C. J. T. E.

[illegible]

icit magr. ubi habitas?
icit eis. Venite et uide
. Venerunt et uiderunt
ii maneret. et apud illum
anserunt die illo. hora
utem erat qi decima. Erat
atem andreas frater sy
onis petri. unus ex duo
us qui audierant a iohe.
secuti fuerant ihm. i
uenit hic primum fratrem
uum symonem. et dicit ei.
uenimus messiam. quod
interpretatum xps. Et
duxit eum ad ihum.
ntuitus autem eum ihs.
ixit. Tu es symon filius
ohanna. tu uocaberis c
phas. quod interpretatur
etrus. in crastinum uolu
exire in galileam. et inue
it phylippum et dixit
i ihs. Sequere me. Erat
philippus a bethsaida.
iuitate andree et petri.
uenit philippus natha
ael. et dicit ei. Quem s
ripsit moyses et prophe
uenimus ihm filium.

CONSILIORVM PETRI PAVLI PARISII PATRICII CONSENTINI, S. R. ECCLESIAE CARDINALIS AMPLISSIMI, PONTIFICII CÆSAREIQVE IVR. CONSVLTISS.

Pars Tertia.

EX INNVMERIS, QVIBVS ANTEA SCATEBAT MENDIS purgata, nunc verò maiore cura pristino candori penitus restituta: necnon argumentis locupletissimis illustrata.

AC PRÆTER LOCVPLETISSIMVM INDICEM elementario ordine confectum, accessere multa, quæ in cæteris voluminibus non reperies, non sine maxima studiosorum vtilitate.

VENETIIS, M. D. LXXX.

EXCELLENTISSIMI
Vtriusque Iuris Consumatissimi,
D. PETRI PAVLI PARISII
CONSENTINI.
RESPONSORVM, ET SVORVM CONSILIORVM,
Bononiæ, ac Paduæ absolutorum.
PARS TERTIA.

SVMMARIVM.

1 Fideicommissa particularia & vniuersalia possunt in codicillis relinqui & distribui.
2 Fideicommissum perpetuum induci præsumitur, ex illis verbis à testatore prolatis, voluit, & mandauit.
3 Fideicommissum induci videtur ex verbis illis, quandocunque aliquis ex institutis decederet sine filijs.
4 Verbum decederet, mortem inducit.
5 Substitutio in tempus mortis collata compendiosa iudicatur.
6 Distributiuum quandocunque, compendiosam substitutionem inducit.
7 Substitutio compendiosa inducitur ex illis verbis, si institutus sine filijs decederet.
8 Substitutio compendiosa fideicommissariam sub se continet.
9 Fideicomiss. inductum videtur, si substitutio facta est filijs puberibus.
10 Verbum, substituit, commune est.
11 Verbum, pro conseruatione familiæ, fideicommissum importat.
13 Fideicom. iniunctum filio testatoris, an expiret, eo decedente relictis filijs.
14 Fideic. conditionale expirat deficiente conditione.
15 Fideic. relictum, si institutus decederet sine filijs, extinguitur, illo cum filijs decedente, nec vlterius inquirendum est de alijs filijs grauati, & melius, num. 46.
16 Fideicom grauari non potest, qui à testatore non fuit honoratus. & num. 48.
17 Casus à testatore omissus decidendus venit secundum ius commune.
18 Cessante fideicom. hæres de bonis sibi relictis suo arbitrio disponere potest.
19 Hæres adiens hæreditatem, facit bona defuncti suum proprium patrimonium, & nu. 51.
20 Grauatus si decederet sine filijs, potest in suos filios disponere.
21 Maximè quando reddit se conformem voluntati primi testatoris, & nu. 55. & seq. & nu. 61.
22 Testamenti vna pars, & capitulum vnum declaratur per aliam partem, & aliud capitulum.
23 Verba Ita quòd, declaratiua sunt præcedentium.
24 Et ad præcedentia veniunt ampliatiuè, & augmentatiuè.
25 Testator considerans masculinitatem, non ob aliud id considerasse censetur, nisi vt eius bona conseruarentur in familia, & agnatione.
26 Fœminæ non conseruant bona in familia, & agnatione.
27 Geminatio enixam voluntatem disponentis ostendit.
28 Dignitas & honor familiarum conseruatur bonis, & diuitijs.
Testator excludens fœminas & vocans masculos, id fecisse videtur vt eius bona perpetuò in familia conseruarentur.
29 Quod testator expressè disposuit, glossari, & aliter interpretar non debet.
30 Verbum, pro perpetua conseruatione, exponitur pro sempiterna, & durat sine temporis præfinitione, & omni casu.
31 Max. si adijcitur, ad conseruationem familiæ, & domus.
Ita quòd omni tempore, omni casu, & in omni persona videtur inductum actiuè & passiuè.
32 Qui vult consequens, velle videtur necessarium antecedens ad illud.
33 Fideicom. inducitur etiam verbis enunciatiuis per modum causæ prolatis.
34 Verba illa, & pro conseruatione perpetua, habent tractum successiuum, & fideicommissum inducunt.
35 Per alienationis prohibitionem cum causa facta inducitur fideicommissum.
36 Fideicommissa ampliantur, declarantur, & restringuntur per rationem & causam, quibus testator fuit motus ad illa faciendũ, & num. 37. & 38.
38 Prohibitio de non alienando facta filio, extenditur ad nepotes & descendentes, quando mens testatoris ad id applicari potest.
39 Fideicommissa etiam coniecturis inducuntur.
40 In fideicommissis testatoris mentem etiam coniecturatam magis attendimus, quam ipsius verba.
41 Testator id disposuisse censetur, quod verisimiliter ordinasset, si de eo cogitasset, aut interrogatus fuisset.
42 Testator imponens hæreditati suę onus reale, grauasse videtur omnes, ad quos sua hæreditas peruenisset.
43 Verba illa, bona cõseruari, induxisse videntur onus reale, & afficiens res hæreditarias, & omnes personas, ad quas peruenit hæreditas.
44 Fideic. factum pro conseruatione familiæ actiuè & passiuè comprehendit omnes personas ipsius familiæ.
45 Verba à testatore prolata non debent indicari fuisse prolata frustratoriè & ludicrè.
47 Argumentum, quòd substitutio non loquitur isto casu, quando & quo casu procedat.
48 Grauari potest etiam ille, qui non fuit honoratus.
49 Casus non dicitur omissus, quando aliquo modo à testatore fuit consideratus.
50 Etiam si ex coniecturis istud colligatur.
51 Esto quòd hæres adeat hereditatem, tamen aliquo respectu bona dicuntur defuncti, & primi testatoris.
52 Bona fideicommisso subiecta non possunt per hæredem instituti alienari.
53 Nec inter viuos, nec per vltimam voluntatem.
54 Hæres alienando contra voluntatem defuncti facit locum fideicommisso, & substituto.
55 Heres instituendo vnum ex familia, vocatum à primo testatore, non potest illum onere fideicommissi grauare.
56 Hæres prædictus non potest in præiudicium substituti apponere grauamen & onus hæreditati.
57 Alienatio per hæredem grauatum potest fieri in vnum ex fa-

milia, quando id fit secundum voluntatem testatoris.

58 *Testator disponens, filiam maritari vni ex familia, conqueri non potest si vna maritata est.*

59 *Dummodo sit de familia ipsius testatoris, & descendente ab ipso, & non de alia transuersali.*

60 *Familia propriè consideratur illa, quæ descendit ab ipso testatore, & ab eius stipite, & non ab alio transuersali.*

61 *Hæres non potest in fraudem fideicommissi disponere contra voluntatem primi testatoris.*

Testator excludens filias, videtur exclusisse hæredem ab omni remedio restituendi & vocandi filias fœminas.

62 *Fideicommissum conditionale adimpleta conditione efficitur purum, & cessisse dicitur, & nu. 63.*

64 *Testatoris præceptum plenum, & cum causa validum est.*

65 *Quod bona conseruentur in familia & agnatione, honestum est, & vtile reipub.*

66 *Præceptum testatoris honestum obseruandum & adimplendum est.*

67 *Hæres spernens præcepaum honestum testatoris odiosus efficitur illi, quem iniuria afficit.*

68 *Hæres non seruans præceptum testatoris priuatur omnibus sibi à testatore relictis.*

69 *Pœna ista imponitur propter spretam testatoris voluntatem.*

70 *Testator rebus suis legem apponere potest.*

71 *Testatoris voluntas pro lege obseruanda est.*

72 *Testator in suis codicillis potest adimere hæreditatem alicui relictam in testamento & illam alteri applicare.*

73 *Testator potest priuare quem hæreditate, si sibi non obediatur.*

74 *Hæres non seruans testatoris voluntatem priuatur omni eius commodo.*

75 *Et ita contraueniendo non potest gaudere aliquo beneficio.*

76 *Filius in bonis paternis legitimam iure naturæ sibi debitam consequi potest.*

77 *In legitima filius grauari non potest. & nu. 96.*

78 *Filius grauatus fideicommisso vltra legitimam detrahere potest Trebellianicam.*

79 *Istæ duæ quartæ capiunt dimidiam eius partis, quæ ad filium peruenire debuisset.*

80 *Filius detractionem harum duarum quartarum transmittere potest ad hæredes etiam extraneos.*

81 *Detractio Falcidiæ & Trebellianicæ expressè & tacitè prohiberi potest.*

82 *Prohibitio prædicta an sit obseruanda in filijs primi gradus.*

86 *Intellectus ad l. iubemus. C. ad Treb.*

87 *Trebellianica an deduci non possit, si hæres non fecit inuentariũ, & quid in filijs primi gradus. & nu. 88.*

89 *In legitima iure naturæ debita computantur omnia bona, quæ peruenerunt ad filium.*

90 *Et illa quæ per filium ipsum fuere consumpta.*

91 *Item & illa quæ per filium fuere alienata.*

92 *Imputantur & fructus percepti ex hereditate, viuente testatore.*

93 *Imputantur etiam fructus per filium percepti ex bonis relictis fideicommisso post tempus, quo fideicommissi dies cessit & venit. & post moram illius.*

94 *Etiam si essemus in filijs primi gradus.*

95 *Trebellianica, & legitima non possunt detrahi per filium, quando ipse approbauit testamentum patris & renunciauit illis.*

97 *Fructus percepti an computentur in Trebellianicam filijs primi gradus quando detrahuntur duæ quartæ, & nu. 98.*

98 *Dispositio. l. iubemus. C. ad Trebell. quando & quo casu procedat.*

99 *Dispositio. d. l. an sit correcta per l. scimus. §. repletionem. C. de inoff. testam.*

100 *Dictio, cuiusuis, vniuersalis est.*

101 *Qui omne dicit. nihil excludit, & nu. 128.*

102 *Filius potest detractioni legitimæ, & Trebellianicæ renunciare.*

103 *Maximè interueniente iuramento & scientia.*

104 *Et si filius approbauit omnia disposita in testamento patris, in quo erat prohbita detractio.*

105 *Clausula, omnia, & singula, operatur effectum indiuiduæ expressionis, & nu. 130.*

106 *Relatum continetur in referente cum omnibus suis qualitatibus.*

107 *Quis constituens se vsufructuarium, videtur abdicasse à se dominium, & illud in alium transtulisse.*

108 *Filius potest disponere de legitima, & Trebellianica suo arbitrio.*

109 *Hæreditas & successio inter viuos dari non potest.*

110 *Restringit enim & tollit liberam testandi facultatem.*

111 *Etiam si esset iurata, & reciproca, & nu. 110.*

112 *Conuentio de succedendo in bonis particularibus valida est & approbata.*

113 *Couentio approbans testamentum & fideicommissa per alios facta, valida est.*

114 *Conuentio facta inter fratres, quòd succedant masculi exclusis fœminis, valida est. & alijs pluribus seq. maximè, nu. 117. & 118.*

115 *Non enim est contra bonos mores, cum sit de parte hæreditatis, & non de tota.*

Fœmina à successione excluditur quandoque per legem, & nume. 116.

116 *Contrahentes disponere possunt de rebus ipsorum.*

119 *Parentes non habent potestatem disponendi quoad legitimam debitam filijs.*

120 *Dispositio l. pactum. C. de pac. quo casu, & in qua successione procedat.*

121 *Votum captandæ mortis, quando & quo casu consideretur.*

122 *Contra dicta per Dec. legendo, & consulendo.*

123 *Conuentio continens successionem bonorum inter aliquos facta, quando, & quo casu sit valida & firma.*

124 *Limitata causa limitatum parit effectum.*

125 *Verba narratiua, & in procemio posita declarant animum & causam disponentium.*

126 *Præcedentia declarantur ex sequentibus.*

127 *Indefinita æquipollet vniuersali.*

129 *Dictio, vt supra, relatiua est præcedentium.*

131 *Dictio, dicta, relatiua est præcedentium.*

132 *Ver. maiores, quos antecessores comprehendat.*

133 *Et an patrem, & auum.*

134 *Dictio, suprascripta, relatiua est præcedentium.*

135 *Vnius exclusio, aliorum est inclusio.*

136 *Non est præsumendum, disponentes voluisse facere actum inualidum & frustratorium.*

147 *Et verba non debent censeri esse apposita sine effectu, & operatione.*

CONSILIVM I.

REdemptoris Nostri inuocato pͤsidio. ¶ Vulgatum est, in codicil-
1 lis fideicommissa, † & particularia, & vniuersalia posse ordinari & relinq. §. pͤtereà. inst. de fideic. hæred. & inst. de codi. in princ. & in l. Scęuola. ff. ad Trebell. & ff. & C. de codic. ferè per totum, & plenissimè per scriben.
* omnes, * post glo. in l. 1. de leg. 1. cum sim. Potuit igitur iure permittente D. Gottofredus de Palmerijs in suis codicillis fideicommissum ordinare & inducere, prout ordinauit & fecit, quod in omnibus suis bonis hæreditarijs non succedant. nec succedere possint filiæ fœminæ suorum filiorum hæredum institutorum, & eorundem filiorum, & ꝙ pro conseruatione familiæ dicta bona perpetuò habeantur inter dictos filios suos superstites, & eorum filios masculos, ita vt perpetuò
2 conseruentur in eius familia, de Palmerijs. Et † ꝙ fideicommissum perpetuum inducere voluerit in fauorẽ familiæ, & masculorũ, apertè ostenditur ex illis verbis, voluit & mandauit, aptis fideicommissum inducere. §. fi. insti. de sing. reb. per fideicom. relic. l. & eo modo, de leg. 1. l. fi. in prin. C. commu. de lega. Item & ex illis ver-
3 bis † quòd quandocunq; aliquis ex filijs institutis decederet sine filijs masculis, quòd essent substituti fra-
4 tres superstites, & eorum filij masculi. Verbum † enim, decederet, ad mortem institutorum refertur, vt habetur, in authen. de hęr. & Falc. §. hinc nobis. & ibi glos. in
5 ver. deficientis. Et † substitutio collata in tempus mor-
* tis compendiosam continet, vt firmat glo. * cõiter approbata, in l. in testamẽto. C. de testam. mili. & traditur

per

per omnes in l.Cẽturio.ff.de vulga.& pupill.& in l.pre-
cib.C.eo.in c.Rainal.& in c.Raint.extra de test. & in c.
6 si pater.eo.tit.li.6.Prout † etiam substitutionẽ cõpen-
diosam ordinauit ex illa conditione,si sine filijs mascu
lis,&c.iux.gl.in d.l.precibus.& tex.in d.c si pater. & per
7 Docto. in d.l.Cẽturio.Cõsiderãdo † ẽt illud distributi-
uũ,qñcũque,idẽ dicere debemus,vt tradũt Bart. in d.l.
Cẽturio.col.2 col.10.versi.scđò opponitur.Ang.cõsi.
204.Quidã Bartholomęus,& cõs.225.Hoc est testamẽ
tum.Alex.cõsi.165.Circa præsentẽ,col.2.vol.5.& Mo-
8 der.in l.verbis ciuilibus.ff.de vulg.& pup. Et † talis cõ-
pendiosa in se fideicommissariã cõtinet, vt hr̃ in d.c.si
pater.& in d.l.precibus. & in l.hæredes mei.§. cũ ita.ff.
* ad Treb.& plenè tãgit Bar.quẽ * cõiter sequũt᷑ Doct.
in d.l.Cẽturio,col.10.versi.quæro,vtrũ substitutio cõ-
pendiosa.circa fi.& col.antepen.in 1.q.quartæ q. prin-
9 cipalis.Prout † ẽt fideicõmissum fuit inductũ, ex quo
talis substitutio fuit facta filijs puberibus,vt tradit Bar.
* & cõiter oẽs,in d. l.Centurio, colu.antep. in prima q.
quartæ q.principal.& scrib.omnes,in d.l.precibus,post
gl.& in §.fi.inst.de vulg & pup.& in d.c.si pater .Cõside
10 rãdo † etiã illud verbũ,substituit,cũ cõmune sit, idem
erit dicendum.l.iam hoc iure.ff.de vulga. & pup. glos.
in versi.substituit,in l.generaliter,§.1.C.de inst.& subst.
scriben.omnes, in d.l.Centurio.& in d.l.precibus.& in
11 d.c.si pater.Et † illud ver.haberi,hoc idẽ inducit , vt ad
* plenum tradit Barto.& alij * communiter,in d.l.Cen-
12 turio, col.fi.versi. tertio dubitatur.Prout ẽt illa verba,
pro conseruatione,& illa bona conseruari, fideicõmis
sum importãt,vt p illũ tex.tradit Bar.in l.filiã.ff.de aur.
& arg.leg.& per scrib.in l.filius fam.§.diui. de lega.1. &
in l.qui Romę.§.cohęredes,ff.de verb.obl.& ex alijs sta
tim deducendis,testator ipse codicillãdo perpetuũ vo
luit in bonis suis inducere fideicom.quod quidem ne-
13 gari & inficiari minimè põt.¶ † Verùm dubitari pos-
set,an tale fideicom.iniunctũ Francis. filio d.testatoris
expirauerit,& fuerit extinctũ,ex eo qm̃ ipse Fran. mor
tuus est relicto Marco Ant. filio masculo, nec grauat⁹
apparet ipse Marcus Ant.sed solũ ipse Fran.& nõ sim-
14 plr̃, † sed sub cõditione,si decederet sine filijs mascu
lis,q̃ cõditio defecit, ex quo mortuus est relicto mascu
lo,per quẽ vr̃ fideicom.cõditionale expirasse. l. cedere
diẽ.ff.de verb.sig.l.qui hæredi, §.fi.ff.de cõd. & demon.
l.si qs ita hæres.& l.si hæredi plures. ff.de cõd inst. Nec
15 est† inqrẽdũ,an ipse Marc.Ant.habuerit filios vel ne,vt
sentit Old.cõs.21.Thema tale est, & p l. cũ vxori. C. qñ
dies lega.ced.& l.ex facto.§.si qs aũt.ff. ad Treb.firmat
Pet.de Anch.cõsi.119.Pro clariori.Pau.de Cast. consi.
170.Ne improprijs vtamur.col.pen.& Ale.cõs.31. Põ-
deratis his.vol.3.& qa substitutio & fideicõmissũ nõ lo
qtur isto casu,ideo de eo nõ erit inquirẽdũ,vt dicit Ol
dr.d.cõsi.21.& Abb.cõs.140.Facti cõtingẽtia.vol.1.Eo
16 magis † cũ ipse Marc.Ant.nõ appareat institutus,nec
honoratus ab ipso testõre,& sic grauari nõ potuit,l.ab
eo.C.de fideic.l.1.§.sciẽdũ ,de leg.3.plenè p oẽs, in l. cũ
17 filiofamiliàs.de leg.1.Et qa iste casus fuit omissus ab ip
* so testõre,decidẽdus venit ₰m ius * cõe,vulg.l.si cũ do
tẽ.in prin.ff.sol.mat.l.si extrane⁹.ff.de cõdi.cau.da.l.cõ
18 modissimè.ff.de liber.& posthum.Et† de iure cõi, ces-
sante fideicõmisso,ipse Fran.potuit disponere & testa-
ri suo arbitrio de reb⁹ suis.l. 1.ff.de test.l.1. C. de sacros.
19 eccl.Etiã † de illis,quę ad ipsum puenerunt de hr̃ditate
paterna,cũ illis se immiscuerit,& effecta sint vnicũ pa-
trimoniũ suũ.l.sed si plures.§.filio.ff.de vulg.& pup.l.1.
§.pręterea.ff.de separa.bon.l.1.§.veteres,vbi gl.& Doct.
20 de acquir.possess.Et † ẽt quia vr̃ satisfecisse voluntati di
cti Do.Gottof.ex quo vniuersalẽ hæredem instituit ip-
se Io.Frãc.Marcũ Antoniũ eius filiũ.l.filius familiàs.§.
cũ pater,de lega.1.l.vnũ ex familia.in principio,& in §.
21 1.& seq.de lega.secundo.Eo † etiam quia per suã dispo-
sitionẽ,& testamentũ apparet, casu quo d. Marc. Ant.
mortuus fuisset sine filijs,disposuisse,ꝙ eius bona per-
uenirent ad familiã de Palmerijs,reddendo se confor-
mẽ cũ fideicõmisso relicto per d.Gottofredũ,cui mini
mè contrauenit ipse Franciscus relinquẽdo in familia
d.§.cũ præter.& d.l.vnũ ex familia.& l.peto.§. fratre.de
* lega.2.& bonus tex.& ibi * oẽs not. in l. volũtas. C. de
fideicom.& plenè p Socy.cõs.227.Præsens cõsultatio,
vol.2.& per.scrib.in d.§.diui.& in d.§.cohęredes.¶ Istis
tñ nõ obstan.vt dictũ est,ipse d.Gottofredus perpetuũ
induxit fideicõmissum: vt apertissimè colligitur ex ver
bis per eũ prolatis in codicillis. Possent.n. obiectiones
pcedere cõsideratis illis verbis primo loco prolatis,in
q̃bus substituit superstites,& eorũ filios masculos,quã
do Franc.decederet sine filijs masculis.Cõsideratis aũt
verbis seq.necessariò cogimur dicere voluisse ppetuũ
22 fideicõmissum inducere.Nec † incõuenit, ꝙ vna pars
& vnum capitulũ testamẽti & codicillorũ declaretur
& amplietur p aliud.maximè quod sequitur immedia
te,& etiã tendit ad idem,vt traditur in l.vtrum.ff.de pe-
ti.hære.& in l.q filiabus.vt in l.si seruus pluriũ,§. fi.de le
gat.1.& in d.l.Cẽturio.col.8.versi.quid enim si dicit te
23 stõr.Et ꝙ in sequẽtibus capitibus ipse Do. Gottofr. in-
duxerit perpetuũ fideicõmissum,deducitur primò ex
illis verbis,ita ꝙ quę ad pręcedẽtia veniũt declaratiuè,
sicuti dr̃ de illis verbis,ita tñ colligitur in l. vẽditor.§.si
cõstat. ff. comm.prædio.& per Socyn. cõsi.241.Circa
primam,col.pen.& fina.vol.2.& per Dec.consi.227. In
casu.col.3.nu 6.& Socy.consi.99 Circa primã. nu. 15.
24 vol.quarto.Et † etiam quia tales dictiones ad præcedẽ
tia veniũt ampliatiuè,& augmentũ inducunt,vt tradit
Socy.consi.100.In dubitationibus,nu.7.& 8. & consi.
seq.num.6.eod.vol.quarto.Franc.de Curt.con.49.Re-
colendæ memoriæ,col.25.versic.cõfirmãtur prędicta.
& versic.seq.vbi adducit Bal.in proœm.Grego.col.11.
& alias decisio. vnde cum dicta verba ad præcedentia
veniãt declaratiuè,& ampliatiuè, satis ex eis colligitur
ꝙ ipse Do.Gottofredus voluerit vltra præcedentia am
pliare dictũ fideicõmissum,ꝙ esset perpetuũ,& locum
haberet in casu præsenti,dum dixit,quòd in omnibus
bonis suæ hæreditatis nõ succedãt,nec succedere pos-
sint mõ aliquo filiæ fœminæ suorũ filiorũ,&c.quas ge
minatis vicibus exclusit , volens eas tm̃ debere dotari
25 de introitibus,&c.Quod † quidẽ alia ratione, & cã fa-
ctũ præsumere non possumus,nisi quia voluit antefer
re agnatos masculos ipsis fęminis, vt bona sua cõser-
uarentur in familia.Nã per agnatos cõseruatur digni-
tas domus & familiæ.& nõ p fęminas,vt hr̃ in §.cęterũ
inst.de legit.agna.success.& in l.1.§.pen.ff. de ven. inspi.
& tradit Io.An.in addi.ad Spec.in tit. de success. ab in-
test.vers.& est sciendũ.& Bal.in l.qđ verò.ff.de leg.& in
* l.maximũ vitiũ.C.de liber.pręter.Doct.* oẽs,in l.venia.
C.de in ius vocan.Socy.consi.12.Præsens cõsultatio.&
consi.63.Visis,col.9.vol.3.p Dec.cons.15.col.3.& cõsi.
270.col.pen.& alibi pluries,& etiã tradit Paul. de Cast.
cons.87.Casus iste,Alex.cons.55.nu.4.& cons.80.num.
26 5.& 6.vol.6.Feminę† enim nõ conseruant bona in fa-
milia & agnatione, quinimò per eas bona transeũt &
transferũtur in alienas familias,nã earũ filij sequuntur
familiam & agnationem patris & non matris.l.pronũ
ciatio.§.fi.& l.seq.ff.de verbo.signifi.l.cũ legitimæ. ff.de
* stat.homi.§.fina.inst.de pat.pote. & tradunt * oẽs,ma
27 ximè Io.And.& alij,vbi s̃.Ipse ergo D. Gottofredus ex
clusit fœminas,& vocauit masculos iteratis vicibus,q̃
geminatio & iteratio tãtò magis ostẽdit eius enixã vo
luntatẽ,vt traditur in l.balista.ff.ad Treb.cũ alijs cumu
latis p Franc.de Cur.cons.63.Antiquissima,colu.16.&
consi.65.Super p̃missa.col.8.& per Corset.in suo tract.
28 de verb.gemi.quẽ inseruit tract.de potesta.reg.Et † cer
tissimũ est,dignitatẽ & honorẽ familiarũ sine bonis &
diuitijs malè posse cõseruari,cũ sine illis sordescat do-
mus.l.quisquis.C.ad l.Iul.maiest.l.bona.ff.de verb.sign.
& p Bal.in l.aduocati.C.de aduo.diue.iud.per Alex.cõ
si.134.nu.2.& cõs.36.nu.7.vol.6.p Bar.in l.1.C.de dign.
li.12.& per repet.in c.grãdi,de supplen.negl.præl.cum
alijs cumulatis per Alber.Bru.in tract. de statu. fęmin.
29 exclud.in 3.artic.princip.Et † quòd ipse dominus Got
tofredus exclusit fęminas à sua hęreditate,& vocaue
rit masculos hac de causa,vt eius bona perpetuò con
seruarẽtur in eius familia & domo de Palmerijs, appa-
ret apertissimè ex verbis p ipsũ geminatè & reiterato
prolatis,ibi,sed p ppetua cõseruatione familiæ,&c. &

ibi,per quam mãdatur, bona eius cõseruari in eius fa
milia masculina de Palmerijs, vnde alia glossatione mi
nimè egemus: cũ testator seipsum glossauerit,vt in si
mili dicit Bal. in auth.nisi rogati.colu.2.versi.nã vbi.C.
30 ad Treb. Illud† enim verbũ,pro perpetua cõseruatio
ne, exponitur pro semper,nec censetur personale,sed
durat sine tẽporis præfinitione,& omni casu,vt tradi
tur in l. 1.p gl.& alios.ff.solu.matrimo.& traditur per
scrib. per illũ tex.maxi.Io.de Plat. in l. sordidorum.C.
de excu.mun. li. 10.& per Socy.cons.84.Accumulatis
sime. colu.2.& consi.12.Præsens,colum.penul.& cõsi.
31 43.colum.1. volu.3.Maximè † cũ adiectum sit,ad con
seruationem familię & domus, quæ perpetuò & sem
per conseruari nõ posset,nisi omni tpe,omni casu, &
in omni persona fideicõmissum dicatur inductum &
actiuè, & passiuè, vt tradit Socy.dicto cons.12. col. pe.
&dicto cons.43.& bene,cons.57.In causa,col. 1.vol.3.
Dec.cons. 38.in princ.col.2.& col.quarta,versi. sed ta
32 men his. & ferè per totum.Si †enim ita fideicommis
sum non dicatur inductum,cessaret cõseruatio, & cũ
testator voluerit conseruationẽ, necessariò voluit om
nia requisita ad eã, sine quibus illa durare non potest
cõseruatio,ad no. in l.2.ff.de iurisd.omn.iudic.& in c.
prætereà.de offi. dele.tradit in terminis Socy.in dicto
cons.57.&Dec. dicto cons.38.colu.2. vbi allegant alia
iura,& decisio. p quæ verba ita dispositiuè & gemina
tè prolata,perpetuũ apparet inductũ fideicõmissum.
33 Cum † ẽt & à fortiori inducatur verbis enũciatiuis p
modũ causæ prolatis.l. Pamphilo.in prin.& ibi Bar.de
lega.secũdo, & per eũdem,in l.si socer,§.Lucius.ff.sol.
34 matrimo. p Socy.& Dec.in cons.s.allegatis. Prout†ẽt
quia illa verba, pro cõseruatione ppetua,& illa verba,
bona cõseruari, habẽt tractũ successiuũ,& ideò fidei
commissum importãt, vt tradit Cuma.in l.cũ ita.§.in
fideicõmisso. de lega.secundo.& firmat Socy.in l.si co
gnatis,col. 10.ff.de rebus dubijs,& in l. Gallus.§. quidã
rectè.vers. quartus casus.§.instituẽs.ff.de libe.& posth.
Alex. cõsi 9,&seq.volu.1.& consi.5.volu.3.Socy.cõsi.
35 62.Viso, nu.4.volu.3.Prætereà †ipse Dom. Gottof.ex
pressè prohibuit alienationẽ bonorũ faciendam per
eius filios, per quam prohibitionẽ mãdauit bona sua
cõseruari in familia masculina de Palmerijs, exclusis
penitus feminis. Per quam prohibitionẽ alienationis
factã cũ insertione dictę cãe,inductũ fuit validũ fidei
cõmissum in fauorem masculorũ, quorũ contẽpla
tione prohibitio apparet facta, vt hr in l.peto.§.fratre.
vbi Bar.& alij, de lega.2.& plenissimè per scriben.in l.fi
lius fami.§.diui.de lega.1. per Bar.in l.qui Romæ.§.co
hæredes.ff.de verbo. obliga.vbi Alex. & Aret. col.3. &
Socy.col.8.vers. quartus & vltimus casus,& per eundẽ
cons. 251. Quoniã in pręsenti,col.2.& 8.vol.2.& dicto
cõs.57.& 48. volu.3.per Franc.de Curt.cõs.40.in præ
sentiarum, col.4.6.& seq.& cons.55.col.3.in fine,Cor
ne cõsi.22.In hac.& cons.59.Diu,vol.2.per Dec.d.cõs.
37.& consi. 23.& alibi pluries.Etiam cum dicta causa,
& ratio, quibus testator motus fuit ad faciendum tale
fideicõmissum, sit generalis,ipsa attẽdenda est, & non
conceptio verborũ,quibus filij apparẽt prohibiti. Nã
36 solida † & cõis * est cõclusio,fideicõmissa ampliari,ex
* tendi,declarari,restringi,& limitari per rõnem,& cãm
quibus testator motus fuit ad ita faciendũ, & ista dẽnt
attẽdi,vt hr in l.cũ pater.§.dulcissimis,vbi Bart.& scrib.
de leg.scdo,& idẽ Bar.in l.regula. §. & licet. ff. de iur.&
fact.ign.& multa adducit Socy.d.cõs.44.col.1.versi Nã
ratio generalis,dicto cons.77.col.1.nu.2.vol.3.Frãc.de
Curt.consi.43.statuto,col.5.in fi.consi.44. Sæpe reuo
luta,col.penult.& cõsi.80.Rectè præfatus,col.2.versic.
37 Sed premissis. Et † ẽt est in casu nostro bona decisio
Bar.in l.pater filiũ.§.fundũ,de lega.3.Pau.de Cast.cõsi.
263.Circa primũ,in scdo dubio,col.penul.versi.sed ad
primũ,Deci.consi.386.In cõtrouersijs,col.2.&seq.vbi
volũt, ꝙ prohibitio ad tẽpus, ex ratione & causa,cẽse
38 tur perpetua.Alex.† in dict.§.diui.& ibi repet. car. 9.&
10.& versi.quærit demũ Bar.& versi. aliquando & ter
tiò. volunt,ꝙ licet Bar.ibi col.penul.dicat, ꝙ prohibi
tio de non alienãdo facta filio, nõ extendatur ad nepo
tes,& sic de persona ad personam:tamen istud dictum
nõ habet locũ,qñ testator prohibuit filios alienare bo
na seu hæreditatem;quia voluit illa puenire ad illos de
familia,& cõseruari in familia p d.l.peto.§.fratre,cum
alijs allegatis p eos,& facit,quod vult Alex.cõsi.56.Cõ
39 sideratis. vol.1.Nec † immeritò:qm fideicõmissa nedũ
verbis expressis,sed cõiecturis inducũtur.l. hr̃des mei.
§.cum ita.ff.ad Trebel.l.penul.de lega.1.l.licet Impera
tor.vbi Bar.eodẽ titulo,& l.cũ ꝓponeretur, in fine de
40 lega.2.& in l.fideicõmissa.§.itẽ si quis,de lega. 3. Et † in
fideicõmissis potius attendere debemus mentẽ ẽt ex
cõiecturis collectam testatoris, quàm verba.l.cũ virũ,
vbi scrib.C.de fideicom.l.Publius.§.fi.ff.de cõdit. & de
mon.l.quoniã indignũ.vbi Moder. post Bal. plura cu
mulant.C.de testa.l.3.vbi Alex.& Ias.C.de liber.preter.
per Franc.de Curt.cõsi.40.In præsentiarũ, & cons.42.
Quia inquit,col.1.& 2.& consi.51.per Socy.cõsi. 12.&
43.vol.3.per Dec.consi.15.col.2.& consi.38.col.penul.
& alibi pluries.Mens enim illa est,quæ prędominatur.
l.in conditionibus primũ locũ.ff.de cõdi. & demonst.
& sufficit ꝙ colligatur ex coniecturis,& mẽti verba de
bent inseruire,vt plenissimè traditur in locis prælleg.
41 Et eo magis procedũt ista in casu præsenti; quoniam
si ipse D. Gottofredus fuisset de hoc interrogatus, an
voluisset perpetuum facere fideicõmissum,vtique idẽ
respondisset:vt apertè colligitur ex verbis per cũ prola
tis,& ideo haberi debet istud pro expresso, vt est tex.&
ibi Barto.& Moder. in l. Titius.§. Lucius.ff. de liber.&
posthum.& glo.in l.tale pactum.§.fi.ff.de pact.per.Ale
xan.cõsi.51.Circa hanc,colu.3.volu.1. Franc.de Curt.
consi.51.col.2.& 3.& Socy.in cons.5. num.3.vol.3.Cõ
42 firmantur †ista; quoniam ipse D.Gottofredus nedum
vr̃ grauasse fideicommisso ipsos suos filios institutos,
& honoratos,sed potius imposuit onus reale in dicta
sua hęreditate,vt patet ex illis verbis,ita quòd in omni
bus bonis ipsius hęreditatis nõ succedãt feminę,& ibi,
sed p ppetua cõseruatione, &c.voluit bona ipsius hę
reditatis haberi iter ipsos superstites,& eorũ filios ma
sculos,exclusis filiabus,& ibi,ita ꝙ bona ipsius testato
ris nõ possint alienari,& ibi,per quã mãdatur bona ip
sius cõseruari,&c.q. verba omnia,inducũt onus fuisse
iniunctũ ipsi hæreditati & ipsis bonis,vt sit onus reale.
43 Quo † fit,vt ipsa hęreditas cẽseatur esse grauata,& gra
uamẽ dr̃ scriptũ in rẽ,afficiẽs hæreditatem quocunq;
vadat,& ad quascũq; personas,ita vt omnis ille,q possi
det hæreditatẽ & bona,censeatur esse grauatus fideicõ
misso,vt tradit Bar.in d.l.peto §.fratre.col.2.vers.venio
ad quartã.& expresè firmãt Bal.& Saly.col.pen. in d.l.
precibus,& Bar.cons.inc.Andreas.quẽ refert & sequit
Frãc.de Cur.cõsi.51.Super testamẽto.col.11.ver. acce
dat ad pmissa.& cõsi.42.Quia inqt,col.2. vers. accedat
ad pmissa,& col.10.vers.& potissimè:& vers.seq.vbi ad
id plura adducit,prout facit Socy.dicto cons.62.colu.
pen.nu.2.& cons.12.nu.13.vol.3.& cons.250.In causa
44 Bono.in fi.volu. 2.Et †sic patet passiuè fuisse grauatos
oẽs tenentes hæreditatẽ & bona,itẽ actiuè ad dicta bo
na vocati apparẽt oẽs masculi de familia ipsius Gotto
fredi,gradatim,& successiuè, cũ fideicõmissum factũ
sit pro cõseruatione familię,& domus.l.fi.vbi Ange.&
* omnes* scrib.not.C.de verb.sign.no.in l.Gallus.§.qdã
rectè.ff.de lib.& posthum.& in l.cũ ita.§.in fideicõmis
so.l. vnũ ex familia.de lega.2. l.fili⁹ familias,§.cũ pater.
45 de lega.1.d.l.peto.§.fratre,cũ simi.Et†si verba,rõnes,&
cãæ per ipsum testatorẽ expresse,actiuè & passiuè gra
uãdo & vocãdo,nõ inducerẽt perpetuũ fideicõmissũ,
proculdubio frustatoriè, & ludicrè fuissent apposita,
& nihil operarent,ꝙ l.si qñ,de lega.1.& c.si Papa,de pri
uileg.li.6.& p Bal.in Rub.C.de cõtrahen.emp.in 9.q.&
per Mod.Pap.in l.ait ptor.in prin.ff.de iureiur. necessa
riò igitur dicendum erit,perpetuũ fuisse inductum fi
46 deicõmissum.¶ † Non obst.allegata superius in cõtra
riũ,& primò ꝙ ipse Frãc.solũ fuit grauatus, si dece
deret sine filijs,q cõditio defecit,ex quo mortuus est re
licto Mar.Ant.& sic fideicõmissũ vr̃ expirasse, nec vlte
rius est q̃rẽdũ,an Mar.Ant.habuerit filios,p d.l.cũ vxo
ri.cũ cõcordãt.Nã obiectio ꝓcederet, si D.Gottofre
dus

dus vltra non processisset, prout processit in d. vers. ita
ꝙ, & multipliciter, vt supra deductũ fuit, & illud primũ
caput fideicommissi per sequentia recipit declaratio-
nẽ & augmẽtum. Item cessat obiectio: qm̃ testator vo-
luit ꝙ fœminæ nõ succederẽt, & ꝙ essent penitus exclu
sæ, & sic ipse Fran. non potuit disponere ad cõmodum
filiarum exclusarum. Nec est in præiudicium familiæ
47 masculinę, vt sigillatim superius dictum est. ¶ † Nec ob.
ꝙ substitutio & fideicommissum non loquitur isto ca
su, iuxta Oldr. cõs. 21. Thema tale est. Nã dico, ꝙ & hũc
casum & oẽm aliũ expresè continẽt, per quem bona
non conseruarentur in familia, & ꝑ quẽ filiæ exclusæ
48 succederent ꝯ voluntatẽ testõris. ¶ † Nec obstat, ꝙ ipse
Marc. Ant. nõ fuit institutus & honoratus, & sic ꝙ nõ
potuerit grauari, d. l. ab eo. Nam hoc cessat, qñ apparet
de coniecturata mente testatoris, vt dicit Corn. in d. l.
ab eo. & cons. 146. In hac consultatione. vol. 2. & cons.
273. vol. 4. & alibi pluries, & plenè prosequitur Soci. in
l. cũ auus. col. fi. ff. de cond. & dem. & cons. 44. vol. 1. &
consi. 62. & 104. & 116. vol. 3. & ẽt in d. l. cum filiofam.
col. 2. nu. 6. in tertia conclus. & ibi Moder. & Franc. de
Cur. d. cõs. 51. col. 9. & 10. & alibi pluries. Prout ẽt cessat
obiectio qm̃ istud grauamen est impositum bonis &
& hæreditati, & sic est onus reale, vt dixi superius, pro-
ut ẽt ex alio tollitur: qm̃ ipse Marcus Ant. expresè di-
49 ctũ fideicõmissum approbauit, vt dicet inferius. ¶ † Ces
sat & quarta obiectio, in qua dicebatur hunc casum
esse omissum. Nã casus præsens pluries & pluries à te-
stõre fuit expressus, & decidendus venit ꝭm ipsius vo-
luntatẽ, vulg. §. disponat in authen. de nup. & de multi-
50 plici expressione superiꝰ dictũ est. † Et ẽt qa illud, ꝙ col
ligitur ex coniecturis, nõ põt dici omissum sed expres-
sum. l. Imperator. de legatis 1. sicut illud, quod venit ex
mente ẽt expressum dr̃: vt per gl. in l. tale pactũ. §. fi. ff. de
pactis, & in l. prætor ait. §. 1. ff. de nou. ope. nun. & tradit
Alex. in casu nostro cons. 132. vol. 2. & Corn. cons. 283.
Videtur. col. 3. in fi. vol. 1. & Fran. de Cur. d. con. 51. col.
pen. & fi. & Dec. cons. 270. col. pen. & cons. 3?8. num. 2.
51 ¶ † Nec ob. aliud in quo dicebatur, ꝙ bona D. Gotto-
fredi, quæ peruenerunt ad Franciscum, effecta fuerunt
suum proprium patrimoniũ, & ꝙ liberè potuit de eis
disponere. Nam cũ fuerint subiecta fideicõmisso, trãsi-
uerunt ad eum cũ dicto onere, & grauamine, & fuerũt
confusa cũ dicta qualitate, & purificato fideicõmisso
debẽt restitui fideicõmissario, vt ff. & C. ad Treb. & in-
stitut. de fideicommiss. hæred. & traditur per docto.
in d. l. Centurio. & in d. l. precibus, & in l. filium quem
52 habentem. C. fam. ercis. † Et talia bona subiecta fideicõ-
misso nõ possunt alienari per hæredem grauatũ, qui
non habet facultatem disponendi de dictis rebus fidei
cõmisso subiectis in alias personas, quã testõr ipse vo-
luerit, vt habetur, in l. fi. §. sed quia. & in authen. res quę.
* per locũ à speciali. C. cõmu. de leg. & tradit per* oẽs in
53 l. Marcellus. §. res quæ. ff. ad Treb. † Siue alienatio fiat in
ter viuos, siue per vltimam voluntatẽ, vt habetur, in d.
l. peto. §. fratre. per Bart. & alios, in d. §. diui. in 7. q. & ibi
Ias. in 2. lect. nu. 134. & seq. Dec. in cons. nouiter impres
so 20. col. 2. & 3. per Bar. & alios, in l. si ita quis. §. ea lege.
54 ff. de verb. oblig. † Et quia ipse Franciscus expresè con
trauenit voluntati D. Gottofredi, dum in suo testamẽ-
to vocauit filiam mortuo Marco Ant. sine filijs, ꝙ qui
dem facere minimè potuit, & ita disponẽdo & alienan
do factus fuit locus fideicõmisso ad cõmodũ D. Ioan.
Ant. filij D. Gottofredi modò superuiuẽtis, vt per Bar.
in d. l. peto. §. fratre. & per eundem & alios, in d. §. cohæ
redes. & plenissimè per Soc. consi. 227. Præsens consul-
tatio. vol. 2. per Dec. consi. 23. consi. 208. In casu, col. 4.
& sequenti. cons. 287. In ciuitate. col. 5. consi. 357. In ca
su. & consi. nouiter impresso, 23. & per Moder. in d. §. di
55 ui. ¶ † Nec obst. ꝙ ipse Franciscus instituit vniuersalem
hæredem Marcum Anto. eius filium. nam bene & lici-
tè potuit istud facere, & ꝭm voluntatem D. Gottofredi
sed dum postmodum grauauit ipsum Marcum Anto.
casu, quo moreretur sine filijs, ꝙ bona dñi Gottofredi
sibi relicta peruenirent ad filium, tale grauamẽ nõ po-
tuit apponi super dictis rebus sibi ab eo relictis, stante
fideicõmisso facto per D. Gottofredum, per quod tali
casu dicta bona debebant peruenire ad ipsum D. Ioan.
Anto. superuiuentem filiũ D. Gottofredi, vt superius
56 dictũ, & cõclusum fuit. † Nec sup dictis bonis ipse Fran
ciscus potuit apponere illud grauamen in præiudiciũ
ipsius D. Io. Ant. & esto, ꝙ apposuerit, tñ illud reijcitur,
vt est tex. in l. vnũ ex familia. §. sed si fundũ, & in §. præ-
ced. si duos, de leg. 2. & ẽt in §. sed si vno. & vtrobiq; no.
Bar. & alij scriben. & idẽ Bar. in d. l. peto. §. fratre, & per
Soc. in d. cons. 227. & per Dec. in cons. de quibus supra.
Non. n. satisfacit voluntati D. Gottofredi ipse Francis-
cus grauando Marcum Anto. vt restituat filiæ, & eius
marito, & sic personis expresè prohibitis ab ipso testa
57 tore. † Et d. l. vnum ex familia. in prin. cũ concordan. s̃.
allegatis loquuntur in casu satis diuerso, vt ex lectura
ipsarũ expresè colligitur, qñ videlicet alienatio fit per
grauatum in aliquem ex familia, ꝭm voluntatem testa
toris, & nõ qñ fit in ꝑsonas prohibitas, vt est casus præ
58 sens. ¶ † Non ob. vltimum, in quo dr̃, ipsum Franciscũ
satisfecisse volũtati D. Gottofredi, dũ voluit, ꝙ mortuo
Marc. Ant. bona sua veniant ad filiam ipsius Francisci,
quæ reperiretur maritata cum vno de familia de Pal-
merijs, per ꝙ vr̃ considerasse conseruationẽ bonorũ
in dicta familia, & illam induxisse, cum filij ex dicto ma
trimonio nascituri sequantur familiam patris, & sic il-
lum de Palmerijs, & concessa videatur facultas relin-
quendi alicui ex dicta familia, & quia Petrus de Palme
rijs reperitur copulatus cũ Hippolita filia D. Francisci,
dicendũ vr̃, non ꝯuenisse voluntati sui patris, & sic ces
sare isto casu fideicõmissum relictũ ab illo, & satisfactũ
59 esse eius voluntati. † Cessat obiectio ista: qñ D. Gottof.
intellexit de familia sua & descendẽte ab ipso & nõ de
* illa alia trãuersali, ex qua descẽdit d. Petrus, vt no.* oẽs
per illũ tex. in l. cũ acutissimi. C. de fideic. & firmat Bar.
in d. l. peto. §. fratre, in j. q. & in l. si cognatis, col. pen. in
1. q. ff. de reb. dub. & sequũtur ibi scriben. maximè Soc.
nu. 31. & idẽ Soc. cons. posito inter cons. Franc. de Cur.
40. Cũ in præsentiarũ, col. 7. & seq. versi. & in primis, &
vers. seq. vbi alias decisiones adducit, cõsiderãdo, ꝙ fa-
60 milia põt esse ex multiplici colonello & stipite. † Verũ
qñ profert à testõre, intelligi dẽt de familia ex stipite, &
colonello ipsius testõris, prout intellexit ipse D. Gotto
fre. q exclusis filiab. fœminis vocauit filios suos mascu
los, & filios filiorũ, & in ipsis cõsiderauit familiã suam,
61 & non in alijs trãsuersalib. de Palmerijs. † Prout ẽt ces-
sat obiectio: qñ talis dispõ facta d. Frãcisco, vr̃ facta in
fraudẽ dicti fideicõmissi primi: cũ per eã ẽt vocet filiã
penitus prohibitam venire ad dicta bona per dictũ D.
Gottofr. & sic per indirectũ veniret, & in fraudẽ, ꝯ ex-
pressam voluntatẽ ipsius, & ꝯ illa verba. Nõ succedãt,
nec succedere possint mõ aliquo, & ꝯ illa, exclusis oĩ-
no filiab. & ꝯ illa, nec aľr disponi possit ĩ fraudẽ, &c. ad
no. ĩ l. filię meę. ff. sol. mat. & ĩ l. iurisgẽtiũ. §. sed si defrau
dandi. ff. de pac. & in l. Titius. ff. ad Treb. & in auth. ꝯ ro-
gatus. C. eo. & in l. 1. §. deinde, ibi, si nõ aĩo nocendi. ff.
de aqua plu. arc. cũ cõcor. Et quia ita fraudulẽter dispo
nẽdo ꝯuenit, meritò mortuo D. Marc. Ant. factus fuit
62 locus dicto fideicõmisso in bñficiũ ipsius Io. Ant. † Nã
esto, ꝙ tale fideicõmissum fuerit cõdõnale, tñ quia cõ-
ditio fuit purificata, & adimpleta, dies dicti fideicõmis
si dr̃ cessisse, & venisse, d. l. cedere diem, & l. generaliter,
in prin. C. de instit. & substit. & hr̃, in d. c. si pater, cũ cõ-
63 cor. † Et per talem euentum conditionis dictum fidei-
cõmissum effectũ fuit purũ. l. fi. §. j. ff. de vulg. & pup. l. si
pupillus, in fi. ff. de cond. instit. Bal. in l. cum testam. in fi.
C. de manumis. test. Are. ꝑ illũ tex. in l. fi. §. sed cũ mihi,
ver. sed rursus, ff. de verb. obl. ꝯñr restõ ipsius facienda
est D. Io. Ant. fideicõmissario. l. pen. & fi. C. ad Treb. &
d. l. filium quem habentem. & per Bal. consi. 286. Super
primo. vol. 3. & cõfirmãtur ista ex illo præcepto, & mã
dato pęnali facto & iniũcto per ipsum D. Gottofredũ
codicillãtem suis filijs hæredibus, in quo statuit & ordi
nauit, ꝙ si aliquis dictorũ eius filiorũ & hæredum ꝯfe-
cerit ipsi testatori, non succedat in aliquo, sed bona ip
sa oĩa ipso iure ꝑuenire debeãt ad filios superstites, vel
64 nepotes, & ꝓnepotes masculos. † Quod ꝑceptum non

 fuit,

fuit,nec est nudũ seu inualidũ,quinimmò plenũ, & efficax,cum per ipsum testõrẽ fuerit expressa cã, quare volebat bona nõ alienari in fauorẽ & ad conseruatio
65 nẽ familiæ.d.§.diui.cum alijs allegatis supra.Et † tale p̃ceptũ honestũ est,& reipublicæ vtile: vt bona cõseruẽtur in familia & agnatione, cũ p̃ masculos agnatos dignitas familiarũ cõseruetur, q̃ sine diuitijs nõ pôt cõ-
66 seruari,vt dictũ fuit superius.Vnde † tale præceptũ honestũ debuit per filios & hæredes obseruari & adimpleri,vt dicit gl.Bar. & alij,in l.1.ff.de his quæ pę.nom. & in l.vnica.C.eo. & habet̃ in §.fi.insti.de le. tradit Soc.
67 cõs.221.Visa.in prin.vol.2.Et †hr̃s qui spernit tale p̃ceptũ honestũ, efficitur odiosus ipsi testõri, & afficit eũ iniuria non seruãdo eius voluntatẽ. vt tradit Ale.cõs. 136.opportunè,col.fi.vol.1. & Corn.post Bal.in auth. hoc amplius. in 1.notab. C.de fideicõ.& Pau.de Cast. cons.259. Difficultas dubiorũ,col.pe.ver. infertur ete-
68 nim,vol.1. s̃m vltimã impressionẽ. Statuit † enim lex, q̃ ille, qui non seruat præceptũ sibi à testõre traditũ, puniatur, & priuetur oĩbus sibi relictis, & oĩ emolumẽto.l.si quis sepulchrũ.§.prætor ait. ver. nisi aliquid. ff.de relig.& sumpt.fu.l.pe.in fi.C.de le.& ibi gl.& doct.
69 l.fi.in fi.C.de fideic.Huiusmodi † namq; pęna imponitur p̃p spretã volũtatẽ testatoris, quo casu nihil aliud cõsideraṫ, nisi cõtẽptus & cõtumacia. l.stipulatio ista. §.alteri. per Bar.&alios in l.2.ff.de ver. obl.Et eo magis procedũt ista: qm̃ ipse dñs Gottofredus in casu cõtrauentionis voluit contrauenientẽ non succedere,& q̃ bona applicarentur filijs vel descẽdentibus masculis
70 superstitibus.Et † potuit talẽ legẽ rebus suis apponere. l.quoties.C.de dona. quæ sub mo.c.verũ.de condi.ap-
71 po. Et † ideo talis volũtas & dispositio seruãda erit p̃
72 lege.d.vulga. §.disponat. Et † in eisdẽ codicillis potuit ipse D.Gottofr. adimere hæreditatẽ illi, cui dederat, & illã ab eo reuocare, & apponere inobedienti pęnã priuationis ad cõmodũ & beneficiũ alterius obseruãtis, vt habetur in d.l.vnica. C.de his quæ pę. nom. vbi Bal. col.3.in quinta oppositione, & Corn. in prin. dicunt, hoc totũ dependere à voluntate ipsius testõris, tã respũ priuationis, q̃ respũ translationis,& ẽt no.doct.in d.§.fi.insti.de lega.& est tex.,& ibi tradũt cano.in c.Ray
73 naldus,extra de testam.& †Bal.in l.fi.col.fi.ver.quæro, nunquid. C.de fideicom.vult, testõrem posse priuare quẽ hæreditate, si ei non obediat,vt dicit Bart. in l.1.§. item si ita.in prin. ff.ad leg. Falcid. & Soc.in rubr. ff.de his quæ pęnæ nom. ver.tertiò casu.& cõs.4.nu.15.vol.
74 4.Ipse †ergo Franciscus disponendo erga personas p̃hibitas, contra expressam volũtatẽ D.Gottofredi, fuit priuatus cõmodo, & beneficio,vt vltra superius dicta bene concludit Fran. de Cur. allegans iura, & decisio.
75 cons.63.Antiquissima,col.fi. Et † ita contraueniendo non potest gaudere aliquo beneficio, ex quo bona D. Gottofredi ei relicta ipso iure fuerunt translata in filios superstites ipsius D. Gottofredi,obseruãtes voluntatẽ ipsius,vt probãt illa verba ipso iure, vt tradit Archid.in c.1.de rescri.lib.6. cũ alijs adductis p̃ Alex.cõs. 139.Inuocato suffragio. nu.2. vol. 6. Cõcluditur ergo ex istis indubitãter & inconcusè,virtute d.fideicõmissi relicti à D.Gottofredo, filias fęminas dñi Fran. nec Petrũ de Palmerijs maritũ Hipolitæ posse succedere in dictis bonis subiectis fideicõmisso,debẽtur. n.D.Ioan.
76 Ant.superstiti & fideicõmissario. Difficultatẽ† tñ facere vr̃ illud satis vulgatũ.Nã ipse Frãciscus erat filius legitim⁹ & naturalis dñi Gottofredi, & sup̃ bonis ipsius oĩ iure cõseq dẽbat legitimã iure naturæ sibi debitã,vt in auth.de hær.& Falc.§.1.& in auth.de trien.& semisse,p̃ totũ,& in auth.vt cũ de appel.cognõ.§.aliud quoq; ca
77 pitulũ.§.siue igitur.cũ sim.In†quã legitima ipse D.Gottofr.nõ potuit apponere onus & grauamẽ fideicõmissi,& esto q̃ apposuerit, tñ illud reijcitur, & habetur p̃ nõ apposito. ex quo libera dẽt esse penes filiũ,vt ĩ l.qm̃ priorib.& in l.scimus.§.cũ aũt.C.de inoffi.test.vbi scriben.ẽt no.& alibi pluries per scriben.Prout etiam difficultatẽ facit.Nã ipse D. Gottofredus per fideicommissum vniuersale grauauit D.Franciscum & hæreditatẽ, & sic ẽt Marcũ Anto.sub conditione,si decederet sine filijs masculis, vel si nõ obseruaret voluntatẽ testõris, & illi cõtrafaceret alienando in p̃sonas prohibitas,&c.
78 Quo † casu filio ita grauato,dat̃ facultas vltra legitimã iure naturæ debitã detrahere ẽt quartã Trebellianicã,
* vt habet̃ in d.c.Raynal.& in c.Raynu.vbi scriben.*oẽs hoc firmant, extra de testam. & traditur, in c. si pater. eo.ti.lib.6.& ponit Bar.& alij sequuntur,maximè Ang. in l.Papinianus.§.meminisse.ff.de inoffi. testam.Bart.& alij,in l.quanquã.C.ad leg.Falc.Alex.& scriben.in l.mulier.§.cum proponeretur. ff.ad Trebel. & tradũt plenè scriben.in l.filiũ quem habentẽ.C.fami.ercisc. & Alex. cons.43.Attenta.& cons.142.Circa primam,col.5.vol.
79 2.cum infinitis concordãtijs.Et† istæ duæ quartæ ascẽdunt ad dimidiã illius partis,quæ peruenit ad filiũ grauatũ,vt per doct.vbi supra,& ponit Old.cons.131.Quidam habens.& Aret.consi.18.Visa,col.pen.& Soc.cõs. 33.Prosequendo ordinem,col.7.vers. Circa quartam, vol.1.& Corn.consi.146.In hac,vol.2.& Deci.cons.55. & pro tenui,col.pen. vers. secundo in tali restitutione.
80 & alibi pluries.Et † istarũ duarum quartarũ detractionem ipse Franciscus,si nõ detraxit,potuit transmittere etiam in extraneos,vt no.in l.oĩmodo.in l.scimus.& in auth.nouissima.C.de inoffi. testam. in l.quanquam. & in l.irritum.C.ad le.Falc.per Bal.cons.290.Hæ quæstiones.vol.3.& Dec.consi.81.In casu proposito, in princ. Quibus consideratis, ipse Franciscus in dictis duabus quartis bene potuit filias suas instituere hæredes,& excludere ipsum Io.Ant. pro dictis duabus quartis à bo-
81 nis subiectis dicto fideicommiss.¶†Pro vera resolutione istarũ difficultatum aduertendũ est,q̃ ipse D.Gottofredus,nedum tacitè prohibuit detractionem Falcidię & Trebellianicæ, vt cõstat ex illis verbis, omnia bona, & illis,integrè,& illis, sine aliqua diminutione, sed etiã verbis expressis,vt patet ibi,Trebellianicæ,vel Falcidiæ.
82 Quo † casu,licet doct.dubitent,an talis prohibitio obseruari debeat & sit valida in filijs primi gradus,ex quo Bal.in l.iubemus.Saly.Rom.& Pau. de Cast. ibi voluerunt,q̃ nõ possit prohiberi,vt ẽt per Ias.in l.Marcellus. in prin. col.12.ver.nunc istam cõem.ff.ad Trebell. per Dec.d.cons.81.col.2.nu.3.& consi.118.In casu,nu.4.&
83 5.& consi.269.consultus,nu.15.Tamen† post Cy. latè Cuma.in l.cohæredi.§.cũ filiæ.ff.de vulg. & pup.& in l. in fideicõmissariam.in prin.ff.ad Treb.Alex.& Soc.in d.l.Marcellus,in prin.dicũt,opi.cõem esse, q̃ Trebellianica possit prohiberi ẽt in filijs primi gradus, & p̃ hac opi.consuluit Alex.consi.67.consideratis,vol.1.cõs.5. vol.3.& cons.29.vol.5.Are. cons.37. sequendo ordinẽ. in 5.dubio,Corn. in cons.187.vol.1.cons.22.col.5.vol. 2.cons.107.col 5. vol.3.& cons.17. & 180.vol.4.Anto.
84 Corset.†in tract.de potesta.reg.cart.23.dicit hanc opi. esse cõem, & p̃ ea adducit multa, & rñdet obiectionibus,nolens conclus.procedere,nedum qñ Trebellianica est expressè prohibita,sed etiam qñ tacitè, & ex coniecturis,si per testatorem fuit dictum,q̃ integrè, vel sine diminutione fiat restitutio,&c. Adducit iura, & decisio.vt etiam faciunt repeten.in l.nemo potest,col.15. & seq.de leg.1. quæ omnia etiam interuenerunt in casu nostro,& Pau.Pic.in repet.l.in quartam.ff.ad legem Falcid.car.pen.vers.quid tenendum.& vers. verè passus est arduus, dicit hanc opi. seruari in practica, & subdit eadem cart.col.4.vers.& sic videtis,q̃ in indicando durum esset recedere ab hac opi. adducens plures doct.
85 eam tenentes,& legendo,& consulendo.Pro†qua ego in d.l.Marcellus,dicebã esse tex. in §. si verò expressim, in auth.de hære.& Falc. Tum considerata eius generalitate,qua loquitur in quocũq; hærede grauato,& cõsequẽter etiã de filio.Tum quia tex.ille expressè loquitur de filijs, nã se refert ad ea quæ dicta fuere superius, vt probant illa verba,sicut dudũ prædiximus,& illa verba,s̃m prius à nobis inuentam viam. In quibus præcedentibus Imperator expressè loquitur de filijs, vt apparet in §.primũ itaq;,in §.si quis aũt,in §.exhęredatos autem. §.in omnibus autem casib. & in §. hinc nobis, & in §.seq.Quibus consideratis Imperator in d.§.si verò expressim, apertè sentit Falcidiã posse prohiberi ẽt in filijs primi gradus,cũ ibi se referat ad præcedẽtia, &

relatum

relatũ cõtineatur in referẽte.l.asse toto. ff. de hær.inst.
86 †l.iubem⁹.C.ad Treb.remanebit incorrecta,vt fructus
nõ imputẽtur. nõ autẽ locũ habebit, qñ Trebelliani-
ca expresse apparet prohibita, nã d.lex nõ est trahẽda
ad aliũ casum,ꝗ ibi expressum, vt dicit tex. ibi,in prin.
& in fi.& ad d.§.si verò expressim. inductũ ẽ. nõ ꝑt ac-
87 cõmodari cõgrua, nec cõueniẽs rñsio.Prout † etiam
alia opinio volẽs, nõ posse prohiberi ẽt in casu præsen
ti,minimè ꝓcederet, ex quo ipse Frãciscus hæres nul-
lũ fecit inuentariũ, quo casu Trebellianicã deducere
minimè potuit,& licet Bar. in auth. sed cũ testãr, col.
fi.versi. quæro vtrũ.C.ad leg.Fal.& in d.l.Marcellus, in
prin.col.fi.teneat,ꝙ filius nõ perdit Trebellianicã,licet
nõ cõfecerit inuẽtariũ,quã opi. sequunt̃ Alex. ibi col.
pe.& fi.Ias.Clau.& Alex.cõs.64.visis,vol.4.& cõs. 29.vo
lu.5.& plures alij relati ꝑ Cor.cõs.180.multitudo, in 7.
dubio,vol.4.Pau.de Cast.cons. 163. visa, in 3. dubio,&
ꝗplures alij citati ꝑ Dec.cõs.276.nõ parua, col.4. vers.
q̃nto q̃rit̃, & potissime qñ sumus in filijs primi gradus,
88 ꝓut est hic,& sentit Guid. Pap.q.53. Tñ † cõtraria opi
* nio affirmatiua vr̃ magis * cõis, volẽs, ꝙ filij ẽt primi
gradus nõ cõficiẽtes inuentariũ perdũt bñficiũ Tre-
bellianicæ, vt firmat Cy.in d.auth.sed cũ testator, in 8.
q.quẽ sequũtur ibi Bald. col. 1.& Sal.in fi.per tex.in §.
hinc nobis,in auth.de hær. & fal. sequitur etiã Bal. in l.
cũ tale.§.1.ff.de cond.& dem. & ibi Cuma. Imo. Oldr.
cõsi.134.satis credo,& ẽt Bar.sibi ꝯrius cõsilio 227.Le
na Matarelli,Pau.de Cast. cõsi.36. aliàs 209. super pri-
mo dubio,Rom.in auth.similiter.C.ad leg.fal. Cumã.
cõs.141.visis, col.1.& Fulg.cõs.41.casus talis,col.fi.ver
si.ad quartũ,& cõsi. 87.proponitur,col.pe.vers. nec di
cat,& cõsi.96.ꝓ decisione, col.1.sequitur ẽt Ang.Are.
in § ex̃neis,inst.de hære.quali.& differen.& in §.sed q̃a,
in fi.inst.de fideic. hær. dicẽs, ꝓ ista opinione fuisse iu-
dicatũ Ferrariæ,& idẽ tenet Barb. cõsi. 46. difficile est,
col.pe.vol.3. Mathesil.in notab.158 no.ꝙ hæres,& Pe-
trus de Mathesil.in repetit.dictæ l. filiũ quem habentẽ,
col. fi.vbi asserit hãc opi. esse cõmunẽ, & idem voluit
Imo. Cuma.& Soc.in d.l.Marcellus, in prin. dicẽs ipse
Soc. ꝙ cõsulendo, & iudicãdo sequeretur istã opinio.
quã sequitur Ant.Corse.in d. tract. de ꝑtãte regia,car.
25.col.3.vers. capio quartũ,& Cor.cõs.22.col.4.& cõ-
si.303. plura q̃sita,vol.1.vbi plenè tãgit, & rñdet obie-
ctionib. & cõs.148.col.4.ver.deueniẽdo ad tertiũ,vol.
3.& cõs. 168.in hac.col.4.in tertio dubio,vol.4.& Dec.
* sequit̃ hãc opi.tanq̃ magis * cõem & veriorẽ,in d.suo
cõs. 236.col.4.nu.5.& 6.Vbi eã cõprobat alijs decisio-
nib. & reprobat opi.Guid.Pap.rñdẽdo suis rõnibus &
alijs obiectionib. & ꝯrijs, quã opinio. etiã tanq̃ magis
cõem, & in iure veriorẽ secutus sum ipse pluries cõ-
sulendo, & legendo in d. l. Marcellus, in prin.vbi opti-
mis rõnib. ostẽdo eã ꝓcedere etiã in filijs primi grad⁹,
89 & rñdeo obiectionib. & ꝯrijs. ¶† Quantũ verò atti-
net ad legitimã iure naturæ debitã. Aduertendum est,
ꝙ in ea cõputãda veniũt oĩa bona dicti do. Gottofre.
quæ ꝑuenere ad ipsum Frãciscũ vltra illa, in quib.spe-
cificè ipse Frãciscus fuit institutus,siue essent mobilia,
vel immobilia,vel sese mouẽtia,seu nomina debitorũ.
l.qm̃ nouella. l.oĩmodo.§.fi.C.de inoffi.testa. facit l.ẽt.
§.pe.ff.de bo. lib.no.Bar.in l.in quartã,col.4.vers.venio
ad quartã iure naturæ, quẽ omnes ibi cõiter sequunt̃
90 allegãtes cõcordan. dec.ff.ad leg.Falc. Et † tãto magis
veniũt imputãda, si ab ipso Franc. fuere consumpta.l.
mulier. §.sed.n.ff.ad Treb.no.Dy.& Bar.in l.Marcellus
§.res quæ, eo.ti.& in d.l.in quartã.& bened.Cap. conf.
32. cũ viso, col. 2.in scdo dubio,vers. & hæc circa pri-
91 mũ . Prout † etiã in ea imputãda veniũt omnia illa, ꝗ
ipse Fran. alienauit de dictis bonis,vt est tex.in d.l.Mar
cellus. §.res quæ,& ibi no.Bar.& alij maximè Ale. col.
fi.& cõs. 92.cũ viso,col.3.in 2.dubio,Bal. consi. 367.&
392. sup primo,vol.4.firmat Bar.in d.l.in quartã,col.4.
vers. venio ad quartã partẽ,Soci.cõs.36. viso eleganti,
in prin. vol.3.Cor.cõs.146 in hac,col.pe.versi.alius,vo
lu.2. Aret. cõs.18. Alex.cõs.3.vol.3.& Deci. cõs. 202.vt
92 præsens, nu.8.cũ concord.Prout † etiã specificè in di-
cta legitima imputãdi veniũt fructus ꝑcepti ꝑ ipsum

Franc.ex eisdẽ bonis hr̃ditarijs durãte vita ipsius dom.
Gottofredi, & specificè illi ꝑcepti tpe cõditorũ codi-
cillorũ,de quib.specificè in codicillis ipse do. Gottofr.
mentionem facit.Nã cũ tales fructus d.Frãcisc.emãci-
pato donauerit inter viuos, & ꝑmiserit ꝑ eũ illos ꝑcipi
vt isto casu in legitimã suã imputarent̃, necessariò ĩ ea
imputari dẽnt,cũ ꝑ eũ ꝑcepti fuerint,vt est tex.ĩ l.si qñ.
§.gñaliter.C.de inof.test.vbi gl.Bar.& reliqui scribẽ.ex-
ꝓsse istud volũt,& ẽt firmat ipse Bar.in d.l.in quartã.co
lũ.4.& 5.vers.venio ad quartã,& vers.q̃ro de vna qq.&
* cõiter * sequunt̃ ibi scrib. oẽs, Bar.in l.1.§. nec castrẽ-
se,col.vlt.ff.de colla.bono.& in l.peto,in prin. de leg.2.
& alias dec.ad istud adducit Ias.in d.§.& gñaliter,ĩ prin.
93 ꝓut † ẽt in dicta legitima imputãdi veniũt fructus ꝑce
pti ex dictis bonis fideicõmisso relictis ꝑ ipsum D.Got
tofredũ ꝑuẽtis ad ipsum Franc. dico post tp̃s adimple-
te cõdõnis dicti fideicõmissi, & post purificationẽ ip-
94 sius,& post morã,& litis cõtestõnẽ.Etiã † si essemus in
filijs primi gradus,vt ꝑ illũ tex.firmat gl.in ver. cõtesta-
tæ,in c.Raynu.ex̃ de test.& Pau.de Cas.in d.l.iubemus,
col.2,ver.1.in fi.& Mod.ibi sequunt̃, & hr̃ in l. Pau. rñ-
det,in fi.ff.ad leg.Falc.& in l. fideicõmissariã, ibi, nisi &
mora.ff.ad Treb.vbi Imo.tãgit,& diffusius Alex. col.2.
* versi.in eadẽ ibi, fallit, dicẽs hãc esse magis * cõm.opi.
ꝭm gl.in d.c.Raynu.& Claud. ibi hoc idẽ firmat, col.2.
95 ver.itẽ aduerte.allegãtes al's dec.& rõnes.Præterea † vl-
tra supius deducta,ꝙ dicta Trebellianica,& ltĩma non
possit mõ detrahi, euidẽter ostẽditur, ex eo qm̃ Marc.
Ant.& filius vl's hr̃s D. Frãcisci, ad quẽ spectabat illarũ
detractio,in fauorẽ ipsius Ant,sciẽter, & specificè illas
remisit ap ꝓbãdo fideic.factũ ꝑ ipsum D. Gottofredũ,
& renũciãdo detractioni dictarũ quartarũ,quæ appro
batio,& renũciatio fuit,& est validissima,vt statim dice
tur.Quib.cõsideratis integra bona ipsius D. Gottoffre
di,ꝗ ꝑuenerũt ad ipsum Frãciscũ subiecta fideicõmis-
so, sine aliqua detractione alicuius quartæ restituenda
96 veniũt D.Io.Ant.fideicõmissaro. ¶† Quãtũ verò atti-
net ad alia bona D.Fran.ꝗ nõ habuit à D. Gotofredo ,
p̃re,sed aliũde,in q̃b.vl'em hr̃dẽ instituit D.Mar.Ant.&
ipsum grauauit,casu quo moreret̃ sine filijs masculis ,
ꝙ sua hr̃ditas cõsistẽs in bonis stabilib. ꝑ ipsum Franc.
designatis,& noĩatis,dẽret deuenire ad eius filiã,ꝗ repe
riret̃ maritata cũ vno de familia de Palmerijs. & qm̃ ip-
se Mar. Ant. mortuus est sine filijs & ab intest. & sic vr̃
esse factus casus dicti fideicõ.Certissimũ est, ꝙ in dictis
bonis ipse Mar. Ant. cõsequi dẽbat ltĩmã iure naturæ
sibi debitã,& ex quo in ea nõ potuit apponi tale graua
mẽ,& onus fideic. Itẽ cõsequi dẽbat & quartã Trebel.
tũ q̃a nõ fuit ꝓhibita,nec exꝓsse, nec tacitè, tũ q̃a ipse
immiscuit se hr̃ditati p̃rnæ cũ bñficio legis,& inuẽtarij
* & ꝭm magis cõem * filius ita grauatus ꝑt dictas duas
quartas detrahere,de q̃b. suo arbitrio potuit disponer̃
& ꝑ actũ ĩter viuos,& ẽt ꝑ viã successionis passiuẽ.Quę
duæ quartæ capiũt medietatẽ totius portionis relictæ
97 filio grauato,vt sigillatĩ de oĩb.dictũ fuit supius. † Nec
istis hẽt obstare,si dicat̃,ꝙ qñ detrahũt̃ duæ quartę,tũc
fructus ꝑcepti dẽrẽt cõputari in ipsa Trebell.ẽt in filijs
primi gradus,& ita limitabit̃.d.l.iubemus.C.ad Treb.vt
firmat Pau.de Cast.& Ale.in l.mulier.§.cũ ꝓponeretur
col.4.ff.ad Treb.Ale.cõs.29.ꝓspectis,col.1. vers. nec ad
hoc,cõs.165.in fi.vol.5.cõs.150.quoad primũ,vol.6. &
in d.l.Marcellus,col.6.vers.& illud facit.& Pau.de Cast.
98 cõs.92.q̃a dubia,col.fi.vers.nec obst.¶† Nã ꝯria opi.in
* pũcto iuris est verior,& magis * cõis,volẽs,d.l.iubem⁹
ꝓcedere,& locũ hr̃e ẽt,qñ veniũt detrahẽdæ duę quar
tæ,vt firmat Sal.& alij Mod.in d.l.iubemus Ang.consi.
124.Io.D.Dalmani,Rom.cõs.206.licet,& sentit Bar. ex
ꝓsse,in l.ꝙ de bonis.§.ꝙ auus.ff.ad leg.Fal.& Ale. ibi co
lũ.2.sibi ꝯrius apertè opinionẽ istã sequit̃, adducẽs ꝓ
ea alias deci.& rñdet ad rõnem Pau. de Cast. tenẽtis ꝯ-
riũ,& Corn.cõs.180.multitudo,col.8. vers. circa 10.q̃-
stionẽ,& vers.alius scrupulus,vol.4. firmat hãc opinio-
nẽ,ꝓ qua est tex.formalis destruẽs opinionẽ ꝯriã,in d.
c.Raynu.ver.in eo verò,quem adducit Clau. in d. §.cũ
ꝓponeret̃,vbi rñdet adductis per Pau.de Cas. & sequit̃
hãc opi.licet ꝯ eã adducat tex.in l. si debitor. ff. ad legẽ
Falc.

Falc.ad quã leg.rñdet Pau.Pic.in repet.d.l.in quartam, cart.antep.& pen.prout ẽt add.l.rñderi põt, ex dictis ꝑ Bal.in c.cum pr̃.§.Titio.de leg.2.& hãc opi. ſequit̃ ipſe Pau.Pic.in d.l.in quartam,car.10.col.3.& 4. & diffuſius car.ant.col.1.& 2.& ꝙ d.l.iubemus,ꝓcedat,qñ detrahũ tur duæ quartæ,ſuadet̃,qm̃ ltĩma detrahitur illico,ꝙ fi lius ſuccedit pr̃i,vt dicit Bal.in l.ſcimus. C. de inof.teſt. Pau.de Caſt.in d.l.iubemus,& Fran.deCur.cõſ.75.Dñs col.5.Et dẽpta legitima,reliquũ cõſiderat̃ ꝓ aſſe hr̃dita rio,& illo reſiduo dẽt reſtitui dodrãs,vt dicit Pau.ď Ca. in d.l.iubemus,& ita declarat Bal.in d.l.filiũ quẽ haben tẽ,C.fam.erciſ.col.9.verſ.nõ obſtat iſta,ſentit Ale. in d. §.ꝙ auus,col.2.& Pau.Pic.in d.l.in quartã,col.117.Pro ut ẽt ipſe Pau.de Ca.in d.l.iubemus,dicit hãc opi.eſſe ſe curiorẽ,& eã ſenſit Ale.ibi in 1.apoſt.ad Bal.Et virtuali ter ẽt iſtud ſentiũt oẽs illi Doct.tenẽtes Trebelliani.nõ poſſe ꝓhiberi filijs primi gradus,& firmat hoc idẽ Bar

99 ba.in d.c.Raynu.Et † ſuadetur hæc opinio;qm̃ d.l.iube mus,nõ eſt correcta per dictã l.ſcimus.§. repletionẽ.Et qa cõis cõcluſio eſt,filios vlterioris gradus poſſe detra here,& legitimã,& Treb.vtroq; iure,vt ꝑ Iaſ.in d.l.filiũ, nu.6.& ſeq.allegãtem deciſ.quo fit,vt d.l.iubemus, ꝓce dat ẽt eo caſu,quo filij primi gradus ꝑ prius poſſunt de trahere legitimã.Nã aliàs nullũ eſſet priuilegiũ ipſorũ, vt dicit Cor.d.cõſ.180.& Ale.in d.§.ꝙ auus,& Pau.Pic. in d.l.in quartã,loco præall.& quia ẜm magis cõem,fi lius grauatus ſub cõdõne põt duas quartas detrahere, & iõ d.l.iubemus,loquit̃ eo caſu,qñ ꝑ prius legitimave nit detrahẽda,nã filij ibi erãt grauati ſub cõdõne, ſi ſi ne liberis,&c.Et ſic loquit̃ expreſsè iſto caſu, qñ legiti ma,& Trebellianica venit detrahenda,& tñ adhuc iſto caſu cõcedit̃ filijs primi gradus, de quo ibi, priuilegiũ; & ſic apparet manifeſtè,ꝙ opi.Pau.nõ eſt vera,ſed ꝯria verior,& cõior,vt d.l.iubemus, procedat eo caſu, quo duę quartę,veniũt detrahẽdæ,vt filijs primi gradus fru ctus nõ poſſint imputari in Treb.eo etiã, qa ipſe Mar. An.nullos ꝑcepit fructus,vnde,&c.Potuit igit̃ per actũ inter viuos ipſe Mar. Ant. vl̃is hæres grauatus,vt ſ̃.ſuo arbitrio de dictis duab.quartis diſponere, ꝯhendo ſuꝑ eis cũ D.Ioã.Ant.eius patruo.Quæ diſpõ fuit, & eſt va lida,& de iure potuit fieri,expreſsè.n.ipſe Mar.Ant.vo luit,ꝙ in bonis ſubiectis fideicõmiſſo nulla futuro tp̃e locũ haberet detractio cuiuſuis quartæ, & ſic tã legiti

100 mæ,q̃ Trebellianicæ.Cũ†illa dictio,cuiuſuis,ſit vl̃is.l.1. C.de comeatu.li.12.cũ alijs adductis ꝑ Iaſ.poſt alios,ĩ l. quædã,§.nihil intereſt,nu.3.de eden.& ꝑ Are. & eundẽ

101 Iaſ.in l.Gall.§.etiã ſi parẽte,nu.17.ff.de lib.& poſth.† Et qui omne dicit,nihil excludit.l. Iulia. cum vulg. de leg. 3. includetur ergo q̃libet quarta cuius detractioni ex

102 dictis verbis expſsè renũciauit.Quod † q̃dem fieri po tuit,mortuo Fran.eius patre,qui ſi aliq̃d poterat cõſe qui ſuꝑ bonis D.Gottofredi virtute dictarũ quartarũ, quarũ detractionẽ,ſi qua erat faciẽda,tranſmiſit ad D. Mar.An.eius hr̃dem vl̃em, illis, & ipſarum detractioni poſtmodũ renũciãtem.l.ſi qñ.§.& gñaliter.C. de inoffi. teſt.& ibi ſcrib. adducẽtes cõcord.maximè Iaſ.in 2.no. & bona deciſio Paul.de Caſt.ibi,col.2. verſ. & q̃d ſi di

103 ceret, & per Iaſ.nu.4.Eo magis † interueniẽte iuro, & ſcĩa ipſius Marc. Ant. qui remittebat ius de p̃terito, vt ꝑ Rom.in l.1.§.ſi qs ita,col.9.ff.de ver. obl.& ꝑ Iaſ.in d. §.& gñaliter,nu.6.& ꝑ eundẽ in l.ſed & ſi qs, §.quæſitũ. ff.ſi qs cautio.ꝑ Dec.cõſ.27.Et diligẽter,col.2.verſ. p̃te rea,& ꝑ Moder.in d.§.ſi qs ita,vt.ẽ Galliau.nu.14.& ſeq. & Butr.nu.44.& ſeq.vbi ſequunt̃ Roma. & rñdẽt obie

104 ctionib. Et † ẽt qa ipſe Marc.Ant. approbauit oĩa, & ſingula diſpoſita ꝑ D.Gottofr. inter q̃ cõtinebat̃ expſ ſa detractio,& Trebellianicæ,& ẽt ltĩmæ,& illa cł̃a,oĩa, & ſingula,opat̃ effectũ indiuiduæ expſſionis,ad pleniſſi

105 mè no.ꝑ oẽs,in l.1.de leg.1.Et † ẽt qa relatũ cõtinet̃ in referẽte cũ oĩb.ſuis qualitatib.vt ꝑ Bar.in l.1.ff.de rece. & in l.ſi qs ſeruũ.§.fi.de leg.2.& bñ faciũt,quæ habẽtur in l.certũ.ff.ſi cer.pe.vbi Mod.plura cumulant, & in l.ſi

106 nominatim.ff. de cond. & demon. ¶ † Sequitur ergo, talem diſpõnem,& renunciationẽ prodeſſe ipſi D.Ioã. Ant.vt dictæ quartę detrahi non poſſint vlterius de bo nis per fideic. relictis per D. Gottofr. peruentis ad ipſũ

107 Franc.Eo † magis cum ipſe Mar.Ant. in illis conſtitue rit ſe vſufructuariũ,per quã cõſtõnẽ dominiũ ꝓprieta tis in ipſum D.Io.An.trãſtulit.l.quiſquis. l.ſi qs argẽtũ. §.ſed ſi quidẽ.C.de don.& vtrobiq; D.oẽs no.alleg.cõ

108 cor.Profuit † ẽt talis diſpõ, & conuentio facta per ip ſum Mar.Ant.ipſi Io. Ant. quò ad alias duas quartas, quas ipſe Mar. An. poterat detrahere de alijs bonis. D. Fran.In q̃b.fuit hæres inſtitutus,& grauatus,vt dictum fuit ſupius,nã de dictis bonis,in q̃b.fuit ĩſtitutus,& gra uatus virtute duarũ quartarũ ad ipſum ſpectãtiũ, po tuit diſponere, ꝓut diſpoſuit ſuo arbitrio ꝑ actũ inter viuos,vt dictũ fuit ſuperius,& tradũt omnes,in d.l.Mar

109 cell. §.res quæ, & in d.l.in quartã.Conuentio † .n.facta inter ipſum Io. Ant.& Marc. Ant.fuit valida,& firma,li cet prima facie videretur dicendũ ꝯriũ,ex quo cõtine bat pactũ futuræ ſucceſſionis, & qualiter deberet ſuc cedi, & in quas perſonas, poſt mortẽ ipſorũ, bona, de q̃b.in cõuentione,deberent peruenire;tũ quia hæredi tas,& ſucceſſio inter viuos dari nõ põt. l. hæreditas.C. de pac.cõuen.l.ex eo.C.de inu.ſtip.l.ſtipulatio hoc mõ concepta.ff.de ver.obl.cũ alijs ſi.Et hoc qa talis conuẽ tio à iure reperitur reprobata, vt in dictis iurib. Itẽ qa eſt cõtra bonos mores. d.l. ſtipulatio. Itẽ quia inducit

110 votũ captãdę mortis.l.fi.C.de pac.Itẽ † quia reſtringit & tollit liberã facultatem teſtãdi,cõtra l.1.C.de ſacroſ. eccl. & in l.ſi fratres.§.idem rñdit.ff.ꝓ ſoc.quib.cõſide ratis, oẽs reprobãt cõuentionẽ de futura ſucceſſione,

111 ẽt ſi eſſet iuro firmata,vt ꝑ Doc.oẽs,vbi ſ̃.Et † ẽt ſi eſ ſet reciproca,vt in l.licet.vbi Ale.& alij no.C. de pac. & idẽ Ale.cõſ.28.ponderatis,vol.3.& alibi pluries,& facit ꝙ vult Dec.cõſ.184.& ꝓ tenui,cõſ.225.in cã.cõſ.63. & ꝓ tenui,col.3.& 4.& fi.cõſ.236.nõ parua,col.fi.vbi plu ra ad id faciẽtia adducit,prout ẽt facit cõſ.300.viſa pe titione,nu.3.¶ Tamen iſtis nõ obſtan.dico talẽ cõuẽ tionem fuiſſe validã,& firmam.nã tã ipſe Io. An.quàm D.Mar.Ant.per dictã cõuentionẽ approbauerũt fidei cõmiſſum factũ per eorũ maiores ſuper dictis bonis, immobilib.expreſsèdeſignatis,& talẽ approbationem fecerũt ꝓ perpetua cõſeruatione familiæ,& domus de

112 Palmerijs.Quo † fit,vt talis approbatio,& cõuẽtio de certo mõ ſuccedẽdi in dictis bonis ꝑ fideic. relictis:nõ poſſit dici facta de vl̃i ſucceſſione dictorum Io. An.& Mar.An.Sed bñ dicit̃ facta de particularib.reb.ipſorũ, vt ꝓbat̃ in l.cogi.§.& gñaliter,& § ſed ſi miles.ff.ad Tre bell.& ibi no.Bar.& alij,& idẽ Bar.in l.cũ filius.§.Lucio

113 de le.2.Et † cõuẽtio approbãs diſpõnes teſtamẽtarias, & fideicõmiſſa facta ꝑ alios,eſt validiſſima,quibuſcũq; verbis cõcipiat̃,vt tradit Ale.cõſ.29.ꝓſpectis,vol.5.col. 6.verſ.circa quartũ,& col.7.verſ.vñr,& ita ẽt firmat De ci.d.cõſ.63.col.3.4.& fi.Vbi ꝓ firmiſſimo tenet, talem cõuẽtionẽ valere,quatenus cõcernit bona cõtenta in

114 alijs teſtĩs, q̃ approbant̃ ab ipſis adipiſcentib. † Præte rea cõuẽtio facta inter fratres,in qua voluere,ꝙ ſtãtib. maſculis fęminæ nõ ſuccedãt,vt vr̃ eſſe præſens,eſt va lida.Nã de iure valet,ſi cõuẽtũ eſt, ꝙ certæ res nõ deue niãt ad certũ genus ꝑſonarũ, vt plenè tradit̃ in l. ſi ita qs.§.ea lege.ff.de verb.obl.& in l.ea lege.C. de cond. ob

115 cau.& in l.codicillis.§.matre, de leg.2.Per † hãc.n.con uẽtionẽ nõ ꝓhibet̃, hr̃ditas, ſed certa pars patrimonij, nec eſt cõtra bonos mores,imo approbat̃ à iure.Nam & lege induci p̃t,ꝙ fęmina nõ ſuccedat in totũ, ſed in certa parte,vt ꝑ Dy.ĩ c.indultũ,de reg.iu.lib. 6.& ita fir mat Bar.adducẽdo alias rõnes,& rñdẽdo ꝯrijs,cõſ.72. ex facto ꝓponit̃,col.2.verſ.in ꝯriũ vr̃,quẽ refert,& ſeq̃ tur Io.Campeg.in tract.de dot.in vlt.par.q.79. qa dictũ eſt,& Iaſ.cõſ.8.col.6.verſ.accedat ẽt,ꝙ cõſ.eſt inter cõ ſilia Alber. Bru. & idẽ ſequitur Dec. qñ conuentio fit ſpecialiter de certis bonis,in l.pactũ.C.de pac.col.pen. in fi.verſ.ſcdo limitatur,& Lãce.Dec.ibi,col.1.ver.limi tat tñ,vbi adducit cõſ.Ale.Et ideo valet,ex quo nõ tol lit liberã teſtãdi facultatẽ, ſed potius dicit̃ factũ de cer tis bonis diſpõnẽdis, certo mõ, ꝙ quidẽ à iure non eſt

116 ꝓhibitũ,vt ꝑ Alc.& alios,vbi ſ̃.Poſſunt † .n.ipſi cõtra hẽtes de alijs eorũ reb.diſponere.& hoc idẽ ſequit̃ Pau. de Caſt.cõſ.146.ſuꝑ ſecũdo pũcto,& Oldr. cõſ. 139. ad habendũ,Ale.cõſ.85.viſa,col.2.verſ. & in ꝓpoſito no

ſtro,

ſtro,vol.2. per Iaſ.in d.l.ſtipulatio hoc modo cōcepta, nu.19.& ꝑ Alex.ꝯſi.69.viſo themate,col.1. vol.1.& bona deci. Franc.de Cur.iunior poſt trac.de feu. in ꝯſi. 1. col.8.ver.& dicta trāſactio, vbi aſſerit hāc eſſe cōem,ꝑ ut ēt firmat Dec.in d.ꝯſi.225.nu.4.verſ. primus eſt, &
117 ēt in l.fi.nu.22.in 1.lectu,C.de pac. Et † eſt ēt bona deciſ.Iaſ.in d.l.ſtipulatio hoc mō,col.antep.ver.tertio prīcipaliter. Vbi dicit̃ ſæpius ſe ꝯſuluiſſe, & valere ꝯuentionē de ſucceſſione certorū bonorū, vt ibi ꝑ eū ponētē exēpla,& ponit d.ꝯſi.8.circa primū,& ꝯſi.9.īter ꝯſi. Al. Bru.& ꝯſuluit ēt Soc.ꝯſi. 10.inter.conſ. Alb. Bru.& Io.
118 Cāpeg.ꝯſi. 11.inter eadē ꝯſi. Quib. † in locis, & alijs ꝑ
* eos allegatis, * cōmuniter ꝯcludūt, valere cōuētionē de ſuccedēdo in certis bonis certo modo, qbuſcūq; verbis ꝯcipiatur.Nā cū ſit facta de reb. particularibus, ceſſant obiecta ſuperius in ꝯ̃riū adducta,q̃ ꝓcederēt in vl̃i ſucceſſione,vt pulchrè ēt deducit Ange. in ſua diſputa.in refulgēti,& cō.179.viſis,col.3.& 4.Eſto.n.ꝙ aliquatenus reſtringatur facultas teſtādi,nō ꝓpterea talis
119 reſtrictio dēt viciare cōuētionē.Nā † & parētib. cōceſſa facultas teſtādi reſtringitur quò ad legitimā debitā filijs,nec valet arg.de toto quò ad partē,ſtāte diuerſita-
120 te rōnis,vt dicit gl.in l.q̃ de tota.ff.de re iudi.Et † tex.in d.l.pactū,loquit̃ in vl̃i ſucceſſione, prout loquit̃ tex. in d.l.ſi fratres.§.idē rn̄dit. ff. ꝓ ſoc. qn̄ ſocius poſt mortē ſuccederet; nā alius ſocius nō haberet facultatē inſtituendi alios,vt ſentit ibi Bart.Bal.& Albe.de Roſa.ibi in §.ſi inter fratres,& apertius Fulg.in d.§.idē rn̄dit, cōcludētes,tex.illū ꝓcedere in vl̃i hære.& ſucceſſione, & ſic
121 ſumus in alio caſu. Nec † hēt obſtare votum captādæ mortis.nā tollitur ꝑ cōſenſū præſtitū ab vtroq; ꝯ̃hentiū.in quo fuit ꝑſeueratū,vt ꝓbatur in l.fi. C de pac. & ibi oēs no.maxi.Dec.in 3.nota. poſt Bal.& alios ibi, & bene.ꝑ Fulg.ꝯſi.73.col.2.& Ang.d.cōſi.179.col.4.verſi. nec obſtat,& ver.ſeq.ꝑ Iaſ.d.cōſi.8.co.6.verſi. itē aduer
122 tēdū.Et † ad ea q̃ deducit Deci.in dictis ſuis cōſi. patet rn̄ſio ex dictis ꝑ eū, vbi ſ̃. & ēt ex dictis aliorū ſuperius deductorū,qui ēt rn̄dent, & multipliciter illis rōnibus
123 ſuperius in ꝯ̃riū deductis.Et † eo magis ꝓcederēt iſta: qa talis cōuētio cōtinēs ſucceſſionē bonorū,apparet facta,& cōcepta,ita vt obligatio debeat incipere in pſona hæredum ipſorū ꝯ̃hentiū,quo caſu ēt valeret,ſi eſſet de totali,& vl̃i ſucceſſione,vt tradit Old.cōſi.139.ad habendū,& Bart.cōſ.212.promitto tibi,& tu mihi,& Roma.cōſi.26.ꝓ deciſione,& Alex.cōſi.28.vol.3. & d.cōſ. 85.viſa,vol.2.& ꝑ Deci.in cōſi.ſ̃.deductis, & ꝑ Frāc. de Cur.iun.poſt.trac.de feu.cōſi.15.circa præmiſſam,col. 3.& 4.Vbi alleg.alias deciſ.volūt,valere cōuentionē cōtinentē ēt vl̃em ſucceſſionē,qn̄ promiſſio fuit cōcepta ita vt obligatio debeat incipere à perſona hæredū,ꝑut apertiſſime fuit concepta hic,vt colligitur,& pluries,& multipl̃r ex verbis per ipſos ꝯ̃hētes adhibitis.¶Ex quib. concludit̃,talē cōuentionē factā per ipſū Marcū Antoniū ꝓcedere,& ꝓdeſſe dicto Dom. Ioan. Anto. quò ad medietatē illorū bonorū ſtabiliū,in quib.Marc.An. fuit inſtitutus hæres à Franc.eius patre, & poſtmodū grauatus,ſi decederet ſine filijs maſculis &c. Nam grauamine nō obſtāte ipſe Mar.Ant.hæres poterat deducere duas quartas,vt dictū eſt,de quibus duabus quartis potuit diſponere ſuo arbitrio prout diſpoſuit,& facere cōuētionē,prout facit cū d.Do. Ant.ꝙ certo modo ſuper dictis rebus particularibus inter eos ſuccederetur.Et qa modus, & forma data in dictis rebus ſuccedēdi iā fuit adimpleta,& purificata per mortē dicti Ma. Anto.merito bona ꝑdicta applicāda ſunt ipſi d.Io.Antonio iuxta forma cōuētionis purificatæ, & ab illis excludi dēt Do. Laura ſoror vtriuſq; cōiūcta ipſius Mar. Antonij,q̃ poterit in alijs eius bonis,ſi qua ſunt, illi ab inteſtato ſuccedere. ¶ Nec iſtis obſtat, ſi diceretur, ꝙ ipſe Mar.Ant.talē cōuētionē de ſuccedēdo fecit in bonis tm̄ relictis per C.Gottofredū,vt vn̄r innuere illa verba cōuētionis ibi,deinde partes ipſæ,&c.& ibi eiuſdem fideicōmiſſi,de quo in numero ſingulari pluries fit mē
124 tio.Quo † fit,vt nō debeat extēdi ad bona per fideicōmiſſū relicta ꝑ D.Frāciſcū:cū limitata cā limitatū ꝓducat effectū,vulg.l.in agris,ff.de acq. rerū dom. & in l. milites agrū.ff.de re militari. Nā bene cōſiderādo verba dictæ cōuētionis facta apparet ſuꝑ bonis ēt relictis
125 fideicō.ꝑ dictū Franc.Primo † cōſiderando verba narratiua poſita in principio dictæ cōuētionis, q̃ declarāt animū ꝯ̃hentiū,& cām,qa ipſi ꝯ̃hūt.l.fi. ff. de here.inſt. l.1.ff.ad Maced.l.regula.§.& licet.ff.de iur. & fac. ignor. Aſſerunt.n.ꝙ Do.Gotof.pater, & auus in codicillo ordinauit ꝑ perpetua cōſeruatione eius familiæ, ꝑut in codicil.ipſis cōtinetur,quorū teneor inſeritur. Et ſimiliter aſeruerūt,qualiter.Frā.pater Mar. Ant.ſequendo eundē ordinē ſuorū antiquorū ordinauit,& fecit ī ſuo teſtō capitulū,cuius tenor inſerit̃, & ſic partes ipſæ in iſtis duab. aſſertionib. nullū verbū dixerūt,nec de fideicō.relicto ꝑ Gottof.nec de alio relicto ꝑ ipſū Franc.ſolū ſe referētes ad eorū diſponēs,in quib. adeſt fideicōmiſſum:vnde cū poſtea de fideicōmiſſo in ſingulari faciūt mētionē,intellexerūt de vtroq;,ſ̃m eorū ꝑcedentes aſſertiones, & ſ̃m ꝙ cōtinebatur in diſpōnibus factis ꝑ D.Gotofrd.& Frāciſcū, de verbo ad verbū inſer-
126 tis.Per† q̃ præcedentia declarantur ſeq.in l.q filiabus.l.
127 ſi ſeruus plurium.§.fi.de lega.1.Cœperunt † ergo terminū fideicommiſſi in ſingulari indiffinitè, q̃ æq̃pollet vl̃i,ad nota.in l.ſi plurib.de leg. 2. Et licet in tertia aſſertione partes ipſæ dicāt, qđ fuerūt hæredes bonorū D. Gottof.tn̄ poſtmodū dicūt,ꝙ cū ſint veri dn̄i, & patroni oīum oliuarū,& bonorū,vt ſ̃.expreſſe voluerūt ꝯtineri bona relicta per dictū Frāc.quorū ipſe Marc. Antoniꝰ erat patronꝰ & dn̄s, vt patet ex illis verbis,omniū
128 oliuarū.Et qui oē dicit,nihil excludit.l.Iulianus, de leg. 3.l.ſi chorus,eo.tit.c.ſolitæ,de maio.& obed.Tū qa oli-
129 uæ vt plurimū erāt in rebus relictis per ipſū Frāc. †Tū etiam qa illa dictio,vt ſ̃.q̃ eſt relatiua præcedētiū, vt ꝑ illum tex.tradit Bart.in l.1.§.hoc edicto,in fi.ff.de poſtu. & Fran.de Curt.cōſi.51.col.7.ver.& potiſſime, Dec.cōſi.227.in caſu,nu.3.relationē hēt ad omnia bona, quæ per prius fuerūt expreſſa,īter q̃,& iſta relicta ꝑ Frāciſcū ſigillatim,& nominatim expreſſa apparent, vnde &c.
130 Suadentur † iſta ex illis verbis,ꝑmiſſa omnia,& ſingula q̃ cl̃a hēt vim ſpecificæ, & indiuiduæ expreſſionis, ad plene no.per oēs,in l.1.de leg.1.cū cōcord. inter q̃ præmiſſa,erat fideicōmiſſum relictū ab ipſo Franciſco, ergo &c.Vlterius ipſi ꝯfirmarūt,& approbarūt diſpoſita à dictis maioribus, & ſic in numero plurali, ergo & à
131 Gottof.& à Frāciſco.Probat † ēt hoc illa dictio, dictis, præcedentiū relatiua,vt per Bar.in l.talis ſcriptura.§. fi. ver.q̃ro ergo,de leg.1 per tex.in l.1.§.eum qui.ff. de po-
132 ſtu.Et † ver.illud,maioribus,neceſſario idē includit, tū qa prolatum in num.plurali, tū ēt qa licet ꝓprie referatur ad tritauū,&alios maiores,vt per gl.in verſ. maiores,in l.1.C.de impo.lucr.deſcr.lib.10.& per gl.in c.2.ex̃ de verb. ſig. tn̄ ſ̃m ſubiectā materiā & auū cōprehēdit,
133 vt ꝓbat tex.in l.ſi cohortalis. C. de cohorta. lib. 12. ibi maiorum ſuorū exēpla,iuncto ver.ꝑced.liberis ēt, quē adducit Albe.de Roſa.in dictionario,in ver.maior,ver. maiores qn̄q; & ver. ſeq. tū ēt qa nulli alij anteceſſores & maiores ipſorū ꝯ̃hentiū ita diſpoſuere, vnde neceſſario,ly,maiorib.ītelligi dēt de patre,& auo. Prout ēt qa ipſi ꝯ̃hētes impoſuerūt legē ſuis ſucceſſorib.in ꝑpetuū declarādo ſupradicta bona oīa remaneř īalienabilia. q̃
134 verba.oīa vl̃ia,īcludūt ēt iſta,vt dictū fuit.Et† ly,ſuprascripta,relationē habent ad cōtēta, & expreſſa in ꝑcedētibus,vt expreſsè tradit Bar.in d.§.hoc edicto,& in d. l.talis ſcriptura.§.fi.& per Franciſcū de Cur.cōſ.51.ſuꝑ teſta.col.7.verſ.& potiſſimè.Ad ꝙ ēt illa ver.itē ꝙ in eis &c.In quib. renunciatū fuit detractioni cuiuſuis quartæ,& ꝓculdubio de iſtis relictis ꝑ Frāciſcū poterāt ꝑ ipſū Io.Antoniū duæ quartæ detrahi, vnde de dictis bonis expreſsè fuit cōuētū. Prout ēt, qa ipſe Mar. Antonius expreſsè reprobauit cōditionē appoſitā ꝑ patrē
135 concernētē filiā maritādā, &c. Et † ſi in reliq̃s approbauit,cōſequēter de illis ſēſit,cū vnius excluſio ſit alterius incluſio.l.cū ꝑtor,in prin.ff.de iudi. c.nōne,de pręſ
136 ūptio.Ad † ꝙ ēt:qm̄ nō eſt veriſimile,ꝙ Mar.Ant. voluerit facere talē cōuentionē nullā,& inefficacē. l. non ſolū.ff.de actio.& oblig.& in dubio ꝑſumēdū eſt, ꝙ efficacē,& validā fecerit,& in caſu,quo poterat valere, & effe-

effectum sortiri.l.quoties.ff.de reb.dubijs, & ff. de ver. obl.Et si cōuentio referatur ad bona D.Gottof.q̄ solū peruenerūt ad Frācīscū,certè fuisset sine effectu cōuentio ipsa,ex quo Frācīscus nō poterat detrahere Trebellianicam,nec legitimā pp imputationē rerum, de quibus s̄.Et ideo vt reddatur valida,& habens effectū,referenda erit ad bona relicta per ipsum Fran.& sic patet,q̄ dicta cōuentio non fuit facta limitate, sed modo quo
137 s̄.prout † etiam,quia aliàs cl'æ, & verba in ea apposita superius deducta starēt,& essēt sine effectu,& nihil operarēt,& ludicrè fuissēt apposita, ꝯ tradita p Bal. in Ru. C.de contrah.emp.in 6.q.& dictū fuit supra.Paris. Pad.

SVMMARIVM.

1 *Donatio facta per patrem filio emancipato valida est, & firma.*
2 *Donatio facta per patrem filio in potestate existenti vallata iuramento valida est.*
3 *Possessio transfertur per constitutum.*
4 *Possessio quæsita vni aliquo titulo, non potest effici illius titulo hæreditario seu institutionis.*
5 *Instituens aliquem in aliqua re stabili,in qua habebat partem, videtur illum instituisse in illa parte,& nu.62.& seq.*
6 *In alia vero parte propria instituti,non valet institutio.*
7 *Institutio in re propria hæredis non valet.*
8 *In fideicommisso vniuersali non comprehenduntur res propriæ ipsius instituti grauati.*
9 *Nec veniunt alia propria bona ipsius hæredis grauati,etiam si illa habuisset à defuncto grauante,limitatur,& bene,nu.70.71.& alijs seq.*
10 *Esto etiam,quod in illis appareat institutus hæres ab ipso testatore.*
11 *Fideicommisso vniuersali non comprehenduntur res, nec bona, quæ non fuerunt testatoris.*
12 *Donatio facta ad remunerationem laborum,& expensarum,non venit in fideicommisso vniuersali, in quo donatarius fuit institutus hæres,& grauatus.*
13 *Dominus alicuius rei præsens testamento, in quo grauatur, non præiudicat sibi in re propria.*
14 *Maximè si eo tempore non fuit grauatus,sed postmodum.*
15 *Fideicommisso non præiudicatur per contractum factum per hæredem.*
16 *In correlatiuis dispositum in vno censetur dispositum in alio.*
17 *Conuentio facta inter patrem & filium iuramento vallata valida est.*
18 *Maximè quando per conuentionem filij reponuntur in pristinū locum,& statum.*
19 *Contractus possunt quandoque in testamento celebrari.*
20 *Per actum vltimum receditur à primo.*
Donatio potest reuocari per consensum donatarij postmodum instituti.
21 *Consentiens testatori legāti rem propriam consentientis,sibi præiudicat.*
22 *Qui vult cōsequēs,velle videtur necessariū antecedens ad illud.*
23 *Filius consentiens exhæredationi, eam reddit validam.*
24 *Reductio ad primæuum ius,fauorabilis est.*
25 *Donatio an resoluatur per simplicem consensum,vel resolutio requirat actum retro similem.*
26 *Et quid si post consensum secuta fuit effectualis approbatio.*
27 *Aequalitas inter filios obseruanda est, propter quod multa priuilegia sunt inducta.*
28 *Pro expresso haberi debet illud, ad quod necessario relatio habenda est.*
29 *Hæres sine beneficio adiens hæreditatem, sibi valde præiudicat.*
30 *Nedum sibi, verum etiam & suis hæredibus.*
31 *Hæres adiens hæreditatem videtur quasi contrahere cum legatarijs & fideicommissarijs.*
32 *Testator potest proprias res hæredi legare, & per fideicommissum relinquere.*
33 *Hæres præsens testō,simpliciter postmodum adiens hæreditatem, tenetur obseruare omnia disposita,etiam in rebus suis proprijs.*
34 *Præsens,& tacens, testatore disponente de re sua propria, sibi præiudicat.*
35 *Testator potest bona hæredis sui adeuntis hæreditatem simpliciter obligare,etiam si aliunde ad hæredem peruenissent.*
36 *Testator potest in re propria hæredis grauamen apponere.*
37 *Testator potest apponere grauamen super re, quæ reperitur hæredis titulo institutionis,& vltimæ voluntatis.*
38 *Consensus generaliter præstitus nocet in omnibus.*
39 *Institutio hæredis & vltima voluntas mutari possunt.*
40 *Ignorantia super istis non admittitur.*
41 *Institutio, & dispositio facta in testamento potest in codicillis declarari.*
42 *Codicillus trahitur ad tempus testamenti.*
43 *Codicillus censetur confirmatus per testamentum.*
44 *Codicillorum scientia præsumitur, quando publice conditi sunt.*
45 *Et quando de ipsis conditis adest publica vox,& fama.*
46 *Testator potest imponere fideicommissum super re per ipsū prius donata hæredi.*
47 *Intell.l.sequens quæstio.de legatis 2.cum concor.*
Impugnatio glo.in d.l.sequens quæstio.& nu.48.
48 *Testator potest expresse imponere fideicommissum rei, per prius ab ipso donatæ hære.*
49 *Nominatim aliquid fieri, quando dicatur, & alijs seq.*
50 *Qui omne dicit,nihil excludit.*
51 *Relatum continetur in referente.*
52 *Relatio ad testamentum censetur facta, secundum omnes qualitates in testamento contentas.*
53 *Relatio nedum refert substantiam, sed etiam omnes qualitates.*
54 *Paria sunt,q̄ quid exprimatur per se, vel p relationē ad aliud. Certum qualiter dicatur esse factum seu nominatum.*
55 *Relatiuum procedit secundum veritatem patentem, ex coniunctione scripturarum relatarum,& referentium, & hæc est eius natura.*
56 *Expressim fieri dicitur,quod colligitur ex mente,& ratione, & quando illud ostenditur per relationem.*
57 *Nominatim fieri,& exprimi dicitur etiam per relationem.*
58 *Et quid si pro forma requiritur verbalis nominatio.*
59 *Intell.d.l.sequens quæstio,§.fi.in ver.nominatim.& nu.60.*
60 *Nominatim quandoque capitur pro certitudinarie.*
61 *Pronomen meum,non includit res alienas,& nu 62.*
63 *Confinium designatio includit omnia intra fines comprehensa,& nu.64.*
65 *Dictio,vltra,inclusiua est aliorum.*
66 *Repetit etiam,& extendit expressa vltra illa.*
67 *Confirmat etiam antea disposita inutiliter.*
68 *Sequentia declarant præcedentia.*
69 *Actus in dubio videtur fieri,vt valeat.*
73 *Intell l.3.§ si rem,de lega.3.& alijs seq.*
74 *Dos prælegata potius dicitur reddi,quam dari.*
75 *Declaratio cons.Pau.Alex.& Corn.& nu.76.*
77 *Testatoris assertioni,an & quando sit standum.*
78 *Renunciatio facta per heredem præiudicat sibi.*
79 *Intell.l.Caius.ff.de pignor.& nu.78.*
80 *Hæres grauatus fideicommisso non potest disponere de rebus in fideicom.contentis.*

CONSILIVM. II.

In alio Consilio super huiusmodi causa aliàs p me absoluto ostensum,& cōclusum fuit Domin.Gottof.de Palmerijs in bonis suis hæreditarijs perpetuum fideicōmmissum induxisse, iurib. & rōnibus in illo annotatis.Modo dubitari cōtingit,an possessio de Realbi,per ipsum dominum Gottofredum donata Francisco eius filio, & in qua postmodum ipsum hæredem instituit,contineatur & comprehendatur in d.fideicōmmisso,ita quod veniat restituenda fideicommissario vocato à Do. Gottof.sicuti veniūt restituēdæ aliæ res fideicommisso subiectæ.Ex quo cōditio ipsius
1 fuit,& est modo purificata.Et † prima facie videtur dicendum,dictam possessionem non cōprehēdi, ex quo erat propria ipsius Franc. virtute donationis inter viuos eidem emancipato factæ per D. Gottofredum patrem,quæ omni iure valuit, & tenuit. l. si emancipatis. C.de dona.l.vt liberis.§.fi.C.de colla.l.donationes, §.pater.ff.de dona.traditur in l.frater à fratre,ff.de cond.indeb.cum alijs infinitis concor.vt per Soc.cōsi.189.versic.donatio autē,volum.2.& consi.33.col.1.vol.3.Pro-
2 ut † etiam dicta donatio reddita fuit valida virtute iuramēti in ea appositi,q̄ ipsā efficacē reddidit, et si ipse Frāc.fuisset in potestate patris,vt tradit Bal. in l.fi. vers. sed qd si.C.de vsuca.p dona.& in l 2.car.15.versi. & idē credo.ff.de iureiur.p Ale.& alios,i l.si donatiōe,co.4.C. de colla.

dé colla.cū alijs alleg.p Iaſ.poſt alios,in d.l. frater à fratre col.fi.17.limita.& p Ale.cōſ.20.pōderatis,col.1.ver. ꝑterea virtus,vol.3.ꝙ cōſ.eſt repetitū in 6. vol. in ordine.217.col.1.nu.3.& p Dec.cōſ.216.viſa,nu.2. & diffuſius cōſ.239.primò nō vī.nu.1.& cōſ. nouiter impreſſo.30.nu.4.p Soc.cōſi.91.col.4.verſ.ſed dicet qſpiā,vol.1.& cōſ.107.nu.2.vol.3.& p Ale.cōſ.7.nu.8.vol.6.cum
3 ſim.Eo † ēt qa d.poſſeſſio fuit tradita dic.Frāc.verè per cōſtitutū,ad plenè no.in l.ꝙ meo,in prin.ff.de acq.poſ.
4 & in l.ab emptione.ff.de pact.cū vulg.Et † cū ex d. titu. poſſeſſio ipſa fuiſſet dictiFran.nō potuit amplius ipſius effici tit.inſtitut.& hære.l.ſi mater.§. eādem cauſam. ff. de excep.rei iud.l.3.§.ex plurib.ff.de acq.poſſ.§.ſi res, & §.ſi rē legatam.inſt.de leg.l.oēs.ff.de acti.& obli.l.ſequit.
5 §.lana.ff.de vſuc. Eo † ēt qm̄ ipſe D. Gottofredus in dicta poſſeſſione hēbat vltra illā donatā D. Franc. certā aliā portionē,& inſtituēdo eū in dicta poſſeſſione vī in ſtituiſſe in illa portione ſua ꝓpria, nō aūt in illa donata.l.ſerui electione.§.fi.l.ſi domus.§.fi.de leg.3. & p Bal.
6 in l.1.C.qui teſt.fa.poſſ.& facit l.cū alienā.C.de leg.† Et qa inſtitō in tali portione reddetur valida; in illa verò portione donata erit inualida,cū p prius eſſet propria ipſius Fran.& iō ad eā inſtitutio nō dēt extēdi,vt actus
7 valeat,arg.l.quoties,cū vulg.ff.de reb.dub. Nā † in re ꝓpria hr̄dis,nō valet inſtitō.l.ꝓprias.C.de leg.l.an ea res. ff.de cōd.& dem.& tradit Bal.in l. ſcimus, in prin.in 4. q.C.de inof.teſt.Ale.in d.cōſ.20.col.2.& d.cōſ.217.nu. 8.vol.6.cū alijs terīs nr̄is adductis p Corn.cōſ.87.vī,colū.1.vol.2.
8 Præterea † in fideicōmiſſo vī.iniūcto filio vt hr̄di,nō veniūt,nec cōprehēdunt ꝓpriæ res ipſius hæredis,q̄ erāt ex p̄rimōnio ipſius teſtatoris. l. cohæredi.§.cū filiæ.ff.de vulg.& pup.l.in fideicōmiſſaria.§.quoties.l.ex facto,poſt principiū,verſ.nō tm̄.ad Treb. Ale. cōſi.201.ꝓſpectis,nu.1.vol.6.Corn.cōſ.114.in hac,col.
9 fi.vol.3.Prout † ēt à fortiori nō veniūt bona dicti hr̄dis q̄ ipſe hæres grauatus habuit a defuncto,nō p viam teſti,ſed alio mō.l.3.§.ſi rē,de leg.3.l.ſequēs quæſt. de leg. 2.l.Lucius.§.maritus.ff.ad Treb. Etiā ſi poſtmodū in il
10 lis † appareret inſtitutus hæres ab ipſo teſtōre, vt in dictis iurib.& alijs cōcor. allegatis ibidē per gl. & Doc. p Pau.de Caſt.cōſ.164.viſa,col.v.verſ.quātū ad ſ̄m,plenè per Ale.in d.cōſ.20.col.3.& 4. vol.3. repetito in vol.6. in ordine.217.nu.11.& ſeq. Vbi ꝓpriæ loquit de bonis donatis filio per patrē,per Corn.conſ.218.ꝙ dictus ſer Antō.col.1.in fi.col.2.col.pen.& fi.vol.3. vbi pūctaliter loquit de re prius donata filio p patrē,vt non veniat in reſtitutione fideicōmiſſi,in quo filius fuit grauatus, licet in illa p patrē poſtea appareret inſtitutus hæres, ꝙ
11 ꝓpriè videtur decidere caſum noſtrū.Eo † inſuper, cū D. Gottofredus fideic. fecerit ſup bonis ſuis hæreditarijs,extra quæ erat dicta poſſeſſio,quæ in tali fideicommiſſo nō dēt cōprehēdi d.l. ſequēs quæſtio. cū cōcor.
12 Eo † magis cū donatio dictæ poſſeſſionis videat facta potius ad declarationē,& remunerationē laborū,& expēſarū, quas de ꝓprio D.Franc.fecit ad meliorandū dictā poſſeſſ.& bn̄ficiū ipſius:vt tradit idē Ale. in d. cōſi.
13 20.col.2.& d.cōſ.217.nu.5.Vbi † pūctualiter,col.pe. & fi.tollit illā obiectionē, quæ ex aduerſo poſſet fieri, ſi ꝯ prædicta allegaretur ꝓſentia, & ſic tacitus cōſenſus D Fran.adhibitus tpe,quo D.Gottofre.fuit teſtatus, nā ſibi circa rē donatā nō potuit præiudicare,iurib. allega-
14 tis p Ale.ibidē.Item † quia tūc tēporis D. Gottofre. in d.teſtō nō fecit aliquod fideicōmiſſum,ſed longè poſt illud ordinauit in codicillis, & tpe quo fuerūt conditi ipſe D.Franc.nō fuit modo aliquo præſens,nec aliquē cōſenſum præſtitit. Conſequēter de dicta poſſeſſione Realbi ſibi donata,nec in dicto fideic.comprehēſa potuit ſuo arbitrio diſponere,vti diſpoſuit,vt dictāt cōes,
15 & vulgares cōcluſio.Nec † eius volūtati potuit præiudicare Marc. Ant. eius filius ꝯhendo cū Io. Anto. eius patruo.l.fi.& auth.res quæ.C.comm.de leg.cū ſi.¶Iſtis tñ nō obſtan.conſiderata vera facti contingētia cōtrariam opi.dico eſſe veriorē,ꝙ dicta poſſeſſio cōprehēdatur in dicto fideic.vt.n.mihi relatum eſt,ipſe D.Gottofredus quatuor filijs ſuis in premiū emācipationis pro diuiſo dedit,& aſſignauit omnia bona ſua, qui de ann.

1496.vidētes patrē priuatū bonis,& ptāte diſponēdi de reb. ſuis, inuicē cōuenerūt cū ipſo D.Gottofre.pr̄e reſtituere, prout reſtituerūt omnia bona, ipſis ab eodem donata, ponētes eū in primū locū, in quo erat añ emācipationē,& donationē,cū iurō, volētes nihil añ mortē eiuſdē patris velle hr̄e de eius hr̄ditate, & bonis niſi poſt mortē ipſius,& ſ̄m eius volūtatē, dātes illi facultatē liberā diſponēdi,& teſtādi de dictis bonis, vt in īſtrō dictæ cōuētionis; quæ facta inter patrē,& filios emāci
16 patos fuit valida,& firma,iurib. ſupius alleg. Et † qa in correlatiuis diſpoſitū in vno, diſpoſitū cēſetur in alio.
17 l.fi.ff.de accep.l.fi.C.de indi.vidu.tollē.Tū † ēt quia vallata iurō,vt tradit Io. And.in addi.ad Spe. in tit. de teſt. §.1.verſ.pone filius, Abb.in c.cū contingat, col.pen.de iureiu.Iaſ.in d.l.frater à fratre,in fi.per Soc.conſ. 53.viſo,col.6.nu.24.& alijs ſeq.vol.4.& conſi.107. in cā, nu.
18 2.vol.3. Et † ēt quia ipſi filij repoſuerūt patrē in primū locū,& ſtatū,vt ad plenū tangit Cor.conſi.8.col.2. vol. 4.Et licet poſtmodū in ann.1503.D.Franc.inſcijs & abſentib.fratrib.procurauerit hr̄e à dicto eius patre dictā poſſeſſionē Realbi,per viā donationis, ꝓut fuit ſibi donata,& validè,& efficaciter, iurib.& rōnib. quib. ſ̄, tñ poſtmodū ipſe dn̄s Gottofredus nō cōtētus dicta donatione exceſſiua & alijs filijs valde graui, & odioſa, ac moleſta,& vt oēs eius filios redderet æquales,in ſuo vlti. teſtō cōditio ann. 1506. dictam poſſeſſionē donatā Frāciſco,voluit trāsferre in inſtōnē hęredis,ꝙ quidē facere potuit,ipſo Frāc.pſente,& cōſentiēte. Nā eo tpe, quo teſtatus fuit,ipſe Frāciſcus,& alij fratres erant pſētes,& ipſis titulo inſtitōnis aſſignauit, & diuiſit oīa ſua bona,aſſerēs iſtud facere pro cōmuni eorū conuctione,ſtabilimēto,& accordo, mādās,& ordinās diſpoſita p eū ita dēre ſeruari, vt eſſent cōtēti de dicta diuiſione hr̄ditatis,& ſatiſfacti remanerēt, & nemo ipſorū in aliquo dr̄et ꝯdicere ipſi Frāciſco, & alijs fratrib. pſentib. ſic volētib. & acceptātib. ac inuicē renūciātibus inter
19 quos oēs ita fuit cōuētū,& cōcluſum.Quæ † conuentiones,& qui actus bn̄, & iure pmittēte potuerūt fieri, & celebrari in dicto teſtō, cū nō ſint penitus exnei ab ipſo, ſ̄m gl. cōiter * approbatā,in l.hr̄des palā. §. fi.ff.de teſt.& plenè tāgunt Doc.in l.cum antiquitas.C. eo.tit. maximè Iaſ.col.1.& 2.& diffuſè ſcriben. oēs,in l. 1.§. ſi quis ita.ff.de verb.obl.
20 Eſto † igitur,ꝙ dicta donatio facta Frāciſco fuiſſet valida:tñ ab ea per ipſum actū,&cōuētionē fuit receſſum, & ille titulus donationis ab ipſo teſtōre D. Gottofredo fuit in effectu trāslatus ad titulū inſtitutionis,ꝙ quidē fieri potuit accedēte cōſenſu,& volūtate dicti Frāciſci donatarij,qui in hoc potuit ſibi præiudicare,vt probatur in l.ſicut.§.venditionis.ff. quib.mo.pig.vel hypo.ſolu.quē tex.ad id precisè adducit Bal.in l.cū alienā.C.de leg.col.2.ver.ſed pone teſtōr. & eſt bona deciſio Bar.in l.cū qs decedēs,in prin. verſ. fi.de leg.3.& eiuſdē Bar.in cōſ.211.quidā ſibi filios,col.
21 1.in primo dubio.† Volēs,ꝙ ſi quis conſentit teſtōri legāti rem ſuam,ſibi præiudiciū facit,ex quo talis cōſenſus inducit mandatū,& hæres teſtatoris ꝯ talē conſentientē habebit actionē.Et proculdubio talis conſentiēs ſibi præiudicat, qn̄ fuit inſtitutus hæres, vt eſt in terīs, noſtris,& ita pūctualiter in iſto caſu cōſuluit Dec. cōſ. 254.viſo puncto,col.2.verſ.ſimiliter.& col.pen.& fi.verſi.nō obſtat,qn̄ filius cōſenſit teſtamēto patris,quia ſibi præiudicat, in re prius donata ſibi à patre, & ad idē facit,ꝙ voluit Corn.dict.conſ.87.col. 2. & alijs ſequen. volu. 2. Vbi proculdubio iſtud firmat, qn̄ ille,cuius res fuit legata,apparet inſtitutus hæres, ex quo ſibi pīudiciū fecit,& col.2. verſi. quia res mea,rn̄det ad illā obiectionē,ꝙ ſi res erat ſua,titulo donōnis, nō potuit am-
22 plius effici ſua alio mō,vt p cū.Prout † & alio mō tollitur,qm̄ qui vult cōſequēs,neceſſariò vult antecedēs,& cōſentiēdo dictæ ordinōni, vī prius renūciaſſe titulo donōnis l.illud,& ibi plenè doc.ff.de acq.hær.l.neq; pign⁹.ff.de reg.iu.facit l.duob.§.fi.ff.de iureiu.& ibi Mod. Papien.in l.nihil tā naturale. ff.de reg.iu.l.ſi qs in cōſcri
23 bēdo.C.de pactis,cū ſi.Et † q̄ in ſimilib.tradūtur p Soc. cōſ.230.col.3.verſ.cōfirmat iſta opinio,vol.2.poſt Ale. cōſ.fi.in fi.vol.5.Vbi filius cōſentiēs exhr̄dationi pr̄næ,

non

non pōt amplius testm̄ impugnare, & pt filius renunciare dispositioni factæ in suum fauorem, vt p Bar. in l. filiusfa. §. diui, de leg. 1. & p Deciū consi. nouiter impsso
24 primo, in fi. † Et † q͂a p hāc cōuētionē fit reductio ad illā primam renūciationē. ad no. l. si vnus. §. pactus ne peteret. ff. de pactis, gl. in c. statutū, de pb. li. 6. in vers. nume
25 rādū. Nec † obstat, si dicat, talē donōnē nō fuisse resolutā p illū simplicē cōsensum, ex quo reqrebat actus retrosimilis, vt no. Bald. in l. 1. C. qn̄ lic. ab emp. disce. & Ias. in l. ab emptione, col. pen. ff. de pac. cū alijs adductis p Deci. in d. cons. 254. col. 2. vers. nec vr̄ obstare. Nā hic interuenit actus retrosimilis. s. ipsa stipulatio, & renūciatio reciproca inter fratres ipsos inuicē facta, & acceptata, iuxta plenissimè no. in l. 1. ī princ. cū simi. ff. de verb.
26 obl. Prout † ēt ad obiectionē pūctualiter rn̄det Deci. in d. cōs. 254. col. pen. & fi. vers. pterea. Vbi dicit in casu nr̄o, nō solū interuenisse cōsensum simplicē, sed vlterius secutus fuit effectus. Nā post mortē D. Gottofredi ipse Frāciscus simpl'r se immiscuit hr̄ditati pr̄nę, approbās dictā institutionē sine aliquo bn̄ficio legis, & inuētarij, vt statim dicemus, & q͂a talis institutio tēdebat, vt ipsi fratres redderent ꝯcordes, & æquales, & vt sedarēt discordiæ, & rixæ, & reducerent ad ꝯcordiā, & stabili-
27 mētū. Et† iura ꝯ̄ cōes regulas multa disponūt, vt inter fratres seruet æqualitas. l. cū pr̄. §. euictis, de le. 2. bonus tex. & ibi Soci. plura adducit, ī l. si ita legatū sit, ff. de ꝯd. & dem. & bona decisio Bar. in l. Lucius, col. 3. vers. pone q testōr. ff. de vulg. & pup. cū alijs allegatis per Dec. ꝯsi. 337. in casu. col. 1. & ꝯs. 59. col. 2. p Soc. ꝯs. 4. col. 1. in
28 fi. vol. 1. ꝯs. 18. nu. 4. & ꝯs. 61. nu. 11. vol. 4. Et † licet in dictis cōuētionib. & renūciationib. nō fuisset aliquid dictū de donatione, tn̄ satis apertè includebatur: cū dicta possessio prius donata fuisset D. Frācisco relicta titulo institōnis, q nō poterat fieri validè, nisi illi prius renunciasset, vt probatū fuit. Et quia ad aliā rē non poterat referri, consequēter hēri dēt pro expssa. l. 2. vbi oēs tradūt allegātes concor. in simi. ff. de lib. & posth. & bona decis. Bar. in l. q Romæ. §. duo fratres, col. 8. in 6. q. quē
✠ cōiter * sequunt oēs. ff. de verb. obl. Et† confirmantur
29 ista; qm̄ ipse Frāciscus hæres institutus simpl'r se immiscuit dictæ hæreditati, nullo cōfecto inuētario, ꝯn̄r sibi p̄iudicauit, & astringi poterat obseruare oīa per defunctū disposita, ꝯ̄ cuius factū nō potuit venire. l. cū à matre. C. de rei vend. l. vnū ex familia. §. si rē, cū si. de leg. 2. p Frāc. de Cur. ꝯs. 1. col. fi. circa fi. p Ale. cons. 2. col. 2. vers. 8. & cōsi. 92. viso. col. 1. vers. confirmātur, vol. 5. vbi alia
30 deducit. Et † simpl'r se immiscēdo approbauit dictū testm̄, & disposita in eo in p̄iudiciū sui & suorū hæredū, vt tradit Bal. in c. Imperialē, in prin. col. 5. vers. quæritur vtrū. in tit. de phibita feu. alien. p Fed. cū alijs adductis p Alex. cōs. 29. pspectis, col. 5. vers. si tn̄, vol. 5. & cōs. 30. visis, nu. 2. & cos. 87. accuratè. nu. 10. vol. 6. & bona decisio Petr. de Anch. in cons. 151. plura sunt dubia, col. 4. vers. ego dico, & in terīs nostris per Deci. in d. ꝯsi. 254. col. pen. & fi. per Corn. d. ꝯs. 87. col. 2. in fi. col. pen. & fi. vol. 2. & in hoc etiā consentit Alex. in d. cons. 20. col. pe.
31 & fi. vol. 3. repetito in vol. 6. vt. s̄. Et † qūia adeūdo & se immiscēdo quasi ꝯ̄hit cū legatarijs, & fideicōmissarijs, & ideo tenetur & obligatus est ex quasi ꝯ̄ctu seruare ordinata p testōrē. l. ex maleficijs. §. hæres. ff. de actio. & obl. & inst. de obli. quæ ex qua. cōtr. §. hr̄s. p Bar. in l. cū res. in prin. & in §. culpa. de leg. 1. & in l. de eo. ff. de iud. bonus tex. in l. apud Iulianū. §. fi. vbi scrib. ff. q b. ex cau.
32 in poss. ea. Prout† ēt quia testōr potest ppriasimet res ipsius hæredis legare, & fideic. relinquere, Inst. de leg. §. non solū, & inst. de sing. reb. p fideicō. rel. §. 1. & in l. hæredū. C. de fideicō. l. si hæredi seruus, de leg. 1. l. vnū ex familia. §. si rē. de leg. 2. p Ias. in l. serui electione. nu. 20. & seq. de leg. 1. & p Cor. in d. cons. 87. col. 2. vers. itē est prę
33 mittēdū, vbi pprie in terīs nostris. Et† hæres pn̄s testamēto, & dispositioni testōris ordinātis de re ppria hæredis, si postmodū simpliciter hæreditatem adiuit, tenetur p testatorē disposita obseruare, vt sunt decisiones supius adductæ, & in terīs nostris istud minimè inficiatur Ale. in d. ꝯsi. 20. col. pe. & fi. vol. 3. repetito in 6.
34 vt s̄. Et † quia psens & tacens testatorē disponere de re sua, sibi præiudicat, vt dixi. s̄. & multa adducit Ias. in l. si
35 qn̄. §. & gn̄aliter. col. 3. ver. 4. & vlt. C. de inof. test. Pōt†. n. testator obligare bona hæredis sui, quæ dicto hr̄di aliūde peruenerūt, qn̄ ipse hæres adiuit nullo ꝯfecto inuētario, iuxta l. fi. C. de iu. delib. p Bal. & Ang. in l. assiduis. C. qui potio. in pig. hab. p Ale. cons. 172. vol. 2. & alibi plu-
✠ ries, & est * cōis cōclusio: vt tradit in decis. cons. Neap. 111. fuit dubitatū, col. fi. & in decis. 200. Instrumētū do
36 tale. Ex † quib. infert verissima ꝯclusio, q dicta possessio fuit translata ex titulo donōnis ad titulū institutio
37 nis, & sic ad cām testamēti. Quo † casu alia verissima resultat ꝯclusio, q ipse D. Gottofredus testator potuit in ea apponere grauamen, prout apposuit: cū penes ipsū Fran. reperiat tit. institutionis, & ex vltima volūtate, & ꝯn̄r venit in restitutione fideicōmissi. l. si donatio. C. de dona. facit d. l. seqūēs quæst. circa fi. & ibi Bal. h. d. in vltimo no. & in l. donationib. C. ad leg. Fal. vbi Cy. Pet. & alij no. cū alijs adductis p Deci. cons. 184. Et pro tenui. col. 2. nu. 8. & 9. p Soc. cons. 91. col. 4. vers. sed dicet quispiā, & col. seq. vol. 1. p Cor. cons. 273. dubia. col. 7. vers. & insup. & vers. maximè. & col. fi. vbi pprie loquitur in re prius donata. vol. 4. & in terīs ponit Dec. in d. cons. 254.
38 col. pe. & fi. Cor. d. ꝯs. 87. vol. 2. ¶ † Nec dicatur, q cōsensus D. Franc. solū fuit pstitus dicto testamēto, & institutioni. In quib. nullū fuit factū fideic. nō aūt apparet prestitus codicillis, in quib. D. Gottofredus fideicōmissum fecit, ꝯn̄r non dēt trahi ad illos, & ad dictū fideic. Nam cū ipse Franc. ꝯsenserit institutioni, & renūciauerit dictæ donationi, & voluerit dictā possessionē hēre ex vlti
39 ma volūtate D. Gottofredi. Certus † potuit esse, q talis volūtas, & īstitutio poterat mutari, cū ambulatoria es-
40 set, vulg. l. 3. & 4. ff. de adimen. lega. cū vulga. Nec † circa istud pōt allegare ignorātiā, ex quo certū erat in iure hoc posse sequi, vt est bonus tex. in l. si duo. ff. de acq. he
41 re. Potissimū † cū dispositio, & institutio facta in testō possit in codicillis declarari, arg. l. asse toto, cum si. ff. de hær. inst. & p Deci. cons. 337. in casu. vers. sed tn̄ his. col.
42 1. Et † quia codicillus trahitur ad tp̄s testamēti, & co
43 tpe vr̄ factus, vt tradit Cy. in l. 2. C. de test. tute. Et † quia codicillus cēsetur cōfirmatus p testm̄ p̄cedēs, l. ante tabulas. ff. de iu. codi. & insti. eo. tit. §. sed cum ante, & per Corne. cōs. 39. licet, col. 1. vers. his tn̄, & ēt quia ipse Frā. de dictis codicillis, & ipsorū tenore plenā habuit notitiā, & post mortē patris illos approbauit simpliciter, immiscēdo se hæreditati, & iō ꝯ̄uenire nō pōt, vt dictū
44 fuit. Et † sciētia ipsorū codicillorū talis præsumitur, tū
45 quia publicè conditi, & celebrati, tum † quia de ipsorum celebratione, & tenore erat publica vox & fama,
✠ & * communis opin. iuxta gl. in l. si tutor petitus. C. de pericu. tuto. cū alijs plenè traditis per Bar. in d. l. qui Romæ. §. duo fratres. col. 5. in 3. q. prin. & ibi diffusè scribē. & p eundē Bar. & alios, in l. eius qui in prouincia. §.
46 fi. ff. si cer. pet. Præterea † certū est, q testōr pōt īponere fideicōmissum super rē per eū prius donata hæredi, qn̄ nominatim & expresse hoc facit, tex. est clarus in d. l. seqūēs qst. ver. fi. & cōcordat tex. in l. Lucius. §. maritus, ibi, nisi manifestū esset de dote quoq; restituēda testōrē
47 sensisse. ff. ad Treb. & ibi gl. in vers. sensisset. Et † licet gl. ī ver. si mortis, in l. si mulier. in prin. de le. 3. voluerit ꝯ̄riū,
✠ tn̄ * cōmuniter reprehēditur, quia dicit contra. d. l. seqūēs q̄stio, vers. fi. s̄m Dy. & Bal. in d. l. si mulier. in prin. circa fi. & Florianus ibi, vers. in gl. ibi, ego ꝯ̄, dicētes hāc
48 esse veritatē, prout † etiā dicit Bar. in d. l. seqūēs questio. circa fi. vers. secūdò no. Pau. de Cast. ibi, Cumanus vers. allegat ēt, & Florianus in vers. in tex. ibi noīatim, volentes nominatim, & expresse posse testōrē iniūgere fideicō. rei p prius donatę hr̄di, nec istud inficiat Alex. in d.
49 cōs. 26. repetito vt supra nu. 12. Et † q D. Gottofredus voluerit in dicta re donata Frācisco inducere fideicō. expsse, & noīatim satis oñdit, dū in codicillis filijs suis, & signāter dicto Frācisco imposuit fideicōmissum ī oībus bonis ipsius hr̄ditatis, quæ voluit ire, &c. & oīa illa puenire ad superstites masculos, &c. & inter bona hr̄ditaria potissimū erat dicta possessio, ī qua ipsū Frāciscū
50 hæredē instituerat. Et † qui oē dicit, nihil excludit, quin immo oīa includit, ac si singula expssisset. l. si chorus, in

principio,

principio, de leg. 3. cum suis ɔcord. & ēt quia in codicil. ipse testator se refert ad dispositionē bonorū suorū, quā fecerat in testō, ubi sigillatim & expresse disposuit de dicta possessione.
51 Et † relatū contineri dicitur in referente expresse, vulga. l. asse toto. ff. de hære. institu. l. si ita scripsero. ff. de cond. & demon.
52 Et † relatio ad aucten. si q̄s in aliquo documento. C. de eden. Et † relatio ad testm̄ dr̄ esse facta ſm oēs qualitates, q̄ in testō, ad quod fit relatio, ɔtinent: ut tradit Bar. in l. si q̄s seruum. §. fi. col. 2. uersi. sed q̄ro, de lega. 2. vbi adducit. l. a filio. §. testator, & §. seq. ff. de alimen. & ciba. lega. & idē Bart. in l. 1. ff. de recepta. cū alijs adductis p Deci. ɔsi. 63. no. 6. & cōsi. 47. nu. 1. & ɔsi. 181. num. 3.
53 bona † decis. Aret. p illū text. in l. Titia. §. fi. 1. no. ff. de uerbo. obl. in secundo ēt no. ubi vult, ꝙ relatio nedum refert substā-
54 tiā, sed ēt oēs qualitates, allegat iura vt p eum. Paria †. n. sunt, q̄d esse certū p se, seu p relationem ad aliud, ex quo in scriptura referente ɔtineri dr̄, q̄cquid ɔtinetur in scriptura, ad quā fit relatio. l. ait prætor. §. si iudex. l. in summa. in prin. ff. de re iud. l. ubi aūt nō apparet. §. illud. ff. de uerb. obl. & ibi Ias. nu. 1. & 4. diffusius Ias. in d. §. si iudex, nu. 2. 3. 8. ac 25. & p Soc.
55 cons. 4. nu. 4. & consi. 62. nu. 8. volu. 4. & alibi pluries. Et † q̄a natura relationis est, ut p̄cedat ſm ueritatem patentē ex cōiunctione scripturarum relatarū & referentium uerè & propriè, ēt in materia statutaria, ut plura adducit Ias. in d. §. si iudex, nu. 5. 6. & in d. §. illud. nu. 1. uersi. 4. ex quo uenit p uiam
56 declarationis. Et † q̄m regulariter q̄n requiritur aliquid expresse fieri, sufficit, ꝙ colligatur ex mente & rōne, quæ satis colligitur p relationem ad aliud, in quo illud demonstratur & declaratur: ut est tex. iuncta glo. in l. ait prætor. in prin. ff. de oper. no. nun. & ibi Barto. & alij no. maximè Ias. nu. 3. 4. & 5. ubi plures concord. decisi. adducit, & plenè tāgit Feli. in c.
57 translato. extra de constit. Prout † ēt nominatim quid fieri & exprimi dr̄, q̄n aliquid certitudinariè fit, & p relationem ad aliud certum, ut probatur in l. 1. & 2. ff. de lib. & posth. & ibi scrib. maximè Soci. in d. l. 2. in 1. notab. & cōcordat text. in §. 1. insti. de exhere. libe. bonus tex. in l. si nominatim. ff. de con di. & demon. vbi nominatim fieri dr̄, q̄n illud celebratur & demonstratur, ac redditur certum per aliquas demonstrationes seu qualitates, & in simi. facit text. in l. certum. & ibi ple
58 nè Mod. ff. si cer. peta. Nec † dicatur, istud non procedere, q̄n pro forma requiritur uerbalis nominatio, ut sentit Ang. Ale. & Ias. in d. l. ubi autem. §. illud. nu. 10. & col. fin. uersi. ego teneo. & idē Iaso. in d. §. si iudex. nu. 4. & sentit Are. in l. 1. colum. 1. uersi. & istud dictū. ff. de liber. & posthu. & in d. l. Ti-
59 tia. §. fi. in 2. notab. Nam † d. l. sequens q̄stio. §. fi. nō req̄rit, ly, nominatim, pro forma, quia si hoc uoluisset, aliter iur. consultus locutus fuisset, & sic p uerba formam inducentia, de q̄bus p Barto. in l. de his. ff. de transact. & in l. nō dubium. ubi scrib. C. de legib. & plenè p Fely. in c. cū dilecta. extra de re-
60 script. & diffusè p Alber. Bru. in tracta. de forma. Sed † iuriscōsul. in d. l. sequens quæstio. in fi. capit illud nominatim, hoc est certitudinariè, ita ꝙ cōstet de mente & uoluntate testatoris uolentis sup illa ēt re donata fideicommissum inducere, ut apertè istud declarat textus in d. l. Lucius. §. maritus. ibi, nisi &c. & hoc ēt sentit Corn. in d. consi. 87. colum. 3. uolu. 2. in litera O, & P. Nec Ale. istis ɔtrariatur in d. consi. 20. repetito vt s̄. & cū ex prædictis habeamus apertissimā uoluntatem d. Gottofredi, uolentis sup dicta re donata fideicommissum inducere, proculdubio dicta possessio cōtinebitur in dicto fideicommisso accedente cōsensu d. Francisci donatarii, & hæredis instituti & grauati, ac simpliciter nō confecto inuentario immiscenti se hæreditati paternæ, & cōsequenter approbantis disposita & ordinata p ipsum, rōibus, iuribus, & decisionibus superius adductis. ¶ Nec obstant allegata in ɔtrariū, dū dicebat, donationē dictę possessionis fuisse ualidam. Tum quia facta filio emancipato. Tum quia uallata iuramento, & q̄a fuit tradita uerè & p ɔstitutum d. Francisco. Nam non inficiatur fuisse ualidam, sed dr̄, illam fuisse translatam in titulū institutionis de ɔsensu d. Francisci donatarij renunciantis dictæ rei donatæ, in qua re titulo institutionis postmodū relicta Francisco, & in eum dicto titulo translata, bene potuit fideicōmissum, & grauamen imponi, ut apertissimè fuit ɔclusum superius, iuribus & decisionibus ibi adductis. Prout etiā obiectio cessat: q̄m in re propria hæredis testator pōt fideicōmissum apponere, etiā si per eum p prius hæredi fuisset dona ta, ut fuit superius ɔclusum. Prout ēt cessat: q̄m ipse Fracīscus heres simpliciter adiuit sine bñficio inuentarij, & tenet adimplere disposita per defunctum ex suo quasi ɔ̄ctu, ut supra fuit ostensum. Non obstat aliud, ꝙ dicta possessio quæsita Francis. tit. dona. nō poterat alio titu. postmodū ei acq̄ri. Nā p̄cederet istud, nisi acq̄sitioni, & titu. dona. prius renunciasset, ut renūciauit hic, uel nisi testator exp̄sse fideicōmissum induxisset super dicta re donata, uel nisi ipse Fran. fuisset institutus hæres, & grauatus ēt in re p̄pria, & simpliciter hæreditatē adiuisset, ut sigillatim de oībus superius dictum & ɔclusum fuit. Non
61 † obstat, ꝙ dicta res erat extra hæreditatē d. Gottofredi, & faciendo fideicōmissum sup bonis suis hæreditarijs non videt. illud fecisse sup dicta possessione donata, ex quo in ea hēbat quandam aliā portionem, in qua solū tale fideicom. vr̄ indu
62 xisse. d. l. serui electione. §. fi. de lega. 1. Maximè † quādo testator adiungit p̄nomen meū, ut p Ias. adducen. decisiones in d. l. serui electione. §. cum fundus. nu. 21. cum cōcord. superius allega. Nā ipse d. Gottofredus, nedum in illa portione sua, sed ēt in illa donata Francisco fideicōmissum iniunxit, ex quo in omnibus illis portionibus eundem Franc. hæredē instituit, includendo totā d. dispositionem p eadem confinia, quę expres
63 sit in contractu donationis. Quæ † designatio cōfinium cum aliter non possit uerificari, nisi p inclusionem partis donatæ Francisco, necessariò includit ipsum d. Gottofredum etiā de dicta parte donata disposuisse, ut cōcludit Alexā. consi. 55. pōderatis, colum. 2. uol. 3. ubi ad id adducit iura & decisio. Et
64 † oē, quod intra confines specificatos clauditur, inclusum cēsetur, ut concludit Bal. in rub. C. de contrahen. empt. in 22. q. per l. res sacra. §. fi. ff. de ɔtrahen. empt. cū alijs adductis per Soc. cons. 86. in causa, uol. 1. & cons. 181. uisis. col. 2. uolu. 2. & cons. 15. in causa. colum. 2. nume. 3. uolum. 3. & Corn. consi. 247. uiso. col. 3. 4. & fi. uolu. 2. Et suadetur istud: q̄m eundē Franciscum instituit in tarpeto, domibus, & cisternis duabus,
65 ultra oliuetum, & plantat. &c. Quæ † dictio, ultra, includit. l. cum ultra. C. de non nu. pecu. cū alijs adductis per Albe. de
66 Rosa in dictionario, in uersi. ultra. Item † repetit, & extendit expressa, & ultra illa alia includit. l. si sic. & l. si tibi purè. ubi
67 Bar. de leg. 3. Et † confirmat antea disposita inutiliter, ut per glo. Bar. & oēs per illum tex. in l. legata inutiliter. de lega. 1. Nec obstabunt illa uerba, in oliuis ipsius testatoris, nam uerū est, ꝙ instituit eum in illis, & ulterius instituit eum in tota re, & possessione sibi donata, ut patet ex uerbis sequentibus, &
68 designatione confinium. Per † quæ sequentia declarantur & mens dicti testatoris, & antecedentia. l. qui filiabus. l. si seruus plurium. de leg. 1. ex quibus cessant dicta per Alexā. in d. cons. 20. uol. 3. repetito, ut s̄. uersi. immo dico. colu. 5. Cessant ēt relata per Ias. in d. l. serui electione. §. cum fundus. de pronomine, meum, ex quo nedum portionem suam, sed alia in-
69 clusit, ut ex sequentibus apertè patet. Nec † obstat, ꝙ in d. portione donata Francisco institutio esset inualida, & ꝑnr intelligenda erit facta in portione propria ipsius testatoris. uulg. l. quoties. de reb. dub. cum aliis. s̄. allega. Nā satis ualida fuit accedente consensu dicti Fran. donatarij, per quem præcedēti titulo donationis renunciauit, ut fuit superius ɔclusum. Prout ēt quia satis ualida fuit reddita institutio super alijs rebus facta, & testator potuit fideicōmissum apponere super ista, licet esse p̄pria ipsius Francisci, cū eum hæredem instituerit, & simpliciter hæreditati paternę se immiscuerit, ut fuit deductū & ostensum. Nō obstat, ꝙ in fideicommisso uniuersali nō cōprehenduntur res p̄priæ ipsius hæredis, quæ aliunde sibi prouenerunt, ex quo sunt extra hæreditatem, nec ēt illæ, quæ p prius alio titulo obuenerunt hæredi ab ipso testatore, iuri-
70 bus & decis. supius allegatis. Nā † uerum est, nisi illæ res forēt translatę in ipsum hęredē titulo institutionis, & ex ultima uoluntate cū cōsensu ipsius hæredis, ut. s̄. fuit deductum, & ita punctaliter r̄ndet Dec. ad d. l. sequens q̄ō. in prin. in d. cōsi. 254. col. 2. uersi. similiter, & col. pen. in fi. & col. fi. & s̄. ex plu
71 ribus id cōprobaui. Prout † ēt cessat obiectio, q̄n testator expresse sup dicta re p̄pria hæredis apposuit fideicōmissum, quod fieri potest, ut fuit superius deductum & probatum, & idem q̄n fideicom. apposuit super re per prius a testatore donata hęredi, ut in d. l. sequens q̄stio. in fi. & in d. §. maritus. ibi, nisi &c. & p Cor. cons. 87. col. 3. uolu. 2. nec istud inficiatur
72 Ale. in d. ɔs. 20. repetito, ut. s̄. nu. 12. Prout † ēt obiectio cessat quando

quando hæres simpliciter adiuit, approbando p defunctū ordinata, ut s. fuit ośsum, & firmat Corne. d. ɔsi. 87. col. 2. in fi.
73 & col. pe. & fi. & sentit Ale. in d. cōsi. 20. col. pe. & fi. Nec† obstat tex. in l. 3. §. si rem. de leg. 3. nā tollit ex rńsionib. pdictis, & ēt qa iurisćō. loquit in legatario creditore, q nullū sentiebat cōmodū, casus verò nr est in ipso hærede grauato &c. vt sentit Bar. in d. l. si qs decedens. & Cor. in d. cōs. 87. col. 2. in fi. inter quos legatarios & hæredes magna est differentia, iuribus vulg. & tex. in d. §. maritus. nō obstat, qñ apparet, testatorē uoluisse sup illa re fideicōmissum inducere, ut dicit tex. ibi. ni
74 si &c. Prout† ēt qa loquit in dote plegata, fm qp loquit tex. in l. a filia. in prin. ff. ad treb. q licet sit plegata, potius dr reddi q̄ dari. l. cū pr. §. fidei tuæ. in fi. de lega. 2. & iō fuit inductus ille specialis titulus de dot. plega. p totū. Prout ēt dicta iura non obstant: qm nō interuenit ɔsensus illius, qui hēbat rē ppriā,
75 uel prius sibi donatā, uti interuenit in casu pñti. Quibus† cōsideratis nō obstant dicta p Pau. de Cast. d. cōsi. 164. p Cor. d. ɔsi. 228. vol. 4. & p Ale. d. cōsi. 20. repetito ut. s. Nam ex lect. ipsorū patet, qp loquuntur in diuerso casu, & diuersis in terminis, in quibus nō interuenerunt ea, q̄ cōcurrunt & adsunt in
76 casu pñti, & ex diuersis nō bñ pōt inferri, iurib. uulg. Et† cū fundamentū Ale. totū sit: qa testator nō intendebat disponere de dictis bonis antea donatis, & quia illa nō erat pura donatio, sed potius quædā transactio & ɔ̄ctus hinc inde remissorius, & qa illa nō simpliciter adiuit, nec intendebat per suam. psentiā sibi piudicare, quorū oīno ɔrium adest in casu pñti, & eisdē modis rńdet ad illud, in quo dicebat, p d. Gottofredū fideicō. fuisse appositū sup bonis suis hæreditarijs, & sic nō sup ista possessione, quæ erat ex hæreditatē, maximè cum ipse d. Gottofredus declarauerit illā dare Frācisco potius ob remunerationē laborū et expensarū &c. nam esto qp hac de cā donatio esset ualida, tñ ipso Francisco ɔsentiente renunciatū fuit dictæ cāæ. & possessio fuit translata in titulū institutionis, & ɔ̄nr in ea potuit grauamē apponi, put ēt potuit p fideicō. relinqui, licet esset ppria ipsius Francisci, & quia simpliciter immiscuit se hæreditati paternæ, pculdubio in totū sibi
77 præiudicauit. Nec† est necesse discutere, an assertio prædicta d. Gottofredi dicentis dare in recōpensatione fuerit uera; & illi sit standū, iuxta tradita p Barto. in l. si forte. ff. de castr. pecu. & in l. si donatione, ubi scriben. oēs. C. de colla. & p Alexā. cōs. 55. ɔsideratis. uolu. 1. cū ɔcor. ex quo licet dicta donatio fuerit ualidissima, tñ ex causis superius adductis cōtinebitur
78 in dicto fideicō. Nec† obstat, quod dicebat p Alex. in d. consi. 20. col. 5. uersi. nec pdictis repetito, ut. s. præsentiā donatarij tpe testamenti & fideicōmissi non sibi præiudicare, per l. Caius. ff. de pig. act. nā renunciatio facta p d. Frācīscū tpe, quo d. Gottofredus fuit testatus, fuit ualidissima, & p eā sibi præiudicauit, ut plenè fuit superius deductū, & quia fuit institutus hæres, & simpliciter se immiscuit, ēt sibi præiudicium fecit, prout ēt quia licet dicta possessio fuisset sua propria, tñ d. Gottofredus potuit in ea fideicōmissum apponere, ut. s. ostēsum
79 fuit. nec istis ɔ̄dicit Alexā. in d. cons. 20. repetito, ut. s. Et† d. l. Caius. loquit in diuerso casu satis extraneo, qñ quis fuit pñs ut testis &c. Casus verò præsens est lōgè diuersus cōsideratis uerbis testamenti & cōuentionum ac renunciationum factarum inter Fran. patrē & fratres, ut supra fuit ostensum. Non obstat, qp tpe testamenti fideicō. nō fuit factum, ergo cōsensus d. Francis. non potuit sibi præiudicare quò ad fideicōmissum postea factum in codicillis, in quibus non fuit præsens, nec cōsensit, nā huic obiectioni pfectissimè superius fuit rñsum,
80 & ośsum ēt hoc casu sibi præiudicasse. Non† obstant disposita p d. Franciscum in suo testamento tendentia quò ad dictā possessionē Realbi, nā de ea nec inter uiuos, nec in ultima voluntate potuit disponere, ex quo p prius per fideicōmis. a d. Gottofredo factū erat restitutioni subiecta & obligata. l. fi. §. sed quia. & §. sequen. & in aucten. res quæ, p locū a speciali. C. cōmu. de leg. & fideicō. & per Bar. in l. filiusfami. §. diui. de lega. 1. colum. fi. uersi. quęro prohibita. & ibi plenè scriben. & in l. si ita quis. §. ea lege. ubi ēt scriben. ff. de uerbo. obliga. & contractus celebratus inter Marcū Antonium filium. d. Francisci, & Ioan. Antoniū eius patruū in hac disceptatione solū cōsiderandus est quò ad illas portiones, quæ spectare poterāt & pertinere ipsi Marco Antonio, de quibus suo arbitrio potuit disponere, ut dixi in consilio. Quò ad hanc principalem difficultatem, an dicta possessio includetur in fideicommisso facto per d. Gottofredum, consideranda erunt alia plenè superius deducta, ex quibus apertissimè concluditur in dicto fideicommisso possessionem ipsam includi & uenire in restitutione ipsius.

Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Filij patri ab intestato decedenti succedunt.*
2 *Intestatus mori dicitur, qui testamentum fecit inualidum & irritum ac nullum.*
3 *Filij præteriti possunt dicere testamentum nullum, & illud reducere ad causam intestati.*
4 *Hæredis institutio necessaria est in testamēto, cuius omissio reddit illud nullum & inefficax.*
5 *Institutio hæredis facta de persona incerta reddit testamentum nullum, & nu. 12. & seq.*
6 *Causa testati præcedit causam intestati.*
7 *Exhæredatio seu præteritio filiarum non reddit testamentum nullum, quando constitutio seu statutum istud disponit, & mandat ipsas tantùm maritari & dotari.*
8 *Clausula, omni meliori modo &c. plures producit effectus.*
9 *Clausula prædicta, omni meliori modo &c. apposita in testamēto producit effectum, ut relicta per patrem filijs simpliciter cēseantur relicta iure institutionis.*
10 *Clausula codicillaris apposita in testamento sustinet illud, esto quòd in eo filij sint præteriti.*
11 *Verbum, relinquo, adiectum uniuersitati bonorū, nullo alio dato cohærede, trahitur ad uniuersalem hæredis institutionem.*
12 *Incerta persona hæredis instituti, quæ postmodum uenit certificanda non reddit testamentum nullum.*
Incertitudo personæ potest reddi certa ex præsumptionibus & coniecturis, & nu. 13.
13 *Præsumptiones dicūtur liqdissimæ & apertissimæ probationes.*
14 *Incerta persona potest reddi certa ex ratione, & ex alijs.*
15 *Institutio facta de eo nominato in tali scriptura ualet & tenet.*
16 *Hæredis institutio ualida est facta per illa uerba, uolo, qp bona mea uadant, oue sono andate quelle de mio patre.*
17 *Certitudo optimè fit, per relationem ad aliud certum.*
18 *Quod testator non expressit, omisisse uidetur.*
19 *In dubio non est a uerbis recedendum.*
20 *Testator relinquens omnia bona sua illis uel illi, cui de iure spectant & pertinent, uidetur instituisse illas personas, quæ ab intestato consequi possent dicta bona.*
21 *Filij, uiuente patre, dicuntur quasi domini.*
22 *Amor paternus potissimum consideratur erga filios magis, quā in cognatos & agnatos, & nu. 23.*
24 *Argumentū ab absurdo ualidum est in ultimis uoluntatibus.*
25 *Testatoris uoluntas non debet esse perplexa, nec continere repugnantiam & contradictionem.*
26 *Legatum factum a seipsis sibi ipsis non ualet.*
27 *Inter eum, cui legatur, & a quo legatur, debet esse differentia.*
28 *Non est uerisimile, patrem relinquētem filiabus dotem, uoluisse eas instituere.*
29 *Filiæ exclusæ uidētur a patre ab uniuersali successione ex pluribus cōiecturis collectis ex uerbis per patrē testatorē prolatis.*
30 *Argumentum a coniecturata ratione & mēte testatoris ualet.*
31 *Testator excludens filias a successione uniuersali uidetur uoluisse includere alios ad successionem.*
32 *Mater ab intestato succedit filio mortuo sine descendentibus.*
33 *Fideicommissum uniuersale sibi ipsi a se ipso relinqui nō potest.*
34 *Institutio hæredis non uitiatur per errorem.*
35 *Error probari potest per duos testes, & nu. 36.*
36 *Testatoris uoluntas declarari pōt ex indicijs & per duos testes.*
37 *Præcedentia declarant sequentia.*
38 *Hæres an & quando possit nutu institui.*
39 *Vna probatio declarat aliam.*
40 *Verba ambigua interpretātur, prout aliàs clarius fuere exp̄ssa.*
41 *Verba dubia trahi debent ad illum sensum, de quo per prius dictum fuit.*
42 *Testator relinquere pōt bona sua ad interrogationem alterius.*
43 *Geminatio enixam uoluntate in disponentis ostendit.*
44 *Dignitas familiarum conseruatur per masculos.*
45 *Dignitas familiarū & agnationū cōseruatur propter diuitias.*

46 Dicto

46 *Dicto probi viri, & eius depoſitioni quandoque ſtandum eſt.*
47 *Inſtitutiones, fideicommiſſa, & legata, vt plurimùm propter amorem & dilectionem fiunt.*
48 *Teſtator diſpoſuiſſe videtur, quod veriſimiliter ordinaſſet, ſi de eo fuiſſet interrogatus. & nu. 49.*
50 *Conſuetudo & vſus teſtatoris attendi debet.*
51 *Conſuetudo loci, in quo teſtator habitabat attendi debet.*
52 *Verba vulgaria & illiterata prolata à teſtatore interpretantur ſecundùm quòd à vulgarib. communiter accipiuntur.*
53 *Mens clara teſtatoris non debet recipere aliam gloſſationem ſeu interpretationem.*
54 *Singula quæ de per ſe non proſunt, ſimul tamen iuncta operãtur.*
55 *Expreſſum etiam dicitur illud, quod ſignis, coniecturis, & mente poteſt colligi.*
56 *Mens teſtatoris potiſſimùm attendi debet.*
57 *Mens præualet verbis, & illis præfertur.*
58 *Eſto quòd verba non paterentur interpretationem illam.*
59 *Nec ſunt in conſideratione in caſu prædicto.*
60 *Expreſſum dicitur, quod teſtator verùm putabat.*
61 *Verba quantumcunq; præciſa interpretationem tamen congruã recipiunt à mente proferentis, & ſecundùm eam regulantur.*
62 *Conſiderandus eſt ille, in quem dirigitur intentio voluntatis teſtatoris, & non ille, in quem verba diriguntur.*
63 *Quo reſpectu patris hæreditas dicatur quaſi debita filios.*
64 *Pater vltra legitimam non tenetur relinquere bona filijs.*
65 *Per fœminas extinguitur nomen familiæ, & per eas bona vnius familiæ transferuntur in alias familias.*

CONSILIVM III.

1 Videtur Do. Diogenem † primo aſpectu inteſta
tũ deceſſiſſe, ad cuius ita decedẽtis bo-
na & hæreditatem eius filiæ Caſſandra & Antonia vi-
dentur venire tanquàm obtinẽtes primum locũ, vt in-
ſtit. de hęr. quæ ab inteſt. defer. §. primo. & in auth. de hę
re. ab inteſt. ven. §. 1. cum concor. nec in præſenti caſu
ipſe debẽt excludi virtute conſtõnis patriæ; ſub rubr.
de ſucc. ab inteſt. quoniam nõ adeſt perſona, quæ ipſas
excludat, vocata per dictam conſtõnem diſponentem,
fęminas excludi à maſculis, vt eſt videre ex tenore ipſi⁹,
cõſequenter ſumus in diſpoſitione iuris cõis vocantis
2 prædictas filias. Et † eſto, ꝙ appareat inſtrumentum pu
blicum voluntatis & vltimæ diſpoſitionis conditæ à di
cto Diogene, tamen cum illud ſubſiſtere nõ videatur,
perinde erit, ac ſi teſtamentum nõ feciſſet. cum inteſta
tus quis etiam dicatur, qñ fecit teſtamẽtum tamen nõ
iure, & illud effectum fuit irritum & nullũ ac ruptum.
vt inſt. de hære. quæ ab inteſt. in prin. cum ſimilib. & ꝙ
aſſertum teſtm̃ ſit irritum & nullũ ac ruptum, primò
adduci poteſt illud vulgatum & cõmune, præteritio. ſ.
dictarũ filiarum, quæ ab eius patre Diogene nõ fuerũt
inſtitutæ, nec exhæredatæ, nec in dicto teſtamento fuit
ipſis aliquid relictũ titulo honorabili inſtitõnis, ꝙ erat
3 neceſſarium ad validitatẽ ipſius teſtamẽti. Pręteritę † er
go poſſunt teſtm̃ nullũ dicere, & illud reducere ad cau
ſam inteſtati, vt inſt. de exhær. libero. §. 1. l. 1. & 2. & ferè
ꝑ totũ. ff. & C. e. maximè in auth. ex cauſa. & in §. aliud
quoq; capitulum, & §. ſeq. & §. ſiue igitur. in auth. vt cũ
de app. cog. & per Bar. & alios, in l. 1. ff. de teſt. & in l. filio
4 ꝑterito. ff. de iniu. rup. Prout † & ſecũdò aſſertum teſta
mẽtum redditur nullũ & inefficax, eo quoniam caret
inſtitutione hæredis, quæ neceſſaria erat ad illius vali-
ditatem. l. proximè. ff. de his quę in teſt. delen. verſ. Cal-
phurnius Conginus. §. ante hæredis, inſt. de leg. l. fi. ff. de
5 codicil. Prout † & tertiò nullum redditur, quoniã in-
certa eſt perſona, ad quã voluit bona ſua peruenire, &
rõne incertitudinis, etiã ſi inſtitutio eſſet facta, reddere
tur nulla. l. quoties. §. nomen. l. in tẽpus. §. quoties. ff. de
hær. inſt. & faciũt, quę habentur in l. quidam relegatus.
vbi Bar. & alij, ff de reb. dub. & quæ tradũtur in §. incer
tis. inſt. de leg. ¶ Iſtis tamen nõ obſtan. cõcludendũ vi-
detur dictas filias nõ poſſe venire ad huiuſmodi ſucceſ
ſionem, ex quo talis ſucceſſio & hæreditas eſt D. Vincẽ
tij fratris patruelis dicti D. Diogenis, qui ab eo fuit inſti
tutus, & ipſe Diogenes voluit exceptis aliquib. omnia
eius bona ad ipſum ꝑuenire: vt colligitur ex verbis te-
ſtamẽti iũctis diſpoſitionib. aliquorũ teſtiũ fide digno-
6 rũ. Et † quia ſumus in cauſa teſtati, ceſſabit cã inteſtati,
quæ conſideranda nõ eſt ſtante teſtamẽto, vt dicit tex.
in l. quamdiu. & ibi omnes no. ff. de acq. hær. & inſt. per
quas perſo. nob. acq. §. fi. cum vulg. & ꝙ ipſe D. Vincen-
tius fuerit inſtitutus, & ab ipſo Diogene vocatus, aper-
7 tiſſimè, & ex plurib. oſtẽdetur ĩferius. † Nec obſtãt obie
ctiones ſuperius factæ tendentes ad nullitatem dicti te-
ſtamẽti, nam prima volens ex pręteritione filiarũ teſta
mentũ poſſe reddi nullum, tollitur primo conſiderata
cõſtitutione patriæ ſub rubrica de filiab. & alijs deſcen
dentib. c. 32. quę vult, ꝙ quotieſcunq; fęminæ filiæ, ſeu
alię fęminini ſexus deſcendentes in teſtõ patris vel aſcẽ
dentis habent aliquod relictũ iure legati ſeu fideicom-
miſſi, per ꝙ commodè poſſent maritari, & dotari, licet
iure inſtitutionis illud nõ habeãt, tamen debẽt eſſe cõ-
tentæ tali relicto, ita vt ius rumpendi teſtm̃ minimè ha-
beant tanꝙ̃ præteritę, & quoniam ipſe Diogenes prędi
ctis filiab. reliquit dotem nedum congruam, & cõdecẽ
tem ſed exceſſiuam, ex qua cõmodiſſimè poſſunt do-
tari & maritari, non poterunt tanꝙ̃ præteritę tale teſta
mẽtum dicere nullũ, eſto ꝙ titulo honorabili nõ fue-
8 rit eis relictũ virtute dictæ conſtõnis. Secundò † tolli-
tur obiectio ex illa clauſula appoſita in fine teſtamẽti,
in qua teſtator Diogenes voluit diſpoſita per ipſum va
lere, & tenere omni meliori modo, &c. Quæ clauſula
producit effectũ, vt relicta filijs ſimpliciter cenſeantur
relicta iure inſtitutionis, vt punctualiter tradit Bal. in l.
quoties. col. vlt. C. de hær. inſt. & Pau. de Caſt. conſ. 347.
Super primo puncto. col. penul. & Ale. in l. nam quòd.
§. nõ omnis. ff. ad Treb. refert & multùm commendat
Iaſ. in auth. nouiſſima. col. 7. in 8. limita. C. de inoffi. teſt.
& Alex. cõſ. 176. viſo, col. pen. circa fi. vol. 5. conſ. 50. In
9 cauſa. col. pen. & fi. vol. 7. Et † bene faciũt, quæ de huiuſ
modi clauſula adducuntur per Bar. & omnes alios ſcri
ben. in l. 1. §. ſi quis ita. in ſecũda oppo. in primo capite
diſt. ff. de verb. obl. & quæ ad terĩos noſtros tradit Cor-
ne. cõſ. 62. aliàs cõſului col. 2. verſ. ſed meliori. & conſi.
106. multum. in litera, D, vol. 2. & Dec. cõſ. 77. viſo pun-
cto. col. 2. nu. 4. vbi propriè loquitur ad terĩos noſtros,
10 & adducit alias cõcor. deciſio. Tertiò † obiectio tolli-
tur propter clauſulam codicillarẽ appoſitam in ipſo te
ſtamento, quæ eius naturæ eſt, vt teſtamentũ ſuſtineat,
eſto ꝙ in eo filius ſit penitus præteritus: vt tradit Bar.
in l. 1. in 4. quæſt. ff. de iu. codicill. & idem Bar. in auth. ex
cauſa. C. de lib. præte. col. fi. reprobata gl. ibi tenente cõ
✤ trarium, ꝙ ſequuntur ibi Bal. & alij ſcrib. omnes * cõ-
muniter, allegãtes alias deciſi. & Bal. in l. fi. C. de codicil.
& Iaſ. in d. auth. nouiſſima. col. 7. in 7. limita. & Corn. cõ
ſi. 23. videtur. col. pen. in fi. & ꝑ Soc. conſ. 218. conſidera
tis, col. 5. vol. 2. & per Franc. de Cur. conſi. 74. Andreas,
col. fi. & tradit Dec. conſ. 242. in caſu. & conſ. 248. viſa
petitione, col. pen. nu. 7. & conſ. 369. nu. 2. Non obſtat
ſecunda obiectio, in qua dicebatur, teſtamentum Dio-
genis eſſe nullũ: quoniã caret hæredis inſtitutione, nã
ſi bene aduertatur, teſtamentum habet vl̃em hæredis
inſtitutionem: quia ipſe Diogenes poſt aliqua legata,
particularia reliquit omnia ipſius bona ei, cui de iure
11 ſpectant, & pertinẽt. Et † verbum relinquo adiectũ vni
uerſitati bonorum, nullo alio dato cohærede trahitur
ad vniuerſalem hæredis inſtitutionem, vt dicit gl. & ibi
omnes ſequuntur, in l. his verbis. maximè Imo. ff. de hæ
red. inſti. & per Bar. & alios, maximè Iaſ. in l. Centurio.
col. antep. nu. 61. ff. de vulg. & pupil. & per eundẽ in di-
cta auth. nouiſſima. col. 7. nu. 28. & per Cano. in c. Ray-
nal. extra de teſt. & ꝑ Alex. in d. cõſi. 176. col. pen. vol. 5.
& diffuſius in d. conſi. 50. vol. 7. in quib. locis vult iſtud
à fortiori procedere, quando eſt appoſita clauſula co-
dicillaris, vel quando apponitur illa clauſula, omni me-
liori modo, &c. prout ambæ in præſenti teſtamẽto ſũt
appoſitæ, & etiam plenè tradũt Moder. in l. 1. de leg. pri
mo. Corn. cõſi. 161. licet, vol. primo, vbi tenet teſtamẽ-
tum ſuſtineri, eſto quòd in eo deficiat hæredis inſtitu-
tio, quãdo bona vniuerſaliter ſunt relicta alicui, & idẽ
Corn. cõſ. 152. In hac, col. 4. verſ. tamen prædictis. vol. 2.
& cõſ. 259. Dicta. in litera, C, & in litera, K, vol. 4. & bona
deci. Soci. ꝯſ. 83. viſa. vol. 1. vbi ex plurib. cõcludit teſtm̃
valere, licet in eõ nõ ſit hr̃dis inſtitutio, qñ relicta ſunt

bona vniuersal̃r alicui, vel quãdo apposita est clausula
codicillaris. & qm̃ ista oĩa in casu ꝑsenti interueniunt,
necessariò ꝯcludẽdũ erit, testm̃ valere, tũ quia habet h̃r
dis instõnẽ ꝑ verbũ, relinquo, adiectũ vniuersitati bo
norũ nullo alio dato h̃rde, tũ ꝓpter clausulã codicilla-
rẽ, & clausulã oĩ meliori modo, &c. q̃ etiã illud sustinet
in vim vltimæ voluntatis & codicilli, maximè cõsidera
tis illis verbis, vadãt & ꝑueniãt, de quib. latissimè ꝑ Bar.
12 & alios, in l. Cẽturio. circa. fi. ff. de vulg. & pu. Nõ † ob. ꝙ
tertio loco dicebat, testm̃ reddi nullũ ꝑ incertitudinẽ
h̃rdis. nã cessat obiectio, qñ talis ꝑsona post mortẽ te-
stõris venit certificãda, vt pũctualiter tradit Bar. in l. q.
dã relegatus. col. 2. vers. q̃ro, quid in h̃rdis institõne, ff.
✠ de reb. dub. quẽ * cõiter sequunt ibi doc. ꝑ l. si seruus.
§. huiusmodi. de le. 1. & ꝑ tex. in l. in tp̃s. §. fi. ff. de hær. in-
sti. qui optimè probãt, volens ꝙ si persona primo aspe
ctu incerta põt reddi certa aliquib. ꝓbationib. ita ꝙ te
stõr de ea senserit, talis persona censet esse instituta, &
13 incertitudo nõ h̃et vitiare. Et † Bal. Ang. & Imo. in d. l. ĩ
tp̃s. §. 1. expſsè volunt hoc posse ꝓbari ꝑ indicia & ꝑ ꝑ-
sumptionẽ, & cõiecturas, q̃ dñr liquidissimæ ꝓbõnes
& aptissimæ, l. licet Imperator. de le. 1. l. qui hẽbat. ff. de
reb. dub. l. si quis locuples. ff. de manu. test. l. si tutor. vbi
gl. C. de peric. tut. & Bal. in d. l. in tp̃s. §. 1. in 3. no. ad casũ
nostrũ dicit, ꝙ qñ dubitatur de ꝑsona hæredis, hoc po
terit ꝓbari ꝑ indicia & cõiecturas, q̃ sunt apertissimæ
ꝓbationes, & qñ super illis verbis aliquatenus dubijs,
in quib. Diogenes voluit bona sua titulo relicti, & sic
instõnis peruenire, cui de iure spectant & ꝑtinẽt, rece-
pta est ꝓbatio, ꝑ quã patet Diogenem intellexisse de
D. Vincentio eius patruele, sumus ex̃ incertitudinẽ, &
sic in ꝑsona certa, & cõsequenter ex̃ casũ obiectionis.
14 Et † licet primo aspectu talia verba videantur incerta
respectu ꝑsonæ institutæ, tñ habita relatione ad ea, q̃
testõr dixit añ testm̃ & ẽt tpe testamẽti, ꝑsona instituta
reddita fuit certissima, ꝙ sufficit ẽt in materia institõ-
nis hæredis, vt est tex. apertus in d. l. in tp̃s. §. 1. & doct.
15 Bar. & cõis, in d. l. quidã relegatus, col. 2. Et † bñ faciunt
q̃ ponũt oẽs ꝑ illum tex. in l. hæredes palã. §. 1. ff. de h̃rd.
inst. & q̃ tradit Bar. in l. si ita scripsero. ff. de cõd. & dem.
dum testõr instituit heredem, quẽ noĩauerit in scriptu
ra, quã reliquit apud guardianum fratrum minorũ, nã
institõ erit valida, cum satis sit testes illã audiuisse impli
citè ꝑ relationẽ, vt plenè ẽt ꝑ illum tex. tãgit Ias. in l. ait
ꝓtor. §. 1. col. 2. nu. 3. ff. de re iud. & in l. Gallus. §. instituẽs
nu. 4. ff. de lib. & posth. & Ale. cõs. 14. nu. 5. vol. 6. & Soc.
ꝯs. 173. Reuerende. col. 3. & 4. vol. 2. cũ suis cõcor. & a-
16 lijs q̃ inferius adducent. Et † bene facit, ꝙ voluit Corn.
cõs. 163. In cõsilijs. vol. 3. vbi lege & rõne cõcludit, vale
re hãc dispositionẽ, in qua disponẽs dixit, volo ꝙ bona
mea vadãt, *oue sono andate quelle de mio patre*, ex quo ꝑso-
17 na redditur certa ꝑ huiusmodi relationẽ. Et † possent
ista cõprobari ex his, quæ h̃nr in l. asse toto. ff. de hære.
inst. & auth. si quis in aliquo documento. C. de eden. &
in l. Titia. §. idẽ r̃ndeo. ff. de verb. obl. ex his quæ h̃nr per
Bar. & alios, in l. 1. §. si qs ita. in 1. oppositio. ff. e. per q̃ li-
mitatur, & declaratur dispositio l. iubemus. C. de test. vt
dicunt ibi omnes, Bar. & alij, in l. hæredes palã. in princ.
col. fi. in fi. ff. de test. patet itaq; ex ꝑdictis, nos versari in
cã testati, & ꝙ sumus in successione testati, & nõ intesta
18 ti, & sic cessant oĩa superius in ꝯriũ adducta. ¶ † Verũ
adhuc dubitari posset, esto ꝙ simus in causa testati, tñ
adhuc dicendum vr̃, ꝙ D. Cassandra & Antonia filiæ d.
Diogenis fuerint vniuersal̃r institutæ, & vocatæ, & nõ
ipse D. Vincentius, tũ primò quia ipse nõ apparet in te
stõ nominatus, ergo, &c. d. l. quoties. §. si nomen. & arg.
l. 1. §. sin autẽ ad deficiẽtis. C. de cadu. tollen. & c. ad au-
19 dientiã. extra de decim. Nã † si voluisset ipse Diogenes
D. Vincẽtiũ instituere, vtiq; hoc expressisset, sicut expſ-
sionẽ fecit de alijs, de q̃b. disposuit, & à verbis in dubio
nõ est recedẽdũ. l. 1. §. in re igit dubia. ff. de exercito. l. ñ
20 aliter, de le. 3. Itẽ † quia ipse Diogenes reliquit oĩa bona
sua illi, cui de iure spectãt & ꝑtinent, ꝑ q̃ verba videt in
stituisse illas ꝑsonas, ad quas dicta bona ꝑtinẽt de iure,
& sic ab intestato, & certissimũ est, dictas filias esse eas,
ad quas de iure, & ab intestato dicta bona spectãt & ꝑti
nent, cũ ipse obtineãt primũ locũ in tali successione, vt
21 dictũ est. s̃. in principio ꝑsentis ꝯsultationis. Itẽ † quia
bona p̃ris de iure ꝑtinet & spectãt ad filias, cũ ẽt eo vi-
uẽte dñr quasi debita eis, l. cũ rõ. ff. de bo. dam. l. in suis,
22 ff. de lib. & posth. Item † q̃a amor p̃rnus magis ꝯsiderat
erga filias, q̃ erga aliosagnatos, & cognatos. l. liberorũ,
ff. de verb. sig. l. isti q̃dẽ. ff. ꝙ met. cau. l. scripto. ff. vnde le-
23 gi. Et † possent cõprobari ex his, quæ h̃nr in l. cũ auus.
ff de cõd. & dem. & in l. cũ acutissimi. C. de fideic. & in
l. gñaliter. §. cũ aũt. C. de inst. & subst. ¶ His tñ nõ ob-
stãtib. ꝯsiderata facti veritate ĩ ꝯriũ ẽ ipsa veritas, ꝙ im
mo intẽtio ipsius testõris nõ fuit instituere dictas filias
nec eas vocare ad bona sua vltra legatũ dotiũ, q ipsis
reliq̃t. mouet me ad ita dicẽdũ primò, quia si voluisset
Diogenes ipsas vl̃es h̃rdes instituere, vtiq; hoc expſsisset
qñ eis fecit legatũ dotium, vnde cũ institutio vniuersa-
lis erga ipsas ab eo nõ fuerit expſsa, datur intelligi ꝙ vo
luit aliã personã vl̃em h̃rdem instituere, argumẽto di-
cti c. ad audientiã, & d. §. sin aũt ad deficiẽtis, cũ alijs ad-
ductis per Io. de Ana. cõs. 22. & ꝑ Ias. in l. qui filiab. de le.
24 1. Secũdo † mouet me, nã in vltimis volũtatib. validũ
est argumentũ ab absurdo. l. nã absurdũ. ff. de ope. lib. l.
scire oportet. §. aliud. ff. de excus. tut. & magna resulta-
ret absurditas, si testõr voluisset instituere filias suas vni
uersales h̃rdes, ꝙ ẽt voluisset facere illis legata particu-
laria dotiũ, &c. ꝓut fecit, cũ instituẽdo vl̃r oĩa conce-
deret, nec opus erat particulariter legare, cũ sub toto
ꝯtineãt partes. l. qui vsumfructũ. l. 1. §. si stipulanti. ff. de
25 verb. obl. † Suadet & forti⁹, nã si istud induceret, seque
ret ꝑplexitas, repugnãtia, & ꝯrietas in dispositione ip-
sius testõris, quã saluare debemus ab oĩ repugnãtia &
ꝯdictione ac ꝑplexitate. c. inter dilectos. §. ceterũ. de fi.
instr. & ꝑ Ale. ꝯs. 141. Viso testõ. col. 4. vol. 2. Perplexitas
26 aũt † & ꝯrietas patet, nã si dictæ filiæ cẽserent h̃rdes, le-
gatũ nõ subsisteret tanq̃ factũ à seipsis sibijpsis, ꝯ l. q fi-
liab. §. fi. & l. seq. & ꝯ l. legatũ est. §. 1. & ꝯ l. cum filiofam-
27 ver. quia ex ꝑsona sua. de le. 1. Debet † .n. esse differẽtia
& distinctio personarũ inter eũ, cui legatur, & cũ à quo
legat, ne sequat incõueniens, ꝙ quis sibi ipsi sit obliga-
28 tus, vt dicit tex. in l. debitori. C. de pac. Et † quia actio &
& passio, cũ sint ꝯria, nõ possunt in eodẽ subiecto cõ-
currere, l. Vranius. ver. sed cũ duo. ff. de fideiuss. l. qui ho
29 minẽ. §. ĩ debitorẽ. in fi. ff. d̃ sol. Suadet † ẽt, nã testõr ipse
voluit dictis suis filiab. dari in dotẽ, & illas dotari ĩ duc.
mille ꝓ qualibet, expſsè sentiẽs, ꝙ dos dẽret dari ab alio
& sic ab h̃rde, quẽ instituere volebat. Quod quidẽ nõ
cõueniret, si eas voluisset h̃rdes vl̃es facere, nã isto casu
nõ fuisset vsus illis verbis, dotari & dari, denotãtib. actũ
talẽ ab alijs debere fieri, & nõ à seipsis, prout etiã quo-
niã ipse testator ordinauit & reliquit, ꝙ ipsæ Cassandra
& Antonia postquã nupserint, & ꝙ post mortẽ matris
& vxoris Diogenis oĩa bona testatoris peruenirent ad
eũ, cui de iure spectarẽt, ꝙ quidem nõ erat opus expri-
mere, si ex dictis verbis volebat filias heredes instituere,
non. n. debebãt expectari ipsarũ nuptiæ, vnde ex dictis
verbis colligitur, testatorem voluisse habere alios here
30 des, quã dictas eius filias, valet † em̃ argumentũ à cõie-
ctura, ratione, & mẽte ipsius defuncti. l. h̃rdes mei. §. cũ
ita. ff. ad Treb. & plenè tradit Soc. cõs. 59. viso. vol. 1. &
31 Dec. ꝯs. 333. Licet col. antep. & fi. Ex † quib. sequitur, ꝙ
ipse testator exclusit eius filias ab vniuersali successio-
ne, quarũ exclusio includit institõnem alterius. c. non
ne. extra de præsumpt. l. cum prætor. in princ. ff. de iud.
32 nec † potest dici, ꝙ includatur D. Camilla mater dicti
testatoris, quæ exclusis filiab. ab intestato vr̃ obtinere
primũ locum, & sic ad ipsam videtur spectare dicta h̃r-
ditas de iure, vt in auth. de hær. ab intest. ven. vers. conse
quens autem. & instit. ad Tertullia. cum vulgar. nam de
matre testator non potuit talem institutionem sentire
stantib. verbis ipsius testamẽti & legato facto dictæ ei⁹
matri, & stãtib. alijs supius deductis cõtra filias ipsius te
33 stõris, quæ à fortiori militant ꝯ matrẽ. Et † ẽt q̃a si talis
dispositio valeret vt codicillus & sic ꝑ fideicommissũ,
ipse filiæ, seu mr̃ vocatæ ab intestato grauatæ essent ꝑ
fideicõmissũ sibijpsis vl̃e fideicõmissũ restituere ꝙ ẽ ab
surdissimũ & repugnãs legi, vt dixim⁹ s̃. de legato facto
sibi

ſibi ipſi,& de fideicōmiſſo vniuerſali habet in d. l.cū fi-
liofamil.de leg.1.ſēſit ergo ipſe Diogenes d̄ dicto d.Vin
cētio eius patruele,quē credebat ſibi ſucceſſurū,nō fe-
ciſſe teſtm̄ ēt ſtantib.eius filiabus & matre,tū vigore te-
ſti Philippi eius patris,tū ēt vigore teſtī aui, & ēt ex di-
ſpoſitione cōſtitutionis patriæ,q̄ eius credulitas & er-
ror ſatis erant colorata, tū q̄a erat ignarus literarū &
morā trahebat in loco,in quo nō erat copia peritorū:
tū q̄a credebat,ꝙ ſicuti filiæ excludūt à ſucceſſione pa-
tris ꝑ patruū ꝑ dictā cōſtitutionē,ꝙ ita ēt excluderet ꝑ
filiū patrui,& ſic ꝑ patruelē,credebat ſimiliter, ꝙ ſicut
in teſtō eius patris erat ei ſubſtitutus Laurētius pater
Vincētij,ꝙ pariter eſſet ei ſubſtitutus ipſe Vincētius, &
exiſtēs in hac credulitate nō curauit nominare ꝓprio
noīe ipsū Vincētiū,ſed ſatis ſibi viſum fuit ad ipſius vni
uerſalē inſtitutionē relinquere oīa ſua bona,cui de iur
ſpectarēt,tenēs ꝓ firmo in dictis verbis includi ipſum
34 Vincētiū.Et † iſte error,cū de eo cōſtet, nō hēt vitiare
talē inſtitutionē,cū ex alijs ꝯſtet de ꝑſona ipſi⁹ do.Vin-
cētij.l.in noīe.l.errore.C.de teſt.l.quoties.ff.de hær.inſt.
cū cōcor.& ad iſtū errorē ꝓbādū ſufficiūt pauciores
teſtes,q̄ eſsēt neceſſarij in ipſa inſtitutione.i nſtitutio.n.
ipſa ſatis eſt aperta,& ſolēnis,ꝙ ipſe Diogenes voluerit
inſtituere eū,cui ei⁹ bona ꝑtinerēt,ſolū.n.dubitat̄,q̄ eſt
iſta ꝑſona,ſi.n.talia verba volumus referr̄ ad matrē &
filias Diogenis,obſtāt ſuperius oīa adducta, ſi aūt volu-
mus illa referre ad do.Vincētiū ſm̄ mētē teſtōris, nihil
obſtabit,niſi error,q̄ n̄ hēt ſubuertere veritatē,qn̄ de ea
35 cōſtat:vt diſponūt iura cōia & vulgaria.Ex † cōiectu-
ris.n.p̄t ꝓbari talis error ēt ꝑ duos teſtes,vt in terīs no-
ſtris eſt tex.in d.l.in tp̄s.§.1.& ibi Ang.Bal. & Imo.ff. de
hæred.inſti.volētes,ꝙ qn̄ nō apparet, de quo hr̄ de ſēſe-
rit teſtor ex verbis in teſtō appoſitis,ꝙ hoc poſſit ꝓba-
ri alijs apertiſſimis ꝓbationib.quas dn̄t verificari ex cō
iecturis,indicijs & p̄ſūptionib.ꝙ ēt tenet Bar.in d.l.q̄dā
relegatus,col.2.ver.q̄ro,q̄d in hæredis.ff. de reb. dub. &
idē Bar.in l.cū ꝓponebat̄,circa fi.de leg.2.dū vult,ꝙ qn̄
diſpoſitio teſtōris eſt certa,& ſolū q̄s vult ꝓbare ꝑ er-
rorē ī aliqua qualitate,ꝙ talis error p̄t ꝓbari ꝑ duos te-
ſtes,& ſatis ē,ꝙ teſtōr hoc dixerit an̄ teſtm̄,adducit iura
hoc ꝓbātia,vt ꝑ eū,& idē ipſe voluit ī l.ſi q̄s in fundi vo
cabulo,ver.2.q̄ro.de leg.1.dicēs ex p̄cedētib. verbis in-
duci ꝓbationē erroris ēt ſi talia fuiſsent dicta an̄ factū
teſtm̄ ꝑ l.quoties.§.1.& 2.ff.de hær.inſti.& ſeq̄t̄ Soc.cōſ.
51.Viſo teſtō.in fi.vol.3.vbi adducit Ale.& alios docto.
ita tenētes,& eſt bona glo.in ver.poſſe.q̄ oēs ſcribē.ibi
approbāt & ſequūt̄ in l.hæredes palā.ver. ꝙ vero q̄s. ff.
de teſt.& bene faciūt,q̄ ponit Iaſ.in d.l.errore.col.fi.nu.
7.C.de teſta.Dec.cōſ.105.Et ꝓ tenui.col.2.verſ.& hic in
effectu.& col.fi.ī fi.& q̄ tradit Cor.cōſi.239.Vr̄. col. pē.
vol.2.vbi ex plurib cōcludit,duos teſtes ſufficere ad ꝓ-
bādū & declarādū volūtatē teſtōris ex his, q̄ ipſe teſtōr
dixit ex̄ & an̄ teſtm̄,vt plenè ſentit Areti.poſt alios,in d.
l.hr̄des palā.tū ad ꝓbādū errorē, tū ad d̄clarationē mē
tis.Et apertè hoc sētit Ale.cōſ.75.Vr̄.col.antepe.in ver.
ſed vbi agit̄.vol.5.vbi vult,ꝙ qn̄ agit̄ de declarāda volū-
tate & mēte teſtōris,ſufficit iſtud haberi ꝑ indicia & ꝯ-
iecturas,& ꝓcedūt iſta,nedū qn̄ ſumus in errore facti,
ſed ēt,qn̄ ſumus in errore iuris,nā ēt iſte error ꝓbatur
indicijs & cōiecturis,vt dicit Bal.in l.2.C.de dot. ꝓmiſſ.
cū alijs adductis ꝑ Frā.de Curte.cōſ.71. Princeps defū-
ctus.col.9.ver.reſtāt duæ difficultates.& col.ſeq.ver.ve-
36 rū vt nihil omittat̄.& col.fi.in fi.Cū † igit̄ in facto aper
tiſſimè ꝓbatū ſit,ipsū Diogenē an̄ cōditū teſtm̄ pluries
& geminatis vicib.interrogatū ab alijs,& ſic deliberatè
dixiſſe,ꝙ volebat bona oīa relinquere agnationi maſ-
culinæ & ſic domi.Vincentio, qn̄ ipſe Diogenes filios
maſculos nō habuiſſet,& ꝙ filiab. fęminis tm̄ volebat
relinquere honeſtā & pinguē dotē prout iā fecit, cōſi-
derata mētis eius declaratione,verba poſtmodū in ſuo
teſtō appoſita,quib.relinquebat bona, cui de iure ꝑti-
nerēt,q̄ aliquatenus dubia erāt,iā receperūt apertā in-
terpretationē,vt includerēt ipſum do.Vincētiū & ex-
cluderēt oēs alios,ex his q̄ an̄ teſtm̄ teſtōr pluries dixit,
37 ꝑ q̄ eius mētē declarauit.Cū † p̄cedētia declarēt ſequē-
tia.l.ſi ſeruus pluriū.§.fi.l.q̄ filiab.de leg.1.ꝑ Soc. cōſ 17.
nu.10.vol.3.ꝑ Bar.in d.l.ſi q̄s in fundi vocabulo in 2.q.
& in d. l. cū proponebat̄.in fi. & in terīs nr̄is probat̄ in
d.l.quoties.§.1.& 2.& in d.l.in tp̄s.§.1. & multa adducit
38 Frā.de Cur.conſ.34.col. 2. in fi. Et † eſt bona deciſ.Io.
And.in addi.ad Spe.in ti.de teſtam.§.in primis.vbi vult,
ꝙ licet hæres nutu nō poſſit inſtitui: tn̄ valebit talis in-
ſtitutio,qn̄ ꝑ prius teſtōr dixit,ꝙ volebat talē inſtitue-
re & facit gl.in ver.ſed & ſi.in l.q̄ exrrinſecus.ff.de verb.
39 ob.Vna † .n.ꝓbatio declarat aliā.l.vtrū.ff.de peti.hære.
40 & per Ale.conſ.204. nu.13. vol.6. Verba † .n. ambigna
interpretant̄ ſm̄ ꝙ aliàs fuerūt clarius exp̄ſſa, vt firmat
41 Alex.cōſ.197.nu.7.vol.6.Et † qn̄ dubia sūt,trahi dēnt
ad illū ſensū,de quo ꝑ prius fuit dictū,vt tradit Iaſ. in l.
42 iuriſgētiū.§.ꝙ ferè,nu.5.ff.de pact.Eo † magis cū bona
poſſint relinq̄ alteri ꝑ interrogationē alterius, vt dicit
Bar.poſt Pet.& ibi oēs ſcribē.ſequūt̄ in l.1.§. ſi q̄s ita.ff.
de verb.obl.& idē Bar.& alij,in d.l.hæredes palā, in prī.
43 col.fi.& doc.oēs in l.iubemus.C.de teſtā.Eo † ēt q̄a ſu-
mus ī declaratione geminata,q̄ tāto magis oſtēdit eni-
xā voluntatē do.Diogenis.l.baliſta.ff.ad Treb. Bar. in l.
44 cū ſcimus.C.de agricol.& cēſ.li.11.cū ſi.Nec † ab re do.
Diogenes cōſiderauit maſculinitatē: cū ꝑ maſculos di
gnitas familiarū cōſeruet̄.l.1. ver. ſed & ſi ſeruus. ff. de
vē.inſpici.& Frā.de Cur.cōſ.40.Cū in p̄ſentiarū, col. 1.
45 in fi.& cōſ.51.col.3.& † agnationes & familiæ cōſeruē
tur ꝑꝑ diuitias,vt tradit Bar.in l.1.C.de dignita.li.12. &
Frā.de Cur.cōſ.9.col.9.& cōſ.75.Dominus Ludouicus
col.10.in fi.& ꝑ Alber.Bru.in trac.ꝙ ſtāt. maſcul. & ſe-
cūdo & tertio articulo principali.Accedat p̄dictis teſti
moniū illius religioſi viri deponētis eadē die qua Dio-
genes cōdidit teſtm̄,eūdē Diogenē ſibi declaraſſe eādē
voluntatē,& ꝙ volebat ita teſtari,inſtituere ſ. dn̄m Vin
cētiū & filiab.relinquere dotē, matrē ac vxorē facere
46 vſufructuarias.Et † quantū tali depoſitioni ſit ſtādū in-
dicat gl.in ver.actiones.in l.Titio fundus.& ibi ſcriben.
ff.de cōdi.& dē.cū alijs adductis ꝑ Fely.in c.ſuꝑ his.in fi.
de accuſ.& in c.cū cōtingat.d̄s reſcrip.& in c. nemo.de
47 ſymo. † Accedat ēt dilectio & amor, quib. ipſe Dioge-
nes ꝓſequabat̄ do.Vincētiū & familiā maſculinā, ꝑꝑ q̄
cōiter inſtitutiones,legata & fideicōmiſſa celebrant̄. l.
nec adiecit.ff.ꝓ Soc.cū alijs cumulatis ꝑ Soc.cōſ.73.Vi
ſo teſtō.col.3.vol.3.& ꝑ Cor.cōſi.290.Tota.in litera F,
48 vol.4.Et † ēt q̄a teſtes oēs,q̄ interfuerūt dicto teſtō, de
ponūt,ꝙ ſi tūc tp̄is dictus Diogenes fuiſſet interroga-
tus,ad quē volebat dicta verba referre, & quē volebat
hr̄e oīa bona ſua,vtiq; veriſimiliter reſpōdiſſet de ipſo
do.Vincētio,ꝙ q̄dē ꝓexp̄ſſo dēt haberi.l.ſi Titius.§.Lu
cius.ff.de lib.& poſthu.& ibi no.oēs gl.& ſcribē. in l.ta-
le pactū.§.fi.ff.de pact.Soci.cōſ.37.p̄al.nu.9.vol.3.Fran.
de Cur.d.cōſ.51.col.2.in prin.& col.12.d.cōſi.75.col.4.
49 & 7.& Dec.cōſ.227.nu.10.Pro † firmo.n.tales teſtes te
nebāt,teſtōrē talia verba ad ipsū dn̄m Vincētiū retuliſ
ſe,& nō aliā ꝑſonā,cōſideratis cōiecturis & indicijs,de
quib.s̄.cōprobant̄ ēt iſta attēta cōſuetudine d. Dioge-
nis,& eius magis frequētato vſu,q̄ viuēs pluries & plu-
ries ſucceſſionē maſculinā appellabat, & nominabat
eā,ad q̄ ſucceſſio ꝑtineret,cōſiderādo maſculinitatē &
50 agnationē excluſis fęminab.Quæ † cōſuetudo & fre-
quēs vſus potiſſimè attēdi dēt l.ſi ſeruus pluriū, in fi.de
leg.1.l.Mela.§.cū alimēta.& ibi Bar.ff.de alimē.& cibar.
lega.l.vel vniuerſorū,vbi Bar.& Ale.ff.de pig.acti. tradit
Are.in d.l.hr̄des palā.verſi.q̄d poſt,col.2. in quinto no-
tabili,& Ale.cōſ.175.col.antepe.ver.oſtendit̄ ēt, vol. 5.
51 Eo † magis cū cōſuetudo loci in quo ipſe Diogenes
habitabat,vulgaris loquēdi ita eſſet, ſm̄ quē vſum vul-
garē verba teſtōris ſunt intelligēda.l.Labeo . vbi Bar.ff.
de ſupel.lega.l.liberorū.§.ꝙ tn̄ Caſſius,de le.3.l.cū dela-
nionis.§.aſinā molēdinariā.ff.de fun.inſt.inſtrumētoq;
52 lega.Et † verba p̄dicta ꝓlata ab ipſo Diogene vulgari,&
illiterato,vulgari,groſſoque modo dēnt intelligi,ſm̄ ꝙ
à vulgaribus cōiter accipiuntur.l.ſtipulatio iſta.§.hæc
quoq;.vbi glo.& alij no.ff.de verb.obligatio.ponit Ale-
53 xan.cōſi.102.Viſo.in fi.volumine ſexto. Cū † igitur ex
p̄dictis apertiſſimā habeamus mentē & voluntatē do-
mini Diogenis,nō eſt opus ire ad aliā interpretationē,
qn̄ enim teſtator ſeipſum gloſſat, & qn̄ mentem ſuam

declarauit,alia interp̄tatio non est necessaria, nec legis nec glossarũ aut doc.vt tradit Bal.in authen. nisi rogagati.col.2.ver.& p hoc soluit.C.ad Tre.statib.itaq; s.adductis pbationibus,indicijs & ɔiecturis,quib. apertissime patet ipsũ Diogenẽ ab vniuersali successione exclusisse eius filias,& matrẽ,& ad illã vocasse ipsũ dñm Vincẽtiũ agnatũ,decisio p̄sentis cõsultationis erit apertis-

54 sima in fauorẽ ipsius do.Vincẽtij.Quæ † superius adducta si singula de per se nõ pdessent,tñ simul iũcta ipsum tuẽtur,vt talẽ hr̃ditatẽ,cõsequat.l.2.§.ætas.ff.de excusa.tuto.Can.in c.fi.extra de succes. ab intest. Bart. & alij in l.admonẽdi.ff.de iur.iurã.¶Nec istis obstãt superius inɔ̃riũ adducta,& primò dũ dicebat,ꝙ ipse do.Vĩcẽtius nõ fuit nominatus,& expressus à testõre,ɔñr,

55 omissus,& à verbis nõ est recedẽdũ.Nã † ex pbationibus receptis & ɔiecturis & indicijs,de q̃b.s.dr̃ noĩatus & exp̄ssus,nec sum⁹ ĩ casu omisso,sed expresso cũ exp̄ssum ẽt dicat nedũ verbis sed ẽt signis,ɔiecturis, & mẽte.l.nominis & rei.§.verbũ.ff.de verbo.sig.l.p̄tor ait.§.j. & ibi gl.in ver. expressũ,vbi Bar.& alij.ff.de ope.no. nũ. plenè tãgit Frã.de Cur.cõs.49.Memorię recolẽdę. car.

56 12.col.4.&.seq.Et † q̃a constat de apertissima mẽte ipsius Diogenis,& sumus in claro, illa est attendenda,tan q̃ regina,& p̄dominãs.§. disponat,in auth. de nupt.l. in ɔditionib.primũ locũ.ff.de cõdi.& dẽ. cũ concordan.

57 Et † q̃n de mẽte cõstat, nõ est curãdũ de qualitate verborũ,l.q̃m indignũ.C.de testa.vbi Moder.plura cumulãt.l.3.C.de liber.præter.vbi Ale.& Ia. multa cõgerunt ɔcludentes mẽtẽ debere attẽdi,& nõ verba,vt plenè ẽt tãgit Frã.de Cur.cõsi.51.Sup testis.col.1.& 2.& ɔsi. 63.

58 Antiquissima.& cõsi.75.col.3.Quãdo † ẽm apparet de mẽte, illa sequẽda est,licet verba nõ paterẽt,ex quo impropriari debẽt,vt mẽti seruiamus.recedimus. n.à propria significatione ex mẽte testõris,vt est textus in l.nõ aliter,de leg.3.l.cũ virũ.C.de fideicõ.cũ si.& tangit Ale. cõsil.139.Circa primũ.col.2.vol.6. & cõsi. 103. quoniã abunde,nu.3.& ɔs.222.Põderatis.in prin. vol.6. Quan-

59 do † ẽm de mẽte testõris ɔstat ex p̄cedẽtibus vel sequẽtibus,verba nõ sunt in ɔsideratione,vt tradit Ale. ɔsil.

60 48.Visis.vol.6.Verba †.n.testi interpretari dẽnt s̃m mẽtẽ testõris,& pro expresso dẽt hr̃i illud,ꝙ testator putabat esse verum . vt habere in l.seruo manumisso, ff. de

61 condi.inde.& ibi no.in secundo notabili.Verba †.n.q̃tũcunque precisa,interpretationem congruã recipiũt & à mẽte proferentis regulantur,vt plenè tradit Ias.l.1.

62 col.4.de leg.1.Et † potissimũ cõsiderandũ est, in quem dirigat intẽtio voluntatis ipsius testõris,& eius effectus & nõ in quẽ verba dirigũtur l.si seruus.§. q margaritã. l.seruo legato.§.si testõr.de leg.1.l.fideicõmissa.§.interdũ.de leg.3.& p Ias.in l.turpia.col.fi.de leg.1.dicta ergo verba plata à Diogene,reliq̃t bona cui de iure ptinẽt, regulãda & interpretãda sunt s̃m mẽtẽ ipsius apertam & declaratã probationib.indicijs,& ɔiecturis,quib. s. tendẽtibus ad inclusionẽ ipsius Vincẽtij,& ad exclusio

63 nẽ filiarũ & matris.Nec † obstat quin hæreditas patris dicat quasi debita & ptinere ad filias,nã respectu legitimæ illis debitæ iurę naturę,posset istud ɔsiderari, quo verò ad residuum cõsideratio cessat, vt plenè tãgit Ias. post alios,in l.si emancipata,nu.4.C.de iur. & fac.igno.

64 Prout † ẽt obiectio cessat,q̃n sumus in casu claro, & pater vocat alios ad hæreditatẽ,ꝙ iura ei permittunt, dũmodo ꝙ filiabus legitimam relinquat. l. parẽtibus. cũ vulga.C. de inof.testa.& licet amor paternus erga filias cõsideretur à lege.d.l.isti quidẽ.& d.l. cũ auus. cũ si. ta-

65 men † prudẽtes viri magis cõsiderãt dignitatẽ & honorẽ familiæ,p masculos cõseruatur,quã ipsas fęminas,p quas familiæ nomen extinguitur,l.pnũciatio.in fi.ff.de verbo.sign.& ipsorũ filij transeũt in alienas familias parẽtũ suorũ,& nõ matris.l.cũ legitimè.ff. de statu homi. l.familiæ.§.primo.ff.de verb.sig.& fęminæ nubẽtes bona trãsferũt in alienas familias,sine quib.dignitas familiarũ nõ p̃t cõseruari,vt dictũ est.Vnde nõ immerito p totã Italiã & alibi statutũ fuit,fęminas à masculis excludi,ꝙ ipse Diogenes cõsiderãs æquissimũ,nec sine rõne sibi visum fuit,filiabus relinquere dotẽ amplam, & residuũ relinquere ipsi domino Vincẽtio agnato & masculo, per quẽ & eius filios masculos dignitas familiæ & honor ppetuo posset durare & p̄sistere.Paris.Paduę.

SVMMARIVM.

1 *Extreneus respectu testatoris quis dicatur.*
2 *Quando fratres plures vocantur à testatore ad legatum seu fideicõmissum,videntur insimul vocati,& non ordine successiuo.*
2 *Viuentis nulla est hæreditas.*
Q̃n vocantur hæredes,videntur vocati post mortẽ p̄decedentiũ.
4 *Hæredes & descendentes non succedunt cum eorum patribus viuentibus sed post mortem illorum.*
5 *Fideicommissum quando dicatur conditionale.*
6 *Fideicommissarij sub conditione morientes pendẽte cõditione ante grauatum non possunt transmittere ius fideicõmissi in aliũ.*
7 *Vocati post mortẽ parẽtũ, veniunt iure proprio & nõ trãmisso.*
8 *Plures vocati nomine appellatiuo videntur vocati viriliter æquali portione.*
9 *Maximè q̃n testõr expresse vocauit æqualiter & æq̃s portionib.*
10 *Testamenti vna pars declaratur per aliam.*
11 *Testõris mẽs clara nõ indiget alia interpretatione seu glossatiõe.*
12 *Vocati à testõre æq̃s portionib.succedũt p capita,& nõ p stirpes.*
13 *Vocati à testatore æqualiter & viriliter cẽsentur nominati proprio nomine, & ita nominati succedunt per capita & viriliter.*
14 *Vocati ad fideicommissum videntur admittendi eo ordine & forma quibus ad successionem admitterentur ab intestato.*
15 *Post fratres & filios fratrum admittuntur ad successionem alij ab intestato per capita & non per stirpes.*
16 *Per fideicommissum succeditur testatori & non hæredi grauato.*
17 *Venientes,tanquam representantes personam patris, tunc considerantur,quando ex illorũ persona & iure transmissionis veniunt,non quando veniunt iure proprio.*
18 *In fideicommissis filius non subintrat locum patris.*
19 *Plures vocati nomine collectiuo admittuntur ad vnam portionẽ tantum,reliquæ autem applicantur alijs.*
20 *Quod procedit,quando vellent succedere vna cum alijs, secus si veniunt principaliter & iure proprio.*
Nomine collectiuo vocati,an,& quando succedãt viriliter cum alijs,vel tantum ad vnam portionem,& nu.19.21.22.& 23.
21 *Et quid quando vocantur æquis portionibus.*
22 *Et quid quando nomine collectiuo vocati sunt prohibiti alienare.*
24 *Substitutio non habet locum nisi in casu,de quo loquitur.*
25 *Casus omissus decidendus venit secundum ius commune.*
26 *Satis est extare filios,nec vlterius quærendum est de ipsorum filijs, & num.27.*
28 *Quando vocantur illi de familia,satis est,quod vnus illorum sit, in quo adimpleatur testatoris voluntas, & nu.29.*
30 *Descendentium appellatione veniunt omnes in infinitum.*

CONSILIVM IIII.

Petrus Albano in suo vltimo testamento de domo De sua sita ĩ ciuitate Venetiarũ ita disposuit,q̃d domus p̄dicta sit & esse debeat dñorũ Tadei, Vincẽtij & Aloysij æqualiter & æq̃s portionibus inter eos & hæredũ eorũ masculorũ, ita ꝙ in ppetuũ deueniat in hæredes masculos p̄dictorũ, & casu quo p̄dicti Tadeus,Vicẽtius & Alosius d̃cederẽt sine hęredib.masculis pcreatis ex legitimo matrimonio, eo casu dicta domus deueniat ĩ fratres dictorũ Tadei, Vincẽtij,& in eorũ hæredes masculos in ppetuũ descẽdentes : vt supradictũ est,faciens dictus Petrus testõr ẽt alios gradus substitutionis,addẽs vltimo,ꝙ volebat, ꝙ dicta domus nullo vnquã tẽpore possit vẽdi,obligari,pmutari, nec pro dotibus obligari,sed vadat in perpetuũ,vt supra dictũ est,euenit casus,ꝙ p̄dicti Tadeus,Vincẽtius,& Aloysius oẽs mortui sunt sine hæredibus & filijs legitimis,& quoniã prædicti tres habebãt duos alios fratres dominũ Ioannẽ & do.Guidonẽ,ẽt euenit casus,q̃d Ioannes & Guido mortui fuere ante do. Vincentiũ vltimo loco defunctũ,tẽpore mortis cuius,aderant domi. Pompeius & Aloysius filij & hæredes do. Guidonis , item ex dom.Ioãne aderãt do.Bartholomæus,Gabriel, Lactantius,& Ioã. Frãciscus filij d. d. Ioannis & fratris dictorũ Bartholomei,Gabrielis,& Lactantij.Qui Ioã.Frãciscus mortu⁹ fuit ante do.Vincẽtiũ relicto hærede Ioan.Frãcisco eius filio posthumo.istis modo statib. dubitat, qualiter domus fideicõmissaria dẽat puenire in dictos dñm Põpeiũ, Aloysiũ, Bartholomeũ , Gabrielẽ, & hęredes Lactãtij,& in ipsũ Io.Frãciscũ,in capita vide licet,

licet,vel ꝑ stirpes.Scđo dubitat̃,an portio, q̃ ꝑuenit ad dictũ Lactãtiũ dẽat esse suorũ frum tñ,& D. Io. Fran. vel oĩum ꝑdictorũ.Tertio & vltimò dubitat̃, an dictus Io.Frãc.filius Io.Frãcisci dẽat admitti, & ꝑ qua parte.
1 ¶Ad decisionẽ primæ dubitõnis aduertẽdũ† ẽ,ꝙ dictę ꝑsonæ vocatæ ad tale fideic.sunt exn̈eæ dicto testõri.l. vnica.§.exn̈eũ.C.de rei.vxor.act.§,exn̈ei. inst.de hæred.
2 qual.& differ.Et † q̃a fr̃es dictorũ Thadei & Vincẽtij & eorũ hr̃des masculi,sunt vocati,dicẽdũ vr̃ simul esse vocatos,& nõ ordine successiuo.l.fi.C.de impu. & ibi plenè doc.tãgũt,& diffusè Ias.post alios,ĩ l.Gall⁹. §. q̃dã recte.col.7.vers. tertiò limi.nu.34.ff.de li.& posth.tñ† q̃a
3 dictus testõr vocauit dictos fr̃es & eius filios & hr̃des, ex quo dixit hr̃des,satis apparet vocasse eos post mortẽ dictorũ fratrũ,& nõ illis viuẽtib.cũ viuẽtis nulla sit hr̃ditas.l,q supstitis.ff.de acq.hær.& tradũt doc.in d.l.fi.& Bar.in d.§.q̃dã recte.in 4.q.& ibi Ias.col.7.ver. limita.istud vltimũ.& vers.itẽ q̃rit Bar.nu.38.& plene tãgit Corne.ꝯs.37.in hac ꝯsultatione,col.2.& 3.vol.1.vbi ex plurib.firmat,ꝙ q̃n ad fideic. vocat̃ aliq̃ & eorũ filij seu descẽdẽtes,intelligi dẽnt vocati filij & descẽdẽtes ꝑmor-
4 tuorũ.& sic ordine successiuo.Nã† tales filij & hr̃des ac descẽdẽtes nõ possunt cũ eorũ pr̃ib.viuẽtib.venire,sed bene post mortẽ ipsorũ vocati dicuntur ad tale fideic.
5 post mortẽ ipsorũ Ioãnis & Guidonis.Insup † aduertẽdũ est,ꝙ tale fideic.fuit ꝯdõnale,nã D.Ioãnes & Guido & ipsorũ hr̃des & descẽdẽtes masculi fuerũt vocati casu,quo D.Tadeus,Vincẽtius, & Aloysius decederẽt si-
6 ne hr̃dib.masculis.Et† q̃n dicti Io.& Guido mortui fuerũt añ D.Vincẽtiũ,& sic pẽdẽte ꝯdõne, ipsi nõ potuere trãsmittere tale ius & spẽ dicti fideicõmissi ꝯdõnalis
✠ ad ipsorũ hr̃des,vt dicit gl. * cõiter approbata,in l.vnica.C.de his q̃ an.aper.tabu. & ibi oẽs no. & alia gl.fi.ĩ l. hr̃des mei.§.cũ ita. ff.ad Treb. & ibi plenè tradũt scrib. ꝑ tex.in l.vnica.§.sin aũt aliq̃d C. de caduc.tollen. & ibi Bal.col.1.ver.q̃ro,nũq̃d fideic.cũ ꝯcordã.& sic dicti Põpeius,Aloysius Bartho.Gabriel,& alij,nõ pñt venire ad fideic.dictæ domus ex ꝑsona ipsorũ parẽtũ & iure trãsmissionis,cũ tale ius nõ potuerit trãsmitti ipsius Ioãne
7 & Guidone mortuis añ Vincẽtiũ . veniũt† ergo ꝑdicti iure ꝓprio, & tanq̃ expssè vocati ab ipso testõre post mortẽ suorũ parẽtũ,vt dicit Bal.ꝑ illũ tex.ĩ l.vnica.C.vt acti.ab hær.& ꝯ hær.& idẽ Bal.in l. si pr̃.in 4.q. C.de ĩst. & subst.& firmat Soc.ĩ d.l.hr̃des mei.§.cũ ita.col. 4.nu.
8 9.in fi.vers.aduerte tñ,vnde† cũ hr̃des masculi, & hr̃des dictorũ Ioãnis & Guidonis sint vocati simplr̃,intelligũtur vocati ꝓ virili,& æqualr̃, licet noĩe appellatiuo testõr vocauerit eos,ex quo nullis partib. noĩatis fuerũt vocati,ergo intelligũt vocati ex æq̃s portionib.& ꝓ virili,vt hr̃ in l turpia.§.fi.ff.de le.1.& in l.vnũ ex familia.§. rogo.& in l.cũ pr̃.§.hr̃ditatẽ.de le.2.ꝑ Ale.ꝯs.22.visis.colũ.2.vol.2.& ẽt hr̃ in l.Labeo.§.fi.ff.de sta.lib.& in l.quoties.in prin.ff.ad Treb.& in terĩs ponit Dec.ꝯs. nouiter impsso.10.Viso elegãti.col.1.& 2.aliàs ꝯs. 412.in fi. vbi ex plurib.ꝯcludit,istos vocatos ad tale fideic.succedere & venire ꝑ capita,& nõ ꝑ stirpes, ex quo veniũt ex ꝑso
9 na ꝓpria,& nõ tanq̃ subintrãtes locũ parẽtũ.Prout†ẽt istud suadet:q̃n dictus testõr expssè vocauit istos ęqualiter,& æq̃s portionib.vt patet ex eius testõ ĩ illo capite ĩ quo ad dictã domũ vocat Thadeũ,Vincẽtiũ, & Aloysiũ & eorũ hr̃des æqualr̃,& æq̃s portionib. & hoc idẽ facit in isto capite,in quo vocat & Io.& Guidonẽ & hr̃des eorũ,ñ simpl̃r,sed sub illis qualitatib.q̃b.vocauit dictos Vincẽtiũ,Thadeũ & Aloysiũ & eorũ hr̃des masculos,vt patet ex illis verbis,vt s̃.dictũ est,q̃ sũt relatiua ꝑcedẽtiũ,& illa referũt cũ oĩb.eorũ qualitatib.l.1.§.hoc edicto.& ibi Bar.ff.de posth.& idẽ Bar.in l.1.ff.de recepta.& in l.seruũ filij.§.fi.de le.2. & facit, ꝙ dicit Bar.in l. si ita scripsero.ff.de ꝯd.& dem.& q̃ hñr in l.asse toto. ff. de hær.inst.& ĩ auth.si q̃s ĩ aliquo documẽto.C.de edẽ.
10 tũ † ẽt q̃a vna pars testĩ clara,declarat aliã partẽ quatenꝰ ĩ aliquo esset obscura, & vnũ caput declarat ꝑ aliud l.vtrũ.ff.de pet.hær.l.q filiab.l.si seruus pluriũ.§.fi.de le.1.
11 Bar.ĩ l.alimẽta.ff.de alimẽ.& ciba.leg.vñ† cũ hẽamꝰ mẽtẽ testõris clarã,volẽtis eos venire virilr̃ & æq̃s portionib.& sic ꝑ capita,ñ ẽ opus recedere ab ea,nec recurre

re ad aliã interptationẽ & glossationẽ,vt dicit Bal. ĩ au-
12 th.nisi rogati.col.2.C.ad Tre.Et † q̃n testõr disponit vocatos ꝑ ipsũ venire æq̃s portionib.tũc succedũt ꝑ capita & ñ ꝑ stirpes,vt est tex. & ibi tradit Bar.& alij,in l. ĩterdũ.ff.de hær.inst.& tradũt oẽs,ĩ d.l.fi.C.de imp.& plenè Dec.ꝯs.322.Dũ lege rẽ Paduæ.& ꝯs.382.Verba testĩ, &
13 ponit Pau.de Ca.in d.l.fi.Eo † ẽt q̃n talr̃ vocati pro æqualib. portionib. & ꝓ virili cẽsent̃ noĩati noĩe ꝓprio & taliter noĩti admittunt̃ ꝑ capita,& viriliter.l. nõnũq̃. ff.ad Treb.& ibi gl.& latè ꝑ Deci.d.ꝯs.382.nu. 1. & 2. &
14 ꝑ Soc.in l.vtrũ.ff.de reb.dub.col.fi.Et † q̃a tales vocati ad dictũ fideic.videnť admittẽdi eo ordine & forma, q̃bus admitterẽt̃ ad successionẽ ab ĩtestato, & dicit Bar. in d.l.hr̃des mei.§.cũ ita & in l.vt iurisiurandi.§. si liberi.
15 ff.de oper.li.& Soc.ꝯs.50.Viso.col.2.vol.3.Et † ab ĩtestato ꝑdicti hr̃des & descẽdẽtes Ioã.& Guidonis dicto testõri successuri fuissẽt ꝑ capita & nõ ꝑ stirpes,cũ testator esset eorũ transuersalis,nec esset eorũ frater,nec filius fratris,nec ipsi essent fr̃es ipsius , nec filij fratris, de cuius successione ageret̃,vt ꝓbat tex.& ibi oẽs no. in §. si vero neque,in auth.de hær.ab intest.ven. & est tex. in auth.cessante.& in auth.post fratres, & ibi doc. firmãt.
16 C.de legi.hær.Et† ꝑ fideic.succedit̃ testõri & nõ hæredi
17 grauato.l.cohæredi.§.cũ filiæ.ff.de vulg.& pu.¶Nec† ꝑdictis obstat,si dicat̃,ꝙ ꝑdicti Põpeius & Aloysius dẽnt hẽre dimidiã tanq̃ represẽtãtes ꝑsonã eorũ patris Guidonis.§.cũ filius.insti.de hære.q̃ ab intest.& aliã dimidiã dẽnt ꝯsequi oẽs alij filij & descẽdẽtes d.Io. nã obiectio ꝓcederet,q̃n isti venirent ex ꝑsona parẽtũ suorũ & iure trãsmissionis, in casu aũt nr̃o nõ veniũt hoc modo & forma,sed ex ꝑsona ꝓpria,& sic viriliter & ꝑ capita, vt s̃.dictũ ẽ,& plenè tãgit Dec.ĩ d.ꝯsi.10. Prout ẽt obiectio cessat ex quo expresè sũt vocati ꝓ æqualib. por-
18 tionib.vt dictũ est.Tertio † obiectio tollit̃,ex quo sumꝰ in fideicõmisso relicto à trãsuersali,in quo filius nõ subintrat locũ pr̃is,vt plenè tradit̃ ꝑ Bal.& alios,in l.cũ ita. §.in fideicõmisso.de lega.2.& ꝑ Ang.Are.ĩ d.§. cũ filiꝰ, plenissimè ꝑ Dec.ꝯs.1.& cõs.79.Et ꝑ tenui. ꝯsi. 217. In
19 casu ꝓposito.& in ꝯsi.nouiter impsso.6.& 10.¶ † Minꝰ ẽt obst.do.Bar.in l.q̃dã relegatus.§.si tibi.in fi ff. de reb. dub.quẽ sequit̃ ibi scrib.volẽs,ꝙ si testõr dicit,si talis d̃cesserit sine liberis,hr̃ditas mea d̃uenit ĩ Caiũ & Sẽproniũ,vel eorũ filios. & vnus ex his decedit relictis plurib. filijs,oẽs isti filij admittunt̃ ad vnã portionẽ tanq̃ vocati noĩe collectiuo;& ad aliã portionẽ admittitur super uiuens . ꝓ quo facit tex.in d.l.fi.C. de impu. & quæ ibi no.doc.cũ alijs adductis per Dec.in consil. 320.& in d. ꝯsi.382.volẽs ꝙ si plures noĩe collectiuo sint vocati cũ aliquo tertio,isti oẽs admittũt̃ ad vnã portionẽ , & ille tertius admittitur ad aliã,& q̃a isti collectiuè sunt vocati tanq̃ hæredes Ioan. & Põpeius & Aloysius tanq̃ hæredes Guidonis,dicẽdũ vr̃,eos vocatos ꝑ stirpes & in lo-
20 cũ parentũ. Obiectio † ista tollit̃ ex pluribus,primo q̃a est ex̃ casũ ꝑsẽtẽ,ꝓcederet.n.q̃n viueret Guido,& mortuus esset Ioãnes,& filij Ioã.vellẽt succedere vnã cũ Guidone:tũc.n.oẽs deberẽt hr̃e vnã partẽ,& aliã Guido, & ita pũctualiter seq̃t Bar. & aliæ decisiones superius allegatæ,q̃ cessant ĩ casu pñti,in quo & Guido & Io.ꝑmortui fuere añ Vincẽtiũ,& ipsorũ filij isto casu sũt vocati, principalr̃ & iure ꝓprio veniũt,& ꝯñr virilr̃ & ꝑ capita esto ꝙ noĩe collectiuo sint vocati:vt dictũ est superius, & tradit Dec.ĩ d.cõs.10.& ex diuersis nõ bñ infert̃.l.Pa-
21 pi.exuli.ff. de mino. Scđo † cessat obiectio:q̃n isti noĩe collectiuo sũt vocati cũ illo adiũcto, æquis portionib. quo casu succedit virilr̃.ꝑ d.l.ĩterdũ.in prĩ.& ita firmãt Mod.oẽs,ĩ d.l.fi. C.de ĩp.maximè Ias.col.pe.ver.istã rl̃ã
22 sic ampliatã.†Tertio cessat obiectio: q̃n testõr expssè prohibuit domũ alienari,ex qua ꝓhibitione illi vocati noĩe collectiuo succedere dẽnt ꝑ capita & virilr̃.nõ ꝑ stirpes,vt tradit ĩ l.añpe.§.Luciꝰ.d̃ leg.2.ꝓut ĩtelligit ibi Dy.& Bar.ex quo testõr ita ꝓhibẽdo cẽset̃ quẽlibet de ꝑ se dilexisse & separatĩ noĩasse,ꝙ seq̃t Pau. de Cast.ĩ d. l.fi.col.1.vers.sed ꝯ hoc.Corn.ibi col.1.ver 3.fallit.&Ias. col.pe.ver.3.lim.Prout† ẽt obiectio põt tolli ex plurib.
23 alijs deductis ꝑ oẽs scribẽ.maximè Mod.in d.l.fi. vbi ex plurib.limitãdo.d.l.fi. ꝓbãt ĩ casu ꝑsẽti eã ñ hr̃e locũ, & quòd

quòd talr vocati noĩe collectiuo veniũt p capita,& nõ p stirpes, ex q̃b. firma & vera resultat ↄclusio, ꝙ dicti Põpeius, Aloysius, Bartholo. Gabryel, Lactãtius, & Io. Frã. ad dictã domũ fideicõmissariã vocati fuere virĩr & æquis portionib. & ꝙ eã ↄsequi & hr̃e dẽt p capita & ñ p stirpes.¶ Ad 2m dubiũ dico, ꝙ D. Lactãtius, ex quo supuixit Tadeo, Aloysio & Vincẽtio, & ẽt in ꝑsonã suã tale fideic. fuit purificatũ, ꝙ ipse virĩr in dicta domo ↄsecut⁹ fuit partẽ vnà cũ alijs hr̃dib. masculis Ioãnis sui pr̃is, cuius ẽt ipse fuit hr̃s & descẽdẽs, & vnà cũ dictis Põpeio & Aloysio, vt apertissimè patet ex deductis. s̃. in p̃cedẽti dubio, & portio, q̃ ꝑuenit ad ipsũ Lactãtiũ ꝑtinet ad suos fr̃es, Barth. & Gabrielẽ, & ad Io. Frã. filiũ ex fr̃e, q reperiũt̃ illi ꝓximiores & magis ↄiũcti, vt in auth. de hære. ab intest. ven. §. reliquũ. & §. sed p̃mortuus, cũ vulg. Et licet ipse Lactãtius mortuus sit sine hr̃dib. & descẽdẽtib. masculis, tñ obiectio ista nõ obst. ↄclusioni supius factæ, qm̃ dicto Lactãtio tali casu nõ fuit facta ali-
24 qua substõ. Nec † iste casus ↄp̃hẽsus est in dicta substõne, & iõ cessabit substõ, vt dicit Old. ↄs. 21. Thema tale est. & Io. An. ĩ addi. ad Spe. in ti. de test. §. 1. vers. occurit. ĩ
25 fi. Iste † ergo est casus omissus, q dẽt determinari s̃m dispõnẽ iuris cõis. l. si ex̃neus. ff. de ↄd. cã da. l. si cũ dotẽ. ĩ
26 prin ff. solu. matr. Et † ius cõe disponit, ꝙ dicta portio q̃ ꝑuenit ad Lactãtiũ, applicet̃ dictis suis fr̃ib. & Io. Frã. ei⁹
27 nepoti, vt dictũ est. Nec † amplius est ĩuestigãdũ, an ipse Lactãtius mortuus fuerit cũ filijs vel nep. l. cũ vxori. C. qñ. di. le. ced. & tradit Old. ↄs. 21. & Dec. ↄs. 379. visis
28 col. 1. Nec † obst. aliud caput substõnis factæ ab ipso testõre, ĩ quo vocauit ꝓximiores suos dom⁹ de Albano nã talis substõ facta apparet casu, quo nõ extarẽt Ioãnes, & Guido fr̃es dictorũ Tadei, Aloysij, & Vincẽtij, & casu quo nõ extarẽt hr̃des & descẽdẽtes masculi dictorũ Ioãnis & Guidonis, vt aptissimè patet ex verbis dictæ substõnis, q̃ penitus cessat in casu p̃senti, in quo adsũt & plures hr̃des & descẽdẽtes masculi dictorũ Ioãnis & Guidonis, q excludũt alios ꝓpinquiores, & q̃a dictus testõr vocauit hr̃des masculos D. Ioãnis, meritò ĩclusus fuit Lactãtius, & ẽt qm̃ testõr ipse nihil disposuit qd faciẽdũ, qñ vnus dictorũ hr̃dũ masculorũ moreret̃
29 sine filijs, talis casus omissus dicẽdus est vt. s̃. tũ † ẽt q̃a fr̃es & nepos D. Lactẽtij sunt de domo de Albano, & ↄñr volũtas testõris est adimpleta, vt domus ipsa remaneat apud ꝑsonas dictæ familiæ. l. vnũ familia. §. itaq; & ibi doc. de le. 2. l. filiusf. §. cũ pr̃. de le. 1. ¶ Circa tertiũ dubiũ dico, ꝙ dict⁹ Io. Frã. hr̃s & descẽdẽs D. Ioãnis admitti t̃ virĩr & æqualr vnà cũ dictis Barth. Gabriele, & Lactãtio eius patruis, & vnà cũ D. Põpeio & Aloysio, ex quo à testõre ipse apparet ita vocatus, sicut vocãt̃ p̃dicti, vocauit. n. testõr hr̃des masculos, & descendẽtes di-
30 ctorũ Ioãnis, & Guidonis. Et † appellõne descẽdẽtiũ veniũt oẽs ĩ infinitũ. l. fi. C. de suis & legi. & ĩ auth. de hr̃d. ab intest. in princ. p Ale. ↄs. 140. viso. vol. 2. & plenè per Soc. ↄs. 2. visa. col. 1. vol. 1. & p Deci. ↄs. 223. In casu. nu. 2. & sic ipse Io. Frã. nõ venit ex ꝑsona pr̃is sui Io. Fran. mortui ante dictũ Vincẽtiũ, sed venit ex ꝑsona ꝓpria vocatus vnà cũ alijs, quo fit, vt eã partẽ dẽat ↄseq, quã ↄseq dẽnt p̃dicti eius patrui, & dicti Põpeius & Aloysi⁹ vt aptissimè õnsũ fuit supius ĩ primo dubio, & ipse Io. Frã. vnà cũ Gabriele & Barth. suis patruis admitti dẽt æqualiter ad illã portionẽ dictę domus, quæ ꝑuenit ad ipsum Lactantium ab intestato defunctum, vt dictum fuit superius in 2. dubio. Paris. Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Fideicommissum conditionale non transmittitur ad hæredes fideicommissario mortuo ante euentum conditionis, & alijs seq.*
2 *Reprobatur opinio gl. in l. is cui. ff. de act. & obl. & nu. 3.*
4 *Positi in conditione non censentur dispositiuè vocati.*
5 *Dictio, dictus, repetitiua ẽ et relatiua p̃cedẽtiũ, et nu. 43. & 44.*
Dictio, alius, ad idem tendit, & nu. 43. & 44.
6 *Quod testator non expressit, omisisse videtur.*
7 *Casus omissus decidendus remanet secundùm dispõnẽ iuris cõis.*
8 *Testatoris mens potissimum attendi debet.*
9 *Nedum expressa verùm & tacita collecta ex coniecturis.*
10 *Fideicommissum inducitur etiam verbis negatiuis, quib. constat de mente testatoris.*
11 *In fideicommissis magis volunaatem quàm verbn inspicimus.*
12 *Et propterea receditur à natura verborum.*
13 *Testator inducere potest, vt sit transmissibile, quod suã natura non erat, & econtrario.*
14 *Quod vtique procedit nedum in voluntate expressa, verùm etiã & in coniecturata.*
15 *Dispositio gl. in d. l. is cui. quo casu possit saluari.*
16 *Mens coniecturata testatoris sumenda est ex verbis expressis in testamento, & non extrinsecus aliunde secundùm aliquos.*
17 *Contraria autem opinio verior est.*
18 *Masculinitatis qualitas per testatorem considerata ad conseruationem bonorum & familiæ considerata videtur.*
19 *Qñ à testatore cõsideratur masculinitas, fideicõmissum locũ habebit, nedũ in primis grauatis, verũ in filijs & in descendentibus.*
20 *Geminatio enixam voluntatem disponentis ostendit.*
21 *Fideicommissa ampliantur & restringuntur à ratione.*
22 *Ratio pro expressa hr̃, quãdo vnica tm̃ dispositio põt considerari.*
23 *Nominatim quid fieri quando dicatur.*
24 *Testator expressisse videtur illud, quod verosimiliter disposuisset si de eo cogitasset, vel fuisset interrogatus, & nu. 42.*
25 *Per fideicõmissum succeditur testatori & non hæredi grauato.*
26 *Fideicõmissum regulatur secũdũ naturã successionis ab intestato.*
27 *Testator videtur se cõformen reddere cũ dispositione statutaria.*
28 *Testator instituens masculos hæredes vniuersales, & legans filiabus fœminis dotes, videtur masculos prætulisse fœminis.*
29 *Testator præferens masculos fœminis id fecisse videtur ad conseruationem familię.*
30 *Nominati à testatore videntur ab eo vocati ad fideicommissa.*
31 *Testator exprimens filios filiorum, videtur id expressisse, vt bona ad eos transeant.*
32 *Positi in conditione videntur habere talem qualem testatoris voluntatem, & nu. 33. & 34.*
34 *Quando testator voluit bona deuenire ad superstites, seu superuiuentes, videtur ad fideicommissum alios vocasse.*
35 *Declaratio ad gl. in l. Lucius, ff. de hær. inst.*
Positi in conditione quando q̃, videntur dispositiuè vocati ex mẽte testatoris.
36 *Et quid si positi sunt in conditione cum illa qualitate, masculis.*
37 *Et quid si testator instituit filios, & eos substituit reciprocè, & demum illis alium dedit substitutum.*
38 *An isto casu ius fideicõmissi cõditionalis trãsmittatur, & nu. 39.*
40 *Et quid si testator progressus est ad plures gradus substitutionis.*
41 *Ius accrescendi transmitti potest.*
43 *Vnius inclusio est alterius exclusio, quomodo procedat.*
44 *Dictio alius, relata ad filios, quas personas comprehendat.*
45 *Expressum dicitur, quod ex coniecturis etiam colligitur.*

CONSILIVM V.

Viso testõ dñi Ariuaboni de Gauardo, prima facie dicẽdũ vr̃, Thomã, & fr̃es, filiosq́uõdã Stephani de Gauardo & nepotes dicti D. Ariuaboni nõ posse molestare D. Ceciliã filiã D. Hieronymi virtute fideicõmissi, de quo in testõ p̃dicto: qm̃ ipse D. Ariuabonus ęqualr instituit tres eius filios Stephanũ, Hieronymũ, & Io. Frã. cõdõne apposita, ꝙ si vnus, siue plures ex dictis trib. filijs decederẽt sine filijs masculis, ꝙ tũc & eo casu illi seu illis sic morieti, vl̃ moriẽtib. succedat, siue succedãt dictus alius filius dicti testõris, & licet ipse Stephanus mortuus fuerit relictis ipsis D. Thoma & fr̃ib. tñ q̃a obijt & decessit ante ipsũ Hieronymũ grauatũ, nõ potuit tale fideicõmissũ ↄdõnale trãsmittere ad dictos
1 eius filios. Ex † quo fideicõmissũ ↄdõnale nõ trãsit ĩ hr̃dẽ, si fideicõmissarius substitutus morit̃ añ euẽtũ ↄdõnis, ꝓut cõtigit in casu p̃senti, vt hr̃ in l. 1. §. sin aũt aliqd sub ↄdõne, & ibi Bal. col. 1. ver. qro nũqd. C. de cad. tollẽ. & vr̃ tex. s̃m ꝙ ibi cũ põderãt scribẽ. in l. hr̃des mei. ✠ §. cũ ita. ff. ad Treb. & est ↄclusio gl.* cõiter apꝓbata p Bar. & reliquos doc. in l. vnica. C. de his q an. apet. ta. Et
2 licet † gl. in l. is cui. ff. de act. & obl. teneat ↄ̃riũ in filijs, cuius sñiam ĩ pũcto iuris vr̃ sequ. Soc. ĩ d. §. cũ ita, col. 4. & seq. tñ illa gl. cõiter reprobat̃ p Bar. ibi in l. 1. col. 4. ver. itẽ dicit Dy. vbi scrib. maximè Moder. repet. idẽ se-
3 quunt̃, de le. 1. rñdẽtes ad obiectionẽ Soc. Et † idẽ vult Oldr. cons. 131. Quidã hñs tres filias. & Bal. in l. in causæ. la 2. §. Pomponius quoque, ff. de minor. volẽs ꝙ si testator reliquit aliquid nepoti, dicẽdo, ꝙ si decederet sine liberis, reuerteret̃ ad hæredẽ vniuersalẽ, si hr̃s pendente

dente cõditione moriat̃ cessat talis restitutio, ꝙ refert & sequit̃ Ale.in l.Gallus.§.ẽt.in fi.ff.de lib.& posth. & in l.q liberis.§.hæc verba.ver.& faciũt ista.ff.de vulg.& pu. & plenius in l.fi.C.de leg.& cõs.92.Sup eo. col.2.vol. 3. & cõs. 125.in prin.vol.5.& bene facit. ꝙ vult Bal. & Floria.in l.si cui leget̃.§.1.de leg.1.dicentes,talẽ trãsmissionẽ impediri ẽt in filijs,& ponit Bal.in l.si in ꝑsonã.ĩ pri. C.de fideic.& Bar.col.pe.circa mediũ,& ibi Moder. Pa. in quinto notabili,in l.cũ filiofa.de leg.1.Rom.ꝯsi.123. Idẽ cõcludẽdũ.So.ꝯ.77.In præsenti.col.1. in fin. vol.1. Cor.cõsi.180.Multitudo.& ꝯsi.89.Multa allegãtur.vo. 4.cũ alijs cõcor.quib.in locis cõcludit̃,ius fideicõmissi cõditionalis mortuo fideicõmissario ante grauatũ nõ
4 trãsmitti ẽt ad filios.Præterea † filij ipsius Stephani fuere ꝑ ipsũ testatorẽ tãtũ positi sub ꝯdõne, & ꝯñr nõ cẽsent̃ vocati,nec positi in dispositione,& ideo veniũt ex cludẽdi.l.si qs sub ꝯditione.ff.si qs om. cã testa. no.in l. Lucius.ff.de hære.insti.ꝑ Bar.& alios,in l.Cẽturio. ff.de vulga.& pup.in illa ardua q̃st.an filij filiorũ positi sub ꝯ ditione cẽseãtur vocati,& ponunt scribẽ.in l.Gallus. in
5 prin.& §.& qd si tñ.ff.de lib.& post.Suadẽt † ẽt ꝓdicta: qm̃ d.testõr vno moriẽte sine filijs masculis vocauit di ctũ aliũ filiũ ipsius testatoris q̃ dictio,dictus,repetiua est ac relatiua ꝑcedẽtiũ,ꝓut ẽt dictio,alius,vt no. in l. si fugitiui.C.de seruis fug. cũ alijs cumulatis ꝑ Cano. maxime Fely.in c.se des.de resc.& ꝯñr testator ipse voluit, ꝙ dictus alius filius suus vocatus,vt s̃.descriptus,succederet alteri filio moriẽti sine masculis,excludẽdo alios de scendẽtes ex filio ꝑmortuo:cũ vnius inclusio sit aliorũ exclusio.c.non ne.extra,de ꝓsumptio.l.cũ ꝓtor,in prin.
6 ff.de iudic.Ad † ꝙ ẽt facit,nã si testator voluisset tale fideicom.trãsmitti ad filios d.Stephani,vtiq; istud expressisset,sicut expressit de ipso Stephano,& alijs filijs ipsius testatoris,& q̃a non expressit,dat̃ intelligi,ꝙ noluit isto casu fideicom.hr̃e locũ,ar.ca.ad audiẽtiã. ex̃ de decim.
7 & l.1.§.fin aũt.C.de cadu.toll.Et † q̃a casus noster fuit à testatore omissus, verè remãsit in dispositione iuris cõis,l.ꝯmodissimè.ff.de libe.& posth.l.si extraneꝰ. ff. de ꝯdi.ob cau.l.si cũ dotẽ.in prin.ff.sol.mat. dispositio aũt iuris cõis est,ꝙ fideicom.ꝯditionale trãmittat̃, vt s̃. ¶ Istis tñ non obstan.in casu ꝑsenti ꝯ̃ria opi.verior est, ꝙ immo ipse Thomas & fratres possint virtute d.fideicõ missi venire ad bona relictaꝑ d.testatorẽ d.Hieronymo
8 nouiter mortuo sine filijs masculis.Ad † ꝙ demonstrã dũ primo adduco illud satis vulgatũ quo cauetur, mẽ tẽ & volũtatẽ testoris dr̃e attẽdi & seruari & ƒm illã iudicari,ex quo in vltimis volũtatib.primũ locũ obtinet. l.non aliter.de leg.3.l.pẽ.de leg.1.l. in ꝯditionib. primũ
9 locũ.ff.de ꝯdi.& dẽ.§.disponat.ĩ auth.de nup.Quod † ñ solũ ꝓcedit in expressa volũtate,sed ẽt in tacita,q̃ ex ꝯie cturis colligit̃. l.licet Imperator. vbi Bar. de leg.j. & hoc maximè ĩ fideicõmissis, vt est casus ꝑsens,& est tex.in d. l.hr̃des mei.§.cũ ita.& in d.l.pe.& in l. fideicommissa. §. itẽ si qs.de lega.3.& in l.cũ ꝓponebat̃.& in l.q solidũ.de leg.2.cũ alijs cumulatis ꝑ Soc.ꝯsi.14.Viso testõ. ꝯsi.49.
10 vol.1.& ꝯsi.12.& 77.vol.3.ꝑ Dec.ꝯsi.15.& 38. Hinc † est ꝙ fideic.ĩducit̃ ẽt verbis negatiuis in quib. ꝯstat de mẽ te testatoris,vt ꝑ Socin.ꝯsi.251.& ꝯsi.227.vol. 2. ꝑ Frã. de Cur.consi.40.col.fin.in prin.& ꝯsi.51.in prin.& col.
11 8.Hinc † ẽt dicimus,in fideicommissis potius inspici vo lũtatẽ q̃ verba.l.cũ virũ.C.de fideicommi.l.3.§.ꝯdi.ff.de
12 adimẽ.leg.Et † ideo Bal.quẽ sequũtur ibi doct.maximè Pau.de Cast.in l.fi.C.de impube.dicebat ĩ materia fideicommissaria ex coniecturata mẽte testatoris recedi à vi & natura verborũ,d̃ quo latè ꝑ Cor.ꝯs.239.Vr̃.vol.2.
13 Hinc † ẽt dicimus quò ad casũ nostrũ, testatorẽ posse inducere,ꝙ illud ꝙ non est trãsmissibile,trãsmittat̃:sicuti ꝑ ꝯ̃riũ disponere ꝑt,ꝙ illud ꝙ est trãsmissibile,nõ trãsmittat̃,vt est tex.in d.l.in ꝯditionib.primũ locũ . §. hæc scriptura.& ibi Imo.& Soc.adducẽtes Bal. in l. si pater. in 4.q.C.de insti.& substit.volẽtẽ,testatorẽ posse ĩducere,ꝙ trãsmittat̃ illud ꝙ sui natura non trãsit in hæredẽ, & ideo magis stricte ad casũ nostrũ cõiter dicimus, testõrẽ posse inducere,vt fideicom.ꝯditionale,ꝙ regula-
14 riter nõ trãsmittit̃,vt s̃.trãsmittat̃.Quæ † ꝯclusio, nedũ ꝓcedit expressa volũtate testatoris,ꝙ ĩdubitatũ est ƒm Bald.in d.l.si pater.Imo.& Soc.in d.§.hæc scriptura . & ꝑ Soc.in d.l.hæredes mei.§.cũ ita.col.5.sed ẽt ꝓcedit ex ꝯiecturata mẽte de fũcti,nã ꝑ ꝯiecturas de mẽte testatoris ꝯstat volẽtis fideicommissũ ꝯditionale trãsmitti,certe transmitteret̃,ẽt si non fuerit purificatũ viuẽte fideicommissario,decisio est Bal.in l. vnica. C. de his q ante aper.tab.quẽ seq̃t̃ ibi Moder.Perusi.col. 3. ver. tu dic, ita limitãtes gl.fi.ibi,vt nõ ꝓcedat,qñ cõstaret ꝑ ꝯiectu ras de ꝯ̃ria mẽte testõris,& idẽ vult Bal.in l. vnica. C.vt actio.ab hære.& ꝯ̃ hæred.col.1.in fi.& col.2. vbi isto ca su saluat gl.in d.l.is cui.idẽ sequit̃ Cuma. ꝯsi. 13. Titius instituit.& ẽt Fulg.ꝯsi.15. Præponit̃.& Frã. de Cur.senior cõsi.75.Dñs Ludouicus.col.11.& Bal.in d.l. si pater.& Soci.ĩ d.l.in ꝯditionib.primũ locũ.§. hæc scriptura.& latius in d.l.heredes mei.§.cũ ita.co.4.& duab.seq. & ꝯsi.suo incip.In ꝑsenti cõsultatione.col.4. ver. restat nũc.vol.3.ꝙ ꝯsi.est 6.in ordine,cũ alijs adductis ꝑ.Dec. ꝯsi.397.Viso pũcto.col.2.& 3.nu.5.& 6.& eãdẽ opinionẽ sequũtur Mod.repetẽ.in l.1.col.16.& in l. cũ filiofa. in vltima parte,de leg.1.& postremo cõsulẽdo idẽ firmat Frãc.de Curt.iunior,ꝯsi.16.Præsupponit̃.col. 3. ꝙ ꝯs.ponit̃ post tracta.suũ de feu.quibus in locis allegant̃
15 aliæ deci.Et † cõiter* ꝯcludit̃,fideicõ.cõditionale posse
✱ trãsmitti,si apparet de ꝯiecturata mẽte testõris, ita dicẽ tes posse ꝓcedere gl.in d.l.is cui.& ita limitãtes gl.in d.l.
16 vnica.& cõnem ꝯclusionẽ,de qua s̃.Est † bene verũ, ꝙ Socin.in dicto.§.cũ ita,col.4.versi. aduerte tñ. & in dicto ꝯs.6.& ẽt Cuma.& Fulg.vbi s̃.Deci. & Frãci.de Cu. in ꝯsilijs ꝑalleg.allegãtes Bal.in dicta l.vnica.dicũt & volũt,ꝙ talis coniectura testõris dẽt ꝑsumi & capi ex aliqua dispositione & verbo expresso in testõ , nõ aũt extrinsecus,& aliunde.Quã opinio.legẽdo.d.§.cũ ita, mi-
17 nimè sũ secutus. Cũ † coniecturata mẽs testõris possit aliũde capi,& sit validissima,qñ ita capit̃,vt dicũt Bart.
✱ & * cõiter scribẽ.in l.2.in princi.& in leg.Cẽturio.ff. de vulga.& pupilla.& doct.oẽs in l.ꝓcibus. C. de impube. & in l.hæredes palã.§.& si notã.ff.de test. & in l. 2. C.de
✱ bonor.possesƒm tabu.vnde ſtãtib.istis cõibus * cõclusio.in casu ꝑsenti tota difficultas consistit, an ex aliqua dispositione seu verbis ꝑ dictũ testõrẽ ꝓlatis in testõ,seu aliũde,possit capi aliqua coniectura , ꝑ quã ipse testõr voluerit dictũ fideicõmis.ꝯditionale trãsmitti ad filios d.Stephani,& cõsequẽter ad d.Thomã,& fratres.
18 In qua † difficultate ꝯsidero,ipsũ testõrem hoc voluisse ex illis verbis ꝑ eũ expressis,videlicet si filij mei decesserint oẽs vel vnus sine filijs masculis, ꝑ q̃ verba testator cõsiderauit masculinitatẽ,q̃ qualitas masculinitatis per ipsum nõ vr̃ ꝑ aliud apposita,nisi ad cõseruationẽ domus & familiæ,& ad cõseruationẽ bonorũ in ipsa sua agnatione,vt habetur in §.cæterũ,& in §.media,institu. de legi.agna.suc.& in l.1.§.penul.ff.de vẽtre ins.& no.in l.maximũ vitium.C.de libe.ꝓter.& in l.venia.C. de in iꝰ voc.& ꝑ Ioan.And.in tit.de succes.ab intest.in addit.ad Specula.per Soci.cõs.12.Præsens consultatio.& consi. 63.Visis testõ,col.9.& sequẽ.vol.3.& per Deci. cõsi. 15. Et ꝓ tenui facultate,col.3.& cõs.270.col.penul. & cõsi. 318.nu.2.& per Frãcis.de Cur.ꝯsi.40.col.1.in fin. cõsi.
19 44.col.2.& ꝯsi.51.col.3.& ꝯs.63.col.10.Quæ † ꝯsideratio masculinitatis certè nõ ꝑt habere locũ,nec verificari ꝑt,nisi fideicommissum inducatur ẽt in filijs,& descẽ dẽtib.masculis ipsius Stephani,& aliorũ filiorũ testatoris,in quib.cõseruat̃ familia & agnatio & dignitas domus,& potissime q̃a ipse testator pluries replicauit dictam qualitatem masculinitatis in alijs capi. dicti testĩ.
20 Quæ † geminatio multũ operatur, & demõstrat magis enixam voluntatem testõris,vt no.in l.balista.ff.ad Tre. cũ alijs cumulatis ꝑ doct.in l.1.in prin.ff. de offic. eius , & in c.fi.de offi.deleg.ꝑ Soci.in d.cõsi.12.num.2.ꝑ Dec. cõsi.38.colum.2.& per Anto.Corse. in tract. de gemina.quẽ inseruit in tract.suo de potest.reg.Cũ itaque rõ ipsa conseruandæ agnationis considerata per ipsum testatorem,ita & fortius vigeat in d.Thoma, & fratribus nepotibus masculis ipsius testõris,sicuti in ipso Stephano eius filio:vt in l.liberorũ.cũ similib.ff. de verb.sig.sequit̃ necessario in vtrisq; eãdẽ iuris dispositionẽ debere vigere,vulg.l.à Titio.ff.de fur.l.illud.ff.ad le.Aquil.cũ

21 vulga. A † ratione eñi fideicõmissa ampliãtur & restrin gunt. l. regula, §. itẽ si qs. & ibi Bar. ff. de iuris & fact. ign. l. cũ pater. §. dulcissimis. de lega. 2. p Bar. ĩ l. pater fidũ. de lega. 3. plenè p Soc. in d. c. cõsi. 63. & p Deci. d. cõsi. 15. q̃ rõ cõseruãdæ agnationis penitus cessat in ipsa d. Cecilia filia d. Hieronymi, vt plenissime per Doc. & alios, in dictis cõsilijs. Quæ † ẽt suadent, nã licet p ipsũ testatorẽ talis rõ cõseruãdæ agnationis nominatim & sigillatim nõ videatur expressa: attamẽ p expressa dẽt haberi pp illã qualitatẽ masculinitatis ab ipso testatore cõsideratã, & expressam, q̃ aliud nõ importat nisi cõseruationẽ bonorũ in familia, & agnatione masculina, vt s̃. pbatũ est, & cũ alia rõ cõsiderari nõ possit nisi ista, certe haberi dẽt p nominatim expressa, ẽm gl. Bal. & alios, in l. quãmis. C. de fideic. p Bar. in d. l. liberorũ. ff. de verb. si-
22
23 gnifi. & p Moder. in l. si cõstãte. in prin. ff. sol. mat. Ad † q̃ faciunt no. in l. nominatim. ff. de cõdi. & demõ. in l. certũ. ff. si cer. pet. & in l. 1. & 2. ff. de liber. & posthu. & p Cã.
24 in c. cũ dilecta. extra. de resc. Faciũt † ẽt, q̃ habẽtur p gl. in l. tale pactũ. in fi. ff. de pac. & in l. Titius. §. Lucius. ff. de libe. & post. Si aũt expresse testator voluisset, & dixisset bona sua cõseruari in familia, nulli dubiũ, q ad dictum fideicõmiss. venirent Thomas, & fratres, vt plene hr̃ in l. vnũ ex familia. de leg. 2. & in l. filiusfa. §. diui, de l. 1. & in l. Titia Seio. §. Seia. libertis, de lega. 2. & in l. q Romę. §. cohæres. ff. de verb. oblig. cũ alijs adductis in dictis cõsilijs. Idẽ ergo dicẽdũ est in casu nostro: cũ testator expresserit qualitatẽ masculinitatis, q̃ aliud nõ ĩportat, nisi cõseruationẽ bonorũ in familia testõris, & in ipsius agna-
25 tione, vt s̃. pbatũ est. Suadentur † pdicta. nã p tale fideicõ. succeditur ipsi testatori. l. cohæredi. §. cũ filiæ. ff. de vulga. & pup. & in successione fideicõmissi debemus pcedere, sicut pcedimus in successionibus ab intestato.
26 Cum † fideic. reguletur ẽm naturã successionis ab inte
* stato, vt est gl. * cõiter approbata in l. cũ ita. §. in fideicõmisso, de lega. 2. cũ alijs adductis p Moder. post alios, & Ang. in l. fi. C. de ver. signi. latè p Soci. cõsi. 249. Materia p̃sentis col. 10. volu. 2. cõsi. 86. Visis, nu. 13. & cõsi. 50. Viso, nu. 4. vol. 3. p Corn. cõsil. 131. Præmittẽdũ, vol. 2. per Soc. cõsi. 73. Capiẽdo. nu. 14. eo. volu. 4. sed clarũ est, q ab intestato d. testatori succedunt d. Thomas & fratres exclusa d. Cicilia eius nepte, stante clara dispositione statuti Brixiẽ. excludẽtis fœminas. ergo ita dicendũ erit in successione d. fideicõmissi, q̃ regulatur vt successio ab
27 intestato. Maxime † cũ ipse testator videatur reddisse se conformẽ cũ dispositione statutaria, vt p Bar. & pleni9 Ale. in l. hæredes mei. §. cũ ita. & p Barba. cõsi. 42. Illud in mediũ. col. 6. & consi. 43. Præclare. col. 3. vol. 1. & latissimè p Alber. Bru. in trac. q stãt. mascu. &c. in 5. art. prĩ. q. 12. & p Georg. Nat. in eodẽ tract. car. 4. col. 3. & 4. per Soci. in cõsi. 73. Capiẽdo. col. 3. in fi. & cõsi. 81. Si in cã. col. fi. vol. 4. consi. 55. Visis, volu. 3. & consi. 51. Visa. col. 3. & 7. vol. 4. & p eũdẽ ĩ l. cũ au9, co. 57. ver. septimo q̃rit.
28 ff. de condi. & demonst. Suadẽtur † ẽt ista: qm̃ dictus testator pprijs filiabus suis fœminis fecit legata particularia p dotib. masculos vero vniuersales hæredes instituit & substituit, vt s̃. & ꝯñr ipsos masculos p̃tulit filiabus, vnde à fortiori vr̃ ipsos p̃tulisset d. Ceciliæ nepti, ar. no. in l. Publius. §. fi. ff. de cõd. & demõ. & eorũ q̃ no. in l. si viua matre. C. de bon. mater. p Bar. in l. fi. ver. q̃ro de q̃one, ff. ad Treb. & in d. l. Gallus. §. ẽt. versi. q̃ro iuxta pdicta. Et † cõcedẽdo ipse testõr talẽ p̃rogatiuã mascu-
29
lis, nõ vr̃ alia rõne motus nisi fauore agnationis, & vt bona cõseruarẽt in familia, arg. no. p Bal. in l. q vero. ff. de leg. p Angel. in cõsil. incip. Martinus & Ioan. de Florentia. p Pau. de Cast. cõsi. 87. Casus iste, p Socin. cõsil. 14. volu. 1. & p Dec. cõsi. 15. col. 3. ¶ Secũdo principaliter colligitur mẽs testatoris, ex quo in eius testõ fecit mentionẽ de filijs proprijs ab eo institutis, & reciprocè substitutis, & ẽt de filijs filiorũ, q filij p̃morientis filij excluderẽt substitutũ, dũ filios filiorũ conditionaliter nominauit, disponẽdo q vno filiorũ decedente sine fi-
30 lijs, alius filius testõris succederet. Qui † filij ipsius Stephani nominati ab ipso testõre, ex euidẽti coniectura, vidẽtur ab ipso testatore vocati, ita vt in eos ius fideicõmissi cõditionalis transferretur, ẽm Bald. in d. l. si pater. in 4. q. & in d. l. Lucius. la 2. in fi. ff. de hæred. instituen. ita voluit Cuma. cõsi. 13. præallc. Ful. in in d. cõsi. 15. in fi. & expresse hoc sequitur Socin. in d. l. hæredes mei. §. cum ita. colũ. 5. & 6. Dec. in d. consi. 397. col. pen. & Soci. d.
31 cõsi. 6. vol. 3. Certũ † enim est, q talis expressio facta p testatorẽ de filijs filiorũ, fuit facta, vt ad ipsos bona transirẽt, & in ipsis cõseruarent: vt expresse hr̃ in d. cõsi. Cu-
32 ma. Fulg. Soc. & Dec. & ẽt Frã. de Cur. junioris. 16. Et † licet talis expressio sit facta cõditionaliter, & tales filij filiorum appositi in cõditione nõ habeãt volũtatẽ dis-
33 positiuã testõris. tñ † hñt volũtatẽ qualẽ qualẽ, qa testator cogitauit bona ad eos puenire, & p hãc volũtatem dicũt plati ipsis substitutis: vt in d. l. Lucius. & in l. filiusfam, §. cũ qs. de leg. 1. p Soc. cõs. 14. vol. 1. cõsi. 12. & 63.
34 vol. 3. q vtique nõ esset, si nominati nõ fuissent: Et † iõ Cuma. in d. cõsi. 13. & Fulg. in d. cõs. 15. dñt, q si testator instituit filias, disponendo q si morerent sine filijs, bona sua deuenirẽt ad superstites, seu superstitẽ, seu ad superuiuentes, seu superuiuentem, q ex dictis verbis colligitur cõiecturata mẽs testatoris: vt tale fideic. cõditionale transmittatur ad filios superstites, & superuiuẽtes filiorũ institutorũ præmortuorũ ante grauatũ, & ante euẽtũ cõditionis, pbãt istud iurib. & rõnibus, vt p eos, licet Bal. cosi. 435. Punctus sup quo, volu. 4. in fi. cõsilij videatur tenere, q verificari põt in casu p̃senti, in quo ipse testõr institutis filijs, disposuit, q vno, seu plurib. decedeñ. sine filijs masculis, illi, seu illis sic morietib. succedat dictus alius filius testõris, s. superstes seu superuiuẽs. nã casu quo oẽs filij testõris decederẽt sine filijs masculis, & nullus superesset, testator ipse circa finẽ testĩ aliter disposuit, & ideo illa dictio, dictus alius, necessario intelligit de supuiuẽte seu supstite, & verificat in filijs filiorũ
35 vt pbãt Cuma. & Fulg. vbi s̃. Et † cõfirmari põt: qm̃ illa regula, q̃ hẽt, filios positos in cõditione nõ cẽseri positos in dispositione, ẽm gl. in d. l. Lucius. cũ alijs s̃. adductis, nõ pcedit, qñ in ꝯ̃riũ cõcurreret aliqua cõiectura, nã p illã filij positi in cõditione cẽsent inuitati & vocati, vt dñt Moder. Perusi. in l. ab eo. C. de fideicõ. Soc. in d. cõsi. 14. volu. 1. & in d. cõsi. 12. & 63. volu. 3. Corn. cõs. 20. col. 7. & 8. cõsi. 273. volum. 4. & cõsi. 146. In hac cõsultatione. col. 2. & seq. vol. 2. Frãc. de Cur. cõsi. 76. col. 3. versi. præmissis tñ. & ponit Soci. cõsi. 116. volu. 3. vbi allegando plures decisio. cõcludũt, ex ꝯiecturis positos in cõditione cẽseri vocatos, & esse positos in dispositio-
36 ne. Prout † ẽt in casu p̃senti necessario idẽ est dicendũ, ex quo testator fecit mẽtionẽ de masculis, & pp illam expressionẽ masculinitatis, filij positi in conditione videntur esse vocati ex testamento, & positi in dispositione, vt cõcludit Gui. Pap. in q. sua 184. quẽ refert & sequitur Dec. ꝯs. 318. In cã. col. 2. & ꝯsi. 270. Dñs Raynaldus. vbi adducẽdo alias deci. firmat, q qñ filij filiorũ sũt positi in ꝯditione cũ expressione masculinitatis, cẽsentur esse vocati, & inuitati, & positi in dispositione, ita q ẽt possunt grauari, declarãdo tñ vt aliès circa istud dixi & ꝯsului, ex quib. patet, cessare argu. q secũdo loco superius in ꝯ̃riũ fuit adductũ, q ipse Thomas & fratres nõ cẽsebant esse vocati tãquã positi in ꝯditione, nã ꝯ̃rium in casu præsenti est ipsa veritas, ꝯsideratis ꝯiecturis, & qualitatib. de quib. s̃. ad q̃ ẽt faciũt inferius dicẽda. Ter-
37 tio † mens dicti testatoris colligit: eo qm̃ eius filios hæredes instituit, & postmodũ eos inuicẽ substituit reciprocè vnũ alteri, si qs decederet sine masculis, vt est tex. in d. l. hæredes mei. §. cũ ita. & postmodũ circa finẽ testĩ testator ipse voluit, q si oẽs eius filij instituti decederẽt sine filijs masculis, quod bona eius peruenirẽt ad certas alias personas, q̃ sunt extraneæ, iuxta tex. in l. vnica. §. extraneũ. C. de rei vxo act. & in §. cæteri, inst. de hær. qual.
38 & diff. Quib. † ꝯsideratis, resultat ꝯclusio, q si primus decedit cũ libertis, trãsmittit spẽ, & ius fideicõmissi, in eius filios, ex quo apparet, testatorẽ pdilexisse eos, & p̃posuisse ex̃neo substituto, dũ ipsos posuit in ꝯditione, arg. d. l. Lucius. & eorũ q̃ habẽtur in d. l. cũ auus. & in l.
39 cũ acutissimi. C. de fideicõ. Cuius ꝯ̃riũ minime dicẽdũ est, ẽm Ful. in terminis nostris, ĩ d. l. vnica. C. de his q ante. aper. tab. & ẽm Soc. ĩ d. §. cũ ita. co. 5. & 6. ver. ex cũ ius dicto ĩfero. & ĩversi. cogita ẽt. & p eũdẽ ꝯsi. 6. col. 4. nu. 9.

nu.9.vol.3.& p Fran.de Cur.iuniorē in d.cōſ.16.col.4. & 6. ver.ſecūdā principalē ꝯcluſio.& verſ.ꝯfirmo hāc
40 conclu. Vbi † ꝙ q̄n teſtōr facit plures gradus, & poſt mortē oīum filiorū prouidet de vlteriore ſubſtituto, colligit̃ mēs teſtōris, ꝙ morietibus primis ſubſtitutis añ grauatū, bona ipſius p viā fideicōmiſſi ꝑuenire de beāt ad filios ipſorū ſubſtitutorū,ꝑmortuorū,adducit Pet.de Anch.cōſi.74.in Chriſti nomine.ꝰ Philippū, & Ale.cōſi.64.Difficultas conſultationis. col. fi.vol.5.q̄d prius ēt voluit Fran.de Cur.ſenior,in d.cōſi.75.cōſ.42. col.5.& 9.& cōſi.51.col.2.An.Bar.cōſi.27. col.15.vol. 1.& cōſi.55.vol.2.Soc.cōſi.113.Suprāſcripti.volu.1.& Cor.cōſi.273.vol.4.de cuius dicti veritate aliàs dixi & cōſului,videat̃ ibi.¶Quartò cōfirmat̃ iſta opinio: q̄m à principio ipſe teſtōr inſtituit eius filios inſimul & ſemel,æqualiter,& ad inuicē eos ſubſtituit,ſi decederent ſine filijs maſculis, vñ cū ipſis ſubſtitutis ab initio erat
41 vnitū ius accreſcēdi.Et † q̄a ipſe Stephanus adiuit portionē ſuā ꝯñter poterat trāſmittere ius accreſcēdi,ꝑut trāſmiſit ad ipſū Thomā,& fratres,eius filios,vt in l.ex pluribus.cū ſimi.ff.de ſuis & legit.Ita ēt potuit trāſmittere fideic.cōditionale ſibi vnitū rōne vnionis ſubſtōnis ꝑdictæ,q̄ vnà cū iure accreſcēdi tranſmittitur,licèt aliàs nō eſſet trāſmiſſibilis.ita Soc.allegādo iura & cōſ. Bal.in d.§.cū ita.col.6.ver.& q̄a ſubſtitutio, & idē Soc. in d.cōſi.60.col.5.nu.10.& ſeq.Frā.de Cur.iunior, in d.
42 cōſi.16.col.4.in fi.Poſtremò † hęc opinio cōfirmatur, nā nulli dubiū,ꝙ ſi teſtōr de hoc fuiſſet interrogatus, vtiq; idē diſpoſuiſſet,& ideò ꝓ expreſſo dēt haberi,iuxta gl.in l.tale pactū.in fi.ff.de pact.& hr̃ in l.Titius.ff.de libe.& poſth.& latè p Ale.& alios,in d.l. Gallus.§.& q̄d ſi tñ.& cōſi.51.Circa hāc dubitationē.vol.1.& conſi. 130.Attētis verbis,vol.2.p Fran.de Cur. cōſi.40.Cū in præſentiarū,& cō.51.col.2.& pe.& ſentit Soc.in d.§.cū ita.col.5.in fi.ver.dicit ēt Bal.dū adducit d.l.tale pactū. & ꝙ ipſe teſtōr ita diſpoſuiſſet, ſatis patet ex ſuperius adductis,& ēt ex teſtō cōditio ꝑ ipſum Hiero.dū dicit, ſe fuiſſe conſciū volūtatis paternæ, & ꝑꝑ hoc reliquit poſt mortē d.Cæciliæ eius filiæ dictis Thomæ,& fratribus bona ſibi relicta ꝑ d.Ariuabonū eius patrē,q̄ aſſertio ſatis ꝓbat volūtatē d.teſtōris fuiſſe, vt eius bona ꝑuenirēt ad ſuos deſcēdētes maſculos, ex iſtis igit̃ cōiecturis,potiſſimè ſimul iūctis,reſultat vera cōcluſio,tale fideic.in caſu noſtro bene potuiſſe trāſmitti ꝑ ipſum Stephanū ad d.Thomā,& fratres,eius filios.Eſto ꝙ ipſe Stephanus mortuus fuerit añ d.Hiero.grauatū.¶Non obſtant adducta ſupius in ꝯriū,& primò illud q̄d dicebat̃,fideicōmiſſū cōdōnale nō trāſmitti,nā ꝓcederet, q̄n in ꝯriū nō appareret de cōiecturata mēte teſtōris, ſecus ſi de ea apparet,vt eſt ī caſu ꝑſenti,& ſuperiꝰ plene fuit deductū.Nō obſtat,q̄d ſcđo loco dicebat̃,filios poſitos ī ꝯdōne nō cēſeri vocatos, nā obiectio ꝓcedet, niſi a͞tr de ꝯiecturata mēte teſtōris,apparet itē niſi ſit facta mētio filiorū maſculorū & qualitatis maſculinitatis,itē niſi teſtōr idē diſpoſuiſſet,ſi de hoc fuiſſet interrogatus,vt ſigillatim de vnoquoq; ſuperius dictum eſt,itē niſi rō cōſiderata à teſtōre ita vigeret in ipſis po
43 ſitis in cōdōne,ſicuti ī poſitis ī diſpoſitione.Ex † q̄bus ēt infert̃ reſolutio alteriꝰ obiectionis de dictione, dictꝰ, & dictione,alius,& ꝙ vnius incluſio, eſt alterius excluſio,nā ceſſat obiectio,q̄n eadē rō vigeret in vno incluſo,q̄ viget ī alio excluſo,vt dicit gl.in l.cū ꝑtor.in prin. ff.de iud.& in c.nōne. de præſump. itē q̄n mēs teſtōris ita viget in vno ſicut in alio,nā tūc nō inducitur excluſio
44 alterius, vt ſuperius probatū eſt.Et † in pūcto de dictione,alius,relata ad filios, ꝙ capiat nepotes ex filio, eſt deciſ.Soc.in d.l.hr̃des mei.§.cū ita, col.5. in ſua prima illatione.Nō obſtat,ꝙ iſte caſus fuit omiſſus à teſtōre,& ꝙ teſtōr illū nō expreſſit,nā (vt ex prædictis apparet) caſus iſte nō fuit omiſſus,imò expſſus,& conſequēter venit decidēdus ſ͞m volūtatē teſtōris,ad quā
45 adaptatur legis diſpoſitio.† Illud.n.q̄d colligitur ex cōiecturis,nō dr̃ omiſſum,ſed expreſſum. l. licèt Imperator.de leg.1.not.in d.l.tale pactum.in fi.de pac.faciunt nota.per Dec.in terminis noſtris, conſ.270.col.pen.& in conſil.318. num.2. & quæ ponit Alex. conſil. 132. vol.2.& eſt deciſ.conſi.Neap.141.& quæ ponit Corn. conſ.282.videtur prima facie.col.3.in fin.vol.1.& not. in l.certū.ff.ſi certum pet.¶Quibus omnibus cōſideratis,concludo,dictos Thomā & fratres,licitè,& iure ꝑmittēte eſſe vocatos per dictum teſtatorem ad dictum fideicommiſſum,quod licitè conſequi debent cū eius conditio fuerit verificata,ipſo d.Hieronymo eorū patruo grauato mortuo ſine filijs maſculis, licet Stephanus eorū pater fideicōmiſſarius mortuus fuerit ante euētum cōditionis dicti fideicommiſſi, & ante ipſum d.Hieronymum grauatum. Pariſius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Poſiti in conditione ſecundum aliquos cenſentur eſſe diſpoſitiuè vocati,& nu.23.& 24.*
2 *Contraria tamen opinio magis communis videtur.*
3 *Non tamen procedit,q̄n vlterius procederet aliqua coniectura.*
4 *Poſiti in conditione habere dicuntur qualem qualem teſtatoris voluntatem.*
5 *In fideicommiſſis teſtatoris mens potiſſimum prædominatur.*
6 *In illis eam magis attendimus, quàm verborum qualitates & proprietates.*
7 *Fideicommiſſa inducuntur ex coniecturata mente teſtatoris.*
8 *Etiam tacita,& ex coniecturis collecta.*
9 *Pater excludens fœminas ab vniuerſali ſucceſſione, & ad illam vocans maſculos,videtur id feciſſe ad conſeruationem familiæ & agnationis.*
10 *Fœmina eſt principium & finis familiæ.*
11 *Fœminæ depauperant familiam paternam,nubendo,& transferendo bona in alienas familias,& nu.12.*
13 *Quādo vnica tantū ratio poteſt aſſignari,illa pro expreſſa habet̃.*
14 *Diuitiæ conſeruant familiam,agnationem,honorem,& dignitatem ipſius,& nu.15.*
Paupertate ſordeſcunt familiæ.
16 *Maſculi ſub conditione expreſſi cenſentur diſpoſitiuè vocati,quādo teſtator conſiderauit conſeruationem familiarum.*
17 *Declaratio ad gl.in l.Lucius.ff.de hær.inſtitu.vt ſecūdum aliquos non procedat,quando facta eſt mentio de filijs maſculis.*
18 *Teſtator conſiderando maſculinitatem,videtur potius conſideraſſe bona, quàm perſonas.*
19 *Qui vult cōſequens,velle videtur neceſſariū antecedēs ad illud.*
20 *Fideicommiſſa ampliantur & reſtringuntur ex ratione, & cauſa per teſtatorem conſideratis.*
21 *Teſtator excludens fœminas, videtur maſculos incluſiſſe.*
22 *Vnius incluſio eſt aliorum excluſio.*
24 *Opinio magis æqua attendi debet.*

CONSILIVM VI.

Ad cōfirmationē conſultationis editę per Excellētiſſimū I.V.Doct.d.Thadęū Mauernā in fauorē d.Dionyſij,& fratris de nobili,& antiquiſſima famī-
1 lia Madia,breuiſſimè occurrunt iſta.Certū † eſt,& inficiari nō poteſt,quin articulus iſte,videlicet,an filij poſiti in cōditione,dicātur ab ipſo teſtatore vocati,nō ſit valde dubitabilis,& talis,in quo doctores non diſſenſerint,multi.n.illi opin.adheruere,ꝙ eſſent tacitè vocati, & q̄ iſti fuerint,& q̄bus iuribus & rōnibus ad id tenēdum moti,plenè cumulat & refert dñs meus Soc. in l. cū auus.ff.de cōdi.& demon.car.pen. & fi.verſ. eſſet ēt hic diſcutiēdus articulus.& idē facit Ant.Corſe.in ſua diſputata q̄ōne,quā inſeruit in fine ſui repertorij,vbi ꝑ tres col.refert doc.id tenētes, adducēdo ferè fundamēta viginti ad ipſius corroborationē, & diffusè ēt iſtud tāgit Frā.de Cur.cōſ.51.Super teſtamētis Alberti.col. 8.& 9.verſi.iuſtificātur præmiſſa. vbi refert quāplures aſſerētes hāc opi.nedū eſſe æquā,& benignā, ſed ēt cō-
2 munē.Bene † verū eſt,ꝙ plures doc.fuerūt opi.ꝯriæ,ꝙ nō eſſent diſpoſitiuè vocati,& qui iſti fuerint,referunt à Soc.& Corſet.vbi ſ͞.& à Fran.de Cur. conſi. 42. Quia inquit Bal.col.2.& 3.conſi.43.Statuto ſeu conſuetudine.col.7.& conſi.44.Sæpe reuoluta.col.2.& 3.& pleniſſimè per Moder.in l.Centurio. ff.de vulg. & pup. poſt Bart.in illa q.an valeat ſubſtitutio in filijs filiorū,q̄n teſtator grauauit filium,ſi decederet ſine liberis, quæ eſt
3 vltima q̄ō.2.q.prin.tñ † huiuſmodi vltima opi.ſ͞m eoſ dēmet non ꝓcederet,q̄n vltra,ꝙ appareāt poſiti in cōditione, cōcurreret aliqua cōiectura,ēt minima,volūtatis & mētis teſtatoris:tūc.n.volūt eos cēſeri ēt diſpoſitiuè

sitiuè vocatos:vt tradũt Mod.Perũ.in l.ab eo.C. de fideic.Soc.in d.l.cũ auus.col.fi.& Cor.in cons.allegatis p excellẽt. d. Cõsul.& pluribus alijs,p Frã.de Cur.d.cõs. 51.& cõs.75.D.Ludouicus.col.8.& duabus seq.ita limitãtes gl.in l.Lucius,ff.de hęr.inst. put postremò firmãt rep.in d.l.Cẽturio,sup d.q.Bar.fol. mihi 26. col. 2.vers.
4 limita scđò.nu.386.Nec† id quidē immeritò.nã filij positi in cõditione tm̃,licet nõ habeãt volũtatē defuncti dispositiuã expresse,tñ tacitè eã hñt qualēqualē: nã testõr cogitauit,vt ad ipsos bona sua peruenirēt, vt pulchrè tãgit Soc.cõs.14.Viso testõ.col.2.vol.3.Quãto ergo fortius, qñ vltra q sint positi in cõditione cõcurre
5 ret aliqua cõiecturata mēs testõris.Cum† illud in iure apertissimũ sit,in fideicõmissis mentē & voluntatē testõris prędominari,vulg.l.in ꝯditionibus primũ locũ. & l.Publius.in fi.ff.de cond.& demõ.l.cũ virũ.C. de fi-
6 deic.Et † cũ magis mēs cõiecturata in ictis sit attendēda,q̃ ipsa verborum qualitas, vt dicit Bal.in 2.no.& ibi Mod.plura cumulãtes,per illũ tex.in l. qm̃ indignũ. C. de testa.& in l.3.vbi Ang.Alex.& Ias.plura deducũt. C.
7 de liber.præte.Hinc † dicimus ex volũtate testatoris tacita,& collecta ex cõiecturis induci fideic.licet expressè ex verbis nõ appareat.l.ex facto ,pponebat. §. rerũ, ff.de hęr.insti.cũ alijs cumulatis p Soc. inter cõs.Fran. de Cur. cõs.40.Cũ in psẽtiarũ.col.pen.& cõs.12.& 43. Visis.col.4.vol.3.& bene p Fran.de Cur.d.cons.42.col. 1.& 2.& d.cõs.51.col.1.& 2.& d.cõs.75.col.3.in fi.Qui
8 bus† in locis,& alibi pluries cõcluditur ad inducēdũ fideicõmissa attēdi debere mentē testõris nedũ expressam sed ẽt tacitã,& cõiecturatã,quæ ita collecta prędominatur,esto q cessent verba ex quo qualitas verborũ subiacēt mẽti,ẽt tacitæ,& coniecturatæ. Considerãdo
9 modò † testm̃ conditũ à d.Ottolino auo patet,testatorē filias ,pprias exclusisse ab vniuersali successione bonorũ,& ad illã vocasse filios masculos tm̃, qđ quidē ex alio factũ esse nõ est præsumēdũ, nisi ex eo:qm̃ prædilexit masculos,licet filiæ fęminæ essent in eodē gradu, ea insup rõne:qm̃ cõsiderauit conseruationē agnationis &familiæ,quã considerationē ipse testator,nedum habuit in filiabus suis ,pprijs & primi gradus, sed ẽt in neptibus nascituris,vt patet in illo capite vniuersalis institutionis,in vno voluit,q vno filiorũ decedēte cũ masculis,alij filij seu cohr̃des nõ succederēt, si verò extarēt,filię fœminæ vnius ex filijs testatoris,q tũc alij cohæredes succederēt,& filiæ pmortui dotarẽtur, excludēdo sexũ fęmininũ ẽt in scđo gradu existentē, rõne de qua suprà,cũ fęminæ sint principiũ & finis familiæ.
10 l.pronunciatio.in fi.ff.de ver. sig.Et † ẽt qa filij nati ex fęminis sequũtur familiam patris & nõ matris.l.familiæ.§.fœminarum.ff.de ver.sig.in l.cũ legitimæ.ff.de sta.
11 hom.§.fi.instit.de pat.pote. Et † fęminæ depauperant familiã paternã,ex quo nubēdo trãsferũt in alienas familias bona,vt tradit Io.An.in addit. ad Spe. in rub.de
12 success.ab intest.Et † ideo prudēs testator fęminas exclusit, & masculos vocauit, vt bona sua in familia & agnatione cõseruarētur,vt pulchrè tradit Frã.de Cur. plura ad id adducēs in d.cõs.75.car.pen.& d. cons. 51. col.14.ver.fortificãtur præmissa.& Soc.cons.12.& 63.
13 col.9.& seq.vol.3.Nec† alia cõgruēs ratio potest accõmodari,qua de causa testator istud fecerit, vnde licet per ipsum expressa debet haberi,iuxta gl.& Bal.& alios in l.quãuis.C.de fideic.& per Mod.in auth.quas actiones.C.de sac.san.eccl.& p repet.in l.si ꝯstãte.ff. sol.mat.
14 Et † conseruatio familiarum, & agnationũ honor & dignitas ipsarum,per masculos ꝯseruatur, vt plenè tradunt Fran.de Cur.& Soc.in cons.s.deductis,& probatur inst.de legit.agn.succ.§.cęterum.§.media.& in l.j.§. denũciare.ver.publicè.ff.de ven. insp.& in l. ab oĩbus.
15 circa prin.de leg.1.& in l.sup.C.de qõ.Et† plus quã aptũ est,familias & earũ honores conseruari pp bona & diuitias.cũ p inopiã honestas pereat.l.j.ff.de cust.reor. & familiæ paupertate sordescãt.l.quisqs. C. ad leg.Iul. maie.l.j.C.de dig.li.12.vbi Bar.cũ alijs cumulatis p Alber.Brũ.in trac.de sta.fę.excl.in 1.& 3.artic. prin. dum ibi tractãt, quo iure & qua rõne fęminę excludantur
16 à masculis in successionibus. Cũ † itaq; talis rõ fuerit cõsiderata à testõre, & voluerit bona sua in masculis & familia conseruari, certè si hoc expressisset, cõis & firma resultaret ꝯclusio, q inductũ fuisset fideic.& masculi dispositiuè cēserẽt vocati,vt plene tradunt Aret. & Soc.post Ale.in l. q Romę.§.cohr̃des. ff. de ver.obl. & cõcludũt ẽt oẽs,in l. filiusfam.§.diui,de lega.1. & alibi pluries.Idē ergo erit in casu psenti:cũ alia rõ nõ mouerit ipsũ testõrē ad vocãdũ masculos,& agnationē, & ad excludēdũ fęminas & alienas familias,nisi vt bo
17 na sua in familia ꝯseruarẽtur,rõnibus qbus s.Et† ideò non immeritò Guid.Pap.in q.sua,& Dec. legẽdo & cõsuluendo alleg.p Excellẽt.d.Cõsulto.dicebãt, limitãtes gl.in d.l.Lucius.q qñ apponit p testatorē ista qualitas masculinitatis,esto q filij sint positi in ꝯditione,tñ dñr dispositiuè vocati,de cuius veritate aliàs dixi & ꝯsului.
18 Quæ † opinio satis cõprobat ex pdictis.nã testõr ꝯsiderãdo masculinitatē,nedũ vr̃ ꝯsiderasse psonas , sed etiã bona, ita q bonis vr̃ apposuisse onus reale , & vocasse masculos qm̃ aliàs nõ posset seq̃ ꝯseruatio bonorum
19 in masculis,iuxta mẽtē,& volũtatē testõris.Qui† cũ voluerit ꝯñs,necessariò dicēdũ erit voluisse antecedēs ad illud,& ꝯñr vocasse masculos,vt antecedēs necessariũ, ĩ qbus subsisteret ꝯñs,i.ipsa ꝯseruatio bonorũ in agnatione,& familia testõris,argõ.l.illud.ff.de acq.hęr.& eorũ q̃ tradũt in l.2.ff.de iurisd.om.iu.& p Mod.Canon.ĩ
20 c.pterea.ex de off.dele.Eo† insup,nã solida & cõis *est
* ꝯclusio,fideicõmissa ampliari,restringi,extẽdi, declarari,& limitari p rõnē & cãm,qbus testator mot⁹ fuit ad fideic.faciēdũ,ita vt rõ & cã sit attēdēda,non aũt illud, quod dr̃ & exprimitur,& hr̃ in l.cũ pater.§.dulcissimis vbi scribē.de leg.2.& p Bar.in l.regula.§.& licet.ff.de iuris & fac.ignorã.tradit Bar.in l.pater filiũ.§. fundũ , de leg.3.Pau.de cast.cons.263.Circa primũ,in 2.dub. col. pe.vers.sed ad primũ.& plura adducit Fran. de Cur.d. cons.43.col.5.vers.decimò pmissa,& cõsi.80.rectè pfatus,col.2.ver.sed pmissis,Soc.cons.43.col.1.& cõsi. 77. Visis,col.1.nu.2.vol.3.vbi ꝯcludũt,ex rõne & cã ꝯsiderata p testõrē fieri extēsione ad personas ẽt in grauamine,& sic passiuè,quãto ergo fortius actiuè,vt cēseã-
21 tur vocati dispositiuè,vt est casus præsens.Prout † etiã: qm̃ d. testõr institutis filijs ordinauit, q si extarēt filiæ fœminæ dictorũ filiorũ,q tũc solùm dotarẽtur & excluderētur ab vniuersali successione, vnde cũ solũ exclusẽrit filias fœminas,per ipsarum exclusionem videtur inclusisse filios masculos prædictorũ filiorũ. Cum
22 vnius † exclusio sit aliorũ inclusio.c.nonne.de psump. extra.l.cum prætor,in princ.ff.de iud.cum simil.Si igitur per exclusionem filiarũ fęminarũ filij masculi filiorum testatoris censeantur inclusi,ergo sunt vocati, ꝯsequēter dispositiuè venire debent ex hac vocatione p
23 ipsum testatorem facta.Postremò † aduertendum est, q illa prima opinio volens,filios positos in cõditione cēseri vocatos,& sic venire dispositiuè ex tacita mẽte testõris,est magis æqua,humana,& benigna, q̃ sit alia, excludēs eos,vt firmat Soc in d.l cũ auus, Corset.in d. sua disputatione,& apertius Cor.in suis ꝯsilijs allegatis p Excell.D.Cõsultorem , & magis diffusè istud firmat Frã.de Cur.in d.cõs.56.col.8.& seq. vbi pluries & pluries istud repetit,referẽdo doct.istud idē affirmãtes,volēs hãc opi.tanq̃ æquã in iudicãdo esse sequendã.Quo
24 stante † iudex istã amplecti & seq. dẽt, cũ sit tutior,iuxta tex.in l.ea quæ.§.in re dubia.ff.de reg.iu.& cũ potissimè in oĩbus equitas ipsa sit spectãda.l.in oĩbus,eo.ti.& in proprijs terminis nostris istud firmat Fran.de Curt. d.cons.51.col.10.vers.ecce ergo.& bene faciũt, q̃ post antiq.tradũt Abb.& alij Mod.in c.j.in fi. extra de cõst. & Aret.cons.163.Diligẽter,col.7.Ias.in l.placuit. C. de iud.& Dec.in d.regula.l.in oĩbus,de reg.iu.& multa ad id cumulãt Mod.in syl.nuptia.fol.mihi.127.col.1.& 2. vers.limita quartò.vbi plures decis.allegãtes ita limitãt illã conclusionē,volentē iudicãdũ esse ẽm cõem, vt nõ ,pcedat,quando esset rigorosa,& alia opinio cõtraria esset æquior,humanior,& benignior, nã illa rigorosa pretermissa,iudicandũ erit ẽm hanc ęquã,& benignã, vt est in casu præsenti,sup quibus cogitandũ erit,cũ de veritate istorum aliàs consuluerim. Paris. Paduæ.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Confessio acceptata quando non noceat confitenti.*
2 *Verba habentia relationem ad testamentum relatiua sunt.*
3 *Relatio restrictiuè intelligenda est secundum relatum.*
4 *Dispositio facta in positionibus & relata ad testamentum restringenda & regulanda venit secundum formam dicti testamenti, & nu. 7.*
Confessio relatiuè facta semper regulanda venit secundum formam relati, & nu. 1.
5 *Si relatio aliud continet quam relatum, standum erit relato, & non referenti.*
6 *Error probatur illico, quando apparet, rem aliter se habere.*
7 *Contrarietas in omnibus euitanda est, & semper est nitendum, vt non inducatur.*
8 *Fideicommissum locum sibi vendicat in bonis relictis à testatore, & non in alijs bonis hęredis grauati.*
9 *Legitima iure naturæ debita patri inter eius filios diuidenda venit.*
In legitima computanda veniunt bona consumpta, dilapidata, & alienata per filium.
10 *Fideic·an & quando inducatur per prohibitionem alienationis.*
11 *Alienare dicitur qui extra familiam alienauit, etiam si legaret vxori suę.*
12 *Prohibitus alienare aliquo pretio, etiam cẽsetur prohibitus alienare alio modo.*
13 *Alienationis verbo venit omnis species alienationis, & inter viuos, & in vltima voluntate.*
14 *Maximè quando eadem ratio prohibitæ alienationis viget vtroque casu.*
15 *Exceptio confirmat regulam in alijs non exceptuatis.*
16 *Alienationis prohibitio facta filijs, an, & quando extendatur ad nepotes & alios, & alijs plurib. seq. & nu. 19.*
Filiorum appellatione, an veniant nepotes.
17 *Alienatio prohibita ad tẽpus, an, & quãdo iudicetur perpetua.*
18 *Alienationis prohibitio extenditur quandoque de persona ad personam.*
20 *Fideicommissa ampliantur & restringuntur ex ratione.*
21 *In fideicommissis mens potissimum attendi debet etiam coniecturata.*
22 *Pro expresso haberi debet, quod testator verisimiliter disposuisset, si de eo cogitasset, vel fuisset interrogatus.*
23 *Paganus non potest decedere cum duobus testamentis.*
24 *Et si duo testamenta cõfecta apparent, attenditur illud, quod fuit comprobatum & publicatum, & nu. 25.*
26 *Scriptura producta & approbata per aliquem non potest ab eo postmodum reprobari.*
27 *Voluntas declaratur etiam ex testamento nullo.*
28 *Hæredum appellatione nedum filij, verumetiam & nepotes, & descendentes veniunt.*
29 *Copula, &, posita inter verb. filij, & verb. hęredes, non potest stare restrictiuè & qualificatiuè, sed stabit ampliatiuè & augmentatiuè.*
30 *Copula, &, naturam habet, vt inter diuersa ponatur.*
31 *Et, quando ponitur inter duo substantiua diuersa, stat augmentatiuè.*
32 *Grauatus fideicommisso post mortem si reliquit filios, qui sine filijs mortui sunt, locum facit fideicommisso.*
33 *Filij filiorum grauati etiam astringuntur fideicommisso, licet conditio fideicommissi existat post mortem primi grauati, & alijs sequent.*
34 *Fideicommissum in dubio censetur impositum primo hęredi, & non filijs ipsius in conditione positis.*
35 *Pronomen & relatiuum sui, ad quos referendum sit.*
36 *Argumentum, quòd substitutio non loquatur isto casu, quando & quo casu procedat.*
37 *Gratus si decedat sine filijs, moriens cum filijs extinguit substitutionem.*
Fallit, si alio casu & forma grauatus est.
38 *Fideicommissum reciprocum ex quibus verbis inducatur.*
39 *Filij & descendentes quando & quo casu censeantur reciprocè substituti.*
40 *Fideicommissum an censeatur duraturum perpetuò, nedum in primo grauato, verum & in alijs descendentibus, si patriæ consuetudo istud habet.*
41 *Fideicom. præsumitur factum secundum consuetudinem loci & patriæ ipsius testatoris.*
42 *Testatoris voluntas quandoq; præsumitur amplior, quam dictet ipsa scriptura, & illa attendi debet.*
43 *In expensis quis non est condemnandus, quando habet coloratam causam litigandi, idem si habet pro se opiniones & sententias Iurisconsult.*

CONSILIVM VII.

Aliàs visis consilijs Clarissimorum Doct. Consulẽtiũ in fauorem Iacobi Antonij q. Delati, filij q. Ioã. Scurioli testatoris ꝯ D. Margaritam vxorem q. Io. Bapt. fratris d. Iacobi Ant. aliqua in fauorem ipsius prædictis consilijs addidi. Et qm̃ in p̃ntiarum ꝯ d. Iacobum Antonium lata, & promulgata dr̃ quædam sñia de consi. cuiusdam d. Doct. requisitus vt iustitiã d. Iac. Ant. clarius & apertius deducere & oñdere vellẽ, paucissimis agam, & quæ pro veritate occurrũt subijciã, ad fundandã intentionẽ prædicti Iac. Ant. repeti, & re oideri p̃nt, q̃ in consilijs in sui fauorẽ exaratis ꝯtinent̃, & q̃ aliàs deduxi in dictis additionib. factis ad corrobo
1 rationem dd. ꝯsiliorũ. Quibus† non h̃nt obstare, q̃ deducit iste d. Consultor. & primò asserta confessio per ipsum Iac. Ant. facta r̃ndendo positionib. D. Margaritæ, ꝙ testm̃ esset sine ver. masculis, quæ confessio acceptata non potuit amplius reuocari. Nam aduertendũ est, talẽ positionem fuisse captatoriã, & captiosissimã, & h̃re relationẽ ad testm̃, vt patet in illis verb. suo testõ
2 instituit, & in illis ver. vt in eo, &c. Quæ† verba relatiua sunt ad testm̃ illud, l. edita. C. de eden. & per Bart. in ver.
3 prout, in extrau. ad repri. Et† qm̃ relatio fit ad testm̃, & de eo constat, restrictiuè intelligenda est, vt tradit Bar. in d. l. edita, col. pe. & Ale. ꝯs. 66. Visis, col. pe. vol. 1. Con-
4 sequenter † depositio super tali positione facta intelligenda, restringenda, & r̃landa erit ẜm formam d. testĩ, ad quod fit relatio, vt ẜm illud intelligatur, ita Bal. per illũ tex. in l 2. col. 1. ver. vlterius nota. C. de erro. aduo. vbi dicit, ꝙ qñ quis r̃ndet confitendo positionẽ relatiuè ad instr̃m, ꝙ si in instr̃o illo non contineatur ita, vt confitet̃, talis positio non h̃r pro ꝯfessata, licet dixerit ꝯfiteor, & hoc sequitur Rom. ꝯs. 294 Hæc confessio. & Dec. ꝑ plura ad id cumulat ꝯs. 63. Et ꝑ tenui, col. 3. & 4.
5 nu. 6. Maximè † q̃a talis r̃ñsio dẽt limitari ẜm testm̃, ad q̃d fit relatio, & licet ipsa relatio aliter ꝯtineat q̃ relatũ, tñ attendi dẽt dispõ relata, & non referens, ex quo ista referens vr̃ esse facta errore, vt tradit ẽt Ale. cons. 6. Põ
6 deratis, col. pe. ver. & hoc saltẽ, vol. 5. Et† illico qñ apparet rem aliter se h̃re, error dr̃ probari: vt tradit Bar. in l. sed si me putẽ. in prin. ff. de ꝯd. ind. & I1. nõ fatet̃, col. 4. ff. de ꝯfes. Ale. 102. Visis, col. pe. vol. 1. & Dec. ꝯs. nouiter
7 ĩpresso 6. In p̃nti. nu. 7. Eo† magis cũ r̃ñsio, & ꝯfessio facta positionib. relatiua sit ad testm̃, quo casu necessario intelligẽda est ẜm illud, & ad id plura deducit Soc. ꝯs. 92. In causa, col. 5. & 6. nu. 4. & seq. vol. 3. & bñ faciũt, q̃ ipsemet deducit cons. 97. In p̃nti ꝯsultatione, vol. 4. eo ẽt cũ tp̃e d. r̃ñsionis per prius, & post ipse Iac. Ant. fuerit, & sit surdaster, imò ferè & surdus, & parũ audiebat, & audit, inhabilis ẽt & debilitatus alijs membris, & penitus ferè incapax ad gubernandũ, & regendũ se & bona sua, vt notoriè, & apertissimè cõstat in eius patria. Eo ẽt quia ꝑ talẽ ꝯfessionem & r̃ñsionem esset penitus ꝯrius sibijpsi, & libello ꝑ eũ producto, à qua ꝯrietate, q̃tum possibile est, saluari dẽt, vt ad plenũ deducit Soc.
8 in cons. s. adducto. ¶† Secundò non ob. ꝙ d. Cõsultor dicit d. Io. Bap. q̃siuisse multa bona, & sic de illis potuisse disponere, non obstante fideicõmisso facto ꝑ auũ. nam istud est verissimũ, nec de isto in p̃nti dubitat̃: cũ iura expresse velint, fideicõ. h̃re locũ in bonis relictis à testatore illud faciente, non aũt cõprehendit iura vel bona, q̃ grauatus postmodum quæsiuit, vel tunc tp̃is aliunde q̃ à testatore habebat, vt est text. in l. in duplicibus. & in l. qui fundũ. §. qui filios. ibi, in his bonis, q̃ p̃r mortis tp̃e reliquerit. ff. ad leg. Falc. & in l. cohæredi. §. cum filiæ. ibi, nec fideicõmisso propriæ facultates filij tenebuntur. ff. de vulg. & pup. Ale. cõs. 122. vol 1. & cõs. 20. vol. 3. Dec. cons. 86. & cons. 218. col. 2. dubitatur etenim in p̃nti casu de bonis d. testatoris subiectis fideicõ
9 misso, quæ peruenerunt ad ipsum Io. Bap. Nec† tertiò obstat illud, quod dr̃, ꝙ de dictis bonis subiectis fidei-

commisso

commisso ipse Io.Baptista dẽt consequi legitimam.nã
ẽt istud non inficiatur.Sed aduertendum est,ꝙ dictã le
gitima iure naturæ debita,põt & dẽt peti ex persona
eius patris, qui cum plures reliquerit filios, inter ipsos
oẽs venit diuidẽda, & vlterius in tali legitima imputan
da veniũt oĩa, ꝙ de dictis bonis fideicõmisso subiectis
fuerũt cõsumpta,dilapidata,& alienata per dictũ eorũ
cõem patrẽ,& successiuè ꝑ ipsum Io.Baptistam, vt ad
plenũ tradit ꝑ oẽs,in l.Marcellus.§.res quæ.ff.ad Treb.
ꝑ Bar.& alios,in l.in quartam.ff.ad leg.Falc. ꝑ Are.cõs.
18.cũ alijs vulgarib.Facta igitur tali cõputatione in re-
siduo superexistit fideic.vt patet ex his,ꝙ aliàs fuere de-
10 ducta in fauorẽ d.Iacobi Ant. ¶Nec † illis obstat,ꝙ dr̃,
ꝙ per prohibitionẽ alienationis nõ fuit inductũ fideic.
ex quo vr̃ esse factũ,qñ prohibiti venderẽt, dũ testator
facit mentionẽ de pretio . Nam testõr expresse prohi-
buit alienationẽ bonorũ ex̃ familiã , vt patet ex teno-
re testĩ, dũ voluit alienationẽ posse fieri inter ipsos hr̃-
des, & vnius inclusio sit alterius exclusio . l.cũ ꝑtor.ff.
de iud.c.nonne.extra de ꝑsump.Dũ ergo primò prohi
buerit alienationẽ,& demũ illam ꝑmiserit inter hr̃des,
à ꝯrio illã prohibuit extra hr̃des, & facta apparet fauo
re hr̃dũ ea rõne & cã : vt bona essent penes masculos ,
& sic penes agnationẽ & familiã , ꝙ per masculos tm̃
cõseruatur.Et licèt ista rõ & cã nõ appareat per testõ-
rem expressa:tñ cum nulla alia possit adduci vel consi-
derari cũ masculinitatis sæpe, & sæpius mentionẽ fece
rit,& postremò testator ipse in defectum filiorũ voca-
uerit trãsuersales ex linea paterna,hr̃i debet pro expres
sa:vt ad plenũ aliàs in pñti cã fuit deductũ in dictis ad-
ditionib.Et sic per talem prohibitionẽ alienationis gra
11 datim resultat fideic.vt plenè ẽt ibidẽ fuit ostẽsum.†Et
cum d.Io.Baptista extra familiam alienauerit legando
vxori, meritò factus fuit locus fideicõmisso in fauorẽ
vocatorum.l.peto.§.liberis. de leg.2. Bar. & alij doct.in
l.ꝗ Romæ.§.cohæredes.ff.de verb.obl.& ad plenum tã
git Soc.cõs.44.Visis .col.7.vol.3 .& scrib.oẽs,in l.filiusf.
§.diui,de leg.j.maximè Crot.col.4.& seq.& col. ac ver.
inferius citãdis,post Bar.in d.§.diui,col.fi.ver. ꝗro pro-
12 hibita alienatione. ¶Nec † obst. illud,ꝙ testõr dicit de
pretio , & sic ꝙ solũ voluerit cõprehẽdere casum alie-
nationis,ꝙ fit mediante emptione & venditione: cum
proprie pretium in tali cõtractu cõsideretur,vulgato.
§.pretiũ.insti.de emp.& vẽd.& per gl.in l.fi. C.de pd.cu-
ria.lib.11.Nã in hoc est bene aduertendũ: qm̃ testator
istud fieri voluit solũ in casu alicuius necessitatis:vt tũc
possent vẽdere minori pretio illis de familia,& isto ca-
su bene considerauit alienationẽ faciendam per vendi
tionẽ,qñ aũt nõ adesset casus necessitatis , testator nõ
recessit à generali prohibitione , quã superius fecerat.
13 Appellatione † cuius venit oĩs species alienationis fa-
ciẽdæ tã inter viuos,ꝙ in vltima voluntate,cũ facta ap
pareat ꝓ conseruatione agnationis & masculinitatis,
vt dictũ est,ꝑ d.l.petõ.§.fratre.cũ alijs ad plenũ adductis
post Bar.& alios,ꝑ Crot. in d.§.diui. fol.8.& 9. col.3 .&
seq.vers. ꝗrit ẽt Bar. an hr̃s alienare prohibitus.Potissi-
14 mè † cũ rõ eadẽ vigeat,qñ alienatio fit inter viuos:sicu
ti qñ fit per vltimã voluntatẽ, ex quo vtroq; casu bo-
na nõ remanẽt in familia iux ta voluntatẽ testatoris,&
iõ oĩs species cõprehenditur:& qm̃ nullus casus neces
sitatis fuit in ipso Io.Baptista alienãdi,sed solũ pura vo
lũtas , meritò talis alienatio in fauorẽ Margaritæ facta
15 nõ põt p̃iudicare fideicõmissarijs.Cũ †talis casus exce
ptuatus apertè oñdat ĩ alijs nõ exceptuatis ꝓhibitionẽ
alienationis dẽre intelligi ĝnaliter,argõ l.nã ꝙ liquidę.
16 §.fi.ff.de pen.leg.& in l.in his.ff.de legi.¶Nec†ob.aliud,
ꝙ d.Cõsultor adducit,ꝙ talis ꝓhibitio vr̃ tm̃ esse facta
filijs,& sic non dẽt extendi ad nepotes . nã cũ simus in
grauamine & onere,appɫone filiorũ non veniũt nepo
tes,vt sentit Bar.in d.§.diui.col.fi.ver. quærit Dy.& etiã
17 Soc.cõs.104.& 116.vol.3.& Dec.cõs.291.& 218.Nã†in
ꝯriũ est decis.Bar.in l.pr̃ filiũ. §.fundũ. de leg.3.& Pau.
de Cas.cõs.263 .Circa primũ.in 2.dubio.col.pe.ver.sed
ad primũ. volen. ꝙ licet ꝓhibitio de nõ alienãdo facta
ad tp̃s,rr̃ nõ dẽat extẽdi vltra illud tp̃s,tñ qñq; iudica-
bit ꝑpetua,si illa rõ, quæ viget ad tp̃s , militat ꝑpetuò,
vt ẽt dicit Dec.cõs.386.Licet ꝯtrouersijs. col.2. & seq.
18 Et † in terminis nr̃is Ale.in d.§.diui.& ibi Repet.maxi-
mè Crot.col.9.& 10.ver.ꝗrit demũ Bar.& ver.aliqñ &
tertiò. expresse volũt,ꝙ ꝓhibitio de nõ alienãdo facta
filio,licet f̃m Bar.nõ extẽdatur ad nepotes;& sic de ꝑ-
sona ad personã:tñ istud nõ ꝓcedit,qñ testõr ꝓhibuit
filios alienare bona ex̃ familiã,ex quo volebat illa pue
nire ad masculos agnatos:ex ista .n. rõne nedũ filij sed
ẽt nepotes cẽsent esse ꝓhibiti,licet nõ apparẽt expres-
si,ex quo cõtinẽtur in ratione testatorẽ declarata, per
quã fuit motus ad ꝓhibẽdũ alienationẽ,ꝯñr ad facien
dũ fideicom.allegant iura & decision es plures, vt per
eos,& optimè ꝑ Cor.ꝯs.38.Placet mihi,col.2.& 3.ver.
tñ ad hoc rñdet,& ver.tñ ego. & alijs seq. vbi plura ad
id bene faciẽtia deducit,vol.1.Et sic patet,ꝙ ẽt in voca
tione passiua & in onere,& grauamine appellatione fi
19 liorũ cõprehẽdũtur ẽt nepotes.Nec†immeritò,nã qñ
illa met rõ viget in nepotibus,ꝙ viget in filijs,ẽt in one-
re,& passiua vocatione,appellatione filiorũ nepotes ꝯ
tinẽt,vt dicit Bal.ꝯs.76.Agnesia hẽbat.vol. 4. & Are.ꝯs.
140.Rñdẽdo sumatim.& Ro.ꝯs. 129. Licet magna.cũ
20 alijs adductis in p̃all.addit.Eo † ẽt cũ fideicõmissa am-
pliẽtur & excludãtur ꝑ rõne & cãm , ꝗbus testõr fuit
motus ad illa faciẽdũ.l.cũ pr̃.§. dulcissimis. de leg.2.Et
21 ẽt † ꝗa in illis ꝓcedimus ex cõiectura ta mẽte testõris
ita vt illa poti⁹ dẽat attẽdi ꝙ expressio verborũ, & si de
ea apparet,de verbis minimè ẽ curãdũ,vt ad plenũ tra
dũt Ale.& Ias.in l.3 .C.de lib.præte.& in l.qm̃ dignũ.C.
de testa.& plenè ꝑ Frã.de Cur.cõs.51.Super testis. col.
22 1.& 2.Eo † ẽt quia si dictus testõr de hoc fuisset inter-
rogatus,vtiq; idẽ disposuisset,& iõ hr̃i dẽt ꝑ expresso.l.
Lucius.ff.de lib.& posth.gl.in l.cũ tale.§.fi.ff.de pact.cõ
siderando rõnẽ,ꝑp quã dictus testõr talẽ prohibitionẽ
& sic fideic.fecit,ꝙ ita militat in nepotibus , sicut & in
filijs,ita locũ habebit in vno, sicut & in alio , & sic per
istud caput concludi põt,fideic.fuisse inductũ , & ꝯñr
esse purificatũ ꝓpter talẽ alienationẽ factã extra agna
23 tos masculos nõ obstãtib⁹ex aduerso deductis.Et†qua
tenus d.Consultor dicit, ꝙ reperiũtur duo testamẽta
diuersa & ꝯria,& ꝯñr neutri est credendũ,nec dãda fi-
des,istud minimè hẽt obstare:cũ productũ ab ipso Ia-
cobo Antonio apparet publicatũ & approbatũ ꝑ lõ-
gissimũ tp̃s,& vlterius obseruatũ, ad plenè no. in l.pu-
blicati.C.de testa.& certissimũ est, paganũ cũ duobus
24 testĩs decedere nõ posse,vt sunt iura vulgaria. Eo † etiã
cũ probata sit bona fama fides,& legalitas notarij,qui
de dicto testõ,virtute cuius agitur,fuit rogatus,& illud
publicauit,& in publicã formã deduxit. & qm̃ alia scri
ptura testĩ ꝓducta ab ipsa d.Margarita, & ꝯñr ꝑ ipsam
approbata ꝯtinet aliquas clausulas nõ ꝯtẽtas in testõ
ꝓducto ꝑ ipsũ Iac.Ant.valde corroborãtes eius inten
25 tionẽ,idcirco animaduertẽdũ erit.Nã † licet talis scri-
ptura testĩ ꝑ Margaritã ꝓpucta in vim formalis testĩ,
nõ dẽat attẽdi,quatenus ꝯriatur testõ ꝓducto ꝑ Iaco.
Ant.tñ in alijs,in ꝗbus cessat ꝯrietas , ꝑ ipsam declarat
volũtas dicti testõris,cũ scriptura ipsa appareat ꝑfecta,
& cũ testibus numero sufficiẽtibus,& corã notario il
la scrib.& testõre dictãte,& ꝯñr producta , & sic appro
26 bata ab ipsa Margarita. Quã † modò nõ põt impugna
re,regula,qđ semel placuit,de reg.iu.li.6.Bart. in l.post
legatũ.ff.de his ꝗbus vt indignis Canoni.in c.cũ inter.
27 ex,de exceptio.Et †in iure certũ est,ꝙ ex testõ nullo &
inualido ꝓbatur volũtas testõris,vt est tex.& ibi Bal.&
alij no.in l.fi.ff.de reb.eo.& in l.si trãsferam. & meli⁹ in
l.legatũ sub coditione.§.fin.ff. de adimen.lega. & bona
doctri.Bal.in l.spadonẽ.§.qui iura multa. in fi. ff.de ex-
cus.tutor.volẽs,ꝙ vbi agitur de declarãdo aliquid,duo
imperfecta operãtur & sufficiunt licet vnũquodq; de
per se nihil operaret, hoc stante dictus testõr voluit,ꝙ
si oẽs fratres ꝑdicti instituti superius,& filij & hr̃des sui
decederẽt sine filijs,ꝙ per fideic.essent substituti proxi-
miores ipsius testõris ex linea paterna,addẽs ꝙ vn⁹ suc
cedat alteri pręmorieñti,siue præmorientibus.Per quę
verba colligitur mentem testatoris fuisse,quòd eius fi-
lij,nedum censentur esse grauati,casu,quod decederẽt
sine filijs,sed etiã eo casu,quo non extarẽt filij , & hęre-
des

des ipsorū, & sic ꝙ grauamē fuerit appositū & iniūctū
28 sub duplici prædicta cōditione. Ly, † enim ver. oēs fratres p̄dicti, & filij, & hr̄des sui, non potest referri ad solos filios, de qbus specificè iā dixerat, & iō referri dēt ad nepotes, & descēdētes, q in mā substitutionis ꝓpriè veniūt appellatione hr̄dū. l. ex facto. §. fi. ff. ad Treb. Bar. & alij, in l. Gallus. §. quidā rectè. §. instituēs. ff. de liber. &
29 posth. & in l. iurisiurandi. §. si liberi. ff. de ope. liber. Et† illa copula, &, posita inter verbū, filij, & ver. hr̄des sui, nō pōt stare restrictiuè, & qualificatiuè, sed ampliatiuè, & augmētatiuè, iuxta l. ea tñ adiectio. de leg. 3. & ꝑ Bar. in
30 d. §. ēt si parēte. & d. §. si liber. col. 1. Eo † ēt qa eius natura est, vt ponat̃ inter diuersa. c. qrelā. extra de simo. glo.
31 in rub. ff. de iu. & fac. ignor. Et† cū ponat̃ inter duo substātiua diuersa, stabit ꝓpriè augmētatiuè, ita vt filij testōris, & sic Delaitus pater dictorū Iacobi Anto. & Io. Baptistę vtroq; casu videat̃ grauatus à testōre eius patre, s. eo casu, quo decederet sine nepotibus, & descēdētibus, ita vt licet filios hr̄et, tñ si eius filij carerēt liberis & descēdētibus, ēt isto casu grauatus dicatur ꝑ fideic. quod taliter iniūctū, & factū est validū & firmū: cū in-
32 iunctū appareat personæ honoratę & institutę. Et † licet ipse Delaitus mortuus fuerit cū filijs, tñ qa posteà Io. Baptista eius filius mortuus fuit sine descēdētibus, fideic. fuit purificatū, licet ei⁹ cōditio existat post mortē ipsius instituti, vt est tex. in l. cohęredi. §. cū filiæ. ff. de
33 vulg. & pup. & in l. legato. ff. de cōd. & dem. Per† quæ iura ita firmat Bar. in l. Cēturio, in vlt. q. 3. q. prin. col. 12. vers. qro vlterius. quē cōiter * in hoc sequūtur ibi oēs scribē. adducētes plures decisio. & firmat Frā. de Cur. cōs. 42, col. 10. & seq. & cōs. 44. col. 8. Tradit ēt Soc. cōs. 218. Cōsideratis, col. 3. vol. 1. & cōs. 149. Materia, col. 3.
34 vol. 2. Et † istud ēt suadetur. nā vt disposi tio testōris valeat, præsumēdū est in dubio, tale fideic. cēseri iniūctū primo hr̄di, & nō ꝑsonis filiorū positorū in cōditione vt tradit Bar. in d. l. Cēturio. vers. & q pall. quē ēt circa hoc cōiter * sequūtur ibi doc. alleg. cōcor. & sequitur Ale. cōs. 68. Viso, col. 7. vers. hæc ꝯclusio ꝓbat̃, vol. 2. & alibi pluries, & Soc. in d. cōs. 218. col. 3. ver. aliqñ & secūdò, & cōs. 149. col. 3. vers. sed oīa ista, & Frāc. de Cur. in d. cōs. 42. col. 12. in fi. & ī d. ꝯs. 44. col. 8. & 9. ver. ista cōis
35 opi. Et † ꝑ istud apparet, ꝙ si ly ꝓnomen & relatiuū sui, referēdū est ad hr̄des descēdētes filiorū, nō aūt ad ipsū testōrē, tū vt dispositio valeat, & qa sumus ī dubio, ad quos debeat referri, tū ēt, vt dictio, et, stet propriè, & ve-
36 niat augmētatiuè. Et † ꝑ ista tollūtur ea q̄ in ꝯ̄riū adducit d. Cōsultor, ꝙ substitutio ista nō loqt̃ isto casu, q vr̄ esse omissus, nā casus iste, mēte & verbis est ꝯprehēsus. Nec ēt ob. aliud, ī quo dicebat̃, ꝙ filij Delaiti sūt positi in cōdōne, & nō vocati dispositiuè, & ꝯ̄ñr nō potuere grauari, nec ꝑ illā cōditionē, si decesserit sine filijs, vñr honorati ₰m cōem opi. scrib. ꝯ̄ Bart. in d. l. Cēturio, in vlt. q. 3. q. prin. Nā ī casu p̄nti filij Delaiti nō fuerūt grauati ab ipso testōre, & sic sum⁹ extra cōem opi. ꝯ̄ Bart. qm̄ attēta dicta scriptura testī p̄ntata ꝑ Margaritā sumus in casu, ꝙ Delaitus fuit grauatus sub duplici cōditione. vt superi⁹ fuit dictū, & tali casu opi. cōis * est cū Bar. vt valeat fidei. iniūctū honorato sub cōditione du-
37 plici. Nec† ēt obst. ꝙ qñ qs grauat̃ sub cōditione, si decedat sine filijs. Illico ꝙ filios relinqt, substitutio dr̄ expirasse, licet eius filij moriant̃ sine descēdētibus; qa nō extēdit̃ ad filios filiorū, vt tradit Old, cōs. 21. Thema tale est. & Io. An. ī addi. ad Spe. in tit. de test. §. ī primis ver. quinta qōne. Nā cessāt ista: qm̄ sum⁹ ex̄ dictū casū, ex quo Delaitus, nedū fuit grauatus eo casu, quo decederet sine filijs, sed ēt eo casu, quo filij nō hr̄ent descēdentes, & ī dubio fideicōmissum p̄sumēdū est, ita fuisse iniūctū, vt dictū est. Et ꝑ istud ēt tollit̃ aliud, in quo dicebat̃ appellatione filij nō venire nepotes & descēdetes, qñ sum⁹ in onere & grauamine, & in substōne passiua, nā ₰m talē scripturā grauamē nō dr̄ iniūctū nepotib⁹, sed filio Delaito. Prout ēt obiecto tollit̃: qm̄ appellatione filij veniūt nepotes & descēdētes, ēt in grauamine, & substitutione passiua, qñ eadē viget rō in nepotibus
38 & descēdētibus, q in filijs, vt dictū est superius. Et † ista insuper cōprobat̃, qm̄ ꝑ talē scripturā præsentatā apparet, ipsum testōrē induxisse reciprocū fideic. dū voluit, ꝙ vnus succedat alteri p̄morietibus: vt plenè traditur ꝑ Bar. & oēs, in l. hr̄des mei. §. cū ita. ff. ad Treb. & ꝑ oēs in l. pe. C. de imp. & ēt ꝑ illud ver. succedat, vt dicit Bar. plenè, in d. l. Cētutio. col. fi. ver. 5. dubitat̃, & istud ēt expressè colligit̃ in vtraq; scriptura testī, in qua testōr voluit, ꝙ deficiētibus filijs & hr̄dibus, ꝑ fideic. succederēt eius proximiores de linea paterna, & sic ꝓuidet testōr de substituto trāsuersali ꝑ mortē oīum institutorū, & in tota hr̄ditate, quo casu inter eos vr̄ fecisse reciprocā substitutionē, ex quo fuit facta post mortē pluriū īstitutorū, quorū altero decedēte alij excludūt sub-
39 stitutū ex p̄sumpta mēte testōris. Et† isto casu tales filij & descēdētes vñr inuicē & reciprocè substituti, vt tradit Bar. in l. codicillis. in prin. ff. de vsuf. lega. ꝑ tex. ī l. Titia Seio. §. Scia libertis, de leg. 3. & ibi Bar. hoc firmat, & cōiter * doc. d. l. pe. & in d. §. cū ita. vbi Soc. col. 3. istud tenet, & Alex. cōs. 91. Pōderatis. vol. 1. & Mod. Pap. post tract. de feu. cōs. 16. Præsupponit̃. col. 3. vers. p̄missis tñ nō obst. Cōsequēter ipse. Iac. Ant. & Io. Bapt. inuicē & reciꝓcè substituti, vocati a d. testōre ꝑ fideic. īuicē succedere sibijpsis potuerūt, cū casus substitutionis euenerit, & fuerit purificatus ī ꝑsona ipsius Io. Baptistæ dece-
40 dētis sine descēdētibus. Cōfirmant̃ † insuper p̄dicta. nā (vt mihi narratū est) antiqua & inueterata extat ꝯsuetudo in patria & municipio, in quo testm̄ fuit cōditū, ꝙ qñ testōres faciūt fideic. cēsetur esse factū perpetuū, nedū ad tp̄s, & quò ad primos filios institutos, sed etiā quò ad oēs descēdētes in infinitū ea rōne: vt hr̄ditas testōris, & bona ꝑpetuò cōseruēt̃ in familia, & sua agnatione, & suis descēdētibus, ita ꝙ gradatim actiuè & passiuè fideic. dicat̃ esse iniūctū oībus, & reciprocè ordine successiuo, vt tradit̃ in l. fi. C. de ver. sig. & in l. cū ita. §. in
41 fideic. de leg. 2. Et† testōr faciēs fideic. sꝑ p̄sumitur illud fecisse, ₰m dictā cōsuetudinē loci & patriæ, esto ꝙ de ea nihil sit dictū, vt tradit Bar. ī d. l. hr̄des mei. §. cū ita. & ibi Ale. & alij. ff. ad Treb. Bar. in d. l. vt in iurisiurādi. §. si liberi. ff. de ope. li. Ale. & Mod. in d. l. Gallus. §. ēt si parente. Repe. in l. Titia. §. Titia. car. 7. col. 3. de leg. 2. & est bona decis. Old. in simi. cōs. 159. Et p̄nti themate ī 2. dub. col. 2. circa fi. Pet. de Anch. in l. tres fratres. ff. de pact. & Sal. in l. de qbus. col. 12. vers. restat videre. & bene facit illud vulg. q̄libet dispositionē recipere interpretationē à cōsuetudine, vt tradit Abb. in c. certificari, de sepul. & Ale. in l. hmōi. in prin. de leg. 1. plura cōgerit Fel. in c. cū M. Fer. col. 3. & 4. ex̄ de cōst. ꝓut ēt facit Dec. in r̄la, sꝑ in stipulationib⁹. col. 2. & 3. ver. & g̃naliter q̄libet dispositio. ff. de reg. iu. & in cōs. nouiter impresso, pen. Pręsens
42 cōsultatio. col. pe. aliàs cōs. 442. Et † istis attētis, meritò possumus dicere, volūtatē defuncti testōris fuisse ampliorē & lōgè maiorē, q̄ appareat scriptā, vt ī simili traditur in l. cū auus. ff. de cōd. & de. & in l. quoties. §. 1. ff. de hær. inst. & volūtas est illa, q̄ dēt attēdi, & obseruari, esto ꝙ nō appareat scripta, maximè in fideicōmissis, vt dictum est superius. Et ex istis ēt nouiter tollūtur ea, q̄ d. Cōsultor in ꝯ̄riū adducit, licet eius dictis & adductis ad plenū appareat rn̄sum in primis cōsilijs, & in addi-
43 tionibus illis factis. ¶ Et † dū ipse d. Cōsultor cōdēnat a expēsas ipsum Iac. Ant. ꝓfectò istud nō pōt subsistere, cū nedū coloratā cām litigādi habuerit, sed iustā & iustissimā ēt obtinēdi, & victoriā reportandi, q̄ sufficiētissima est, vt ab expēsis debuisset absolui, vt plenè traditur ꝑ Cano. in c. finē litibus. ex̄ de dolo & contu. & ꝑ Abb. in c. calumniā. de pę. per omnes, maximè Ias. in l.
44 properādū. §. sin aūtē alterutra. C. de iud. Et † eo potissimū cum ꝓ eius intētione habuerit, & habeat opi. tot iurisc. ꝑ eius parte cōsulētiū, quæ iustā cām litigādi p̄buit, vt tradit Abb. ī d. c. calumniā. & Bal. in auth. g̃naliter. C. de epi. & cle. Anch. & alij ī cle. ne Romani. ī prin. de ele. Zab. in cle. 2. de magis. Ias. ī d. §. sin aūt alterutra. col. 3. ver. prima est. eo ēt cū ipse d. Cōsultor ab expēsis absoluerit Bernardinā aliā aduersariā Ia. Ant. ea rōne qa habeat ꝯsilia doctorū, ꝓut ēt habuit & hēt ipse Iac. Ant. Ex quib. & in illis deductis, victoriā in ipsa cā principali reportare dēt, & declarādū venit, vt fuerit factus locus fideic. iā dicto, vt supius cōclusū extitit. Par. Pad.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Fideicommissi dies relicti post mortem grauati secuta morte dicitur cessisse & venisse.*
2 *Fideicommissum relictum post mortem conditionale dicitur.*
3 *Fideicommissum relictum post mortem dicitur adiectum in diem incertam.*
4 *Fideicom. conditionale, seu factum in diem incertam, secuta die efficitur purum & debetur.*
5 *In fideicommissis an nepotes succedant vnà cum patruis limitatur, num. 16.*
Fideicommissum conditionale an transmittitur ad suos hæredes, fideicommissario præmoriente ante conditionis euentum. & nu. 14. & seq.
6 *Filius an subintret locum patis in fideicommissis.*
7 *Verba illa, quòd bona transeant de hærede in hęredem, interpretantur de descendente in descendentem.*
Fideicom. inductum dicitur etiam quò ad descendentes, si testator voluit bona sua non alienari, ex quo volebat illa remanere in descendentibus de familia.
8 *Idem si testator voluit, quòd bona applicentur descendentibus aliorum, deficiente descendentia nepotum suorum.*
Idem si testator transgressus est ad plures gradus substitutionũ.
9 *Idem si vocauit descendentes masculos.*
Qualitas masculinitatis expressa per testatorem non ob aliud videtur considerata, quàm propter conseruationem agnationis & familię.
10 *Masculi conseruant agnationes & familias.*
11 *Qui vult consequens, velle videtur necessarium antecedens ad illud.*
Descendentes an, & quando gradatim censeantur esse vocati, & num. 12.
13 *Testatoris aperta mens omnem aliam excludit glossationem & interpretationem.*
14 *Ad fideicommissum expressè vocati veniunt iure proprio, & non iure transmissionis.*
15 *Fideicommissum conditionale transmittitur fideicõmissario mortuo ante euentum conditionis, quando apparet mens testatoris etiam coniecturata id voluisse.*
17 *Vocatus ad fideicommissum sub conditione nihil habere debet conditione non existente, & nu. seq.*
Vocatus sub duplici conditione non admittitur, nisi vtraque conditio fuerit impleta.
18 *Fideicommissum relictum sub vna conditione, videtur ademptũ per contrariam conditionem.*
19 *Testator conditionem honestam fideicommisso apponere potest.*
20 *Substitutio conditionalis nihil ponit in esse, antequam conditio adimpleatur.*
21 *Et deficiente conditionis implemento, substitutio non habet locum.*
22 *Conditio in totũ suspẽdit actum, & nihil potest fieri ante eius implementum, & prius adimplenda est, & alijs seq.*
23 *Vocatus sub conditione nullum commodum potest consequi ante conditionis implementum, quod præcedere debet, & num. 24.*
25 *Conditionis defectus non priuat aliquem, sed operatur effectum, vt dispositio habeatur pro non facta.*
26 *Cõditio videt̃ apposita eo animo, vt adimpleatur & purificet̃.*
27 *Vocatus sub conditione priuatur relicto, conditione non adimpleta.*
28 *Dictio, si, conditionem importat.*
29 *Dictio, sin autem, conditionem etiam importat.*
30 *In claris non est opus coniecturis.*
31 *Dictio, tunc, extremitatem temporis, & non adimplementi denotat.*
32 *Testator in eodem testamento potest adimere hæreditatem, & fideicommissum illi, cui prius reliquerat, & in pęnam illius prędicta reuocare.*
33 *Testator potest quem directò priuare hæreditate, antequã adeatur, & post aditam per fideicommissum potest id facere.*
Hereditas & fideicommissum relictum vni sub conditione, videtur illi sub contraria conditione ademptum.
34 *Testator potest transferre bona sua in alium, & illis priuare primum hæredem seu legatarium.*
35 *Si primus non adimplet conditionem, sub qua vocatus est, admittendus est secundo loco vocatus.*
36 *Substitutio propter conditionem non adimpletam efficitur caduca, & facit locum secundo substituto.*

CONSILIVM VIII.

Attingendo veritatem dubiorũ & difficultatũ resultantiũ circa testm̃ cõ
ditũ p̃ D. Fracĩscũ à Lignamine, omissis nõ necessarijs
& præsertim omisso articulo, an subsistat fideic. per te-
stõrẽ factũ post mortẽ dñæ Iuliæ vxoris suæ, qui post
mortẽ ei9 vocauit D. Sebastianũ, & Hieronymũ de Pi-
zacominis & eorũ descẽdẽtes masculos, ac ẽt d. Hiero
nymũ à Lignamine sub cõdõne tñ, ex quo de iuribus
& validitate ipsius nõ cadit aliqua dubitatio: cũ ipsa d.
Iuliæ hr̃s instituta post ipsius mortẽ appareat grauata
d. fideicõmisso, & ad illud appareãt vocati s̃. noĩati mõ
1 quo s̃. Et † p̃ mortẽ d. Iulię dies d. fideicõmissi dicatur
cessisse, & venisse. l. cedere diẽ. ff. de ver. sig. l. 1. & in l. 4. in
2 prin. ff. qñ dies leg. ced. cũ cõcord. Siue †. n. tale fideic. ꝯ-
sideret̃ vt cõdõnale, vt tradit Bar. in l. hr̃s me9. ĩ prin. ff.
de cond. & dem. Ias. in l. si post mortẽ. §. purè. nu. 7. de
3 leg. 1. Siue † ꝯsideret̃ vt adiectũ ĩ diẽ ĩcertã, iuxta tradita
✻ p̃ Bar. & alios cõiter, * in l. j. ff. de cõd. & de. in l. ita stipu
latus, la grãde. in 2. q. prin. ff. de ver. obl. vtroq; respectu
ꝯsiderato, secuta morte dictę D. Iulię, tale fideic. remã-
sit purificatũ, & verificatũ in p̃sona dictorũ substituto
4 rũ. quibus † restitutio ipsius faciẽda est. l. filiũ quẽ hñtẽ.
C. famil. ercis. l. pe. & l. fin. C. ad Treb. no. Bal. ꝯs. 286. sup
primo. vol. 3. & ex forma statuti Paduani, sine dubio
ipsi fideicõmissarij mittendi sunt in possessionẽ bono
rũ p̃dictorum p̃ tale fideic. ipsis relictorũ. ¶ Dubitatio
itaque oritur, an filij masculi q. Hieronymi de Pizaco-
minis p̃mortui ante ipsã d. Iuliã possint venire vnà cũ
d. Sebastiano eius patruo ad tale fideic. an verò sint ex
clusi. itẽ & scd̃ò, an. d. Hieronymus à Lignamine voca-
tus sub ꝯditione possit hr̃e partẽ in d. fideic. an verò ab
eo sit exclusus. Prout & tertiò dubitari põt, qd̃ ius ha-
bebat ipsa d. Iulia sup̃ bonis dicti testõris respectu suæ
5 dotis, ẽt cõsideratis verbis testamẽti. ¶ Et † quò ad pri
mã difficultatẽ videret̃ prima facie dicendũ, filios ma
sculos. d. Hieronymi non posse venire, & esse exclusos.
qm̃ ipse Hieronymus à testõre vocatus, & fideicõmis-
sarius ꝯdõnalis pẽdẽte adhuc cõditione mortuus fuit
ante d. Iuliã grauatã, ꝯñr nõ potuit trãsmittere talem
spẽ. & eius fideicõmissi cõditionalis ad hr̃des ẽt suos,
✻ vt firmet gl. cõiter * ab oĩb. approbata in l. vnica. C. de
his q̃ ante aper. tab. vbi doc. oẽs no. & etiã est gl. & ibi
Bar. & oẽs scrib. tãgunt, in l. hæredes mei. §. cũ ita. ff. ad
Treb. & tradit Bar. & ibi scrib. tãgũt, maximè Ias. ĩ quin
to no. in l. cũ filosofa. de lega. 1. vbi adducit alias decis.
cõcor. Itẽ quia in fideicõmissis filius nõ subintrat locũ
patris, vt p̃ Bal. in l. cũ ita. §. in fideicõmisso. de leg. 2. per
Ang. Aret. in §. cũ filius, institutio. de hære. quæ ab inte
stat. defer. & plenè p̃ Dec. ꝯs. 1. per totũ, & alibi pluries.
6 ¶ Tñ † his nõ obstãtibus dico dictos filios masculos, q.
Hieronymi esse vocatos, & vnà cũ d. Sebastia. eorũ pa-
truo posse ad illud fideicõmissũ venire, ex quo testõr
ipse expressè eos vocauit, dũ p̃hibuit alienationẽ bo-
norũ suorũ relictorũ fideicõmisso ea rõne & cã: quia
volebat d. bona trãsire de hr̃de in hr̃des p̃dictorũ suo-
rũ nepotũ descẽdẽtes ex legitimo matrimo. & mascu-
los, vt est videre ex tenori dicti testĩ, in illo capite ibi, &
7 p̃hibeo alienationẽ. Illa †. n. verba trãsire de hr̃de ĩ hr̃-
dẽ, interpretationẽ hãc recipiũt, i. descẽdẽte in descẽdẽ
tẽ, vt tradit Bar. cõs. 51. Salimbene Ioãnelli. & ita se hẽt
cõis vsus loquẽdi ſm eum, & ita voluit Bal. cõs. 125. Vi
so testõ. vol. 4. & sentit Soc. cõs. 57. In cã. nu. 2. vol. 3. &
plura ad id adducit Dec. ꝯs. 38. col. 2. nu. 4. & col. 4. & 5.
nu. 6. ꝯñr expressè vocauit descẽdẽtes dictorũ Sebastia
ni, & Hieron. ꝙ vlterius testõr ipse magis expressit in il
lis verbis, p̃dictorũ nepotũ meorũ descẽdẽtes, vbi aper
tissimè ipsos vocat, & vult ad eosdẽ bona per fideicõ-
missum relicta trãsire, ẽt quia qñ testor disponit bona
sua nõ alienari, ex quo vult ea remanere in descẽdẽtes
institutorũ de familia, inductũ est fideic. & descẽdẽtes
ad illud censentur vocati, vt p̃bat̃ in iuribus alleg. per
Aret. col. 3. & p̃ Soc. col. 8. ver. quartus & vltim9 casus.
in l. q̃ Romę. §. cohr̃des. ff. de verb. obli. & per scrib. in l.
filiusfa. §. diui, de lega. 1. per Soci. cons. 261. Qm̃ in præ-
senti, col. 2. vol. 2. cons. 57. In causa filiorum. & cons. 43.

Visis,

Visis,vol.3.p Dec.cõs.23.In casu.col.4.in noua impres-
sione,& cõs.23.Et pro tenui. vol.1.& d.cons.38. Circa
8 primũ. Et † vlterius istud suadet ex illis verbis testi ibi,
ita q,vbi testor disponit, q deficiente descendentia ali
cuius nepotũ suorũ bona applicent descẽdentib.alio-
rũ,seu alterius,& sic voluit descendentes vnius pmor-
tui excludere alios,nã inclusio vnius casus,exclusio est
alterius.c.nonne, extra de præsump.l.cum prætor. in
prin.ff.de iud.& talẽ exclusionem fecit,ex quo descen-
tes præmortui vocauit in versic.immediate præced.q,
apertius testator voluit, in illo ver. & vltimo loco. vbi
disponit,q nullis existentib.descendentib. nepotũ pri-
mo loco vocatorũ,bona deueniãt in familiã descendẽ
tiũ.Io.Mariæ à Lignamine,& sic transgressus est testor
ad plures gradus substitutionum, & post mortẽ oĩum
descendẽtiũ ex nepotibus prouidet de vlteriori substi-
tuto,quo casu descẽdentes cẽsentur esse vocati,ẽt si so
lũmõ essent positi sub cõdõne,vt cõcludit Pet. de Anc.
cõs.70.Contra Philippum.quẽ refert & sequitur Alex.
cõs.64.Difficultas,col.fi.vol.5. de cuius veritate aliàs di
xi. Quãto ergo fortius in casu pñti, vbi expresse vocat
descendentes nepotũ masculos, ad quos voluit bona
9 sua puenire.Et† coadiuuãtur ista ẽt ex eo: qm d.testor
vocauit descẽdentes masculos, q qualitas masculinita
tis apposita & cõsiderata p testorẽ,non aliã ob cãm ap
posita censetur,nisi pro cõseruatione bonorũ in fami
lia & agnatione suorum nepotum de Pizacominis,
10 cum † p masculos familiæ,& agnationes, ac ipsorũ di-
gnitates conseruentur.l.1.§.sed si seruus.ff.de ven.inspi.
§.cæterũ,insti.de legi.agn.succes.quæ cõseruatio mini-
mè sequeret,si descẽdẽtes masculi nõ dicerent vocati.
11 Et † q vult pñs,necessariò velle vr antecedẽs ad illud,vt
in l.illud.ff.de acq.hær.& in l.ad legatũ,& in l. ad rẽ mo
bilẽ.ff.de pcurat.Prout ẽt ex alio capite d.testi, ibi,hac
l.adiecta,tales hrdes & descẽdẽtes apparent vocati, dũ
testor voluit bona sua nõ posse alienari, nec p hæredẽ,
nec p substitutũ,vel substitutos,ea rõne, ne inferat po-
steris substitutis aliqd piudiciũ. Quib.ex verbis apertis-
simè apparet,nedũ substituisse Hiero.nepotẽ,sed ẽt po
steros & descẽdẽtes suos masculos,de quib.ẽt superius
mẽtionẽ fecerat,ex quib.& plurib.alijs,q adduci posset
breuiatis cã omissis,verissima & indubitata resultat cõ
clusio,filios,& descẽdẽtes masculos ex d.Hiero. esse vo
catos à d. testore, gradatim tñ, & ordine successiuo.i.
post mortẽ d.Hieron.quos descẽdentes testor ipse vo-
luit venire post mortẽ patris,& sic ordine successiuo.
12 Vt † apertissimè indicãt illa ver.trãsire volo de hrde in
hrdẽ,hoc est,descẽdẽte in descẽdẽtẽ,& sic gradatim,ad
plenè no.in l.fi.C.de ver.sig.& in l.Gallus.§.qdã rectè.ff.
de lib.& posth.& in d.l.cũ ita.§.in fideicõmisso, de leg.
13 2.Nec† alia interptatio, nec cõiectura mẽtis testoris
necessaria est; cũ testor ipse apertissimè seipsũ declara-
uerit,& glossauerit, & apertissimè ordine pdicto voca-
uerit antedictos descẽdẽtes,vt dicit Bal.in auth.nisi ro-
14 gati,col.2.ver.& p hoc soluit qõ.C.ad Treb.¶Nec†ob.
allegata in õriũ,& primò illud,in quo dicebat ipsũ Hie
ro.fideicõmissariũ mortuũ añ d.Iuliã nõ potuisse trãs-
mittere ius, & spem d.fideicõmissi condõnalis ad suos
filios,& descẽdẽtes.Nã cessat obiectio: qm in isto casu
nõ sumus in trãsmissione, sed in expssa vocatione,ipse
.n.testor post mortẽ D.Hieronymi expresse vocauit di
ctos eius filios,& descendẽtes,vt superius pbatũ est, q
veniũt iure pprio tanq vocati à testore,& nõ iure trãs
missionis,ita dicit Bal.p illũ tex.ĩ l.vnica.C.vt act.ab hæ
re.& õ hẽre.& idẽ Bal.in l.si pr.in 4.q.C.de inst.& subst.
& expsse firmat Soc.in d.l.hrdes mei.§.cũ ita. col.4.nu.
15 9.in fi.ver.aduertẽ tñ.Prout†ẽt cesset obiectio:qm spes
fideicõmissi condõnalis bñ transmittit, qñ apparet de
coniecturata mẽte testoris volentis q transmittat, vt
est,qñ fecit mentionẽ de institutis, & eorũ filijs, vel de
substitutis,& eorũ filijs vel descendẽtib.& voluit, q illi
excluderẽt aliũ vltimo loco substitutũ, vt pprie est in
casu nro,vbi testor voluit,q existẽte descẽdẽtia alicui⁹
ex fideicõmissarijs,bona ñ applicarẽt ad alios,&qñ nul
li extarẽt,q applicarent,& idẽ est,qñ testor apposuit õ-
dõnẽ,si institutus,vel substitutus decederet sine liberis,
seu descẽdẽtib.vt pprie contigit hic.Istis.n.casib. bene
fit trãsmissio:vt plenè post alios p eũ allegatos, ista oĩa
prosequit Soc.ĩ d.l.hrdes mei.§.cũ ita.col.4.nu.10.& seq.
& cõs.6.In pñti cõsultatione,col.4.ver.restat nũc rñde
dere.vol.3.& p Dec.cõs.397.Viso pũcto,col.2.& 3.nu.
16 5.&6. Nec † ob.aliud, in quo dicebat nepotes in fidei-
cõmissis nõ succedere vnã cũ patruis. Nã istud cessat,
qñ nepotes & descẽdẽtes ex pmortuo fratre essent vo
cati:tũc.n.succedũt vnà cũ patruis,tãq vocati,& noĩa-
ti,& admittũtur ad fideicõmissũ, licet sint in posterio-
ri,& vlteriori gradu,vt expresse pbatur, in l.fi.ibi,nulla
speciali adiectione.C.de ver.sig.& doc.oẽs indifferẽter
istud tenẽt,vt plenè prosequit Dec.in d.suo cõs.1.& est
optima deci.Corn.cõs.37.In hac cõsultatione,col.2.&
3.vol.1.vbi ex plurib.per eũ adductis cõcludit,q qñ vo
cãtur ad fideicõmissum aliqui,& descendentes ipsorũ,
filij præmortuorũ pariter dñr vocati, & veniũt vnà cũ
eorũ patruis,& bene faciũt,q vult Soc.cõs.69.Viso te-
stõ,col.2.& 3.cons.104.Qm psens, col.2.&3.vol.3.Cõ-
cludo itaq;,filios,& descẽdentes masculos. d.D. Hiero.
ad d.fideic.esse vocatos, & ad illud venire vnà cũ d.Se-
bastiano eorũ patruo. ¶Ad ẽm dubiũ dico d. Hiero.à
Lignamine esse exclusum à d.fideicõmisso,ad quod ve
nire nõ põt, ex quo eius portio accreuit ipsis de Piza-
cominis,& ad eos fuit trãslata.Testor.n.voluit, q ipse
d.Hiero.esset substitutus post mortẽ d.Iuliæ,& vlterius
disposuit,q esset substitutus sub hac cõdõne,q Io.Ma
ria eius pr, & eius liberi pmitterẽt D. Iuliã quousq; vi-
xisset habitare in domo,& q vteret apotheca sine solu
tione,q cõdõ minimè fuit adimpleta, & õñr ad fideic.
venire nõ põt,nã licet superuixerit D.Iuliẽ,tñ ista scda
cõditio nõ fuit adimpleta,& iõ iura ipsum excludunt.
17 Qm † instõ facta sub duplici conditione necessario re
quirit purificationẽ,& adimplementũ oĩum cõdõnũ,
nec sufficit,q vna adimpleat.l.si hrdi plures. ff. de cõd.
inst.§.pe.insti.de hær.inst.l.si qs ita.ff.de verb. obl. & ibi
18 Ias.nu.3.&Dec.cõs.89.Viso pũcto.nu.2.Et † ẽt qa talis
substõ facta in personã D.Hiero.sub dicta condõne, vr
esse adẽpta p õriã conditionẽ,l.si legatum. ff. de adim.
19 leg.l.aliqñ.ff.de cõd.& dem.cũ si.Et † qa vocatus sub ta
li cõdõne honesta, quã testor potuit apponere.l.quo-
ties.C.de dona.q sub mo.ca.verũ,extra de cõd. apposi.
nõ dẽt admitti õ voluntatẽ testoris, q pro lege seruãda
20 est,vulg.§.disponat, in auth.de nup.Et † cõdõnalis sub-
stõ nihil ponit in esse, anteq õdõ impleat. l.cedere diẽ.
21 ff.de verb.sig.& p Bar.in l.j.ff.de õd.& dem.Et†deficien
te implemento,substõ condõnalis non põt sortiri esse
ctũ.l.j.ff.de don.l.si donaturus,in prin.ff.de õd. ob cau.
22 cũ si.†Condõ.n.in totũ suspendit actũ,ita vt nihil pos-
sit fieri anteq sit adimpleta, & prius dẽt adimpleri, ad
hoc vt possit sortiri effectum,vt tradit Bar.p illũ tex.in
l.q hrdi,in fi.ff.de cõd.& de.& ibi Soc.in tertio no.dicit,
q vocatus ad hrditatẽ sub õdõne, nunq põt hrditatẽ,
conseq, nisi prius adimpleat conditionẽ, vt hr à õrio
sensu,in l.si ita hrs,ff.de õd.insti.& p Bar.in l.is q hrs, in
prin. vers.scdo mõ. ff.de acq. hær. & sequũt ibi scribẽ.
maximè Ias.nu.38.& in l.si qs,eo.ti.nu.7.dicẽtes, õditio
nẽ appositã instituto impedire aditionẽ,& õñr fideicõ
23 missum anteq impleatur.†Ille.n.qui vocatur sub con-
ditione,nũq põt cõmodũ conseq,nisi cõditione adim
pleta:vt firmat Abb.cons.103.factũ contingẽs,ver. sed
24 his non obst.& cons.78.Punctus q.col.pe.vol.2.Et †est
bona deci.Bal.in l.Arethusa.ff.de sta.ho.ĩ 1.lec.in 1.no.
& in 2.lec.in 2.no.Volẽs,q ĩplemẽtũ conditionis dẽat
pcedere ad hoc,vt dispõ purificetur, & possit sortiri ef-
fectũ,& implemẽtũ dẽt procedere in actu facto, & cõ-
25 sumato.†Defectus.n.conditionis non facit quẽ priua-
ri,sed operat effectũ,vt non habeat p instituto seu sub
stituto.l.pecuniã,ibi,pinde est.n.&c.ff.si cer.pet.cũ alijs
traditis p Pau.de Cast.cõs.mihi 292. Circa primũ,col.
2.ver.itẽ testor,& ver.in õriũ, vol.2.ẽm vltimã impres-
sionẽ.Non.n.ptinet ad nos,añq õdõ existat.l.si ita scri-
ptũ,§.si sub õditione,in fi.de le.2.Et qm õditio sub qua
fuit vocatus ipse D.Hiero. minimè fuit adimpleta,viuẽ
te ipsa D.Iulia,nec ampli⁹ põt adimpleri, quinimò Io.
Maria pr Hieronymi dedit apertissimam cãm,quo mi-
nus

nus adimpleretur, vt apertè est videre ꝑ processum agitatũ, & sniam latã ꝯ ipsam d. Iuliam, ad petitionem, & fauorẽ ipsius Io. Mariæ. resultat ꝑpea indubitata & vera cõclusio, ꝙ ipse Hiero. vocatus sub cõditione, quæ minimè fuit adimpleta, & purificata, non poterit ad
26 tale fideicõmissum venire. Testator †. n. ideo talẽ ꝯdõnẽ apposuit, ex quo volebat illam adimpleri, & purificari: vt tradit gl. & scrib. in l. 2. C. de ꝯd. inser. Bar. & alij, in l. 1. ff. de his quæ pę. nomi. & hr̃, in l. vnica. C. eod. ti. & in §. fi. insti. de leg. & ꝑ Soc. cons. 121. visa, in prin. vol. 2.
27 Et † qñ ꝯdõ ꝑ testõrem apposita non est adimpleta vocatus sub ea priuatur oĩ relicto, & emolumento sibi à testatore legato. l. si qs sepulchrũ. §. prætor ait, ver. nisi aliqd. ff. de relig. & sum. fune. l. pe. in fi. C. de leg. Et ꝙ volũtas ipsius testõris fuerit ipsum d. Hiero. tunc demum venire ad fideicõmissum sub dicta condõne, & non aliter, apertissimè patet ex verbis prolatis per ipsum testatorẽ, dũ vocauit ipsum D. Hieronymum sub hac con-
28 ditione, si Io. Maria eius pr̃, &c. Quæ † verba expressissimã, & formalẽ condõnem important. ad plenè tradita ꝑ Bar. & alios, in l. 1. & in l. quib. dieb. §. Termilius. ff.
29 de cõd. & dem. cũ vulg. Et † ondit etiã expressius ex illis verbis, sin aũt, nolo eũ aliqd hr̃e de ꝑdictis bonis meis. Per quæ euidẽtissimè oñditur testõris voluntas, vt tũc demũ post mortẽ D. Iuliæ eius vxoris ad bona testatoris venisset, & esset vocatus ipse Hiero. vnà cũ illis de Pizacominis, si dicta cõdõ per testatorẽ apposita fuisset adimpleta, & qñ deficeret, ꝙ ipse Hiero. nihil dẽt hr̃e de bonis ipsius, & qa ꝯdõ defecit, & non fuit adimpleta, meritò ipse Hiero. nihil poterit petere, cum volũtas, &
30 verba testatoris sint clarissima. Et † exclꝺant omnem aliam coniecturatam interpretationem. l. continuus, in prin. ff. de ver. ob. & ꝑ Bal. in d. auth. nisi rogati. Cõfirmantur ẽt ista ꝑ alia verba apposita per dictũ testatorẽ immediatè sequentia, ibi, sed tũc in illa portione. In qbus disposuit, ꝙ eo casu, quo dicta ꝯdõ, sub qua d. Hiero. fuit vocatus ꝑ testatorẽ ad portionẽ suæ hr̃ditatis, nõ adimpleret, ꝙ talis portio trãsiret in suos nepotes de Pizacominis, ad quos portio ipsa peruenire dẽt. Illa
31 .n. † dictio tũc, denotans extremitatẽ tꝑis, & non adimplementi, iuxta l. 4. ff. de cõd. & dem. iam apparet adim-
32 pleta, cũ ꝯdõ illa nõ extiterit. Et † nulli dubiũ est, ꝙ ipse testõr põt in eadẽ dispõne, & in eodẽ testõ adimere hr̃ditatẽ, & fideicõmissum, illi, cui prius dederat, & ab ipso eã reuocare, & apponere pęnã priuationis ad ꝯmodũ & beneficiũ alterius, vt hr̃, in l. vnica. C. de his q̃ pęn. nomi. vbi Bal. col. 3. in 5. op. & Cor. in prin. dñt hoc totũ depẽdere à volũtate ipsius testõris, tã respũ priuationis, q̃ respũ translationis, & ẽt hr̃ per illũ tex. in §. fi. & ibi doct. no. inst. de leg. & est tex. & ibi tradũt Cano. in
33 c. Raynald. extra de testa. Hinc † Bal. in l. fi. col. fi. ver. q̃ro nunc. C. de fideic. dicit, ꝙ testõr põt priuare quẽ hr̃ditate directò anteq̃ adeatur hr̃ditas, vel saltem per fideicõmissum, post aditã, & si trãslatio hæreditatis facta est añ aditã, prout fuit hic, anteq̃ præstaretur fideicõmissum, tũc dr̃ fieri ipso iure, & directò valet, ex quo fideicõmissum, & hr̃ditas data primo vocato sub cõdõne, censetur ab eo adẽpta sub ꝯ̃ria cõdõne, & ꝯñr non dr̃ ei data, ꝙ bñ facit totus ti. ff. de adim. & trãsf. leg. & hoc firmat Soc. in rub. ff. de his quæ pę. nom. & Cor. in l. 1. col. j. C. eo. ti. & Pau. de Cas. ꝯs. 259. Oĩs difficultas, col. j.
34 nu. 1. & 2. & col. 2. vol. 1. in vlt. impressione. Nec † ẽt est dubiũ, ꝙ pęna apposita à testatore, & translatio bonorũ suorũ, qñ est iusta, & honesta, tenet & valet, & obseruanda est, vt hr̃ in decis. s̃. deductis, & firmat Bar. in l. 1. §. item si ita, in prin. ff. ad leg. Falc. & Soc. cons. 4. nu. 15. vol. 4. ẽt si esset pęna, & trãslatio hæreditatis, vt dicit Soci. ibi nu. 17. & seq. & alij superius citati, & Soc. ẽt cõs. 1.
35 ver. sexto probatur, vol. 2. Qñ †. n. substitutus nõ adimplet conditiones, sub quibus vocatus est, admittendus est secũdus substitutus. l. 2. & ibi omnes no. C. de inst. &
* subst. & tradit Bar. in l. 1. & cõiter * sequũtur scrib. ibi, maximè Soc. nu. 57. col. pe. ver. quæro, quid si institu-
36 tus. ff. de vulg. & pup. Talis † .n. substõ facta ad personã ipsius d. Hiero. ꝑp nõ impletam cõdõnem effecta fuit caduca, & fecit locũ dictis de Pizacominis, vt pulchrè tradit Pau. de Cast. cons. 267. Viuentib. nu. 2. vol. 2. secũdũ vltimã impressionẽ, & in d. ꝯs. 259. col. j. nu. 1. Quib. omnibus consideratis cõclusio superius firmata remanet apertissima, & indubitata, ꝙ ipse Hieronymus ꝑp defectũ dictæ ꝯdõnis non purificatæ, sub qua fuit vocatus, dr̃ penitus exclusus, & eius portio applicata fuit ipsis de Pizacominis. ¶ Quantũ verò attinet ad tertiũ dubiũ, nõ oportet chartas occupare, qñ volũtas testõris apertissima est ex verbis ꝑ eũ ꝓlatis, fm̃ q̃ voluntatẽ do. Iudex iudicando errare minimè poterit. Paris. Pad.

SVMMARIVM.

1 *Filius mortuo patre potest testamentum patris approbare, vt excludatur à querela inofficiosi, & à petitione supplementi.*
2 *Pater relinquens filio minus legitima, potest post eius obitum cõsequi relictum, & adhuc petere supplementum.*
3 *Filius simpliciter agnoscendo testamentum reddit se conformem cum dispositione patris, vt possit petere supplementum.*
4 *Vt filius agnoscens patris testamentum repellatur à petitione supplementi, debet specialiter illi renunciare.*
Et id facere videtur, quando pater facto legato filio exclusit eũ à reliquis, & etiã à legitima.
5 *Intelle. l. si quando, §. illud. C. de inoff. test.*
Tex prædictus non corrigitur per § generaliter.
6 *Expressio specialis, de qua in d. §. & generaliter, quando dicatur facta, & sit necessaria.*
Et an talis specialis renunciatio dicatur inducta pro forma.
7 *Quibus ex verbis dicatur aliquid esse inductum seu statutum pro forma.*
8 *Et quid si actus renunciationis habet implicitum certum finem.*
9 *Prohibitio Falcidiæ seu Trebellianicæ expresse facienda est.*
Et an possit fieri in æquipollenti, & nu. 10.
11 *Nominatim fieri quando quid dicatur, & nu. 12. 13. & 14.*
15 *Quando à lege requiritur aliqua expressio ad aliquem finem, potest id adimpleri in æquipollenti, si illud æquipollens tendit ad dictum finem.*
Quando quid adimpleri possit in æquipollenti, & alijs seq.
16 *Intell. d. l. si quando. §. generaliter, in illis ver. specialis expressio seu renunciatio.*
Relatiuum nedum refert substantiam, verum & oẽs qualitates.
Certum inducitur per relation em ad aliud, & nu. 17.
17 *Relatum continetur in referente.*
18 *Satisfit legi requirenti expressionem specialem, quando illa fit per relationem ad aliud, dũmodo id pro forma non requiratur.*
19 *Geminatio renunciationis satis consideratur.*
20 *Geminatio renunciationis fungitur vice specialis expressionis, seu nominationis.*
21 *Geminatio literarũ vim hẽt motus ꝓprij, qui exprimẽdus esset.*
22 *Geminationis virtus quæ sit.*
23 *Specialis differt à singulari, & indiuidua.*
In plus se habet singularis, & indiuidua, quam specialis.
In speciali sufficit actus in æquipollenti, quòd secus in singulari, & indiuidua.
24 *Dictio specialiter, æquipollet dictioni expresse.*
25 *Expressum diuersimodè capitur, & secundum subiectam materiam verificatur.*
26 *Quando lex in aliquo actu requirit expressionem simpliciter, & non formaliter, non requiritur singularis, & indiuidua expressio, sed satis est, quòd adimpleatur in æquipol.*
27 *Filius petens supplementum legitimæ non dicitur impugnare testamentum patris.*
28 *Limitatur quando expresse esset prohibitus, & ipse approbasset patris testamentum, & demum supplementum peteret.*

CONSILIVM. IX.

1 Text. in l. si qñ. §. illud, vers. sed hoc ita. C. de inof. testa. apertè disponit. Filiũ † mortuo pr̃e posse ipsius testm̃ approbare, ita vt à q̃rela, & à petitione supplementi excludatur, si in pr̃is testõ dispositũ istud reperit, & sat erit, vt effectus iste sequat, filiũ aptissimè iudiciũ pr̃is agnouisse. Quæ aptissima ꝓbõ dictã agnitionẽ inducẽs, cõcludẽter in str̃is vel testib. ꝑficit, vt in c. 1. ver. si qs igit, & ibi gl. Io. An. Gem. & alij doc. no. de exce. li. 6. vti facit Accur. in ver. ꝑsumptioni, in l. fi. in prin. ff. ꝙ met. cã. & ad id plura adducit Fel. & Mod. in rub. extra de ꝓb. nu. 6. 8. & 26. isto casu tex. ille aliã exp̃ssam
2 renunciationẽ nõ exigit. Et † tex. in d. l. si qñ. §. & g̃nalr. bñ ꝯsideratus dicit, ꝙ si pater filio reliquit minus legitima

tima portione,& filius post patris obitũ relictũ simpl'r agnouerit,nõ ppea repellendus est à petitione supple-
3 mẽti,nisi spãliter istud scripserit, vel pactus fuerit . † Et meritò, qm̃ simpl'r agnoscendo, se reddit cõformẽ cũ dispõne patris,volẽtis illud solũ imputari,& ɔñr nõ sufficere,nec p illud minus relictũ filium excludi à supplemento . Quã patris voluntatẽ ẽt lex præsumitur fuisse,
4 supplementũ dr̃e pstari,l.oĩmodo,cũ si.eo.ti.Hinc †est, vt à suppleměto filius excludatur, isto casu requiri spãlẽ renunciationẽ,aut qñ in testõ patris expresśe cautũ fuisset,q, p illud relictũ filius in totũ excluderet,& legitimæ mẽtio p patrẽ facta esset, filius simpl'r agnoscendo,bñ excluderet,dummodo agnitio apertissimè pbetur.Per talẽ.n.agnitionẽ reddit se ɔformẽ volũtati pr̃is. nec spãlis isto casu requiritur renunciatio,ex quo satis expressa hr̃,cõsiderata pr̃na dispõne,& agnitione postmodũ secuta,d.§.illud,ver.sed ita. Specialis itaq; renunciatio exigit, qñ p eã aliqd inducitur vltra patris dispõnẽ,qñ aũt vltra nihil induceret, sat erit apertissimè doceri,filiũ agnouisse patris iudiciũ , vt apertissimè hr̃ in
5 d.§.illud,& ver.sed hoc ita.Qui†tex.minimè corrigitur per §.& gnal'r,disponentẽ mõ,quo dictũ est.Ex quibus infertur,casum præsentẽ apertè ibi decidi,& renunciatũ esse legitimæ & Treb.sufficiẽter,ɔsiderato testõ cõdito p Nicolaũ patrẽ,& verbis in illo descriptis, & considerata postmodũ approbatione facta p Io.Bapt.filiũ: cũ pdicta apertissimè instrĩs.& testib.demõstrentur.In
6 fertur † ẽt,q, illa expressio spãlis,de qua in d.§.& gnal'r, q̃ ſm intellectũ oĩum scrib. ibi , & cęterorũ doct.alibi pluries,necessaria vr̃,qñ filius renũciat,nõ fuit inducta loco formę,ita vt al'r facta,si de ea apertissimè doceret, nõ valeret,& esset nulla,vt in d.§.illud, & d.ver. sed hoc
7 ita,inducẽdo,vt s̃.Et † satis suadet:qm̃ ibi Imperator si istud p forma voluisset inducere,al'r locutus fuisset, phibẽdo al'r nõ posse fieri, vel vlterius procedẽdo ad annullationẽ,vel alia verba formã inducẽtia exprimẽdo, de quib.p Bar.& alios,in l.de his. ff.de trãsa. p doc.in l. nõ dubiũ.C.de legib.& plenè p Fel.in c.cũ dilecta,extra de rescr.& diffusè p Alb.Bru.ĩ d.trac.de forma,in c.qñ aliqd cẽseat traditũ pro forma.licet igr̃ Imperator mãdet ibi simpl'r renũciationẽ spãliter fieri,aliter nõ dando formulã expressioni faciendæ, nõ ppea sioc p forma fuit inductũ:vt si al'r facta appareat, & de ea apertissimè doceat nõ valeret,vt pbat,ĩ d.§.illud,ver. sed hoc ita,& in simi.probat,in l.j.ff.de lib.& posth.& cõiter tradunt ibi doc.cũ alijs plenè cumulatis p Albe.Bru.in d.
8 trac.c.pal.in 12.ɔclu.Et † potissimũ: qa sumus in dispõne legis , & iste actus renunciationis hẽt implicitũ certũ finẽ, diffusè prosequit idẽ Albe. in d.trac. in d.q.12. col.2.ver.aliq aũt,& col.3.7.& 8.& in capite,ex qb.cõsistãt forma,& solẽnitas,col.13.& seq.ver.aliqñ verò,vbi adducũtur plures.ll.& loca reqrẽtia expressionẽ noĩatim,vel spãliter fieri,& in illis talis expressio nõ dr̃ inducta formal'r,& iõ in æquipollẽti verificat, per q, apertè ɔstare possit de mente,& de actu,q gerit,& de illo fine,
9 ad quẽ tẽdebat illa expressionis reqsitio.Et † vltra istud colligit,in §.si verò expssim,in auth.de hær. & Falc.vbi mãdat,prohibitionẽ detractionis Falcidiæ seu Trebel. dẽre expsśe fieri,& tñ alio mõ celebrata in æqpollenti erit valida,si mãdatur integrã hr̃ditatẽ restitui,vel totã absq; diminutione,vt tradit Bal.& Ang.in l.precib.ver. vlterius qro,col.fi.C.de impu.&ibi Mod.allegãtes alias decis.& firmãtes hãc esse cõem,col.14. ver. an aũt put ẽt firmat Phil.Frã.in c.si pr̃,col.12.de test.lib.6 & Cors. ĩ trac.de potest.reg. car.33.& seq.& rep.in l.nemo põt, col.13.& seq.ver.br̃,de leg.1.& tradit Bar.in l.Cẽturio. ff.de vulg.& pup.col.9.ver.qd.n.& ver.seq.Ang ibi col. 3.Imo.col.12.Ale.col.22.Are.col.15.& repe.fol.22.col.
10 3.& 4.ver.qa cõis opi.est,nu.352.Et†licet Ang.in d.§.si verò expressim,col.j.& 2.tenuerit ɔ̃riũ, tñ cõis est ɔ̃ ipsum,vt hr̃ ĩ deci.pall.& vt ibi Ang.col.2.dicit,suũ dictũ procedere in mã correctoria, vt dicit Soc. in l.1.col.8. ver.hanc tñ rl'am,& Ias.ibi nu.18.ff.de vulg.& pup.quę correctio nõ dat in casu pñti, cũ vnicuiq; pmissum de iure sit,iuri,& fauori pro se introducto renũciare,& iõ verũ erit dicere,legẽ reqrẽtẽ expssionẽ verificari in ęq pollẽti,qñ illa nõ tradit pro forma,nec dat formula ex-
11 pressioni faciẽdæ.Et† probat istud,in l.noĩatim.ff.de libe.& posthu.iuncta l.1.& l.inter cętera.& l.Gallus.§.in oĩb.eo.ti.vbi filius noĩatim dẽt institui vel exhæredari, & tñ noĩatim exhæredatus dr̃, qñ vnicus est, licet noĩe proprio nõ fuerit exhæredatus, ex quo illa noĩatio requirebat ad habendã certitudinẽ:vt p doc.maxi. Soci.
12 in d.l.1.& 2.in 1.no.Et†idem probat in l.seqũẽs q.in fi. de leg.2.vbi illud noĩatim, de quo ibi capit p certitudinariẽ,& illi dispõni dr̃ satisfactũ,qñ de mẽte põt ɔstare, ẽt alio mõ,vt hr̃ in l.Lucium.§.maritus,ibi,nisi manifestũ esset,&c. ff.ad Treb. Et † apertè istud colligit, in l.si
13 noĩatim.ff.de cond.& dem. vbi noĩatim fieri dr̃,qñ aliqd celebrat,& demõstrat, ac certũ reddit p aliquas demõstra.seu qualitates , esto q, noĩatim nõ exprimatur.
14 Et † facit bonus tex. in l.certũ, & ibi doc.plura cumulãtes.ff.si cer.pet.& q̃ tradit Fran. de Cur. cons.49.memoriæ recolendæ, col.47. & seq.ver.ad quartũ fundamentũ,& ver.bene facit gl.vbi allegãdo ẽt alias deci.dicit,illud noĩatim fieri,qñ fit p demõstrationẽ certã,ita q, de ea nõ põt dubitari , cũ de mõ certificãdi minimè sit curãdũ.Et qñ illud noĩatim non dat pro forma, sed capit demonstratiuè,seu certitudinariè,vt in casu no-
15 stro capi dẽt ista dictio spãliter . Prout † ẽt qñ qñ expressio à lege requirit ad aliquem certũ finẽ, illud põt p æquipollẽs impleri, si ad dictũ finẽ æquipollens illud tendit,ẽt si talis expssio traderet p forma:vt est de mẽte Bar.in l.si duo patroni.§.si qs iurauerit, col.2.ver.qro,q, dr̃,& ver. 11. dr̃.ff.de iu.iur. tradunt Bar.& cõiter omnes,in d.l.Gallus §.& qd si tm̃,col.2. vbi adducit l.si mater.C.de insti.& substi. & alia iura istud probãtia,& ad id plura cumulat Bru. in d.trac. in c.de implemẽto ac obseruãtia formæ,col.15.& seq.ver.prædicta rl'a fallit,sed in casu.d.§.gnaliter, illa spãlis expressio exigit ad finẽ, vt per eã cõstet de mente, & voluntate filij volentis renũciare legitimæ seu eius supplemẽto,vñ si p alias demõstrationes finis iste põt haberi,satis diceret satisfa-
16 ctũ dictæ expssioni speciali.Suadetur† qm̃ ipse Io.Bap. talẽ agnitionẽ,& approbationẽ fecit nõ simpl'r,sed habita expssa relatione ad testm̃ paternũ, in quo apertissima fit mentio & expssio de ipsa legitima, & iõ talis acceptatio,& agnitio intelligẽda erit ſm tenorẽ, & qualitates in ipso testõ descriptas;vt tradit p d.Cõsultorẽ,& p d.Subscribẽtẽ,& est bona decis.Aret.p illũ tex.allegãtis ẽt alia iura in l.Titia.§.fi.in primo no.ff.de verb.obl. volentis,relationem nedũ referre substãtiã, sed ẽt oẽs
17 qualitates.Et†quia paria sunt,quid esse certũ per se,vel per relationẽ ad aliud;cũ in scriptura referẽte cõtineri dicat,quicqd cõtinet in scriptura, ad quã fit relatio. l.ait ptor.§.si iudex.l.in summa, in prin. ff.de re iu. l.vbi aũt nõ apparet.§.illud.ff.de verb.ob.& vtrobiq; diffusè p scrib.maximè p Mod.Pap. allegãtes cõcor.& in d.§. si iudex,nu.5.& 6.& in d.§.illud, nu.1.ver.quarto.Dicẽtes naturã relationis esse, vt pcedat verè , & ppriè ſm veritatẽ patẽtẽ ex ɔiũctione scripturarũ relatarũ, & re
18 ferẽtiũ,ex quo venit p viã declarõnis. Et † satis dr̃ satisfactũ legi requirẽti expssionẽ spãlẽ in aliquo casu, dũmõ nõ p forma illã reqrat,qñ ista fit virtualiter p relationẽ ad id,q, põt legi ĩ scriptura.l.1.& ibi gl.3. ff.si tab. test.nul.exta.& no.in l.1.in prin.ff.de his q̃ in test.del.& p Bal.in l.sed & si qs.§.qsitũ. ff.si qs cautio. & in d.si iudex.& ĩ d.§.illud,vbi doc.ẽt no.cũ alijs addu.p Alb.Bru. ĩ d.trac.ĩ c.ex qb.ɔsistãt forma,& solẽnitas, col.22.ver.
19 10.fallit,& vers.qd de eo.Accedat † insup reiteratio ex interuallo facta re ipsa, & facto primæ approbõni verbali emanatæ ab ipso Io.Bap.q̃ geminatio eo magis talẽ renũciationẽ efficacẽ reddidit.l.si mulier,& ibi doc.
20 tradũt.C.ad Velle. Et † fungit vice spãlis expssionis seu noĩationis,vt firmat Frã.de Cur.ɔs.48. memoriæ recolẽdæ,col.14 ver.& iõ ñ bñ,& ɔs.49.col.48.ver.ista.n.verba,vbi plura adducit ad effectũ act⁹ geminati,vt ad plenũ tradit Cors.ĩ trac. de ver.gemi.quẽ inseruit in trac. de potes.reg.& idẽ Frã.de Cur. tãgit in eodẽmet ɔs.20. ver.imponẽdo ergo penã, allegãdo Ale.ĩ prin.ff.quod
21 quisq; iu.Volentem †literas geminatas hr̃e vim motus pprij,licet talis cl'a sit exprimẽda , vt in c.si motu pro-

prio,de preb.in 6.& tradit̃ in auth.de iudi.in prin.iũcta l.j.vbi Bar.C.de peti.bono.subla.lib.10.& p̃.Bal.in l.nec
22 dãnosa.C.de p̃ci.imper.offer.Et† bñ facit, ꝙ in fi. de gemi.tradit Soc.in l.cũ filiof.col.6.ver. ad primũ tẽdẽdo, de leg.2.& ibi sequũtur Mod.Bono.repe.car.12.& seq. col.4.ver.secundo prin.dicẽtes in illo casu satis cõstare de expressa,spãli volũtate,qñ illa hr̃ p̃ actũ gemin.& rei
23 teratũ. Rursus † tex.in d.§.& gñaliter.mẽtionẽ facit de spãli renũciatione, p̃ quã excludit̃ renũciatio singularis,& indiuidua,nec ẽt recipit gñalẽ,ꝯtẽta ergo erit media, & sic illa q̃ fit in æquipollẽti, p̃ quã possimus reddi certi,& q̃ tẽdat ad finẽ,ad quẽ fuit inducta,ita tex.in l.j. ff.si q̇s in ius vo.nõ ier. in fi. & ibi gl. q̃ cõiter approbãt scrib.ibi,maximè Bar.in fi.& Alex.in fi.adducẽs plures alias deci.& ĩ si.hoc tradit Bar.& alij scrib.ĩ auth.gñalr̃, col.2.ver.in ꝯriũ dr̃.C.de nõ nu.pe. & in l.si q̇s in prin. testĩ.de leg.3.& p̃ scrib.plenè in l.si mihi.p̃ Fel.col.j.& 2. nu.8.in c.ad aures,ex̃,de rescr.Barb.cõs.19.col.fi.vol.1. & p̃ Mod.post alios,in l.1.nu.39.ff.de iurisd.om. iud.in
24 gl.in ver.spãlr̃ æq̇pollet.Insup̃,†vt in cõs.dr̃.verbũ,& dictio,spãliter,æq̇pollet dictioni,exp̃sè, vt p̃ gl.in l.negociũ.C.de neg.ges.in l.fi.C.ꝙ cũ eo,& p̃ Mod.in l.filiã te
25 stõ.C.de colla.Et† in iure exp̃ssum diuersimodè capit̃, & ꝟm subiectã materiã verificatur, vt plenè tradũt oẽs post Bar.in l.j.in 2.q.ff.de vulg.& pup.p̃ gl. & scrib.oẽs, in l.p̃tor ait.ff.de ope.no.nun.p̃ Fel.& alios Cano. in c.
26 trãslato,ex̃ de ꝯst.Et† qñ lex simp̃r,& nõ formaliter in aliquo actu requirit exp̃ssionẽ,nõ dẽmus eã exigere in diuiduã,& singularẽ,nec oĩ casu verificabit̃ in gñali,ꝯtẽta.n.est via media,si fit in æq̇pollẽti,p̃ ꝙ habeat̃ certitudo,& effectus,de quo agimus,vt tradit Bal.in l.legitimos.ff.de legiti.tut.& ĩ l.fi.§.oẽm. ff.de admi.tu. cũ alijs cumulatis p̃ Frã.de Cur.d.ꝯs.48.col.4.& seq.ver.ad sextũ,& ver.& bñ facit,& p̃ eũdẽ.d.ꝯs.49.col.29.ver.& per illã clam,& col.47.& seq.ver.ad quartũ fundamẽtũ,tradũt ẽt Mod.in l.j.col.pe.in fi.C.de coll. & diffusè p̃seq̃t̃ Albe.Bru.ĩ d.trac.ex q̇b.ꝯsistãt forma & solẽnitas,col. 14.& alijs seq.ver.itẽ circa hoc,& ver. aliqñ, & secũdò, & ver.seq.& ver.p̃dicta regula,& ẽt in c.de implemẽto, & obseruantia formę,in 8.limi.& applicando superius dicta ad casum p̃ntem,satis certi sumus,Io.Bap.habentẽ plenã notitiã testĩ paterni,exp̃ssam mentionẽ ltĩmæ faciẽtis,& illud postmodũ approbantẽ voluisse ltĩmæ,
27 & Trebellianicæ renũciare.¶†Ex q̇b.tollũtur oĩa,quę in ꝯriũ posset adduci,disponẽtia, ꝙ petere supplementũ legitimæ nõ est impugnare testm̃ d.l.oĩmõ. Et ꝙ filius acceptando legata nõ p̃pea vr̃ excludi à petitione legitimæ,& eius supplemẽti,ex quo necessaria vr̃ spãlis renũciatio,iurib.allegatis per Io.de Ana.cõs.99.visis,& põderatis,col.fi.& diffusè p̃ Frã.de Cur.ꝯs.75.D.Ludo. col.4.& seq.& p̃ Dec.cõs.218. in casu.nu.3. & cõs.257. querit̃,oĩa.n.procedũt,qñ legata essent facta simp̃r,& p̃r testõr vlterius non p̃cessisset,secus qñ sunt sub mõ, quo in p̃nti testõ descripta apparẽt,& filius de illis notitiã habens ea agnouit,& testm̃ approbauit, & qñ cõcurrũt alia,de quibus dictũ extitit superius. Parif.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Paganus non potest decedere cum duob. seu plurib. testamentis.*
2 *Vltima voluntas præualet,& nu.3.4.5.& 6.*
Nouissima derogant prioribus.
3 *Voluntas testõris ambulatoria est vsq; ad mortẽ,& nu.4. et seq.*
5 *Testamentnm tacitam conditionem habet, si non fuerit factum aliud secundnm,& postremum.*
6 *Per vltimum testamentum reuocantur omnia præcedentia,etiã si de illis nihil esset dictum.*
7 *Limitantur omnia prædicta,quando primum testamentum haberet clausulam derogatoriam ad sequentes vltimas voluntates,& dispositiones,& nu.8 & 9.*
9 *Testamentum habẽs clausulam derogatoriam,inducit,vt seq̄ẽs testamentum nõ dicatur habere voluntatem testatoris,& ideo non tollit primum.*
10 *Clausula derogatoria contenta in primo testamento tunc operatur effectum,quando fuit scienter apposita à testatore.*
11 *Et quid si fuit scienter apposita per testatorem.*
12 *Maximè quando testator est ignarus literarum, & clausulæ sunt ignotæ ipsi testatori.*
13 *Argumentum à verosimili validum est.*
14 *Quod remotum est à verosimili imaginem habet falsitatis.*
15 *Si quid non est verosimile,iudex non debet illi fidem dare.*
16 *Relatum considerandum est,& non referens.*
17 *Clausula derogatoria nõ habet locum,quãdo secũdum testamentum cõfectum est per decẽ annos decursos post primũ,& nu.18*
Per decennium inducitur obliuio.
18 *Protestatio contraria facto,an inducat præsumptionem deficientis voluntatis,si facta est ex interuallo.*
19 *Clausula derogatoria apposita in voluntate minus solenni, nihil operatur.*
20 *Clausula derogatoria apposita in codicillis non operatur validitatem testamenti,sed vt valeat in vim codicillorum.*
21 *Testamentum continens clausulam derogatoriam tollitur per vltimum etiam non faciens specialem mentionem dictæ clausulæ, si ex verbis appositis in vltimo ostendi potest testatorem voluisse vltimum omnino valere.*
22 *Et quid si testator vult vltimum testamentum prævalere omnibus alijs.*
23 *Et quid si testator dixit, istud vltimum esse suam vltimam voluntatem,quam volebat prævalere,& tenere omni meliori,& efficaciori modo.*
24 *Clausulæ derogatoriæ derogatum videtur pluribus modis,& nu. 21.22.23.25.& 26.*
25 *Et quid si fuit dictum,quòd vltimum sortiretur effectum,& exqueretur,& quòd esset præcisum.*
26 *Et quid si testator voluit vltimum valere iure potentiori, quo melius,& efficacius valere posset.*
27 *Hæreditas in codicillis directò dari non potest.*
28 *Testator in codicillis potest reuocare clausulas derogatorias appositas in testamento.*
29 *Geminatio enixam voluntatem disponentis ostendit.*
30 *Hæreditas data in codicillis effectum sortitur in vim fideicommissi.*

CONSILIVM X.

1 Ser Bartholomeus Botignor nuncupatus,cũ† Paganus nõ potuit decedere, & mori cũ duob. seu plurib.testĩs.l.posthumis.§.si Paganus.l.cũ in secũdo.ff.de in iu.rup.& p̃ locũ à spãli probatur, in l.quærebat̃.ff.de testa.mil.& in l.2.§.cũ eo.cũ si.Licet†ergo ap
2 pareat per ipsum cõdita plura testamẽta, & plures codicilli,tñ vltimo loco celebrata erunt valida, & firma cũ nouissima derogẽt priorib.l.pacta nouissima. C. de pac.& posteriora derogant primis .l.si q̇s priore . ff.ad Treb.§.posteriore, instit.q̇b.mod. test.infir.l.si iure, de
3 leg.3.l.3.§.sed & si.ff.de iniu.rup.Certissimi†.n.iuris est, vltimã,& posteriorẽ voluntatẽ defuncti dr̃e seruari:cũ ambulatoria sit vsq; ad mortẽ.l.3.in fi.& l.seq.ff.de adimen.leg.l.cũ hic status.§.j.ff.de don.int.vir.& vxo.c.cũ
4 Marthę,de celeb.miss.c.vltima volũtas 13.q.2.Et† iõ si testõr fecisset mille testamẽta,oĩa erũt per vltimũ reuocata,vt dicit Pau.de Cas.ꝯs.284.in facto p̃nti, col.3.ver.
5 secũdo ad idẽ,vol.1.Habent †.n.primo loco ꝯdita tacitã cõditionẽ,si non fiat ꝟm,& postremũ,ꝟm Ang.cõs.
6 159.ex hoc igit̃ themate,col.2.Et† ꝯdito vltimo & postremo pręcedẽtia reuocata censentur, esto,ꝙ nihil de prioribus fit dictum, vt in d.§.posteriore . & l.3.§.itẽ si ipse.ff.si cui plus,& d.l.si iure,de leg.3.& tradũt omnes, in l.omnium.C.de testa.Fel.in c.cum accessissent,col.j. de constit.latè Barb.in c.fi.col.12. de succ. ab intest. & Mod.post Pau. & Alex.in l.sancimus. C.de test.Testm̃ itaque conditũ vltimo loco per ipsum ser Bar. & codicilli postremò per eũ celebrati in fauorẽ luminariæ ecclesiæ S.Benedicti de Vrsago, cum solenniter appareãt conditi,& iuris ordine seruato,erunt executioni demãdãdi,cessantib.& annulatis oĩb. alijs anteriorib. dispõ. p̃ ipsum factis, iuribus,& decis.de quibus supra,verissi-
7 mis,& cõibus. ¶ †Difficultatem tamen facere videtur clausula derogatoria apposita in testõ condito per ipsum ser Bart. de anno 1516. scripto manu Melchioris de Salodio notarij,in quo dispositis per ipsum testa.aliquibus, in reliquis confirmauit testm̃ conditum per eundem de anno 1505. in quo hæredes vniuersales sibi instituerat Antonium eius fratrem,& eius filios apponendo clausulam derogatoriam,ꝙ posset fieri aliud testamentum,seu codicillus,per quod posset annullari illud

illud præsens testm̃,si nõ fuerint nomina.d. Pancratus
Peruschinus d.Io.Bap.Vezatus,& d.Sebast.de Medulo,
& si nõ fuerint in illo apposita noĩa triũ Psalm. videli-
cet, Qui habitat in adiutorio altissimi.Domine ne ĩ fu-
ro.& Miserere mei Deus.Pariter difficultatẽ facere vr̃
codicillus celebratus ꝑ dictũ ser Bart.de ann. 1518.ma
nu eiusdẽ notarij Melchioris script⁹,ĩ quo approbauit
testm̃ suũ scriptũ manu Presb.Nicolai à Scala,& codi-
cillorũ scriptũ manu ser Io.Dominici à Casono, & q̃-
dã noua ẽt disposuit apponẽdo cl'am derogatoriã, ꝙ
illa erat vltima sua volũtas, ita vt nõ posset cassari, nec
annullari ꝑ aliud testm̃,seu codicillũ faciẽdũ, nisi in il-
lis essent noĩati d. d.Io.Bapt.Vezatus d. Sebast. de Me-
dulo,& d.Ant.de Spineta,nisi essent apposita noĩa triũ
Psal.videlicet,Qui habitat ĩ adiutorio.& Dixit dñs do-
8 mino meo. & Laudate deũ oẽs populi.Per † quas cl'as
derog.ad vltimas disposi.expresse positas, dictũ primũ
testm̃,in quo institutus est frater,& eius filij, dẽt esse in
cõsideratione,& nõ vltimũ,ĩ quo apparet ĩstituta vxor
testõris,cõditũ de ann. 1519. Nec codicilli postremò
cõditi de anno 1522.& de ann.1527. in fauorẽ d.lumi
nariæ dñt attendi,ex quo d.clę deroga.appositę tollũt
sequentẽ dispo.& ita limitãtur, & declarãtur superius
addu.per tex.in l.si mihi,& tibi.§.in lega.& in l.si ita scri
ptũ,de lega.1.& in l.si qs in prin.testa.de lega.3. vbi ple-
nissimè Bar.& reliqui scrib.& per oẽs in d.l. sancimus.
9 cũ suis concord.Quando †.n.testm̃ præcedẽs cõtinet
cl'am derogatoriã ad sequẽs testm̃,sequẽs & q̃libet alia
dispõ nõ dr̃ habere aliquã volũtatẽ testõris,& conse-
quenter vltimũ nõ tollit primũ, in quo adest valida &
clara volũtas disponẽtis,à qua testamenta sumunt effe
ctũ,& substantiã,nisi in scd'a,& vltima dispositione fiat
specialis mẽtio ꝑdictæ cl'æ derogatoriæ,vt tradũt Bar.
& oẽs in d.l.si qs ĩ prin.testa.& in d.l. sancimus,& Pau.
de Cast.cõs.mihi.444.vr̃,col.1.vol.2.& alibi pluries per
doct.& legẽdo,& consuluẽdo..Et qñ in istis vltimis di
spo.celebratis ꝑ dictũ ser Bar.non apparet ꝑ facta spe-
cialis mẽtio,& derogatio dictarũ cl'arum derogatoria
rũ positarũ per ipsum testatorẽ in dictis primis suis di-
spositio.dicẽdũ vr̃,dictas primas valere; & nõ vltimas,
10 quæ carẽt cõsensu,& voluntate ipsius defuncti. ¶†Ad
verã resolutionẽ istius difficultatis aduertẽdum est, ꝙ
tũc demũ cl'a derogatoria operatur effectũ, de quo su
pra,quando fuit apposita scienter à testõre,vt probat,
tex.in d.l.si quis in prin.testa.ibi,sciens,& tradit Saly.in
d.l.sancimus,col.fi.in 6.q.& ideo si verisimiliter nõ fuit
apposita ĩ testamẽto ex certa sciẽtia ipsius testõris, sed
potius ex mente,& capite notarij,ita gl.tales clausulas,
tunc ad derogationẽ ipsius nõ requiritur specialis mẽ
11 tio,sed sufficit generalis,nõ obst.alio testõ &c.Et†veri-
similitudo,ꝙ fuerit apposita ex capite notarij, satis col
ligitur,si testõr erat ignarus,& ꝑsona idiota,& latini ser
monis nescius,& in eius testõ reperit' scriptũ, velle nul
lũ aliud testm̃,quod faceret,valere,nisi in illo scd'o de-
scriberetur totũ credo.Nõ enim est verosimile, ꝙ iste
ignarus talem clausulam apposuerit ex capite suo, vn-
de ad ipsius derogationem satis erit in secundo ap-
ponere clausulam generalem non obst. &c. Et validũ
erit,licet non sit facta specialis mentio de clausula de-
rogato . apposita. in j. quoniam præsumitur apposita
ex capite notarij,qui quandoque gl.& apponunt,vt in
sim.tradit Bart.in l.1.in 6.q.ff.de iu. codi. & in proprijs
term.est decis.Barb.in c.cũ esses,extra de testa. col. fin.
vers.& si in cõtingẽtia facti occurreret.Vbi dicit ita ꝯ-
suluisse in Romãdiola,ponẽdo exemplũ vt s̃. Quanto
igitur fortius in casu ꝑsenti,vbi notarius apposuit cl'as
nedũ ser Bart.testõri ignaro,& idiotę & latini sermo-
nis nescio ignotas,sed ĩcognitas ẽt viro literato,& pe-
12 nitus insolitas.Et†appositio cl'arum insolitarũ magnã
arguit & inducit suspitionẽ,& argumẽtũ,ꝙ nõ fuerint
à testõre sciẽter appositæ,sed potius ex proprio capite
ipsius notarij,ita glossantis;argumẽto nota.in c.q̃ gra-
ui,extra de crim.fal.& not.per gl.in l.si quis sub condi-
tione.ff.de condition.institution.per Baldum,& alios,
in l.emptione. C.plus vale.& plura ad id cumulat Frã.
de Cur.cõs.17.viso pũcto,col.4.vers.ecce ergo, & cõs.
13 55.super ꝓcessu,col.7.& fi. Et † à verosimili validũ est
argm̃.l.nõ ad verisimile.ff.qđ met.cau. c.qa verisimile,
ex de ꝑsump.& multa ad id cõgerũt Mod. Bono.in re
peti.Rubricæ.C.de ꝓba.col.21.& seq.num.108.& seq.
14 Qđ † enim remotũ est à verosimili,imaginẽ hẽt falsita
tis,vt dicit Bal.ĩ l.1.col.3 .C.de ser.fugi. & opinio nõ cõ
sona veritati reijciẽda est,vt tradit Zabarel.ĩ cle.ne Ro
15 mani,de elec.ĩ principio.Et † iudex nõ dẽt dare fidẽ,si
non sit verosimile,vt dicit Petr.de Anchara. cons.217.
si prædicta sententia,col.fi.& nõ inspicitur, qđ est pos-
sibile,sed quod est verosimile,vt tradit Bal.in l.scriptu-
ræ,col.1.in fi.C.de fide instru.& in l.1.col.3.C.de ser.fu
gi.& Abb.in d.c.quia verisimile, in vlti.notab. Et verè
in sensum recti iudicis,& viri boni minimè cadere põt
ꝙ dict⁹ ser Bartolo.ignarus,& sermonis latini penitus
nescius, ex sua certa scientia voluerit tales cl'as sibi ve-
rosimiliter ignotas,insolitas,& ita ĩtricatas apponere,
& per illas priuare se quodãmodo facultate testãdi,&
disponẽdi suo arbitrio.Præterea esto,ꝙ ab ipso ser Bar
tolo.dictę cl'æ derogatorię sciẽter fuissent appositæ,tñ
adhuc nõ obstãt vltimo testõ,& vltimis codicillis ꝑ ip-
sum cõditis,& celebratis . Cõsiderandũ. n.est,ꝙ testm̃
per ipsum factũ de anno 1516.manu dicti ser Melchio
ris scriptum,& ẽt codicillus celebratus ann. 1518.in q
bus apparent positæ tales cl'æ derogatoriæ, nõ conti-
nẽt aliquã hæredis institutionẽ,sed confirmant illã fa-
ctã per eundẽ testatorẽ in testamento per eum cõdito
de anno 1505.ad quã institutionẽ,& testm̃ dictus codi
cillus.& testm̃ continẽtes clausulas derogatorias se re-
16 feruñt,vt est videre ex ipsorum lectura.Cõsequẽter†si
consideramus dictũ testm̃ primũ,ad qđ fit relatio,iux-
ta l.asse toto.ff.de hr̃d.insti.& not.in l.si ita scripsero.ff.
de cõdi.& demon.& in auth.si quis in aliquo documẽ
to.C.de eden. cum simil. tale testm̃ relatũ, celebratum
apparet de anno 1505.& demũ testamentum factum
per eundem testatorẽ de anno 1519. continẽs institu-
tionẽ hr̃dis in personam d.Antoniæ eius vxoris,& suc
cessiuè codicilli facti de anno 1522.de anno 1527.in fa
uorẽ luminariæ sancti Benedicti apertissimè apparẽt
facti post 10.annos à tẽpore ꝑdictæ optimæ institutio-
17 nis.Quo † casu,qñ post primũ cõtinẽs cl'am derogato
riã factũ est t̃m,post cursũ 10. ann. validũ erit t̃m,esto
ꝙ ĩ eo nõ fuerit facta spãlis mẽtio clę derogatoriæ cõ
tẽtę in primo,ita ꝑ illũ tex.dñt Bal. Fulg. Pau. de Cast.
Alex.& Cor.& alij,in d.l.sancimus,col.pe.in fi.ver.qua-
tenus casus.Propter quorũ auctoritatẽ opinio ista red
dit' cõis,licet Arc.ibi dissẽtiat,volẽs illũ tex.hoc nõ ꝓ-
bare, tñ attẽta rõne,qua mouẽtur doc. volẽtes ꝑ de-
cursum dicti tpis induci obliuionẽ,opinio ista est tenẽ
da,quam tenet Soc. in d.§.in legatis. col.pen. versic.ex
qua conclus.& eandem tenet cons.163. non fuisset
opus, vol.2. & eam sequitur, & comprobat idem So-
ci.cons.2.in causa, col.3 .vers. præterea inter primum,
vol.3.vbi in hac materia dicit debere attendi qualita-
tem personarũ testãtium ad hoc, vt iudex possit arbi-
trari ꝑ cursum dicti tẽporis, & qñq; minoris inductã
fuisse obliuionẽ dictæ cl'æ derogatoriæ, & hoc idẽ se-
qt' Barb.ĩ d. c. cũ esses, car.antep.vers.& idẽ Bal.Alc.ꝯs.
7.& 97.viso,vol.4.col.mihi.3.vbi pũctualr̃ dicit, cõclu.
hãc ꝓcedere de plano,qñ ĩ vltimis dispositionib.est ĩsti
18 tutus pius locus, ꝓut est ĩ casu ꝑsenti. Quæ † opinio ẽt
cõprobat' ex dictis ꝑ Bar.ĩ l.q in aliena.§.Celsus,in vlti.
notab.ff.de ac.hr̃.Vbi actus sequẽs ex ĩteruallo ꝯrius
potestationi,nõ inducit ꝑsumptionẽ deficiẽtis volũta
tis, ꝓut esset,si fieret sine lõgo interuallo, quã decis.in
mã nr̃a refert,& seqt' Ias.ĩ d.l.sancimus, col.4. vers.aliã
decimã fallentiã.Eo magis cõsideratis dictis cl'is intri-
catis,de quib.nõ est verosimile, dictũ testõrẽ tpe vlti-
marũ dispõnum fuisse recordatũ.Quo casu valet vlti-
mũ,esto ꝙ de cl'a derogatoria ĩ eo nõ esset facta mẽtio
vt tradit Sal.in d.l.sancimus,col.fi.in 6.q.& ad plenũ tã
git Barb.adducẽs alias dec.in d.c.cũ esses,car.ante.Et si
qs vellet solũ cõsiderare tps,quo fuit conditũ testamẽ
tũ,habens clausulã derogatoriã de anno. 1516, tñ ad-
huc decursum erit decenniũ considerãdo codicillũ vl
timo loco cõditũ de an.1527.& sic sumus in casu deci

sionum superius deductarum. Et si cõsideretur codicillus hñs etiam derogatoriã celebratus de ann. 1518. tamẽ adhuc ipse deficit decennio, considerando codicillũ vltimo loco factũ de anno. 1527. & sic sumus ĩ decis. Soc. cons. 2. vol. 3. vers. præterea inter primũ.
19 Et † ẽt quia clausula derogatoria apposita in dicto codicillo, apparet posita in voluntate minus solẽni, quo casu de facili reuocat, vt tradit Bar. in d. l. si qs in prin. testamẽti, col. 3. vers. ꝑ declaratione, quẽ * cõiter sequũtur ibi
20 doct. maxime Cuman. col. 2. vers. qđ aũt dicit. Et † si qs adhuc cõsideraret, ꝙ primum testm̃ conditũ de anno 1505. cõtinẽs hæredis institutionẽ, ad quod codicillus & testm̃ continentes clausulas derogatorias se referũt, & illud confirmant, non potest valere in vim testamẽti, sed solùm in vim codicillorum, vt plenè traditur in d. l. si qs priore. ff. ad Treb. & in l. qrebat. ff. de test. mil. ꝑ Ang. cons. 257. testator fecit, col. 2. iunctis no. per Bart. & alios, ĩ l. more, §. & quia, col. 2. ver. oppono ad l. ff. de iurisdi. omn. iudic. tamẽ adhuc dico, vltimum testm̃ & vltimos codicillos conditos per dictum testatorem ꝑ-
21 ualere. Nã † in hac materia ista est vna maxima, ꝙ testamentũ ꝑcedens continens clausulã derogatoriã tollit per vltimum, licet in eo non sit facta mẽtio specialis d. clausulæ derogatoriæ, qñ ex verbis appositis in vltimo ostẽdi potest, testatorẽ voluisse illas vltimas dispositiones omnino valere, ita Bar. & cõiter omnes, in d. l. si qs in prin. testamẽti. Bal. & reliq. in d. l. sancimus, maximè Ias. col. 2. nu. 10. in 2. 4. & 6. lim. & per Soc. in d. §. in lega. col. pen. vers. quarto isert, & ver. postremò summe vnã regulã. & idem Soc. in d. cons. 2. col. 3. nu. 3. 9. & 11. vol. 3. Barba. in d. ca. cum esses. car. antepen. Alex. cons. 187. videtur, col. pen. vol. 5. cons. 111. perspectis nu. 14. 16. & 26. & cons. 243. nu. 8. & 15. vol. 6. & plene tangit Corn. cons. 174. in præsenti, col. 2. 3. & 4. Quæ maxima, & cõmunis suadetur ratione viua; quoniã clausula derogatoria volũtatis ideo præualet vltimæ dispositioni: quia ꝑ eam demõstratur abesse voluntatẽ, vt dixi superius, quæ ratio penitus cessat, quãdo in scđo apparet de voluntate disponẽtis volentis illud præualere, & derogat primo. argumẽto. ca. cũ cessante, de appel. cũ vulg. Vnde sublata volũtate, de qua in prima dispositione, præualebit vltima, cũ sit ambulatoria, vt dictum est ꝙ mõ ipse ser Bart. in vltimo testamento, & codicillis expressè voluerit illos præualere, & derogare anterioribus dispositionib. & ꝙ ista fuerit sua voluntas ostẽditur mul-
22 tipliciter & apertissimè ex infrascriptis. Primò † ꝯsiderando verba dicti testatoris apposita in fine testamẽti per eum conditi de anno 1519. In quo instituit hr̃dem Antoniam eius vxorẽ, dũ voluit, dictum testm̃ præualere omnib. alijs testamẽtis vltimis volũtatib. vel codicillis per eum retrofactis. Talia enim verba, præualere, indicant apertam voluntatem testatoris volentis præualere vltimum, nec requirit, ꝙ fiat alia mentio specialis derogatoriæ appositæ in præcedentib. vt sentit, & firmat Bal. in cons. suo incip. Reperitur, ꝙ quidã, allegans Io. An. in c. 1. de const. li. 6. quod cons. refert & sequitur Io. Bap. Caccialup. in d. l. sancimus, & Soc. ĩ d. §. in legatis, col. pen. vers. tertiò deciditur. nu. 17. & idẽ Soc. in d. cons. 2. vol. 3. nu. 10. in fi. & sentit Pau. de Cast. in d. §. in legatis, & bene facit, quod vult Corn. in cons. 124. vol. 2. ¶ Secundò dicta voluntas ostenditur cõsiderato tenore codicilli per ipsum testatorem conditi de anno. 1522. In quo approbauit testm̃ factum vltimo loco, in quo instituerat hr̃dẽ d. Antoniã eius vxorẽ, & legauit in dictis codicillis Ant. fratri suo certũ quid, iubens ipsum esse contentum dicto legato, & vlterius disposuit, ꝙ post mortẽ d. Antoniæ oĩa bona, & iura sua deuoluerẽtur ad fabricã seu luminariã ecclesiæ ꝑdictæ. S. Benedicti de Vrzago, quam cõstituebat hr̃dẽ post mor-
23 tem vxoris. † Et postremò dixit, hanc esse suam vltimã volũtatem, quã volebat valere, & tenere oĩ meliori, & efficaciori modo, &c. Per quam clausulam appositã ĩ dictis codicillis, omni meliori, & efficaciori mõ, &c. apparet de euidẽti voluntate ipsius testatoris, volentis derogare anterioribus absque eo, ꝙ aliter fecerit mẽtionem de clausula derogatoria apposita in illis, vt est de mẽte Soc. in d. §. in legatis, col. pe. & apertius, & clarius, in d. cõs. 2. nu. 10. col. 2. in fi. vol. 3. & sentit Ias. in d. l. sancimus, in 8. lim. & cõprobatione ipsi⁹ decis. adduci possunt, ꝙ post Bar. & alios dicũt Mod. circa virtutẽ istius clæ, omni meliori mõ &c. in l. 1. §. si qs ita. ff. de ver. ob. & alibi pluries. ¶ Tertiò voluntas prædicta testõris satis aperta ostenditur considerato tenore codicilli vltimo loco per eum cõditi de ann. 1527. manu eiusdem notarij scripti, ĩ quo primit⁹ ratificauit, & approbauit testm̃ cõditũ, & codicillũ scriptũ manu eiusdẽ notarij in quibus iã instituerat hr̃dem Antoniã eius vxorẽ, & substituerat prędictã luminariã, mandãdo, & iubẽdo, ꝙ d. institutio, & substitutio, & alia per eũ disposita in
24 dictis testõ, & codicillis, sortirentur effectũ. Per † ꝗ verba, sortirentur effectũ derogatũ apparet clausulę derogatoriæ. Ita ꝙ ista vltima dispositio exequenda sit, hoc pũctualiter firmat Bal. ĩ d. cõs. ꝑut refert, & sequtur Caccialup. ĩ d. l. sancimus, & Ias. ibi pũctualiter ĩ 8. fall. & sequitur Soc. in d. §. ĩ legatis, col. pe. nu. 17. & diffusus idẽ
25 Soc. ĩ d. cõs. 2. col. 3. ver. ꝓm ẽt, dũ dr̃. Et † cõprobari potest istud, nã dicta verba, ꝙ istę vltimę dispositiones sortiãtur effectũ, & exequãtur, æquipollẽt illis verbis, ac si testator ipse dixisset, ꝙ talis volũtas esset præcisa. Nã si debet exequi, & sortiri effectũ, necessariò præcisa erit. & si testator ipse hoc dixisset, ꝙ esset præcisa, vltima ꝑualeret; qñ dicta verba vim hñt clausulæ derogatoriæ vt sentit Ia. de Aret. & alij, ĩ l. omnes populi. ff. de inst. & iu. Abb. in c. 2. de rescrip. & Bal in l. clari. C. de fideic. & in terminis nostris istud tenet, & firmat Soc. in d. §. in legatis, nu. 18. circa fi. & Ias. ĩ d. l. sancimus, in 9. lim. ¶ Rursus ẽt est aduertendũ; qñ ipse testator in dicto suo vltimo codicillo cessauit, & annullauit omnia testamẽta, & vltimas volũtates scriptas manu quorũcunq; notariorũ, quas oẽs voluit haberi pro nullis, & cassis, & pinde ac si nũquã facta fuissent, mãdãs illã esse suã vltimã voluntatẽ, quã voluit tenere, & valere iure potẽtiori,
26 quo melius & efficacius valere posset. Quæ verba, ꝑut melius & efficaci⁹, vim hñt clę derogatorię, vt pũctualiter firmat Soc. in terminis nr̃is, in d. cõs. 2. col. 3. versi. primũ enim adest, & vers. præce. nu. 10. Patet igitur ex istis clarã volũtatẽ dicti testatoris fuisse, dictas vltimas dispositiones, & volũtates ꝑualere, & præferri anterioribus per eũ factis, & iõ sortiri dñt effectũ, esto ꝙ in illis non fuerit facta specialis mẽtio dictarũ clausularũ derogatoriarũ. Ex quo illis nõ obst. seruãda, & exequẽda est ista vltima voluntas multipliciter ostensa, ex sup̃ius
27 deductis. Quibus † nõ habet obstare, si diceretur, ꝙ dicta verba declarãtia volũtatẽ ipsius testõris antedictã, sunt apposita ĩ codicillis, in qb. hr̃ditas nõ põt directò dari, seu adimi, & tales clæ ĩ codicillis appositæ, nõ dñt esse tãtæ potẽtiæ, sicuti essent, si appositæ fuissent in testõ, vt vr̃ sentire Bar. ĩ d. l. si qs in prin. testĩ, col. 3. ver. ꝑ declrõne. Nã obiectio ista cessat, tũ qa apposita fuit d. cła in testõ vltimo cõdito de an. 1519. vt s̃. deductũ.
28 est, † tũ ẽt qa testõr ipse ĩ codicillis põt reuocare clas derogationis appositas in ꝑcedenti testõ, & in codicillis põt apponere verba hñtia vim clæ derogatoriæ, & talia verba in codicillis apposita declarãt volũtatẽ testatoris, & inducũt effectũ, de quo s̃. est dictũ, ita vt vltima dispositio ꝑualeat, vt firmãt Sal. Ale. Ias. & alij in l. 2. C. de codicil. & Ang. Are. inst. de codicil. §. pen. col. 4. ver. vltra has fallentias no. & facit qđ ponit Ang. cons. 313. viso dicto testõ, ĩ prin. & fine, & ferè ꝑ totũ. Et eo magis sup̃ius deducta locũ sibi vẽdicat: cũ talis volũtas defuncti multipl̃r, & iteratis vicib. & ex interuallo fue-
29 rit patefacta, & declarata. Quæ † geminatio tãto magis ostẽdit enixã voluntatẽ ipsius disponẽtis fuisse ꝑdictas vltimas suas dispositiones tenere, & ꝑualere, ad plenè no. ꝑ Bar. & alios, in l. balista. ff. ad Treb. & in l. cũ scim⁹. C. de agic. & cẽsi. cũ alijs adductis ꝑ Fran. de Cur. ꝯs. 52. col. 1. & ꝑ Antoniũ Corset. in tract. de ver. gem. quẽ in-
30 seruit in tract. de potestate regia. Et † omisso articulo, an in codicillis hr̃ditas possit adimi, & directò dari ecclesiæ, seu pio loco, tñ illud certissimũ, & vulgatũ est, ꝙ directò in codicillis data valet ĩ vim fideicõmissi. l. Scęuola. cum cõcordantijs. ff. ad Trebellianum. Parisi. Pa.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Fideicommissum non præsumitur factum, nisi appareat.*
2 *Quando instituto substituuntur filij & descendentes, illi censentur vocati, & substituti ordine successiuo.*
3 *Vt excluso priore in gradu admittantur sequentes.*
4 *Vocatus à testatore, & honoratus non censetur propterea grauatus, si de grauamine non constat.*
5 *Substitutio facta vni personæ non extenditur ad aliam.*
6 *Fideicō. non loquens aliquo casu non potest deduci, nec allegari.*
7 *Non entis non possunt esse qualitates aliquæ.*
8 *Casus omissus à testatore remanet decidendus, secundum dispositionem iuris communis.*
9 *Substitutus de rebus ad eum peruentis virtute substitutionis, & fideicom. liberè disponere potest, nisi aliter appareat grauatus.*
10 *Fideicommissum reciprocum inter plures substitutos quando censeatur iniunctum, & nu. 47. & 48.*
11 *Fideicommissum nedum verbis expressis, sed etiam coniecturis inducitur.*
12 *In fideicommissis mens testatoris cōiecturata magis attenditur, quam verba.*
13 *Testatoris mens prędominatur.*
14 *Testator considerans masculos videtur fęminas excludere, & num. 15.*
15 *Inclusio vnius est aliorum exclusio.*
16 *Testator excludens filias filiorum, à fortiori videtur excludere filias descendentes ex alijs.*
17 *Testator vocans masculos, & excludens fœminas, id fecisse videtur, vt bona conseruentur in eius familia.*
18 *Fœminæ non conseruant bona in agnatione, & familia.*
19 *Familiarum decus, & honor per diuitias conseruantur, & numero 20.*
21 *Qui vult consequens, velle videtur necessarium antecedens ad illud.*
22 *Ratio pro expressa habetur, quando vnica tantum potest assignari.*
23 *Et idē operatur ac si expressa fuisset, quod operaretur expressa.*
24 *Fideicommissa verbis enunciatiuis tantum inducuntur.*
25 *Geminatio ostendit enixam voluntattm disponentis.*
26 *Fideicommissa ampliantur, declarantur, & restingentur ex causis, & rationibus quibus testator fuit motus ad illa faciendum.*
27 *Descendentium appellatione plures personæ, & plures gradus continentur.*
28 *Ordo successiuus intelligi potest dupliciter, & nu. 29.*
Vt priore admisso sequentes excludantur, vel vt priore admisso censeatur rogatus sequentibus restituere.
30 *Et quid si substitutio fuit vulgaris tantum, vel si fuit fideicom. habens tractum successiuum.*
31 *Fideicommissum inducitur, quando expreßè de fideicommisso facta est mentio.*
32 *Clausula codicillaris fideicommissum importat.*
33 *Fideicommissaria substitutio ex quibus verbis inducatur.*
Verbum decedere, ad mortem refertur.
34 *Fideicommissaria compendiosam continet, quando habet tractū successiuum, & in futurum.*
35 *Verba si sine filijs moriatur, habent tractum successiuum in futurum, & compendiosam substitutionem inducunt.*
36 *Dictio, quandocunque, distributiua est, & cōpendiosam inducit.*
37 *Compendiosa fideicommissariam in se continet.*
38 *Testator substituens filios, & descēdentes ex eis, an videatur vocare illos ordine successiuo, vel insimul.*
39 *Hæredes declarantes verba testamenti non possunt à tali declaratione discedere.*
40 *Testatoris voluntas aliquatenus dubia potest per hæredem declarari.*
41 *Honoratus à testatore grauari potest.*
42 *Expressum etiam dicitur, quòd ex coniecturis colligitur.*
43 *Hæres adeundo hęreditatem facit bona hęreditaria propria, ita vt sint ipsius proprium patrimonium, & non hæreditaria.*
Bona subiecta fideicommisso debentur fideicommisso purificato.
44 *Bona subiecta fideicommisso non possunt alienari, & numero 46.*
45 *Nec inter viuos, nec in vltima voluntate.*
47 *Fideicommissum reciprocum factum post mortem plurium quando, & quo casu censeatur inductum, ita vt substitutus excludatur, & nu. 48.*

CONSILIVM XI.

Duo sunt quæ in causa difficultatem facere videntur. Primum, ꝙ fideicommissum factum per ser Guidonem testatorem, casu, quo omnes filij sui masculi hæredes instituti decederent sine filijs, ꝙ eo casu eis essent substituti filij masculi filiarum dicti testatoris, qui pro tempore erunt, & masculi descendētes ex eis, & quoniam tempore, quo dicti filij hæredes instituti decesserunt, erant filij masculi filiarū, & tanquam substituti, & fideicommissarij apprehenderunt dicta bona, iccirco tale fideicommissum, cū iam fuerit effectum sortitum, amplius non erit in consideratione, ita vt filij filiarum dicātur esse grauati restituere eorum descendentib. Et ideo Anto. filius Catheri. filius ipsius testatoris, licet mortuus sit sine masculis, tamen potuit suas filias hæredes instituere in bonis d. testatoris, quæ peruenerunt ad ipsum per dictum fideicō
1 missum. Nam † cum ipse Antonius non appareat grauatus, non est vlterius inquirendum, an mortuus fuerit sine masculis, vt dicit Oldr. consi. 21. thema tale est. & Pau. de Cast. cons. 177. ne improprijs. col. pe & Alex.
2 consi. 31. ponderatis his, vol. 3. Esto † enim, ꝙ per ipsum testatorem fuerint filijs ipsius substituti filij masculi filiarum, & descendentes masculi ex eis, tamen censentur substituti, & vocati ordine successiuo, vt firmant omnes scriben. in l. Gallus. §. quidam rectè. ff. de libe. & posthum. & doct. ferè omnes, in l. fi. C. de verb. signifi. Et † ordine successiuo intelliguntur vocati descenden
3 tes sub ista forma, scilicet, vt excluso priore in gradu, sequentes admittantur, vt dicunt glos. Bart. & alij, in d. §. quidam rectè. Si ergo primi in gradu admittuntur, ex quo vocati apparent sub dicta conditione, quæ iā defecit, & ista intelligentia in casu nostro suadetur ex illis verbis per testatorem appositis, qui pro tempore erunt, vt illi solum vocati censeantur, qui tēpore adimpletæ conditionis extarent, consequenter alij excludi
4 debent. Item † quia ipse Antonius nepos testatoris, licet appareat per ipsum vocatus, & honoratus, tamen non apparet grauatus. Nam testator ipse in omni gradu, & casu solùm grauauit filios suos, & eis tantùm substituit, & substitutio facta vni personæ non debet extēdi ad aliam: vt plenè traditur per omnes, maximè Are.
5 in d. l. Gallus. §. & quid si tantum. Et † potissimè considerando illam dictionem, tunc, & eo casu, quæ denotat extremitatem illius, & eum tantum comprehendit. l. 4.
6 ff. de conditio. & demonstra. Et † cum talis substitutio, & fideicommissum non loquatur isto casu, non potest super eis fieri fundamentum, vt dicit Oldra. in d. consi.
7 21. Cum † non entis non sint qualitates aliquæ. l. eius
8 qui, in prin. ff. si cert. peta. Et iste casus omissus à testatore venit decidendus secundùm ius commune. l. si cum dotem, in prin. ff. soluto matrimo. l. commodissimè. ff.
9 de libe. & posth. Et † de iure communi inductum apparet, quòd substitutus aliter non grauatus liberè possit disponere de rebus, quæ ad ipsum peruenerunt virtute substitu. & fideicom. l. fi. §. & quia. C. commu. de lega.
10 l. 1. ff. de testam. l. 1. C. de sacrosan. eccle. ¶ † Secundum principale, quod dubitationem facit, est: quoniam, in vers. & in casu quo, testator ipse posuit filios masculos filiarum, & descendentes ex masculis solum in conditione, casu quo non extarent; vt tunc filijs ipsius testatoris essent substituti filij masculi & descendentes ex eis, & sororis ipsius testatoris, quo casu non possumus dicere, quòd inter filios masculos filiarum testatoris, & descendentes ex eis fuerit inductum reciprocum fideicommissum, vt plenè traditur, in l. hęredes mei. §. cū ita. ff. ad Treb. & in l. pen. C. de impu. Quo cessante dictus Ant. videtur liberè potuisse disponere, prout iam disposuit. ¶ Tamen istis non obstantibus considerata mente dicti testatoris, & alijs, quæ in facti cōtingentia occurrunt, dico dictum Antonium de dictis rebus nō potuisse disponere, prout disposuit in beneficium filiarum. Nā ad illā portionē bonorū dicti testatoris, quæ peruenit ad ipsum, veniunt filij masculi filiarū dicti testatoris, & masculi descēdētes ex eis. Ad † ita dicendū moueor. Primò: qm̄ fideicōmissa, nedū inducūt verbis

expressis,sed ēt coniecturis, sufficit.n.cōiecturata mēs testatoris ad illa inducendū: vt probat, in d.l.hæredes mei.§.cū ita,& in l.pe.& in l.licet Imperator,vbi Bar.de leg.2.& in l.cū proponeretur,in fi.de leg.2.& in l.fideicōmissa.§.itē si quis,de leg.3.per Dec. cons.15.col.1. &
12 2.& cons.38.col.1.& 2.vbi alia adducit.Hinc †est,ꝙ in fideicommissis potius debemus attēdere mentē testatoris collectā ex coniecturis, q̃ verba, nā menti in istis verba debēt inseruire.l.cū virū. vbi doct. C. de fideic.l. Publius.§.fi.ff.de cond.& dem.& Ias.post Bal.& alios,ꝑ illū tex.multa cumulat,in l.qm̄ indignū.C.de testa.pro-
13 ut ēt faciunt Alex.& Ias.in l.3.C.de liber. præter.† Mēs .n.testatoris est illa,quæ prædominatur, & attendi dēt, vulg.l.in cond.primum locū.ff.de cond.& dem.& in §. disponat,in auth.de nupt. cū vulg. De mente aūt d.testōris,ꝙ ita voluerit, satis apparet, dū vocat filios masculos,& descendentes ex eis masculos, & dū postmodū vocat masculos,& descendētes ex eis & sororis suę, casu quo nō extarent filij masculi filiarū,& descenden
14 tes masculi ex eis.Cōsiderauit† itaq; per ista testōr masculos tm̄,tā filios,q̃ descendētes ex filiabus,quos prædilexit, & vocauit excludendo fœminas descendentes
15 ex filiab.Cū † inclusio & vocatio masculorū sit exclusio fęminarū,vulg.l.cū prętor.ff.de iud.& c.non ne,de
16 præsump.Et †excludēdo filias filiarū,à fortiori exclusit descendentes ex filijs masculis filiarū.l.si viua matre.C.
17 de bon.mater.& arg.d.l.Publius.§.fi.Et†certè vocando dictos masculos,& excludendo fœminas nō aliam ob cām motus fuit ad ita disponendū, nisi qa voluit bona sua conseruari inter masculos descendentes ex filiab.ꝑ quos masculos conseruantur bona in familia,vt hr̄ in §.cęterū,insti .de legit.agn.suc.& in l.j.§.pe.ff.de ven.in-
18 spi.cū concor.Fęminæ†.n.nō conseruāt bona in agnatione,& familia,quinimo per eas bona transeūt,& trāsferūtur in alienas familias,nā earū filij sequūtur familiā & agna.pris,& nō matris.l.pronunciatio. §.fi.& l.seq.ff.
19 de verb.sig.§.fi.insti.de pa.pot.Et †certissimum est, honorē familiarū sine bonis,& diuitijs malè posse conseruari,vt plenè ꝑ Alex.cōs.36.nu.7.& cons.134.nu.2.vol.
20 6.Et † ista conseruatio fieri nō posset, immo cessaret,si Ant.potuisset disponere de dictis bonis in bñficiū filiarū,nec obseruaretur nec hēret effectum volūtas testa-
21 toris contra oīa iura superius allegata.Et†cū testōr voluerit istud ꝑns,bona.s.sua peruenire ad dictos masculos,excludendo fœminas,necessariò voluit suum antecedens,sine quo istud consequēs nō potuisset hr̄e effectum,& sic voluit inducere fideicommissum in personā d.Anto. vt non posset in dictis bonis filias instituere,nā aliàs voluntas sua careret effectu,argumento eorū quæ hn̄r in l.2.ff.de iurisd.omn.iud.& in l.illud. ff.de
22 acq. hær.& in l.ad legatū.ff.de procu.Et †licet hmōi cā non appareat verbis expressis prolata ab ipso testatore, tn̄ haberi dēt pro expressa, ex quo nulla àlia potest assignari,vt dicit gl.Bal.& alij,in l.quamuis.C.de fideic. & plenè Ias. in auth.quas actiones, nu.22. C. de sacros.
23 eccl.Et† si verbis expressa fuisset,proculdubio Anto.ipse diceretur grauatus.Idem ergo dicemus:cum haberi debeat pro expressa,eo magis quia ipse testōr dispositiuè vocauit masculos,excludendo fęminas, ꝙ quidem ab ipso dispositū fuit non ob aliud,nisi ex cā,de qua su
24 pra.eo † etiam,qm̄ fideicommissa verbis quoq; enunciatiuis tm̄ inducuntur,l.Pamphilo,in prin.& ibi Bart. de leg.2.& per eundē,in l.fi.socer.§.Lucius.ff.sol.matr.
25 Tanto† magis,cum geminatis, & reiteratis vicibus testator ipse considerauit masculinitatem excludendo fęminas,per quā geminationem tanto magis declarauit voluntatē suam enixam, & præcisam fuisse bona sua deuenire ad masculos,& non ad fęminas, vt tradit per Bar.& alios,in l.ba lista.ff.ad Treb.& in l.cū scimus. C.de agrico.& censit.lib.11.quæ voluntas minimè effectum sortiri posset,si Anto.non censeretur esse graua-
26 tus fideic.vt supra dictū est. Et † ēt quia dicta cā,& rō, quib.testator fuit motus ad faciendū tale fideic. debet attendi,& considerari, & non ipsa cōceptio verborū, nā solida,& cōis omnium est conclusio,fideic. ampliari,extēdi,restringi,& limitari,& per rōnem,& cām,qb. testator motus fuit ad faciendū illa,& ista debent attēdi,& considerari,& nō verba, vt habetur in l.cū pater. §.dulcissimis,vbi Bar.& scriben.de leg.2.& idem Bar.in l.regula.§.licet.ff.de iur.& fac.igno.& per Soc.cons.43. col.1.versi.nā ratio,& cons.77.col.1.num.2.vol.3.& est bona decisio Bar.in l.pater filium.§.fundum, de lēg.3. Pau.de Cast.consi.263.circa primum,in 2.dub.col.penult.vers.sed ad primum,& Dec.consi.386. in controuersijs,col.2.& seq. ¶Rursus principaliter aduertendū est,ꝙ dictus testator casu, quo omnes eius filij decederent sine filijs,substituit filios masculos filiarum,& masculos descendentes ex eis pupillariter, vulgariter, & ꝑ fideicommissum, quæ substitutio vocans filios masculos filiarum, & masculos descendentes ex eis, intelligi
27 debet, vt fuit dictū supra facta ordine successiuo. † Ex quo ver.descendentes,cōplectitur plures gradus,sicut est nomē,familię,seu agnationis, quo casu ordine successiuo,& gradatim tales substituti ita vocati venire debent,vt communiter post Bar. firmant omnes, in d.§. quidam rectè.maximè Soci. in 3.q.nu.4. & Ias ibidem
28 num.27.& doct.omnes,in l.fi.C.de verb.sign.Et † istud, ordine successiuo,potest intelligi dupliciter. primò, ꝙ excluso priore in gradu sequentes admittantur, & admisso priore sequentes excludantur, vt est in substitutione vulgari,& ita intelligendo esset contra hanc consultationem, & locum haberent dicta superius pro cō
29 traria opi.Secūdo † verò modo,ordine successiuo pōt intelligi, ꝙ priore admisso ēt effectualiter censeatur rogatus de restituendo sequenti in gradu, & ista intelligētia optime facit pro hac nostra cōsultatione, quæ fuit d.Pau.de Cast.in d.§.quidam rectè,& in d.l.Gallus. §.ēt si parente,& decidit præsentem difficultatem,vt ad plenum post alios refert Soc.in d.§.quidam rectè, col.pe. & fi.nu.6.in 4.q.& consi.113.suprascripti, col.3. & seq. vers.sed posito,& versic.sequen.vol.1.& consi.43. visis, col.5.& 6.ver.secundo modo,& ver.aliquando & quintò. vol.3. Per quæ apparet, ꝙ dictus Antonis vocatus gradatim,& ordine successiuo,licet fuerit admissus tāquam prior in gradu tamen effectualiter cēseatur gra-
30 uatus de restituendo in sequenti gradu.Et † licet aliqui doct.in d.§ quidā rectè impugnent hanc intelligentiā, secundùm Pau.de Cast. Tamen ipsorum impugnatio locum habet,quando solū facta fuisset vulgaris substitutio,quando autem substō fuisset fideicōmissaria, & habens tractū temporis in futurum,vt est præsens nostra opinio, & intelligentia Pau.est verissima, vt declarant oēs doc.in d.§.quidam rectè, & est de mente Ale. cons.22.visis,vol.3.& diffusè hanc conclusio.prosequitur Soc.in d.§.quidā rectè,col.pen.& fi.& in d.cōs.113.
31 col.3.& seq.vol.1.& in d.consi.43.col.5. & 6.vol.3.† Et ꝙ in casu nostro talis substi tutio sit fideicommissaria, patet ex illis verbis.Et per fideicommissum, s̄m Bar. &
* communiter* omnes,in l.Centurio.ff.de vulg.& pup. col.antepen.in 4.q.princ.vers. quarto principaliter, & per fideicōmissum,cōtinet fideicōmissariā,& substitu-
32 tus pōt venire per quam vult,& eligere.Et † potissimū hoc ēt procedit,quādo est apposita clausula codicillaris,vt est ēt in casu pręsenti,& firmat Soc.apertè,in d.§.
33 quidam rectè,in fi.†Et ꝙ sit in casu nostro substō fideicōmissaria,& habens tractū in futurū, patet ēt ex illis verbis.Si oēs eius filij decederēt; ꝙ verbū, decederent, refertur ad mortē,quæ incerta est,quādo sequat,& tractū cōtinet successiuum,vt sentit gl.in vers deficiētis.§.
34 hinc nobis,in auth.de her.& Falcid.Ex† quib.verbis apparet factā esse substitutionē cōpendiosam,vt tenet gl. cōiter approbata,in l.in testamento.C.de testam. mili.
35 Et† istud etiā colligitur ex illis verbis,si sine filijs, q̃ habent tractum in futurū,& cōtinēt cōpendiosam,vt hētur in c.si pater.de test.lib.6. & est gl.in l.precibus. C.de
36 impub.Considerando † etiam illnd distributiuum, qñcunq; idē dicere debemus,vt tradit Bar.& alij, in d.l.cēturio,col.2.& col.decima,versic. secundò opponitur. Alex.cons.165.Circa presentem,columna secundā,volu.5.& Mod.in l.verbis ciuilib. ff.de vulg.& pu.Et certū
37 est,† ꝙ talis compendiosa cōtinet in se fideicōmissariā vt in d.c.si pr̄,& ī d.l.ꝑcib.& in l.hr̄des mei,§.cū ita.ff.ad Treb.

❧ Treb.& plenè tãgit Bar.quem cõiter * sequũtur doct. in d.l.cẽturio.vol.10.verſ.quæro,vtrum ſubſtitutio cõpendioſa.circa fi.& col.antep.in 1.q.4.quæſtionis principalis,ex qb.apertiſſimè patet, ꝙ ſum⁹ ĩ ſubſtitutione fideicõmiſſaria,& ꝯñr ſcđa intelligẽtia Pau. de Caſt.habebit locũ in pñti ꝯſultatione:vt licet primus fuerit admiſſus,tñ effectualr cẽſeat̃ rogat⁹,& grauat⁹ reſtituere ſequẽti in gradu,& ex iſtis tollũtur ea q̃ in ꝯ̃riũ fuerũt adducta ſuperius.Nã illa intelligẽtia,ꝙ cẽſeãtur vocati ordine ſucceſſiuo,hoc eſt,vt primo admiſſo, ſequẽtes excludant̃,ꝓcedit & locũ hẽt, qñ ſumus ĩ ſubſtõne vulgari,qñ aũt in ſubſtõne fideicõmiſſaria,vt eſt caſus pręſens,locũ habebit ſcđa intelligẽtia Pau.de Caſt.de qua ſ̃.videlicet,ꝙ prim⁹ admiſſus cẽſeat̃ ẽt grauat⁹reſtitue ſequentib.& ita declarãt oẽs in d.§.quidam rectè.& in conſ.ſ̃.deductis.Nec obſtat,ꝙ illi deſcẽdẽtes vñr vocati ſub ꝯdone,ſi primi non extarẽt &c. Nã ꝓcederet in ſubſtõne vulgari,nõ aũt ĩ fideicõmiſſaria, vt eſt iſta p̃ſens,ſ̃m intelligentiã Pau.de Caſt.& cõem,vt dictũ eſt. Nec obſtãt illa verba,q̃ ꝑ tp̃e erũt.Nã poſita apparent quoad filios maſculos filiarũ,vt illi eſſent ſubſtituti filijs teſtõris,qui ꝑ tp̃e eſſent,& ſic ſuperuiuentes eſſent vocati.nõ aũt fuerũt appoſita quoad deſcendẽtes maſculos ex eis.Itẽ ẽt ſi referãtur ad filios, & deſcendẽtes maſculos,qui ꝑ tp̃e erũt appoſita erũt ad tollẽdã difficultatẽ,de qua ꝑ oẽs doc.in d.§.quidã rectè. & in locis
38 ibi allegatis per eos.Vbi dubitãt,an teſtator ſubſtituẽs filios,& deſcẽdẽtes ex eis,videat̃ vocaſſe oẽs inſimul, & eodẽ tp̃e,ꝑꝑ illã copulã,& q̃a mẽs teſtatoris erat vocare gradatim & ordine ſucceſſiuo, ad declarõnẽ mẽtis ip ſius appoſuit verba p̃dicta,vt gradatim veniant,& ordine ſucceſſiuo, & iſtud ordine ſucceſſiuo,ĩtelligi dẽt: vt ẽt priore gradu admiſſo cẽſeat̃ poſtmodũ effectualr grauatus reſtituere ſequẽti in gradu, qñ ſumus in ſubſtõne fideicõmiſſaria & habente tractũ in futurũ, ꝑut eſt p̃ſens, &.ſuperius extitit cõcluſum, ꝯñr fideicõmiſſum prędictũ non põt dici extinctũ ex eo: q̃a primi in gradu ſucceſſerũt.Nam adhuc durat,ex quo primi ſuccedẽtes cẽſent̃ grauati reſtituere ſequẽtib.Prætereà in pñti cõſultatione tractatur & agitur de interpretanda mẽte teſtõris,vtrũ fuerit ĩducere fideicõmiſſum,nedũ in primo gradu ſubſtitutionũ ſed ẽt ĩ ſequẽtib. & licet ex ſuperius deductis aptiſſimè oſtẽdatur,fideicõmiſſũ fuiſſe inductũ gradatim,& ſic dictũ Ant.fuiſſe grauatũ & cõſequẽter nõ potuiſſe teſtari de dictis bonis:tñ dicta volũtas teſtõris ꝑ eundẽmet Antoniũ ita fuit interpretata,& executioni mãdata,vt primi in gradu ſuccedẽtes cẽſerentur grauati ꝑ fideicõmiſſum.Nã filij maſculi d.Benuenutę filiæ d.teſtõris,q̃ ꝑ fideicõmiſſũ ſucceſſerũt filijs maſculis teſtõris mortui ab inteſtato,in dictis bonis fideicõmiſſarijs nõ habuerũ t hr̃des ſorores ſuas ꝓximiores,ſed ĩ illis bonis eis ſucceſſerũt dict⁹ Ant.& alij maſculi filij & deſcẽdẽtes aliarũ filiarũ teſtõris virtute dicti fideic.ꝑꝑ qđ ipſe Antonius cõſecutus fuit ſuã portionẽ,ita interpretãdo & declarando dictũ
39 fideic.& mentẽ teſtõris facientis illud. Vnde† cum ſemel ita declarauerit,mõ hr̃des ipſius nõ pñt cõtrariũ adducere,ex regula, qđ ſemel.de reg.iu. lib.6.Tãquam enim ꝯ̃rij ſibi ipſis audiri nõ dñt.l.1. cũ vulg. de ſerui.
40 fugi.Et † minimè mutãda ſunt,quæ certã habuerũt interpretationẽ,l.minimè.ff.de legib.& bene faciũt, quæ ponit Soc.cõſ.12.Præſens,col.fi.verſ.ſ̃m q̃a, vol.3.vbi volũtas teſtõris aliquatenus dubia põt declarari ꝑ hr̃dem,& talis declaratio dẽt attẽdi, & p̃iudicat hr̃dibus ipſius declarãtis,nec ꝑ eos põt reuocari,allegat iura & deciſ.vt ꝑ eũ.¶ Nõ ob.mõ allegata in ꝯ̃riũ.Nã ex iſtis ſuperius deductis ceſſat illa obiectio potiſſima, ꝙ dñr vocati ordine ſucceſſiuo. nam apertiſſimè rñſum eſt. Prout ẽt ſublata eſt obiectio illorũ verborũ,q̃ pro tp̃e erũt,& ꝙ ſint vocati ſub cõdõne, & ꝙ fideicõmiſſum fuit ſortitũ effectũ,& ſic expirauit. Nã durat in pſona dicti Ant.moriẽtis ſine maſculis,vt ſ̃.oſtẽſum eſt,& ſic ſumus ex terminos cõſ.21.Old.Nec ob.dũ dicebatur, Ant.nõ fuiſſe grauatũ.Nã imò ex plurib.patet, ipſum fuiſſe & vocatũ & ſucceſſiuè grauatũ,ſ̃m intelligentiã cõem Pau.de Caſt.ex quo ſumus in ſubſtõne fideicõmiſſaria,& ex pluribus. ſ̃. deductis demõſtratũ extitit,
41 ipſum Ant.iſto caſu fuiſſe grauatũ.Et † q̃a honoratus fuit à teſtõre ẽt ab eo potuit grauari,iuxta no.ĩ l.vt hr̃dib.de leg.2.& ĩ l.vnica.§.ſin aũt aliqđ & §.pe.C.de cad. tol. & ſic ceſſabit obiectio l.ab eo.C.de fideic. Nec obſtat,qđ dicebatur,ſubſtitutionẽ factã vni perſonę non extẽdi ad aliã.nã in caſu noſtro facta fuit oĩb. & gradatim,& oẽs ſunt cõprehenſi,& ordine ſucceſſiuo, vt dixi,& ſic ſumus extra caſum extenſionis,& fideic.prędictum ẽt loquitur iſto caſu,q̃ non fuit omiſſus, imò cõprehẽſus,conſideratis verbis teſtõtoris,& alijs cõiectu
42 ris,de q̃bus ſ̃.Expreſſum † dr̃,quod colligitur ex coniecturis.l.Imperator.de leg.1.ſicut illud,qđ venit ex mente,ẽt exp̃ſſum dr̃,vt ꝑ gl.in l.tale pactum.§.fi. ff. de pact.
43 der Alex.cõſ.132.vol.2.& Dec.cõſ.318.nu.2. Nec† obſtat,ꝙ bona teſtõris peruenerũt ad Antoniũ, & fuere effecta ſua ꝓpria,& ꝯñr đ illis potuit diſponere.Nã cũ ſubiecta fuerint fideicõmiſſo,tranſiuerũt ad d.Ant.cũ dicto onere & grauamine, & purificato fideicõmiſſo
44 dẽnt reſtitui fideicõmiſſarijs,vt ff.& C.ad Treb.Et † dicta bona per ipſum Ant.grauatũ nõ potuerũt alienari.l.fi.§.ſed q̃a,& in auth.res q̃.per locũ à ſpeciali. C.cõmu.de leg.& ꝑ ſcrib.in l.Marcellus §.res q̃. ff. ad Treb.
45 Siue † alienatio fiat inter viuos,ſiue ꝑ vltimã volũtatẽ, vt l.peto.§.fratre,de leg.2.& ꝑ ſcrib.poſt Bar.in 7.q.in l. filiusfam.§.diui.de leg.1.Nõ obſtat vltimũ,in quo dicebat̃,inter iſtos filios filiarũ, & deſcẽdẽtes maſculos ex eis non fuiſſe inductũ reciprocũ fideicommiſſum. Nã eſto,ꝙ iſte articulus ſit difficilis & intricatus: tñ inficiari nõ põt,quin inter eos non fuerit inductũ fideic.ordine ſucceſſiuo & gradatim, ſ̃m intelligentiam cõem Pau.de Caſt.de quã ſ̃.ex quo ſumus in ſubſtitutione fi
46 deicõmiſſaria.Et † Iſtud eſt ſufficiens ad oſtẽdendũ,ꝙ dictus Anto. non potuit diſponere de dictis bonis,vt ſunt apertiſſimę deciſiones ſuperius deductę.Pręterea aduertẽdũ eſt, ꝙ filij maſculi filiarũ & deſcẽdẽtes maſculi ex eis,nedũ apparẽt vocati,& poſiti in cõditione tñ,ſed vlteri⁹expreſsè & diſpoſitiuè fuerũt vocati,quo caſu bene cadit illa dubitatio,& inq̃ſitio,an ĩter eos teſtõr voluerit inducere fideic.reciprocũ, qñ poſtmodũ ipſis,& vltimo ipſorum morienti teſtõr ꝓuidit de alio ſubſtituto,ꝑut fuit iſto caſu,ĩ quo vocauit deſcẽdẽtes
47 ex ſorore,deficiẽtib.maſculis ex eis.In †qua difficultate,omiſſis plurib⁹,q̃ allegari & deduci poſſent, ꝯcluſio cõis & vera eſt,ꝙ qñ ſubſtitutio fideicõmiſſaria eſt facta poſt mortẽ plurium ſubſtitutorũ ab vltimo moriẽte,& in tota hr̃ditate cẽſetur reciprocè facta, vt ita vocati & honorati cẽſeãtur adinuicẽ ſubſtituti,vt eſt tex. apert⁹ & ibi Bar.& alij no.ĩ l.Titia Seio. §. Seia libertis, de lega.ſcđo,& ꝑ doct.cõiter.l.penult. C.de impube.& ꝑ Soc.poſt alios,in d.l.hr̃des mei. §. cũ ita, col.2.& per Alex.in l.ſi pater impuberes.ff. de vulg.& pupill.& alibi
48 pluries.Et † qñ ſubſtitutio fit poſt mortẽ pluriũ, & in omnibus bonis,& ſupereſt pſona de liberis & deſcẽdẽtibus teſtõris, ſemper vr̃ eſſe facta ab vltimo, & inter ipſos honoratos fideicõmiſſum reciprocũ dicitur inductũ,ita ꝙ excluditur ſubſtitutus ex pſumpta mẽte teſtõris,vt firmat Bar.in l.codicillis.in prin.verſ.& ſic nõ ſupereſt,de leg.2.volens iſtud procedere in ſubſtitutione fideicõmiſſaria,& idem vult Bar.& cæteri doct.cõmuniter,in d.§.cum ita,colum.1.verſi.vnde ſoluit glo. & verſic.non eſt enim alius, & verſicu. idem dicerem, colum.fin.verſicu.item fallit. & verſicu.tunc autem ſupereſt,& ibi Soci.hoc firmat,colum.ſecũda,nu.8. verſ. aliquando & tertiò,& conſi.249.colum.8.& 9. verſic. ſecundò reſpondeo,vbi adducit alias deciſi. volumi.2. Subeundo,quòd iſta eſt cõmunis opi.à qua in iudicãdo & conſulendo non eſt recedendũ,& hoc idẽ vult Alex.in d.l.ſi pater impuberes,col.2.& fin.& ibi Iaſ.nu. 4.qui apertius iſtud comprobat;vt per eũ,& per Mod. Peruſi.poſt Alex.in l.pater filiam.§.fin.ff.ad leg. Falcid. & per ſcrib.ferè omnes,in d.l.pen.C.de impub.In caſu autem noſtro ſubſtitutio actiuè eſt facta de filijs filiarũ & deſcẽdẽtib.ex eis,& poſtremò poſt mortẽ ipſorũ in oĩb.bonis & in tota hr̃ditate facta apparet in deſcẽdẽtes ex ſorores teſtõris,& q̃a ſuꝑſunt pſonę deſcẽdẽtes,

ex testõre, quæ ex præsumpta mente ipsius excluderẽt substitutũ, meritò inter eos inductũ dr̃ esse reciprocũ fideic. quo casu dictus Antonius dicitur esse grauatus, & ex isto ẽt capite tale fideic. habebit locũ, & cõsequẽter omni capite considerato Antonius ipse nõ potuit disponere de dictis bonis, ad quę venire debẽt filij masculi filiarum & descendentes ex eis, vt conclusum est.

SVMMARIVM.

1 *Mater præterita à filio testante potest dicere testamẽtum nullũ. Fallit, quando matri factum est legatũ, & est apposita illa clausula, omni meliori modo. &c.*
2 *Clausula codicillaris operatur validitatem testamenti, ẽt quoad institutiones, vt valeant iure fideicommissi.*
3 *Casus omissus à statuto seu constitutione municipali remanet decidendus secundùm dispositionem iuris communis.*
4 *Mater legataria in testamento filij, & præterita potest de iure communi petere supplementum legitimæ.*
5 *Legitima potest augeri per legem municipalem.*
6 *Lex municipalis tollens liberam testandi facultatem, an censeatur fauorabilis, vel odiosa.*
7 *Statutum prohibens aliquem disponere de reb. suis odiosum est.*
8 *Et ideo strictè intelligendum.*
9 *Procemium causam finalem indicat.*
10 *Statutum limitans personas ciuium & subditorum non comprehendit forenses.*
11 *Statutum prohibens personas non comprehendit forenses.*
12 *Forensis nõ dicitur ratione domicilij immo subditus, & alijs seq.*
13 *Domicilium contrahitur per decem ann. & nu. 20. etiam in casu dubio.*
14 *Subditus dicitur propriè & ratione domicilij & rõne originis.*
15 *Maximè si in loco domicilij habet maiorem partem bonorum.*
16 *Sequens curiam Imperatoris seu Regis diuersis in locis non videtur in illis domicilium contraxisse.*
Et quid si in dictis locis versatur ratione mercantię.
17 *Domicilium non contrahitur, quando ille habet animum repatriandi, & non perpetuò habitandi in loco domicilij.*
18 *Patria est dulcis & desiderabilis.*
19 *Animus nõ cõtrahendi domiciliũ ex coniecturis cõprehenditur.*
21 *Præsumptio vna tollitur per aliam magis potentem.*
22 *Domicilium per habitationem decem annorum contrahitur, esto quòd ille non subierit onera illius loci.*
23 *Animus repatriandi, vt domicilium non constituatur, declarari debet infra decennium.*
24 *Forensis an gaudeat beneficio statuti existentis alibi, & alijs sequen. & nu. 26. & 27.*
25 *Maximè si statutum factum fuit in beneficium subditorum.*
26 *Beneficia statutorum, an denegentur forensib. vel communicentur. & nu. 27.*
28 *Capitula ratione pacis inita inter aliquam communitatem & regem, an locum sibi vendicent in testamento, vel in alijs, & alijs sequen.*
29 *Et quid si capitula loquuntur generaliter.*
30 *Dispositio generalis comprehẽdit omnes casus, licet in vno esset maior ratio, quàm in alio, & nu. 40.*
31 *Capitula intelligi debent secundùm mentem contrahentium.*
32 *Contrahentiũ mẽs magis dẽt attendi, quàm verborũ conceptio.*
33 *Non est præsumendum contrahentes voluisse auferre liberũ arbitrium testandi & disponendi, & illud restringere.*
34 *Est enim istud contra bonos mores.*
35 *Inhonestum non venit in generali conuentione.*
36 *Nec venit illud, quod non est verosimile contrahentes sensisse aut disposuisse.*
37 *Mens & causa finalis debet attendi, & nu. 38.*
39 *Mens contrahentium dẽt attendi, & restringit generalitatem.*
41 *Indefinita quando æquipolleat vniuersali.*
42 *Dispositio odiosa dicitur coarctans facultatem testandi & ideo strictè intelligenda, vt non comprehendat forenses.*
43 *Capitula disponentia, Ianuenses ligari constitutionib. Hispanorũ, quo casu procedant.*
44 *Qui non ligatur statuto gaudere non potest commodo & beneficio statuti.*
45 *Testamentum conditum in aliquo loco secundum ius commune, an vendicet sibi locum ad omnia bona testatoris, vbicunque existentia.*
46 *Idẽ si testamentum esset conditum à forense secundùm formam statuti localis.*
47 *Lex municipalis an locum habeat, quãdo quis moritur ab intestato, quoad bona illius existẽtia alibi, & extra locum statuti.*
48 *Statum an vendicet sibi locum extra territorium statuentium, & num. 47.*

CONSILIVM XII.

In præsenti ĩformatione, & instructione nõ allegãt iura & rões, sed solũ doct. & doctr. ipsorũ, quib. visis videbũtur & rões, qb. mouẽtur, & istud ea rõne fit, ne scriptura in longũ ꝓtrahat, si.n. oĩa allegarẽtur, necesse esset magnos comẽtarios facere, videant ergo Doc. allegãdi. Nã illis visis poterũt deduci & iura & rõnes ad probãdũ cõclusiones inferius ponẽdas. Primò igr̃ aduertẽdũ, ꝙ licet d. Thomasina mater d. Stephani Cẽturionis appareat in testõ ipsi⁹ p̃terita, nõ ꝑpea poterit dicere testm̃ nullũ, & deducere rẽ ad cãm ĩt estati, & istud ꝓcedit siue ↄsiderem⁹ ius cõe, siue municipale.
1 Nã † esto ꝙ de iure cõi mater p̃terita possit dicere testm̃ nullũ, iurib. vulg. tñ qñ matri factũ est legatũ ascendẽs ad legitimã, & ĩ testõ est apposita clausula, oĩ meliori mõ, &c. ꝓot fuit apposita ĩ testõ ipsius Steph. valebit testm̃, ꝑĩde ac si reliqsset tit. inst. vt ꝑ Bal. ĩ l. quoties. in 2. col. C. de hr̃d. insti. ꝑ Ias. in auth. nouiss. col. 6. vers. 4.
2 & vlt. nu. 29. C. de inoff. testa. Prout † etiã cl̃a codicillaris ĩ ipso testa. apposita operatur validitatẽ ipsius testamẽti, ẽt quoad institutiones in vim fideic. vt plenè tradũt oẽs, post gl. allegãtes alias decis. in auth. ex cã. C. de liber. p̃ter. & si cõsideremus cõstitutiones & statuta Ianuæ à fortiori istud idẽ erit dicendũ, vt ipsa p̃terita nõ possit dicere testm̃ nullũ. Si verò cõsideramus legẽ Hispaniæ, vbi ipse Stephanus mortu⁹ fuit, adhuc idẽ dicere cogimur. Nã lex illa circa pręteritionẽ matris, & an debeat institui vel ne, nihil disponit, sed solũ mandat, ꝙ filij hẽant facultatẽ disponẽdi de tertia parte bon. suorũ, ꝙ mõ in alijs duabus partib. filius cogatur matrẽ in
3 stituere, vel alio titulo illas ei relinquere, nihil dr̃. Et † sic erit casus omissus, ↄñr decidẽdus ẜm ius cõe. l. cõmodissimè. ff. de lib. p̃t. cũ vulg. de iure cõi subsistit testm̃, tũ ꝑꝑ cl̃am codicillarẽ, tũ & ꝑꝑ illã aliã omni meliori
4 mõ, &c. vt dictũ est. Quibus † stantib. dubitari cõtingit, an esto, ꝙ tale testm̃ non possit dici nullũ, tñ ipsa mr̃ possit petere supplemẽtũ legitimę, ꝙ quidẽ certissimũ est, si cõsideremus ius l. oĩ mõ. cum si. C. de inoff. test. & si legatũ ei factũ nõ ascẽdit ad legitimã limitatã ẜm ius cõe, poterit peti supplemẽtũ, & idẽ si nõ ascẽderet ad legitimã taxatã ẜm ↄstitutiones Ianuę, & idẽ si nõ ascẽderet ad illas duas tertias ẜm legẽ Hispanię, illas p̃seruã
5 tẽ matri, q̃ sibi debẽt tã ex testõ, q̃ ab intest. Per † quã legẽ legitima dr̃ esse aucta, & illæ duæ tertiæ cẽsent loco legitimę, vt ad plenũ tãgit Alber. Bru. in trac. de sta. fœ. exclu. in 12. art. prin. q. 2. ex his resultat ẽt alia & maior dubitatio, & multiplex. Prima an d. lex Hispaniæ dẽat hr̃e locũ ĩ testõ ↄditio ꝑ ipsũ Stephanũ, q origine erat Ianuẽsis, p̃supposito ꝓ firmo, ꝙ talis lex vigeat & obseruet in Hispania, ꝙ filius ab intestato, & ex testõ dẽat habere suos ascendentes hęredes in duab. tertijs bono
6 rum suorum. Et † aduertendũ primitus est, ꝙ talis lex tollens liberã testãdi facultatem, quã habebat filius erga matrem de iure cõmuni, non est fauorabilis, immo odiosa, ex quo restringit talẽ facultatẽ, vt plenissimè ꝑ doct. in l. stipulatio hoc mõ cõcepta. ff. de verb. obl. & in terminis nostris tradit Bal. in l. cunctos populos, C.
7 de sum. tri. & fi. ca. col. 9. ver. nec est verũ. Et † coadiuuãtur, quoniã statutũ prohibẽs aliquẽ disponere de reb. suis, odiosum ẽ, vt ꝑ Soc. ↄs. 110. nu. 12. vol. 4. & faciũt. q̃ habẽtur in l. turpia, de le. 1. & ꝑ Dec. in l. pactũ qđ do
8 tali. in 2. limi. C. de pac. & ↄs. 225. col. 2. & 3. Et † iõ tanq̃ odiosum strictè dẽt intelligi & interp̃tari, vt cõcludũt Bar. & oẽs scrib, in l. cũctos populos. col. 11. ver. aut statutũ ↄtinet. & ↄñr nõ dẽt cõprehẽdere ipm Steph. forẽsẽ, & alienigenã, vt ꝑ doc. cõiter, vbi s̃. Cõfirmãt istud, nã dicta lex Hispanię limitata apparet quò ad subditos illorũ regnorũ, vt est videre ex ꝓœmio dictæ legis, vbi
9 pluries de subditis fit exp̃ssio. Ex † quo ꝓęmio colligit cã finalis, qua cõditor legis motus fuerit ad legem cõdendam. l. fi. cũ vulg. ff. de hęre. instit. & ꝑ Albe. Brun. in
10 d. trac. in 5. arti. prin. qõ. 20. Et † statutũ limitans personas

nas ciuium,& subditorũ,nõ porrigitur ad ipsos forē-
ses,vt ꝑ Bar.in d.l.cũctos populos,col.6. vers. 3. q̃ro. &
versic.circa fm,Bal.& Saly.ibi.col.3.in fi.versi. sed tunc
q̃ro.& ꝑ Caccialup. in sua repet.car.mihi.21.col.2.ver.
sup primo.Ad ꝙ ēt,nã esto,ꝙ dicta lex Hispaniæ loque
tetur simpliciter & indefinite,tñ disposuit & loquit̃ cir
ca ꝑsonas filiorũ volentiũ de reb. suis disponere,& eas
impedit & prohibet, ne possint disponere de oīb. bo-
11 nis,sed tantũmodo de tertia.Et † statutũ dispones ꝓhi
bēdo,& impediēdo ꝑsonas,nõ cõtinet,nec cõprehen-
dit forēsem,vt tradit Bar.in d.l.cũctos populos, col.17.
versic.sed circa hoc dubitat̃,& vers. & ideo dico . & ibi
Alex.in addi.& Bal.col.7.ver.circa hoc dicit Bar. & ver.
nũc ꝯ.& col. 8.vers.vlterius q̃ro.& Caccialup. in d. re-
pet.car.mihi 21.col.4.vers.itē infert,vbi ponit exēpla sa
tis cõuenientia pñti casui,& ꝑ Ias.in j.lect.col.8.nu.42.&
in 2.lec.col.19.nu.86.& ꝑ Io.Cro.in rep.l.oēs populi. ff.
de iusti.& iu.car.pe.col.3.& 4.in 1.cõcl.& ꝑ Ale.cõs.44.
col.2.vers.sed p̃missis.& col.4.vers.cũ ergo.& col.5.vol.
5.& col.fi.& cõsil.19.nu.3.& vol.6.& cõsi.41.in fi.volu.
7.& cõsi.111.nu.2.eo.vol.7.tradit Cor.ꝯsi.45.col.5. ver
si.Itē est aduertēdũ,vol.1.& cõsi.94.col.2.vol.2. vbi be
ne loquit̃,& ꝑ eundē cõsi.64.col.2. vol. 3. ꝑ Soci. cõsil.
127.nu.4.vol.4.& per Alber.Brun.in d.tract. in 6.artic.
princ.Facit ēt illud vulgatũ,volens statuta regulariter
nõ ligare forēses.c.à nobis,el 1.ex de senten.excõ.& ibi
ꝑ doct.& in d.l.oēs populi,& in d.l.cunctos populos, &
ista oīa deseruiũt ad cõmodũ & vtilitatē d.Simonis Cē
12 turionis hr̃dis instituti ꝑ d.Stephanũ.Tñ † in fauorē d.
Tomasinę matris posset dici,ꝙ dicta lex Hispaniæ liga-
bat ipsũ Stephanũ,ex quo ꝯxerat domiciliũ in dictis re
gnis Hispanię,& ꝯñr rõne domicilij nõ dicebat̃ forēsis,
13 imo subditus.Habitauit † .n.ibi ꝑ 10.ann.& vltra,ex qua
habitatione domiciliũ dr̃ esse ꝯctũ.l. 2. C. de incol. lib.
10.no.gl.Bar.& alij,in l.lex.Cornelia.§.si tñ.ff. de iniu.&
in l.nõ vtique.& in l.domiciliũ.ff.ad municipales.& tã-
quam subditus rõne domicilij tenebat̃ dictã legē obser
14 uare,& relinquere matri duas tertias.Subditus † .n. ꝓ-
prie erat rõne dicti domicilij magis quã originis, vt ha-
betur in c.statutũ.§.nullus.de rescr.li.6.& in §.cũ vero.
& ibi doct.no.& ꝑ gl.& alios,in c.præsenti.de ꝓben. lib.
6.& in cle.1.de foro.cõpe.ꝑ Imo.& alios,in c.fi.de foro
compe.per Soci.consil.79.nu.13.vol.4.& 18.& 21. per
Alexan.consi.155.vol.7.& cõsi.120 nu.9.per Soci. cõs.
288.volu .2.col.7.vbi istud procedere, etiam si statutũ
loquatur in personã, vt tradit Saly. in d.l.cũctos popu-
los,col.5. ver.hoc attēde.& Caccialup.ibi car.21.col.3.
& ꝑ Crot.in d.l.oēs populi,car.fi.col.2.& per Dec. cõsi.
15 352.nu.2.Et † maximè quando quis habet maiorē par
tē bonorum suorum in dicto loco,vt per Fel. in c. po-
stulasti.nu. 1. de foro compe. & per eundem, in c. dile-
ctus.el 2.de rescrip.& tradit Albe.Bru. in d.tracta. in 8.
16 art.prin.q.25.col.5.Nec † hēt obstare,si dicatur ꝙ ipse
Stephanus non stetit per decēnium in eodē loco : qm̃
sequebat̃ curiam,ꝯñr non vr̃ ꝯxisse domiciliũ,vt tradit
Maria.in c.fi.de foro cõpe.& Fel.in d.c.dilectus. nu.29.
& Ang.cõs.27.ꝑ decis.col.2.ver.item quæro,& Cy.in l.
2.C.vbi senator.Nam cessat obiectio:qm̃ in dictis locis
assiduè versabat̃ rõne mercãtię,& locus satis dr̃ certus,
cũ ibi moram traheret cã mercãtiarũ sequēdo curiã,
vt ꝙ iuris est respectu loci determinati & indiuidi, idē
sit & respectu rognorum Hispaniæ,quòad regna , vt in
illis sequēdo curiam domicilium constituerit , potissi-
mum cũ in certa ciuitate familiã & domũ teneret,arg.
l.quæ de tota.ff.de rei vēdi.& sentit Bar.in d.§. si tñ. col.
2.ver.vlterius venio.& Fel.in d.c.dilectus. nu. 26. ¶ Mi-
17 nus † ēt obstat,si dicat̃,ꝙ dictus Stephanus nõ consti-
tuit ibi domiciliũ,ex quo habebat animũ repatriandi,
& vt domiciliũ ꝯstituat̃, requirit̃ animus perpetuo ha-
bitãdi in loco,q ex cõiecturis colligit̃.c. 2. de renũ. lib.
6.& totũ hoc cõmittit̃ arbitrio iudicis, vt dicit Abb.in
c.fi.col.fi.de paroch.& Maria.in c.fi. in 6. q. prin. de fo-
ro cõpe.& Dec.cõs.282.col.col.8.vers.5.ista ꝯclio.Bar.
in d.§.si tñ.Fe .in d.c.dilectus.col.8.vers.2.limita. Barba.
& Aret.in c.ꝙ clericis,de foro cõpe.In casu aũt nostro
ex coniecturis apparet animus d.Stephani,ꝙ intēdebat
18 discedere ex Hispania,& repatriare.tũ † qa patria est dul
cis,vt ꝑ Soc.cõsi.35.col.3.ver.secundo magis. & col.4.
vbi loq̃tur de scholare, & mercatore,vol.1. & per Dec.
19 cõsi.228.col.7.Tũ † ēt qa emit Ianuæ multa bona tũ ēt
qa ibi stabat cã mercãtiarũ,& ea finita cessabat aĩus ꝯ-
morãdi,& nũq̃ in Hispania sustinuit aliqua onera nec
munera,tũ ēt qa per binas literas scriptas ꝑ dictũ Ste-
phanũ ĩı apparet,ꝙ intēdebat repatriare,ex quib. non
põt dici ipsũ ꝯxisse domiciliũ in Hispania. Tñ recte in-
20 tuēti ista parũ obstãt.Ex † quo solida & firma ꝯclio est
superi⁹ firmata, ꝙ ꝑ ꝑpetuã habitationē decē annorũ
cõstituit̃ verũ domic…ũ,ꝙ ꝓcedit ēt in casu dubio,qñ
aliter nõ apparet de mēte & animo,vt firmat Bar.in d.
§.si tñ.in vlti.capite suæ distin.vbi asserit, hoc esse tenē-
dũ,& sequunt̃ doct.superius citati,siue simus in schola-
re,siue in mercatore,& coniectura de patria dulci,& d̃
p̃sumptione redeũdi ad eã,nõ est cõsiderabilis,nã si at-
tēdi deberet,sequeret̃,ꝙ qs habitãdo alibi,nedũ ꝑ decē
sed ꝑ plures & plures annos,nõ diceret̃ ibi domiciliũ ꝯ
xisse,ex quo vigeret illa p̃sũptio repatriãdi , & ꝙ anim⁹
suus erat redeũdi ad patriã dulcē,& tñ doct.oēs superi⁹
allegati cũ alijs ꝯcord.vno ore firmãt ꝯriũ, ꝙ ĩ dubio
ꝑ decēniũ habitãdo alibi,cõstituit̃ domiciliũ , & istud
optima rõne.Nã hic nõ agit̃ de domicilio originis, sed
de domicilio habitationis,ꝙ necessario cõstituit̃ ex pa
triã,& nunq̃ cõstitueret̃,si in illo habitãte ex, daremus
animũ redeũdi:eo qa p̃ria dulcis,&c.Nec obstat alia cõ
iectura , ꝙ emit ipse Stephanus bona Ianuæ. Nã si qua
apparebit emptio facta, modici est momēti:qm̃ maio-
21 rē partē fortunarũ suarũ hēbat in Hispania.Et † vna p̃-
sũptio tollit aliã,& illa,q̃ est magis potēs dēt attēdi.l. di
uus.ff.de in integ.restit.c.literas.de p̃sũp.cũ si.¶Nec ob
stat tertia cõiectura,ꝙ in Hispania morã traheret respe
ctu mercãtiarũ,nã vere se in mercãtijs exercebat, & cã
ista fuit potissima ad ibi habitãdũ & cõstituēdũ domi-
ciliũ, nã q̃cq̃d ferè habebat,ibi lucratus fuit,q̃ cã tp̃e,
quo mortuus est,adhuc durabat,nec erat finita,imo &
si nõ durasset,tñ adhuc domiciliũ dr̃ cõstitutũ,vt ꝑ Ba.
in d.§.si tñ.quē cõiter sequũt̃ doc.superi⁹ adducti,q po
nũt exēplũ in scholare & mercatore,q cã studij & mer-
cãtiarũ stãt in aliquo loco ꝑ decēniũ. Per quã habita-
tionē cõstituerũt domicilium, esto ꝙ cessat cã studij &
22 mercãtiarũ. Nec obst. † ꝙ dictus Stephan⁹ in Hispania
nõ subierit onera & munera , nam istud minimè tollit
quin domiciliũ dicat̃ cõstitutũ ꝑꝑ ꝑpetuã & cõtinuã
habitationē decē annorũ,vt ꝑ Bar.in d. §. si tñ,quē cõ-
✻ muniter * sequũt̃ oēs doc.superius allegati,fũdãtes cõ
clu.in dicta decēnali habitatione.Nec dicũt, ꝙ talis ha-
bitãs dēat subire onera vel ne. ¶Nec obstat vltima cõ-
iectura literarũ scriptarũ ꝑ dictũ Stephanũ , & directa-
rũ ad ipsũ Simonē,in quib.vr̃ declarare animũ suũ re-
patriãdi:Nã aduertēdũ est,qm̃ primæ literæ scriptæ de
anno.1528.die 18.Deceb.solũ asserũt, ꝙ ipse Stephan⁹
nihil aliud ꝯsiderabat à mēsib.sex citra, nisi repatriare,
& secundæ literæ scriptæ de anno 1530. die. 15. Martij
solũ dicũt,ꝙ ipse offerebat seruire ꝓ pauco tp̃e quo hē
bat isti stare,ꝙ sperabat in effectu bř facere repatriamē
tũ ꝑmittēte Deo,ꝙ esset melius,& sic dictæ literę, in q-
bus ipse Stephanus declarat animũ suũ repatriãdi,posi
to ꝓ firmo,ꝙ fuerint scriptæ manu ipsius,nihil hñt no
cre superius cõclusis,ex quo apparēt ꝑ eũ scriptæ lon-
gè post decē annos , & sic añ scripturã illarũ ipse Step-
ph,habitauerat ĩ Hispania ꝑ decēniũ, ĩ.ꝙ nihil dixit de
repatriamēto suo, & ꝑ tale tp̃s sortit⁹ fuit domiciliũ ve
rè,vnde finito decēnio,illa declaratio animi,ꝙ volebat
repatriare,nõ tollit,nec euertit domiciliũ iã cõstitutũ.
23 Animus † .n.repatriãdi ad effectũ,vt domiciliũ nõ cõ-
stitueret̃,necessario debuit declarari ĩ.decēniũ Tũc.n.
operaret̃ effectũ,vt domiciliũ nõ cõstitueret̃, vt ꝑ Bar.
in d.§.si tñ.& ꝑ oēs doct.s̃.allegatos,quo fit,vt tales lite-
ræ declarãtes animũ repatriãdi post decēniũ nulli⁹ sint
cõsiderationis:ex eo qm̃ iã domiciliũ erat verè cõstitu
tũ,& eo tp̃e nõ erat integrũ ab eo recedere . Cõcludit̃
ergo rõne domicilij dictũ Stephanũ cõp̃hēdi sub dicta
24 lege Hispaniæ & ipsũ ligari dicta cõstitutione.¶ † Verũ
adhuc scd̃a & maior ꝯ ipsã d. Thomasinã resultat dif-
ficultas,

ficultas, An ipsa, q̃ Ianuēsis ē origine, domicilio, & alijs oīb. cōsideratis, possit gaudere & vti beneficio dictæ legis Hispaniæ, & cōmodo ipsius cū ibi verè fuerit & sit forēsis. & nulla ibidē subierit munera, quo casu talis forēsis ñ p̃t gaudere bñficio statuti existēs alibi, tū q̃a de eis p statuētes ñ fuit cogitatū, vt p Bar. in l. seruo legato. §. si testōr. de leg. 1. & in l. fideicōmissa. §. interdū. de leg. 3. & in l. 2. §. videdū. ff. ad Tertul. & latissimè p Soci. cōs.
25 5. pñs cōsultatio, vol. 1. Tū † ēt cōsiderata mēte statuētiū, q̃ voluerūt legē cōdere in beneficiū subditorū, ꝑut subditos p eā grauabāt, arg. l. cū q̃. ff. de iureiur. & l. ſm naturā. ff. de reg. iur. & in c. qui sentit. de reg. iur. lib. 6.
26 Tū † ēt q̃a ꝯclō cōis est & vera, bñficia statutorū denegari forēsib. vt p Bar. in tract. repsal. ī 1. q. prin. & p Pau. de Ca. in l. oēs populi. in fi. ff. de iusti. & iu. & ibi Cro. car. pe. & fi. p Ang. cōsi. 73. q. dicta, Alberi. de Rosa. in 1. parte statutorū. q. 9. Pau. de Ca. cons. 353. statutū. & Roma. cōs. 222. Ista captura, & tradit Bar. in d. l. cūctos populos. & ibi scribē. maximè Caccialup. car. 21. versic. illud ēt scias, & pulchrè p Alex. cōs. 44. col. 4. ver. cū ergo. & col. 5. vol. 5. vbi optimis legib. rōnib. & authoritatib. cōcludit, in materia successionis ñ sufficere, ꝙ ille, de cui⁹ hrditate tractat̃, fuerit subditus statuētib. sed ēt necesse est, ꝙ psona, q̃ intēdit succedere, ēt sit subiecta statuētibus. Nā si forēsis est, ñ dēt gaudere bñficio statuti, p eūdē Alex. cōsil. 120. nu. 9. & cōs. 41. vol. 7. p Soci. cōs. 231. col. 6. ver. ꝑterea. & cōs. 253. in fi. & cōsi. 241. col. 8. vol. 2. & cōs. 128. col. 1. vol. 4. & p Dec. cōsi. 114. col. 2. & plene p Alber. Brū. in d. tract. in 6. art. prin. q. 1. Quib. in locis, & alijs allegatis p eos, adducūt rōnes firmātes hāc ꝯcl. tanq̃ cōem & verā, volētē forēsē ñ gaudere bñficio statuti, ꝯñr ipsa d. Thomasina forēsis Hispaniarū gaudere
27 ñ poterit bñficio cōstitutionis p̄dictæ. Verū † ē, ꝙ ī sui bñficiū posset allegari, ꝙ vult Alex. cōs. 111. vol. 7. vbi algādo đcis. Lap. 101. & rōnes ipsi⁹ Lap. vr̃ cōcludere, nō subditū statuēti posse gaudere bñficio statuti, tñ in cōtingētia facti, de qua ibi p Alex. multa alia cōcurrebāt, q̃ cessant in casu pñti, & ibi psonæ ñ subditæ cōsideratæ p Alex. volētē eas gaudere bñficio statuti, erāt lōgè diuersæ qualitatis, q̃ sit ipsa d. Thomasina, & iō aplicare dicta Alex. ibi ad casū pñtē, esset sūmè periculosū, maximè cū lex Hispaniæ loquat̃ ī psonā, & sit odiosa, vt su-
28 perius fuit dictū. ¶ † Tertia difficultas orit̃, an capitulū īcip. q. Ianuēses & eorū subditi &c. factū de an. 1518. in pace inita īter Catholicū regē Hispaniarum ex vna. & mag. Rēpub. Ianuēsē ex altera, hēat locū ī testō, & ꝯñr an ipsa d. Thomasina Ianuē. & habitās Ianuæ, possit vti bñficio & cōmodo dicti capituli, & ꝯuētionis, & đ istis cōuētionib. & cōfederatis aliq̄d tāgit̃ p Alex. ꝯs. 38. vol. 3. p Fel. ī c. Rodulphus. vers. comitatas. đ rescrip. & in c. olim. de accusa. & in rub. de treg. & pac. & p Crot. ī d. l. oēs populi. car. fi. col. 2. vers. nota ēt ꝙ statuta. & đ statuto disponēte, q. tale ius reddat̃ Ianuēsib. ꝙ Hispanis, & eꝯ, tāgit aliq̄d Alex. in d. cōsi. 111. nu. 15. vol. 7. & Soc. ꝯs.
29 29. col. 3. Et † prima facie vr̃ dicēdū, ꝙ tale capitulū vēdicet sibi locū in testō. gñr. n. loqt̃, vnde & c. l. 1. §. gñalr.
30 ff. de leg. p̄stā. cū vulg. Et † q̃a dispō gñalis cōphēdit oēs casus, licet in vno esset maior rō q̃ in alio. l. 1. §. ꝙ āt. ff. de aleato. l. in fraudē. §. fi. ff. đ testa. mil. l. fi. ff. de pecul. le-
31 ga. ¶ † tñ ꝯriū vr̃ verius, ꝙ dictū capitulū & cōuētio ñ se extēdat ad testamēta, nā fieret fraus dicto capitulo, si ꝯ mētē ꝯhētiū ita ītelligeret̃ cōsideratis solū verbis, l. ꝯ
32 legē. & l. seq. ff. de legib. Mēs † .n. ꝯhētiū attēdi dēt & seruari, magis q̃ cōceptio verborū. l. fi. C. q̃ res pig. l. in cōuētionalib. ff. de verb. oblig. l. ꝯctus. vbi Dec. ff. de reg. iu.
33 Et † mēs, & rō faciētiū tale capitulū nō fuit, vt hr̃et locū ī testō, tū q̃a nō est credēdū, ꝯhētes voluisse auferre liberū arbitriū testādi, & disponēdi, & illud restringere, vt plenè p doc. in l. pactū q. dotali. C. de pact. & in l. stipulatio hoc mō cōcepta. ff. de verb. oblig. & p Dec. cōsi. 225. col. 2. & 3. tū q̃a tale capitulū nullā mētionē facit
34 de testō, & vlti. volūtate, tū † q̃a si hoc induceret̃, esset ꝯ bonos mores, vt in d. l. stipulatio hoc mō cōcepta. cū
35 cōcor. tū † q̃a in gñali cōuētione nō venit inhonestū, vt p Soc. cōsi. 302. videbat̃. col. fi. vers. 2. ꝑbat̃, vol. 2. & p
36 Dec. cōs. 286. col. 1. Ad † ꝙ ēt: q̃m in dispōne gñali nō venit illud, ꝙ nō est verisimile ꝯhētes sēsisse, aut in specie disposuisse. c. generali. de reg. iu. lib. 6. l. nō est verisi-
37 mile. ff. ꝙ met. cau. l. nuptura. ī fi. ff. đ iure dot. c. q̃a verisimile. de ꝑsūp. Prout † ēt: q̃a tale c. fuit factū ad fugiēdas lites, & dāna, & euitāda scādala, vt patet ex ꝑœmio ipsi⁹
38 q̃ nō pñt adaptari ad testm̃, & mēs & cā fin. est attēdenda. l. tale pactū. §. fi. ff. de pact. Et † ista cōfirmāt̃ ex capitulo instructionis datæ oratorib. Ianuē. ad faciēdū talem cōuētionē, q̃ instructio nō p̃t adaptari ad testm̃, ꝑut ēt ꝙ nō sēserūt de testō, ꝑbāt verba capituli, dū loquūtur de pœnis, ex quib. cōcludēter đductū vr̃, tale caplm̃
39 nō hr̃e locū in testō. Nec † ob. q. loquat̃ gñalr, nā ꝑcederet obiectio, nisi appareret in ꝯriū de mēte ꝯhētiū, q̃ magis dēt attēdi, q̃ verba, q̃ licet sint gñalia, tñ restrīgūtur ad intētionē & mētē ipsorū, vt p Dec. cōs. 374. col.
40 1. & 2. Nec † obstat illud, ꝙ dicebat̃, dispōnē gñalē cōphēdere oēs casus, licet sit maior rō in vno, &c. Nā in casu nostro quò ad testm̃ ñ est nec eadē, nec maior, imo
41 penitus ꝯria. Et † indefinita tūc æq̄pollet vl̃i ex humanitate, q̃ñ est eadē rō, vt p gl. & doc. ī l. si plurib. de leg. 2. & p Corn. ꝯs. 83. col. 2. vers. & gñali, vol. 4. p Ange. Bal.
42 & alios, in l. si seruitus. ff. de serui. vrb. p̄di. Et † si vellem⁹ dicere, dictū capitulū locū hr̃e ī testō ꝙ minimè est credēdū, tñ adhuc dicēdū vr̃, ipsā d. Thomasinā nō posse vti bñficio & cōmodo illius: tū q̃a talis cōuētio ligās forēses potissimū cū sit in psonā, & ꝯ dispōnē iuris cōis est odiosa, vt tradūt oēs doc. ī d. l. cūctos populos, in 3. q. ver. sed circa hoc. & iō dēt strictè ītelligi in casu, quo loquit̃ & mēs cōuenit. c. odia. de reg. iur. lib. 6. & p doc.
43 in d. l. oēs populi. Et † iō talis cōuētio, ꝙ Ianuēses ligēt cōstitutionib. Hispanorū, locū hēt in Ianuēse habitāte ī Hispania, & nō Ianuæ: & illi tm̃ ibi habitātes dēnt gaudere, & nō habitātes Ianuæ: q̃a de eis nō fuit cogitatū, vt p Bar. in l. seruo legato. §. si testōr. de leg. 1. cū alijs allegatis ꝯ. in alio articulo, & plenè p Soci. in cōsi. 5. vol. 1. & ēt q̃a mēs ꝯhētiū fuit ligare Ianuēses habitātes in His-
44 pania & eꝯ, & nō Ianuēses habitātes Ianuæ. Et † si ipsa Thomasina nō ligat̃ d. c. minus ēt ex eo p̃t hr̃e cōmodū, maximè cū sit reciprocū. l. ſm naturā. de reg. iur. cū vulgar. & ēt q̃a ipsa merè Ianuēsis nō p̃t gaudere bñficijs & cōstitutionib. Hispaniæ, vt superius plenè fuit dictū. ¶ Vltima difficultas attētari posset, an dicta lex Hispaniæ ligauerit dictū Stephanū quoad bona tm̃ ipsius existētia in dicto loco, & ñ quoad alia existētia ex territoriū illud, an verò locū sibi vēdicēt in oīb. bonis ipsi⁹ vbiq; existētib. q̃ difficultas necessario nō venit examināda, vt patet ex deductis superi⁹, tenēdo ꝙ ipsa d. Thomasina nō gaudeat bñficio legis Hispaniæ, tenēdo aūt ꝯriū, & ꝙ dictus Stephanus ligaret̃ dicta lege, difficul-
45 tas esset ī cōsideratione. Circa † q̃ aduertendū est, ꝙ ipse Stephanus ī Hispania suū cōdidit testm̃ ſm ius cōe, nō aūt ſm legē Hispaniæ. Quo casu, q̃ñ testm̃ apparet ita cōditum, proculdubio extenditur, & locū hēt ad oīa bona vbicunque existētia, vt dicit Bal. post. antiq. in d. l.
* cūctos populos. col. 9. vers. sed q̄ro, quē sequit̃ * cōiter
46 doc. ibi, & firmat Ale. d. ꝯsi. 44. col. pe. in fi. vol. 2. Et † idē dicēdum est q̃ñ testm̃ esse cōditū à forēse, ſm formam statuti. Nam obseruabitur testm̃ in omnibus bonis vbique existentib. vt tenet Guliel. de Cune. & Bar. in d. l. cūctos populos, col. 13. versi. & si dubitat̃ & Bar. ibi col. 9. versi. sed q̄ro de effectu, Saly. ibi, col. 4. versic. nūc quæro. Ias. in 1. lect. col. 9. versic. 3. q̄ō principalis, nu. 44. & in 2. lectu. col. pe. & fi. vbi asserit hanc opin. esse cōem, q̄d etiam sequitur Cyn. & alij in l. 2. C. quemadmo. testamē. aper. Signorol. de Homode. consi. 167. Lap. allegatio. 91. & seq. col. 3. Soci. cōsi. 241. col. 8. vol. 2. Alex. in d. cōsi. 44. col. pe. & cōsil. 19. nu. 6. & 8. volu. 6. Crot. in d. l. omnes populi. car. fi. Alberi. de Rosa. in 1. parte statutorum. q. 66. & p Alber. Brun. in d. suo tract. in 8. artic. prī. q. 25. col. 3. versic. condito aūt testamēto, & in alijs locis
47 concor. allegatis p istos. ¶ † Q̃ñ autem dictus Stephanus decessisset ab intestato, tunc esset maior difficultas an lex prædicta Hispaniæ extenderetur extra territoriū. In qua difficultate Bar. in d. l. cūctos populos. col. 6. ī 6. q. & col. 16. versi. sed pōt dubitari, multa adducit post antiq. & tenet, ꝙ nō extēdatur extra territorium, vt ēt tangit

tangit Bal.ibi col.8.verſ.quæro,vtrũ.& verſ. quæro,nũ quid.& col.9.verſ.ſed quæro.Saly.col.4.verſ. aut ſtatutũ,& reliqui ſcrib.dicentes hanc opi. eſſe magis cõem, licet fuerint aliæ diuerſæ opiniones,& quãplures,quas refert Georg.Natt.in tract.ꝙ ſtatib.maſcu.&c.in 9.q.4. q.prin.& Io.Campeg.in tract.de dote.in vlti.par. q. 49. & diffuſius eas recitat Alber.Brun.in d.tract.in 8. arti. prin.q.25.vbi tandẽ illis recitatis firmat,opi.Bar.eſſe cõ munẽ,& difficultatẽ idẽ Alber.Bru.examinat ĩ d.tract. in 10.art.prin.q.4.col.antep.& ſeq.ẽt in 6.art.prin. q.1. vbi tangit circa quæ bona ſtatuta ligent forẽſes,& etiã aliquid dicit Crot.in d.l.omnes populi. car. pe.& fi. & Alex.conſ.19.nu.3.& 6.& 8.vol.6.& conſ.141. nu. 5. & nu.15.& ſeq.& nu.17.vol.7.per Corn.cõſ.94.col.2.vol. 2.per Soc.conſ.36.vol.1. per Alberi. de Roſa. in 2. par.
48 ſtatutorũ.q.136.& alibi pluries.Sal.† in d.l.cunctos populos.col.5.Caccialup.ibi,& Alex.in d.cõſ. 19. & diffuſius Alber.Bru.in 8.art.q.26.tractant,& ponũt,qd iuris de reb.mobilib.& noĩb. debitorum, & qm̃ examinare iſta in pñti minimè eſt neceſſariũ, ſatis erit adduxiſſe loca,quib.viſis ſm oportunitatem poterunt adduci ea,q̃ expediunt, & ad commodum faciunt. Pariſ.Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Teſtes conformes in ſubſtãtia quoad principale,licet ſint varij in aliquib.verbis,dicuntur conteſtes,& nu.2.*
3 *Teſtamenti nuncupatiui ſubſtantia non conſiſtit in ſcriptura, ſed in depoſitione teſtium.*
4 *Et magis attenditur depoſitio teſtium,quàm ſcriptura,& nu.15.*
5 *Vſusfructus relictus alicui cum onere retinendi filiam teſtatoris an contineat onus,vſufructuarium debere præſtare alimenta filiæ,& num.1.*
6 *Reſponſio interpretanda eſt,vt congruat interrogationi.*
7 *Teſtator præſumendus eſt, minus voluiſſe grauare hæredem.*
8 *Maximè quando hæreditas non eſt ampla.*
9 *Quod non eſt veriſimile,minimè eſt præſumendum.*
10 *Mens teſtatoris poiſſimum attenditur in legatis, & fideicommiſſis magis quàm verba.*
11 *Menti verba debent inſeruire.*
12 *Legata reſtringuntur, & ampliantur ex cauſa, qua motus fuit teſtator.*
13 *In ore duorum ſtat omne verbum.*
14 *Mens teſtatoris in aliquo dubia bene declarari poteſt per duos teſtes.*
15 *Magis teſtib.aliquo caſu creditur,quàm ſcripturæ.*
16 *Negatiua per rerum naturam regulariter improbabilis eſt.*
17 *Fallit,quando eſt coarctata loco & tempore.*
18 *Probatio non concludens nihil releuat.*
19 *Falſus in vno,in omnib.præſumitur falſus.*
20 *Teſtes reprobati per alios,non ſunt iudicandi idonei.*

CONSILIVM XIII.

Legatum per teſtatorẽ factũ D. Luciæ eius ſorori de vſufructu poſſeſſionis de Otalẽgo eſto,ꝙ quò ad corticẽ verborũ & ſcripturæ lega-
1 tur ſimplr̃ & purè factũ ſine aliquo onere, tñ † conſideratis depoſitionib. teſtium, qui vt numerarij & neceſſarij dicto teſtamẽto nuncupatiuo interuenerunt, factũ fuit D.Luciæ cũ hoc onere,ꝙ ipſa dẽret penès ſe retinere filiã teſtatoris,& hac de cauſa teſtator ipſe vſũfructũ prædictũ reliquit ipſi legatariæ,vt eſt videre ex lectura depoſitionũ pdictorũ teſtiũ, qui oẽs in hoc reddũtur conteſtes,licet in aliquib. verbis videantur varia-
2 re,tñ † cũ in iſto principali cõcordent, licet in alijs variẽt,ipſorũ dictũ erit validũ,& cõcludẽs,vt dicit Anto. de But.in c.2.extra de reg.per illũ tex.iuncta gl.& Alex. cõſ.24.Animaduerſis,col.fi.vol.2.& alibi pluries, vt plenè tãgit Iaſ.in l.2.col.pe.nu.17.& ſeq.C.de bo. poſ. ſec.
3 tab.Et † qm̃ ſubſtãtia teſtamenti nuncupatiui, & eorũ quæ in illo diſponũtur nõ in ſcriptura ſed in dẽpoſitionib.teſtiũ conſiſtit,vt in §.fi.inſtit.de teſt. & in l.hac cõſultiſſima.§.per nuncupationẽ.C.eo.tit.& in l.hæredes palam.ff.eo. & in caſu præſenti depoſitiones prædictæ dictorum teſtium concludũt, plus fuiſſe per ipſum teſtatorem dictum & diſpoſitum, quàm ſcriptũ per ipſũ
4 notarium.Vera † reſultabat concluſio,hoc dictũ debere attendi,& conſiderari & nõ ſcriptura ſimplex, nihil aſſerens de huiuſmodi diſpoſitione. l. quoties. §. 1. vbi Ange.& alij no.ff.de hære.inſt.per Cy.Bal.& alios,in l. errore.C.de teſt.& quæ habẽtur in l.cum auus.ff.de cõdi.& demon.cum concor. Fuit itaq; attenta veritate, dictus vſufr.relictus D. Luciæ cum onere retinendi penès ſe filiam teſtatoris, & ad hoc vt poſſet eam melius penès ſe retinere,conſequendo annuatim prædictum
5 vſumfructum.Quæ † diſpoſitio videtur in ſe ambiguitatem continere,an ipſa D. Lucia legataria deberet retinere filiã teſtatoris, & etiam illi præſtare alimenta ex dicto vſufructu legato, qui longè plus annuatim aſcendebat præſtationẽ alimẽtorum.In quam ſñiam iam inclinant dicti teſtes numerarij,& ẽt ipſe notarius, dũ aſſerũt,teſtatorẽ feciſſe talẽ legatum,ad hoc vt ipſa legataria teneret & alimẽta pſtaret filiæ teſtatoris,licet hoc vltimũ ab aliquib. ipſorũ non fuerit auditum dici ab ipſo teſtatore,tñ iſtius opi.ſunt,legatum prædictũ fuiſſe relictum ẽt cũ iſto onere alimentandi,quorum teſtimoniũ ſatis coadiuuatur.Nam hæreditas erat ſatis grauata & onerata,nec multùm locuples,& hæredes inſtabant, vt ipſe teſtator nõ faceret tale legatũ vſusfructus & ꝙ nõ ordinaret filiam ſuam morã trahere penès D. Luciã,ex quo melius morabatur penès eos,& tñ teſtator ipſe voluit facere dictũ legatum ad effectũ,vt eius filia melius & aptius poſſet ſtare penès ipſam D. Luciã, & inſtãtia, requiſitio, & interrogatio facta teſtõri per dictos hæredes tẽdebat, vt talis vſusfructus eſſet penès
6 eos,& ipſi deberẽt præſtare alimẽta. Et † denegatio, & rñſio facta per teſtatorẽ vt reddatur cõformis interrogationi iuxta l.ſi defenſor.§.qui interrogatus.ff.de ĩterrog.actio.& §.præterea,inſt.de inuti.ſtipu. intelligenda & interpretãda eſt,vt talis vſusfructus fuerit relictus cũ
7 dicto onere alimẽtandi.Quod † ẽt coadiuuatur. Nã pſumptio eſt, teſtatorẽ minus voluiſſe grauare hæredẽ. l.nummis de le.3.l.apud Iulianũ.§.Seio.de le. primo.cũ
8 ſimili. Prout † etiã hoc idem ſuadetur attenta & conſiderata veriſimilitudine; cũ hæreditas non eſſet ampla, & grauata multipliciter,& dictus vſusfructus lõgè plus aſcẽderet quàm expẽſa alimẽtorum,quo fit vt relictus
9 videatur cum dicto ẽt onere alimentandi.Non †.n.dẽt, includi illud,ꝙ non eſt veriſimile. c. in generali,de reg. iu.li.6.l.nõ eſt veriſimile.ff.ꝙ met.cau.c.quia veriſimile,extra de pręſump. & ẽt quia nulla diſpõ tam generalis exiſtens eſt,quin ſit referenda ad ea, de quib.non eſt veriſimile diſponentem cogitaſſe,vt dicit Ange.conſi. 248.Super primo.col.2.verſ.pro hac parte.& iudex nõ debet dare fidem,ſi non ſit veriſimile,vt tradit Petr. de Anch.conſ.217.Si prædicta ſententia,col.fi. & quia inſpici debet, ꝙ eſt veriſimile,& non ꝙ eſt poſſibile, vt dicit Bal.in l.ſcripturæ,col.1.C.de fi.inſtrum.& in l.1.col. 3.C.de ſer.fug.& Abb.in d.c.quia veriſimile, in vlt. no-
10 tab.Et † ſuadetur etiam: qm̃ in legatis & fideicommiſſis potius attendimus mentem & cauſam, quib. teſtator mouetur ad illa faciendum,quàm verba ipſa expſſa.l.cum virum,vbi Doctor.C. de fideicom. l. Publius. §.fina.ff.de condit.& demonſtr. l.quoniam indignum, vbi Mod.poſt.Bal.multa cumulant.C.de teſtam.l.3.vbi
11 Alexand.& Iaſ.no.C. de liber. & poſthu. Verba † enim debent inſeruire menti, quæ attendi debet. l.in conditionibus primum locum.ff.de conditio.& demonſtra. & ſatis eſt,quòd ex coniecturis colligitur.l.cum proponebatur.de lega. ſecundo. l. hæredes mei. §.cũ ita. ff.ad
12 Treb.Et † conſiderãdum eſt,qua cauſa & ratione motus fuit teſtator ad legatum faciẽdum. Nam ex ea legatũ,& diſpoſitio reſtringitur,ampliatur,interpretatur, & declaratur.l.cum pater.§.dulciſſimis.vbi Bart.& ſcriben.de leg.ſecũdo,& idem Bar.in l.regula.§. licet.ff. de iur.& fac.igno.& alia adducit Soci.conſ.43. col. prima verſicu.Nam ratio.& conſ.77.col.prima,nume.2.volumi.3. ¶ Conſideratis itaque prædictis, circa dictum legatum vſusfructus reſultabat dubietas. An relictus videretur etiam cum dicto onere alimentandi. Ad quã difficultatem & dubitationem tollendam iam adſunt duo teſtes,quartus,& ſeptimus numerarij, & teſtamentarij,qui cõfectioni dicti teſtamẽti, & diſpõni dicti legati interuenerũt,aperto ore dicẽtes, teſtatorẽ prædictũ talẽ vſumfructũ reliquiſſe D.Lucię,ad hoc vt filiã teſtõ

ris

ris retineret penèſſe,& illi p̄ſtaret alimēta,pp quorū te
ſtimoniū dicta ambiguitas reddita ē aptiſſima.& clara.
13 Cū † in ore duorū ſtet oē verbū,&c. l.vbi numerus. ff.
14 de teſtib.c.cū eſſes. ex̄ de teſt.Et † ad declarādā volūta-
tē teſtōris,quatenus reſultaret in aliquo dubia,circa rē
legatā ſufficiūt duo tm̄ teſtes,vt hr̄ in l. hr̄des palā. §. ſi
qd poſt.& ibi gl.in ver.poſſe.in prin.ff.de teſt. q̄ ſequun
tur oēs Doct.cōcludētes,duos teſtes ſufficere ad decla
rationē volūtatis teſtōris ad tollēdā dubietatē, q̄ reſul-
tare poſſet circa legatū factū,& tradit ēt p ſcrib. in d. l.
errore.& in d.l.quoties.§.1.& plenè pſequit Corn.cō-
15 ſi.239.vr̄.col.pe.vol.2.Et † qa ex depoſitione dictorum
duorū teſtiū apparet plus fuiſſe dictū,q̄ ſcriptū , omiſ-
ſa ſcriptura,ſtare debemus dicto,vt fuit cōcluſum ſ.&
ſic vt dictus vſusfructus fuerit relictus etiam cū dicto
onere præſtādi alimēta. Nec prædictis hn̄t obſtare de-
poſitiones duorū teſtiū pductorū per ipſam D.Luciā
qui conantur probare negatiuā, ꝙ tali legato vſusfru-
ctus nō fuit appoſitum dictū onus alimētandi, & con-
16 ſequēter, ꝙ fuerit purum & ſimplex. Et † licet negati-
ua per rerū naturā regulariter ſit improbabilis.l.actor.
C.de prob.c.bonę.el 1.de elect.& vtrobiq;per gl.& Do
17 cto. tamen † quādo eſt coarctata loco & tēpore,bene
eſt probabilis,vt traditur per gl.in l.Panto.§.rei pduel-
lionis.ff.de acq.hær.& per gl. in §. hinc nobis.in authē.
de hær.& fal. cum alijs adductis per ſcrib.in c.tertio lo-
co.& in c.quoniā contra.de prob & in l. in illa ſtipula-
tio.ff.de verb.obl.& in l.optimam.C. de cōtrah. & co-
mit.ſtipu.& in §.itē verborum.inſt.de inutil.ſtipu.cum
concor.tamen aduertēdum erit, ꝙ prædicti duo teſtes
nō ſunt numerarij,nec teſtamētarij,nec concludenter
deponunt,ꝙ tale onus alimētandi non potuiſſet appo
ni prædicto legato per teſtatorē,quin ipſi percepiſſent
& ſenſiſſent,nam ambo deponūt, ꝙ nō recordātur de
omnib.verbis dictis per teſtatorē:tunc cum condebat
teſtamētum, & ſic etiam ſtare pōt,ꝙ ipſi non recordē
tur de verbis prolatis tunc per teſtatorē apponentē ta
le onus,quo fit vt negatiua,quā conantur probare nō
ſit formiter nec concludēter probata.Non. n.apparet
ita coarctata,quin tale onus nō potuiſſet apponi,cum
ipſimet fateantur nō recordari de omnib.tūc prolatis
18 per teſtatorē.Et † probatio nō concludēs nihil releuat
in c.in præſentia.de prob.l.non hoc.C. vnde legi. & qa
talis probatio negatiuè non apparet ita coarctata,vt iu
ra requirunt,vt pleniſſimè per omnes in d. c.tertio lo-
co.cum concord.Prout etiā quia depoſitio prædicto-
rū redditur ſuſpecta. Nā dicti duo teſtes aſſerunt teſta-
torē ſimpliciter feciſſe tale legatum,nec appoſuiſſe , ꝙ
filia teſtatoris deberet ſtare penès ipſam D. Luciā lega-
tariā, & tamen iſtud eſt falſiſſimum , vt ſuperius dictū
19 fuit.Et † falſus in vno preſumitur in omnib.falſus,vt in
c.fraternitatis.vbi Imo.& Cano.no.extra de hæreti. &
per Moder.pōſt Bar.in l.ſi ex falſis.C.de tranſact. & per
20 Bal.in l.2.C.de fideic.lib. Prout † etiam ipſorum depo-
ſitio redditur ſuſpectiſſima: eo quoniam per plures &
plures teſtes probatur ipſos non fuiſſe præſentes cōfe-
ctioni dicti teſtamēti à principio vſq; ad finem,quo ca-
ſu non dicuntur idonei.l.cum antiquitas. C. de teſt. &
ibi plenè per ſcrib.Reiectis itaq; ipſorum depoſitioni-
bus,ſtandū erit concluſioni ſuperius firmatæ, ꝙ prædi
cto legato fuerint appoſita dicta onera, & ꝙ attēdi de-
beant p̄dicta diſpoſita per dictū teſtōrē , & nō ſimplex
ſcriptura teſtī cōtinēs circa hoc legatum lōgè minus
quàm fuerit diſpoſitū p ipſum teſtatorē. Pariſ.Paduæ.

S V M M A R I V M.

1 *Subſtitutio facta,ſi inſtitutus ſine filijs decederet, euaneſcit inſti-
tuto moriente cum filijs,& nu.3.*
2 *Subſtitutio facta ſub conditione euaneſcit conditione non adim-
pleta.*
3 *Diſpoſitio facta ſub conditione non habet locum deficiente condi
tione.*
4 *Poſiti in conditione non cenſentur diſpoſitiuè vocati.*
5 *Poſiti in conditione poſſunt ab inteſtato ſuccedere grauato.*
6 *Grauari non poteſt à teſtatore,qui ab eo non fuit honoratus.*
7 *Subſtitutio non poteſt porrigi ad caſum, de quo non loquitur.*
8 *Quod teſtator non expreſſit,omiſiſſe dicitur.*
9 *Dictio, tunc, extremitatem temporis importat & reſtrictionem
ad caſum expreſſum tantùm.*
10 *Extenſio fieri non debet de perſona grauata ad aliam non graua
tam.*
11 *Teſtatoris mens potiſſimum attendi debet etiam coniecturata.*
12 *Debet tamen hoc apparere ex verbis prolatis à teſtatore, & nō
aliter.*
13 *Verba,ſi ſine filijs quis decederet, non comprehendunt alios de-
ſcendentes.*
14 *Poſiti in conditione non dicuntur ſubſtituti, nec diſpoſitiuè vo-
cati.*
15 *Appellatione filiorum quoad grauamen inducēdum non compre-
henduntur nepotes,nec deſcendentes.*
16 *Minus etiam includitur nepos, quando reperitur filius in primo
gradu,in quo diſpoſitio fuit verificata.*
17 *Minus etiam comprehenduntur in grauamine, fideicommiſſa-
rio.*
18 *Non dicitur decedere ſine filijs,qui vno relicto deceſſit.*
19 *Ita grauatus relicto filio poteſt diſponere de bonis, in quib. fuit
grauatus ſuo arbitrio.*
20 *Teſtator conſiderans maſculinitatem videtur illam conſideraſſe
propter conſeruationem familiæ & agnationis.*
21 *Gl.in l.Lucius,ff.de hæred. inſt.procedit, etiam ſi de filio maſculo
facta fuiſſet mentio,& nu.ſeq.*
22 *Qualitas maſculinitatis conſiderata cenſetur ſolùm in caſib. pro-
uiſis,& expreſſis,non autem in alijs omiſſis.*
23 *Reprobatur opinio Guido.Pa.& Dec.*
24 *Teſtator tranſgrediens ad plures gradus non propterea videtur
induxiſſe grauamen illis in conditione tātùm poſitis.& nu. 25.*

CONSILIVM XIII.

Petrus iſte Boſcherius iunior nō poteſt modo ali
quo ſe tueri ex teſtō condito per Petrum
Boſcheriū ſeniorē,nec virtute illius prætendere poteſt
aliquod fideicommiſſum.Nam dictus Petrus ſenior in
ſtituto hærede Antonio ſeniore eius filio, & Domini-
co eius nepote,diſpoſuit & voluit,ꝙ ſi dictus Ant.eius
filius deceſſerit ſine filijs legitimis,ei eſſet ſubſtitutus di
1 ctus Dominicus. Quæ † ſubſtitutio penitus euanuit,
quoniam dictus Dominicus ſubſtitutus mortuus fuit
ante dictum Ant.l.3.l.cum filiofam. vbi pleniſſimè ſcri
bē.de leg.1.l.quib.dieb.§.quidam Titio. l. hæres meus,
ff.de conditio.& demon.l.quarta. ff. quando dies lega.
ced.cum ſim.Eodem modo illa ſubſtitutio per dictum
Petrum ſeniorē facta,in qua voluit, ꝙ ſi omnes inſtitu
tì decederent ſine filijs maſculis,tunc ſuccederent pro-
ximiores in gradu maſculi,etiam euanuit; quoniā ipſe
Ant.filius d.teſtatoris ſucceſſit Dominico cohæredi,&
poſtmodum ipſe mortuus eſt relicto maſculo, pꝑter
cuius filij maſculi exiſtētiā ſubſtitutio ipſa penitus eua-
2 nuit.Ex † quo facta fuit ſub dicta conditione, quæ de-
fecit dicto Ant.grauato moriente cum filijs maſculis,
vt habetur in l.ex facto.§.ſi quis autem. ff.ad Trebellia.
& in terminis hoc tenet Oldr.conſi.21. Thema tale eſt.
volens, ꝙ quādo alicui per teſtatorē facta eſt ſubſtitu-
tio ſub illa cōdōne,ſi deceſſerit ſine filijs maſculis,ſub-
ſtitutio dicitur euanuiſſe,ſi dictus grauatus tpe mortis
ſuæ reliquit filios maſculos,quicquid poſtea cōtingat
de dictis filijs maſculis allegat. l.cum vxori. C. q̄n dies
3 leg.ced.Et † ēt quia diſpoſitio facta ſub conditione,nō
habet locū deficiēte condit.l.1.§.1.ff.de dona. cū con-
cordan.quā ſententiam ſequitur Io.An. relatus à Pau.
de Caſt.in d.l.ex facto.§.penul.& conſi. 170. ne impro-
prijs,colum.penul.& doct.in l.prima,C. de cōdi. inſer.
allegantes iura id probantia,& idem volunt quamplu-
res alij doct.citati,& relati per Iaſ. in l. in ſubſtitutione.
nume.10.ff.de vulg.& pup.& in l.ſi quis, nume. 5. C.de
inſtitu.& ſubſtitu.& per Dec.conſ.63.Et pro tenui,col.
ſecunda,verſi.& licet liberi.& conſi. 218. In caſu, colū.
ſecunda,nūme.7.& conſi.291.viſis.nume.5.& alibi plu
ries,quib.in locis communiter cōcluditur ſubſtitutio
nem factam ſub illa conditione, ſi inſtitutus deceſſerit
ſine filijs,expirare & euaneſcere, quando mortuus eſt
relicto filio,& cōprobat cōcluſio iſta. Nā filij maſculi
D. Antonij ſenioris hr̄dis inſtituti à Petro ſeniore nō
ſūt vocati ab eo,nec poſiti in diſpōne,ſed ſolū in cōdō
4 ne.Quo † caſu nō poſſūt venire tāq̄ diſpoſitiuè vocati
à d.te-

à d. testatore.l.si quis sub cõditione.ff.si qs omis.cau. te
5 stamẽ. Poterant † .n. dicti filij masculi ita vocati dicto Anto.patri succedere ab intestato,si ita fuisset mortu⁹, vel ex testõ,si ipse Anton.eos instituisset,vt dicit gl. cõiter approbata in l.Lucius.la 2.ff.de hæred.instit.q̃ sequitur ibi Bar.Bal.Ange.Imo.& Alex.dicẽs hãc esse cõem cõsi.185.Viso titulo,volum.2.& cõsil.32. viso pcessu, col.penulti.vol.3. & consi.93.Super eo. col.3.eo.vol.3. & consi.13.visis.col.4.volu.4.& alibi pluries,& ad plenũ prosequitur Barbat.in repet.l.cum acutissimi. C. de fideicõ.Soci.in repet.l.cũ auus.ff.d̃ cõditio.& demõ.car. pen.& cõsi.77.Consilijs,col.2. & cõs.80. De duob.col. 4.vol.1.& consi.62.viso capitulo,in princ. & cõsil. 116. in cã.in princip.vol.3.vbi dicit pro d.glo. & cõi cõclus. esse tex.in d.l.ex facto.§.ex facto.& q ab ista opi.non est recedendum in iudicando & consulendo. Prout ẽt ad plenum prosequitur Anto.Corset. in q. per eũ disput. quã inseruit in fi.sui reperto.& ẽt Frãc.de Cur.cõsil.42. 43.& 44.& plenissimè Mod.in l.Centurio.ff.de vulg. & pup.post illã q.Bar.vltimã.3.q.prncipi.& ẽt ponũt Moder.in l. 1.C.de pact.cũ cõcord. adductis p Dec. consi. 270.nu.1.& in cõsi.nouiter impresso.20.& p tenui.nu.
6 1.alias 422.Ex † quib.necessario infert, q Petrus filius dicti Antonij senioris,positus in cõditione,& à fortiori alij descẽdẽtes ex eo,non fuerunt grauati, nec potuerunt grauari à dicto Petro primo testõre, qa ab eo nõ honorati nec dispositiuè vocati,p tex.vulg.ĩ l.ab eo. C. de fideicom.cum simi.allegatis p docto.post Bar. in d.l.
7 Centurio.col.12.versic.q̃ro vlterius.Et † qa talis substitutio nõ grauat filios,& descẽdẽtes ex dicto Anto. nec loquitur isto casu, consequenter minimè consideranda:vt dicit Oldra.d.cõsi.21.& Abb.cõsi.140.Facti con-
8 tingentia.vol. 1.Et † qa testõr hũc casum minimè expressit,iccirco ipsum habuit pro omisso.c.ad audiẽtiã. ex̃ de decim.l.vnica.§.sin aũt ad deficientis. C. de cadu.
9 tollen.Eo † ẽt,qa talis substitutio facta est p dictionem, tũc importantẽ extremitatẽ tẽporis, & restringẽtẽ dispositioue testõris ad casum tantũ formaliter expressũ nec recipit extensionẽ alterius casus.l.4.§.fi.ff. de cõdi. & dem.tradit Pet.de Anchara.cõsil. 357. Iste magister,
10 & Dec.consil.89.Viso puncto.nu. 3. Et † ẽt qa non dẽt fieri extensio de sua persona grauata ad aliam nõ grauatam,vt tradit Areti. in l.Gallus. §. & quid si tantum. col.3.versi.2.adde ff.de liber.& posthu.& Dec.cõsi.211. Subtilis.nu.5.& alibi pluries. Et qñ dicta substitutio & fideicommissum fuit personale iniũctũ d. Anto. & sub dicta cõditione,q̃ defecit,merito expirauit, nec dẽt extẽdi ad alias psonas nõ grauatas, nec honoratas, & fortius non nominatas,iuribus,& decis.quibus s̃. Nec isti conclusioni hẽt obstare,si ex aduerso diceretur, illam procedere,qñ non adesset aliqua coniectura, p quã colligi possit mẽs testõris,volentis fideicommissum dura-
11 re perpetuò. Nã † tũc cessabit cõclusio superius firmata,& obseruanda esset voluntas testõris,d.l.in cõditionibus primũ locũ.ff.de cõdi. & dem. cũ cõcor. Maximè qa in fideicommissis pceditur cõsiderata mẽte testõris,& inducuntur ex coniecturis.l.cũ virũ.C.de fidei
12 cõ.cũ simi. Nã † dico, q talis coniectura apparere dẽt ex verbis prolatis à testõre,& nõ aliter,vt firmat Soc. allegãdo iura & decis.in d.l.cũ auus,col.fi.& in l. hæredes mei.§.cũ ita.col.3.ff.ad Treb.& discurrẽdo p singula capita & verba prolata ab ipso testatore in dictis substitutionib.nulla pt colligi coniectura,p quam possit apparere voluisse grauare descẽdentes ex dicto Anton. eius filio,& voluerit talẽ substitutionẽ durare ppetuo, quinimo ex verbis d.testĩ apertissimè ostẽditur totũ c̃riũ,
13 vt superius fuit deductũ,& conclusum.Nõ † .n.põt dici,q p illa verba,sine filijs,filij & descẽdẽtes dicant substituti Anto.eorũ patri,& antecessori, ex quo dicti filij nõ sunt vocati dispositiuè, sed tantũ positi in cõditio-
14 ne.Et † qñ ita positi sunt, nõ dicũtur substituti, nec dispositiuè vocati.vt in d.l.si qs sub cõditione. & alijs decis.s̃.deductis,ad plenũ psequitur Soci.in d.cõsi. 62. &
15 cõsi.104.Quoniã.& d.cõsi.116.vol.3.Minus † ẽt põt dici,q illa verba,sine filijs,dẽnt intelligi, & interpretari,i. sine nepotib.descẽdẽtib.Nã hæc interpretatio est penitus falsa,vt ad plenũ psequit Soci.in dictis trib. cõsi. & ẽt qa in præsentiarũ adsunt descẽdentes dicti Antonij.
16 Itẽ † qa appellatione filiorũ nũq̃ includitur nepos, qñ reperit filius in primo gradu, in quo dispositio fuit verificata,vt cõtingit hic,p d.l.Gallus.§.idẽ credendũ, & tradit Bar.in l.liberorũ.col.pe.ff.de verb.sig.& Dec.cõs. 95.& p tenui,col.pe.vers.4.qñ habuit.& cõs. 291. visis.
17 nu.8.Et † qa qñ tractatur ad grauamine & onere, vt est fideicõ.appellatione filiorũ nõ veniũt nepotes, vt dicit Pau.de Cast.in d.cõsi.170.col.2.& Corne.cõsil. 190. in psenti.col.12.vol.2.vbi affirmat ita fuisse iudicatũ Florẽtiæ,& Fran.de Cur.cõsi.44.col.9.& Deci.d. consi. 95. nu.5.& illud caput d.testĩ,si oẽs decederẽt sine filijs &c. minimè obstat,ex quo d.Antonius decessit cũ filio masculo, pp q oẽs aliæ substitutiones p dictũ testõrẽ po-
18 stea factæ expirarũt.Ex † quo factæ apparẽt casu, quo do.Anto.decederet sine filijs masculis, & decessit relicto filio masculo,vt est casus in d.l.ex facto.§. pen.& pũctualiter firmat Soci.ĩ d.cõsi.62.col.4.nu.11.vbi ad id allegat Oldr.& Io.And.& idẽ facit ipse Socin.d.cõsi.116.
19 col.5.& 6.vers.q̃ oĩno nõ hẽnt.In † quib.locis cõcludit, q tales ita grauati relicto filio possunt disponere & alienare bona, q̃ ad ipsos peruenerũt ex illo testatore ita disponẽte & substituẽte cõditionaliter,& cõditione deficiẽte allegat iura & decis.vt p eũ. Quãto ergo fortius Anto.iunior descẽdẽs ex illis seniorib. potuit de dictis bonis disponere,vti disposuit in bñficiũ suæ vxoris de bonis Petri senioris primi testatoris gradatim ad ipsũ peruẽtis,cũ in illis in præsentiarũ nulla subsistat substi-
20 tutio & fideicõmissum.Nec † obst.illa qualitas masculinitatis à d.testõre expressa,per quam vr̃ cõsiderasse familiam & agnationẽ,ita q eius bona deberẽt in familia cõseruari:cum familia per masculos cõseruetur, & præsumendũ est,q hac de causa testator expresserit dictã qualitatẽ masculinitatis.Nã ista cõiectura minimè est sufficiens ad tollendã cõclusionẽ s̃.firmatã. Qm̃ d. testõr voluit venire ad eius bona pximiores masculos, casu quo oẽs sui hæredes instituti decederẽt sine masculis,& qa,vt dictũ est,dictus Anto.decessit relicto filio masculo,dictæ substitutiones sequẽtes cessarũt, ita pũctualiter dicit Soci.respõdẽdo obiectioni in d. cõs.104. col.2.& 3.& in d.cõsi.116.col.4,& sequẽ.vol.3.& d. cõs. 62.col.4.eod.vol.vbi ex pluribus istud firmat, tollendo
21 obiectionẽ,& prosequitur Deci.cõs.379.Nã † glo. in d. l.Lucius.procedit & locũ hẽt ẽt,qñ hæres est grauat⁹, si decederet sine filijs masculis,& masculi positi essent in cõditione,vt dicit Alex.cõsil.105.perspectis,vol. 1.& cõs.185.vol.2.Bened.Cap.cons.2.col.7.& 8. consi. 121. Gerardus.Corne.consi.1.in secundo dubio, volum.3. consi.207.de plurib.col.1.cons.146.volum.2.& cõs.20. col.antepe.& penul.vol.2.Francis.de Cur.cõs.42. & expresse Socin.in d.consi.62.& 104.& diffusius cons. 116. volum.3.col.quarta & quinta, versi. quarto fit magnũ
22 fundamentum.Qualitas † enim masculinitatis cõsiderata est solum in casibus prouisis,& expressis à testatore,non autem in alijs omissis,vt firmat Soci.in dictis tribus consilijs.& etiam consi.77.volum.in.3.& consil.51. volumi.4.& Fran.de Curt. consi.63.Alexand.consi.97.
23 vol.secundo Deci.consi.87.89.309.314.& 315.Et † q̃bus patet, quod opinio Guido. Pa.relata per Deci. consi. 270.Raynaldus.colum.penulti. & fina. dum volebant, glo.in d.l.Lucius,non procedere,quando fuisset appositum verbum masculis,non est vera,nec modo aliquo procedit per communes conclusiones, & decisiones superius allegatas,volentes d.glo. procedere etiam isto casu.Nam illa expressio masculinitatis solum vendicat sibi locum in casu expresso à testatore, & non in alijs omissis,vt per docto.vbi supra,maximè Soc.in d.consi.
24 116.Non † obstat si postremò dicatur,quod dictus testator trangressus est ad plures gradus,per quam transgressionem filij positi in conditione videntur dispositiuè vocati,& ita limitabitur glo.in d.l.Lucius.vt videtur sentire Pet. de Anchar. consil. 74. Contra Philippum.
25 Nam † ista coniectura in terminis nostris tollitur p Socin.in d.l.cum auus.colum.penultim.& fina.& in d.cõsilio.104.colum.4.& sequen.nume.9.& in d. consi. 62. nu.6.

nu.6.& 12.& in d.consil.116.colum. penul. & fina.vol. 3.Quibus in locis adducit consilia, & decisio. diuersorum doct.In quibus concluditur,gl.in d.l.Lucius.& dispositionem d.l.ab eo.cum similibus procedere & habere locum,etiam si testor fuerit ad plures gradus substitutionum trangressus,& adducit plures deci.hac cōclusi.firmantes,prout etiam facit Fran.de Cur.in d.cōsilio.63.col.3.& seq.Quibus omnibus cōsideratis conclusio s.firmata remanet verissima, q dictus Petrus iunior ex testō dicti Petri senioris nullū ius hēt, nec ex eo ptēdere pt & cōseq aliquod fideicōmisśū.Parisius Pad.

SVMMARIVM.

1 *Substitutio facta sub conditione,illa deficiente cessat.*

2 *Substitutio facta sub conditione,illa adimpleta locum habere debet,& exequenda est.*

3 *Grauari non potest,qui à testatore non fuit honoratus.*

4 *Fideicommissum sub conditione relictum debetur,licet ipsius conditio existat post mortem instituti.*

5 *Grauatus fideicommisso non potest alienare bona sub dicto grauamine relicta.*

6 *Substitutio sub duplici conditione facta, vt effectum sortiatur, adimplementum vtriusque conditionis requirit.*

Grauatus, si decederet sine filijs,& ab intestato, sub duplici conditione dicitur grauatus.

7 *Pater filijs suis pupillis potest testamentum facere, & nu. 8.*

8 *Pupilli morientes in pupillari ætate dicuntur mori testati, quando pater illis secundas tabulas fecit,& nu.10.11.& 12.*

9 *Pater filio pupillo compendiosè substituens dicitur etiam pupillariter substituere.*

Substitutio compendiosa reciproca continet sub se etiam pupillarem,& nu. 16.

10 *Pupillariter substitutus excludit omnes alios, qui pupillo ab intestato poterant succedere,& alijs.*

13 *Compendiosa substitutio dicitur illa, quæ facta est post mortem filiorum.*

14 *Item quando facta est sub illa conditione, si institutus decedat sine filijs.*

15 *Verbum,substituo commune est.*

CONSILIVM XV.

Ser Laurētius instituit hæredē suū ser Saluatorē ei9 filiū hac cōditione,q si ipse Saluator,vel eius filij decesserint absq; filijs legitimis masculis, vel ab intestato,q filiæ feminę d.testōris essent institutæ,& substitutæ.dictus Saluator decessit relicto filio Donatino, & duabus filiab.& cōdidit sibi testm̄,in quo vniuersalē hęredē instituit dictū Donatinū,hac cōditione,q si s.scriptus Donatinus decederet ab intestato,& sine filijs, eo casu essent institutæ & substitutæ Margar.& Cathe.filię d.testōris,& casu quo dictæ filiæ decederēt ab intestato & sine filijs,eo casu dictus testōr instituit & substituit filios ser Gulielmi patrueles ipsius testōris. Accidit modo casus,q oēs filij d.Saluatoris mortui sūt in pupillari ætate,quæritur stāte testō ser Laurentij primi testōris, vtrum Saluator potuerit testamētū cōdere,& illud subsistat de iure, & debeat sortiri effectū quò ad oīa ibi p eum disposita. Ad resolutionem præsentis dubij cōsiderandū est,q fideicommissum factum per ipsum Laurētium & substitutio in personā Saluatoris eius filij cōtinet cōditionē,si Saluator mortuus esset sine masculis, vel ab intestato,vt tunc essent institutæ & substitutæ filiæ d.Laurētij,& quia Saluator mortuus est relicto Donatino filio masculo,& etiam condito testamēto. Merito † talis substitutio & fideicōmissum factum sub dicta conditione euanuit, & expirauit per defectū dictæ conditionis.l.qui hæredi.§.fi.ff. de condi. & demō.l. cedere diem.ff.de verb.sig.cum vulga.Verum quia tale fideicommissum,& substitutio per Laurentium apparet facta,ēt sub alia conditione, videlicet,si eius Saluatoris filij decederent sine masculis,vel ab intestato, & dicta conditio vr̄ esse adimpleta, ex quo Donatinus eius filius mortus est sine filijs,& nullo per eum cōdito testamento.Iccirco † ad tale fideicommissum videntur vocatæ filiæ d.Laurentij substitutæ, ex quo cōditio ipsius videtur adimpleta.l.filium quē habentem.C.fami.ercisc. l.fi.§.sed quia.C.cōia de lega.& d.l.cedere diē, cū concor.Dictus † .n. Laurētius nō grauauit ipsum Donatinū,quē regulariter grauare nō poterat: cū nō instituerit,nec honorauerit.l.ab eo.C.de fideicō.l. cū filio.de lega.1.sed grauauit ipsū Saluatorē institutū hæredē sub duplici ↄdōne alternatiua.s.eo casu,quo ipse Saluator decederet sine masculis,vel ab intestato,& ēt casu, quo filij Saluatoris decederēt sine masculis,vel ab intestato, & licet ipse Saluator mortuus sit relicto masculo & cōdito testamēto:tn̄ qa eius filij mortui sunt sine filijs, & nullo p eos cōdito testō,tale † fideicō.dr̄ purificatū, licet eius cōditio existat post mortē ipsius Saluatoris instituti,vt est tex.ī l.cohæredi.§.cū filiæ.ff.de vulg.& pup. & in l.legato.ff. de cōdi. & dem. p q̄ iura ita firmat Bar. in l.Cēturio.in vlti.q.3.q.princip.col.12.vers. quæro vlterius.ff.de vulg.& pup. quē cōiter in hoc sequūtur ibi omnes scribē.adducētes alias decis.& firmat istud Soc. consilio 116.Consideratis.columna tertia, vol.1.& cōsilio 149.Materia.colum.tertia,vol.secundo,& Francis. de Curt.cōsilio 42.colum.decima, & sequen.& consilio 44.col,quarta. Quibus † stātibus de bonis & hæreditate domi.Laurētij videtur deductū,quod domi.Saluator nō potuerit testari,nec disponere, nisi de legitima & Trebellianica,q̄ ascēdūt ad medietatē,vt volūt & disponūt iura & cōclusi.cōes & vulgares, & q reliquā medietatē habere debeant filiæ domi.Laurētij substitutæ,vt s.¶Tn̄ istis nō obstā. dico d. Saluatorē rectè potuisse facere testamētū,& disponere prout disposuit de omnib.bonis & hæreditate dicti ser Laurētij, q̄ ad ipsū Saluatorē peruenit & qa oēs filij domi.Saluatoris mortui sunt sine filijs,& ab intestato,merito filij ser Gulielmi sui patrueles,instituti & dicto casu substituti,consequi,& habere dent totā dictam hæreditatē & integra bona exclusis filiabus dicti ser Laurētij:cum factus fuerit locus dictæ substitutioni factæ per ipsum Saluatorē illa enim conditio apposita per ser Laurentiū in substitutione & fideic.per eum relicto,defecit quo ad personam Saluatoris,ex quo decessit relicto masculo,& condito testamēto,ita etiam & defecit in persona filiorum ipsius Saluatoris, nā licet dicti eius filij decesserint sine filijs,tn̄ non dicuntur mortui ab intest. & quia testati mortui sunt,meritò euanuit substitutio & fideic.ad cuius purificationē vtrunque erat necessariū.s.q deberē mori sine filijs.itē & ab intestato, vt est tex. apertus in l. generaliter.in princip. C. de institut. & substitut. & ibi oēs scribētes communiter istud firmant,allegāt cōcordantes decis.Quod modo filij Saluatoris non sint mortui ab intestato,sed testati,probatur apertissimè : qm̄ omnes mortui sunt in pupillari ætate, & dictus Saluator eorum pater ipsis in dicta ętate morietib. fecit testamētum.De † iure enim cōi pōt pater filijs suis pupillis testamētum facere.l.moribus.in princip.l.patris & filij.ff.de vulga.& pupilla.& institu.eod.titu. in princip. l. Papinianus.§.sed nec impuberis.ff.de inoffi. testamen. cum simili.Et † qn̄ pater facit testamentū, secundasq; tabulas filijs suis pupillis,& euenit casus secūdarū tabularū,& substitutionis pupillaris factæ à patre, & sic cas9 testamenti ipsorum filiorū,dicto casu filij dicūtur mori testati,l.cum testō eis à patre condito, ita q eis dicit succedi ex testamento,& ex cā testati,vt iurib. præal. & in l.omnem.C.ad Tertullia.& in l.sciāt.C.de legit.hære. & ibi plenè tangunt doctores.& p Signoro. cōsil. 101. Infans decedens.col.3.versicu.nec obstat.per Bald. in l. si arrogator.colum.penultim.ff. de adoption. & Ange. cons.104.Statuto cōis Burgi.col.penul.in fi. Fulgosius col.48.Quidā P.col.fina.& Socin.post alios,in d.l. moribus.col.1.Et † licet ipsi filij sint in ætate, in qua nō possent testari.l.qua ætate.ff. de testamen. cum concor. tn̄ lex concedit patri hanc facultatem ita,vt dicatur testamentum filij pupilli, qui licet moriatur pupillus & infans:tamen mori dr̄ testatus & cū testamento,& ei succeditur ex causa testati,vt ꝑbant iura & decis. superius adductæ.Prout † ēt dicimus, q qn̄do pater filio pupillo facit substitutionem reciprocam seu compendiosā sub quibus cōtinetur pupillaris:vt plenè p Bar.& alios, in d.l.Centurio.& in l. precibus.C.de impub.& in l. Lucius.ff.de vulgar.& pupilla.& in c.si pater.de testam.lib. 6.& in c.Raynaldus.& c.Raynucius. extra e.ti. si superuenit

uenit casus, quo talis substõ non potuit hẽre effectum, cessant secundæ tabulæ, & testm̃ filij pupilli conditum à patre, & pupillus isto casu dr̃ mori intestatus. l.2.§.im puberẽ.ff.ad Tertul.l.pr̃ filiã.§.fi.ff.ad leg.Falc. & l. 2. C. de impub.l.q duos.in fi.ff.de vulg.& pup.l.in testõ. la 1.
0 C.de test mil.& l.Lucius.ff.de vulg. Qñ † ergo euenit casus dictæ substõnis, & filius pupillus mortuus est in pupillari ætate, mori dr̃ testatus, & ei succedit ex cã testati vt s̃.probatũ est, & probãt iura p̃dicta loquentia, qñ defecit cõditio, ergo qñ adimpleta est, testatus dr̃ mori, &
1 ei succedit ex causa testati. Et † suadẽtur ista ex his, quę hñr in l.si fundũ per fideicõmissum.cum duab ll.sequẽti.de leg.1.& in l.cum filiofami.eo.ti. vbi pater filio pupillo aliter non prouidendo, videtur vocare succedentes illi pupillo ab intestato, quos etiã põt grauare. Vn-
2 de si prouidet, pupillus mori dr̃ testatus, & ei succeditur ex causa testati. prout pater disposuit exclusis illis, qui pupillo poterãt succedere ab intestato, & ita firmat
3 Soci.cons.81.Si in causa.in fi.vol. 4. Et † cum Dñs Saluator filijs suis fecerit substõnẽ cõpendiosam: qa facta post mortem oĩum filiorum, vt tradit gl. & ibi no.oẽs, in d.l.in testamẽto, C.de test.mili.cum alijs allegatis per Alex.cons.22.col.2.versi. si diceretur.vol.2. & per Soc. cõs.113.Suprascripti.col.3.vers. sed iste. volum. 1. tum
4 † quia facta sub illa cõditione, si sine filijs, vt in d.c.si pr̃i
5 & per gl.in d.l. precib. tum † etiam cõsiderato illo ver. substituit, vt per gl.in d. l. generaliter. §.2. & in l.nã hoc iure.ff.de vulg.& pupill.per scrib.in d. l.precib.& in d.l.
6 Centurio.cũ simi. Proculdubio † sub dicta cõpẽdiosa cõprehẽdebatur pupillaris, vt plenissimè p Bar. & oẽs in d.l.Centurio.& in d.l.precib. & alijs locis, de quib.s̃. potissimũ cõsiderato illo ver.instituit.denotãte directã institutionẽ & substitutionẽ, quæ propriè in ista pupillari verificatur, vt plenissimè in locis p̃dictis, & quia euenit casus substõnis pupillaris p̃dicti filij Saluatoris mortui, dñr testati, & ex causa testati p p testm̃ eis conditum à patre filij ser Gulielmi patrueles veniũt & excludunt filias D.ser Laurẽtij, ex quo cõdõnes, sub quib.fuerũt vocatæ, nõ fuere adimpletæ, sed defecerũt, qm̃ filij dicti Saluatoris mortui sunt testati, & sic tollũtur allegata.s̃. in cõtrariũ in fauorẽ filiarũ dicti ser Laurẽtij vocatarũ sub dictis condõnib. quę iam defecerũt, & nõ fuere impletæ, valebit ergo, & effectũ sortietur testm̃ conditũ à dicto Saluatore etiã quò ad integrã hæreditatẽ, & oĩa bona d.ser Laurentij, quæ ad ipsum Saluatorẽ puenerũt virtute cuius testĩ, & dicti eius patrueles p̃dicta, bona integrè cõsequi, & habere debent. Paris. Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Adultus & pubes de iure communi potest testamentum cõdere.*
2 *Quod procedit, etiam si haberet curatorem.*
3 *Statutum disponens, minorem anno.20.non posse testari, validũ est, & nume.4.*
Maximè quando conditum est ab habentib.potestatem, & confirmatum à superioribus.
4 *Statutum tollens liberam testandi facultatem iniquum dicitur.*
5 *Statutum prohibens fieri dispositionem bonorum, odiosum dicitur, & ideo strictè debet intelligi.*
6 *Statutum auferens causam testandi ad tempus tantùm validum est, & nu.7.& alijs seq.*
Statutum prohibens minorem vigintiquinq; ann.testari, valet, & locum habet, vt etiam possit codicillari.
8 *Statutum prohibens matrem testari in fauorem filiorum, valet.*
9 *Statutum prohibens maritum relinquere vxori, & econtra, an valeat.*
0 *Statuta prædicta non censentur iniqua, nec odiosa.*
1 *Argumentum de pacto ad statutum an valeat.*
Testandi facultas per pactum tolli non potest.
2 *Mulier maritata & minor vigintiquinq; anno. an comprehendatur in statuto disponente, minorem vigintiquinq; ann.non posse testari.*
Probibitus vno tempore, non censetur probibitus alio. fallit numero 45.
13 *Exclusio vnius est inclusio alterius, & nu.47.limitatur nisi eadẽ adsit ratio in vtroque.*
14 *Argumentum à contrario sensu etiam in statutis sumitur, limitatur dupliciter nu. 48.*
15 *Casus non expressus à statuto censetur omissus.*
16 *Statutum correctorium iuris communis strictissimè debet interpretari.*
17 *Extensio non fit in correctorijs de casu ad casum, & etiam ex identitate rationis.*
18 *Etiam si maior ratio vigeret illo casu, ad quem extensionem facere volumus.*
19 *Maximè quando in statuto prædicto nulla exprimitur ratio, & plures possunt considerari, & nu.49.& 50.*
20 *Statutum prohibens mulierem testari in fauorem quorum præsumatur factum.*
21 *Geminatio enixam voluntatem disponentis ostendit.*
Bona conseruari in agnatione & familia interest reipublicæ.
22 *Statuta excludentia feminas propter masculos, dicuntur fauorabilia.*
23 *Extensio fit in statutis correctorijs ex ratione in illis expressa, & nu.25.& seq.& 32.& seq.*
24 *Casus, in quo viget ratio statuti, dicitur à statuto expressus, & non omissus.*
25 *Ex rationis identitate in statuto expressæ fit extensio de casu ad casum virtute comprehensionis magis quàm extensionis, & nume.sequen.*
26 *Interpretatio intellectiua, & comprehensiua dicitur inesse sicuti species generi & nu.39.& 40.*
27 *Statuti essentia consistit in mente & ratione statuentium.*
28 *Mens & ratio inter se non differunt.*
29 *Mens & ratio magis attendi debent quàm ipsa verba.*
30 *In statutis ratio ipsa cõsideratur vt anima, verba autem tanquã corpus & superficies, & ratio regulat statutum.*
31 *Rei publicæ interest dignitates familiarum conseruari.*
33 *Idem quando vnica tantùm ratio posset assignari, esto quòd non esset expressa, & nu.36.& 37.etiam in correctorijs, & diffusius nume.38.*
34 *Statutum prohibens mulierem minorem vigintiquinq; ann. testari, qua ratione potuerit moueri, & nu. 35.*
40 *Satis est quòd in statuto adsit tacita ratio etiam præsumpta, & coniecturata.*
41 *Adulta maritata facilius potest à marito persuaderi, & decipi quàm alia non maritata.*
42 *Extensio in correctorijs fit à maioritate rationis expressæ seu cõiecturatæ.*
43 *Casus expressus dicitur à statuto, si statuentes de eo cogitassent, idem statuissent, si de eo fuissent interrogati.*
44 *Dos sine matrimonio esse non potest.*
Dictio, idem. repetitiua est precedentium.
45 *Probibita vno tempore, censentur etiam alio tempore probibita, quando vtroq; tempore eadem viget ratio.*
46 *Probibita ad tempus, ex causa & ratione, censentur probibita perpetuò.*
51 *Statutum disponens, statuta debere intelligi ad literam, & prout scripta iacent, adhuc recipit interpretationem ex mente statuẽtium.*
52 *Statuta recipiunt interpretationem congruam & laudabilem.*
53 *Statutum vnum declaratur per aliud.*

CONSILIVM XVI.

VIdetur prima facie dicẽdũ: istã Isabettã tũc agẽtẽ annũ 17.iure potuisse testari, & eius hr̃dẽ instituisse maritũ, cũ in suo testõ solẽnitates à iure requisitas obseruauerit, & tẽpore cõditi testamẽti es-
1 set adulta, & † maior ann.12.l, qua ætatæ.ff.de testa. l. si frater.C.qui test.fac.poss.§.p̃terea.inst.quib. nõ est per-
2 mis.fa.test.cũ cõcor. Quod quidẽ pcedit, ẽt si curatorẽ habuisset, vt est tex.in l.Aurelio.§.Caio.ff. de lib.lega. gl.Bar.& doc.in l.1.§.fuit quæsitũ.ff.ad Treb.Bar.& alij, in d.l.si frater. Nec quidẽ istud est dubitabile cõsiderando dispõnẽ iuris cõmunis dãtis facultatẽ testãdi adultis & pauperib. difficultatẽ ergo solũ facit statutũ Bellunẽ.sub rub.de succes.in 2.c.inci.si quis vel si qua, volẽs, q minor an.20.nõ possit testari, nec codicillari de
3 iure dotiũ suarũ. Qđ † statutũ negari nõ põt.qn sit validũ & firmũ & vigeat & obseruet in dicta ciuitate tanq̃ factũ & cõditũ ab hñtib. ptãtẽ & cõfirmatũ à superiorib.iuxta plenè tradita p Bar.& oẽs doc.in d. l. oẽs pp̃li ff.de iust.& iu.& in l.1.§.1.ff. q quisq; iur. & plenissimè
4 p Cano.in c.canonũ statuta, de cõst.cũ si. Minus † etiã põt dici, tale statutũ nõ subsistere, ex quo vr̃ tollere libe-

ram

ram facultatē testādi, & esse iniquū ꝯ l.stipl'o hoc modo cōcepta.ff.de verb.oblig.& l.fi.C.de pac. & latè per Pau.de Cast.Ale.& Are.in l.ex facto.ī prin.ff.de vulg.& pup.volētes,talē ꝓhibitionē nō posse fieri ꝑ statutū,cū nō possit fieri ꝑ pactū.d.l.stipl'o.& d.l.fi.iūcta doct.Bar. ī d.l.oēs ppl'i.in 3.q.prin.ff.de iusti.& iu.& vr̄ seq Ale.in
5 d.l.stipl'o.& ꝯs.206. Visis.col.fi.vol.2. Prout † ēt qm̄ tale statutū ꝓhibēs disponere,vr̄ esse odiosū, & ꝯn̄r strictè intelligēdū,vt ꝑ dicta iura firmat Soc.ꝯs.110. viso statu
6 to,nu.2.vol.63. Nā † ualidū erit:qm̄ nō tollit ī totū liberā facultatē testādi,sed ex cā illā aufert ad tp̄s tm̄,qđ licitè fieri pōt,vt in si.hr̄ in l.sed si hoc.§.fi.ff.de ꝯd. & dem. iūcto c.Gēma.ex̄ de spōsal.& ī si.ꝓbat̄ in auth.cui relictū.C.de indic.vid.toll.& in l.cū tale.§. Mꝯuiꝯ.ff.de ꝯdi.
7 & demō.Et † ꝙ tale statutū valeat,est in terminis decis. ✲ Bar. q̄ oēs ibi cōiter* sequūt̄ in ī l.2.ver.q̄ro statutū de leg.1.vbi vult ꝙ statutū,ꝓhibēs mino.25.an.testari,valet & tenet,& extēdit̄ & locū hēt,vt ēt nō possit codicil
8 lari.Et † tenet in simi.Calde.ꝯs.20.in tit.de ꝯsti.volēs valere statutū in fauorē filiorū dictās, ꝙ mr̄ nō possit testari,& seqt̄ Dec.ꝯs.361.omissa lōga.nu.1. & hoc idē tenēt oēs doc.in rub.ff.sol.matr.dū loquūt̄ de statuto Senen.& Mutinē.volētib. matrē nō posse testari, nisi de quarta parte suæ dotis,vel ꝙ nō possit plus relinquere
9 filijs scđi matrimonij,q̄ primi.Et † ēt in simi.idē vult Saly.& alij Mod.in l.cūctos ppl'os.C.de sum.Tri.& fide cathol.dū ꝯcludūt,valere statutū ꝓhibēs maritū relinqre vxori,vel eꝯ.& ad id possent quāplures sim.decis.ad
10 duci.Tale † .n.statutū minimè ē iniquū,nec odiosū,cū iusta rōne factū sit,vt ĵ.dicet̄,& iō potuit restrīgere facultatē testādi, vt dicit Ias.ī d.l.ex facto.ī 7.notab.nu.8. & 9. vbi ad id adducit plures decis.subdēs,ꝙ ita ꝯsule
11 ret & iudicaret.Nec † valet.illa rō de pacto ad statutū, nā ēt ꝑ pactū pōt restringi ptās testādi,licet ī totū non ✲ possit tolli,vt cōiter * cōcludūt oēs ī d.l.fi.& in d. l.stipulatio hoc mō cōcepta.& ꝑ Ang.ī sua dispu.in refulgēti.& ꝯs.179.Visis.col.3.& 4.Deci. in d.l.fi.nu. 22. & ꝑ Ias.ī d.l.stipulatio.col.antep.ver.tertiò principal'r.cū si. & ego ipse pluries ita ꝯsului Mātuæ,Vicētiꝯ,& Monopoli,& sic patet,tale statutū eē ualidū & firmū, de quo
12 qdē dubitari nō cōuenit.Stāte † itaq; ipsi⁹ validitate posset ex aduerso dici,tale statutū nō vēdicare sibi locū in casu p̄nti,nā solū vr̄ loq de minore an.20.q̄ nō ē maritata,vt vr̄ ꝓbare illa verba,anteq̄ maritaret̄,q̄ cū istud ꝓhibeāt dicto tp̄e,qn̄ nō est maritata,vr̄ hāc facultatē ꝯcedere alio tp̄e,qn̄.s.est maritata:qm̄ ꝓhibita vno tp̄e cēsent̄ ꝑmissa alio.l.Imperator. ff.de postul. l. pr̄ filiū.§.
13 fundū.vbi Bar.in sūma.de leg.3.Et † qa vnius exclusio est alterius inclusio.l.cū p̄tor,in prin.ff.de iud. c. nōne.
14 de p̄sump.Et † qa ēt in statutis pōt summi argm̄ a ꝯrio sensu,ꝼm Bal.in l.1.in prin.col.fi.ff.de offi.ei⁹.& ibi ple-
15 nè scrib.Et † qa casus iste nō est exp̄ssus a dicto statuto, habet̄ ꝑ omisso.l.si ex̄neus.ff.de cōd.cau.da.l.si cū dotē,in prin.ff.sol.matri.& tanq̄ omissus venit decidēdus ꝼm ius cōe,volēs in dicta ætate adultā posse testari.Pro
16 ut † ēt qa tale statutū ē correctoriū iuris cōis,vt dictū est,& iō strictissimè dēt interp̄tari,vt ius cōe tm̄ corrigat in casu exp̄sso,& nō vlterius.l.3.§.hæc verba . ff. de
17 neg.gest.l.qcqd astringēdæ.ff.de verb.oblig.cū si.Et † in correctorijs nō dēt fieri extēsio de casu ad casū,vulg.l. p̄cipimus.C.de appel.l.qđ verò ꝯ.ff.de legi.ēt si eēt idētitas rōnis,vt no.gl.& doc.ī auth.quas actiones.C.de sacros.eccl.maximè Ias.nu.16.& seq.ad id adducēs alias decis.& tradit Bar in l.si constāte.in 9. q. 1.q.prin.& ibi scrib.oēs.ff.sol.mat.& in l.oēs ppl'i.ī 6.q.prin.ff.de iusti. & iu. Ale.ꝯs.76.Visis.col.3.ver.itē est.vol.5.& Soc.cōsi.
18 122.nu.2.col.2.in fi.vol.3. Qđ † vr̄ ꝓcedere,ēt si in illo casu,ad quē volumus extēsionē facere vigeret maior ✲ rō,ꝼm cōiter * doc.ī d.auth.quas actiones.& ꝼm gl.in l.tā ex his.§.1.ff.de dona.& ꝑ Bar.in d.l.p̄cipimus.§.fi.& d.l.si ꝯstāte. in d.9.q.cū si. allegatis ꝑ Ias.in d.auth.quas
19 actiones,nu.21.& Soc.ꝯs.28.nu.25.vol.4. Eo † īsup,qm̄ nulla vr̄ assignata rō in dicto statuto,ī quo nedū vnica sed plures p̄nt ꝯsiderari,quo fit vt nulla possit licitè extēsio fieri,cū sumus in correctorijs, vt tradit Sal.in l.si serui vestri.C.de noxal.in 9.col.ī fi.quē refert & seqtur

Alex.in d.l.si cōstāte.in d.9.q.Bar.col.3.in fi vers.sed qđ si petēti.& Ias.in d.auth.quas actiones.nu.22.ver.& qđ erit tūc.& Frā.de cur.ꝯs.80. col. 2.vers. vltimò fortius. ¶Istis tn̄ nō obstātib.ꝯria opinio, ꝙ dictū statutū locū habebat ēt ī minori an.20.nupta & maritata,verior vr̄. ad qđ tenēdū moueor ꝯsideratis verbis dicti statuti ex quib.colligit̄ rō & mēs ipsorū statuētiū ꝓhibētiū adultam minorē an 20.nō posse testari,ex eo vt iure dotiū, bona dictæ adultæ ꝑuenirēt ad solos hr̄des masculos patris defuncti,qui soli deberēt succedere:vt erant fratres ipsius adultæ,seu eius patru⁹,de qb. patruis & fratrib.exp̄ssè loquit̄ d.statutū in prin.& ipsi soli vocātur, adulta moriēte an̄ annos 20.vt patet ibi, ꝙ tūc soli hr̄
20 des.& ēt in fi.dicti statuti hoc idē replicat̄.Quę † geminata exp̄ssio tanto magis ōndit enixā volūtatē & mētē statuentiū,vulg.l.balista. ff.ad Treb.Bar. in l.cum sci
21 m⁹. C.de agric. & cēsi.li.11.cū alijs vulgarib. Rō † itaq; & mēs statuētiū fuit fauor fratrū & patruorū agnatorū,vt bona p̄ris & fratris cōseruarētur in dictis agnatis & familia,quā ꝯseruare ēt reipublicę ītereſt.l.1.§.si cui vers.publicè.n.ff.de vēt.inspi.§.cæterū,insti.de legi.agn. succes.Bal.in l.maximū vitiū.C.de libe.p̄ter.doc. in l.venia.C.de in ius voc.& plenè ꝓsequit̄ Alber.Bru.ī tract. de sta.fęmi.excludē.in 2.& 3.arti.prin.vbi plura cumulans in similib.statutis excludētib. fęminas & vocātib. masculos cōcludit illa inducta eē ea rōne : vt faueatur agnationi & familię masculinę,cui⁹ dignitas & honor ꝑ masculos cōseruat̄,& sine bonis & diuitijs parū pōt ꝯseruari,arg.l.1.ff.de cust.reo.& l.qsquis.C.ad l.Iul.ma
22 ie.cū si.Et † istis cōsideratis talia statuta dn̄r fauorabilia,esto ꝙ in ꝯñiam videatur odiosa,dū excludūt fęminas,& ꝓhibēt eas disponere,ex quo principl'r tēdūt in fauorē agnatorū,iuxta cōem doc.Bar.in l.q exceptio ✲ nē.ff.de cōdi.inde.& cōiter * firmāt oēs in locis supius
23 deductis.Et potissimū respectu personarū à statuto vocatarū & nominatarū,vt plura deducit Alb. Bru. in d. tract.in 3.art.prin.col.4. rō itaq; dicti statuti fuit fauor fratrū & patruorū,q̄ cū reperiat̄ ibi descripta & exp̄ssa licet simus ī correctorijs,tn̄ dēt fieri extēsio ad casum p̄ntē,qn̄.s.ipsa adulta minor ann.20.esset maritata : cū isto casu vigeat idē fauor dictorū agnatorū,& ꝯn̄r ea-
24 dē mēs & rō statuētiū.Quo † fit,vt casus iste dicat̄ ī dicto statuto exp̄ssus & cōp̄hēsus,& nō omissus,ex quo ī in eo rō ī dicto statuto exp̄ssa & scripta locū hēt,vt tra ✲ dit Bal.ī hoc cōiter * approbatus ī d.authē.quas actiones,col.2.alleg.tex.in l.his solis,ver.satis tacitè cautum putamus.C.de reuoc.dona.cū alijs adductis ꝑ Ias.ī in d. authē.quas actiones.nu.22.& per Alex. in d.l.si cōstāte in d.9.q.Bar.col.4.vers.tertiò simi.vbi adducit gl. iūcto tex.in c.1.in vers.eligatur.de electio. li.6.& repet.in d.l. si constāte,idē volunt in d.9.q. Bar. in prima cōclusio. & repet.in d.l.omnes populi,car.10.col.3.versi.octaua conclusio,& ponit Alex.cons.121. volu. 4. & cons.36. num.10.& seq.& cons.31.nu.4.& 12.& consi.57.num. 5 & consi.89.num.5.volu.6.& consi.171. nu.4. volu.7. ponit Iason in l.iurisgentium.§.si cum nulla,nume.30. ff.de pact.& in l.ita stipulatus.§.Chrisogonus,num.39. ff.de verbor.obliga.Socin.consi. 60. nume. 2. & consi. 81.nume.13.volum.4.& per Francisc.de Cur. consilio 9.Ticinen.statuto.colum.penult.in principio,& cons. 80.Rectè prefatus,colum.2.& 3.cum alijs concordan.
25 in dictis locis allegatis. In † quibus communiter * con ✲ cluditur etiam in correctoris ex idētitate rationis scriptæ & expressæ fieri extensionem ad alium casum , in quo eadem viget ratio,ex eo quoniam data identitate rationis & eiusdem mentis , non sumus in casu extensionis sed in casu comprehensionis .l.nominis & rei.§. verbum.ff.de verbor.signification.l.liberorum.§.senatus.ff.de ritu nup.gloss.in clementi. prima , de electio. & in cap.si postquam,eodem titulo,libro sexto,& tradit Baldus in dicta l.omnes populi , colum. penulti.& & in l.de quibus,col.duodecima,& in l.quod verò cō
26 tra, col. 3. ff. de legib. Et † quia vbi est eadem ratio & mēs,sumus ī interpretatione intellectiua & cōp̄hēsiua,quæ dr̄ inesse,sicuti species dicūtur inesse generi,& sic extra materiā extensionis,vt ēt tradit Ang. post gl. & Bar.

& Bar. in l. ꝑtor. §. 1. ff. de noui. ope. nũci. Albe. de Ros. in auth. ꝑter. C. vñ vir & vxor. Bal. in d. l. de qb. & in d. l. ꝙ verò. Alex. d. ꝯs. 121. vol. 4. & d. ꝯs. 203. nu. 9. vol. 7. ꝑ Frã. de Cur. d. ꝯs. 9. col. pe. in prin. & in d. ꝯs. 80. col. 2. & per
27 Dec. cõs. 227. nu. 8. Essentia † .n. statuti cõsistit in mẽte & rõne ipsorũ statuẽtiũ, vt dicit Dy. in c. fi. de reg. iur. li. 6. & Bal. in c. 1. ver. extra q̃ro, in tit. qui feu. dar. poss. nã rõ est anima ipsius statuti, ẜm Dy. vbi s. & Bald. in l. 1. col. 8. ff. sol. mat. ꝑ tex. in l. scire oportet. §. & si maximè,
28 vbi ẽt Bal. ff. de exc. tut. Et † mẽs & rõ nõ differũt, l. credẽdũ, circa prin. ff. qui pet. tut. cũ alijs alleg. ꝑ Alb. Bru. ĩ
29 d. tract. in 3. art. prin. col. 4. in fi. Et † iõ magis attẽdi dẽt, rõ & mẽs q̃ ipsa verba, vt dicit Bal. in l. si qs seruo. C. de
30 fur. & Abb. cõs. 108. nu. 13. vol. 4. Et † in statuto rõ ipsa cõsideratᷣ vt anima, verba aũt sicut corpus seu superficies, ita Abb. in d. ꝯs. 1. allegãdo Bal. & alia cumulat Frã. de Cur. in d. ꝯs. 80. col. 2. ver. sed ꝑmissis. & tradit Soc. ꝯsi. 35. col. 2. circa mediũ, vol. 1. & cõs. 30. Quamuis col. 3. eo. vol. volens rationẽ regulare statutũ, & nõ ecõtra. Ad q̃ no. ꝑ Bar. ꝑ illũ tex. ĩ l. cũ pater. §. dulcissimis de le.
31 2. & ĩ l. rã. §. pe. ff. de iur. & fac. ign. Et † qm̃ cõseruare dignitatẽ familiarũ, interest etiã reipublicæ, vt in d. l. 1. de vent. inspi. vers. allegato, & ꝑ Alex. cons. 34. col. 3. versic. quinĩmo. & cons. 36. vol. 5. & cons. 89. nu. 4. vol. 6. & per
32 Alb. Bru. in d. tract. in 3. & 4. art. principa. Etiam† si essemus in materia correctoria, tñ adhuc fieri debet extensio, vt tradit Bar. & Bal. ꝑ illũ tex. in l. si quis in graui. §. hi quoq;. ff. ad Syll. Bar. in l. 2. §. exercitũ. ff. de his qui no. infa. Pau. de Cast. cõs. 23. Viso puncto. col. pe. Dec. cõs. 373. Visis, nu. 9. Ias. in d. l. si constãte. nu. 32. & in l. si certis annis. col. 8. vers. secũdò moueor. nu. 3. C. de pact. & Fel. in c. trãslato. nu. 21. de cõst. cum si. Meritò igr̃ statutum præsens cõsiderans dictam cõseruationẽ agnationis & familiæ, in quo vertitur interesse publicum locũ
33 hẽbit & isto casu. Prout † ẽt ad istum casum debemus tale statutum adaptare, ex eo qm̃ ratio ꝑdicta ẽt si non fuisset per statuẽtes in verbis s. consideratis expssa, tñ dẽt præsumi, cõiecturari, imaginari & haberi ꝑ expssa, cum nulla alia ita vrgẽs, & cõcludẽs possit considerari
34 qua de cã statuentes tale statutũ cõdiderint. Et † si qs vellet adhuc cõsiderare mentẽ & rõnẽ statuentiũ fuisse fragilitatẽ sexus, vt inst. quib. alie. licet vel nõ. in prin.
35 Vel † forsan ætatẽ aptã subire & deceptiones, fraudes, & læsiones, & lubricã & imbecillem. l. cuius bonis. ff. de cur. fur. in prin. & l. Imperialis. in prin. C. de nup. & tradunt doct. in l. 2. maxime Mod. col. pe. nu. 16. de le. 2. & bonus tex. in l. 1. in prin. ff. de min. tñ adhuc habemus idẽ dicere cum rõnes ꝑdictæ ẽt in casu ꝑsenti, militẽt.
36 Et † cũ aliæ rationes non possunt adduci, haberi dẽnt ✠ istæ ꝑ expssis, iuxta gl. cõiter * approbatã, & ibi Bal. & alij no. in l. quis. C. de fideic. & in l. tale pactum. §. fi. ff. de
37 pact. A † quib. vnicis rõnib. bene potest argui, & extensio fieri ad casum, in quo vigent. ẽt si essemus in correctorijs, ex quo perinde est, ac si dictæ rõnes fuissent expssæ, & data expssione ipsarũ casus noster diceretur in-
38 esse, & cõprehensus in illis, vt s. fuit dictum. Et † idẽ est etiã in materia correctoria, qñ vnica tm̃ rõ põt assignari, vt firmat Bal. & Pau. in d. l. maximũ vitium, col. 4. Bal. & Imo. in l. fi. ff. de hær. inst. Pau. de Cast. & Cuma. in l. si verò. §. de viro. ff. sol. matr. Alex, in d. l. si cõstãte. col. 4. ĩ 3. fallen. & ibi repet. in d. l. oẽs populi. car. 10. col. 3. in 6. cõclu. & firmat Ias. in d. auth. quas actiones, nu. 22. vbi alias decisio. adducit, & in l. more. nu. 36. ff. de acq. hær. & in l. siue apud acta. nu. 6. C. de trãs. ꝑ Alex. ꝯs. 34. col. 3. ver sed h. d. ꝯs. 36. col. 2. in prin. cõs. 75. col. 1. in fi. ꝯs. 51. col. 1. ꝯs. 53. col. 2. vol. 5. ꝯs. 89. nu 6. & 7. ꝯs. 79. nu. 9. vol. 6. ꝯs. 203. & ꝯs. 2. nu. 9. vol. 7. ꝑ Soc. ꝯs. 9. nu. 4. vol. 3. cons. 116. nu. 2. vol. 4. ꝑ Dec. ꝯs. 333. col. 4. nu. 5. vers. 4. & nu. 6. in fi. & d. ꝯs. 372. nu. 5. 6. & 7. allegãdo alias decisiones cõcludit posse argui extẽsiuè ẽt in correctorijs à rõne vni
39 ca, ẽt nõ expssa, sed tacita & ꝑsumpta. Ex † quo talis interꝑtatio dr̃ intellectiua. & dr̃ inesse, & cõꝑhẽdi, & de ea ita iudicare debemus, vti de rõne expssa, vt ẽt cõcludit Frã. de Cur. d. ꝯs. 9. col. pe. ver. & si qspiã. & diffusius ĩ d. ꝯs. 80. col. 4. vers. dicẽs. & col 4. vers. idẽ & clarè, vbi allegãdo Abb. & alios, doct. dicit, ꝙ qñ in statuto nõ esset expssa rõ, illa dẽt heri ꝑ expssa, licet nõ sit scripta, q̃ potuit mouere ipsos statuẽtes, & ẜm limites dictæ rõnis,
40 statutũ dẽt declarari, & interꝑtari. Et † satis est, ꝙ rõ tacitè insit in statuto, & ꝑsumptiuè & cõiecturatiuè, nã ex istis ꝑt argui, & eundẽ producũt effectũ, quẽ producũt rõnes expssæ, vt ẽt ꝑdicta oĩa firmat plura alia allegãdo Alb. Bru. in d. tract. in 3. art. prin. col. 3. & seq. quãcũq; ergo rõnẽ ꝑdictarũ superius deductarũ cõsideremus, ob quã dicti statuẽtes fuere moti ad ita statuẽdũ, locũ habebit in ꝑsenti casu, ꝯñr dicetᷣ in isto statuto cõ
41 prehẽsus & inesse. Et † si illã volumus cõsiderari respectu ætatis subiectæ deceptionib. & fraudib. ac suggestionib. aliorũ à fortiori locũ habebit isto casu, cũ adulta maritata facilius possit à marito persuaderi, decipi, & fraudari, & ad votũ suum inclinari, q̃ alia nõ maritata.
42 Et † in correctorijs à maioritate rõnis expsse seu cõiecturatè bene fit extẽsio, argõ auth. multò magis. C. de sacros. eccl. & ĩ c. cũ in cũctis, ex. de elect. & tradit Bal. ĩ l. ꝙ verò. §. sed pone, in fi. ff. de legi. & in d. §. de viro. cum alijs alleg. ꝑ Dec. d. ꝯs. 333. Licet. col. 3. vers. 2. ista cõclu. ꝑ Alex. ꝯs. 31. nu. 4. vol. 6. ꝑ Ias. in l. si mr̃ tua. nu. 11. C. de succes. edic. & in d. auth. ꝑterea, nu. 28. & per Socin.
43 cons. 28. nu. 10. vol. 5. Et † confirmantur ista, quoniam si statuentes de isto casu cogitassent, vel de eo fuissent interrogati, verisimiliter idem statuissent, & ideo haberi pro expresso, & ad dictum casum debet fieri extẽsio, vt firmat glos. Bald. & alij, in d. l. tale pactum. §. fin. ff. de pact. & facit tex. in l. Titius. §. Lucius. ff. de lib. & posthu. & l. fi. C. de posthu. hær. inst. & alia adducta per Dec. ꝯs. 227. In casu. col. pe. nu. 10. & in terminis nostris firmat Ias. in l. 2. col. antep. nu. 16. vers. confirmatᷣ de le. 1. & quę ipse adducit post alios, in d. l. tale pactũ. §. fi. & in d. l. more, nu. 38. & in d. §. Lucius. nu. 2. & Fran. de Cur. in d. cõsi. 80. col. 3. vers. & ideo statutũ. Aduertendũ † est ẽt qm̃
44 dictum statutum vult, illã formã, & modum, de quib. ibi, in qua includitur prohibitio testãdi, debere seruari in illis casib. vt seruatur, quando dotatur, sentiẽs istud procedere in dotata & consequẽter maritata, cũ dos nõ possit esse sine mr̃imonio. l. 3. ff. de iur. dot. l. fi. §. 1. ff. de don. ante nup. Moder. plenè in rubri. ff. sol. matri. cõsiderando ẽt illã dictionem, idẽ, repetitiuam præcedẽtiũ. l. idem. cum simi. ff. mand. & in præcedẽtib. prohibetur testari, qñ est minor ann. 20. qñ dotatur, & sic in maritata, in qua repetit dicta superius, & sic dictã prohibitionẽ, ex quib. ita cõsideratis, cõcludendum est, tale statutũ procedere & locũ habere etiam isto casu. ¶ Non obstãt allegata superius in cõtrariũ, & primò dũ dicebatur, ꝙ ꝓhibita vno tpe, videtur permissa alio, d. l. Im-
45 perator. Nam † procederet istud, qñ in alio tpe non vigeret eadem ratio & mens, secus aũt si eadem ratio locũ haberet ẽt alio tẽpore, vt est in casu præsenti, & superius fuit oñsum, nã statuẽtes ꝯsiderarũt fauorẽ agnationis, vel fragilitatẽ sexus, vel ętatẽ imperfectã, & statuere tps viginti annorum, ꝙ tempus minimè variatur sed solùm concludendũ est, statutũ loquẽs in non maritata adulta & minore viginti annorum, cum isto casu militẽt rõnes dicti statuti expressæ & coniecturatæ.
46 Prout † ẽt obiectio cessat ex plurib. deductis per Dec. consi. 110. consil. 386. statim allegandis, & quia prohibitio ad tẽpus etiam censetur perpetua ex cã & ratione, vt dicit Barto. in l. pater filium. §. fundum. de lega. 3. & Pau. de Cast. cõs. 263. Circa primũ. in secundo dubio. col. penul. versi. sed ad primũ. Alex. cõsi. 56. Consideratis, vol. 1. & in l. filiusfami. ff. diui, de leg. 1. & ibi repeten. car. 9. & 10. vers. q̃rit demũ Bar. & versic. aliquando &
47 tertio. Nec † obstat, ꝙ dicebatᷣ ꝓhibitionẽ vnius esse cõcessionẽ alterius & econtra, dicta l. cum prætor. & dicto c. nonne. nã est verum, nisi eadẽ ratio vigeat in vtro ✠ que, vt dicit gl. * cõiter approbata, in d. l. cũ prætor. in
48 princ. Non obstat tertiũ de argumẽto à ꝯrio sensu dicti statuti loquẽtis in nõ maritata, ergo à ꝯrio sensu locũ nõ habebit in maritata. nã est verũ, nisi & isto casu vigeat eadẽ rõ ꝑ gl. in d. l. cũ prætor. Prout ẽt tollitᷣ obiectio ex his, q̃ adducit Ant. de Bu. in c. cũ apostolicã. in vlt. notab. de his, q̃ fi. à ꝑla. quẽ referũt Mod. in d. l. 1. ff. de off. eius, & Dec. ꝯs. 386. Licet, col. 3. volentes, ꝙ argumẽtum

tum à ɔ̃rio sensu dēt strictè colligi ad limites verborū
quæ ponunt in sensu directo, vnde si prohibita est alie-
natio ad tp̄s, non pōt sumi agm̃ à ɔ̃rio sensu, ergo post
tp̄s censetur concessa, potissimum qñ eadem rō viget
in vtroq; casu, vt hic, & plures alias decisiones faciētes
ad hoc adducit Dec. d. cons. 386. col. 2. & 3. & cons. 110.
Verè vt puto. nō obstat, q̃ statutum sit correctoriū, &
sic strictè intelligendū. & q̃ non dēt fieri extensio de ca
su ad casum, nā procedunt ista, nisi rō sit in statuto ex-
pressa, vel possit coniecturari, vel p̃sumi, quo casu hr̄ p
exp̄ssa, & illa dēt attendi, & non verba statuti, & cōpre-
hēdit oēm casum cadentē sub dicta rōne, & sic nō pōt
dici omissus. ex quo sumus in mā comprehēsiua intel-
lectiua, q̃ dr̄ inesse, & non in materia extensiua, vt supe-
rius fuit sigillatim deductū, & ēt quia qñ agit de interes
se publico, & qñ statuentes verisimilr̄ idem statuissent,
ēt in istis fit extēsio, vt dictū fuit superius consideratis
49 dictis rōnib. Non † obstat dictū Sal. in d. l. si serui vestri.
C. de noxal. Nā procederet, qñ rō statuti non esset scri-
pta, vel qñ esset dubia, & congruè nō posset reddi, nec
coniecturari, aut p̃sumi, nā tunc ex tali rōne non pōt
argui, secus aūt qñ ratio coniecturat & præsumit ſm
q̃ naturaliter & verisimiliter potuit mouere iustos &
sapientes ita punctualiter Fran. de Cur. in d. cōs. 80. col.
4. vers. & in hoc casu. & Alb. Bru. in d. tract. in 3. art. col.
50 3. Nec † obst. q̃ plures rōnes p̄nt coniecturari, & non
vnica. qm̃ cū oēs istæ tēdant ad idem, & oēs vigeāt isto
casu, de illis ita iudicandū est, sicuti & de vnica, arg. l. si
hæredi plures. ff. de cond. insti. & inst. de nup. §. affinita-
tis. secus si diuersæ rōnes diuersa respicerent, nec ad eū
51 dē reduci possent effectū & sensum. Nec † obstat illud
statutū Bellun. volēs statuta dicti loci dēre intelligi ad
literā, & prout scripta iacēt, nā hoc nō obstāte illā dēnt
recipere interpretationē, per quā apparet & oñdit mēs
ipsorū statuētiū, quę magis dēt attendi q̃ ipsa scriptura
vt dicit dictū statutū in fi. & bene facit ad casum p̄sen-
tē, vt magis rōnem, & mētē statuti, q̃ verba debeamus
52 cōsiderare. Et † si in dicto statuto hoc nō fuisset dictū,
tamen recipere deberet interpretationem congruam
& laudabilem, vt dicit Bal. in d. l. omnes populi. col. 17.
& ibi scrib. post Bar. col. antepe. vers. vltimo quæritur.
& Moder. cons. 5. in fi. post tract. de feud. vt ad id plura
adducunt Ias. allegādo quotas in l. si quis in cōscribē-
do, nu. 6. C. de pact. & Alber. Bru. in d. tracta. in 5. artic.
53 prin. in 29. q. Nec † ēt obstat aliud statutū, volens vxo-
rē posse relinquere marito in sua vltima volūtate dotē
qm̃ intelligi debet & declarari, qñ esset annorum 20. vt
vnum statutū declaretur per aliud, & ne inducat ipso-
rū statutorū correctio, arg. l. quemadmodū. in fi. ff. ad
leg. Aquil. & p Bar. in d. l. oēs populi. in 3. q. princ. & in
1. q. 6. q. prin. cū alijs allegatis p Soc. cōs. 51. & 147. vers.
p̄terea statutū. vol. 1. & cōs. 46. eleganter. nu. 33. vol. 4.
& p Alb. Bru. in d. trac. in 5. art. in prin. ī 9. ɔcl. Par. Pad.

S V M M A R I V M.

1 *Fideicommissum inductum videtur per prohibitionem alienationis factam cum insertione causæ, & nu. 3.*
2 *Fideicom. inducitur per verba enunciatiua, quando sunt prolata per modum causæ.*
4 *Prohibitus alienare per fideicom. non potest alienare, nec inter viuos, nec per vltimam voluntatem.*
5 *Ver. siue aliquis eorum relatiua sunt personarum superius nominatarum.*
6 *Testator prohibere potest alienationem bonorum, & excludere contrafacientes ab eius hæreditate.*
7 *Filiorum appellatione veniunt nepotes in fauorabilibus & in concernentibus eorum commodum, & nu. 9*
8 *Quemadmodum testator grauans onere non alienandi filios proprios videtur etiam grauasse filios filiorum, ita in casu secutæ alienationis vocasse videtur nedum filios, sed etiam nepotes, & descendentes ipsorum non alienantes.*
9 *Max. quando apparet de mente testatoris, & eadem viget ratio.*
10 *Testator priuans alienantes sua hæreditate, nō ob aliam causam id fecisse videtur, nisi vt eius bona conseruentur in eius descendentes masculos eius voluntatem adimplentes.*
11 *Familiarum dignitas & honor per masculos conseruatur.*
12 *Familiarū dignitas, & honor sine diuitijs regi & cōseruari nō p̄t.*
13 *Testamenti capitulum vnum declaratur per aliud.*
14 *Testator videtur se reddere cōformē cū dispositione statutaria.*
15 *Non potest dici omissum à testatore, q̃ ex eius mente colligitur.*
16 *In substitutionib. fideicommissarijs mens & voluntas testatoris potissimè consideratur.*
Etiam ex coniecturis collecta.
17 *Fideicommissa ex coniecturis inducuntur, licet ex verbis de eis expreßè non appareat.*
In fideicommissis magis mentem testatoris etiam tacitam & cōiecturatam attendimus quàm verba & ipsorum qualitatem.
18 *In fideicommissis magis attendimus rationem & causam, quibus motus fuit testator, quàm ipsam expressionem verborum.*
19 *Fideicommissum inductū videtur per illa ver. iussit & ordinauit.*
20 *Verbum, deueniat, & deuenire debeat, fideicommissum inducit.*
21 *Declaratio & confessio facta per testatorem, in suo testamento superat omnem aliam speciem probationis.*
22 *Maximè quando fit ab infirmo & morti proximo.*
23 *Fideicommissum probatur per confessionem.*
24 *Confessio & declaratio facta per defunctum præiudicat hæredibus, qui non possunt eam reuocare.*
25 *Fideic. conditionale quandoque transmittitur ad hæredes, etiam fideicommissario mortuo ante euentum conditionis.*
26 *Grauari non potest à testatore, qui non est ab eo honoratus.*
27 *Positi in conditione non censentur dispositiuè vocati.*
Fallit, quando per confessionem grauati aliud ostenderetur.
28 *Fallit etiam, quando positi sunt in conditione cum illa qualitate masculi secundùm aliquos.*
Fallit etiam, ex quo censentur vocati ab intestato, & ideo potuere grauari.
29 *Fallit etiam quando grauamen esset reale & appositum rei.*
30 *Trebellianica detrahi non potest de rebus prohibitis alienari, & nume. 31.*
31 *Dispositio auth. sed in ea. C. ad leg. Falc. loquens in Falcidia, etiam locum habet in Trebellianica.*
32 *Et an dispositio illius auth. procedat in filijs primi gradus.*
33 *Trebellianica non potest detrahi, quādo hæres grauatus nullum confecit inuentarium.*
34 *Etiam si essemus in filijs primi gradus.*
35 *In Trebellianica imputantur fructus percepti.*
36 *Fallit in filijs primi gradus.*
37 *Relatiuum, quæ, limitat & restringit antecedentia.*
38 *Dictio, videlicet, restrictiua est & taxatiua verborum generalium præcedentium.*
39 *Verba testatoris non debent censeri ludibrio expressa.*
40 *Institutus in re certa, nullo dato cohærede, censetur insolidum institutus.*
41 *Fallit quando constat testatorem voluisse illum solùm instituere in re particulari.*
Tunc enim cessat ius accrescendi, & res deducitur ad causam intestati.
42 *Coniecturæ ostendunt manifestam voluntatem disponentis.*
43 *Clausula codicillaris operatur, vt institutio facta in re particulari resoluatur in vim fideicommissi.*

CONSILIVM XVII.

Circa testamentum cōditum per Dom. Petrū Te
stā. nulla cadit dubitatio, quin ipse in rebus
suis voluerit fideicommissum inducere, vt apertè colli
gitur ex pluribus capitibus testamenti per eū conditi
in quo plures & plures gradus substitutionis fideicom
missariæ fecit. Difficultas ergo sola erit, an mortuo do
mi. Hercule eius nepote sine filijs legitimis & naturali-
bus portio bonorum dicti testatoris, quæ ad ipsum p-
uenit debeat applicari domino Almerico filio Petri,
fratris domini Herculis, & pronepoti dicti testatoris,
ex causa dicti fideicommissi, ad cuius difficultatis deci
sionē cōsiderandū erit illud capitulū dicti testamēti, in
quo dictus testōr iussit & ordinauit, q̃ eius filij hære-
des instituti & filij ipsorū non possint vendere, nec alie
nare aliquid de bonis immobilib. vllo modo, causa, vel
ingenio, & vlterius voluit testōr casu, quo aliquis eorū
alienaret, q̃ ille talis ita alienās ipso facto esset exclusus
ab hæreditate sua, & portio illius alienantis deuenire
dēat in alios eius filios obseruātes prædictā voluntatē
1 testōris. Per † hāc n. prohibitionē alienationis factā cū
insertione dictę causæ, validū fuit inductū fideicōmis-
sum, vt hr̄ in l. peto. §. fratre. & in l. codicillis. §. instituto.
de

de lega.2.& ibi gl.in ver.filijs.volēs,ꝙ testōr vetādo bona alienari,vſ fideicōmiſſum relinquere, & ſeqt Io. ibi de Imo.& Alex.in l.q Romæ.§.cohæredes, col.4.ff. de verb.oblig.& ibi Areti.col.3.in prin.vult,ꝙ ꝑ talē ꝓhibitionē alienādi factā cū cā orit fideicōmiſſū īter eos actiuè & paſſiuè,quorū cōtēplatione facta fuit ꝓhibitio.
2 Ex † quo ēt ꝑ verba enūciata ꝓlata ꝑ modū cāæ inducit fideicōmiſſū,& diſpō valida,vt tradit Bar.in l.ſocer.§.Lucius.ff.ſoluto matri.& in l.q volebat.ff. de hæ. inſti.
3 Et † ꝙ ꝑ ꝓhibitionē alienādi inducat fideicōmiſſū qñ adiecta fuit cā,eſt bona deciſio Bar.ī l.pater filiū.§.fundū,in fi.de leg.3.& Pau.de Caſt.cōſ.232.Viſis,col.5.& plenè ꝑ oēs in l.filiusfami.§. diui, de leg. 1. & hoc idē ſeqt & cōprobat Soc.in d.§.cohæredes,col. 8.ver. quartus & vltimus caſus,allegando Cuma.& idē Soc. cōſ.249.Materia pñtis cōſultationis,col.11.& cōſ.251. Qm̄ in pñti,col.5.& 6.vol.2.& alibi pluries,& multa ad id adducit Dec.cōſ.23.Et ꝑ tenui.& cōſ. 38. Circa primū,& cōſ.218.In caſu.col.4.& alijs ſeq.& cōſ.287.In ciuitate Placētiæ,col.3.5.& ſeq.& cōſ. nouiter impreſſo, 20.Et ꝑ tenui,& cōſ.23.In caſu, volēs & cocludēs cōē cōcluſionē eſſe,ꝑ talē ꝓhibitionē cū inſertione cāæ ꝑ dictæ inductū fuiſſe validū fideicō. ſecuta & facta alienatione ꝑ ipſū grauatū,ꝓut fuit ſecuta iſto caſu, tenēdo ꝙ ipſe do. Hercules vr̄e ſuū hæredē inſtituerit eius vxorē,& ſic ꝑſonā penitꝰ ex̄neā,& à teſtōre nō vocatā.
4 Cū † .n.ipſe d.Hercules à teſtōre exp̄ſsè fuerit ꝓhibitꝰ alienare,nō potuit dictorū bonorū immobiliū alienationē facere,nec inter viuos,vt in l.fi.§.ſed qa, & in auth.res q̄,ꝑ locū à ſpeciali.C.cōia de leg.Nec ēt alienare potuit ꝑ actū vltimæ volūtatis.d.l.peto.§.fratre, & ibi Bar.ꝑ eūdē in d.l.filiusfa.§.diui,verſ.qro ꝓhibita alienatione,& ibi ſcribē.oēs,& in l.ſi ita.qs.§.ea lege.ff.đ verb. oblig.vbi ſcrib.ſequūt.alleg.deci.cōcor.& maximè cōſideratis illis verbis à teſtōre ꝓlatis,nullo mō,cā,vel ingenio.& ꝙ ipſe do.Hercules fuerit ꝓhibitus ſatis patet qm̄ dictus teſtōr nedū ꝓhibuit Teſtā eius filiū & patrē do.Herculis alienare,ſed ēt filios dicti Teſtæ, & ſic do. Herculē,vt patet ex illis verbis,& filij ipſorū ex illis,ſiue
5 aliqs eorū,vt ſupradictū eſt,alienaret. Quæ † verba ſūt relatiua ꝑcedētiū,& ꝑſonarū ſuperius nominatarū,vt ꝑ illū tex.dicit Bar.in l.1.§.hoc edicto.ff.de poſtula. in l.
6 talis ſcriptura.§.fi.de leg.1.Et † faciēdo d.Hercules talē alienationē ꝯ ꝓhibitionē ipſius teſtōris,excluſus fuit ab hæreditate illius,vt exp̄ſsè iſto caſu eūdem dictus teſtōr excluſit, ꝙ facere potuit.l.vnica.C.de his q̄ pe. no. & ff.eo.ti.ferè ꝑ totū,& in §.fi.inſt. de leg. cū cōcor. & quia ꝯuenit volūtati teſtōris,& alienauit,dicta ſua portio ꝑuenire dēt, vt ipſe teſtōr ordinauit , ad eius filios, qui obſeruarūt eius volūtatē,& ſic ad d. Almericū eiꝰ
7 deſcēdētē ex linea maſculina.Cū † appellatione filiorū veniāt nepotes.l.liberorū,& l.iuſta,& l.filij.ff.de ver.ſig. cū tractet de cōmodo ipſorū,& ſimus in mā teſtamētaria,& in ſubſtitutione actiua & fauorabili, vt ad plenū tāgūt doct.in l.Gallus.§.inſtituēs,& ibi Iaſ.nu. 17.& alijs ſeq.ff.de liber.& poſth.& ꝑ Alex. cōſ. 5. Circa primū,col.3.& cōſ.26.Videret,col.2.vol.2.& Dec.ꝯſ 218.
8 & cōſ.291.Et † quia ſi dictus teſtōr nedū grauauit dicto onere ñ alienādi filios ſuos ꝓprios, ſed ēt filios ipſorū & ꝯñr ſuos nepotes,à fortiori in caſu ſecutæ alienationis ꝓſumēdū ē,nedū vocaſſe filios ꝓprios, ſed ēt nepotes & deſcēdētes ipſorū,cū iſtud tēdat ī cōmodū ipſo-
9 rū,argō auth.multo magis.C.de ſacroſā. eccle. ꝓut † ēt qm̄ iſto caſu ꝯcurrit mēs teſtōris,& eadē rō viget,vt veniat ipſe Almericꝰ,q̄ vigebat ī patre & auo,& iō appellatione filiorū venire dēt,vt tradit Ludo.Rom. conſi. 129.Licet magna.& Aret.cōſ.145.Reſpōdēdo, & Soc.
10 cōſ.152.vol.1.& ꝑ Corn.cōſ.290.col.3.vol.4.Nulla † .n. alia rōne & cā coniecturari p̄t,quib. dictus teſtōr fuerit motus ad ꝓhibēdū dictā alienationē,& ꝙ ea ſecuta bona ꝑuenirēt ad eius filios,niſi vt dicta bona cōſeruarēt ī eius deſcēdētes,maximè maſculos obſeruātes eiꝰ
✻ volūtatē,& iō haberi dēt ꝑ expreſſa,ſm̄ gl.cōiter * approbatā in l.quamuis.C.de fideicō.& ibi Bal.& alij no. & ſi hoc fuiſſet exp̄ſsū à teſtōre,ꝓculdubio veniret ipſe Almericus, quod ēt ſuadetur ex alijs capitib. dicti teſti

ibi ſine filijs maſculis,& in c.ſeq.& deficientib. omnib. & in alio cap.ibi,& ſi nō extabūt,in quib.teſtōr primò cōſiderauit maſculinitatē.& ea deficiente,vocauit fœminas,& poſtremò ſi illæ nō extarēt,vocauit pauperes
11 Chriſti . Nec † certè aliā ob cām primò cōſiderauit & vocauit maſculos , niſi qa per eos cōſeruat dignitas & honor familiarū & agnationis,l.1.§.pe.ibi,intereſt.n.ff. de vent.inſpi. §.cęterū, inſti. de leg.agn.ſuc.& §.media.
12 Et † ſine bonis & diuitijs talis dignitas nō pōt cōſeruari, nec regi,arg.l.q̄ſquis.C.ad leg. Iul. maie. cū alijs alleg.ꝑ Alb.Bru.in trac.ꝙ extan.maſc.fę.nō ſucc.in 3.& 4.art.
13 prin.Et † vnū capl̄m teſtī declaratur ꝑ aliud.l.vtrū.ff.de
14 pet.hær.l.filiab.l.ſi ſeruus pluriū.§.fi.de leg.1.Et † ēt quia teſtōr vr̄ ſe voluiſſe reddere ꝯformē cū ſtatuto Paduano ꝓferente maſculos & deſcēdētes ex eis,ad no.ꝑ Bar. & alios,in l.hr̄des mei.§.cū ita.ff.ad Treb.& in d.l.vt iuriſiurādi.§.ſi liberi. ff.de ope.lib. & ēt qa ſi dictus teſtōr de hoc fuiſſet interrogatus , an ſecuta tali alienōne ad dicta bona dr̄et venire d. Almericus,vtiq; idē diſpoſuiſſet veroſilr̄,ēt ſi iſtud cōſideraſſet,& iō haberi dēt ꝑ expreſſo,l.Titius.§.Lucius.ff.de lib.& poſth.& ibi oēs,no.
15 l.fi.C.eo.& ꝑ gl.& alios,in l.tale pactū.§.fi.ff.de pac.† Et iō iſtis cōſideratis caſus iſte pn̄s nō pōt dici omiſſus à teſtōre,nā cū veniat ex eius mēte,dicet expreſſus & cōprehēſus in ſuo teſtō,ar.l.ꝓtor ait.in prin.& ibi gl.ī ver. exp̄ſſim.ff.de ope.no.nū.l.noīs.§.verbū.cū ſi.ff.de verb.
16 ſig.Vera † .n.& ſolida ꝯclo eſt, ꝙ in vltimis volūtatib.& maximè in ſubſtōnib.fideicōmiſſarijs,&c.prędominat mēs & volūtas teſtōris.l.in ꝯdōnib.primū locū.ff.de ꝯdi.& dem.l.cū virū.C.de fideic.cū vulg. & ſufficit mens cōiecturata,vt in d.l.hr̄des mei.§.cū ita. & tradit Bal.& Mod.in l.qm̄ indignū.C.de teſta.ꝑ Ale.& Iaſ.in l.3.C.de lib.ꝓte.vbi volūt allegando alias deci.ꝙ mēs dēt attēdi,
17 & ꝓfert verbis.Fideicōmiſſum † .n.inducit ex ꝯiecturis, licet exp̄ſsè ex verbis illud nō appareat,vt in d.§.cū ita. & plura adducit Frā.de Cur.cōſ.40. in pñtiarū, col.pe. & cōſ.51.Sup teſtis.& alibi pluries,& Soc.cōſ.12.& 43. Viſis,col.4.vol.3.& Dec.d.cōſi.38.col.1.& 2. & cōſi.15.
✻ col.2.Quib.in locis allegant aliæ deci.quib.cōiter* cōcludit,in iſtis ſubſtōnibus fideicommiſſarijs dr̄e attēdi mētē teſtōris,nedū expreſſam,ſed ēt tacitā & coniecturatā,q̄ ita collecta ꝑdominat, vt magis debeat attēdi & obſeruari q̄ qualitās & exp̄ſſio verborū ꝓlatorū a teſtōre, & ꝙ fideicōmiſſa inducunt ex mēte teſtōris taci-
18 ta & cōiecturata,licet nō appareāt verba exp̄ſſa.Ad † ꝙ ēt:qm̄ in fideicōmiſſis magis attēdimus rōnē & cām, qbus teſtōr fuit motus ad illa faciendū q̄ expreſſionē verborū , ex quo fideicōmiſſa ampliātur & declarātur à rōne non conſideratis verbis.l.cū pr̄.§.dulciſſimis,& ibi Bar.de leg.2.& ꝑ eūdē,in l.rr̄a.ver.pe.ff.de iur.& fac. ign.& bona deci.Bar.in l.pr̄ filium.§.fundū. de leg.3.&
19 Pau.de Caſt.conſ.232.præall.col.5.cū cōcor.Et † ꝙ fuerit inductū fideic.ſatis probatur ex illis ver. iuſſit & mādauit,ac ordinauit.l.pe.in prin.C.cōia de leg.cū ſi.Pro-
20 ut † ēt illud verbū deueniat,& deuenire dēat.idē inducit,vt ꝑ Bar.& alios,in l.Centurio. circa fi.ff.de vulg.& pup.ꝑ Bal.& Phil.Frā.in c.ſi pr̄.de teſta.li.6. & ꝙ in pñti caſu d.teſtōr voluerit fideicō.inducere, ſatis probat ex verbis ꝓlatis ꝑ ipſum Herculē in ſuo teſtō, in quo aſſerit ſolū velle teſtari de bonis patris & aui quò ad portiones tm̄ ſibi ſpectātes virtute ltīmæ & Treb. nō autē đ alijs rōne fideicōmiſſi facti à D.Petro ſuo auo,& nulla maior & efficax ꝓbō pōt adhiberi q̄ dicta declarō &
21 ꝯfeſſio facta ab ipſo D.Hercule in ſuo teſtō.Nā † iſta ſuperat oēm alia ſpeciē probōnis,vt tradūt oēs, per illū tex.in l.cū te.C.de trāſa.& doc.in l.cū q.in prin. ff.de iu.iur.ꝑ Bal.& alios,ī rub.ex̄.de ꝓb.col.6.ver. expedita
22 diffinitione.Et † maximè cū ſit facta ab ipſo D.Hercule īfirmo,& morti ꝓximo,nec immemore ſalutis ęternę, q̄ ꝯ veritatē minimè feciſſet,ar.l.fi.C.ad le.Iul.repetū.&
23 in ſi.ꝑ Bar.in l.ſi qs in graui.§.ſi qs moriēs.ff.ad Syl.† Et ꝙ ꝑ eā ꝓbet tale fideic.tradit Soc.ꝯſ.12. Pn̄s cōſultatio,
24 col.fi.ver.ſm̄ qa,vol.3.Et † talis confeſſio & declaratio bñ ꝑiudicat hæredib.dicti D.Herculis,q̄ non poterunt
25 eā reuocare,vt dicit ibi Soc.allegādo deci.Ad † ꝙ ēt,nā licet cōcludatur, patrē non poſſe trāſmittere ius fidei-

commissi cōditionalis ad hæredes ēt suos,qñ ipse mortuus est añ impletā ꝯdōnē.& ante grauatū:vt ꝑ gl. in l. vnica.C. de his q an.aper.tab,cū cōcor. tñ istud nō ꝓcedit, qñ appareret de coniecturata mēte testōris,volētis fideicōmissū ꝯdōnale trāsmitti:vt dicit Bald. in d. l. vnica.& latè per Soc.in d.l.hæredes mei.§.cū ita. col.4. nu.10.& ꝑ Frā.de Cur.cōsi.75.Dom.Lud.col.11. cū si. certū est aūt,ꝙ si d.Petrus pr̄ Almerici mō viueret, ꝓculdubio ad tale fideic.admitteret,esto igitur, ꝙ fuerit mortuus añ Herculē,tñ talē spē & ius potuit trāsmittere ad d.Almericū,ex coniecturata mēte dicti testōris, ꝗ talē ꝓhibitionē alienādi, & ꝯñr dictū fideicōmissū fecit & īduxit, causis,& rōnib.de q̄b. s̄.q̄ sicuti militabāt in ipso Petro patre,ita ēt militāt in ipso Almerico eius
26 filio,cōñr locus erit trāsmissioni.Nec† ꝑdictis obstare hēt,si diceret̄,ꝙ do.Hercules ñ potuit grauari tali onere fideicōmissi,ex quo nō fuit honoratus, nec institutus à dicto testōre,vulgata.l.ab eo. C. de fideic. cū vul-
27 gar.Et † licet appareat positus sub cōdōne in illis verbis,sine filijs masculis &c.nō ꝓpterea dicet̄ esse vocatus,& institutus dispositiuè,ſm gl.cōiter * approbatā in l.Lucius.la 2.ff.de hære.insti. cū cōcor. Nā obiectio ista ex plurib.tollit̄ & cessat , primò ex declaratione & cōfessione dñi Herculis acceptātis dictū fideicōmissū
28 & grauamē,vt s̄.fuit dictū.Secūdo † tollit̄: qñ licet ipse Hercules appareat positus sub cōditione, tñ istud ñ fuit factū simpliciter à testōre,sed cū illa qualitate masculis,ꝑp q̄ videtur dispositiuè vocati:vt tradit Bar.in l. liberorū.col.pe.vers.pone exēplū.ff.de verb.signi. & in l.1.§.vidēdū.ff.ad Tertul.& ī terminis est decisio Guid. Pap.in sua decis.184.In illa q̄stione.& ꝓsequit̄ Dec. in l.1.C.de pac.& consi.270.nu.3.& alibi pluries , de quo aliàs dixi.Prout ēt tollitur obiectio qñ positi in cōditione cēsentur ab intest.vocati,& cōsequēter potuere
29 grauari,vt dicit Dec.in d.ꝯsil.270.col.pe.& fi.Prout†ēt obiectio tollit̄:qñ tale grauamē vr̄ esse reale & appositum rei ꝓhibitæ alienari , vt tūc ꝑuenire deberet &c. quo fit,vt bona ipsa cēseantur esse grauata , & ꝯñr ad quascūq; ꝑsonas iuissent, tales ꝑsonæ ī ꝯñiā potuerūt grauari,vt tradit Bar.in d.l.peto.§.fratre. col. 2. versic. venio ad quartā.Bal.& Saly.col.pen.in l.ꝑcib.C. de impub.Frāc.de Cur.cōs.51.col.11.versi.accedat ad p̄missa,Soci.cōs.12.nu.13.& cōsil.62.nu.12.vol.3.& d. l. ab eo,nō ꝓcedit,qñ apparere pōt de mēte defuncti ēt cōiecturata,vt dicit ibi Corne.& in quā plurib. suis cons. & Soc.in l.cū auus,circa fi.ff.de cōd.& dē.de mēte aūt dicti testatoris in casu ꝑsenti volētis inducere fideicō-
30 missū satis apertissimè ꝯstat ex dictis superius.¶ An†āt ipse Hercules d̄ dicto fideicōmisso possit d̄trahere Trebell.& de ea potuerit disponere,dico omissis q̄ plurib. q̄ adduci possent,ꝙ nō : qñ de reb.ꝓhibitis alienari ñ p̄t detrahi Trebelliā.vt est tex.apertus in auth. sed in ea. C.ad leg.Falc.& ibi doctores oēs no.& in corpore vnde sumit̄,in auth.vt spōsal.larg.in §.si qñ.vbi Bar.& Ange.firmāt,& idē Ang.in §.si verò expressim, col.4. ver. itē cessat .in auth.de hær.& falc.& per Cor. cōsi. 22.In hac col.9.vol.4.& ꝑ Ant.Corse. in tracta. de pote. reg.
31 car.24.col.4.ver. quartò pōdero . Et † licet ille tex. loquat̄ in falcidia,tñ ēt locū hēt in Trebel. vt firmāt oēs ī locis s̄.adductis,Are.cōs.38.col.vlti.Corn.cōs.182.Vr̄, col.4.versi.īsurgit.vol.2 .& decisiuè circa ista ponit Io. Baptista de S.Seuerino,& Soc.in cōs.incip.Sup p̄missis,
32 posito in lectu.Soc.post titulum.ff.ad Trebel.Et † licet Ro.cōs.206.Licet de cōi,col.2.vers.cæterū.& secundo, dicat istud nō ꝓcedere in filijs primi gradus : tñ istud nihil obstat̄ ex quo dom.Hercules nō erat filius testōris in primo gradu,& ipse Hercules ꝑcisè fuit grauatus
33 vt fuit dictū s̄.Prout ēt Trebelliā. ī isto casu nō pōt detrahi,ex quo dñs Hercules nullū cōfecit inuētariū, ꝓpter cuius omissionē tale bñficiū fuit deperditū , ēt si essemus ī filijs primi gradus,vt dicūt Cy.Bal.& Sal.ī auth.sed cū testōr.C.ad leg.Falc.in 8.q.ꝑ tex.in §.hinc no
34 bis.in auth.de hær.& falc.Et†licet Bar.in d.auth. sed cū testōr,col.fi.& in l.Marcellus,in prin.col.fi. ff. ad Treb. teneat ꝯriū in filijs primi gradus,tñ magis cōis * opi. est cū Cy. vt ad plenū ꝓseqt̄ Cor.cōs.303.Plura, vol.1. & cōs.148.col.4.vol.3.& cōs.168.In hac,col.4.vol.4.& alibi pluries,Soci.in d.l.Marcellus , in prin. & plenissimè Dec.cōs.236.col.4.& seq.vbi firmāt hāc cōclu. tāq̄ cōē & rñdent ꝯrijs,& in casu nostro nullū hēt dubiū,
35 ex quo nō sumus in filijs primi gradus.Prout ēt & tertio Trebel.cessare dēt:qñ ēt si deberet detrahi, tñ in ea imputari dēnt fructus ꝑcepti ꝑ d.Herculē, q lōge ascēdūt,q̄ sit dicta quarta.l.ꝙ de bonis.§.ꝙ auus.ver. planè & §.fructus.ff.ad leg.Fal.cū alijs ibi alle.ꝑ gl. & scrib. & est tex.in l.in fideicōmissaria.ver.planè.ff.ad Treb. & in
36 l.mulier.§. si hæres.ff.e.ti.cū cōcor.ibid.alleg.Nec† obstabit l.iubemus.C.ad Treb. ex quo illa solū loqt̄ in filijs primi gradus,q nō est casus noster,cū do. Hercules nō sit in primo gradu. ¶ Quātū vero attinet ad testm̄ cōditū ꝑ d.Herculē licet primo aspectu cōsideratis verbis dicti testī & cortice ipsorū,eius vxor videat̄ vl̄is hæredes instituta,tñ cōsiderato sēsu & vera mēte testōris,
37 nō est instituta,nisi in reb.particularibus.Qd̄ † satis apertè oñdit̄,dū ipse testōr instituit eā in suis bonis ibidē expssis,vt patet ꝑ illud relatiuū,q̄ hic exprimi voluit, qd̄ limitat & restringit antecedētia,vt est tex.& ibi no.Bar. in l. à filio. §. testator , & §. Titia.ff.de alim. & cib. leg.
38 Et † hoc etiam aptissimè suadet̄ ex illa dictione, videlicet,q̄ est restrictiua & taxatiua verborū gñaliū p̄cedētiū.§.nos aūt,insti.de Attilia.tut.l. videlicet.ff. ex q̄b.cā. ma.& bona doc.Bar.in l.q̄sitū.§.si qs fundū,col.4. ver. aut fuit facta cōnumeratio.ver.seq.ff. de fun. instr. vbi vult, ꝙ ꝑ enumeratione specierū restringit̄ significatio gñis,qñ de hoc cōstat,& cōstare dr̄, qñ apponit̄ verbū,seu dictio,videlicet,& hoc idē suadet̄ ex verbis testī ibi,q̄ ēt voluit,vbi vxori reliqt victū & vestitum in vita sua,& ēt vestē vidualē,q̄ qdē frustratoriè fuissēt apposita,si testōr ipse in mēte habebat in oīb. eā vlē hæredē
39 facere.Qd̄ † qdē minimè ꝑsumēdū est. l. quoties. ff. de reb.dub.cū si.l.nō solùm.circa fi.ff.de act.& oblig.l. diuus.§.hæc stipſo.ff.vt leg.no. caue.quib. cōsideratis dicere habemus , ipsā fuisse institutā in reb. particulari-
40 bus . Et † esto ꝙ illi non fuerit datus alius cohæres , & ꝯñr licet sit instituta in certis reb.particularib. tñ totū dēt sibi accrescere.l.1.§.si ex fundo.l.quoties. §. si duo.
41 ff.de here.inst.cū cōcor.Nihilo minus†istud cessat,qñ apparet de mēte testōris,ꝙ solū voluit eā instituere in illis certis reb.tūc enim cessabit ius accrescēdi , & res deducetur ad causam intestati , vt est tex. aptus in d.l. quoties.§.si duo.in fi.ibi,si mō voluntas,&c.& hoc firmāt Bar.ibi Pau.Imo.& alij scrib.post Bal.& idē Bar. in l.pe.col.fi.vers.& ꝑdicta.ff.de iniust.rup. apertè firmātes ꝙ qñ cōstat de mēte testōris, institutus in parte certa, nō cōsequetur totū,& cessabit ius accrescendi fauore venientiū ab intesta.& res deducetur ad cām intestati,& in d.§.si duo.Ale. in apost.adducit cōcor. decis.& ex mente testoris iste institutus habebit̄ loco legatarij,
42 ad plenè no.in l.quoties.C.de hæred.insti.Et † satis manifestè in casu nostro dr̄ cōstare de mēte testōris ꝑ cōiecturas & cōsiderationes superius adductas q̄ manifestam voluntatē ipsius oñdunt,glo.in l.si tutor.C. de periculo.tuto.l.cū proponeret̄.de leg.2.cū cōcor. & ꝑ Bal. in l.1.C.de fideius.& ab intest.ꝓximior d.Herculi reperitur ipse Almericus,ꝯñr ab intestato erit hæres vl̄is ip-
43 sius. Verū † qñ in d.testō posita apparet clā codicillaris d. institutio facta de vxore ī dictis reb.particularib. resoluetur,vt saltem valeat in vim fideic. ita vt ipse Almericus hæres ab intest.à testōre rogatus videat̄ ꝑ viā fideicōmissi dare d. Corneliæ vxori d. Herculis dictas res particulares,in quib.fuit instituta , vt hr̄ in l. ex ea. §.ex his verbis.& ibi Bar.& scrib.ff.de testa.& ꝑ Bar.in l. q̄a.ff.si qs omis.cau.testa.& in l.1.in 5.q.ff. de iure codicil.ꝑ Bar.& alios,in auth.ex cā.C.de lib.p̄ter.ꝑ Ale.cōs. 42.Viso.vol.2.& Corn.cōs.96.Et themate. & cōs. 298. Ante oīa,col.1.vol.2.cū sim.ī reliqs āt bonis à testōre nō relictis ipse Almeric⁹ ab ītestato hæres erit.Pa.Pad.

SVMMARIVM.

2 *Hæres institutus moriens viuo testatore,reducit testamentum in causam quasi caduci,& nullitatis.*

2 *Fallit,quando testator illi dedisset substitutum.*

3 *Item fallit, qñ in illo testō apposita esset clausula codicillaris*

Clausula

Clausula codicillaris operatur, vt relicta in testamento debeatur à venientib. ab intestato, licet hæres scriptus mortuus fuerit viuente testatore.

4 *Taliter substitutus consequi debet illam partem, quam debebat habere institutus moriens viuo testatore.*

5 *Masculi vocati à testatore, excludunt fœminas.*

6 *Primus gradus excludit alios sequentes.*

7 *Alienationis prohibitio facta cum insertione causæ, inducit fideicommissum.*

8 *Dictio, vt supra, relatiua est præcedentium.*

9 *Geminatio ostendit enixam voluntatem disponentis.*

Illatio non bene fit ex separatis.

10 *Qualitas apposita in vno capitulo testamenti, an censeatur repetita in alio, & alijs seq.*

11 *Legatarius potest de reb. simpliciter sibi legatis disponere suo arbitrio.*

12 *Fideicommissum simpliciter factum absq; verbis vniuersalib. nō comprehendit alia relicta in eodem testamento.*

13 *Prælegata, an, & quando veniant in restitutione fideicommissi, & alijs seq.*

Et quid si substitutio est congruens personis, & non rebus, & melius nume. 23.

14 *Et quid si illa clausula continens fideicommissum immediatè apponitur post institutionem vniuersalem.*

15 *Prælegata facta hæredi postmodum grauato per fideicōmissum, an, & quando contineantur in illo vniuersali, & nu. alijs seq.*

Et quid si præcesserunt fideicommissum.

16 *Et quid si prælegata absorbent maiorem partem hæreditatis.*

17 *Et quid si fideicommissum factum est simpliciter & sine aliqua, commemoratione hæreditatis vel portionis ipsius.*

18 *Et quid si mens testatoris fuit, illa includi.*

19 *Indefinita quando æquipolleat vniuersali.*

20 *Et quid si est apposita clausula, quòd bona vadant de hærede in hæredem, & propterea prohibita fuit alienatio.*

21 *Fideicommissa ampliantur, declarantur, & restringuntur per rationem & causam à testatore expressam, & nu. 22.*

24 *Relatio an semper sit facienda ad proxima.*

25 *Legata quandoque regulantur secundùm fideicommissum vniuersale subsequens.*

26 *Trebellianica non potest detrahi, quando est expressè à testatore prohibita.*

27 *Maximè per extraneos, & non per filios.*

28 *Minus potest detrahi, quando facta est prohibitio de nō alienādo.*

29 *Hæredis institutio præsumitur facta pp amorem & charitatem.*

30 *Familiarum dignitas & honor conseruatur per masculos.*

31 *Feminæ non conseruant familias, nec dignitates ipsarum.*

32 *Feminæ transferunt bona in alienas familias.*

33 *Testator relinquens feminis dotes, videtur illas excludere ab vniuersali successione.*

34 *Dignitas & honor familiarum non possunt conseruari sine bonis & diuitijs.*

35 *Bona subiecta fideicommisso non possunt alienari etiā pro parte.*

36 *In dote relicta filiab. per patrem testatorem, non includuntur bona, quæ per fideicommissum pater grauatus erat restituere.*

37 *Dictio de bonis, causam materialem denotat, & potest stare declaratiuè & demonstratiuè.*

38 *Dictio, in, diuersimodè in iure capitur.*

39 *Quod testator non expressit, omisisse dicitur.*

40 *Relinquens plurib. ostendit animum suum non fuisse relinquere vni tantùm.*

41 *Pater relinquens filiab. dotem, non taxando eam, illa venit arbitranda arbitrio boni viri, & secundùm numerum filiorum, & facultatem & dignitatem.*

42 *Et attendi dēt cōsuetudo patriæ, in qua pr̄ voluit illas maritari.*

43 *Vnum capitulum testamenti declaratur per aliud.*

44 *Dictio, vltra, quid importet.*

45 *Testator in dubio præsumitur grauare minus hæredem, quàm possit.*

CONSILIVM XVIII.

Esto, ꝙ d.Io.Petr⁹ de Doctis vnà cū D.Hier. instituti hr̄des à Magn.equite d. Nicolao de Do
1 ctis mortuus fuerit viuēte † d.testōre, & ꝯn̄r tale testm̄ videat̄ effectū q̄si caducū, & nullū.l.ñ putauit.§. primo gradu.ff.de ꝯtab.l.1.§.pro scđo.C.de cad.tol.&inst.qb. mo.test.īfir.§.j.cū alijs adductis p Bal.ꝯs.mihi.196.Sup
2 eo.vol.4.& p Dec.ꝯs.242.in casu ꝓposito, nu.1.Tn̄† qa ipse testōr dictis suis hęredib. dedit substitutos vulgares & fideicōmissarios eorū.s.descēdētes masculos, dicere habemus, testm̄ p̄dictū esse validū & firmū p datione d.substituti, q mortuo instituto viuēte testōre admitti dēt ad hr̄ditatē ipsā oīb. alijs exclusis, vt ē tex. formalis ī l.vnica.§.p scđo.C.de cad.tol. ibi, vel substituit, & doc. oēs ibi no.& hoc firmāt, & ꝓbat̄ in l.Thais.§. Splēdoforus.ff.de fideicō.liber.quē tex.ad id adducit Bar. in l. 1. col.7.ver.scđo casu, in scđo effectu substōnis vulgaris.ff. de vulg.& pup.& scrib. oēs istud sequūtur ibi, max. Ias. nu.53.allegās Bar.in l.si pr̄ filiū.eo.ti. & sequit̄ Bal. cōs. 192.Casus talis.col.fi.vol.1.ēt si substitutus vocaret̄ tm̄ p fideic. & idē Bal.ꝯs.151.q̄q̄ prudēter.& in d. cōs. 196. col.2.& 3.vol.4.& melius ꝯs.170.Quidā Nicolaus.&ꝯs. 101.Punctus testōr.& ꝯs.102.Præsupposito.vol. 5.& p Corn.cōs.297.In hac cōsultatione.col.3.ver.ex qb.vol. 1.&ꝯs.273.Dubia.col.6.in prin.ver.iō cū hr̄des. vol. 4. & p Soc.cōs.218.Consideratis.col.7.circa fi.vol.2.cum
3 alijs ꝯcor. Prout † ēt testm̄ p̄dictū, & voluntas testōris reddit̄ valida pp clam codicillarē appositā in d.testō, q̄ operat̄, vt in eo relicta dēant̄, à venietib. ab intest. licet hæres scriptus viuo testōre mortuus fuerit.l.ex ea.§.ex his, & ibi Bar.ff.de test.& p gl.in l.ex testō.C.de fideic.firmat Bal.in d.ꝯs.170.vol.5.Alc.cōs.42.Viso, vol.2.& ꝯs. 9.Visis, col.pe.vol.1.Soc.d.c.218.col.5.& seq.col.7.circa fi.vol.2.Corn.in d.ꝯs.273.col.6.vol.4. & alibi pluries cū alijs alleg.p Dec.in d.ꝯs.242.nu.2.&ꝯs.369.Iuridicas in fi.cū si.Quib.cōsideratis infert̄ d.Alex.filiū d.Io.Petri mō sup̄stite, virtute dictæ substōnis successisse d. testōri in illa portione, in qua fuit institutus d.D.Io. Pet. post-
4 modū viuo testōre mortuus.Infert̄ † ēt, eundē d.Alex. ꝯseq dēre virtute d.fideic.illā portionē, in qua fuit īstitutus d.Hier.q licet hr̄ditatē d. testōris adiuerit, tñ illi p fideic.fuerūt substituti descēdētes masculi ipsi⁹, & d.D. Io.Petri, vt patet ex illis verbis testī, *alli quali io sustituisco volgarmente & per fideicommisso, tutti gli suoi descendenti maschi* ordine successiuo.&q̄ñ ipse d.Hier.mortu⁹ ē nullo ex se relicto descēdēte masculo & sup̄stite sibi D. Ale. filio d.D.Io.Petri fact⁹ fuit casus dictæ substōnis fideic. licet ipse d. Hier. reliq̄rit filiā fęminā, q̄m dictus testōr ad d.suā hr̄ditatē j.post mortē hr̄dū institutorū substituit, & vocauit descēdētes masculos ipsorū, & oīb. illis deficiētib.postmodū vocauit descēdētes fęminas ipso-rū, vt patet ex illis verbis testī, & se q̄ncūq; *mancassero li*
5 *maschi tutti*. Quæ † verba exp̄ssè volūt, ꝙ vno masculo; decedēte ex institutis exn̄te fęmina, descendētes nullo mō possint admitti, ex quo eas p̄cedit masculus descēdēs, quo exn̄te fęminę nō sunt in ꝯsiderōne, vt tradūt doc.max.Pau.de Cast.in l.1.C.de cōd.inser.& Abb. p illū tex.in c.Raynal.ex̄ de test.& bene facit tex.in l.cū ita dat̄.in prin.ff.de ꝯd.&dem.no p Bar.& alios, ī l.cū au⁹. eo.ti.p Soc.cōs.63.Visis, col.7.nu.17.vol.3.& faciūt etiā quæ hn̄r in l.Publius.§.fi.ff.de cōd.& dem.& q̄ cumulat
6 Dec.cōs.15.Et p tenui p totū. Et † qa masculi sunt vocati in j.gradu substōnis & fęminæ in 2.gradu, & exn̄te j.gradu secūdus cessat.l.posthumus.in prin.ff.de lib. & posth.& inst.de vul.sub.in prin.& in c.si pr̄.de test.lib.6. & p doc.in rub.& in l.1.ff.de vulg. & pup. cū cōcor. Et
7 suadent̄ † ēt ista ex ver. fi. dictæ substi.in quo testōr ꝓhibuit alienationē bonorū suorū stabiliū, exp̄ssa cā, q̄m volebat, ꝙ ꝑpetuò irent de hærede in hæredē, vt s̄. dixerat, q̄ ꝓhibitio alienōnis modo p̄dicto facta, fideic.inducit in fauorē illorū, ad quorū cōmodū testōr eā ꝓhibuit, vt statim dicēt̄, & ꝯn̄r ipsius do. Alex. masculi descēdētis ex d.Io.Petro, de quo testōr superius dixerat, & ipsum vocauerat, vt ꝓbāt illa verba, *comme ho detto di so-*
8 *pra.* Quæ relationē hn̄t ad eā q̄ †. supius p testōrē fuere exp̄ssa: vt dicit Bar.in l.1.p illū tex.§.hoc edicto.ff. de postul.& in l.talis scriptura.§.fi.de le.1.& p Frā.de Cur. ꝯs.
9 51.Sup testīs.col.7.ver.& potissimè.Et † p hāc geminōnē à testōre factā tāto magis colligit̄ enixa volūtās ipsi⁹ volētis inducere dictū fideic. & p illud ad suā hr̄ditatē, mortuis īstitutis, primò vocare descēdētes eorū masculos, & illis ex̄tib. excludere d̄scēdētes eorū fęminas, iuxta no.ī l.bali.ff.ad Treb.& p Bar.ī l.cū scim⁹.C.d̄ agr.& cēsi.li.11.cū alijs all.p Frā.Cur.ꝯs.63.Antiq̄ssima.col.6.

& cõſ.65.Super p̃miſſa.col.8.in princ. Cũ itaq; venerit
caſus d.fideic.ꝑ mortẽ d.Hier.dubitari ꝯtingit, an ĩ tali
fideic. & reſtõne ipſius veniãt ſolũ illa bona d. teſtõris,
in qb.ipſe D.Hier.fuit inſtitutus hr̃s,ꝙ nullã hẽt dubita
10 tionẽ.An † ẽt veniãt bona ſtabilia d. teſtõris, q̃ in eodẽ
teſtõ prius ꝑ eũ fuerũt p̃legata dicto D. Hier. Et prima
facie vr̃ dicẽdũ ꝙ nõ,ex quo capitulũ,in quo fiũt dicta
legata,eſt penitus ſeparatũ à capitulo,in quo factæ ſũt
inſtitõnes hr̃dũ,& ſubſtõnes,& ex ſeparatis nõ bene in-
11 fert̃ de vno ad aliud,ƒm iura vulg.Itẽ † qa talia p̃legata
ſunt facta ſimpl̃r & ſine onere.& iõ vr̃. ꝙ de eis ipſe D.
Hier.potuerit facere,qcqd voluerit: cũ eius arbitrio vi
deãt̃ relicta.15.q.1.§.1.l. fideicõmiſſa. §.q̃q̃.de le.3.Item
12 qa † on⁹ fideic.apparet iniũctũ ſimpl̃r. & nõ ꝑ illa ver.
vl̃ia,qcqd grauatus ex teſtõ habuerit,& ſic vr̃,ꝙ nõ ve-
13 niãt in reſtõne fideic.l.cũ virũ.C.de fideic.Itẽ † qa,vt re
fert ibi Sal.opi.aliquorũ erat,p̃legata nõ venire;ex quo
talis ſubſtõ vr̃ cõgruere ꝑſonis, & nõ reb. ꝓut vr̃ facta
14 hic ipſis inſtitutis.Itẽ † qa talis cl̃a cõtinẽs fideic.imme
diatè apponit̃ poſt vl̃em inſtõnẽ,& iõ referri dẽt ad il-
lã,tanq̃ ꝓximã,& nõ ad p̃legata remota,arg. no. in l. ſi
idẽ cũ eodẽ.§.fi.ff.de iuriſd.om.iud.& in l. talis ſcriptu-
ra.§.fi.đ le.1.& ĩ c.ſcđo reqris.de appe.& ĩ l.1.C.de poſt.
hær.inſt.& in l.3.§.ſi filius.ff.e.ti.¶Iſtis tñ nõ obſtã.ꝯriũ
dico,ꝙ imò dicta p̃legata facta d.Hier. cõtineãt̃ in d. fi-
deic.ea rõne.qa p̃ceſſerũt fideicõmiſſũ, & facta fuerũt
15 añ ſubſtõnẽ fideicõmiſſariã.Quo † caſu in illa includũt̃
✻ ƒm gl.cõiter * approbatã in d.l.cũ virũ, & firmat gl. ꝑ
illũ tex.in l.Marcellus.§.qdã liberis.ff.ad Treb. vbi Bar.
& doct.idẽ ſequunt̃,ꝓut facit Ale.dicẽs hãc eſſe cõem
ibi,& ꝯſ.25.Circa primũ.col.pe.ver.quãtũ aũt.vol.1.&
ꝯſ.33.Vr̃,vol.4.& iſtud vult aptiſſimè Sal.in d.l.cũ virũ.
dicẽs,talẽ clauſulã ſubſtõnis iſto caſu, nedũ referri ad
ꝓxima,ſed ẽt ad remota,quẽ refert & ſequit̃ Ale.ꝯſ.68.
viſo teſtõ.in fi.vol.2.& ꝯſ.252.Preclarè.nu.3.vol.6.& te
net Cor.in d.ꝯſ.273.col.6.& ſeq.vol.4.in lr̃a O, & in lr̃a
Q,& alia adducit Soc.ꝯſ.102.Viſis,nu.11.vol.3.ꝓut dif
fuſi⁹ facit Dec.ꝯſ.254.Viſo pũcto.col.2. verſ. ſed tñ p̃di
16 ctis.& verſ.primo ergo.Prout † ẽt dicta p̃legata ĩcludũt̃
eo qm̃ abſorbẽt maiore partẽ hr̃ditatis d.teſtõris,vt tra
dit Bar.in d.§.qdã liberis.& Alc.ibi col.1.ver.quartò fal
lit,& reliq Mod.ſequunt̃,ꝓut ẽt firmat Bal.& alij ſcrib.
in d.l.cũ virũ.& Corn.ꝯſ.273.col.2.ver.tñ,vol.4.&Dec.
in d.ꝯſ.254.col.2.verſ.& vlteri⁹ iſta ꝯcl̃o.& col. 3.nu.3.
17 & col.fi.Prout † ẽt dicta p̃legata ꝯtinẽtur,ex quo dicta
ſubſtõ fideicõmiſſaria facta eſt ſimpl̃r & ſine aliqua cõ
memorõne hr̃ditatis, vel portionis ipſius,vt cõiter cõ
cludũt oẽs,in d.§.qdã liberis.& in d.l. cũ virũ. & Corn.
ꝯſ.20.Vr̃.col.7.in litera Q.vol.4.& conſ.182.Videt̃, col.
4.ver.nam legitima & Treb.vol.2.vbi ad id plura addu
cit,& conſ.105.in litera A,& litera G,vol.4. & ſentit gl.
in l.ſequẽs qõ.de leg.2.& ibi doc.maxi.Cum.volẽs p̃le-
gata venire,eo qa teſtõr nõ vr̃ ſe reſtrinxiſſe ad ea tñ,q̃
capiũt̃ iure inſtõnis,ſed ẽt ad ea q̃ capiũt̃ iure legati,vel
18 p̃legati. Ad † ꝙ ẽt qm̃ ĩ tali ſubſtõne fideic. p̃legata ꝓ-
culdubio includũt̃,qñ apparere p̃t,mẽtẽ teſtõris fuiſſe,
illa dẽre includi,ꝓut p̃ſupponũt oẽs in d. §.qdã liberis.
& in d.l.cũ virũ.& ſentit Dec.ĩ ꝯſ.254.col.pe.& fi. aper-
tè ꝓbat̃ ĩ §.diſponat.in auth.de nup.& in l.ĩ ꝯdõnib.pri
mũ locũ.ff.de ꝯd.& dem.& pũctualr̃ in d. l.cũ virũ. cũ
alijs ꝯcor.Et ꝙ in caſu nr̃o d.teſtõr hoc voluerit, ꝓbat̃
aptiſſimè in ver.fi.dictæ ſubſtõnis,vbi poſtq̃ ꝓhibuit oĩ
caſu Treb. exp̃ſsè ꝓhibuit alienõnẽ bonorũ ſuorũ ſta-
biliũ,vel partis ipſorũ,addẽdo cãm,qm̃ volebat,ꝙ ꝑpe
19 tuò irẽt de hr̃de in hr̃dẽ,ꝓut s̃.diſpoſuerat. Quæ † ꝓ-
hibitio alienõnis refert̃ ad bona dicti teſtõris ĩdefinitè
q̃ eqpollet vl̃i,ad plenè tradita ꝑ Bar.& alios,ĩ l. ſi pluri
bus de le.2.& bona ſtabilia ipſius teſtõris,vt plurimùm
ꝯſiſtebãt in dictis reb.p̃legatis d.Hier.& dicta bona p̃le
gata cõtinẽt maiorẽ partẽ, & talis ꝓhibitio facta cũ ex
p̃ſſione dictæ cãæ, & relata ad bona ſtabilia teſtõris &
partẽ ipſorũ,& ꝯñr ad bona p̃legata d.Hier.validũ ĩdu-
xerũt fideic.in fauorẽ ipſorũ,ad quorũ cõmodũ ꝓhibi
tio fuit facta: vt firmat Aret. allegãdo iura id probãtia,
in l.qui Romæ,§.cohæredes.col.3.ff.de verb. obl.Soci.
poſt Alex.ibi,col.8.verſ.quartus & vltimus.& cõſ.251.
Qm̃ in p̃ſenti.col.6.verſ.cõfirmat̃,vol.2.& ꝯſ.43. Viſis,
& ꝯſ.57.In cã.col.1.vol.3.& plenè poſt Bar. ꝑ ſcrib. oẽs
in l.ſi filiusfam.§.diui.de le.1.ꝑ Are.ꝯſ.43.col.3.in fi.De
ci.ꝯſ.23.Et ꝓ tenui.& ꝯſ.357.nu.1. & ꝯſ.nouiter imp̃ſ-
ſo.23.In caſu.col.2.& ꝑ eundẽ Dec.ꝯſ.38. Circa primũ
col.1.& 2.vbi allegãdo iura & deciſ. ꝓbat,verba volo,&
ordino,fideic.inducere,itẽ & ꝓhibitionẽ alienõnis, cũ
20 ĩſertione cãæ illud ẽt inducere.Potiſſimũ,† qñ adiecta
ſunt illa ver.ꝙ ꝑpetuò vadãt de hr̃de in hæredẽ,prout
fuere adiecta hic,vt ẽt ſentit Soc.in d.cõſ. 57. col.1. Per
iſta.n.ver.de hr̃de in hæredẽ,inductũ fuit fideic.ſimpl̃r,
ẽt nõ ſecuta alienõne,vt firmat Soc.d.ꝯſ.57.& ꝯſ. 227.
P̃ns cõſultatio.vol.2.Dec.d.ꝯſ.38.& ꝯſ. 218. In caſu ad
21 me trãſmiſſo.in fi. Et † ſuadent̃ iſta ex illa cõi, & ſolida
cõclu.volẽte fideicõmiſſa ampliari,extẽdi & declarari
ꝑ rõnem,& cãm, quib. teſtator fuit motus ad faciẽdũ
fideic.ita vt rõ,& cã debeat attẽdi potius q̃ verba exp̃ſ-
ſa,vt hr̃ in l.cũ pater.§.dulciſſimis.vbi ſcrib.de le. 2.& ꝑ
Bar.ĩ l.regula.§.& licet.ff.de iur.& fac.igno.& in l.pater
filiũ.§.fundũ.de le.2.Pau.de Caſt.ꝯſ.232.Viſis, col.5.cũ
alijs adductis ꝑ Fran.de Cur.ꝯſ.44.Sæpe,col.pe. & cõſ.
43.Statuto.col.3.&ꝯſ.80.Rectè.col.2.ver.ſed p̃miſſis.&
ꝑ Soc.ꝯſ.43.col.1.verſ.nã ratio,& ꝯſ.77.Viſis,col.1.nu.
22 2.vol.3.& Dec.ꝯſ.286.In cauſa.col.7.nu.6. Et † rõ & cã
quib.d.teſtõr mot⁹ fuit ad faciẽdũ tale fideicõmiſſum,
vt bona ſua ſtabilia,nec pars ipſorũ deberet,nec poſſet
alienari,ex quo volebat ꝑpetuò illa ire de hærede in hę
redẽ,ordine,quo iã diſpoſuerat, q̃ ratio apertè & à for-
tiori viget in dictis bonis p̃legatis d.Hieronymo,q̃ ma-
iorẽ partem bonorũ ipſius teſtõris continent,& iõ di-
ctũ fideicommiſſum illa cõprehendit.¶Nec obſtãt alle
gata in ꝯ̃riũ,qm̃ ex iſtis patẽt apertiſſimè reſoluta. Nã
eſto,ꝙ capitula videant̃ eſſe ſeparata,tñ quia prælegata
præceſſerunt fideicõmiſſariã ſubſtitutionem, meritò il
la cõtinẽtur,nõ obſtãte ꝙ capitula eſſent diuerſa,& ſe-
parata,nã ſi vnicũ fuiſſet capitulũ,nulla caderet dubita
tio,ſed quia ſeparata,dubitatur: tñ quia p̃ceſſerũt fidei
cõmiſſum,itẽ quia continẽt maiorẽ partẽ, & fideicõ-
miſſum ſimpl̃r factũ,& ſatis apparet de mẽte teſtõris,ꝓ
culdubio ceſſabit obiectio,iurib.& deciſio.quib.ſupra.
Non obſtat ƒm,in quo dicebatur onus fideicommiſſi
fuiſſe iniunctum ſimpl̃r,& non ꝑ verba vl̃ia, quicquid
&c.Nã ſatis vniuerſale fuit fideic.quãdo inſtitutus fuit
ſimpliciter,& nõ in portione hæreditaria ſubſtitus ip-
ſe d.Alex.& vniuerſitas ſatis colligitur ex prohibitione
de nõ alienando.Prout etiã quia ſatis apparet de mẽte
teſtõris,vt s̃.fuit dictum,& ſentit Dec.in d.ꝯſ. 254. col.
23 2.in fi.& col.pe.& fi.Nec † obſt. opi.illorum relatorum
ꝑ Sal.in d.l.cũ virum.cõſiderãtium,differre.An ſubſtõ
ſit facta ꝑſonis,an reb.nam falſa eſt illorũ opi.vt firmat
Saly.ibi,& Alex.d.conſ.68. in fi.vol.2.& conſ.252.nu.3.
24 vol.6.& Dec.d.ꝯſ.254.col.pen.Minus † etiã obſt.ꝙ dicta
ſubſtõ deberet referri ad proxima. nã ſtantib. ſuperius
adductis hoc eſt falſum,& ita formal̃r dicit Saly. in d.l.
cũ virũ,& Ale.in dictis duob.conſilijs, & allegata in ꝯ̃-
riũ procedunt,qñ non poſſent cõmodè referri ad oĩa,
& qñ nõ appareret de mẽte ipſius teſtatoris, vt ad ple-
nũ tangunt doct. in prædictis iurib. & locis pro cõtra-
25 rijs alleg.Nec † ob. ꝙ dicta p̃legata vñr fuiſſe relicta ar-
bitrio d.Hier.& ſine onere,nã debẽnt limitari ƒm dictã
ſubſtitutionẽ fideicõmiſſariã, quæ ſubſecuta fuit dicta
p̃legata,nec aliàs reſultaret ꝯ̃dictio,ita Dec.in d.ꝯſ.254.
nu.1.& col.3.ver.nõ obſt. vbi allegãdo iura in fortiori-
bus terĩs iſtud firmat eo caſu, quo p̃lagatũ præcedens
fuiſſet relictũ pro faciẽdis voluntatib. ipſius legatarij,
vel ſuo libero arbitrio,nã adhuc continebit̃,iſtis verbis
non obſtantib. ſub fideicõmiſſo vniuerſali poſtmodũ,
ſubſecuto,ex qb. remanet ſolidiſſima ꝯcl̃o firmata,ip-
ſũ d.Alexãdrũ virtute dicti fideicõmiſſi poſſe ꝯſequinẽ
dũ bona dicti teſtõris,in quib. Hierony. fuit inſtitutus,
ſed ẽt illa quæ ꝑ eundẽ teſtõrẽ fuerũt p̃legata ipſi Hie-
26 rony.De † quo fideicõmiſſo nõ p̃t detrahi nec Falcidia,
nec Treb. ex quo ipſarũ detractionẽ teſtõr ipſe exp̃ſsè
ꝓhibuit,ꝙ facere potuit.l.ꝙ de bonis.§.1.& l.Titia ff.ad
le.Fal.§.ſi verò exp̃ſſim,ĩ auth.de her.&fal.plenè ꝑ Bar.
& oẽs alios,ĩ l.Marcell⁹,ĩ prĩ.ff.ad Tre.& ĩ l.nemo. p̃ot
de

27 de lega.1.potissimè † cū nō simus in filijs primi grad⁹, sed in extneis & transuersalib.ad plenè no. in dictis locis,& in auth.sed cū testōr. C. ad leg. Falcid. & Pau. de Cast.cōs.109.Respōdēdo breuiter,col.2.vers.potuit āt testōr.Alex.cōs.201.Per spectis, nu. 11.15.&seq. vol.6. Soci.cōsi.14.in fi.vol.1.& p Dec.cōs.257.nu.3. cū ɔco.
28 Prout † ēt dictæ quartæ nō pn̄t detrahi,ex quo facta ē ꝓhibitio de nō alienādo , vt pbat in auth. sed ex ea.& ibi Bal.& alij no.C.ad leg.Falc.& ī corpore, vnde sumit in auth.vt spōsal.larg. §. si qn̄,&ibi Bar. & Ang. no. & idē Ange.in d.§.si verò expssim.col.4. versic. itē cessat, cū alijs adductis p Ant.Corse.in tract. de pōt.reg. car. 24.col.4.vers.quartò pōdero.& p Corn.ɔsi.22.In hac. col.9.vol.4.& est cōsi.decisiuū Ioā.Bap. de S.Seuerino, & Soci.inci.Sup pmissis positū in lectu.Soci.post ti.ad Treb.¶Quātū verò attinet ad testm̄ cōditū p d. Hieronymū cū in illo appareat institutus hæres vl̄is ipse Alexan.nō est locus dubitationi:cū apertissimā habeam⁹ volūtatē testōris instituētis ipsū & excludētis ꝓprias
29 filias à sua vl̄i successione.Qđ † qdē ex alio factū coniecturare nō possumus,nisi ob immēsū amorē, quē gerebat erga ipsū d.Alexā.iuxta no.in l.nec adiecit . ff. ꝓ socio,& ēt vt redderet se cōformē dispōni & volūtati d.Nicolai sui patrui,q mortuis īstitutis ab eo,ꝓtulit ipsum Ale.proprijs filiabus ipsius Hieronymi, vt fuit su-
30 perius cōclusū . Prout † & potissimū ipsū hæredē vl̄ē instituit,volēs cōseruare dignitatē familiæ & agnationis,q p masculos cōseruatur.l.ū.§.pe.ff. de ven. inspi.§. media.insti.de legi.agna.succes.& p Cy.in l.1.C.de adulte.& p Ioā.And.in addi.ad Spec.in ti.de succes.ab intesta.cū alijs adductis p Albe.Bru.ī tract.q stātib. mascu. femi.nō succe.in 2.3.& 4.arti.principali,p Frā. de Cur. d.cōsi.51.col.4.ver.fortificant,& p Soc.ind.cōs.6 .vol.
31 3.cū alijs cōcor.Et † ideo ipse testōr exclusit filias fęminas;qm̄ p eas nō cōseruat dignitas familiarū, cū filij ipsarū sequant patrē.l.ꝓnūciatio.§.fi.& l.familiæ. §. 1. ff. de verb.signifi.l.cū legitimè.ff.de sta.homi.§.fi. insti.de
32 patri.pōt.Quinimo † p filias fęminas familiæ depauperant, ex quo ipsæ in alienas familias trāsferūt bona & facultatē,vt dicit Io.And.in addi.ad Spec. in rub.de testam.& Socin.d.cōsil.63.col.9.& cōsi.12.Præsens. col.
33 2.vol.3.Et † istis cōsideratis ipse Hierony.voluit tm̄ suas filias dotari & esse cōtētas dote, excludēdo eas ab vl̄i successione, volēs se cōformare iurib.municipalib.vigētibus ferè per totā Italiam & mediæ iuris prudētiæ præferēti masculos,& volēti fœminas tm̄ dotari , vt in simi.tradit Bar.in l.cū auus.ff.de cōd.& demō. & Soci. d.cōs.63.nu.18.& seq. & ad id plura adducit Franc. de Cur.d.cōsi.51.col.4.& 5. & habita huiusmodi cōsideratione,testōr instituit vl̄em hæredē ipsū Alexā. Quo-
34 niam † sine bonis dignitas familiarū nō pt bene cōseruari,vt dicit Io.And.in d.rub.de succ. ab intest. Bal. in l.maximū vitiū.C.de lib.præte.Soci.cōsi.47. Facti narratione.nu.7.vol.3.& cons.26.Cū super . nu. 8. vbi plura adducit,cōs.51.nu.24.& cōs.53.& 127.nu.10.vol.4.per Frā.de Curt.d.cōs.51.col.4.& 5.& per Alber. Bru. in d. tract.in 2.& 3.artic.princ.Stātib.mō istis ipse Hierony. voluit , q eius fœminæ deberēt maritari in bonis seu bonis dicti d.Nicolai sui patrui,& vlterius q vnaquæq; illarū deberet hr̄e duc. 500. Quæ dispō cū vnica tm̄ supersit eius filia,nō pt intelligi , q dēat dotari in omnib.bonis dicti d.Nicolai,q puenerunt ad ipsū Hiero. nā oīa bona stabilia d.d.Nicolai erāt subiecta fideicōmisso,vt apertissimè superius fuit deductū,& de illis ipse Hiero.nō poterat disponere, nec īter viuos, nec in
35 vltima volūtate.Potissimū.† cū ipsorū alienatio fuerit ꝓhibita,nedū in totū,sed ēt ꝓ parte.l.fi.§.sed qa , & §. seq.& in auth.res q̄,p locū à speciali.C.cōia de leg. l.si qs ita.§.ea lege.vbi Bar.& alij.ff.de verb.obli.Bar.in l.filiusfa.§.diui.col.fi.vers.qro prohibita . & ibi scrib.omnes * alia cumulātes.de leg.1.Et † stāte d.fideicō.in tali
36 dotatione filiarū nō pn̄t includi dicta bona subiecta fideic.nec cadit cōsideratio,q ipse d.Hiero.voluerit illa includi:vt tradit Bar.in l.codicillis.§ instituto. de leg. 2.& Bal.in l.1.C.q̄ res pig.Alex.cōs.168.requisitus, col. 2.vol.2.& Deci.ɔs.378.Viso,nu.1.& hoc satis oñdit,dū ipse d.Hiero.voluit,q ordinata & disposita p d. Nicolaū deberet in totū & p totū exequi,& executioni mādari,intellexit ergo solū de illis bonis d. Nicolai , q̄ ad ipsū Hieronymū puenerūt liberè,& de quib. disponere poterat suo arbitrio:vt erāt mobilia, pecuniæ, & similia,nec aliud possumus dicere,q voluerit: qa nō poterat,ēt si voluisset.An aūt ista mobilia oīa, & pecuniæ oēs debeāt venire in d.dotatione, certe istud nō arbi-
37 tror.Nā † si cōsideremus illā dictionē,de bonis,denotātē cām materialē,iuxta Bal.in l.pe.in fi.C.de cōdi.inser. siue cōsideremus eā,vt ponat demōstratiuè & declaratiuè,vt regulariter ponit, iuxta l. si de meis . ff. de arbi. cū alijs alleg.per Alb.de Ros.in d.dictione,de , & p Io. Fran.Paui.in tract.de off.& pote.capi.col.2.& 3.solum ipse Hiero.voluit oñdere & declarare materiā & bona in quib.filia debebat dotari nō aūt dixit , q in omnib.
38 illis deberet esse dos.Et † verū erit,q si in illis erit constituta dos cōgrua,dicet dotata de dictis bonis, esto q illa integra nō habeat.Et illa dictio, in,diuersimodè in iure capit:vt p Albe.in suo dictionario in versi.in, & satis verificat,qn̄ in parte dictorū bonorū fuit dos cōstituta,& q mēs testōris nō fuerit,vni filiæ dicta bona in-
39 tegra pro dote relinquere , suadet , tum † qa istud nō expssit,& nō exprimēdo omisit.l.vnica.§.sin aūt ad de-
40 ficiētis.C.de cad.tol. c.ad audiētiā. ex de deci. tū † qa voluit in dictis bonis plures filias dotari, ɔn̄r nō habe-
41 bat in aīo,vni tm̄ oīa relinquere. Prout † ēt qm̄ nō limitando dotē , vr̄ illius q̄titatē reliquisse taxādā arbitrio boni viri,iuxta numerū filiorū,facultatē & dignitatē suā,& ēt dignitatē mariti.l.qro.l.cū post.§. gener. ff.de iure dotiū.l.si filiæ.de lega.3.& plene p oēs, in l. 1. ff.sol.mat.& in l.ita stipulatus, la grāde, ff.de verb. obli. & p doc.p illū tex.ī d.auth.res q̄.& p Bal.nouel.in trac. de dot.in 6.parte princ.in 15.speciali,vbi cōgruā,hone-
42 stā,& ɔde cētē dotē cōsiderat ex dictis qualitatibus † Et aperte hoc vr̄ cōsiderasse ipse Hiero.dū ordinauit , q eius filiæ deberēt maritari ciui Paduano , habitāti Paduæ:ex quo dat ītelligi,habuisse respectū ad suos ęquales,& sic ad dotē cōgruā , q̄ ipse & alij nobiles de eius familia receperūt ab alijs,& q̄ ipsi alijs dederūt, qm̄ maritarūt fęminas.& expssā habuit cōsideratione ad cōsuetudinē Paduanā,& nobiles ciues ipsius ciuitatis, & ad dotē ɔgruā & cōueniētē illis,ꝓut disponūt decisio-
43 nes superius adductæ.Et † iō p istud capit. declarabit illud aliud,ī quo voluit,filiā dotari ī bonis Nicolai, vt ītelligat de dote ɔgrua,cōueniēte ciui Paduano,cui voluit filiā maritari:cū vnū capitulū testi declaret p aliud l.vtrū.ff.đ petitio.hære.l.q filiab.l.si seru⁹ pluriū, §.fi.de leg.1.& p Dec.cōs.15.nu.3.& ēt qa talis dos ɔgrua sup bonis d.Nicolai,q̄ puenerūt ad ipsū testōrē, hēbit augmētū duc.50.vt ipse testōr disposuit , pp q tāto magis erit pīguior & excedēs cōē ɔsuetudinē dotiū,q̄ īterno-
44 biles ī ciuitate Paduana solēt ɔstitui.Et † illa,dictio vltra posita p testōrē satis erit verificata,vt ɔsequat 50. duc. vltra dotē,s.cōgruā,q̄ dēt ɔseq, in & sup bōis d.Nicolai q̄ ad ipsū testōrē liberè puenerūt,& sic in nullo obsta-
45 bit;cū satis reddat ex istis verificata. Et † istis cōsideratis n̄ poterit dici dicta filia incōgruè dotata,& bona facilius conseruabūt in familia,iuxta volūtatē dicti testōris,q in dubio vr̄ grauare ipsū hæredē minus q̄ possit. l.nūmis.đ le.3.l.apud Iul.§.Seio.đ le.1.cū sim.Par. Pad.

SVMMARIVM.

1 *Testari quod quis voluerit in scriptis præsumitur , dum voluit secretam esse suam voluntatem, & à nullo sciri seu cognosci.*
2 *Quod etiam præsumitur si fuit testamentum sigilltaum & subscriptum ordinatione testatoris.*
3 *Testamentum in scriptis quas solennitates debeat habere.*
4 *Illis deficientibus & non adhibitis redditur nullum.*
5 *Cordulæ & linum necessariæ sunt in testamento in scriptis condito,claudentes illud, & nu.6.*
6 *Scripturæ clausæ in sacculo debent habere os sacculi ligatum.*
7 *Publicatio & apertura testamenti in scriptis conditi quam solennitatem continere debet.*
8 *Testator volēs ī scriptis testari,si illud eo mō valere nō pōt,an sustineat vt testamentū nūcupatiuū,vel vt alia vltima volūtas.*
9 *Et quid si testator adhuc dixit,illud testamentum esse nuncupatiuum,*

stiuum, & illud valere voluit omni meliori modo &c.

10 *An talis clausula, omni meliori modo &c. operetur, vt si testamentum non potest valere, vt testamentum in scriptis, effectũ sortiatur vt testamentum nuncupatiuum.*

11 *In testamento nuncupatiuo nomen hæredis coram testibus nuncupandum est.*

12 *Satis tamen erit nominationem fuisse factam implicitè, per relationem ad aliquam scripturam seu cedulam, & nu. 26. & seq.*

13 *Idem erit in legato, & fideicommisso, & in hæredis institutione.*

14 *In hæredis institutione contrarium communiter seruatur.*

15 *Testamentorum pluralitas non præsumitur.*

16 *Institutus excludit successuros ab intestato.*

17 *Cedula, ad quam testator se retulit, qualiter possit comprobari.*

18 *Cessio & donatio iurium & hæreditatis, an sint illicitæ & reprobatæ, nu. 52. & seq.*

19 *Et an illis possit renunciari, & nu. 57. & seq.*

20 *Clausulæ appositæ ex capite notarij non sunt in consideratione.*

21 *Maxi. si per testes tunc præsentes probetur, illam non fuisse expressam.*

22 *Testibus magis quam notario quando sit credendum.*

23 *Negatiua coarctata quando probet concludenter.*

24 *Cedula, ad quam fit relatio, vt probet, quid debeat continere.*

25 *Cedulæ prædictæ identitas probanda est.*

26 *Constare debet illam esse cedulam, & scripturam, ad quam facta est relatio, aliàs dispositio redditur penitus nulla.*

27 *Probatio debet necessario concludere.*

28 *In vltimis voluntatibus lex insistit, vt falsitates tollantur.*

29 *Et quid si cedula de facili poterat transcribi, seu alia supponi.*

30 *Vel de facili poterat extrahi.*

31 *Testamentum non potest fieri sub ista forma, facio testamentum prout reperietur tempore mortis meæ in cedula, quam deponam in isto filio sigillato.*

32 *Cedulæ identitas, an probetur per comparationem literarum. Comparatio literarum inducit probationem fallacem.*

33 *Comparatio literarum quãdo plenè probet. & nu. 34. 41. & 42.*

34 *Comparatio literarum quando & quo casu facienda sit.*

35 *Comparatio literarum quomodo & qua forma sit facienda.*

36 *Comparatio litererarũ q̃ extrema habilia hr̃e debeat, & nu. 37.*

38 *Comparatio literarũ potest fieri ex scriptura, ex qua, & ex scriptura ad quam.*

39 *Scriptura, ex qua fit comparatio, qualis esse debeat, & nu. 40.*

43 *Et quid si testes dicunt, habere notam manum & scripturam ipsius testatoris, & iudicant esse scriptam manu illius.*

44 *Et quid si dicunt agnoscere scripturam indubitãter, & ita tenẽt.*

45 *Experientia est rerum magistra.*

46 *Scriptura priuata potest comprobari per confessionem illius, qui scripsit.*

47 *Talis autem confessio non præiudicat tertio.*

48 *Et quid si non apparet alia cedula, nisi vnica tantum.*

49 *Consensus limitatus limitatum producit effectum.*

50 *Limitata causa limitatum parit effectum.*

51 *Limitata renunciatio limitatum producit effectum.*

52 *Pactum de quota litis, an, & quando valeat, & nu. 53.*

54 *Cessio & constitutio procuratoris in rem suam validæ sunt, nec prohibentur à iure.*

55 *Cessio & donatio hæreditatis valida est.*

57 *Cessio facta per aliquem, an, & quo casu possit reuocari.*

58 *Mandatum & procuratorem in rem suam non potest reuocari.*

59 *Cessionario & donatario nõ p̃iudicat cõfessio cedẽtis, & nu. 61.*

60 *Confessio facta inter aliquos non præiudicat tertio.*

92 *Satis est, quod debitor habuerit notitiam, & scientiam cessionis.*

93 *Cedens post cessionem paciscendo seu transigendo cum debitore hoc sciente, cessionario non præiudicat.*

64 *Quando cessio facta est ad commodum cessionarij.*

65 *Intell. l. 3. C. de noua. quis verus sit, & alijs præced. & seq.*

66 *Concluditur contra decisio. consi. Neap.*

67 *Cedens recipiens solutionem quando præiudicat cessionario.*

68 *Et quid si cedens transtulit in cessionarium omnia iura sua.*

69 *Et quid si cedens non sit soluendo.*

CONSILIVM XIX.

1 Consideratis conieсturis & qualitatib. quibus magister Compagnonus vsus fuit, dum assertum suum nullũ testm̃ voluit condere, dicendũ est suæ mentis & voluntatis fuisse, velle in scriptis testari, dum voluntatẽ suã voluit esse secretam, & à nullo sciri & agnosci. l. hac cõsultissima. in
prin. C. de test. §. fin aũt. insti. de pup. subst. cum cõcor-
2 tũ † ẽt cõsideratis sigillis & subscrip. appositis in ipsius
ordinatione. l. hac cõsultissima. & insti. de test. §. ex edi-
cto p̃toris. cũ si. arg. l. non codicillũ. C. de testa. & est in
terminis deci. Cy. & Pau. de Ca. in d. l. hac cõsultissima.
§. p nũcupationẽ. & sequit̃ Soci. cõs. 142. Reuerẽde pr̃,
col. 1. vol. 1. quod est repetitũ ĩ 2. vol. nu. 173, & Corn.
in d. §. p nuncupationẽ, & p Soc. in l. si ita scripsero. ff.
de cõd. & demõ. & in decis. cõsi. Neap. 143. Vtrũ testm̃,
circa fi. & p Pau. de Ca. in l. hæredes palam. in prin. col.
3 2. vers. ꝯriũ dic. Et † qm̃ nõ fuit seruata forma, nec ad-
hibitæ solẽnitates necessario reqsitæ, qñ qs vult in scri-
ptis testari, de quib. plenè hr̃ in d. l. hac cõsultissima. vbi
* scrib. oẽs, * maximè Pau. de Cast. & insti. de ordi. testa.
vbi scrib. oẽs ẽt tradũt, & plenè p Spec. in tit. de instru.
editio. §. cõpẽdiosè. col. 18. vers. testm̃ vero solenne in
scriptis. & p Doct. in d. l. hæredes palã. in princ. & p Io.
4 Fab. in §. fi. insti. de lega. cũ infinitis cõcor. Merito † tale
assertũ testm̃ nõ poterit valere vt testm̃ in scriptis, d. l.
hac cõsultissima. cũ si. pp defectũ formæ, & solẽnitatis
requisitæ, quas d. mag. Compagnonus nõ potuit suo
arbitrio omittere, nec alterare, ad plenè no. in l. ne-
5 mo põt. de leg. 1. Et † potissimũ cũ nõ apposuerit cor-
dulas, & linũ, ita claudẽtes tabulã & scripturã, vt inde
exhi minimè posset, eis nõ incisis, vt tradit̃ in l. ad testiũ
§. fi. ff. de testa. & insti. de pup. substi. §. fin aũt qs. vers. eã-
que partẽ pprio lino. & ibi gl. & bonus tex. in l. 1. §. si li-
nũ. & §. seq. ff. de bon. poss. sec. tabu. & ibi glo. in vers. si
linũ. ponẽs modũ & formã, quib; testm̃ in scriptis de-
beat ligari, ita vt nõ possit aperiri & extrahi illud, ꝙ ibi
forsitan esset, & apponi aliud, ꝙ sequit̃ Albe. de Rosa.
ibi, vt ẽt tradit Spe. in d. §. cõpẽdiosè. col. 18. vers. volẽs
6 igit̃. Et † bona decis. Ang. in d. l. ad testiũ. §. fi. quẽ sequũ-
tur ibi doc. volẽs in si. ita esse circa scripturas clausas ĩ
sacculo, vt os sacculi debeat ligari, & postmodũ sigilla-
ri, ita vt inde saluis sigillis, & ligatura non possit aliqd
extrahi, nec aliud de nouo apponi, vt ẽt tradit Bart. &
7 alij in l. si duob. ff. quẽadm. testa. aper. Prout † ẽt assertũ
testm̃ reddit̃ nullam, cõsiderata eius apertura, & publi-
catione, q̃ iuris ordine nõ seruato factæ apparẽt. l. sed
& si qs. ff. quẽadm. testa. aper. & l. 2. C. eo. tit. & in l. publi-
cati. vbi oẽs tradunt. C. de testa. & p Spec. in d. §. cõpen-
8 diosè. col. 5. Et † qm̃ nõ p̃t valere vt testm̃ in scriptis, p-
ut ipse magister Cõpagnonus intẽdebat, minus ẽt va-
lere poterit vt testm̃ nũcupatiuũ, vel vt alia vltima vo-
luntas, vt probat tex. in d. l. hac cõsultissima. ibi, *pro in-
fecto* &c. & l. iubemus. e. ti. ibi, hoc testm̃ stare *minimè
patimur*. & ad plenũ tradũt Pau. de Cast. in d. l. hęredes
palam. in princ. col. 2. Imo. & Aret. ibidẽ col. 2. firmat
Cyn. & Pau. de Cast. in d. §. p nuncupationẽ. circa fi. So-
cin. in d. cõsi. 142. col. 2. versi. & si nõ valet, vol. 1. ꝙ est
repetitum in 2. vol. cõs. 173. col. 2. versic. & si nõ valet.
vbi adducit glo. primã bene probantẽ in l. fi. ff. de iure
codicil. & idẽ Soci. post Pau. de Cast. in d. l. si ita scripse-
ro. ff. d̃ cõdi. & demõ. & in terĩs est decis. p̃alleg. ꝯs. Ne-
9 ap. 143. circa fi. in qua asserit̃ ita fuisse iudicatũ. Nec † p̃-
dictis hẽt obstare, si dicat̃, ꝙ d. magister Cõpagnonus
corã notario, & testib. declarauit & aperte voluit, asser-
tũ suũ testm̃ esse nũcupatiuũ, & vlterius disposuit velle
ilud valere oĩ meliori mõ, via, iure & forma, qb. magis
& melius valere posset, vt patet ex instrumẽto publico
inde cõfecto, cui stãdũ est, donec ꝯriũ pbet̃. l. cũ p̃cib.
10 cõcor. C. de pbatio. Et † qñ testõr vsus est dicta cl'a, esto
ꝙ tale testm̃ nõ valeret vt testm̃ in scriptis, tñ valere dẽt
vt testm̃ nũcupatiuũ, & vt vltima volũtas, vt in terĩs no-
stris cõcludit Alexã. allegãdo plures decis. in cõs. 176.
Viso pcessu. col. 2. & seq. vol. 5. & ꝯs. 4. Attẽtis, nu. 8. vol.
7. & diffusè p Soci. d. ꝯs. 142. col. 3. & seq. vol. 1. repetito
vt s̃. & ita aliàs fuit iudicatũ in sacro cõs. Neap. vt appa-
11 ret in decis. eiusdẽ cõs. 144. In quodã testõ. Et † licet no-
mẽ hæredis nõ fuerit nũcupatũ corã testib. vt in testõ
nũcupatiuo reqrit̃. d. l. iubemus. & d. §. p nũcupationẽ.
& insti. de testa. §. fi. & in d. l. hæredes palam, in prin. cũ
12 cõcor. tñ † satis est ad ipsi⁹ validitatẽ, ꝙ nominatio fue-
rit facta ĩplicite p relationẽ ad scripturã & cedulã scri-
ptã manu d. magisti Cõpagnoni, ad q̃ expsse se retulit,
vt tradit

vt tradit Bar.in d.l.si ita scripsero.& alij scrib.ibi, & in l.
13 quē hrd.ff.de reb.dub.Qđ † qdē nedū ī legato & fideic.
* sed ēt in ipsa hrdis institōne ꝓcedit ſm magis * cōem opi.licet Cuma.in d.l.si ita scripsero.& Aret.in d.l.hęre des palā,ī prin.& Ias.in d.§.ꝑ nūcupationē.post alios, ꝑ eos allegatos ꝯrium teneāt in ipsa instōne hæredis. Ser
14 uat † tn̄ cōiter ꝯrium,vt dicit Pau.de Ca. in d.l. hrdes, palā,& in d.§.ꝑ nūcupationē.vbi Cor.& alij istud idem firmāt, & latè prosequit Alex. allegādo plures decis. in d.cōs.177.col.2.in fi.& col.3.vol.5.cōs. 14. Visis,nu.15. vol.6.cōs.114.Visa scriptura.vol.7.cōs.121.discussis,vo lu.1.& cōs.mihi 77.Pōderatis,vol.3.& ꝑ Soc.in d.l.si ita scripsero,col.1.vers.quare succedit tertius casus. & ꝯs. 142.col.4.& 5.vol.1.& decis.d.cōs.Neap.143.circa fi.q. bus in locis citāt alij doc.hoc idē firmātes, vnde cū D. Armelina appareat noīata & descripta in d.cedula, ad quā magister Cōpagnonus se retulit,ex cā testati cōsequi dēt eius hrditatē, qa alia cedula & scriptura continens vltimā volūtatē manu dicti magistri Compagno
15 ni cōfecta nō apparet. Et † pluralitas testamētorū nō ꝓsumit,vt est tex.ī l.fi.C.de reb.creb.quē ad hoc ibi no. Bal.refert & sequit Are.in d.l.hrdes palā.in prin.col.pe. vers.& hāc opi.vbi adducit Imo.in c.cū Ioā.hærem.de fid.inst.& est gl.& ibi no.Bar.& alij,in l.oīum.C. de test. cū alijs allegatis ꝑ Ale.cōs.4.nu.12.vol.7.& ꝑ Ias.in l. 2.
16 nu.7.C.de bon.poss.ſm tab. Et † ipsa D. Armelina excludit Io.Mariam & magistrū Iacob. Antoniū habētē causam ab eo, ꝑtendentes hēre dictā hæreditatem, cū causa testati præcedat & excludat causam & successionē intestati,ſm iura cōmunia & vulgaria, & ꝙ dicta cedula & scriptura cōtinens dictā institutionē sit illa ad quā dict⁹ magister Cōpagnonus se retulit,satis vr̄ apparere & per cōparationem literarū,itē & ꝑ depositionē testiū,tertiò ꝑ cōfessionē dicti Ioan.Marię,quartò per tacitā approbationē factā per ipsum magistrū Iacobū
17 Antoniū.Et † satis est,ꝙ ꝑ cōparationē & ꝑ dicta indicia & cōiecturas constet,illā esse cedulā, ad q̄ ipse magister Cōpagnonus se retulit:vt ꝑ Bar.in d.l.si ita scripse-
18 ro.& in d.l.quē hær.Nec † obstabit cessio & donō iuriū & hrditatis ꝑdictæ factæ ꝑ ipsum Ioan.Mariā prædicto magistro Iacobo Ant.tū quia ista illicita sunt,& à iure reprobata.l.ꝑ diuersas.C.man.cū cōcor.l.sumpt⁹ litis. ff.de pactis.l.si remunerādi.§.maurus.ff.man.& l.si ꝯ.C. eodē,& l.si qui.C.de postu.& in l.si itē,cū sim. C. de ꝓ-
19 cur.tum † ēt quia ab ea vr̄ esse recessum ꝑ vltimā confessionē,& renunciationē factā per ipsum Ioā. Mariā ī fauorē D.Armelinæ,& per reuocationē ac pęnitentiā dictæ cessionis,& donōnis.l.fi.ff. de trās. cū alijs no.in l. facta.§.si hæres.ff.ad Treb.¶Sed istis nō obstātib.ꝑsisto adhuc in cōclusionib.superius adductis, ꝙ immo asser tū testm̄ sit nullū.Nec obstāt illa verba notarij,in qb.asserit,dictū magistrū Compagnonū dixisse, ꝙ illud erat
20 suū testm̄ nūcupatiuū,ꝙ volebat valere oī meliori mo do,&c.Qm̄ † huiusmodi verba nō fuerūt ab ipso testatore ꝓlata,& notarius illa apposuit poti⁹ ex capite suo & quadā cōsuetudine q̄ ꝙ dictus magister Compagno nus deliberatè illa dixerit,& ꝯnr nō erūt in cōsideratio
21 ne,vt in sim.tradit Bar.in l.1.in 6.q.ī fi.ff.de iur.codicill. & doc.alibi plures.Qđ † quidē fortius procedit,eo qa vt mihi relatū est,testes, qui tūc ibi fuerunt præsentes, attestant dicta verba nō fuisse prolata à dicto magistro Compagnono,nec potuisse tūc per eū proferri, quin ipsi ibidē astātes,& attenti illa nō percepissent,& audis-
22 sent.Quod † quidē si verificabitur, erimus extra omne dubiū cū istis concurrētib.credēdū magis sit ipsis testibus q̄ ipsi notario & instro, cuius cōtrariū ꝓbatur, vt plenè traditur in l.optimā.C.de ꝯhen.& commi. stipu. & in §.itē verborū.insti.de inuti.stipu.& in l. in exercendis,per scrib.C.de fi.instr.& diffusè per Cano.in c.cum
23 Ioan.heremita.extra eo. tit. Et ita limitatur & declarat d.l.cum precib.C.de ꝓbat. vt expresè dicūt gl. & doc. in dictis locis, & negatiua ita coarctata concludētē inducit ꝓbationē,vt plenè no.in l.fi.C.de ꝓb. & in c. tertio loco.& in c.qm̄ cōtra.extra eo.ti.per Bar.& alios,in l.in illa stipulōne.ff.de verb. obl. & si forsan testes istud nō assererēt,adhuc dico esse aduertēdū;qm̄ notarius as-

serit magistrū Cōpagnonū dixisse, ꝙ fecerat testm̄ nūcupatiuū scriptū in cedula manu ꝓpria alligatū & secretū in vno folio,dicēs illud esse testm̄ suū,ꝙ exhibuit
24 notario & testib. Quib. † verbis cōsideratis sumus ext. doctr.Bar.in d.l.si ita scripsero,qm̄ illa cedula,quæ producit, nō continet de per se nec formā testī nūcupatiui,nec in scriptis,nec testm̄ ipsum, prout asserebat ipse magister Cōpagnonus,ꝯnr,nec vno, nec alio mō poterit substituere.si.n.ipse magister Cōpagnon⁹ dixisset, ꝙ testabatur,ꝓut in tali scriptura,essemus in dictis Bar.verū quia hoc nō dixit,sed solū asseruit,ꝙ illud erat testm̄ suū,certè cū nō appareat,nec vno,nec alio mō poterit subsistere,ita in terīs nostris dicit Cor.in d.§. ꝑ nūcupationē,in fi.& ita declarat.Soc.in d.l.si ita scripsero, col.
25 2.vers.vel dici pōt.Et † si adhuc diceret,ꝙ ipse mag.Cōpagnonus volebat testari,ꝓut in asserta scriptura allegata ī alio folio, dico ꝙ talis scriptura & ipsius idētitas minimè apparet,nec de ipsius idētitate cōstat,ꝯnr nulli
26 ter testatus est,arg.l.duo sunt Titij.ff.de test.tut.In † mā.n.nr̄a,ista est maxima & potissima,ꝙ licet testm̄, & instō hrdis possit fieri ꝑ nuncupationē implicatā, hn̄do rōnē ad scripturā,& cedulā, tn̄ plusquā necessariū est, ꝙ cōstet illā cedulā & scripturā, q̄ producit, certò esse eā,ad quā testōr se retulit, si.n. hoc nō cōstat,oēs vno ore cōcludūt talē dispōnē esse nullā,nec posse valere aliquo mō,nec via,vt ipsemet Bar. asserit in d.l.si ita scripsero,& oēs doc.ibi,& idē Bar.in l.quē hrdis. ff.de reb. dub.& doc.oēs in d.§.ꝑ nūcupationē,& in d.l.hrdes palā,in prin.& in l.in summa.ff.de re iu.& in l. vbi aūt.§. q illud.ff.de verb.obl.& ꝑ Ale.in d.cōs.77. col. 3.vol.3. & cōs.14.nu.15.& cōs.239.Ponderatis,col.1.vol.6.& ꝯs. 4.nu.6.& 12.& cōs.114.nu.3.vol.7.& ꝑ Soc.d. cōs.142. vol.1.& ꝑ doc.alibi pluries & pluries,vn̄ cū asserta scriptura quā magi. Compagnonus dicebat cōtinere suā volūtate,& testm̄, & esse intus dictū foliū nō fuerit scripta corā aliquo teste,nec fuerit ipsis ostēsa,nec ēt appareat, ꝙ tūc fuerit intus dictū foliū,& vlterius tale foliū intus ꝙ dicebat esse,nō fuisse ita clausum, nec ligatū, cordulis & lino,qn inde nō potuisset exhi, ligatura, & cordulis nō incisis,qn immo fuerit tale,ꝙ eis integris, si ꝙ erat,poterat exhi,& aliud supponi.Certè istis ꝯsideratis,nullus poterit inficiari,quin necessariò cōcludendum sit,scripturā,quæ modò ꝓducitur, nō fuisse, nec esse eādēmet,ad quam ipse magister Compagnonus se tūc retulit,ex quo in se non continet necessariā & cōcludentē probationem,ꝙ omnino sit illa,ad quā tunc se retulit,cū stantib. prædictis possit esse alia,& ꝓbatio
27 incerta minimè valeat.d.l.duo sunt Titij. Prout † ēt nō releuat illa,quæ necessariò nō cōcludit.l.nō hoc. C.vn̄
28 leg.c.in præsentia.extra de prob.Eo † ēt quia sumus in vltimis voluntatib.in quib.lex multū inuigilauit, vt falsitates tollātur, & nō cōmittātur. d.l.hac cōsultissima. & ꝑ Are.in d.l.hrdes palā,in prin.& Soc.in d.l.si ita scri-
29 psero,col.2.& ꝑ Cor.in d.§.ꝑ nūcupationē.Et † qa post rogitū notarij dictū foliū remāsit in domo dicti magistri Compagnoni,in qua diu noctuq; aderat ipsa D.Armelina,& eius maritus, q de facili ipsorū arbitrio poterāt apponere cedulā q̄ mō reperit,& subtrahere aliā,si qua erat,ꝙ qdē satis suadet,cū mortuo magistro Compagnono illico ipsa D. Armelina declarauit se hrdē ipsius virtute assertæ cedulæ,q̄ tpe rogitus fuit secreta & nulli declarata, & ipsi Armelinæ nō poterat esse nota verosimiliter,cū ipse magister Cōpagnonus secretè in
30 tēdebat testari.Et † ēt qa ipsemet magister Cōpagnon⁹ poterat exhere cedulā,si qua erat, tpe rogitus intus dictū foliū,& scribere postmodū sua manu aliā cedulā testī,vt pūctualr dicit Cor.in d.§. ꝑ nūcupationem. in fi.
31 Quo † stāte sequeret, ꝙ qs posset facere testm̄ sub hac forma,videlicet,testm̄ facio,ꝓut reperietur tpe mortis meæ in cedula,quā apponā in isto folio sigillato,ꝙ quidē minimè est dicēdū,qa esset ꝯ ordinata in d.l.hac cōsultissima,cū si.& ꝯ d.l.nemo pōt.de le.1.& in l. testādi. C.de test. & stāte defectu ꝓbonis idētitatis assertæ scripturæ,ad quā magister Cōpagnonus se retulit,necessariò dicere hēmus, nulliter & frustratoriè fecisse dictū actū,& dictum rogitū,ꝯnr mortuum esse ab intestato,

Nec

32 Nec† dicatur, ꝙ identitas cedulæ & ſcripturæ, ad quã
magiſter Cõpagnonus ſe retulit, ſatis vr̃ ꝓbata ꝑ cõpa-
ratione literarũ, q̃ cõparatio licet ĩducat ꝓbatione qñ
que fallacẽ, vt ĩ auth. de inſtr. cau. & fi. §. 1. tñ in caſu no
ſtro ex quo dictus magiſter Cõpagnonus ſe retulit ad
cedulã manu ſua ſcriptã, ſatis inducere vr̃ ſufficiẽtẽ ꝓ-
bationẽ idẽtitatis, vt eſt de mente Bar. in d. l. quẽ hr̃d. &
in d. l. ſi ita ſcripſero. vbi Imo. hoc exp̃ſsè no. & diffuſius
Soc. ibi, col. 2. ver. ſed ſi vis. & in d. cõſ. 42. vol. 1. col. 4. ꝑ
Are. in d. l. hr̃des palã. in prin. col. 1. ver. attẽde, & ꝑ Ale.
33 cõſ. 114. nu. 3. circa fi. vol. 2. Et † ẽt q̃a vis cõparationis
poſſet eſſe tãta: vt plenã induceret ꝓbationẽ: vt ſentit
Bar. in l. admonẽdi, col. 5. verſ. circa primã. ff. de iureiu.
34 Ad † iſtud aduertẽdũ eſt: qm̃ Bar. & alij ſolũ dñt idẽtita
tẽ poſſe ꝓbari ꝑ cõparationẽ, & vlterius ipſe Bar. non
declarat, qñ & quo caſu dẽat fieri ꝯparatio, & q̃ dẽant
interuenire, vt fieri poſſit ad inducẽdũ iſtũ effectũ ꝓbã
di idẽditatẽ dictæ ſcripturæ. Cõſequẽter Bar. & alij lo-
quẽtes de cõparatione, neceſſariò sũt intelligẽdi, vt lo
quãtur de cõparatione valida, & legitima, & à iure ap-
probata, & de ea de qua leges volũt & diſponũt ĩ illo
caſu, in quo iura cõparationẽ admittũt, arg. l. q̃ teſtõ. ĩ
35 prin. ff. de teſta. & l. furioſũ. ĩ fi. C. q̃ teſta. fac. poſſ. At † in
caſu nr̃o nulla apparet legitima facta cõparatio, nec
ſm̃ modũ traditũ à iure, de quo in l. cõparationes, &
duab. ſequẽtib. C. de fide inſtr. & in auth. de inſtr. cau. &
fi. & ꝑ doc. in c. 2. ex̃ de fide inſtr. ꝯñr nõ erit tractãdũ
de cõparatione, q̃ in caſu p̃ñti nõ p̃ot adduci, cũ facta
nõ appareat, & cũ nõ entis nullæ ſint qualitates. l. eius
36 q. in prin. ff. ſi cer. pet. Prout † ẽt: qm̃ deficiũt extrema
habilia req̃ſita ad cõparationẽ faciẽdã. Nã ſi cõſidera-
mus ſcripturã, ad q̃ fit cõparatio, nõ hẽt extrema habi
lia: qm̃ nõ apparet ſcripta aliquib. p̃ſentib. nec ſubſcri-
pta ab aliquib. vt tradũt doc. in d. l. cõparationes. ꝑ An
gel. & Bar. ĩ d. auth. de inſtr. cau. & fi. §. ſi q̃s igitur. ꝑ illũ
tex. & in §. ſi tñ quiſq;. & ꝑ Bar. ibi in prin. col. 1. verſ. no
ta. & in §. ſi quis, col. 2. verſ. oportet. & ꝑ Abb. in d. c. 2.
col. 2. verſ. poſtremò in hac materia. & ibi reliq̃ ſcrib. ſe
quũtur, & pulchrè ꝑ Are. conſ. 64. Diligenter & matu-
rè, col. 3. & 4. & in deciſ. ꝯſ. Neap. 181. In quodã ꝓceſſu,
37 col. 2. cũ ſuis cõcord. Ad qđ bene faciũt tradita ꝑ gl. &
reliquos ſcrib. in auth. qđ ſine. C. de teſta. & ꝑ Ale. in d.
cõſ. 77. vol. 4. & cõſ. 121. vbi allegãdò plures deciſiones
ꝯcludit, ꝙ cedula facta per patrẽ ẽt inter liberos nihil
ꝓbat, niſi ꝓbetur ꝑ duos teſtes, eã fuiſſe per ipſum ſcri
38 ptã. Et † ſi cõſideramus cedulam, ex qua fit cõparatio,
à fortiori dicemus eã nõ eſſe talẽ, nec habere extremũ
habile, ex quo poſſit ꝯparatio fieri, dẽt. n. eſſe qualifica-
ta altero de illis q̃nq; modis de q̃b. ĩ d. l. cõparationes.
& ĩ auth. ad hęc. & in auth. & ſi ꝯ̃ctus. Quorũ modorũ
ſeu qualitatũ nulla adeſt in p̃ſẽti cedula, ex qua p̃tẽdit
cõparationẽ fieri, eſt enim priuata ſimpl̃r, & carẽs ſub
39 ſcriptione triũ teſtiũ. Nec ſcripta eſt p̃ſentib. teſtib. à iu
re requiſitis, vt dicit Bal. ꝑ illũ text. in d. l. cõparationes,
col. 2. in 1. oppoſitione, & in verſ. ſeq. & q. 3. & pũctual̃r
Pau. de Caſt. ibi, col. 2. in terminis nr̃is quò ad priuatã
ſcripturã poſt Bal. ibi, col. 4. verſ. ſed hic dubitat̃. & poſt
Salyc. col. 4. volẽtẽ ſcripturã, ex qua petit̃ fieri cõpara-
tio, dẽre eſſe talẽ, vt illi fides adhibeat̃, & ſic approbatã,
aliàs ex ea cõparatio ceſſat. Qđ q̃dẽ & Bar. & Ang. fir-
mãt ĩ d. authẽ. de inſtr. cau. & fi. & Cano. oẽs, in d. c. 2. &
pulchrè ꝑ Are. ĩ d. cõſ. 64. col. 2. & trib. ſeq. & in d. deciſ.
conſ. Neap. 181. & ꝑ Ale. in d. ꝯſ. 77. col. 2. & 3. verſ. illud
aũt nõ eſt. & ver. poſito ꝙ ꝑ cõparationẽ, & col. 4. vol.
3. vbi exp̃ſsè allegãdo alias deciſ. cõcludit, ſcripturã ex
qua fit cõparatio, nõ debere eſſe ſimplicẽ & nudã, ſed
qualificatã vt ſupra, & ꝑ eundẽ Ale. ꝯſ. 114. nu. 6. & cõſ.
40 210. Pater, nu. 2. vol. 7. † Scriptura autem, ex qua petitur
fieri cõparatio incip. Sia noto à cadauno. eſt merè pri
uata, carẽs ſubſcriptione triũ teſtiũ, nec approbata ab
aliquibus, q̃ aſſerãt ſe fuiſſe præſẽtes, & vidiſſe ſcribere,
ſed ſolũ à quodã magiſtro Antonio vnico & ſingulari
vr̃ approbata, q̃ nõ eſt integer, cũ agatur de ſuo ꝓprio
cõmodo. Cõſequẽter nõ eſt talis, ex qua poſſit cõpara
fieri: tũ quia merè priuata: tum q̃a non ſcripta à dicto
magiſtro Compagnono, ſed ſolùm ſubſcripta ꝑ eum
tũ ẽt q̃a nõ apparet, aliquos teſtes deponere fuiſſe p̃ſen
tes, & magiſtrũ Cõpagnonũ ſubſcribere. Quib. ꝯſidera
tis cũ ceſſent ex̃ma habilia, & ſola linea ſit ex qua bre
uiſſima ſcriptura ñ p̃ñt ꝑcipi verba habilia ad ꝯparatio
nẽ faciẽdã, ſumus ex̃ caſum cõparõnis, & ex̃ terminos
41 Bar. Nec † in caſu nr̃o p̃ot cõſiderari vis cõparõnis ſtã
tib. ſuꝑius adductis, & ſic nõ obſtabit dicta doctr. Bar.
42 in d. l. admonẽdi. quæ † doctr. adhuc nõ eſt vera, & eam
reprobat Imo. in d. c. 2. quẽ ſequit̃ ibi Fely. poſt Abba.
col. 4. nu. 15. & diffuſius Iaſ. reprobat in hoc Bar. in d. l.
admonẽdi. nu. 89. ver. itẽ inquãtũ Bar. vbi ad plura ad-
* ducit, & cõcludit * cõiter ꝯ̃ Bar. teneri, ex quib. infert
cõparationẽ literarũ in caſu p̃ſenti nõ dẽre eſſe alicu-
43 ius cõſiderationis. ¶ † Non obſtat ſm̃ in ꝯ̃riũ adductũ,
depoſitio ſ. aliquorũ teſtiũ, aſſerẽtiũ cognoſcere dictã
cedulã eſſe ſcriptã manu magiſtri Cõpagnoni, ex quo
hñt notã manũ & ſcripturã ipſius, & pluries viderũt eũ
ſcribere, iudicãtes & tenẽtes ꝓ firmo, ꝙ dicta cedula,
ſit ſcripta manu ipſius, ꝑ quã cõfeſſionẽ & depoſitionẽ
vr̃ cõſtare de idẽtitate. Nã dictorũ teſtiũ depoſitio eſt
penitus incõcludẽs, & minus ꝓbãs neceſſariò idẽtita-
tẽ, ex quo tales teſtes ita deponẽtes de facili poſſunt de
cipi ſimilitudine literarũ, q̃ de facili p̃ot reddi falſa, vt ĩ
auth. de inſtr. cau. & fi. §. 1. Nã tales teſtes vt cõcludẽter
ꝓbarẽt, deponere dẽbãt ſe fuiſſe p̃ſentes, qñ ſcriptura,
44 qua agitur, fuit ſcripta. Et † licet deponãt, q, cognoſcãt
ſcripturã indubitãter, & ꝙ ita tenẽt, tñ ratio aſſignata
ꝑ eos debilis eſt, & nõ cõcludẽs, ita pũctualiter in terĩs
nr̃is, allegãdo iura & rõnes concludit, & firmat Are. d.
cõſ. 64. col. 3. ver. & primo q̃a. & verſ. hoc cõfirmatur.
& verſ. ſeq. & verſ. 1. quia. & hoc idẽ tenet Alex. d. conſi.
121. Diſcuſſis. col. mihi. 4. verſ. ſed teſtes non deponũt.
vol. 1. & apertius. d. cõſ. 77. col. 2. verſ. cõſtat autem. vol.
3. & ꝯſ. 110. Viſo ꝓceſſu. col. 2. verſ. bene poſſunt decipi
vol. 4. vbi ad hoc allegat Bar. in auth. etſi ꝯ̃ctus. C. de fi.
inſtr. col. 2. verſ. oppono, dicit̃ hic. & cõſ. 150. In cã. col.
5. verſ. deponit. vol. 5. & cõſ. 239. nu. 6. vol. 6. & ita fuit iu
dicatũ in ſac. cõſ. Neapo. vt hr̃ in d. deciſi. 181. in fi. vbi
concluditur, priuatã ſcripturã nullam fidẽ facere, eſto
ꝙ teſtes dicãt, ꝙ eam cognoſcunt & habẽt notã manũ
illius, & ꝙ eis vr̃, ꝙ ſit eius manus, licet ibi nõ allegẽtur
cõſ. Alex. ſuperius deducta, & in caſu p̃ſenti eo magis
iſta procedũt, qñ quædã cedula ſcripta manu alterius,
quæ fictitiè dicebatur ſcripta manu magiſtri Cõpagno
ni, incip. Ioan. Compagnon. exhibita dictis teſtib. ꝑ eos
fuit approbata, tanq̃ ſcripta manu illius, ꝑꝑ ſimilitudi-
45 nẽ literarũ, & tñ veritas eſt in cõtrarium. Et † ſic expe-
riẽtia, quæ eſt rerũ magiſtra, c. q̃ ſit. de elec. li. 6. apertè
approbat dicta ꝑ Imperatorẽ in d. auth. de inſtr. cau. &
fi. talẽ probationẽ ꝑ comparationẽ & ſimilitudinẽ eſſe
fallacẽ, & ſicuti teſtes in iſta fuerunt decepti, ita decipi
46 potuerũt in illa, quæ cõtinet aſſertũ teſtm̃. ¶ † Non ob-
ſtat, ꝙ tertio loco dicebatur, idẽtitatẽ aſſertæ ſcripturę
cõprobari ꝑ confeſſionẽ Ioã. Mariæ. Nã verum eſt, ꝙ
qñ ſcriptura priuata negatur, p̃ot ꝑ confeſſionẽ illius,
qui ſcripſit ꝓbari, vt tradit Bar. in d. auth. de inſtr. cau.
& fi. §. ſi q̃s. col. 2. verſ. ſed ſi reus. & verſ. circa id ꝙ. Pro-
ut etiã in terminis noſtris firmat Corn. in d. §. ꝑ nuncu
pationẽ. in fi. & Ale. in d. cõſ. 77. col. 2. & 3. vol. 3. & d. cõ
ſi. 121. col. 2. vol. 1. & conſ. 114. nu. 4. vol. 7. & tradũt doc.
ferè oẽs, in d. l. cõparationes. vbi Paul. col. 3. verſ. item ſi
confiteris, & ponũt Canon. in d. c. 2. extra de fi. inſtr. ip-
ſe autẽ Ioã. Maria, nõ eſt ille, qui ſcripſit, nec eã appro-
47 bat tanq̃ ſcriptã manu magiſtri Compagnoni. Et † etiã
ſi eã ita approbaret, tamen talis eius approbatio, & cõ-
feſſio nõ hẽt, nec p̃ot p̃iudicare tertio, & ſic ipſi magi-
ſtro Iac. Ant. donatario, & ꝯñr quò ad ipſius p̃iudiciũ,
talis cõfeſſio Io. Mariæ nõ ꝓbabit idẽtitatẽ dictæ ſcri-
pturæ. ita pũctual̃r dicit Bar. in d. auth. de inſtr. caut. &
fi. §. ſi q̃s igr̃. col. 1. & 2. ver. ſed tñ eſt neceſſe. & hoc idem
firmat Abb. ĩ d. c. 2. col. 2. ver. 1. caſu, maximèqñ tertius
hẽt obligata bona cõfitẽtis, q̃a aliàs eſſet in arbitrio ip
ſius cõfitẽtis fraudare alios, & de facili daret̃ via & mo-
dus fraudãdi, & iõ eſt neceſſe, ꝙ talis ſcriptura al̃r ꝯpro
bet̃, & ita ẽt firmat Fely. allegãdo gl. & Bar. in pluribus
locis, in d. c. 2. extra de fi. inſtru. col. 3. in 5. limit. nu. 12.
verſi.

versi.item intellige. & hoc idem firmat Pau. de Cast.in d.l.cõparationes,col.3.ver.itẽ si cõfiteris.dicens cõfessionẽ & approbationẽ nocere tm̃ cõfitenti, non autẽ põt afferre præiudiciũ tertio,de cuius interesse agitur. & cuius ius remanet saluũ,nõ obstãte asserta approba
48 ne.Nec†ob.ꝙ de testõ,& vltima volũtatẽ magistri Cõpagnoni nõ apparet alia scriptura nisi ista,de qua agit, & ꝙ pluralitas testamẽtorũ nõ ꝑsumitur, nã hoc non obstãte necessariò adhuc costare dẽt, ꝙ illa sit scriptura facta manu ipsius testõris,ad quã se retulit,& nõ cõstito de hac idẽtitate,cessabit illa præsumptio,ꝙ pluralitas nõ ꝑsumatur,ita Alex.cõs.14.nu.12.vol.7.& comprobat ex alijs superius ꝑ me adductis necessariò exigẽtib.probationẽ identitatis. ¶Nec ob.allegata tacita approbõ asserti testĩ,vt dr̃,facta ꝑ ipsum magistrũ Iac.Anto.dum soluit d.Armelinæ tanq̃ hr̃di magistri Compagnoni,nam in dicto actu nõ approbat assertum testm̃, quinimmo expſsè illi ꝯdicit,& ꝓtestatus est,ꝙ in nullo sibi fieret præiudiciũ,q̃ ꝓtestatio nõ facit ipsum assentiri nec approbare assertũ testm̃, vt cõcludẽter dedu-
49 cũt clarissimi aduocati. Et † cũ talis actus & cõsensus fuerit limitatus,nõ põt ꝓducere aliũ effectũ nisi illũ li-
50 mitatũ.l.iubemus.vbi oẽs no.C.ad Velle.Et † quia limitata cã,&c.vulgata.l.in agris.ff.de acq.rer.dom.cũ alijs
51 cumulatis ꝑ Fel.ĩ c.cũ ordinẽ.de rescr.Sicuti† dicimus de limitata renũciatione,vt tradũt Bal. Pau. & alij,in l. pactũ.C.de colla.& Are.in l.q superstitis,in 3.limi.ff.de acq.hær.& ꝑ Dec.cõs.379. col.2. & 3.nu.5. Ex quib.ob defectũ probationis identitatis assertæ scripturę infert verissima cõclusio,dictũ magistrũ Cõpagnonũ nõ fuisse mortuũ testatũ,sed ab intestato,eiusq; bona applicãda esse succedenti sibi ab intestato & magistro Iac.An
52 to.ab eo cãm habenti.¶†Nõ ob.alia oppositio,in qua dicebat, nõ valere donationẽ & cessionẽ dictæ hr̃ditatis factã ꝑ ipsum Io.Mariam d.magistro Iac.Ant.qa vr̃ facta ꝯ dispõnẽ d.l.per diuersas.& quia cõtinet redemptionẽ litis,& pactũ de quota eius,ꝯ l.lite.C.de procur.
53 & l.si ꝯ.C.mãda.& d.§.maurus.cũ concor.Nã† pro veritate aduerrendũ est,& dico,ꝙ dictæ.ll.loquẽtes de redemptore litis,& prohibẽtes pactũ de quota eius illicitũ & à iure reprobatũ loquuntur in aduocato & procuratore simplici, nõ aũt locũ sibi vendicãt in procuratore in rẽ suã cõstituto,& in cessionario,vt ꝓpriè est casus nr̃,& iõ ad propositũ nõ merent allegari,ita pũctualiter Pau.de Cas.cõcludit allegãdo Cy. & Spe.in d.l.ꝑ diuersas,col.1.ver.& hoc est radix.& col.2.ver.interdũ impugnãtur. qñ.n. sumus in cessionario & in ꝓcuratore in rẽ suã,solũ ꝯsiderare dẽmus, vt dicit ibi Pau. de Cast.an simus in casu, in quo cessio sit permissa seu
54 ꝓhibita. Et † omissis plurib. dico in casu nr̃o cessionẽ nõ esse prohibitã,sed ꝑmissam,ꝑ totũ titulũ.ff.de hr̃di. vel actio.ven. q titulus nõ est correctus ꝑ d.l.per diuersas.vt punctualiter dicit Saly. ibi col.4. in 7.q. lex.n.illa non hẽt locũ, qñ donatur & ceditur hæreditas , vt est
55 casus nr̃. Licet † .n.Bar. in d.l.ꝑ diuersas.dubitauerit & distinxerit isto casu,tñ Bal.ibi,col.3.ver 4.q̃ro.expresse firmat,cessionẽ & donationem hereditatis licitè posse fieri,ex quo põt esse lucrosa, & dãnosa & ĩplicita multis sumptib.& laborib.& subiecta multis litib.& plerũque latẽt debita, & dubius est litis euẽtus,& hoc idem apertius firmat ibi Sal.in d.7.q.& Pau.de Cas.col.3.ver. & his dieb.cõsului.& amplè & diffusè ponit Corn.cõs. 263.In cã vertẽte, col.3. Non ob. ꝙ vltimo loco adducebat ipsum Io.Mariã potuisse ꝑiudicare ipsi magistro Iac. Anto. cessionario ꝑ vltimã conuentionẽ factã cũ ipsa d.Armelina, in qua reuocauit suos procuratores, itẽ ꝯfessus est eã esse heredẽ ex testõ magistri Cõpagno
56 ni illud approbãdo, & ĩ qua cessit liti,& remisit gratuito,seu per trãsactionẽ oẽ ius,ꝙ hẽbat,&c. Quæ tõia vr̃ potuisse facere in præiudiciũ ipsius magistri Iac. Ant. cessionarij,ex quo añ dictã cõuentionẽ & remissionẽ nõ interuenit aliquod de illis trib.de quib. in l.3. C.de nouatio.& hoc ꝑ l.fi. ff.de transa.& ꝑ ea q̃ notan. ibi ꝑ Pau.de Cast.& Ias. in corũ dist. & per ea q̃ tradũt doct. in l.si cũ emptore.in prin.ff.de pac.ꝑ Bar.& alios,in l.facta.§.si hr̃s.ff.ad Trebel.& per eundẽ Bar.in l.non quocũq;.§.qui Caiũ.de leg.1.& in puncto vr̃ esse decis.cõs.
57 Neap.335.Pro decisione.col.pe.& fi.Ista† obiectio prima facie colorata non obst.nã omissis plurib. rñdẽdo singulis capitib.dico ipsum Io. Mariã non potuisse reuocare dictã cessionẽ validã & à iure ꝑmissam, & tollere ius q̃situ cessionario, vt s̃.probaui, & tradũt oẽs,in d.l.3.& in d.l.fi.& in d.l.si cũ emptore.& in d.§.si hr̃s.&
58 in alijs locis superius adductis, & alibi pluries . † Minus ẽt potuit reuocare mandatũ & procuratoriũ, ex quo ipse magr̃ Iac.Antonius nõ est simplex ꝓcurator, sed ĩ rẽ suã,& est cessionarius & donatarius,vt firmat Pau. de Cast.in d.l.ꝑ diuersas,col.1.ver.Itẽ eius mãdatũ. Cõ
59 fessio † ẽt facta per ipsum Io.Mariã donatorẽ & cedentẽ nõ hẽt ꝑiudicare in aliquo ipsi magistro Iac.Ant.donatario & cessionario, vt expresse firmat Pau. de Cast. in d.l.ꝑ diuersas,col.1.ver.itẽ qñ ꝑ procuratorẽ.& cõs. 83.Ad id de quo.vbi ad id adducit decis.& rõnes ponit Cor.cõs.139. Licet,col.1.vol.3.& remisiuè Ale.in d.l.si cũ emptore,in fi.vbi plura adducit,& cõs.46.Circa primũ,col.2.ver.ꝑterea,vol.5.& cõs.119.col.2.eo.vol. per Pau.de Cast.& alios,in d.§.si hr̃s, & est decis. cõs. Neap.
60 163.die septima,in fi.Cõfessio †.n.inter alios facta non hẽt ꝑiudicare tertio.l.Seia. in prin. ff.ad Velle. & plura adducit Pau.de Cast.cõs.82.Visis,col.1.& cõs.75.Cõfessio ꝑsens,& optimè faciũt ea q̃ adduxi.s̃.qñ q̃s cõfitet scripturã,nã talis ꝯfessio tertio nõ ꝑiudicat.& bene faciũt, q̃ hñr in l.transactione matris. C.de trãsac. & in l.
61 post certi.C.de liber.cau.Nec † immerito:qa aliàs esset in facultate cedẽtis confiteri, & fraude ac dolo tollere ius q̃situ cessionario,ꝙ q̃dẽ iura prohibẽt,vt ꝑ Abb.in c.2.de fi.instr.col.2.ver.primo casu.cũ alijs ibi adductis ꝑ Fel.nu.12.ver.item intellige.& post cessionẽ & donationẽ factã d.magistro Iac.Anto.ipse Io.Maria nõ potuit renũciare,& remittere ipsi d.Armelinæ,nec pacto gratuito,nec ꝑ transactionẽ iura sua in ꝑiudiciũ ipsius cessionarij, esto ꝙ nõ interuenerit vnũ de illis trib. de
62 q̃b.in d.l.3.C.de noua.Ex†quo satis est,ꝙ ipsa d.Armelina aliter tũc tꝑis habuerit scientiã & notitiã dictæ cessionis & donationis,vt est tex.apertus,in d.l.fi.ff.de trã-
* sac.& ibi gl.j.& est gl.in d.l.si cũ emptore.q̃ cõiter*oẽs ibi sequuntur post Bar. & alios antiq. maximè Pau.de Cast.in d.l.si cũ emptore, col.pen. & diffusius Alex. ibi col.3.ver.aut est facta.& ver.secus aũt , & ver.ex ꝑdictis collige,col.pe.ver. ꝙ mihi nõ placet,& vers.tñ pro opi. Bar.& sequitur Ias.ibi,col.1.nu.6.ver. tertia conclusio. & nu.7.vers.sed postea gl.& col.2. vers. nã aliqñ cessio.
63 Vbi†alleg.plures deci.cõcludunt cõem conclus.esse,ꝙ cedens post cessionẽ paciscendo,remittendo, & transigẽdo cũ debitore non præiudicat cessionario,qñ debitor sciebat donationẽ,& cessionẽ fuisse factã ẽt in alio
64 mõ q̃ vno de illis trib.de quib.in d.l.3.Et†hoc qñ cessio facta est ad cõmodũ cessionarij, vt est casus nr̃ p̃ns, & firmat Bal.in d.l.3.col.1.ver.exemplũ,& ver.præceden. vbi à fortiori vult, ꝙ data scĩa non põt fieri solutio cedenti,qñ cessio est facta ad cõmodũ cessionarij, absq; eo ꝙ interueniat aliquod de illis tribus, adducit nota-
65 ta in d.l.fi.& in d.l.si cũ emptore . Ex † quo d.l.non hẽt locũ,qñ cessio facta est ad solũ commodũ cessionarij, vt ad plenũ prosequitur ale.in d.l.si cũ emptore allegãdo ad id iura,rõnes,& decis. col.3. & seq.prout facit ẽt
66 ibi Ias.ver. præalleg. Et † adducta in ꝯrium maximè in deci.consi.Neap.385.circa fi.non habent locũ isto casu,qñ cessio facta est ad cõmodũ cessionarij tm̃, tũc.n. satis est, ꝙ debitor sciat aliter q̃ vno de illis tribus modis,de quib.in d.l.3.nã data scĩa cedens nõ poterit nec trãsigere,neq; pacisci in præiudiciũ cessionarij,& Soc. allegatus ibi in cons.18.Prosequẽdo ordinẽ,col.6.vers. quãuis.n.vol.j.nõ loquitur, nec dicit illud ad ꝙ allegat, nec isto casu.Et Cuma.etiam cons.4.D.Stella.allegatus ibi,non dicit illud,ad ꝙ allegat,quinimmo,col.fi.ver.& ꝑ p hoc.posset dici,ꝙ expſsè sentit ꝯriũ , qñ cedẽs post cessionẽ paciscitur,seu trãsigit cũ debitore sciẽte,nam
67 tũc nõ præiudicat cessionario.Bene†ibi vult,ꝙ si recipit solutionẽ ꝑiudicat cessionario , esto ꝙ debitor soluens aliter fuerit sciẽs,assignando inter prædicta rõnẽ diuersitatis,vt ꝑ eũ.Cuius dicta in soluẽte expſsè sunt ꝯ decisio.

decisio. Bal. in d. l. 3. col. j. ver. quicquã, & ver. seq. nã sciã et aliter habita sufficit, vt p solutionẽ non præiudicet cessionario, qñ cessio solũ tendit ad cõmodum ipsius cessionarij, vt per Alex. & alios, in d. l. si cũ emptore, &
68 sentit Alex. cõs. 55. Attentis, nu. 1. in fi. vol. 7. Et † eo magis ista procedũt: cũ ipse Io. Maria cedens transtulerit in ipsum cessionariũ oĩa iura sua, & actiones vtiles & directas, & iurauerit aliqua via vel mõ nõ venire ꝯ, vt in similib. dicit Pet. de Anch. cõs. 119. Pluribus de causis.
69 in prin. Præterea † obiectio tollitur: qm̃ d. l. 3. de noua. cessat, qñ cedẽs nõ esset soluendo, & cessionario nõ daretur regressus ꝯ ipsum cedentem, & debitor haberet scientiã p alium modũ, q̃ in d. l. 3. dicatur, vt firmat Cy. & Albe. in l. fi. ff. de solu. & & est bona deci. Alex. in d. ꝯs. 46. col. 2. ver. præterea cõfessio. vol. 5. qñ cedens non esset soluẽdo, & ꝯñr ipsi cessionario nõ posset esse ꝯ eum cõsultũ, vt propriè est in casu nostro, in quo ipsi magistro Iac. Ant. cessionario ꝯ ipsum Io. Mariã cedẽtẽ pauperẽ, & non soluendo, non posset aliter esse cõsultum. Quòd aũt d. Armelina tpe, quo ipse Io. Maria fecit sibi pactũ, & remissionẽ, habuerit notitiã & verã sciam cessionis & donationis per Io. Mariã prius factæ ad beneficium & commodũ ipsius magistri Iac. Ant. satis apertè colligitur ex verbis & instrõ dictæ conuentionis, remissionis, & renunciationis, & ad plenũ p testes poterit probari, & verificari, quo casu sumus in conclu. veris, de quibus s̃. q p predicta oĩa gesta p ipsum Io. Mariã non potuerunt præiudicare ipsi cessionario, qui eis nõ obstantib. potuit & põt ius & interesse suum prosequi, vt plenè attingunt clarissimi aduocati, qui etiã opimè ostendunt, tale ius ipsius magistri Iac. Ant. durare, nec fuisse sublatũ per illũ actũ solutionis per eũ factæ d. Armelinæ, de quo superius ẽt aliquid dixi. Parisi. Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Vxor potest à marito in vita sua hæres institui, & post eius mortem grauari de restituendo hæreditatem alijs vocatis per testatorem.*
2 *Vxore instituta vt supra, ea mortua, eius filij & hæredes tenentur hæreditatem ipsam restituere substitutis, & post ipsius mortem à testatore vocatis.*
3 *Nec possunt filij & hæredes ipsius ex tali hæreditate detrahere Trebellianicam, si mater ipsa viuẽs percepit fructus longè plus ascendentes æstimationem Trebell.*
4 *Nec potest hæreditatem relinquere eius filijs, quibus hæreditas non debetur nec ex testamento, nec ab intestato.*
5 *Grauatus restituere hæreditatem non potest de eius bonis disponere in præiudicium fideicommissariorum & substitutorum.*
6 *Grauatus fideicommisso, non potest habere hæredem ab intestato in bonis fideicommisso subiectis.*
7 *Institutio limitata ad certum tempus vltra illud nõ extenditur.*
8 *Limitata causa, limitatum producit effectum.*
9 *Vno tempore concessa, censentur prohibita alio.*
10 *Inclusio vnius est alterius exclusio.*
11 *Mens aperta testatoris attendi & obseruari debet.*
12 *Masculi conseruant agnationem & familiam.*
13 *Dignitas familiarum per diuitias & bona conseruantur.*
14 *Substitutio expirat, si viuente grauato mortuus est substitutus.*
15 *Dictio, tunc, dispositionem restringit & limitat, quod tamen limitatur, nu. 36. & 37.*
16 *Et ad casum expressum tantum adaptatur.*
17 *Ver. quos omnes, supra nominatos. & in casibus supradictis. relatiua sunt prius expressorum.*
18 *Substitutio facta in vno casu non porrigitur ad alium, & nu. 38. declaratur. 39. & 40.*
19 *Conditio voluntariè apposita, non extenditur ad alios casus, & melius, nu. 40. & 41.*
20 *Si cõsideratur effectus exclusionis, extensio fit de casu ad casum.*
21 *Ver. deficere, mortem importat.*
22 *Testatoris mens interpretanda est, secundum quod naturalis ratio, & sanguinis necessitudo dictat.*
23 *Familia præsumitur magis esse prædilecta, quàm alij extranei.*
24 *Testamenti verba interpretari debent, vt agnati testatoris alijs extraneis præferantur.*
25 *Præsumendum non est, testatorem voluisse priuare agnatos, & eius bona applicari extraneis.*
26 *Testatoris dispositio interpretanda est, ne contineat quid durum, iniquum, & absurdum.*
27 *Iniquum, & durum est, hæreditatem & bona antecessorum auferri agnatis, & applicari extraneis.*
28 *Expressum dicitur & habetur, quando vnicum tantum fundamentum ad id potest applicari.*
29 *Expressum & comprehensum dicitur, quod ex mente testatoris procedit, & nu. 30.*
31 *Fideicommissa declarantur, ampliantur, & restringuntur ex ratione.*
32 *Fideicommissa nedum verbis expressis, vrrum & coniecturis inducuntur.*
33 *In fideicommissis potius mentem testatoris ex coniecturis, & ratione collectam, quam verba attendimus.*
34 *Extensio de casu ad casum, in vltimis voluntatibus admittitur.*
35 *Potissimum vbi mens & voluntas testatoris concurrit, collecta ex coniecturis.*
42 *Substitutus sub conditione admittitur purificata conditione.*
43 *Substitutus admittitur mortuo grauato ante testatorem.*
44 *Fideicommissum collatum post mortem alterius conditionale iudicatur, & nu. 45.*
46 *Fideicommissum conditionale non transmittitur, fideicommissario mortuo ante grauatum.*
47 *Substituto excluso propter defectum conditionis, exclusi etiam censentur eius filij, & descendentes ex eo.*
48 *Extensio de persona ad personam in substitutionib. non recipitur.*
49 *Dispositio. l. cum auus. ff. de cond. & dem. cum sim. quo casu procedat, & alijs seq.*
50 *Loquuntur enim in patre instituente filium, & eum grauante post mortem.*
51 *Quod testator non expressit, omisisse videtur.*
52 *Positi sub conditione excludunt substitutum tantum, nec censentur dispositiuè vocati.*
53 *Declaratio alia ad d. l. cum sim.*
54 *Dictio, alius, similes includit.*
55 *Dictio, ipsi, relatiua est præcedentium.*
56 *Filiorum appellatione quando veniant nepotes, & descendentes si reperitur filius in primo gradu, in quo dispositio locum habuit.*
57 *Nec veniunt, quando relatio fit ad certos.*
58 *Item quando nepotes non erant nati nec concepti tempore dispositionis, & tempore mortis testatoris.*
59 *Fideicommissarius conditionalis non admittitur ante euentum conditionis.*
60 *Vocatus sub duplici conditione non admittitur, nisi illis omnibus adimpletis.*
61 *Vocatus sub conditione priuatur omni emolumento, si illam non adimpleuit.*
62 *Inobediens testatoris efficitur illi odiosus.*
63 *Portio sua applicatur alijs eo casu à testatore vocatis.*
64 *Maximè si testator exclusit ipsum non adimplentem.*
65 *Excluso vno, censentur exclusi eius filij & descẽdẽtes, & nu. 66.*
67 *Hæres dans operam lenocinio efficitur infamis.*
68 *Maximè si lenocinium exercuit erga vxorem.*
69 *Bona animi reliquis bonis præferenda sunt.*
70 *Boni mores potissimum attendi debent.*
71 *Mali mores prorsus fugiendi sunt.*
Bene morigeratus valdè commendandus est.
72 *An, & quando quilibet in dubio præsumatur bonus.*

CONSILIVM XX.

In hac consultatione duo principaliter discutienda occurrunt. Primũ, an hæreditas infrascripti testatoris mortua D. Margarita eius vxore, peruenire debeat ad filios, & hæredes ipsius. Secundò erit videndũ, ad quos necessariò dicta hr̃ditas debeat appli-
1 cari, exclusis filijs ipsius D. Margaritæ. ¶ † Circa primũ conclusiuè loquendo, dico, hr̃ditatẽ prædictã non esse applicandã filijs D. Margaritæ, bñ. n. de iure potuit à D. Francisco de Burzacharinis eius marito hæres in vita sua institui & post ipsius mortem grauari de restituendo dictã hæreditatem alijs vocatis, & nominatis per dictũ testatorẽ, vt firmat Imo. in l. si filius à pr̃e. ff. de libe. & posth. in 3. casu prin. quem ibi sequitur Are. col. fi. & Alex. col. 5. ver. Imo. hic. & vers. seq. & Soc. cons. 14. Sequendo ordinem, col. 3. & seq. vol. 1. Bal. & reliqui scribentes in l. extraneum. C. de hære. instit. idem Bal. Imo. & Alex. in l. hæreditas. ff. eod. tit. Alexan. consi. 163. Circa primum.

2 primū.vol.2.cū si.per me aliàs cōsulēdo allegatis.†Vnde ea mortua eius filij hr̄des tenētur hr̄ditatem ipsam restituere substitutis,& post ipsius mortē vocatis:cum ea mortua euenerit iā casus p̄dictæ substōnis fideicommissariæ.l.filiū quē habētē.C.fam.erci. l. cedere diē,cū vul.ff. de verb.sig.& ff.& C.ad Treb.ferè p totū. & ī c.si pr̄.de testa.li.6.& ī c.Raynal.& c.Raynu.ex eo.ti.& per scrib.in l.Cēturio.ff.de vulg.& pup.& in l.cū precib.C.
3 de impub.Nec †dicti filij & hr̄des p̄nt detrahere Treb. ex eo:qm̄ ipsa d.Margarita viuēs ex dicta hr̄ditate pcepit fructus lōgè plus ascēdētes valorē & æstimationē p dictæ quartæ,vt est tex.apertus & ibi gl.& reliq scrib.al legātes alias ɔcor.in l.fideicōmissariā,ī prin.ff.ad Treb. & per locū à speciali in l.iubemus.vbi oēs scrib.eo.ti.&
4 in l.qđ de bonis.§.qđ auus.ff.ad l.fal.cū ɔcor.Min⁹ † ēt ipsa d.Margarita potuit dictā hr̄ditatē relinquere eius filijs,q nec ex testō,nec ab intest.p̄nt aliquo iure illā retinere,cū d.Franc.testōr expresè voluerit hr̄ditatē p̄dictā post mortē d. Margaritæ puenire ad suos agnatos de familia de Burzacharinis, p quā substōnē ea mor-
5 tua exclusi sūt oēs descēdētes,seu īstituti ab ea.Hr̄s †.n. grauat⁹ restituere,nō pōt ī p̄iudiciū fideicōmissariorū substitutorū disponere de bonis subiectis fideicōmisso,nec inter viuos,nec p vltimā voluntatē,vt ī l.fi.§.sed qa.& ī auth.res q̄.p locū à speciali.C.cōia de lega. & ī l. Marcellus. §.res q̄. ff.ad Treb.& per Bar.ī l.filiusf.§.diui.de leg. 1.& ī l. si ita qs.§.ea lege.ff.de verb.obl.vbi ple nè scrib.p gl.& alios,ī l.ea lege.C.de cōd.ob.cau.Prout
6 ēt:†qa hr̄s grauatus ī bonis fideic.subiectis nō pōt hr̄e hr̄dē ab intest.vt plenissimè p Bar.& alios,ī d. §. diui.&
7 in d.§.ea lege.cū si.Eo†ēt,qa institutio,& dispō facta,& limitata ad certū tp̄s,vltra illud nō extēdit̄ l. statu liberorū.§.Stichū.de leg.2.l.1.§.si mulier ff. de libe.agno.&
8 p Dec.ɔs̄.61.Et p tenui,col.fi.nu.4.Et†qa limitata cā limitatū dēt pducere effectū,vulg.l.ī agris.ff.de acqr.re.
9 do.Et†ɔcessa vno tpe,alio cēsent phibita.l.Imperator.
10 ff.de postul.Et†vnius inclusio,est reliquorū exclusio.c. nōne.de p̄sumpt.l.cū p̄tor.in prin.ff.de iudi.Nec prædictis hēt obstare,si diceret̄ d.Margaritā fuisse grauatam nō simpl̄r post mortē,sed sub cōditione,si Lud.nepos testōris esset illi obediēs,& vitā suā bene duceret.Et qa malè vixit,& nō bn̄ suā vitā duxit,& sic ɔdō nō fuit purificata,meritò vr̄ talē hr̄ditatē debere puenire ad eius filios hr̄dès,nā testōr expresè ēt hoc casu puidit, vt si do. Lud.vitā suā ñ bn̄ duxisset,eo casu post mortē ipsi⁹ do.Margaritæ bona sua irēt in alios filios d.Augustini eius fratris,& in filios masculos d.Danielis alterius fratris,& ipsis deficiētib.hr̄ditas & bona sua dērent pueni re in alios masculos de Burzacharinis, filios d.Ioa. Per quos grad⁹ substōnū successiuos aptissimè patet, post mortē D. Margaritę ei⁹ hr̄ditatē & bona dēre puenire ad suos agnatos de Burzacharinis,mō,& forma,qb. disposuit,excludēdo oēs alios descēdētes, & hr̄des ip-
11 sius d.Margaritę.Et†cū habeam⁹ apertā & clarā mētē testōris,illā seruare cogimur.l.ī cōdōnib. primū locū, ff.de cōd.& demō. vulg.§.disponat,in auth.de nupt.cū
12 si.Cōsiderauit.n.dict⁹ testōr,mortua eius vxore bona sua puenire ad dictos de Burzacharinis masculos, per quos cōseruat̄ dignitas familiarū.l.1.§.sicut, vers.publicè.n.interest.ff.de vētr.insp.§.cęterùm.inst.de legi.agn.
13 suc.Quę † dignitas sine diuitijs malè pōt cōseruari:cū sine illis sordescat.l.qsqs.C.ad l.Iul.maie. p Ang. ɔs̄.67. Martinus Io.& ɔs̄.340.totū dictū,p Ale.ɔs̄. 197. nu. 10. ɔs̄.55.nu.4.ɔs̄.134.& ɔs̄.36.nu.7.vol.6.& plenè p Alber.
14 Bru.in trac.ꝙ stāt.mascu.&c.in 3. & 4.art. prin.Et † cū ista fuerit mēs testōris,tollit̄ obiectio,q̄ facere possent filij & hr̄des d.Margharitę,dicētes,ipsam fuisse grauatā restituere Lud.q ea viuēte p̄mortu⁹ fuit,quo casu substitutio dr̄ expirasse.l.qb.dieb.§.quidā,l.hr̄s meus.ff.de ɔd.& dem.l.4. ff.qn̄ dies leg.ced.l.3.l.cū filiof. cū materia,de leg.1.l.vnica.§.fin aūt aliqd,C.de caduc.toll.Ma-
15 ximè † ɔsiderādo illā dictionē,tūc,q̄ restringit,& limi-
16 tat dispositionē testōris ad casum exp̄ssum tm̄,l.4.ff.de ɔd.& demon.Et † cōsiderādo illā clam testamēti, ibi,
17 quos oēs.s̄.nominatos instituit,& substituit in casibus suprascriptis aduenietibus. Quæ † verba sunt relatiua prius exp̄ssorū.l.1.§.hoc edicto.ff.de postul.& ibi Bart. & p eūdē in l. talis scriptura,ī prin.de leg.1.& prius expressa sunt,vt Ludouico,nō ducente vitā bonā,ipsa d. Margarita post mortem dēret restituere alijs agnatis nepotib.testōris.q vn̄r vocati dicto casu,nō aūt eo casu,quo Ludouicus fuisset p̄mortu⁹ ipsi d. Margaritæ.
18 Et†substitutio facta in vno casu,nō dēt porrigi ad aliū, l.si pr̄,vbi Imo.ff.de vulg.& pup.& p Bar.& alios,ī l.Gallus,in prin.col.pen.ver.p̄terea illud.ff.de liber.& posth. p Frā.de Cur.ɔs̄.29.col.pen.& fi.Soc.cōs̄.77.visis,col.3.
19 vol.3.& in l.1.col.14.vers.2.lim.ff.de vulg.& pup.Et†qa ista cōditio apposita fuit volūtaria, & iō min⁹ extēdēda,vt diffusè p Bar.& alios,ī d.l.Gallus.§.& qđ si tm̄, cū alijs alleg.per Dec.ɔs̄.227.in casu.nu.2. & per Soc. cōs̄. 5.vol.3.Istę nāq; obiectiones oēs tollūt̄ ɔsiderata mente,& volūtate testōris,vt dixi,q excluso Ludo. vocauit alios de Burzacharinis,potius ɔsiderādo exclusionē,q̄ modū ipsius.Nā licet verbis exp̄ssis videat̄ ipsū Lud.exclusisse casu quo nō esset obediēs d. Margaritę, & suā vitā nō bn̄ duceret, quo casu grauauit ipsū restituere hr̄ditatē alijs de Burzacharinis,excluso Lud.verisimil̄r dicēdū est,ipsum testōrē idē voluisse, qn̄ dict⁹ Lud.eēt exclusus:qa p̄mortuus,ɔsiderādo effectū ipsi⁹exclusionis,& nō modū,p quē excludebat̄,ad plenissimè no.p
20 oēs,in d.§.& qđ si tm̄.Et † satis istud suadet̄ ex eo:qa ipse testōr post mortē d. Margharitæ oī casu voluit suā hr̄ditatē puenire ad istos de Burza charinis. Nā cū Ludouicus esset priuatus ea ī casib.à testōre exp̄ssis,ad eā vocauit filios d.Aug.& Danielis de Burzacharinis, & vlterius expresè voluit,ꝙ ipsi filij d. Augu. & Danielis deficiētibus,bona sua peruenirēt ad alios de Burzacharinis,& d.Ludouicus filius erat d.do.Augustini,ɔn̄r te-
21 stōr cōsiderauit casum mortis ipsius.Et † cōfirmatur ex ver.quos oēs,vbi testōr dictos oēs de Burzacharinis inuicē instituit,& substituit vulgariter,& p fideicōmissum in casib.p eū expressis,& sic in casum mortis, quē iā expressit,ibi deficiētib.&c.vt dicit glo.in vers.deficiētis,in auth.de hæred.& fal.§.hinc nobis,& Albe. de Rosa.in dictionario,in vers.deficiētes.Ex qbus patet, ipsū testōrem grauasse eandē d. Margar.ēt eo casu,quo do.
22 Ludo.esset exclusus:eo quia p̄mortuus; cū † voluntas ipsius testōris semper interpretāda sit s̄m, ꝙ naturalis ratio,& sanguinis necessitudo dictat, vt dicit Bald. in l. Lucius,la vlt.ff.de hære.insti.& Fran.de Cur. consi.51.
23 super testamētis,col.5.ver.corroborātur.Et†naturalis rō,& sanguinis necessitudo dictāt agnatos, & familiā magis p̄dilectā esse à testatore,q̄ ex̄neos,arg.l.cū acutis-
24 simi.C.de fideic.Eo † ēt,qm̄ verba testamēti interpretari debēt,vt agnati ipsius testatoris alijs ex̄neis p̄ferātur,vt in d.l.Lucius,& d.l.cū acutissimi,& p Alex. cōsi.
25 37.viso themate,nu.14.& 15.vol.6.Nec † est p̄sumēdū, testōrē voluisse priuare agnatos,& bona applicare ex̄neis,arg.d.l.cū acutissimi,cū alijs alleg. p Alex. cōsi.73.
26 pōderatis,col.pen.vers.sed si intelligerētur,vol.2.Et†qa dispositio testōris semper interpretāda est,ne quid durū,iniquū,& absurdum cōtineat,ēt si à ppria verborū significatione oporteret recedere.l.vxorē.§.codicillis,
27 &ibi gl.ī ver.pietatis,&§.cōcubinę.de le.3. Et †impiū, durum ac iniquū esset,& absurdū, hr̄ditatē antecessorum auferri agnatis,& illā applicari extraneis, vt tradit Alex.cōs̄.17.circūspectis,nu.4.& 5.volu.7. put ēt:qa dictus testōr mortua do.Marga. nō pp aliud ad suam hę redi.vocauit agnatos de Burzacharinis,& eius familia, & agnatione,successionis gradib.nisi vt dicta hr̄ditas, & bona cōseruarēt̄ in familia p̄dicta,nec alia rō , & cā pōt ɔsiderari,quare hoc fecerit,nisi p̄dicta,vt sensatim
28 & ad oculū patet.Et † iō haberi dēt pro expressa,vt per gl.& doct.in l.quāuis.C.de fideic.& p Ias. in auth.quas
29 actiones,nu.22.C.de sac.san.eccl.Quæ † rō , & cā locū sibi vēdicāt ēt isto casu,qui ex mēte testōris hēri dēt p expresso,& cōprehēso:qm̄ testōr illū expressisset, si de
30 eo fuisset interrogatus.Et†stāte eius mēte,hr̄ p cōprehenso,vt in l.si Titius.§.si Lucius.ff. de liber. & posth.p gl.in l.tale pactū.§.fi.& ibi plenè doc.ff. de pact. p Alex. ɔs̄.51.circa hanc,col.4.vol.1.& ɔsi.56.pōderatis, col.2. vol.3.diffusè per Fran.de Curt.d. consi.51. col.2.& 10. consi.

consi.29.col.j.& cōſ.71.col.4.& 7.diffusè per Dec.cōſ.
31 227.in caſu,col.pe.nu.10.& Soc.ↄſ.5.nu.3.vol.3.Eo† ēt
qm̄ fideicōmiſſa ampliãtur,extēdũtur,& declarãtur ꝑ
rōnē,& cām, qbus teſtōr motus fuit ad illa faciēdũ,&
iſta dēnt attēdi,& nō verba,vt ī l.cum pr̄.§.dulciſſimis,
& ibi Bar.& ſcrib.de lega.3.& ꝑ Bar.ī l.regula.§.& licet.
ff.de iu.& fac.ign.plenè ꝑ Soc.cōſi.43.col.1.ver. nã rō,
& ↄſ.77.col.j.nu.2.vol.3.diffusè ꝑ Frã.de Cur.ↄſ.43.ſta
tuto,col.5.in fi.cōſi.44.ſępe reuoluta,col.pe. cōſ.80.re-
ctè p̄ſatus.col.2.verſ.ſed p̄miſſis,& cōſ.75.col.8. & alijs
ſeq.& ꝑ Dec.d.ↄſ.127.col.3.& alijs ſeq.& ē bona deciſ.
Bar.in l.pr̄ filiũ.§.fundũ,de leg.3.& Pau.de Caſt.ↄſ.263.
circa primũ,in 2.dubio,col.pe.& ꝑ ſcrip.in d.§. diui,&
32 Dec.cōſ.386.ī cōtrouerſis,col.2.& ſeq.Nec† immerito
qm̄ fideicōmiſſa,nedũ verbis exp̄ſſis,ſed cōiecturis in-
ducũtur.l.hr̄des mei.§.cũ ita.ff.ad Treb.l. pe. de leg.1.l.
licet Imperator.vbi Bar.eo.ti.cũ ſi.alleg.ꝑ Alex.cōſ.13.
33 vol.2.& ꝑ alios,vbi ſ̄.Et in fideic.potius debemus attē-
dere mētē teſtōris collectã ex cōiecturis,& rōne,q̄ ipſa
verba,q̄ mēti dēnt deſeruire.l.cũ virũ,vbi ſcrib.C.de fi-
deic.l.Publius.§.fi.ff.de cōd.& demō.l.qm̄ indignũ, vbi
Mod.plura cumulãt,poſt Bal.C.de teſta.ꝑ Ale.& Iaſ.in
l.3.C.de lib.p̄ter.ꝑ Fran.de Cur.cōſ.40,& cōſ.42.col.1.
& 2. & d. cōſ.51.col.1.& 2.& ꝑ Soc.ↄſ.12.& 43.vol.3.&
per Deci.d.ↄſi.227.nu.8.& ſeq.& alibi pluries.Pręterea
34 aduertēdũ † eſt,ꝙ hic non ſumus in cōprehēſione ſeu
extēſione de ꝑſona ad perſonã,ſed in ea quę fit,& cōſi
deratur de caſu ad caſum,quo fit,vt in vltimis volũtati
bus admittatur,& recipiat.l.mulier.in prin.ff.ad Treb.
35 & ibi Alex.& l.3.C.de inſti.& ſubſti.Cōcurrēte† potiſſi-
mũ mēte,& volũtate teſtōris ēt ex cōiecturis collecta,
vt in pulchro caſu dicit Io.relatus à Pau. de Caſt.in d.l.
3.& in l.ſi qs hæres ita.ff.de acq.hæred. per Alex. in d.l.
mulier,in conſi.100.viſa,col.4.& conſi.130.attētis,vol.
2.& ꝑ ſcrib.oēs,in d.§.& quid ſi tm̄.per Soc.conſ.52.vt
verũ,col.6.vol.1.& in l.1.ff.de vulg.& pup.col. 14.cum
alijs ad plenũ cumulatis per Fran.de Cur.conſ.51.ferè
per totũ,maxi.col.3.4.& ſeq.& col. antepe. & penul.&
bene in d.cōſi.227.col.4.& ſeq.Vbi infinitas deciſ.id ꝓ
bantes adducũt,optimè deſeruientes p̄ſenti noſtro ca
ſui,q̄ videri pn̄t.Ex quibus neceſſariò cogimur dicere,
ipſam d.Margar.à teſtatore fuiſſe grauatã ēt iſto caſu:
qa dictus Lud.mortuus eſt añ ipſam, ꝑp quē excluſus
36 fuit ab hr̄ditate dicti teſta:Nō † obſtat illa dictio,tunc,
reſtringēs diſpoſitionē ad caſum expreſſum &c. Nam
ꝓcederet obiectio,ſi pręcisè teſtator ſe reſtrinxiſſet ad
iſtũ caſum,vt ſentit Pet.de Ancha.ↄſi.357.ex ſerie.col.
3.verſ.hoc ꝓbatur,ꝙ nō eſt ī caſu p̄ſenti,in quo teſtōr
vltra proceſſit ad alios gradus exprimēdo verba iſtum
caſum cōprehendētia,vt ſ̄.dixi, & ita rn̄det Deci.in d.
37 cōſi.222.ver.nō obſtat,ꝙ extēſio,col.pe.Prout † etiam
tollitur obiectio:quia hic cōſtat de volũtatē teſtatoris
dũ teſtōr vltra ꝓceſſit,& ↄſiderauit mortua d.Marga.
bona ſua debere ꝑuenire ad iſtos de Burzacharinis,vt
ſ̄.fuit oñſum,& ita rn̄det Frã.de Cur.in d.cōſ.75.col.fi.
verſ.& ſic nō verificãtur.Nec obſtãt illa ver.in caſib.ſ̄.
ſcriptis adueniētib.&c.qm̄ iſte caſus eſt de illis,& veriſi
militer in illis cōprehēſis,potiſſimũ cōſiderata mente
teſtōris,& ratione,& cauſa,quibus motus fuit ad faciē
dũ tale fideic.comprehēdens etiam caſum iſtũ,ꝙ mini
mè expirauit ꝑ mortē Ludouici,quinimmo per eã re-
cepit fomētũ,vires,& purificationē, vt vltra ſupius di-
cta,ēt inferi⁹ dicet:qm̄ iſti de Burzacharinis vocati sũt
& iſto caſu,ꝑ quē d.Lud.fuit excluſus ab hr̄ditate.Nec
38 obſtat, ꝙ ſubſtitutio facta in vno caſu nō dēat porrigi
ad aliũ,nã hic nō ſumus in extenſione de ꝑſona ad pſo
nã,ſed de caſu ad caſum,q̄ recipienda,& admittēda eſt
concurrente voluntate teſtatoris,& idētitate rationis
vt ſuperius plenè fuit probatũ,iuribus,deciſio.& ratio
nib.ibi adductis,& d.Bar.in d.l.Gallus.in prin & Imo.ī
39 l.ſi pr̄.ff.de vulg.loquũtur alio caſu.Et † dicta Fran. de
Cur.conſ.29.col.3.& ſeq.locũ hn̄t,qn̄ nō conſtaret de
mēte,& rōnis idētitate,vt ipſemet dicit in d. cōſi. 51.&
75.Ita ēt & dicta Soc.cōſ.5.& cōſ.77.vol.3.dēnt intelli-
gi,niſi de mēte, & cōiecturis poſſet cōſtare,vt ipſemet
Soc.ibidē dicit,& clarius in l.j.col.15.ff.de vulg.& pup.

40 Et † ita ēt debent intelligi dicta per ſcrib. in d.§.& qd
tm̄,ꝑ Dec. in d. ↄſ.217.ī prin.& ↄſ.394.nu.7.& 9.vt i
41 dē ipſimet diffusè declarãt.Nec † obſtat, ꝙ dicta cō
fuerit volũtaria,& ſic ꝙ non debeat extēdi.nã ꝓced
ret obiectio,qn̄ teſtator apponēdo ipſam cōſideraſſ
potius modũ.& formã,q̄ effectũ,ſecus ſi ↄſiderauit e
fectũ,vt fuit in caſu p̄ſenti, nã tunc in æquipollēti p
adimpleri,& ad aliũ caſum extēditur ſimilē,& eande
rōnem cōtinentē,vt declarat Soc.ī d.§.& quid ſi tm̄,
✻ vlt.not.& ſequũt̄ cōiter*ſcrib.ibi, & ita pũctual̄r dic
Deci.in d.ↄſ. 227.circa finē,& ↄſ.25.licet,col.pe.nu.1
in nouiter impreſſis,ad quod faciũt alię deciſ.ſuperi
adductę,volētes extēſionē fieri ex cōiecturata mēte
rationis idētitate, quę omnimodo ī caſu p̄ſenti vig
42 vt fuit ſuperius deductũ.Pręterea † obiectiones tolli
tur eo,qm̄ do.Ludo.nō bene vixit,vt inferius dicet
quo fit,vt dicti ſubſtituti de Burzacharinis ad dictã h
ditatē debeant venire:qm̄ ſubſtitutio ipſorũ fuit pu
ficata pũctualiter in caſu ꝑ teſtōrē expreſſo, & ſic q
cunq; caſu cōſiderato,filij & hr̄des dictę d.Margar.n
ceſſariò aſtringēdi ſunt,dictã hr̄ditatē reſtituere dict
43 de Burzacharinis ſubſtitutis & fideicōmiſſarijs. ¶ † A
reſolutionē ſecundę dubitationis dico,bona,& hr̄di
tem d.teſta.debere ꝑuenire ad d. Gaſparē eius nepo
filiũ d.Danielis fratrē ipſius teſtōris ſuperuiuentem
exiſtentē.nã cũ dictus teſtōr poſt mortē d.Marga.ad
ctã hære.vocauit filios d.Auguſtini, & Danielis, & fi
do.Auguſtini,videlicet,Lud. & Hiero. mortui fueri
añ ipſam d.Margar.grauatã, & ante euētũ cōditioni
nō potuit ipſe Hiero.talē ſpem fideicōmiſſi trãſmitt
re ad ſuos:cũ mortu⁹ fuerit ſine filijs,& deſcēdētib.p
riter,& ipſe Lud.ita mortuus nō potuit talē ſpē,& ſu
ceſſionē fideic.trãſmittere ad ſuos cũ mortuus fuer
añ purificationē ipſi⁹,vt ſtatī dicet̄. Totũ ergo ↄſequ
ipſe Gaſpar ſupuiuēs,& cōiũct⁹ filijs d.Aug.rc,& verb
l.1.§.ꝑ ſecundo,& §.ꝙ ſi ī medio.C.de cad.tol.l.vnic
vbi doc.C. qn̄ nō petē.par.§.ſi eadē,īſt.de leg.ꝑ Bar
44 alios pleniſſimè ī l.re ↄiũcti,de leg.3.cũ cōcor.Et † ſi v
lumus ↄſiderare aliud caput teſti,ī quo ſpecificè ip
Lud. ſolus fuit vocat⁹ poſt mortē d.Margaritę.adhu
45 idē erit dicēdũ.nã vocat̄ poſt mortē ipſius.Et † fideic
miſſum ita collatũ,eſt cōditionale.l.qb.dieb.§.quidã
ibi Soc.in primo nota.& in l.hæres meus.in prin.ff.
cond.& demon.& in l.4.ff.qn̄ di.leg.ced.l.3.vbi doc.
leg.1.& ꝑ Iaſ.in l.cũ filiof.nu.6.eo.tit.& ꝑ Dec. in ↄſ.n
46 uiter impreſſo 15.viſis,nu.2.cũ ſi.Et † fideicōmiſſum c
dōnale nō trãſmittitur per fideicōmiſſariũ mortuum
añ grauatum,& ante purificatã conditionē ēt ad ſuos
hæredes.l.1.§.ſin aũt aliquid ſub cōditione,iũcto §.prę
ced.C.de cadu.tollē.l.ſi in perſonã.C.de fideic.hæredes
✻ mei.§.cũ ita.ff.ad Treb.eſt gl.cōmuniter * approbata
in l.vnica C.de his q an.aper.tab.cũ alijs alleg. in termi
nis nr̄is ꝑ Ale.cōſ.93.ſuꝑ eo.col.2.vol.3.& ↄſ.5.eo.vol
ꝑ Fran.de Cur.d.cōſ.75.col.4.ꝑ Alex.cōſ.206. vol. 6.ꝑ
Soc.cōſ.74.& 94.nu.15.vol.4.& ꝑ Dec. cōſ.55. in fin.&
alibi pluries,cũ alijs allegatis ꝑ Iaſ.in l.cũ filiof.in 5. no
47 tab.de lega.1.Et † excluſo ipſo Ludouico:eo qa p̄mo
tuus,& ēt quia nō adimpleuit cōditiones, ſub quib
fuit vocatus,etiã excluſi cenſentur eius filij,& deſcēd
tes ab ipſo argumēto.l.ſi viua matre.C.de bon.qnæ li
ber.& bona deciſio Pau.de Caſt.cōſi.259.col. fi. vol.1
ſm̄ vltimã imp̄ſſionē,& bene facit.l.fi.C.de natu.liber
& quæ habentur in l.Publius.§.1.ff.de cond.& dem.
48 q̄ ponit Fran.de Cur.cōſ.29.col.2.& 3.Et † etiã quia n
debet fieri extēſio de perſona in perſonã in iſtis ſubſt
tutionib.vt dicit Are.ī d.l.Gall⁹.§.& qd ſi tm̄,col.3.ver
ſecũdo adde, & Bar.ibi ī prin.col.pen.& Imo.in l.ſi pr̄
ff.de vulg.& pup.cũ alijs adductis ꝑ Soc. relatũ à Dec
in dict.conſ.393.nu.7.& ſeq.eo maximè cũ nulla in ca
ſu noſtro ad ſit cōiectura,per quã cogamur dicere,ta
lē ſpē fideicōmiſſi cōditionalis potuiſſe trãſmitti. Nec
49 obſtat † l.cũ auus.ff.de cōdi.& demon.& l.cum acutiſ-
ſimi.C. de fideic. vbi teſtator vr̄ ſuos anteponere alijs,
ita vt grauatus reſtituere poſt mortē, intelligatur gra-
uatus caſu,quo filios nō hēret,nã illi præferũt̄ ſubſtitu
50 to.& ſic filij Ludouici vn̄r præferri d. Gaſpari.† Nam
ad hanc

ad hanc obiectionẽ pũctualiter in terminis nr̃is rñdet Alex.in d.cõs.93.col.2.& 3.ver.Et si qua superest,vbi dicit casum nostrũ esse diuersum à terminis d.l.cũ auus, & d.l.cũ acutissimi.Nã d.ll.loquunť in patre testãte,& grauante filiũ restituere hereditatẽ post mortẽ,vt intelligat grauasse sub illa ɔdõne,si filius decesserit sine liberis,& iste nõ est casus nr̃:qm̃ Ludouicus in primo,& secũdo capite substõnũ nõ est grauatus à testõre eius patruo,sed est vocatus ipse,& nõ eius filij,ergo illi nõ veniũt,Ludouico excluso,nã si testõr illud voluisset,expssisset,sicuti expssit alios,quos vocauit.Et† nõ exprimẽdo,eos omisit.c.ad audientiã,ex de deci.l.j.§.fin aũt ad
1 deficiẽtis.C.de cad.tol.& in teris nr̃is ita firmat Soc.ɔs.
2 73.nu.23.vol.4.Itẽ†quia:vt dicit Alex.in d.cõs.liberi illius instituti,& post mortẽ grauati solũ cẽsentur positi in cõdõne ad excludendũ substitutũ,nõ aũt cẽsenť
* dispositiuè vocati,iuxta gl.cõiter* approbatã,ĩ d.l.Lu
3 cius.ff.de hær.insti.Prout†ẽt cessat obiectio:qm̃ ex plurib.apparet ipsum testõrẽ voluisse pferre D.Gasparẽ filijs ipsius Ludouici, quo casu cessat dispõ. d.l.cũ auus, vt dicitibi Cuma.& sequiť Soc.ibidẽ,nu.29.& ꝙ testõr hoc voluerit patet,dũ expsè exclusit Ludouicũ,casu quo esset inobediẽs D.Margaritæ,& vitã suã nõ bñ duceret,& ẽt casu quo mortuus esset añ D.Marga.vt fuit superius cõclusum,& dictis casibus testõr ipse vocauit alios filios d.August.& filios Danielis,& sic illos exñtes in primo gradu,& nõ filios filiorũ,nec filios Ludouici
4 filij Aug.Vñ† suadeť ex illa dictione,alios filios,denotãte similitudinẽ,& sic filios in primo gradu,vt erat Ludouicus & Hiero.eius fr̃ & D.Gaspar filius Danielis,vt in c.sedes apostolica,de rescr.& p doc.in l.sed,& si qs.§.q̃situ.ff.si quis caut.& no.in c.2.de rescr.li.6.& in si.sentit istud Soc.cõs.104.col.2.ver.cõfirmo quia,vol.3.& Corn.ɔs.236.diligẽter,col.2.ver.& illa,vol.4.vbi allegat l.2.cũ gl.C.de ser.fug.& p eundẽ ferè in teris,cõs.182.vr̃.col.2.in fi.& col.3.ver.his tñ,& ver.quia illud,vol.2.& p Fran.de Cur.cons.68.D.Ioan.col.5.& per Ias.in l.filiæ,nu.1.de lib.& posthu.& alibi pluries.Hoc ẽt patet ex vers.seq.in quo ipse testator priuat D.Ludouicum,priuato,& excluso maximè pp demerita,& q̃a nõ adimpleuit ɔdõnes à testõre appositas,nec seruauit eius
5 voluntatẽ,exclusi ẽt censenť descendentes ab eo.† Itẽ,& pp illa verba,ipsis verò,relatiua præcedentiũ,quę de filijs in primo gradu ẽntibus loquũtur,vt plenè Ias.in l.filiusfa.§.diui,nu.108.de leg.1.in 2.lect.Itẽ quia testõr in ver.quos oẽs,solũ instituit,& substituit.s.noĩatos,& sic filios fratrũ existẽtes in primo gradu,qui solum sunt noĩati,& nõ alij,itẽ,& pp verba sequẽtia in alio capite,in quo cuilibet alio suo attinenti in quocũq; gradu existenti reliq̃t solidos decẽ,in quibus eos instituit,pp quod datur intelligi,ꝙ alios non vocauit,nisi filios fratrũ in primo gradu existentes,quorũ tpe purificati dicti fideicommissi nullus alius extat,nisi ipse Gaspar.
6 Nec†ob.ꝙ vocauerit filios D.Augustini,& appłone filiorũ in vltimis voluntatibus ẽm aliquos veniãt nepotes,& descendentes.l.liberorũ.ff.de verb.sig.vbi Bar.& p eundẽ,& alios,in d.l.Gallus.§.instituẽs,vbi plenè doc.maximè Mod.tangunt,& p Alex consi.37.col.1.& per totũ,vol.6.cum cõcor.Qm̃ nunq̃ includitur in tali appellatione nepos,qñ reperitur filius in primo gradu,in quo dispõ põt verificari,vt est in casu nr̃o,cõsiderata persona D.Gasparis,per d.l.Gallus.§.idẽ credendũ;vbi scrib.oẽs,firmat Bar.in d.l.liberorũ,col.pen.Imo.in d.§.instituens,Corn.cons.131.vr̃,col.1.in fi.vol.3.Soc.cõsil.104.col.2.vol.3.Fran.de Cur.cons.45.col.19.& Dec.
7 cons.95.& pro tenui,col.pe.ver.4.qñ.Et†ẽt quia dictus testõr expresè se retulit ad filios primi gradus:vt superius fuit oñsũ,& qñ fit relatio ad certos,appłone filiorum nõ continentur nepotes.d.§.instituẽs,& per Bar.in d.l.liberorũ,& in d.§.instituẽs,vbi doc.& per Alex.d.
8 cons.37.nu.16.ver.2.non ob.Item† quia dicti nepotes non erant nati neq; concepti tpe conditi testĩ nec tpe mortis testatoris transuersalis,vt no.in l.si cognatis.ff.de reb.dub.& diffusè per Soc.cõsi.73.nu.15.& seq.vol.4.Et sic tanq̃ ipsi vocati,& ex persona propria venire non possunt,nec cõcurrere cum d.D.Gaspare,minus etiam eueniũt cõsiderata persona Ludouici ipsorum patris:tum q̃a mortui ante grauatũ,& pẽdente ɔdone & sic non potuit trãsmittere,vt dixi,tũ q̃a nõ adimpleuit ɔdõnes,ẽm quas fuit vocatus,& ɔñr fuit exclusus expresè.Præterea ipse Lud.post mortẽ do.Margaritę ab ipso testõre suo patruo fuit vocatus & substitutus non simpliciter,sed sub duplici ɔdõne,si esset obediens
59 ipsi D.Margaritę,& si vitã suã bene duceret.Ad†q̃d.fideicõmissum nõ poterat venire,si adimpletis ɔdõnib.l.q hr̃di.§.fi.& ibi doc.no.ff.de cõdi.& demon.l.1§.1.ff.de dona.l.si qs ita.ff.de cõdi.insti.per Bal.in l.Arethusã.
60 ff.de sta.homi.Et†dictæ ɔdõnes copulatiuè positę ambę p ipsum Lud.erãt adimplẽdę,nec erat satis vnã adpleri.l.si hr̃di plures.ff.de cõdi.insti.§.fi.insti.de her.inst.l.si qs ita stipulatus,& ibi Ias.nu.2.ff.de verb.obl.& per Soc.ɔs.44.ɔsilijs nr̃is,col.3.ver.p qua,vol.1.& p Dec.a legãte alias cõcor.ɔs.89.viso,col.2.nu.2.vers.& vtraq;
61 ɔdõ,& ĩ cõs.nouiter impsso.15.visis,nu.2.Et†q̃a cas nõ adimpleuit,meritò exclusus fuit à dicta hr̃ditate,& successione,q.n.volũtatẽ testõris & ɔdões ab eo appositas nõ adimplet,priuatus est oĩ emolumento & commodo à testatore relicto,l.si quis sepulchrũ.§.prætor ait,versi.nisi aliquid.ff.de relig.& sump.fu.l.pen.in fi.vbi gl.& alij no.C.de leg.l.fi.in fi.& in auth.hoc amplius.C.
62 de fideic.Tanq̃†.n.inobediens effectus est ipsi testato-
63 ri odiosus,vt dixit Alex.cõs.136.col.fin.vol.1.Et† tale commodum,& emolumẽtum applicãdum est alijs vocatis à testatore in casum pdictũ,vt ff.de adimẽ.& trãsf.leg.ferè per totũ,& l.vnica.C.de his q̃ pę.nom.& ff.eo,tit.vbi scrib.maximè Soc.in Rubr.& in §.fi.inst.de leg.
64 Eo†magis cum in casu nostro dictus testõr Ludouico nõ adimplente dictas ɔdõnes ipsũ expresè excluserit,
65 & vocauerit ipsũ Gasparem.Et† eo excluso,ẽt ipsius filij cẽsentur exclusi,vt expresè firmat Paul.de Cast.d.cõs.259.col.fi.vol.j.ẽm vltimã impressionẽ,& dixi superius,& faciunt d.Bar.in d.l.liberorum,col.antepe.vers.
66 q̃ro,q̃d si filia,& l.2.§.videdũ.ff.ad Tertul.Et ꝙ d.Ludo.nõ adimpleuerit dictas cõdõnes,& sic vitã suã nõ bene duxerit,quinimo pessimã,turpẽ,infamẽ,& ignominio
67 sam,satis suadetur.Cũ operã dederit lenocino,pp† ꝙ ipso iure effectus fuit infamis.l.1.in prin.in fi.l.athletas.§.lenociniũ.ff.de his qui no.infa.& p Ale.cõs.150.in cã
68 col.4.vers.nũc discutiendũ,vol.5.Et† potissimè cũ prędicta ipse Ludouicus exercuerit erga eius vxorẽ.C.de cõd.ob tup.cau.& infami portæ dignitatis clausæ sint.l.2.3.& 4.ff.de senato.& per totũ.ff.& C.de infa.& per
69 Bar.in l.1.C.de digni.li.12.Licet† aũt bona hominum sint triplicia,tñ bonum animi alijs omnib.præferendũ est,vt dicit S.Tho.de Aqui.relatus à Soc.cõs.157.præ-
70 sens,col.3.vers.1.ostẽditur,vol.2.Et† animi bona cõsistũt inhærere virtutib.& euitare vitiosa,& cõsectari bonos mores,& esse hominem frugi.l.sciendũ,in prin.l.si q̃d vẽditor.l.quid si fugitiuus,& in plurib.alijs legi.ff.de
71 edil.edict.Et†de bonis,& malis morib.per doc.in l.pacta,quæ cõtra.C.de pact.& in l.stiplo hoc mõ cõcepta.ff.de verb.obl.pulchrè,in l.si qs inquilinos,§.fi.de leg.1.cũ alijs cumulatis per Mod.in tract.de vlt.fi.car.29.col.2.& 3.vbi declarãt,q̃ sint boni & mali mores,& bonus tex.in l.itẽ apud Labeonẽ.§.sed quod adijcitur.ff.de iniu.& p Bar.ĩ l.j.C.de digni.li.12.& bona deci.cõs.Neap.141.quidã.vbi propriè de morigerato,& de immorigerato,& de instõne facta sub ista condõne,si fuerit morigeratus,ꝙ valet,vt est ẽt bona deci.Cald.cõs.3.testõr,in tit.de test.vbi de vita damnosa,& detestabili,& de bonis morib.& per Fran.de Cur.cõs.66.sapiẽter.col.2.& col.6.ver.& ideo,& per Alex.consi.7.nu.9.vol.6.& per Soci.cons.34.col.9.vers.item in contrarium,vol.1.& p doct.in l.si constante,in prin.ff.solu.matrim.& in l.1.in prin.ff.de iust.& iu.& bonus tex.in l.non oẽs.§.à barbaris.ff.de re mili.ibi Si bonus miles añ æstimatus fuerit de quo bono viro hr̃,in c.j.extra.de trãsa.& p Cald.cõs.5.in tit.de arb.Propter quã qualitatẽ iudex bonus vir appellatur.l.cõtinuus.§.j.ff.de verb.obl.& Corn.ɔs.3.col.1.vol.2.Vbi declarat,qualiter quis dicatur viuere vt bonus filius,& cũ D.Ludo.virtutes,& bonos mores fugerit,& adheserit vitijs,malè & pessimè vitã ducẽdo,

& ob

& ob id vulneratus ac occisus obierit, ꝓculdubio dice
re dēmus, bonā vitā nō duxisse, stāte ēt cōi fama, & opi.
28 Et † licet in dubio q̃libet p̄sumatur bonus iuxta l. me-
ritò. ff. pro soc. cum si. Tñ istud cessat, qñ probatum est
ɔ̃rium, nam tunc semel malus, s̄p præsumiť malus in
eadē specie, regula, semel, de reg. iur. li. 6. l. si cui. §. ijsdē. &
ibi Bar. ff. de accus. & per Soc. in suis fallen. in reg. 58. in
prima fal len. Item non procedit, quando cōtra eum es
set infamia, vel alia præsum. l. qui iurasse. §. si pater. ff. de
iniur. & per Soc. in d. reg. in 2. fallen. Item non proce-
dit, quando agitur de præiudicio tertij, vt dicit Abb. &
Fel. in c. fi. de præsum. Vbi ponunt alias limitationes &
declarationes tāgentes etiam de virtutibus, bonis mo-
ribus, bona vita, & de vitis, quæ bene ad casum præsen-
tem possunt adaptari, inferendo, ipsum Ludouicum,
necessariò nō bonam sed malam, & vitiosam, turpem
ac infamem vitam duxisse. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Fideicommissum conditionale non transmittitur, fideicommissa-rio mortuo ante grauatū, & ante euentū conditionis, & nu. 2.*
3 *Filius, an & quando subintret locum patris, & succedat vnà cū patruis in fideicommissis, & nu. 20.*
4 *Fideicommissa deferuntur eo ordine, quo defertur successio ab intestato.*
5 *Testator in dubio videtur se conformem reddere cum dispositione iuris communis.*
6 *Per fideicommissum succeditur testatori.*
7 *Proximiores ab intestato succedunt.*
8 *Alternatiua posita inter personas in vltimis voluntatib. resoluitur in coniunctam.*
9 *Vocati pariter omnes admittuntur.*
10 *Plures vocati non admittuntur pariter sed solùm primò nominati quando inter eos cadit ordo sanguinis, & affectionis. nu. 11. & sequen.*
11 *Disiūcta posita inter personas, inter quas cadit ordinata affectio stat propriè, & non resoluitur in coniunctam, & nu. 32.*
12 *Quando testator vocat filios, vel filios eorum, stantib. filijs, alij excluduntur.*
13 *Plures disiunctiuè vocati, si extant primi alij excluduntur, & num. 14.*
15 *Affectio ordinata admittit primos, & excludit alios, posteros.*
16 *Nominatus expressè excludit alios, nominatos collectiuè.*
17 *Vocati ordine successiuo admittuntur gradatim, & ordine successiuo.*
18 *Plures disiunctiuè vocati venire debent ordine successiuo.*
19 *Descendentes non subintrant locum parentum, si viuo testatore parentes mortui erant.*
20 *In fideicōmissis regulariter præfertur ille, qui est prior in gradu.*
21 *Quādo succeditur per dispositionem testatoris, prior in gradu admittitur, & excludit filios præmortuorum.*
22 *Plures collectiuè vocati ad fideicommissum, si inter eos cadit ordo successionis, proximiores in gradu tantùm admittuntur alijs exclusis.*
23 *Auunculus in quo gradu computetur.*
Amitini quem gradum faciant.
24 *Proximiores excludunt remotiores.*
25 *In successione legali, filius quando subintret locum patris.*
26 *Et quid si mens testatoris ostendit contrarium.*
27 *Glo. in l. cum ita. §. in fideicommisso, de leg. 2. quo casu procedat, & num. 28.*
29 *Testatoris voluntas obseruanda est.*
30 *Testator considerans prærogatiuam gradus, & ordinem sanguinis vocasse prius videtur descriptos, & nominatos excludentes alios.*
31 *Collectiuè vocati præferuntur vt proximiores grauato, non autem testatori.*
33 *Trebellianica, an possit hodie à testatore prohiberi.*
34 *Et an tacitè etiam prohiberi possit, & nu. 35.*
35 *Tacitè quando dicatur esse prohibita, & seq.*
36 *Trebellianica an censeatur prohibita, si testator prohibuit alienationem bonorum.*
37 *Dictio, dicta, repetitiua est, & relatiua præcedentium.*
38 *Relatio facta censetur cum omnibus suis qualitatibus de quibus in relato.*
39 *Relatum censetur esse in referente cum illis qualitatibus, de quibus in relato.*
40 *Verba nō debēt censeri à testatore fuisse frustratoriè apposita.*
41 *Debent enim aliquid operari.*
42 *Trebellianicæ prohibitio, an possit fieri in filijs primi gradus, & nu. 43. 44. 46. & 49.*
45 *L. iubemus. C. ad Treb. quo casu procedat.*
46 *Trebellianica à testatore prohibita non potest detrahi, quando prohibiti sunt hæredes filiorum illam detrahere, & nu. 50.*
47 *In dubio, an censeantur grauati restituere, seu prohibiti filij vel hæredes filiorum, & nu. 48. 49.*
51 *Legitima debita iure naturæ, an aliquo casu possit prohiberi.*
52 *In dubio præsumendum est, dispositionem fieri in actu, quo valet & non eo, quo redditur inualida, & nulla.*
53 *Clausula, omni meliori modo, &c. plures producit effectus.*
54 *Fructus medio tempore percepti, an, & quando computentur in Trebellianica.*
55 *Et quid in filijs primi gradus.*

CONSILIVM XXI.

Requisitus infrascriptarū partiū nobiliū nomine à magnifico eq̃te, & iu. vtr.
do. Hiero. de Doctorib. vt breuib. ac ꝓ ipsa veritate opi
nionē, ac mētem meā declararē circa infrascripta duo
dubia resultātia ex testō cōdito ꝑ q. do. Diamātem de
Valmarana, decisiuè ꝓcedēdo ac paucis, vt cōsulētib.
morē gerā, petitionē ipsam absoluā. Dicta igitur nobi-
lis in tota eius dote, pro quanto disponere poterat, īsti
tutis vniuersalib. hr̄dibus duob. suis filijs, Gaspare vide-
licet, & Hiero. ordinauit, & disposuit, ꝙ dictis suis filijs
qñcunq; decedentibus sine filijs vel filiab. legitimis, &
naturalib. ꝙ dicta sua dos, de qua, & pro quanto dispo
nere poterat, deueniret, & deuenire deberet in fratres
suos, vel descēdētes masculos, videlicet in d. Lud. Alb.
Io. Bap. & Mar. Ant. fratres &c. Accidit, defuncta ipsa
d. Diamāte, superstitib. dictis suis filijs, ꝙ ipse maiores ef
fecti mortui fuerūt sine aliq̃b. filijs, & nouissimè defun
cto Hiero. decessit Gaspar cōdito testō, in quo suos fra
tres cōsanguineos tm̄, & natos ex scd̄a vxore eius p̄ris
hr̄des instituit, euenit ēt, ꝙ fratres d. Diamātis mortui
fuerūt ante d. Gasparem superstite tm̄ D. Lud. & super
stitib. filijs d. q. Io. Bap. p̄defuncti, q̃ vnà cū d. D. Lud. eo-
rū patruo p̄tendūt venire ad dictū fideic. de cuius vali-
ditate minimè dubitať, ex opposito aūt ipse d. Lud. sup
1 stes solus p̄tēdit illud cōsequi. Dubitatur † mō q̃s p̄di-
ctorū iustitiā foueat. ad qđ dico, ipsum d. Lud. esse p̄fe-
rēdū. nā si filij d. Io. Bap. prætēdūt venire iure trāsmis
sionis in eos factæ per p̄rem, minimè sunt audiēdi: qm̄
tale fideicōmissum erat ɔdōnale, & añ ipsos grauatos
mortuus est, quo fit, vt tale ius, & spes minimè trāsmit
tať. l. 1. §. sin aūt aliq̃d sub ɔdōne. C. de cad. to. & ibi no.
✻ Bal. & alij, & ē gl. cōiter * approbata ꝑ scrib. ibi ī l. vnica
C. de his q̃ añ ap. tab. volēs trāsmissionē hāc ñ posse fie
ri, ēt in suos, firmat gl. in fi. in l. hr̄des mei. §. cū ita. ff. ad
Treb. & doct. ibi plenè attingūt, tradit Bal. in l. si in ꝑso
nā. C. de fideic. Oldr. ɔ̄s. 131. q̃dā habēs, Alex. in l. fi. C. de
leg. ɔ̄s. mihi 22. viso testa. Alber. vol. 2. & cōs. 92. sup eo,
col. 2. vol. 3. Bal. ī l. causa. §. Pōponius. ff. de mino. ꝑ Soc.
ɔ̄s. 14. in fi. vol. 3. & per Ias. post Bart. in l. cū filiofa. in 5.
2 not. de leg. 1. Et † licet gl. in l. is cui. ff. de actio. & obli. vi-
deať sentire ɔ̃riū. & eam in puncto iuris videatur sequi
✻ Soc. in d. §. cū ita, col. 4. & 5. tñ dicta gl. cōiter * repro-
batur, vt ꝑ Bart. in l. 1. col. 3. vers. itē đt Dy. de leg. 1. quē
sequūtur scrib. cōiter ibi, maxi. Crot. q̃ rñdet, defenden
do cōem, obiectionib. & motiuis factis ꝑ Soc. in d. §. cū
3 ita. Si † verò filij d. Io. Bap. volunt venire vnà cum dicto
eorū patruo: eo qm̄ decedente ipso Io. Bap. ipsi subin-
trāt in eius locū, & cū vñr repræsentare, & ɔñr vnà cū
eo vñr posse venire, per tex. in §. cum filius, insti. de hę-
re. q̄ defe. ab inte. in auth. cessante. in auth. post fratres
& auth. seq. C. de legi. hære. & per gl. in vers. proximo, in
l. cū ita. §. in fideicōmisso, de lega. 2. & ꝑ Alex. cōs. 27. vi-
4 deretur, col. pen. vol. 3. cum alijs cōcord. Et † etiā qm̄ fi-
deicommissa eo ordine deferūtur, quo defertur suc-
cessio ab intestato, vt plenè attingit allegādo iura Soc.
cōs. 50. viso testa. col. 2. vers. vñ hoc, vol. 3. & tradūt doc.
post gl. in l. peto. §. fratre, de leg. 2. & in l. fin. C. de verb.
5 sig. Et † testōr in dubio vr̄ se conformem reddere cum
dispositione iuris cōmunis, & statutaria l. si duo. ff. de
acquir.

acq.hær.plenè p Bar.& alios,in d.§.cũ ita,& in l.vt iurif
iurãdi.§.si liberi.ff.de ope.libe.& in l. vxorẽ.§.testõ , de
6 leg.3.Et† cũ in pñtiarũ p fideicõmissum succedatur ip
si testatrici , iuxta tex.ĩ l.cohrdi.§.cũ filiæ, & ibi oẽs tra
7 dũt.ff.de vul.& pu.Et† ab intestato d.Diamãti,qñ alij ,p-
ximiores nõ extitisẽt,pariter succederẽt cũ d. D. Lud.
ipsi filij Io.Bap.cũ tractet de successione sororis , quò
ad d.Lud.& de successione amitæ,quò ad ipsos, vt per
tex.in d.§.reliquũ,& in d.auth.cessante , & d. auth.post
fratres,vbi Bar.& alij no.& ad idẽ possent adduci q̃ plu
ra alia inducta p Cum.ↄſ.106.Mulier instituit, col.1.&
8 2.in prin.Et† potissimũ:qm d.testatrix ad tale fideicom
missum vocauit suos fr̃es,vel suos descẽdẽtes,q̃ alterna
tiua posita inter psonas in vltimis volũt.resoluit in cõ-
9 iũctã.l.cũ qdã.C.de ver.sig.Et† si cõiũctim eos vocasset
tanq̃ pariter vocati,& noĩati oẽs dr̃ent admitti. d. l.cũ
ita.§.in fideicõmisso,& d.l.fi.C.de ver.sig. ¶Adhuc aũt
istis nõ obst.dico p̃dictos filios nõ posse venire ad d.fi-
deic.cũ d.Lud.qm ad illud p testatricẽ sũt vocati disiũ
ctiuè,& alternatiuè post ipsum D.Lud.vt est videre ex
10 verbis testi.Et† quoties plures,ĩter quos cadit ordo sã-
guinis,& affectionis p testõrẽ sũt ita vocati,nõ admit-
tũtur pariter,sed solũ illi primò noĩati,& descripti,qb.
existẽtib.cæteri alternatiuè vocati nõ admittũt,tex.est
11 ĩ l.cũ pr̃.§.pe.& ibi Bar.& oẽs scrib.no.de leg.2.Vbi † di
siũcta posita inter psonas,ĩter quas cadit ordinata affe
ctio,stat ,ppriè,& nõ resoluitur in cõiũctã. Prout ẽt dt
Bar.in d.l.cũ qdã,& ibi scrib.maxi.Ias.col.3.ver.3. limi-
ta,& Bart.in l.Gallus.§.qdã rectè.ff.de libe. & posth.col.
2.ver.nõ obstat,& ibi Ang.& Pau.de Ca.col. fi.verſ. itẽ
qñ,& Soc.ibidẽ col.fi.ver.sed disiũctũ , & Ias.ibi, col.6.
verſ.sed aduerte,& aptius nu.26.ver.3.amplia,& ẽ opti
mus tex.& ibi gl.& scri.oẽs no maxi.Ale.ver.qd si vnꝰ,
* in l.hr̃des mei.§.fi.ff.ad Treb.vbi * cõiter ↄcludit,ꝙ qñ
alternatiuè plures vocant,puta filij,vel nepotes,donec
vnus ex filijs supest,nullus ex nepotib.admittit,ex quo
12 seruari dẽt ordo scripturæ, & affectionis. Et † per ista
duo iura ĩ terĩs nr̃is ita ↄsuluit Cum.in d.ↄſ.106. col.2.
& fi.qñ testõr filio ĩstituto, & qñcũq; decedẽti substi-
tuit ,pprias filias,vel filios earũ.Nã filij admittũt post fi
lias,qb.stãtib.excludũtur pp ordinẽ charitatis. & hoc
idẽ sentit Pau.de Ca.in d.l.cũ ita, §. in fideicõmisso,col.
13 fi.verſ.secꝰ si alternatiuè.Et † facit,qđ vult Bal.ĩ l.Caius
col.2.verſ.sed ex.ff.sol.ma.& in c.1. & ibi Præpoſ.ĩ pri-
mo no.de eo q si.vel hr̃d.suis.ĩ vsibus feud.dicẽtes, plu-
rib.disiũctiuè vocatis,primos solũ , si extãt admitti. Et
14 ita† ferè ĩ terĩs nr̃is ↄsuluit Ale.ĩ d.ↄſ.32.col.1.vol.2.Cõ
cludẽs,ꝙ si testõr filio p̃decedẽti substituit alios filios
supstites,vel eorũ liberos,nepotes veniũt post liberos
ordine successiuo,filijs aũt extãtib. nepotes excludũt,
& ita ẽt cõsuluit Cor.ↄſ.200.circa pñtẽ,col.2.vol.2.qñ
substitutio facta est de aliquo,aut de filijs eiꝰ, vt primò
noĩati veniãt,& alij excludant,& postremò,hoc idẽ in
terĩs nr̃is firmat Dec.ↄſ.95.& p tenui,col.2.nu.& 4.&
15 ver.pterea & scđò.¶At† ĩ casu pñti inter dictas psonas
vocata p testatricẽ cadit ordinata affectio, & charitas
prima quoad fr̃es suos,scđa quoad eorũ descẽdẽtes,vt
dt Bal.in d.§.in fideicõmisso.ĩ fi.Ang.& Imo.in d.l.hr̃-
des mei.§.fi.& Pau.de Ca.& reliqui scriben.in d. §. qdã
rectè,& in simi.facit tex.ĩ l.dedit dotẽ.ff.de colla.bono.
quo stãte,dicta alternatiua stabit ,ppriè,& ↄsiderata or
dinata affectione ipse D.Lud.solus admittet.Cõfirmãt
16 ista;† qm ipse D.Lud.nominatim ab ipsa testatrice est
vocatus,descẽdẽtes verò ex fratribus vocãtur collecti
uè,quo fit vt noĩati primò admittãtur,& postea eis de
ficiẽtib.veniẽt noĩe collectiuo vocati,& sic pariter nõ
admittũt sed ordine successiuo,ita text. apertus, & ibi
oẽs tradũt in d.l. cũ ita. §. in fideicõmisso,& ,pbatur in
l.fi.ibi,nulla speciali adiectione.& scrib.oẽs ibidẽ sequũ
tur post gl.C.de ver.sig.& tradit Bar.ĩ l.si cognatis,ver.
q̃ro quo ordine.ff.de reb.dub.& ibi scri.maximè Soc.
& idẽ Soc.ĩ d.§.qdã rectè,col.3.& 4.nu.4.ĩ 3.q.& Ang.
ↄſ.306.carissime fr̃,ver.circa qõnem,vbi ad id adducit
iura,& p Soc.ↄſ.14.ĩ fi.& ↄſ.37.viso,col.2.vol.3.& alibi
pluries & plenissimè p Dec.ↄſ.1.nu.6.&7.& col.fi.& in
17 alijs suis cõsilijs.†Et ẽt qa vocati noĩe collectiuo admit
tũtur gradatim,& ordine successiuo.d.l.fi.& d.§.ĩ fidei-
18 cõmisso,& ĩ d.§.qdã rectè,vbi oẽs no.Et† qñ plures di-
siũctiuè vocant ordine successiuo venire dẽnt, cũ tale
relictũ alternatiuũ , & disiunctiuũ æquipareturrelicto
facto sub nomine collectiuo,vt sigillatim dicit Cũ.al-
leg.iura in d.ↄſ.106.col.2.in fi.& sequitur Dec.d.ↄſ.95.
19 col.2.n.3.Prout† ẽt:qm fr̃es dictæ d.testatricis tpe,quo
ipsa mortua est,iã viuebãt,quo fit,vt eorũ descẽdẽtes
nõ subintrẽt in locũ suorũ parentũ , vt tradit Sal.in d.
auth.post fratres.p illũ tex.& firmat Dec. ↄſ. 87.col.pe.
ↄſ.1.col.fi.in prin.& ↄſ.nouiter impresso. 10.col.2.nu.
5.quibus in locis rñdet obiectioni.q̃ cõtra id fieri pos-
20 set.Ad quod ẽt:qm hic tractat de successione fideicõ-
missi,in quo filius nõ subintrat ĩ locũ patris p̃mortui,
ex quo in ea p̃fertur ille,qui prior,& potior est in gra-
du,vt tradit Bal.in d.§.fideicõmisso,in fi. reprobãdo gl.
ibi,quæ s̃m aliquos vr̃ voluisse contrariũ,& Bal.ibi seq
tur Cuma.& Floria.& idem Cum.ĩ d.cõſ.106. col. fi.&
apertè Ang.Are.in d.§.cũ filius verſ.deinde ista regula.
& tenet Ale.ↄſ.205.col.3.vol.2.& cõſ.4.põderatis,col.
4.vol.4.& ↄſ.129.perspectis,col.2.vol.5.Soc.ↄſ.14.in fi.
volu.3.ad plenũ tãgit Dec.in d.conſ.1.col. 2. & 3.& ↄſ.
79.col.1.verſ.secundò principaliter,& cõſ.nouiter im
pressio.6.col.fi.& ↄſ.10.antep.in quibus duobus consi
lijs asserit.ita fuisse iudicatũ per rotã in Roma. Cur. vt
seruetur distinctio tradita per Bal.in d.§.in fideicõmis-
21 so.Vt† quãdo succeditur per fideic.& sic per dispositio
nẽ testatoris debet admitti prior in gradu,& filij p̃mor
tuorum excludũtur,nec representãt locũ patris, secus
si agitur de successione legali,vt in d. §. cũ filius. & d.§.
22 reliquũ.Et † quãdo plures collectiuè ad fideic.vocãtur
inter quos cadit ordo successionis:tunc illi admittun-
tur.q reperiũtur proximiores in gradu grauato,habẽ-
te restituere fideic.ex quo nõ cõsiderantur ,pximiores
ipsiꝰ testõris,ita allegãdo iura,& rationes ↄcludit Soc.
in d.l.si cognatis,col.pe.& fi.in dicta l.hr̃des mei.§.cum
ita,& in cõſ.247.col.10.& seq.vol.2.& ↄſ.86.col.3.& 4.
vol.3.& cõſ.73.col.3.& 4.vol.4.Cor.conſ.22.col.6 & 7.
23 & cõſ.230.col.fin.vol.2.Ipse† autem d.Lud.fuit auun
culus d.Gaspari grauato et vltimo defuncto, et illi con
iunctus in tertio gradu de iure ciuili.§.tertio gradu,in-
24 sti.de grad.cũ si.Quo † fit,vt si d.Gaspari alij magis ,p-
pinqui nõ extarẽt,ipse d.Lud.tanq̃ in gradu ,pximior,
et superstes dẽret admitti,exclusis filijs d.Io.Bap.in gra
du remotioribus.§.si plures,inst.de legit.agn.suc.l.auũ
25 culo.C.cõmunia de suc.cũ concord.Quibus cõsidera
tis,ipse d.Lud.admittẽdus solus venit. ¶Nõ ob.supius
adducta in ↄ̃riũ,videlicet tex.in §.cũ filius,et in d.§.reli
quũ,cũ si.Nã illa ,pcedũt,qñ sumus ĩ successione legali
secꝰ est,qñ agit de successione fideic.vt est casus noster,
tradit Bal.in d.§.in fideicõmisso,et Are.in d.§.cũ filius,
et alij doct.supius citati,et alle.p Dec.ĩ d.ↄſ.1.& alijs de
26 ductis.Prout † etiã cessat obiectio, qñ alr̃ appareret de
mẽte testõris ex verbis ,platis p eũ,vt in d.l.cũ pr̃. §.pe.
& in d.l.hr̃des mei.§.fi.& sunt decisio.aptissimæ dedu-
27 ctæ s̃.istud firmãtes.Nec † ob.gl.in d.§.in fideicõmisso,
tũ qa nõ habet illũ sensum , tũ ẽt quia si illud diceret,
nõ esset vera,vt p Cum.d.cõſ.106.col.fi.& p Bal.in d.§.
28 in fideicõmisso,& cõiter alios doct.citatos s̃.Et† Ale.in
d.cõſ.27.vol.3.loqtur in casu satis diuerso, & ex̃ termi-
nos pñtis disceptationis,ad cuiꝰ dicta ẽt rñdet Dec.in
d.ↄſ.1.Nec obst.ꝙ in fideicõmissis succedit eo ordine
quo ab intestato,&c.Et ĩ dubio testõr vr̃ reddere se cõ
formẽ cũ dispõne statutaria nã cũ fideic. psens fuerit
ab ipsa testatrice factũ alternatiuè,& sub forma,& mõ
quib, s̃. sumus in claro testatricẽ voluisse prius venire
fratres,& illis nõ existẽtibus,postmodũ venire ipsorũ
29 descẽdentes.Quæ volũtas obseruanda est, & ab ea mi-
nimè recedendum,vulga.§.disponat, in auth. de nup.
l.in conditionibus,in princ.ff. de cond. & dem. Prout
30 ẽt:† qm testatrix in d.fideicõmisso considerauit p̃roga
tiuã gradus,& ordinẽ sanguinis,& affectionis,vt supra
multipliciter fuit ostensum,quo stante prius descripti
& noĩati debent admitti,& cum ipsis nõ recipiũtur fi-
lij p̃mortuorum,ex quo isto casu nõ subintrant eorũ
locũ,vt deductũ est supius, & ,pbatur in auth. defunc.

vbi Pau.& Cor.no.C.ad Tertu.& plenè ꝑ Dec.ɔſ.1.nu.
6.& ɔſ.nouiter impſſo 6.nu.12.& ɔſ.10.cū ɔcor.Prout
31 ēt:† qa in iſtis collectiuè vocatis ꝓ̃ferūt̃ ꝓximiores gra
uato,nō aūt teſtatrici:vt ſuꝑius fuit allegatū,& Cuma.
in d.ɔſ.106.col.fi.apertè d̄t obiectionē nō hr̄e locū in
ſubſtōne,& ſucceſſione fideicōmiſſaria, ɔcurrē.potiſ-
ſimū apertiſſima volūtate teſtōris ꝓ̃ferētis ipsū d.Lud.
& alia adducta ꝑ Cuma.in d.ɔſ.106.minimè obſtāt, vt
ipſemet ibi rn̄det,qn̄ alternatiuè ſunt vocati,& ꝓpriè ī
terīs nr̄is ibi cōſuluit in fauorē illorū,q ſunt primò de
ſcripti,& vocati excludēdo alios vocatos alternatiuè.
32 Nec † obſt.d.l.cū qdā.C.de ver.ſign.qm̄ alternatiua in-
caſu nr̄o ſtabit ꝓpriè,ex quo apparet poſita īter eos,ī-
ter quos cadit ordinata charitas sāguinis,& affectionis
ꝑ tex.ī d.l. cū pr̄.§.pe.de le.2. cū alijs adductis.ſ̃.¶Circa
ꝭm dubiū, ī quo q̄rit̃,an hr̄des īſtituti ꝑ q. D. Gaſparē
poſſint ex d.fideic.detrahere quartā Treb.ex quo d̄ ltī
33 ma detrahēda minimè dubitat̃.Aduertēdū† eſt: qm̄ ho
✻ die* cōis opi.hēt,Treb.expſſè à teſtōre ꝓhiberi poſſe
vt voluit gl.ī §.ſed qa,inſti.de fideic.hęre.& in §. ſi verò
expſſim,in auth.de hęre.& falc.& ſcri. oēs,in auth. ſed
cū teſtōr.C.ad l.falc.ꝑ Bar.& alios ī l.Marcellus, ī prin.
ff.ad Treb.vbi Mod.alle.plures alias deciſ. & plenè ꝓſe-
quit̃ Ale.ɔſ.67.cōſideratis,col.1.& ſeq.vol.2. & ɔſ.201.
ꝑſpectis,col.pe.nu.15.vol.6.& alibi pluries, & plenè ꝓ-
ſequit̃ Ant.Corſe.in trac.de poteſt.reg.car.23.& ſeq.q.
73.qdā illuſtris Rex.& Io. Crot. in repe.l.nemo pōt,de
lęg.1.col.11.& ſeq.ver.1.q̄rit,& repet.in l.Cēturio poſt
Bar.& alios.ff.de vul.& pu.fol.mihi.22.col.3.nu.349.&
Cano.in c.Ray.& in c.Raynal. ex̄ de teſta. & in c. ſi pr̄,
eo.ti.li.6.& ꝑ doc.ī l.ꝓ̃ci.C.de impu.& ī l.filiū quē hn̄tē.
C.fami.erciſ.& ꝑ Pau.Pic.in repe.l. in quartā. ff.ad leg.
34 fal.qbus in locis allegāt̃ infinitæ deciſ.cōcor.An † aūt
tacitè ꝓhiberi poſſit Treb. & ex aliqb. verbis à teſtōre
ꝓlatis cēſeat̃ eſſe ꝓhibita.Ang.in d.auth. ſed cū teſtōr,
& in d.§.ſi verò expſſim.tenuit,qd̄ nō, quā ſn̄īam fue-
rūt ſecuti q̄̄ plures relati ꝑ Cor. ī d.auth.ſed cū teſtōr,
& ꝑ Soc.ɔſ.14.ſequēdo ordinē col.fi.& ɔſ.33. col. pen.
vol.1.& ꝑ Io.Cro.ī d.l.nemo pōt,col.mihi 13.ver.iuxta
ꝓ̃dicta,& ꝑ rep.in d.l.Cēturio,fol.22.col.4.nu.352.verſ.
licet ɔ̃riū velit Ang.& ꝑ Dec. in d.l. ꝓ̃cibus col.14.verſ.
an aūt verba ꝓ̃dicta,& ꝑ Corſet.in d.tract.præall. q.73.
35 fol.24.col.3.verſ.capio ꝭm.tn̄† magis * cōis opi.hēt, ꝙ
✻ Imò tacitè poſſit ꝓhiberi, & ꝓhibita cēſeat̃ ex verbis
aliquib.ꝓlatis à teſtōre,puta ſi mādauit integra bona
reſtitui ſine aliqua diminutione,& ītegrè.l.qd̄ aūt. l.pę
nales.§.fi.ff.ad leg.fal.vel ſi mādauit tota ſuā hr̄ditatē re
ſtitui,iuxta gl.ī l.decē.ff.de fide.libe.& ibi no.Ang. & ꝑ
Ale.ɔſ.5.in fi.vol.3.& ɔſ.78.col.fi.vol.4.& ɔſ.133.vol.5.
& ɔſ.141.in fi.vol.2.& ꝑ eundē diffusè.d. ɔſ. 201. col.2.
& 3.vol.6.& d.l.Cēturio, col.20.poſt Bart.vbi Mod.ad
id plura cumulāt,maximè rep.firmātes,hāc eſſe cōem
car.22.col.3.nu.351.& ſeq.ꝓut ēt veriorē hāc eē affir-
mat Io.Crot.ī d.l.nemo pōt,col.13.& ſeq.ver.breuiter
primā opi.& ita ēt firmat Corſe.loco ſuꝑius allegato,
car.24.& ſeq.verſ.tn̄ his nō ob.vbi plura cumulat, & ɔ̃-
rijs oībus rn̄det,vt faciūt ꝓ̃dicti alij repet.quā ſn̄īam eſ
ſe magis verā aſſerit Bauer.ī l.filiofa.car.mihi 12. col.2.
verſ.capio primū, & ver.tn̄ magis vera,de leg.1.& Phil.
36 Frā.in d.c.ſi pr̄,car.12.cū alijs ſuis concor.Prout † ēt ꝓ-
hibita cēſetur qn̄,teſtōr ꝓhibuit bona ſua alienari,per
tex.in auth.ſed in ea.& ibi Bal.& alij no.C. ad leg. fal.&
ī corpore vn̄ ſumit̃,de quo plenius ī ɔſ. deciſiuo edito
ꝑ Io.Bap.de S.Seuerino,& Soc.poſito in lect.Soc. poſt
titulū ad Treb.col.j.incipit,ſuper ꝓ̃miſſis. Quibus cōi-
bus conclu.ſtātib.licet ipſa d.Diamās expſſè Treb.nō
ꝓhibuerit,tn̄ ex verbis expreſſis ꝑ eā in ſuo teſtō ſatis
colligit̃,eā tacitè ꝓhibuiſſe.nā dictos ſuos filios ſuos hr̄
des inſtituit in tota ſua dote,& demū ordinauit,ꝙ illis
decedētib.abſq; filijs,dicta ſua dos dēret ꝓ̃uenire ī ſuos
37 fratres &c.Illa †.n.dictio,dicta ſua dos,eſt dictio repeti
tiua præcedentiū,& eorū q̄ dicta fuere ſuperius,vt in l.
1.§.hoc edicto,& ibi Bar.no.ff.de poſtu.& melius ꝑ eū
dē Bar.ī l.talis ſcriptura.§.fi.col.fi.verſ.q̄ro ergo, de leg.
1.& ꝑ Soc.cōſ.62.viſis,nu.1.& conſ.112.viſo proceſſu,
38 nu.13.vol.4.Et † talis relatio,& repetitio cēſet̃ eſſe facta
cū oībus ſuis qualitatib.ad relatū ipſum, vt tradit Bar
l.1.ff.de recepta.& ī l.ſi qs ſeruū.§.fi.ver. ſed q̄ro teſtōr
39 de leg.2.Cū † relatū cēſeatur eſſe in referēte cū eiſdem
qualitatib.de qbus in relato.l.aſſe toto,ff.de hære.inſti
& per Dec.ɔſ.47.& ꝓ viribus, nu. 1. Et quia relatū pe
ipſam teſtatricē cōtinet totā ſuam dotem, cū in illo ip
ſa teſtatrix ſe referat per illā dictionē,dicta,ad ſuam do
tē,& ſic ad totā, ꝓut ſuperius dixerat:ad quæ ſe refert
ɔn̄r ad dictos fideic voluit totā ſuā dotē peruenire, ꝑ
40 quæ verba ſatis vr̄ Treb.prohibuiſſe Ad† quod ēt,& il-
la ver.de qua,& pro q̄̄to diſponere pōt,q̄ ꝓut iacēt ſim
plr̄ intellecta,fruſtatoria eſſent,cū exprimant illud qđ
iure ineſt. l. 1.ff.de teſta.iūctis no.in l.3.de leg. 1. & in l.
41 nō rectè.C.de fideiuſ.cū ſi.Vt† ergo aliquid operentur,
iuxta l.ſi qn̄.de leg.1.cū vul.dicamus,mentē teſtatricis
fuiſſe ꝑ fideic.adimpleta ipſius cōditione,fideicōmiſſa-
rijs dēre reſtitui dotē abſq; detractione Trebellianicæ
cū de ipſi⁹ detractione poterat de iure diſponere, ꝓut
aperte vr̄ ꝓhibuiſſe, & diſpoſuiſſe ꝑ illā dictionē, totā.
42 Stāte † ergo ipſius ꝓhibitione poſſet dubitari, an talis
ꝓhibitio potuerit fieri,& ſit valida, & obſeruāda ī fil
primi gradus:qm̄ Bal.Saly.Roma.& alij,in l. iubemus
C.ad Treb.ꝑ illū tex.voluerūt nō poſſe ꝓhiberi,vt etiā
firmat Roma.ɔſ.206.licet,col.fi.& in d.l. Marcellus,in
prin.& ibi Iaſ.col.12.verſ.nūc iſtā cōem.vbi adducit ɔ-
cor.deciſ.ꝓut ēt facit Ant.Corſe.in d. tract. in d. q.73.
col.1.& 2.Dec ɔſ.71.col.2.nu.3 & ɔſ.218.in caſu, nu.4
& 5.& ɔſ.269.cōſultus,nu. 15. & Io.Crot. in d. l.nemo
43 pōt,col.12.verſ.tenēdo cōem.Tn̄† Cy.in d.l.iubemus
tenuit ɔ̃riā opin.ꝙ imo poſſit ꝓhiberi filijs primi gra-
dus,quē ſeqtur Cuma.in l.cohr̄di.§.cū filiæ.ff. de vul.&
pup.& in l.in fideicōmiſſariā,in princ.dicentes,hāc eſſe
✻ cōem * opi.& idē Ale.d.ɔſ. 67.vol. 1.& ɔſ.5. volu. 3.&
cōſ.39.vol.5 Are.cōſ.37.ſequēdo ordinē,in 5.dubio,&
cōſ. 67. Corn. conſ.187.volu.1.& conſ.22.col.9.& ſeq.
vol.2.& ɔſ.207.col.5.vol.3.& ɔſ.17.& 180. vol. 3. & idē
firmat Pau.de Caſt.cōſ.9.ꝭm nouā impreſſionē, & ſen
tit Bar. in d.§.ſi verò expreſſim,& ad plenū hāc opi. aſ-
ſerēdo eſſe cōem ꝓſeqtur Corſet.in d.trac.in d. queſt.
car.23.& ſeq.verſ.tn̄ his n̄ obſtā.vbi rn̄det ɔ̃rijs, & aptiſ
ſimè firmat hāc opi.adducēdo ꝓ ea arg.vrgētia,rōnē
& doc.authoritates,& hāc eſſe cōem firmāt rep. in d.l.
Cēturio.car.12.col.2.ver.2.in q̄̄tū, & car. 22.col.3.ver.
✻ & cōis * opi.n.349.& Pau.Pic.ī rep.d.l.in quartā, c.
pe.verſ.qđ tenēdū,& ver.verè paſſus eſt arduus, d̄t hāc
opi.ſeruari ī practica & ver.& ſic videtis.ſubdit, ꝙ ī iu
dicādo durū eſſet recedere ab hac cōi, adducit plures
doc.eā, & legēdo,& ɔſulendo tenētes, omitto ipſorū
motiua,& fundamēta,ex quo à quolibet videri pote-
44 rūt.tn̄† legēdo d.l.Marcellus,dicebā ꝓ iſta cōi opi. eſſe
tex.in d.§.ſi verò expreſſim,tū cōſiderata ipſi⁹ generali
tate,dū loqtur in quocūq; hr̄de grauato, tū qa tex.ille
expſſè loqtur de filijs.nā ſe refert ad ea, q̄ dicta fuerunt
ſuꝑius,vt ꝓbāt illa ver.ſicut dudū ꝓ̃diximus & illa, ꝭm
prius à nobis inuētā viā,in qb.ꝓ̃ced.relatis Imperator
expſſè loqt̃ de filijs,vt patet ī §.primū itaq; & in §.ſi qs
aūt,& in §.exhære datos aūt,& in §.in oīb.aūt caſib.&
ī §.hinc nobis,& §.ſeq.& iſtis ɔſideratis,tex.in d.§. ſi ve
rò expſſim aptè sētit,Treb.poſſe ꝓhiberi ēt filijs primi
gradus,cū tex.ille ſe referat ad ꝓ̃cedētia,& relatū cōti-
neatur in referēte,ad quē tex.ita inductū nō pōt accō-
45 modari cōgrua,nec conueniēs reſponſio. Nec † obſta
bit d.l.iubemus,nam procedet in caſu ſuo, & remane
bit in illo incorrecta,vt fructus nō imputēt̃,nō aūt hā
bit locū,qn̄ Treb.ē ꝓhibita,nā vt Imperator ibi ī prin.
& in fi.apertè d̄t,d.l.iubemus,nō eſt trahēda ad aliū ca
ſum q̄ ſit ibi expſſum,nec ēt ad alias ꝑſonas,ex qbus in
fertur,ꝙ ab hr̄dibus d.Gaſparis Trebellianica nō po-
terit detrahi:cū per ipſam teſtatricē appareat ꝓhibita
46 Prout † ēt in caſu præſenti nō pōt detrahi ꝭm opi.Bal.
& ſequa.qm̄ nō ſunt grauati reſtituere fideicōmiſſum
d.filij d.teſtatricis,ſed hr̄des dictorū filiorū,quo fit,vt ſi
ne aliquo dubio ēt tenēdo dictam opi.Treb. à teſtatri
ce ꝓhibita non poſſit detrahi ab hæredibus dictorum
filiorū grauatorū,arg.l.ſi fundū per fideic.§.fi.& l. ſeq.
de leg. 1.& tradit Bart.aſſignando rationem diuerſita-
tis

Consilium XXI.

tis in l.1.§.fi.in fi.ff.de vul.& pup.quē * cōiter ibi sequūtur doct.maxi.Ale.q adducit plures,& plures cōcor.&
idē Ale.cō.67.col.2.& 3.vol.1.& cōs.12.attētis, col.10.
vol.3.& plenè prosequit Ias.post alios,in l.cohr̄di.§. cū
filiæ.ff de vulg.& pu.& in l.ex trib.C.de inoff.test.Aret.
ꝯs.155.periculosum,col.5.ver.sed posito,& col.pe.& fi.
& diffusè p scrib.in l.cū filiofa.de leg.j.& p doc.statim
47 adducēdos.† Et ꝙ dicti filij nō fuerint ꝓhibiti,nec grauati,sed ipsorū hr̄des,oñdit aptissimè,qm̄ ipsis īstitutis,
& postmodū decedētib.absq; filijs d.testatrix voluit,ꝙ
tota sua dos deueniret in suos fratres nō exprimēdo,
48 à qb.restitutio dr̄et fieri.† Qua dubietate stāte,fideic.relictū vr̄ ab hr̄dibus filiorū nō aūt ab ipsis filijs, vt tradit
Bar.ī l.q duos.in fi.ff.de vul.& pu.& ibi Pau.de Ca.& reliqui scrib.& plenè p Ale.in d.l.1.§.fi.eo.ti.& in d.ꝯs.67.
vol.1.col.3.Vbi d̄t,oēs istud seq,& apertius hoc idē firmat asserēdo hāc opi.esse cōem,& ab ea ī iudicādo,nō
esse recedēdū,in d.ꝯs.12.col.10.ver.& sic patet,vol.3.&
cōem hāc esse ēt d̄t post Pau.de Ca.& alios Ias.in d.l.
cohr̄di.§.cū filiæ,col.2.ver.vlt.no.& ī d.l.ex trib.no.5.
49 C.de inof.test Et† licet Are.ī d.ꝯs.55.distinguat,tn̄ in casu pn̄ti ꝯcl'o p̄dicta ꝓcedit sine difficultate:qm̄ dicta testatrix voluit dictis filijs suis institutis qn̄cūq; decedētibus sine filijs,ꝙ tota sua dos,& p q̄to disponere posset,
deueniret in suos fratres,ex qbus verbis onus fideicōmissi iniūctū cēset hr̄dib.filiorū, ita ꝙ n̄ poterūt Treb.
50 deducere ex quo per illa verba est ꝓhibita.Et† licet ſm
Bal.nō possit filijs primi gradus ꝓhiberi,tn̄ ista non dr̄
esse ꝓhibita filijs,sed hr̄dibus filiorū,& iō ab ipsis n̄ poterit detrahi,ita Ale.in d.l.j.§.fi.col.1.ver.sed quotidianū est,& licet ibi nihil dicat de Treb. tn̄ idē Ale. exp̄ssè
istud sentit in d.ꝯs.67.col.1.& 2.vol.1.vbi rn̄det ad d.l.
iubemus,q̄ nō loqtur qn̄ hr̄des filiorū sunt grauati, &
51 hoc idē est de mēte Cor.ꝯs.142.vr̄,vol.4.Et† suadet rōne aptissima,nā si doc.oēs * cōiter volūt,istud ꝓcedere in lītima,q̄ est magis fauorabilis,à fortiori istud ꝓcederet ī Treb.minus fauorabili,& qn̄ fideicōmissum iniūctū est casu , quo filij qn̄cūq; decederēt absq; filijs,&
sic quocūq; tp̄e,& ita pūctuatr in istis terminis ꝯcludūt Mod.repet.ī d.l.Cētur.o,car.23.col.2.ver.aliqn̄ ve-
52 rò testōr,nu.358.& col.3.ver.itē intelligo hoc.Nec† q̄dē immerito,vt dispō p hāc p̄sum.& intelligētiā reddatur valida,& firma,& nō pereat.l.quoties.ff.de ver.obl.
53 cū vulg.quo arg.doc.vtūtur superi⁹ adducti.Et† in casu
nr̄o istud cōprobatur p illā cl'am appositam à testatrice volēte oīa p eā disposita valere oī meliori mō & c.q
refert ad q̄libet partē testi:vt firmat Cuma.ꝯs.25.Fran.
p Imo.& Can.in c.2.de ord.cog.& Soc.ꝯs.173.vol.2.&
54 plenè p scrib.oēs,in l.1.§.si qs ita.ff.de ver.obl.Ad † q̄d
ēt,nā si dicti filij pceperūt aliquos fructus ex dictis reb.
dotalib.illi medio tp̄e pcepti dēnt in Trebellianicā im
putari,ēt si vera esset opi.Bal.& sequac.p tex.ī l.fideic.
& in l.mulier , §.cū ꝓponeret.ff.ad Treb.& ī l.quod de
55 bonis.§.q̄d auus.ff.ad leg.fal.cū simi.Et† licet d.l.iubemus,disponat , filijs primi gradus fructus medio tp̄e p
ceptos nō dēre Treb.imputari,ēt si dicti filij essent grauati restituere ex̄neo.vt vr̄ sentire Sal.& Pau. de Ca.ibi,
& Ale.in d.§.q̄d auus,col.pe.& fi. tn̄ magis * cōis opi.
est,ꝙ debeāt dicti pcepti fructus imputari, qn̄ filij sunt
grauati restituere ex̄neo,vt in casu pn̄ti ex̄neis restitutio est faciēda,ita Fulg.in d.l.iubemus,& ibi Io.Petruc.
& Cor.col.2.& fi.sequūt,rn̄dētes adductis p Sal.& Pau.
de Ca.& hāc opi.seqtur Ale.sibi ꝯ̄rius, in d.l.in fideicōmissariā.in prin.col.3.& sequūtur plures alij citati per
Clau.in d.l.in fideicōmissariā,in prin.col.1.& 2.& hoc
per tex.in d.l.iubemus,inducēdo vt per eum,afferentē
hanc.opi.esse veriorem,& magis communem, & ꝙ ꝓ
ea consuluit,& eam sequitur apertè Cor.cons.321.de
pluribus col.4.vers.& cū de residuo,vol.2.vbi dicit Romæ ita fuisse obtentum,& iudicatum,qn̄ duæ quartę
veniunt detrahendæ,& filij primi gradus sunt grauati
restituere extraneis.Ex quibus dico,tales fructus pceptos debere imputari,& quòd ab hæredibus domini
Gasparis,consideratis superius adductis, nō potest de
dicto fideicommisso detrahi Trebellianica.Paris.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Ordo mendicantium prohibet,& interdicit possidere,& retinere bona.*
2 *Fallit autem,quando auctoritate apostolica illa retineret.*
3 *Frater ordinis prędicatorum professus,an possit venire ad fideicommissum.*
4 *Frater ordinis mendicantium prohiberi potest à testatore, vt nihil consequatur de bonis suis.*
5 *Taliter professus excluditur à successione.*
An autem possit petere legitimam.
6 *Testatoris dispositio,an in istis obseruanda sit.*
7 *Et quid si talis professus fuit ante conditum testamentum.*
8 *Exclusus à testatore ne succedat,non affert damnum monasterio sed solùm tollitur spes succedendi.*
9 *Eo magis si testator voluit bona sua conseruari in familia, & agnatione,& nu.10.*
11 *Interpretatio faciēda est,ne testator reddatur sibi ipsi cōtrarius.*
12 *Alienationis prohibitio facta ex causa, quas personas comprehendat.*
13 *Vocati,& nominati à testatore præsumuntur ab ipso magis dilecti,quam alij non vocati,& nu.14.*
14 *Dignitas familiarum non conseruatur per fœminas.*
15 *Ingressurus religionem potest donationem bonorum suorum, ac successionis sibi debitæ facere suis fratribus.*
16 *Maximè quando expressè facta est de legitima, & de omni alia successione futura.*
17 *Testamenti vna pars declaratur per aliam.*
18 *Per fideicommissum succeditur testatori,& nu.57.*
19 *Descendentium appellatione etiam filiæ fœminæ continentur,& declaratur nu.37.38.& 39.*
20 *Fratrū appellatione cōtinentur sorores,quod declaratur nu.41.*
21 *Filiæ testatoris dicuntur descendentes per lineam masculinam, quòd declaratur num.44.*
22 *Filiæ testatoris dicuntur de domo,& familia ipsius,& nu.43.*
23 *Agnatæ etiam dicuntur, & nu.42.*
24 *Ad fideicommissum vocatus capere potest bona peruēta ad grauatum ex causa fideicommissi.*
25 *Alienationis prohibitio, limitata ad certas personas censetur prohibita quò ad alias.*
26 *Masculinatis qualitas expressa à testatore penitus excludit fœminas.*
27 *Talis expressio masculinitatis facta videtur propter masculos ad exclusionem fœminarum.*
28 *Dignitas familiarū conseruatur per masculos,non per fœminas.*
29 *Fœminæ transferunt bona in alienas familias.*
30 *Geminatio enixam voluntatem disponentis ostendit, & nu.67.*
31 *Fœminæ censentur exclusæ,si testator illis reliquit dotes,& prohibuit vltra petere,& alios vniuersales instituit hæredes.*
32 *Filij fœminarum non sunt de familia aui materni.*
Nec dicti nepotes dicuntur de domo, cippo,seu casata testatoris aui materni.
33 *Qui vult consequens,velle videtur omne antecedens ad illud.*
34 *Fideicōmissum debetur masculis quorū contēplatione fuit factū.*
35 *Fideicommissa ampliantur,& restringuntur per rationem , & causam ab ipso testatore expressam,& nu.65.*
36 *Fideicōmissa inducuntur etiam ex coniecturis.*
37 *In fideicōmissis testatoris mentē magis attēdimus,quàm verba.*
39 *Dictio,itaque,ad præcedentia venit declaratiuè.*
40 *Testator volens bona sua in infinitum remanere in domo, fœminas exclusisse videtur.*
45 *Dictio,per lineam non solùm denotat continuationem lineæ, sed etiam quandam personam mediam inter ipsum disponētem & descendentes ab eo.*
46 *Dictio,inter se, relatiua est præcedentiū declarantiū sequentia.*
47 *Prohibitus alienare quam partem alienare dicatur prohibitus.*
48 *Et quid si in prohibitione alienationis adiecta est causa.*
49 *Vel alienationis prohibitio facta est in rem.*
50 *Alienationis ꝓhibitio an ēt cōprehendat institutionē hr̄dis lti.*
51 *Alienationis prohibitio an comprehendat actum alienandi,tam inter viuos,quàm per vltimam voluntatem.*
52 *Et quid si adsunt verba prægnantia alienationem prohibentia.*
53 *Et q̄d si testōr in casu alienationis uoluit bona ꝑuenire ad tertiū.*
54 *Et quid si exp̄ssè alienatio fuit prohibita p actū vltimę volunt.*
55 *Et an cēseatur ꝓhibita alienatio p viā successionis ab intestato.*
56 *Prohibitus alienare ī certas p̄sonas,curare dēt,ne ad illas aliquo casu bona perueniant.*
58 *Prohibitus alienare,contra præceptum testatoris, facit vt bona*

na alienata perueniant ad illum, in quem testator eo casu voluit peruenire.
59 *Præceptum honestum à testatore factum obseruandum est, & alijs sequenti.*
60 *Dispositio, quòd bona conseruentur in familia, & non alienentur honesta est.*
Præceptum testatoris si non obseruatur, operatur, vt bona perueniant ad vocatum eo casu ab ipso.
61 *Maximè si testõr voluit ipso iure, & facto bona ad illũ puenire.*
62 *Familiæ, & agnationis appellatione quę personę comprehendantur, & num. 66.*
63 *Maior affectio hr̃ in filios, & descendentes, quã in transuersales.*
64 *Dictio, seu, quando stet declaratiuè, & restrictiuè, vel ampliatiuè. & augmentatiuè ad præcedentia, melius nu. 68. & 69.*
70 *Verba sequentia declarant præcedentia.*
71 *Argumentum à verosimili validum est.*
72 *Expressum dicitur, quod testator disposuisset, si de eo fuisset interrogatus.*
73 *Quando contrauentum est voluntati testatoris, ad eius bona veniunt illi, qui eo casu sunt vocati.*
74 *Dispositio conditionalis purificata conditione efficitur pura.*

CONSILIVM XXII.

De tribus principaliter in pñti cõsultatione agitan
dũ erit, & primò, an frater Corneli⁹ ordinis Prę
dicatorũ, & successiuè monasteriũ possint venire iure
& remedio aliquo ad bona subiecta fideic. de quib. nũc
1 agitur. Esto† .n. ꝙ ipse sit ordinis mẽdicãtiũ, & ꝓfessio
seu rł̃a interdicat hr̃e reditus, aut possessiones, vt in c.
vnico, đ relig. do. li. 6. & ibi gl. & doc. no. vt ẽt facit Lap.
alle. sua. 65. Host. & reliq doc. in c. in pñtia, extra de ꝓb.
& ibi post alios dixi nu. 175. & alijs seq. Fed. de Sen. cõs.
12. fratres p̃dicatores, in ti. de sta. mo. Bal. in auth. si qua
mulier, col. 3. C. de sacros. eccl. Are. in l. 1. col. 13. & seq.
ff. de test. & p doc. in auth. ingressi. C. de sacros. ec. cũ si.
2 tñ, † vt ipsi p̃dicatores asserũt, ex rescripto & priuilegio
apostolico, nedũ pñt cõseq bona stabilia, & illa vẽdere,
sed ẽt illa ppetuò retinere, & ex eis fruct⁹ pcipere, vt tra
dit Spe. ĩ ti. de sta. mo. §. j. vers. 3. & 4. refert Alb. de Rosa.
in d. auth. ingressi, & Pet. de Vbal. ĩ trac. de suc. ab ĩtest.
cle. reg. & sęcu. col. 3. & 4. ver. circa primã, & ver. 3. q̃ro,
Pet. de Anch. ꝯs. 104. ꝯ fratres, & Fel. in d. c. in pñtia, col.
mihi 23. in fi. & Dec. ibi ver. 3. ꝯclo, Are. in d. l. 1. col. 14.
& tradũt Mod. post Bal. ĩ d. auth. ingressi, col. 14. Et istis
ꝯsideratis ipse fr̃ Cornelius, & successiuè monasteriũ
vñr capaces ad ꝯñdũ bona p̃dicta, & de eis disponẽdis
ipsorũ arbitrio, ꝓut iã disposuere ad cõmodũ sororũ
ipsius fratris Cor. filiarũ Petri testõris. faciẽtis fideicõ-
3 missum. Ad † qđ vocat suos filios, & descẽdẽtes ex eis,
inter quos reperit̃, & mõ est ipse frater Cor. descẽdens
ex linea masculina, in cuius ꝓsona reddit̃ fideic. purifi-
catũ, cũ talia noĩa p ingressum religionis, & ꝓfessionẽ
minimè in ipso expirauerit. l. ius agn. ff. de pact. & in §.
minus ergo. ĩsti. de hær. q̃ ab inte. defer. & circa ius suc
cedẽdi hr̃ in l. Deo nobis. §. hoc ẽt cognitũ, & §. seq. C.
de sacros. eccl. & ibi no. Bal. ꝓut ẽt facit ĩ d. auth. si qua
mulier. col. 5. vers. 4. q̃rit̃. ¶ Rectius tñ ꝯsiderãdo facti se
riẽ, & d. Petri testĩ tenorẽ, dico ipsũ fratrẽ Corn. & suc-
cessiuè monasteriũ ñ posse cõseq bona p̃dicta: qm̃ ab
eis penitus, & exp̃sè ab ipso testõre sunt exclusi. Cuius
4 volũtas† potissimè attẽdi, & obseruari dẽt, cũ pro lege
hẽat̃. §. disponat, ĩ auth. de nup. l. in ꝯd. primũ locũ. ff. de
5 ꝯd. & de. l. 4. C. de neces. ser. hær. insti. cũ vul. Quę† exclu
sio iure pmittẽte bñ potuit ab ipso testõre fieri, cũ non
tractet̃ de ltĩma forsan d. fr̃i Cor. debita: vt tradit Bal. in
d. l. Deo nobis, in fi. §. hoc ẽt cognitũ; & in d. c. in pñtia,
col. 4. Pau. de Ca. in auth. nisi rogati, col. 2. C. ad Treb.
Bal. in d. auth. si qua mulier, ĩ 4. q. Ale. ꝯs. 263. col. pe. vol.
2. tradit Host. & Io. An. in c. Raynal. ex̃, de testa. & Sal. ĩ
d. auth. nisi rogati, & q̃plures alij citati p Dec. ĩ d. c. ĩ pñ
tia & ibi dixi, nu. 129. & seq. diffusè ꝓsequit̃ idẽ Dec. ꝯs.
6 259. visis. Et † licet nõnulli tenuerint ꝯriũ, ꝙ talis exp̃s-
sa dispõ testõris nõ teneat, & ꝙ tanq̃ improbata dẽat
reijci, cũ ꝓhibeat, & retrahat volẽtẽ ꝓfiteri ab ĩgressũ
religionis, vt diffusè post alios examinaui in d. c. ĩ pñtia
7 loco p̃all. tñ † in casu pñti obiectio hmõi cessat, cũ tpe
ꝯditi testĩ ipse frater Cor. iã fuisset ingressus religionẽ.
& ꝓfessus, ex quo cessat periculũ, ne retrahat̃ ab ingre
su, vt pũctuał̃r tradit Are. ĩ d. c. in pñtia, col. mihi. 9. ver.
nã primò nõ ob. & ibi ipse tetigi nu. 135. ver. huic rõni.
8 Cõsequẽter † erim⁹ in rł̃a disponẽte, disposita p testõrẽ
dẽre seruari, esto ꝙ tẽdãt ad incõmodũ monasterij: cũ
ẽt illi nõ afferat̃ damnũ sed tollat̃ spes illa succedẽdi, &
acqrẽdi vt in simi. tradit̃ in l. fi. C. de acq. pos. & p doct.
post gl. ĩ l. seruus paciscẽdo. C. de pac. & ĩ l. fi. C. de codi.
ꝙ mo. d. Petrus testõr istud disposuerit, satis aptè colł̃r
ex illo capite sui testĩ, ĩ quo d. fr̃i Cor. iudicauit, & lega
uit duca. auri tres annuos, donec viueret, & nõ vltra, &
vlteri⁹ disposuit, ꝙ eos dẽret pcipere p se, & ꝙ monaste
riũ, & ꝯuẽtus dictorũ fratrũ nullatenus posset eos ꝯse-
qui, & hr̃e, q̃ verba cũ aptissima sint, alia glossatione nõ
9 indigẽt, vt đt Bal. ĩ d. auth. nisi rogati, col. 2. Eo † ẽt qm̃ d.
testõr bona p̃dicta subiecit fideicõmisso ea rõne: vt re
manerẽt ĩ domo, & casali, & vt dignitas, & honor agna
tionis cõseruaret̃, qua rõne, & cã, penitus exclusus est
ipse frater Cor. & successiuè monasteriũ, & ꝯuẽtus, if
qđ si d. bona puenirẽt, amplius nõ posset ꝯseruari ĩ do
10 mo & casali testato. Quo † attẽto p̃dicti fr̃ Cor. & mo
nasteriũ penit⁹ à dictis bonis dñr exclusi, si. n. ĩcluderẽt
dispõ testõris non posset sortiori effectũ, ꝙ vtiq; esset ꝯ
11 oĩa iura, vt dictũ est. Rursus † testõr sibi ipsi ꝯrius redde
ret̃, & sua dispõ sibi ipsi repugnaret p ea, q̃ hñr ĩ l. nõ ad
ea. ff. de ꝯd. & de. & in l. j. C. de fur. & in c. vbi repugnãtia
de reg. iu. li. 6. Eo ẽt: qm̃ ipse testõr ꝓbibuit alienõnẽ di
ctorũ bonorũ adiecta cã: qm̃ volebat illa remanere in
domo, & casali, noĩando ꝓsonas ĩ quas volebat illa de-
uenire, à qb. oĩbus & ipse fr̃ Cor. & monasteriũ exclusi
12 sunt, cũ minimè inter dictas ꝓsonas ꝯtineãt̃. Et † cã ꝓ-
hibitionis alienõnis eos nõ cõprehẽdit, iuxta tradita ĩ
l. si ita qs. §. ea l. ff. de verb. obl. & ĩ l. ea. l. C. de ꝯd. ob cau.
13 & in l. filiusfa. §. diui, de leg. j. Et † suadet̃ arguẽdo à maio
ri, nã testõr magis dilexit filias fęminas, q̃ ipsũ fratrem
Cor. cũ eas reciprocè substituerit in dote illis primitus
p eũ relicta, & de ipso fr̃e Cor. minimè fecerit mentio
nẽ, arg. eorũ, q̃ hñr ĩ l. Publius, ĩ fi. ff. de ꝯd. & de. & p Bar.
ĩ l. cũ res. §. culpa, de leg. j. & in l. fi. ff. ad Treb. & p Alex.
14 ꝯs. 38. in fi. vol. 1. Et nihilo minus d. filias fęminas à p̃di
cto fideic. exclusas esse voluit: eo qm̃ p eas nõ cõserua-
batur dignitas domus, & agnationis, vt statim dicet̃. A
fortiori igit̃ exclusus fuit ipse frater Cor. & successiuè
monasteriũ tãq̃ min⁹ dilect. arg. l. si viua mr̃e. C. de bo
mat. & eorũ q̃ post alios p eũ citatos refert Crot. ĩ d.
diui. nu. 163. & faciũt, q̃ hñr p Bar. & alios maxi. Mod.
l. Gallus. §. ẽt si parẽte, col. fi. ff. de lib. & posthu. Accedat
15 istis † donatio ĩter viuos facta p ipsum fratrẽ Corneliũ,
cõsentiẽte pr̃e fratribus suis, & de legitima & Trebellia
nica. q̃ ipsi spectare possent in bonis, & hr̃ditate patris,
vt est videre ex tenore publici instr̃i inde cõfecti, q̃ vali
da fuit, & firma, tũ qa p stipulationẽ celebrata a patre
cõsentiẽte, & in d. consensu vsq; ad mortẽ perseuerãte,
iuxta plenè tradita in l. 1. in l. fi. C. de pact. & in l. qdã in
iure. ff. de don. & in l. 2. in fi. ff. de his quib. vt indig. & in
l. stipulatio hoc mõ cõcepta. ff. de ver. ob. cũ concor. tũ
16 ẽt † qa specificè, & exp̃sè fuit facta, ad no. in l si qñ. §. &
gña̕l̃r. C. de inof. test. q cõsensus & pr̃is ꝓseuerãtia aper
tissimè arguũt eius volũtatẽ fuisse ab oĩbus suis bonis
excludere d. fratrẽ Corneliũ, & successiuè monasteriũ
& ꝓculdub ab istis subiectis fideic. q̃ voluit cõseruari ĩ
domo & casali, ꝙ licet ipse frater Cor. eẽt masculus de
linea & descẽdẽtib. d. testõris, & p ingressum religionis
nõ amisisset dicta noĩa & iura succedẽdi, vt dictũ fuit
s̃. ꝓ pãrte ꝯria, tñ ex istis cõiecturis & ex alijs capitibus
testĩ s̃. adductis, istis qualitatib. nõ obstantib. exclusus
fuit & ipse, & monasteriũ à p̃dicto fideic. quo fit, vt ad
illud minimè possint admitti: cũ dicta verba, p q̃ vocãt
descẽdẽtes & ex linea masculina, nõ possint verificari,
nec effectũ sortiri in p̃dictis fratre Cor. & monasterio,
17 rõnibus & decis. qb. s̃. Nec † inconuenit, ꝙ vna pars te
stamẽti declaret̃ per aliã. l. vtrũ. ff. de pet. hr̃d. l. q filiabus
l. si seruus pluriũ. §. fi. de leg. 1. Nec † in pręsentiarũ cadit
discussio illa. An iste frater Cornelius & monasteriũ
possint succedere ab intestato fratribus suis præmor-
tuis: quoniam modo tractatur, quis debeat succedere

in dictis

in dictis bonis tm̃ subiectis fideicōmisso, p ꝙ succedit Petro testori,& nō grauatis.l.cohr̄di.§.cū filiæ.de vulg. & pup. & cā testati p̄ferat̃ cāæ intestati, vul.l. q̄uis.ff.de acq.hær.& qm̄ tale fideicō.fuit & est rerū particulariū, & nō vl'e,cū testōr,vt mihi narratū ē,reliquerit alia bona sufficiētia ad legitimā & Treb.debitā,& detrahendā ipsis filijs,& ab eis, de dictis legitimis & earū detractione aliqd minime dicēdū est, & ꝯñr nō cadit discutere, an Io.Pet.fr̄ ipsiusfr̄is Cornelij potuerit testari de legitima,q̄ dēbat̃ sibi & alijs suis trib.fratrib. & de Trebellianica,q̄ ab ipsis veniebat detrahēda;qm̄ adsunt alia bona,ad ista oīa sufficiētia,& solūmō agit̃, an ad dictū fideic.particulare possit venire frater Corn.& successiuè monasteriū & couētus,& cōcl.erit negatiua, qua stāte minus poterūt venire sorores ipsius virtute donationis & cessionis ipsis factę p d.fr̄em Cor.& monasteriū, cū nemo det,ꝙ nō h̄et,iurib. vul.nec ī aliū trāsferre p̄t
19 ius,ꝙ nō h̄et.An† aūt d.sorores possint venire alio remedio , vr̄ in hac scd̄a difficultate primò dicēdū ꝙ sic ꝯsideratis verbis ꝓlatis ab ipso Petro testōre, volēte ꝙ d.bona nō possint alienari,&c.sed dr̄ent venire ī descēdētes p lineā masculinā,& ī alios fr̄es hr̄dū institutorū, & inter descendētes,nedū ipsorū, sed ēt ipsius testōris, quorū descēdētiū appl'one ēt filiæ fęminæ cōphēdūt̃.
20 l.fi. C. de suis & legi. Et † qa appl'one fratrū ēt sorores cōphēdūt̃,vt ad plenū tradit̃ p oēs,in rub. ff.de ac.pos.
21 Et†ēt qa ipsæ ꝓpriæ testōris dn̄r descēdētes p lineā masculinā,q̄ ꝯsiderat̃ à quo descēdūt,& nō ꝙ sūt fęminę, vt tradit gl.in ver.nā & si, in fi.in l.Gallus. §.nūc de l.ff.
* de lib.& posth.q̄ Bal.& alij*cōiter ibi sequūt̃,maxi.Mo
22 de.Pap. inferētes ad diuersas q.Prout † ēt qm̄ licet ipse testōr voluerit d.bona remanere in domo & casali ipsius, nō ꝓpea dn̄r exclusę eius filiæ : cū sint de domo & familia p̄ris.l.volūtas.vbi oēs no.C.de fideic.p Ale.& a-
23 lios,in l.cū puella.ff.de iu.om.iu.Prout † ēt:qm̄ ipsę sūt ꝓximiores & ꝓpinqores agnatæ d.testōri,volēti d.bona ī ꝓximiores agnatos ꝑuenire,vt inst.de leg agn.suc.
24 & C.de leg.her.cū si.Si†ēt ꝯsideramus testm̄ ꝯditū à Io. Petro fr̄e dictarū sororū, in illo p substōnē ꝯdōnalē iā purificatā apparēt exp̄sè vocatæ, & potuere ab illo in d.bonis vocari, tā in parte Io. Petri nō subiecta fideic. q̄ ēt in d.bonis fideic.subiectis quoad partes,q̄ obuenerūt d.Io.Petro p mortē aliorū fratrū suorū, de qb.vr̄ libere potuisse disponere,iuxta l.p̄r.§ 15.de le.3.& tradit̃
25 p gl.& doc.in d.l.cū volūtas.cū si.Et†licet appareāt à Petro primo testōre aliena.d.bona;tñ qa d. ꝓhibitio est limitata respū ꝑsonarū īcertarū,p cā nō vr̄ ꝓhibita alienatio p instōnē hr̄dis legitimi facta,q aliàs ab intestato succederet,vt hr̄,in l.cū p̄r.§.cū inter.de le.2.& tradit gl. in l.p̄r.§.Iulius Agrippa,de leg.3.& Mod. in d.l.volūtas, col.3.in 1.lim.& Bar.in l.peto.§.fr̄e.de le.2.& in d.l.si qs ita.§.ea.l.ff.de ver.ob.& p oēs,in d.§.diui.Istis tñ nō ob. ꝯ̄ria opi.vera ē,ꝯsideratis verbis ꝓlatis à Petro testōre,
26 & ꝯsiderata ipsius mēte.Sēp †.n.cōsiderauit lineā masculinā & descēdētes per dictā lineā, hoc idē pluries & pluries repetēdo, p q̄ qualitatē masculinitatis fęminæ penitus dn̄r exclusę,vt tradit Abb.p illū tex.ī c.Raynal. in no.extra de test.& tradūt doc.in l.j.C.de ꝯd.inser.cū
27 alijs alle.p Dec.ꝯ̄s.15.& alibi pluries.† Quā qdē qualitatē masculinitatis testōr ipse alia de cā nō exp̄ssit,nisi qa voluit agnatos masculos anteferre ipsis fœminis, & vt bona sua cōseruarēt in familia,vt ipsemet exp̄ssit,ꝯside-
28 rādo domū & casale ipsius.Nec†immerito: nā p agnatos masculos.& nō p fęminas cōseruat̃ dignitas dom⁹ & familiæ,vt hr̄,in §.cęterū,insti.de leg.agn.suc.& in l.j. §.pe.ff.de vē.inspi.& tradit Io.And.in add. ad Spe.in tit. de succe.ab intest.ver.& est sciēdū. & ī rub.de testa.Bal. in l.ꝙ verò.ff.de leg.p Soc.cōs.12.P̄ns ꝯsultatio.& cōs.
29 63.Visis,col.9.vol.3.cū cōcor. Feminæ †.n.nō ꝯseruāt bona ī familia & agnatione, qnimmo p eos bona trāsferūtur in alienas familias. nā earū filij p̄ris & nō m̄ris sequūt̃ familiā,& agnationē.l.ꝓnūcia. §.fi.& l.seq.ff.de ver.sig.l.cū ltīme.ff.de statu hom.§.fi.inst.de patr.pote.
30 tradūt Io.And.& alij,vbi s̄.Et † insuꝑ satis istud suadet, cōsiderādo geminationē & reiterationē dictæ qualitatis à d.testatore factā,q̄ eo magis ondunt enixā eius voluntatē,vt tradit,in l.balista.ff.ad Treb.cū alijs alle.p Frā. de Cur.ꝯs.63.Antiqssima.col.16.cū si.Nec illud dubiū est,dignitatē & honorē familiariū sine bonis & diuitijs malè,& nō sp̄lēdidè ꝯseruari.l.quisqs.C.ad leg.Iul.maie.& p Ale.ꝯs.134.nu.2.& cōs.36.nu.7.vol.6.†Cōfirmāt̃
31 ista ex alio capite testī,in quo ipse testōr suis filiab. reliqt dotē prohibēdo eas vltra posse aliqd petere, p q̄ vocādo alios ꝓximiores agnatos, aptissimè patet mentē suā fuisse eas ad dictū fideic. minimè venire rōnib. qb. s̄.eo ēt qm̄ voluit bona p̄dicta nō posse alienari, nec p suos hr̄des,nec p descēdētes ab eis,sed illa remanere in domo & casali,& hoc qdē ꝑpetuō & in infinitū. Quæ
32 verba † penitus excludūt ipsas fęminas & descendētes ab eis,vt dictū est,& hr̄ p Bar.in d.l.pronūciatio.§.familiæ.& ī l.j.vbi Bal.post antiq.no. ff.ad Syll. & tradūt oēs p illū tex in l.fi.C.de ver.sig.gl.in l.cū vnus.in prin. ff.de alimē.& ciba.lega.Bene. Cap.ꝯs.9.& Soci.d.ꝯs.63.nū. 22.Nō.n.bona p̄dicta remanere possent in domo & casali d.testōris ī īfinitū,si ad dictas fęminas trāsirēt.Que
33 ꝯseruatio † minimè duraret,si trāsit⁹ ad eas fieret,& iō testōr istud disponendo necessariò disposuit oīa ad id reqsita,sine qb.cōseruatio esse nō posset,ꝯñr dictas fęminas penitus exclusit,ad no.in l.illud.ff.de acq.hær.& in l.2.ff.de iu.om.iud.& in c.p̄terea.de off.del.p Soc.ꝯs. 57.in cā.vol.3.& Dec.ꝯs.38.col.2.Prout ēt: qm̄ d.testōr exp̄sè ꝓhibuit alienationē dictorū bonorū,mandādo dicta bona dr̄e remanere in domo sua,& suo casali masculino, ita vt dicta bona ꝑuenirēt in alios fratres eius tñ filios seu ꝓpinquiores agnatos p lineā masculinā.
34 Per † q̄ ꝓhibitionē ita factā à dictis bonis exclusæ fuerūt fęminæ, & p eā inductū fuit validū fideicōmissum in fauorē masculorū,quorū cōtēplatione fuit facta,vt hr̄,in d.l.peto.§.fr̄e.vbi Bar.& alij no.& p scrib.plenè in d.§.diui.p Bar.in l.q Romæ.§.cohr̄des.ff.de ver.ob. vbi Ale.& Are.col.3.Soc.col.8.& ver.quartus,plenè tāgūt, & idē Soc.cōs.251.Qm̄ in p̄nti,col.2.& 8.vol.2.& cons. 57.& 4.vol.3.& p Fran.de Cur.cōs.40.In p̄ntiarū.col. 4.6.& seq.& Cor.ꝯs.22.In hac.& cōs.59.diu.vol.2.Dec. d.cōs.38.& ꝯs.23.& alibi pluries.ex quib.infertur,ꝙ cū dicta cā & rō , quib. testōr fuit motus ad faciendū tale fideicōmissum,sit ḡnalis,ipsa attendēda est,& nō cōce-
35 ptio verborū.Nā†solida & cōis est concl.fideicōmissa ampliari, restringi,declarari & limitari p rōnē & cām, qb.testōr motus illa fecit, & ista debēt attēdi & nō verba:vt hr̄ in l.cū p̄r.§.dulcissimis,vbi Bar. & scri.de leg.2. & idē Bar.in l.r̄ta.§.licet.ff.de iu.& fac.ign.& bonus tex. in l.nomē.§.fi.de leg.3.plura adducit Soc.cōs.44.col.1. ver.nam rō.vol.3.& Frā. de Cur. cōs.43. Statuto.col.5. in fi.& bona deci.Bar.in l.p̄r filiū.§.fundū.de leg.3.Pau. de Cast.cōs.386.In cōtrouersijs.col.2. & seq.& Ale.in d.§.diui.& ibi repet.car.9.& 10.ver.querit demū Bar.&
36 ver.aliqñ,& tertiò.Nec†qdē immerito: cū fideicōmissa ēt cōiecturis inducant̃.l.hr̄des mei.§.cū ita.ff.ad Tre.
37 l.licet Imperator.vbi Bar.de leg.1. cū si. Et † in fideicōmissis potius attendere dēmus mentē collectā ex cōiecturis q̄ verba.l.cū virū.vbi doc.C.de fideic.l.Publius.§. fi.ff.de ꝯ.& de.l.qm̄ īdignū. vbi scrib.plura cumulāt.C. de testa.l.3.& ibi Ale.& Ias.C.de lib.præt.¶Nō ob.ꝯ̄ria superius adducta,& primò dū dicebat̃, appl'one descēdētiū venire ēt fęminas, & appl'one fratrū venire sorores,prout veniūt appl'one agnatorū : qm̄ ista vera sunt & procedūt,nisi volūtas & mēs testōris appareat in ꝯ̄riū,quo apparēte recedēdū est à verbis,& īherēdū erit rōni & mēti,qb.verba hn̄t deseruire,vt supius deduxi, & hr̄ in l.nō aīr.de leg.3.Quo fit,vt illa verba ꝓhibitiua alienationis,& exceptuātia aliquas ꝑsonas, nō possint includere ipsas filias fęminas,rōnib.& deci.qb.s̄.eo ēt: qa vna pars testī declarat̃ p aliā, vt dixi p quā apertè excludūt̃ fęminæ,& suadet̃ ex illis verbis,quoquo mō vl'ibus,& ḡnalib. & ex illis verbis, p lineā masculinā, sæpe
38 repetitis.Et†ēt ex illis verb.vsq; in infinitū, iuxta no.p Bal.in l.si qdē.C.de excep.& in c.1.§.fi.col.fi.in ti.q̄ fuit
39 prim.cau.bn̄fi.am.† Nec nō & ex illis,ita ꝙ.q̄ ad p̄cedētia veniūt declaratiuè,vt colligitur,in l.venditor.§.si cōstat.ff.cōmu.præd.& p Soc.cōs.241.Circa primū. col.
40 pen.& fi.vol.2. Et † ex illis,ꝙ remanere debeant in infini-

nitum penitus excludētia fęminas, in qbus nō datur il
la perpetuitas lineę maſculinæ ab ipſo teſtōre conſide
ratæ:vt tradūt doc. in d.§.nūc de lege. & optimè inſer-
uiūt tradita ꝑ Soc.in d.ↄſ.251.col.3.&4.vol.2.& ↄſ.63.
col.8.& 9.vol.3.& ꝑ Io.de Ana.ↄſ.4.in 2.dub. & Bolog.
41 ibi in addi.Et conſideratis iſtis,& mente teſtōris applo
ne fratrū non veniunt ſorores,nec applone agnatorū
veniunt ipſe fęminæ,licèt aliàs venirēt:vt tradūt Mod.
allegātes deci.in rub.ff.de acq.poſſ.& in ſimi. dicit Pet.
de Anch.& Mod.ibi referūt & ſequuntur,in l.tres frēs.
ff.de pac.& Alex.col.8.& Soc.in d.l.hr̄des mei. §.cū ita.
vbi applone filiorū non veniūt fęminæ, qn̄ extaret ſta-
42 tutum,ꝙ nō ſuccederēt ſtantibus maſculis.Et† expreſ-
ſio illa maſculinitatis penitus ipſas fęminas excludit,li-
cet agnatæ eſſent,& aliàs venirēt ſub hmōi applone:ſi-
cuti ſuperius dixi,ꝑ doctr.Abb.in c.Raynal.extra de tę
43 ſtīs.Et † ex iſtis tollitur ēt alia obiectio, in qua dicebaꝭ,
iſtas fęminas venire & includi,ex quo ſunt de domo,fa
milia & caſali ipſius teſtōris, vt in d.l.volūtas. Ceſſat.n.
ſtāte mēte teſtōris ↄ̃riū diſponētis,& cōſideratis verbis
ab eo prolatis.ſ̃.ponderatis,ipſas fœminas penitus ex-
44 cludentib.Nō †ob.aliud in quo dicebatur,iſtas filias fę
minas cōprehendi, ex quo dn̄r eſſe & deſcendere ex li-
nea maſculina : qm̄ incipit linea ab ipſis filijs,ꝗ ſunt ca-
put & cauſantes lineā maſculinā,ſi ſunt maſculi, ſeu fę
mininā,ſi ſunt fęminæ:vt tradit Pau.de Caſt. in l.mari-
tus,col.fi.C.de ꝓc. Ale.in d.§.nūc de lege,& Iaſ.ibi col.
5.in fi.& col.ſeq.Volēs,ꝙ qn̄ fęmina eſt prima diſponē
tis, vt in caſu pn̄ti, linea incipit ab ea:cū.n.deſcendant
maſculi & fęminæ à cōi patre, & ſtipite, lineæ ab ipſis
ortū hn̄t,& nō à patre,ꝑ tex.ī c.ꝗ dilectio,& in c.fi. vbi
gl.de cōſangu.& affini.& idē tenet Soc.ibi,col.2.& 3.&
Io.Cro.adducēs alis deci.in d.§ diui,nu.11.& ſeq.& nu.
163.in fi.aſſerens ita cōiter teneri, & hoc modo decla-
45 raꝭ ↄ̃riū ſ̃.adductū.Et † facit illa dictio,ꝑ lineā, non ſo-
lū denotās cōtinuationē quādā lineæ maſculinæ ab ip
ſo teſtōre,quæ nō pōt dari ꝑ filiā propriā,vt dicit Soc.
in d.§.nūc de lege, ſed vlterius denotat quādā perſonā
mediā inter ipſū diſponētē & deſcendētē ab eo, ꝑ ꝗ̃ li-
nea maſculina contineꝭ,ꝙ nō cadit in fęmina, vt ſentit
46 Pau.de Caſt.ↄſ.91.col.fi.in 2.par. Et † ſuadeꝭ iſtud ex il-
lis verbis.Inter ſe,relationē hn̄tibus ad hr̄des maſculos
inſtitutos,cū ad præcedētia referanꝭ, ꝑ ꝗ̃ declaranꝭ ſe-
quētia,vt dixi ſuperius,faciūt tradita ꝑ Soc.cōſ.63.col.
8.vol.3.& Dec.ↄſ.219.col.1.in fi.ita limitātes & declarā
47 tes gl.Bal.& doc.in d.§.nūc de leg.Nec † ob.tex.ī d.l.pr̄.
§.quindecim.& alia ad idē ſuperius adducta: qm̄ illa ꝓ-
cedūt qn̄ ꝗlibet hr̄dū eſſet ꝓhibitus partē ſuā alienare,
eo.n.caſu ꝓhibitio nō capit partē,ꝗ̃ hr̄s hr̄et à cohr̄de,
cū illā nō hēat ex volūtate teſtōris.At qn̄ ꝓhibitio eſt
facta oīb.ſimpl̄r,erit ſecus,vt dn̄t Mod.Pap. in d.l.volū
48 tas,col.2.in fi.& Dec.ↄſ.88.in fi.Prout† ēt obiectio ceſ-
ſat qn̄ in ꝓhibitione alienationis adiecta eſſet cā,vt bo
na remanerēt in familia,vt eſt in caſu pn̄ti,vt tradit Iaſ.
in d.§.diui,col.10.ver.2.no.in 2.lec.& Cro.ibi, nu.47.&
49 ſeq.Prout † ēt tolliꝭ obiectio, qn̄ ꝓhibitio eſſet facta in
rē,ꝓut eſt videre in caſu pn̄ti,vt tradit Bar.ī d.l.peto. §.
50 frē.& Cro.in d.§.diui nu.50.Nō†ob.vltimū,ī quo dice
baꝭ,nō eſſe ꝓhibitā alienōnē ꝑ inſtōnē hr̄dis ltīmi:qm̄
ex verbis ꝓlatis à teſtōre ↄ̃riū dicere cogimur, dū vo-
luit,ꝙ dicta bona nō poſſint legari,nec in aliū trāferri,
51 nullo mō,vel alio quoquo mō.Quæ †verba includunt
alienationē ꝑ mortē,& vltimā volūtatē.l.verbis legis.ff.
de ver.ſig.& plenè ꝑ oēs,in rub. de leg.1. & in l.legatū,
eo.ti. vti dicimus de ver. relinquo.l.1. in fi.ff. de tabul.
exhibē.ꝙ idē importat,ꝗ ver.lego.inſt.de leg.§.1.& pe.
& ver.quoquo mō.ꝑ gl.in l.cū pęna.ff.de arb. Alex.ↄſ.
117.col.j.vol.j.& ↄſ.118. col.j vol.5. & faciūt ēt illa ver.
52 ꝑ̃ciſa,& nō al̄r.Prout†ēt ceſſat obiectio,de d.§.cū inter.
qn̄ adſunt verba ꝑ̃gnātia,& ſępius repetita īcludētia ēt
alienationē ꝑ mortē,& vltimā voluntatē,prout adſunt
hic,& ſ̃.deduxi,ſ̄m Iaſ.in d.§.diui,car.pe.col.4.in 2.lec.
poſt Bar.ibi,col.fi.& alios ſcrib.& tradiꝭ ꝑ gl in l.ſi quis
ita.§.ea lege,vbi ſcrib.ēt no.ff.de verb.obl.& ꝑ Bal.in l.
volūtas. C.de fideic.col.2.& in l.ea lege,col.3.verſ.3.C.
de cōd.ob.cau.& ꝑ Abb.cōſ.45.col.fi. vol.2.tenet Soc.
53 d.ↄſ.251.col.4.vol.2.& Dec.ↄſ.23.col.3.ver.5.Prout†ēt
nō ob.qn̄ in ꝓhibitione dictū eſſet,in caſu alienationis
bona ad tertiū dr̄e deuolui, ꝓut fuit in caſu pn̄ti,vt fir-
mat Dec.cōſ.182.col.3.in fi.& ſequūtur nouiſ. repe.in
54 d.§.diui,nu.159.Et†eo magis ceſſat obiectio:cū in caſu
nr̄o alienatio exꝑ̃ſsè appareat ꝓhibita, ēt ꝑ actū vlt.vo
lūtatis,ꝗ ſi non includereꝭ, voluntas teſtōris deficereꝭ,
nec executionē ſortireꝭ,& verba ab ipſo ꝓlata reddere
tur fruſtratoria,& nihil operarēꝭ ↄ̃ iura cōia & in caſu
nr̄o iſtud tradit Frā.de Cur.ↄſ.40. & referūt Mod.repe
55 in d.§.diui.nu.161.Et† cōſideratis verbis ꝓlatis ab ipſo
teſtōre,ēt excluſa vr̄ alienatio,ꝗ̃ fieri poſſet ꝑ viā ſucceſ
ſionis ab inteſtato,ſi iſtæ ſorores prætenderēt ſuccede
re Zaccariæ ab inteſtato defuncto.Nā ꝑ hanc viā nō
obſeruareꝭ volūtas teſtōris, nec bona remanerent pe
nes agnatos maſculos, ꝓut diſpoſuit, & iō quoad bo-
na iſta ſubiecta fideicōmiſſo, ipſis hæc via vr̄ ꝑ̃cluſa,li
cet aliàs poſſent ſuccedere:vt tradit Are.in l.vētre.ff.de
acq.hær.& Dec.d.ↄſ.23.col.3.vbi alia adducit & ꝑ Soc.
diffusè ↄſ.63.col.3.vbi alia ēt adducit,& 9.vol.3.& d.ↄſ.
56 251.col.4.Prohibitus†.n.alienare in certas ꝑſonas cu-
rare teneꝭ, ne ad eas bona deuoluātur ex teſtō ſeu ab
inteſtato,vel ex qualibet alia cā,vt in l.codicillis.§.mr̄e
de leg.2.ꝑ Bal.in d.§.frē,& Frā.de Cur.cōſ.40.& ꝑ repe
in d.§.diui.vbi ēt Iaſ.& Crot.iſtud tenent ꝓ abſoluto ↄ̃
Ang.in ↄſ.ſuo 57.& exꝑ̃ſsè tradiꝭ,ī d.l.codicillis.§.mr̄e
ſtāte.n.volūtate teſtōris, & conſideratis verbis ab ipſo
ꝓlatis,ēt illa neceſſaria alienō,ꝗ̃ ꝓcederet ab inteſtato
57 excluſa vr̄,vt plenè tradiꝭ in deci.& cōſ.ſ̃ deductis.†Eo
ēt qm̄ in pn̄ti minimè agitandū eſt de ſucceſſione ab
inteſtato,ex quo agiꝭ de ꝑſona, ꝗ̃ vocaꝭ ad dictū fidei-
cōmiſſum, & ad dicta bona particularia fideicōmiſſo
ſubiecta, ꝑ ꝙ ſuccediꝭ ipſi teſtōri & nō grauato,vt dixi
ſupra in prima difficultate,& ſic ſumus in cā teſtati ex
cludēte ſucceſſionē ab inteſtato: & qm̄ ↄ̃uentū eſt vo-
luntati & diſpōni teſtōris, & dicta bona alienata appa-
rēt in ꝑſonas ab ipſo teſtōre ꝓhibitas, & factus eſt ca-
ſus fideicōmiſſi in ꝑſonā agnatorū proximorū maſcu
58 lorū iſto caſu ab ipſo teſtōre vocatorū. Iure † merito
ad ipſos proximiores agnatos maſculos bona ipſa de-
bēt ꝑuenir̄,excluſis monacho,monaſterio,& ſororib
dictorū hr̄dū alienantiū,iuxta plenè tradita. in l.vnica
C.de his ꝗ̃ pę.nomi.& in §.fi.inſti.de leg.& in l.3.§.ſi ꝗ
59 ita.ff.de adimē.leg.cū cōcor.Iſta†.n.diſpō & præcep-
ab ipſo teſtōre ordinatū,cū ēet honeſtū & vtile,ēt rō,
vt bona nō alienētur, ſed in familia perpetuò cōſerue-
tur:vt in l.j.§.ſi cui.in fi.ff.de ven.inſpi.& dixi ſ̃.debuit ꝑ
ſuos hr̄des obſeruari & adimpleri,vt ꝑ gl.Bar. & alios,
in l.j.ff.de his ꝗ̃ pę.nomi.& ꝑ Soc.cōſ.221.Viſa.in prin.
60 vol.2.Et†qn̄ nō obſeruaꝭ & cōtrauentū eſt,tunc oē cō
modū transferendū eſt in illos,quos tali caſu teſtōr vo
cauit,vt in d.l.vnica.C.de his ꝗ̃ pę.nomi. cū alijs ſ̃.alle-
gatis.& no.Bal.ibi col.3.in 5.oppo.& Cor.in prin.dicē-
tes priuationē & translationē oēm dependere à volū-
tate ipſius teſtatoris,vt eſt tex. & ibi no.Can. in c.Ray-
nal.extra de teſt.& ſeqꝭ Soc.in rub.ff.de his quæ pę.no.
61 ver.tertio caſu.& cōſ.4.nu.15.vol.4.Et † eo magis ꝓce-
dūt iſta,cōſideratis illis verbis à teſtōre prolatis,& ſi ↄ̃-
factū fuerit ipſo iure,& facto,&c.iunctis traditis ꝑ Ale.
allegantē alias deci. cōſ.133.Inuocato ſuffragio. nu.2.
vol.7. ¶Qui aūt ſint iſti,qui caſu prædicto à teſtōre vo
canꝭ ad conſequēdū dicta bona. Certè in hac tertia &
vltima difficultate,ꝗſq; legēdo teſtm̄ Petri,& verba ab
ipſo prolata, firmū pōt reddere iudicium eſſe Stepha-
62 ninū & alios agnatos maſcu. ꝓximiores.Vocanꝭ † .n.ī
caſu alienationis prohibitæ poſt filios teſtōris & deſcē
dentes ab eis maſculos.Patet,dū teſtōr voluit bona re-
manere in domo & caſali,& ſic in familia & agnatione
quorū ex numero iſti sūt. l.ꝓnūciatio.§. familię. ff. de
ver.ſig.l.j.ff.ad Syl & dixi ſuꝑius,& cōſiderādo cām &
rōnē,qb.teſtōr motus fecit tale fideicōmiſſum,ꝗ̃ fuit:
vt bona in familia remanerēt,vt dixi in ſcd̄a difficulta-
te, idē dicere cogimur, eſto ꝗ teſtōr diſpoſuerit dicta
bona poſſe in eius filios,& deſcēdētes ex eis alienari, &
ſi ↄ̃factū fuerit, voluerit in eius filios illa deuenire, ſeu
63 ꝓpinquiores agnatos ꝑ lineā maſculinā. Iſtud † quidē
optima

optima rōne motus ordinauit:cū maior affectio hēat
in filios & descendentes,q̃ in trāsuersales.l.isti quidē,in
fi.vbi gl.& alij no.ff.qđ met.cau.l.liberorū.ff. de verbo.
sig.l.peto.§.fratre.de leg.2.l.quidā cū filium. ff. de hær.
inst.cū simili.deficientib.aūt filijs & descēdentib.agna-
ti proximiores prædicti vocati sūt,& sic gradatim, iux
ta l.fin.vbi oēs tradūt.C.de ver.& sig.& in l.cū ita.§.ī fi-
deicōmisso.de lega.2.& ī l.Gallus.§.quidā rectè.ff.de li-
64 be.& posth.Et † suadētur ista ex illa dictione, seu, quæ
casu nr̄o nō pōt stare declaratiuè & restrictiuè , venit.
n.augmētatiuè & ampliatiuè ad p̄cedētia , ſm sui pro-
prietatē.vt in l.qs ita.ff.de au.& arg.legato,& hr̄ in l.cū
65 qs decedēs.§.fi.de leg.3.vbi tradit Bar.Et † suadetꝯside
rata rōne & cā,quibus testōr motus fecit tale fideicō-
missum,q̃ ita viget in agnatis post descēdentes & filios
testōris,sicut ī illis,si extarēt,ex qua rōne fideicōmissa
declarātur & ampliātur:vt deductū est in scđa difficul-
66 tate,& tradit Soc.cōs.249.col.pe.vol.2.Prout†ēt si cō
sideramus nomē agnationis & familiæ,de sui ꝓprieta-
te ita trāsuersales sicut & descendentes capit,insti.de le
gitima agnato.suc.&.ff.&.C.de suis & legi.& ꝑ doc.ī d.
67 l.fi.C.de ver.si.Eo†ēt qa testōr pluries , & geminatis vi-
cib.istud exp̄ssit,q̃ geminatio ōndit eius enixā volūta-
68 tē,vt dictū est.Et † si nō staret ampliatiuè.d.dictio, seu,
frustratoriè testator locutus fuisset, & sup̄flua fuissent
eius verba,nec aliqd operarent:cū iā pluries de filijs &
eius descenden.exp̄ssam fecisset mentionem, ꝯ̃ l.si qn̄.
de leg.1.& ī l.stipu.§.diuus.ff.vt leg.no.caue. & ꝑ Bal.in
rub.C.de ꝯ̃h.em.in 9.q.& ꝑ Mod.ī l.p̄tor ait.in prin.ff.
69 de ꝓcu.Ad † qđ etiā doctr.Bar.post Cy.in d.l.si qs ita,
in fi.volentis,talem dictionem,seu, stare ampliatiuè,&
augmen.qn̄ apposita est fauore agnationis,& cōserua
tione ipsius,esto ꝙ ponat in vnica orōne,vt ꝑ Bar.in l.
cōiūcti.col.3.vers.ad ꝯ̃ria.de lega.3.iūctis traditis ꝑ eū-
dem in d.l.cū ita.§.in fideic.in d.l. si qs ita.in fi.Non.n.
colligit repugnātia aliqua,nec ꝯ̃rietas in ipso testōre,
dū voluit d.bona ꝑpetuò remanere debere in eius fa-
70 milia,& casali.Et † illa verba vltimo loco posita decla-
rāt alia p̄cedentia,si qua in illis fuisset hesitatio: cū vlti-
ma clara sint aptissima istos agnatos cōprehendentia.
71 d.l.q filiab.& l.si seruꝰ pluriū.§.fi.de leg.1.Accedat †oīs
verisilitudo,testōrem ita voluisse ꝯsiderata rōne & ver
bis ab eo ꝓlatis,ad notata in l.fi.qđ met.cau. & ī l.nup.
in fi.ff.de iu.do.& in c.qa verisile,extra de p̄sum.Prout
72 etiā: qm̄ si d.testōr de hoc fuisset interrogatus, vtiq; id
exp̄ssisset,vt ex verbis ab eo ꝓlatis colligitur , hr̄i ergo
debet ꝓ expresso,l.Lucius.§.Titius. ff. de lib. & posth.l.
73 fi.C.eo.gl.in l.tale pactū.ff.de pac.cū ꝯcor. Et † qm̄ ꝯ̃-
uētū fuit volūtati testa.ꝑ alienationē dictorū bonorū,
vt deductū fuit ī scđa difficultate.d.agnati isto casu vo
cati admitti & cōseq debent bona p̄dicta,exclusa filia.
d.test.& exclusis fratre Cornelio,& monast.d.§.diui.d.
§.fratre.d.l.si qs ita.§.ea.l.& d.l.ea.l.& ꝑ doc.ī d.§.cohr̄.
74 cū fi.Factꝰ†.n.fuit casus d.vocationis ꝯdōnalis , ꝑꝑ qđ
effecta fuit pura,ꝯn̄r executioni demādanda est ad cō
modū dictorū agnatorum.l.fi.§.1.ff.de vul.& pu.l.si pu
pillus,in fi.ff.de cond.insti.cum concord.Parisius Pad.

SVMMARIVM.

1 *Deputatus a testatore ad declarandum,nominandum,seu eligē-dum aliquem,tenetur tale onus adimplere , si illud acceptauit.*

2 *Electus à testatore vt distribueret hæreditatem liberis suis,quibus vellet,illorum electio & hæreditatis distributio statim & sine interuallo dēt fieri,declaratur num.9. & alijs sequen. 27. & sequen.*

3 *Modicum tempus eligendi & declarandi terminari debet iudicis arbitrio.*

4 *Eligendi potestate data alicui, statim incōtinenti ille eligere dēt.*

5 *Electionem habens,si statim eum potest non eligit , morosus est, & priuatur facultate eligendi.*

6 *Electio cōcessa alicui statim & incontinenti fieri debet.*

8 *Eligendi & declarandi alicui potestas concessa,& permissa certo tempore,censetur post illud tempus prohibita,& nu.21.*

9 *Testatoris mēs in vltimis voluntatibus potissimum attendi dēt.*

10 *Mens magis attendenda est,quàm verborum significatio.*

11 *Etiam si mens non esset expressa,sed solum coniecturata.*

12 *Eligendi facultas an, & quando transmitti possit ad hæredes.*

13 *Qualitas & conditio vni legato adiecta , sub vna oratione contento,intelligitur repetita alteri legato in eadem oratione comprehenso.*

14 *Vna determinatio pariter determinare debet omnia cōtenta sub eadem determinatione.*

15 *Antecedentia regulantur à sequentibus.*

16 *Testamenti vnum capitulum declaratur per aliud.*

17 *Testator committens electionem fieri post mortem commissarij talis commissarius cogi non potest illam facere.*

18 *Idem si testator dixit,commissarium posse quandocunq; eligere.*

19 *Voluntas testatoris disponentis circa tempus obseruanda est, & habetur pro forma respectu temporis,& ab ea non pōt recedi.*

20 *Electio concessa vsque ad certum tempus si ante illud non est facta,non propterea habens eligere dicitur in mora constitui.*

21 *Potestas concessa ad tempus,censentur permissa durante illo.*

22 *Electio facta de præsenti,quæ fuit concessa vsque ad certum tempus,an,& quando valeat.*

Grauatus restituere post mortem,vel vsque ad certū tempus,an possit statim restituere,& valeat restitutio,si interest aliorum.

23 *Electio facta durante tempore ad eligendum,afferens prEiudiciū tertio,non valet,nec tenet.*

24 *Hæreditatis aditio an possit suspendi.*

Hæredis institutio facta sub conditione , ante illius euentum, & purificationem stat in suspenso.

CONSILIVM XXIII.

Ser Franciscus Montinus inter alia per ipsum dispo
sita ī suo vltimo testō verbis infrascriptis ita or-
dinauit . *Item lassa & ordina ditto M. Hieronimo Trieste suo
cognato habbi il cargo insieme con vn'altro che lui eleggerà, &
in caso nō eleggesse l'altro cōpagno,ditto M.Hieronimo habbi la
infrascritta libertà , & in caso che ditto M. Hieronimo venisse
à morte,suoi heredi habbino tal libertà di mettere due casate di
Montini à Castel Franco,& due altre casate pur de Montini nel
Castel d'Asolo, tolte doue si troueranno per suoi heredi,non in-
tendendo in tal casate ser Pietro Montino.q. ser Guilielmo, le-
quali quattro casate da esser messe vt supra siano heredi, & pos-
sedino tutte le sue entrate,da esser diuise per ditto M.Hieronimo
quando sarà satisfatto tutti li legati , & quelle andar di heredi
in heredi maschi,come ho detto dinanzi*. Itē in alio cap.sub-
sequenti dicti sui testī talib.verbis disposuit. *Item lassa,
che siano dispensati per il suo commissario sino lui satisfarà li le
gati,& poi per quelli possederanno le sue entrate , ogn'anno sino
il mondo durerà,stari quattro di pane* Ex istis verbis oritur
dubium, an d.Hiero.cōmissarius possit astringi ad eli-
gēdū dictas quatuor familias & domos de Mōtinis,&
eas ponere,ꝓut testōr ordinauit,ac inter eas diuidere ī
troitus, & reditus de p̄nti . An verò dēat expectare ad
exequēdū p̄dicta tp̄s,quo priꝰ erūt satisfacta oīa legata
relicta ꝑ ipsū testōrē. Sup quo ꝯsiliū petit, p̄supponē-
tes partes ipse illud petētes,& ꝓ firmo hn̄tes,talē dispō
nē nō eē captatoriā,& sic à iure reꝓbatā,qnimmo va-
lidā & firmā . Qđ ī p̄ntiarū discutere minimè opꝰ erit,
cū de isto nō dubitet,sed solū de eo,de quo supius ē di
ctū.Ad cuiꝰ resolutionē prima facie vr̄ dicēdū, ꝙ ipse
Hiero.cōmissariꝰ dēat & possit cogi, talē declarōnē &
electionē & alia de p̄nti facere,& adimplere.Nā simpl'r
1 & purè tale onus vr̄ sibi a testōre iniūctū.Et † qa illud
exeq acceptauit,meritò tenet p̄dicta adīplere de p̄nti,
& absq; aliquo tp̄is moroso īteruallo,argō eorū,q̃ hn̄r
in l.oīa.de leg.2.& ī l.1.ff.de ꝯd.& de.& in §.oīs. inst.de
ver.obl.& in l.eū q.§.fi.ff.eo.arg.no.in l. cedere diē. cū
ꝯcord.ff.de ver.si.Et † magis in terīs istud vr̄ probari in
2 l.cū qdam ita.vers.vr̄.n.de lega.2.vbi disponit, ꝙ si testa
tor grauat,seu rogat aliquē,vt restituat hr̄ditatē liber-
tis suis,quibus ille volet,electio illorū , & restitutio dēt
fieri statim,& sine aliquo īteruallo,aliàs oībus libertis
cōpetit petitio.& Bar.ibi in prin. ver.& sic eligere.exp̄s
sè hoc sentit,ꝓut ēt facit ibid.col.2.vers.venio ad vers.
idē ait.& ver.seq.dicit ꝙ debet dari ad p̄dicta faciendū
3 modicū tp̄s.Et † circa fi.ver.ven.ad ver.vr̄,dicit,ꝙ illud
modicum tempus eligendi terminari debet iudicis ar
bitrio,ad quod Cum ibidem columna. fin.versi.in ea-
dem gloss. adducit text.in l.1. ff.de iure delibe. & Pau.
de Castr.in dicta l.cum quidam.colum.secunda, versi.
in tex.ibi,si neminem.dicit,ꝙ ille deputatus ad eligēdū
constituitur in mora illico , quòd potuit commodè

 eli-

4 eligere,& exeq,& nõ elegit,nec fuit executus. Et † Flo.
in d.l.cũ quidã.p̃dicta seqtur,dicẽs,ꝙ qñ simpl̃r est da-
ta ptãs eligẽdi, electio dẽt statim fieri, cũ primum po-
terit,arb.tñ iudicis,& tm̃ est expectãdus vsq; ad li.ↄt. vt
exp̃ssè ẽt firmat ibi Bar.col.2.ver.q̃ro,q̃d vult dicere.&
vers.& intelligo peti.qđ sequũť Cu.Pa.de Ca. & alij ibi
5 dẽ in hoc ↄcordãt in l.post mortẽ.C.de fideic. Qñ †.n.
ille,q hẽt eligere,nõ eligit statim,cũ põt, ita ꝙ in mora
ↄstituať,tũc priuatur facultate eligẽdi,ita ꝙ oẽs liberti
sui de familia,in quorũ alterũ faciẽda erat electio, dať
facultas petẽdi,& oẽs admittunť ad fideic.seu hr̃ditatẽ
qđ nõ esset qñ electio tpe cõgruo fuisset facta,vt oẽs fir
mãt,p illũ tex.in d.l.cũ q̃dã.& sẽtit gl.in ver.voluerit,in
l.ex facto.§.si q̃s rogat⁹.el 2.ff.ad Treb.& gl. 1.q̃ allegat
alia iura,ĩ l.vtrũ.§.cũ q̃dam.ff.de reb.dub.& sentit Bar.
ĩ l.vnũ ex familia. ver. oppono ad primũ.& alij scri.ibi
hoc sequũť,de leg.2.& ꝓbať in ea.l.rogo.vbi ẽt scrib.tã
6 gũt.Qđ† ẽt suadeť,qñ sumus in electione ꝑsonali,q̃ sta
tim & incõtinẽti dẽt fieri,vt firmat Bar.quẽ ibi oẽs se-
quũť,adducẽs rõnẽ ĩ d.l.cũ q̃dã,col.2.ver.ↄ̃ istud.& idẽ
Bar.ĩ l.1.col.3.vers.aut ad cõmodũ.& ibi Cũ.& alij col.
3.ver.sed qñq;.de leg.2.& firmãt ẽt scrib.ĩ d.l.post mor
7 tẽ.Et † ẽt suadeť.Nã facultas eligẽdi,& declarãdi alicui
ꝑmissa certò tpe,post illud tp̃s cẽseť esse ꝓhibita.l.statu
liberorũ.§. Stichũ.de leg. 2.l.Impator.cũ si.ff.de postu.
8 Et p̃dicta satis vñr ↄprobari ex his,q̃ đt Pau.de Ca.ĩ d.
l.cũ q̃dã.ĩ fi.& ĩ l.oĩa q̃.de lega.2.vbi vult,ꝙ talis declõ,
& electio nõ vr̃ posse fieri,nisi post aditionẽ hr̃ditatis,ꝑ
quã oĩa ĩ testõ ordinata robur accipiũt , ad plenè no.
in l.eã quã.cũ vulg.C.de fideic.& qm̃ hr̃ditas.d.testõris
nõ põt adiri,nisi prius fiat dicta electio hr̃dũ,ↄcludẽdũ
vr̃,statim & incõtinẽti,talẽ electionẽ & declarõnẽ dẽre
9 fieri.¶Cõtrariã†aũt partẽ,ꝙ attẽta mẽte & verbis d.te
stõris arbitror esse veriorẽ,ꝙ d.Hiero. cõmissarius nõ
possit cogi ad supius dicta exequẽdũ,nisi ꝑ eũ prius sa
tisfactis legatis ,facit illa cõis & vera ↄclo , volẽs in vlti-
mis volũtatib.potissimũ attẽdi dẽre mẽtẽ testõris . Nã
illa p̃dominatur & seruãdã est vulg.l.in ↄdõnib. primũ
10 locũ.ff.de ↄd.& de.cũ vulg.Et†magis ea attẽdere dẽm⁹
q̃ verba.l.qm̃ ĩdignũ.C.de test.vbi Mod.plura cumulãt
& bñ ꝓbať in l.cũ virũ.C.de fideic.& ibi scrib. plenè tã
gũt,& in l.Publius.§.fi.ff.de ↄd.& de. & plenè tãgit Ale.
11 & Ias.in l.3.C.de lib.p̃ter.Qđ †nedũ ꝓcedit in volũtate
testõris exp̃ssa, sed ẽt ĩ tacita,q̃ colligiť ex ↄiecturis,vt ĩ
l.licet Imperator.& ibi Bar.de leg.1.& ĩ l.cũ ꝓponereť
in fi.de leg.2.& in l.fideicõmissa.§.itẽ si q̃s.in fi.de leg.3.
& bñ ꝓbať in l.hr̃des mei.§.cũ ita.ff.ad Tre.cũ alijs ad-
ductis ꝑ Mod.in d.l.3.col.1.ꝑ Soc.ↄs.14.vol.1.& ↄs.12.
col.4.& 5.& ↄs.43.vol.3.& ꝑ Frã.de Cur.ↄs.42. Quia in
q̃t Bal.col.1.& 2.ꝑ Dec.ↄs.15.col.2.& ↄs.38. Circa pri-
mũ.col.1.& 2.ver.sed tñ prędictis.Hoc itaq; p̃missõ,ex
verbis ꝓlatis ꝑ ipsum testõrẽ colligo,eius mẽtis & vo
lũtatis fuisse,ꝙ talis electio,& reliqua nõ dẽrent execu
tioni mãdari ꝑ dictũ cõmissariũ,nisi prius ꝑ eũ satisfa-
ctis legatis,voluit.n.testõr,ꝙ d.Hiero.cõmissarius hr̃et
potestatẽ & facultatẽ declarãdi & eligẽdi dictos hr̃des,
ꝙ in suo arbitrio esset eligere aliũ ĩ suũ collegã,& ↄso-
ciũ ad p̃dictorũ executionẽ, & vlterius disposuit, casu
quo aliũ cõsociũ nõ eligeret,ꝙ solus posset p̃dicta exe
qui,& si cõtingeret ipsũ Hiero.mori anteq̃ eligeret,di
uideret,& cætera exequereť,ꝙ eo casu sui hr̃des hr̃ent
12 talẽ libertatẽ p̃dicta exequẽdi Ex † q̃bus, licet ex iuris
dispõne talis facultas eligẽdi nõ trãsmittatur ad hr̃des,
vt in terminis nr̃is ꝓbatur,in d.l.vnũ ex familia.ĩ prin.
& in §.rogo.vbi Bal.& Flor.exp̃ssè istud no.tñ dictus te
stõr voluit facultatẽ p̃dictã eligẽdi trãsire ad hr̃dẽ cõ-
missarij primi,si cõtingeret ipsum præmori añ electio
nẽ.hñs ĩ cõsideratione,ꝙ ante electionẽ & distributio
nẽ poterat mori,quo casu ad eligẽdũ vocauit hęredes
primi cõmissarij,& ex quo patet,eius volũtatẽ fuisse,ꝙ
à dicto cõmissario nõ deberet fieri electio, diuisio,nec
executio de pręsenti.sed eo tpe,quo legata essent prius
executa:& qm̃ istud habebat tractũ tpis,cũ satisfieri,&
solui dẽrẽt legata ita ordinãte testõre,& fructibus tm̃,
& reditibus hr̃ditatis, & isto interim,poterat euenire
d.Hieronymũ cõmissariũ p̃mori, iccirco disposuit, ꝙ
eo p̃moriẽte eius hr̃des dẽrent eligere,& reliqua exeq.
quã prouisionẽ minimè erat necessariũ à testõre fieri,
si sua volũtas fuisset,ꝙ de p̃nti D.Hiero.eligeret,diuide
ret & exequeretur,ponẽdo quatuor familias de Mõti
nis,&c.Ex quo vnico ↄtextu & immediatè poterat ele
ctionẽ,& diuisionẽ facere,& reliqua circa hoc disposi
ta exeq.Prout ẽt verba posita ĩ d.c.circa finẽ istud sua
dẽt,dũ ĩ illis d.testõr voluit,ꝙ dictę quatuor domus de
Mõtinis eligẽdæ essent hr̃des,& possiderẽt oẽs suos re
ditus,& introitus,diuidẽdos ꝑ d.Hieronymũ, qñ erant
satisfacta oĩa legata,ex q̃bus colligiť,ꝙ diuisio ĩtroituũ
& redituũ non dẽt fieri ꝑ ipsum Hieronymũ añ satisfa
ctionẽ legatorũ,nec hr̃des eligẽdi p̃nt dictos introitus
13 possidere añ dictũ tp̃s.Minus† ẽt hr̃des dẽnt eligi añ di
ctũ tẽpus:cũ qualitas & cõditio adiecta in vno legato
sub vna orõne cõtẽto adiecta & repetita intelligať, &
in alio legato ĩ eadẽ orõne cõprehẽsio,vt firmat Bar.
illũ tex.in l.legatarius.§.fi.de leg.3.& idẽ Bar.in l.Seię
Caio,ff.de fund.instr.tradit Imo.& Are.in l. cũ filio
col.mihi sexta,versi.secundo moueť.de leg 1.& in ca
dsenti eadẽ orõne testõr ipse cõp̃hẽsus est diuisionẽ re
dituũ, & qual̃r respectu tpum dẽrẽt possideri, & ẽt q
dictæ quatuor domus dẽrẽt esse hr̃des, & demũ testa
tor dixit,prędicta debere fieri post satisfactionẽ legato
rũ,q̃ quidẽ qualitas, licet ꝭm cõtextũ verborũ imme
diate p̃cedentiũ,videať adiecta respectu diuisionis red
tuũ,tñ referãda est ẽt ad electionẽ hr̃dũ,& sic ad tẽpus
qñ deberẽt esse hr̃des,& possidere dictos redditus, q
ẽt suadetur.Nã intẽtionis suæ fuit,vt dictę quatuor do
mus eligẽdæ deberẽt venire habitatũ & cõmoratũ in
castro Frãco & in castro Asilij,quorũ habitatio,& cõ
moratio nõ põt cõmode fieri , si tales domus eligẽdæ
non possiderent reditus & introitus,quos expresse vo
luit illas domos non hr̃e,nisi post satisfacta legata, q
apertius colligitur,dũ voluit pro ipsorum satisfactio
ne locari domos,& ex mercede ipsarum forent satisfa
cta,& sic hr̃des eligẽdi non hr̃ent domos,in quibus ha
bitari possent,nec reditus,ex quibus viuerent.Quo fit
vt ante dictũ tp̃s minimè ẽt possint eligi . Cũ dictus te
stõr voluerit,ꝙ d.Hiero.cõmissarius debeat ponere di
ctas domos in dictis locis,& diuidere illis introitus,sen
tiẽs ꝙ vnico cõtextu & eodẽ fere tpe,per dictũ cõmis
sariũ deberet fieri declaratio , ac electio dictarũ domo
rũ,& actualis missio ipsarũ in dicta loca,& vlterius diui
sio redituũ , quod vltimũ expresse voluit fieri post sa-
14 tisfactionẽ legatorũ.Idẽ†igitur sensisse p̃sumiť & de ele
ctione ac immissione ad loca p̃dicta quatuor domorũ
p̃dictarũ,argõ ẽt no.in l.iã hoc iure.ff.de mul.& pup.&
15 in l.q̃uis.C.de impub.cũ si.Et ẽt vt añcedẽtia regulenť
à sequentibus,l.oratio.ff.de sponsa.& no.in l.2.ff.de iu.
om.iu.& ĩ l.ad rẽ mobilẽ.ff.de ꝓcu.& l.illud.ff. de acq
hær.cũ si.Vlterius ex alio capitulo testamẽti superius
annotato talis volũtas testõris cõprehẽditur dũ ĩ illo
voluit ꝙ quolibet anno deberẽt dispẽsari quatuor sta
ria panis ꝑ dictũ suũ cõmissariũ vsq; quo ipse satisface
ret legata,& post executionẽ ipsorũ ꝑ eos ; q possidẽ
bãt suos introitus,ex q̃bus apparet,mẽtis suæ fuisse añ
satisfactionẽ legatorũ nullos debere possidere suos in
troitus,minus ẽt ꝙ ꝑ prius deberẽt eligi rõnib. supius
16 deductis.Et † certissimũ est,ꝙ vnũ capitulũ testĩ decla-
ratur ꝑ aliud capitulũ.l.vtrũ.ff.de pet.hær.l.qui filiab.l.
17 si serus pluriũ.§.fi.de leg.1.Et † ista insuꝑ suadẽtur per
tex.in d.l.vnũ ex familia.ĩ prin.vbi disponiť, ꝙ si testõr
cõmissit electionẽ fieri post mortẽ cõmissarij, añ cogi
✲ nõ potest ad illã faciẽdũ,&* cõiter oẽs ibi istud sequũ
tur,ꝓut ẽt post gl.firmant oẽs,in l.post mortẽ. C.de fi-
deic.maximè Ias.col.1.& Corn.col.1.vers.qđ aũt q̃rit,
vbi vult,ꝙ rogatus eligere post mortẽ absolutè,nõ põt
cogi in vita eligere & restituere,adducit tex.in l.filiusf.
§.diui.col.1.per rõnem,quia collatũ in diẽ certum,vel
incertum,non potest exequi ante diem.l. cum qui ca-
len.§.1.& §.quoties.ff.de ver.obl.& facit l.cedere diem.
ff.de ver.sign.quinimmo si ante eligeret;nõ cogitur in
tali electione ꝑseuerare,nã conceditur sibi variatio,vt
ex no.in dicta l.vnũ ex familia.in prin.per illũ tex.faci-
18 le colligi potest.Et † ideo Bal.in d.l.cum quidam,col.1.
vers.

vers. 2. oppono, & Floria ibi. col. fi. vers. Itē adde. & vers. seq. & Bald. in d. l. vnū ex familia. in prin. in 1. opposi. & ibi Floria. versi. nō obst. cōcludūt, q̄ si testor dixit, q̄ cōmissarius eligeret, qn̄cūq; voluerit, n̄ pt cogi ad eligēdū statim, sed expectādus est vsq; ad mortē, q̄. ēt est de mēte Bar. in d. l. vnū ex familia. ver. oppono, dr̄ hic. Idē igit dicamus & fortius, qn̄ testor voluit talē declarationē & electionē fieri vsq; ad certū tps, nā an̄ illud fideicō
19 missari⁹ cogi n̄ pt ad eligēdū. Qd † ꝯprobat, nā volūtas testoris disponētis circa tps seruāda ē, & hr̄ ꝑ forma respectu tpis, & iō ab ea nō pt recedi, vt in tris nostris firmat Bald. in d. l. post mortē. col. penul. vers. mō q̄ro. & allegat tex. in l. si mādauero tibi. vt ꝑ me. ī prin. ff. mā
20 da. Prout † ēt: q̄n qn̄ electio est ꝯcessa vsq; ad certū tps, si an̄ illud nō est facta, nō dr̄ in mora cōstitui, q ea facere debat, & nō fecit, cū oē illud tps eius gratia cōcessū intelligat: vt tradit ꝑ Bar. Bal. & oēs, in l. statu liberū. §. 1. de leg. 2. & ꝑ Bal. in d. l. cū qdā. col. fi. versi. Itē oppono.
21 Et † facit illa regula à ꝯrio inducta, de qua superius dixi, q̄ cōcessa ad tps post illud videt ꝓhibita, ergo durāte tpe intelligūt ꝑmissa, ita q̄ an̄ illud qs cogi nō pōt ad eligēdū, vt plenè tradūt oēs in d. l. post mortē. & in d. l. filiusfa. §. diui. el 1. & ꝑ Bar. & alios, in l. cū pater. §. à filia,
22 de leg. 2. Fortius † dico, q̄ in casu pn̄ti si ipse d. Hiero. cōmissarius vellet facere de p̄seti talē electionē, q̄ talis electio ita facta nō valeret. Nā licet qn̄ qs grauat restituere post mortē, vel vsq; ad certū tps, possit statim restituere, & sibi præiudicare, vt plenè tradit ꝑ oēs, ꝑ illum tex. in d. l. post mortē. ꝑ Alex. & alios, in l. sed & si alio. §. fi. & l. seq. ff. ad Treb. Istud est verū, qn̄ restō est faciēda vni, & sic certæ ꝑsonę de certis. secus aūt esset, qn̄ restō esset faciēda vni vel trib. aut quatuor incertis, de pluribus tn̄ certis: tūc. n. an̄ tps facta nō valet, nec tenet, ex quo pōt inferri p̄iudiciū illis, erga quos est faciēda: cū fortassis eo tpe nō reperirētur, nec in rerū nā essent illi, qui mō & de pn̄ti fuerūt electi, & in quos restō fuit facta, q̄ pūctualiter adaptat ad casum nostrū: cū ꝑ ipsū d. Hier. talis electio, & diuisio sit faciēda in quatuor familias de Montinis, ī certas de certis tn̄, & si de pn̄ti eas eligeret, de facili p̄iudiciū posset inferri illis, q tpe satisfactorū legatorū reperirēt, & isti de p̄senti electi eo tē-
23 pore nō essent in rerū natura. Quo † fit, vt talis electio ita facta minimè possit subsistere, ita ꝑ illū tex. tradunt Bar. & oēs, in d. l. filiusfam. §. diui, vbi Pau. de Cast. col. 1. vers. Itē aliud p̄iudiciū, & col. pe. ver. si āt incertè. apertissimè istud tenet, & firmat expresse Bar. in d. §. à filia. quē in hoc scribē. oēs cōiter * sequunt, & idē Bar. ī d. l. post mortē. ver. itē hoc est verū, & ver. sed qn̄ restō debet fieri & Bal. ibi post gl. col. 1. in 1. opp. istud apertissimè sequit, adducendo rōnes, vt ꝑ eū, & alij cōiter * ibi eē istud volūt, maximè Cor. col. 1. ver. 3. si sit rogat⁹. & ver. seq. & Ias. ibidē hoc idē ꝓsequit in primo no. & in 1. limi. ac in 3. & ēt sup gl. fi. & nu. 6. & 7. vbi post alios infert ad decisionē aliarū similiū qōnū bn̄ faciētiū ad casum pn̄tem, qui nō est casus pius, nec in eo cōsiderādus est fauor cōcessus piæ cā, & legatis pijs, ex quo sumus in penitus ꝓfanis, & hoc idē sequit Deci. allegādo alias ēt decis. in cōs. nouiter impsso 14. In testō. nu. 22. aliàs cōs. 416. Cōcludo igit ex istis, attēta mēte ipsi⁹ testoris, q̄ ipse Hierony. cōmissarius nō pt de pn̄ti cogi ad faciēdū talē electionē, & diuisionē redituū, expectādum enim est tps, quo legata à testore disposita essēt satisfacta. qb. executis bene astringēdus erit ad eligēdū, & diuidēdū dictas quatuor domos de Mōtinis, q tunc tpis reperiet. ¶ Nec obstāt allegata superius ꝑ ꝯ opi. Nā oīa illa ꝓcederent, qn̄ testor simpr̄ & purè mādasset fieri talē electionem, q̄ nō est in casu pn̄ti, in quo voluit illam fieri post satisfactionē legatorū, quo fit, vt eius voluntas in hoc sit seruanda. & ꝯn̄r q̄ electio ac diuisio redituum nō erit mō aliquo facienda, anteq̄ per ipsum commissarium satisfacta fuerint integra legata à testore disposita, & ordinata; vt apertissimè patet ex rōnib. iurib. authoriatibus & decis. superius adductis, ex qb. sigillatim apparet respōsio, & colligit resolutio ad vnūquodq;, q̄ superius inductū fuit ꝑ
24 ꝯria opi. Nec † obstat decisio Pau. de Cast. in d. l. cū qdā. in fi. & in d. l. oīa, dū volebat, q̄ ꝑ prius deberet hæreditas adire, & postmodum electio, diuisio, atq; restitutio fieri. Nā eius dictū & iura ꝑ eū allegata loquunt ac procedūt eo casu, quo hæres institutus fuit grauatus eligere & restituere, vt ꝓbat tex. in d. l. vnum ex familia in prin. & in d. l. cū qdā, vel qn̄ ꝑ testatorē fuit aliqs institutus hæres purè & simpliciter, & fideicōmissarius, esset grauatus eligere: tūc eñ hæreditas adiri dēt, quæ non cōsiderantur in casu nostro, in quo nullus penit⁹ est institutus hæres, sed electio hæredū fuit cōcessa d. Hiero. cōmissario. Nā isto casu impossibile est, q̄ hæreditas adeat an̄ electionē: cū nullus sit hæres, antequā eligat, & sic necessario electio p̄cedere dēt aditionē, quo fit, vt decisio Pau. de Cast. nihil penitus faciat ad casum præsentē. Potuit igit testator talē aditionē hæreditatis suspendere post electionē, & vsque ad illud tēpus, sicuti pōt hæredē sub cōditione instituere, q an̄ illius euētum & purificationē minimè poterit adire, vt traditur in l. qui hæredi. in §. fi. ff. de cōd. & demōst. in l. in tēpus, in l. suus. & in l. si seruus, cum alijs vulga. ff. de hæredi. institu. & in §. hæres. institu. eodem titulo. Paris. Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Testium examinatio ad æternam rei memoriam quando & quo casu fieri possit, & nu. 2.*
3 *Legatum factum absque eo, quod testamentum sit scriptum, vel in illo sit facta hæredis institutio, quandoque valet.*
4 *Legatum factum monasterio valet, esto quod nomen monasterij non fuisset expressum.*
5 *In legato ad pias causas sufficientes sunt duo testes, etiam nō rogati. nu. 6. & 8.*
7 *Legatum pium quod dicatur, & censeatur.*
9 *Legatum ad pias causas potest fieri nutu, & ad interrogationē alterius.*
10 *Posita in libello per actorem inducunt confessionem contra ipsum libellantem.*
11 *Testator mandans post dispositionem & voluntatem suam reduci in scripturam, voluntas testatoris stat in suspenso, quousque scriptura conficiatur, & si interim moritur, eius dispositio redditur nulla etiam ad pias causas.*
12 *Testator disponens post mortem suam, bona venire ad monasterium, nihil agit.*
13 *In pijs legatis sufficiunt duo testes, dūmō sint idonei & legitimi.*
14 *Testes legitimi illi dicuntur, qui omni exceptione sunt maiores.*
15 *Qualitas prædicta, quod insit testibus, probanda est per illum, qui eos producit. & nu. 16.*
17 *Idoneitas requisita per legem in gradu superlatiuo articulanda & probanda est.*
18 *Dispositio non probatur per testes non idoneos & legitimos, quando in alijs requiritur dicta qualitas.*
19 *Periurus non probat.*
20 *Varius & contrarius sibi ipsi minus probat, & nu. 23. & 25.*
21 *Etiam si ad concordiam possit reduci.*
22 *Conuictus de periurio non probat.*
24 *Testes singulares non probant.*
26 *Varietas testium in substantia & in verbis formalibus valde attenditur, ita vt ex ea nulla probatio possit colligi.*
27 *Probatio non verisimilis reijcienda est.*
28 *Attendi debet, quod solitum est, & consuetum.*
29 *Singularitas testium ex pluribus colligi potest.*
30 *Legatum factum ad interrogationem presbyteri, an, & quando valeat, etiam si sit pium, & nu. 31.*
31 *Citatus vna die ad videndum iurare testes, si eadem die non iurant, sed alia, illorum depositio nulla redditur.*
33 *Frater religiosus an possit testimonium deponere sine licentia sui superioris.*
34 *Et an possit esse testis in testamento, & nu. 35.*
35 *Testes de vniuersitate, an sint idonei in causa vniuersitatis.*
36 *Capellanus hospitalis, an sit integer testis ad probandum hospitale fuisse institutum.*
37 *Legatum factum ad pias causas seu ecclesiæ, an possit probari per duos testes religiosos eiusdem ecclesiæ.*
Et quid si religiosus habet affectionem ad talem dispositionem.
38 *Procurator prius debet legitimare suam personam.*
39 *Et hoc non probans malè agit, & puniri debet.*
40 *Quod quis fuerit hæres alterius, necessario probandum est.*
41 *Agens temerè, & iniuste condemnandus est ad expensas.*

CON-

CONSILIVM XXIIII.

Duo principaliter examinãda erũt in pñti cõsul-
tatione. ¶Primũ, an frĩ Ludo. bñ egerit & ĩtẽ-
tionẽ suã ꝓbauerit, dũ petit testes examinari ad æter-
nã rei memoriã, & an dicti testes examinati ꝓbẽt q. Frã
ciscũ de Comitib. legasse duca. 300. fratrib. Iasuatorũ,
cõmorãtib. in monasterio Burgi Pusterlæ, ciuitatis Vi
cẽtinæ. ¶ Secũdũ erit, an frater Gabriel Belli de Cre-
ma bñ egerit petẽdo d. Georgiũ & Gasparẽ fratres &
hæredes d.q.do. Frã. ꝯdẽnari ad soluẽdũ dictos du. 300.
fratribus p̃dictis. ¶Circa primũ dicendũ vr̃, ꝙ ipse bñ
egerit, esto.n. ꝙ sit actor, tñ q̃a hoc legatũ censet̃ ꝯdõ-
nale, seu in diẽ incertũ relictũ d. fratrib. post mortẽ d.
Mariæ nutricis d.q.Frã. q̃ sup illis fuit relicta vsufructua
ria, & testes, q̃ interfuerũt tp̃e, quo fuit legatũ factũ, po
1 terãt mori vel se absẽtare. Ideo † iura ꝑmittũt talẽ exa
minationẽ fieri ad æternã rei memoriã, vt hr̃ in l. lege
Aquilia si deletũ, ꝯm vnã lect. & ibi not. Bar. & doc. ff.
ad leg. Aquil. & plenẽ p doc. in l. publicati. C. de test. cũ
alijs no. p Cano. in c. Alber. & in c. significauit, de test.
& p Corn. cõs. 119. Circa primũ, col. 6. ver. & ideo, &
2 cõs. 72. Primus cõsultationis, col. 2. vol. 2. ¶Tñ † rectius
sẽtiẽdo ĩ casu pñti ꝯrĩũ dicẽdũ erit. Nã qñ qs est actor
& actoris vice fungit̃, & agit de pñti, vt est in casu nr̃o,
nõ p̃t petere examinationẽ testiũ ad futurã rei memo
* riã. Ita cõiter * ꝯcludũt oẽs Cano. in d.c. Albe. & in d.
c. significauit, & ĩ c. qm̃ frequẽter, in prin. vt lit. nõ cõte. &
in d. l. lege Aq. si deletũ, cũ alijs cumulatis p Corn in d.
ꝯs. 119. col. 5. & 6. ver. deueniẽdo ad ꝯm dubiũ, & pleni⁹
ĩ d. cõs. 172. col. 2. vbi cõcludit rñdẽdo oĩb. ꝯrijs, ꝙ talis
exaĩatio fieri ñ p̃t, ex quo legatarij dẽnt assumere vices
actoris, & ẽt q̃a in casu nr̃o ipse fr̃ Lud. & fr̃ Gabriel. p̃-
supponũt, reos ꝯuẽtos ẽe hr̃des, & adiuisse hr̃ditatẽ d.
q. Frã. Itẽ q̃a in petitione ipsius fr̃is Lud. & in capitulis
p eũ productis, nulla exprimit̃ qualitas, nec ꝓbatur ẽt
pp quã testes possent examinari ad instantiã actoris ad
perpetuã rei memoriam, de quib. latissimẽ in locis su-
pra adductis, & ideo oĩ ex capite ꝯcludẽdũ est. dictã pe
titionem examinationis p̃dictæ fuisse, & esse ineptã, &
nulliter ꝓductã, maximẽ cũ ipsi agãt de pñti ad legatũ.
¶Verũ qm̃ testes ꝓducti fuerũt recepti & examinati
& ipsi rei cõuẽti passi sũt eos examinari, iccirco discu
tiẽdũ erit, an dicti testes ꝓbẽt d.q.Frã. fecisse dictũ lega
tũ, & an ipsorũ depositiones sint ita cõcludẽtes, ꝙ tale
3 legatũ debeat̃. Et † prima facie dicẽdũ vr̃ ꝙ sic. Nã esto
ꝙ nõ sit factũ testm̃, nec scriptũ, nec sit facta instõ hæ-
redis, tñ si legatũ sit absq; p̃dictis, valebit & tenebit. l. fi.
C. de codicill. cũ alijs adductis in decis. cõs. Neap. 134. q̃
dã mulier. & p Abba. in c. Raynal. col. 5. nu. 24. versi. &
in fi. gl. vbi vult, legatũ ad pias cãs valere ẽt sine cl̃a co-
dicillorũ, & sine institutione hæredis, remittẽdo se ad
nota. in l. 1. C. de sac. san. eccl. & in l. eam q̃. C. de fideic.
4 Et † est tex. in tr̃is in c. iudicãte. & ibi no. doct. oẽs, ex̃ de
testa. Qui tex. ẽt ꝓbare vr̃, vt no. ibi gl. & reliqui scribẽ.
ꝙ legatũ factũ monasterio est validũ, licet nõ fuerit ex-
pressum nomẽ monasterij: q̃a intelligit̃ de monasterio
5 patriæ ipsius legãtis. Prout † ẽt idẽ Abba. in c. cũ esses.
in lectu. & ẽt in repeti. p illũ tex. cõcludit, ꝙ ĩ legato ad
pias cãs, sufficiunt duo testes, ẽt nõ rogati, ꝓut est tex.
formalis in c. relatũ. extra de testa. & ibi Abb. & oẽs alij
* cõiter, * cõcludẽtes in legato relicto ecclesiæ sufficere
6 duos testes. Qđ † Abb. & alij extẽdũt habere locũ etiã
in alijs pijs locis, & hoc ꝓprie vr̃ verificari in p̃sẽti, vbi
legatũ fuit relictũ ꝯuẽtui dictorũ Iasuatorũ ꝓ eleemo
7 sina, ꝙ † piũ est, ex quo cõcernit animã, iuxta glo. in l.
si qs Titio. de leg. 2. ꝓ qua vr̃ tex. in auth. vt cũ de appel.
cogn. §. si quis de prædictis, ꝯm Bal. in auth. similiter. in
prin. C. ad leg. Fal. & in l. 1. vbi alij scribẽ. C. de sac. sã. ec
cle. cũ alijs adductis p Dec. cõs. 120. Et p tenui. col. 1. &
8 cõs. 183. Cõsului. col. 3. nu. 5. Et † ꝙ sufficiãt duo testes
ad validitatẽ legati pij, vltra p̃dicta, ponit Bar. & alij, ĩ l. j.
C. de sacr. san. eccle. & plenẽ tãgit Dec. ꝯs. 284. Viso pun-
cto, col. 6. nu. 7. & diffusius hoc ꝓsequit̃ Cor. ꝯs. 261. In
hac cõsultatione in prin. vol. 1. & cõs. 259. Dicta dispõ,
9 vol. 4. & cõs. 307. vol. 3. Quæ † ẽt cõprobantur ex his, q̃
dicit Abb. & alij per illũ tex. in c. cũ tibi, ex̃ de testa, vbi

volũt, legatũ ad piã cãm posse fieri nutu, & ẽt rñdẽdo
interrogatiõni, q̃ fieret p aliũ, & ꝙ sufficiũt duo testes
ẽt nõ rogati, vt hoc vltimũ firmãt doc. in d.c. relatũ. &
ẽt Cor. ꝯs. 149. Visis, col. 2. & cõs. 215. Vr̃, col. 2. & 3. vol.
2. ex q̃b. cõcludendũ vr̃, tale legatũ esse formiter ꝓba-
tũ & esse pium. ¶Istis tñ nõ obstantib. ꝯrium in p̃senti
10 casu vr̃ ipsa veritas. Ad † ꝙ oñdendum, primo aduer-
tẽdum est, ꝙ oẽ illud ꝙ ponit actor in suo libello indu-
cit cõfessionẽ ꝯ ipsum libellantẽ, ꝓut dicit Bald. in l. ꝓ-
cum. C. de libera. cau. & Ale. in l. 2. col. 1. ver. in tex. ibi, q̃
in libello. C. de ĩstit. & substit. & ĩ ꝯs. 118. col. 2. vol. 2. cũ
alij cumulatis p Fel. in c. si cautio. col. 11. in 9. limita. ex̃
de fid. instru. & plenius p eũdẽ Fel. & ibi Moder. in addi
vbi plura cumulãt, in c. examinata. col. 2. de iud. Quo
stãte, cõsiderãdo petitionẽ & libellũ porrectũ p fr̃e Lu
douicũ in eo expresse dr̃, ꝙ tpse q. Frã. declarauit opi-
nionẽ suã, ꝙ volebat fratres Iesuati cõmorãtes in mo
nasterio Burgi Pusterlæ hr̃e de bonis suis. 300. &c. q̃ ver
ba nõ ꝯcludũt, ꝙ legatũ fecit, sed ꝙ volebat illud face
re. Prout ẽt dr̃ ĩ scđo c. porrecto p d. fr̃em Lud. & exp
sius hoc firmare vr̃ p̃sbyter Meliorãtia, testis ꝓduct⁹ p
ipsos reos ꝯuẽtos sup scđo c. vbi ĩter alia dicit, ꝙ quo-
usq; ipse testis stetit cũ d.q.Frã. facta ipsius ꝯfessione, ñ
audiuit, ꝙ vocauerit aliquẽ notariũ ad scribẽdũ testm̃
p fratrib. Iesuatorũ, sđ bñ audiuit, ꝙ ip̃e d. Frã. dixit vel
le die sequẽti facere & scribere d. testm̃, ex q̃b. apparet
ꝙ tp̃e quo fuit ꝯfes⁹, & ẽt post quousq; d. p̃sbyter Me-
liorãtia stetit ibi, ñ fecit p̃fectẽ tale legatũ, sed intentio
sua erat facere illud die sequẽti, & reducere illud. Quo
11 casu † ei⁹ volũtas fuit suspẽsa, donec talis volũtas ꝑfice
ret & scriberet̃, & q̃a mortu⁹ fuit añ q̃ eẽnt scripta, ñ va
let, nec tenet ẽt ad pias cãs, vt pũctualr̃ ꝯsuluit Old. ꝯs.
119. Titi⁹ ꝯdidit testm̃. vbi optimẽ loq̃t̃, & ẽ bona dec.
Pau. de Cast. ꝯs. 365. Visa dicti facti narrõne. & postre-
mõ hãc opi. plurib. alijs medijs & decisio. ꝯ ꝓbat Dec.
ꝯs. 159. Casus, q̃ ꝓponit̃, col. 2. & 3. & ẽt Corn. ꝯs. 77. Li
12 cet ãt. col. fi. vol. 1. Et † meli⁹ & clari⁹ idẽ Corn. ꝯs. 149.
Visis nõnullis. col. 3. & seq. vol. 2. vbi p plures rõnes, &
decis. ꝯcludit, ꝙ non valet legatũ, si testõr dicat: *Voglio
che dopo la mia morte il mio venga al monasterio, &c.* esto q̃d
hoc formiter ꝓbet̃ & p ꝯtestes, ex quo talia verba nõ
vñr dicta aĩo testãdi, nec aĩo disponẽdi, & p ista tollũt
ea, q̃ ponit ipse Cor. ĩ d. ꝯs. 107. vol. 3. ex quo ibi erant
13 ĩ casu satis diuerso. Scđo † ꝓ eadẽ opi. facit tex. ĩ c. cũ
esses. ibi, vel duab. ꝑsonis idoneis. & tex. in d.c. relatũ. ex̃
de test. ibi idonei testes. & ibi, aut duob. lt̃imis testib. q̃
iura ꝓbãt ad validitatẽ legati pij sufficere duos testes,
dũmõ ꝙ sint idonei & lt̃imi, nõ.n. satis est, ꝙ duo suffi
ciãt, q̃cũq; sint, sed necesse est, ꝙ sint idonei & lt̃imi. &
Abb. in d.c. cũ esses, col. 2. in 3. lectu. tenet, ꝙ dẽnt esse
duo oĩ suspicione carẽtes, & Im. ibi col. 4. dicit, ꝙ dẽnt
14 esse idonei, & dẽt ꝯstare de idoneitate. Et † Barba. ĩ d. c.
relatũ. car. 8. col. 2. in fi. & col. seq. vers. & ẽt põdera. p il
lũ tex. dicit, ꝙ dicti testes dñt esse lt̃imi, hoc est tales, q̃
sint maiores oĩ exceptione, adducit gl. in ver. lt̃ima. in
c. at si clerici, de iud. & gl. in c. 1. q matr. acc. poss. & ita ĩ
telligit ibi illũ tex. ꝙ duo testes in legato ad piã causã
dñt esse lt̃imi, hoc est oĩ exceptione maiores. Idoneus.
n. testis ille est, q̃ reperit̃ oĩ exceptione maior: & ꝯ quẽ
nulla lt̃ima p̃t opponi exceptio, vt dicit tex. in ĩ l. opti-
mã. C. de ꝯh. & cõmit. stip. & ẽ gl. & ibi doc. ĩst. de inu-
stip. ĩ ver. idoneos. §. itẽ verborũ. & Soc. ꝯs. 54. Visis testi
b⁹ col. 3. vers. sed testes idonei. vol. 3. vult, ꝙ illi dñr ido-
nei testes, q̃ ñ pñt repelli aliqua exceptiõe. Cũ itaq; di-
cta iura canonica velĩt dictos duos testes dẽre esse ido
neos, & lt̃imos, & oĩ suspõne carẽtes, & maiores oĩ ex-
15 ceptiõe. Talis † qualitas, ꝙ ĩsit dictis testib. ꝓbãda ẽ p ꝓ
ducẽtẽ illos, licet. n. r̃r q̃sq; p̃sumat̃ bon⁹, & idone⁹,
meritõ. ff. p soc. tñ qñ lex req̃rit ad ꝓbõnẽ alicui⁹ act⁹
testes ita qualificatos, necesse est, ꝙ talis qualitas articu
letur, & ꝓbet̃, vt dicit Ang. in l. j. §. si qs neget, ff. quẽad.
test. aper. & ibi Bar. col. fi. qui adducit hãc cautelam, ꝙ
16 articuletur & probetur talis qualitas. Et † licet Fel. ĩ c.
cũ Io. Heremita. col. 12. & Fran. de Cur. cõs. 55. Sup p̃
cessu, col. 4. in fi. & Barba. ĩ c. 3. loco. de ꝓb. videat̃ tene
re, ꝙ in dubio p̃sumũtur idonei, tñ Imo. in d. §. si qs ne
get, di-

get.dicit sec⁹ eẽ,qñ lex, reqreret expsse dictã qualitatẽ
in suplatiuo,ꝓut vr̃ esse in teris nostris , vbi requirunt̃
ltĩmi & idonei,quã decisio.expsse cõprobat Soc. ad id
plura adducẽs ꝯs.274.In cã dñę Lise,col.12.vers.postre
17 mò dico.vol.2.Vbi† ꝯcordãdo opi.dicit, ꝙ qñ lex req-
rit in suplatiuo gradu idoneitatẽ, dẽt hoc articulari &
ꝓbari,qñ illã reqrit positiuè,necesse est saltẽ ꝙ alleget̃,
quorũ neutrũ factũ apparet in casu nr̃o, ꝯñr tale lega-
18 tũ nõ dr̃ formiter ꝓbatũ.Præterea† & fortius dicti duo
testes ꝓducti ad ꝓbõnẽ dicti legati,nõ sunt nec idonei
nec ltĩmi,nec ĩtegri, qn immò plures patiũt̃ exceptio-
nes & defectus,quo fit vt nõ ꝓbẽt tale legatũ:cũ nõ sĩt
eius qualitatis reqsitæ à l.vt in d.c.cũ esses,& in d.c.rela
tũ.cũ alijs s̃.adductis,& magis in teris circa legatũ piũ
ponit Dec.ꝯs.pall.159.col.3.& 4.& sunt alia ꝯs.& decis.
19 inferius alleg.Et † sigillatim tãgẽdo dicta ipsorũ & vnũ
queq; testẽ,dr̃ ꝙ dictus p̃sbyter Meliorãtia nõ est inte-
ger,nec idoneus.Primò,qa est sibi ipsi piurus,& iõ sibi
nõ credit̃,c.testimoniũ.vbi latè scrib.de testib. 6.q.1.c.
20 qcũq;.22.q.5.c.paruuli, cũ alijs simi. Itẽ † ẽ & sibi vari⁹
& ꝯrius,& iõ nõ ꝓbat.l.q falsa.ff.de testib.l.eos. ff.đ fal.
21 & p d.Tindar.ĩ trac.de testib.quasi p totũ.Qđ ĩdubita-
tũ est. vt talis testis nullo pacto ꝓbet,ẽt si posset reduci
ac ꝯcordiã,vt đt Iac.But.ĩ l.de ętate.ff.de min. & est gl.
& ibi D.Ant.& Can.ĩ c.ĩ nr̃a,cx̃ de testib.maximè Abb.
& Imo.tenet, & Roma. & Mod.ĩ l.2. §.creditũ.ff.si cer.
pet.& d.Tindar.in d.trac.ĩ c.pen.Qđ sit piur⁹, & sibi ip
si ꝯrius & varius oñdit̃ aptè. Nã ipse p. Meliorãtia fuit
primò loco ꝓductus p d. frẽ Ludouicũ & deponit, ꝙ
audita ꝯfessione dicti q.Frã.ipse Frã.dixit.*Io lasso alli frati
delli Iesuati duc. 300 per esser poueri homini* ,& ꝙ hoc dicto
ipse testis vocauit fratrẽ Georgiũ & dixit. *M. Fra Geor-
gio M.Francisco qui lassa al vostro conuento duc 300* Qui Frã
ciscus sibi affirmauit,& demũ idẽ.p.Meliorãtia, p pau-
cos dies post,reproductus in testẽ p d.Gasparẽ & Geor
giũ reos cõuẽtos,interrogatus sup tali legato dicit, se
nihil scire, maximè examinatus sup interrogatorio d.
fratris Ludouici,q̃ oĩa loquũt̃ de dicto legato, & clari⁹
hoc idẽ firmat ipse testis, examinatus sup.4.5. 6.& vlti-
mo cap.ipsorũ cõuẽtorũ,& sup interrogatorijs datis p
fratrẽ Ludouicũ,q̃ oĩa ꝯcernũt dictũ legatũ, & sup eo
facta sunt , & tñ sup illis dictus testis dicit se nihil scire,
& ꝙ nõ volebat de hoc aliquid dicere, nec ẽt facere ali
qđ iudiciũ,ex qb.clarè patet,ipm sibi ipsi esse variũ & ꝯ
riũ ac periurũ,& ꝯñr nõ ꝓbare,nec esse idoneũ,neq; ĩ-
22 tegrũ.Qñ † .n.testis cõuincit̃ de periurio , nõ ꝓbat, ẽt
si essemus in legato pio , ita in teris nr̃is pũctualr̃ dicit
Cor.ꝯs.261.in hac cõsultatione.col.5.ver. & sic cõcor-
23 dat.vol.1.vbi † ẽt idẽ tenet in teste vario,ꝓut idẽ Corn.
dicit ꝯs.170.Licet.col.pen.vol.3.& cõ .297.Vr̃. col.fin.
vol.4.Præterea depositio ipsius.p. Meliorantiæ est satis
difformis & ꝯria à depositione fratris Georgij. Nã ipse
deponit, ꝙ vocauit fratrẽ Georgiũ,& dixit sibi,*M. Frã.
qui lassa duc. 300 dopò la morte de sua balia* , qui Franciscus
sibi affirmauit.& ipse frater Georgius in sua depositio
ne alr̃ loquit̃,ex quo dicit,ꝙ ipse p.Meliorãtia dixit sibi.
*Io vi ho chiamato,qui pche Messer Frãcisco qui mi ha detto che
lui vole che dopò la sua morte el vostro cõuẽto habbia duc. 300.
per l'anima sua.* Quæ ver. *per la sua anima* nõ fuere dicta à
dicto p.Meliorãtia,q alio mõ refert dicta verba , videli-
cet,ꝙ ipse Frãciscus relinquebat duc.300.fratrib. Iesua
torũ,*per esser poueri homini*.Præterea ipse fr̃ Georgius di
cit,ꝙ ꝓlatis dictis verbis.a.p.Meliorãtia,ipse Fran.rñdit
si che voglio con questo che la mia balia sia vsufructuaria , &
ipse p.Meliorãtia nõ dicit istud, quinimmo deponit ꝯ-
riũ,ꝙ ipse p.Meliorãtia dixit, dicta verba , *dopò la morte
della sua balia*.& Frãciscus solũ affirmauit ea,& illa nõ ꝓ
tulit,& vlterius ipse p. Meliorãtia reproductus scđa vi
ce ab ipsis reis cõuentis,negat,& inficiat̃ oĩa p̃dicta.Ex
24 qb.† clarè colligit̃,ꝙ nõ sunt cõtestes , sed singulares ,
ꝯñr nõ ꝓbant, vt in terĩs nostris de legato pio cõsul-
uit Corn.cõs.163.In cõsilijs decisiuis.col.2.vol.3.& De
ci.d.cõs.159.col.3.& seq.hr̃ plenè in c.bonæ,de electio.
& in c.licet cãm,de prob.& per Bal.in l.1.C.si plur.vna
senten.& in l.de quib.ff.de legi.& p Moder.Papi.in l.ad
monendi.car.23.ff.de iureiur.& per Dec.cons.310. Vi-

25 sis in fi.Patet † ẽt , ꝙ dicti duo testes sibi ipsis ꝯriant̃, &
ꝯñr nõ sunt nec integri,nec ꝓbant,no. Cano. in c. cũ
tu.de test.& Ale.in l.inter stipulãtẽ.§.si Stichũ. col.5. ff.
de verb.obl.& scrib.in l.2.§.creditũ.ff.si cer.pet. vbi cõ-
26 cludit̃,ꝙ euitat̃ cõcordia respectu ꝓbõnis . Qđ † vtiq;
in casu nr̃o suadetur, cũ dicta varietas sit in verbis for-
malib.& ẽt in substãtia,vt dicit Corn.in d.cõs. 170. vol.
3.& cons.297.vol.4.& d.cõs.149.vol.2.in fi. vbi vult, ꝙ
qñ depositio fit sup verbis alterius , testes dẽnt esse cõ-
cordes in verbis formalib.ne iudicent̃ singulares,vt di-
cit dñs Ant.& Abb. in c. intelligẽtia, de verb. signifi.&
faciũt,q̃ ponit Cor.cõs.172.Primus.col.7.& 8.col.1. &
27 2.vol.2.Quę † ẽt suadent̃,qñ tales depositiones nõ ha-
bẽt in se verisimile, ꝙ voluerit relinquere tãtã summã
ita informiter, & ꝓbõ nõ verisimilis reijciẽda est, vt đt
Pet.de Anch.ꝯs.257.Ex ordine,col.fi.& ꝯs.162. Visa fa-
cti narrõne.col.7.in fi.& Bar.in l.fi.in fi. C. de edend. &
28 Feli.in c.licet cãm.ver.no.10.cx̃ de ꝓb. & † tãto magis
qa receditũ à cõi forma legãdi ẽt in pijs causis, argũ no.
in l.neq; natales.C.de ꝓb.& ĩ l. vel vniuersorũ. vbi Ale.
ff.de pig.act.Depositio ẽt dicti fratris Georgij vltra sin-
gularitatẽ & vltra illud,ꝙ ꝯriat̃ depositioni dicti p.Me-
liorãtiæ,vt sup.est deductũ,adhuc cõfundit̃.Nã exami-
natus dicit,p̃dictũ legatũ fuisse factũ in certa domo,de
qua in spẽ nõ deponit ipse p.Meliorãtia, qui alio mõ ,
29 eã limitat,vt est videre in eorũ depositionib.Ex † quib.
ẽt respectu loci colligit̃ alia singularitas ipsorũ , vt no.
Bal.in d.l.de qb.ff.de leg.& Mod.in d.l.admonẽdi. Pro-
ut ẽt & alia singularitas seu defectus colligit̃ respectu ,
tpis.Nã ambo dicti testes p̃cisè nõ deponũt, nec de an
no,nec de mense,nec de die, qnimmo & fortius frater
Ludouicus in primo capitulo dicere vr̃,legatũ fuisse fa
ctũ de mẽse Aprilis,& p. Meliorãtia examinatus sup il-
lomet capitulo dicit vera esse cõtẽta in eo,& demũ re-
productus p ipsos reos cõuẽtos dicit ꝯriũ, ex quo ipsi
rei,in eorũ capitulis articulãt de mẽse Maij. Per qđ red
dit̃ ẽt varius,& ambo reddũt̃ minimè ꝓbãtes respectu
tpis,ꝓut ẽt tale legatũ nõ dr̃ formiter ꝓbatũ , qm ipse
quõdã d.Fran.nõ vltroneè vocauit testes,& legatũ p̃di-
ctũ disposuit,sed ad interrogationẽ p.Meliorãtiæ, quo
casu nõ dẽt valere,cõcurrentib.qualitatib.de quib.sup.
30 & inf.ẽt dicet̃.Naximè † qa nõ apparet,ꝙ dictus p. Me
liorãtia ĩterrogatus fuerit ad hoc adhibit⁹, vt pulchrè
voluit Corn.ꝯs.73.Visis, & diligẽter inspectis, col. pen.
& fi.vol.1.& cõs.309.Vr̃.col.3.vers.Nã aliàs, eodẽ volu.
vbi Pilei opi.tenet,de qua p doc.in l.iubemus.C.de test.
31 Et † ꝓpriè in legato pio tenet in cõs.1.col.2.& 3. vol.4.
& bene p Soc.cõs.28.Visis testĩ.col.5.vers.p̃terea, nu.
13.vol. 3.Potissimè cũ testes ipsi variẽt quoad rñsionẽ
factã p ipsum d. Frã. interrogationi sibi factæ per dictũ
32 p.Meliorãtiã.vt sup.deductũ est. Præterea † aduertẽdũ
est,ꝙ ipsi rei cõuẽti fuere citati die 22. Martij ad viden
dũ iuramẽta dictorũ testium , & tñ illa die non iurauit
frater Georgius,sed lõgè post,videlicet die.28. Martij .
Qua die nõ fuere citati ipsi cõuẽti, ad videndum iura-
re testes, & sic apparet ipsum fratrẽ Georgiũ iurasse &
deposuisse parte nõ citata.Prima.n.citatio expirauerat
& consequenter talis depositio nulla est.l.si quando.C.
33 de testibus.cap.2.eodem titulo,in antiq.cum vul. Præ-
terea nõ apparet,ipsum fratrem Georgium deposuisse
cum licentia sui superioris,licet.n. dubiũ sit,an religio
sus possit esse testis in testamento,vel vltima voluntate
vt p Abb.& alios,in c.cũ nuncius.de testib. & in c.nup
eodẽ titulo,cum alijs allegatis per Bal.& alios,in l.1.col.
12.vers.super.10.quæst.C.de sacrosc.eccl.& per Aret.cõ
34 si.160.Longa est ista consultatio . Tñ † sine licentia sui
superioris non potest esse testis,nec testificari,vt cõsul
uit Soc.cõs.17.Supradicta col.pe.& fin.vol. 1.vbi ad id
adducit plures decisio. quæ licentia hucusq; minimè
apparet data.Præterea,vt probatum est, tale legatũ re-
spicit cõmodum singulorũ fratrũ Iesuatorũ,ꝓ tpe cõ
morãtium in d.monasterio,vt quisq;ipsorũ de dicto le
gato cõmodum & vtilitatẽ cõsequeretur , si 300. duc.
monasterio daremus, quo fit,vt ipse fr̃ Georgius ñ pos
35 sit esse testis. Vt † in simili dicim⁹ de cã vniuersitatis re
spiciẽte cõmodũ singulorũ:ꝙ non possunt esse testes,
vt

vt no.Io.And.& alij in d.c.cũ nũcius.& in l. 1.§. vniuersitatis,ff.ꝙ cuiusq; vniuers.no.& sentit ẽt Dec.in d.cõs.
36 159.col.3.ver.accedit ẽt.vbi vult,ꝙ Capellanus hospitalis nõ est integer testis,sed suspectus ad ꝓbãdũ instõnẽ factã de hospitali.Et clarius, & magis ĩ terĩs hoc ponit Cor.ↄs.261.In hac cõsultatione.col.4.& 5.vbi ꝑ plures rõnes,& dec.tenet,ꝙ legatũ ad pias cãs factũ nõ põt ltĩmè ꝓbari ꝑ duos testes,seu religiosos eiusdẽ ecclæ,cui tale legatũ dr̃ esse factũ. ꝙ ꝓpriè verificari põt in casu
37 nr̃o.Ad † qđ ẽt,qa ipse frater Georgius,vt est ꝓbatũ,affectionẽ hẽt ad cãm,& iõ eius dictũ suspectũ.l.fi.ff.de testib.c.Rom.eo.ti.li.6.cũ cõcor.ex quib.aptissimè ↄcludit,tale legatũ nõ esse formiter probatũ,& ꝙ dicti duo testes illud nõ ꝓbãt,tũ qa periuri, varij & ↄ̃riãtes, tum quia singulares,tũ qa de tp̃e p̃cisè nõ deponũt,tũ quia patiunt plures alios defectus, vt superius in facto & in iure deductũ est,& ↄñr eorũ depositiones redunt nullæ,inefficaces & in cõsiderabiles,ĩfert ẽt resolutio omniũ deductorũ superius in ↄ̃riũ. nã illa ꝓcederẽt & locũ haberẽt,qñ ipse D.Frã.verè voluisset disponere,ꝙ minimè fecit,itẽ ꝓcederẽt, qñ duo testes essent ĩtegri,idonei,ltĩmi,& carẽtes oĩ suspitione, & maiores oĩ exceptione,q̃ penitus cessant in casu p̃senti, vt superius deductũ est.¶Cira 3m dubiũ principale,dr̃ dictũ fratrem Gabrielẽ malè,& temerè egisse,vti egit ex plurib. & primò,quia nõ apparet,quã facultatẽ & ptãtẽ hẽt agendi ꝓut ẽt minimè apparet de potestate & facultate fratris
38 Ludouici.Primitus † .n.debãt legitimare eorũ ꝑsonas vt toto tit.ff.C.& extra de proc. & in tit. extra de Sind. Præterea ipse frater Gabriel præsupponit legatum fuisse factũ & esse formiter ꝓbatum, & ↄñr deberi monasterio,vel cõuentui,seu fratrib.ipsius,ꝙ fuit & est penitus falsum,vt aptissimè superius deductũ est. Præterea etiã vt ipsimet actores fatẽtur & dicunt in eorum petitionib.tale legatum & si fuisset verum & probatum, ꝙ tamen falsum est vt supra, nõ deberetur statim & in p̃sẽtiarũ præfato monasterio,sed mortua dicta d.Maria
39 balia.& ideo ante tempus agunt,& ante diẽ. Quo † casu dicunt malè agere & puniri debẽt, vt dicit tex. in §. plus,inst.de actio.& extra de plus peti.per totum.Prete
40 rea † defecerunt in alio,ex quo agunt ↄ̃.d. Gasparẽ, & Grorgium tanquã fratres & hæredes dicti q.d. Francisci,& tamẽ minimè ꝓbant p̃fatos fuisse & esse hæredes
41 illius,ꝙ vtiq; necessariò ꝓbãdum erat,vt l. 1. & fere per totum.ff.de interrogato.actio.Ex † quib.necessariò cõcludit,ipsos malè & temerè egisse,& cõsequenter condemnari debere ad omnes expensas factas,iuxta.l.eum quem temere.ff.de iud.& l.properandum.§.fin autem. C.eod.tit.& c.finem litibus de dol. & contuma. & hoc potissimè stante nullitate asserti legati, quod modo aliquo subsistere non potest. Parisius Paduæ.

SVMMAMRIV.

1 *Fideicommissum conditionale per euentum conditionis efficitur purum,& debetur.*
2 *Et restitui debet fideicommissario & substituto.*
3 *Substitutio pupillaris directam substitutionem importat.*
4 *In codicillis hæreditas directò dari non potest.*
5 *De æquitate tamen valebit institutio hæredis in vim fideicommissi.*
6 *Maximè si in codicillis apposita esset clausula, quòd valerent omni meliori modo.*
7 *Fideicommissum limitatum ad tempus pupillaris ætatis expirat institutio mortuo post pupillarem.*
8 *Pater notam præsumitur habere ætatem filij.*
9 *Pater filio pupillo potest substituere per fideicommissum.*
10 *Substitutio pupillaris non præsumitur facta, si illo tempore filius erat pubes.*
11 *Et dicto tempore facta præsumitur in vim fideicommissi, & constituta,& num. 12.*
13 *Substitutio compendiosa facta præsumitur quando post mortem alicuius fuit constituta.*
14 *Idem quando complectitur plura tempora.*
15 *Idem si facta est sub illis verbis. si institutus decesserit sine filijs.*
16 *Caput vnum testamenti declaratur per aliud.*
17 *Coniectura illa capiẽda est,per quam dispositio testamẽtaria redditur conformis dispositioni iuris,& non illi contraria.*
18 *Testamentum saluandum est à contrarietate.*
19 *Codicillorum verba interpretanda sunt,ne aliquid absurdum cõtineant.*
20 *Interpretatio illa capienda est,quæ faueat testamento.*
21 *Grauatus si decedat sine hæredib.masculis, intelligitur grauatus si decedat sine filijs.*
Verb.hæredib.capitur pro filijs.
22 *Pupillus communiter non potest habere filios.*
23 *Et à communiter accidentibus filij procreantur post pupillarem ætem.*
24 *Masculi conseruant familias & agnationes.*
25 *Fœminarum exclusio includit masculos,& alijs seq.*
Fœminæ non habent familias.
26 *Fœminæ non transferunt bona in alienas familias.*
27 *Ratio pro expressa habetur,quando vnica tantũ potest assignari.*
28 *Ratio generalis ad omne tempus non limitatur tempore.*
29 *Fideicommissa ampliantur & restringuntur ex ratione & causa,quib.testator motus fuit illa facere,& nu. 30.*
31 *Mens & voluntas testatoris potissimum attenditur in vltimis voluntatibus.*
32 *Nedum expressa verùm & collecta per coniecturas ex verbis à testatore prolatis.*
33 *Mens prædominatur verbis.*
34 *Fideicommissum inducitur ex tacita & coniecturata mente testatoris.*
35 *Mens testatoris in substitutionibus fideicommissarijs potissimum attenditur.*
36 *Dispositum videtur.quòd testator verosimiliter ordinasset, si de eo cogitasset, vel de eo fuisset interrogatus.*
37 *Quòd bona conseruentur in familia,omne tempus comprehendit.*
38 *Casus expressus & non omissus dicitur, quando colligitur ex mẽte etiam coniecturata testatoris.*
39 *Testator non præsumitur sibi ipsi contrarius.*
Testator volens hæreditatem suam non esse obligatam fideicommisso.qualiter dicta verba sint interpretanda, & nu. 40.
40 *Bona fideicommisso subiecta alienari non possunt.*
41 *Exceptio firmat regulam in alijs non exceptuatis.*
42 *Codicillorum verba interpretanda sunt & declaranda,ne in illis detur contrarietas,& correctio.*
43 *Filij grauati fideicommisso deducere possunt legitimam iure naturæ debitam.*
44 *Legitima quanta sit,quando filij sunt quatuor.*
45 *In restitutione fideicommissi,quæ bona comprehendantur.*
46 *Et an veniant illa subrogata loco rerum hereditariarum subiectarum fideicommisso.*
47 *Grauatus fideicommisso potest disponere de reb. quæsitis per ipsum,seu aliundè prouentis, ex quo non sunt fideicommisso subiecta.*
48 *Donatio est contractus de iure permissus.*
49 *Traditio ficta per constitutum sufficit ad dominium & possessionem transferendam.*
50 *Donatio facta absenti regulariter non valet.*
51 *Fallit,quando fuit facta patri præsenti & acceptanti nomine illius absentis donatarij.*
52 *Fallit etiam quando data fuit licentia absenti donatario capiendi & retinendi res donatas.*
53 *Donatio excedens summam quingentorum ducatorum si non est insinuata,regulariter redditur nulla.*
54 *Donatio inofficiosa an valeat,& in qua summa.*
55 *Societas morte vnius ex socijs finitur.*
56 *Et post mortem non transit ad eius hæredes.*
57 *Societas finita morte socij potest renouari per eius hæredes.*
58 *Lucrum quæsitum societate finita morte socij est aliorum illud acquirentium.*
59 *Societas,an,& quando præsumatur propter cohabitationem.*

CONSILIVM XXV.

Vidi Testm̃ & codicillos conditos per q.ser Beltraminum Grandũ,in quib.Henricum & Antonium suos vniuersales instituit hæredes, declarando & ordinando,ꝙ si vnus ipsorum decederet sine heredib. masculis,ꝙ pars ita defuncti perueniat & peruenire debeat in superuiuentem ipsorũ duorum,per quæ verba inductum fuit reciprocum fideic.& cõditionale.Et
1 quoniam conditio extitit,ex quo d. Ant. mortuus est sine filijs masculis,superuiuẽte Do.Henrico,meritò tale fi-

le fideicō.cōditionale fuit verificatū p euētū dictæ cō-
ditionis & purificatū, vt in l.fi.§.1.ff.de vulg. & pup.&
2 in l.si pupillus.in fi.ff.de ꝯdi.insti.Quo† fit,vt necessario
seq deat restō pdicti fideicōmissi purificati, ꝙ ꝯseq dēt
ipse Hēticus substitutus & eo casu vocatus.l. pe. & l.fi.
C.ad Treb.l.filiū quē habētē,C.fami.ercisc.l.fi.§.sinaūt
3 C.cōia de leg.cū ꝯcor.†licet ī codicillis pdictis sint ap-
posita illa verba,si vnus ipsorū filiorū institutorū dece
deret ī pupillari ætate & sine hr̄dib.masculis, q̄ directā
substōnē īportare vidēt.l.2.ff.de vulg. & pup. & insti.e.
4 in prin.& in c.si pr̄.de test.lib.6.cū si.Et † in codicillis ñ
possit directo dari hr̄ditas,& hr̄s institui,vt in §. codicil
lis.& §.seq.insti.de codicil.& in l. hr̄ditatē. & l. si idē. C.
5 de codicil.& ī l.hr̄ditas.C.de his qb.vt indig. tñ † omis
so isto rigore & attēta benignitate & æqtate, hodie &
instō directa ī illis facta,& hr̄ditas directo relicta est va-
lida & firma,nō ī vim directæ substōnis,sed ī vim fidei-
cōmissi:vt est tex.formalis in l.Sceuola.ff.ad Trebell.ꝙ
oēs ibi sequūt,& tradit Bar.in d.l.1.de codicil.& ī l.ver-
bis ciuilib.col.2.& ī l.Cēturio.col.2.ī pē.oppo.ff.đ vul.
& pup.& ita firmāt oēs ī d.§.codicilli.& ī d.l. hr̄ditas.&
6 in d.l.si idē.Et † eo magis ista pcedūt:qm̄ ī istis codicil
lis ē apposita illa cl̄a, ꝙ valerēt iure cuiuslibet alterius
vltimæ volūtatis,quo melius valere posset &c. q̄ cl̄a tā
to magis operat, vt talis dispositio valeat vt fideicō. vt
tradit Bar.in d.l.1.& gl.& scribē.ī auth.ex cā.C. đ liber.
pt.cū alijs adductis p Cor.cōs.44.Vr̄.col.3.ver.qcqd āt
7 vol.3.Minus † ēt hēt obstare,si diceret, ꝙ tale fideicō.
expirauit.Nā vr̄ fuisse limitatū ad tps pupillaris ætatis,
& ñ vltra: qa ipse Antonius mortu⁹ est post pupillarē
ætatē,& sic maior,iccireo tale fideicō. amisit vires. l.si
ita qs.l.ex facto.§.itē q̄ro.ff. de vulg. & pup. & facit illa
trita rl̄a,ꝙ limitata cā &c.l.in agris.ff.de acq.re.do.l.mi
8 lites agrū,ff.đ re militari.Nā † aduertēdū est, Henricū
& Ant.ambos fuisse maiores anno. 14. tpe quo cōditi
fuerūt dicti codicilli,ꝙ qdē notoriū erat pr̄i codicillā-
ti & testāti.l.de tutela.C.de ī īteg rest.mino.& ibi gl. ad
ducit cōcor.l.octaui.§.1.ff vnde cogna.l.ēt.ff. de pb.&
plenè faciūt no.in l.1.ff.si cer.pet.đ vicino, q psumitur
scire facta vicini. itē certū erat in iure post pupillarem
ętatē patrē nō posse substituere eius filio pupillariter
9 & directo.§.ex̃ neo.inst.de pu.substi.l.2.cū vul.ff.c.Et† li
cet possit pr̄ filio pupillo substituere p fideicō. l. cohæ-
redi.§.cū filiæ.ff.e.ti.& hētur p oēs in d.l. Cēturio.& in
10 l.pcib.C.e.& in c.si pr̄.đ test.lib. 6. tñ † in casu psēti im-
possibile est dicere,ꝙ dictus ser Beltraminus pr̄ volue-
rit substituere Antonio ei⁹ filio p fideicō.ī.tps tm̄ pu-
pillaris ætatis & ñ postea:cū tpe,quo fecit talē substō-
11 nē,ipse Anto.fuisset pubes,& maior ann.14.Nec † est
verisimile, ꝙ voluerit limitare dictā substōnē fideicō-
missariā ad dictū tps pupillaris ætatis,ꝙ eius filij tūc tē-
poris iā pterierāt,excesserāt,& trāsierant, q ambo erat
tūc maiores.14. ann. & sic quod voluisset facere actū
frustratoriū ꝯ ea q̄ habēt in l.nō solū.ff.đ actio.& obli-
ga.& in l.hæc stipulatio.§.diuus.ff. vt lega. nomi. caue.
12 & in l.quoties.ff.de reb.dub.Et † istud colligit apertius
ex sequēti capite codicillorū, dū ipse ser Beltraminus
voluit,ꝙ si oēs decederēt sine masculis, ꝙ hr̄ditas pdi-
cta puenire deberet in pximiores masculos domus,in
quo capite loquit indefinitè,nec fecit mētionē de pu-
13 pillari ætate,& sic erit substō cōpendiosa. tū † qa facta
post mortē,vt dicit gl.& ibi doctores in l.testamēto.C.
14 de tes.mil.tū † quia cōplectit plura tpa,ad plenè not.in
d.l.Cēturio.& in d.l.pcib.& in d.c.si pr̄. & in c. Raynal.
& in c.Raynutius.ex̃ de testa.& p Barto.in d.l.Cēturio
col.10.ver.q̄ro,vtrū substō cōpendiosa, circa fi. & col.
15 añpe.in 1.q̄st.quartæ q̄st. principalis. tū † ēt cōsiderata
illa cōditione,si decesserit sine filijs masculis, iuxta no.
p gl.& doct.in d.l.pcib.& in d.ca.si pr̄. & in d.l.Cēturio
16 Per † ꝙ capitulū clarū optimè declarat capitulū pce-
dēs,ꝙ illa ver.in pupillari ætate, in eo apposita, fuerint
apposita superfluo & ñ dispositiuè sed obiter & igno-
rātia & inscitia poti⁹ notarij scribētis codicillos,& vna
pars codicillorū đ clarat aliā,vt hr̄ in l.vtrū.C.đ peti.hę
redi.& plenè tradit in l.q filiab.& in l.si seruus pluriū.§.
fi.de leg.j.& p Bar.in l alimēta.ff.de alimē.& ciba.leg.&

17 in d.l.Cēturio.col.8.ver.qd.n.si dicit testōr.Et† ēt quia
eā cōiecturā capere debemus,vt dispō testamētaria de
beat se reddere cōformē cum dispositione iuris, & nō
inducere actū ꝯriū iuri,argumēto eorū,q̄ habēt in l.si
duo.ff.de administrati.tutor.& p Bar.& alios,in l.hr̄des
mei.§.cū ita.ff.ad Trebelliā.& in l.vt iusiurādi.§. si libe-
18 ri.ff.de oper.libe.Et † à ꝯrietate saluare debemus testō
rē.l.nō ad ea.ff.de cōdi.& dē.& c.inter dilectos.§.cæte-
rū,de fid instr.& p Dec.cons.337.In casu,nu 2. & cōsi.
19 391.In casu nu.6.Verba † em̄ codicillorū ita interptā-
da sūt,ne aliqđ absurdū cōtineāt, adeo vt im ppriari đ
beāt,ne hoc cōtineāt:vt dicit gl.in versi.pietatis . & ibi
notāt doc.in l.vxorē.§.codicillis,& in §. cōcubinæ.ff.đ
leg.3.& ponit Alex.cōs.17.Circūspectis, nu. 6.vol.7.&
20 Deci.cōs.168.Cōclusio.col.fi.Et † sēp debemus illā in
terpretationē capere,q̄ fauet testō,vt pbāt iura allega-
21 ta p Ale.cōs.50.In cā,col.pe.vol.7. Suadent † ista & ex
alio.nā ipse ser Beltraminus fecit talē substonē fideicō
missariā,si quis filiorū suorū decederet sine hæredibus
masculis,ꝙ quidē exponit,id est sine filijs, vt hr̄ in l. ex
facto.§.fi.ff.ad Treb.& plenissimè p Bar.,& alios oēs,in
l.Gallus.§.ēt si parēte,col.3.& 4.ff.de lib.& post.& patet
nā voluit,ꝙ filiæ fęminę dictorū Hērici & Antonij de
berēt tm̄ dotari,ꝯñr apertissimè cōsiderauit tps , quo
eius filij poterant hr̄e filios masculos & filias fęminas.
22 Quod quidē à cōiter accedētib.nō cōtingit, nisi post
pupillarē ætatē,vt experiētia nos docet, q̄ est rerū ma-
gistra.c.q̄ sit,de electio.libr.6.& ad ea q̄ frequētius acci
dūt;dispositio est adaptāda,vulga.l.nā ad ea.ff.de legib.
& à cōiter accidētib.summit probatio . l. siue posside-
tis.C.de pba.l.certi cōdictio.§.si nummos, ver. quoti-
23 die.ff.si cer.pet.Frequēter† itaq; pcreat quis filios post
pupillarē ętatē,& licet qñq; legamus istud cōtigisse añ
dictū tps, tñ potius portētosū & perrarissimū factum
esse ascribit,& ideo ad cōsequētia nō dēt trahi,l. ꝙ ve-
rò.l.ius singulare,& d.l.nā ad ea.ff.de legib. vt plenè tra
dūt scrib.oēs,in d.l.Cēturio.Qđ eo potissimū in casu p
senti dicere debemus:cū ipse ser Beltramin⁹ tpe dictæ
substitutionis bene sciret filios quib. substituebat tūc
tpis fuisse maiores anno.14.vt dictum est superius, vn
de oī ex capite cōcludēdū est, talē substitutionē non
fuisse coarctatā & limitatā ad tps pupillaris ætatis , sed
fuisse factā cōpēdiosè & p fideicōmissum post illud tē-
pus,ꝙ ēt ostendit ex alio.nā ipse ser Beltraminus cōsi-
derauit masculinitatē & ꝯñr cōseruationē familiæ, vt
patet ex verbis p eū platis & plurib.vicib. ac gemina-
tè,ibi,sine hr̄dib.masculis,& ibi,puenire dēat in proxi-
24 miores masculos domus.Nā† p masculos & diuites fa
milia domus & agnatio recipit augmētum , dignitatē
& honorē,& p eos cōseruatur.l.1.§.pē.ff de vent.inspi.
§.cæterū,& §.media.insti.de legit.agna.suc. & p. Bal. in
l.1.C.de dignita.lib.12.cū alijs cumulatis p Alb.Bru.in
25 trac.ꝙ stāti.mascu.&c.in tertio articulo princ.Et † pa-
tet ēt ex eo:qm̄ ab hr̄ditate exclusit filias fęminas,in q-
b⁹ extinguit familia pr̄is. l. pnunciatio.in fin.ff.de ver.
sig.& filij ipsarum trāseunt in aliā familiā patris videli-
cet ipsorum.l.familiæ.§.1.ff.de verb.sig.l.cum legitimè,
26 ff.de stat.homi.§.fi.insti.de patr.pote.Et † per fœminas
bona trāsferunt in alienas familias,vt dicit Io. And. in
addi.ad Spec.in rub.de testa.& in rubri.de succes.ab in
testa.Et licet ser Beltraminus verbis expressis hāc cām
& rōnē nō adduxerit: quia cōsiderauit masculinitatē
& exclusit fœminas,nulla alia rōne dr̄ motus ad faciē
dum tale fideicōmissum sub dicta forma,nisi pp cōser
27 uationē familiæ,& dom⁹.Quo † fit, vt talis rō & cā hr̄i
dēat p expssa,cū vnica tātū possit assignari:vt tradit gl.
Bal.& alij Mode.in l.q̄uis.C.de fideicō.cū alijs adductis
p Ias.in auth.quas actiones,nu.22.C. de sac.san. eccle.
28 Et † quia dicta rō & cā est generalis ad oē tps,& magis
militat post pubertatē q̄ añ , iccirco tale fideicōmissū
nō pōt dici restrictū & limitatū ī. tps pupillaris ætatis
tm̄,quia cessaret dicta rō conseruationis familiæ pp q̄
29 cōprehenditur omne tempus. Nā † cōis cōclusio est
ꝙ fideicōmissum ampliat,extenditur,declarat, restrin-
gitur,& limitat p rōnem & cām,quibus testōr motus
est ad illud faciendū,ita vt rō & cā dēat extendi potius
quam

quam illud,ꝙ eſt dictũ,& potius q̃ verba, vt habeť in l.
cũ pr̃.§.dulciſſimis,vbi doctores notãt,ď le. 2. & tradit
Bar.in l.rła.§.& licet.ff.de iur.& fac. ign. & multa ad id
adducit Frã.ď Cur.cõſ.43.Statuto,col.5.in fi.ver. 10.p̃-
miſſa,& cõſ.44.Sepe reuoluta,col.pẽ.& cõſ. 80. Rectæ
30 p̃fatus,col.2.ver.ſed p̃miſſis.Prout † ẽt facit Soc. conſ.
43.col.1.ver.nã rõ gñalis,& cõſ.77.Viſis,col.j.nu.2.vol.
3.& ẽ bona ďciſ.Bar.ĩ l.pr̃ filiũ.§.fundũ.ď leg.3. & Pau.
de Caſt.cõſ.263.Circa primũ,in ſecũdo dubio, col.pe.
ver.ſed ad primũ,ſm nouã imp̃ſſionẽ,vbi vult, ꝙ ꝓhi-
bitio facta ꝑ teſtõrẽ ad tp̃s pp rõnẽ,qua fuit motus,cẽ
ſcť ꝑpetua,vt declarat Dec.cõſ.386.Licet cõtrouerſijs,
31 col.2.& 3.Et † cõprobãtur iſta.Nã vera & * cõis cõclu
ſio eſt,ꝙ ĩ vltimis volũtatib.& potiſſimè in fideicõmiſ-
ſis mẽs & volũtas teſtõris p̃dominať.l.in cõditionibus
primũ locũ.l.Publius.in fi.ff.de cõdi.& dẽ.l. ſi mihi & ti
bi,in fi.l.pen.de leg.1.l.cũ virũ.C.de fideicõ. l. quiſquis.
32 de leg.3.d.l.hr̃des mei.§.cũ ita.Hinc † iura volũt in fidei
cõmiſſis mẽtẽ teſtõris, nedũ expreſſã ſed cõiecturatã
tantũ potius attẽdi debere,q̃ verborũ ꝓlatorũ qualita
tẽ,vt probať in iurib.s̃.allegatis,& tradit Bald.in 2. no-
tab.& ibi Mod.Papien. plura cumulãt ꝑ illũ textũ, in l.
qm̃ indignũ.C.de teſt.& ꝓbať in l. 3. & ibi Iaſ Alex. &
Ang.plura deducũt.C.de liber.p̃t.& ſentit Ang. conſ.
340.Totũ dictũ ſtatutũ ea rõne: quia vbi habeť ſenſus
teſtõris, verborũ interp̃tatio nõ dẽt præualere mẽti,
33 ita vt ſenſu melior exiſtat.Recedimus †.n.à vi & nã cõ
iunctionis verbalis,qñ habemus mẽtẽ teſtõris ẽt cõie
cturatam,vt dicunt Bal.& Pau.de Caſtr.in l.fi.C.de im-
34 pu.Ex † volũtate.n.teſtõris tacita & ex cõiecturis colle
cta inducit̃ fideicõ.licet expreſſe ñ appareat. l. ex facto
ꝓponebať.§.rerũ. ff. de hæred. inſti. & notãt oẽs ꝑ illũ
textũ in d.l.hæredes mei.§.cũ ita. & hr̃ in l. fideicõmiſ
ſa.§.itẽ ſi qs.in fi.de leg.3.& in l.Imperator.vbi Bar.ď le.
1.& in l.cũ ꝓponeret,in fi.de leg.2.& ad id plura addu-
cit Frãc.de Curte cõſ.40.Quũ in p̃ſentiarũ.col.pẽ. & ꝑ
Soci.cõſ.14.vol.1.& cõſ.12.& 43.Viſis col.4. vol.3.& ꝑ
Dec.ɔſ.15.Et ꝓ tenui.col.2.& cõſ.38.Circa primũ,col.
35 1.& 2.In † qb.locis allegant̃ aliæ deciſiones, & cõclu-
dit * cõiter in ſubſtõnib.fideicõmiſſarijs debere attẽ-
di mẽtẽ teſtõris,nedũ expreſſam,ſed ẽt coniecturatam
& tacitã ita vt illa p̃dominet̃,& magis dẽat attẽdi & ob
ſeruari q̃ qualitas verborũ à teſtõre ꝓlatorũ, cũ fidei-
commiſſa inducant̃ ex cõiecturis,eſto ꝙ verba ceſſẽt.
36 Et † ẽt iſta cõprobãtur,nã nulli dubiũ, ꝙ ſi dictus ſer
Beltraminus fuiſſet de hoc interrogatus veriſimiliter
ita diſpoſuiſſet,ꝙ tale fideicõ.ꝓcederet oĩ tp̃e, & ꝙ nõ
reſtringeret̃ infra pupillarẽ ætatẽ tantũ rõnibus qbus
s̃.& iõ haberi dẽt pro expreſſo,vt eſt tex. & ibi Bart. &
alij no.in l.Titius.§.Lucius.ff.de libe. & poſth. & eſt gl.
& ibi tãgũt doctores,in l.tale pactũ.§.fi.ff.de pact.& tra
dit Alex.cõſi.129.vol.2.& Fran.de Cur.conſ.29. col. 1.
37 in fi.& Soc.cõſ.5.nu.3.vol.3.Vnde † cũ ipſe ſer Beltra-
minus cõſiderauit maſculinitatẽ,& ſic ꝙ bona ſua cõ
ſeruarent̃ in eius familia, q̃ cã & rõ cõprehẽdit oẽ tp̃s,
in tali fideicõmiſſo oẽ tp̃s dr̃ incluſum, & nullũ omiſ-
ſũ,cõſiderata mẽte diſponẽtis,vt in ſimilib. dicit gl. in
ver.Italiæ.in c.1.de tẽpor..ordinãd.lib.ſexto,& gl.in ver
38 ſi.eligať.in cle.1. de electioni. cũ ſimi. Et † ex hoc tolliť
obiectio,q̃ poſſet fieri,ꝙ caſus iſte eſſet omiſſus,nã cõ-
ſideratis p̃dictis fuit ſatis expreſſus & cõprehẽſus in fi-
deicõmiſſo,vt plenè tãgit Frã.de Cur. cõſ.63. Statuto.
col.5.ver.nã ſiue loquamur.& cõſ.51. Sup teſtamẽtis.
col.12.& ſequẽti verſ.cõdeſcẽdo ad teſtm̃.Nec ẽt p̃di-
ctis obſtant illa verba poſita ꝑ ſer Beltraminũ in dictis
codicillis, dũ voluit hr̃ditatẽ ſuã eſſe obligatã alicui fi-
39 deicõmiſſo.Per † q̃ verba,vr̃ nullum fideicõ.induxiſſe.
nã ſi hoc diceremus,ſequeret̃, ꝙ ipſe Beltraminus eo-
dẽ momẽto & inſtãti fuiſſet ſibi ipſi ɔ̃rius; cũ ſuperius
fideicõ.feciſſet ꝓ cõſeruatione familiæ,& ſtatim poſt-
modũ ſeipsũ correxiſſet,ɔ̃ ea,q̃ habẽtur in l. nõ ad ea,
ff.de cõd.& demõ.& ẽt ɔ̃ ea q̃ habẽtur in l.1. C.de fur.
& in l. nõnunq̃.ff.de coll.bono. & in regula vbi repu-
gnãtia.de reg.iur.vbi varietas,& cõtradictio dãnatur.
40 Et † ideo ne iſta inducãtur,verba p̃dicta ſunt intelligẽ-
da,ꝙ ꝑ tale fideicom.voluit ipſe ſer Beltraminus hære
ditatẽ ſuã eſſe obligatã, ꝓut erat,qa filij grauati ꝑ fidei
com.nõ poterãt bona fideicõmiſſo ſubiecta alienare,
nec vẽdere.l.fi.& auth.res q̃.C.cõia de leg.l. Marcellus.
§.res q̃.ff.ad Treb.cũ cõcord.& iõ voluit, ꝙ tale fidei-
cõ.nõ aſtringeret,nec eius hr̃ditatẽ,nec filios. & ꝙ nõ
haberet locũ,qñ filij voluiſſent alienare,& vẽdere, vt ſe
ipsũ declarat in illis verbis,ſed volẽs ꝙ p̃dicti ſui &c. &
ſic exceptuauit iſtũ tãtũ caſũ,vt ꝑ tale fideicõ.nõ cẽſe-
ret̃ ꝓhibita alienatio & vẽditio bonorũ. ergo in alijs
fideicõ.remanet firmũ, qñ filij grauati nõ vẽdiderunt
nec alienarũt,& qñ vnus ipſorũ mortuus eſt ſine maſ-
ſculis,prout fuit ipſe Antonius ſuꝑuiuẽte Hẽrico. Ex-
41 ceptio †.n. firmat oĩa alia excepto caſu exceptuato.l.
nã quod liquidẽ.§.fi.ff.de pen.le.l.in his.vbi doct.ff.de le
42 gi.Et † ita cõcordanda ſunt & intelligenda ac declarã
da dicta verba codicillorũ,ne aliàs det̃ ɔ̃rietas, & cor
rectio,prout tradit Ale.in l.1.ff.ne qs eũ.& in cõſi.14
Viſo teſtõ.col.4.vol.2.& faciunt nota.in c.literas.de re
ſtit.ſpo.& in l.ſi finita.§.illud.ff.de dã.infect.vbi Moder
volũt adducẽ.alias deciſiones, ꝙ ſẽper debemus am
plecti illã opinionẽ & interpretationẽ,ꝑ q̃ prima fac
ɔ̃ria reducunt̃ ad cõcor.ſtãte mõ validitate dicti fide
cõmiſſi,cũ euenerit caſus & purificatio ipſius in ꝑſon
d.Antonij mortui ſine filijs maſculis ſuꝑexiſtẽte Hẽri
co eius fratre,medietas bonorũ,in qua ipſe Antonius
fuit inſtitutus virtute dicti fideicõmiſſi ꝑuenire dẽt ad
ipsũ Henricũ,vt ſuperius deduxi & ꝓbaui, & de ipſo fi
deicõmiſſo. d. Ant. & eius ſucceſſores nõ poſſunt de-
trahere Trebellianicã pp ducales ordinationes & cõ-
ſtitutiones,& pp municipalia Taruiſina,diſponẽtia de
fideicõmiſſo vniuerſali grauatũ ſeu eius hæredes,non
poſſe deducere Trebellianicã,quo iure municipali ſtã-
43 te,nõ oportet aliter p̃ſẽtẽ articulũ diſcutere.Solũ † er-
go ipſe Antonius & eius ſucceſſores de dicto fideicõ-
miſſo poterũt detrahere legitimã iure naturæ debitã
Antonio filio ipſius Beltramini, ex quo in tali legiti-
ma nõ potuit apponi onus & grauamẽ, fideicõ. nõ ſe
extẽdit ad eã,vt eſt caſus in l.qm̃ in priorib. C. de inof.
teſta.cũ ſim.& iõ ñ obſtãte dicto fideicõmiſſo ipſe An
tonius & eius ſucceſſores poterũt deducere dictã legi
44 timã.Quæ † ſi filij ſer Beltramini erãnt quatuor & non
vltra,erit tertia eius,q̃ ipſe Antonius poterat ab inteſta
to cõſequi:vt tradit̃ in l. parẽtib.& ĩ l.cũ q̃rit̃.& ĩ auth.
nouiſſima.& ĩ l.ex trib.C.de inof.teſt.& in auth. ď trie.
& ſemi.& in l.Papinianus.§.qm̃.& ſeq.ff.de inoff.teſt.Et
45 qm̃ † ipſe ſer Beltraminus tp̃e quo mortuus eſt hẽbat
oĩa bona cõia cũ fratre ſuo ſer Ambroſio,& cũ nepo
tib.ſuis filijs Ioan.alteri⁹ fr̃is,q̃ bona oĩa cõia cõſidera-
tis fabricis,pecunijs,animalib.ſoccidis,nominib.debi-
torũ,& qbuſcũq; alijs reb. poſtmodũ emptis de dictis
pecunijs & ſoccidis,q̃ ſubintrarũt ad on⁹ dicti fideicõ-
miſſi,& ſubrogatæ fuerũt loco pecuniariũ, qb. fuerũt
emptæ,vt in l.ſi dignũ.& in l.in rõne.§.tametſi.& in l. q
46 fundũ.ff.ad le.falc.Cũ † ẽt ſubrogatũ ſapiat nãm eius,
cuius locũ ſubrogat̃.l.eũ q.§.q ĩiuriarũ.ff. ſi qs cautio.
erant ſolũ valoris duc.5400.in circa,& diuidi dẽbãt in
tres partes,quarũ vna ſpectabat dicto ſer Beltramino,
& ſic ſolũ cõſiſtebat in duc.1800.in qb. hr̃des inſtituit
ſuos filios,& qſqs dictorũ filiorũ fuit inſtitutus ĩ duc.
900.De qb.detrahẽdæ ſũt dotes ꝑ ipsũ ſer Beltraminũ
relictæ duab.ſuis filiab.ſororib.do.Ant.& Hẽrici,vt ip-
ſe ſer Beltramin⁹ ordinauit ĩ ſuo teſtõ,& facta huiuſce
modi deductione dotiũ, ď eo ꝙ ſuꝑeſt ipſe Antoni⁹ &
eius ſucceſſores ñ poſſũt ďtrahere,niſi ltĩã, & ſic tertiã
partẽ,q̃ erit duc.250.vel circa,ſaluo ſẽꝑ ſaniore & ve-
riore calculo.Et in iſta tãtũ ltĩa Antonius ipſe poterit
hr̃e ſucceſſorẽ:reliqua ãt oĩa bona pr̃na ſpectabũt do.
Hẽrico,tũ qa vt ſuꝑius deductũ & ɔcluſũ ẽ,ſm purã ve
ritatẽ.Et aduertẽdũ eſt vlterius,ꝙ ſuꝑ bonis do.ſer Bel-
tramini teſtõris do. Maria eius vxor, & mater dictorũ
Antonij & Hẽrici debet viuere, & hr̃e alimẽta eo mõ,
ꝓut hẽbat in vita teſtõris:cũ ipſe Beltramin⁹ teſtõr ex
p̃ſsè ita ordinauerit, vt ẽ videt̃ in ſuo teſtõ ap ꝓbato,&
executo ꝑ filios & hr̃des,& ad dicta alimẽta p̃ſtãda dñę
Mariæ,ita ſũt obligata bona relicta Hẽrico,ſicut bona
relicta Ant.& ſic primit⁹ dicta alimẽta ſũt detrahẽda,vt
diſpoſitio

dispō testoris effectū sortiat, quātū verò attinet ab bona q̄sita p ipsos Hēricū & Ant. post mortē ser Beltramini cōis patris faciēda erit alia cōputatio.nā mortuo ser Beltramino ipsi Hēricus & Ant. steterūt in cōione, put mō erāt & sunt cū ser Ambrosio eorū patruo, & successiuè cū Hierony.& Paulo filijs D.Ambrosij, & ēt steterūt in cōione cū Ant.& Fracisco filijs ser Ioānis ēt eorū patrui,& omnes insimul in societate viuētes post mortē ser Beltramini lucrati sunt omnib.cōputatis de nouo valorē duc. decē in circa, collatis fabricis,pecunijs,soccidis,animalib.nominib.debitorū, & alijs qbuscunq; de quib.ducatis decē facienda erit diuisio in tres partes,quarūvna dēbat esse dictorū Hērici & Antonij, & sic post mortē cōis patris de nouo lucrati sunt Antonius & Hēricus duc.3300.de quib.ipse Antonius dēbat habere medietatē,& sic duc.1650.in circa,saluo veriore calculo,in istis duca. 1650.q̄sitis post mortē cōis patris p ipsū Antoniū poterat,put fecit ipse Antonius

47 disponere & facere suo arbitrio & volūtate. Nā † cū essent q̄siti p ipsum,put erāt, poterat de illis disponere, sicuti disposuit,inter viuos,& si voluisset ēt p vltimā volūtatē,cū in re sua qlibet sit moderator & arbiter, etiā abutēdo,vt pbat plenè in l.sed & si lege.§.ↄsuluit. ff.de petitione hrditatis.& in l.nemo exterus.C. de iud. & in vulg.l.in re mādata.C.mand.l.ēt.§.licet.ff.sol.mat. & qsquis pōt reb.suis legē imponere.l. quoties.C.de don. q̄ sub mo.c.verū,de cōdōne apposita.Potuit igr̄ ipse Ant. iure pmittēte licitè de dictis bonis p eū q̄sitis & de dicta ltīma donare īter viuos, put donauit, suis nepotib.

48 omnē partē fabricarū ad ipsum spectātiū.Et † ēt predictis donare,put dedit,inter viuos duc. 900.donatio.n. est ↄctus à iure permissus,& approbatus,vt per totū.C. inst.& ext.de don.& tēdit ad trāslationē dn̄ij.l. senatus.

49 §.1.ff.de don.cā mor.Et † licet realis traditio nō interuenerit:tn̄ sufficiēs fuit illa ficta per cōstitutum, per qd̄ & dn̄m & possessio trāsfertur,sicuti transfertur p verā traditionem.l.3.in prin.& l.ꝙ meo.ff.de acq. poss.per Bar. & alios,in l.si ab emptione.ff.de pac.l.certè.§.1.ff.de pcari.l.q̄uis.§.si cōductor.l.interdū.ff.de acq.poss.l.quoties.nu.14.C.de rei vend.& in l.2.per gl.C.de do.cau.nō

50 nu.& per Dec.ↄs.202.Vt præsens.nu.7.Nec † donō ipsa pōt inualidari,tanq̄ facta nepotib.absentib.iuxta ea,

51 q̄ habentur in l.absenti.ff.de don.tit.generali,& in l.qui absenti.ff.de acq.poss.& in l.nec ambigi.C.de don.† Nā cū ser Henricus pater ipsorū donatariorū fuerit p̄sens & acceptauerit,receperit, ac stipulatus fuerit res donatas p filijs ipsius.absentia ipsorū nihil habet,nā pater p filijs potuit tale actū gerere,vt l.stipulatio ista.§.alteri.l. ꝙ dr̄ patrē.ff.de verb.ob.& §.si quis alij.& §.ei verò qui. inst.de inu.stip.& facit l.fi.in fi. & ibi plenè tangūt Doc.

52 C.de impu.Prout † ēt obiectio cessat,qm̄ ipse Ant. cōcessit dictis donatarijs amplā licentiā capiendi & retinēdi dictas res donatas, q̄ sine vitio penes ipsas & eorū patrē modo reperiunt, quo casu donatio facta absenti redditur valida & firma,vt dicit Bal.ī d.l.nec ambigi.& est

53 decisio cōs.Neapo.275.in fi.minus † ēt obstat,si diceretur,talē donationē fuisse excessiuā, & in magna quātitate,& vltra duc.500. vnde simplr̄ facta cōsistens in tāta summa nō dēret,valere,iuxta ea quæ tradunt in l.illud.C.de sacros.eccl.& in l.donationes quas.C.de donationib.inter maritū & vxorē.& in l.sancimus.§. si quis aūt.& in l.si quis argentū.§.sed in his oīb.C.de dona.cū simi.Nā obiectio cessat,qm̄ illa fuit solēniter insinuata & in actis redacta & approbata authoritate & decreto vicegerētis magnifici Potestatis Asili, pp ꝙ nulla pōt

54 dari obiectio insinuationis omissæ. Et † si ex aduerso forsan diceret & allegaretur, dictā donationē fuisse & esse immēsam & inofficiosā,eo casu & tpe, quo istud fortassis allegaret,tūc aptissimè oñdet,talē obiectionē nihil obstare,nā in p̄sentiarū de hoc discutere nō cōuenit quousq; prius ex aduerso allegabit,nā fm ꝙ proponet,& deducet,ita ostēdet,nihil obstare, de bonis itaq; D.Antonij p eum q̄sitis,& de ltīma,quā dēbat cōsequi sup reb. p̄rnis, deducēdi sunt p prius dicti duc. 900. & ēt domus & fabricæ donatæ, ascendētes ad summam duc.500.illud aūt,ꝙ supererit istis deductis,cōsequetur eius hr̄s,qui ei successit ab intestato, siue fuerit Helena eius filia,siue D.Maria mater,siue quis alius, nā hūc articulū in præsenti nō attingo, cum sup eo sint decisiones aptissimæ.¶ Postremò,vt mihi dr̄, mortuo Ant.superexistēte Helena eius filia,& facto inuētario bonorū ipse ser Hēricus cū alijs suis cōsocijs,& cōsortib. acqsiuit nōnulla bona,dubitat,vtrū dicta bona dēant cōicari cū dicta Helena pupilla,vel cū hæredib.ipsius iā mor

55 tuæ.Ad † qd̄ dico,talē societatē mortuo Antonio fuisse finitā & extinctā:cū certū sit morte vnius ex socijs ipsam societatē solui & finiri.§.soluit, inst. de societa. l.actione.§.morte.l.nemo.l.verū.§.in hr̄dē.ff. p soc. Quæ

56 societas † finita morte Antonij minimè trāsiuit ī dictā Helenā eius filiā,nec in hr̄des ipsius Helenæ,vt pbāt iura supius allegata,& tradit Bar.in d.l iō.in prin.& Ang. ↄs.60.Morte D.Philippi.in prin.& Ale.ↄs.44.& Cor.ↄs. 121.q̄q̄.col.2.vol.1.& Franc.de Cur.cōs.53. Super articulo.& Dec.ↄs.213.Visis.col.1.& nullus est, qui dubitet

57 morte vnius ex socijs societatē ipsam nō finiri.† Et qa nō apparet,fuisse renouatā cū ipsa Helena pupilla,iccirco cessat dubitatio supius facta,nā cū ipsa pupilla mortuo eius patre nō potuit de nouo societas ↄhi,nec renouari,cū potissimè caruerit tutore,vt d̄t Bal. ↄs. 109. In ista mā.vol.2.& Ang.d.ↄs.60.Viso instrumēto.vbi in terīs loquit,put facit Bal.in l.mādatū.col.2. C.mād. & plenè tradit Dec.ↄs.214.nu.10.& firmat Ias. in l.1. C.q

58 test.fac.poss.Et † iō oē lucrū q̄situm post mortē D.Antonij erit propriū ipsorū Hērici & aliorū cōsortum,vt probat in l.& magis.ff.de solu.& tradit Bar.in l.Titium & Mæuiū.§.altero.col.2.ff.de adm.tut.& Bal. in l. si patruus.C.cōmunia vtr.iudi.cū alijs adductis per Cor.cōs.1.vol.1.& p Dec.in d.cōs.213.nu.11 & cōs.21. col.pe. & fi.vbi allegando decisio.& rōnes cōcludit,patruum mortuo fratre cōsocio oīa lucrari ad propriū cōmodū,ēt si pecuniæ,cum quib.facta fuere dicta lucra,fuissent cōis hæreditatis,cōsiderato potissimè, ꝙ dicta pupilla erat inhabilis nullū actum gessit, ita ꝙ nec expsse nec tacitè cōprehendi potest,cū ipsa mortuo eius pa

59 tre fuisse talē societatem renouatā.Et † licet ipse ser Hēricus mortuo Antonio insimul habitauerit cum dicta pupilla,& retinuerit bona cōia indiuisa, & cōicauerit fructus pceptos,tn̄ ex istis actib. nō dr̄ inducta, nec renouata societas,vt hr̄ in l.ex parte.§.filius.ff.fami. ercis. & ponit Bar.in d.§.altero,& ī l.cū duob.§. Papinia.ff. p soc.& in §.si frēs,cū alijs adductis p Dec.in d.ↄs.21.col. 2.& nu.4.& 5.& sentit Sal.in d.l.si patruus.post Bal.ibi, & Alex.cons.48.Diligenter.vol. 2. Paris. Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Renunciantib. & remittentib. nullus dandus est regressus.*
2 *Iuramentum appositum renunciationi excludit renunciantem.*
3 *Et comprehendit ius etiam de futuro, & nu. 5.*
4 *Cui licet nō possit renunciari, tamen pacto & stipulatione potest tolli.& nu. 5.*
6 *Pactum,renunciatio & finis facta patri per filiam dotatam de non succedendo non valet de iure ciuili.*
7 *Tamen de iure canonico est validum, si iuramento fuit vallatū.*
8 *Et qua ratione de iure ciuili fuerit reprobatum.*
9 *Quæ rationes non obstant,quando fuit appositum iuramentum.*
10 *De iure ciuili vallatum iuramento videtur valere.*
11 *Et quid si filia renuncians sit in potestate patris.*
12 *Et l.pactum.C.de collat.an procedat in hac filia.*
13 *Et quid si filia esset minor.*
14 *Et tali minori renuncianti & iuranti denegatur restitutio.*
15 *Et c.quamuis,de pact.libro sexto, locū habet in quocunq; foro.*
16 *Et quid si pater,cui renunciauit,moritur ab intestato, & numero.17.18*
18 *Limitatio & declaratio ad l. conficiuntur.ff de codicil.*
19 *Et si fratres masculi, quorum contemplatione renunciatio censetur facta,sunt mortui remanente filia fœmina,ista renūcians potest succedere,& alijs sequen.contra nu.45.46.& alijs,& 51. & 52.*
20 *Iuramentum & renunciatio limitata,limitatum producunt effectum.*
21 *Et debent intelligi reb sic stantibus.*
22 *Et quid si sint mortui masculi transuersales, & nu. 24.*
23 *Et ita limitabitur.d. c.quamuis,ex mente patris.*

Et

Et quid si alia apparet patris voluntas, & num. 24. 25. 26. & plene sequen.
25 Vna coniectura excludit aliam.
26 Et potentior debet attendi.
27 Hæredum appellatione quæ personæ veniant.
28 Appellatione liberorum qui veniant.
29 Et quid si adest aliqua persona de liberis.
30 Geminatio enixam ostendit voluntatem.
31 Et si pater stipulatur renunciationem pro se, & hæredib. videtur stipulatus ad commodum hæreditatis.
32 Pater potest pro hæredib stipulari.
33 Et quid si extat aliquis ex descendentibus.
34 Appellatione descendentium veniunt fœminæ.
35 Voluntas ita facto sicut verbis declaratur.
36 Et quid quãdo pater ab vna recepit renunciationem, ab alia nõ, per totum ferè consil.
Et quòd non expressit, non dicitur voluisse.
37 Et quid si animus potest colligi ex alijs verbis.
38 Et si soror renunciat hæreditati fraternæ excludenda venit.
39 Portio renunciantis accreuit non renunciantibus.
40 Et quid si non solùm interuenit pactum de non petendo, sed vera repudiatio & renunciatio.
41 Et renũciatio ista hæreditatis, censet̃ collata ad tp̃s, quo defertur.
42 A pari proceduut, filiam non extare, vel extare & non posse succedere propter renunciationem.
43 Et stante renunciatione pater potest donare filijs naturalibus.
44 Et quando verba diriguntur ad ius futurum & ad ipsam hæreditatem & iura paterna.
45 Et si appareat cã, ob quã recepta fuit renũciatio, illa seruãda est.
46 Et si filia remansit contenta, in totum videtur successisse.
47 Patria & locus originis dulcis reputatur, & multa de patria remissiuè.
48 Pater potest filias suis bonis priuare testando excepta legitima.
49 Ita & per actus inter viuos poterit facere, & nu. 48.
50 Argumentum de vltimis voluntatib. ad contractus validũ est.
52 Declaratur cons. Bal. super ista materia emanatum, & nu. 53. 54. 55. & seq.
54 D. c. quamuis, procedit, etiam si post renũciationem posthumi masculi nascerentur patri.
55 Inter filios non est semper æqualitas seruanda, sed patris voluntas attenditur.
56 Materia iuramenti potius amplianda quàm restringenda.
57 L. tale pactum § si ff. de pact. quo casu loquatur.
58 Renunciatio hæreditatis donationem sapit.
Et si ascendit summam quingentorum aureorum, insinuanda est.
Et an talis defectus purgetur iuramento, & nu. 59. & 60.
59 Cessat insinuatio, quando donatio fit ob causam, & etiam in casu d. c. quamuis.
61 Et an ista renunciatio tollatur per natiuitatẽ filiorũ, & nu. 62.
62 Et quia facta ob causam, cessat, l. si vnquam. C. de reuo. dona.
63 Gesta per filiam metu paterno non tenent, etiam data præsentia propinquorum, & nu. 65.
64 In fœmina sufficit minor metus.
66 Metus paternus reuerentialis nõ præsumitur, sed probandus est.
67 Et præsentia patris non arguit metum, si non præcedunt alia.
68 Et maximè si tp̃e, quo renũciauit, erat in domo mariti & soceri.
Præsentia propinquorum excludit metum, & nu. 65.
69 D. c. quamuis, an procedat, quando filia nullam dotem recepit, & alijs seq. & nu. 70. & 71.
Et quid si dos fuit incongrua, & minimè conueniens, & nu. 17.
72 Et quid si fuit enormissimè læsa, an possit venire contra renunciationem, & nu. seq. & 75 & 76.
73 Dolus re ipsa, & ex proposito an procedant à pari.
74 In contractu gesto cum muliere præsumitur simplicitas, & iuramentum esse captiosum.
76 Bona patris, quo tempore debeant considerari, vt arguatur læsio enormissima.
77 Quãdo filia renũciat fratri & hæreditati paternæ, nõ cadit læsio.
78 Et non obstabit. l. 2. C. de rescind. vend.
Et quo casu. d. lex procedat.
79 Nec obstabit. c. cum contingat. de iu. iuran. cum simi.
80 Quando filia renunciat patri hæreditati maternæ, seu alterius sibi delatæ, vel renunciat fratrib istis hæreditatis, vel paternæ, consideratur læsio, & nu. 73.
81 Et quid si renunciat hæreditati paternæ, & apparet lęsa consideratis bonis paternis, an possit eam rescindere, & alijs seq.
82 Et videtur quod non, considerando verba renunciationis.
83 Dos succedit loco legitimæ.
84 Et pater viuẽs tenetur dotare cõgruè & eo mortuo hęredes sui.
85 Differẽtia est inter delatã, & nõ delatã, ius quæsitũ seu quęrẽdũ.
86 Tollitur opinio Butri.
87 An tali filiæ renuncianti sit concedenda absolutio à iuramento quantùm ad hęreditatem.
88 Cõpetẽtia dotis, & cõgruitas qualiter & ex quib. consideretur.
89 Et in patre dotante quo tempore ista considerantur, & nu. 90.
91 Dos an possit esse minus legitima, & quãdo, & quo casu, & ipe.
Et quid si filia excluditur à successione per statutum.
92 Et an idem quando excluditur per renunciationem.
93 Et quid si expresse renunciauit legitimę, quod potest fieri.
94 Pater potest filijs in vita dare legitimam, & valebit renunciatio si facta fuit absque iuramento.
95 Periurus infamis est, & agere non potest.
Et quid si facta est oblatio supplementi legitimę.
96 Et an filia omnino habeat petere absolutionem à iuramento.
Et post periurium amplius peti non potest.

CONSILIVM XXVI.

Pactum Istud factum per Dñicam quondã ser
Bartholomei de Golla eius pr̃i de non
succedẽdo, p̃ q̃ renunciauit, finẽ & remissionẽ fecit, &
per stipulõnẽ promisit vlterius aliquid nõ petere de oĩ
hr̃ditate & successione materna, paterna, fraterna & so
rorina in amplissima forma, vt est videre in instrumen
1 to dictæ cõuẽtionis, renũciationis & trãsactionis † fuit
& est validũ, firmũ, & stabile, virtute cuius ipsa Dñica
dicto ser Bartolomeo eius patri ab intestato postmo-
dũ defuncto succedere minimè poterit, cum renunciã
tib. & remittẽtib. nullus vlterius dãdus sit regressus, ad
iura, quib. renunciarũt. l. quærit. §. si venditor. ff. de ædil.
edi. l. si quis in cõscribẽdo. C. de ep̃is & cle. & C. de pact.
2 vbi plenè doctores oẽs allegãt cõcord. Et † maximè qñ
tale pactũ fuit iuratum, nã iurantẽ penitus excludit, vt
tradũt Bal. & alij, in c. morib. in ti. si de feud. fuer. cont. ĩ-
3 ter dom. & agna. & statim dicet̃. Esto † .n. q̃ talis renũ-
ciatio tẽderet ad ius de futuro, q̃ eo tp̃e minimè ꝯpete
bat dictæ Dñicæ, & si simpl̃r facta fuisset, parũ aut nihil
potuisset opari l. si ita scriptũ. §. si sub ꝯdõne de le. 2.
l. q̃ superstitis. ff. de acq. hær. & plenè tradit̃, in l. 1. C. de
4 pac. & in l. qui Romæ. §. duo fratres. ff. de verb. obl. † Tñ
qñ fuit vallata pacto & stipulatione, vti fuit p̃sens, effi
cax erit & firmissima, & ita ꝯcepta effectũ p̃ducit, vt eti-
le ius futurũ remitti possit, vt hr̃ in d. l. 1. & ibi gl. & doc.
oẽs firmãt, & ĩ l. cũ p̃ponas. eo. ti. & ĩ l. de fideicõ. C. de
trãs. diffusè per Bar. & oẽs in d. §. duo fratres. & Dec. ꝯs.
5 31. Et pro tenui, col. 1. & col. fi. in prin. & nu. 5. Vbi † fir-
mat eo fortius p̃cedere, qñ talis renũciatio fuit iur̃o fir
mata, vt cõtingit in ista. s̃m Bal. in l. pactũ dotali, in 9. q.
C. de coll. & Cuma. in l. si q̃s hæres. ff. de acq. hær. & Ale.
6 in l. sed & si quis. §. q̃situ. col. 1. ff. si q̃s cauti. Et † q̃uis de
iure ciuili stipulatio & pactũ factũ pr̃i p̃ filiã ẽt dotatã
de nõ succedẽdo illi, nõ subsisteret, vt in d. l. pactũ dota
li. & in l. pactũ q̃ dotali. C. de pact. & p̃ doct. in l. fi. eo. ti.
& in l. si qñ. §. illud. C. de inof. test. & diffusè ĩ l. stipulatio
7 hoc mõ cõcepta. ff. de ver. ob. Tñ † qñ tale pactum fuit
vallatum iur̃o, est firmissimum & validũ, ita vt filia cõtẽ
tã dote sibi tradita, faciẽs patri tale pactũ iuratũ, nullũ
vlterius regressum hr̃e poterit ad bona patris, vt est
tex. apertissimus, in c. quãuis, de pac. li. 6. & ibi scrib. oẽs
istud firmãt, allegãtes iura & decisio. ꝯcor. & hoc voluit
Bar. in d. l. stipulatio hoc mõ ꝯcepta. col. 2. nu. 4. ad idẽ
adducẽs. c. licet. de iu. iur. li. 6. & doc. oẽs indifferẽter id
sequũt̃, allegãtes c. cũ ꝯtingat. de iu. iur. & Bal. & reliqui
idẽ sequunt̃, in d. l. pactũ. C. de coll. & in d. l. pactũ q̃. & ĩ
l. fi. C. de pact. & ĩ d. l. si qñ. §. illud. vbi Mod. nu. 3. & scrib.
oẽs, in d. l. q̃ sup̃stitis. Bal. ꝯs. 441. Visis statutis. col. 2. ver.
Sequit̃ s̃m, vol. 5. cũ ꝯcor. in dictis locis adductis & alijs
8 inferius citãdis. Nec † q̃dẽ immerito, nã iure ciuili tale
pactũ nõ fuit reprobatũ ea rõne, q̃a esset ꝯ bonos mo
res, qua ꝯsiderata, iur̃o non potuisset firmari, vt sentit
gl. in d. l. pactũ & in d. l. qui sup̃stitis, cõiter ibidẽ ab oĩ-
bus approbata, sed alijs rõnib. iure ciuili tale pactũ sim
pl̃r factum nõ subsistebat, de quib. per Bar. & reliquos
omnes, in dicta l. stipula. col. 2. & diffusius per oẽs, ma-
ximè

ximè Mod.Ferrar.in d.l.pactū.C.de collat.col.1.& 2.& in d.l.qui superstitis.& in d.l.pactū.& l.fi.C.de pact.& in
9 d.c.q̄uis.Que†rones minimè obstāt,vt iuro nō dēat firmari,qn̄ illo fuit vallatū,& roboratū,vt indifferēter cōcludūt oēs in locis supius adductis per tex.in d.c.q̄uis.
10 Quinnimo † Hiero.Butrig.in d.l.stipulatio hoc mō cōcepta.nu.24.& duob.seq.l.& rōne firmat tale pactū, si vallatū esset iuro,subsistere & valere ēt de iure cōi & ciuili,put ad plenū istud idē sequūtur Mod.Hispa.in tractatu,de vlti.fi.iur.cano.& ciui.in 15.& 20.illatio.Quorū opinio satis cōprobari pōt ex deductis in principio p̄sentis cōsultationis,& in deducēdis inferius,dū rn̄debitur obiectionib.& ꝯrijs, nec opus est circa id insistere,cū habeamus aptissimā decisionē in d.c.q̄uis.Quod
11 ḡnaliter† loquit̄ in filia nupta renūciāte cū iuro,& ꝯn̄r in illa,q̄ tūc tp̄is esset in ptāte patris,arg.l.pcio.ff.de publi.&.l.1.§.& ḡnaliter.ff.de leg.præst.& in l. in fraudem.
12 §.fi.ff.de test.mil.Et † licet Odofr.in d.l.pactū.C.de collat.tenuerit illā legē nō procedere in filia in ptāte,tamē Dec.ibi col.1.post alios,firmat ꝯriū,vt ēt facit Io. Cro.
13 in d.l.stipulatio hoc mō concepta.nu.47.Prout †ēt dispositio dicti.c.quāuis.locū sibi vendicat ēt in filia minore an.25.pubere tn̄,& adulta, attēta sui generalitate, & cōsideratis cōiter cōtingentib.nā in dicta ætate filię nuptui tradūtur, & quia iuramentū repręsentat ipsam maiorē,vt in auth.itē sacramēta puberum.C.si aduers. vend.& exp̄sè istud firmat Gemi.ibi col.1. vers.quæro an iste tex.& Phili.Frā.col.2.in 6. notab. & Georg.Nat. in sua repeti.col.6.versi.quarto limita.& Cor.in d.l.pactū.in 8.limit.C.de collatio.& diffusè ꝓsequit̄ Crot. in d.l.stipulatio.nu.30.& seq.cuius dicta optimè adaptant̄ ad casum præsentē, cōsiderato tenore & verbis dictæ renūciationis,& pacti iurati, & magis in terīs istud firmat Bal.in d.cōs.441.col.2.vers.sequitur ꝯm.& vers.sed
14 dubitatur,vol.5.Vbi † vlterius ēt dicit,tali minori iurāti denegari restōnem in integrū,& hoc idem sequit̄ Alex.cōs.29.Præclarè.vol.3.nu.9.col.pen. vers.nō obstat ēt volens maiorē iurantem cōprehēdi in dispositione
15 dicti c.quāuis.Quod † effectū suum ꝓducit in quocūque foro,nedū canonico,sed ēt ciuili, cū tractet̄ de obseruātia iuri,cuius trasgressio peccatum induceret, & periculū animę versaretur,argumēto no.in c.nouit.de iud.& in reg.possess.de reg.iu.li.6.& per Bar. & alios, in d.auth.item sacra puberum in cle.dispendiosam.de iu. in c.fi.de p̄scr.& in c.1.de ope.no.nun.tradit gl. in vers. seruari.d.c.quāuis.& Doct. ibi sequuntur maximè Georg.in sua repeti.col.4.in 7.limi.& super d.gl.& sequuntur oēs in d.l.stipulatio.& in d.l.qui superstitis. & in d.l. pactū.C.de colla.& C.de pact. cū si. Et cōclusio ista ve-
* rissima est,& * cōis,quæ eo magis reddetur clara & apta ex his, quæ adducentur inferius, dū tollimus aliqua ꝯria & aliquas oppositiones, quæ ꝯm facti cōtingētiā ꝯ illā possent adduci, ex quorū ꝯriorum resolutione,
16 cōclusio ipsa ex q̄plurimis reddetur cōfirmata.Et† primò ꝯ eā posset quis deducere anthoritatē Zenzeli. in c.quāuis.qui fretus deci.do.de Ro.in antiq. per eū & alios scrib.ibidē citata,dicit, filiā renunciātem hæreditati paternæ posse succedere patri morięti ab intestato, nō obstāte renūciatione iurata per eū facta, & nō obstāte d.c.q̄uis.ex quo vr̄ à patre suo isto casu tacitè vocata,arg.l.cōficiūtur.ff.de iu.codicil.& vr̄ sequi Bal.cōsi.mihi.437.Quædā puella.col.3.vers.sed quid est. vol.1. & Imo.cōs.1.col.2.vers.5.pro hac parte.& col. 5.versi. item nō obstat.& Ludo.Bolog.cōs.35. vt in p̄senti. col.
17 pe.vers.vel & secūdò. Quæ † opinio est de directo ꝯ d. c.q̄uis.tū cōsiderata sui ḡnalitate, vt diximus superius, tū quia d.c.interpretat̄ & declarat d.l.pactū. C. de coll. quæ exp̄sè loquitur in successione intestati,ꝯn̄r intelligi dēt ꝯm naturā & qualitatē dictæ legis interp̄tatæ.l. nihil.& ibi Bar.ff.de coniūg.cū eman.lib. & sic vt ab intestato excludatur,ꝯm terminū d.l.pactū.vt voluit Bal. in l.cū Archymedorā.C.vt in poss.lega. & in d.l.pactū. C.de pac.in 3.q.sequunt̄ ibi Bal. post alios & Mod. nu. 8.vt ēt faciūt in l.fi.nu.28.eo.ti.& hoc idē firmāt Rom. Imo.& Aret. in d. l.q superstitis.col.4.vers.sed dubitat̄. & idē Aret.cōs.17.Cōsideratis.col.8.vers.itē nec prohibetur. volens talā filiā renunciantē excludi ab intestato,qn̄ supersint descēdētes ex patre,& citat Ang. cōs. Ziliolus.in fin. & eandem sn̄iam sequitur Gemin.in c. quāuis.col.fi.& Phili.Fran.ibi,& aptius & diffusius Georg.Nat.in sua repeti.col.4.vers.limit. hāc.& col.11.in 11.limi.Bar.apertè istud tenet in d.l.stipulatio hoc mō cōcepta.col.2.& Ale.ibi,nu. . . . allegās cōcor.&diffusiꝰ post alios tāgit ibidē Crot.nu.27.vers. extendit̄. asserēs hanc esse cōem,ꝙ ꝑ prius firmauit Alex.d.cōs.29.præclarè.col.2.nu.4.& trib.seq.col.3.cōs.149. Viso themate.col.2.nu.4.vol.7.& idē tradit in decis.cōs.Neap.350. Fuit dubitatū.in 2.dub. & eandē opinionē tenent oēs. in d.l.pactū.C.de colla.& aptissimè ita cōsuluit Signor. de Homode.cōs.29.Factū sic se hēt.col.2.in 2.dub.& ēt Do.de Rot.in antiq.decisi.850. Vtrū filia.aliàs in tit. de pac.4.& Bernar.de Bisgne.decis.3.eo.ti.dū recitat hanc opi.pro vltima,& cū ea trāseunt cōcludentes esse con-
18 siderandā generalē renunciationē,cū si.Quib.†in locis rn̄detur obiectioni factæ d.l.cōficiunt̄.ex quo pater ab intestato moriēs nō vr̄ filiā, quā fecit prius renūciare, tacitè vocare ad suā hæreditatem,ex quo p̄sumit̄ perseuerare in illa sua vltima volūtate,quæ fuit tp̄e renūciationis, & sic vt filia renūciās excludatur & admittātur alij sibi succedētes ab intestato, argumēto c.maiores. de baptism.cum cōcor.& quia si dictam suā voluntatē volebat mutare,iā fecisset, cū per plures annos supuixerit,arg.no.in l.3.C.de inof.test.& l.tractabatur. ff. de
19 test.mil.¶Secūdò ipsa Dominica posset adducere se fecisse talē renunciationē cōtemplatione suorū fratrū, qui tūc tp̄is viuebāt,& demum viuēte ser Bartholmęo patre mortui sunt, quo casu renūciatio nō debet sibi nocere,& ea nō obstāte ad successionē patris admitti dēt,vt cōcludit Bal.in d.l.pactū.C.de colla.in 4.q.quam
20 sequitur Pau. de Cast.col. 2. vers.itē quæritur. Ea † rōne,qm̄ si de hoc ipsa fuisset interrogata,vtiq; idē rn̄deret,haberi igitur dēt ꝓ exp̄sso.l.Titius.§.Lucius.ff de liber.& posth.l.fi.C.eo.gl.in l.tale pactū.§.fi.ff. de pact. Et quia tale iurm̄ & renunciatio vr̄ limitatè fuisse facta,cōtemplatione dictorū masculorū, & ideo limitatū ꝓducit effectū.l.iubemus.C. ad Velleia. ꝑ Bal. & alios,in l. si
21 actionē.C.de pac.Et ea ratione,quia †iuramētum intelligitur præstitū reb.sic stantib.c. quemadmodū.in prī. de iu.iura.& per Mod.in l.ꝙ Seruius. ff. de cōd.cau.da. & idē firmat Corn.in d.l.pactū col.3.in 7.limi. Dec.nu. 9.& vterq; Sal.in d.l.pactū ꝙ,col.fi.vers.aut paciscitur filia,idē volūt,put ēt tenēt Roma.& Aret.in d.l. qui sup̄stitis.col.3.ver.circa tertiū.& idē Rom.cōs.22. Propositæ,in 2.dub.Alex.in d.l.stip̄lo hoc mō cōcepta.nu. 11. sequitur ibi Hiero.But.nu.32.Io.Crot.nu.33. & Claud. col.4. vers. quartò limi.idē Alex.cons.29 Præclarè.vol. 3.& d.cōs.149.nu.3.col.7.Gemi.in d.c.q̄uis. col. fi.Phil. Fran.col.4.in 6.limi.& Georg.Nat.in sua repeti.col.10. in 8.limit.& est cōsi.ferè in terminis Bal.præallegatum in ordine mihi.437.quædā puella.col.2.in 2.dubio vol. 1.aliàs habetur in 3.vol.nu.322.ꝙ refert & sequit̄ Dec. in d.l.pactū.nu.9.& in ꝯs.31.Visa copia.nu.2.posito inter illa.40. cōs. separatim & de per se impressa, mō erit cōs.432.vbi cōcludit, filiā renunciātē nō excludi à successione paterna ꝑ alias sorores,quæ nō renūciarunt, vt ꝓpriè cōtingit in casu præsenti,& mouetur Bal.aliquib.iurib.& rationib,de quib.statim dicetur.Et † ean-
22 dem sn̄iam sequi vr̄ Barb.cōs.38.Scribitur.col.18.vers. & faciat.vol.1.& cōs.19.Illud asserā.col.15. vol.2. Cor. cōs.291.Videtur.col.2. vol.4.vbi firmat id procedere, qn̄ viuente patre mortui fuissent masculi etiam trāsuersales, quorū contēplatione filiam fecit renunciare,ex quo nō est præsumendum isto casu patrem voluisse odio prosequi filiam suam,arg.l.cum acutissimi.C.de fideic.Soc.idem videtur sequi cons.34.col.2.num. 5.vol. 4.Lud.Bolog.d.cons.35.colum.penulti.& Deci. consi. 553.col.fin.in fi. ¶Istis tamen non obstan. in casu præsenti considerata facti contingentia contraria sentētia verior videtur.nam ipse ser Bartholomæus pater, quatuor habebat filias fęminas, Catheriuā videlicet, Dn̄icam,Margaritam,& Mariā, & insuper tres hēbat filios, masculos,& duas dictarum filiarum, Dominicam. s.&

Margaritā nuptui tradidit Tridēti, & sic ex patriā suā
& locū suæ originis,& voluit istas duas renūciare hæredi
tatib. vt sup. in amplissima forma, cū pacto vallato iuro
de nō succedēdo, nec vltra dotē cōstitutā & eis datā ali
quid petēdo, ēt ratione legitimæ,& demū adhuc viuē-
tib. filijs masculis nuptui tradidit in loco suæ originis,
& patriæ reliquas duas suas filias, Catherinā videlicet,
& Mariā, à quib. nullā voluit recipere renunciationē &
refutationē, & cū filij sui masculi successiuè oēs mor-
tui essent, & D. Maria remāsissetvidua, demū eā dotauit
& nullā ab ea voluit exigere refutationē & renūciatio-
nē, maiorē amorē & affectionē diuersimodè ostēdens
erga Catherinā & Mariā, q̄ erga alias, q̄ Bartholomæus
pater postmodū plurib. annis superuiuens in ea perma
nēs volūtate intestatus moriēs successores vniuersales
nō poterit habere Dominicā, sed solū Catherinā & Ma
riā sibi superstites, & in præsentiarū Nicolaū pupillū fi-
liū d. Mariæ mortuæ post ipsum Bartholomæū patrē.
23 ¶† Qua facti cōtingentia stāte, nō obstāt superius in ꝯ-
riū adducta, ex quo vt doct. in dictis locis citatis ēt affir
māt, & ex verbis ipsorū ostenditur. Illa ꝓcedunt, qn̄ renū
ciatio expressè fuit recepta pp masculos, vel qn̄ sumus in
casu dubio, quia renūciatio fuit simpliciter recepta, &
eo tpe extabāt masculi. nā tūc colligitur illa ꝑsumptio
vt videatur facta cōtēplatione masculorū, & ob hac cām
& limitatè, & reb. sic stantib. qua cā postmodū cessante
cessabit insuper effectus renūciationis. c. cū cessante cū
vulg. de appel. & in casu isto dubio id ꝑsumitur ex tacita,
volūtate patris ita cōiecturata, & ꝑ eā isto casu restrin-
gitur dispō dicti. c. q̄uis. vt apertius vltra alios, declarat A-
ret. in d. l. qui superstitis. col. 4. vers. circa tertium, Gem.
in d. c. quamuis. col. fi. & Phil. Fran. ibi col. 4. in 6. limita.
firmātes hoc totū depēdere ab intētione & verisimili
24 mēte patris recipiētis renūciationē. Et† Corn. d. consi.
291. maximè col. 3. vers. ideo. & col. 4. in princ. dicit, ꝙ il
lud, ꝙ dicitur respectu filiorū masculorū, ponitur causa,
exēpli, quæ nō restringunt dispositionē, ex quo idē es-
set. qn̄ pater ob aliam causam, vel ob alias ꝑsonas rece-
pisset renunciationē, nā cessante illa causa seu persona
cessaret effectus renunciationis, & si illa cā seu persona
ꝑduraret, adhuc vigeret dictus effectus, ex quo sꝑ atten
di dēt causa, & persona, pp quā renūciatio fuit facta, &
qn̄ capi potest alia cōiectura paternæ volūtatis recipiē
tis renūciationē nō solū ꝓpter filios masculos, sed pp
alias ꝑsonas vel ob aliā cām, & quæ duraret, illa dēt at-
tēdi, esto ꝙ filij masculi fuissent mortui, quia adhuc du
25 rabit effectus renūciationis. Nā † vna cōiectura exclu-
dit aliā. l. nā ita diuus. ff. de adop. l. diuus. ff. de in integ. re
26 sti. Et† ꝑferēda est illa, quæ potētior ostēditur. l. si q̄ adul
terij. C. de adult. c. literas. de præsump. & q̄a isto casu cō
currit cōiectura cū pacto renūciationis, ista preferēda
est, ita pūctualiter & in terīs nrīs dicit vterq; Sal. in d. l.
pactū, ꝙ col. fi. ver. aut paciscitur. C. de pac. quē refert & se
quitur Alex. in d. cōs. 29. col. 2. & 3. quę opinio ex plurib.
statim deducēdis efficacissimè reddetur cōprobata. &
aduertendū est qn̄ Bal. in l. actionem. C. de pac. apertè
istud sentit dū cōsiderat duos casus, & in secūdo qn̄ fi-
lia renūciat hęreditati, vt fuit hic, tenet, ꝙ illa portio ita
renūciātis accrescat sorori nō renūciāti, ex quo perin-
de est, ac si facta fuisset renūciatio post mortē patris, &
sic cōtēplatione quorūcunq; venientiū ab intestato.
nā hæreditas, cui fuit renūciatū, est successio in vniuer
sum ius, &c. & refertur ad tps futurū post mortē patris
ſm iura vulgaria, & cōia, & hoc idē aptius sequitur D Si-
gnor. d. cōs. 29. in 2 dubio, col. 2. Pau. & Alex. in d. l. pa-
ctū. C. de coll. Soc. ꝯs. 183. Elegāter col. 2. vers. cōfirmātur,
vol. 2. & ꝯs. 91. Visa col. 2. ī fi. vol. 1. Ale. d. ꝯs. 149. vol. 7.
Pau. de Ca. cōs. 311. Viso, col. pe. & ēt facit, ꝙ vult Alex.
d. cōs. 29. vers. nec dicatur. vol. 3. & Old. cōs. 132. Titius ha
bēs filiā col. 2 vers. nunc aūt de secūdo dicamus. dū cō-
siderat & vult attēdi debere verba renūciationis. & ad-
uertatur, nā Corn. d. cōs. 191. col. 4. vers. nō obstat, apertis
simè tenet hanc sniam, nam illo casu, quo cōsuluit, pa
ter habebat sororē & nepotē ex filio, nec non & filiam
quæ renūciauerat, & mortuus fuit nepos viuēte patre
qui postmodū ab intestato decessit, & soror volebat ex
cludere filiā renūciantē, & ibi tenet, ꝙ non pōt ea ratio
ne, quia nō est præsumendū, patrem voluisse preferre
sororē filiæ l. cū acutissimi. C. de fideicom. & subdit ibi
Corn. se aliàs cōsuluisse, ꝙ si extaret alia filia, q̄ nō renū
ciasset, illa excluderet sororē renūciātē hereditati pater
næ, qm̄ talis renūciatio cēsetur facta contēplatione, non
27 dū filiorū masculorū, sed ēt fęminarum, si extaret. † Et
optimè superius adducta & inferius adducēda adapta-
tur ad ꝑsentē cōsultationē considerato tenore instru-
mēti dictæ renūciationis. nam ser Bartholomæus pa-
ter, dictā remissionē & pactū de nō succedēdo recepit
& stipulatus est ꝓ se, & hæredib. suis, & ꝯñr quibuscūq;
tā masculis q̄ fęminis, cū appellatione hæredū tales ꝑ-
sonæ cōtineātur, vt probatur in rub. in auth. de her. ab
intestato, iūcto nigro, in §. 1. & seq. & facit. l. hæredis ap-
pellatione. ff. de ver. sig. & tex. in l. 1. iūcta rub. & in auth
28 post fratres. C. de legi. hære. tex. † in l. ex facto. §. fi. ff. ad
Treb. vbi hęredū appellatione veniūt liberi, quorū libe
rorū noīe veniūt oēs descēdētes vtriusq; sexus. c. in
busdā, de pęnis. l. cū acutissimi. C. de fideic. cū alijs all
29 gatis p Dec. cōs. 223. In casu. col. 3. nu. 6. Et † in terīs p
sentis disceptationis firmat hoc Alex. in d. cōs. 29. co
2. nu. 8. vol. 3. volēs, ꝙ qn̄ superest ꝑsona aliqua de libe
ris siue masculus, siue fęmina, renūciās semp exclud
30 tur. Eo † magis cū geminatis & repetitis vicib. dict9 ser
Bartholomæus talē renunciationē receperit pro se &
suis hæredib. & sic liberis, ꝯñr tā masculis q̄ fęminis, q̄
geminatio tāto magis ostēdit enixā & ꝑcisam volūtatē
ipsius fuisse recipere illā renūciationem pro omnibus
hæredib. ad no. in l. balista. ff. ad Treb. & ꝑ Bar. in l. cum
31 scimus. C. de agric. & censi. li. 11. cum simi. Et† qn̄ pater
stipulatur à filia renunciationē pro se, & suis hæredib.
prout fuit hic, videtur illā stipulari ad cōmodū suæ hære-
ditatis & oīum hæredum, ita ꝙ portio illa renunciata
augeat totā hæreditatem paternā, & dicitur cedere ad cō
modum patris, & successiuè oīum suorū hæredū, & il
lis omnib. accrescit, vt dicit Soc. in d. cōs. 34. nu. 6. vol. 4.
& in terminis firmat Alex. in d. cōs. 149. col. 2. nu. 5. vol
7. vbi ad id allegat plures alias decisiones Bald. Pau. de
32 Cast. & aliorū. Pōt † . n. pater stipulari pro hæredib. l. cō
tinuus. §. fi. vbi gl. & Doct. & per Bar. & alios, in l. stipula
tiones nō diuidunt. in 6. oppositione. ff. de verb. obl. &
33 ꝑbatur in l. adhuc. §. si operas. ff. de vsufru. Et † optimè
faciūt quæ ponit Ang. cōs. 52. Dominus Ziliolus. in fi.
vbi vult, ꝙ filia renunciās nō potest succedere patri ab
intestato, qn̄ extat aliquis ex descendentib. ipsius patris
ꝙ, sequitur Aret. cōs. suo. 17. col. 8. vers. item prohibet
Alex. d. cōs. 29. col. 2. nu. 5. & Claud. in dicta. l. stipulatio
col. 4. vers. 4. limi. dum se refert ad dictū cōsilium. Alex.
& Gemin. in d. c. quamuis. col. fi. & Philip. Fran. ibi, col.
4. in 6. limi. & apertius Georg. Nat. ibi col. 11. versi. vlti.
34 limi. sequuntur. Et † certū est, appellōne descendentiū
ita venire masculos sicut & fęminas. l. fin. C. de suis, &
leg. & in auth. de hære. ab intesta. in princ. & Dec. d. cō-
35 si. 223. nu. 2. Prout † etiam aperta est mens ser Bartho-
lomæi patris, ꝙ voluerit stipulari etiam ꝓ filiab. nō re-
nunciantib. colligitur ex actib. per eum gestis, per quos
ita declaratur volūtas sicuti declaratur verbis. l. de qui
bus. ff. de legib. l. Pau. ff. rem rat. haberi. l. reprehendēda.
36 C. de institu. & substi. Recepit † enim talem renuncia-
tionem in amplissima forma à d. Dominica, per quem
actum voluntas sua erat excludere eam à successione,
at quando nuptui tradidit Dominam Catherinam, &
nedum semel sed bis dominam Mariam ab ipsis nullā
recepit renunciationem, quoniā animus suus interpre
tatur, vt fuerit illas sibi posse succedere, si. n. aliud mēte
tenebat, vtiq; fecisset illas renunciare, prout fecit Do-
minicam, arg. no. in l. 1. §. sin autem ad deficientis. C. de
cad. tollen. & in c. ad audientiam. de decimis, & in termi
nis nostris hanc coniecturam adducit Alex. in d. cons.
29. col. 3. versicu. pro quo etiam facit, & in fortioribus
terminis est decis. consi. Neapolit. 161. Mortuus est. in
37 secundo dubio. Prout † etiam animus domini ser Bar
tholomæi patris vt voluerit à d. Dominica renūciatio-
nē stipulari, nedū pro masculis sed ēt pro fęminis col-
ligitur ex eo, qm̄ fecit ipsam renunciare successioni-
bus

bus paternis,maternis,fraternis,& sororinis, quacunque cā tales hrditates ad ipsā spectare & pertinere de præsenti,& in futurū potuissent, habēs cōsiderationē ad fratres & sorores ipsius Dominicæ, à quorū successione,si casus cōtigisset,ipsā exclusit, & cōsequēter ab oīb.pdictis voluit ipsā excludi,cū nedū fratrū sed sororū ipsius Dominicæ habita fuerit consideratio . & qn̄ soror renūciat ēt hrditati fraternæ, ꝓculdubio excludēda venit,vt tradit Deci.post alios ꝑ eū citatos consi. 31.& ꝑ tenui.col.fi.vers.nō obstat ꝙ saltē.Et† in fortiorib.terminis est optima decis.palleg.cōsi. Neapol.161. in 2.dubio,vbi erāt duę sorores,& frater,q vnā nuptui tradidit & fecit ipsā renūciare sibi & eius hrdib. hæreditati paternæ,maternæ,& fraternæ, q frater mortuus est ab intestato relicta sorore maritata,& alia nō maritata,q̄ nō renūciauit,& ambæ volebāt venire ad successionē fratris,tādē fuit decisū, ꝙ excluderet illa maritata,q̄ renūciauit,& solū admitteret alia soror , q̄ nō renūciauit. & ibi adducunt qdā aliæ decisiones istud ꝓbātes,cū qua cōcordat alia decisio parlamēti Delphinalis.192.versi.secus aūt. q̄ optimè deseruit pn̄ti disceptani.A fortiori igit in casu p̄senti ad successionē dicti ser Bartolomæi admittēdæ veniūt solū istæ filiæ & sorores,q̄ non renūciarūt, & excludēda penitus venit
39 dicta Dominica renuncians.Nā † portio sua accreuit illis nō renūciantibus & succedentib. & hrdib. patris ab intestato,vt sentit Paul.de Castr.cōs.311. Viso puncto.col.pē.vers.tertia ratio,& Alexand. dicto cōs. 149.
40 nu.quinto,vol.septimo.Eo † ēt,qa hic nō solū interuenit pactū de nō petēdo,sed ēt vera repudiatio & renūciatio hæreditatis facta ꝑ eādē Dominicā,quæ eo magis repellenda est ambobus istis cōcurrentib. iuxta ea q̄ post Bald.tradunt alij, maximè Ferrar.in d.l. si actionē.C.de pact.& Paul.de Cast.cōs.312. Viso puncto suprascripto.col.penultim.versi. ꝓ cuius euidētia. Alex. dicto cons.149.nu.6.& Socin.cōsil.183.col. penultim. vers.sed tn̄.vol.secundo,& Corn.consi.272.Ambigua. volum.tertio,& habetur in dicta decisio. consilij Nea
41 polita.161.in fine.Ista † .n.renunciatio hrditatis paternæ cēset collata in tēpus, quo dicta hrditas defert, sub illa cōditione si deferatur,& adueniēte casu delationis eodē instāti censet dotata,& ꝑ renūciationē præcedentē eodē cōtextu ab ipsa renūciante abdicata, ₰m Pau. de Castr.in d.l.pactū.C. de collationib. quę sequuntur ibi Alexand.& alij,per Imo.& alios,in d. l. q superstitis & ꝑ Soc.in dicto cōs.183.Elegant.col.secunda, versic. confirmatur.volum.2.& cōs.91.Visa col. 2. in fin.vol.
42 1.& Signor.d.consi.29.colum.2.in 2.dubio.Paria † .n. sunt,filiam nō extare vel illam extare, & nō posse succedere mediante renunciatione.l.vnica.C. qn̄ nō petētium partes.l.3.in fine.l.quarta.ff.de bono. pos.titu.ge-
43 nerali.Propter † q̄ Ludo.Roman.cōs.43. ad primū. in 3.dubio cōsuluit,stāte renūciatione facta patri, eundē patrē liberè posse donare filiis naturalib.tm̄. Cū perin
44 de hēbat,ac si filia renūcias extaret. Et † potissimū qn̄ renūciatio facta est dirigēdo verba ad ipsā hæreditatē, & iura paterna, cōsiderādo ius futurū, ꝙ posset cōpetere:tūc oīb.vr̄ renunciatū , ēt si ex mille capitib.esset possibille illam succedere,₰m Ange.in l.suum C. de iure deliberan.Bald.in d.l.pactū .C. de collationib. in 16. q.& Alexand.consi.11.Viso.col.2.versic.sed profecto. vol.secundo . cum alijs plene cumulatis ꝑ Dec. consi. 276.Ad exclusionē.col.secunda,versic. sed tamen.nume.quarto,& ꝑ Ludo.Roman.d.consi.22. col. 2 .in fi. q̄ optimè adaptat ad casum p̄sentē consideratis amplissimis verbis,quib.ipsa Domina renūciauit tendētibus ad ius futurum,& ꝙ cōpetere posset, vt in terminis istis firmat Soc. dicto cōs.34.col.secunda, nu.quin
45 to,vol.quarto. † Vbi ēt col.2.nume.quinto, versic.secundo respondet.dicit cōtraria superius formata procedere,quando dubium esset,ob quam causam renūciatio fuisset facta,sed quando causa expressa est,illa videlicet ꝑꝑ dotē receptā,vt pūctualiter contingit in casu p̄senti,operatur effectum suum,licet masculi viuēte patre moriātur,ex quo cā fuit adimpleta, cōsequēter durare dēt effectus renūciationis vt à cōtrario sensu ꝓbatur in dicto.c.cū cessante.& in l.adigere. §.quamuis. ff.de iure patrona.& istud ēt est de mēte Roman. in d. cons.22.& Claud.in dicta.l.stipulatio.col.quarta.versi. quarto limita.dum allegat dictū consi.Roma. & ad illud se remittit,& apertius istud sētit Corne.d.cōs.291. col.tertia & quarta,vol.quarto. Ex quib. satis & multipliciter ostendit,ipsā Dominicā nō solū renūciasse hrditati paternæ intuitu fratrū masculorū,sed ēt sororū & intuitu hæreditatis paternæ,& suorū hæredū, & ꝑꝑ dotē receptā, meritò igit ab hrditate venit excludenda.d.c.quamuis.cū concordant. superius allegatis , &
46 alijs causis & rōnib.s̄.deductis . Eo † ēt qm̄ ista renunciatio fuit pura & simplex,vt in casu dubio ita p̄sumēda est.l.1.§. si qs simpliciter. l.eū q.§. quoties.ff. de verborum oblig.l.libertis.ff.de alimē.lega.cū similib.& qa ipsa Dominica ꝓmisit in ꝑpetuū non petere.&c. q̄ dictio,importat oē tempus ēt futurū: vt sunt iura citata ꝑ Albe.in suo diction. in vers.in perpetuum. & Socin. cōs.34.col.2.in fi.vol.quarto.& cōsideratis aliis verbis & clausulis appositis ī d. renūciatione,istud nihil operaretur,si hūc effectū nō ꝓdūceret,vnde operari dēt.l. si stipulatus.ff.de vsuris.l.fundus,q.ff.de fundo instruc. & ꝑ Bal.in rub.C.de ꝯhend.emptio. quæstio. nona. & ēt ad idē possunt considerari illa verba renunciationis aliqua rōne vel cā,futurum etiam cōprehendētia , ₰m gloss.in clemen.1.de foro competen.& Roman.cōsi. 108.Circa primum.& deseruiunt dicta Bald. in d. l.pactū.C.de coll.dum admonet abstinendū à verbis generalib.eo ēt qa,vt ex verbis dictæ renunciationis colligitur,ipsa Dominica illam fecit ex cā dotis receptæ, qua contenta remansit,& perinde habetur, ac si ipsa in totum successisset,vt dicunt Ro.& alij in dicta l.q superstitis.& Bal.in d.l.pactum.C.de collationib.col. 2. vers. 2.quæro,& diffusè ꝑ Deci.ibi nume.18.col.penultima versiculo primo nisi, & eundem Dec. cons. 181. Satis nota.numero sexto,& septimo,col.3.& cum ipsa Dominica exclusa sit,ad dictam hæreditatem ser Bartholomæi admitti debent Catherina eius filia,& Nicolaus nepos ex Maria filia proximiores & descēdentes ex ipso,₰m iura & communia vulgaria. Apparet ēt ex prædictis mentem & voluntatem ser Bartolomęi recipientis & stipulantis dictam renunciationem modis , quibus supra fuisse à sua hæreditate excludere.d.Dominicam,nedum si extarent sibi filij masculi,sed etiam fœminæ & alij sui descendentes,quos in tali successione præferre voluit.d.Dominicæ,quā renūciare voluit hæreditati,& ꝯriū obseruauit in Catherina,&Maria,quas vlterius nuptui tradidit in loco suæ originis, & in sua patria.Per quē ēt actū erga eas maiorē ostēdit affectionē,& amorem,q̄ circa Dominicā, extra patriā nuptā, & quātum operētur absētia,& præsētia,& dietim videre filios,in omnibus,q̄ horatim cōtingūt,cūctis notis-
47 simum est.Et † quātū dulcis propria patria sit,& charitas suorum, attestātur Cicero. Virgi. & quāplures alij citati in consi.vltim.col.2. nu. 15.ꝙ est Barba. inserto
48 in 4.volum.cōsi.Alex.Et † sicut ipse ser Bartholomeus si testamentū fecisset sua hrditate & bonis, excepta legitima,priuare potuisset.d.Dominicā,vt disponūt iura
49 cōia & vulgaria.Ita † & ꝑ hos actus,quos īter viuos gessit,ipsam dicta hæreditate priuauit, & eā applicuit d.
50 Catharinæ,& Mariæ . Vt † in simili arguēdo de vltimis volūtatib.ad ꝯctus.l.seruū filij.§.cū q.de le.1.dicūt,& id ꝓbāt Anton.de Alex.col.fi.Ias.& Deci.nu.26.in fin. & nu.sequen. in l.fi. C. de pact. Et voluntas dicti ser Bartholomei vr̄ fuisse conformis cum dispositione iuris communis.l.si duo.ff.de acquir.hære. ꝑ Barto. & alios in l.hæredes mei.§.cū ita,colum.secunda.ff.ad Trebellian.& attentis superius adductis,ius commune expressè disponit,filiam renunciātem excludi à paterna successione,& ad illam admitti aliàs nō renunciantes , vt fuit conclusum,& ostēsum . Et quia secundum hāc intelligentiam fit reductio ad dispositionē dicti cap.quāuis.quod est fauorabile.l.si vnus.§.pactus ne peteret ff. de pactis,glos.in versi.numerandum,in c. si statutū, de præbendis,lib.6.¶Nec † istis obstant decisiones & rō-
51 nes supra in ꝯrium adductæ,nā,vt ex lectu. illarū aper-

te oendit,loquūt, qn̄ renūciatio expreſsè fuit recepta
p patrē limitatè,pp filios maſculos,vel qn̄ fuit recepta
ſimpliciter,& ſumus in dubio,& nō oſtendit aliud,nec
apparet alia coniectura volūtatis paternæ,vel alia cau-
ſa ſeu pſona,pp q̃ pater ſtipulatus fuit ipsā renūciatio-
nē,vt firmat Saly.& alij ſuperius citati,& ē cōis * om-
niū cōcluſio,volētiū mētē & volūtatē patris sēper cō-
ſiderari,& renūciationē habere effectū,eſto q masculi
poſtmodū mortui fuiſſent. Prout ceſſat obiectio, qn̄
adſunt deſcēdētes patris percipiētis renūciationē ſm
Angelū,& alios ſupra adductos.Ceſſat ēt, qn̄ pater ſti-
pulatus eſt renūciationem hæreditati, & hæredib.ſuis,
ſm Alex.Soc.& deciſionē cōſ.Nap.161. & alios ſupra
relatos.Prout obiectio tollit, qn̄ verba renūciationis
ſunt prægnantia & reſpicientia hæreditatē,& cōcernē
tia ius futurū ſm Alex.Soc.& alios relatos ſ. Ceſſat in
ſuper,qn̄ pater fecit aliquas renūciare, & aliquas non,
ſm Alex.& deciſionē conſi.Nea.præallegat. Prout nō
obſtat,qn̄ facta fuit ob cām dotis receptæ ſm Soc.Ro
manū.& alios.¶Nec obſtat illud,q dicebat de cā limi
tata,& q iurm debeat intelligi reb.ſic ſtātib. quia om-
nia iſta retorquent in oppoſitū ex deductis ſuperius.
Cū volūtas Dominicæ renūciātis, & ſer Bartholomęi
patris recipiētis renūciationē nō fuerit limitata ad ma
ſculos tm̄,nec illis ſolū ſtātib. & quia tunc generalitas
reſtringit,qn̄ nō repugnaret proprietas verborum.l.ſi
alij.ff.de vſufructu.lega.& Soci.in l.in ambiguo.ff.de re
bus dubijs.Et qa iſto caſu nō dēt fieri reſtrictio, nā p
eā recederet à diſpoſitione dicti.c.q̃uis, q eſſet exorbi-
tās,ɔn̄r reſtrictio ceſſabit,ad notata p Bart.& alios,ma
52 ximè Iaſ.in l.j.§.nūciatio.ff.de oper.noui.nūc.Nec † ob
ſtat dictū cōſiliū Bald.338.Quędā puella. Nā ɔ̃ eius cō
ſultationē ſunt cōes * deciſiones deductæ ſuperius,
à quibus iudicando & cōſulendo minimè recedendū
eſt iurib. vulgaribus & cōib.Et ipſe Bald. in d.cōſi. ſibi
ipſi vr̄ ɔ̃dicere,dū primò vult filiā renūciantē excludi,
qn̄ extaret filius ſeu filia, vel aliquis de liberis. Et demū
dicit, renūciantē nō excludi ab alia ſorore nō dotata,
cū talis ſoror ſit filia,& de liberis, vt deduximus ſupe-
53 rius.Et † talis ſua opinio vltima eſt ɔ̃ cōſiliū Ang. 53.
quē ſequūtur cōiter * alij allegati ſuperius. Itē eſt ɔ̃
cōſiliū Ale.29.vol.3.& ɔ̃ deciſionē cōſ.Neapol.ibi. itē
& ɔ̃ alias deciſiones cōes,ad caſum noſtrū cōgruētes
ſ.relatū.Præterea cōtingētia facti, de qua in illo cōſi.
Bal.eſt ſatis diuerſa à pręſenti.nā ibi filia dotata renun-
ciauit,& alia adhuc nō erat dotata. At in caſu noſtro
omnes filiæ fuere dotatæ, & ſer Bartholomæus pater
erga eas diuerſimode ſe geſſit, cū aliquas fecerit renū-
ciare,& aliquas nō,quo caſu renūciātes à ſucceſſione
paterna excludunt ab alijs nō renūciantib.ſm Alex.d.
cōſ.29.& alios ſ.Per talē. n. renūciationē cōditio alia-
rū nō renūciātiū effecta eſt melior,vt firmat Alex.cōſ.
28.Pōderatis.col.pe.verſi.nec obſtat q pactū. vol.3.&
in cōſ.Bal.in facto nō cōcurrebāt illa q̄ ad ſūt in p̄ſenti
& de qb.ſupra dictū extitit,vnde ex diuerſis caſib.mini
mè eſt arguēdū,ſm iura cōia & vulga.Et in caſu Bal.illę
filiæ,q̄ erāt tpe renūciationis,ſupuiuebāt tpe delatę hę
reditatis,& caſus p quē doctores dicūt d.ca. quamuis.
nō pcedere,qn̄ maſculi viuebāt tpe renūciationis, &
mortui erāt tpe delatæ hr̄ditatis,eſt ſatis diuerſus.Præ-
terea illa deciſio & opinio.Bal.nō eſt vera,nec p̄t ſubſi-
ſtere,nā de directo eſt ɔ̃dictū.c.quāuis.tū attēta ſui ge-
neralitate.tū attētis rōnib.ibi appoſitis,& alijs adductis
54 ſ.Cuius † c.diſpō pcedit,ēt ſi poſt renūciationē poſt-
humi maſculi naſcerent patri. Nā illorū cōtēplatione
nō cenſeret facta,iuxta tradita p docto.in l. q filiab. de
leg.1.& diffusè pſequit Alex.dicto cōſ.col.3.verſ. non
obſtat ēt,& nu.9.& 10.& Dec.in d.l.pactū,nu.14.C.de
collationib.vr̄ id ſentire in ſimi.Et illa rō, ſup qua ſe fū
dat Bal.volēs filiā renūciātē tacite à patre vocatā ab in
teſtato,cū ſit de ſuis &c.nō eſt vera,nec pcedit,ex quo
cōis * cōcluſ.hēt filiā renūciantē ab inteſtato nō poſ-
ſe venire,nec iſto caſu pōt dici tacitè vocata,vt apertiſ-
55 ſimè deduxi in reſolutione primi ɔ̃rij.Nec † alia rō ibi
adducta p Bal.de æqualitate ſeruāda inter filias, p l.cū
pr̄.§.euictis.de lega.2.cū vulgarib.pcedit, qn̄ in ɔ̃rium
apparet patris volūtas,q ſuo arbitrio de bonis ſuis
pōt dare vni filio,q̃ alteri,& inter eos facere partes i
quales,& inęqualiter diuidere.l.ſi vni.l.q pater,ff.fan
erciſ.l.quoties.C. eodē, cū ſimul. Et ad id p̄t pater m
ueri plurib.de cauſis, vel ob diuerſos mores filiarū,
aliq̃ offensā ab vna recepit,& n̄ ab alia, vel ob aliā cā
ſoli pr̄i notā,vel vna ē obſeqoſa magis pr̄i & magis di
cta,vt experiētia ēt nos docet,aliqua d cā pr̄ē magis i
clinari ad diligēdū vnū ex filijs,q̃ alios, & ad plus relin
quendū vni q̃ alteri,& ſatis eſt patri filio dare,q illi na
turæ relinquere tenet,vt de reliquo ſuo arbitrio diſpo
56 nat. Minus † obſtat alia cōſideratio eiuſdē Bald.dicē-
tis,renūciationē eſſe odioſā, & iō reſtringēdā. Nā ceſ-
ſat odiū,attēta ſui generalitate,& attēta volūtate paciſ-
cētiū,q generaliter voluerūt illā valere, & ſuperius ali-
57 ter reſpōſū fuit.Eo † ēt:qa pp iurm, & ne incurratur
periuriū,& peccatū, fauore animæ nō dr̄ odioſa, & iō
vt obſeruet,potius eſt amplianda q̃ reſtringēda:vt tra
dūt poſt glo.Barto.& alij,in auth. itē ſacramēta pub
rū.C.ſi aduerſ.vēdi.& ī terminis noſtris Gemin. &
in d.c.quāuis.& Areti.in d.l.q ſuperſtitis.col. 2. &
pōt ēt dici.Alexand.in d.l.ſtipulatio. col.4. verſ. pr
rea.Hieron. Butigel. ibidē poſt Iaſonem nume.d
cimo,verſi.reperio q idem.& Ioan. Crotus nume.
¶Nec obſtat tex.in l.tale pactū.§. fi.ff. de pactis, alle
tus per Baldum: tum quia textus ille loquit in diue
caſu,qn̄ tēpore pacti nullus viuebat filius, & temp
quo ſuperuenit caſus,res nō ita ſe habebant, ſicut
in caſu noſtro,vbi vtroque tēpore,aderāt filiæ, &
ille bene cōſideratus potius probat cōcluſionē iſta
dum diſponit ex intentione paciſcētis, illū debere ſu
cedere,qui reperitur eius hæres tempore delatæ hæ
ditatis.nā pactum ibi collatū erat in perſonā alte
tāq̃ futuri hæredis paciſcētis, q ſi nō reperitur hæ
illi nō prodeſt,ſed ei præſtat commodū, qui latius
hæredib.& cōſequenter filiab. non renunciantibus
eo inſuper:quia in caſu noſtro iſta interpretatio ce
nā ſumus in exorbitantib.ad derogandū dicto, c.q
uis.à cuius diſpoſitione non pōt recedi, niſi pp me
expreſſam,non autem generalem,ſm gl.Butri.& Im
lam.col.quarta,in clemē.prima,de reſcriptis; & qa
in dicta l.tale pactū. pcedit in vltimis volūtatibus
iura allegata ſuperius in cōtrariū,nō aūt pcedit in
tractib.per l.l.veterib.C.de pactis.& l. ſi repetēdi. C
cōdictione cauſa data. & ſentit Iaſ.ibi, nume.quinto
& diuerſa fit interpretatio in cōtractibus, & in vlti
voluntatib.l.ſemper,de regu.iur.l.cum virū.C.de fid
cōmiſ.iuncta.l.quicquid aſtringendæ. cū ſimilib. ff.
verb.oblig.& ſi ipſa Dominica renūcians interroga
iſtud aſſeret,nō eſt audiēda,cū apertis verbis renūc
uerit,nō pp maſculos,ſed aliā ob cām, vt deduxim
¶Nec obſtabit vltima conſideratio Bald.quā dicit
tilē,volētis talē renūciationē poſſe conſiderari vti ſi
plicē,& ſic non valere,aut tāquā pactū de non petē
& tūc nō comprehendet ius adeundi. Qm̄ iſta ſunt
directo contraria dicto.c.quamuis.& contra com
nes doctrinas omniū ſupra citatas,& contra ea q̄ ip
met Bald.dicit,quem alij ſequunt in l. ſi actionē. C
pactis.& dixi ſuperius:qa iſta oīa inſimul concurrūt
caſu præſenti,& iſta renunciatio non eſt ſimplex,
contineat pactum de non ſuccedēdo, vallatū iurame
to,& penitus excludat ipſam renunciantem,ita vt n
quam poſſit adire hæreditatē patris,tanquam repul
& excluſa p renunciationē,& pactū iuratū, concur
te ēt eius patris volūtate recipientis talem renūciatio
nē,p quā hr̄ditatē ſuā abdicauit ab ipſa renūciante,
58 eā applicauit alijs non renūciantib.¶Tertio † in fau
rē Dominicæ poſſet allegari defectus inſinuationis,
cū renūciatio ſapiat donationē,& excędat ſummā
gentorū aureorū,inſinuāda erat, vt effectū pduceret
l.ſancimus.C.de donationi.l.illud.C.de ſacroſanct. ec
cleſijs.& iſte defectus inſinuationis non vr̄ eſſe purga
tus pp iuramētum:vt dicit Bald.in d.l. illud col.4.ver
cu.quinto quæro.& Ange.conſ.179.Viſis, col. fi.& ſ
quūt nonulli docto.allegati per Decium conſi.30.C
59 ſit,colum.ſecunda,nume.vndecimo, & ſeq. † Tame
his

his nõ obſtantib.in ꝯrium ſe habet veritas:vt talis renũ
ciatio iuřo vallata ſit valida, licet inſinuata nõ fuerit ꝑ
dictũ c.q̃uis.facta.n.apparet ꝑꝑ cauſam,& dotẽ datã,&
iõ inſinuatione non indiget,ſm Baldum in d. l.illud.&
poſſent ad id adduci quã plura cumulata in tractatu in
ſinuatio. & in terminis ꝓpriè noſtris eſt deciſio Alex.
in d.ꝯſ.29.col.3.verſ.nec inſinuatio.vol.3. Et † etiã, qm̃
communis * opinio ſe habet, vt defectus inſinuationis
tollatur ꝑꝑ iuramẽtum,ſm Ioann.And.in tit.de inſtru
men.editione.§.porrò.col.pen.verſ.ſed quid. & Alexã.
adducentem alios,cõſ.quarto.Circa primum.col.pen.
vol.1.& conſi.duodecimo.Viſo,in fi. vol.2. & conſ.20.
Ponderatis.col.ſecũda,verſ.poſſet etiam.& conſ.21.At
tentis,col.3.vol.tertio,& in l.nemo poteſt.col.4. de leg.
2.& per Aretinum cõſ.47.Viſis,in fi.& conſ.77. In præ-
ſenti,& Corneus conſ.21.Quia in hoc.volu. primo, &
quampluribus alijs,quæ vnà cum alijs deciſionibus re-
fert & ſequitur Decius dicto conſ. 30. colum. ſecunda
& tertia,nu.decimooctauo, & alijs ſequentibus poſito
61 inter illa.40. ¶Quartò † ipſa Dominica adducere poſ-
ſet,talem renunciationem, & cõſequenter donationẽ
fuiſſe reuocatam, ex quo ipſa poſt illã ſuſcepit liberos,
ꝑ ſuperueniẽtiam quorũ, reddita videtur inualida, ad
notata in l.ſi vnquam.C.de reuoca.donatio.per Barto
lum,& alios,in l.Titia.§.Imperator.de leg. 2.& per Ca-
noniſtas in c.fi.de donationibus,quæ procedũt, etiam
ſi fuiſſet iuramẽto vallata,ſm Bartolum in dicto.§.Im-
perator.Bal.& Saly.in l.1.C.de inofficio.donatio.citan
tes Spec. & Ioan. And. diffusè alias conſului Taruiſij,
& licet facta eſſet tempore matrimonij,ita vt de filijs vi
deatur fuiſſe cogitatũ,non propterea ex iſto reddatur
valida,ex quo cõſtare debet expreſsè, donantẽ cogitaſ
ſe de liberis,cum in dubio id nõ præſumatur ſm Bart.
in d.§.Imperator.& ſm Alex.citatum per Soc.in l.2. in
prin.ff.ſolut.mat.Obiectio iſta his non obſtantib.ineffi
cax eſt, & nullius momenti, ex quo ſuperius adducta
non habent locum in renũciatione iurata,facta per fi-
liam in manib.patris pro dote,per textum in d. c.quã-
uis.& ibi gl.fi.iſtud ſentit,dum vult,ꝙ filij dictæ renun-
ciantis ſuſcepti poſtmodũ non poterunt venire cõtra
dictam renũciationẽ. nam talis renũciatio iurata ligat
ipſos filios,tanquam hæredes matris,& cõſequenter ꝑ
eorũ ſuperuenientiam nõ dr̃ reuocata, vt firmat Bart.
& alij,in d.l.qui ſuperſtitis.& docto.*cõiter in d.l.pactũ
C.de collat.maximè Dec.nu.14.expreſsè volens, diſpõ
nẽ & contenta in d.c.quamuis.non reuocari propter
ſuperuenientiam liberorũ, & ad id adducit plures deci
ſio.& quæ ipſemet Dec.dicit cõſ.ſuo.181.Satis nota.in
fi.vbi etiã alias adducit deciſ.In quib.patet,hanc renũ-
ciationem iuratam longè differre à donatione, vt etiã
colligi poteſt ex dictis per Alex.dicto cõſ.149. col.2.&
3.vol.7.& eſt etiã in terminis opi.Alex.d.cõſ.29.col.pe
nul.in fi.& col.fi.vol.3. & ſequuntur Doctores poſt gl.
in d.c.quamuis.maximè Philip:Franc.in fi. vbi pũctua-
liter iſtud firmat,& Soc.cõſ.53.num.17.& ſeq. volum.
62 quarto.Et † comprobatur, nam talis renũciatio facta
apparet ob cãm & ob dotem receptam, quo caſu ceſ-
ſat diſpoſitio dictæ l.ſi vnquam.ſm Bald.& Ang.& Mo
der.allegantes concor.in l.1.C.de pactis.Bal. & Ang.in
d.l.ſi vnquam.& in caſu noſtro tradit Alex. d. conſ.29.
63 in fi.cum ſimi.¶Quintò † ipſa Dominica poſſet dicere
talem renũciationem feciſſe metu paterno reuerẽtia-
li,& nõ ſponte,& ſic illam non tenere,nec ſibi obeſſe,
ex quo iudicis officio venit retractãda, ad no. in l.1. §.
quæ onerãdæ.vbi Bar.& alij.ff.quarum rerum actio. &
in l.ad inuidiam.C.ꝙ metus cauſa.& per doc.in l.inter
poſitas.C.de tranſac.& Cano.in c. cauſam matrimonij.
de offi.dele.Et tex.in d.c.quamuis.iſtũ caſum meticulo
ſum excipit, vt etiam traditur in d.auth. itẽ ſacramẽta
64 puberum.Eo † magis quoniam in fęmina non requiri
tur talis metus,qui neceſſarius eſſet in maſculo, ꝑꝑ ip-
ſius fragilitatem,vt traditur poſt gl.in c.cum locum.de
ſponſalib.Et iuramentũ appoſitum ſuper actu meticu
loſo illũ minime validat,ex quo recipit illas qualitates,
quas hẽt actus,ſuper quo interponitur.c.quemadmo-
dũ.vbi Abb.& alij Mod.allegãtes concor.de iureiuran
65 do.Et † vñr iſta procedere, ẽt ſi interueniſſet licentia ꝓ
pinquorũ,quia filia rẽnunciat patri, vt tenet Bal.in d. l.
interpoſitas,& ſm Sal.in l.tranſactione.C.de trãſactio-
nib.& Ioan.Campeg.in tractatu,de dote, in vltima par
66 te,dũ loquitur de ſtatutis.Ceſſant † .n.iſta, qm̃ talis me
tus reuerẽtialis nõ præſumitur,ſed probandus eſt,& in
caſu præſenti nunquã poterit probari,vt tradit idẽ Bar
to.in d.§.quæ onerãdæ,& in dicta.l.ad inuidiã. & plenè
per Alex.poſt alios,in d.l.interpoſitas.& per Canon.in
d.c.cauſam matrimonij.Et ꝙ nõ præſumatur, qñ filia
renũciat patri,eſt tex.apertiſſimus in d.c.quamuis. vbi
exceptuař caſus,qñ interueniſſet metus,quẽ exceptua-
67 ri minimè opus fuiſſet,ſi præſumeretur.† Præſentia,n.
patris nõ inducit metum,niſi præcedãt minæ, aut ver-
bera,ſm Bar.vbi ſupra,& expreſsè poſt alios,in d.c.quã
uis iſtud firmant Philipp.Franc.col.1.& Georg.Nat.in
repetitione col.11.in 11.limit.& in 2.notab. vbi plenè,
iſtud attingit,& diffusè poſt Roma. iſtud tenet Aret.in
d.l.qui ſuperſtitis.col.5.verſ.eſt & quarta.& tenet Alex.
in l.ſi cum dotẽ.§.eo autẽ tpe.ff.ſol.matr. & in dicto. §.
quæ onerãdæ.in additionib.ad Bar.& Dec.in d.l.pactũ.
col.pen.C.de collat.poſt alios ibi,& diffusè Ioan.Crot.
in d.l.ſtipulatio hoc modo cõcepta. nu. 41. & alijs ſeq.
vbi alias adducit concor.in quib.patet hanc eſſe cõmu
68 nem. Quæ † eo fortius procedit, in caſu præſenti, qm̃
ipſa Dominica tpe renunciationis erat in domo ſoce-
ri,& mariti,& ipſis præſentib.renunciationem fecit pa
tri,quæ p̃ſentia præſumptionem metus remouet, ſm
Bar.& alios,in d.l.trãſactione.& in l.fi.col. 1. ff. ſi aliqu.
teſt.prohi.Ant.de Butri.& alios,in dicto c.cauſam ma-
trimonij.Nec iſto caſu obſtat deciſ.Salyc. Bal. & Ioan.
Campeg.ſupra in contrariũ allegata,nam Alex. in d. l.
tranſactione.& Iaſ.ibi eã impugnant. vt etiã faciũt Bar
ba.& alij in d.c.cauſam matrimonij.& Philip.Franc.in
d.c.quamuis,col.1.verſ.& ex his. Et alia ſupra in cõtra-
rium adducta procedunt,quãdo probaretur,metus,&
locum ſibi vendicant extra caſum præſentem.¶Sextò
69 nõ † obſtabit,ſi ipſa Dominica opponeret,ſe fuiſſe incõ
gruè dotatam, & conſequenter ceſſare diſpoſitionem
dicti c.quamuis, ꝙ non procedit, quãdo filia renũciat
nulla dote recepta,ſm Petr.de Anch. ibi iſtud firman-
tem aliquib.rationib.ſequitur Saly.in d. l.pactum. col.
pen.C.de pac.& poſt alios Dec.in l.pactum. C.de colla
tio.nu.7.vbi in verſ.ad hoc facit.dicit, idem eſſe, quãdo
dos fuiſſet incongrua, indecens,exigua,tenuis, & par-
ua,propter quã ipſa filia renũcians eſſet enormiter læ-
ſa,ſm Anch.in d.cõſi.39.& alias deciſiones per eũ ibi al
legatas,ꝙ vltimum põt cõprobari ex his, quæ haben-
tus in auth.res quæ.C. commu.de leg. cũ alijs adductis
per Io.Crot.in d.l.ſtipulatio.nu. 23.& ſeq. verſ.ex hac.
70 limitatione.Nã † obiectio ceſſat ex plurib.& primò,qa
cõmunes * opi.à qua iudicãdo & cõſulendo nõ eſt re-
cedẽdum,ſe habet in cõtrarium,volens dictũ c.quam-
uis,procedere cõſideratis rationib.ibi adductis, etiam
eo caſu, quo nulla dos fuiſſet data filiæ, & tãto fortius
procedit,quãdo fuiſſet data dos aliqua, licet incõgrua,
vt apertè firmãt Imo.& Gemin.in dicto c.quamuis.&
Philipp.Frã ibi,& Bened.Capr.& Georg. Nat. apertius
col.6.in 5.limita.& col.7.verſ.2.quia. vbi iſtud compro
bant plurib.medijs,& reſpondent contrarijs, & idẽ fir-
mãt Imo.Roma.& Areti.in dicta.l.qui ſuperſtitis.col.j.
& ſeq.Imo.& Alex.in d.l.ſtipulatio hoc mõ concepta.
nu.8.9.& 10.Iaſon ibi num.12 & Ioan.Crot. nume.25.
71 verſi.hanc limitationem.Et † ſuadetur, nam per pactũ
iuratum excluſa eſt à ſucceſſione, & ſi nullam dotem
habuit ſeu incongruam & minimam, non propterea
poterit ſuccedere,nam à patre vel hæredibus patris po
terit dotem petere,vel ipſius ſupplementum,eſto ꝙ eſ-
ſet nupta,ſecundùm veram opinionem, de qua per gl.
in l.obligamur.§.lege.ff.de action.& obl. quam contra
Bar.ſequitur Cuman.conſilio.131.& plenè Moder. in
l.1.ff.ſoluto matrimonio,& ſic ceſſabit lęſio circa incõ
gruitatem,ſuper qua ſe fundat Deci.in dicta.l.pactum.
& ita punctualiter poſt Imo.& Roma.firmat Are.in d.
l.qui ſuperſtitis.colum.1 & ſequen.& poſt Imol. & Ge
min.Phil.Fran. in d.cap.quamuis.columna ſecunda,&

tertia in fi.& col.4.verſ.quid aūt.& verſ.ſeq.& verſ.hoc
tñ.& apertius iſtud firmat Geor.Nat.ibi col.5.in 5.limi
ta.& col.7.verſ. ſecūdò, quia oportet. & ſentiunt Imo.
Ale.& Iaſ.in d.l.ſtipulatio.verſ.& nu.præall. & apertius
Io.Cro.ibi nu.25.in fi.Cy.in l.ſi nō mortis.C. de inoffi.
teſt.Bal.in l.ſi qñ.§.gñaliter.in prin.eod. ti.Pau. de Caſt.
cōſ.127.Licet iſta.col.pen.& fi.& Dec.cōſ.26. Et diligē-
ter.col.1.& fi.cōcludentes ob dotem nō datam,vel in-
cōgruè datā,filiam renūciantem cum iuramento non
poſſe adhuc ſuccedere,cum petere poſſit dotē,vel ſup
plemētum ipſius, & ſic ceſſabit læſio, cum pater illi vl-
tra relinquere nō teneatur, vt ſentit ēt Dec. conſ. 276.
col.2.& 3.Pau.de Caſt.in d.l.pactū.Alex.col.pen.& fi.&
Iaſ.in l.ꝙ ſeruus.in fi.nu.12.ff.de cōd.cau.da.eo ēt cum
ipſa Dominica dotē nō ita incōgruā receperit, vt ſta-
tim dicemus.Et adhuc ſupplementū ipſius tāq̄ periura
cōſequi nō poterit,ēt ſi eſſemus in caſu, in quo cōpe-
teret remediū ad ſupplemētum,vt mox attingemus,&
ꝓ nunc ſatis erit oſtendiſſe.d.c. quamuis;procedere ēt
iſto caſu:vt ipſa excludat̃ à ſucceſſione, q̄ prætendit, &
circa ſupplemētū illico diſcutiet̃ in reſolutione ſequen
tis obiectionis.¶Poſtremò Dñica poſſet allegare ex di
cta renūciatione ſe fuiſſe enormiter læſam, q̄a renun-
ciauit hæreditati mr̃næ,tūc ſibi delatæ,& hæreditati pa
ternæ deferēdæ pro florenis.300.q̄ hæreditatis aſcende
bāt ferè ad ſummā floren.800.& ſi nulla extitiſſet renū
ciatio p̱ eā facta, ipſa cōſequi poterat tertiā partē hære
ditatis paternæ cū eo tp̱e,quo pater obijt, tres tm̃ filiæ
72 extarēt.Et † data dicta enormiſſima læſione in dicta re-
nūciatione dr̃ interueniſſe dolus reipſa, iuxta tradita ī
73 l.ſi quis cū aliter.ff.de verb. obl. cū cōcor. Qui † dolus
vr̃ æquiparari dolo ex ꝓpoſito. vt diffuſè allegando q̄-
plures deciſio. ꝓſequit̃ Dec. cōſ. 86. & 180. & cū adſit
dicta enormiſſima læſio, ceſſabit diſpō dicti. c.quāuis.
p̱p̱ dolū ex propoſito,ſeu re ipſa,vt de dolo vero tradi
tur ibi,& in dicta auth. itē ſacramēta pub. & de p̄ſum-
pto re ipſa p̱ Pau.de Caſt.cōſ.184.aliàs cōſ.177. Contra
ſuperius.& Aret.cōſ.24.Quatuor dubia.in 2.dubio. &
Soc.cōſ.263.Capio primum.col.2.vol.2.& ſequit̃ Dec.
in d.l.pactū.C.de colla.nu.7.& in d.cōſ.86.& 180.ea rō
ne,qm̃ hic cōcurrit reuerētia paterna ſm̃ Pau. & Soci.
vbi ſupra,Ang.& Aret.mō allegandos,& Mod.in d.ca.
74 cām matrimonij.Et † quia in cōtractu damnoſo facto
cū muliere p̄ſumit̃ ſimplicitas, & iur̃m vr̃ captioſum,
cōſequenter relaxādum,ſm̃ Bal.in rub. C.de rerū per-
mutatione in fi.Non.n.in ſe cōtinet illos tres comites,
quos hr̃e debet,de quib.in c.animaduertēdum.22.q.2.
75 & in c.ſi Chriſtus.de iureiur.Et † quia diſpō.d.c.quam-
uis,data enormiſſima læſione,vr̃ ceſſare, nedum qñ eſt
renūciatum hæreditati delatæ,ſed etiā hæreditati defe-
rēdæ,ſm̃ Corn.in d.l.pactū.C.de colla.l.3.verſ.nonò li-
mita.& Dec.ibi nu.7.& in cōſilijs ſuis ſupra citatis, qui
poſt alios p̱ eos relatos limitāt iſto caſu,nō procedere.
d.c.quāuis,ꝙ apertè loquit̃ de futura ſucceſſione pr̃na
adhuc nō delata,& tenet apertè Aret.cōſ.162.Verū eſt
col.pen.allegās Ang.& idē iſto caſu ſequitur Hierony.
76 Buttigel.in d.l.ſtipulatio,nu.31.Et † circa hāc enormiſſi
mā læſionē,cōſideranda ſunt bona patris non eo tp̱e,
quo facta eſt renūciatio,ſed tp̱e, quo pater moritur &
quo defertur ſucceſſio ſm̃ Imo.in d.l.qui ſup̱ſtitis,col.
1.in fi.& Pau.de Caſ.in d.l.pactū.C.de coll.col.2.& Ale.
ibi ponit col.pe.& fi.Dec.nu.7.& So.cōſ.183. Elegāter,
col.2.vol.2.& Iaſ.in l.ꝙ Seruius,nu.12.in fi.ff. de condi.
cau.da.& diffuſè p̱ Dec.cōſ.276.Proponit̃,col.2.& 3.&
eundem Iaſ.allegantem alios,in l.ſi quādo.§. illud. ff.de
inof.teſt.Et ſtante dicta læſione cōcedenda erit. d.Dñi-
cæ abſolutio à iur̃o p̱ eā p̄ſtito,qua cōceſſa,in nullo ob
ſtabit d.c.q̄uis,vt ꝓſequit̃ Ale.cōſ.213.Viſis.vol.7.& tra
dūt Pau.de Caſt. Soc.& alij ſup̱ius citati tam cōſulēdo
q̄ legēdo,maximè Dec.in d.cōſ.86. & 180. & Cano. in
c.1.& in c.cū cōtingat,de iureiu.Pet.de Anch.& alij, in
d.c.q̄uis.¶Ad verā reſolutionē iſtorū aduertendū eſt,
nā duplex poteſt dari cōſideratio,vna qñ filia renūciat
patri,& hereditati,& ſucceſſioni paternæ,& eſſet enor-
miter læſa, an poſſit adhuc nō obſtāte renūciatione iu
rata ſuccedere patri,habita prius iur̃i relaxatione.Secū
da erit ſi nō pōt ſuccedere, tñ quia enormiter læſa eſt,
an poſſit petere ſupplemētū ltīmæ, ſeu cōgruæ dotis,
77 & quo caſu.Circa † primā cōſiderādi ſunt plures caſus.
¶Primus, qñ filia renūciat cū iur̃o hereditati paternæ
ſibi delatæ mortuo patre,puta fratrib.ſuis,ſeu patruo,
vel alijs p̄ſonis,& eſſet enormiter læſa,& iſto caſu iur̃m
relaxabit̃,& nō hēt locum d.c.quamuis. Cum vltra læ-
ſionē & dolū,& re ipſa cōcurrat reuerentia illarū p̄ſo
narū,fragilitas ſexus,fragile & deceptiuū cōſilium fœ-
minæ,& forſan minor ætas,& locū ſibi vendicabūt de-
ciſi.ſuperius in ꝯriū adductæ,illa Anch. cōſ. 39.& aliæ
adductæ p̱ Alex.in d.l.ſtipulatio,nu. 10. & Io. Crot.ibi
nu.28.& Dec.in d.l.pactū,nu.7.poſt Corn.in nona limi
tatione,Pau.de Caſt.& Alex.& eundē Dec.cōſ.80.in ſe
cūdo dubio,col.4.& 5.& conſ.180.col.3. & 4. & expſsè
poſt alios,ibi hoc ſentit Are.in d.l.qui ſuperſtitis,col.5.
verſ.eſt quarta,& col.6.verſ.adde ēt,& poſt alios,Philip.
Franc.in d.c.quamuis,col.2.in 6.notab.& col.pen.ver.
& idem,& verſ.ſeq.& Georg.Natta.col.8.in 6.limi.Nec
78 iſto † caſu obſtabit gl.in l.2.C.de reſcind.vendi. & in
pen.de empt.& vend.quas in cōtrarium adducit A[lex.]
in d.l.ſtipulatio,nu.10.qm̃ nō procedunt qñ vltra e[nor]
mē læſionē, & deceptionē re ipſa cōcurrunt aliæ q[ua]
litates ſuperius adductæ,& ꝓcedunt,qñ eſt vendita,[vel]
donata certa res,& ſpecies,ſeu quātitas,q̄ vr̃ & appa[ret]
in qua nō ita faciliter cadit deceptio.l.q̄ſquis.& ibi gl.
de reſcin.ven.iuncta.l.cū donationis.C.de trāſa. Cū[m]
ꝯrium cōſideratur,qñ renunciatur vniuerſitati bono
rū,& ignorant̃ vires p̄rimonij,vt pūctualiter allegan[do]
cōſ.Bar.dicit Aret.in d.l.qui ſuperſtitis,col. mihi ſexta
79 verſ.adde ēt,& verſ.ꝓprio dicto. Nec † iſto caſu obſta
bit tex.in d.c.cū cōtingat.& d.auth. itē ſacramēta.na[m]
nō loquuntur iſto caſu.ſm̃ Alex.vbi ſupra,& Aret.c[on]
ſi.24. & alios, ſup.allegatos. Vñ nō immerito iur̃m ve
niet relaxādū & habita abſolutione nō obſtabit dict[um]
capi.q̄uis.vt per Alex.d.cōſ.313.vol.ſeptimo,cū alijs ſu
80 pra allegatis.¶Secūdus † caſus erit,qñ filia cum iur̃o re
nūciat patri,hæreditati maternæ ſibi delatæ,vel alteri
ſeu alicui iuri ſibi delato,& quæſito, & p̱ talē renūcia
tionē enormiſſimè læſa eſt. Et iſto caſu nō hēbit locū
dictū capit.quamuis, & ꝓcedūt omnia adducta ſup̱ius
in p̄cedēti caſu,& deciſiones,rationes, & qualitates ib[i]
81 dē citatæ.¶Tertius † caſus quādo filia cū iuramēto ip[ſi]
patri viuenti renūciauit hæreditati paternæ, nondū ſi
bi delatæ,recepta dote. Per quā renūciationem, cōſi
deratis bonis & hæreditate paterna,tp̱e,quo pater mo
rit̃,ipſa reperitur enormiſſimæ læſa, quia ſi nō eſſet re
nunciatū,ſuccederet, & iſto caſu, qui noſter eſt,dico
ſtante dicta renūciatione,ipſam nullo modo poſſe ſuc
cedere,nec venire ad hæreditatē patris,p̱ tex. apertiſſi
mū in d.c.quamuis.ibi,omnino ſeruari debebit, & ibi
82 nullū ad bona patris habere regreſſum. Quæ † verba
eam excludūt ipſo iure, ita vt iuuari non poſſit aliqua
ope exceptionis,nec in cōtrariū poterit diſpēſari,vt ad
ducendo iura gl.& alias deciſ.cōprobat Philip. Frā. ibi
col.2.in 6.notab.& diffuſius Io.Crot. in dicta l. ſtipula
tio.nu.23.verſ.& ex p̄dictis.& nu.ſeq.tum etiam cōſide
rata generalitate dicti capituli, ꝙ ꝓcedit in filio mino
re,& exiſtente in poteſtate ipſius patris.vt ſup̱ius oſten
dimus,& in qua cadit cōſilium fragile & deceptiuum,
& aderat p̄ſentia patris,& ibi renūciauit hæreditati pa-
ternæ nō delatæ,p̱p̱ dotem datā,quæ veriſimiliter non
aſcēdebat ad illam portionē,ad quā poterat ſuccedere.
Eſto igitur ꝙ eſſet decepta iſto reſpectu vltra dimidiā,
tamē ſuccedere nō poterit, nec p̄ſtanda erit abſolutio
à iuramēto, nā pater poterat eam priuare hæreditate,
relinquendo ſibi tantū legitimam, ſm̃ iura cōmunia,
& vulgaria.Nec filia,cui relicta eſſet legitima,poteſt vl-
terius petere,& ſi minus ſibi p̱ patrem fuiſſet relictum
83 ad ſupplementū ſolū legitimæ agere poterit. Ita † etiā
erit,qñ pr̃ dedit dotē,q̄ ſuccedit loco ltīmæ ſm̃ iura cō
munia,& vulg.vt ſi illa ſupplet ltīmā,ſufficiēs ei erit, &
ſi nō ſupplet,poterit agere ad ſupplemētū,& iſtis cōſi
deratis reſpectu ſucceſſionis vl̃is pr̃næ, filia nō poterit
dici enormiſſimè læſa,cū pr̃ ita voluerit,& diſpoſuerit,
& de iure id facere ſibi permiſſum ſit,& ſi nullam dotē
conſti-

constituit,seu incongruã & minimã,alio remedio erit
sibi cõsultũ.Nã † ꝯ patrẽ viuentẽ dabitur remediũ , vt
84 cã dotet, vel eo mortuo ageť ꝯ hæredes ipsius , vt idẽ
faciãt.Et si dos fuisset incõgrua,aget ad supplemẽtũ.cũ
subrogeť loco legitimæ,ſm quamplures decisiones ve
ras,& cõmunes , quas superius adduximus in resolu-
tione sextæ obiectionis.Nec obstabit illud,ꝙ isto casu
iurm cõtinet iniquitatẽ.nã respõdet Ale.in d.l. stipula-
tio,nu.10.nec ẽt s.in ꝯriũ adductæ aliæ qualitates, ex
85 quo tolluntur oẽs ꝑ dictũ.c.quãuis.Et† quia magna est
differentia inter delatum,& nõ delatam, & sic ius q̃si-
tũ,& nõ q̃sitũ.l.fi.C.de codicil.& l.seruus.C. de pact.iũ
cta.l.fi.C.de acq.pos.& habetur in c.delictũ. de reg.iur.
libr.6.iũctis plenè cumulatis ꝑ Fel.in c.placuit. col.pe.
& fi.de p̃scrip.& ꝓbať in l.oẽs.ff.de his q̃ in fraud.cred.
& ꝑ tex.in §.illud.inst.ad l.Aquiliã, iũcta.l. inde Neratiꝰ
86 in prin.ff.eo.ti.Nec † isto casu obstabũt allegata ꝑ But
tigel.in d.l.stipulatio.nu.31.tũ qa sũt de directo ꝯ dictũ
cap.quamuis,& Cor.in d.l.pactũ.in 6.limi.nõ sentit, ꝙ
idse dicit,& Are.cos.162.col.pẽ nõ loquitur,qñ renũ-
ciatũ est patri & hæreditati paternæ, & qa ẽt si ita lo-
querẽtur,adhuc nõ bene sentirẽt quo ad successionẽ,
à qua filia exclusa est,sed eorũ dicta possent procedere
vt nõ ostãte renunciatione iurata,filia enormissinè læ
sa posset petere dotẽ,seu ipsius supplemẽtũ,q̃ subroga
tur loco legitimæ , vt diximus , declarando tñ vt sta-
87 tim dicemus.Et†isto casu respectu successionis filiæ re-
nũciãti nõ poterit concedi absolutio à iuramẽto : qa
teneť illud seruare,& nõ ꝯuenire : vt tenẽt Archid. Io.
And.Gemin.& Phil.Frã. in d.ca.quamuis, in 6. notab.
col.2.& 3.& Ang.in l.si quis ꝑ eo.ver. itẽ adde.ff. de fi-
deius.& Alex.42.sup p̃misso.col.pe.vol.1.& cons. 221.
Visa facti.col.2.in fi.vol.2.& Ioan. Cro. allegãs alios in
d.l.stipulatio.nu.22.circa fi.& Dec.cõs. 181.Satis. col.
88 1.ver.sed prædictis.¶† Ad secundã cõsiderationẽ con-
cernentem læsionẽ circa dotem subrogatam loco le-
gitimæ,& supplementũ ipsius,aduertẽdum erit:qm̃ cõ
gruitas dotis põt cõsiderari quo ad officium paternũ
q tenetur dotẽ cõstituere filiab.iurib.vulga.In qua cõ-
stitutione considerať cõpetentia & congruitas secun-
dũ facultates patris,quæ tunc erãt,& dignitas mariti,
& filiæ,& aliàs numerus filiorũ, & isto casu non cõsi-
deratur quantitas legitimæ , q̃ illo tpe non debebatur
filiæ,& dos isto casu constituta ꝑ patrẽ nõ põt dici in-
congrua:cũ sibi visa fuerit cõpetẽs,& cõsiliũ suũ erga
filiã præferatur omnib.vt ista oĩa cõprobanť iurib. &
decisio.q̃ plurib.adductis ꝑ Dec.cõs. 26. Et diligenter.
col.1.& alijs seq.& cõs.180.col.1.& apertius cõsi.276.
89 col.1.versic.sed tñ his. Et † bona paterna cõsiderabũť
tpe renũciationis,& nõ tpe mortis,si fuissent postmo
dũ augmẽtata,ex quo poterãt decrescere, & filia pote
rat p̃mori,vt in ꝓprijs terminis nostris firmat Alex.al-
legãdo alias deci.in d.consil.29.col.3.vers. & inter. vol.
3.& Georg.Nat.in d.c.quamuis.col.3.versi.an ãt,vbi as
serit,hãc esse cõem.Et isto respectu ipsa Dominica nõ
poterit allegare læsionẽ considerãdo numerũ filiorũ,
90 & bona paterna,q̃ extabãt tpe renũciationis.Et † quia
fuit maritata cõdecẽti marito,& cõdigno,& quãtitas
dotis data , & cõsiderata cõsuetudine regionis erat sa-
tis cõpetẽs & cõdigna,ad no.in auth.res q̃.C. cõmu.de
leg.& diffusè ꝑ Dec.d.cõs.26.& 276.& ſm hãc cõside
rationẽ cessabunt oĩa superius in ꝯriũ allegata: qa nõ
dabiť læsio . Si verò cõsideramus cõpetẽtiã dotis con-
gruæ,habita cõsideratione ad legitimã,ex quo filia ex-
91 cludiť à successione ꝑꝑ renũciationẽ.Et † isto casu nõ
poterit esse minus legitima,ſm Saly.& alios,in d. auth.
res q̃.cũ cõcord.& q̃titas ipsius cõsiderabiť ſm vires
patrimonij paterni,ꝙ extat tpe mortis, & nõ tpe renũ
ciationis,vt diffusè ꝓsequiť allegãdo decis.rõnes,& iu-
ra Deci.d.cõs.26.276.col.2.& 3.& licet loquať , qñ filia
excludiť à successione virtute statuti disponẽtis eã dẽ-
re dotari,& nõ posse succedere,vt ẽt isto casu plenè at
tingit Frã.de Cur.iunior cõs.10.Visa,posito post tracta
92 tũ de feudis.Tñ † idẽ erit, qñ ipsa filia à successione ex
cludiť ꝑꝑ renunciationẽ.Nã habito respectu ad succes
sionẽ, dos dẽt cõmensurari ad legitimã, cuius quanti-
tas æstimabitur ſm quantitatem bonorũ paternorũ,
* q̃ extãt tpe suæ mortis,ſm magis * cõem opinionem,
vt firmat Ias.allegãdo decis.in d.l.ꝙ seruus. nu.12.& ꝓ
bant decis.& rõnes allegatæ ꝑ Dec. & Fran. de Cur.in
dictis eorũ cõsilijs,& aliæ adductæ superius in opposi-
tum,& per Imo.& alios in d.l.stipulatio.col.3.& Ias. in
d.l.si qñ.§.1.& Cor.in d.l.pactũ.col.antepe.ver.ex quo.
Et si isto respectu cõsiderabitur dos congrua , & dicta
Dominica diceret se propterea enormissimè læsam,&
petere vellet nõ obstãte iuramẽto supplemẽtum con
gruæ dotis,& legitimæ, cõsiderata tñ facti cõtingẽtia,
audiri non debet,& excludenda venit ex trib. Primo:
93 quia ipsa † expresse & in indiuiduo renũciauit legiti-
mæ cũ iuramẽto,quo casu penitus excluditur , & vlte-
rius audiri nõ dẽt,ꝑ text.in d.l.si qñ.§.illud.& ibi scribẽ
tes oẽs istud firmant,vt refert Ias. ibi,nu. 2.in fi. maxi-
mè de iure canonico,per tex.in d.c.quamuis.& sequi-
tur Alex.in l.ratione la prima.ff.ad l.Falc.& Ias.in d.l.ꝙ
seruus.nu.12.in fi.& Are.in l. prima. §. si quis ita. ff. de
de verb.obli.& tangunt omnes,maximè Hiero. Butti-
gel.in d.l.stipulatio.nu.28.& Philip.Franc.in dicto c. q̃-
uis,col.4. in 6.nota.& Deci.d.cons. 26.col.1.versi præ-
terea & secundo,& versi. sequen. vbi alias cõcordan-
tias adducit,vt tradit Bald.d.consi. 441. col. 3. in prin-
94 cip.vol.5.Et † suadetur, nam si in vita filio per patrem
data fuit legitima , valeret renunciatio facta successio-
ni paternæ,etiam sine iuramento:vt no.in d.l.si qñ. §.il
lud.cum alijs allegatis ꝑ Dec.in d.l.pactum.nume. 2.C.
de collatio. valebit etiam facta cum iuramento , licet
minus legitima percepisset vt tradit Imo. & diffusius
Georg. Nat. in dicto cap. quamuis. allegans concor-
dan.col.2.versi.tertio fallit.& col.7.in quinta limitatio
ne,versic.quia oportet.& Aret. in dicta. l. q superstitis,
col.2.& 3.& si diceretur propter enormissimam læsio
nem,cõsiderato isto respectu ipsam renunciantem nõ
obstante iuramento posse petere supplemeutũ , quod
quidem ad casum p̃sentẽ adaptari minimè potest , vt
aperte colligitur ex superius deductis, & ex alijs allega
95 tis per Dec.in d.cõs.26 col.2.Adhuc † & secundo dici
tur,ipsam Dominicam nõ esse audiendam, tãquã per-
iuram & infamem,iuxta.l.si quis maior.C. de transac.
ex quo per prius debuit petere absolutionẽ à iuramẽ-
to,& cum hoc non fecerit,& periurium incurrerit, vl-
terius eã petere non potest,& tanquam periura exclu-
denda est, vt dicit Federi. de Senis consi. 301. Factum.
& Ioan.And.in c.debitores.& Felyn.post alios,in c. pri
mo,nu.20.de iureiur.vbi asserit hãc esse communem ,
& tradit Alexan.consil.17.vol.2.& Corn. cõsi. 6.colũ.
penultim.volum.primo.& Soci.cõs.59.numero 14.vo
lum.3.cum simi.Talis absolutio per prius petẽda erat,
etiam si per metum iuramẽtũ fuisset præstitum , vt di-
cunt omnes,in d.l.pactum.maximè Paul. de Cast. col.
secunda,versicu.quid si. & Corn.colum.prima , in fin.
& Bald.colum.2.versic.venio ad quæstiones. & Philip.
Frã.in d.ca.quamuis.col. . . .versi.in gl. in vers. nõ vi.cũ
concor.Tertio † excludenda est:quoniã , vt mihi rela-
96 tũ est,eidẽ Dominicæ facta fuit oblatio dicti supplemẽ
ti,& cũ ea non obstante egerit,& ineptè,ac temere,cer
tè aliud nõ quærit , nisi reportare condemnationẽ ad
expensas,iurib.vulga.Ex quibus necessariò concludiť,
eandẽ nullo modo posse petere partẽ hæreditatis pa-
ternæ,nec posse agere iudicio famil.ercisc.vt egit,& cõ
tẽta dẽt eẽ supplemẽto đ benignitate oblato.Par.Bon.

SVMMARIVM.

1 *Filius grauatus fideicõmisso põt ad hr̃des suos extraneos ẽt trãs mittere ius, & facultatẽ detrahẽdi legitimã & Trebellianicã.*
2 *In istis duabus quartis computantur omnia, quæ ad ipsum filium peruenerunt.*
3 *Et omnia per ipsum consumpta & dissipata.*
4 *Item & reliqua omnia, quæ per ipsum fuere alienata.*
5 *Filius in bonis paternis consequi debet legitimam.*
6 *Et in illa pater non potest apponere aliquod grauamen, nec fidei-commissum, & appositum reijcitur.*
7 *Filius grauatus restituere hæreditatem sub conditione, & ad aliquod tẽpus, potest de iure canonico detrahere duas quartas constituentes medietatem illius partis, quæ ad ipsum peruenit.*

 De

8 *De iure ciuili,secundum magis communem, non possunt detrahi duæ quartæ & nu 10.*
9 *Opinio communis in iudicando obseruanda est & tenenda*
10 *Si aliquid dubium est de iure ciuili,& clarum de iure canonico, attendi debet ius canonicum.*
11 *Fallit quando per statutum disponeretur,esse iudicandum secūdum ius ciuile.*
12 *Statutum laicorum contrarians iuri canonico, confirmatum per Pontificem obseruandum est,& secundum illud iudicādū erit.*
13 *Quando talis confirmatio per Papam facta est in forma specifica,& ex certa scientia,& non in forma communi, & nu. 14.*
15 *In Trebellianica fructus percepti per filium primi gradus an veniant computandi,quando detrahuntor duæ quartæ.*
16 *L.iubemus.C.ad Trebel. intelligi debet in casu suo, & non debet extendi ad alios casus in illa non expressos.*
17 *Filius non conficiens inuentarium nō potest detrahere Trebellianicam,secundum magis communem opinionem,& nu. 18.*
19 *Filius grauatus restituere extraneo, secundum magis communem in sua Trebellianica imputare debet fructus medio tempore perceptos.*
20 *Hæres filij grauati restituere hæreditatem tenetur fideicommissarijs restituere omne illud,quod ipse filius plus sibi debito percepit respectu quartarum.*

CONSILIVM XXVII.

Hieronymus iste vnicus filius testōris grauatus à patre restituere hr̄ditatē quibusdā extraneis, casu quo sine filijs decederet,
& qm̄ ita decessit, adimpletaq; fuit propterea cōditio
dicti fideicōmissi, ad qꝫ venire dēnt substituti à patre,
nec circa id aliqua occurrit dubitatio, solū illa oritur
inter istos fideicōmissarios substituros, an isti possint
& valeant detrahere duas quartas, sicuti videbatᷣ posse
1 illas detrahere d.Hieronym.Quarum detractionē ipse
moriens bene vr̄ potuisse transmittere ad dictos suos
hæredes ēt extraneos,vt no.in l.omnimodo. in l.sancimus.in auth.nouissima.C.de inoffic. test. & in l. quanquā.& l.irritū.C.ad legē Falcidiā,ꝑ Bald.cōs.290.Hæ q̄
2 stiones.vol.3.Deci.cōs.81.in principio,& nu.1.In † qua
disceptatione & specie primitus illud aduertendū erit
in istis duabus quartis detrahēdis cōputāda esse omnia bona dicti patris testōris, q̄ ad eūdem Hieronimū
filiū ꝑuenere,vt hr̄ in l.qm̄ nouella.& in l.omnimodo,
§.fi.C.de inof.test.facit l.ēt §.pē.& fina.ff. de bon. liber.
& firmat.Bar.ī l.ī quartā.col.quarta,ver.venio ad quar
✲ tā.ff.ad legē Falcid.quē scribē.oēs ibi * communiter
sequuntur,citantes alias cōcordā.ēt facit Alexan. cōs.
3 142.col.sexta,nu.nono,vol.2.Prout † ēt computanda
erūt omnia bona ad ipsū Hieronymū filium peruenta
& per ipsū cōsumpta,& dissipata.l.mulier. §.sed enim.
ff.ad Treb.not.Dyn.Barto.& reliqui sequūtur,in l.Marcellus.§.res quæ.ff.ad Treb.vt ēt facit in d. l. in quartā.
& in terminis ponit Benedict.Cap. cōs.32.Cū viso.col.
secunda,in secundo dub.versi.& hæc circa primū. In-
4 super & in legitima d.Hieronymi cōputanda erūt omnia bona,q̄ ipse alienauit,vt ꝓbat tex.in d. l. Marcellus.
§.res quæ.vbi Bar.& alij not.maximè Alexand.col.fin.
& Bal.cōsi.367.& 392.Super primo.volum quarto, &
per Barto.in d.l.in quartam,col.quarta, vers.venio ad
quartam partē,vbi repetē.fol.10.col.quarta,vers.quinta est cōclusio.dicunt hāc esse cōmunem cōclusionē:
vt plenè eā prosequuntur Benedict.Cap.cōs. 49. Et ad
primū col.fi.& cons.42.Cū viso,in secūdo dub. Socin.
cōs.36.Viso elegāti.in princ.vol.3.Corn.cōs.96.In hac.
colum.penulti.versicu.alius & sic tertius.volum. secūdo.Aret.cōs.18.Discussa.& cōs.sequen.Alexand. cōsil.
3.Viso processu.volum.3.& in dicta l.in quartam. col.
11.& sequen.Deci.cōs.202.Vt præsens.numer.octauo,
& cōs.236.Nō parua.nume.10.& sequen. repetē.dicta
authen.nouissima.col.prima, versi. vlterius quæritur.
5 Cōputatis † igitᷣ in dictam legitimam & quartā Trebellianicā bonis superius deductis, circa residuū,si qꝫ superesset,ad veritatē dubitationis ꝓpositæ cōsiderandū
erit d.Hieronymū filiū sup bonis paternis debere consequi legitimā,vt hr̄ in auth.de hære.& falcid.§. primo,
& in auth.de triē.& semis.ꝑ totū,& in auth. vt cū de appel.cogno.§.aliud quoq; capitulū.& §.siue igitᷣ.cū con
6 cordā.In † qua legitima pater nō potuit apponere aliquod grauamē,nec fideicōmissum,& si qꝫ fuit appositum,illud reijciēdū venit.l.qm̄ in priorib. l. sancimus.
§.cū aūt.C.de inoffi.test.ꝑ Alexand.cōs.68. Circa ꝓmissam,volum.quarto,& cōs.78. Attentis verbis. volum.
quinto,& ꝑ Deci.cōs.81.In casu,circa principiū.¶Prout etiam erit aduertendum. nam iste Hieronymus filius,vr̄ grauatus ꝑ fideicōmissum vniuersale post mortem restituere hæreditatem sub cōditione, si decede-
7 ret sine filijs. Et † filio ita grauato datᷣ facultas vltra legitimam detrahendi ēt quartam Trebellianicā de iure
canon.vt ꝓbat tex.in c.Raynaldus. & in c. Raynutius.
vbi oēs istud firmant,extra,de testamen.& in hoc nulla
cadit altercatio;qm̄ de iure canon.apertissimū est,filiū
ita grauatū posse detrahere duas quartas ascēdētes ad
dimidiā partis bonorum, quæ tangit & peruenit ad dictū filium grauatum,secundum Oldr.consi.131. Quidam habens.Cardin.cons.91.Respondendo. in 4. dub.
Aret.d.cōs.18.col.pen.Francis.de Cur.consi. 16. &
col.quarta.Socin.cōs.33.Prosequendo ordinē. col.
vers.circa quartam,vol.primo.Corne.cōs.146.In hi
volum.secundo,Bal.& alios omnes,maxi.Iason num.
sexto,& repet.fol.3.in filiū quē habētem.C. fami.erc.
& in l.iubemus.C.ad Treb.& Dec. citantē alios, cons.
55.Et pro tenui.col.penul.versicu.secundo in tali restitutione.& cōs.202.Vt præsens.nume.septimo & octauo,& consi.136.Non parua,col. 3. versi.in quarto du-
8 bio.Cōsiderando † aūt dispositionē iuris ciuilis,magis
✲ cōmunis * coclusio vr̄ illa, vt filius ita grauatus non
possit detrahere duas quartas, sed tantum vnam, fir.
Bald.in authentic.res quæ.C.communia de legat.& Iason ibi,colum.secunda,nu.30.in secūdo principali n.
tab.post Pau.de Cast.colum.prima,nume.quinto.quæ
conclusio videtur probari per tex.ibi dicta l. iubemus.
C.ad Treb.vbi Pau.de Cast & alij not. & firmant idem
Bal.& Pau.in l.quanquā.C.ad l.Falci.firmātes opin. Canonistarum de rigore iuris ciuilis esse falsam: vt plene
prosequuntur Alexand.& alij,in l.ratione. §. qꝫ vulgo.
colum.quinta,versic.plus vr̄.ff.ad l.Falcidiā. & cōs.mihi.92.Circa primā dubitationē,col.2.& 3.& alijs sequē.
vol.2.post Barto.& glo.& alios docto.in l. Papinianus.
§.meminisse.ff.de inof.test.gl.& Bar.in l.1.§. interdum.
ff.si cui plus quam ꝑ leg.Falc.Iason.in l.hæredi. §. cū filiæ,nume. 10.ff.de vulg. & pupill.Bald.& diffusè Iason
& repeten.ibi,in d.l.filiū quē habentem. dicentes verissimā esse opinio. de iure ciuili non posse detrahi duas.
quartas,sed vnā tantū:vt ēt voluit gloss. & Abb.in d.c.
Raynu.col. fi. cū alijs cōcor. Et licet ꝯ hāc sententiā
aliquos scribē.adducātur aliqua tendentia, ēt de iure
ciuili in casu proposito posse detrahi duas quartas, tū
9 illis omnib respōdetur per doct. s̄.citatos. Et † qm̄ ista
cōis est opin.ab ea minimè iudicādo recedendū erit.c.
capellanus.vbi Abb.& alij not. extra de fer. ꝑ Canon.
in ca.1.& in c.ne innitaris,extra,de cōsti. vbi citāt alias
concordātias,prout in casu nostro facit Alex. d. cōsi.
10 142.colum.7.nume.15.¶Nec † obstabit, si dicatur, de
iure ciuili adhuc esse dubiū,& quoniā istud apertè decisum est in iure canonico,etiam in foro ciuili, standū
erit iuri canonico.c.1.& 2.extra de ope. noui nun. per
gl.& doc.in c.ꝑ venerabilē,qui fil.sint legi.Bar. in l.pri-
11 uilegia.C.de sacr.san. ec. Cessat † namque istud stante
communi opin. legistarum minimè cōtinente dubiū
aliquod,& quæ sequenda est in foro ciuili, ita disponente statuto Rauen.quo cauetur, prius attendi in iudicādo ius ciuile,& ideo secundum illud ius causa præsens
decidenda venit, vt proprie, & in terminis consuluit
Alex.d.consi.142.col.7.nu.14.& seq. volens de iure ciuili cessare dubium, & considerato statuto, secundū
illud debere iudicari,vt ipsemet Alex.proprie in statuto Rauenna.consuluit,cons.suo.84.Viso themate vol.
12 2.Stante † insuper expressa confirmatione dicti statuti facta per summū Pontificē in forma specificata,& de
eius certa scientia, propter quam statutum prædictū
potest dici Papale,ad nota.in c.1.& sequē.extra de cōfirmation.vti.vel inuti. vbi Moder. cōcord. adducunt
post Innocen.& alios,in c.primo,de transa.Fel.& Dec.

citantes

citantes alios, in c. cũ accessissent, nu. 7. de cõst. Abb. &
13 scrib. in c. q clericis, col. 9. nu. 45. de foro cõp. cũ si. † Et p hanc cõfirmationẽ d. statuti, cessat illud, q posset dici, laicos nõ posse statuere in pĩudiciũ iuris canonici, sm Io. And. in c. fi. de appell. lib. 6. p c. veniens. il 2. de iureiur. & c. sm, de cõsuetud. Dec. cõs. 97. In casu proposito, & repet. in l. oẽs populi, col. 46. ver. reperio q Io. & ẽt illud, in quo posset dici in terris subditis ecclesiæ debere seruari ius Canonicum & nõ ciuile, cessant nãq; prorsus ista per talẽ constõnem Papalem, per quã tale statutũ dr̃ esse ipsius Pontificis: cũ confirmatio fuerit
14 facta in forma specifica, & ex certa scĩa. Propter † quas qualitates cessabũt prorsus alia, quę in oppositum possent deduci, maximè deducta per Alex. cõs. 39. Viso statuto, nu. 32. vol. 3. & cõs. 122. Viso. nu. 23. & seq. & cons.
15 123. nu. 28. vol. 4. Præterea † adhuc aduertendũ erit: qm̃ illa opinio, volẽs filiũ primi gradus nõ debere sibi cõputare fructus in ipsam Trebel. per tex. expressũ, in d. l. iubemus, vbi Doct. oẽs sequũtur, vt post gl. faciunt, in l. in fideicõmissaria. ff. ad Treb. cũ concor. non vr̃ procedere, qñ duæ quartæ venirent detrahendæ, vt est in casu pñti, & detractio fuisset prohibita tacitè vel expressè, sm Alex. cõs. 29. Perspectis. col. 1. ver. nec ad hoc ob. vol. 5. & cons. 250. Quò ad primũ, vol. 6. & post Pau. de Cast. ibi. idẽ firmat ipse Alex. in l. mulier. §. cũ proponeretur, col. 4. ff. ad Treb. & idẽ Ale. cõs. 155. Circa pñtem, in fi. vol. 5. & Ant. Corse. in tract. de potesta. reg. q. 73. col. 10. ver. his tñ nõ obstãtib. & sequuntur repet. in d. l. in quartã. fo. 10. col. 4. ver. vnũ pro nũc, & fol. antepe. col. 2. ver. & sic pondero, & col. pe. & Fran. de Cur. cõs. 51. Circa testm̃, col. pe. ver. est ẽt aduertẽdũ. Pau. de Cas.
16 cons. 92. Quia dubia, col. fi. ver. nec ob. Dicta †. n. l. iubemus, intelligẽda est in casu suo, & prout pcisè loqr̃, nec dẽt extẽdi ad aliũ casum, & sic ad pñtem: vt expresse fatetur ibi Imperator circa fi. d. legis, & firmat Ale. cons. 67. vol. 1. Cum. consi. 141. col. 1. & ad idem plura adducũt repe. in d. l. in quartã, fo. 9. col. 2. ver. sextò & vltimò oppono, & fol. 10. col. 1. 2. & 3. de veritate aũt istius limitationis vidẽda sunt, quæ aliàs, & pluries cõsulẽdo de-
17 duxi. Et † q in casu pñti nõ potuisset detrahi Treb. per d. Hiero. nec in pñti possit detrahi p eius hr̃des, deducit apertissimè & cõcludẽter, nã ipse Hiero. nullũ cõfecit inuentarium, pp cuius inuentarij omissionẽ priuatus fuit detractione ipsius Treb. quamuis. n. circa hanc speciẽ doc. diuersimodè locuti fuerint. Bar. nãq; in auth. sed cũ testõr. col. fi. ver. quæro vtrũ. C. ad l. Falcid. & in l. Marcellus. in prin. col. fi. ff. ad Treb. tenet partẽ negatiuam, & Trebellianica ppea non perdat, sequitur Ale. ibi, col. pe. & fi. cons. 64. Visis. vol. 4. cons. 29. vol. 5. Clau. de Seisel. in d. l. Marcellus. in prin. & plures alij doct rela ti p Cor. cons. 180. Multitudo. in 5. dub. vol. 3. Pau. de Cast. ɔs. 163. Visa. ĩ 3. dub. & Dec. ɔs. 236. Nõ parua. col.
18 4. ver. 5. qritur. Potissimè, qñ sumus ĩ filijs primi gradus, vt concludit Gui. Pa. q. 53. Tñ † ɔ̃ria opi. volẽs nõ faciẽtem inuentarium perdere Trebellianicã, vr̃ esse magis cõis, sm Cyn. in d. auth. sed cũ testator. q. 8. Bal. ibi, col. 1. & Sal. col. fi. per tex. in §. hinc nobis, in auth. de hær. & Falc. seqr̃ Bal. in l. cũ tale. §. 1. ff. de cond. & dem. Imo. & Cu. ibid. post Old. cõs. 134. Satis credo. tenet ẽt Bar. sibi ɔ̃rius, cõs. 227. Lena Matarelli. Pau. de Cast. ẽt sibi ɔ̃rius cõs. 36. aliàs. 209. Super 1. dub. Rom. in auth. sitr. C. ad l. Fal. Cum. cons. 141. Visis. col. 1. Fulg. consi. 41. Casus talis. col. fi. ver. ad quartũ. & cons. 87. Proponitur. col. pe. ver. nec dicat. & cõs. 96. Pro deci. col. j. Ang. Are. inst. de hære. qualita. & differen. §. extraneis. & de fideic. hære. §. sed quia stipulationes. in fi. asserens pro ista parte fuisse iudicatũ Ferrariæ. Sequitur ẽt Mathes. in notab. 158. Nota, q heres. & alius de Mathes. in d. l. filium quẽ hñtẽ. col. vlt. asserens hanc esse cõem, & Barb. cõs. 46. Difficile est. col. pe. ver. Et si quispiã, vol. 3. & bene faciunt no. per Bar. in l. fi. §. licentia. C. de iure delib. idem ẽt volunt Cuma. & Imo. in d. l. Marcellus, in princ. & Soci. ibi firmans cõsulendo & iudicando, esse hanc opinionẽ sequendã, & Ant. Cors. eã sequitur in trac. de potest. reg. fol. 25. col. 3. ver. capio quartã. & pro ea cõsuluit Corn. cõs. 22. vol. 4. & cõs. 303. Plura quæsita, vol. 1. vbi plenè tãgit respondẽdo ɔ̃rijs: vt ẽt facit cos. 148. col. 4. ver. deueniendo ad tertiũ vol. 3. & ɔs. 168. In hac cõsultatione, col. 4. in 3. dub. vol. 4. & nouissimè eam sequitur Deci. tanquã magis cõem & veriorẽ. d. cõs. 236. col. 4. nu. 5. & 6. vbi plura alia adducit, & expressè reprobat opi. Gui. Pa. rñdendo obiectionib. per illũ adductis, firmãs hãc conclusionem procedere ẽt in filijs primi gradus, qui non poterunt Trebellianicã detrahere, qñ nõ cõfecerunt inuentariũ, & ab ista cõi in iudicando minimè recedendũ erit: vt deduximus s. & qm̃ ipse Hiero. nullũ confecit inuentariũ, Trebellianicam minimè detrahere poterat, & à fortiori eã minimè poterunt detrahe-
19 re eius hæredes prorsus extranei, deci. quib. s. † Et vlterius, q fructus percepti veniunt cõputandi in dictam Trebellianicã non obstante dispõne d. l. iubemus, apertissimè deducitur ex alio. Nã sm Pau. de Cast. in d. l. iubemus, dispõ illius legis minimè procedit ẽt in filijs primi gradus, qñ d. filij à testatore fuissent grauati restituere hæreditatẽ extraneo, prout fuit grauatus iste Hiero. & hanc opi. Pau. sequitur Alex. in l. quod de bonis. §. q auus. col. pe. & fi. ff. ad leg. Falci. asserens hanc opinionẽ esse benigniorẽ & æquiorẽ, & eã sequit Sal. in d. l. iubemus, & quidã alij ibidẽ relati per Mod. & per Clau. in l. fideicõmissaria. in prin. col. 1. & 2. ff. ad Treb. vbi refert, quosdã alios tenuisse ɔ̃rium: vt fuit Fulg. & Perus. in d. l. iubemus, & Alex. in d. l. in fideicõmissaria. in prin. seqr̃ hanc opi. Et opi. Pau. vr̃ esse vera, & cõis per tex. in d. l. iubemus. minimè extendendã ad alios casus, & eã tanq̃ cõem & veriorẽ firmat Clau. in alijs locis citatis p ipsum, in d. l. in fideicõmissaria. vbi refert pro hac sñia cõsuluisse, & ei9 cõs. plures doc. Papi. se subscripsisse, & postremò hanc opi. & sñiam sequitur Cor. consi. 321. De plurib. col. 4. ver. itẽ de residuo. vol. 3. vbi asserit, Romæ ita fuisse obtentũ & iudicatũ, qñ duæ quartæ veniunt detrahẽdæ, & filij primi gradus sunt grauati restituere extraneis, vt fructus percepti in Trebellianicam cõputentur. Et cõsideratis ac cõputatis superius deductis firma & solida resultat cõclusio, hæredẽ prædicti Hiero. non posse aliqd detrahere, nec respectu Trebellianicę, ex quo d. Hieron. prætextu dictarũ quartarũ nihil po-
20 terat vlterius detrahere. Et † quia lõgè plus detraxit, cõsumpsit, & alienauit de bonis testõris fideicõmisso subiectis, q̃ sibi deberetur, meritò eius hæres ipsis fideic. & substitutis astrictus est restituere oẽ illud. q ipse Hiero. plus sibi debito percepit, cõsumpsit, dilapidauit & alienauit, iuribus & decisionibus superius deductis, & ferè per totũ. ff. C. & Insti. de fideic. hæred. iunctis notatis in d. c. Raynu. & in c. Raynal. & in c. si pater. de testa. lib. 6. & per doc. omnes, in l. Centurio. ff. de vulg. & pup. & in l. cum precibus. C. de impub. cum sim.   Paris. Bonon.

SVMMARIVM.

1 *Melioramenta facta in re ecclesiastica debentur hæredibus illius, qui ea fecit.*
2 *Melioramenta facta per vasallum in re feudali, transeunt ad hæredes facientis.*
3 *Melioramenta faciens in illis hæredem habet ex testamento & ab intestato.*
4 *In melioramẽtis prædictis, etiam fœminæ succedunt in solidum, & pro dote, & pro legitima.*
5 *Legitima naturę debita extrahenda est in rebus corporalibus, & non in pecunia.*
Quando res commodam diuisionem non recipit, assignanda venit vni, & alteri datur recompensatio in pecunia.
6 *Compromissi prorogatio quo tempore facienda est, vt reddatur valida.*

CONSILIVM XXVIII.

Simon de Mascarinis pater istarũ Vincẽtię, & Veronicæ in bonis moriẽs aliud nihil hẽbat nisi illa melioramẽta per eũ facta sup solo, & domũcula, q̃ in emphyteusim susceperat ab Abbatia S. Stepha-
1 ni. In † quib. melioramẽtis successere eius filij, quãuis solũ esset ecclesiæ; vt sunt apertæ decis. per illũ tex. citatę per Ias. in l. 2. nu. 28. & alijs seq. C. de iure emphy. & p Capno. in c. potuit. de loca. & no. in l. pen. ff. eo. tit. & in c. 1.
2 de in integ. rest. Et † faciunt nota. in c. 1. §. si vasallus. in tit. hic fin. lex Conrad. vbi Andr. de Isernia, & scribentes omnes

omnes volunt melioraměta per vasallū facta in rebus feudalibus trāsire ad eius hæredes: vt ēt firmant Mod. Sen. in l. diuortio. in prin. Ale. & alij, in §. ob impēsas. ff.
3 sol. ma. & no. l. ædib. §. 1. de dona. In† istis namq; melioramentis faciens illa hēbit successores ex testō & ab intestato, vt no. gl. in d. §. si vasallus. & Ias. s̄. citatus, ad ꝙ plura alia adducit Alb. Bru. cōs. 105. in fi. & ꝯs. seq. Mortuo igitur d. Simone in dictis melioramentis successere eius filij, & signāter ipsa Veronica & Vincentia, considerata dispositione iuris cōis, & ēt statutaria, saltem
4 pro ipsarū dote, seu legitima, quæ † ipsis debetur super dictis melioramentis, cum alia bona paterna non extēt. l. scimus. §. repletionē. in ver. ex substantia patris. C. de inoff. testa. vbi oēs doc. id no. & firmant, vt ēt faciūt Bal. Ang. Ale. & Mod. nu. 6. & 7. in l. nō amplius. §. cum
5 bonorū. de leg. 1. Vbi † concludunt legitimam deberi in corporib. hæreditarijs, & nō in pecunia, qñ filius eā recusat: vt tradit Bar. in l. suus quoq;, in fi. principij. ff. de hrdib. inst. per tex. in d. §. repletionē. vbi Bald. & Pau. de Cast. idē firmant, & idē Bal. in l. cū alienam. col. fi. C. de lega. & in l. filiū, quē hñtem. vbi etiā repet. alia adducūt. C. fami. ercis. vt ēt tradūt doc. in l. in quartā. ff. ad leg. Falci. maximè Pau. Pic. fol. 13. col. 1. ver. no. tñ ꝙ pro legitima. denegāda igitur non erit sup dictis melioramētis factis à patre ltīma, ipsis Vincentiæ, & Veronicæ, & q̄ cōseq & hr̄e ꝑtendunt sup d. substantia pr̄na, & nō sup pecunia, iuribus & decis. qb. s̄. Quibus obstare nō hēt, si diceretur, melioramenta nō posse cōmodam diuisionē recipere, ꝯñr debere vni assignari, soluta æstimatione alijs. §. pe. insti. de off. iud. & no. in d. §. cū bonorū. & alijs in locis s̄. alle. Nā cessat obiectio, ex eo qm̄ cōmodam recipiunt diuisionē, vt hactenus tpibus præteritis receperunt, & ipsa euidentia oñdit. c. qa periculum. de
6 elec. lib. 6. c. fraternitatis de frigi. & malefi. cū sim. Et† vlterius cum mortuo Simone cōi patre successiuè mortuus fuerit ab intestato Hiero. eius filius, & frater dictarum Vincentiæ & Veronicæ, & in bonis nihil aliud reliquerit, nisi partem melioramentorum prędictorum, in qua successerat eius patri, absq; dubio ipsi Hierony. mo in illa parte melioramētorū successere d. Vincentia, & Veronica eius sorores, pro ipsarum rata & portione, vnà cum alijs, f̄m dispositionem iuris cōis. §. reliquum, in auth. de hære. ab intest. ven. cum vulg. vel f̄m ꝙ statuta ciuitatis Bononię disponūt, & hāc portionē hac de causa ipsis Veronicæ & Vincētiæ debitā hr̄e ꝑtendunt super dictis melioramentis & bonis. d. Hieronymi ipsarū fratris, nec istis mulierib. hēt obstare prorogatio asserti cōpromissi; cum facta appareat re non integra, & cōpromisso iam expirato. l. in reb. in fi. & l. sed & si manente. ff. de precar. cū sim. Reliqua suppleat peritissimus dñs habēs iudiciū proferre. Paris. Bonon.

SVMMARIV.

1 *Filia de iure ciuili sine consensu patris non potest matrimonium contrahere.*
2 *De iure vero canonico secus. & nu. 4.*
3 *Circa matrimonia ius canonicum vbique obseruatur.*
4 *Matrimonia debent esse libera.*
5 *Statuta laicorum etiam pęnalia contra matrimonium disponentia, non valent. & nu 45. & seq.*
6 *Filia contrahens matrimoniū inuito patre, non posset exhæredari hac de causa, & seq. pluribus, & nu. 13.*
7 *Et quid de iure ciuili, nu 8.*
An §. si emancipatus, in l. 3. de contrat ab sit correctus, & nu. 11. 32. & alijs seq.
9 *Causæ exhæredationis solùm sunt illæ, de quibus in §. aliud quoq; capitulum, & nu. 10. 11. & seq. & nu. 28. & seq.*
12 *In odiosis & pœnalibus cessat extensio.*
14 *Statuta laicorum, per quæ mulieres redduntur timidiores ad matrimonium, non valent, & nu 47.*
15 *Et talis filia successibilis videtur saltem quò ad legitimam.*
16 *Filia ante 25. ann. inuito patre contrahens matrimonium cum indigno, potest exhæredari, & nu seq. & 28. & alijs.*
Indignus in casu nostro quis dicatur, & nu. 17. 18. 19. 20. & seq.
18 *In alternatiuis sufficit vnam partem esse veram.*
22 *Paritas inter contrahentes matrimoniū qualiter consideretur.*
23 *Formosa, iuuenis, bene disposita, considerantur.*
24 *Mala conuersatio arguit malum.*
25 *Ita & malum nomen. & inhonestum.*
26 *Mores multum considerantur, & nu. 17. & 21.*
27 *Et fama bona, vel mala.*
28 *Iusta causa exhæredandi filiam est ista, quādo nupsit indigno, vt supra & alijs seq. & nu. 39. & 41.*
29 *Argumentum à contrario sensu.*
31 *Intellectus auth. sed si ea. & in corpore vnde sumitur.*
31 *Matrimonium iure ciuili inter liberos contrahebatur.*
33 *Pater afficitur iniuria, quando filia nubit indigno, eo inuito, & nu. 34. & 35.*
Ex iniuria atroci exhæredatur filia.
35 *Iniuria atrox quæ, & nu. 54. 55. & 56.*
36 *Iusta causa exhæredandi non est sublata iure canonico.*
37 *Pęnæ transeuntis ad secunda vota, an, & quæ sublatæ sint de iure canonico, & nu. 42. 45. & 46. 79. & alijs seq.*
38 *Multa simul iuncta magis operantur.*
39 *Respondetur dictis Ias. & Dec. & nu. 50.*
40 *Dictus. §. si emancipatus. quo casu procedat, & nu. 32.*
43 *Priuare filiam successione non est afferre damnum, sed tollere lucrum, & nu. 45.*
44 *Exhæredatus pro mortuo habetur.*
45 *Statuta priuantia filiam dote non sunt iure cano. correcta, & nu. 46. & alijs.*
48 *Ius canonicum non permittit indistinctè cum omnibus matrimonium contrahi, & nu. 49.*
49 *Prohibitio non contrahendi matrimonium cum vno, valet, licet generalis sit nulla.*
51 *Sunt aliæ causæ exhæredandi, quàm expressæ. §. causas. & seq.*
52 *Fit in odiosis, & pęnalibus extensio quandoque.*
54 *Parentibus debetur honor & reuerentia.*
56 *Iniuria nedum verbo, sed re, & facto committitur.*
57 *Mulier quando & ex quibus dicatur non honestè viuere, & seq.*
59 *Honor filiarum charus est parentibus.*
60 *Pater tenetur filiam dotare.*
61 *Etiam diuitem.*
62 *Etiam si sit nupta & maritata.*
63 *Etiam si inuito patre nubat, secundum aliquos.*
64 *Filia nubens indigno, vt supra, non est dotanda, nec alimentanda, & seq. & nu. 71.*
65 *Et isto casu non erit dos priuilegiata.*
66 *Et potest priuari legitima, & nu. 6. & 28. & alijs seq.*
67 *Et quid si nupsit nulla promissa dote.*
68 *Dos quando succedat loco legitimæ.*
69 *Et quando sit proprium patrimonium filiæ.*
70 *Argumentum de alimentis ad dotem non semper est validum, & nu. 71. 59.*
73 *Statutum præferens in successione masculos fœminis, validum est.*
74 *Vsusfructus bonorum filij quæritur patri, & ad secunda vota transeunti. & nu. 93. & 94.*
75 *Filiæ & sorori qui succedant.*
76 *Per transitū ad secunda vota fit iniuria filijs primi matrimonij.*
77 *Et idem in patre transeunte ad secunda vota. & nume. 78. 79. & 80.*
Iura loquentia de transeuntibus ad secunda vota locum habent etiam in marito, & nu 85. & 90.
78 *Statutum excludens fęminas à successione cessat, quando fit transitus ad secunda vota.*
81 *Cessant pęnæ statutæ contra transeuntes ad secunda vota, quando talis transitus fit voluntate expressa seu tacita filiorum, & alijs seq.*
82 *Potest iniuria remitti expressè & tacitè.*
83 *Et idem si adest consensus viri, seu mulieris premorientis.*
84 *Tacitè consentire quando dicantur filij.*
85 *Et procedunt ista, nedum in matre, sed etiam in patre transeuntibus ad secunda vota, & seq.*
87 *Maritus & vxor correlatiua sunt, & disposita in vno, locum habent & in alio.*
88 *Maior iniuria infertur filijs quando mater transit ad secunda vota, quàm quando pater.*
89 *Iuri pro se introducto potest renunciari.*
91 *Sola paterna reuerentia non affert timorem.*
92 *Vna presumptio tollit aliam.*
95 *In bonis, ad quæ pater vnà cum filijs succedit, nō habet vsumfructum, nu. 96. & 97. quando succeditur filio fratri, seu sorori.*

CON-

CONSILIVM XXIX.

1 Esto † ꝙ de iure ciuili filiafa. sine consensu patris nō potuisset mrimoniū ꝯhere, vt ĩsti. de nup. §.1. & in l. si vt ꝓponis. la 2. C. de nup. in l. Paulus. aliàs. l.
2 cū q. ff. de sta. ho. cū si. tñ † de iure canonico ꝯriū disposi tū reperit. Nã filia. dicto iure absq; cõsensu patris & eo inuito põt matrimoniū ꝯtrahere, ꝑ quod ius correcta sunt iura ciuilia, vt tradit gl. in c. fi. 32. q. 2. & gl. pe in ca. 1. de despõs. impub. vbi Abb. & reliq scrib. istud firmãt & tradit gl. fi. in fi. & ibi scrib. oẽs, in c. accedẽs de ꝓcur. & Philip. Franc. in c. 1. §. porrò. de desponſ. impub. li. 6.
3 & gl. in d. l. Paulus. Et † nulli dubiū, ꝙ in matrimonijs in omni loco standū est iu. can. vt tradit in cap. pe. & fi. de secun. nupt. ꝑ gl. & scrib. ĩ §. 6. gradu. insti. de gradi. & in §. hinc igitur. 2. q. 3. cū alijs alleg. ꝑ Dec. in l. nuptias. nu. 7. de reg. iu. & conſ. 231. Viso. col. 3. & alibi pluries, per
4 doct. & legẽdo & cõsulẽdo. Volentes † istud esse inductū quoniã matrimonia debent esse libera, & nõ depẽdere à volũtate alterius, & solo cõsensu contrahentiū,
5 matrimoniū perfici debet. Adeo † vt statuta laicorum ẽt pęnalia contrarium aliquid disponẽtia minimè debeant valere, & obseruari, vt dicit Io. An. in c. statutum verſ. & facit decretalis, de hæret. li. 6. vbi alij scrib. sequū tur, & tradit Abb. & alij doct. in cap. ecclesia sanctę Mariæ. col. 8. verſ. ad ꝑdicta. de conſt. & Frã. de Cur. cõſ. 27.
6 Magnificus vir. in primo dub. Hinc † inferũt aliq doct. quòd cū filiafam. ẽt inuito patre possit de iure can. mãtrimoniū contrahere, quòd si illud cõtrahit, non propterea poterit à patre exhæredari tanquàm ingrata, vt plenè tangit Pet. de Anch. cõſ. 21. Pro solutione. in secũdo dubio. Ang. cõſ. 29. ex themate. in princ. & Abb. cõſ. 12. Vt clarè materia. in primo dub. vol. 1 & Alc. ꝯſ.
7 97. Principalis dubitatio. volu. 1. Nam † licet iure ciuili potuisset ex capite hoc exhæredari, quando inuito patre se copulasset indigno, vt in l. 3. §. si emãcipatus. ff. de
8 contratab. tamen hodie istud nõ est verum. Nam † dispositio. d. §. si emãcipatus, est correcta, vt post gl. sentit Bar. in d. §. si emãcipatus, & Imo. in d. cap. accedẽs, col. pen. ver. & ꝑ prædicta. quem sequi vr̃ ibi Bened. Capr. & firmat Saly. in d. l. si vt ꝓponis, ea rõne quia ista causa non est de illis causis enumeratis in authen. vt cum de appella. cog. §. causas. & per gl. in ca. quintauallis, extra de iu. iur. firmat Ale. in l. 1. col. 20. ff. soluto matr. Dec. in d. c. ecclesia sanctæ Mariæ. col. 16. verſ. & ideo filia. & in d. l. nuptias, col. fi. dicẽs istud procedere, ẽt si filia nubat indigno, & sine cõsensu patris, ꝑut ipse Dec. d. ꝯſ. 231. col. 3. & 4. nu. 4. & 5. & in fi. & sentit ẽt Iac. in auth. sed si. post. nu. 5. ver. quid ergo, & col. fi. ver. limita. C. de inoff.
9 testa. Quorū opi. cõprobari põt per tex. in d. authen. vt cū de appel. cogno. §. aliud quoq; capitulū. verſ. sed qa causas. vbi Imperator disponit ad exhæredationẽ liberorū causas tm̃ ibi ex p̃ssas esse cõsiderabiles, & nullas alias ibi non enumeratas debere recipi & admitti, esto ꝙ antiqs legibus fuissent enumeratæ, & approbatæ &
10 sic non solū Imperator ibi includit per eū ibidẽ expressas, sed specificè alias oẽs excludit. Quo † fit: vt validū sit argumentū, si causa ista non reperitur ibi expressa, ꝙ nullo mõ posset cõsiderari, licet lege antiqua fuisset
11 considerata, & consequenter expresè vr̃ corrigi. d. §. si emãcipatus. Itẽ † extensio nõ debet fieri ad alias causas similes, ex quo Imperator prohibet ibidẽ extẽsionẽ fieri, vt in fi. habetur in l. iubemus, in princ. iuncto fi. C. ad Treb. & ita ĩ terminis nr̃is arguit gl. in d. c. quintauallis. & Host. in sum. de test. §. qualiter infirmẽtur, col. 6. ver. sed si alia causa, dicit, ꝙ in materia exhæredationis, nõ debemus facere extẽsionẽ ad alias causas similes exp̃s-
12 sis in d. §. causas. † Et suadet, qm̃ sumus in odiosis ĩ qbus cessare dẽt extẽsio, regula odia. de reg. iur. lib. 6. & vtrūque probatur in l. cū quidam. vbi Bar. & oẽs. ff. de liber. & posthu. tradit Bar. in l. serui nomine. ff. de vsuc. qñ est apposita dictio taxatiua, vt hic, per d. verſ. sed quia causas, & ẽt quia sumus in pœnalibus in priuatione, l. successionis paternæ, q̃ non habet locū nisi in casu à l. ex-
13 presso, vt habetur in §. cū igitur, in authen. de non eligen. secun. nub. & tradit gl. & Abb. in ca. fi. extra de iur. patro. Prout † ẽt si talis causa esset ibi exp̃ssa hoc fuisse inductum attẽto iure ciuili, quod exigebat cõsensum patris, sed iure canonico cõtrariū est dispositum, quo fit, vt talis causa non sit sufficiens considerato dicto iure, qđ seruari debet, vt superius fuit dictum, & ius ciuile circa hoc nõ potuit se ĩtromittere adijciẽdo hãc pęnã exhęredationis, ꝑp quã filia redderetur timidior ad matrimoniū contrahendū & authoritate canonis reperitur læsa cõtra vulg. l. Grachus. C. de adult. & dicit plenè Abb. in d. conſ. 12. & Anch. d. cõſ. 21. & Dec. in d. l. nuptias, col. pe. & fi. & d. ꝯſ. 231. col. 3. & 4. vbi adducũt
14 iura ista oĩa ꝓbantia. Et † facit conſ. Ant. de But. 35. visa forma, qđ adducit Dec. ĩ d. c. ecclesia S. Mariæ. col. mihi 16. verſ. similiter qm̃ mulier. volentes nõ valere dispositiones laicorū ꝑ quas mulier redditur timidior ad matrimoniū cõtrahendū: vt ẽt plenè tangit Fran. de Cur. d. cõſ. 27. col. 3. Ex quibus concludẽdū videtur, ꝙ d. Casandra. l. canonica permittẽte, potuit liberè, & sine pęna exhæredationis cõtrahere matrimoniū cū Semprronio, inuito magnifico & generoso Comite Io. Fran. de Iustis eius patre, ẽt si d. Sempro. cõsideratis qualitatib. à iure cõsideratis, fuisset. d. matrimonio indignus. Cõse-
15 quẽter † ipsa erit successibilis pr̃i, nõ obst. exhr̃datione, saltem quò ad legitimã, vt ꝑ Abb. d. cõſ. 12. per Anch. d. cõſ. 21. & per Dec. d. ꝯſ. 231. ¶ Isti, tamẽ nõ ob. in casu præsenti in contrariū est ipsa veritas, ꝙ dicta D. Casandra licitè poterit exhæredari ab eius patre, ex quo eo
16 inuito, & ad eius iniuriã nupsit indigno. Nedū † enim in terminis nostris indignus dicitur, q turpis est & humilis: vt tradit Bar. in l. libertū. C. de nup. & in l. qui rogatus. ff. de manu. vind. & tradit tex. ĩ l. sed ea. ibi, vel turpem spõsum. ff. de sponsal. & Bal. in l. nec filiū. C. de nu. & in l. pater. C. de sponsa. & habetur in l. humilem. C. de
17 incest. nup. & in l. in arenã. C. de inoff. testam. Sed † indignus dicitur, qui moribus nõ est cõueniẽs dignitati & decori familiæ & generis, ex quibus descendit ipsa filia famil. ita tex. apertus in terminis nostris in l. viduæ. ibi, & si pares sint genere ac moribus. C. de nup. & hoc idẽ probatur in d. l. sed ea. ibi, si indignū moribus, vel turpẽ
18 sponsum eligat. Vbi † disiũctiuè ista ponuntur, & alternatiuè, ad cuius implemẽtū sufficit alteram partẽ esse verã, regula in alternatiuis. de reg. iur. l. ille aut ille. ff. de verb. sig. & hoc idẽ ꝓbatur in l. tã dementis. C. de episc. aud. ibi, nec nõ his qui ex genere eorū nobiliores sũt.
19 Quem † tex. adducit Bar. in d. l. si rogatus. ff. de manum. vind. vbi exp̃sè dt, ꝙ indignus in terminis nostris cõsideratur ex qualitate viri, & filiæ nubẽtis, & suorū nataliū, & antecessorū, & ibi adducit bonū tex. ĩ l. 3. §. si emãcipat⁹. ibi, si ignominiosam duxit vxorẽ & dedecori sit,
20 tam ipsi, q̃ patri. ff. de bono. poss. cõtratab. Qui † n. non cõuenit cõditioni mulieris & nataliū suorū indignus maritus videtur, vt traditur in l. si furiosi. & in l. libertū. per scrib. C. de nup. & est bona doctr. Bart. per illū tex. in l. cū ita. la 1. ff. de cond. & de. vbi dicit, ꝙ indign⁹ matrimonio & nuptijs alicuius dr̃ ille, cum quo nõ potest contrahi sine dedecore, ſm morem ciuitatis cõsiderata qualitate nataliū & ibi addit Bar. ꝙ ista est veritas, & in terminis nostris hoc firmat Ale. ꝯſ. 299. Ponderatis his. col. 1. nu. 2. vol. 6. & in l. fi. C. de dot. ꝓmiſſ. in addi. ad Bal. in verſ. ingratitudinis. vbi affirmat indignū dici maritum cõsiderata conditione filiæ, quæ illi nupsit & suorū nataliū, & bene facit, quod vult Bar. in l. ex facto §. si quis rogatus. col. 1. ĩ fi. ver. si verò. ff. ad Treb. quem
* ibi * cõiter sequũtur omnes. Dū † dicit, dedecus & ve
21 recũdiã cõsiderari respũ vitæ honestæ & cognationis & domus honorabilis ac familiæ, & bene faciũt not. ꝑ Abb. in c. 1. col. 1. in fi. ver. addit tamẽ. de adulter. & per Mod. in c. 1. col. 2. de desponſ. impu. vbi indignū in terminis nostris cõsiderant respectu generis, & respũ morum, faciunt ẽt, quæ traduntur ꝑ Pau. de Cast. post antiqu. & per Iaſ. nu. 32. in 6. ampliatione. & nu. 3. in fine, ĩ authen. res quæ. C. commun. de legat. vbi congruitatẽ & honestatem ex istis qualitatib. considerauit in materia, de qua ibi loquuntur, & in simi. ẽt traditur in l. siue generalis. ff. de iur. dot. & in l. 1. C. si aduerſ. do. & q̃ ĩ terminis nostris tradit Abb. in d. cõſ. 12. in 1. dub. verſ. adhuc habemus intentum. dum considerat maritum dignum

gnum ex qualitate morũ ex nobilitate & ex genere, & Philip. Frã. in c. 1. §. porrò. col. 2. vers. & scias. de despõsa. impub. li. 6. dicit, indignũ nedũ esse illũ, q̃ vilis est. sed ẽt illũ, cũ quo matrimoniũ nõ potest cõtrahi alio respũ, & cõsideratis alijs qualitatib. & bñ facit illud vulg. ꝙ qs debet nubere pari, vt plenè tradit Iac. de Bel. in authen.
22 de resti. & ea q̃ par. in prin. in vlt. q. Et† paritas cõsideratur attẽta nobilitate, dignitate familiarũ, & domus, virtute, moribus, vt ad plenũ traditur in c. sup eo. cũ concord. ex̃ de testibus. Quas decisio. facto p̃senti adaptando, notoriè apparebit, attẽtis natalib. dignitate, nobilitate, ex qbus descẽdit ipsa d. Casandra, q̃ sit dispar illis,
23 ex quib. descẽdit ipse Sẽpronius. Si † ẽt cõplexio, ætas & valetudo ipsius d. Casandræ veniet considerãda formosa, iuuenis, bene disposita, proculdubio reperietur per quæ cessabũt cõsiderata per Ale. in d. cõs. 209. col. 2. vol. 6. Si diuitias cõtemplamur, notoriè patent ipsi⁹
24 Sẽpronij & parẽtũ ipsius D. Casandræ. Si† verò mores ipsius Sempronij cõsiderãdi erũt, cõuersatio sua istud indicat. iuxta illud vulgare, dimi cõ chi pratiche &c. & quãtũ mala cõuersatio operetur, facile põt colligi ex his, q̃ dt Gand. in tract. maleficio. sub rubrica de q. vers. q̃ debeant p̃cedere. & Ang. Aret. eodẽ tract. in gl. fama publica p̃cedẽte. col. 5. ver. sed adde. & Par. de sindica. in
25 ver. Tortura. vers. vbi esset remotũ iudiciũ. Quales† insuper fuerint mores ipsius Sẽpronij, ex hoc solo facile colligi põt, ꝙ singulare & egregiũ ex illis sibi nomẽ assumpsit, cũ vulgò nũcupet, scauezza collo, qđ nomen indignitatis maximũ affert indiciũ, vt in simi. habet in c. grauis. extra de depos. ibi. vir belial. & §. si verò. in l. facta. ff. ad Treb. vbi bñ faciũt, q̃ ponit Accurs. in ver. nominis. & Ang. Are. in d. gl. fama publica. col. 16. ver. nũc videamus. Fran. Bru. in tract malef. car. 12. col. 3. Par. de
26 Pu. vbi s̃. & Fel. in proę. decre. col. 8. Deuiarũt† igit mores, sui ab illis, de qbus in l. apud Labeonẽ. §. ait p̃tor. ff. de iniur. & in l. cõditionis. ff. de cõd. instit. & iuxta illud, malo tibi sit tersite pr̃, &c. & faciũt q̃ de bonis morib.
27 aliàs Paduæ cõsului. Quæ† insuper sit famã d. Sempronij, & qbus negocijs vacet & intẽdat, satis cõpertũ habetur ad plenè no. p Bar. ĩ l. desertorẽ. §. sed si ex improuiso. & in l. nõ oĩs. §. à barbaris. ff. de re milit. cũ vulg. Ex quibus p̃culdubio ac necessariò cõcludendũ erit, cõsideratis in p̃sona d. Sẽpronij qualitatib. q̃ à iure cõsiderãtur, ipsum fuisse & esse indignũ dictis nuptijs, ꝯñ ꝙ ipsa Do. Casandra elegit sibi spõsum indignũ, & ꝙ inui
28 to patre indigno nupsit. Hoc† igitur stãte, dico, ꝙ ista est iusta causa exhęredãdi filiã, ex quo expresse enumeratur inter illas quatuordecim cãs, de qbus in d. §. cãs. ĩ auth. vt cũ de appel. cogn. vers. si alicui. & ver. si verò, & ẽt hr̃ in auth. sed si post. C. de inoff. testa. Nã Imperator ibi vult, ꝙ si filia excedit annum 25. & pr̃ fuit negligẽs in maritãdo ipsam, istis casibus filia nõ incurrit ingratitudinẽ, nec poterit exhæredari, si sine cõsensu patris nupsit libero, cuius cõtrariũ erit, qñ añ 25. ann. nupsit sine cõsensu patris, qui culposus & negligẽs infra tale
29 tempus nõ potest dici. Et validũ est argm̃ à sensu ꝯrio l. 1. §. huius rei. ff. de offic. eius. vbi ad plenũ tradit mã, & ita à cõtrario sensu illius literæ arguit gl. ĩ d. authen. sed si post. & doc. inferius allegãdi, volentes ꝙ si filia ĩ. 25. ann. patre inuito cõtraxit matrimonium cũ indigno, ꝙ poterit exhæredari. & tex. ille in vers. si verò. dum loquitur, qñ filia cõiunxit se libero, exponitur per glo. in
30 vers. eligat. in l. sed ea. ff. de spõsal. i. digno. Et † ita expsse
31 tenet Ful. in d. l. sed ea. & Sal. in l. spõsalia. eo. ti. Et† nõ immeritò. Nã cũ Imperator ibi loquatur de matrimonio valido, necesse est vt ꝯhat inter liberos, nã cũ seruis iure digestorũ. C. & authẽticorũ, non poterat esse matrimoniũ. l. cũ ancillis, C. de incest. nupt. tradit Alex. post alios, in l. ex facto. §. si quis rogatus. col. 1. ff. ad Treb. & Cano. in c. in p̃sentia. post gl. in vers. absq; liberis. ex̃ de p̃ba. vnde vt argm̃ sumatur & valeat à cõtrario sensu, dũ tex. ille loquitur de ea, q̃ se cõiunxit libero, intelligi debet, i. digno. secus aũt si indigno. Quãdo indigno filia se copulauit inuito patre añ 25. annũ. bene põt exhæredari, per illũ tex. à ꝯrio sensu ipsius, vt firmat Pau.
32 de Cast. in l. si filiam. C. de inoffi. testa. Et † licet causa, de qua in l. 3. §. si emãcipatus. nõ appareat expressa in d. §. causas. & ꝯñr posset dici, vt plures dicunt superius citati, ꝙ dispõ. d. §. si emãcipatus. hodie sit correcta, qñ filius sine cõsensu patris duxit vxorẽ ignominiosam: tñ qñ filia ĩ. 25. annos inuito p̃re nupsit ĩdigno, bñ hodie est iusta causa exhęredandi, ex quo exprimitur p Impera-
33 torẽ in d. §. si verò. Et† nõ sine rõne: eo qm̃ maior castitas & pudicitia exigitur in ipsa filia, q̃ filio masculo. vt hr̃ in l. palã. §. q̃ in adulterio. & ibi gl. i ver. deprehẽsa. ff. de ri. nup. & ponit Bar. in l. hr̃dibus. §. fi. ff. ad Treb. Ale. in d. §. si qs rogatus. col. 3. & Cano. ĩ d. c. in p̃ntia. sup gl. pall. & Ang. in d. l. si filiã, & potissimè qñ filia p̃cedit ex genere & stipite nobilissimo & digno, argõ eorũ q̃ hñr
34 in l. si qua illustr. C. ad Orficia. Et † ẽt quia maiore iniuria afficitur pater filia nubente indigno, q̃ à filio nubẽte indignę: vt experiẽtia nos docet, q̃ est rerũ magistra. c. q̃ sit, de elect. lib. 6. & dr̃ inferius. Et ita cõsiderãdo, respondetur, & tollitur illa obiectio superius facta, ꝙ d. §. si emãcipatus, corrigatur, & ꝙ ista causa hodie nõ reperitur enumerata in d. §. causas, nã licet f̃m aliquos §. si emancipatus, corrigatur, tñ hodie apparet causa illa expressa in ipsa filia, q̃ iure nouissimo ad exhæredandum est sufficiens, & ita pũctualiter in terminis nr̃is dicit & firmat Claud. de Seise. in l. 1. col. 3. vers. sed istam limitationẽ. ff. sol. matr. Quã sententiã expresse firmat Bal. in l. si pater. C. de sponsal. & in l. nec filium. C. de nup. & est de mẽte gl. in c. de raptoribus. 36. q. 1. vt ẽt pũctualiter dicit Philip. Fran. in c. 1. §. porrò. vers. nec ẽt possent, de desponsa. impub. li. 6. & tenẽt Can. in c. 1. ex̃ eodẽ, & in ca. 1. de adulter. Bal. Nouell. in repet. l. primę, num. 114. ff. sol. matr. & ẽt in tract. suo de dote, in sexta parte principali, in 16. speciali, firmat Alex. d. cons. 97. Principalis dubitatio. col. mihi 5. versic. non obstat secundum, volu. 1. & clarius in d. consi. 209. volu. 6. colum. 3. nu. 17. & est de mẽte Petr. de Anch. in d. cons. 21. col. 2. vers. per ista igitur, & de mente Abba. in dicto cons. 231. colu. 3. versic. nõ obstant allegata, & versicu. prӕterea, & versi. sequen. videtur etiam eam sentire Iason. in l. 2. §. quòd si in patris, numero 28. ff. solut. matrimo. & in auth. nõ licet, num. 8. C. de libe. præteri. & repeten. in authen. nouissima, 12. quest. principali. colum. 2. vers. sed queritur primò, & Saly. in dicta l. sponsalia. ff. de sponsal. & Fulg.
35 apertius ibidẽ, asserens Papiæ ita fuisse iudicatũ. Et † ibi subdit, quòd de iure canonico ista causa nõ reperitur correcta, & eandẽ sententiã firmat Pau. de Cast. in l. si filiam. C. de inoff. testa. volens, quòd ius canonicũ nõ corrigit causam istam respectu filiæ nubentis in 25. anno. & idem Fulg. in d. l. qui liberos. ff. de rit. nup. dicit, q̃ qñ filia nubit cõtra voluntatẽ patris ĩ. 25. annos, quòd poterit exhæredari à patre, ex quo contrahit ingratitudinem, & ꝯñr amittit ius legitimæ, & adducit Archid. in dicto cap. de raptoribus, & Bernar. in dicto ca. quintaualli. subdens, quòd in iudicijs sequeretur hanc opi.
36 Nec† immeritò: qm̃ ista causa est expressa ĩ d. §. causas, versi. si verò, nec reperitur correcta per ius canonicũ ꝯñr iuri ciuili standũ erit, cap. 1. & 2. de ope. no. nun. cũ cõcord. & licet ius canonicũ corrigat ius ciuile respectũ validitatis matrimonij, non tñ propterea concedit facultatẽ filiæ, vt ante 25. annos inuito patre cũ ĩdigno ꝯtrahere possit matrimoniũ sine vitio ingratitudinis, cum filia ita contrahendo iniurietur patri, quã iniuriã ius canonicum nõ tollit, nec infringit, licet validet matrimoniũ. Nã si hoc permitteret, daret materiam ipsis filiabus iniuriãdi patri, quod minimè cõcedẽdũ est: cũ talis ingratitudo, & iniuria cõcedat patri facultatem & ius exhæredãdi filiam, qđ ius & quam facultatẽ ius canonicũ minimè tollit, nec alibi reperitur, ꝙ istã tollat.
37 Patet† argumẽto satis sufficienti. Nam ius canonicum permittens mulieri viduæ transitũ ad secunda vota, & remittens illi pęnas, quas ius ciuile imponebat: tñ non remittit ius canonicũ pęnas per ius ciuile iniũctas mulieri secundò nubenti, fauore filiorum & pp ipsorum iniuriam appositas, vt cõcludunt Cano. in capitulo penultimo & finali, extra de secund. nupt. & dicetur inferius in alio articulo, vñ ita erit & in casu p̃senti, in quo licet ius canonicum validet matrimoniũ inuito patre con-

contractũ per filiam cũ indigno ꝯ diſpõnem iuris ciui
lis:tñ nõ propterea tollit pęnam ingratitudinis, & ꝑꝑ
eius iniuriã cõmiſſum erga patrem,quã lex ciuilis con
38 ſiderauit fauore patris.Prout† ẽt quia in caſu pñti con
currũt qualitates:quia ĩ.tps 25.ann.Itẽ quia inuito pa-
tre,item quia & indigno, quæ ſimul iunctæ magis ope
rantur,auth.itaq;.C.cõmu. de ſucceſ.& bñ facit.l.ſi qs
viduã.ff.de qõ.& l.ſi adulteriũ cũ inceſtu. ff.de adult. &
quæ tradit gl.& ſcrib.in l.1.C.de pact.& ẽt faciunt ea,q̃
tradũt Mod.Pap.in l.ſi emãcipati.C.de coll. & Fel.in c.
1.de præſcr.plura cumulãtes cõcludunt rõne adiuncti
multa cõcedi,& permitti, quæ aliàs nõ cõcederentur.
Prout ẽt:quia diſpõ fundata duplici rõne adhuc ſubſi-
ſtit,ſi vna illarũ viget,licet alia ceſſet,vulga.§.affinitatis.
cũ vulg.inſt.de nupt.ꝯñr.licet ceſſet illa ratio ſublata ꝑ
ius canonicũ:quia ſine ꝯſenſu patris, tñ viget & ſubeſt
39 alia:quia indigno.Per† ꝙ tolluntur ea,quæ dicit Iaſ.in
d.auth.ſed ſi poſt.in fi.& Dec.in d.l.nuptias. col.fi. & in
d.c.eccleſia S.Mariæ,ver.præall.& in d.cõſ.231.nu.4. &
5.& iſta ſnĩa,ꝙ hodie filia poſſit iuſta de cã exhæredari,
cõprobat̃ ex deciſionib.adducendis in ſeq.art.in quib.
hr̃,ꝙ iure ciuili, & canonico põt filiæ à patre dos dene
gari.Itẽ & alimenta nõ debẽt concedi, q̃n ipſa ante 25.
ann.nuptias inuito patre ꝯxit cũ indigno : cũ doctor.
cõiter arguãt de exhæredatione ad dationẽ & ad præ-
ſtationẽ alimẽtorũ, de cuius veritate poſt alios dixi in
40 d.l.j.¶Nõ ob.alleg.in ꝯriũ.Nã† verum eſt de iure cano
nico,filiã inuito patre ꝯhere matrimoniũ,ita vt matri
moniũ ſit validũ,& ꝙ in hoc ſtãdũ eſt iuri canonico.ꝑ
quod corrigitur ius ciuile.dũ aũt dr̃,ꝙ diſpõ iuris ciui-
lis volẽtis filiã poſſe exhæredari, q̃n inuito pr̃e filia ante
25.ann. nupſit indigno, corrigatur per ius canonicũ,
iſtud penitus negatur;tũ quia nullibi reperit̃ hoc expſ-
ſum:tũ ẽt qa licet §.ſi emancipatus.dicatur correctus,
tñ hodie quò ad filiã habemus caſum expreſſum, in d.
§.ſi verò.& Saly.in d.l.ſi vt proponis.loquit̃ in terminis
d.§.ſi emãcipatus.& nõ in filia,vt eſt caſus præſens,An
cha.d.cõſ.21.Abb.d.cõſ.22.& Alex.d. cõſ.97. ſentiunt
ꝯriũ,q̃n filia nupſit indigno, vt ſuperius deductũ eſt,
& Imo.in d.c.accedẽs,loquitur per ver.forte,& ſe fun-
dat in correctione, d.§.ſi emãcipatus. quæ nihil obſtat
in caſu pñti quò ad filiã,& ibi ſubdit Imo.ꝙ diſpõ. d.§.
ſi emãcipatus.hẽt maiorẽ æquitatatẽ.Quod eo fortius
ius ciuile procedit in filia,ꝑ textũ apertũ,in d.§.ſi verò.
41 Nec † ob.ꝙ dicebatur,hãc cauſam nõ eſſe enumeratã,
in d.§.cauſas. Nã expreſsè enumeratur & exprimitur
ibi in §.ſi verò.& ſic ceſſant oĩa,quæ ſuperius in ꝯrium
fuere adducta de extẽſione, ex quo ſumus in cã expreſ
ſa,& cõtenta, ac numerata, non aũt in cã inducta per
viã extẽſionis,& ꝯñr ẽt ceſſat illud,ꝙ dicebatur,pęnam
priuationis nõ hr̃e locũ,niſi in caſu expreſſo,nã iſte ca
ſus expreſſus eſt.Minus obſtat illud,ꝙ filia,ex quo ꝯhit
lege ꝑmittẽte,nõ dẽt ſubire pęnam,& ꝙ leges,& ſtatu
ta laicorũ non pñt diſponere circa matrimonia,nec di
rectò,nec ꝑ indirectũ,adijciendo pęnã,per quã mulier
redderet̃ timidior ad ꝯhendũ.Nã verum eſt,leges & ſta
tuta laicorũ non dr̃e ſeruari circa validitatẽ & impedi-
42 mentũ matrimonij ex quo lex Canonica dẽt obſerua-
ri,licet ꝯrietur iuri ciuili.Tñ†q̃n lex ciuilis imponit pę
nã ꝯhẽti matrimoniũ in fauorẽ alterius, & ex eo quia
tertius ex tali mr̃imonio iniuriatur, talis pęna de iure
ciuili appoſita ſubſiſtit, nec ꝑ ius canonicũ dr̃ ſublata
& correcta, licet ius canonicũ validet matrimoniũ:vt
* cõiter* cõcluditur,in c.pen.&fi,de ſecun.nup.cũ alijs
adductis ꝑ Dec.in d.c.eccleſia S.Mariæ.col.15.ver.ſcd̃a
cõcluſio.& dicetur inferius. Vñ ita erit & in caſu pñti.
Nã illico ꝙ filia ꝯhit cũ indigno inuito patre,iniuriat̃
patri,ita vt ingrata dicat̃ taliter,vt ex hoc poſſit exhære
dari. d.§.ſi verò.& licet ius canonicum validet matri-
moniũ nõ propterea tollit hanc iniuriã & ingratitudi
nẽ.Nec eſt veriſiſe,ꝙ tentauerit eã tollere, nã ſi hoc eſ-
ſet,inuitaret filiã ad iniuriandũ patri,ꝯ oĩa pręcepta ci
43 uilia,itẽ & diuina & canonica, honora patrẽ,&c. Pro-
ut†ẽt nã priuare filiã ſucceſſione nõ eſt afficere eã dã-
no,ſed priuare eã lucro,vtĩ terminis noſtris ſentit Ful:
in d.l.q̃ liberos.in fi.& Alb.de Roſ.in l.ſi.col.pe. verſ.ad
primã qõnẽ.C.de ſpõ.& eſt gl.in ver.rõnib. ĩ l.ſi emãci
pata.C.de iu.& fac.ign.q̃ no.Bal.& Bar.& alij ibi,maxi-
mè Iaſ.nu.4.q adducit iura,& alias rõnes volẽtes,ꝙ hr̃
ditas patris nõ eſt debita filio,ẽt poſt ipſius mortẽ,& ſi
filius priuatur ea,non dr̃ verè pati dãnum, ſed lucrum
44 amittere. Quod † qdẽ ſuadet̃. nã filius cõmittendo in-
gratitudinẽ põt exhr̃dari,& priuari legitima. d.§.aliud
quoq;capitulũ.cũ pro mortuo habeat̃ exhr̃datus. l.j.§.
ſi pr̃.ff.de cõiũg.cũ emãc.lib.no.in l.cũ ex filio.in prin.
ff.de vulg.Bal.cõſ.253.vol.2.& doc.in l.in ſuis. ff. de lib.
& poſth.cũ vulg.ꝙ quidẽ à lege nõ permitteretur,ſi in
45 diſtinctè eſſet debita filio.Et † q̃n lex ciuilis, ſeu ſtatutũ
aufert lucrũ ꝯhenti mr̃imoniũ,valet & tenet:vt firmat
D.Ant.in c.1.extra,de ſpõ.& licet ibi Abb.Fel. & Mod.
& Fran.de Cur.d.cõſ.27.col.3. videatur ſentire ꝯriũ:tñ
Dec.in d.c.eccleſia S.Mariæ,col.14.ver.prima eſt.ſuſti-
net opi.D.Ant.& rñdet ꝯrijs,& licet ibi Dec.in fi.videa
tur poſtmodũ inclinare in aliam ſnĩam:tñ reſpũ lucri,
de quo in caſu nr̃o cõcluſio eſt expedita,per tex.in d.§.
ſi verò.ex quo ꝑꝑ ingratitudinẽ põt exhęredari,& ꝯñr
46 priuari dicto lucro.Prout†ẽt:qa ſtatuta laicorũ priuã-
tia filiã dote,caſu,quo nubat indigno, ſine cõſenſu pa-
tris,ſunt valida & firmiſſima, nec de iure canonico re-
periũtur correcta:vt firmãt D.Ant.& Abb. in d.c.1.de
ſpon.& Fel.ibidẽ,col.10.nu.24.ver.ſeptimò fallit. & D.
Præpoſi.ibi,col.3.dicit ita in practica ſeruari. Prout ẽt
firmãt alij adducti ꝑ Dec.in d.c.eccleſia S.Mariæ.col.16.
47 ver.in ſexto caſu.Et†licet Dec.ibi,in ver.ſeq.dicat,iſtud
nõ ꝓcedere,q̃n mulier redderet̃ timidior:vt dicit Ant.
de But.in d.ꝯſ.35. tñ iſtud nihil facit ad caſum noſtrũ,
ex quo,ſi vult ꝯhere inuito patre,dẽt cõtrahere cũ di-
gno.Nã ita cõtrahẽdo nõ iniuriaretur patri, nõ aũt ꝑ-
miſſum eſt ei,ꝙ cõtrahat cũ indigno, & ſic ꝙ patri in-
48 iurietur. Ius † .n.canonicũ nõ permittit indiſtinctè cũ
quocũq; poſſe mr̃imoniũ ꝯhi,ẽt ſi obſtaret impedimẽ
tũ canonicũ. Nã iſto caſu ꝓhibet matrimonia ꝯhi, vt
in terminis noſtris dicit Bal.in l.ſi pr̃.C.de ſpon.& Phil.
Fran.in d.§. porrò.col.2. ver.& ſcias. in c.1.de deſpon.
imp.li.6.vñ cũ ius ciuile prohibet filiã cõtrahere cũ in
digno, hoc induxit ad cõmodũ ipſius filiæ & honorẽ:
vt hr̃,in c.honoratur.32.q.2.& iſtud ẽt induxit ob reue
rẽtiã patris,vñ ſi filia facit ꝯriũ,patri iniuriat̃,& ingrata
49 redditur,& iõ poterit exhæredari. Nã † matrimonium
non eſt prohibitũ ſimpl̃r contrahi, ſed ſolum cũ indi-
gnis,ꝙ quidẽ & iure canonico pluries ẽt inducitur, vt
dictum eſt,ẽt iure ciuili hoc ſtatuitur alibi, vt in l.cum
ita.ff.de ꝯd.& dem.vbi Bal.& Pau.de Caſt.dicunt, vale-
re diſpõnem,vt quis nõ ingrediatur certum monaſte-
riũ licet prohibitio generalis de non ingrediendo mo
naſteriũ nõ valeat,nec teneat ; valebit ergo prohibitio
de nõ ꝯhendo cũ indigno,ita vt ſi cõtrahat,ingratitu-
50 dinẽ incurrat,& exhr̃dari poſſit,vt in d.§.ſi vero.† Nec
ob.ꝙ dicit Ale.in l.1. ff.ſol. matr. Nã contrarium ipſe-
met voluit in locis ſuperius adductis,vbi concludit, ꝙ
ſi cõtrahit cũ indigno,poterit exhr̃dari,& ad dicta per
Iaſ.in d.auth.& ſi poſt.col.fi.& ꝑ Dec. in d.l.nuptias. &
in d.cõſ.231. ex ſuperius deductis apparet apertiſſima
rñſio,ita vt ꝯſiderõnes ꝑ eos adductę nullo mõ poſſint
ſubſiſtere in filia inuito patre nubente indigno ante
25.ann.¶Rurſus aduertẽdũ eſt, ꝙ ex alijs cauſis nõ ex
preſſis,in d.§.cãs.põt licitè à parẽte exhr̃dari, dũmõ ta
les cãæ ſint grauiores,vel ſaltẽ æquales & ſimiles cauſis
51 expreſſis ibidẽ.Ita†firmat Gul.de Cu.in auth. nõ licet.
C.de lib.præte.Alex.ibi,& Iaſ.nu.6. hoc ſequũtur,dicẽ-
tes ab iſta opi.iudicãdo & cõſulendo non eſſe receden
dũ, & expreſsè hoc tenet Ang. in l.lex Corn. in prin.ff.
de iniur. & Alex. in l.ſi quis id quod. col.3. ff.de iuriſd.
omn.iud.& in conſ.204. Super themate & dubijs. vol.
2.tradit Fel.in c.paſtoralis.col.1.ver.tertiò facit.& Mo-
der.Bonon.in ſing.78.Plures.& ſatis iſtud probatur ꝑ
tex.in c.1.§.porrò.verſi.prædictis.in ti. quæ ſu.pri.cau.
benef.amit.& ex his q̃ dicit Iaſ.in l.cũ quidã.ff.de lib. &
52 poſth.Nec † ob.ꝙ ſumus in materia odioſa, & pęnali,
nã ſi aliter in caſu pñti diceremus,daretur materia ip-
ſis filijs offendẽdi parentes impune,ſi cõmitterẽt alias
cauſas iniuriãdi eos,quã vnã illarũ,quę eſſent expreſſę
in

in d.†.causas. & sic dispō legis redderet elusoria & inanis, quo casus in odiosis, & pęnalibus licita est extēsio: vt probatur, in c.si ciuitas. de sñia excō. lib.6. cum alijs adductis per Ias. in d.l.cū quidā. in fi. vbi etiam in quarta limita. per eum ibi data alio modo potest obiectio resolui, ex quibus apparet malè fuisse locutum Host. in sum. de testa. §.qualiter infirmētur. quem refert Fel. in d.c.pastoralis. Item non obstat l.iubemus. C.ad Trebel. nam satis operatur in casibus ibi expressis, licet nō extēdatur ad alios, nec propterea erit frustratoria, nec
53 inuitat ad relinquendum, vt est in casu præsenti.†Quo stante aduertendum est vlterius, ꝙ causæ, de quibus in d.§.causas. dñr grauia delicta, & continent graue iniuriā, ex quo propter vnam ipsarum patri datur facultas exhæredandi filiū, ita Bal. in l.solo. C. de lib. cau. & Ale. in l.leuia. ff. de accusa. in addi. ad Bar. adducentes tex. in d.§.porrò. vbi vasallus non priuatur feudo propter leuē offensam, sed bene priuatur ex causa, propter q̄ filius pōt exhæredari, quæ cā continet grauem iniuriā
54 & graue delictū. Et† non immerito, qñ parentibus per filios debetur honor & reuerentia, & filij debent parere parentib. l.veluti. ff. de iust. & iu. §. si verò expectet. in auth. de nupt. l.liberi. C. de inoff. test. & ideo filij faciētes contrariū parentib. iniuriantur, quæ iniuria atrox appellat.
55 Licet †cōmissa in extraneas personas atrox nō esset, vt traditur, in §.atrox. ver. aut parenti. ff. de iniur. & in l.ptor. §.fi. & l.seq. ff. eo. tit. & in d.l.leuia. cū cōcor.
56 Modo†tex. in d.§.causas. dicit, filium posse exhæredari, si graue & inhonestā iniuriā parētibus ingesserit. Quæ grauis & inhonesta iniuria, & verbis, & re ipsa, hoc est facto pōt considerari & committi, cum magis facto, q̄ verbis cōmittatur iniuria. l.Paulus rñdet. cum si. ff. rem ratam habe. & tradit Alex. d.cons.204. Ad casum mō nostrum considerando gesta per ipsam D. Casandrā, vt ex ꝓcessatis apparet, nō possumus aliter dicere, nisi ꝙ maximam iniuriā patri intulerit, ex quo nec castè,
57 nec honestè vitam duxit. Nā† licet corpore vixerit sana, mēte tñ fuit corrupta, & mulier mentem habens corruptā, licet corpore fuerit intacta, non dr̃, nec honestè, nec castè viuere. c.nec solo. & c.seq. 32.q.5. & ad propositū multa adducit Alex. cons.77. In causa & lite
58 vol.7. Et† facit, ꝙ vult Bal. cons. mihi. 25. Filiafam. vol. 2. & satis est per testes singulares, hanc inhonestam vitam probari, vt tangit Alex. cons.13. Attentis his. col. fi. nu.23. vol.7. & qñ, vt ex processatis liquidè constat, ipsa D. Casandra mentē corruptam ad actus plures exteriores deduxit, & ore proprio vlterius, & coram reuerendissimo legato, & alijs quam pluribus confessa fuit, se carnaliter fuisse cognitam à dicto Sempronio, proculdubio inficiari nō pōt quin ex istis grauem iniu
59 riam patri intulerit. Cum† parētib. carior sit pudicitia, & honor ipsarū filiarū q̄ proprius. l.isti quidē. ff. quod met. cau. & patri atrox infertur iniuria per attentantē pudicitiā & honorē filiæ. l.sed est qōnis. vers. si aūt fęminam. cū concor. ff. de iniur. Quanto ergo fortius pater ipse dr̃ iniuriari & grauiter, qñ ipsamet filia ista patrat & cōmittit, vti fecit ipsa D. Casandra. Quæ ex hoc insuper capite & cā iustissima cōmisisse dr̃ ingratitudinē & iustam cām exhæredationis, & tanquā exhæredata priuanda est successione & legitima in bonis patris, & ꝯñr ab ipso non dēt alimentari, vt plenè tangit Abb. col.1. & 2. & alij oēs, in d.c. Quintauallis. Alex. & Mod. in l.1. ff. sol. matr. Et eo magis hæc locū hr̃e debent, cū ipse Comes Ioan. Fran. pater in nullo fuerit culposus, nec negligens in maritando ipsam: cum præ manibus haberet sponsum condignū & æqualē, & ipsa D. Casandra istis minimè contenta volēs patri iniuriari, nec
60 honestè viuere, prædicta cōmiserit. ¶Circa† aliam difficultatem, in qua dubitatur. An ipse Comes pater possit cogi ad dotandū dictam D. Casandrā. vr̃ prima facie dicendum ꝙ sic, ex quo paternum officium est dotare filias. l.qui liberos. ff. de ritu nup. l.fi. C. de dot. prom. ple
61 nè traditur, in l.1. per omnes, post gl. ff. sol. mat.† Quod quidē procedit, ēt si ipsa filia sit diues, & habeat bona aduentitia, ex quibus possit congruè & cōmodè dota-
✠ ri, vt est tex. & ibi omnes tradūt, in d.l.fi. & * cōiter scriben. hoc firmāt, in d.l.1. & Soc. cons.57. nu.3. vol.4. licet Bar. in l.mulier. §.cum proponeretur. ff. ad Treb. videa-
62 tur sentire contrariū. Et† procedit conclusio, etiam si ipsa nubat, & maritata reperiatur sine patris consensu, ex quo pater tenetur, nedū ad perquirēdū maritū filię, sed ēt ad ipsam dotandū. d.l.qui liberos. & licet Bar. in hoc in l.obligamur. ff. de act. & obli. cōtra gl. ibi, in vers. lege. videatur sentire contrariū, & in auth. res quæ. C.
✠ cōia de lega. tñ magis cōis * opi. est, ꝙ etiam isto casu pater teneatur dotare, vt ad plenum tradit Abb. in ca. cum causa. extra de rapto. & in c.1. de adulte. & in c.1. vbi alij scrib. de desponsa. impub. per glos. in c.hoc sanctum. 32.q.2. & idem Abb. cons.65. Ad decisionem. colum.1. vol.2. & Iason in d.auth. sed si post. nu.6. & in l.si donatarius. §.si quis indebitam. num.5. ff. de cond. cau. da. & hoc idem sequitur Pau. de Cast. in d.authent. res quæ. col.2. vers. sed pone. vbi dicit, se ita consuluisse, & Ias. ibi, colum.4. num.14. & seq. hoc idem firmat adducendo alias decisi. prout etiam facit Alex. in additio. ad Bar. in d.l.obligamur. & in cons.141. Viso themate. colum.4. vers. & ita tenetur. vol.2. & tradunt omnes com
63 muniter, in d.l.1. ff. solu. matrim.†Quam conclus. Alex. in d.l.1. col.15. ver. sed Imo. &c. asserit procedere etiam si ipsa filia inuito patre nupsisset indigno: vt sentire ēt videtur Imo. in c.accedens. col. pen. extra de procurat. quod quidē apertius firmare videtur Iason in d. auth. sed si post. colum. fi. C. de inoffic. testam. & Decius in d. l.nuptias. ff. de reg. iur. colum fin. & in d.consi.231. colum.3. & 4. & videtur esse de mente Socin. consi.57. In causa. colum.2. num.2. tum quia dos videtur succedere loco legitimæ, tum etiam quia dicitur proprium patrimonium ipsius filiæ, tum etiam quia ipsa filia nubendo indigno, secundùm eos non dicitur committere talem causam ingratitudinis, propter quā possit dote priuari, sicuti per hanc causam non potest exhæredari. Item quia talis causa non videtur esse iusta ad denegandum filiæ alimenta, & ad istorum cōfirmationem possent adduci authoritates doc. tenentiū, ꝙ ex hac causa filia non possit exhæredari, relatorum in præceden. articulo, & ꝯñr à fortiori ex isto capite dos non dēt per patrem filiæ denegari: cum sit suffulta dos varijs & fortissimis priuilegijs, ad plenè tradita, in l.1. cū concor. ff. sol. mat. ¶His tñ non obstantib. prout verè nō obstā in casu pñti in contrariū erit ipsa veritas. Nā superius dicta admittūtur, eo excepto casu, qñ ipsa filia ante 25. ann. inuito patre nupsit indigno. Nam sicut isto casu patri datur facultas filiam exhæredandi, vt ad plenum fuit conclusum in articulo pręcedenti, ex quo cōmisit patri ingratitudinem, ita & à fortiori pr̃ nō pōt astringi ad dandum seu promittendum dotē tali filiæ ingratæ, auth. multo magis. C. de sacros. eccl. c.cum in cūctis
64 extra de elec. Cum†.n. ista cā cōcedat illud, ꝙ est maius, à fortiori cōcedit patri facultatē denegandi dotem, ꝙ est minus. Et isto casu dos non reperitur priuilegiata, vnde ad decis. pñtis difficultatis bene deseruiūt ea, quæ fuere dicta & deducta in præcedenti articulo, & sic tollitur consideratio illorum, qui ex hac rōne tenebant contrarium. Nā rō ista viget in oppositū, & sic ꝯ̃ eos
65 retorquetur. Et† ꝙ isto casu dos non sit priuilegiata, satis probat ꝑ gl. in c.de raptorib. 26.q.1. & ibi Arch. volens, ꝙ filia nubēs indigno inuito patre non pōt cogere patrem ad eā dotādā, & expresse istud vult Io. And. & D. Ant. col. fi. ver. quærit gl. in d.c.accedens. Abb. ibi, col. pen. ver. & in fi. gl. Zaba. col. pe. vers. quinto quęro. & Imo. vbi supra allegatus in contrarium, loquitur ꝑ verb. forte. & dicit, ꝙ de æquitate ista opi. optimè procedit, & rōnibus per eum adductis fuit rñsum in præceden. articulo. Et in hanc sñiam videtur inclinare ipse Abb. qñ nupsit indigno, in d.c.cū causa. & in d.c.1. de adult. & in c.1. de despon. impub. vbi Mod. in addit. pro firmo tenent hanc conclus. prout eam tenet ibi D. Pręposi. col.2. & clarius idē D. Pręposi. istud firmat, in c.cū apud. col.2. ver. nota ibi, consensus eorū, & c.de spon. & in c.fi. col.3. ver. teneāt ergo. ver. tñ Bar. singulariter ex de secun. nup. & hoc idē sentit Abb. in d.cōs.12. in 1. dubio. & Pet. de Anch. in d.cons.21. colum.2. in 2. dubio.

& aper-

& apertius istud firmat Philip.Frã.in c.1.§.porrò. verſ. & ſi filia.de deſpon.impub.li.6. Hanc eandẽ ſnĩam firmat Bal.in l.1.col.4.in prin.verſ.ſed ſi nupſit.ff.ſol.mat. Lud.Ro.ibi,& ẽt Claud.col.4.verſ.& idẽ eſt ẽt in dote, dicẽs,ꝙ propter ingratitudinẽ filiæ dos põt ſibi denegari,& expreſsè reprobat ibi Ale.dũ arguit de exhrẽdatione ad alimẽta.Nã retorquet̃ in ꝯriũ, & Bal. hoc idẽ vult in reportatis anti.in d.l.qui liberos & aptius iſtud firmat ĩ d.l.fi.C.de do.prom.col.pe.verſ.ibi irreuocabilis,vbi expreſsè dicit,patrẽ nõ cogi ad dãdũ dotẽ filiæ
66 ingratæ cui nõ debetur legitima.Et† hoc ſeqt̃ ibi Alex. in addit.ad Bal.in ver.ingratitudinis,& ẽt ĩ add. ad Bar. in d.l.obligamur,in verſ.Gulielmus reprehẽdit,& Bal.ĩ l.1.in verſ.& ꝓmiſiſſet dotẽ,ibi,& ſi nubat digno.& clarius idẽ vult Ale.in d.cõſ.97.col.6.verſ.ob.ꝑm, vol.1.& cõſ.209.col.1.& col.3.nu.17.vol.6.& ſic potius tenẽda eſt opi.Ale.in tot locis cõfirmata,q̃ illa per eũ poſita in d.l.cũ iſta ſit fulcita melioribus rõnibus,& per eũ pluries reiterata,& hoc idẽ firmat Soc.in fall.ſuis in regula.348.in 4.fall.in verſ.pater.vbi expſsè vult, patrẽ non teneri ad dotẽ,qñ filia accepit virũ indignũ ſine eius ꝯ ſenſu.Nec ipſe Soci.ꝯriatur in d.cõſ.ſuo.57.nu.2.Nam cõſideratis deciſ.quas adducit,hoc idẽ ſentit : cũ deciſiones illæ vt plurimũ dicãt pr̃em nõ teneri,qñ filia nupſit indigno.Prout ẽt facit Bald.nouell.in repet.l.1.ff. ſol.matr.num.193.& ẽt in tract.ſuo de dote, in 6.parte prin.in 19.priuilegio,eandẽ ſnĩam expreſsè firmat Sal. in d.l.q liberos,in fi.& aptius Ful.ibi,& idẽ Ful. in l.ſed ea.ff.de ſponſ.& qñ nubit ĩdigno,hoc idem tenet Bal ĩ l.2.§.ꝙ ſi in patris,nu.28.ff.ſol.mat.vbi arguit Ale.de ꝯrietate,ex his infertur apertè hanc cõcluſionẽ eſſe magis cõem,& iudicando & cõſulendo ſequendã . Quæ
67 eo † magis procedit in caſu præſenti;qm̃ ipſa D.Caſandra d.Sempronio nullã promiſit dotẽ,& ſic tanto minus tenetur dotare,vt dicit & firmat Abb.in d.c.accedẽs,& in c.1.nu.6.de adulter.& ĩ d.c.cũ cã , de rapto.& in d.cõſ.12.vol.2.verſ.limitat tñ,& in c.1.de deſpon.impub.Quod dictũ ſeqtur ibi D.Præpoſi. col.2. & vbi ad plenũ hoc examinat,ꝓut facit in c.fi.de ſecũ.nup. col. 3.ver.taceant ergo,& ver. tñ Bar.ſingulr̃,tenet Clau.in l.1.col.5.verſ.itẽ in quantũ.ff.ſol. mat. & hr̃ ẽt ꝑ Corn. cõſ.35.Dominus,col.1.& cõſ.39.Adeo.in prin. & col.
68 2.verſ.ſi aũt,vol.4. ¶†Nec cõcluſioni p̃dictæ obſtãt allegata ſuperius in cõtrariũ, ꝙ dos ſuccedit loco ltĩmæ &c.Nã ẽt iſto caſu filia poterit priuari legitima ꝓpter ingratitudinẽ:vt cõcluſum fuit in p̃cedẽti articulo.Ita ẽt poterit priuari dote.Nec ſemper valet ꝯñtia de legitima ad dotẽ,vt tradũt Mod.maximè repet.in d. l. 1.& Bal.nouel.in d.trac.in 6.parte prin.in 16. priuilegio.Et
69 ad†illud,ꝙ dos eſt ꝓpriũ patrimoniũ filiæ,dr̃ eſſe verũ poſtquã dos eſt data ſeu ꝓmiſſa ipſi filię,ante verò erit
70 ſecus.Nã† adhuc non entis nõ poſſunt cõſiderari qualitates.l.eius q,in prin.ff.ſi cert.peta.& modò tractatur, vtrum debeat dos conſtitui vel ne.Minus ẽt obſtat,qđ dicebatur de alimẽtis.nam nõ ſemper valet argumen
* tũ nec ꝯñtia,vt cõiter * cõcludũt Mod. cõtra Alc. in d.l.1.ff.ſol.ma.& Bal.nouel.in d.16.priuilegio, & Iaſ.in
71 d.auth.res q̃.nu.16.& ſeq.Præterea†ex cauſis,q̃bus filia poteſt exhæredari,ex eiſdem poſſunt illi denegari alimẽta,ac ẽt dos,vt dicit Bald.in d.auth.res q̃.in d.l.fi.C. de dot.prom.& glo.in l.ſi quis à liberis.§.idẽ iudex. vbi Bar.ẽt no.ff.de liber.agnoſ.& idẽ Bar.poſt gl.ĩ l.fi.C.de alen.lib.& eſt glo.§.igitur oẽs,in auth. vt cũ de appella. cogno.& tradit Iaſ.in auth.ſed ſi poſt.col.1.C.de inoff.
72 teſta.Nec†obſtant,q̃ dicit Iaſ.ibi in fi.dũ vult,ꝙ filia nubens indigno nõ poteſt priuari dote.Nã ꝯrium ipſe tenet & firmat ĩ l.2.§.ꝙ ſi in patris,nu.28.ff.ſol.mat.& dictis & adductis per eũ,& ẽt ꝑ Dec.in d.l. nuptias , & in cõſ.231.fuit ad plenũ reſponſum in articulo p̃cedenti ex quibus reſultat cõcluſio valida,ꝙ ipſa do.Caſandra nõ poteſt petere,nec dotẽ,nec alimẽta . ¶Quãtũ verò attinet ad ſcđam principalẽ dubitationẽ:qm̃ D.Catherina de Seratico prima vxor dicti Com.Io. Fran. inſti. mortua fuit ab inteſtato relictis tribus cõibus filijs,Alexãdro videlicet.d.Caſandra & Helionora . Cõſiderato iure municipali & ſtatuto ciuitatis Veronę,d.D.Catherinæ quo ad proprietatẽ ſucceſſit d.Alexãder filius in duobus tertijs,Caſandra verò & Helionora filiæ fęminæ ambæ ſucceſſere in vno alio tertio: cum ſtatutũ p̃dictum diſponat ſub huiuſmodi forma debere filios
73 ſuccedere,præferendo maſculũ fęminis.Quod † quidẽ ſtatutũ validũ eſt,vt firmat Oldr.conſ.135. Factũ tale. circa fi.& Ang.in auth.de hære.& falc.in prin. per illũ tex.circa fi.& Bal.in l.lege.C.de legiti. hære. & in l. ſancimus. poſt Cy.C.de nup.cũ concor. Vſusfructus † ve
74 rò dictorũ bonorũ ipſi magnifico Com.pr̃i ſpectauit & ꝑtinuit.l.1.C.de bon.mr̃.etiã ſi ad ſcđa uota trãſiuerit.l.fi.C.co.ti.l.fęminæ.§.illud.C.de ſecun. nup. cũ ſi.& q̃a ipſa d.Catharina habebat in dotẽ duc.3000.in duobus milibus,ei ab inteſtato ſucceſſit Alex. in alijs verò mille ſucceſſerũt d.Caſandra & Helionora,& ſic q̃libet
75 in quingentis.Verũ † quia Helionora mortua ſuꝑſtite patre & Alexãdro fratre, & Caſandra ſorore,in dictis q̃ngẽtis ſpectãtibus d. Helionoræ cõſiderãdo ius cõe ſuccedere debebant æqualiter pater Comes,Alexãder & Caſandra,vt in auth.defuncto.verſ.ſed ſi cũ parẽtib. C.ad Tertu.& in corpore vñ ſumit̃.Sed q̃a ſtatutũ p̃dictũ vocat maſculos,& vult,ꝙ fęmina ñ poſſit ſuccedere,niſi in tertia parte eius,quã fuiſſet habitura ab ĩteſtato,iccirco dicti ducati quingẽti ſpectãtes D.Helionorę diuidi dẽnt ĩ partes nouem.quarũ vna tñ ſpectabit d. Caſandræ.Vlterius q̃a d.Ale.agẽs ferè ann.24. diẽ ſuũ obijt extremũ ſuꝑſtite patre & Caſandra ſorore , ſtãte d.ſtatuto p̃ferẽte maſculũ & ſic patrẽ Comitẽ ĩ duob. tertijs,& reſeruãte agnatæ fęminæ tertiã tñ partẽ eius partis,quã fuiſſet ab inteſtato habitura ipſa Caſandra ſolùm in oĩbus bonis ſpectãtibus d.Alexãdro fratri,q̃ faciebãt ſummã ducat.2022.& parũ plus, cõſequi dẽt tertiã partẽ tñ eius,quã fuiſſet ab ĩteſtato habitura,& ſic bona d.Ale.diuidẽda erũt in ſex ꝑtes,quarũ vna tñ ſpectabit.d.Caſandrę,& iſta de plano ꝓcederet,niſi ipſe magnificus Comes Io.Fran.trãſiuiſſet ad ſcđa vota.
76 Trãſitus†.n.iſte difficultatẽ facit:qm̃ bona D.Helionorę,& D.Alexãdri,q̃ fuerũt de dote D.Catherinæ eorũ matris,ſpectare debẽt ad ipſam D.Caſandrã filiã ſolã ſuꝑſtitẽ ex dicto primo mr̃imonio , ꝑ d.l.fęminę,§.illud, C.de ſecun.nup.& per l.mr̃.C. ad Tertul.cũ cõcor.Nã per talẽ trãſitũ ad ſcđa vota vr̃ illata iniuria filijs primi matrimonij,ita vt pater ſecũdò nubẽs priuari debeat
77 ſucceſſione filiorũ,per d.§.illud.Cuius†diſpoſitio licet loquatur in matre trẽſeunte ad ſecũda vota:tñ locum ſibi vendicat ẽt in marito & patre tranſeunte ad ſcđa vota:vt tenet glo.in verſ.poſſeſſione delata.in d.§.illud. quã ſequit̃ ibi Bar.& Sal.& Bal.& ibidẽ Bar.in l.de emãcipatis.C.de legit.hær.Pau.de Ca.& alij in l.mater.C.ad Tertu.& Azo in ſum.C.de ſecun.nup.col.2.ver. itẽ qđ dictũ eſt.cũ alijs adductis per Soc. cõſ.34. Proſequẽdo ordinẽ,col.3.& ſeq.vol.1.& cõſ.65.Circa primũ.col.5. verſi.24.eo.vol.& cõſ.114.Præſens.nu.7.vol.4.& conſi. 263.Capio primũ.col.1.vol.2.& bene per Cor.vbi pro & cõtra plura adducit,& tandẽ in hãc opinionẽ inclinat,& ꝯſ.242.Circa qđ.col.1.& 2.col.3.vol.2.& 3.nu.3. & conſ.230.Proponitur.col.1.& 2. & conſi. 396.Viſis. tangunt etiã Mod.poſt antiq.in cap.fi.extra de ſecun.
* nup.cõiter * cõcludentes,ꝙ diſpoſitio d.§.illud.& pęna,de qua ibi,locum etiã habet in patre olim marito, tranſeũte ad ſcđas nuptias,vt priuari debeat effectuali ſucceſſione filiorũ reſpectu bonorõ, quæ fuerunt pri
78 mæ vxoris,ſtãtibus filijs ex primo matrimonio.Et†vlterius concluſio iſta procedit,etiã ſi extaret ſtatutum excludens filiã à ſucceſſione.Nã eo nõ obſtãte bona deferri debent filijs primi matrimonij in pęnã patris trãſeuntis ad ſecũda vota:vt firmat Sal.in d.l.fęminæ. §.illud.verſi.quid dicemus.& verſi.quid igitur dicendum. Quam deciſ.ſequitur Soc.conſi.34.col.2.& Mod. in d. cap.fin.& quamplures relati per Dec.in d.cõſi. 87.col. 2.& 3.vbi hanc concluſio.firmat,& contrarijs reſpondet,prout ad plenum facit ipſe Dec.vbi ad partes examinat articulum,in d.conſ.396.per totum, quibus deciſio.conſideratis concludendum videtur bona dotalia,quæ fuit conſecutus ipſe magnificus Comes,ſuccedendo Alexandro filio,& Helionoræ filiæ per tranſitũ

ſuum

suum ad secunda vota spectare ad dictam D.Casandrã
79 filiã ex primo matrimonio.Nec†istis vñr obstare ea,q̃
adducit Abb.in c.ecclesia S.Mariæ.vbi Mod.plenè tan
gũt,extra de const.& in d.c.fi.de secũdis nup.dum cõ-
cludit,veriorẽ esse illã sententiã,pęnas iure ciuili indu-
ctas per transitũ ad secũda vota nõ habere locũ de iu
re canonico, & dicto iure eas esse correctas, rõnib.&
80 decisio.per eũ adductis.Nã†cõiter * opi.vr̃ esse in con-
✠ trariũ,quoad pęnas inductas fauore filiorũ. & concer
nẽtes cõmodum ipsorũ,prout est ista,de qua in d. §.il-
lud.vt tradit Bar.& alij,in d.l.1.in fi.C. de secund. nupt.
Imo.& nõnulli alij maximè Mod.in d.c.fi. & Anch. ꝯs.
100.Ex prædicto:& Soc.d.ꝯs.34.& 39.vol.1.& plenè tã
git Fel.& Dec.in d.c.ecclesia S.Mariæ.col.15. vers.secũ
da conclus.Abb.est,vbi alias concord.decis.adducit,&
Dec.in Rubr.C.de secund.nupt.nu.6.& in l.1.eodẽ tit.
nu.15.& 20.& col.fin.in dicta Rubr.nu.7. & 8.& col.fi.
81 Si†ĩ facto verificari poterit,ꝙ ipse Ale.& ipsa Heliono
ra cõsenserunt,ꝙ magnificus Comes pater trãsiret,&
cõuolaret ad secũdas nuptias,ꝓculdubio supius dicta
cessabunt.Nam qñ filij primi matrimonij expresè,vel
tacitè cõsentiũt matri vel patri trãseunti ad scđa vota,
isto casu pater nõ priuat̃ effectuali successione filiorũ,
& cessabit dispositio d.§.illud.argu.l.cũ donationis.C.
de transactio.regula,sicuti.de reg.iu.li.6.& est in termi-
nis gl.in ver.copulãtur.alias sup ver.vocari. q̃ est inter-
linearis,& solùm dicit,copulantur inuita filia, vñ secus
si ea volente,in auth.de non eligen.secun.nub. ver.mr̃
quidẽ valde crudeliter.Quã gl.Ang.ĩ prin.col.3.ver.&
p̃dicta vera.ad hoc no.dando cautelam aduocato mu-
lieris trãseuntis ad scđa vota:vt facit ꝯsentire filios pri-
mi matrimonij.Nã tunc cessabit pęna,de qua supra,&
hoc idem vult Bal.in auth.ex testõ.C.de secũ. nupt.col.
mihi 2.ver.pone ꝙ ista Berta,vbi dicit expsè,ꝙ filius,q
nõ vlciscitur talẽ iniuriã, videtur tacitè illã remittere,
argu. l.fin.C.de reuo.donat.& hoc idẽ vult Rom. cõs.
219.ex themate cõsultationis.col.1.vers.idẽ probatur.
vbi adducit rõnem:qñ filij primi matrimonij iniuriãt̃
82 per transitũ ad scđa vota. Et † ideo talis iniuria potest
remitti expresè & tacitè,& est bona decisio Ale.cons.
63.Io.de Cast.aliàs,in dubitatione p̃missa,col.2.ver.Itẽ
quia filius.vol.5.& hoc idẽ seqtur Nicol.de Vbal.in tra
cta.de success.ab intesta.in 2.par.prin.q.5.vers.prędicta
aũt oĩa.& ponit Deci.in d. c. ecclesia S. Mariæ.col.12.
✠ vers.secunda cõclusio.& vers.& ista communis * opi.
idẽ Dec.in d.con.396.doctor insignis,& diffusius cõs.
206.Quæritur.nu.3.& seq.vbi ad plenũ examinat & re
spondet obiectionibus,quæ in contrariũ possent fieri.
& in d.Rub.C.de secũ.nup.nu.7.& 8.& col.fi.& l.1.nu.
8.& col.fi.eo.tit.& hoc idẽ vult Soc. in fallen. suis in re-
gula.331.in 1.fall.in vers.mulier.& diffusius istud idem
firmat d.Prepositus.in d.c.fi.de secũ.nup.col.pe. vers.secũ
dõ si nubat.& vers.& ex p̃dictis.vbi expresè concludit,
talem pęnam cessare interueniẽte tacito, seu expresso
consensu filiorum,& est de mente Bal.Cy.& Ang.in l.
83 mater.vers.quæro vtrum.C.ad Tertu.Et†bene facit gl.
in ver.siue vir.in auth.de nup.§.duo igitur,volẽs talem
pęnam cessare,qñ adesset consensus viri præmorientis
erga vxorẽ secundò nubentem,vel econtra,qñ adesset
consensus vxoris præmorientis erga maritum secun-
dò nubentẽ,de quo est optima decis.Bald. in l.1.col.3.
vers.ibi,is etiã,& vers.sed pone potest maritus.C.de se-
cun.nupt.& ita ẽt firmat Fran.de Cre.in sing. suis, col.
13.vers.si legauit maritus mille.& ꝓsequitur Dec.in d.
Rub.nu.7.& 8.col.fi.& in d.l.1.nu.15.col.pe.& fi. Ex q-
bus infertur,ꝙ si dicti Alexãder,& Helionora cõsense-
rant expsè vel tacitè dictis secũdis nup.ꝙ ipse magnifi
cus d.Comes effectualiter & in ꝑpetuũ potuit illis suc
cedere, mõ,quo superius dictũ,& cõclusum fuit.& ces
84 sabunt pęnę,de qbus in d.§.illud.Tacitè†autẽ cõsensis
se dñr pluribus modis:tum quia viuentes nihil dixerũt
& nũquã nec de patre nec de nouerca ꝯquesti fuerũt,
tũ qa tale matrimoniũ ratũ habuerũt expresè & taci-
tè,ex quo valde diligebãt secũdã vxorem, quã accepit
ipse magnificus Comes,primæ iam æqualem,nobilita
te,genere,pudicitia,moribus,& dote,q̃ prædictos Ale-
xandrũ & Helionoram non minus diligebat q̃ filios ꝓ
prios,& ex se natos,illos educando,ĩstruẽdo bonis mo
ribus,& disdiplinã ætati conueniẽtẽ dando, & quia be
ne & perfectè sciebant d.magnificũ Comitẽ conuolasse
se ad secũdas nuptias,non quidem ad ipsorum iniuriã
sed necessitate ductus:vt aliquã haberet, q̃ gubernatio
ni ipsorũ filiorũ,domus & bonorũ intendere & vaca-
re posset:vt ad plenũ tangit Dec.in d.cons.206.col.2.&
85 3.Et†licet vt plurimùm decis.superius allegatę loquan
tur de cõsensu filiorum erga matrẽ secundò nubentẽ,
& sic posset dici,ꝙ non haberent locũ respectu patris
habentis filios in potestate,qui ei habent reuerentiã,ꝓ
pter quam nõ videntur habere liberũ cõsensum, sicut
habent erga matre,argu.eorum,q̃ hñr per Bar.in l.1.§.
86 quę onerandę.ff.qua.re,ac.cũ si.Tamen†verè, quod di
ctum est in matre,locũ habebit in patre, qñ filij expres
sè seu tacitè consenserunt dictis secun.nup.vt expresè
ꝯcludit Nicol.de Vbal.in d.tract.de succes. ab inte
2.par.prin.in 5.q.vbi dicit,tex.in d.§.illud, cũ cõcd
quentẽ in matre,hr̃e ẽt locũ in patre,vt puniatur
pęna,si trãsiuit ad secũ.nup.sicut punit̃ & mr̃,& de
ipse Nicol. in vers. p̃dicta aũt omnia & sing. limitan
ea,q̃ superius dixerat & de patre,& matre, cõcludit,
hr̃e locũ, qñ filij ꝯsenserũt,& sic expresè vult,talẽ cõ
sensum ꝓdesse patri.Hoc idẽ firmat Soc.in fall.in d.re
gula.331.Mulier.in 1.fall.in fine, vbi dicit, matrẽ dictis
pęnis nõ teneri,qñ filius cõsentit,& póstmodũ subdit,
ꝙ dicta,in matre,habent locũ in patre.& sic ẽt respũ di
cti consensus,de quo dixerat,& bene facit d.gl.in ver.si
ue vir.in d.authẽ.de nup.§.duo igitur, q̃ cõcludit quò
ad tollẽdas has pęnas à pari procedere consensum ma
riti erga vxorẽ,& è ꝯ̃rio cõsensum vxoris erga maritũ.
87 Et†nõ immerito.Nã marit⁹,& vxor sunt correlatiua.
d.l.fi.C.de indic.vid.tol.cũ vulg.& dispõ loquẽs in vno,
hẽt locũ in alio,qñ in vtroque eadẽ viget ratio,& non
potest assignari inter eos diuersitas rõnis:vt est in casu
præsenti,& ad plenũ post alios,per illũ tex.tangit Ias.in
l.fi.C.de indi.vidu toll.volen.conditionẽ inducentẽ vi-
duitatem ita tolli in fęminis sicut & ĩ masculis. Ratio
enim quare mater seu pater transeuntes ad scđa vota
✠ debeãt puniri & ĩcurrere dictas pęnas, cõiter * p doc.
assignatur,& esse vr̃,ꝑꝑ iniuriã filiorũ,vt dictũ fuit supe
rius,quæ ita viget in patre,sicut in matre secũdò nu
88 tibus,& ita põt remitti vni,sicut & alteri.Prout † à qa
maiore iniuria afficiũtur filij & maritus,ꝑꝑ transitum
matris & vxoris ad secunda vota,q̃ ecõtra, qñ maritus
secundò nubit, vt probatur in l.1.cũ simi. C de secun.
nup. & in c.fi. ex̃ eodẽ,& tñ hoc nõ obstãte,filij pñt re
mittere matri,& expresè,& tacitè dictã iniuriã.Quãto
ergo fortius pñt eã remittere patri,à quo nõ ita grauite
ter isto casu iniuriãt̃, vulg.authen.multo magis,&c.Et
89 ẽt† quia dicta pęna inducta est in fauorẽ filiorũ vtroq;
casu,cui fauori quisque põt renũciare.vulg.l.qđ fauo-
90 re.C.de legib.l.si quis in cõscribẽdo.C.de pact. Et †etiã
ꝓpęna,de qua in d.§.illud.cũ concor.solùm loquitur in
matre,& tñ extẽditur ad patrẽ secũdò nubentẽ, vt fuit
conclusum superius,ex eo quia illa ratio,quæ militat ĩ
matre,vt puniat̃,locũ habet in patre, si igitur in pęnali
bus pater includitur,quãto ergo fortius debet includi
isto casu, vt liberetur à pęna,stante consensu filiorum,
sicuti liberatur mater: cũ simus in materia fauorabili
euitationis pœnæ, rła in pęnis,de reg.iu.l.p̃ses.ff.de pę.
91 cũ si.Nec † in casu pñti cõsideranda est ptãs & reuerẽ-
tia paterna Nã qñ pater,& sic ipse magnificus Comes
coegisset filios,vt istud facerẽt,tũc bñ obstaret,sicut ẽt
obstaret matri, qñ filij cõsensissent coacti à vitrico,vel
ab alio.Sola ergo patria ptãs nõ dẽt eẽ impedimẽto,si
nõ concurrũt alia, quæ impedirent liberũ cõsensum,
& eo casu idẽ esset in matre,sicut in pr̃e,ꝯñr sola patria
ptãs nõ dẽt esse impedimẽto,vt aliàs consului Veronę
& traditur ĩ c.q̃uis.de pact.li.6.per Gemi. & alios. Sed
cũ magnific⁹Comes sp fuerit mitis erga dictos filios,
ac nullas vnq̃ eisdẽ minas ĩtulerit, nec verbo,nec vul
tu eis apparuerit terribilis, cessãt ꝓculdubio ea,q̃ tra-
dũt̃ in d.§.q̃ onerãdæ,eo magis,qa d.filij nũquã fuerũt
cõquesti, & nunquã priuatim,vel occultè fuerũt erga
patrem,

parte, vel erga nouercam oblocuti, quinimmo tales se
cūdas nuptias approbātur, vt dictū est, meritò ꝑ tales p̄
sumptiones cessat illa, q̄ insurgit ex reuerētia & ptāte
2 pr̄na. Cū † vna p̄sumptio tollat̃ ꝑ aliā. l. diuus. ff. de restit.
in integ. c. literas, extra de p̄sumptio. & ea attēdi dēt, q̄
potētior & verisimilis est, attenta mā subiecta, vt ibidē
tradit̃ & in l. fi. ff. qđ met. cau. & in l. si q adulterij. C. de
3 adulte. ¶ † Quantū verò attinet ad vsumfructū bonorū
primæ vxoris, q post eius mortē fuit q̄situs magnifico
Comiti Io. Frā. l. 1. C. de bo. mr̃. l. cū oportet. ver. ad exē
plū ta mr̃narū, &c. C. de bonis q̄ lib. cū si. nō ꝑpea fuit
extinctus ꝑ trāsitū ad scđa vota, vt est tex. apertus ī l. fi.
C. de bo. mr̃. vbi disponit̃, ꝙ pr̃ trāsiēs ad scđas nuptias
nō amittit vsumfructū q̄sitū ī bonis primæ suæ vxoris
delatis ei⁹ filijs, & doc. oēs ibi hoc firmāt, maximè Cor.
in summario. retinet. n. illū, esto ꝙ scđo nupserit. Prout
4 ēt † quousq; viuit retinet vsumfructū ī bonis dotalib.
q̄ ad filios ꝑuenerūt à mr̃e, si dictis filijs pr̃ successit, re
spū portionis, in qua successit, licet filijs primi mr̃imo-
nij teneat̃ restituere ꝓprietatē, si scđis nuptijs tacitè vel
exp̄sse nō ꝯsenserūt, vt hr̃ ī d. l. fęminę. §. illud. & ī auth.
ex testō. C. de secū. nup. & ī auth. de nup. §. hinc nobis.
& in auth. de nō eligen. secun. nub. §. cū igit̃. & in l. mr̃.
5 cū cōcor. C. ad Tertu. Et † ꝓculdubio respū ducatorū
quingētorū, in qb. ipsa do. Casandra successit d. Cathe
rinæ eius matri, nulla cadit hæsitatio, ꝙ in illis ipse ma-
gnificus Comes nō dēt hēre vsumfructū: cū in dictis
quingētis successerit ipsa D. Casandra, q̄ viuit, & cū di
cti qngēti sint bona ei⁹ aduētitia, ī qb. pr̃ hēt vsumfru-
ctū, vt in d. l. j. quò nō priuat̃ licet trāsiuerit ad scđa vo-
ta, vt ī d l. fi. Min⁹ ēt est dubitādū respū illarū portionū
in qb. ipse Magnific⁹ Comes successit Alex. & Heliono
ræ eius filijs. Nā cū ipsi cōsenserint scđis nuptijs, vt di-
ctū est, ipse Magnificus Comes successit p̄dictis pleno
iure ꝑpetuò, ꝯñr ꝓ ea parte, qua illis successit, & vsum
fructū & ꝓprietatē hēt, quē vsūfructū viuēs adhuc hē-
ret, ēt si dicti filij, qb. successit, nō cōsensissent: vt hr̃ ī d.
auth. ex testō, & in d. l. mr̃, cū si. ¶ Difficultas ergo solū
remaneret ī vsufructu illius partis. ī qua ipsa D. Casan
dra successit eius sorori Helionorę vnà cū fratre, & pa
tre, & sic in illa vna parte de nouē partib. ducatorū qn
gētorū spectātiū dictæ Helionoræ, & simil̃r difficultas
erit in vsufructu illi⁹ partis, in qua ipsa D. Casandra suc
cessit D. Alc. ei⁹ fratri vnà cū eius pr̃e, & sic ī vna parte
de sex partib. ducatorū duorū milliū ducētorū vigin-
ti duorū vel circa, spectātiū D. Alex. An in dicta nona
parte: & in dicta 6. parte, ī qb. ipsa D. Casandra successit
sorori & fratri insimul cū pr̃e, ipse Magnific⁹ Comes
adhuc dēat hēre vsumfructū, & illū retinere nō ex eo,
qa illū amiserit ꝑ trāsitū ad scđa vota, sed eo qa succes-
sit in dictis bonis filiorū insimul cū D. Casandra ei⁹ filia
6 Et † primò videret̃ dicēdū, ꝙ nō amiserit talē vsumfru
ctū, quē pri⁹ hēbat suꝑ dictis bonis, ꝑ d. l. fi. C. de bo mr̃.
& ꝑ l. fi. §. finaūt defuncta. C. ad Tert. vbi doc. ꝑ illū tex.
no. ꝙ licet pr̃ ꝑ mortē filij, q erat in ptāte, desinat eē le
gitimus administrator, nō tñ ꝑpea extinguit̃ vsusfru-
ctus, quē ipse hēbat ī bonis aduētitijs dicti filij, & bñ ꝓ-
7 bat̃ ī l. 3. vbi gl. & doct. istud ēt no. C. de vsufruc. ¶ † Tñ
istis nō obstā. ꝯ̃riū vr̃ verius, ꝙ immo pr̃ priuet̃ tali vsu
fructu, & ꝙ finiat̃, qñ filio succedit vnà cū alijs suis filijs
ꝑ tex. apertū in auth. itē hr̃ditas. C de bo. q̄ libe. & ī cor
pore vñ sumit̃, in auth. de hęr. ab intest. ven. §. si verò cū
ascēdētib. vbi apertè hoc decidit̃ ea rōne, qm̄ ꝓ illa par
te vsusfructus pater succedēdo fuit cōsecutus ꝓprieta
tē in bonis filij, & Bar. ibi in §. ꝯñs. ver. nota ꝙ pr̃. exp̄ssè
hoc sentit, dicēs, ꝙ vsusfruct⁹, q erat q̄situs patri oīum
bonorū filij, extinguitur quòd ad illas portiones, in q-
bus alij filij, succedūt dicto filio, ea rōne, de qua ibi per
Imperatorē, & hoc sentit gl. in vers. parētib. in auth. vt
lice. mat. & au. §. 1. & gl. in auth. idē est. C. de bo. q̄ lib. &
Pau. de Cast. eo. ti in auth. itē excipit̃. col. 2. ver. scđus ca
sus est, aptè istud sentit: vt vsusfructus patris, q añ mor
tē filij erat ī solidū, succedēdo filio vnà cū alijs filijs, ex
tinguat̃ quò ad portiones, q̄ ex tali successione ꝑuenè
re ad filios, rōne, de qua s̃. Nā iste est vnus casus, in quo
morte filij extinguitur vsusfructus patris, licet regula-
riter contrariū statuat̃, vt in iuribus s̃. alleg. q̄ ita limitā
tur, & ꝯñr ita limitabit̃ d. l. fi. C. đ bo. mr̃. & l. fi. C. ad Ter
tul. & l. 3. C. de vsufruc. & ibi Bar. apertissimè istud sen-
tit, dū distinguit & tādē vult, ꝙ vsusfructus patris extin
guat̃ in illis portionib. in qb. succedūt alij fratres, rōne
de qua in d. §. si verò. Ex quib. dico, ꝙ ipse Magnificus
Comes pr̃ ī dicta nona parte de dictis quingētis duca-
tis, in qua ipsa Casandra successit Helionoræ sorori, &
in illa sexta parte ducatorū duorū milliū ducētorū vi-
ginti duorū, ī qua successit Alex fr̃i. nō dēt hēre, nec ꝯ
seq aliquē vsumfructū, ex quo extinct⁹ fuit succedēdo
dictis suis filijs cū dicta Casādra ipsorū sorore. Par. Pa.

SVMMARIV.

1 *Potest quisque de rebus suis disponere suo arbitrio.*
2 *Pater cogitur filijs relinquere legitimam.*
3 *Legitima debita filijs quanta sit.*
4 *Et quanta sit illa debita vni filio, si sunt plures.*
5 *In legitima non potest apponi onus seu grauamen.*
Et appositum reijcitur.
6 *In legitima non computantur fructus.*
7 *Et potest filius de legitima disponere.*
8 *Et illam potest transmittere ad suos hæredes.*
9 *Et grauatus fideicom. vniuersali potest mortem post detrahere Trebellianicam.*
10 *Et sic duas quartas, quæ capiunt medietatem, & nu. 12.*
11 *Trebellianica quanta sit.*
13 *Deductio Trebellianicæ potest transmitti.*
14 *In Treb. non computantur fructus percepti per filios primi gradus, & nu. 16.*
15 *Et quid si fuit expreßè seu tacitè prohibita per testatorem, an teneat prohibitio in filijs primi gradus.*
16 *Et quando duæ quartæ detrahuntur, an fructus computentur.*
17 *L. iubemus. C. ad Trebellia. an procedat, quando detrahuntur duæ quartæ.*

CONSILIVM XXX.

Viso testamento quondā Illustris. d. Nicolai Rāgo
ni. & successiuè testamēto Illustrissimi Comi
tis Io. Fran. Rāgoni eius filij legitimi & naturalis, pau-
cis & succinctè cōclusiuè loquēdo, attingā quę ꝓ ve-
1 ritate cōcurrūt. Potuit † d. Illustr. Nico. suo arbitrio de
rebus suis disponere. l. nemo exterus. C. de iud. l. 1. C. de
sacros. eccl. l. in re mādata. C. māda. l. sed & si lege, §. con
suluit. ff. de peti. hęred. & liberū habuit arbitriū ꝑ vlti-
mā dispōnē de patrimonio suo disponere, ꝓut sibi pla
cuit, d. l. 1. C. de sacros. ecc. cū si. & sua dispō ꝓ lege seruā
da est, vulg. §. disponat. in auth. de nuptijs. l. in cōdōnib.
primū locū, in prin. cū cōcor. ff. de cōd. & demō. Verū
2 qm̄ † filios legitimos & naturales habebat, cogebat̃ di
ctis eius filijs legitimā relinquere, q̄ illis debet̃ oī iure,
vt est tex. apertus in l. parētib. C. de inof. testa. & hr̃ ī au-
th. de hęred. & Falc. §. 1. & in auth. de trien. & semis. ꝑ to
tū, & in auth. vt cū de appell. cogn. §. aliud quoq; capi-
tulū, & §. siue igit̃, & hr̃ ī c. Raynal. & in c. Raynu. ex̃ de
testa. & ī c. si pr̃, eo. ti. li. 6. & tradit̃ ī l. Papinianus, §. qm̄,
3 & §. seq. cū suis cōcor. ff. de inof. testa. Ista † . n. ltīma de
bita filijs est portio eius, q̄ ipsis ab intestō dēbat̃, q̄ licet
antiquitus esset ꝯstituta sub certa forma, vt in d. §. qm̄,
& in l. cū q̄ritur, & in l. parentib. C. de inof. test. tñ hodie
ſm numerū filiorū erit triēs, seu semis, vt hr̃ ī auth. no
uissima. C. de inof. test. & ī corpore vñ sumit̃, & in alijs
locis adductis ꝑ Dec. cōs. 236. nō parua, col. 6. nu. 11. Et
4 qñ † tractatur, vt est in casu præsenti, de ltīma debita
vni filio, & filij sunt tm̄ tres, seu quatuor, ltīma illi⁹ erit
triēs, & sic tertia pars illi⁹ tm̄ q̄ ille filius, de cuius ltīma
agitur poterat cōsequi ab intestato, ita traditur ꝑ gl. &
doct. in d. §. qm̄, & expresè hoc dicit Pau. de Cast. in d.
l. cū q̄ritur, & in d. l. parētibus, ponit gl. & Saly. q. 8. in d.
auth. nouissima, & ibi Ias. col. 15. ī fi. & ī l. planè. §. si duo
bus, post gl. nu. 21. de leg. 1. & in l. Gallus. §. & qd si tm̄,
nu. 57. ff. de lib. & posth. & ꝑ Ant. de But. cōs. 40. ī qōne
ista, in prin. ponit Cor. cōs. 150. hāc, col. pe. vol. 1. & cōsi.
202. circa pręsentē, in litera P, vol. 2. & Soci. cōs. 76. viso
col. 1. in prin. vol. 3. & consi. 3. vol. 1. Vnde cum in præ-
sentiarū tractetur, quanta sit legitima debita illi d. Ioā.
Francis. filio dicti testatoris, dicere cogimur, quòd erit
tertia eius partis, quam ipse poterat consequi ab in-

testato super rebus patris, cũ fuerint tñ quatuor filij.
5 In † qua legitima testõr ipse nõ potuit apponere aliqđ
on⁹, nec grauamẽ, nec fideicõmissum, & licet apposue-
rit, tñ illud reijcit, & hr̃ perinde, ac si nõ fuisset adiectũ,
ex quo talis lt̃ima dẽt ad filiũ ꝑuenire liberè, & sine ali
quo onere, vt est tex. apertus in l. qm̃ in priorib. & in l.
scimus. §. cũ aũt. C. de inoffi. testa. & ibi scrib. no. allegã-
tes decis. cõcor. & ponit Ale. cõs. 67. circa ꝑmissam, vol.
4. & ꝯs. 78. attẽtis verbis. vol. 5. & Ang. ꝯs. 133. ad decisio
nẽ, & Roma. ꝯs. 185. ĩ decisione, in prin. & ꝯs. 239. ĩ hac
re, tradit Fulg. ꝯs. 19. tertiò principal͛r, & ꝯs. 89. ꝓponit
in 1. dub. & Cum. cõs. 25. Frã. col. 2. & facit tex. ĩ l. cũ pa-
tron⁹, de lega. 2. & ĩ l. coh͛rdi. §. cũ filię. ff. de vulg. & pup.
& ponit Dec. ꝯs. 81. in casu ꝓposito, circa principiũ. Et
6 in † ista lt̃ima nõ cõputant͛ fructus, ex quo detrahẽda
venit ex substãtia bonorũ paternorũ: vt hr̃ in d. l. scim⁹
§. repelationẽ. C. de inof. test. & tradũt oẽs ꝑ illũ tex. ĩ l.
iubemus. C. ad Treb. & in l. Marcellus. §. res q̃. ff. eo. & in
7 l. in quartã. ff. ad leg. Falc. Ex † quib. infert͛, ꝙ dicta lt̃ima,
q̃ nõ censetur subiecta fideicõmisso d. Illustr. d. Io. Frã·
8 potuit disponere, & testari, ꝓut testatus fuit. Et † deduc-
tionẽ dictæ legitimę potuit trãsmittere ad suos hr̃des
extraneos, & sic ad eius filiã hr̃dem institutã, vt hr̃ in l.
oĩmodo, & in l. scimus, & in auth. nouissima, vbi doct.
C. de inoffi. testa. & in l. si infanti. C. de iure deliber. & in
l. q̃q̃, & in l. irritũ. C. ad leg. Falc. & ꝯclo ista indubitabi-
9 lis est, & de plano ꝓcedit s͛m oẽs. Rursus † aduertendũ
erit, ꝙ Illustr. Comes Io. Frã. fili⁹ dicti testõris vr̃ grauà-
tus ꝑ fideicõmissum vr̃e post mortẽ suã sub cõdõne, si
decesserit sine filijs masculis, & filio ita grauato dat͛ fa-
cultas vltra lt̃imã iure naturę sibi debitã ẽt detrahendi
de bonis paternis quartã Trebellianicã, vt hr̃ in c. Ray
nal. & in c. Raynu. & vtrobiq; gl· & doct. istud firmãt, ex
tra de test. & no. ĩ c. si pr̃. eo. ti. li. 6. & ponit Bar. & alij, ĩ l.
Papinian⁹. §. meminisse. ff. de inoff. testa. vbi Ang. đt hãc
✻ opi. cõiter * approbari ĩ scholis, & idẽ Ang. in d. l. coh͛r
di. §. cũ filiæ, & ĩ l. ĩ rõne. §. qđ vulgò, ĩ gl. 1. ff. ad leg. Falc.
dicit ita practicari ĩ iudicijs, & sequit͛ ibi Ale. ĩ l. mulier.
§. cũ ꝓponeret͛. ff. ad Treb. Bar. & alij, in l. quãquã. C. ad
leg. Falc. & Bal. in l. filiũ quẽ habentẽ. C. fam. ercis. & ibi
repe. car. 3. & Ias. ibidẽ, nu. 6. & seq. firmat, & asserit hãc
opinionẽ obseruari ĩ practica, ita ꝙ frustatoriũ est de
ea vlterius disputari, & sequũtur repet. in dicta authen.
10 nouissima. Ale. † cõs. 43. attẽta, & cõs. 142. circa primũ,
col. 5. vol. 2. & alibi pluries, vbi post alios ꝑ eũ adductos
dicit, ꝙ istæ duæ quartæ ascẽdũt ad dimidiã integrã il-
lius partis, quæ tangit filiũ grauatũ, vt ẽt firmat Oldr.
cõs. 131. quidã hñs, & Zabarel. ꝯs. 91. r̃ndeo, in 4. dub. &
Are. cõs. 18. visa, col. pe. & Frã. de Cur. cõs. 16. & 75. col.
4. & Soc. ꝯs. 33. ꝓsequẽdo ordinẽ, col. 8. vers. circa quar
tã, vol. 1. & alibi pluries, & Cor. cõs. 146. in hac, vol. 2. &
alia cumulat Dec. cõs. 55. & pro tenui, col. pe. vers. sc̃dò
in tali restitutione, & cõs. 202. vt pñs, nu. 7. & 8. cõs. 236.
nõ parua, col. 3. ver. in 4. dubio. In q̃b. locis & alijs ꝯcor.
✻ doct. firmant hãc opinionẽ tãquam cõem * obserua-
ri, nedũ in scholis ecclesiast. sed ẽt in foro ciuili, ex quo
de ea sunt tex. clari, & apti de iure canonico in d. c. Ray
nal. & in d. c. Raynu. iunctis no. ĩ c. 1. & 2. de ope. no. nũ.
& ꝑ Bar. in l. priuilegia. C. de sacros. eccl. Et multa ad ꝯ-
firmationẽ ꝑdictorũ adducunt repet. post antiq. in l. in
11 quartã. ff. ad leg. Fal. Ista † aũt quarta Trebellianica erit
quarta pars dempta legitima residui totius pãrtis tãgẽ
tis. d. Illus. Com. Io. Frã. vt dicit Pau. de Cast. & alij scrib.
sequũt͛, in d. l. iubemus, & in d. l. q̃q̃, & plenè no. in d. l. fi-
liũ quẽ habentẽ, & ꝑ oẽs in d. l. in quartã, & ꝑ cano. in
d. c. Raynal. & in d. c. Raynu. & per Barba. in ꝯs. suo 58.
12 vol. 3. & ꝑ Dec. in d. cõs. 236. col. fi. in prin. Et † sic facta
computatione lt̃imæ, & Trebellianicę dictæ duę quar
tę ascẽdũt ad medietatẽ totius partis, q̃ tãgebat d. Illus.
Com. Io. Fran. vt exp̃sè dicũt doct. vbi s̃. & ẽt Bened.
Cap. Cõs. 78. in primo dubio & cõs. 150. Frã. de Cur. ꝯs.
29. in fi. cõs. 38. cons. 51. col. 12. & diffusius cõs. 75. & cõs.
13 vlt. Et † deductionem istius quartæ Trebellianicæ ipse
Com. Io. Frã. potuit trãsmittere ad eius filiã hr̃dẽ insti-
tutã, ex quo de ea potuit disponere arbitrio suo, vt tra
ditur in d. l. quãquam, & in d. l. irritũ. C. ad leg. Fal. & no.
in d. l. omnimodo, & ĩ d. l. scimus. & ĩ dicta auth. nou
sima, & ꝑ Bal. cõsi. 290. hæ q̃ões, & per Dec. d. cõsi.
14 in prin. & nu. 1. Et † in ista Trebellianica nõ dẽnt cõ
tari fructus percepti per ipsum Com. Io. Fran. q̃ a er
filius testõris ĩ primo gradu, ꝑ tex. exp̃ssum in d. l. iub
mus. C. ad Treb. vbi Bar. & oẽs hoc firmãt, & idẽ Bar.
alij, ĩ d. l. qđ de bonis. §. quod auus. ff. ad leg. Fal. & ꝓh
in d. c. Raynaldus, ꝑ scrib. ibi, & est tex. in d. c. Raynu
ver. in eo verò, & tradũt oẽs post gl. in l. in fideicõmi
ria. & in l. mulier. §. cũ ꝓponeret͛. ff. ad Treb. & plenè
15 git͛ in d. l. ĩ quartã. ¶ † Circa verò deductionẽ d. Treb
lianicæ difficultatẽ facere vr̃ ꝓhibitio facta ꝑ ipsum
stõrẽ, q̃ tacitè, & exp̃sè ꝓhibuit detractionẽ Trebel
nicæ, & mãdauit eã nõ dẽre detrahi, quo casu maior
nr̃i multũ insudarũt, an talis ꝓhibitio valeat, & tene
in filijs primi grad⁹, vt erat ipse Illus. Com. Io. Frã. Ba
& Saly. in d. l. iubem⁹. C. ad Treb. voluerũt, ꝙ nõ p
ꝓhiberi rõnib. de quib. ꝑ eos, relatis ꝑ Ale. & alios
Marcellus, in prin. ff. ad Treb. & eãdẽ opi. tenet P
in d. l. Marcellus, & in ꝯsi. suo 206. licet de cõi, co
tenet eã Barba. in rep. ĩ d. c. Raynu. in prin. sequit
✻ opi. quã dicit esse cõiter * approbatã, col. 12. nu. 4
✻ nũc istã cõem, * & ibi dicit, ꝙ eã tenet Pau. de Ca
d. l iubemus, col. 1. in prin. & Saly. in auth. sed cũ test
C. ad leg. Fal. & subdit ipse Ias. ꝙ Ale. ĩ hoc variauit ꝯ
lẽdo, & legẽdo, & Dec. in d. ꝯs. 81. nu. 3. đt hãc opi. B
esse veriorẽ. & ꝯtinere maiorẽ æq̃tatẽ, & ꝙ ista est m
✻ gis cõis * opinio. pro qua sunt rõnes magis effica
Et ꝙ ista opinio ẽ amplectẽda: qm̃ magis fauet filijs
idẽ Dec. firmat cõs. 218. in casu ad me trãsmisso, col.
nu. 4. & 5. & cõs. 269. cõsultus ab Illus. nu. 15. & Mod
pet. vt est Io. Cro. ĩ l. nemo põt, de leg. j. col. 14. & seq.
✻ hãc esse magis cõem * opi. & ꝙ ꝓ ea iudicaret, & cõ
leret, & nouissimi legẽtes Bononiæ in d. l. Marcellus
prĩ. hãc opi. Bal sequũt͛, asserẽtes ꝓ ea pluries, & plur
cõsuluisse, ꝙ Trebellianica ĩ filijs primi gradus ñ p
sit ꝓhiberi. ¶ Est verũ, ꝙ multi tenuere ꝯ̃riũ, vt fuit C
in d. l. iubemus, in j. opposi. & alij adducti ꝑ Ale. in d
Marcellus, & ꝑ Ant. Cors. ĩ tract. de pt̃ate reg. q. 64. ca
23. & 25. & ꝑ Pau. Pic. ĩ repet. dictę l. ĩ quartã, car. ante
✻ & pe. vbi dicit hãc opi. Cy. videri magis cõem: * tñ ĩ
puncto iuris opinio Bal. est verior, & magis æqua, q
ipse ibi sequit͛, cõprobando eam multis medijs re
dendo oĩb. cõtrarijs adductis pro opi. Cy. & seq
potissimè quia fauendũ est filijs maximè in dubijs opi
nionib. vt patet in l. scripto. ff. vnde libe. iuncta l. nã &
parentib. ff. de inof. test. & bñ facit tex. in l. nihil. §. n
prætor. ff. de bo. libe. Et ne filij paterna hr̃ditate n
rigorosè priuẽt͛, p̃tores sępenumero emẽdarũt, & c
rexerũt dictã rigorositatẽ: vt hr̃ insti. de bo. pos. in pr
cũ vulg. Itẽ quia ista opinio est æqua, & fulcita bo
rõnibus, iõ amplectẽda: vt tradit Abb. Fely. & Mod
c. 1. ex̃ de cõsti. & aliqua adducit Ias. in l. placuit. de iu
ꝓ qua opi. Bal. bene facit tex. in d. l. iubemus, q̃ nõ re
rit͛ correct⁹ ꝑ iura nouissima, ꝓut inducit Pau. Pic. in
l. in quartã, in d. col. vbi ex plurib. istud cõprobat, & f
te dispõne d. l. iubemus, inclinare cogimur in hãc pa
tẽ: vt in filijs primi gradus Trebellianica nõ possit ꝓh
beri. Nec obst. illud qđ dicit Soc. in d. l. Marcellus, ꝙ n
põt ĩferri de fructib. ꝓut loquit͛ d. l. iubem⁹, ad Trebe
lianicã, cũ nihil hẽant cõe, declarãdo, vt ꝑ eũ. Nã dict
suũ ꝓcederet, qñ ĩciperem⁹ à fructib. affirmatiuè, ho
mõ, testõr põt facere, vt fructus imputẽt͛, ergo põt ꝓh
bere Trebellianicã. Itẽ qñ ĩciperemus à Trebellianic
negatiuè hoc mõ, nã Trebellianica olim nõ poterat ꝓ
hiberi, & tñ fructus ĩputabãt͛. l. in fideicõmissaria. ff. ad
Treb. & ita exẽplificãdo ꝓcederet argm̃ Soc. Sed si no
incipim⁹ à fructib. negatiuè, bñ valet argm̃ de fructib
ad Trebellianicã, exẽplũ. Nõ põt facere testõr, ꝙ fructi
bus imputẽt͛ ĩ Trebellianicã filijs primi grad⁹. d. l. iube
mus, qđ est min⁹, ergo multo magis nõ poterit eã ꝓhi
bere ĩ totũ qđ ẽ pl⁹, auth. multo magis. C. de sacros. ec
cl. & tenẽdo hãc opi. approbatã, vt s̃. veriorẽ, & æqorẽ
& magis cõem s͛m doct. ꝑalle. Ad ꝯ̃ria põt respõderi
vt dicit, & respõdet Pau. Pic. in repe. d. l. in quartã, col. p
alleg. qui sigillatim omnia euacuat, & ad no. per Ray-
ne.

ne.Bal.& Imo.in l.Lucius.§.maritus,per illum tex.ff.ad Treb.& in l.si debitor.ff.ad leg.Fal.cū si. Vbi dnt, ꝙ testōr pōt facere, ꝙ filius cōputet in sua legitima Trebellianicā,vltra rnsionē datā ꝑ Pau.Pic.s̄.pōt rnderi ex dictis ꝑ Bal.in l.cū pater.§.Titio,de le.2. vbi declarat hoc ꝓcedere,qn̄ filius est debitor patris,nam tūc debitū cōpensabit cū Trebellianica,aliàs secus.Ex quib.infert,ꝙ nō obstante dicta ꝓhibitione facta ꝑ testōrē,ꝙ ipse Io. Frā.poterat Trebellianicā deducere, & ꝓ hac opi.tāꝗ magis ęqua,& fulcita optimis rōnib.sæpius ēt ipse ɔsultus fui, & de veritate ad dicta ꝑ me in alijs cōsilijs meis
16 me refero.Nec† ꝑdictis hēt obstare,si dicat, ꝙ bn̄ detrahunt duæ quartæ,vt est in casu nr̄o, & s̄. fuit cōclusū, ꝙ tūc fructus dn̄t ɔputari ī ipsa Trebel. ēt ī filiis primi grad⁹, & isto casu vr̄, ꝙ possit ꝑ testōrē ꝓhiberi, & ita limitabit d.l.iubemus,vt firmat Pau & Alex.in d.l.mulier.§.cū ꝓponeret,col.4.ff.ad Treb.& Ale.ɔs.29. ꝑspectis,col.j.ver.nec ad hoc,& ɔs.165.in fi.vol.5.& ɔs.150. quò ad primū,vol.6.& ī d.l.Marcell⁹, col.6.ver. & illud facit,& Pau.de Ca.cōs.92.quia dubia,col.fi.ver.nec ob.
* nā ɔ̄ria opi.est in pūcto iuris verior, & magis cōis, * ꝙ hēt & disponit.d.l.iubemus,ꝓcedere,& locū hr̄e,ēt qn̄ veniūt detrahendæ duæ quartæ, vt ēt isto casu Trebellianica nō possit prohiberi,nec fructus imputant in ipsam Trebellianicā,qn̄ sumus ī filijs primi gradus: vt est in casu nr̄o,ita expſsè firmāt Bar.Saly.& alij Mod. in d. l.iubemus,&ita cōsuluit Ang.cōs.124. Iolus d.Dalmatij,Ro.in d.ɔs.206.& sentit expſsè Bar.in l.quod de bonis.§.ꝙ auus.ff.ad leg.Fal.vbi Ale.col.2.expſsè seqꝛ hāc opi.adducēs ꝑ ea alias decis. & rn̄dendo ad rōne Pau. de Cast.tenētis ɔ̄riū,ꝓut ēt firmat Cor.cōs.180. multitudo,col.8.ver.circa 10.q.& ver.alius scrupulus,vol.4. & pro ista opi.est tex.formalis destruēs opi.Pau.de Ca. in d.c.Raynu.& ver.in eo verò,quē adducit Clau. in d. §.cū ꝓponeret,vbi rn̄det adductis ꝑ Pau.de Cas.& seqꝛ hanc opi.licet ɔ̄ eā adducat tex.in d.l.si debitor. ad quā leg.fuit rn̄sum in p̄ceden. artic. & hāc opi. ēt seqꝛ Pau. Pic.in d.l.in quartā,car.10.col.3.& 4.& diffusius car.an
17 tep.col.1.& 2.Et† ꝙ d.l.iubemus procedat, qn̄ detrahūtur duæ quartæ,satis suadetur:qm̄ legitima detrahitur illico,ꝙ filius succedit patri,vt dicit Bal.ī l.scimus.C.de inoff.test.& Pau.de Cast.in d.l.iubemus,& Frā.de Cur. ɔs.75.dn̄s,col.5.& dempta legitima, reliquū cōsiderat pro asse hæreditario, & de illo residuo dēt restitui dodrās,vtdicit Pau.in d.l.iubemus, & ita declarat Bald.in d.l.filium,quē hn̄tē,col.9. ver. non ob. ista lex, & Alex. hoc sentit,in d.§.ꝙ auus,col.2.& Pau.Pic.in d.l.in quartā,col.117.& ipse Pau.de Cast.in d.l.iubemus,dicit hāc opi.esse securiorē,& eā sentit Alc.ibi in prima apost.ad Bal.& oēs doc.in præced.articulo allegati, tenentes,filijs primi gradus Trebellianicā nō posse prohiberi,virtualiter ita sentiūt,ꝙ d.l.iubemus,ꝓcedat eo casu,quo ꝑ prius ltīma esset detrahēda,& ita ēt firmat Barb.in d. c.Raynu.& hoc ēt suadeꝛ:quia d.l.iubemus, nō est correcta ꝑ l.scimus. §.repletionē. C. de inoff. test. Et tanto magis,ꝗa hodie cōis ɔclo est, liberos ēt vlterioris gradus posse detrahere,& ltīmā,& Trebellianicā, siue consideremus ius ciuile,siue ius canonicū,vt post alios per cū adductos sentit Ias.in d.l.filiū,nu.6.& seq.Et ɔ̄nr necesse est fateri.d.l.iubemus,ꝓcedere ēt eo casu,quo filij primi gradus ꝑ prius pn̄t ltīmā detrahere,alioqn nullū eēt priuilegiū ipsorū:vt sentit Cor.d.cōs.180.& Alex.in d.§.ꝙ auus,& Pau.Pic.in d.l.in quartā,fo.ꝑall.Prout ēt ꝗa ſm magis cōem filius grauatus sub ɔdōne detrahit duas quartas de iure ciuili,& iō d.l.iubemus,loquiꝛ eo casu,qn̄ per prius legitima venit detrahenda, nā ibi filij erant grauati sub ɔdōne & sine liberis,&c.Et cū expresſè loquatur isto casu, quo legitima & Trebellianica venit detrahēda,& adhuc cōcedatur priuilegiū filijs primi gradus, de quo ibi manifestè apparet,ꝙ opi. Pau.de Ca.de qua s̄.nō ē vera.Et ꝙ op.verior,& cōior
* erit,*d.l.iubemus,ꝓcedere eo casu,quo duę quartę veniūt detrahēdæ, ita vt isto casu filijs primi gradus fructus nō possint cōputari in Trebellianicā,& ēt si expſsè Trebellianica à parte sit ꝓhibita,adhuc possit detrahi nō obstāte ꝓhibitione: cū in istis filij primi gradus sint priuilegiati,vt expſsè disponit.d.l.iubemus.Consequērer erimus in ɔclo.superius firmatis, in quib.dictū est,ipsum Illu.Com. Io. Frā. de bonis paternis potuisse detrahere duas quartas, & de illis potuisse testari,& disponere prout testatus est in bn̄ficiū filię.Et pro veritate possunt videri, quæ aliàs cōsulēdo dixi circa p̄dictas difficultates,ad quæ me remitto. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Statutum excludens latus maternum,duo habet capita exclusiuum scilicet & inclusiuum.*
2 *Et personæ inclusæ excludunt alias, quando sunt ex illo latere, sub quo vocantur.*
3 *Quæ personæ sunt ex latere paterno.*
Et qualiter statutum prædictum procedat.
4 *Exceptio firmat regulam in non exceptuatis.*
5 *Nepos ab intestato succedit vnà cū matertera & auunculo suo.*
6 *Statutum interpretationem recipit à iure communi.*
7 *Vtrinque coniuncta an excludat coniunctam ex vno latere tantum & quando.*
8 *Dictio alternatiua,vel,capitur quandoque in vim ordinis.*
9 *Non attenditur ordo scripturæ,quando de mente constat.*

CONSILIVM. XXXI.

Ad corroborationem & comprobationē eorum, quæ copiosè deducta sunt ꝑ Excell. dn̄os Cōsulentes,& successiuè ꝑ alios in fauorē Io.Baptistæ, optimè deseruit statutū sub rubrica de successione ab intest.ī ver.itē mr̄,in quo statuētes expſsè exclusērūt matrē,& latus maternū à successione filij ab intest.defuncti,& aliarū ꝑsonarū,de ꝗb.ibi. cōdōnaliter tn̄,si remāsisset frater,vel soror personæ p̄defunctæ, aut filius fratris,vel sororis,aut patruus ex latere personę mortuę.
1 Quæ † exclusio lateris materni facta apparet cōtēplatione dictarū ꝑsonarū ɔdōnaliter nominatarū,& matrē,& alios viuētes ex latere mr̄no tn̄ excludētiū,& dispositiuè dicūtur dictę ꝑsonę vocatę ad successionē,licet sub ɔdōne sint nominatæ,ſm Bar.in l.2.§.videndū, col.2.nu.1.ff.ad Tertul.& ī l.liberorū.col.7.nu.16.ff.de
2 verb.sig & ꝑ Mod.in rub.ff sol.matr.cū si. Et †istæ personæ excludētes latus maternū dispositiuè vocatę,& exn̄tes in capite inclusiuo,ita demū excludūt latus maternū,& succedūt, si sunt de latere personæ defunctæ, hoc ē de latere paterno, nā maternū exclusum erat, & in casu isto successionis per statuentes habitū fuit impertinens,& nullius cōsiderationis,vt deducitur in cōs.Cō
3 sequēter † latus paternum solū fuit cōsideratū, vt etiā ex sequētib.colligitur,dum vocaꝛ patruus,& eius filij, qui ex latere paterno tn̄ descendunt. l.iuriscōsultus.§. tertio gradu,& §.quarto gradu.ff.de gradi. & inst.eo.§. tertio gradu,& §.quarto,cum cōcor.& etiā ex alijs verbis ibi,filios paternos,nec nō,& ex illo vers. seq.& mortuo fratre,in quo soror à successione fratris, nō equidē à fratre vterino tn̄, sed solū à fratre vtrinq; cōiuncto,vel saltem paterno, ex ꝗb. infertur,matrē ꝑ sororē vterinā tn̄,quæ fratri mortuo solū cōiuncta est per latus,tn̄ maternum.Vt.n.soror virtute statuti matrē excludat,necesse est,vt sit soror defunctæ ꝑsonæ ex latere pr̄no,vt oñdimus.Vlterius aduertēdū est,ꝙ ille versiculus dicti statuti,& mortuo fratre,&c. solū disponit, qn̄ fr̄ ab intestato moriꝛ, vt soror nō possit illi succedere, si remāserit vnus fr̄,seu plures, carnalis ex latere mr̄no, & pr̄no,vel saltem pr̄no,& iste versiculus nō decidit casū nr̄um,ex quo nullus remāsit fr̄ vtriuq; cōiūctus,vel ex latere pr̄is tn̄.Nā iste Bernardinus mortuus est nullis relictis fr̄ib.sed solū relictaD.Siluestra sorore vtrinq; cōiūcta.& relicto Io.Baptis.filio olim D.Magdalenę sororis cōsanguineæ,ex latere pr̄no D.Bernar. Casus ergo pn̄sp̄ūctualr decidit in d.vers.itē mater,vbi disponit ꝙ in successione fr̄is ab intestato defuncti excludiꝛ mr̄ & alij cōiūcti ꝑ genus maternū tn̄,& ad dictam successionem vocaꝛ frater vel soror.aut filius fratris,vel sororis ex latere pr̄no ꝑsonæ defunctæ,& satis est, ꝙ defuncto iūgaꝛ ex latere pr̄no tn̄,nā maternum nō est considerabile,ꝗa fuit exclusum vt impertinēs.Et suadeꝛ ista, nā ille versicul⁹ statuti,& mortuo fr̄e,&c.venit ɔtinuatiuè ad p̄cedētia,ī ꝗb.dispositū erat,sorores succedere fr̄i si iūgebant ex latere pr̄no,in isto āt vers.& mortuo, dispo-

disponitur, ꝙ dictæ sorores nō veniant, nec succedāt,
qñ extarēt frēs ꝑsonę defunctæ, & iste nō est casus nr̄,
cū nullus extet frater, ɔ̄nr versamur in illo capite statu
ti. itē mr̄, ꝙ nō corrigit̄ isto casu ꝑ illū ver. & mortuo.
4 Quinimmo † cōfirmat̄, cū ibi ponat̄ exceptio à cōten
tis, in ver. itē mr̄, & de nā exceptionis sit, regulā ɔfirma
re in alijs nō exceptuatis. l. ī his. ff. de legib. l. nā qđ liq dę.
§. fi. ff. de pen. lega. & ꝑ Mod. in l. 1. ff. de reg. iur. Venient
igit̄ sorores ad successionē fratris, si sunt è latere pater-
no, & ēt ī d. ver. itē mr̄, vbi casus pñs decidit̄ expſsè, nec
pōt dici omissus, & si, ꝓ quia, latus pr̄nū est inclusum,
& solū vocatū, & nulla fuit habita consideratio lateris
materni, intētū hēmus, vt sorores succedant, siue sint
5 vtrinq; ɔiūctæ, siue solū ex latere paterno. Et † si viueret
D. Magdalena ꝓculdubio succederet vnà cū D. Sylue-
stra, ex quo ambæ erant sorores Bernardini ex latere
paterno. ea igr̄ mortua, ad successionē venit p̄dicti Ber
nardini eius auunculi Io. Bap. nepos, & filius D. Magda
lenæ vnà cū D. Syluestra eius matertera, vt hr̄, in auth.
de hęr. ab ītest. veni. §. si igit̄, ver. vñ ɔñs, & in auth. vt fra
6 tr. fil. in prin. & in auth. cessante. C. de leg. hære. Et † tale
statutū circa hoc vlterius nihil disposuit, qn posset ne-
pos succedere auūculo vnà cū matertera, & interp̄ta-
tionē à iure cōi p̄dictā recipit, ₰m Bal. in l. ita nobis. C.
de adul. & in l. in qb. C. de sec. nup. & Cor. cōs. 115. in fi.
vol. 2. & Ale. ɔs. 88. vol. j. & ɔs. 27. vol. 3. & cōs. 137. vol. 5.
eo magis, cū statutū exp̄sè vocet ēt filias sorores. Nec
7 statuētes cōsiderarūt agnationē in ista sorore. Nā ea
mortua deficit: & qa vocauit eius filios, q non sunt de
agnatione matris, sed patris. l. pronūciatio, in fi. l. fami-
8 liæ. §. 1. ff. de ver. sig. Et † illa dictio alternatiua, vel, de qua
in d. ver. itē mr̄, nō pōt cōsiderari, in vim ordinis respū
frīs & sororis: cū hic nullus adsit fr̄, nec respū sororis,
vel eius filiorū nō posset ita cōsiderari, qñ vna soror, &
eius filius viuerēt, & ambo insimul vellēt succedere, nā
nō pñt, sed ordinatim, & gradatim venire debēt, ad tra
dita, in l. Gallus. §. qdā rectè. ff. de lib. & posth. cū cōcor.
In casu aūt pñti nō est soror, & eius filius, sed adest Io.
Bap. filius Magdalenæ sororis Bernardini, q vult succe
dere vnà cū Syuestra eius matertera suo auunculo, ꝙ
9 pōt, vt diximus. † Nec attēdi dēt ordo scripturę, ex quo
cōstat de mēte statuētiū, solū cōsiderantiū cōiunctio-
nē ex latere pr̄no tm̄, & hāc mētē seq dēmus p̄termisso
scripturæ ordine. l. nec. n. ff. de solu. cū alijs alleg. ꝑ Ale.
cōs. 161. visis, nu. 3. vol. 7. Ex quib. cōsideratis ēt alijs ad-
ductis per Excel. D. Cōsulētes adhereo opinionibus ip
sorum, & in ipsorum sententiā concurro. Paris. Bono.

SVMMARIVM.

1 *Nemo sine actione experitur.*
2 *Non sufficit probare se filium, sed necesse est, vt doceat se hære-*
dem ad hoc, vt iure transmissionis possit venire.
Ius trasmissionis competit hæredi.
3 *Nec sufficit, ꝙ hæredem quis se asserat, nam alia sunt probanda.*
4 *Remedium petendi supplementum qua ratione fuit iuductum.*
5 *Præscriptione annorum 30. sublatum est omne ius.*
6 *Et si deficiunt pauci dies ad dictum tempus complendum, non*
est curandum.
7 *Minima non considerantur.*
8 *Citatio quando interrumpat præscriptionem, & nu. 9. & 12.*
10 *Litis cōtestatio quando interrumpat præscriptionem.*
11 *Et quid si sit à procuratcre minus legitimè constituto.*
13 *Procurator minus ltgitimè constitutus, & admissus nocet admit*
tenti.
14 *Quando possit dici de falso procuratore.*
15 *Bona fides, & titulus necessaria in pręscriptione, et nu. 16. & 17.*
17 *Ius adeundi annis 30. præscribitur.*
18 *Bona fides præsumitur ex temporis diuturnitate, etiam titulo*
non apparente.

CONSILIVM XXXII.

Legi & vidi allegationes ingeniosè, & diffusè editas
per Excell. V. I. Doct. D. Petrū Andriolū in fa
uorē Hieronymi, & Ioan. de Gherardinis, & de ipsarū
subscriptione requisitus. Placet cōsideratio illa, vt isti
Ioāni actori cōpetere minimè potuerit remediū agen
di ad supplemētū legitimę, prout egit: eo qm̄ extrema
necessaria reqsita, vt tale remediū possit intētari ꝑ ipsū
minimè ꝓbata apparēt, & ɔ̄nr sine actiōe experit̄, & i
repellēdus. l. si pupillus. §. videam⁹. ff. de neg. ges. cū vul
1 Et † si docuerit se filiū q. D. Bonæ, filiæ olim Bambi, no
ꝑꝑca satisfecit iuris dispōni, ordinati nō sufficere ta
2 remediū intentari ꝑ filiū. Ex † quo vlterius necesse e
vt doceat se esse hæredē matris, cuius cā iure trāsmissi
nis p̄tendit tale ius sibi cōpetere, ₰m Pau. de Cast. in l.
qs filiū. C. de inoff. test. allegantē no. in l. q se patris. C.
libe. & in l. si qs filiū. ff. de acq. hær. & sequit̄ Ias. in d. l.
qs filiū, col. 1. in 6. limi. cum alijs adductis in allegatio
3 nib. Nec † sufficit asserere se hæredē, nisi aliter doceat
ad tradità in l. is q hr̄s, & in l. pro hr̄de. & in l. gerit. ff. de
acq. hær. iunctis no. in vulg. l. ei qui. ff. de prob. & in l.
4 accusare. C. de eden. Prout † ēt: qm̄ tale remediū pete
legitimæ supplementū, inductū fuit, ne testamenta su
uerterent̄, iuxta tex. in l. oīmodo, & in l. qm̄ in prior
in prin. & in l. scimus. in prin. C. de inoff. test. ɔ̄nr qñ
samur in cā testati, dictus aūt Ioan. asserit Bambum
intesta. decessisse, ɔ̄nr tale remediū ad ipsius succ
nē intentatū nō vr̄ cōgruere, si aliter ex aliqua cō
ne municipali, vel statuto non adiuuaret̄, quorū
5 hucusq; minimè deductū apparet. Prætereà † à die
mortuus extitit ipse Bambus, vsq; ad diē qua facta
litis cōtestatio, decursi apparēt anni 30. & per cursū
dicti tp̄is p̄scriptū fuit oī actioni, & remedio, qđ for
d. Ioanni cōpetere potuisset, l. sicut. l. cū notissimi. C.
præsc. 30. vel 40. ann. c. vigilāti. c. ad ad aures, extra co
cū si. Et considerata tali p̄scriptione, clarè apparet, si
actione ipsum experiri, nec ob. id, ꝙ adducit, reos ip
cōuentos fuisse citatos parū añ cursum dicti tp̄is an
20. & sic ꝑ dictā citationē p̄scriptionē illā fuisse inter
6 ptā, nec dr̄e patrocinari istis reis cōuentis. Nā † solū a
cōplendū dictū tp̄s anno. 30. deficiebant dies 10. & 7.
sic paucissimi, q nō dñt cōsiderari, quo minus lōgi
p̄scriptio nō dicat̄ cucurrisse, vt dicit tex. in l. si fund
fi. ibi, planè si paucissimi dies, &c. ff. de fun. dot. & ꝑ I
7 in l. si is q ꝓ emptore. ff. de vsuc. nu. 53. Ad † quod il
vulgatū, minima nō esse cōsiderāda, & de minimis p
rē cōsiderationē nō hr̄e. l. scio, cū cōcor. ff. de in int
8 resti. Pręterea † tūc demū citatio p̄scriptionē lōgissi
tp̄is interrūpit, qñ fuit facta legitimè, & hoc casu pro
cederēt decisiones, q̄ in ɔ̄riū possent adduci. At qñ ci
tio nulla ē, & aliquo respū illegitimè facta, p̄script
istā 30. ann. minimè interrūpit, vt tradit̄ ꝑ gl. & B
pr̄. C. ne de sta. defun. & ꝑ Bar. in l. 1. per illū tex. C. de iu.
dom. impe. & in l. nemi. C. de exhib. re. vbi ēt alij no. & ꝑ
Bar. in l. accusaturus, ꝑ illū tex. ff. de adul. & in l. aut q
alr̄, in prin. §. 1. ꝙ vi aut clā, & ꝑ eūdē, & alios, in l. 1. ff.
ope. no. nū. & tradūt Can. oēs, in c. cū parati, de app
& ibi latè D. Pręposi. col. 7. & Phi. Frā. ī c. vt debit⁹, col.
ver. tertia cōclo, e. ti. & tradūt Bal. Rom. Ale. & Ias. co
2. nu. 6. & ver. 6. limi. in l. fi. in prin. ff. de eo ꝑ quē fac. e
& in rub. ff. de in ius voc. & ī l. licet, col. 2. C. de proc.
latè ꝑ Fel. in c. illud, col. 3. & 4. ex̄ de p̄scr. & Are. cōs. 3
9 viso col. fi. Et † in terīs nostris est decisio Bal. in auth. o
ferat̄. C. de lit. ɔte. col. pe. ver. venio ad illud, vbi asserit c
tationē nulliter factā pupillo seu minori nō interrū
re p̄scriptionē, ꝙ propriè adaptat̄ ad casum nostrū, c
quo Ioan. reus cōuētus fuit, & est minor, & illegitimè
apparet citatus, & citatio illa fuit, & est nulla, & ɔ̄nr pr
10 scriptionē minimè interrupit decisi. qb. s̃. Prout † ēt, &
fortius talis p̄scriptio non pōt dici interrupta ēt ꝑ illū
actū ɔtestationis litis, nā tūc demū litis ɔtestatio p̄scri
ptionē interrūpit, qñ est valida, & facta legitimè, secus
aūt est, qñ talis ɔtestatio litis ē nulla, & facta illegitimè
isto. n. casu nō interrūpit pręscriptionē, vt tradit̄ ꝑ gl. &
alios ꝑ illū tex. in l. pe. C. ne de sta. defun. & no. gl. in ver.
interrupta, in c. placuit. §. pōt. 16. q. 3. & ī d. c. vt debitus.
Abb. & Fel. col. 3. in d. c. illud, & bñ ꝓbat̄, in d. auth. offe
rat̄, & ibi gl. in ver. pro nihilo, Bal. col. pen. ver. venio ad
illud, & Mod. in trac. pręscr. in 3. parte, sextę partis prin.
11 fol. 71. col. 3. nu. 55. ver. tertiò limitatur. Et † ita conting
in casu pñti, in quo litis cōtestatio facta apparet ꝑ pro
curatorē cōstitutū à Io. minore, illegitimè, informiter,
& sine solēnitatib. requisitis, de qb. in l. neq; tutores, &
& in l. exigendi. C. de procurato. & in l. 4. & ibi gl. fi. Bal.
& alij

12 & alij ēt tradunt.C.si aduers.rem iud.Ex † quib.ēt tollit alia obiectio,in qua posset dici,citationē solā interrūpere pscriptionē,esto q̄ esset nulla,dummō ille citatus cōpareat in iudicio,ex quo p talē cōparationē spontaneā nullitas illa vr̃ purgata,nā multi ī hoc tenuerūt ɔ̃riū citati p Mod.in d.l.fi.in prin.ff.de eo p quē fac.er. Quē articulū in pn̄ti discutere minimè oportet:qa sumus in casu claro,ex quo cōparatio fuit facta p pcuratorē nulliter,& īformiter,& illegitimè ɔstitutū,& ipsamet cōparatio fuit nulla,& actus gesti,& pcessus agitatus p talē pcuratorē fuit,& est nullus,& actus,& cōparatio nulla nō pōt purgare,& validare aliā nullitatē,cū nō entis nō pn̄t esse qualitates aliq.l.eius q,in prin.ff.si
13 cer.pet.Et † si talis pcurator ita ɔstitutus p ptē aduersam fuit admissus,imputādū est illi,ex quo debuit aīaduertere an pcurator eēt legitimè ɔstitutus,vel ne,& an pcessus,q̃ agitabat,potuisset reddi nullus,& cōsiderare dēbat psonas,aduersus quas iudiciū intētabat,& curare,vt oīa agitarēt ſm terminos,& tramitē iuris.
14 Et † ī pn̄ti nō pōt dicere de falsitate pcuratoris,ex quo nō fuit falsus,sed verè ɔstitutus,& damnū dēt eē ipsius q in culpa fuit nō apponere,& circūspicere supius adducta,iuxta c.dānū.de re.iu lib.6.cū alijs adductis p Ex
15 cel.do.aduocatū ī suis alleg.Nec † vlterius hēt istis obstare,si diceret,pscriptionē in casu pn̄ti cessare,ex quo penes istos reos ɔuētos nō vr̃ adesse titulꝰ,& bona fides,sine qb.illa pcedere nō pōt,ſm ɔclo.cōes & vulg. Nā aduertēdū est:qm̄ hic agit d̄ iure q̃rēdo ipsi Io.actori,quo casu nō cōsiderat,nec titulus,nec mala fides ī
16 pscribēte,sd̄ solū negligētia nō petētis.Et † iō iuri adeū
✻ di pscribit 30.annis,vt cōiter*cōcludūt doc.in l.licet. C.de iure delib.Et iuri petēdi ltīmā,& eius supplemētū ēt pscribit sine titulo,esto q̄ pscribēs sciat ista dēri,& id pp negligētiā n̄ petētis,& qa agit de iure q̃rēdo,& nō q̃sito,vt est ēt ī legatario,ɔ̃ quē pscribit,esto q̄ hr̃s sciat
17 legatū esse factū.¶ † Et ita limitāt ɔclusiones contrariæ vt firmat,& declarat Pet.de Anch.in c.sine possessione col.9.de reg.in.lib.6.& seqt Soc.ɔsi.63.in cā vertente, col.3.ver.pterea.vol.1.Mod.istud dictū exclamāt,& cōmēdāt in tract.pscr.in 2.par.3.par.prin.in 13.q.fol.21. col.1.vers.tertiò limitat,nu.7.& seq.Meritò igit rei cōuēti pscribere potuere,& sine titulo,ēt si sciuissent tale supplemētū deberi pp negligētiā nō petētiū,& qa hic
18 agit de iure q̃rendo.¶ † Eo ēt qa ex diuturnitate tanti tpis psumit bona fides,ēt nullo apparēte titulo,ſm gl. in ver.tenuit,in l.si qs emptionis.C.de pscr.30.ann.q̃ sequit Bar.ī l.Celsus.ff.de vsuca.& ibi diffusè repet.& tradit in l fi.& ibi Bar.C.vn̄ vi,& p can.ī c.si diligēti,ex̃ de pscr.& Frā.de Cur.ɔs.82.Deus prius,col.3.ver.qa in casu isto,cū cōcor.Ex quib cōdescēdo sētētiæ,& opinioni pdicti Excell.d.Petri Andrioli,& in ipsiꝰ sniam ɔcurro,omissis pluribus alijs q̃ adduci possent. Paris.Bono.

S V M M A R I V.

1 *Pater inter viuos diuidens bona sua inter filios, non videtur illis,de eis donationem fecisse.*
Et potius vim habet supremi iudicij,quod est ambulatorium,sed contra nu.33.& 40.
2 *Etiam si dictum fuerit, talem diuisionem esse perpetuò ratam, sed contra in seq.*
3 *Et diuisio ista succedere videtur loco portionis hæreditariæ, & nu.16. & seq.*
4 *Et facta videtur,vt inter filios æqualitas seruaretur, sed declara vt in seq.*
5 *Ver.diuisit,distribuit,partiuit,nō īducūt donōnē,sed cōtra n.22.*
6 *Idem,& de ver.assignauit, nudam proprietatem importans,sed contra nu.26.& 27.*
7 *Et de verbo tradidit,idem sed contra,nu.22.& 23.*
8 *Verba sequentia referenda sunt ad præcedentia.*
9 *Clausulæ positæ ad executionem,non alterant.*
10 *Et potius assignatio ista facta præsumitur ad vsum, administrationem,& peculium,sed contra nu.44.*
11 *Donatio expreßè facta per patrem filio in potestate,non valet.*
12 *Et quid si esset vallata iuramento plenè,nu.35.& 36.*
13 *Et quid si in donatione non fuit seruata forma tradita à statuto, & nu.47.& 48.*
14 *Cōfirmatio statuti facta à superiore satis operatur in iuramēto.*
15 *Donatio ascendens summam quingentorum minimè valet.*
16 *Nec etiam validatur iuramento sed contra nu.45.*
17 *Proœmium,& verba narratiua causam finalem indicant.*
18 *Ver.fecit cōsignationem,& traditionem in proprietate, & possessione,important verum,& plenum dominium.*
19 *Et idem de illis ver.iure proprio,& in perpetuum,& nu.20.*
20 *Verb.in perpetuum,qualiter capiatur.*
21 *Et idem important illa ver.ad habendū,tenendū,& possidendū.*
12 *Verbum diuisit,æquipollet ver.tradidit, & dominij translationem importat.*
23 *Et idem de ver.relaxauit.*
25 *Qui tenetur dare,si est dominus,dominium transfert.*
26 *Verb.cōsignauit,et assignauit īducūt dñij trāslationē.& nu.25.*
28 *Clausula,omni meliori modo & c.cuius sit virtutis.*
29 *Clausula,quouis modo,cuius sit effectus.*
30 *Constitutum,dominium & possessionem transfert.*
31 *Per retentionē vsusfructus trasfertur & dominiū,& possessio.*
32 *Ver.fecit dños,possessores,administratores,vsufructuarios proprietarios,pleno iure,ipso viuēte,dominij trāslationē inducūt.*
33 *Et idem de illis,de lite,seu controuersia ferenda.*
34 *Et de illis,ad legitimam generalem defensionem.*
37 *In dubio non præsumitur donatio,nisi aliud appareat,nu.44.*
38 *Contractus potius iudicantur ab effectu,quàm ex verbis.*
39 *Per actus sequentes declaratur,q̃ fuerit voluntas in pcedentib.*
41 *Et quid si in portionibus diuisis instituit eos hæredes.*
42 *Verba non debent iudicari fuisse apposita ludibrio.*
43 *Verba q̄ debēt stare contenti illa diuisione,donationē inducunt.*
46 *Iuramentum potest supplere plures defectus.*
47 *Statutum conditum à laicis super iuramento,nihil valet.*
48 *Contractus factus nō seruata forma statuti validatur iuramēto.*
49 *Confirmatio statutorum nihil prodest,si obseruata non fuit.& c.*
50 *Et minus operatur si fuit facta in forma cōmuni,& simpliciter.*
51 *Et quid si est dictum,causa cognita.*
Et quæ requiratur,vt dicatur facta specificè & ex certa sciētia.
53 *Et facta ex certa scientia generali referenda est ad statuta iusta,& licita,& non ad iniusta,& facta contra ius,& illicita.*
54 *Capienda est illa interpretatio,per quā iuri cōi minus derogatur.*
55 *Confirmatio referenda est ad actus validos,non inualidos.*
56 *Et si in confirmatione exceptuantur aliqua,an reliqua videātur confirmata,& quando,& quo casu.*
57 *Verbum disponere,an solùm verificetur in vltimis volūtatibus,& an etiam capiat actum inter viuos,& nu.61.*
58 *Reseruatio disponendi limitata,limitatum producit effectum.*
59 *Exceptio firmat regulam,& generalitatem in alijs.*
60 *Et si fuit concessa per actum inter viuos,nō venit ille,qui fit per vltimam voluntatem.*
61 *Sequentia declarant præcedentia.*
63 *Et limitatio pōt esse,nedū respectu causæ,sed ēt respectu tēporis.*
64 *Apponere seruitutem:concernit damnum non vtilitatem.*
65 *Apponere fideicommissum,onus,& grauamen est respectu rerū insensibilium.*
66 *Respectu verò personarum si est reciprocum,videtur fauorabile considerando familiam,& agnationem,sed contra nu.73.*
67 *Non tamen continet vtilitatem,& nu.68.& 71.& seq.*
Euidens æquiparatur manifesto,& notorio.
68 *Et continet spem,& pro vno,vel altero.*
69 *Fideicommissum reciprocum inter fratres parit discordiam.*
70 *Et continet conditionem penitus incertam.*
71 *Et potest remitti per minorem tale reciprocum.*
Et aduersus talem remissionem non datur restitutio.
72 *Quæ conceditur contra remissionem fideicommissi conditionalis, in qua dicitur lædi.*
74 *In rebus donatis non potest apponi postmodū grauamē seu onus.*
Et in re propria hæredis non valet restitutio.
75 *In fideicommisso vniuersali non veniunt res etiam heredis grauati,nec illæ,quæ sunt extra patrimonium testatoris.*
76 *Nec illæ,quas prius habuit hæres grauatus ab ipso testatore inter viuos.*
77 *Et quid qn̄ donatio facta prius p patrē nō valuisset īter viuos.*
78 *Et quid si post donationem pater instituit filios donatarios hæredes,& in reb.donatis apposuit fideicommissum, an valeat,nu.79.contra glo.*
80 *Et hoc verum,quando simpliciter adiuit,sed quando cum inuentario secus.nu.86.& seq.*
81 *Et adeundo obseruare debet ordinata per testatorem,sed cōtra, nume.95.96.98.*

82 *Nam omnis dicitur approbasse in præiudicium suum & hæredum suorum.*
83 *Et adeundo, & se immiscendo dicitur quasi contrahere cum legatarijs, & fideicommissarijs.*
84 *Testator potest proprias res hæredis legare, & per fideicommissum relinquere, sed vide nu. 99 si cum inuentario.*
Et quid si non adiuit, sed repudiauit.
85 *Semel adiens seu immiscens non potest repudiare vlterius.*
Et quid si ignorans testamẽtum, seu fideicõmissum, se immiscuit.
86 *Ignorantia præsumitur in filio.*
87 *Aditio, & imixtio facta ex cã intestati nulla est, data cã testati.*
88 *Si in causa aditionis fuit erratum, deficit in ea consensus, & sine eo non valet.*
Et quid si fit ex causa falsa.
89 *Et quid si adiuit cum beneficio legis, & inuentarij, & ibi multa de hoc beneficio, & nu. 90. & seq.*
90 *Nullum enim debet pati damnum, eo confecto, & nu. seq.*
91 *Dictio alia, verificatur in minimo.*
92 *Et iura non sunt confusa, & nu. 93.*
95 *Hæres conficiens inuentarium potest venire contra factum defuncti, & nu. 99.*
96 *Et idem quando gestum à defuncto fuisset inualidum, vel quando quis permittit.*
97 *Et idem si tendit in fraudem, & damnum hæredis.*
98 *Limitationes plures ad l. cum matre. C. de rei vend. & alijs seq.*
99 *Qualiter procedat illud, in quo dicitur, testatorem posse legare rem hæredis.*

CONSILIVM XXXIII.

Vt præsens cõsultatio clara reddat̃, & ipsius veritas
ꝑ manibus haberi possit, singulis ĩ difficultatib.
adducẽtur primitus, q̃ in oppositũ facere vñr, demũ il
lis rñdendo, oñdetur d. Christophorũ patrẽ in suo te-
stõ inuito, & ꝯ̃dicẽte d. Sinibaldo eius filio, nõ potuisse
ĩ bonis eidẽ Sinibaldo a d. Christoph. antea donatis fi-
deic. vel aliud grauamẽ. seu onꝰ apponere, vti apposuit
1 Esto †. n. ꝙ ipse Christoph. inter viuos maiorẽ partem
suorũ bonorũ diuiserit inter filios, & vnicuiq; ipsorũ
partes ꝯsignauerit, & tradiderit, nõ tñ ꝑꝑea vr̃ voluisse
de dictis bonis eisdẽ validã donõnẽ inter viuos facere,
& se priuare facultate disponẽdi, vt ꝓbat tex. in l. si filia
§. si pater. ff. fam. ercis. Vbi cõcludit̃, huiuscemodi diui-
sionẽ, & distributionẽ nõ inducere donõnẽ, sed potius
diuisionẽ supremi iudicij, q̃ suprema, & vltima volũtas
ambulatoria est, & ad nutũ reuocabilis. l. 4. ĩ fi. cũ vulg.
ff. de adi. leg. & doc. oẽs, maximè Floria. ĩ d. §. si pr̃, istud
firmãt, siue actus celebret̃ in scriptis, siue sine scriptura
vt dr̃ in illo tex. & idẽ volũt doct. ꝑ illũ tex. in l. q̃ pr̃, eo.
ti. & ĩ l. quoties, vbi Pau. de Cast. C. fami. ercis. & est tex.
in l. si ancillã. §. si pr̃. ff. ꝓ suo, quẽ ad id adducit Bal. vbi
istud firmat, in l. 3. col. 2. vers. mõ q̃rit hic. C. de vsucap.
2 ꝓ dona. Dicẽs, † ꝙ pr̃ diuidẽs bona ĩter filios, nõ vr̃ do
nare, esto ꝙ dicat talẽ diuisionẽ dr̃e esse ꝑpetuò ratã,
subdẽs idẽ Bal. ibi col. fi. vers. ex p̃dictis, ꝙ ipse pr̃ pote-
rit talẽ diuisionẽ reuocare, & refert, & seqt̃ Maria. Soc.
cons. 4. visis, col. 2. ver. ꝙ aũt p̃dicta, vol. 1. & Soci. filius
ꝯs. 33. circa pñtem, col. 2. in prin. & ꝯs. 127. qm̃ in pñti,
col. 10. ver. capio quartã, nu. 17. vol. 3. vbi ad id adducit
alias decisiones ꝯcor. ꝓut facit Dec. adducẽs ẽt al's ꝯs.
86. viso pũcto. col. pe. ĩ fi. ver. ĩ ꝯ̃riũ verò, qñ filij sũt in
3 ptãte, ꝓut erãt hic. Et † idẽ Dec. ꝯs. 254. viso pũcto, col. 2.
& 3. dicẽs hmõi diuisionẽ succedere loco portionis hę
reditarię, vt sentit Ale. ꝯs. 217. nu. 1. vol. 6. repetitio in 3.
vol. cõs. 20. & satis istud ꝓbatur ꝑ gl. & ea q̃ ibi tradunt
Bar. & alij, in l. q̃d ergo. la 2. de lega. 2. & doct. in d. l. quo
ties, & refert, & seqtur Cor. cõs. 273. dubia, col. 7. ver. &
insuꝑ, & vers. maximè, vol. 4. volẽs istud ꝓculdubio ꝓ-
cedere, qñ talis diuisio, & ꝯsignatio fuit facta ꝓ sua par
te: vt fuit facta in casu pñti. nã talis pars nõ põt intelligi
nisi de ea, q̃ erat obuentura filio ab intestato seu ex te
stõ, & iõ successit dicta diuisio ĩ locũ portionis hr̃dita
rię in vim vltimæ volũtatis, ẽt si fuisset appositũ verbũ
4 donauit, vt ꝑ cũ. Et † idẽ Corn. ꝯs. 228. ꝙ d. ser Antoniꝰ,
col. 1. in fi. & col. 2. in prin. & vers. seq. vol, 4. dicẽs, patrẽ
ita diuidẽdo, voluisse seruare inter filios æqualitatẽ, vt
dicta bona haberẽt tanq̃ hr̃des, & loco portionis hr̃di-
tariæ, ita ꝙ ꝑ patrẽ potuit talis diuisio alterari, & reuo-
cari, & ĩ dictis bonis ẽt apponi fideicõmissum, vt ẽt se
5 tit Alb. Bru. ꝯs. 43. col. 2. ver. sed his p̃missis. Et † eo magis
ꝓcedũt ista, cõsideratis verbis ꝓlatis in dicta diuisione
illis videlicet, diuisionẽ, & assignationẽ, & tradõnẽ fe
cit, nã verbũ tale, diuisit, partiuit, seu distribuit. donõne
nõ inducit, vt hr̃ in d. §. si pr̃, cũ alij s̃. deductis, & à for
tiori minꝰ importãt dñij trãslationẽ, & illud verb. diui
sit, trãslationẽ dñij importare nõ vr̃, in l. si ꝑ fundo, vbi
Bar. & doct. no. C. de trans. & ibi col. fi. in 6. not. allegat
cõcor. & ẽt dicit Pau. de Cast. ꝯs. 74. visis, col. pe. ver. vi
6 sicut. Minus, † & verb. assignauit, cũ sit æquiuocũ, & p
importare nudã traditionẽ. l. acceptã. C. de vsu. & ꝑ Al
ber. de Rosa. in suo dictionario, in ver. assignare. & in l.
1. §. eligitur. ff. de vent. in poss. mitt. & Cor. d. ꝯs. 228. co.
7 1. in lr̃a B, & ꝑ Soc. ꝯs. 93. circa, col. 2. vol. 1. Pariter. & il
lud ver. tradidit, ꝭm Pau. de Cas. ꝯs. mihi. 40. in cã, col.
ver. & ꝙ talis, & iuxta ea q̃ hñr ĩ l. ex emp. ff. de act. em
ꝑ Bar. & alios, in l. stipulationes nõ diuidũtur, nu. 3
nu. 9. in 9. oppo. & per doct. maximè Ias. in l. si rẽ
8 ff. de verb. obli. Et † illa ver. ꝙ debeãt stare cõtẽti d
ni, & assignationi &c. & aliæ clæ sequẽtes nõ im
bũt dñij trãslationẽ: cũ referẽda sint ad superius d
q̃ illã minimè inducũt, vt dictũ fuit, & ĩ teris nr̃is tra
9 Cor. ĩ d. ꝯs. 228. col. 1. ver. & similiter. Eo † ẽt, q̃a cla
positæ ad executionẽ dispõnis, nõ hñt alterare dispo
nẽ p̃cedentẽ, cle. 1. in fi. de pręb. & ꝑ Abb. in c. cũ nr̃is
10 col. fi. de cõces. pręb. Ex † q̃b. inferri vr̃, d. Christophoru
diuidẽdo dicta bona, voluisse illa assignare potiꝰ in cu
stodiã, vel in peculiũ, seu administrationẽ, & vsum, q̃ i
dñij translationẽ, vel donationẽ: vt tradit Bal. & reliqu
oẽs post Bar. in l. si donatione. C. de colla. volẽtes, istu
ꝓcedere, ẽt si simpl'r pr̃ ipse donasset, & tradidisset: cu
dubio nõ p̃sumatur fecisse donationẽ, ꝑ quã trãsfera
tur dñium, & cũ alia cã possit cõiecturari, q̃ p̃dicta, v
hr̃ in l. cũ de indebito, cũ vulg. & in l. cũ pr̃. §. si pluri
de leg. 2. & in l. fi. de pe. l. & vtrobiq; ꝑ Bar. & alios, &
Bal. in l. 2. C. ad Treb. cũ alijs plenè cumulatis ꝑ doct.
d. l. si donõne, maximè Alex. nu. 16. & 22. & Iason ibi
Dec. nu. 37. 38. & seq. & ꝑ Ias. in auth. ex testõ, nu. 6.
alijs seq. C. de coll. & Dec. ibi, nu. 5. & ꝑ Dec. ĩ l. cuiꝰ pe
rorẽ, nu. 2. de reg. iur. & in d. ꝯs. 86. col. pe. in fi. ver. na
rñderi põt, & ꝑ Cor. in d. ꝯs. 228. col. 1. circa pri. & d. ꝯs.
11 273. col. 7. ver. & insuꝑ. & ver. seq. vol. 4. Eo † in suꝑ, cu
iure valere nõ potuisset, ẽt si exp̃ssè d. Christophorus in
inter viuos donasset bona p̃dicta suis filijs exñtibus in
ptãte, iuris dispõne resistẽte. d. l. si donõne, & l. 2. de in
offi. do. & ꝑ Bar. in l. 1. §. si pr̃. ff. pro dona. & hr̃ in l. si an
cillã. §. si pr̃. ff. ꝓ suo. & plenissimè in l. fratrer à fratre
12 de cõd. indeb. per Bar. & oẽs. Etiã † si donatio pręd
fuisset iurõ firmata, ꝭm Pau. de Cast. cõs. 105. circa be
na, col. 2. & Fulg. cõs. 199. visis, & Corn. in authẽ. sacra
menta puberũ, car. 8. versi. 6. inferri potest. C. si aduer
vend. & cõsi. 238. quãquam. vol. 1. & alibi pluries. Acce
13 dat † istis statutũ Bononiense, disponens, & donationes
debere fieri secundũ formã ibidẽ traditã, & aliter fa
ctã nõ valere, & ꝯñr cẽ nullã, ꝭm Bar. ĩ l. cũ q̃s decede
§. Titia, de leg. 3. & in l. Aurelius. §. fi. de lib. legat. Quod
statutũ ꝓcedit ẽt ĩ donõne facta ꝑ patrẽ filio, vt tradit
14 Cuma. ꝯs. 23. col. 2. & Dec. d. ꝯs. 86. col. fi. Et † tanto ma
gis cũ tale statutũ sit ã summo Pontifice confirmatũ
quę confirmatio multùm operatur saltem respectu iu
ramẽti, cũ appãreat facta motu ꝓprio, & ex certa scie
tia, ꝭm Cyn. & Bal. in l. fi. in fi. C. si ꝯ̃ ius, & Archid. in c. 1.
de cõsti. & per Imo. & alios, ĩ c. innotuit. de elect. & Bal
in l. noĩationes, in fi. C. de appel. per gl. & doct. in c. 1. de
trans. cũ alijs a legatis ꝑ Ale. consi. 120. viso, col. pe. & fi.
nu. 7. & quatuor seq. & cons. seq. col. 6. & 7. nu. 27 vol. 4
& ꝑ Bal. in l. priuilegia. C. de sacros. eccle. & per Can. in
c. 1. & in c. porrecta, & in c. pe. de cõfir. vtil. vel inuti. Tan
15 to † magis, cũ p̃dicta bona ascendant summ ĩ quinge
torũ aureorũ, & nõ fuerit isinuata p̃dicta ipsorũ cõsi
gnatio, ꝯ̃ formã dicti statuti, & ꝯ̃ dispõnẽ iuris cõis, vt
16 in l. sancimus. C. de dona. cũ cõcor. Et † iuramentũ nõ
vr̃ tollere defectũ dictæ insinuationis, vt tradit Bal. in
illud. col. 4. ver. quinto, q̃ro. C. de sacros. eccl. cũ alijs ad
ductis ꝑ Dec. in cõs. nouiter impresso. 30. cum sit, col. 2
nu. 11.

nu.11.& seq.Et ꝙ volūtas Christoph.patris fuerit velle
facere talē diuisionē,& ꝯsignationē in vim vltimæ vo-
lūtatis,& loco portionis hr̄ditariæ,suadet̃ ex actu post-
modū facto ꝑ eū,à quo declarat̃ ꝓcedēs,vt dr̃ ĩ.dico ex
suo testō, in quo ipsos filios instituit hr̃des in dictis bo
nis.Istis tñ nō obstātib.dico ipsū Christoph.ꝑ dictā cō
signationē, & tradōnē plenū dñiū,& possessionē oēm
ꝑ actū inter viuos , & irreuocabiliter dictorū bonorū
17 trāstulisse ĩ dictos eiꝰ filios,& hoc q̄dē ex plurib.Et†pri
mò cōsiderādo verba narratiua, & ꝓemij dictæ tradō
nis,& ꝯsignationis,q̄ mentē,& cām finalē faciētis actū
oñdūt,& indicāt,vt in l.fi.ff.de hær.inst.& in l.j.ff.ad Ma
ced.& in l.rta.§.& licet,ibi,nā initiū ꝯstōnis.ff.de iur.&
fac.ign.Narrat.n.ipse Christoph.se acqsiuisseamplū pa
trimoniū,& esse in ętate senili,& velle abstinere à labo
rib. sæcularib.& intēdere saluti aīæ, ac ꝓuidere ꝙ eius
filij nō habeāt ꝑuenire ad rixā occasione bonorū,& di
uisionis,& hac de cā,& oī alio meliori mō,&c. diuisit,
ꝯsignauit,& tradidit dictis eius filijs bona ꝓdicta,q̄ ver-
ba oñdūt ipsū voluisse se priuare dñio,& possessione di
ctorū bonorū,& oīa trāsferre in filjos, q̄ si ita nō inter
ꝓtarent,sed remāsissēt ĩ eius ptāte,nō cessasset rixæ,cū
cōio à cōiter accidētib. discordias parer̃ soleat.l.cū pr̃.
18 §.dulcissimis,de le.2.Scđo†deducit̃ ex illis verb.fecit ꝯsi
gnationē & tradōnē in ꝓprietate,& possessione, q̄ ple
nū dñiū,& verū ĩportāt,vt ꝑ illū tex.tradit Bal.in l.femi
næ.§.illud.C.de secū.nup.& ꝓbat̃ in l si qs vi.§.dña, vbi
Bar.& alij no.ff.de acq.pos.& ꝑ Imo.in prin.eo.ti.& tra
19 dit Soc.ꝯs.9.prosequēdo,col.10.ver.10.vol.j.Tertio†illa
verba,iure ꝓprio,& in ꝓpriū , aptè indicāt pleno iure,
vt ēt expsse istud dr̃ circa fi.dicti ꝯctus talē tradōnē,&
cōsignationē fuisse factā, & sic sane aliqua diminutio-
ne,tā respū ꝓprietatis, q̄ possessionis, vt ꝓbat̃ in d.§.il-
lud,& in auth.hoc ius,& ibi Bal.C.de sacros.ecc.cū alijs
ad id cumulatis ꝑ Ale.ꝯs.140.col.j.& 2.viso,& ꝯs.176.vi
20 sis,col.pe.& fi.vers.illa verba ēt,vol.7.Et†de illo verbo ĩ
ꝑpetuū,ꝑ illū tex.tradit̃ ꝑ scrib.ĩ l.1.ff.sol.mat.& ꝑ Ale.
ꝯs.53.nu.9.vol.6.& alibi pluries,vt ēt faciūt Mod. in l.si
qs id qđ,nu.40.ff.de iurisd.om.iu.& ĩ l.Stichū.§. stipl'o ,
nu.5.ff.de verb.ob.q̄ minimè verificari posset in sīplici
diuisione & ꝯsignatione respū peculij,vel administrō-
21 nis seu ꝑ actū vltimę volūtatis.Quarto†oñditur ex illis
verb.ad hñdū,tenēdū,& possidēdū,&c.q̄ ēt plenū dñiū
denotāt,& verū,vt tradit Soc.allegādo decisi.ĩ d. cōs.9.
vol.1.& ꝯprobat̃ ex dictis ꝑ Bar.& alios oēs, in l.q Ro-
22 mæ.§.duo fr̄es,in 8.q.ff.de ver.ob.Quintò†verba illa,di
misit,& relaxauit,iure quo ſ.dñij trāslationē importāt
cū tale ver.dimisit,æquipolleat verbo tradidit.l.qua rō
ne,§.interdū.ff.de acq.rer.do.& inst.de re.diui.§.inter-
dū,iūcta l.si mulier.ff.de cōd.ob.cau. & alijs allegatis ꝑ
Ias.in l.debitori tuo,col.fi.ver.secūdus casus. C.de pac.
& in l.si is q.§.si petitor.col.pe.nu.19.ff.de iu.iur.& diffu
siꝰ in l.naturalr̃.§.nihil cōe,nu.61. & seq.ff.de acq.poss.
Præcedit.n.cā ad trāsferēdū dñiū, ꝑꝑ q̄ verbū istud di-
misit,dñij trāslationē hēt denotare,vt ĩ ꝓallegatis decis.
Qđ vtiq; nō esset, qñ cā habilis nō ꝓcederet, vt est in ip
sa trāsactiōe,ꝑ d.l.si ꝑ fundo.& Bar.ibi.C.de trās.& Pa.
de Cas.in d.ꝯs.sup̄ius in ꝯriū allegato,q̄ obiectio cessat
ꝓcedēte cā habili ad trāsferēdū dñiū,vt est hic,& diffu-
23 sè tradit̃ post alios ꝑ eū citatos ꝑ Ias.vbi ſ. Et †verbū il-
lud,relaxauit,hoc idē ĩdicat,cū verā,& totalē relaxatio
nē importet.c.2.32.q.8.& in c.1.de renū.& ꝓbat̃,1.q.7.
c.regris.§.nisi rigor.& ibi gl.mag.volēs dispēsationē eē
relaxationē totalē iuris cōis, vt est ēt, qñ filius relaxat̃
à ptāte pr̄is:vt insti.qb.mo.ius patr.pote. solu.§.1. & §.
sed ex ꝯstōne,&§.admonēdi.Sextò verbū tradidit,& de
dit,aptissimè istud oñdūt,cū dare,sit dñiū trāsferre.vul.
§.sic itaq;,insti.de act.& l.vbi aūt non apparet. §.fi.ff.de
24 ver.ob.cū cōcor.†Et de ver.tradere,hr̃ in ꝓall. iurib.§.
interdū.inst.de rer.diui.& in l.qua rōne. §. interdū, in l.
nuda.ff.de acq.re.do.& in l.traditionib.C.de pac.& tra
dit Soc.in d.cōs.9.col.10.ver.5. & versi.11.vol.j. Et licet
qñq; tale verbū denotet simplicē traditionē,& merā te
nutā,& factū,vt tradit,in l.si rē tradi.ff.de ver. obli.& in
d.l.ex empto,cū alijs ſ.allegatis.Istud est,qñ nō est ꝯiū-
ctū cū alio verbo denotante dñij trāslationē,vt est hic.

vel qñ nō subest cā habilis,ad dñij translationē,& ille,q
25 tradidit nō erat dñs q̄ penitus cessant in casu pn̄ti. † Et
cōis* ꝯclō,vt aptè ꝓbat ille tex.in d.l.ex empto.& tra-
dūt ibi doc.se hēt,ꝙ q tenet̃ tradere,si est dñs, tradēdo
trāsfert dñiū,vt bñ ꝓbat̃,in l.cū manu sata.§.fi. ff.de ꝯ-
hē.emp.ꝑ Bar.& alios,in d.l.stipl'ones nō diuidunt̃,ver.
superius alle.& ꝑ Soc. vbi ſ.ꝑ Ias.in d.l.si debitori,& in
alijs locis ſ.adductis,& ꝑ istud tollit̃ illa obiectio , q̄ su-
pius fiebat de ver.tradidit,ex quo probat oppositū , tū
q̄a est cōnexū cū alijs denotantib.dñij translationē,cū
quā præcedit cā habilis ad illud transferendū , tū quia
26 Christophorus tradens erat verus dñs.Septimò †istud
idē probāt illa verba,assignauit, & assignationē fecit, q̄
licet videātur æquiuoca,tñ iuncta cū alijs,quib. ſ.aptè
inducunt dñij trāslationē,vt in l.itē verberatū.§.præte-
rea.ff.de rei ven.& in l.Lucius.ff.de eui. & de assigna.li-
be.per totū.ꝑ quæ iura ita dicit Bar.quē cōiter* sequū
tur ibi doc.in l.si ꝯstāte,in prin.in 2.q.quartæ par. prin
cip.ff.sol.mat.& ad id alia adducit Ias.ĩ d.l.si rē tradi. de
ver.obl.& Alex.ꝯs. 40. sup primo,col.2.nu.18.vol.4.&
Corn.ꝯs.128.circa,col.3.in prin.vol.3.& in terīs ꝓpriè
nr̄is,cōs.228.col.3.ver.nā ex tali,in fi.& ver.seq.vol.4.&
per istud ēt tollit̃ obiectio superius facta de isto ver.assi
27 gnare seu cōsignare.Nā † ſm subiectā materiā cum sit
æquiuocū,qñq; nō importat dñij translationē,attenta
qualitate personarum,vel negocij,vt in iurib.& deci.in
ꝯriū allegatis.Regulariter tñ,& vbi materia patitur,im
portat dñij,& iuris trāslationē, vt ēt dicit Bal.in c.1. de
pa.tenen.& Cor. punctualiter allegans alias decis.in d.
cōs.228.col.3.ver.nam licet,& col.pe.vers. nō obstant.
& sentit Alex.vbi ſ.& Bar.& Ias.locis superius allegatis.
28 Octauò†hoc idē suadetur, ex illa clausula omni melio
ri modo,quo validius,& melius,&c. Et melior modus
est assignādo,& tradēdo plenariè, & efficaciter, q̄ aliàs
in peculiū,vel alio mō post mortē maximè ad finē, ad
quē tēdebat Christophorus, volēdo tollere occasionē
rixarū,& discordiarū,vt in terīs nr̄is tradit Cor.ꝯs.228.
vol.4.col.pe.ĩ prin.ver.coadiuuant̃ ēt,& de virtute istiꝰ
clæ ēt hr̃ plenissimè ꝑ Bar.& oēs scrib. maximè repet.ĩ
l.1.§.si qs ita.ff.de verb.obl.& ꝑ Bal.ĩ l.quoties.C.de hæ
re.inst.& ꝑ Cor.ꝯs.76.licet,in lr̄a H,& ꝯs.298. ante oīa,
in lr̄a M,vol.1.& ꝑ Dec.ꝯs.14.nu.3.& ꝯs.77.nu.4.Sicut
29 ēt † dicimus de illa clā,quouis alio mō , q̄ in isto instr̄o
est inclusa,ꝑ quā includūt̃ oēs alij modi,ēt maiores ex-
ꝓssis,vt tradit gl.in ver.alio.in cle.1.de elect. & in cle. 2.
in ver.quouis,de reb.eccl.nō alie.& Frā.de Cur. ꝯs.40.
30 col.8.vers.2.dū.Nonò † accedat clā cōstituti,ꝑ quā in-
ducta fuit traditio, & dñij ac possessionis ēt ĩ instr̄o do
nōnis,vt tradūt Bar.& alij,ĩ l.ab emptione.in fi.ff.de pa.
& in l.interdū.& ĩ l.ꝙ meo.ff.de acq.pos.cū alijs allega-
tis ꝑ Ale.ꝯs.24.nu.5.vol.7.& alibi pluries,& ꝑ Dec.cōs.
202.vt ꝓsens,nu.7.& ꝯs.247.nu.2.& 3.& ꝑ Soc.ꝯs.131.
31 ꝓsentis,nu.13.vol.4.Decimò† ꝓbat̃ ex retētione,& reser
uatione vsusfructꝰ,& habitationis,quas D. Christoph.
in dictis bonis donatis voluit hēre, dū viueret,ꝑ quā re
seruationē,reliqua nō reseruata pleno iure trāstulit,vt
hr̃ in l.qsqs,& in l.si qs argētū.§.sed si quidē,& ibi doct.
oēs no.C.de don.& tradūt gl.& doct.in l. 3. in prin. ff.
de acq.pos.& Ale.ꝯs.7.viso,nu.2.in 7.vol.cū cōcor.Vn
32 decimò † aptè istud ꝓbat̃ ex illis verbis,in q̄b.ipse Chri
stoph.fecit dictos eius filios,dños,possessores , admini-
stratores,vsufructuarios , ac ꝓprietarios pleno iure ip-
so viuēte,& mortuo,quę plenā ac veri dñij traslationē
importāt,vt supius fuit deductū,& ꝓbatū viuente ipso
Christoph.Per qđ verbū aptè oñdit,taliū rerū,& bono
rū donōnē fuisse factā inter viuos,& non cā mortis,vt
plenè tāgit̃ in l.vbi ita donat̃.ff.de don.cau.mor. & in l.
33 q̄ dotis.ff.sol.matr.cū si.Et † ꝑ istud tollit̃ illa obiectio,ĩ
qua dicebat̃ , talē consignationē fuisse factā in vim su-
ꝓmi iudicij, seu ĩ vim don.cau. mor. Duodecimò hoc
idē suadet̃ ex illis ver. de lite seu cōtrouersia nō inferē-
da,ad plenè no.in l.stipl'o ista,in prin.§.1.ff.de verb.obl.
34 & ꝑ Mod.ĩ l.cū posteaquā,nu.2.C.de pac.cū ꝯcor. † Et
ēt ex illis verbis , ad lt̄imā , & ḡnalē defensionē dictorū
bonorū,& cuiuslibet eorū no.in l.iā tñ.§.nūc videamꝰ.
& §.in hac,& in l.cū quærebat̃,& in l.hæc stipl'o, & in l.

ex clausula.ff. iud.sol. & per Abb.cōs.43.quidā, vol.j.&
per Dec.cōs.323.cum sit.col.pe.ver. & ad hoc bene fa-
cit,nu.4.Postremò accedat iurm per d. Christoph. p̄sti
tū,quo interueniēte,attēta dispōne iuris canonici, ori
tur efficax obligatio,inter patrē,& filiū: vt tradit Io.de
Ana.in c.cū iuro,de homi.& per Ias.in l.fr à fratre.ff.de
cōd.indeb.in lec.nu.40.cū suis cōcor. allegatis p Alex.
35 cōs.20.pōderatis.col.1.ī fi.vol.3.† Et licet donatio facta
p patrē filio exnti in ptāte nō subsistat,tn̄ si in ea apposi
tū fuit iurm,put fuit in casu pn̄ti,per tale iurm reddita
fuit valida, firma, & irreuocabilis: vt in terīs tradit Bal.
allegando iura,& rōnes,in l.3.col.fi.ver.sed quid si fuit.
C.de vsucap.p dona. quā sn̄iam dicit esse veriorē Ale.
in d.l.si donatione.C.de colla.col.3.vers. vtrū aūt, post
Bal.ibi,& rn̄det dictis Pau.& aliorū tenentiū ꝯriū,diffu
sius istud idē firmat ibi Dec. allegādo cōs. diuersorum
doc.& alias deci.nu.33.& seq.col.7.& 8. asserēs nō esse
recedēdū ab ista opi.ex quo est cōis,& diffusius idē De
ci.istud psequt̄ cōprobādo hāc opi.tanq̄ cōem,& rn̄den
do ꝯrijs,in cōs.nouiter īpsso.30.cū sit.col.2.& ēt d.cōs.
86.col.pe.ibi,vel qn̄ iurm interuenisset, & in auth.ex te
stō,nu.5.& nu.6.ver.& retēta,& nu.7. C.de coll. & cōs.
nouiter impsso.12.nu.7.& idē firmat ipse Dec. ꝯs.239.
primò nō vr̄,ī prin.& firmat Ale.cōs.20.nu.7. & 8.vol.
3.& ꝯs.150.aliàs.8.visis nu.10.& seq.dicēs,ꝙ valida erit
donatio,nec p patrē poterit reuocari, nec illi pr̄ pote-
rit ꝯuenire,& ēt,nu.18 & seq.vol.2.& p Soc.cōs.95.cir
ca ver.cōfirmat & secūdo,vol.1.& cōs.107.nu.2.vol.3.
& cōs.131.nu.3.vol.4.vbi asserit hanc esse cōem, & idē
firmat Io.Bap.de S.Seuer.in d.l.fr à fre.in 25.q.& Ias.ibi
in lec.col.antep.ver.10.p̄dicta,& ver.br̄, vbi asserit se p
hac opi.cōsuluisse.licet prius arguat pro,& ꝯ,tn̄ hāc fir
mādo dicit talē donōnē firmari iuro irreuocabiliter,
& idē vult ipse Ias.in repe.d.l.frater à fre,col.fi. ver.7.li-
mita,& idē volunt nouissi.repet.ibi,vt est Io.Cro. dicē-
tes,hanc opi.esse cōiter * approbatā,& rn̄dentes ꝯrijs,
col.16.ver.primo fallit.& col.seq.ver.sed istis nō obstā-
tib.& firmat Lud.Bolog.cōs.64.col.2.in prin.ex qb.pa
tet hāc opi.tāq̄ cōem* esse sequēdā reiecta opi.Pau.de
36 Cas.& Fulg.ac Corn.tenētiū ꝯriū.†Et ꝯn̄r cōcludit,ta-
lē donationē iuro vallatā,fuisse irreuocabilē, & pleno
iure valuisse,& p actū inter viuos,& nō in vim supremi
iudicij,& sic nō potuisse à patre donāte reuocari, nec
in bonis ita donatis potuit pr̄ onus apponere,vt pbat
decisionib.supius adductis,& dicet inferius.¶†Nec ob
37 stabit,ꝙ in dicta tradōne,& ꝯsignatione non vr̄ esse ap
positū verbū,dono, & ꝙ in dubio nō dēt p̄sumi donō.
Nā istud tollit, tū qa d.Christoph. exp̄sse dedit,& tradi-
dit,vt diximus supius,tū ēt qa, ꝯsideratis superius dedu
ctis,talis ꝯsignatio, & tradō nō pōt cēseri facta nisi aīo
donādi,& iō istud p̄sumēdū est.l.cāpanus.ff.de ope.lib.
& p Bar.in l.2.§.circa.ff.de exce.do.& bn̄ faciūt,q̄ hn̄r,ī
l.1.& 2.ff.de lib.& posth.& Bar.in l.q Romę.§.duo frēs,
in 6.q.ff.de ver.obl. tū qa verba dictæ cōsignationis.de
38 qb.s̄.discussū fuit,aptissimè istud oñdunt.Et†qa ꝯctus
potius ab effectu,mēte,& volūtate iudicādus ē,q̄ à ver-
bis.l.si vno,in prin.ff.loca.c.ꝯstitutus,de relig. domi. &
ibi Abb.in fi.& in l.tale pactū.§.fi.ff.de pac.& in l.fi.C.q̄
39 res pig.& p Dec.ꝯs.305.nu.2.Et† ēt qa act⁹ sequēs aptè
istud demōstrauit.nā ipsi filij post donōnē bona p̄dicta
plenissimo iure tenuerūt, & possederūt sciēte,& patiē-
te Christoph.pr̄e, tāq̄ illorū veri dn̄i & patroni,p quos
actus sequētes declāt & p̄cedētes,vt dicit tex.in l.sed Iu
lianus.§.sed si ab initio.ff.ad Maced. & in l.si qs adulte-
rij.C.de adul.& in §.pauonū.inst. de rer.diui. & in terīs
nr̄is tradit Cor.allegādo alia iura.in d.cōs.228.col.pen.
40 ver.& demōstrata fuit.Nō† obstāt alia iura in ꝯriū alle
gata,tex.vc3,in l.si filia.§.si pr̄,& alia iura,& deci. ꝯcor.
Volētes,diuisionē bonorū factā p patrē filijs esse ī vim
summi iudicij,& ꝯn̄r posse reuocari, cū videt̄ esse facta
tradō loco portionis hr̄ditariæ.Nā pcedūt illa, qn̄ p̄di
cta fiūt in testō,seu codicillis, vel p donōnē cā mortis,
vt exp̄sse tradit,in d.l.quoties.C.fami.erc.& in d.l.qd er
go, de le.j.& in quāplurib.alijs iurib.& decis.s̄.allegatis
in ꝯriū:vt aptè est videre ex ipsarū lectura. Alia verò iu
ra pcedūt,qn̄ talis tradō & actus fit inter viuos simpl̄r,

&nō pōt capi alia cōiectura donationis pfectæ, & vali
dæ,nō tn̄ eo aīo trāsferēdi in filios dn̄iū,tūc.n.erit vali-
dā,& irreuocabilis,& valebit īter viuos,maximè qn̄ val
lata fuit iuram.vt pprie euenit in casu pn̄ti,& supius ex
quāplurib.fuit pbatū,& deductū, & ita pūctuał̄r dicit
Corn.cōs.228.col.pe.ver.nō ob.vol.4. Vbi ēt rn̄det illi
obiectioni,q̄ fiebat,hāc traditionē fuisse factā p pte tā-
gēte filios,ex quo licet p dicta parte fuerit facta. Tn̄ in
dicta parte trāslatū fuit dn̄iū verū in ipsos filios p actū
validū,& irreuocabilē, ex quo in via pr̄ voluit se priua-
re dn̄io,& possessione dictarū partiū, vti colligit ex plu
41 rib.s̄.deductis.Nec†ob.ꝙ vltimo loco dicebat,Christo
phorū in dictis portionib.instituisse filios hr̄des, p ꝙ vi
debat̄ nō valuisse,vt ex tūc, sed vt ex nūc p actū vltimæ
volūtatis, & p̄cedētē actū fuisse factū in vim sup̄mi iu-
dicij.Nā istud nō pōt cōsiderari,qm̄ verba, & mens d.
Christoph.patris cōsignātis, & donātis dicta bona ex-
p̄sse ꝯriāt:qm̄ aptissimè indicāt fecisse p̄dicta aīo don
di inter viuos,& trāferēdi verū & plenū dn̄iū in filios
deduxi supius,& multipl̄r,ꝙ p instōnē hr̄dis ipse C
stoph.voluit mētē suā oñdere, vt dicti eius filij hab
bona p̄dicta, ēt p actū vltimæ volūtatis & post mo
ipsius,sicut illa habebāt p actū validū inter viuos, &
viuēte, cui actui minimè potuit p̄iudicare p sequen
instōnē hr̄dis,q̄ ad abundātē cautelā potius cēset feci
se q̄ alr̄,vt pūctualiter tradit Cor.allegādo iura,& deci
alio mō tollēs ēt hāc obiectionē,in d.cōs.228.col.pen.
in fi.& col.fi.in prin.Et si pr̄ alio mō talē īstōnē fecisset,
vtiq; p eā nō potuit p̄iudicare donationi validæ,p pri⁹
factæ, nec illā reuocare, vt dictū fuit superius, & ēt di-
cetur,nec ob.verb.diuisit,seu partiuit,nā ī casu pn̄ti nō
fuit solū istud appositū, sed q̄ plura alia denotātia verā
42 dn̄ij trāslationē,vt fuit deductū.Quæ†verba si istud nō
importarēt,vti colligit ex ipsorū vera,& ppria signatio
ne,& ēt ex mēte Christophori donātis, viderent fuisse
apposita ludibrio, & sine effectu, & nihil operarent ꝯ
doctr.Bal.in rub.C.de ꝯhē.em.in 9.q.cū alijs adductis p
Ias.in l.2.§.creditū,nu.24.ff.si cer.pet.& in l.ait p̄tor, in
prin.ff.de iur.iu.& p Dec.cōs.25.& p tenui col.fi.ī prin.
& cōs.322.dura,nu.8.& verba,diuisit,assignauit,& tra-
didit,nō ꝯriantur huic opinioni,quinimmo eā cōpro
bāt,& reddūt validā,vt sigillatim de oīb.istis fuit supius
43 discussum.†Et illa ver.ꝙ debeāt stare cōtenti diuision
&c.hāc eandē opi.firmāt. vt exp̄sse tradit Cor. in
228.col.3.ver. iō illa verba. Volēs ex verbis p̄dicti
na fuisse assignata in dn̄iū, ex quo talia verba refer
da sunt ad p̄cedētia,p q̄ principaliter apparet facta do
natio,& p̄dictorū bonorū oīmoda trāslatio dn̄ij,vt fu
oñsū,& sic dictæ clæ, & verba nō sunt posita ad exec
tionē dispōnis,sed principal̄r,& de p se,& sic cessant
44 q̄ hn̄r, in cle.1.in fi.de p̄b.cū si.Minus†ob.ꝙ dicebat,
lia bona fuisse tradita in peculiū seu custodiā,& nō aīo
donandi,& transferendi dn̄iū,quæ in dubio nō est præ
sumēda. nā istud est in casu nr̄o penitus absurdissimū,
cū exp̄sse fuerit facta donatio p illa verba dedit,&c.Itē
& tradō,& ꝯsignatio pprietatis, & possessionis pleno
iure,ad hn̄dū,tenēdū,&c.Et ex q̄plurib.alijs s̄.deductis
aptissimè demōstrat,pr̄e voluisse donare inter viuos &
efficaciter,& in ipsos filios trāsferre dn̄iū, & pprietatē,
ex qb.verbis nō pōt colligi,nisi verus aīus donādi,vt di
ctū fuit,ex quo sumus ī casu,nedū claro,sed aptissimo,
& ex̄ dubiū,& ita pūctual̄r rn̄det ēt Cor.d.ꝯs.228. col.
3.ver.nā licet.Nec ob.ꝙ dicebatur,donationē inter pa
trē & filiū exn̄tē in ptāte nō valere,ēt iuro vallatam,nā
cōis*opi.& ꝯclo se hēt ī ꝯriū,vt superius deduxi,à qua
iudicādo,& cōsulēdo minimè est recedendū, iurib. &
45 deci.vulg.Nec†ob.ꝙ dicebat,talē donationē nō subsi-
stere vltrà summā qngētorū aureorū, ex quo non fuit
insinuata.Nā omissis alijs,pro nūc dr̄, talē defectū insi-
nuationis fuisse sublatū per iurm p̄stitū ab ipso Chri-
stoph.ꝙ seruādū est,cū hoc fieri possit sine interitu sa-
lutis æternæ,iurib.vulg.& tale iurm supplet defectū in-
sinuationis:vt tradit Io.And.in tit.de inst.edi. §.porrò
ver.sed qd si renūciās,col.pe.cū alijs cumulatis p Alex.
ꝯs.4.circa,col.pe.vol.1.vbi asserit hāc op.eē verā,& idē
Alex.cōs.12.viso,in fi.vol.2.& cōs.20.pōderatis, col.
&

& cõſ.ſeq.vol.3.& cõſ.227.nu.6.& cõſ.133. nu.10.vol. 7.& in l.nemo pt,col.4.de leg.1.& alibi pluries,& idem firmat Are.cõſ.2.vol.2.ver.3.ẽt,& col.3. vbi plenè articulũ attingit,& ẽt in alijs ſuis cõſilijs.& idẽ facit Cor.aſſerẽdo hãc eſſe cõem cõſi.221.qa in hac,vol. 1. & alibi q̃ pluries,& ad id plura adducit Dec.dicens ẽt hãc eſſe cõem in ↄſ.nouiter impſſo.30.cũ ſit,col.3. & 4.vbi rñdet ↄrijs,& firmat hãc cõẽ,& hoc idẽ vult Alber. Bru. ↄſ.38.viſis,col.3.ver.nec obſtat,& cõſi.111. Magnificè,
46 col.2.verſ.ſed in his.Nec dicat,ꝙ ita ĩtelligẽdo,tale † iuramẽtũ ſuppleret plures defectus, nã iſtud admittit cũ oĩ caſu poſſit ſeruari ſine interitu ſalutis æternæ;vt apte colligit in cõſ.Alex.& aliorũ ſuperius deductis, & firmat Pau.de Caſt.cõſ.219.in cã,& Abb.cõſ.8. Laurẽtia in 2.dubio,vol.2.& expſsè iſtud tradit Deci.in ↄſ.noui-
47 ter impſſo 12.viſo elegãti,in fi.Nõ † obſtat illud,in quo dicebat,ſtatutũ Bononiẽ.annullare huiuſmõ donationẽ ẽt iuratã,tãq̃ factã ↄ formã dicti ſtatuti.Nã eſto,ꝙ tale ſtatutũ expſsè loquat de iuro,tñ cũ cõditũ appareat à laicis quoad virtutẽ iuri nullũ eſt, cũ illud ſpectet ad eccleſiã,& laici ſup hoc nõ poſſint ſe ĩtromittere, nec aliqd diſponere,& diſponẽdo nihil agũt.vt ad plenum tradũt cõiter Cano.in c.eccleſia ſanctæ Mariæ,đ cõſti. & hr̃ in c.tuã,de ordi.cog.& tradit Bar.in l. oẽs populi, ĩ 3.q.prin.ff.de iuſt.& iu.& ibi ad plenũ poſt alios repetẽ.car.5.col.1.verſ.12.ↄſ̃co.& ẽ deci.Inn.ĩ c.2.ex̃ đ reg. & tradit Ale.cõſ.59. Viſo inſtrõ,col.2.ver.4.& 5.vol. 1. & cõſ.37.viſo.vol.2.& cõſ.18.col.2.nu.5.vol. 6. & alibi pluries in ſuis cõſilijs,q̃ ad plenũ refert,& ſeqꝛ adducẽdo q̃plures alias deciſio.Frã.de Cur.cõſ. 43.ſup cõtingẽtia,col.5.& ſeq.& col.fi.& cõſ.65.ſup pmiſſa,col. 19. & 20.aſſerẽdo hãc eſſe cõem,ẽt ſi ſuperius princeps laicus expſsè iſtud ſtatueret,& hoc idẽ firmat Soc. conſi. 147.viſa,col.5.verſ.2.reſpõdet,vol.1.& Cor. cõſ.279.viſa donatione,col.1.volum.1.& d.Ant.& Abb.Imo. &
* alij * cõiter iſtud affirmãt in c.cũ cõtingat, de iureiurã.& Pau.de Caſt.ĩ auth.ſacramẽta puberũ.C.ſi aduer. vẽd.& ibi Iaſ.col.pẽ.& fi.Vbi adducit alias cõcord. deciſio.& idẽ facit in l.fi.nu.6.& ſeq. ff. q ſatiſdare cogãn. & in l.nõ dubiũ,nu.26.C.de legib.& ẽt firmat Lud. Bo-
48 log.cõſ.44.in pſenti.col.4.Cõtractus † .n. & actus celebratus nõ ſeruata forma ſtatuti firmat, & validus red-
* ditur pſtito iuro,vt * cõiter cõcludũt oẽs, in c. cũ cõtingat,& in dicta auth.ſacramẽta puberũ,& firmat Soci.aſſerẽdo hãc eſſe cõem cõſ.131.præſens,col.2.nu.3.
49 Nec † obſtabit iſtis allegata cõfirmatio dictorũ ſtatutorũ Bonoñ.emanata à Sum.Põti.Nã, vt mihi relatũ eſt,p plures dies illa iã expirauit,nã p oẽ tps maximè in pſentiarũ fuit ſortita executionẽ, nec mõ effectũ hẽt,
50 quo fit,vt de ea minime ſit diſceptãdũ. Secũdo † tollit nã ſi fuit facta in forma cõi,& ſimpliciter,vt innuere vident verba dictæ cõfirmationis, minimè operabit eſſe ctũ validũ,vt tale ſtatutũ poſſit tollere vires iuramenti, ex quo nullũ ferè efficax tribuit ius,vt dicit Specu.in ti tu.de leg.§.nũc oſtẽdẽdũ,ver.11.& eſt glo.in c.fi. de cõ firma.vtili,vel inutili.& tradũt Oldr.Bar.Bal.Pau.đ Ca. Ale.Abb.& alij relati à Dec.in c.1.e.tit.col.4.nu.6.& 7. & p eũdẽ,ĩ l.morte,§.& qa,nu.29.& ſeq.ff.de iuriſ. om.
51 iudi.Et † ſi dicat,ꝙ talis cõfirmatio ꝓceſſit in forma ſpecifica,,ex quo apparet facta ex certa ſciẽtia Pont.& de plenitudine poteſtatis, ↄñr confirmabit ẽt illud, ꝙ eſt nullũ,vt no.in c.1.& in c.veniẽs,ex̃ de trãſactio.cũ alijs adductis ſ in ↄriũ,& p Dec.ĩ d.c.1.nu.8.Adhuc aduertendũ erit,ꝙ vt dicat ita facta,duo copulatiuè dẽnt cõcurrere.Primũ,ꝙ fiat ex certa ſciẽtia.Secũdũ,ꝙ fiat cã cognita,ꝼm gl.in c.1.& 2.de cõfir.vtili vel inutili, q̃ adducit do.Anton.ĩ c.2.ex̃ đ pact.& iſtud ad plenũ pſeqtur Ale.cõſ.121.ſcripſit eccleſiaſticus,col.2. & ſeq. ver. pmitto,ꝙ,vol.4. Vnde licet Papa aſſerat ſe confirmare ex certa ſciẽtia,tñ qa nõ aſſerit iſtud facere cã cognita, aſſerta cõfirmatio nõ validabit pſens ſtatutũ nullũ,re-
52 ſpectu iuramẽti.Et,† ꝙ eſt fortius,Ale.ibi col. 10.verſi. quinimo,& ver. ſeq. allegãdo q̃plures deciſio. firmat, iſtud ꝓcedere ẽt ſi in cõfirmatione fuiſſet dictũ, ꝙ cã cognita fiebat.Et hoc ideo:qa in tã breui tpe non potuit verè interuenire dictæ cãç cognitio, cui⁹ dicta bñ cõprobant ex his,q tradũt Moder.in d.l.2.C. de edẽ.& Fely.poſt alios,in c.eccleſiæ ſanctæ Mariæ,col.5. & ſeq. de cõſtitu.& bñ cõferũt,q ponit Aret. cõſ.8.abũdè, & cõſ.15.Reuerendiſſimè,col.4.& Abb.cõſ.93.in qſt.co.
53 2.& 3.vol.2.Prout † ẽt tollit obiectio, ẽt ſi cõfirmatio eſſet facta ex certa ſciẽtia, qñ cũ fuerit,& ſit generalis, ſolum referenda eſt ad ſtatuta,q ſunt iuſta,& licita,nõ ãt ad illa,quæ ſunt iniuſta,& illi cita,vt tradit Cy.in l.cũ oportet,in princ.in 1.oppoſ.C.de bo.quæ liber.& Bar. in l.1.ff.de his q ſunt ſui vel alie.iur. Imol. Io. And. do. Ant.& alij,in c.1.de trãſ.Ale.conſ.59.col. pe. nu. 12.& ſeq.vol.1.& conſ.18.viſo ſtatuto,nu.7.verſ. p hoc facit & nu.ſeq.vol.6.quẽ ñ citatũ,đ verbo ad verbũ refert,& ſeqꝛ Lud.Bolog.cõſ.31.vt in pſenti,col.3.verſic. ſimiliter nõ obſtat,& ibi ꝓprie loquit de cõfirmatione ſtatutorũ Bonoñ.& idẽ firmat ipſe Ale.cõſ.120. viſo pũcto,col.fi.nu.13.& 14.vol.4.Vbi allegando Abb.& do. Anto.dicit, cõfirmationẽ Papæ factã ex certa ſcientia nõ cõfirmare actũ,q eſt ↄ ius, ſed ſolũ illũ q eſt ꝼm ius, qñ cõfirmatio põt ad vtrũq; referri. Nã referẽdã eſt, vt operet in caſu habili,nõ in illo inhabilli, & hoc poſt alios firmat Fely.in c.inter dilectos,nu.16. & clari⁹ nu. 29.in fi.ex̃ de fide inſtru.& melius in c.qualiter, & qñ, el.1.col.12.verſ.4.limita.ex̃ de accũſa. vbi adducit alias deciſio. & ẽt ſentit Corn.qñ cõfirmatio eſt generalis. cõſ.9.attentis,col.2.verſ.nec vr̃ obſtare,vol.3. ea rõne: qm̃ nõ ẽ veroſimile põtificẽ talia ſtatuta iniuſta voluiſ-
54 ſe approbare.Et † ẽt qa capiẽda eſt illa interpretatio.p q̃ minus derogat iuri cõi, iuxta plenè tradita p ſcrib. poſt glo.in l.fin.§.in cõputatione.C. de iure deliber. & optimè faciũt,q̃ in terminis iſtis ponit Aret. d. cõſi. 8. col.2.& fina.vbi diffusè loquit de cõfirmatione gene-
55 rali.Et † ꝙ talis cõfirmatio referri debeat ad actus validos,& nõ inualidos,firmat Inn.in d.c. 1. de tranſac. & Iaſ.adducẽtes alias deciſio.in l.legata inutiliter, col. 2. in ſecũdo notabili,de leg.1.& bñ faciunt,q ponit idem
56 Alex.d.cõſ.120.vol.4.col.fi.nu.15.& ſeq.Nec † obſtabit exceptio appoſita in dicta cõfirmatione, in qua exceptuantur ſtatuta tendentia ↄ libertatẽ eccleſiaſticã, ergo oĩa alia vidẽtur includi in ipſa cõfirmatione, vt dicit Iaſ.allegãdo Abb.ĩ l.illud elegãter,in fi.ff.ꝙ qſq; iur. & ĩ l.nũmis,nu.13.ff.đ ĩ lit.iurã. Quæ cõprobari poſſet ex dictis p Ale.d.ↄſ.59.col.pẽ.& fi.nu.9.& ſeq. Nã obiectio iſta ex pluribus & cõcludẽter tollit p eũdẽ Ale. in d. duob.cõſilijs,quẽ refert,& ſeqꝛ Ludo.Bolog.ĩ d.ↄſ.31. col.3.& 4.ver.ſimiliter nõ obſtat, & ex dictis p Aret. d. cõſ.8.col.2.& 3.quorũ dicta nõ opus eſt referre, cũ pmanib.habeãt.Et ex his infert reſolutio primæ difficultatis,cõcludẽdo pdictã aſſignationẽ & traditionẽ bonorũ fuiſſe validã & efficacẽ p actũ inter viuos, & ſtante iuro effectã fuiſſe irreuocabilẽ.¶ Secũda principalis vertit difficultas ĩ illa reſeruatione diſponẽdi de dictis bonis donatis,q ſibi retinuit dictus Chriſtophorus, p q̃ eſto,ꝙ dictorũ bonorũ donatio, & cõſignatio fuiſſet validiſſima,& irreuocabilis,vt cõcluſum fuit, ĩ data facultas,& poteſtas ipſi Chriſtophoro de dictis bo-
57 nis diſponẽdi ẽt p actũ vltimæ volũtatis.Cũ † verbũ diſponere,ꝓprie cõcernat vltimas volũtates, vt inſt.qb. ex cau.ma.nõ lic.§.cũ aũt,& in auth.de teſtã. imperf.§. nos oĩa,& in §.diſponat.in auth.de nuptijs, & p Alber. de Roſa,in ſuo dictionario,in verſ.diſpõ, & ita in terminis noſtris firmat Corne.d.conſil.273.col.7. in fine, verſ.inſuper.vol.4.Potuit igit Chriſtophorus virtute dictæ reſeruationis,& facultatis in dictis bonis apponere fideicõmiſſum,& aliud onus,& appoſitum dẽt teneri,& obſeruari.¶ Tñ iſtis nõ obſtantibus veritas eſt; ꝙ d.Chriſtophor⁹ nõ potuerit fideicõmiſſũ & on⁹ appo-
58 nere.Ex † quo talis ſua reſeruatio fuit limitata, & reſpectu tpis, & reſpectu cãç,& limitatũ ꝓduxit effectũ,& ñ aliũ.l.Imperator.ff.de poſtul.vulg.l.in agris.cũ ↄcor. ff. de acquir.rer.domi.Et qa fuit cõceſſa ad certũ tps, & certam cãm,ideo omnia alia vident excluſa; cũ vnius incluſio &c.l.cũ ptor,in princip.ff.de iudic.c.nõ nc. de
59 pſumptio.Et † qa tẽpus,& cã reſeruationis, & exceptuationis in reliquis omnib.firmat regulã, & ſic donationẽ factã.l.nã ꝙ liquidè.ff. de pe. lega. l. in his,vbi doct. ff.de

ff.de legib. Voluit enĩ ipſe Christophorus hr̄e facultatē alienādi, ꝑmutādi & diſponēdi de dictis bonis, dū viueret, vt ꝓbāt illa ver. liceat ipſi Christophoro viuenti
60 &c. Per † ꝙ ſolū cōceſſa fuit facultas diſponēdi ꝑ actū inter viuos, & eo ſolū tp̄e, quo viuebat, nō aūt in vltima volūtate, deciſio eſt in trīs Bar. iſtud ꝓbātis. l. & rō ne in cōſ. 79. pr̄ filio emācipato, col. fi. quē refert, & ſeqtur Ale. cōſ. 13. primū, col. 6. ver. ꝓ hoc bn̄ facit, nu. 7. vol. 3. refert ēt, & ſeqt̄ Iaſ. in Rubri. ff. ſol. mat. in 2. lect.
61 Quib. † in locis rn̄det̄ ad ver. diſponere, ex quo ſm ſubiectā mām & iūctū cū alijs ĩportabit actū diſponēdi inter viuos, & nō ſēp in vltima volūtate verificat̄, & tāgit Soci. cōſ. 92. circa primā, col. 4. ver. circa ſm, vol. 1. ſeqt̄ Albert. Bru. ĩ trac. de ſtatu. excludē. fem. in ſexto artic. principali, in quarto mēbro, qſt. 7. in fi. car. 23. col. 4. Et ꝙ hoc ſit verū ꝓbat̄ multis iurib. allegatis ꝑ Alex. ĩ Ru. ꝑdicta, & ꝑ Iaſo. ibi, in fine, nec mirū, cū verba ſm ſubiectā materiā improprient̄. l. ſi vni. ff. loca. cū vulgaribus.
62 Et † ſuadet̄ iſtud ex capite ſequēti, appoſito in dicta reſeruatione, vbi Christophorus in reliqs ſuis bonis non donatis filijs reſeruauit ſibi facultatē diſponēdi in vita, & in morte, ꝑ quæ ſequentia declarant̄ præcedentia, l. vtrū. ff. de peti. hæredi. l. q filiab. l. ſi ſeruus pluriū. §. fi. de
63 le. 1. Nec † dicat̄, ꝙ in reliqs bonis reſeruauit ſibi facultatē diſponēdi libere, ꝙ ſecus eſt in reſeruatione rerū donatarū: qa limitatè reſpectu cāæ. Nā iſtud nō negat̄, vt ſtatim dicet̄, ſed vltra cām limitatā, ēt limitatū fuit tēpus, tū cōſideratis illis verb. Christophoro viuēti, & illis, diſponere velle ſuū, iunctis illis, & de reliqs nō exp̄ſſis teſtari, & diſponere liberè velle ſuū in vita, & in morte, ſatis enim erat apponere verb. libere, ſi volebat limitare cām, & nō erat opus apponere illa verb. in vita, & ĩ morte, q̄ neceſſario includūt in alijs nō donatis omni tēpore potuiſſe diſponere, cuius ↄ̄riū ĩfert̄ neceſſario tribus in rebus donatis, maximè per illa ver. liceat ipſi Christophoro viuēti. Cū itaque alio tp̄e, quā reſeruato diſpoſuerit, & ſic non inter viuos, vti licebat ꝑ reſeruationē, meritò ſua diſpoſitio ruit. Tollit̄ ēt obiectio; qm̄ dicta reſeruatio fuit facta limitatè reſpectu cāæ, qn̄ adeſſet neceſſitas, vel euidēs vtilitas, neceſſitas non fuit, minus & euidēs vtilitas, ↄn̄r alijs de cauſis nō exce
64 ptuatis diſponere nō licuit. Apponere † .n. onus ſeruitutis nō tēdit in vtilitatē ſed in dānū: cū res libera efficiat̄ ſerua. l. altius. C. de ſerui. & aq. l. de pupillo. §. impo
65 ſititia. ff. de operis noui nūciat. cū ſimi. Apponere † ēt onus, & grauamē fideicōmiſſi minus cōcernit euidētē vtilitatē, ꝙ apertiſſimū eſt, ſi reſpectū, & cōſiderationē habeamus ad bona inſēſibilia, ſi ēt habeamus ↄſiderationē ad ꝑſonas, & ad familiā, adhuc idē erit; cū fideicōmiſſū ſit onus, & grauamē, & res prius liberas dicto grauamine afficiat, & ↄn̄r ꝑ iſta tollat̄ libera facultas diſponēdi illi, q eas poſſidet. l. ab eo. C. de fideicō. l. cū filio, d̄ leg. 1. l. fi. §. ſed qa. C. cōia d̄ le. Onus āt & grauamē
66 ↄ̄riū ē vtilitati, & libertati, vnde &c. Eſto † .n. ꝙ ipſe Christophorus fecerit tale fideicō. reciprocū fauore agnationis, & familiæ, ꝙ vr̄ eē fauorabile, vt ĩ l. 1. §. ſi cui, ver. publicè. n. ff. de vē. inſpici. §. cęterū, & §. media, inſt. de legit. agna. ſucc. & ꝑ Bal. ĩ l. maximū vitiū. C. d̄ libe. p̄teritis, & ꝑ ſcrib. oēs, in l. venia. C. de in ius vocā. cū ↄcord.
67 Ex † hoc tn̄ dicere nō poſſumus, ꝙ euidētē contineat vtilitatē. Nā euidēs æqparat̄ notorio, & manifeſto: vt ꝑ illā gl. ſentit Iaſ. poſt alios, in l. ſi vero. §. q ꝓ rei. ff. q ſatiſd. cogā. nu. 7. & ꝓbat̄ in c. veſtra, & in c. tua nos, ex de cohabi. cler. & mul. & in c. cū olim, ex de verb. ſignifi. & ꝑ Bar. & alios, in l. 1. in princ. in 1. qſt. ff. de oper. noui
68 nūc. † iſto aūt fideicōmiſſo nō datur notoria, & euidēs vtilitas amborū eodē tp̄e, ſed ſolūmō poſſet eſſe ſpes, tēdēs ad vtilitatē vnius, vt de ſe patet, & ꝓbat̄ in l. 1. & in l. cū ꝓponas. C. de pact. diffuſe in l. q Romæ. §. duo fratres. ff. de verb. oblig. Et iō nō cōſiderabilis, nec cōceſſa, cū ſit reſpectu vnius tātū, & deberet eſſe reſpectu amborū. Itē qa inducit onus, grauamē, & ſubiectionē,
69 q ↄ̄riatur vtilitati, vt dixi. Et † ſuadet̄ iſtud apertiſſimè: qm̄ tale fideicō. inter fratres ĩducit, & parit diſcordiā, & ideo licita eſt ipſius remiſſio. d. l. 1. & l. cū ꝓponas, & d. §. duo fr̄es, & remitti p̄t ēt ꝑ minorē, vt ꝓbat̄ pūctualiter in l. de fideicōmiſſo. C. de trāſactio. & ibi ſcribē. nō.
70 Oſtēdit̄ † ēt qm̄ tale fideicō. cōtinet cōditionē penitus incertā; & iō à l. appellatur cōditionis incertū, vt in d. l. 1. Qđ aūt pēdet à cōditione, minimè pōt dici vtilitas notoria, & euidēs; cū ſit penitus incertū, & à futuro d̄
71 pēdat. l. 1. ff. de cōdi. & demō. cū alijs iurib. vulgar. Et † ꝙ nō cōtineat euidētē vtilitatē deducit̄ apertiſſimè, nā minor remittēdo euidētem vtilitatē, lædit̄, patit̄ enĩ ex hoc damnū, & iō aduerſus talem remiſſionē reſtituit̄, toto ferè titulo. ff. de minor. & C. de in integ. reſtitu. minno. cū ↄcord. Et tn̄ remittēdo fideicō. reciprocū fr̄i, nō dr̄ pati dānū nec lædi, nec p̄t in integrū reſtitui. d. l. de fideicōmiſſo, vbi doct. nota. vt facit ēt Dec. cōſ. 532. ꝑ vera, nu. 11. Qđ vtiq; nō ꝑmitteret̄, ſi in eo daremus euidētē vtilitatē, q̄ radicatā amittere, eſt dānū pati, vt tradit glo. in ver. ꝑ in integrū, in l. 1. §. ſi qs aūt ꝑ inūdationē. ff. de iti. actuq; priua. cū alijs adductis ꝑ Iaſ. in l. cum qs, nu. 3. C. de iur. & fac. ignorā. ad q̄ bn̄ facit deciſi. Ba. in procem. C. col. 2. ver. ego recipio te in fideicōmiſſariū, dū ad q̄ſt. ibi ꝑ eū tactā adducit. l. de fideicōmiſſo.
72 Et † cōfirmatur ꝑ tex. in l. denique. §. ſi qd minori. ff. minor. vbi minor remittendo fideicō. cōditionele ſit factū, dr̄ lædi, & aduerſus talē remiſſionē reſtituit̄, vt ꝑ illū tex. ibi tradūt Bart. & oēs, ex quo illa ſpes fideicōmiſſi eſt ↄſiderabilis, vt dicit ille tex. Et tn̄ frater minor licitè pōt remittere reciprocū fideicō. d. l. de fideicōmiſſo, vbi oēs * cōiter iſtud tradūt, cōſequēter neceſſariò dicere cogimur, in eo nō verſari, nec contineri
73 notoriā, & euidentē vtilitatē. Nec † iſto caſu erit cōſiderabilis cōſeruatio agnationis, & familiæ. Nā ſi hoc eſſet omni caſu, ceſſaret remiſſio fideicōmiſſi, cuius ↄ̄riū diſponit̄ in d. l. 1. cū cōcordā. Eſto. n. ꝙ iſta cōſeruatio videat̄ fauorabilis, tn̄ fideicō. tale in ſe nō continet euidētē vtilitatē reſpectu iſtorū fratrū, q in p̄ſenti caſu ſoli ſūt cōſiderandi, immo cōtinet onus, & grauamē, & alia ↄ̄ria vtilitati, vt oſtēſum eſt. Cōcludit̄ igit̄, talē reſeruationē limitatā, nō cōprehēdere caſū p̄ſentē, & virtute ipſius Christophorū nō potuiſſe apponere onus, nec granamē, & fideicō. ¶ Tertia orit̄ difficultas, poſito ꝙ donatio, & aſſignatio dictorū bonorū fuiſſet valida, & irreuocabilis, & in reb. donatis nō potuiſſet apponi onus, nec ēt fideicōmiſſū, vt dictū fuit in p̄cedētib. q ēt cōprobāt̄; qm̄ cū dictæ res donatæ fuiſſent pleno iure dicto titulo effectæ ipſorū filiorū, nō potuere amplius ipsorū effici titulo inſtitutionis, & hæreditario, vt vr̄ feciſſe ipſe Christophorus poſtmodū ĩ ſuo teſtō. l. ſi mr̄. §. eādē cām. ff. de excep. rei iudica. §. ſi res, & §. ſi rē legatā, inſtit. de lega. l. oēs. ff. de actio. & obli. l. ſeqt̄. §. la
74 na. ff. de vſucapioni. Nō † enĩ valet inſtō in re ꝓpria hr̄dis. l. ꝓprias. C. de leg. l. an ea res. ff. de cōdi. & demō. Bal. in l. ſcimus, in principio in 4. q̄ſt. C. de inoffi. teſta. & ꝓprie in terīs nr̄is tradit Alex. cōſi. 20. ponderatis, col. 2. vol. 3. ꝙ cōſ. eſt repetitū in 6. vol. conſi. 117. & Corn. cōſ.
75 87. vr̄, col. 1. vol. 2. Ad † ꝙ etiā: qm̄ in fideicōmiſſo vniuerſali ꝑ patrē iniūcto filio inſtituto ēt hæredi nō veniūt, nec cōprehendūtur ꝓpriæ res ipſius filij hr̄dis, q̄ erāt ex patrimoniū ipſius teſtatoris, vt habet̄ in l. cohęredi. §. cū filiæ. ff. de vulgari & pupill. & in l. fideicōmiſſaria. §. quoties, & l. ex facto, poſt principiū, verſi. nō tātum. ff. ad Trebellianū, ꝑ Alex. cōſ. 201. ꝑſpectis, nu. 1.
76 vol. 6. & Corn. cōſ. 114. in hac, col. fi. vol. 3. Et † ꝓcedūt iſta ēt à fortiori, vt nō veniāt bona dicti hæredis, quæ ipſe hæres grauatus habuit à defuncto, nō per viam teſtamenti, & vltimæ voluntatis ſed alio modo inter viuos, vt habetur in l. 3. §. ſi rē, de lega. tertio, & in l. ſequēs quæſtio. de legatis ſecundo, & in l. Lucius. §. maritus. ff. ad Trebellianū. Eſto ꝙ poſtmodū in dictis bonis appareat inſtitutus hæres ab ipſo teſtatore, vt traditur in dictis iurib. & in alijs cōcord. alleg. ibidē per gl. & doct. & firmat Pau. de Caſt. cōſ. 164. viſa, col. 2. ver. quantum ad ſecundum, & plenè Ale. in d. cōſi. 20. col. 3. & vol. 3. repetito in ſexto, vt ſupra, vbi punctualiter loquitur in iſtis propriè terminis, & ita etiam facit Cor. dicto cōſ. 228. col. 1. in fine, & col. 2. & col. penulti. & fina. vol. 4. & idem Corne. in d. conſi. 114. colum. fina. in fine, vo
77 lum. 3. Quibus † non contrariantur dicta per eundem

Corn.

Corn.cõs.273.col.6.& seq.ver.nõ obstat, vol.4. Nã ibi loquitur diuersis in terminis,& diuerso in casu,qñ.s.donatio facta p patrẽ non valuisset inter viuos, vt apertè colligit ex dictis suis, cuius ɔ̃riũ est in casu nr̃o, vt fuit
78 supra conclusum. Tñ † esto, ꝙ deducta supius sint vera,limitant adhuc,& declarãtur,vt nõ procedãt,qñ ipse pater,q donauit inter viuos,postea fecisset testm̃,& ĩ illo instituisset dictos filios hr̃des,& vlterius noĩatim,& expressim imposuisset fideicõmissum super dictis reb. ꝑ eũ prius donatis,dictis filijs postmodũ hæredib.institutis,& adeũtib.ipsius hæreditatẽ,vt ꝓpriè contigit in casu ꝑsenti.Istis em̃ cõcurrẽtib. fideicõmissum tenebit & valebit, & supius adducta nõ ꝓcedũt isto casu, vt vr̃ esse tex.in d.l.Lucius.§.si maritus,ibi, nisi manifestũ eẽt &c.& in d.l.sequẽs q̃st.ver.si.de leg.2. & est de mẽte glo.
79 ibi,in ver.sensisse,in d.l.Lucius.Et† licet gl.in ver.si mortis,in l.si mulier,in prin.de le.3.voluerit in hoc ɔ̃riũ: tñ
✱ cõiter * reprehẽdit,qa ɔ̃ iura supius adducta,vt dicunt Dy.Bal.& Flor.ĩ d.l.si mulier ĩ prin.& Bar.Cum.& Pau. de Ca.in d.l.sequẽs q̃st.Volẽtes ɔcurrẽtib. ꝑdictis fideicõ.posse iniũgi,& iniũctũ tenere.Filius.n.cui fuit donatũ,simplr̃ adeũdo hr̃ditatẽ,vr̃ cõsentire dicto fideicom
80 misso,& sibi ꝑiudiciũ facere.Et†simplr̃ adeũdo, vr̃ pri⁹ renũciasse titulo donõis,quẽ hẽbat in dictis bonis,& dictũ titulũ transtulisse in institõnem hæredis,& in titulũ vltimæ volũtatis, quo casu fideicõmisũ sine dubio potuit apponi. Ita pũctualiter in istis terĩs voluit Deci. cõs.254.viso pũcto,col.2.vers.similiter,& col. pen.& fi. vers.nõ ob.cõprobando ista iurib.& decisionib. & idẽ
81 vr̃ velle Cor.in d.cõs.87.col.2.& seq. vol. 2.Et † cõprobari possunt qñ adeũdo hæreditatẽ,obseruare dẽt, & adimplere disposita,& ordinata p testatorẽ,nec dẽt venire ɔ̃ factũ ipsius,vulg.l.cũ à matre.C. de rei vẽd.l.vnũ ex familia.§.si rẽ, de le.2.ẽt si se immiscuisset cũ bñficio
82 inuẽtarij,qñ hæreditas est soluendo , vt tradit Alc.cõs. 30.visis,col.2.nu.2.in fi.vol.6.Et†simplr̃ se immiscendo dictæ hereditati,approbauit & testm̃, & disposita in eo in ꝑiudiciũ sui,& suorũ hæredũ,vt dicit Bal. in c.Imperialẽ,in prin.col.5.ver.quærit vtrũ,in ti. de prohi. feud. alie.p Fede.p Dec.& Corn.in dictis cõsilijs, & per Alc.
83 cõs.229.perspectis,col.5.vers. si tamen, vol. 5. Et † quia adeũdo, & se immiscẽdo quasi ɔ̃hunt cũ legatarijs , & fideicõmissarijs,& iõ tenent, & obligant ex quasi ɔ̃ctu adimplere ordinata per testatorẽ.l.ex maleficijs. §.hr̃s. ff.de act.& obl.& inst.de obli. quæ ex qua. cõtract. in §.
84 hæres,cũ simi.Facit † ẽt qa ipse testator põt ꝓpriasmet res ipsius hr̃dis legare, & p fideicõmissum relinquere, vt inst.de leg.§.nõ solũm,& inst.de sing. reb. per fideic. reli.§.fi.& in l.hæredem.C.de fideic.cum cõcor. Verũ si facti cõtingentiam, & ipsius veritatem cõsideramus, obiectiones istæ nihil faciunt,qñ.d.Sinibaldus hæreditatem ipsius patris minimè adiuit,quinimmo eã expressè repudiauit ɔ̃ñr sumus extra terminos obiectionis.
85 ¶†Et si dicatur, ꝙ ipse adiuit dictã hæreditatem antequã repudiaret, & semel se immiscendo postmodũ repudiare nõ potuit.l.necessarijs.ff.de acq.hære. & semel adita postmodũ repudiari nõ potest l.sicut.C. de repu. hær.Quia semel heres nõ potest desinere esse heres.l.& si sine.§.sed ꝙ Papinianus,in fi.ff.de min. Respondetur talẽ aditionẽ, & imixtionẽ fuisse nullam,& haberi pro nõ facta,nec illi potuit præiudicare . Quando.n.se immiscuit nullã habebat agnitionẽ testĩ conditi à patre, nec de cõtentis in illo,& cũ hoc ignoraret,credens patrẽ ab intestato defunctũ,adiuit, & se immiscuit,ex capite intestati.Et postmodũ cognito,ꝙ testatus fuerit,illã expresè repudiauit, p quẽ actũ sequentẽ declaratur volũtas ipsius,q̃ fuerit in actu ꝑcedenti,vt fuit deductũ
86 supius.Et† ista ignorãtia in filio suo,tolerabilis est,& à
✱ iure recipit.l.verius.ff.de ꝓb. per Bar. & * cõiter oẽs,in l.qui Romæ.§.duo fratres,in 3.q.prin.ff.de verb.obl. & ꝑ scribentes oẽs,in l.eius qui.§.si.ff.si cer.pet.& p Corn. cõs.88.de subscriptione,in lr̃a B, vol.3. vbi allegat Bar. in l.is potest.ff.de acq.hær.& in l. si hæres. ff.de lib. lega.
87 Et † certissimũ est, aditionem seu immixtionẽ factã ex cã intestati esse nullã,data & subsistente vera cã testati, ex quo deficit cõsensus & in cã aditionis erratũ fuit,vt est tex.in l.si is ad quẽ,& in l.si qs mihi bona.§.sed si mãdauit,ver.alr̃ atq; & in l.pr̃,in prin.ff.de acq.her.& doc. oẽs plenè tradũt,in dictis iurib.& in l. hæres institutus, eo.ti.& Ful.Ias.& alij Mod. istud idẽ firmãt,in l.bonorũ nu.8.& 9.C.q admit.firmãtes in aditione,& immixtione hr̃ditatis reqri,ꝙ hæres intelligat,an ex testõ , vel ab
88 intestato hr̃ditas sibi deferatur.Et † si adit ex vna istarũ cãrũ nõ vera,aditio erit nulla,& ꝓ nõ facta , ex quo licet subsit cã vera,ex qua immixtio posset valere , tñ ex illa nõ sustinet,cũ facta sit ex cã falsa, vt ẽt tradit Alex. ɔ̃s.121.viso ꝓcessu,col.5.vol.1.& ꝓsequit Ias.post alios, ind.l.si is ad quẽ,col.2.nu.3.& 4. ac seq. rñdẽdo ad tex.ĩ c.ex parte.il scd̃o,de ɔ̃uer. ɔiug. vt p eũ, q solet in ɔ̃riũ
89 allegari.Scd̃o †tollunt obiectiones,qñ si bene eorum verba legant,& cõsiderent, loquunt quãdo talis heres institutus simplr̃ hr̃ditatẽ adiuit, vel illi se immiscuit, nullo cõfecto inuẽtario,sec⁹ aũt esset, qñ immiscuisset se cũ beneficio legis & inuẽtarij,vt fuit in casu præsenti factũ p D.Sinibaldũ.Isto.n.casu tale bñficiũ inuẽtarij reddidit ipsum tutũ , & securũ ab oĩb.dãnis, q̃ pati potuisset,& incurrere ex aditione simplr̃ facta,vt propriè loquunt decisiones ɔ̃riæ,q̃ dãna cessant inuẽtario cõfecto,vt ꝓbatur p tex.apertũ in l.fi.§.& si præfatam . C. de iu.delib.Vbi dr̃, ꝙ hæredes cũ dicto beneficio adeũtes,istud faciũt sine periculo , ita ꝙ nihil penitus debẽt amittere ex sua substantia, & periculũ pateretur, & nõ modicũ ac ẽt damnũ ipse D.Sinibaldus,si tale fideic.&
90 grauamẽ teneret,vt fuit in præcedẽtib.ostensum.Et † illa verba nihil penitus de sua substãtia amittat,hoc idẽ importãt,cũ ly.nihil,sit vniuersalis negatiua.l. si is q ducẽta.§.vtrũ,in ver.nihil.ff.de reb.dubijs, & illa dictio,penitus,idẽ importat ꝙ dictio,oĩno.l.1.C. de Gladia. lib. 11.& iũcta cũ negatiua nihil,idẽ importat,ꝙ nullo modo,vt dicit gl.in l.in naue,in vers.oĩmodo. ff.loc. & tradit Alb.de Rosa.allegando alias decisio. in dictionario suo,in ver.penitus,vbi ẽt dicit eã importare idẽ,ꝙ ipso iure,& Alc.ꝓsequit in l.q vsumfructũ, col.2. ĩ prin.nu. 7.ff.de verb.ob.& ɔ̃s.13.visis,col.3.nu.19.vol.2.& sentit Dec.allegãdo alia iura circa dictionẽ nihil , in cõs. suo
91 nouiter impresso vltimo,nu.32.in causa,in qua.Et † ꝙ hæres cõficiẽs inuẽtariũ nullũ ẽt minimũ dãnũ pati debeat,ꝓbat in d.§.& si ꝑfatã,in fi.& in §.licẽtia.ibi dãnũ aliquod,q̃ dictio habẽs ꝑcedentẽ negatiuã inducit, vt nõ possit dãnũ partiri & diuidi , & ideo dẽt esse illæsus ẽt à quocunq; minimo dãno,vt dicit Alb.de Ros.allegãdo Arch.in dictionario,in vers.aliquod, & ꝓbat tex. iuncta gl.in ver.aut earum parte,in cle.1.de fo.compe.
92 vbi dictio aliquod, cõprehẽdit ẽt minimum. Et † quia beneficiũ inuentarij reddidit D.Sinibaldum tutum & securum ab oĩ dãno ẽt minimo,vt in dictis iurib. cum alijs allegatis p doc. ibi post glo.necessariò infertur , ꝙ omnia sua iura,quæ prius hẽbat in bonis sibi donatis, dẽnt remanere salua,& penes eũ illæsa,& ɔ̃ñr libera,& sine onere,cuius ɔ̃rium sequeret,si ipse astrictus fuisset fideicõmisso, nõ. n.fuerunt confusa dicta iura per aditionẽ hæreditatis ꝓpter dictũ beneficiũ inuentarij , vt est tex.apertus,in d.l.fi.§.in cõputatione,vers.si verò, & tradunt ibi gl. & alij doct. oẽs,allegantes cõcor. & po
93 nit Ias.in l.q̃ dotis,nu.43.ff.sol.matr.Respectu † .n. dãni euitãdi,& vt sua iura remaneãt illæsa, beneficiũ inuẽtarij reposuit ipsum D.Sinibaldũ in eo statu,ĩ quo pri⁹ erat añ aditionẽ,vt exp̃sè probat in dictis iurib.qui status necessariò infert,vt talia bona dẽant remanere libera,& absq; onere fideicõmissi,sicut erãt ante aditionẽ.
94 Et † ẽt suadet istud p d.l.fi.vers.sin verò , vbi creditores ꝑferũt legatarijs & fideicõmissarijs,q.b.ẽt dẽt ꝑferri ipse D.Sinibaldus,q in dictis reb.donatis erat creditor,& sup illis iura sua remãserũt salua, ɔfecto inuẽtario.Pro
95 pter † cuius bñficiũ,esto ꝙ se immiscuisset:ꝑt venire , ɔ̃ factũ defuncti,vt tradit Alc.cõs. 122. super,primo,col. pe.vol.4.& plenè ꝓsequit Dec.cõs. 185. in cã istorum , col.1.& 2.in prin.nu.1.ita limitãtes d.l.cũ à matre,p doctri.Bal.in l.qui se patris,col.10.vers.itẽ quærit. C.vnde
96 legi.Prout † etiã limitatur non procedere, qñ gestũ & factũ à defuncto esset inualidũ,nam tunc hæres põt venire cõtra tale factũ,per reg.non præstat,de reg. iuris, & argu-

& argumẽto.l.4.§.cõdẽnatũ.ff.de re iud. & tradit Soc. ꝯſ.79.ſi eſſemus,nu.47.vol.4 & ibi nu.ſeq.ẽt alio mõ limitat allegãdo iura,& Bal. qñ hrs iure ꝑmittẽte põt ꝯ̃uenire,q̃ bene applicant̃ ad caſum p̃ſentẽ,cũ talis diſpõ fideicõmiſſaria fuerit inualida,& iure ꝑmittẽte ipſe D. Sinibaldus nõ teneat̃ illã obſeruare,cũ hẽat ſua iura ſal ua in bonis donatis, & in illis nõ dẽat pati dãnũ ꝑꝑ be-
97 neficiũ inuẽtarij,vt dictũ eſt.Prout † ẽt d. l. cũ à matre, nõ obſtabit , qñ factũ defuncti tẽderet in fraudẽ & dãnũ hr̃dis,vti eſt ,& cõtingit in iſto caſu in bonis donatis,ſ̃m Bal.in l.1.verſ.qro vtrum,& Saly ibi ver.9. C.de
98 inoffi.don.& ponit Frã.de Cur.ꝯſ.1.in fi.Nec † obſt.gl. in ver.cõputatione,in l. fi. C. de iure delib.& ea quæ ꝑ eã dicit Ale.in d.cõſ.30. vol.6. Qñ in caſu noſtro reſiduũ hæreditatis D. Chriſtophori minimè eſt ſoluẽdo, nec in minimo venit in recõpenſationẽ veram graua minis dicti fideicõmiſſi,& aliorũ onerũ ꝑ ipſum Chri-
99 ſtophorũ teſtatorẽ impoſitorum.Et † bñ hæres ſimpli citer adeundo potuit ſibi p̃iudicare , qñ teſtor legauit res ꝓprias ipſius hr̃dis,ſicuti qñ illas obligauit ſ̃m magis cõem,vt tradit̃ ꝑ Ale.& alios Mod. in l. ſi hr̃dis ſeruus,de le.1.& Ale.cõſ. 172. vol. 2. & alibi pluries,ſecus aũt eſt,qñ adiuiſſet cũ beneficio inuẽtarij,vt traditur in deciſ.cõſ.Neap.111.fuit dubitatũ,col.fi.Nã iſto caſu po terit venire ꝯ̃ factũ ipſius ẽt teſtoris. Qui ſicuti ſciẽter põt legare res alienas,ita ẽt poterit legare res hæredis , vtroq; tñ caſu cõfecto inuentario nõ tenebitur hæres vltra q̃ hæreditas ſit ſoluẽdo,nec ꝓprias res p̃ſtare,nec ſoluere eſtimationẽ alienarũ legatarũ,ex quo ꝑ tale beneficium iura ſua remanẽt illæſa , nec aliquod dãnum ẽt minimũ debet pati in ſua ſubſtãtia.& quò ad prædi cta reponẽdus eſt in eo caſu,in quo erat ante aditã hæreditatẽ iurib.& deciſionib.quib. ſupra.Et iſtis modis, tolluntur etiã illa, in quib.dicebatur , adeundo debere adimplere ordinata ꝑ defunctũ qa videt̃ quaſi ꝯ̃here, & ꝑ talẽ actũ p̃iudicare ſibi,& hæredib.ſuis.Procedunt ẽt,qñ ſimpliciter adiuit,vel ſe immiſcuit.ſecus ſi iſta fecit cõfecto inuẽtario.Quib.omnib.cõſideratis neceſſa ria infert̃ cõcluſio & vera,dicta bona donata debere re manere penes ipſum D.Sinibaldũ libera, & ſine aliquo grauamine,& onere. Ex quo Chriſtophorus pater nõ potuit in illis apponere fideicõmiſſum,nec grauamen nec aliud onus,cũ cõſignatio dictorũ bonorũ quò ad p̃dicta fuerit libera,& irreuocabilis. Pariſius Bononię.

SVMMARIVM.

1 *Statutum de dote lucranda locum habet etiam in tacita conſtitutione dotis.*
Mulier ſecundò nubens videtur marito illam dotem conſtituere, quam primo conſtituit.
2 *Et ſi tertiò nubit,videtur tertio marito dotem illam conſtituere, quam conſtituit ſecundo,& nu. 1.*
3 *Attenditur vltimus ſtatus.*
4 *Relatio facienda eſt ad proxima.*
5 *A verbis ſtatuti exorbitantis,& iuris communis correctorij nõ eſt recedendum.*
6 *Ablatiui abſoluti conditionem important.*
7 *Dictio,ſaltem,eſt diminutiua,& ſubſidiaria.*
8 *Statutum requirens duo,illa debent interuenire ; & non ſufficit vnum.*
9 *Publicè factum quando dicatur.*
10 *Qualitas à ſtatuto requiſita neceſſariò debet interuenire .*
11 *Et non ſufficit actum celebrari,ſi non adeſt iſta qualitas.*
12 *Statutum de dote lucranda non habet locum in matrimonio putatiuo.*
13 *Et caſus comprehenſus in ſtatuto debet eſſe verus.*
14 *Forenſis an gaudeat beneficio ſtatuti de dote lucranda.*
15 *Et quando in loco ſtatuti non ſubit onera,nec grauamina.*
16 *Et quando ſtatuentes de forenſib minimè cogitarunt.*
17 *Et quando idem diſpoſuiſſent ſi de illo fuiſſent interrogati.*
18 *Et quid ſi in ſtatuto nulla expreſſa eſt rõ,an forenſes gaudeant.*
19 *Et in lucris dotalib quæ ſtatuta debeant attendi,viri an mulieris.*
20 *Domicilium quando conſtituatur per habitationem decenny.*
21 *Et quid ſi ibi non habet maiorem partem bonorum .*
22 *Et ſi non habuit animum perpetuò ibi ſtandi.*
23 *Reſpondetur ad conſi. Dec. 283.*
24 *Et per quas coniecturas dos dicatur tacitè conſtituta.*
25 *Quãdo dicatur dos repetita à tertio marito,quę fuit facta primo vel ſecundo marito.*
26 *Statuta interpretationem paſſiuam recipiunt.*
27 *Valet argumentum à communiter contingentibus.*

CONSILIVM XXXIIII.

Statutum de dote lucrãda,& aliud,vtrũ mulier oĩa bona ſua, &c. Dño Todeſchino ꝯcedere vñr dimidiã oĩũ bonorũ, q̃ hẽbat dña Angelica, eſto q, tertiò nubẽs ipſi Todeſchino dotẽ expreſſè nõ cõſtituerit.tũ ẽt qñ primo marito, & ſcd̃o dotẽ ex p̃ſsè cõſtituit cõfectis inſtrumẽtis dotalib.quo fit,vt ẽt attẽta diſp̃õne iuris cõis eidẽ Todeſchino aſſerto marito talẽ dotẽ tacitè ꝯſtituiſſe videat̃. In qua tacita cõ ſtõne ſtatutũ de dote lucrãda locũ ſibi vẽdicare vr̃. Vt
1 apertè circa vtrũq; dictũ tradit Bar. in qſt.ſua ſeptima, mulier hñs amplũ p̃rimoniũ,in prin.& col.4.ver.ad primũ dico,& ver.ſeq.vbi adducẽdo iura,ꝯcludit,viduã nõ minorẽ ſcd̃o viro cẽſeri cõſtituiſſe dotẽ, q̃ primo viro cõſtituit,eſto q expſsè nõ fuerit cõſtituta,quia prima in ſequẽs mr̃imoniũ vr̃ repetita, prout idem ſe voluit,ꝑ illũ tex.in l.pe.§.vxor.ff.ſol.matrim. & ſic
* oẽs ibi * cõiter ſequuntur, & idem firmat circa vtrũ que dictũ Pau.de Caſt.in l. ſi mulier diuerterit, in fin. ſol.mat.& in cõſ.283.viſis,col.2. ver. quãtùm ad ſ̃m, col.fi.Bal.cõſ.mihi.102.Mulierẽ maritus,vol. 4. Cum cõſ.109.dña Ioãna,col.2.Rom.cõſ.44. ex ſupra narrato,col.2.& fi.& cõſ.314.in caſu propoſitæ conſultationis.Bald.nouel.in tracta.de dote, in 6. parte prin. in 71. priuilegio,Ang.Are.inſt.de act.§.fuerat,nu.31. & Mod. Bonon. in tract. de dote,in 1. parte quæſt.39. & ſeq. & poſt Cyn.in q.3.tradit Sal.in auth.ſed q̃uis,col. fin.in
2 q.C.de rei vxor.actio. Et † iſti tertio aſſerto marito nõ cẽſetur repetita,& cõſtituta dos tradita primo marito ſed illa quæ fuit tradita ſecũdo,vt innuere vr̃ ſtatutum p̃dictum,vtrũ mulier,&c.verſ. item dicimus,& de iure cõi iſtud recipitur,vt ſentit Pau.de Caſt. in l. in inſulam §.fi.ff.ſol.mat.verſ.ſed quid ſi inter primũ,& idẽ Pau.in d.l.pe.§.vxor,& eſt tex.ibi apertiſſimus,quẽ ad hoc ꝑ ctuař cõſiderat Bal.nouel.aſſerẽs in facto iſtud habuiſſe,qñ primo marito fuit ꝯſtituta minor dos & ſecũdo maior,& tertio marito nulla fuit cõſtitutio facta, nam eidẽ cenſet̃ cõſtituta,& repetita illa , quæ fuit cõſtituta ſecũdo,& nõ primo.argumẽto.l.Mela.§.1.ff.de alim. & cibar.leg.& eorũ quæ traduntur ꝑ illũ tex.per Bar.
3 l.mater.C.ne de ſta.defun. Et † põt iſtud ſatis cõprobari,qñ attẽdere debemus vltimũ ſtatutũ c. de conſultationib.de iure patr.cũ alijs cumulatis per Dec.cõſ.126. in cauſa,in prin. Et ẽt quia relatio ad proxima regulariter faciẽda eſt.l.ſi idẽ cũ eodem.ver.fi.ff.de iur. omn.
4 di.cũ ſimi.¶ † Cõſiderata tñ vera facti cõtingentia,ꝯ̃rium verius vr̃, q immo ipſi Todeſchino nullũ poſſit cõpetere lucrum.Certum eſt.n.tale ſtatutũ in ſe nõ cõtinens aliquã rõnem ſcriptã,eſſe valde exorbitans,& ꝯ̃riarium iuri cõi,cũ tollat in parte vxori liberã facultatẽ de bonis ſuis diſponẽdi,quo fit,vt ad vnguem, & cõtextũ veniat
5 ſeruãdũ . Et † à verbis ipſius minimè ſit recedendũ, ex quo eſt ꝑciſr̃fori,& ſtricti iuris.l.q, cõſtitutũ,ff.de teſtamil.l.cõſtitutionib.ff.ad municipa.l.quicquid aſtringẽdæ,ff.de verb.obl.cum alijs cõcor.traditis per Franc.de Cur.cõſ.9.Ticinenſi,col.2.& 3.& cõſ.35.ſtatuto, col.7. ver.& ſic in ſtatutis,& cõſ.47.cõſiderato themate, col. 3.in prin.& cõſ.78.D.Franciſchina,col.fi.Verba autẽ p̃fati ſtatuti de dote lucrãda , & ipſius diſpõ,tunc demũ cõcedit lucrum,qñ apparet matrimoniũ fuiſſe ꝯ̃ctum, ad minus ꝑ verba de p̃ſenti, & ꝑ annuli ſubarrationẽ publicè factã,vt eſt videre ibi, matrimonio ꝯ̃cto , & in
6 verbis ſubſeq.Et † cum ſint ablatiui abſoluti,cõdõnem induxerunt,vt hr̃ in l.à teſtatore.ff.de cond. & demon. cum alijs ad plenum cumulatis ꝑ Mod. Pap. in Rub.ff. ſol.mat. cõſequenter tale lucrum ſub hac conditione deſertur à ſtatuto,ſi matrimoniũ fuerit ꝯ̃ctum, puta ꝑ inſtrumẽta,& ſcripturas publicas, ſeu ad minus ꝑ verba de p̃ſenti, & ꝑ annuli ſubarrationem publicè factã.
7 Vt † innuit apertè illa dictio,ſaltem,ſubſidiaria,& diminutiua,q̃ neceſſariò infert,ad minus dẽre ꝓbari, & cõſtare matrimoniũ eſſe ꝯ̃ctũ,mõ,& forma ibi traditis,vt proba-

probatur in c.statutū.§.cū vero,in fine, de rescrip.lib. 6.& no.ibi gl.in ver.saltē,Cōpostel. Archi. & Gemi.in fi.& tradit Bar.in l.1.col.2.nu.5.ff.de iure codicil. & gl. ĩ l.datio,§.φ si p emptorē.ff.đ actio.emp. Et cū in casu pseti,minime ɔstare possit p instra publica, vel saltē p verba đ pseti.& p annuli subarrationē publicè factã,assertū mrimoniū fuisse ɔ̃ctū ĩter ipsū Todeschinū,& d.
8 Angelicã,sum⁹ ex casū statuti cōcedētis lucrū,& † reqrētis illa duo ad min⁹ copulatiuè dr̄e ,pbari, ita φ nō sufficiat de vno ɔstare pp illã copulã, &c, vt tradit ĩ l.si hr̄di plures.ff.đ cōdi.insti.& in §.pe.inst.de hære. insti. & ĩ l.si qs ita stipulat⁹.ff.de verb.oblig. cū alijs de qb. p Bar.in l.scire demus,e.ti.& ĩ l.si is q ducēta.§.vtrū,đ re-
9 bus dubijs.& p Dec.cōs.89.viso.col.2.nu.2. Et † vlterius reqrat annuli subarrationē publicè esse factã, ita φ nō clã,nec ĩ oculto fieri sufficiat,vt tradit ĩ cle. 1. §. cū verò,de foro cōpet.& ĩ c.statuim⁹,vbi doc.đ maled.Nec ĩteruenerit aliqs modus,de qb.p gl.ĩ ver.publicè,& ibi no.Bar.& alij,ĩ l.si finita.§.1.in fi.ff.de dã.infec.& ĩ cle.1. & ibi Card.đ vita,& hone.cler.nec ali⁹,de quo in l. 1.§. scimus.C.đ lati.liber.toll.& ĩ c.1.đ vsur.lib.6. & ĩ c.qm̄ satis,đ fil.psby.cū simi.Nec apparet aliqđ ĩstrum,pp φ pōt dici publicè,istud cōstare,necesse igit erit, φ đ istis
10 cōstet,iuxta formã à statuto traditã.Nec † poterit ipse Todeschinus se iuuare bñficio statuti,cū nō ,pbet pdictã qualitatē à statuto reqsitã,q necessario ab ipso ,pbã da esset,si bñficio d. statuti ptēdit gaudere; cū qualitas adiecta sit delationi pdicti lucri,argumēto eorū, q habēt ĩ l.ĩ delictis §.si detracta.ff.de noxal.& p Bar.in l.Titius.ff.de test.mil.& in l.ex facto, in secūda opposi.ff.de vulg.& pupi.& p Soci.cōs.19.nu.3.& cōs.81.nu.12.vol.
11 3.p Dec.cōs.5.nu.4.Nedū † .n.sufficit actū interuenire: quinimò necessario interuenire dēt, & ,pbari qualitas ipsa reqsita,vt tradit in c.vbi periculū.§.cæterū, de electio.lib.6.& p Ale.cōs.1.vol.3.& Frã.de Cur. cons. 59. Dux Philippus,col.7.vers.tū qa,& cōs.66.sapiēter, col. añpe.in princi.& tradit Bar.in l.1.§.ait ptor.ff.ne qd in lo.pup.& in l.4.§.ptor.ait,in fi.ff.de dã.infect.& in l.1. ff. de cōd.ex leg.& Bal.in l.si qs nō dicã rapere.C. de epis. & cler.cū alijs adductis p Soc.cōs.27.visis,nu.14.& cōs. 65.cōclusio,nu.4.vol.4.& alibi pluries,Corn.cōs.87.visis actis,col.2.vol.3.Frã.de Cur.cōsi.16.17.& 18. Deci⁹ cōs.22.viso pūcto,nu.2.cōsi.261.superiorib.nu.2.& ɔs.
12 356.in cã,nu.4.cū alijs cōcordãtijs.Deficiēte † itaq; ,pbatione qualitatis pdictæ,merito cessare dēt lucrū, & acquisitio partis dotis;cū potius iudicãdū sit fuisse matrimoniū nō verū, sed putatiuū; φ minimè afferre pt lucrū dotis virtute statuti,ēt si istud detegat post mortē mulieris,vt tradit Bal.in l.1.C.de cōdi.ob cau. & Sal. ibi,Pau. de Cast.Rom.& ibi Mod. in l. si añ nuptias.ff. solu.matrim.& firmãt Cano.in c. 1.extra de dona.inter vir.& vxo.& plenè prosequitur Bal. nouel. in dicto tract.in vndecima par.principali,colum. mihi. 61. ver.
13 6.differentia,aliàs fol.83.col.1.Maximū † .n. circa hoc lucrū ɔsideraf, φ casus statuto cōprehēsus dēt esse verus;vt tradit Bal.in d.l.1.& Moder. Bononien. in dicto tract.in vltim.par.qsti. 9. Et iō fm Bal. ibi statutū deferēs tale lucrū,nō hēbit locū in mrimonio imperfecto, nec in mrimonio illicito,fm Fely.ĩ c.iurauit,circa fi.ex de ,pba.& tradit in l.falsus.§.an ēt.ff.φ cū fal tuto.quãto ergo fortius, qm̄ nō ,pbatur matrimoniū ɔ̃ctū fm
14 formã,& qualitates ab ipso statuto traditas.Rurs⁹ † aduertēdū ē; nã ipse Todeschin⁹ ñ erat originari⁹ Ciuitatis Bononię,nec ēt ibi habitañ ɔstituerat, nec hēt domiciliū,ɔñr forēsis fuit,& ē,quo fit, vt bñficio dicti statuti minimè possit gaudere,fm cōe,& verã cōclusio. tradită p Barto.in tract.repræsal.in 5.q.principali,& in l.cū
* ctos populos.C.de sum.Trini. & fide ca. quē * cōiter sequuntur scrib.ibi,maximè Caccialu.car.21.ver.illud ēt scias,& Pau.de Ca.in l.oēs populi,in fi.ff.de iust.& iu. & ibi repeten.col.pen.& fin.& Ang. cōsi.73. φ dicta,& Alber.de Rosa.in 1.parte statutorū.q.9.& Pau.de Cast. cōs.353.statutū,& Roma.cōsi.222.ista captura,& bñ p Ale.cōs.44.col.3.4.& 5.versi.cū ergo,vol.5.& cōsi.120. nu.9.& cōs.41.vol.7.& p Soc.cōs.231.col.6.ver. præterea,vol.2.& cōs.128.col.1.vol.4.p Dec.cōs.114. & ,p tenui,col.2.& cōs.183.& diligēter.col.pe.& versi. nō ob.
15 Cū † eñ in dicta ciuitate nō subeat onera, nec grauamina,minimè gaudere dēt bñficio dicti statuti, argu. l.eū q,ff.de iu.iuran.& l.fm nãm ff.de reg. iur. & c. qui
16 sētit,de reg.iur.lib. 6. Et † mēs statuētiū nullo mō pōt applicari ad istū sēsū, φ forēsis deberet gaudere bñficio dicti statuti, q illud cōdiderunt in bñficiū subditorū,q in alijs grauabant, nec cogitarūt de ipsis forēsib. vt tradit Bar.in l.seruo legato.§.si testōr,de le. 1. & plene p Soci.cōs.5.psēs,vol.1.Et † ēt qa statuētes,si de hoc
17 fuissent interrogati,vtiq; idē disposuissent,forēses.s.nō debere gaudere bñficio dicti statuti,& iō hri dēt ,p expsso,iuxta gl.ĩ l.tale pactū.§.fi.ff.de pac.& ibi Bal.& scriben.no.alle.cōcor.Frãci.de Cur.cōsi.1.col. 4. in princ. ver.& iō,cōsi.9.col.5.in ver.& ,p ista parte, & cōsi.78. col.pen.vers.immo si statuētes,& Ale.cōs.144.viso the
18 mate,in fi.vol.6.Et † qa ĩ statuto nulla exprimit rō, qua moti fuerint ad ita statuēdū.& licet plures possent cōsiderari,q ita militarēt in forēsibus,sicuti in subditis;tñ nō ,ppea dicer debemus forēses posse gaudere bñficio statuti;qa si hoc verū esset,sequeret đstructio cōis ɔclusionis,de qua s̄.volētis,forēses nō gaudere. Nã nō ,pcederet,qñ rō statuti locū haberet in illis, cuius ɔ̃rium
19 est ipsa veritas.Itē † sequeret destructio alterius cōis ɔ̃cīusio.disponētis,in istis lucris dotalibus dr̄e attēdi statuta domicilij ipsius viri,& nō mulieris,vt tradit Bar.in d.l.cūctos populos.& ibi scrib.maximè Ful. Bar. & alij in l.exigere dotē.ff.de iudic.Cano.in c.1.ex, de sponsal. Dec.cōsi.19.& ,p tenui,in princ. Quæ nō esset cōsiderãda,si rō statuti eos caperet. Qm̄ ipsius bñficio possunt gaudere,ēt si in domicilio viri,vel loco originis nihil disponeretur, sed ideo forēses nō gaudēt;qa statuētes de eis non cogitarūt tanq̃ nō subditis, nec participantib.in oneribus cōmunibus,& publicis,ex quo nihil ad nos de his q foris sunt, non obstāte quacunque rōne militãte in ipsis forēsibus q nō excludunt causa rōnis eos nō cōprehendentis,sed alijs de causis, & respectibus,vt dictū est,q vltra pdicta tradūtur p Bar. & alios, in d.l.cūctos populos,& in alijs locis,& cōs.s̄.de-
20 ductis.Nec † possumus considerare, ipsū Todeschinū constituisse domiciliū Bononiæ, pp φ tale lucrū posset cōsequi,cū p decē annos cōtinuos minimè hic habitauerit,ad tradita in l. 2.C.de incol.lib.10.p gl.Bar.& alios in l.lex Cornelia.§.si tñ ff.de iniur. & in l. nō vtiq;,
21 & l.domiciliū.ff.ad municip.Et † qa Bononiæ, nedum maiorem partē bonorū suorū quinimmo nihil ferè habebat,vt traditur in locis prællega. & p Fely. in ca. postulasti.nu.1.de foro compet.& in c. dilectus, il.2.de rescr.& Maria.Soc.in c.fi.ex,de foro cōpet.Ang.cons. 27.p decisio.col.2.ver.item no.& Cyn.in l. 2.C. vbi se-
22 nato.Et † ēt quia nō habuit animū ,ppetuo habitandi Bononiæ:cū hinc inde semp vagatus fuerit,& huc,& illuc aliàs se contulerit,vt dicit Maria.in d.c.fi.in 6.q.prĩcip.& Bar.in d.§.si tñ.Fely.in d.c.dilectus, col. 8.vers. 2. limita.Aret.in.& Barbat.in cap.φ clericis, de foro cōteten. Nec onera aliqua Bononiæ sũstinuerit, vel sustineat,vt dictū est,nec aliqua ,pbabilis coniectura possit hri,p q̃ domiciliū videret hic cōstituisse, vti traditur in locis,& deci.s̄.adductis.Quo fit,vt verè forēsis dēat iudicari, & in cōsequētiã necessariã gaudere minimè poterit bñficio dicti statuti,nec ɔseq tale lucrū,vt dictū
23 est. Nec † istis hēnt obstare ea q in simili casu adducit Deci.in d.cōs.283.col.5.& seq.nu.9.& alijs. Vbi innuere vr,forensem posse gaudere bñficio dicti statuti. Nã aduertendum est;qm̄ in illa sua consultatione,contingentia facti longè satis differebat à præsenti. Nam ille maritus,de quo ibi,non erat verè forensis, vti est ipse Todeschinis,habebat.n. priuilegiū ciuilitatis,vt apertè dicit ibi ipse Dec.col.pe.versi.non obstat.Item iã fecerat,& cōstituerat domiciliū in ciuitate vxoris, & dubiū erat,an deberet attēdi illud, an verò domiciliū originis;vt ipse sentit apertè,ibi,col.pē.versi.nō obstat dū, φ minimè cōcurrit hic. Prout ēt ibi ille maritus hēbat animū ,ppetuo ibi habitãdi,,put iã habitauit,& ĩde nūq̃ discessit, & ex plurib. coniecturis ibi p Dec. adductis istud colligit:vt pōt videri col.5.6.& duab.seq.Cuius cōtrarium

trariũ ferè in totũ apparet fuisse factũ, & in p̄sẽti eẽ in ipso Todeschino. Et ibi m̄rimoniũ fuit rite, & rectè ꝯ̃ctũ, & seruata forma & qualitate à statuto tradita, cuius ꝯ̃riũ viget in casu p̄senti; vt dictũ est, vnde ex istis ita diuersis minimè inferre possumus ad casũ p̄sẽtẽ. l. naturaliter. §. nihil cõe. ff. de acqui. poss. cũ vulg. Et insuper istis accedet; qm̃ nedũ aliqua dos fuit cõstituta d. Todeschino, quinimmo nec de dote vllo vnq̃ tp̃e fuit verbũ aliq̃ factũ. Et q̃ fortius, ipse Todeschinus toto tp̃e quo vixit dicta dña Angelica, nihil de bonis ipsius administrauit, nec vnq̃ se immiscuit administrationi ipsorũ bonorũ ẽt in minimo, nec aliquos fructus de bonis ipsius do. Angelicæ recepit, oĩa em̃ gubernabat ipsa, & administrabat, & p̄cipiebat, & de p̄ceptis suo
24 arbitrio disponebat. Quib. † cõsideratis, attẽta dispositione iuris cõis minimè p̄õt dici aliquã dotẽ tacitè cõstituisse, ex quo cessãt cõiecturæ, q̃b. posset dici cõstituta; vt tradit Bar. in dicta sua disputa. & Are. in d. §. fuerat, nu. 21. & Mod. Bonon. in tracta. de dot. prima par-
25 te principali, in 14. priuilegio, ĩ tertio casu, in fi. Nec † p̃t dici repetita. & ꝯstituta dos data primo seu secũdo marito, istis cõsideratis, vt pũctaliter tradit Bal. nouell. in d. tracta. in 6. parte; in 71. priuilegio, ver. vnde infert. & Moder. Bonoñ. vr̃ sentire in eo. tracta. in 1. parte. q. 39.
26 Nec † statutũ isto casu vẽdicare locũ sibi vr̃, ꝯsiderãdo ver. itẽ dicimus, & cõsideratis qualitatib. p̄dictis, & q̃ a iure cõi passiuã recipere dẽt interp̄tationẽ. l. 1. §. lex Falcidia, & ibi Bar. & oẽs tradũt. ff. ad leg. Falcidiã, cũ cõcordã. Infert ẽt, istis cõsideratis, nullũ verè & formiter inter p̄dictos fuisse m̄rimoniũ celebratũ, & ꝯ̃ctũ, sumpto argõ à cõiter, & frequẽter cõtingentib. & solitis
27 fieri. Q̄d † validũ est. l. certi cõdictio. §. si nũmos. ff. si certum pet. l. cũ dotẽ. & ibi gl. pẽ. C. de iu. dot. l. neq; natales, & ibi glo. C. de p̄bati. cũ simi. cõiter em̃ veri mariti gubernant, & administrãt bona dotalia, & fructus p̄cipiunt, & de illis eorũ arbitrio disponũt, nec p̄mittũt in oppositũ ista fieri, & geri p̄ vxorẽ. Ex q̄b. necessario inferre possumus, dictũ Todeschinũ nõ posse cõseq̃ lucrũ aliq̃ virtute dicti statuti, & q̃ ipsa do Angelica licitè, & iur̃ p̄mittẽte potuit, p̄ut fecit, ĩ oĩb. dictis suis bonis h̄rdẽ instituere Magnificũ Pãphilũ artiũ, & medicinæ Doct. eius ex sorore nepotẽ, q̃ h̄rs ĩ minimo ñ erit priuãdus dictis bonis, nec parte ipsorũ. Par. Bononiæ.

SVMMARIVM.

1 *Cippus domus quot modis capiatur.*
2 *Cippus, & stipes simonia sunt.*
3 *Appellatione stipitis, domus seu casatæ qui veniant, & nu. 4.*
4 *Et an capiatur pro familia.*
5 *Et an sub istis nominib. cõprehẽdatur fœmina, & nu. 16. & alijs. Dicitur enim de familia, si descendit ex masculo.*
6 *Cippus domus capitur pro stirpe generatione, seu progenie. Femina venit appellatione stirpis.*
7 *Et appellatione generationis.*
8 *Et appellatione progeniei.*
9 *Cippus domus capit descendentes per lineam masculinam non fœmininam.*
10 *Et an veniat fœmina descendens per dictam lineam.*
11 *Et quid si apparet de contraria mente testatoris.*
12 *Voluntas testatoris obseruanda est maximè in fideicommissis.*
13 *Et colligitur ex coniecturis, quæ capiuntur ex verbis testamenti.*
14 *Debet tamen transire in dispositionem. Et quid si mentionem fecit de filijs masculis.*
15 *Per masculos conseruatur dignitas domus, agnationis, & familiæ.*
16 *Et qualitas masculinitatis vno casu considerata per testatorem. non capit alium casum.*
17 *Et consideratur in casibus expressis tantum, & non alijs.*
18 *Quod testator non expressit, non dicitur velle.*
19 *Qualitas expressa in vno capitulo, an & quando censeatur in alio repetita.*
20 *Qualitas masculinitatis limitata limitatum producit effectum.*
21 *Quando coniectura possit capi ex eo: quia fœminæ fuere in modico institutæ, masculi vero in vniuerso, & alijs seq.*
22 *Neptes ex filio sunt melioris conditionis, quam filiæ propriæ testatoris.*
23 *Et quia filiæ nominatim sunt exclusæ.*
24 *Et quia filiabus expressè prouidit, neptibus minimè.*
25 *Et priuatio facta filiabus, non est trahenda ad neptes.*
26 *Et quæ non possunt singula, quãdo, & quo casu procedat, & nu. 27. & 28.*
29 *Fœmina descendens ex masculo agnata.*

CONSILIVM XXXV.

Si in p̄senti cõsultatione attẽdere volumus d. Ange. Fulg. Pau. de Cast. & seq. in l. fi. in prin. C. de verb. signi. & Barb. in repet. l. cũ acutissimi, col. 62. ver. no. ibi
1 sobole. C. de fideic. Cippus † domus capi dẽt p̄ stipite agnationis descẽdẽtis, ascẽdẽtis, & trãsuersalis gradatim s̄m ordinẽ charitatis, p̄pinq̄tatis, & gradus ꝯiũctionis in quo gradu reperit̃ cõstituta ipsa dña Cõstãtia, vt ap-
2 tè deductũ est in cõs. Et † satis cõprobatur, cũ s̄m Ang. ibi, & alios, cippus, & stipes, sinonima iudicẽt, & idem importãtia. & stipitis appl̄one veniãt illi, q̃ sunt de stirpe, de domo, & casata testõris disponẽtis, cũ in omnibus istis eadẽ vigeat rõ. vt pũctual̃r tradit Bal. in l. pcto,
3 col. 2. ver. 2. noto. de le. 2. & Imo. ibi in fi. post Ang. appl̄one stirpis, & dom⁹ seu casatæ veniãt descẽdẽ ex masculis, & ꝯsanguinei ex parte patris, q̃ nõ dñr stipite, vel stirpe, s̄m Bal. Ang. & Imo. vbi. s. & Pet. de Ancha. ĩ c. vbicũq;, in prin. de pœ. li. 6. & bñ facit tex. in l. q̃s suo, in prin. & ibi no. Bal. C. de inof. test. & quę tradit Philip. Frã. in repe. c. si pr̃, de testĩs, li. 6. col. pe. ver. 31. vlt. Imo. & Alc. in l. ex facto. §. si q̃s rogatus, nu. 53. vers. & subdit. ff. ad Trebell. & idẽ Philip. Frã. vbi. s. col. pen.
4 vers. q̄d si dixerit. Et † capiẽdo domũ p̄ stirpe, & casata vt p̄ doc. in locis supius adductis, seu p̄ familia, s̄m Bar. in l. tutelas. ff. de capit. d mi. & p̄ eũdẽ in l. 1. ff. ad Syllania. & in l. p̄nũciatio. ff. de verb. signi. cũ alijs plenè cumulatis p̄ Imo. ĩ d. §. si q̃s rogatus, col. mihi. 9. & 10. ver. & ex p̄dictis, & ver. si aũt. & in alijs seq. & p̄ Alc. ibidem nu. 53. & p̄ Phil. Fran. vbi. s. col. antep. ver. 9. q̃ dicant, & p̄ Pet. de Anch. in d. l. vbicũq; in prin. & p̄ Mod. Papien.
5 post alios in d. l. fi. C. de verb. signi. Adhuc intẽtũ habemus, vt ipsa D. Cõstãtia ẽt sub istis noĩb. p̄priè, & verè comprehandat̃, vt est tex. in d. l. p̄nunciatio, in fine, ibi eiusdẽ vltimi genitoris sanguine proficiscitur, & apertissimè p̄batur p̄ textũ, in l. volũtas patris. C. de fideic. vbi descẽdẽs ex masculo dr̃ de familia, de domo, ac generatiõe masculina, ex qua descẽdit, vt ex illo tex. apertissimè infert ibi Io. Petruc. de mõte sper. & diffusè seq̃t̃ Soci. consil. 227. p̄sens consultatio, col. 7. & ver. circa scd̄am, & vers. q̃bus tñ nõ obstantib. vol. 2. Vbi ex pluribus ibidẽ p̄ eũ deductis, respondendo ꝯ̃rijs, & obiectionib. cõcludit, & firmat, appellatione familiæ venire fœminã descendentẽ ex masculo, ẽt in mã fideicõmissaria, esto q̃ dicta fœmina esset nupta & alteri desponsata, p̄ tex. in d. l. voluntas p̄ris, quẽ ibi ita intelligũt Pau. Perusi. Ias. & alij scriben. & Francis. de Cur. cõsi. 63. col.
6 16. in fin. Si † vero seq̃ volumus dicta Petr. de Perusi. in repetitio. c. Raynu. col. 76. ver. & q̃ dicit d. Petrus. Volentis; cippum domus capi pro stirpe, generatione vel progenie, at ipsa dom. Constantia sub p̄dictis nominib. reperitur cõprehensa, vt de stirpe iã dictũ est, & in terminis tradit ipse Ioann. Petr. de mõte sper. in d. l.
7 voluntas. Et † q̃ generationis appellatione cõtineat̃, traditur in l. iuriscõsultus. §. posteriore. ff. de gradibus & in c. statutum, el 2. & ibi per gl. & doc. de hæreti. li. 6. per Bal. & Benedic. Caprã in d. c. si pr̃, circa finẽ, & tradit ibi allegãdo alias decisio Philip. Frã. car. mihi pe. col. 1. vers. q̄d si fiat mẽtio, & Pet. de Ancha. in d. c. vbicunque, in princi. Cõcludens sub dicta appellatione venire descẽdẽtes p̄ lineã masculinã, vt est ipsa domina Cõstan-
8 tia. Quæ † à fortiori ẽt venit appellatione p̄geniei, vt traditur in l. fi. C. de emancip. libe. per Bald. & Benedic. Cap. in d. c. si pr̃, circa finem, & Phil. Frã. ibi car. pe. col. 1. versi 4. qui veniant, & Petr. de Ancha. in d. c. vbicun-
9 que, in prin. Si † postremò capere volumus appellatione cippi domus, venire solũ illos, qui descendunt per lineam masculinam, non autem fœmininã s̄m Pet. de Perusi. vbi supra, & Philippũ Frã. in d. c. si pater, car. pe.
10 col. 2. ver. 11. q̃ dicãtur. Adhuc comprehẽdet̃ ipsa do. Constantia descendens lineam masculinam; vt diffusè dedu-

deductū,& ꝓbatū est p do.cōsultorē,& tradit. Alc. ɔſ. 115.circa dubitationē,col.fi.verſ.3.pōt rñderi,vol.2.Et ɔñr quācunq; interpretationē datā à Doctorib. dictis noīb.attēdere,vel ſeq volumus. Verū erit,ſub vno quo que illorū cōprehēdi, & cōtineri ipſam D. Cōſtātia, q̄ ad tale fideicōmiſſum vocata apparet,cōſiderata vera ſignificatione p̄dictorū nominū,& dictorū verborū ſignificatione attēta,ipſa tanq̄ ꝓximior in dicto fideicōmiſſo alijs venit p̄ferēda,vt deductū, & cōcluſum eſt in
11 cōſilio. Verū † qm̄ dici poſſet,iſta de plano ꝓcedere,ni ſi appareret cōiectura mēs teſtōris,volētis dicta noīa ſolū cōprehēdere,maſculos,& nō fęminas,ēt ex illis deſcēdētes.Quā volūtate obſeruare, & attēdere dēmus, vulga.l.in cōditionib.primū locū.ff.de cōd.& dem.§.di
12 ſponat,in auth.de nuptijs,cū cōcor. Et † potiſſimū, in p̄ſenti materia fideicōmiſſorū , quæ inducunt ex mēte teſtōris cōiectura,vt hr̄ in l.hęredes mei.§.cum ita.ff. ad Treb.& in l.cū virū.C.de fideic.& in l.pe. de leg.1. & in l.cū proponebat,& l.qui ſolidū.vbi Bar.de le.2. cum
13 ſimi.Tamen † circa iſtud aduertendū eſt,quia obiectio locū haberet, & ꝓcederet, qn̄ cōiecturæ colliguntur ex teſtō,& ex verbis in eo p teſtōrē ꝓlatis, aliàs ſecus, vt tradit Cal.in l.ſi pater,in 4.q.C.de inſti.& ſubſti.ſub cōdi.fa.& in l.vnica.C.vt act.ab hære. cū alijs adductis per Soc.cōſ.6.in præſenti,nu.9.& cōſ.116. in cauſa filiorū, vbi ꝓpriè in terminis noſtris loquitur,col.1. nu. 11. & col.6.ver.ad vltimū,vol.3. & per eundē in l. cum auus, in fi.& in d.l.hæredes mei.§.cū ita,col.4.ver.aduerte tamen.ff. de cond. & dem. Si.n.coniecturæ non poſſunt hoc modo colligi, nō ſufficit dicere, mentē teſtatoris fuiſſe talē, nec ꝙ teſtōr ita diſpoſuiſſet veroſimiliter, ſi de hoc fuiſſet interrogatus , iuxta ea quæ ponit gl. in l. tale pactum.§.fi.ff.de pactis,cū ſimi. Eſt † .n.neceſſe, ꝙ
14 voluntas teſtōris tranſeat in diſpoſitionem, nā aliàs in mente retēta nihil operaretur,vt eſt tex. apertus in l.q̄dā cum filium,& in l.quoties.§.tātundē,& ibi no.Bal.& Imo.ff.de hær.inſt.& facit l.ſi maiores.C.de tranſ.& l.ſi repetendi.C.de cōd.cau.da.& bona deci.Bal. in l.vnica. C.de his qui ante aper. tab. & quàm plura alia adducta p Soc.vbi ſ.& plenè hoc ꝓſequuntur Ale. & Iaſ. in l.3. col.2.C.de lib.præteritis,& Dec.conſ.159.caſus, col.3. nu.5.& alibi pluries. Vnde in caſu præſenti ſolū videndum erit,an militent in ipſo teſtō & ex verbis in eo ꝓlatis aliquæ cōiecturæ, ꝓpter quas poſſit colligi,mentē ipſius teſtōris fuiſſe ad fideicōmiſſum vocare omni tēpore maſculos tm̄,& nō fęminas ex maſculis deſcēdētes,per id tp̄s quo vitā ducunt, vt in cōſ.apparet deductū.Et quidem conſideratis illis verbis, ſubſtituit cippū domus ipſius teſtōris,iſtud minimè firmare poſſum⁹, qm̄ vera ſignificatio prædictorū nominū quocunque modo cōſideretur,ita capit, & amplectitur ipſam Do. Conſtantiā deſcendentē ex filio teſtōris p lineam maſculinā,ſicuti,& alios agnatos,vt deductū fuit ſuperius, & p dn̄um cōſultorem apparet cōcluſum, ſi aūt ſingula verba p teſtatorem ꝓlata iuxta iſtud ad vnguē cōſi
15 derare volumus,erit idem cōcludendū. Teſtōr † .n.ipſe vl̄em hæredem filiū ſuum inſtituit, cui ſine filijs maſculis decedenti, cippū domus ſubſtituit,& exprimēdo dicta verba , filijs maſculis vr̄ primò dicēdum iſtud feciſſe ea de cā,quia cōſiderauit maſculinitatē, vt bona ſua cōſeruarētur in agnatione,& penes maſculos, per quos,& nō p fęminas cōſeruat dignitas domus, vt tradit in l.1.§.pe.ff.de vent.inſpi.& in §.ceterū,& §. media. inſt.de leg.agna.ſuc.& p Io.An.in add.ad Spe.in rub.de teſt.& in rub.de ſucc.ab inteſt.& p Pau.de Caſt.cōſ.79. & p Soc.cōſ.12.p̄ſens cōſultatio,col.1.& 2.vol.3.&Dec. cōſ.227.in caſu,col.3.Nā verū eſt,teſtōrem in filijs maſculis filij ſui hæredis inſtituti, & ſic ei nepotib.ex filio, iſtud cōſideraſſe, & eos caſu quo extarēt p̄tuliſſe nepti bus, & fęminis & dictos nepotes maſculos, ſi in rerū natura eſſent,p̄tuliſſe omnib.ſubſtitutis, vt in l. filiusfa.
16 §.cū quis,de le.1. cum cōcor. Verùm † quia caſus iſte nō contingit, ex quo nō extāt nepotes maſculi ex filio talis qualitas,& cōiectura maſculinitatis, cōſiderata p teſtōrē dicto caſu,qui nō contigit, ſed defecit trahēda nō eſt ad aliū caſum p̄ſentē, vt ſubſtituti illi tm̄ dicātur qui reperiunt maſculi de cippo domus teſtōris. Cū caſus iſte ſit ſatis diuerſus à primo p̄cedēti,in quo tractabat de deſcēdētib.maſculis ipſius teſtōris , ad quos per eundē hēbat affectio,ēt ad excluſionē fęminarū deſcēdētiū ex ipſo teſtōre,q̄ nō vigēt in p̄ſenti capite ſcd̄o.In quo tractat de admiſſione trāſuerſaliū ad excluſionem fęminarū deſcēdētiū ex teſtōre p lineā maſculinam, vt tradit Pau.de Caſt.cōſ.77.Caſus iſte frequēter cōtingit & plenè p Ale.cōſ.38.p̄ſpectis,nu.3.& 4. & col.3. nu. 6. vol.6. Vbi apertè cōcludit, qualitatē maſculinitatis exp̄ſſam ī vno capite nō trahi ad aliud caput,nec ad aliud cēſeri repetitā,ēt ſi extaret ſtatutū excludēs fęminas &
17 rn̄det obiectionib.ɔ̄rijs.Et † ꝙ talis maſculinitatis qualitas in vno caſu exp̄ſſa nō trahatur ad aliū,firmat Soc. in terīs noſtris in d.cōſ.116.col.4.& 5. verſ. quæ oīno , & ēt cōſ.62.viſo capitulo col.fi.& cōſ.77.viſis, & conſ. 104.quoniā,col.antep.vol.3.& cōſ.51.viſa,vol.4. & tradit Fran.de Cur.cōſ. 42. teſtator Auguſtinus, col. 8. & ſeq.& diffuſius cōſ.63.antiquiſſima,col.11.& ſeq. Dec. cōſ.89.viſo puncto,col.2.& cōſ.309.viſo puncto,col.3. & fi.verſ.nō obſtat,ſi dicatur.& p eundē cōſ.87.314.& ſeq.& p Ale.cōſ.87.vol.2.Vbi cumulatè tractatur,& cōcluditur,ꝙ qualitas maſculinitatis ſolum venit cōſideranda in caſib.prouiſis,& expreſſis, nō autem in alijs, omiſſis,& ſic ad cauſam p̄ſentem dicta qualitas maſculinitatis cōſiderata, & exp̄ſſa erga deſcēdētes teſtatoris nullo pacto cēſetur repetita in iſto caſu p̄ſenti, in quo
18 fuit omiſſa. Nā † ſi teſtator iſtud voluiſſet, exp̄ſſè vocaſſet cippū domus exiſtentē penes maſculos, ꝓut iam dixit in capite p̄ce.reſpectu deſcēdentiū,& cū hoc nō exp̄ſſerit,omiſit, & voluit diſpoſitionē ſuā terminari ſm iura cōia diſponētia,appellatione cippi domus, ēt cōprehendi fœminā deſcendentem à maſculo, & p lineā maſculinā,vt deductū fuit ſuperius,arg.c.ad audientiā. de decim.& l.1.§.fin autē ad deficientis.C.de cadu. tol-
19 len.Per † quæ iura Io.de Ana.cōſ. 22. ad probandā, in fi.cōcludit,qualitatem aliquā in vno. c. expreſſam non cenſeri in alio repetitā,vt ēt vult Petr. de Ancha.conſ. 119.pro clariori,in fi.Soc.conſ.227. præſens conſultatio.col.fi.vol.2.& d.conſ.116.col.6.verſiculo, præterea in plurib.& alibi pluries,& ad plenū proſequitur Fran. de Cur.aſſerens hanc eſſe communem in d.cōſ.63.col. 11.& 12.& firmat ita Dec. ſeipſum declarando in his,q̄ aliàs cōſulendo dixerat in cōſ. ſuo nouiter imp̄ſſo. 14.
20 in teſtam.col.pe.nu.19.aliàs cōſ.416.Et † etiam quia talis qualitas maſculinitatis limitata ad deſcendentes teſtōris maſculos limitatū ꝓduxit effectū , & ad aliud nō venit extēdēda,argu.l.in agris.ff.de acq.re.dom.& l.milites agrum.ff.de re mili.cū alijs cumulatis per Fel. in c. cum ordinē,col.5.& ſeq.de reſcri.& in c.poſt ceſſionē, col.2.de prob.Ex quib.patet , dictā qualitatē, & conie-
21 cturā maſculis in caſu p̄ſenti nihil opitulari.Et † ſi quis capere vellet cōiecturatā mentē dicti teſtaris ex illis verbis,In quib.filias proprias inſtituit particulariter in dotib. & ipſas à reliquis omnib. bonis penitus excluſit à fortiori voluit excludere neptes ex filio, argumēto eorū,quæ tradūtur in l.qui filiab. in prin. de le. 1.& in l. ſi viua matre.C.de bo.mater.& tradit Fulg.& Pau.de Ca. in l.1.C.de cōd.inſer.cū alijs adductis p Fran.de Cur.in d. conſ.63. col.9.& 10. verſ. principaliter obſtare videtur.& p Soc.in dicta l.cū auus.col.44. & ſeq. ver.3. q̄ritur.
22 Poteſt † adhuc vltra adducta per d.cōſultorē obiectio iſta ex plurib.tolli.& primò ex his quæ adducit Ale.in d.conſ.38.vol.8.col.4.nu.7.vbi firmat, neptes ex filio eſſe melioris cōditionis, quā ꝓprias filias ipſius teſtōris,ex quo eas exp̄ſſè excluſit, neptes autē minimè, qm̄ maiorē affectionē potuit habere ad dictas neptes, q̄ ad proprias filias. Et † ſatis iſtud pōt colligi in caſu p̄
23 ſēti,vbi nominatim filias ꝓprias excluſit, ꝙ minimè erga neptes fecit,pp ꝙ vr̄ illas p̄dilexiſſe,ſicut p̄dilexit maſculos parētes ipſarū,vt tradit ēt Soc. in d. l.cum auus. col.pall.ver.4.dicebat.& verſ.qnto in conſ. & col.49.in prin.& in d.cōſ.116.col.7.& 8.vol.3. Prout † etiā obie-
24 ctio tollit ex dictis per Soc.conſ.227.volumi. 2.col.11. ver.nō obſtat quarta ratio.& col.pe.& fi.verſ.pręterea dici poteſt.volentem arg.& conſequentiam ceſſare, ex quo

25 quo filiab.expſsè ꝓuiderat,neptib.ſecus.Prout † ēt cō-
iectura ceſſat alijs ad plenū deductis ꝑ Fran. de Cur.d.
ↄſ.63.col.12.& ſeq.ver.nō obſtat ſcđa obiectio.potiſſi-
mum,verſ.5. rn̄dēdo & alijs ſeq.vbi vult,ꝙ priuatio, &
excluſio facta de filiab. nō dēt trahi ad neptes ex filijs,
deciſ.& iurib.ꝑ eū ibidē adductis, & colligit́ ex alijs per
me deductis in alio ↄſ.edito Tridēti,ex q̱b.oñdit́ aſſer-
tā ↄiecturā ex dictis verbis à teſtōre ꝓlatis nō eſſe in ca
26 ſu p̄ſenti cōſiderabilē. Nec † dicat́, p̄dictas cōiecturas
ſaltē ſimul iūctas inducere ꝓbōnē volūtatis defuncti
teſtōris ad fideic.potius cupiētis,& volētis venire agna
tos maſculos,q̄̄ fęminā agnatā ꝓ tp̱e,licet vnaqueq;ↄ-
iectura de ꝑ ſe, & ſeparatim cōſiderata talē mētē nō ꝓ
baret,iuxta illud, vt q̄ nō ꝓſunt ſingula, &c. vt ꝑ gl.vbi
ſcrib.no.in l.inſtr.C.de ꝓb.& ꝑ gl.in c.cām, ex̄ e.ti.& ꝑ
Can.plenè in c.veniēs,il 1.ex̄ de teſt.& ꝑ Bar.& alios,in
27 l.admonēdi.ff.de iur.iur.Obiectio† .n.iſta ꝓcederet,qn̄
vnaqueq; ↄiectura de ꝑ ſe ꝑfecta eſſet ī ſua ſpecie,ita,ꝙ
induceret ꝓbōnē mētis,& ſi nō plenā, tn̄ ſemiplenā,ſe
cus aūt erit,qn̄ vnaqueq; de ꝑ ſe eſt imꝑfecta tūc..n.nō
dēnt ſimul iūgi,& ſi ſimul iūgerēt́,adhuc minus proba
28 rēt ↄiecturatā mētē.Et † ita declarat́ & interp̄tat́ illa rła
vt q̄ nō ꝓſunt ſingula,&c.ſm Bal.quē ibi ſequūt́ ſcrib.
in l.ſi q̱s ex argētarijs.§.1.ff.de eden.& in l. ſpadonē.§.4.
ff.de tut.& ita firmat d. Ant.& alij,in c. licet. ex̄ de teſti.
& Fely.poſt alios,in d.c.veniēs.& Ale.ↄſ.150.in fi.& ↄſ.
ſeq.vol.5.& alibi pluries,& tradit Iaſ. allegādo alias de-
ciſ.in d.l.admonēdi.car.24.col.mihi prima,ver.iſtā cō-
29 clu.no.limi. ouib.† oīb. cōſideratis,inhærēdo dictis p̄-
fati d.cōſulto.dico,ipſam d. Cōſtatiā tanq̄̄ vocatā veni
re ad dictū fideic.ꝑ eo tp̱e,quo vitā ducit, vt cōcludit́
in d.cōſ.ad ꝙ ea q̄ adducit Ale.cōſ.5.cōſideratis,col.fi.
ver.p̄terea,& cōſ.89.Circa primū.col.fi. ver.nō obſtat,
ſtatutū.vol.6.& faciūt no.ꝑ Lap.alle.109.in q.ꝓpoſita.
col.2.& 3.Et ad cōſ.Soc.51.vol.1.& Corn.videlicet.55.
Pro deciſio.col.2.& ſeq.vol.1.& cōſ.26.Videtur, & 41.
Videtur,vol.4.& conſ.273.dubia.col.4. & ſeq. & conſi.
306.Videtur,col.1.vol.4.ſatis congruè reſpōdetur per
d.Conſultorem,dum voluit,appellatione cippi domus
venire agnatos, quib.etiam reſponſio clara colligitur,
ex deductis ſuperius. Pariſius Bononiæ.

SVMMARIVM.

1 *Ciuitas an,& quando poſſit condere ſtatuta.*
2 *Statutum excludens matrem à ſucceſſione filij obſeruandum eſt.*
3 *Legitima poteſt per ſtatutum minui,& nu.16.*
4 *Reſeruatum à ſtatuto an ſuccedat loco legitimę,& nume. 9. 10. 17.& 19.*
5 *Et an iudicetur conditionale, & qn̄,& quo caſu,& nu.9.& 10.*
6 *Et an in illo reſeruato ſtatuto poſſit apponi onus.*
7 *Et grauamen & onus appoſitum reſpectu temporis an reijciatur,& nu.13.*
8 *Et an ſtatutum poſſit prohibere ſupplementum legitimæ peti.*
11 *Et an tale reſeruatum tranſmittatur ad hæredes,& nu.12.*
12 *Infans tranſmittit ius ſuccedendi.*
15 *Statuta diſponentia in cauſa inteſtati, non procedunt in cauſa teſtati.*
17 *Dos danda virtute ſtatuti excludentis à ſucceſſione, an ſit loco legitimæ.*
Filia excluſa per ſtatutum à ſucceſſione,an poſſit dicere teſtamētum nullum.
18 *Et ſi reſeruatum à ſtatuto eſt conditionale,& filia moritur ante quam impleatur conditio,non tranſmittit illud.*
19 *Et ſi filia excluditur à ſtatuto ſimpliciter, & nihil ei reſeruatur, tamen debet congruè dotari.*
20 *Congrua dos,an poſſit eſſe minus legitima.*
21 *Et ideo tranſmitti poterit.*
22 *Vnum caput ſtatuti declaratur per aliud.*
23 *Et tranſmittit moriens, etiam nulla facta declaratione quantitatis dotis.*

CONSILIVM XXXVI.

Statutum nouū ciuitatis Fauentiæ 30.ſub rub.
de ſucc.aſcend.matrē excludit à ſuc
ceſſione filiæ decedētis ab inteſtato, ſeu ſi eſſet inteſta-
bilis,quā ſucceſſionē fratri, & quibuſdā alijs attinētib.
1 dictæ filiæ cōcedit,& attribuit. Et † cōſiderata faculta-
te ciuib. ſuis à ſede Apoſtolica attributa & cōceſſa, ab
ipſis bene potuit tale ſtatutū fieri & ordinari, vt tradūt
✠ cōiter * d.Ant.& Abb.col.pe.& fi.Arc. & alij Cano. in
c.ꝙ clericis, de fo.cōp.& D.Ant.& alij ſcrib.ī c.fi.de cō
ſuetu.cū alijs cumulatis ꝑ Ale.conſ.122.Viſo themate,
col.1.vol.2.& ↄſ.101.Viſis.vol. 1. & ꝑ Iaſ.in l.oēs popu-
li.col.2.& 3.nu.7.& col.5.in 1.q.Bar.nu.33. ff. de iuſt. &
2 iur. Et † licet ſtatutū excludēs matrē videat́ odioſum:
tn̄ obſeruādū eſt vt validū & firmū,vt ↄcludit Corn.cō
ſi.95. In hac cōſultatione,col.5.verſ.ideo hoc. & conſ.
98.in hac,ꝑ totū,& cōſ.150.Circa præſentem. vol.2.&
conſ.1.col.4.ver.poſſet ēt fieri. & cōſ. 84.in hac. col.1.
vol.4.& cōſ.206.col.2.ver.& hmōi ſtatuta.vol.3.& hr̄,
ꝑ Soc.cōſ.31.Proſequēdo.col.1.vol.1.& cōſ. 28.Fuit q
3 dā nu.3.15.& 23.vol.3.cū ſimi. Ltīma † eñ ꝑ ſtatutum
abſq; dubio minui pōt, vt tradūt oēs poſt Bar.in l. Ti-
tio cētū.§.Titio genero.ff.de cōd.& dem. & ponit Dr.
& alij,in reg.indultū.de reg.iur.li.6.Cy.in l.ſancimus.C.
de nup.& Pau.de Caſt.in l.1.ff de inof.do.& in auth.no
uiſſi.in prin.C.de inof.teſt.& Dec.cōſ.19.& pro tenui,
col.4.nu.5.& 6.& alibi pluries,data igitur validitate ſta-
tuti,d. Camilla ſm ordinationē ipſius ſtatuti ad minus
cōſequi dēt li. 10.Boñ. ꝓ quolibet cētenario valoris,&
æſtimationis hæreditatis & bonorū Iacobæ filię infan
tis defunctæ.¶Difficultas ergo remanet, q̄ bona erant
ipſius Iacobæ,& quid cōtineret eius hæreditas,& paſſi
ua ſucceſſio.Et duplex inſurgit difficultas. Prima quid
ipſa Iacoba habere poterat in bonis d.Scipionis aui pa
terni.Scđa quid cōſequi poterat in bonis d.Caroli eius
patris,qm̄ d.Scipio teſtatus eſt,& ipſam Iacobam inſti-
tuit in libris ſexcentū cōſiderato ſtatuto ciuitatis p̄di-
ctæ.28.ſub rub.ꝙ mulieres dotatæ,&c.diſponēte,ꝙ ta-
les dotatę ab aſcendētib.vel quib.per legatū ſeu vltimā
voluntatē dos ab aſcendentib.eſt relicta,debeāt eſſe cō
tētę dote data,ſeu relicta in vltima volūtate,ita ꝙ ñ poſ
ſint petere ſupplemētū ltīmæ ſeu dotis,vel alterius por
4 tionis,q̄ iure naturę dēret.Verū†erit dicere,tale relictū
à ſtatuto cōſideratū,ſucceſſiſſe loco ltīmæ. tradūt Ra-
ph.Cum.& Pa.de Ca.in d.l.Titio cētū. §. Titio genero.
volētes ↄ̄ Bar.ibi, ꝙ tale relictū ēt ꝓ dote cēſeat́ eſſe pu
5 rū,& ſuccedat loco ltīmæ. Nec † erit cōdōnale rōnib.
& iurib.ibidē ꝑ eos allegatis,& idē firmat Pau.de Caſt.
ↄſ.108.clara & īdubitata.& ↄſ.78.Viſo dicto pūcto.col.
1.ſm antiq.impreſſionē,& cōſ.238.Super eo, qđ q̄rit.
& plenè ꝑ Soc.ↄſ.288.Circa perſonam.col.12.verſ.ſe-
cundum deducitur.vol.2.& conſi.92 Circa.col.4.vol.
1.per Cor.ↄſ.32.Licet,col.2.vol.4.& ꝑ Ale.cōſ.13.Cir-
ca primū,col.4.& ſeq.in 2.dubio.vol.3.& apertius cōſ.
55.Viſo tit.q̄ſtionis.col.3.& ſeq.vol.2.vbi ex plurib.cō-
cluſionē hāc cōprobat,& potiſſimū in ver.ſcđo caſu.
volens,ꝙ licet ſtatutū diſponat vltra relictū,filiā ſeu ne
ptē nō poſſe petere ſupplemētū, & ↄn̄r ſtatutū videat́
diſponere ↄ̄. l.oīmodo. C. de inof.teſt.volentē ſupple-
6 mētum poſſe peti. tamen † tale ſtatutum nō diſponit
ↄ̄ l.qm̄ in priorib.eo.ti.& alias cōcor.diſponētes ſuper
legitima nō poſſe apponi grauamen, & appoſitū debe
re reijci. Nā dicta verba intelligunt́ reſpectu ſummæ &
quātitatis,& referunt́ ad diſpoſitionem dictæ legis om
nimodo,nō aūt debēt referri ad prouiſionem d. l. qm̄
7 in priorib. cū cōcor. Et † ideo grauamen appoſitū re-
ſpectu tp̄is reijciendū eſt, & aliàs vt diffusè traditur ꝑ
eundē Ale.ibi, & erit vera & ꝓpria deciſio q̄ſtionis p̄-
8 ſentis,vt tale relictū ſuccedat loco legitimè. Eo † ēt cū
ꝑ ſtatutū prohibeat́ peti ſupplemētū ltīmæ,vt in ꝓprijs
terīs tradit Soc.cōſ.30.Quamuis.col.2.in 3. dubio,vol.
1.& ſequunt́ Mod.in dicta auth.nouiſſima. & Alb.Bru
9 nus ſtatim citādus.Et † iſta opi. Pau.de Caſt. veriſſima
✠ eſt,& * cōiter tenet́,vt ad plenū proſequit́ Alb.Bru. in
tract.de ſta.fęm.exclud.in 11.art.princ.in 2. q.fol.56.&
ſeq.vbi allegando quàm plures deciſiones cōcor. eam
firmat,maximè in 3. q.verſ.& ex prædictis deciditur. &
fol.57.ver.Pau.aūt de Ca.& ver.& vr̄,vbi atteſtatur hāc
eſſe cōem,volens, tale relictū cēſeri purū, & ſuccedere
loco ltīmæ. Nec iſto caſu diſpō ſtatuti erit conditiona
lis,cū ſtatutū loquat́ de dotata,& de ea, cui ꝑ aſcēden-
tes in teſtō dos eſt relicta, & ↄn̄r tale onus appoſitū ꝑ
patrē ad tp̄s,reijciēdū eſt,cū relictū ſucceſſerit loco le-
gitimæ,

gitimæ,& statutū hoc casu minimè puisionē fecerit, vt tradit Ale.d.ɔſ.55.& ēt tradit ī d.l.qm ī prioribus.& in l.cū patronus,de leg.2.& ī l.cohrdi.§.cū filiæ.ff. de vul. & pup.& in pprijs terīs p Ale.vbi s̄. & p eundē ɔſ.68. Circa pmissa,vol.4.& ɔſ.78.attētis,in prin.vol.5. & per ɔſ.81.In casu.in prin.& ɔſ.106.col.3.nu.3.& seq.vbi rñ
10 det dictis Bar.in d.l.Titio cētū.§.Titio gñro.Et † hmōi reseruatio dotis,seu relicti facta à statuto verbis, de qb. ī statuto pñti,optimè & ɔgrueter succedit loco ltīmę, vt pbatū est,& excludi dēt dilatio,& onus tpis p annū appositū in pdicto relicto,& iudicabit vt purū . Cōse-
11 quēter † transmittet ad hr̄des filię seu nepotis mortuæ anteq̄ nuberet,iuxta plenè no.in l.1.C.de cad.tol.& ī l. vētre.ff. de acq.hęr. & p Bal.ɔſ.444.Proponit,ꝙ quidā, col.pe.& seq.vol.2.& p Pau.de Cast.ī d.§.Titio cētū, & in d.suo ɔſ.223.Sup eo.& Soc.ɔſ.288.Circa primā,col. 12.verſ.fm decidit,vol.2.cū alijs plenè cumulatis p Al. Bru.in d.trac.11.art.prin.q.9 ver.ał's āt,fol. 58. col.4.in
12 prin.Esto † igit,ꝙ D.Iacoba decesserit in infantili ętate, tale relictū librarū sexcentarū succedens loco ltīmę,à quo on⁹,& dilatio tpis venit reijciēda,& iudicat vt purū,bñ potuit trāsmittere,put de iure,ad D. Camillā ei⁹ mrē vt ɔcludit Bal.ɔſ.mihi.419.Ad euidētiā,col.2.& fi. & ɔſ. 420.Sup pūcto,vol.3.vbi iurib.& rōnib. istud fir-
13 mat,ex eo qm dispō statuti nō ē ɔdōnalis.Et † licet auus apposuerit onus quoad tps,illud reijcit,& relictū loco ltīmæ remanet purū,& sic trāsmissibile, vt ī l.sancim⁹, & in l.oīmō,& in auth.nouissima.C.de inof.test.& in l. si infanti.C.de iu.delib.& in l.q̄q̄,& in l.irrito. C ad leg. Fal.p Ale.in d.ɔſ.55.col.3.& ɔſ.150. Viso themate. col.
14 fi.vol.2.p Dec.d.ɔſ.81.nu.1.& ɔſ.303.In casu.n.1.Et † qa
* cōis * ɔclō hēt,infantē suā hr̄ditatē,& ius,qd̄ hēt,trāsmittere ad matrē,vt tenet gl.p illū tex.in l.apud hostes. C.de suis & leg. Azo & Odof.in d.l.si infanti.vbi Bar.& alij istud firmāt,& idē Bar.in d.l.vētre, col.5.verſ.tertia rła,cū alleg.p Dec.ɔſ.250.Antiqua, col. 2.& seq.& ɔſ. 331.Pro resolutione,col.3.nu.5.vbi firmat hāc esse cō-
15 munē,& rñdet ɔrijs.Nec isti † ɔclōni hñt obstare alia duo statuta ciuitatis Fauētin.antiquū, & nouū,de qb. statim aliqd,disponētia & excludētia fęminas à successione,loquūtur.n.qñ ab intest.succedit,& ascēdētes in testati mortui sunt,& iō nō capiūt cā testati,vt est pñs vt tradūt Pet.de Anch.& alij in l.tres fratres.ff. de pact. Ale.& Mod.in l.hr̄des mei.§.cū ita.ff.ad Treb.cū ɔcor. & qa sum⁹ in mā testati respū d.Scipionis aui,relinquētis d.Iacobę dictas lib.sexcētū,& sup tali relicto hēmus statutū particulare pallegatū.28.disponens vt s̄. deductū ē,ī pñti casu erit illi stādū,vt tale relictū succedat loco ltīmę,& dicat purū,dilatio apposita p annū reijciat
16 & ɔñr ꝙ fuerit trāsmissibile,vt fuit ɔclusum.Circa † verò bona,q̄ erāt d.Caroli pr̄is d.Iacobæ ab intestato defuncti,statutū antiquū ciuitatis Fauēt.sub Rub.d̄ success.ab ītes.ipsā Iacobā penit⁹ excludit,& vniuersā hr̄ditatē applicat filijs masculis,& idē disponit statutū nouū 27.sub rub.qual.descē.ab ītes.suc.pp q̄ ipsa priuata vr̄ ēt ltīma,put supi⁹ allega. ē,& plenè tradit Alb.Bru.
17 in d.tract.ī 1.art.prin.q.1.& art.9.prin.q.2.Et † esto ꝙ dicta statuta ordinēt successores teneri maritare & dotare fœminas, nō ppa talis dos succedit loco ltīmę, nec tale ita reseruatū erit legitima fm Bar.& Pau. de Cast. in d.l.Titio centū.§.Titio gñro,Alex.ɔſ.13.vol.3.vbi ēt vult,allegādo q̄plures decis.ꝙ ista simpłr exclusa, licet postmodū veniat dotanda,tñ perpetuo censet esse exclusa,ita ꝙ nō poterit reddere testm̄ nullū,vt plenè psequit Alb.Bru.in d.tract.in 6.ar.prin.in 3.mēb. q. 7. fol. 23.& talis dos cōstituenda p successores à statuto reseruata nō erit loco legitimæ , nec poterit peti añ nn-
18 bilē ætatē:cū dispō statuti sit cōdōnalis.Et † iō si prius
* morit,trāsmitti nō pt,vt vr̄ esse magis* cōis ɔclō,licet variæ fuerint opi.fm decis.ad plenū cumulatas p Bru. in d.tract.in d.ar.11.q.2.& 3.fol.55.& seq.verſ.2.qro. &
19 q.9.in prin.col.2.& 3.In † fauorē aūt d.Iacobæ pt adduci post Richard.Malū.d̄ cis.Cy.ī d.l.sancimus.C. d̄ nup. volētis,reseruatū filiæ exclusæ à successione vł'i esse ei⁹ ltīmā,& succedere in locū ltīæ,q̄ sñiam tū legēdo,tū ɔsulēdo secuti sūt q̄plures doct.citati per Alb. Bru.in d. tract.9.art.prin.q.2.in prin.& licet statuta pdicta Fauē. in prin.simpłr excludāt fęminas,& nihil reseruēt, non ppea cēsent fęminæ cōgruè & ɔpetenter dotari, & ita
20 d.statuta veniūt interptāda. Quæ † cōpetēs dos nō dēt esse minus legitima, vt tradit Bald.in l.fi. col.2.verſ.sed pone.C.de dot.pmiss.Bar.in l.sicut.§.si debitori. ff.qb. mod.pign.vel hipo.solu.& Alex.post Bar. & alios , in l. post dotē.col.10.verſ.itē inq̄tū.ff.sol.mat.& Sal.ī auth. res q̄.in 2.not.& Mod.C.cōia de le.& in d. l.sancimus. in fi.verſ.quinimo.& Alex.conſ.69.Sup prima . col. 1. verſ.quinimo.& Ale.cōſ.88.Visis.col.3.& cōſ.247.vol. 6.cū alijs alleg.p Dec.ɔſ.376.Requisitus.col.pe.nu. 13. & 14.& ɔſ.180.Visa renūciatione.nu.2.& ɔſ.261.Supe rioríb.dieb.col.1.& 2.& ɔſ.26.Et diligēter.nu.4. & cōſ. 276.Proponit.col.2.nu. 2.& p Soc ɔſ.57.nu.29.& seq. vol.4.& p Frā.de Cur.ɔſ.38.Circa mediū , & ɔſ. 39.col.
21 2.& ɔſ.32.ver.8.Et † si hoc mō capimus interpretationē dictorū statutorū , dos illa cōstituēda erat ltīma,& ipsius loco successit,& in ɔñtiā trāsmissibilis; vt fuit ɔclusum in pced.art.Eo ēt qm d.statuta mādāt hr̄des teneri ad dotādū,& ꝙ dos dēat ɔstitui arbitrio psonarū, de quib.ī statutis,ita ꝙ nō possit esse minus ltīma portione iure naturę debita,siue fęmina nubat , siue relig. intret,siue aliā ducat vitā,& cū ī hoc capite statutū expsè velit,dotē succedere loco ltīmæ, ita ēt interptādū ē,hoc velle , qñ fęminę exclusę à successione p statutū simpłr,dos det nō min⁹ ltīma:cū statutū ī j. capite ita ī
22 terptet,vt dcm̄ ē.Et † vnū caput statuti declaret p aliud caput eiusdē fm Bar. Bal. & Ang. p illū tex.ī l.vtrū.ff. d̄ peti.hęr.& p Bal.ī l.queadmodū,§.hęc verba.ff.ad le. Aquil.sicut in si.hr̄,in l.q filiab.in prin. & in l. si seruus pluriū.§.fi.de leg.1.& per Abb.ɔſ. 37. Vr̄ primo. vol.1.
23 Et † eo,ꝙ ipsa Iacoba mortua fuerit añ nubilē ętatē,& nō fuerit declaratū quāta dēret eē dicta dos,tñ d.dotē declarādā,& ius ipsi⁹ potuit trāsmittere ad D. Camillā eius matrē,vt est apta decis.Bal.supius alleg.ī d. suo ɔſ. mihi 419.Ad euidētiā.col.2.& fi.& ɔſ. seq. Sup pūcto. vol.3.quē refert Alb.Bru.ī d.tract.ar.11.q.9.col.2.verſ. an aūt si statutū.Vñ circa bona Caroli pr̄is pitus iudex poterit supius adducta ɔsiderare, & alia q̄plura ī locis pallegatis cumulata & suo iudicio īhærere opinioni,q̄ sibi videbit,& æquior & humanior,ac decernere, quid de bonis paternis peruenerit ad d.Iacobā,& qd de illis transmiserit ad d.Camillam eius matrem.Parisi.Bono.

SVMMARIVM.

1 *Vsumfructuarius inducendus est in possessionem bonorum ab hęrede relinquentis.*
2 *Nec propria authoritate debet capere talem possessionem.*
3 *Et non dicitur constitutus & inductus in possessionem vsusfructus si hæres non patitur.*
4 *Quæ considerari possunt iure familiaritatis facta , non arguunt possessionis acquisitionem.*
5 *Et ad acquisitionem istius possessionis,vltra patientiam necessarius est animus & factum vsusfructuarij.*
6 *Possidere debet, qui interdicto retinendæ agit.*
7 *Ius accrescendi locum habet in vsufructu.*
8 *Cessat tamen quando prius nullam portionem ipsius acquisiuit.*
9 *Cedens vsumfructum alteri, omni vsufructu priuatur.*
10 *Et si coniuncti in vsufructu iudicantur vt legatarij,portio deficientis nō accrescit ipso iure alteri inuito, sed volēti & petēti.*
11 *Ius accrescendi non obtinet locum alluuionis in vsufructu.*
Et tunc est loco alluuionis, quando portio accrescit portioni, secus si personæ.
In vsufructu portio non accrescit portioni, sed personæ.
12 *Et si ius accrescendi ipso iure competeret, non propterea sequitur,quòd ipso iure possessio dicatur quæsita sine apprehensione.*
Et si ipso iure aliquid q̄ritur,non tñ pcedit respectu possessionis.
13 *Est necesse, vsufructuarium capere possessionem singularium rerum,nec sufficit vnius rei capere,idem in alijs.*
14 *Et an propria authoritate possit capere possessionem, si fuit etiā relicta hæres.& nu.22.*
15 *Paganus non potest directo quē hæredē facere post mortē primi.*
16 *Et si vt fideicommissaria consideratur , propria authoritate non potuit id facere.*
Fideicōmissario vniuersali restō facienda est per hr̄des grauati.
17 *Ius hæreditariū fideicōmissrio q̄ritur per restiōnem vnius rei.*

Nō tñ q̄ritur poſſeſſio,niſi de oīb.app̄hendat,nec ſufficit vnius.
28 *Pendente iudicio poſſeſſorio retinendę non eſt poſſeſſio capiēda.*
Et ſi capiatur per viam attentatorum, eſt reſtituenda.
Et reſtituta poſſeſſione procedendū erit ſuper remedio retinēdæ.
19 *Mater ſuccedens filio grauato , an quærat poſſeſſionem reſpectu legitimæ & Trebellianicæ.*
20 *Et dr̄ īcerta reſpū loci,& quotæ,& iō in illis nulla q̄rit̄ poſſeſſio.*
21 *Pars hæreditatis incerta poteſt adiri.*
Poſſeſſio tamen omnino incerta non poteſt quæri.& nu.20.
22 *Hæres propria authoritate poteſt capere poſſeſſionam rerum hęreditariarum, & nu. 14.*
Et an dicatur cœpiſſe ciuilem,& etiam naturalem.
23 *Vſusfructus diuiſibilis eſt.*
In cauſis diuerſis iudicari poteſt ſuper vna,alia dimiſſa.
24 *Continentia cauſæ non eſt diuidenda,quo caſu procedat.*
Et ſuper vtroque poſſeſſorio poteſt iudicari,quando &c.
25 *Poſſeſſorium retinendæ,& acquirendæ an poſſint cumulari.*
26 *Tēpus cōceſſum à ſtatuto an intelligat̄ de vtili, vel de continuo.*
Diſpoſitio loquens de tempore,intelligitur de continuo,niſi.&c.

CONSILIVM XXXVII.

Domina Diamātes mortuo Veſpaſiano eius filio,& ſuperuiuēte Io. Dominico eius nepote ac vl̄i hr̄de d.Veſpaſiani,nullā adepta fuit poſſeſ.medietatis vſusfructus bonorū dictæ hr̄ditatis à d.
1 Veſpaſiano eidē relicti.Nā † ipſe Io.Do.hr̄s dēbat eā īducere in poſſeſſionē rerū,ſup q̄bus dēbat vſumfructū ꝓ dimidia hr̄e,qđ minimè factū apparet,iuxta tex. in l.3.§.dare.ff.de vſufr.& in l.ſi q̄s.ff.de vſufr.lega.& ī l.nāl̄r in prin.ff.de acq.poſ.& ꝑ Bar.& alios,in l.quod meo.in 5.q.eo. ti.& ꝑ Pau.de Caſt & Are.col.1.& 2.& Soc. nu.
2 3.& duob.ſeq.in l.3.ī prin.eo.ti.Nō†.n.ꝓpria auth.ipſa d.Diamātes relicta vſufructuaria ꝓ dimidia potuit capere poſſeſ.dicti vſusfruct⁹, ex quo inducēda erat ī poſſeſſionē ipſius ab ipſo Io.Do.vl̄i hr̄de,deciſ.q̄b. s̄.& tradit̄ ꝑ Ale.ɔſ.56.Perlectis.ī fi.vol.3.& ꝑ Pau Pic. in repe. l.Titia.§.Titia.de leg.2.q.46.Inſup nō apparet ipſam d.
3 Diamāntē vſam fuiſſe poſſeſ.d.vſusfructus : cū nō fuiſſet īducta ī poſſeſ.ab hr̄de, nec ipſe hr̄s paſſus fuerit eā poſſidere vſumfru.& ꝑcipere fructus,q̄ patiētia ꝓprietarij neceſſaria erat,vt talis poſſeſſio poſt īductionē cōtinuaret̄;vt tradit̄ ī l.quoties.ff.de ſer.tit.gn̄ali,& in l.harū,& in l.egi.ff.ſi ſer.vēd.ꝑ Bar.& alios, ī d.l. qđ meo.in 4.q.diffusè ꝑ Are.in l.poſſideri.ī prin.q̄ eſt tertia. & Soci.ibi nu.p̄al.ꝑ Bar.& alios ī l.ſi prius.ī opp.pri.par.ff.đ ope.no.nū.& ſi ꝓbaret̄ viuente Io.Do.ipſam d. Diamātē ꝑcepiſſe aliquos fructus, iſtud potius aſcribēdū eſt fuiſſe factū iure familiaritatis,reſpū alimētorum cū īſi
4 mul habitarent.Qui † actus minimè inducūt poſſeſ.acquiſitionē. l.iure familiaritatis. cum vul.ff. de acq.poſ. & circa alimēta tradit Are.ɔſ.40.Præſupponit̄ in facto col.3.& Mod.in l.ex̄neū.C.de hęre.inſt.& Pau.Pic.in d.
5 repe.d.§.Titia.q.45.Vt †.n.vera poſſeſſio potuiſſet dici q̄ſita in vſufructu ꝓ dimidia ꝑ ipſam d.Diamātē vltra īductionē faciendā ab hr̄de,& ſucceſſiuè vltra patiētiā ipſius hr̄dis & ſciētiā,req̄rebat̄ factū,& aīus ipſi⁹d.Diamātis,q̄ minimè verificata apparēt,vt tradit̄ in d.l.3.in prin.& in §.in amittēda.& in d.l.queādmodū.ff.de acq. poſ.& l.licet.C.eo.ti.eo ēt qm̄ minimè doctū apparet,ī quib.reb.fructus ꝑcepit.Nā ſi ꝑcepit de vna poſſeſ.nō ꝑꝑea infert̄,ꝙ q̄ſiuerit poſſeſ.ī alijs neceſſariū nāq; erit vt vniuſcuiuſq; poſſeſſionis poſſeſſionē nāſciſceret̄,vt
6 ſtatim dicet̄.Ex † q̄b.neceſſariò infert̄,viuēte Io. Do.ipſam Diamātē nullā dicti vſusfructus ꝓ dimidia poſſeſ. cępiſſe,ineptè igitur egit poſſeſſorio retinēdæ,iuxta ea quæ tradūtur in §.retinendę.inſti.de interd. & in c.licet cām,extra de ꝓb.per Bar.& alios in l.clā poſſidere. §.qui ad nundinas.fi.de acq.poſ.& in l. 1. §.eſt igitur.ff. vti poſſi.& in l.1.ff.vtrobi.Poſt mortē autē Io.Do. idē cōcluditur.Nā cū Io.Do.ab inteſtato deceſſerit , & D. Leonora eius mater illi ſucceſſerit,ipſa Diamātes inducenda erat in poſſeſ.d.vſusfr.ab ipſa D. Leonora hr̄de, & ꝓprietaria,& alia requirebātur,de quib.s̄ quę minimè īteruenerūt,ɔn̄r nō potuit agere interdicto retinēdę ſi de nouo vult quærere poſſeſ. dicti vſusfructus ꝓ dimidia,alio remedio venire dēt,& quādo iſtud faciet
7 oñdetur ſuper eo nullū ius ſibi cōpetere.Et †ipſa Diamātes diceret̄ hr̄e vſumfructū totius hr̄ditatis, ex qu… per mortē Io.Do.portio illa ſibi accreuit,l.ſi mulier.ff. de vſufr.accreſ.& in l.ſi alij,ff.de vſr.lega ꝑ Ale.d.ɔſ.56 nu.7.& Pau.de Caſt.cōſ.389.ꝙ vxor quōdā Riſtori.& Pau.Pic. d. repe.§.Titia,car.6.col.1.verſ. vnū no. iūcti no.in l.1.§.interdū.ff.de vſufr.accr.cū cōcor.Rn̄detur
8 ceſſare † ius accreſcēdi,cū per prius nullā portionē ipſius acq̄ſiuerit,quo deficiēte ceſſat incrementū,vt traditur per oēs ī l.vnica.C.q̄n no petē.par.ꝑ Bar & alios
9 in l.re cōiuncti.de leg.3.cū ſi.Præterea † ipſa D. Diamātes priuata eſt oī vſufructu:cū tale ius alteri ceſſerit,ꝑ quā ceſſionē ſtatim reuerſus fuit ad ꝓprietatē: vt ci… tex.in l.ſi vſusfructus fundi.ff.de iu.dot.& tradit̄ in §.finitur.inſti.de vſufr.& per Iaſ.in d.l.re cōiuncti.nu.123. Cōſequēter nō pōt ɔſiderari tale ius accreſcēdi deficiē
10 te fundo.Ceſſat ēt obiectio,nā ī tali vſufructu ipſa†Diamātes & Io.Do.iudicant̄ vt legatarij, quo fit: vt portio vnius deficiētis nō accreſcat ipſo iure alteri inuito,ſed ſolū volēti,& petēti.l.1.§.vbi aūt.C.de cadu.toll.& ibi tradūt doc.& firmat Bar.& alij ſequunt̄ in d.l.re cōiuncti.nu.51.col.antep.& Iaſ.d.l.vnica.nu.12.dir.fi.C.q̄n nō
11 peten.par.Et † q̄n agit̄ de vſufructu, ius accreſcēdi nō obtinet locū alluuionis.nā illa ꝓcedit,q̄n portio accreſcit portioni,ſed in vſufructu portio nō portioni ſed ꝑſonæ dr̄ accreſcere,vt vtrūq; ꝓbatur ī l.ſi Titio.§.vſufructū.ff.de vſufr.& in l.interdū.ff.de vſufr. accreſ.& in l.& an eandē.§.q cū partē.ff.de excę.rei iud. vbi expreſſe dicit Bar.ꝙ ī vſufructu portio q̄ accreſcit,eſt prius ex… tranea à prima portione,nec ē illi acceſſoria,q̄a accreſcit ꝑſonę,& nō rei,& nullo mō ſe ɔtingit & talis portio accreſcēs petēda eſt eadē actione , qua petit̄ prima, vt dicit idē Bar.alleg.d.iura in d.l.re ɔiuncti.nu.57.ex q̄bus apertiſſimè patet,tale ius accreſcēdi in vſufructu nullā inducere de per ſe acquiſitionē reſpū poſſeſ.ali…
12 extrinſeco nō ꝓbato.Quod †ēt ɔcludētiſſimè dedu…tur.Nā ēt ſi ipſo iure q̄reret̄,non ꝑꝑea neceſſariò īfer… acq̄ſitio poſſeſ. Nā licet aliquo caſu ipſo iure q̄rat̄ … qđ ius,nō tñ dr̄ q̄ſita poſſeſſio rerū exiſtētiū ſub dicto iure,ex quo actual̄r poſſeſſio dēt app̄hēdi, tex.eſt iūcta gl.in ver.in rē,ꝓbās iſta ī l.fi.C.de ſacroſ.eccl.& eſt tex. in l.cū hr̄des,ī prin,ff.de acq.poſ.vbi Ro. & Alc. hn̄t …
13 abſolutiſſimo.Et † nō ſufficit app̄hēdere poſſeſ.vnius rei,ſed neceſſe eſt ſingulariū rerū poſſeſ. capere, vt ſta-
14 tim ꝓbabit̄.Nec †ipſa d.Diamātes pōt ſe tueri, dicēdo, poſt mortē d.Io.D.decedētis ſine filijs,ipſam fuiſſe hr̄dem relictā à Veſpaſiano , & ɔn̄r propria authoritate potuit apprehēdere poſſeſ.d.l.cū hr̄des.cū cōcord.Nā
15 aduertēdū† eſt,ipſam iſto caſu nō fuiſſe relictā hæredē Nā iſtud à d.Veſpaſiano q paganus erat,nō poterat de iure directò fieri,d.Io.D.eius filio effecto pubere.§.extraneo.inſt.de pupill.ſubſti.& plenè tradit̄ ī l. Cēturio ff.de vulg.& pup.& in l.precib.C.de impub.& in c.ſi pr… de teſta.li.6.& in c.Raynal.& in c.Raynutius, extra eo. titu.& ſi talis ſubſtō trahit̄ ad fideicommiſ.adhuc dr̄ … li non prodeſſe,ex quo non fuit purè ad id vocata,ſed ſub cōdōne impoſſibili,de iure, quæ totā diſpoſitionē
16 vitiat,vt ſuo loco aptiſſimè oñdit̄. Pręterea forti⁹,eſto ꝙ eſſet fideicōmiſſaria ſimpl̄r, ꝙ ē falſiſſimū,tñ adhuc dr̄, ꝙ ipſa ꝓpria authoritate ñ potuit capere poſſeſſionē & tenutā dictę hr̄ditatis & rerū ipſi⁹,nā ipſi tāq̄ fideicōmiſſariæ reſtō faciēda eſt ꝑ hr̄dē grauati,& ſic erat faciēda ꝑ ipſam Leonorā hr̄dē Io.Do.directi hr̄dis & grauati ꝑ Veſpaſianū,tex.eſt & ibi gl.& alij allegāt ɔcor.in l.reſtituta.in prin.ff.ad Treb. & ibi pulchrè Pau.de Caſt. dicēs circa hoc plures errare,in reb.n.hr̄ditarijs ꝑ hr̄dē grauati,reſtō rerū faciēda eſt fideicōmiſſario,vt ibi tra-
17 dit̄.Et†licet ꝑ reſtōnē ipſius rei,q̄rat̄ ius hr̄ditariū vt dr̄ ī d.l.reſtituta.& tradūt oēs poſt gl.ibi,& ꝑ Bar. & alios in l.3.in prin.ff.de acq.poſ.num. 4. tñ ſecus eſt quò ad acquiſitionē poſſeſſionis,nam vniuſcuiuſq; rei poſſeſſio eſt apprehēdēda,vt dicatur q̄ſita,& app̄hēſio & ſucceſſiuè aquiſitio vni⁹ nō includit acq̄ſitionē & apprehēſionem poſſeſſionis aliarum nō apprehēſarū, deciſ. eſt Bar.in d.l.reſtituta.& ibi Ale.in fi.prin. & idem vult Bar.in d.l.3.nu.3 & apti⁹ Ale. ibi,nu.21.& ſeq.vbi refert An.đ Iſer.reprobātē,& bn̄, alios tenētes ɔ̄riū ī reb. hr̄ditarijs,

ditarijs,& infert ad declaratione͂,& ampliationem.d.l. cũ hr̃des.& sequũtur ide͂ Soc.ibi col.fi.nu.27.&Ias.nu. 21.alleg.alias decis.Cõcludẽtes,& hr̃dẽ, & fideicõmissariã hr̃e necesse apprehẽdere possessionẽ vniuscuiusque rei hr̃ditariæ,& qa p̃dicta nedũ facta, sed nec solẽnizata apparet per ipsa Diamãtẽ,ꝓculdubio cõcludẽ
18 dũ est in possessorio,ipsã nullũ ius fouere. Nec† sibi ꝓdesse pōt q̃dã asserta apprehẽsio possessionis, q̃ violẽter pendente iudicio isto possessorio retinendæ, vr̃ fecisse expellendo colonos &c.Nã cũ pendente d. possessorio peruenerit ad tale spoliũ & violentiã,ꝑ officiũ iudicis & ꝑ viam attentatorũ possessio prius restituenda est D.Nestori,& D. Leonoræ.Quo facto declarãdũ erit,ipsã Diamãtẽ debere desistere à molestationib.& turbationib iuxta nã d.interdicti retinẽdæ. decisio est in terminis Bal.ita affirmãtis in l.si đ ꝓprietate.col. pe. vers.q̃ro derogatus fuit.C. si à nõ cõpetente iudic. ẜm q̃ doctrinã iudicatũ fuit in sacro regio cõs.Neap.vt est videre in decis.d.cõs.156.Pro p̃te venerabilis. ¶ Quãtũ verò attinet ad possessionẽ sup dictis reb. hr̃ditarijs q̃sitã per ipsam Leonorã posset prima facie dici, nullã fuisse quæsitã,nã respectu legitimę & Treb.q̃ debebantur Io.Dominico grauato,eo mortuo, ipsa Leonora illi ab intestato succedẽti non potuit q̃rere sibi possessionẽ aliq̃ ꝑp oĩmodã incertitudinẽ, q̃ adest & respe-
19 ctu loci,& respectu quotæ.Nã † legitima est quota bo
20 norũ deducto ære alieno.l.Papin.§.4.ff.đ inof. test.†añ deductionẽ quota est ĩcerta. Adest ẽt incertitudo respectu loci,ergo nulla possessio potuit sibi q̃ri, vt tradit Bar.in l.4.C.q̃n & q̃b.quar.par.deb.lib.10.& firmat Aret.ĩ d.l.3.§.incertã.col.2.vers.ꝑ istud dictũ.ff. de acq. pos.& sequuntur Soc.ibi nu 2.& Ias.nu.3.Illud.n.incertũ est,quod q̃n est incrrtitudo respectu loci,& quotæ, nulla possessio pōt q̃ri:vt probat̃ in d. §. incertã. & ibi oẽs firmiter hoc tenẽt,& est tex.in l.locus. vbi oẽs tradunt eo.ti.& in l.si fur.§.fi.de vsuc.& in l.emptor.ff.pro empto. ꝙ ꝓcedit ẽt si ꝑ indiuiso possessio apprehen-
21 dat̃,vt probat̃ in d.l.locus Esto † .n. ꝙ pars hr̃ditatis ẽt incerta possit adiri,vt in l.1. & ferè ꝑ totũ illũ titulũ. ff. si pars hr̃d.peta.ex quo istud cõsistit in solo aĩo,tñ possessio oĩno incerta nõ pōt q̃ri ex eo; q̃a cõsistit nõ solum in aĩo, sed ẽt in actu corporali, q̃ nõ pōt exerceri in parte oĩno incerta,ẜm Pau.de Ca.in d.l.locus. Obiectio ista nullius ẽ cõsiderationis, ex eo q̃a mortuo Io. Dñico ab intestato ipsa Leonora eius mr̃ illi successit, eiusq; hr̃ditatẽ adiuit,& hr̃ditatis singularũ rerũ possessionẽ accepit,quo fit:vt effecta fuerit vera dña iuris hr̃
22 ditarij,& acquisiuerit verũ dñiũ illius.Nec† nõ & verã possess.singularũ rerũ hr̃ditariũ, & nedũ certã sed certissimã,in solidũ,& respectu cuiuscũq; loci.Nõ.n. cæpit eã respectu legitimæ & Trebellianicæ: vt ex aduerso opponit̃ sed in solidũ & respectu oĩs certitudinis, ꝙ q̃dẽ de iure facere potuit.d.l.restitua.d.l.cũ hr̃des.& ferè ꝑ totũ.ff.de acq.hær.& insti.de hære.q̃ ab intest. def. §.ꝯns.Cępit.n.ipsa Leonora possessionẽ ĩsolidũ & certã singularũ rerũ hr̃ditatis,& sic cessãt adducta in ꝯ̃riũ ex quo nulla adest incertitudo.Nec istis ob.si dicat̃, ꝙ ipsa Leonora vr̃ solũ cępisse possessionẽ ciuilẽ, & nõ illã naturalẽ, q̃ dicebat̃ esse penes d.Diamãtẽ, iux. ea,q̃ no.doc.ĩ d.l.clã possidere.§.ad nũdinas. Nã cessat obiectio:q̃m nãlis nõ erat penes Diãmãtẽ,vt supius aptissimè fuit oñsũ,& iõ oĩs possessio fuit q̃sita d. Leonoræ, ipsi.n.Diamãti nõ poterat cõseruari possessio, q̃ penes eã nõ erat,& si qua ꝑ parte erat,illa ñ p̃t ampliari, illico ꝙ ipsa Leonora actualẽ posses. cępit singulariũ rerũ hr̃ditatis,& si ꝑ hãc poss. d. Leonoræ ipsa Diamãtes p̃tẽderet se spoliatã,agat ad hoc:tũc.n.apertissimè oñdet̃ circa id,aliq̃đ remediũ sibi ñ ꝯpetere. In p̃ntiarũ ãt tractãdũ solũ venit đ possessorio retinẽdæ, in quo ipsa audiri ñ dẽt.Cõsequẽter obtineñ dẽt ista ĩ isto iudicio possessorio retinẽdæ,d.§.retinẽdæ.cũ alijs s̃.alleg.Potissimũ ĩ hac portione,đ qua mõ agit̃,ĩ qua oĩmodo re
23 laxãdũ venit sequestrũ factũ ĩ b̃nficiũ p̃dictorũ d. Nestoris.& Leonoræ Nec† insimul iudicãdũ est sup alia portione vsusfructus;tũ q̃a diuisibilis ẽ l.1. §.si vsusfructus,cũ si.ff.ad leg.Falc.tũ ẽt q̃a diuersa sũt & se ñ ꝯtin gũt,vt dicit Bart.in d.l.& an eãdẽ.§. q̃ cũ p̃rem.tũ quoq; q̃a sup ista portione cã ẽ instructa, ꝓsecuta, & ꝯclusa,vt in sim.tradit Bar.ĩ l.đ pupillo.§.q̃ nũciat.ff. đ ope. no.nũ.sup alia vero portione cãę minimè apparet instructa,& cõclusa:tũ ẽt ꝯsiderata diuersitate petitionũ ꝓductarũ ꝑ ipsã Diamãtẽ,& attẽta ĩsup diuersitate dilationũ diuersimodè ꝯcessarũ sup vtraq; ad ĩstãtiã par
24 tiũ.Ex † q̃b.tollũt̃ ea,q̃ posset adduci ĩ l.nulli. C. đ iud. vbi instãtia cãæ ñ ẽ diuidẽda,nã ꝓcedit illud, q̃n traheret̃ corã diuerso iudice,ꝙ ñ ẽ in casu p̃nti, nã idẽ adest iudex.Nõ ẽt ob. alia iura ꝑmittẽtia posse iudicari insimul sup vtraq; possessorio. Nã verũ ẽ, q̃n ẽ ꝓsecuta & ꝯclusa sup vtroq;,q̃n ãt ꝓsecutũ ẽ vnũ,& sup illo ꝯclusũ,pri⁹ sup eo ẽ iudicãdũ,quo facto postmodũ iudicãdũ erit sup alio,q̃n facta erit sup illo ꝓsecutio, & ꝯclo, rõnib.& đcis. q̃b.s̃.ĩ ĩstructione.n.& ꝓsecutiõe alteri⁹ portiõis aptissimè oñdet̃ sup ea vltra supis đducta nul
25 lũ i⁹ ꝯpeter̃ d.Diamãti,ẽt respectu poss.Nec† ipsa d.Diamãtes ĩ vlt.sua petitiõe potuit cumulare possessoriũ retinẽdæ,& acq̃rẽdæ,vt ꝑ Inn.& alios,ĩ c.veniẽs.đ p̃scr.& ꝑ scri.ĩ c.pastoralis,đ cau.pos.& ꝑp.& ꝑ Bal. ĩ l. ĩcerti. col.8.in 11.q.C.đ ĩt.& ꝑ Ale.ĩ fi.& alios,rep.ibi,ĩ l.naturalr̃.§.nihil cõe.ff.de acq.pos. eo ẽt cũ talis petitio porrecta appareat lõgẽ post terminũ à statuto p̃fixũ, cui⁹ dispositioni minimè ob.stil⁹ ex aduerso allegat⁹:vt fuit
26 dictũ & oñsũ ĩ alijs alleg.Et †tp̃s à statuto p̃fixũ ñ p̃t intelligi de tpe,& dieb.vtilib.tũ q̃a ĩ eo istud minimè exprimit̃,argõ.l.q̃cq̃d astringẽdæ.ff.de ver. obl. cũ ꝯcor. Tũ ẽt q̃a ex verbis dicti statuti apertè colligit̃ ꝯ̃riũ, tũ quoq; q̃n r̃r dispõ loquẽs de tpe,intelr̃r de cõtinuo & nõ de vtili,nisi expresse istud dicatur, vt est gl. ordinaria,& ibi Bar.& alij no.in rub.ff.de diuers.& temp.præscr.& idẽ Bar. per illum tex.in l. genero. ff.de his q no. inf.nu.3.& per Cano.post gl. in c.dilecti.extra de do.& ꝯtu.tũ insup q̃a tale statutũ sẽp habuit hãc ĩterp̃tatiõnẽ,vt đ tpe ꝯtinuo loquat̃.l.minimè.ff.đ legib.Pa.Bon.

SVMMARIVM.

1 *Voluntas non est captatoria,quando commissa est potestas eligẽdi personam,& non vt eam eligat.*
Ex quo nõ est cõmissa substantia, sed solũ ꝑsonæ electio,& nu.7.
2 *Electio personarum potest committi, nec propterea erit captatoria,& nu.34.& 58.*
5 *Et videtur esse commissa sub conditione,antequam eligat,& electio sequens est complementum illius.*
6 *Institutio potest fieri sub conditione pendente ex alterius voluntate,nec est captatoria.*
7 *Habet namque facti adminiculum,& cessat captatio.*
8 *Institutio de illo,quem secreto testator dixit hæredi, valet, nec est captatoria.*
9 *Incertitudo personæ potest declarari ex coniecturis, nec erit captatoria,& nu.61.*
10 *Quando committitur electio personarum certi generis,non est captatoria,& nu. 28.58.& 49.*
11 *Valet commissio electionis pauperum,nec erit captatoria.*
12 *Valet legatũ factũ illi,quẽ hr̃s elegerit, vt piũ, sed cõtra nu.65.*
13 *Legatũ in alterius voluntatẽ pōt conferri, sed declarat̃ nu. 66.*
14 *Et idẽ si confertur in arbitriũ boni viri,& nu.68.69.71.& 72.*
15 *Verbum,videbitur,arbitrium boni viri importat.*
16 *Instituo,quos talis nominauerit,an valeat,& nu.46.& 50.*
17 *Nam ille ante nominationem erit hæres,seu loco hæredis,& nu. 30.73.74.85.& 80.contra.*
18 *Et iste nominando non facit illum hæredem, seu fideicõmissariũ.*
19 *Conditio de iure impossibilis,non vitiat dispositionem, sed contra,nu.82.& seq.*
20 *Dispositio quando dicatur continere causam piam, seu profanã, & nu.21. 22.& 23.*
21 *c. cum tibi extra de testa.quo casu procedat.*
22 *Quod testator non expressit,velle non dicitur.*
23 *In dubio,an iudicanda sit pia.* (28.29.
24 *Captatoria volũtas in pijs causis qua rõne valeat,& nu.26.27.*
25 *In profanis nulla lex limitat captatoriam voluntatem.*
31 *In causa profana,si demandatur electio incertæ personæ de certis valet,nec erit captatoriæ & alijs seq.*
32 *Et quid si datur incertitudo personarum omnimoda.*
33 *Magna est differentia, an persona eligenda sit omnino incerta, an incerta de certis,& nu 31.32.& 33.*

34 *Eadē dispositio potest ꝑ parte esse valida, & pro parte vitiosa.*
35 *Vtile per inutile non vitiatur, & nu. 47.*
36 *Dispositio pro parte pōt adimpleri, & pro parte non, & nu. 47.*
37 *Dispositio cōmissa arbitrio aleno, vitiosa est, & nulla. & nu. 41. 42. 43. 44. & 58.*
38 *Et debet esse valida de per se, & non pendere ab arbitrio alieno.*
39 *Et idem si conferuntur ad secreta voluntatis alienæ.*
40 *Eo quia voluntas vnius non est voluntas alterius, & quid sit voluntas, & nu. 41.*
42 *Et imperfecta dicitur in materia & forma, & contra bonos mores & nu. 41.*
43 *Et quia sequi potest deceptio testatoris.*
45 *Et captatoria est, quando substantia mera dispositionis commissa est alieno arbitrio, & nu 58. 70.*
46 *Instituo illum, quem Titius elegerit, non valet, & nu. 16. & 50.*
48 *Eligas puerū honestè natū, captatoria est, & incerta de incertis.*
49 *In certis de incertis eligendis valet, nisi numerus illorum certorum esset magnus.*
51 *Institutio omnes homines mundi, an valeat.*
52 *Quando grauata eligere fuit instituta sub conditione futura non præterita.*
53 *Et an dicatur commissa in tacitam seu velatam voluntatem.*
54 *Et extrinsecum aliquid non est porrigendum.*
55 *Valet institutio & substitutio conditionalis, & ea purificata habebit effectum.*
56 *Secus est in captatoria, cōtinente cōdōnem, in futurū, & nu. 60.*
57 *Qui facit dispositionem captatoriam intestatus dicitur mori.*
59 *Intellectus l. vtrum, §. cum quidam. de reb. dub. cum simili.*
62 *L. Theopompus, de dote præle. quo casu, & quando procedat, & nu. 63. & 64.*
67 *In fideicomm. vniuersalibus an sit receptum, quod possunt nutu fieri. & nu. 66. & 68.*
Et quid in particularibus, an per coniecturas, & nutu.
69 *Verbum, arbitrium, importat arbitrium boni viri.*
73 *Effectum considerare debemus non verba.*
74 *Et procedunt ista etiam in fideicommisso vniuersali.*
75 *Dictio, tamen, aduersatiuè venit ad præcedentia.*
76 *Dictio, cum, conditionem inducit.*
77 *Pronomen, hoc, demonstratiuum est, & ad proxima referēdum.*
78 *Dictio omnimodo, præcisa est.*
79 *Verbum debeat, necessitatem importat.*
81 *Conditio continens dispōnem captatoriam, vitiat illā, & nu. 53.*
82 *Conditio impossibilis de iure, & contra bonos mores, non vitiatur, sed vitiat.*
83 *Conditio ista vitiat captatoriam dispositionem, & deducit rem ad causam intestati. & nu 82.*
84 *Et idem si testator putabat eam esse possibilem.*
85 *Nec potest de facto adimpleri, cum sit contra bonos mores.*

CONSILIVM XXXVIII.

1 Non † videtur fuisse & esse captatoria dispositio & vltima voluntas Vespasiani, dū post mortē Io. Dominici eius filij & hr̄dis instituti decedētis sine liberis, substituit d. Diamātē ipsi⁹ testōris matrē pleno iure, cū hoc tñ, ꝙ in d. casu ipsa Diamātes posset & valeret ac deberet oīno eligere & accipere de agnatione, vel cognatione ipsius testōris, vel alibi ꝓut sibi Diamāti videbit̃, vnū puerū, bñ & honestè natū, & illū nōiari facere de domo & casata ipsius testōris, & illū cōstituere hr̄dē vl̄ē oīum bonorū, & quē puerū sic eligēdū ex nūc ipse testōr instituit & substituit hr̄dē vl̄ē &c. Qm̄ volūtati ipsius Diamātis nō fuit cōmissū substantiae & essentia istius fideicō. vl̄is, sed solum electio personæ, nō. n. ei⁹ arbitrio, ꝑ testōrē apparet fuisse cōmissū, an eligeret vel restitueret, sed solū quem eligeret, & successiuè cui restō esset faciēda, & iō nō p̄t dici, captatoria, sed valida, vt est tex. loquēs ī fideicō. vl̄i, quē scrib. oēs ibi ad hoc no. in l. vtrū. §. cū quidā. ff. de reb. dub. & in l. vnū ex familia. §. si de falcidia. vers. nō. n. facultas. & ibi scribē. de leg. 2. & tradit Sal. in l. captatorias. col. 1. vers. pono ab cx̃. C. de testa. mili. & ibi Pau. đ Cas. & Ias. nu. 9. Bar. & Alb. de Rosa. in l. cū qdā, de leg. 2. Cor. in d. l. captatoris, col. 4. Bal. ꝯs. 302. Cōstitutio. col. 2. vers. sed illud. vol. 2. volēs ñ eē captatoriā illā, q̄ à sua substātia đ
2 ficere nō pōt. Electio † enim personarum pōt cōmitti ēt in fideicō. vl̄i, d. §. cū qdā. & in l. cū filius. §. pater, de
3 lega. 2. Nec † ꝑpa dicetur captatoria. c. cū tibi, extra de
4 testa. & ibi Imo. post alios nu. 13. circa fi. Et † probatur, cōmissionem talis electionis nō esse captatoriā, in d. l. vnū ex familia. §. rogo. & in d. §. cū quidā. & in d. l. cum pr̄. §. si hr̄ditatē. l. si quis Titio. §. fi. & in l. cum filius. §. pr̄, de leg. 2. & in l. pr̄. §. filiā. de lega. 3. & in l. pr̄ filium. ff. ad
5 leg. Fal. & in l. ex facto. §. si qs rogat⁹. ff. ad Treb. Vr̄ †. n. facta sub cōdōne, añteq̄ eligat, ₰m Cuma. post alios, in d. l. cū quidam. col. fin vers. item qñ. Et electio postmodū subsecuta est implemētū dictæ conditionis, vt dicit Bar. in d. l. vnū ex familia. §. si de falcidia. nu. 4. & Cuma. in ea. l. in prin. col. 1. vers. no. in vers. & Bar. in l. 1. nu. 9.
6 vers. ad hoc oppono. de leg. 2. Pōt †. n. fieri instō sub cōditione pendēte ex alterius volūtate nec ꝑpea vitiabitur tanq̄ captatoria. l. si quis Sēproniū. ff. de hær. insti.
7 Ex quo hēt adminiculū quoddā facti, ₰m Ang. & Imo. ibi, post Bar. Ang. & Imo. in l. illa instō. e. t. Sal. in prin. & ꝑ Peru. & Ias. nu. 10. in d. l. captatorias. & Soc. cōs. 21.
8 Viso testō. nu. 4. vol. 3. Prout † ēt valida vr̄ & nō captatoria illa volūtas, qñ testōr instituit illum, quem secreto dixerat hr̄di, argō. l. Theopōpus. ff. de do. prælegata.
9 Pau. de Ca. in l. quē hr̄di. ff. de reb. dub. & † ibi Soc. dicē. personæ incertitudinē posse declarari ex coniecturis, nec ꝑpea dispositionē dici captatoriam, & ita limitabitur. l. illa institutio. ff. de hære insti. & l. si qs Titio. §. fi. de leg. 2. & aliæ sim. vt sētit Barba. in d. c. cū tibi. col. 7. vers.
10 an ad cūdē. † Nec mirum, nā qñ cōmittit̃ electio ꝑsonarū certi generis, vti vr̄ factū in p̄nti casu, talis limitatio personarum cessare facit captionē, & dispositionis inualiditatē, ₰m Bar. ī d. l. illa institutio. col. pe. nu. 9. Ang. & Imo. ibi, & Imo. in l. captatorias. eo. ti. col. 7. vers. sed aduerte. & col. 8. & 9. vers. & p̄dicta. & tradit Pet. de Anch. in d. c. cū tibi. volens istud ꝓcedere ēt in dispositionib. nō pijs: vt ēt sentit Imo. ibi nu. 14. & Ang. cōs. 20. Viso aliàs inter cætera. & ₰m Imo. in d. l. captatorias col. 3. vers. ex prædictis. & vers. quod aūt. & ꝑ Dec. in d.
11 l. captatorias. nu. 12. C. de testamen. Hinc † dicimus, dispositionem ēt illam non reddi captiosam, qñ cōmissa est electio personarum pauperum. l. id ꝙ pauperib. C. de epis. & cle. in d. c. cum tibi. vbi scrib. oēs, ꝑ Bar. & alios, in l. Centurio. ff. de vulg. & pup. & in l. precib. C. & in l. 1. C. de sacros. eccl. & per doct. omnes in d. l. captatorias. ff. de hæred. inst. per Bal. Ang. & Imo. in d. l. illa institutio. col. 4. & per Doct. in l. captatorias. de leg. 1. & in d. l. captatorias. C. de testa. mili. vbi oēs max. Dec. nu. 17. & 20. & in l. seniū. per Mod. C. q test. facere poss. & alibi pluries in locis, quib. traditur, in piam causam voluntatem & dispositionē captatoriam valere & te-
12 nere. Et † facit, ꝙ vult Soc. in d. l. vtrū. §. cū quidā. nu. 8. vers. secundum est, dicens valere legatū factum illi, quē hæres elegerit, quasi commissum sit in piā causam. d. c. cum tibi, & vt actus potius valeat q̄ pereat, iurib. vul-
13 ga. Nam † legatum potest conferri in alterius volunta-
14 tem. l. senatus. §. legatum. de leg. 1. Et † ꝓculdubio conferri pōt in arbitrium boni viri, nec isto casu dr̄ voluntas captatoria. l. 1. vbi Bar. & oēs no. de leg. 2. & tradit Imo. in d l. illa insti. col. 4. & in l. captatorias, post Bar. eo. ti. col. 8. vers. ex prædictis, & Barb. post alios in d. c. cum tibi. col. 12. Ale. & Ias. in 9. post alios, in l. captatorias. C. de mili. testa. & Ale. cons. 175. nu. 3. vol. 6. & Soc. in d. §. cum quidā. nu. 4. & ꝑ Ias. in l. si Titio. §. sicuti. nu. 7. de leg. 1. & in casu præsēti factum apparet. Nā testator d. Diamanti cōmisit talem electionem personarum, prout
15 ei videbitur. Quod † verbum arbitrium boni viri importat, l. fideicom. in prin. ff. de fideicom. lib. l. fideicommissa. §. quanquam. de leg. 3. cum alijs cumulatis ꝑ Ias. in l. si sic legatum. nu. 3. de leg. 1. & per Socin. cons. 49. nu. 4. vol. 4. & in terminis nostris est decis. cons. Neap.
16 381. D. Antonius. Et † ꝙ talis dispositio non possit dici captatoria, videtur suaderi ex dictis Bar. nu. 10. Bal. Ang. col. 2. quos refert & sequitur Imo. in d. l. illa institutio col. 2. in fi. vers. Istud tamē potest. vbi Dy. & Cy. volunt valere talem institutionem, instituo, quos tales nominauerit, ex eo quia interim non deficit hæres, cui quò nō fuit commissa substantia dispositionis, sed solū electio personæ, ita ꝙ ante electionē ēt executor obtinebit locū hr̄dis, seu cōmissarius, vel alter ad id deputatus.

17 tatus.Et † qa interim est hrs,seu alius loco hr̄dis nō po terit dici captatoria,& idē vult Bar.& Bal.in d. l.hæredi * tas.ff.de hær.inst.& Bar in d.l.Cēturio.nu. 21.quē * cōi ter sequunť ibi doc.p d.c.cū tibi. vbi Cano. idē firmāt 18 maxi.Imo.nu.14.& 17.verſ. demū vlterius . Erit † ergo hr̄s interim ipsa D.Diamātes,& pleno iure, ad no. in l. fœminæ.§.illud.C.de sec.nu.p Bal. & alios,p illū tex.q̄ li cet fuisset grauata à testōre eligere puerū, & illū cōsti tuere hr̄dē,vr̄ grauata illū eligere, & facere ipsi⁹ fideic. nō directū hr̄dē,sed vt eligēdo p fideic.hr̄ditatē restitue 19 ret,vt hr̄ in l.ex facto.in prin.ff.ad Treb.Et† quia illa cō dō eligēdi ptinēs dispōnē captatoriā, & pn̄r pdonē de iure īpossibilē ñ dēt vitiare dispōnē,sed poti⁹ venit reij ciēda,ad no.ī l.obtinuit.cū pcor.ff.de pd.& de.& in l.j. vbi Bar.& alij,ff.de pd.& īsti.§.īpossibilis.inst. e. ti. & qa satis fuit vt adīpleret,de fcō,ad no.ī l.mulier.e.ti. & in l. Meui⁹.ff.de pd.& de.cū ſi.¶ His tñ ñ ob. psiderata facti * ptīgētia, pria snīa verior & * cōior vr̄,vt huiuscemodi dispositio & vlt.volūtas circa pn̄tē articulū, de quo agi tur.tanq̄ captoria fuerit & sit nulla & īualida,& vt isti⁹ snīę magis clara ondatur veritas, pcedā p pclones,ex quib.apparebit,& dabiť resolutio ad allegata superius 20 in priū.¶Erit †ergo 1.pclo,hmōi dispositionē nō fuiſ ſe factā in piā cām,nec cōtinere eā,sed in cām penitus pfanā,tū qa ipsa d.Diamātes apertè ista fateť in electio nib.p eā factis,tū & scd̄o:qm̄ ipsi nō fuit cōmissā dispō extrema volūtatis ipsi⁹ testōris,pn̄r sum⁹ ex terminos. 21 c.cū tibi.ex de testa. Quod† pcedit,qm̄ electio persona rū fuit cōmissa,fm Bar.in l.captorias.ff.de hęr.insti.& ī l.captorię.de le.1.& in l.1.nu.3.de le.2.& Ang. in d.l.ca ptorię Bal.& Ang.in l.captorias.C.de test.mili.volētes ēt ad pias cās nō posse cōmitti ptātē faciendi testm̄,ex quo est impossibile,ea rōne,qa volūtas tua nō ē volun tas mea,& Iaſ.ibi nu.15.post Are.dicit sub̄am,dispōnis nō posse cōferri in arbitriū Titij ēt quo ad pias cās;vt sequiť ibi Ro.& Sal.col.1.ver.oppono ex,& Hēri.Boyc. ī d.c.cū tibi. Imo.& alij scri.Ale.in d. l.captatorias. nu. 6.in fi.volētē d.c.cū tibi,nō pcedere,qn̄ pmissio esset fa cta p verba īportātia liberā volūtatē,vti fuit hic.tū quo que qm̄ testōr ipe isto casu circa talē electionē faciēdā nullā prs⁹ mētiōē fecit đ pia cā, pn̄r noluit hāc electio 22 nē pmittere in piā cām.Si†eteni istud voluisset, vtiq; id expssisset,& nō exprimēdo,hoc noluisse dr̄,& psumiť l. vnica. §.fin aūt ad deficiētis. C.de cad.tol.c.ad audiētiā 23 de deci.tū†ēt,nā licet Ang.in d.cōſ.201.col.2.disputet. An in dubio videať id fecisse p aīa, & sic in piā cām, vt ēt tāgūt Cano.in d.c.cū tibi.& Bar.in l.1.nu.64. C.de ſa crosf.eccl.Tñ in casu pn̄ti istud cessat,qm̄ illa possent cō siderari ī casu dubio,qn̄ dispō fuit cōmissa arbitrio bo ni viri,& erogatio faciēda erat in pauperes,& ad bonū aīæ,vt in d.c.cū tibi maxi.Bened.Capr.col. antep. in 8. lect.& Imo.in l.captatorias.col.8.verſ.& ex pdictis.ff.de hær.inst.& idē Imo.in d.c.cū tibi.nu.13.& 14.verſ.& ex pdictis. & qa talis electionis substātia p testōrē fuit cō missa mr̄i certa sub forma , q̄ ad piā cām accōmodari * nō p̄t,pn̄r applicāda erit cāæ pfanę & nō piæ,vt*cōiter tradiť p oēs,in d.c.cū tibi.& p Imo.s̄. & Ang. vbi s̄. in d.pſ.201.col.2.& Cor.pſ.156.De duab.col.pe.vol.2.&p alios doc. s̄.citatos.Vespasianus.n.testōr expſsē voluit ipsam Diamātē oīno dēre eligere vnū puerū,& illū fa cere hr̄dē vl̄e oīum bonorū,quē eligēdū ex nūc ipse te stōr instituit & substituit vl̄em hr̄dē oīū bonorū.Quę oīa & singula nō possunt piæ causæ applicari, sed peni tus profanæ.Nam nō simpliciter cōmisit dispositionē suæ extremæ volūtatis arbitrio Diamantis , nec φ ipsa haberet distributionē aliquam facere in pauperes seu piā causam, sed modo , & forma,quib. s̄.apertè tēden tibus ad actū profanū. Quod insuper suadetur , ex alio dū testator ipse voluit dictū puerum nominari de do mo & casata ipsius testōris,quæ penitus deuiāt ab actu pio,& prsus tēdūt in actū pfanū. put & idē ex alio,qm̄ disposuit & mādauit talē puerū noīandū tenere psęq , manutenere & pseruare apotecā & exercitiū artis spā rie,in qua testōr ipse versatus erat,vt capitale d.exerci tij pduraret,φ qdē nullo mō piū, sed penitus pfanū a ctū ptinet,pn̄r necessariò dicere cogimur,talē dispōnē

mō aliquo ñ posse dici piā sed pfanā, & sic cessant oīa in priū adducta,dispōnētia valere volūtatē captatoriā in piā cām pfanā,ad cuius pfanæ volūtatis captatorię & inualidæ ac nullæ firmitatē arguere minimè possu mus ex volūtate tēdēte ad actū piū , cū diuersa sint, & cōionē aliq̄ nō cōtineāt,iurib.vulg.& diuersę inter ista 24 dn̄r & applicāť rōnes. Quarū † diuersitas satis deduciť ex dictis p Bar.in l.1.nu.64.verſ.nūc ad ppositū. C.đ ſa crosf.eccl.vbi allegādo iura dicit,volūtatē captatoriā in pijs causis iō valere,qm̄ in illis reperiť lex,q̄ hāc volūta tē in arbitriū tertij collatā limitat,vt fiat distributio ad honorē Dei,salutē aīæ,& ad redimēdū peccata, φ sec⁹ 25 est in volūtate cōcernēte pfanū.Nulla†.n.lex in istis p fanis reperiť,q̄ talē volūtatē & dispōnē limitet,vt sentit ēt Abb.in d.c.cū tibi.nu.4.& expſsius post Imo.Are.in l.morib.co.1.ver.scd̄o no.ff.đ vulg.& pup.& Bene.Cap. in d.c.cū tibi.col.antep.in 8.lect.& Ang.in d.l. illa, col. 26 3.de hær.inst.Bar.†pſ.6.ad intellectū.d.c.cū tibi,dicit,iō dispōnē in piā cām valere isto casu,qa ipsa vr̄ instituta, 27 & est certa,φ secus est in pfanis.Et†Pa.de Ca. in d.l.ca ptatorias.C.de test.mil.ver.alio mō.in fi.dicit,oēs tene re talē dispōnē in piā cām factā valere, ex quo dēnt eli gi paupes,& si ille tertius, cuius arbitrio est cōmissum, nō eligit,ad distribuēdū succedit eps, c. tuas. de test. cū cōcor.& cessat incertitudo psonarū , ex quo vr̄ īstitut⁹ 28 ipse Deus p pauperes repn̄tatus.Qui† paupes certū ge nus psonarū cōstituūt,& nō fcā electione, nō veniunt oēs paupes mūdi,sed solū illi,qui sunt de domicilio ip si⁹ testōris,& pn̄r ad certas psonas reduciť dispō,vt tra diť p Bar.& alios,in l.si q̄s ad declināda,& in l. nulli,& ī l.id φ pauperib.C.de epiſ.& cler. Feder.de Sen. pſ. 282. factū tale est,circa fi.cū alijs allegatis p Alc. in d.l.capta torias,nu.7.& Cor.col.2.ver.quarta lectura.& ver.licet Cy.& Iaſ.nu.5.& 12.Dec.nu.13.& Are.ī d. l.morib.col. 2.verſ.secūdo no.post Bar.in d.l.Cēturio.nu. 23. & 25. vbi alij ēt no.& est gl.in ver.pauperes,in c.1.de test.li.6. & p Bar.col.pe.nu.9.& 10.Imo.in d.l.illa instō.& in l.ca ptatorias,col.7.ver.ex pdictis.ff.de hær.inst.& in l.capta toriæ,de le.1.& ibi ēt firmat.Pa.de Ca.in l.vnū ex fami lia.§.rogo, de le.2.Soc.in d.l.vtrū.§.cū qdā.nu.4.de reb. dub.& firmāt oēs Can.indifferēter,in d.c.cū tibi.sequē tes cōem intellectū Imo.quē dn̄t in practica obseruari & reprobātes alias lecturas & intellect⁹,vt firmat ibi Hē ri.Boych.post Arch.ī c.de laicis 12.q.2.Car.& Imo.nu. 9.10.13.& 14.Bene.Cap.col.pe.circa fi.Barb.in d.l.cū q̄ dā,nu.3.& ibi Bal.col.2.in d.§.rogo,cū cōcor.Quæ qui dē rō certitudinis & certi generis cessat in casu nr̄o p̄ 29 senti pfano.vnde,&c.Et † cessat in cā pia captio,& de ceptio testōris,nō.n.pōt capi & decipi, siue in certum actū pium demādet electionē,& noīationē, siue in ge nere,φ ad certitudinē deduciť,rōnib.& decisionib. qb. s̄.q̄ ad casum pfanū adaptari nō possunt, in quo ces 30 sant rōnes & decisiones pdictæ,& diceť inferius.Eo†ēt qm̄ in pia cā ille deputatus anteq̄ distribuat,interī hr̄ vt hæres d.c.cū tibi.fm cōmunem intellectū, & per Alex. * in d.l.captatorias,nu.4.C.de test.mili.& per alios* cōi ter doc.superius citatos, φ quidē non est in cā profa 31 na,pn̄r de vna in aliā non erit inferendū.¶†Scd̄a pclo erit,in cā profana si de mandatur electio seu noīatio incertæ personę de certis,ex hoc dispōnem nō vitiari: tum quia ille,cui demādatur electio seu noīatio,neceſ se hēt noīare seu eligere,& ei nō fuit demandatum,an vellet,sed cui & quē eligeret,& eo nō eligēte,oēs illi de eodē gn̄e vocati censentur, & veniunt ad fideicommiſ sum vl̄e seu particulare . quibus consideratis voluntas testōris nō p̄t reddi deceptoria & captatoria, & sic nul la & inualida,& pn̄r talis demādatio electionis istis attē tis eritv alida,nec poterit dici captatoria,& delusoria& ita pcedit tex.apertus ī d.l.vtrū.§.dū qdā.ff.de reb.dub. & ibi hoc oēs tradūt,maxi.Bar.Pau.Cum.& Soc. nu.6. Nā ibi fideic.erat restituēdū vni ex hæredib.qui certi e rant,φ secus esset,quādo forent incerti,vt firmat ibi gl. allegās iura,& gl.in §.& vnū,inst.de hær.inst. & hoc idē pbať in l.cū quidā.de le.2.vbi fideic.erat restituēdū in certæ psonæ de certis,qa illis de familia, & nullo electo oēs veniunt,vt pbať ēt in seq.l.si tñ , qđ qdē secus esset

qñ daretur incertitudo ꝑsonarũ, & hĩs omitteret eligere nõ.n.pñt venire oẽs hoĩes mundi,nec in casu nr̃o
32 oẽs pueri.Si†.n.id diceremus,elusoria & ridiculosa redderet̃ dispõ vt post gl.ĩ d.l.cũ qdã.firmãt scrib.ibi,maxi. Cuma.& Flor.Pau.& Imo.& idẽ ꝓbat̃ in d.l.vnũ ex familia,ĩ prin.& ĩ §.si de Falcidia,& ĩ §.si duos,& in §.sed si vno.de leg.2.vbi post gl.ĩ ver.dẽt,ex quo erat de ꝑsona incerta de certis,id firmat scrib.oẽs,max.Cum.Flo. & alij post Pa.de Cas.q idẽ tenet post Bar.in l.1.col.fi. de le.2.& ĩ l.captatorię.de le.1.& ĩ istis terĩs ꝓcedit tex. ĩ l.cũ pr̃.§.hrditatẽ,& ĩ §.rog.đ le.2.ex quo electio faciẽda erat de filijs vel libertis, prout erat đ filijs faciẽda ĩ l. pr̃ filiũ.ad leg.Fal.& ĩ l.ex facto.§.si qs rogatus.ad Treb. ita ẽt & ĩ l.cũ filius.§.pr̃.de le.2.qa đ nepotib.& ĩ l.pr̃ filiã.de le.3.qa đ vernis,ꝓut & ĩ l.si qs Titio.§.fi.đ le.2.qa ꝑsonæ illæ de libertis erãt,& electione non facta oẽs venirẽt:vt đt ibi Pau.đ Cas.& Soc.ĩ d.l.vtrũ.§.cũ qdã.& ĩ d.l.quẽ hẹr.& idẽ firmat Imo.ĩ d.c.cũ tibi.nu.14.& doc. ĩ d.l.captatorias,C.de test.mili.vbi Ias.post Ale.nu.7.& alios nu.5.& Deci.nu.12.allegãt cõcor.& est ĩ terĩs amplũ ꝯsiliũ.Laur.Calca.octauũ,& firmat Soc.ꝯs.86.ꝑ totũ,maxi.nu.8.vol.3.vbi alle.decis.alias firmãt valere di-
33 spõnẽ,de qua in ꝯclõne,rõnib.de qb.s̃.Qđ † qdẽ cessat,qñ ꝑsona eligẽda eẽt ĩcerta de ĩcertis,vel genus ꝑsonarũ eẽt ita amplũ,ꝙ si oẽs venirẽt,dispõ redderet elusoria & derisoria,vt ẽt đt Pau.đ Ca.ĩ d.l.captatorias.C. đ test.mil.ver.alio mõ ex qb.patet leges & decisiones ꝑdictas, & supius ĩ ꝯ̃riũ adductas ꝓcedere & loq ĩ casu penitus diuerso,nec illas tãgere casũ pñtẽ,istis.n.casib. qñ cõmittit̃ electio ĩcertę de certis ꝑsonis,iõ valet:qm̃ reperit̃ r̃lata & reddita valida ꝑ s̃.dictas leges ciuiles,ꝑut fuit dictũ ẽt supius ĩ l.ꝯcl.dũ locuti fuimus đ pia cã & đ pauperib.cuius ꝯ̃riũ ẽ ĩ casu pñti,q nõ r̃latus,nec ꝑ legẽ ꝓmissus repit̃,qnimò expsse reꝓbatus,vt inferi⁹ dicet̃.Et Ang.ĩ d.l.illa instõ,quẽ seqt̃ ibi Imo.col.2.ver. ĩ eadẽ gl.& vers.dicas tñ,addebãt aliud,ꝙ ẽt ĩ ꝑsona incerta đ certis instõ hr̃dis nõ poterat alteri cõmitti, ex quo illa ꝑ testõrẽ debet declarari.l.iubemus: cũ ꝯcor. C.de tes.qđ ĩ pñtiarũ discutere nõ oportet,ex qb.ĩfero ꝙ electio ꝑsonę ꝑ Vespesianũ testõrẽ ꝯmissa mr̃i vnius pueri de agnatione vel cognatione testatoris non erit vitiosa,nec captiosa;qa Diamãte vnũ ex illis nõ eligẽte, oẽs illius gñis venirẽt,& dipõ redderetur inualida,nulla,elusoria seu derisoria.iurib.decisio.& rõnib.s̃.adductis.At illa demãdatio electiõis vnius pueri ex agnationẽ testõris existẽtis,oĩno fuit & ẽ captatoria,vitiosa,& nulla à cessatiõe rõnũ,decisionũ & iuriũ,de qb.s̃.& qa ea ñ eligẽte oẽs pueri dẽrẽt venire,& dispõ redderet̃ de-
34 lusoria,& derisoria,vt ĩferi⁹ ẽt dr̃.Nec†incõuenit,ꝙ talis dispõ,quoad illos de agnatione & cognatione testõris eẽt valida,quòverò ad illos pueros sit vitiosa,nã validũ & à iure approbatũ,& ñ vitiosũ remanet,vitiosũ ãt reijcit̃,vt ꝓbat̃ ĩ lege hr̃ditatis.& ibi Alb.ĩ sũ.ff.de hær.
35 ĩst.& hr̃ r̃la,act⁹ ltimi.de reg.iu.li.6.Et†qa vtile ꝑ inutile nõ dẽt vitari,vt plenè tradit̃ in l.1.§.sed & si mihi.ff.de
36 ver.obl.Eo†ẽt,qa si dispõ ꝓ parte est impossibilis,ꝓ ea parte nõ dẽt adĩpleri,ꝓ parte verò possibili adimplẽda ẽ,& valet,f̃m Bal.ĩ l.j.ĩ fi.ff.de ꝯd.inst.& seqt̃ ibi Pau.de
37 Ca.ĩ fi.ad id alle.iura istud ꝓbãtia.Tertia † ẽ ꝯclusio,vt illa instõ,& dispõ dicat̃ vitiosa, q̃ cõmittit̃ alieno arbitrio qm̃ ꝑ veteres decretũ fuit,iura testõrũ ꝑ se oportere esse firma,& nõ pẽdere à volũtate & arbitrio alieno,vt dicit tex ĩ l.illa.& in l.si qs Sẽproniũ.ff.de hær.ĩst. Nullius.n.momẽti tales sunt dispões, ẽt si à milite fa-
38 ctę essent.d.l.captatorias.C.de mili.test.Vt† .n.sint validæ,dẽnt eẽ de ꝑ se certe,& à testõre declarari,& nõ pẽdere ex alieno arbitrio,vt dicit Bal.in d.l.illa.& Ias.post alios ĩ d.l.captatorias,nu.2.& 5.in secũdo exẽplo,& tenet Bal.in l.1.col.4.vers.iuxta hunc qro.C.de sacrosan. eccl.Bar.Pau.Alb.& Imo.ĩ d.l.illa,Ang.& Imo.col.2.ĩ l.captatorias,ff de hær.insti.Pa.de Ca.ĩ d.l.captatorias, & ibi Cor.col.4.& Dec.nu.6.& 9.Cano.in d.c.cũ tibi. & ꝑ Ias.in l.captatoriæ.nu.2.de le.1.& in l.1.§.qsitũ.nu. 36.ff.ad Treb.& ꝑ Soc.post alios,ĩ d.l.vtrũ.§.cũ quidã.
39 Prout†ẽt captatoriæ,& ꝯ̃nr nullæ sunt illæ dispões, q̃ cõferunt̃ ad secreta volũtatis alienæ, vt dicit tex.in d.l.

captatorias.ff.de hær.inst.& tradit gl.ĩ l.captatorias de test.mili.allegãdo l.ille autem.ff.de hær.inst.& fir Ang.& Imo.col.2.& vers.illicita est,ibid.dicẽtes,qm̃ fert̃ in secretũ volũtatis alterius,ea rõne nõ valere & se illicitã,vltra illam traditã in d.l.illa. qm̃ motus ani
40 nr̃i nõ pñt ꝯsumari ꝑ motũ animi alterius.†Et qa vo tas tua,nõ est volũtas mea,nã nihil aliud est volũtas si aĩa volẽs,& aĩa mea & tua nõ sunt vna & eadẽ s stãtia,& in captatoria deficit volũtas testãtis, & iõ r dit̃ nulla,& pũctuaľr dñt Ang.& Bal.in d.l.captatori C.de test.mil.& faciũt q̃ tradit Ias.citãdo alios, in l. à fr̃e.nu.8.& Mod.in l.fi.col.1.C.de impu.& ff.de ꝯd.
41 de.Et†idẽ tenet Imo.in d.l.illa.in sum.& in 1.no.alle do.d.l.captatorię.& alia iura,& col.2.vers.vñ dicit p Bal.& Ang.tenet,dispõnẽ in secretũ alicuius alienæ lũtatis nõ posse ꝯferri,& collatã esse vitiosã,& nulla ẽt rõne, qa talis dispõ dr̃ esse ĩpfecta in mã & in ma,& iõ ipso iure nulla,ꝑ l.ex cã.& ꝑ l.si is q.ff.de & ꝑ d.l.captatorias.& q̃ ibi no.& idẽ Imo.col.2. põt.post Ang.đt,ẽt ea rõne talẽ dispõnẽ nõ subsiste qa vltima volũtas depẽdet ex nr̃o mero & absoluto bitrio abstracto ab oĩ facto hoĩs,licet eius ordinat
42 ita ꝯsistat,cũ certã hẽat formã.Et†iõ insuꝑ nulla re qm̃ ẽ ꝯ̃ bonos mores,& ꝯ̃nr de iure ĩpossibilis,vt Bar.ĩ l.1.col.2.nu.5.ff.de ꝯd.inst.& ibi doct.in apo post alios tradit Dec.ĩ d.l.captatorias.nu.4.C.testa
43 Eo† ẽt vitiosa,& nulla reddit̃:qm̃ ex ea seq pt decep & testõris,ac illi⁹,ĩ quẽ bñficiũ ꝯferre volebat, vt d 2.ꝑ illũ tex.ĩ d.l.captatorias,& ꝓbat̃ ĩ l.ille ãt.ff.de h ĩst.& ibi gl.ĩ l.1.ver.eodẽ mõ.ff.de his q̃ ꝑ ñ scrip.hab ꝑ Ale.ĩ d.l.captatorias,& Ias.ibi nu.2.post Pau.de Ca Dec.nu.10.& ꝑ eũdẽ Ias.ĩ l.captatorię.de le.1.ꝑ⁹ In & Pau.ꝑ Abb.Imo.& alios,ĩ d.c.cũ tibi.max.Barb
44 1.& ꝑ nouiss.ĩ d.l.vtrũ.§.cũ qdã.de reb.dub. Quæ† optimè adaptãt̃ ad casũ pñtẽ, ex quo Vespesianus dispõnẽ & electio.ꝯmisit libero & absoluto arbitrio sius Diamãtis & ad secreta volũtatis ipsius,quo ad rũ eligẽdũ ex agnationẽ & cognationẽ ipsius test ꝯ̃ rõnes supius adductas,& ꝯ̃ formã & dispõnẽ iuris ex qua ꝯmissione libera seq poterãt absurditates & ceptiones supius adductæ,ꝯ̃ oẽs bonos mores meritò igr̃ talis dispõ tãq̃ vitiosa & reprobata
45 deceptoria & captoria erit nulla & impfecta.† ista:qm̃ Vespesianus ipsi Diamãti ꝯmisit subʃtã sius dispõnis & fideicomissi vr̃is, vt aptissimè ẽ v verbis d.testi, ꝯ̃nr talis ꝯmissio tanq̃ captoria nulla,& ĩualida,vt ẽ tex.& ibi doc.oẽs p⁹ gl.aptè ĩ d.l.vtrũ.§.cũ qdã.de reb.dub.max.Soc.nu.4.alleg id alia iura, volẽtes subʃtã dispõnis ñ posse ĩ alteri triũ ꝯferri,& idẽ ꝑ illũ tex.dñt Bar.& alij scrib.oẽs xi.Imo.col.1.& 2.ver.itẽ pt.ĩ d.l.illa ĩstõ.nu.1.& ĩ l.si Sẽproniũ.ff.đ hær.ĩst.Bar.& alij ĩ l.cũ qdã. nu.2.đ le & Bal.ĩ l.1.col.4.ver.iuxta hoc.C.de sacros.ecc.Ang ꝯs.201.Are.ĩ l.captatorias.C.đ test.mil.& ibi pulchrè le.nu.8.Imo.ĩ l.captatorias.ĩ sũ.& col.7.vers.sed ad te.& col.9.ff.de hr̃d.ĩst.Pa.de Ca.ĩ l.1.col.fi.ĩ fi.de le ĩ d.l.captatorias.C.de test.mil.ver.alio mõ.col.1.& ibi Ias.Cor.col.4.& Dec.nu. 10. volẽtes subʃtã subõ expsã volũtatẽ tertij nõ posse ꝯmitti, & ꝑ Ias.ĩ l.si tio.§.sicuti.nu.7.de le.1.& idẽ firmãt Alb. & alij scrib l.captatoriæ.de le.1.& ĩ l.1.de le.2.& Can.in d.c.cũ
46 max.Barb.col.6.vers.adde ẽt Bal.Et† Ale.in d.l.capta rias.C.de test.nu.7.& Dec.ibi nu.11.& 12.post Pau. Ca.expsse dñt ad q.nr̃a,ꝙ si testõr dicat,ĩstituo illũ,q Titius elegerit,ñ valebit tãlis instõ,ex quo subʃtã ipsa ꝯmissa,& nõ sola electio ꝑsonæ, qm̃ nõ erãt ĩcerta certis,& illo nõ venirẽt certe & deputatæ personæ quo nõ erat relata ad certũ genus personarũ, firmã hãc opi.esse verã,per d.§.qdã.& ꝑ alia iura, de qb.su
47 riusdixi sigillatĩ.Nec†istis ob.si dicat̃,Vespasianũ fec relationẽ ad ꝑsonã certã de ĩcertis,ad puerũ vꝫ sui gnatiõis,vľ cognatiõis.nã ꝯcedit̃ isto casu, dispõnẽ v luisse,si suæ agnatiõis vľ cognatiõis adesset aliqs pue & supi⁹ deduxi.verũ qa nullus adest,erimus ĩ 2.c.q voluit,aliũ puerũ dẽre eligi, & sic ꝑsonã ferè ĩcerta incertis,cuius electionis subʃta cõmissa est ipsi Diam ꝯ̃nr

ɔñr erit nulla,vitiosa & captatoria,ex q̄plurib. s̄. ḋdu-
ctis.Nec† dici pt isto casu testōrē relationē habuisse ad
certū genus psonarū,ad pueros,videlicet, bñ & hone-
stè natos.nā aduertēdū est,talē relationē puerorū isto
scđo capite nō fuisse circūscriptā seu coarctatā aliquo
certo loco;& ɔñr fuisse gñalē,& vlem,quo fit,vt si Dia
mātes nō elegisset aliquē,oēs pueri de mūdo bñ & ho
nestè nati dicerent̄ ꝑ ipsū Vespasianū vocati ad tale fi-
deicōmissū,& venire deberet ad illud, ꝙ ꝑfecto incer-
titudinē,impossibilitatē, difficultatē & derisionē quā-
dā cōtineret,ɔñr erit nulla perinde, ac si de ꝑsonis pe-
nitus incertis cōmissa fuisset,decisio est in ꝑprijs teris,
& fortiorib.Cuma.in d.l.vtrū.§.cū quidā.quē refert &
seqtur Soc.col.3.nu.7.& 8.dicen.ꝙ qñ qs hēt eligere in
certū de incertis,nō valet dispositio:qa substātia relicti
49 vr̄ eē cōmissa.At † qñ hēt eligere incertū de certis,licet
regulariter valeat dispō:tñ istud fallit & nō ꝑcedit, qñ
numerus illorū certorū esset magnus , puta si diceret̄,
lego vni Bononiensi,quē hæres elegerit: qa nō est veri
simile.ꝙ oēs Bononiē.petāt,nec de facili pōt sciri por-
tio cuiusq;,& sic redderet̄ legatū inutile, sicuti reddit̄,
qñ habet eligere incertū de incertis, allegāt tex. iuncta
gl.in §.sed vnū,instit.de hr̄d.instituēdis.Quāto igit̄ for-
tius idē dicēdū erit in casu nr̄o , in quo Diamante non
eligente,oēs pueri de mūdo bñ & honestè nati venirēt
50 Et † istud cōprobo ex dictis Pau.de Ca.in d. l. captato-
rias.C. de testa.mili.vers.alio mō dr̄,vbi apertè vult, ꝙ
si cōmittit̄ electio ꝑsonæ,vt puta , instituo illū quē Ti-
tius nominauerit,vel elegerit,talis dispositio erit nulla
& captatoria : qm̄ ꝑ indirectū censet̄ cōmissa substan-
tia.nā Titio nullū eligēte, institutio remanebit vacua:
qa nō posset aliqs dici institutus,& oēs hoīes mūdi re-
51 manerēt instituti,q̄ instō dr̄ inanis,iuxta gl.ī d.§.& vnū,
quā * cōiter sequūt̄ ibi doct.maximè Porc.& Ias.& li-
cet Are.ibi & Io.Fab.in §.pce.quē refert Imo.in d.l.ca-
ptatorias,col.9.vers.qd āt.ff.de hære.instit.dicāt,illā in-
stitutionē posse subsistere,instituo oēs hoīes mūdi: qa
vno adeūte portio aliorū nō adeuntiū illi accresceret;
tñ rōnib.ibi adductis ꝑ gl.& doct.opi.gl.est magis*cō
is cōprobata ḋ Pau.& Soc.vbi s̄. nec consideratio Io.
Fab.& aliorū facit ad casū nostrū:qm̄ testōr ibi ore ꝑ-
prio instituit oēs hoīes mūdi,& sic volūtas nō erat ca-
ptatoria,vt est in casu ꝑsenti,& alijs rōnib. illa ibi impu
gnatur,de qb. ꝑ gl.& sequ. quib.nō obstat cōsideratio
Io.Fab. & aliorū cōsiderando impossibilitatē & diffi-
cultatē aditionis faciēdæ ꝑ oēs, & quia viget absurdū,
& cessat verisimilitudo. & vlterius si hoīes illius loci &
domicilij testōris oēs vellēt adire, ad nihilū reduceret̄
52 dispositio,iuxta Cū.& Soc.vbi s̄.Et †vlterius cōproba
tur ista : quoniā ipsa Diamātes apparet substituta sub
conditione futura,nō p̄terita,& sic cessant ea, q̄ tradū
tur ꝑ gl.ꝑ illū tex. in ver.cōditio.in d.l.captatorias.ff.de
hr̄d.insti.& ꝑ gl.pen.in l.1.vers.eo mō. ff. de his q̄ ꝑ nō
sc.hab.& Bar.in l.illa instō,nu.1.de hære.insti.Fuit.n.cō
missum,vt in futurū eligeret,& ɔñr captatoria erat: vt
dicit Bar.in l.captatorias.C.de testa.mili.& alij inferius
53 citandi.Nec†talis dispositio fuit cōmissa in velatā & ta
citā volūtatē ipsi⁹ Diamātis,ita ꝙ aliqḋ extrinsecū ꝑ eā
veniret explicandū,quo casu ꝑcederent s̄. in ɔ̄riū ad-
ducta,fuit.n.talis electio cōmissa in expressam eius vo
luntatē & liberā,tendentē ad futurū, nec aliqḋ extrin-
secū ꝑ eā veniebat explicandū seu faciēdū. Consequē-
54 ter talis dispositio oī respectu dicet̄ captatoria:vt hr̄ in
l.si quis Semproniū.§.at quin.& in l.si ita scriptū fuerit,
ff.de hære.insti.& ibi docto.oēs indifferēter hoc firmāt
post gl.& ꝑ Bar.ī d.l.illa instō,nu.1.maxi.Imo.in 1. no.
in d.l.si quis Semproniū.& in l.captatorias.col.2.& co.
10.in fi.ff.de hr̄.insti.vt ēt dicit glo.& alij scri. in d.l. ca-
ptatorias. C. de testa.mili. maxi. Pau. Perus. & alij oēs
Mod.post Bart.& ꝑ Ias.nu 10.assignantē rōnē, q̄ prius
in casu nr̄o deducit Soc.cōs.21.nu.4. vol.3.& Pau. in
d.l.captatorias.ꝑ l.nonnunq̄.ff.de reg.iu.& ibi Mod.ēt
tradunt,& firmat Soc.in d.l.vtrū.§. cū qdā. in princ.&
Alb.de Ros.in d.l.si qs Sēproniū.& Ang.cōs.223 . Pro
decis.col.2.in fi.& col.3.in prin.& hr̄ in decis.cōs. Nea.
55 371.D.Antonius.col.1.Et †Imo.in d.l.instō.col.2.vers.

itē pōt.expressè dicit,ꝙ licet substō facta sub aliqua cō
ditione dicat̄ valida:qa cōfert̄ in euentū cōditionis,&
est certa ī materia:qa apparet,ꝙ testōr voluerit in euē
tū cōdōnis,& qd in eius defectū, & ēt in forma sic per
56 fecta,si testm̄ est solēniter factū.Tñ † ista oīa cessant in
dispositione captatoria cōtinēte dispositionis cōditio
nē in futurū,& in qua nihil extrinsecū veniebat expli
candū,& totū dependet à mera & absoluta voluntate
debentis eligere, q̄ licet hēat declarare & explicare ei⁹
volūtatē in eligēdo,q̄ declaratio actū & factū extrinse-
cū vr̄ cōtinere,ɔña esset valida,ꝭm Imo.post Ang. in l.
centesimis. in fi.ff.de ver. obl. sicut dicimus in illa cō-
ditione,si capitoliū ascenderit,&c.tñ Ale.in l.1.nu.12.
col.5.vers.Itē adde.de le.2.expressè istud reꝑbat, volēs
illa ꝑcedere,qñ aliqḋ factū extrinsecum veniebat expli
cādū,secus si sola & mera voluntas cōsistens in eligen-
do & nominādo,q̄ cū sit captatoria & tēdēs ī futurū ,
oī respectu erit inualida & nulla, & idē vult Ale. in d.l.
captatorias.C.de testō militari.in fi.& Ias.ibi nu.4. ver.
alio & 5.mō.& nu.10.vers.& istud vltimū.sequit̄ ēt So.
in d.§.cū qdā & plenius in d.l.quē hr̄di.ff.de reb.du.Cū
igit̄ ꝑ ipsā Diamātē factū aliquod extrinsecū nō veni-
ret explicādū,sed solū mera & absoluta eius volūtas &
declaratio electionis,oī respectu,& cōcludenter dicen
dū necessario sequit̄ , talē dispositionē eius meræ & li-
beræ volūtati cōmissam fuisse,& nullā,vitiosam, capta
57 toriā,& inefficacē.Et † Vespasianū testōrē quo ad hāc
dispositionē ītestatū mortuū fuisse: vt dicit Pau. ḋ Ca.
in d.l.captatorias.C.de testō milit.col.1. & alij inferius
citandi , volētes talē dispositionē ꝑ appositionē dictæ
58 ɔdōnis vitiari & reddi nullā.¶Non † ob.adducta in ɔ̄-
riū.& primo dū dicebat̄,ꝙ ipsi Diamāti nō fuit cōmis-
sa substātia ipsius fideicō.vl̄is,sed solū electio ꝑsonę,&
ɔñr nō est captatoria,sed valida,d.l.vtrū. §. cū qdā. cū
concor.Nā substantia ipsa d.fideicō. cōmissa apparet:
cū electio facienda esset de ꝑsona īcerta de incertis fe-
rè,vt deduximus , & ꝑ indirectū substātia dispositionis
cōmissa dr̄ ꝭm Pau. Cuma.& Soc.vbi s̄.ꝑut ēt:quia di-
spositio fuit collata in merā absolutā & expressam vo-
luntatē ipsius Diamātis & in secretā voluntatē ipsius
tendēs in futurū, nec cōprehendēs aliquod factum ex-
trinsecū ab ipsa explicādū,ɔñr captatoria,& nulla erit:
vt de singulis iam diximus,& consiliū Bal.301. vol.2.in
ɔ̄riū alleg.hanc ꝑbat cōclusio. qm̄ à sua substantia di-
spositio deficere potuisset,Diamāte nō eligēte,non. n.
59 deberent venire oēs pueri de mūdo.Et†tex.in d.l.vtrū.
§.cū quidā,cū alijs cōcor.nō loquūtur,qñ substātia di
spositionis cōmissa est alieno arbitrio , ꝑut ēt qm̄ ille
tex.& d.l.cū qdā.& d.l.vnū ex familia,de leg.2.cū ɔcor.
loquunt̄,qñ cōmissa est electio ꝑsonæ incertæ de cer-
tis,ita ꝙ electione nō facta,oēs certi veniūt,vt diximus
in secunda conclusione,ꝙ qdē nō ꝑcedit in casu nr̄o,
in quo venire deberent oēs pueri de mundo , Cum.&
Soc.in d.§.cū q̄dā.Pau.& Ale.in d.l.captatorias, rōnib.
& decisionib.ꝑ eos adductis & alijs superius additis, &
ad singulas leges in ɔ̄riū aductis accōmodata fuit rñ-
60 sio in d.2.conclusione.Nec † erit in cōsideratione , ꝙ
fuerit facta sub conditione,ꝙ electione subsecuta , cō-
ditio fuit adimpleta, nā istud nihil releuat: qm̄ in casu
nr̄o talis ɔdō tanq̄ captatoria , & ɔ̄ bonos mores vi-
tiat dispositionē,vt inferi⁹ apertè ostēdā,& electio sub-
secuta non continet factū extrinsecum explicandū ꝑ
ipsam Diamantē,& sic cessant ea q̄ ꝑ Ang.& Imo. dnr
in l.si qs Sēproniū,de hr̄dib.instituē.cōtinet.n.solū me
rā explicationē voluntatis,ɔñr erit captatoria,& nulla
61 ꝭm Imo.& Ale.& alios cōiter superi⁹ citatos.Nec†ob.
ꝙ dicebat̄ ex mēte Soc.& Barb.talē incertitudinē pos-
se tolli ex coniecturis; qm̄ verè nulla hic adest conie-
ctura,ex quo sumus in casu certo & claro ; cū electio
cōmissa fuerit libero & absoluto arbitrio Diamantis .
62 Minus † ob.ꝙ dicebat Pau.de Ca.in l.quē hr̄di. ff.de re
bus dub.ꝑ tex.in l.Theopōpus.ff. de do. præle. qm̄ nō
sumus in casu d legis,q̄(vt ꝑcedat) multa requirūt̄ tra
dita ꝑ Bar.in d.l.Theopōp.& cōs.168. Quidā hn̄s , & ꝑ
Ale.cōs.54.Circa id ꝙ.vol.2.& qa ī casu p̄nti cessāt,me
rito ḋ illa lege arguere ñ possum⁹:vt ēt tradit Dec.ī ɔ̄s.

nouiter impresso.14.In testō,col.fi.Prout ēt qm̄ nō sumus in terminis dictæ legis,nā testōr nō dixit, ꝙ stet̄ dicto Diamātis,cōmisit.n.dispositionē in secretū volūtatis ipsius,& iō erit captatoria,ſm Bar. ibi nu.4. vt † est
63 iste casus pn̄s,ſm quē fuit iudicatū ī sacro re. ɔſ.Neap. vt est videre in decis.eiusdē cōs.371.col.2.& seq.vers.ad scdam, vbi ēt ex alijs tollit̄ illa obiectio & cōprobatur
64 opi.nr̄a.Et † eo ēt: qm̄ ipsa Diamātes nō asserit ꝑ Vespasianū circa id secreto sibi aliqd fuisse cōmisū,& sic sumus ex̄ terminos d.l.Theopōpus.vt dicit Ange.in d. cōs.201.col.fi.& hr̄ in d.decis.cōs.Neap.371. col. fi.Nihil ēt obstabit,ꝙ dicebat̄, ꝙ hic sumus in certo gn̄e ꝑsonarū;qm̄ superi⁹ ɔ̃riū onsū fuit,cōsiderādo oēs pueros mūdi,ꝙ genus nō apparet limitatū, nec restrictū, aut r̄latū ꝑ aliq̄ legē,& iō nō poterit inducere validitatē dispositionis:vt apertissimè iā deduxi.Nec obst.illud ꝙ dicebat̄ de pauperib.eligēdis,& de cā pia: qm̄ paupeῖes reducūtur ad certitudinē ex dispositione legis ita r̄lantis vltimā voluntatē,& hic nō sumus in pia cā,sed penitus ꝓfana:vt diffusè & amplè deduxi in 1. conclu.
65 Nec † ob.ꝙ dicebat̄ ꝑ Soc.in d.l.vtrū.§.cū qdam,nu.8. ver.ſm est.volē.legatū factū illi,q ꝑ hr̄dē eligeret̄, valere vt in piā cām,d.cap.cū tibi , & vt actus potius valeat &c.qm̄ hic nō sumus in pia cā sed in ꝓfana , vt deduxi in 1.cōclōne,& sumus in casu certo & claro,& non dubio:vt in d.c.cū tibi.ꝓcedat,alia cōcurrere dēnt,de qb. in d.prima cōcl.q̄ idē penitus hic cessant,ꝓut ēt: qm̄ illo casu fuit cōmissa sola electio ꝑsonæ legatarij , cuius declaratio nō dr̄ captatoria,vt hr̄ in l.senatus.§. legatū. ff.de leg.1.s̄.in ɔ̃riū allegata , ꝙ qdē nō militat in casu pn̄ti,vbi instō,& ipsorū substantia cōmissa apparet libero arbitrio ipsius Diamātis,iurib.decisio. & rōnib. de
66 qb. s̄.Et † qa ēt qm̄ substātia legati particularis alieno arbitrio,talis cōmissio erit captatoria , & nō valida, vt ꝓbat̄ in l.captatoriæ,de leg.1.& ibi gl. allegās alia iura, Alber.de Ros.Ang.& alij doct.ibidē istud firmāt , vt ēt faciūt in l.1.de leg.2.glo.& scrib.in d.l.senatus.§.legatū, & Imo.in l.captatorias,col.11.vers.2.casu, de hr̄d.insti. Pau.de Ca.in d.l.vtrū.§.cū qdā.Signo.de Homod. cōs. 17.Quidā,col.2.vers.redeo ad primū.& Ale.cons.157. nu.6.vol.5.& ꝑ Cor.in l.captatorias. C. de testō milita. col.1.& 2.& Ias.ibi,nu.2.in fi.& in d. decis. cons.Neap. 371.col.fi.in prin.Quāto ergo fortius in casu nr̄o fideicōmissum & substō vl̄is. & eius substātia cōmissa fuit libero arbitrio ipsius Diamātis , & agit̄ ferè de maiori parte hr̄ditatis ipsius testōris,iudicāda erit captiosa, & nulla,vt ꝓbat tex.in d.l.vtrū.§.cū qdā.de reb. dubijs, ꝑ locū à speciali,& tex.in l.cū pr̄.§.hr̄ditatē,& §. à filia.ff. de leg.2.vbi Bar.no.q̄ iura loquūt̄ de fideicōmisso vl̄i.
67 Et † sunt alia infinita iura idē ꝓbātia ꝑ locū à speciali , & in terminis h.d.Cor.in d.l.captatorias, col.4.distinguēs inter vl̄e & particulare. esto ꝙ fideicōmissa & legata possint nutu relinq & coniecturis,sumus.n.hic in casu certo & claro,in quo apertè patet de volūtate captatoria,ɔ̃hr nulla,licet versemur in substō & fideicōmisso vl̄i.Nec † obst.ꝙ dicebat̄, legatū seu distributio-
68 nē cōmitti posse arbitrio boni viri,& cōmissionē hāc valere,& nō esse captatoriā, valebit igit̄ & ista cōmissa Diamāti,vti arbitrio boni viri,ꝑꝑ verbū vr̄,ꝑ l.1.de leg.
69 2.cū alijs s̄.in ɔ̃riū allegatis.Nā † aduertēdū est, ꝙ ver. arbitriū,importat boni viri arbitriū.l.hæc venditio.ff. de ɔ̃h.emp.& tn̄ si īstitutio cōmissa est arbitrio alteri⁹, nō ꝑpea reddit̄ valida,quinimo vitiosa & captatoria ē vt ꝓbat tex.apertus in d.l.instō.in prin.ff.de hær.inst.& ibi gl.pe.Alb.& reliq doct.no.ꝓut ēt facit gl.Alb.& alij in l.captatorias.de hære.instit.& idē ꝓbat tex.ꝑ locū à speciali,& no.ibi Soc.in d.l.vtrū.§.cū qdā. de reb. dub. & Dec.in l.captatorias.C.de test.milit.nu.7. & 8. dicēs vltimā volūtatē de se ipsā cōstare dēre, in qua excludit̄ & volūtas & arbitriū alterius in instōne & substitutio-
70 ne,ꝑ d.l.illa.Nec † erit distinguēdū,ꝑ q̄ verba fiat commissio, sed solū an cōmittat̄ substātia dispositionis : vt passim ꝓbat̄ in l.plurib.legib. s̄.deductis dicētib. non posse cōmitti arbitrio alteri⁹, esto ꝙ illud verbū sapiat
71 arbitriū boni viri.Et † l.1.de leg.2.& cōcordan. loquūtur qm̄ cōmitti t̄ arbitrio boni viri regulato,secus si ab-

soluto & libero,vt dn̄t ibi gl.& doct.& gl.& scribēt l.senatus.§.legatū.de leg.1.& sentit Soc. in d. §. cū q
72 dā.Regulatū † aūt arbitrio in mā ꝑsenti est, qm̄ ille, cōmittitur,cogi pōt, electionē & distributionē face & ꝑsona īcerta de certis, quarū d̄claratio sibi cōmi est,ita ꝙ eo declarāte succedit episcop⁹, vel ꝑsonæ illæ certæ vocātur: vt ꝓprie loquūtur decisiones in riū adductæ,& diximus in prima cōclusione,qm̄ dist butio & declario tendit in piā cām & in secūda cōcl sio.qm̄ tendit ad personā incertā de certis, q̄ in casu senti nō possunt adaptari ; vt diffusè diximus in ter conclusione, ex quo substātia ipsius substōnis vniu salis cōmissa fuit ipsi Diamāti,& ea non eligēte,ve
73 deberēt oēs pueri de mūdo.Quo † casu nō erit disti guendū ꝑ q̄ verba fuerit facta cōmissio:nō.n.illa, effectū cōsiderare debemus,vt in similib. dr̄ in l. cū §.donationis.de leg.2.& ibi gl.allegās cōcor.& in l. cōia de leg.cū similib.Minus obstat aliud in quo bat̄,hāc dispositionē nō esse captatoriā, ex quo cō sa fuit electio ꝑsonæ,& interim adest hr̄s, videlicet Diamātes, q̄ puero per eā eligēdo grauata fuit hr̄di tē restituere,decisio.& iurib. s̄. in oppositū deduc nā ipsi Diamāti,nedū electio,sed mera substātia di sitionis fuit cōmissa , q̄ in ipsa electione ꝑ ipsā faci ɔsistebat & ꝑ indirectū dispositio principalis dr̄ cō sa,& ideo vitiosa & nulla,vt ad plenū & ɔcluderet
74 sum fuit in tertia cōclusione.Nec†in cōsideratione an interim sit hr̄s vel ne,nā esto ꝙ interim aliqs hr̄s nō ꝑpea seqt̄,quin illa dispositio cōcernēs substātiā ctionis non dicat̄ captatoria,textus est apertus ꝑ lo à speciali in l.cum pater,§.hr̄ditatē.de lega.2.vbi hæ erat grauatus hr̄ditatē restituere cui ex filijs volui & ideo ibi valet dispō:quia eo nō eligente , omnes venirēt,& persona erat incerta de certis, qua rōne sante,si restō facienda erat incertæ de incertis, viti esset & captatoria,esto ꝙ interim aliqs hæres adesse ita est in casu nostro: cū restō facienda esset electio nō facta omnib.pueris de mundo,ɔ̃hr nō cōsidera an interim adsit hæres,vel ne, sed solū an disposit captatoria,vel possit reduci ad certitudinē. & hoc vult Bar.in d.l.cū pr̄.§.à filia,vbi loquitur de restō deicōmissi vl̄is,& ad idē est tex.in d.l.vtrū. §. cū hoc idē probatur in l.vnū ex familia.& in l.cū in l.si quis Titio,in fine,de leg.2.& quē pluribus gib.quib.adest hr̄s,& solū cōsideratur , an dispō ptatoria respectu ꝑsonarū,quib.restō facienda decisiones in cōtrarium allegatæ considerantes, terim sit hr̄s,loquuntur respectu aliorum actuū, terim possit conueniri,possit agere, & hr̄ditas non catur iacere,& vt distributio fiat vel in actum certū in personas redditas ad certitudinē: vt aperte est re ex lectu.dictarū decisionū considerantium cau piam,nō autē profanam,vt est præsens, ꝓcedūt etiam quando sumus in primo gradu & actu institutionis substitutionis:vt in illo interim adsit hæres, vel alius co hæredis,ꝙ secus est in secūdo actu institutionis, sic in ipsa substitutione vel fideicōmisso vl̄i,in quo do versamur,nā ista cōsiderantur vt captatoria,qm̄ collata arbitrio alterius,esto ꝙ interim adsit hr̄s ꝑ apertissima superius adducta, prout ēt obiectio cess nā ipsa Diamātes Io.Dominico filio testōris n̄ fuit pliciter substituta,& purè sed sub cōditione , vt om no deberet eligere puerū , vt probatur ex verbis ibi , cū hoc tn̄ ꝙ in dicto casu omnino debeat elige
75 &c.Quæ † dictio tn̄,posita sine copula aduersatiue nit ad ꝑcedētia & respectu iuris & respectu facti l. cum hic status.§.diuortiū.ff. de donatio.inter vir. & vx. & Bar.in l.1.in prin.ff.si quis ius dic.nō obtemper. & in l. si quis argentū.§.si initium. ff. de eden. & in l. hoc am
76 plius.§.de his aūt.ff.de dam.inf.Et † illa dictio, cum cō ditionē inducit,ex quo denotat ordinem : vt vnum cedat & aliud sequatur,secundum Bar.in l.1. colum versic.quæro,quid de coniunctione. ff.de cond. & de mon.& in l.Iulianus.in prima oppositione eod. tit. ad pollet.n dictioni,si,& ideo vtraque cōditionē induce vt ꝑ Bar.in d.l.1.& per Mod.in l. qui ꝓmisit. nu. 1.ff. de cond.

cond.indeb. & in l.si ita quis ꝓmisit. §. Seia cauit.nu.2.
77 ff.de verb.obl.Et † illud pronomen hoc,demōstratiuū
ad oculū,ſm Bar.& oēs,in l.j.in prin.ff.de ope.no.nun.
est referēdū ad ꝓxima,ſm Are.in l.q iurasse. §. idē Pō-
ponius.ff.de cōd.indeb.& ver.illa,in dicto casu,cōdōnē
78 importāt.Et†illa dictio,oīno pcisā hēt naturā. c.quali-
79 ter.ī fi.de iud.cū si.Et†illud ver.dēat necessitatē impor
tāt.l.sæpe.ff.de off.proconſ.& leg.& in terminis nostris
est tex.in d.l.vnū,in prin.de leg.2.& ibi Albe. no.præci-
sè arguūt,ipsam Diamantē fuisse substitutā sub cōdō-
ne,q cū de iure fuerit & sit impossibilis & reprobata &
adimpleri nō possit ēt de facto,vt statim dicā,nō pōt di
ci,ꝙ interim fuerit & sit hæres vel substituta,& sic loco
80 heredis.Ex †quo.n.vocatur ad substōnē sub cōdōne,q
defecit & adimpleri nō potuit , talis substō in ipsa non
potuit effectū sortiri, ꝯnr interim nō pōt dici fuisse lo
co hrdis.l.si donaturus.in prin.ff.de cond. ob cau.l.ce-
dere diē.ff.de verb.sig.l.qui hrdi.in fi. ff.de cōd.& dem.
81 l.si ita hæres.ff.de cond.instit.cū infinitis cōcord.Et †ꝙ
talis cōdō cōtinens dispōnē captatoriā viciauerit ipsā
dispōnē, nec potuerit adimpleri de facto p ipsam Dia-
mantem , & ꝯnr ꝙ non obstent ea,q fuere adducta su-
perius in ꝯrium,deducit aptissimè, nā aut ꝯsideramus
substitutionē p testatorē factā de ipsa Diamante , & vt
probauimus,illa nō fuit simplex,nec pura sed sub con
82 dōne præcisa,ꝙ eligeret puerū,&c.Quæ†ꝯditio impos
sibilis de iure & cōtra bonos mores nō vitiatur,sed ip
sa cōdō vitiat dispositionē, & deducit rē ad cām inte-
stati:vt probat tex.in d.l.captatorias. & in l.illa,& in l.si
quis Semproniū.ff.de hæred.instit.& ita pūctualiter fir
mat Bar.in l.1.col.2.nu.5.ff.de cōd.instit.& Imo.ibi se-
quitur,col.14.ver.circa impossibilitatē iuris.& ver.pri-
83 mo.Ex†eo ēt qa ſm Bar.& Imo.apposita in vltima vo-
luntate cōdō de iure impossibilis, licet rīr vitietur,& di
spositionē non vitiet;tn̄ hoc fallit , qn̄ conditio conti-
neret dispositionē captatoriā,nā non vitiatur, sed ipsa
dispositio vitiat,ex quo est ꝯ bonos mores,& est impos
sibilis,quia lex ei nō assistit pp defectū formæ traditæ à
iure,& idem vult Ang.in d.l.1.col.fi.ver. non obstat.&
Pau.de Cas.ibidē & Imo.in d.l.illa instō.col.2.in ver. ea
dem gl.ibi nō dēt valere.& sequitur Pau.de Cast.in l.ca
ptatorias.col.1.ver.1.qn̄.C.de testa. mili.dicens per hāc
conditionē captatoriā ipsam dispositionem vitiari,ita
84 vt disponens intestatus dicatur decedere.Prout † etiā:
quia cōditio impossibilis de iure, vt est præsens,adhuc
vitiat dispōnē, qn̄ testator putauit conditionē esse pos
sibilē,vt iam putauit & credidit Vespasianus; vt firmat
Bar.in d.l.1.col.2.nu.5.versi. itē opponitur,& Ang.ibi.
col.fi.ver.fallit si testator.& Imo.ibidē,in 5.limi.ex quo
cessant,quę circa hoc in contrariū possunt adduci, de
quib.per Bar.ibi & alios, vt apertè firmat Pau. de Cast.
in d.l.1.in princ.vers.& hoc limita.si autem considera-
mus hanc cōditionē respectu pueri eligendi per Dia-
mantē,à fortiori dispōnē vitiabit , & deducet rem ad
causam intestati,ex quo est captatoria & vitiosa, quo-
ad ea cōprehēsa & contenta in ipsa cōdōne.d.l.capta-
torias.& d.l.illa institutio , & p alias rōnes superius ad-
ductas,q tāto plus militant in ista,q̃ in illa concernen-
85 te Diamantē.Nec †potuit talis cōditio de facto adim-
pleri,ex quo est cōtra bonos mores,vt dicit Bar. in d.l.
1.col.2.nu.5.ver.item oppono, ꝙ conditio. & Ang.ibi
ver.non obstat. & vers.seq.& Imo. in tertia limitatione
dicens istud esse ēt alia rōne:qm̄ turpe esset, si admitte-
retur implementū de facto,illud.n.posse dicimur,ꝙ de
iure possumus , & licitè & honestè , vt per illū tex.dicit
Pau.de Cast.in l.cōditiones.cum concordan. ff.de cō-
di.instit.ex quib. infertur vera resolutio disceptationis
præsentis , talem dispositionem fuisse captatotoriam,
vitiosam , & nullam , & ꝯnr ipsum Vespasianum circa
has substitutiones intestatum decessisse,& Io.Domini-
cum eius filium in istis censeri non fuisse grauatum,&
eius matrē illi ab intesta.decedenti potuisse succedere,
& ipsum esse vniuersalem hæredem. Paris.Bonon.

SVMMARIVM.

1 *Fideicommissum an extendatur vltra quartum gradum.*
2 *Et quid si est appositum ver.perpetuum, & in infinitum.*
3 *Testator non dicitur velle,quod non expressit.*
4 *Dictio secundum relatiua est.*
5 *Relatio facienda est cum omnibus suis qualitatibus.*
6 *Legatarij tenentur obseruare disposita per testatorem.*
7 *An, & quando inter plures legatarios dicatur factum reciprocum fideicommissum.*
8 *Qualis debeat esse persona, quæ ex præsumpta mente defuncti excludat substitutum.*
9 *Alienatione per testatorem prohibita omnis alienatio , tam inter viuos quàm in vltima voluntate dicitur prohibita.*

CONSILIVM XXXIX.

An ipsa d.Actrix concludenter probauerit fidei
cōmissum fuisse relictum & factum sup
rebus,de quibus modò agitur, an ēt sufficienter & for
miter deduxerit,se ipsam esse de descendētibus primo-
rū legatariorū, vel ne, totū discutiendū relinquit sano
iudicio & arbitrio magnifici & expertissimi D.audito-
ris.positis aūt istis pro verificatis,& concludenter pro
batis,adhuc dr̄,ipsam non posse obtinere,sed reos con
1 uentos esse absoluendos. Esto †.n.ꝙ tale fideicōmisſū
relictū appareret per illū testōrē primis legatarijs & ip
sorū descendentibus cū expressa prohibitione nō alie
nandi , tn̄ in personā ipsius actricis & descendentiū ex
dña Iulia iā mortuorū fuit penitus extinctū,ex quo de
iure nō extendebatur vltra quartū gradū . & quartam
generationē,vt dicit tex.apertus in §.igitur. in auth.de
restit.fideic.coll.9. & ibi hoc tenet Iac.de Belu. & Ang.
Cy.Bal.& Saly.in l.voluntas.C.de fideic.Bar.& alij doc.
in l.filiusfa.§.diui.de leg.3.per Alex.consi.56.vol.1.& So
ci.conſ.43. Visis. col.1. vol.3. & qm̄ prædicta Actrix.&
descendentes ex D.Iulia iā præmortui reperiuntur lō-
gè vltra quartū gradū & gnationē dictorū primorū le
gatariorū, dicere cogimur in personā istorū tale fidei-
commissum defecisse, quo sublato ineptè & temere ip
sa dña Actrix præsens iudicium intentauit,cōsequēter
succūbere dēt cū expensarū refectione ſm iura vulg.
2 & communia.¶Nec†istis hēt obstare,si dicatur,tale fi-
deicommissum & alienationis prohibitionē fuisse fa-
ctā perpetuò, & vt in infinitū dictæ res fideicōmisso re
lictæ esse deberent penes descendentes dictorū primo
rū legatariorū, quo casu tale fideicōmissum egreditur
quartū gradū,& quartam generationem, vt dn̄t Alex.
d.conſ.56.& Soc.d.conſ.43.allegantes decisiones id ꝓ-
bantes,nā aduertendū est:qm̄ originalia verba quib.ta
le fideicōmissum dr̄ factum, non ostenduntur , neque
exhibentur:solum.n.ad probationē dicti fideicommis
si producitur instrm̄ emptionis istarum rerū,de quib.
litigatur, in quo primi legatarij & testamentarij execu-
tores illius testatoris,solum asserunt tale fideicommis-
sum fuisse relictum modo & forma , quibus ibidem p
eos exprimitur , in qua assertione non ponitur ver.p-
petuò,nec in infinitū,& ideo nos illud minimè subin-
telligere debemus. erimus ergo in prima conclusione
& in terminis.d.§.nos igitur.cū concord.si.n.talia ver-
ba per testatorē fuissent expressa,vtiq; apposita fuissent
in dicta assertione,& narratiua , quā fecerunt prædicti
primi legatarij,& illi executores testamentarij,& cū ab
eis ibi nō referantur,necessariò seqtur, ꝙ per ipsum te
stōrē non fuerūt expressa, nec apposita,sumus ergo in
3 cōclusione prima,nam†si testōr hoc voluisset , vtique
expressisset,& non exprimendo hr̄ eius voluntas,ꝙ no
luit,arg.c.ad audiētiā.extra de deci.& in l.vnica.§.sin au
tē ad deficientis. C.de cad.toll. iunctis ēt his q hn̄r, in l.
si nō repetendi.C.de condi.cau.da.& in l.si maiores.C.
de transac.& in l.quidā cū filiū.ff.de hæred.insti. ¶Nec
istis obstāt illa verba apposita in alio capite dicti instri
vēditionis rerū prædictarū vbi ponitur.ver.perpetuò;
qm̄ relationem habent ad voluntatē & dispositionem
4 dicti testatoris,& ad illam se referunt.Vt† patet per illā
dictionē,ſm relatiuam,ſm Bar.in extrauag.ad repri.in
ver.prout. & per eundē & alios doc. allegantes cōcor.
5 in l.edita.C.de edend. Et † ideo necessariò intelligenda
sunt ſm relatum,& cum qualitatibus,de quibus in eo,
ſm Bar.in l.si quis seruum.§.fi.num.5.de leg.2. & in l.j.
ff.de recepta,& in l.j.& 3.ff.si fam.furt.fec.dica.& habe-
tur,in l.in testamento.ff.de condi. & dem. cum simi.&
quo-

quoniam in voluntate& dispõne testatoris, ad quã fit relatio, & de qua & eius forma & verbis iã dictũ erat, verba p̃dicta nõ fuerũt apposita:vt deductũ fuit, merito hæc verba in isto capite apposita nihil operant̃: cũ stent de per se,sed relatiuè & in relato de eis nulla hẽat mentio,nec expressio, & attenta voluntate & dispõne testatoris,tale fideicõmissum egredi non dẽt quartum gradũ & quartã generationẽ,quã dispositionẽ & testatoris voluntatẽ illi primi legatarij & executores testamentarij alterare & immutare minimè potuere,apponendo dicta verba. Tenebantur† n. illã ad vnguẽ obseruare & adimplere,ad tradita per Bar.ĩ l.alio. ff.de alim. & ciba.leg.& in l.si quis ad declinandã.C.de epis.& cle. & in c.fi.de testam.lib.6.cũ si.¶Vlterius†aduertẽdũ est: qm̃ licet tale fideicõmissum appareat relictũ primis legatarijs & descendẽtib.ipsorũ,nõ p̃pea dicendũ sequit̃, ꝙ inter ipsos descẽdẽtes fuerit ĩductũ reciprocũ fideicõmissum, ita ꝙ si vnus ex descendentibus decederet sine liberis & descendentibus, diceretur esse grauatus per fideicommissum reciprocum portionem restituere descendentibus alterius legatarij. nã licet vocentur actiuè descendentes,nõ propterea sequitur, ꝙ passiuè & reciprocè dicãtur grauati onere fideicõmissi, vt est de mente Bar.in l.hæredes mei.§.cũ ita.ff.ad Treb.quẽ sequũtur ibi Ang.Cuma.Imo.Pau.de Cast. & Alex.dũ volunt,ꝙ qñ substitutio est facta post mortẽ pluriũ,nõ propterea dr̃ inductũ reciprocum fideicom. vt plenè tangit Alex.cõs.91. Ponderatis his. vol.j.in l.pen. col.6. ver.in fideicommissaria.C.de impub.& alij scrib.ibi sequũtur,vt ẽt facit Soc.in d.§.cũ ita.col.2.in 5.casu,asserens in ciuitate Ferrariæ ita fuisse iudicatũ,s̃m d.cons. Alex.vt idẽ Soc.refert cõs.94.pro clariori. col.5. vol.4. & cõs.69.viso testõ.col.pen.ver.præterea. vol.3. volens ista p̃cedere qñ substitutio est facta post mortẽ pluriũ. ẽt in tota re legata,vt ẽt sentit idẽ Soc.cons.113.suprascripti.col.pe.& fi.vol.j.& firmãt scrib.in l.si pr̃ impuberes.ff.de vulg.& pup.& Ias.ĩ l.quidã testõ. nu.5. & in l. vel singulis.eo.tit.Prout ẽt reciprocũ fideicõ.non fuit inductũ,nã licet integra & tota res legata appareat relicta primis legatarijs & eorũ descendentibus:tñ nõ fuit expresse facta vltimo morienti, p̃nr cessabit grauamen reciprocũ:vt p̃ Bar.& alios,in d.§.cũ ita. & p̃ Ale. in d.cons.91.& per doct.in d.l.si pr̃ impuberes.& in d.l. pe.& ẽt suadetur per l.Titia.§.Seia.de leg.2. inducendo eã per locũ à speciali,s̃m Imo.Dyn.& alios ibi,& alios doct.vbi s̃.Eo †ẽt qm̃ in p̃nti asserto fideicommisso nõ põt considerari persona,quæ ex præsumpta mente defuncti possit excludere alios succedentes vltimo morienti; qm̃ ipsi descendentes ex legatarijs primis non sunt descendentes ipsius testatoris sed transuersales.nã legatarij primi erãt nepotes testatoris ex fratre,& sic ex linea transuersali,descendentes ergo ex ipsis legatarijs transuersales sunt dicto testatori & nõ descendẽtes ex eo,& cũ ex eo non descẽdant,non potest capi illa cõiectura respectu p̃sonæ dilectæ ab ipso testatore,vt*cõiter traditur post Bar.& per Alex.& alios, maximè Soc. nu.26.in d.§.cũ ita.& per Alex. in d. cons.91. & diffuse per Soc.d.cõs.94. vol.4. & cõprobãtur ista apertissimè ex verbis ipsius testatoris expressis & appositis in dicto fideicommisso,dum voluit,ꝙ si contingeret ipsos legatarios seu descendentes ex eis alienare,vel ad actũ alienationis peruenire de re,seu de rebus emendis, ꝙ alienatio esset irrita,& ꝙ talis res alienata perueniret ad hęredes ipsius testatoris, & in sua hæreditate & bonis pleno iure spectaret. Et † prohibita alienatione per testõrem,prohibita censet̃ & hæredis instõ, & sic nõ solũ alienatio,q̃ fieret p̃ actum inter viuos,sed ẽt illa,quę fieret per actum vltimę voluntatis, & dicit Dyn. in l.si pater. §.Iulianus.de lega.2. & tradunt Bar. & alij,in l.si ita qs.§.ea lege. ff.de ver.ob.& post gl. firmat Bar.ĩ d.§. diui,col.fi. nu.17. & ibi diffuse scrib. prosequuntur, & apertius istud colligit̃ ex alio capite dicti testĩ relato in alio capitulo dicti instrĩ,in quo dr̃, ꝙ si cõtingeret res ipsas legatas ad alium possessorẽ,& detentorem peruenire,ꝙ essent obnoxiæ & obligatæ hæredib.dicti testõris,ꝙ talis res p̃ueniret ad dictos hæredes & in sua hęreditate & bonis,& ꝙ de eis possent hr̃des ipsi disponere. Ex quib. apertè patet, testõrẽ istis casib. noluisse inter ipsos descẽdẽtes ex primis legatarijs inducere reciprocũ fideicõmissũ.nã voluit & disposuit in casu, quo descendentes ex legatarijs alienarẽt, tam per pactũ inter viuos,q̃ p̃ vltimã voluntatem,vt probatum est, & casu quo dictæ res p̃uenirent ad hæredẽ ipsius testatoris expresse prohibendo & excludendo alios descendentes ex dictie legatarijs,cuius voluntas omnino seruanda est,iuribus vulga. ex quibus sequitur,ꝙ res istę,q̃ petuntur si reperiuntur penes istos reos conuentos per actũ alienationis factæ inter viuos,seu per actũ vltimæ volũtatis seu alio mõ penes ipsos existãt,ꝙ mõ aliquo ꝯ eos nõ põt agere,vt. agit ipsa Actrix ad consequẽdũ dictas res virtute dicti fideicõmissi: cũ istis casib. fideicõmissũ nõ vocet eã,vt in similib.tradit Oldra.cõs.in Thema tale est,& cũ sine actione agat,meritò venit excludenda,l.si pupilli.§.videamus. ff.de negot. gestis,& simil. & omni ex capite rei veniunt absoluendi expensarum refectione. Parisius Bononiæ.

SVMMARIVM.

1 *Soror tertij ordinis & mantellata, an possit ab intestato succedere fratri vnà cum alijs fratribus de iure communi.*

2 *Et si extat statutum, quòd stantibus masculis fratribus, sorores excludantur.*

Statutũ conditum à laicis, an comprehendat istas mantellatas & nu.3.& seq.

3 *Statuta laicorum, an, & quando ligent personas ecclesiasticas & alijs seq.& nu.17.*

4 *Et alia statuta non valent ex defectu potestatis, etiam si nominatim eam excluderent.*

5 *Statuta laicorum non valent contra priuilegia personarum religiosarum, & seq.*

6 *Et contra ea quæ illis competunt de iure communi.*

7 *Nam videntur reddi timidiores ad religionem ingrediendam.*

8 *Et quid si tales personæ ingressæ sunt religionem post conditum statutum. & nu.16.*

9 *Et quid si agitur successione clerici.*

Bona clericorum non videntur subiecta statuto laicorum.

10 *Non adiens hereditatem re, seu verbo, eam non transmittit ad suos, & nu.25.*

11 *Statuta cõdita à laicis, valẽt, quãdo seruata forma conditur.*

12 *Et quando sunt à summo Pont. approbata.*

13 *Et statuta excludentia sorores, etiam descendentes ex eis excluduntur. & nu.19.*

14 *Soror tertij ordinis mantellata non est propriè persona religiosa & ecclesiastica.*

15 *Et ideo ligatur statutis laicorum, & nu.16.& seq.*

16 *Et excludi debet, si post conditum statutum habitum sumpsit etiam si esset religiosa. & nu.8.*

Statutum enim iniecit vinculum, antequam habitum assumeret.

Et quòd quando statutum loquitur generaliter, siue in specie eis, & nu.15.

Et an sit facienda differentia, si statutum loquitur in rem, vel personam.

17 *Et quando statutum concernit ius quærendum, & non quæsitum, an valeat contra istas.*

18 *Et valet consuetudo excludens eam, quando post consuetudinem suscepit habitum.*

20 *Persona clerici actiuè comprehẽditur in statuto, nam potest succedere fratrib. & excludit sorores fęminas.*

21 *Et soror ipsius exclusa erit ab eius successione, à fratribus masculis.*

22 *Testamenta clericorum comprehenduntur sub statuto disponente de testamentis insinuandis, ita vt aliter non valeant.*

23 *Statuta loquentia circa temporalia valent & obseruari debent in foro canonico.*

24 *Bona patrimonialia clericorum differunt à bonis ecclesiasticis, nec à pari procedunt.*

Qualitas statuti loquentis de dotata, verificanda est, in versa viuente fratre.

CONSILIVM. XL.

1 Si ius cõmune consideramus, ista soror, quæ postmodum assumpsit habitum tertij ordinis & effecta fuit monialis, seu vt vulgò dicitur, Pizzocara, siue mantellata, bene potuit succedere vnà cum alijs

alijs fratribus suis, illi clerico, cõi oĩum fratri ab intestato defuncto, vti disponũt iura vulg. & cõia, & si statuta ciuitatis Rauẽnę qs attẽdere voluerit, qbus dispõnit, extantib. fratribus masculis sorores & ab eis descẽdẽtes, succedere nõ posse in bonis alterius fratris ab in
2 testato defuncti.† Adhuc vr̃ idẽ dicendũ; qm̃ tale statutũ cõditũ apparet à laicis à quorũ iurisdõne soror ista & monialis fuit exẽpta. ex quo vt p̃sona religiosa cõsideratʳ, vt dicũt post gl. in ver. obedientiã. doct. in cle. 1. de relig. dom. & tradit Bar. in l. semp. §. fi. ff. de iu. immu. & Cano. in c. 2. de for. comp. & est defensoriũ amplũ fr̃is
3 Io. de Capistrano. Quo† fit: vt ipsa dicto statuto nõ potuerit ligari: cũ talia statuta p̃sonas ecclesiasticas & religiosas minimè ligẽt: vt hr̃ ĩ c. ecclesia S. Mariæ. vbi diffusè scribẽt. oẽs, maximè post alios, Dec. nu. 5. 13. & 16. ex. de const. & in c. qđ clericis. ex̃ de fo. cõp. cũ ɔ̃cor. & in terĩs nr̃is p̃ Alb. Bru. in tract. ꝙ stati. mascu. & c. in 8.
4 art. prin. q. 2. ĩ fi. car. 33. col. 2. Ex defectu. n. p̃tatis tale statutũ nõ subsistet, ẽt si noĩatim à successione monialẽ excluderet, ₰m Bar. ĩ l. fi. col. 3. C. de pac. & Ang. ibi col. pe. & Alex. cõs. 129. Viso. col. fi. vol. 2. cũ alijs alle. p̃ Dec. in d. c. ecclesia S. Marię. nu. 57. & 58. post Fely. ibi nu. 88. & p̃ Alber. Bur. in tract. de sta. exclud. fę. in 6. art. prin. in 1. mẽbro, in 2. q. fol. mihi. 14. col. mihi. 1. vers. vñ. tenẽdũ
5 puto. Nõ †. n. valẽt statuta laicorũ ɔ̃ priuilegia p̃sonarũ religiosorũ facta, ₰m Inn. in c. nouerint. de sent. exc.
6 & reliq. doct. ibi. Et† cõtra ea q̃ eis cõpetunt de iure cõmuni: vt in c. fi. de rebus eccl. non alie. & Alex. cõs. 210. Visa. col. 4. vol. 2. cũ alijs allegatis post Fel. ĩ d. c. ecclesia
7 S. Mariæ, p̃ Dec. nu. 1. & 2. Reddũtʳ† enim quodãmodo timidiores personæ istæ religionẽ volentes ingredi cõsiderata dispositione statutorũ, ɔ̃nr̃ facta quasi dicuntʳ ɔ̃ libertatẽ ecclesiasticã, ₰m doct. ĩ d. c. nouerint. Bar. & alios ĩ auth. cassa. C. đ sacros. eccle. p̃ Abb. & alios addu
8 ctos p̃ Dec. ĩ d. c. eccl̃ia. nu. 3. Et† esto, ꝙ aliq doc. dicãt, valere statutũ & includere monialẽ, q̃ religionẽ ingressa est post cõditum statutũ, vt inferius dicetur, tñ istud non procedit ita indistinctè, sed tunc demũ, qñ verba statuti forẽt cõcepta in rẽ: vt quia diceretur, ꝙ hr̃ditas deueniret ad masculos & nõ ad feminas, qñ aũt verba statuti dirigũtʳ in p̃sonam: vt est in statuto p̃senti disponente, ꝙ existẽtibus masculis sorores nõ succedãt isto casu, tale statutũ nõ ligabit, nec cõprehendet p̃sonã religiosam, ita Bal. ĩ l. cũctos populos. C. de sum. Tri. & fi. cat. in repeti. quẽ refert & sequitʳ Io. Bap. de S. Seuerino
9 in sua repet. car. pe. Ex† eo ẽt tale statutũ nõ vr̃ excludere dictã sororẽ monialẽ, & successiuè eius filios ea mortua: qm̃ hic agitʳ de successione bonorũ clerici defuncti ab intestato, q̃ bona erant sua ꝓpria & patrimonialia, q̃ gaudent eodẽ priuilegio, quo gaudẽt bona ecclesiæ. & iõ nõ vr̃ subiecta dicto statuto, ₰m gl. secundã in fin. & ibi tradit Abb. ĩ d. c. & diffusè ꝓsequitʳ Fel. ibi nu. 10. & Dec. nu. 21. & 22. ¶ Istis tñ nõ obstantib. ɔ̃ria sñia verior est, & dictã sororẽ à successione dicti eius fratris fuisse & esse exclusã, & successiuè eius filios ad illã non
10 venire. Nã † si ius cõe cõsideramus, quo ipsa pariter cũ alijs fratrib. admitti poterat: tñ qa nunq̃ re seu verbo, dũ viueret, dictã hereditatẽ adiuit, minimèq; agnouit, ꝓculdubio eã ad suos hr̃des & filios trãsmittere ñõ potuit, nec eius filiæ illã petere p̃nt ex p̃sona matris obstãte impedimẽto trãsmissionis p̃dictæ, vt est tex. aptus, & ibi Bar. & alij oẽs tradũt ĩ l. qm̃ sororem. C. de iu. delib. & hr̃ in l. 1. §. ĩ nouissimo. C. de cad. tol. p̃ Bar. & alios, ĩ l. vẽtre. ff. de acq. hær. & no. in l. emãcipata. C. q admi. Pro ut ẽt ipsa soror & eius filij exclusi sunt ab hr̃ditate p̃dicta, cõsideratis statutis ciuitatis Rauẽnæ dictas p̃sonas exp̃ssè excludẽtibus, de quorũ statutorũ validitate in p̃
11 senti nõ est opus dubitare. Cũ † cõdita appareãt seruata forma tradita à iure, ad no. ĩ l. oẽs populi. ti. de iust. & iu. diffusè per Cano. in c. 1. de cõst. & in l. cũctos populos. C. de sum. Tri. & fid. cath. in l. 1 in prin. ff. qđ quisq;
12 iu. Et † potissimũ cũ approbata appareãt & cõfirmata p̃ summũ Pont. ₰m doct. in c. 1. de trãsac. & Bar. in l. priuilegia. C. de sacros. eccl. & Alex. ɔ̃s. 59. Viso. col. 5. vol. 1. & p̃ Abb. & alios, maximè Dec. nu. 17. & seq. ĩ d. c. eccle
13 sia. Et † qm̃ statuta p̃dicta à tali successione fęminas & sorores excludũt stãtibus fratribus, oẽs sorores & descẽdentes ex eis exclusæ dñr, cũ statutũ hoc expressè dicat. l. nõ aliter. cũ vulgari. de leg. 3. & generalr̃ loquatʳ. l. 1. §. & generalr̃. ff. de leg. p̃stan. l. in fraudẽ. §. fi. de testa.
mili. Et† qa ipsa soror postmodũ effecta mãtellata & tertij ordinis ꝓpriè nõ est p̃sona religiosa, nec ecclesiastica, ad nota. in c. cũ ex eo. de sent. exc. in cle. & p̃ Abb. in rub. ex̃ de reg. in cle. 1. de deci. & p̃ Bar. in l. 1. ff. de pę. & per eũdẽ in l. semp. §. fi. ff. de iu. immuni. & ibi Ale. in apostil. plura cumulat, vt ẽt tãgit Fel. in c. dilecta. de maiorit. & obe. & ĩ tract. qñ lit. apost. noc. patro. col. 7. & p̃ Rot. in antiq dec. 332. & alibi pluries p̃ Mod. in c. 2. & p̃ 14
Maria. in c. 1. extra de fo. cõp. Cõcludẽtes † has p̃sonas statutis laicorũ ligari, vt vr̃s ẽtire Soc. ɔ̃s. 230. Viso. col. pe. circa fi. vol. 2. si qs aũt vellet inherere alteri opinioni, & asserere has p̃sonas dici religiosas, & statutis laicorũ nõ ligari, nec ɔ̃phẽdi, adhuc dico, tale statutũ đ quo mõ agitʳ, ligasse & ɔ̃prehẽdisse dictã sororẽ postmodũ effectã monialẽ; qm̃ post conditũ statutũ ipsa effecta fuit monialis, quo casu statuto cõdito p̃ seculares ligatʳ non. n. statutũ spalr̃ loquitur de ingrediẽtib. vel ingressis religionẽ, quo casu ꝓcedere possent decisiones superius adductæ in ɔ̃riũ, sed loquitʳ gñalr̃, & excludit fęminas à successione fratrũ extãte masculo. † Quę fęmina soror, si post cõditũ statutũ assumpsit habitũ, excludi dẽt à successione & excludẽda venit, vt ẽ casus nr̃ p̃sẽs, nã statutũ iniecit vinculũ, anteq̃ habitũ assumeret, ita firmat Io. An. in reg. sine culpa. in Mercurial. de reg. iu. li. 6. & seqtur Abb. allegãdo cõcor. ĩ d. c. ecclesia, col. mihi pe. ver. in hoc tñ aduerte. nu. 25. & ibi Abb. in d. c. qđ clericis. de fo. cõp. nu. 29. & seq. col. 7. vers. & qm̃, & sequitʳ Pau. de Cast. ɔ̃s. 335. primũ dub. & Fely. adducẽs al̃s decis. & ita declarãs p̃dicta ĩ d. c. eccl̃ia. nu. 87. & seq. & Dec. ibi al̃s addẽs, nu. 66. & seq. & Soc. d. cõs. 230. col. fi. & diffusè istud ꝓsequitur Albr. Bru. in d. tract. de statu. exclu. fęmi. in 6. art. prin. ĩ 1. mẽbro. ĩ 2. q. art. 13. col. 15
* 2. & 3. vbi asserit, hãc esse * cõem, qñ statutũ loquitʳ generaliter, & expressam mentionẽ nõ facit de personis religiosis & ingredientibus monasteriũ, & col. 4. vers. nũc & scđ ò, & col. seq. vbi respondet illis obiectionib. s. in ɔ̃riũ factis, tollẽdo illã differẽtiã, an statutũ loquatur in rẽ, an in personã, ex quo in casu nr̃o nõ militat, qñ post statutũ fęmina habitũ assumpsit, & dicit opin. Bal. in cõs. suo 330. Quidã Lellus. & aliorũ sequac. non esse verã, ex quo in casu nr̃o * cõis est in ɔ̃riũ; vt exp̃ssè ipse tãgit, allegãdo alias decis. & rões, in eodẽ 6. art. prin. car. 14. col. 2. & seq. vers. sed istis nõ obstatib. & in tract. suo de consti. in ver. successio. §. moniales, vers. sta 16
tutũ, qđ excludit. Et † ẽt cũ statutum p̃dictum cõcernat ius q̃rẽdum, & nõ q̃situm, quo casu valet ẽt in p̃iudicium ecclesiæ & clericorum, vt dicit Bal. in rub. col. 2. ver. q̃ro, an valeat, extra de cõst. & Dec. allegãs cõcor. in d. c. ecclesia S. Mariæ. nu. 74. & cõprobãtur ista considerata cõsuetudine vigẽte in ciuitate Rauẽnæ tãti t̃pis in cuius ɔ̃rium non extat memoria, qua obseruatum fuit, sorores à successione fratrum penitus excludi stãtibus fratrib. masculis, siue agatʳ de successione fratris clerici ab intest. mortui, siue nõ, siue ẽt soror sit sęcula 17
ris, siue monialis. Quæ† cõsuetudo obseruãda venit, qñ post eã ĩductã soror habitũ assumpsit, & cõsuetudo generaliter se habet, vt dicit Io. An. in d. reg. sine culpa. de secũdogenito effecto clerico post statutũ vel cõsuetudinẽ, & seqtur Abb. in d. c. ecclesia. & ĩ d. c. qđ clericis, ver. superius alleg. & Pau. de Cast. d. ɔ̃s. 335. & Soc. d. ɔ̃s. 230 col. fi. Fely. in d. c. ecclesia. nu. 90. & seq. Dec. & Alb. Bru. superius citati, & p̃ Doc. in c. ad nr̃am. ex̃ de prob. & ibi Fely. col. 2. cũ alijs alleg. p̃ Alber. Bru. in d. tract. de 18
cõst. in ver. clericus. ver. consuetudo laicorũ. Patet† igitʳ ex istis, ipsam sororẽ mantellatã dicto statuto fuisse cõprehensam, & virtute ipsius fuisse exclusam à dicta successione, à qua ẽt exclusi sunt eius filij & descẽdẽtes ex ea; vt exp̃ssè dicit dictũ statutũ, & iure etiã cautũ est: vt exclusa vna persona per statutũ, exclusæ videãtur oẽs descẽdẽtes ex ea, arg. l. si viua matre. C. de bo. mr̃. & per Bar. in l. liberorũ. col. antep. & seq. de verb. sig. per Cor. cons. 116. & 118. aliàs. 188. vol. 2. cũ alijs cumulatis per 19
Alber.

Alber.Bru in d.tract.ꝙ stan.masc.in 6.art.prin.in 2.mē
20 bro.q.1.fol.16.col.3.ver.primò q̃ro.Si autẽ cõsiderã
ꝑsonã dicti clerici defuncti,certũ erat actiuè ipsum cõ
prehẽdi ĩ statuto,cuius virtute poterat fratrib.suis suc
cedere fęminæ: vt tradit Lap.alleg.31.in ciuitate Florẽ
tiæ.& Car.ĩ c.ꝓpẽdimus.in 2.q.de sent.exc.& Ale.cõsi.
209.col.pe.vol.2.Abb.in ca.ex lr̃is.in prin.de vi.& hon.
cler.cũ alijs post ipsum alleg.ꝑ Fely.in d.c.eccl'ia S.Ma
riæ.nu.94.& Dec.nu 69.& 70.& diffusius ꝑ Alb.Bru.in
d.tract.ꝙ stan.masc.in 12.art.prin.q.11.fol.66. col. 2.&
3.vbi asserit hanc esse * cõem,& respõdet ꝯrijs. Ita † ẽt
21 soror ipsius clerici virtute d.statuti dicet̃ esse exclusa à
successione ipsius clerici ab intestato defuncti,extãtib.
fratrib.masculis,vt d̃t Rom.cõs.437.habeo casum vbi
allegando ad id plura, & r̃ndẽdo ad d.c.eccl'ia S.Marię.
firmãt hãc cõclus.vt ẽt facit Barba.ĩ c. qđ clericis.col.
33.& seq.& Bal ꝯs.30.vol.4.& Car.in d. c. ꝓpẽdimus.q.
8.& q̃ plures alij idẽ volũt post Abb.in d.c.eccl'ia S.Ma
riæ.in fi.citati ꝑ Fel.ibi, col 28.& Dec.car.pe.& postre-
mò idẽ firmat Alber.Bru.in d.tract.ꝙ stan.masc. &c.in
8.art.prin.in 2.q.fol.33.col.1 & 2.ad quorũ corrobora
tionẽ faciũt tradita ꝑ Bar.in d.l.cũctos populos. ĩ 5. q.
col.9.ver.do ẽt exẽpla.& Bal.ĩ d.auth.cassa.in q.cũ alijs
alleg.ꝑ Alber.Bru.in tract.de cõst.ĩ ver.clericus.ver.sta
22 tutũ,ꝙ testamẽta.Vbi † volũt,testamẽta clericorũ cõ-
prehẽdi sub statuto disponẽte,testamẽta nõ insinuata
23 nõ valere.Et † q̃a statuta loquẽtia circa tẽporalia valẽt
& tenẽt,& obseruari debẽt in foro canonico,ꝑm Inn.
& Abb.in c.1.extra de spõsal.cũ alijs allega.ꝑ Fel.in d.c.
ecclesia.nu.42.Prout ẽt valẽt,q̃n indirectè disponitur
sup bonis postmodũ ꝑueniendis ad ecclesias ꝑm Bar.
in l.rescripto §.sciẽdũ.ver.sed q̃ro vtrũ.ff.de muner.&
hono.cũ alijs cumulatis ꝑ Fel.in d.c.ecclesia. nu. 81.Et
24 quia † bona patrimonialia clericorũ differunt à bonis
ecclesiasticis,nec ꝓcedũt à pari nisi in casib. à iure ex-
pressis,& casus ꝑsens nõ reperit̃ exceptuatus,ꝯñr subia
cet statutis laicorũ,mõ,quo s̃.cõclusum fuit:vt hr̃ in c.
fi.de vi.& ho.cler.& diffusè ꝓsequitur Fel in d.c.eccl'ia
S.Mariæ.nu.12.ver sed nihilo minus.& Deci.ibi nu.21.
& sic quocũq; capite cõsiderato, vera & solida resulta
bit ꝯcl'o in dicta successione clerici ab intestato defun
cti,nõ potuisse admitti dictã sororẽ effectã monialem,
nec successiuè eius filios & descẽdẽtes ex ea , ex quo ꝑ-
uenire dẽt ad fratres clerici masculos.¶Nõ obstãt su-
perius adducta in ꝯriũ.nã ẽt cõsiderato iure cõi filij d
ctæ sororis nõ pñt venire, ex quo eorũ mr̃ nõ potuit
ad eos transmittere talẽ successionẽ,d.l.q̃m sororẽ,cũi
si.& quia oĩbus istis obstat dictũ statutũ, qđ ꝑfertur iu
ri cõi,& vt ius mnnicipale obseruãdũ est,nõ obstat,qđ
dicebatur,tale statutũ nõ ligare istã monialẽ & mãtella
tã,ꝑm Bal.& alios sequac.nã eã ligauit, & ipsa dicto sta
tuto fuit cõprehensa,tũ q̃a nõ dr̃ ꝑsona religiosa,ꝑm il
lã opi.superius adductã,& si q̃s aliã vellet seq.adhuc dr̃
tale statutũ eã ligare,ex quo factũ fuit,anteq̃ ipsa habi
tũ assumeret:vt habet * cõis cõcl'o supius adducta &
cõprobata plurib.rõnib.decisionibusq;, quibus subla
ta fuit alia opinio tenẽtiũ ꝯrium,ꝑ quas ẽt fuit sublata
illa opi.Bal.& Io.Bapt.de S.Seue.ꝑ quã fiebat differẽtia
an statutũ loqueret̃ in rẽ,an in personã,& ex q̃ plurib.
alijs superius adductis ostẽsum fuit,opinionẽ hanc no
strã esse * cõem,& iudicãdo & cõsulẽdo esse sequẽdã:
vt monialis cõprehendatur,q̃n post statutũ cõditũ ha
bitũ assumpsit, vt contigit in casu ꝑsenti in ista sorore
effecta monacha, q̃ viuẽte fratre clerico fuit maritata
& dotata,& ꝯñr verificata illa qualitas statuti loquẽtis
de dotata à patre seu fratribus,vt tradit Fely. allegãdo
decis.in d.c.ecclesia.nu.91.Et ẽt q̃a ipsa post mortẽ di-
cti clerici fratris sui habitũ prædictũ assumpsit,quo ca
su bona iã peruenerãt ad laicos,vt post alios ꝑ eũ cita-
tos dicit Alber.Bru.in d.tract.ꝙ stan.mascu.in 8. artic.
prin.q.2.nec obstãt alia in ꝯriũ adducta.quib. dicebat̃,
statuta laicorũ non valere ex defectu ꝑtãtis, & q̃a tol-
lunt priuilegia cõcessa religiosis,& reddũt eos timidio
res ad ingressum religionis,nã diuerso casu loq̃t̃,& q̃n
de personis religiosis in statuto expressa fuit facta mẽ-
tio,& q̃n post habitũ assumptũ statutũ cõditũ est,quæ
penitus cessant in casu ꝑsenti; vbi habemus decisio.in
pũcto disponẽtes, talia statuta valerẽ & ligare ꝑsonas
religiosas assumẽtes postmodũ habitum & volẽtes ta-
lia statuta locum habere etiam,quando succeditur cle
rico ab intestato moriẽti;& quia bona patrimonialia
clerici nõ gaudent priuilegio, quo gaudent bona ec-
clesiæ,nisi in casibus in iure expressis, inter quos non
reperitur casus præsens, vt deductum fuit, ex quibus
necessariò infertur,talem sororem à dicta successione
fuisse exclusam,& consequenter exclusos esse descen-
dentes ab ea,& illam applicãdam esse fratrib. masculis
ꝑdicti clerici ab intestato defuncti. Parisius Bononiæ.

SVMMARIVM.

1 *Grauatus si decedat sine filijs relicta filia & nepote testatoris instituentis prąprias filias in partæ, & in residuo eas excludentis, an, & quando neptis excludat substitutũ & per to.*
2 *Et licet substitutio non sit expressè facta neptibus, an sit tacita.*
3 *In fideicommissis mentem attendimus potius quàm verba, & numero. 52.*
4 *Et an si efficax coniectura: quia filiam in parte instituit masculos in vniuerso, & nu. 5.*
5 *Et an eadem ratione videatur neptes ex filio exclusisse. & nu. 9. 13. 54. 73. & 74.*
6 *Et quia filia ipsi testatori erat in primo gradu, sed respondetur.*
7 *Causa proxima & immediata debet attendi, & nu. 53.*
8 *Argumentum ab absurdo validum est, sed contra, nu. 71.*
10 *Et alia ratione & causa testator id non dicitur fecisse, nisi propter differentiam sexus.*
11 *Causa illa pro expressa haberi debet, quando vnica potest esse.*
12 *Ratio & causa attendenda in fideicommissis, per quam regulantur.*
14 *Omnia illa verba conditionalia sine filijs interpretanda sunt, id est sine masculis.*
15 *Masculinum an concipiat fœmininum, & numero. 26. 76. 77. & sequent.*
16 *Statutum excludens filiam à successione à fortiori excludere videtur neptem, sed contra nu. 79. vbi declaratur.*
17 *Eo quoniam factum censetur fauore agnationis.*
18 *Testator excludens filium ea ratione videtur motus qua statutũ, sed contra infra.*
19 *Neptis ex filio excludit isto casu substitutum, attento iure communi & nu. seq & 32.*
20 *Et quid quando in testamento nulla facta est mentio masculorum.*
21 *Non sufficit testatorem cogitaße & voluisse, nisi disponat.*
22 *Voluntas in mente retenta nihil operatur.*
23 *Coniectura voluntatis testatoris non debet capi, nisi ex verbis expressis.*
24 *Valet argumentum, hoc non dicit substitutio.*
25 *Filiorum appellatione ita fœminæ, sicut & masculi veniunt.*
26 *Et in vltimis voluntatibus masculinum concipit fęmininum, & nu. 15. 76. & seq.*
27 *Quod testator non expressit, uoluisse dicitur.*
28 *Voluntas testatoris præsumitur conformis cum dispositione iuris communis.*
29 *Conditio voluntariè apposita restringenda est in casu suo, & non extendenda.*
39 *Et in dubio testator videtur voluisse minus grauare filios & hæredes.*
31 *Substitutio fideicommissaria onus & grauamen continet.*
32 *Fideicommissum dicitur expirare deficiente conditione, sub qua fuit factum.*
33 *Et etiam si neptis non esset hæres grauati: tamen eius natiuitate fideicommissum expirat. & nu. 32.*
34 *Et etiam si mortua esset post mortem grauati.*
35 *Declaratio. l. cum auus ff. de cond. & dem. & seq.*
36 *Vbi erat filius testatoris substitutus, existens in primo gradu. Declaratio. l. cum acutissimi. C. de fideic. & seq.*
37 *Impugnatur opinio Soci & seq.*
38 *Et quando non est facta mentio masculorum per testatorem. & num. 20.*
39 *An opin. Fulgo. & Pau. de Castr. & nu. 40. & 41.*
42 *Videtur testator nepotem grauati anteposuisse filio suo proprio.*

Et

Et qua ratione in illa portione prædilexit nepotem eadem videtur fœminas prætulisse.

43 *Doctor.id sequentes citantur,& nu.44.45.& seq non adest conlectura.*

46 *Quæ opinio doctoris variantis sit sequenda.*

47 *An dicta per Dec.& Soc.consulen.& legen.& nu.48.*

49 *An debeat considerari, quæ persona sit substituta,& nu.50.*

51 *Respondetur contrarijs,& obiectis,& alijs seq.*

54 *Non adest illa ratio in nepte excludenda, quæ viget in filia, & alijs,& nu. seq.58.60.75.*

55 *Exheredatio filiæ non extenditur ad nepotem ex filio.*

56 *In materia exclusiua & priuatiua solùm venit illud,quod est expressum & non aliud.*

57 *Si exclusio est personalis,non extenditur ad alias personas.*

58 *Illa conditio,si decedat sine liberis,expirat, dummodo adsint liberi nec extenditur ad filios filiorum,esto quòd eadem mens videatur militare.*

60 *Impugnatur opi.& ratio Soci.& alijs seq.*

61 *Non valet illa ratio, ꝙ neptis possit dotari ex legitima patris sui.*

62 *Nec est vtile nepotibus fideicommissum habere locum in illis, immo oppositum,& nu.63.& 64.*

65 *Non inconuenit,neptem posse habere plus quàm filiā,& nu.75.*
Et quia testator nullam dotem reliquit filiabus nascituris.

66 *Rationes, quibus pater potuit excludere filiam & non neptem ex filio,& nu.54.& 75.& seq.*

67 *Cessat argumentum si exclusit filiam, ergo & neptem ex filio.*

68 *Illam charitatem & dilectionem testator videtur habere erga neptem ex filio, quam habuit in filio, & erga suam posteritatem.*

69 *Et in portione relicta patri filia dicitur plus dilecta quàm substitutus,& nu.42.*

70 *Et filia testatoris instituta & substituta vna cum masculis dicitur plus dilecta,& nu.71.*

71 *Cessat argumentum de absurdo & inconuenienti.*

72 *Neptis est quandoque melioris conditionis, quàm mater vel filia testatoris,& nu.71.*

73 *A ratione non expressa argui non potest in statutis, & nu. 82.*

74 *Et quia plures rationes possunt concurrere,cessat illatio, & nume.75.*

76 *Masculinum concipit fœmininum in materia differenti. & numero 77.*

77 *Causa limitata limitatum producit effectum.*

78 *Neptis ex filio agnata est.*

79 *Statutum excludens filiam non dicitur excludere neptem,& nume.80.*

81 *Ratio statuti excludentis filiam non fuit illa sola,conseruatio videlicet agnationis.*

83 *Non valet arguere de statuto ad testatorem, nam diuersa ratione potuere moueri statuentes.& alia diuersa testator.*

CONSILIVM XLI.

Ioannes testator Annam eius filiam in centum Rhenēsib.pro sua dote hęredē particularē instituit,Gulielmū,Laurētiū, & Donatū eius filios vniuersāles hæredes ascripsit,& casu quo aliquis dictorū suorū filiorū,& hæredū decederet qñcūq; sine filijs legitimis & naturalibus,tūc & eo casu substituit ad inuicē superstitē vulgariter,pupillariter, & ꝑ fideicōmissum, & quia mortuo testōre dicti eius filij se imiscuerunt eius hæreditati,& Guilielmus decessit relictis duabus filiabus legitimis,& naturalibus,vnā quarū Margaritā videlicet vniuersālē suā instituit hæredē,superuiuēte adhuc Donato filio testatoris, & patruo d.Margaritæ,& sororis,dubitari cōtingit,an ipse Donatus tāquā substitutus debeat admitti, & excludere dictas neptes, an verò dictæ neptes excludāt ipsum,& faciant cessare
1 substōnē.Et† in fauorē dñi Donati edita reperiūtur plura consil.diuersorū doctorū, & potissimè illud Pau.de Cast.79.casus iste frequenter ɔtingit.aliàs ꝯm nouā impressionē.406.vol.2.& amplū cons. Barb. insertū, in 4. vol.cōs.Alex.in ordine mihi.48.circa hāc dubitationē. & cōs.Fulg.18.& 28.& Cuma.20.& cōs.Soci.positū inter cōs.Frā.de Cur.in ordine.40.In pñtiarū.& aliud.ɔs. 6.In præsenti.& cōs.14.Viso testō.vol.3.& cōs. Fran.de Cur.51.Super testamentis.& cōs.Dec.15.Et pro tenui. & 270.D.Raynal.& 370.viso testō.& aliud cōs. Pau. de Cast.impssum,inci.visis,& diligenter cōsideratis.qđ refert Soc.in l.cū auus.nu.80.vbi diffusè articulū tāgit,& ɔcludit ꝯ neptē in fauorē patrui,rñdēdo obiectionib. factis in fauorē filiarū & neptū,vt ēt facit Io.Bap.Caccialup.in l.gñaliter.§.cū aūt.C.de inst.& subst.sub cōd. fac.post Fulg.& Pau.de Cast.in l.j.C.de cond. inser. vbi ēt Mod.ponunt,& tāgiť ēt per Barb. in l.cū acutissimi. car.pen.ver.quidā testōr.C.de fideic.& in c.Raynal.ex de testa.ꝑ Are.in cōs.suo citato per Soc.in d.l.cū auus, nu.80.ꝑ Corn.cōs.62.Prima facie.vol.4.& cons.256.In hac consultatione.col.2.& cōs.170.col.fi. vol.2. & quā plures alij doct.antiqui.& Mod. & legēdo,& cōsulēdo secuti fuere hāc sñīam in fauorē patrui ꝯ neptē, quos oēs citant doc.superius allegati,qui videri pñt,& quorū dicta nō opus est trasportare, sed principalia tm̄ ip-
2 sorū fundamēta tangendo. Dñt† patruū esse admittēdū,esto.n.ꝙ substō expresè nō appareat ꝑ ipsum testatorē facta neptibus, tn̄ tacitè & per cōiecturas facta cē
3 sēť,ita vt ēt isto casu patrus dēat admitti.In† fideicōmissis.n.non verba solū sed potissimū mentē testōris attēdimus collectā ex cōiecturis,quā sequi dēmus , omissa verborū propria significatione:vt tradiť ꝑ Bar.& alios in l.licet Imperator, de leg. 2. & in l.hæredes mei. §.cū ita.ff.ad Treb.& in l.cū virū.C.de fideic. cū alijs allegatis ꝑ Dec.d.cōs.15.col.1.& cōs.58.col.1. & 2.& ꝑ scrib. ꝑ illū tex.in l.in cōdōnib.primū locum ff.de condi.&
4 dem.& ꝑ Fran.de Curt. d.cōs.51.col.1.& 2.cū si.Et † in casu pñti illa potissimum cōiectura locū sibi vēdicare vr:qm̄ D.Ioan.testator vniuersam hęreditatē attribuit filijs masculis,& vnicā filiā Annā particularē in dote he
5 redē instituit ipsā excludendo ab vłi successione.Et† si cā excludit admittendo filios masculos, pari rōne & à fortiori vr̄ exclusisse neptes. nā cum filiam Annam viderit & cognouerit,eā ꝑsumiť magis dilexisse, q̄ neptes adhuc non natas nec cognitas,argu.l.si qs in suo. C.de inoff.test.& eorū quæ hñr,in l.qui filiab.de leg.1. & in l. si viua matre. C.de bon.mater. & l.Publius.ff.de cond.
6 & dem.Anna†.n.ipsi testōri erat in primo gradu , istæ aūt neptes sunt in vlteriori,& potētius est ius in cā im-
7 mediata q̄ in cā mediata.Et † proxima cā magis influit
8 q̄ remota.l.si mulier.& ibi gl.ff.rer.amot.Et† sequeretur absurdū & incōueniēs,si voluit excludere filiā ꝑꝑ masculos,ꝙ etiam nō censeatur voluisse excludere neptes remotiores,& valet argm̄ ab absurdo . l.nā absurdū.ff. de bon. libe. cū alijs in terminis istis alleg. per Fran. de Cur.d.cōs.51.col.2.ver. ne error. & per alios cōsulētes
9 ꝯ neptē.Nec † mēs testatoris pōt colligi,ꝙ voluerit de hr̄ditate sua plus hr̄e neptes exigentes in vlteriori gradu & minus dilectas ꝙ ipsam filiā Annā,vt dicit Pau.in d.cōs.406.col.pe.& fi.& Fran.de Cur.d.cōs.51.col.3. &
10 4.& seq.& sequunť alij superius citati. Prætereat† nullā aliā cām cōsiderare possumus, qua Ioan. testōr motus dicatur ad excludendū filiā ab vłi successione, & illam applicando masculis nisi eā,ꝙ voluerit facere differentiā sexus,& fauere agnationi & familiæ,quę per masculos cōseruatur & nō per fęminas,vt in l.j.§.pe.ff.de vēt. inspic.ver.publicè.n.intercst.& in §.media. & in §.cęterū.insti.de legi.agnato.succes.& post Bal. tangunt doc. in l.venia.C.de in ius voc.& in l.maximū vitiū.C.de lib. præte.cū alijs allegatis ꝑ Dec.in d.consi.15.270.& 370. & per doct.s̄.citatos fauentes substitutis , & excluden-
11 tes neptes . Quo† fit:vt talis rō & cā haberi debeat pro expressa,ex quo vnica pōt reddi.l.quoties.& l.q̄uis. vbi gl.& alij no.C.de fideic.cū si.& nulli dubiū esset, ꝙ si testōr hoc expssisset, neptes deberēt excludi.nā haberet apta & expssa volūtas testōris, q̄ obseruāda & exequenda oīno veniret,ꝯm cōmunia & vulgaria iura,& qm̄ rō ista,immo & à fortiori viget,& locū sibi vendicat in neptib.sicut in filia,cōcludēdū sequiť,illas debere excludi à patruo,sicut excludiť ipsa filia,rationē.n.ɔsiderare debemus,quæ cū sit generalior dicto , nō dēt restringi, à
12 verbis.Quinimo† verba dēmus applicare rationi generali ēt impropriādo,vt eidē deseruiāt, iuxta tradita per Bar.in l.cū pr̄.§.dulcissimis.de le.2.& in l.regula. §.licet. ff.de iur.& fac.igno.& in l.qm̄ indignū,vbi latè scrib.C. de testa.& in l.3.C.de lib.præt.vbi Ale.& reliqui.Mod.

Et

13 Et† si quam aliam rōnē ꝯsiderare volumus, qua testōr ipse filiā exclusit, illam et applicari poterit, & ipsis nepti bus, ꝯ quas induci dēt eadē iuris dispō, ex quo nō sumus in casu extēsionis, sed cōprehēsionis, & inclusionis, vulg. l. illud, ff. ad leg. Aquil. & per Bal. in l. de quib. ff. de legi. & Pau. de Cast. cōs. 336. Præsens casus. col. 2. cū si. Ex quo infertur, casum pñtē nō esse omissum, & ꝯñr nō remanere decidendū ꝼm dispōnem iuris cōis, sed ꝼm ꝙ testōr disposuit vulg. §. disponat. in auth. de nupt.
14 cum concor. †Et ideo ex mēte testatoris illa verba substitutionis, si sine filijs, &c. interpretanda & intelligēda
15 veniunt de masculis, nō aūt de filiab. & de feminis.† Et isto casu masculinū nō concipiet, nec cōprehendet femininū, vt diffusè attingit Barb. in d. consi. 48. nu. 11. & seq. vol. 4. cōs. Alex. & Soc. in d. l. cū auus. nu. 80. & quia diuersa rō viget in masculo, & in femina, vt per Alex. cōs. 80. Viso. nu. 7. vol. 1. cū alijs allegatis ꝑ Fran. de Cur.
16 cons. 43. col. 3. ver. cōfirmant ista. Ad† quod ēt. nam statutū excludens filiā, à fortiori dr̄ excludere neptē ex filio: vt tradūt Fulg. & Ale. in l. ꝗ venia. col. fi. & alij Mod.
17 C. de in ius voc. Et† hoc ea rōne: qm̄ tale statuū excludēs feminas & faciens d̄riam sexus, vr̄ factū rōne agnationis conseruandę, & vt bona in familia conseruent, ꝼm Bal. in d. l. maximum vitium. & Moder. in d. l. venia. cū alijs allegatis per Fran. de Cur. d. cōs. 43. Statuto. col. 3. ver. septimò adducitur. & per eundē. d. cons. 270. nu. 3. quæ ratio ita in nepte sicut in filia locū hēt, & ideo
18 vtraq; venit excludenda. Pari † igitur rōne dicendū vr̄ in ipso testōre excludente filiā, & faciente d̄riam sexus: vt ea rōne motus fuerit, qua & statutū ita disponēs, cū tales dispositiones & statuti & testatoris paribus incedāt gradibus, arg. d. §. disponat. & ꝼm Bal. in l. pen. C. de verb. signifi. Alex. cons. 181. Viso. col. 2. vol. 2. & Fran. de Cur. d. cons. 43. col. 5. dispositio. n. Et ad istorū comprobationem possent adduci alia deducta in cōsilijs, & locis superius allegatis, tendentia in fauorē patrui cōtra ipsas neptes, quibus in locis cōsulētes, & scribentes conātur rn̄dere fundamentis, & rōnib. quæ adducebant in fauorē neptū, vt in illis videri pōt. ¶Verū istis nō obstan. in casu presenti ꝯtraria sententia verior vr̄, ꝙ imo dictæ neptes Guilielmi excludant Donatum patruū, & faciant deficere conditionē fideicōmissi, & ius & spem
19 ipsius. Moueor† qm̄ in ciuitate Tridentina, & eius comitatu nullum adest statutū, ꝗ excludat feminas, & admittat ad successionē masculos, ꝯñr in pñti consultatione versamur, & sumus in mera & pura dispōne iuris cōis, ꝗ expresè fauet neptibus, vt statim dicetur. Se
20 cundò †aduertendū est, ꝙ in testō. d. Ioannis nullibi facta apparet mētio masculinitatis, nec per ipsum dicta qualitas fuit expressa, quo fit vt nō possimus dicere, ipsum considerasse masculinitatē: non. n. sufficit dicere, mentē & voluntatē suā ita fuisse, nā necesse est oñdere, eū ita disposuisse, vt hr̄ in l. quidā cū filiū, & ibi no. Bal. & Imo. & in l. quoties. §. tantundē. ff. de hæred. instit. cū alijs cumulatis ꝑ Alex. Ias. & alios, in l. licet. C. de lib. prete. & per Soc. cons. 104. nu. 9. vers. sed prædictis, vol. 3. & in terminis nostris tradit Fran. de Cur. d. cōs. 43. col. 11. ver. non. n. attendimus, & ꝯs. 63. col. 14. vers. 8. rn̄detur,
21 & col 13. ver. ad octauum. †Et hoc modo tollitur, ꝙ posset dici, testōrem ita voluisse disponere, si de hoc cogitasset, seu interrogatus fuisset, iuxta gl. l. tale pactū. §. fi. ff. de pact. & per tex. in l. Titius. §. Lucius. ff. de lib. & posthu. vt tradit ēt Deci. cons. 159. Casus, col. 3. & cōs. 287. In ciuitate. col. 4. & 5. & repet. in l. Centurio, fol. 26. nu.
22 387. alias cōcordant. adducunt. Nihil †. n. operatur voluntas in mente retenta. l. si maiores. C. de transact. l. si
23 repetendi. C. de cōdictione cā data. Eo † ēt quia nullā coniecturā in vltimis voluntatib. mentis testōris adducere possumus, nisi tm̄ illā, quæ sumi pōt ex aliqua dispōne per ipsum testatorem in testō expressa, vt tradit Bal. in l. si pr̄. in 4. q. C. de inst. & substit. & Soc. in l. here-
24 des mei. §. cū ita. nu. 10. ff. ad Treb. † Vt ēt illud vulg. de quo per Old. cons. 21. Thema tale est & per Abb. cons. 140. Facti cōtingentia. vol. j. & per Soc. cōs. 62. Visa, col. 3. & cons. 104. Qm̄. col. 6. ver. sed ꝑdictis. vol. 3. cum si. disponēs in vltimis voluntatib. illud dictū passim recipi, substō in hoc casu non loquitur, & dicenti contrariū incumbit onus probandi. Solum igitur in pñti cōsultatione discutienda est illa vnica cōiectura, ꝗ ex aduerso capit ex illis verbis per testōrē prolatis, videlicet, si aliquis filiorū suorū decederet sine filijs legitimis & naturalib. de quib. filijs testōr senserit, an de masculis tm̄, an
25 ēt & de feminis. Et† quia sumus in mera dispōne iuris cōis, illud verissimū erit applōne filiorum ita venire & cōtineri feminas, sicut & masculos, & talis conditio, si sine filijs quis moriatur, ita verificat in feminis, sicut & in masculis, & ita per feminas excluditur substitutus sicut & per masculos, vt de primo hr̄ in l. si quis ita. ff. de testa. tute. & in l. si ita scriptū. de leg. 2. & in l. iusta. & l. nō est sine liberis. ff. de verb. sig. & in l. quisquis. eo. ti. & in l. 1. C. de cond. in ser. & per Io. And. & alios doc. in c. Raynal. extra de testa. ꝑ gl. Bar. & alios, in l. ex facto. §. si quis rogatus. ff. ad Treb. & de scd̄o traditur per dicta iura, & ꝑ l. iubemus. §. fin aūt. C. ad Treb. per Old. d. cons. 21. ꝑ Io. And. & Spe. relatū per Pau. de Cast. in d. l. ex facto. §. pen. consi. 170. Ne improprijs vtamur verbis, colum. pen. & per Abb. cons. 40. Venio. vol. 1. & in 1. dubio, &
26 Alex. cōs. 31. Ponderatis his. in prin. vol. 3. Licet † . n. illa condō, sine filijs, appareat cōcepta in genere masculino, tm̄ verificat i filia femina: quia in vltimis volūtatib. masculinū concipit femininū. d. l si ꝗs ita. in prin. ff. de testa. tute. l. qui duos. l. seruis legatis. de leg. 3. & d. l. si ita scriptū. in prin. de leg. j. & no. Io. An. in d. c. Raynal. col. 2. & alij Cano. & ibi Fulg. d. cōs. 18. & 38. & Ale. cōs. 55. Pōderatis his. in fi. vol. 3. & in terminis nr̄is illud firmat Soci. consi. 55. Visis. vol. 3. & Fran. de Cur. consi. 63. Antiquissima. col. 10. ver. sed præmissis. & Alc. cōs. 80. col. pen. nu. 12. & seq. vol. 1. & attento iure cōi, istud est verissimū, & indubitatū, vt post Soc. vbi s̄. dicit Dec. cōs. 370. num. 1. colum. 1. & Lud. Bolog. cons. 49. posito inter cōs. Ale. vol. 4. Inuocato diuino suffragio. col. 5. nu. 9. & seq. Nec dicatur, istud nō procedere, qm̄ appareret de ꝯria mente testōris, & qm̄ non vigeret eadem rō in femina, ꝗ in masculo, vt deduxi superius, nā ī casu pñti eadē ad exclusionē substituti viget rō, iuribus, & decis. quib. s̄. & alijs inferius allegandis, nec in casu nr̄o appa ret de mente testōris, ꝙ voluerit intelligere illam cōdō nē, si sine filijs decederet, de masculis, & non de femi-
27 nis. Nā† si hoc voluisset, vtiq; illud expressisset, & non exprimēdo, omisit, arg. l. vnicæ. §. fin aūt ad deficientis. C. de Cad. tol. & in c. ad audientiā. extra de decim. cum vulg. & omittēdo pariter intellexit & de masculis, & de feminis, cū ius cōe ita dicta verba interpretetur, vt de-
28 duximus s̄. Et † voluntas testatoris reddi dēt cōformis cū dispōne iuris cōis. l. si duo. & ibi scrib. ff. de acq. hær.
29 eo † ēt quia talis condō, voluntariè fuit apposita, ab ipso testōre, & ideo interpretat & restringit in teris suis, nec venit porrigenda extra illos, ꝼm Bart. & alios, in l. Gallus §. & qd si tm̄. col. j. ff. de lib. & posth. per Ale. cōs. 1. & Soc. cons. 77. Visis. nu. 8. vol. 3. & cōs. 259. Visis. col. 2. ver. tertiò principaliter. & cōs. 218. Cōsideratis. col. 4.
30 vol. 2. & per Deci. cōs. 176. Viso themate. Et† quia in dubio testōr videt voluisse minus grauare suos filios. l. si ita scriptū. in fi. & l. qui filiab. & ibi Pau. de Cast. & alij
31 no. de leg. 1. Et † substō fideicommissaria onus dr̄ & grauamen. l. cohæredi. §. cū filiæ. ff. de vulg. & pup. l. ex trib. C. de inoff. test. ꝯñr dicta conditio, vt minus grauet intelligenda est, & de filijs masculis, & de feminis, ita firmat Fran. de Cur. allegando alias decisiones, in d. cōsi. 43. col. 10. ver. 7. adducitur. ex quib. infertur necessariò, ꝙ d. filiæ Guilielmi & neptes dicti testōris fecerunt deficere dictū fideic. quod factum apparet Guilielmo casu, quo decederet sine filijs legitimis & naturalib. Con-
32 dōnale †. n. erat, & qa cōditio nō fuit impleta. quinimmo defecit ꝑ natiuitatē dictarū neptum, meritò fideicōmissum expirauit, vt est tex. apertus. in l. fi. §. sed quia. §. fin aūt. C. com. de leg. & in l. ex facto. §. si quis rogatus. & §. si ꝗs aūt. ff. ad Treb. & in l. ꝗ hȩredi. §. fi. ff. de ꝯd. &
33 dem. Quod† ꝓcedit, ēt si dictæ neptes nō fuissent hr̄des D. Guilielmi. nam per earū natiuitatē & superexistētiā fideicōmissum dr̄ expirasse, propter defectum cōditionis, vt probatur, in l. filiusfam. §. cū quis. de leg. 1. & ibi

Cuma.

34 Cuma.& Pau.de Ca.& alij notã.Procederet † ẽt si post
mortẽ Guilielmi dictæ eius filiæ & neptes testõris fuis-
sent mortuæ, vt tradit̃ ꝑ illũ tex. ꝑ scrib. in l.cui vxori.
C.qñ dies leg.ced.& in l. hæredib.ff. ad Treb. & ꝑ Pau.
de Cast.in d.l.ex facto §.fi.& ꝑ Old.d.ɔ̃s.21.cũ alijs alle-
gatis ꝑ Dec.ɔ̃s.63.Et ꝓ tenui.col.2.ver.& licet.Preterea
35 ꝓ † hac snĩa est tex.in l.cũ auus.ff.de ɔd.& dem.quẽ ad
ducit Soc.in d.ɔ̃s.suo.55.vol.3.& in ɔ̃s. 40. posito inter
ɔ̃s.Fran.de Cur.col.1.& eũ adducit Lud.Bologni. in d.
ɔ̃s.49.posito in 4.vol.ɔ̃s.Alc.col.5.nu.13.& Frã.de Cur.
in d.ɔ̃s.43.col.7.vers.scđo vr̃.& ɔ̃s.63. col. 10. & seq. vbi
testõr instituit filiũ,& nepotẽ ex filio, & nepoti simpl̃r,
substituit filiũ ipsius testoris & patruũ nepotis, & Papi
nianus decidit,ꝙ si nepos susceptis liberis morit̃, cõdi-
tio substõnis dr̃ expirasse ex ɔiectura pietatis,quasi mi-
nus fuerit scriptũ,q̃ dictũ, ita ꝙ dicta cõditio, si sine fi-
lijs,hr̃ ꝓ expssa & dictã decisionẽ Papiniani cõmendat
& extollit Imperator in l.cũ acutissimi.C.de fideic. & ĩ
l.gñaliter.§.cũ aũt.C.de insti.& substi. vbi interptando.
d.l.cũ auus.Imperator dicit,dictũ substitutũ filiũ testõ
ris excludi ꝑ liberos nepotis grauati nedum masculos
sed ẽt fœminas,vt apertissimè colligit̃ ex d. l.cũ acutissi-
36 mi.& d.§.cũ aũt. Et † aduertendũ est, qm̃ ibi substitu-
tus erat filius testõris,& sic in primo gradu, & tñ exclu
dit̃ ꝑ neptes filias grauati,licet fideicõmissum fuisset fa
ctũ simpl̃r post mortẽ.Quãto ergo fortius in casu nr̃o
vbi fuit facta expssa substõ,si Guilielmus moreret̃, sine
alijs,sub qua ẽt attento iure cõi,ita cõprehẽdunt̃ femi-
næ,sicut masculi,vt deductũ est,Et ista interpretatio ad
hãc cõdõnẽ,si sine filijs moriat̃, data ꝑ Papinianũ in d,
l.cũ auus.& successiuè ꝑ Imperatorẽ in d. l.cũ acutissi-
mi.& in d.§.cũ aũt est certissima & aperta,vt in ea femi
nę cõprehendant̃,& excludãt substitutũ,ẽt si esset filius
testõris,quo fit,vt dictæ interp̃tationi certissimæ, stare
dẽamus,omissis alijs cõiecturis nõ certis,sed dubijs, vt
sunt illæ adductæ sũpius in ɔ̃riũ,quę tanq̃ incertissimę
37 recipiẽdæ nõ sunt,vt dicet̃.Et†quo tollit̃ rñsio, quã dat
Soc.in d.l.cũ auus.nu.80.in 12.fundamento, quia hic,
nulla adest cõiectura ꝓbabilis, nec de iure recepta, &
ad dictã interp̃tationẽ l.cũ auus.& d.l.cũ acutissimi. &
d.§.cũ aũt.facit gl.in l.1.de do.cau.mor. & ꝙ vult Imo.
in d.l.cũ auus.Bal.& Sal.in d.l.cũ acutissimi.& in d.§.cũ
38 autem.Bar.† in d.l.cum auus.dicens,ꝙ tũc filiæ feminę
grauati sub illa condõne,si sine filijs,&c. nõ faciunt de
ficere fideicõmissum,nec excludũt substitutum,qñ te-
stõr facit mẽtionẽ,si decederet sine filijs masculis,expſ-
sè sentiẽs,hoc nõ expsso,feminas excludere substitutũ
& inducere defectũ fideicõmissi,vt ꝓbat̃ in d.l.cũ auus.
39 & in d.l.cũ acutissimi.& in d.§.cũ ãt.Nec†istis iurib.ob
stat rñsio data ꝑ Fulg.& Pau.de Cast.in d.l.1. C.de cõd.
inser.in d.suo ɔ̃s.406.& ꝑ Soc. in d.l. cũ auus.nu. 80. in
sexto fundamẽto,& ẽt Barb.in d.ɔ̃s.48.posito in 4.vol.
cõsiliorũ Ale.col.pe.nu.3.& seq.& ꝑ Dec.d.ɔ̃s.15.co.fi.
& d.ɔ̃s.370.nu.3.& 4.volentes,illã nõ ꝓcedere,quando
adsunt cõiecturæ de mente testatoris,volentis dictã cõ
ditionẽ intelligi de masculis,nõ de feminis, ad conser-
uationẽ agnationis & familiæ,qm̃ in p̃senti cõsultatio-
ne dr̃,nullã aliã cõiecturã adesse,nisi verba dictæ cõdõ-
nis, quæ nõ excludunt feminã, vt ꝓbat̃ in dictis iurib.
40 Nec† alia rñsio ipsorũ data ad dicta iura satisfacit,dum
volunt,ꝙ in dictis iurib. testõr nõ habebat filias fœmi-
nas,& si habebat, illas nõ exclusit ab vl̃i successione,vt
fuit in casu p̃senti, nec ibi apparent filiæ exclusæ à sub-
stõne,vt hic,nã hm̃i rñsio est diuinatiua, ꝙ in dictis iu-
rib.testõr nõ haberet filias,vel si hẽbat, eas nõ exclusit,
nec substituit,loquunt̃.n.gñaliter & nõ restrictiuè, nec
limitatiuè,& iõ gñaliter & indistinctè dẽnt intelligi, ex
quo sunt leges magistrales,& iõ ñ refert,an filiæ ꝓpriæ
testõris fuerint institutæ particulariter, vel substitutæ,
arg.l.de ꝑtio.ff.de publ.& l.primæ.§. & gñaliter.ff.de le-
41 gatis p̃stãdis.& ita punctuat̃r in terĩs nr̃is Fran. de Cur.
in d.ɔ̃s.43.col.12.ver.nec ẽt obstãt.Alia†aũt solutio ad
dicta iura data ꝑ Pau.de Ca.& Barb.ibi.s.& per Dec.in
d.ɔ̃s.15,in fi.dũ volũt,illa ꝓcedere de iure cõi,ſm ꝙ in
successione nõ est melior ɔditio agnatorũ masculorũ
q̃ feminarũ,sed hodie secus est ſm morẽ Italorum, ad
quẽ testõr censet̃ habuisse respectũ,minus satisfacit, ex
quo in ciuitate Tridẽtina,& eius districtu nõ adest ali-
quod statutũ, nec aliqs vsus, qui p̃ferat in successione
masculos,& excludat fẽminas,seruat̃.n.ibi merũ, & pu
rũ ius cõe,quo stante dictæ neptes excludunt Donatũ
patruũ per dicta iura apertissima,q̃ ita intelligit Cur. in
d.ɔ̃s.43.col.13.ver.& dũ dicebat̃,replicãdo dictæ friuo-
42 læ rñsioni.Et† in fauorẽ dictarũ neptũ optimè facit cõ
siderãdo rõnẽ,de qua in d.l.cũ auus,& alijs iurib.ɔcor.
quare neptis excludat patruũ,ea.n.ẽ,qm̃ testõr p̃dilexit
& antepοsuit nepotẽ grauatũ filio ipsius testoris substi
tuto in illa portione relicta nepoti, in qua nepotẽ p̃di-
lexit filio, & qua ratione prædilexit nepotẽ in illa por-
tione, eadẽ rõne videtur p̃dilexisse, & p̃tulisse ẽt fœmi-
nas descẽdentes ex ipso nepote ad exclusionẽ filij testõ
ris substituti,vt gl.ordinaria in ver.vitã in d.l.cũ acutissi
mi,& ibi pulchrè tradit Bar.col.1.ver.q̃ro si pater,dicẽs
testõrẽ auum quò ad suam neptẽ descendentẽ ex filio
hẽre eandẽ cõtinuatã charitatẽ quò ad portionẽ, filio
grauato relictã, q̃ habuit erga ipsum filiũ, ẽt ad exclu-
43 sionẽ substituti.Per†quã dicit Pau.de Ca. in l.filiusfa.§.
cũ quis.de le.1.in lec. Bonon. nõ impssa dicit,ꝙ licet a-
liàs cõsuluisset ꝓ substõ ɔ̃ neptẽ,ꝑ tex.in d.l.si viua mr̃e,
tñ hodie cõsuleret ɔ̃riũ ꝓ nepte ɔ̃ substitutũ & ita re-
fert,& seqt̃ Fran.de Cur.istud ɔfirmãs alijs deci.in d.ɔ̃s.
43.col.8.ver.ɔfirmant̃ tertiò,& vers.seq. asserẽdo hanc
opi.Pau.tanq̃ vltimã & melius deliberatã esse sequẽdã,
& illi stãdũ.& ita ẽt firmat ipse Cur.in d.cõs.63. col.15.
vers.postremò rñdemus,& Lud.Bolog.ĩ d.ɔ̃s.49.& tra-
dit Soc.ĩ d.ɔ̃s.40.col.1.inter cõs.Fran.de Curt. & in d.l.
44 cũ auus,nu.80.ver.14.dicebat̃.Et†licet ibi dicat, istud ñ
ꝓcedere,qñ aliud ꝓbat̃ per cõiecturas,tñ hæc rñsio ces
sat in casu nr̃o,in quo nullæ adsunt alię cõiecturę,pos-
sem q̃plures alias rõnes, fundamẽta,& argumẽta in fa-
uorẽ neptũ ad exclusionẽ patrui substituti adducere,
q̃ videri possunt,& adducunt̃ ꝑ Lud.Bolog.in d. ɔ̃s.49.
posito vt s̃.cui ɔ̃s.se subscripserũt Io. Sadolet.& q̃plu-
res alij doc.Ferrariæ tũc legẽ.in quo ẽt ɔ̃s.tolluut̃ q̃plu
res obiectiones ex aduerso factæ,ɔ̃suluit ẽt ꝓ hac parte
45 Soc.in d.ɔ̃s.55.vol.3.Et†licet Frã.de Cur.ɔ̃s.51.videat̃ in
clinare ɔ̃ neptes,tñ postmodũ,vt ip̃met fatet̃ ɔ̃s.43 Sta-
tuto.post principiũ,effusis ꝑ prius p̃cib. erga Deũ, me-
lius sentiẽs veritatẽ aptissimè cõsuluit ꝓ neptib. ɔ̃ sub-
stitutũ, edẽs in ipsarũ fauorẽ amplissimũ & copiosissi-
mũ cõsiliũ rñdẽdo omnib.obiectionib. in ɔ̃riũ factis,
& demũ col.fi.affirmãdo istam opi.esse cõem,& magis
veriorẽ.& idẽ ipse Cur.facit ɔ̃s.63. Antiquissima, col.8.
ver.tertia principalis,& alijs seq.col.vbi col.18. in prĩ.fir
mat ꝓ hac parte se pluries cõsuluisse,ex quo est verior&
cõior,rñdendo oĩb.obiectionib.& in ɔ̃s.ipsius Cur.51.
ɔcurrebãt aliæ qualitates & ɔiecturę,vt patet ex lec.ɔ̃s.
p̃dicti,q̃ in casu p̃senti penitus cessant, & eandẽ snĩam
secutus est Io. Bap.de S.Seuerino in d.§.cum aũt,vbi as
serit plures doc.ɔ̃suluisse ɔ̃ Pau.& ꝙ tãdẽ collegiũ Aui
nionen.iudicauit in fauorẽ neptũ.ɔ̃ ɔ̃s.Pau.de Ca.vt ẽt
refert Soc.in d.l.cũ auus,nu.80.& in d.ɔ̃s.40. posito in-
ter ɔ̃s.Frã.de Cur.col.1.& Dec.d.ɔ̃s.370.col.1. & 2.& re
fert ẽt Fran.de Cur.in d.ɔ̃s.43.& 63. hãc ẽt eandẽ sentẽ
tiã secutus est Barb.in repet.d.l.cũ acutissimi.in vlt.car.
ver.quida testõr,& in repet.c.Raynal.car.2.in 4.notab.
46 & car.45.ex,de test.Et†ista opinio sua tenẽda est, tũ q̃a
geminata, tũ q̃a in lect.allegauit ɔ̃ neptes al's deci.quas
nõ allegauit in ɔ̃s.48.posito in 4.vol.cõs.Ale.& tñ hoc
nõ obstãte tenet ɔ̃ substitutũ in fauorẽ neptũ,& in illo
casu,quo cõsuluit Bar.testõr pluries fecerat mentionẽ
de masculis,& aderat statutũ fẽminas excludẽs, ex q̃b.
cõstabat,de mẽte testõris,volẽtis cõseruare agnationẽ
& familiã,q̃ in casu p̃senti penitus cessant, & vltra Bal.
post gl.in d.l.cũ acutissimi.& Bar.in d.l.cũ auus,& alios
doct.sup.relatos eandem secutus est Pau.de Ca.in lect.
Bono.in d.l.filiusfa. §.cum quis. de le.1.& quamplures
alij citati per Pau.& alios,in d.l.1 C.de condit. inser. &
47 in d.cons. 79. aliàs. 406.Et † licet Dec.in dicto consilio
15. 270. & 370. videatur consulere contra neptem in
fauorem substituti, tamen in dictis casib.per testatorẽ
erat facta mẽtio de masculis, & aderat etiam statutum
exclu-

excludēs fęminas, & aliæ cōiecturæ ꝑꝑ quas cōstabat
de mēte ipsius testātis volētis fauere agnationi, & ipse
Dec.d ꝯs.370. col. pe. aptissimè sentit in fauorē neptū
casu,quo cessaret rō agnationis,& familiæ, vti iā cessat
48 in casu nr̄o,& supius fuit ɔn̄sū,& dicet̃ inferius.Ita† ēt
tollūt̃ dicta Soc.ī d.l.cū auus.nu.80.& ī d.ꝯs. 40.posito
inter cōs.Fran.de Cur.& in cōs.6.& 14.vol.3. & ēt cōs.
vtriusq; Raph.& illa Corn. supius in ɔ̃riū allegata, nā,
vt on̄dit̃ ī lect.dictorū cōs.in illis casib.cōcurrebāt aliæ
cōiecturę,q̄ cessant hic,qb.deficiētib.dicta cōs.nihil ob
* stāt.Preterea ꝓ neptib.adest * cōior & verior sn̄ia,vt at
testat̃ Frā.de Cur.s̃.relatus,& adsunt iura,& decisiones
exp̄ssè deductæ supius.Adest & ipsa æqtas,ex quo ces-
sat ɔ̃ria mēs testōris,q solū in casu p̄senti apposuit dictā
cōdōnē verbis,qb. s̃. q̄ verba cōsiderādo dispōnē iuris
cōis,in qua mō versamur, ita de ꝓpria signatione cō-
prehēdūt fęminas sicut & masculos, nascituras ex Gu
lielmo,ꝑꝑ quarū natiuitatē Donatus oīno venit exclu
dēd us,vt deductū fuit, & ēt statim vlterius deducet̃, &
hāc sn̄iam secutus sū ego legēdo ī l.hr̄des mei.§.cū ita.
49 ff.ad Treb.Bn̄†verū ē ꝙ Pau.de Ca.ī d.ꝯs.79.al's.406. &
Soc.ī d.l.cū auus.nu.80.& seq.& idē Soc.ī dictis trib.ꝯ-
silijs,& Dec. ēt ī illis trib.suis cōsilijs citātes alios docto
res,& cōsilia eorū, distinguebāt in p̄senti mā & substō
ne,sub dictis verbis,& sub dicta cōdōne facta,qs eēt sub
stitutus.nā si à testōre fuisset datus substitutus ex̄neus,
aptissimè firmāt,illū penitus excludi à neptib.Si autem
substitutus esset filius testōris, vel ex descendentib. suis
masculis,volunt isto casu,talē substitutū excludere ne-
ptē,& hoc idē vr̄ sentire Frā.de Cur.in d.cōs.63.col.16.
50 ver.qd plura.Tn̄†verior opinio est, ꝙ n̄ cōcurrēte alia
cōiectura ēt filius testōris substitutus dēt excludi ꝑ di-
ctā l.cū auus.& ꝑ dictā l.cū acutissimi.& per dictū §.cū
aūt.& ꝑ alias aptissimas rōnes, & decisiones adductas,
supius,vt ēt sentit Frā.de Cur.d.cōs.43.& Lud.Bologn.
d.cons.49. posito vt s̃. & quia in casu p̄senti nulla adest
cōiectura,& sumus in mera dispōne iuris cōis,necessa
riò cōcludendū sequitur d.Donatū excludi ab ipsis ne
51 ptib.Et † vt efficacius & apertius istud reddat̃ clarius,&
veritas ipsa ostendatur,rn̄dendo sigillatim ɔ̃rijs,& obie
ctionib.supius factis,& adductis ɔ̃ ipsas neptes,dico,cō
silijs ī ɔ̃riū primo loco allegatis iā esse rn̄sum superius,
& rōnib.ac fundamentis in illis adductis optimè rn̄de-
tur ꝑ Fran.de Cur.in d.suo cōs. 43. & 63. & ꝑ Lud.Bo-
52 log.in d.ꝯs.49.posito vbi s̃.Et†ad ꝼm, ī quo dicebat̃, fi-
deicōmissa induci ꝑ cōiecturas,dr̄ verū esse,qn̄ dictę cō
iecturæ apparēt, & colligunt̃ ex verbis exp̄ssis in testō,
& qn̄ testōr ipse ꝓcessit ad dispōnē, vt deduxi supius.
53 Nec†obstat cōiectura & rō adducta ꝑ Pau.de Ca.in d.
cōs.79.aliàs 406.& ꝑ alios seq.fundata sup l.si viua ma-
tre.& l.Publius,p̄allegatis,& qa nō vr̄ testōr plus dilexis
se neptē q̃ filiā, ɔn̄r excludendo filiā,à fortiori vr̄ exclu
sisse neptes,arguēdo de cā ꝓxima,& īmediata, & ꝙ ne-
ptes nō dēnt esse melioris cōdōnis q̃ filiæ, & qa seque-
ret̃ incōueniēs absurdū,cū diuersitatis rō assignari nō
54 possit,nā multiplex assignari pōt diuersitatis rō.Et† pri
mò illa,qm̄ filia fuit exp̄ssè exclusa,& iō ꝑpetuò rema-
nere dēt exclusa,vt post Bal.tradūt alij, in l.si qs posthu
mis.§.1.ff de lib.& posth. & bona decisio Pet. de Anch.
ī c.canonū statuta.de cōst.in 14. q.prin. ver. dico de fi-
lijs.quos in casu nr̄o seqt̃ Cur.in d.cōs.43. col. 11.vers.
ex præmissis.neptes aūt sub illis verbis non apparēt ex-
clusæ,qnimmo inclusæ,attēta dispōne iuris cōis, ꝑ di-
55 ctā.l.cū auus.& ꝑ alia iura,& rōnes s̃.adductas. Et † cō
firmat̃,qm̄ exclusio,seu priuatio,vel exhr̄dato filię non
trahit̃ ad neptē.l.si qs filio exhæredato.in prin.ff.de in-
56 iust.rupt.& in §.posthumorū.inst.de exhær.libero. † Et
qa in mā exclusiua, & priuatiua illud, ꝙ nō est expres-
sum,nō inducit priuationē,vt hr̄ in l.si qs.§.diuus, ff.de
religio.& sump.fune. cū alijs allegatis ꝑ Fran.de Cur.d.
cōs.33.col.10.vers.qntò firmat̃.& d.cos.63.col.13. ver.
57 etiā rn̄dendo.†Ad ꝙ etiā, qm̄ ista exclusio filiarū, fuit
personalis,& iō personā nō egreditur. l. iurisgentiū. §.
pactorū.l.& hæredi.ff.de pac.ꝑ Bar.& alios, in l.filiusfa.
58 §.diui.de le.1.Et†bona decisio Bar.quē in hoc * cōiter
* sequunt̃ doct.in l.Cēturio.ff.de vulga.& pup.& ibi diffu

sē Mod.& repet.allegātes cōcor.car.25.col. 3.ver.scda
cōclusio.dū volunt,ꝙ si testator substituit filio,si dece-
deret sine liberis,substō expirat , modò relinquat libe-
ros,licet illi postmodū moriant̃,nō obstāte ꝙ dicendū
videret̃ ɔ̃riū, ex quo si testator grauauit filiū primi gra
dus,à fortiori vr̄ grauasse descēdentes ex filio vlterioris
gradus,casu,quo morerent̃ sine filijs, & hoc videbat̃ ve
risimile,si fuisset īterrogatus,& istud ex eo,quia substō
fuit tm̄ facta filijs,& nō descendentib.nec dēt trahi,aut
extendi ad alias ꝑsonas,cū fideicōmissum sit grauamē,
& onus,ꝼm Are.ī l.Gallus.§.& qd si tm̄.col.3.vers.secū-
dò adde.ff.de lib.& posth.adducētē iura istud ꝓbantia,
cum alijs adductis ꝑ Dec.cōs.287.col.4. & ꝯs. 291. col.
59 pe.in fi.¶Scdo † rō diuersitatis dat̃, qm̄ testōr iō exclu
sit Annā filiā,qa illi dotē reliqt iure instōnis, & ī hoc ei
prouidit. At neptib.nullā dotē dedit,nec reliquit,meri
60 tò igr̄ non dēnt excludi.Nec†ad hoc obstat rn̄sio Soc.
prima,data ī d.l.cū auus,nu.80.ver.decimò dicebat̃.dū
vult,ꝙ pr̄ tenebat̃ in dote instituere filiā , ꝙ secus est in
neptib.quam vr̄ sequi Deci.in d.cōs.15.Nam hæc rn̄sio
nulla esset,qn̄ extaret statutū excludēs filias fęminas stā
tib.masculis,vt latè ꝑ Alex.& alios,in d.l.Gallus.§.& qd
si tm̄.& licet hic n̄ adsit tale statutū;tn̄ negari nō p̄t qn
vigeat dicta rō diuersitatis ꝑꝑ dotationē,vt sentit Pau.
de Ca.in d.l.filiusfa.§.si quis.& Soc.in d.cons.40.posito
inter cons.Fran.de Cur.col.1.& Lud.Bolog. in d.cons.
49. posito vbi s̃.col.6.& 9.nu. 16. & seq. Satis. n.testōr
dr̄ prouidisse dictis neptib. instituendo earum patrem,
& ei substituēdo mō , quo supra , per quā ipsas de iure
61 cōi vocauit ad exclusionē substituti.Et † secunda rn̄sio
ad hāc rōnem diuersitatis data ꝑ Soc. in d.l.cum auus
nu.80.vers.decimò,& versi.secundò rn̄detur,dicens
ptes posse dotari, ex legitima & Trebellianica, quā e
rū pater potest detrahere,nō satisfacit,qm̄ pater potuis
set alienare & legitimā & Trebellianicā , & ita in teris
dicebat Pau.de Ca.in d.l.filiusfa.§.cū quis.de le.1.quem
refert & sequitur Fran.de Cur.in d.cons.43.col. 8.vers.
& quia nō est melioris.& in d.cōs.63.col. 14. ver.& qa.
62 Et † si diceretur vtilius esse ipsis neptib.vt teneret fidei-
cōmissum,ex quo ī casu necessitatis, qn̄ pr̄ nō esset sol
uēdo & alienasset & cōsumpsisset, ipsę dērent dotari,
iuxta tradita ī l.Marcellus.§. res q̄.ff. ad Treb. & ī auth.
res.quæ.C.comm.de leg.Replicatur, istū malū euentū
n̄ cōsiderari à iure.l.īter stipulātē.§.sacrā, ff.de ver.obl.
63 Scdò &†melius rn̄det̃,vtilius esse neptib.nō valere fidei
cōmisūsū,nec subsistere,sed defecisse, & qsqs sani captis
hoc eligeret,vt ipse neptes admitant̃,& substitutus ex-
cludat̃, esto ꝙ eēt ꝑiculū dispōnis , nā talis p̄sūptio nō
recipit̃ à iure d.§.sacrā.& vulgata l.cū de indebito.ff.de
ꝓb.& qa istud est remediū ordinariū,& magis pinguè,
remediū verò d.auth.res q̄,cū si.est ex̄ordinariū,& mi
nus pingue,vt in teris nr̄is dicit Lud. Bolo. in d.ꝯs.49.
nu.20.col.7.& illud ꝓcedit solū ī casu necessitatis,istud
64 aūt sp & oī tpe.Et†negari nō pōt, qn si tale fideicōmis
sū deficiat,& substitutus excludat̃, ipsæ neptes pinguiꝰ
& cōmodius dotent̃, & meliores cōdōnes inueniāt,vt
65 patet ad sensū.Nec†obstabit,ꝙ istæ neptes possent re-
periri hr̄e plus q̃ filia testōris. nā hoc nō ē incōueniēs,
ꝑꝑ dubiū euētū,vt dicit idē Lud.Bolo.in d.ꝯs.39.col.6.
n.17.& ꝑꝑ volūtatē ipsius testōris substituētis mō quo.
s̃.& excludētis filiā relicta sola dote,& aduertat̃,ꝙ ī ca-
su p̄nti testōr nō reliqt aliq̃ dotē filiab. suis nascituris,
ꝑꝑ ꝙ tollit̃ illa obiectio, q̄ posset fieri,instituisse in do-
66 te aliā ob cām.Nā † cū de nascituris nihil dixerit,patet
reliqsse solū dotē:qa ita sibi placuit,vel ꝑꝑ odiū vel ꝑꝑ
demerita filiæ, ꝙ nō esset, qn̄ reliquisset ēt nascituris.l.
67 si quis in suo.§.legis.C.de inoff.test.Et† per hanc ratio-
nē diuersitatis cessat ratio Pau.de Cast.Fulg. & sequac.
de d.l.si viua matre. dū volunt, ꝙ exclusis filiab.eadem
rōne videbātur exclusæ neptes, & ꝙ erat incōueniens
neptes dici plus dilectas q̃ filias, & illas esse melioris cō
dōnis, & vltra superius deducta adhuc dr̄ , ipsas neptes
fuisse plus dilectas à testōre in portione relicta ꝑ testō-
rem eius filio,& patri ipsarum,per d.l.cum auus. & d.l.
68 cum acutissimi.& d.§.cum aūt.Ea †rōne:quia eandem
charitatē & dilectionē præsumitur testatorem habuis-
se erga

se erga posteritatē filij,quā habuit ad ipsum filiū, vt dicit glo.& Bal.in d.l.cū acutissimi,& alij citati supius,& ita ad d.l.si viua mre.pūctuał̄r rn̄det Frā. de Cur.ī d.ɔs. 43.col.10.ver.vltimò qa.& col.13.& d.ɔs.63.co.2.& seq.
69 &alio mō ēt rn̄det,videlicet,pp incertitudinē & dubiū euentū,Lud.Bolog.in d.ɔs.49.col.pe.Et †quia si in portione relicta patri ipsa neptis dr̄ plus dilecta, q̄ substitutus,ēt si esset filius testōris.d.l.cū auus.cū ɔcor.cōsiderata hac rōne.d.l.si viua matre.& d.l.Publi⁹.nihil faciūt qnimo retorquētur ī fauorē ipsarū neptū,magis ī hac portione dilectarū,q̄ fuerit filius masculus testōris substitutus,ergo à fortiori neptes in dicta portione vn̄r p̄dilectæ ipsis filiab.q̄ vincebātur à filio masculo,arg.l.de accessionib.de diuer.& tēpo.p̄scrip.vbi si vinco vincē-
70 tē &c.Ad †qđ ēt.nā si filia testōris fuisset ęqualiter īstituta cū masculis,& sil̄r substituta,certè p̄sumeret plus dilecta ab ipso testōre,q̄ qñ fuisset solū instituta ī dote. §.ex his partib.inst.de vulg.& pup.cū si.& tñ adhuc isto casu,in quo fuit instituta;& substituta,nō facit,qn filia filij excludat ipsam.d.l.cū au⁹.cū ɔcor. ergo à fortiori nō dēt id facere,qñ filia fuit min⁹ dilecta & instituta in
71 dote.Et †si dicat,ꝙ termini nō sūt pares.nā qñ filia fuit instituta.& substituta,neptis eā excluderet.d.l.cū auus. ex eo qa tūc nō ɔstaret,testōrē voluisse bonā sua ɔseruare in familia,cui⁹ ɔtriū oñditur,qñ filiā exclusit.nā si istud ɔcedit,apparet neptē nō iō excludi,ꝙ sit incōueniēs,& absurdū,& ꝙ p̄sumat minus dilecta,q̄ filia, ꝑut dicebāt Pau.Fulg.& sequa.sed istud ex eo: qa testōr vr̄ habuisse respū ad ɔseruationē agnationis.Cessat ergo obiectio de absurdo & incōuenienti , qđ ēt ipse Pau.& oēs sequac.supius citati fatent,& hn̄t istud ꝑ firmo,qñ fuisset substitutus ex̄ne⁹;tūc.n.licet excludat filia īstituta ī parte,& ī dote,tñ nō dr̄ exclusa neptis,q̄ oīno dr̄et excludi , si ɔsiderat īcōueniēs,aut absurdū,& cessat illa rō,ꝙ filia p̄sumeret plus dilecta.& ꝙ est cā immediata & ꝑxima,& ꝙ ea exclusa à fortiori diceret exclusa neptis.& ēt illa alia,ꝙ neptis nō dr̄et esse melioris ɔdōnis q̄ filia,ex qb.aptissimè patet,dictas rōnes in ɔtriū adductas ɔ̄ neptes nō militare,nec aliqd facere in casu p̄senti,ad quas ēt rōnes vltra p̄dicta alio mō rn̄det Fran.de Cur.ī d.ɔs.43.col.11.& alijs seq.& d.ɔs.63.col.10.& alijs seq.& Lud.Bolog.in d.ɔs.49.col.pen.fi. & alijs p̄ceden.
72 quorū dicta videri p̄nt,cū præmanibus hēant.Et †ꝙ neptis sit qñq; melioris ɔdōnis q̄ mr̄,colligit ex his,q̄ tradunt in l.illā.C.de colla.p Ale.col.pen.post alios,& per Bar.in 3.q.& alios,in l.post dotē.ff.solu.mat. & ꝑ Bart. in l.in quartā.q.9.ff.ad leg.Falc.vbi repet. post alios tangūt,car.20.col.j.& 2.ver.istā qōnem.dū volūt, dotē imputari matri,q̄ nō imputat filijs , qñ fuit ꝑfectitia & q̄sita actio matri,& allegāt ad idē al̄s decis.& alia similia, & datis istis rōnib.diuersitatis,cessat alia obiectio supi⁹ facta,ꝙ eadē vigeat rō in nepte,q̄ in filia.nā hoc negat, & rō multiplex apparet ɔtria & diuersa supius deducta, & ex diuersis nō p̄t īferri de vno ad aliud ₰m iura vulg. Ex qb.tolli p̄nt aliæ rōnes & obiectiones,q̄ fierēt ɔ̄ ipsas neptes.Nō obstat alia obiectio,in qua dicebat,testōrē alia de cā ñ exclusisse filiā Annā,& vl̄e hr̄ditatē applicuisse filijs masculis nisi rōne ɔseruandę agnationis,& familię,qua stāte ēt neptes dēnt excludi , ex quo casus nō ē omissus,sed idē ex mēte testōris,& masculinū isto
73 casu nō cōcipit fęmininū,& cū vnica p̄dicta videat rō, hēri dēt ꝑ exp̄ssa.Tollit † .n. obiectio & multipl̄r,primò,negat.n.hac de cā testōrē illud fecisse, tū qa istud minimè expressit,& à rōne nō expresa argui minimè p̄ot,vt dicit Bar.in l.liberorū.col.6.nu.12.in fi.ff.de ver. sig.& Ale.ɔs.80.Viso.nu.13.vol.1.& Arct.ɔs.27.Proponitur in facto.col.3.vers.nō obstāt iura.& Bal.in l.si defunctus.C.de suis & legi.& Imo.in l. si verò. §. de viro. ff.sol.mat.si enim testōr hoc voluisset.vtiq; exp̄ssisset,& nō exprimēdo,ītellexit de filijs filiorū tā fęminis q̄ masculis.₰m ius cōe,vt supius est ꝑbatū.eo ēt qa nullibi fecit mētionē de masculis,nec adest in casu p̄senti statutū illos vocās,& excludēs fęminas,tū ēt qa dicta verba substōnis à iure habuerūt certissimā interpretatione,p d.l.cū auus.& d.l.cū notissimi.& d. §. cū aūt. q̄ est vt neptes excludant substitutū , ēt si esset filius testōris

74 Prout †ēt obiectio cessat;qm̄ nos dicim⁹,plures rōnes posse ɔcurrere & ɔsiderari,qb testōr fuit motus ad excludendū filiā,& nō illā vnicā,& iō allegāti illā vnicā incūbit onus probādi,ex quo ī dubio p̄sumit multiplex, ₰m Saly.in l.si serui nostri.col.9.in fi.ff.de noxa. quē refert & seqt̄ Ias.ī auth.quas actiones.C.de sacros.ec. nu.
75 21.Nec † in casu p̄senti,apparet,illā vnicā,sup qua Donatus se fundat,esse ꝑbatā,qnimo rō,qua testōr mot⁹ est ad excludēdā filiā,apparet p ipsū exp̄ssa pp dotē,videlicet ibi relictā.Itē potuit esse & alia,pp duros videlicet mores filiæ,aut pp aliquā offensionē q̄ ipsa filia fecisset pr̄i,aut ob āliā cām ipsi soli testōri notā.vel qa forsan ipsi filij masculi fuere pr̄i testōri ita obsequētes , & ita de eo bn̄ meriti,vt ipse testōr,nō tm̄ rōne filiationis & masculinitatis,q̄ rōne obseqorū & meritorū & suauitate & elegātia morū ductus fuerit & inclinatus ad p̄ferēdū ipsos filios.d.Annę eius filię.Sępenumero n.videmus,filios suos masculos ex disparib.portionib.p ipsos parētes institutos,& istud aut pp demeritū vel duros mores alteri⁹filij,aut pp merita alterius,vel aliā ob cām.Nec isto casu p̄ot dici dispariter fuisse īstitutos fapore ɔseruādæ agnationis:qa si ille fauor attēderet,in stō dr̄et esse semp vniformis.Et sic aptissimè patet,nos nō posse firmare pedes,qua rōne testōr illud fecerit,& illa,ꝙ fecerit ꝑ cōseruāda agnatione,nō est ɔcludens; tū qa no vnica nec exp̄ssa;tū qa nō al̄r probata ; tū qa multiplex p̄ot assignari;tū ēt qm̄ colligēdo mētem ex verbis prolatis à testōre,iuxta.l.Labeo.ff.de suppel.leg. illa aptissimè indicant,filiū substitutū excludi p neptes sicuti & p masculos d.l.cū auus.cū cōcor. & maximè in portione relicta Gulielmo pp eandē charitatē,& p̄dilectionē,vt p gl.& Bal.ī d.l.cū acutissimi.cū alij supra
76 deductis.Et † qa sumus in mā indifferēti & fauorabili, dicta verba ɔdōnis,& substōnis,licet ꝑlata sint in genere masculino,rñ de ꝑpria significatione cōprehendūt ēt fęmininū,vt p Bar.ī l.1.ff.de ver.sig.& p Frā. de Cur.
77 ɔs.9.& supius fuit deductū.Eo † ēt quia testōr limitatè ꝑuisionē fecit & substōnē filijs suis masculis, & masculū supexn̄tē vocauit,faciēdo differētiā sexus limitatè,si alius decederet sine filijs &c. & ɔn̄r ī illis filijs masculis dicta qualitas fuit ɔsiderata limitatiuè,& restrictiuè,& iō limitatū tm̄modo ꝑduxit effectū, l. in agris. cū alijs vulg.ff.de acq.rer.do.& diffusè p Soc.ɔs.116.In cā.col.
78 4.& 5.nu.3.vol.3.& alibi pluries.Eo†insup:qm̄ dictę neptes sunt de agnatione ipsius testōris,cū descēdāt ex filio ipsius,& in ipsis neptib.ēt ɔseruat agnatio,& dn̄r de familia.l.volūtas p̄ris.C.de fideic.& insti. de legit. agna.
79 succes.cū cōcor.Nec † obstat illud,qđ dicebat, statutū excludēs filiā à fortiori dr̄ excludere neptē ex filio, ₰m Fulg.& Ale.in l.venia.C.dein ius voc.nam hæc doctri. Fulg.& Ale.q̄ sequit ibi Ant.& Ale.nō est vera,& ɔtriū tenet Bal.ibi,ea rōne:qa neptis representat patrē,& sequitur ēt Bal.ibi,Pau.de Cast.& diffusius nu.6.Ias.qñ p patrē neptis fuit adita hr̄ditas,& eandē sn̄iam sequitur. Pet.de Anch.in c.canonū statuta.de cōst.circa mediū, versi.his igitur quinq; mēbris.& Ale.d.ɔs.80.col.6.vol. 1.& Lud.Bolog.in d.ɔs.49.& apertissimè Fran. de Cur. d.cōs.43.col.9.ver.6.fortiter.& col.13.ver. ad septimū, & ver.3.respondemus.& idem facit in d.cōs.63.col.13. ver.6.respōdemus.& ver.seq.vbi apertè reprobat Fulg. & Alex.firmiter cōcludēs,ꝙ si pater neptis immiscuit se hæreditati,ꝑculdubio statutū excludens filiam,non dicitur excludere neptē ex filio,& isto casu non potest procedere,qđ dicūt Fulg.& Alex.sed forsan alio, quando pater neptis decessit viuo,aut postmodū hæreditate adita , cōsequēter argm̄ retorquetur in oppositum in fauorē neptū.Et hanc opinionē Bald. & aliorum sequitur Alber.Brun.allegando consilium Socin. in suo tracta.ꝙ stan.masc.&c.in 6.articulo prin. in tertio mēbro,q.3.car.19.columen.3. & 4. versi.item ex prædictis apparet tenendam esse.Nec illi obstat,si dicatur,quòd in casu statuti neptis admittitur ex eo:quia statutū solùm loquitur,vt filia non succedat,& nihil disponit de nepte:quia istum casum relinquit in dispositione iuris communis,volen.neptem excludere patruum ab hæreditate patris ipsius neptis. Sed in casu nostro testator

tor processit vlterius disponendo de portione relicta
80 eius filio,si decessisset sine filijs &c. Nã † rñdet, ꝙ sicuti
in statuto ꝑ exclusionẽ filiæ nõ p̃sumimus, ꝙ statuẽtes
voluerint excludere ẽt neptẽ ex filio, ita ꝑ exclusionẽ fi
liæ factã à testõre nõ est p̃sumẽdũ, ꝙ testõr voluerit ẽt
excludere neptẽ ex filio, nisi ĩ casu, quo fili⁹ decessisset
sine liberis: cũ doc. arguãt dispõne statutaria ad dispõ-
nẽ testõris, vt dictũ fuit sup̃ius in vltima obiectione, q̃
81 hic nõ retorquet̃ ĩ oppositũ. Ex qb. patet, ꝙ rõ statuti
excludẽtis filiã ñ fuit illa, s. ꝯseruatio agnationis. nã, si il-
la fuisset, ẽt neptis ex filio moriẽte post aditã h̃ditatẽ
dẽt excludi; & tñ in ꝯriũ est oĩs doct. sup̃ius declarata.
82 Et † ẽt qm̃ in statuto nõ est exp̃ssa dicta rõ, & iõ ab illa
nõ potest argui, vt punctual̃r dicit Bar. in d.l. liberorũ,
col.6. nu.5. in fi. & Ale. d. ꝯs.80. vol.1. & Are. ꝯs.27. & alij
supra citati. Et si dicere volumus, rõnem statuti fuisse
83 illã, adhuc dico satis differre statutũ à testõre. Nã † sta-
tuẽtes nõ potuerunt moueri ad excludẽdum fęminas
nisi ex rõne vniformi, ita militante in filiabus, sicut ne
ptibus. testõr aũt ad excludẽdum filiã moueri põt plu-
ribus ex causis, & variabilib. ꝯtingẽtibus ex facti emer-
gentia, q̃ causę locũ habere possunt in filijs tm̃, & nõ in
neptibus, vt superius apertissimè deduxi, & stãte ista di
uersitate rationis nõ est bonũ argm̃ de ratione statuti
ad rõnem testõris, eo magis, cũ statutũ excludens filiã
nõ excludat neptẽ, vt deductũ est, ex quib. attẽta pura
veritate & mera iuris cõis dispõne considerata ẽt ipsa
ęquitate, firmiter ꝯcludo, dictas neptes potissimũ Mar
garitam vl̃em hæredẽ institutã à Gulielmo eius patre
omnino excludere Donatum eius paruum substitutũ
cum per ipsarũ natiuitatem & superexistentiam dicta
substitutio euanuerit & defecerit. Parisi. Bonon.

SVMMARIVM.

1 *An nepotes & descendentes testatoris possint grauari fideicommisso.*
2 *Positi in conditione non videntur dispositiuè vocati, & nu.12.*
3 *Et quid si vltra appositionem conditionis fuere expreßè grauati, & nu.4. & 5.*
6 *Per quę verba filij filiorum dicantur expreßè vocati.*
7 *Et quid si grauamen est appositum sub duplici conditione.*
8 *Dictio, seu, venit augmentatiuè.*
9 *Dictio, et, restrictiuè, quandoque ampliatiuè capitur, & augmentatiuè.*
Et ponitur inter diuersa.
10 *Et si verificatur secunda conditio, locum habebit fideicommissum relictum sub duabus conditionibus.*
Esto quòd conditio illa existat post mortem grauatorum.
11 *In dubio, vt valeat fideic. censetur iniunctum primis hæredibus, & non ipsorum filijs.*
12 *Positi in conditione non dicuntur vocati dispositiuè, nisi adsit coniectura in oppositum.*
Et ita limitatur glo. in l. Lucius. ff. de hæredi. insti.
13 *Quando facta est mentio de filijs masculis, videntur dispositiuè vocati.*
14 *Et quando in loco, quo istud disponitur, non adest statutum excludens fęminas à successione, & versamur in iure communi.*
Qualitas masculinitatis expressa satis operatur.
15 *Et quãdo qualitas masculinitatis est apposita actiuè, & passiuè.*
16 *Et quid si testator transgressus est ad plures gradus substõnum.*
17 *Et quid si idem statuisset si de hoc fuisset interrogatus.*
18 *In fideicommissis procedimus per coniecturas.*
19 *Et in eis attenditur potius mens coniecturata quàm verba.*
20 *Et fideicommissa ampliantur & restringuntur ex causa, & ratione expressa.*
21 *Fideicommissum conditionale non transmittitur, & nu.23.*
22 *In fideicommissis filij non subintrant locum parentum.*
23 *Et quid si, filij fideicommissarij veniunt iure proprio, & non ex transmissione.*
24 *Nepos admittitur cum patruo in fideicommisso, in quo succeditur testatori, & non grauato.*
25 *Et quando succeditur ascendenti, nepos venit vnà cum patruo, & auunculo.*
26 *Ad fideicommissum descendentes ex testatore veniunt eo ordine quo venirent ab intestato.*
27 *Appellatione liberorũ masculorũ veniunt omnes descendentes.*
28 *Et posteriores ita vocati admittuntur vnà cum patruis & auũculis & prioribus.*
29 *Et post purificatum fideicommißum vlterius non est quęrendum quid de illis bonis futurum sit, & sequi poßit.*

CONSILIVM. XLII.

Ad resolutionẽ dubitationis insurgẽtis ex testamẽ
to quõdã D. Roberti de Duino institutis eius
hęredes Petrũ, & Amodęũ suos filios, & ꝑ fideicõmis
sum grauãtis eos, & eorũ liberos, & descẽdẽtes mascu
los, si ꝯtingeret illos decedere sine filijs masculis, & po
stremò isto casu substituentis Nicolettã, Peronettã, &
Catherinã eius filias & ipsorũ liberos masculos in stir
pes, & nõ ꝑ capita, ex quo D. Io. nepos & vlteri⁹ descẽ
dẽs ex masculis dicti testõris mortuus est sine filijs ma
sculis, an liberi & descendẽtes ipsarũ filiarũ possint ve
nire virtute dicti fideicõmissi. Multa hincinde possent
cumulari & deduci, & qlibet doctor posset fimbrias di
latare, & multa implere folia, vt vtar verbis Soc. ꝯs.116.
1 In cã filiorũ. vol.3. Totũ †. n. pondus istius resolutionis
cõsistere vr̃, an nepotes & descẽdẽtes testõris positi in
ꝯdõne potuerunt grauari fideicõmisso, q articulus vl
tra Soc vbi s̃. amplissimè per eũdẽ discutitur in l. cum
auus. ff. de cõdi. & dem. car. vlti. & ꝑ Ale. ꝯs.185. Viso ti-
tulo. vol.2. & Bar. in repet. l. cũ acutissimi. C. de fideic. &
ꝑ Corn. in quampluribus suis consilijs infra allegãdis,
& ꝑ Mod. in l.1. C. de pac. & Ant. Corse. in sua. q. quã in-
seruit in fi. sui repertorij, & ꝑ Fran. de Cur. ꝯs.51. col.8.
& 9. & ꝯs.42. Quia inquit. & duobus alijs ꝯs. seq. & per
2 Mod. post Bar. & alios, ĩ l. Cẽturio. ff. de vulg. & pu. Et se-
quẽdo opi. in l. Luci⁹. ff. de hęred. inst. q̃ aut magis * cõ-
munis approbat̃, dicti liberi & descẽdẽtes testõris po-
siti in cõditione nõ vñr dispositiuè vocati, l. si quis
cõditione. ff. de cõdi. inst. cũ si. ꝯñr dicẽdũ vr̃, non po-
tuisse grauari. l. ab eo. C. de fideic. l.1. §. sciendũ. de leg.
3 & diffusè per omnes, in l. cum filiof. de leg.1. Tñ † q̃
nedum apparent positi in cõditione, sed vlterius ex-
sè grauati vñr per ipsum testatorẽ, attentari posset illis
duobus cõcurrentibus, tale grauamẽ potuisse eis iniun-
gi, & iniunctũ valere & tenere; vt firmat Bar. in d.l. Cẽ-
turio. col.10. ver. q̃ro vlterius. nu.37. & Aret. ibi col.20.
ver. ex̃ gl. & alij citati per Ias. ibi. col.3. & Clau. de Seis.
& Soc. in d.l. cũ filio. col.2. ver. & ista p̃nt induci. asserẽ
tem à multo tp̃e citra hanc opi. fuisse canonizatam p
doct. Perusi. & eandẽ sequit̃ Guid. Pa. dicẽs ita fuisse iu
dicatũ. q.39. & Cor. cõs.20. Videtur. col.4. & seq. & ꝯs.
226. col.7. & consi.283. vol.4. & alibi pluries, & quam
plures alij doct. in dictis locis alleg. & postremò hanc
snĩam tanq̃ veriorẽ, & attenta testõris voluntate, ego
rem sequunt̃ & defendũt repet. in d.l. Cẽturio rñdẽte
in oĩbus ꝯriũ adductis, fol.26 col.4. & alijs seq. vers. vl
4 ti. sit ꝯclusio. nu.392. & alijs seq. Verum † est, ꝙ quam
plures alij doc. tenuere ꝯrium, tale fideicõmissum in-
iunctũ nõ valere, vt dicunt Ale. & Ias. in d.l. Cẽturio. &
Frã. de Cur. in ꝯsilijs supra allegatis, & ẽt Soc. sibi ꝯrius
in suis cõsilijs cũ alijs cõcor. decis. in qbus vr̃ firmari
hãc opi. ꝯ Bar. esse magis * cõem. Attamẽ † si qs vellet
5 eã sequi in casu præsenti, adhuc minimè obstabit; qa
in eo locũ habere non poterit ex q̃pluribus, qb. aperte
ostẽditur tale fideicõmissum potuisse dictis ꝑsonis in-
6 iungi, & ꝯñr valere & tenere. ¶ † Primò cõsiderãdo ver
ba dicti testamenti, vbi testõr filio suo instituto dece-
dẽti sine filijs masculis substituit aliũ superuiuẽtẽ & cę-
teros liberos masculos, & ab eo descẽdẽtes per rectã li-
neã masculinã ꝑ fideicõmissum in stirpes, & nõ in ca-
pita. qb ex verbis filij filiorũ testõris exp̃ssè apparẽt vo-
cati, & ꝑ ipsũ testõrẽ honorati, ꝯñr grauari potuerũt
vt passim leges disponũt, & doct. * cõiter ꝯcludũt. ipse
.n. D. Io. filius Petri, & Frãciscus filius Amodęi ex ver-
bis p̃dictis fuere honorati à testõre, ꝯñr potuere grauari,
& Frãcisco postmodũ mortuo sine filijs masculis, ad
fideicõmissum venire potuit. d. Ioãnes, & successiuè ip-
se D. Ioãnes honoratus & vocat⁹ grauari potuit, q cũ
appareat sine filijs masculis mortuus, meritò ꝑ tale fi-
deicõmissum venire poterũt liberi filiarũ dicti testõris
7 expresè isto casu per eũ vocati. ¶ † Secundò aduerten-
dũ est: quoniã Petro & Amodæo filijs institutis nõ so-
lum vr̃ appositũ esse grauamẽ sub vnica ꝯdõne, si ipsi
mor-

mortui fuissēt sine filijs masculis,sed ēt sub alia, & scđa ꝯdōne fuit iniūctū,videlicet si ipsorū liberi & descēdētes mortui fuissēt sine masculis,vt patet ex illis verb.seu
8 eorū vel alterius eorūdē liberos,&c.Quæ † dictio,seu, augmētatiuè venit.l.si qs ita.ff.de au. & arg.leg.vbi Bar. & ꝑ Abb.ī c.inter ceteras.col.2.de rescr.&Alb.de Ros. ī suo dictionario,ī ver.seu.& vlterius istud expssius apparet in subsequēti capite testi.Itē ex casu,quo,&c.vbi testōr voluit casu quo filij īstituti,& eorū liberi,& liberorū liberi decederēt sine filijs masculis,eisdē & vltimo loco sic decedēti eēnt substitutæ filiæ testōris & ipsarū liberi,q̄ verba,eisdē,&c.aptissimè oñdūt, filijs institutis factū fuisse,& iniūctū fideic.sub duplici ꝯdōne.primò, si ipsi decederēt sine filijs masculis.scđo , si eorū liberi
9 decederēt sine liberis masculis.Et† illa dictio ,&,posita ibi,eisdē,& vltimo loco sic decedēti, nō p̄t stare restrictiuè,sed ampliatiuè,& augmētatiuè.l.ea tñ adiectio, đ le.3.& Bar.ī l.Gallus.§.ēt si parēte.ff.de lib.& post.ēt qa ponit̃ inter diuersa.c.q̄relā.ex de simo.& ꝑ gl.in rub.de iur.& fac.igno. ex qb.seq̄t, ꝙ licet Petrus & Amodęus mortui fuerint cū filijs masculis, & fideic. isto casu nō
10 potuerit verificari. tñ † qa eorū filij Frā. & Io. mortui fuere sine masculis, & ī ipsorū ꝑsona illa scđa ꝯdō fuit verificata & purificata,fideicō. iniūctū Petro & Amodęo sub hac scđa ꝯdōne,dicet̃ purificatū,licet ꝯdō existat post mortē Petri,& Amodei institutorū, vt est tex. in l.cohæredi.§.cū filiæ.ff.de vulg.& pup. & in l. legato. ff.de ꝯd.& de.ꝑ q̄ iura ita firmat Bar.in d.l.Cēturio.ver.
✠ p̄alleg.col.10.nu.37.quē in hoc oēs*cōiter sequūt̃ maximè repe.fol.26.col.3.ver.tertia cōclusio.nu.389.& seq̄t̃ Frā.de Cur.d.cōs.42.col.20.& cōs.44. col. 4. & Soc. ꝯs.218.Cōsideratis,col.3.vol.2.& ꝯs.149.Mā,col 3. eo. vol.& Cor.ꝯs.226.col.5.in litera,l,& ꝯs.20.col. 5.in prī.
11 & ꝯs.273.vol.4. & alijs q̄plurib. Et † suadet istud;qm̄ in dubio,vt fideicōmissum & dispō testatoris valeat, p̄sumēdū est fuisse iniūctū primis hr̄dib.& nō ꝑsonis filiorū positorū in ꝯdōne,vt dicit Bar.in d.l.Cēturio, loco
✠ p̄allegato,quē ibi*cōiter sequunt̃ oēs allegātes ꝯcor.& seq̄t Ale.ꝯs.68.Visa,col.7.ver.hæc ꝯclusio, vol.2.& Frā.
12 de Cur.& Corn.in ꝯsilijs p̄allegatis.Tertiò† aduertēdū erit,ꝙ illa opinio volēs,filios & descendētes positos in ꝯdōne tm̄,nō cēseri dispositiuè vocatos,& ꝯn̄r nō posse grauari,& grauamē appositū nō tenere. Limitat̃ vt nō ꝓcedat , qñ ꝯriū apparet de mēte testōris ꝑ ꝯiecturas ēt leues,tūc.n.nō ꝓcedit gl.in d.l.Lucius,nec tex.in d.l.ab eo.,put firmat Corn.ibi,& ꝯs.97. Primò ꝯsultus. col.j.vol.j.& cōs.146.In hac.col.5.vol.2. & in alijs cōsilijs,vol.4.superius allegatis , Soc.in d.l.cū auus , in fi.cū alijs alleg.ꝑ repet.in d.l.Cēturio,fol.26.col.2.ver.limita secūdò,nu.385.ꝑ Soc.ꝯs.14.vol.1.ꝑ Dec.ꝯs.15.col.j.& 2. & cōs.38. col.j.vbi allegādo iura,& deci.volūt fideicōmissa cōiecturis posse induci,qñ talis voluntas colligit̃
13 ex verbis expssis ꝑ testōrē , vt dicit Soci. post alios per cū citatos,in d.l.cū auus,in fi.& alibi pluries.Et†in terīs nr̄is bñ p̄ōt illa cōiectura adaptari , dū testōr actiuè, & passiuè mētionē fecit de liberis masculis , ꝑp quā vñr dispositiuè vocati,& licet positi solū essent in ꝯdōne,vt dicit Gui.Pa.q.184.q licet dicat in practica nō potuisse obtinere;tñ eius opinio approbat̃ à Dec. ꝯs.270. In cā
14 istorū.nu.2.& in l.j.nu.16.C.de pac. qb.ī locis rōnib.& decisionib.talē sn̄iam ꝯprobat.Quę† qdē satis vr̄ ꝓcedere,si ī regione,vbi cā agitat̃, ñ extat statutū excludēs à successionib.fęminas,& vocās masculos , & essemus in dispōne iuris cōis,nā ꝑ dictā qualitatē,masculos à testōre expssā de iur. cōi vñr masculi vocati ēt dispositiuè,& exclusę fęminę,vt ī terīs nr̄is firmat Corn. ꝯs.20. Vr̄,col.4.& pe.ver.& vidi hoc anno. & ver.seq.vol.4.& Soc.d.ꝯs.116.vol.3.col.4.& 5.ver.ergo. & ver.sed ꝯ hoc, & ver.sed qa sum⁹.vbi vult illā expssionē,masculis, isto casu nihil opari,qñ ī regione nō adesset statutū excludēs fęminas & vocās masculos,apertè sentiēs,ꝙ attēta dispōne iur.cōis,talis expssio qualitatis inducit aptā,&
15 ꝯcludētē ꝯiecturā;vt filij positi ī ꝯdōne cū d.qualitate dicāt̃ dispositiuè vocati,& ꝯn̄r posse grauari.† Nec obstabūt dicta Soc.ī ꝯs.116.& ī qbusdā alijs ī eo.vol.3.positis;qm̄ ī casu nr̄o ista expssio masculinitatis, nedū ē posita actiuè,sed passiuè,nā liberi masculi đscēdētes testōris fuerūt actiuè vocati,& ipsis ēt passiuè fcā fuit substō & sic sumus in casu expsso,ꝑ quē cessabūt ea,q̄ in ꝯriū
16 possent adduci.Et †ēt qm̄ testōr trāsgressus est ad plures gradus substōnū, & vltimo liberorū & descēdētiū sine masculis substōnē fecit,ꝑp ꝙ īter ipsos reciprocū fecisse vr̄ fideic.ad no.ī l.hr̄des mei.§.cū ita.ff.ad Treb.
17 & ī l.pe.C.de impu.cū cōcor.Eo † insuꝑ qa si testōr de hoc fuisset interrogatus,vtiq; idē disposuisset, ꝯn̄r hēridēt ꝑ expsso.l.Titius.ff.de lib.& posth.l.fi.C.eo.& gl.ordinaria,in l.cū tale.§.fi.ff.de pac. de quorū veritate aliàs
18 cōsului.Ad† qđ ēt qm̄ in fideic.ꝓcedimus ꝑ ꝯiecturas. d.l.hr̄des mei.§.cū ita.cū alijs adductis ꝑ Soc. in d.cōsi.
19 14.& ꝑ Dec.d.ꝯs.15.& 38.Et†in istis magis attēdēda est mēs testōris,ꝑ ꝯiecturas collecta,q̄ specifica verba ī testō expssa.l.cū virū.C.de fideic.l.nō aīr.de le. 3.l.qm̄ īdi
20 gnū.C.de test.vbi Mod.plura cumulāt,cū si.Et† fideicōmissa ampliāt̃,restringūt̃,declarāt̃ & interp̄tāt̃ causis,& rōnib.qb.ex ꝯiecturis colligit̃, testōrē motū fuisse ad illa faciendū.l. cū p̄r.§.dulcissimis.de le.2.vbi Bar.l.rr̄a.§. pe.ff.de iur.& fac.ign.cū si. Et cōsideratis suꝑius deductis nō p̄t alius sensus & mēs testōris colligi,nisi suꝑius ꝯclusus , ꝙ voluerit dispositiuè vocare & honorare ēt liberos & descēdētes suorū filiorū, & successiuè ac gradatim īiūgere grauamē & fideic.ī casū,q iā successit & purificat⁹ fuit ꝑ mortē.d. Io.sine filijs masculis decedētis.Omitto q̄plura breuitatis gr̄a,q̄ ad istorū cōprobōnē adducere possem,cū satis ꝯcludēter ex istis deductis cōclusio suꝑius firmata appareat, & reddat̃ aptissima, & verissima.Stāte mō validitate.d.fideic. dubitat̃, an liberi Catherinæ & liberi Peronettæ ad illud admittāt̃, & ꝑ qua parte,cū ex Peronetta adsit filius,& ex Catherina adsit nepos ex filia, ita ꝙ ipse nepos Catherinę veniat admittēdus vnà cū filio Peronettæ in stirpes . Du-
21 bitōne†facit,qm̄ Catherina,& Peronetta mortuę sunt añ purificationē dicti fideic.ꝯdōnalis, & añ d.Io.grauatū,& nō potuerūt illud , & spē ipsius trāsmittere ad hr̄-
✠ des ēt suos,& firmat gl.* cōiter approbata,l.vnica.C.đ his q añ aper.tab.vbi doc.oēs no.& gl.Bar.& alij,in d.l. hr̄des mei.§.cū ita.Bar.& scrib.max.Ias. in 5.no.ī d.l.cū
22 filiof.Itē†qa in fideic. filij nō subintrāt in locū parētū, vt dicit Bal.in l.cū ita.§.in fideic.de le.2.& Arc. ī d.§.cū filius.inst.de hær.q̄ ab intest.defer.& plenè ꝑ Dec.ꝯs.j.& alibi pluries.¶Tñ istis nō obstātib. dico ꝯriū, ꝙ p̄dicti veniūt ad d.fideic.ꝑ stirpes ex eo capite, qa ipsemet ꝓpriè sunt vocati à testōre vt patet ex illis verb.& ipsarū
23 liberos masculos.Qui†iure,ꝓprio veniūt & ñ iure trāsmissionis,& sic cessat.1.obiectio, vt pūctualr̄ tradit Bal. ꝑ illū tex.in l.vnica.C.vt act.ab hær.& ꝯ hęr. & ī l. sip̄r.ī 4.q.C.de inst.& subst.& ita firmat Soc.in d.l.hr̄des mei.
24 §.cū ita.col.4.nu.9.ī fi.ver.aduerte tñ.Et† filius Peronetæ,ac nepos ex filio Catherinæ pariter admittūt̃, ex co qa veniūt ꝑ fideic.ꝑ ꝙ nō succedit̃ Io.grauato,sed Rober.testōri d.l.cohr̄di.§.cū filiæ. cū cōcor. & qa d. Rober.erat ascēdēs ex linea mr̄na istorū,meritò isti successere in locū parētū p̄mortuorū,quos in tali successio-
25 ne ascēdēti rep̄sentāt.Et† iō vnà succedēt cū eorū auūculis,ꝑ tex.in d.§.cū filius.& firmat Dec.cōs.79. Et ꝑ tenui.col.1.& 2.& cōs.217.In casu.& in d.cōs. 1.& etiā in
26 cōs.nouiter impsso.6.& 10.Et† cōfirmat̃,nā isti descendētes à d.testōre ad tale fideic. dēnt admitti eo ordine, & forma,qb.admitterēt̃ ad successionē ab intest.ī quo descēdētes subintrāt locū parētū p̄mortuorū d. §. cū filius.& ꝑ Bar.in auth.post fr̄es.C.com.de succ. & Ale.
27 ꝯs.44.col.6.vol.5.Prout † ēt.nā ad tale fideic.vt dicebā , vocati sūt liberi masculi dictarū Catherinę,& Peronettæ,quorū appel.veniūt oēs ipsarū descēdētes, & grada-
28 tim.l.liberorū.ff.de verb.sign.l.fi.C.eo.tit.† Et isto casu, tanq̄ ad fideic.noīati & vocati posteriores.& in vlteriori gradu existētes admittunt̃ vnà cū auuūculis , & alijs existētib.in priori gradu,vt dicit tex.in d.l.fin. ibi, nulla spāli. ex tex.in l.cū ita.§.in fideic.de le.2. ibi , qui noīati sunt,& vtrobiq; plenè ꝑ doct.& ꝑ Dec.in d. ꝯs. 1.& est bona deci.Corn.ꝯs.37.In hac Cōsultatione.col.2.& 3. vol.1.vbi ex plurib.ꝑ cū adductis ꝯcludit, ꝙ qñ vocant̃ ad fideic.aliquæ ꝑsonæ, & descēdētes ipsarū filij p̄mor-

tuarum dicant pariter vocati cū priorib. in gradu, & ad fideic. veniūt vnã cū eis, & bñ facit, ꝙ vult Soci. cõs. 69. Viso. col. 2. & 3. & cõs. 104. Qm̃ pſens. col. 2. & 3. vol. 3. Ex quib. infert ad d. fideic. nepotē ex filio Catherinæ pariter admitti cū filio Peronettæ in stirpes tñ; ẜm ꝙ testõr expresè disposuit, & isti ita ad illud admissi pote rūt de bonis, q̃ virtute fideicõmissi consequent, eorū arbitrio disponere, ex quo ad illud vocant actiuè nec vlteri⁹ apparet ꝑ testõrē grauati passiuè, nec grauamē põt intelligi ipsis appositū: cū sit onerosum, & testõr id
29 minimè voluerit: vt disponūt iura vulgaria, & cõia. † Et quia isto casu in personã ipsorū, & ad eorū cõmodū, tale fideicõmissum fuit purificatū, & bona virtute dicti fideicõmissi ad ipsos peruenerunt, vlterius quærere dēmus, quid de dictis bonis futurū sit, vt ĩ simili tradit Old. ꝯs. 21. Thema tale est. cum alijs cumulatis per Dec. cons. 377. Viso. colum. 2. cum sim. Parisi. Bonon.

SVMMARIVM.

1 *Filia in bonis paternis habere debet legitimam.*
2 *In legitima non potest apponi onus & grauamen, & appositum reijcitur. & nu. 6.*
3 *Et si grauata est per fideic. vniuersale, potest consequi Trebellianicam.*
4 *Istæ duæ quartæ ascendunt ad dimidiam.*
5 *Et detractio istarum quartarum transmittitur ad hæredes.*
6 *Et in istis duab. quartis filia grauata potest habere hæredes quos vult in suo testamento.*
7 *Et filia prohibita alienare an possit deducere legitimam, & nu. 13. 15. & sequen.*
8 *Et instituta sub conditione non alienandi, si hæreditatem adiuit, videtur se conditioni adstringere, sed contra nu. 14. & 15.*
9 *Legitima non consideratur in hærede vniuersali, sed contra num. 14 & 15.*
10 *Et prohibitus alienare non potest detrahere Trebellianicam.*
11 *Idē in Falcidia, per auth. sed in ea. C. ad l. Falc. & nu. 22. & seq.*
12 *Et quid si in hæreditate adsunt vltra prohibita alienari alia bona, in quib. potest detrahi legitima & Trebellianica.*
13 *Filia in legitima cõsideratur, vt creditrix, & eã potest alienare.*
17 *Et alienando vsque ad legitimam non dicitur contrauenire.*
18 *Et simpliciter adeundo, non sibi præiudicat quò ad legitimam.*
19 *Testator non potest prohibere detractionem legitimæ, & ipsius, alienationem.*
20 *Et quid si facta est minori, & ad tempus, & tendit ad commodum filij.*
21 *Et reijcitur quò ad legitimam prohibitio alienandi.*
22 *Valet prohibitio alienandi facta legatario, seu fideicommissario.*
23 *Legatarius & fideicommissarius nõ possunt detrahere Falcidiã,*
24 *Et quid & quando est prohibitus hæres vniuersalis.*
25 *Potest detrahi Trebellianica non obstante prohibitione, quando, &c.*
26 *In filijs primi gradus an possit prohiberi Falcidia, & Trebellia.*
29 *Non obstante prohibitione possunt bona alienari, vt satisfiat creditorib. & alijs grauaminibus.*
30 *Qui simpliciter adit, approbare dicitur ordinata per testatorem.*
31 *Et approbando an dicatur renunciasse detractioni Trebellianicæ & nume. 38.*
32 *Vltimum iuramentum præferendum est primo, cum actus dependeant à mera voluntate.*
33 *Qui detrahit legitimam & Trebellianicam non dicitur impugnarē testamentum.*
34 *Et acceptans legata, & ea satisfaciens nõ propterea excluditur à petitione legitimæ.*
35 *Idem & si expresè approbet testamentum & legata facta.*
36 *Adiens hæreditatē & acceptans legata, non renunciat legitimæ. Legitimæ expresè est renunciandum.*
37 *Nec iuramentum supplet, si expresè non est facta.*
38 *Et expresè approbans testamentum non dr̃ Trebell. renunciare.*
39 *Approbatio relatiua interpretatur secundùm relatum.*
40 *Et facta limitatè, debet limitatè intelligi.*
41 *Et quando facta est contra voluntatem, nihil operatur.*
42 *Clausula derogatoria ad sequentia, excludit consensum ab illis.*
43 *Geminatio, enixam ostendit voluntatem.*
44 *Per actus seqūetes declarat, quæ fuerit voluntas in præcedētib.*
45 *De fideicommisso vniuersali Trebellianica detrahitur, non de particulari.*
46 *Fideicommißum particulare ex quib. colligitur, & nu. 84.*
47 *Et circa id attendi debet voluntas testatoris. & nu. 84.*
48 *Per exclusionem vniuersalem videtur substitutus datus vniuersalis, & nu. 88.*
50 *Ratione adiuncti declaratur dubitatio, quæ posset esse in solo expresso.*
51 *Vnum caput declaratur per aliud, & nu. 86.*
52 *Præcedentia declarant sequentia, & ad ea influunt, & nu. 86.*
53 *Granamen deferendi arma iniunctum substituto, arguit ipsum vniuersalem, & nu. 55. 95.*
54 *Et quia subrogatus sapit naturam eius, in cuius locum subrogatur. & num. 93.*
55 *Argumentum à communiter contingentibus.*
56 *Quando vocantur liberi, & liberorum liberi, adaptantur potius ad vniuersale quam particulare.*
57 *Vnica ratio qua testator potuit moueri, habetur pro expressa, & num. 98.*
58 *Et quando prouisionem fecit de filiabus substitutorum, vniuersum videtur importare.*
59 *Vnius exclusio, est alterius inclusio, & si prima fuit vniuersalis, ita videtur & secunda, & nu. 96.*
60 *Si testator omnia bona sua distribuit, & demum fecit fideicommissum, illud erit vniuersale, & nu. 61.*
61 *Quando institutus est rogatus restituere diuersis personis totum illud quod est sibi relictum, fideicommissum erit vniuersale, & num 98.*
63 *Et idem erit, quando totius patrimonij facta est distributio.*
64 *Et quid si in rebus enumeratis consistit totum patrimonium.*
65 *Et fideicommissum sit vniuersale, potest capere denominatione ab institutione.*
66 *Et quando considerata sit specificatio, & non generalis, & num. 82. & 101.*
67 *Effectus considerandus est, & non verba.*
68 *Specificatio bonorum non obstabit; quia facta gratia maioris expressionis, & nu. 94. & 95.*
69 *Specificatio & enumeratio sequens quando restringat genus, & quo casu.*
70 *Et an in dubio dicatur facta ex abundanti.*
71 *Filius hæres institutus, & grauatus vltra legitimam, an possit detrahere Falcidiam de legato particulari.*
72 *Trebellianica an possit detrahi, si filius non fecit inuentarium.*
73 *L. iubemus. C. ad Treb. locum habet etiam quando duæ quartæ venirent detrahendę. & nu. 74. 75. & 76.*
77 *Et quando duę quartę veniunt detrahendę, an imputentur fructus in filijs primi gradus.*
78 *Qua ratione fuit inductum ob non confectionem inuentarij, Trebellianicam non posse detrahi.*
79 *Sine solennitate l. fi. C. de iure delib. facta simplex bonorum descriptio sufficit.*
80 *Fructus percepti imputantur in Trebellianicam.*
81 *Fallit in filijs primi gradus.*
82 *Designatio bonorum constituit fideicommissarium particularem non vniuersalem.*
83 *Fideicommissarius alterius hęreditatis, seu bonorum, non est vniuersalis.*
85 *Satis est testatoris voluntatem ex coniecturis colligi, & verbis prefertur.*
87 *Fideicommissa ampliantur & restringuntur ex rõne & causa.*
88 *Substitutio limitata ad certa bona, faciunt fideicommissarium vniuersalem, si testator id voluit, & colligi potest ex verbis per eum prolatis, & nu. 90.*
91 *Et si sunt vniuersales in casu alienationis, eadem ratione erunt in casu mortis grauati.*
Contraria non recipiuntur.
92 *Absurdum est, quod vno casu dicantur vniuersales, alio particulares, & contra.*
100 *Et bona considerantur tempore testamenti, an de illis omnibus fuerit facta distributio. & non alio tempore futuro.*

CONSILIVM. XLIII.

In huiusmodi cõtrouersia d. Bertæ, aduersus d. Cãbiforte, illud absolutè pſupponit, ꝑ mortē d. Aloysię, filię & hr̃dis quõdã d. Ianis. d. Vallis ysare, factū fuisse locū substitutioni & fideicõmisso per testõrē iniuncto
1 dicto hr̃di. Verū, † & illud certissimum est, ipsam d. Aloysiam filiam legitimam & naturalem d. testõris, super bonis ipsius omni iure cõsequi & habere debuisse legitimam iure naturæ sibi debitam, vt in auth. de hære. &

re.& falc.§.1.& ĩ auth.de trien.& sem.ꝑ totũ, & ĩ auth.
vt cũ de appel.cogno.§. aliud quoq; capitulũ. & §.siue
2 igit.cũ sim.In†qua ltĩma testõr ipse apponere minimè
potuit aliqđ onus & grauamẽ fideicõmissi,& esto ꝙ il-
lud apposuerit:tñ tale onus & grauamẽ reijcit̃ & ꝓ nõ
apposito hr̃:vt dicit tex.in l.qm̃ in priorib.& in l. sanci-
mus.§.cũ ãt.C.de inof test.vbi diffusè doc. & ꝑ Ale.ↄſ.
68.Circa p̃missa.vol.4.& ↄſ.78.Attẽtis verbis.vol. 5.vbi
adducũt̃ aliæ decisio.vt ẽ videre ĩ ↄſ.Dec.81.In casu ꝓ-
3 posito.col.1.Aliud †aũt sine difficultate ꝓcedit,ipsã vi
delicet d.Aloysiã post mortẽ suã sub illa ↄdõne, si sine
filijs decederet,&c.ꝑ fideicõmissum vl' legatã,vltra ltĩ-
mã iure naturę sibi debitã à iure habuisse facultatẽ de-
trahẽdi ẽt quartã Trebellianicã,vt hr̃.in c.Raynal.& in
cap.Raynu.extra, de testa.vbi doc. passim istud firmãt,
& plenè tradit̃ in c.si pr̃.de test.li.6.ponit Bar. & alij ibi
sequũt̃,in l.Papinianus.§.meminisse.ff.de inof.testa.vbi
* Ang.dicit,hãc opi.* cõiter approbari:vt ipse Ang.fir-
mat in l.mulier.§.cũ ꝓponeretur.ff.ad Treb.no.Car.&
4 alij,in l.quanquã.C.ad l.Fal.cũ ↄcor.Et†istę duæ quar-
tæ ascendũt ad dimidiã illius partis,q̃ filiã grauatã & in
stitutã tãgit,vt sentit Oldr.ↄſ 131.Quidã habẽs.& Are.
ↄſ.18.Visa.col.pen.& Ale.ↄſ.43.Attẽta.& ↄſ.142.Circa
primam.col.5.vol.2.& alibi pluries , cũ alijs cumulatis
post Bal.& repet.ꝑ Iaſ.ĩ l.filiũ quẽ habẽtẽ.C.fami.ercis.
ꝑ Fran.de Cur.ↄſ.75.col.4.& 5.& Soc.ↄſ.33. Prosequẽ
do ordinẽ.col.7.vol.j.& Cor.ↄſ.146.In hac.vol.2.& De
ci.cõſ.55.Et ꝑ tenui.col.pe.& ↄſ.202.Vt p̃sens. nu. 7.&
8.& cõſ.236.Nõ parua.col.3.in 1.dubio. q̃bus in locis
* doc.passim & * cõiter firmãt filiã fideicõmisso graua-
tã,modo quo supra,posse dictas duas quartas detrahe
5 re cũ diuerso tpe veniunt detrahẽdę.Quarũ †duarum
quartarũ detractionẽ,si ipsa filia viuẽs nõ detraxit, trãs-
mittere põt ad eius hr̃des ẽt extraneos; vt traditur in l.
oĩmodo,& ĩ l. sancimus.& in auth.nouissima.C. de in-
nof.testa.& in l.quanquã.& in l.irritũ.C.ad l.Falci. & ꝑ
Bal.ↄſ.290.Hæ q̃ones.vol.3.& ꝑ Dec.d.ↄſ.81. in prin.&
6 nu.1.Et † istis ↄsideratis ipsa D. Loysia ĩ dictis duabus
quartis habere potest hr̃des,quos in suo testamẽto in-
stituit,in,& super bonis fideicõmisso subiectis;qm̃ pro
dictis duabus quartis excludit fideicõmissariũ & sub-
7 stitutũ.¶†Quę quidẽ de plano ꝓcedunt, si aliqua ꝑ D.
Cambeforte in oppositũ adducta & allegata tollent̃,&
ostẽderetur illa superius ↄclusis nõ obstare,ꝓut verè nõ
obstãt.Nã illud qđ primo loco in oppositũ adducit̃,D.
Loysiã ꝑ testõrẽ expressè fuisse prohibitã alienare q̃c-
quã de bonis testõris,& in casu alienationis fuisse pri-
uatã & vocatos esse substitutos ea exclusa , ꝓpter q̃ di-
cendũ videbat̃ eã nõ posse deducere legitimã ſm opi.
aliquorũ antiquorũ,de q̃bus per scrib. in l.filiusfa.§.di
ui.de leg.1.& ꝑ Bar.in l.cũ filio.ĩ prin.ff.de vulg.& pup.
8 Et † ex eo ẽt q̃a ipsa D.Loysia apparet hæres vl'ter in-
9 stituta sub illa cõditione nõ alienandi.Et † cũ adiuerit
hæreditatẽ,re ipsa se ad dictã pęnã astrinxerit ẽt respũ
ltĩmæ,quę in herede vniuersali nõ ↄsideratur;vt tradit
Ale.citãdo alios,in l.post aditã.& ĩ l.hæres instituta.vbi
10 diffusius Dec.C.de impub.Et † eo magis nõ poterit ꝓ-
pter talẽ ꝓhibitionẽ alienãdi detrahere Trebellianicã.
nã eius cessat detractio,qñ testõr alienationẽ bonorũ
ꝓhibuit;vt est tex.quẽ ibi extollit Bal.& Saly.ĩ auth.sed
11 in ea.C.ad l.Falc.& ẽt in corpore vnde sumit̃.Qui†tex.
licet loquatur in Falcidia,tñ locũ sibi vẽdicant etiã in
* Trebellianica;vt firmant Bal.& alij * cõiter, in d.auth.
sed in ea,& Are.ↄſ.37.Sequendo ordinẽ.& Cor.ↄſ.22.
In hac.col.9.vol.4.& ↄſ.182.Videt̃.col.4.ver.insurgit &
ver.seq.vol.2.& est ↄſ.decisiuũ Io.Baptistæ de S.Seueri-
no,& Soc.incip.super p̃missis.positũ in lect.Soc.post ti
tulũ ad Treb.ff.& per Crot.in d.§.diui.col.6.& seq. ver.
nũquid aũt.& ver.tertia sit ↄclusio.& ꝑ Mod. ibi car.8.
12 col.1.ver.aliud ẽt.Ad † qđ insuper:qm̃ in dicta heredi
tate adsunt alia bona,vltra illa ꝓhibita alienari , in q̃b.
ipsa D.Loysia poterat ↄsequi suã ltĩmã & Trebelliani
cã,& iõ nullũ debuit habere recursum ad bona ista fi-
deicõmisso subiecta & ꝓhibita alienari; vt voluit Pau.
de Cast.ↄſ.18 In causa,q̃ vertit̃;col.7.cũ alijs allegatis ꝑ
Iaſ.in d.§.diui.in scđa lect.nu.30.& per repet.col. 5.ver.
secunda sit cõclusio.Cessant.n.obiectiones istæ,nã ipsa
D. Loysia fuit instituta simpl'r &grauata fideicommis-
so,casu quo sine filijs decederet, qđ grauamẽ nõ tollit̃
detractionẽ legitimæ & Trebellianicæ, vt fuit dictũ.Et
aliud grauamẽ de nõ alienãdo appositũ apparet , ne ꝑ
eã fieret alienatio in p̃iudiciũ substitutorũ,qđ quidem
cessat,qñ vsq; ad suã ltĩmã alienauit ꝑ vltimã volũtatẽ.
13 Nã † ĩ ltĩma ↄsideratur vt creditrix,& iõ eã capere põt
& illã alienare nõ obstãte ꝓhibitione alienãdi tacitè fa
cta,ex quo ĩ ea tollit̃ omne grauamẽ ꝑ testõrem appo
sitũ,vt dictũ fuit,& tradit̃ Are.ↄſ.19.Ex facto ꝓponitur,
col.2.& 3.cũ alijs alleg.ꝑ Iaſ.in d.§.diui,ĩ 1.lect. & 2.nu.
14 15.& seq.& ꝑ Crot.ibidẽ in 4.notabili, col.4.in fi.Et†tra
dita ꝑ Ale.& alios,in d.l.post aditã,& ꝑ Dec. post alios,
in d.l.heres instituta. procedũt , quando filia est vl'ter
* heres instituta sub conditione potestatiua ; * vt com-
muniter tradũt ibi oẽs,ꝙ quidẽ cessat in ista condõne,
15 de nõ alienãdo.Prout†etiam & melius dicitur illa pro-
cedere,qñ sub ↄdõne potestatiua filia fuit vl'ter hæres
instituta;tũc.n.nõ ↄsideratur ltĩma: at qñ fuit grauata
post mortẽ sub illa ↄdõne,si sine filijs decederet,& vlte
rius fuit ꝓhibita nõ alienare:cũ ista oĩa tẽdant ad onus
16 & grauamẽ , necessariò † dicere cogimur, nõ dẽre ↄsi-
derari , ex quo respũ ltĩmæ oĩno venit detrahendũ &
reijciendũ & dicta ꝓhibitione nõ alienãdi à iure remo
ta & sublata,filia hr̃s instituta vsq; ad ltĩmã poterit alie-
nare;cũ ĩ ea habeat̃ vti creditrix,& ꝓ credito satisfaciẽ
do hr̃s possit alienare nõ obstãte ꝓhibitione non alie
nãdi,vt dicet̃ statim, & oẽ grauamẽ ĩpositũ reiciat̃, vt
17 deductũ est.Et † vsq; ad ltĩmã alienãdo nõ dr̃ ↄuenire
volũtati testõris,nec ꝓpea alienãdo vsq; ad ltĩmã pęnã
aliquã meret̃,cũ authoritate & permissu legis istud fa-
ciat,& ĩ hoc testõris volũtas,& ordinatio reijciat̃,vulg.
l.Gracchus,cũ cõcor.C.de adul.& si.tradit̃ in auth.res
18 q̃.C.cõia de leg.& alibi pluries Et adeũdo simpl'r,nõ ꝑ
pterea dr̃ sibi p̃iudicasse quò ad ltĩmam,nec subiecisse
pęnę ꝑ testõrem impositæ,ex quo nõ ob.aditione ius
deducẽdi ltĩmã illesũ remãsit,iurib.& decis.q̃b.s̃.& di-
19 cet̃ inferius.Si†ẽt testõr pr̃ expssè ꝓhibuisset detractio
nẽ ltĩmæ & ipsius alienõnẽ ꝑ filiã faciendã, certè hoc
totũ frustratoriũ & nullũ fuisset:cũ sine cã nõ possit pr̃
priuare filiã ltĩma,vt in d. auth.de triẽ.& sem. & d.l.cũ
in prioribus;& alijs simi.vulg.quãto fortius igit̃ ↄside-
rãdũ nõ erit ꝑ dictã ꝓhibitionẽ de nõ alienãdo,ꝑ quã
tacitè vr̃ ltĩmã ꝓhibuisse,argõ eorũ q̃ hñr in l.cũ ex fi-
20 lio.§.filio.ff.de vulg.& pu.ĩ l.cũ q̃d.ff.si cer.pet.Et † opi.
illorũ,de quib.in d.§.diui,& ꝑ Bar.in d.l.cũ ex filio, ꝓ-
cedit,qñ ꝓhibitio nõ alienãdi fit filio minori,& limita
ta est ad certũ tp̃s,quę oĩa tendũt ĩ fauorẽ & cõmodũ
21 ipsius filij,& subest honesta cã.In †casu vero p̃senti ista
cessant,ex quo ꝑpetuò ꝓhibita ẽ alienatio,& de ltĩma
talis ꝓhibitio reijcit̃;vt ꝑ Bar.in d.l.cũ ex filio , & hr̃ ĩ l.
filijs matrẽ.C.de inof.test.& plenè tradit Iaſ. ĩ d.§.diui,
nu 17.& seq.ĩ 2.lec.& ibi Crot.col.5.ver.tertia sit ↄcl'o
22 & diffusè ꝑ Are.ↄſ.19.Nõ†ob.ꝙ dicebat̃,Treb.ñ dr̃ de
trahi,qñ facta est ꝓhibitio de nõ alienãdo d.auth.sed ĩ
ea.& in corpore vñ sumit̃, nã si textus ille intelligit̃,qñ
res est ꝓhibita alienari ꝑ legatariũ vel fideicõmissariũ,
ꝓut sentit ibi Bal.in summario & alij vñr seq , essemus
23 ex̃ dubiũ.Ea†rõne:quia legatarius, & fideicõmissarius
nõ p̃nt detrahere falcidiã seu Treb. vt habetur in l.lex
falcidia.§.nunquã.ff.ad leg.Fal.& in l.1.§.deniq;, & in l.
mulier.§.si.ff.ad Treb.& iste nõ. est casus p̃sens,ex quo
ꝓhibita fuit alienare D. Loysia vniuersalis hæres, cui
cõpetit beneficiũ deducẽdi Treb.vt dictũ fuit , & sunt
24 iura vulg.& cõmunia.Et † si dicta iura quis vellet intel
ligere,vt loquatur ẽt,qñ hæres vniuersalis est ꝓhibitus
alienare;tñ adhuc põt dici illa procedere,vt sup bonis
prohibitis alienari nõ possit detrahi,qñ adsunt alia bo
na,super q̃bus nõ fuit facta ꝓhibitio alenãdi , & in q̃b.
sepõt Falcidia seu Treb.detrahi,vt dictũ fuit superius,se-
25 cus si nõ extarẽt;vt est in p̃senti casu.Vel † & magis ad
cãm,dicamus illa procedere,quando fuit facta prohi-
bitio alienãdi in omnibus bonis,& non sumus in filijs
primi gradus ; quando enim isto casu versamur , tunc
non obstante tali prohibitione poterit Trebel.ꝑ filios

primi gradus detrahi ita prohibitos, decisio est Lud.
Ro.ↄſ.206.Licet ex cõi ↄclone,& ita expſsè firmat Ar.
in d.ↄſ.18.col.3.ver.ſed anteq̃,& ver.ſequẽti, & diffuſi⁹
d.ↄſ.19. col.3.ver.venio nũc ad tertiũ.& hoc idẽ tenet
Petr.de Vbal.in repet.d.c.Raynal.& Iaſ.in d.§.diui.in 1.
lect.nu.16.& aliæ deciſiones ſ.in ↄ̃riũ adductæ non lo
quunť in filijs primi gradus,vt eſt videre ex ipſarũ teno
26 re & lectura.Et † ſatis iſtud põt cõprobari tenendo illã
opinionẽ ęqorẽ,&ſm aliquos magis cõem diſponẽtẽ,
patrẽ teſtõrẽ,nec tacitè nec expſsè poſſe ꝓhibere de-
tractionẽ falcidię & Trebellianicę ĩ filijs primi gradus,
ſm Bal.Sal.Pau.& Rom.in l.iubem⁹.C.ad Treb.Rom.
& ibi Iaſ.col.12.verſ.nũc iſtã cõem.ĩ l.Marcell⁹. ĩ prin.
ff.ad Treb.aſſerẽtẽ eſſe cõem:cũ alijs alleg.ꝑ Dec. ita ẽt
firmãtẽ ĩ d.ↄſ.81.nu.3.& ↄſ.218.In caſu.nu.4.& 5.& ↄſ.
269.Cõſultus.nu.15.& ita ẽt firmat Cor.ĩ l. nemo põt
27 col.14.& ſeq.de leg.1.Nec†obſtat aliud,qđ dicebať ĩ hr̃
ditate adeſſe alia bona,ſuꝑ q̃b.& ltĩma & Trebellianica
põt deduci,& ↄñr nõ poſſe ipſam detrahi ſuꝑ bonis,in
q̃b.apparet ſubſtitutus fideicõmiſſari⁹ dñs Cãbefortes.
nã ſi bñ tenor teſtĩ dñi Ioãnis inſpiciať,oĩa mobilia cu
iuſcunq; generis eſſent,& ẽt alia bona ꝑ ipſum teſtõrẽ
acq̃ſita,adhuc ĩmobilia particulr̃ fuere relicta ei⁹ vxo-
ri D. Claudię,bona aũt & iuriſdõ caſtri veteris & perti
nẽtiarũ,ĩ q̃b.alij fuere ſubſtituti,& teſtõr voluit adhuc
illa nõ poſſe alienari, niſi ſub certa forma,& ſolũ ꝓ ſa-
tisfactione creditorũ,q̃b.ipſe teſtõr erat debitor,& niſi
ꝓ ſatisfaciẽdis onerib.iniũctis hr̃di, & q̃b. teſtõr viuẽs
aſtringebať,vt eſt videre ex illo capite ꝓhibitionis alie-
nãdi factæ ꝑ teſtõrẽ & vltra debita & onera & legata
relicta D.Claudiæ nihil ferè ſupeſt đ dictis bonis caſtri
veteris & ꝑtinẽtiarũ,& ſi q̃d modicũ ſupeſſet,illud ꝓhi
bitũ apparet alienari,& ſuꝑ illo modico, & ſuꝑ bonis
ꝑ fideicõmiſſũ relictis dño Cãbeforti neceſſario detra
hẽda ẽ ltĩma & Treb.ſuꝑ dictis bonis debita dictę dñæ
Aloyſiæ,nõ obſtãte ꝓhibitione alienõnis,vt fuit ↄclu-
28 sũ.Et†ſi ipſa dña Aloyſia aliqua de bonis & iuriſdõne
caſtri veteris & ꝑtinẽtiarũ alienauit, nõ ꝑpea in aliquã
penã priuationis ltĩmę & Treb.dr̃ ĩcurriſſe;tũ q̃a iſtud
fecit ſm ordinẽ & volũtatẽ pr̃is teſtõris,ad ſatisfacien
dũ onerib.& creditorib.& ẽt alijs grauaminib. ꝑ teſtõ-
29 rẽ iniũctis. Tũ ẽt qm̃ etſi teſtõr hoc ñ diſpoſuiſſet, tñ
lex dictæ D.Aloyſiæ hr̃di nõ obſtãte prohibitione alie
nãdi dabat ſibi facultatẽ ĩpune alienãdi ad ſatisfaciẽdũ
creditorib.& onerib.q̃b.teſtõr tenebať, & alijs graua-
minib.ꝑ teſtõrẽ iniũctis,ex quo talis alienatio dr̃ neceſ
ſaria,vt in l.peto.§.ꝑdiũ.& ibi Bar.de leg.2.& ĩ l. pr̃ filiũ.
in prin.vbi Bar.de leg.3.& hr̃ in d.§.diui.& ibi Iaſ. in 2.
lect.in ſeptimo no.n.28.& alij oẽs ibi,* cõiter ſequũť,
ex q̃b.apertiſſimè patet,primã obiectionẽ & ex aduer
ſo factã nihil obſtare.min⁹ obſtat & alia ĩ qua dr̃,ꝙ ip-
ſa D.Aloyſia tacitè & expſsè approbauit,ratificauit,&
ↄfirmauit teſtm̃ pr̃nũ,in quo teſtõr ꝓhibẽdo alienõnẽ
bonorũ, & ordinãdo bona ſua p⁹ mortẽ D.Aloy.dr̃e
ꝑuenire ad ſubſtitutos & fideicõmiſſarios, vr̃ ꝓhibuiſ-
30 ſe detractionẽ & ltĩmę,& quartę Treb.Et†ſimpl̃r adeũ
do hr̃ditatẽ patris & adimplẽdo ordinata ꝑ ipſum ĩdu-
cta fuit tacite approbatio dictæ ꝓhibitionis, & ↄñr ne
valeret detrahere dictas duas quartas,eo ẽt qm̃ expſsè
in teſtimonio publico ↄſtituta ipſa approbauit dictũ
teſtm̃ & oĩa legata vniuerſa & ſingula ꝑ teſtõrẽ relicta.
31 Per † q̃ expſſam approbationẽ renunciaſſe vr̃ Treb.vt
tradit Pet.de Anch.ↄſ.151.Plura ſunt dubia.col.4.ver.
ego dico.& hoc potiſſimũ accedẽte iurõ ꝑ D.Aloyſiã
ꝑſtito ſuꝑ dicta approbatione habẽte vim expſſi, virtu
te cuius põt renũciari & ltĩmæ & Treb.vt in ſimil.hr̃ ĩ
l.ſi qñ.§.gñalr̃.C.de inof.teſ.& ꝑ ſcrib.in c. q̃uis.de pac.
li.6.& in c.cũ ↄtingat.de iureiu.& ĩ l.ſi qs maior. C. de
trãſactionib.cũ alijs q̃ paſſim tradũtur circa effectum
32 iurĩ.Et†iſtud iur̃m ꝑ eã vltimo loco præſtitum ꝑualere
dẽt alteri iurõ prius ꝑ ipſam ꝑſtito, in quo voluit non
poſſe aliquẽ ↄ̃ctũ ſeu diſpoſitionẽ facere aduerſus ea,
q̃ in ſuo teſtõ diſpoſuerat, ex quo iſte actus depẽdebat
à mera facultate & volũtate ipſius, & iõ valet vltimus
actus factus ↄ̃ iur̃m ꝑſtitũ;vt dicit Inn. ĩ c.dilecto.de ꝑ
bẽ.& diffuſè ꝓſequiť poſt gl.& alios doctores, Philip.
Fran.in c.licet mulieres.de iureiu.l.6. ¶Oĩa.n.iſta ruũt
& in iure minimè ſubſiſtũt, cõſiderata in ipſis oĩb.ve-
ra & cõi iuris deciſione.nã ſi attẽdere volumus tacitã
approbationẽ paterni teſtĩ factã per dñam Aloyſiam,
adeundo hæreditatẽ patris & mãdando executioni di
ſpoſita ꝑ ipſum,nõ ꝓpterea dr̃ renunciaſſe legitimæ &
Trebe.hoc em̃ nõ obſtãte dictas duas quartas licitè cõ
ſeq̃ & hr̃e dẽt;vt deductũ fuit ſuperius, iurib. & rõnib.
33 ibi deductis.Et † quia petere legitimã & Trebell.nõ eſt
impugnare teſtm̃ patris.l.oĩmodo. cũ ſim. C.de inoffi.
teſta.& in d.c.Raynal.& c.Raynu.& in d.c.ſi pr̃. & ff.&
C.ad Treb.fere ꝑ totũ,& inſtit.de fideic.hær. reſtitu.Et
34 ꝑ † acceptationẽ legatorũ,vel ſatisfactionẽ ipſorũ, nõ
ꝑꝑea vr̃ filia hæres excluſa à petitione ltĩmæ & Trebe.
vt pũctualiter allegãdo alia iura firmat Io.de Anan.ↄſ.
99.Viſis & põderatis.col.fi.& diffusè ꝓſequũť Fran.de
Cur.ↄſ.75.D.Lud.col.5.& 6.pñt. n. iſta fieri licitè & iu
re ꝑmittente,ita ꝙ per tale factũ nõ dicať inducta taci-
ta renũciatio dictarũ quartarũ;cũ poſſint cõſiderari đ
ꝑ ſe ſeparatim & diſtinctim,nec habeãt connexitatem
neceſſariã,ita ꝙ vnũ ſit cõnexũ alteri, & neceſſariò ab
illo dependeat, & data ipſorum ſeparatione,de vno ad
aliud non põt inferri.l.naturaliter.§.nihil cõe. cũ vulg.
35 ff.de acquir.poſſ.Et†expreſſa approbatio teſtamẽti pr̃-
ni & aliorũ legatorũ facta per D.Aloyſiam non exclu
dit ipſam à petitione legitimę,nec ꝓpterea vr̃ illa renũ
ciaſſe rõnibus paulò ante adductis,& quò ad legitimã
ita cõcludit Pet.de Anch.d.ↄ̃ſ.151.volens,ꝙ filius gra-
uatus onere fideicommiſſi expreſsè approbãdo teſtm̃
patris, ĩ nullo ſibi ꝑiudicat, quin poſſit petere ltĩmã;vt
ẽt tradũt Bar. Bal.& Ale.in ſuis ↄſilijs,& q̃plures alij ſe-
quũtur citati per Dec.ↄſ.218.in caſu.col.2.ver. nec
& optimè iſtud proſequitur Fran.de Cur.d.ↄſ.75.col.
36 5.& 6.Nec †immerito:qm̃ legitimæ non dr̃ renuncia-
tum per aditionẽ hæreditatis,vel per acceptationẽ le-
gati,vel aliã generalẽ teſtamenti approbationẽ,niſi ſpe
cialiter & expſsè legitimę ſit renũciatũ,vt eſt tex.aper
tus ĩ d.l.ſi qñ,§.generaliter.C.de inof.teſta.& ibi paſſim
& cõiter ſcrib.omnes id ſequũtur,maximè Iaſ.nu.3.&
37 6.volens † remiſſiuè iſtud procedere, etiam ſi interue
niſſet iur̃m,vt ipſemet diffuſius tangit in l.ſed & ſi quis,
§.quæſitũ.col.fi.ff.ſi qs cautio.& plenius iſtud ꝓſequit
Fran.de Cur.d.ↄſ.75.col.6. verſi. ſed fortius ẽt ex quã-
38 pluribus iur̃m iſto caſu nihil operari. Et † idẽ conclu-
dit reſpũ Trebellianicæ;vt illi non videatur renũciatũ
per expreſſam approbationẽ teſtamẽti,ẽt iuratã ↄ̃ Pet.
de Anch.qui ĩ Trebellianica oppoſitũ tenebat, & hoc
quidẽ q̃pluribus rõnibus manifeſtè oſtendẽtib.Pet.de
Anch.in hoc non bene ſenſiſſe,& diſponentib.talẽ ap-
probationẽ nõ nocere detractioni Treb.& ita ẽt ſeq̃-
tur Dec.ↄſ.256.Quęritur.circa fi.ipſorũ rõnes nõ refe
ro,nã videri poſſunt:cũ præ manibus habeantur & eo
magis ꝓcedũt iſta;quoniã in dicto teſtamẽto nullũ fit
verbũ,nec de legitima, nec de Treb. & ↄñr teſtõr red-
dens ſe conformẽ diſpoſitioni iuris cõis volẽtis ꝑ filiã
hęredẽ inſtitutã poſſe illas detrahi,eius mẽtis fuit:vt ab
ea poſſent detrahi,iurib.allegatis ꝑ Cur. & Dec. vbi ſ.
& D.Aloyſia nihil renũciauit, ſolùm.n. approbauit &
cõfirmauit teſtm̃ patris,& legata,quæ nihil dicũt de le
gitima & Treb. nec ipſa approbando & cõfirmando
aliquid dixit de ꝑdictis legitima & Treb.quinimmo ni
hil addẽdo,nihilque remouendo de contentis in teſta
39 mento illud approbauit.Quę †approbatio & cõfirma
tio relationem habuit ad contenta in teſtamento, &
ideò ſecundùm ibi diſpoſita venit intelligenda:cum re
latum contineatur in referente cũ omnibus ſuis qua-
litatibus;vt tradit Bar.allegãdo iura ĩ l. ſi qs ſeruũ.§.fi.
nu.5.de leg.2.& in l.1.& 3.ſi fam.fur.fec.dica. cum ſim.
& in ipſis relatis nulla hẽtur mentio, nec legitimę nec
Trebe.quinimmo ipſorũ tenore cõſiderato non ob-
ſtante prohibitione alienandi in grauamine fideic. ius
diſponit,D.Aloyſiam poſſe detrahere & legitimam &
Treb.vt deduximus,idẽ igitur erit & ĩ ipſa approbatio
ne & cõfirmatione ſe referẽte nam ita relata apparet
limitatè facta,& conſequenter limitatum produxit ef-
40 fectum, & ad limites tantum, quibus fuit facta.† Nec
vlte-

vlterius pōt extēdi, vt ꝑbat̃ in l.iubemus. C.ad Vell.&
diffusè ꝑ Are.post Ro.ī l.q ſupſtitis.col.4.ver.circa ter
tiā limitationē.ff.de acq.hær.& iuxta illud vulg.ꝙ limi-
41 tata cā,&c.l.agris.ff.de acq.rer.do. Accedat † ēt & illud
qm̄ talis approbatio facta apparet ꝑter & ꝯ voluntatē
D.Aloyſiæ,& iō ſublato eius ꝯſenſu, nulla eſt, cū defi-
ciat ſubā actus ſ̃m iura vulgaria & cōia,ꝙ deducit̃ ſtā-
te cl̃a derogatoria ad oēs alios ꝯ̄ctus & actus,q forſan
ꝑ eā poſtmodū fierēt,appoſita in ſuo teſtō & alio poſt
42 modū ꝯ̄ctu. Quæ † cl̃a derogatoria ad ſequentes actus
operat̃: vt actus ſequētes tollātur tāq̄ facti ſine volūta-
te & cōſenſu ipſius diſponētis,q̄ volūtas dr̄ ſolū adeſſe
in j.actu ꝯtinēte cl̃am derogatoriā,vt plenè tradit̃,in§l.
ſi mihi & tibi. §.in legatis,& in l.ſi ita ſcriptū. de le.j.& ī
l.ſi qs,in prin.teſtī,de leg.3.& in l.ſancimus. C.de teſta.
43 cū alijs plenè cumulatis ꝑ oēs ſcrib.in dictis locis. † Eo
ēt:qm̄ talis actus cōtinens cl̃am derogatoriā apparet
geminatè factus ab ipſa D.Aloyſia, ꝑ q̄ geminationem
tāto magis oñdit̃ enixa & ꝑ̄ciſa eius volūtas, q̄ fuit tūc
tpis ꝯditi ſui teſtī & alterius actus facti & defectus vo-
lūtatis & cōſenſus in dicta ratificatione & cōfirmatio
ne ſubſecuta,ad plenè no.ī l.baliſta.ff.ad Treb.& ꝑ Bar.
44 in l.cū ſcimus.C.de agri.& cēſ.li.11.cū cōcor.†Qđ ēt ſa
tis apparet declaratū ex codicillis vltimo loco factis ꝑ
ipſam D.Aloyſiā. in qb. cōfirmauit eius teſtm̄ cōtinēs
cl̃am derogatoriā,ex quo actu ſecuto bñ declarat̃ aīus
ipſius,q fuerit in ꝑ̄teritū.l.ſi q adulterij.C.de adult.l.ſed
Iulianus.§.ſed & ſi ab initio. ad Macedonianū. ff. Nec
cadit hic diſcutere vires primi,vel ſecundi iuri, ex quo
ſ̃m nihil potuit oꝑari,vt ꝑ Cur. Iaſ.& alios,vbi ſ̄,& per
alias rōnes ſ̄.adductas minimè induxit renunciationē
45 aliquā ltīmæ & Trebellianicæ.Ad † tertiū,ꝙ adducit̃ ꝑ
D. Cābefortē de fideicōmiſſo ſibi relicto nō poſſe de-
trahi Trebellianicā, ex quo nō fuit vl̃e ſed particulare,
de quo nō venit detrahenda ſ̃m cōem opi.de qua per
Bar.in in l.ſi qs ſeruū.§.fi.de leg.2.& ꝑ Soc.& Iaſ.& poſt
alios in rub. ff. ad Treb. & ꝙ fuerit particulare ferè in
in terīs ꝑbat̃ in l.cogi. §.gn̄alr. & §. ſed & ſi miles. ff.ad
Treb.& ibi Bar.& alij oēs hoc vñr firmare, vt idē Bart.
Imo.& Pau.de Caſt. faciūt,ꝑ illū tex.in l.cū filius.§.Lu-
46 cio.ff.de leg.2.Rñdet̃,† & dr̄,fideicōmiſſa ꝑ teſtōrem re
licta poſt mortē D.Aloyſiæ fuiſſe & eſſe vl̃ia, & ꝯñr de
illis Trebelliani cā drē detrahi ſ̃m cōes & vulgares cō-
cluſiones, ꝙ quidē ex quamplurib. ꝑ teſtōrem expreſ-
47 ſis colligit̃.Et†primo:qm̄,an fideicōmiſſum ſeu ſubſtō
dicat̃ vl̃is vel particularis potiſſimū attendi dēt volun-
tas & mēs teſtōris,vt probatur,in d.§.& gn̄alr. ibi,cæte
rum ſi. & ꝙ de voluntate teſtōris volētis vl̃em facere
ſubſtōnē conſtet, colligit̃ ex illo capite ſui teſtī, in quo
D.Vrbanæ eius ſorori legatū attribuit, & in calce ipſi⁹
cā excludit ab oīb. ſuis bonis reſeruatis tñ ſuis liberis ī
48 ſubſequēti ſubſtōne.Quibus†ex verbis colligit̃,teſtōrē
ipſum filios D. Vrbanæ ꝯñr D. Cābefortē velle facere
ſubſtitutū vl̃em & non particularē,vti verbū prædictū
cōe ſonat,& paſſim ac frequēter capit̃, toto ferè titu-
lo.ff.de vulg.& pupil. & C.de imp.& al.ſubſti.cū ſi.Hoc
idē apertius colligit̃ ex alio capite teſtī cōtinente pro-
hibitionē alienationis & tripl̃r, dū in illo voluit inſtitu
tos nō poſſe alienare in ꝑiudiciū ſubſtitutorū,q̄ oīa tē
dūt ad vniuerſum. Et vlterius per teſtōrem ibidē diſpo
ſitū apparet caſu, quo inſtituti procederēt ad actū alie
49 nationis, ꝙ bona ſua remitterent̃ ſubſtitutis ſubnomi
nādis in vim inſtōnis vl̃is.Ex†quib.patet, eos vniuerſa-
les ſubſtitutos voluiſſe facere: cū ſubſtituti dicātur in-
ſtituti ſcđo loco.l.j.vbi diffuſè oēs. ff.de vulg.& pup. ꝙ
& tertiò eodē ex capite colligit̃ in prin.ipſius,dū teſtōr
vult, hr̄des vl̃es ſubnominandos inſtitutos ſiue ſubſti-
50 tutos nō poſſe alienare,&c.apertiſſimè ſeipſum decla-
rās ſubſtitutos cenſeri vl̃es & nō particulares . Et † ꝑꝑ
adiectionē dictorum verborū hr̄des & vniuerſales,tan
to magis declaratur illud verbū,ſubſtituit, vt oīno in-
cludat vniuerſalē nō particularē ſubſtōnē,nā rōne ad-
iuncti tollitur oīs dubitatio,ſ̃m Bal.in l.ꝑcib.C.de imp.
& Alex.in l.recuſare. §.Titius.circa fi.ff.ad Treb. & per
Bar.in extrauag. ad reprimen. in ver.videbitur. col.j.&
in l.ſi ſic.de leg.1.& ibi Iaſ.nu.21. allegans cōcor.& ver

ba ꝑ̄dicta nō pñt referri ad filios D.Aloyſię ſubſtitutos
tm̄,ſed oēs ſubſtitutos ſubnominādos cōplectūtur: cū
ſint vl̃ia & indefinita ſ̃m iura vulg.& cōia,prout ēt nō
pōt dici, ꝙ voluerit ſubſtitutos eſſe vniuerſales hr̄des
in caſu alienationis tm̄. nā quò ad oīa vnica eſt deter-
minatio,& eadē viget rō: vt in omnibus capitibus,qui
bus ſunt ſubſtituti, eſſent vl̃es. l.nā hoc iure.ff.de vulg.
51 & pup.l.quāuis.C.eo.cū ſi.Et† iſta præcedentia apertiſ-
ſimè declarāt ꝯ̄ſtōnē poſtmodū in alio capitulo factā:
cū vnū caput teſtī declaret̃ per aliud. l.vtrū . ff.de peti.
hær.& ibi Bar.allegās cōcor.& idē Bar.in l.Lucius.§.Sē
pronię.de leg.3.& in l.Centurio.col.mihi.8.nu.27.ff.de
52 vulg.& pup.Et†quia præcedētia magis influunt ad de-
clarationē ſequentiū,quam eꝯ̄.l.quiſquis.& ibi Bar.de
53 leg.3.l.qui filiab.l.ſi ſeruus pluriū.§.fi.de leg.1.†Prout ēt
hoc idē colligit̃ ex capite iſtōnis D.Aloyſiæ ,& ſubſtō-
nis eidē factæ de filijs ſuis cū illo grauamine deferēdi ar
ma ipſius teſtōris volētis,ꝙ ſecūdus filius maſculus.D.
Aloyſiæ ſuccedat ī bonis ipſius teſtōris,ꝙ quidē ſonat
in vniuerſum;cū ſit quid vl̃e & generaliſſimum.& de ꝑ
ſe poſitū,nec ad aliud relatū, vt hr̄, in l.nā quod. §.fi.ff.
ad Treb.& in l.quoties.§.fi.ff.de vſufr.& ꝑ Bar. ī l.ſi ita.
54 col.2.& in l.quintus.§.argēto.ff.de au.& argē.leg.†Et fa
cta ſubſtōne vl̃i filiorum D.Aloyſiæ, teſtōr ipſe im̄me-
diatè ſubiungit,illis deficientib.& ea moriēte ſine filijs
maſculis,ſubſtōnē do. Cābefortis ſubrogatā loco ſub-
ſtōnis factæ de filijs do.Aloyſiæ,q̄ ſapere dēnt nām ip-
ſius,in cuius locū ſubrogata fuit.l.ſi eū. §. q īiuriarū.ff.
ſi qs cautio.ꝑ gl.& alios,in l.certi cōdictio.in prin. ff. ſi
cer.pe.& ꝑ Bar.in l.1.§.hæc actio.ff.ſi qs teſt.lib.eſſe iuſſ.
55 fue.Et † cū ſubſtō de filijs D.Aloyſiæ fuerit vl̃is,ita cēſe
ri dēt, & iſta ī eius locū ſubrogata, nec ſpecificatio re-
rū ſubſequēs hēt illā alterare & reſtringere, vt dicet̃ in-
ferius.ꝙ ēt ſuadet̃, ex quo teſtōr voluit iſtos de Cābe-
fortis debere capere nomē & arma ipſius, q̄ qdē à cōi-
ter accidentib.ſonat in vniuerſū,arg.eorū, q̄ hñr ꝑ gl.
& alios,in l.neq; natales.C.de ꝑba.& in d.l. certi cōdi-
56 ctio.§.ſi nūmos.Eo†ēt qm̄ teſtōr ipſe vlterius,ꝑcedēdo
æquali lāce & portione poſt morte filiorū D.Vrbanę,
vocauit eorū liberos,& eorū liberos, cū liberis, q̄ oīa
ad vniuerſū tēdūt ꝯſiderata act⁹ frequētia & regionis
ꝯſuetudine,ad no.diffuſè ꝑ Alc.poſt alios, in l. vel vni-
uerſorū.ff.de pign.act.& ī l.ꝙ ſi nolit.§.qa aſſidua. ff.de
57 ædil.edic.cū cōcor.Et † qa nulla alia rō aſſignari pōt ,
qua dicat̃ teſtōr motus ad ita diſponēdū, niſi hæc vni-
ca,ꝙ voluerit dñm Cābefortē vl̃iter ſubſtituet̃,& ideo
hr̄i dēt pro expreſſa,ſ̃m gl.in l.quamuis. C. de fideicō.
cū cōcor.accedentib.alijs cōiecturis,de quib. ſ̄. & inf.
58 Ad † ꝙ ēt:qm̄ ipſe teſtōr caſu,quo domina Aloyſia ſo
lū haberet filias fœminas, diſpoſuit dominū Cambe-
fortē eſſe ſubſtitutū,cū hoc tñ grauamine , ꝙ deberet
dictis filiab.& vnicuique ipſarū ſoluere florenos mille,
in quib.dictas filias ſubſtituit & dominū Cābefortem
modo,quo ſupra ſubſtitutum grauauit, q̄ quidē ten-
dunt in vniuerſalem nō particularem ſubſtitutionē:
cū à dictis bonis relictis Camberforti expreſsè dictas fi-
lias nedum excluſerit,ſed etiam alios omnes volentes
querelare, quocunque titulo illis ſolū relinquēdo flo-
renos decē.Ex iſtis teſtōr ipſe manifeſtè aperiēs animū
ſuū , vr̄ & dr̄ facere hanc ſubſtōnem ad conſeruandū
eius nomen,familiam,& arma , q̄ nō poſſunt tendere,
59 niſi in vniuerſum.Vt † eſt videre ēt ex alio capite teſta
menti, in quo ab omnibus bonis & hr̄ditate dictas fi-
lias & alios excluſit ab illa,includēdo & vocādo dictos
ſubſtitutos,& vnius excluſio ſit alterius incluſio.l.cū ꝑ̄
tor, in princip.ff.de iudi.capit.nonne.de ꝑ̄ſūpt.& quia
excluſio eſt gn̄lis,incluſio ēt vl̃is iudicāda eſt, vt cōtra
riorum eadē ſit diſciplina & diſpō, ad plenè nota. per
omnes,in rub.ff.de acqui.poſ.& pariter dicendū eſt in
ſubſtitutione aliorum facta in bonis caſtri veteris & ꝑ
tinentiarū,in quib.illos ſubſtituit æquali portione, vt
vl̃iter ēt cenſerent̃ in illis ſubſtituti cōſideratis verbis
ipſius teſtatoris appoſitis in præcedētib.capitibus teſtī
60 de qb.ſigillatim ſuperius dictū eſt.Et † tale fideicōmiſ-
ſum fuerit vniuerſale , concludenter vlterius deducit̃,
nā ipſe teſtōr omnia bona ſua mobilia , & alia ꝑ̄cioſa,

nde nõ & bona immobilia reliquit & legauit d. Claudię eius vxori, q̃ ẽt in vsufructu oĩum bonorũ instituit, & demũ in alijs bonis substituit D. Cãbeforte, & illos alios, ita ꝙ penes ipsam D. Aloysi. hr̃ dẽ institutã nihil penitus remanebat, quo fit vt talis instõ & fideic. oĩno dicat̃ vniuersale, nõ aũt particulare, ita Bar. in d. l. Centurio, col. mihi. 11. & seq. ver. q̃ro vlterius, nu. 36. dũ cõsiderat, an aliqd de prima instõne sit remansurũ penes grauatũ, seu eius hr̃des vel nc. & sentire istud vr̃ Bar. in d. l. cogi. §. sed si miles, in fi. & idẽ Bart. in d. l. Cẽturio, in
61 4. q. prin. q. 3. nu. 42. col. pen. ver. qñq; apponuntur. † Et hoc idẽ, & apertius vult Bar. in l. si qs seruũ. §. fi. de leg. 2. ver. sed q̃ro, qd si testõr, nu. 3. firmãs, ꝙ si hr̃s institut⁹ est rogatus restituere ꝑ fideicõmissum diuersis ꝑsonis totũ illud, ꝙ fuit sibi relictũ, tale fideicõmissum est vl̃e, ex quo nihil remanet penes hr̃dẽ grauatũ, licet testõr nõ fuerit vsus verbo hr̃ditatis, sed solũ vocabulo bonorũ, & de tali fideic. poterit detrahi Treb. q̃ doctr. Bar. in terminis determinat & decidit difficultatẽ pñtẽ, cũ (vt dixi) penes ipsam D. Aloysiã hr̃dẽ grauatã nihil esset remansurũ, & oĩa bona testõris spãliter nõ legata post mortẽ D. Aloy. ꝑ substõnẽ venirẽt applicãda substitu-
62 tis. Et † ꝑ hãc doc. Bar. tollit̃ obiectio, q̃ posset fieri, ipsã D. Aloysiã posse detrahere legitimam & Treb. sup alijs bonis, ex quo nõ adsunt alia, nisi ista, ĩ qb. isti fuere substituti, nã reliqua fuere spãliter legata vxori, de quo particulari legato nõ venit legitima & Treb. detrahẽda, de ductũ fuit & tradit̃ ꝑ oẽs, in l. in quartã. ff. ad leg. Falc. & in patrimonio testõris dfuncti aliud nihil superest, ꝯñr sup istis. d. duæ quartæ veniũt detrahẽdæ, vt cõclusum
63 & oñsum fuit superius. Et † ad cõprobõnẽ dictorũ Bar. faciũt no. ꝑ Imo. in d. l. cogi. §. sed & si miles, volens, ꝙ distributio totius patrimonij factã ꝑ enumerationẽ rerũ particulariũ inducit vl̃m dispõnem, nõ aũt particulare, allegando. l. quid ergo. cũ ibi no. de leg. 1. & q̃ hñr in l. quoties, ꝑ gl. & alios. C. fam. erc. prout idẽ Imo. sentit, in l. his verbis, col. fi. ff. de hær. inst. & Cor. in l. ꝑcib. C.
64 de imp. col. mihi. 23. eo † ẽt qm̃ in dictis reb. enumeratis cõsistebat totũ patrimoniũ testatoris, vt sentit Alex. in
65 in d. §. sed si miles, col. 2. ver. sed de vno. plurimũ. † Ad ꝙ ẽt illud, ꝙ dicit Bar. in d. §. sed si miles, ver. & ex hoc possum⁹ dicere, volẽs fideic. vt subiectũ instõni ab illa posse capere denoĩationẽ & adiudicationẽ, an sit vl̃e, an
66 verò particulare. † Nec istis obstãt dicta Dec. cõs. 347. Prima facie, col. 1. vbi vr̃ ꝯcludere, ꝯsiderãdã esse specificationẽ & nõ generalitatẽ. nã casus ille est satis diuersus à pñti: cũ ibi agitetur, an venditio dicatur facta ad mẽsurã, an verò ad corpus tñ, & specificatio necessariò includat ad mensurã eã dici factã, cuius ꝯriũ in casu pñti dicere dẽmus stantib. deductis superius: cũ hic agatur de interpretatione volũtatis testõris, à qua sola istud dependet. d. §. sed & gñal̃r, ꝙ secus in ꝯctib. dependẽtib. à volũtate pluriũ, & in qb. attendit̃, ꝙ expressum est l. veterib. ff. de pac. l. q̃cquid astringẽdæ. ff. de ver. ob.
67 Ad † ꝙ ẽt; qm̃ nõ solũ verba, sed potissimũ cõsiderare dẽmus effectũ, & in quẽ volũtas testõris dirigit̃. l. cũ pr̃. §. donationis, cũ alijs ibi allegatis, de leg. 2. & volũtas, ꝙ voluerit effectualiter facere & inducere vl̃e fideic. satis ꝯcludẽter & necessariò colligit̃ & apparet ex deductis
68 supra. † Quib. nõ ob. illa exp̃ssio & specificatio bonorũ relictorũ D. Cãbeforti, ex quo nõ p̃ot dici facta ad restringendũ fideic. vl̃e p̃cedẽs, vt ex deductis clarè oñdit̃ dicet̃ ergo facta gr̃a maioris exp̃ssionis & ad abũdantẽ cautelã & gr̃a diuisionis bonorũ ĩter ipsos substitutos.
69 Nã † cũ p̃cedat substõ in gñe, & postmodũ subsequat̃ enumeratio rerũ respiciẽs verbũ significãs actũ legãdi, talis specificatio sequẽs non hẽt restringere genus p̃cedẽs, ex quo p̃sumit̃ esse facta ex abũdãti vt hr̃ in l. legata supellectili. in prin. ff. de supel. leg. & in l. q̃situ. §. si qs fun
70 dũ. ff. de fun. instr. & ibi Bar. col. 1. nu. 2. 3. & 4. Volẽs † vlterius, ꝙ in dubio talis numeratio & specificatio p̃sumit̃ esse facta ex abũdãti & nõ restrictiuè, & sic oĩb. cõsideratis, ꝯcludẽdũ est, tale fideicõmissum esse vl̃e, ꝯñr
71 posse detrahi legitimã & Treb. Et † aduertatur vlterius ad dicta Pau. de Cast. in d. l. cogi. §. inde qa. vers. dicit ẽt Ang. volen. filiũ hæredẽ institutũ & grauatũ posse detrahere de legato particulari Falcidiã, vltra legitimã, &
72 tenendo istud, ambæ quartæ ẽt hac via debẽtur. † Adducebat̃ vlteri⁹ & opponebat̃, Trebellianicã nõ posse detrahi ex eo: qa D. Aloysia omisit facere inuẽtariũ ꝭm opi. Cy. in 8. q. Bal. & Sal. in auth. sed cũ testõr. C. ad leg. Falci. quã plures doc. sequũtur allegati ꝑ Dec. cõs. 236. Nã parua. col. 4. ver. alia est opi. dicẽtẽ hãc opi. esse magis cõem & veriorẽ, & eã procedere ẽt ĩ filijs primi gradus ꝯ Gui. Pa. & rñdentes adductis ꝑ illũ, ad quã obiectiõnẽ dr̃ primò, ꝯriã opi. volentẽ ꝑ nõ cõfectiõnẽ inuẽtarij hr̃dẽ nõ priuari Trebellianica, tenuisse Bar. post Iac. de Bel. in d. auth. sed cũ testõr. col. fi. ver. q̃ro vtrum, & idẽ Bar. in l. Marcellus. in prin. col. fi. ff. ad Treb. & ibi Ale. q ĩ plurib. ꝯs. idẽ secutus est, & alij doc. secuti sũt citati ꝑ Dec. ĩ d. ꝯs. 236. col. 4. nu. 5. ver. quinto q̃rit̃. & hãc opi. dt̃ eẽ cõem Ias. ĩ rub. ff. ad Tre. nu. 7. ĩ j. lec. & cõem ẽt dicit Clau. de Seise. in d. l. Marcellus. in prin. vbi rñdet ꝯrijs, & de plano vr̃ procedere, qñ sumus in filijs primi gradus, vt dicebat Guid. Pap. q. 53. & est casus præsens.
73 ¶ † Nec obstant dicta Deci. tenẽtis ꝯriũ & reprobantis opi. Guid. Pa. ex eo, qa filius grauatus detraheret duas quartas, quo fit vt ꝑ nõ cõfectiõnẽ inuentarij dẽat tãto magis priuari Trebellianica, ꝭm Pau. de Ca. & Cor. ꝑ eũ allegatos, nã licet isti duo doct. voluerint dictã l. iubemus, nõ hr̃e locũ in filijs detrahẽtib. duas quartas: vt ẽt vr̃ sensisse Ale. l. mulier. §. cũ ꝓponeret̃. col. 5. ad Tre. & cõs. 22. Perspectis. col. 1. vol. 5. & nõ nulli alij relati ꝑ repet. in d. l. in quartã. fo. 10. col. 3. & 4. ver. vno pronũc. tñ ꝯria opi. volens. d. l. iubemus procedere & locũ hĩc ẽt, qñ veniũt detrahẽdæ duæ quartę, & sic qñ sumus in filijs primi gradns; vt fructus nõ cõputẽtur in quart.
✻ firmat̃ & tenet̃ tanq̃ verior & * cõior per Bar. Sal. alios Mod. in d. l. iubẽmus. & ita cõsuluit Ang. cõs. Iolus dñi Dalmani. & Ro. d. cõs. 206. & Ale. post Ba. l. ꝙ de bonis. §. ꝙ auus. col. 2. ff. ad l. Fal. vbi adducit deci. & rñdet adductis per Pau. de Ca. & idẽ vult Bene. Cap. cõs. 150. & Corn. cons. 197. Circa primũ, col. 4. vol.
74 1. & cons. 146. In hac. col. pe. vol. 2. & alibi pluries. † Pro qua opi. est tex. ꝯ Pau. de Cast. in d. c. Raynutius. ver. in eo verò. vt firmat Clau. in d. §. cum proponeretur. afferens hanc opinionem esse veriorem & communiorẽ, vt etiam dicunt repeten. in d. l. in quartam. car. 10. col. 3. & 4. & car. antepen. col. 1. & 2. firmantes in practica ita obseruari, ꝙ iudicãdo & cõsulendo non est recedẽ-
75 dũ ab ea. Quæ † satis cõprobat̃, ex quo dictæ duę quartæ diuerso tp̃e detrahuntur, vt dicit Bal. in l. scimus. C. de inoffi. test. & Fran. de Cur. d. consi 75. col. quinta. & dempta prius legitima reliquum consideratur pro asse hereditario, vt dicit Pau. in dicta l. iubemus, & de illo residuo debet solũ restitui dodrãs, vt ibi dicitur, & declarat Bal. in l. filiũ, quem habentem. C. fam. erc. col. 6. ver. non obstat ista lex. sentit Ale. in dicto. §. quod auus. col.
76 2. Et † virtualiter istud volunt omnes doct. qui concludũt, in filijs primi gradus Trebellianicã non posse prohiberi, ita ꝙ nõ obstante prohibitione possunt adhuc detrahi duæ quartæ, & hoc idem sentit Corn. cõs. 183. col. 8. vo. 4. & Barb. in d. c. Raynu. nam. l. iubemus, non est correcta per l. sancimus. §. repletione. C. de inoff. testa. & quia alij liberi, qui non sunt in primo gradu, possunt detrahere duas quartas ꝭm cõmunem, & in hoc nõ essent priuilegiati filij primi gradus, qui & in isto munt priuilegium, vt qñ duas detrahunt fructus non
77 imputẽtur, per dictã l. iubemus. Ex † quibus rñdetur ad oĩa adducta per illos tenentes cõtrarium, volentes fructus imputari, qñ duæ quartæ veniunt detrahendæ, nã hoc cessat in filijs primi gradus, ĩ isto priuilegiatis, quia ẽt sunt priuilegiati in alio, vt exp̃ssè Trebellianica non possit ꝓhiberi, & in alio ẽt, vt si est prohibita alienatio, adhuc tñ possit Trebellianica detrahi, vt supius de istis dictũ & ostẽsum fuit, & ex quib. ostendit̃, opinio Guid. Pa. in hoc esse veriorẽ, vt licet nõ sit cõfectũ inuentarium tñ adhuc possit detrahi Trebellianica ꝑ filiũ primi gradus, ex quo in ꝯriũ allegata ꝑ Dec. vbi sup. parũ faciunt nec tollũt hãc opinionẽ, vt ex lectura illorũ est videre de quorũ tñ oĩum veritate me refero ad ea, q̃ aliàs cõ-
78 sului. Ad † quã ẽt obiectionẽ vlterius dr̃, doct. tenentes per

per nō cōfectionē inuentarij,hæredē priuari Trebellianica,esse inductū ea rōne,ne fideicōmissarij fraudēt, vt dicūt Bal.& alij ī l.cū tale,§.1.ff.de cōdi. & demō. & sic cessante hac rōne fraudis nō dēt esse locus priuationi & pœnę.c.cū cessante.de appell.l.adigere.§.q̄uis.ff.đ iu.
79 patro. Et † iō si fuisset facta simplex descriptio bonorū sine solēnitate reqsita in cōfectione inuētarij,đ qua in l.fi.C.de iu.delib.certè talis simplex descriptio sufficeret,ex quo ꝑ eā cessaret fraus ꝑsupta , & posset quarta detrahi:vt dicit Pau.de Cast.in d.l.cū tale.§.Titius. col. fi.in prin.& Cor.ꝯs.303. Plura q̄sita.col. pe. vers. deueniēdū est.vol.1.vbi ꝑ hac allegāt iura id ꝓbātia,de quo tñ alàis cōsului,q̄ satis ad casū pn̄tē pn̄t adaptari cōsiderato legato particulari facto ꝑ testōrē ei⁹ vxori, & postmodū cōsiderata descriptione bonorū reliquorū ꝑ ipsū testōrē facta in suo testō,ꝑ q̄ tollit̄ oīs fraus & suspicio,ꝯñr erimus in casu,quo Trebellianica poterit detrahi,licet inuētariū ꝑ ipsā do.Aloysiā nō appareat cō
80 fectū.Tollit † ēt & alia obiectio,in qua dicebat̄ fructus ꝑceptos ꝑ ipsā do.Aloysiā esse imputādos in ipsa Trebellianica,vt habet̄ in l. ī fideicōmissaria.& in l.mulier §.cū ꝓponeret.vbi oēs no.ff.ad Trebel.& in l.ꝙ de bo-
81 nis.§.ꝙ auus.ff.ad leg.Falcid.cū cōcor. Nā † ꝑdicta oīa ꝓcedūt in alijs gradibus per fideicōmissum grauatis restituere hr̄ditatē & bona testōris,nō aūt locū sibi vendicat in filijs primi gradus, vt est ipsa domina Aloysia, nā in illis fructus percepti in quartā Trebellianicā nō imputant̄, vt est tex.apertus in d.l.iubemus.& doct.oēs ibi hoc firmāt,vt passim ēt faciūt cōiter in d.§. ꝙ auus, in d.§.cū proponeretur.in d.l.in fideicōmissaria. & in d.l.in quartā.cum si.ex quibus infertur solida & necessaria cōclusio,ꝙ ipsa do.Aloysia poterat detrahere dictas duas quartas sup dictis bonis fideicōmisso subiectis,& ꝙ đ dictis duab.quartis libere potuit testari & disponere,& ꝙ hr̄des ab ea instituti possunt illas retinere nō obstātib allegatis in ꝯriū per dominū Cambefortē ex quo illa omnia sufficienter sunt sublata.Paris. Bon.

ADDITIO.

¶Dicebā in cōsilio iā absoluto, dominū Cambefortē esse substitutū & fideicōmissariū vl̄e rōnib. & decisionib.ibi adductis.verū adhuc dubitat̄,ꝙ nō vl̄is sed particularis cēseatur,ex quo fuit substitutus in bonis & iurisdictione certorū locorū & regionū, & ī bonis pater
82 nalib.& maternalib.illius testōris.Quæ † designatio bonorū cōstituit eū particularē fideicōmissariū nō vl̄e , ꝑ tex.in l.cogi.§.sed & si miles. ff. ad Treb. & hr̄.in l. cū
83 filius.§.Lucio.de le.2.vbi Bar.& alij no. & in l.hr̄ditatē, ff.de dona.Et † licet in dictis iurib.caueat̄,in talē fideicōmissariū alterius hr̄ditatis seu bonorū certæ regionis transire iura actiuè & pactuè,tñ nō ꝑpea dicet̄ vl̄is:qm̄ talis trāsitus nō est limitatus quo ad bona relicta & hr̄ditatē alterius legatā,nō āt erit vl̄is quo ad hr̄ditatē testōris disponētis,vt reqrit tex.in d.l.cogi. §. & gn̄alr.&
84 d.§.sed & si miles.in l.nā ꝙ.§.nō oīs.e.ti.¶† Quib.tñ nō obstātib.adhuc persisto ī dictis & ꝯclusis in ꝯsi.ad quorū maiorē & clariorē declarationē illud aduertēdum est:qm̄ in hoc articulo,an fideicommissarius dicat̄ vl̄is seu particularis,potissimū attēdi dēt sensus & mēs testatis:vt apte dicit tex.in d.l.cogi.§. sed & gn̄alr. ibi,cæ-
85 terū si de vniuersitate sēsisse testōrē oporteat,nulla qō est.Et † certū est ſm illud mentē testātis potissimū attēdi & illā ꝑferri verbis,& satis esse eā colligi ex coniecturis,& verbis esse ꝑferēdā.l.nō aliter.de leg. 3.l. cū virū. C.de fideic.l.qm̄ ī dignū.vbi Mod.plenè attingūt. C.de test.l.hæredes,mei.§.cū ità.ff. ad Treb. cū alijs ibi alleg. per Soci.post alios,volentes fideicōmissa ex coniectu-
86 ris posse induci,& ex illis mētē & sensum testōris posse colligi,cū alijs vulg. Illud † quoq; verū est,vnū caput testamēti recipere declarationē ab alio capite, & ex præcedē.& seq.ex quib.colligitur sensus & mēs ei⁹,de quo q̄ritur,ſm quā ita collectā determinandum erit. l. qui
87 filiab.l.si seruus plurium.§.fi.de leg.1.l.quisquis. de leg. 3.l.vtrū.ff.de peti.hær. Necnō † & fideic. ampliari & restringi ex causis & rōnib. q̄b. testōr motus illud fecit omissa verborū expressione.l.cū pr̄.§.dulcissimis. de lega.2.& ibi Bar.& alij no.l.regula.ver.pe. ff. de iu. & fac. ign.& per doc. plures alibi legēdo & cōsulendo. Dice-
88 bā † mō ex illo capite testī, in quo appareret facta ꝓhibitio alienationis apertissimè colligi sēsū & mētē testātis voluisse,Cambefortē & alios facere vl̄es substitutos & fideicōmissarios tum ex illis verbis,ꝙ eius hr̄des vl̄es subnominādi instituti siue substituti,q̄ nedū ꝯplectūt̄ do.Aloysiā & eius filios institutos,sed ēt alios, substitutos:vt ꝓbat illa dictio siue substituti,q̄ oīno ad Cābefortē referēda ē: cū ipse sit substitutus & inferius nominatus,nec mō aliquo congruè referri pt̄ ad liberos solū d.Aloysiæ,sed ad Cābefortē , cū & eius fauore facta sit ꝓhibitio alienationis & exp̄sè ꝑ testōrē appelletur vl̄is,ꝑ q̄ tollit̄ obiectio,qua posset,dici ly,vl̄es , solū referri ad liberos do.Aloysiæ:tū qa verbū ēt vl̄e & indefinitū;tū quoq; qm̄ nedū fuit substitutus Cābefortes , sed post ipsū alij eius liberi & liberorū liberi, quorū cā ēt ꝓhibitio alienatiōis vr̄ eē facta,nedū do. Aloysiæ & eius liberis,sed ipsi Cābeforti , q ēt quo ad bona ei particulariter relicta ꝑ testōrē exp̄sè vocat̄ vl̄is substitutus,& talē denominationē ac ēt effectū ipsi⁹ cōsiderare debem⁹:cū dicta verba in ipso oī respectu verificent̄, ex quo in bonis sibi particulariter relictis testōr voluit ipsū esse vl̄e substitutū,illa ēt verba in dicto capite posita.& in casu in quē.& ibi , à cūctis suis bonis. & ibi.eadē bona submittēdo.aperte ostēdūt , dictos sub-
89 stitutos fuisse vl̄es & non particulares.Nec † obstat,ꝙ postmodū substitutio fuit limitata ad certa bona regionis,nā adhuc in dictis bonis limitatis,in q̄b.fuit substitutus dicet̄ vl̄is:cū exp̄sè testōr illud dicat, habēdo relationē ad substituos subnominādos, & ēt ad bona, in q̄b.eos substituit,volēs eos haberi in illis,vt vl̄es,licet limitata essent in substitutione. nā testōr ꝓhibuit alienationē bonorū,de q̄b.in substitutionib. & voluit casu,quo ꝓcederetur ad actū alienationis:vt tales ꝓcedētes essent priuati cūctis suis bonis, q̄ bona applicarent̄ substitutis subnominādis vl̄ibus,ex q̄b.patet , ꝙ subsequēs limitatio bonorū nō fecit eos particulares substi
90 tutos,argumēto d.§.sed & si miles.cū cōcor.Ea † rōne: qm̄ testōr voluit substitutos esse vl̄es, q̄ volūtas in hoc dēt attēdi & ꝑualere dictæ limitationi & exp̄sioni particulari,ꝑ tex.apertū in d.§.sed & generaliter.Nec dicatur , ꝙ testōr fecit istos vl̄es substitutos eo solo casu , quo ꝓcederet̄ ad alienationē,q casus non successit , & ꝯñr nō vr̄ eos vl̄es substitutos fecisse in casu ꝑsēti, quo do.Aloysia mortua est sine liberis,q casus differūt,& đ
91 vno ad aliū nō dēt inferri.Nā † rn̄det̄,istud facere ꝓ nostra opinione:qm̄ si, ꝓ qa , in casu alienationis nō obstāte limitatione & specificatione subsecuta fecit istos vl̄es substitutos,dicere cogimur ēt eos vl̄es substitutos fecisse & isto casu,quo do.Aloysia mortua fuit sine filijs:cū nulla diuersitatis rō possit assignari. & qa vtroq; casu eadē viget rō,ꝯñr eadē dēt esse iuris dispō & determinatio,iurib.vulgarib.qm̄ ꝯria ista penitus sūt particularis vel vl̄is,& in eadē ꝑsona & subiectio , eadēq; dispōne cōcurrere nō pn̄t.l.1.C.de furtis.cū similibus.
92 Et † qa maximū absurdū & incōueniēs sequeret̄,ꝙ isti substituti, quorū substō purificata fuit vno casu dicerēt̄ substituti vl̄es,alio vero casu particulares,ꝯ l. nā absurdū,cum si. de bonis liber.& qm̄ hoc deuiat ab oī verosimili ꝙ potissimū attēdi dēt.l.nuptura.in fi.ff.đ iur. dot.l.fi.ff.ꝙ met.cau.nec dicat̄, ꝙ dicta verba dependēt à ꝓcedētib.si in substitutorū ꝑiudiciū alienatio fieret, nā hoc ꝯcedit,& si adhuc diceret̄, qm̄ nō alienarēt̄ bona cōphēsa in substōne,& si alia bona vltra ꝓhibita essent q̄ alienarent,nō fieret ꝑiudiciū substitutis, istud ēt admittit̄, qm̄ alia bona vltra relicta in substitutionibus adessent,& vltrà bona specialiter legata . verū qa nulla alia adsūt,talis ꝓhibitio alienādi solū capit bona ī substōnib.limitata,in q̄b.testōr voluit substitutos esse vl̄es q itā iudicādi sūt ēt,& isto casu quo do. Aloysia sine filijs mortua est,& ꝑ quē factus fuit locus substōni,ne sequāt̄ absurda & incōueniētia, & ꝯrietas in eodē subiecto.de q̄b. ꝭ. Et cū cōcurrat verisimilitudo & eadē rō & nulla diuersa ꝓbabiliter cōsiderari possit.Rursus cō

proban-

probat̃ ista ex alio capite testi̅, in quo fuit instituta vniuersalis hr̃s do. Aloysia & post ipsã eius liberi masculi, potissimũ secũdus, q̃ hr̃et succedere in bonis testõris, dũmodo acciperet nomẽ & arma ipsius, & vltra dupli ci sub capite facit aliã substõnẽ. primo: q̃n filius do. Aloysiæ nõ acciperet arma. secũdo q̃n do. Aloysia mortua esset sine filijs, istis. n. duob. casib. Cãbeforte & alios substituit in bonis, q̃b. filius do. Alosiæ erat vocatus; vt patet ex illis verbis, succedat ĩ bonis. & alijs repetitiuis, dictis sui s bonis. & istis duob. casib. vel altero illorũ, vt ꝓbat̃ ex illa dictione ẽt casu, in quẽ, implicatiua. l. ẽt. ff. sol. mat. cũ cõcor. eosdẽ substituit & subrogauit loco
93 dicti filij secũdi vl̃er substituti. Quæ † ẽt subrogatio & subsequens substitutio vl̃is erit iudicanda, vt deduxi in cõs. & partes vl̃es ĩ hoc fideicõmisso & substõne interpretari dẽnt, vti sũt illæ, in quarũ locũ succedũt. l. Luci⁹. §. si pr̃. & §. media. & l. quoties ff. ad Treb. cũ alijs nota. in l. 1. C. de impube. Nec istis obstat si dicat̃, ea ꝓcedere, q̃n simpl̃r facta fuisset substõ, ꝙ cessat in casu p̃sẽti, vbi facta fuit in bonis certarũ regionũ, nã cõsiderandũ est, ꝙ in casũ p̃dictũ, q̃n do. Aloysia mortua esset sine filijs, testõr in locũ filiorũ vl̃r vocatorũ subrogauit & substituit Cãbeforte & alios, in oĩb. suis bonis; vt patet ex serie & ordine, declarãtib. sẽsũ & mẽtẽ dispon ẽtis & dicti testi̅. ibi, substituit eidẽ do. Aloysiæ in oĩb. bonis, iurib. &c. & in illo capite cõtinuatio ad p̃cedẽtia, in iurisdõne verò & bonis castri veteris substituit &c. q̃ substitutiones cũcta oĩa bona testõris cõplectunt̃, ꝯñr
94 vl̃es erũt, vt erat illa filiorũ. Enumeratio †. n. bonorũ, ĩ q̃bus fuere substituti alij, nõ põt cõsiderari distinctè & separatim facta ad effectũ: vt ipsi dicant̃ substituti particulares; q̃m hæc ꝯ̃riat̃ p̃cedẽtib. & sequẽtib. capitib. testi̅, sed solũ facta censet̃ ex eo: q̃a voluit plura bona applicari Cãbeforti, q̃ alijs, & pp̃ talẽ diuisionẽ & applicationẽ bonorũ nõ alterat̃ substõ, quin dicat̃ vl̃is, sed solũ venit cõsiderãda ꝓ quãta & qua portione sit vl̃is, vt in d. l. quoties. & in d. §. pr̃. & in d. §. media. & alibi pluries, vbi cõsiderant̃ portiones hr̃ditariæ hoc mõ. & sua det̃: q̃m in dictis bonis relictis Cãbeforti, & ẽt in alijs castri veteris, relictis alijs, apposuit testõr onera & grauamina separata, & vlterius oĩb. substitutis reliquit iura passiua & actiua, dicta bona cõcernẽtia, & rursus super dictis bonis p̃dictis substitutis aliã fecit substõnẽ, vocãdo post eos liberos eorũ, & liberorũ liberos. Quæ oĩa & singula vt in plurib. cõcernũt vl̃ẽ substitutionẽ nõ particularẽ, ꝙ attẽdi dẽt, vt in cõs. deduxi, & esto ꝙ p̃dicta possint ẽt applicari particulari substituto, vt ẽt est illud deferendi arma testõris, & assumẽdi eius nõ
95 mẽ ꝓ arbitrio ipsius testõris, tñ † cũ in plurib. ꝙ cõsiderandũ & aduertendũ est, & ſm regionis cõsuetudinẽ, q̃ vt in plurib. ita se hẽt, substõnes p̃dictæ iudicãdæ erunt vl̃es: cũ ad id sensus testõris venit applicandus, vt cadat in eo actu, q̃ vt in plurib. frequentat̃ & cõsideratur. l. nã ad ea. ff. de legib. cũ vulgarib. & nõ illo q̃ in par
96 ticulari posset cõtingere. Ad † ꝙ ẽt exclusio vl̃is & gñalis ac geminatis vicib. facta filiorũ do. Aloysiæ & oĩum filiorũ quocunq; titulo venire potuissent, q̃ substitutorũ inclusionẽ inducit. c. nõne. de p̃sũ. l. cũ p̃tor. ĩ prin. ff. de iudi. & cũ exclusio sit vl̃is, ita & inclusio vl̃is erit iudicãda, vt ẽt ipse testõr in vltimo capite testi̅ asserit, illã esse vltimã volũtatẽ & dispositionẽ bonorũ suorũ, q̃ verba vniuersũ denotãt, vt fuit in consi. dictũ, & istis cõsideratis nõ põt applicari diuersa rõ. quare testõr p̃dicta ordinauerit, vt magis caderẽt in substõnẽ particu
97 larẽ, q̃ vl̃em. Ex † quo quæcunq; rõ cõsideret̃ ꝓ cõiectu ras superius adductas, illa inclinabit, & inducet vl̃es, nõ particulares substõnes, et sic cessabũt dicta Sal. in l. si serui vestri. C. đ noxa. & in l. quis. C. đ fideic. Vera. n. & cõis est illa cõclusio, vt illa haberi dẽat ꝓ exp̃ssa, q̃n ex occurẽtib. vnica p̃t colligi, vt ꝑ scrib. in l. venia. C. de in ius voc. cũ si. ꝑ Mod. adductis, in auth. quas acti ones. C. de sac. san. ec. & peritus & sensatus iudex cõsiderãdo ordinẽ & seriem testi̅, & qualiter circa dictas substõnes testõr ipse ꝓcesserit, vere aliã eius mẽtẽ & sensũ colligere minimè poterit, q̃ sup̃ius enucleatũ est & ostẽsũ. Po
96 stremo † dicebã eẽ doct. Bar. ꝓ decisio. p̃sẽtis difficultatis in l. cẽturio, ff. de vulg. & pup. loco, versi. ac numeris s̃. alleg. & ĩ l. si seruũ, §. fin. de leg. 2. & idẽ vr̃ sentire Bar. in d. §. sed & si miles, in fi. & Imo. ibi, volẽs ꝙ distributio totius patrimonij relicti hæredi, facit substitutos vl̃es nõ particulares, vt ẽt Imo. sentit in l. his verbis, col. fi. ff. de hæred. instit. & sentit gl. & doc. ibi, ĩ l. quoties. C. fam. ercisc. & in l. q̃d ergo, de leg. 1. & potissimũ, q̃n in rebus enumeratis cõsistit totum patrimoniũ testõris, vt sensit Alex. in d. §. sed & si miles, col. 2. vers. sed de vno plurimũ, & q̃a in casu p̃senti in patrimonio testõris aliã n̄ suberãt, nisi illa relicta substitutis, merito iudicãdi erũt
99 vl̃es, nõ particulares Nec † obst. ꝙ testõr potuisset hr̃e alia bona Itẽ & nomina debitorũ, q̃ nõ venirẽt applicãda illis substitutis. Nã posset cõsiderari obiectio, q̃n alia bona habuisset, verũ hic alia non habuit, vnde &c. Nã cũ verè nõ habuerit, nõ entis qualitates cõsiderandæ nõ sunt. l. eius q̃. ff. si cer. pet. & quo ad noĩa debitorũ & creditorũ ꝯcernẽtia bona regionũ, relicta substitutis, nõ cadit dubitatio, cũ dicta iura bonorũ actiuè, & passiuè fuerit illis relicta. & alia bona mobilia, & immobilia q̃sita per testõrem. & iura ipsorũ special̃r fuerint relicta D. Claudiæ eius vxori, & debita testõris q̃bus tenebat̃, soluẽda erãt sup̃ bonis castri veteris, credita verò alia nulla aderãt, & nõ entia minimè ꝯsiderant
100 Et † licet acq̃sitio futurorũ, & trãslatio iuriũ ꝯsideret in donõne oĩum bonorũ: vt plurib. ĩ locis tradũt doc. tñ in casu nr̃o, q̃n ꝯsideramus distributionẽ bonorũ p testõrẽ factã, ad hoc vt ꝑ eã inducat̃ vl̃e fideic. satis est ꝙ fiat de bonis, q̃ tũc in patrimonio sunt, ita ꝙ penes hr̃dem grauatũ nihil remaneat: vt dicũt dec. s̃. adduc & vti cõtingit ĩ casu nr̃o, vbi ꝑ talẽ distributionẽ n[illegible] penitus remansit, nec remanet penès ipsam D. Al[illegible]
101 eius hr̃des. Nec istis hñt ob stare dicta Decij in ꝯs[illegible] col. j. vbi vr̃ sentire, enumerõnem bonorũ nõ cẽ[illegible] ctã ad declõnẽ, sed potius ad limitationẽ. Nã mi[illegible] illa tollũt decis[illegible] ĩ indiuiduo cõcludẽtes & vo[illegible] dici facta ad declõnẽ & effectũ, de quib. supius fuit [illegible] ctũ, & diuersus casus est ille, de quo ꝑ Dec. q̃n dicat[illegible] vẽditio ad corpus, vel ad mẽsurã, in quo verba ꝯ̃tẽti[illegible] magis specifica q̃ generica dẽnt ꝯsiderari, & attẽdi. At ĩ casu p̃nti vbi agit̃ de eliciẽda volũtate & sensu testõris sec⁹ erit: cũ illa nedũ verbis exp̃ssis in vno capite, sed ex illis p̃cedẽtib. & sequẽtib. eliciat̃, & ex vrosimili, & alijs ꝯiecturis, & p̃sumptionib. q̃ supius enumeratę, manife ꝯcludũt. testõrẽ voluisse hos substitutos facere vl̃es, nõ p̃ticulares, & cũ istud totũ ab ei⁹ volũtate depẽdeat, & collecta appareat ex deductis superius, illa omni modo venit obseruanda, & executioni demãdanda, quod aliter minimè fieret, si dictos substitutos particulares diceremus, censendi ergo erunt vniuersales, quo stãte sequentur cõclusiones in cõsilio deductæ. Paris. Bon.

SVMMARIVM.

1 *Si hæres institutus viuo testare moritur, eius institutio quasi caduca est & nulla.*
2 *Et portio ipsius accrescit suo cohæredi, & coniuncto.*
3 *Verum si adest substitutus, ille admittitur, excluso coniuncto.*
4 *Et filij videntur substituti in parte, in qua pater fuit institutus.*
5 *Vulgaris substõ sumit effectũ ex capite ĩpotentiæ, & voluntatis.*
6 *Substitutio fideicommissaria locum habet, etiam si in persona vnius grauati fuit verificata.*
7 *Liberi insimul cum patre vocati, an eodem tempore veniant vel successiuè.*
8 *Et quid quando nomine collectiuo vocantur.*
6 *Vulgaris facta pluribus, non habet effectum, nisi purificetur in persona omnium grauatorum.*
10 *In vulgari substitutione pluralitas nõ resoluit̃ in singularitates.*
11 *Ius accrescendi tollitur voluntate testatoris.*
Defenditur opinio Ange.
12 *Substitutio fideicommissaria cessat, hæreditate non adita.*
13 *Substituti quando veniant æquis portionibus.*
14 *Et quid si vocantur in stirpes, & non in capita & nu[illegible]*
16 *Voluntas testatoris habetur pro lege, & primum locũ obtinet.*
17 *Grauatus fideicommisso detrahit Trebellianicam, in qua multa imputantur.*
18 *Grauatus si decedat sine filijs & ab intestato, licet faciat testamentum erit locus fideicommisso, si de illis rebus non testatur.*
Conditio

19 *Conditio ab intestato, respicit tempus habile.*
20 *Potestas testandi limitatiuè concessa, debet limitatè intelligi.*
21 *Et non debet extendi extra personas existentes in familia.*

CONSILIVM XLIIII.

Ad resolutionem dubitationis, quæ oritur ex testa
mento dñæ Loysiæ, in qua quæritur, quis dēat,
esse hæres ipsius, an solus & in solidū dñs Petrus, an etiā
vnà cum eo filius quondā dñi Francisci cohæredis in-
stituti, breuib. cōclusiuè loquendo dico, ꝙ ipse dñs Pe-
trus solus erit hæres, ex eo, qm̄ dñs Franciscus eius co-
hæres, & illi cōiūctus decessit, & mortuus fuit ipsa dña
1 Loysia testatrice adhuc viuēte. Cuius † institutio effe-
cta fuit quasi caduca & nulla. l. non putauit. §. à primo
gradu, ff. de ꝯtab. l. vnica. §. pro secūdo. C. de cad. toll. &
inst. quib. mod. testam. infir. §. 1. & ꝑ doct. in l. Gallus, in
2 prin. ff. de lib. & posth. cū si. Et † ꝯñr portio hæreditatis,
in qua ipse Franciscus fuit institutus per ius accrescen
di q̄sita fuit D. Petro eius cohæredi, sibi cōiuncto post
mortē testatricis superueniēti, & eius hereditatē adeū-
ti, iuxta plenè tradita in l. vnica. C. qñ nō pet. par. & in §.
si eadē res. inst. de le. & est tex. in d. §. pro secundo, & ēt
in d. l. vnica. §. his ita diffinitis, & vers. seq. cū alijs ad ple-
num cumulatis per Bar. & alios, in l. re coniuncti. de le.
3. Nec obstare habet istis, si diceretur filiū D. Francisci
debere admitti vnà cū D. Petro, ex quo per testatricem
fuit vocatus, & post ipsum Franciscū substitutus vulga
3 riter, & per fideicommissum. Et † substitutus ad dictam
portionē quasi caducam venire debet, ex quo facit ces
sare ius accrescendi, & præfert d. Petro cōiuncto, vt est
tex. apertus in d. §. pro secūdo, & ibi oēs firmant, vt ēt
facit Bar. in d. l. re coniuncti. in 3. q. secundæ partis prin
cipalis, nu. 33. & ibi diffusè Ias. nu. 154. & Bar. in l. 1. ff. de
vulg. & pup. in 1. q. secundi effectus, & ibi plenè scrib. &
4 ꝑ eosdē in d. l. Gallus. in prin. Videtur † .n. ipsa testatrix
post mortē hæredū institutorū, substituisse cuiuslibet,
ipsorū filios in ea parte, ad quā pater eorū fuit vocatus
in qua nō intelliguntur substituti filij alterius cohære-
dis, vt tradit Bar. in l. si mihi & Titio. ff. de verb. oblig. &
Bal. in l. cū acutissimi. C. de fideic. & in d. l. vnica. §. in pri
mo. C. de cadu. tollen. & Alex. cons. 205. Consideratis.
5 col. 1. vol. 2. Et † substitutio fuit vulgaris, quæ effectū su
mit, nedū per caput volūtatis, sed etiam per caput im-
6 potentiæ. l. cū proponas. C. de hær. inst. & diffusè ꝑ Bar.
& alios, in d. l. 1. ff. de vulg. & pup. Ad † quod ēt, nam fi-
lij seu liberi dictorū institutorū, apparent substituti ēt
per fideicōmissum, quæ fideicōmissaria substō locum
habet, si in persona vnius tm̄ grauati fuit purificata, vt
habetur in l. Lucius. §. Caio. ff. ad Treb. & in l. fi. §. filiā,
de le. 2. cum alijs cumulatis post Bar. per scrib. in l. here
7 des mei. §. cū ita. ff. ad Treb. Cessant † .n. ista, qm̄ ipsa d.
Loysia post institutos vocauit eorū liberos, & libero-
rū liberos. Per quæ verba sumus extra illā difficultatē,
de qua diffusè per doct. in d. l. Gallus. §. quidā rectè, in
qua discutit̃. An liberi ita vocati insimul & eodē tēpo-
re veniāt cum eorū parentib. nā cum ipsis venire non
possunt cū post eos vocentur, & etiam ex alijs cū ipsis
eodē tēpore venire non poterant, de quib. in d. §. qui-
8 dā recte. Potissimū; † quia sub nomine collectiuo vo-
cantur, & ꝯñr ordine successiuo, ꝭm Cuma. Are. & Ale
xā. & Ias. in d. §. quidā rectè. nu. 27. alleg. concor. dñs er-
go Petrus solus & in solidum fuit hæres, vt dictum est,
& etiā est bona decisio. Ang. cōs. 306. quē referunt & se
quuntur Alex. Areti. Soc. & Iason, in d. l. Gallus. §. etiā si
9 parente. col. pe. Et † filius d. Francisci mortuo patre, vi-
uente d. Loysia, nō potest venire virtute d. substitutio-
nis vulgaris, ex eo quia nō fuit facta Francisco tm̄, sed
etiā d. Petro, & sic plurib. & ēt per copulam, & quo ca-
su nō potuit habere locū nec in totū nec in partem, ni
si ambob. institutis exclusis, & nisi talis cōditio substō-
nis fuisset purificata in ꝑsona vtriusq; ꝙ hic cessat d. Pe
tro superueniente, & adeunte hæreditatē, vt habet̃ in l.
quamuis. C. de impub. ꝭm intellectum gl. ibi communi
* ter * approbatum, & tenet Angel. & communiter alij
scriben. in d. l. penul. eo. tit. & diffusè post Bar. in 2. q. &
alios prosequitur Soc. in d. l. 1. ff. de vulg. & pup. nu. 51.
Bar. Imo. & reliqui omnes, in d. l. hæredes mei. §. cū ita.

vbi ad id col. 2. adducit concludentem rationem. Qua
10 re † in vulgari pluralitas non resoluatur in singularita-
tem, ex quo dicti instituti, quib. vulgaris facta fuit, sunt
coniuncti re & verbis, & vt vnum corpus consideran-
tur, & inter eos locum habet ius accrescendi, vt fuit di
11 ctum. Quod † ius non intelligitur sublatum nisi de vo-
luntate testōris euidentissimè cōstaret, vt dicunt Ang.
& Imo. in l. quoties. §. si duo. ff. de hær. inst. & per ista de-
fendit̃ opi. Ang. in d. cōs. 306. dū vult, ꝙ sola filia admit-
tatur, & nō hæredes alterius filiæ, quē sequitur Alc. cō
si. 36. Viso themate. vol. 2. & Mod. in d. §. etiam si parēte.
12 maximè Ias. nu. 34. Minus † etiam potuit venire filius,
d. Fran. per substōnem fideicōmissariam, ex quo nunq̃
Franciscus adiuit hæreditatē, quo cessante, cessabit & fi
deicōmissaria. l. ille à quo, §. de testō. ad Treb. cum simi.
& sic non obstabunt d. l. fi. §. filiam. & d. l. Lucius. §. Ca-
io. & alia superius adducta, disponentia filium Fran. vi-
deri substitutum ad portionem, in qua pater fuit insti-
tutus, cum pater nūquam adiuerit, & ad d. portionem
in necessariam consequentiam ipse venire non pote-
rit per fideicōmissariā, nec etiam per vulgarem, rōnib.
13 & iurib. quib. sup. Post † mortē verò d. Petri filij ipsius,
d. Petri, venire poterunt per fideic. & æquis portionib.
videntur admittēdi, propter illa verba testatricis, equa-
li lance seu portione, iuxta l. interdum. ff. de hær. inst. &
diffusè istud prosequitur allegādo alia iura & rationes.
Dec. in cons. nouiter impresso. 10. aliàs 412. viso elegāti
14 cons. ¶ † tamen rectius cōsiderando verba d. testamēti,
in quib. expresè d. Loysia, post institutos vocat istos in
stirpes, & non in capita, contrarium videtur verius vt
isti filij d. Fran. & d. Petri per fideic. vocentur. & veniant
per stirpes & non ꝑ capita, ita vt filij d. Franci. quot sint
admittantur. ad vnam partem & filij d. Petri ad aliam.
15 Nam † quando lex vocat aliquos in stirpes, hac forma
diuisionem inter eos facit, auth. cessante. & auth. post
fratres fratrumq; filios. C. de legi. hær. & in corpore vn
de sumuntur. & in §. cum filius. inst. de hær. quæ ab inte
sta. defer. cum concor. Ita etiam erit, quando testator
vocat in stirpes: vt sentit ipse Dec. in d. cons. 10. col. 10.
& Franc. de Cur. cons. 42. Quia inquit. col. 24. versic. ad
16 vltimum. Cum † eius voluntas pro lege habeatur. §. di
sponat, in auth. de nup. & in vltimis dispositionib. pri-
mum locum obtineat. l. in conditionib. primum locū.
17 ff. de cond. & dem. Bene † verū est, ꝙ hæredes d. Petri eo
mortuo tenentur facere restōnem d. fideic. in quo po
terunt detrahere Treb. cum non appareat prohibita,
& in ea imputari poterunt omnia, quæ ex iuris dispō-
ne veniūt imputanda: cū d. Pet. hæres fuerit extraneus,
de quib. omnib. plenè traditur in locis cōib. & vulg. q̃
cū clara & apertissima sint, alia discussione pro nūc mi
nimè indigent. Et ad cōfirmationē eorū, quæ per ex-
cel. d. Cōsultorē adducunt̃ circa ꝭm dubitationem, in
qua cōsistit vis, & pondus totius disceptationis, vltra
Bal. & alia alleg. & contenta in cons. 3. Abb. col. 1. in fin.
vol. 2. facit tex. in l. intestato. ff. de legi. tu. & insti. de legi.
agn. tu. §. quod autem. per quæ iura Soc. cōs. 92. in cau-
sa d. Ant. col. penulti. & fin. vol. 3. expresè tenet, firman
do quosdam alios docto. ita consuluisse. Quod † si sub
18 stitutio facta est sub illa conditione, si grauatus decede
ret sine filijs, & ab intest. ꝙ locus erit substōni, si sine fi-
lijs mortuus fuit, esto ꝙ fecerat testm̄, dummodo de il-
lismet sibi à testōre relictis specificè nō fuerit testatus,
nè respectu illorum bonorū intestatus & ab intest. dici
tur mori, eo etiā, quoniam tempore, quo iste grauatus
testm̄ condidit, bona, de quib. agitur, erant per ipsum
alienata, & non poterant ex ipsius testō alicui acqri, &
eo tpe, quo testatus est, respectu dictorū bonorū qua-
litas ꝑdicta non poterat verificari, quo fit vt ab intest.
mortuus dicatur, respectu dictorū bonorū, & ad vtilita
19 tē fideicōmissariorū. Illa † .n. conditio, ab intest. respi-
ciebat tempus habile, quod in prædicto grauato stanti
bus prædictis nō poterat verificari, vt necessariò requi
rebatur, vt in si. tradit Soc. in d. cōs. 92. col. pe. & faciūt,
quæ tradit Bar. in l. liberorum. ff. de verb. signi. col. pen.
& fin. versi. quæro, quid si in aliquo. & per Alex. consi.
20 97. Ponderatis. col. 7. volu. 4. Ad † quod etiam, nam vt
asserit

asserit d. Consultor, testor filijs grauatis facultatem testandi videt dedisse limitatè, & restrictiuè, non aũt indistinctè & gñaliter ipsorũ libero arbitrio, voluit.n. bona in eius familia cõseruari, vt ex tenore, & serie sui testamenti apertè colligit, cuius ɔ̄riũ sequeret, si alienatio, diceret permissa ext. familiã, & sibi ipsi ɔ̄rius fuisset, ɔ̄ l. 1. C. de fur. & l. nõ ad ea. ff. de cõd. & dem. cũ si. & sequeret ɔ̄rius effectus eius, ꝙ ipse primitus voluit, ad no. in l. legata inutiliter. de le. 1. cũ cõcor. Et † ne ista absurda se quant, dicendũ erit, potestatẽ illã testãdi fuisse concessam erga ꝑsonas existentes in familia tñ, & non circa penitus extraneas, arg. eorũ, quæ habent in l. filiusfa. §. cũ pater. de le. 1. & in l. vnũ ex familia. in prin. & in §. 1. de le. 2. & quæ in simi. tradit Io. An. in add. ad Spec. in rub. de test. col. 5. versi. itẽ Lambert. Quib. cõsideratis & alijs in cõs. deductis, accedo cõsultationi prædictę, & in fidẽ me subscripsi, & solito sigillo roboraui. Paris. Bonon.

21

SVMMARIVM.

1 *Verba, pleno iure, verum & plenum dominium important.*
Et legatum istis verbis factum idem importat.
2 *Geminatio enixam ostendit voluntatem.*
3 *Verba, ad eius libitum, absolutam & meram voluntatẽ arguunt.*
4 *Legatum bonorum mobilium non dicitur sublatum per vniuersalem institutionem hæredum in eodemmet testamento factam, super omnib. bonis.*
5 *Et quando in institutione apposita est dictio, illa alijs.*
6 *Et verbum, immobilib. & mobil. appositum in institutione, qualiter veniat interpretandum.*
7 *Hæres in legatis in testamento factis institutus dicitur.*
8 *Dictio, sed, aduersatur præcedentibus.*
9 *Per clausulam sequentẽ limitãtur, & restringuntur præcedentia.*
10 *Et per eam in fine appositam illa declarantur.*
11 *Et vltima dispositio est obseruanda.*
12 *Dispositio captatoria quæ sit.*
13 *Et cessat in relictis pijs.*
14 *Qui habet potestatem eligendi pauperes, debet illos eligere.*
15 *Et debent eligi pauperes, & non alij, & aliter facta non valet.*
Et an possint eligi consanguinei.
16 *Verba, videbit, & placebit, arbitriũ boni viri importãt, & nu. 17.*
18 *Et electi sub istis verbis non debent abuti potestate eis concessa.*
19 *Et malè eligentes pessimè agunt, & ad superiores potest haberi recursus.*
20 *Et ab illa potestate semper censetur exclusus dolus.*
21 *Remissio inuentarij conficiendi concessa vxori per maritum qualiter est interpretanda.*
22 *Et illa non liberat à restitutione bonorum, nec à dolo, & fraude.*
23 *Nec est credendum assertioni illius electi ad distribuendum, si dicit distribuisse.*
24 *Remissum conscientiæ, & discretioni alicuius, arbitrium boni viri importat.*

CONSILIVM XLV.

Vltra legatum vsusfructus omniũ suorum bonorum valuit, & tenuit ẽt legatum bonorum mobilium omnium relictum per Gentilem testatorẽ eius vxori. Voluit † enim ipse testator omnia bona mobilia pleno iure legata esse dictæ eius vxori, quæ verba plenum, & merum important dominium, vt per illum tex. traditur in l. fœminæ. §. illud. C. de secun. nup. & ꝓbatur in l. si quis vi. §. differentia, vbi Bar. & alij no. ff. de acq. poss. & per Imo. in l. 1. in prin. eo. tit. & per Soc. cõs. 9. prosequendo, col. 10. vol. primo. Eo † magis cum d. verba per eundem testam. fuerint repetita, & geminatè prolata, quæ eo fortius enixam, & præcisam voluntatẽ ipsius ostendunt, ad no. in l. balista. ff. ad Trebel. & per Bar. in l. cum scimus. C. de agri. & censi. lib. 11. cum vulga. Eo † etiam quia ipse testator disposuit de dictis bonis eius vxorem potuisse disponere ad eius libitũ, quæ verba absolutam, & veram important voluntatem. l. si deicommissaria, in prin. ff. de fideicom. lib. & per Bart. in l. alio, col. 4. ff. de ali. & ciba. leg. & per Abb. in c. 2. in 3. no. extra de sequest. poss. & fruc. & per Ias. in l. si sic legatum, col. fi. nu. 34. de leg. 1. Nec † tale legatum bonorũ mobilium videtur fuisse sublatum per institutionem, hæredum, in eodemmet testamento per ipsum testatorem factam vniuersaliter super suis bonis mobilibus & immobi. & c. tum quia non est præsumendum, ꝙ incõ-

1

2

3

4

tinenti voluerit se corrigere, vulg. l. non ad ea. ff. de con-
5 di. & dem. tum † etiam quia in dicta institutione apposita est illa dictio, alijs, per quam testator videtur voluisse legata prius facta debere detrahi, vt firmat Bar. allegãdo iura in l. si quis seruum. §. fi. in fi. de le. 1. & Fulg. cons. 100. quidã. A. col. v. includit enim dictio, alijs, alia omissa, & excludit nominata in præceden. vt no. Bal. in l. cõuenticulam, col. 5. C. de episc. & cler. & post gl. tradunt
6 doct. in auth. ex testamento. C. de col. cum si. Et † illud ver. mobilib. appositum, in institutione, ne videatur superuacuè & frustratoriè appositum, poterit intelligi de mobilib. futuris, & post testamentum acquirendis per testatorem, vt in puncto declarat Fulgo. in d. cons. 100.
7 col. 2. Et † quia hæres in legatis iam factis institutus cẽsetur, sed illa prius debentur legatarijs. l. si quis ita fuerit hæres institutus, excepto fundo. & ibi Bal. Ange. & alij no. ff. de hære. insti. & tradit Pau. de Cast. in l. cogi. §. inde quæritur, & Alex. in l. nam quod. §. omnis, in fi. ff. ad Trebel. vbi ponunt propriè hanc quæst. ¶ Verùm istis non obst. aduertẽdum est, quoniam dictus testator in calce & fine prædicti legati facti eius vxori, apposuit clausulam, per quã expresè ordinauit, ꝙ ipsa eius vxor teneretur de fructib. per eam percipiendis, & de dictis bonis immobilib. eidem, vt s̃. legatis, facere bonũ pro anima ipsius testatoris, & ꝙ teneretur fructus, & bona prædicta erogare pauperibus. Christi, & seu cui sibi videbitur, & placebit apponendo dictionem, sed ipsa te-
8 neatur. quæ † dictio, sed aduersatiuè venit ad præcedentia, cum apposita sit sine copula, vt habetur ĩ l. qui se. ff. de cõd. cau. da. cum alijs allegatis per Albe. de Rosa. in suo dictionario, in ver. sed, & ꝑ Bar. in l. sed, & si, in pr.
9 ff. de pet. hære. Et † per dictã clausulam in fi. dicti legati appositam per ipsum testatorem, limitata fuit, & restricta potestas attributa dictæ eius vxori, vt dictos fructus & bona mobilia nõ posset alienare, & suo arbitrio de illis disponere, vt videbatur dicendum ex verbis præcedẽn. quib. dicta legata fuere facta, de quib. sigillatim fuit
10 dictũ s̃. Quæ † verba ꝑcedentia, & legata facta, restricta & limitata fuerũt per dictã clausulã appositam, in fine, ſm quam declarantur, & regulantur præcedentia. l. si idẽ cũ eodẽ, in fi. ff. de iurisd. omn. iu. c. secũdo requiris, vbi Can. extra de appel. l. 3. §. filius aũt. ff. de lib. & posth. & per scrib. in l. 1. C. eo. per Bar. & alios, in l. talis scriptu-
11 ra. §. fi. de le. 1. Et † ista vltima dispositio declarans præcedẽtia, obseruãda est, & executioni mãdanda. l. 3. in fi. & l. seq. cum vulg. ff. de adi. le. Per dictã ergo clausulã in fine dictorũ legatorum appositã testõr expsè voluit dictos fructus, & bona mobi. legata dẽre erogari pauperib. Christi ꝑ ipsam eius vxorẽ, quę fructus, & ipsa bona ad istũ vsum dẽbat, & tenebat erogare, & talis testõris volũtas oĩno dẽt obseruari, vulg. §. disponat, in auth. de
12 nup. cũ simi. Non † .n. potest dici, ꝙ dicta voluntas, & dispositio fuerit captatoria, & ɔ̄ñr nulla, ex eo quia fuit collata in arbitriũ ipsius mulieris, iuxta l. captatorię, de le. 1. & l. captatorias. C. de test. mili. & l. illa inst. ff. de hær.
13 inst. Nam † valuit, & tenuit, ex quo facta fuit in pias cãs, pro aĩa, & vt erogatio fieret in pauperes, l. nulli. l. id quod pauperib. C. de epis. & cler. & plenè tradit Bart. quẽ alij ibi sequuntur, in l. 1. in 3. q. 5. q. principalis. C. de sacros. eccl. & est tex. in c. cũ tibi, ext. de test. & ibi omnes Can. firmant, prout ẽt faciunt oẽs in d. l. captatorię. & in d. l. illa institutio. & in d. l. captatorias. vbi Ias. & Mod. col. fi. dicũt, hanc esse cõem, vt etiã dicit Soc. cons. 49. viso instru. nu. 10. vol. 4. & Corn. cons. 156. de duab. volumine 2. Et etiam quia talis potestas erogãdi fructus, & bona mobil. per testõrem fuit cõcessa dictæ eius vxori, ꝑ verba denotãtia arbitriũ boni viri, vt statim dicam, & ɔ̄ñr fuit, & est valida, vt plenè traditur ꝑ doct. in locis superius alleg. & ꝑ Bar. & alios, in l. 1. de le. 2. tenebat igr̃ ipsa vxor erogare fructus, & d. bona mobilia pauperibus Christi, vnde cum hoc non fecerit, hæredes sui tenen-
14 tur d. bona, & fructus restituere. Debuit † .n. eligere pauperes, & in illo dispẽsare iuxta voluntatẽ testõris, vt dicũt Ca. in d. c. cũ tibi, & doc. in d. l. 1. C. de sacros. eccl. & in l. id ꝙ pauperib. C. de epis. & cle. & in d. l. captatorias, cũ cõcor. Ex quib. infertur necessariò, ꝙ donõ de dictis

bonis

bonis mobilib. p ea facta Io. Bap. eius filio ñ valuit. nec tenuit, ex plurib. Et primo: qm̃ in d. donatione ipsa nō declarat, ꝙ eā faciat, vt exequat̃ volūtatē testōris, & ꝙ eligit in hoc Io. Bap. in pauperē, prout necessariū erat, ſm decisi. superius alleg. quinimo ipsa vxor in dicta donatione fecit oppositū, ex quo Io. Bap. illa donauit tāq̃ sibi relicta p d. testōrē, nō exprimēdo, ꝙ dēbat illa ero
15 gare pauperib. Secūdo † d. donatio ruit: qm̃ d. Io. Bap. ñ erat, nec ē paup., & ꝯñr in illū ñ potuit fieri dicta erogatio: nā cū appareat facta filio, & nō pauperi, p̄sumit̃ suspecta, & ꝯñr nulla, vt dicit Calde. ꝯſ. 31. an executor, & cōſ. 39. an executor, in ti. de test. & ita declarāt̃ ea, q̃ dicit Pet. de Anch. & Barba. in d. c. cū tibi, Bal. & alij, in l. illud. C. de sacrosan. eccl. & Roma. ī auth. similiter, col. 2. C. ad leg. Falc. dū volūt, ꝙ p talē executionē p̄ñt eligi p̄sonæ cōsanguineæ, & attinētes. Nā verū ē, qñ ī eis cessat suspicio, & qñ sūt pauperes, sec⁹ qñ diuites. Nā isto casu non p̄ñt eligi, & electio de eis facta nulla est, pro ut nulla erit ista donatio facta Io. Bap. filio d. vxoris, q̃
16 tenebat̃ erogare pauperib. Nec † ob. illa ver. seu cui sibi videbit̃, & placebit, vt ex illis dici possit, ipsā vxorem suo arbitrio potuisse facere electionē p̄sonarū. Nā illud ver. videbit̃, nō importat absolutā volūtatem, sed arbitriū boni viri, vt in d. l. fideicōmissaria. §. q̃q̃, de lega.
17 3. cū alijs allegatis p Ias. in l. si sic. nu. 4. de leg. 1. Itē † ēt, & illud ver. placebit, boni viri arbitriū īportabit. l. Thais. §. sororē, & l. Lucius. & d. l. fideicōmissaria. ff. de fideic. lib. p Bar. & alios, maximè Ias. nu. 6. allegantē cōcor. in
18 d. l. si sic. Et † executores testamētarij deputati ad distribuendū p ista verba, p̄ut eis videbit̃, & placebit, nō dēt abuti p̄tāte circa distributionē, & electionē p̄sonarū. nā tenent̃ seruare regulas iuris, vt dicit Bar. in ex̃uagāti ad reprimēdū, in ver. videbit̃, & Anc. in cle. sæpe. in prī. de verb. sig. & Alex. cōſi. 33. viso themate, col. 2. vol. j. cū
19 alijs allegatis p Ias. in d. l. si sic legatū. nu. 26. Et † si dicti executores ita deputati malè arbitrant̃, passiuè agūt, & à tali arbitrio, & electione malè facta p̄t hr̃i recurs⁹ ad superiorē, q vir bonus dr̄, & tale arbitriū hēt corrigere, ſm regulas iuris cōis, & mētē testōris, vt p Bar. in l. si societatē. §. arbitrorū. ff. p soc. & diffusè p Cano. in c. quintauallis, ex̃ de iureiur. & decisi. cōſ. Neap. 371. Do. Antonius, in fi. Malè igit̃ fecit ipsa vxor, donare dicta bona mobilia filio suo, ex quo nō poterat dictus eius filius eligi vt pauper, dicta ergo electio facta erit nulla, & p supiorē corrigēda venit rōnib. & decisionib. qb.
20 s. eo † magis, cū p̄sumat̃ suspecta, & dolosa q dolus penitus excludit̃ ab oī p̄tāte alicui cōcessa q̃tūcūq; absolutè, p tex. in l. creditor. §. Lucius, & ibi Bar. & alij no. ff. mand. & p Abb. in c. 1. in 2. no. ex̃ de his q̃ fi. à ma. par. ca. & p Ias. in d. l. si sic legatū, nu. 28. Nec dicta vxor & successiuè Io. Bap. eius fili⁹ poterūt se iuuare ex eo; qm̃ d. testōr ordinauit illā nō teneri ad cōfectonē inuentarij, nec ad reddendū aliq̃ rōnē. Nā post talē ordinationē ipse testōr dispoſuit, ꝙ deberet fructus & bona mobilia erogare pauperib. arbitrio boni viri. Quo casu nō
21 potuit facere talē donationē filio, vt cōclusū fuit. Et † remissio inuētarij ꝯficiēdi vr̄ esse facta, vt ñ exigat̃ illa forma, & solēnitas, q̃ aliàs de iure requireret̃, & illa exacta solicitudo, & diligētia in reddēdo rōnē, & scrupulosa inquisitio, de qua in l. si seruus, de leg. 1. & in l. cū tale. §. fi. ff. de cōdi. & demon. & in l. fi. C. de iure delib. tñ de dictis bonis faciēda erat aliqualis descriptio; vt p Bal. & Pau. de Cast. in d. l. cū tale. §. Titius, & p Alex. cōſ. 78. habita sup narratis, vol. 3. Ad effectū, vt sciret̃, q̃ bona mobilia remāserūt & legata fuerūt cū grauamine, q̃ erogāda pauperib. veniebāt, vt ēt tradūt repetētes in l. Ti
22 tia. §. Titia. q. 51. & 59. de leg. 2. & doctores oēs, in l. nemo p̄t, de leg. 1. Et † talis remissio cōficiēdi inuentarij, & rōnis nō reddēdę nō liberat eā à restōne bonorūmobiliū. q̃ nō erogauit pauperib. ſm volūtatē, & dispōnē testōris, nec liberat eā dolosè in hoc versatā, dū dicta bona donauit filio diuiti, & sic in fraudē, vt tradit̃ in d. l. creditor. §. Lucius, & in l. tres fratres, vbi Mod. cumulant alias decisi. ff. de pact. & p Alex. d. cōſi. 58. col. pe. & p Corn. ꝯsil. 173. col. pe. vol. 3. & plenissimè p̄seqt̃ istud Frā. de Cur. cōſ. 66. sapienter, col. 7. & alijs seq. ver. capio ſm articulū. Cōsequenter ex oī capite cōcluditur, talē donationē factā filio ñ valuisse, & ipsū donatariū & hr̄des dictæ mulieris oīno teneri ad restitutionē dictorū bonorū mobiliū. Tenēt̃ ēt hr̄des dictæ mulieris adsoluēdū & restituendū ducat. aur. 600. quos dictus testōr reliquit, & in suis codicillis ordinauit p ipsā eius vxorē debere distribui, & erogari amore Dei ad pias causas, & in pios vsus p̄sonis masculis, siue fęminis, siue locis, qb. videbit̃, & placebit dictæ vxori. Quæ verba importāt arbitriū boni viri, & regulatū, & nō liberū, & absolutū, vt dictū, & cōclusū fuit superius, de qua distributione duc. 600. nihil apparet factū p dictā vxorē, ꝯñr p eius hr̄des veniūt restituēdi, vt fuit cōclusū supius ī
23 alio articulo rerū mobiliū. Et † assertio, q̃ ipsa facit in instr̃o donationis factæ filio, in quo dicit distribuisse dictos duc. 600. ſm dispoſit & voluntatē dicti testōris nō releuat ipsā, nec eius hr̄des, tū q̃a talis assertio est incerta, nā in ea nō declarat̃, qb. p̄sonis, seu locis distribuisset dictos duc. 600. q̃ necessariū erat: vt tolleret̃ suspicio fraudis, & doli, ſm iura vulg. & cōia. tū ēt q̃a eius assertioni, & ī sui cōmodū, & ī dānū pauperū, & ad fraudādā cōscientiā testōris defuncti, nō est mō aliquo fides adhibēda. l. exēplo. l. rōnes, cū alijs cōcor. C. de p̄b. tū ēt, & fortius: qm̃ testōr talē distributionē dictarū pecuniarū remisit cōscientiæ, & discretioni ipsius vxoris.
24 Quę † verba regulatū arbitriū boni viri importāt: vt tradit̃ in c. nō solū, de reg. lib. 6. ibi, cōsciētiæ puritati, & p Anchar. cōſ. 371. primo, cū alijs allega. p Ias. in d. l. si sic legatū, nu. 12. & seq. de leg. 1. vbi vult, ꝙ qñ distributio cōmittit̃ cōsciētiæ alicuius, talis executor dēt ondere rōnē de distributis, & an eā fecerit ſm cōscientiā boni viri, ſm Geminia. in c. statutū. §. assessorē, de rescrip. lib. 6. & ſm alios, ibi p Ias. citatos. & idē erit, qñ cōmittitur discretioni alicuius, q̃ idē importat, ꝙ arbitriū boni viri, ſm Bar. in extrauaganti ad reprimēdū, in versi. videbit̃, col. 2. & secundum gl. in ver. iudicio. in l. cum p̄tor. §. fi. ff. de iudi. & per Alex. consi. 33. viso themate, col. 1. vol. 1. & p Ias. in d. l. si sic legatū, nu. 7. & 8. Ex quib. resultat solida, & necessaria cōclusio, talē donationē p ipsā mulierē factā Io. Bap. eius filio nō valere, nec tenere, & q̃, ipse Io. Bap. & alij hæredes ipsius mulieris tenent̃ restituere dicta bona mobilia, & reddere rōnem de illis, & ēt de fructib. p̄ceptis nō distributis. Nec nō dico, ipsos teneri ad restituendū dictos duc. 600. nisi aliter doceat de ipsorū distributione facta pauperibus, ſm voluntatē, & ordinationem dicti testōris. Parisius. Bon.

SVMMARIV.

1 *Ex quibus colligatur, testatorem voluisse in scriptis testari, & non nuncupatiuè, & nu. 2. & 5.*
3 *Quæ forma sit seruanda in tali testamento.*
Si non seruatur, testamentum non valet, vt in scriptis, & nu. 4. Minus, nec vt nuncupatiuum, & plenius nu. 9.
4 *Testes qualiter debeant se subscribere in testamento in scriptis.*
5
6 *Forma à statuto tradita est obseruanda, aliàs actus erit nullus, & nu. 14.*
7 *Testamētū in scriptis sub qua forma debeat aperiri, & publicari.*
8 *Idem notarius de actu per eum gesto non potest rogari.*
10 *Testamentum redditur nullum, si post illud conditum testator fuit capite minutus.*
11 *Damnati ad mortem naturalem efficiuntur serui pęnæ.*
12 *Et ista inhabilitas rumpit testamentum præcedens.*
13 *Deliberans committere delictum, & postmodum testamentum faciens, reddit illud suspectum.*
15 *Testamentum factum à condemnato, an valeat virtute statuti.*
16 *Statutum non debet extendi.*
17 *Testamento prius facto reddito nullo, ab intestato dr̄ quis mori.*
18 *Et legata non valent, nec debentur.*
19 *Per secundum testamentum tollitur primum.*
20 *Testamentum coram septem testibus factum est validum nuncupatiuè.*
21 *Reuocatur primum per secundum, licet in secundo non interuenerint solennitates quæ in primo.*
22 *Et in secundo non requiruntur omnes testes, qui in primo interuenerunt.*
23 *Statutum requirens scripturam cessat in causis pijs, vel quando dicta testium sunt in scripturam redacta.*

Pontifex

Pontifex potest derogare statutis Bononiæ.
Necessitas excusat à forma tradita per statutum.
24 *Tempore pestis cessabit solennitas à iure tradita.*
25 *Quando per secundum testamentum dicatur reuocatum primũ, & quo casu.*
26 *Illa clausula, cassans, &c. sola nõ tollit primum testm̃. & nu. 27.*
28 *Et quid si in secundo sunt instituti venientes ab intestato.*
29 *Testes debent esse rogati in testamento.*
30 *Testamentum an possit validari per rescriptum Principis.*
31 *Et princeps an possit supplere nullitates, & tollere ea, quæ sunt iuris gentium.*
32 *Testamentum, & successio quo iure inducta, item & solennitates testamenti, & an ista possint per Principem suppleri.*
34 *Solẽnitates à statuto requisitę, an possint suppleri per Principẽ.*
35 *Iuri positiuo potest Princeps derogare.*
36 *Et etiam testamento cum clausula, non obstante.*
37 *Et quid quando primum non est validum.*
38 *Et potest Princeps primum declarare nullum, & supplere defectus secundi.*
39 *Clausula, non obstante, multum operatur.*
40 *Quando de obstantib. est facienda specialis derogatio, & quãdo sufficiat generalis cum clausula, non obstante.*
41 *Clausula, quod haberi debeant pro expressis &c.*
42 *Clausula, supplentes omnes defectus, quid inducat.*
43 *Clausula, de plenitudine potestatis, quid importet.*
44 *Legitimatio tollit ius aliorum agnatorum.*
45 *Princeps potest obstaculum in successionibus tollere.*
47 *Princeps potest contractum nullum reddere validum.*
47 *Pontifex potest legatis pijs derogare: quia habet in istis plenitudinem potestatis.*
48 *Clausula, ex certa scientia, & deliberatè, quid operetur.*

CONSILIVM XLVI.

Primum testm̃, vt dr̃ cõditum per nobilẽ equitem do. Ant. de Cõfortis, pluribus ex capitibus reddit̃ nullũ, & inefficax, & subsistere mini-
1 mè p̃t. Nã † vt ex illius lectura est videre mẽtis & volũtatis suæ fuit testari in scriptis, dũ voluit eã esse secretã, & à nullo sciri & cognosci. l. hac cõsultissima. in prĩ. C.
2 de testa. §. fin. aũt. insti. de pupil. substi. cũ ↄcor. tñ̃ ẽt cõsideratis sigillis, clausura & subscriptionib. ĩ illo appositis, ei⁹ ordinatione. d. l. hac ↄsultissima. & ĩst. eo. §. ex edicto. firmat Cy. & Pau. de Cast in d. l. hac cõsultissima. §.
3 p nũcupationẽ. Et † qm̃ ñ apparet fuisse seruatã formã & solẽnitatẽ ad id necessario requisitã, & de qb. in d. l. hac cõsultissima. & inst. eo. & in l. hæredes palã, in prin.
4 ff. e. cũ si. Merito † tale testm̃ nõ poterit valere vt testm̃ in scriptis, d. l. hac cõsultissima. cũ ↄcor. Nõ. n. do. Ant. suo arbitrio potuit omittere solẽnitates reqsitas, nec illas alterare, ad plenè no. in l. nemo p̃t. de leg. 1. Et cõsiderãdo subscriptionẽ testiũ, satis apertè oñdit̃ defectus
5 formę & solẽnitatis reqsitę. Dẽbãt †. n. sub hac formula subscriptionẽ facere, ego talis testis rogat⁹ ad testm̃ Titij vnà cũ tali, & talib. testib. ꝓpria manu scripsi & sigillaui &c. ꝙ qdẽ obseruatũ minimè apparet, vnde &c. vt dicũt Bar. Imo. & alij ĩ l. pe. ff. de test. & Io. Plate. ĩst. e. in prin. & Ang. Are. ĩ tract. de test. in gl. in ver. suũ testm̃ col. 2. vers. & aduertẽdũ. Prout ẽt: qm̃ s̃m dispõnẽ statuti Bono. qñ testm̃ in scriptis conficitur, illud deponi dẽt in aliqua sacristia ecclesiarũ dictæ ciuitatis, ꝙ qdẽ minimè obseruatũ fuit, nec hr̃ vera notitia, quonã mõ
6 ad manus notarij puenerit ¶ † Forma ãt ab ipso statuto tradita quatenus oĩno seruãda sit, & omissa ipsi⁹ obseruatione, actus reddat̃ nullus, plenè tradit̃ ĩ l. cũ hi. ferè p totũ, maxi. in §. vult igit̃. & in §. si p̃tor aditus. ff. de transf. & p Bal. in l. fi. C. de suis & legi. & diffusè ĩ l. 1. & 2. ff. de lib. & posth. & p Fely. post alios, in c. cũ dilecta. de rescrip. Prout ẽt. qm̃ bñ̃ inspecto tenore testi p̃dicti, in eo alia adhuc cessat forma, necessario reqsita à statuto Bono. qñ qs sanus corpore in ciuitate p̃dicta testm̃ cõdidit. Requirit. n. statutũ nonnullas qualitates & solẽnitates vltra illas de iure cõi necessarias, q̃ omissæ ĩ isto
7 prorsus apparẽt, ergo &c. deci. & iurib. qb. s̃. Ad † ꝙ ẽt cõsiderata p̃sentatione & apertura & publicatione ipsius, in qb. ordo reqsitus seruatus nõ oñdit̃, ↄñr testm̃ reddit̃ nullũ, vt p Spec. in tit. de instr. edi. §. cõpendiosè.
8 col. 5. & p scrib. in l. publicati. C. de testa. cũ si. Idẽ † nãq; notari⁹, q testm̃ exhibuit & pñtauit, rogari minimè p̃tuit, vti rogat⁹ apparet d̃ actu p eũdẽ facto & gesto. Regrebat̃. n. p̃sonarũ distinctio, vt dicit Bal. ĩ l. iuriusiu. co. fi. C. d̃ testi. & Io. d̃ Ana. ↄs. 49. Dubiũ. in fi. & Alex. cõs. 212. Viso. col. 3. vol. 2. Abb. Fel. & Deci. allegãs ↄcor. in
9 c. qm̃ ↄ̃. nu. 59. d̃ ꝓba. Nec † dici p̃t tale testm̃, si nõ valet vt in scriptis, tñ valebit vt nũcupatiuũ: qm̃ vt nũcupatiuũ ẽt valere ñ poterit, cũ d. Ant. volebat illud valere in scriptis, & ꝙ eẽt secretũ, cuius ↄ̃riũ à iure reperit̃ dispositũ in testõ nũcupatiuo, in quo corã testib. oĩa sũt nũcupãda, potissimũ hr̃dis nomẽ. d. l. hac cõsultissima. §. p nũcupationẽ. & l. iubemus. eo. tit. & in §. fi. insti. e. tit. nullo igit̃ modo poterit reddi validũ, vt ꝓbat̃ ĩ d. l. hac cõsultissima. ĩ prin. ibi, ꝓ infecto, &c. & in d. l. iubemus, ibi, stare minimè patimur. tradũt Pau. Imo. & Are. in d. l. hr̃des palã. in prin. Cy. & Pau. de Cast. in d. §. p nũcupationẽ, & est gl. q̃ id bñ ꝓbat, in l. fi. ff. de iure codi. cũ cõ-
10 cor. Vlterius, † siue tale testm̃ cõsideret̃ vt in scriptis, siue vt nũcupatiuũ, adhuc fuit & ẽ nullũ, ex quo dictus testõr post illud cõditũ fuit capite diminutus: & effect⁹ seruus pęnę, & pp delictũ ad mortẽ naturalẽ ↄdẽnat⁹, & capitis incisione mulctatus, vt hr̃ in §. nõ tñ. inst. qb. mod. test. infir. & ibi oẽs tradunt, & est tex. apertus in l.
11 eius. §. si cui. ff. de test. Et † ibi inter alios, Bar. dicit, ꝙ hodie illi, q dãnãt̃ ad mortẽ naturalẽ, efficiũt̃ serui pęnæ, & maximã capitis patiũt̃ diminutionẽ, p q̃ testamẽtũ prius factũ ruit, allegat l. q vltimo. ff. de pęn. & post gl. in d. §. si cui. dicit, ꝙ ista iura hodie nõ sunt correcta, q̃ p̃cedet auth. sed hodie. C. de do. inter virũ & vxo. vt illa p̃cedat in dãnatis, q viui remãserũt, & idẽ firmat Bar. in l. 1. col. 2. ff. de bon. dã. & Pau. de Cast. in sũmario, & col. 2. vers. 3. q̃ritur. in d. §. si cui. & Aret. ibi. col. 2. ver. vltimo. & scrib. oẽs idẽ volũt in l. 3. C. q testa. face. pos. maximè Alex. nu. 2. 8. & 10. Ias. nu. 2. & col. fi. & facit tex. in l. ꝙ ad statũ. ff. de pę. & in l. si qs filio. §. irritũ. ff. de iniul. rup. & q̃ dicit Ange. Aret. in d. tract. de test. in prin. col. 8. vers. 3. q̃ro. & in tract. malefi. in ver. & sibi caput à spatulis. & ibi Augu. in addi. cũ alijs alleg. p Corn. ↄs. 278. In cã, in litera A, vol. 4. & p Moder. Bono. cõs. 131. nu.
12 35. & 41. Ista †. n. inhabilitas supueniẽs cũ tali delicto, penitus vitiat, & nullũ reddit testm̃ p prius factũ, vt tradit ẽt gl. in l. 1. §. exigit. ff. de secũ. tab. p iura superius allegata, vt refert Deci. in l. furiosũ. nu. 18. C. q testa. face. pos.
13 Quæ † eo magis ꝓcedũt; qm̃ tpe cõditi dicti testĩ ipse D. Ant. iã animo cõceperat, & deliberauerat tale delictũ cõmittere, & iõ de bonis suis talẽ fecit dispõnẽ, post q̃ de propinquo & ferè incõtinẽti secutũ fuit delictũ, q̃ oĩa fraudẽ, & apertã indicãt p̃sũptionẽ, tale testm̃ non fuisse cõditũ ad verũ sẽsũ, sed potius in fraudẽ, iuxta ea q̃ in simi. tradũt̃ p Bar. & oẽs alios, in l. post ↄ̃tractũ. col. 2. nu. 1. ver. & vt plenè. nu. 2. 8. & 10. ff. de dona. cũ alijs ibi alleg. p Alex. in apost. iunctis his q̃ tradũt̃ in l. q̃ de legato. de leg. 1. vbi de ↄ̃ctib. ad vltimas volũtates validũ est
14 argm̃, remota diuersitatis rõne, cũ simi. ¶ † Nec istis habet obstare statutũ sub rubr. de test. inquantũ ibi dr̃, q̃ dãnatus ad mortem põt testari: qm̃ si tale statutũ attẽdere volumus, nihil facit, ex eo qm̃ forma ibi tradita non apparet seruata in primo testõ, nec p̃t quis se iuuare ex statuto aliquã qualitatẽ requirẽte, si talis qualitas nõ fuit obseruata & adimpleta, vt per Bar. in l. 1. §. ait p̃tor. ff. ne quid in flu. pub. & p Io. An. in c. 1. de ho. lib. 6.
15 Ad † ꝙ & secũdo dr̃ tale statutũ loqui, & permittere bannitũ, & ante banni executionẽ posse testari, s̃m formã ibi traditã, nihil aũt in eo disponit̃, ꝙ testm̃ p prius factũ nõ irritet̃, & reddat̃ ruptũ, s̃m ꝙ disponit ius cõe, de quo s̃. & licet in vno corrigat illud, tñ nõ dẽt extẽdi ad pñtem casum: cũ talis extẽsio ĩ correctorijs & exorbitantibus reprobetur à iure. l. sancimus. C. de testa. l. p̃cipimus. C. de appel. & plenè tradit̃ in auth. quas actiones. C. de sacros. eccl. & in l. si vero, §. de viro. ff. sol. mat.
16 & l. si cõstante. in prin. eo. tit. Et † qa tale statutũ, cũ sit stricti iuris, strictè tm̃ dẽt intelligi, & ĩ casu quo loqtur & disposuit, nec extẽsionẽ habere dẽt ad no. ĩ l. 3. §. hæc verba. ff. de neg. gest. & in l. quicqd astrigẽdæ. ff. de verb. obli. & p Bar. in l. cõstõ. ff. ad muni. & in l. quod cõstitutũ. ff. de test. mil. Sublato † igit̃, & reddito asserto testa-
17
mento

mento primo nullo,resultat vera ꝯclusio, ipsũ d. Ant. mortuũ fuisse ab intestato,cõsiderata dicta nulla dispõne,vt ꝓbat̃,inst.de hær.q ab intest.dese.in prin.cũ concor.ibidẽ allegatis,ꝯñr ex tali nullo testõ eius hr̃ditas ꝑ hr̃dẽ ibidẽ scriptũ minimè potuit adiri , ꝓut adita nõ
18 fuit.Et† in necessariã ꝯsequẽtiã legata & alia particularia in dicto nullo testõ descripta nihil penitus valuerũt nec executionẽ aliquã sortiri dẽnt.l.si nemo. ff. de test. tut.l.3.de le.1.l.eã q̃,vbi diffusè doc.tãgũt.C.de fideic.& legatarij ĩ dicto nullo testõ honorati ipsis relicta petere nõ pñt,cũ effecta fuerint irrita & nulla,& vlterius,ꝙ assertũ testm̃ ñ subsistat,& alia scd̃a dispõ, ꝑ ipsũ d.Anto.vltimo loco facta corã testib. fide dignis,& ĩ numero ro à iure reqsito, in qua expsse illud primũ reuocauit.
19 Per† q̃ scd̃ã dispõnẽ ẽt simpl'r factã primũ reddebat̃ reuocatũ,vt ĩ §.posteriore verò.inst.qb.mod.test.infir.& ĩ l.si mihi & tibi.§.ĩ legatis. de le.2.& in l. si qs priore. ff.
20 ad Treb.& l.cũ in scd̃o.ff.de iniu.rup.cũ vulg.Eo †.n.ꝙ dicta scd̃a volũtas nõ appareat rogata ꝑ notariũ, tñ qa fuit ꝑ d.Ant.corã testib.aptè nũcupata attẽto iure cõi fuit valida & firma,vt hr̃ ĩ d.l.cõsultissima.§.ꝑ nũcupationẽ.& ĩ l.in testis. C.c.ti.& inst. de test.§. fi. & in terĩs nr̃is tradit Ale.ꝯs.103.Viso.nu.7.& col.2. vol.4. cõcludẽs ꝑ s̃m tolli primũ,esto ꝙ s̃m appareat factũ sine scriptura,& solũ ꝓbet̃ ꝑ testes , de illo & ipsius tenore deponẽtes,ẽt si primũ cõtineret legata ĩ piã cãm facta,& idẽ tenet Ang.Are.ĩ d.tract.de test.ĩ ver. suũ testm̃.col.
21 2.ver.scd̃a spẽs.Et†esto ꝙ in scd̃o nõ interuenerint illæ solẽnitates,q̃ fuerũt ĩ primo adhibitæ,tñ adhuc primũ reuocat̃,si ĩ scd̃o interuenerit sufficiẽs numerus testiũ nã adhibita in primo ex abũdãti nõ sunt in cõsiderõne vt idẽ Ale.ꝯcludit ꝯs. 146. Viso themate.col.2. & 3.nu.
22 3.& 4.vol.2.Et†ꝑ istud tollit̃ illud,ꝙ dici posset ad reuocãdũ testm̃ tot testes reqri , quot reqrunt̃ in eius celebrõne.l.hr̃des palã.§.si qs post.ff.de test. ꝑ gl. & doc.ĩ l. cũ ꝓponebat̃.de le.2.& ꝑ Rom.ꝯs.65.Viso themate.nã satis est ĩ scd̃o adesse reqsita à iure, nec curare dẽmꝰ ex abũdãti adhibita ĩ primo. ¶Nec ẽt obstat,si dicat̃ scd̃æ dispõni obstare statutũ Bon.dispõnẽs,testm̃ seu vltimã volũtatẽ ꝑ testes ꝓbari nõ posse , nã cũ dicta testiũ fuerint redactã in publicã scripturã,ꝓbatio,q̃ mõ fit,ꝑ scri
23 pturã dr̃ fieri,licet depẽdẽtiã hẽat à dispõne testiũ.†Vel & melius dici pt̃,tale statutũ nihil obstare respũ legatorũ piorũ,de qb.in scd̃a dispõne, nã ad illa statutũ se nõ extẽdit,qnimò statutũ illa reseruat, vt est videre ex illiꝰ tenore,& si nõ reseruaret,adhuc illa minimè ꝯphẽderet,vt allegãdo q̃plures decis.firmat Ale.ĩ d.ꝯs.103.col. 2.& 3.nu.8.& seq.vol.3.aptè ꝯcludẽs valere s̃m testm̃,licet nõ appareat factũ s̃m formã statuti quò ad relicta in pias cãs,quarũ fauore tenere, & valere dẽnt alia reli .cta alijs ꝑsonis,vt ꝑ eũ.Prout & tertiò tale statutũ ruit, qm̃ illi expsse fuit derogatũ ꝑ sũmũ.Põti. vt statĩ dicet̃. & pariter stãte expssa derogatione Põtificis tollitur alia obiectio,q̃ fieri posset ꝯ hãc scd̃ã dispõnẽ de alio statuto Bon.ꝑmittẽte ꝯdẽnatũ ad mortẽ testari, sub certa , tñ forma,q̃ ꝑ Do.Ant.seruata nõ fuit.nã tali statuto & formæ apparet expsse derogatũ , & potuit Põti.illi derogare,vt statĩ dicet̃.Prout oĩa dicta statuta reqrẽtia dictas formas ĩ casu pñti cessare dẽnt.nã ipse d.Ant.exñs carceratꝰ notariũ reqsiuit, & alias solẽnitates à statuto reqsitas volebat obseruare verũ ĩ carcere detẽtꝰ, cũ ea obseruare,& adiplere ñ posse,& necessitate ductꝰ,ꝙ potuit,fecit,& vltimã suã voluntatẽ & dispõnẽ declarauit mõ,& forma,qb.declarata apparet,& ĩ isto casu necessitatis ñ reqrit̃ obseruatio formę à statuto traditæ, licet .aliàs ĩteruenire dr̃et,cũ necessitas nõ hẽat legẽ,& ex cã
24 necessitatis,forma à statuto tradita minimè veniat obseruãda.Ex†quo satis ẽ vt adĩpleat̃ in alio æqpollẽti, vt dicimus de testõ cõdito tpe pestis.l.fi.C. de testa. & ibi plenè scrib.& plura ad id adducit Ale.ĩ l.1. nu.8.& seq. ff.de li.& posth.& idẽ faciũt ibi Soc.& Ias.nu.14. & seq. & est bona decisio.Nico.de Mattarel.Bal. & Sal. ĩ d.l.fi. C.de test.q̃ refert & seqt̃ Soc.ꝯs. 85. Circa articulũ. nu. 5.& 9.vol.4. volẽtes testm̃ ꝯditũ à carcerato corã qnq;
25 testib. valere si alij hẽri ñ potuerũt.¶†Verũ adhuc ꝯ secũdã dispõnẽ dici posset,illã nõ valere,nec ꝑ eã reuocatũ fuisset primũ testm̃ , nã tũc demũ ꝑ scd̃ã diceret̃ reuocatũ,qñ scd̃a esset ritè, & rectè facta & ꝑfecta ac valida,ita vt ex ea hr̃ditas potuisset adiri,qñ aũt scd̃a est imꝑfecta & irrita,ꝑ eã nõ dr̃ reuocatũ primũ , vt ꝓbat̃ in l.2.ff.de iniuſ.rup.& in d.§.posteriore. & in l.sancimus. ꝑ locũ à spãli.C.de test.& plenè ꝓseqt̃ Bar.ĩ l. si iure, de le.3.vbi allegat Cy.ĩ l.nr̃ã.C.de test. & assignat rationẽ, quare ꝑ scd̃am inualidã nõ tollit̃ prima,& vlterius Bar. ibi nu.3.firmat,ꝙ si idẽ testõr corã septẽ testib.dixit,nolo primũ testm̃ valere,nõ subiũgẽdo illa verba, qa volebat decedere intestatus , adhuc tñ primũ valet , si non interuenit cursus 10. ann vel aliquis alius actus facti,
26 tendẽs ad cancellationem primi testamenti. Et† idem Bar.ibi nu.4.d̃t ꝙ si idẽ testõr ĩ scd̃o testõ inualido dixit cassans & irritãs oẽ aliud,&c.volẽs s̃m oĩb.ꝑferri,scd̃o exñte impfecto,adhuc primũ tenet. Quæ ĩ hac vltima dispõne d.Ant.ꝓpriè verificari vñr,quõ fit, vt ꝑ eã pri-
27 mũ nõ fuerit reuocatũ.Et†dicta Bar.ĩ d.l.si iure. sequũ
✻ tur ibi cõiter*doct.vt seqt̃ Ale.d.ꝯs.146.vol.2. col.2. & ꝯs.104.Paucis vtar.nu.8.eo.vol.ꝯs.159.Viso in prin.nu. 2.& 3.vo.7.vbi ista cõprobãdo,r̃ndet,ꝯrijs,ꝓut ẽt tenet Cor.ꝯs.7.in lr̃a F,& G,& ꝯs.55.Vr̃,& ꝯs.157.De plurib. vol.4.& ꝯs.308.ĩ prin.Pro decis.vol.3.& ꝯs.304. Circa.ĩ lr̃a O,vol.1.& ꝯs.39.Quãq̃,col.2.vol.2.& ꝑ Barb. ꝯs.60. Illud afferã,car.antep.& seq.vol.2.vbi bñ attingit articulũ,vt inducta sit reuocatio,licet ex scd̃o nõ possit adiri hr̃ditas,de primo ẽt Ias.post alios, ꝑdicta dicta Bar.plenè ꝓseqt̃ in d.l.sancimus,& in l.hac cõsultissima. §.si
28 qs aũt.C.de test.Vbi†allegãdo q̃plures decisio. firmat , ista oĩa ꝓcedere ẽt in scd̃o essent instituti veniẽtes ab intestato , & in primo ẽt essent ĩstituti dicti veniẽtes ab intestato,ꝯ Pau.& Ale.ꝯsulẽdo tenẽtes ꝯriũ in hoc, & potissimè qñ in scd̃o nõ sunt instituti oẽs, q ab intestato venire poterãt.Scd̃a aũt dispõ ꝑ D.Ant. facta impfe
29 cta†est & inualida attẽto iure cõi, cũ testes in illa interueniẽtes nõ fuerint rogati,ꝙ erat subale.d.§.ꝑ nũcupationẽ,cũvulg.& in teris nostris tenet Cor.d.ꝯs.7.col.2. vol.4.& d.ꝯs.308.in lr̃a D,vol.3.& Ias.in d. §.si qs autem
30 ver.scd̃o limita.Nec†rescriptũ summi Põti. vr̃ potuisse validare dictã scd̃ã dispõnẽ,& tollere primũ testm̃, per tex.in l.si testm̃.C.de test.vbi doct.oẽs vñr istud firmare cũ testã inuẽtione fuerũt de iure gẽtiũ, & ꝯñr ꝑ rescriptũ Principis nõ possunt tolli,vt dicũt ibi Ful. & Rom. & sentit Bar.in l.interdũ.ff.de cõd.indeb. & ibi Mod.attingũt,ꝓut ẽt faciũt in l.Gallus.§.& qd si tm̃.ff.de lib. &
31 posth.Et†ꝙ summus Põtifex nõ possit tollere ea , q̃ iure gẽtiũ sunt q̃sita, & priuare tertios maximè laicos iure eis q̃sito iure gentiũ,ad plenissimè no.ꝑ oẽs,in l.fi.C. si ꝯ ius vel vti.publi.& in l.fi.ff.de cõst.Prin.& ad plenũ ꝑ oẽs Can.in c.q in ecclesiarũ,ext.de cõst.¶†Ad istorũ
32 resolutionẽ primò aduertẽdũ est , ꝙ licet testm̃ & successiones inuẽtione sint de iure gẽtiũ, tñ forma & solẽnitas in cõdẽdis testĩs adhibẽda adiũcta est de iure ciuili,& sic iure positiuo,vt inst.de test.in prin. & l.lege obuenire.ff.de verb.sign.& in c.cũ esses,de test. cũ alijs traditis ꝑ Ale.ꝯs.65.Qm̃ oẽ.nu.14.vol.6. & ꝑ Ias.in d.l.si testm̃.nu.6. vbi volũt ista de iure positiuo reqsita ꝑ supremũ Principẽ, & sic ꝑ legẽ viuã posse tolli , vt ẽt hr̃ in l. si spãli.C.de test.Cõsequẽter†rogitus testiũ de iure ciui
33 li reqsitus,cũ sit iuris positiui , bñ potuit ꝑ supremum Principẽ suppleri,vt in casu ꝑsenti , apparet suppletus ,
34 ad scd̃am dispositionẽ factã ꝑ d.Ant.&†aliæ solẽnitates à statuto reqsitæ ꝯ dictũ rescriptũ ẽt suppletæ apparẽt cũ ꝑ illud expsse derogatũ sit dictis statutis & legib.ciuilib.ꝙ quidẽ fieri posse à summo Põtifice dubitãdum nõ est,cũ s̃.tale ius sit.c.innotuit,de elect.c. ꝓposuit,de cõcess.pb.cũ alijs allegatis ꝑ Alb.Bru.cõs.1.col.5.versic. primò,qa.Et in ꝑsenti de eiusptãte disputare sacrilegiũ nẽpe esset.l.2.C.de crimi.sacrileg. ad ꝙ fere infinita accõmodari possunt, q̃ passim tradũtur & in tractatu,& alibi pluries ꝑ doc. & legẽdo & cõsulẽdo distinctim de
35 scribẽtes supremi Principis ꝑtãte . In † ꝑsenti aũt verũ erit,summũ Pontificẽ expsse potuisse derogare iuri positiuo,regreti rogitũ,potissimè apponẽdo clausulã,nõ obstãte s̃m Inn.in c.cũ ad monasteriũ. de statu mona. & diffusè ꝑ Fel.in c.1.de cõst.in prima ampliõne,quartæ fal-

tæ fallētiæ.& ĩ c.ad audiētiā.col.6.verſ.nihilo minus,de reſcri.& p Fel.in c.nõnulli.nu.93.e.ti.Et à fortiori dero gare potuit ſtatutis ciuitatis Bon. licet tenor ſtatuti nõ fuerit appoſitus ſm Bal.in auth.oēs peregrini. C.com. de ſucceſ.cū alijs allegatis p Fel.in c. nõnulli. nu. 21. & 29.pall.& p Ale.ↄſ.145.nu.5.vol.6.& Frā.de Cur.ↄſ.85.

36 col.fi.& diffuſè p Dec.ↄſ.10.nu.6.Et †teſtõ ēt derogare potuit,apponēdo clauſulā,nõ obſtāte,vt dicit Bal.in d. l.ſi teſtm̃.& Iaſ.ibi,nu.2.allegādo alias cõcor.deciſ.vt ēt

37 firmat Fel.in d.c.nõnulli.nu.74. Et†ēt qm̃ primū teſtm̃ d.Ant.ñ erat validū,ſed multis ex capitib.redditū nullū & irritū,vt ſuperius fuit deductū,& ſic ceſſabit d.l.ſi te-

38 ſtm̃,q̃ loquit̃ in teſtõ valido.Et † ēt qm̃ ſummus Pontifex ex cā expſſa in reſcripto ſupplet defectus, qui forsā adſunt in ſcda diſpõne , reſultātes de iure ciuili, & iure ſtatutario & ſucceſſiuè declarat primū irritū, ꝙ quidē ſine aliquo dubio facere potuit,vt tradit̃ in d.l.fi. C.ſi ꝯ ius vel vtili.publ.& in d.c.q̃ in eccleſiarū.& in terīs nr̃is

39 p Iaſ.in d.l.ſi teſtm̃.col.1.& 2.Et† quātæ efficaciæ ſit dictā clauſula,nõ obſtan.appoſita in dicto reſcripto,videri pñt,q̃ cumulat poſt alios Fel.in d.c.nõnulli.nu.21.39.& 79.& p Ale.ↄſ.92.nu.34.&ↄſ.150.nu.3.vol.6.p Fran.de Cur.ↄſ.27.col.12.& ↄſ.35.col.4.& fi.p Dec.ↄſ. 10.nu.6.

40 & alibi pluries p doct.& legēdo & cõſulēdo.Eo† ēt qa p̄dicta obſtātia nõ ſunt eius qualitatis , vt de illis dēret derogātio fieri ſpālis,& ĩ indiuiduo, ↄñr p clauſulas de rogatorias fortiſſimas,& amplas in reſcripto appoſitas dictis obſtā.ſufficiēter & cõcluſiuè derogatū apparet.

41 Tāto†magis cū in reſcripto ſit illa clauſula, ꝙ hēri debeāt p expſſis,& p ſpecificatis,ſub quacũq; forma ob ſtātia loquerent̃,q̃ clauſæ hñr illius efficaciæ, vt expſſa , & ſpecificata obſtātię dicat̃ facta derogatio,vt tradit̃ in c.1.de tranſ.& p Ant.de But.ↄſ.55.aliàs 2. Viſis lr̃is. cū alijs allegatis p Fel.in d.c.nõnulli.nu.22.23.& 24.& per Soc.ↄſ.120.nu.9.vol.4.& ↄſ.169,verſ.ↄfirmo 2.vol.2.& cõſ.63.nu.5.vol.3.vbi ēt tāgit de illa cl̃a, ēt ſi oporteret

42 in ſpecie mētionē facere,&c.Accedat†ēt & alia cl̃a,ſuplētes oēs defectus,q̃ ſingulos defect⁹ iuris poſitiui tollit,& ſupplet,& trahit̃ ēt ad defectus nõ ſpecificatos, vt p Io.An.in d.c.1.de trāſ.& p Ale.ↄſ.111.Perſpectis,col. 2.nu.4.6.& ſeq.vol.5.& p Frā.de Cur.d.ↄſ.65. col.9.& p Alb.Bru.in tract.de forma.in rub. de poten. & effe. fol.

43 61.col.1.in fi.& col.2.verſ.27.limitat̃. Ad † ꝙ inſuper il la cl̃a,de plenitudine ptãtis,q̃ hēt vim clauſulæ deroga torię ad oēm legē ꝯriā,ēt habētē clauſulā derogatoriā. Nihil.n.põt opponi,ꝙ hēat gratiā annullare,ſm Bal.in proę.Decret.col.4.&p.Fel.in d.c.nõnulli..nu.30.& 51. & p Ale.ↄſ.92.Perſpectis.col.6.nu.35.46.& 48. & d.cõſ. 111.nu.4.& ↄſ.155.nu.3.vol.6.& Frā.de Cur. ↄſ.48.col. 12.&.cõſ.65.col.7.9.&15.& cõſ.35.col. fi. & Albe. Bru. vbi ſ.vbi volunt hāc clauſulā ſupplere oēs defectus ſolēnitatis;& tollit in caſu certo oīa ſtatuta,& cõſuetudines,ita ꝙ vlterius nõ dat̃ aditus ad diſputādū,& nihil in ꝯriū põt opponi, & pcedi põt ēt abſentib. partib.& p eā tollitur omnis defenſio,quæ cõpeteret de iure poſitiuo,& oēs alias clauſulas ſuperat, vt p eundem Franc. de Cur.cõſ.49.col.33.in prin.& col.74.& alia ad idē cumulat Dec.cõſ.190.Et pro tenui.col.2.nu.2.& cõſ.271. In caſu.nu.8.& cõſ. 269.Conſultus.nu.11.in fi. & etiam conſilio nouiter impreſſo primo.Quamuis.num. 9. &

44 ſeq. Vbi † allegando quamplures deciſ. dicit per hanc clauſulam voluiſſe præiudicare etiam illi,cui eſſet ius q̃ ſitum,vt etiā tradit Alb.Brun.cõſ.1.col.7. & potiſſimè tollere ſpem ſucceſſionis, vt plenè traditur in c.per venerabilem.qui fil.ſint legiti.& in d.l.Gallus. §. & quid ſi tantum.& per Felyn. in d.c.quæ in eccleſiarum.col.18. verſ.quinta declaratio.& per Alb.Bru.conſ.1. col. 6. &

45 17.verſi.2.ad prædicta. Eo † magis,quoniā in caſu præſenti tollit ſolum obſtaculū remouēdo illam regulam & formulam à ſtatuto,& à iure poſitiuo, reducendo ſecundam diſpõnem d.Ant.ad primæuum ius naturale, & gentium ꝙ quidem etiam ſine cauſa Princeps facere poteſt,vt probatur in l.quæris.ff.de natal.reſtit.& toto tit.C.pro quib.cau.ſer.pro prēm.liber.acci.& in authen.quib. modis natura.efficiun.legi. & auth.quibus modis natura.efficiun.ſui,& in l.1.§.fin.C. de ſen.paſ.&

ad plenum proſequitur Alb.Bru.d.conſi.1.col.7. verſi 3.pro prædicta.& conſi.6.Reuerende pater.col.1.& po

46 nunt Mod.conſi.1.poſito poſt tract.de feud.Et † etiam cum ipſe Princeps poſſit contractum nullum reddere validum ex ſua ampliſſima poteſtate.d.c.1. de tranſ.cū

47 alijs allegatis per Ale.conſ.92.nu.31.vol.6.Et † conſiderando legata relicta in primo nullo teſtamento , facta in pias cauſas,& tendentia ad commodum eccleſiarū & perſonarum religioſarum, dubitari minimè conuenit,quin Pontifex potuerit illis derogare, ſtantib. clauſulis,de quibus in reſcripto.Nam in iſtis plenitudinem habet poteſtatis,ad no.in c.2.de præb.in 6. & in clemē. 1.in fi.vt lite penden.cum alijs cumulatis per doct.in d. c.quæ in eccleſiarum.maximè Fely.& Deci,nu.32.& ſequen.& per Ale.d.conſ.92.nu.35.& ſeq.per Soci. conſ. 27.nu.8.vol.3.& conſ.169.Circa.verſ.ſm tenet.& conſ. 285.Reuerende domine.circa fi.vol.2. & conſ.13.verſi. ſecundum etiam.& conſ.32.verſ.quinimo.vol.1.& per Corn.conſ.90.In cauſa.col.3.& 4.volu. 4.volen.in iſtis habere pleniſſimam poteſtatem,& poſſe derogare iuri quæſito , potiſſimùm in terris pleno iure ſubiectis eccleſiæ Romanæ & ipſi Pontifici , qui licet aliquo caſu non deberet iſtud facere,tamen quando facit, factū valet & tenet,& poteſtatem habet faciendi,& ſi qui gratiā tur non poſſunt ita facta & diſpoſita infringere & annullare,vt apertiſſimè probatur in deciſi.ſ.deductis, &

48 alijs quampluribus concor. Quibus † inſuper accedat & illa clauſula,ex certa ſcientia, & matura animi deliberatione , quæ omnem tollit ſurreptionem,& obſtaculum iuris poſitiui,ſm Abb.in d.c.nonnulli. & ibi diffusè Fely.nu.44.alleg.concor.vt etiam facit Deci. conſi.198.nu.2.& Franc. de Cur.conſ.35. col.4.& conſ. col.12.& conſ.65. col. 7. Ex quibus ad omnia ſupra in contrarium adducta habetur & infertur apertiſſima reſolutio,rogitum teſtium , & ſolennitates à ſtatuto requiſitas minimè adhibitas in dicta ſecunda & vltima diſpoſitione,facta per d. Ant. non habere illam vitiare conſiderato tenore dicti reſcripti , & clauſulis in illo appoſitis, de quib.ſigillatim dictū eſt, ita ꝙ dicta ſecunda diſpoſitio omnino venit obſeruāda. Et illud primum teſtamentūm tanquam ruptum & irritum,inualidum & inefficax nullius debet eſſe cõſiderationis,cū abſq; reſcripto fuerit redditū inualidū & nullū,vt fuit oſtēſum.Et eo fortius nullū & inefficax erit cõſiderato reſcripto ſummi Pontifi. & clauſulis in illo appoſitis, per quas expreſsè derogatum , & ſufficienter apparet, & oſtenditur.d.l.ſi teſta.& in ſi.iuribus & deciſi.in contrarium ſuperius adductis. Pariſius Bononiæ.

SVMMARIV.

1 *Soror de iure communi ſuccedit fratri ab inteſtato mortuo , & num.45.*

2 *Statutum excludens dotatam à ſucceſſione fratris qualiter intelligatur .*

3 *Et quid ſi loquitur alternatiuè, qualiter debeat intelligi, & numero 4.& 5.*

5 *Et quid ſi plures perſonas ſtatutum alternatiuè exprimit.*

6 *Et quid ſi frater nullis relictis filijs mortuus eſt, & nu.7.8.& 9.*

7 *Dictio dummodo,quot modis capiatur,& nu. 8.*

8 *Et includit caſum contrarium præcedentib.quib.aduerſatur.*

9 *Et quid ſi ſtatutum excludit eam conditionaliter.*

10 *Cippus domus an conſeruetur in fœmina,& nu.13.14.50.& ſeq. 57.& alijs.60.68.& 105.*

Per maſculos conſeruatur agnatio.

11 *Reformatio valet,quando formiter eſt facta,& debet obſeruari, & nu.10.23.24.& ſeq.*

12 *Et ſi facta eſt poſt ſtatuta,illis præfertur.*

13 *Et fœmina videtur excluſa,cum in ea cippus domus non conſeruetur,& nu.10.14.& 50.*

15 *Statutum continens caput excluſiuum , & aliud incluſiuum, vocans lineam paternam excludere videtur ſororem.*

16 *Maſculinum non concipit fœmininum in materia differenti , & nu.66.& 112.*

17 *Reformatio vocans agnatos maſculos limitatè,limitatum producit effectum.*

18 *Si ab agnatis maſculis excluditur à ſtatuto mater , etiam ſoror videtur excludi,& nu.2.113.114.*

Et

19 Et quia in locum matris exclusæ videntur positi agnati masculi, & nu.113.& 114.
20 In statutis etiam correctorijs extensio debet fieri ex vi rationis expressæ, & nu.79.89.& alijs.
21 Et si ratio expressa consideratur vt genus, continebit omnes eius species.
22 Dictio taxatiua in statuto posita non excludit alias personas, in quib. eadem ratio viget.
23 Reformatio est facienda ab habentib. potestatem, aliàs non valet.
24 Et qualiter sit facienda, & sub qua forma.
25 Populus potest committere aliquib. vt faciant statuta, & reformationes.
26 Satis est, quod deputati ad istud, & representantes populum, ista faciant.
27 Et ab ipsis obseruanda est forma eis commissa, & nu. 29.& 30.
28 Et forma non obseruata, actus gestus est nullus, si statutum procedit annullando actum.
30 Quo casu, & quando valeat reformatio, non seruata forma tradita, & nu.31.32.& 33.
32 Et licet sit datum plenum arbitrium, tamen non possunt statuere contra alia statuta.
33 Et quid si reformatio nunquam fuit publicata.
34 Et quid si ante & post reformationem fuit purificatum & obseruatum contrarium, & nu.35.
36 Reformatio in quib. differt, & discernitur à statuto.
37 Statutum non valet, si non est insertum in volumine statutorum.
38 Et quid si ista vt posterior, & generalis contrariatur statuto anteriori, an valeat.
39 Et quid si statutum anterius continet clausulam derogatoriam ad sequentes reformationes.
40 Si reformatio excludit genus maternum, & vocat & includit, agnatos, an dicatur vocare agnatam feminam, & quando, & alijs seq.
Ex proœmio colligitur ratio & causa finalis.
41 Agnata dicitur consanguinea ex linea masculina, sicut masculus, & nu.42.43.& 44.
44 Et de iure cōi est talis & descendens ex ea, & ita succedit, nu.45.
47 Dictio, prout, & dictio, sicut, relatiuæ sunt, & relatum continetur in referente, & nu.46.
48 Appellatione iuris communis venit ius ciuile.
49 Et statutum se referens ad ius canonicum, solùm considerat gradum secundùm illud ius.
51 Cippus domus quid importet, & quos capiat, & nu.51.& alijs, sequen.& 57.
53 Appellatione stipitis qui veniant.
54 Appellatione stirpis domus, seu casatæ, qui veniant.
55 An capiantur ista pro familia, & an veniat fęmina.
56 Et quid si est nupta alteri.
58 Fęmina continetur appellatione generationis.
59 Et an veniat appellatione progeniei.
60 Fęmina agnata descendit ex linea masculina, & nu.70.
61 Et agnata dicitur & cōsanguinea quousq; viuit, et n.70.& 105.
62 Monachus comprehenditur sub statuto vocante masculos exclusis fœminis.
63 Attendi debet quo sub nomine per statutum vocentur personæ.
64 Et agnata dicitur vocata ad exclusionem cognatorum, & num. 70.& 11.
65 In linea agnatorum continetur filia agnata, & nu.70.
66 Masculinum, consanguineos, in materia etiam differenti concipit fœmininum, & nu.16.& 112.
67 Et idem vt agnata veniat, quando per statutum vocantur agnati ad excludendum genus maternum, & nu.111.
69 Et agnata an dicatur exclusa per caput inclusiuum agnatorum, & alijs sequen.
Si excluditur linea materna, seu cognatorum, non dicitur exclusa agnata.
70 Et vocans consanguineos ex linea masculina, etiam agnatos dicitur vocare, & nu.60.61.& 111.
71 Dictio, s. taxatiua & restrictiua est.
72 Et si esset exclusa, & alia admitteretur, beneficio eius venire posset & nu.73.& 74.
Et si excluditur genus maternū, nō dicitur exclusa auia paterna.
74 Quando exclusa concurrit cum alia persona non exclusa, admittitur.
75 Ratione adiuncti quis consequitur, quòd ex se non haberet.
76 Debemus dare concordiam, & euitare cōtrarietatem in statutis
77 Et exclusio certarum personarum, seu certi generis non est trahenda ad alias.
78 Etiam si alia persona esset similis expressis.
79 In correctorijs non fit extensio, etiam ex identitate rationis, & nu.20.29.& alijs.
80 Et in istis excludētib. à successione, stricta interꝑtatio est faciēda.
81 Et trahi non debent ad consequentias.
82 Et sunt interpretanda, vt ius commune minus lædant.
83 Et satis est, ꝙ operetur in aliquo, licet in reliquis sint superflua.
84 Eo magis si adsunt in statuto verba taxatiua & restrictiua.
85 Dictio, ex, causam immediatam importat.
86 Et satis, est statutum operari effectum in capite exclusiuo, licet nō in reliquis.
87 Persona non nominata à statuto non potest dici exclusa, quando mortua est nominata, quæ de iure communi poterat excludere non nominatam, & nu.88.
89 Quando & quo casu in correctorijs fiat extensio, ex ratione expressa, seu ad casus similes, & alijs seq.
90 Et si adsunt verba taxatiua, cessat extensio. & nu.91.92. quando, & quo casu.
93 In materia extensionis, circa correctoria, tutius est inhærere decisionib. quæ in indiuiduo reperiuntur, & non ipsis regulis.
94 Et vnica ratio collecta haberi debet pro expressa.
95 Statutum excludens fęminas est odiosum in capite exclusiuo, & alijs seq.
96 Per statutum inducitur exhæredatio.
97 Et repugnat vinculo naturali non facien. differentiam.
98 Et odiosa pluribus ex capitibus, maius dat impedimentū, quàm simplex ex vno.
99 Et vbi est maius periculum, &c.
100 Actus geminatus magis operatur.
101 Duo vincula magis stringunt.
102 Et quid si ratio in statuto expressa non est finalis.
103 Et quid si est limitata.
106 Et quid si personæ ad quas prætenditur extensionem fieri, non sunt similes expressis, nec eadem viget ratio.
107 Et datur diuersitas, & nu.108.& 109.
108 Genus maternum differt à paterno.
109 Et quò ad successionem, & quò ad dotationem.
110 Et vt fiat extensio omnimoda, ratio debet concurrere expressa, & quòd non possit dari diuersa.
113 Regula illa, si vinco vincentem te, quando procedat.
114 Quando & quo casu agnati dicantur positi loco exclusorum, nu. 18.& 19.

CONSILIVM XLVII.

1 Si consideramus ius cōmune, † absq; dubio ipsa D.Euridices suc
cedere potuit,& pōt Pamphilo eius fratri,nā cum ipsa
fuerit,& sit eius soror vtrinq; cōiuncta,& ꝓximior, ad
talē successionē vocatur semota omni sexus differen-
tia.l.1.l.in successione.l.lege.l.meminimus. authē. post
fratres.C.de leg.hær.auth.itaq;. C. cōia de successio. &
in corpore vn̄ sumitur,& inst.de legi.agna.succes.§.cæ-
terū.& in §.nos verò,& in auth.de hær.ab.intest. ven.§.
si verò.& §.si igitur.& in auth.defuncto.C.ad Tertul.&
in corpore vn̄ sumitur.cū similib.iūctis his quę tradū-
tur in l.2.§.hæreditas.ff.de suis & legi.& in §.si plures.in
prin.insti.de legi.agnato.succes.& in §.ꝓximiores, inst.
de hær.ab.intest.& iunctis nota.in l.Iuriscōsul.§. 2.& 3.
ff.de gradi.& in c.ad sedē.39.q.5.& in §.2.gradu. inst.de
gradi.cū cōcor. Si verò cōsideramus statutū Montis
Politiani,sub rubrica,ꝙ mulier dotata non possit, &c.
adhuc dicemus,ipsam d.Euridicē potuisse, & posse suc
cedere d.Pamphilo . Esto † .n.ꝙ dictū statutum in suo
2 principio videatur excludere dotatā quocunq; modo
à successione & hæreditate fraterna,quāuis ab ipso fra
tre nō fuerit dotata,vt verba statuti indicant, & sentit
Bal.in l.1.C.de legi.hær.& Pau.de Cast.cōs.341.Præsup-
posito.col.1.& Ale.ↄs.29.Quoniā abunde.col.fi. vol.1.
cum alijs adductis per Dec. cons. 346. Omissis, colum.
3 2.num.3.vers.secus si vltra,tamen † quoniam tale statu
tū alternatiuè loquitur,vt patet ibi,vel alio quocūq;vel
à se ipsa,& ibi,ad petēdā partē hæreditatis prædictorū,
vel alicuius eorū vel bonorū ipsius,q̄ dictio, vel disiun
ctiuè,& alternatiuè capit.l. si ita fuerit.ff.de manu. test.
lege is qui.§.nihil.ff.de de manu.& ꝑ Dyn.in c.locuple-

 tari.

4 tari.& in alternatiuis,de reg.iu.li.6.Cū †igiť alternatiuè
loquať ſpecificatis plurib.perſonis,intelligi dēt diuiſim
& nō ɔiunctim,ita ꝙ vna rō in qualibet perſona ɔce-
pta intelligať.l.2.in fi.ff.de condi.inſti.l.falſa.§.fi.ff. de ɔ-
di. & dem.& ſenſus ſtatuti erit,ꝙ dotata à patre nō ſuc
cedat patri,nec alteri eã dotãti,bñ aũt poterit ſuccede
re fratri,q eã dotauit,per ꝗ interpretationē & ſenſum
reductio fit ad intellectũ iuris cõis,volētis ſtatutũ exclu
dēs dotatã intelligi in hæreditate dotãtis:nō.n.ꝓhibeť
ſuccedere alijs nō dotãtib.ſm Bal.in d.l.1.verſ.mō ac-
5 cidit,cū alijs allegatis ꝑ Dec.d.ɔſ.346.col.2.nu.3.Et †li-
cet ſtatutũ vlteri⁹ ꝓcedendo velit,dotatã excludi à ſuc
ceſſione aliorũ,tñ iſtud non ꝓcedit,qñ alternatiuè lo-
quereť plurib.ꝑſonis ſpecificatis,vt loquiť ſtatutũ præ
ſens:tunc.n.fit reductio ad intellectũ iuris, qđ eſt fauo
rabile,& æquũ,ſm gl.in ver.numerãdũ.in c.ſtatutũ.de
p̃b.li.6.& ꝑinde erit ac ſi ſimpľr loquereť, & vtroq; ca-
ſu ſolũ excludiť ab hr̃ditate dotãtis & nō alteri⁹,ita Pe.
de Anch.ɔſ.79.Retēto ordine,in ſcđo dubio, & Bene.
Cap.ɔſ.39.Cū viſo,col.3.& Deci.d.ɔſ.346.col.2.ĩ fi.nu.
4.vbi iſtud cõprobat alijs medijs quo fit, vt ꝑ tale ſtatu
tũ ipſa d. Euridices minimè ꝓhibita dicať Pãphilo fr̃i
6 ſuccedere:cū ab ipſo minimè fuerit dotata. Prout † ēt
tale ſtatutũ ipſam minimè excludit ɔſiderata facti cõ-
tingētia,ex quo Pãphilus,de cui⁹hr̃ditate & bonis mō
agiť,iã mortuus apparet nullis relictis filijs,maſculis vel
fratrib.vel alijs deſcēdētib.ab ipſis,quo caſu dictũ ſtatu
tũ ſororē dotatã minimè excludit, vt eſt videre ex ver-
7 bis illius.ibi,dũmodo in ipſa hr̃ditate &c.Quæ†dictio,
dũmodo,licet videať cõtinuatiua,vt in l.2.ff.de ꝓcu.&
admonitionē vr̃ facere,iuxta gl.mag.ĩ c.nō pōt. de p̃b.
li.6.tñ ēt capiť ĩ ɔ̃dictionē ad p̃cedētia,vt l.cū ab eo.ff.
de ɔ̃h.emp.& ĩ c.p̃teritę.de elec & ĩ l.1.ff.de noua.& ali
bi pluries,& ita erit in terĩs dicti ſtatuti, nã ɔ̃dictionē
inducit in p̃ced.vt iſto caſu nō dicať excluſa,qñ nō ex-
tãt filij maſculi,vel fr̃es ſeu alij deſcēdētes ex eis:ꝗa iſto
caſu nō diceť virtute ſtatuti excluſa,ſed exp̃ſsè poti⁹vo
8 cata,ſumpto ēt arg.à ɔ̃rio ſenſu.Qđ†ēt in ſtatutis ꝓce
dit.ſm Bar.& oēs,maximè Mod.allegãtes alias deciſ.in
l.1.ver.hui⁹rei.ff.đ offi.eius,& potiſſimũ qñ ſumiť ex đ-
fectu cãæ finalis,ſm Mod.ibi,& Soc.in l.ꝗb.dieb.§.ꝗdã
Titio.ĩ 4.no.ff.de ɔdi.& dem.excludit nãq; ſtatutũ do-
tatã,qñ fr̃i ab inteſtato moriēti extarēt filij maſculi,vel
fr̃es, ſeu deſcēdētes ab eis,deficiente igiť huiuſcemodi
cã finali & dictis ꝑſonis,fratre mortuo,nō extãtib.à ɔ̃-
rio ſenſu ſoror dotata nō pōt dici excluſa,ſed poti⁹vo
cata,& ſtatutũ iſto caſu erit ɔforme iuri cōi,de quo ſu
perius dictũ eſt,& vtroq; iure d. Eurid. ad ſucceſſionē
9 d.Pãphili venit admittēda.Nō†.n.excludiť ꝑ ſtatutũ oĩ
caſu,ſed potius ɔdōnaľr,& ɔdōne deficiēte:ꝗa nō ex-
tãt alij,ſeu fr̃es p̃mortui ipſa dotata admitti dēt ad ſuc-
ceſſionē,vt tradit Bar.in l.fi.§. fi.ff. ad Tert. & cumulat
Alb.Bru.in d.trac.in 10.art.prin.q.5.Dubitōnē ſolũ fa-
cere vr̃ ꝗdã reformatio fcã ꝑ ɔſiliũ gñale dictæ terræ.
Montis Politiani de ann.2508.qua diſponiť,ꝙ decedē
ti ab inteſtato ſine filijs ĩ quacũq; ætate & tꝑe illi ſuc-
cedere dēant ɔſanguinei ex linea maſculina vſq; ad ter
tiũ gradũ excluſis mr̃e, & alijs cognatis ex mr̃na linea
attinētib. & iſtud ea maximè rōne ɔſeruãdi cippi do-
10 mus.Per†ꝗ reformationē excludi vr̃ à p̃dicta ſucceſſio
ne Pãphili ipſa d.Euridices eius ſoror, in quo rō ɔſer-
nãdi cippi domus ɔſiderari nō pōt.l.ꝓnũciatio. in fi.l.
familiæ.§.1.ff.de ver.ſig.& ꝑ Io.An.ĩ addi.ad Spir. rub.
đ ſuc. ab ĩteſt.& Io.de Ana.ɔſ.4.& Mod.ĩ l.venia.ĩferi⁹
allegãda.Et dubitari minimè ɔuenit ꝗn ꝑ talē reforma
tionē derogatũ nō ſit iuri cōi,& ꝗn ipſa p̃ualeat,& ob
ſeruãda ſit, cū tēdat ad ɔſeruationē bonorũ ĩ agnatio
ne,ꝗ ꝑ maſculos ꝓpagať & cõſeruať, & nō ꝑ fęminas
vt hr̃ in l.1.§.ſed & ſi ſeruus.ff. de vent.inſpi.& in §.cęte
rũ.& §.media.inſti.de leg.agn.ſuc.ꝑ Bal.& alios,in l.ma
ximũ vitiũ.C.de libe.p̃t.& diffusè ꝑ oēs in l. venia,C.de
in ius voc.& ꝑ Mod.in trac.an val.ſtat.fęmi. exclu.in 1.
2.& 3.art.principali,& ꝑ Dec.ɔſ.331.Pro reſolutione,ĩ
prin.& alibi pluries ꝑ doc.& legēdo,& ɔſulendo addu
cētes ꝗplures deciſ.& rōnes,ꝗb.talia ſtatuta excluden-
tia a ſucceſſionib.fęminas,reddũť valida,& firma.Dũ-

11 mō†edita ſint ſeruatis ſeruãdis,& ab hñtib.ꝑtãtē,iuxta
plenè tradita ꝑ Bar.& alios,in l.oēs populi.ff. de iuſt.&
iur.& in l.cũctos populos,C.de ſum.tri, & fi. cath.& ꝑ
12 doc.in d.c.1.de ɔſti.cũ ſi.Et†ꝗa dicta reformatio edita
apparet poſt ſtatutũ,de quo ſ.licet illi ɔ̃rieť attēdēda,
& obſeruãda eſt,ſm Bar.in 1.ɔſti.C.& in l.ſi vt certarũ.
de teſt.mil.& ꝑ Bal.ĩ d.l.oēs populi, col. 21. cũ alleg.ꝑ
Mod.in l.pacta nouiſſima.C.de pac.& ĩ l.1.§. ſerui,col.
13 4.ff.de ꝗſt.Et† licet ſoror agnata verbis exp̃ſſis ꝑ dictã
reformationē nō videať excluſa,tñ ɔſiderãdo rōnē ɔ-
ſeruationis cippi dom⁹ in reformatione exp̃ſſam,ꝑin-
de dicēdũ erit,ac ſi nominatim excluſa eſſet; cũ rō di-
ctæ reformationis ſit potiſſimũ ɔſiderãda, & ex ea re-
guleť diſpō.l.noĩs,& rei.§.verbũ.ff.de ver. ſig. l.cũ pr̃,§.
dulciſſimis.vbi Bar.& alij do.de le.2.& in l.reg.§.& licet
ff.de iur.& fac.ign.& ꝑ Bal.in d.l.de ꝗb.ff.de legi. & per
14 gl.in ver.Italię.in c.1.de tēpo.ordi.li.6.Et†ꝗa ɔſeruatio
cippi domus,in ipſa d.Euridice nō pōt adaptari: vt di-
xi,& expreſsè firmat Cor.ɔſ.55.Pro deciſione, col.2.&
ſeq.vol.1.& ɔſ.26.Vr̃,& ɔſ.273 Dubia,vol.4. & ɔſ.306.
Vr̃,col.1 vol.4.& ꝑ Soc.ɔſ.51.vol. 1.volētes ɔſeruatio-
nē cippi domus ſolũ applicari agnatis maſculis, & nō
agnatis fęminis:& cũ maſculi tm̃ ĩcludãť,fęminę agna
tę cēſenť excluſę.c.nōne.de p̃ſum.l.cũ p̃tor,ĩ prin.ff.de
15 iud.Qđ†inſuꝑ ſuadeť,nã dicta reformatio ɔtinet vnũ
caput excluſiuũ lineę mr̃nę,alterũ verò ĩcluſiuũ lineę
maſculinæ,& pr̃næ,& iſtud incluſiuũ vocat maſculos
veniētes ex linea pr̃na,à qua excluſa vr̃ ipſa. d. Euridi-
ces,vt dixi,& ſentit Bar.in l.2.§.vidēdũ.ff.ad Tert. & Io.
de Ana.d.ɔſ.4.Viſis.ver.circa verò aliud. volēs ſtatutũ
p̃ferēs agnatos ñ hēre locũ ĩ fęminis agnatis, nec illas
includere,vt ſentit ēt Dec.ɔſ.13.Et ꝓ tenui.nu.3.& Bal.
con.inſerto inter ɔſ.Ang.270.Marti.col.1.volēs, ꝙ ſta-
tutũ excludēs lineã mr̃nã,& vocãs agnatos,nō vr̃ voca
re fęmiuas agnatas,ad qđ multa cõgerit Alb.Bru.ĩ ſuo
16 tract.de ſtatu.exclu.fęmi.in 12.art.prin.q. 9. Quib.†in
locis ea rōne vlteri⁹volũt iſtud ꝓcedere,ex quo ſumus
in materia differēti,& maſculinũ nō cõcipit fęmininũ,
ſm tradita ꝑ Bar.& alios,in l.1.ff.de ver. ſig.& ꝑ doc.in
l.ſi ꝗs id qđ.ff.de iu.om.iu.& ꝑ Frã.de Cur.ɔſ.9. Ticinē
ſi.col.2.& ꝑ Mod.ĩ rub.C.vñ legit.& in l.2.de iu. & fac.
ign.& ēt ꝑ Alb.Bru.in d.trac.in 5.art.prin.q.13. & tra-
dũt doc.in l.illã C. de colla. & cũ d. reformatio vocet
agnatos maſculos,minimè ĩcludit fęminas, ex quo ſu-
17 mus in mã differēti,rōnib.ꝗb.ſ.Eo†ēt:qm̃ reformatio
verba dirigit ad agnatos maſculos, ea rōne de qua in
ea ipſos vocat limitatè,ɔñr limitatũ ꝓducere dēt effe-
ctũ,ita vt fęminæ agnatæ nō voceñť, ſed ſolũ maſcul
agnati,arg.l.cãcellauerat.ff.de his ꝗ in teſt. delen.& ple
nè ꝑ Fel.in c.cũ ordine.col.5. de reſc. ſi verò cõſidera-
mus caput excluſiuũ.d.reformationis,in quo à ſucceſ
ſione excludiť mr̃.& alij attinētes ex linea mr̃na, idem
18 erit dicēdũ,vt videať excluſa ipſa d.Euridices. Ea†rōne
ꝗa ſi ab agnatis maſculis excludiť ipſa mr̃,ꝗ hēt poten
tius ius ꝗ ipſi agnati,forte exñtes ĩ vlteriori gradu, aut.
defuncto.C.ad Tert.& inſti.eo.§.p̃ferunť,& in auth.de
hære.ab inteſt.§.primo.à fortiori excluſa vr̃ ipſa ſoror
habēs ius nō ita potens, vel forte æquale, argō eorũ
ꝗ hñr in l.de acceſſionib.ff.de diuer.& tēp. p̃ſcr. & in l.
vſucapio.C.de pign.per illã regulã,ſi vinco vincentem
te.&c.de qua ꝑ Ang ɔſ.291.Statuto.& ꝑ Bal.& Pau.de
19 Caſt.in d.l.illã.& in l.ſi ꝗs filiũ.C.de inof.teſt.Ad†quod
inſuper.nã excluditur mater exiſtēs in primo gradu li-
neæ aſcēdētis,in cuius locũ reformatio vr̃ ſubſtituere
& ponere agnatos ex linea maſculina,ſm Bar. in d.l.2.
§.videndũ.ff.ad Tert.Cõſequēter cũ ipſis nō pñt con-
currere fęminæ agnatæ, argō eorũ ꝗ habenť in l.ſi vt
certo.§.ſi duobus.ff.cõmo.& l.3.§.ex ɔ̃rio.ff. de acqui.
poſſ.Et ſi non poſſunt cõcurrere, excluſæ iudicari de-
bēt.Et quia illa rō,qua ꝑ ipſam reformationē excludi-
tur mater,& genus mr̃nũ,ita militat in ſorore agnata
ſicut & in mr̃e.ɔñr ſicuti matrē excludit,ita ēt exclude-
re hēt ipſam ſororē,licet minus ĩ materia correctoria
20 in qua reguľr ceſſare dēt extenſio, tũ † quia rō exp̃ſſa
eſt in ipſa reformatione corrigēte,ex vi dictę rōnis ex-
preſsæ,extēſio faciēda eſt ēt ad ipſas fęminas agnatas,
vt tra-

vt tradit Bal.col.2.in auth.quas actiones.C. de sac. san.
eccl.& ibi Mod.nu.22.plura cumulãtes,vt ẽt facit Ale.
in l.si cõstãte,col.3.nu.5.& alij Mod.ibidẽ.ff. sol. mat. &
tradũt Repetẽ.in d.l.oẽs populi.in 6.q.prin.Bar.in octa
ua cõclusione,& ꝑ Imo.in l.si vero.§.de viro.in 2.fallẽ.
ntiæ correctoriæ.ff.sol.mat.& ꝑ Mathesila.in trac. ex-
tẽsio.col.2.& do.An.in c.fi.de ꝯsue.& Pau.de Cast.cõs.
21 451.circa fi.vol.1.& ꝑ doc.in l.Gallus.§.& qd si tm̃. ff.de
libe.& posth.Ad† ꝙ ẽt:qm̃ dicta rõ expssa in reforma-
tione cõsideratur vti genus cõplectẽs oẽs species,ẽt di
uersas,cõsistẽs tñ sub illo genere:vt tradit in d. §.& qd
si tm̃.& ꝑ Pau.de Ca.in d.cõs.451. & ꝑ Alex. in l. Mar-
cellus.in prin.ff.ad Treb.& Io.Bap.de S.Seue.ĩ l. oẽs po
puli,in 6.q.prin.Bar.& capiẽdo cõseruationẽ cippi do
mus vti genus,oẽs species, & fœminas ad ipsarũ exclu-
22 sionẽ in se cõtinet,arg.l.1.§.generaliter.ff.de leg.pstan.
& in l.in fraudẽ.§.fi.ff.de test.mili.Nec†istis obstare hẽt
illa dictio taxatiua,s.posita in dicta reformatione,nã ꝑ
eã nõ excludũt aliæ psonæ,in qb.rõ expssa viget , & lo-
cũ hẽt:vt tradit in l.his solis.& in l.generaliter. C.de re-
uocatio.dona.& ꝑ doc.in auth.ex cã.C.de libe.pteri.&
in d.auth.quas actiones.& ꝑ Alex.& Repet.in d.l.si cõ-
stãte.& ẽt ꝑ repet.in d.l.oẽs populi.ĩ 6.q.prĩ.Bar. ¶ Sed
istis minimè obstãtib.adhuc dicẽdũ est d. Euridicẽ per
dictã reformationẽ nõ esse exclusã à dicta successione
fraterna ꝑ agnatos masculos in vlteriori gradu existẽ-
23 tes.tũ† qa faciẽtes talẽ reformationẽ carebãt actorita-
te& potestate,quo cõsiderato reformatio nulla & in-
ualida reddit,ꝟm Bar.Bal.& alios doct.max.Repe. in d.
l.oẽs populi.in 1.q.princ.& ĩ d.l.cũctos populos.ꝑ An-
ch.& alios,in c.1.& Fel.in c.translato. in prin. de cõsti.
& ꝑ Bal.ĩ l.decernimus.C.de sacros.eccl.& Alb. de Ro
24 sa.in prima parte statutorũ,cũ cõcor. Nõ†.n.condita
fuit,vt ex eius lectu.colligit,à maiore parte populi mõ
tis Politiani,sed solũ à qbusdã de generali cõsilio,qbus
ꝑ triẽniũ deputatis à toto populo nõ est concessa ple-
naria & omnimoda ptãs eorũ arbitrio libero cõdendi
reformationes & statuta sed limitatè,quã limitatã po-
testatẽ excedere,& egredi nõ pñt, & vltra progredien-
tes nihil agũt,ꝟm Bar.in d.l.oẽs populi.in 1.q.prin. co.
2.ver.3.casu.nu.3.quẽ alij ibi sequũt allegãtes concor.
25 Ad† ꝙ facit,ꝙ dictũ ẽ superius,de cã limitata. Licet. n.
populus possit aliqb.cõmittere , ꝙ faciãt statuta & re-
26 formationes ꝟm Bar.& alios,in d.l.oẽs populi. nu. 20.ĩ
5.q.secũdæ q.princ.Et† satis sit,ꝙ tales deputati, & rep-
sentantes populũ ista peragãt,vt no.in rub.C.q sit lon-
ga consue.& ꝑ eundẽ Bar.& alios,in d.l. oẽs populi.in
1.q.secũdæ q.principalis, tñ pdicti ad id deputati non
pñt facultatẽ & potestatẽ ipsis à populo limitatè atri-
butã trãsgredi,& trãsgrediẽtes nulliter agunt, vt dedu-
27 ctũ est,& vti isti de cõsilio gñali fecerũt.Qui† vlteri⁹ nul
liter ꝓgressi sũt nõ seruata forma ꝑ prius tradita ĩ pri-
mo cõsilio gñali, in quo facta fuit ꝓposita sup dicta
reformatione faciẽda,& datus ordo, q postmodũ mi-
nimè in 2.cõs.facto apparet seruatus,ad nota.in l.cum
hi.§.ptor ait.ff.de transa.& in l.diligẽter.ff. mãd. & in c.
cũ olim.de offi.dele.& diffusè ꝑ Fely.post alios, in c.cũ
dilecta.de rescr.Et qa pdicta reformatio ꝯriat alteri sta
tuto sub rubrica,ꝙ mulier dotata &c,de quo superius
iã diximus,&in alio de suspẽsione statutorũ expsè di-
spositũ apparet,ꝙ ad tollendũ, vel suspẽdẽdũ statutũ
seruãdus sit ordo ibi descriptus,vlterius statuẽdo,ꝙ ad
minus dẽant interuenire 80.de cõsilio gñali, & si aliter
28 fieret,ꝙ illud nõ valeat ipso iure.Qd † statutũ post da-
tũ ordinẽ,quẽ voluit obseruari,pcedit annullãdo actũ
& ꝓ forma dictũ ordinem vr dedisse,vt not.Bal. & alij,
in l.1.ff.de liberis & posth.& Fely.ĩ d.c. cũ dilecta. à qua
forma statuti nõ est recedẽdũ.ꝟm Bald.in l.fi.§. hoc q-
dẽ C.de iure deliberãdi.& in l.comparationes.in tertia
29 oppositione.C.de fide instru.& in l.seruũ quoq;. §.pu-
blicè.col.1.ff.de ꝓcuratorib.Et † quia dicti de cõsilio,
tã in primo,q̃ in secundo faciẽtes reformationẽ non
fuerũt octuaginta nu.Et min⁹ obseruarũt ordinẽ à di-
cto statuto traditũ,talis reformatio fuit & est nulla, tã-
q̃ emanata nõ seruata forma statuti, vt tradit Petr.de
Anch.ꝯs.31.Visis,col.2.& Bal.cõs.11.Præmissis, col.fi.
vol.1.cũ alijs allegatis ꝑ Fely.in d.c.cũ dilecta,& ꝑ doct.
in d.l.1.& ꝑ Moderniores in d.tracta.de forma,& ꝑ De
ciũ in terminis nostris cõs.10.Viso.nu.2.& 4.post Bal.
& Pau.de Cast.in l.humanũ.ver.2.q̃ro. C. de legib. vbi
dicit,in hoc nõ esse laborãdũ, cũ statutũ expsè dicat,
30 aliter factũ esse ipso iure nullũ.Nec †istis hẽt obstare d
cis.Bar.in l.vniuersis,in fi.C.de pcib.Impe.offer cũ alijs
allega.ꝑ Pau.Alex.& Iason.& Deci.d. cõs.10. in princi-
pio.dũ volunt,ꝙ valebit reformatio , si fiat alio mõ,&
forma,q̃ statuto caueat.Nã idẽ Barto.istud declarat in
l.obseruare.C.de decurio.lib.10.col.3.vt procedat, qñ
oẽs deputati à cõsilio gñali fuerũt psentes,secus aũt q̃-
do aliqui ipsorũ fuissent absentes, vti contigit in casu
nostro & ita pũctaliter sequit Deci.asserẽs ita fuisse iu-
dicatũ,in d.cõs.10.nu.4.col.2.vers.2.ad dictũ Bar.& est
de mẽte Alex.in d.l.vniuersis.dũ allegat Bar. in d.l. ob-
31 seruare.¶† Prout ẽt cessat obiectio , ex quo in statuto
expresè dr, ꝙ actus aliter factus sit nullus ꝟm Bald. &
Pau.de Cast.in d.l.humanũ,loquentes in ꝓprijs termi-
32 nis,& sequit Deci.in d.cons.10.nu.3.& 4.Ad† ꝙ ẽt do-
ctri.Bart. in l.si hominẽ.ff. manda. cũ alijs ibi allegatis
per Alexand.& per Iaso.in d.l.oẽs populi, col.3.nu.16.
& per Fely.in c.1.nu.72.de constitu.post Abb.in c. stu-
duisti,in primo notabili.de offic.delega.& in c.fi.col.8.
de consuetudine,dũ volunt,ꝙ si priorib.est data plena
potestas,& amplũ arbitriũ:tñ nõ possunt statuere & di
sponere ꝯ aliàs specialiter statuta, nisi ex magna, euidẽ
ti & noua cã, q̃ hic nulla noua adaptari põt, & refor-
matio ipsa tendit cõtra specialiter dispositũ in alio sta-
33 tuto,& consequẽter inualida est.Prout†ẽt dicta refor-
matio attendi nõ dẽt,nec piudicare potest.d. Euridici,
ex quo nunq̃ fuit publicata,& ipsã ignorantẽ nõ liga-
uit,cũ de ea nunq̃ habita fuerit cognitio,& in desuetu-
dinem abijt,& minus fuit obseruata,& in vsu,ad no.in
auth.vt no.cõsti.& ꝑ Abb.& alios,maximè Fely. nu.7.
& 16.in c.cognoscentes.de consti.post Bal. ibi & Bar-
ba.& Bart.& alios,in d.l.oẽs populi.in 5.q̃sti. principa.
& Areti.insti.de iu.natu.gen.& ciui.§.ius ciuile. nu.11.
& sequen.& ꝑ Corne.cõs.156.cũ in cã,colum.1. vol.3.
34 Et † est bona decisio Bal.in auth.oẽs peregrini.C. cõia
de succes.volẽs,ꝙ si facta fuit q̃dã reformatio ꝯria sta-
tuto,ꝙ ante & post fuit practicatũ , præualere dẽt sta-
tutũ ex quo reformatio nõ dr approbata more vtẽtiũ
& ꝑ eã statutũ non dr interruptũ, allegat Archid. c.fi.
4.distin.& gl.in c.1.de treug.& pac.& ibi Fely.quãplura
adducit,& cumulat.qñ statutũ seu reformatio nõ fuit
in vsu nec obseruata, ita ꝙ ꝑ non vsum abijt in desue-
tudinẽ,vt post glo.tangunt docto.in l.de quib. ff.de le-
35 gib.& Aretin.in §.igit.in proœm.insti.Et†Bal. sequitur
Alex.allegãdo alios docto.cõs.18.Visis.vol.2. col.2.nu.
10.volens,ꝙ si spacio decẽ annorũ post reformationẽ
conditã seruatum fuit ꝯrium,tali reformationi dr esse
derogatũ,nec reformatio adduci põt ad decisio . cau-
36 sarũ.Prætera†isti de generali consilio animũ habebãt
reformationẽ facere , & illa ꝑ eos edita potius tẽdit in
statutũ,quã in reformationẽ: quia reformatio nõ tol
lit actũ in totũ,secundum glo. in versi. reformationi-
bus,in c.statutũ,de rescrip.lib.6. cum alijs allegatis per
37 Deci.in c.1.nu.5.in secunda lectura de cõsti.Minus†va
lere potest vt statutũ ; cum nõ appareat inserta in vo-
lumine statutorũ,vt tradunt docto.in d.c.statutũ,& in
similib.firmat gl.in c.in summa,19.distin.& Bar.in l.1.
C.de exacto.tributo.lib.10. cum cõcor. Nec vt refor-
matio poterit vires habere,rõnib.& causis iã deductis.
38 Eo † ẽt quoniam ista reformatio ꝯriatur alteri statuto
specialiter loquenti,sub Rubrica,ꝙ mulier dotata , de
quo superius mentionem fecimus ; & ista tanquã po-
sterior,& generalior non tollit anterius ,& primũ sibi
ꝯriũ,cum de eo nulla in ista reformatione habeat mẽ
tio,ꝟm Bar.in d.l.omnes populi.in 3.quæstio.principa
li,& Card.in c.1.col.8.de rescrip.& Pau.de Cast. in l.nõ
est nouũ.ff.de legibus.& argumen.l.penulti. & ibi Bal.
in fi.C.ꝑ quas pson.nob.acquir.& facit.l. pcipimus. in
fi.C.de appellatio.& ꝙ vult Bar.consi.72.ex facto. col.
39 5.& Deci.cõs.3.& diligenter.nu.7. Et†quia aliud statu-
tũ sub Rubrica de susp.statutorũ.clausulã hẽt deroga

toriam ad sequētes reformationes faciēdas, tēdētes ꝯ
statuta ꝑ prius edita, quo fit vt priori & ꝓcedēti nō di-
catꝰ esse derogatū ꝑ subsequētē reformationē nō reuo
cantē primū statutū, nec de eo mētionē aliq̄ facietem,
vt plenè tradit Bar. in d.l. oēs populi. ĩ 3.q. prin. vers. cir-
ca ꝭm. nu. 31. quē alij ibi sequūtꝰ allegātes cōcor. deci-
sio. & est gl. in ver. pacta. in cle. dudū, circa fi. dc sepul. in
cle. cū alijs allegatis ꝑ Mod. in l. 1. §. si serui, col. pen. &
fi. ff. de q̄st. & tenet Dec. in d. cons. 10. nu. 3. valebit ergo
primū, & ista reformatio nō poterit eē alicuius cōside
rationis. Vlterius esto, ꝙ dicta reformatio nō careret
nullitatib. & alijs inhabilitatib. superius deductis, ꝙ q-
dē esse nō p̄t rōnib. q̄b. s̃. tñ adhuc dr̄, dictā reformatio
nē nō excludere agnatas fœminas. & aduertēdū est, ꝙ
dicta reformatio, principl̄r cōtinet duo capita. primū
inclusiuū, in quo ad successionē decedētis vocat cōsā
guineos ipsius ex linea masculina, ꝭm caput exclusiuū
generis mr̄ni. ¶ Rursus cōsiderandū est, primū caput
inclusiuū interpretari posse dupliciter. Primò, an in il-
lo ēt includantꝰ agnatæ fęminæ, ad exclusionē generis
mr̄ni. scd̄o, an ꝑ dictum caput inclusiuū ipsæ fęminæ
40 agnatæ censeantꝰ exclusæ ab agnatis masculis. † Capiē-
do primū caput dicti capitis inclusiui dici p̄t, agnatas
fęminas esse inclusas, ēt ad exclusionē generis mr̄ni, si-
ue cōsideremus rōnē, de qua in ꝓęmio dictæ reforma
tionis, ex quo finalis rō colligitꝰ, vt hr̄ in l. fi. ff. de hr̄. inst.
& in l. 1. ff. ad Maced. & in l. regula. §. & licet. ff. de iur. &
fac. ign. Quæ est vnius pacis & cōcordiæ, & alia, vt tol-
lantꝰ lites & cōtētiones, certè vtraq; locū ita sibi vendi-
41 cat in agnata fęmina sicut & in masculo. Siue † ēt cōsi
deremus verba dictæ reformationis, vocātis cōsāgui-
neos ex linea masculina, idē dicēdū erit, ex quo appel-
latione cōsāguineorū ex linea masculina de ꝓpria, &
stricta significatione vocabuli ita veniūt fęminæ agna
tæ, sicut & masculi; cū oēs inter se sāguine cōnexi sint.
l. 1. §. pen. l. post cōsāguineos. in prin. & in §. 1. ff. de suis,
42 & legit. Et † fęminæ ita sūt agnatæ sicut & masculi, ex
quo descēdūt ꝑ lineā masculinā d. §. 1. in ci. agnati. & in
l. sūt aūt. ff. de legiti. tu. & insti. eo. in prin. & in §. ceterū,
§. media. inst. de legi. agna. succ. & in l. ĩter agnatos. ff. vn
de cogna. & traditꝰ ꝑ oēs, maxi. Mod. in d. l. Gallus. §. nūc
43 de leg. nu. 9. & seq. Dū † volūt, fęminā descēdētē ex virili
sexu venire & cōp̄hēdi sub dicta appellatione, & descē-
dere ex linea masculina. Nā ēt cōiūctæ dn̄r ex linea pr̄-
na: vt dicit Ale. allegādo alias decis. cōs. 115. Circa dubi
44 tationē. col. fi. vers. p̄t, vol. 2. Eo † magis: q̄a sub dicto no
ĩe, cōsāguineos ex linea masculina, ipsę fęminę agnatę
cōp̄hēdūtꝰ: q̄m dicta reformatio vlterius ꝓgressa ē, vo-
cādo ad successionē dictos cōsāguineos, ꝓut iure cōi
disponitꝰ & cauetꝰ, hēns relationē ad ius ciuile, & volēs
ꝯsāguineos virtute dictæ reformationis ita succedere,
45 sicuti đ iure ciuili, & cōi disponitꝰ, & cauetꝰ. Et † certissi-
mū ē đ iur̄ cōi ita succedere agnatas fęminas, sicut &
masculos d. auth. cessāte, d. auth. post fr̄es d. l. maximū
46 vitiū. cū alijs ĩ prĩ. ꝯsulta. đ ducts. Et † illa dictio, ꝓut, & di
ctio illa, ꝭm, relatiuę sūt, ꝭm Bart. & aliū ꝑ illū tex. in l.
edita. C de edē. & eūdē Bar. in ex̄uagāti ad reprimēdū,
47 in vers. ꝓut. Et † relatū intelligi dēt eē cōtētū in referen-
te cū oĩb. suis qualitatib. l. asse toto. ff. de hr̄. instit. & per
48 Bar. in l. si q̄s seruū. §. fi. nu. 5. de lega. 2. cū ꝯcord. Et † ap
pellatione iuris cōis venit ius ciuile, ꝙ cōe dr̄ c. cū dile-
ctus. de cōsuet. & ꝑ Dec. cōs. 283. & diligēter. nu. 6. & hr̄
in d. l. oēs populi. & ibi Ias. nu. 19. allegās cōcor. vt ēt fa
49 cit Alb. Bru. in d. suo tract. in 5. arti. prin. q. 2. Et † illa ver
ba reformationis, ꝭm iura canonica, relationē solū ha
bēt ad gradū, q̄ diuerso mō cōputatꝰ eo iure q̄ cōpute-
tur de iure ciuili, nō āt possunt referri ad successionē,
ex quo in ea ius canonicū se refert ad ius ciuile, nec ab
eo dissentit, vt hr̄ in dicto ca. ad sedē. 35. q. 5. & ꝑ Ioan.
50 Andr. in arbore cōsāgui. lib. 6. cū si. Si † postremo cōsi-
deramus aliā rōnē dictæ reformationis. q̄ est cōserua-
tio cippi domus, adhuc idē erit, ex quo sub ea cōp̄hēdi
tur agnata fęmina, q̄cūq; significationē dictorū ver-
51 borū cōsideramus. Nā † si attēdimus dicta Ang. Fulg.
Pau. de Cast. & sequac. in l fi. C. de verb. sig. & Barb. in re
peti. l. cū acutissimi, col. 62. vers. nota ibi sobole. C. de
fideic. hoc vocabulū, cippus domus, ꝙ est vulgare Tu
corū capi dēt ꝑ stipite agnationis descēdētis, & trans
uersalis gradatim, in quo gradu cōstituta reperitꝰ ipsa
52 do. Euridices, vt s̃. ostēdimꝰ. Et † ꝯ ꝓbatꝰ ꝭm An. & alios,
vbi s̃. dū volūt, ꝙ cippus & stipes iudicētꝰ sinonima, &
53 idē importātia. Et † stipitis appellatione veniūt illi, qui
sūt de stirpe, de domo, & casata. Nā in oĩb. istis eadē vi
gēt ratio: vt pūctaliter tradit Bal. in l. peto. §. fr̄e, col. 2.
54 vers. 2. noto. de leg. 2. Ang. & Imo. ibi. Et † appł̄one stir-
pis, & domus, seu casatæ veniūt descēdētes ex masculis
& cōsāguineis ex ista parte, & excludūtꝰ cōsāguinei ex
parte mr̄is, q̄ nō dn̄r ex stirpe seu stipite, ꝭm Bal. Ang. &
Imol. in d. §. fr̄e. & Petr. de Anch. ĩ c. vbicūq;. in prin. de
pę. lib. 6. & facit tex. in l. si q̄s suo. in principio, & ibi no-
ta. Bald. C. de inof. test. & ꝙ tradit Philip. Frā. in repet. c.
si pr̄. de testa. lib. 6. col. pe. vers. 31. & vltimo, & vers. 29.
q̄d si dixerit, & Alex. ĩ l. ex facto. §. si q̄s rogatꝰ. ff. ad Tre
55 nu. 53. vers. & subdit. Et † cadit capiēdo domū ꝓ stipite,
& casata vt ꝑ doct. in locis supius adductis seu ꝓ fami-
lia, ꝭm Bar. in l. tutelas. ff. de capi. dimi. & in l. 1. ff. ad Syl
lā. & in l. ꝓnūciatio. ff. de verb sig. & ꝑ Anch. in dicto c.
vbicūq;. in princ. & ꝑ Imol. in d. §. si q̄s rogatus, col. 9.
& 10. vers. & ex p̄dictis, & vers. si āt, ꝑ Ale. ibi, nu. 53. per
Philip. Frā. in d. c. si pr̄, col. añpen. vers. 9. q̄ dicātꝰ, & ꝑ Ias.
post alios, in d. l. fi. C. de verb. sig. Adhuc habemus intē-
tū, vt ipsa do. Euridices sub istis nominib. verè & ꝓpriè
cōprehēdatꝰ: vt est tex. in d. l. ꝓnūciatio. in fine ibi, eius-
dē vltimi genitoris sanguine ꝓficiscitꝰ, & ꝓbatꝰ ꝑ tex. in
l. voluntas. C. de fideic. vbi fęmina descendēs ex mascu-
lo dr̄ de familia, & de domo ac generatione masculina
ex qua descēdit: vt firmāt ibi Perusi. & Soc. ꝯs. 227. Præ
sens ꝯsult. col. 7. & 8. vers. circa secūdā, & ver. q̄b. ...
2. vbi istud cōprobat ex multis & respondet ꝯ ...
56 dēs † istud ꝓcedere, ēt si talis fęmina agnata esset alteri
nupta, ꝑ d. l. volūtas, q̄ Perus. ibi ita ĩtelligūt, & Ias. post
57 Pau. & alios, & Fran. de Cur. ꝯs. 63. col. 16. in fi. Si † autē
seq volumus d. Petr. de Peru. ĩ repe. c. Ray. col. 76. vers.
& ꝙ dicit, de testa. volētis, cippū domus capi ꝓ stirpe
generatione, vel ꝓgenie, ipsa d. Euridices sub prædictis
58 nominib. reperitꝰ cōp̄hēsa: vt de stirpe iā diximꝰ. Et † ge-
nerationis appł̄one continetꝰ vt in l. iuriscō. §. posterio-
re. ff. de grad. & in c. statutū il 2. ꝑ gl. & doc. de hr̄. lib. 6.
& ꝑ Anch. in d. c. vbicūq;, in prin. cū sim. concludentes
sub dicta appł̄one venire descendentes ꝑ lineā mascu-
59 linā, vt est ipsa d. Euridices. † Quæ ēt venit appł̄one pro
geniei: vt traditꝰ in l. fi. C. de eman. libe. & ꝑ Anch. in d. c.
vbicūq;. in prin. & Phil. Frā. in c. si pr̄. car. pen. vers. q̄ ...
60 niant. Si † postremo dicimus appł̄one cippi domus ve-
nire solū illos, q̄ descendūt ꝑ lineā masculinā, & nō fę-
miniā, ꝭm Petr. de Perusi. vbi supra, & Phil. Franc. in d.
c. si pater. car. pen. col. 2. vers. 11. q̄ dicātur, ēt cōprehen-
detur ipsa do. Euridices, descendens ex linea masculina
vt superius deductū & probatū est, ꝯr̄r quācunque in-
terpretationē datā à doc. dictis nominib. cippi, domus,
attendere, vel sequi volumus, verū erit sub vnoquoq;
illorum comprehendi, & cōtineri ipsā do. Euridicem.
61 Quæ † à dicta reformatione tanquā consanguinea &
agnata vocata est, saltem dū viuit, & admitti dēt & p̄fer-
ri, ex quo p̄seruat agnationē & cippū domus, dū viuit,
vt firmat Alex. in similib. cōs. 5. cōsideratis, col. pe. vers. rō
præterea posito, & cōs. 89. Circa primū, col. pe. vers. In
62 obst. statutū, vol. 6. Et † faciūt nota. ꝑ Lap. allega. 109. In
quæstione ꝓposita col. secūda, & tertia, dū vult, ꝙ sub
statuto excludere fęminas stantib. masculis cōprę-
hēdatur monachus, licet post ipsius mortem agnatio
non possit cōseruari, de quo plenè ꝑ Alber. Brun. in d.
63 suo tract. in 13. artic. principali, quæstione 11. Et † quia
circa inclusionem personarum vocatarū per statutū
potissimum attendi debent verba, & nomina, sub q̄b.
vocātꝰ, & ipsorum significatio, ad effectū vt discernere
& cognoscere valeamus, q̄ personæ cēseantꝰ vocatę ad
aliarū exclusionē, vt tradūt docto. plerisq; in locis cita-
ti ꝑ Alb. Bru. in d. trac. in 12. artic. principali, q. 19. vbi d
nominib. ferè oĩb. superius deductis, & ipsorū significa
tione hētur, & ex eorū dictis colligitꝰ cōclusio, de qua
64 s̃. Et † quia ꝭm Corn. cōs. 222. Quāquam, col. 1. vol. ter-
tio,

tiō, ad absurditatē tollendā amplectēda est illa interpta
tio, vt dicamus agnatā potius includi ad exclusionē co
gnatorū, q̄ q agnatus excludat agnatā, vt refert Alber.
65 Bru. in d. tract. in 5. art. prin. q. 9. Prout † ēt qm̄ dictū ca-
put inclusiuum ordinatū apparet ad excludendā lineā
agnatorū, in qua continetur agnata fœmina, pñr in ali-
quo nō dēt operari ɔ̄rium effectū, & sic exclusionē ip
sius. l. legata inutiliter de legatis primo, & ff. de adimen.
66 leg. & tradit in terīs nostris Io. de Lign. cōs. 47. Et † illud
masculinum cōsanguineos, ēt in materia differenti cō
cipiet fœmininum ex quo reformatio vocat cōsangui-
neos & cōiunctos ex linea pr̄na, vt dicit Ias. in l. si qs id
q, col. 2. nu. 6. ff. de iurisd. omn. iud. vbi allegat Ale. in d.
cōs. 115. col. fi. vol. 2. & Corn. cōs. 212. vol. 3. vbi volunt,
masculinum includere fœmininū, ad id allegantes alias
67 decisio. Et † quia agnati vocantur p reformationē solū
ad excludēdum genus maternum, vt dicetur inferius,
quo cōsiderato ēt agnatæ fœminæ vocatæ cēsentur, p-
ut aliàs inductū erat, inst. de leg. agna. suc. §. & hoc qui-
dē, & in l. lege. C. de legi. hære. ex quib. infertur in dicto
capite inclusiuo ēt vocari agnatas fœminas, cū & noīa
& rōnes quib. vocantur cōsanguinei vigeant in ipsis, vt
68 deduximus, & absq; dubio pcedunt ista, quousq; ipsa
agnata viuit. Et † isto casu cessant adducta p Soc. cons.
51. vol. 1. & p Corn. ɔs. 55. vol. 1. & cōs. 26. 41. 273. & 306.
vol. 4. qui volunt appellatione cippi domus solū venire
masculos agnatos, & nō fœminas. Nā venient fœminæ
quousq; viuūt, si aliter ex verbis statuti seu testatoris di
spositū nō apparet, q voluerit perpetuò agnationē cō
siderare, & apertè sentit Soc. cōs. 28. col. 7. num. 25. & se
quen. vol. 4. & ipsorum dicta dubitationem haberent
post mortē agnatę, quo tēpore agnatio nō cōseruatur
verùm in præsenti casu sumus extra oēm dubitationē,
quoniam licet soror agnata post mortem non dicere-
tur vocata, tamen per dictam reformationem non po
test dici exclusa, considerando caput inclusiuum, quo
vocantur consanguinei ex linea masculina. Nā ipsa Eu
ridices ex isto secūdo capite cōtento sub primo inclu-
siuo, ab illis cognatis masculis nō potest dici modo ali
quo exclusa, sed potius vocata & perpetuò. Quod pri-
69 mò deducitur ex his, quæ ferè in terīs cōcludit Bal. ɔs.
263. statuto ciuitatis Parmę, vol. 1. aliàs reperitur in ter
tio vol. nu 295. vbi allegando ad partes, quando soror
in successione vult cōcurrere cū agnato, dicit primò,
sororem videri exclusam ex illo capite exclusiuo, &
delatiuo vocante agnatos masculos, secundùm Bar. in
l. secunda. §. videndum. ff. ad Tertull. tamen determinat
cōtrarium, ex quo per statutū excluditur linea mater-
na, seu cognatorū, nō intelligitur exclusa alia linea fœ-
minina agnatorū, rōnib. ibi per eum adductis, rñdentē
dictis Bar. in d. §. vidēdum & d. Bal. præcisè sequit Soci.
* cōs. 207. In causa, col. 2. & Alb. Bru. adducens alias deci-
sio. & dicens opi. Bal. esse magis * cōem in d. suo tract.
in 6. arti. principali, in secundo mēbro, in 2. q. vers. secū
70 dò quæro, fol. 16. col. 1. & 2. Et † suadetur, quoniam ta-
lis reformatio præcisè excludit genus maternū, volēs
nullum ex dicto genere ad successionem admitti, ad q̄
vocat cōsanguineos ex linea masculina, quo fit, vt fœ-
minæ dicātur vocatæ ad excludēdum genus maternū,
vt dicit Corn. cōs. 95. In hac, col. 4. & 5. & cōs. 133. Quā-
uis, col. 1. & 2. vol. 2. & multa ad id congerit Alb. Bru. in
d. tract. in 12. art. prin. q. 9. vbi per quinq; columnas exa
minat, quando statutum excludit genus maternū, seu
71 cognatorū an ad successionē admitti debeant fœminæ
agnatæ. Et † eo magis in casu isto præsenti ista proce-
dunt cōsideratis verbis dictæ reformationis, in capite
exclusiuo generis materni, taxatiuis, restrictiuis ac de-
claratiuis, illis dico, s. ex materna linea fm Bar. in l. quæ
situm. §. fi. col. pe. vers. aut fuit. ff. de fun. instru. cum si. al
le. p Are. Soc. & Ias. in l. si plurib. de le. 1. Quæ verba aper
tè declarāt, mentem reformationis fuisse excludere dū
taxat genus maternū, & vocare agnatos, & consangui
72 neos fm ius commune, quo ita agnatæ fœminæ sicuti
& masculi cōtinent, vt iam deduximus. Præterea per ta
le reformationē nō reperitur exclusa à successione d.
Pamph. d. Frācisca auia pr̄na, sed solū, & taxatiuè, ac li-
mitatiuè, vt diximus, genus maternū, vt in terīs est deci
sio. Bar. cōs. 16. Circa cōsultationē, col. 2. & 3. vol. 1. & se
quit Alb. Bru. in d. tract. in 6. art. prin. in 2. mēbro. q. 2. in
73 fi. & dicet inferius. Quæ † auia paterna cōcurrit in pñti
successione, vt plenè tradit p oēs post gl. in auth. defun
cto. C. ad Tert. cū cōcor. pp cuius cōcursum, & mixtu
rā, ēt ipsa d. Euridices soror ad successionē admitti dēt.
nā illi aperta est via p dictū cōcursum, & mixturā licet
aliàs fuisset pclusa, vt tradit Pet. de Anch. in repet. c. ca-
nonū statuta. col. 95. ver. inter cōsilia, de cōsti. & Pau. de
Cast. cōs. 338. Hæreditas pdicta. col. fi. & Ale. cōs. 141. Vi
so. col. 1. & cōs. 45. in fi. vol. 7. & Are. cōs. 27. Proponitur
cōs. 341. Multa col. 1. vol. 1. & cōs. 98. In hac, col. 3. vol.
2. & cōs. 61. Licet. col. 2. & 3. vol. 4. & per Soc. d. consilio
207. col. pe. & fi. vol. 2. & cōs. 28. Circa, col. 4. vers. tertiò
confirmatur. & vers. seq. vol. 4. & cons. 122. Circa primū
col. 1. 2. & 3. vol. 3. & per Dec. cōs. 71. In casu. col. 2. & cō
si. 333. Licet. col. 1. & 2. in prin. vbi allegat. Alex. in l. illā.
74 C. de coll. & Bal. in l. quicunq; col. 3. C. de seru. fug. † Et
verissima & cōis est cōclusio, volens, q quādo soror ex
cluditur ab agnato per statutū, talis exclusio cessat, qñ
cōcurrit tertia persona, cuius beneficio aperit via soro
ri, nedū ad excludēdum genus maternū, sed etiā ad ex-
cludendū agnatū vlteriorē in gradu, ex quo sumus, in
casu omisso à statuto, qui remanet decidēdus fm ius
cōe, & ad id alia plura adducit Alb. Bru. in d. tract. in 6.
75 art. princ. in 3. mēbro, & in 3. q, col. 3. Et † possent com
probari ex plurib. deductis per Fely. in c. 1. de præscr. &
p Ias. in l. si emancipa. C. de colla. volentes ratione adiū
cti, & beneficio alterius, quem consequi, quod ex se ha
bere non poterat, per tex. in l. si communem. ff. quem-
admodum seruitu. amitta. cum similib. Confirmantur
ista, habita consideratione ad illud statutum sub Rub.
quòd mulier dotata, &c. versiculo dummodo, de qua
supra diximus, virtute cuius soror agnata ad successio
nē fratris admittitur. Quod statutū minimè apparet,
nec dici pōt correctum per dictā reformationē vocan
tē cōsanguineos ex linea masculina, vt ex plurib. supra
cōclusimus, & ne contrarientur, reducenda ista erunt
ad cōcordiam, quæ erit, vt soror agnata admittatur in
casu, de quo in dicto statuto, & reformatio isto casu eā
includat, & suū operetur effectū, qñ soror proximior
76 nō extaret. Et † hanc interpretationē caperemus, vt in
ducat concordia, & cesset contradictio, fm Bar. in d. l.
* omnes populi. nu. 35. quē omnes ibi cōiter * sequunt,
cū alijs allegatis p Mod. in l. 1. ff. ne quis eū. & in l. fi. C.
de eden. & in l. vbi repugnātia. ff. de reg. iur. & in c. trāsla
to. col. 2. de cōst. p Soc. cōs. 121. Visa. col. 2. vol. 1. & per
Alb. Bru. in d. tract. in 5. art. prin. q. 9. & 10. & art. 7. prin.
q. 2. & 4. & in 8. art. q. 10. cū alijs cōcor. ex istis patet, so-
rorē agnatā ex dicto primo capite reformationis īclu
siuo non posse dici exclusam à successione fratris, sed
77 potius inclusā & vocatā. ¶ † Quātū verò attinet ad fm
caput principale dictæ reformationis exclusiuū gñis,
& lineæ mr̄næ, absq; dubio cōcludēdū est ipsā D. Euri
dicē nō posse dici ex illo capite exclusā, ex quo nō ap-
paret in eo expssa, nec noīata, & dictū caput solū exclu
dit genus mr̄nū, & trahēdū nō est ad alias psonas ibi ñ
expssas, & qa ex vna psona exclusa in istis correctorijs,
nō pōt inferri ad exclusionē aliarū psonarū. l. si verò. §.
de viro. ff. sol. mat. & tradūt doc. post Bal. & Pau. de Ca.
in d. l. illā. in 1. notab. C. de coll, & idē Bal. in l. sed & mili
tes. ver. & facit. ff. de exc. tut. & p Corn. cōs. 271. De hac
col. 4. & seq. vol. 4. & alibi sæpius, & ad id plura cumulat
Alb. Bru. in d. tract. in 6. art. princ. in tertio membro q.
3. fol. 19. Dec. d. cons. 71. col. 2. & d. cons. 333. col. 2. Soc.
cons. 38. vol. 1. cons. 122. vol. 3. & consi. 28. volu. 4. cum
78 concor. Quibus † in locis communiter concluditur,
istud procedere etiam si alia persona esset similis expsi
sæ, & in ea vigeret eadem ratio. Et † hoc ideo, quia su-
79 mus in correctorijs, in quibus non potest fieri extensio
* etiā ex identitate rōnis, vt cōiter * cōcluditur per gl.
Cal. & omnes alios, in d. auth. quas actiones, & no. Bal.
in l. præcipimus. in fi. C. de appel. Alex. consi. 114. Viso.
col. 2. vol. 2. & firmant omnes in l. si cōstante. in prin. ff.
sol. matr. & in d. l. omnes populi. per Dec. in d. consi. 71.

80 & d.ɔſ.233.nu.2.Et † qa in iſtis correctiuis, & fęminas
excludētib.ſtricta faciēda eſt interptatio, & talia ſtatu-
ta tenaciter intelligēda ſunt, & in caſu, & pſona ſolū ex
pſſis.l.3.§.hæc verba.ff.de neg.geſt.l. qcquid.ff de verb.
obl.cū alijs allegatis p Alb.Bru.in d.tract. in nono arti.
81 prin.q.1.Et†trahēda nō ſunt ad cōſequētias, vt p Bald.
conſ.311.Ciuitas, in fi.vol.3.& per doc.vbi ſupra, & per
Dec.ɔſ.334.agitur.nu.3.& ideo caſus omiſſus à ſtatuto
decidēdus remanet ſm ius cōe. l.ſi ex̄neus ff. de cōdō-
ne ob cau.& p Bal.in l.ſi plures, col.pe.verſ. circa predi
82 cta.C.de cōd.inſer.& p Dec.d.ɔſ.334.Et†talia ſtatuta in
telligēda & interptāda ſunt, vt minus lædant ius cōe, &
noceāt tertio, & indebitè alteri dānū inferat. c.cū dile-
ctus. de cōſuetudine.l.2.C.de noxalib.& p Soc. d.conſ.
121.vol.1.& p Alb.Bru.vbi ſup.& in 7.art. prin.q.1.col.
83 3.Et†ſatis eſt, q operent in aliquo, eſto q in reliqs red-
dant ſupflua, ad nota.in l.fi.§.in cōputatione.C.de iure
deliberādi, & diffuſè p Alb.Bru.in d.tract.in 9.art. prin.
q.1.col.2.& in art.princ.q.20.col.2.& in 7. arti. prin.q.
84 1.& in 5.art.princ.q.36. Et † eo magis iſta procedūt cō
ſideratis illis verbis dictæ reformationis.ſ.ex materna li
nea attinentib.declaratiuis, reſtrictiuis, taxatiuis, & limi
tatiuis, ex quib. aptiſſima mens reformantium colligit
volētium ſolùm excludere genus maternū, & nō alias
fęminas agnatas, cum limitata cā limitatum pducat ef
fectum, ſm iura vulg.& plenè p Fel. in c. cum ordinē,
col.5.de reſcr.& in pprijs teris eſt deciſi. Barb.d.conſi.
* 16.col.2.& 3.vol.1. quam tanq̄ magis cōem * ſequitur
Alb.Bru.in d.tract.in 6.art.prin.in 2.mēb.q.2.in fi.& in
3.mēbro, q.3.& in 8.art.prin.q.9.& eam ſequitur Dec.
d.cōſ.71. col.2. verſ. & p hoc, vbi alias deciſ.adducit, vt
85 etiā facit d.cōſ.333.col.2.Et † illa dictio, ex linea mater
na, cauſam immediatam denotat, ita q ex illa linea tm̄
fiat excluſio, & non ex alia. l.1. in fi. ff. de incend.rui.&
naufra.cum alijs allegatis per Mod.in l.bonę fidei.C.de
86 pac.Et † etiam qn̄ dicta reformatio cōtinet duo capita
incluſiuum, & excluſiuum, ita q caput incluſiuum re-
ſpectiuè venit ad caput excluſiuum, & incluſio dicitur
correſpectiua ad ipſam excluſionem expreſsè factā, ta-
liter q incluſio tacitè nihil aliud dr̄ excludere, niſi pſo-
nas expreſsè excluſas, ex quo ſatis operat effectum, in
capite expreſsè excluſiuo, vt tradunt Bar. Pau.de Caſt.
& alij doct.in d.l.illā.& Soc.ɔſ.22.præall. ſequitur Dec.
in d.ɔſ.71.col.2.& Corn.in d.cōſ.271.col.4.vol.4.vbi aſ
ſerit, quāplures doc.Italiæ ibi citatos ſecutos fuiſſe hāc
ſnīam, quæ ex ſuperius deductis optimè cōprobari po
teſt, & cum dicta informatio in capite excluſiuo expſſo
generis materni ſatis operari poſſit, & in pſonis ibi ex-
pſsè excluſis caput incluſiuū poſſit habere effectū, &
ſit correſpectiuum ad dictas pſonas, talis excluſio taci
tè nō pōt excludere alias pſonas & ſic fęminas agna-
87 tas, & ɔn̄r ipſam D.Euridicē.Et†ſuadent vlterius iſta, nā
* vera & cōis* eſt ɔcl'o, q, qn̄ pſona prīcipal̄r, & noīatim
excluſa à ſtatuto excludit de iure cōi pſonā nō noīatā,
& talis pſona principal̄r à ſtatuto noīata nō eſt in rerū
natura, qa mortua, eo caſu per tale ſtatutū perſona nō
noīata nō pōt dici excluſa, ſm Bal.Pau. de Caſt. Ange.
Ale.& alios, in d.l.illā, rōnib.ibidē p eos adductis, & ſeq
tur idē Pau.de Ca.in l.ſi defunctus.C.de leg.hær.& Ale.
ɔſ.98.Deceſſit olim, vol.2.& Soc.cōſ.30.Quāuis, col.7.
vol.1.cū alijs plenè cumulatis p Alb.Bru.in d. tract.ī 6.
art prin.in 3.mēbro.q.3.fol.17.& ſeq.vbi inferūt, q ſta-
tutū excludēs matrē, & auiā ſtantib.maſculis, nō exclu
det amitā, minus nec ſororē, qn̄ mr̄ & auia principal̄r
88 in ſtatuto noīatæ nō ſupſunt.Et†qa in caſu pn̄ti pſonę
principal̄r noīatæ & excluſæ p dictā reformationē nō
ſupſunt, meritò ipſa dn̄a Euridices à reformatione no
minatim minimè excluſa tanq̄ agnata pximior admit
ti dēt, & cęteris remotiorib. pferri, cū excluſa dici non
poſſit.Patet ex iſtis, cōſiderato capite excluſiuo pdictæ
reformationis nullo mō poſſe allegari à ſucceſſione fr̄
na Pāphili d.Euridicē ſororē excluſā eſſe, ɔn̄r ad illā ad
mittēda eſt, rōnib.iurib.& deciſio. & q̄plurib. ſuperius
adductis.¶ Nec iſtis hēt obſtare, q ſuperius dicebat, di-
ctū caput excluſiuū generis mr̄ni, & illud excluſiuū cō
ſanguineorū ex linea maſculina extēdi ad agnatas fę-
minas, ex rōne in ipſa reformatione expſſa, q̄ eſt cōſer-
uatio cippi domus, vigēs ad excluſionē agnatarū, ſicuti
generis mr̄ni, vt ſuperius fuit deductū, & in correctiuis
iſto caſu recipi dēt extēſio, ex quo viget in oīb. iſtis p-
ſonis dicta rō in reformatione expſſa, & iſtæ pſonæ ex
vi dictæ rationis expſsè dn̄r contineri, & ineſſe in dicta
reformatione, ita vt ex vi intēſiua magis q̄ extēſiua cō
phenſæ intelligunt, ſm deducta ſuperius in ɔriū, ex qb.
89 vn̄r ceſſare dicta ſupius in fauorē D.Euridicis.¶†Circa
q̄ primò aduertēdū eſt, qm̄ illud, q dr̄, in correctorijs,
ex rōne expſſa ſeu ſcripta, in ſtatuto extenſionē fieri,
ſeu caſus ſimiles ineſſe, pcedit & locū ſibi vendicat, qn̄
extēſio fieret ad caſum, q ſub lata ſignificatione voca-
buli poterat cōprehēdi ſub verbis rōnis expſſe, aliàs au
tē ceſſabit extēſio, & cōprehēſio, licet rō ſit expſſa, qm̄
ſumus in correctorijs, declaratur q ſupius dictū eſt, de
rōne expſſa in correctorijs, ſm gl.in ver. Roma. in cle.
auditor, de reſcr.iuncto tex.in cle.1.in ver. platū. de ele.
& no.doc.ibidē, & eſt de mēte Bar.in ver.nec ex earum
in extrauagāti ad reprimendū, & Imo.in l.2.§.fi. & in l.
in ædib.§.1.ff.de don.& d.§.de viro. & ita punctual̄r di-
cit Ale.aſſerēs hāc eſſe veritatē, & rn̄det cōtrarijs, in l.
peregre.§.qb.nu.4.ff.de acq.poſſ.& in ɔſ.39.ſtantib.nu.
12.& ɔſ.89.Circa, nu.5.& ſeq.& cōſ.113.Perſpectis, nu.
7.& ɔſ.201.Perſpectis, nu.16.vol.6.& hoc idē ſētit Cor.
ɔſ.271.col.4.vol.5.vbi citat q̄plures alios, doct.iſtud fir
maſſe, & eſt apta deciſio Soc.cōſ. 122. Circa primum,
col.3.verſ.nō obſtat 2.ratio.vol.3.& ſequit Ioā.Bapt.de
S.Seue.in d.l.oēs populi.fol.35.col.2.verſ.16.& ſentit A-
le.in l.Marcellus.in prin.nu.9.circa fi.ff.ad Treb.& licet
Iaſ.in d.auth.quas actiones.nu.20.dicat gl. in d.cle.au-
ditor, n̄ obſtare, tn̄ ad hoc nihil adducit, niſi locū
q declarat & intelligitur mō, quo s̄. & ſm huiuſmodi
declarationē ex mente Ale. veram nihil obſtabit obie-
ctio, ex quo agnata ſoror ex lata ſign̄atione nō pōt cō-
prehēdi ſub genere materno, & qa ipſa eſt conſanguí-
90 nea, & agnata ex maſculina linea deſcēdēs.†Prout & ſe-
cūda obiectio minimè obſtabit, cōſideratis illis verbis
dictæ reformationis taxatiuis & limitatiuis poſitis in ſe-
cūdo capite excluſiuo, ſed ex mr̄na linea deſcēdentib.
in mā correctoria oīno prohibēt extenſionē fieri, eſto
q ratio ſit expſſa, ſm Guilielmū de Cun.Cyn.& Bal. in
d.auth.quas actiones, col.2. quos ſequit Iaſ. ibi nu.20
ver.2.limita.& ſequūt nouiſſ.repet.in d.l. oēs populi. in d.
91 6.q.princ.Bar.in octaua cōcluſione.Et†licet Bar. in d.l.
ſi cōſtāte.in 9.q.primæ partis principalis, nu.36. & ſeq.
plura adducat ad orationē taxatiuā tēdentia, & qn̄ vir-
tute ipſius poſſit fieri, ſeu prohibeatur extenſio, vt tra-
dunt ēt alij ſcrib.& repet.ibidem, & Are.in l.ſi mora.in
prin.ff.ſol.mat.cū ſi.& eorū dicta applicari poſſint, q̄
92 derſamur in alijs diſpoſitionib. tamen † quādo ſumus
in materia correctiua, vera erit cōcluſio, extēſionē ceſ-
ſare pp orationē taxatiuā, & limitatiuā, eſto q rō ſit in
ſtatuto expſſa, ſm Guilielmū, Cy.Bal.Iaſ. & repetē. vbi
ſup.per textū in auth.hæc cōſt.Inno. & hoc idē firmat
Alex.ɔſ.167.Viſis.nu.12.col.4.& cōſ.171.Viſis, nu.2.vol.
7.& in terminis noſtris eſt aperta deciſio.Barb.in d.ɔſ.
16.col.1.vol.1.quē ſequitur Dec.d.cōſ.61.col.pen.in fi.
& Alb.Bru.in d.tract.in 6. art. prin.in 2. mēbro. q.2.in
93 fi.Prout † & tertiò cōſiderandū eſt, quoniā in iſta mate-
ria extēſiua, latiſſima, & varia, periculoſum eſt aliquid
pro certo affirmare, & ideo tutius eſt in illa inhærere
deciſionib.quæ in indiuiduo reperiūtur, & nō ipſis re-
gulis varijs, vt firmat Io. Bap. de S. Seue.in repetitione
d.l.oēs populi.fol.mihi 34.col.2.ver.iſtis pmiſſis. quē ſe-
quitur Alb.Bru.in d.tract.in 6.art.prin. in 3.mēbro, &
in 3.q.in primo caſu.in fi.Quæ cōprobant re ipſa, & ex
dictis p ſcri.in d.l.ſi ɔſtāte.in prin.& ī d.§.de viro. & ī d.
auth.quas actiones.& p D.Ant.in c.fi.de ɔſuetudine, &
ex his q̄ ponūt doct.in tract.extēſionū, & cōſiderando
deciſio.quas ī indiuiduo in pn̄ti materia hēmus, ſupius
firmatas, & deductas, dicere cogimur extēſionē ceſſare,
licet eadē vigeat rō, vt eſt illa ɔcluſio, qn̄ noīatim exclu-
ſa nō extat, & mortua reperit, & vt eſt alia, qn̄ caput in-
cluſiuū ē reſpectiuū, & hāt corrn̄dētia ad excluſiuū ex-
preſsū, & in illo pt ſuū effectū opari, & vt ſunt aliæ ſigil-

latim superius deductæ.In quib.& rō nō sit expressa in
statuto excludēte fœminas.& vocante agnatos : tñ ꝑ
expressa dēt haberi,cū illa potissima,& vnica cōsidere
tur,ꝯseruatio videlicet agnationis,familiæ,& cippi do
mus,ſm doct.in l.venia.C.de in ius voc.& Bal. & alios,
in l.maximū vitiū,C.de libe.ꝑter.cū alijs plenè cumula
94 tis ꝑ Alber Bru.in d.trac.in 3.art.principa.Et † qñ in sta
tuto vnica tñ rō pōt ꝯsiderari, ꝑ expssa hr licet nō sit
in eo nominatim descripta,ſm gl.& doc.l. quāuis . C.
de fideic.cū alijs deductis ꝑ Iaſ.ī d. auth.quas actiones,
nu.22.& diffusius ꝑ Alber.Bru.in d.tract.in 3.art.prin.
tñ istis nō cōsideratis in decisionib. ꝑdictis ꝓhibita est
extēsio,ex quo sumus in correctorijs, & esto ꝙ in illis
eadē vigeat rō:cū in indiuiduo sup vno quoq; ipsorū
95 habeat decisio,& cōiter illa teneāt. ¶ † Quartò aduertē-
dū est:qm̄ dicta reformatio est correctoria, & vlterius
ī capite exclusiuo fœminarū est odiosa , vt dn̄t doc. in
d.l.venia.& d.l.maximū vitiū,cū alleg.ꝑ Dec.ꝯſ.13. nu.
7.verſ.2.cōsideramus,& tale odiū deducit ex pluribus
tū qa nutrit odiū inter istos,q de iure cōi poterāt suc-
96 cedere,argu.l.illud,C.de colla.cū si.tū † qa ꝑ tale statutū
inducit qdā exhr̄datio,vt dn̄t doc.in d.l.illā.C.de colla.
& Corn.d.cōſ.271.col.4.vol.4.iunctis no.in l.cū qdā.ff.
97 de libe.& posth.tū † ēt qa repugnat vinculo, & æqtati
nāli,nullā faciētia differētia inter masculos,& fœminas
ſm iura cōia & vulg.& cōsideratis istis plurib. capitib.
odiosis,hmōi reformatio extēdi nō dēt ex rōne expssa
vt dicit Mar.de Fano in tract.suarū extēsio. charta sex-
98 ta,verſ.4.aūt.Qđ † cōfirmat ex eo,qa dispō odiosa plu-
rib.ex capitib.maius ꝓducit īpedimētū, q̄ odiosa sim-
pliciter ſm doc.in l.si qs in graui.§.fi.ff.ad Syllan. & fa-
99 cit regu.odia.de reg.iu.lib.6.Et † illa,qa vbi ē maius pe-
riculū,ibi &c.vt ꝑ illū textum tradūt docto. in l. sanci-
100 mus.C.de pen.Et † illud vulg. ꝙ actus geminatus ma-
gis operat,q̄ simplex,ad nota.in l.balista.ff.ad treb. & ꝑ
Bart.in l.cū scimus.C.de agri.& cēsi.lib.11. cum vulga.
101 Et † illud,ꝙ duo vincula magis stringūt.& auth. itaque
102 C.com. de succeſ.& in l.1.C.de pac.Præterea † & quin
to obiectio ꝑdicta posset ꝓcedere,qñ rō expssa in statu
to correctorio eēt finalis, aliàs secus , ſm Mathesil.in
tract.extēsio.col.2.q allegat Io.An.in c.1.de tēpo. ord.
in 6.& sequit Iaſ.in d.aut.quas actiones.nu.22.ver. 3.li-
mita.& repeten.nouissimi in d.l.oēs populi.in 6.q.prin
103 cip.Bar.in octaua limita.Rō † āt,de qua ī reformatio-
ne cōseruationis cippi domus pōt cōsiderari vt finalis
habita relatione ad excludēdū genus maternū, & sic li
mitatiuè ad illud,nō aūt cōsiderabit finalis ad excludē
dū fœminas agnatas,na si reformātes istud voluissent ,
vtiq; expressissent,sicuti cēsserūt genus maternū,& nō
exprimēdo,volūtatis ipsorū fuit,talē rōnē nō esse fina
lem indistinctè , & oī casu,sed limitatiuè, & restrictiuè
ad genus maternū , argō eorū q̄ hn̄r in c. ad audiētiā.
de decim.& in l.1.§.fin aūt ad deficiētis.C.de cad.tol.&
ꝑ Io.de Ana.cōſ.21.& ponūt Mod.in l. q filiab. de leg.
104 1.Eo † magis cū in dicta reformatione, & ī ei⁹ ꝓœmio
ponant aliæ rōnes magis gn̄ales , & ꝑ istas agnatas fœ-
minas quousq; viuūt,cōseruet cippus domus, vt dedu
xi supi⁹ & tradit Soc.allegādo Bar.Bal. & Lap. ī d. cōſ.
105 28.col.7.nu.26.& seq.vol.4.Et † ad ista bn̄ pn̄t adaptari
dicta Bar.in extrauagāti ad reprimēdū, in ver. nec ex eo-
rū.& in l.2.§.fi.vbi latè Imo.ff.de dona.& ꝑ Iaſ.in d.aut.
quas actiones,nu.22.& ꝑ Can.ī c.cessāte.đ appel.Ad ꝙ
ēt:nā mēs reformationis fuit tollere cōtētiones & li-
tes,& inducere pacē vt patet in ꝓœmio ipsius, q̄ rōnes
locū sibi vēdicabāt respectu gn̄is , & respectu agnato-
rū,& illa rō cōseruādi cippi domus,ex istis necessariā re
larionē hēt ad excludēdū genus maternū,pp ꝙ erāt ꝯ-
106 tētiones,& cessabat vnio pacis.Sexto † cōsiderādū est,
ꝙ tūc demū ex rōne expssa in statuto corrigēte fit ex-
tēsio,qñ casus & ꝑsona, ad quas volumus extē sionē fa
cere,sunt siles expssis,vel depēdētiā hn̄t ab ipsis,suntq;
tales,in quib.rōnis idētitas viget , si aūt nō sunt similes
expssis,& ī ipsis ñ viget idētitas rōnis,ꝓculdubio cessa-
bit extēsio,ista maxima ꝓbat ꝑ Cy.in l.1. q̄ sit lōga cō-
suetudo,& ꝑ docto.oēs in dicta auth.quas actiones , &
in dicto.§.de viro.& in d.l.si cōstāte.& ꝑ Bal. in l. ꝙ ve-
ro.ff.de legi.& in d.l.oēs populi.& passim vbiq; docto.
istud firmāt sed rō,q̄ viget in genere materno , nō pōt
applicari ad agnatas fœminas,q̄ nō similitudinē, sed dis
similitudinē hn̄t cū ꝑsonis generis materni,à qb. nullā
hn̄t dependētiā,ꝯn̄r inferri nō pt ex dicto capite exclu
sio generis materni ad ipsas agnatas fœminas , nec illa
rō expssa conseruationis cippi domus isto casu poterit
æqualiter in oīb. istis personis ꝓcedere pp dissimilitu-
dinē & rōnē diuersā inter ipsas exn̄tē,& ex diuersis in-
107 ferri nō pōt,iurib.vulgar.Probāt † ista ꝯsiderata diuer-
sitate nominis,arg.l.si idē.C.de codici.& inst. de dona.
108 §.est & aliud.tū † ēt,qa genus maternū,si succederet de
functo,ex tali successione bona nō reuerterent ad ip-
sā agnationē,à qua exiuerūt, ꝙ ita indifferenter nō est
in fœminis agnatis:qa si ipsę sine filijs decederēt,cōside
rato statuto & reformatione,bona remanerent in ip-
sa agnatione.Prout ēt quia aliter ſm diuersitatē tēpo-
rū,& attenta mēte prudētū, qui medio tpe fuere de iu
re,& maximè ꝯsiderata dispōne leg.12.tab. diuersa rō
succedēdi erat in gn̄e materno, & agnatorū, vt tradit ī
l.lege.& ꝑ doc.in l.si defunctus.C.de legit.hær.& inst.đ
legit.agna.succ.§.cæterū.& §.media.& inst. ad Tertul.ī
prin.Quā rōnē credēdū est statuētes, & reformātes se-
cutos fuisse, dū genus paternū prætulerūt generi ma-
109 terno : vt plenè tradit Soc.in d.cōſil.28.vol.4.ꝓut † ēt
dissimilitudo dat:qm̄ soror agnata nō hn̄s vnde se do-
✻ tare possit, dotāda est à fratre agnato, vt cōiter * post
Bar.tradūt doc.in l.1.ff.solu.matri.& si à statuto tali so
rori isto casu nihil tribueret,cōqueri posset , ꝙ quidē
cessat in alijs cognatis generis mr̄ni, eo ēt quia virtute
dictæ reformationis si agnata fœmina sine filijs decede
ret,illi succederēt agnati masculi, ꝙ quidē cessat in ge-
nere mr̄no.Ad ꝙ ēt:qm̄ in gn̄e mr̄no nullo tpe cōside
rari pōt,nec adaptari cōseruatio cippi dom⁹,ꝓut opti
mè adaptat ad agnatas ipsas fœminas: vt cōcluderēt su
110 perius deduximus.Ex † quib.postremō infert, ꝙ in ca
su isto ex rōne expssa in dicta reformatione nō pt fieri
extēsio ad excludēdas fœminas agnatas,ex quo vt extē-
sio ꝑmittat,necesse est,ꝙ in casu,& ꝑsona,ad q̄ volum⁹
extēsionē facere,nedū vigeat rō expssa ī statuto corri-
gente,sed vlterius necesse est, ꝙ nulla alia rō ꝯriū suade
at:vt firmat gl.ꝑ illū tex.in c.ꝯstō.de elec.li.6.& sequūt
Gemia.& alij ibi,& est gl.in ver.ꝑlatū.in cle.1.de elec.&
ib no.Card.Zab.q.10.& ꝓbat ī l.fi.C. đ interdicto ma
trimo.vt declarat Cy.ibi,& Alex.in l.Cēturio. col.3. ff.
de vulg.& pup.& ita firmat Alex.in d.l.si cōstāte,col.3.
nu.5.& in d.l.Marcellus,in prin.nu.8.circa fi.& Io.Bap.
de S.Seue.in repe.d.l.oēs populi.fol.35.col.2.ver.16.in
fi.vnde cū in casu pn̄ti ad exclusionem agnatæ fœminæ
nō militet tāta & oīmoda rō , q̄ militat ad excludēdū
genus mr̄nū,& ī istis agnatis,vt nō excludant,alia ꝯriū
non suadeat:vt deductū est,merito ad ipsarū exclusio
nē cessare dēt extēsio. ¶ Nō obstāt alia supius ī ꝯriū al
legata,& primo illud de validitate ipsi⁹ reformationis.
Nā ex plurib.rn̄sū fuit,talē reformationē nō esse effi-
cacē nec validā,tū ex defectu ptātis ipsorū reformātiū
tū ēt ex defectu formæ requisitæ,& nō obseruatæ, tū
ēt ex alijs,q̄ nō op⁹ ē replicare.Nec obstat , ꝙ dicta re-
formatio fuerit posterior statuto.Nā resolutio aptissi
ma & multiplex data est,qua satis apparet,statutū ī ca-
su pn̄ti vocās Euridicē ñ eē correctū ꝑ dictā reforma-
tionē , sed vigere & ꝑdurare , & ſm illud dr̄e iudicari .
Ad illud āt,ꝙ dicebat, rōnē illā cōseruationi cippi do-
m⁹,de qua in ista reformatione,nō posse adaptari ī ꝑ-
sona dn̄æ Euridicis,satis plenè rn̄sū fuit,& ꝯsū,posse
adaptari in ꝑsona ipsius,quousq; viuit, q̄cūq; significa
tionē dictorū verborū cōsideremus , & quia hic solū
agit de ipsius exclusione,& ꝯclusū fuit, ex verbis dictæ
rōnis & significatione ipsius mō aliquo ñ posse dici ex
exclusā,qua exclusiōe cessāte ad successionē vocat, &
đ iur cōi & ex dispōne alterius statuti,& ad illud de ca-
pte ī clusiuo d. reformationis vocāte cognatos, & ꝯn̄r
111 excludēte fœminas agnatas.Et † genus mr̄nū ꝑ agnatas
ex linea masculina exclusū.non dēt iudicari exclusū ꝑ
agnatas fœminas,ex mēte Bar.ī l.2 §. videdū. ff. ad Ter.
& Io.đ Ana.ꝯſ.4.rn̄sū fuit ſm Bal.conſ.163. vol.1.aliàs

295.vol.4.& ꝯm Soci.ꝯſ.207.vol.2.& Alb.Bru.in dicto tracta.in 6.artic.in 2.membro.in 2. qõ. & in alijs locis ſuperius allegatis, in quib. reprobatur dictum conſiliũ Io.de Ana. & quia excluſo genere materno nõ cẽſentur excluſæ agnatæ fœminæ,& qa adeſt tertia perſona q̃ aperit viã dñæ Euridici, ex alijs quãplurib. ſuperius ſi

112 gillatim deductis. Nec†obſtat illud, ꝙ in mã differenti maſculinũ nõ dẽt concipere fœmininũ. Nã ſuperius multipliciter oſtenſum fuit in caſu noſtro, maſculinũ concipere fœmininũ ex conſi.Corn.& Alex. & ex alia rõne ſuperius adducta. & ẽt quia hic agitur de excluſione agnatarũ, qui caſus omiſſus eſt in dicta reformatione,& fœminę agnatæ vocãt,& de iure cõi,& ex alio ſtatuto,& qa cõcurrit alia ꝑſona, aperiẽs viã ꝑ quã ſumus in mã indifferenti, in qua maſculinũ cõcipit fœmininũ, vt tradit in l.1.ff.de ver.ſig. & ꝑ doctores oẽs in l. ſi qs id ꝙ.ff.de iuriſd.om.iud.cũ ſi. & quia appellatione cõſanguineorũ, quos vocat dicta reformatio, cõtinẽt agnatæ fẽminæ iurib. ſuperius deductis. Non obſtat, ꝙ dicebat de capite excluſiuo generis materni, de quo in ipſa reformatione, vt ipſa mater, q̃ hẽt poteti⁹ ſeu par ius, dr̃ excluſa, à fortiori dicat excluſa ſoror habẽs debilius ſeu par,& qa agnati vincũt matrẽ vincẽtẽ agnatas pariter ipſi agnati hẽnt eas vincere, argumẽto illius regu.ſi vinco vincẽtẽ te,&c. Nã ceſſat obiectio ex eo: qm̃ caput incluſũ eſt correſpectiuũ ad incluſiuũ tantũ taxatiuè & limitatiuè,& excluſo genere materno, nõ cẽ-

☙ ſetur excluſa agnata, ꝯm cões* deci. ſuperius deductas, & qa ipſæ agnatæ nõ hẽnt depẽdẽtiã ex genere materno, nec ſubintrãt aut ſubrogant in locũ generis materni excluſi, ſed veniũt, de ꝑ ſe,& alio iure, vt oſtẽdimus.

113 Quo†caſu ceſſat illa reg.ſi vinco vincẽtẽ te,&c. vt diffusè tradunt doc.in l.illam.C.de colla.& Soc.d.cõſ.28. vol.4.& cumulatè ꝑ Alber.Bru.in d.tract.in 6.art. princip.tertio mẽbro, q.1.fol.17.& ſic ceſſabit illud, in quo dicebat, iſtos agnatos ꝑ reformationẽ vocatos, poſi-

114 tos cẽſeri loco matris,& generis mr̃ni excluſi. Nã†poſiti ſũt reſpectiuè & limitatiuè ad excludẽdũ ſolũ gen⁹ mr̃nũ,& iõ nõ dẽnt agnatas excludere, ꝯm Barb.d.cõſ. 16.vol.1.& Soc.d.cõſ.122.col.2.& 3.vol.3.& d. cõſ. 28. vol.4. Deci.d.cõſ.71.col.2.in fi.& Alber.Bru.in d. tract. in 6.art.princ.in 2.mẽbro q.2.in fin.cũ alijs, de qb.ſ.& qa ipſa ſoror in ſucceſſione fratris nõ excludit à mr̃e, nec à genere materno, iurib.deductis in principio huius cõſulta. Nõ obſtat, ꝙ dicebat, rõnẽ ĩ reformatione expſſã, qua genus mr̃nũ excludit, ita militare ad excluſionẽ agnatarũ, ſicuti militat in excluſione generis materni, ex qua rõne expſſa faciẽda eſt extẽſio, ẽt in correctorijs,& ꝯñr excludi dẽnt à ſucceſſione Pãphili ſorores agnatæ ex vi dictæ rõnis expſſè, ex quo cõſiderat vt genus cõtinẽs ſub ſe oẽs fœminas, & ſumus in mã intẽſiua, & cõprehẽſiua, magis q̃ in extẽſiua. Nã obiectio iſta cõcludẽter euacuata oñdit ex q̃plurib. rõnib. & deciſ.ſ.adductis, ex quib. patet ex vi dictæ rõnis expſſæ, ipſã do. Euridicẽ nõ poſſe dici excluſã: eo qm̃ in caſu pñti ceſſat talis extẽſio,& nõ ſumus in mr̃ia intẽſiua ſeu cõprehenſiua, ſed in ꝑſona diſſimili,& in qua diuerſa viget rõ,& de vna ad aliã nõ ẽ inferẽdũ, vt ſigillatim de oĩb. diximus. Nõ obſtat vltimũ de verbis illis taxatiuis, q̃ ẽt extẽſionẽ recipiunt. Nã iſtud minimè cõceditur in correctorijs, vt deduxim⁹: eo ẽt qa & ſi dicta verba taxatiua nõ fuiſſẽt appoſita, tñ adhuc idẽ dicẽdũ eſſet, cõſideratis alijs rõnib.& deciſ. ſupius deductis, ex qbus ſolidiſſima reſultat concluſio, ipſã do. Euridicẽ ad ſucceſſionẽ Pãphili fratris admittẽdã eſſe Pariſi. Bono.

SVMMARIVM.

1 *Deſcendentes vocati poſt parentes eorum, non poſſunt dici directi hæredes.*
Ex quo cenſentur vocati gradatim,& non inſimul.
Et iure obliquo tantum veniunt fideicommiſſarij.
2 *Et fideicommiſſarij vniuerſales non veniunt ante reſtitutionẽ eis factam.*
Et agere prius non poſſunt.
4 *Nam adeundo contractum patris approbarunt.*
Et quia ſunt hæredes alienantis repellũtur illa exceptione, quem de euictione tenet actio &c.
5 *Et quia non adiuerunt cum beneficio inuentarij.*
6 *Debet probari ſcripturam inuentarijs eſſe perditam.*
7 *Et adeuntes cum inuentario videtur approbare geſta per defunctum, nec poſſunt contrauenire.*
8 *Si hæres grauatus adiuit ſine inuentario, habet ſalua ſua credita. ſecus quando fideicommiſſarius adiuit ſimpliciter hæreditatem grauati alienationis.*
9 *Petitio hæreditatis ipſius aditionem præſupponit.*
10 *Et ſi grauatus adiuit, nõ ex hoc infertur, ꝙ ſubſtituti adiuerint.*
Conceditur ſeparatio bonorum,& hæreditatum.
11 *Aditioni hęreditatis præſcribitur annis triginta.*
12 *Et petitio hæreditatis intentãda eſt à veris & directis hæredib.*
13 *Petitioni hæreditatis ſpacio annorum 30.præſcribitur.*
14 *Et non datur regulariter contra titulo poſſidentem.*
15 *Et obſtabit ꝑſcriptio ann.10.ſi poſſidentes iuſto titulo tenuerint.*
16 *Hæres grauatus nõ pt alienare bona ſubiecta fideicom. cõdonali.*
17 *Et fideicommiſſarij eueniente conditione reuocant alienata, niſi conſenſerint alienationi.*
18 *Et excluduntur per præſcriptionem annorum triginta.& numero 20.& 21.*
Et incipit currere à die purificati fideicommiſſi.
19 *Res ſubiecta fideicommiſſo,& prohibita alienari tacitè ſeu expreſſè poteſt præſcribi.*
20 *Fideicommiſſarijs obſtabit præſcriptio anno. 30.*
Bona fides in dubio præſumitur.
21 *Et contra fideicommiſſarium negligentem currit ann. 30. etiam data mala fide poſſidentium.*
22 *Et ſi cãm habent à primis emptoribus, in bona fide ꝑſumuntur.*
23 *Et non emerunt à prohibitio ſed ab alijs, iuuantur præſcriptione annorum decem.*
24 *Contra pupillos,& minores quo caſu,& quando currat præſcriptio,& nu.25.& 26.*
Et quid ſi originem habuit ex actu geſto per defunctum, numero 25.& 26.
26 *Et ceſſabit reſtitutio, ſi trahit originem vt ſupra,& fuit contracta in ætate maiori.*

CONSILIVM XLVIII.

Actores Iſti Alex.& Robertus prætendũt vendicare & cõſeq poſſeſſionẽ, de qua agitur, q̃ hr̃des olim d. Vrſolinæ de Flubis, vt verba libelli per eos porrecti clarè indicãt,& verè hr̃des d. Vrſolinæ non poſſunt dici: nã ipſa ĩ ſuo teſtõ inſtituit ſuos hr̃des vniuerſales Bologninũ patrẽ iſtorũ agẽtiũ,& Peracinum ęquis portionib.& ſucceſſiuè filios, nepotes, ꝑnepotes & deinceps poſteros & deſcẽdẽtes dictorũ Peracini & Bolognini hr̃des inſtituit in ſtirpes,& nõ in capita, poſt mortẽ dictorũ Bolognini,& Peracini, vel alterius

1 ipſorũ. Quib. † cõſideratis nõ poſſunt dici hr̃des directi, vt ꝑtẽdũt, do. Vrſolinæ, eodẽ nãq; tꝑe nõ poterãt dicta hr̃ditate ꝯcurrere cũ dictis Peracino,& Bolognino, ſed gradati,& ordine ſucceſſiuo dicũt vocati, poſt mortẽ primorũ hr̃dũ,& nõ poſſũt ad dictã hr̃ditatem venire iure directo, vt ꝑtẽdũt, ſed ſolũ iure obliquo, & ſic ꝑ fideicõmiſſũ, vt plenè attingũt doc. oẽs in l. Gallus §. qdã rectè.ff.d libe.& poſth. vbi q̃plures alias adducit deciſio.& ꝑſeqt Dec. cõſ.205. In cã iſtorũ. & cõſ. 236 Nõ parua.& ſi taq̃ fideicõmiſſarij,& iure obliquo ꝑtenderẽt ꝯſeq dictã poſſeſſionẽ, ex verbis dicti libelli ibi, ex ltĩs titulis,& cauſis,& ꝯſiderata dicta ſubſtõne fideicommiſſaria, nec ñ & alio capite d. teſtĩ ꝑdictæ Vrſolinæ, in quo ꝓhibuit alienationẽ bonorũ ĩmobiliũ, ea cã & ratione: qa volũtatis ſuæ erat dicta bona ĩ ĩfinitũ trãſire ad

2 deſcẽdẽtes & poſteros do. Bologn. Adhuc † neceſſe eis implere hẽbat neceſſario reqſita in iure, veniũt nãq; tãq̃ fideicõmiſſarij vľes,& aliqd minimè docuerũt de reſtõne fideicõmiſſi eiſdem facta, q̃ præcedere debebat; cũ fideicõmiſſarius vniuerſalis, vt ſe ꝑtendunt eſſe iſti, nõ poſſit aliquod iudiciũ intentare, nõ facta prius ei reſtõne fideicõmiſſi, ad plenè tradita in l. reſtituta.ff.

3 ad Treb.ꝑ Bar.& oẽs, in l.1.de leg.1.cũ ſimi. Prout † etiam ipſi tanq̃ fideicõmiſſarij veniunt excludẽdi,& repellendi, nam hæredes fuerũt & ſunt domini Bolognini grauati non alienare,& qui. d. poſſeſſionem vẽdidit, quo caſu cũ dictæ hæreditati Bolognini alienantis & venditis ſe ipſos immiſcuerũt, reuocare vlteri⁹ nõ poſſũt dictã alienationẽ, ex quo adeũdo & ſe ipſos ĩmiſcẽdo hæreditati

ditati paternæ dñr. approbare ɔ̄ctum patris celebratũ sup ista re, in qua habebãt ius fideicõmissi, nec vlterius pñt ɔ̄dicere.l.ab eo.C.de liber. cau.l.cũ à matre. cũ ibi no.C.de rei vẽ.& ita in teris determinat Crot.in repet. l.si filiusfa.§.diui.de leg.1.in pe.q.Bar. cõs. mihi.10.col.
4 4.vers.2.ex dictis Bar.& ver.septimus casus est.Et † vlterius qa hr̃des fuerũt & sunt Bolognini vendẽtis,& alienãtis ipsos à limine iudicij repellit illa exceptio, quê de euictione tenet actio eundẽ agẽtem repellit exceptio. l.vẽdicãtẽ.ff.de euictio.& l.exceptione. C.eodẽ, cũ alijs plenè cumulatis p̃ eccellentissimos dños consulentes.
5 Nec† ipsi actores pñt hãc exceptionẽ fugere, asserẽtes hr̃ditatẽ Bolognini patris adiuisse cũ bñficio inuẽtarij: qm̃ istud penitus negat̃,& de inuẽtario nihil ɔ̄stat, pñr
6 viget dicta exceptio,&c.Nã† asserta scriptura,q̃ ꝓduci tur,ĩuẽtariũ ꝓbat,causis & rõnib.adductis p̃ dñm Cõ sulẽtẽ, & qa ex aduerso minimè ꝓbata apparet aliqua amissio, & ɔ̄ditio scripturæ cõtinẽtis tale inuẽtariũ,ꝙ probari necessariũ erat.l.fi.C.de fide inst. & traditur in
7 decis.cõs.Neap.330.Eo†ẽt:qm̃ se immiscendo cũ inuẽtario adhuc approbarũt alienationẽ factã per patrem, & vlterius non pñt ɔ̄uenire dictæ l.cũ à matre. cũ alijs
8 supra allegatis.Nõ † obstabit deci.Bal.Pau.de Ca. Ale. & Mod.in l.debitori.C.de pac.col.j.& Alex.in l.ita tñ.§. ex Trebellano.col.2.post Pau.de Ca.ff.ad Treb. cũ alijs alleg.p̃ Dec.in d.l.debitori. Nã diuerso casu isti doc.loquũt.eo.s.qm̃ hr̃s grauatus fideicõmisso vl̃i adiuit hr̃ditatẽ sui debitoris sine beneficio inuẽtarij. Nã hoc nõ obstante ius, & creditũ suũ remanet saluũ, & integrũ rõnib.& causis ibidẽ adductis per eos, casus aũt p̃sens est longè diuersus, qm̃ fideicõmissarij adiuerũt hæreditatẽ illius,qui grauatus erat fideicõmisso,& qui alienauit rẽ subiectã fideicõmisso,quo casu oẽ ius amisit, vt deduxi potissimũ si inuentariũ nõ cõfecit: quia casus sunt diuersi,doc.& deci.illorũ doc.ad casum pñtẽ non põt applicari.l.naturaliter.§.nihil cõe.ff.de acq.posi.cũ
9 vulg.Præterea † si isti agũt tanq̃ hæredes Vrsolinæ, & sic petitione hered. certè excludẽdi veniunt. Nã minimè probauerũt aditionẽ hr̃ditatis,ꝙ necessariũ erat, toto tit.ff.& C.de peti. hæred.l.pro hærede.l.gerit. ff.de acq. hær.vbi Bar.& alij no. Nec aditio hæreditatis d.Vrsolinæ facta p̃ Bologni.eis prodest, nã nõ veniũt ex p̃sona Bolognini,& ti.hæreditatis ipsius,quã bñ adiuerut,sed veniũt ex persona Vrsolinæ, & tit.hr̃ditatis ipsius, quã
10 non constat ipsos adiuisse.Et†licet hæreditas Vrsolinę videret̃ cõfusa cũ hr̃ditate Bolognini illã adeũtis. l.sed si plures.§.filio.ff.de vulg. & pup. & p̃ doc.in l.j.§. veteres.ff.de acq.poss.tñ ab istis actorib.peti debuit separatio bonorũ p̃p interesse,ꝙ p̃tẽdebãt hr̃e sup bonis Vrsolinæ,toto tit.ff.de separa.cũ concor. separatio dictarũ hæreditatũ faciẽda erat,& successiuè tenebãtur adire illã d.Vrsolinæ, & in pñti non pñt dictam hæreditatẽ d.Vrsolinæ adire,cũ à morte d.Bologni. decursi sũt
11 anni 40.Et† aditioni hr̃ditatis p̃scribitur annis 30.vt ꝓbat tex.iũcta gl.in l.licet. C.de iu.delib. vbi Bal. & alij
✱ cõiter * istud firmant,& ponit Corn.in cons.17. Circa pñtẽ.col.6.& cõs.70.Duo.col.2.vol.3.& multa ad id adducũt Mod. in tract. de præscr. in 4.par.quartæ partis
12 prin.q.9.fol.36.col.1.nu.73.Eo † ẽt quia si dicerent intentasse petitionẽ hæreditatis,adhuc excludẽdi veniũt, cũ verè nunquã fuerint directi hæredes d.Vrsolinæ, vt
13 diximus,s̃.Itẽ† quia petitioni hr̃ditatis p̃scribit̃ spacio ann.30.l.hæreditatis.C.de pet.hær.& ibi Bar. post glos.
14 Eo †ẽt quia talis petitio rl̃r nõ dat̃ ɔ̄ possi dentẽ tit.l.regulariter.ff.de pet.hær.& post gl.ponũt doc.in l.fi.in fi.
15 C.de edi.diui, & circa ista duo plura adducunt Mod.in d.tract.de præscr.fol.35.col.3.q.16.nu.70.Itẽ † qa dictis actorib.intẽtantib.petitionẽ hereditatis obstare habet præscriptio decẽ annorũ inter p̃ñtes.Nam isti rei conuẽti tali iudicio possessionẽ, de qua agitur,p̃scripserũt iusto titulo,& longo tpe, per quã annorum decẽ præscriptionẽ, sublata est illa actio petitionis hr̃ditatis, ita Bal.post gl.in l.fi.C.fi.regun.referunt,& sequunt̃ Mod. in d.tract.in d.par.fol.36.col.3.nu.78. ver.p̃dictã cõem, vbi allegando alias decisi. concludunt à fortiori istud procedere, qm̃ cucurrit præscr. anno. 30. vti contigit

16 hic.Si† verò isti actores veniũt tãq̃ fideicõmissarij,vt deduximus superius, & dicerent alienationẽ dictæ possessionis factã p̃ Bologni.grauatũ,prohibitũ alienare, nõ p̃iudicasse eis.l.fi.§.fin aũt.C.cõia,de leg. & ibi doc.oẽs no.allegãtes cõcor.& tradunt scrib.in d.§.diui. & in l.q̃
17 Romæ.§.cohæredes.ff.de verb.obl.cũ si.Adhuc† excludendi sunt ea rõne:quia cõsenserunt dictę alienationi, adeuntes hr̃ditatẽ Bolog. vt diximus s̃. & tradũt Ang. & alij doc.maximè Ias.in l.quoties.C.de fideic.& repet. in d.§.diui.loco superius citato,& Dec.cõs.323. Cũ sit.
18 col.j.Itẽ† repellẽdi veniũt p̃p præscr.30.vel.40.ann. quę obstat fideicõmissarijs nõ petẽtibus fideicõmissum, & q̃ p̃scriptio ɔ̄ ipsos incepit currere à die, quo fideicommissum fuit purificatũ, & poterat p̃ eos peti,vt firmãt oẽs,in d.l.fi.§.fin aũt.& diffusè p̃seqt̃ Dec.allegando q̃plures decisi.cõs.267.Non excidit.col.4.& 5.vers.venio
19 igitur.nu.4.& seq. Ista † .n.res subiecta fideicõmisso, & sic prohibita alienari ex legis dispõne,itẽ exp̃sè ꝓhibita alienari p̃ testatricẽ, potuit p̃scribi, vt dicit Bar. in d. §.diui.col.fi.in pe.q & sequuntur ibi Alex. Mod. & re-
✱ pet.cõiter* adducen.leges,& rõnes,& latè prosequuntur Mod.in d.tract.in 5.parte, quintę partis prin.fol.58. col.1.& 2.q.4.nu.33. & seq. firmantes hanc esse cõem,
20 & adducentes diuersa cons.doc.& alias decisi.Et† quia factus fuit locus fideicõmisso post mortẽ Bolognini, & sunt decursi anni 40.meritò ipsis actoribus obstabit dicta præscriptio,eo ẽt qũia ipsi rei cõuenti fuerunt & sunt in bona fide prout in dubio p̃sumit̃, & habuerũt iustum titulũ,& possederunt per ann.30.& vltra, vt dicit Alc.cõs.200. Viso.col.3.vol.2.& alibi pluries,& Bar. in l.fi.in fi.C.vnde vi,& ad id plura deducit Deci. d.cõs.
21 267.col.pe.Eo†ẽt:quia ɔ̄ fideicõmissariũ negligentem petere fideic.per annos 30.currit p̃scriptio, ẽt si possidẽs esset in mala fide:cũ tractetur de iure querendo,vt firmat Per.de Anch.in c.sine possessi. col.9. de reg.iur. lib.6.& Soc.cons.63.In cã.col.3.ver.præterea. vol.1.& sequunt̃ Mod. in d.tract.in 2.par. tertiæ partis princ.q.
22 13.fol.21.col.1.ver.3.limitat̃.nu.70.Eo† magis:quia isti possessores cãm habent à primis emptoribus, qui fuerunt in bona fide,ſm Bar.in l.Pomponius.§.cum quis.
✱ ff.de acq.poss.& sequũtur cõiter*doct.ibidem. † Item,
23 quia isti possessores non emerunt à Bolognino prohibito,sed ab alijs tertijs, & isti possederũt per longũ tp̃s. & cum titulo, quo casu ɔ̄ fideicõmissarium obstabit præscriptio decẽ anno. inter pñtes, ita Pau.de Cast.in d.l.fi.§.fin aũt.col.fi.& sequitur Ias.ibi, allegãs cõcor.& Corn.cõs.117.Licet. col.2. & 3.vol.1. & sequunt̃ Mod. in d.tract.in 5.par.5.par.prin.q.5.fol.58.col.4.nu.37. &
24 Crot.in d.§.diui.car.10. col.3. ver.5. fit conclusi.† Nec istis hẽt obstare,si diceret̃, ipsos actores fuisse pupillos, & minores, & ɔ̄ eos præscriptionem non cucurrisse.l. sicut.C.de pręscr.30.ann.l.fi.vbi post gl.omnes notant. C.in quib.causis rest.in integ.non est necess.cũ cõcor.
25 Nam † ex pluribus tollitur obiectio,primò:qm̃ postq̃ fuerunt effecti adulti,& maiores, decursi apparent decem anni, & vltra, quo fit, vt istud solũ ipsos excludat, ſm cõem sententiã,Pau.de Cast.in d.§.fin autẽ.cũ alijs s̃.adductis.Secundò non obstat ex alio, nã hmõi præscriptio originẽ habuit ex cõtractu, & vẽditione facta per Bologninũ, & ista præscriptio tendit ad corroborandũ cõtractũ ipsius, & alienationẽ per eum factam, quo casu bene currit cõtra minores: vt tradunt Pau. de Cast.Ang.& Arc.in l.si intra.C.de nõ nu.pec.& Pau.
26 de Cast.in d.l.fi.col.1.Et † licet aliqui remaneãt ɔ̄riũ: tñ in casu pñti istud optimè procedit:vt dicti actores penitus excludant̃,& vlterius eis veniat deneganda restõ in integ.ex eo:qm̃ dicta p̃scriptio trahens originem ex ɔ̄ctu Bolognini cõpleta fuit in maiori ætate, in qua extabant dicti actores,quo casu de tali præscriptione nõ subducunt̃ tp̃a media; cum. n.læsio cõpleat̃ in maiori ætate,currit præscriptio,& tp̃a media nõ deducuntur, nec cõpetit restõ,ita tex.iuncta gl.in ver.iudici. C.si aduers.rem iudic.& Pau.de Cast.in d.l.fi.circa fin. ver.pone exẽplũ.C.in quib.cau.maio,& tenẽt doc.in l.q̃ tpe. C.de rest.mil.sequuntur Mod.in d.tract.in 1.parte, sextæ partis principalis, in 23.casu,fol.64. colum.3.nu.38.

Ex

Ex quibus apertissimè concluditur oĩ ex capite, dictos actores esse cōdēnandos, & repellēdos à iudicio intentato tanq̃ temere litigantes, cũ expensarũ refectione, prout bis ꝯ eos fuit iudicatũ & bene. Parisius Bonon.

SVMMARIVM.

1 *Filio & fratri succedunt mater & soror ab intestato.*
2 *Vltimum statutum contrarium primo debet attendi.*
3 *Et eo magis si primum non derogat posterioribus.*
4 *Et quia vltimum continet clausulam derogatoriam.*
5 *Derogatio expressa plus operatur quàm tacita.*
6 *Et quando per vltimum fit reductio ad ius commune.*
7 *Quod est fauorabile.*
8 *Et potest isto casu statutum fieri etiã sine superioris authoritate.*
9 *Verbum præcisum positum in statuto habet vim clausulæ derogatoriæ.*
10 *Soror de iure communi succedit vnà cum fratre.*
11 *Statutum loquens de auo paterno, an habeat locum in auia.*
Masculinum in statutis an concipiat fœmininum, & nu. 30. 31. 32. 33. 34. 36. & 37.
12 *Et quid in materia indifferenti, & numero. 30. 31. 32. 33. 34. 36. & 37.*
13 *Statutum excludens fœminas fauore masculorum dicitur factũ.*
14 *Et quid si alio statuto caueatur, quòd masculinum concipiat fœmininum, & qualiter procedat, nu. 37.*
15 *Statutum excludens dotatã, intelligitur in hæreditate dotantis.*
16 *Et quid si statutum non loquitur simpliciter, sed procedit vltra, enumerando personas.*
17 *Et quid si non nominat eas copulatiuè, sed alternatiuè.*
18 *Et an excludatur à successione personarum non nominatarum in statuto.*
19 *Qualitates à statuto requisitæ verificandæ sunt, aliàs cessat statutum, & nu. 20.*
21 *Ablatiui absoluti conditionem important.*
22 *Dictio, prædictorum, repetitiua est præcedentium.*
23 *Statum excludens fœminas à successione vnius, non videtur excludere à successione alterius.*
24 *Quod statuentes non expresserunt, voluisse dicuntur, & numero 25. & 35.*
Vnius inclusio est alterius exclusio.
26 *Statuta sunt stricti iuris, & non extendenda.*
27 *Et sunt fori præcisi, & obseruanda ad unguem.*
28 *Potissimum cum loquuntur circa successiones.*
29 *Et sunt interpretanda, vt minus lædant ius commune, quàm sit possibile.*
30 *Et tanquam odiosa non sunt extendenda ex identitate rationis in correctorijs, & nu. 31. & 32.*
Appellatione fratris an, & quando veniat soror.
31 *Expressum facit cessare tacitum.*
38 *An fructus hæreditatis possint peti, & quando, & qui.*
39 *In renunciatione & fine veniunt tantùm ea, quæ expressa sunt.*
Et facta de vna hæreditate, non se extendit ad aliam, & nu. 40.
40 *Et si non apparet facta non præsumitur.*
41 *Et facta limitatè limitatum producit effectum.*
42 *Consensus datus respũ vnius hæreditatis nõ extẽditur ad aliã.*
43 *Et inspicienda est causa finalis propter quam facta fuit renunciatio & secundùm illam regulatur.*
44 *Verba illa, & quæcunque alia de cã, restringuntur ad expressam.*
Generalitas restringitur ad specificata, quando salua ratione recti sermonis potest id fieri.
45 *Verba generalia restringuntur, ne quis indebitè damnũ patiatur.*
46 *Clausulæ appositæ in renunciatione eam non ampliant, cum sint accessoriæ.*
47 *Iuramentum non supplet consensum.*
48 *Et refertur ad causam, de quo loquitur principalis dispositio.*
49 *Et quando, & quo casu dicatur habere vim expressi, & specialis dispositionis.*
50 *Statutum loquens in matre, vendicat sibi locum in auia materna, & alijs sequen.*
51 *Exclusa ab hæreditate matris per statutum, an videatur exclusa ab hæreditate auiæ maternæ. & diffusè in omnibus alijs seq.*
53 *Exclusa per statutum a successione vnius, videtur exclusa a successione alterius, ex identitate seu maioritate rationis, & diffusius in alijs seq. & maximè nu. 57. 64. & 66.*
54 *Appellatione matris an veniat auia materna in statutis, & nume. 51. & alijs seq. & 65.*
55 *Quòd fœmina excludatur à successione masculorum ascendentium, fuit ratio conseruandæ agnationis.*
56 *Quòd autem excludatur à successione ascendentium fœminarum fuit alia ratio, masculinitatis videlicet. & nu. 72.*
57 *Mater & auia an sint in omnib. æquiparatæ de iure antiquo, & nu. 83. & 84.*
58 *Exclusa persona à successione videntur exclusi omnes descendentes ex ea. & num. 75.*
58 *Quãdo duo parificantur à lege antiqua, lex noua loquẽs de vno, habebit locum in alio, & nu. 85. 86. & 87.*
60 *Statutum disponẽs, quòd statuta extendantur ad casum similem, quem casum comprehendat, & nu. 80. & duobus seq.*
61 *Subrogatum in locum alterius quando sapiat naturam illius, in cuius locum surrogatur. & nu. 78. diffusius.*
Auia an dicatur surrogata in locum matris, & numero 76. plenius, & nu. 77.
63 *Si verba statuti nõ cõueniunt, minimè conuenit ipsius dispositio.*
64 *Statutum excludens à successione matris, non videtur excludere à successione auiæ maternæ, & seq.*
65 *Et quando tale statutum est derogatorium iuris alterius, appellatione matris non venit auia, & nu. 66.*
69 *Et idem, quòd non veniat, quando in statuto fit mentio de descendentib. ex linea paterna seu masculina.*
68 *Prout idem quando extaret aliud statutum, quo caueretur, verba statutorum debere intelligi, vt iacent, & vt sonant.*
69 *Vel quod non reciperent interpretationem, & diffusius num. 89. & 90.*
70 *Statutum correctorium iuris communis loquens limitatè, & restrictiuè non dẽt extendi, nec in consequentiam trahi, & nu. 71.*
73 *Expressio facta in statuto de auo paterno, excludit auiam maternam.*
74 *Statutum excludens dotatam in qua muliere dotata verificetur.*
77 *Descendentes veniunt ad successionem auiæ maternæ iure proprio, & non ex eo, quòd auia sit subrogata loco matris.*
79 *Qualitas statuti potest adaptari matri, & non auiæ maternæ.*
81 *Quando fiat extensio de casu simili ad similem, & nu. 82.*
82 *Et quid quando derogaretur iuri tertij.*
83 *Si præsuppositum non est verum, cessat consequentia.*
84 *Mater, & auia non procedunt à pari.*
85 *Argumentum ab æquiparatis procedit, quando illa sunt æquiparata per viam regulæ, & nu. 86. & quando vniuersaliter.*
86 *Vel in casu æquiparato in indiuiduo, non in alijs.*
89 *Nec procedit, quando corrigeretur ius commune, si æquiparatio fuit particularis.*
88 *Respondetur plenissimè consi. Iaso 95, vol. 4.*
90 *Statuta non extenduntur ex identitate, seu maioritate rationis, etiam si vnica ratio præsumpta posset tantùm assignari, quando alio statuto disponeretur, verba statutorum esse intelligenda prout sonant, & prout iacent, & quòd non deberent recipere interpretationem.*
91 *Laudum prolatum, prout in cedula, nullum redditur, si cedula non apparebat, nec de ea constabat in actis.*
Sentencia lata, secundùm quòd continetur in consilio, nulla redditur, si de illo non constabat in actis.

CONSILIVM XLIX.

Galassino quondã Mathæi Galassi ab intestato defuncto meritò successere Leonora mater & Iulia soror vtrinq; coniũcta. Cũ † n. nullis relictis liberis, nec alijs ascẽdẽtib. ab ĩtestato ipse Galassinus mortuus fuerit, dictæ mr̃ & soror ꝑ virili portione eidẽ succedere iure cõi cõsideratio, vt hr̃ ĩ auth. de hær. ab intest. veniẽ. §. ꝯñs, vers. si verò. & in auth. defuncto. C. ad Tertul. & ĩ auth. de nup. §. & qm̃ mr̃, vers. si vero, & in l. fi. §. ita tñ, & in auth. & cũ solis. C. ad Tertul. & no. in §. soror ãt, & §. sed cũ antea, vers. ita tñ, insti. eo. vbi gl. & doct. idẽ firmãt, & in l. siue. §. cõsanguinea. ff. eo. cũ concord. Nec successionẽ istã ꝓhibere, & impedire põt statutũ cõis Foroliuij, sub rubri. qualiter, & inquantũ mr̃es succedãt filijs ab intest. vol. 2. volẽs, ꝗ mater filio nõ succedat nisi in lt̃ima, qñ superest soror filij defuncti. Nã tali statuto derogatũ ẽ, & sublatũ adhuc redditꝰ ꝑ aliud statutũ dictæ ciuitatis, situatũ in lib. 5. sub rubri. de successio. ab intesta. vers. ꝑdictis aũt fratrib. vel filijs. In quo expressè disponitur, filio ab intestato defuncto sine liberis ascendentibus, seu fratribus, superexistente sorore, & matre, has ambas in viriles portiones ad dictam successionem admitti, vt propriè contingit in casu

2 casu præsenti. Quod statutũ tanq̃ vltimũ, & posterius
ꝯdicẽs ꝓcedenti obseruandũ, & attẽdẽdũ est, vt no. in
§. ea verò, insti. de iu. na. gen. & ciui. & ꝑ Bar. in l. si certa
rũ. §. fi. ff. de testa. mil. & latè ꝑ eũdẽ in l. oẽs populi, col.
9. ver. circa ꝟm, nu. 31. & col. 12. ver. circa quartũ. nu. 35.
& scrib. oẽs ibi sequũt̃ adducẽtes ꝯcor. decis. ff. de iusti.
& iu. put ẽt tradũt, scrib. in l. j. ff. ad le. Aquil. & ꝑ Bal. in
auth. bona dãnatorũ. C. de bon. dana. & tradit Cy. in l.
3 2. C. de testa. mil. cũ similib. Eo † magis cũ dictũ statutũ
ꝓcedẽs minimè derogatoriũ appareat aliorũ statuto-
rũ postmodũ seq. arg. l. diuus. §. licet. ff. de iu. codic. & ꝑ
4 Bar. in d. l. oẽs populi, col. 10. d. nu. 31. Eo † ẽt cũ dictum
statutũ posterius in se contineat clam derogatoriã, ita
vt ꝑ illud derogatũ sit oĩbus alijs statutis ꝯtrium dispo-
5 nentibus ꝟm doc. in d. l. 1. ad l. Aquil. Et † quæ expressa
derogatio plus dẽt operari, q̃ si esset tacita, sicuti ꝓce-
dẽs derogatoria operat̃ ad sequẽtia, ꝟm Bar. in d. l. oẽs
populi, nu. 31. Ita expressa derogatoria in sequẽti dispõ
ne respectu ꝓcedẽtis plus debet operari, q̃ si esset taci-
ta: vt ꝓpriè est pñs vltima, expressè derogãs ꝓcedẽtib.
ꝟm eundẽ Bar. vbi supra, ad id allegantẽ quàplura iura
& tradũt Bar. & alij, in l. fi. C. si ꝯ ius, & Cano. maximè
Fely. in c. nõnulli, col. 2. de rescriptis, & Io. Baptista d̃ S.
Seuerino in d. l. oẽs populi, car. 15. & Dec. ꝯs. 10. viso pũ
6 cto. col. 3. nu. 6. & 7. Ad † qđ insuper, nã per istud vltimũ
statutũ fit reductio ad ius cõe, qđ eo magis admitten-
dũ est: vt hr̃ in l. si vnus. §. pactus ne peteret. ff. de pactis.
7 c. ab exordio. 35. dist. Cum † sit fauorabile, ꝟm gl. in ver.
8 numerandũ in c. statutũ de preb. lib. 6. Bart. † in d. l. oẽs
populi, nu. 33. per aliqua iura ibidẽ citata, dicebat, vlti-
mũ statutũ, ꝑ quod fit reductio ad ius cõe, & reuocato
riũ aliorũ posse à statuentib. condi, & fieri, ẽt sine supe
rioris authoritate: licet in alijs esset necessaria, & seq-
tur Fely. in c. cũ accessissent, col. 3. ver. hãc declarõnem
de consti. & licet Mod. ibi. nu. 8. de hoc dicto dubitent:
tñ ad casum pñtem omnis cessat dubitatio: cũ talia sta
tuta iuridicè, & ꝟm formã iuris ꝓsupponãtur condita
ab habentibus potestatẽ cõdendi, & cũ alijs à iure req-
9 sitis. Prout † ẽt ista cõprobãtur ex illo ver. vltimi statu-
ti, in quo dr̃, illud debere esse præcisum, quod verbum
vim habet clausulę derogatorię ad omne aliud statutũ
ꝯtriũ, ꝟm Iaco. de Are. in d. l. oẽs populi, qđ refert, & se-
quitur Abb. in c. 2. col. 2. vers. vltimò põdera. extra de
rescr. & Fel. ibi col. 9. ver. verbũ precisè, ad id multa ad-
ducit cõueniẽtia huic dictioni, seu verbo ꝓcisè, vt ẽt fa
ciũt relig. Mod. ibidẽ, maximè Dec. col. 3. n. 11. adducẽs
Bal. in l. 2. C. de execu. re iud. & quàplures alios volẽtes
hoc verbũ in statuto positũ importare, vt ab eo nullo
mõ recedi possit, & ponit Ias. in d. l. oẽs populi, nu. 52. &
alijs seq. & Alb. Bru. in suo repertorio, in vers. ꝓcisè. Ex
qbus apertissimè patet d. Galassino Leonorã eius ma-
trẽ successisse ꝓ dimidia, & virili portione cũ Iulia eius
sorore, tum considerata dispõne iuris cõis, tum ẽt cõ
sideratis statutis dictæ ciuitatis, vt s̃. declaratis, & hanc
pñtẽ successionẽ isto casu ad iᵒ cõe reducẽtib. ¶ Verũ
qm̃ d. Iulia filia ꝑdictæ Leonoræ añ ipsam eius matrẽ
mortua fuit, relictis post se Tyberio, Lucretia, & Cathe
rina suis filijs, & nepote, & neptib. ꝑdictæ Leonorę co-
rũ auiæ maternę q̃ auia successiñe defuncta fuit, super
stitibus sibi Tyberio nepote, Lucretia, & Catherina ne
ptibus ex Iulia filia ꝑmortua, & dubiũ exorit̃, an dictæ
neptes vnà cũ Tyberio fratre & nepote succedere pos
10 sint d. Leonoræ eorũ auię, tã de iure cõi, q̃ cõsideratis
statutis dictæ ciuitatis. Et † apertissima dubitationis hr̃
resolutio, dictas neptes vnà cũ Tyberio posse succede-
re viriliter, & æqualiter, cũ in equali & pari gradu cõsi-
stãt, & nulla hodie remãserit sexus dr̃ia, ꝑ tex. i auth. de
hæred. ab intest. veni. §. 1. & in §. nullã verò dr̃iam, & in-
sti. ad Orficia. §. 1. vbi nepotes, neptesq; vocentur, vbi
post gl. doct. no. & hr̃ in l. quoties. C. de suis & lĩmis, &
in l. q̃cquid. C. de bonis maternis, & alibi pluries, & fa-
cit vulg. l. maximũ vitiũ. C. de liberis preteritis, cũ con-
cor. Huic aũt conclus. obstare vr̃ statutũ sub Rubrica
de successione ab intesta. volens, ascendẽtib. succedere
nepotes masculos, & fratres præferẽdos esse sororib.
& ipsas sorores dotatas à fratre esse excludẽdas: vt etiã
disponere vr̃ aliud statutũ sub rubrica, ꝙ mulier dota-
ta &c. volẽs dotatam à fratre carnali excludi à succes-
sione paterna, mr̃na, aui paterni, & ipsius fratris. Et qm̃
D. Lucretia. & Catharina dotatæ fuerũt à Tyberio ea-
rũ fratrę, meritò exclusę vident̃ ꝑ ipsum à successione
11 Leonorę auię. Et † licet in dicto statuto non fiat mẽtio
de auia mr̃na; tñ qa ibi aperta hr̃ expressio aui ꝑñi, ta-
le masculinũ cõcipit fęmininũ, ẽt in materia statuta-
ria: vt no. Bar. in l. iura, in fi. de legibus. & in l. 1. in fi. ff. de
pecul. lega, & Ale. in l. si cõstante. §. fi. col. fi. ff. sol. matri.
cũ alijs alleg. per Ias. in l. si quis id qđ. ff. de iurisd. omn.
iudi. & ꝑ Mod. in l. 2. nu. 112. ff. de reg. iur. & per Alber.
Bru. in suo reptorio, in ver. masculinũ, ver. j. & in tract.
de statu. fęmi. exclud. in 5. art. principali, q. 13. col. 2. ver.
12 in ꝯtrium aũt facit. Maximè † quia sumus in materia
indifferenti, ꝟm Bar. in l. 1. ff. de verb. sig. & Ang. ꝯs. 289.
viso testõ, & ꝑ Ias. in d. l. si qs id qđ, nu. 11. & seq. & Frã.
de Cur. ꝯs. 9. Ticinẽsi statuto, & Alb. Bru. in d. tract. art.
5. q. 13. col. 3. in prin. ad id alia multa adducit, & col. 4.
& seq. sequendo dicta Fran. de Cur. in d. ꝯs. 9. sentit hoc
idem esse, qñ eadẽ viget ratio in sexu fęminino, quæ in
masculino, quibus cõsentire videntur Mod. in d. l. 2. de
13 reg. iur. col. pe. vers. in contrarium, aũt. Et † rõ dictorũ
statutorũ illa vr̃ fuisse: vt penès masculos bona cõser-
uarẽtur: vt tradit̃ per Bal. & alios, in l. venia. C. de in ius
14 vocan. & in d. l. maximũ vitiũ, cũ simi. Eo † insuper qm̃
alio statuto dictę ciuitatis expssè cauetur, ꝙ vbicũq; in
statuto cõis Foroliuij reperiũtur verba in masculino
genere, intelligãtur ẽt in genere fęminino, & mascu-
linũ genus cõcipiat fęmininũ, ẽt si materia esset pęnalis
& odiosa. Per quæ verba tollunt̃ quàplura, q̃ in opposi
tũ possent adduci, vt erat in terminis, quib. consuluit
Fran. de Cur. d. ꝯs. 9. & refert Alb. Bru. in d. tract. in 5. ar.
q. 13. col. 4. in fi. & in 12. arti. q. 9. col. 3. Et valet argumẽ
tum de simili ad simile, vt cauet̃ alio statuto dictæ cõ-
munitatis. ¶ Sed istis nõ obstantibus persistendũ puto
in ꝯclone superius firmata, ꝙ dictæ sorores successe-
runt vnà cũ Tyberio fratre ꝑdictæ Leonorę auię. Sta
15 tuta † .n. prædicta excludẽtia dotatã intelligunt̃ in hr̃di
tate dotãtis, nec ipsa dotata ꝓhibetur succedere alijs, vt
post gl. tradũt Bal. in l. 1. C. de legit. hr̃d. ver. mõ accidit,
& Pau. de Cas. ibi, in fi. & in ꝯs. 338. pręsens casus, col. 2.
& Ale. ꝯs. 29. qm̃ abundè, col. 2. vol. 1. cũ alijs allegatis ꝑ
Dec. ꝯs. 346. omissis, nu. 3. & cõs. 379. requisitus, nu. 8. &
diffusius per Alb. Bru. in d. tract. de statu. exclud. fęmi.
in 8. arti. prin. q. 16. col. 1. & in 6. arti. principali, in 4. mẽ
bro, q. 10. & faciunt, quę ponunt Moder Bononien. in
16 tracta de dote, in vlt. par. q. 15. 26. & 44. Et † licet aliqui
velint id procedere, quando statutũ loquitur simplici-
ter, secus, si vltra procederet exprimẽdo ꝓsonas, è qua-
rũ hęreditate voluit dotatã etiam excludere, ꝟm Bal. in
d. l. 1. & Pau. de Cast. ꝯs. 341. ꝓsupposito, & Cor. ꝯs. 123.
videtur, col. 2. vol. 2. cũ alijs allegatis per Dec. d. ꝯs. 346.
col. 2. vers. & ista cõmunis conclusio. & ꝑ Alb. Bru. in
17 d. art. 8. q. 16. col. 2. verb. prædicta limita. Tamen † istud
tũc demum locũ hẽt, qñ statutũ copulatiuè nomina-
ret illas personas, à quarũ successione vult dotatã ex-
cludi, secus si alternatiuè loqueret̃, tunc .n. ab hr̃dita
te tantum dotantis dicet̃ exclusa, & nõ ab hereditatib.
aliorũ nominatorũ in statuto: vt tradit Pet. de Ancha.
ꝯs. 79. retẽto ordine, ĩ 2. dubio, & Bened. Cap. ꝯs. 39. cũ
viso, col. 3. & latè ꝓsequit̃ Dec. d. ꝯs. 346. nu. 4. & 5. col. 2.
& 3. vers. pro veritate præmittẽdũ est, vt etiã facit Alb.
Brun. d. arti. 8. q. 16. col. 3. in fi. versi. quam decisionem,
& col. seq. in prin. vbi alia etiã adducit, & in vers. tamen
idem puto, tenet idem esse, si statutũ loqueretur copu
latiuè, vt ꝑ eũ, & qm̃ dicta statuta alternatiuè loquũt̃,
vt ex ipsorũ verbis patet, dotata exclusa intelligit̃ à bo-
18 nis dotãtis, & non aliorũ nominatorũ. Præterea † Bald.
Pau. de Cast. & relig citati per Dec. & Alber. Bru. vbi su
pra, habẽt pro firmo, & absoluto talem dotatam nullo
modo excludi à successionib. personarũ in statuto nõ
nominatarũ. Et qm̃ auia materna in dictis statutis mi-
nimè nominata vr̃ ꝓculdubio cõcludendũ erit, domi-
nas istas Lucretiã, & Catharinã dotatas à Tyberio fra-
tre, minimè esse exclusas à successione Leonoræ, auiæ
mater-

maternæ in prædictis statutis minimè nominatę. Præ-
19 terea† dicta statuta excludũt fęminas dotatas, qñ defun
cto, & ab intestato mortuo extarẽt filij, vel nepotes, na
ti ex filijs masculis, vel qñ extaret pr̃, vel frater, q̃ quali-
tates, vt dicta statuta ꝓcedant, necessariò veniũt verifi-
cãdę, aliàs statutũ locũ minimè hęret. Cũ.n. de nouo
istud inducat, & hãc qualitatẽ & modificationẽ requi-
rat, illud ꝓ forma, & substãtia reputãdũ est: vt dicit Pet.
de Anch. ꝯs. 242. ex tenore, ĩ fi. & Bal. in l. cõparationes
20 in 3. q. in fi. C. de fide inst. Et† qualitas ista à statuto req̃-
sita verificanda est. Nã aliàs statuti dispõ cessat, ſm Io.
And. in c. 1. de hom. li. 6. & Bar. in l. 1. §. ait ptor. ff. ne qd
in flu. publi. & multa ad id adducit Fran. de Cur. ꝯs. 59.
col. 7. in prin. & ꝯs. 73. col. 2. & ꝯs. 69. col. 21. in fi. Et quia
tp̃e, quo D. Leonora mortua extitit, nõ extabat pr̃, vel
frater, nec aliqs filius, nec nepos natus ex filio mascu-
lo, ꝓrsus cessabit disp. dicti statuti sub rub. de successio-
ne ab intesta. Ex quo deficit qualitas in dicto statuto re
quisita. Cessabit ẽt statutũ illud, ꝙ mulier dotata &c. Ex
quo vocat masculos, & excludit fęminas, qñ superest
filius masculus vel nepos mascul⁹ natus ex filio mascu-
21 lo, q̃ qualitas cessat in successione D. Leonorę. Et† colli
gitᷣ ex illis verbis supstitib. filijs masculis, vel nepotibus
masculis, natis ex filio, excludẽtib. dotatã, positis ĩ abla-
tiuo absoluto, & ĩportãtib. ꝯdõnẽ. l. à testõre. ff. de cõd.
22 & dem. & p Ias. ĩ rub. ff. solu. mat. Et† ẽt ex illis verbis, nõ
possint dotatæ aliqd petere in bonis alicui⁹ p̃dictorũ,
hoc est supius noĩatorũ: cũ talis dictio repetitiua, & re
latiua sit p̃cedẽtiũ, ſm Bar. in l. 1. §. hoc edicto. ff. de po-
stu. & in l. talis scriptura. §. fi. de le. 1. & ĩ l. q liberis. §. hæc
verba. ff. de vulg. & pup. & ĩ p̃cedẽtib. nulla sit facta mẽ
tio auię mr̃nę, vt deduximus, necessariò seqᷣ tale statu
tũ ad hr̃ditatẽ auię nullo mõ posse adaptari. Et suadẽᷣ
ista: qm̃ statutũ excludẽs fęminas à successione vni⁹, ñ
23 vr̃ excludere à successione alteri⁹. Nã† vni⁹ exclusio ẽ al
terius inclusio. l. cũ ptor, in prin. ff. de iud. c. nõne, de p̃-
24 sumptio. Et† qa si statuẽtes id voluissent, vtiq; exp̃ssisset
sicut alia exp̃ssерũt. c. ad audiẽtiã, de decim. l. 1. §. sin aũt
25 ad deficiẽtis. C. de cad. tol. ponit† Dec. ꝯs. 309. viso pun-
cto, col. 3. ver. nõ obstat successiuè, & Corn. ꝯs. 12. ĩ hac,
col pe. circa fi. vol. 1. & ꝯs. 150. de duab. col 1. vol. 2. vbi
vult, ꝙ statutũ excludẽs à successione patris, nõ vr̃ ex-
cludere à successione matris, & ad id plures cõcordan
tias adducit Alb. Bru. in d. tract. de statu. fęmi. exclud. in
26 5. arti. principali. q. 19. col. 2. Et† quia statuta sunt stricti
iuris, & minimè extẽdenda ad casum nõ expressum. l.
qđ constitutũ. ff. de testa. mili. l. cõstitutionib. ff. ad mu-
nicipales. l. q̃cquid astringẽdę, ff. de verb. oblig. & à ver-
bis ipsorũ claris minimè recedere dẽmus, ſm Bal. in l.
27 ꝯctus, C. de fide instr. Sunt† enim fori p̃cisi, & ad vnguẽ
& cõtextũ seruãda, ſm Bal. in auth. hodie. C. de iudi. &
tradit Fran. de Cur. ꝯs. 35. statuto, col. 7. vers. ideo à ver-
28 bis, & vers. seq. Et† maximè qñ loquunᷣ circa successio
nes, tenaciter obseruãda sũt, ita vt nec restringi, vel am
pliari possint. ſm Bal. in c. 1. §. 1. vers. q̃ro quid, in tit. qui
feud. da. poss. cũ alijs allegatis per Fran. de Cur. d. ꝯs. 35.
col. 10. vers. tum qa statuta, & ꝯs. 13. statuto Ianuæ, col.
29 4. vers. statuta circa successionẽ. Et † qm̃ interpretãda
sunt, vt minus lędãt ius cõe, q̃ sit possibile. l. 2. C. de no-
xal. c. cũ dilectus, de cõsue. maximè in damnũ alterius.
l. fi. §. in cõputatione. C. de iure delib. vbi Ale. post alios.
¶ Nec obstãt supius alleg. in ꝯriũ de statutis dictæ ciui
tatis: qa illa nõ loquũtᷣ ĩ casu p̃nti, nec ad istã successio-
nẽ p̃nt adaptari, vt ex pluribus s̃. õndim⁹. Nec obstabit il
lud, in quo dicebatᷣ, statutũ loquẽs in masculino cõpre
hendere fęmininũ, ẽt in materia pęnali, & odiosa, virtu
te alteri⁹ statuti ita disponẽtis, & ẽt ĩ materia successio
nis, stãte rõnis idẽtitate, & qa sum⁹ in materia indifferẽ
30 ti. Nã † aduertẽdũ est, tale statutũ disponẽs masculinũ
cõcipere fęmininũ, minimè loq respũ alteri⁹ statuti lo-
quẽtis in materia correctoria: vt est p̃ns, q̃ nedũ corre
ctoria, sed valde exorbitãs õnditur, & illud certũ est, in
materia correctoria masculinũ nõ ꝯcipere fęmininũ,
vt plenè ꝓsequitur Ale. in l. Gallus, in prin. col. 6. ff. de li
be. & posthu. tradũt Dy. & Bar. in l. 1 ff. de verb. sign. &
Arch. in c. si qs suadẽte. 17. q. 4. & Pau. de Cast. cõs. 340.
hr̃ditas p̃dicta, & Georg. Nat. in trac. q̃ stãtib. masc. &c.
col. 3. vers. 7. qa, & plura cumulat Alb. Bru. in d. tract. in
12. art. prin. in 9. q. vbi col. 2. refert Ale. ꝯs. 115. circa du-
bitationẽ, vol. 2. tenere ꝯriũ, quẽ seq vr̃ Ias. in d. l. si quis
id qđ, col. 2. tamen cõis * se habet in oppositũ, & dicta
Ale. Ias. & Fran. de Cur. d. ꝯs. 9. alio casu loquuntur ſm
Bru. vbi s̃. quando statutũ aliter disponeret, & qñ ap-
pellatione fratris veniat soror, stãte idẽtitate rõnis, atĩ
alio casu erit secus: vt vr̃ cõcludere Dec. in d. l. 2. de reg.
iur. nu. 111. & col. pe. nu. 117. & idẽ hr̃ per eundẽ Alb.
Bru. in d. tract. in 5. arti. prin. q. 13. col. 4. vers. aliqñ verò,
31 & col. 5. Et † quia in correctorijs nõ fit extẽsio de casu
simili ad similẽ, vt ĩ auth. quas actiones. C. de sacros. ec.
32 Nec † fit extẽsio ẽt ex idẽtitate rõnis in statuto nõ scri
ptæ, & expressæ: vt post alios plenè ꝓsequitur Ias. in d.
auth. quas actiones, & Imo. in l. si verò, §. de viro, Ale. &
alij in l. si cõstãte, in prin. col. 3. ff. sol. matri. post Bar. ibi,
in 9. q. & Dec. ꝯs. 19. & pro tenui, nu. 3. & p Ias. in l. Mar-
cellus, in prin. ff. ad Treb. & tradũt Mod. post Bar. in l.
2. de lega. 1. cũ simi. & diffusè tradunt Mod. Papi. q vide
ri poterũt, ꝯs. 6. ꝓsupponitur, col. 8. & ferè per totũ, qđ
est positũ post tract de feud. Vbi quãplura adducunt
cõcernẽtia materiã extẽsionis in materia statutaria, &
correctoria ex idẽtitate vel maioritate rõnis, vel simili-
33 tudine personarũ. Prout† ẽt obiectio non obstabit, qñ
de mente statuẽtiũ cõstaret, eos minimè voluisse, ma-
sculinũ concipere fęmininũ, qđ est, qñ cõmodè ad id
adaptari nõ põt: vt exp̃ssè dicit, dictũ statutũ sub rubr.
ꝙ masculinũ genus &c. in fi. tunc enim illud nõ con-
cipiet, ſm Bar. in l. 2. de verb. sig. p l. Lucius. §. quæsitũ.
de lega. 3. & tenẽt Ang. & Saly. in l. quicunq;. C. de seru.
fugi. & p Ias. in d. l. si quis id quod, col. 4. nu. 19. Vbi ad
id plura adducit, volẽs istud ꝓcedere, qñ talis voluntas
appareret ex cõiecturis: vt ẽt firmat ipse Dec. in d. l. 2.
col. antep̃. nu. 98. & tenet Bal. quãdo cõmodè non po-
test adaptari, ꝯs. 47. vol. 5. quẽ citat Alb. Bru. in suo re-
pertorio, in ver. masculinũ, vers. pen. & in d. tract. art. 5.
34 q. 13. col. 4. in fi. ver. an aũt, & art. 8. q. 9. col. 2. & 3. Et† in
casu præsenti, ꝙ masculinũ non concipiat fęmininũ,
ex verbis dictorũ statutorũ satis colligitur, primò: quia
facta est mentio in vtrisq; de nepotib. natis ex filijs ma
sculis. Non enim veniũt nati ex fęmina: cũ expresse, &
non solùm discretiuè de masculo facta sit mẽtio, & ex-
pressum faciat cessare tacitum, ſm Abba. ꝯs. 37. vr̃ pri-
mo, vol. 1. vbi ad id plura adducit, & sequitᷣ Ias. adducẽs
alia in d. l. si qs id quod, col. 4. in 11. limit. nu. 21. & seq.
& facit ẽt Deci. adducens alias decisio. in d. l. 2. num. 97.
35 Prout † etiã id colligitur, nã discretiuè in dictis statutis
facta est mẽtio de patre, matre, auo paterno, & fratre
carnali, & p̃sonæ generis masculini, & fęminini separa
tim nominatę sunt. Si de auia statuẽtes idẽ voluissent,
vtiq; expressissent, vt diximus, & tradit Cor. ꝯs. 11. vol.
1. & in q̃busdã alijs ꝯs. citatis p Alb. Bru. ĩ d. tract. ĩ 5. ar.
q. 13. col. 5. ver. plus dicit, & vers. & dixit Cor. & art. 12.
q. 9. col. 3. & seq. vers. & dixit Bal. & ver. & hoc maximè
verũ, vbi citãdo Bal. ꝯs. 85. statuto ciuitatis vol. 1. dicit,
expressionẽ, & nominationẽ factã in statuto de aliq̃b.
fęminis excludere, vt in reliqs masculinũ nõ cõcipiat
36 fęmininũ. Et† suadetᷣ ex dictis Bal. in l. in multis, in fi. de
sta. hom. qñ de vtroq; sexu facta est mẽtio ĩ statuto, cũ
alijs allega. p Ias. in l. si qs id qđ. col. 3. nu. 13. & p Dec.
37 in d. l. 2. nu. 99. Eo † ẽt; quia dictũ statutũ, ꝙ masculinũ
genus concipiat fęmininũ, interpretationẽ passiuã à
iure cõmuni recipit, iuxta tradita p Bar. & alios, in l. j. §.
lex Falci. ff. ad leg. Falci. & in d. l. oẽs, populi, in 6. q. prin.
& in d. l. 2. de leg. 1. Nec passim recipiẽdũ est, vt oĩ casu
cõcipiat, sed interpretationes, & declarationes supius
deductas recipere dẽt. Ex q̃bus necessariò infertᷣ, D. Lu
cretiã & Catherinam à Tyberio fratre dotatas potuis-
se, & posse vnà cũ dicto Tyberio venire ad hr̃ditatem
Leonoræ auiæ mr̃næ, viriliter, & ęqualiter, & ad cũcta
eius bona succedere, in aliquo minimè obstãtib. statu
38 tis dictæ ciuitatis Foroliuij. ¶† Ad aliud dubiũ, in quo
q̃ritur, an D. Lucretia & Catharina possint petere fru
ctus portionũ dictæ hr̃ditatis auiæ ad ipsas pertinẽtiũ,
& à quo tẽpore: cum oẽs perceperit Tyberius eorum
frater,

frater,specialis resolutio dari nō pōt: cū in facto nihil dicatur,quos fructus Tiberius percepit, an naturales, vel industriales.Et an illos cōsumpserit,& in quos vsus ꝯuerterit, & an ex eis fact⁹ fuerit locupletior,& an fuerit in mala fide,vel in bona,& an errauerit in facto seu in iure, & an errorē iuris possit ꝓbare. Vn̄ ꝑm veritatē facti,& ꝑm ꝓbōnes sup istis faciēdas, cū simus in iudicio vniuersali,recurrendū erit ad ea,quæ plenè traduntur per illa iura ꝑ doc.oēs post gl.maximè Pau. de Cas. in l.1.& 2.C.de peti.hęr.& ad ea quę hn̄r,in l.itē veniūt. §.fructus,& in §.pridie idus,& in l.sed & si lege. §. quod aūt ait,& ver.scire aūt,& §.seq.& in §.cōsuluit. ff.de peti.hære.vbi post gl.& doc.oēs attingunt, & vt ēt refert practica Papien.fol.mihi.10.col.4.& seq.vers.Simul cū fructib. & vt hr̄ in locis ibidē ꝑ eū alleg. & ꝑ alios doc. vbi s.& plenius ꝓsequit Fran.de Cur.cōs.71. Princeps defunctus,per totū,vbi singula tangit,& ex cōclusis,& dictis in locis ꝑalleg.ꝑm facti contingentiā capi, & ha-
39 beri poterit vera resolutio dubitationis. ¶ † Ad vltimā dubitationē in qua hesitatur,an renūciatio,finis,& ꝗetatio facta ꝑ D. Lucretiā D. Tiberio eius fratri obstet ipsæ D.Lucre. ita vt nō possit vlterius venire ad hæreditatē do.Leonoræ eius auiæ.Br̄,& cōclusiuè dr̄ , dictā renunciationē non obstare. nā facta fuit pro cā dotis receptę,& pro oī,& toto eo, ꝙ ipsa D.Lucretia posset petere à d.Tiberio in bonis & hæreditate Thomæ eius patris,& Iuliæ eius matris, tā vigore ltīmæ & Trebellianicæ,ꝗ alia quacūq; de cā.Nec ipsa D.Lucretia renunciauit hæreditati auiæ,ad quā hæreditatē dicta renūciatio se minimè extendit.Cū.n.sit stricti iuris,in ea tm̄ veniūt,ꝗ exp̄ssa sunt,& nō alia,ꝑm Calder.cons.5.in tit.de præb.& Card.cons.120. Titius obligauit se,in fi. & Ro. cons.168.circa primū,in prin.& tradit Deci.cons.379. requisitus,col.2.nu.3. & consi.17.viso, col.fi. impresso
40 inter illa 40.Cū†.n.apparet renunciatio dictę hr̄ditatis, minimè facta p̄sumit;cū nō sit verisimile, quē velle renunciare iuri suo,vt no. Bal.in l.j.in vltimo nota. C.de edic.diui Adr.& Imo.cons.49.in casu.in fi.& per Deci.
41 cōs.402.In cā,nu.3.Et†quia talis renunciatio fuit limitata.& restricta ad bona,& hæreditatē paternā, & maternā,minimè extendit ad hr̄ditatē auiæ: vt dicit Ang. cons.52.Dn̄s Gilius,col.fi.ver.nec ob. Alex.in l.1.§.veteres,col.antep.ff.de acq.poss.Rom.ꝯs.168. circa primū, ꝑ Dec.cōs.266.Ad exclusionē,col.i.& in d.cōs.17.in fi. & tradit Are.in l.qui superstitis.ff.de acq.hær.Cū.n.cōsensus in tali renūciatione fuerit limitatus ad dictas tm̄ duas hr̄ditats,vlterius nō porrigitur, nec adhibitus dr̄ ad hr̄ditatē auiæ.l.iubemus.C.ad Velleia. & no.Ro.ꝯs.
42 131.vt retulit,in fi.& Dec.d.cōs.379.nu.6.Et†iō adhibitus in vna hr̄ditate nō capit aliā, nam limitata cā limitatū producit effectū.l.cācellauerat. ff.de his quæ in te-
43 sta.delen.l.in agris. ff.acq.rer.dom.Eo † ēt quia talis renunciatio facta fuit ex cā dotationis factæ d.Tiberio, quæ dotatio fieri dēbat de bonis paternis.l.fi.C.de dot. promis.Et dicta cā finalis, qua dicta renunciatio fuit facta,inspicienda est, & tāto magis restingit ipsam renūciationē,& dicit Are.cōs.163.Verum est,col.4.& Ang.
44 cons.190.Visa,& Dec.d.cōs.379.nu.5. ¶ † Nec obstant illa verba,alia quacunq; de cā, nam referenda sunt ad dictas hæreditates,quibus fuit renunciatū,cōmodè.n. & salua rōne recti sermonis ad pcedētia referri pn̄t, & ad illa referenda sunt,quamuis sint generalia: vt tradit Bar.per illū tex.in l.si.plurib. ff.de solutio. & probatur, in l.si de certa.C.de transactio.& ibi no.Bar.col.1.vers. verba,& ver.contra gl.& scriben.ibi sequūtur,maximè
45 Ias.col.2.nu.5.& seq.vbi ad id quāplura adducit.†Et facit:qm̄ verba gn̄alia restringunt,ne quis indebitè dānū patiatur,ꝑm glo.Bar.& doc.in l.fi.§.in cōputatione.C.
46 de iure delibe.& per Dec.consi.374. In casu , col.fin.Et aliæ†clæ appositæ in dicta renūciatione non alterant, nec ampliāt eius dispositionē:cū sint accessoriæ, & executiuæ,vt traditur,in cle.j.de præb.cum alijs allegatis ꝑ Dec.cōs.11.Consuluit,nu.9.& cōs.21. Negari non pōt, col.fi.quæ cōsi.habent inter illa 40. de per se impressa.
47 Minus†ēt obstabit iurm̄ pęstitum per ipsam D.Lucretiam,ex quo nō supplet cōsensum, nec auget,nec ampliat principalē dispōnē.l.fi.C.de non nume.pec. & faciunt,quæ ponit Laur.Calca.consi.25.nu.55. & seq. & ꝑ Old.cōs.238.cū mulier,& Alex.cons.31. visis, col.pe.
48 vol.2.†Et refert ad casum,de quo loquit, vt per Dec.d. consi.374.in fi.& cōs.6. in pn̄ti , col.fi. posito inter illa
49 40.Nec †dicatur ꝙ iurm̄ hēt vim specialis dispōnis exp̄ssionis,ꝑm Bal.in l.1.col. 2.ver.2.quæritur.C.commoda.Nā ꝑm Bal.ibidē id procedit, vbi adest cōsensus , & deficit solennitas.secus in casu,in quo consensus,& deficit:vt ēt firmat Saly.in d.l.j.quē sequit ibi Alex.in add. ad Bal.& ponit Ang.in l.senium.C.qui test. facere pn̄t, & Dec.idē firmat adducens alias decisi.d.cōs.374. in fi. Quibus omnibus consideratis vera , & solida infertur cōclusio,dictam D.Lucretiam, & Catherinam potuisse,& posse succedere in bonis,& hæreditate D. Leonoræ eius auiæ maternæ vnà cum Tiberio earum fratre, viriliter,& æquis portionib. Nō obstāte dicta renūciatione.Nec obstāte statuto cōis Foroliuij. Paris.Bono.

ADDITIO.

¶Quoniam post absolutū consilium in fauorē D. Catherinæ, & Lucretiæ filiarū olim Iuliæ circa successionē D.Leonoræ auiæ maternæ . In quo conclusum extitit,ipsas potuisse succedere vnà cum Tiberio ipsarū fratre p̄dictæ Leonoræ auiæ ab intestato defunctæ iuribus,& rōnib.ibidē deductis. Noua suborta fuit dubitatio,p̄dictas Catherinā,& Lucretiā à dicta successione esse exclusas virtute statuti Foroliuiēsis,dispōnētis, dotatam à patre,matre,& auo paterno nō posse succedere in bonis p̄dictorū,stantib.filijs masculis, vel nepo
50 tib.masculis ex masculo. Licet †.n.tale statutū exclusiuū fęminarū loquat in matre. Tn̄ locum sibi vēdicat ī auia materna,licet de ea in ipso statuto nō sit facta ex-
51 p̄ssa mētio,considerata maioritate rōnis . Nā † si filiæ stātib.masculis excludunt ab hęreditate matris,multo fortius excludi debēt ab hæreditate auiæ maternæ remotioris,& ascēdētis ex eadē linea ꝑm Bal.in l.illā, in j. notab.C.de colla.Pau.de Cast.& Alex.ibi,& nouis.& ꝑ Bal.ꝑ illū tex.in l.Nessennius.ff.de neg.gest. volentē,sta
52 tutū loquēs in m̄re hr̄e locū in auia m̄na.Et†cōsiderata rōne d.statuti,de qua inferius,illud extendi dēt ad exclusionē successionis alterius personæ,ēt in statuto nō noīatæ,ꝑm Pau.de Cast.ꝯs.338.pn̄s casus,col.3.& ad id adduci pn̄t,ꝗ ponit Albe.Bru.in tract.de statu.fęmi.exclud.in 8.art.principali,q.19.circa princ.& ferè in proprijs terīs cōsuluit Ias. cōs.115. p̄sens cōsultatio,col.5.
53 & alijs seq.nu.4.vol.4. Vbi † ex multis ꝑ eū ibidē collectis cōcludit,exclusam virtute statuti à successione matris videri exclusam ēt à successione auiæ m̄næ, & ad idē faciūt no.ꝑ Bar.in l.2.§.vidēdū.ff.ad Treb.& alia re-
54 lata ꝑ Alex.cōs.198.ꝓspectis,nu.4.vol.7.In†quib.cōcluditur appōne matris venire auiā,ēt in dispōne statutaria . Ita vt statutū excludēs matrē dicatur ēt excludere auiā ex identitate,& maioritate rationis,ad ꝙ ēt plura adducit Albe. Bru.in d.tract. in 6.artic. principali, in 3. membro,q.2.fol.17.col.2.& 3.& Ias.cons.80.visa,col.2. vol.3.& Dec.cōs.71.in casu,col.1. Et quia dictum statutū excludit fęmina à successione, esto ꝙ solū nominet matrē;tn̄ locū hēbit,& in ipsa auia,& eius successione: vt ab ea excludāt,vt citando plures decisiones firmare vr̄ Ale.cōs.134.animaduersis col.j.& 2.vol.6. Eo magis cū statutū excludat dotatā mulierē,& fœminā,nō nominatim neptes,nec filias,vt ꝑ Bar.in d.§.vidēdū. Albe.
55 Bru.vbi s. & Ias. vt supra. Et † q̄a ratio prædicti statuti quò ad descendētes ex masculis nō potuit esse, nisi cōseruatio bonorū in ipsa agnatione:vt traditur. in §.cęterū,insti.de leg.agna.succ.& in l.j.§.pe. ff. de ventre.inspi.ꝑ Bal.in l maximū vitiū.C.de lib.præte.& in l.venia. C.de in ius vocan.In descendentib. aūt ex fęmina non pōt ista ratio cōsiderari: cū in illis non adaptetur agnatio.§.j.insti.de leg.agn.succ. & Pau.de Ca.cōs.339.p̄supposito,in fi. & quò ad successionē fęminarū ascēdētiū rō statuti nō potuit eē nisi ipsa masculinitatis.Cū ma-
56 sculi maiora onera,& publica,& familiaria supportēt, ꝗ fęminæ,vt ꝑ illū tex.dicebat Bal. in l.Titia cū testō.§.

Lucius

Lucius Titius,el.2.de leg.2.& Alex.cōſ.80.Viſo, col.2.
vol.j.refert,& ſequit̃ Iaſ.in d.cōſ.115.col.7. Volens citā
do alios doctores, has rōnes tāq̃ vnicas ẜm diuerſitatē
pſonarū,qb.ſuccedendū eſt,haberi pro expreſſis in ſta
tuto p̄dicto,iuxta gl.in l.quāuis. C.de fideic. cū ſi.Sub-
dens illa verba ſtatuti,de nepotibus maſculis ex maſcu
lo,ſolū eſſe referenda ad lineā maſculinā, nō aūt ad fę-
57 mininā.Ex† ea igitur licitū erit extenſionē facere ad ip
ſam auiā:cū in ipſa vigeat,& à fortiori, ſicut in matre,
ad notata per Imo.in l.ſi verò.§.de viro,& p oēs,maxi-
mè Alex.Mod.& repet.in l.ſi cōſtante,in prin.ff.ſol.ma
tri.& per eundē Iaſ.citantē alios,in auth.quas actiones.
C.de ſacroſ.eccl. Et ſtatuentes apponētes illā qualitatē
vn̄r voluiſſe ſe magis declarare, & ɔn̄r excludere fęmi-
58 nas ēt à ſucceſſione auię. Ad † ꝙ ēt: qm̄ ſtatutū exclu-
dens à ſucceſſione aliquā perſonā vr̃ excludere oēs de
ſcendentes ex ea,ſicut illa ſi ſupereſſet excluderetur,d.l.
illā,& arg.l.ſi viua matre. C.de bonis mr̄nis, cū alijs ad
plenū cumulatis p Alb.Bru.in d.tract.in 6.artic.princi.
59 in 3.membro.q.1.fol.16.col.3. & duab.ſeq. Prout† ſi fi-
lia excluditur à ſucceſſione matris,excludi etiā dēt vir-
tute ſtatuti & à ſucceſſione auiæ maternæ,cum mr̄, &
auia ſint æquiparatæ,vt auth.matri,& auiæ.C.quando
mul.tute.offi.fun.po.& in corpore vnde ſumitur,& ſta
tutū ſucceſſiuè factū loquens in vno de æquiparatis,
locū etiā ſibi vendicat in alio æquiparato nō exp̄ſſo, vt
traditur in l.ſi quis ſeruo.C.de furtis. iūcta l. vt tm̄.ff.de
ſer.corrup.p gl.in l.ꝙ verò.ff.de legi.& per ſcrib. in l.2.
de le.1.& in l.Marcellus,in prin.ff.ad Trebellianum. Po
60 tiſſimùm † cū extet ſtatutū eiuſdem ciuitatis diſponēs,
p̄cedendū eſſe de ſimilib.ad ſimilia,ad no.in l. nō p̄nt,
& in l.ſeq.ff.de legib.& in l.ꝙ Nerua.ff.depoſi.& p Mo-
61 der.in c.trāslato,de cōſt.Eo † ēt qm̄ ipſa auia cēſetur ſu
brogata in locū ipſius matris, & ſubrogatū ſapit natu-
rā eius,in cuius locū ſubrogatū eſt.l.ſi eū.§.qui iniuria-
rū.ff.ſi quis cautio.p Bar.in l.3.§.hæc actio. ff.ſi quis te-
ſta.lib.eſſe iuſſ.fuer.& per oēs diffuſè in l.certi cōdictio
62 in prin.ff.ſi cer.pet.¶† Quib.minimè obſtāt. dico,ſtatu
tū prædictū nullo mō excludere dictas neptes à ſucceſ-
ſione auiæ p̄dictæ,cū hoc in ſtatuto minimè legat̃, nec
exprimat̃,& illud ſit correctoriū iuris cōis, & ſtrictiſſi-
mè intelligendū , & qualitas in p̄dicto ſtatuto expreſſa
minimè poſſit adaptari ad caſum p̄ntem,dū ad ſucceſ-
ſionē matris vocat filios maſculos ſuperſtites, vel alios
maſculos deſcēdētes ex filijs maſculis, vt plenè deduxi-
63 mus in cōſ.Et† cū verba dicti ſtatuti minimè cōueniāt
d.Tiberio,ɔn̄r ipſius diſpō minimè ɔuenit.l.4.§.toties ,
vbi Bar.& alij nota.ff.de dam.infec.l.ita aūt,in prin. vbi
Bar.ff.de admini.tut.l.ꝙ cōſtitutum.ff.de teſt. mil.cum
alijs adductis p Iaſ.d.cōſ.115.in prin.vbi etiā col. 2. 3.&
4.in hāc ſn̄iam q̃ plura alia adducit, q̃ iam videri p̄nt,&
concludunt in terīs iſtis,filiam excluſam à ſucceſſione
matris ſtāte maſculo nō dicit excluſam à ſucceſſione
64 auiæ maternæ. Et† in ſpecie ſtatuti excludētis fęminā
à ſucceſſione matris, ꝙ nō dicatur ipſam excludere à
ſucceſſione auiæ maternæ,firmat Fulg.cōſ.54. Item ꝙ
quælibet hæreditas,cui cōſ. ſe ſubſcripſerunt D. Chri-
ſtopho.de Caſtilio.& alij doct.Pataui.de Capitib. liſtæ,
facit etiā,ꝙ vult Pau.de Caſt.cōſ.171. præſens caſus, &
cōſ.339.præſuppoſito,col.4.& ſeq.& Laur. Calca. cōſ.
11.ꝙ nō præſumit̃.col.8.& ſeq. & ipſemet Iaſ. cōſulen
do idem ſequit̃,vt eſt videre cōſ.præall.80.vol. 3.per to-
65 tū,col.fi.Volens† ꝙ qn̄ ſtatutū eſt derogatoriū iuris al
terius,vt eſt præſens,in quo nullus dubitat : tunc noīe
matris non venit auia materna,ẜm Bal.in l.2.C.de bo-
66 nis maternis,cū alijs per eū ibidē adductis.Et† ꝙ exclu-
ſa à ſucceſſione vnius,non cenſeatur excluſa à ſucceſ-
ſione alterius,& ɔn̄r excluſa à ſucceſſione matris nō di
cat̃ excluſa à ſucceſſione auiæ, multa adducit Dec. ɔſ.
71.col.2.& 3.& q̃ plura alia colligit, & cumulat Albe.
✻ Bru.aſſerens hanc eſſe magis* cōem,in d.trac.in 8.art.
princi.q.19.ver. ɔ̃riū vr̃ dicendū, rōnib. ibidē per eum
adductis,& fuit ſn̄ia Iaco,Butr.Ex quo caſus de auia in
ſtatuto fuit omiſſus, ɔn̄r remanet ī diſpōne iuris cōis,
vt refert,& ſequit̃ Bal.in l.ꝙ vero.ff.de legi. & cōſ.347.
ſtatuto cauetur,vol.4.& ſcrib.in d.l.illā,& Alex.d.conſ.
67 198.col.fi.n.15.vol.6.Vbi† apertè iſtud firmat appłone
matris nō venire auiā qn̄ in ſtatuto ſit mētio de deſcē
dentib.ex linea p̄r̄na,vel ex linea maſculina:vt eſt in ca
68 ſu p̄nti.Et potiſſimū Alex.ibi col.fi.nu.17. & duob.ſeq.
firmat abſq; dubio iſtud procedere , qn̄ extaret aliud
ſtatutū,quo diſponeret̃, vt extat in p̄nti diſceptatione
verba ſtatuti dr̃e intelligi,prout iacent , & prout verba
ſonant,ita ꝙ nō recipient aliquā interpretrtionē, hoc
.n. caſu ſtatutū loquēs de matre, nullo mō extēdet̃ ad
auiā,& iſta erit vera decico p̄ntis diſceptationis,vt infe
rius dicet̃,& eā ſequit̃ Alex licet nō adducat Alb. Bru.
ſ̃.citatū, in d.19.q.col.2.ver. Itē an adſit aliquod ſtatu-
tū mandans,&c.& p eundē in eod.tract.in 5.arti.prin.
q.29.fol.10.cum 2 & 3.ſeq.& alij,ĩ.citandi.Quę eo ma
gis cōprobabitur,& clara patebit ex rn̄ſionibus, & ſo-
lutionib.dādis ad ɔ̃ria,& obiecta deducta ſuperius.Nō
ob.igit̃ illud,quod primo loco dicebat̃, ſtatutū loquēs
de matre hr̃e locū in auia,ẜm Bal.& alios , in d.l.illā.C.
de colla.& in l.Neſſennius. ff.de neg.geſt. & per Bar. in
69 d.l.2.§.videndum, cū concor.† Nā iſta oīa loquuntur,
qn̄ ſtatutū excludit matrē à ſucceſſione alicuius,tūc.n.
à fortiori vr̃ excludere auiā vlterioris gradus, q̃ mediā
te mr̃e iūgebat̃ illi, cui p̄tēdebat ſuccedere de iure cōi,
& iſto caſu excludit̃:qa viget identitas, & maioritas rō
nis:vt tradit̃ in deci.ſuperius adductis, q̃ rō minimè p̄t
adaptari ad caſum p̄ntē, qn̄ ex oppoſito qs excluditur
à ſucceſſione matris , vt videat̃ excluſus à ſucceſſione
auiæ,cū tale ſtatutū ſit derogatoriū iuris alterius,& lo-
quatur de matre tm̄,ẜm Bal.in d.l.2. C.de bonis mater
nis.& Iaſ.d.conſ.80.col.fi.Et quia excluſus à ſucceſſio-
ne vnius nō dr̃ excluſus à ſucceſſione alterius,ēt ſi de
✻ poſſit rōnis idētitas, ẜm cōem * opi.ſuperius relata
obiectio ceſſat:qm̄ in caſu p̄nti adeſt aliud ſtatutū vo-
lens oīa ſtatuta cōia Foroliuij dr̃e intelligi,vt iacēt ver-
ba,purè,& ſimpł̄r,à quibus diſponitur non dr̃e recedi,
nec illa dr̃e recipere interpretationē aliquā, & hoc ca-
ſu appłone matris nō venit auia, ēt ſtante rōnis identi
tate,ẜm Ale.d.conſ.198.in fi.vol.6.& Alb.Bru. ſupra ci
tatū, & dicetur inferius.Et ex iſtis tollitur illa obiectio,
in qua dicebat̃,vnicā rōnē fuiſſe p̄dicti ſtatuti, & illam
dr̃e haberi pro expreſſa , & ɔn̄r cōptehendere auiam.
70 Prout† ēt ceſſat:qm̄ tale ſtatutū eſt correctorium iuris
cōis:vt oēs concedunt,& limitatè ac reſtrictiuè loqui-
tur,vocando natos ex filijs maſculis , & ɔn̄r ſtrictè dēt
interp̄tari:vt in terīs nr̄is dicit Alex.d.conſ.198. col.fi.
nu.15.& no.Bar.& alij,in d.§.ſi verò, & in d.l.ſi cōſtāte
& in l.oēs populi.col.pe.ver.quarto q̃ro.ff.de iuſt.& iu.
71 & in auth.quas actiones.C.de ſacroſ.ecc.Et† talis diſpō
inducta iure ſtatutario non dēt extendi , nec in conſe-
quentiā trahi prout traheretur , qn̄ eſſet ius regulare
vt firmat Dec.allegādo plures deci.cōſ.444. concurrit
72 col.2.nu.2.& ſeq.Et † rō illa agnationis cōſeruādæ ſeu
maſculinitatis,minimè in p̄nti ſtatuto deſcripta limitā
da,& reſtringēda venit in pſonis tm̄ illis noīatis, & ex-
p̄ſſis,& nō in alijs,ẜm Bal.in l.ſed & ſi miles,in princ.ff.
de excuſa.tuto.& in l.ſi defunctus,col.2.C.de ſuis,& le-
gi.& p Alex.cōſ.97.col.fi.vol.2.& cōſ.207.col.fi.nu.30.
vol.6.& plenè proſequit̃ Deci.conſ.261. ſupiorib.col.
pe.ver.vltimo nō ob.& ɔſ. 87.in ciuitate, col.5.nu.10.
& cōſ.309.viſo.col.pe.nu.7.& ɔſ.451. viſo, nu.6.& ſeq.
& conſi.461.in prin& Soc.conſ.116.col.4. vol.3. Ex qb.
patet illā rōnē conſeruandæ agnationis,ſeu maſculini-
tatis diuerſimode cōſideratā per Iaſ.d.ɔſ.115. ſupra re
latū,quò ad ſucceſſionem aſcendentiū maſculorū, vel
fęminarū nihil obſtare p̄nti diſceptationi. Nā cum qlī
bet p̄ſumpta ſit,& nō ſcripta, minimè venit extēdēda,
licet vnica eſſet.Et qa illa ver: maſculis ex maſculo ɔſi-
derātia lineā non p̄nt extendi ad auiā maternā, vt fir-
73 mat Ale.ſ̃.citatus.Et† qa illa exp̄ſſio de auo p̄r̄no facta
in d.ſtatuto eſſet iā fruſtratoria: cū appłone patris con
tineatur auus paternus,ſicut appłone matris contine-
auia materna ex larga ſign̄atione,& tn̄ ſtatuētes locuti
ſunt tm̄ de auo p̄r̄no ex hoc excludētes auiā maternā
nō ex alio,niſi qm̄ noluere illā cōprehendi:vt plenè de-
duximus,in ɔſ.vbi ēt aptiſſimè oñdimus, illā qualitatē
à ſtatuto exp̄ſsā de deſcēdētib. ex linea maſculina,& c
non

non posse verificari respū auiæ maternæ, sed solū in de
scēdentib. ex linea masculina & cessante qualitate à sta
tuto requisita cessabit oīmoda statuti dispō iuribus &
74 decisionib. ibidē per me adductis. Nec † obstabit, ꝙ di-
cebatur, statutū nominatim nō excludere filias seu ne
ptes, sed tm̄ mulierē dotatā, nam istud totū retorquet̄
in oppositū, dum statutū excludit dotatā tm̄, q̄ qualitas
nō pōt adaptari respectu successionis auiæ maternæ,
vt plenissimè deduxi in cōsi. nec cōsiderandū venit, an
statutum excludat fęminas, an verò noīatim filias seu
neptes, vt dicebāt doct. s̄. citati post Bar. in d. §. videndū,
§. qm̄ doctr. illa tēdit ad aliud, q̄n videlicet statutū exclu
dit matrē, vt videant̄ exclusi oēs venientes per illā, ſm
Bal. & alios, in d. l. illā. C. de coll. & diximus s̄. in resolu-
tione primæ obiectionis, qui non est casus p̄ns, cū mō
tractemus de exclusione fęminarū, seu mulierum do-
tatarū stantib. masculis natis ex masculis ab hęreditate
matris, nō. n. vñr exclusi ab hęreditate auiæ mr̄næ, vt de
duximus, & cū ista sint diuersa, nō bene infertur de vno
75 ad aliud, vulg. l. Papinianus exuli. ff. de mino. Eo † ēt, nā
illud volēs exclusa matre videri exclusos oēs attinētes
defuncto, mediāte p̄sona matris, non ita indictinctè, &
passim cōcedit, q̄m stāte diuersitate rōnis, & qualitatisà
statuto exp̄ssę, vt statim dicā, doct. ꝯriū firmāt, vt est vi-
dere ex scriptis Bal. & aliorū oīum, in d. l. illā, & maximè
cū statutū exclusiuū intelligat̄ solū in p̄sonis exp̄ssis, &
noīatis limitatè, vt diximus, & firmat Bal. in l. si defun-
ctus, col. 1. C. de suis, & legi. vbi vult, illud dictū nō p̄ce-
dere, q̄n aliæ rr̄æ iuris ꝯriū suadēt, & qualitas à statuto
req̄sita ꝯriū innuit, vt p̄priè est in statuto p̄nti, & Bal. in
76 hoc sequit̄ aptè Alb. Bru. ī d. tract. in 6. art. prin. in 3. mē
bro. in 2. q. circa fi. Et † ex istis ēt infert̄ ad resolutionē al
terius obiectionis supius factæ, in qua dicebat̄, auiā esse
subrogatā loco matris, & subrogatū sapere nām eius
in cuius locū subrogat̄, ꝑñr exclusa à successione mr̄is,
dicet̄ exclusa à successione auiæ subrogatæ loco illius.
77 Cessat † .n. obiectio ista, tū q̄a venientes ad successionē
auiæ veniūt de iure cōi, & p̄prio, & ex p̄pria ipsorū p̄-
sona, & directo succedūt auiæ, principal̄r de p̄se cōside
ratæ, vt ī auth. de succ. ab ītest. §. 1. & descēdētes auiæ ex
filia minimè succedūt illi, vt subrogatæ loco mr̄is, nec
repit̄ istud iure cautū, cū veniāt iur̄ p̄prio, vt p̄ illū tex.
dicit Bar. in l. 2. C. de lib. & posth. cū aliis alleg. p̄ Arc. in
78 l. is pōt, col. 2. vers. sed in ꝯriū. ff. de acq. h̄rd. Præterea † re
gula illa de subrogatione minimè p̄cedit, q̄n in subro-
gato nō viget eadē qualitas, q̄ vigebat in illo, cuius lo-
co subrogat̄, vt allegādo iura cōcludit Ale. ꝯs. 107. Viso
col. 2. vers. & similis, vol. 3. & ponit Fel. ī c. sup̄ his, nu. 16.
col. 5. de accu. & Mod. in l. certi cōdictio, ī prin. ff. si cer.
79 pet. Qualitas † aūt statuti nr̄i est, ꝙ filius masculis, vel ne
pos masculus ex masculo excludat fęminas, q̄ cōuenit
mr̄i, cū Tiberius sit filius masculus suus, nō aūt pōt cō
80 uenire Leonoræ auiæ mr̄næ, cū Tiberius nō sit illi ne-
pos masculus ex masculo, sed solū ex Iulia fęmina. † Et
ex istis tollit̄ alia obiectio supius facta de alio statuto di
spo nēte p̄cedēdū esse de similib. ad similia, nam in mā
nr̄a nulla adest similitudo, stātib. verbis statuti, & cōsi-
81 derata qualitate in illo exp̄ssa de mr̄e ad auiā, vt iā dedu
ximus. ¶ † Prout ēt cessat obiectio, nā si aliqua in aliq̄b.
esset similitudo de matre ad auiā, nō p̄pea in correcto-
rijs, vt est casus p̄sens, faciēda est extēsio, ad plenè tradi-
82 ta in auth. quas actiones. C. de sacros. eccl. & p̄ Mod. ī l.
2. de le. 1. Nec † statutū casum correctotiū exprimit, vt ī
illo fieri dēat extēsio ad simile. Et q̄a hoc esset derogare
iuri tertij, vt oēs admittūt, meritò statutū istud casum
hunc nō h̄et cōprehēdere in dānum illius, vt post gl. tra
dūt oēs, maximè Alc. in l. fi. §. in cōputatione. C. de iure
83 delib. ¶ † Minus ob. illud, in quo dicebat̄, matrē, & auiā
de iure antiquo esse parificatas, & ꝙ lex noua loquēs in
vno dēt aliū casum cōprehēdere. Nā æquiparatio illa
matris, & auiæ nō p̄cedit indistinctè, & oī casu, & tale
p̄suppositū nō est sp̄ verū, & q̄a aliquo casu pōt cessare
ab eo nō est arguēdū, vt dicunt Fulg. & Sal. in l. manci-
pia. C. de ser. fugi. & alia adducit Dec. cōs. 291. visis, nu.
7. vñ data instātia corruit ꝯsequētia. c sicut vrgeri, 1. q. 1.
& instātia diuersa colligit̄ ex no. in auth. defuncto. C. ad
Tertull. & in auth. sicut. C. de leg. hær. iunctis traditis p̄
84 Sal. in d. auth. matri & auiæ, col. 3. in 8. q. Et † q̄a licet ī tu
tela mr̄, & auia videant̄ æquiparatæ, tū̄ istud non est in
successione, vt ad plenū attingunt Soc. ꝯs. 153. Pulchra
col. fi. vol. 2. & Dec. ꝯs. 16. Et diligēter. ferè p̄ totū. Præte
85 rea † illa regula volēs, ꝙ duo æquiparata, &c. p̄cedit, q̄n
sunt æquiparata p̄ viā regulæ, vt dicit Are. in l. Gallus. §.
& quid si tm̄. ff. de lib. & posth. in 4. notab. & Soc. in l. si
mihi, & tibi. §. regula, de le. 1. & Mod. in l. 2. eo. tit. ꝙ mini
86 mè est cōstitutum in casu p̄nti, vnde, &c. Prout † ēt ob-
iectio cessat, nā illa regula p̄cedit in casu æq̄parato, &
nō in alijs, & in casu indiuiduo æq̄paratio esset vl̄is, q̄
oīa penitus cessant in casu p̄nti, & ita cōcludit Ludo.
Roma. cōs. 179. Aplissime doct. vers. tertiò r̄ndet, Mat-
thesil. in tract. extēs. col. 6. & tradit Alb. Bru. in mā nr̄a
successionis in d. tract. in 6. art. prin. in 4. membro. q. 26.
fol. 28. col. 2. & in 8. art. prin. q. 22. col. pe. vers. & pro ista
87 opi. fol. 40. col. 2. in prin. Et † potissimū q̄n p̄ hāc extēsio
nē corrigeretur ius cōe, cessabit argm̄ de æquiparatis,
si talis ęquiparatio nō est vl̄is, vel in indiuiduo ſm præ
dictos doct. & alios, citatos p̄ ipsum Alb. Bru. vbi supra
eo etiā, cum qualitas requisita à statuto licet sit adapta
bilis ad matrē, nō possit modo adaptari ad ipsam auiā
maternā, vt fuit deductū, ꝑñr talis æquiparatio nullius
88 erit cōsiderationis. Postremò † nō obstat allegatū cōs.
Ias. 115. vol. 4. Nam ipse Ias. ꝯrium, & sic p̄ ista nostra
opinione cōsuluit d. cōs. 80. vol. 3. vt ipsemet fatet̄ in d.
cōs. 115. in fi. Et licet ibi dicatur, ꝙ cōsuluit pro opinio
ne contraria propter aliud statum, de quo in Rubrica
quomodo successio defer. & ꝙ in illo fecit præcipuum
fundamentū illius cōsultationis, istud apertissimè ostē
dit, eundē Ias. sentire pro hac opi. nostra, & pro ista no-
stra cōsultatione, in qua nullum aliud extat statutū, ꝙ
vrgeat, nisi illud positū sub Rub. ꝗ mulier dotata, &c.
Illud. n. de quo in Rubr. de succes. ab intest. nihil p̄rsus
facit. Et ꝙ ipse Ias. sup̄ alio statuto se fundet in dicta sua
cōsultatione, satis ōnditur ex deductis p̄ eū in eodē cō
si. col. 5. nu. 4. vers. sed p̄missis, & in seq. col. maximè dū
r̄ndet ꝯrijs, in quib. potissimū fundamentū facit super
alio statuto, ꝙ penitus cessat in casu præsenti, & dū Ias.
ibi col. 5. vers. cōfirmatur, citat Bal. in d. l. illā, & alias de-
cis. p̄cor. & l. si viua matre. C. de bon. mater. nihil faciūt
ad casum p̄sentē, vt deduximus s̄. ex quo casus illi satis
sunt diuersi à nr̄o, & qualitas in nr̄o statuto req̄sita nō
cōuenit auiæ, put rō ibi cōsiderata conueniebat. Nec
obstat, ꝙ dicit ibi Ias. col. 6. vers. secundo principaliter,
volens auiā assumere locū matris & subrogari loco ip
sius. Istud. n. nihil est, vt aptissimè superius deduximus.
Et sexui masculino, virtute statuti cauetur in casib. tm̄
à statuto limitatè exp̄ssis, nō autē in alijs vt s̄. probaui-
mus, nō obstāte identitate rōnis, ēt si vnica tm̄, posset
cōsiderari, & dū ipse Ias. ibi col. 6. & seq. vers. 3. principa
liter, cōsiderat in præsenti statuto nō posse cōsiderari,
nisi vnicā rōnem circa hæreditatē ascendentiū mascu
lorum, conseruationē videlicet agnationis, & familiæ.
Circa verò successionē ascendentiū fęminarū, illā solā
masculinitatis, q̄ vr̄ extēdi ad auiā. R̄ndetur hoc ēt con
cesso, nihil obstare, cū tales rōnes nō sint expressæ in sta
tuto, sed solū p̄sumptæ, & tm̄ cōprehēdentes casum ex-
pressum, & limitatū, & nō alium, vt s̄. p̄bauimus, & tol
litur obiectio funditus. Nā dicta sua nō p̄cedunt, q̄n ex
taret aliud statutū, vt in casu nr̄o extat, disponēs verba
statuti dr̄e intelligi, vt iacent, & nō recipere aliā inter-
pretationē, vt deduximus s̄. & dicemus inferius. Minus
obst. ꝙ ipse Ias. ibi dicit col. 8. & 8. vers. 4. principal̄r, dū
cōsiderat illas dictiones vl̄es. s. quælibet hæreditas ascē
dētium, & aliā, quibuscunq; descēdētib. Itē, & tertiam
exclusis sp̄ feminis, p̄pter quas motus fuit ad cōsulēdū
in illo casu, vt ipsemet sentit col. 9. vers. & in primis, &
vers. 5. p̄ ista parte. Ista. n. sua cōsideratio aptissimè facit
p̄ hac nr̄a p̄senti cōsultatione, q̄n in statuto nr̄o nulla
adest clausula illarū triū clausularū, sup̄ quib. Ias. facit
fundamentū, & propter quas cōsuluit, quib. cessantib.
& cessante ēt alio statuto, de quo sup. & super quo Ias.
fecit p̄cipuū fundamētū, aptissimè ōndit̄, ipsum senti-
re ſm sentētiā nostrā, arg. c. cū cessante, de appe. & l. adi
gere

89 gere.§.quāuis.ff.de iur.patr.Prout,† & ꝯclusiuè & sine replicatione aliqua consi.Ias.ꝑalleg. cū oib. ibidē ꝑ eū adductis nihil obst.qm̄ in casu nr̄o p̄nti adest aliud statutū, disponēs oīa statuta Foroliuij dr̄e intelligi fm̄ ꝙ verba iacent,& ꝙ illa nō recipiant aliā interpretationē qđ statutū minimè aderat in casu quo ipse Ias. ꝯsuluit, & qm̄ in casu nr̄o adest dictū statutū,vera,& īdubitata resultat cōclusio,vltra sup̄ius adducta,illud statutū excludēs dotatā à successione matris,nō vēdicare sibi locū in successione auiæ mr̄næ,ita pūctualr̄ tradit Alex. in d.ꝯs.198.col.fi.vol.6.& istud aptissimè firmat Alber. Bru.in d.trac.in 6.art.prin.in 4.mēb.q.19.col.2.ver.an
90 adsit.fol.38.col.3.Hmōi † enim statutū disponēs verba intelligi debere,vt iacēt,& vt litera sonat,& in illis non dari interpretationē, excludit oēm penitus extēsionē ēt illā q̄ veniret ex idētitate rōnis. Itē, & ex maioritate. Itē,& illā q̄ veniret ex vnica tm̄ p̄sumpta, fm̄ Aret.ꝯs. 145.licet statuta,& in l.Gallus. §. instituēs.ff. de liber.& posth.cū alijs ad plenū cumulatis ꝑ Alb.Bru.in d.trac. in 5.art.prin.q.29.col.1.& 2.fol.10.& ꝑ oēs scrib. & repetētes,post Bar.in d.l.oēs populi,in 7.q.princ.& ꝑ Ias. ꝯs.50.ꝑ notabilib.col.2.nu.3.& ꝯs.52.visis, col. 2.nu.1. vol.1.& ꝯs.205.in regia,col.7.nu.3.vol. 2. & plenissimè ꝑ Frā.de Cur.iunior.ꝯs.6.p̄supponitur, col.6. & duab. seq.ver.ad cuius ꝓbationē,qđ est positū post suū trac. de feu.vbi oīb alijs ꝯ̄rijs rn̄det.Patet igit̄ ex istis aptissimè,dn̄os arbitros malè fuisse arbitrat⁹ ꝯ̄ dictas Catherinā,& Lucretiā in fauorē dicti Tyberij,ex quo verè tale statutū nō pōt extēdi ad successionē auię mr̄næ.Cō
91 stat†ēt tale arbitramētū fuisse,& esse nullū,qm̄ ipsi laudarūt ꝓut in cedula, q̄ nō fuit tūc ꝓducta nec exhibita nec de ea ī actis ꝯstabat, vt ī teris firmat D.Lanfr.ī tract. de arb. in vlt. par.prin. q.40.& Io.Bap. de S. Blasio,in tract.de differ.inter arb.& arbitrato.q.85.Ad qđ faciūt tradita per doc.in c.cū venerabilis,de exceptio. & ꝑ Fel.in c.si ꝓ debilitate,col.fi.de offi.deleg. & Ias.in l.ait p̄tor.§.si iudex,num.19.ff.de re iud.dū loquunt̄ de sn̄ia lata ꝓut in ꝯs.quod non fuit ꝓductū in actis, nec apertū,vt sit nulla,& non valeat.Idem Paris. vbi supra.

SVMMARIVM.

1 *Fideicommissum conditionale nō transmittitur, si ante euentum conditionis fideicommissarius mortuus est,sed contra.num.10. & alijs seq.& 44.*
2 *Et reprobatur opi.glo.tenentis contrarium.& nu 18.*
3 *Positi in conditione non dicuntur vocati,nec dispositiuè positi, contra.nu.36.37.& 45.*
Et si vocauit superstites,non videtur eorum filios vocasse, contra nu.35.& 46.
4 *Inclusio vnius,est alterius exclusio,contra nume.47. quando in vtroque eadem viget ratio.*
5 *Et quod testator non expressit,non dicitur voluisse.*
6 *Valet argumentum in substitutionibus,dicere, istud non dicit substitutio.*
7 *Casus omissus erit decidendus secundum ius commune, sed contra nu.51.*
8 *Verba,tunc, & illo casu, non videntur posse trahi ad alios ,sed contra nu 52.& 53.*
9 *Extensio non videtur posse fieri de persona ad personam in vltimis voluntatibus,sed contra nu. 54.& alijs seq.*
10 *Testatoris mens est potissimum attendenda.*
11 *Potissimùm in fideicommissis,quę ex coniecturis inducuntur.*
12 *Et etiam verbis negatiuis,si per ea de mente constat.*
13 *Et magis mens,quàm verba attenditur,& nu. 50.*
14 *Et ex coniecturata mente receditur à verbis.*
15 *Et testator potest facere non transmissibile, transmissibile, & econtrario.*
16 *Et potest inducere,vt fideicōmissum conditionale transmittatur.*
17 *Et satis est circa istud coniecturatam mentem apparere, nu.18.*
19 *Et coniectura capitur,si testator considerauit masculinitatem,et nu.38.& 39.*
20 *Quæ arguit fideicommissum esse transmissibile ad descendentes.*
21 *Geminatio enixam ostendit voluntatem.*
22 *Et ista causa masculinitatis ita viget in nepote sicut in filio.*
23 *Vbi eadem ratio, idem est ius.*
24 *Fideicommissa ampliantur,& restringuntur ex causa, & ratione,quibus testator fuit motus.*
25 *Et haberi debet pro expressa:quia vnica.*
26 *Et quia alia ratio non potest considerari nisi ista.*
27 *Et idem disposuisset si fuisset interrogatus, & nu. 40.*
28 *Per fideicommissum succeditur testatori.*
29 *Et quia proprijs filiabus modicum reliquit,& eas priuauit instituendo masculos.*
30 *Et etiam quia cum substitutione concurrit ius accrescendi.*
31 *Ratione vnionis, & adiuncti quis consequitur, quod ex se non haberet.*
32 *Et quia fecit mentionem de filijs filiorum.*
33 *Et eam fecisse dicitur,vt ad eos bona transirent.*
34 *Et si conditionaliter sit facta: tamen habere dicitur testatoris voluntatem.*
35 *Et idem quando substituit superstites,& nu.3.*
36 *Positi in conditione veniunt, si apparet de coniecturata mente testatoris,& nu.3.& 37.*
38 *Et quid si expreßè fecit mētionem de masculis,& nu.19.et 39.*
39 *Et sumus in dispositione iuris communis,non statutaria.*
41 *Et idem si in patria extaret consuetudo illud firmans.*
42 *Filius grauatus de rebus fideicommisso subiectis testari non pōt.*
43 *Et alienata per eum computantur in suam legitimam,& Treb.*
48 *Coniecturæ apertissimam inducunt probationem.*
49 *Quod venit ex mente,& sententia,dicitur expressum.*
52 *Dictio, tunc,denotat extremitatem.*
Et ea non obstante fit extensio ad casus similes,& nu. 53.
54 *Dispositio testatoris extenditur de persona ad personam quandoque.*
58 *Contra Areti.& Deci.& nu.56.57.58.& seq.*
59 *Declarantur dicta in §.Chrisogonus,de verb.oblig.*
60 *Opinio magis æqua tenenda,& sic verior.*
61 *Prohibitio de non alienando facta vni personæ extenditur quandoque ad alias,& nu.60.*

CONSILIVM L.

Ex testamento condito per q. Magnificum d.Opizonem de Rasponis nobilē Rauuennatē dubiū exorit̄,an inductū fuerit fideicōmissum,nedū in fauorē D. Gabrielis eius filij instituti,& substituti,sed ēt inductū dicat̄ in fauorē filiorū dicti dn̄i Gabrielis masculorū,& nepotū ips⁹ testatoris:ex eo qm̄ d.Raphael nepos testōris,ex Paulo eius filio ꝑdefuncto,& cohęres institutus mortu⁹ extitit,nullis relictis filijs:instituit nāq; D.Opizo ęquis portionibus d.Gabrielē filiū,& Raphaelē nepotē hr̄des vl̄es,& cuilibet ipsorū substituit ęqualiter ꝓ medietate vulgariter,& ꝑ fideicōmissum,& voluit adueniēte casu, ꝙ aliquis ipsorū decesserit sine filijs masculis lt̄imis,& naturalibus,ꝙ tūc,& illo casu sup̄stes hēat hr̄ditatē ꝑdefuncti sine filijs masculis.Et vlterius dictus testōr filias suas feminas quatuor particulares hr̄des instituit super certib. ꝓhibēs ipsas aliud nō posse petere &c.Et qm̄ mortuo dicto testōre postmodū decessit ipse Gabriel, relictis Magnifico d.Opizone,& Io. Galeoto filijs masculis,& successiuè decessit d. Raphael nullis relictis filijs quo stāte d.Opizo iunior declarari cupit, an ipse vigore dicti fideicōmissi succedere possit dicto testōri, ita
1 ta l.cohr̄di.§.cū filiæ.ff.de vulg.& pup.cū simi. In † quo difficultate prima facie dicēdū vr̄,dictū fideicōmissum expirasse,ex quo D.Gabriel substitutus Raphaeli,mortuus extitit an̄ ipsum Raphaelē,nec potuit tale fideicōmissum ꝯdōnale trāsmittere ipse Gabriel ad dictos eius filios: cū fideicōmissum ꝯdōnale nō trāseat in hr̄des, fideicōmissarius substitutus morit̄ an̄ euētū cōdōnis, sicut contigit in casu p̄senti: vt hr̄ in l.j.§. sin aūt aliquid sub ꝯdōne,& ibi Bal.& alij,col.2.vers.qro nunqd.C. de cadu.tol.& vr̄ tex.fm̄ ꝙ ibi doct.cōsiderant, in l. hr̄des
* mei.§.cū ita.ff.ad Treb.& est cōclu.gl.cōiter * approbata ꝑ Bar.& reliquos oēs,ī l.vnica.C.de his q̄ an̄ apertas
2 tab.Et licet gl.ī l.is cui.ff de actio.& obliga.teneat ꝯ̄rium
* in filijs,tm̄ cōiter * reprobatur per Bar. ibi,& in l.j.col. 4.vers.itē dicit Dyn.de leg.1.vbi scrib.oēs istud sequuntur vt facit ēt Bal.in l.in cāæ,la scđa.§.Pōponius. ff. de minor.Alex.cōs.92.super eo,col.2.vol 3.& Soc.cōs.77.in p̄senti,col.1.in fi.vol.1.& Corn.ꝯs.180.multitudo,vol.
3 4.cum alijs cōcor.Nec†ipse d.Opizo iunior poterit venire ad dictum fideicommissum ex persona propria tanquā filius d.Gabrielis,ex quo nominatus,& positus est

est sub ꝯdōne tm̄,& positi in ꝯdōne nō dicunt̄ vocati nec positi in dispōne,& iō veniūt excludēdi.l.si qs sub ꝯdōne.ff. si qs omis.cau.test. & tradit̄ p gl.Bar.& alios, in l.Lucius.ff.de here.inst.vt ad plenū tāgūt doct. post Bar.ī l.Cēturio.ff.de vulg.& pup.ī illa.q.An valeat subſtō in filijs filiorū,& p Ale.ꝯs.185.viso ti.vol. 2.& Soc.ī l.cū auus,car.pe.& fi.vers.esset ēt hic discutiēdus. ff. de ꝯdi.& dem.& Frā.de Cur.ꝯs.42.qa inquit,col.2.& 3.& duob.alijs ꝯs.seq.cū sim.Eo magis qm̄ dict⁹ testōr vno hr̄dū moriēte sine filijs,vocauit supstitem,& sic aliū co hr̄dem institutū,casu quo supesset,ꝯn̄r nō eius filios.§.
4 hoc ēt,ī ver.supstites,inst.de leg.agna.succ.Et†inclusio illius supstitis excludit alios,arg.l.cū p̄tor,in prin. ff. de
5 iudic.&c.nō ne,extra de p̄sump.Ad†qđ ēt: quia si testator voluisset tale fideicōmissum trāsmitti ad filios d. Gabrielis,vtiq; istud exp̄ssisset, sicuti exp̄ssit de ipso D. Gabriele,& nō exprimēdo,dat̄ intelligi voluntatis suæ fuisse,isto casū fideicōmissum cessare,arg.c.ad audiētiā
6 de decim.& l.primæ.§.finaūt.C.de cadu.tollen.In †istis .n.substōnib.& fideicōmissis locū sibi vēdicat illa regula.& doctri.volēs semp dici posse, hoc casu nō loquit̄ substitutio,& qui dicit aliū casū sub ea includi,oñdere id habet,ſm Old.ꝯs.21.thema tale est,& Io.And.ī addi. Spe.in ti.de testa.§.1.vers.occurrit,in fi.& Abb.ꝯs.140. facti cōtingētia,vol.1.& Soc.ꝯs.72.viso,col.3.nu.7.vol.
7 3.Et quia casus p̄sens fuit à testōre omissus,verē dr̄ remansisse in dispositione iuris cōis.l.cōmodissimè.ff.de liber.& posth.l.si ex̄neus.ff.de cōd.cau.da.l.si cū dotē, in prin.ff.solu.mat.ius aūt cōe disponit,fideicōmissum ꝯdonale nō trāsmitti,& positos in ꝯdōne nō cēseri vo-
8 catos,vt s̄.Ad†qđ ēt illa verba testōris, tūc, & illo casu,q̄ nō vr̄ posse trahi ex̄ illū casū,ſm Pet.de Ancha. ꝯs.356.ex serie testamēti,col.3.vers.3.hoc probatur, & Ro.ꝯs.131.prima dubitatio,& Dec ꝯs.63.& p tenui.col. ... nu.3 & ꝯs.314. p resolutione,col.2.nu.4.Postremò
9 pōt †adduci decisi.Are.in l.Gallus.§.& qđ si tm̄, col.3. ver.adde.ff.de lib.& posth.quē refert & sequit̄ Dec.ꝯs. 218.in casu,col.2.nu.9.& d.ꝯs.314.nu.5.& cōs.seq.Volētes,q̄ licet dispō testōris facta ad vnū casum,qn̄que extēdat̄ ad aliū,ex verisimili & tacita mēte disponētis: tn̄ nō dēt fieri extēsio de vna p̄sona ad aliā personā, p gl.in l.Titius,in prin.ff.de lib.& posth.& p tex.in l. si qs ita.§.pe.ff.de test.tute.& p no.in l.si ita stipulatus. §.Grisogonus.ff.de verb.obl.Istis tn̄ non obstātib. ꝯria opi. verior vr̄,q̄ ipse d. Opizo iunior possit venire virtute dicti fideicōmissi ad bona relicta p dictū testōrē: cū d.
10 Raphael mortuus fuerit sine filijs.Moueor †primò p illud satis vulg.quo cauet̄, mētē & volūtatē testōris dr̄e attēdi,& obseruari,ex quo ſm eā dēt iudicari,tanq̄ ob tinēs primū locū in vltimis volūtatib.l.nō aliter,de le. 3.l.pe.de leg.1.l.in ꝯdōnib.ff.de ꝯdi.& dem.§.disponat, in auth.de nupt.cū ꝯcor.Et istud nō solū pcedit in ex p̄ssa volūtate,sed ēt ī tacita,& q̄ colligit̄ ex cōiecturis.l.
11 licet Imperator.vbi Bar.& alij no.de leg.1.Et †hoc maximè ī fideicōmissis,vt est casus p̄sens,& pbat̄ ī l.hr̄des mei.§.cū ita.ff.ad Treb.& in d.l.pe.& in l.fideicōmissa. §.itē si qs.de leg.3.& in l.cū virū.C.de fideic.in l. q̄ solidū,& l.cū pponebat̄,de le.2.cū alijs allegatis p Soc.ꝯs. 14.viso testō,volu.1.& ꝯs.12.vol.3.& Dec.ꝯs.15. & 58.
12 Hinc†est,q̄ fideicōmissū īducit̄ verbis negatiuis, ī qb. ꝯstat de mēte testōris,vt tradit Soc.allegando iura ꝯsi. 227.& 251.vol 2.& Frā.de Cur.ꝯs.40.col.fi. & ꝯs. 51.in
13 prin.col.8.Hinc ēt dicim⁹,ī fideicōmissis poti⁹ īspici volūtatē,q̄ verba,d.l.cū virū,& l.3.§.ꝯdi.ff. de adim. leg.&
14 l.Publi⁹.ff.de ꝯdi.& dem.Et†iō Bal.quē sequūt̄ ibi doc. maxi.Pau.de Ca.in l.fi.C.de impub.dicebat in mā fideicōmissaria ex cōiecturata mēte testōris recedi à ui,&
15 nā verborū,vt ēt loquit̄ Cor.ꝯs.139.vr̄,vol.2.Et†magis ad terminos nr̄os cōcludūt doct.testōrē posse inducere,vt illud,qđ nō ēt trāsmissibile sui natura,trāsmittat̄ vt pbatur in d.l.in condōnibus. §.hæc scriptura, & ibi
16 Imo.& Soc. no.adducētes Bal.in l.si pr̄,ī 4.q.C.de insti. & substi.Et † magis strictè ad casū nr̄um ꝯcludūt doc. firmātes testōrē posse inducere,vt fideicōmissū cōditionale trāsmittat̄,licet regulariter n̄ sit trāsmissibile,q̄ ꝯcto,nedū pcedit,qn̄ apparet de exp̄ssa volūtate testatoris,q̄ est indubitabile ſm Bal.in d.l.si pr̄,Imo.& Soc. in d.l.hr̄des mei.§.cū ita,col.5.Sed†ēt pcedit,si id appa
17 rere pōt ex cōiecturata tm̄ mēte testōris; qm̄ si p cōiecturas de mēte cōstare poterit,q̄ voluerit fideicōmissū ꝯditionale trāsmitti,vtiq; trāsmittet̄,licet nō fuerit purificatū viuēte fideicōmissario;vt est decisio Bal.in d.l. vnica.C.de his q añ aper.tabu.quē seqt̄ ibi Corn.col.3. versi. tu dic,ita limita.gl.fi.ibi,vt nō pcedat,qn̄ p cōiecturas cōstaret de cōiecturata mēte testōris, & idē firmat Bal.in l.1.C.vt act.ab hære.& ꝯ hær. col. 1. in fi. & col.2.vbi isto casu saluat gl.in d.l.is cui, & idē seqt̄ Cuma.cōs.13.Titius instituit,& Ful.cōs.15.pponit̄,& Frā. de Cur.cōs.75.domi.Ludouicus,col.11.post Bal.in d.l. si pr̄,& apertè idē tenet Soc.ī d.§.hac scriptura, & lati⁹ ī d.l.hr̄des mei.§.cū ita,col.4.& alijs seq.& cōs.6. in p̄sēti cōsultatione,col.3.vers.restat nūc,vol.3.& Dec.adducēs alia,cōs.297.viso pūcto,col.2.& 3.nu.5.& 6. & cōs. 15.nu.3.& 4.impresso inter illa 40.& sequūt̄ Mod. rep. in l.1.col.16.& in l.cū filiofam.in vlt.par.de lega.1.cū si
18 mi.Quib.†in locis cōcludit* cōiter, fideicōmissū cōditionale posse trāsmitti,si apparet de cōiecturata mēte testōris,& isto casu pcedat gl.in d.l.is cui,& ita limitabit̄ cōis cōclusio tradita p gl.in d.l.vnica.C. de his q añ aper.tab.cū suis cōcor.s̄.in ꝯriū allegatis.¶Et stātibus. istis cōmunibus conclu.& doctrinis,in præsenti disceptatione solū instādū erit,an possit colligi aliqua cōiectura mētis testōris, per q̄ voluerit tale fideicommissū ꝯditionale trāsmitti ad filios dicti d.Gabrielis, & sic ad ipsū d.Opizon.Et p q̄ cōiecturā dicere possimus, ipsū testōrē ad tale fideicōmissū tacitè vocasse filios d. Ga-
19 brielis positos in cōditione tm̄.Circa†q̄ difficultatē ꝯsidero, & dico d.testōrē hoc voluisse sūpta cōiectura eius mētis,ex illis verbis p eū exp̄ssis,videlicet. Et adueniēte casu,q̄ aliqs ipsorū decesserit sine filijs ltīmis masculis tn̄,q̄ tūc,& illo casu supstes hēat hr̄ditatē p̄defūcti sine filijs masculis,p q̄ verba ipse testōr cōsiderauit masculinitatē,q̄ qualitas p ipsū testōrē nō vr̄ pp aliud apposita,nisi ad conseruationē dom⁹,& familię, & ad conseruationē bonorū in ipsa sua agnatione,vt tradit̄ in §.cæterum.& in §.media.inst.de legi.agn.succ.& in l. j.§.pe.ff.de ven. inspi.per Bal.& alios,in l.maximū vitiū. C.de lib.pret.& in l.venia.C.de in ius voc.& p Io.An.in ti.de succes.ab intest.in addi.ad Spe. & Soc. cons.12.p̄sens cōsultatio,& cōs.63.visis,col.9.vol.3.& cōs.37.nu. 11.vol.11.& Dec.ꝯs.15.& pro tenui,col.3.& cons.170. col.pe.& ꝯs.318.nu.2.Fran.de Cur.cōs.40.col.1. in fi.&
20 ꝯs.44.col.2.cōs.51.col.3.& cōs.63.col.3.Et†ista consideratio & qualitas masculinitatis non pōt verificari,nec locū hr̄e,nisi fideicōmissum inducatur,ēt in filijs,& descēdentib.masculis ipsorum filiorū institutorū,in quo
21 ꝯseruat̄ familia,agnatio,& dignitas domus.Eo † maximè qa testōr ipse pluries mētionē fecit de ipsa masculinitate, nec geminatio aptè demōstrat magis enixā, & p̄cisā testōris volūtatē,ad l.balista.ff.ad Treb. & p doc. in c.fi.de off.dele.& l j.ī prin.ff.de off.eius, & p Soc.d.
22 ꝯs.12.nu.2.& Dec.d.ꝯs.38.col.2.Et † qa talis rō cōseruā dę agnationis,& dicta qualitas masculinitatis ꝯsiderata p testōrē ita,immo & fortius viget in ipso d.Opizo.nepote masculo ipsius testōris,sicut vigebat in ipso d.Ga
23 briele eius filio.l.liberorū,cū si.ff.de ver.si. † necessariò seqt̄ in vtrisq; eādē iuris dispōnē dr̄e obseruari & custodiri,vulg.l.à Titio.ff.de fur.l.illud.ff.ad l.Aq.c.cū ī cūctis,de ele.auth.multo magis.C.de sacros.ecc.cū ꝯcor.
24 A † rōne.n.& cā p testōrē cōsiderata ipsa fideicōmissa ampliāt̄,& restringūt̄.l.cū pr̄.§.dulcissimis,de le.2.& ibi Bar.& p eūdē.l.rr̄a.§.itē si qs.ff.de iu.& fac.ign.& p Bar. in l.pr̄ fundū,de leg.3.& Soc.d.ꝯs.63.& Dec.d.ꝯs.15.Qđ
25 ēt†suadet̄. Nā licet p ipsum testōrē talis rō conseruandæ agnationis noīatim,& sigillatim non videat̄ exp̄ssa, tn̄ dēt p exp̄ssa hēri,pp illā qualitatē masculinitatis ab ipso testōre exp̄sā,q̄ aliud nō importat nisi ꝯseruationē bonorū in familia,& agnatione,vt diximus. Et † qa
26 alia rō ꝯsiderari n̄ pt, nisi ista,idcirco hēri dēt p noīatī exp̄ssa,ſm gl.Bal.& alios,ī l.quis.C.de fideic.& p Bar. in l.liberorū.ff.de verisig.& Mod.ī l.si ꝯstāte,in prin.ff.sol. mat.& in auth.quas actiones. C.de sacros.ecc.& faciūt

no.in l.nominatim.ff.de cōdi.& demo.& in l.certū.ff.si
27 cer.pet.Et†quia si testãtor expsse dixisset voluisse sua bona ꝯseruari ĩ familia,nulli dubiū esset, ꝙ ad dictū fideicōmissū veniret dict⁹ d. Opizo:vt hr ĩ l.vnū ex familia, de le.2. & ĩ l.Titia Seio.§.Seia,eo.ti.& ĩ l.filiusfa.§.diui,ꝗ lega.1.& ĩ l.q Romæ.§.cohr̃des.ff.de verb.obli. Idē igit̃ dicēdū erit in casu nr̃o,ĩ quo testãtor expressit qualitatē masculinitatis,ꝗ aliud nō importat, nisi cōseruationē bonorū in familia,& agnatione ipsius vt ꝓbauim⁹, & iuxta ea ꝗ hn̄r ꝑ gl.in l.tale pactū.in fi.ff. de pac. & in l. Titius.§.Lucius.ff.de lib.& posth.de veritate tñ isti⁹ ar-
28 gumēti me refero ad ea,ꝗ dixi in alijs meis ꝯsilijs.Et†ꝯfirmat̃,nã ꝑ fideicōmissum succedit̃ testãtori.l.cohr̃di.§. cū filiæ.ff.de vulg.& pup.ĩ qua successione fideicōmissa-
* ria ita regulãtur,ſm gl.* cōiter approbatã in l.cū ita.§. in fideicōmisso,de leg.2.& ꝑ Mod.post Ang.in l.fi.C.ꝗ de verb.sig.& Soc.ꝯs.249.mã,col.10.vol.2.& ꝯs.50.viso nu.3.vol.3.& Cor.ꝯs.131.ꝑmittendū,vol.2.Clarū ãt est dicto testãtori posse ab intest.succedere nepotes ex filio,
29 ſm iura vulg.vñ &c.Et†suadent̃ ēt ista.Nã dictus testãtor ꝓprijs filiab.suis iure institutionis particulariter reliqt dotes,masculos verò vr̃es instituit hr̃des, & eos substituit,vt s̃.ex qb.colligit̃,ꝙ cōsiderauit masculinitatem, causis qb.s̃.locū sibi vēdicãtibus,ēt ĩ nepotib. iuxta ea ꝗ simi.tradunt̃ ꝑ Pau.de Ca.& alios,ĩ l.1.C.de ꝯdi. ĩser. & Bal.in l.qđ verò.ff.de legi.& Pau.de Cast.ꝯs.87.casus
30 iste,& Soc.ꝯs.14.vol.j.& Dec.ꝯs.15.col.3.Pretereā†opinio ista coadiuuat̃, nã ipse testãtor à principio instituit eius filios,& eos ĩsimul,& semel,& adinuicē substituit, & postmodū aliã fecit substōnē, si vnus moreret̃ sine masculis.&c.quo casu cū ipsis substitutis ab initio vnitū erat ius accrescēdi.Et qa ipse D.Gabriel adiuit portionē suã hr̃ditatis,meritò potuit trãsmittere ius accrescēdi,ꝓut trãmisit in ipsum D.Opizo.vt ĩ l.si ex plurib. cū cōcor.ff.de suis,& ltĩmis.Pariter ēt potuit trãsmittere fideicōmissum conditionale sibi vnitū rōne vnionis substōnis ꝑdictæ,ꝗ vnã cū iure accrescēdi trãsmittitur,licet als nō esset trãsmissibilis,ita Bal.relat⁹ à Soc.allegãte alia iura ĩ d.l.hr̃des mei.§.cū ita.col.6. vers.& qa substitutio,& idē Soc.ꝯs.6.col.5.nu.10. & seq. vol. 3.& Are.ĩ §.ex ꝯdõnali, ĩst.de verb.obl.& Dec.d.ꝯs.397.nu. pal.& Frã.de Cur.in ꝯs.6.col.4.ĩ fi.posito post trac. suū
31 de feud. Nec†mirū,nã rōne vnionis,& cōionis plura ꝑmittunt̃, ꝗ als de per se nō cōcederent̃,ſm Bar.ĩ l.Cato, in 3. opposi. ff.de verb.obli.& hr̃ in l.si com. ff.quéad.seru.amit.cū alijs alleg.ꝑ Fely.in c.j.de ꝓscriptio.& ꝑ
32 Ias.in l.si emãcipati.C.de colla. ¶† Rursus mēs dicti testãtoris colligit̃,nã in eius testō mētionē fecit de filijs ꝓprijs ab eo institutis,& reciprocè substitutis,& ēt mentionē fecit de filijs filiorū,volēs ꝙ filij ꝑmorientis excluderēt substitutū,dū filios filiorū nominauit ꝯdõnaliter & ipsos posuit in ꝯdõne,ex qb.infert̃,ꝙ filij D. Gabrielis noĩati à testãtore & positi in ꝯdõne euidētissima ꝯiectura vocati vñr ab ipso testãtore,ita vt in eos ius fideicōmissi ꝯdõnalis trãsmittat̃ ſm Bal.in d.l.si pr̃,in 4.q.& in d.l.Lucius,in fi.de hr̃d.inst.& ita voluit Cum.ĩ d. ꝯs.14. Fulg.in d.ꝯs.15.ĩ fi.& expsse istud sequit̃ Soc.ĩ d.l.hr̃des mei.§.cū ita,col.5.6.& d.ꝯs.6.vo.3.& Dec.d.ꝯs.397.col.
33 pe.Certū†.n.est,ꝙ talis expssio ꝑ testãtorē facta de filijs filiorū,emanauit,vt ad ipsos bona trãsirēt,& in ipsis ꝯseruarent̃,vt tradūt Cū.Fulg.Soc.& Dec.vbi.s̃.& Fran.
34 de Cur.in.d. ꝯs.Et†licet talis expssio facta appareat ꝯdõnaliter,& dicti filij positi in ꝯdõne nō habeãt tãtam voluntatē dispositiuã testãtoris, tñ oĩno hn̄t volūtatem qualē qualē, nã testãtor cogitauit bona ad eos ꝑuenire. & per hãc volūtatē dñr ꝑlati ipsis substitutis,in d.l. Lucius.& in l.filiusfa.§.cū qs,de leg.1.& ꝑ Soc.d.ꝯs.14.vol. 1.& d.ꝯs.12.vol.3. qđ vtiq; nō esset, si noĩatinō fuisset.
35 Quã †de cã Cu.in d.ꝯs.13.& Ful.in d.ꝯs.15.dicūt, & ꝯcludūt,ꝙ si testãtor instituit filios,& vlterius disposuit,ꝙ si morerent̃ sine filijs,ꝙ bona sua deuenirēt ad supstites,seu superstitē,seu ad superuiuētē, vel superuiuētes, ex dictis verbis colligit̃ ꝯiecturata mēs testãtoris, volētis tale fideicōmissū ꝯdõnale trãsmitti ad filios filiorum ꝑmortuorū añ grauatū,& añ euētū cōdõnis, & sic ad suos nepotes supuiuētes,& supexistētes, mouent̃ iuribus,vt ꝑ eos.Qđ pūctualiter verificari pōt in casu præsenti,in quo ipse testãtor institutis filijs ordinauit,ꝙ vno decedēte sine masculis,supestes hẽat hr̃ditatē ꝑdefun-
36 cti.Et † ꝯfirmari pōt, nã illa regula & ꝯclō volēs filios positos in ꝯdõne nō cēseri positos in dispositione,nec vocatos dispositiuè,ſm gl.ĩ d.l.Lucius,cū alijs s̃.adductis,nō hẽt locū,nec ꝓcedit,qñ in ꝯriū cōcurreret aliqua cōiectura mētis testãtoris.Nã ꝑ illã cōcurrentē filij positi in ꝯdõne cēsentur ĩuitati, & dispositiuè vocati, vt tradit Cor.in l.ab eo.C.de fideic.& ꝯs.20.col.7.& 8. & ꝯs.273.vol.4.& ꝯs.146.in hac,col.2.& seq. volu. 2.& Soc.in d.cōsi.14.vol.1.& cōs.126.& 116.vol.3.& Frã.
37 de Cur.ꝯs.75.col.3.versi præmissis tñ,cū cōcor.Et † in casu præsenti ita dicere dēmus,ex eo insuper,nã multi voluerūt,ꝙ dicant̃ tacitè vocati,qui citant̃ ꝑ Soc. in d. l.cū auus,car.pe.& fi.& Ant.Corse.in sua dispu.quã in seruit in fi.sui repertorij,& diffusius ꝑ Frã. de Cur. ꝯs. 51.super testĩs.col.8.& 9,vers.iustificant̃ ꝑmissa.vbi asse-
38 rit hãc opi.esse ęquã,benignã.& magis cōem.Et†quia ipse testator mētionē fecit de filijs masculis,ꝑꝑ ꝗ expssionē masculinitatis, virtute dictæ qualitatis,filij positi in ꝯdõne vñr esse vocati,& dispositiuè veniūt ex testō, arg.no.ꝑ Bar.ĩ l.liberorū.ff.de ver.sig.col.pe.ver. pone exēplū,& in l.2.§.vidēdū.ff.ad Tert.& in teris istud firmat Guid.Pap.decis.184.in illa.q.& sequit̃ Dec.ꝯs.270. D.Raynal.& ꝯs.218.in cã,col.2.& in l.1.C.de pac. ĩ vlt. no.vbi alia nōnulla ad id adducit , & cōcludit positos in cōditione sub illa qualitate venire ex testō,ita limi-
39 tes gl.in d.l.Lucius.Et†qa versamur in dispositione iuris cōis,nec adest aliquod statutū in casu p̃senti disponēs ꝯriū,ꝑꝑ qđ cessant aliqua,ꝗ in oppositū ꝯ id possent adduci,tãto magis ꝑdicta ꝓcedūt. Et†cōpro-
40 bat vlterius ista,nã nulli dubiū cēt,ꝙ si testãtor fuisset interrogatus,vel si hoc cogitasset,vtiq; istud exp.. & statuisset;ꝯsideratis & attētis rōnib.& causis,quib. & iō hẽri dēt ꝑ expresso,iuxta gl.in d.l.tale pactū,& ꝑ tex.in l.Titius.§.Luci⁹.ff.de lib.& posth.& ꝑ Alex. alios,in d.l.Gallus.§.& qd si tñ,& ꝯs.51.circa hãc, vol. 1 & Frã.de Cur.ꝯs.51.col.2.& pe.cū si.Et si à testãtore id fuisset expssum,ñ op⁹ esset aliqua disceptatione,nã admitteret,& positi sub ꝯdõne dicerēt vocati dispositiuè & possent fideicōmissum ꝯseq,vt supius deduximus.
41 tãto†magis ꝓcederet ista,si in patria,in qua cōditū est testm̃,extaret ꝯsuetudo,ꝙ fideicōmissum trãsmittere & positi ĩ ꝯdõne dicerent̃ dispositiuè vocati,cū testãtor ꝑsumat̃ fideicōmissum fecisse ſm cōsuetudinē loci, patriæ,esto ꝙ de ea nihil dixisset,iuxta tradita ꝑ Bar. alios,in d.l.hr̃des mei.§.cū ita,col.2. cū alijs allegatis ꝑ Alc.& Mod.in d.l.Gallus.§.ēt si parēte,& est bona de Old.cōsi.159.ex p̃senti,col.2.in 2.dubio.& Abba. in c. certificari,de sepul.& Alc.in l.hmōi,in prin.de leg.1.cū alijs alleg.ꝑ Fel.in c.cū M.Ferrar.col.3.& 4.de ꝯstitu. Dec.in l.sēper in stipulonib.col.2.& 3.ver.regulariter ꝑ
42 per.ff.de reg.iur.Ex † qbus infert̃ ꝯclō firmissima,ipsum D.Opizonē iuniorē,& nepotē dicti testãtoris,ꝓ sua petitione posse venire ad bona dicti testãtoris virtute dicti fideicōmissi,ñ obstã.testō.ꝯdito ꝑ D. Raphaelē gratū,qui minimè potuit testari,& disponere de dictis bonis fideicōmisso subiectis.§.sed & quia,& auth.res quæ cū infinitis cōcord.C.ꝯmu. de leg. & licet ipse D. Raphael nō potuisset grauari in ltĩma sibi debita iure naturę,& ꝯñr de ea suo arbitrio potuisset disponere,prout ēt poterat de quarta Trebell.sibi debita super rebus fi-
43 deicōmisso subiectis ſm, ꝯclones vulg.& cōes,tñ super rebus,ꝗ fuerūt dicti testãtoris,& in præsenti extant, virtute dictarū quartarum ltĩmę.s.& Trebellianicę, nihil potuit ordinare,nec disponere, qm̃ de dictis bonis testãtoris ad eū peruentis,viuēs alienauit tñ partē,ꝗ capiebat,& ltĩmã,& Trebellianicã,& ꝗ bona per ipsum alienata,& cōsumpta de iure imputãda veniunt in dictas quartas,ꝗ illi cōpetebãt,vt per illū tex.tradūt oēs doctores allegãtes cōcord.in l.Marcellus.§.res ꝗ,ff.ad Trebellianū,& idē faciūt in dicta aut.res ꝗ.& in l.in quartã,post
44 Bar.ff.ad l.Fal.cū si.¶Non†obstant adducta superius in ꝯriū,& primò illud,in quo dicebatur fideicōmissum conditionale nō transmitti etiam ad filios. Nã, vt osten-

ostendimus procedit, qn̄ in oppositū nō appareret de ɔ̄ria mēte testōris, si aūt de ea apparet ꝑ cōiecturas, & indicia, tunc bn̄ trāsmittit, & locū hābebit glo. in d.l. is cui, & ita erit ī casu p̄nti, vt s̄. deduximus ex plurib. Prout ēt cessat obiectio, qn̄ cū substōne vnitū est ius accrescendi, vt sunt decisi. apertissimè adductæ superius. Itē cessat, qn̄ filij noīati essent cōditionaliter, & per testōrē dispositū, ꝙ bona deberent peruenire ad superstitē seu superuiuētē, vt cōcludūt Cuma. & Fulg. in eorū cōs. al leg. s̄. cessat ēt ex alijs, quæ iam deduximus, & illa repeti
5 minimè opus est. Non† ob. ꝯm, in quo dicebat, D. Opizonē ad fideicōmissum nō posse venire ex persona ꝓpria, ex quo ꝑ testōrē solū fuit noīatus cōdōnaliter, & nō dispositiuè, ꝯm gl. in d.l. Lucius, cū cōcor. qm̄, vt deduxi, multi oppositū tenuere in filijs, & descendentib. quorū opinio verior, æquior, & humanior hr̄, & illa sine ɔ̄dictione aliqua procedit, qn̄ cōcurreret coniectu rata mens testōris. Tūc. n. dispositiuè dn̄r vocati, & veniūt ex testō proprio, & ex ipsorū persona, ita, & in casu nr̄o: vt vtrunq; apertissimè deduximus, adducendo rōnes, iura, & decisi. Prout ēt cessat obiectio qn̄ de filijs facta esset mentio condōnaliter sub illa qualitate masculinitatis, ꝯm Guid. Pap. Deci. & alios superius adductos. Itē cessat, qn̄ ꝑ testōrē ordinatū esset, ꝙ bona pue
6 nirēt ād superstitē, ꝯm Cuma. & Fulg. Nec† obstabit, ꝙ tertio loco dicebatur, solū fuisse substitutum superstitē, & nō eius filios; quia in proprijs ter. & pro nobis est deci. Cuma. & Fulg. in d. eorū ɔs. 18. & 15. Vbi lege, & rōne cōprobāt nō obstan. tali expressione, fideicōmissū peruenire ad filios instituti, sub tali expressione & qua
7 litate à testōre vocati. Et† inclusio vnius, nō est exclō alterius, qn̄ in vtroq; viget eadē rō; vt est in casu nr̄o, & iā aptissimè oñdimus, & id firmat gl. quā oēs * sequūtur in d.l. cū pretor, in prin. ff. de iud. & doc. in d.c. nō ne, de præsumptio. & in simi. in terīs nr̄is tradit Soc. in d.l. hæredes mei. §. cū ita, col. 4. in sua prima illatione. Minus obstāt illa, in quib. dicebat, ꝙ testōr illud noluit: cū qm̄ minimè id expressit, & satis erit in p̄nti tracta. allegare, substō hoc nō dicit, nec de isto casu loquit decisi. iurib. ibi adductis. Cessant. n. ex plurib. & primò: qn̄ testōr iā hoc expressit cōsideratis verbis ꝑ eum prolatis, ex qb. apertissima hr̄ cōiectura eius mentis, & volūtatis. Quę
8 cōiecturæ† apertissimā inducūt probationē; vt tradit, in l. licet Impe. de leg. 1. vbi oēs id firmāt, & cōcordant. ꝙplures adducūt, & tradit, ī l. si qs locuples. ff. de manu-
9 mi. testa. Et† ꝙ venit ex mente, & sn̄ia exp̄ssum dr̄. l. noīs §. verbū. ff. de verb. sig. & hr̄, in l. ꝑtor. §. 1. iūcta gl. in ver. exp̄ssum. ff. de ope. no. nun. & diffusè post alios prosequit
0 Fel. in c. translato, de const. Et† quia attēdere debemus rationē, & mentē potius ꝙ̄ verba, & illa est, quæ prædominatur, vt deduximus, & probatur in l. cū pater. §. dulcissimis, de le. 2. cū concor. Et istis attentis sumus in ca
1 su, de quo loquit substō, & sic cessant oīa obiecta. Nec erimus† in casu omisso, vt in oppositum dicebatur, nā sumus in expresso, qui venit decidēdus ꝯm voluntatē testōris, ad ꝙ̄ adaptatur dispō legis, vulga. §. disponat. & d.l. in cōdōnib. primū locū, cū vulgarib. & ita in terminis istis cōcludit Dec. cōs. 270. Dn̄s Raynal. col. pe. nu. 6. vbi adducit, d.l. licet Imperator, & alia ꝙ̄plura, & idē facit cōs. 283. vr̄, col 3. in fi. vol. 1. & bene faciūt no. in l.
2 certū. ff. si cer. pet. & in l. noīatim. ff. de cond. & dem. & ꝙ̄ tradūtur in decis. cōs Neap. 141. Nec† obstabunt illa verba à testōre prolata, tūc, & illo casu, ꝙ̄ nō vn̄r posse trahi ex illū exp̄sū ꝯm Pet. de Anc. Ro. & Dec. s̄. ī ɔ̄riū allegatos. Nā verū est, illā dictionē, tūc, denotare extremitatē, ꝑ l. quartā. ff. de cōd. & dem. nō tn̄ ꝑpea inducit effectū, quin substō sub illis verbis facta in illo casu nō porrigat ad alios siles, nā ad ilios porrigit, & dissimiles tm̄ excludit, vt ꝓbat, in l. 3. C. de inst. & subst. & in l. iam hoc iure. ff. de vulg. & pup. & in l. mulier, in princi. ff. ad Treb. & firmat Bar. in d.l. Gallus. §. & qd si tm̄, & oēs ibi
3 sequūtur. Volētes† substōnē cōceptā in vnū casū porrigi ad aliū similē allegātes alia iura, & rōnes, ēt si facta esset ꝑ illā dictionē, tūc, vti erat ibi pūctualiter. Galliau. in d. §. & quid si tm̄, col. 3. in 4. nota. nu. 14. reprehendit Pet. de Anch. & Dec. vbi s̄. cuius opi. cōprobatur, attēta mēte, & rōne testōris, quā attēdere dēmus, & in qua includit alius casus, ꝙ̄ nō pōt dici omissus, sed expressus, vt superius oñdimus, quo cōsiderato nō tractabimus de extensione extra casum expressum, nā cōprehensus & expressus dr̄, & sic erimus extra oēm dubita
54 tionem. Postremò† non ob. quod vltimo loco dicebatur, dispōnē testōris nō posse extendi de vna ꝑsona ad aliā ꝯm Are. & Dec. vbi. s̄. Nā ex plurib. subuertit, & primò ex dictis eiusdē Are. in d. §. & qd si tm̄, col. 4. versi. 2. adde, iūcto ver. 2. fallit, dū vult obiectionē cessare, qn̄ ꝑsona, ad quā fit extēsio, posset aliquo modo cōprehēdi sub verbis, & mēte dispōnis, ꝑꝑ aliquā qualitatē sibi inhęrētē, adducēdo tex. in l. tale pactū. §. si. ff. de pactis. Qđ equidē satis adaptatur ad casum nr̄m, nā vt ex plurib. s̄. ostēdimus, ex verbis ꝓlatis ab ipso testōre, satis aperta mēs eius deducitur ꝑꝑ qualitates ꝑ eū exp̄ssas, ꝑsonas istorū suorū nepotū in isto fideicōmisso includi, & ad
55 eas illud extēdi. Secūdo † obiectio cessat, nā ɔ̄ dictum Are. est apta decisio Ang. in d. §. & qd si tm̄. Volēs, ꝙ dispō facta in vna ꝑsona, extēdat ad aliā ꝑsonam, sicut extēdit de vno casu ad aliū, qn̄ ex cōiecturis pōt colligi, ꝙ disponēs ita disposuisset, si fuisset interrogat⁹, & hāc deci. Ang. refert, & sequit Ias. ɔ̄ Are. in l. Titi⁹. §. Lucius, nu. 3. 6. & 7. ff. de lib. & posth. Vbi firmat opi. Ang. & idē vult ꝑcisè ipse Ias. in. d. §. & qd si tm̄, col. 5. nu. 23. dū se refert ad dicta ꝑ eū in d. §. Lucius, & hāc sn̄iam ɔ̄ Aret. sequūtur Hispa. repet. in d. §. & qd si tm̄, nu. 86. vbi ēt ex alijs cōprobāt, & rn̄dent dictis Are. adducētes tex. in l.
56 3. C. de inof. testa. vt ēt facit ibi Crot. nu. 27. ꝙ̄ † quidem opinio satis cōprobat consideratis supius adductis. In quib. cōclusum extitit, mētē, causā, & rōnē, quib. testastator fuit motus, potissimū ɔsiderari, quib. stātib. versamur in casu incluso, nō aūt extēsiuo, iuxta gl. in ver. Italiæ, in c. 1. de tēp. ord. lib. 6. & Bal. in l. de qb. circa. fin. ff. de legi. & Imo. ī l. si verò. §. de viro, & scrib. oēs, in l. si cōstāte. in prin. ff. sol. mat. & ꝑ Mod. in auth. quas actio
57 nes. C. de sacros. eccl. Eo† ēt quia gl. in l. Titius, in princ. de lib. & posth. sup qua fundat se Are. * cōiter à plurib. reprobat, vt per Imo. & Pau. de Cast. ibi, & eūdemmet Are. sibi ɔ̄riū: vt refert ibi Ias. & eā reprobat Pau. de Ca. in l. sicut certi. C. de testa. mili. & repet. Hisp. in d. §. & qd
58 si tm̄, nu. 86. Nec† tex. sup quo se fundat Are. ī l. si qs ita, in fi. de testa. tute. obstabit, nā loqtur in casu odioso, & oneroso tutori, vt dn̄t oēs, in d.l. Titius, dū reprobat illā gl. & ēt refert Ias. in d. §. Lucius, nu. 7. & repet. Hisp. in d. §. & quid si tm̄, nu. 86. ver. nec ob. tex. & Crot. ibi, nu. 27. & 28. & melius ēt alio mō rn̄dēt ad d.l. si qs ita. §. pe.
59 Et† tex. ī d. §. Chrisogonus, & ibi no. nihil faciūt, ex quo nō versamur in persona extranea, & ibi dicta pluribus modis limitant, & post Bar. ibi, col. fi. nu. 6. & post alios refert Ias. nu. 41. & seq. Et quæ dicta nō p̄nt adaptari ad vltimas voluntates, & ad casum nr̄m, in quib. de ꝑsona ad personā fit extensio ex mēte, rōne, & verbis ac cōiecturis, qb. testōr motus fuit ad disponēdū, vti ex plurib.
60 aptissimè supius id ɔprobauimus. Et† ꝙ opi. Ang. & se qua. sit nedū humanior, ęqor & magis * cōis, qnimmo verior ɔ̄ opi. Are. sibi ɔ̄rij, & Dec. adhuc deducit à fortiori, nā si testōr ꝓhibet filios alienare bona, talis ꝓhibitio nō dr̄et extēdi ad nepotes, & sic ad al̄s ꝑsonas, ex quo sumus in grauamine, & onere, vt đt Bar. in d. §. diui, col. fi. & tn̄ in ɔ̄riū est decisio eiusdē Bar. in l. pr̄ filiū. §. fundū, de leg. 3. Volētis ꝙ fiat extēsio data paritate, & idētitate rōnis de tpe ad tps, qđ sequit Pau. de Cast. ɔsi. 263. circa primū, in scđo dubio col. pe. vers. sed ad pri-
61 mū, & Dec. ɔs. 385. licet, col. 2. Et† hoc Ale. in d. §. diui, & Crot. ibi car. 9. & 10. vers. quærit demū Bar. & ver. aliqn̄ & tertiò, exp̄sè volūt, ꝙ ꝓhibitio de nō alienādo facta filio, extēdat ad nepotes, & sic de ꝑsona ad ꝑsonam, qn̄ in oībus viget eadē rō cōseruādæ agnationis, & vt bona cōseruent in familia, allegat decis. ꝙ̄plures, & iura, ꝙ̄ videri poterūt. Pro quib. ēt facit quod ponit Cor. cōsi. 38. placet mihi, col. 2. & 3. vers. tn̄ & hoc, & vers. seq. vol. 1. Vbi ad id plura deducuntur. Si igit in grauamine, & onere extēsio fit de ꝑsona ad personā ex idētitate rōnis, quāto fortius faciēda est, quādo versamur in casu fauorabili, & tendēte ad cōmodum, vt est presens noster.

ster. Ex quib. oīb. non obstātib. ꝯrijs. s̄. adductis, & alijs
qbuscunq; forsan adducendis, quib. aperta patet reso-
lutio & ex his, q̄ iā deduxim⁹, firma, & solida īfert̄ ꝯclo
ipsum D. Opizonē virtuti dicti fideicōmissi pro portio
ne sua posse de iure petere bona dicti testatoris, nō ob
stāte dispōne sup̄ illis facta p̄ ipsum D. Raph. Pari. Bon.

S V M M A R I V M.

1 *Testamentum coram parochiano, & duobus testibus conditum valet de iure canonico, & in locis subiectis ecclesiæ, & nume, 5. & 15.*
2 *Etiam si de eo nulla facta sit scriptura.*
3 *Si testes isti, & rector de eius tenore deponunt.*
4 *Notarius quando computetur in numero testium, & nu. 6. & 7.*
5 *Requiritur tantum præsentia rectoris.*
8 *Hæres institutus potest grauari.*
9 *Quot testes requirantur in codicillo, & vltima voluntate.*
10 *Et sufficiunt non rogati.*
11 *Et feminæ admittuntur, & nu. 16.*
12 *Et etiam fratres minores.*
13 *Testis dicens non recordari reducendus est ad cōcordiā cū alijs.*
14 *Et satis est, quòd concordent in dicto, licet in causa dicti discordent in aliquo.*
17 *Quando relatio non potest fieri nisi ad vnum, illud pro expresso habetur.*
18 *Statutum conditum à laicis in terris ecclesiæ non valet quando est contra ius canonicum, & nu. 19.*
20 *Et quando non fuit à superiore confirmatum.*
21 *Confirmatio generalis non capit iniusta statuta.*
22 *Statutum tollitur per contrariam obseruantiam.*
23 *Statutum contra ius strictissimè est interpretandum.*
24 *Statutum loquens in testamento redigendo in scripturam nō procedit, quando est nuncupatiuum.*
25 *Statutum loquens in testamento, an habeat locum in codicillis, & alia vltima voluntate, & alijs seq.*
26 *Et quid quando non viget in vtroque eadem ratio.*
27 *Appellatione testamenti quando veniat codicillus.*
28 *Testamentum & codicillus quo casu æquiparantur in iure, & quorum respectu, & quando non.*

CONSILIVM LI.

Testamentum conditum per Aug. q. Frā. Bernar. validum est, & exe-
cutioni demādandū, iuxta voluntatē ipsius testatoris.
1 Cū† .n. conditū fuerit præsentib. duob. testib. & pręsen
te Maximiano rectore ipsius testatoris de iure cano. va
lidissimū reddit̄, vt est tex. ī pūcto in c. cū esses, extra de
testa. licet .n. de iure ciuili aliter fuisset dispositū, vt inst.
de test. ord. & l. hæredes palā. ff. eo. & in l. hac cōsultissi-
ma. C. eo. cū si. tn̄ de iure cano. & in terris ecclesię, & in
foro ecclesiastico, in quib. oīb. versamur in p̄nti casu,
testm̄ factū corā duobus testibus, & præsente recto-
re testōris, est validū, per d. c. cū esses, vbi scribentes oēs
hoc affirmant nullo excepto, dicentes hanc concl. esse
cōem, & sequendā in iudicando, & cōsulēdo, hoc idem
tenent Mod. in l. hac consultissima. col. 2. p̄alleg. ver. cir
2 ca f̄m, vbi dn̄t, istud nō hr̄e dubiū. Et † cōsiderandū est,
ꝙ duo testes adhibiti p̄nte rectore ipsius testōris red-
dūt de iure can. testm̄ validū, dato ꝙ de eo nō esset con
fecta scriptura, p̄nt .n. viua voce de testō, & dispositis p̄
testōrē testificari, & testimoniū reddere, ex quorū di-
ctis volūtas testōris reddit̄ clara, & valida; cū testm̄ fue-
rit nuncupatiuè, & non in scriptis celebratū; vt dicit
tex. in d. l. hac cōsultissima. §. per nuncupationē, & inst.
3 de testa. §. fi. & no. in d. c. cū esses. Et† isto cōsiderato; qa
duo testes, qui interuenere, in d. testō, & d. Maximianus
rector potuerunt viua voce testimoniū reddere de cō-
tentis in illo, ac dispositis per ipsum testōrē, quo secu-
to, res nullā hr̄et difficultatē, dato .n. ꝙ ipse rector cōsi-
deraret̄ vt testis, istud nō hēret obstare, si viua voce vnà
cū alijs duob. deponeret voluntatē testōris, vt dicit Iu-
recōs. in l. Domitius Labeo. ff. de testa. & ibi Bar. Ange.
✻ Bal. Imo. Pau. & Are. affirmantes, hanc esse cōem *opi.
& gl. quā oēs scrib. ibi cōiter sequūtur, in l. hac cōsultis
4 sima, ver. fi. C. qui testa. face. pos. cū cōcor. ¶ Sed† qa au-
dio difficultatē esse, an d. Maximianus rector dicto te-
stōris, q cōfecit instr̄m de dicto testō, p̄ntib. duob. alijs
testib. de quibus ibi, potuerit de hoc facere, cū nō pos-
sit fungi offō testis, & officio notarij, vn̄ vr̄ dicendū in-
str̄m super hoc per ipsum cōfectū nō probare, p̄ ea q̄
notantur, in d. l. Domitius Labeo, & in d. l. hac cōsultiss.
vers. fi. Nā scriptura publica, & scripta per ipsum recto
rē isto casu nō facit fidē, nec p̄bat volūtatē dicti testō-
ris, nisi viua voce per ipsos testes, & ipsum rectorem sit
5 comprobata, vt probat̄ in iurib. supra deductis. † Circa
istud obiectū cōsiderandū est, ꝙ de iure cano. vt s̄. suffi
ciunt duo tm̄ testes ad validitatem testī, & duo tm̄ sunt
necessarij, dūmodo ꝙ fiat p̄nte rectore testōris, vt di-
sponit tex. in d. c. cū esses, & ibi scrib. & no. in d. l. hac cō
sultissima. Ex hoc infertur, satis esse hr̄e duos testes, &
præsentiā rectoris: doct. n. testm̄ fuisse conditū cū duo
bus testibus, & præsente rectore, habemus validitatem
testī; non .n. requiruntur tres testes, sed sufficiunt duo
cū præsentia rectoris: satis .n. est, rectorē fuisse præsentē
& fuisse adhibitos duos testes, probata ergo p̄ntia re-
ctoris, & intelligentia, probato ēt ꝙ interuenerint duo
testes, illicò damus validitatē testamenti de iure prædi-
6 cto. † In casu nr̄o ita est, nā interuenerunt duo testes,
interuenit p̄ntia rectoris dicti testōris, ergo habemus
requisita de dicto iure, & sicuti quilibet notarius ex-
traneus potuit à dicto testōre rogari, ꝙ scriberet suū
testm̄, ꝙ faciebat cū duob. testib. & pręsente eius recto
re, ita & ipse rector, q notarius erat, potuit à d. testōre
bn̄ rogari, ꝙ de eius voluntate quā faciebat cū duob.
testib. & ipso rectore notario p̄nte, & audiente, faceret
publicū instr̄m, vti fecit. Ista .n. duo non sunt incōpati-
bilia. s. præstare p̄sentiā, & intelligentiā alijs duob. testib.
adhibitis, & de dicta p̄ntia præstita, & intelligentia habi
ta conficere instr̄m tanq̄ notarius, per ea q̄ notant̄, in
l. si consul. ff. de adopt. & magis latè, & in fortiorib. ter-
minis voluit Dec. cōs. 42. & p̄ facultate mea. in 2. dub.
7 Et† obiectio facta, & alia in ꝯrium adducta procedūt,
qn̄ adhibetur notarius tanq̄ testis necessarius, sed in ca
su nr̄o testes necessarij sufficiūt duo, & satis est recto-
ri exhiberi præsentiā sui in illo actu, & audire oīa, quæ
præstatio p̄ntię, & intelligentia gestorū potuit per ipsū
rectorē explicari, & de omnib. istis ipse rector tanq̄ no
tarius potuit rogari, vt cōficeret instr̄m, quo casu eius
scriptura tāq̄ publica bene p̄bat, perinde ac si esset fa-
cta à quocūq; alio extraneo notario; cū in ipso recto
re, & notario prædicta nō sunt repugnātia, sed compa
tibilia, vt supra, & vidēda circa istā materiam erunt à
8 qua per Barb. cons. 58. in 1. par. Quod † dictus testato
potuerit instituere Io. Ang. in vita ipsius hæredis, & gra
uare postmodū & substituere, vti grauauit, & substi
tuit, nō hēt difficultatē, p̄ tex. in l. q filio, in prin. ff. de hæ
re. inst. & in l. extraneū, la 1. C. eod. & ibi plenè scrib. &
no. inst. eodē. §. hr̄s, & purè, cū alijs vulg. & p̄ Pau. cons.
9 102. super hoc puncto. Quælibet† vltima voluntas seu
codicillus cōtentus est numero quinque testiū tm̄, qui
numerus ad probandū codicillū, & validandam oēm
vltimā voluntatē de iure ciuili sufficiens est, p̄ tex. in l.
fi. C. de codic. & ibi gl. quæ allegat iura cōcor. & docto.
✻ oēs cōiter* sequuntur. Et† licet nō rogati, sed fortuitò
10 interuenerint, satis est, vt dicit tex. in d. l. fi. ad quę nota
in similib. in d. l. hac consultissima, §. ex imperfecto. cū
11 sim. Rursus, † & mulieres in codicillis, & vltima volūta-
te testes esse p̄nt, & habiles, & idoneæ sunt arg. l. 1. ff. de
test. & in puncto est gl. in d. l. fi. vbi Bar. & doc. sequunt.
✻ dicentes oēs tenere hoc; & ꝙ est * cōis opi. & alia gl. in
l. q testō. §. mulier. & ibi Bal. ff. de test. & Bar. ibi in ver. cū
qui, & Are. in ver. nec furiosus, col. 3. ad quæ no. in sim.
in d. l. hac consultissima, & in auth. hoc nisi, eod. titu. In
casu p̄nti quinq; testes p̄dicti deponuut de vltima volū
tate, & codicillo dicti testamēti, ꝯn̄r necessariò conclu
12 dendū, dictā voluntatē, & codicillū validū. Nec† p̄dictis
obstat, ꝙ duo dictorū testiū fuerunt fr̄es minores, nā
inhabiles nō sunt, vt testes esse nō possint, maximè in
vltimis voluntatib. vt tenet Spe. in tit. de teste. §. 1. ver.
sicu. item quòd monachus, & Bal. in auth. ingressi. col.
1. C. de episc. & cler. & Moder. post Abbatem, in c. cū
Iudæus, vbi plura cumulant de testibus. Nec prædictis
habet obstare, si vna ipsarum testium in sua depositio
ne vr̄ asserere, se non recordari, an per dictam testa-
tricem

trice fuerit facta nominatio de codicillis, vel de vltima volūtate, nā hoc mō deponēdo, necessariò includit alterū pdictorū, qđ sufficit. vt ex pdictis patet. Ad qđ verbã eiusdē testis, q̄ expssè deponit, testatricē dixisse, q nō publicarēt illā suā volūtatē, nisi ea mortua, ergo necessariò testificat de vltima volūtate, pñr sum⁹ in casu de-
13 cisionū supius allegatarū. Ad† qđ ēt facit: qa dicta testis dicit se nō recordari, quo casu reducēda ē ad ɔcordiā cū alijs testib. q clarè, & expssè hoc deponūt, & p extensum, vt in simi. p Bar. in l. Gallus. §. ille casus. ff. de lib. & posth. cū alijs alle. p Mod. post Abb. in c. cū tu. de testib. col. 2. ver. 2. ɔclo. & hoc maxi. qa sunt oēs testes vniu⁹ partis, vt latè p eosdē in d. c. cū tu. col. 5. ver. cæterū. Et
14 qa† satis est, q cōcordēt in dicto, q sufficit licet ī cā dicti sit aliqua ɔrietas, tñ nō curat, nec ɔsiderat: vt p Spe. in ti. de teste. §. iā de īterrogatorijs, ver. hinc est. & p Bal. in l. 1. col. 6. C. de test. & plenè p Mod. in d. c. cū tu. col. 6. ver. 6. & no. & latè p Mod. ī l. 2. C. de bo. pos. ɇm tab. Ex quo. n. in substātia oēs sunt ɔtestes, licet ī alijs essent va-
15 rij, satis est. Attēto† aūt iure cano. & eius dispōne firmissima extat ɔclo, & indubitabilis, dictā vltimā volūtatē seu codicillū valere, nedū in pia cā, sed ēt in penitus pphana, vt hr̄ in d. c. cum esses, & ibi latè scrib. Et hoc maxi. qa sumus in terris, & inter subditos ecclīæ, vt est casus noster, q pcederet, ēt si tm̄ quatuor testes īteruenisēt ēt sine parochiano, vt p Abb. & alios, in d. c. cū esses, &
✳ est* cōis opi. & p Mod. & ibi, ī d. l. hac ɔsultissima, col. 2. ver. sed dubiū est, vbi multę decisiones allegant. Quo
16 iure† mulier quoq; pōt esse testis, & habilis ē, vt p Abb.
✳ & alios, ī d. c. cū esses, & est* cōis opi. vt ɔcludūt Mod. ī d. l. hac cōsultissima, in prin. col. pe. ver. qd aūt, cū alijs cōcor. Vtroq; ergo iure ɔsiderato d. Victoria admittēda est ad legatū oliueti, cū dicta testatrix ab ea ademerit legatū relictū, in testō duc. 30. & eius loco legauerit dictū oliuetū, dicta. n. verba testatricis, & tollo li. 30. du. lassati, nō pñt hr̄e aliā relationē, nisi ad testm̄, p cā primit⁹ celebratū, ex quo vnicū tm̄ fuit, quo casu hr̄ pinde ac si expssè dixisset, adimo legatū relictū p me soro-
17 ri ī testō duc. 30. & † loco illius lego sibi oliuetū, p ea q̄ not. ī l. q̄uis C. de fideicōmissis, & in l. j. ff. de lib. & posth.
18 & p Bar. in l. liber. ff. de verb. sig. cū alijs vulgarib. Et† pdictis nō hēt obstare statutū: qa dictū statutū conditū à laicis, & priuatis, nullū est, c. p venerabilē. q fil. sint legi. no. in l. oēs populi. ff. de iust. & iu. & ī l. cūctos populos, de summa Tri. & fid. cath. & in c. cū oēs. de cōsti. Scdò:
19 qa† est ɔ Cano. de qb. s. quo casu nō valet, vt est tex. in
20 c. qđ sup his, de maior. & obe. Tertiò: qa nō apparet dictū statutū cōfirmatū à Pont. & dato, q doceret đ aliqua cōfirmatione, tñ dicta cōfirmatio nō hēt obstare ex eo: quia nō intelligit cōfirmare statutū nullū, vt est psens, vt plenè hr̄ in c. qa diuersitatē, de cōcess. pb. & in c. pe. de cōfirmatione vtili vel inutili, & p Bar. & alios, ī
21 d. l. oēs, populi, & aliàs plenè cōsului. Prout† ēt qa talis asserta ɔfirmatio nō pōt esse nisi generalis quò ad oīa statuta, quo casu vr̄ cōfirmare ea, q̄ sunt iniusta, vt est psens statutū, vt p Bal. n c. 1. in ti. p quos fi. inuesti. & p
22 Abb. & alios, in c. inter dilectos, de fid. inst. & p Ale. ɔs. suo 113. vol. 4. cū simi. Et† qa assertū statutū ī psenti casu cēset esse sublatū p ɔriā obseruātiā, q̄ in vnico actu sufficit; vt p Host. & Io. And. in c. ad audiētiā, de cler. nō resid. & p Abb. in c. cū accessissent, de cōsti. & ibi Mod.
23 col. antep. allegātes als. Rursus† ɔsiderādū, q tale statutū ɔdicit iuri ciuili, & iuri canonico, de qb, s. quo casu strictissimè interptādū est, vt illa min⁹ lædat, q̄ fieri pōt, vt plenè habetur, in l. fi. §. in cōputatione. C. de iure de-
24 lib. l. 4. §. ait ptor. ff. de dam. infe. cū si. Consequēter† dicēdū, q locū hēat, & pcedat, qñ testm̄ seu vltima volūtas redigitur in scripturā, secus aūt qñ de ipsis nulla fit scriptura, sed tm̄ corā testibus nuncupatiuè celebrant quo casu seruādū est ius cōe, & nō dictū statutū, & ita audio dictū statutū fuisse īterpretatū, & obseruatū, qđ solùm sufficit; cū casus præsens sit considerādus absque pbatione scripturę, per ea q̄ notātur in l. minimè. ff. de legi. Ad quod faciūt verba dicti statuti, requirentis tabellionem, & iudicem, & quādoq; duos tabelliones, certè non ad alium effectū, nisi vt quādo de prædictis sit scriptura. debeat fieri p notarios, quo casu sequit, q cessante scriptura statutū cessat, p qb. faciūt plenè no.
25 p Barb. in rub. ex de testib. col. 8. & 9. & Mod. ibi. Itē† ɔsiderādū est, nā dictū statutū loquit tm̄ de testō, nihil aūt dicit de codicillo, vel đ vltima volūtate; vt est casus psens, ergo nō est extēdendū ad codicillū & vltimā volūtatē: cū pdicta sint penitus diuersa, vulg. l. si idē. C. de codicil. cū alijs vulgarib. & licet Bar. in l. 2. p illū tex. de leg. 1. & oēs doc. ibi, & Bal. in l. fi. C. de test. & in l. hac cōsultiss. ver. pe. C. q test. face. pos. tractēt mām, an statutū loquēs ī testō, extēdat ad codicillū, & vltimā volūtatē;
26 omissis plurib. q̄ in dictis locis notāt, tñ† cōis * ɔclo
✳ est, q vbi vigeat ea rō, non fiat extēsio. In casu nr̄o ita est, ergo statutū loquēs in testō nō se extēdit ad codicillū, & vltimā volūtatē, & sic ad casū nr̄um, q sit diuersa rō, patet: qa statutū cōsiderauit casum, in quo esset
27 magnū piudiciū: vt patet ex verbis statuti. In† casu nr̄o est relicta tm̄ vnica res, pñr nō sumus in magno piudicio, & iō appellōne testi, nō cōprehēdit codicillus, pulchra est decis. Barb. in rub. de testa. col. 11. & 12. ver. fatēdū, est. Vbi expresè tenet, q licet als appellōne testi veniat codicillus, tñ istud fallit, qñ ī codicillo esset relicta vnica res, vt est casus nr̄, allegat Imo. & Gemi. ī c. q̄q̄, de
28 vsur. li. 6. Rursus† ēt est aduertēdū, q aliàs licet testm̄ & codicillus æqparent, istud est verū respū habilitatis, vel inhabilitatis psonarū, nō aūt respectu solēnitatis, nam quò ad solēnitates seruādas appel. testi nō venit codi-
✳ cillus, nec vltima volūtas, ita Bar.* cōiter approbatus, in d. l. 2. de leg. & idē Bar. in l. q testō. §. cū qui. ff. de testa. quē scrib. ibi sequunt, dicētes q circa sollēnitas appel. testamēti nō venit codicillus, & Arc. in d. l. qui testō. §. nec furiosus: col. 2. in fi. & col. 3. in prin. expresè dicit, q dicta l. 1. de leg. j. quæ ęquiparat testm̄, & codicillū, vt nō pcedat respectu solemnitatis. In casu psenti tractatur de solemnitate, pñr dictū statutū loquens de testamento, non se extendit ad codicillos, nec vltimam voluntatem, etiam si dictum statutum esset validum, cū in veritate sit nullum, & nullius roboris, & momenti, per superius dicta. Parisius Bononiæ.

SVMMARIVM.

1 *Verba testatoris quòd heres conseruet bona suis filijs, & prohibitio de non alienando, inducunt fideicommissum etiam non secuta alienatione.*
2 *Quādo testator priuat nominatos hæreditate, videtur ipsos prius honorasse. & vocasse, cum priuatio habitum præsupponat.*
3 *Et quid quando inter eos facta est reciproca substitutio.*
4 *Honorati à testatore possunt grauari fideicommisso, & nu. 9.*
5 *Non procedit. l. ab eo. C. de fideicom. quando adest coniecturata mens testatoris.*
6 *Et quid quando vltimo morienti facta est substitutio.*
7 *Et quid si idem ordinasset, quando de hoc fuisset interrogatus,*
8 *L. Lucius, de hæred. insti. quo casu procedat, & nu. 4. & seq.*
Positi in conditione non dicuntur dispositiuè vocati.
Et quid si dictum est de filijs masculis.
10 *Detrahunt per filiū grauatū regulariter duę quartę. fallit in seq.*
11 *Trebellianica potest expresè & tacitè prohiberi.*
12 *Et prohibita censetur, quando testator prohibuit alienationem bonorum.*
13 *Et si facta est prohibitio de non alienando vni, non extenditur ad alios, regulariter fallit, nu. 14. & seq. & 34. & seq.*
14 *Cessat Trebellianica, si nullum confectum fuit inuentarium.*
15 *Appellatione filij, an, & qñ veniat nepos in grauamine, & alijs sequenti.*
Et primò, quòd non.
16 *Fideicommissum grauamen est.*
17 *Fideicommissum conditionale non transmittitur.*
18 *Nisi constet de contraria mente testatoris.*
19 *Et venit isto casu nepos appellatione filij.*
20 *Et idem si in nepote viget eadē rō quæ in filio, & nu. 23. & 24.*
21 *Et idem si ascendens simpliciter tale verbum protulit.*
22 *Et idem si non sunt nominati specificè, & non erant tunc nati, & in euentum futurum filij tantùm fuerunt appellati.*
24 *Ratio est, quæ ampliat dictum, & dispositum.*
25 *Et idem si nomen filij est appositum per modum causę, & conditionis in fauorem eorum.*
26 *Quòd bona conseruentur in familia, fauorem filiorum respicit. & nu. 17. & 29.*

28 *Statutum excludens fęminas continet fauorem masculorum, & nume.29.*
30 *Excludens neptes, videtur excludere sorores, et alias etiam, nu. 30. etiam pronepotes.*
31 *Vocās fęminas post masculos, illis stātib eas excludit, & nu.31.*
32 *Dictio hmōi, repetit dicta in præcedētibus cum suis qualitatib.*
33 *Et idem in relatione.*
35 *Prohibitio facta filijs extenditur ad alios, ex mēte cōiecturata.*
36 *Et quando fideicommissum est reciprocum veniunt nepotes.*
37 *Et tale fideicommissum non censetur onerosum.*
38 *Constitutio, quæ potest se habere ad commodum, & incommodum ligat clericos.*
39 *Confessio qualificata, an in totum sit acceptanda.*
40 *Fideicommissa inducuntur ex coniecturis.*
41 *Consi. Paul de Cast. volentis appellatione filij non venire nepotes, quo casu, & quando procedat, & nu.42.*
43 *Ex diuersis non bene infertur.*
44 *Rei vendicatio competit fideicommissario particulari.*
45 *Prohibitio alienationis inducit fideicommissum in fauorem illorum, pro quibus est facta.*
46 *Fideicommissario vniuersali quando competat rei vēdicatio nulla facta restitutione, & alijs seq. quando secuta fuit alienatio.*
47 *Et quando grauatus moritur nullo hærede relicto.*
48 *Et de æquitate canonica quid iuris.*
49 *Et quando expreſsè est prohibita Falcidia, & Trebellianica.*
50 *Fama probat in antiquis.*
51 *Verba enunciatiua instrumenti probant in antiquis.*
52 *Fama qualiter probanda, & quid in curia Romana.*

CONSILIVM LII.

Certum Est in præsenti casu, testōrē instituisse Io. filiū hrdē vrē cū hoc, ꝙ conseruet, & cōseruare dēat bona filijs suis, & ea nullo mō possit alienare. Cū †itaq; dicta ver. Cōseruet, & cōseruare debeat filijs suis, & dicta ꝓhibitio de ñ alienādo sint apta ad fideicōmissum. l. ēt hoc mō, l. & eo mō. de leg. 1. l. fideicōmissa. §. hęc verba. l. pr̄ filiū. §. mr̄, & ibi Bar. ī vlt. oppositione, de leg. 3. l. vnū ex familia. §. fi. de le. 2. l. codicillis. §. matre, eo. ti. l. Pāphilo, ī prin. de leg. 3. cū si. Inducit̄ absq; dubio fideicōmissum, ēt nō secuta alienōne, vt sunt tex. clari vbi. s̃. & declarāt Mod. in l. q Romę. §. coheredes. ff. de verb. obli. & post Bar. reliq scrib. ī l. filiusf. §. diui, vbi plenissimè de le. 1. & firmat Dec. ī plurib. suis consi. Isto. n. casu. testōr incipit à fideicōmisso, ꝑ qđ cēsetur ꝓhibita alienatio, ēt si expſsè testōr nō ꝓhibeat. l. fi. auth. res q̃. C. cōia de legatis. Et ꝓhibitio alienōnis ꝑ testōrē subsequēs nō restringit fideicōmissum ad casū alienōnis tm̄. Nā validū est ēt nō secuta alienōne, vt patet in iuribus ꝑallegatis. Prout †idē dicēdū est ex verbis testamēti. Itē voluit, & mādauit, vbi testator vult, filios Ioānis dr̄e stare, & morā trahere cū D. Veronica, aliàs si nō starēt, ꝙ caderēt ab hr̄ditate, certè priuando eos hr̄ditate, expſsè prius honorauit, & eos vocauit, aliàs priuatio insurgere nō posset: cū illa necessariò ꝑsuppo nat habitū. l. manumissiones. ff. de iust. & iure. l. decem. ff. de sol. & in pūcto ita voluit Cor. ꝯſ. 273. dubia, vol. 4.

3 ¶†Rursus aduertēdū, ꝙ à dicto testōre inter filios Ioānis fuit facta reciproca subſtō ibi, ꝙ si dicti filij, & filiæ Ioan. vel aliqs ipsorū moriat̄ sine ltimis, & naturalibus filijs, ꝙ primò masculi ad inuicē moriāt̄, vltimus verò moriat̄ filiab. si tūc vixerint &c. quo fit, vt portiones ꝑmorietiū sine filijs cēseant̄ delatę ad supstites. l. ꝗuis. C. de impub. l. Lucius. l. iā hoc iure. ff. de vulg. & pup. cū si.

4 Infert̄ †ex istis, ꝙ dicti filij Ioānis fuerūt à testōre honorati. ꝯñr potuerūt grauari ꝑ iura vulgaria. Et sic tollit̄ obiectio, ꝙ filij positi in ꝯdōne nō cēsent̄ vocati, ꝯñr nō potuerint grauari, iuxta. l. ab eo. C. de fideicōmissis, & gl. in l. Lucius. ff. de hr̄di. insti. & q̃ scrib. post, & ꝯ̃ Bar. in l. Cēturio. ff. de vulg. & pup. & Ale. ꝯſ. 91. Ponderatis

5 his, & ꝯſ. 184. Viso tit. vol. 1. & alijs ꝯsilijs Prout † ēt, nā cōiecturata mēs dicti testōris clara reddit̄, ꝙ voluerit ipsos filios Ioānes honorare, qua stāte nō ꝓcedit tex. in d. l. ab eo, & supius allegata, ita Mod. Perusini in d. l. ab eo, & no. in l. 1. C. de cōd. inser. & ꝑ Corn. ꝯſ. 146. In hac cōsultatione, col 1. & seq. vol. 2. & ꝯſ. 63. vol. 3. De cōiecturata aūt mēte testōris patet clarè, dū voluit bona

6 conseruari. &c. & ex alijs. j. dicendis. Insuper † tollitur obiectio: qa testōr vltimo loco morieti fecit subſtōnē, quo casu oēs vr̄r vocati, ꝯñr potuerūt grauari, ita Anchar. ꝯſ. 74. ꝯ̃ Philip. & Barb. ꝯſ. 27. vol. 1. & ꝯſ. 55. vol. 2. Ale. ꝯſ. 64. Difficultas cōsultationis, col. fi. vol. 5. ꝑ Cor. in d. ꝯſ. 273 & ꝑ Soc. ꝯſ. 113. Suprascripti, vol. 1. & Frā. de Cur. ꝯſ. 42. & 51. ꝑ Soc. ꝯſ. 249. Mā, & eūdē post Bart. &

7 alios, in l. hr̄des mei. §. cū ita. ff. ad Tre. cū si. Eo† ēt: qa testōr si de hoc fuisset īterrogatus. vtiq; idē dixisset, qđ ꝑ expſso dēt hr̄i. l. tale pactū ī fi. ff. de pac. l. Titius. §. Lucius. ff. de lib. & posthu. plenissimè ī l. Gallus. §. & qd si tm̄. ff. eo. & Barb. d. ꝯſ. 51. Circa hāc dubitōnē, qđ est inter ꝯſ. Ale. in 1. vōl. & Soc ꝯſ. 40. in ꝑsentiarū, qđ est inter ꝯſ.

8 Frā. de Cur. Et† qa no. in d. l. Lucius, ꝓcedunt, qñ simplr̄ mētio de filijs facta eēt, secus si cū qualitate masculinitatis, ꝓut in casu ꝑsenti fuit sæpius repetita, ꝑ ea q̃ no. Soc. in d. ꝯſ. 12. & 63. vol. 3. & in d. ꝯſ. 40. & al̄s plenè cō-

9 sului, citādo Guid. Pap. & Dec. ac. Soc. alibi. Patet †igit̄ dictos filios Ioannis fuisse vocatos, & honoratos, & ex ꝑsè, & ꝯiecturatiuè. Potuerūt ergo grauari, quo fit, vt cū Bernardus, & Frā. filij D. Ioan. mortui fuerint sine filijs ꝙ eorū portio delata fuit ad supstites filios, inter quos, an includat̄ Iulius filius Hiero. filij D. Io. & nepos

10 eius, clarè patebit ex. j. dicēdis. Et† an D. Berna. & Fran. seu eius hr̄des possint detrahere vltra ltīmā debitā iure naturę, ī qua nō hesitādū, ēt Treb. q̃ rl̄r à grauatis sub ꝯdōne detrahit̄, vt ꝑ Bar. in l. Papinianus. §. meminisse. ff. de inoff. test. latè ꝑ Can. in c. Ray. ex̃ de testa. & q̃ ꝑ repe-

11 tentes in l. filiū quē hn̄te. C. fami. erc. cū cōcor. † tñ in casu ꝑsenti ꝯ̃riū vr̄, Trebellianica. n. nō solū expreſsè, sed etiā tacitè potest à testōre prohiberi etiā in filijs primi gradus, vt sunt cōes cōclusio. doct. in l. iubemus, vbi Cyn. & alij. C. ad Treb. & ꝑ Cum. in l. q hr̄di. §. cum filiæ. ff. de vulg. & pup. latè ꝑ Ale. in l. Marcellus. in prin. ad Trebellianū, cōsi. 5. vol. 3. cōsi. 67. vol. j. & cōſ. 29. vol. 5. ꝑ Ang. & Pau. de Cast. in auth. sed cū testōr. C. ad l. Fal. & per Frā. de Cur. cōsi. 16. per Cor. ꝯſ. 17. Circa, cōſ. 180. 187. vol. 1. & cōſ. 207. vol. 3. latissimè ꝑ Ant. Cor. in tract. de

✲ ꝑtāte regia car. 23. cū seq. vbi dicit has esse * cōes conclusio. rn̄dendo oībus ꝯ̃rijs & aliàs cōsului, vbi de veritate vidēdum erit, vt ēt dixi in l. Marcellus, in prin. ff. ad

12 Treb. Et† ꝙ testōr ꝓhibuerit Trebell. in casu nr̄o, decit̄: eo qa ꝓhibuit alienationē bonorū suorū, per quā ꝓhibitionē alienationis censet̄ ꝓbibita ēt Trebellianica auth. sed in ea. C. ad l. Falcidiā, q̃ licet loquat̄ in Fal-

✲ dia, tñ locū hēt in Trebellianica, ꝯ̃m Bal. ibi, & * cōiter oēs doctores, & tenet Aret. cōsi. 37. col. fi. & Cor. cōſ.

13 22. In hac cōsultatione, col. 9. vol. 4. Nec † dicat̄, dictā ꝓhibitionē alienationis fuisse factā per testōrem Ioāni tm̄, consequēter non extēdendā ad eius filios &c. Nā ex infra dicendis clarè patebit, illā extēdi, & ad filios, &

14 ad nepotès Ioannis. Et † dicta Trebellianica non potest detrahi, ex quo dictus quond. Io. & eius filij de bonis testōris, nullū fecere inuētariū, quo casu sicut nō detrahit̄ Falcidia. §. si verò, ī auth. de hr̄dib. & Fal. auth. sed cū testōr. C. eodē. pari mō etiā nō detrahit̄ Treb. & li-

✲ cet in hoc sint opiniones: tñ ista est magis * cōis, vt tenuit Corn. in d. cōſ. 22. & cōſ. 303. volu. 1. & latè per repetētes in dicta l. filiū quē habentē, col. fi. & plenissimè ꝑ Corse. vbi s̃. q. 73. car. 25. & Dec. in cōſ. suis, & diffusè aliàs consului, & faciunt no. per Philip. Fran. in c. si pr̄. col. 17. circa finē de test. li. 6. & ꝑ Mod. Perusin. & Pap. in l. cū precib. C. de impub. cū si. ¶Secūda principalis difficultas resultat ex eo: qa Hieronymus filius D. Ioānis mortuus fuit cū filiab. fęminis, & cū Iulio filio masculo, quo fit, vt in eius ꝑsona cessauerit grauamē, & fideicōmissum. l. gñalr̄. C. de insti. & substi. cū alijs ꝯcord. Verū quia dictus Iulius eius filius viuēte D. Petro filio D. Ioānis mortuus extitit, nullis relictis filijs, inducitur dubitatio, an portio D. Hieronymi de bonis testōris trāfusa ad dictū Iuliū mortuū sine filijs, censeat̄ deuoluta dicto D. Petro superuiuēti, ꝯñr ꝙ dictū fideicōmissum iniūctū d. Hieroymo, in cuius persona nō potuit hr̄e locū, cēseatur esse transfusū passiuè in ꝑsonā D. Iulij eius nepotis D. Ioan. & pronepotis testatoris, ita q̃ quēadmodū Hieronymus erat grauatus, pariter etiā & Iulius eius filius: & an applōne filij grauati cōprehēdatur

15 dat in grauamine ēt nepos. In † qua difficultate prima facie dicendū vr̄, nepotē, & sic d. Iuliū nō cōprehendi: ꝙ in vltimis volūtatib. vt est mā præsens, nō veniat ne pos filij applōne, potissimè in grauamine. l. ꝙ si nepotes. ff. de testa. tute. §. fi. inst. qui da. tuto. pos. d. l. Gallus. §. instituēs, vbi plenissimè scrib. per Bar. in l. liberorū. ff. de verb. sig. Io. And. in add. in tit. de testa. §. in primis, & in pūcto hoc voluit Pau. de Cast. cōs. 172. Ne improprijs vtamur vocabulis, p Oldr. cōs. 21. Thema, Frā. de Cur. cōs. 44. sępe reuoluta, col. 9. Cor. cōs. 97. Primò ɔsultus. cōs. 182. Vr̄, & cōs. 199. vol. 2. & plenè p Dec. cōs. 95. Di-
16 uino implorato p̄sidio, p Soc. cōs. 104. vol. 3. ꝙ † tractet de grauamine patet. nā fideicōmissum grauamē est, l.
17 cohæredi. §. cū filiæ. ff. de vulg. & pup. cū si. Ad † ꝙ ēt facere vr̄, nā fideicōmissum nō purificatū, & cōdōnale
* nō trāsmittit ad filios, & descēdentes, per gl. * cōiter approbatā, in l. j. C. de his q̄ an. aper. tab. & no. in l. j. §. 2. C.
18 de cad. toll. cum si. ¶ † Tñ in pn̄ti casu ɔ̄riū vr̄ ipsa veritas, veris existentibus, quæ mihi in facto narrantur. Primò quò ad gl. in d. l. vnica. C. de his qui ante aper. tab. dr̄, illā nō procedere, qn̄ cōstaret de ɔ̄ria mente testōris: tunc. n. fideicōmissum cōdōnale trāsmittitur ad filios, ēt si nō fuit purificatū, ita Bal. in d. l. vnica, vbi etiā scrib. col. 3. ver. Tu dic, vbi hoc mō limitant d. gl. & idē Bal. in l. vnica. C. vt act. ab hære. & ɔ̄ hære. col. 1. in fi. & col. 2. hoc mō saluās gl. in l. is cui. ff. de actio. & ob. & ita voluit Cuma. consi. 13. Titius instituit. Fulg. cōs. 15. Proponitur, Soc. in l. in cōditionib. primū locū. §. j. ff. de cōdi. & dem. & cōs. 6. In pn̄ti cōsultatione, col. 4. vers. Remei. §. cū ita, col. 4. & seq. ff. ad Treb. & Fran. de Cur. iunior cōs. 16. Præsupponitur, col. 4. quod cōs. ponit post tract. suū de feud. quib. in locis dn̄t, hāc esse cōem, & ꝙ ita limitatur gl. in d. l. vnica, & adducūt cōiecturas plures, q̄ oēs verificātur in casu nr̄o, inspecto tenore testī. & licet Cor. consi. 180. Multitudo, & cō. 89. Multa allegātur, vol. 4. videātur aliquatenus ɔ̄dicere: tñ nō est re-
19 cedendū à dicta cōclus. Et † stante coniecturata mente testōris fit trāsmissio ad filios: vt s̄. & applōne filij comprehēditur nepos, & ita voluit Are. cons. 145. Rn̄debo summatim Bal. ɔs. 76. Agnesa, vol. 4. & Soc. ɔs. 152. vol. j. & subscriptionib. plurimorū doc. ibi positis, prout bona doctr. Bar. in d. l. liberorū, dū adducit l. Lucius, quæ hoc probat. ff. de hęr. inst. & p Bal. in d. §. instituēs, & bn̄ p Ale. in l. Lucius, & q̄ p eundē, & alios scrib. in d. §. instituēs, dū rn̄dent ad d. l. Lucius, post Bal. & per Cor. d. cōs. 182. & cōs. 207. De plurib. col. 3. vol. 2. melius, & magis clarè idē Cor. cons. 290. col. 2. vol. 4. Vbi dicit articulū esse dubiū, & pro, & ɔ̄, pluries vidisse consultū, cōcludens decis. verā pendere ex coniecturata mente testō-
20 ris. Prout † bona decis. Lud. Ro. cons. 129. licet magna, vbi tenet, ꝙ qn̄ eadē rō viget in nepote, q̄ in filio, applōne filij sp venit nepos, sed cū ī pn̄ti casu eadē vigeat rō, & sint coniecturę, vt j. dicet, necessariò cōcludedū est,
21 applōne filij venire nepotē, & ɔn̄r D. Iuliū. Et † quia dictus testōr ascendens simplr protulit verbū, filijs, per q̄ nuncupationē indubitanter vn̄r cōprehendi nepotes. l. filij. l. iusta. ff. de verb. sig. & p Bar. in l. alimena. ff. de alimen. & cib. leg. & p eundē, in d. l. liberorū, & p Can. in c. ad extirpandas, de filijs presb. p Ancha. in cle. 1. de ba-
22 ptis. & D. Ant. in c. q̄busdā. de pen. & Card. in c. 2. de ver. sig. & Soc. cōs. 14. vol. . . . Prout † ēt: qa tale fideicōmissū iniūgitur filijs Ioānis, q nō erāt instituti hr̄des, sed tm̄ vocati sunt ad fideicōmissum in prima hr̄dis instōne p nuncupationē, filijs, qui filij nō sunt specificè noīati, cū nondū nati essent, & cū dispō sit collata in futurū euētū, in quē potuerūt esse, vel nō esse filij vel nepotes, applone filij veniunt nepotes, ita Imo. in d. §. instituēs, & plenè p Ale. cōs. 5. Circa primū dubiū, col. 3. & cōs. 26. Videret, col. 2. vol. 2. ita intelligentes d. l. Lucius, quib. in cōs. rn̄det ad illā obiectionē de cōi vsu loquēdi, vt p eū
23 & p Soc. in d. cōs. 152. Eo † ēt qa in casu pn̄ti eadē viget rō in nepote, q̄ in filio, ɔn̄r applone filij venit nepos. d. l. Lucius, Bar. in d. l. liberorum, p Rom. in d. consi. 129.
24 & Ale. in d. ɔs. 5. & 26. & p scrib. in d. §. instituēs. † Et rō est illa, q̄ ampliat, & restringit in oīb. fideicōmissū. l. rr̄a. §. si qs, vbi Bar. ff. de iur. & fac. ign. & post gl. in l. si is qui aīo. ff. de acq. pos. l. pr̄. §. dulcissimis, de le. 2. & l. pr̄. §. fun-
25 dū, de le. 3. Ad † ꝙ ēt: qa à dicto testōre ver. filij, apponit in dispōne p modū cuiusdā ɔdōnis, & cāæ, & qn̄ p̄dicta respiciūt fauorē filiorū, tūc cōtinēt nepotes, ita Bar. in d. l. liberorū, col. 3. ver. 4. casu, & col. 4. ver. aut de filijs nihil disposuit principalr, p quo vr̄ tex. ī d. l. Lucius, & di-
26 cit Bal. in d. §. instituēs, & p Soc. in d. ɔs. 152. col. 2. † Et ꝙ fideicōmissum in casu nr̄o ɔcernat fauorē, pbat: qa testōr voluit bona ɔseruari, q̄ cōseruatio fauorē respicit. l. j. §. fi. de lib. agno. §. cęterū, inst. de legit. agna. suc. & l. maximū vitiū. C. de lib. pte. & plenissimè p doc. in l. 2.
27 C. de in ius voc. & in trac. ꝙ extan. mascu. & c. † Quib. in
* locis cōiter * ɔcludit, bona ɔseruari ī familia, & penes masculos eē fauorabile, īferētes statutū loquēs de filio cōphēdere nepotē ad exclusionē fęminarū, ita in pūcto Bar. in d. l. liberorū, col. 5. & Pau. de Ca. ɔs. 171. p̄sēs
28 casus, & p Ale. ɔs. 60. attētis verbis, vol. 3. Per † masculos . n. fit ɔseruatio, & viget honor familię. l. 2. §. 1. ff. de suis, & legi. inst. de leg. agn. suc. in prin. & q̄ p Cy. in l. 1. C. de adult. & de qualitate masculinitatis, p Soc. ī d. ɔs. 40. inter ɔs. Frā. de Cur. & ɔs. 12. 63. & 116. vol. 3. Quę ɔseruatio, & qualitas masculinitatis fuit pluries, ac geminate ɔsiderata p testōrē, & ita ɔsiderabilis ī nepote, sicut in filio, ɔn̄r app. filij venit nepos. Si istud ē ī mā statutaria, quāto magis in vlt. volūtate, q̄ ē magis fauorabilis, vel saltē dicam⁹ subesse eādē rōnē ɔseruatiōis agnatiōis fa-
29 milię, & masculinitatis. † Et qa ip̄e testōr ꝓhibuit alienōnē, vt bona ɔseruarēt filijs, & vlt. filio Io. masculo supuiuēti, cui dubiū appel. filiorū ɔphēdi nepotes, iuxta no. ī d. §. diui, & ī d. §. cohr̄des, & qa D. Pet. ē fili⁹ Io. q vltim⁹ supuixit d. Iulio, & d. D. Pet. vlt. īuitu ꝓhibitio sit facta.
30 Prout † ēt: qa ī defectū masculorū vocauit fęminas, eas excludēdo existētib. dictis masculis, p ea q̄ notāt p Bal. & Sal. ī d. l. maximū vitiū, & in l. vnica. C. de his q an. ap. tab. & p Pau. de Ca. in l. j. C. de ɔd. inser. & p Soc. d. ɔs. 12.
31 & 63. Cū † ergo testōr p̄dilexerit masculos talr, ꝙ nepotes ꝓprias exclusit, q̄to fortius vr̄ exclusisse sorores Iulij, & sic ꝓneptes. l. si viua mr̄e. C. de bo. mat. & p Pau. in d. l. j. C. de ɔd. inser. & p repet. in l. cū auus, de ɔd. & de. & p Soc. d. ɔs. 14. Et qa testōr voluit, ꝙ vltim⁹ mascul⁹ succedat oīb. tā masculis, q̄ fęminis ī vr̄i illa, oīb. l. à ꝓcuratore. C. mād. c. solitæ. de maio. & obe. & vltimus masculus sit ipse d. Pet. q supuixit alijs, & ipsi Iulio mortuis si-
32 ne filijs. Ad † ꝙ. nā d. testōr substituēdo dixit, ꝙ si hmōi filij, & c. no. dictionē, hmōi, q̄ repetit oīa ɔphēsa in p̄cedētib. cū suis qualitatib. gl. ī c. si abbatē. de elec. li. 6. & p
33 Cor. d. ɔs. 182. vol. 2. in lr̄a B, C, D, E. Et † relatio faciēda sit cū oīb. suis qualitatib. ad relata, Bar. in l. si qs seruū, de le. 2. & in l. j. in prin. ff. de recepta. Sed ī p̄ced. ɔphēdebāt nepotes, & ꝓnepotes, vt s̄. pariter & ī ipsa seq. dispōne
34 cū hac dictione, hmōi, facta. Adducit † vlterius rō satis vrgēs, ꝓhibitio alienōnis limitata ad certā p̄sonā, rl̄r illā tm̄ ɔphēdit, nec capit alias, & iō filius ꝓhibitus alienare, ipse tm̄ ꝓhibitus est, nō aūt nepos eius filius. Nā qn̄ est facta filijs primi gradus, nō extēdit ad nepotes. tex. ē in auth. de rest. & ea q̄ par. §. nos ergo, & p Bar. in d. l. fi-
35 liusfam. §. diui. col. fi. ver. q̄rit, cū alijs vulg. Tñ † qn̄ testōr aliud sēsit, ex eius ɔiecturata mēte talis ꝓhibitio facta filijs, trāsit ad nepotes ꝓhibitorū, & alios descēdētes, & isto casu applo filij cōphēdit nepotes, & descēdētes, ita Pau. de Cast. ɔs. 12. vr̄ dicēdū, in fi. Cor. ɔs. 38. col. 2. vol. 1. Ale. & repet. in d. §. diui, sup d. q. Bar. vbi plura adducētes, & eūdē alibi citātes dn̄t, ꝙ si bona sunt cōsiderata, ꝓhibitio nedū afficit filiū ꝓhibitū, sed ēt nepotes, & alios descēdētes ꝓhibitos. Et bn̄ dn̄r ɔsiderata, qn̄ testōr voluit illa cōseruari, & qn̄ cōsiderauit masculinitatē, vt ꝓpriè fuit in casu nr̄o. rō. n. ɔprehēdet oēs ēt nō noīatos, vt in simi. p Bar. in l. pr̄. §. fundū, de leg. 3. & Ale. cōs. 59. vol. 2. p Soc. cōs. 44. Visis testō, vol. 3. & p Dec. cons. 38. col. 2. Et talis prohibitio alienationis cōtinet grauamē, & nihilo minus applone filiorū veniunt nepotes, fortius, vel saltē pariter in casu pn̄ti. Rursus † appellatio
36 filij facta à testōre certè cōprehēdebat Iuliū nepotē, vt ipse vnà cū patruis succederet filijs Io. p̄mortuis sine filijs, vt diximus. Pari mō talis applo filij dēt cōprehen-

dere ipsum Iuliū nepotē quò ad onus: cū tale fideicō-
misū sit reciprocū, & vocatus ad honorē censeat vo-
catus ad onus, & talis dispō sit indiuisibilis, & æquali-
ter dēat oīa determinare, vulg. l. nā hoc iure, de vulg. &
37 pup. Maximè † qa hmōi reciproca fideicōmissa pn̄t se
hr̄e ad cōmodū, & incōmodū, ꝯn̄r nō cēsent onerosa:
vt est tex. & ibi scrib. in l. de fideicōmisso, C. de trāſ. & in
l. j. & in l. cū proponas. C. de pac. & voluit Cor. ꝯſ. ꝑalle.
38 207. De plurib. litera K, & M, Et † faciunt no. ꝑ Bar. in 1.
cōst. C. & ꝑ doc. in c. ecclesia S. Mariæ, de cōsti. ꝙ lex ci-
uilis, q̄ pōt se hr̄e ad cōmodū, & incōmodū clericorū,
39 ligat ēt clericos. Et † facit, ꝙ dr̄ de cōfessione qualifica-
ta. vt ꝑ Bar. in l. Aurelius. §. idē q̄sijt, de liber. leg. & q̄ per
scrib. in c. bonæ. il 2. de postu. pla. & in c. j. de cōfes. lib. 6.
Patet ex p̄dictis, Iuliū nepotē fuisse grauatum, & venire
appłone filij, cui meritò respū dicti fideicommissi pōt
succedere. d. Petrus illi superuiuēs, & vltimus filius ma-
sculus d. Io. q Iulius nepos bn̄ potuit grauari, cū veniat
appłone filij, vt s̄. & filij d. Io. fuerint honorati à dicto te
40 stōre: vt s̄. deductū est. ¶ † Nō obstāt allegata in ꝯ̄riū,
ex quo ꝓcedere possent, qn̄ nō cōcurreret cōiectura-
ta mēs testōris: vt est in casu nr̄o, ex ꝯiecturata. n. mēte
inducūtur fideicōmissa, & valida. l. fideicōmissa. §. itē si
qs, de leg. 3. & bonus tex. in l. pe. de leg. 1. & in l. cū virū.
C. de fideic. & plenissimè in locis, de q̄b. s̄. & aliàs plenè
cōsului. Præterea in terīs cōſ. Pau. de Cast. & aliorū. s̄. al
legatorū fideicōmissum nō erat reciprocū: vt in casu
nr̄o, nec vers. filijs erat prolatu ab ascēdētib. nec respi-
ciebat futurū euētū: qa nō prolatū ipsis nō natis, quo
fit, vt in casu pn̄ti militare minimè possint. Et aduertat:
qa nō sumus in terīs Io. An. & Pau. de Cast. in d. ꝯſ. Ne
improprijs vtamur vocabulis. cū si. immo lōgè diuer-
41 sis. Primo †. n. loquunt dicti doct. qn̄ subſtō est facta hr̄di
bus noīatim institutis, sub ea ꝯdōne, si sine liberis, &c.
Tunc. n. volūt positos in cōdōne, non cēseri nec gra-
uatos, nec vocatos, sed vno ex hr̄dib. decedēte cū libe-
ris, quo ad eū fideic. expirat, iuxta l. cū vxori. C. quā. dies
leg. ced. l. si qs hr̄dē. C. de insti. & subſt. l. hr̄dib. ff. ad Tre.
In casu nr̄o subſtō fit filijs hr̄dis instituti, q erāt honora
42 ti, & nō nati. Scd̄ò † differūt in alio: quia in casu illo te-
stōr dixerat, si aliqs meorū hæredū, &c. Quod ad insti-
tutos pn̄tiałr tm̄ refert. l. si ita. ff. de aur. & arg. leg. & ita
dicit Io. An. in add. & Old. d. cōſ. 31. In casu nr̄o fideicō
misū iniūgit filijs Io. nōdū natis, & nō institutis pn̄tia
liter, & dispō est cōcepta in futurū euentū, in quē pote
rāt esse filij, & nepotes, ꝯcurrit ēt ꝯiecturata mēs testō
ris, ꝙ nō erat ibi, fideic. est reciprocū, ꝙ ī dicto casu ces-
43 sabat. Extremū † fit, ꝙ oīa cōſ. & decis. q̄ ex aduerso pn̄t
adduci, volētia appłone filij nō venire nepotē, loquun
tur in casu, ī quo nō cōcurrēt ea, q̄ militāt in pn̄ti casu,
de q̄b. plenè superius dictū est, quo fit, vt in pn̄ti casu
cōsiderari nō debeant, tanq̄ penitus diuersa, vulg. §. ni-
hil commune, & vulg. l. Papinianus exuli, de minor.

A D D I T I O.

44 ¶ † Actio vēdicatiua domus cōpetit ipsi actori virtute
fideicommissi particulariter, & exp̄sè facti de dicta do
mo, ꝑ tex. in l. 1. & 2. C. cōia. de leg. & q̄ ꝑ Bar. in l. j. col. fi.
de leg. 1. Nec dicat ver. sed defunctis, nō referri, qn̄ do-
mus eēt alienata, nā oī respū hr̄ intētum; siue. n. ver. sed
defunctis, cōsiderer separatim à p̄cedentib. ita ꝙ nō cō
prehēdat casum alienationis, sed casū mortis, q nō est
45 pn̄tis speculationis, & † tūc principiū dicti capituli pro-
hibētis alienationē domus stat simpłr, quo fit, vt inter
p̄tatio sit faciēda, in cuius fauorē sit ꝓhibita alienatio,
si in fauorē illorū de familia, de And. hēmus intētū, per
tex. in l. peto. §. frē. de leg. 2. & q̄ ꝑ Bar. & alios, in vulg. §.
diui. cū si. & hæc intelligētia oīno facienda est, tū cōsi-
deratis præcedētib. in quib. p̄dicti vocant à testōre, tū
ꝯsiderato vltimo capitulo testī, in quo testōr prohibet
herēdē alienare in p̄iudiciū descendentiū, arg. no. in l. si
seruus pluriū. in fi. de leg. 1. & in l. cū quis. de leg. 3. Si ve
rò dictū ver. sed defunctis, dicimus venire cōtinuatiuè,
ad prin. vt societas sit vocata ad domū in casum aliena
tionis, tunc necessario dicendū, illā vocatā, deficientib.
oīb. de dicta familia, ergo aliquo exn̄te, ille prius vocat
censet, si vocatus an̄ societatē in casum alienationis, vo
catus est ad fideic. particulare, ꝯn̄r ipsi d. Petro cōpetit
46 rei vēdicatio, iurib. de quib. s̄. Si † verò cōsideramus fi-
deic. vłe, adhuc ipsi actori cōpetit vēdicatio, ēt nulla re
stōne facta, & hoc ꝑꝑ alienōnē secutā, vt no. gl. & oēs,
47 in l. fi. §. pe. C. cō. de leg. & † idē dicendū, nā Pet. hr̄es gra-
uatus nullo relicto hærede mortuus est, quo fit, vt ēt
nulla restōne facta fideic. cōpetat vēdicatio. l. pe. §. cū
48 cū aūt. C. ad Treb. Tertio † facit. Nā attēta æq̄tate can.
fideicōmissario vłi cōpetit actio, ēt nulla facta restōne
qn̄ ꝯstat de iure suo: vt euitet circuitus, doctr. est Bal. ꝑ
illū tex. in c. in pn̄tia, de prob. quē refert & sequit Deci.
ibi, col. 2. in 2. no. in l. singularia. ff. si cer. pet. & q̄ in c. cū
esses. de testa. & q̄ in c. ꝙ clericis. de fo. cōp. & aliàs con
49 sului. Quartò † necessariò idē dicendū. Nā testōr exp̄sè
prohibuit & Falc. & Treb. quo fit, vt qn̄ Treb. est ꝓhibi
ta, fideicōmissarius agere possit ēt nulla facta restōne.
Ita in pūcto Sal. in d. §. cū aūt. in vltimis verbis, ꝑ quo
no. ꝑ Pau. & Alex. in l. fi. C. de edic. diui, ꝑ gl. & doc, in d.
§. cū aūt. volentes fideicōmissario vłi actionē cōpetere
ēt nulla facta restōne, qn̄ Treb. detrahere non pōt. Fa-
50 ma † in antiqs probat dn̄iū, * cōis est doc. oīum maxi.
✲ Are. & Fel. in c. veniēs, el 1. de testi. vbi allegātur infinitę
deci. ꝙ domus fuerit testōris tꝑe testī ꝯditi, & tꝑe mor
tis ipsius & remanserit in hr̄ditate sunt iā anni cētum,
51 ꝯn̄r tp̄s antiquissimū, & sic formiter probata. Ad † ꝙ
ēt; qm̄ in antiquis verba enunciatiua instr̄i testī plenè
probāt, doct. oēs post gl. multa adducentes, in l. cū ali-
quis. C. de iure delib. per Alex. & alios, in l. sciendum. de
52 verbo traditur, in l. ex hac scriptura. ff. de dona. Nec fdi
catur famā dr̄e articulari, & probari, iuxta doctri. Bart.
in vulg. §. tormēta. & in l. Labeo. de suppel. leg. nā in Ro
ma. curia seruat ꝯ̄ria opinio, Bal. in c. præterea. col. 2. de
testib. & in l. hæredes palam. in princ. de testa. & in l. te-
stium. in fi. C. de testibus. Parisius Bononiæ.

S V M M A R I V M.

1 *Fideicommissum relictum, si hæres moriatur sine filijs, expirat, si cum filijs moriatur.*
2 *Idem si moritur relicto posthumo: quia filius est.*
3 *Idem & si relicta filia fœmina, etiam vnica, sed contra, nu. 34 & seq. & 48.*
4 *Ista conditio intelligitur tacitè, etsi non exprimatur, per l. cum auus. de cond. & demon. & nu. 49.*
5 *A verborum proprietate non videtur recedendum.*
6 *Si non expressit testator, dicitur illud noluisse.*
7 *Casus omissus remanet in dispositione iuris communis.*
8 *Non honorati non possunt grauari.*
9 *Positi in conditione non dicuntur vocati dispositiuè, fallit num. 40. & seq.*
10 *Fideicommissum conditionale potest remitti.*
11 *Dictio, dictorum, & ipsius, est repetitiua.*
12 *Quando dispositio non posset referri nisi ad vnum, ad illud est referenda.*
13 *Voluntas, & mens testatoris debet attendi, & alijs seq.*
14 *Maximè in fideicommissis quæ cōiecturis inducuntur, & nu. 15.*
16 *Et etiam verbis enunciatiuis.*
17 *Et in istis potius mens attenditur quā verba, à quib. receditur.*
18 *Fideicommissum cōditionale transmittitur ante conditionem impletam propter mentem testatoris.*
19 *Geminatio multum operatur.*
20 *Prohibitio de non alienando facta filijs, quando extendatur ad nepotes, & nu. 21. 22. & seq.*
23 *Ex prohibitione de nō alienādo resultat fideicōmissū gradatim.*
24 *Dictio, perpetuò, & semper, à pari procedunt, & nu. 23.*
25 *Verba testatoris, quod bona remaneant in cippo, & vadant de masculo in masculum inducunt fideicommissum gradatim.*
26 *Qualitas masculinitatis videtur apposita causa conseruandæ agnationis. & nu. 30. & 31.*
27 *Et quid quando filias feminas instituit in parte, masculos in vniuerso, & nu. 28.*
Masculus substitutus proprijs filiab. præfertur, ita & neptibus.
29 *Appellatione domus, & cippi qui veniant, & nu. 32.*
34 *Filia non excludit substitutum vocatum sub illa conditione, si hæres moriatur sine filijs masculis.*
35 *Precedentia ex sequentibus declarantur.*

Fidei-

36 Fideicom. ampliatur,& restringitur à ratione,& causa à testatore expressa.
37 Masculinum non concipit fœmininum in materia differenti.
38 Et quid si testator idem expressisset, si de hoc fuisset interrogatus,& nu.44.
39 Appellatione filiorum non veniunt quãdoq; fœminæ,& nu.48.
40 Filij positi in cõditione censentur vocati, quando adest coniectu rata mens testatoris.
41 Et isti habent qualemqualem testatoris voluntatem.
42 Quando vltimo morienti post mortem plurium est quis substitutus, illi dicuntur inuicem substituti,& grauati.
44 Cessat.l.Lucius.de hær.inst.quando facta est mentio de masculis.
45 Dictio vniuersalis omnes comprehendit.
46 Vnius inclusio est alterius exclusio.
47 Euitanda est in testatore contrarietas.
50 Argumentum à contrario sensu non sumendum, quando ex eo daremus in testatore contrarietatem.
51 Regulariter ex fideicõmisso vniuersali detrahitur Trebellianica.
52 Fallit, quando fuit à testatore expressè probibita, etiam in filijs primi gradus.
53 Item,& quando fuit probibita alienatio.
54 Item & quando grauatus nullum confecit iuentarium.
55 Prout etiam attento iure canonico.
56 Bene autem detrabitur legitima, in qua non potest grauari, & quæ transmittitur.
57 In legitima computantur omnia alienata & consumpta.
58 In bonis legatis à testatore nõ potest capi, nec detrabi legitima.
59 Instrumentum publicum plenè probat.
60 Iuramentum supplet minorem ætatem.
61 Minor non læsus, non debet restitui.
62 Constitutio edita à laicis non tollit vires iuramenti.
63 Et si loquitur in contractibus & similibus, non habet locum in declarationibus, strictè enim est intelligenda, & non debet extendi & nu.65.66.67.& 68.
64 Priuilegiatus non gaudet priuilegio contra alium priuilegiatũ. Constitutio, & statutum loquens de contractu minorum qualiter intelligendum, nu.63.& seq.
69 Legitima filij quanta debeat esse,& nu.70.& 71.
71 Et quid quando agitur de legitima debita vni tantum filio.
72 Legitima quanta sit, stante statuto excludente fęminas, & an illæ faciant partem & computentur in numero filiorum, & nu. 73.& alijs seq.
75 Exclusa à statuto ab intestato,& in re certa instituta, non potest petere supplementum,& nu.78.81.
76 Et quid si excluduntur cum illa qualitate dotandi.
77 Et quando dos succedat loco legitimæ.
79 Statuta excludentia filias procedunt ab intestato, non autem cõdito testamento,& nu.82.
80 Filiæ institutæ faciunt partem,& cõputantur in numero filiorũ.
83 Cessat mens coniecturata statuentium in expressis.
84 Statuta non ligant forenses.
85 Etiam respectu bonorum, quæ possident in illo territorio.
86 Non enim loquuntur in rem, sed personaliter,& nu.87.
87 Nec etiam comprehendunt forenses habitantes in territorio statuentium,& nu seq.
88 Per fideicommissum succeditur testatori.
89 Constitutiones Marchiæ non ligant curiales,& alijs seq.
90 Ciuis quis propriè dicatur.
91 Domicilium & habitatio per decennium, quando,& quo casu cõstituat ciuilitatem.
92 In vna & eadem ciuitate possunt habitare plures, viuentes diuersis moribus,& legibus.
93 Rubrica habens perfectam orationem valet ad decisionem causarum.
94 Vniuersalis negatiua in omnibus est verificanda.
95 Rubrica generaliter loquens non restringitur per nigrũ in statut.
96 Fauorabile est reductionem fieri ad ius commune.
97 Interpretatio data statutis, sequenda & tenenda est,& nu.100.
98 Statuta non obseruata nulla sunt.
96 Forensis non gaudet statutis aliorum.
100 Statuta loquentia in personam non capiunt filios illarum personarum.
101 Appellatione familiæ veniunt filij & alij,& nu.102.
102 Priuilegia curialibus concessa sunt latè interpretanda.
103 Fideicommissarius regulariter debet capere fideicõmissum per manus grauati,& nu.5.
104 Alias possessio per ipsum capta vitiosa iudicatur.
106 Acta, super quibus est conclusum, notorium inducunt.
107 Petitorium præualet si super eo sunt receptę probationes, licet sit actum possessorio.
108 Quando constat de non iure agentis notoriè, cessat restitutio.
109 Maximè si petitorium nunquam fuit suspensum.
110 Legitimus contradictor est fideicommissarius, si incontinenti de iure suo potest docere.
111 Restitutio fideicommissi potest fieri re ipsa, quando grauatus præstat patientiam,& nu.112.
113 Et nõ est necessaria restõ, quãdo nõ est detrahẽda Trebellianica.
114 Et quando nihil remanere debet penes grauatum.
115 Et etiam considerato iure canonico.

CONSILIVM LIII.

Dominus Hieronymus Camerinꝰ curialis aduocatus,& de collegio curiæ gñalis prouinciæ Marchiæ hñs quinq; filias fęminas & duos masculos, videlicet Ioã. Antoniũ,& Io. Frãciscũ, in suo vltimo & solẽni testõ dictas quinq; filias fęminas hæredes particulares,& in certa q̃titate instituit, & eis morientib. sine filijs, vel cũ filijs nõ peruenientib. ad ætatẽ 25. anno. voluit, ꝙ quælibet ex eis moriatur Io. Antonio & Ioan. Fran. filijs d. testatoris ꝑ æquali portione, non obstan. pluralitate vinculorũ quo ad bona ipsius testõris, demũ suos hæredes vles instituit dictos eius filios Io. Antonium,& Io. Frã. ꝑ ęquali portione,& post humum siue posthumos masculos nascituros ex Iulia coniuge sua,& si erunt fęminæ, q̃ nascent̃, dotentur iure institutionis, vt s̃. aliæ filiæ vltimo loco dotatæ cũ ea dẽ substitutione, de qua s̃. Addens, ꝙ si aliquis dictorũ filiorũ, ꝙ abhominor, & posthumorũ masculorũ decesserit sine filijs vel cũ filijs, ꝙ semper bona stabilia ipsius testatoris vadant ad masculos superstites, & ꝙ nõ possint vẽdi, seu alienari, ad effectũ ꝙ semper vadant de masculo in masculũ sine detractatione alicuius Trebellianicę,& si cõtingeret casus, ꝙ Deus auertat, ꝙ oẽs masculi ipsius testõris decesserint, voluit & disposuit deficiẽtib. omnib. masculis, ꝙ quicquid hẽt in ciuitate Camerini, sit pro do. Venãtio & hr̃dib. masculis ipsius Venantij fratris testatoris, quousque vixerint,& si d.D. Venãtius moreretur sine filijs masculis, in tñ ꝙ cippus domus non hr̃et præseruari, neq; per d. Venantiũ, neque per ipsum testatorem, & essent forte filiæ fęminæ D. Venantij, ꝙ filiæ fęminæ ipsius testõris non possint excludi à dimidio bonorum ipsius testõris positorũ in ciuitate Camerini & eius territorio, & ab oĩb. alijs suis bonis,& in casu morientiũ filiorum suorum masculorum voluit, ꝙ sua bona acquisita in Marchia sint filiarũ suarũ pleno iure æqualibus portionibus eueniẽte casu prædicto. Mortuo d. testõre Io. Ant. eius filius mortuus fuit relicto posthumo masculo, & Angelina filia, ac eius vxore, & demũ posthumus natus j̃. annũ decessit, relicta d. Angelica eius sorore, & relicta mr̃e, ac superuiuente D. Ioan. Fran. eius patruo, fratre D. Io. Ant.& filio d. testõris, stantibus prædictis in facto veris, contingit de infrascriptis dubitari.& primo, an d. fidei com. modo quo sup. factum per testatorem defecerit natiuitate d. posthumi,& Do. Angelinæ, ita ꝙ bona stabilia testatoris non debeantur Ioan. Fran. substituto, sed D. Angelinæ, & matri iure transmissionis ac defectus fideicom. In præsenti difficultate multa & diuersa possent adduci, tñ cõrentus breuitate perstringã quæstionẽ quãbreuius potero. Et† prima facie dicendũ vr̃,
1 substitutũ fideicommissarium excludi,& ꝙ dictũ fidei cõmissũ dẽfecerit. Nã factũ apparet, qñ vnus dictorũ filiorũ testõris mortuus esset sine filijs, ergo à ↄ̃rio sensu, si cũ filijs, non dẽtur, arg. l. aliqñ. ff. de cond.& demõ.
2 & quæ plenissimè in l.1.§. huius rei. ff. de off. eius. Et† qa d. Io. Ant. mortuus fuit nõ sine filijs, sed cũ posthumo,
3 qui filius est. l.3. de iniust. rup. cũ alijs vulg. Et† mortuus est cũ D. Angelina fęmina, q̃ applõne filiorũ cõtinet̃. l. si quis ita. in prin. ff. de test. tut. l. si ita scriptũ. de leg.2. & l. iusta. de ver. sig. ergo.&c. Et faciũt no. ꝑ But.& alios, in c. Raynal. ex̃ de testis,& ꝑ Alc. cõs.53. col. fi. vol.3 volẽtes, fideicõmissũ iniunctũ alicui decedẽti sine filijs, relictis filiab. expirare, nisi eṗsè dicat̃ sine filijs masculis,& vnica

vnica filia sufficit.l.nō est sine liberis.ff.de ver.si.l.1. C.de cōd.inser.l.q̄squis.ff.de ver.sig.&.p Bar.in l.ex facto.§.si
4 qs rogatus.ff.ad Treb.Ad† ꝙ ēt facit: q̄a si d. fideicōm. fuisset simpl̄r relictū,tñ intelligeret̄, nisi filius grauatus post eius mortē filios reliq̄sset.l.cū auus.ff.de cōd.& de l.cū acutissimi.C.de fideic.l.gñaliter.§.cū āt.C. de insti.
5 & subst.Prout† ēt idē dicēdū,nā licet in alijs partib.d fi deicōmissi testōr loquat̄ de filijs masculis,tñ ī casu substitutionis,de qua mō agit̄,simpliciter dr̄ de filijs, vnde à proprietate verborū recedi nō dēt.l. in re igit̄ dubia.
6 ff.de exercit.& vul.l.nō aliter.de leg.3.Prout† ēt:q̄a si te stōr hoc voluisset in isto casu, iā expressisset de masculis,sicut expressit in alijs partib.&capitib. sed quia omi sit,p̄sumit̄ noluisse.l.1.§.fin āt ad deficiētis.C.de cad.to. c.inter corporalia.de translatio.p̄lat.cap.ad audientiā.
7 de decim.Vñ† iste casus omissus remanere dēt in dispo sitione iuris cōis,vulg.l.si ex̄neus.ff.de cond. ob cau.l. cōmodissimè.ff.de libe. & posthum.l. si cū dotē. ff. sol.
8 matr.Eo† insup:quia si istud onus fideicōmissi extēderetur ad filios.d.Io. Antonij,sequeretur incōueniēs, ꝙ dicti filij,nō honorati grauarent̄,ꝯ tex. in l.ab eo. C. de fideicōmiss.l.sed & si sic.de lega.3.l.conficiuntur. de iu.
9 cod.l.si docueris.de fals.cū si.Et † cū tātū sint positi in cōditione nō censent̄ positi in dispositione, s̄m cōem doct.de qua in l.Lucius.ff.de hær. inst. & plenissimè in l.1.C.de pac.& in l.Cēturio.ff.de vul.& pup. cū alijs cō-
10 cor.consequenter grauari nō potuerūt.Ad† ꝙ ēt facit nā tale fideicom.remitti potest,l.cū ꝓponas.C.de pac. ꝙ fieri non posset,si tales nepotes essent ex testō inuitati:vt dicit Bal.in d.l.cū proponas,& no. in l. de fideicōmisso.C.de transac.per gl.& Bar.in d.l.Lucius. & q̄ habentur in l.si cum dotē,in prin.ff.sol.mat.& in l.q Ro-
11 mæ.§.duo fratres.de ver.ob.Facit† ēt illud,ꝙ in d.fideicōmisso dr̄,ibi.si aliqs dictorū filiorū , q̄ est repetiua,& relatiua ad filios tantū.l.asse toto.ff.de hær. inst.auth. si quis in aliquo documēto.C.de ed.Ad ꝙ facit ēt dictio posita,& si oēs masculi ipsius testatoris,iuxta l. ipse. C. de eden.& in c.p hoc,de hær.li.6.& verba posita in d.fi deicō.ibi, & in casu morientiū filiorū suorū , q̄ dictio respicit tm̄ tp̄s præsens,nō futurū.l.si ita.ff.de au.& arg.
12 leg.Prout† idē dicendū: quia fideicōmissum est factū, altero decedente sine filijs , & ideo verificandū in filijs ipsius testōris,nā q̄n dispō non pōt referri nisi ad vnū, ad illud referenda est.l.2.ff.de lib.& posth.l. pediculis.§. item cū quæritur.ff.de au.& arg.leg.l.1.§.lex Falcidia.& ibi Bar.ff.ad l.Fal.& ꝓ ista opi.cōsuluere solennes doct. Bono.& Perusi.vt refert Pa.de Ca.in l.1.C.de cond. inser.& diuersa consi.diuersorū doct.reperiunt̄.¶Prædictis tñ nō obst.s̄m ea q̄ in facto proponunt̄,more Sceuolæ Iuriscō.dico contrarium sententiam de iure esse veriorem eāq; vt æquiorē,& tāq̄ verissimā esse amplectendam,& sequendam.
13 Ad† quod demonstrandū pri mò adducitur illa cōis,& trita regula & cōclusio,ꝙ voluntas testōris attēdi debet,vt dicit tex.in d.l.nō aliter.& in l.conditionib.primum locū,ff. de cond. & demō.& ibi pulchrè p Moder.inferentes ad varias q̄st.& tex.in l. pen.de leg.1.& in l.hr̄des mei.§.cū ita.ff.ad Trebellia.&
14 in l.cū quæstio.in fi.C.de leg.Et † p̄cipue in fideicōmissis seruanda spectandaq; est voluntas testōris,vt in l.fideicommissa.§.itē si quis.de leg.3. & sola voluntas seruatur in fideicommissis,vt dicit tex.in l.pe.de leg. 1. cū
15 si.Hinc† dicimus in fideicommissis sufficere tacitā voluntatē,quæ ex coniecturis colligitur. l.cū proponebatur.de lega.2.l.qui solidū.§.1.e. ti.l. licet Imperator.vbi Bar.de leg.1.l.Titia Seio.§.Seia libertis. de leg. 2. & latè p Soc.consi.12.& consi.77.& consi.14.Viso testamento.
16 & ꝯsi.49.vol.1.& ꝯsi.191.Licet difficultas.vol.2.Hinc† dicimus,fideicommissum induci verbis enūciatiuis,in q̄bus constat.Soc.consi.251.quoniā.ver.confirmatur.& consil.227.Præsens consultatio.vol.2.& consi.249.Materia.eo.vol.& per Cur.consi.51.in prin.& col.8. & cōsi.
17 4.col.fin. Hinc † in fideicommissis potius voluntatē q̄ verba inspicimus l.cū virū.C.de fideicom.l.3. §. conditio.ff.de adimen.leg.& ideo Bal.in l.fi.C.de impu.& ibi Pau.de Cast.& alij scribē.concludunt,in materia fideicōmissi ex coniecturata mēte testōris recedi à vi & nā

verborū,vt pulchrè p Corn.cōsi.239.Vr̄ vol.2.& ex isto tollit̄ vnū,quod superius ex aduerso adducebatur nā à
18 verbis recedit̄ constito de mēte cōtraria.Hinc† etiā dicimus,coniecturatā mentē defuncti operari trāslationē fideicōmissi ante cōditionē impletā,p Bal.& alios, in l.vnica.C.de his qui an.aper.tab.& p Soc. in d. §. hr̄dis mei.& * cōiter sequūt̄ doct.maximè Fran.de Cur. cōsi.75.D.Ludouicus.& Frā.de Cur.iunior,cōsi. 16.Præsupponit̄ in facto.col.4.ad q̄ no.p Bart. & alios,in l.qui dā testō.ff.de vul.& pup.& p Mod.Pap.in l. 3. C.de lib. præter.& faciunt nota.in l.ex facto.in princ.& in l.Sceuola,ff.ad Treb.cū alijs ꝯcor.in casu isto euidēs est fortis coniectura & multiplex mētis ipsius testōris,quinimo & exp̄ssa mēs ipsius,ꝙ ipse substitutus veniret, & nō d.Angelina,& eius mater,igitur &c. Ad ꝙ ostēdendū primo considerandū est, ꝙ dictus testōr super dictis bonis stabilib.in quib. fecit fideicōmissum vt s̄. voluit & mādauit, ꝙ si aliquis filiorū p̄dictorū moreret̄ sine filijs, ꝙ semp bona stabilia ipsius testōris irent ad masculos superstites,& ꝙ nō possent vendi seu alienari ad effectū,ꝙ semper vadant de masculo in masculū, sine detractione alicuius Trebellianicæ:ex q̄bus verbis clarè patet, dictā ꝓhibitionē alienationis gradatim & ordine successiuo inducere fideicō.tū ex illis verbis geminatis,semper & semper,vadāt & vadāt ad masculos
19 superstites,& de masculo ad masculū. † Quæ geminatio multū operat̄.l.balista.ff.ad Treb.2.q.3.cap.si q̄s ira tus.p Bal.in cōsi.scisimat.posito in rub.C. si qs ali.test.p hi.car.pe.& p cano.in c.fi.de off. deleg. p Mod. in l.1.ff. de offic.eius,& plenissime p Ant.Corse.in tract.de potesta.reg.dū tractat de virtute actus geminati.Et † licet
20 dicta ꝓhibitio alienationis videat̄ facta filijs primi gradus,ꝓpt̄r nō videat̄ extēdi ad nepotes , p tex. in auth.de resti.& ea q̄ par.§.nos ergo.colla. 4.& p Bar.ī l.filius.§. diui.col.fi.ver.quærit Dy.de leg.1.tñ q̄n testōr aliud se sit & voluit,tūc transit ad nepotes,& etiam ad alios descēdētes,& isto casu appellatio filij cōp̄hēdit nepotes, q̄n nepos mortuus fuit sine filijs superuiuēte primo filio testōris,cuius cā prohibita fuit alienatio,vt no.Paulo de Ca.consi.12.Vr̄ dicendū.in fi.& Mod.repeten.in d.§. diui.in d.q̄st.Bar.vbi p multas decis.post Alex. tenēt,ꝙ si bona sunt cōsiderata,vt est in casu nostro,talis ꝓhibitio afficit nedū filiū sed nepotes & alios,descendentes.
21 Ad† ꝙ ēt facit.Nā ꝓhibitio alienationis ꝑpetua, īducit ꝙ bona remaneāt in familia,vt cōcludit Fran. de Cur. cōsi.40.col.8.ver.ꝙ ēt.& Corn.cōsi.38.Placet vol.1. Rō .n.& cā ꝓhibitionis,q̄ viget in filio , ita viget in nepotibus & alijs descēdētib.& ꝯsequēter oēs ea ꝯp̄hēdūt̄:cū rō ampliet dictū,vnde licet ꝓhibitio loquat̄ de filijs: tñ q̄a rō cōprehendit oēs,ad oēs fit extēsio, vt p Bar. in l. pater.§.fundū.de leg.3.& p Pau.de Cast.in d. cōsi. 12.& p Alex.cōsi.59.vol.2.& q̄ p Iac.de Bel.in auth. de rest.fideicom.vbi attenta rōne ꝓhibitio ēt extenditur vltra quartū gradū ꝑp verbū,perpetuo.& semper: vt est in casu nostro,& ita in terminis voluit Soc. cōsi. 43. Visis testō.col.1.& 3.vol.3.Frāc.de Curt.ꝯsi.45.col.4.& Dec.
22 cōsi.38.col.2.Prohibitio†.n.de nō alienādo facta certis personis,trāsit ad filios,& descēdētes ipsorū prohibitorū,quando mens testōris hoc indicat,puta quia voluit bona cōseruari in familia &c.vt est propriè in casu nostro,& fortius id voluit idē Corn.in d.cōsi.38.& repetē. in d.§.diui. Patet ex prædictis, nedū filios primi gradus esse prohibitos alienare bona,de q̄b.litigatur , sed oēs
23 eorū descendentes,vt s̄.Ex † tali itaq; ꝓhibitione facta modo quo supra, resultat fideicom. gradatim & successiuè ad oēs masculos descendētes ipsius testatoris, & gradatim,& successiue oēs videnť esse grauati onere dicti fideicom.l.peto.§.fratre. vbi Bar. & scriben. de lega.2.plenissimè p Ale.& Socin.post alios,in l.q Romę. §.cohr̄des.ff.de verb.ob.& q̄ p Mod.& repeten.post antiq.in d.§.diui p Corn.ꝯsi.22. In hac ꝯsultatione. & cōsi. 59.Diu.vol.2.& cōsi.230.Quanquā.vol.3.p Dec.cōsi.23. col.2.& consi.38.& 65.col.pen.& quæ no.in l.cum ita. §.in fideicommisso.de leg.2.per Mod.Perusi.ī d.l.ab eo, C.de fideicom.per Alexa.& Soc.in l.cū filiofami.de legat.1.& idem Socin.cōsi.12.p̄sens cōsultatio. volum 3.

Et

24 Et ibi col.5.in fi.dicit, q̄ dictio, ꝑpetuò, æqualet dictio-
ni sp,& sinonimè ꝓcedunt,adducit gl. in verſ. ſp, in ꝓ-
œm inſt.& quæ hñr in l.1.ff.sol.mat.& in l.ſp. ff.de iu.im
25 mu.Vlterius† nedū d.ꝓhibitione alienõnis inductū fuit
fideic.gradatim,vt s̄.ſed ēt ex alijs verbis poſitis in d.te
ſtō,voluit.n.d. teſtōr, q̄ bona ſua remanerēt cippo, &
irēt de maſculo in maſculū, quo caſu oēs vñr eſſe gra-
uati de reſtituēdo,arg.l.peto.§.fr̄e.& hr̄ in l.fi. C.de ver.
ſi.vbi Ang.& Barb.ꝯſ.44. Sapiēter ſcripſit.vol. 2. & per
Bar.in l.ſi cognatis.& ibi Soc.ff.de reb.dub. & plenè in
l.Gallus.§.q̄dā rectè.ff.de lib.& poſth.ꝑ Ale. & Soc.ī d.
§.cohr̄des.& in d.ꝯſ.12.& ꝯſ.43.col.3.& 4.vol.3.& cōſ.
49.Capio primū,col.1.vol.1. vocati.n. vñr ordine ſuc-
ceſſiuo, hoc eſt q̄ primo admiſſo cēſeret̄ primus roga
tus de reſtituēdo ſequēti in gradu, pariter & ī alijs ſeq.
ita declarat Pau.de Ca.in d.l.Gallus.§. q̄dā rectè. §. ēt ſi
parēte,maximè q̄n vocant̄ ordine collectiuo, vt puta,
26 familiæ,cippi domus,vt eſt in caſu nr̄o,& ſequit̄ Soc.in
d.§.cohr̄des.& in d.ꝯſ.43. & 12.Ad † q̄, nā q̄n qualitas
maſculinitatis eſt adiecta in ſubſtōne, vr̄ eſſe adiecta cā
cōſeruādæ agnationis,& familiæ & cippi, quo caſu nō
daret̄ cōſeruatio,ſi primus tm̄ eſſet grauatus,& nō de-
ſcēdētes ꝯ mētē expſſam teſtōris,& ꝯ deciſ.ſupius alle
27 gatas.Vlterius† cōſiderādū eſt, q̄ teſtōr filias fœminas
particulares hr̄des inſtituit,maſculos verò vl̄es, ſubſti-
tuendo eos dictis fęminis, & vltimo loco eis ſubſtituit
dñm Venantiū,ex quo ergo filio maſculo vltimo dece
dēti ꝑtulit illum proprijs filiab. à fortiori dicēdū eſt, q̄
filius teſtōris ſubſtitutis ꝑferat̄ Angelinæ filiæ Io. Ant.
q̄ eſt neptis teſtōris,cū nō ſit credendū,teſtōrē plus di-
lexiſſe neptes ex filijs q̄ proprias eius filias, arg.not.in l.
Publius.§.fi.ff.de cond.& dem.& eorū quæ no. in l.ſi vi
ua matre.C.de bo.mater.& ꝑ Bar.in l. fi. verſ. de q̄one.
ff.ad Treb.& ꝑ Bar.in d.l.Gallus.§.etiā.ver. quæro iux-
ta ꝑdicta.& faciunt no.ꝑ Bal.in l.venia. circa fi. C.de in
28 ius voc.& ꝑ Soc.cōſ.14.vol.1. Prout † ēt idē dicendū,
quia teſtōr filios maſculos tm̄ hæredes vl̄es inſtituit fę-
minas in certa portione,vt ſup. quo caſu cōcedēdo ꝑ-
rogatiuā maſculis,eos inſtituēdo,& ſubſtituēdo,nō vi-
detur alia ratione motus, niſi fauore agnationis, & vt
bona in familia cōſeruentur,q̄ patet, dū vult bona ire
de maſculo in maſculū,& etiā ad cippum domus,& iō
fęminæ neptes excludunt̄, & nō faciunt deficere fidei-
cōmiſſum,arg.eorum quæ no.ꝑ Bar. in l. q̄ verò.ff. de
legi.& in cōſ.Ang.inci.Martinus & Ioannes de Floren
tia,attēta ergo tali ratione,qua fuit motus teſtōr,vt bo
na cōſeruarentur in cippo & maſculis,q̄ militat in caſu
ſubſtōnis,& fideicommiſſi,de quo agitur, dicendū eſt
neceſſariò,q̄ illa cōditio,ſine filijs,debet intelligi de ma
ſculis,& ita tenuit Dec.cōſ.15.& ꝑ tenui facultate. col.
29 3.& Pau.de Caſt.cōſ.77.Caſus iſte.& cōſ.54. vol.4. Ale.
& Soc.ꝯſ.14.Viſo teſtō.vol.1.Appellatione †.n.domus
& cippi illi tm̄ veniunt, qui ſuccedunt per lineam ma-
ſculinā,arg.no.in l.1.§. ſed & ſi ſeruus.ff.de vent. inſpic.
& quæ ponit D.Laurus in tract.q̄ extant.maſc.&c.car.
10.col.3.in fi.Ad q̄ etiā. Nam dictus teſtōr ſemper cōſi
derauit cōſeruationem familiæ,domus,& cippi,& ma-
ſculinitatē,tum inſtituēdo maſculos vl̄es hæredes,tum
eos ſubſtituēdo filiab. ſuis, tum inſtituēdo poſthumos
maſculos,tum diſponēdo, q̄ bona vadāt ad maſculos
ſupſtites,ipſis morietib.ſine filijs, & de maſculo ad ma-
ſculū,& demum dū dicit, q̄ ſi oēs maſculi ipſius teſtō-
ris deceſſerint,voluit defectis oīb. maſculis, bona pue-
nire ad D.Venantiū, & eius filios maſculos, & vlterius
q̄ ſi D.Venātius moreret̄ ſine filijs maſculis, tal̄r q̄ cip
pus domus nō ꝑſeueraret,tūc vocauit fęminas,& in fi
30 ne dicit, q̄ in caſu deficiētiū filiorū ſuorū maſculorū,
q̄ bona ꝑuenirent ad fęminas,&c.Si† ex ꝑdictis cōſide-
rauit maſculinitatē,nō ob aliud dicta qualitas maſculi-
nitatis toties repetita vr̄ eſſe adiecta,niſi cā cōſeruandę
agnationis,vt in §.cæterū.& §.media.inſt. de legi.agna.
ſucc.& in d.l.1.§.pe.de vent.inſpic.& ꝑ Io. And. in add.
ad Spe.in tit.de ſucc.ab inteſt.& ꝑ Bal. in l. maximū vi-
tiū.C.de lib.ꝑte.ꝑ Cuma.cōſ.2.& ꝑ Soc. in d.cōſ. 12.&
melius conſ.63.viſis teſtō,col.9.& ſeq.vol.3.& ꝑ Dec.d.
31 conſ.15.Ex † quo.n.teſtator voluit bona ire de maſcu
lo in maſculū,& illis deficientib.ad fęminas, manifeſtè
patet voluiſſe maſculos ꝑferre, quouſq; extarēt, fęmi-
nis,& ipſas venire ceſſantib.omnib.maſculis,arg.no. ꝑ
Bal.in l.fi.ff.ad Tertul.& Bal.& alios,in l.2. C. de lib.ꝑte.
vt ꝑ Soc.cōſ.40.Cum in ꝑſentiarū.q. eſt inter cōſ.Frā.
32 de Cur.col.5. Ad † quod ēt, ex quo teſtōr voluit bona
eſſe in cippo,dicendū eſt, ad illa vocatos eſſe maſculos
deſcēdētes,& eſſe excluſas fęminas,ꝑ quas bona nō cō
ſeruant̄ in cippo domus,& in familia,ſed his mediātib.
trāſeunt ad alienas familias,vt ꝑ Io.And.in d. rub.de ſu
ceſ.ab inteſt.& inſt.de pat.poteſt.in fi.& Bal.in d.l.maxi
mū vitiū,& eo maximè q̄ teſtōr dixit ſemp,q̄ idē eſt,q̄
33 ꝑpetuò;ꝯñr d.D. Angelina venit excludēda.Illa † .n.di-
ctio,ſemper,& ꝑpetuò,denotat perſeuerantiā reſpectu
domus,& cippi.l.patre furioſo.ff.de his q̄ ſunt ſui vel a-
lie.iur.c.ſignificauit.de off.ord.& pulchrè per Soc.in d.
34 cōſ.12.& in d.cōſ.63.col.9.& 10.Prout† etiā facit.Nam
fideicōmiſſum iniunctū cum illa clauſula, ſi deceſſerit
ſine filijs,nō deficit,ſi grauatus reliquit filiam, q̄n mēs
teſtatoris fuit fideicōmiſſum ꝑuenire ad maſculos, &
iō filia excluditur, & admittit̄ ſubſtitutus fideicōmiſſa-
rius,vt plenè ꝑ Soc.in d.l.cū auus.col.44. verſ.tertiò q̄-
ro.vbi ꝑ octo colūnas examinādo articulū cōcludit,vt
s̄.& idē firmat in cōſ.93.Viſo teſtō, vol.1.& ibi dicit̄, q̄
mēs oñditur,q̄n maſculos vniuerſaliter inſtituit & ſub
ſtituit,& nō fęminas,& adducit alias cōiecturas, quę ꝑ
priè faciunt in caſu nr̄o,& idē voluit Corn. cōſ.146.In
hac cōſulta.col.2.& ſeq.vol.2.& Fran. de Cur. conſ.75.
col.3.& in dictis locis rñdet ad d.l.cum acutiſſimi,& ad
d.l.cum auus.q̄ nō procedant, q̄n conſtat de mente te
35 ſtatoris.¶† Ex prædictis ēt patet ſublatā eſſe obiectionē
q̄ licet in prima ſubſtitutione nō ſit facta mētio de ma
ſculis,tm̄ quia in ſequētib.clauſulis ſemper teſtōr vocat
maſculos ad effectū cōſeruationis agnationis, & cippi
domus,ꝑ illa ſequētia declarantur præcedentia,quate-
nus eſſent dubia. l.q̄ filiab.l.ſi ſeruus plurium.§.fi.de le.
1.l.cum quis.vbi Bar.de le.3.l.3.de lib. & poſth.cū con-
36 cor.Eo † etiā,nam fideicōmiſſum ampliatur & reſtrin
gitur à rōne,& ideo cum in caſu noſtro ratio cippi do
m9,& qualitas maſculinitatis ſit amplior dicto,ampliat
dictū ad excluſionē fęminarū, per quos bona in fami-
lia,& in cippo,nō conſeruantur.l.cum pater. §. dulciſſi
mis.de leg.2.vbi Bar.l.reg.§.itē ſi quis.de iu.& fac.igno.
Bar.in l.pater fundum.de le.3.& per Soc.in d. conſ.63.
col.9.verſ.3.quæro.& cōſ.77.Viſis teſtō.col.1. ver.3.per
37 Dec.in d.cōſ.15.Ad† qđ ēt facit,ex quo ſumus in mate
ria differenti, in qua maſculinū non cōcipit fęmininū
ꝑ Bar.in l.1.ff.de pęn.ex quo bona dēbant cōſeruari in
familia & cippo, q̄ nō cōuenit fęminis. Itē quia & de
fęminis & de maſculis teſtōr fecit mentionē,quo caſu
maſculinū nō cōcipit fęmininū,vt ꝑ Abb.cōſ.36.col.
1.& fi.& ꝑ ea quæ no.per Ale.cōſ.95.& conſ.90. vol.3.
& latè per Soc.in d. conſ.63.& 12.& per Dec. d.cōſ.15.
38 col.pe.Prout † etiā,quia ſtante facti contingentia ſi te-
ſtator ipſe fuiſſet interrogatus,an vellet fęminas venire
ꝑcul dubio dixiſſet nolle, quo caſu pro expſſo dēt ha-
beri,gl.no.in l.tale pactū.§.fi. ff. de pact.& in pūcto ſunt
ꝑallegata conſ.hoc diſponentia, vbi alia etiā allegātur.
39 Patet † ex ꝑdictis, appellatione filiorū non venire filias
fęminas q̄n verba,cauſæ,rationes, materia ſubiecta, &
voluntas teſtōris non poteſt ad illas adaptari,& ita limi
tantur in contrarium adducta per deciſ. ſuperius alle-
gatas,& in puncto vult ēt Soc.conſ. 36. rectè ac matu-
rè.in fi.vol.1.& Fran.de Cur.conſ.9.col.4.& conſ.40.in
prin.& cōſ 44.col.6.& Dec.in d.conſ.15.Rurſus aduer
40 tendū† eſt,q̄ licèt filij poſiti in conditione non videan
tur inuitati,ꝑ gl.& doct.cōiter,in d.l.Lucius,& in d. l.1.
C.de pact.& ꝯñr non poſſint grauari.d. l.ab eo.tamen
dicta concluſio non procedit, q̄n concurreret aliqua
coniectura,per illa.n. cenſent̄ inuitari & poſſent graua
ri,ita Cor.in d.l.ab eo.& in conſ.146.col.2.& ſeq.vol.2.
41 & conſ.273.vol.3.& pulchrè per Soc.d.conſ.12. † Vbi
vult.q̄ in caſu noſtro licet filij filiorū poſiti in conditio
ne non habeāt voluntatem diſpoſitiuā teſtatoris,tm̄ ha
bēt qualemqualē,quia teſtōr cogitauit bona ad eos ꝑ-
uenire, & ꝑ hanc voluntatē dicūtur prælati ipſis ſubſti
tutis.

tutis. d.l. Lucius. vbi ergo sunt tales filij,& descēdentes ab eis,q talē volūtatē testōris non hñt,nō excludūt substitutos,& cēsent grauati & vocati,vnde cū testōr in casu nro excluserit sexū muliebrē, p quē nō cōseruatur cippus,& eadē ratio,& cā militet in descendētib. à filijs sicut in filijs,ꝯñr nepotes & descēdentes censent grauati,& faciūt,quæ dicit idē Soc.in d.cons.12.& 63.Prout
42 ēt† idem dicendū, quia vltimo morienti post mortē plurium fuit substitutus d. Venātius, quo casu oēs vñr inuicē substituti & grauati onere fideic.vt tenet Pet.de Ancha.cōs.73.Cōtra Philippū.& Ale.ꝯs.64.difficultas cōsultationis.col.vlt.vol.5.& p Barb.ꝯs.27.vol.1.col.15.& ꝯs.55.vol.2.& Fran.de Cur.ꝯs.75.et ꝯs.42. col.5.et 9. et ꝯs.51.col.2.& Soc.ꝯs.113.suprascripti.vol. 1.& Fran. de Cur.iun.cōs.16.& melius p Corn.d.cons.73.vol.4.decla
43 rādo prout aliàs cōsului. † Ad ꝙ ēt: quia si d. testōr de hoc fuisset interrogatus,nulli dubiū, ꝙ hoc dixisset, & dispósuisset, quo casu dispō facta in vnū casum,porrigit ad aliū,de quo verisilr disposuisset, si de eo fuisset interrogatus.l.Titius.§.Seius.ff.de lib.& posth.latè p Barba.ꝯs.51.circa hāc dubitationē,ꝙ est inter cōs. Ale.vol. 1.& p Soc.ꝯs.40.Cū in pñtiarū.ꝙ est inter cons.Franc. de Cur.& ita limitat dispositio.d.l.Lucius.in casu nro, si testator fuisset interrogatus an voluisset grauare descendētes ex filijs, certè dixisset ꝙ sic, vt clarè patet ex
44 eius mēte,ergo,&c.Eo†insuper,qa no.in d.l.Lucius.nō vident hēre locū, qñ est facta expssa mētio de filijs masculis,quia tūc non veniūt fęminæ, ꝓut fuit dictū s. & habet in d.c.Raynal.ex quo terminus masculus,conuenit viris,& nō fęminis,vt no.Abb. ꝯs.73.Videt vol. 1.& Ant.de Bu.ꝯs.47. Ad probandā. si ergo filiæ excludunt qñ dr de masculis,ꝓut fuit in casu nro,& sæpius reiteratū, necessariū est, ꝙ isti masculi sint vocati ex testō, ex quo fęminæ ab intest.nō excludunt.d.l. maximū vitiū. cū alijs vulg.vnde cū d.Io.Ant. tanq̄ filius masculus & ei⁹ descēdētes masculi excludāt fęminas,vñr vocati virtute.d.testamēti,& tanq̄ honorati potuerūt grauari & nō hēt locū gl.in d.l.Lucius.& ita tenet Gui.Pa. q.184. In illa quæstione qua quærit. & ibi adducit authoritates & rōnes,& sequitur Dec.in l.1.C.de pac. & cōsulen
45 do aliàs dixi ex mēte Soc.cōs.117.vol.3.Accedat†& alia cōiectura,ꝙ testator voluit, ꝙ si oēs masculi ipsius testatoris decessérint,ꝙ veniret d.Venātius, defectis oīb. masculis.ad effectū,vt cippus,& domus cōseruaretur; quo casu illa vbis,omnes,& omnib.& primos, & sequētes in gradu cōprehendit.l.à procuratore.C.mād. c.so
46 litæ.de maior.& obed.Ad†quod ēt facit. Nā post mortē omnium filiorū masculorū, nedum descendētium ex eis,sed ex d.Venātio, & filijs eius nullo superexistēte de cippo domus,vocauit fęminas,vnde existēte aliquo ex masculis,eas excludit,vulg.c.nonne.de psump.l.maritus.C.de procu.l.prætor. in prin. de jud. Prout & alia coniectura.Nā testator vocauit fęminas post mortem d.Venātij,& post mortē filiorum masculorum ipsius, qñ nullus esset de cippo, à fortiori voluit venire Ioan. Fran.substitutū,qñ filij masculi Io.An. mortui fuissent sine filijs masculis. vt illa qualitas masculinitatis videat repetita ēt in præcedentib.per iura superius alle. Adest & alia coniectura.Nam testator voluit,ꝙ si aliquis filiorū suorū institutorū decesserit sine filijs, vel cū filijs, ꝙ sp bona stabilia vadāt ad masculos supstites, & de masculo ad masculū,vñ illa verba,sine filijs, necessariò debēt intelligi sine filijs qbuscunq; masculis,& fęminis,& illa alternatiua,vel cū filijs,dēt intelligi,s.fœminis, vt sit sensus,vt si vnus filiorū moriat sine filijs qbuscunq; ꝙ tūc bona vadāt ad alterū,idē si moriat cū filijs, s. femi-
47 nis,quo casu hēmus intētum.Et†si aliter dicta verba intelligerent,daremus ꝯdictionē in ipso testōre,ꝙ nō est dicēdum.l.1.C.de fur.& l.nō ad ea.de le.1.& de adimen. leg.Maximè in ipso testōre perito, & in vtraq; censura doct.arg.nota.in l.diē functo.ff.de off.assess.& in rub. de mag.in c.clerici.de iud.& q̄ no.in l.Cēturio.ff.de vul.& pu.& in l.cū pcib.C.de impu.cū cōcor.Pro eadē opi.ēt facit,ꝙ no.Ful.& Pau.de Cast.in d.l.1. C. de cond.inser. And.Barb.in d.cons.52. Cū cons. 157. A in testō instituit,& Pau. de Cast. cōs.77. Casus frequēter contingit. vbi dicit,istā opi.ꝓcedere indubitanter, qñ substitutus erat de descēdentib.testōris,vt est in casu nro,& sequit
48 Fran.de Cur.& Dec.quos aliàs cōsulēdo adduxi.†Non obstāt allegata in ꝯrium.Nā sublata sunt ex deductis,& procederent, qñ aliud nō appareret ex voluntate testōris,sed in casu nro clarè patet,testōrē de filijs masculis intellexisse,ergo,&c.& ita rñdet Pau.de Cast.in d.ꝯs.
49 77.& in d.l.1.& cons.355.Non†ob.l.cum auus,& l.cum acutissimi,quia ex pcedentib.patet rñsio,& inspecta dispositione testatoris nō ꝓcedunt, vt no.in d.l.cū auus. & p Pau.de Cast.in d.ꝯs.77. col. 3. & superius dictū est.
50 Non†ob.arg.à contrario sensu,stante mēte ꝯria testatoris,cuius correctio,& inualiditas induceret,si sumeretur, ꝙ nō est dicendū,vt no.in d.l.1.§.huius rei. Non obst. ꝙ posthumi sunt filij. Nā etiā filij, & omnes descendētes grauati cēsentur ex voluntate testōris, vt dictū est.Non obst. ꝙ appellatione filij veniunt fęminæ, nā non procedit,qñ materia subiecta, ratio, & mēs testōris non potest ad illas adaptari.Non obst.ꝙ si testōr voluisset,hoc expssisset,&c. & ꝙ casus omissis remanet in dispōne iuris,&c.d.l.cōmodissimè.Nam in casu nro casus fuit expressus,ex quo sequit ex eo, ꝙ expressum fuit,vt in d.l.iam hoc iure,de vul.& pup. & p Bal in l.1. col.fi.C.de his qui an.aper.tab.Non ob. ꝙ positi in cōdōne,& non honorati nō potuerūt grauari, &c.d.l.ab eo.& d.l.Lucius,nā & grauati fuerūt, & grauari potuere,ex multiplicib.cōiecturis supra adductis,& allegatis, ex qb.nec l.ab eo,nec no.in d.l.Lucius habēt ob.†Re-
51 sultat † ex prędictis ſm dubiū, an hrdes dicti posthumi grauati possint de dicto fideicommisso detrahere Treb. in qua difficultate licet prima facie videat dicendū ꝙ sic,vt.ff.& C.ad Treb.ferè p totū.& inst.de fideic.& de sing.reb.p fideic.re.cū si.tñ contrariū est ipsius ve-
52 tas ex multis.†Primò,qa de dictis reb.p fideicōmissum relictis fuit per testatorē expresè prohibita Treb. quæ prohiberi pōt etiā in filijs primi gradus,ſm Cyn.in l.si filie bemus.C.ad Treb.& Cuma.in l.qui hæredi.§.cum ff.ad ff.de vul.& pup.& in l.in fideicommissaria.in prin. ff.ad Treb.& latè per Alex.& Soc.in l.Marcellus. in prin.co. ti.& p Alex.cōs.29.vol.5.& cons.67.vol.1. & plenissimè p Ang.& Pau.de Cast.in auth.sed cum testator. C.ad
Fal.& p Ale.cons.5.vol.3.vbi dicit hāc opi.esse * cōem & per Fran.de Cur.cōs.16.& per Cor. consi.17. Circa vol.4.& cons.180.eo.vo.& cons.187. vol.1. & cons.9. col.5.vol.3.cum infinitis alijs,quæ allegantur per Cor in tract.de potesta.reg.car.23.& seq. vbi dicit hanc esse cōem,* & respondet ad omnia,quæ in contrariū adducūtur,quinimo,& fortius in locis præall.habetur,ꝙ nō dū verbis expressis,sed tacitè,et ex coniecturis pōt prohiberi, & in casu nro,nedū cōiecturæ,sed verba expressa illā prohibent,ergo, etc. et de veritate istius aliàs etiam
53 plenè cōsului.† Prout idē dicendū est ex alio,ex quo prohibita fuit alienatio de illis bonis relictis sub fideicommisso,et per prohibitionem alienationis censetur prohibita detractio Trebellianicæ, auth. sed in ea. C.ad Fal.quæ licet loquat in falcidia,tñ locum hēt in Trebellianica ſm Bal.ibi,et cōiter doct.et tenet Are. cons.37. col.vlt.et per Cor.cons.12. in cons. hac consultatione
54 col.10.vol.4. et aliàs cōsului de veritate.† Prout etiā ex alio nō potest detrahi,ex quo dictus.q.Io.Ant.nullum fecit inuentariū,quo casu sicut nō detrahitur Falcidia. §. si verò nō fecerit,in auth. de hær.& Falc.auth.sed cū testōr.C.eo.pari mō etiā nō detrahitur Treb.et licet in hoc sint opi.docto.tñ ista ē magis * cōis,vt voluit Cor. d.cons.22.et cōs.303.vol.1.et repet.in l.filium quem habentē.col.fi.C.fam.erc.et Cors.vbi sup.q.37. car. 25.et
55 Dec.pluries et ipse ēt.† Ad quod ēt facit.Nā Treb.detrahitur cōtra voluntatem testatoris.l.Titius.ff.ad l.Fal.et detrahēdo induceret peccatū,ꝙ de iure cano.nō est permittēdū,vt in puncto dicit Phil.Fran. in c. si pater. col. 17.circa fi.de test.et Mod.Perusi.et Pap.in l.pcib. C. de
56 impub.Ex † prædictis resultat alia difficultas. Si nō pōt detrahi Treb.quā ergo partē dictus Io.Ant.et posthumus eius filius, et Angelina eius filia debent habere de dictis bonis,et hæreditate dicti q.testōris.Et certū est,ꝙ consequi dēnt ltīmā debitā iure naturæ d.Io.Ant.filio testa-

testatoris,in qua nõ potuit grauari,ex quo erat pubes l.qñ in priorib.& auth.nouissima.C. de inoff. test. cũ similib.q̃ ltima trãsmitti potuit ad suos,& ẽt extraneos,vt no.in l.omnimodo.l.sancimus.& d.auth.nouissima.& in l.si infanti.C.de iu.delib.& in l.quanquã.C.ad le. Fal. & in l.irritũ.eo.ti.& in hoc nõ resultat aliqua discussio.

57 Tn†aduertẽdũ est,ꝙ in dicta legitima,debita iure naturæ cõputat̃ oĩa exacta,& cõsũpta ꝑ do.Io. Ant.de bonis & hr̃ditate pr̃na:vt est cõis cõclus.doct. ꝑ d. l. Marcellus.§.res q̃.ff.ad Treb.ꝑ Bal.& scriben.in d.l.filiũ quẽ hñtẽ.& d.auth.nouissima.& in l.in quartã.ff.ad leg.Fal.

58 Nec†d.Io.Ant.& eius filij ꝓ deductione d.legitimę pñt hr̃e electionẽ ĩ bonis testõris; ex quo in bonis specialr relictis filius nõ hẽt electionẽ ꝓ retẽtione legitimæ, vt voluit Bal.in rub.ff.de rer.diuis.& ibi no.& faciũt no.in auth.sed in ea.C.ad leg.Falc.& ꝑ repeten.in l.in quartã. ff.ad le.Fal.& quia clarè patet,d.Io.Ant. de bonis & hr̃ditate d.testõris iã ꝑcepisse vltra legitimã sibi debitã,nihil trãsmittere potuit ad eius filios, posthumũ,& Angelinã,& ꝙ perceperit de dictis bonis vltra legitimã, satis euidẽter ostẽdit̃ ꝑ instrũ pub.ĩ quo ipse Io. Ant.cõfitetur se ꝑcepisse & exegisse de bonis & hr̃ditate d. testõris,vltra florenos 2000.& ꝓmittit dictã sũmã cõputare in portione sibi debita de hr̃ditate paterna,q̃ summa ꝑ ipsũ percepta nedũ ascẽdit ad summã legitimæ; sed longè plus,quo stãte de bonis ꝑdictis sub fideicommisso relictis,nihil poterat ꝑcipere.minus & eius hr̃des

59 & filij.Et†ꝙ dictũ instrũ plenè ꝓbet,adducit,ex quo ꝯfectũ apparet à notario fide digno,solẽniter adhibitis, & rogatis testib.in numero necessario,insuper publicatũ,& recognitũ,vt in auth.de instru.cau.& fi. & q̃ no.ĩ

60 c.1.& in c.cũ P.tabellio.de fide instr.Et †licet d.Io.Ant. tpe dicti ĩstrĩ celebrati sup declaratione fuisset minor: tñ istud nõ hẽt nocere,cũ iureiurãdo firmauerit dictã eius cõfessionẽ,& declarationẽ,ꝑ ea, q̃ habẽtur in authen sacramenta puberũ.C.si aduer.vend.& in c. quãuis.de pact.li.6.& in cap.cũ cõtingat.de iu. iuran.cũ si-

61 milib.Et † si tãq̃ minor voluisset petere restitutionẽ in integ.minimè posset,nec esset audiẽdus: cũ nõ possit apparere de aliqua lęsione.l.minorib.l.fi.C.de in integ. rest.c.auditis.extra eod.tit.& bene per scriben. per illũ tex.in l.ait prætor.§.si minor.ff.de iureiu.¶Verũ posset ex aduerso dici,prædicta procedere de iure cõi, nõ aũt attenta dispõne constitutionis Marchiæ positæ in li.5. constit.c.12.q̃ dat certã formã in cõtractib. celebrãdis

62 per minores,quæ in casu præsenti nõ apparet seruata, vnde &c.Ad†istud aduertẽdũ est. Nã dicta constitutio nõ cõprehendit,nec cõprehendere põt casũ nostrum ex multis,& primo; quia dicta cõstõ nõ põt annullare iura apposita in ꝯctu, vt fuit in casu ꝑsenti, ƒm doctr. Imo.in c.2.de regula.& ponit Alex.cõs.59. sup ꝑmisso themate.vol.1.& Fran.de Cur.cõs.43.sup cõtingẽtia facti.col.7.circa principiũ,vbi dicit hãc sententiã esse verã,& idẽ in cõs.65.sup ꝑmissa narratione, col. 19.dicit cõem conclus.esse,statuta & cõstitutiones nõ posse refringere cõuentionẽ iuratã.adducunt cõs.Anch. Ale. & aliorũ,& habet̃ ꝑ But.Imo.& Abb.in d.cap.cũ cõtingat.& Pau.de Cast.in d.auth.sacramenta puberũ. & licet Bar.in d.auth.sacramẽta puberũ.& in l.cũctos po-
❧ pulos.C.de sum.Trin.& fi.catho.& in l. oẽs populi . distinguat & limitet superius dicta,tñ * cõmunis sententia est ꝯ.Bar.vt plenissimè dicũt Mod.Pap.in d.authen. sacramẽta.col.13.& sequ.& eo maximè in casu nostro in quo statutũ nõ põt remouere cãm peccati,quinimmo illud induceret:quia esse deuenire contra veritatẽ, & ideo statutũ, & cõstitutio cõcernens conuentionẽ iuratam,nõ est attẽdenda,vt voluit Corn.cõs.135.Visis

63 articulis.col.2.vol.1.Prout†idẽ dicẽdũ ex alio, ex quo asserta cõstõ loquit̃ in alienationib. donationib. vẽditionib.remissionibus,& ꝯctib.factis ꝑ minores,nõ aũt loquitur,qñ minor 20. maior 14. habuit & recepit pecunias alicuius, & declarat se recepisse illas & obligat se facere bonas,seu restituere,& sic ad illud,ad ꝙ de iure tenebat̃,ꝑ ea q̃ no.Pau.de Cast.& Ale.ĩ d.§.si minor. & q̃ no.ꝑ gl.& alios,in l.1.& 2.C.si aduer.credit ꝑ locũ à speciali,vnde cũ in casu ꝑsenti dicta constõ nõ loquatur de eo,qui declarat,& se obligat ad illud,ad ꝙ de iure tenetur,casus iste nõ cõprehensus remanere debet decidẽdus ƒm ius cõe,in quo dicendũ,vt s̃. & cũ dicta constõ loquatur in casib.s̃.enumeratis,nõ est extẽdenda ad alios,& sic ad nostrũ,cũ sit strictè intelligẽda , & corrigat ius cõe,arg.no.in l.3.§.hæc verba. de neg. ge. & l.q.cq̃d astringendæ.ff.de verb.obl.iũctis no.in l.si serui vestri.C.de noxal.& in pũcto , ꝙ dicta constõ Marchiæ nõ extendat̃ ad alios casus,nisi in illa expressos,tenuit Corne.cõs.121.Vl̃.vol.3.vbi multa adducẽdo cõ-

64 cludit vt s̃.Prout † idẽ dicẽdũ ex alio.Nã in casu ꝑsenti vterque erat minor,& Io.Ant.q declarauit & cõfessus fuit,& Io.Frãc.in cuius fauorẽ ꝑdicta emanarũt,vnde priuilegiatus non potest vti priuilegio ꝯ priuilegiatũ,maximè qñ vnus tractat de dãno,& alius tractat de
❧ lucro,vt*cõiter volũt doct.post Bar.ĩ auth.quas actiones.C.de sacrosan.eccl.& oẽs cano.in c.in præsẽtia. de

65 proba.& ꝙ vterq; tractet de priuilegio,ꝓbat̃.Nã † priuilegium Io.Ant.est, vt nõ valeat dicta cõfessio ꝓpter defectum solennitatis requisitæ à cõstitutione.priuilegium Io.Frã.est,ꝙ cõfessio iurata valeat in ipsius vtilitatẽ,licet solennitas sit omissa,arg.no.insti.de Attil.tut. in prin.& q̃ no.in l.contra.ff.de pact.& in cap. 1. de his

66 quæ fi.à pla.& ꝑ Mod.Pap.in l.cũ hi.ff.de transf.Eo † ẽt dicta constõ nõ cõprehẽdit casum nostrũ,ex quo loqtur in alienante,& similib.quo casu licet nõ seruet̃ forma,tamen minor ita prohibitus bene põt se obligare,

67 vt dicit Bar.in l.fi.C.de bon.q̃ lib.Et †quia dicta constõ non habet cõprehendere casum nostrũ, ex quo d. Io. Ant. exigẽdo debitores hr̃ditatis paternæ,gessit negocia sua,& alterius fratris,& sic quodammodo suscipiẽdo mandatũ vl̃ illa gessisse,quo casu obligatur & tenetur,licet nõ sit seruata forma cõstitutionis , q ad istum casum se nõ extendit,ita Ang.q in facto dicit ita obtinuisse,in l.quamuis.in princ.ff. de acq. pos.& ibi Imo. & alij scrib.& faciunt no.per Bald.in l.1.de cõt. iu.tut.

68 Prout †.ẽt asserta constitutio non ob. ex quo cõfessio prædicta fuit facta cum d.Io.Fran.minore , tractãte de damno,in quo nulla cadebat suspicio, quo casu cõstõ dans certã formã in faciendo actũ,non habet locũ,qñ fit actus cũ ꝑsona,in qua cessat̃ suspicio ita Bal. in l.pactũ.C.de colla.& ꝑ Ale.q multa adducit cõs.29. vol. 3.

69 ¶Et † quia dubitatur,quãta debeat esse ista legitima ad cognoscẽdũ,an integrè sit percepta ꝑ ipsũ Io.Ant.Aduertẽdũ est,ꝙ dicta legitima posset esse triẽs , vel semis totius hr̃ditatis testõris,iuxta d.auth.nouissima: & hoc mõ cõsiderãdo.D.Io. Ant. nõ ꝑcepisset integrã legitimã.Attamẽ cõsiderãdo dispõnẽ iuris cõis aliter est dicendũ, ex quo legitima est portio eius, q̃ ab intestato defert̃,q̃ licet antiquitus esset sub certa forma cõstituta:vt in l.Papinianus.§.qñ.ff.de inof.test.& in l. cũ q̃rit̃ & l.parentib.C.e.tñ hodie,ƒm numerũ filiorũ est triẽs seu semis totius substãtiæ defuncti,vt in d. auth. nouis. & in corpore vnde sumit̃,& habet̃ inst.de inof.test.cir-

70 ca fi.Rursus † ꝯsiderãdũ est,ꝙ ltima debita.An debeat esse triens seu semis,totũ pẽdet ex numero filiorũ. Nã si ĩ.quatuor erit triens,si vltra quatuor erit semis, vt d. auth.nouiss.& in corpore vnde sumit̃.& ad cognoscẽdũ,an dicta ltima sit triens,vel semis, numerus filiorũ ita verificat̃ in filijs masculis, sicut in filiabus fœminis,
❧ vt * cõiter tenẽt doct.in d.auth.nouissima . & in locis s̃.alle.Et cõsiderãdũ est,ꝙ dictus testõr hẽbat duos filios masculos,quinq; fęminas, q̃ non apparẽt exclusæ mõ aliquo à successione pr̃is de iure cõi,d.l.maximũ vitiũ,cũ alijs vulg.minus in testõ patris,ex quo eas dilexit & instituit,quo casu faciunt numerum, & computari debent ad faciendum legitimã fore semissem,seu trientem,iuxta terminos d.authen.nouissima,ex quo.n. vocantur ad patrẽ,faciunt partem, & numerantur in cõputatione legitimæ,vt vult Bar.Pau.de Ca. & alij scrib. per illum tex.in d.§.quoniam.& in l.pater filium . circa fi.co.ti.cum alijs vulg. & ponunt Mod. Pap. in d.auth. nouis.col.15.vers.& ad illud.& col.16.vers. q̃d aũt . vbi

71 alleg.multas decis.Rursus†aduertatur.Nã in hoc cõsistit decisio veritatis,ꝙ in casu nostro solũ tractat̃ de legitima debita Io.Anto.& sic vni,& q̃a filij testõris sunt septem

ſeptem numero,legitima cōpetēs d.Io.Anto.erit ſolū
ſemis,ſeu medietas eius partis, quā ipſe ſolus poterat
cōſeq ab inteſtato,nō aūt ſemis totius hr̄ditatis, vt qn̄
tractat̄ de legitima debita oĩb. filijs,& ita ꝑcedit tex. in
d.auth.nouiſſima.& in corpore vnde ſumit̄, ſed qn̄ tra
ctatur de legitima debita vni, tūc ẜm numerū filiorū
legitima illius erit triens, vel ſemis nō totius hr̄ditatis,
ſed partis tm̄,quā ille,de cuius legitima agit̄,poterat cō
ſequi ab inteſta.ita nota.ꝑ gl.& doct.in d.§.qm̄.& in pū
cto ꝑ Pau.de Caſt.in d.l.cū q̄rit̄.& melius in d. l. pareti-
bus,& ꝑ gl.& Sal.q.8.in d.auth.nouiſſima. & ibi Mod.
Pap.col.15.in fi.& facit,ꝙ vult Ant.de But. conſ. mihi.
40.In q̄ſtione iſta.in prin.& ꝑ Corn.cōſ. 150. hāc. col.
pe.vol.1.& cōſ.202.vol.2.in litera P, in caſu noſtro filij
maſculi & fęminæ d.teſtōris ſunt ſeptē numero,ꝓnter
legitima,q̄ tāgebat d.Io.Anto.dēt eſſe ſemis eius ꝙ ab
inteſtato ipſe poterat conſeq, ex quo tractatur de legi
tima ſibi vni,& ſoli debita & ab inteſtato ipſe Ioā. An-
to.nō poterat ſuccedere de iure cōi,niſi in ſeptima par
te totius hr̄ditatis teſtōris,ꝓn̄r ſua legitima debita ſibi,
vel ei⁹ filijs,erit ſemis, ſeu dimidia dictę ſeptimę partis:
& circa hanc cōputationē conſideratis ſuperius addu
ctis,& cōſiderato facto,nō reperio docto.ꝯdicētē.Ve-
72 rū†quia audio ex aduerſo ꝑ parte d.Angelinæ eſſe ſta-
tuta ciuitatis Maceraten. q̄ excludunt filias fœminas
à ſucceſſiōe,virtute quorū ſtatutorū dictæ filiæ tāquā
excluſæ non deberent facere partē, nec numerū, nec
cōputari quo ad legitimā & ipſis excluſis, duo tm̄ filij
maſculi teſtatoris eſſent conſiderādi, & cū duo eſſent,
legitima tangēs d.Io.Ant.deberet eſſe triēs medietatis
totius hr̄ditatis,ſtatuta.n.excludētia fęminas,operant̄,
ꝙ nō ſint in cōſideratione,ꝑ ea q̄ no. in l. Titio cetū.§.
Titio genero.ff.de cōd.& de ꝑ Alex.& alios Mod.in l.
Gallus,§.& qd ſi tm̄.ff.de li.& poſthu.& ꝑ Bar.in l.fin.ff.
ad Tertu.& ꝑ Bal.in d.l.maximū vitiū.in vlt.q. & latiſſi-
mè ꝑ Ale.& Mod.in l.filiæ.C.de colla.& Pap.in d.auth.
nouiſſima.col.vlt.& ꝑ Dec.cōſ.15.in qb.locis hr̄,ꝙ ſta-
tutum poteſt priuare filiā legitima.Item operat̄, ꝙ nō
poſſit ſuccedere ab ĩteſtato.Ad †ꝙ etiam facit:quia fi-
73 lia excluſa à ſtatuto ab inteſt.non pōt petere ſupplemē
tū legitimæ,qn̄ fuit inſtituta in re certa, vt voluit Ang.
cōſ.105.aliàs 130.ſtatuto caueт̄.& Pet.de Ancha. conſ.
428.In caſu nup ꝓpoſito,& pleniſſimè ꝑ Ale.ĩ d.l.Gal-
lus.§.& qd ſi tm̄.col.7.verſ.reperi vltra p̄dicta. & ibi re-
peten.col.70.& 71.& ꝑ Aret.in l.planè.§.ſi duob.col.5.
74 de leg.1.¶Præmiſſis†tn̄ nō obſtan.dico vt ſ̃.cōcluſum
eſt,ex quo aſſerta ſtatuta non cōprehendunt caſū no-
ſtrū ex multis,& primò;quia in illa q̄ſt.An filia dotata
excluſa à ſtatuto faciat partē,& numeretur inter filios
quo ad cōputationē legitimæ,eſt multū nodoſa, & de
apicibus iuris.In qua ſolenniſſi.doct.varia reſponſa de-
dere,vt dicit Io.Bap.de S.Seuerino,& Soc.in cōſ. incip.
ſuper præmiſſis q̄ſtionib.poſito poſt lectu.Soc.in ti.de
excep.rei iud.& principaliter reperiūtur tres opi.vt ibi
dicitur,& ponunt repet.in d.auth.nouiſſima.Franc.de
Cūr.cōſ.5.Aſtulphus pater.Cor.cōſ. 48. de plurib.vol.
2.& Soc.cōſ.48.viſa.vol.1.& ꝑ Alb.Bru.in tracta.de ſta
75 tu.exclud.femi.&c.cū alijs cōcor.Quarū†vna eſt,ꝑ fi-
liæ dotatæ &c.cōputentur in numero in vtilitatē maſ
culorū,ad faciēdū ꝙ eorū legitima augeat̄.Secūda fuit
opi.ꝙ fęminæ nullatenus partē faciāt, & filiæ habeant̄
ꝑ incapacib.ſeu mortuis,quo ad cōſiderationē ltĩmæ,
& hāc opi.ſequi vr̄ Io.Bapt.& Soc.in d. cōſ. & idē Soc.
in d.cōſ.84.& Alb.Bru.ĩ d.tract.Tertia fuit opi. ꝙ dictę
filiæ cōputentur in numero,& faciāt partē quoad legi
timā,nec ꝑpea augeatur vel minuatur,& ita tenet Frā.
de Curt.d.cōſ.5.vbi dicit hāc eſſe veritatē.Statuta. n.p̄-
dicta nō ſimpliciter excludunt fęminas à ſucceſſione,
ſed cū illa qualitate dotationis, quo caſu filiæ cōputāt̄
in numero,faciūt partē,& admittuntur ad partē,& vir
tute ſtatuti ltĩma aliorū nec auget̄,nec minuit̄, vt pul-
chrè ꝑ Bal.in l.hmōi.§.ſi Titio.de leg.1.& idē Bal. in au
thē.nouiſſima.in vlt.q.& in l.vnica.q.6. C. qn̄ nō petē.
par.in l.vnica §.1.C.de cad.toll.& Bar.in d. §. qm̄.& ibi
Pau.de Ca.& idē Bar.ĩ repeti.l.pr̄ filiū.col.pe.ver.quar-
tò q̄ro.ff.de inoff.teſt.& ibi Mod.Peruſ.dicētes,hanc eſ
ſe* cōem cōcluſ.in mā ſtatutaria,prout refert & ſeq̄t̄
Corn.cōſ.197.Circa primū.col.3.& ꝑ totū,& conſilio
76 303.plura.col.2.vol.1.Qn̄† .n.ſtatutū excludit fęminas
cum illa qualitate dotationis,tūc ex quo admittuntur
ad partē, faciūt partē & connumerant̄ in numero in
cōputatione legitimæ,ita nouiſſimè cōſuluit Soc. ꝯſ.
76.Viſo teſtō.col.3.& ſeq.vol.3.vbi tenēdo hāc opi. ad
ducit varias rōnes & auctoritates, & ad opiniones ſu-
perius recitatas faciēs de illis mētionē, & ēt de cōſilio
ſuo,& Io.Bapt.poſt tit.de excep.rei iud. reducēdo opi.
ad cōcordiā,dicit ꝯ̃ria ꝑcedere, qn̄ ſtatutū ſimpliciter
excluderet fęminas à ſucceſſione, vel qn̄ excludit eas
ſimpliciter;tn̄ vult,ꝙ debeant dotari:quib. duob. caſi-
bus dos nō ſuccedit loco legitimæ, & ideo filiæ nō fa-
ciunt partē,nec cōputantur in numero,ſed qn̄ dos de
bet eſſe data vel ꝓmiſſa ad effectū, vt filiæ excludantur
à ſucceſſione,ex quo iſto caſu dos ſuccedit loco legiti
mæ,filiæ faciunt partem,& cōputantur in numero,&
dicit,ꝙ iſta cōcordia eſt veriſſima, & adducit ꝓ ea cō-
ſiliū Ant.ſ̃.allegatū in ordine.40. In caſu noſtro ſtatu-
ta p̄dicta nō excludūt ſimpliciter à ſucceſſione fęmi-
nas,ſed cū illa qualitate dotationis, quo caſu dos ſuc-
cedit loco ltĩmæ,& ideo filiæ faciūt partē,& cōputan-
tur in numero,cōſilia verò & authoritates in ꝯ̃riū ad
ductæ ꝑcedūt in diuerſis terminis,qn̄ dos nō ſuccede
77 ret loco legitimæ,ꝙ nō eſt in caſu nr̄o vt ſ̃.¶Et † ideo
Fran.de Cur.in d.cōſ.5.dicit,ꝙ tota difficultas eſt. An
dos ſuccedat loco ltĩmæ,in qua difficultate dicit* cōē
opi.eſſe,ꝙ ſic,vt ēt in d.authent.nouiſſima.& in d.§.Ti
tio genero.& in l.nō ſine.C.de bon.q̄ libe. & in l.ſanci-
mus.C.de nup.& ꝑ Bal.in authē.res q̄.col.pe.C. cōmu.
de lega.& per Mod.in tract.de dote,in 6. par. car. [illegible]
Aret.in d.§.ſi duob.col.5.verſi.adde principaliter [illegible]
hanc opin.eſſe æquam,& ad interpretationē iuris, idē
concludit,qn̄ dos loco legitimæ ſuccedit, & idē expreſ
ſè voluit Aret.in d.l.vnica.C.qn̄ non peten.par.col.fin.
vbi tenet,ꝙ dos ſuccedit loco ltĩmæ, & in caſu nr̄o fi-
78 liæ faciūt partē & numerū reſpectu legitimæ.Et† ideo
cū in caſu dictorū ſtatutorū dos ſuccedat loco ltĩæ, ſi
minus ltĩma fuit relictū vel datū, pōt agi ad ſupplemē
tū,vt ꝑ Ale.cōſ.71.ſuper 1.dub.vol.1.& cōſ.87.Viſo ſta
tuto.vol.4.& cōſ.6.Viſis.vol.2.& ꝑ Papiē.in d. auth.res
q̄,col.9.verſ.7.nota,& ꝑ Ang.cōſ.311. Do. Gregorius
& ꝑ Corn.in d.conſ.48.& ſuperius adducta in ꝯ̃riū,q̄ꝺ
filiæ nō poſſunt petere ſupplemētū legitimæ,ꝑcedunt
qn̄ ſtatuta taliter loquerent̄,ꝙ dos nō ſuccederet loco
legitimæ,in caſu noſtro ſecus eſt, vt ſupra fuit ꝓbatū,
79 ergo &c.Secūdo † aſſerta ſtatuta nō obſtāt,ex quo lo
quūt̄ tm̄ in caſu ſucceſſionis ab inteſt. qn̄ vero eſſet cā
teſtati,tūc ſecus:ſtatutū.n.excludēs filias à ſucceſſione
nō hēt locū,qn̄ eſt factū teſtm̄,& in eo sūt inſtitutæ,ita
Pet.de Anch.in l.tres fra tres.ff.de pactis. Ang. Im. Ale.
Are.& alij ſcribē.in d.l.Gallus.§.& qd ſi tantū,& ꝑ Ale.
conſ.129.Trāſmiſsū eſt.vol.j.& ꝑ Soc.cōſ.182.licet filia
vol.2.& in d.cōſ.76.col.2.& ſeq.voi.3.vbi allegādo infi-
nitas rōnes,auctoritates,& cōſilia,dicit ſtatutū hr̄e lo-
cū,qn̄ filia eſt ĩſtituta in re certa,& particulari, ex quo
tanq̄ cognita facit partē,admittit̄ ad partē, & cōputat̄
in numero,verba .n. ſtatuti loquētia ab inteſtato non
capiunt cām teſtati,ex quo diſpō ſtatuti nō poteſt ve-
rificari.l.hos accuſare.§.oĩbus.ff.de accuſa.l.ſi ſeruū.§.
80 nō dixit p̄tor.ff.de acquir.hæred.Et†ideo filiæ inſtitutæ
& cōſequēter cognitæ,& nō excluſæ faciunt partē ma-
ſculis in cōputatione legitimæ,arg.no.in l.planè.§.ſi cō-
iunctim.& l.in hmōi.§.1.vbi Bart.de lega.1.& ꝑ eūdem
81 in l.1.in fi.ff.de bon.poſſ.ꝯ̃tab.cum alijs cōcord.† Vn-
de meritò Alex.in d.cōſ.129.concludit, ꝙ ſtantib.ſta-
tutis excludentib.fęminas &c.qn̄ filiæ ſunt inſtitutæ in
re certa,ex quo cognitæ ſuccedūt vt ſuæ,& trāſmittūt
vt tenent Mod.Peruſ.in l.ſi fratris.C.de iu.delib.& Soc.
in l.ſi filius q patri.ff.de vulg.& pupil.& melius ĩ d. cōſ.
76.col.3.dicen.hanc cōcluſ.eſſe cōem,licet Bald. & Sa-
82 lyc.in l.quoties,tenuerint cōtrariū.Et † aduertēdū eſt,
ꝙ aſſerta ſtatuta nō ſimpliciter excludūt filiam dotatā
à ſucceſſione inteſtati,ſed expreſſe dictāt, quod ſtatuta
non habeant locū in cā teſtati,& expreſsè exceptuant
dictam

dictam cām,ita primū statutum,ibi,sine exp̄ssa volūta-
te& dispōne,&c.& clarius s̃m statutū,ibi, ab intestato
&ibi,salua semper vltima voluntate, & dispōne,& sisr
tertiū statutū , ibi salua semper in hoc testamētaria di-
spōne.Cum ergo d.statuta velint cām testati nō inclu-
di,ɔ̄ñr remanet in dispōne iuris.d.l.cōmodissimè. & d.
l.si ex neus.quo iure dicendū est,vt s.& aduertat, ꝙ nō
est opus interpretari mentē statuentiū, ꝙ idē fuisset in
cā testati,ex quo expsè illā exceptuarunt, & in expssis
83 non est locus coniecturis,vulg.l.continuus.Et †ex hoc
tollunt,quæ possent ex aduerso cōsiderari, de mente, ꝑ
ea q̄ no.Pe.de Anch.ɔs.428.sup casu,& quæ no. Ale.in
d.§.& qd si tm̄.col.8.& 9.& eo maximè,quia d.statuen-
tes voluerunt excipiēdo cām testati,adaptare se ad di-
spōnē iuris cōis,& illud minus corrigere,arg.no.in d.l.
si serui vestri.& in l.fi.§.in computatione.C.de iu.delib.
vbi Ale.& scrib.& plenius in l.4.§.ait p̄tor. ff.de dam.īf.
84 Tertiò†asserta statuta nō ob.ex quo cōdita ꝑ ciues Ma
ceraten.ɔ̄ñr nō potuerunt ligare d.testōrē forēsem , &
Camerinen.ꝑ ea q̄ no.plenè.in d.l.cunctos populos. &
in d.l.oēs populi.cum cōcor.& ꝑ me consulēdo addu-
85 ctis.Nec†dicat,ꝙ imo potuerunt ligare,saltem respectu
bonorum,q̄ d.testōr tenebat in territorio Maceraten.
ꝑ ea q̄ no.in l.ciues.C.de incol.li.12.& in l.extra territo
86 riū.C.de iu.om.iu.& in c.Rodulphus. de resc. † Nā ad-
uertendū est , ꝙ asserta statuta loquunt tm̄ ꝑsonasr, &
nō realiter,quo casu nō cōprehēdunt forēses respū bo
norū existentiū in territorio statuentiū,ita Bar.in terīs
ī mā successionis in d. l.cunctos pop.col.15. vers.sed p̄t
dubitari de tali q.iunctis no.ꝑ eundē ibi,in 3.q.& bona
decis.Cy.in l.1.vlt.q.C.q̄ sit lon.consue.& Bal.quē refe-
runt,& sequunt repeten.ca.pe.ver.itē dicit, col. 1.in d.
l.cūctos pop.& plenissimè ꝑ Alb.Bru.in d. suo tract. in
6.art.vbi ꝑ tres col.allegādo rōnes,& decisio. cōcludit,
statutū nō cōphēdere forēses,ēt in bonis existētib.ī ter
ritorio statuētiū,qñ loquit ꝑsonasr,& ñ reasr, & ꝑ Soc.
cōs.288.circa primū. vol.2.in casu nr̄o statuta ꝑsonasr
loquunt,ergo,&c.& ex hoc tollit, ꝙ ex aduerso p̄t dici
87 ꝙ asserta statuta loquunt in mā indiffereti,nā vt ex p̄di
ctis patet, nō esse verū,qa ꝓpriè ꝑsonasr . Ad†ꝙ facit ,
an reasr vel ꝑsonasr loquat dispō,ꝙ no.in l.fi. ff. de ɔ̄h.
emp.& in l.1.§.hr̄s ꝓcepto fundo.ff.ad Treb.& q̄ ꝑ Bar.
in§l.q asr,§.1.ff.ꝙ vi aut clam.& in l.hęc verba.ff.de adul.
& q̄ plenissimè ꝑ Mod.post Bar.& alios,in l.si qs id qđ.
ff.de iu.om.iu.& ꝑ Cano.in c.si qd dignū.ff.de homi.&
q̄ in si.ponit Bar.in l.si qs possessionē. & ibi scrib.ff. de
acq.poss.& idē Bar.vbi ēt Ale.in l.1.§.ꝙ aūt.ff.de supfic.
88 ¶Non † ob.ēt si diceret,ꝙ imò d.statuta cōprehēdunt
testōrē,& eius filios ex quo hn̄t bona,& domos in ciui
tate,& territorio Maceratē. habitātes,& domiciliū te-
nē.vltra decēniū,ex qb.inducta fuit vera ciuilitas, vt hr̄
in d.l.ciues,& ꝑ Cy.in l.fi.C.vbi sena.vel clari.& ꝑ Ang.
89 cōs.26.Quidā Victor.ɔ̄ñr & d.testōr,& eius filij tanq̄ ci
ues ligari dēnt d.statutis,&c.Nā†aduertēdū est,ꝙ in pn̄
tiarū discutit de testō,fideicōmisso, & bonis dicti, q.te-
stōris,cui ex fideicōmisso succedit.l.cohr̄di.§.cū filiæ.l.
Cēturio.vbi no.ff.de vulg.& pu. & plenè hr̄ in d.l.ꝓcib.
& ꝑ Soc.ɔs.218.Consideratis.vol.2. & Cor.ɔs.61.Post
redditū,in lr̄a H, vol. 3. Qui testōr erat originarius Ca-
merini,& morā trahebat in d.ciuitate Maceratē. tanq̄
curialis aduocatus,& de collegio gn̄alis curię Marchię
q̄ curiales licet habitēt Maceratę,tn̄ nihil hn̄t cōe cū ci
uib.Macerat.nō participāt de honorib. nec onerib.di-
ctorū ciuiū.oīa separatim agūt, in ꝑstādo obediētiā le-
90 gatis in eccl̄ia,& choro,ɔsiliū de ꝑ se faciūt , adeo ꝙ in
nullo īter se cōicāt.Quo †casu ñ potuit dici ciuis ex di-
cta habitatione,cū de honorib.&onerib.ñ participaue
rit,vt pulchrè voluit Are.allegādo rōnes,& decis. ɔs.77.
& rō scribēdi ē,& ꝑ Fel.ī c.qm̄,co.2.ff.de of. ord. Ad q̄
faciūt no.ꝑ Bar.ī l.maritus.§.leg.ff.de adul. & Bal. in l.si
nō spāli.in si.C.de test.& ꝑ Ale.ɔs.179. In occurrēti ca-
su,col.2.vol.2.vbi ciuis nō p̄t dici nisi ille,q quò ad oīa
est ciuis,& in rub.ff.sol.ma.dū loqt de repsalijs, vñ quò
91 ad d.testōrē ī nullo potuit ɔsiderari ciuilitas.Habitatio
†.n.& domiciliū vltra x.ann. ꝑ testōrē Mace. facta fuit
tāq̄ à curiali,& aduo.& đ collegio,&tāq̄ à sequēte curiā
gn̄alē Marchiæ.nō aūt ad effectū ɔ̄ñdæ ciuilitatis, vñ si
ibi habitasset ꝑ 30.ann.nō fuisset effectus ciuis.l.eius.la
2.& ibi gl.ff.ad muni.& ꝑ Bar.in l.lex Cor.§.si tn̄.ff.de i-
iur.& idē Bar.Ang.& alij scrib.in l.3.C. de incol. & ple-
nissimè ꝑ Fel.in c.cū dilectus,il 2.col.8.& 9.vers. 2.limi-
92 ta.vbi plura cumulat,de rescr.Et†nō videat mirū,ꝙ ī d.
ciuitate Macerat.habitēt ciues,& curiales, & ꝙ differāt
morib.& diuersis viuāt cōstōnib.ita ꝙ vna gēs nō liget
morib.& ɔstōnib.alterius:nā de hoc sunt tex. clari,vo-
lētes,& ꝓmittētes hoc fieri:vt ad lr̄am est tex.ī d.c.qm̄ ,
de of.ord.& ī c.ī aliqb.de decim.cū alijs ibidē alleg.Vlte
93 rius†asserta nō hn̄t obstare,ex quo vt dixi,nō pn̄ti cōp
hēdeř d.testōrē curialē ex alio,videlicet ex ɔstōne Mar
chię,posita in 2.li.ɔst.c.22.q̄ formasr đt,ꝙ nulla statuta
fiāt ꝑ cōitates ɔ̄ collegiatos, q̄ verba rubricæ hn̄t or ō-
nē ꝑfectā,& negatiuè ac ꝓhibitiuè sunt ꝓlata,ɔ̄ñr deci
dūt casū,vt hr̄ ī rub.C.ne fideius.dot. den. & in rub.C.
ne lice.ter.ꝓuo.cū alijs si.q cumulant ꝑ Ale.& Mod.in
l.1.ff.si cer.pe. vbi volūt rubricā bn̄ posse allegari ad de
94 ci.cārū;qñ orōnē hēt ꝑfectā vt est nr̄a.Ad † qđ,nā ver-
ba rubricę ibi,nulla statuta.&c.hn̄t vīem negatiuā,ɔ̄ñr
in oīb.ē verificāda.l.si,is q ducēta.§.vtrū.ff. de reb.dub.
& cū gn̄asr loquāt,dēnt gn̄asr intelligi,d.l.à ꝓcuratore
& c.solitę.aliàs frustra fuissent apposita,ꝙ nō ē dicēdū,
ꝑ ea q̄ no.ī l.si qn̄.de le.1.& in c.si Papa.de priuileg.li. 6.
& ꝑ Alex.in d.l.4.§.ait p̄tor.& Mod. in c.ex lr̄is.de cōst.
Nec obstare hn̄t verba apposita in nigro d. cōstōnis, q̄
vñr loq.in casu particulari de offendētib.curiales & cō.
Nā verba sequētia,illū casum pārticularē ibi,cuiuscun
que alterius tenoris,tollūt obiectionē tanq̄ gn̄alia,per
95 superius adducta.Præterea†rubrica gn̄aliter loquēs nō
restringitur ꝑ nigrū ēt in materia statutaria , vt latissi-
mè ꝑ Ale.& scrib.in d.l.1.ff.si cer. pe. & ꝑ Imo. in rub.
ff.de ver.ob.ꝑ Alex.& alios,in rub. ff.de off.eius.& vltra
d.constōnem est alia magis clara posita in 2. li. cōst. c.
32.circa mediū,q̄ vult, ꝙ nulla statuta & ordinationes
terrarū Marchię habeāt ligare curiales,&ꝙ ipso iure sit
nulla,& cassa qm̄ ad personas & bona curialiū ex hoc.
cui nō cadit rn̄sio,clarè patet,asserta nō ligare curiales
96 nec cōprehēdere casum nostrū.Prout†idē dicendū ex
alio,quia intelligēdo asserta statuta,ꝙ non cōprehēdāt
curiales , fit reductio ad ius cōe , ꝙ de facili fieri & ad-
mitti debet.l.si vnus.§.pactus ne peteret. vers. ꝙ si non
vt totū.ff.de pac.& per gl.in vers. numerandū. in c.sta-
tutum.de præb.in 6.& quæ no.in d.l.si serui vestri.& in
d.l.fi.§.in cōputatione.& in d. l.4. §. ait p̄tor. & ꝑ Mod.
in c.causam.q̄,de rescr.& ꝑ Ale.cōs.76.col.3. vol. 4.Eo
etiā,† nam asserta statuta semper certā habuerūt inter
97 pretationē,vt curiales & eius bona nō cōprehenderēt
vnde,&c.l.minimè,ff.de legi.& q̄ per Bar.& alios, in d.l.
cunctos populos.& in d.l.oēs populi.cum cōcor.Vlti-
98 mò†idē dicendū , ex quo asserta statuta nunq̄ fuerunt
in obseruātia ɔ̄ curiales,ergo, &c. per ea quæ no. Hos.
& Io.An.in c.ad audiētiā,de cleri.nō resid. & ꝑ Abb.in
c.cū accessissent.de cōst.& ibi plenè Fel. col. antep. vbi
99 plura adducit.¶Nec†obstat p̄dictis,si diceretur, ꝙ forē
sis licet nō ligetur,tn̄ ipse in sui fauorē potest vti dispō-
ne statutorū,vnde, &c.nā forēsis non pōt gaudere cō-
modo statutorū,quib.nō ligatur,ita Bar.in tract.repre
sal.in 1.q.5.q.& Pau.de Cast.in d. l. oēs populi. car.fi. &
Ale.ɔs.101.Redemptoris.vol.3.& Alb.in 2. parte statu-
torū.q.9.& 20.& Soc.cōs.271.col.7.& cōs.241.Circa pri
100 mū.col.6.in fi.& ɔs.253.in fi.vol.2.cum si. Fortius † dr̄
assertas duas constōnes positas in 2. lib.constit. c.22.&
32.ēt comprehēdere filios & familias curialium , nedū
ipsos curiales.nā licet videant personaliter loqui, con-
sequēter,ꝙ à personis nō esset recedēdū. c.priuilegiū ,
de reg.iu.l.inter debitorē.l.iurisgētiū.§.pactorum. ff.de
pact.tn̄ stāte interp̄tatione pluries facta, de dictis consti
tutionib.per quas iudicatū fuit , & pluries ipsas comp-
hēdere filios & nepotes curialium,ēt post mortē i pso-
rum, & cum dicta sn̄ia trāsiuerit ī rē iudicatā,& ɔ̄ñr se
cerit ius,vul.l.ingenuum.& l res iudicata.de reg.cur.c.
cū inter.de re iud.& q̄ plenè in c.qm̄ contra de ꝓba,vl
101 terius nō est hesitādum,argō d.l.minimè.Ad†quod ēt
nam in d.lib const.2.cap.22. multùm priuilegiant col-
legiati,

legiati,eius familia,& ipsorū bona,vt ēt in c.28.& 29.&
appōne familiæ,filij & nepotes veniūt.l. q iurisdictioni
pest.ff.de iu.om.iu.l.pronunciatio.§.familiæ.ff.de verb.
102 sig.cū si.Prout † ēt, ꝙ trāseat ad filios & nepotes. facit
tex.in l.si pr̄.& in alijs.ll.positis in d.ti.de decur. & eo.ti.
C.li.10.& q̄ p gl.in l.iubemus.C.de adu.diuers.iud. & q̄
no.p Fel.in c.cām q̄.col. 9. & seq. de resc. & qa priuile-
gia sunt latè interp̄tāda,maximè qn̄ per ea fit reductio
ad dispōnē iuris oōis,ꝯn̄r sumus in mā fauorabili.& n̄
odiosa.l.fi.ff.de cōst.c.olim.de ver.sig.c. quis. de p̄bē.li.
6.cum alijs vulg.& q̄ in simi.no.in auth.habita. C.ne fi-
lius p pat.& ibi Bal.col.fi.& plura cumulat Fel.in c.quā
103 sit.in prin.de iud.Reliquum † est,qa ipsa d. Angelina in
stat immitti in possessionē bonorū creditorū subiecto
rū fideicōmisso,q̄ iā reperiunt̄ in posse.& manib. D.Io.
Frācisci fideicōmissarij,an t siaudiēda.In qua difficulta
te prima facie vr̄ dicēdum ꝙ sic,esto.n.ꝙ d.substō fuis-
set fideicōmissaria,vt est,tn̄ rr̄ fideicōmissum reqrit re
stōnē faciendā à grauato.l.restituta.l.facta.ff.ad Treb.l.
pe.C.e.§.restituta.inst.de fideic.hær.& ideo cum doctū
non sit;ipsam tanq̄ grauatā onere fideicommissi resti-
tuisse dicta bona fideicōmissaria:dicendum est, fideicō
missariū malè possidere,ex quo p̄pria authoritate,sine
iudicis & testatoris licentia se illis immiscuit. l.Titia cū
testō.§.1.& ibi Bar.de le.2.& in l.legitimos.ff. de leg.tut.
104 col.1.& Ang.in l.hæc si res.ff.de rei.ven.Et † facit,nā li-
cet vacaret d.possessio rerum relictarum per fideicom
missum,tn̄ dr̄ vitiosa, ex quo non apparet capta de vo-
luntate grauati.l.1.ff.quor.leg. & p Dec.ꝯs.84.& meri-
tò non dr̄ ltīmus contradictor, vt no. Ang.quē sequit̄
Ale.in l.filiā.ff.ad Treb.p Dec.in d.cons.84.& in l.fi.col.
105 17.C.de edic.diui Adr.toll.Ad † ꝙ ēt, nam fideicom-
missarius dēt capere de manu grauati, & si aliter facit,
incurrit pęnam l.non dubium.C. de lega.& alias, de q
bus p Soc.ꝯs.33.Prosequendo.vol.1.& per Cor.ꝯs.201.
106 In lra D,vol.1.tn̄ † his non ob.in casu p̄nti ꝯrium est ip
sa veritas, & iō aduertēdum est, ꝙ in p̄nti causa, & pro
parte Angelinæ actricis,ac ēt pro parte Io. Fran.rei cō
uenti,instructum est possessorium,& petitorium,& de
vtroq; clarè & manifestè liquet.Maximè quia in cā fa-
cta est conclusio, & ideo oīa acta notorium inducunt
vt in c.signauerunt.de test. & quæ plenè hn̄r in c. qm̄ ꝯ
107 de prob.Quib. † stātib.ēt si ipsa Angelina egisset posses-
sorio tm̄,tn̄ quia passa est probationes fieri super peti-
torio,& de vtroq.liquet, pronunciandū est super vtro
que,& petitoriū p̄ualet,vt est tex.& ibi Bal. Abb. & alij
scrib.in c.1.de rest.spo.& p Imo.in c.constitutus.de fil.
p̄sb.& p Ant.de Bu.in c.fi.de ord.cog. & p Ang. in l. si
quis ad se fundū.C.ad leg.Iul.de vi.p Ale.cōs.79. vol. 2.
Ale.& alios,in l.naturaliter.§.nihil cōe. de acq. pos.ad q
pulchrè no. p Mod.Pap.in l.patre furioso. ff. de his qui
sunt sui vel alie.iu.& q per Abb.in c. cum cōtingat.col.
3.ff.de off.del.per Fel.in c.pastoralis.& in c.exceptionē.
de excep.ex quo multa impediunt̄ fieri,quæ tn̄ facta te
nent, & valēt,maximè in iudicialib.vt est casus p̄ns . Et
108 qa † ex deductis clarè patet, & notoriè de nō iure agen
tis,quo casu cessat restitutio vt p Rot.in no.ī ti. de rest.
spo.decis.3.& in ti.de iud.decis.4.cū alijs no.in d.§.nihil
109 cōe.Ad † quod ēt quia petitoriū nunq̄ fuit suspensum
p ea,q̄ no.p Ab.& alios,in c.pastoralis.de cau. pos.& p̄
prie.& p repet.in c.ad sedem.de rest.spo.& in d. §.nihil
110 cōe.Prout † idē dicendū ex alio, ꝙ restō non sit faciēda
ex quo d.D.Io.Franc.fideicōmissarius est plus q̄ ltīmus
ꝯdictor,nō.n.est paratus docere incōtinēti de iure suo
ꝙ sufficeret,sed iā perfectè docuit,vñ cū simus in p̄ba-
tis,& ad plenū & notoriè constet de bono iure suo , fi-
deicōmissarius dr̄ ltīmus ꝯdictor,& impedit hæredem
grauatū immitti in possessionē,ita Bar. & Ale.in d.l. fi-
✻ liā.& plenius p illū tex.Bar.quē* cōiter oēs sequuntur,
in d.l.fi.C.de edic.diui Adr.toll.col.fi.vers.qro vtrum.&
ibi Mod.Perus.p Pau.de Cast.& Ale. & adducta ln ꝯriū
p̄cederent, qn̄ ipsi fideicōmissario posset imputari ali-
quod vitium , sed ipsi Io.Fran.nullum vitiū pōt impu-
tari,ergo,&c.ꝙ deducitur,nam ipse Io. Fran. vnà cū q.
Io.Ant.eius fratre insimul in cōi, & pro indiuiso possi-
debāt bona hæreditaria , ꝯn̄r in quolibet cespite terræ
ēt minimo ipse Io. Fran. habebat medietatem & iustā
possessionē , vnde eueniēte casu fideicōmissi , de nouo
nō cępit,nec vitiosè,sed cōtinuauit, quo casu oē vitiū
cessat,ad tradita p Bar.& alios,in l.stipulationes nō di-
111 uidunt̄,de ver.ob.cum si.Eo † ēt,nam restitutio fideicō
m.ssi,nedū verbo,sed ēt re ipsa fieri pōt, solū patiēdo,
& patiētiā p̄stando, ꝙ fideicōmissarius possideat totas
res vel partē ipsarum,& talis sufficit, vt dicit iurecōs.in
d.l.restituta.in prin.& ibi Bar. quem oēs sequuntur,ex
quo patientia hr̄ loco traditionis,vt oēs ibi cōcludunt
allegātes tex.inst.de rer. diuis. §.interdū, vñ longingtas
tp̄is quo ipse Io.Fran.fideicōmissarius possedit, & pati
tia ipsius Angelinæ,inducit,ꝙ oīa p̄sumantur solēnite
acta.l.si filius.C.de pet.hær.& quæ hn̄r in l.sciendū,ma
ximè p Ale.ff.de ver.obl. & per Soci.in fi.cons. 1.vol.1
112 Et † in dubio qn̄ grauatus patit̄ fideicōmissariū possi-
dere,præsumit̄, præstitisse illā patientiā ad effectū resti-
nis faciendæ,ita exp̄sè Bar.in d.l.restituta.in prin.in fi-
nalib. verbis,& ibi Ale.col.2.& alij scrib. in casu nr̄o de
113 ꝯrio nō apparet,vnde,&c.Præterea † tunc restō est fa-
cienda hr̄di per fideicōmissariū possidentē bona subie-
cta fideicōmisso , qn̄ ex illis posset detrahere Trebellia-
nicā,aliàs restō nō dēt fieri,ſm ꝙ no.Sal.in d.l.pe.C.ad
Treb.col.fi.circa fi.& faciunt no.p Pau. & Ale.in d.l.fi.
C.de edic.diui.sed de fideicōmisso,de quo agimus, Tre-
bellianica detrahi non pōt,vt superius fuit cōclusum,
114 ergo,&c.Ad † qđ no.per eundē Sal.in d.l. pe. per illum
tex.& p alia iura , q̄ ibi allegant̄ per alios scrib.conclu-
dētes,ꝙ si bona subiecta restōni reperiunt̄ penes fidei
cōmissarium cessat restō , si penes grauatū hæredē pe-
tentē restōnem nihil est remansurū, vt ēt sentit Pau.&
Ale.in d.l.fi.C.de edi.diui,sed penes ipsam Angelinā pe-
tentē restitutionē nihil est remansurū,ꝯn̄r frustra, &c.
& obstat rl̄a,dolo facit,&c. & ꝙ nihil sit remansurum,
fuit oñsum.s̄,tū respectu Trebellianicæ, tum ēt respe-
ctu ltīmæ debitæ iure naturę , quæ iā percepta fuit à d.
Io.Ant.eius patre,nedū in quātitate sibi debita,sed lon
115 gè plus.Vlt. † idē necessariò dicendū est,nā licet fideicō
missarius teneret̄ restituere grauato, & demū recipere
à manib.suis,& hoc p̄cedat attēta dispōne iuris cōis &
ciuilis, attenta tn̄ æquitate iuris canonici non p̄cedit,
nā ſm dictam æquitatē non est necesse, fideicommissa-
rium penes quē bona reperiunt̄,restituere illa grauato,
& demū eandem capere a manib.grauati,nam satis est
ꝙ penes fideicommissariū reperiantur . ita tex. in c.
p̄ntia.de prob.ſm ꝙ intelligit ibi Bal.col. 12.quē refert
& sequit̄ Dec.ibi,col.2.in 2.notab.ver.nec obst.& istud
vt euitet̄ circuitus, qui frustratorius & vanus esset,
ta no.in l.singularia.ff.si cer. pe. & eo maximè, quia
mus in terris & inter subditos ecclesiæ, arg.c.cū esse
de test.& quæ in d.c.ꝙ clericis.Ad quæ ēt,ex quo cā
cōmissa summariè , quo casu remittitur oīs solēnitas
cle.sæpe.de ver.sig. & oīs circuitus tollitur ēt excussio-
nis,ſm Soc.cōs.24.col.fi.vol.1.Esto ꝙ legēdo d. c.in p̄
tia.nō tenuerim istū sensum. Sit ergo cōclusio, ꝙ d.fi-
deicōmissum fuit & est validū,& cōprehēdit nedum
Io.Ant.sed eius posthumū,& descendētes, qui oēs fue-
re grauati onere fideicōmissi, & natiuitas d.Posthumi
& Angelinæ nō fecit deficere illud,& d.Io.Fran.substi-
tutus fideicōmissarius p̄fertur d.Angelinę,& eius ma-
vxori d.Io.Ant.rursus ꝙ à fideic non est detrahēda al-
qua Trebellianica,sed de bonis testōris d.Io.Ant.& ei
descendentib. erat tm̄ debita legitima iure naturæ,q̄
Io.An.habuit & recepit,vlterius ꝙ dicta ltīma est tm̄
mis septimæ partis bonorū hr̄ditatis d. testōris,nō ob
statutis ciuitatis Mace.rursus,ꝙ d.Io.Fran. fideicōmis-
sarius,qui reperitur in possessione bonorū fideicōmis-
si,est in illa præseruandus,& manutenendus. Parisius.

S V M M A R I V M.

1 *Hæres vniuersaliter institutus potest petere se immiti in possessio-*
nem bonorum quæ testator tempore mortis possidebat.
2 *Hæres vniuersalis propria authoritate potest capere possessionem*
& tenutam bonorum hæreditariorum, quæ fuerunt testatoris.
3 *Fideicommissarius vniuersalis de manu hæredis grauati capere*
debet bona per fideicommissum sibi relicta, & nu. 5. & 12.
4 *Nec potest propria authoritate illa capere; & si capit punitur.*

Nec

6 *Necest legitimus contradictor in possessorio aduersus hæredem vniuersalem.*
7 *Institutus in hæreditate alterius existente penes testatorem, dicitur particulariter institutus, & est loco legatarij.*
8 *Hæres particulariter institutus, dato alio cohærede vniuersali, et adeunte hæreditatem, contra ipsum non debet audiri in possessorio.*
9 *Et idem quando fuit institutus in rebus non certis, nec liquidis.*
10 *Filius legitimus debet consequi legitimam in bonis patris legitimantis.*
11 *Hæres adeundo hæreditatem cum beneficio inuentarij, saluum habet omne suum creditum.*
12 *Verbum restituere, obliquum est, & inducit bona debere capi ab hærede grauato.*
13 *Hæres grauatus instituēs fideicommissarium, facere id dicitur ex necessitate, non autem voluntariè.*
Et institutus ab hærede grauato venire debet ex primo testamēto, non ex secundo.
14 *Referens continetur sub relato cum omnib. suis qualitatibus.*
Directò vocatus agere debet contra possidentem bona.
15 *Dicta in positionib. & acceptata plenè probant.*
16 *Probatio facta post terminum, valet quando in termino fuit producta copia, & postmodum producitur originale.*
17 *Idem in causis summarijs.*
18 *Idem quando parte præsente & non contradicente fuit probatio facta post terminum.*
19 *Quando ius commune seu statutum tollit remedium appellationis, non dicitur tollere remedium supplicandi & querelandi.*
20 *Decretum redditur nullum ex defectu citationis.*
21 *Appellans coram iudice à quo, pro defensione, suæ possessionis nō dicitur, aliquid innouare, nec appellationi renunciare.*
22 *Grauare, & molestare quis dicitur per solam verbalem molestationem factam in iudicio.*
23 *Appellans dicitur rectè appellasse, esto quòd non expresserit, & nominauerit omnes aduersarios, sed solùm aliquos, quando vnica est causa tangens omnes.*
24 *Iurisdictio prorogari potest.*
25 *Substitutio facta verbis directis per paganum post pupillarem ætatem instituti non potest valere iure directo.*
26 *Idem si post mortem primi instituti alius fuit directò institutus.*
27 *Substitutio facta à pagano valet in vim fideicommissi tantùm, quando fuit facta maiori, quando verò impuberi facta fuit directò, valet infra pupillarem postmodū autem euanescit, vel erit fideicommissaria.*
28 *Clausula omni meliori modo, &c. multùm operatur, non tamen trabitur ad casum, quem ordinare non poterat ille, qui eam apposuit, & nu. 24.*
29 *Clausula apposita executiuè non ampliat dispositionem.*
30 *Fideicommißarius non potest, propria authoritate capere bona per fideicommissum relicta, si testator id ordinauit expressè.*
31 *Idem si fuerunt constituti executores testamenti.*
32 *Directò substitutus non potest propria authoritate apprehendere poßessionem occupatam ab hærede grauati.*
33 *Et idem si possessio esset ciuilissima.*
34 *Et quando est incertitudo omni respectu non potest acquiri possessio.*
35 *Quod testator non disposuit, dicitur noluisse.*
37 *Substitutus ad totam hæreditatem non propterea dicitur directò vocatus.*
Et hæreditatem capere debet de manibus grauati, & non iure proprio.
Substitutus per verbum commune non dicitur directò vocatus.
38 *Vocatus ad omnia bona per verbum commune in primo gradu dicitur directò institutus nullo alio dato hærede vniuersali, secus si ita vocatur in secundo gradu substitutionis, & numero 36.*
39 *Probibita appellatione, an, & quando dicatur probibita supplicatio, seu recursus ad superiorem.*
40 *Dictio, qualibet, verificatur in minimo.*
41 *Nullitas impedit executionem.*
Et infra quantum tempus potest deduci.
42 *Sententia super possessorio diffinitiua est.*
43 *Sententia nulla potest suspendi, & declarari nulla per ordinariū eam proferentem.*
Secus per delegatum, & intellectus. l. iudex postquam. de re iudicata iste est.
44 *Interlocutoria nulliter data, etiam si de facto fuerit executa, potest declarari nulla.*
45 *De nullitate iudicabit & iudex, qui sententiam protulit, & etiā eius superior.*
46 *Causa nullitatis potest delegari.*
47 *Si in testamento est fideicommissarius vniuersalis, & alius particularis, bona omnia consignanda sunt vniuersali, à quo particularis petere habet suum particulare fideicommissum.*
48 *Quando testator seipsum glossat, necessaria minimè est alia interpretatio, & glossatio.*
49 *Hæres vniuersalis dicitur etiam institutus in legatis, & fideicommissis particularibus, quæ præstare habet illis, quibus relicta sunt.*
50 *Iustius, & conuenientius est, quòd fideicommissarius capiat bona de manu hæredis, quàm quòd hæres ab ipso habeat petere legitimam & alia, quæ sibi debentur.*
De fideicommisso vniuersali, detrahenda est legitima, & illud quod debetur hæredi.

CONSILIVM LIIII.

1 In isto Iudicio † possessorio in fauorē D. Antiochiæ,
q; sit tuēda, & manutenēda in possessione omniū
bonorū, q̄ Iac. eius maritus tpe suę mortis possidebat,
virtute d. test. d. Iacobi instituētis eā vlem hæredē, addu
citur tex. istud probās in l. 2. & fi. C. de edic. diui Adria.
toll. & docto. ibi, istud no. maximè Pau. de Cast. & Mod.
in 7. no. nu. 17. & facit totus titu. C. & ff. quo. bon. & in-
sti. de interd. §. sequens diuisi. cū sim. & q̄ adducunt per
Dec. ɔ͂s. 22. Proponit. col. 2. nu. 9. & 10. posito inter illa
2 cōsilia. 40. de p se impressa, aliàs est cōs. 424. Potuit † .n.
ppria authoritate apprehēdere possessionē dictorum
bonorū tanq̄ hæres vlis directò instituta, iuxta tradita
p oēs, in rub. ff. de vulg. & pup. p Bar. & oēs alios, maxi-
mè Alex. in l. Centurio. eo. tit. col. 6. 28. & 46. ver. in tex.
ibi directò. & per Ias. ibi col. 1. & 2. & eundem, & Mod.
in l. in testamento. C. de test. mil. doct. in l. precib. C. de
imp. & in c. si pater. de test. li. 6. cum sim. tum ēt conside
rata dispositione statuti Bon. id permitten. & se reddē-
3 tis conforme cum dispositione cōi, & ciuili. Cui † cōp-
hensioni, & tenutæ minimè obstant adducta p Philipp.
& alios de Christianis, eius aduersarios: nā dictæ tenutę
contradicunt vt fideicōmissarij ex testō. q. Iulij de Chri
stianis, in hoc non cōsiderantur vt legitimi cōtradicto-
res, de iure enim tali tenutæ nō possunt contradicere.
nam cum fideicommissarij sint, bona subiecta fideicō-
misso ab hærede grauati capere debent, & ab ipso hæ-
rede restitutio est eis facienda, re ipsa, seu verbo. l. resti-
tuta. l. facta. in princip. ff. ad Treb. l. fi. C. eo. §. restituta. in
stitu. de fideicō. hære. l. 1. in princip. ff. quo. lega. cū alijs
4 adductis p Dec. d. cōsi. 22. col. 3. nu. 15. Nec † ppria au-
ctoritate pn̄t talē possessionē apphendere, punirentur
enim, si hoc facerēt. l. nō dubiū. C. de leg. & p Soc. cōsi.
5 33. Prosequēdo ordinē dubiorū. col. fi. vol. 1. Et † si à iu
dice petunt se immitti in possessionē, audiēdi minimè
sunt: cū eā capere debeāt de manu hr̄dis grauati, & ipsa
domin. Antiochia hæres grauati vniuersalis ipsorū pe-
titioni expressè ɔ̄dicat, & ipsa hr̄s de iure veniat præfe-
renda, cū hēat potiora iura, ad plenissimè tradita p illū
text. in d. l. fi. & Bart. in d. l. centurio. col. 2. nu. 8. & Ale-
xand. ibi, nume. 28. & reliqui omnes scriben. & etiam
6 in dicta. l. precibus. Et † tales fideicommissarij vniuersa-
les nō habentes possessionem, vel eam habentes cum
vitio, nō dicuntur isto casu legitimi cōtradictores, secū
dum Barto. in l. filiam fratribus. ff. ad Treb. & p doctor.
omnes, in dicta. l. fi. maximè Moder. nume. 40. 42. & 48.
7 & Dec. dicto cōsilio. 22. colum. 2. & 3. nume. 15. Si † ve-
ro dicti aduersarij veniunt tanquam hæredes instituti
in d. testamento Iaco. adhuc dicitur idem, vt non dicā-
tur legitimi contradictores, nec impedire possunt talē
immissionem, apprehensionem & tenutam factā per
ipsam domi. Antioch. tum quia sunt particulares hære
des instituti, & in re nō ita certa; in rebus videlicet eis
relictis per fideicommissum à d. Iulio, vt pbat in l. cogi.
§. & generaliter. & §. sed & si miles. ff. ad Treb. & p doc.
ibi allegātes cōcor. & p Bar. in l. cū filius. §. Lucio. de le-
8 ga. 2. & hētur in l. hr̄ditatē. ff. de dona. Et † hr̄s institutus
in re particulari, dato alio cohæredi vli hr̄ditatē adeun

te, non est lt̄imus ꝯdictor, nec pferēdus in isto possessorio hr̄di vr̄i, cū loco legatarij hr̄, vt post glo. & antiq. tradūt Pau. de Ca. & Mod. in d. l. fi. nu. 23. in scđo casu. Nec obstabit si ipsi adducūt titulū institōnis ex posteriore testō Iac. ſm Alb. Roſ. in d. l. fi. nā talis titulus est, particularis & ꝯtinēs particularē instōnē in reb. certis & cōsiderato testō D. Iac. sunt loco legatarij, & nō lt̄i-
9 mi ꝯdictores, vt deduximus. Prout† ēt repelli dēnt, qm̄ in testō D. Iac. minimè certū est, in qb. reb. sunt instituti, nā eos instituit in bonis relictis ipsis p dictū q. Iul. nō simpl'r sed detracta lt̄ima sup illis bonis D. Iac. debita, & ēt detractis creditis & pecunijs, in qb. D. Iac. creditor erat in dictis bonis, q̄ oīa certificāda necessariò sunt, & ipsos nō cōstituūt liqdò hr̄des, cū maiorē, & lōgiorē, exigāt, & reqrāt indaginē, pn̄r incōtinēti de ipsorū iure nō pōt cōstare, quo casu lt̄imi ꝯdictores nō pn̄t dici, ad plenissimè tradita in d. l. fi. nō. n. sunt purè instituti, sed limitate, & in portione minimè certa, sed discutien-
10 da, & certificāda. Et† certissimū est D. Iac. lt̄imato dr̄i lt̄imā, cū à nullo isti differāt à lt̄imis, ſm Bal. in c. de causis, col. pe. de off. dele. cū alijs alleg. p Iaſ. in rub. de lib. & posthu. col. 2. nu. 11. & hr̄ in § illud, qb. mo. nat. effi. sui, & p
11 Frā. de Cur. ꝯſ. 13. col. 4. verſ. lt̄imato debet. Verū† est ēt hr̄dē grauatū fideicōmisso adeūtē hr̄ditatē cū bn̄ficio inuētarij posse deducere oē suū creditū. l. fi. §. & si pfatā, & §. seq. C. de iu. deli. & nō facta prius declarōne pdictorū, ipsi vt particulares instituti in possessorio isto turba-
12 re nō pn̄t ipsā D. Antiochiā. Eo† magis, cū post dictam particularē instōnē testōr alia apposuerit verba, aptissimè declarātia ipsos aduersarios detractis lt̄ima, & alijs, dr̄e capere residuū bonorū p fideicōmissum relictorū à d. Iulio de manu D. Antiochiæ hr̄dis vr̄is, q̄ expssè à d. Iac. vltimo testōre fuit grauata illis restituere bona d. fideic. subiecta, factis dictis detractionib. ꝗ verbū restituere, aptissimè denotat ipsos ppria authoritate nō posse apprehēdere possessionē, sed illā dr̄e cōseq de manu hr̄dis, ad plenè nota. per Bar. & oēs, in d. l. Cēturio. circa fi. cū si. allegatis ibi p Ale. col. 7. verſ. in tex. ibi directò. & p
13 doc. in d. c. si pr̄. & in d. l. pcib. Eo† insup qm̄ dicti aduersarij ista bona p fideicōmissum relicta p Iuliū primū testōrē nō possunt cōseq & hr̄e nisi virtute d. primi testī, quo cōsiderato veniūt vt fideicōmissarij, & hoc mō veniētes audiēdi nō sunt, vt deduximus, venire aūt minimè pn̄t ad d. bona ex testō Iacobi ea rōne, qm̄ ipse Iacob. necesse hēbat restituere illis dicta bona virtute primi testī cōditi à Iulio, & ꝗ ipse Iacob. circa hoc disposuit in suo testō, fecisse dr̄ necessitate, & nō volūtate, nā quò ad eū dicti aduersarij, & fideicōmissarij erāt vt creditores, quo casu eius testm̄ nō dēt attēdi, sed primum ita Bar. & alij oēs, p illū tex. in l. vnū ex familia. ī prin. nu. 5. de le. 2. & aptius istud pbat tex. in d. l. vnū ex familia.
✱ §. 1. vbi Bar. & oēs* cōiter illud firmāt, & pbat̄ in l. pr̄ filiū. ff. ad leg. Falc. & in alijs iurib. concor. qb. cōsideratis nullius fere momēti cōsiderāda venit dispō & testm̄ d. Iacobi, & solū attendi dēt testm̄ Iulij, in quo aduersarij sunt merè fideicōmissarij, & sic non lt̄imi ꝯdictores, vt
14 deduxim⁹. Eo† ēt cū ipse Iacob. in suo testō istud dispo nat p executione testī D. Iulij ei⁹ pr̄is, se expssè ad illud referēs, & relatū ꝯtineat in referēte cū oīb. suis qualitatib. l. 1. ff. de recept. & p Bar. in l. si qs seruū. §. fi. de leg. 2. Præterea directò substitutus nō pt̄ ppria authoritate, apprehēdere bona ab alio hr̄de grauati possessa, sed ab illo ea dēt petere, vt pbat̄ in d. l. pcib. in fi. ſm intellectū Fulg. quē Mod. ibi sequunt̄, vt ēt faciūt in d. l. Cēturio, ī 3. q. Bar. vbi allegant̄ leges, & decis. & sic isti ēt si directo essent vocati, dēnt possessionē ꝯseq, & petere ab ista hr̄de grauati posidēte bona, vt p repet. in d. l. Cēturio. fol. 6. col. 1. & 2. nu. 84. & seq. & per Bar. ibi col. pe. num. 43.
15 & seq. Nec† istis hēt obstare, ꝗ dr̄ p aduersarios, nō cōstare de mādato d. Antiochiæ facto in psonā Io. Mariæ apphēdētis possessionē & tenutā oīum bonorū dictæ hr̄ditatis, qm̄ de tali mādato satis aptè ꝯstat ex depōnib. exhibitis p aduersarios, & acceptatis p ipsā D. Antiochiā, & dicta in positionib. acceptatis. pbōnē inducūt, & cōfessionē aduersus ponētes, & illas faciētes, vt p illū tex. tradūt Bal. & alij. in l. cū pcū. C. de lib. cau. & p

Bar. in l. certū. §. si qs absentē. ff. de cōfes. & Bal. in l. 1. C. ... ti. Eo ēt qm̄ ipsi approbarūt dictū pcuratorē, agente ... cū ipso pcuratore, & ab initio dēant talē exception... opponere, ad plenè nota. p oēs, in l. ita demū. C. de procu. cū cōcor. eo ēt qm̄ iudiciū agitatū est in scđa dispo... ne statuti Bono. vlterius opponi nō pōt, prout ēt obie... ctio ruit, nā formiter tale mandatū præsentatū est, quo
16 casu nulla cadit dubitatio ſm iura vulg. & cōia. † Nec dici, pt talē pductionē nō valere tanq̄ factā post tp̄s probatoriū, & in tp̄e decisorio, nā verè exēplū instri d. mandati p̄sentatū fuit in tp̄e pbatorio, quo casu post talē tp̄s & terminū bn̄ pōt pduci originale cōfirmās productionē exēpti, ſm Bal. allegantē iura in ca. 1. in prin. de fi. instr. quē refert & sequit̄ Fel. in c. licet cām. col. ...
17 nu. 44. ver. limita qntò ex̄, de pb. Cessat† ēt obiectio, n... versamur in causis sūmarijs, cōsiderato rescripto, & p... sona D. Antiochiæ viduæ, quo casu pductio, & pbatio ... pt fieri ēt post terminū pbatoriū, ſm Rotā in nou. de...
18 ci. 13. Eo† magis cū parte p̄sente talis pductio facta ... pareat, p quā ēt cōclusio facta cēset̄ esse reuocata, ... D. Ant. in d. c. licet cām. & Fel. ibi col. 12. in 7. limita. nu. 45. & col. 13. in vndecima limita. nu. 48. tollitur ēt obiectio, qm̄ etsi ipsa D. Antiochia nō cepisset possessionē p pcuratorē, tn̄ qa reperit̄ possidere, in ea tuēda est, & ab alijs minimè turbāda, cū etsi nunq̄ apprehēdisset illā, tn̄ necessariò immittēda esset in possess. & aduersarij de manu ipsius dēnt fideicōmisū capere, vt deduxi-
19 mus supius. Minus† obstat, ꝗ aduersarij dn̄t, D. Antiochiæ obstare decretū, à quo ex forma statuti nō pt̄ appellari, nā licet statutū tollat appellationē, vt rr̄are ... cā possessorii. l. 1. C. si de mom. poſ. & p Ale. & Mod. ... 6. in l. 1. C. de bon. poſ. ſm tab. & p Dec. ꝯſ. 38. tn̄ ... negat̄ qrela & supplicatio. l. pfecti. ff. de min. au... plicatio. C. de pcib. Impera. offer. cū alijs plenè ... tis p Dec. in d. l. fi. C. de edic. diui. col. antep. & pen. ... 49. 50. & 51. q tn̄ in casu p̄senti vr̄ oppositū firmare ... uersa. n. sunt remedia ista, & vno excluso, nō vr̄ alio ... clusum. cap. nō ne. de p̄sump. l. cū p̄tor. in prin. ff. de iu...
20 di. Ad† qđ ēt, nā tale decretū nullū est, cum citata ... mè fuerit ipsa D. Antiochia, q̄ in omni actu inferente ... bi p̄iudiciū citāda erat. l. nam ita diuus. ff. de adopt. ... vnoquoq; ff. de re iudic. cum vulga. & in terminis ... stris post Pau. de Cast. tradit Dec. allegans plures de...
21 & iura in d. l. fi. nu. 50. Nec† obstat, ꝗ circa istud ex ... uerso dicitur, huic querelæ & supplicationi fuisse re... ciatum, ex quo eius procurator comparuit curā iu... ce inferente grauamen, post querelā & supplicatio... interpositam. nā talis cōparitio necessariò non in... dit renunciationē: permissum est. n. parti cōparere ... rā iudice à quo & ab eo petere, vt prouideat, ne ipse ... pellans turbet̄ in suā pacifica possessione, & p hanc ... paritionem nō dr̄ aliquid innouare, nec attentare ... minus appellationi renunciare, vt habetur in c. ... neamur. & ibi oēs tradūt, extra de appel. & in c. 1. ...
22 li. pend. Nec† ēt obstabit, ꝗ ipsi dicunt nō apparere ... aliquo grauamine ipsius D. Antiochiæ qrelantis, nā ... de eo satis cōstat ex decreto pducto p eos, & pluries ... nulliter plato, vt dictū est, & ꝗ decretū aduersarij ... cōfitētur, cuius cōfessionis maior pbatio dari nō pt̄ ... ſm gl. & docto. in l. cum re. C. de tranſ. & per Moder... rub. extra de prob. constat ēt & apertissimè de grauamine & turbatione extraiudiciali per testes iā productos, nec nō & perturbationes iudiciales, cum ēt ipsi p̄sentiarū iam contradicāt, & ista sola verbalis in iudicio facta turbationē & molestationē probat, ſm Bal. ... quos omnes ibi cōiter sequunt̄, in l. si prius. ff. de oper. nou. nuncia. col. 7. in 5. opposit. nu. 13. cum alijs ibi allegatis post Alex. & alios per Iaſ. num. 16. & alijs seq. ... nu. 23. col. 4. & seq. Nec etiam obstabit oppositio facta per aduersarios dicentes in commissione obtenta p... ipsamD. Antiochiam fuisse tantùm expressum nomen duorum eius aduersariorum, pn̄r quò ad alios nō ... minatos decretū transiuisse in rē iudicatā. nam etsi in prima commissione nō fuere omnes nominati, tamen in alia omnes apparent expressi, quo casu respectu omnium tale decretum non potuit in rē iudicatam transire.

ſire,cũ aduerſus oẽs fuerit q̃relatũ,& ſupplicatũ,& ob-
3 tenta cõmiſſio & reſcriptũ.Prout † ẽt obiectio ceſſat:
nã vna ẽ cã oẽs aduerſario tãgẽs, quo caſu, & ſi nomẽ
aliquorũ ſit expreſſũ,& nõ aliorũ, tñ ẽt nõ noĩati cõ-
prehendunt, vt hr̃ in l.1. §.ſi qs. & apertius in l.ſcio.vbi
oẽs iſtud firmãt,maximè Ang.Aret.ff.de app. q ferè in
4 terminis loquit. Nec†obſtabit,ꝙ aduerſarij dñt & op-
ponũt de iuriſdõne. nã eã ipſi ꝓrogarũt,vt eſt videre ĩ
ipſorũ cõmiſſione, quo caſu oĩs incõpetẽtia tollit. l.ſi
ꝯuenerit.ff.de iuriſd.om.iud.l.1.& 2. ff.de iudi.& ꝑ gl.ꝑ
illũ tex.& ſcrib.oẽs,maximè Mod.ĩ c.cũ olim Abb.ext.
de offi.dele.Ex qb.reiectis oĩb. q̃ mulieri ꝑ aduerſarios
opponunt & adducunt, cõcludendũ neceſſariò venit,
ipſã do.Antiochiã iure & lege ꝑmittente cępiſſe & ap-
prehendiſſe tenutã & poſſeſſionẽ dictorũ bonorũ poſ
ſeſſorũ ꝑ eius maritũ,in qua tuẽda & manutenẽda eſt,
& aduerſarij ab ea petere dẽnt illa bona, ſuꝑ qb. ꝑ̃ten-
dunt ius aliqđ hr̃e.¶Et ad reſolutionẽ dubiorũ datorũ
ꝑ excellẽtiſſimũ d.auditorẽ breuiſſimè dr̃,illud primũ
tangens materiã petitorij pñti diſceptationi,& iudicio
nõ obſtare,nec eſſe ꝯſiderabile,dũ ĩ illo agitatur,an iſti
de Chriſtianis ſint directi hr̃des,vel ſolũ fideicommiſſa
rij, tã ex primo teſtõ Iulij,q̃ ex ſcđo teſtõ Iacobi,& ꝯſi-
derat ipſos ĩ illo teſtõ Iulij eſſe inſtitutos & ſubſtitutos,
directè ac vulgariter & ꝑ fideicommiſſũ & oĩ meliori
mõ &c.& in teſtõ Iacobi vocentur iure inſtõnis,& oĩ
5 meliori mõ &c.Nã†verba p̃dicta in teſtõ Iulij appoſita
nõ potuere dictos de Chriſtianis poſt mortem Iacobi
decedẽtis ĩ maiori ętate,& poſt pupillarẽ ætatẽ ꝯſtitue
re directos hæredes ; cũ iſtud penitus pagano teſtõri
ſit denegatũ, vt plenè tradũt oẽs citãtes iura id ꝓbãtia
in d.l.Cẽturio. in textual.& notabilib.& in d.l.p̃cib.& ĩ
l.in teſtõ. C.de teſta.mil. & in c.Raynutius.ext.de teſta.
6 & in c.ſi pr̃.eo.ti.lib.6.Et†in terminis ꝓpriè iſtis firmat
Bal.ĩ l.miles ita.in prin.ff.de teſta.mil.Imo.ac Mod.in l.
filius à pr̃e.ff.de li.& poſth.Pa.de Ca.ĩ l.certi.C.de teſta.
mil. & Alex.in addi.ad Bar.in l.hr̃ditas ex die. ff.de hær.
inſti.idẽ Bal.& magis cõiter Doc.in l.extraneũ.C.eo.&
in pũcto ẽt iuris opi.iſta, q̃ fuit Marti.Silima.eſt verior,
reiecta illa Gul.de Cunc.& ſeq.cũ in pagano adſit defe-
ctus in potẽtia,qñ primus inſtitutus poſt pupillarẽ æta
tẽ mortuꝰ eſt, & ſuo loco & tꝑe diffuſius & apertius id
7 oſtẽdet,ſi de eo diſceptãdũ erit. Verũ†dubitãt Doc.an
ſubſtitutꝰ à pagano ꝑ verbũ directũ poſt pupillarẽ æta
8 tẽ poſſit venire ꝑ fideicõmiſſũ tm̃, ĩ quo magis * cõis
eſt ꝙ non,niſi à principio eſſet facta maiori,vt tradit ad
plenũ ĩ l.verbis ciui. & in alijs locis.s̃.citatis, & ſi iſta de
qua agimus facta fuiſſet Iacobo, tũc maiori & puberi,
nullo tꝑe potuiſſet valere vt directa, ſi aũt tũc Iacobus
fuiſſet ĩpubes,magis cõis hẽt,ꝙ ĩtra pupillarẽ ætatẽ po
tuiſſet valere iure directo,poſtmodum aũt in totũ eua
nuiſſet, vel ſm aliã opi.minus cõem valere nõ potuiſ-
ſet niſi iure obliquo, & ſic per fideic.vt apertiſſimè iſta
referunt ꝑ oẽs vbi s̃. illa aũt inſtõ facta in teſtõ Iacobi
9 in perſonã iſtorũ de Chriſtianis , parũ quo ad pñtẽ al-
tercationẽ obſtabit cauſis & rõnib.s̃.deductis.Et † cl'a
illa,oĩ meliori mõ &c.parũ ſuffragari poterit aduerſa-
rijs . nã licet ſm materiã ſubiectã plures ſoleat effectus
operari,ſm Bal.& alios,ĩ l.quoties.C.de hær.inſti.& ad
plenũ tãgunt Fel. & alij Mod. ĩ c.cũ ſuꝑ.circa fi.de offi.
deleg.& poſt Bar.oẽs Mod.in l.1.§.ſi qs ita.ff.de ver.ob.
tñ qñ ĩ diſpõne exprimit modus ineptus, & alius aptꝰ,
effectũ operabit quo ad aptos & poſſibiles,nõ aũt quo
ad eos,q nullatenus poſſent effectũ ſorori,ꝯſiderata fa
cultate apponentis dictã cl'am,vt apertè ꝓbat ex dedu
ctis ꝑ Fel.& alios Mod.ĩ d.c.cũ ſuꝑ. in fi.& per oẽs ferè
nouiſ.in d.l.j.§.ſi qs ita.Eo † ẽt qa tũc teſtõr expreſſè &
ſigillatim nõ valeat, nec poſſit lege ꝓhibẽte id ſtatuere
appoſitionẽ d.cl'æ,minus poterit iſtud validari, cum vt
plurimũ apponat executiuè, & ita appoſita diſpõnem
0 minimè augeat cle.j.in fi.de p̃b. & ꝑ Fel.ĩ c.licet in cor-
rigẽdis,col.3.de off.ord.& Dec.ꝯſ.2.nu.10. Et†ad illud,
ĩ quo dubitat,poſito,vt verè ponere debemus,ipſos de
Chriſtianis eſſe fideicõmiſſarios, tñ ipſos potuiſſe pro-
pria authoritate capere poſſeſſionẽ bonorũ ꝑ fideicõ.
relictorũ,ꝯcedit,ſi teſtõr hoc diſpoſuiſſet,ꝑ d.l.Titia cũ

teſtõ.§.j.de le.2.& tradunt oẽs poſt Bar.in d.l.Cẽturio.
in 3.q.principali, dũ loquit de cõpendioſa facta à paga
31 no ꝑ verbũ cõe,nu.27.cũ ſi.Et†idẽ admittit, qñ fideicõ
miſſarij ꝯſtituti eſſent executores teſtĩ ſm Bal. Alex. &
Mod.ĩ l.nõ dubiũ. C.de leg.denegat aũt iſtos fideicom
miſſarios hãc ptãtem hr̃e ex verbis teſtĩ dñi Iulij,ſeu ex
32 verbis teſtĩ dñi Iacobi, vt ad plenũ s̃.deduxi . Quæ † &
vlterius ſuadent,qm̃, & ſi directi iſti de Chriſtianis fuiſ-
ſent hr̃des,& ſubeſſet caſus, vt propria auctoritate vale
rent poſſeſſionẽ apprehẽdere:tñ id denegat,qñ hr̃s gra
uati prius apprehẽdit poſſeſſionẽ, ꝓut iſta dña Antio-
chia hr̃s apprehendit : tunc.n.ab illo petẽda eſt,& non
occupanda ꝓpria auctoritate, vt ꝓbat tex.ĩ d.l.p̃cib in
fi.ſm ĩtellectũ Chriſtoph. de Caſtilio.& Ful.quẽ Mod.
ibi ſequunt,vt ẽt faciunt in d.l.Centurio. in 3.q.Bar.al-
legantes al's ꝯcor.maximè repet.ibi,fo.6. col.1.& 2.nu.
94.poſt Bar. ibi,col.pen.nu.44.& ſeq.vbi verbis directis
facta erat ſubſtõ,& tñ ſubſtitutus poſt mortẽ primi in-
ſtituti decedẽtis poſt pupillarẽ ætatẽ bona non dẽt ap
prehendere ꝓpria auctoritate ſed à manib.illorũ q pri
33 mo hr̃di ſucceſſerũt. Prout†ẽt dicimus, qñ tractaremꝰ
de poſſeſſione ciuiliſſima , q̃ adhuc virtute ſtatuti non
venit ꝯtinuãda ĩ ſucceſſores,qñ ab alio eſſet occupata,
vt tradit Ale.ĩ l.cũ hr̃des. in prin.nu.4. ff.de acq.poſſ.&
in alijs ſuis conſ.citatis ꝑ Mod.in rub.de cau.poſ & ꝓp.
34 col.6.ver.ciuiliſſima poſſeſſio. Et†ꝯſiderato teſtõ Iaco
bi,eo fortius iſta ꝓcedũt,cũ in eo iſti de Chriſtianis ap
pareant vocati in reb. particularib. & penitus incertis,
quo fit,vt certa poſſeſſio ꝑ eos acq̃ri minimè poſſit,vt
in ſim.dicit Bar.ĩ l.j.C.qñ & qb.quar.pars.li.10.Aret.&
Soc.ĩ l.3.§.j. ff.de acq.poſſ.& illa cl'a oĩ meliori mõ,&c.
& deci.Frã.Cur.iun.in l.fi. C.de edi.di.parũ obſtabunt,
cum facti ꝯtingẽtia ĩ caſu recitato ꝑ Cur.lõgè differat
à caſu pñti,& data diuerſitate de vno ad aliud nõ bñ ar
guat,vulg.l.Papinianus exuli.& fundamẽta ꝑ cũ addu-
cta minimè militare vĩr in caſu iſto,cum ſolum teſtõr
ꝯſiderauerit qualitatẽ directi hr̃dis,ꝙ ſtatuere minimè
potuit lege prohibẽte, vt diximus,& cl'a illa oĩ meliori
mõ &c.referẽda eſt vt executiua,poſita ad poſſibilia,&
de iure ꝯceſſa ipſi teſtõri,& nõ ad alia, vt diximus. Nec
35 †cõſiderãdus eſt modus facilior,quo teſtõris voluntas
executionẽ poſſet ſortiri:nã ſi teſtõr hoc voluiſſet,vti-
que expreſſiſſet,vt ꝓpria authoritate capere poſſẽt,vel
ipſos cõſtituiſſet executores,& id nõ ſtatuendo volun
tas ſua colligit in oppoſitũ.c.ad audientiã.de decim.l.j.
§.ſin aũt ad deficientis.C.de cad.tol.& alia verba ꝑ ipſũ
teſtõrẽ appoſita alium reſpiciunt effectum, quẽ teſtõr
inducere nõ potuit,vt diximus s̃.nec trahenda ſunt ad
pñtẽ,ſtãte potiſſimũ occupatione poſſeſſionis iuſtè fa
cta ab ipſa dña Antiochia,eo ẽt qm̃ ĩ pñtiarum dicti de
Chriſtianis nõ p̃tẽdunt ꝓpria authoritate apprehẽde-
re poſſeſſionẽ,ſed ſolum via iuris,id denegãte dña An-
tiochia, & ſolũ diſceptat, an ab ea ipſi petere debeãt fi-
deic.& poſſeſſionẽ bonorũ fideicõmiſſariorũ,& ꝯclu-
dẽdũ erit ab ea iſta eſſe petẽda rõnib. & deciſionib. al's
adductis. ¶†Nec obſtabit alia ꝯſideratio:facta ex teſtõ
36 dñi Iulij in illo ver.p̃terea.ĩ quo diſponit totã ſuã hr̃di-
tatẽ,caſu quo Iulius, & eius filij decederẽt ſine filijs de-
uenire ad Hier.& eiꝰ deſcẽdẽtes,qđ verbũ ẽ cõe,& rela
tũ ad vniuerſitatẽ bonorũ nullo alio hr̃de inſtituto di-
rectã hr̃dis ĩſtõnẽ importat,ſm gl.& alios,ĩ l.his verbis,
ĩ prin.ff.de hær.inſt. & Ale.& alios ĩ l.1.de le.1.& vr̃ eſſe
de mẽte Bar.ĩ d.l.Cẽturio.n.27.dũ ꝯſiderat hãc ꝯiectu-
rã,qñ tota & integra hr̃ditas ꝑuenire dẽt ad ſubſtitutũ
ꝑ verbũ cõe, q ſi ꝓpria auctoritate capere p̃t,à fortio-
37 ri ꝑ iudicẽ ĩ poſſeſſionẽ mittẽdus eſt. Nã† iſta ꝯiectura
Bar.ſupracitati,cõiter reprehẽdit ꝑ Are.& Ale.ibi,& re
pe.n.352.& plurib.alijs ſeq. & ꝑ Doct.ĩ d.l.p̃cib.dicẽtes
ꝑ d.verba totã,integrã,ſine diminutione,& ſim.bñ poſ
ſe colligi,ꝓhibitã eſſe detractionẽ Trebellianicæ,nõ tñ
ex hoc infert, ꝙ ille ſubſtitutꝰ ꝓpria auctoritate poſſit
capere , qm̃ venire dẽt vt fideicõmiſſarius, & de manu
hr̃dis grauati capiet, ſine tñ detractione trebellianicæ,
& ſic integrè,& illa verba iſtũ operabunt effectũ,& nõ
erũt fruſtratoria,nec dabũt facultatẽ ꝓpria auctorita-
te capiẽdi,tanq̃ ſubſtitutꝰ directò ſit vocatꝰ. nã etſi nõ

ſolum verbo cōi,ſed directo vocatus eſſet iſte ſubſtitu-
tus,directo iure venire nō poſſet, vt vocatus à pagano i
poſt mortē primi inſtituti decedētis poſt pupillarē ętā-
tē,& ī hoc null⁹ doc.dubitat, ſed ſolū dubitationē refe-
rūt, qn̄ ſubſtitut⁹ p̄ verbū cōe vocat⁹ eſt ad totā hr̄ditā-
tē,& primo inſtitut⁹ morit̄ ĩ.pupillarē ætatē,q nō ē ca-
38 ſus pn̄s.Et†gl.ī d.l.his verbis.& doc.ī d.l.j.de le.j.cū con
cor.loquunt̄,qn̄ ſumus ī primo gradu inſtōnis,in quo
nullo alio vl̄i hr̄de inſtituto p̄ verbū cōe bona oīa ſūt
relicta alicui. trahit̄.n.iſtud relictū ad directā hr̄dis in-
ſtōnē,& bn̄,ſed iſtud adaptari nō pōt ad caſū nr̄m: cū
verſemur in ſcđo gradu,& ſic ī ipſa ſubſtōne,q poterit
effectū ſortiri p̄ viā fideicommiſſi, & ſine aliqua detra-
ctione & diminutione.¶Circa verò dubia tāgētia poſ-
ſeſſoriū quatenus ī illis primo dr̄ q̄relā,ſeu ſupplicatio-
nē īterpoſitā p̄ parte D. Antiochiæ n̄ deuoluere cām,
ex quo verſamur ī poſſeſſorio, de quo ī d.l.fi.C.de edi.
di.& ī quo ex nā cāæ n̄ recipit̄ appellatio, & minus re-
cipi dēt ſupplicatio,ex his, q̄ tradunt̄ ī l.fi. C.vt li.pend.
39 Nā†licet ſoleat dici, p̄hibita appellatione nō cēſeri p̄-
hibitū recurſū ad ſuperiorē,ſ̄m Ale.ɔſ.87. vol.4.& ſ̄m
Mod.ī d.l.fi.col.antep.cū alijs alleg. p̄ Mod.Bon.ī eorū
ſing.18.tn̄ illud non p̄cedit,qn̄ ex nā cāæ tm̄ p̄hibetur
appl̄o, ſ̄m Iaſ.citantē alios in auth. q̄ ſupplicatio.C.de
p̄ci.impe.offer.nu.6.& Mod.ī d.l.fi.nu.56.ſtante adhuc
diſpōne ſtatuti Bono.ſub rub.de app.ver. & quia diſpo
nentis q̄relā, ſupplicationē vel recurſum ad ſuperiorē
æquiparari,& iſta oīa ſuccedere loco appl̄onis,qua p̄-
hibita & iſta oīa eius loco ſubrogata,vel ſuccedētia ēt
p̄hibita cēſeri dēnt,iurib.vulg.Rn̄det̄,al̄s fuiſſe dictum
attenta diſpōne iur. cōis p̄hibita appl̄one rl̄r non cen
ſeri p̄hibitā q̄relā,ſupplicationē,ſeu recurſū, & ad du-
bitationē p̄poſitā,tū vigore ſtatuti, tū & ī illo caſu par
ticulari ſ̄m ius cōe, in quo cōſiderat̄ nā cāæ ipſius poſ
ſeſſorij,rn̄det̄ ex eodēmet ſtatuto,ſub rub.de app.verſi.
p̄terea decernimus.diſponēte,q̄ licitū ſit ſemel tm̄ ap-
pellare à qualibet ſn̄ia ſemel lata ſup̄ poſſeſſorio vel fe-
rēda:& ſi virtute d.ſtatuti recipit̄ appl̄o, eodē mō reci-
piēda erit & ſupplicatio & recurſus,& cū pars aduerſa
ſe ſup̄ d.ſtatuto fundet,dēt & illud tolerare aduerſus ſe
ī iſto capite: vt licuerit D.Antiochiæ à ſn̄ia lata in poſ-
ſeſſorio ſemel appellare vel ſupplicare,arg.ti.qđ quiſq;
iur.p̄ tot.& cū ſtatutū p̄dictū loquat̄ gn̄alr̄ in quocūq;
poſſeſſorio, gn̄alr̄ veniat intelligēdū,ſ̄m iura vulgaria.
40 Tū†ēt ɔſiderata illa dictione,qualibet,q̄ ſui nā in quo-
libet poſſeſſorio ēt ī minimo p̄t verificari ſ̄m gl.in ver.
aut earū parte,p̄ illū tex.ī cle.j.de fo.ɔpe.& Are.ī l.Gal
lus.§.in oīb.ff.de li.& poſth. & ɔſiderādo ius cōe dr̄ ceſ
ſare dubitationē:qm̄ ipſa D.Antiochia p̄ pri⁹ habuerat
tenutā & poſſeſſionē bonorū . & licet poſtmodū pars
aduerſa obtinuerit immiſſionē & tenutā : tn̄ iſta fuit ī-
ualida,& nulla:cū p̄ceſſerit parte non citata,vt deduxi
41 mus ſ̄.Et†talis nullitas p̄hibita minimè cēſet̄,nec iure
cōi, nec iure ſtatutario, & executionē ipſā impedit, vt
ad plenū tradūt oēs,in l.4. §.ɔdēnatū.ff.de re iud.p̄ Bal.
& Pa.de Ca.ī d.auth.q̄ ſupplicatio.cū ſi.deductis ī deci.
ɔſ.Nea.280.Et ad illud,qđ circa iſtud dubitat̄, caput il-
lud nullitatis nō deuoluere,nec impedire, ex quo talis
nullitas nō fuit intēta ĩ.decē dies, p̄ut req̄rit̄ ex forma
ſtatuti,de cā nullita.loquentis.rn̄det̄,talē nullitatē p̄ viā
exceptionis fuiſſe intētatā , ex quo ipſa dn̄a Antiochia
erat & ē ī poſſeſſione dictorū bonorū,& ita ītētata po
tuit p̄petuò đduci,& allegari,nedū ɔſiderato iure cōi,
ſed ēt ſ̄m diſpōnē d.ſtatuti ſub rub.de app.exp̄ſſè volē-
tis,đ nullitate p̄ viā exceptionis poſſe p̄petuò dici.Pro-
ut ēt dubitatio ceſſat : nā idēmet vicari⁹ iudex ordina-
ri⁹ talē immiſſionē factā ī fauorē partis aduerſæ,& nul
liter iā ſuſpēdit,qđ iure p̄mittēte facere potuit,ex quo
42 nulla erat. Licet†.n.dicta ſn̄ia de immittēdo poſſit dici
diffinitiua,vt ad plenū tāgit Phil.Frā.ī c.cū ceſſāte.q.21.
ext de app.& Iaſ.adducēs plures deci.ī l.qđ iuſſit.nu.21.
43 & 22.ff.de re iu.Tn̄†q̄a d.ſn̄ia ex defectu citationis fue-
rat & ē ipſo iure nulla, & d.vicarius erat ordinari⁹,ſine
dubio potuit eam reuocare,nedū ſuſpēdere, p̄ut ipſe-
met, q eā p̄tulit fecit, vt tradit̄ p̄ Bar.& alios, ī l.ſi vt p̄-
ponis.& ī l.ſi p̄ſes.C.q̄uō & qn̄ iud.& ē deci.Rot.ī nou.

341.dubitat̄,vtrū.al̄s ſub rub.đ ſen. & re iud.ī q̄ua ɔ
dit̄ citādo alia iura , ordinariū ſn̄iam à ſe latā poſſe
declarare nullā, nedū ſuſpēdere,& l.iudex poſtq̄.ff.
iu.cū ɔcor.p̄cedūt ī iudice đlegato,vt ad plenū trad
Fely.& Dec.poſt Abb.ī c.in lr̄is.col.fi. & col.3.nu.6.
de off.deleg.& doct. oēs in d.l.qđ iuſſit. & in d. l. iud
44 poſtquā.Et†bn̄ faciūt,q̄ citādo plures deci.adducit
in d.l.qđ iuſſit,nu.32.ver.limi.volēs interlocutoriā
liter latā,ſi fuiſſet de facto executa,poſſe reuocari.P
45 ut†ēt iudex cōpetēs ī iſta cā nullitatis,nedū pōt eē
q nulliter iudicauit,ſed ēt eius ſup̄ior , corā quo di
nullitas poterit p̄ſeq & finiri,vt firmat Abb.ī d.c.ī l
& Fely.ibi,& diffuſi⁹ Dec.col.fi.ad id citās plures al̄s
ciſiones,& ɔſilia.Ang.& Ale.& potiſſimè Bar.in l.ſi
p̄ſſim ff.de appell.vbi Are.ēt tāgit,vt facit Phil. Frā.in
dilecto.27.q.de app.& Fel.ī c.p̄ tuas.de sēt.exc.& Al
46 ī d.l.iudex poſtq̄.nu.20.vbi†nu.24.đt poſt Imo.ibi c
nullitatis poſſe delegari, & corā delegato poſſe illā c
gnoſci,ad hoc citās dec.al̄s ex q̄bus ɔſtat,iudices c
q̄b. d. cā nullitatis fuit agitata,extitiſſe & extare ſatis
petentes . Nec iſtis poſtremò obſtat illud , qđ vlt.lo.
deducit̄,defectū citationis nō eē ɔſiderabilē,ex quo
Anthiochia nō poterat poſſidere d.bona debita di
fideicōmiſſarijs,q̄ fuerūt.d.Iulij primi teſtōris:cū ſ
curator fuerit ɔſtitut⁹ ad capiēdū tenutā bonorū
ctātiū ad ipſā,& ſibi relictorū p̄ Iacobū eius mari
primitus inſtituit iſtos de Chriſtianis in bonis ſubie
fideicōmiſſo,p̄ prius deductis & detractis eius legit
& certis creditis,& dicta bona p̄curator nō potu
prehēdere ex defectu mādati,item q̄a in illis bon
ſa nō fuit hęres,nec potuit capere de illis poſſeſſ
& ſi eā cępit vitioſa fuit, & ſine effectu , ɔn̄r cita
debuit reſp̄ū d.bonorū.& omiſſio citationis
dere nullā immiſſionē illā factā in fauorē illorū Chri
ſtianis . tollit̄.n.ex q̄plurib. & primò ex al̄s dedu
q̄b.dictū, & oñſum fuit, iſtos de Chriſtianis in teſtō d.
Iacobi nō eſſe in ɔſideratione quò ad terminos d.l.
C.de edi.di.& in iſto poſſeſſorio illis eſſe p̄ferēdā ipſā
47 d.Antiochiā.Comprobatur†mō iſtud per illud, q
in ſimi.hr̄ in l.fi. C. ad Treb. vbi qn̄ in teſtō adeſt fi
cōmiſſari⁹ vniuerſalis,& alius particularis ſeu ſpeci
reſtō prius de oīb. bonis faciēda ē fideicōmiſſario
à quo ſucceſſiuè ille particularis petere & cōſequi
ſuū fideic.particularē,ita & iſti de Chriſtianis parti
res petere & cōſequi dēnt eorū fideic.ab ipſa d. An
48 chia,q̄ eſt hr̄s vl̄is d.Iacobi. Et†q̄ talis ſit,patet expr
ex teſtō d.Iacobi, ī quo factis q̄plurib.legatis parti
rib.& eidē d.Antiochiæ,& alijs,& facto d.fideicōm
particulari illis de Chriſtianis inſtituta vl̄r legit̄ & r
rit̄ in oīb.alijs bonis mobilib.& immobilibus,iurib
actionib.ipſius teſtōris,nec alia gloſſatione & inter
tatione indigemus:cū ipſe teſtōr ſeipſū declarauerit
gloſſauerit,vt exp̄ſſè dicit Bal.in auth.niſi rogati.C.
49 ver.& p̄ hoc ſoluit̄.Forti⁹†dico,eandē d.Antiochiā
dē vl̄em dici inſtitutā, & in legatis & fideicōmiſſis p
ticulariter factis alijs, licet illa ſolui dēant legatarijs
fideicōmiſarijs,vt hr̄ ī l.ſi q̄s ita fuerit hr̄s inſtitutus
cepto fundo.& ibi no.Bal.Ang.& alij.ff.de hære.inſt.
Pa.đ Ca.ī l.cogi.§.inde q̄rit̄.& Ale.ī l.nā qđ.§.oīs. ī
ad Treb. Et p̄ iſtud tollit̄ illa ɔſideratio, q̄ non vid
inſtituta ī d.fideicōmiſſo particulari: nā ī illo inſti
dr̄,licet ſoluēdū veniat fideicōmiſſarijs,meritò igit
tuit apprehēdere poſſeſſionē oīum, ad q̄ dr̄ inſtitu
cet teneat̄ particularia legata & fideicōmiſſa alijs ſol
re,à manu cui⁹ ille debebāt ea capere,ɔn̄r ſua poſſeſ
nō p̄t dici vitioſa,imò iuridica,nec ei⁹ p̄curator ex
ſit fines mandati: cū iſta oīa in d.mandato ɔtincant
ſpectarēt ad ipſā hr̄dē vl̄em iure inſtōnis, licet poſt
dū obligata eſsēt ſingula legata,& particularia fidei
miſſa ſoluere illis legatarijs & fideicōmiſſarijs, p̄ut i
obtulit & offert illi đ Chr̄ianis particulare fideic.ſo
re đductis deducēdis, p̄ut Iacob.teſtōr ordinauit, &
50 ut ius cōe diſponit.Nec†p̄t applicari aliqua ɔcluđ
ſiderō,vt ipſi fideic. particulares īcerti, & adhuc d
capere hēant poſſeſ.illorū bonorū,& poſtmodū d.
tiochia ab illis dēat petere legitimā, & credita đbita
marito,

marito,& successiuè sibi hrdi institutę vlr,ꝫ.d.l.fi.C.ad Treb.& no.in d.l.ꝑcib.& in d.l.Cēturio.& alia iura cō-cor.& qa eius marito dēbat ltīma suꝑ dictis bonis,quę primitus ex illis detrahēdā est.l.Papinia.§. 4.ff. de inoff. test.vbi ēt traditur,deducendū esse æs alienum,vt est illud,ꝙ ipse Iacob.soluit,vt aliàs deduximus. Paris.Bon.

SVMMARIVM.

1 *Legitimatus simpliciter & in ampla forma succedit patri ab intestato morienti.*

2 *Et ab eo faciente testamentum præteritus, vel non ritè exhæredatus potest illud rumpere & querelare.*

3 *Et tali filio legitimato debetur legitima.*

4 *Filius legitimatus non potest in legitima sibi debita grauari per fideicommissum, & grauamen appositum reijcitur.*

5 *Filius legitimatus non detrahens legitimam, moriēs, potest illius detractionem transmittere ad hæredes.*

6 *Filius adeundo approbans testamentum patris, non propterea videtur renunciare legitimæ.*

7 *Nec in dictam legitimam imputādi sunt fructus percepti per filium grauatum restituere.*

8 *Licet filius non possit in legitima grauari, tamen succedentes sibi poterunt per patrem in illa grauari.*

9 *Et in dubio tale grauamen videtur appositum hæredib. filij.*

10 *Quando autem filius expressè fuit grauatus, reijcitur grauamen & nu.11.*

Dicta in vno capite testamenti censentur repetita in alio.

12 *Et quando grauamen fuit iniunctum successorib. filij locum tantum habet durante pupillari ætate, ea autem finita expirat tale fideicommissum.*

13 *Legitima detrahenda per filium quanta sit.*

14 *In computatione dictæ legitimæ in numero filiorum computatur filia fœmina.*

15 *Fallit, nisi femina excludatur à successione paterna ab intestato seu ex testamento virtute statuti.*

16 *Quando filia per statutum excluditur à successione, an, & quādo connumeretur in numero filiorum ad computationē legitimæ.*

17 *Statutū excludens feminas propter filios masculos, an, & quando includat filium legitimatum, vt possit ipse feminas excludere, & nu.18.*

19 *Nec filia isto est casu citanda tempore, quo fit legitimatio, contra Socinum.*

20 *Potest Comes Palatinus legitimare sine citatione, illorum, qui citandi erant, quando talis potestas fuit sibi attributa per supremum Principem.*

21 *In fideicommisso vniuersali non comprehenduntur bona propria ipsius hæredis, nec quæsita per eum.*

22 *Hæres grauatus fideicommisso potest deducere expensas per eum factas, & etiam melioramenta, & alijs seq.*

23 *Melioramenta facta de fructib. rerum feudalium quæruntur vasallo, & suis hæredibus.*

24 *Et in melioramentis succedit hæres facientis.*

25 *Fructus percepti per hæredem grauatum non sunt restituendi fideicommissario.*

26 *Nec restituenda veniunt bona hæreditaria, vsu consumpta & sine culpa hæredis deperdita.*

27 *Fideicommissario vniuersali imputātur soluta per hæredem grauatum legatarijs & alijs creditorib. ipsius testatoris, & ad ipsum fideicommissarium spectant dicta onera.*

28 *Calculus erroneus, & computatio per errorem facta potest reiterari.*

29 *Si testator emit fructus alicuius prædij per aliquot annos, & moritur grauando hæredem restituere suam hæreditatem alijs, qui percepit dictos fructus post mortem testatoris, an hæres grauatus teneatur fideicōmissarijs aliquid restituere, & oīb. alijs seq.*

Hæres potest grauari restituere fructus per eum percipiendos, & nu. 42. & 44.

30 *Vsufructuarius grauari potest alteri vsumfructum restituere.*

31 *Hæres tenetur restituere fructus repertos in hæreditate tempore mortis testatoris.*

32 *Fructus percepti per hæredem imputādi sunt in quartā Trebel. & melius nu.41. vbi non imputantur in filijs primi gradus.*

33 *Ex fructib. perceptis hęres tenetur supplere ius peremptum fidei com. vniuersali, & melius nu.58.*

34 *Pronomen, meum, relationem habet ad tempus præsens.*

35 *Fructus fati à testatore, restituendi veniunt, & melius nu. 38.*

36 *Pretiū succedit loco rei, & diffusius nu.65. & seq. maximè. 68.*

37 *Hæres grauatus non tenetur restituere precium solutum per testatorem ementem fructus alicuius possessionis pro aliquo tempore.*

39 *Fructus percepti per hæredem post mortem testatoris non augent hæreditatem.*

40 *spectant enim ad commodum & incommodum hęredis.*

43 *L.cum virum. C.de fideicommiss. quo casu loquatur.*

45 *Quando quis emit fructus seu reditus per certos annos nascituros in aliquo prædio, quid videatur emere, an corpora fructuū, an verò ius vsusfructus, & nu.46. & 47.*

46 *Magna est differentia, an fructus legati seu empti possint percipi manu propria, an verò percipi debeant de manu alterius, & numero 47.*

48 *Et quid in casu dubio.*

49 *Vsusfructus finitur morte vsufructuarij.*

50 *Potest tamen testator tale ius stipulari pro hærede.*

51 *Et erit ius nouum, & diuersum ab illo, quod erat penes testatorē stipulantem.*

52 *Ius vsusfructus peremptum morte testatoris hæres grauatus non tenetur restituere fideicommissario.*

53 *Nec tenetur restituere res hæreditarias, & iura hæreditaria deperdita sine culpa ipsius hæredis, & nu.63.*

54 *Fundus, ius vsusfructus, perceptio fructuum, diuersa sunt, & differentia.*

55 *Prædium, dominium ipsius, fructus inde percepti, diuersa sunt.*

56 *Vsufructuarius non potest legare proprietatem rei, in qua habet vsumfructum.*

57 *Pater in bonis aduentitijs filij habet ius vsusfructus, non tamen tenetur fructus perceptos restituere, & nu.61.*

59 *Dispositio l. scribit Celsus. ff. ad Trebell. quo casu procedat, & numero 58.*

60 *Hæres Hæredis grauati nō tenetur restituere fructus perceptos, & num.62.*

Fructus triennio consumuntur.

61 *Fructus percepti per vasallum in reb. feudalibus, non sunt restituendi, & nu. 23.*

62 *Hæres hæredis grauati non tenetur restituere æstimationem fructuum perceptorum per ipsum hęredem.*

64 *An, & quando hęres teneatur vendere res, & quas, & seruare precium fideicommissario.*

66 *Quòd preciū succedat loco rei, qualiter intelligatur, & alijs seq.*

67 *Declaratio ad l. Imperator, § fi. & l. seq. de leg. 2.*

CONSILIVM LV.

Quoniam Iac.Iulij de Christianis, viuente, volente & supplicāte dicto eius patre, in amplissima forma fuit legitimatus per Reue.Card. de Grassis Comitem Palatinum, plenissimam habentē potestatem eum legitimandi ad omnia, de quibus in
1 instrō ltīmationis prædictæ. Certū † est, eundē Iac. legitimatum simpliciter, & absolutè potuisse succedere dicto eius patri, casu quo intestatus decessisset: vt per illū tex. tradit Bal. in l. si te parens. C. de suis & legi. Bar. post Raynal. in l. ex facto. col.3. nu.3. vers. vltimò hoc. ff. de
* vulg. & pup. quem communiter * sequuntur scrib. ibi, maximè Ias. nu.19. in fi. asserens sententiam Rayn. indistinctè esse veram, & in puncto iuris, & in practica, vt idem ipse firmat in rubrica. ff. de liberis & posth. nu.11. in fi. & in l. si is qui pro emptore. num.235. & 278. ff. de vsucap. adducens alia iura, vt etiam facit Dec. cōs.288.
2 Quæritur, nu.2. Et † si d. Iulius pater in suo testamento ipsum Iacobum legitimatum præterijsset, seu minus solemniter exhæredasset, potuisset Iacobus testamentum rumpere, dicere nullū, & illud querelare, ſm Bal. in l. cum in adoptiuis. col.3. C. de adoptio. & in l. certū. ff. de iniu. rupt. & Pau. de Cast. cons.221. Super puncto. Alex. cons.139. Eleganter. col.j. nu.14. vol.1. & Soci. consil.226. colum.2. versic. ex qua conclusione. vol.2. asserentem hanc esse communem. licet in d. rubrica de libe. & posth. num.8. 9. & 12. aliqua in contrarium adducat, quibus Iason num.3. & alijs sequen. respondet, adducens alias concor. decisi. & idem facit, in d. l. si is qui pro emptore. num.236. & alibi pluries, & sequitur Deci. cons.264. col.2. nu.2. Debetur † enim in bonis pater-
3 nis filio simplr legitimato legitima, vt tradit Bal. in c. de causis. col. pe. ver. nota ꝙ, de off. deleg. & Pau. de Cast. d. cōs.221. col.4. Alex. cōs. vlt. col. fi. vol.5. cū alijs collectis

per Frā.de Cur.ɔſ.13.Statuto.col.4.verſ.legitimato debet.& Dec.cōſ.257.Quærit.col.1.verſ.pdictis tamen.ad ꝙ tex.in §.illud. in auth. qb. mo.natu.eff. ſui,vbi Ange. no.& ēt in §.fi.& ſequit D. Fabia. in repeti. auth.nouiſſima.C.de inoff.teſt.col.4.verſ.4.qrit.& Iaſ.ibi nu.14. volētes ti.honorabili filiū legitimatū dr̄e cōſequi ltīmā. & idē tenet ipſe Iaſ.in rubrica de lib.& poſth.col. 2.nu.
4 11.cū alijs cōcor. Et † qa dictus Iulius in ſuo teſtō vniuerſalē hęredē inſtituit d.Iacobū filiū legitimatū,eumque poſt mortē grauauit totā ſuā hr̄ditatē, reſtituere aduerſarijs, caſu quo decederet ſine filijs & deſcēdētib. &c.veriſimū erit in tali grauamine & fideicōmiſſo nō cōprehēdi ltīmā iure naturæ debitā. d. Iacobo filio ltīmato in bonis,& hr̄ditate d.Iulij patris,nā in ipſa ltīma teſtōr pater nō potuit aliqđ onus & grauamē fideicōmiſſi apponere,& eſto ꝙ aliud appoſuerit,tñ ꝓ nō appoſito hr̄,& penitus reijcit,cū ſit debita ipſi filio, ſm ꝙ hr̄ in auth.de hær.& Falc.§.1.& in auth.de trien.& ſem. ꝑ totū,& in auth.vt cū de appella.cogno. §.aliud quoque capitulū.& §.ſiue igr̄.cū ſi.& ꝙ onus & grauamen reijciat,ꝓbat tex.in l.qm̄ in priorib.& in l. ſancimus. §. cū aūt.C.de inof.teſt.vbi ſcrib.oēs no. adducē. cōcor. vt ēt facit Ale.ɔſ.68.Circa p̄miſſam.vol.4.& ɔſ.78.Attētis verbis.vol.5.& Dec.ɔſ.81. In caſu ꝓpoſito. col. 1.cū
5 cōcor.Et†ipſe Iacob. moriēs, ex quo viuus ltīmā non detraxit, eius detractionē iure optimo trāſmittere potuit, ꝓut trāſmittit ad d. Antiochiā eius vl̄em hæredē, vt tradunt oēs,in l. oīmō.& in d.l.ſancimus.& in auth. nouiſſima.C.de inof.teſt.& in l.q̄q̄.& in l.irritū.C.ad le. Falc.& ꝑ Bal.ɔſ.mihi.290.Hæ qōnes.vol.3.& Dec.d.ɔſ.
6 81.vol.1.Et†quis Iacob. ipſe teſtm̄ pr̄nū approbauerit, nō ꝓpea ex tali approbatione renūciaſſe intelligit dictæ ltīmæ,& eius detractioni, vt ipſemet declarat ī ſuo vltimo teſtō,& tradit Pet.de Anch.cōſ. 151. Plura ſunt dubia.col.4.verſ.ego dico.& Fran.de Cur.cōſ.75.D.Lu
7 douicus.col.4.& Dec.conſ.275.Minus †ēt in dictā legitimā cōputādi erūt fructus de bonis hæreditarijs ꝑcepti ꝑ d.Iacobū,ꝑ tex.in d.l.ſancimus.§.repletionē.C.de inof.teſt.& ꝑ l.iubemus.C.ad Treb.& tradunt oēs poſt gl.in l.in fideicōmiſſariā.ff.eo.ti.per Bar.& alios,in l.in quartā.ff.ad leg.Fal.& ꝑ oēs in vulg.l.Cēturio.ff.de vulga.& pup.& in l.ꝑcib.C.eo.& in c.Raynu.ext.de teſt. &
8 in c.ſi pater.eo.ti.li.6.cū ſi.Nec†iſtis obſtare hēt, ſi diceret,tale grauamē & fideic.nō fuiſſe iniunctū d.Iacobo ſed alijs ipſi Iacobo ſuccedētib. qui grauari poterūt ēt in ltīma,licet in ea.Iacob.ipſe non potuiſſet grauari,argumēto no.in l.ſi fundū per fideic.& l.ſeq.& ſeq.de leg. 1.& rationem diuerſitatis aſſignat Bar. in l.1.§. fi.ff. de vul.& pup.quem ſequunt ibi docto. maximè Alex.qui idē firmat conſ.67.col.2.& 3.vol.1.& cōſ. 12.Attentis. col.10.vol.3.& poſt alios plenè proſequitur Iaſ.in l.cohæredi.§.cū filiæ.ff.de vul.& pup.& in l.ex trib. C.de inoff.teſt.rn̄dens quibuſdā obiectionib.factis ꝑ Aret. qui idē videt ſequi,cōſ.155.Periculoſum.col.5.verſ.ſed po-
9 ſito.& col.pe.& fi.Eo†magis,qm̄ in dubio tale fideic. vr̄ eſſe iniunctū & relictū ab hæredib.filij, non aūt ab ipſo filio,ſm Bar.in l.qui duos.in fi.ff.de vul.& pup.& Alex. vbi ſupra,& duffusè ꝑ Iaſ.poſt alios,in d.§.cū filiæ.& in
10 d.l.ex trib.nu.5.Ceſſant†namq; iſta,quoniam Iacob.ipſe fuit grauatus,& nō eius hæredes, vt eſt videre ex verbis teſtamenti d.Iulij,nā ipſe teſtator eidem Iacobo qn̄cunq; decedenti,&c. quæ verba repetita intelligunt in verſ.ſeq.ipſo verò Iacobo decedenti,&c.in quo diuerſum nihil diſponitur,ad nota.in l.vtrum. ff.de pet.hær. & in l.qui filiab.& in l.ſi ſeruus pluriū.§.fi.de le. 1. & per Dec.conſ.15.Bar.in l.Centurio.col.9.verſ.quid. n.Cor. cōſ.90.Scrupuloſa,col.3.vol.3. & per Mod.in l.Gallus. §.ēt ſi parente,nu.29.de lib.& poſth.Fran.de Cur. conſ.
11 43.col.3.& 4.cū ſi.Et†quia ſubſtō expreſsè facta fuit d. Iacobo,nota.in d. l.ſi fundum per fideic. in nullo hēnt obſtare,vt concludunt oēs,in d.l.1.§.fi. & in d.l.q duos. & in d.l.ex trib.& in d.§.cum filiæ.& Are.d. conſi. 155. col.5.ver.ſed poſito. & col.antep. & pe. verſamur. n.in
12 caſu claro nō aūt in dubio. Prout † etiā obiectio ruit, qm̄, etſi in dubio tale fideic. cenſeret eſſe appoſitū ſucceſſorib.filij ſm allegata ſuperius, tñ illud expirauit, filio effecto pubere,ſolū.n.locū ſibi vendicabat durante ætate pupillari,illa aūt decurſa euanuit, vt aptiſſimè p... bat tex.ſup quo illa opinio roborat in d.l.ſi fundū per fideic.& in l.ſeq.ſi Titio.§.ſicuti.iūcta ſeq.l. ꝙ fideicōmiſſum,de leg.3.& ita punctualiter declarat Are.in d.l. Centurio.col.mihi.16.verſ.in cadē gl.ibi, ſi aūt dixiſſet paganus. & verſ. ſed iſta ratio nō vr̄ ſufficiens. & prius hoc voluerūt Dyn.Bar. & reliqui doct.in d.§.ſicuti.maximè Iaſ.nu.21.& alijs,ſeq.& idē Iaſ.in d.§.cū filię.nu... & in d.l.ex trib.vbi plurib.rōnib. cōcludūt,ēt illo caſu quo fideicōmiſſū eſſet expſsè, vel pſumptiuè iniunctū hr̄dib.filij,locū hr̄e,durāte pupillari ætate, illa aūt aduenięte,expirare,reiecta opi.Pau.de Ca.ī d.§.fi. volētis durare fideicōmiſſum in bonis ipſius teſtōris, q̄ expreſsè reprobāt oēs,in l.cū filiofa.de le.1. in prima parte illius
13 leg.Maximè Mod.col.7.Infert †igr̄ ex iſtis.d.Antiochia hr̄dē.d.Iacobi poſſe detrahere ſup dictis bonis & hr̄ditate ltīmā iure naturæ debitā d.Iacobo, q̄ erit triēs totius hr̄ditatis,cū nō adſint alij filij d. teſtōris,q in cōputatione iſtius ltīmæ veniāt cōſiderādi, ad plenè no. in l. cū quærit.& in l.parentib.& in auth.nouiſſima.C.de inof.teſt.& in corpore vn̄ ſumit,& in l.Papinianus.§... & in l.pater filiū.ff. eo. tit. cū alijs ad plenū relatis in dictis locis,& inſt.de inoff.teſt.circa fi.& Dec.cōſ.236.Nec
14 parua.col.6.nu.11.Nec†obſtabit,ſi ex aduerſo diceret, d.Iuliū teſtōrē habuiſſe & reliqſſe Poliſenā filiā ſuā legitimā & naturalē,q̄ cōnumerāda venit in cōputatione dictæ ltīmæ,iurib.ſupius citatis,& ſi cōputabit, ltīma debita Iacobo nō erit triēs,& ſic tertia pars totius ſed ſolū ſemis,& ſexta,q̄ obiectio attēta diſpōne iuris cōis de
15 plano ꝓcederet.Verū†qm̄ ſtatuta Bon.ɔriū diſponentia ſtare dēmus cōcſonib.s̄.firmatis,cōcludētib.in ... Poliſenā in cōputatione iſtius ltīmæ nō eſſe cōſiderandā nec numerādā,ſtatutū.n.Bon.de ſucceſ.lib.cōd.teſt. expſsè eā excludit,qñ pr̄ teſtat ſtātib.liberis maſculis, ſatis eſt,ꝙ dictę filiæ relinquat dotē,nō pōt.n.illa ... teſtm̄ venire, & ita ēt diſponit in alio ſtatuto de ſucc. ab inte.rel.fil.ſeu al.lib.maſc.excludit.n.filia nedū à ſucceſſione,verū ēt &circa cōputationē ltīmæ quò ad numerū filiorū,vt aptiſſimis verbis diſponit in d. ſtatuto,circa fi.ibi,declarātes inſup,vbi ordinat, tales fœminas quò ad ipſā ltīmā nō cōtineri ſeu cōputari in numero liberorū,qñ qſtio oriret inter maſculos ad inuicē,vel cū alijs vt eſt in pn̄tiarū ſup ltīma debita iure naturæ.quota ſeu quāta intelligat ꝑꝑ numerū filiorū, cūq; fęmina repellit à ſucceſſionē ab īteſt.vel ex teſt. vt punctualr̄ ipſa Poliſena repellit in caſu p̄ſenti ī pr̄ pr̄no ſtāte diſpōne d.ſtatuti de ſucc.lib.cōd. teſt.ī pr̄. vbi excludunt fęminę ſolū relictis filijs, ſeu alijs liberis maſculis,q̄ verba ɔſiderāda veniūt,qm̄ optimè adapta-
16 tur ad filios ltīmatos, vt ſtatim dicemus.Et † qa p... ſtatutū expſsè diſponit iſto caſu,filiā fęminā nō eſſe cōnumerādā,verſabimur ex illā nodoſā difficultatē, quæ diſceptat, an filia excluſa à ſucceſſione ꝑ ſtatutū, faciat numerū in cōputatione ltīmæ,ī qua tres fuere opiniones principales enumeratę ꝑ Frā.de Cur.ɔſ.5.Aſti... pr̄.& poſt Bar.ꝑ ſcrib.ī d.l.Gallus.§. & qd ſi tm̄.ꝑ ... in d.auth.nouiſſima.Cor.ɔſ.48.De plurib.vol.1.Soc. ... 84.Viſa.vol.1.ɔſ.76.vol.3.ɔſ.82.In cā.circa fi.& ɔſ... p̄ſenti.vol 4.& eūdē cōſ.150. In q. col. 15. & ſeq.vol... Cor.ɔſ.197.Circa primū.col.1.& 2.ɔſ.150.& 313... vol.1.& diffuſius ɔſ.199.In hac vol.3.& Bn̄.Cap.ɔſ. 1.dub.& aliqđ ꝑ Dec.105.col.1.& ɔſ.383.Viſo.col... diffuſè ꝑ Alb.Bru.in trac.de ſtat. exclud. fęm. in ... princ.q.3.& in cōſ.colle.Padua.relato ꝑ Io.Bap.de ... ue.& Soc.in eorū cōſ.incip.Super p̄miſſis, inferto ... cturis Soc.poſt ti.de excep.rei iud.ꝑ eundē Soc.d.cōſ. 150.& d.conſ.84.col.fi.vol.1.& in d.conſ.82.in fi.vbi quib.in locis magis communis videtur eſſe illa opinio quæ iam vſu obſeruatur,vt filiæ non computentur, quæ à ſucceſſione excluſæ ſunt ſimpliciter, q in præſenti ... rū diſcutere nō oportet,cū ſtatutū p̄dictū expſsè ... nat ipſā filiā excluſā ex teſtō paterno nō eſſe cōputan-
17 dā.Difficultas†itaq; ſolū cōſiſtit,an ſtatutū p̄dictum ... ſucc.lib.cōd.teſ. ēt ī cludat filiū maſculū legitimatū ... excluſionē filiæ.In qua difficultate Dec.cōſ.52.Viſo ...

cōs.392. Quæritur,& cōs.seq. ꝓpriè circa mām p̄sentis statuti aliqua adducit, q̄ nihil ꝓrsus faciūt quò ad p̄sentē nr̄am disceptationē, loquit̄.n. satis diuerso casu quò ad ltīmā,& supplemētū ipsius debitā filiæ,cui⁹ discussio in p̄sentiarū nō occurrit. Verū in spē & dubitatione ꝓposita Bal.cōs.102. Est considerādū.vol.4.& D. Ant.in c.tāta,& in c.p venerabilē,car.pe.q filij sint leg. tenuerūt,ltīmatū nō cōprehendi in statuto ad exclusionē fœminarū, q̄ sn̄iam quaplures alij doc.secuti sūt, relati p Frā.de Cur.ↄſ.16.Clar⁹vir,& ↄſ.73.Sup memorata. col. 19.& seq.& p Soc ↄſ.246.Elegāter, col.pe. & fi.vol.2.& p Dec.d.cōs.52.& cōs.383.Viso pūcto. col.1. & 2.& p Ias.ī d.l.si is q ꝓ emptore,nu.277.& alijs quāpluribus seq.& diffusius p Io.Crot.in d.l.Gall.§.& quid si tm̄ car.11.col.1.& alijs seq.nu.77.ver.ↄriā tñ opin.& plenissimè p Alb.Bru.in d.trac.in 12.arti.prin.q.4.fol. 63.& seq.ver.4.q̄ro,q̄bus in locis cōcludunt, ltīmatū nō comprehendi,adducētes iura,& rōnes hanc opi.fir
18 mātes.¶†Contrariā aūt sn̄iam,ꝙ imo legitimatus cōprehendat̄ ad exclusionē fœminæ, tenuerūt Bal.in l.cā q̄,col.6.vers.itē fuit q̄sitū.& in l.cū acutissimi, vers.q̄ro nūquid.C.de fideic.& Pau.de Cast.ī l.sed si hac.§.patronū.ff.de in ius vocā.& cōs.223.Sup eo.col. vlt. cū alijs adductis p Ias.in d.l.cū acutissimi.& in d.l. si is qui pro emptore,nu.277.vbi asserit ꝓ hac opinione pluries cōsuluisse,& ita fuisse iudicatū,& p doctrinā Bar. ibidem idē sequit̄ Crot.fol.8.col.1.versi.principaliter. & Alex. cōs.2.col.pe.vol.j.& alij quāplures citati p Dec.ↄſ. 365. Viso.nu.7.& cōs.366.Pro declaratione.col.2.& seq. & alij q̄plures relati per Crot.in d. §.& quid si tm̄. fol.11. col.2.& seq.nu.75.nu.76.versi.q̄ro statutū.vbi.l.authoritate,ac ratione opinionē istē plenissimè tuetur,& demū.nu.77.ad plenū r̄ndet omnibus obiectionibus,iuribus & fundamētis adductis ꝓ ↄria opinio. & postremò,nu.81.& alijs seq.circa p̄sentē articulū considerat tres casus,quorum aliquis minimè pōt adaptari cōtra hāc vltimā opinionē consideratis verbis p̄sentis statuti & vera facti narratione,& ptāte attributa Reuerēdiss. Cardinali legitimāti,necnon & clausulis in dicta legitimatione appositis,cōprehēdētibus dictū statutū in fauorē & beneficiū legitimati,& eandē sn̄iam sicuti sunt alij doct.relati per Alb.Bru.in d.tract.artic.12. q.4.fol. 62.col.3.& 4.vers. contrariā aūt opinionē.col. 4. versi. Puto concludendū.vbi ipse firmat,& sequit̄ hanc eandē sententiā,volens in statuto includi legitimatū per Comitē Palatinū ad exclusionē fœminarū,maximè q̄n statutū vtit̄ nominibus naturalib.illis videlicet filijs vel masculis,vt ꝓpriè est in casu p̄senti, adducit iura & decisio.vt p eū,postremò limitantē cōclōnē istā sex modis,quorū aliquis minimè adaptari pōt ad casum p̄sentē,cōsideratis sup̄ius deductis,& tenore dicti statuti,&
19 ltīmationis,necnō & potestatis cōcessæ Comiti Palatino ltīmāti. Nec†istis obstabūt dicta Soc.in d.§. & qd si tm̄.col.pe.ver.3.& vltima cōclusio.volētis filiā exclusā à statuto ēt citandā tēpore ltīmationis, q̄n statutū excludit eā in totū,vel tribuit ei minus ltīma,qd̄ sequi vr̄ Dec.cōs.393.Consului,nu.7.& Soc.cōs.18.inserto inter cōsilia Fran.de Cur.col.4.tum quia statutū presens ista minimè disponit,tum etiā quia contra Soc. & dictā eius limitationē exp̄ssè tenet Frā.de Cur. dicto suo cōs.62.col.31.vers.sextò ex capite.q̄n legitimatio est facta simpliciter & in ampla forma,vt fuit p̄sens, & hāc opinionē sequitur Alb.Brun.in dicto tractatu, art.12. q.4.fol.63.col.1.& 2.versi.6.limitauit.vbi citando Pau. de Cast.concludit,considerandā esse potestatem attributam Comiti,& tenorē ipsius legitimationis;quibus cōsideratis in terminis nostris apertissimè cōstat,legitimationē esse factā in amplissima forma,simp̄lr,gn̄alr & non limitatè,& expressa facta mētione de d. Polise-
20 na filia testatoris legitimationē petētis legitima & naturali,cuius citatio minimè erat necessaria p̄p authoritatē cōcessam Comiti Palatino legitimāti. Cui † specificè attributa fuit potestas ltīmādi,citatis vel nō citatis illis,q al's citādi erant, quæ clausulam omnē ꝓrsus obiectionē tollit,vt est de mēte Bar.in d.§.& quid si tātū.circa fi.& firmat Marti.Lauden.in sua dispu. Auge-

rius.col.18.vers.sed elegans est dubium.citando Bal. vt per eum,quā refert & sequitur Ias.in d. §.& quid si tm̄. col.fi.nu.142.& seq.& D.Præposi.in d.c.per venerabilē car.30.col.3.vers.sed ego tollo.vbi citat cōs.Pau.de Ca. cum alijs simi.quæ ad idem allegari possent,ex quib.patet,tale statutum ad exclusionem filiarū comprehēdere filium masculū legitimatum,cōsequēter.d.Iacobū, qui pro sua legitima iure naturæ debita cōsequi debebat trientē totius hæreditatis, non cōputata d. Polisena in numero filiorū virtute dicti statuti superius citati,àpertissimè istud disponētis,ↄn̄r in restitutione dicti fideicommissi ipsa D.Antiochia hæres d.Iacobi,primitus deducere dēt dictam legitimā modo,quo supra taxandā.
21 Vlterius † in prædicto vn̄i fideicōmisso iniuncto Iacobo non veniunt, nec cōprehenduntur ꝓpriæ res & reliqua bona d.Iacobi hæredis per eundē quæsita,& quæ ad eū peruenerunt extra patrimoniū ipsius testatoris,omnia.n.illa spectant ad hæredē d.Iacobi,ex quo peruenerunt ad eū ex testamēto Iulij testatoris.l.cohæredi.§.cū filia.ff.de vulg.& pup.in l. fideicōmissariam.§. quoties.l.ex facto,post prin.vers.non tm̄. ff.ad Treb, & per Ale.cōs.201.Perspectis.nu.1.& cōs.217.nu. 11.vol.
22 6.& Corn.cōs.114.in hac,col.fi.vol.3. Ex†quib.etiam infertur,in prædicto fideicōmisso non cōprehendi sumptus & expēsas, necnon & melioramēta per ipsum Iacobum vtiliter factas in bonis hæreditarijs,nā illas & illa ipsa deducere poterat, & cōsequi, prout potest ipsa d.Antiochia eius hæres,per tex.in l.mulier.§.sed si cum distrahere.vers.sed ipse. per gl. & reliquos omnes doct. adducētes alia per illū tex.in l.vbi purè.§.fi.ff.ad Treb.l. fi.in fi.vbi gl.& doct.no.C.comm.de leg.l.pe.ff.loc. c.1. de in integ.rest.& Pau.de Cast.cons.95. Clarum est,fm
23 vltimam impressionē. Et†bene deseruiunt quæ in simi. de melioramētis refert Ias.in l.2.nu,28.& alijs seq. C.de iure emph.& quæ no.in d.l.§. si vasallus. in ti. hic fi.lex Conrā.vbi And.de Iser.& alij scrib.omnes volunt,melioramenta per vasallū facta in reb.feudalib. posse p ipsum & eius hæredes deduci,etiam si facta essent de fructib.perceptis & reb.feudalib. vt dicunt Mod. Sen.in l. diuortio.in prin. Ale.& alij,in §.ob impensas.ff.sol.mat. & no.in l.ædib.§.1.ff.de don.& tradunt Bal. in c.1.circa finē principij,de succ.feu.& Aluar. in c.Imperialem.in
24 prin.de prohi.feu.alie.p Fed. Et † in istis melioramentis factis succeditur facienti ex testamento seu ab intestato,vt no.gl.in d.§.si vasallus.& plura ad id adducit Alb. Bru.cons.105.in fi.& cons.106. & in istis melioramētis consultum est illa facienti,suisq; successorib. etiam per remedium retētionis,vt no.omnes,in d.§. si vasallus. & refert Ias.sup.citatus. Ad quę ēt conferunt no.p Corn. consi.147. Quia.in literis M, & N,vol.2.& quæ refert Iason in l.1.§.si hæres.nu.12.ff.ad Treb.& quæ traduntur in l.ex quib.ff.de cond.ind.& in l.in fundo. ff.de rei ven di.cū si.& quæ per Bar.in l.si conuenerit.§.si fundus.ff. de pig.act.& Ias.in l.creditor.la 1.nu.6. ff.si cer.pet.Fru-
25 ctus†insuper ꝑcepti de dictis bonis hæreditarijs p Iacobū hæredē post mortē testōris minus restituendi sunt dictis fideicōmissarijs,p textū apertū,in d.l.in fideicommissariā,nā illi augent hæreditatē. l. in ratione.in scdo r̄nso.per gl.& alios,in l.lege Falcidia placuit.& p tex. in l.quātitate.circa prin.ff.ad leg.Falc.& inst.eo.§.quantitas.& in l.mulier.§.si hæres.& l. postulāte.vers.sanè. & l. deducta.§.qui post.ff.ad Treb.& traditur in l. Cēturio. & in l.iubemus.C.ad Treb.cū cōcor.& q̄a bona fide & ex iudicio testōris ꝑcepti fuere,d.l.mulier.§.si hæres. &
26 l.ꝙ de bonis.§.fructus.ff.ad le.Fal.cū simi. Et†bona mobilia hæreditaria cōsumpta vsu, vel aliàs deperdita sine culpa hæredis nō pereūt illi,sed ipsis fideicōmissarijs,vt ꝓbat tex.in d.l.in rōne.§.certis.disponēs vlterius nō dēri ipsarū æstimationē,vt ēt habet̄ in d.l.deducta.§.cū hęreditas.& in d.l. mulier. §.sed & .n. si quis.ff. ad Treb.& faciunt quæ habent̄ in l.2.§.sed & quid.& §.seq.& in l.si
27 venditor.ff.de hær.vel actio.vend. Rursus † dictis fideicōmissarijs imputanda veniunt omnia & singula per ipsum Iacobū hæredem soluta creditorib. paternis legatarijs,seu particularib.hæredib.p ipsum testōrem institutis,sūt nāq; ista onera hr̄ditaria,& ad ipsos fideicō missa-

missarios ptinētia,& p hæredē grauatū soluta & satisfacta, repeti poterūt ab ipsis fideicōmissarijs p eundē hr̄dē soluentē,seu ipsius successores.l.1.& 2.C. ad Trebellianū.cū alijs ibidē allegatis p gl. & reliquos scribētes:eo magis cū testōr ipse expresse istud ordinauerit, & d̄ductis legatis,& alijs p eū dispositis ac satisfactis,solutis suis creditis,sup reliqs fideicō.iniunxerit. Et† quæ
28 circa p̄dicta Iacob.ipse hr̄s soluerit,verè,& aperti⁹ ostē di poterūt ex calculo faciēdo īter ipsā dominā Antiochiā,& ipsos fideicōmissarios,q recusari minimè poterit,ēt si alius erroneus allegaret factus, vt C. de errore calculi,p totū cū vulgarib.Et qm̄ asserti fideicōmissarij dicūt ipsis debere restitui p̄ciū,q Iulius testōr soluit qbusdā,sibi,suisque hr̄dib.vendētib.fructus,introitus & reditus nascituros sup qbusdā possessionibus ,p annis sexdecim tūc futuris,quos fructus post mortē testōris Iacob.ipse pcepit, vel saltem æstimationē dictorū fructuū:cū ista videat̄ esse iura hr̄ditaria,& Iacob.ipse gra-
29 uatus appareat totā hr̄ditatē restituere.Et †cōsequenter grauat⁹ videat̄ restituere fructus p eū pcipiēdos,argō.l.cū virū.C.de fideicō.& qa ita grauatus tenet̄ tales fructus restituere.l.balista.in fi.l. hæredes mei. in princ. cū alijs nota.in d.l.in fideicōmissariā.ff.ad Trebellianū.
30 Eo†ēt qm̄ & si ipse Iacob.fuisset vsufructuarius,tn̄ grauari potuit p fideicō.vsumfructū alteri restituere.l.si legatū.l.Pōponius.in fine.ff.qb.modis vsufructus amitta
31 tur.l.si ab eo.l.si qs.ff.de vsufructu legato.Et†quia ex ɔ̄ ctu paterno dictos fructus pcepit ; & tanquā hæres ipsius,& iure initiato in psonam.d.Iulij,in cuius hr̄ditate vr̄ illos inuenisse,merito ad ipsorū restitutionē vr̄ teneri,sicuti astrictus est,reliquas res hr̄ditarias restituere; vt p illū textū not.oēs in d.l.balista.& in d.l. hr̄des mei.
32 in princip.& in d.l.in fideicōmissariā,cū ɔcor. Vel †saltem imputandi erunt in quartas quas grauatus p̄t deducere:vt tradit̄ in d.l.in fideicōmissariā,& in l.in quartā.ff.ad legē falcidiā.cū alijs q̄ hn̄r in l.omnimō.§.imputari.C.de inof.test.& in l.illud.C.de collat. & simil. & si Iacobus videbat tale ius perire debebat illud vendere, & seruare pecuniā fideicōmissarijs.d.l.mulier. §. sed &
33 enim.ff.ad Trebellianū.Et† ex dictis fructib. pceptis supleri dēt tale ius perēptū deficiens dicto fideicōmisso vn̄,vt vr̄ pbari in l.scribit Celsus.aliàs incipit,si is q qua
34 draginta.ff.ad Trebellianū.Et † qa dictus testōr voluit totā suam hæreditatem restitui fideicōmissarijs, & sic illā integrā,q̄ tunc tēporis erat,vt probat illud pronomē,meam,habens relationem ad tempus testamēti.l.si ita.ff.de auro & argen.lega.& tūc temporis in dicta hr̄-
35 ditate erat ius p̄dictū.Eo†ēt qm̄ fructus solū sati à testōre,esto ꝙ nō essent p eū recollecti, restituēdi veniūt p herēdē grauatū illos successiuè pcipiētē,fm̄ gl.& doct. in d.l.in fideicōmissariā.& Bal.in l.scimus. col. 2. C. de inof.test.& sentit Pau.de Ca.& ēt Alex. in d.l.centurio.
36 Et†p̄ciū redactū ex vēditione dictorū fructuū pceptorū p.d.Iacobū,succedere dēt loco ipsorū , q si extarēt restituendi essent , ita erit respectu dicti p̄cij succedētis loco ipsorū.l.si rē & p̄ciū.circa finē.ff.de petitio.hr̄di.l. Imperator.in fi.&l.seq.de leg.2.&p gl.in l. Labeo & Sabin⁹.ff.de verb.sign.¶Istis tn̄ nō obstātib.dico,ipsā dominā Antiochiā nō teneri restituere p̄ciū p̄dictū , illis vēditorib.à p̄dicto Iulio testōre solutū , nec tenet̄ restituere fructus pceptos post mortē Iulij à d. Iacobo.Minus ēt tenet̄ restituere æstimationē dictorū fructuū,cōsequenter obiectio,& petitio circa istud facta p aduersarios ī nihilo erit cōsiderāda,& min⁹ dicti fructus pcepti poterūt imputari in quartas , quas dictus Iacob.& successiuè ipsa domina Antiochia poterat & p̄t dedu-
37 cere de bonis & hr̄ditate p̄dicta.Primū† pbat̄ apertissimè.nā pciū solutū p Iuliū venditorib.dictorū fructuū, desijt esse in dominio ipsius Iulij,effectū.n. fuit dictorū venditorū.l.ex empto.ff.de action.empt.not.oēs,in l.2. in principio.ff.si certū petat̄.& tale p̄ciū solutū nō erat nec dici pōt fuisse in hr̄ditate ipsius testōris , nec argui pōt culpa aliqua ipsius hr̄dis grauati,quare desierit esse:cū illud ,pcesserit facto testōris, & quia tale p̄ciū ipso viuēte fuit trāslatū in illos vēditores,hæres grauatus nullo mō tenet̄ fideicōmissarijs illud restituere, rōnibus supra adductis,cōprobatis ēt iurib.inferius, & statim citādis.Secūdū† apertissimè pbat̄:qm̄ tales fructus
38 nō erāt recollecti,nec sati per Iulium testōrē, nec fuere reperti in ipsius hr̄ditate & bonis tēpore mortis ipsius,qb.casib.pcederēt illæ duæ obiectiōes supi⁹ adductæ,vt tradūt oēs,ī d.l.Cēturio.in d.l.fideicōmissaria.& in d.l.in quartā.q qn̄ sati ēt à testōre fuissent collecti ān aditā hr̄ditatē,secus āt si post,vt tradūt Mod. repete.in
39 d.l.Cēturio.nu.88.89.90.91.& 174.& seq.Fuerūt†nāq; fructus isti percepti per Iacobū post mortē testōris, q nō augēt hæreditatē.l.in ratione. in secundo respōso. l.in quātitate.circa principiū.l.in l. falcidia placuit. vb
40 glo.ad legē Falcid.& insti.eo.§.quātitas.Pertinebāt†n. ad cōmodū & damnum ipsius hæredis grauati. d.l.in ratione. & quia percepti fuere iudicio testatoris p d. ctum Iacobum,nullo mō veniunt restituēdi fideicommissarijs.l.mulier.§.si hæres.& in d.l. in fideicommissariam.& optimè probatur in l.deducta.§.qui post. & § ante diem.& in versi.cū autem.& in l.postulante. §. si nè.& vers.sed cum & hæreditas.ff.ad Trebellianum.c
41 alijs concordan.quæ ad idem possent adduci.Et† tales fructus ita percepti,ēt imputādi non veniunt in dictas quartas,ex quo sumus in filijs primi gradus, per dict. l.iubemus.C.ad Trebellianum.& tradunt oēs,in d.l.in quartā.& plenius in d.l.in fideicōmissariam. & in l. si pe mus.§.repletionē.C.de inofficioso testamento. & p oēs,in c.Raynaldus.& in c.Raynutius.& in ca.si pater & in d.l.centurio.& in l.precibus.C.de impuberum. Et sic cessat illa obiectio superius facta de imputandis di-
42 ctis fructibus in quartas prædictas. Prout † ēt cessat alia,in qua dicebatur,Iacobum fuisse grauatū restituere fructus per eū percipiendos, quo casu deberet restituere.d.l. balista. nā facti contingentia in casu isto se hēt,non.n.fuit grauatus,tales fructus restituere, immò Iulius testator in suo testō in illo capite. Item q̄ ipse testōr velit & intēdat &c.expsse disponit, velle Iacobū hr̄dē hr̄e,possidere,gaudere, vti & frui dicta hr̄ditate,qb. ex verbis colligit̄ nō grauasse cū ad restituendū fructus pcipiēdos,nā voluit ꝙ faceret suos, q illos pciperet voluntate testōris,& ēt iudicio ipsius quia grauatus post mortē,consequēter nō veniūt restituendi,vt pbatur in d.l.balista.& in d.l.hæredes mei. in principio,& diffusius in d.l.in fideicommissariā. &
43 oēs,& alij in locis s̄.citatis.Nec†obstabit.d.l.cū virum quæ diuerso casu loquitur,nec procedit, qn̄ voluntas testatoris ɔ̄ria ostēditur,vt ibidē dr̄,& propriè adaptatur ad casum præsentē,vt deduxim⁹.Cessabit † ēt illa
44 qd̄ supra fuit deductum de d.l.legatū cū cōcorda. q ipse Iacobus nullo pacto fuit grauatus vsumfructum seu fructus restituere , quinimo testator ɔ̄riū expressè disposuit in capite dicti sui testamenti superius relato,
45 & ex eius iudicio:qa grauauit post mortē. ¶Et vt apertius & clarius præsentis disceptationis veritas habeatur. Aduertēdū est quid censeat̄ fuisse vendit.d.Iulio emptos fructus,& reditus dictorū prædiorū p annis sexdecim. quod Barto.in l.cotem ferro.§.qui maximos.col. 4. 5.nu.9.& 10.ff.de publica.bene attingit, prout ēt facit in l.fundi Trebatiani.& in l.cū ita. ff. de vsufruc. lega. in disputa.sua,publicanus,in fi.tangit ēt Ioan. de Ana. consi.24.Visis.circa fin.gloss.& docto.in l.si qs ita. ff. de vsufruct.& in l.idem.ff.quemadmo.vsufru.caue.& in l.prima.C.de verbo.significatio. vbi Iason alias concordan.decisi.adducit,quibus in locis cōcludūt, fieri venditione sub forma prædicta,cēseri venditū ius vsus fructus, q̄ emptio fuit perfecta emptore misso in possessionem,iuxta.l.3.§.dare.ff.de vsufru. & l. naturaliter in princip.ff.de acquirend. possess. potest enim tale in vendi & emi.dicta.l.3.& institu.eo.in princip.& l. neces
46 sario.§.fi.de pericu.& commo.rei ven.Et † licet vendita fuerint fructus, reditus & prouentus , quæ verba ratione hr̄e videt̄ ad corpus ipsorū fructuū.d.l.fundi Trebatiani.& l.patrimonij.& nota.in l.cū ita. ff. de vsufr. lega.& in l.defuncta,§.fi. ff. de vsufru. tn̄ cōsiderāda mēs ɔ̄hētiū,vt nō videant̄ dicta corpora vēdita, sed ipsū ius vsusfructus fm̄ Bar.in d.l.fundi Trebatiani. & in dicto.§.q maximos,& in alijs locis s̄.citatis,& secundum doctores

47 doctores s̃.relatos. Non†.n.fuerunt empti fructus ꝑci
piendi manib. dictorū vēditorū, quo casu loquuntur.
d.l.fundi.& ꝯcor.nã d.Iulio emptori,& suis hr̄dib.data
fuit facultas & ptãs propria authoritate capere dictos
fructus,& ipsorū arbitrio,& voluntate,ad quos transi-
uit cultura & cura percipiēdorū fructuū,quo casu em
ptū vr̄ & vēditū ius vsusfructus,sm Bar.& alios s̃.cita-
tos,ex quo sumus in casu claro, ĩ quo emptor poterat
48 dictos fructus capere manib. ꝓprijs,& suo arbitrio.†Et
si essemus in dubio,adhuc idē esset dicendū,vt ius vsus
fructus dicat̃ emptū , sm Bar. & alios oēs cōiter,vbi s̃.
49 Hēbat† igit̃ testõr ipse tp̄e mortis prædictū ius vsusfru
ctus,ꝙ eo mortuo finē accipiebat, si aliter ꝑ eū nō fuis
set prouisum.§.finitur.inst.de vsufr.l.corruptionē.C.e.
50 Verū†quia stipulatus illud ius fuit pro hæredib. suis,ta
le ius quæsitū fuit d.Iacobo hr̄di ex tali stiplone, ꝑ quã
defunctus potuit illi acquirere.l.stiplo ista.§.si stipuler,
& plenè ꝑ Bar.& oēs alios,in l.4.§.Cato.ver. sextò q̃ro.
51 ff.de ver.ob.Et tale ius vsusfructus stipulatū,& acquisi-
tū hr̄di,nō erat illud idē,ꝙ erat in persona defuncti,sed
nouū & diuersum.l.Sēpronius Attalus.§.idē euenit.ff.
de vsufruc.leg.& probatur,in l.stiplo ita.§.si q̄s ita.& §.
seq.de ver.obl. & facit. l.si vsusfructus mihi in bienniū.
52 ff.de vsufr.leg.† Non igitur in d.hæreditate erãt fructus
& corpora ipsorū , sed solū viuente testatore aderat il-
lud ius percipiendi fructus, ꝙ eius morte fuit finitum,
& ex stiplone interposita per testõrē nouū ius ꝑcipien
di dictos fructus ꝓ tp̄e limitato fuit quęsitū Iacobo hę
redi:& q̄a illud ius iã perijt sine sui culpa, & facto testõ-
ris,& ad restõnē illius minimè tenet̃,vt supius diximus
& statim dicemus,nec tenet̃ restituere fructus,quos ꝑ-
cepit ex dicto iure illo medio tp̄e,ēt si tale ius fuisset hr̄-
ditariū ; cū non teneatur restituere fructus perceptos
ex re hæreditaria,vt deduxi,solum.n.tenetur fideicom
missarijs restituere res hr̄ditarias,nō aūt fructus perce-
53 ptos ex reb.&iuribus hæreditarijs. Nec † res hæredita-
rias seu ius hr̄ditariū tenetur restituere,q̄n illæ res, seu
tale ius perijt sine culpa & facto hr̄dis. d.l.mulier. §.sed
si cū distrahere.& §.sed & si ędes.l.in rõne.§.certis.ff.ad
leg.Fal.& d.l.deducta.§.cū hr̄ditas. ff.ad Treb.vbi ꝑicu-
lū nominū debitorū spectat ad fideic. non ad hr̄dē ca-
rentē culpa,& bene facit,ꝙ hr̄ in l,2.§.& si quis. & §.de
perdita aūt,& in l.si venditor.ff.de hære.vel actio.vend.
54 cū concor. quæ ad idē possent allegari, & tradūt doc.
in d.l.balista.Diuersa†.n.sunt ista, & longè inter se diffe
rūt fundus,& sic res corporalis,& ius vsusfructus,ꝯsti-
tutū sup illo,ꝙ est incorporale.l.j.ff.de vsufru.& fruct⁹,
q̄ percipiūtur ex dicta re corporali,& virtute dicti iuris
vsusfructus incorporalis, q̄ fructus, & ipsorū ꝑceptio
adhuc sunt.l.j.in fi.ff.de rer.diui.& inst.de reb.corpora-
lib.& incorporalib.§.fi.& probat̃, in d.l.necessario.§.fi.
ff.de peri.& cōmo.rei ven.vbi gl.j.apertè istud sentit,vt
ēt hr̄ in l.si vsusfructus.ff.de iu.dot.& in §. finitur.insti.
55 de vsufr.& in d.l.si q̄s ita.ff.de vsufru.per gl.& in d.l.idē.
ff.quēadmodū vsufr.caue.ꝙ est corporale,& † de dn̄io
ipsius p̄dij, ꝙ est incorporale. l.si q̄s vi. §.dr̄ia. ff.de acq.
pos.& de fruc.q̄ exinde ꝑcipiunt̃, qui corporales sunt,
quo fit, vt licet hr̄s grauatus teneat̃ restituere res hr̄di-
tarias,& iura ipsius:tn̄ nō tenet̃ restituere fructus exin-
56 de ꝑceptos,nec ēt tenet̃ restituere res,& iura, q̄ ꝑierūt,
& cōsumpta sunt sine culpa,& facto ipsius hr̄dis, vt ꝓ-
bauimus.Dictus†.n.Iulius testõr nō reliq̄t d.fideic.pro
prietatē dictorū bonorū,sup q̄b. emit fructus annorū
sexdecim, nã id nō poterat l.vxor patrui. C.de leg. Mi-
nus ēt grauauit hr̄dē, ꝙ dr̄et fructus ꝑ eū percipiendos
virtute dicti iuris eidē q̄siti mediãte stiplone ipsius te-
stõris restituere,ex quo circa istud ꝯ̃rium disposuit:vt
deduximus, & licet d.Iacob. virtute dicti iuris nouiter
in suã ꝑsonã q̄siti ex stiplone paterna ꝑceperit fructus
dicto tp̄e limitato,nō ꝑꝑea tenēt̃ fideic. illos restituere
57 iurib.quib. s̃.Et†in siti probat̃ nã pr̄ tanq̄ legitimus ad-
ministrator in bonis aduētitijs filij hēt ius vsusfructus,
& virtute d.iuris percipit fructus corporales,& tn̄ filio,
seu hr̄dib. filij nō tenet̃ illos restituere.l.cū oportet.§.&
si q̄d. C. de bonis quæ lib.& ꝑ Cor.ꝯs.105. Visis.col.pe.
vol.3.& facit ꝙ hr̄ in l.adhuc.§.si operas, & in l.si oꝑas.

58 ff.de vsufru.&† quæ tradunt̃ per gl.in l.q̄ vsusfructus.ff.
de vsufr.leg.Nec obstabit illud, ꝙ dicebat̃,tale ius dimi-
nutū dr̄e suppleri ex fructib. ꝑceptis iudicio testõris,ꝑ
d.l.scrib.Celsus. q̄m illius dispõ penitus cessat, q̄n talis
diminutio ꝓcessit ex iudicio,& facto ipsius defuncti,&
q̄n originē traxit à ꝯ̃ctu per eum celebrato,vt propriè
cōtingit in casu pn̄ti,ꝑ d.l.deducta.§.q̄ post.ff.ad Treb.
& ita punctualiter declarant,& firmant Cum. & Alex.
in d.l.scrib.Celsus.quam legunt,in d.l.balista.in fi.eo.ti.
59 Et † quia dispõ. d.l.scribit Celsus. cessat in literis primi
60 gradus,vt ibidē declarãt Bar.& Ang.Nec†ipsa dn̄a An
tiochia teneri dēt ad ęstimationē dictorū fructuū:q̄m
tales erant,q̄ vltra trienniū durare nō poterãt.l.sequit̃.
§.fructus.ff.de vsucap.gl.in l.vnica.C.si aduer.vsucap.&
ꝑ scrib.in l.1.§.fuit q̄sitū.ff.ad Treb.& Iacob.illos perci
piens suos fecit,de quib.suo arbitrio potuit disponere,
cum non teneretur illos restituere,vt superius conclu
61 simus.Et†sicuti dicimus de fructibus perceptis ex reb.
feudalibus ꝑ vasallū , & per patrem administratorē in
62 rebus aduentitijs filij.Et†quia consumpti bona fide, &
iudicio testõris nec mō aliquo extãt,ipsorū ęstimatio
minimè venit restituenda,prout in fortiorib.teris tra-
dūt doct.in d.§.fuit q̄sitū, & Fran.de Cur. cōs.71. Prin-
ceps.col.5.vers.5.cōclusio.Cor.d.cōs.165.Soc. cōs.249.
Materia.col.pe.vol.2.Ale.cons.37.vol.4. Dec. cons.81.
In casu,col.2.ver.quinto dubio . cū alijs traditis, in d.l.
mulier.§.si hr̄s.& ver.sed &.n.& in d.l.deducta. §.an̄ diē.
& ver.cum aūt:& in d.l.in fideicōmissariã. cū fi. & alijs
supra adductis , & in l.domus. & l.seq. de leg. 1. & quia
d.Iacobus poterat mori cum filijs,vt tradit Soci.cons.
63 16.In causa.col.5.nu.13.volum.3.Ex†quibus cessant su
perius dicta , ꝙ in hac restõne debeant venire ea, quæ
erant tp̄e mortis testatoris,per l.si ita.ff.de auro & arg.
leg.Nam bene veniunt restituendæ res hæreditariæ,&
iura , quæ tunc erant , dummodo illa extent tempore
mortis hæredis grauati,si aūt perierunt,& consumpta
sunt sine facto, & culpa ipsius hr̄dis , restitui nō debēt,
nec debetur eorum æstimatio , & omni casu restitui
minimè debent fructus percepti per hæredē ex dictis
reb.& iurib.hr̄ditarijs post mortē testatoris , rõnib.&
64 decisionib.superius collectis.Nec † Iacob.ipse teneba-
tur,tale ius alteri vēdere,& cōseruare pecuniam, cū ꝑ
testatorem specifice fuerit ipsi stipulatum , & vlterius
dispositum , ꝙ deberet vti & frui hæreditate prædicta,
& tale ius nō erat sterile,nec tale quod nō posset serua
ri,prout nota.ꝑ oēs,in d.§.fuit quæsitū. & in l. Marcel-
lus.§.res,quæ.ff.ad Trebellianū.& ꝑ locū à speciali , in
auth.res quæ.C.communia de leg. & quia lege permit
tēte ex dicto iure potuit percipere dictos fructus & fa
cere suos , toto dicto tempore limitato per testatorē.
65 Non†obstat illud vlt.in quo dicebatur,precium succe
dere loco rei,nã tale dictū per Iurecōsul.in l.quia.ff. de
vsufr.lega.vbi gl.alias concord.citat,declaratur , & in-
terpretatur,vt ille qui vtitur precio, videatur vti re,sm
66 quam declarationē obiectio nihil obstabit.Si † antem
capimus illam interpretationem,vti preciū fungat̃ lo-
co rei,& quemadmodū res debebat̃,& poterat peti,ita
debetur & preciū,ꝙ peti poterit,d.l.si rē & preciū.in fi.
Adhuc dicimus sm hanc interpretationē nihil deberi:
q̄m hic nihil successit loco illius iuris,quod minimè de
betur:cū fuerit peremptū sine culpa hæredis, peti non
potest,& illius loco nihil vr̄ successisse , fructus nãq; ꝑ-
cepti ꝑ Iacobum ex dicto iure nō successerūt loco il-
lius,sunt enim vt q̄d separatū ab illo iure,vt cōcluden-
ter supra fuit ꝓbatū,& pecunia recepta ex venditione
dictorū fructuū minus successit loco dicti iuris,cū ista
penitus separata sint & diuersa.solū.n.poterit cōsidera
ri , vt pecunia dicat̃ successisse loco fructuū ꝑceptorū
& vēditorū,& si illorū loco successit, certè minimè de
bet̃,cū fructus ipsi nō dēant restitui,vt supius ꝓbatum
67 fuit.Et†nota.in d.l.Labeo & Sabin⁹.ꝑ gl. ff. de ver.sig.ꝑ
d.l.Imperator.§.fi.cū l.seq. de leg. 2. in nihilo hēnt ob-
stare,nã licet ibi vna res succedat loco alterius , empta
ex p̄cio redacto ex vēditione alteri⁹ rei,istud est:eo q̄m
res illa vēdita dēbat̃ & poterat peti,vt apertè ibi tradit̃,
ꝙ secus est in casu p̄sēti,vbi ius vsusfructus nō dēt̃,nec

eius æstimatio minus & fructus virtute illius percepti,
nec postremò pecunia redacta ex venditione dictorũ
68 fructuũ, qui nullo pacto debentur. Eo †ẽt qm̃ illud vul
gatum, ꝙ pretium succedat loco rei, non ita passim ꝓ
cedit: vt traditur in iuribus citatis per gl. in d. l. Labeo
& Sabinus. & in d. l. si rem & pretium. & in d. l. Impera-
tor. §. fi. cum l. seq. & diffusè per Bar. & alios, in rub. ff.
sol. mat. & si diceret in vniuersalib. succedere: tñ in ca-
su nostro penitus istud cessat, rationibus, & iurib. supe-
rius deductis. Minus ẽt obstabũt no. in d. l. omnimodo.
§. imputari. C. de inof. testa. nam loquunt diuerso casu,
vt plenè dicet, si opus erit, quib. cõsideratis necessariò
infert, ipsam d. Antiochiã tales fructus non tenere im-
putari in quartas debitas d. Iacobo, nec restituere tale
ius peremptũ, nec fructus virtute illius ꝑceptos per ip
sum, & minimè extãtes, nec ipsorũ æstimõnẽ, cũ pleno
iure irreuocabiliter fuerint acqsiti ꝑdicto Iacobo volũ
tate ipsius Iulij testatoris, & ex ipsius iudicio. Paris. Bo.

SVMMARIVM.

1 *De iure tertij quando opponi possit.*
2 *Omissum in stipulatione & contractu dicitur illud omne, quod non fuit expressum.*
3 *Referens intelligi debet & declarari secundum tenorem, & qualitatem relati.*
4 *Actus nostri voluntarij non extenduntur vltra quam geruntur.*
5 *Limitata dispositio limitatum producit effectum.*
6 *Contractus & res inter aliquos gesta non extenditur ad alios.*
7 *Non expressum in statuto habetur pro omisso.*
8 *Statutum excludens à successione filias fœminas propter masculos, an, & quando comprehendat filium legitimatum, & nu. 7.*
9 *Fit extensio statuti ex rationis identitate.*
10 *Dicta & qualitas expressa in vno capite statuti, seu alterius dispositionis, an & quãdo repetita censeantur in alio capite eiusdem statuti, & dispositionis.*
11 *Militia empta à patre filio in ipsius legitimam imputatur, quanti vendi potuit, & nu. 18.*
12 *Annui reditus & emphyteusis, an imputentur in legitimam, & nu. seq. & 16. & 17.*
13 *Annui reditus, an, & quando connumerantur inter immobilia, & nu. 15.*
14 *Vsusfructus stipulatus per defunctum suis hæredibus, an dicatur quæsitus hæredibus ex obligatione & contractu hæreditario, & nu. 23. & seq.*
18 *Dispositio l. omnimodo. §. imputari. C. de inoffic. testam. quo casu procedat.*
19 *Quæsitum filio post mortem patris ex contractu & stipulatione paterna non erit imputandum in legitimam ipsius filij, nec erit conferendum.*
20 *Quod non confertur, minimè imputatur in legitimam.*
21 *Ius vsusfructus stipulatum à patre filio suo hęredi non imputatur in legitimam ipsius filij, quanti vendi potuit.*
22 *Quod capit filius extra substantiam & patrimonium parentis, non imputatur in eius legitimam.*
23 *Ius vsusfructus stipulatum à patre filio hæredi, non dicitur esse in bonis, & hæreditate patris, & quæritur filio ex persona sua, & iure radicato in ipso, & non iure hæreditario, nec ex obligatione hæreditaria, & alijs seq.*
24 *Et in isto vsufructu ita stipulato non procedit. l. hæreditarium. ff. ex quibus causis in possessionem eatur. & quo casu procedat d. l. hæreditarium.*
Contra Bar. & Ias. tenentes istud quæri filio seu hæredi ex obligatione & stipulatione hæreditaria.
Et quæsitum filio ex dicto iure, & stipulatione paterna non venit imputandum in eius legitimam.

CONSILIVM LVI.

Dicebam aliàs in pñti controuersia, ipsam d.
Antiochiã ꝓ legitima debita olim
Iacobo de Christianis eius marito, à quo vl̃is hr̃s fuit
instituta, posse detrahere trientem, & sic tertiam partẽ
totius; cũ in cõputatione d. legitimæ non veniat cõsi-
deranda, & connumerãda persona D. Polisenæ sororis
d. Iacobi in beneficiũ aduersariorũ. Et istud virtute sta
tuti Bonon. sub rub. de successio. libe. condi. testa. expſ-
sè excludentis filias fęminas, qñ pr̃ testatus est, stãtibus
liberis masculis, & satis erit, patrẽ d. filiæ relinquere do-
tem. Prout ẽt disponitur sub rub. de succes. liber. ab in-
test. vers. declarãtes insuper, quod propriè loquitur in
casu pñti, vt filia non computetur in numero liberorũ
qñ circa istud orirctur qõ inter masculos àd inuicem,
vel cum alijs super legitima, quò ad numerũ liberorũ,
& quanta debeat esse, & qm̃ prædictũ statutũ expressè
disponit, filiã fęminã nõ esse cõnumerandã, versamur
extra illã difficultatẽ, an filia exclusa per statutũ à suc-
cessione, censeatur in totũ exclusa, & an sit connume-
rẽda in numero filiorũ quò ad cõputationẽ legitime,
de quo remissiuè plura deduxi in illo ꝯs. per me abso
luto in fauorẽ d. Antiochiæ, ex quib. ibidẽ citatis aper-
* tissima magis * cõis coll'r ꝯclo, tendens in beneficiũ
& cõmodũ D. Antiochiæ. Dicebã insuper, difficultatẽ
versari, an tale statutum comprehenderet filiũ mascu-
lum legitimatum ad exclusionem filiæ, & ꝯ̃ D. Antio-
chiam, citabam deducta per Dec. cõs. 52. & 392. & seq.
vbi propriè loquitur in terminis pñtis statuti, tñ dictus
per Dec. in d. meo cons. rñdebam, illa nõ procedere in
pñti disceptatione & specie, ex quo loquuntur quò ad
legitimam, & supplementũ ipsius debitam filiæ, de qb.
modo nõ agitur, cum ipsa D. Polisena nihil dicat. Nec
1 aliqs †opponat de iure suo, nec de eo tertius oppone
re posset, vt plenè tradit Bar. in l. 2. ff. de excep. rei iudic.
vbi Alex. in apostil. alia deducit, vt ẽt faciunt Cano. in
c. mandatũ, de rescr. Nam aduersarij pñt circa istud, &
aduersus legitimationẽ aliqd opponere, priuarent. in
oĩ iure & commodo, si id facerẽt, vt testator Iulius ex-
pressè ordinauit, & quamuis mortuo Iulio patre ipse
olim Iac. d. Polisenę eius sorori soluerit dotẽ il'i relictã
à patre, & vlterius certam aliã summã, pro oĩ & toto
eo, qđ ipsa Polisena possit petere ꝓ sua legitima, & eius
supplemento, ex qua sol'one & conuentione ipse
bus visus est approbasse & admisisse Polisenã ad
tationem d. legitimæ, & vt in illa connumeraret, & cũ
semel fuerit ꝑ ipsum admissa, vlterius nõ erit reijcienda,
iuxta illud, turpius eijcitur, &c. tñ hmõi cõsideratio in
nullo nociua est d. Antiochię; qm̃ per talẽ sol'onẽ, & cõ
uentionẽ & transactionem factã per Iacobũ cum ipsa
Polisena minimè ipse Iacob. cõfessus est ipsam cõputa
ri quò ad numerũ filiorũ in d. legitima, nec in d. trans
2 ctione istud exprimit. Et † nõ expressum hr̃ pro omisso
l. quicquid astringendæ. ff. de verb. obl. cũ vulg. Et patet
apertè, qm̃ si Polisena verè fuisset cõputãda, maiorem
quãtitatẽ debuisset ꝯsequi, & ꝙ illi Iacob. soluit, id fecit
ad executionẽ testĩ pr̃ni, cui pr̃i licitũ fuit Polisenę fili
relinqre qcquid voluit ꝓ legitima & dote, & ipse Iac
satisfaciens testõ nõ vr̃ alr̃ approbasse personã D. Po
senæ, q̃ fuerit approbata à statuto, & ab eius pr̃e testa
te, ad qđ testm̃, soluendo & transigendo, relationẽ ha
3 buit. Et † ſm tenorẽ illius relati, oĩa veniũt interp̃tanda
& declaranda. l. asse toto. ff. de hr̃d. instit. l. in testõ. ff. de
4 cond. & dem. per Bar. in l. 1. ff. de recepta. Et † si ipse Ia.
soluit Polisenæ vltra illi relictũ à patre, nõ propterea
in hoc vsus est liberalitate, id eidẽ eiusq; hr̃dib. nocere
dẽt. Cũ voluntariè id gesserit, & limitatè erga eius soro
rẽ, actus illi voluntarij nõ dẽant extẽdi vltra q̃ gerãtur.
l. volũtariè. C. de excus. tut. l. fi. C. ne vx. ꝓ mari. cũ alijs
adductis per Dec. cons. 21. Viso. nu. 5. Et si Iacob. in hac
liberalitate admisit Polisenam sororem, quæ ab co nõ
poterat postmodũ turpiter reijci, non propterea istud
extendi dẽt ad oĩa, sed solùm locũ sibi vẽdicabit in illo
5 actu limitatè gesto. Et † cã illa limitatum produxit effe
ctum quò ad illã qualitatẽ, & quò ad personã Polisenę
tm̃, argũ. l. in agris. ff. de acq. rer. domi. & l. iubemus. C.
ad Velleianum. & l. cancellauerat. ff. de his quæ in testa.
6 delen. Et † quia res gesta inter Iacobum, & Polisenam
minimè habet prodesse aduersarijs penitus extraneis,
& in aliquo minimè nominatis in dicta sol'one & tran
sactione, toto titulo res int. al. acta. cum cõcor. Et verè
nulla vrgens cadit consideratio, qua aduersarij valeant
se tueri ex dicta solutione & transactione. Qua prorsus
reiecta solùm disceptandum erit, an d. statutum com
prehendat filium legitimatũ, in qua dubitatione in d.
meo cõsilio citabã plures decisiones, firmantes filium
legitimatũ non cõprehendi: verũ successiuè ꝯcludebã
opposi-

oppositũ,afferẽdo cõem cõclusionẽ esse in tali statuto
legitimatũ cõprchẽdi ad exclusionẽ filię,& in fonte vi
deri pñt apertissimæ & cões decis.istud disponẽtes ibi-
dẽ p me deductę.quas iterũ referre minimè opus est,
videri etem poterũt,& ibidẽ insuper cõcludebã in ista
ltĩmatione facta in personã Iacobi,nullã fuisse necessa
riã citationẽ Polisenæ filiæ,iurib.& decisio.ibidem per
me adductis,vbi ẽt subdebã,hãc cõem aliquo casu limi
tari ex deductis p Crot.& Bru.ĩ locis ibi relatis.Postre-
mò aũt ɔcludebã,illos casus exceptuatos & limitatiuè
veniẽtes ad hãc ɔclusionẽ cõem minimè posse adapta
ri ad casum pñtem.¶Et qa in pñtiarũ adhuc opponit
de aliquo dictorũ casuũ,& ipsarũ limitationũ,ad ipso-
rũ dubiorũ resolutionẽ dico, ex verbis d. statuti mini-
mè colligi statuẽtes sensisse de filijs masculis ltĩmè tm̃
natis,& ex ltĩmo matrimonio pcreatis,ita vt exclude
7 rent ltĩmati.Si†.n.statuẽtes id voluissent,vtiq; istud ex-
pressissent,& nõ exprimẽdo,volũtatis ipsorũ fuit,non
solũ cõprchẽdi illos de legitimo matrimonio natos,
sed ẽt ltĩmatos illis similes,argõ no.in c.ad audiẽtiã.de
8 deci.& l.1.§.sin aũt ad deficiẽtis.C.de cadu.tol.Eo †ma-
gis cũ statuentes vsi fuerint verbis & noĩb. naturalib.
9 cõueniẽtib.filijs legitimatis,vt deduxi in p̃al.ɔs.Et † rõ-
nes in statuto adductæ excludẽtes fęminas pp mascu-
los ita militãt ĩ filijs ltĩmatis,sicuti in natis ex legitimo
matrimonio,ad no.in l.illud.ff.ad leg. Aql. & p gl. in l.
tale pactũ.§.fi.§.de pact.& in l.cũ mulier.ff.sol.ma.,put
ẽt qa cõsiderata ptãte cõcessa Comiti Palatino p sup-
mos principes in ea cõtinet facultas ltĩmãdi quò ad
oẽm dispõnem ẽt statutariã loquẽtẽ de filijs natis ex
ltĩmo mrimonio, ita vt legitimatus in illa cõprchẽdat
ac si natus esset ex ltĩmo matrimonio,& hoc attẽto,Ia
cobus ipse cõprchẽderet,cõsideratis clis & forma, q-
bus fuit legitimatus,posito q statutũ loqueret de natis
ex legitimo matrimonio. Certissimũ.n. est & vulgatũ,
ltĩmationẽ sumere vires, ampliari , & declarari fm te-
norẽ priuilegij cõcessi Comiti Palatino , & fm formã
ltĩmationis successiuè à d.Comite factę,q̃ ltĩmatio fie-
ri potuit,ẽt Polisena nõ citata,cõsiderata facultate at-
tributa Comiti;vt sunt aptę decisiones ĩ d.meo.ɔs.de-
ductę, q̃ tãto magis pcedũt,vt deduxi,cũ d. statutũ mi
nimè excludat ltĩmatos , & loquat p noĩa nãlia . Nec
obstat qđ opponit,vnũ caput testĩ declarari p aliud,&
ĩ statuto de succes.lib.ibi,volum⁹ aũt,fit mẽtio de ma-
tre ɔ̃hente plura mrimonia,& qualiter masculi & fœ
minę habeãt illi succedere , & ɔñr vr loq de filijs natis
ex legitimo matrimonio:eo ẽt quia verba debẽt intel-
ligi in potiori significatu,& ad idẽ adducit Rubricã,in
qua sit mẽtio de filijs respũ patris & matris , & ẽt ĩ illo
ver.in quo fit mẽtio de filiab.legitimis & naturalib. &
de natis ex eo dẽ pre & mre.Cessãt nãq; ista ex plurib.
tũ qa ẽt lẽgitimatus põt dici nat⁹ ex eisdẽ patre & ma
tre,vt patet ad sensum:tũ ẽt qm̃ licet statutũ in d. vers.
faciat mẽtionẽ de filia ltĩma & naturali excludẽda, nõ
tñ ex hoc sequit,dũ loquit de filijs masculis illas exclu-
dẽtibus,q nõ possint cõprchẽdi legitimati,licet statu-
tũ loquat de marito ɔ̃hẽte plura matrimonia, nõ ppa
infert,q statuẽtes voluerint excludere masculos ltĩma
tos,& cũ p statutũ nõ sint exp̃ssè exclusi in illo cõtine
bunt,stãte potissimũ facultate ɔcessa Comiti Palatino
ltĩmandi,& forma & clis qb.pñs ltĩmatio oñdit facta.
10 Prout † ẽt:qm̃ dicta in vno capite statuti, minimè cen-
sent repetita in alio capite claro & apto,ita vt qualitas
ĩ vno capite statuti exp̃ssa dici nõ possit repetita ĩ alio
& diuerso capite claro & minimè dubio vt tradũt Io.
de Ana.ɔs.22.Ad pbandũ,& Mod.in l.q filiab. de le.1.
Soc.ɔs.116.col.2.in fi.& col.6.vers.p̃terea,vol.3. & cõs.
227.Præsens cõsultatio col.fi.vol.2.Dec.ɔs.416. col.fi.
nu.19.& ɔs.515.col.fi.& plura deducit Frã. de Cur. ɔs.
51.col.3.& 7.¶Ad secũdã dubitationẽ cõcernentẽ ius
pcipiẽdi fructus p certũ tp̃s emptũ,per d.Iuliũ stipulã-
tẽ p se & suis hr̃dib.&c. In d.meo ɔs. ex pluribus con-
cludebã,tale ius nõ esse imputandũ in legitimã d.Iaco
bi,minus ẽt imputãdos esse fructus ex d. causa per eũ
perceptos ex dicta emptione,& stiplone,rõnibus & de
cisionibus in illo deductis,& istud cõcludentib.Aduer
11 sus†quæ in pñtiarũ solũ opponit in ltĩmã d.Iacobi de-
bere imputari id tm̃,quãti illud ius emptũ potuisset vẽ
di tpe mortis d.Iulij,p tex.& q̃ ibi no.omnes scribẽtes,
in d.l.omnimodo.§.imputari.C.de inoff.testa.& p Bar.
in l.1.§.nec castrẽse.ff.de collatione bonorũ,quatenus
volũt,militiã per patrẽ emptã filio,imputari ĩ legitimã
filio,quanti vẽdi poterat tẽpore mortis patris deductis
12 oneribus. Eo † magis cũ Sal.imputari velit annuos re-
ditus emptos p patrẽ sibi,& suis hæredib.vel filio debe
re imputari in legitimã filij, cõsideratis regulis traditis
in dictis locis cõcernẽtibus imputationẽ & collationẽ
13 inferẽdo ad emphyteusim q̃sitam per patrẽ,&c.Et †cũ
annui reditus cõputent inter immobilia. clem. exiui.§.
cũ annui.de verb.sign.& p Dominicũ d.S.Geminiano
14 cons.40.Titius col.1.in fine.Et † quãuis tale ius vsusfru
ctus dicat extinctũ morte Iulij;tamẽ quia fuit stipula
tũ pro hæredibus,dr̃ fuisse quæsitũ Iacobo ex stipula-
tione paterna,quæ consideratur hæreditaria, per l.hæ-
reditariũ.ff.de bon.authoritate iudicis possiden.& fm
Bar.in l.continuus.§.fi.col.2.ff.de verb.obl. quẽ ita de-
clarat Ias.in l.4.§.Cato.in 6.q.Bar.ff,eodem, asserens di
cta ibi per eum,ita debere intelligi,vt in personam hæ-
redis talis vsusfructus dicatur causatus ex stipulatione
paterna & sic hæreditaria,licet nouus vsusfructus dica
tur in persona hr̃dis.l.stipulatio ista. §. si quis ita. ff. de
verb.obl.Cessant enim ista,nec modo aliquo possunt
adaptari ad præsentẽ disceptationẽ & speciẽ, nec ad-
uersus ea quę deduximus in d.cons.Certissimũ nãque
est,emptionem factam de illis reditibus ad limitatum
tẽpus per D.Iulium,continere ius vsusfructus,iuribus,
& decisionibus deductis in dicto meo consilio. Prout
etiam indubitatum est,tale ius vsusfructus fuisse finitũ
morte Iulij.§.finitur,insti.de vsufruc.cum concord.Et
licet Iulius tale ius vsusfructus fuerit stipulatus pro hę
redibus,& eo mortuo trãsiuerit ad Iacobũ hæredẽ;tñ
in personã Iacobi fuit nouus, & diuersus vsusfructus,
vt probat tex.in d.l.stipulatio ista.§.si qs ita.Bar. & oẽs,
in d.§.Cato.in 6.q.cum alijs relatis in d.meo cons. & p
Ias.in l.re cõiuncti.nu.123.de leg.3.ex qbus necessario
infert p hæredem d.Iacobi nihil esse restituẽdũ istis fi-
deicõmissarijs de fructib. per eũ hac de causa pceptis,
nec illos esse imputãdos in legitimã.d.Iacobi, vt ad ple
15 nũ fuit ibi deductũ.†Nec ob.quod dicebat Sal. de fru-
ctib.& reditib.annuis,& qui cõputandi venirent inter
immobilia.nam aduertendũ est;illud pcedere,qñ tales
reditus essent perpetui , & ita expresse dicit Gem.in d.
cons.40.col.1.& per totũ,& ita debet intelligi tex.in d.
cle.exiui.§.cumq; annui.vt exp̃ssè ibi hoc firmãt Zab.
col.1.q.1.& Pet.de Anch.in d.cle.exiui.col.7.ver.nunc
quæritur .ad id citantes Fed.de Sen.& alios doct.in co-
rũ cõs.& lect. Concludentes annuos reditus tunc de-
mum cõputari inter immobilia,qñ ppetui sunt,& nõ
quando tẽporales,& obiectio ista minimè potest ada-
ptari ad casum nostrum,in quo isti annui fructus p li
mitato tẽpore fuerunt p Iuliũ empti,nec in caput ali-
16 cuius cadit,q imputari dẽant inter immobilia.Et †qđ
dicit Salyc. in d.§.impùtari,de annuis reditibus emptis
per patrẽ filio,procedit fm casum illius. l. ex qua ipse
hoc colligit,iuxta gl.Bart.& alios,in l.nõ solũ.§. si libe-
rationis verba.de libe.lega.ad quã leg.statim responde
17 bitur.Et † quod Sal.dicit de emphyteusi,declarãdũ ve-
nit secundum tradita per doct.maximè Ias.col.2.nu.4.
& col fi.& Dec.in prin.& nu.5.& 8.& in d.l. illud. C.de
colla.dum volunt,q licet aliqua debeãt conferri,tamẽ
condito testamento in legitimã non imputant, istud
exẽplificãtes in feudo,& emphyteusi,& prius istud sen
18 sit Bart.in d.§.nec castrẽse.col.4.nu.6.Et dictus §. impu
tari,procedit,& locũ habet,qñ pater viuẽs emit militiã
filio,& filius illã ɔsecutus est viuẽte patre,& ita oẽs ibi
scrib.illum text intelligũt:vt etiam expresse facit Bart.
in d.l.in quartam,num 10.ad l.Fal.vbi omnes maximè
19 Repeten.habent istud pro absoluto. At † quãdo filius
aliquod ius emptum à patre cõsequitur post mortem
patris,illud non venit imputandũ in legitima,esto q il
lud cõsequat ex cõtractu,& stipulatione paterna,vt ex
presse tradit Bar.in d.l.1.§.nec castrẽse.col.4.nu.6.vers.
dices

dices tu,& idem Bart.in ea.l.1.§.si ab ipso,& in l.2.§.id quoque.& in l.pe.co.ti.ff.de colla.bono.& sentit Ias.in d.l.illud.col.2.nu.4.volētes,& cōcludētes, istud ita q̄situm p filiū,minimè dr̄e cōferri.Et † si nō cōfert, minimè imputat; cū istud argm̄ negatiuè cōceptū pcedat cōcludēter,ex quo difficilius in legitimā aliqua imputant,q̄ t̄n cōferunt,illa aūt,q̄ nō conferunt, pculdubio in legitimā nō imputātur,vt ad plenū post alios prosequunt Ias.in d.l.illud.col.2.nu.4.& col.fi.Dec.in prin.& in 2.not.nu.5.& 8.& cū istud ita q̄sitū filio post mortē patris,ēt ex ꝯctu paterno nō veniat cōferēdū per filiū, minus ēt & à fortiori imputādū erit in legitimā ipsius

21 filij.Et † istud pp̄riè adaptat ad casum p̄ntem, in quo p Iuliū patrē,& ex ꝯctu, & stipl'one sua tale ius vsusfructus p limitato tp̄e fuit quęsitū Iaco.eius filio, & hr̄di, cū nō possit dici quęsitū ex causa, q̄ fingat fuisse q̄situ retro viuēte patre,cū illo tp̄e filio nō potuisset quæri; cū penes patrē esset ille vsusfructus,& eo mortuo penes Iacobū fuit effectus nouus,& diuersus ab illo,vt s̄. deduximus,& pp̄riè firmat Bart.ī d.§.nec castrēse.col.

22 4.nu.6.vers.dices tu.Et q̄a tale ius vsusfructus stipulatū hr̄di nō pōt dici, nec cōnumerari in bonis Iulij defuncti: cū nō esset trāsmissibile sui natura ad hr̄dē,meritò quod Iulius cępit ex d.iure vsusfructus,dr̄ cępisse extra substantiā,seu patrimoniū,vel bona defuncti,& oē qd̄ ita capitur,imputandū nō venit in legitimā ipsius filij; vt cōcludit Bar.ī d.l.in quartā.col.4.vers.venio ad quartā.nu.10.vbi post ordinarios doct.repe.ibi in 2.q.ꝯcor.

23 plures adducūt.Et † ꝙ tale ius vsusfructus nō sit transmissibile ad hr̄des,nec connumeret in bonis defuncti, est aperta decis.Bal.ī l.vnica.C.vt act.ab hęre.& ꝯ hęre. col.fi.circa fi.ver.2.q̄ro,expresse dicētis,vsumfructum sui natura nō trāsmissibilē ad heredē, sed incipere ab hr̄de,& ex psona hæredis,nec dēt poni in inuētario ab hærede cōficiendo super rebus defuncti; cū nō sit de bonis ipsius.q̄ decisio optimè deseruit p̄senti disceptationi,& tollit prsus oēm dubitationē,& obiectionē illā,in qua dicebatur,istū nouū vsumfructū q̄ri hr̄di,cui defunctus illū stipulatus fuit,ex illa stipl'one, & obligatione causata,& originata ex persona defuncti,quę diceretur hæreditaria p d.l.hr̄ditariū.& p Bar.in d.l.conti-

24 nuus.§.fi.col.2.& Ias.in d.§.Cato.in 6.q.Bar.Hæc † nāq; doctr. minimè vera est in vsufructu, & sic in casu nr̄o p̄nti, q̄ sui natura non transit ad hæredem, & d.l.hr̄ditarium. procedit in his, q̄ sui nā transeunt ad hr̄des, ēt si de illis in ꝯctu & stipulatione nulla esset facta mētio, per l.si pactū.ff.de prob. Non aūt procedit in his, q̄ sui nā ad hr̄dem non trāseunt, nisi de illis facta esset mentio,vt est ī stipulatione vsusfructus,p d.l.stipulatio ista. §.si q̄s ita.& isto casu hr̄s noīatus in vsufructu nō venit ex psona defuncti,nec ex iure hr̄ditario radicato in defuncto, sed ex psona à iure radicato in ipso hr̄de ex stipulatione,& ꝯctu gesto à defuncto.ita Pau.de Cast.expressè declarat. d.l.hr̄ditarium. & d.Bar.in d.l.ꝯtinuus. §.fi.col.2.ver.p̄terea ēt tūc.& rectè intuenti istud ēst de mente Bar.ibid.col.2.in sua dist.& apertius hoc idē firmat Bar.in d.l.stipulatio ista.§.si q̄s ita.& in d.§.Cato.in 6.q.vbi passim & cōiter scribentes oēs istud cōcedunt, maximè Crot.j.lec.fol.9.col.4.nu.93.ver.4.& vlt.ita declarans d.Bar.in d.l.ꝯtinuus. §.fi.tenēs ꝯ Ias.in d.6.q.asserens illum nō bn̄ loqui,dū volebat,illā obl'onē & stipulationē isto casu esse hr̄ditariā.nā minimè id verum est ex superius deductis, & idem ꝯ Ias. tenet ipse Crot. in d.§.Cato.in 2.lect.col.pe.vers.6.quærit Bar.& nu.52. & ēt Lancello. Galliau. in d.§.Cato. in 6.q.Bar.col.antep. nu.82. & p̄dicta oīa ꝯfirmantur ex illa apertissima deci.Bal.in d.l.vnica.C.vt act.ab hære.& ꝯ hær.col.fi.in fi.volentis,tale ius non esse hæreditarium, nec computandum in bonis & patrimonio defuncti,& minimè illud debere apponi in inuētario,quib.ꝯsideratis,sumus extra terminos.d.§.imputari.& tale ius percipiendi dictos fructus nullo modo venit imputandum in legitimam d.Iacobi,quanti vendi potuisset &c.cum nō fuerit, nec sit hæreditarium, nec in bonis defuncti,& omne perceptum cā ipsius per d.Iacobum dicatur perceptum extra substantiam & patrimonium defuncti, & ꝯtr minimè sit imputandum in legitimam, iuribus & decisi.supra citatis.& quia tale ius fuit quæsitum Iacobo ex stipulatione & contractu paterno, non viuente patre, sed post ipsius mortem, quo etiam casu illud, quanti vendi potuit, non venit conferendum per d. Iacobum nec successiuè imputandum in eius legitimam,secundùm iura apertissima, & Bartol. in dic.§. nec castrense.& Ias.in d.l.illud.& alios supra citatos.Ex quibus firmissima remanent omnia & singula per me conclusa in illo consilio absoluto in fauorem,& beneficium d.Antiochiæ. Parisius Bononiæ.

SVMMARIVM.

1 *Tempus soluendi aliquid ordinatum à testatore incipit,prout testator ipse disposuit & statuit.*

2 *Vna pars testamenti declaratur per aliam.*

3 *Appellatione debitorum,an veniant onera & factiones,& grauatus à testatore soluere debita,an,& quādo teneatur ad ipsa.*

4 *Diuersitas nominum arguit diuersitatem effectus.*

5 *Debita potius concernunt personam illa facientis,onera verò & factiones concernunt res,quarum causa imponuntur.*

6 *Vnius inclusio est alterius exclusio.*

7 *Grauatus vno tempore, videtur liberatus alio.*

8 *Non entis non sunt qualitates,*

9 *Relictum simpliciter soluendum diuersis temporibus non est conditionale,& ideo transmittitur.*

10 *Et quid si datus est substitutus.*

11 *Grauatus soluere hęredi nomine proprio nuncupato,et etiam appellatiuo,an teneatur soluere hæredi hæredis,vel sit liberatus & quando,& nu.12.& 13.*

Conditio soluendi hæredi an transeat ad hæredem illius.

Nomen hæres,an verificetur in primo tantùm,& quo casu.

12 *An differat præcedere nomen proprium, seu appellatiuum, quando,& nu.13.*

14 *Si nomen,hæres,profertur à testatore in conditione,qualiter intelligatur.*

15 *Dispositio conditionalis,ante purificatam conditionem,nulla.*

16 *Dictio dummodo,qualiter capiatur.*

17 *Onus iniunctum pro legato,illo diminuto,debet & ipsum diminui,& nu.18.& seq.& 24.*

18 *Et sicut recipit augmentum,ita etiam & diminutionem.*

19 *Grauamen commensurandum est oneri iniuncto.*

20 *Si commodum est causa grauaminis, illo diminuto, diminuitur & grauamen,& econtra.*

21 *A causa cessante valet argumentum.*

22 *Hæres alienando legatum, vel fideicommissum conditionale non præiudicat legatario,eueniente postmodum conditione,siue particulare.*

23 *Siue vniuersale fideicommissum.*

25 *Legatum factum de re aliena quando valeat & debeatur.*

26 *Si legatur res obligata,quis teneatur eam luere.*

CONSILIVM LVII.

Ad resolutionem dubitationis orientis ex testō Cl. mitis Maximiliani Stanghæ, legātis Magnific. D.Christophoro & fratribus de Stanghis nōnulla bona conditione adiecta,ꝙ ipsi fratres legatarij teneantur ad onera,& factiones,quæ current,& sunt super dictis bonis legatis,ita vt debeant cōseruare herędē d.D.Clementis à dictis oneribus & factionibus tā realibus q̄ personalibus seu mixtis post annum,quo testm̄ cōditum fuit,qua die & quo tp̄e annus prædictus initiū habere

1 debeat.Et † certissimum est,tale tēpus annale præfixum à d.testatore solutioni dictorum onerū,& factionū incipere currere ab illa die & tēpore,per d.testatorē designato,& præfixo,iuxta ea,quæ in simili traduntur in l.si cui legetur.per gl.& doct.oēs,per illū text. de leg. Cū voluntas testatoris in istis omnibus primū locum obtinear.l.in conditionib. primum locum .ff. de cōd. & de.In p̄senti autē difficultate voluntas d.testatoris aperta ostēditur,vt dies solutionis dictorum onerū & factionū assumeret initiū, & inciperet currere post annum illum,nūc præsentē,quo testamentū fuit cōditum, & celebratū, & quoniā sumus in claris,minimè perquirendū aliud erit.l.non aliter.de leg.3.vulg.l.continuus.ff.de verb. obl. eo etiam quoniam testator ipse fructus dictorum bonorū legatorum illius anni, quo testamentū fuit conditū,noluit peruenire ad dictos legatarios

gatarios, & qm̄ illo anno dicti legatarij nullū recipiebāt cōmodū dictorū bonorū legatorū, æquū visum fuit ipsi testōri eos nō grauare a solutione dictorum onerū, & factionū, arg. l. eū qui. ff. de iureiur. & l. nihil tā
2 naturale. ff. de reg. iu. Et † quia vna pars testī, quatenus dubia esset, declarationē & interpretationē recipit ab alia parte, & alio capite eiusdē testī. l. vtrū. ff. de pet. her. l. q filia b. l. si seruus pluriū. §. fin. de leg. 1. dies igitur solutionis dictorū onerū & factionū, qua d. legatarij vr̄r astricti, initiū summere dēt post ɔpletū & finitū illū annū, quo ipse testōr testm̄ ɔdidit, vti ipse exp̄ssè iā ordi-
3 nauit & dispo suit. ¶ † Quò verò ad secundi dubij declarōnē, in quo hæsitat, an applōne debitorū veniāt onera & factiones, & ɔn̄r iā d. legatarij astricti sint soluere medietatē, nedū debitorū d. testōris, sed ēt dictorū onerū & factionū: eo qm̄ d. testōr in alio capite sui testī disposuit & ordinauit, ipsos legatarios tenere soluere me-
4 dietatē debitorū ipsius. Dr̄ † applōne talis debiti minimè cōtineri onera & factiones, tum considerata diuersitate noīum & verborū iuxta l. si idē. C. de codi. tū ēt qm̄ ipse testōr p̄dicta, tanq̄ diuersa, separata, & inter se valde dr̄ia habuit & statuit; cū de dictis onerib. & factionib. diuersimodè disposuerit, vt est videre in illo capitulo bonorū legatorū ipsis fratrib. & eius volūtas apertè declarat ex d. capitulis separatis, & ex ipsorū interptatio-
5 ne. d. l. vtrū. cū si. tū † ēt quia debita potius cōcernūt personā d. testatoris, onera verò, & factiones res ipsas magis ɔcernūt q̄ p̄sonas, & alia onera & factiones reales, ēt ꝓ reb. legatis d. fratrib. soluere minimè ptinet, & incūbit ipsis ꝓ tpib. pteritis & decursis, quib. nullos ꝑceperunt ex dictis bonis fructus; cū tale onus incūbat hr̄di, vt ad plenū tradūt Pau. de Ca. Ale. Are. Ias. & alij, citātes iura, rōnes, & alias deci. in l. apud Iulianū. §. hr̄s cogit. de leg. 1. cū si. & pro onerib. & factionib. ɔcernētib. oīa bona legata d. fratrib. minimè dubitandū est, ipsos esse astrictos in aliquo: qm̄ testōr voluit talia onera, & factiones cōcernētes dictas res legatas solum dr̄e solui ꝑ ipsos dn̄os legatarios post annū, quo testm̄ fuit ɔditū astrigēdos ipsos soluere p̄dicta post dictū tp̄s, & ɔn̄r ipsos liberādo a solone dictorū onerū ꝓ tpib. pteritis,
6 vt deduximus in resolone p̄cedētis dubitationis. † Et inclusio vnius est alterius exclusio. c. nōne. de p̄sumptio.
7 l. cū ptor. in prin. ff. de iudi. Et † grauatus vno tp̄e cēset liberatus alio, arg. l. Imp. ff. de postul. cū si. alleg. p Dec. ɔs. 61. & ꝓ tenui. nu. 4. & ꝓ tpib. decursis viuēte testōre si ipse in aliquo erat debitōr ꝓ onerib. & factionib. ɔcernētib. res, & bona legata d. frib. ipsi ad illa soluēdū minimè tenent, & solū astricti sunt eius hr̄des ꝑꝑ aptā volūtatē d. testōris ita disponētis, vt iā diximus, si verò d. testōr ꝓ alijs suis bonis minimè legatis d. frib. fuisset debitor respū onerū, & factionū tangentiū reliqua sua bona ꝓ tpib. decursis; tunc cadere posset dubitatio, an ad medietatē illorū teneātur ipsi legatarij, ī quo dici pōt, vt s̄. ɔclusimus rōnib. & iurib. ibidē adductis, nisi illud verbū & nomē debita, qs capere vellet nedum strictè, & propriè, sed largè, vt ɔcernat debitū nedū ꝓpriū cātū ab ipso testōre, sed ēt illud ꝓueniēs rōne rerū, ꝗ minimè recipiēdū vr̄. d. l. non alr. cum si. ꝓut absq; dubio istud minimè dēt recipi ēr respū dictorū bonorū pro factionib. & onerib. futuris in qb. nullo mō pōt debitū aliqđ ɔsiderari; cū tūc nō eēt, & nō entis ñ sūt qualita-
8 tes. l. eius, in prin. ff. si cer. pe. † Circa tertiū dubiū, ī quo q̄rit, an d. fratres legatarij sunt obligati soluere d. scuta 10000. ad q̄ soluēda grauati erāt, ex quo d. Cōstātia filia testōris iā extincta est, eo ēt qa ipsi legatarij nō potuere, nec pn̄t grauari legato eis facto de castel nouo, nec ipsius iurisdōne, & an tale onus veniat diminuēdū pro rata. Primò aduertendū est: qm̄ tale onus soluendi
9 scuta 10000. vr̄ esse iniūctū dictis legatarijs purè, & simplr. Solutio † aūt ipsius diuisa, & distributa vr̄ in annos 10. quo casu licet ipsa d. Cōstantia extincta appareat añ tp̄s destinatū d. solutioni; tñ ad suos hr̄des tale ius potuit trāsmittere. nec illud dr̄ esse extinctū morte ipsius. l. nec semel. ī fi. prin. l. si cū p̄finitione. l. Firmio. ff. qñ dies leg. ced. l. ex his. C. eo. ti. l. Seius Saturninus. ff. ad Treb. p
10 Bar. & alios, in l. si cui. §. hoc aūt, de leg. 1. cū cōcor. † Et cessant ista casu adducta p Pau. de Ca. & Soc. in l. pupil. §. Titia. ff. de ɔd. & de. dū p illū tex. dn̄t, ista nō ꝓcedere dato substituto. nā ī casu pn̄ti, quò ad ista 10000. scuta
11 nullus apparet datus substitutᵘs, tñ † qm̄ d. testōr voluit, & ordinauit d. scuta 10000. dr̄e solui d. Cōstātiæ, ita, vt tale legatū factū appareat dictis frib. cū d. onere soluēdi d. Cōstātiæ, & tale legatū dr̄ent cōseq̄. si darēt, & soluissent d. Cōstātiæ d. scuta 10000. & cū d. D. Cōstātia extincta sit, & eidē amplius solui nō possit, talis cōdō soluēdi hr̄i dēt ꝓ defecta, cū nulla adsit culpa dictorū legatariorū ad tale onus soluēdi legatorū, nec soluēda erūt hr̄di d. D. Cōstātiæ, cū testōr voluerit illa solui d. Cōstātiæ, eius filiæ exprimēdo eā noīe ꝓprio, & hn̄s respectū ad p̄sonā eius dūtaxat, qua p̄sona extincta dictū onus vr̄ ēt extinctū, cū nō possit adimpleri ī p̄sonā hr̄dis sui hr̄dis r̄r, vt aptè tradit Pau. de Cast. p illū tex. in l. si sub diuersis. §. 1. & in l. cū ita. ff. de cōd. & de. vbi cōdō dādi certæ p̄sonæ nūcupatæ noīe ꝓprio nō dēt impleri iñ p̄sona hæredis illius pri nò decedētis, nisi appellatiuo noīe fuerit nūcupatus, vt ēt tradit in l. q lib. §. hæc verba. ff. de vul. & pup. & p d. Caro. Rui. in rep. l. Gallus. § & qd. si tñ, col. mihi 23. nu. 31. ff. de lib. & posth. & qa in distinctione hoīs verba dēnt intelligi, & verificari in primo actu. l. boues. §. hoc sermone. ff. de ver. si. & p Bal. in l. 1. ver. 4. q̄ro. C. de his q̄ penæ nom. & in l. veluti. §. hæc verba. ff. de eden. & Ale. ɔs. 70. Viso, vol. 2. & Dec. ɔs. 287. In ciuitate. n. 15. & diffusè p Fel. ī c. ī nouamᵘ. ex de treg.
12 & pa. Et † licet d. testōr successiuè dixerit d. scuta 10000. dr̄e solui Cōstantię eius hr̄di, adijciēdo nomē appellatiuū, tñ qm̄ p̄cedit nomē ꝓpriū, illud ɔsiderādū erit, ad no. p illū tex. p Bar. in l. si cōis seruus ita. ff. de stip. seruo. & p doct. oēs, in c. qm̄ Abb. ex de off. del. & Ias. in d.
13 §. hęc verba. co. 4. & seq. Nec † obstabūt d. Bar. ī d. l. si seruus cōis ita, vers. 4. qñ. & in l. si vnus. §. fi. ff. de pact. dū ɔsiderat validitatē actus, & c. qñ in casu p̄senti actus & dispō oī casu valuit, sed solū difficultas orit, in cuius p̄so-
14 na sit adimplēda ɔdō illa soluēdi. Nō. n. trāsit ad hr̄dem hr̄dis, sed primū tñ complectit. Potissimū cum talis dictio, hæres videat ꝓlata à testōre in condōne quę adimpleri dēt in forma specifica, fm̄ iura vulg. & cōia, & intelligit de primo. Potissimū cū de suo hr̄de mētio facta appareat, & nō de hr̄dib. alterius, fm̄ Cuma. & Ias. in d. §. hæc verba. nu. 6. cū si. & p doct. in l. fi. C. de hær. inst. & in l. in annalib. C. de le. & in d. l. Gallus. §. ēt si parēte. & si ab aliq̄b. ista nō reciperēt: cōsideratis aliq̄b. iurib. & rōnib. & forsan in oppositū vellēt supius dicta retorquere, adhuc dr̄ & fortius, dictos frēs legatarios minimè teneri, nec esse astrictos ad soluēdū d. scuta 10000. qm̄ tale onus soluēdi illa nō fuit simplr̄ eis iniūctū p testōnē, sed cōdōnalr̄, & volētē oī casu ipsos teneri ad d. solonē, limitate, videlicet dūmō gaudere possent bonis annexis d. castro, & Rocchæ legatæ, & qa nec d. castro, nec bonis ibidē annexis tp̄e aliquo gauisi sunt, nec eorum culpa in pn̄ti gaudēt, meritò ad tale onus nō vr̄r astricti, cū cōdō talis oneris, & soluēdi scuta 10000. adhuc minimè euenerit, & adimpleta sit, & añ purificationē ipsiᵘ nō sunt astricti nec obligati, vulg. l. cedere diē. ff. de ver. sig. cū ɔcor. l. si qs sub ɔd. ff. si qs omis. cau. test. l. qui
15 hęr. §. fi. ff. de ɔd. & de. Illa †. n. dictio, dūmō gaudere possint, apposita p testōrē d. oneri, licet videat ɔtinuatiua ad p̄cedētia. l. 2. ff. de ꝓcu. & videat facere admonitionē iuxta gl. magnā, in c. nō pōt. de p̄b. li. 6. & Alb. de Ros. in
16 suo dictionario in ver. dūmō. tñ † capi dēt in ɔdictionē & vt aduerset p̄cedētib. vt hr̄ in l. cū ab eo. ff. de ɔ̄h. emp. & in c. pterite. de elec. & in l. j. ff. de noua. & alibi pluries: & ita in casu pn̄ti capiēda est, vt ɔ̄riet p̄cedētib. in qb. testōr voluit oī casu dictos frēs teneri ad solonē dictorū scutorū 10000. limitādo istud, nisi ipsi nō gauderēt dictis bonis, &c. & illa dictio, dūmō gaudere possint, necessariò ita capiēda est, vt ɔ̄riet p̄cedētib. & illa limitatio, vt ipsi legatarij ñ sint astricti dicto oneri, qñ nō gauderēt dictis bonis annexis dicto castro, nec dictis bonis gaudēt, ɔn̄r nō pn̄t dici astricti p̄dicto oneri soluēdi d.
17 scuta 10000. Illud † āt certissimū est, ꝗ si tale onᵘ fuisset iniūctū dictis fratrib. simplr̄ pro reb. eisdē legatis, diminuendū & extinguēdū venit pro rata rerū legatarum, quas

quas nõ possident, nec hñt, nã diminuto legato diminuit & onus legato iniũctũ.l.qui hr̃di.§.si pars. vbi no. & plenissimè tradit̃ p illũ tex.per gl.Bar.& oẽs,in l.Plautius.in prin.ff.de ꝯd.& de.Et † quia qñ legatũ diminuit̃,
18 ẽt onus illi iniũctũ diminui dẽt:sicuti qñ auget̃, augmẽtũ inducit̃, vt idẽ operet̃ detractio quò ad diminutionẽ,sicut operat̃ additio quò ad augmentũ . l.si ex toto. in prin.vbi Bar.& alij no.& in l.ꝙ in rerũ.§.si qs post.de
19 leg.1.Et † quia grauamen dẽt esse cõmẽsurabile oneri iniũcto.l.cũ filio.& ibi Mod.post alios,de leg.1.l.Impe.
20 de leg.2.Et † qm̃ cõmodũ dictorũ legatorũ fuit cã dicti grauaminis,& cessante cã ꝯmodi,cessare dẽt grauamẽ, sicuti qñ grauamẽ est cã alicuius cõmodi , nã cessante grauamine,cessare dẽt ꝯmodũ,vt p illũ tex.tradũt oẽs, maximè Mod.nu.1.alleg.ꝯcor.in l.eũ q. ff.de iureiurã.
21 Et † à cessante cã efficax ĩducit̃ arg.c.cũ cessante de app. l.adigere.§.q̃uis.ff.de iure pa.& onus soluẽdi p̃dicta scuta 10000.alia de cã nõ apparet impositũ , nisi respũ dictorũ bonorũ legatorũ,& cõmoditatis ipsorũ,quibus
22 cessantib. ẽt onus cessare dẽt.† Ad resolutionẽ aliorũ dubiorũ,verũ est legatũ,& fideic. ꝯdõnale alienatũ pẽdente cõdõne p grauatũ ipso iure veniẽte cõdõne resolui,& talẽ alienationẽ non subsistere,& legatario seu fideic.nõ ob.alienõne ꝯpetere remediũ reale, siue tale legatũ & fideic.sit particulare , vt in l.seruo legato. §.si seruũ, vbi gl.& alij no.& in l.cętera. §. fi. & in l.domus.
23 & l.seq.de leg.j.Et † idẽ disponitur,qñ fideic. esset vl̃e,vt est tex.aptus,in l.fi.§.sin aũt. C.cõia de leg.& ibi oẽs tradũt citãtes alias cõcor. & rõnes vt ẽt faciũt Mod. post gl.in d.§. si seruũ,nu.4.& seq.si igitur d.Io.Clemẽs vendicare voluerit virtute fideic. p̃ni aliqua bona legata p Comitẽ Maximilianũ ipsis fratrib. subiecta & supposita dicto suo fideic.vl̃i,ꝙ quidẽ de iure exequi poterit, non ob.quacũq; alienõne de dictis bonis facta p d.Comitem Maxi.inter viuos,seu in vlt.volunt. cũ talis alienatio nõ potuerit p̃iudicare d.Magnifi. Io. Clemẽti fideic.iurib. s̃.adductis, facta itaq; tali vendicatione bonorũ,verissimũ erit ipsos legatarios, nõ teneri ad solutionẽ debitorũ relictorũ p Comitẽ Maxi.cũ non gaudeãt oĩb. bonis eis legatis , & ꝑ rata solũ teneri dicunt illorũ bonorũ legatorũ,q̃ possidẽt & hñt,& quib.fruũtur,& gaudẽt:cũ ipsorũ culpa aliqua nõ adsit, qn gau-
24 dere velint & possint oĩb.bonis eis legatis.Et † quia tale onus soluẽdi medietatẽ,totũ ipsis legatarijs oppositũ fuit,cã & rõne bonorũ eis legatorũ, & diminuto legato, dẽt onus diminui. l.Plautius.l.q hr̃di . §.si pars.ff.de cõd.& dem.cum alijs adductis in resolõne p̃cedẽtis dubitationis,& si Comes Maxi.sup dictis bonis legatis ipsis fratrib.& vẽdicãdis p d.Io.Clemẽtẽ fideicõmissariũ fecit & cõstituit aliquos ꝯ̃ctus liuellarios,virtute quorũ eius hr̃ditas remanet obligata illis , cũ quib.ita ꝯ̃xit, certũ erit ipsos legatarios ad solutionẽ dictorũ debitorũ teneri ꝑ ea parte, ꝑ quo hñt,& possident bona eis legata , ex quo testõr astrinxit ad dictã solutionẽ medietatis debitorũ ipsius,non ꝙ teneatur integrã medietatẽ soluere,sed solũ pro rata bonorũ eis legatorũ,quib. gaudẽt & fruuntur,vt in p̃cedentib.cõclusimus. ¶ An
25 autẽ † tale legatũ factum dictis fratribus de dictis bonis subiectis fideicõmisso vl̃i debito.d.D.Io.Clemẽti valuerit vel ne,tã q̃ factũ à d.Comite Maxi.de re aliena,dicendũ est illud valere,siue sciẽter , siue ignorãter ab eo factũ fuerit,cũ relictũ appareat ipsis legatarijs,agnatis & cõiunctissimis ꝑsonis d.testõris,& qa ab ipso nõ fuerũt instituti hr̃des , vt ad plenum tradit̃ p gl.& oẽs,per illũ tex.in l.cum alienã.C.de leg.& in l.p̃dia.C.de fidei.& in §.nõ solum.& alijs seq.inst.de leg.& ad plenũ tradit̃ per oẽs,in l.si domus.§.de eui.& in l.seruũ.§.cũ fundus.& ĩ l.ꝙ in rerũ.§.vsumfr.de leg.1.& p Bar.& alios,in l.cum pr̃.§.euictis,de leg.2.& in l.seruũ filij, & in l.seq.§ hæres. de leg.1.cũ cõcor. & qm̃ circa istud nihil aliud petitur, nec dubitatur,minimè discutiendæ erunt illæ difficul-
26 tates,quæ ad id adduci possent. Minus † ẽt tractandũ venit, ad quẽ spectet onus luendi rẽ obligatã alteri per testõrẽ:cũ istud concernat debitum hæreditariũ,& ipse testõr disposuerit exp̃sse illud dr̃e solui per hæredẽ,& p dictos legatarios,vt superius deduximus,quo fit, vt minimè attingẽda sint ea,quæ tradunt̃, in d.l.si res obligata.& in d.§.de eui.& in d.l.p̃dia. & ĩ l.si tibi homo. de leg.1.& in §.sed & si rẽ suã.instit.de leg.cum si. Paris.Bono.

SVMMARIVM.

1 *Res satis dicitur demonstrata per duas qualitates expressas,licet eius confinia non sunt designata, nam ipsorum omissio non vitiat talem demonstrationem,& alijs seq.*
2 *Quando vnica res est testatoris, facilius demonstratur,& ad eã habetur relatio,quam quando plures essent.*
3 *Dictio,nuper,denotat actum de propinquo factum.*
4 *Regiones locorum differẽtes sunt,& vna expressa nõ venit alia.*
5 *Species differunt in substantia,& sub expressione vnius non venit alia.*
6 *Quando idem nomen potest capi vt genus & vt species, in dubio videtur expressum in specie.*
7 *Quod non est expressum à testatore, omissum videtur, maximè quando omnia erant sibi nota,& nu.8.*
8 *Non est præsumendum in dubio,notarium committere falsum & delinquere.*
9 *Dicta in positionibus,& ipsarum responsionibus probant.*
10 *Geminatio actus operatur effectum,etiam si fiat incontinenti, & modo in scripturam redigatur.*
11 *Extranea persona quando dicatur comprehensa in dispositione.*
12 *Facere quando propriè & strictè quis dicatur.*
13 *Onus probãdi testatorẽ errasse, incũbit alleganti illud,& nu.24.*
14 *Quando qualitates adiectæ legato non conueniunt expressioni nominis illis standum est,& non expressioni,fallit.*
15 *Et per has qualitates adiectas probabitur error.*
16 *Mens testatoris magis attendenda est,quam verborum expressio.*
17 *Fallit,quando in qualitatibus expressis non potast adaptari error,& nu.19.*
18 *Dictio,videlicet,capi potest restrictiuè,& limitatiuè,& extendoque declaratiuè.*
20 *Fallit & secundo,quando testator habebat nomina rerum ... tarum.*
21 *Fallit & tertio,quando res erat perfectè demonstrata. Nam qualitas postmodum adiecta,si rei demonstratæ non conuenit, reijcitur,nec vitiat dispositionem demonstratam.*
22 *Et potissimum si qualitates postmodum expresse possunt adaptari demonstratæ.*
23 *Et quando expressioni possunt adaptari aliquæ,licet pari modo aliæ non possint adaptari.*
24 *Onus probandi errorem incumbit actori,& nu. 13.*
25 *Et idem secundum aliquos, etiam si plures aliæ expressæ non conuenirent.*
26 *Intellectus ad l.patronus §.si libertis.de leg.3.*
27 *Et quando res in ambiguitatem deducitur propter qualitates adiectas à testatore & non couenientes expressioni, illud quod est minus censetur legatum.*
28 *Etiam si legatarij essent coniunctæ personæ testatori.*
29 *Intellectus ad l.diuus ff.de vsu & habita.*
30 *Et dictus error poterit probari, si testater ante testamentum coram testibus declarauit velle legare talem rem,& demum in testamento nominauit aliam.*
31 *Et satis est istud probari per duos testes.*
32 *Testes singulares istud non probant.*
33 *Sed contra.*
34 *Nec quando testamentum postmodum fuit factum ex interuallo.*
35 *Quando legatur res pleno iure,intelligitur de vtili & directo dominio.*
36 *A solitis colligitur mens testatoris.*
37 *Solitum & stilus notariorum qualiter sit probandus. & nu. 42.*
38 *Sed contra,nu.41.52.& seq.*
Res data in emphyteusim qb. verbis à domino directo sit legata.
39 *Legato molendino,venit stabulum illi deseruiens.*
40 *Veniunt etiam & instrumenta necessaria molendino.*
41 *Clausula,pleno iure,verificatur quandoque in habente tantum directum dominium.*
43 *Macinæ molendini quæ sint,& an differant à mola,& à rota,& num.43.*
44 *Verbum,pertinere,in quo iure verificatur, & nu.45.*
46 *Aquæductus qualis propriè dicatur.*
47 *Numerus pluralis verificatur quandoque in singulari.*
48 *Curia quæ propriè dicatur,& qualiter capiatur.*
50 *In dubio testator legando rem,videtur legare ius,quod habet in illa,& num.36.& seq.*

In facto

52 *In facto proprio non cadit ignorantia.*
53 *Verba non sunt iudicanda fore apposita superfluò, & sine effectu operandi, & nu. 62.*
54 *Melioramenta facta per emphiteutam, spectant ad ipsum et eius heredem etiam extraneum.*
55 *In legato conditionali dominium non transfertur in logatarium à morte testatoris.*
56 *Vnum caput testamenti declaratur per aliud.*
57 *Natura genitiui est, importare dominium.*
58 *Dictio, propè, & dictio, iuxtà, quid importent.*
59 *Indiuiduum constituitur sola voluntate disponentis.*
60 *Argumentum à verosimili in iure validum est.*
61 *Sententia nulla est ex defectu citationis.*
Et idē quando citatio, seu monitio facta est personis inhabilibus.

CONSILIVM. LVIII.

1 Vera †Iuris ɔclusio hēt, rē immobilē pfectè & indubitāter dici demōstratā, qñ p aliquas qualitates ostēsa est, licet eius ɔfinia nō fuerint designata, vt pbat tex. in l. cū seruo. §. fi. ff. de ɔhen. emp. vbi glo. & doc. ɔcor. citāt, & ī l. cū pr̄. §. fi. vbi Bar. de le. 2. & voluit gl. 2. in fi. in l. forma. ff. de cēsi. & Fulg. ɔſ. 181. col. 5. & ɔſ. 183. dicēs ɔfinia nō eē necessaria, vbi al's res reddit cer ta, & ad plenū tāgūt scrib. oēs, post gl. in l. si qs in fundi vocabulo, de leg. 1. ita declarātes d. Bar. in l. demōstr. falsa. in prin. in 7. q. ff. de cōdi. & dem. ponūt ēt doc. ī l. hac ɔsultissima, & in l. si in noīe. C. de testa. Quæ ɔclō satis adaptat ad casū pñtē: qm̄ magister Dñicus testōr legauit quoddā molēdinū nup factū in cōi Vurni, loco d. ī Romagna, nulla facta cōfiniū designatione, vt legatū. d. molēdini satis dicat fuisse certū & pfectè demōstratū p expssionē nedū gñalē, qn imo & specialē regionis
2 & loci, †in quo molēdinū p̄dictū sitū & cōstructū est, & in quo loco testōr ipse aliud molēdinū nō hēbat, ad not. in l. patronus. §. libertis. ibi, si nullus eēt. de leg. 3. & in l. 2. ibi, si mō vnic⁹ sit. ff. de lib. & posth. p Bar. & alios, in d. l. demōstratio falsa. ī 7. q. & p scrib. in d. l. si qs ī fun
3 di vocabulo. & in d. l. si in noīe. Et †illa qualitas, nup factū, eo magis p̄dicti molēdini legatū reddit certū: cum adaptari nō possit ad molēdinū de rota lōgissimo tpe ędificatū & ɔstructū. c. cām q. il. 2. ex̄ de testi. c. nup, de biga. l. nup. de leg. 3. ¶Nec istis qualitatib. & demōstrationib. obstat illud, qđ ex aduerso dr̄, molēdinū dicti testōris sitū in regione de Rota, ɔtineri in regioue đ Romagna, & ɔñr talē expssionē posse adaptari d. molēdi-
4 no de Rota: Nā†istud minimè ɔcluderet pbatū appareret, qñ verè dictę regiones de Rota, & de Romagna lōgè sūt differētes, & vna valde discernit ab alia, & iter se differūt, ita vt vna expssa excludat alia. c. nōne, de prę sum. l. cū ptor. ī prin. de iud. & arg. eorū q̄ hñr in l. si idē
5 C. de codic. & ī d. l. patron⁹. §. 1. & §. libertis. Et †licet sub cōi Vurni, ambę regiones ɔtineant: tñ dictæ regiones sub illo vocabulo, Vurni, ɔtētę differentes & separatæ sunt, & tanq̄ spēs illi⁹ gñis hñr & nominant, ita vt vna specie expssa, minimè dici possit expssa alia spēs, arg. eorū q̄ hñr in l. fi. §. quoties. de publi. & p Bar. in l. 1. ī prin. ff. de acq. poſ. dū loquit de diffinitione ipsius possessionis, & illud vocabulū, & nomē, Romagna, cōiter non capit vt genus, cōprehēdēs sub se regionē Rotæ, put ex aduerso dr̄, ex quo verè sunt regiones differētes, vt deductū est, & illa regio de Rota, nō appellat de Roma
6 gna, vt sub noīe generis: cū regio de Romagna sit spēs separata: ɔtēta sub cōi Vurni. Eo † ēt: qm̄ si Romagna ɔsideraret vt nomē genericū, adhuc n̄ posset adaptari pñti disceptationi, cū nomē de Rota, sit specificū, & đnoīatio faciēda est à specie, nō à gñe, ēt si vtrūq; ɔcurreret, vt tradit Bar. p illū tex. in l. hoc legatū. de leg. 3. & scrib. oēs ī l. certi ɔdi. in prin. ff. si cer. pet. & p Soc. ī rub.
7 ff. de vulg. & pu. Eo insup: qm̄ d. magister Dñicus testōr nouissima hēbat noīa & gñalia & spālia dictarū regionū, quas distincto, & spāli noīe rogatus erat nūcupare & nūcupando regionē de Romagna, aptissimè de illa
8 sensit, excludēdo illā de Rota, q̄ minimè expressit. Et †si molēdinū ibi sitū legare voluisset, vtiq; expssisset, & exprimere sciuisset, put expssit illud de Romagna, qđ legare noluit, ad no. ī l. vnica. §. sin aūt ad deficiētis. C. de cadu. tol. & ī c. ad audiētiā. de decim. iūctis his, q̄ hñr in l. si seruus pluriū. §. fi. de leg. 1. cū si. & iūctis traditis in l. pe. ff. de reb. du. & cōsideratis locationib. pluries p ipsū testa. factis de dicto molēdino de Rota, & illa facta per
9 eū de molēdino de Romagna. Vt†pars aduersa fatetur rñdendo positionib. q̄ respōsio efficacē p̄dictorū pbatione inducit. l. cū precū. vbi Bal. C. de libe. cau. & per Fely. in c. si cautio. nu. 16. & seq. p Bar. in l. certū. §. si qs
10 absente. ff. de cōfeſ. Et†quia iā expressit, qđ mēte sua ɔceperat, vulg. l. Labeo. ff. de suppel. leg. satis aptè cōstare dr̄ voluisse legare molēdinū de Romagna: cū ēt geminatis vicibus hoc idē expsserit, q̄ geminatio enixā volūtatē disponētis ostēdit, & satis operat. ad nota. in l. balista. cū vulg. ff. ad Treb. & licet eodē cōtextu, & incontinēti talis geminatio videat esse facta. & ɔñr talis act⁹ nō dēat iudicari geminatus, sed simultaneus. & vnic⁹, fm̄ gl. fi. in l. 4. ff. de pig. act. in c. ab eo. de appel. li. 6. illud procedit, qñ viua voce tm̄ tales actus fiunt. At qñ verba geminata in scripturā redigūtur, vt in pñti casu factū apparet, effectū geminationis pducūt; cū videant seriosè replicata, per quā replicationē eo magis ostēditur enixa volūtas replicātis. fm̄ Fely. in c. si cautio. col. 10. ex̄, de fid. instr. nu. 32. ver. sed vnū nouissimè nota.
11 Nec†demōstrō inducta ex illis ver. nup factū, euacuat ex his, q̄ ex aduerso dicunt dr̄e intelligi de molendino facto p testōrē, & nō p exn̄eā psonā, minimè cōprehēsam in dispōne, & actu celebrato, iuxta no. in l. si ita stipulatus. §. Chrisogon⁹. ff. de ver. ob. qm̄ testōr hāc qualitatē expssit solū ad demōstrationē dicti molēdini legati, vt illud esset, qđ nup fuit factū, nō astringēs se velle declarare à quo esset factū, sed solū ad illud, qđ nup, & sic de nouo fuerat factū, & illud factū molēdinū ab eo fuit prolatū impersonaliter, iuxta tradita in auth. si qñ. C. de cōst. pec. & sic cessāt no. ī d. §. Chrisogonus, diuerso satis casu loquētia, vt ex illo tex. colligit, & ex d. oīū
12 ibidē. Et † ista expssio à testōre facta, nuper factū, solū cōsiderāda est, & verificāda, put verificat in d. molēdino de Romagna, cū pprietas illius ver. factū, denotet de nouo facere, & nō reficere. l. 3. §. pe. ff. de itin. act. priua. & illa dictio, nuper, significet de pximo. d. c. nup. cū si. & à pprietate istorū verborū minimè est recedēdū. l. nō al'r. cū vulg. de leg. 3. & qa molēdinū de rota, minimè fuit cōstructū ab ipso testōre, nec reaptatū de nouo, solū. n. in illo testōr murū quendā altius erexit, vt inde domū propinquā, & contiguā ad sui habitationē construeret, & in nullo deseruientē molēdino, quo fit, vt tale molēdinū de Rota nullo respū dici possit nup factū, ex qb. oīb q̄ in oppositū adducūt, firma resultat ɔclō, per qualitates, & demōstrationes p̄dictas, testōrē legasse molēdinū de Romagna, & nō de Rota; cū tales qualitates minimè adaptari possint. d. molēdino đ Rota, & expssis stādū sit. d. l. Labeo. l. si alij. ff. de vsufru. legta, & expssis stādū sit.
13 Ex†qua ēt infert in istis qualitatib. & demōstrationib. p testōrē expressis, eundē in nulla ipsarū errasse, nec in illis voluisse sētire de alio molēdino, & aduersarij ɔriū dicētes necesse hēbāt id docere, qđ in istis qualitatib. iam expressis minimè doctū apparet, cōsequēter istis standū erit, & nō errori allegato, & minimè probato, qđ onus aduersarijs iā incumbebat, & incūbit, vt per illū tex. tradūt omnes, in l. si in noīe. C. de testa. & diffusius in d. l. si quis in fundi vocabulo, & p Bar. in d. l. demonstratio falsa. in 7. q. & docere habebāt has qualitates minimè cōuenire molēdino de Romagna, & pbare hāc negatiuā, fundamētū intētionis ipsorū, vt plenè
14 post doc. tradit Ale. in l. in illa. ff. de ver. obl. ¶Verū†qm̄ aduersarij asserūt mētē ipsius testōris fuisse legare molēdinū de rota, & nō de Romagna, ex alijs qualitatib. p ipsum iā expressis, quæ qualitates solū cōueniūt molēdino de rota, & non illi de Romagna, & istis qualitatib. & cōiecturis standū est, & nō illis duabus expressis, fm̄ q̄ not. doct. in d. l. si quis in fundi vocabulo. & per illū tex. in l. si Fortidianū, C. de leg. & in d. l. patronus. §. liber
15 tis. & in d. l. si in nomine. Et maxime per doct. Bar. in d. l. si quis in fundi vocabulo. volētis, magis attēdi qualitē, q̄ vocabulū, qñ illa cōuenit alteri fundo, per quā ɔuenientiā erratū vr̄ in noīe expresso, fm̄ Pau. de Caſt. & Aret. & Iaſ. nu. 32. post Pau. de Caſt. cōſ. 118. & post Alex.

16 Alex.ibidē Cy.Bal.& Sal. in d.l.si Fortidianū. Et † illud
certū est,in legatis,& vltimis voluntatib.voluntatē te-
stōris ēt ex cōiecturis collectā,pferēdā esse verbis expſ-
sis.d.l.nō aliter.l. in conditionibus primum locum.&
in l.si pater Seuerinā.ff.de cōd. & dem. cū alijs alleg. per
Iaſ.in l.3.C.de lib.pt.& ī l.qm̄ indignū.C.q test.fac.poſ.
17 cū cōcor. Ad † hāc obiectionē primò aduertēdū est;
qm̄ minimè tollit superius deducta, in qbus ɔclusum
fuit p illas duas qualitates expſſas à testōre,ipsum aper-
tissimè,& clarè legasse molēdinū de Romagna,ex quo
dictæ qualitates solū cōueniunt d.molēdino, & mini-
mè pn̄t adaptari ad molēdinū de Rota, quo casu su-
mus in cōi doct.Bart.& oīū ſupius citata,& cōproba-
ta:& qa in istis duabus qualitatib.expressis nō fuit do-
ctū,nec doceri pōt de aliquo errore, pculdubio illis
stādū est,vt statim dicetur.¶Et qđ ex aduerso cōsiderat̃
alſs qualitates p ipsū testōrē expſſas,ī illis ver.videlicet,
domū cū macinis,& instrumētis d.molēdini, &c.solū
cōuenire molēdino de Rota,& illas nō posse applicari
molēdino de Romagna,& ex istis solū voluisse legare
molēdinū de Rota, & non illud de Romagna, adhuc
18 aduertēdū † est,illā dictionē,videlicet,p testōrē fuisse ap
positā post factā demōstrationē legati facti de molēdi
no de Romagna,q̄ dictio siue capiatur limitatiuè & re
strictiuè,siue declaratiuè,ſm ea q̄ post alios tradit Dec.
ɔſ.47.& p viribus.col.2.nu.2.nō hēt tollere demōstra-
tionē pcedētē perfectā & dispositiuè factā de d.molēdi
no de Romagna : qm̄ illę qualitates successiuè additæ
adhuc possunt adaptari molēdino de Romagna, vt de
19 singulis inferius dicemus. Et † licet istæ postmodū ex-
presè adhuc possint adaptari molendino de Rota : tn̄
qa illæ duæ primę p testōrē expressę nō pn̄t cōuenire
molēdino de Rota,vt iā deduximus,necessariò cōclu-
dēdū sequit̃,molēdinū de Romagna legatū,& nō illud
de Rota, cū huic molēdino de Romagna oīa possint
adaptari,qđ secꝰ est ī molēdino đ Rota,pñr ī nullo ob
stabit obiectio:qm̄ ī molēdino de Romagna adest vo-
lūtas testōris verbis expſſis ostēsa,& ɔiecturis,& ex qua
litatib.collecta,& mēs cōuenit verbis, & sic versamur
extra terios d.l.in condōnib.primū locū.cū simi. Pro-
20 ut † obiectio ēt tollit̃;qm̄ doct.Bar.& aliorum in d.l.si
qs in fundi vocabulo.& Cy.& aliorū,in d.l. si Fortidia-
num.volēs magis attēdi qualitates,q̄ expressionē noīs
pcedit eo casu,quo testōr nō habuisset nota & cogni-
ta noīa fundorū.At qn̄ illa nota habuisset,vt est in pn̄ti
casu,& superiꝰ deduximus,expressio noīs dēt pualere ,
p tex.in d.l.pe.vbi doc.oēs istud firmāt.ff.de reb.dubijs
& sequit̃ hoc Ale.post alios p eū citatos,in d. l. si qs in
fundi vocabulo.& Bar.in d.l.demōstratio falsa. in 7. q.
& idē Bar.in d.l.si qs seruū.§.inter duos.de leg. 2. & in
l.si rē agat. per illū tex.in fine.ff.de rei.vendi.& sequunt̃
Mod.in d.l.si qs in fundi vocabulo.col.7. & seq. ver.&
tūc ſm Ale.vbi rn̄dent dictis Aret.& aliorū,& iuribus
quæ in ɔ̄rium allegant̃,& potissimum pcedit istud,qn̄
in dicta regione expſſa vnum adest molēdinum, & in
illo pn̄t adaptari aliquæ ex qualitatib.expſſis, vt pprie
21 contingit in casu pn̄ti. Præterea † obiectio tollitur ex
dictis p Bar.in l.1.§.fi.ff.de dote paleg.& in d.l. demon-
stratio falsa.in 7.q.vbi vult,ꝙ qn̄ demōstratio est pfectè
facta.& vltra illā adijciuntur aliquæ qualitates, nō cō-
ueniētes rei demōstratæ,qualitates illæ nō hn̄t vitiare
demonstrationē perfectè factā,ex quo illæ vltra appo-
sitæ nō erant necessarię,& frustatoriè fuere appositæ,
& licet in illis erretur:tn̄ talis error nō vitiat dispositio
nē perfectè demōstratā,allegat iura,dicēs ita dr̄e intelli
gi tex.ī d.l.patronus. §.libertis.de lega.3.& plura ad idē
adducit Iaſ.in d.l.si quis in fundi vocabulo.nu.34.post
Pau.de Cast.ibi,volētē,ꝙ si expressio est vera, licet aliæ
demonstrationes essent falsæ: tamē attendi debet illa
vera,& licet Ale.ibi teneat contra Pau. tamen Soc. se-
quitur opi.Pau.& respōdet dictis Alex.& Pau.sequunt̃
Mod.ibi col.7.ver.& subdit ēt Pau.& ver. sed est aduer
22 tendum.Potissimùm † quando alię qualitates possunt
conuenire rei & nomini expresso, vt idē Pau. de Cast.
vlut,in d.l.si in nomine,quē sequitur ibi Ale.& alij cō-
ter,per tex.in d.l.1.§.fi.& etiam Corn.ibidē, & clarius
D.Riminal.col.fi.citando Pau. de Cast. alijs in locis,
23 Bar.superius citatum.Et † faciunt tradita per eunde
Alex.in d.l.si in nomine expresso concurrerēt plur
qualitates & ī alio,in quo allegatur error,minores,n
officit,quod sequitur etiam Riminal. ibidē, & Mod.
d.l.si quis in fundi vocabulo,& quæ ponit Alex. con
166.In causa,col.4.nu.21.& cōsi.38.Visis,col.2.nu.8.
9.volu.5.vbi firmat & concludit,ꝙ vbi sunt plures de
monstrationes,& aliquę cōcordant cum nomine e
presso,& aliquę contradicerent,ꝙ standū erit illis,qu
concordant,ſm Paul.de Cast. in l. in testamento. ff.d
cond.& demon.& asserit ita debere declarari & intel
gi doctr.Bar.in d.l.demonstratio falsa. Quæ etiam fu
dentur ex dictis per Pet.de Anch.in conſ.362. Visa p
nè col.fi.quem refert & sequitur Fely.in c.significant
24 col.pen.extra de rescr. Et † eo quoniam quando tale
demonstrationes essent pares,res reduceretur in amb
guum,& ille succumbere dēt, ad quē spectaret onu
probandi,& sic isti actores,qui habent hoc onus, vt d
ximus,reijciēdi veniūt:vt tradit Alex.d.cōſ.38.col.2.in
fi.citando tex.in c.ex literis. de probatio.& in c. inte
dilectos.in fine,de fide instrumentorum, & nota.in c
25 nostra.de testi.Quinimmo †& fortius,idem Ale.in ad
di.ad Bar.in d.l.demonstratio falsa.in 7.q.verſ. duab
demonstrationibus,expresè voluit,ꝙ si duę demōstra
tiones conueniunt cum re,& fundo expresso,licet pl
res aliæ demōstrationes & qualitates nō cōuenirēt,
pualere debēt illæ duæ reiectis alijs,& sequit̃ Rimi.in d
l.si in nomine. Cum itaque in casu pn̄ti dictæ qualita
tes cōcordātes cum expressione nedum sint pares,
quas aduersarij dicūt ɔ̄dicere, qnimo & plures,
dimus,& inferius dicemus,solida resultabit ɔcłō
veras dr̄e attēdi,& non alſs superfluò appositas
nib.quibus supra cōcludentib.has dr̄e attendi, & non
alias,ēt si essent plures,ſm Ale.Pau. & Rimi.esto quod
hic nullę sint plures,quinimo nec pares,vt satis colligi
tur ex deductis superius,& etiam ex dicendis inferius.
26 Nec † obstabit dicta l.patronus.§.libertis.Nam vltra so
lutiones,ex mente aliorum ad illum tex.superius dat
tex.ille ɔcłonem istā apertè probat,dum vult, ꝙ si e
ratum est in noīe regionis, & cōstaret feudum nō e
in loco,in quo dicet erratum, & doceri pōt de erro
testatoris,legatū erit validum in alio loco nō design
to,qn̄ ista duo verificata sunt,& copulatiuè,quo fit,
si in loco designato sit fundus,dispositio illius tex.p
babit oppositum,ex quo constat de re per expressi
nem nominis,& aliæ qualitates nō hn̄t hoc vitiare,
adaptari possint ad expressum,vt deduximus.Prę
27 ex † illis qualitatibus adductis per aduersarios ſm m
tem ipsorū,negari nullo mō pōt,quin legatū dicti m
lendini nō sit redactū in ambiguitatem, & dubieta
an testōr senserit de illo de Romagna,an de illo de R
ta,quo stāte,succedit alia,& vera iuris ɔcłō, volēs il
casu dubio,videri illud legatū,qđ est minus, & in qu
hr̄s dicat̃ minus grauatus,p tex.in l.nummis.de lega
& in l.apud Iulianū.§.Seio.vbi gl.& doc.ɔcord.alleg
de leg.1. & in terminis nostris vult Soc.in d.l. si quis
fundi vocabulo.col.fi.& Bar.in l.non aliter,de leg.3.
Deci.in l.semper in obscuris, & in l. in testamentis,
28 reg.iur.Nec † istis obstabit qualitas pſonarum legat
riarū & sanguine cōiunctarum testōri, ad tradita in l
cum alienam.C.de legatis,cum vulg.& ꝙ isto respectu
legatum debet largè interpretari, secundùm Corn.ɔſ.
155.col.fi.vol.3.quoniam decisiones istæ diuerso casu
loquuntur,quando legatur res aliena coniunctæ per
sonę,an legatum valeat vel ne,si ignorāter vel scienter
fuerit factum,in quo minimè dubitamus legatū vale-
re,& ita etiam loquit̃ Corn.ɔſ.præallegato. Qō autem
nr̄a est,esto ꝙ legatum oī casu valeat, dubium exorit
qđ censeat̃ legatum.& dicēdum est illud esse relictum,
quod minimum est,per dictum §.Seio.cum similibus
quæ loquuntur in quocunq.legatario, & potissimùm
quādo hæres est cōiuncta persona, & licet reducatur
legatum ad illud,quod est minus, nō propterea effici-
tur inutile,licet minorem vtilitatē legatario afferat, ta-
mē illud nō est cōsiderabile,cum semper lucrum affe-
rat,

rat,licet qñq; maius,& qñq; minus,& in dubio istud iura am-
29 plectunt̃,q.cunque sint legatarij. Et † ita intelligi dẽt tex. in l.
diuus.in prin.ff.de vsu & habi. qñ dispositio redderet̃ in totũ
inutilis, nõ qñ minus vtilis, ut est casus p̃sens,in quo testator
molẽdinũ de Romagna legauit, licet minus vtile,cuius uolũ-
tati stare cogimur,iurib. vulg.nec attẽdere debemus maiorem
vtilitatẽ legatariorũ,sed minorẽ; cũ semp tractẽt de lucro & sa
tis est ipsis ꝯseq, qđ testator eis reliquit,& sic illud, qđ est mi-
nus,iuris ĩterpretatiõe. ¶Et ut apertius superius adducta & cõ
clusa ẽt magis clara ostẽdant̃,visũ fuit aliq̃d dicere de illis cõ-
iecturis,& qualitatibus,quas aduersarij deducunt, & sup qui-
30 bus se fundare vident̃.Et † primò dũ volũt, voluntatẽ testõris
apertissimè colligi ex his,q̃ ipse ante testm̃ patefecit quãpluri-
bus testib.corã quib.aperuit,voluntatis suæ fuisse p̃dictis lega
tariis,velle legare & dimittere molẽdinũ de rota,ex quibus di
ctis & ꝓtestatis ante testm̃ probari põt error ipsius testõris,
dũ aliud molẽdinũ expressit & nominauit, ut expresse in ter-
minis nostris tradit Bar.in d.l.si q̃s in fundi uocabulo.nu.3.&
31 Ias.ibi nu.37.& seq.ꝯco.citat.Et † satis est, istud ꝓbari p duos
testes; cũ ueniat ad declarationẽ uoluntatis præcedentis,iuxta
tradita per Bar.in l.cũ proponebat̃. in fi.de le.2.& p doct.ma-
ximè Mod.in l.errore.C.de testa. cũ aliis cumulatis per Deci.
32 consi.105.Et ꝓ tenui,col.2.nu.3. Cõiectura † & qualitas ista
in nullo ꝓdest ipsis aduersariis; tũ quia testes de illa deponẽ-
tes sunt singulares loco & tẽpore, & ꝯñr nihil ꝓbant s̃m iura
33 vulg. Tũ † ẽt: q̃m isti testes singulares de hoc deponẽtes tres
tm̃ sunt numero,& ad minus quinque debebãt esse,eo tẽpore
quo testator istud dixit, & isti deponẽtes testõrẽ id dixisse ante
testm̃,deponere debebant, ipsum illud dixisse corã sufficienti
numero testiũ; cũ per tale dictum inducatur dispositio, & va-
liditas legati, & ita Bart. superius citatum declarant Mod. in
34 d.l.si quis in fundi uocabulo.col.fi.Tertiò† tollit̃ obiectio,nã
illa formiter probata procederet, qñ post illã protestationem
secura fuisset dispositio,secus si ex ĩteruallo sequeretur.Isto.n.
casu præsumeret̃ uoluntatis mutatio,arg.l.cũ in plures.§.loca-
tor horrei.ff.loca. p Bar.& alios ĩ l. pacta nouissima.C.de pac.
& ista declarant obiectionẽ Imo.Ale.& Ias.nu.39.& Mode.in
35 d.l.si quis in fundi vocabulo.in fin.¶† Aliam coniecturam ad
ipsorum sensum adducunt aduersarij, dicentes testatorem le-
gasse molendinum, & mentem suam fuisse legare molendinũ
de rota, in quo habebat directum, & vtile dominium, pleno
iure venire, & propriè veniebat appellatione molẽdini, & q̃a
in molendino romagnæ, quod iam concesserat in emphyteu-
sim non habebat nisi directum dominium & ius percipiendi
36 canonẽ & redditũ. Et † solitũ est, testatores habentes tale ius,
solùm legare perceptionẽ, & non rem ipsam, vnde arguendo
a solitis, iuxta.l. quod si nolit.§. quia assidua.ff.de ædil. edi.&
in l.certi condi. §.qui numos.ff.si cert.pet. ĩ l.neq; natales. C.
de proba. iuncta gl.dicendũ uidetur, ipsum legasse molẽdinũ
37 de rota.Quæ † obiectio in nihilo ꝯsiderabilis est; q̃m tale so-
litũ minimè formiter probatũ apparet,nec respectu ipsius te-
statoris,nec respectu notarij scrib. testm̃.Nã stilus & cõsuetu-
do notariorũ & solitũ ipsorum alio modo deducenda & ueri-
ficãda sunt,ut tradit Spe.in ti.de instr.edi.§.ostẽso.& Bar.in l.
Labeo.ff.de supel.leg.& Ale.consi.14.uol.6.per glo. & doc.in
aut. ad hæc.C. de fide instrumentorum. & istud dicere, nihil
aliud esset, nisi redarguere notarium de falso, scribentẽ aliud
quàm esset mẽs testatoris a solitis collecta, quòd minimè dicẽ
dum est, arg.l.meritò.ff.pro socio, cum vulg. Prout etiã obie-
ctio cessat: quoniam solitum testatoris in oppositum deducit̃
consueuit enim proprio nomine molendinũ appellare, & il-
38 lud de rota, & illud de Romagna, & tale solitũ attẽdi debet,
iuxta.l.si seruus pluriũ.§.fi.de le.1.cum si.Præterea † ille, qui
hẽt ius directũ legando rem,in qua illud habet, uidet̃ tale ius
legasse absque eo, q̃ cogatur legare ius percipiendi pensionẽ,
& in dubio legãdo rem, vr̃ hoc ius legare. l. si domus.§.fin.de
le.1.l.si Mæuius.§.pe.de le.2.cũ ꝯcor. ibidem alle. Adducitur
& alia ꝯiectura collecta ex uerbis testatoris, ibi uidelicet, do-
mum cum macinis, & instrumentis &c. & in molendino de
Romagna, nec domus, nec macinæ, nec instrumẽta erãt ip-
sius testõris, quorũ omniũ oppositũ extabat in molendino de
Rota, & pp has qualitates vr̃ illud legatũ, & non illud de Ro-
magna, eo ẽt q̃a legata est domus cũ macinis molẽdini, & sic
numero plurali, q̃ nõ uerificat̃ in vna macina.l.ubi numerus.
ff.de test.Prout vna est in molẽdino de Romagna, ĩ molẽdino
verò de rota plures adsunt macinæ uerificãtes numerũ plura-
39 lẽ.Ad† quam obiectionẽ dr̃, expressionẽ domus factã a testõ-
re optimè ꝯuenire molẽdino de Romagna; cũ intus domũ ita
ædificatã tale molendinũ claudat̃, & includat̃, & sine illa do-
mo subsistere minimè posset, & appellatiõe dictæ domus ue-
nit ẽt stabulũ cohærens dicto molẽdino, & necessariũ anima-
lib.molendinariorũ,ar.l. p̃diis.§.fi.de leg.3.& expressio dictæ
domus minimè est aliena a legato p̃dicti molẽdini de Roma-
gna, q.nimo tali legato bñ adaptat̃,ꝯñr in oppositũ ipsius ex-
40 pressio nihil urget.Prout † illa expressio, cũ ĩstrumẽtis p̃dicti
molẽdini,minus p̃sumptionẽ ĩ ꝯriũ adducit,ex quo dicto mo-
lẽdino de Romagna,qđ sine instrumẽtis iã inutile redderetur,
ꝯuenit, & expressiones istę domus, & instrõrũ non magis p̃nt
adaptari molẽdino de rota, quàm molẽdino de Romagna, &
q̃m istud a testatore fuit expresse legatũ, tales qualitates p ip-
sum postmodũ adiectæ magis applicãdæ sunt huic molẽdino,
quã illi de rota: cũ isti ꝯueniãt, ut ꝯcludẽter superius deduxi-
41 mus.Et † licet vtile dñium domus instrõrũ, & macinarũ di-
cti molẽdini nõ esset testõris; tñ in illis, & in solo, ĩ quo ædi-
ficatũ erat molẽdinũ, directũ habebat dñium, & tale ius vr̃ le
gasse.d.l.si domus.§.fi. & si pleno iure tale legatũ interp̃taret̃,
hr̃s testõris solũ grauatus uideret̃ redimere utile dñium, uel
soluere æxtimationẽ, iuxta tradita p illũ tex.in l. Mæuius.§.fi.
de le.2.eo ẽt q̃m nedũ res ꝓpria, sed penitus aliena legari p̃t,
42 inst.de leg.§.si rẽ.l.cũ alienã. C. eo.cũ si.Et † illud de expres-
sione macinarũ ĩ numero plurali minus ob.q̃m testõr non di-
xit de rotis, sed solũ de macinis, & uerissimũ est ĩ d.molendi-
no de Romagna, tũc tẽporis fuisse, & mõ eẽ duas macinas cõ
stituẽtes vnã rotã, ĩ q̃b.duab. macinis numerus pluralis opti-
mè uerificat̃, ut ad plenũ ꝓbant testes vtrinq; ꝓducti, & esto,
q̃ ĩ molendino de rota adsint quatuor macinæ ꝯstituẽtes duas
rotas, nõ ꝑpea ex hoc infert̃ necessariò, numerũ pluralẽ debe-
re ĩ illo uerificari, ex quo uerificat̃ est ĩ macinis molẽdini de
Romagna, & q̃uis illæ quatuor afferãt maius lucrũ, & ꝯstitue
rẽt pinguius legatũ, nõ ꝑpea ex hoc dicere cogimur,illud mo-
lẽdinũ fuisse legatũ, cũ ĩ dubio ꝯsideret̃ fauor hr̃dis & ueniat
43 illud, qđ minimũ est, ut supra ꝓbauimus. Nec † aduersarios
iuuat dicere, idẽ importare macinas, sicuti molas, & rotas.nã
oppositũ deductũ, & ꝓbatũ apparet, & ipsi necesse habebant
ꝓbare talẽ ꝯsuetudinẽ, & stylũ p̃dictarũ nominationũ, iuxta
tradita p Bar.in d.l. Labeo. cũ si. & q̃a istud minimè ꝯstat, ic-
44 circo obiectio nulla reddit̃. Et † licet testõr ipse legauerit do-
mũ cũ macinis, & instrumẽtis ad ipsum spectãtib.nõ ꝓpterea
p tale uerbũ aduersarij fundatã hñt ipsorũ intẽtionẽ p̃tẽdẽtes
tale uer. ptinere, seu spectare inducere plenũ dñiũ utile, & di
rectũ, & ꝯñr debere verificari in molẽdino de rota, in quo di
cta dñia ad ipsum testatorẽ spectabãt. Nã aduertendũ est, tale
uerbũ esse latissimũ, & nedũ significare dñium directũ, uerũ
& rem illam, q̃ aliqua de causa mea fieri potest; ut habet̃ in l.
uerbum illud pertinere.ff.de uerbo.sig.& per glo.in uersic.ad
suum. & doctor. ibidem in c.inter dilectos. de fide instrumẽ-
torum. ex quib. patet, bona etiam emphyteutica iure directi
dominij spectare,& pertinere directo domino; ut tradũt om-
nes, maximè Ias.post Saly.in l.cũ dubitatur. & in l.in emphi-
teuticariis.C.de iu.emphyt.& tale uerbum etiam uerificat̃ in
iure possessionis ciuilis,ut ad plenum tradunt omnes in l.3.§.
ex contrario.& in l.clam possidere.§.qui ad nundinas.ff.de ac
45 quiren. possess. Et † istis consideratis, optimè uerbum prædi-
ctum adaptatur ad sensum testatoris legantis molendinũ de
Romagna cum dictis rebus ad ipsum spectantibus,ex quo ue-
rè spectabãt consideratis dictis iuribus & aliis cõpetentib. di-
recto domino erga emphyteutas, & meliorationes p ipsos fa-
ctas, iuxta tradita in l.2.col.7.per Moder.& in d.l.cũ dubitat̃.
C.de iu.emphy.& per gl.in d.c.inter dilectos. & doct.omnes
in c.potuit. extra de loca.eo etiam cum omne ædificatum ce-
dat solo. ad no.in §.ex diuerso.cũ vulg. insti. de rer. diuisio.&
tale uerbum istis respectibus bene adaptatur dicto molẽdino
de Romagna per testatorem expresse legato, nec vnquã ꝯriñ
adduci poterit, consequenter erimus in conclusionibus supra
46 firmatis. Nec † illa uerba a testatore prolata, cũ aquæductib.
&c.coniecturam inducunt, ut legatum uideat̃ molendinũ de
rota hñs tres aq̃ductus, & nõ illud de Romagna ; ut talis ser-
mo uerificet̃ ĩ numero plurali.d.l.ubi numerus.Nã uerè utrũ-

que molendinū ī numero plurali aquæductus habet ꝯsiderā-
do illos,quibus aqua ad molendina defluit,& demū illos, qui
bus ex molendinis aqua exiens , ad loca inferiora decurrit, &
licet molendinū de rota habeat quandam aliā deriuationē a-
quæ,nō ꝓpterea talis pluralis numerus in eo magis debet ue-
rificari, quàm in molendino de Romagna , habente aquædu-
47 ctus duos ex dictis,& ēt p d.l.ubi numerus.Et † si uerò aquæ-
ductū considerare uolumus illum quo ad molēdina aqua de-
fluit,iuxta plenè tradita p Bar.Cęp.in trac.de seruit.in rub.de
aquæduct.uerum erit dicere , in utroq; molēdino non adesse
nisi vnū aquęductū,ut ad sensum patet,& ita cōsiderādo, talis
numerus pluralis uerificabit̃ in singulari,ut qñque.l. istud di-
sponitur.l.non est sine liberis.ff. de uerb. sig.& per Bar.in l.1.
ff.de proc.& ad plenū tangit Fely.in addi.ad Abb.in proœ.de
48 cre.col.4.& 5.Et † illud uerbū expressum a testatore.cū curia,
per quod aduersarij dicunt testatorem sensisse de molendino
de rota.in quo adest curia, & non de illo de Romagna in quo
nulla adest;cū curia vulgariter dicatur locus septus muris,seu
clausuris ligneis,uel uepribus,iuxta tradita in titulo de capi.q.
cur.uend.& in c.1.eo.ti.& per Old.consi. 212.& Bar.Cæp.in
trac.in rub.de cur.& curte, & talis vulgaris usus loquēdi attē-
di debet l.cū de lanionis.§.asinā.ff.de fun.instr. & ad illū ada-
ptari debet sensus testatoris.l.semper.ff.de reg.iu.cū si.Respō-
det̃,parū obstare;qm̄ si ista qualitas nō possit adaptari molēdi-
no de Romagna, nō propterea pręferenda esset aliis qualitati-
bus & demōstrationibus, nec legatū dicti molendini uitiaret,
& qualitas ista tanquàm nō cōueniens esset reiiciēda, tanquā
frustratoriè,& superuacuò apposita, f̃m Bar.in d.l.demōstra-
tio falsa.in 7.q.& ad plenū diximus superius,& ista reiecta at-
tēdi debent aliæ demōstrationes ueræ ꝯuenientes dicto molē-
dino de Romagna expresse a testatore legato, & perfectè ostē-
so,ut diximus.Pręterea tale uerbum,curia,ęquiuocū est,ut tra
dit Old.d.consi.212.& habetur in d. titulo de capita.qui cur.
49 vend.Et † cū appositū & relatum latinè appareat per notariū,
probanda erit eius significatio,ut dicit̃ de cōi usu loquēdi,f̃m
Bar.in d.l.Labeo,& alios citatos per Ale.ꝯs.37.Viso.col. 1.uo-
lu.6.quod quidem doctum minimè apparet. vnde in illa non
possumus facere fundamentum , nec dicere f̃m eam testatorē
appellasse curiam , eo magis cum testes producti nihil dicant
de curia,sed solùm de curte,quæ nomina diuersa sunt, & for-
san testōr ipse appellādo curiam,intelligere uoluit,legare ter-
renū illud existēs ante molēdinum de Romagna,quod ab vno
latere , & ex aliis duobus uidet̃ clausum, tū ex parietibus mo-
lendini , & in alio ex aquæductu & fouea muro uallata,& ex
alio latere quodam casaleno,& licet quartū latus nō appareat
clausum , tamen illud idem est in curia molēdini de rota,quæ
ab vno latere aperta,& non circunsepta ostenditur,quo fit, ut
talis qualitatis expressio ita adaptari poterit vni molēdino, si-
50 cut & alteri,ꝯñ nihil obstabit.Alia † coniectura adducta per
aduersarios fundatur super illis uerbis, per ipsum testatorē ex-
pressis, quibus disposuit,ꝙ secuta morte suæ uxoris, tale molē
dinū per eum legatum pleno iure spectaret & ptineret ad lega
tariū, & intelligēdo legatū factū de molendino de Romagna,
testator legasse vr̃,qđ habebat,iuxta.d.l.si domus. §.fin.& in l.
qđ in rerū.§.1.de leg.1.& sic legasse dñium directū , quod re-
cta uia in legatarium transiuit.l.a Titio ff.de fur. & quò ad ta-
le dominium mors uxoris frustra expectanda erat , cū solùm
ipsa haberet ius exigendi affictum , & tale ius exigendi fuit su-
51 spensum usq; ad mortē vxoris.Et † certū est,uerbū , pleno iu-
re,nō debere uerificari regulariter in dominio solo directo,ni
si materia subiecta aliud īdicaret;ut p gl.& Ang.in l.Iulianus.
§.ibidē Iulianus.ff.de rei uendi.& p Cor. ꝯs.305. col. 3.uol.1.
& Alex.ꝯs.208.Viso.uolu.2.& Fely.in c.auditis.col.3.de præ-
scriptio.& in c. conquestus.de fo. compe. & cum dicta uerba
nō possint uerificari in molendino de Romagna, sed solùm in
molēdino de rota,qđ pleno iure spectabat ad testatorē, & post
mortē uxoris usufructuariæ, etiam pleno iure ueniebat appli-
candum legatario,ex hac qualitate inferendum vr̃,testatorem
uoluisse legare molendinum de rota, maximè cū omnes dictæ
52 qualitates essent notæ testatori.Et † in facto suo proprio non
53 caderet ignorātia.l.fi.ff.ꝓ suo.l.quamquā.ff.ad velleia.Eo † ēt
quia dicta uerba non uidentur fuisse apposita per testatorem
sine effectu operandi.c.si papa.de priuil. libr.6.& per Bald. in
54 rub.C.de contrah.emp.in 9.q.Eo † insuper;quia melioramē-
ta facta per emphiteutam non spectabant ad testatorē , sed ad
emphiteutam, vel eius hæredem extraneum, secundùm Bald
in aut.excipit̃.C. de bonis q̃ liberis, & in l.fi.C.de solutio.&
Mod.ī l.2.C.de iure emphi.& doc.in d.c.potuit. Obiectio ill
tollit̃ ex pluribus,& primò ex illis, q̃ diximus in p̃cedēti obie-
ctiōe, & in aliis fundamētis in fauorē hr̃dis adductis,in quib
ostendimus , nō ꝓpterea recedendū esse a legato molēdini de
Romagna,esto ꝙ ista cōiectura illi nō cōueniret ; cū aliæ qua-
litates & demonstrationes cōueniāt , & ex illis cōstet tale mo-
lendinū fuisse legatū, & illud perfectè fuisse demōstratū.Secū
55 dò cessat obiectio,nā tale legatū molēdini, nō fuit purum sed
cōditionale,relictū post mortē vxoris.l.hæres meus.ff. de ꝯdi.
& dem.& p Are.inst.de lega.§. post mortē. & cū conditionale
fuerit , dominiū ipsius nō transiuit in legatarium morte testa-
toris; vt tradunt oēs post Bar.in l.1.circa fi.de le.1.arg.l.cede-
re diē.ff.de verb.sig.cū si.ꝯñr illa verba, post mortē vxoris ple-
no iure pertinere, uerificanda sunt in dominio directo exist-
te penes testatorē vna cū exactiōe fructuū,eo magis, cum tale
verbū pleno iure,propter subiectā materiam verificatur in do-
minio directo,f̃m gl.in d.l.Iulianus. Alex.d.consi.208.col.
Fely.in d.c.auditis.colum.4.& Ange. in d.l.Iulianus.§. fin. E
ita intelligendo dicta verba bene applicant̃ molēdino de Ro-
magna,cui conueniunt aliæ demōstrationes & qualitates, ne
erunt superflua,& bene operātur,& magis isto casu , quàm in
molēdino de rota,cui si ista ver.pleno iure,referant̃,essent fru-
stratoria,& nihil operarentur ; quia satis fuisset testatori dice-
re, & simpliciter legare dictum molendinum post mortē vxo-
ris, quo tpe pleno iure ad legatarium spectabat absq; illorum
verborū expressione,quod nō esset,si ea referamus ad molē-
dinū de Romagna, in quo testator solùm habebat directū do-
miniū,& post mortem suæ vxoris vr̃ istud solùm legasse.
domus.§.fi.& p illa verba pleno iure, vr̃ post mortē vxoris le-
gasse ēt pceptionē fructuū, vel æxtimationē vtilis do
dimēdi ab hærede.d.l.Meuius.§.fi.quibus ꝯsideratis post mor-
tē vxoris legatarius pleno iure haberet dñium dicti molēdi-
ni de Romagna,tam directū,q̃ vtile,necnon & perceptionem
fructuū,cum res aliena iam possit legari,vt diximus, iunctis
56 no.in l.si alij.ff.de vsufr.lega. ¶† Vltima ꝯiectura per aduersa-
rios adducit̃,ex alio legato per testatorē relicto aliis legatariis
quib. voluit dari cultras octo terrarū e terris dicti molendi-
de Romagna, & quas cultras octo voluit post mortē dictæ
vxoris pleno iure spectare & ptinere dictis legatariis;& q
molendino de Romagna testator nō habebat cultras octo ter-
rarū,& illas solū possidebat ꝓpe molēdinū de rota,dat̃ ex il
intelligi,ipsum voluisse legare molēdinū de rota , nec nō ali
legatariis cultras octo terrarū coherētes dicto molendino
rota:cū vnū caput testī declaret̃ p aliud.l.vtrū.ff.de pet.hær.
l.qui filiab.l.si seruus pluriū.§.fi.de leg.1.& licet in molēdi
de Romagna sint duæ cultræ terrarū vel circa ; tñ illę quib
vtile dñiū trāslatæ erāt ī emphiteutā,nec erāt sufficiētes im
re numerū octo cultrarū,ut testator ipse disposuit,in quib
le legatū nō p̃t verificari,cū ꝓ illis ēt emphyteuta soluere
fictū.Nec est verosimile, testatorē voluisse grauare hr̃dē o
redimēdi vtile dñiū,& emēdi alias terras ibidē ꝓximas,arg
l.apud Iulia.§.Seio.cū si.Ad quā obiectionē,omissa prima
sione data ad p̃cedētes obiectiones,ꝙ ex hoc tale legatū nō
bet reddi inualidū,licet ista ꝯiectura,& duæ aliæ nō cōueni
molēdino de Romagna,cū plures aliæ illi ꝯueniant, ut iā d
duximus,& ꝓbauimus , & q̃b.plurib.stādū est. Omissa ēt
rñsione,in qua diximus, solū venire illud , qđ est minus,&
lud censeri legatū , qñ negotiū in ambiguitatem deductū e
vt vr̃ secundùm aduersarios per has coniecturas deduci. Ad
57 huc † & tertiò dr̃,illa verba, e terris molendini,respectu ge-
tiui denotare dñiū , ita vt subiectæ essent penitus molendi
& illi deseruirent f̃m ꝓpriam naturam genitiui l.2.in prin.
de religio.& sumpt.fune.& p oēs in rubrica. ff. de operis no.
nun.& isto respectu qualitas p̃dicta magis conuenit molendi-
no de Romagna,quàm molendino de rota,quod in terris i
pe ipsum sitis nullum habebat ius annexū , prout habebat
habet molendinū de Romagna in illis terris ei ꝯtiguis, &
cum molendino concessis in emphyteusim pro eo numero
quātitate,in q̃bus ꝯsistunt,& si omittere volumus proprieta
genitiui, & exponere illa verba,e terris molēdini.hoc est iux
& ꝓpe molēdinū , quæ expositio iure minimè p̃ōt cōprob

Tamen

58 Tamen † adhuc dicitur, li, terminum ꝓpe, & iuxta, posse ueri ficari, nedū in cōtiguis, sed ēt in aliis aliqualiter distantib', argumento eorum quæ habent in l. ꝑ perandum. §. & quidē. ubi Bar. in secūdo no. C. de iudi. & in simi. per eūdē in l. suus quoque. §. puto. ff. de hær. insti. & in l. si tertius. ff. de aqua quotidiana & æstiua. & ita interpretando, satis est, ꝙ alij legatarij octo cultrarū, illas habeāt uicinas dicto molendino de Romagna, & hæres grauatus dicatur illas emere, uel æxtimationē legatariis soluere, cū res aliena iā legari possit, ut diximus, & in isto dubio capiēdū est, quod minus sit, in heredis fauorē. dicto. §.

59 Seio. cū simi. Eo † ēt qm̄ si dictæ octo cultræ terrarū dicerent legatæ e terris propinquis molēdino de rota, certè domus ampla testatoris ibi sita, & preciū & terræ ibi annexæ longè deteriorarentur ꝑ hanc segregationē, & diuisionē, q̄ omnia indiuidua testōr uiuēs habuit & tenuit, ex cuius affectione, & constitutione ēt indiuiduū ꝯstituitur, secūdùm Bar. in l. grecè. §. il

60 lud. ff. de fideiu. Nec † est uerosimile, ad hæredem suū domū, & terras ꝯtiguas uoluisse peruenire diuisim, & alio mō & forma, quàm ipse uiuens habebat & possidebat, quod argumentū in iure receptū est. l. si nuptura. in fine. ff. de iur. dot. l. fin. ff. quod metus cā. c. quia uerisimile. de præsump. & qm̄ aliæ qualitates & coniecturę nō adducūtur in oppositū, & istis per partē aduersam adductis iā sufficiēter & singulis, ac multipliciter responsum extitit, & illas iam ex pluribus addidimus uacuas, solida resultabit ꝯclusio, ipsum testatorē legasse molendinum de Romagna, & nō illud de rota. Itē legasse octo cultras terrarū aliis legatariis ꝓpe & iuxta dictum molēdinū de romagna, q̄ ab hęrede emi debēt, & legatariis ipsis pręstari, q̄bus pręstanda erit æxtimatio, si haberi nō poterunt. Nec legatæ uidentur cultræ octo terrarū prope molendinū de rota causis, rōnibus & decisi. superius adductis. Ex quibus satis apertū ostenditur bonū & optimū ius ipsius hæredis, qui obtinere debet, nec debet denuo ꝯdemnari, prout factū extitit in prima asserta sententia, quę nulla est rationibus & causis aliàs deducendis. Prout

61 † & alia secunda asserta sñia, quæ nulla ostenditur, tanquam emanata parte non citata. l. de vno quoque. ff. de re iudi. l. nam ita diuus. ff. de adoptio. & intimatio illa minimè ualidat nullitatem istam, ex quo facta personis, & inter personas inhabiles omissis ills, qui necessariò debebant citari seu moneri, iuxta tradita ab omnibus scriben. per illum textum in l. prima. C. de senten. & interlo. omn. iudi. & per Bar. & alios in l. stipulatio ista. §. si stipuler. colum. secunda & tertia, numer. secundo. ff. de

62 uerborum obligation. Eo † etiam quoniam promulgata appareta carente iurisdictione, & sic a persona priuata, secundùm iura vulga. & communia, & istud uirtute decreti facti in ciuitate Lucana, disponentis causas tunc pendentes appellationū supersederi debere usque ad aduentum alterius iudicis, quod decretū, ut aliquid operetur, ne sit frustratorium, intelligendū uenit & interpretandum in illis causis, quę tunc pendebāt, & non in illis solùm, quæ pendere habebant in calen. proximis; quoniam tunc temporis iurisdictio. iudi. coram quo causa ista pendebat, omnimodo erat finita, argumento eorum quę habentur in l. si quando. de legatis secundo, & in cap. si Papa. de priuileg. libro sexto, & per Bald. in rubrica. C. de contrahenda emptione, in nona quæstione, cum simil. Parisius Bononię.

SVMMARIVM.

1 *Statutum in successione ab intestato considerans proximiorē ex parte patris, quò ad bona paterna, & proximiorem ex parte matris, quo ad bona materna, non uidetur considerare coniunctionem ex utroque latere, sed solùm ex vno tātum, & aliis seq.*

2 *L. prima. C. de legi. hære. quo tempore & quo casu procedebat & procedit. & nu. 44.*

3 *Qui vnum includit, alia excludit.*

Statutum prædictum an disponat in rebus aliunde quæsitis, & numero sequen.

4 *Et quid in successione transuersali.*

5 *Præsumitur pater æqualiter uocare filios quotcunque ex matrimonio natos, & nu. 7. & 49.*

6 *Et quò ad bona paterna uocati per statutum potius iudicantur legatarij quàm hæredes, & nu. 49.*

8 *Statutum considerata agnatione seu cognatione non uidetur curare coniunctionem ex utroque latere, & nu. 46. & 47.*

9 *In feudi successione ita admittitur consanguineus tantùm, sicut admittitur utrinque coniunctus.*

10 *Filius succedens patri, adeundo, seu se immiscendo, non semper extinguit nomen hæreditarium, & seq.*

11 *Durat enim ī pluribus, nō obstātib. aditione, & n. 12. 13. et 14.*

14 *Et quid si hæreditas non fuit adita, & transmittitur.*

15 *Exclusa ab hæreditate, an & quando dicatur perpetuò exclusa & omni casu, seu solùm ad tempus.*

16 *Soror utrinque coniuncta in successione fratris ab intestato defuncti excludit sororē ex vno latere tātum cōiūctā de iure cōi.*

17 *Et utrinque coniuncta dicto iure præfertur in omnibus bonis vndecunque prouentis.*

Idem etiam si extaret statutum uocans propinquiorem ex parte patris, & nu. seq.

18 *Propinquior fratri defuncto dicitur soror utrinque coniuncta.*

19 *Idem si statutum disponit, mulierem non posse contrahere, seu compromittere sine consensu fratris propinquioris, intelligitur enim de utrinque coniuncto & non de alio.*

20 *Propinquior dicitur considerato ordine succedendi, & non paritate gradus.*

21 *Statutum passiuam recipit interpretationem de iure communi traditam.*

22 *Statutum intelligitur ad similitudinem iuris communis.*

23 *Statutum debet interpretari, ut minus lædat ius commune, quā fieri possit.*

24 *Statutum correctorium iuris communis restringendum uenit, ut minus lædat tertium, & nu. 37. & 38.*

25 *Statutum non debet continere absurdum.*

26 *Statutū nō debet esse frustratorium, debet enim aliquid operari.*

27 *Statutum uocans proximiores ex parte patris, quos effectus operetur ultra ius commune.*

28 *Statutum prædictum quam ueram intelligentiam recipiat, & habeat, & nu. seq. & 42. & 43.*

30 *Ablatiui absoluti conditionem important.*

31 *Vocati per statutum sub conditione, non possunt uenire ea non purificata & adimpleta.*

32 *Qualitas à statuto requisita ꝓbanda & uerificāda necessariò est.*

33 *Auia uenit appellatione ascendentium.*

34 *Auia mortua matre assumit sibi locum illius.*

35 *Mater præfertur sorori ex vno latere tantùm coniunctæ, & idē de auia.*

36 *Si uerba statuti non cōueniūt, minus etiā cōuenit eius dispositio.*

39 *In ascendentibus nulla fit distinctio bonorum paternorum, seu maternorum.*

40 *Statuti dispositio cessat, quando adest alia persona à statuto non nominata, nec exclusa.*

41 *Fratres uocati in substitutione utrinque coniuncti, excludunt alium ex vno latere tantùm coniunctum.*

45 *Statutum loquens de vna persona non comprehendit aliam, quādo ex tali comprehensione resultaret, vnam personam excludere aliam magis proximiorem, & propinquam.*

46 *Ratio prædicti statuti quæ fuerit, & nu. 6.*

49 *Vocati per statutum ab intestato longè differunt ab illis uocatis in testamento.*

Causa testati, & intestati longè differunt.

CONSILIVM LIX.

Considerata dispositione statutorū ciuitatis Rauennæ, & omissa illa iuris cōis, vī primo loco dicēdū, d. Ceciliā insimul posse succedere q. d. Antonio ab intestato defuncto & cōi fratri vnà cū d. Maria eius

1 sorore. Licet † n. ipsa fuerit utrinque ꝯiuncta. d. An. & d. Cecilia extiterit & fuerit soror consanguinea tm̄ ex parte patris; tñ quia bona possessa ꝑ d. Ant. peruenerūt ei ex parte patris, & ꝑdictę. d. Maria & Cecilia vnà cū d. Ant. ex eodē patre procesferunt & proximiores reperiunt & in pari gradu præfato do. Ant. cōi fratri ab intestato defuncto, insimul succedere debēt. Nō. n. reperit ipsa do. Maria magis illi ꝯiuncta ex parte patris quā sit ipsa. d. Cecilia ex eo. patre nata, & cōiūctio uterina existēs inter ipsum d. Ant. & Mariā nō vī esse impedimēto; qm̄ tale statutū in bonis paternis nullam vī habuisse cōsideratione ad coniunctionē maternam & uterinam, sed solùm ad pater-

 nam,

nam & in bonis a patre prouentis tantùm. Ita vt participantes
de consanguinitate illius debeāt admitti: vt etiam dictum sta-
tutum disponit de coniunctis ex latere matris,& de bonis pro-
uentis a matre,dicit naq; statutū,possessiones,quæ sunt ex par-
te patris cuiuslibet decedentis ab intestato,deuenire proximio
rib.qui sunt ex parte patris, & illas, q̄ sunt ex parte matris de-
uenire ꝓpinquiorib.ex parte matris.disponit vlterius,hunc or
dinē seruari in gradib.uenientibus ex transuerso,& duo p̄dicta
statutū expsse ordinauit.Aliud & tertiū tacitē disposuit: vt bo-
na quæsita & prouenta aliunde fratri deberēt peruenire ad il-
las personas,q̄ s̄m ius cōe uocant,ita ut utrinq; coniuncta p̄fe-
ratur alteri.Nec in isto derogatū est iuri cōi, sed tm̄ derogatū
vr̄ in alijs duobus capitib. quò ad bona paterna seu materna.
Mens enim sua vr̄ esse,ut tantum ius habeat consanguineus in
bonis paternis,uel uterinus tantum in bonis maternis,quantū
utrinq; coniunctus in bonis aliunde quæsitis, iuxta no. in l. 1.
& in l.de emancipatis.C.de legi.hære.& per doct.in locis infe
2 rius citandis.Illo † enim iure,de quo loquit̄ d.l.1.morieñte fra-
tre hæreditas deferebat agnatis rōne consanguinitatis,& cōsan
guineus tantùm pariter admittebatur cum alio fratre utrinq;
coniuncto ea ratione:quia erat consanguinitas in utroq;,& cō
iunctio uterina illi utrinq; coniuncto nullum præstabat subsi-
dium,ex quo cognatio succumbebat agnationi eo iure, & idē
in casu præsenti vr̄ dicendum,stante statuto,per quod vr̄ facta
reductio ad dictum ius,quod admittendum est: cum sit fauo-
rabile,iuxta no.in l.si unus.§.pactus ne peteret.ff.de pac.& gl.
in uer.numerandū.in c.statutū.de p̄ben.lib.6.s̄m Bal.in d.l.1.
Et quia uerba dicti statuti clara & aperta sunt, uolentis bona a
patre prouēta debere ire ad propinquiores coniunctos ex par-
te patris ita,ut in istis non seruet̄ ius cōe: ut sentit Rom.ↄs.42.
Quatuor sunt, quæ refragant̄. Non enim considerat̄ per statu-
tum simpliciter, quanta sit cōiunctio alicuius ad defunctum,
sed solùm quanta sit respectiuè habita relatione ad illā solam
coniunctionem, quæ est ex parte eius patris uel matris, a quo
bona processerunt,& pp uterinam coniunctionem non dicunt̄
esse propinquiores per cōiunctionem paternam, ↄn̄r in bonis
a patre prouentis utrinq; coniuncta non est præferenda cōsan
guineę tantū,& uerba dicti statuti nō possunt trahi ad ius cōe,
nam repugnat & ↄ̄riatur mens statuti uocātis ꝓpinquiores ex
parte patris,a quo processerunt bona, & sic cum ista qualitate,
propter quam non attenditur coniunctio uterina, prout atten
ditur in bonis quęsitis aliunde,in quibus statutū uoluit obser-
uari ius cōmune. Apertè innuens illud cessare in bonis prouē-
tis a patre seu a matre,in quibus solùm sufficiens est coniūctio
3 paterna seu materna.Et † si in bonis aliunde quæsitis statutum
uult præferri utrinque coniunctum s̄m ius commune, in istis
prouentis a patre seu matre ↄ̄rium disponit,arg.no.in c.nōne.
de præsump.& in l.cum prætor.in prin.ff.de iudi.Maximè qa
in aliunde quæsitis non vr̄ adesse & concurrere illa rō, q̄ con-
ccurrit in istis prouentis a patre vel matre. Nam illa non fue-
runt nec patris, nec matris, sicut ista fuere processa ab eodem
patre seu eadem matre.In quibus æquitas uiget: ut consangui-
neus tantū ita succedat sicut utrinq; coniunctus, & in istis sta-
tutum voluit derogare iuri cōmuni: vt vtrinq; coniuncta non
præferatur consanguineis tantùm,tollens omnem differētiam
coniunctionis vterinæ,& solùm considerans distinctionem bo
norum prouentorum a patre seu a matre,cuius ↄ̄rium disposi-
4 tū erat de iure cōi,vt dicemus inferius.Prout † ēt dictū statutū
derogauit iuri cōi, quatenus disposuit, filiū vel nepotē ex vno
fratre in successione ēt transuersaliū quorūcūq; subintrare lo-
cū alterius,ↄ̄ no.in auth.post fratres.cū simi.C.de legi.hær.Eo
5 † ēt:qm̄ nulla adest rō, per quā fieri debeat distinctio filiarum
respectu patris, ex cuius intentione statuentes uident̄ voluisse
deficientib. masculis possessiones transire ad filias æqualiter,
arg.no.in l.quoniā.in prin.C.de natu.lib.iūctis no.in l.si duo.
ff.de acq.poss.& per Bar.in l.vt iusiur.§.si liberi.ff.de ope.lib.p
glo. & alios in l.tale pactū. §.fi.ff.de pact.& iūctis no.in l.si ita
legatū.vbi Soc.plura adducit.ff.de cond.& dem.& in l.cū pr̄.
§.euictis.de leg.2.& Bal.in l.Lucius.col.pe.nu.17.ff.de vulg.&
6 pup.Et † quia quò ad possessiones paternas sorores istæ potius
dr̄ quædā legatariæ quā hęredes.Nā in ipsas statutū transfert
possessiones p̄rnas tanq̄ ꝓximiores ex latere p̄ris, in quo p̄lega
to nō reperit̄ iure cautū,hn̄tem plura iura excludere aliū,& ꝙ
sit quoddam prælegatū,vr̄ probari in l.ex facto. ff.de hær.inst.

& sentit Pau.de Cast.consi.359.Viso statuto,quem refert Soc.
7 consi.89.Circa præmissum.col.2.nu.4.vol.4. Facit † ēt tex.in
auth.de nup. §.illud. Volens,patrem habentē filios ex duplic
matrimonio,illos oēs pariter succedere respectu ipsorū patris:
sunt enim pariter coniuncti & ex eodē sanguine, & legislator
eos pariter vocat ad bona p̄rna, sicut pariter eos vocaret p̄r in
8 suo testa.Ad † qđ insup.nā rō finalis & potissima mouēs statuē
tes vr̄ fuisse illa, vt bona p̄rna remanerēt in agnatione p̄rna &
bona materna remanerent in agnatione materna, & statutum
solùm considerauit ius agnationis seu cogn.& non pluralitatē
9 uinculorū:vt traditur in d.l.1.C.de leg.hær.vbi † Bal.dicit in
suc.feudi, ita venire fratrē cōsanguineū tm̄ sicut fratrē utrinq;
coniunctū, ex quo in illa succes. coniunctio matris imptinens
est: ut uoluit idē Bal.in c.1.de grad.suc.in feu.& q̄n sola agna-
tio considerat̄, attenditur consanguinitas tm̄ ex parte patris,&
reijcit̄ illa coniunctio uterina: ut concludit Bened.Cap.ↄsi.8.
Punctus,fuit quidam Fran.& Soc.consi.25.uiso statuto.uol.
& d.ↄsil.79.uol.4.& diffusè ꝓseqtur Lud.Bolog.ↄsil.69.Vt in
casu p̄nti. & ꝙ statutū p̄dictū in bonis prouentis a patre nulā
habuerit consideratione ad coniunctionē uterinam, & ꝙ non
plus considerauerit,& uocauerit utrinq; coniunctā, q̄ consan-
guineā tm̄,vr̄ suaderi ex alio statuto 26. sub rubr.in quib.ma-
ter &c.disponēte,matrē non admitti ad successionē filiorū de-
cedentiū ab intes.nisi ad legitimā tm̄,quā dēt consequi nō ex-
tantib.fratrib.uel sororib.filijs eiusdē p̄ris,statuen.ad exclude-
dā matrē solū attendi, an extent frēs uel sorores ex eodē patre:
quia in illis bonis consanguinitas tm̄ consideratur, & nihil cu-
ratur de uterina sola, siue admixta cū consanguinea. & adiu-
adducitur aliud statutum 54.sub rub. ꝙ nemo audeat &c. di-
sponens, stantib. masculis utrinq; coniunctis, siue ex patre in
hęreditate p̄ris, siue ex matre tm̄, in hæreditate matris sorores
excludi, hn̄s considerationem ad bona paterna, & ad co[...]
ctionem consanguineā ex parte patris tm̄ reiecta illa u[...]
¶ Nec p̄dictis obstare hēt, si dicatur, in p̄ntiarū non tr[...]
bonis,& hæreditate ser Iacobi cōis p̄ris dn̄i Antonij, d[...]
riæ,& do.Ceciliæ. Agitur enim de hæreditate ipsius dn̄i Anto-
nij,qui in solidum successit dicto ser Iacobo eius patri, exclu-
sis do.Maria,& Cecilia sororib. uirtute statuti Rauen. eas pror-
sus excludētis,ↄn̄r nō versamur in successione,& bonis p̄ris,
10 sed solùm ipsius dn̄i Ant. qui † adeundo hæreditatē paternā
vel illi se immiscendo extinxit hæreditariū nomen, ita vt am-
plius non possit dici hęreditas paterna: nā effectū fuit propri.
patrimoniū ipsius d.Ant.l.sed si plures.§.filio.ff.de vulg.& p.
pil.l.1.§.p̄terea. ff.de bo.separa.& p doct. oēs in l.1.§.veteres
ff.de acq.pos.cū alijs citatis p Alexā.ↄsi.198.Perspectis.col.
nu.8.& seq.vol.7.& Cor.ↄsil.305.col.2.vol.4. & cū tractet̄ in
successione ipsius d.Ant.de qua statutū non vr̄ loqui,& solùm
attendi debeat dispō iuris cōis, ↄclō vera erit in fauorē ipsius
do.Mariæ,q̄ tanq̄ utrinq; coniuncta excludere hēt ipsam d.Ce-
11 ciliā,& ꝓbabimus inferius.Cessat † nāq; obiectio: qm̄ statutū
considerauit ista bona tanq̄ bona p̄rna,& ex parte patris desce-
dentia,ēt postq̄ peruenissent ad ipsum d.Ant.fratrē, vt prob.
uerba illius statuti supra secundo loco citati, ibi, fratribus, ū
sororib.filijs eiusdē patris, & ēt uerba alterius statuti facient
eandem distinctionem, & uolentis pariter succedere fratr.
utrinque coniunctos,seu ex parte patris tantùm in hæredit.
patris, & eodē modo in hæreditate matris, & quia ēt post adi-
tionē factam per dn̄m Ant.adhuc statutū considerat,& disti-
guit prædicta bona, meritò non obstante aditione per eum fa-
cta illa erunt cōsideranda, ita ut satis sit bona peruenisse ad d.
Ant.de cuius hæreditate agit̄ a patre seu a matre: ut tenet Ale.
d.consi.198.col.fi.nu.12.& seq. & firmat clarius istud Cor.
cōsi.311.hæc consultatio.uol.4.quē refert, & sequitur Alber.
Brun.in tracta.de stat.fœmi.exclu.in 8.artic.principa.q.15.
18. in fi. quæ sententia satis comprobatur per d.l. de emanci-
patis,§.fin. C.de legit.hæred. cum alijs no.in authē.defuncto
C.ad Tertul.& diffusius in auth.itaq;.C.communia de succes.
12 & in corpore unde sumitur, & † per docto. omnes plurib.
locis, quatenus loquuntur de statutis distinguentibus quò ad
13 successionem unde,& a quo processerint bona. Eo † etiā quo
niam quamplures leges habemus, appellantes hæreditatē ad-
huc dici etiam post eam aditam, citantes iura id probantia, de
quibus per scriben.maximè Moder.in dicto §.ueteres.colum-
14 na octaua & nona. Et † potissimùm ꝓcedunt ista, si hæredi-
dicti

dicti ser Iaco. non fuit adita per dictum d. Ant. vel si illi se non immiscuisset. transmisisset enim tūc ius apprehendendi illam iure suitatis ad quoscūq; suos hæredes, qui dicta bona caperēt tanq̄ paterna, & nōdū incorporata in hæreditate ipsius d. Ant. vt in si. tradit in l. si filius qui patri. ff. de vulg. & pupil. cū si. Ex
15 † quibus ēt tollit alia obiectio, in qua diceret, ipsam d. Ceciliā p statutū fuisse exclusam a bonis paternis p ipsum d. Ant & tāquā semel exclusa ulterius ad dicta bona venire nō pōt, ſm tradita p Bar. in l. fi. ff. ad Tertul. & Bal. in l. fi. C. de libe. pte. Soci. consi. 50. viso testō, vol. 3. & Mod. in d. §. veteres. Nō enim perpetuò exclusa fuit fratre decedente sine descendentib. seu ascēdentib. quò ad bona pueña ex parte patris, vt expsè disponūt alia statuta superius adducta, & qa in pnti casus iste successit, ipsa admitti dēt vnà cū d. Maria: vt plenè concludūt Bar. Bal. Soci. & alij doct. s̄. proxi. citati, & Fran. de Cur. ɔsi. 44. col. 10. ¶Istis tn̄ non obst. attenta facti contingentia, ac dispōne iuris cōis, & bene ac maturè considerato tenore statutorū superius citatorū, ɔ̄ria sn̄ia verior vr̄, & oīno amplectenda est, cōcludēs d. Mariam vtrinq; coniunctam solam succedere debere pfato d. Ant. cōi fratri ab intest. defuncto prorsus exclusa ipsa d. Ce-
16 cilia. Cum † enim solùm coniuncta appareat ex parte patris tm̄ & ipsa d. Maria vtrinq; fuerit coniuncta, & in ea duplex cōcurrat vinculum, considerato iure communi, sola d. Maria succedere dēt exclusa ipsa d. Cecilia: vt hr̄ in §. vnde pn̄s, & §. reliquū. in auth. de hær. ab intest. ven. & in authē. itaq;. C. com. de suc. & ēt tradit in d. auth. defuncto. & in corpore vnde sumit,
17 & in auth. post frēs. C. de legi. hær. cū concor. Et † vtrinq; cōiuncta pferenda est in oīb. bonis vndecunq; prouenerint, siue ex latere patris, siue ex latere matris. Nam isto casu faciēda nō est bonorū distinctio, & a quo pcesserint, ſm Bal. & alios cōiter in d. auth. itaq;. & in d. l. de emancipatis. §. fi. & tradunt oēs in d. auth. post fratres. & Dy. in tract. de succ. ab inte. circa fi. & Math. in si. trac. in illo art. de succes. transuersal. & idē sequunt Ang. Are. & d. Nic. de Vbal. in eo. trac. & arti. & Bal. cōsi. 222. nu. 2. vol. 3. & consi. 76. nu. 1. vol. 5. Alex. cōsi. 5. Consideratis. col. 2. & seq. nu. 3. & seq. vol. 6. Soci. cōsi. 25. vol. 3. & diffusius consi. 89. uolu. 4. nu. 16. & seq. max. nu. 22. concludens. d. l. de emācipatis. §. exceptis. hodie esse correctam per d. auth. defuncto. & d. auth. itaq;. & in corpore vnde sumunt, vt plenè psequit Cor. consi. 269. Constat. col. pe. & fi. vol. 4. cū alijs collectis per Alb. Bru. in tract. de stat. exclud. fœm. in 12. arti. princ. q. 18. col. 3. versic. quæ opinio limitatur. fol. mihi. 69. col. 4. &
* fol. 70. col. 1. Quibus in locis cōcludit, hác esse cōem. * ¶Nec isti cōclusioni obstare hn̄t statuta superius in ɔ̄rium adducta, & in quibus solis ipsa d. Cecilia se fundat: qm̄ illud primum statutum rectè consideratum minimè derogat iuri communi. nec illud corrigit, quinimmò cōmunem conclusio. de qua s̄. approbat, verba enim ipsius dicunt. bona paterna deuenire ad ppinquiores, q sunt ex parte patris, & bona materna ad ppinquiores, qui sunt ex parte matris, nec aliud declarant. Certum
18 † est aūt ppinquiorē fratri defuncto esse ipsam d. Mariā sororē vtrinq; cōiunctā, & nō ipsam d. Ceciliā cōsanguineā tm̄ pp duplex vinculū in ea cōcurrens, & inducēs maiorē tenacitatē, firmitatē, & propinquitatē, ad no. in d. auth. itaq;, & in corpore vnde sumit, & in c. 1. vbi doct. ex̄ de treg. & pa. & p gl. in l. 1.
19 C. de pac. Et † suadet ex d. Bar. ɔs. 157. quē refert, & sequit Soc. d. cōsil. 89. vol. 4. col. 4. nu. 15. volen. stante statuto, q mulieres nō possint ɔ̄here sine consensu vnius cōsanguinei ex pximioribus, & mulier haberet fratrem coniunctū ex vno latere tm̄, & aliū vtrinq; coniunctū, si interuenit consensus fratris cōiuncti ex vno latere tm̄: cum potuisset habere aliū vtrinq; cōiunctū, ɔ̄ctus erit nullus ea rōne: qa nō interuenit cōsensus ppin-
20 quioris cōsanguinei. Eo † ēt, nā cū statutū vocet ppinquiorē, certè ille propinquior esse cēset, qui in successione reperit propinquior, & alijs pferendus est ab intest. vt hr̄ in l. cū ita. §. in fideicōmisso. de leg. 2. & ibi gl. in ver. proximior. & alij no. vt ēt faciunt doc. in l. fi. C. de uerb. sig. uolētes nō debere inspici, an qs sit pximior in gradu; qa ille inspiciēdus est, q in ordine succedendi proximior reperit, & sic si plures sunt ita pximi, oēs pariter ueniunt, vt est videre in fratre, & filio alterius fratris, q patruo illi succedit vnà cū alio patruo, licet sint dispares ī gradu, ex quo reperiunt ęquales, & pximiores in ordine succedēdi, ut hr̄ in auth. cessante. C. de legi. hær. & in corpore vnde su-
21 mit, cū si. Et † tale statutū hanc passiuā recipere dēt interpretationem de iure cōi traditā. l. si serui vestri. C. de nox. vbi oēs maximè Sal. hoc uolunt, & p Can. in c. cū dilectus. de consue. & p gl. & doc. in l. fi. § in cōputatione. C. de iure delib. p Bar. & alios in l. 1. §. lex Fal. ff. ad l. Fal. & Fran. de Cur. cōsi. 35. col. 2. in fi. & Bened. Cap. d. cōsi. 8. col. 1. & in terminis ppriè nostris istud firmat Alex. d. consi. 5. nu. 5. & col. pe. ver. & p hæc patet. uol. 6. Soc. consi. vlt. uol. 2. & consi. 25. uol. 3. & cōsil. 83. nu. 1. uol. 4. vbi concor. citant: ut ēt facit Cor. cōsi. 254. uol. 4. & cō-
22 sil. 21. uol. 1. Et † per Ange. consil. 82. & alibi pluries, ut refert Cor. cōsi. 19. col. 2. uol. 4. uolētes statuta debere intelligi ad si-
23 militudinē iuris cōis. Prout † ēt: qa statuta interpr̄tari debent, ut minus lędant ius cōe, q̄ fieri possit, ne alius indebitè damnū patiat, uel alius indebitè admittatur ad lucrum. l. vt gradatim. §. sed si. l. ff. de mune. & hono. p Bar. ī l. oēs populi. in 6. q. prin. ff. de iusti. & iu. diffusè p Alex. & alios in d. l. fi. §. in cōputatione. & per Soci. d. consi. 25. col. 1. uol. 3. & consi. fi. uolu. 2. & in terminis nostris tradit Alex. d. consi. 5. nu. 5. uol. 6. & cōsi. 32.
24 nu. 7. uol. 7. Et † quia statutū istud correctoriū est iuris communis, & in alijs operat satis: ut inferius dicemus, meritò restringendū uenit, ut non uoluerit disponere in casu pnti. & in eo corrigere ius cōe, nec ad istum casum debet extendi. l. quod uerò contra. ff. de legi. l. præcipimus. C. de appe. diffusè per oēs in l. si constante. in prin. ff. sol. ma. & Imo. in l. si verò. §. de viro. eo. ti. & per doct. in authē. quas actiones. C. de sacrosan. eccle.
25 Alex. & Soc. ubi s̄. Nec † statutum istud interpretādum uenit, vt uelit continere istud absurdum. l. scire oportet. §. aliud. ff. de excu. tu. l. ambigua. ff. de legi. per Bar. in d. l. oēs populi. in 6. q. princ. & in l. non dubiū. C. de legi. & Alex. d. consi. 5. nu. 5. Nec
26 † statutum erit frustratorium. nam satis operatur ultra ius cōmune, cessabuntq; propterea no. per Bar. & alios in l. 4. §. ait p̄-
27 tor. ff. de dam. infe. & in l. si qn̄. de leg. 1. cū si. Et † operatio & effectus erit: qm̄ ubi de iure cōi propinquiores defuncto vocarent, tam in bonis paternis, q̄ maternis sublata oī dr̄ia agnationis, iuxta d. auth. cessante. & d. auth. itaq;. cū alijs s̄. deductis, ſm tn̄ dictū statutū propinquiores ex parte patris & sic agnati succedunt in bonis profectis a patre, & ēt quia si concurrerent ad successionē patruus, & auunculus supstites, pariter de iure cōi succederēt in oīb. bonis undecūq; puentis. d. §. reliquum. & d. auth. cessante. cū si. uirtute aūt dicti statuti solus patruus admittet in bonis pfectis a patre excluso auunculo, & sir̄ in bonis puentis a matre auunculus solus admittet excluso patruo, & ita huic obiectioni cōsiderando ēt alios effectus pductos a d. statuto rn̄det Alex. d. cōsi. 5. uol. 6. col. pe. uers. nō obstat, q statutū aliter, & uer. seq. pterea operat. & Soci. d. ɔsi. 89.
28 nu. 17. uol. 4. Et † cū in istis satis operet, statutū pdictū intelligēdū venit, vt loquat & vocet ppinquiores, qn̄ illi tales essent, q de iure cōi pariter succederēt, at vbi essent tales, quorū unus in totū pferret alteri, ut est in casu pnti, & s̄. oñdimus, statutū prorsus cessabit, ne ēt in isto, & sic in plurib. offendat ius cōe, ad no. in l. 1. C. de dot. pmis. & ī l. cū post. §. gener. ff. de iu. dot. & in c. cū dilectus. de cōsue. cū cōcor. citatis superius in auth.
29 quas actiones. in d. l. si cōstāte. Et † q tale statutū nō cōprehēdat istū casum, uoluit Alex. diffusè pseques istū articulū. d. cōsil. 5. uol. 6. p totū ex plurib. alijs cōprobādo ɔcl. istā, & rn̄dē lo prijs, ut ēt facit Soc. d. ɔsi. 79. uol. 4. quorū dicta, & fundamēta uideri poterūt cū pmanib. habeant, quā cōcl. aptè tenet Pet. de Anch. in c. canonū statuta. in 14. q. prin. ex̄ de ɔsti. uolēs q statutū in disceptatione pnti uocās pximiores ex parte patris intelligēdū ueniat ſm ius cōe, ſm terminos. d. authē. itaq;. ita ut utrinq; ɔiūctus excludat aliū ex uno latere tm̄ ɔiūctū, quē refert & sequit Soc. d. ɔs. 89. nu. 3. & 14. & 22. & ei⁹ opi. uera est ɔsiderādo uer. ppinquiores, seu pximiores, ut deduxim⁹ supius. & statutū locū sibi uēdicabit ī casu suo, qn̄ extaret psona ex latere pr̄is tm̄ ɔiūcta, seu alia ex latere mr̄is tm̄ ɔsāguinea, vel qn̄ pdictę psonę extarēt separatim, & de pse ɔsideratę, iuxta no. in d. l. de emācipatis. §. exceptis, & in d. auth. itaq;. cū si. Secus aūt erit, qn̄ adest psona seu soror utrinq; ɔiūcta, ut deduximus. Prę terea statutū pdictū disponit, possessiones alicui⁹ decedētis ab intestato deuenire ppinquiorib. q sūt ex parte pr̄is &c. nō simplr̄, & absolutè, sed deficiētib. ascendētib. & descēdētib. & pn̄t
30 sub illa ɔdōne, si nō extarēt ascēdētes seu descēdētes. Illi † enim ablatiui absoluti, deficiētib. & c. ɔdōnē importāt, & inducūt. l. a testōre. ff. de ɔd. & dem. l. euictis. ff. de vsur. cū alijs cumulatis p
31 Mod. i rub. ff. sol. mat. & Cor. ɔs. 85. col. 2. uol. 3. Vocant † ergo

illæ perſonæ ad dicta bona in defectum prædictæ conditionis,
ſi non extarent aſcendentes,ſeu deſcendentes, & ita uocatæ,&
inuitatę per ſtatutũ uenire non pñt,ſi cõditio,ſub qua inuitatę
ſunt,& uocatæ,nõ fuerit adimpleta,& purificata. l.cedere diẽ.
ff.de uerb.ſig.§.ex ↄdõnali, inſti.de uerb.oblig. l.qui hęre.§.fi.
ff.de cõd.& dem.auth.licet.C.de natura.lib.l.filiusf. §.eũ qui,
de leg.1.per Bar.& alios in l.1.§.filium. ff.de bon.poſſ.ↄtab.&
32 Cor.conſi.61.in litera A,uol.4.Et † qm̃ tales ꝓximiores uocã-
tur cum dicta qualitate,ut uenire, & ſuccedere poſſint uirtute
ſtatuti,neceſſe eſt qualitatẽ pdictã requiſitã ꝓbari,& fuiſſe ue-
rificatã,ſm Io.And.in c.1.de homi.lib.6.Bar.in l.1.§.interdi-
ctũ.ff.ne quid in lo.pub. Bal.in l.ſi quis non dicã rapere. C.de
epiſ.& cler.& in l.ei qui.C.de appel.& in l.1.ff.de cõdi.indeb.
Ang.in l.fideic.§.tractatũ.ff.de iud.Soc.ↄſi.57.in cauſa.nu.13.
33 uol.3.& in prin.Deci.cõſi.261.nu.2.& cõſi.355.nu.4.Et † qa
adeſt auia d.Frã.ab inteſtato defuncto,& ↄñr aſcendens. §.ↄñs
aũt,in auth.de hære.ab inteſta.uen.& inſti.de grad.§.2.gradu,
& in l.iuriſc.§.2.gradu.ff.eo.cũ uulg.p eius exñtiam non pote-
rit eſſe locus d. ſtatuto: cũ qualitates & ↄdõnes nõ ſunt adim-
pletæ,nec uerificatæ, quatenus uocat ꝓximiores in defectum
34 aſcendentiũ,ut fuit deductũ. Reſeruat † enim aſcẽdẽtibus ius
ſuccedendi,& auia mortua mater aſſumit ſibi locũ illius. l.ne-
potis.l.auiarũ.C.de ſuis,& legi.d.§.ↄñs,& iuxta no.in authen.
35 matri,& auiæ.C qñ mul.tute.off.fun.poſ.Et † ſicuti mater p̃-
fertur ſorori,q̃ nõ eſt utrinq; coniuncta: ut in auth.defuncto.
C.ad Tertul.& in d.§.ↄñs,& no.in l.1.uol.7.& Soc.cõſi.25.in
prin.vol.3.Ita mortua matre auia illas excludet: ut no.& hr̃ in
dictis locis,& ſtãte auia ceſſabit diſpõ d.ſtatuti, & ueſſabimur
in iure cõi,quo cauetᷣ,auiã,& d. Mariam ſororẽ d.Ant.utrinq;
coniunctã penitus excludere ipſam d. Ceciliam conſanguineã
tm̃,iurib.& deciſi.ſup.allegatis, & ita tale ſtatutũ interpretan-
dũ ẽt erit ultra dicta uerba, deficientibus aſcendentib.&c.mi-
nimè cõueniẽtia ꝓximioribus uocatis a ſtatuto in defectũ &c.
36 Et † cũ uerba nõ conueniant, minus ẽt conueniet diſpõ ipſius
37 l.4.§.toties.ff.de dã.infec.Et † ſtatutũ noluit tollere ius aſcen-
dentiũ,imò illud cõſeruare, ad plenè tradita per gl. & alios in
38 l.fi.§.in cõputatione.C.de iure delib. Et † quia tale ſtatutũ eſt
correctoriũ,ↄñr reſtringendũ,& nõ ampliandum.l.pcipimus.
C.de app.l.maximum uitium.C.de libe.præte. l.quod uerò ↄ.
ff.de leg. cũ concor. aliàs afferret magnum p̃iudicium,& ideo
ſtrictè intelligendũ ſm Bal.in l.quicunq;.C.de ſer.fug.& Dec.
39 conſi.13.& pro tenui,col.3.& 4.Et † in aſcendentib. nulla fa-
cienda eſt diſtinctio bonorũ prouenientiũ ex latere patris, ſeu
matris,nam in iſtis minimè cadit, vt hr̃ in d.auth.defuncto,&
firmat Soc.d.conſi.89.col.2.nu.5.ver.2.iſta opi.vol.4.& no.in
d.l.de emãcipatis.§.exceptis,& in d.auth.itaq;,per Bal.& alios
40 in l.quod ſcitis.C.de bo.q̃ libe.Nec † iſtis obſtabit aliud ſtatu-
tũ,in quo excluditᷣ mater a ſucceſſione filiorũ &c. qm̃ mortuo
d.Ant.remanſerunt auia,& d. Maria ſoror vtrinq; coniuncta,
per exiſtentiã quarũ ceſſabit diſpõ illius, cũ adſit alia pſona in
ſtatuto non nominata, vt tradit Bar.in l.1. §.pe. ff.de bo.poſſ.
ↄtab.& caſus iſte a ſtatuto fuerit omiſſus,& remanſerit decidẽ-
dus de iure cõi,ſm iura vulg.& plura ad id adducit Alex.con-
ſil.141.viſo ſtatuto,nu.3.& 5.& ↄſ.168.uiſis,nu.7.& 8.vol.7.
& cõſi.80.uiſo,nu.2.3.& 5.vol.1.vt ẽt facit Lud.Bolog.ↄſ.17.
& Deci. cõſi.71.in caſu, col.2.nu.2.Ceſſante igitur diſpoſitio-
ne ſtatutorum Rauennæ, & cõſiderata diſpoſitione iuris com-
munis,veriſſimum erit,ipſam d. Ceciliam penitus excludi, ad
ſucceſſionem d. Antonij ſolùm admitti d. Mariam in omnib.
bonis vndecunq; prouentis ipſi d.Antonio, rationib. iurib. &
41 deciſionibus ſuperius deductis.Ad † quorum corroborationẽ
accedat deciſ. Pau.de Caſt.in l.fi.in fi. C.de verb.ſig.Dum re-
fert illã quæſt.facti fuiſſe deciſam in fauorẽ fratris vtrinq; cõ-
iuncti excluſis alijs,cũ teſtõr ſubſtituiſſet hæredi inſtituto ſuos
frẽs & haberet frẽs conſanguineos tm̃, & ẽt alios vtrinq; con-
iunctos,& hæres grauatus deceſſiſſet, per tex. in d.l. fi.ibi,gra-
datim,quem intelligit,ideſt ſm ordinem ſucceſſionis,vt ẽt alij
intelligunt,& ſuperius diximus,& ſequuntur ibi Mod.nu.27.
citantes concord.& nu.27. & Deci. conſil. 150. & diligenter,
nu.3.& in fi.¶Non obſtant modo adducta in ↄ̃rium,in quibus
dicebatᷣ bona perueniſſe d.Antonio ex parte patris,& ꝙ in illis
virtute ſtatuti ita eſt ꝓximior d.Maria,ſicut d.Cecilia, nec vna
eſt magis coniuncta,q̃ altera ex parte patris, & ꝙ nõ attẽditur
cõiunctio uterina,& ꝙ ſunt in ęquali gradu,& ꝙ in iſtis bonis

ſtatutum derogat iuri cõi per l.1.& l.de emãcipatis.C.de le-
42 hære.& ꝙ per ſtatutũ fit reductio ad dicta iura. Nam † ſta-
tum,& conſiderationes procederent, qñ extarent frẽs, vel
rores ex vno latere tm̃.Tũc enim cõiunctæ ex latere patris ſu-
cedunt in bonis paternis, & cõiũctæ ex latere matris ſucced-
43 in bonis maternis.d.l.de emancipatis.§.exceptis.At † qñ ex-
ſorores cõſanguineæ tm̃ ex latere patris, & extant aliæ utrin-
cõiunctæ,ſtatutum ceſſabit,& caſus iſte tanquã a ſtatuto om-
ſus remanet decidendus ſm ius cõe.l.cõmodiſſimè.ff.de li-
& poſth.l.ſi extraneus. ff.de condi.cau.da. & conſiderato i-
cõi vtrinq; coniuncta p̃ferenda eſt, vt concludẽtes deduxim-
ſuperius, & firmant Alex.Pet.de Anch.Soci.& alij ſuperius c-
tati, ꝓpriè loquẽtes in terminis nr̃is & pñtis ſtatuti. Quod-
cet conſiderauerit coniunctionẽ cũ illa qualitate, ex parte p-
tris.Tamẽ id ſolùm fecit ad excludendũ coniunctum ex late-
matris tm̃: nec in ſucceſſione ſtatutũ excludit diſpõnem iu-
cõis,qñ alter ex illis eſſet vtrinq; coniunctus.Ille enim p̃fere-
dus eſt,ex mente dicti ſtatuti,& ẽt ex interp̃tatione paſſiua,
ius cõe, & ex aliis q̃ pluribus deductis ſuperius, ex quib. co-
ſtat,tale ſtatutũ non corrigere iſto caſu ius cõe,nec iſtũ debe-
extendi, ſed ꝓcedere alio ſatis diuerſo.Et ꝙ per ſtatutũ nõ fu-
facta totalis,& in oĩbus reductio ad l.1. ſed limitatè tm̃, &
ſtrictiuè,limitatũ produxit effectũ.l.cancellauerat. ff. de his
in teſta.delen.cum uulg.Nec obſtabit paritas gradus:qm̃ att-
44 dendus eſt ordo ſucceſſionis, vt oñdimus.Nec † obſtabit d.l.
C.de legi.hær.Nam illa procedebat ſm iura antiqua,qñ hæ-
ditas iure ciuili deferebatᷣ agnatis excluſis cognatis, quo i-
cõiũctio ex latere matris erat impertinẽs,& ſuperflua, ut in-
de legi.cogn.ſuc.in prin.iſtud aũt hodie ceſſat: cũ cognati p-
riter admittantᷣ cũ agnatis, & hodie cõiunctio ex latere ma-
nõ eſt impertinens,& iõ utrinq; cõiũcti p̃feruntᷣ.d.auth.
ut gl.& oẽs iſtud firmãt,& tenet gl.Bal. & alij in d.l.1.
ducũt ẽt aliã rõnẽ, ꝓut refert,& ſequitᷣ Soc.d.conſi.89.
uol.4.& ad d.l.de emancipatis, rñſum iã fuit ſuperius,
caſu nõ ꝓcedere,& eẽ correctoriã.Et ex iſtis tolluntᷣ a-
cta ſuperius in ↄ̃riũ,in qb. dicebatᷣ, ſtatutũ ſolũ cõſiderat c-
iunctionẽ ex latere patris, in bonis a patre ꝓfectis: vt pat-
uerbis ſtatuti uocantis tales ꝓximiores. Nã ↄ̃riũ eſt ipſa ue-
tas: qm̃ uerbũ ꝓpinquiores,ↄ̃riũ cõcludit: ut aptiſſimè ex p-
rib.ſuperius ↄcluſimus,& ſatis eſt, ꝙ ſtatutũ effectũ ꝓducat in
alijs,& nõ in iſto caſu.Nec obſtat,qđ dicebatᷣ,eãdẽ eẽ rõnẽ in
caſu ſicut in alio,ↄñr in vtroq; eẽ debere eãdẽ iuris diſpõn-
ſm iura uulg.Nam in ↄ̃rium eſt ipſa ueritas, diuerſa namq;
eſt iſtis caſibus, ut apertiſſimè in terminis noſtris firmat Alex.
d.conſi.45.uolu.7.col. fi.nu.9.ubi l.& rõne iſtud cõprobat,&
45 conſi.5.uol.6.col.pe.& ſentit etiam Soci.d.conſi.89. Eo † ẽt
qm̃ ſtatutũ loquens de una perſona non comprehendit aliam
qñ ex iſta cõprehenſione reſultaret,vnã perſonã excludere a-
magis defuncto proximã,arg.l.aſſiduis.§.exceptis. C.q poti.
in pign. ha.& tradit Pe.de Anc.in d.c.1. de cõſti.in 14.q.
uer.dico de filijs,& nepotibus.refert & ſequitᷣ Alex. d.ↄſil.4
46 nu.8.uol.7.& Fran.de Cur.cõſi. 51.col.8.Nec † põt cõſider-
ri rõ agnationis conſeruandæ,pp quã ſtatutũ fuit motũ ad u-
candũ cõiunctos ex latere patris,q̃ rõ vr̃ habere locum ta-
cõſanguinea tm̃,ſicut in vtrinq; cõiuncta,ut fuit deductum.
Nã iſtud nõ fuit rõ,ſeu cã finalis dicti ſtatuti,ſi nãq; ita fuiſſe
ſtatutũ agnatos uocaſſet ad oĩa bona defuncti,cuius ↄ̃rium di-
ſpoſuit in bonis maternis, & in ꝓpinquioribus ex latere ma-
qui minimè ſunt agnati ipſi defuncto, ut inſti.de legi.agn.ſuc.
poſt principium, & ꝙ iſta non fuerit rõ finalis,fauor videlicet
agnationis,expreſsè firmat Alex.d.cõſi.5.uol.6.col.pe.uerſi.
47 per hæc apparet,& Soc.conſi.25.nu.5.uol.3. Eo † ẽt,nã ſi ſta-
tutũ inſup uoluiſſet fauere agnationi, tñ iſtud diſpoſuit modo
qualificato,& limitato,dũmodo illi eſſent ꝓpinquiores aſcen-
dentibus: & qm̃ hic ſupereſt auia, adeſt ẽt & d. Maria utrinq;
coniuncta,& proximior,ac propinquior,ut ſ̃.deduximus,me-
48 ritò ceſſabit obiectio.Nec † obſtabit illud,quod dicebat Bal.in
d.l.1.de feu.& eius ſucceſſione. nam rñdetᷣ eodem modo, quo
fuit rñſum ad d.l.primam.In feudis enim ſolùm ↄſideratᷣ uin-
culum agnationis, & coniunctio ex latere matris impertinens
eſt, & iõ non attendenda : eo ẽt quoniam feudum non defert
iure ſucceſſionis,ſed ex ſtipulatione pr̃na,& inueſtitura, cuius
tenor attẽdi dẽt,reijciturq; propterea cõiunctio matris, & ſo-
lum attenditur cõſanguinitas,ut etiã firmat Soc.d.cõſi.89.vo-
lumi.3.

49 lumi.3.nu.13.& 22.Nec † etiam obstabit illud, quod dicebat, istas personas venire tanquam legatarios, in quibus non consideratur coniunctio ex vtraq; parte, per doctr.Bar.in l.Lucius. ff.de vulg.& pup. Et ꝙ mens statuentium fuit condere statutũ ad verosimilẽ mentem patris testantis, qui æqualiter vr̃ vocare filios ad eius bona, quocunq; matrimonio natos, nam doctri. Bar.in d.l.Lucius, procedit, qñ succeditur ex testõ, & expressa dispõne testoris, in qua coniecturatur eius voluntas ex pcedẽtibus, & sequentibus, & ex multis alijs.l.qui filiabus.l.si seruus plurium.§.fi.de leg.1.& per Bar.in l.Centurio, in 3.q.princip. versi.quid dicemus, de vulg.& pupil.& quia pater instituit filios æqualiter, & eos pariter dilexit, arg.no. in l.1.C.de impu. & in l.qui liberis.§.fi.& l.cohæredi.§.1.de vulg.& pup.meritò in substitutione æqualiter oẽs ueniunt. At in casu pñti sumus in successione intestati, in qua vtrinq; coniunctus pfertur alteri, vt deduximus. Et ita ẽt cessabit illud, quod dicebatur de plegatis, & etiã tex.in § illud, in auth.de nup. Et longè satis differt causa testati a causa intestati, fm iura cõia, & vulga.pñr de vno ad aliud non est inferendũ l.naturaliter.§.nihil cõe, cũ si. ff.de acquirẽ.poss. Nec obstabunt alia duo statuta aliquatenus considerantia cõiunctionem ex parte patris. Nam alio, & satis diuerso casu loquuntur, ut ex ipsorum lectu.est uidere, & talis coniunctio ad aliũ & satis diuersum effectum consideratur, nõ aũt quò ad pñtem, & qñ adesset persona vtrinq; coniuncta, & statutũ illud primũ est considerandum, quod in veritate nihil prorsus facit, iuribus, rõnibus, & decisionibus deductis, & relatis superius. Nec in pręsenti facienda est vis, & difficultas. An agatur de hæreditate, & bonis d.Antonij, an verò de bonis ser Iacobi eius patris, & an d. Antonius adiuerit hæreditatem, vel se immiscuerit, vel eam non adiuerit &c. Nam verè hęreditatẽ adiuit, & illi se immiscuit, vt mihi in facto narratũ est, quo stãte si cõsideramus dicta bona, & hæreditatem ipsius d. Antonij vt sua, & nõ ut eius patris, uerũ erit statutũ cessare, & isto casu non loqui, fm opi.illorum tenentiũ per aditionẽ nomen hęreditariũ fuisse extinctũ. Si aũt quis vellet inhærere ꝯriæ opi.volenti bona paterna adhuc considerari, non obstante aditione, vt deduximus superius, adhuc idem erit; qm̃ in dictis bonis a patre prouentis succedere solùm debet ipsi do. Antonio prædicta do.Maria soror vtrinq; coniuncta exclusa ipsa d.Cecilia, rõnib.iurib.& decisio.adductis superius. Parisius Bononiæ.

SVMMARIVM.

1 *Remedium edicti diui Adr. nedum competit ei, qui nunquam possessionem adeptus fuit, sed etiam competit illi, qui possidet, & petit se in sua possessione confirmari.*
2 *Tale remedium competet, quando apparet testamentum, non autem quando sumus in causa intestati, uerum isto casu competit officium iudicis.*
3 *Suspensio petitorij ante conclusum in causa peti potest, & concedi debet etiam inuito aduersario.*
4 *Suspensio ista nedum semel, sed etiam vlterius peti potest. Suspensione petitorij petita, aduersarius non potest instare, ut super petitorio procedatur.*
5 *Et maximè quando ab vtraque parte fuit intentatũ possessoriũ.*
6 *Licet in possessorio prosecutum sit etiam petitorium, istud tamen non præiudicat petenti suspensionem ipsius, si dictæ prosecutioni contradixit, & protestatus fuit.*
7 *Articuli concernentes petitorium, sunt pertinentes etiam ad possessorium, vt per illos verificatos, eo magis roboretur possessorium.*
8 *Venter mittendus est in possessionem. Requirentia longiorem indaginem reseruanda sunt in iudicio petitorio, nec habent impedire possessorium.*

CONSILIVM LX.

Si consideramus petita per d.Iuliam, & Veronicam, apertissimè constat, ipsas intentasse remediũ possessoriũ, pariter, & illud intentauit d.Violantes, vtrunq; patet ex lectu.petitionum, & supplicationum per ipsas porrectarum, & de quibus in ipso processu, & actis, & tale remediũ possessoriũ bene cõpetijt & cõpetit ipsi Violanti matri Iudith in infantili ætate defunctæ, cui nullus alius proximior reperitur ipsa d. Violante, quæ ad dictum remedium possessorium admittenda est. Licet
1 † enim non simus in causa testati, & versemur in causa intestati, & secũdùm Bal.in l.fi.C.de edic.diui.q.3.& Alex.ibi.nu.22.
* & Moder.nu.36.non competat, secundùm magis communẽ tale remedium: tamen isto casu bene competit officium iudicis ad possessionem adipiscẽdam: vt firmant gl.Bal.& d.Prepo. in c.1.col.1.versi.pone casum, in tit.de controuersi.int.masc.&
2 fœmi.Et † tale remedium, nedum competit illi, qui nunquam possessionem adeptus est, verùm competit ẽt & possessori petenti possessionem suam confirmari: vt dicũt Bar.Cy.& Alex. in l.fi.in fi.C.de edic.diui.& sequũtur Mod.ibi nu.44.& faciũt adducta per eosdẽ post Lud.Alexã.& Ias.col.3.in l.1.C.de carbon.edic.nu.4.& seq.& per Fely. in c.ea quæ, de re iud. sequit̃ ẽt Gui.pa.q.132.& 219.edictum diui. Quod propriè adaptatur præsenti disceptationi, in qua ipsa d. Violantes ad cautelã petiit se confirmari in possessione dictorum bonorum, q̃ iam apprehendit, & in qua reperitur. Et † quæ d.Violantes iure li-
3 cito potuit petere, prout petit in præsenti iudicio suspendi petitorium, & solùm debere prosequi possessorium, & super illo tantùm pronunciari: cum enim non sit adhuc conclusum in causa, talis suspensio, ea id petente, faciẽda est, & concedenda, etiã inuitis, & reluctantibus aduersarijs, per tex.apertum in c. pastoralis.extra de cau.pos.& proprie.& per l.1. C. de carbon. edic.vbi doct.id tradunt, maximè Alex.nu.4.citans alias decis. & idẽ faciunt Mod.ibidem nu.8. col.fi. habetur etiam in c.ex ꝯqõne, de resti.spol.vbi Abb.nu.5.& 6.& col.3.ver.quò ad secundum, istud idem firmat, post Inno.prout ẽt facit in d.c.pastoralis, col.6.& 9.& Spec.in ti.de cau.poss.& propriet.post principium, & per Bar. in l.naturaliter. §. nihil commune, in j.combina.ff.de acq.poss.& scrib.oẽs ibidem post Pau.de Cast. col.fi.in fi.& uolunt domi.de Rota in antiq.decis.596.aliàs in tit.de testi.41.& decis.626.aliàs in ti.de cau.poss.et propri.13. & in nou.decis.eod.tit.& decisio.394.aliàs sub tit.de sequestr.
4 poss.& fruct.5.Et † d.Ant.& Abb.in d.c.pastoralis.col.6.nu.21. volunt, hanc suspensionem nedum semel posse peti, & fieri, & vna vice tm̃, sed ẽt vlterius, & qñ petita est talis suspensio, aduersarius nõ potest instare, vt procedatur super petitorio, nam illud suspendi debet, & in eo supersederi. d.c.pastoralis. & ibi
5 Abb.col.9.nu.20.cum alijs s.adductis. Quibus † optimè adaptatur petitio, & supplicatio ipsarũ litigantium instantiũ super possessorio, & confirmatione ipsius, ad plenissimè tradita per Bar.& alios in d.§.nihil cõe.in suis combina.& per oẽs scribẽ.
6 post glo.per illum tex.in d.c.pastoralis. ¶ † Nec pdictis hẽt obstare, si dicatur, vtramq; partem fuisse prosecutam, etiã petitorium, vt est videre in capitulis, positionib.& exceptionib.hinc inde productis, & depositionib.testiũ hincinde productorum. nam pdicta oĩa facta apparent cum protestatione, q̃ conseruat remediũ possessoriũ, fm Abb.ĩ d.c.ex ꝯqõne, col.3.uer.quò ad fm, & Ang.in l.si quis ad se fundum.C.ad leg.Iul. de vi.& per Alexã.in d.§.nihil cõe, in limita. datis ad primã lect.& firmat Deci.cõsi.84.Excellentissimi, col.pe.in fi.nu.2.ad id adducens
7 alias decis.Prout † ẽt cessat obiectio, si adhuc nulla facta fuisset ptestatio: cũ tales articuli, capitula, & exceptiones fuerint producti, & dati ad iustificãdã possessionẽ, de qua agit, & isto casu dñr pertinẽtes ad possessoriũ, & illi nõ piudicãt, vt tradit Bar. in l.si duo.ff.vti possid.& Bal.in l.ordinarij, col.pen. C. de rei vẽd.& in l.post sñiam, col.2.ver.venio ad fm.C.de sen.& facit dec.Ro.in nou.394.aliàs in tit.de sequest.pos.& fruct.5. est ẽt decis.cõsi.Neap.Actor egit, & sequitur Deci.d.consi.84.col.fi. uer.nec obstant. ¶ Minus etiam obstare hñt, quæ ex aduerso dicuntur, do.Annibalẽ patrẽ legitimum & naturalem pdictę Iudith, & maritum d.Violantis non fuisse filium legitimũ, & naturalem q.ser Aloysij de Malchiauellis, nam istud in ueritate falsum est, uerè enim fuit filius legitimus & naturalis illius, & natus ex d.Dominica uxore d.ser Aloysij, quo mortuo d.Annibal tanquam masculus, & hæres illius apprehendit hęreditatẽ, & bona ipsius ser Aloysij, quę tenuit & possedit pacificè, quousq; uixit, & eo mortuo remansit dicta d. Violantes eius uxor pgnans, & eius uẽtri secundùm ordinem iuris datus fuit curator, toto tit.de uent.in pos.mit.& postq̃ ipsa d.Violantes pepererit Iudith, eidem infanti data fuit tutrix ipsa d. Dominica auia paterna, & immissa in possessio. bonorum omnium quæ tenebantur per d.olim Annibalem, & successiuè mortua d. Iudith infante, eidem successit d.Violantes eius mater, & proximior, & cui

& cui de iure applicanda ſunt bona, & cõſeruãda eſt in tenuta & poſ.dictorũ bonorũ p eá apphẽſa, nõ obſtãte ↄdictione.d.Iuliȩ, & Veronicȩ aſſerẽtiũ ſe fuiſſe filias legitimas, & naturales. d.ſer Aloyſij,& d.Annibalẽ fuiſſe illegitimũ,ſeu ſpuriũ.Requi
8 rũt † enim iſta altiorẽ indaginẽ, nec impedire hñt poſſeſſoriũ, & remediũ intentatũ p ipſam d.Violantẽ,ad plenè no.p Bar.& alios in l.2.C.de edi.di.Adr.& in l.3.§.cãȩ,& §.duȩ.ff.de carb.edic.& in l.fi. C.eo. & in l.3.§.ibidẽ. ff.ad exhib.& diffuſius p Bar.in extuag.ad repri.verſ.ſummariè,& p ſcribẽ.in cle.ſȩpe.de verb.ſig.cũ ſi.Et in iudicio petitorio aptiſſimè oñdet d.Annibalẽ fuiſſe filiũ legitimũ & naturalẽ d.ſer Aloyſij.In pñti aũt ſolũ iudicãdũ erit ſup poſſeſſorio intẽtato,ſuſpẽſo petitorio,q̃ ſuſpẽſio denegãda minimè eſt,iurib.& deciſ.quib.ſ̃. Pariſius Bono.

SVMMARIVM.

1 *Rogitus notarij, & teſtium in teſtamentis neceſſariò requiritur.*
2 *Sufficit tamen, quòd appoſitus, & deſcriptus ſit in prothocollo.*
Et ſi in ſcriptura tradita partibus, & extenſa non eſt appoſitus, tamen in illa apponi debet, cum reperiatur in prothocollo.
Notarij rogati de aliquo inſtrumẽto tres ſolẽt cõficere ſcripturas.
Et quando vna differt ab alia, ſemper recurritur ad originale, & prothocollum.
3 *Et rogitus notarij præſumitur per illam clauſulam, quæ ſolet apponi in fi. omnibus vocatis, & rogatis.*
Et idem ſi adeſſet clauſula, adhibitis, & vocatis.
4 *Subſcriptio, et publicatio facta per notariũ probat rogitũ ipſius.*
5 *Et in dubio rogitus præſumitur.*
6 *Et quando notarius paſſus eſt ſe inſcribi, ẽt rogitus præſumitur.*
7 *Et idem dicimus per illam clauſulam, actum &c.*
8 *Notarius poteſt & tenetur errorem corrigere, & emendare, & nu.9.& 18.*
10 *Inſtrumentum teſtamenti celebratum præter formam traditam a ſtatuto nullum eſt, & nu.11.*
12 *Et idẽ eſt in teſtamẽto cõdito nõ ſeruata forma tradita a ſtatuto.*
13 *Quando ſtatutum præter ius commune tradit formam celebrandi teſtamenti, illa ſeruãda eſt, vt ſolennitas, & forma ſubſtãtialis.*
14 *Et pro forma illud videtur traditum, quando ſtatutum procederet vltra annullando actum.*
15 *Formæ a ſtatuto traditæ nihil poteſt addi vel minui.*
16 *Et impleri debet ſpecificè, & non in æquipollenti.*
17 *Et præcipuè quando requiritur in teſtamentis.*
19 *Non refert quid exprimi per nomina ſinonima, & idem importantia.*
20 *Sacerdos quis propriè dicatur, & idem eſt dicere de rectore habente curam animarum.*
Cura animarum non poteſt committi regulariter, & ſecundum ius commune, niſi ſacerdotibus abſque diſpenſatione.
An ſatisfactum ſit ſtatuto requirenti expreſſionem ſacerdotis, ſi denominatio facta eſt de rectore habente curam animarum.
21 *Secundùm ius commune beneficium curatum non poteſt committi niſi ſacerdoti.*
22 *Statutum requirens aliquid, illud requiſitum intelligi debet ſecundum ius commune, & non ſecundùm ius ſingulare, & diſpenſatium, ſecundùm quod frequenter contingit.*
23 *Verba ſunt intelligenda ſimpliciter, & non ſecundùm quid.*
24 *Fama quid ſit.*
25 *Non refert, quibus uocabulis aliquid demonſtretur, tendentibus tamen ad eundem ſenſum.*
26 *Statutum comprehendit etiam nomen æquipollens expreſſo.*
27 *Satis eſt, quòd qualitas a ſtatuto requiſita interuenerit tempore, quo actus celebratur.*
28 *Non excedunt fines mandati, ſi in modico fieret exceſſus, quando illud eſt contiguum, vicinum, & proximum.*
29 *Et in iſtis permittitur adimplementum in æquipollenti.*
30 *Et idem quando virtualiter apparet obſeruatum requiſitum a ſtatuto, eſto ꝙ ſuperficialiter nõ uideatur illa forma obſeruata.*
31 *Et ſolennitas a ſtatuto requiſita non fuit omiſſa, & ſolùm interuenit error in expreſſione ipſius, non debet propterea actus vitiari, & reddi nullus.*
32 *Variatio circa nomina, dummodo conſtet de corpore, non vitiat.*
33 *Et variatio circa ſubſtantias, & implementum in illis non habet uitiare, ſi paris rationis ſunt, & æquè principalia, & adimpleri poſſunt in æquipollenti.*
34 *Mens ſtatuti magis, quàm uerba attendenda eſt, & nu.35.*
36 *Si ſtatutum conſiderat effectum, adimpleri poterit in æquipollenti.*
37 *Et quando ſolennitas, & forma eſt leuis, & modici præiudicij, omiſſa non vitiat, & poteſt adimpleri in æquipollenti.*
38 *Quando ſtatutum tollit probationem faciendam per teſtes, non tollit illam, quæ mixtim fit per teſtes, & per ſcripturam.*
39 *Si diſpoſitio facta non poteſt ualere in uim teſtamenti, valere poterit vt ulti.uolun.*
40 *Clauſula codicillaris ſuſtinet diſpoſitionem in uim vltimæ uolũtatis.*
Veniens per ultimam uoluntatem tenetur præſtare legata, & fideicommiſſa, & alia diſpoſita in teſtamento, & nu.39.
41 *Quando ſtatutum ſeipſum gloſſat, & declarat, declaratio alia re-quirenda non eſt.*
42 *Qui approbauit uoluntatem teſtatoris, non poteſt aduerſus illam venire.*
Statutum Bonon. de forma adhibenda in teſtamentis, quales interpretationes recipiat, & pluribus alijs ſeq.
43 *Aditio hæreditatis facta per minorem formiter remanet firma, ſi aduerſus eam non eſt petita in integrum reſtit.*
44 *Reſti. in integ. non conceditur non læſo.*
45 *Quis inſtitutus hæres non poteſt in fraudem legatariorum, & fideicommiſſariorum omittere cauſam teſtati, & ſuccedere ab inteſtato.*
46 *Nec poteſt uti remedio teſtati, & inteſtati, non enim iſta compatiuntur.*
47 *Vxor relicta uſufructuaria tenetur conficere inuentarium.*
48 *Tenetur etiam ſatiſdare, ſecundùm formam iuris.*
49 *Nec iſta poſſunt remitti per teſtatorem.*
50 *Quando teſtator iſta remiſit, ſatis eſt, quòd uxor faciat ſim-cem deſcriptionem bonorum, non ſeruata ſolennitate. l.fin. iure deliber.*
51 *Et quando uxor habet alium poſt mortem ſuam inſtitut priuatur uſufructu, eſto quòd nullam deſcriptionem bo fecerit, nec ſatiſdederit.*
52 *Et ante petitam ſatiſdationẽ omnes fructus perceptos facit ſuos.*

CONSILIVM LXI.

Aduerſus teſtamentum cõditum per q.Ant.Grot. tum, & inſtrumentum de d. teſtamento factum opponitur per Bartho. Grot. eius nepotem hæredem
1 in illo deſcriptum nõ ſubſiſtere, nec uires habere. Eo † quoniam notarius, qui illud ſcripſit, & publicauit nõ apparet ore proprio ipſius teſtatoris rogatus, qui defectus rogitus, tũ notarij, tũ teſtiũ hẽt annullare teſtm̃, cũ neceſſariò requiratur. l.hac cõſul tiſſima, & auth.rogati.C.de teſtamen.l.hȩredes palam.§.in teſtamentis.ff.eod.& in authen.de tabel. circa princi. per glo. in uerſicu.requiſitis, in clemen.1.de iureiuran. per Barto.& alios in authen.ſi quis in aliquo documento, columm.penulti.C.de
2 eden. Verùm † conſiderando uerba dicti inſtrumenti, obiectio nulla redditur: quoniam in prothocollo, & primeua ſcriptura dicti teſtamenti illa uerba adſunt, uidelicet, rogatio mei Ce ris de Cathelanis de prædictis rogati, quæ licet non ſint appo ſita in inſtrumento per eum extenſo: tamen dictum rogitum probant, & ad dictum prothocollum recurrendum eſt tanquam originale, & omne ibi ſcriptum apponi poteſt in inſtrumento publico, tranſcripto, & partibus aſſignando: ut enim dicit Bal. in l.noſtram.C.de teſtamen.colum.2.uerſic.ſed non omittendum, & clarius Soci.conſi.277.uiſis, colum.3. uerſi.quibus p miſſis, uolu.2.citantes Bar.in l.Sempronius, de leg.2.de more & ſtilo notariorum eſt, ut quando rogantur de aliquo inſtrumento, primò conficiunt ſcripturam in uno folio, quod deponunt in filza, ſeu in baſtardello, ſecũdo loco ſcribunt illud per extenſum in eorum libro, qui uocatur liber extenſorum, tertio loco ex tali libro extenſorum trãſcribunt publicum inſtrumentum, quod ſolent dare partibus, & illam ſcripturã, quam ponunt in libro extenſorum appellant originale ſeu prothocollum, & iſte liber extenſorum habetur pro originali: ut etiam ſentit glo.in §.illud, ib authen.de tabellio.& Ang.ibi dicens, hodie notarij faciunt librum, in quo regiſtrant omnia inſtrumẽta, qui liber habetur pro originali, & ad illũ recurritur, ubi cũq; fides inſtrumẽti dati partibus uacillaret, p tex.in §.fi.in d. auth.

auth. & melius probat in c.qm̃ ꝯ.de proba. ubi Fely. col. 5.&
post Imo.ponit idem Fely.in c.cum.P.tabellio.& in c.fi. ex de
fid.instr.& Pau.de Cas.ꝯs.204.ad primũ q̃situ, col. 2.& est de
mẽte Bar.ĩ l.si quis ex argẽtariis.§.si initiũ.ff.de ede. & alia ad-
ducit Fely.in c.1.col.pe.uer.cæterùm, de fi.instr. Cũ igit̃ in d.
libro extensorũ,& originali,& in ꝓtocollo.d.notarij, ꝯstet de
eius rogitu, dubitandũ minimè erit allegatũ defectũ non ob-
stare;cũ iam de eo ꝯstet p originale,& ꝓtocollũ,ad qđ recurrẽ
dũ est,& qđ attendi debet, & omissum in instr̃o dato partibus
supplendũ erit, f̃m q ꝯtinet in originali & protocollo.Præter-
3 ea † cessat obiectio; qm̃ de tali rogitu satis ẽt constat p instr̃m
datum partibus,& ex pluribus,& primò, dum in eo describũ-
tur nomina testiũ,& ipsemet notarius nominatur, & demum
dr̃,testib.omnibus ad p̃dicta oĩa uocatis, & proprio ore ipsius
testatoris rogatis,q̃ uerba probãt & rogitũ notarij, & testium,
cum sit clausula in fine posita,quæ refertur ad oẽs personas ibi
nominatas,ut in puncto consuluit Ang. consi. 27. testator re-
liquit,& alij q̃plures,quos refert,& sequitur Dec.consi. 11.&
ꝓ tenui,col. 8.uer. 2.principaliter, nu. 13. & ea.col.uersicu.3.
principaliter,dicit, q ex subscriptione notarij ita facta satis ꝓ-
bantur rogitus,& respondet quibusdam aliis, quæ in opposi-
tum possent adduci,& facit doctri. Bar.in d.auct. de tabellio.
in prin.uer. q̃ro pone,ubi citando iura dicit,q si in instr̃o scri-
bit̃,adhibitis seu uocatis testibus, & notario, ex uerbis istis p̃-
sumunt̃ oẽs rogati, esto q non adsit illud uerbũ,rogatis, & se-
quitur Ang.ibi,Bal. Sal.in l.hac consultissima.C.de testa.Ale.
& Ias.circa fi.in l.sciendum.ff.de uerb.obl.& Soc.consi. 229.
uer.præterea,& uersi.ad hoc respondeo, uol.2.& Alex.ꝯs. 14.
4 uisis,in fi.uol.6.Prout † & secundò constat de dicto rogitu;qa
dictus notarius se subscripsit,& dictũ instr̃m publicauit, ex q-
bus rogatus præsumitur,ex quo talis publicatio est de solẽnita
te intrinseca,quæ nõ põt fieri,nisi demandet̃ a partib⁹,ita Bar.
in d.auct.de tabellio.in prin.uer.sed põt, & sequit̃ Ang.ibi,&
Fely.adducẽs alia in d.c.1. col.antepe.de fid.inst.& Card.ꝯsil.
5 133.ad singula. Et † quia in dubio presumitur rogitus, f̃m
Egid. Belleme. decis. 267. & Thom. Fastol.cau.1.dubio 2.&
Ale.in d.l.sciendũ,col.11.& d.consi.14.in fin.& Dec.d.consi.
6 11.col.10.uer.præterea, quod sufficit.Et † etiam : qm̃ dictus
notarius passus est se inscribi in d. instr̃o testamẽti, quo fit, ut
rogatus præsumatur,f̃m Bal. in Rub.C.de fid. instr.col.10.&
Ale.allegantem alias decisi.in d.l.sciẽdũ, col.11.& Deci.d.ꝯs.
7 11.col.antepe.uer. 5.Ad† quod ẽt illa clausula,actũ &c.p quã
rogitus præsumitur,f̃m Bal.in aucten.quod sine.C.de testa.&
Card.in d.consi.133.col.2.& Alex. allegantẽ alias decis. in d.
consi.14.in fi.¶ Ad f̃m,in quo quęritur, an.d. notarius possit
corrigere, & emendare errorem suum , quẽ iam fatetur,dum
in d.instr̃o non appellauit d. Alexandrum &c.prout require-
bat̃ ex tenore statuti, ut statim plenè attinget̃ in seq.difficulta-
8 te.Dubitandum † non est, ipsum posse, & debere talẽ errorẽ
corrigere,ex quo uerè dictus d.Alexander erat sacerdos, & ꝓ
tali reputatus ĩ capella,in qua d.testator habitabat, ut apertis-
simè ꝯstat,& p testes,& p confessionem notarij prædicti consi-
derato statuto sub rubr.de error. notar.parte uolente tenetur,
& astrictus est corrigere talẽ errorem,accedente maximè iudi-
9 cis auctoritate, ut statutum prædictum disponit. Et † quia ad
ipsum notarium spectabat, & spectat seipsum corrigere, secũ-
dùm Bar.in l.si librarius.ff.de regu. iur.& in l.imperator.ff.de
sta. homi.& per docto. omnes maximè Fely. cumulan.plura,
in c.ex literis,col. 2.& 3.de fid.instrum.& Soc.consi. 98. aliàs
ꝯsului,nu.15.& seq.uol.3.& Ale.consi.90.uiso themate, uol.
3.uolentem propria authoritate notarium posse errorem cor-
rigere,& sequitur Dec.adducẽs alias decisi. in d.consi.11.col.
9.uersic.non obstat, & Calde.consi.1.in tit.de fi.instr.& Tho-
mam Fastol.cau.25.dubio.48.cũ sim. ¶Opponitur,& fortius,
nam statutum Bonoñ.sub Rub.de proba.solutio.&c.uer.præ-
terea dicimus, disponit, nullum testamentum, uel ultimã uo-
luntatem posse probari per testes , & ulterius aliud statutum,
sub Rub.de testam.& ulti.uolun.etiam disponit, test̃m cõditũ
in ciuitate Bonon.debere fieri ultra alias solennitates a iure re
quisitas in præsentia vnius sacerdotis secularis, uel religiosi,q
publicè habeatur sacerdos in ꝯta seu capella,in qua habitat il-
le condens test̃m, seu ultimam uoluntatẽ,subdens,q notarius
de istis rogatus teneatur apponere p̃dicta in scriptura ultimæ
uoluntatis auctenticanda,& per eum conficiẽda. Ita q si ulti-
ma voluntas non reperiatur facta , & scripta, modo, & forma
prædictis habeatur pro non legitima , nec ex ea possit aliquid
10 peti. Et † quia notarius rogatus de testõ talẽ formam a statuto
traditam minimè seruauit: vt est videre ex lectu.d.instrumenti,
per eũ scripti,dicẽdũ vr̃, ex defectu dictæ formæ & solẽnitatis
nõ seruatę test̃m p̃dictũ reddi nullũ,& inualidũ ex defectu di-
ctæ formæ,& solẽnitatis nõ seruatæ.l.cum hi. §.si prætor,ff.de
transac.c.cũ dilecta,vbi oẽs,extra de rescr.per Bar.& alios ma-
ximè Mod.nu.17.in l.nõ dubiũ.C.de legi.& per Card.Zabar.
in cle.1.§.1.q.vlt.de exces.pla.cũ alijs traditis per oẽs in l.1.ff.de
lib.& posth.& diffusius p Alber.Bru.in tract.de forma,in rub.
de poten.& effec.for.fol.50.col.1.ĩ fi.& col.2.& fol.51.col.2.
11 versi.sic ẽt in instrumẽtis.Dicentẽ,† instrumentũ reddi nullũ,
qñ cõfectũ apparet nõ seruata forma tradita a statuto, f̃m Bal.
* & cõiter alios in d.l.1.de libe.& posth. & p eundẽ Alber.Bru.
in eo.tract.in rub.qñ censeat̃ aliq̃d trad.pro for. col.12.& seq.
12 Et † idem dicimus in vltimis voluntatibus,qñ nõ seruata for-
ma apparent celebratæ.l.si vnus.l.hac cõsultissima. C.de testa.
l.nemo põt,de leg.1.& per Bal. in l.qõne.C.de fideicõ.loquẽ-
tẽ de forma tradita a statuto, vt ẽt tradunt oẽs in d.l.1.& Albe.
Bru.in d.tract.in rub.de poten. & effec. for.fol.51.col.3.vers.
13 sic,& in vltimis voluntatibus.Statutum † enim istud disponit
circa modum conficiendi test̃m, f̃m Felyn.in d.c.cũ dilecta,in
9.signo,& Mod.in d.l.1.& Alber.Bru.vbi s̃.rub.qñ aliq.cens.
trad.pro for.fol.35.col.4.vers.9.cõclusio,allegantẽ decisio.cõ-
14 cord. Eo † etiã qm̃ tale statutũ vlterius procedit annullando
actũ: vt tradunt oẽs in d.l.non dubiũ,Bal.Alex.& alij in d.l.1.
Fely.in d.c.cum dilecta,in 5.signo, & diffusè Alber.Bru.vbi s̃.
fol.32. col.1. versic. aliqñ verò simpliciter,& col.2.& fol.74.
15 col.4.versi.item maximè,& versi.seq. Et † cũ d.statutũ prædi-
ctam solennitatem exigat,& requirat pro forma , illi nihil põt
addi,nec minui,f̃m Bal.in l.fi. col.2. C.de suis,& legit. & in l.
ꝯtractus.C.de fide instr.citantem.l.secũdam. C.de manumi.vin-
di.cũ alijs alleg.per doct.in d.l.1.& in l.3.§.ex plurib.ff.de ac-
quir.poss.vbi Ias.in vlt.notab.& plura adducit Alber.Brun. in
16 d.tracta.fol.44.col.4.in fi.vers.secundus effectus.Hinc † dici-
mus solẽnitatem,& formam requisitam a statuto esse implen-
dam in forma specifica,& non sufficere illam impleri in ęqui-
pollenti,vt plenè traditur in l. qui Romæ. §. Flauius Hermes.
ff.de verb.oblig.& per glo.in c.1.de baptism. Bal.Ang.& alios
in d.l.1.maxi.Ias.& diffusè per Alber.Bru.in d.tract.in rub.de
17 implem.for.fol.74.col.4.vers.cęterũ.Et † in terminis propriè
statuti nostri Bonon.istud firmat Ias.in d.l.1.col.pe.versi.nota
diligenter, asserens se ita consuluisse super isto statuto Bonon.
requirente in testamentis condendis hanc solẽnitatẽ vltra ius
cõe,vt ista debeat ad vnguẽ obseruari , nec possit adimpleri in
æquipollẽti,& eum refert adducens alia Alber.Bru. s̃.citatus,
fol.74.col.1.vers.& per prędicta.¶ Quibus minimè obstã.dico
statutum prædictum in casu præsenti, & alia adducta superius
non infringere validitatem,& effectum d.testamenti,ea potis-
simùm ratione: qñ dicta solẽnitas a statuto requisita iam verè
interuenit,conditum nãq; fuit d.test̃m vltra numerũ testiũ iu-
re cõi requisitũ in præsentia d. Alexandri vtr.iur.doct.Sacer-
dotis, & Rectoris Capellæ Sanctæ Mariæ Magdalenæ , in qua
d.testator habitabat, & qui d.Alexander publicè habebatur vt
sacerdos in dicta ꝯta, & capella , & istud apertissimè est verifi-
catum per verba notarij conficientis d.test̃m,& instr̃m,& etiã
18 per testes fide dignos . Et † si notarius istud errore ductus ita
explicitè non descripsit,& expressit,ex quo veritas ita se habet,
poterit suũ errorẽ corrigere, tum cõsiderata dispositione iuris
cõis,tum & illa statuti Bonon. vt deduximus superius in 2.du-
bio.Et correctione ista facta ad amussim seruata erit forma tra
dita a statuto,& sic cessabunt oĩa.Præterea si cõsideramus scri-
pturam a d.notario traditam,per eam patet clarissimè interue
nisse præsentiã dicti d.Alex.qui verè erat,& est sacerdos,& re-
ctor dictæ capellæ,& ut talis habitus,& reputatus, & licet per
notarium nõ fuerit nominatus,& descriptus vt sacerdos, & vt
talis habitus,tñ per alia verba,& noĩa sinonima, & idẽ impor-
tãtia ita nominatus,& descriptus ostẽditur. Quo fit,vt perinde
iudicandũ sit,& habendum,ac si nominatus, & descriptus fuis
19 set vt sacerdos,& vt talis habitus in d.capella. Dicta † namq;
nomina sinonima nõ inducunt aliquã diuersitatẽ in effectu,ex
quo idẽ importãt,siue vnũ exprimat̃,siue aliud, vt tradũt Bar.
& alij in l.si idẽ.C.de codic.& doct.in l.test̃m.C.de testa. & p
expressio-

expressionē dictorū nominū synonimorum dicere cogimur,
solēnitatē a statuto requisitā fuisse ad vnguē seruatā, & nō solū
in æquipollēti,& probatur apertè in l.certū,in fi.ff.si cer.peta.
20 Deducuntur † ista. nā statutum requirit præsentiam sacerdo-
tis, & uerè ille sacerdos dr̄, qui in sacris ꝯstitutus est maiorib.
c.cleros.§.sacerdos.21.dist. & cui cōmitti debet, & pōt ꝯside-
rata dispositiōe iuris cōis bn̄ficium habēs curam animarum,
quod aliis cōmitti nō pōt sine dispensatione, & rector habens
curam animarū esse nō pōt,nisi sit sacerdos ꝯsiderando ius cō
mune,& omissa dispensatione; ut hr̄ in c.cū in cūctis, & in c.
dudū,il 2.de elec. & in c.licet can. & in c.statutū,eo.tit.lib.6.
& in c.eā te, & c.pen.de ætate & qualit.& in c.de multa, & in
c.cū nō ignoras,de præb.ubi in ecclesia curata p̄fici dēt sacer-
dos,q non poterit præesse duabus curatis;ut tradit ēt Ale.cōs.
101.circa primū,in prin.uol.6.& idē hr̄ in c.omnis utriusque
sexus,de pœnit.& remiss.& melius in cle.2.uer.si uerò,& uer.
dignitatē,& uer.cæteri,de ui.& hone.cleri.& in c.1.& in c.sup
eo.& c.cū in illis,& c.eū qui,& melius in c.cui.de nō sacerdo
tali,de preb.lib.6. cū si. Cū itaque notarius ipse nominauerit,
& descripserit dictū.do.Alex.rectorē, & priorem dictæ capel-
læ S.Mariæ Magdalenę,in qua testōr habitabat,& ulterius ex-
presserit,& scripserit, ipsum d.Ale. habere curam animarū in
dicta capella,certè,& uerè nihil aliud uoluit dicere, & scribe-
re,nisi eūdem esse sacerdotē secularē, & cognoscentem ipsum
testatorē,ut iam dixit;cū expressio,& descriptio prædicta syno
21 nima sit ad illam denominationem sacerdotis.Et † quāuis qs
ex dispensatione possit habere curam animarum, licet non sit
sacerdos & presbyter . Tamē istud nō procedit de iure cōi, ut
deduximus,sed solùm ex dispensatione, & ex gratia, & de iure
speciali,quod nō est ꝯsiderabile; ut hr̄ in l.4. §.1.ff.de fideicō.
lib.& traditur in l.idem Iulianus,per doc. in §.ꝯstat,de leg. 1.
& sequi debemus, quod freqūēter ꝯtingit,& nō quod rarò, &
22 in casu speciali.l.nā ad ea.ff.de legib. Et † attendere debemus
ius cōe,ad quod statutū vr̄ se adaptare, ad nota.in l.fin.§.in cō
putatione.C.de iu.delib.& in l.in testō,& in l.quāquam.C.de
testa.mili.& ibi Mod.ut ēt per illū tex.faciunt Ale.Soci. Ias.&
repetē.fol.8.col.4.in 3.nota.nu. 125.in l.Cēturio.ff.de vulg.
& pup. & quia casus isti speciales non sunt trahendi ad conse-
quentias. l.ius singulare. ff.de legi. & per gl.in l.a diuo Pio,in
prin.ff.de re iudi.& quia illa præsumptiō capiēda est; ut actus
ualeat.l.quoties.ff.de reb.dub.cum vulga.Eo ēt quia talis non
pōt dici,si dispensatus est, propriè,& simpliciter rector habēs
curam animarum,sed f̄m quid,& per dispensationē,quæ non
23 est in dubio præsumenda.d.c.de multa, cū concor.Et † uerba
debēt intelligi & capi simpliciter,& non f̄m quid.l.1.uer.j.ff.
24 de don.l.hoc legatum, ubi Bar.de leg.3. Et † illa uerba nota-
rij asserentia dictum d.Ale. esse hominem bonæ uitæ,opinio-
nis,conditionis, & famæ,nihil aliud indicant,nisi ꝙ habebat
publicè ut rector, habēs curam animarū in dicta capella cum
qualitatibus prædictis, si ueram descriptionē famæ attendere
uolumus,quam tradit Bar.in l.de minore.§. tormēta.ff.de qō.
ubi Alex. & Mod.Bono.alia deducūt,uolēres famā esse cōem,
25 & publicam uocē,& opi.&c.Nihil † n.refert,quibus uocabu-
lis quis demōstret, dūmodo uocabula mutua uice fungant,&
tantundē præstent,ut hr̄ in d.l.certū,& doc. ibi multa cumu-
26 lant,& in l.si nominatim.ff.de ꝯdi.& dem.cum si. Eo † etiam
qm̄ statutū comprehendit nomē ęquipollens illi a statuto ex-
presso, ut tradit Bar.in l.nemini.C.de aduo.diuers.iud.per il-
lū tex.dicit,statutū loquēs de assessore locum habere in consi-
liario , licet nomina ista uideantur differre , & tradit Sign. de
27 Amode.consi.252.Satisfactū † n.fuit statuto requirenti hanc
qualitatē, & præsentiam sacerdotis,& ꝙ fuerit ut talis habit⁹;
cum iam talis qualitas interuenerit eo tpe, quo requirebatur,
& cui fuit apposita, f̄m Cuma.ꝯsi.146.col.2.& cons.177.col.
2.& Soc.ꝯsi.63.col.5.ī fi.uol.1.& Frā.de Cur.ꝯs.59. col.7.Et
28 † expressio ac denominatio facta de rectore in nihilo diffe-
rat ab illa de sacerdote,& si multùm etiam nō differret,sed in
modico,nō propterea dn̄r excessi fines statuti id mādantis, cū
iam expressum sit idem synonimè, & proximū, & uicinum,ac
contiguum ordinatis a statuto,quo fit, ut non propterea dicat
forma omissa,quinimò obseruata,ut tradit Fel. in d.c.cū dile-
cta,col.18.in 2.limita.& Ias.in l.si procurator, col.1.nu.8.C.
māda.cū aliis alleg.per Alber.Bru.ubi.s̃.fol.73.col. 1. uer.in-
sup excessus.& uersic.tertia ꝯclusio,& fol.57.col.2.uersicu.8.
29 prædicta. Et † quia in p̄senti casu solū dr̄ia est in expressio
vnius nominis,seu alterius, nō aūt quò ad effectū ; cū syno
ma sint,ꝯn̄r pmissum est adimplemētū in isto æquipollēti,n
propterea actus dēt uitiari,ut in fortiorib.terminis tradit A
post Bal.in l.si qs mihi bona.§.si coram, in 2.notab.ff.de ac
hęr.& plura ad id adducit Alber.Bru.s̃. citatus, fol.75.col.
30 uer.2.fallit.Prout † ēt idē dicendū erit;eo qm̄ forma tradit
statuto uirtualiter,& effectualiter inest in modo,q apparet
seruatus adimplēdo illā,licet superficialiter uideatur alius m
dus obseruatus ; tn̄ istud nō debet attendi,sed solùm illud,
uirtualiter,& effectualiter inest,ut tradūt Bal.& Ale. in l.fi.
de ꝓcu.& Anch.in c.canonū statuta, citat⁹ ab Alber. Bru.
31 s̃.allegan.alias ꝯcor.fol.75.col.4.uer.8.limitatur.Quod †
det.nam interuenit p̄sentia sacerdotis,& solùm erratum vr̄
eius expressione , qui error suppletus ostendit per expressio
in æquipollenti factam , & de sacerdote & de eius reputatio
ut deduximus.Nā dicta solennitas a statuto requisita non p
dici omissa,sed solū p errorem aliter expressa,q̄ minimè hab
actum uitiare,ut tradit Soc.in d.l.si nominatim,& in l.1.in
ff.de libe. & posthu.Et iste propriè est casus nr̄, cū iam const
de corpore sacerdotis , & rectoris, licet eius nomē non fuiss
expressum f̄m tenorē statuti,sed aliter, q̄ expressio minimè h
bet uitiare ; ut ēt sunt quāplures decisio.cumulatæ per Alber.
Bru.in d.trac.in rub.de poten.for.fol.57.col.2.uersi.9. prædi
cta.Et istud accidentale tendens ad denominationē sacerdot
minimè habet uitiare , si errore notarij fuit omissum, & alio
modo expressum, idem iam importante,f̄m gl.ī l.si librari.
ff.de reg.iu.& Sal.& alios in l.errore.C.de testa.cū aliis addu
32 ctis p Albe.Bru. ubi.s̃.fol. 53.col.1.& 2. Quæ † satis con-
mant ex his,q̄ tradunt post gl.per oēs scrib.in l.si qs in fin
uocabulo, de leg.1. concludētes, dr̄iam in qualitatibus no
mū non habere uitiare dispositionem , qn̄ constat de cor
33 & non mutant identitatē ipsius.Eo † ēt:qm̄ hic diuers
lū ꝯsistit circa circūstantias nominū,& descriptionē ip
parū attendi debent;cū ambæ sint paris rationis,& ęq
cipalia, & idem importantia,& in substātia nihil dr̄ia,q
ut implementū fieri possit ēt alio modo quā expresso a sta
to,ut post gl.in uer.transponentes,dicunt Io. And.& d.An
in d.c.cū dilecta,& Abb.cons.98.nitar.q.11.uol.2.& tradi
doc.per illum tex.in l.hac consultissima. C.qui testa. fac.p
& in l.1.ff.de lib.& posth. & alia adducit Alber. Bru.ī d.tra
fol.36.col.2.uer.2.limitat.& fol.43.col.1.uer.9.prædicta c
34 clusio.Præterea , † si mentem statuti considerare & attende
uolumus,uti tenemur.l.cū mulier.ff.solu.mat.& ibi doc.co
cor.adducunt,ut idem firmant post gl.ord.in l.tale pactū.§.
ff.de pac.Verè illa fuit;ut tollerentur fraudes,& falsitates,&
lis obuiaretur ultra solemnitates a iure ciuili requisitas inte
ueniente prę̄sentia sacerdotis seu religiosi,qui reputaret,ut t
lis in contrata,& capella,in qua testator habitabat , & prop
istum finem,& effectum disposuit, necessariam esse præsen
d.sacerdotis,qui a notario deberet nominari, & describi,qu
litatibus,& circunstantiis ibidē expressis.Et quoniam uerè in
teruenit sacerdos, & secutus fuit effectus,& finis principalis
statuto iam consideratus, licet expressio, & descriptio illarum
qualitatum, & circunstantiarū fuerit per notariū aliis nom
nibus idem importantibus facta,q̄ a statuto exprimebatur, n
35 propterea actus uitiari debet. Quoniam † intentionē,& me
tem statuentis considerare debemus, & non uerba.l.iurisge
tiū.§.quod ferè.ff.de pac.& per Bal. & alios in l.nō codicill
C.de testa.cum aliis adductis per Alber. Bru.in d.trac.fol.4
36 col.3.uer.sextus effectus,& col. 4.uersi.fallit, ut dixi.Et † il
casu,licitū erit formā, & solemnitatē adimpleri posse in æqui
pollenti,f̄m Bal.in l.si duo patroni.§.si quis iurauerit,colū.2
uer.quæro,quod dicitur,& uer. 11.dicitur.ff.de iu.iur.& tra
dunt doc.post Bal.in d.l.si quis mihi bona.§. sed quid si man
dauit,& est bonus tex.in l.fi.in fi.ff.mand. & tradunt oēs post
Bar.maxi.Soc.col.1.in ult.notab.in l.Gallus.§.& quid si tātū
ff.de lib.& posth.& idē Brun.ubi.s̃.fol. 75.col.1.in prin.uer.
37 prædicta regula.Rursus † modicæ , et leuis solēnitatis, et for
mę est, an quis exprimatur vno nomine seu alio,idē tn̄ impor
tante,et ista leuis solēnitas cōsiderando effectum,de quo dixi
mus,et qui uerè interuenit,nō erit magnæ importātię, ꝯn̄r nō
ita punctaliter consideranda,si iam alio modo fuit adimpleta,
et illa omissa non habebit actum uitiare , f̄m Bar.in l.leuia.ff.
de accu.

de accusa. & tradunt oẽs in l. 1.ff.de liber.& posth.& Ias. in l.
vniuersis, in fi.C.de precib.impe. offer.& p oẽs in d.l.hac cõ-
sultissima,post Bar.ĩ l.1.in fi.ff.de uent.inspi.cũ aliis plenè cu-
mulatis per Alber.Bru.in d.tract.fol.35.col.2.uer. octaua cõ-
clusio,& col.3.uer.limitatur aũt,& fol.59.col.1.uer.19.limi-
tat.¶Ex istis satis apertè,& plenissimè ꝯstat, adducta in ꝯ̃rium
minimè obstare;q̃m solẽnitas, & forma tradita a d. statuto iã
uerè fuit obseruata, & expressio facta per notariũ eũdem præ-
stat sensum, quẽ illa a statuto requisita, & satisfactũ fuit statu-
to per expressionẽ factã,ut ex q̃ pluribus capitib.& causis.s̃.si-
gillatim adductis ostẽdimus. Nec obstat dictũ Ias.in d.l.1.co-
lũ.4.in fi.nu.25.ff.de lib.& posth.asserentis se consuluisse sup
statuto Bono.cuius forma, & solemnitas nõ põt adimpleri in
æquipollenti. Nã ibi minimè declarat facti ꝯtingentiã,& quid
diuersum a forma a statuto requisita interuenisset, & ex eius
dictis ita incertis non põt inferri ad casum pręsentem, in quo
uerè interuenit solemnitas d.statuti, quod in nullo habet ob-
stare p̃dicto testõ, & eius ualiditati, ut deduximus. Ex quibus
cõstat,ꝙ si in terminis casus præsentis cõsuluisset oppositũ,nõ
38 bene dixisset,nec consuluisset. Aduertendũ † insuper est, q̃m
statutũ illud sub Rub.de prob.in uer.præterea dicimus,dispo
nẽs testm̃,& ultimã uoluntatẽ non posse probari per testes,lo
cum habet,& procedit,q̃n nulla appareret scriptura,& solum
producerẽtur testes ad probationẽ. Verùm q̃n adesset scriptu-
ra,ut adest ĩ casu præsenti, tunc bene possunt adduci testes ad
corroborationẽ,& coadiuuationẽ ipsius scripturæ,ut idẽ statu
tũ disponit in uersic. saluo, ꝙ si.Et testes isto casu producendi
optimè coadiuuabunt testamentũ, & ultimã uoluntatem, &
scripturam super ipsis factam, quatenus deperse sola non cõ-
plecteretur omnia, quo fit,ut scriptura præsentis testamẽti be-
ne possit cõprobari,& coadiuuari per testes,& plenissimũ am-
bæ simul iunctæ, & mixtæ producẽt effectũ, ut tradit optimè
* Bal.quẽ reliqui oẽs * cõiter ibi sequunt in l.certi condictio.§.
q̃m.ff.si cer.pet.Concludẽtes, ꝙ si statutum simpliciter exclu-
dit probationẽ faciendam per testes,nõ dr̃ excludere illã,quæ
fit mixtim per testes,& scripturam,& sequitur Ale. consi. 58.
in præsenti cã,in fine uol.4.& q̃plures alij doc.citati per Dec.
in d.§.q̃m.col.fi.nu.8.q̃uis.n.statutũ annullet instrm̃, ut puta
quia nõ insinuatũ,uel ex alio capite;tñ si rei gestę ueritas pro-
batur per testes,ualebit actus,licet non ualeat instrm̃,ut tradit
Pau.de Cast.ꝯs.102.notanda est,& plenè hr̃ post Bald.Imo.&
Pau.de Ca.per doct.in l.seruum filij.§.eum qui,de le.1. Et li-
cet aliud statutũ,de quo.s̃.q̃n fit testm̃,uel ultima uoluntas re
quirat illã solennitatẽ, de qua iã diximus, tñ minimè habebit
39 obstare,ex iam deductis.Eo † ẽt:quoniam prædictum statutũ
in uer.saluo ꝙ legata,expresse disponit,ꝙ si forma ibidẽ req̃si-
ta non fuisset seruata,nihilominus ualida erunt legata, & fidei
cõmissa particularia, & vniuersalia relicta in dicta ultima uo-
luntate,& præstanda erunt per hæredem institutũ, si talis hæ-
res in dicta ultima uoluntate institutus sit talis,cui ab intesta-
to deferatur dicta hæreditas, ut ꝓpriè est in casu præsenti in
ipso Bartholomæo instituto, q dicto testatori ab intestato po-
terat succedere, & quò ad istũ effectũ ẽt non seruata illa solẽ-
nitate, & forma tale testm̃, & ultima uoluntas iam sortiretur
effectũ, ut dictus Bartholomæus hæres institutus cogi debeat
ad præstandum,& legata,& fideicõmissa tanq̃ grauatus, & suc
cessurus ab intestato,& omnibus illis, qui in d.testõ,& ultima
uolũtate sunt honorati,& nominati, & hoc modo reddet ua-
lida dispositio in uim ultimæ uoluntatis,ut in sim. tradit Bar.
in l.1.col.fi.C.de sac.san.eccl.& in l.nemo põt,in prin.de leg.
1.ubi oẽs tangunt maximè repeten.& plura ad id adducit Al-
40 be.Bru.in d.trac.fol.46.col.1.uer.& ad prædicta facit.Vt† in
simili dicimus,q̃n testm̃ continet clausulam codicillarẽ, nam
si non poterit ualere ut testm̃, ualebit in uim codicillorum,ut
uenientes ab intest. pp dictam clausulam uideãtur grauati ob-
seruare omnia in testõ disposita, ut plenissimè per Bar.in l.1.
ff.de iu. cod. citantem ad id iura,& p oẽs in l.fi.C. de codicil.
& per scrib.in st.eo.& plenè prosequitur Alber.Bru.ubi.s̃.fol.
53.col.3.& 4.ac seq.uersicu.& quia ista est alta materia. Quæ
clausula codicillaris expressa apparet per ipsum testatorẽ, uo-
lentem uti remedio pręd icto,ut ualeret etiã sua dispositio isto
modo.Et esto, ꝙ d.statutũ requirat illam solẽnitatẽ, & formã
in testõ, tamẽ nihil dicit de codicillis, & an ad illos possit ex-
tendi,plenè traditur per Bar.& oẽs in l.2.de leg.1. Verùm q̃a
loquit ẽt de ultima uolũtate, dicimus dictã formã iam fuisse
seruatã,& dictũ statutũ seipsum declarare in illo uers. saluo ꝙ
legata &c. ut licet forma prædicta nõ esset seruata,tñ ualebit
dispositio ut codicillus, & ut ultima uoluntas, q̃n institutus
fuit successurus ab intestato quò ad effectũ ꝓstãdi legata, & fi-
deicõmissa,ac relicta omnia honoratis,& uocatis in d.testõ,&
41 ultima uoũltate.Et † q̃m statutũ seipsum in hoc glossat,& de-
clarat,nõ opus est recurrere ad aliam glossationẽ legalẽ, ut di-
cit Bal.in auct.nisi rogati,col.2.uer.& p hoc soluit.C.ad treb.
42 Et† tanto magis superius conclusa locũ sibi uendicabũt;quia
dictus Bartolomæus hæres institutus seruata solẽnitate iuris,
& statutorũ dictã hr̃ditatẽ adiuit ex testõ p̃dicto, & uirtute il-
lius plures actus gessit ut hęres testamẽtarius, requirendo do.
Constantiã uxorẽ relictã dicti testatoris & vsufructuariã,ꝙ de
beret satisdare &c. Per quos actus tale testm̃ iam approbauit,
ẽt si forma requisita non fuisset seruata,& recedere ulterius a
dicta approbatione nõ potest,ut est tex.apertus, & ibi oẽs tra-
dũt, in l.non dubiũ.C.de testa.& in l.2.C. de fideicõ.ubi doc.
maxi.Ias.istud sequunt adducentes ꝯcor. quas, & plures citat
Alber.Bru.in d.trac.fol.61.col.2.& 3.uer.28.limitatur,& fa-
ciunt,q̃ habentur in regula,quod semel, de reg.iur.lib.6.Nec
43 † ipse Bartholomæus potest uenire ꝯ̃ aditionem hęreditatis p
eũ factam;eo quia minor.Nam legitimè,& formiter facta ostẽ
ditur, & aduersus eam nullam hucusq; petiit restitutionẽ in
integrũ,ꝯ̃nr remanet firma. l. ꝙ si minor. §. Sceuola.l.& si si-
ne.§.sed qđ Papinianus.ff. de minor.l.fi.C. de repud.hęred.&
44 per totũ.C.si min.ab hęre.se abstin. Eo † ẽt q̃m nulla apparet
lęsio,nec damnum pp aditionem pręd ictam, ꝯ̃nr cessabit resti
tutio l.nã,& ptor.§.si minor.ff.de iu.iuran.l.ꝙ si minor.§.non
45 semp.ff.de minor. Nec † omissa cã testati ipse Bartholomæus
poterit recurrere ad causam intestati, & ex hoc fraudare lega-
tarios,fideicommissarios,& alios;obstat.n.totus ille ti.ff.& C.
si quis omis.cau.testa. cum aliis ibidem adductis per doc.ma-
46 xi.Ias.in l.1.de leg.1.nu.18.& reliquos Mod.Nec † ẽt põt uti
utroq; remedio testati,& intestati.Ista.n.non compatiunt,nec
insimul ꝯcurrere possunt, cũ cã testati excludat illam ab inte-
stato.l.q̃diu.l.illud.ff.de acquir.hęre. cũ vulga. Necesse igitur
habet Bartholomæus ipse in vna prædictarum ꝑsistere, & quã
cũq; elegerit, astrictus est omnia disposita a testatore adimple
re,& obseruare;ut euidentissimè ostensum, & deductum fuit.
47 ¶Ad ultimũ,in quo dicebat,an ipsa do. Constantia obligata
esset ꝯficere inuẽtariũ,& satisdare de utẽdo usufructu arbitrio
boni uiri,& si p̃dicta ritè, & rectè nõ adimpleuisset, an adhuc
fecerit fructus perceptos suos, & possit dicto usufructu priua-
ri,ex quo de iure vr̃ teneri p̃dicta adimplere.l.1.§.rectè. ff.usu
fruc.quẽad.cau.cũ aliis allegatis per Pau. de Cast. ꝯs. 191.an-
teq̃ ueniam,col.1.& Ale.consi.58.posset dubitari,col. 3.& 4.
48 uolu.3.& Cor.ꝯs.903. plura,uolu. 1. Et † circa satisdationem
hr̃ in d.l.1.in prin.& in §.habet,& in l.1.& 4.C. de usufru.&
in l.hac edictali.§.his illud.C.de secun.nup.& ibi Bal.& Saly.
& per Can.in c.fi de pign.post gl.& Ale.d.ꝯsi.& Cor. ꝯs.187.
49 col.2.uol.2.Et † implemẽtũ istorum non videtur potuisse re-
mitti d.Constantiæ per ipsum testatorẽ,ut tradũt oẽs in d.l.1.
& 4.C.de usufru.& Alex.d.ꝯs.58.& plenè repet. in l. Titia.§.
Titia,de leg.2.q.49.& 51.& aliis seq.cum si.Aduertẽdum est
quoniam in casu pręsenti testator dictę do.Constantię remisit
oĩa p̃dicta,& licet Bar.in l.nemo põt,col.1.uer.oppono.C.de
usufru.& col.2.uersic.quærit Dyn.C.de usufru. & doc.ibi oẽs
maxi.Iaso.in j.lectu.nu.51.& seq.& in 2.lectu.nu.65.& aliis,
& repetẽ.ibidẽ tãgẽtes hos articulos,& difficultates multa ad-
50 ducãt.Nihilominus † quò ad pręsentẽ casum,q̃n cõfectio in-
uẽtarij fuit remissa,uera,& * cõis est ꝯclusio, usufructuariã nõ
teneri facere inuentariũ,s̃m solẽnitatẽ,de qua in l.fi. C.de iu.
delibe.Sufficit.n.illã facere aliq̃ descriptionem de illis bonis,
ut firmat Alex.in d.ꝯs.58.col.2.uer.posito ergo,et prius istud
uoluit Pau.de Cast.in l.cũ tale.§.Titius,uer.dicebatur ꝯ̃riũ, et
uer.seq.ff.de ꝯd.et dem.et ponit Ias.in l.cũ necessitate.C.de fi-
deic.et Dec.ꝯs.15.uisa,nu.13.et seq.et col.fin.posito inter illa
40.cons.de per se impressa,qđ est 415.et in specie istud firmat
Corn.d.ꝯs.403.col.pe.uer.deueniendũ est.uolu.1.et sequunt
repet.in d.l.Titia.§.Titia.q.51.et 55. Concludentes, ꝙ si ipsa
vxor usufructuaria inuẽtariũ nõ ꝯficeret, nõ proprerea incide-
ret in suspicionem furti. Et quoniã ab ipsa d. Constantia facta
apparet talis descriptio bonorum, ex ea iuuatur, et usufructu
mini-

51 minimè priuari debet. Et † si nullā descriptionē fecisset, adhuc idē dicendū esset; qm̄ superius dicta in oppositū cessant, qn̄ p testõrē fuisset hr̄s institutus post mortē uxoris, uel post trāsitū ad secūda vota, ut fuit iste Bartholo. Isto.n. casu vxor legataria de facto utens usufructu nō ꝯfecto inuentario, nec p̄stitis cautionib. priuanda nō est dicto usufructu, cū non sit persona hæredis, cui talis cautio debeat p̄stari, ita pulchrè tradit Areti. in l. filius a patre, col. 8. in prin. ff. de liber. & posth. referũr, & sequuntur repe. in d. §. Titia. q. 49. circa fi. & q. 55. circa fin. Cessat ēt obiectio: qm̄ ipsa iam requisita fecit dictam descriptionē, & cautionē p̄stitit, & meritò oēs fructus p eā percipiendos faciet suos, nec ulterius ex causis p̄dictis poterit dicto usufru-
52 ctu priuari. Et † illos fructus quos ante petitā cautionē percepit, ēt suos fecit, nec ad illorū restitutionē tenet̄, cū bona fide perceperit, secundū Bar. in l. uxori, in fi. ff. de usufr. leg. Bal. in l. 1. col. fi. Saly. & Pau. de Ca. C. de usufr. Bal. & Pau. de Ca. in l. 4. eo. ti. Ale. ī d. l. vxori, ī fi. in addi. ad Bar. Barb. ī c. fi. de pig. repe. in d. §. Titia. q. 52. & Dec. d. ꝯs. 15. nu. 2. & seq. Parisi. Bon.

SVMMARIVM.

1 *Statutum excludens a successione filiam dotatam, includit non dotatam pluribus causis.*
2 *Filia exclusa stantibus masculis, intelligitur de masculis agnatis, non de cognatis.*
3 *Statutum excludens fœminam propter masculos intelligitur, dummodo masculi sint hæredes.*
4 *Et debent esse hæredes vniuersales, non particulares.*
5 *Hæredum appellatione ueniunt vniuersales, non particulares.*
6 *Dos etiam consideratur in filia ingressa monasterium, quæ potest esse apta ad dotem, & dici potest dotata.*
7 *Statutum loquens de dotata non uerificatur in ea, cui pater certam pecuniam reliquit.*
8 *Statutum loquens de dote intelligitur de dote limitata, & taxata a lege.*
9 *Clausula omni meliori modo &c. quos effectus producat, & seq.*
10 *Filia exclusa propter agnatos, si est præterita, illis minimè institutis, potest dicere testamentum nullum.*
11 *Dummodo ipsa cum alijs ad succedendum admitti possit.*
12 *Præterita ius dicendi nullum communicat alijs.*
13 *Pōt qs opponere de iure tertij, eo nolente, seu non contradicente, quādo tale ius est ipso iure exclusiuū iuris agētis, & alterius.*
14 *Item de dicto iure opponere potest, & si ipso iure non excluderet ius agentis, quando illud tendit ad hoc, ut etiam alijs prosit.*

CONSILIVM LXII.

1 Statutum præsens a successione filiā dotatā solùm excludit. Includitq; † propterea nō dotatā, quā circa successionē ī puris terminis iuris cōis reponit; ut sentit Bal. in l. si uiua matre, in 1. no. C. de bo. mater. & Pau. de Ca. ꝯs. 90. sup eo, de quo q̄ritur, quod & a ꝯrio sensu ipsius statuti apertè colligit̄, & tale argumētum ualidū est, s̄m Bar. & alios in l. 1. in prin. in fi. ff. de offi. eius. Et quia statutū interpretandum est; ut minus corrigat ius cōe, q̄ fit possibile, ad plenè tradita post gl. & alios p Ale. & Mode. in l. fi. §. in cōputatione. C. de iure delibe. & quia vnius exclusio, est aliorū inclusio. ca.
2 nonne, de p̄sumptio. l. cū p̄tor, in prin. ff. de iudi. Rursus † statutū filiā fœminā excludit stantib. masculis, qđ quidē intelligēdū est de masculis agnatis nō aũt de masculis cognatis, ut plenè istud ꝓbat Soc. adducēs iura, & rōnes ꝯs. 31. prosequēdo ordinē, col. 1. & seq. uol. 1. Soror igit̄ Marga. filia testõris, uirtute dicti statuti nō apparet exclusa p istos masculos cognatos a te-
3 statore institutos. Præterea † filia excludit̄ a successione p statutum extantibus masculis agnatis, quod profecto illam recipit interpretationem, si masculi prædicti extāt, & hęredes sunt eo tempore, quo tractatur de filię exclusione, ut tradit Bar. in l. 2. §. uidendū. ff. ad tertul. per tex. in l. in substitutione. §. non simili, ubi Bal. & alij no. ff. de vulg. & pup. & Bar. in l. seruo legato.
* §. si testator, de le. 1. & est * cōis sententia; ut uoluerũt q̄plures doc. tā legendo, q̄ consulendo citati per Dec. ꝯs. 378. uiso mo-
4 tiuo, col. fi. Nec † satis est, eos esse pro parte certa, seu in legitima hæredes, necesse namq; est, q̄ sint vniuersales; ut excludat̄ ipsa filia uirtute dicti statuti facti fauore agnatorum, ut dicit Paul. de Cast. ꝯs. 347. sup primo puncto, col. 1. & refert Alber. Bru. in trac. de stat. fœm. exclud. in 10. arti. prin. q. 4. fo. 51. col. 3. uer. & p̄dicta opinio Imo. & in 12. artic. prin. q. 1. & 6. & in
5 3. artic. princ. Et † satis id suadet; qm̄ appellatione hæredū ueniũt vniuersales tm̄, nō aũt particulares, nec singulares. l. qđ. §. nihil. ff. de eden. & ibi doc. tradunt; ut facit Bald. in l. emptore, col. 3. C. loc. & plura ad idē adducit Fran. Cur. ꝯs. 82. ca. primū, col. 4. & 5. uer. requirit̄ ista qualitas. Nec obstabũt, q̄ in casu præsenti dicit Dec. ī l. filiæ dotē, col. fi. C. de colla. cessan-
6 n. ex his, q̄ statim dicemus. Prout † ēt statutū p̄dictū filiā excludit mediante dote, & si dotata sit, qđ ēt Moniali optimè adaptari pōt, cū spirituale ꝯhat matrimoniū, & illi monasterium ingredienti possit dos assignari, ut ꝯcludit Bal. nouel. in tract. de do. in 1. par. col. 3. uer. alio modo, & tertio, & ut a successione ista excludat̄, necessariū est, q̄ dotata sit tēpore, quo succedere vult, aliàs ad successionē admitteret̄; ut uoluit Bar. ꝯs. 31. quidam decessit, & Bal. in l. si mater. C. de suis, & legi. Pau. de Cast. & Rom. quos refert & sequitur Dec. ꝯsi. 24. & pro uirili, col. 2.
7 nu. 6. Nec † tale statutū poterit habere locū in illa filia, cui pater reliquit certam quantitatē, uel in ea, in qua non potuit explicare officium dotationis; ut plenè traditur per scriben. in l. Titio centū. §. Titio genero. ff. de condi. & dem. & per oēs diffusius in rub. ff. sol. mat. & p Ias. post alios per eū citatos in l. extraneus. ff. de condi. cau. da. & Alex. consi. 13. circa primum dubium, col. 3. & aliis seq. uol. 3. Qui loquũtur, quādo relictū est pro dote, quod utique sine difficultate aliqua procedit, q̄ dotis seu matrimonij nulla habita est mētio, nō obstan. dictis per Bar. in l. quod aũt. ff. de iure dot. optimè, & sufficienter latis per Excellentissi. & Reuerendum do. Consulentem. Cum igitur in illo relicto facto per testatorē sorori Margaritæ filiæ non possit dari aliqua aptitudo; ut relictum uideatur pro dote, meritò concludendum erit, ipsam non fuisse in a.
8 dotatā. Eo † magis; cū statutum solùm excludat eam, [illegible] sit, & sic mediante dote, nihil ulterius exprimendo, q̄ intelligi debeat de dote limitata a lege, s̄m Saly. in l. [illegible] col. fin. uer. quinimo. C. de nup. & in auct. res quæ. C. com. de lega. ubi Iaso. nu. 28. concord. adducit, & eundem Saly. in auct. nouissima, col. fi. C. de inoffi. testa. cum aliis collectis per Dec. ꝯs. 180. uisa renunciatione, col. 2. nu. 2. & iunctis cumulatis per Ias. in rub. ff. sol. ma. col. 6 & 7. nu. 25. & aliis seq. & per Anto. Corse. in tracta. de minimis, quem inseruit in suo tract.
9 de pote. reg. Nec † in aliquo potest suffragari aduersariis [illegible] clausula, omni meliori modo &c. ex mente Bald. in l. quoties C. de hęre. insti. cum aliis adductis in ꝯs. qm̄ in testamento, in quo agitur, minimè apparet descripta. & non entis nō possunt esse qualitates aliquę. l. eius qui, in prīc. ff. si cer. pe. ta. Tum etiam qm̄, & si descripta appareret, & uirtus istius clausulæ ī pluribus magna sit, ut post antiq. tradunt Fely. & Dec. in c. cum super circa fi. de offi. delega. & post Bar. tradunt omnes in l. 1. §. si ita. ff. de uerb. obl. maximè Lancelot. Galliau. col. 8. & 9. nu. 6. & 7. & Alber. Bru. in trac. de forma, fol. mihi. 53. col. 1. uer. & q̄ hæc clausula. Tamē quia ī casu præsenti expressus est modus aptus ad purū legatum, & penitus ineptus ad institutionē, solùm intelligenda uenit s̄m expressa, s̄m Fel. in d. c. cum super, in fine, quem sequitur Galliau. superius citatus. Præterea
10 ea † statutum istud filiam dotatam excludit a successione stantibus masculis agnatis, & qm̄ agnati masculi non fuerunt vniuersaliter instituti, sed alij extranei, & ista soror Margharita filia reperitur præterita, meritò tale testm̄ paternum redditur nullum; cū cesset ratio statuti, qua pater poterat præterire, ut concludũt Are. & Soci. in l. Gallus. §. & quid si tantùm, col. 2. ff. de libe. & posth. asseren. pro hac opi. consuluisse q̄plures solemnes doc. rationibus, & iuribus per eos adductis, omissa distinctio. Ale. ibi, & in d. l. filiæ dotem, & in l. ut liberis. C. de collatio. cōsiderātis, an filia esset in potestate, an p̄terita, ꝯ quā tenent Soc. & Claud. & demum Dec in d. l. filiæ dotem, col. fi. respondentes ad doctri. Bar. in l. 1. §. pr̄, de coniungen. cum emancip. liber. & aliis adductis per Alex. ut ēt facit Lancelot. Galliau. in d. §. & quid si tātùm. nu. 51. & plenè prosequitur Alber. Bru. in d. trac. in 10. arti. prin. q. 4. qui sequi vr̄ opi. Ale. cuius dicto optima accommodatur resolutio ex traditis per Bart. & alios in l. si filiusf. §. cum quis, de leg. 1. & per Dec. in d. l. filiæ dotem
11 col. fin. Soc. & Galliau. ubi supra. Qui † Dec. concludit, filiam præteritam posse dicere testamentum nullum, dummodo ipsa

ipsa admittatur ad succedendũ vnà cũ fratribus suis institutis solũ in legitima. Prout in casu præsenti, suo arbitrio monasteriũ, in quo professa est, succedere poterit vnà cũ illis, ad plenè tradita in c. in præsentia, de ꝓba. ꝑ Areti. Soci. & alios in l. 1. ff. de vulg. & pu. ꝑ Bar. & alios in auct. ingressi, & in auct. si qua
12 mulier. C. de sac. san. eccle. Et † quia ipsa ꝑterita cõmunicauit beneficiũ dicendi tale testm̃ nullũ ipsis fratribus institutis in legitima tantũm, qui id asserunt ea minimè inuita, nec reluctãte, & ꝯ institutos extraneos poterũt dicto remedio uti. l. si post mortẽ. §. fi. ff. de bon. pos. ꝯ tab. ubi Bar. plenè attingit, & ita cõcludit, cũ aliis citatis ꝑ do. Consulentẽ post Ale. & Dec. col. 3. & 4. in l. posthumo. C. de bo. pos. ꝯ tab. Ad cuius sensum in terminis nostris optimè facit doctri. Bar. in l. 2. uersic. oppono, ꝙ
13 de iure. ff. de excep. rei iud. Volẽtes, † quẽ licitè posse opponere de iure tertij, etiã ꝓrsus extranei, qñ illud ius est exclusiuũ iuris alteris, & agentis ipso iure, ut est præsens ius pp præteritionẽ ipso iure excludẽs institutos, siue ille tertius uellet, siue nõ. Et potissimum qñ tertius non ꝯdicit, ut propriè est in præsenti casu, ꝑ l. 1. de excep. rei iudic. iuncta l. filio præterito, de iniust. rup. cũ aliis ibidẽ allegatis ꝑ Bar. cuius dictis ꝯcordant, quæ ipse dicit in d. §. fi. & quæ ponunt̃ post Ioan. And. per Cano. in c. mandatum. de rescrip. cũ aliis adductis per Ale. in ad-
14 di. ad Barto. in d. l. 2. Vbi † Barto. uer. quandoque ius tertij, etiam concludit, quòd licet ius tertij ipso iure non elideret intentionem agentis; tamen quando illud tendit ad hoc, vt etiam prosit aliis, potest ille alius uti dicto iure tertij, per d. l. si post mortem. §. fi. Quibus consideratis constat apertè ex pluribus, ipsam sororem Margharitam filiam testatoris non fuisse isto casu, & stante facti contingentia per d. statutum exclusam a successione paterna, nec posse dici dotatam, ꝯñr fuisse præteritam & per talẽ præteritionẽ testm̃ paternũ fuisse redditum nullũ, qua nullitate, & quo remedio uti poterũt fratres sui hęredes instituti in legitima tantùm, & qm̃ uitium istud oculatim ostẽditur, impedimẽto erit scriptis hæredibus, posse uti remedio possessorio, ꝭm plenè, & eleganter deducta ꝑ dominum Consultorem peritissimum, & fratrem honorandũ, cuius dictis accedo de subscriptione requisitus &c. Parisius Bono.

SVMMARIVM.

1 *Hæres grauatus fideicommisso conditionali interim cogitur præstare cautionem, de qua in titulo ut lega. nomi. caue.*
Fallit, quando fideicommissum fuisset extinctum.
2 *Dictio, uidelicet, est limitatiua & restrictiua.*
3 *Dispositio relatiua restringitur ad relata, & secũdũ illa limitat̃.*
4 *Quando testator ad fideicommissum uocat superuiuentem ex institutis per eum, si nullus eorum superuiuit, fideicommissum expirat, nec ueniunt filij præmortuorum.*
5 *Vnius personæ inclusio est aliarum exclusio.*
6 *Non expressum a testatore omissum dicitur.*
7 *In substitutionibus & fideicommissis attenditur illa regula, in qua dicitur, hoc casu non loquitur substitutio.*
8 *Casus omissus a testatore remanet decidendus secundùm ius cõe.*
9 *Fideicommissum conditionale non transmittitur, etiam ad suos fideicommissario moriente pendente conditione.*
10 *Filij positi in conditione non censentur dispositiuè uocati.*
11 *Fideicommissum factum sub conditione merè uoluntaria non extenditur ad alium casum non expressum.*
12 *Nec facienda est extensio de persona ad personam.*
13 *Dictio, &, copulatiua est, & requirit concursum omnium.*
14 *Si ad fideicommissum uocantur superuiuentes, & filij præmortuorum, an ipsi dicantur uocati, & nu. 14.*
15 *Qualitas filiorum masculorum quando, & quo casu procedat.*
16 *Coniecturata mens testatoris attendi debet.*
17 *Dommodo coniecturæ colligantur ex uerbis prolatis ꝑ testõrem.*
18 *Quo casu procedat illud, in quo habetur, aliquid haberi pro expresso, si testator idem disposuißet, si de eo cogitasset.*
19 *Differunt fideicõmissa relicta ab ascendentib. uel a trãsuersalib.*
20 *Grauatus fideicommißo conditionaliter, defecta conditione, potest de rebus illis suo arbitrio disponere.*
21 *Ius accrescendi cessat in persona legatarij, quando alter collegatarius legatũ acceptauit, licet postmodũ moriatur, & nu. 23.*
22 *Prælegata, an & quãdo includãtur in fideicommisso uniuersali.*
23 *Fideicommissum immediatè sequens, referendũ est ad proxima.*
24 *An & quando fideicommissum uideatur factum coniunctis tantùm, uel omnibus institutis.*

CONSILIVM LXIII.

1 Dominus Cornelius † a suis nepotibus astringi nõ põt ad ꝑstãdũ cationẽ illã, de qua in titulo, ut leg. no. caue. ea quidẽ rõne; qm̃ fideicõmissum iniunctũ sibi sulsq; fratrib. ꝑ cõem patrem iã expirauit & extinctũ fuit, quo casu frustratoria cautio petita ꝑstaret̃: cũ certũ sit dicto fideicõ. in præsenti locũ non esse. l. hæc stipulatio. §. diuus. ff. ut lega. nomi. cau. cũ ꝯcor. & ꝙ fuerit & sit extinctũ, ac expirauerit
2 apertè deducitur, consideratis uerbis dicti fideicõ. In † quo cõis pater, primò instituendo dictos filios suos hæredes, illos inuicẽ substituit vulgariter & per fideic. nõ simpliciter inducẽdo fideicõ. reciprocũ sed limitatè, & restrictiuè ac declaratiuè; ut patet ex illis uerbis hoc mõ uidelicet. l. in uẽditiõe. in prin. ff. cõia præd. l. fi. C. ex quib. cau. in integ. resti. non est necess. l. non est necesse. ff. de bon. libe. §. nos aũt. inst. de aucto. tutor. c. ex his. de prob. cum aliis allegatis per Dec. consi. 47. Et ꝓ uiribus. col. 2. & ꝯs. 11. Negari non põt, nu. 15. posit. inter illa. 40.
3 cõs. de per se impressa. Et † tale fideicõ. relatũ ad dictũ modũ & formam limitatam & restrictiuã necessariò intelligendũ uenit ꝭm illã, & terminos & qualitates ipsius. l. in testõ. ff. de cõdi. & dem. & ꝑ Bar. in l. si qs seruũ. §. fi. de leg. 2. & in l. 1. ff. de recepta. cũ vulgar. & cũ fuerit limitatum, producere debuit limitatum tm̃ effectum, & non alium. l. cancellauerat. ff. de his q̃ in testa. delen. l. in agris. ff. de acqui. rer. domi. & qa testõr apposuit illa uerba, hoc mõ, importantia demõstrationẽ ad oculum, & intellectum. l. 1. in prin. ff. de ope. no. nunc. ubi Bar. &
4 oẽs, & Fran. de Cur. ꝯs. 51. col. 7. uer. meminit Alex. Cõis † igit̃ pr̃ restringendo fideicõ. uoluit illud locum sibi uendicasse, qñ aliqui, uel aliquis ex filiis suis decederet sine liberis masculis legitimis, & naturalib. isto. n. casu, illo ita decedente, uoluit superuiuentes seu superuiuentem ex filiis esse substitutos, & qm̃ nullus filiorum testõris superuiuit ipsi do. Cornelio (sunt. n. oẽs præmortui) tale fideic. expirasse dr̃; cum præmortuæ sint personæ oẽs ad illud uocatæ, & nullus filiorũ superuiuat, & filij pręmortuorum isto casu non dicuntur uocati; cum in fideicommisso nõ uocent̃ ipsi tanq̃ superuiuẽtes & superstites, sed tm̃ eorũ parentes. §. hoc ẽt. insti. de legiti. agna. succe. ꝑ glo. in uer. superstites. & doc. ibi no. allegan. ꝯcordã. & quia eos substituit in stirpes, q̃ uerba requirunt qualitatẽ expressam in loco, ad quem fit relatio ꝭm Cur. ꝯs. 51. col. 7. uer. sic ista uerba, & ita etiam probant illa uerba, ut s̃. inducentia relationem ad superius expressa. l. 1. §. hoc interdicto. ff. de postula. cum si. Et
5 † quia inclusio uocans illos filios superuiuẽtes excludit alios, arg. l. cũ prætor. in prin. ff. de iudic. & in c. nonne. extra de præ-
6 sump. Eo † ẽt quia si testator uoluisset ad dictũ fideicõ. uenire filios fratrũ institutorũ. & sic eius nepotes, utiq; hoc expressisset, sicuti expressit filios superuiuẽtes, & nõ exprimẽdo, eius uoluntas fuit isto casu cessare fideicõmissum, arg. c. ad audientiã. ex de deci. & l. j. §. finaũt. C. de cad. toll. In † istis. n. substitu-
7 tionib. fidecõmissariis locũ sibi uendicat illa regula, & doctr. mandans semper posse dici, hoc casu nõ loquit̃ substitutio, & qui dicit sub ea aliũ casum includi, ostendere id hẽt ꝭm Oldr. ꝯs. 21. Thema tale est. cũ aliis alle. per Soci. ꝯsi. 72. uiso. nu. 7.
8 uol. 3. Casus † itaq; præsens ab ipso testõre fuit omissus, & sic remansit decidẽdus ꝭm dispositionem iuris cõis. l. cõmodissimè. ff. de lib. & posth. l. si cũ dotẽ. in prin. ff. solu. mat. l. si extraneus. ff. de ꝯd. cau. da. & ꝑ Old. ꝯs. 141. & 177. & Alberi. de Rosa. in l. precibus. col. 24. uer. iam quæro. C. de impube. & Pau.
9 de Ca. ꝯs. 219. Visis & consideratis. Et † ius cõe disponit, fideicõmissarios mortuos ante grauatum pendente cõditione non
* posse ad suos filios transmittere fideic. ꝭm gl. * cõiter approbatam in l. vnica. C. de his qui ante aper. tab. & habet̃ in l. vnica. §. finautem aliquid, ubi Bal. & alij no. C. de cad. tol. per Soc. & alios in l. hæredes mei. §. cum ita. ff. ad Treb. cũ ꝯcor. Dispo-
10 nit † ẽt filios positos sub conditione non censeri uocatos dispositiuè. l. si quis sub conditione. ff. si quis om. cau. testa. & traditur ꝑ gl. ordinar. ubi oẽs scribẽ. maximè Ale. firmant in l. Lucius. ff. de hære. insti. & post Bar. tangunt oẽs in l. Centurio. ff. de vulg. & pu. in illa qõ. an substitutio extendat̃ ad filios filiorũ, & ꝑ Ale. ꝯs. 185. Viso titulo. uol. 2. & Soc. in l. cum auus. car. pen. & fi. uer. esset etiam hic discutiendus. ff. de condi. & dem. & Franc. de Cur. consi. 42. Quia inquit. colu. 2. & 3. & in aliis duo-

11 duobus consi. seq. Et † suadentur ista vlterius,nã prouisio.d.
testatoris circa hoc fideicõmissum facta extitit sub ꝯdõne me-
rè uoluntaria,& ideo non est extendẽda ad aliũ casum,nisi ex-
pressum p l.Meuius,& l.qui hæredi.ff.de ꝯdi.& demon.& ẜm
* Bar.quẽ * cõiter sequunt oẽs in l.Gallus.§.& quid si tm̃.ff.de
libe.& posth.& uoluit Alexan.ꝯs. 356.Ex serie testamẽti, col.
4.& Rom.ꝯs.31.Prima dubitatio.& Dec.ꝯs.63.Et pro tenui.
12 col.3.nu.3.Et † bene facit decis.Are. in d.l. Gallus. §.& quid
si tm̃.col.3.uer.2.adde.quẽ refert & sequit Dec.ꝯs.218. In ca-
su.colu.3.nu.9.& alibi pluries uolẽtes,ꝙ licet aliqñ dispositio
testatoris facta in vno casu extendat ad alium, ex tacita & ue-
rosimili mente ipsius;tñ non debet fieri extensio de vna perso
na ad aliã personã,ẜm gl. in l.Titius.in prin.ff.de libe.& post-
hu.p tex.in l.si quis ita §.pen.ff.de testa.tute. & p ea q̃ habent
13 in l.si ita stipulatus.§.Grisogonus.ff.de uer.obl.Nec † istis ob-
stare habet,si dicatur,in d.fideicõ. uocatos esse etiã filios præ-
defunctorũ, ꝯñr ipsi competere ius petendi dictam cautionẽ.
nam aduertendũ est, ipsos esse uocatos vnà cũ filiis superuiuẽ
tibus eorum patruis,& hoc casu qñ esset ex illis aliquis super-
uiuens,& filij prædefunctorũ bene deberent admitti insimul,
ex aperta mente d.testatoris in eos uocantis,& iste non est ca-
sus præsens,ex quo nullus filiorũ superuiuit,& qñ nullus sup-
uiueret,ut est casus noster, filij prædefunctorum minimè ap-
parent uocati,& sic sumus in conclusione superius firmata.Et
14 † hmõi intelligentia apertissimè patet ex uerbis dicti fideicõ.
ibi,& prædefuncti. & seu prædefunctorum liberos,quę dictio
copulatiua &,continuatiuè ac copulatiuè additur præcedenti
bus,& de sui natura est,ut tunc demũ uerificetur,quando ad-
est concursus omniũ copulatorũ.l.si hæredi plures.ff.de con-
di.institu.& insti.de hære.insti.§.fi.& l.si quis ita stipulatus.ff.
de uerb.obl.& per gl.in cle.plerisque.de elec.cũ aliis allegatis
p Dec.ꝯs.15.Visis.nu. 1.inserto inter illa 40. de p se impressa,
& post Bar.per Ias.in l.1.ff.de iust.& iu.& eundẽ Bar. & alios
15 in l.si is qui ducenta.§.utrum.ff.de reb.dub. Minus † etiã ob-
stat,si dicat, ꝙ illa qualitas filiorũ masculorũ sepius repetita a
testatore inducit nepotes masculos esse dispositiuè uocatos,&
ẜm Guid.Pap.citatum a Dec.in l.1.ff. de pact. & in quibusdã
suis consi. maxi.consi.227.In casu.col.3. nã procederet obie-
ctio,ut uideant masculi uocati ad exclusionem fœminarũ &
in casu,in quo expresè uocãtur, & talis qualitas in illo solùm
casu considerat,nõ aũt istud trahi debet ad alios casus non ex-
pressos;ut firmat Soc.consi.116.col.4.& uers.quæ omnino.&
consi.62.uiso,col.fi.& ꝯs.77.uisis,& consi.104.Qm̃,col.ante-
pe.uol.3.& ẽt consi.51.uisa,uol.4.& sequitur Frã.de Cur. cõ-
sil.42.Testator Augustinus, col. 8.& seq.& ꝯs.63.Antiquissi-
ma.col.11.& seq.& Dec.cõsi.89.uiso.col.2.& 309.uiso,colũ.
3.& col.fi.uersi.non obstat.& consi.82.& 87.& 314.& Alexã.
consi.87.uolum.2. quibus in locis concludunt qualitatẽ ma-
sculinitatis solùm considerandam esse in casibus tantũ proui-
16 sis & expressis non aũt in aliis.Nec † dicatur, mentem testato-
ris fuisse ad dictum fideicõ. uenire nepotes masculos ex filiis,
quæ mens etiam collecta coniecturis attendenda est & præfe-
renda,vulg.l.in conditionibus primum locũ.ff. de ꝯdi.& dem.
l.cum uirum.C.de fideicõ.d.l.hæredes mei.§.cum ita, & hoc
modo limitarentur tradita in d.l. Lucius.& in d.l.vnica.C.de
his qui an.aper.tab.ẜm Cor.in d.l.ab eo.C.de fideic.& in plu
rib.suis consi.& Soc.in d.l.hæredes mei.§.cũ ita.col.3. Proce-
17 deret † namque obiectio, qñ tales coniecturæ colliguntur ex
testamento, & ex uerbis in eo prolatis per testatorem, & non
aliter,ẜm Bald.in l.si pater.in 4.q.C.de insti. & substi.& in l.
vnica C.ut act.ab hæred. & ꝯ hære. cũ aliis adductis per Soci.
ꝯs.6.nu.9.& ꝯs.116.nu.2.& col.6.uersi.ad ultimũ.& in d.l.cũ
auus.in fin.& in d.§.cum ita.col.4.uersi.aduerte tñ.& quia ex
uerbis prolatis a testatore nulla alia potest colligi coniectu-
ra, necessariò dicere cogimur obiectionem nihil facere. Prout
18 † nihil faceret illa obiectio, si diceretur, dictum testatorem
istud disposuisse & expressisse,si de hoc iã cogitasset, ꝯñr istud
ẽt omissum haberi debet pro expresso.l.Titius. §. Lucius.ff.de
liber.& posth.l.fi.C.eo.& est gl.ordinar. in l.tale pactum.§.fi.
ff.de pac.qm̃ procederent ista,qñ uoluntas testatoris transisset
in dispositionẽ, qđ non est in casu pręsenti. nam fuit in mente
retẽta,ꝯñr nihil debet operari,per tex. in l. quidam cum filiũ.
ff.de hære. insti.& in l.quoties.§.tantundem.eo.tit. & ibi not.
Bal.& Imo.& multa ad id adducũt Alex.& Ias.in l.3.col.2.C.
de pręt. liber.& sequit Deci.ꝯs.159. Casus, col.3.nu.5. Et ista
omnia adducta circa fideic. factum per cõem patrẽ in fauorẽ
ipsius do. Cornelij adaptari possunt ad fideicõmissum factũ p
quondam Ludouicum de faba, cũ eisdẽ fere uerbis factum &
descriptũ legatur,& ꝯñr extinctum fuerit,ex quo nullus in eo
institutorum superuiuit ipsi do.Cornelio,rõnibus,& decis.su-
19 perius adductis. Quæ † eo fortius procedunt,cũ factum fue-
rit inter transuersales,& non inter descendentes, ut fuit prædi-
ctũ fideic.factum a cõmuni parẽte, iuxta plenè tradita in l.pe.
C.de impu. per omnes,& per Barto.Imo. Alex. & Soci.in d.l.
20 hęredes mei.§.cũ ita.Et † quia utrunque fideicõmissum iã ex-
pirauit,& extinctum fuit, ipse d.Cornelius astringendus mini-
mè est ad præstãdum cautionẽ aliquã,cũ suo arbitrio extinctis
dictis fideic.possit & ualeat de portiõe bonorũ, in qua fuit in-
stitutus,disponere & inter uiuos, & in ultima uoluntate.l.fin.
21 §.sed quia.& §.seq.C.cõmu.de leg.cũ ꝯcor. Et † qm̃ dubitat,
si tale fideic.factũ a d.Ludouico subsisteret,an in illo cõprehẽ-
deretur domus prælegata Ronceo & Alexandro fratribus de
testatoris,quod pręlegatũ factum legit ex causis in illo expres-
sis, apertè indicantibus de prælegato prædicto ipsos Ronceũ
& Alexandrum, & inter uiuos & in ultima uoluntate potuis-
se disponere ipsorum arbitrio &cũ illud acceptauerint & fue-
rint consecuti,uerũ erit dicere, portionẽ & medietatẽ domus
tangentem do.Ronceũ,minimè accreuisse d.Alexandro colle-
gatario; cessat enim ius accrescendi post acceptationem facti.
l.vnica.C.de cad.tol.& plenè per Bar.& alios in l.re cõiuncti.
de le.3.& p oẽs in l.vnica.C.qñ nõ petẽ.par. cũ aliis plenè ad-
ductis in dictis locis, medietas igitur dictæ domus tangens d.
Ronceũ peruenit ad dictũ do.Corneliũ & alios, qui ab intest.
successere do.Ronceo ẜm iura cõia & vulgar. nec domus p̃di-
cta põt dici subiecta alicui fideicõmisso: cũ in pręlegato ipso
nullũ appositum appareat onus & grauamẽ,& fuerit libere
22 ctũ.Nec† p fideic.vniuersale successiuè appositũ per d.
rẽ in sequenti capite testamenti post vniuersalem inst.
põt cõprehendi dictum pręlegatum:cum tale fideicõmissum
factum sit super aliis bonis;ut patet per illam dictionẽ,in om-
nibus aliis bonis &c.excluden.pręlegatum, ut tradit p Bar.al-
legantem iura in l.si quis seruum.§.fi.in fi.de le.1.& Ful.con.
100.Quidam A.col.2.& per Bal.in l.cõuenticulã.col.5.C.de
23 epi.& cle.& in auct.ex testõ.C.de colla.Eo† ẽt:cũ tale fideicõ-
missum immediate sequens referendum sit ad proxima, iuxta
no.in l.si idem cũ eod.§.fi.ff.de iur.om. iud. & p Bar.in l.tali
scriptura.§.fi.de le.1.& Mod.in l.1.C.eo.Eo ẽt:qm̃ tale præle-
gatũ minimè absorbet maiorẽ partẽ hęreditatis d.testõris,cu-
ius uoluntas apertissima fuit,illud non comprehendi sub d.fi-
deic.& quia fuit pręlegatũ factũ ob merita,& in remuneratio-
nẽ,& sic cessabunt tradita p Bar.in l.quid ergo,de le. 1.& in l.
Marcellus.§.quidã liberis.ubi omnes plenè attingũt.ff.ad Tre-
bel.ut ẽt faciũt in l.cũ uirũ.C.de fideic.& ponit Dec.ꝯsi.2
Viso puncto.circa prin.& col.pen.uer.& ista respõsio.& uer.
seq.& Soc.ꝯsi.31.nu.8.col.2.uol.4. & ꝙ talia fideicõmissa p̃
nitus cessent, & in pręsenti non cõprehendant ipsum do.Cor-
nelium,suo loco, & quando opus erit, adducetur aliud, ap-
tissimè ostendens cõclusionẽ istam,quod in præsentiarum ad-
duci minimè ꝯueniẽs uisum fuit,ex quo collecta superius ma-
nifestè patefaciunt,talia fideicõmissa fuisse, & esse extincta, &
minimè obstare ipsi do. Cor.quominus suo arbitrio possit di-
24 sponere de omnibus bonis,in quibus fuit institutus.Et† cũ
illud,qđ diximus de iure accresc.vr̃,ꝙ domus accreuerit Ale-
xandro collegatario, & ꝯiuncto re & uerbis, ad no.in l.coliber.
redi.§.qui discretas.ff.de vulg.& pu.iũctis no.in d.l.1.& in d.
l.re ꝯiũcti.& Dec.in d.cõsi.254.uel consi.286. Tamen uerum
est,qđ s̃.firmaui;quia oẽs fratres fuerunt ad inuicem substitu-
ti,& vna determinatio &c.l.q̃uis.C.de impu.non ob.d.§. qui
discretas.& dicta Dec.in d.consi.186.Nam procedunt,quan-
do portiones datæ essent institutis separatæ,& postmodũ fuis-
set subsecutum fideicommissum,quod cessat hic. Parisi.Bon.

S V M M A R I V M.

1 *Filius spurius non est capax institutionis seu legati sibi relicti a patre adulterino.*
2 *Filiationis probatio respectu patris difficilis reputatur.*
3 *Filius natus ex cõiugato, & cõiugata, et in domo mariti uiciniæ scienti-*

scientibus præsumitur filius mariti.
4 *Etiã si ad vxorem alius habuißet consuetudinẽ, & cõuersationẽ.*
5 *Natus ex vxorata absente marito præsumitur generatus ex semine alterius quàm mariti.*
Debet tamen istud concludenter probari.
6 *Et duo copulatiuè probanda sunt.*
7 *Si coniugata habitat cum adultero, & maritus suo arbitrio poterat ad eã habere accessum, natus ex ea præsumitur filius mariti, & non adulteri.*
8 *Extraneis potest fieri legatum, & in eos conferri hæredis institutio & nũm. 10. & 15.*
9 *Spurijs ex causa dotis potest legari.*
11 *Frater instituens turpem seu infamem personam exhæredato, seu prẹterito fratre inofficiosè testatur, & aduersus eius testamentum competit querela.*
12 *Infamia facti quæ dicatur, & nu. 13.*
14 *Probatio bonæ famæ, bonitatis, & probitatis, satis operatur, & attenditur.*
16 *Infamia facti passiua quæ dicatur.*
17 *Infamia facti non oritur nisi ex facto dilucidè probato.*
18 *Non enim oriri potest ex facto occulto.*
19 *Facti alieni ignorantia præsumitur.*
20 *Communiter accidentia considerantur.*
Dominus præsumitur vltimus scire dedecus domus.
21 *Filius non potest accusare matrem de adulterio, nec propterea illam occidere.*
22 *Factum, & turpitudo matris non debet esse nociua filio.*
Filius sequitur conditionem patris non matris.
23 *Infamia facti contraria facti probatione, & contrario facto tollitur.*
24 *Vna fama tollitur per aliam famam contrariam.*
25 *Turpis persona instituta purgat turpitudinem, si viuente testatore reuersa est ad bonos mores, & bonam frugem.*
26 *Fratribus exhæredatis seu præteritis, turpi persona instituta, nõ competit querela, quando ipsis aliquid per fratrem testatorem fuit relictum.*
28 *Communis opinio sequenda est.*

CONSILIVM LXIIII.

Iulius & Vincẽtius actores duo principaliter aduersus
Pierlucã reũ ɔuentũ obiiciunt & deducunt, pri-
1 mũ, † nedũ concernẽs ipsum Pierlucã verùm & do. Hierony-
mã, & d. Ioannã eius sorores. dicũt. n. Petrũ Francisci testato-
rẽ ipsorũ actorũ fratrẽ in suo vltimo testõ nõ potuisse institue
re suũ vniuersalẽ hẹredẽ, prout instituit, dictũ Pierlucã, nec di
ctis Hieronymẹ & Ioannẹ potuisse ꝓ illarũ dotibus facere il-
lud legatũ, prout fecit. nam dicti Pierlucas, Hieronyma & Ioã-
na sorores verè fuere filij d. Petri Francisci testõris ꝓcreati &
nati ex d. Flora tunc vxore Benedicti Manini, ad quã ipse Pe-
trus Francisci conuersationẽ & ɔsuetudinẽ habebat, nec verè
erãt filij legitimi & naturales dicti Benedicti & Florẹ cõiugũ,
ɔñr dictis Hieronymẹ & Ioãnẹ filiis spuriis & adulterinis non
potuit dictus Petrus Francisci facere dictũ legatum, nec ẽt po-
tuit dictũ Pierlucã instituere hrẽdẽ, vt hr̃ in §. pe. in auct. quib.
mo. nat. effi. sui, & ĩ auct. licet. in fi. C. de natur. liber. & ĩ auct.
ex cõplexu. C. de incest. nup. ꝑ Bar. & alios ibi, in l. fin. ff. de his
quib. vt indig. ꝑ Bal. & alios in l. eã quã. C. de fideic. cũ si. Op-
2 positio † ista parui momẽti est, nã licet ꝓbatio filiationis quò
ad patrẽ reputet̃ difficilis. l. Lucius. ff. de ɔdi. & demõst. Tamẽ
3 † qñ ɔstat, aliquos natos in ɔstantia matrimonij ex aliqua vxo
rata & ɔiugata & in domo mariti vicinis scientibus, lex & ius
ex dictis ɔiecturis & indiciis assumit p̃sumptã probationẽ, ꝙ
tales ita nati dicantur filij legitimi & naturales ipsius mariti,
& ex eius semine generati; vt per illũ tex. tradũt omnes in l. fi-
liũ. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. & ĩ l. si vicinis. C. de nup.
& per scrib. oẽs in c. per tuas. extra de prob. per Bar. in l. 1. §. ad
qõnem. in fi. ff. de quẹst. Saly. in l. fi. ff. de ꝓb. Pau. de Castr. cõs.
175. Super primo. col. 3. versicu. super vltimo. Alex. consi. 88.
4 Omissis. nu. 7. volum. 7. Dec. ɔs. 54. & 153. Et † procedunt ista
ẽt si probaret̃ dictum Petrum Francisci tunc tẽporis habuisse
conuersationẽ & cõsuetudinem cum d. Flora, per tex. reputa-
tum singularem in l. miles. §. defuncto. & §. seq. ff. de adulter. ꝑ
Cy. & Bal. in d. l. si vicinis. Ang. ĩ l. septimo. ff. de sta. homi. Bal.
Abb. & Fel. in d. c. per tuas. & alia adducuntur in decisio. cõsil.
Neapo. 272. Viso. col. 2. ver. non obstat. per Bald. in d. l. filium
uer. itẽ non ob. & Corn. cõsi. 113. Circa, col. 2. vol. 1. & est am-
plũ consi. Barba. 27. Illustres. vol. 1. ponit Ale. cons. 157. Circa
primũ, in 2. dubio. volu. 5. & plures aliæ decisi. cumulat Deci.
cõsi. dclvij. Plenè & elegãter. cũ igitur probatũ sit, do. Benedi-
ctũ & Floram fuisse veros & legitimos ɔiuges, & ita reputatos,
& in constantia dicti matrimonij dictos PierLucam, Hierony
mam & Ioannam fuisse natos & procreatos in domo dicti Be
nedicti, firma resultat præsumptio probationis dictæ filiatio-
nis, & p̃dictos esse filios legitimos & naturales dictorũ Bene-
dicti & Floræ, ẽt si ꝓbaret̃, qđ tñ minimè verũ est, dictũ Petrũ
Francisci habuisse ɔsuetudinẽ & ɔuersationẽ cum dicta Flora.
5 Et † licet ex opposito dicat̃, dictũ Benedictũ qñque fuisse ab-
sentẽ a castro Durãti, vbi d. Flora morã trahebat, quo casu na-
tus ex ea non præsumeret̃ genitus ex semine Benedicti sed al-
terius d. l. filiũ. & ꝑ doc. in locis superius citatis; tñ istud mini-
mè sufficienter probatũ apparet; vt de iure requiritur, qđ ex-
presè probat̃ in d. l. filiũ. & ꝑ Saly. in l. fi. ff. de prob. & alios do
6 cto. vbi ŝ. Debẽt enim copulatiuè probari, quo tẽpore isti fue-
re generati & ɔcepti d. Bartolomæum fuisse absentem a dicto
castro Duranti, & adeo absentem, ꝙ non poterat tunc tẽporis
* habere accessum ad dictam Floram; vt * cõiter ɔcludunt oẽs
in d. l. filiũ. & in d. c. ꝑ tuas, & ĩ d. l. miles. §. defuncto. & in ɔsil.
7 superius citatis. Et † probandũ ẽt esset: tunc tpis do. Petrũ Frã
cisci habuisse conuersationem & cõsuetudinẽ cũ dicta Flora,
& ideo And. Barb. ɔs. 58. Sapienter. vol. 2. dicebat, ꝙ si vxor ha
bitasset cũ adultero: tamẽ si maritus habebat facultatẽ acce-
dendi ad eam suo arbitrio, natus ex ea præsumitur esse filius
mariti fauore matrimonij & filiationis, & sequitur Dec. d. ɔsi.
8 dclvij. Et † qm̃ ista nedũ probata, verùm nec deducta apparẽt
necessariò dicendum sequitur d. PierLucam, Hieronymam &
Ioannem fuisse & esse filios legitimos & naturales d. Bñdicti,
& Floræ coniugum, & ɔñr potuisse institui, & illis legatũ fieri
a p̃dicto Petro Francisci, toto tit. ff. C. insti. de hære. insti. & de
leg. 1. 2. 3. cũ vulgar. & ista ɔfirmantur per nominationẽ, nam
semper fuere nominati & nominantur filij do. Benedicti, itẽ
& per tractatũ; quia ita fuere tractati & reputati per cõem fa-
mam & reputationem totius viciniæ & castri, & per cohabita
tionẽ, quousque d. Benedictus vixit, vlterius & ꝑ quasi posses-
sionem dictæ filiationis; vt de singulis prædictis aliàs diffusè
9 consulendo dixi. Et † eo magis legatum factum dictis Hiero-
nymæ & Ioannẹ validum erit; cũ ipsis factũ appareat ex causa
pia & ex causa dotis, quo casu ẽt filiabus spuriis fieri põt, & fa-
ctũ debet̃ considerata ẹquitate canonica, quæ in quocunque
foro ẽt ciuili est obseruanda; vt per illũ tex. dicunt docto. ma-
ximè Card. & d. Prẹpos. col. 2. ver. & per Cy. & versi. & quẹ di-
cta sunt. in ca. cũ haberet. ex̃ de eo qui dux. in vx. quam poll. ꝑ
adult. & firmat Bar. in d. l. fi. ff. de his quib. vt ind. col. 2. nu. 7.
& in l. Mẹuius. §. si duob. de le. 2. Bal. ĩ l. & mater. C. de iu. dot.
& licet ibi Ale. videatur cespitare circa dotẽ; tamen conclusio
* superius firmata est magis * cõis; vt ad plenũ prosequũtur ibi
Mod. & repeten. post Abb. consi. 115. Videtur. vol. 2. & sequit̃
Dec. ɔs. dcxj. Magnificus. nu. 4. adducens alia. ¶ Secundũ prin-
cipale, quod dicti Iulius & Vincentius obiiciunt do. Pierlucẹ
est; eo qm̃ asserunt do. Pierlucã institutũ fuisse & esse personã
leui saltem macula notatum, & cuius opinio fuit & est graua-
ta apud bonos & probos viros; quia d. Petrus Francisci testa-
tor adulterauit d. Floram eius matrẽ, & ex ea procreauit quos-
10 dã filios sciẽte & patiẽte d. Pierluca. Licebat † n. d. Petro Frã-
ci. instituere sibi hẹredẽ quẽcũque ẽt extraneũ, vt insti. de hẹre.
insti. in prin. & in §. extranei. C. eo. titu. l. extraneum. 1. & 2. cũ
concor. Facultas aũt illa cessat, quando ille extraneus hẹres in-
stitutus esset persona turpis, leuis, vilis seu infamis infamia fa-
11 cti. Tunc † n. fratribus testatoris exhẹredatis seu prẹteritis cõ-
petit querela, ut hr̃ in l. fratres. & in l. fratris. C. de inoffi. testa.
vbi doct. oẽs alias cõcor. adducunt, vt ẽt faciunt in l. 1. ff. eo. ti.
12 cũ si. Infamia nãque facti incurritur, quando quis notatus est
illa apud ꝓbos & graues viros. l. honori. ff. de obseq. liber. l. ea
q̃ C. ex quib. cau. infam. irrog. l. nõ dẽt. ff. de dolo. cũ aliis cita-
tis per Archyd. 3. q. 7. c. testes. col. 2. versicu. ex hac infamia. &
versic. item inducit querelam. vbi propriè in terminis nostris
id vr̃ firmare, ut ẽt facit Bal. in l. 1. col. 1. ff. de his qui no. infa.
& idẽ Bal. Imo. & reliqui Cano. maximè Fely. nu. 13. in c. testi-
monium, extra de testib. & per eũdem Bal. in l. cunctos popu-
los. in

los.in 5.oppositione.C.de sum.Tri.& fi.catho.ubi Bar. & alij
scribẽ.tãgunt, maxi. Ias.in secũda lectu.nu.45.& Dec.ↄs.dxxx.
13 viso, col.1. Volẽtes, † quẽ dici notatũ infamia facti, qñ in eo
adest tale q̃d, pp q̃d eius opinio apud graues & probos uiros
reddit̃ grauata, & ita grauatus turpis persona dr̃ ẽt ꝓpriè ĩ ter-
minis præsentis disceptationis. d.l. fratres ẽm Bal.ĩ d.l.1.col.
1.uer.in ea.gl.ibi.l.fratres. & p eundẽ ẽt Bal.in l. Cassius.ff.de
senator.Obiectio ista facta d.Pierlucę, nullius prorsus est cõsi-
derationis: nõ fuit.n.ipse, nec est persona vilis, turpis & nota
ta infamia facti, habet. n. qualitates oppositas & ↄ̃rias, ꝓbus
nãque fuit, & est vir bonę uitæ, famæ, & ↄditionis, ut ad ple-
nũ deponũt q̃plures testes p ipsum ꝓducti, nec non, & aliqui
14 p d.Iuliũ & Vincentiũ oblati.Cessabitq;† ppea obiectio facta:
cũ in facto ↄ̃rium sit deductũ & ꝓbatũ, ad nota.in l.nõ oẽs.§.
a barbaris.ff.de re mili.p gl.& alios in l.Titio fundus.ff.de ↄd.
& dem.p Bar.& repetẽ.in l.Celsus.ff. de usuca. & p Mod.Bon.
in eorũ practi.crimi.in prin.col.2.& aliis seq.plura adducẽtes
15 de bono & ꝓbo uiro.Potuit† igitur iure institui a dicto Petro
Francisci, licet ẽxneus illi esset, ẽt exhæredatis & ꝓ̃teritis fra-
trib.do.testatoris; ut in d.l.fratres.& in l. fratris. & in d.§. so-
ror.& in l.1.ff.de inoffic.testa.& in d.l.extraneũ. cũ simi. Nec
16 † ipse Pierlucas passiuè sibi inherentẽ ↄtinebat, nec continet
infamiã facti pp crimẽ aliquod per eum patratũ, & commis-
sum, & propter quod diffamatus esset apud graues & probos
viros, ut firmat Bal.in d.l.cunctos populos.in 5.oppositio. &
Archyd.in d.c.testes.col.2.& 3.Bald.& alij in d.c.testimoniũ.
17 Nullũ † .n. cõmisit crimẽ, nec aliquid fecit, propter q̃d possit
dici notatus tali infamia, quæ nõ põt oriri ex aliquo facto, ni-
si illud dilucidè & apertè probatũ sit: vt dicit Bal. in d.l. Cas-
18 sius.col.pen.uersi.sed nunquid. Nõ † põt.n.infamia facti esse
occulta; cũ aliud nõ sit q̃ sordes & vilitas vitæ diuulgata, & iõ
occultũ ẽt crimẽ non infamat infamia facti, ẽm Bal.in d.c.te-
stimonium. & Fely. ibi nu.15.Ista ẽt infamia do. Pierlucæ nõ
põt ascribi; cũ ipse nec crimẽ aliq̃d cõmiserit, uel aliud fece-
rit, propter q̃d talẽ facti infamiã incurrerit, & q̃d obijcitur de
adulterio matris, certè ex pluribus obiectio non reddit ipsum
infamẽ infamia facti; tũ quia minimè probatũ apparet d. Pe-
trum Francisci adulterasse d.Floram matrem d. Pierlucæ, nec
ex ea suscepisse aliquos filios seu filias, ũt ẽt ad plenũ deduxi-
mus superius, & aliqui testes de hoc deponentes minimè for-
miter & ↄcludenter deponunt, & tale factũ, ex quo prætendic
ipsum infamem, dilucidè probandum erat ẽm Bald.s̃.citatũ,
nec tale factũ ↄcernit crimẽ, seu aliud gestũ per ipsum Pierlu-
cam, ↄñr illi nõ debet esse nociuum, toto titu.C.ne fil.ꝓ pat.
19 cum aliis vulga.Prout † etiam qm̃, & si quam conuersationẽ
habuisset d.Petrus Francisci cum dicta d.Flora, nõ propterea
sequitur, hoc fuisse factum sciẽte & patiente ipso Pierluca, ar-
20 gu.l.uerius.ff.de ꝓba.& l.fin.ff.ꝓ suo.Et † etiam consideratis
* his q̃ * cõiter ↄtingere solẽt, ad not.in l.certi ↄdictio.§.qm̃.ff.
si cer.pet.& in l.neque natales. C. de ꝓb.cũ iuxta illud poeti-
cum. dedecus ille domus sciet ultimus, ut ẽt no.Mod.in l.vni
21 ca.C.de rap.virg.Prout † ẽt. nã & si dicta d.Flora cõuersatio-
nẽ habuisset cũ d.Petro Francisci, non propterea aliquod im-
putari potuit d.Pierlucæ, cui a iure nulla erat cõcessa potestas
accusandi seu occidẽdi eam, ut hr̃ in l. Graccus.& ibi doc. no.
C.de adul. & per locum a speciali hr̃ in l.patri.ff.eo. cum aliis
cumu.per Ang.de malefici.ĩ ver. che mi hai adulterato la mia
donna. & August.ibi in addi.& aliàs dixi Paduæ consulendo.
22 Eo † etiã: qm̃ turpitudo matris, seu factũ eius minimè ascri-
bendum est filio, nec illi debet esse nociuum : cũ attẽdi debet
qualitas patris, ad no.in l.nemini.C.de aduo.diuers.iud.& in
l.fœminæ.ff.de senator. & in §.itaq;, in auct.de consul.& in l.
filios & l.sequẽ.C.de municip.& orig.lib.10.& ĩ l.1.§.de ma-
23 tris.ff.ad Syllan. Prout† ẽt si qua vana vox asserta infamiæ fa-
cti fuisset informissimè & inconcludẽter ꝓbata. iã illa sublata
fuit ↄ̃rio facto, & absoluetur, vt dicit Fely.in d.c. testimoniũ.
nu.14.in fi.& plenius in c.cũ, &c.nu.10.uer.& dicit, de re iu-
24 dica.citando Archyd.& alios doc.ut p eum.Et † sicuti vna fa-
ma tollit̃ alia fama ↄ̃ria ẽm Bal.in l.de minore.§.plurimũ.ff.de
quæst.nu.26.& Moder.ibi nu.40. ita infamia facti causata fa-
cto potest tolli alia bona fama causata veritate facti. cũ igitur
per plures & plures testes formiter probatum sit de bona fa-
ma, vita & ↄuersatiõe ipsius Pierlucæ, meritò per hanc ueram
probationẽ sublata fuit omnis macula allegatæ infamiæ facti.

25 Maximè † cũ uiuẽte d. Petro Frãcisci testatore ipse Pierlucas
fuerit homo frugi, bonæ ↄdõnis & uitæ, iuxta not.p Io.Fab.in
d.§. soror.& Bal.in d.l.fratres.& Ias.ibi col.3.in 5.limita.& eũ
26 dẽ ĩ l.ĩ arenã.eo.tit. Aduertẽdũ† insup est d.Petrũ Frãcisci iu-
re legati reliquisse dictis suis fratrib. certã pecuniarũ summã,
quo casu ipsi nõ p̃t cõpetere q̃rela, ẽt turpi persona instituta,
sed agendũ p eos fuisset ad supplemẽtũ legitimæ, p l.omnimo
do.C.de inoffi.test.& ẽm Guliel.de Cun.in d.l.fratres. & Bal.
ibi & Ias.col.1.uer.tertiò extende.ubi adducit alios doc.& ra-
tiones, q̃b. opi.ista satis cõprobatur, quã ẽt firmat Bal.in l.1.
uer.in ea.glo.ibi.l.fratres.ff.de his qui no. infa. & licet Saly.&
Pau.de Cast.in d.l.fratres.& Iaso.ibi col.3.in 6.limitatione vi-
deantur tenere oppositum, tamẽ p̃cedens opinio iuuat̃ fortio
27 ribus iurib.& rõnibus.Et † iõ ab ea nõ est recedendũ; cũ etiã
* magis * cõis uideat̃ ẽm tradita p Can.in c.1.de ↄsti. ubi Mod.
nu.41.& aliis seq.ↄcord. adducunt, pluribus ẽt aliis ex causis
& capitibus prædicti Iulius & Vincentius reiiciendi ueniunt
ex deductis, & bene p dñm aduocatũ ipsius Pierlucæ, quibus
ↄsideratis aliud dicere nõ possumus, nisi ꝙ sentẽtia primo lo-
co lata in fauorẽ ipsius Pierlucæ fuerit bene & iustè ꝓmulga-
ta, & ꝙ ↄfirmãda uenit cũ expensarũ refectione, reiecta pror-
sus secũda asserta sentẽtia ꝓlata ↄ̃ dictum Pierlucã, in qua fuit
declaratũ primo loco fuisse bene appellatũ & malè iudicatũ
p dictos Iuliũ & Vincentium; nõ enim potest ista secũda sub-
sistere consideratis, probatis & deductis hincinde, & acceden-
te iuris dispositione, quam superius deduximus. Parisius Bon.

SVMMARIVM.

1 *Feudum paternum quale sit.*
2 *Feudum nouum propriè quale sit & dicatur, & nu. 3.*
4 *Feudum potest considerari dupliciter, quandoque paternũ quan-*
doque nouum respectu diuersarum personarum.
5 *Feudum nouum aliquo respectu potest dici.*
6 *Feudum hæreditarium dicitur, quando est concessum pro recipiẽ-*
tibus & hæredibus.
7 *Etiam si esset dictum pro hæredibus legitimis.*
8 *Intellectus.c.1.§.si clientibus.de aliena. feu.cum simi.*
9 *In feudis hæreditarijs, ut quis possit succedere, nedũ dẽt esse hæ-*
res sanguinis, sed ulterius requirit̃, quòd sit hæres hr̃ditatis.
10 *Feudum hæreditarium potest considerari, ut sit hæreditariũ sim-*
pliciter, item quòd sit hæreditarium secundùm quid & mixtũ,
& numero 30.
Feudum hæreditarium simpliciter, & propriè quale sit.
11 *In feudis non simpliciter hæreditarijs sed mixtis, multa differũ-*
tur, quæ cessant in feudo hæreditario simpliciter.
12 *Feuda hæreditaria mixta non veniunt in petitione hæreditatis,*
nec in restitutione fideicommissi, prout veniunt feuda hæredi-
taria simpliciter.
13 *Feuda hæreditaria, an considerentur vt aliæ res hæreditariæ, &*
quando.
14 *In feudo hæreditario, in quo fit mentio de hæredibus tantùm,*
non veniunt omnes hæredes, sed solùm hæredes sanguinis, &
filij & descendentes masculi ex primis acquisitoribus.
15 *Et tales descendentes masculi veniunt ex persona ipsorum tan-*
quàm vocati in inuestitura & ordine successiuo & gradatim.
16 *Et videntur esse vocati limitatè, hoc est quilibet de per se, & v-*
nus post alium, ita quòd vnus non potest præiudicare alteri suc-
cessuro, ex quo ille habuit dominium limitatum tempore vitæ
suæ tantùm, & eo mortuo, illud erit descendentium ex corum
persona & tenore primæ inuestituræ, & quia omne ius mor-
tui fuit extinctum & resolutum, & alij & descendentes ve-
niunt post mortem illius, prout quisque est proximior in gra...
17 *Et circa prædictos vna concessio videtur facta in persona recipiẽ-*
tis, & alia in persona cuiuslibet descendentis venientis ex iu-
re quæsito generi masculino & iure masculinitatis.
18 *Et quò ad istos vnus non habet causam ab altero, sed omnes ha-*
bent causam a concedente & a primo inuestito.
19 *Et agnati non admittuntur ad successionem dicti feudi, ut ex nũc,*
sed ut ex tunc.
20 *Et in dictis feudis semper consideratur origo, ex quo ultimus*
semper dicitur esse successor primi acquisitoris, a quo habet cau-
sam & originem.
21 *Et attenditur principium & stirpes.*

22 Et in

12 *Et in ſucceſſione dicti feudi conſideratur, proximitas, & contractus illius à quo feudum incepit, & reſpectu perſonæ eius, à quo vacat.*

23 *Et agnato decedente ſine maſculis, feudum trāſit ad alios agnatos maſculos, & finitur in perſona illius, qui moritur ſine maſculis, & aperitur alijs agnatis.*

24 *In feudis non datur propria ſucceſſio hæreditatis ex quo habetur beneficio & prouidentia ſuperioris concedentis, & ex pacto & contractu inueſtiturę, & nu. 27.*

5 *In feudis conſideratur ſanguis, ita quod deſcendentes non veniunt, vt venirent alij hæredes ſimpliciter ſed veniunt vt hæredes ſanguinis.*

26 *In materia feudali verbnm, heres, ſignificat qualitatem ſucceſſoris & non qualitatem ſucceſſionis.*

28 *In feudis conſideratur hæres ſanguinis & hæreditatis.*

29 *Vaſallus non poteſt nec tacitè, nec expreſsè alienare feudum in præiudicium agnatorum.*

31 *In feudo hæreditario ſatis eſt, quòd ſit hæres primi inueſtiti, à quo habet cauſam, & nu. 15.*

32 *Et ſatis eſt, quòd deſcendat, à primo acquiſitore, & quòd ſit hæres illius mediatè ſeu immediatè.*

33 *Agnatus tranſuerſalis in feudo hæreditario ſuccedit ex legis diſpoſitione & non hæres.*

34 *In feudo hæreditario mixto ſuccedit agnatus traſuerſalis, licet non ſit hæres vniuerſalis vltimi vaſalli habentis alium hæredē vniuerſalem.*

36 *Satis eſt, ꝙ agnati volentes ſuccedere in feudo, habeant qualitatem ex eorum perſona, quam habebat vaſallus defunctus.*

37 *Feudum hæreditarium mixtum in plurib. conſideratur, ſecundū naturam feudi ex pacto & prouidentia.*

38 *An in iſtis feudis requiratur, quòd ſit hæres primi acquiſitoris vniuerſalis, vel ſufficiat, quòd ſit hæres particularis.*

39 *In ſucceſſione feudi hæreditarij mixti, agnati tranſuerſales, qualiter ſuccedant vaſallo agnato mortuo, an proximiores tantùm, vel omnes inſimul, & nu. 40. 41. & ſeq. 44.*

0 *Et quid ſi ſucceditur patruo.*

1 *Et quid ſi alijs tranſuerſalib. vlterior iorib. in gradu.*

2 *In allodialib. nepotes, an ſuccedant vna cum patruo.*

3 *In ſucceſſione feudi ſucceditur ſecundùm quòd diſponitur per ius cōe, quando per conſtitutiones feudales aliud non eſt diſpoſitum.*

4 *Intellectus c. primi. in fi. de nat. ſucc. feud.*

5 *Tranſactio in reb. feudalib. facta per prædeceſſores, an præiudicet deſcendentibus.*

6 *Vaſallus teſtando in reb. feudalib. non poteſt præiudicare agnatis & alijs, qui poterant in feudo ſuccedere.*

7 *Renunciationes factæ per prædeceſſores in feudis etiam hæreditarijs non præiudicant ſucceſſoribus.*

Etiam ſi illi adiuiſſent hæreditatem cum beneficio legis, & inuentarij.

8 *Inuentarij beneficium valde prodeſt adeuntib. hæreditatem prædeceſſoris alienantis feuda, & nu. 47.*

9 *Alienatio feudorum facta per prædeceſſorem etiam cum conſenſu directi domini, non præiudicat alijs agnatis ſucceſſuris, & num, 50.*

1 *Clauſula, ſaluo iure tertij, poſita in inueſtitura, multū operatur.*

2 *Hæres quando, & quo caſu poſſit venire contra factum prædeceſſoris ſui defuncti, & nu. 53. & 54.*

5 *Inuentarium quo tempore debeat confici & celebrari.*

Minor an poſſit in integrum reſtitui aduerſus aditionem hæreditatis factam ſine beneficio inuentarij, & an poſſit reſtitui, vt inuentarium conficiat.

5 *Reſtitutio in integrum competit minorib. læſis.*

7 *Renunciatio iurium vim habet donationis.*

3 *Reſti. in integ quo tempore debeat peti, & cauſa, & inſtantia ipſius reſtitutionis petitæ infra quantum tempus debeat finiri.*

In indiuiduis, & connexis vnus gaudet beneficio alterius.

Cauſæ reſtitu. in integ. conceſſæ infra quod tempus debeant expediri.

Ratificatio facta per minores, poteſt reſcindi per reſtit. in integ.

Agnatus effectus maior, ſi per annum, & diem nihil dixit de geſtis per prædeceſſorem in materia feudali, nec illis contradixit, an poſſit vlterius venire contra geſta per eum, ex quo videtur illa tacitè ratificaſſe.

CONSILIVM LXV.

Paternum feudum†dr̄, ꝙ à patre q̄ſitū fuit, vel ab alio aſcēdēte vſq; ad quartum
gradū.c.1.ver.prnū.de nat.ſucc.feu.vbi ſcrib.no. c.1.de
grad.ſucc.in feud.ꝑ gl.in verſ.inueſtire.& ibi doct.in p̄-
lud.feud.maximè Iaſ.col.24.nu.83.& Soc.ꝯſ.165. Viſis
īueſtituris.ver.4.cōfirmat, vol.2.Bal.in Auth.defuncto
C.ad Tert.Ale.ꝯſ.30.Qm̄ omne datū.col.3.vol.1.& per
Mod.Pap.ī tract.de feud.ī 1.par.q.8.fol.7.col.2.ver.ſub
2 hac prima ſpecie.Nec†valet dicere, hoc feudū fuiſſe &
eſſe nouū, ex eo qm̄ fuit quęſitū à duob.fratrib.vel à pa
truo noīe ſuo, & nepotis.c.1.de fratr. de no. ben.inue-
ſti.c.1.de benef.fratr.cū cōcor.Nā ꝓcederet obiectio,
et vera eſſet, vt feudū nouum diceret apud ipſos de no
uo illud acquirētes, & in quorū ꝑſonā habuit initium,
& originē, vt hr̄ in c.1.quot teſt. ſint neceſſ. ꝑ Bal. in p̄-
lud.feud.in tertia diuiſio.Alua. in ſexta, & ꝑ Frāc.Cur.
ꝯſ.48.col.3.& cōſ.49.col.8.Soc.cōſ.252.in princ.vol.2.
3 Dec.cōſ.53.& cōſ.390.nu.4.At † qm̄ feudum prædictū
de ꝑſonis primò illud acquirentib.trāſitū fecit ad eorū
filios, & deſcendētes, vt in facti cōtingentia verū eſt, cer
tū erit, tale feudum in ꝑſonā iſtorum deſcendētiū ex il
lis primis acq̄ſitorib.dici, et eſſe feudū paternū, c.1.§.cū
vero, q̄ feu.da.poſſ.c.1.§.1.de ſucc.feu.ſentit gl.in ver.pa
ternū.in c.1.de nat.ſucc.feu.volēs feudum paternū eſ-
ſe illud, ꝙ tranſitū fecit ad nepotes, & expreſsè iſtud fir-
mat gl.in ver.quolibet.in cōſt.reg.Neapo.vt de ſucceſ-
ſionib.quā refert, & ſequit̃ Ant.de Iſer. in ſuo reperto-
rio; in ver.feudum qđ dr̄, & cōcludunt, feudū, ꝙ incon
tinēti vadit ad filios, dici paternū, dūmodo; ꝙ tranſeat
ꝑ momentū ad nouum ſucceſſorē, nouum aūt dr̄ tā-
diu, q̄diu nō trāſit ad deſcendētes ex ipſis primis acqui
ſitorib.Et bene faciunt tradita ꝑ Soc.cōſ.66.Viſa dona
4 tione.col.5.ver.ſed vltra.vol.3.Et † q̄ tradunt̃ ꝑ Are.ꝯſ.
pe.in prin.& d.Præpo.in c.1.de grad.ſucc. in feu.volen
tes, feudū poſſe cōſiderari nouum, itē & paternū, & an
tiquum reſpectu diuerſarū ꝑſonarum, quib. inſpectis
in ꝑſona vnius pōt dici, nouum, in ꝑſona alterius dicet̃
5 paternū, & in ꝑſona aliorū erit antiquū. Et † eo magis
tale feudū nō erit nouū in ꝑſona iſtorū, tenēdo illud ꝙ
cōſuluit Pau.de Ca.cōſ.152.Circa p̄ſentem caſum, col.
1.quē refert Iaſ.in l.2.col.fi.C.de iu.emphy.Dec. conſi.
53.Placet mihi.col.fi. firmātes feudū nō poſſe dici no-
6 uum, niſi id exprimat̃. Feudū † igit̃ iſtud paternum, &
aliud antiquum, vn̄r fuiſſe & eſſe feuda hæreditaria, qm̄
illi primi fuerunt inueſtiti pro ſeipſis & hæredib. c.1. &
ibi ꝑ doc.an agna.vel fil.Ale.cōſ. 26.col.2.vol.5.& per
Cur.iunior.cōſ.3.col.2.impreſſo poſt ſuū tract.de feu.
7 & ꝯſ.138.& 155.Et†eſto, ꝙ in inueſtituris fuerit dictū,
ꝑ hęredib.ltīmis, adhuc idē erit, quia illud ver.ltīmis
nō alterat naturā, quin feudū nō ſit hæreditariū ꝑꝑ il-
lud ver.hæredib.p̄cedēs, ꝓut naturā feudi nō alterat̃, ſi
cōceſſum fuiſſet ꝑ hæredib.ſuis, ſm̄ Ale.d.ꝯſ.16.& in l.
Gallus.§.ēt ſi parēte.ff.de li.& poſth.& verſ.illud ltīmis,
relationē hēt ad ver.p̄cedēs, hr̄dib.vt ltīmi dēant eſſe hr̄
des ſm̄ Ale.in l.ex facto.§.fi.ff.ad Treb.Alb.Bru.cōſ.24.
8 in prin.Et†ita declarādus venit tex.in c. 1. §.ſi cliētulus.
de alic.feu.& in c.1.de ſucc.feu.dū loquunt̃ de ltīmo hr̄
9 de maſculo.Cū†iſta feuda ſint hr̄ditaria, alia infert̃ cō-
cluſio volēs, ad illa quē nō poſſe ſuccedere, niſi ſit hr̄s
hr̄ditatis, vltra ꝙ ſit hr̄s ſanguinis, vtrūq;.n.req̄ritur ſm̄
Iacob.de Belui.An.de Iſer.& alios, ī c.1.§.hoc quoq; de
ſucc.feu.Bar.in l.vt iuriſiurādi.§.ſi liberi.ff.de ope. libe.
Ale.in l.q̄dā.§.nihil.col.2.ff.de edē.ꝯſ.10.Pōderatis.col.
pe.vol.3.ꝯſ.44.n.6.vol.1.ꝯſ.9.col.3.nu.1.vol.2.ꝯſ. 29.nu.
3.et conſi.26.col.6.nu.1.vol.5.et ꝑ Alb.Bru.conſ.1.col
10 8.cum ſi.Aduertendū† tn̄ eſt, ꝙ licet feuda prædicta cē
ſeantur hæreditaria, rectè tn̄ cōſiderando non poſſunt
iudicari fuiſſe, et eſſe feuda hr̄ditaria ſimplr̄, ſed ſm̄ q̄d,
et qualificatiuè, limitatè, ꝑ accidēs, et mixtim, cū feu-
dū hr̄ditariū ſimpliciter illud propriè dicat̃, et ſit, ꝙ cō
ceſſum et receptū fuit pro recipiētib. et hæredib. ipſo-
rum quibuſcunq; vel qn̄ in inueſtitura fuere appoſita
alia verba ęquipollētia, ꝑꝑ q̄ ad illud feudū oēs poſſunt
venire et ſuccedere, ēt ſi eſſent extranei et inhabiles, ſm̄
Bal.in l.1.q.34.ff.de re.diuiſ.ꝑ tex.in c.1.de feu. nō hab.
prop.natu.feu.vbi ēt doc.no.et firmat idē Bal.in c.Im-
perialē.in prin.de ꝓhi.feu.alic.ꝑ Feder.et in l.fi. col.1.C.
ſine cē.vel reliq.Ale.in d.§.nihil.col.2. et in l.ſi patroni,

nu.15.ff.ad Tre.& ĩ suis ɔſ.citatis ꝑ Mod. Pap. in tract. de feu.in 3.par.q.pen.fol.32.col.3.ver.2.eſt.& firmant cõiter * doc.in l.Gallus.§.ẽt ſi parẽte.& Iaſ.in ꝑlud.feu. nu.46.cũ ſi. & qm̃ in inueſtituris ꝑdictorũ feudorũ nõ apparẽt deſcripta illa verb.hr̃dib.quibuſcunq; nec alia æquipollẽtia,meritò nõ poſſunt dici hr̃ditaria ſimpl̃r.
11 Cõprobant† iſta.nã ſi iudicarent hr̃ditaria ſimpliciter, ſequeret, ꝙ vaſallus ſuo arbitrio poſſet de iſtis feudis teſtari,& de eis ꝑ actũ inter viuos diſponere.Itẽ ad illa venire poſſet & ſuccedere hr̃s ẽt extraneus, quorũ ꝯriũ diſpoſitũ repiret ẽt in feudo cõceſſo ꝓ hr̃dib.& ſucceſſorib.ſm̃ Frã.de Cur.allegãtẽ deci.ɔſ.48.& 49.& 50.col. 9.ꝙ eſt collegij Bono.Dec.plenè ɔſ.78.col.3.& 4.cõſ. 185.col.3.& 4.ɔſ.208.col.4.& 5.& ɔſ.395.col.pe.& fin.
12 Suadent† ẽt,nã ſi eſſent feuda hr̃ditaria ſimpl̃r,venirẽt ſimpl̃r & indiſtinctè in petitione hr̃ditatis & in reſtõne fideicõmiſſi.cuius ꝯriũ diſponit ſm̃ Bar.Ale. & alios, in d.l.ſi patroni.And.de Iſer.& ſcrib.c.1.§.hoc quoq; col. 2.de ſucce.feu.Laur.Calcan.cõſ.78.nu.9.Mod.Pap.in trac.de feud.in 1.par.q.8.col.7.verſ.& iõ in quarta parte prin.fol.48.col.2.ver.2.vr̃.& ɔſ.1.col.6.ver.ɔfirmant ꝑmiſſa.poſito poſt dictũ trac.& ꝑ D.Iac.in trac.de feu. in §.& ꝓmiſerũt.col.2.Iaſ.in ꝑlud.feu.nu.46.cũ ſim.Se-
13 querent† ẽt & alij effectus, ſi feuda iſta eſſent hr̃ditaria, ſimpl̃r inducti circa rẽ merè hr̃ditariã,qa ꝯriũ diſponitur in feudo hr̃ditario nõ ſimpl̃r, vt põt colligi in §. & qa vidimus.& alijs ſeq.de his q feu.da.poſ.& ti.qb.mo. feud.amit.& in illo de feu.ſucce.& in alio, de alie.feu.& tit.quo tẽpo.mil.de for.fideli.& alijs ſeq.& in ti.de ſucc. fratr.& in illo,q̃ fuit prima cau. & in q̃plurib. alijs titu-
14 lis,de qb.in vſib.feudo. Ad † qđ inſuꝑ, nã licet in inueſtituris,appareat facta mẽtio,nõ ꝓpea veniunt oẽs hr̃des,ſed ſolũ hr̃des ſanguinis,filij, & deſcẽdẽtes maſculi ex primis acqſitorib.vt hr̃ in c.1.§.etſi cliẽtulus.de alie. feu.& in c.j.§.fi.ſi de feu.fuer.cõtrouer.inter do. & agn. & in c.1.§.pe.de le.Conra.ꝑ Bar. & alios diffuſè, in d.§. ẽt ſi parẽte.Ale.in l.ẽt.ff.ſol.mat.Bal.& alios,in c.ĩ pſẽntia.col.7.ver.circa primã partẽ, de ꝓb. & in alijs deciſi.
15 ĩ. citandis.Et † tales deſcẽdẽtes maſculi veniũt iure ꝓprio,& ex pſona ipſorũ , & tanq̃ vocati in inueſtitura , & ordine ſucceſſiuo & gradatim , vt tradit Ang.ɔſ.39. Cũ inſtõ.Are.& Ale in §.qdã rectè,in l.Gallus. & idem
16 Ale.ɔſ.25.in cã,vol.4. Et † ꝑdicti deſcẽdẽtes maſculi ex primis acqſitorib.vñr eſſe vocati limitatè, hoc eſt quilibet de ꝑ ſe,& vnus poſt aliũ.Ita ꝙ vnus nõ põt ꝑiudicare alteri ſucceſſuro ea rõne , qm̃ ille habuit dñiũ limitatũ tꝑe vitę ſuæ tm̃, & eo mortuo ſucceſſiuè illud erit deſcẽdẽtiũ ex eorũ ꝓpria pſona,virtute inueſtiturę,qa oẽ ius mortui fuit extinctũ & reſolutũ, & alij deſcẽdẽtes ex primis acqſitorib.veniũt ordine ſanguinis, & iure ꝓprio,poſt diẽ mortis illius,& ꝓut qſq; eſt in gradu ꝓximior,vt pulchrè concludit And. de Iſer.in d. §.hoc quoq;.col.3.& D.Præp.ibi,col.4.ver. q̃ro quid ſi agnatus.& col.5.ver.q̃ro,an oẽs.Ale.cõſ.38.cõſideratis.col. 2.ver.alia rõne,vol.2.& ɔſ.10.Viſo.col.3.vol. 5.& conſ. 105.In cã,ver.dico.1.& ver.ſeq.vol.4.vbi aſſerit, hãc eſſe cõem,Imo.cõſ.8.col.pe.verſ.ſi pater.Bal. & alij ſcrib. in l.apud Iulianũ.§.ſi qs alicui.de le.1. Soc.ɔſ.85.Viſa, vol.1.Cor.ɔſ.199.col.18.vol.2.& ɔſ.110.Viſo. vol.4.Deci.ɔſ.389.Viſa.col.1.& ɔſ.395.in cã,col.pe.Laur. Cal.d.
17 ɔſ.78.col.2.nu.17.& 14.Vbi†alle.deciſi.dicit, in pñti diſceptatione vnã cõceſſionẽ videri factã in pſona recipiẽtis,& aliã in pſona cuiuslibet deſcẽdẽtis,qui venit ex pſona ꝓpria, & iure qſito generi maſc.& iure maſculi-
18 nitatis.Qđ † prius dixit And.de Iſer. in tit. de inueſt. de re.alie.fac.ver.quid aũt,volẽs ꝙ vnus nõ hẽt cãm ab altero,ſed oẽs eã hñt à cõcedẽte,& à primo acqſitore &
19 inueſtito.Et†agnatus nõ admittit ad ſucceſſionẽ feudi vt ex nũc,ſed vt ex tũc,vt ɔcludit Collegiũ Bono.in ɔſ. 50.pſens cõſultatio,col.9.& 10.verſ. & ꝓpea, & ver.pro cuius,poſito inter cõſ.Frã.de Cur. ſenio. & tradit Pau.
20 de Ca.ɔſ.365.viſis.col.2.verſ.Non.n.Et†iõ Ang.ɔſ.110. Sanctiſſima. dicebat in ſucceſſione feudi ſꝑ dr̃e cõſiderari originem , nã & ſi ꝑ mille manus ambulet , ſꝑ vltimus eſt ſucceſſor primi acquiſitoris, & ab eo hẽt cãm,
21 à quo hẽt originẽ.Attendit†.n.principiũ, & ſtirps,ſm̃

Bal.& alios,in c.1.§.ſi verò.de grad.ſucc. in feud.& in
22 1.qui ſibi & ſuc.ſuis.In † ſucceſſione.n.feudi nõ atte[...] dit ꝓximitas reſpũ pſonæ eius,à quo vacat, ſed cõſid[...] rat ꝓximitas,pactũ,ſeu ꝯ̃ctus illius,à quo feudũ incep[...]
23 vt dicit Bal.ɔſ.137. vol.2.Ale. † ɔſ.30.vol.1.nu.7.& al[...] ſeq.allegãdo multas deciſi.cõcludit, ꝙ vno agnato [...] cedẽte ſine maſculis, feudũ trãſit ad alios agnatos m[...] ſculos , & finit in pſona illius,q ſine maſculis morit[...] aperit agnatis,nec reuertit ad dñm,& excludit fẹmi[...]
24 Et † D.Iac.in d.tract.de feud.§.& ꝓmiſerũt,col.pe.c[...] do iura,& deciſi.dicit,in feudis nõ dari ꝓpriè ſucce[...] nẽ hr̃ditariã,nã antiquũ & paternũ hr̃ beneficio, & [...] uidẽtia ſupioris cõcedẽtis, & ex pacto, & ꝯ̃ctu inue[...] turæ,vt ẽt dicit Bal.d.ɔſ.137.vol.2.& Alb. Bru.cõſ.
25 col.5.Et†feudũ nõ hr̃ iure hr̃ditario , ſed iure cõuẽ[...] nis,vt dicit Calc.d.ɔſ.78.col.2.nu.14.Are. pulchrè [...] 14.col.10.& ɔſ.164.col.4.ver.ſed tñ,allegãs Bar.& ali[...] firmat in ſucc.feu.cõſiderari ſanguinem, & ad illu[...] ſcẽdẽtes nõ veniunt, vt quicunq; hr̃des,ſed potiſſ[...] vt heredes ſanguinis,vt ẽt voluit Bal.in d. §. hoc qu[...]
26 col.4.ver.ꝑterea filius.Nã†in materia feudali ver.h[...] hẽt ſignificare qualitatẽ ſucceſſoris,& nõ qualitat[...] ceſſionis,& hr̃ditatis,quia cõſiderat nã, & ſangui[...] nõ vera,& ꝓpria ſucceſſio,vt tradit Bal.c.1.col.2.nu[...]
27 & 6.de eo q ſi.& hr̃d.ſuis.Et † in iſtis feudis agnat[...] nit iure ꝯ̃ctus,ſm̃ Bal.in l.qui ſe patris. col. 9.ver.S[...]
28 rõ.C.vnde li.cũ ſi.Propterea Cor.ɔſ.199.col. 15.[...] vol.2.& ɔſ.169.col.1.vol.3.citãdo Bal.in d. c. 1. [...] ſi.& ſucc.ſuis, cõſiderat in materia feudali hr̃dẽ[...] nis,& hæreditatis.Nã potiſſimũ attendit ſangui[...]
29 tura.Et†iſtis cõſideratis inferũt doct.poſſeſſores[...] rũ,nec tacitè,nec exꝑſsè poſſe alienare feudũ [...] ciũ agnatorũ,ad quos ſucceſſiuè poſt mortẽ [...] bat ꝑuenire iure ꝓprio,& ex pſona ſua.c.1. [...] alic.ꝑ Loth.c.1.de ꝓhi.feu.alie. ꝑ Fede. trad[...] q̃ in eccleſiarũ,de ɔſt.Ale.ɔſ.1.col.12.vol.5.colleg.Bo[...] in d.ɔſ.50.col.12.Alb.Bru.ɔſ.3. col.3. & firmãt [...] lũ tex.in c.1.an agna.vel fil. & in c.Titius,ſi de feu.[...]
30 cõtrouer.cũ ſi.Infert †inſuꝑ ex iſtis, feuda prædicta [...] poſſe dici hr̃ditaria ſimpl̃r,ſed mixta,vt fuit deduct[...] hr̃ditaria ſolũ iudicant ſm̃ quid, reſpectu ſ. illius [...] tatis,vt dẽat eſſe hr̃s vaſalli , in cuius feudo ꝑtendi[...] cedere,& ita firmare vr̃ Mat.de Affl. in c.1.an ag[...]
31 fil.nu.13.verſ.ex qb.infero. Et † qñ agnatus vult v[...] ad feudũ antiquũ,& paternũ,ẽt hæreditariũ, vt ſ. [...] mortẽ agnati trãſuerſalis, q feudũ poſſidebat nõ [...] ceſſe,ꝙ ſit hr̃s illius , nã nõ venit vt hr̃s, ſed iure [...] & ex ꝓuidẽtia legis,& iure ꝓprio,& ex pſona pro[...] cõſiderata origine,principio,& ſtipite, & venit ex [...] ſtitura,vt facta in pſonã ſuã , & vt hñs cãm à cõce[...] & primo acqſitore , & nõ ab agnato vaſallo trãn[...] li,& venit vt ex tũc,nõ vt ex nũc, vt ſigillatim ſu[...]
32 fuit deductũ.Et†ſatis ẽ,ꝙ deſcẽdat ex primo acq[...] à quo hẽt cãm & radicẽ,& ꝙ ſit hr̃s ipſi⁹ primi [...] te ſeu immediate , licet feudũ ambulauerit ꝑ m[...] nus,vt dicebãt Ang,& Bal.ſ̃.citati,& Ale.cõſ.23.[...] col.fi.vol.5. & in alijs ſuis cõſi.relatis ſ̃. & ꝑ Dec. [...] 74.col.4.verſ.ꝑdictis nõ obſt.& nu.4.& 6.& cõſ.[...] lum.pe.nu.13.& ɔſ.390.nu.5.Vbi multa alia addu[...]
33 eſt†bona deciſi.cõſ.Neap.385.dubiũ.col.2.verſ.in [...] ſtat volẽs in feudo hæreditario agnatũ tranſuer[...] ſuccedere,nõ vt hæredẽ, ſed ex legis diſpõne,pu[...] fra.Et†qu[...]
34 caſu ꝑſenti,& in c.1.an ille,qui interfec.fra.Et†qui[...] lus agnatus poſſidẽs feudũ hr̃ditariũ inſtituit aliũ [...] dẽ vl̃em, ille inſtitutus erit eius hæres in rcb.allod[...] agnatus verò ꝓximus cõſequetur feudũ hæredit[...] ex legis ꝓuiſione , eſto ꝙ nõ ſit hr̃s dicti vaſalli mo[...] ſm̃ And.de Iſer.& alios.c.1.§.hoc quoq;,de ſucc.fe[...] in c.1.de vaſ.qui cõtra cõſt.Loth.& plenè proſequ[...] be.Bru.conſ.18.col.4.& 5.& cõſ.25.col. 2. & conſ[...]
35 col.1.Corn.d.conſ.199.col.16.& col.3.vol.2.Satis [...] tur eſt,ꝙ iſte agnatus ſit hæres primi acquiſitoris [...] diate,ſeu immediate, cum dicta feuda non ſint h[...] taria ſimpliciter,ſed mixta,& accidentaliter,& fin[...] & tanq̃ annexa hẹreditati,& vnita cũ illa,vt plenè [...] cũt Dec.d.cõſ.78.col.2.nu.6.& Laur. Calca. d.cõ[...]

36 nu.5.Sufficit †.n.ꝙ iſti agnati ſuccedere volẽtes habeãt
illã qualitatẽ ex eorũ ꝑſona,quã habebat vaſallus defũ
ctus,& per quã qualitatẽ feudum fuit q̃ſitũ vaſallo præ
mortuo,& hoc cõſiderato põt dici hr̃ditariũ, ſm Dec.
37 d.cõſ.78.nu.4.& 6.col.fi. Et † exceptis dictis qualitatib.
feudũ hr̃ditariũ mixtũ,vt dicať & cõſideretur ſm nãm
feudi ex pacto & ꝓuidẽtia,vt s̃.deduximus , dãdo ad id
plures inſtantias,& argumẽta à cõſequenti deſtructo,
& plenè ꝓſequiť Dec.in cõſ.s̃.citatis,maxi.ꝯſ. 185. nu.
38 5.& cõſ.193.nu.5.Prout † ẽt ſufficiẽs erit, ꝙ in iſtis feu-
dis quis ſit hr̃s mediate ſeu immediate primi acq̃ſito-
ris ẽt ſingularis & particularis,adſunt plures deciſ.alle-
gatæ ꝑ Dec.ꝯſ.208.nu.13.& cõſ.185.nu.4.& ꝯſ.78. col.
2.nu.4.& Ale.ꝯſ.19.col.4.nu.17.vol.5.Calc.d.ꝯſ.78. nu.
20.& do.Præpoſ.c.1.col.pen.an agna.vel fil.de cuius tñ
39 dicti veritate alias cõſulẽdo dixi.¶ †Stãtib. ſuperius de-
ductis, diſcutiẽdũ venit. An mortuo vltimo trãſuerſali
ſine filijs & deſcendentib.maſculis, ad portionẽ feudo
rũ,q̃ ipſe mortis ſuæ tẽpore tenebat & poſſidebat, ſuc-
cedant oẽs tranſuerſales , vel ſolum ꝓximior in gradu
40 & p̃cedẽs alios.In † qua dubitatione cõſiderãdũ eſt, ꝙ
hic nõ agiť de ſuccedẽdo auo ſeu anteceſſorib. nec de
ſuccedendo patruo carnali . Quo caſu filij fratris ſubin
trant locũ patris ipſorum p̃mortui, & ſuccederẽt vnà
cũ patruo,vt diſponunt iura apertiſſima & deciſ. cões,
41 & alias cõſului.Solum†.n.q̃riť in præſenti, an iſti agna-
ti tranſuerſales ſuccedẽtes in feudis vaſallo tranſuerſa-
li vltimo morienti inſimul ſuccedant, vel ſolum ſucce-
dere poſſit ꝓximior,& cõcludendum vr̃, ꝓximiorẽ tã-
tum potuiſſe ſuccedere alijs vlterioribꝰ excluſis: vt ꝓba
tur in c.1.§.his verò deficiẽtib.de grad.ſucc.in feud.vbi
primo vocãť fratres,& fratrũ defunctorum filij.deinde
agnati vlterioris gradus ſimpliciter , cũ q̱b. non ſucce-
dunt filij fratrũ defunctorũ:vt fuit diſpoſitũ ibi in p̃ce-
dẽti caſu,ſed ſolũ veniũt ꝓximiores:vt eſt in reliq̃s ſuc-
ceſſionib.vt habeť ĩ §.reliquũ.in auth.de hær.q̃ ab ĩteſt.
& inſt.de legit.agn.ſucc. cũ ꝯcor. citatis ꝑ Deci. in cõſ.
42 1.& alijs plurib.ſuis cõſ.Rõne †ẽt ſuadeť:q̱a in reb.allo-
dialib. ꝓximior ſucceſſiſſet excluſis alijs in gradu remo
tiorib.& nepotib.in d.§.reliquũ,& in §.ſi plures.inſti.de
legit.agn.ſuc.l.auũculo.C.cõia de ſucc.ꝑ Iaſ.ĩ l.2. nu.2.
C.de ſuc.edic.& Dec.d.cõſ.1.col.2.Nico.đ Vbal. ĩ trac.
de ſucc.ab inteſt.in 3.par.princ.q.4. Signor. de Amod.
ꝯſ.12.& cõſ.93.Ale.cõſ.44.nu.15.vol.5.& cõſ. 5. col. fi.
vol.3.hr̃ in auth.poſt fratres,& in corpore vnde ſumiť.
43 C.de legiti.hr̃di. Idẽ † igiť ſeruãdũ venit in ſucceſſione
feudorũ ; cũ ꝯ̃riũ nõ reperiať diſpoſitũ cõſuetudina-
rio iure feudi,ꝯñr iſto caſu in illis ꝓcedẽdũ ſit,ſm ꝙ di
ſponunt iura cõia,& in c.1.de feu.cogn. & ibi oẽs doc.
no.& ꝑ glo.& doc.in c.1.de gradib.ſucc.in feud.Areti.
cõſ.164.Diligenter & maturè.col.1.Alex.cõſ. 55. nu.7.
vol.4.Ant.de But.cõſ.47.diffusè ꝑ Alb.Bru. cõſ. 71. 72.
73.74.75.& 76.Vbi aſſerit bis in facto ita obtinuiſſe,citã
do And.de Iſer.Bal.Aluar.& alios,& idẽ Ba.voluit,in c.
1.§.& quia vidimus,q̱ feu.da.poſ.& Alex. cõſ. 28. nu.6.
in fi.vol.5.& Mod.Pap.in trac.de feud.in 3.part. prin.q.
44 4.Nec†obſtabit tex.in c.1.ĩ fi.de natu.ſucc.feu. nec alia
allegata ꝑ do.Sign.d.cõſ.93.quẽ refert Io.Cãpeg.ꝯſ.11.
col.pe.poſito inter ꝯſ.Albe.Bru.Nã ad dictũ tex. & alia
adducta per Sign.& ſeq.cõcludenter & ſufficienter re-
ſpõdeť ꝑ Io.de Lign.& alios q̃plures doc.in d.ꝯſ.76.po
45 ſito inter cõſ.Albe.Bru.¶ † Quo vero ad tranſac.factũ
ſuper dictis feudis , & ipſorũ ſucceſſione inter agnatũ
ꝓximiorẽ & alios nepotes vlteriores in gradu , dr̃ , illã
non obſtare filijs dicti proximioris agnati , eſto qđ co
mortuo,illius hæreditatẽ adiuerint, & illi ſe immiſcue-
rint ; tũ quia tendit in alienationẽ dictorum feudorũ,
q̃ mortuo vaſallo vltimo agnato, in totum debebãt ꝑ
uenire in iſtum agnatũ ꝓximiorẽ,& ſucceſſiuè ad eius
filias,tũ q̱a ipſis eſt valde nociua , & talis alienatio non
potuit eis p̃iudicare,cũ de iure vaſallus nõ poſſit aliq̱d
ordinare in p̃iudiciũ deſcendentiũ in feudis antiq̃s &
paternis ꝑ vltimã voluntatẽ.c.1.§.donare.de aliẽ. feud.
c.1.in prin.de ſuc.feud.ꝑ gl.And.de Iſer. Bal. & alios,in
d.§.ſed q̱a vidimus.Ale.cõſ.128.Cõſideratis.col.fi.vol.j.
Frã.de Cur.ꝯſ.25.Tria.col.2.& cõſ.66.Sapiẽter. col.14.

46 & ſequ.Nec†ẽt ꝑ actũ inter viuos vaſallus potuit p̃iudi
care alijs agnatis.d.c.1.de aliena.feud.pr̃. & ibi ſcri. oẽs
firmãt,& idẽ faciũt in d.§.hoc quoq;.Ale.ꝯſ.30.vol. 1.
& ꝯſ.98.Viſo themate,& cõſ.ſeq.vol.4.Frã.de Cur.cõſi.
48.col.añpe.ver.tñ ſi alienat feudũ.& ꝑ Iaſ. cõſ. 56. col.
47 4.vol.3.Et † renunciationes factæ ꝑ iſtum agnatũ ꝓxi-
miorẽ non potuere p̃iudicare eius filijs in dictis feudis
antiquis & paternis,& nõ ſimpliciter hæreditarijs,eſto
ꝙ ipſi adiuuerint hæreditatẽ dicti eius patris,cũ illam p̃
tendant adire cũ bñficio legis & inuentarij,prout eam
adiuerũt;vt eſt aperta deci.Bald. poſt Nic. de Matar. in
d.l.qui ſe patris.col.10.ver.itẽ q̃riť,ſi vaſallus.tradit Ale.
cõſ.24.ſup primo.col.3.vol.4.& ꝯſ.13.ꝑſpectis. col. pe.
& cõſ.26.Põderatis.col.3.vol.3.& Ia.d.cõſ.56. vol.3.Bñ
48 ficiũ†.n.innentarij cõſeruat hr̃di oĩa iura,perinde ac ſi
hr̃ditatẽ nõ adiuiſſet,ſm gl.ordi.& oẽs ſcrib.ibi in l.fin.
§.in cõputatione.C.de iu.delib.& firmat Iaſ.d. cõſ.56.
& cõſ.136.vol.4.Math.de Affl.c.1.col.4.& 5. an agn.vel
fil.& d.Iacobi.in d.trac.de feud.§.itẽ ꝙ iſti ĩueſtiti. & lo-
49 quunť in feudo hr̃ditario mixto.Et†licet ĩ p̃dicta trãſa-
ctione interuenerit cõſenſus directi dñi,nõ ꝓpea p̃iudi
catũ fuit filijs p̃dicti agnati ꝓximioris;vt tradũt Bald.&
alij in c.1.§.hoc quoque.col.6.in prima cõcluſ. de ſuc-
ceſ.feud.& in c.1.col.2.de alien. feu.pr̃.& Marti.Laud. ĩ
c.Titiꝰ.col.5.ſi de feu.fue.ꝯtrouer.& doc.in c.2.an agn.
vel fil.& ꝑ Iaſ.d.conſ.79.col.4.De veritate tñ iſtius dicti
50 aliàs diffusè cõſulẽdo dixi.Inueſtitura †.n.facta virtute
dictæ trãſactionis nõ potuit p̃iudicare p̃dictis filijs, arg.
l.2.§.meritò.& §.ſi q̱s à principe.ff.ne q̱d in lo. publi. &
in ſimi.tradit Pau.de Ca.cõſ.150.Viſo.col. 2. & 3.Alex.
cõſ.3.ex his,col.1.& ſcđa.& cõſ.150. Viſo col. 2. vol. 5.
51 Deci.cõſ.389.nu.4.Potiſſimũ †cũ in tali inueſtitura le-
gati appoſita ſit illa clauſula , ſaluo iure tertij, q̃ multũ
operať,vt tradit Signo.cõſ.60.Magnificꝰ.col. 2. & Alb.
Bru.cõſ.12.in princ.& cõſ.23.vexãdi nõ ſũt,plura ad id
52 adducit.Nec†hẽt obſtare,ſi diceret,iſtos filios tanq̃ hr̃-
des dicti ꝓximioris agnati nõ poſſe venire ꝯ̃ factũ ipſiꝰ,
vulg.l.cũ à matre.C.de rei vẽd.cũ cõcord.Nã iſti filij in
dictis feudis nõ veniunt vt hr̃des pr̃is, ſed vt hr̃des me-
diatè primorũ inueſtitorũ,& veniũt ex ꝑſona ipſorũ ꝓ
pria,vt deduximus.cõſequenter ꝯ̃uenire pñt geſtis ꝑ p̃
deceſſores,vt firmat Iaſ.d.cõſ.56.col.5.& 6.& Dec.cõſi.
185.col.pe.in fi.vbi allegãt iura & deciſi.bñ ꝓbãtes.Pręterea
53 †venire poſſunt ꝯ̃ taliter geſta ꝑꝑ bñficiũ inuẽta-
rij,deciſio.q̱b.s̃.& alijs relatis ꝑ Dec.& Iaſ. vbi . s̃. opti-
mè & cõcludẽter tollẽtes obiectionẽ p̃dictã ex plurib.
alijs deductis ibidẽ ꝑ eos.Et qm̃ iſti veniũt tãq̃ in inueſti
tura ex ꝑſona ꝓpria,& vt ex tunc, & ad rẽ eis debitã ex
ꝯ̃ctu & pacto,& nõ ex facto,nec ex ꝑſona, ſeu in re pa-
54 tris,vt s̃.deduximus.Et†iſtis cõſideratis,ceſſant q̃ plura
q̃ in ꝯ̃rium poſſent adduci diſponẽtia,hr̃dẽ nõ poſſe ve
nire ꝯ̃ factũ p̃deceſſoris,ẽt ſi feudũ eſſet hr̃ditariũ.Nã il
la ꝓcederẽt in feudo hæreditatio ſimpliciter,de quo iu
dicãdum eſt, ꝓut de re hæreditaria.Nõ ãt ꝓcedũt, nec
poſſunt vendicare ſibi locũ in feu.hr̃ditario mixto, ſed
ſm quid,& ꝑ accidẽs,ꝓut ſũt pñtia,in q̱b. ꝓcedunt ſu-
perius cõcluſa,& ceſſant adducta in oppoſitũ,loquẽtia
in feudis longè diuerſis , & p̃dicti filij ꝓximioris agnati
exceptis rẽb.feudalib.vltra vires hr̃ditarias teneri non
poſſunt,d.l.fi.in cõputatione.C.de iur.deliberãdi,& per
Dec.& Iaſ.in cõſ.s̃.citatis,cũ alijs cõcor.Et†licet hucuſ
55 que inuentariũ nõ appareat cõfectũ per dictos filios tẽ
pore quo adiuerũt hr̃ditatẽ patris , tñ potuit poſtmo-
dũ fieri , prout factũ oñdiť ꝑ dictos filios agnati proxi-
mioris infra quadriẽniũ , quo tꝑe potuit celebrari per
reſtõnem in integrũ,& ipſis potuit cõpetere, prout cõ
petit,in integrũ reſtõ concedenda aduerſus aditionem
ſeu immixtionẽ hr̃ditatis per ipſos factã ſimpl'er, q̃ pe-
tierũt ĩ. dictũ tẽpus quadriẽnij de iure cõceſſum poſt
maiorẽ ætatẽ,vt hẽtur in d.l.fi.C.de iure deliberandi,&
tradunt Bal.& alij,in l.fi.circa medium. C. in q̱b. cauſis
in integrũ reſtõ nõ eſt neceſſa.& in l.1.C.ſi vt ſe ab hr̃d.
abſtin.& l.fi.C.de tẽpo.in integrũ reſtõ peten.& per gl.
in ver.ceſſabit.in l.auxiliũ.ff.de minorib.Bald. in l. 1. in
principio,in 2.quæſtio.C.de iure deliberãdi , per Inno.
& alios,in c.fi.de in integrũ reſtitutione,& ꝓbať in au-

56 then.de hr̄di.& falci.§.pupillis.Et†istis filijs cōpetere de
bet in integ.restō in præsenti casu,sicuti ipsius cōcede-
ret aduersus oēm actū & ꝯctū gestū ꝑ minores ī. qua-
driēniū post minorē ætatē , ex quo fuerūt & sūt valde
læsi ex illo.l.prima & secūda.l. ait p̄tor. ff. de minorib.l.
nā & postea.§.si minor.ff.de iureiu.l.fi.C.de tēpor.in in
tegrū restō.petē.& in terminis tradit Ale.cōs.124.nu.7.
57 vol.4.Valde†.n.fuere læsi isti filij ex ista transactione, &
alijs gestis ꝑ eorū patrē,remittētē feuda,& iura ipsorū
& illis renunciātē;cū talis remissio & renunciatio sim-
pl'er facta,vim habeat donationis,s̄m Bald. in l.vēditri-
ci.in fi.C.de reb.alien.nō alienandis,per legē si quis de-
legauerit.ff.de minorib.& ꝑ Bar. in l.si fraudator. ī prī.
ff.de his quæ in fraud.credi.cū simi.Et læsio ipsa euidē-
tissimè apparet ex eo:qm̄ feuda possessa ꝑ vltimū vasal-
lū ad istos filios,integrè dēbant ꝓuenire,& ꝑ dictā trāsa
ctionē & alia subsecuta priuati sunt medietate ipsorū .
58 Nec†istis hēt obstare,si dicat', decursū eē tꝑs quadrien
nij quo peti dēbat restitutio , & infra ꝗ iudiciū restō-
nis in integrū debeat finiri d.l.fi.C.de tēp. in integrū re
59 stitution.peten.Nā†cōsiderata ꝑsona minoris filij,iudi
ciū p̄dictū ī.quadrieniū bn̄ poterit finiri,& tali bn̄ficio
gaudebit filius maior,ex quo sumus ī indiuiduis & cō-
nexis.l.si cōem.ff.queād.ser.amittit.& ipsius minoris ꝑ
sona non posset obtinere; vt diffusè ꝓseq̄t' Fely. in c.1.
60 de p̄scrip.& Ias.ī l.si emācipati.col.5.C.de col.Prout†ēt
tollit' obiectio ex his,q̄ tradunt doc.in d.l.fi.C. de tēpo.
in integ.restitu.petē.& iuxta not.ꝑ Cano. maximè Ma
ria.Soc.in c.venerabilis.de iudi.& ꝑ doc. in l.properan
dū,in prin.C.eodē,& Parid.in tracta.sindica.in vers.In-
stātia.post gl.in c.2.de restit.in integ.lib.6.volētes , cām
restōnis in integrū post quadriēniū posse finiri,qn̄ ī.il-
lud nō potuit expediri,facto & impedimēto cāto ꝑ il-
los ꝯ quos petit'.Min⁹ ēt obstabit,si diceret,dictos filios
ꝓximiores agnatos ratificasse dictā transactionē & alia
gesta ꝑ eorū patrē,trāsigēdo cū marito sororis dicti vl
timi agnati mortui,& in executionē dictæ trāsactionis
soluēdo & satisfaciēdo eorū sorori,& ꝓmittēdo nō ꝯ
61 uenire ac iurādo &c.Nā † p̄dicta oīa ꝑ eos fuere gesta
ad effectū excludēdi p̄fatū maritū sororis à dictis bonis
feudalib.& nō ad ratificandū p̄dictam transactionē fa-
ctā ꝑ eorum patrem,ex q̄b.ita diuersis nō pōt inferri,
iurib.vulga.Præterea ista gesta ꝑ eos vident' potius fuis-
se gesta in executionē prædictæ transactionis factæ per
patrē,q̄ animo ratificandi.Quo casu adhuc illis cōpetit
ī integrū restitutio.l.3.§.Seio.ff.de minorib. cū similib.
62 Prout†ēt ista cessant:qm̄ aduersus ista taliter gesta per
eos in minori ætate eisdē cōpetit in integrū restitutio
tanq̄ læsis,tum ex capite minoris ætatis, vt omnia iura
dictant,tū ex illo capite,si qua mihi,toto tit. ff. & C. ex
q̄bus causis maiores.¶Nec postremò obstat, si dicat',
istos ratificasse dictā trāsactionē,ex quo effecti maiores
passi sunt illū,cū quo facta fuit transactio,possidere di-
cta bona,cōtēta in transactione , & ex illis fructus ꝑci-
pere ꝑ annū & vltra , vnde in p̄senti nō possunt ꝯueni-
re,iurib.& decisionibus citatis per aduersarios . Nā isti
filij agnati proximiores nullā habuerūt notitiam dictę
transactionis celebratæ per patrē , consequenter nihil
✣ approbasse videt' stāte ignorātia,vt cōcludūt doc.*cōi
ter in locis citatis ꝓ partē aduersa. & ipsorū ignorātia
satis præsumit',& tolerabilis est,ex quo versant' in facto
alieno.l.fi.ff.ꝓ suo. Et quia successerūt in ius alterius. l.
ꝗ in alterius,ff.de reg.iur.& arg.l.verius.ff.de ꝓbatio.cū
vulga.& parti aduersæ attestāti de scientia incūbit on⁹
ꝓbandi.l.ei q.ff.de ꝓbatio.& in p̄senti casu probāda est
formiter & cōcludēter & nō p̄sumptiuè , vt fuit dedu-
ctum per alios.in fauorem dictorum filiorū . Parisius.

S V M M A R I V M.

1 *Non habet locum substitutio in casu,de quo nō loquitur; & dicē ti contrarium incumbit onus probandi,& nume. 58.contra.*

2 *Quando testator aliquid non expressit,præsumitur illud voluisse, & nu. 59.declaratur.*

3 *Casus omissus remanet decidendus in dispositione iuris communis,& nu.60.& seq.declaratur.*

4 *Dictio,tunc,& eò casu , non trahitur,nec extenditur extra casū expressum,sed contra,nu.64 & 65.*

5 *Licet quandoque fiat extensio ex mente testatoris de casu ad ca- sum,tamen non fit de persona ad personam,sed contrarium ve- rius est,nu.66.& seq.vbi diffuse.*

6 *Positi & nominati conditionaliter,non dicuntur dispositiuè vo- cati.*

7 *Maxi.quando extraneis facta est substitutio,per illa verba, si si- ne liberis decesserit.*

8 *Positi in conditinne censentur nominati & vocati ad exclusio- nem aliorum substitutorum tantum.sed contra in seq.*

9 *Quando substitutus mortuus est ante grauatum , deducit remi- causam caduci,& facit expirare substitutionem.*

10 *Fideicomuissarius & substitutus moriens ante grauatum no- transmittit fideicommissum etiam ad suos,& nu.11.*

12 *Et licet hoc non procedat, quando constat de contraria volun- te testatoris,id procedit, quando coniecturæ colliguntur ex te- stamento & verbis à testatore prolatis,sed contra nu.80.*

13 *Non sufficit dicere talem fuisse mentem testatoris,& si cogi- set quod idem disposuisset.nam requiritur,quod sua mens tra- seat in dispositionem & nu.14.*

15 *Filij positi in conditione,secundum vnam opinionem,non dicun- tur dispositiuè vocati.*

16 *Alia vero opinio fuit,quod tacite vocati dicantur.*

17 *Et ista opinio est æquior,iustior,& humanior, & potest in pr- ctica seruari.*

18 *Positi in conditione habent qualē qualē testatoris voluntate-*

19 *Positi in conditione per ablatiuos absolutos videntur dispositi- uè vocati.*

20 *Non consideratur ille , in quem verba diriguntur, sed ille in q- diriguntur effectus verborum.*

21 *Positi in conditione dicuntur dispositiuè vocati ex coniectura- mente testatoris.*

22 *Positi in conditione intelliguntur grauati ex coniectura- te testatoris,& nu.74.*

23 *In fideicommissis potissimum consideratur mens testatoris*

24 *Quæ mens colligitur nedum ex verbis expressis, sed etiam tacite ex coniecturis.*

25 *Fideicommissa coniecturis etiam inducuntur.*

26 *Et verbis nedum affirmatiuis,sed etiam negatiuis.*

27 *Item & verbis enunciatiuis.*

28 *Item & ex qualitate rei relictæ per fideicommissum.*

29 *Et in fideicommissis recedimus à verbis,& attendimus men- testatoris coniecturatam.*

30 *Quod sui natura est transmissibile,ex coniecturata mente testato- ris fit non transmissibile.*

31 *Et econtra , sui natura non transmissibile efficitur transmissi-*

32 *Fit transmissio ad hæredes ex coniecturata mente testatoris, do substitutus moritur ante grauatum.*

Et isto casu saluat̄ glo in l.is cui.ff.de ac.& obl & nu.76.&

33 *Ordo obseruatus à testatore considerandus est,& nu.35.*

34 *Distributiuum,quandocunque plura complectitur tempora*

36 *Geminatio & repetitio multum operatur.*

37 *Qualitas masculinitatis à testatore expressa ad conseruatio- bonorum in familia videtur facta,& nu.43.& 47.*

Dignitas familiarum per masculos conseruatur.

38 *Dignitas familiarum & agnationis non potest conseruari si- uitijs.*

39 *Sordescit enim sine illis.*

40 *Qualitas masculinitatis ita viget in nepote substituto, si- suis filijs masculis positis in conditione.*

41 *Et in vtrisque,propter rationis identitatem,debet habere lo- fideicom.& dispositio.*

42 *Fideicommissa ampliantur,restringuntur,& regulantur à c- & ratione per testatorem expressa.*

43 *Qn̄ vnica ratio tantū est in consideratione,illa pro expressa*

44 *Vnum caput testamenti declaratur per aliud.*

45 *Præcedentia declarant sequentia in aliquo obscura.*

46 *Testator volens bona sua in familia conseruari videtur ad- vocasse proximiores.*

48 *Per fideicommissum succeditur testatori,& non grauato.*

In successione fideicommissaria succeditur eo modo,quo succedi- tur ab intesta.

49 *Testator instituens filias suas particulares hæredes , & in re- duo masculos,videtur considerasse masculinitatem , & con- uationem bonorum in agnatione,& familia.*

50 *Filij positi in conditione cum illa qualitate, masculis, dica- vocati dispositiuè.*

51 *Haberi debet pro expresso illud, quod testator disposuisset, si de eo cogitasset.*
52 *Et quãdo fecit plures gradus substitutionis, idem decidendũ erit.*
53 *Positi in conditione censentur à testatore magis dilecti.*
54 *Et quemadmodum substituendo patrem, dicitur illum dilexisse, ita & filios illius in conditione positos.*
55 *Concepti, & nati post mortem testatoris, adhuc veniunt, quando fideicommissum factum est per verba denotantia tractum futuri temporis, & nu. 56.*
57 *Quando dies fideicommissi cessit, & venit viuente substituto, fit transmissio ad hæredes, licet substitutus moriatur ante restitutionem fideicommissi sibi factam.*
59 *Expressum dicitur nedũ illud, quod verbis exprimitur, sed quod mente.*
60 *Casus dicitur expressus, & nõ omissus, qñ ex mente illud constat.*
61 *Coniecturæ dicũtur apertissimæ probationes, & illam inducunt.*
62 *Casus sequens ex expressis, non potest dici omissus.*
63 *Itẽ quando eadẽ æquitas, & ratio viget in alio casu seu persona.*
65 *Verba tunc, & eo casu, excludunt casum dissimilẽ non similem.*
66 *Fit extensio de persona ad personam ex mente testatoris.*
67 *Et quando eadem viget ratio in vtraque, & alijs seq.*
68 *Maximè quãdo ex cõiecturis id colligitur, ita ꝙ idẽ disposuißet.*
69 *Et maximè quia vigente identitate rationis, versamur in casu inclusiuo, non extensiuo.*
70 *Glo. in l. Titius. ff. de lib. & posthu. communiter reprobatur.*
71 *Intellectus l. si quis ita. § fi. ff. de testa. tut.*
72 *Intellect. ad. §. Chrysogonus. ff. de verb. obl.*
73 *Prohibitio de non alienando in iuncta filijs, non extenditur ad nepotes.*
Fallit, nisi adesset coniecturata mens testatoris.
Probatio facta in vno tempore, non extenditur ad aliud, ex coniecturata mente testatoris.
74 *Grauamen fideicommissi iniunctum filijs, extenditur ad nepotes ex coniecturata mente testatoris, & nu. 22.*
75 *Mortuo primo substituto ante grauatum, ad fideicommissum veniunt alij nominati ex persona propria.*
76 *Substitutus præmoriens grauato, transmittit fideicommissum ad hæredes suos, quando adest cõiecturata mens testatoris, & alijs seq. & nu. 31. & 32.*
77 *Coniecturæ ex quib. id colligitur propter ordinem seruatum à testatore, & alijs seq.*
78 *Et quia progressus est ad plures alios gradus substitutionum.*
79 *Si vna coniectura non sufficeret de per se, plures insimul iunctæ erunt sufficientes.*
80 *Coniecturæ poßunt colligi nedum ex testamento, & verbis, ipsius, sed etiam ex alijs, & nu. 12.*
81 *Præscriptio longissimi temporis omnem actionem personalem, & obligationem tollit, quod declaratur nu. 119.*
82 *Possidentes x. annis cum titu. complent præscriptionem.*
83 *Titulus iustus, & etiam putatiuus iusto errore causatus ad præscriptionem sufficiens est, num. 84. declaratur nu. 119. & seq. quando procedat.*
85 *Et sufficit putatiuus, etiam lucratiuus.*
Item & vniuersalis pro hærede, quod declaratur nu. 121.
86 *Ex titulo putatiuo etiam erroneo excluditur dolus, & mala fides, & videtur includi fides bona.*
87 *Ex possessione longi temporis, & à fortiori longissimi, præsumitur & probatur bona fides.*
88 *In præscriptione xxx. anno. non est necessarius titulus.*
89 *Præscriptio long. temp. currit contra ignorantes, & absentem.*
90 *Denunciatio inducit scientiam & malam fidem, & nu. 109.*
91 *Statutũ põt limitare tẽpus præscriptionis inductum de iure cõi.*
92 *Fideicommissa vniuersalia possunt præscribi spatio anno. xxx.*
93 *Etiam cum mala fide, sed declaratur melius nu. 129. id procedere quando non esset agnitum, aliàs secus.*
94 *Quãdo agitur de tollẽdo iure non quæsito, procedit præscriptio ẽt cum mala fide, secus si agitur de tollendo iure quæsito. nu. 129.*
95 *Restitutio in integrum aduersus præscriptionem cessat in habente scientiam.*
96 *Aduersus præscriptionem longissimi temporis annorum xl. nõ datur restitutio, sed contra nu. 117.*
97 *Nulla prescriptio currit cum mala fide.*
98 *In materia præscriptionis & peccati statur iuri Can. non ciuili.*
99 *Et procedit istud etiam in præscriptione statutaria.*
Non valet statutum inducens præscriptionem cum mala fide.
100 *Statuta loquentia de præscriptione, intelligi debent, quando præscriptio procedit cum bona fide.*
101 *Statuta recipiunt interpretationem passiuam à iure communi.*
102 *Præscriptio statutaria subrogatur, & succedit loco præscriptionis inductæ de iure ciuili.*
103 *Confessio partis inducit malæ fidei probationem.*
104 *Vsufructuaria non potest præscribere proprietatem.*
105 *Vsufructuaria toto tempore vitæ suæ iudicatur vt hæres.*
Mala fides administratoris & procuratoris nocet domino.
106 *Mala fides auctoris nocet successori, & cõsideratur illa quæ fuit ab initio, etiam si cessaret in persona successoris.*
107 *Maximè quando successores volunt vti accessione defuncti.*
108 *Et idem si vellent præscriptionem inchoare à seipsis.*
109 *Publica vox & fama inducit malam fidem.*
110 *Prout etiam facit rumor.*
Rumor & fama publica differunt.
111 *Grauatus fideicom. & eius hæredes, non possunt bona fideicom. subiecta alienare.*
Non videtur hæres grauatus disponere de rebus subiectis fideicommisso.
112 *Qualitas requisita à statuto necessariò probãda est, vt statutum possit procedere & habere locum, & plenius nu. 113. & 114.*
114 *Præscriptio inducta iure communi, & etiam statutaria, non currit durante tempore pupillaris ætatis, etiam si esset inchoata cum defuncto.*
115 *Contra adultũ aũt currit, sed illi aduersus eam datur restitutio.*
118 *Maiorib. competit beneficiũ ex persona minoris, ex personaque alterius quis consequitur, quod ex sua propria habere non põt.*
120 *In facto proprio cessat ignorantia & error.*
121 *Quando procedat, titulum lucratiuum causatum errore producere præscriptionem.*
122 *Quod titulus putatiuus sit iniusto errore causatus, qualiter & ex quib. probetur.*
123 *Titul putatiuus iniusto errore causatus, non sufficit ad præscri. statutariam complendam.*
124 *Error iuris non sufficit ad præscriptionem complendam.*
125 *Error iuris non bonam, sed malam fidem inducit.*
126 *Etiam in præscriptione longissimi temporis.*
127 *Contra poßessorem etiã titulatũ probari põt de eius mala fide.*
128 *Et quando apparet de titulo iniusto ab initio, nulla currit præscriptio, etiam cẽtenaria, ex quo ex iniustitia dicti tituli semper præsumitur mala fides, & cautela est, quòd non allegetur.*

CONSILIVM LXVI.

Nobilis Siluester Trẽta Lucẽsis senior, institutis
Io. Bap. & Petrãgelo suis filijs vniuersa-
lib. hr̃dib. illisq; inuicẽ & reciprocè substitutis, inter alia
disposuit & ordinauit, casu quo illi decederẽt qñcunq;
sine filijs masculis, ꝙ tũc, & eo casu, esset eis substitutus
Christophorus eius nepos ex Federico Trẽta suo fr̃e,
& bona ipsius testõris ꝑ duob. partib. ꝑuenirẽt ad eũ-
dẽ Christophorũ; & vlterius ꝑgressus, statuit, casu quo
d. Christoph. decederet qñcunq; sine filijs masculis, ꝙ
in dictũ casum filij Hiero. Trẽta cõseq dr̃ent certas pe
cunias, & quasdã alias hr̃et Siluester q. Georgij Trenta
& residuũ dictę suę hr̃ditatis esset dñarũ Lenę, Sarrę &
Magdalenæ filiarũ d. testõris, quas prius sup qbusdã bo
nis particulares hr̃des instituerat, & qm̃ Petrãgelus de-
cessit sine filijs, suaq; portio ꝑuenit ad d. Io. Bap. q suc-
cessiuè sine filijs mortuus extitit, verũ ante eius mortẽ,
& eo viuẽte, Christoph. p̃dictus cõcesserat nãæ, relictis
Federico & Stephano eius filijs, q postremò ẽt obierũt
relictis filijs, nepotib. d. Christoph. dubiũ mõ orit̃, an d.
Federicus & Stephanus filij Christophori cẽseant̃ vo-
cati & substituti à p̃fato Siluestro testõre, cũ tm̃ positi
& noĩati ab ipso fuerint cõdõnaliter, & in cõsequẽtiã
venire possint filij p̃dictorũ Federici & Stephani, & an
Christoph. moriẽs añ Io. Bap. trãsmiserit illud ius sub-
stõnis, & fideic. ĩ dictos ci⁹ filios, & successiuè illos suos
nepotes, & an p̃dictis nepotib. ad ꝯñdũ dicta bona, ob
stet p̃scriptio, tũ ꝯsiderata de iure cõi, tũ ẽt attẽta dispõ
1 ne statuti Lucẽ. †In qua specie & disceptatione, quò ad
prima duo capita dicendũ primo aspectu videbat̃, di-
ctós Federicũ & Stephanũ filios Christophori, & à for
tiori nepotes ipsius in præsenti extãtes minimè esse vo
catos, hoc etenim in testõ p̃dicto minimè legitur, & in
substõnib. fideicõmissarijs locũ sibi vendicare regula il
la & doc. volẽs semp dici posse, hoc casu nõ loquit̃ sub

stitutio,& q asserit aliũ casũ in illa includi, ostẽdere id
hẽt,ꝭm Old.ↄſ.21.Thema tale est.& Io.And.in addi.ad
Spe.in ti.de test.§.1.ver.occurrit.in fi.Abb.ↄſ.140.Facti
2 cõtingẽtia.vol.1.Soc.ↄſ.72.Viso.nu.7.vol.3.Si † .n.d.te-
stõr voluisset ad d. fideic. venire, dictos filios Christo-
phori vtiq; istud exꝑssisset,sicut exꝑssit de ipso Christo
phoro,& nõ exprimẽdo, colligit̃ volũtatis suæ fuisse fi-
deic.in ꝑsona illorũ cessare,arg.c.ad audiẽtiã.de dec.&
3 l.1.§.fin aũt ad deficiẽtis.C.de cad.toll.Fuit†igr̃ casᵘ iste
omissus à d.testõre,q remãsit decidẽdus ꝭm dispõnẽ iu
ris cõis.l.comodissimè.ff.de li.& posth.l.si exnẽus.ff.de
ↄd.cau.da.l.si cũ dotẽ,in prin.ff. sol.mat. ius aũt cõe vr̃
4 aptè disponere,istos ñ posse venire,vt statim dicet̃. † Et
ad ista faciũt illa verba testõris,tũc & illo casu,minimè
trahẽda ex̃ illũ ꝭm Pet.de Anc. ↄſ.357.Ex serie testĩ.co.
3.ver.3.hoc ꝓbat̃.& Rom.ↄſ.131.Prima dubõ. & Dec.
5 ↄſ.63.Et† ꝑ tenui.nu.3.Bñ ẽt facit deci.Are. in l.Gallus.
§.& qd si tm̃.col.3.verſ.2.adde.ff.de li.& posth. quẽ seq̃t
Dec.ↄſ.218.In casu nu.9.& alibi pluries.Volẽtis,ꝙ licet
qñq; dispõ testõris facta in vno casu extẽdat̃ ad aliũ ex
verosimili,& tacita mẽte disponẽtis,tñ nõ dẽt fieri extẽ
sio de vna ꝑsona ad aliã ꝑsonã,ꝭm gl.in l.Titius.ĩ prin.
ff.de li.& posth.citãtẽ tex.in l.si qs ita. §.pe.ff.de test.tut.
& ꝑ no.ĩ l.si ita stipulatus.§.Crhysogonus.ff.de ver.obl.
6 Et†licet filij d.Christophori ꝑ d. testõrẽ fuerint noĩati,
tñ noĩatio ꝑdicta posita fuit sub cõdõne tm̃,&ↄdõnal̃r
positi & noĩati nõ dñr vocati,nec positi ĩ dispõne, ↄñr
excludẽdi veniũt.l.si qs sub condõne.ff.si qs omiſ.cau.
test.& ꝭm gl.ord.Bar.& alios,in l.Lucius. la 2.ff.de hær.
inst.vbi Ale.plura adducit in addi.ad Bar.& plenè attin
gũt doct.post Bar.in l.Cẽturio.ff.de vulg. & pup.in illa.
q.An valet substõ in filijs filiorũ,& seq̃t Ale. ↄſ.185.Vi-
so,vol.2.Soc.diffusè in l.cũ auus.car.pe.& fi.ver. esset ẽt
hic discutiẽdus.ff.de ↄd.& de.Frã.de Cur. cõſ.42. Quia
7 inqt.col.2.& 3.cũ si.Max.†opi.d.gl.locũ sibi vẽdicat qñ
alicui exñeo facta esset substõ sub ↄdõne ꝑdicta, vt vo-
luit Sal.in l.1.C.de cõd.inser.& cõsuluit colleg.Pap.cõſ.
inserto ĩter illa Frã.de Cur.44.& Soc. 140. Cõsiderato.
8 col.2.vol.1.Noĩatio†igr̃ filiorũ d.Christophori ↄdõna
liter facta ꝑ testõrẽ opata fuit suũ effectũ,vt illis exñtib.
excluderent̃ alij successiuè substituti in illũ casum. l. fi-
liusfa.§.cũ qs,de le. 1.vbi Bar.& oẽs firmãt,adducẽ. cõ-
cor.vt ẽt tradũt in d.l.Lucius.& in d.l.Cẽturio.& in lo
9 cis.s̃.citatis.Præterea †d.Christophorus pẽdẽte ↄdõne
dictæ substõnis fideicõmissariæ mortuᵘ fuit añ Io.Bap.
grauatũ,suaq; substõ euãuit & expirauit, redacta ĩ cãm
caduci,vt hr̃ in l.vnica.§.& cũ triplici.& §. ꝓ secũdo C.de
cad.toll.& ĩ l.nõ putauit.§ à primo.ff.de bo.poſ.ↄ̃tab.l.
ex plurib.in 2.rñso.ff.de suis & le.Cur.d.ↄſ.75.col.3.ver.
10 tñ ex quo.& tradit̃ in d.l.Gallus.in prin.cũ ↄcor.†Et eo
mortuo añ Io.Bap.nõ potuit in dictos suos filios, & a-
lios descẽdẽtes tale fideic.trãsmittere, cũ fuerit ↄdõna-
le,&ipse decesserit añ euẽtũ cõdõnis d.l.vnica.§.fin aũt
aliqd sub cõdõne.vbi Bal.col.1.ver.quæro nũqd.& alij
no.& ꝓbat̃ ꝭm scrib.ibi,ĩ l.hr̃des mei.§.cũ ita.ff.ad Tre.
✠ & firmat gl.*cõiter ab oĩb.approbata ĩ l.vnica.C.de his
11 q an.ap.ta.Et†l3 gl.ĩ l.is cui.ff.de act.& obl. videat̃ tene-
✠ re ↄ̃riũ,vt possit fieri trãsmissio in filios suos,tñ illa*cõi
ter reprobat̃ ꝑ Bar.ibi,& eũdẽ,& oẽs alios,in l. 1.col.4.
ver.itẽ dicit Dy.de le.1.& ĩ l.cũ filiof.vbi Mod.alia addu
cũt e.ti.& seq̃t Bal.ĩ l.in cãæ,la 2.§.Põponius. ff.de min.
Ale.ↄſ.92.Sup eo.col.2.vol.3.Soc.ↄſ.77.In pñti.col.1.in
12 fi.vol.1.Cor.ↄſ.180.Multitudo.vol.3.cũ fi. Et† q̃uis nõ-
nulli voluerint,istud nõ ꝓcedere, qñ appareret de ↄ̃ria
volũtate,& mẽte testõris,nedũ exꝑssa, sed collecta cõie
cturis,vt statĩ dicemus,tñ ꝓcedit istud qñ talis mẽs cõ-
iecturata colligit̃ efficaciter & ↄcludẽter ex testõ, & ex
verbis ꝓlatis à testõre ꝭm Bal.ĩ d.l.vnica.C.de his,q an.
ap tab.citatũ ꝑ Soc.ĩ d.§.cũ ita.& ĩ d.l.cũ auus. ĩ fi.& ↄſ.
suo.116.In cã filiorũ.col.1.nu.2.& col. 6.verſ.ad vltimũ
13 vol.3.vbi istud ꝓbat lege & rõne.Nõ †.n.sufficit dicere
talẽ fuisse mẽtẽ testõris, & ipsũ verosimiliter ita dispo-
suisse,si illud cogitasset, vel de hoc fuisset interrogatus
iuxta tex. vbi doc. tradũt in l. Titius.§.Lucius.ff.de li.&
post.& l.fi.C.e.ti.& ꝭm gl.ord.ĩ l.tale pactũ. §.fi.de pact.
14 qñ†necesse ẽ,talẽ ꝑsũptã volũtatẽ trãsire in dispõnẽ

vt ꝓbat tex.in l.qdã filiũ.& in l.quoties. §.tantũdẽ. vbi
Bal.& Imo.no.ff.de hær.ĩst.& hr̃ ĩ l.si maiores.C.de trã
& in l.si repetẽdi.C.de ↄd.cau.da. cũ alijs ad plenũ col
lectis ꝑ Ale.& Iaſ.in l.3.col.2.C.de li.ꝑte.& Soc.ↄſ.104
col.5.ver.sed ꝑdictis.vol.3.& Dec. ↄſ. 159. Casus col.
nu.5.Istis tñ minimè obst.ↄsiderata facti ↄtingẽtia ↄ
opinio, & sñia verior vr̃, vt filij d. Christophori dicãt
ad dictũ fideic.vocati,vel ad eos ius illud petẽdi trãs
sũ fuisse, & successiuè tale ius cõpetere dñe nepotib.
15 Christophori in pñtiarũ extãtib.Moueor† primò,q
licet articulus ille sit valde dubitabilis, & scrupulosus
an filij positi in ↄdõne dicãt̃ ab ipso testõre dispositiue
vocati,multi etẽ illi opinioni cõsenserũt, volẽtes eos
minimè dici vocatos,nedũ exꝑsè,sed nec ẽt tacitè,q
iã supius fuere citati,& q referunt̃ ꝑ Soc.ĩ d.l.cũ auus
col.pe.& fi.& ꝑ Ant.Corſ.in sua disputatione, q inscri
uit in fi.sui reptorij.Frã.de Cur.d.ↄſ.42.& ↄſ. 43. Stan
to.col.7.& ↄſ.44.Sæpe reuoluta.col. 2.& 3. Quãplures
16 aũt doc.celeberrimi ↄ̃riã sñiã amplexi fuere, firmãtes
eos esse tacitè vocatos,& q fuerint & sintisti, qbus
rib.& rõnib.talẽ sñiam firmẽt,sequant̃ & approbẽt
plenũ referunt̃ ꝑ Soc.& Corſ.vbi.s̃. & diffusè ꝑ Frã.
Cur.ↄſ.51.Sup testis Alberti. col.8.& 9.verſ.iustificat
ꝑmissa.vbi recitat multos firmãtes hãc opin. nedũ
æquã & benignã,qnimo & cõem,& in iudicãdo seque
dã,& ꝙ ista sñia, & opi.sit magis æqua,humana & be
gnior altera,excludẽte istos ita vocatos , aptissimè fir
mãt Soc.& Corſe.supius citati, & Cor.in qplurib.
17 cõſ.inferius citãdis.†Et iudex minimè peccaret,si illam
iudicãdo amplecteret̃ & sequeret̃,tanq̃ tutiorẽ, cõsid
rata eius æqtate humanitate,& benignitate, ad no.in l.
ea q.§.in re dubia.& in l.in oĩb.ff.de reg.iur. & in l.
iusti.& iu.& l.benignius.ff.de leg.& in l. Barba
off.ꝑtor.& l.3.§.si seruus.ff.de cõd.ob cau.&
bo.ced.poſ.ꝑ Bar.in exuag.ad repri. in ver.
ver.dic igr̃.Soc.in l.q agnitis.col.3.ff.de exce.
col.2.vol.7.Are.cõſ.163. diligẽter.col.7.Iaſ.in l.
C.de iud.& ad idẽ plura cumulãt Mod. in
18 mihi 127.col.1.& 2.ver.limita 4.Minimèq; † re
dus esset,cũ filij in ↄdõne tñ positi, licet nõ hẽant
sè dispositiuã volũtatẽ testõris,eã tñ qualẽ qualẽ
hẽt,cũ testõr ipse eos cogitauerit, in cõdõneq; po
rit,vt ad ipsos sua bona ꝑueniret ex tacita ipsius me
ꝭm Bal. relatũ à Pa.de Ca.in d.l.filiusf.§.cũ qs de le
lẽtes filios in cõditione positos, tacitè esse substitu
Nã eorũ gratia cõditio dr̃ apposita ad finẽ,vt hẽa
ditatẽ ex tacita volũtate testõris, collecta cõiectur
deic.importãtib.ẽt si verba id nõ disponeret. l. fidei
hæc verba.de le.3.l.cũ ꝓponebat̃.de le.1.& seq̃t Soc
14.Viso.col.2.vol.3.& Cur.iunior.ↄſ.14.posito po
19 cta.de feu.Cuma.ↄſ.13.col.1.ver.includit.Et†qa di
lij in cõdõne positi legunt̃ ꝑ ablatiuos absolutos, f
tos à testõre volẽte disponere, & q dispõnẽ induct
l.fideicõmissa.§.cũ essem.l.si seruus. §. q marghari
le.1.l.in rõne.§.nã & si.ff.ad l.falc.& in si.tradit Bar.
2.§.vidẽdũ.ff.ad Tert.& in l.2.§.si duo. C.de colla.
cũ alijs alle.ꝑ Mod.in l.venia.C.de in ius voc.& ꝑ
20 Rub.ff.sol.ma.Nec†est qrẽdũ,cũ quo qs de suis re
quat,sed solũ in quẽ dirigat̃ intẽtio suæ volũtatis &
fectus dispõnis.l.cũ pr̃.§.donationis.l. miles ad forẽ
in prin.de le.2.& in teris ꝓpiè nr̃is firmat Frã.de Cu
21 d.ↄſ.75.D.Lud.col.3.4.8.& 9.& ferè ꝑ totũ. † Si qs ẽt
vellet inherere alteri rigorosæ opinioni,& gl.in d. l.
cius.adhuc dr̃ illã opi.nõ ꝓcedere, nec locũ sibi vẽdi
re , qñ in ↄ̃riũ ↄcurreret & appareret cõiecturata m
testõris.Illa nãq; apparẽte , filij positi in cõditione c
sent̃ inuitati,& dispositiuè vocati,vt tradit Cor. in l.
eo.C.de fideic.& diffusius adducẽdo alia cõſ. 20.col.
& 8.& ↄſ.273.vol.4.& ↄſ.146.In hac.col.2.& seq.vol.
& Soc. ↄſ.14.vol.1.& ↄſ.12.62.& 116.vol.3.& ferè ĩ
nr̃is tradit Frã.de Cur.d.ↄſ.75.col.3.ver.ꝑmissis tñ &
mat Soc.in d.l.cũ auus.col.fi.& Cur.cõſ.51.& Mod.
pet.in d.l.Centurio. idẽ sequunt̃ sup d. q.Bar. fol.
26.col.2.ver.limita.secũdo;nu. 376.plures concor
cen.vt ẽt facit Frã.de Cur.iun.cõſ.16.col.5.ver. cer
mo hãc ↄclusionẽ,posito post trac.suũ de feu.addit
copi

cõsi.Pet.de Anch.& Ale.& d.ꝯs.Cum.13.& Ful.13.col.
22 2.ver.sed mẽs.Et suadet̃ istud arguẽdo à fortiori: qm̃ si
positi in ꝯdõne ex ꝯiecturata mẽte testõris cẽsẽt̃ voca
ti & dispositiuè noĩati ad incõmodũ,vt possint graua-
ri,ſm Cor.in d.l.ab eo.& ĩ ꝯs.s̃.citatis,Dec.Cur.& alios
s̃.& repetẽ.ĩ d.l.Cẽturio. Multo magis ꝯcurrẽte cõie-
cturata mẽte testõris,dicẽdũ erit, eos eẽ dispositiuè vo
catos ad cõmodũ,bñficiũ,& honorẽ;cũ.n.includãtur
dispositiuè ĩ passiua & onerosa vocatione & dispositio
ne,eo fortius includi dẽnt ex cõiecturata mẽte, & dis-
positione & vocatione actiua, honorabili, & tẽdẽte ad
cõmodũ,& bñficiũ,vt pulchrè tradit Soc.in sim.ꝯs.69.
Viso col.3.& seq.& ꝯs.104.Qm̃,col.2.& seq.nu.4.& seq.
23 vol.3.Mẽs.†.n.testõris in fideicõmissis potissimũ obser-
uãda venit,l.in ꝯdõnib.primũ locũ.l.Publius.in fi.ff.de
24 ꝯdi.& dem.l.nõ aliter.de le.3.l.cũ virũ.C.de fideic.Et †il
la nedũ expressa,sed ẽt tacita p̃ferẽda est qualitatib. ver
borũ ꝓlatorũ.l.qm̃ indignũ.C.test.vbi Bal. in 2. notab.
& Mod.Pap.q̃ plura adducũt,vt ẽt ipsi faciũt post Ang.
& Ale.in l.5.C.de libe.p̃teri.& tradit in l. ex facto ꝓpo-
nebat̃.§.rerũ.ff.hr̃di.insti.& ĩ d.l.Publius,& d. l.cũ virũ,
cũ alijs collectis ꝑ Soc.iter.ꝯs.Frã.de Cur.cõs. 40 cũ in
p̃sentiarũ,col.pe.& cõs.14.vol.1.ac cons.14.& 43. visis.
col.4.& Frã.de Cur.cõs.42 col.1.& 2.& ꝯs. 51.col. 1.&
25 2.& d.cõs.75.col.3.in fi.Inducũt̃ †em̃ fideicõmissa nedũ
verbis expressis sed ẽt cõiecturis,vt deduximus, & ꝓba
tur in d.l.hæredes mei.§.cũ ita,ad Treb.& in l.pe. & l.li-
cet Imperator.de le.1.& l.q solidũ,& l.cũ ꝓponebatur.
de le.2.& alia adducit Dec.cõs.15.& 38.col. 1. & 2. Ne-
26 dũ†.n.inducunt̃ verbis affirmatiuis sed ẽt negatiuis, in
quibus cõstare põt de mẽte testõris; vt tradit Soc.alle-
gãs iura cõs.251.& 227.vol.2.& Fran. de Cur.d.cõsi.51.
27 col.8.Et†qbuscũq; alijs ẽt ehunciatiuis.l.Pãphilo. ĩ prĩ.
vbi Bar.de le.3.& d.l fideicõmissa.§.hæc verba,co. ti. &
28 l.ẽt hoc modo,& l.& eo mõ.de leg.1.Prout † ẽt ex qua-
litate rei fideicõmissa facta p̃sumuntur,ſm Bal. in l.vo-
luntas.la prima.C.de fideic.Cy.& Bal.in l.2.C. de vsuca.
29 & tradũt Mod.in l.filiusfa.§.diui.de le.1.Et †In fideicõ-
missis ex cõiecturata mẽte testõris recedim⁹ à vi & na-
tura verborũ.d.l.Publi⁹.d.l.cũ virũ.& tradũt Bal. & Pa.
de Cast.in l.fi.C.de impube. & latè ꝓsequit̃ Corn. cõsi.
30 239.Vr̃.vol.2.Et†stãte cõiecturata mẽte testõris.disposi-
tũ fuit,illud,ꝙ sui nã erat trãsmissibile, nõ fieri trãsmis-
sibile,d.l.in condõnib.primũ locũ.§. hæc scriptura,vbi
Imo.& Soc.no.adducẽs Bald.in l.si pr̃.q.4. C.de insti.&
31 substi.Vbi † ex opposito firmat,ꝙ sui nã nõ esset trans-
missibile,fieri trãsmissibile ex coniecturata mẽte testõ-
ris,ꝙ ad casum p̃sentẽ optimè adaptat̃, & sequũt̃ Imo.
& Soc.in d.§.hæc scriptura,& tradit Bal. quẽ ibi seqtur
Cor.col.3.ver.tu dic,in d.l.vnica.C.đ his q an.aper.tab.
ita limitãtes gl.illã,vt ẽt sẽtit Bal.in l.vnica. C. vt acti ab
32 hr̃.& ꝯ̃.hr̃d.col.1.in fi.& col.2.Isto†casu saluan.gl.in d.l.
is cui.ff.de actio.& obli.& sequit̃ Cuma.ꝯs.13.T tius in-
stituit.& Fulg.ꝯs.15.Proponit̃.& Frã.Cur.d.cõs.75. col.
11.& Soc.in d.l.hr̃des mei.§.cũ ita.col.4.& ꝯs.6.In p̃sen
ti.col.4.ver.restat nũc.vol.3.& Dec.ꝯs.397.Viso pũcto,
col.2.& 3.nu.5.& 6.& idẽ volũt Mod.repe. in l. cũ filio-
fami.in vltima par.de lega.1.¶Stantib.igit̃ superius ad-
ductis in iure verissimis superest ostendere in specie ꝓ-
posita,an colligi possit cõiectura aliqua mẽtis p̃dicti te
stõris,ꝙ voluerit ad tale fideicõmissum venire filios d.
33 Christophori,seu ad illos tale i⁹ trãsmitti,mortuo Chri
stophoro,viuẽte Io.Baptis.grauato.Et †cõsiderãdo or-
dinẽ,quo in suo testõ vsus est, circa p̃legatũ factũ Ioã.
Bap.& aliud factũ Petrãgelo suis filijs, in qb.potissimũ
cõsiderauit, bona illis p̃legata ꝑpetuò debere cõserua
ri in ipsa agnatione, & ad illa dr̃e succedere agnatũ ꝓxi
miorẽ, casu quo p̃dicti eius filij mortui fuissẽt sine de-
scẽdẽtibus masculis,sẽp talẽ qualitatẽ masculinitatis,&
cõseruationis bonorũ p̃legatorũ in sua ꝓpria agnatio
ne & familia attẽdẽs. Insup dũ vl̃em institutionẽ fecit
erga p̃sonas filiorũ p̃dictorũ, eosdẽ inuicẽ, & reciꝓcè
substituit, casu quo cõtingeret ipsorũ aliquẽ sine filijs
masculis decedere,disponẽdo vlteri⁹ casu quo ꝯtinge-
ret ãbos sine masculis mori, ꝙ bõa sua ꝓ duab. partib.
ꝑuenirẽt ad d.Christoph. & si Christoph. sine filijs ma-
sculis qñcũq; decessisset,ꝙ eo casu dictę duę partes hr̃
ditatis,partim applicarent̃ qbusdã alijs agnatis ĩ gradu
vlteriorib. & residuũ eẽt suarũ filiarũ fęminarũ, quas
pri⁹ ĩ certa portione tm̃ ĩstituerat, & demũ vltimo lo-
34 co substituit,ꝓut in themate.Et †dictos suos agnatos
vlteriores in d.portione vocauit qñcũq; Christoph.đ-
cessisset sine filijs masculis,qđ distributiuũ,qñcũq; ap-
plicari p̃t ad oẽ tp̃s,quo Christoph.decessisset, & viuo
testõre,& añ testm̃, post mortẽ testõris,viuẽte Io.Bap.
vt aptè tradit Bar.citãs ad id iura in d.l.Cẽturio.col.mi
hi.9.nu.32.Cõsiderauit igit̃ testõr masculinitatẽ & bo-
na sua dr̃e ꝯseruari ĩ agnatione,& familia, & ꝙ ad illa
succederẽt primũ masculi descẽdẽtes,demũ trãsuersa-
35 les,ꝓximiores,& postremò filię fęminę.Et†talẽ ordinẽ
mẽtẽ disponẽtis declarãtẽ ꝯsiderare dẽm⁹;vt ĩ si.tradit̃
in l.j.& 2.ff.de albo scrib.& tradit gl.& ibi Bar.& alij,in
36 Rub.ff.đ eo ꝑ quẽ fac.erit.Et†ẽt eius reiteratã,& gemi
natã exp̃ssionẽ masculinitatis apiẽtẽ enixã,& p̃cisã suã
volũtatẽ,ad no.ĩ l.balista.ff.ad Tre.& ꝑ Bar.ĩ l.cũ scim⁹
C.de agic.& cẽsi.li.11.cũ alijs adductis ꝑ Can. ĩ c.fi.de
off.dele.& Mod.in l.j.ĩ prin.ff.de off.ei⁹, & Soc. d.ꝯs.12.
nu.11.Dec.d.ꝯs.38.col.2.& diffusè ꝑ Ant.Cors.ĩ trac.đ
ver.gemi.quẽ ĩseruit in alio suo trac.de põta. reg. Hu-
37 iuscemodi†igit̃ qualitas masculinitatis tot reiteratis vi
cib.ꝑ testõrẽ exp̃ssa,ñ ꝓfecto aliã ob cãm apposita fuit,
nisi ad ꝯseruationẽ dom⁹,& familiæ,& ad ꝯseruationẽ
bonorũ ĩ ipsa agnatione,cũ ꝑ masculos dignitas fami
liarũ ꝯseruet̃.l.j.§.pe.ff.de vẽt.inspi.§.cęterũ.& §.media,
ĩsti.de legi.agn.suc.l.ab oĩb.circa prĩ. de le.j. l. sup.C.de
qõ.l.j.§.& gñalr̃.ĩ fi.ff.de vẽtre in poss.mittẽ.cũ si.addu-
ctis ꝑ Bal.& alios,ĩ l.venia.C.de ĩ ius voc.& ĩ l. maximũ
vitiũ.C.de li.p̃te.ꝑ Io.An.ĩ addi.ad Spe.ĩ ti.de succ.abĩ-
test.Soc.d.ꝯs.12.p̃sẽs.& ꝯs.63.Visis.col.9. vol.3.& ꝯs.37.
nu.11.vol.4.& ꝯs.40.col.j.ĩ fi.inter ꝯsilia Frã. de Cur.&
tradit idẽ Cur.ꝯs.44.col.2.& ꝯs.51.col.3.ꝯs.63.col.3.&
ĩ terĩs ꝓprijs nr̃is.d.ꝯs.75.& col.8.& 9.& alijs seq.Dec.
d.ꝯs.15.col.3.& ꝯs.270.col.pe.& ꝯs.318. nu.2.Dignitas
38 aũt†familiarũ,& honor agnationis ꝑ diuitias, & bona
ꝯseruat̃,& auget̃,cũ ꝑ inopiã pereat honestas. l.1. ff.de
39 cust.reo.Et†pauptate sordescit familia,& dignitas.l.qs-
qs.C.ad l.Iul.maiest.l.j.C.de digni.li.11.vbi Bar.& plura
ad idẽ adducit Alb.Bru.ĩ trac.de stat.fęmi. exclu. ĩ scđa
40 & tertia par.Rõ†itaq; ꝯseruãdę agnationis,& bonorũ
ĩ familia,ꝯsiderata,& collecta ꝑ ipsũ testõrẽ ex illa qua
litate masculinitatis,ita vigebat ĩ Christoph.sicuti, & ĩ
ei⁹ filijs masculis,ĩmo & forti⁹ ĩ illis,& đ scẽdẽtib.eorũ.
41 l.liberorũ,cũ ꝯcor.ff.de verb.sig.Seqt̃†igit̃ eãdẽ dispõ-
nẽ obseruãdã,& custodiẽdã eẽ ĩ illis,vul.l.à Titio. ff.de
furt.l.illud.ff.ad l.Aql.c.in cunctis,de elect.auth.multo
magis.C.de sacros.eccl.cũ vul.& ĩ terĩs nr̃is ꝓsequitur
42 Frã.de Cur.d.ꝯs.75.col.9.10.& alijs seq. A†rõne.n.& cã
ꝑ testõrẽ ꝯsiderata,fideicõmissa ampliãt̃ & restringũt̃,
& ista p̃ferunt̃ exp̃ssis,q̃ deseruire hñt rõnib.& causis,
vt ꝑ illũ tex.tradit Bar.in l.cũ pr̃.§.dulcissimis. de leg.2.
& in l.regula.§.itẽ si qs.ff.de iuris & fac. igno.& in l.pr̃
43 fundũ.de le.3.Soc.d.ꝯs.63.†Etsi ꝑ ipsum testõrẽ hmõi
rõ & cã ꝯseruãdę agnationis noĩatim & sigillatim ĩ d.
c.vl̃is instõnis,& successiuè substõnis fideicõmissariæ
nõ videat̃ expressa,tñ hr̃i dẽt ꝓ expressa,ꝑ ꝑ illã qualita-
tẽ masculinitatis ab ipso testõre relatã,& sępius repeti
tã,q̃ a iud nõ importat,nisi bonorũ ꝯseruationẽ in fa-
milia & agnatione,vt diximus, & qa alia ꝯsiderari nõ
põt,iccirco hẽri dẽt ꝓ exp̃ssa,ſm gl.Bal.& alios, in l.q̃-
uis.C.de fideic.& Bar.in l.liberorũ.ff.de ver. sig.cũ alijs
adductis ꝑ Mo.ĩ auth.quas actiones,n.22.C.de sacros.
eccl.& ĩ terĩs nr̃is tradit.Cur.d.ꝯs.75.col añp.ver. & idẽ
si rõ.& faciũt no.ĩ l.2.de lib. & posth. & in l. certũ.ff.si
44 cer.pet.& ĩ l.noĩatim.ff.de ꝯdi.& demõ.Eo †magis,cũ
testõr ipse in substõnib.factis dictis suis filijs circa eorũ
p̃allegata, aptissimis verbis rõnẽ istã & cãm exp̃sserit
illisq; deficiẽtib.sine masculis,ad dicta bona vocauerit
ꝓximiores agnatos,ꝓ ꝯseruatione dom⁹ & familiæ,&
vnũ caput testi declaret̃ ꝑ aliud.l.vtrũ.ff.de peti.hære.l.
45 q filiab.l.si seruus pluriũ.§.fi.de leg.j.Et †quia quãdo p̃-
cedentia sunt exp̃ssa,& terminata,determinãt sequẽtia
generalia seu obscura,ſm Cyn.& Bald.in l.legatorum

petitio.§.fi.p illũ text.de leg.2.& p l.cũ fundũ.ff. de ver. sig.cũ alijs adductis p Frã.de Cur.cõſ.51.col.7. verſ.3.re
46 ſpõdemus.& d.ↄſ.75.col.9.ver.& illũ tex.Et†ſi teſtõr ip ſe expſsè in iſto capite ĩſtitutionis & ſubſtitutionis vbis dixiſſet,ſua bona debere cõſeruari in familia, & agnatis pximiorib. filijs deficiẽtib. ſine maſculis, nullũ dubiũ eẽt, ad tale fideicõmiſſũ vocatos eſſe filios d. Chriſtophori,eo pmortuo añ Io.Bap.l.vnũ ex familia. de le. 2.l.Titia Seio, §.Seia.e.ti.l.filiusf.§.diui de le.1.l.cũ ita.§. in fideicõmiſſo.de le.2.no.doc.in l.q Romæ.§.cohrdes,
47 ff.de ver.obli.& in l.fi.C.de verb.obl.Idẽ †igit̃ dicẽdum erit in caſu pſẽti,in quo ipſe teſtõr expſſit dictã qualitatẽ maſculinitatis,importãtẽ cõſeruationẽ bonorũ ĩ familia,& agnatione,vt pbauimus,iuxta ea q habet̃ p gl. & alios,in l.tale pactũ.§.fi.ff.de pac.& ĩ l.Titius. §. Luci⁹
48 ff.de liber.& poſth.& ĩ l.fi.C.e.Eo†ẽt qa p fideic.ſuccedit̃ teſtõri.l.cohrdi.§.cũ filiæ.ff.de vulg. & pup. & ĩ tali ſucceſſione q fit p fideicõmiſſũ pcedere debem⁹, ſicut
* pcedit in ſucceſſionib.ab inteſt.ſm gl.*cõiter appbatã in d.l.cũ ita.§.in fideicõmiſſo.de leg.2.& poſt Ang. p Mod.ĩ l.fi.C.de verb.ſig.Soc.cõſ.249.Mã.col. 10. vol.2. & ↄſ.50.Viſo.nu.4.vol.3.& Cor.cõſ.131.Præmittendũ. vol.2.Clarũ ãt eſt dicto teſtõri ab inteſtato potuiſſe ſuccedere filios d.Chriſtophori deficiẽtib.ſuis filijs, & illis extãtib. tpe purificatæ cõdõnis adiectæ dicto fideicõmiſſo,ſm iura vulgaria,& cõia.đ iſtorũ tñ veritate aliàs
49 cõſulẽdo dixi.Et†cõprobãt̃ iſta;qm̃ teſtõr ſuis pprijs filiab.iure inſtitutionis particulariter reliquit dotes,& filios maſculos vbes inſtituit hrdes, illiſque ſine maſculis đficiẽtib.ſubſtituit Chriſtophorum,& eo deficiẽte ſine filijs maſculis,ſubſtituit p parte alios agnatos vlteriores,& demũ ipſas filias fęminas.Ex qb.colligit̃,ipsũ cõſiderasse maſculinitatẽ ad effectum,de quo ſ.& ꝙ voluit ſuos agnatos gradatim in tali fideicõmiſſo pferri alijs vlteriorib.& ẽt feminis,ↄñr vocati videt̃ filij d. Chriſtophori,vt ſua volũtas ſortiat̃ effectũ, vt in ſi. tradũt Pau. de Caſt.& alij,in l.1.C.de ↄdi.inſer.& Bar.in l.ꝙ verò. ff. de legi.Pau.đ Caſt.ↄſ.87.Caſ⁹ iſte.Soc.ↄſ.14.vol.1.Dec. ↄſ.15.col.3.Frã.de Cur.ↄſ.51.col.4.verſ. fortificãt̃.& d.
50 ↄſ.75.col.pe.ver.Suadẽt̃ iſta.Prout† ẽt:qa teſtõr ipſe aptã mentionẽ fecit de filijs maſculis Chriſtophori,per q expreſſionẽ maſculinitatis dicti filij poſiti in cõdõne videt̃ eſſe vocati,& diſpoſitiuè veniunt ex teſtõ,argu. no. p Bar.in l.liberorũ.col.pe.verb.pone exẽplũ.ff. de verb. ſig.& in l.2.§.vidẽdũ.ff.ad Tertul.& in ſpecie ppoſita apte iſtud firmat Guid. Pap.deciſ.184.In illa qſt. & ſeqtur Dec.in l.1.in vlt.no.C.de pac. & ↄſ. 270. Dñs Raynal.& ↄſ.318.In cã.col.2.ita limitãtes gl.ĩ d.l.Lucius.& ſic verſamur in diſpõne iuris cõis, & nõ adeſt ſtatutũ diſponens ↄriũ,hẽmus deciſionẽ apertã,& ceſſabũt deducta in ↄrium,& ſi ꝙ ſtatutũ adeſſet,adhuc idẽ erit ex alijs p ipſum teſtõrẽ expreſſis,ſuperius deductis, & ſtatim de-
51 ducẽdis.Et†ſuadẽt̃ iſta,nã ſi teſtõr de pſenti diſceptatione fuiſſet interrogatus, vel dubitaſſet, dubitationẽ oriturã,certè verbis expreſſis iſtud ſtatuiſſet, conſideratis alijs verbis p eũ platis,& attẽtis rõnib.& cauſis, de qb. ſ.quo fit,vt illud p expſſo haberi dẽat,ſm tex.in d.l.Titius.§.Lucius.& p gl.in d.l.tale pactũ.§.fi.Ale.ↄſ.51.circa hanc,vol.1.Cur.cõſ.51.col.2.& pe.& d.ↄſ. 75. col. 9.
52 ver.faciunt ad pmiſſa.cũ ſim.Accedat †ẽt,nã teſtõr plures gradus ſubſtitutionis fecit,ex qb.mẽs ſua colligit̃,vt moriẽtib.primis ſubſtitutis añ grauatũ , bona ipſius p fideic.deberẽt puenire ad ipſorũ pmortuorũ filios, vt cõcludit Pet.de Aneh.cõſ.74.Cõtra Phil.& Alex. cõſi. 64.difficultas.col.fi.vol.5.& Cur.ſenior ↄſ. 42. col. 5.& 9.& ↄſ.51.col. 2. & apertius in terĩs pprie noſtris d. ↄſ. 75.col.4.& 9.Barb.cõſ.27.col.15.vol.1.& cõſ. 55. vol.2. Soc.ↄſ.13.Supraſcripti.vol.1.& ſeqt̃ Cur. iunior. d.ↄſ. 16.Præſupponit̃,col.5.verſi.cõfirmo hãc ↄcluſ. & licet aliqui hãc doctr.nõ ita indiſtinctè ſequant̃,tñ ipſorum dicta prorſus ceſſant,cõſideratis cauſis,coniecturis, &
53 rõnib.ſuperius adductis.Quæ † & vlterius cõprobant̃, nã teſtõr ipſe nominãs filios Chriſtophori ſub cõdõne & expſsè ponẽs ipſos ad excluſionẽ aliorũ poſtmodũ ſubſtitutorum,vr eos magis dilexiſſe; cũ eſſent deſcendẽtes ex eadẽ linea,& eodẽ colonello, arg. not.p Bart. poſt antiqu.in l.peto.§ fratre.de leg.2.& in l.ſi cognatis de reb.dub.& in l.filiusfa.§.cũ pr̃.de leg.1.& Soc.cõſ.4. poſito inter cõſilia Fran.de Cur.col.6.& 7.ver. ĩ prima
54 & ver.cõfirmat.Et † iſtos filios Chriſtophori ita vocatos,p quos excludit alios ſucceſſiuè ſubſtitutos, teſtõr ipſe plus dilexit ad cõſeruationẽ agnationis maſculinæ vti dilexit Chriſtophorũ eorũ patrẽ, ↄñr nedũ vr pdilexiſſe,& vocaſſe Chriſtophorũ , ſed ẽt eius filios maſculos eo pmortuo,ſm Cuma.d.cõſ.13.col.2.ver.& cõſtructura cũctis.& arg.l.Publius.ff.de cõdi.& dẽ.& l.ſi vitricus matre.C.de bonis mater.& Ful.d.cõſ.15.col.2.ver.m qdẽ.cũ puiſio facta p teſtõrẽ in vno caſu extẽdatur ad aliũ,in quẽ teſtõr ſimiliter puidiſſet,vt diximus,& etiam ad alias pſonas in qb.eadẽ viget rõ, vt inferius dicemus & ita ĩ pprijs terminis noſtris firmat Cur.d.ↄſ.75.col. 4.ver.ſed ita eſt,& alijs ſeq.& col.9.ver. cõfirmo pmiſſa
55 & alijs ſeq.& ſeqt̃ Cur.iunior.d.cõſ.16.col.5. Nec † filijs d.Chriſtophori obſtare hẽt,ſi diceret̃,eos nõ eſſe vocatos, ex quo cõcepti, & nati fuere poſt mortẽ Silueſtri teſtõris,ad no.in l.Titius.ff.de ſuis & legiti. & in l.1.§. qs pximior.ff.vnde cogna.& §.cũ ãt,ver.planè.inſti. de hær.q ab inteſta.defer.& alia adducit Dec.cõſ.1.col.fi.
56 Nã†cũ tale fideicõmiſſũ factũ ſit verbis denotãtib. tẽpus futurũ,cõprehendit ẽt dictos filios Chriſtophori,natos & cõceptos poſt mortẽ ipſius, ex quo attẽditur tps euenĩetis cõdõnis,& ſatis eſt eo tpe, quo cedit dies fideic.fuiſſe cõceptos,vt pbat̃ in l.ei quoq.ff.de pec. leg.& tradit Bar.in d.l.ſi cognatis.col.2.de reb.dub.in ẽt Soc.ſequitur,& voluit Io.And.in addi.ad Spec.ĩ ti. de teſt.verſ.itẽ Lãbertinus de Rãponib.& Pau.de Caſt. cõſi.78.Viſo dicto puncto.Alex.conſi.21.& cõſi.25. [illegible] deretur.col.fi.vol.3.Deci.cõſ.217.In caſu ppoſito. Soc cõſ.73.Viſo.& cõſ.51. Viſa facti narratione.
57 vol.4.Et†qm̃ dies pdicti fideicõmiſſi,mortuo Io. Baptiſta grauato,ceſſit & venit , viuẽtib. Federico & Stephano filijs d.Chriſtophori, eſto ꝙ añ reſtitutionẽ factã deceſſerint ; tñ ius illius trãſmiſerũt ad eorũ filios & hrdes maſculos,ſm Dy.Bar.& alios,reprobant. Angl.& gl.in verſi.retenturũ.tenentes oppoſitum , in l.cũ poſtulãt. liofa.de leg.1.col.pe.nu.12.citãtes tex. in l. [illegible] prin.& ĩ l.cogi.§.idẽ Neratius.ff.ad Treb.& alia iura.
* ſententiã tãq*cõem ſequunt̃ oẽs ibi relati p Iaſ. cũ alios,nu.105.& alijs ſeq.put ẽt tradit in l.4.ff. quã. dies lega.ced.& in l.3.de le.1.& in l.vnica.ver.cũ igitur.in gl. ver.cedere.C.de cad.tollen. Maximè cũ d. Federicus & Stephanus filij Chriſtophori mortuo do. Io. Bap. agnouerint & acceptauerint fideicõmiſſum pdictum vt planè conſtat per publicum inſtrm̃ cõpromiſſi inter eos,& dominã Clarã vxorem d.Ioã.Baptiſtæ vſufructuariã relictã,& tunc poſſidẽtẽ bona pdicta,vt inferius ẽt dicetur.Patet igitur ex iſtis , ex mẽte d. Silueſtri teſtatoris,filios d. Chriſtophori ad dictum fideicõmiſſum eſſe vocatos,& ad ipſos tale ius p do. Chriſtophorum fuiſſe tranſmiſſum,vt ſuperius diximus,& inferius dicemus, & ſucceſſiuè fideicõmiſſũ pdictũ trãſmiſſum fuiſſe ad filios Federici & Stephani filiorũ Chriſtophori q opinio eo magis & clara & aperta oñdetur ex deciſionib.ſtatim ſubijciẽdis obiectionib. & adductis in ↄrium.Quibus licet ex deductis aptiſſimè ita colligatur, vt apertius & clarius negociũ ipſum,& cõſultatio [illegible]
58 dat & oñdatur,ſingulis reſpondebit̃.¶†Et primo non obſtat doctri Oldra.conſ.21.& ſequac.quoniã præſens ſubſtitutio & fideicõmiſſũ etiam iſto caſu loquitur filij d.Chriſtophori nominati apparẽt , & cõditionaliter iſtud fit, tñ diſpoſitiuè veniunt ex mente d. teſtõris collecta ex plurib.ſuperius relatis. q mens verbis præferenda eſt,eo etiam qm̃ tale ius per Chriſtophorum tranſmiſſum fuit ad eius filios,conſiderata mente teſtatoris vt iam oſtendimus,& ſtatim dicemus Et quia oſtenſum fuit, iſtam ſubſtitutionẽ fideicõmiſſariam loqui, & cũ ſibi vẽdicaſſe in caſu præſenti,ceſſabit obiectio [illegible]
59 data ex doctrina Oldr.diuerſo ſatis caſu pcedẽs. Ex quibus ceſſat ſecunda obiectio,in qua dicebatur , teſtatorẽ eos non vocaſſe;quoniam nõ expreſſit,nã ſatis dicitur eos expreſſiſſe,conſiderata mente pferenda verbis l.nominis & rei.§.verbum. ff. de verborũ ſign. & c. [illegible] ordin.

ordina.in ver.expressum. vbi oẽs tradũt in l.pror ait.§.
1.ff.de ope.no.nun. & plura cumulat Fely.in c.transla-
60 to.de constit.Et † tollitur obiectio ex statim dicẽdis in
resolutione sequẽtis obiectionis,in qua allegabat̃,casũ
pñtẽ à testõre fuisse omissum,& venire decidendũ ẽm
dispõnẽ iuris cõis excludẽtis filios Christophori: quia
casus iste minimè fuit omissus,quinimmo expssus cõsi
61 derata mẽte testõris iurib.s̃.citatis.Et † cõiecturæ,qb.
illa colligit̃,apertissimã inducũt probõnẽ.l.si quis locu
ples.ff.de manumis.test.l.licet Impe.de leg.1.vbi oẽs fir
mãt,maximè Ias.citans cõcor.nu.5. & alijs plurib.seq.
& certum est,rõnẽ & mentẽ dñe attendi omissis verbis
deseruientib.illi,vt deduximus,& illa cõsiderata nõ ver
samur in casu omisso, sed in expresso, qui decidendus
erit ẽm mentem testõris,ad quã adaptatur legis dispõ.
§.disponat.in auth.de nup.& d.l.in cõdõnib. primũ lo-
cũ.& ita obiectionẽ tollit Alc.cõs.132. vol.2. Cor. cõs.
62 283.Vr.col.3.in fi.vol.1.Dec.cõs.270.D.Raynal. col.pe.
nu.6.& cõs.318.nu.2. Et † quia casus iste non põt dici
omissus:cũ veniat,& sequat̃ ex expressis,ẽm Soc.in d.l.
63 hrdes mei.§.cũ ita.col.4.num.11.& per Fran.de Cur.d.
cõs.75.col.antepe.& pe.ver.secũdo rñdetur.Prout † ẽt
obiectio cessat: qm̃ casus iste cõprehensus est ex tacita
mẽte testõris,à quo filij Christophori fuere prædilecti,
& pferendi veniũt alijs minus dilectis ,qui casus candẽ
hẽt æquitatẽ in persona ipsorum, quã habebat in per-
sona Christophori,ɔñr omissus nõ põt dici,vt pũctua-
liter tradit Cur.d.cõs.75.col.pe.ver.p quã authoritatẽ.
64 & ver.& iõ ex premissis.Nõ†ob.quarto loco adductũ,
in quo cõsiderãtur illa ver.tũc & eo casu, minimè tra-
hẽda extra illũ expressum,ẽm Anch.Roma.& Dec.ibi
65 citatos,nã obiectionẽ resoluit Fran.de Cur. d.cõsi.75.
col.fi.Et †apertius & clarius tollitur , nã verũ est,illam
dictionẽ,tunc,denotare extremitatẽ.l.4.ff.de cõd.& de.
nõ tñ producit effectum , quin substõ verbis istis facta
in vno casu,non porrigatur ad alios similes,nã ad illos
bene porrigitur;cũ tñ excludat dissimiles.l.3. C.de in-
sti.& subst. l.mulier. in prin.ad Treb.l.iã hoc iure.ff.de
vulg.& pup.& firmat Bart.in d.l.Gallus.§.& quid si tñ.
* quẽ oẽs ibi*cõiter sequunt̃,volentes substõnem con
ceptã in vnũ casum porrigi ad alium similem , ẽt si fa-
cta esset cũ illa dictione,tunc,vt erat ibi,& ita punctua-
liter Lãcel.Galiau.in d.§.& quid si tñ.col.3.in 4.no.nu.
14.sentit reprehendens Pet.de Anch.& Dec. vbi s̃.Cu-
ius opinio satis cõprobatur attenta mente , & rõne te-
stõris quã obseruare debemus,& ẽm quam includitur
66 alius casus,de quo si cogitasset, verisĩr expressius dixis
set,vt superius deduximus.Nec † obstabit illa obiectio
facta ex verbis Are. & Dec.in d.§.& quid si tñ. & cõsi.
superius citatis, volentiũ, dispõnẽ testõris nõ posse ex-
tendi de vna psona ad aliam personã,licet qñq; exten-
dat̃ de casu ad casum.Nã Cur.expressè sentit oppositũ
in terĩs nostris,cõsiderata mẽte & rõne testõris . d.cõs.
67 75.col.antep.ver.si ergo ɔcessit, vbi citat iura gl.& Bal.
data idẽtitate rõnis.Cuius†opi.verissima ẽ,& alia Are.
& Dec.penitus subuertit̃,tũ ex dictis eiusdẽ Are.in d.§.
& qd si tñ.col.4.ver.2.adde,iuncto ver. secundo fallit.
dũ vult,obiectionẽ cessare,qñ persona,ad quã fit extẽ-
sio, modo aliquo põt cõprehendi sub verbis & mente
disponentis,pp aliquã qualitatẽ illi inhærentẽ, adducit
tex.in d.l.tale pactũ.§.fi.ff.de pac.q̃ decisio satis adaptat̃
ad casum nostrũ,nã vt ex plurib.s̃.oñdimus, ex verbis
prolatis ab ipso testõre satis aperta mens eius deducit̃,
pp qualitates per ipsum expressas, psonas filiorũ Chri
68 stophori in fideicõmissum includi,& ad eos illud extẽ-
di.Prout†ẽt cessat obiectio:quia ɔ̃ illud d.Are.est aper-
ta deci.Ang.in d.§.& qd si tñ. volentis dispõnem factã
in vna persona,extendi ad aliã sicut extenditur de vno
casu ad alium,qñ ex coniecturis põt colligi,disponen-
tem,si fuisset interrogatus,ita disposuisse,q̃ deci.Ang.ɔ̃
Are.refert,& sequit̃ Ias.ĩ l.Titius.§.Lucius.nu.3.6. & 7.
ff.de lib.& posth.& in d. §.& quid si tñ. nu.23. dũ se re-
fert ad dicta per eum , in d.§.Lucius,& contra Are.idẽ
sequunt̃ repeten.Hispa. in d.§.& quid si tñ.nu.86.rñdẽ
69 tes dictis Are.& adducen.tex.in l.3.C.de inoffi. testa.vt
etiã facit Io.Cro.in d.§.& quid si tñ.nu.26.quæ†opi.sa

tis cõprobat̃ ex his,quæ s̃.diximus, & considerauimus
circa mentem, cãm,& rationẽ, quibus testõr fuit mo-
tus, quibus stantib.versamur in casu inclusiuo,non au
tẽ extẽsiuo,ẽm gl.in ver.Italiæ.in c.1.de tẽp. ordi.lib.6.
& Bal.in l.de qb.ff.de legi.circa fi.& in auth.quas actio-
nes.C.de sacros.eccl.vbi Mod.alia adducũt,vt ẽt faciũt
in l.si cõstante.in prin.post Imo.in l.si vero.§.de viro.ff.
70 sol.mat.& istud sentit Cur.supra citatus.Eo†ẽt:quia gl.
in d.l.Titius.in prin.super qua se fundat Aret. cõiter à
plurib. reprobat̃,ẽm Imo. & Pau. de Cast.ibi, & firmat
ipsemet Are.ibidẽ sibi ɔ̃rius,vt refert Ias.ibidẽ, & dictã
gl.reprobat Pau.de Cast.in l.sicut certi. C.de testa. mil.
71 & repeten.Hispa.in d.§.& quid si tñ.nu.86.Nec†tex.su
per quo se fundant gl.& Are.in l.si qs ita , in fi.de testa.
tute.obstabit.loquit̃.n.ĩ casu dubio & oneroso tutori ,
vt dñt oẽs,in d.l.Titius.& refert Ias.in d.§.Lucius.nu.6.
& repeten.Hispa.in d.§.& quid si tñ.nu.86. ver.nec ob.
72 tex.& Cro.ibi nu.27.Nec † obstabit.d.§.Chrisogonus,
nã hic versamur in psona penitus extranea , & ibi di-
cta pluribus modis limitant̃,vt post Bar. col.fi. nu.6.&
post alios refert Ias.ibidẽ,nu.41. & seq. & dicta ibi non
pñt adaptari ad vltimas voluntates,& ad casum pñtem
in qb.fit extensio de psona ad psonã ex mẽte, rõne, &
verbis ac ɔiecturis , quibus testõr motus fuit ad dispo-
73 nẽdũ.Et† q. opi.Ang.& sequac.ɔ̃ Are.sibi ɔ̃riũ & Dec.
nedum sit ęquior,humanior, & magis cõis , qnimmo
& verior in iure,satis oñditur & à fortiori , nã si testõr
prohibet filios alienare bona , talis prohibitio nõ extẽ
dit̃ ad nepotes,nec ad alias psonas,ex quo sumus ĩ gra-
uamine,& onere ẽm Bar.in l.filiusfa.§.diui. col.fi.de le.
1.& tñ data idẽtitate rõnis fit extẽsio ad alias psonas,q̃
sub dicta rõne cõphendunt̃: vt dñt Alex.& Cro.in d.§.
diui.fol.9.& 10.ver.q̃rit demũ Bar.& ver.aliqñ & tertio.
Considerãtes eandem rõnẽ conseruandæ agnationis,
& bonorum in familia.adducunt plures decis.Ad q. ẽt
facit,q. vult Corn.cons.38.Placet mihi. col.2.& 3.versi.
tñ & hoc.& ver.seq.vol.1.& decis.Bar. in l.pater filiũ.§.
fundũ. de leg.3. volentis fieri extensionẽ de tp̃e ad tp̃s,
data identitate rõnis, quam sequitur Pau.de Cast.cõs.
263.Circa primũ.in 2.dubio.col. pe.vers.sed ad primũ.
74 & Dec.consi.286.Licet.col.2.Prout † ẽt,nam si graua-
men fideicõmissi iniunctũ filio ex cõiecturata mente
testõris,& cõcurrente rõnis idẽtitate extenditur ad ne
potes & pronepotes , ẽm Perus.in l.ab eo.C.de fideic.
& tradũt oẽs supra citati,in d.l.Centurio.in illa q.Bar.
de fideicõmisso iniuncto filijs , an dicat̃ iniunctũ filijs
filiorũ,à fortiori extensio dẽt fieri de persona ad perso
nã in uocatione actiua, & afferẽte cõmodũ,& qua ces
sat grauamen & onus , concurrente mente testatoris
& rõnis idẽtitate . Nec ob.illa obiectio,in qua dicebat̃,
filios Christophori fuisse noĩatos cõdõnaliter,& posi
tos in condõne nõ censeri dispositiuè vocatos, maxi.
in exñeis,p illã.l.Lucius. cũ alijs supra in ɔ̃rium addu
ctis.nã alia opin. est æquior & humanior, & obseruari
posset,vt s̃.deduximus,& si quis vellet sequi opi.gl.in d.
l.Lucius.illa nõ procedit , qñ in ɔ̃rium adest mens te-
stõris collecta ex cõiecturis,prout adest in casu pñti,vt
plenissimè & diffusè supra oñdimus, & pbauimus . Et
hoc stante infertur, tales filios in condõne positos cẽ-
seri dispositiuè vocatos nedũ ad effectũ excludẽdi alios
substitutos,vt superius deducebat̃ in alia obiectione,ve
rũ ẽt ad effectum succedendi testõri, eosdẽ ita vocant,
vt ex collectis,& relatis supra apertissimè cõstat.Prout
ẽt obiectio cessat: qm̃ ex coniecturata mente ipsius te-
stõris ad filios D.Christophori ẽt præmortui ante Ioã
nẽ Baptistẽ grauatũ cõdõnaliter noĩatos, & in sola cõ
ditione positos,trãsmissum fuit ius petẽdi,& cõsequẽ-
di dictũ fideic.vt deduximus,& statim plenius dicetur.
75 Nõ †obstat,q. ista substitutio fideicõmissaria in psona
Christophori expirauerit,reductaq;fuerit in cãm cadu
ci eo pmortuo añ Ioã.Bapt.grauatũ.cõcedit̃ namq; &
istud verũ, adhuc dr̃, filios D. Christophori ad dictũ fi-
deic.posse venire duplici ex capite.primo ex ipsorũ p-
pria psona,& iure pprio,tãq noĩati & vocati à d.Silue-
stro testõre,ẽm ea q̃ supius diximus,& isto casu, ipsis ĩ
aliquo minimè nocebit mors d.Christophori,vt expsſ-
sè per

sè ꝑ illũ tex.dicit Bal.in l.vnica.C.vt act.ab hære.& ꝯ hç
re.& l.si pater.in 4.q.C.de inst.& substi.& firmat Soc.in
d.l.hr̃des mei. §.cũ ita, col.4.nu.9.in fi. ver. aduerte tñ.
76 Scdo filij Christophori ad dictũ fideic. venire pñt iure
trãsmisso ad eosdẽ per Christophorũ, & licet rỹr fidei-
cõmissarius moriens ante euentũ cõdõnis fideic.viuẽ-
te grauato nõ trãsmittat ad hr̃des ẽt suos tale fideic.&
tale ius ꝭm gl.ordinariã in l.vnica.C.de his qui ante ap.
tab.quã* cõiter sequunt̃ doc.superius in contrariũ re-
lati,reprobata gl.in l.is cui.ff.de act.& ob.vt deduximus
superius,tñ conclusio ista limitat̃ nõ procedere,qñ ap
pareret de ꝯria mente ipsius testõris,tunc.n. fideic.cõ-
dõnale transmittit̃, licet nõ fuerit purificatũ viuẽte fi-
deicõmissario, nã ex mẽte testõris nõ trãsmissibile sui-
natura efficitur transmissibile,vt probauimus s̃. & est
decisio Bal.in d.l.vnica, quẽ sequit̃ ibi Corn. col.3. ver.
tu dic,ita limitantes illã gl.& idem Bal.in d.l.vnica.C.vt
act.ab hær.& ꝯ hær.col.1.& 2. isto casu saluans gl.in d.
l.is cui,& tenet Bal.in d.l.si pr̃,Cuma.d.cõs.13.Ful.d.ꝯs.
14.Cur.sen.d.cõs.75.col.11.Soc.in d.§.hec scriptura.&
d.l.hr̃des mei.§.cũ ita.col.4.& 5.& ꝯs.6.col.4. ver.restat.
vol.3.Dec.ꝯs.397.Viso.nu.5.& 6.repeten.in l.1.col. 16.
& in d.l.cũ filiofa.in vlt.par.de leg.1.& Cur.iun.in d.ꝯs.
16.col.4.cum si.quæ decis. nedũ deseruiunt pñti disce-
ptationi,sed ẽt alteri examinatæ superius. s.an positi in
77 cõdõne dicantur vocati,vbi ẽt fuere relatæ.Et† de cõie
ctura mente ipsius testõris satis dr̃ apparere cõside-
rando ordinẽ sui testamenti,& qa voluit bona suã cõ-
seruari in eius familia & agnatione,considerando ma-
sculinitatẽ repetitis vicibus,& excludendo fęminas, vt
plenè deduximus in disceptatione illius articuli, an, &
qñ positi in cõdõne censeant̃ esse dispositiuè vocati,&
qa filij Christophori cõdõnaliter expressi per testõrẽ
non ob aliud vñr fuisse nõiati, nisi vt ad ipsos bona il-
lius trãsirẽt,& in ipsis cõseruarentur,vt in pall.arti.oñ-
78 dimus.Eo† ẽt quia post mortẽ oĩum suorum filiorum
siue masculis,testõr substituit Christophorũ, & eo de-
cedente sine filijs masculis,partim substituit quosdam
agnatos ĩ gradu vlteriores,& in residuo eius filias,quo
fit,vt Christophorus p̃moriens trãsmittat in eius filios
tale ius fideic.arg.d.l.Lucius,& l.cũ auus. ff.de cõdi. &
de.cũ ꝯcor.& firmat Ful.in d.l.vnica.C.de his q ãn ap.
tab.& sentit Soc.in d.§.cũ ita.& in d.ꝯs.6.col.4. & Cur.
iun.d.cõs.16.col.4.& 5.ver.secundã principalẽ. & vers.
confirmo hanc cõclus.& Cur.sen.d.cõs.73.col.6.versi.
condescendo mõ.& ver.seq.& col.pen.ver r̃ndet̃ dupli
citer.& versi.seq.eo ẽt,quia testator transgressus est ad
plures & diuersos gradus cõcurrentibus alijs,de quib.
s̃.ꝭm Anch.& alios relatos, in d.arti. & dicta in illo,in
pñti disceptatione pñt adaptari, cõsiderando cõiectu-
ras quibus presumitur testõrẽ voluisse fideic. transmit
ti,& potissimum illam, de qua per Cuma. d.cõs.13. &
79 Fulg.d.cõs.15.cũ si.supra collectis.Et† quia si vna de per
se,& sola nõ sufficeret,tñ oẽs simul iunctæ,& in vnum
collectæ sufficientes erũt,ꝭm gl.ordi.in l.instrumenta.
C.de probat.& in l.3.§.ideoq;.in ver.speciem. ff. de te-
80 sti.Bar.& oẽs,in l.admonendi.ff.de iureiur. ¶† Nec ob.
quod dicebatur, tales coniecturas esse colligendas ex
testõ,& ex verbis solũ per testõrem expressis, nã in ca-
su pñti ita colligunt̃,& non aliter.Esto ꝙ in puncto iu
ris,vt aliàs consului,cõtrariũ sit verius,talis nãq; mens
testatoris ẽt colligi põt ex dictis per ipsum, & ante te-
stm̃,& post testm̃,ꝭm tradita in l.heredes palam. §.& si
notã.ff.de testa.& per doct.in l.2.C.de bon.pos.ꝭm tab.
& per Corn.cõs.239.Vr̃.col.pe.vol.2. Nec ob. vltimũ,
in quo dicebatur, non sufficere assertionem illam,te-
statorẽ verisimiliter ita disposuisse, si cogitasset, vel de
hoc fuisset interrogatus, si nõ transiuit ad dispositio-
nem, nã in casu pñti tacitè disposuit, quæ tacita dispõ
sufficiens est, collecta ex ꝯiecturis supra relatis,& iure
approbatis,quæ sufficiẽtissimæ sunt ad fideicõmissum
inducendũ,vt apertissimè oñditur in decisionib.& rõ-
nibus deductis superius,& obiectio procederet,qñ ali-
ter de mente testõris non posset apparere,nec doceri,
vt ꝓpriè loquunt̃ leges in ꝯriũ allegatæ, ꝙ prorsus ces-
81 sat in casu pñti.¶† Circa tertiam difficultatẽ,in qua du

bitat̃,an nepotib d. Christophori natis ex Federico &
Stephano eius filijs obstet p̃scriptio, dicendũ vr̃ obsta
re,nã D. Ioã.Bapt. grauatus fideicõmisso mortuus fuit
ann.1487.& in pñtiarũ voluit̃ annus. 1535. & facta cõ
putatione decursi oñdunt̃ anni circiter quadraginta
ꝑ ꝙ tp̃s oĩs prorsus actio & obligatio funditus vr̃ su-
blata.l.oẽs.l.sicut.l.cũ notissimi.C.de p̃scr.30.anno.c.vi
gilãti,c.ad aures.cũ si.de p̃scr.l.vnica.C.de excep.l.2.C
de ꝯst.pecu.ꝑ Bar.in l.fi.§.1.ff.rẽ ratã hab. Bar.ĩ auth.ad
hæc.col.2.C.de vsur.cũ alijs adductis ꝑ doc.ĩ locis pall
82 Eo† ẽt,qm̃ in casu pñti sufficere vr̃ p̃scriptio decẽ anno
rũ inter pñtes,cũ possidẽtes bona subiecta fideicõmis-
so habuerint possessionẽ cũ titulo,vt inst. de vsuca. §.1
& l.si qs emptionis.in prin.C.de p̃scr.30.ann. & l.p̃scri
ptione.C.qb.nõ ob.lon.temp.p̃scr.& ꝑ Ale. cõs.24.Põ
83 deratis his.col.pe.vol.5. Et † q titulus possidentiũ dicta
bona vr̃ esse iustus,cõsiderato testõ condito ꝑ d.Ioan.
Bapt.grauatũ, & ptãte ꝑ ipsum attributa d. Claræ suę
vxori,& demũ distributione, & electione ꝑsonarũ per
84 eã facta voluntate D.Io.Bap.Et† quatenus reputaretur
iustus stãte validitate fideicõmissi facti per Siluestrum
testatorẽ, putatiuus tñ fuit & iusto errore vr̃ processis
se,ꝯñr sufficiẽs erit ad p̃scriptionẽ cõplendã. l.diutina.
l.super longi.C.de p̃scr.lon.tẽp.l.nullo.C. de rei vend.l.
Celsus.vbi Bar.& alij no. ff.de vsucap. l.ꝙ vulgò. ff.pro
emp.cũ alijs adductis per repe.in d.l.Celsus,in 2.notab.
85 Vbi† nu.7.dicunt,istud procedere,etiã si titulus puta-
tiuus esset lucratiuus,ꝑ l.fi.ff.pro leg.cũ alijs ibidẽ relatis
vel si esset titulus vl̃is pro hærede,ꝭm gl. ord. in l.hære-
ditate.C.in quib.cau.ces.& Pau.de Ca.cons. 228.super
86 primo.col.5.Ex† qb.dictis possessorib. vr̃ adfuisse bonã
fidem,nam consideratis superius adductis,videntur ha-
buisse iustã causam possidẽdi, & bona fide, etiam si er-
ror interuenisset,& iniustus, nã excusat à dolo & mala
fide.l.igr̃.§.potest.ff.de lib.cau.& per gl. mag.in fi.in l.1.
ver.fi.ff.si quis ius dicen.non obtemp. & tradit Pau. de
Cast.in d.l.Celsus.& Can.in c.4.ext.de p̃scrip.& potissi-
mũ considerata p̃scriptione lõgissima ann.40.ꝭm Pau.
de Cast.& Imo.in d.l.Celsus.col.fi.vbi repe.in 4. no.alij
87 adducunt.Et † qa ex possessione longi temporis prob.
tur bona fides,vt cõcludit Ale.cõs.200.Viso.col.3.vol.
2.& cons.69. Circa primũ.col.1.vol.5. cũ alijs adductis
ꝑ Dec.cõs.267.Non excidit.col.pe.nu.5.ver.3.de bona
fide.vbi à fortiori dicit,istud procedere in lõgissima p̃
scri.ann.30.& 40.ꝭm Bar.in l.fi.C.vnde vi. & alios ci-
tos ꝑ ipsum Deci.& possidẽs cum titulo p̃sumitur bo-
nã fidem hr̃e.l.pe.C.de euic.gl.in d.l.super longi.per
88 Abb.& alios,in d.c.si diligenti.Prout † ẽt qa in p̃scri
30.ann.titulus nõ est necessarius. d.l.si quis emptionis
& ꝑ Rom.cons.166. Visa diligenter. col.2.d.l.sicut.&
oẽs,& d.l.cũ notissimi. Sufficit.n.bona fides, vt ad plẽ
nũ prosequunt̃ Mod.in tract.de præscr.in 2.par.3.par-
tis prin.q.6.fol.15.col.1.nu.15. & in repet.d.l.Celsus
89 1.notab.& Dec.d.cons.267.nu.5. Et † talis præscriptio
cucurrit & effectum suum operata est,ẽt ꝯ ignorãtes
d.l.sicut. & l.fi.in fi. C.de præscr. long temp.cum si.ad
ductis per Fel.& alios,in d.c.vigilãti. licet verè dicti Fe
dericus & Stephanus filij Christophori fuerint sciẽtes
& plenã notitiã habuerũt testamẽti & fideicõmissi con
diti & relicti ab ipso Syluestro testatore,vt apertissimè
oñditur per instr̃m cõpromissi facti inter ipsos & d.Cla
90 rã.† Nec nõ per proclama,seu specialẽ denunciationẽ
ipsis factam ad instantiã d.Claræ,ad no.in l.si fundũ.C.
91 de rei ven.Et† tanto magis præscriptio obstabit,cõside-
ratis statutis ciuitatis Lucanę,editis in materia præscri-
ptionis, volentis sufficere inter præsentes præscriptio-
nẽ anno.10.ẽt aduersus actiones prouenientes ex vlti-
mis voluntatib.defunctorum,postquã ille, cui cõpetit
ius ex vltima volũtate,sciuerit mortẽ, & vltimã defun-
cti volũtatẽ, & notitiã habuerit talis iudicij seu legati.
Quod statutũ bñ põtuit tale tp̃s p̃scriptionis coarcta-
re,ꝭm Bar.in l.sequit̃. §.si viã.ver.& idẽ puto. ff.de vsuc.
& in l.1. eo.ti.& in l.nemo põt. col.4.de leg.1. & in l.1.
p̃tor. §.hi planè. ff.ex quib.cau.maio.& diffusè Ang.in
repet.l.j.car.pen.C.de iud.& Corn.cõs.277.Ad euiden-
92 tiam.vol.4. Certũ † est etiã fideic.vniuersali, attenta di-
spoli-

ꝑositione iuris cõis posse ꝑscribi spatio 30.anno. d.c.
ad aures.d.l.oẽs.d.l.sicut.cũ sim.& prosequit Dec.d.ꝯs.
93 267.col.3.nu.4.& Cor.ꝯs.244.Vr.vol.4. Nec†poterit ꝑ-
scribẽti mala fides imputari ; qm̃ talis ꝑscriptio currit
ꝯ negligẽtẽ petere fideic. ẽt si possidẽs & ꝑscribẽs sci-
ret,& notitiam hr̃et de dicto fideic.& ꝯnr esset in mala
fide,ƒm Pet. de Anch. in c.sine possessione. de reg.iur.
li.6.quẽ refert & seqtur Soc.ꝯs.63.In cã vertẽte . col.3.
94 ver.ꝑterea.vol.1.vbi als adducit rõnes & decisi.Nã†nõ
agit de tollẽdo iure q̃sito, sed solũ de iure q̃rendo,quo
casu mala fides nõ hẽt impedire ꝑscriptionẽ;vt ẽt refe
rũt & sequunt Mod.istud cõprobãtes rõne & authori
tate,necnõ & alio si.in trac.de ꝑscrip.in 2.parte 4.par.
pri.q.13.fol.21.col.1.nu.70.ver.3.limitauit singulr.Nec
95 isti†nepotes Christophori põt se tueri ꝑ restõnẽ in in-
tegrũ;tum qa Federicus , & Stephanus ipsorũ parẽtes
habuerũt plenissima cognitionẽ dicti fideicõmissi,quo
casu cessat restitutio,ƒm Rom.ꝯs.127.posito ĩ fi.Arct.
ꝯs.15.Reuerẽdissime.in fi.Fely.adducẽtẽ alios,in c.vigi
lãti col.2.de ꝑscrip.& Curt.ꝯs.82.& Dec.cõs. 167.in fi.
96 nu.6.Tum†ẽt qm̃ ƒm vnam opi.aduersus ꝑscriptionẽ
annorũ 40.nõ datur restõ ex capite iustæ ignorãtiæ,si
illa allegaret ex persona dictorum nepotũ,ƒm Alc.ꝯs.
155.Viso themate.& ꝯs.163.Viso ꝓcessu.vol.2.& Arc.
ꝯs.104.Breuitas.& diffuse ꝑ Dec.cõs.29. Et ꝑ tenui, &
alios refert Fely.in d. c.vigilãti.& Mod.in d.trac.de pre-
scri.in 4.par.4.patris prin.q.29.nu.93.vers.ꝯtiã partẽ,&
nu.94.& alijs seq.fol.33.col.4.& 38.col.1.& col.2.Con-
siderata tñ facti veritate,istis nõ obst.dico , assertã alle-
gatã prescriptionẽ vitiosam,& tendentẽ ad occupatio
nẽ bonorũ alienorũ nõ obstare filijs dictorũ Federici,
& Stephani,& nepotibus ipsius Christophori, ꝑꝑ ma-
lam fidẽ,q̃ semper viguit in ipsa domina Clara. & eius
marito eorũq; filijs;& alijs possessorib. dictorũ bono-
97 rũ per fideic.relictorũ.Que†mala fides reiecta dispõne
iuris ciuilis,& ꝯsiderata dispõne iuris canonici omnẽ
ꝑrsus præscriptionẽ tollit,& impedit,nedũ in actioni-
bus realib.sed ẽt in ꝑsonalibus ƒm gl. Inn. & oẽs alios,
in c.fi.per illũ tex.extra de ꝑscrip.& reliq. ĩ c. possessor,
per illũ tex.de reg.iur.li.6.Bar.& alij in d. l. Celsus. & in
l.naturaliter.ff.de vsuca.Ang.& reliq.scrib. in d. l.super
long.& Can.in c.vigilãti.& c.si diligẽti. de ꝑscrip. cum
alijs cumulatis per Mod.in d.trac.de ꝑscrip. in 2.par.3.
98 par.prin.q.13.fol.20.col.2.& 3.num.64.& seq.Et †verũ
est in præsenti materia rõne peccati standũ esse iuri ca
nonico,& eius dispõni,reiecto ordine iuris ciuilis, ƒm
gl.& alios,in d.c.possessor.& ibi Io. And. in mercur.in
vlt.oppo.& firmãt Abb.& Imo.col.2.& cõiter alij in d.
c.fi.Host.in sum.illius ti.ĩ §.verũ.col.1.& 2.Bal. & Ang.
in d.l.super longi.col.2.Mathesi.ĩ suis no. fol.13. col.4.
Abb.in c.q̃d clericis.col.pe.de fo.cõpe.Anch.in c.sine
possessione.de reg.iur.li.6.cũ alijs collectis ꝑ Mod.in d.
trac.in 2.par.3.par.prin.q.13.& facit glo.in §.fi. insti.de
grad.& plenissime no.ꝑ scrib.ĩ c.eccl̃ia S.Mar.ꝯ ꝯsti.&
99 in c.1.de ope.no.nun. Quæ †ꝓcl̃o nedũ ꝓcedit in ꝑscri
ptione inducta de iure cõi,sed ẽt in illa inducta virtute
alicuius statuti.Nõ.n.valet statutũ,si ꝑscriptionẽ ĩduce
ret cũ mala fide,ex quo esset nutritiuũ peccati ƒm Io.
And.in c.2.de excep.lib.6.& Bar.sibi ꝯrium in l.oẽs po
puli.in 2.q.3.q.prin.col.7.& 8.vers.ecce alia.ff.de iust.&
iu.quẽ alij ibi cõiter sequunt,vt ad plenũ tãgit Imo.in
in d.l.sequit.§.si via.col.2.& seq.ff.de vsucap.& Ang.ibi
sibi ꝯrius,& volũt Cano.in d.c.fi.& Alex.ꝯs. 185. Viso.
col.pe.vers.nec ꝓdictis.vol.2.& quãplures alias decisio.
adducũt Mod.in d.tract.de ꝑscrip.in 2.par.3. par.prin.
100 q.14.nu.62.fol.21.col. 2.& 3.Et † qm̃ statuta ciuitatis
Luca.simplr loquunt de ꝑscriptione,vt valeãt,& ꝓce-
dant in casibus dispositis ꝑ illa , necessariã interpreta-
tionẽ hñt,dũmodo ꝑscribẽs sit in bona fide, nã tale sta
tutũ interpretationẽ recipit ƒm ius cõe.vt no. Pau. de
Cast.cõs.296.Vẽditio ista relatus ab Alc. d. cõs. 185.&
firmat Soc.cõsi.86.In causa.col.pe.ver.nec obstat. vol.
1.& Cor.ꝯs.55.Visis.col.3.vol.1.& ad idem plura addu
101 cũt Mod.in d.trac.ꝑscri.loco superius citato.Nec†qui
dem immeritò : qm̃ statutũ interpretationẽ passiuam
à iure cõi recipit,ƒm Pau.de Ca.Alc.vbi s.Bar.& alios,
in l.1.§.lex Falcidia.ff.ad l.Fal.& tradit ꝑ oẽs in l. si serui
vestri.C.de noxa.& in c.cũ dilectus. de cõsue.& in l.2.
ff.de vsuca.& l.fi.§.in cõputatione.C.de iure delib.Bar.
& oẽs,in d.l.oẽs populi.ĩ 6.q.prin.&alia adducũt repet.
102 in d.l.Celsus.col.3.nu.6.in fine.Præscriptio†.n.ista sta-
tutaria succedit loco ꝑscriptionis introductæ de iure
ciuili,eiusq; naturã sortit,& eius loco subrogat,& illas
qualitates in se cõtinet,quas hẽt ius cõe,necessariò igit
hre dẽt bonã fidẽ,vt tradit Bal.ꝑ illum tex.in l.in ꝯtib.
in prin.in 1.no.C.de nõ nu.pec.& in l.fi. C. de temp.in
integ.rest.peten.& Fely.in c.illud.col.2.de ꝑscr. Ias.in l.
103 nemo põt.de le.1.in 2.lec.col.antep.circa fi.Et†ꝙ ipsa
do.Clara fuerit in mala fide,& plenã notitiã dicti fidei-
cõmissi habuerit,cõcludẽter,& aptissime ōnditur per
instrm cõpromissi,inter ipsam,& dictos Fed.& Stepha.
facti super huiusmodi fideicõmissi cõtrouersia,vt can
tãt,& dñt verba in illo ꝓlata, cõfessionẽ ipsius dñe Cla
rę importãtia,qua nulla datur maior ꝓbatio, ƒm gl.ꝑ
illum tex.in l.cũ te.C.de trãsac. vbi Mod. cõcor. addu-
cũt,& in terĩs nr̃is plura cumulãt repet.ĩ d.l.Celsus.nu.
104 89.Et†siue ipsa dña Clara ꝯsideret,vt vsufructuaria re-
licta à Io.Bapt.eius primo marito,proprietatẽ dictorũ
bonorum prescribere minime potuit,cum eo animo
minime possederit.arg.l.fi.ff.quẽad.ser.amit.& l.si ego.
§.1.ff.de publica.& l.fi.circa fi.C.de ꝑscrip. long.tẽp. Si
105 verò†ipsa cõsideret vt hæres d.Io.Bap.tpe , quo vixit,
iuxta plene no.in l.extraneũ.C. de here.insti.& ff.eo.in
l.hrditas ex die.cũ cõcor.adhuc idẽ erit dicẽdũ ; cũ sẽ-
per fuerit in mala fide, & mortua fuerit biẽnio decur
so tñ,post cuius obitũ per tale tẽpus nulla q̃ri potuit
prescriptio in personã aliorum,ƒm iura vulg. & cõia.
Si verò cõsideremus cõscientiã secũdi mariti ipsius d.
Claræ; & patris istorũ possidẽtiũ d.bona,nunq̃ caruit
mala fide:cũ eius cõsilio,& ordine oĩa , & singula fue-
rint gesta ꝑ d. Clarã,& ipse ꝑceperit fructus bonorũ ꝑ
dictorũ,ꝯnr administratio ipsius, & occupatio ac de-
tentiò dictorũ bonorũ nullã potuit causare,& induce
re ꝑscriptionẽ,nedũ sibi,verũ nec alijs , vt in si. dt Inn.
quẽ refert & sequit Bar.in l.post plurib.in fi.ff.de vsuc.
& Soc.ꝯs.187.In ꝯtrouersia.col.fi.ver.ꝑterea.vol.2.Vi-
106 riũ†nãque,& mala fides dictorũ auctorũ , dñæ videli-
cet Claræ, & eius scd̃i mariti quò ad ꝑscriptionẽ noci
ua fuit,& est dictis eius filijs, & successorib. l. cũ hæres.
in prin.ff.de diuer.& tẽp.præscrip.l.an vitiũ.vbi glo.eo.
ti.& ꝑ gl.& doc.maxime Alc.in l.Põponius. §. cũ qs.&
§.sed legatario.in fi.ff.de acq.pos.Arct.in §.sed istæ.col.
7.ver.q̃rõ ab extra.insti.de act.ꝑ Abb.& Fel.in d.c.si di-
ligẽti.volẽtes malã fidẽ tradẽtis nocere recipiẽti ẽt cũ
bona fide.Nã malũ initiũ cõsiderãdũ est, esto ꝙ post-
modũ cessasset,vt tradit Cor.ꝯs.22.vr,in litera,L.vol.1.
107 Maxime†si isti filij, & successores vti vellẽt accessione
dictorũ auctorũ,vt ad plenũ tradit in dictis locis, & fir
mat Pau.de Cast.ꝯsi.292.visa,Barb.cõsi.9. supremum,
col.6.&ꝯs.12.præclare,col.12.vol. 1. & plura adducũt
Mod.in d.tract.prescr.in 2.par.tertię par.prin.q.12.nu.
108 55.fol.19.col.4.nunqd aũt,& versi.seq.Et † si isti filij,&
successores inchoare intẽdũt ꝑscriptionẽ à se ipsis,&
nõ vti accessione dictorũ auctorũ exñtiũ in mala fide,
tñ qm̃ ista ꝑscriptio ab initio fuit vitiosa, & ipsi tenent
exonerare illorũ cõscientiã,nullo tpe valentiũ ꝑscribe
* re,adhuc eis ꝑscriptio ꝓdesse nõ poterit , ƒm * cõem
opi.firmatã per do.Ant. Abb. & alios,in c. si diligenti,
col.5.ver.sed circa,& in c.nihil,col.2. ver. successor ve-
rò,& ꝑ Imol.in c.fi.col.2.& 3. extra dẽ prescri.Alex.in
d.l.Põponius,§.cũ qs,col.6.vbi Ias.col.pe. & fi.adducit,
vt plenius faciũt Mod.in d.trac.loco s̃.ꝓxi.citato. Cõ-
* cludẽtes,magis *cõem esse,malã fidem defuncti noce-
re successori ẽt in præscriptione lõgissi.temp. ẽt si suc-
cessor nollet vti accessione defuncti.Firmantes ab ista
cõi iudicãdo,& cõsulendo nõ esse recedẽdum , ꝓ qua
optime facit. Nã omni tẽpore in ꝑscriptione requirit
bona fides.d.c.fi.vbi alia cumulate adducũt,& istis etiã
filijs,& successorib.obstabit iniustitia tituli, & mala fi-
des causata ex dicto titulo iniusto,vt dicemus inferius
in resolutione ꝯriorũ,nec nõ & mala fides causata ex
109 illo titulo.Et †qa sciebãt tenorẽ testamẽti cõditi à Io.
Bapt.

Bapt.primo marito.d.Claræ,& notiã hẽbãt de dicto fideicõmiſſo relicto p Silue.cũ iſtud ſepe ſepi⁹ eis fuerit denunciatũ,ordine,& noĩe filiorũ dictorũ Fed. & Stephani,iuxta tradita p gl.& alios,in d.c.ſi diligẽti,& in d. l.ſi fundũ.C.de rei vẽd. cũ alijs collectis p repet. in d.l. Celſus,nu.87.Et qa licet eſſẽt minores:tñ exiſtebãt doli capaces,& ſciẽtia rei alienę,& mala fides ipſos cõprehẽdebat, ſm Bal.ĩ auth.ad hęc,col.pe.ver. vlterius qritur,& Imo.in d.c.fi.col.29.Prout † ẽt ipſorũ mala fides
110 oſtendit,ex cõi,publica,ↄtinuata,& vrgẽti fama p totã Ciuitatẽ Luca.originẽ trahẽte à fide dignis,& q̃ formiter ꝓbabit,cõtinẽte dictũ fideic.fuiſſe factũ,& ſpectaſſe ad dictos Fed. & Stepha. & in p̄ſentiarũ ſpectare ad eius filios,& p q̃ cõem famã ꝓbatur ipſa mala fides.c. quãto,de p̄ſump.p Bar.& alios,in d.l.Celſus,Car.ↄſ.38. primo.col.1.ver.2.qa,p Ang.& Bal.in d.l. ſup lõgi. cũ alijs citatis p repet.in d.l.Celſus,nu.90.& 92. & p Bal.in d.c.vigilãti,& in ſimi.tradit Bar.in l.is põt,de acqui.her. & in l.q Romę.§.duo frẽs,in 3.q.ff.de verb. obl. & poſt
111 Bar.in d.l.Celſus,repe.nu.51.Præterea † ſi ipſa.d.Clara tanq̃ hæres ĩ vita adiuit hr̃ditatẽ Io. Bap.occupãdo bona ſubiecta d.fideic.toto tpe,quo vixit, minimè potuit p̄ſcribere:cũ ſemp fuiſſet in mala fide, vt probauimus, pariter ẽt,& eius ſecũdus maritus, vt diximus. Si verò hr̃ditatẽ prædictã nõ adiuit,ſed eius filij illã adiuere,cõſiderandũ erit,quo iure,& titulo iſtud fecerint, & ſi dicerẽt,id feciſſe ex electione,& traditione ipſius. d.Claræ,verè illa vitioſa fuerũt,vt ſuo loco dicetur,& ex mala fide proceſſere,cũ ipſe Io.Bap.grauatus, & ſucceſſiuè ipſa tanq̃ vſufructuaria ſeu heres Ioan.Bap.grauati, minimè potuerint in preiudiciũ fideicõmiſſarij facere talem electionẽ,& traditionẽ,& alienationẽ. l. fi.§. ſed qa,& §.ſin aũt.C.cõia de leg. & fideic. & in auth. res q̃, ibidẽ ſituata,p locum à ſpeciali,& in corpore vñ ſumitur,& in l.Marcellus.§.res q̃. ff. ad Treb. cũ concor.Et quia heres grauatus fideicõmiſſo non põt bona illi ſubiecta alienare,ẽt per vltimã voluntatẽ,vt poſt Dy.tradit Bar.in l.filiusfa.§.diui.nu.17.de leg.1.q̃ cõiter ſequũtur ſcri.ibi,vt etiam plenè traditur in l.ſi ita quis.§.ea.l. ff.de verb.ob.& quia ſi Io. Bap. inſtituit alios hr̃des, in iſta inſtitutione nõ cõprehenduntur bona ſubiecta fideic.& ſic ꝓhibita alienari,ſm Bar.in l. codicillis.§.iſti. de leg.2.Bal.in l.1.C.quę res pig.Alc.ↄſ.168.requiſitus, col.2.vol.2.Dec.cõſi.378.Viſo,nu.1.Rurſus conſiderãdum eſt,nã ſi iſta præſcriptio dr̃ decurſa,& cõpleta,viuẽtib. dictis Federico, & Stepha.filijs prædicti Chriſtophori,minimè id admittendũ erit cõſiderata diſpõne iuris cõmunis.Nam Ioan.Bap.mortuus fuit de anno. 1487.& Stephanus deceſſit de anno.1511.& Federicus circa illud tẽpus,quod nõ erat ſufficiens ad tollẽdum actiones perſonales,ſm iura cõmunia & vulg. Et etiã ſtante mala fide poſſidentiũ bona ſubiecta fideicõmiſſo,vt diximus ſupius.Si verò cõſideramus ſtatuta Ciuitatis Luca.coarctantia & reſtringentia tẽpus cõplendæ prę̃ſcriptionis inductũ de iure cõi,idẽ adhuc dicere debemus,ſtãte dicta mala fide aduerſariorũ, vt ſ. ꝓbauimus.Itẽ & ex eo qm̃ tale ſtatutũ expreſsè diſponit, decurſo tempo ris illo limitato, præſcriptionem dici completam, quando ille qui conuenitur, & vult præſcriptione vti, iuraret fuiſſe ſolutum ſeu adimpletum illud, quod petitur,quod profecto iuramentum in caſu præſenti nullus prę̃ſtabit, cum veritas ſe in oppoſi-
112 tũ habeat,& † dicta qualitas iuramenti præſtandi modo quo ſup. à ſtatuto requiſita neceſſario interuenire dẽt,& adimpleri.vt ſtatutum effectum poſſit ſortiri;cũ talis qualitas ab illo tradita videat̃ ꝓ forma,ſm Anch.
113 cõſi.242.ex tenore priuilegij,in fin.Et † talis forma prę̃ſumitur ſubſtantialis,ſm Bal. in l.cõputationes,in 3.q.
114 in fine.C.de fide inſtrum.Et † q̃ qualitas requiſita oĩno verificanda eſt,ſecundũ Bar.in l.1.§.ait ꝑtor.ff.ne quid in flu.pub.& Io.And.in c.1.de homici.li.6.cũ alijs citatis p Dec.ↄſ.13.& pro tenni,col.4.ver.2.nõ ſufficit,col. 4.verſi.& patet,dũ expreſsè & cõſi.256.in cauſa inquiſitionis,col.fi.& conſ.434.placet,col.1.& alia quãplura colligunt Mod.in l.ſi quis,nu. 130.& alijs ſeq. ff.de qſt. & faciunt tradita p Fely.in c.ex parte,nu.30. de reſcri.

& in c.licet cãm,col.fi.nu.100.de ꝓba.Si verò allegatur præſcriptionẽ fuiſſe cõpletam in perſona filioru d.Federici,& Stephani cõſiderata diſpõne dicti ſtatu certe iſtud ceſſabit,tũ conſiderata mala fide poſſide tiũ d.bona,tum quoq; qm̃ qualitas à dicto ſtatuto r quiſita præſtãdi dictũ iur̃m,nunquã poterit verifica vt deduximus,tum poſtremò qm̃ & præſcriptio di ſtatuto inducta,& illa de iure cõi ordinata ꝓrſus ce runt.Nã filij prædicti Stephani,minores, & pupilli ct Chriſtophorus,videlicet,anno.11.Stephanus verò p ſthumus,& Nicolaus filius Federici annorum ſex,& tales minores nulla prorſus cucurrit p̄ſcriptio, to tpe minoris ætatis, ẽt ſi minores curarorẽ aut tuto haberẽt,& ẽt ſi talis p̄ſcriptio inepta fuiſſet in perſo maioris ſeu defuncti,vt aptiſſimè diſponit ſtatutũ p
115 ctũ.Et † iſtud idẽ diſponit de iure cõi circa p̄ſcriptio ann.30.vt nõ curat ipſo iure ↄ̃ pupillũ,ẽt inchoata defuncto,cõtra aũt adultũ,ſic currat, tñ illi cõpetit ſtitutio,vt ꝓbatur in l.ſicut.C.de præſcr.30. ann.& in fi.vbi gl.& doc.tradũt.C.in quib.cauſ.in integ.reſti eſt neceſ.& in l.ẽt ei.ff.de mino.& p gl.in l. auxilium. prin.ff.de min.& Can.in c.placuit,de p̄ſcr.cũ alijs add ctis p Mod.in d.trac.præſcr.in 1.parte 6.principalis 23.caſu,fo.64.& alijs ſeq.nu.29.32.& 34.vbi citãt Bal. in d.l.cũ notiſſimi.Volentẽ idẽ eſſe dicendũ in præſcri ptione inducta per ſtatutũ,& diffuſius iſtud proſequi tur fol.65.nu.43.Prout ẽt in perſonas p̄dictorũ ce bit præſcriptio p p malã fidẽ poſſidẽtiũ dicta bona. etiã,qm̃ cõtra iſtos minores non potuit curere p̄ſcri ptio,niſi à tẽpore ſciẽtiæ,& quo ipſi notitiã habuerũt de dicto fideicõmiſſo,vt apertè diſponit ſtatutũ p
116 ctum.Et † ſtãte ipſorũ ignorãtia,ſi qua ↄ̃ ipſos p̄ſcri ptio cucurrit,aduerſus eã vti potuerũt reme tutionis in integrũ,ſiue cõſideret illa anno
✻ ſus q̃ conceditur talis reſtitutio, vt * cõiter cõcludũt omnes,in d.l.ſicut,& Bar.in l.1.§.ſi quis autem ne.actuq; pri.cum alijs allegatis per Fely. & alios p Abb.in d.c.vigilanti,& Dec.cõſi.29.& ꝓ tenui. Soc l.cum filius.§.in hac.ff.de ver.obl.& diffuſius per Mod in d.trac.in 4.parte 4.par.principalis.q.29.fo.37 col.
117 nu.93.& ĩ alijs locis ſtatim citãdis.Siue † cõſiderem præſcriptionẽ anno.40.Nã aduerſus eã ex capite ig rantię datur & conceditur reſtitutio,ſm magis cõ Nã licet aliqui doc.ſuperius in cõtrarium allegati luerint oppoſitum, & eos ſecuti fuerint alij citati Fely.in d.c.vigilãti,& Dec.d.cõſi.29.& cõſi.36. nu. cõſi.267.in fi.& cõſi.375.in fi. & Cur.conſi.82.col. 3.conſi.71.col.3.& alij ẽt relati per Mod. in d. tract ſuperius citata,fol.38.col.1.nu.94. & 95. tamen m
✻ cõmunis * opi.eſt in oppoſitum.Volẽs aduerſus p̄ſcri ptione.40.annorũ reſtitutionẽ ↄpetere ex capite ig rantię,vt ad plenũ deducit Fely.in d.c.vigilãti,& in c. col.7.de prę̃ſcri.& Ale. ſibi contrarius ↄſ.71.videre col.2.vol.2.& etiam in alijs conſi.& Soc. ſupra citat ac conſi.86.in cauſa,vol.1,& alij quamplures citati dictos Mod.in d.tract.loco ſuperius citato, fol.38. 2.& 3.nu.95,verſi.contrariam opi.& nu.96. aſſerent hanc eſſe magis cõem,vt quãplures alij etiã aſſerũt
✻ lati in locis ſup.citatis,& quã tanquam * cõmunem cuti ſunt,& ſm eam bis iudicarunt dñi præſidentes ſacro cõſi.Neapo.vt eſt videre in deci.ipſorum.37.
118 Altruda,& deciſi.329.dictat regia pragmatica.Et beneficio vti poterunt omnes filij dictorum Stephani & Federici ignorantes tale ius eis competijſſe,& li ipſorum maiores fuiſſent etiam habebũt beneficium reſtitutionis, propter perſonã aliorum minorum. cõem.ff.quemad.ſer amitta.cũ alijs ad plenũ collect per Fely.in c.1.col.3.& 4.nu.5.& alijs ſeq. C. de col. voluit,quẽ poſſe conſequi alterius beneficio,& perſo na illud,quod ex propria habere non poſſet.Cõſtat tur ex iſtis,aſſertam præſcriptionem nõ potuiſſe ob re dictis Federico,& Stephano,quę minus obſtabit rum filijs.¶Et ad adducta ſuperius in ↄ̃riũ reſpõdet dr̃.Primũ parum facere,dum dicebatur præſcriptionẽ longiſſimi temporis ſuſtuliſſe omnem obligationem
119 & actionem.Nam † verum eſt,quãdo præſcriptio cõ tinet

tinet qualitates necessarias ad eã ĩducẽdã,& bonã fidẽ, & tps à iure statutũ;& qñ fuit cõtinuata, nec aliquo tẽpore fuit sopita,vt est tẽpus minoris ætatis, vt ostendimus superius.Solus.n.cursus tẽporis nõ causat pręscriptionẽ,si nõ hẽt suos debitos comites, ẽm gl.in c.duo simul.de offic. ordi.&l. obligationũ ferè. §.placet.ff.de act.& obli.& per gl.in sum.16.q.3.Bar. in l.vnica.C. de vsuca.transfo.& in d.l.Celsus. q. 1.vbi repe. diffusè tangũt,& ꝑ Anch.in c.possessor.de reg.iur.li.6. Azo,& Hostie.in sum.in titulo,de præscr.cũ cõcor. Nõ obstat, ꝙ dicebaẽ, in hac ꝑscriptione cõplenda fuisse sufficientes annos.x.ꝑꝑ titulũ, q aderat penes ipsos possidentes, & quia videbaẽ iustus ꝑꝑ electionẽ factã per D. Clarã, & quatenus non fuisset verus,sed putatiuus, adhuc sufficiẽs esset ad ꝑscribendũ. Quia si cõsideramus personã D.Claræ,& eius scđi mariti,ista penitus cessant,cũ nullo iusto errore potuissent duci ad possidẽdũ,& successiuè ad alienãdũ dicta bona spectãtia ad dictos fideicõmissarios,nec aliquẽ titulũ habuerint illa possidẽdi, & ꝑscribẽdi,cũ hæredes grauati fideicõmisso nõ possint, nec valeãt possidere,& ꝑscribere bona subiecta fideicõmisso,cũ sciret esse aliena,& restituẽda,toto tit. ad Tre

120 bellianũ,& diximus supius. Et † nullã cãm iusti erroris potuerũt adducere,& allegare ꝑdicta. d.Clara, & eius secũdus maritus.Nã versabanẽ in facto ꝑprio, in quo cessat ignorãtia,& error.l.fi.ff. ꝑ suo.l.qq. ff.ad Velleia. Pariter filij,& hr̃des.d.Claræ,allegare minimè poterũt titulũ aliquẽ iustũ, qñ electio de eis facta nõ potuit ꝑiudicare fideicõmissarijs.Et si allegabũt putatiuũ causatum errore facti, dr̃ nullũ fuisse errorẽ iustũ, quinim-

121 mo penitus iniustũ.Quo† fit,vt putatiuus titulus iniusto errore facti causatus ad præscriptionẽ sufficere nõ possit,dẽt.n.esse iustus,& procedere iusta de cã, vt post Bar.& gl.per illũ tex.tradunt oẽs,in d.l.Celsus, & Can. in c.de quarta,de præscr. ad quod plura adducũt post Ang.Pau.de Cast.& Imo.in c.fi.de præscr.col.8.& 9.re

122 pe.in d.l.Celsus,in 1.notabili,& 2.nu.16.Et† de tali putatiuo titulo causato iniustissimo errore satis constare dr̃,attenta cõi opi.& fama,vt deduximus superius,q̃ nedũ sufficiens est,verum solus rumor sufficeret, q mi nor est,q̃ fama.l.fi.vbi Bar.& Imo.no.ff.de hære.insti.&

123 ꝑ Alc.cõs.115.Viso,circa fi.vol.4.Et † talis titulus putatiuus iniusto errore causatus,potens non est ẽt ad cõplendã præscriptio. statutariã, ẽm Fely.in c.si diligenti, col.7.de præscr.cũ ista surrogetur loco pręscriptionis inductæ iure cõi,& Soc.cõs.166.in cã,col.3. in fi.vol.2.

124 & repe.in d.l.Celsus,in 1.no.ver.3.limita,& ver.seq.† Et si allegaretur error iuris,ꝑꝑ quẽ diceret esse causata bona fides,dr̃,talẽ errorẽ impedire præscriptionẽ.l.nunq̃. l.si fur.§.1.ff.de vsuca.& ꝑ Abb.Imo.& Fel.ĩ d.c.de quar ta,col.4. & seq.& tradunt Can.in d.c.si diligẽti, ꝑ Bar.

125 & alios,in d.l.Celsus.Et† talis error potius inducit malam fidẽ,quã bonã,ꝑ d.l.nunquã,& per Pau.de Cast.ibi & in d.c.de quarta,maximè Fel.& Mod.repe.in d.l.Celsus.in 4.no.ver.prima cõclusio, & Corn.cõs.136. licet. col.3.ver.& propterea, vol.2. dicentẽ, ꝙ allegans iuris ignorantiam ad causandã bonã fidẽ dẽt hoc probare;

126 qa aliàs ꝑsumitur in mala.Et † quãuis aliqui voluerint, istud nõ ꝑcedere in ꝑscriptione longissimi tẽporis, secundũ Roma.cõs.123.circa,& Pau.de Ca.in d.l. Celsus ✠ col.1.Vñ magis cõis * opinio habet, istud ꝑcedere etiã in præscriptione longissimis temporis,secũdum Imol. in d.ca.de quarta,& Pau.de Ca.cõs.72.quia frustra,circa finẽ,& sequiẽ Fely.in d.c.de quarta,& hãc sñiã optimis & cõcludentib.medijs ego cõfirmo in d.c.de quarta,nu.9.ꝙ ẽt attingũt repe.in d.l.Celsus, nu. 20. Ex quo non versamur in casu dubio iuris,sed in claro,& aperto,volẽte bona subiecta fideicommisso non posse alienari,per quod cessant alia,quæ circa id possent adduci. Nec obstant,quæ dicebãtur ex ꝑscriptione longi & lõgissimi tẽporis præsumi bonã fidẽ,maximè qñ adest error,& titulus saltẽ putatiuus,tollens malã fidẽ, & dolũ. Nam procederẽt;qñ error causatus esset ex iusta cã, vt diximus,& qñ contrarium aliud nõ fuisset probatum,

127 & versaremur in casu dubio.Potest† enim ꝯ possessorẽ ꝑbari mala fides,quæ penitus subuertit omnẽ pręscriptionẽ,& oẽm titulũ,ẽm Bar.& oẽs,in d.l.Celsus,& in d.c.fi.& d.c.si diligẽti, & istud probabiẽ ex coniecturis, de qb.superius specificè diximus,& q̃ enumeraẽ per repe.referẽtes alios in d.l.Celsus,nu.87.& septẽ seq.Et qñ mala fides dictæ d.Claræ eiusque secũdi mariti, necnõ & filiorũ possidẽtiũ dicta bona,satis aperta & clara ostẽdiẽ ex deductis superius,& versamur in casu claro. Possessio tẽporis longi,& lõgissimi, ẽt titulata, illis nõ hẽt prodesse,ẽm cões,& veras cõcl.s̃.relatas.Nec obstabit ꝙ dicebaẽ in ꝑscriptione lõgissimi tẽporis nõ requiri titulũ.Nã, etsi ille non sit necessarius, tñ necessaria erit

128 bona fides,vt ꝑbauimus.Et † aduertẽdũ circa hoc erit. Nã licet cursu tẽporis lõgi, seu lõgissimi ꝑsumaẽ bona fides;tñ istud cessat,quotiescũq; apparet titulus iniust⁹. Qñ.n.constat de iniustitia tituli, q ab initio ita interuenit,nunq̃ ꝑsumiẽ bona fides,sed mala,& isto casu cessabit ꝑscriptio,ita notãter dicit.d.Ant.in c.ꝑuenit,car.10. ver.circa tps,de cẽsi.quẽ refert.& seqẽ Io. de Mil.in suo reper.ĩ ver.ꝑscri.col.8.& 9.ver.ꝑscribi an possit, & vers. ꝑscriptio iuriũ incorporaliũ, vbi inferẽdo ad practicã firmat & cõcludit,ꝙ ille,q se fundat sup ꝑscriptione nedũ lõgissima,qnimmo & cẽtenaria,simpl̃r dẽt dicere, se ꝑscripsisse tãto tpe & ex iusta cã, dẽt tñ esse cautus, ne alleget titulũ.Si.n.illũ allegaret, & appareret, ꝙ ab initio fuerit iniustus,talis ꝑscriptio nõ ꝓdesset;qñ ex titulo iniusto resultat mala fides. Et qñ ipsa D.Clara,& eius secũdus maritus,necnõ.& eorũ filij nõ poterũt allegare,nisi titulũ iniustũ,vt sup.ostẽdimus, talis ipsorũ ꝑscriptio ipsis in aliquo nõ poterit ꝓdesse. Nõ obstat, qđ dicebaẽ,ꝑscriptionẽ currere ẽt ꝯ ignorantẽ,nã verũ est,tñ si ignorans est minor,cessabit præscriptio, & adulto,& maiori cõceditur restitutio, & aduersus illã ann.30.& ẽt aduersus illã anno.40.ex capite iustę ignorãtiæ,ẽm magis cõem,vt deduximus, & aduersus Federicũ & Stepha.filios Christophori maiores, & sciẽtes,dicti fideicõmissi notitiã habẽtes, ꝑscriptio nõ potuit currere,nec illa de iure cõi,nec illa statutaria,propter malam fidem possidẽtiũ,& defectũ tẽporis, & ꝑꝑ defectũ probationis qualitatis à statuto requisitæ, vt ꝓbauimus sup.& ad illud de pæscriptione coarctata per statutũ Lucæ.apertissima,& multiplex data fuit resolutio.Pariter & ad illud,in quo dicebaẽ,fideicõmisso vni-

129 uersali posse ꝑscribi,ẽt cũ mala fide.Nã † istud ꝓcederet,qñ nõ fuisset agnitũ,vt loquunẽ decisiones ĩ oppositũ adductæ. At qñ agnitũ est, nũq̃ poterit ꝑscribi cũ mala fide,vt expsè volũt Pet.de Anch.ĩ d.c. sine possessione,col.9.de reg.iur.li.6.& Soc.d.ꝯs.53.col.3.& Mod. in trac.ꝑscri.in 2.par.3.par.prin.q.13.fol.21. col. 1. nu. 70.& 71.Ea rõne:qa post agnitionẽ est ius q̃sitũ, & ageret de iure q̃sito tollendo, quo casu nulla procedit præscriptio cum mala fide.Ad vltimũ de restit.in integ.aduersus præscriptionẽ satis fuit responsum in præcedẽtibus,& ostẽsum,eã vendicare sibi locũ in casu præsenti, & aduersus illã.30.anno. necnon & aduersus illã anno. 40.Et ẽt,quia minores ex capitæ ignorãtiæ restituendi ✠ secundum magis * cões opinio. Parisius Bononiæ.

S V M M A R I V M.

1 *Practica, & modus querelæ instituendæ aduersus aliquem prohibentem ne quis possit testari, seu mutare testamentum primo loco factum.*
2 *Querelãtes debẽt ostendere interesse, aliàs querela non procedit.*
3 *Et propter impedimentum datum testatori querelantes consequuntur duplum æstimationis,& nu.4.*
5 *Prohibitus testari dicitur ille, ad quem fuit prohibitus accessus notarij,seu testium.*
6 *Item,& ille,qui alio modo impeditus fuit, dolosè tamen, & sequen.& nu.72.*
7 *Exempla non restringunt,declarant tamen,& nu.73.*
8 *Dolus enim impedientis consideratur,& seq.*
9 *Lex generaliter loquens,debet generaliter intelligi.*
10 *Induci potest quis ad testandum blandis verbis, dummodo absit dolus malus,& fraus.*
11 *Suggestio facta infirmo, constituto in mortis articulo, tanquam dolosa reddit testamentum nullum,& nu.47.49.71.& 124.*
12 *Persuasiones,& suggestiones dolosæ vim cõtinent,& coactionẽ.*
13 *Non permittere,idem est,quod prohibere.*

Dolus

14 Dolus in quacunque dispositione semper intelligitur exclusus.
15 Dolus per coniecturas probatur.
16 Et in his quæ sunt de genere prohibitorum præsumitur absque probatione, intelligendo tamen, vt in nu. 74.
17 Titulus, si quis aliquem testari prohib. duo continet capita, coactionis, scilicet, & impedimenti.
18 Ad probandum impedimentum prædictum, sufficiunt duo testes.
19 In materia difficilis probationis recipienda est illa probatio, quę haberi potest, & nu. 97.
20 Impedientes aliquem dolo testari, tenentur prætendentibus interesse actione de dolo, vel alia subsidiaria in factum.
21 Malitia prorumpens in damnum tertij, dolus dicitur.
22 Actus geminatus in malum magis aggrauat.
23 Potest adiri iudex, vt prouideat impedito testari.
24 Præstans impedimentum incurrit pęnam, licet postmodum impeditus potuerit condere testamentum.
25 Voluntas non pręsumitur mutari, etiam ex interuallo.
26 Fama probat, etiam si de ea testes informiter deponant, dummodo sint vltra decem. & nu. 105. & seq. & 108.
27 Contra occultantes scripturas insurgit præsumptio, quòd sint illis nociuæ.
28 Occultantes scripturas non carent suspitione.
29 Qui semel habuit scripturam, tenetur illam exhibere.
30 Qui dicit, & proponit aliquem dedisse impedimentum alicui ad testandum, necesse habet probare tria copulatiuè, aliàs obtinere non poterit.
31 Primum necessarium probandum est, quod fuerit ille impeditus, & prohibitus per actus inducentes prohibitionem.
32 Conuictus quis dicatur.
33 Secundum requisitum probandum est, quòd ille impeditus eo tẽpore volebat testari.
34 Et quòd fecisset tũc validum testamentum, si impeditus, & prohibitus non fuisset.
35 Conclusio testamenti consistit in puncto indiuisibili.
36 Tertium requisitum probandum est, quòd ille impeditus volebat instituere hæredes istos querelantes.
37 Non dicitur filia præstare impedimentum patri testandi, si eo instanti procurabat patri medicinas.
38 Non potest dici prohibitus notarius, si ab infirmo testatore non fuit vocatus.
39 Metus iustus dicitur, quando filiabus imminet periculum.
40 Metus debet esse talis, qui cadat in constantem virum.
41 Motus, & coactio vt quis testetur, vel non, debet esse talis, qui cadit in constantem virum.
42 Minæ tunc sunt in consideratione, quando minans solitus esset aliàs ad effectum deducere.
43 Clamores, & iurgia consanguineorum, & attinentium, an, & quando dicantur præstare impedimentum, ne quis testetur, & nu. 47. & 48.
44 Quod quis voluerit testari, colligitur ex verbis suis, quibus interrogatus respondit, nolle testari.
45 Progmium inducit causam finalem.
46 Paria sunt impedire notarium, seu testes, ne ipsos ad testatorem conferant, vel reuocare notarium, si testes coram testatore existentes, & ordinare, ne ad eum reuertantur.
50 Potest enim quis instare, ne quis testetur, aduersus eos instantes, vt testetur impune.
51 Sicuti licet instare sine dolo, & fraude, vt quis testetur, ita licet alijs operari oppositum aduersus eos, non autem aduersus testatorem volentem.
52 Licet institutis in primo testamento instare, ne illud mutetur aduersus alios satagentes, vt mutetur.
53 Non enim reperitur istud iure prohibitum.
54 Qui differt testamenti factionem, non dicitur tunc habere voluntatem testandi.
55 Impedimentum præstitum dilationi præstandi propter malam infirmi dispositionem, punibile non est.
56 Qui dolo, & fraude instat, vt mutetur primum testamentum, qui in illo instituti erant, contra istos agere possunt actione de dolo, seu subsidiaria in factum.
57 Aliqua honestè possunt capi, quæ tamen inhonestè petuntur.
58 Dolo bono excludi potest dolus malus.
59 Licet vnicuique dicere facta sua apud testatorem, & instare aduersus alios satagentes damnum ipsius.
60 Punibile non est, quando fit aliquid permissum, licet ex illo sequi possit species alicuius delicti.

61 Non præsumitur in dubio violentia.
62 Qui non cõtradicit actui coram eo gesto, videtur illi acquiesc[...]
63 Bonum animæ præsumendum est.
Senectus morbus est, & nu. 12.
64 Impedimentum verum quod propriè, & strictè dicatur.
65 Impedimentum alterius non nocet alteri, quando non præs[...] causam immediatam, ne testamentum fieret.
66 Testis deponens de iudicio suo non probat.
67 Probationes debent esse concludentes, quando agitur de imped[...] to seu prohibito testari.
68 Non est præsumendum patrem velle priuare eius filias bonis[...] hæreditate sua.
69 Non est præsumendum patrem voluisse scribere nociua filij[...] liabus.
70 Prohibitus dicitur pater testari, si transmisit filium ad voca[...] notarium, & ille eum non vocauit.
71 Lachrymæ, & preces dolosæ mariti erga vxorem constitutam [...] articulo mortis reddunt inualidum legatum relictum mari[...]
75 Potest quis voluntatem mutare, quousque viuit.
76 Actus successiui declarant, quæ fuerit voluntas in præterit[...] & num. 78.
77 Testes singulares non probant, etiam si mille essent.
78 Verba prolata ad complacentiam, non disponunt respectu insti[...] tionis, seu legatorum.
79 Testis sperans aliquod commodum non dicitur integer.
80 Meretrix non est idonea testis.
81 Ancilla producentis non est testis idonea.
82 Testis de auditu non est integer.
83 Testis deponens per ver. credere, regulariter nõ est integer, si[...] lit, & num. 91.
84 Testis varius, & falsarius repellitur.
85 Famulus producentis, & salariatus non est testis idoneus. Prout nec consanguineus erit idoneus.
86 Falsus in vno, in reliquis redditur falsus.
87 Testes singulares non coniunguntur.
88 Singularitas testium non semper adiuuatur alijs adminiculis.
89 Probationes imperfectæ non coniunguntur ad faciendum v[...] perfectam.
90 Impedimentum debet probari concludenter per constantes [...] variantes.
92 Qui habuit scripturam, tenetur illam edere, nisi probet cas[...] tuisse, seu amisisse.
93 Et statur eius iuramẽto, si esset homo bonæ conditionis, & f[...]
94 Non potest quis petere exhibitionem scripturę, si sua non [...] terest, & nu. seq.
96 Ad exhibendum scripturam non tenetur iure actionis, sed [...] cio iudicis, qui non tenebatur illam custodire.
98 Ex verbis difformibus non potest dici mutata voluntas.
99 Filius impediens patrem testari potest ex hoc exhæredari [...] num. 100.
101 Et an iniuria possit per patrem remitti, & fisco queratur [...] quid, & num. 102. & seq.
104 Qualitas adiecta tempori intelligitur secundum illud tempus.
105 Fama publica qualiter probanda sit, & alijs seq.
107 Vna fama tollit aliam.
109 Veritas probata præfertur famę vanæ.
110 Numerus testium quando venit considerandus.
111 Dignitas & nobilitas testium quando attendatur. Notarius, & sacerdos sunt alijs digniores.
112 Testes deponentes verisimiliora pręferuntur alijs.
113 Quando dicantur testes deponere verisimiliora.
114 In dubio capienda est illa coniectura, per quam filij minus [...] uantur hęreditate parentum, vel parẽtes hęreditate filiorum.
115 Ne filius excludatur ab hęreditate patris, quandoque rece[...] mus à regulis iuris.
116 Fauorabilis est reductio ad primæuum ius.
117 Testes deponentes super affirmatiua, pręferuntur alijs depon[...] tibus super negatiua.
118 Instrumentum plenè probat in eo contenta.
119 Exculpatio, & declaratio offensi multum prodest exculpato.
120 Exculpatio non prodest delicto consumato, & probato.
121 Non entis non possunt esse qualitates aliquę.
122 Exculpatio prodest, etiam delicto commisso, quando exculpa[...] amicus seu consanguineus, & nu. 123.
125 Mendax non gaudet aliquo beneficio.
126 Exculpatio suspecta, & affectata, ac procurata non debet prodesse.

prodesse. & numero.129.

127 *Abundans cautela non nocet.*

128 *Licitum est obtinere declarationem, & exculpationem ab illo, qui dicitur impeditus.*

129 *Exculpatio obtenta ad tollendum probationem, non debet attẽdi, prodest satis habere declarationem, & exculpationem aliquo mediãte instrumento publico ad effectum, vt per illud haberi possit in promptu probatio veritatis. & nu.127.*

130 *Præsumendum est testatorem se velle reddere conformem dispositioni iuris.*

CONSILIVM LXVII.

Querela & iudiciũ deductum per istos dños de Vbertis aduersus Diamãtẽ, Ceciliã, &
1 Cassandrã de Vber.ac d.Frãc.Piperarium:formiter,& ſm cõem, & legalẽ practicã vñr esse instituta, cũ pdicti oẽs ꝓhibuisse videãtur,& dolosè d.Ale.de Vber.ne primum suum testm̃ mutaret, & aliud ſm conderet. In quo dictos d. de Vber. eius nepotes suos vl'es hæredes instituere decreuerat,vt plenè ꝑ illũ text. ꝓsequit' Bar, post gl.in l.1.§.1.& l.fi.nu.3.ff.si qs aliq.test.ꝓhi.Bal.Sal, Pau.de Cast.& alij post gl.in l.1.C.eo.tit.post ali.& glo. in Rub.ff.& C.eo.tit.& ꝑ gl.in ver.leges, & scrib.ibi in auth.vt cũ de appel.cogn. ver.si ꝯuictus fuerit aliqs, & Bar.in l.i cognitione,& l.Caius.ff.ad Sylla. tradũt doc. in l.1.C.de his quib.vt indig.& Cor.cõſ.279.quia primo,col.2.ver.& licet hoc,vol.2. hr̃ ẽt in l.Lucius.§.Sẽpronia,de le.2.& in l.eũ q.§.fi.ver.si scriptis hęredibus. ff.de his qb.vt indig.& in l.Marcellus.§.fi.ff.ad Treb.cũ
2 simi.Intererat†.n.istorũ querelantiũ;vt d.Alex.ſm cõderet testm̃,& mutaret primũ,propter qđ interesse lici tè querelam & iudicium antedictum proposuere, ſm Alex.in d.auth.vt cũ de appel. cog. §. sed quilibet,in fi.
3 Et †virtute d.iudicij aduersus impediẽtes vñr posse cõsequi nõ solũ æstimationẽ hr̃ditatis,vel eius, in quo læsi sunt,iux.d.§.Sempronia,& gl.ibi,& Cum.& Anto.
4 de But.ꝯſ.78.inquantũ:Verũ † cõsequẽtur duplũ, ſm gl.& scrib.in d.§.sed quilibet,& §.si cõuictus,ꝑ tex.in §. & hoc ꝑuenit.in auth.vt nul.iud.& post gl.ĩ ver.remoueri,tradũt oẽs scrib.in l.fi.C.si qs aliq.test.ꝓhi.& Bar. in l.virũ,in prin.ff.eo.& in l.1.col.2.C.eodẽ, & Ang.ibidẽ,ponẽtes remediũ læsis,qñ impediẽtes nõ essent soluẽdo,& sequit' Cor.d.ꝯſ.219.col.pe.& in l.1.col.2.C.si
5 qs aliq.test.ꝓhi.Prohibitus † insuꝑ testari nedũ dr̃ ille, ad quẽ disponẽtẽ testari,ꝓhibitus fuit ingressus notarij seu alterius scriptoris,vel testiũ,vt tradit' in l.1.iuxta expositionẽ gl.in verſ.testamẽtariũ.& Alb.de Rosſ.ibidẽ in prin.& in l.2.ff.si qs aliq.test.ꝓhi.& in l.Marcellus. §.fi.ff.ad Treb.& ꝑ scrib.oẽs vtrobiq;, & Bal.in l.testamẽti.C.de inof.test.& Sal.in l.j.C.eo.& Soc.ꝯſ.105.viso
6 ꝓcessu,col.1.vol.3.& Iaſ.ꝯſ.31.in q.col.pe.ver. quo casu.Verũm†in præsenti specie ꝓhibitus testari dicetur ẽt ille,q alio mõ impeditus est,ne testm̃ cõdere posset, aut primũ iã cõditum mutare,dũmõ dolosè tale impedimẽtum fuerit ꝓstitũ,vt ꝓbat tex.aptus in l.2. C.si qs aliq.test.ꝓhi.gñal'r loquẽs de quocũq; impedimento adhibito,ne testm̃ ordinaret, q tex.nõ venit restringẽ-
7 dus exẽplis positis in alijs legib.supra citatis, tũ † quia
8 exẽpla nõ restringũt,l.damni stipu'o.§.pe.ff.de dã.infec. & insti.de grad.§.hactenus,tũ † quoque quia d.l.2.loqtur gñal'r,ad not.in l.in fraudẽ.§.fi.ff.de test.mil.& in l.
9 1.§.& gñal'r.ff.de lega.ꝓst.cũ vulg.tũ † ẽt quia.l.1. §.1.& l.2.§.fi.ff.si quis aliq.test.ꝓhi.solũ cõsiderãt dolũ impediẽtis,q sufficiẽs erit,quocunq; actu cõmittatur, & idẽ solũm cõsiderat tex.in d.l.eũ qui.§.fi.ff.de his quib. vt indig.loquẽs gñal'r,& tex.in d.§.cõuictus, in auth.vt cum de appe.cog.impedimẽtum punit,quocunq; mõ cõmissum,prout ẽt facit Imperator,in d.§.& hoc ꝑuenit,in auth.vt nul.iu. & est optimũ exẽplum traditum ꝑ Odof.quẽ referunt,& sequuntur Cy.& alij, in d.l.2. C.si quis aliq.test.prohi.minimè cõcernẽtes ꝓhibitionẽ notarij,seu testiũ,& firmat Azo ibidẽ ĩ sum.& Ant. de But. d. cõſi. 78. & aliud exẽplum traditur ꝑ Anch. ꝯſ.337.de efficacia,& idè facit Lau.Cal.ꝯſ.90.quãtùm ad primum,nu.9.vt ẽt colligitur ex d.per Corn. ꝯſ.56. vr̃,& ꝯſ.84.diu post,vol.1.& d.ꝯſ.219.vol.2. & ex dictis Soc.d.ꝯſ.105.vol.3.& aliud hr̃ ĩ decis.ꝯſ.Neap.69.quę-

dã D.Catherina,& apertè istud vr̃ tradi ex dictis oĩum doc.& scrib.in l.fi.ff.si quis aliq.test.ꝓhi. & in l.fi.C.eo. quatenus volunt,licere impune blãdis verbis,& ꝑsuasi uis inducere aliquẽ ad testãdum,& sibi relinquẽdum,
10 dũmõ absit dolus malus,& fraus.Quib. †accedẽtibus id minimè liceret,& punibile esset, vt post Ang. plenè ꝓsequit' Iaſ.in d.l.fi.col.fi.nu.4.& 5.post Albe.& Oldr. ibidẽ,& hr̃ in l.captatorias,ꝑ gl.& doc.ff.de hære. insti. ꝑ Bal.& alios,in l.si frater.C.q testa.fa.poſ.& eũdẽ Ale. in l.1.§.qſitum,col.4.nu.6.ff.ad Treb.Alb.de Rosſ.Saly. & alios post gl.in l.qcquid.C.arbi.tute.& deseruiũt tra
11 dita ꝑ Dec.cõſ.489.Necnõ † & ꝑ Soc. in l.1. §. si qs ita. ff.de verb.obl.col.1.vbi ẽt alij scrib.sequũtur, maxi.Io. Crot.cõsiderãs plures casus ĩ illa disceptatione. An & qñ adulatio,& suggestio reddãt testm̃ nullũ,si facta est grauato infirmitate,& exñti in mortis articulo, ac turbato mortis cogitatione,iuribus,& decisſ. ibidẽ allegatis,& ꝑ Alc.Peru.& Mod.in l.iubemus.C.de test.Corn. ꝯſ.419.vr̃,& d.ꝯſ.84.col.3.vol.1.& Soc.ꝯſ.92. in cã,col. 9.nu.26.& seq.vol.3.Accedẽte ẽt longa senectute morbum in se continente,ſm Abba.in c.magnæ, extra de voto.& Ale.ꝯſi.238.col.fi.volu.6. q̃ satis grauis aderat
12 in ipso d.Alex.cũ † istæ dolosæ persuasiones violentiã & coactionẽ continere videantur,l.1.§. ꝑsuadere.ff de
13 ser.corru.& Barb.cõsi.71.col.2.vol.4.Et†nõ ꝑmittere, idem sit,ꝙ prohibere,ſm Card.Zabar.in Clemen. 1.in
14 quarta opposi.de decim.Et † quia in quacũque dispositione semper videtur esse exclusus dolus malus.l. creditor.§.Lucius,vbi Bar.& alij no.ff.de mãd.& idẽ Bar.ꝑ illũ tex.in l.in vẽditione, in prin.& in versic.de tẽpore, ff.de bon.auth.iud. possid. Dolus † aũt prædictorũ Pi-
15 perarij,& mulierum satis probatus videtur ex cõiecturis resultantibus propter actus per eos gestos, ꝙ satis sufficiens est,cũ directò ꝓbari non possit. ad nota.in l. dolum.C.de dolo.& in c.fi.de consue. lib.6. & in l.filiæ meæ.ff.sol.mat.& Anch.conſ.337.col.3.verſ.sed his nõ
16 obstan.Et†quia versamur in genere prohibitorũ,in qbus lex dolũ præsumit,absque aliqua alia ꝓbatione,de dolo ipso satis cõstare dr̃.l.si nõ cõuicij.C. de iniu.c.1.
17 vbi doc.maximè Fely.nota.de ꝑsum.extra.Et †titul' ille,si qs aliq.testa.&c.duo ꝯtinet capita,primũ coactionis,& cõpulsionis realis,ſm respectu prohibitionis, & impedimẽti adhibiti,& commissi, ne etiã testm̃ primo loco factum mutaretur;vt propriè contigit in pręsenti specie,& ꝓbant verba tituli.ff.& C. si qs aliq.&c. & gl.in Rub.d.tituli.ff.& tex.in l.1.§.1.& fi.& in l.2. ff.eo. ti.Quib.in locis cõsideratur dolus cõmissus, ne testm̃ primũ mutaretur,& ꝓsequit' Bart.in l.fi. eo.tit. in 4.casu,col.2.nu.11.& ver.si verò ipse,& Bal.in l.1.C.eo.ver. ꝙ intellige,col.3.Et†ad ꝓbandũ tale impedimẽtũ suf-
18 ficiẽtes erunt duo testes,argu.l.vbi numerus.ff.de testi. cũ hic agatur de probãda voluntate dicti Alex. ex verbis per eum ꝓlatis extra testm̃,& de probatione gesto rũ per dictas mulieres,& Piperarium,ad nota.ꝑ Bar.& alios,in l.2.in prin.col.fin.ff.de vulg.& pup.& per doc. in l.2.C.de bon.poſ.ſm tabu.& in l.hæredes palã. §.sed & si notam.ff.de test.Alex.cõsi.4.vol.7.Calc.cõsi.8.col. 3.in fi.& in proprijs terminis nostris istud firmat Ant. de But.d.ꝯſi.78.Anch.d. cõsi.337. col. penul. versic.ad hoc respõdeo.& Io.Petruc.adducẽs alias decisi. in l.2. C.si quis aliq.& Corn.d.cõſ.56.in prin.vol.1.& ꝯſ.219. col.3.in prin.vol.2.Et†maximè cũ versemur in mate-
19 ria,in qua difficilis ꝓbatio potest haberi,& cõsequenter recipiẽda sit illa, q̃ tradit', tum respectu personarũ ipsorum testium,tum quoque respectu singularitatis, tum ẽt,& respectu credulitatis,iuxta no.in l.consensu. C.de repu.& in c.3.loco.de proba.& diffusè per Mod. in l.ꝑtor ait,§.ꝑtor ait,nu.20.ff.de eden. & Alc. ꝯſ.151. vol.5.& cõsi.24.col.3.vol.2.Cor.consi.14.col. 2.vol.2. post Bar.in l.2.§.idẽ Labeo.ff.de aq.plu.arc.Et qm̃ iam cõstat d.Alc.ꝑ prius nedũ dilexisse,verũ amasse dictos suos nepotes,pluries ꝓfitẽdo se velle eos instituere hr̃des,vt eius bona cõseruarẽtur in familia,& agnatione. Odio ẽt ꝓsequebat' eius generos, & iã declarauit suo cõfessori q; volebat nepotes suos instituere hr̃des,ordinãs ꝙ vocaret' notarius, quo Hyeronimo, videlicet

Santino

Santino ad eũ introducto, ordinauit eius famulo vt
asportaret quasdã scripturas,quibus allatis Piperarius
cępit scripturã vnã,q̃ qñque altè legebat, qñq; ita sub-
missè,vt nõ intelligeret,& orta altercatione inter Dñi-
cum & mulieres,ipse Ale.turbatus,cessauit testm̃ ꝯde-
re,ꝙ ꝓculdubio ꝯdidisset,si,turbatus à ꝑdictis mulieri-
bus,& Piperario nõ fuisset,qa aptissimũ ꝑstitere impe
dimẽtũ,ne Dñicus.& frẽs ꝯsequerent̃ cõmodũ dictæ
hr̃ditatis,in qua d.Ale.iã decreuerat ipsos instituere.Et
20 ex † ꝑdictis Dñico,& fratrib.& mulieres,& Piperari⁹ te-
nent̃ actione de dolo, vel saltem subsidiaria ĩ factũ,iux
ta doc. Ang.in l.fi.C.si qs aliq.& in l.nõ est.n.ff.de inof.
test.vbi d.Iaco.de S.Georg.ipsũ sequit̃ ẽt, & alij inferi⁹
citãdi.& Ale.& Ias.post alios,ĩ l.si fr̃.C.q testa. fa.pos.&
in d.§.q̃situm,nu.6.& in si.ꝑ doc.in l.q cquid.C.arb.tut.
21 Ale.Ias.& alios,in l.dedi.ff.de ꝯd.ob.cau.Ista † nãq; ma-
litia mulierũ & Piperarij ꝓrũpens in damnũ Dñici, &
fratrũ,dolus dr̃,ꝯm Bal.in l.q fortuitis.C.de pig.act.po
22 tissimũ † cũ geminatis vicib. fuerit cõmissa,& repetita,
quo fit,vt ipsos eo magis aggrauet,arg. no. in l.3. C.de
epis.aud.& eorũ q̃ dicunt̃ de virtute act⁹ geminati, in l.
balista.ff.ad Treb.& ꝑ Bar.in l.cũ scimus. C. de agri.&
23 cẽsi.li.11.cũ vul.Qñ † videlicet Magnificus.d.Sindic⁹ ad
quem ꝑ Dñicũ,& frẽs bñ potuit isto casu hr̃i recursus,
ꝯm Bar.citatẽ iura ĩ l.1.nu.2.ff.si qs aliq.test.ꝓhi.& dñs
Vicarius trãsmiserũt notariũ & alios, vt ꝓuiderẽt, ne
dictus.d.Ale.impediret̃ testari,& primũ testm̃ suo arbi
trio mutare,q trãsmissi adhuc fuere ꝓhibiti, & tale im-
pedimẽtũ datũ D.Ale.iura ꝑsumunt ꝑseuerasse,esto ꝙ
postmodũ potuisset testm̃ facere, & mutare primum.
24 Nõ † .n.istud releuat impediẽtes à pęna incursa ꝑ ꝑ im-
pedimẽtũ ꝑfectũ,& cõsumatum.l.q ea mẽte.ff.de furt.
ꝓbat̃ in auth.vt cũ de appell.cogn.§. si cõuictus, & ex
nota.ꝑ Bar.& Ale.in l. fi.ff.si qs aliqu.& Pau.de Cast.in
l.fi.C.eo.Si.n.tale impedimẽtum nõ fuisset,D.Ale. pri-
mũ testm̃ mutasset, & ĩ scd̃o eius nepotes instituisset,
cũ ꝑ prius,& successiuè postmodũ hãc fuisse, & eẽ suã
25 voluntatẽ declarasset.Cuius † mutatio nõ præsumitur
ẽt ex interuallo.c.maiores,de baptism.l.3.ff.de probat.
Ale.consi.113.nu.18.vol.6.Barb.cõs.23.nu.9.vol.2.Ac
26 cedẽte † insuper fama publica totius Ciuitatis Mãtuæ,
per testes vltra decẽ,ꝓbata,q numerus supplet defectũ
quatenus testes ĩformiter de ea deponerẽt ; ꝯm Bal.in
auth.qđ locum.C.de collatio.& Ale. in apostil. ad Bar.
in l.de minore.§.plurimũ.ff.de qõ.& Mod.ibi, nu.40.&
Fely.in c.cũ oporteat.col.8.nu. 18.extra de accusatio.
Et qa de volũtate dicti D. Alex. ꝙ voluerit dictos suos
nepotes instituere,satis apertè credit̃ cõstare ꝑ illã scri
pturã, propria manu dicti D.Alexãdri exaratã, & quã
voluit legi,vt ꝯm tenorẽ illius testaret̃, & q̃ scriptura iã
verè fuit, & in ꝑsentiarũ esse præsumit̃ in manibus,&
27 posse dicti Piperarij, vt ipsemet fatet̃.Cõtra † quẽ occul
tatẽ illã,& nõ exhibentẽ dolus præsumitur,vt in ea cõ
tineantur nociua dictis mulieribus.l.2.§.diuus.ff.de iu.
28 l.1.C.de eden.& in c.1.de probat.Non † enim caret su
spitione occultãs illam.l.1.§.mittãtur.ff.de ven.inspi.c.
1.vt ecclesia.benef.& in locis supra citatis, & profectò
si dicta scriptura exhiberet̃,ex eius lect. tolleret̃ aliquæ
difficultates,quę versantur in ꝑsenti disceptatione,nõ
29 habito,nec cognito ipsius tenore.Quo † fit,vt eo ma-
gis astringi debeat ad illã exhibendũ,ãd no. in l.fi.C.de
fide instru.& in decis.cõsi.Neap.330.& per scrib.in l.1.
& in l.nõ est nouum,& in l.iustum,& in l.fi.C. de eden.
cũ sim.Considerata tñ vera facti ꝯtingẽtia, supius ad-
ductis, & qbusdã alijs inferius adducendis minimè ob
stantib.ꝯ̃ria opinio verissima vr̃ ex q̃plurib.statim refe
rendis,& ex rñsionibus accõmodãdis omnibus,& sin-
30 gulis in oppositũ allegatis,& allegandis.Quæ † veritas
deducit̃,primò ex illa solida cõclu.disponente, aliquẽ
velle querelare, testõrẽ fuisse prohibitum testari, seu
testm̃ primum mutare,necesse hr̃e concludenter,con
testes copulatiuè probare tria subsequẽtia, quæ cũ nõ
appareant per fiscum,& querelãtes ꝓbata cõcludẽter,
vt apertissimè,& sigillatim ostendetur, necessariò seq
dẽt absolutoria in fauorẽ querelatorũ, ꝯm iura vulg.
31 & cõmunia.Primum † ꝓbare hẽt, illũ fuisse ꝓhibitũ,

& per actus innuẽtes ꝓhibitionẽ, & impedimẽtũ [illegible]
iure reprobatũ tanq̃ dolosum;non .n. sufficit q[illegible]
actus,vt diximus, & dicemus, & hoc primũ re[illegible]
tradit̃ toto tit.ff.& C.si qs aliq.test. prohi. & passim [illegible]
quunt̃ doc.oẽs ibidẽ,vt ẽt hr̃ in c.l.Lucius.§.Sem[illegible]
nia.& in d.l.eũ q.§.fi.& in d.l.Marcellus.§.fi. & in [illegible]
vt nul.iud.§.& hoc ꝑuenit & apertius in auth.[illegible]
32 app.cogn.§.si cõuictus.Quod † ver.cõuictus, co[illegible]
istud ostẽdit,vt tradit̃ in l.q sniam.C.de pæ.& ꝑ [illegible]
Ros.in suo dictionario,in ver. cõuictus, & doc.[illegible]
hac specie vbiq; loquẽtes,istud hñt ꝓ absoluto, [illegible]
bitio,& impedimẽtũ necessariò sit ꝓbãdũ , vt [illegible]
mò citãdo alias decisi.ꝯcludit Dec.ꝯs.489.in ca[illegible]
33 2.nu.5.Qualis aũt,seu quale dẽat esse,vltra dedu[illegible]
scutiet̃ inferius.Scd̃m reqsitũ necessariò ꝓbã[illegible]
ille impeditus,tũc tpis quo fuit ꝓhibitus,voleb[illegible]
ri,vt ꝓbat tex.in l.1.in prin.ibi , volẽte eo facere [illegible]
vel mutare.ff.si qs aliq.& tradit̃ in d.l.eũ q.§.fi. ff.[illegible]
qb.vt indig.ꝑ q̃ leg.hãc ordinariã doc.tradit Bar.[illegible]
col.vlt.vers.q̃ro qualiter,nu.11.ff. si qs aliq. & [illegible]
Bal.in l.1.C.eo.ti.col.3.vers.sed q̃ro qualiter,& [illegible]
fi.& reliq oẽs scrib.ibidẽ,& in l.fi.eo. tit. & apert[illegible]
istud deducit alijs optimis rõnib.Soc.d. ꝯs. 1[illegible]
vol.3.& ẽt Ias.d.ꝯs.31.col.pe.& Corn. d. cõsi.84.[illegible]
vol.1.& d.ꝯs.219.col.pe.in lr̃a.Q & ꝯs.150.in fi.[illegible]
bẽtes ꝓ absoluto, & firmo , ista duo necessari[illegible]
bãda:Nõ.n.satis esset si vno tpe voluisset testari [illegible]
fuisset ꝓhibitus,& impeditus.Eodẽ igit̃ tpe [illegible]
ꝯcurrere debẽt, & d qualitates ꝓbari,iuribus [illegible]
34 cisio.ꝑalleg.Et † ꝯm Cor.d.ꝯs.219. col. pe.[illegible]
esset probare,prohibitũ voluisse testari, nisi[illegible]
ret̃,ꝙ testm̃ validũ fecisset,nisi fuisset ĩpeditu[illegible]
sante impedimẽto testatus fuisset , vt vr̃ ꝓba[illegible]
2.ibi.& ꝑ hoc deficiat facultas testĩ faciẽdi,[illegible]
mutata volũtate codicillos facere.ff.si qs ali[illegible]
vt cũ de app.cog.§.si cõuictus,& in §.& hoc [illegible]
auth.vt nul.iud.& ꝓsequit̃ Cor.d.ꝯs.84.col.1 [illegible]
d.ꝯs.90.col.1.ver.3.qa,dicit impedimẽtũ req[illegible]
35 quo volebat testari.Qm̃ † cõclusio testamẽti [illegible]
cto indiuisibili.l.si is q.§.testa. & C.eo.l. hac c[illegible]
sima.§.ex imperfecto,& l. ex testõ C. de fideic.[illegible]
36 Tertiũ † requisitũ,& necessariò ꝓbandũ ex par[illegible]
relantiũ erit,vt necesse ꝓbare habeãt, testõrẽ [illegible]
luisse instituere,eosque ĩstituisset,si ꝓhibitus nõ [illegible]
nec impeditus;ꝯstare.n.dẽt.quos volebat institue[illegible]
apertissimã tradit Bar.in d.l.si qs aliq.nu.9.in terti[illegible]
su,quẽ refert,& sequit̃ Bal.in l.1.col.3.in prin.ver[illegible]
ꝯ̃ hoc,& Sal.ibidẽ.C.eo.ti.& Ant.de Butr. d.cõs[illegible]
Cor.cõsi.140.circa pñtem, col.fi.& d.ꝯs.219.col.[illegible]
litera Q,vol.2.& apertissimè firmat Soc.d.ꝯs. 1[illegible]
2.vol.3.Anch.d.ꝯs.337.col.2.ver.dubiũ ergo r[illegible]
& col.3.vers.itẽ ꝑsupposito,& meritò,nã hoc nõ [illegible]
to,nõ poterit cõstare de interesse querelãtiũ,& [illegible]
sante,nõ procedit querela,nec iudiciũ,vt citãdo,[illegible]
diximus in prin.cõsulta.Vidẽdum mõ, & discut[illegible]
erit,qđ impedimẽti,& ꝓhibitionis,ac aliorũ re[illegible]
ꝓbatũ & verificatũ sit.Nõ.n.cõstat testes aliquo[illegible]
ꝓhibitos,minus nec aliquẽ notariũ, cessabũtq; [illegible]
iura,& decisiones de hmõi impedimẽto,& ꝓhibi[illegible]
37 loquẽtes.Nec † aliquid facit rogitus Alexãdri Ca[illegible]
gnarij notarij trãsmissi ꝑ d.Sindicũ,quatenus a[illegible]
dictas mulieres fuisse ꝓhibitũ ire ad D.Ale.infirm[illegible]
fuit.n.tũc tẽporis,& eo momẽto iusta, & honesta [illegible]
bitio.Cum ipsæ mulieres inseruirẽt pr̃i infirmo, [illegible]
instãti volebãt subministrare cristere,& remedia [illegible]
nitatẽ tẽdẽtia,vt deponũt alij testes & ipsarũ a[illegible]
laudabilis erat,& ꝯueniẽs,minimeq; reprehẽdẽda,[illegible]
rata charitate,et pietate filiarũ erga pr̃em ĩfirmũ,[illegible]
cessaret molestia;q̃ dabat̃ infirmo,vt testare,vt [illegible]
cludit Soc.d.ꝯs.105.col.2.ver.capio nũc aliud.vo[illegible]
tale ꝑceptũ factũ per Ale. Cauagnariũ de cõmi[illegible]
dñi sindici,minimè tẽdebat ad ꝓhibitionẽ testãd[illegible]
tale.n.ꝑceptũ nõ põt dici D.Ale.fuisse ꝓhibitũ [illegible]
nãq; ꝯstabat,tũc tpis ipsum voluisse testari,nec D.[illegible]
Cauagnarius,et alij testes ibidẽ aderãt, nec voca[illegible]
vt d. Alexand.testaretur , vt necessario de iure re[illegible]

rebatur;vt fuit ſupius deductũ,& quatenus ipſe Alex.
Cauagnarius in ſuo rogitu dicit fuiſſe ꝓhibitũ ingredi
camerã infirmi.Verè iſtud minimè cõgruit depõnib.
aliorũ teſtiũ,maximè cõfeſſoris,& illius D.Petri aſſerẽ
tiũ,oſtiũ cameræ apertũ,q̃ ipſi fuere ingreſſi, & ꝙ ca-
merã potuiſſet ĩgredi d.Ale.Cauagnariꝰ. Cuiꝰ†rogitꝰ
eo ẽt inefficax redditr;cũ ipſe nõ fuerit vocatus ab ĩfir-
mo,& q tunc nullo pacto volebat teſtari ſm Soc.ſ.ci-
tatũ,& ẽt Cor.d.ɔſi.84.volu.1. & als deciſ.ſupius rela-
tas,& ſi bñ aduertat̃,reliq notarii euocati ab ipſo Dñi-
co,necnõ,& à Piperario ipſorũ arbitrio ĩgreſſi fuerũt
camerã,& cubiculũ,in quo infirmus iacebat dictus D.
Ale.prout quilibet ĩgredi poterat:cũ oſtiũ eẽt apertũ,
qui interrogatus ab vno notariorũ, ſeu Dñico an vel-
let teſtari,nihil rñdit,& ſucceſſiuè ĩterrogatus à Hiero
nymo Sãtino notario,an teſtari vellet,ipſe D.Ale.rñdit
ꝙ nolebat tũc teſtari.Et ꝙ ſi duob.alijs dieb. ſequẽtib.
ſe melius hẽret, vt in duob.prçcedẽtib.ſe habuerat,in-
tẽdebat teſtari,ſuo arbitrio,hoc qdẽ q̃plures deponũt
teſtes infert̃ igitur in eius poteſtate, & libertate fuiſſe
teſtari,& ſuo arbitrio,ſi volebat, cũ adeſſent notarij &
ipſum de hoc interrogaſſẽt . Verũ id facere diſtulit,vt
verba ꝑ cũ prolata ĩdicabãt.nõ fuit igit̃ tũc impeditus
ſm Bar.in l.fi.ff.ſi qs aliq.Bal.& alios,ĩ l.fi.C.eo. & Soc.
ɔſ.105.vol.3.Solũ igit̃ Dñicus,& alij querelãtes vna cũ
fiſco dicere poſſent,D. Ale.tunc tẽporis habuiſſe ani-
mum teſtãdi,nã coram ipſis notarijs aſportari ſibi fe-
cit quoddã inſtrumẽtũ,& aliã ſcripturam, in qua aſſe-
rebat cõtineri diſpoſitionem ſuorum bonorũ, & quã
ſcripturam Piperarius incępit legere, eamque legebat
qñque alta,qñque ſummiſſa voce & orta altercatione
inter Dñicum,& mulieres,cũ Dñicus inſtaret , omnes
dr̃e diſcedere è cubiculo in quo iacebat ĩfirmus,vt ſuo
arbitrio teſtaretur,& ex oppoſito mulieres nolebãt di
ſcedere,cũ ipſarũ intereſſet ibidem morã trahere, qua
altercatione ſuborta,& verbis quibuſdã iniurioſis, nõ
ſine clamore hincinde ꝓlatis,D.Alex.turbatus reacce
perit ſcripturã illã è manibus Piperarij,ipſamq; poſuit
ſub culcitra,nec vlterius ẽt interrogatus voluit teſtari.
9 Ex†qua facti ſerie dici poſſet,D.Ale.incuſſum fuiſſe iu
ſtum metũ non teſtandi . Timebat namque periculũ
imminere filiab.ex illis verbis iniurioſis ꝑ eas ꝓlatis ad
uerſus Dñicum,argumẽto eorũ,q̃ hñr in l.iſti quidẽ.ff.
qđ met.cau.& ꝑ Bar.& alios,in ſimi.in l.de pupillo.§.ſi
qs ipſi p̃tori.q.9.ff.de ope.no.nun.& in l. illicitas. §. ne
potẽtiores.ff.de offi. p̃ſi.Hmõi illatio ꝓrſus retorquet̃
in oppoſitũ.Si.n.D.Alex.id timebat,certè teſtatus fuiſ-
ſet,vt ſuccurreret periculo filiarũ;& qm̃ oppoſitum fe
0 cit,nolens teſtari,caruit ꝓrſus timore iſto.Qui†adhuc
talis minimè erat,vt in conſtantẽ poſſet cadere virũ,vti
erat ipſe D.Alex.& ɔñr verius,& à lege minimè conſi-
deratus,ad no.per gl.& doct.in c.qđ ſolũ,extra de ſpõſ.
& in l.interpoſitas.C.de trãſ.& l.metũ,ff. & C. qđ met.
1 cau.Et†in præſenti ſpecie, vt propter timorẽ qs dicat̃
eſſe impeditus teſtari,ſeu primũ teſtm̃ mutare.coactio
& metus dẽt eſſe talis,qui in cõſtantẽ cadat virum ; vt
cõcludit Bar.ad id citãs iura,in l.ſi col.1.nu.4. ff.ſi quis
aliq.quẽ ſequunt̃ Bal.in l.j.C.eodẽ,col.2. ver.q̃ro q̃ coa
ctio,& Sal.ibi.q.pe.& Cor.col.2.in prin. ver. in text. ibi
cõpulſus.& d.cõſi.150.col.fi.vol.2.& d.cõſi.219.col.10.
& ɔſ.56.in fi.vol. 1. Et Dñicus eo in loco minimè talis
erat,q metui,& timeri dr̃et:cũ adeſſent filiæ,D.Ale.Pi-
perarius,& famuli,& Dñicus ſolꝰ.Et verba illa iniurio-
ſa minimè merebãt̃ pęnã ɔſiderãdo ſtatutũ Mãtuanũ
eo ẽt cũ ipſe D.Ale.aduerſus Dñicũ poſt dictã alterca
tionẽ ꝓtulerit illa verba ɔcludẽter ꝓbãtia ac excludẽ-
tia oẽm metũ,& timorẽ dũ dicebat. *Che diauolo credete*
2 *di ſoterrarmi viuo, vi ſoterrerò tutti quãti.* Prout †ẽt;cũ mi-
nimè probatũ ſit, ipſum Dñicum ſolitũ vindicare ver-
ba iniurioſa mulierib.erga ipſum ꝓlata,nec inſuꝑ eius
minas mãdare effectui;ad tradita ꝑ Bar.in d.§.ſi quis ip
ſi p̃tori.q.5.& 7 & eundẽ,& Ang.in l.ad inuidiã,& Ale.
ĩ l.metũ.C.qđ met.cau.cũ ſi.Et dũ p̃dicti Dñicus & fra-
tres dicũt d.Ale.fuiſſe ꝓhibitum ; qm̃ ꝑ dictas alterca-
tiones,iurgia,ac clamores ipſe fuit turbatus perficere
& condere dictũ ſuum vltimũ teſtm̃, & interrupta fuit

ex illis actibus lect.& ſucceſſiuè rogitus cõtentorũ in
43 illa ſcriptura.Et†iſti actꝰ ſimiles eſſe vñr illis,qñ fuiſſent
ꝓhibiti notarius,ſeu teſtes ire ad teſtõrẽ,vel exñtes co-
rã teſtõre fuiſſent reuocati,ex quib. ꝓhibitus qs dr̃ , &
impeditus teſtari,& ita impediẽtes plecti debẽt pęniſſu
perius relatis;vt ꝓpriè ɔcludere vñr Laurẽ. Calca. ĩ d.
ɔſ.90.nu.9.& Pet.de Anch.d.ɔſ.337.de efficacia.col.2.
& 3.& Bal.ĩ l.teſtamẽti.C.de inof.teſt.Rñdet̃,has doctr.
in caſo pñti ꝓrſus ceſſare,ɔſiderata vera facti ſerie.Nõ
.n.notarius,& teſtes numero reqſito à iure aderãt co
rã D.Alexãdro,vt ipſe tunc teſtari vellet.Nec dicta ſcri
ptura fuit tradita Piperario ad id agẽdũ, vt ea lecta ro-
garetur notarius.Nullus.n.id atteſtat̃ qnimmo oppo-
ſitũ apertiſſimè ꝓbatũ apparet,dũ ipſe D.Ale.interro-
gatus,an vellet teſtari,id expreſſè denegauit,nec dici pōt
Piperariũ doloſè cępiſſe dictã ſcripturã,& eã legiſſe qñ
que alta,qñque ſummiſſa voce;eẽ.n.cępit volẽte teſtõ
re,& eo minimè inuito,nec reluctãte,& ſi D.Ale.iſtud
diſplicuiſſet,vtiq; tũc ꝓuidere poterat ſuo arbitrio,dã
do ſcripturã notario,vt eã legeret,& de ɔtẽtis in ea eẽt
rogatus,nec ſcripturã retro cępiſſet e manib.Piperarij
eamq; ſubtutus culcitrã repoſuiſſet,vti repoſuit.Quo
44 fit,†vt ex iſtis actib.minimè poſſit dici ꝓhibitus, & im-
peditus,argõ eorũ q̃ hñr in c.ad audiẽtiã,ex̃ de decim.
& in l.1.§.ſin aũt ad deficiẽtis,C.de caduc.tollẽ. Lõgè
igit̃,& ſatis diuerſi fuere actus illi ,q interuenere in ɔſi.
Calc.110.nu.9.& in cõſi.Pet.de Anch.Ex quorũ diuer-
ſitate nõ pōt ĩferri ad caſum pñtẽ,cũ minima facti mu
tatio iuris diſpõnẽ alteret,iurib.vulgarib.& cõibus in
cõſi.itaq; Calca. aderãt teſtes numero a iure reqſito,
aderat & notarius,cui teſtõr ille mãdauerat legere ſcri
pturã teſtamẽti,& ipſum ſucceſſiuè publicare,& illæ ꝑ
ſonæ,de quib.ibi,iſtud iã prohibuere, hac via cogẽtes
teſtõrẽ mori ab inteſta.facitè illas inſtituendo.Iſte igit̃
dolus iã cõmiſſus puniẽdus eſt,iuribus ibidẽ per eũ ci
tatis cũ dicta ſcriptura nõ potuerit tota legi,nec nota-
rius rogari,& iſtorũ fuerit facta interruptio,ſubſecuto
inſuꝑ clamare,& exinde ẽt ſubſecuta fuerit apta mu-
tatio volũtatis teſtõris,q nolebat veniẽtes ab ĩteſt.eſſe
ſuos hr̃des.Meritò igit̃ illi doloſi veniũt puniẽdi ꝑinde
ac ſi ab initio ꝓhibuiſſẽt notariũ ſiue teſtes,vt ipſe ibi
firmat,quo ĩ caſu oĩa erãt p̃parata ad teſtãdũ,& teſtm̃
fuiſſet ſubſecutũ,& factũ , ſi tale ĩpedimẽtũ ita doloſũ
45 nõ ſucceſſiſſet.Et†ɔſiderat ille doc.mutationẽ volũta-
tis,& nõ ſolũ clamorẽ,vt aptè inſuꝑ colligit̃ ex thema
te illiꝰ ɔſ.ex quo colligit̃ cã finalis ipſiꝰ ɔſultationis.l.j.ff.
ad Mace.l.fi.ff.de hæ.iſti.l.regula.§.& liceat.ff.đ iur.fac.
ign.pariter & ĩ d.ɔſ.Pe.de Anch.actꝰ fuere diuerſiſſimi.
Ibi.n.nedũ ĩteruenit clamor,eorũ oĩa erãt p̃parata ad
teſtm̃ faciẽdũ,& teſtes aderãt ĩ numero à iure reqſito,
notarius ẽt dictãte teſtõre totũ teſtm̃ ſcripſerat.iſtitu-
tionẽq; hoſpitalis.& ad illud pficiẽdũ nihil aliud ſupe-
rerat,niſi vt legeret̃,& publicaret̃, & illi doloſè volẽtes
impedire,ex̃here,& euocauere vnũ ex teſtib.adhibitis
claudẽdo oſtiũ,ne poſſet redire, cepe rũtq; vociferare,
ita vt ex p̃dictis teſtõr ille exñs ĩ firma opi.teſtãdi & in-
ſtituẽdi piã cãm,minimè potuerit teſtm̃ ɔplere: nõ mi
rũ igit̃ ſi ꝓhibẽtes tenent̃,ꝑ formã illius tituli,ſi qs aliq.
46 &c.Cũ†iã à pari ꝓcedat,ꝓhibere teſtes ad teſtõrẽ ire,
& adhibitos reuocare,& oſtiũ claudere, ne ĩtroire poſ
ſint,ad no.in l.1.& 2.ff.ſi qs aliq.&c.& in l.Marcellus.§.
fi.ff.ad Tre.& ĩ iſto caſu ɔſultationis Pe.de Anch.inter
uenere oĩa illa tria đ iure reqſita,& ſupius enumerata,
ꝓhibitio,videlicet,& ĩpedimẽtũ doloſũ.& eo tpe com
miſſũ,quo ille iã volebat teſtari,& erat ĩ actu teſtandi,
ɔſtabat ẽt & tertiũ,ꝙ teſtãdo volebat inſtituere hoſpi
tale,& iſtis ɔſideratis vnuſquiſq; ɔſuluiſſet,ꝑut ɔſuluit
47 Pe.de Anch.Minus † ẽt obſtat,ꝙ q̃relãtes dñt, d.Alex.
fuiſſe turbatũ ꝑꝑ clamorẽ,vociferationẽ & altercatio
nẽ verbis iniurioſis exortã inter ipsũ Dñicũ inſtãtẽ,vt
teſtaret̃,& dictas eiꝰ filias ex oppoſito ꝑſiſtẽtes,vt nõ te
ſtaret̃,ꝑ quos actus interrupta dr̃ volũtas d.Ale. ne te-
ſtm̃ cõpleret,ꝑꝑ quã indignationẽ vna reddita fuit vo
lũtas ipſius oppreſſi infirmitate,& ſenectute.& à filiab.
& ɔſanguineis ita vexat ;vt tradit Bar.in ver. non obſt.
in extraua.ad reprimẽ.quẽ refert Soc. d.ɔſ. 105. vol.3.

col.3.ver.solent.n.& ibidē Soc.& a'ij Mod.in l.1.§.si qs
ita.ff.de ver.obl.& per doc.in d.l.iubemus.C.de test.cū
alijs supra in contrariū al'c. & de clamore, & interru-
ptione cōsiderandis in præsenti disceptatione facit d.
consi. Lauren.Calca.90.nu.9.& Pet.de Anch.337.Ces-
48 sat† nāque ista; qm̄ solus clamor, seu vociferatio mini
mè præstat ltīmum impedimētū, nec ltīmā ꝓhibitio-
nem, nec à iure reperitᷣ ꝓhibitus, & punibilis, arg.l.nec
nō.§.qd̄ eis, & ibi, gl.citās ꝯcor.ff.ex qui.cau.mai. & in
terminis ꝓpriè nr̄is est ꝯs.pallegatū Cor.84. col.3. ver.
& pp hoc, vol.1.& ꝯs.219.col.9.in litera.P, & vers.dicta
interruptio, vol.2.& d.ꝯs.Soc.105.in ꝯs.Calca.& Pet.de
Anch.nō solū īteruenere clamores, & vociferationes,
verū ad fuerut alij actus magis ꝓpinqui, immo, & p̄stā-
tes ltīmū impedimentū, vt superius oñdimus. Maximè
cum talis clamor, & vociferatio nō fuerit cum ipso D.
Ale.sed solū inter Dn̄icum, & illas mulieres, nec ꝑ eas
pōt dici ꝓhibitus testari, si voluisset: cū nō obstātib. cla
morib.& vociferationib.ipse D.Ale.cęperit illā scriptu
rā, quā volebat, legere, & postmodū fuit lecta ꝑ Pipera
riū. Et demū eā reacceperit, & successiuè īterrogatus,
an voluisset testari, rn̄derit negatiuè mō, & forma, qb.
s̃.qb.consideratis, dici minimè poterit, dictas vocifera
49 tiones, & clamores dedisse impedimētū testādi. Et† illa
dicta Bar.in ver.nō obsta.in extrauag.ad reprimē.ꝓce
dūt, & locū sibi vēdicāt, qn̄ ꝓpter importunitates, adu
lationes, & suggestiones factas ꝑ cōsanguineos testōri
oppresso īfirmitate, & turbato cogitatione mortis, ac
exn̄ti in illo articulo, incōsideratè, & incōsultè, singulis
rn̄det affirmatiuè, vt ꝯcludūt oēs, in d.l.iubemus, Soc.
col.1.& alij Mod.ī d.l.1.§.si qs ita, & idē Soc.ꝯs. 92. col.
9.nu.26.& ꝯs.28.visis, nu.13.vol.3.& ꝑ doc.s̃.in opposi
tū relatos. Quæ adulationes, suggestiones, & importu-
nitates minimè ꝓbantᷣ factæ ꝑ dictas filias D. Ale.ipsa-
rū pr̄i, nec aliquo mō ꝓbatᷣ ipsas se opposuisse volūtati
pr̄nę. Cū ipse d.Ale.tunc nō esset ꝯstitutus in articulo
mortis. Supuixit.n.postmodū plurib.dieb.qbus, cessa--
bāt p̄dicta, & poterat testari, verū testī factionē distulit.
Et si qua verba erga cū ꝓtulere, minimè sonāt in ꝓhibi
tionē testādi. Si ēt instabāt, ne eorum pr̄ infirmus à D.
Dn̄ico molestaretᷣ circa factionē testamēti, id nō erat
punibile, vt dicit Cor.d.ꝯs.84.col.1.& 2.f̄m Bar.ī d.ver.
50 nō obstātib.& Soc.d.ꝯs.105.col.3. Iste†.n.actus laudabi
lis, est & cōmēdabilis, nō aūt punibilis, f̄m Cor.& Soc.
vbi.s̃. Et sicut Dn̄icꝰ p̄tēdebat sibi licere vnà cū frib.re
ipsa, facto, obseqjs, & meritis, iuxta l.nec adiecit.ff.ꝓ so.
inducere D.Ale.eorū patruū ad testādū, & relinquen-
dū eis bona, & hr̄ditatē, iuxta no.in l.captatorias. ff. de
51 hære.insti.& in l.fi.ff.si qs aliq.& in l.si.C.eo. Eo.† mō, &
fortiori, licitū erat ipsis filiab.instare; vt ipsarū pr̄ ꝑsiste
ret in ea volūtate, in qua fuit, dū ꝯderet primū suum
testm̄, in quo ipsas vl'es instituerat hr̄des, & eis licitum
erat, & longè fortius ꝓcurare ꝯseruationē dictæ hr̄di-
tatis ipsis debitę oī iure.l.cum ratio.C.de bon. dā.cum
vulg.& firmat Soc.d.ꝯs.105.col.vlt.primi dubij, vol. 3.
52 Nec† ꝑꝑea istę filię dn̄r culpabiles; cū essent successibi
les ex primo testō, & ab intestato illo cessāte, & īstabāt
ne D.Ale.pr̄ molestaretᷣ ꝯdere aliud testm̄, vt plenè ꝓse
quitᷣ Cor.d.ꝯs.84.vol.1.col.3.ver.ex quib. & col.1. & 2.
Cum ex istis nō dicantᷣ se opposuisse voluntati pr̄næ,
53 nec verba ꝑ ipsas ꝓlata sonēt in talē ꝓhibitionē. Et† illa
rixa, & cōtrouersia exn̄s inter eos, quorū aliqui vellēt
testm̄, aliq verò nō, à iure ñ reperiatᷣ ꝓhibita, & ꝯn̄r cē
seatᷣ ꝑmissa, f̄m Cor.vbi.s̃.& ꝯs.219.col.pe.vo.2.& Dec.
d.ꝯs.489.nu.6.& 7. Et sicuti Dn̄icus p̄tendebat alios di-
scedere è cubiculo, vt d.Alex.vellet, & posset testari, ita
& à fortiori licebat ipsis filiab. in hoc ꝯ̃dicere Dn̄ico.
54 Nō† aūt D.Ale.dici pōt testari voluisse, q voluit differre
testamēti factionē, propter quā dilationē nō habebat
tunc tēporis absolutā voluntatē testādi, f̄m Imolā, in l.
55 si is qui.ff.de testa.& Soc.d.ꝯs.92.col.2.vol.3. Et † impe-
dimentū p̄stitum dilationi testādi ob malā dispōnē in
firmi punibile nō sit, f̄m Soc.d.cōs.105.col.3. & 4. ꝯn̄r
dicta altercatio minimè venit cōsideranda, f̄m Corn.
d.cōsi.219.col.antep.vol.2.& d.cōsi.84. Et aduertendū
vlterius est; qm̄ ipse D. Alex. iam condiderat testm̄ de

ann.1515. In quo vl'es heredes instituerat dictas eius
lias. Ipse autem Dn̄icus, & fratres satagebāt, & insta
apud D.Alex. vt eos heredes institueret, & mutaret
mum testm̄, minimè carentes dolo, & fraude; cū
56 hereditatē auferre dictis filiab. Quo † fit, vt si D.A
propter fraudē, & dolum Dn̄ici, & fratrū muta
mum testm̄, & in secundo instituisset ipsos hr̄des
per actionē de dolo, vel subsidiariā in factum
dum fuisset dictis filiabus aduersus Dn̄icum, &
ista dolo, & fraude ꝓcurātes aduersus filias, vt
decisio Ang.asserentis aliàs in facto ita obtin
nō est.n.per illum tex.ff.de inoff. test. quē sequ
Iaco.de S.Georgio, est ēt deci.eiusdem Ang.in l.
qs aliq.q̃ refert, & isto casu seqtur Ias.in 2.limita
ad idē citatur Cepol.caute.65.aliàs. 36. sequitur
Barb.in c.presbyter.col.1.& 2.de pecu. cleri. &
consi.489.nu.1.& 6.& ēt facit dicta decisi.cōsi.
69.& quæ traduntur per Bald.Alex. & alios, in
ter.C.qui testa.facere pn̄t, & Alex.in l.2.§. quæ
ad Trebellianū. Et quamuis Angelus, & Decius
illo casu fuisse suggestas falsas causas, vt satagent
tationē testamenti hæredes instituerētur in dam
aliorum primo loco institutorum, tamen idem
falsa suggestio non interuenisset, dū tn̄ interue
verba blāda, & persuasiones ad cōmodū prop
in damnum, & pernicē alterius prout ista in ca
senti tentabāt Dn̄icus, & fratres, prout ꝯcludūt
57 Iason, & Cepol.ac decisi.Neapoli.vbi supra.
eos aliqua honestè accipiantur; quæ tn̄ in hon
tuntur.l.1.C.de petitio. bon. subla. lib. 10. vbi
58 Plat.& alij not. Si † igitᷣ Dn̄icus satagebat ita in
& perniciem filiarum dolo & fraude, & ꝯ̃
statem, licitū erat filiabus dolo bono, exc
malum prædicti Dn̄ici, & instare aduersus
cū, ne mutaretᷣ primū testm̄, f̄m glo.in l.Pa
quarta.ff.de inoff.test.q̃ in proprijs terīs nr̄is
in l.1.col.fi.C.si quis aliq. dicens in pn̄ti disce
posse ꝯsiderari dolū bonū, & vnicuiq; licere
malo, & fraude ꝓcurare suā vtilitatē, vt ēt in d.
torias, & in l.fi.ff.si quis aliq.& in l.fin.C.eodē.
post alios alia adducit, & faciunt, q̃ hn̄r in l. patr
so.ff.de his qui sunt sui vel alieni iur.& auth.mu
gis.C.de sacros.eccle.& in c.in cūctis.de elect. L
59 igitur† fuit, & non prohibitum ipsis filiabus D.A
rum patri exponere facta, & commoda propria,
terrūpere, quæ inhonestè petebātur à d.Dn̄ico, n
& clamare, ꝙ primum testm̄ non mutaretur
in d.l.1.& Corn.d.consi.83.& 219. Non enim
probatum, ipsas mulieres aduersus D.Alex.
cisse, nec dixisse aliqua, ex quibus ipse fu
testari: solùm enim ibi morabātur, quod
plaudebant ēt voluntati ipsius D.Alex. volēt
festamenti factionē, & reluctabantᷣ ac aduers
Dominico satagenti, & persuadenti D.Alexādro
let testari, & mutare primū testm̄. Quæ oīa eis
erāt facere, nec de iure fuere ꝓhibita, ēt si ex illis
cuta fuisset interruptio testamenti, q̃ verè hic n
teruenit, vt deduximus ex mente Corn.Bal.Soc.
60 rum, vbi s̃. Et† voluntas ipsarū nō tendebat ad pro
dum patrem volentē testari, sed ad impedimentū
perniciem ipsarum, qd̄ licitum erat, & nō puni
deduxi, licet in cōsequentiā subsecuta fuisset aliqu
terruptio testamenti, seu aliqua species delicti, arg
to ēt nota.in l.qui iniuriæ.ff.de fur. & in d.l. illud.
iniu.per Bar.& Mod.in d.l.diuus, in fi.ff.de sicar.
cōsi.160.vr̄, col.3.vol.2.& Decius cōsi.9.& ꝑ te
1.& 2.cum alijs plenè nota per Mod.in l. dictātio
q testa.facere posi.& ferè in terminis tradit Deciu
cōs.489.nu.7. Gesta insuper, & dicta per Piperariū
nimè inducūt impedimentū, & prohibitionem
non enim prohibuit notarios, & testes ingredi o
superioris cubiculi, vbi D.Alexander infirmus
61 batur, ꝙ apertum, & patēs semper erat. Et† si scrip
cæpit è manibus D.Alexandri, vt eam legeret, id p
cto fecit eo volente, & non inuito, nec violenter
stante iuris præsumpt.l.meritò.ff.pro soc.per Bart.
gent.

gerit.ff.de acq.her.& Soc.d.cōs.105.vol.3.Motus.n.cha
ritate id fecit,ne d.Ale.infirmus, q tunc cū difficultate
62 loquebat,legēdo fatigaret,tū†quoq; qa si id ipsi D.Ale
xādro displicuisset,suo arbitrio poterat dictā scriptura
tradere notario ad legēdū,& rogare notariū, vt illā pu
blicaret.Acqeuit igit tali actu gesto p Piperarium, ſm
Cor.d.ꝯs.83.col.3.vol.1.& d.ꝯs.219.col.antep. & pe.vo
lu.2.Eo insup,qm̄ ipse d.Ale.interrogatus,an vellet te-
63 stari,id penitus denegauit,nec mō aliquo cōstabat scri
pturā illā cōtinere instōnē hrdū,& quarū psonarū.†Et
si testōr volebat testari,iā poterat,cū testes sufficientes
numero potuissent aduocari,licet eo tpe ibi nō adesset
debitus numerus, & quā scripturā postmodū d.Alex.
retro habuit,& subtus culcitrā reposuit, apertè oñdēs
tunc nō hrē animū testādi,&illa gesta p Piperariū non
fuisse impedimēto, quin suo arbitrio fecerit, & facere
potuerit oīa. Verba insup p Piperarium tunc prolata
erga Christophorū Mantellū notarium minimè fuere
talia,q̄ impedimētū p̄stitissent, tum qa dictus notarius
nō fuit vocatus ab Alex.vt requirebat,ſm Cor.d.cōsi.
84.in prin.& deduximus.s̃. tū ēt qa Piperarius verū di-
cebat,D.Ale.tunc nolle testari,& verba illa,ꝙ si ipse ro-
garetur de testō, *se ne resentirà*,apertè innuūt,ꝙ poterat
tunc rogari,si d.Alex.voluisset,& verba illa minatoria,
me ne resentirò, intelligentiā hēbāt, qn̄ aliqd scripsisset ꝯ̃
voluntatē Ale.Eo magis,qa nō erāt curāda, nec attēdē
da,aut cōsiderāda,cū minimè ꝓbatū appareat,ipsū Pi
pera.fuisse solitū eius minas ad effectū deducere, vt su-
pius oñdimus,& qa talia verba minimè inducebāt me
tū cadētē ī ꝯstātē virū, ꝓut reqrebat,& s̃.deduxi.Eo ēt,
qa ipse Christoph.iā īgressus fuit cubiculū,vbi Ale.īfir
mus iacebat,& īterrogās ipse seu Dñicus d.Ale.an vel-
let testari,nullū habuit rñsum,nec d.Ale.d.notario ali-
qd dixit,vt hoc ꝯsiderat Cor.d.ꝯs.84.col.1.qnimmo,vt
p testes ꝓbat,Piparius ipse notarios à d. Dñico licētia-
tos retinuit,aptū oñdēs animū suū nō fuisse īpedire d.
64 Ale.si testari voluisset.Et†illa verba ꝙ d.Ale.volebat cō
fiteri,minimè erāt suspecta,ad no.in l.sācimus.C.de sa-
cros.eccl.Minus & illa,ꝙ d.Ale.erat surdus,cū iā esset se
nio ꝯfectus & īfirmitate opp̄ssus, verba ēt illa ꝓlata in
ꝯfessorē p Piperariū iocosa nō possūt aliquo mō ada-
ptari ad ꝓhibitionē & īpedimētū,cū illud verè impedi
mētū dicat, ꝙ nullo remedio seu saltē valde difficili pt
65 reparari.l.2.ff.si qs cauti.l.q̄sitū.ff. de re iud.& p Bal.ꝯs.
119.Sup facto.in prin.vol.2. cū si. Et † oē gestū aut di-
ctū p Piperariū nullo mō p̄stitit cām immediatā, ne di
ctus Ale.testm̄ primū mutaret & institueret dictos Dñi
cū & frēs, vt deduximus, ex quo apertissimè infertur,
oē factū & gestū p eundē nō includēs cām hāc imme-
diatā,nō potuisse p̄iudicare & nocere dictis filiab. l.2.§.
frīs,& plenissimè post gl.in ver.fisco,p Bar.ibi,in prin.
& in §.sed si legatū.& §.fi. vbi gl.ꝯcordantes citationes
citat.ff.si qs aliquē, &c.p gl.in ver.leges.§.si cōiunctus,ī
auth.vt cū de applone cogno.Bal.& alios,in l.1.C.si qs
aliquē,& sequit Cor.d.cōs.219.col.10.ver.cōfet ēt.vol.
2.ea rōne; qm̄ delictū & factū vnius,nō hēt p̄iudicare
tertio. Nec istis obstare hn̄t dicta & depositiones ali-
quorū testiū,quatenus,deponunt, q, ipsorū iudicio D.
Alex.fuisset testatus,nisi supuenissent altercationes,cla
mores,iurgia,vociferationes,ac verba iniuriosa īter di-
ctas filias & Dñicū,p quas ipse D.Ale.turbatus,interru
66 ptus,& īpeditus potuisset testm̄ ꝯplere, & si ipse Pipera
rius nō dixisset & fecisset ea,q̄ dixit.Hmōi†nāq; iudiciū
minimè recipiendū est, testes.n.ita deponētes iudicāt,
& nō deponunt,ꝯ̃ ꝓpriū ipsorū offm̄;vt tradit Bar.in l.
q testō.§.fi.circa fi.ff.de test.& Ang.in l.sciēdū. col.2.in
repeti.ff.de verb.obl.& Alex.cōs.74.Visa,col.3.vol.1.&
cōs.147.Pōderatis,col.pen.vol.2.& Dec.cōs.256.In cā.
nu.5.subuertit ēt tale indiciū;cū minimè ꝯcludat,vt ip
simet testes deponunt,poterat.n.testari,si voluisset,nō
obstāte tali interruptione, distulit.n.testari; vt suo ar-
67 bitrio posset testm̄ ꝯdere, ꝙ impedimētum dilationis
minimè punibile est,vt deduximus s̃.Et †in pn̄ti specie
ꝓbōnes dēnt esse cōcludētes,& luce meridiana clario
68 res,arg.l.sciāt cuncti.C.de prob.& tradit Corn.cōs.56.
col.j.vol.1.Immo†iudiciū cuiuscūq; sensati verisilr de-

buit & dēt esse,attenta legis p̄sumptione & affectione
prña,ꝙ ipse d.Alex.non erat priuaturus bonis & hrdi-
tate filias suas ꝓprias,vt docet Augusti.in 16.q.4. c.fin.
& sunt aptissima & vulg.iura iuris ciuilis & diuini istud
dictātia,attēta naturali rōne.l.cū rō.ff.de bonis dānato
rū.Et qa nullus amor vincit prñū; eo insup qm̄ mini-
mè cōstat, dictū D.Alex. voluisse instituere dictos eius
69 nepotes.Nec†p̄t capi cōiectura lectionis illius scriptu-
ræ summissa qnq; voce factæ p Piperariū; nō.n.neces-
riò infert,illa fuisse talia,q̄ nociua essent filiab.nec istud
p̄sumendū est,ſm Soc.d.cōs.105.vol.3.& Cor. d.cons.
84.vol.j.& d.cōs.219.col.antep.vol.2.iunctis notatis in
c.in pñtia.de prob.& in l.nō hoc.C.vnde legitimi. Istis
.n.minime obstabit dictum exēplum Odofredi in l.2.
C.si quis aliquē,ibi, nāq; illi filij intellecta mēte & volū
tate patris,qualiter & quō volebat testari,fuere trāsmis
si p illū, vt aduocarēt notariū, qui dolosè minimè eū
aduocauerunt,deludentes,& decipientes patrē ꝯfiden
tē eis,& talis dolus ꝯsistebat, ne notarius accederet ad
patrē,& cām immediata p̄buit, ne testaret;cum oīno
vellet testari ſm formam explicatā filijs:vñ meritò ſm
70 dispōnē iuris cōis filij veniunt puniendi.l.1. in prin.l.2.
ff.si quis aliquē.l.3.§.fi.ff.ad Treb.& diximus supra. Ista
autem cessant prorsus in pñti specie,vnde,&c. Pariter
nō obstabit decisio cōs. Neap.69. Ibi.n.ille maritus in
actu,quo vxor testabat, dolosè ingressus est locū,vbi il
la cōdebat testm̄,in quo patrē instituerat hrdē, & quia
vxor erat in articulo mortis, & grauitate infirmitatis
oppressa,ob nimiā reuerentiā maritalem annuit p̄cib.
eius mariti, in eundē cōferens legatū domus,ꝙ mini-
mè fecisset,si dictus metus reuerētialis nō adfuisset,quę
decis.propriè adaptat ad d.Angeli,in d. l.nō est. n.ff. de
inoff.test.cū si.s̃.adductis, & talis metus ibi æquiparat
metui tirānico,cuius p̄ces iussa sunt, & iustū arguunt
metū.Prout ēt qa ibi p̄ces illę lachrimosæ dolū & frau
dē cōtinentes porrigebant vxori infirmæ, & in extre-
71 mis laboranti & dictis p̄cib.fatigatæ ac vexatæ.†Cuius,
& aliorū ita existentium propriū erat & est,annuere in
terrogantib.& affirmatiuè singulis rñdere, ſm Bart.in
ver.nō obstan.in extrauagāti ad reprimendū.cum cō-
cor.s̃.deduct.Cōs.Ant.de But.78. nihil prorsus cōfert,
cons.insup Calca.& illud Pet.de Anch. penitus sublata
fuerunt superius,cū diuersissimo casu loquātur.consi.
oīa Cor. supra in oppositū citata pro hac nostra snīa
faciunt.Ita ēt & illud Soc.105.vol.3. decis.verò illæ cō-
tinētes persuasiones factas dolosè laborantib.in extre-
mis ad casum pñtē nō conferunt,vt iā deduximus.Nec
72 inficiandū†est,l.secundā,C.si quis aliquē cū alijs.s̃.de-
ductis cōsiderare impedimentū, & prohibitionē dolo
sam,& ꝙ sufficiens est actus dolosus p̄stans impedimē
tū nō cōtinēs exemplū prohibitionis notarij,& testiū.
Fatēdum.n.est istud,dummō nō sit actus dolosus,& p̄-
stans cām impeditiuā,vt ille nō posset testari,prout de-
clarant Bal.& reliqui scrib.in l.j.& fi.C.si quis aliq.Bar.
& alij,in l.fi.ff.eod.& adesse dēt dolus talis, qui necessa-
rium arguat impedimentum erga testatorem factum,
& ꝙ concurrant & probentur talia requisita, de quib.
superius iam diximus;vt erant in exēplo Odofr. consi.
Calc.cons.Ancha.& Ang.superius citatis, cum cōcor.
Nec†quidē ab re.nā licet exēpla nō restringant, tñ de-
73 clarant, quo in casu procedat dispositio.l.vt respōsum
congruū.C.de transact.l.regula.in prin.ff.de iur.& fact.
ign.l.precib. C.de impub. cum vulg. & illa exēpla quo
ad notariū,vel testes apertissimum dolū includūt, qui
ēt necessarius erit, & in alijs actib. inducentib. impedi-
mentū, quorū verè hic nullus adest. Minus ēt adsunt
cōiecturę,quib.dolus posset probari,prout minuatim
de vnoquoq; actu sigillatim disceptādo superius osten
dimus.Nec † ex aliquo actu gestō per filias seu Pipera-
74 riū dolus sine probōne p̄ōt præsumi. Nā actus dēt esse
talis,ex quo p̄sumat dolus,& tale factū,& actus probā-
dus est,quo ꝓbato, si illud tēdit in genus prohibitorū,
absq; alia ꝓbōne p̄sumet dolus,ſm no.in l.si nō ꝯuicij.
C.de iniurijs,& p doc.in c.1.ex̃.de p̄sumptionib.Hic āt
negat prorsus p filias & Piperariū fuisse aliqd actū, seu
dictū,ꝙ esset de genere ꝓhibitorū, & ex quo facto do-

lus præsumatur, singula.n.per ipsos gesta licuere, & ꝑ-
mittebant, nec penā merebant: cū nullo mō essent im
peditiua d.D.Alexandro, si testari volebat: Nec persua
siones filiarū erāt illicitæ, nec punibiles; cū ipsarū ꝯdi-
ctio esset cū Dñico, nō cū patre, quē nūquā testari ꝓ-
hibuere qnimo ꝓmisere, vt ipsius arbitrio testaret, si vo
luisset, ꝙ tunc facere iā recusauit, cessantq; ꝑpea quam
plura superius in ꝯtriū adducta. ¶Secundū principale
requisitū, ꝙ eo tpe dñs Alexā. voluisset testari, minimè
probatū apparet, vñ, &c. Et licet aliqui testes deponant
istud iudicio eorū, tñ tale iudiciū nullū ē, & incōcludēs
& ex plurib. subuertit, vt deduximus. Potissimū cū ipse
D.Alex. interrogatus, an vellet testari, nihil qñq; rñdit,
qñq; verò negauit expresſè, volens differre testamenti
factionē, & cū de hac dilatione increparetur à Dñico
asserēte, ꝙ forsan postmodū nō adesset tps testādi, ipse
Alex. erga Dñicū dixit, *che diauol è questo, costui mi vuol sot
terrar viuo & inanti che io mora, io voglio sotterar quāti ne so-
no qui*. & quāplures testes apertissimè istud deponunt,
nec ex aduerso aliqs testis est, q cōcludēter istud depo-
nat, ꝙ tūc voluisset testari, & satis ēt istud oñditur cōsi-
derata facti cōtingētia. Nō.n.aderāt testes ibi euocati,
nec rogati ad testī factionē, & volūtas nedū verbis, ve-
rū facto & re ipsa declarat. l.de qb. ff.de legi. l.Paulus. ff.
rē rat.ha. l.reprehēdēda. C.de inst.& subst.& quāuis cō-
fessor solus referat, D.Alex. ordinasse, vt vocaret nota-
rius, qa testari volebat; tñ vnicus est & singularis, ꝯñr ni
75 hil probās. Prout† ēt, etsi cōtestes hēret, adhuc nihil ꝓ-
bar ēt: cū ipsum D.Alex. pœnituerit tūc testari, & distu-
lerit testī factionē, potueritq; volūtatē mutare. l.3. in fi.
l.4. ff.de adim.leg. cū vulg. Nec dici pōt, ꝙ clamores, vo
ciferationes, & rixę subortę inter filias, & Dñicū, & ver
ba & gesta ꝑ Piperariū dederint cām & impedimētū,
ne tūc do. Ale. testaret: nā ista oīa nihil cōcludūt, vt si-
gillatim de vnoquoq; superius diximus. ¶Tertiū reqsi
tū, ꝙ ipse D.Ale. tūc volebat īstituere dictos suos nepo
tes q̄relātes, ꝓbatū esse nō ꝯstat, ꝯñr obtinere nō dēnt.
Nec obstabit, ꝙ illi erāt sui nepotes, & ꝙ diligebat & a-
mabat eos. Nā & eius filiæ ipsi magis ꝯiūctæ erāt & ꝓxi
miores, quarū amor oēm aliū superat, diligebant ēt &
amabant à dicto eorū patre, nā & illi sp fuere obseqo-
sæ, obediētes mādatis suis, & parētes eius dictis, nec vn-
quā aduersus eū fuere morosæ, nec aliquā cām dede-
rūt, ꝑp q̄ pr̄ aduersus eas indignatus hr̄et eas excludere
76 à bonis, & hr̄ditate sua, & ad illa vocare exneos. †Et eas
nunq̄ odio habuit, & licet falsò seductus ab alijs qñq;
diceret, se odio ꝓseq suos gños, appetētes ipsius mortē
tñ cā ista illi suggesta falsa erat, nec ꝑpea filias odio hē-
bat. Nec odiū aliqđ erga generos oñdit, vt experiētia, &
actus successiui docuere, ex qb. declarat volūtas, q̄ fue-
rit in p̄teritū. l.hi q. C.de adul. §.pauonū. inst.de re.diui.
l.sed Iulianus. §.sed si ab initio, ff.ad Mace. Ista oīa ꝓbāt
testib. iurib.vul.& cōi. q̄ citare frustratoriū esset. Nec fa
cit illud, in quo dr̄, D.Ale. sępe sępius, & publicè dixisse,
velle īstituere hr̄des dictos ei⁹ nepotes, & bona sua velle
relinq̄re domui, familiæ, & agnationi, & solū velle ęqua
77 re filias in dotib. tū† qa istud minimè ꝓbat ꝑ cōtestes.
oēs.n.hoc deponētes singulares sūt, ꝯñr nō ꝓbātes, ēt
si mille essent, c.bonę. c.cū dilecti. de ele. c.licet cām. de
ꝓb.& pulchrè ꝑ Bal. ī l.vt iurisiu. col.3. C.de testi. cū cō
78 cor. tū† ēt qm̄ asserta verba ꝓlata ꝑ D.Ale. nō erāt dispo
sitiua, nec ꝓlata corā testi. ad hoc adhibitis, sed solū ꝓ-
lata ad ꝯplacētiā, & ꝭm vulgares, q̄ minimè dispōnē ali
quā inducebāt, nec ēt declōnē firmę volūtatis & dispō
nis, vt tradit, in l.diuus. ff.de mili.test.& l.milites. C.co.&
insti.eo. §.cęterū. vbi gl. ꝯcor. adducit, & bñ facit tex. in
c.cū venissent. ex̄ de insti.& quę ponūt Ale. col.2.& alij
successiuè, in l.ita stipulatus. la grāde. ff.de verb.ob. Tra
dūt ēt oēs ī l.j. §.si qs ita. eo.ti. maximè Mod. nu.11. tū ēt
qm̄ ꝓbatū apparet, ipsū D.Ale. pluries dixisse ꝯtriū, bo-
na sua vc ʒ velle relīquere filiab. ꝙ ꝑfecto re ipsa execu
tioni mādauit, dū ī suo solēni testō ꝯdito an.1515. vl'es
hr̄des dictas eius filias instituit, de dictis aūt suis nepo-
tib. nihil ꝓrsus dixit, & ī dicta sua volūtate iā ꝑseuerauit
dū (vt diximus) interrogatus, an vellet testm̄ facere, id
denegauit, cū illud potuisset ꝯdere, si voluisset, supuixit
.n. plurib. dieb. & postremò declarauit valere, & dr̄e [illegible]
q testm̄ ꝯditū de an.1515. deridēdo ei⁹ nepotes [illegible]
tes ad suā hr̄ditatē & ꝯseq eius bona, & exitus rei [illegible]
simè ꝓbauit firmā & verā voluntatē ipsius D. Alex. [illegible]
in simi. tradit Bar. ꝯs.59. Cōc Spoleti. & ad casum [illegible]
79 Soc. d. cōs.105. col.7. Nec† obstabit depō illius [illegible]
fessoris: tū qa singularis, vt dixim⁹, & sperabat ꝯseq [illegible]
modū aliqđ, si testm̄ ꝯdidisset, ꝑꝑ ꝙ nō pōt dici [illegible]
ꝭm Bar. in l.deferre. §.idē decreuerunt. ff.de iu.iu. [illegible]
80 sitio† ēt illius Mariæ reijciēda est, tum qa singularis [illegible]
qa meretrix, ꝭm Spe. in ti.de teste. §.1. & ꝑ doc. in c. [illegible]
81 moniū, ex̄ de testib. & Soc. d. cōs.105. col.2. vol.3. tū [illegible]
qa est ancilla vnius ex q̄relātib. Bal. in l.ēt. C.de testib. [illegible]
82 qa † loqt de auditu. l.oīb. C.de testi. c.licet ex quadā [illegible]
83 eo. Loqr̄† ēt & ꝑ verbū, credere suo, q̄ depō reijcit, [illegible]
Ang. in l.sciēdū. ff.de ver.obl. Bar. in l.qd tñ. §.si arbiter [illegible]
84 ff.de arbi. Soc. cōs.98. nu.2. vol.4. Varia† deponit, & [illegible]
85 ria est in plurib. l.q falsa. ff.de testi. cū vulg. Et† eodē [illegible]
bo laborat depō Daini singularissimi. Itē & cōsan[illegible]
nei istorū q̄relātiū, vlterius & famuli vnius ipsorum [illegible]
no. ī l.parētes. C.de testi. & in c.lr̄as. de p̄sump. & [illegible]
in l.lex Corn. ff.de iniu. & plenè ꝑ scrib. Mod. in §. [illegible]
si qs. nu.4. ff.si qs cautio. l.2. post Bal. in l.2. C.de testi. [illegible]
Can. in c.in lr̄is. c.ti. iunctis no. de famulo salariato [illegible]
Rot. in nou. in tit. de testi. decis.12. & Dñi. de S.Gem. [illegible]
in c.Romana. de testi. li.6. Dec. ꝯs.94. In casu [illegible]
cōcludēter deponit, ꝙ simpr̄ volebat instituere [illegible]
tes sed solum sub illa qualitate, si ꝓbi essent, vt ꝯ [illegible]
86 Soc. d. cōs.105. col.2. deponit† ēt de iudicio suo, & [illegible]
dere, ꝙ reprobatū ē. In aliqb. verè falsum depo[illegible]
in oīb. ēt alijs falsus reddit, ꝭm glo. in c. in nr̄a [illegible]
87 cū alijs citatis ꝑ Ias. in l.ex falsis, in fi. C.de trā[illegible]
testes isti singulares pñt ꝯiungi, ꝭm doc. Bal. [illegible]
risiurādi, col.3. quē refert & seqt Ias. adducē [illegible]
88 admonēdi. nu.256. in repe. ff.de iureiu. Nec [illegible]
tas vnius pōt adiuuari alijs adminiculis, iu[illegible]
post oēs alios antiquos ꝑ Ias. ī d.l.admonēdi. & ꝑ [illegible]
in l.j. §.idē Corn. ff.de q̄sti. Nullū.n. hic adest pr[illegible]
adminiculū, vt euidētissimè ꝯstat ex deductis [illegible]
Minus ēt fama publica ꝯiungi pōt cū vno teste, [illegible]
nè tradita, in d.l.admonēdi. Cū hic nulla adsit fama [illegible]
89 miter ꝓbata, vt inferius dicemus. Et† iō istæ ie[illegible]
impfectæ ꝓbōnes iungi nō pñt, vt vnā perfectā [illegible]
cū vnaqueq; in sua specie sit impfecta, vt ad plenū [illegible]
alios seqt Ias. citās iura, & decis. in d.l.admonēdi. [illegible]
peti. nu.253. & seq. & in ver. Istā conclusionē nota[illegible]
90 ter limita. Requirunt† .n. in probatione impedim[illegible]
& probōnis testes in numero plurali, & concordes [illegible]
formes & ꝯcludēter deponētes, & nō varia, vt pr[illegible]
Corn. d. cons.219. col.2. vol.2. & d. cons.56. col.1. [illegible]
91 Nec† adiuuari pōt depositio illorū deponentiū de [illegible]
rū iudicio, & ꝑ verbū credere, tanquā allegantes [illegible]
causam iudicij, & credulitatis, ꝭm Saly. in l.testium. [illegible]
Cy. C.de testib. Alex. cons.109. nu.14. vol.1. & cōs. [illegible]
col.fi. vol.2. & Corn. cons.162. in litera M, vol.1. & [illegible]
sil.34. in litera S, vol.3. nullam.n. hic concludentem [illegible]
ducunt seu adducere possent rōnem, quare ita iudica[illegible]
rent, & crederent, & considerata facti serie, ac iuris [illegible]
sumptione, iudiciū & credulitas ipsorū nō poterit [illegible]
ligi alia, nisi volūtaria, affectionata, & sine rōne [illegible]
procedens, quinimo ꝯ oē verisimile, ac iuris diuini [illegible]
turalis, & ciui. præsumptio. vt superius oñsum fuit. [illegible]
postremò tertiū requisitū poterit dici probatum [illegible]
scripturā recitatā per Piperariū, & quā recusabat [illegible]
bere, &c. vt s̄. fuit in oppositū deductum. Nā scriptu[illegible]
illā è manib. Piperarij d. Alex. rehabuit, eamq; rep[illegible]
subtus culcitrā, & successiuè visa fuit in manib. alio[illegible]
& verum cōfessus est Piperarius, ꝙ illā habuit tpe [illegible]
eā legit, in pñti verò nō hēt; quia illam rehabuit d. A[illegible]
xan. & postmodum visa fuit in manib. aliorum, vt [illegible]
plures testes per ipsos ēt querelantes producti depo[illegible]
92 nunt. Per† quā depositionē satis dr̄ verificata excusa[illegible]
ipsius Piperarij, q & fortius paratus est ita iurare, cu[illegible]
iuramento omnino standum erit; vt concludit P[illegible]
de Cast. ita limitās illum tex. in l.fi. C.de fide instr. & [illegible]
decisio cons. Neapoli.330. Quidā Thomas. & bene[illegible]

tertij

seruit gl. inst. de ac. §. sed istæ. & qđ vult Alc. optimè loquēs ɔſ. 87. vol. 2. Maximè† cū ꝓbatū sit Piperariū, esse pſonā fide dignā, honestā, bonę ęstimationis, & famæ, ac ꝓbatæ ɔſcietię, argō eorum q̄ hñr in l. nō oēs. §. à Barbaris. ff. de re mil. & p Imo. in l. fi. col. pe. ff. de hær. in fi. & Alc. d. ɔſ. 87. Nec† fiscus aliqua actione poterit instare ad exhibitionē dictæ scripturæ, cū sua in aliquo nō intersit, ſm Bar. p illū tex. in l. 3. §. solēt. & in l. fi. ver. his pdictis, & alijs ver. seq. ff. de tab. exhi. Minus ēt oñdit aliqđ interesse ipsorū querelātium, cū lītimè nō ɔstet, D. Alc. in alia scriptura instituisse hr̃des. Nullus†. n. hoc
95 attestat, nec ēt ꝓbat, ꝙ volebat eos instituere, vt deduxi
96 mus d. §. solēt. & p Bar. in d. l. fi. Nec† Piperarius tenebat custodire scripturā illā ɔñr astringi nō pōt ad exhibendū eā, nec iure actionis, nec officio iudicis, vt post Bar. ꝓsequunt alij doc. in l. si qs ex argētarijs. §. an verò her. ff. de eden. & in l. 1. & fi. C. eo. p d. l. fi. & ꝓsequit Alc. ɔſi. 58. vol. 1. & Mod. in c. 1. nu. 65. ver. 2. limita, ex̄ de ꝓb. iūctis ēt traditis p scrib. in d. l. si qs ex argētarijs. §. cū aūt. & §. ptinere. & §. ex hoc edicto, cū ɔcor. Nec istis vt s̄. ɔcluſi obstare hñt alia supius in ɔ̄riū adducta, nā verè oīb. illis ex collectis & relatis supius rñsum oñdit, & adhuc tñ dr̄, & primò, illud, in quo dicebat, pñtē querelā fuisse ritè, & rectè institutā. Nō. n. negat istud, verū dr̄, illā nō fuisse, nec esse ꝓbatā, & ipsos querelātes non probasse, necessaria, vt obtinere possent, ɔñr nullum ꝓbatū est interesse ipsorū, qb. cessantib. nō potuere agere, nec ad duplum, nec ad aliud. Nō ēt obstāt ea, q̄ dicebant, impedimētum, & ꝓhibitionē tèstādi posse fieri, & causari multis modis, exēplis ibi enumeratis ac cōtentis in ɔſ. & decisi. ibidē citatis, & ēt qñ qs vellet mutare testm̄ primo loco ɔditū. Nā istud minimè negat, verū dr̄, nullum impedimentū à iure receptū fuisse datū D. Alex. quin si voluisset mutare testm̄, ꝙ nō potuisset, poterat. n. suo arbitrio id facere, si volebat. Nec aliqs act⁹ p filias, seu Piperarium fuit gestus, q tēderet ad ꝓhibēdum D. Alex. testari. Nec aliqs dolus p ipsos fuit cōmissus, vt ū voluisset, nō potuisset testari, vt de singulis gestis & dictis p ipsos sigillatim, & minuatim supius fuit discussum & oñsum, & exēpla tradita p doc. s̄. citatos. tā legēdo q̄ cōsulendo diuerso satis casu loquunt, nec applicari possunt ad casum pñtē. Minus ēt ex illis lōgè diuersis inferri pōt ad casum istum, vt ɔcludēter dedu ximus. Nec obstabit allegatus dolus, q semper cēsetur exclusus, & ꝓbandus erit per cōiecturas, & saltem per duos testes, quinimo absq; ꝓbatione p̄sumitur, cū ver semur in his, quæ sunt de genere ꝓhibitorum, & ēt in his quę sunt difficilis ꝓbationis. Nā verū est, dolū censeri exclusum, negat aūt hic fuisse cōmissum, p filias & Piperarium, minimè ēt ꝓbatus apparet p cōiecturas; per duos testes, vt requirit. Allegatæ aūt cōiecturę euacuatæ, & sublatæ fuere superius, & ideo aliæ ɔcludētes necessario erant ꝓbādę, & verificādæ, ꝙ minimè factū ostēditur, ɔñr seq dēt absolutoria, nec illud de genere interdictorū erit impedimēto, sigillatim. n. s̄. fuit subla-
97 tū. Nec † materia præsens sui natura talis erat, vt in ea deficere deberēt ꝓbationes, & redderētur difficiles, vt loquunt doc. in d. l. cōsensu. C. de repu. Cano. maxi. Fel. in c. 3. loco de prob. & Moder. in l. ptor ait, nu. 20. ff. de eden. & Dec. ɔſ. 3 10. col. 2. cum si. qñ. n. quis vult testari necessario plures pſonæ interuenire debēt, put plures interuenerūt eo tpe, quo p querelātes dr̄ d. Alc. voluisse testari, q aptissimè tūc tpis īterrogatus, negauit ꝓrsus id velle facere, plures ēt interuenerunt eo tēpore, quo declarauit se nō fuisse impeditū testari à filiab. seu Piperario, corā qbus personis, & plurib. poterat declarari, put facta fuit eius animi, & volūtatis, per quas psonas potuisset plenè ꝓbari, prout iā probata cōcludēter apparet in beneficium & cōmodum ipsarum filiarum. Ad illud, in quo dicebatur d. Alex. p prius dixisse, bona sua velle relinquere nepotib. querelantib. fuit rñsum cōcludenter & multipliciter, & oñsum insup eius voluntatē, si qua in hoc erat, fuisse mutatā, & ꝙ versamur in casu claro, nō dubio, & p̄sumptiuo; cū mutatio volūtatis nō p̄sumat in dubio. Nā ipse d. Alc. prius cōdiderat testm̄ in fauorē filiarum, in qua voluntate vsque ad mortē ꝑseuerauit, & ista voluntas attēdi dēt, & nō alia vana, & p testes singulares ꝓbata, minimèq; dispositiua, quinimo, & verius enunciata ad solā cōplacentiā. Et † quia ex verbis difformibus volūtas nō pōt
98 dici probata; vt propriè in casu nostro dicit Socin. ɔſi. 105. volu. 3. col. 7. ver. itē nec est verū. ita ēt rñsum fuit ad illud de altercationib. inter Dñicū & ipsas filias. Ad doc. verò Ang. in l. nō est. n. ff. de inoff. test. cum si. dictū extitit aptissimè facere ɔ̄ ipsū Dom. nec aliqua malitia mulierū, & Piperarij interuenit in damnū Dñici & fratrū. Nec aliquis actus geminatus tendēs ad idē. Omnia. n. q̄ fecerūt, licitè & iure pmittēte potuere facere, & dicere, vt s̄. fuit dictū, & ad illud de notario trāsmisso per magni. D. Sindicū ɔcludēter & plenè rñsum fuit. Ad
99 illud † aūt, in quo dicebatur, D. Alc. fuisse semel impeditum, & ꝓpterea filias, & Piperariū incurrisse pęnas legales, & tale impedimētum pfectum & cōsumatum ɔsiderari, esto ꝙ D. Alc. plurib. postmodū diebus superuixisset, & testari potuisset, ſm Bal. in l. testamenti. C. de inoff. test. per tex. in §. si ɔuictus. in auth. vt de appell. cogno. Rñdet, id ꝓcedere respectu exhęredationis, qñ filius verè prēm impediuit, & de hoc ɔuictus est, vt iusta sit ista cā exhæredationis, ēt si pr̄ successiuè aliud testm̄
100 fecisset. Quod † necessariò faciēdum erat pp exhæredationē, q̄ nō pōt fieri, nisi expressā & probata cā, in dicto auth. §. causas, & sufficiēs erit illud impedimētum consumatum, licet pater postmodū aliud cōdiderit testm̄. At in casu pñti, negat prorsus ipsas filias, & Piperarium præstitisse aliquod impedimentum, & sic versamur ex
101 tra casum obiectionis. Quinimo † aduertendū erit, ꝙ si pater verè impeditus noluet ꝓpter dictā cām filium exhęredare, certè id facere posset, cū suo arbitrio possit iniurias remittere d. §. cās. & plenè per scrib. in auth. ex causa. & in auth. non licet. C. de libe. ꝑteritis, & Bart.
102 in l. filio. ff. de iniusto rup. Et † quia volenti nō fit iniu-
103 ria. l. cum donationis. C. de trāsactio. Et † isto casu solū cōsiderādum esset interesse fisci post mortē pr̄is prohibiti, vt hr̄ & notatur per gl. & scribētes, in d. §. si conuictus, & in l. 1. per gl. & alios, ff. si quis aliq. test. Quod nō videtur cōsiderabile, quando pater successiuè aliud fecisset testm̄, & filium non exhæredasset, vt colligitur ex d. § si conuictus. ibi, si in prohibitione decesserit sine
104 testamento. Considerando † qualitatē illius temporis. l. in delictis. §. si extraneus. ff. de noxa. & ita declarandū venit dictum Bal. in d. l. testamenti. Nec in pñti casu aliqua cadit dubitatio, cum impedimentum aliquod per filias & Piperariū nō fuerit cōmissum, nec factum, vt
105 deduximus supra. Nec † obstabit illud, quod aptissimè dicebat de fama publica, nā vere formiter ꝓbata non apparet, vt pūctualr̄ in casu pñti deducit Corn. d. cōsi. 84. col. 2. & 3. & fi. vol. 1. & Soc. d. cōsi. 105. col 2. & 5. & fi. & ideo potius erat vana vox populi, cāta ex altercatione filiarum cum Dñico. Et † quæ vana vox originē
106 traxit ex ipso Dñico & fratribus, necnon ex Damo & Maria, testib. prorsus reprobatissimis, nullumque propterea poterit producere effectum, vt apertissimè cōcludunt citātes iura & decisio. Soc. & Corn. vbi supra.
107 Et † asserta fama & vana vox iā sublata apparet p ɔ̄riā famā iā ꝓbatā, vt p Bar. & oēs in d. l. de minore. §. plurimum. maximè Mod. citantes alias decisio. nu. 47. Nec
108 obstabit † dictum Bal. auth. quod locum. C. de colla. & sequ. Nō enim seruat illud in foro ciuili, sed attēdit & obseruatur opi. Bar. in d. §. plurimum, & aliorum seq.
109 Eo † ēt, qñ ī pñti disceptatione habemus aptā ꝓbationē veritatis & rei gestæ, q̄ attēdi dēt, omissa illa falsa & vana voce populi, trahēte originē ab aduersarijs & alijs minimè fide dignis, & veritas ista p̄ualere dēt, vt p Bar. & oēs, adducentes iura & decisiones illud probantes ī d. §. plurimū. Postremò obstare nō hēt, qđ dicebat de scriptura lecta per Piperarium, & quam confessus fuit habuisse, & quam occultat & recusat exhibere, in damnum & præiudicium fisci & querelantium. Nā diffusè, & ɔcludēter rñsum fuit superi⁹, multiplr̄, ac oñsum assertā scripturā nihil facere in pñti disceptatione. Nec
110 insuper † cōsiderandus erit numerus testium, iuxta no. in c. in nostra. de testibus, & in c. prudentiam, de off. de- leg.

leg.& Bar.in l.si duo.ff.vti possidet. Nã verũ esset, qñ in
reliqs daretᷣ oĩno paritas,vt p oẽs,maximè Fely. in d.c
in nr̃a.q̃ paritas ꝓrsus cessat in testib.ipsorum querelã-
tiũ,vt fuit deductũ,& ex plurib.oñsũ. Quinimò cessat
numerus,& posset in ꝯ̃riũ retorquari, quatenus ꝯside
ramus,vt tenemur,substãtialia pñtis negotij, ꝯtinentia
impedimẽtũ,& ꝓhibitionẽ testãdi,& tps quo dr̃ d.Ale.
voluisse testari,necnõ ꝙ voluerit mutare primũ testm̃,
& instituere in scdo dictos eius nepotes, vt qsque faci-
111 le,& ꝯcludẽter colligere poterit ex deductis s̃. Nec† ẽt
attẽdi dẽt dignitas illius testis notarij, & alterius sacer-
dotis,ad not.in d.c.in nr̃a.& per gl.§.absint.in auth.de
her.& Fal.& Soc.d.ꝯs.105.col.4.vol.4. Nã singularis est
sacerdos, alter verò de iudicio suo deponit, & malè.
Quinimo in plurib.deponũt in fauorẽ filiarũ & Pipe-
112 rarij,vt s̃.fuit oñsum. Nec † dici põt, testes querelãtiũ
ꝓbare verisimiliora,& ꝑpea ꝑferẽdos eẽ alijs adductis
ꝑ filias & Piperariũ,vt cõcludũt oẽs doct.in c. nr̃a.ma-
ximè Fely.nu.4.citãs decisio.vt post Bal.in l.testiũ.C.de
113 testib.facit Ale.ꝯs.154.vol.5.& ꝯs.237.vol.6. Ista † nãq;
oppositio in ꝯ̃riũ retorquẽt, & valde deseruit filiab.&
Piperario. Nã verisimiliora quò ad ipsos testes deponẽ
tes,ea dñr & interꝑtantᷣ,q̃ cõsonãtia sunt iuri cõi, ꝼm
Inn.in c.auditis.de ꝑscriptio. vbi oẽs istud sequuntᷣ, vt
ẽt facit Pet.de Anch.in c.1.de ꝑscr.li.6. & ꝯs.278. Iure
statutorũ,& alia adducit Fely.in d.c,nr̃a.nu.4. & ꝯside-
rãdo ius cõe,diuinũ ẽt & naturale,oĩs ꝑsumptio insur
git in fauorẽ filiarũ & aduersus dictos querelates,ꝙ pr̃
nullo pacto voluisset eas priuare,citauimus ad id supe
rius iura & decisiones,veri similiora igitᷣ deponunt te-
stes ꝓducti ꝑ ipsas filias,q̃ illi ꝑ Dñicũ,& fratres exhibi
114 ti. Dico † insuper & aliud, ꝙ si essemus in casu dubio,
semꝑ capiẽda esset illa ꝯiectura, ꝼm q̃ minus filij priuã
tur successione parẽtiũ,vel ex opposito,parẽtes succes
sione filiorũ,ꝼm Ale.ꝯs.115.Circa dubitationẽ.col.pe.
in fine,vol.2.& Soc.ꝯs.31.col.2.ver.ꝓbatur. vol.1.post
Old.ꝯs.142.& plenè ꝓsequitᷣ Io.Crot.in repet.l.oẽs po
115 puli.ff.de iust.& iu.nu.157. Recedimus†.n.qñq; a regu
lis,ne filij excludantᷣ ab hr̃ditate,argumẽto l.si qñ.C.de
116 ĩof.test. Et†vt reductio fiat ad primæuũ ius, ꝼm Dec.ci
117 tãtẽ iura ꝯs.222,Viso pũcto.col.pe.& fi. Et † licet testes
aliqui ꝓducti ꝑ filias & Piperariũ videantᷣ deponere su
per negatiua,testes verò querelãtiũ sup affirmatiua,&
ꝑp illis ꝑferẽdi,ꝼm gl.& doct.in c.1.de ꝑscr.li. 6. & Ale.
cõsi.170.in fi.vol.5.tñ aduertẽdũ erit,ipsos testes quere
lãtiũ deponẽtes affirmatiuè,minimè deponere ꝯcludẽ
ter,nec esse tales,vt ipsorũ depositioni sit stãdũ, vt sigil
latim de vno quoq; diximus s̃.& in plurib. ꝯcernẽtib.
subam rei,testes ipsorũ querelãtiũ deponũt in fauorẽ
& cõmodũ filiarũ & Piperarij,vt supius attigimus, &
si testes Piperarij & filiarũ nihil dicerẽt,nõ ꝑpea Dñic⁹
& frẽs possent obtinere cũ ipsorũ intẽtione,& necessa
riò reqsita nõ ꝓbauerint,& actore nõ ꝓbãte,&c. Et ad
maiorẽ corroborationẽ pñtis ꝯsultationis,& si neces-
saria nõ sit,adhuc tñ accedat decl̃o & exculpatio facta
per ipsum d.Ale.corã notario & testib. in qua ex cer-
ta sui sciẽtia declarauit, & dixit,eius filias & Piperariũ
nõ ꝓhibuisse,nec ꝓhibere,nec impediuisse,nec impe-
dire ipsum ꝯdere testm̃,& mutare primũ si voluisset,as
serens esse in sua volũtate & libertate facere & ꝯdere
aliud testm̃,si vellet,increpãdo dictos eius nepotes ꝙ fi
liab.& gñro imputarẽt ista,& eos diffamarẽt de ꝑdictis
affirmãs ẽt velle mori, cũ dicto suo testõ pri⁹ ꝯdito de
118 anno.1515. Qđ † instr̃m decl̃onis & exculpationis ple
nissimè & ꝯcludẽter ꝓbat ꝯtẽta in illo,ꝙ fuerint vera,
& ꝙ illis stãdũ sit, alio nõ docto.l. cũ ꝑcib. C.de ꝓba.c.
licet cãm.eo.ti.l.in exercẽdis,C.de fide instr.vbi diffusè
post alios ꝑ Sal.& ꝑ Cano. in c.cũ Io. Heremita.eo.tit.
119 Ista†igitᷣ decl̃o & exculpatio valde ꝓfuit & ꝓdest ipsis
filiab.& Piperario inculpatis,& q̃relatis, ꝼm Bal.in l.1.
col.fi.C.cõia de leg.& in similib.ꝑ Bar. in l. si qs in gra-
ui.§.j.ff.ad Syllan.vbi Ale.ĩ addi.alia adducit,post Ang.
in l.mr̃.C.đ calũniato.& ad plenũ ꝓsequitᷣ ipse Ale.ꝯs.
14.põderatis.vol.3.& no.Mod.in l.de dic.col.fi.ff.q sa-
tisdare cogantᷣ.& in terĩs nr̃is est decisio Bar. in l.fi.nu.
14.ff.si qs aliq.quẽ sequuntᷣ ibi scrib.& ẽt Bal.in l.1.col.
pe. ver.sed q̃ro pone.& Saly.ibidẽ,in fi.C.eo. & ꝑ eũdẽ
Bal.in l.nostrã.col.fi.C.de testa.volẽtes & ꝯcludẽtes, q̃
si testõr corã notario seu corã duob.vel trib.testib.de-
clarat & dicit, ꝙ coactus à talib. ꝑsonis fecerat testm̃,
& ꝙ libẽter mutaret illud,si nõ adesset timor,valebit &
tenebit hmõi decl̃o,licet tẽdat ad inculpationẽ aliorũ.
Quãto igitᷣ forti⁹ erit valida & firma exculpatio,& de-
cl̃o innocẽtię lõgè magis fauorabilis,ad nota.in l.2.C.
q test.fa.poss.eo magis,cũ talis decl̃o,& exculpatio ve-
ritatẽ ipsam cõtineat,filię nãq; & Piperarius nullũ pr̃-
terunt impedimẽtũ d.Ale.ne faceret testm̃,si voluisset
solùm.n.obstabãt Dñico,qđ eis licebat, & q̃a tunc tẽ-
poris D.Ale.noluit testari,cum aptissimè testamẽti fa-
ctionẽ distulerit,vt ꝯcludẽtissimè s̃.iã oñdimus. Nec
120 dictæ decl̃oni &† exculpationi hẽt obstare, si dicatur
nullũ ꝓducere effectũ post delictum & delicto ꝓbato,
ꝼm Bal.in d.l.1.col.fi.& Ale.d.ꝯs.14.col.1. & 3. vol.3.
Bal.in d.l.testamẽti.C.de inof.test.ꝑ tex.ĩ d.§. cõuictus
221 in auth.vt cũ de appell.cogn. Negatᷣ†.n.hic fuisse com-
missum delictum,ꝯñr nõ potuit ꝯsumari: cũ nõ ens
qualitates aliquę esse nõ possint.l.ei⁹ q,in prin.ff.si cer.
pet.& nulla hic adest ꝓbatio delicti,& impedimẽti.ꝯ̃
positũ verò sic,ꝓbatio videlicet ĩnocẽtiæ, vt aptissimè
122 ex deductis s̃.cõstare creditᷣ. Nihil†igitᷣ facit doc.Bal.in
d.l.fi.versi.itẽ si testõr,nec tex.in l.q ea mẽte. ff. de fur.
123 cum si.nec † insuꝑ doc.Fely.in c.1.de ꝑsump.in quarto
notabili,& col.qnimmo doc.illa ꝓbat ꝯ̃rium,dũm Fe-
ly.citãdo Bar.in l.inter oẽs.§.rectè,ff de furt.cũ sim.ad-
ductis ꝑ Fely.in c.significasti.de homi.dicit & affirmat
passum delictum posse exculpare delinquentẽ, si esset
amicus vel cõsanguineus,citat Saly.in l. si nõ ꝯuitij.C.
de iniur.& Bar.in d.§ rectè.& al̃s decisio.ꝯcludẽs,ꝯside
rãdas esse ꝯiecturas. Quę singula bñ adaptantᷣ ad inten
tionẽ ipsarum filiarum,& Piperarij exculpatorũ ꝯside
ratis ꝓbationib.& alijs supi⁹ annotatis,& ad dicta Bal.
in d.l.testamẽti.et ad dictũ.§.si cõuictus. plenissimè &
sufficiẽter fuit supius rñsum,et oñsum, quo casu ꝑce-
dãt. Nec põt dici hoc delictũ esse famosum,nã ꝯ̃riũ ꝯ-
124 tè s̃.oñdimus Minus† ẽt ꝑdictæ decl̃oni obstat,si dica-
tur,eã fuisse factã d.Ale.laborãte ĩ extremis, cui fuit
suggestũ ꝑ filias,iuxta no.in l.iubemus.C. de testa. &
Soc.ꝯs.28.et 29.vol.3.cũ cõcor. negatᷣ.n. istud,nã tũc
bñ se hẽbat d.Alex.& erat in sano sensu, supuixit ẽt
quib.diebus,et depositio Mariæ et Daini istud ꝓ-
125 bat,necnõ et aliorũ testium.nec † obstabit,ꝙ dictæ fi-
liæ erant mẽdaces pr̃i,dũ dicitur,eas pr̃i retulisse fi-
accusatas ꝑ Dñicũ et fratres, qđ minimè verum est
et tanq̃ mẽdaces et dolosæ nõ debent vti dicta de-
ne,ad not.in l.ea q̃.§.fi.ff.de ꝯ̃hen.emp.et in l.fi.ff.de
vendi.per Bar.in l.dolum.ff.de dolo.Ang.& Ias.in l.
126 C.si qs aliq.& Ale.ꝯs.41.Viso col.3.nu.5. vol.3. Et†
suggestionẽ et ꝓcurationem ipsarum filiarum
dubio emanauit dicta decl̃o et exculpatio,ꝯñr tam-
specta nõ dẽt ꝓdesse ipsis,et Piperario,ꝼm Bal.in l.
similique mõ.ff. si quis cautio. et ad idẽ plura cõg.
Ias.in l.si verò.ĩ prin.col.pe.et fi.ff.q satisd.cog. Ve-
.n.dixerũt pr̃i,Dñicum se cõtulisse ad sindicũ,et ve-
filias et Piperarium querelasse,ꝙ non permittebant
Alex.condere testm̃. Qui sindicus volens dictæ que-
lę prouidere, trãsmisit suum notariũ ad domum
D.Aelx.de quo iã superius verba fecimus,non erãt
tur mẽdaces;cum veritatẽ ipsam profiterentur, &
127 cerent patri. A †quo ad maiorẽ cautelã, iuxta l.oĩũ
C.de testa.& l.nõ solent.ff.de regu.iur. optimo & sa-
suffultæ cõsi.bene fecerunt obtinere dictã decl̃onẽ
exculpationẽ veritatis per instr̃m publicum,vt eã pa-
tam qñ casus incidisset,prout iam incidit,haberẽt.iu-
ta dictam l.cum precibus.C.de prob.& gl.pe.citante
alia iura,in l.si pupillus. in prin. ff. de noua. vbi Pau.
128 Cast.dicit eã notab.adducens alia,cum similib. Et†
declarationem obtinere à patre licitum erat filiab.
& genero. Non.n.reperitur istud esse prohibitum,
tex.illum tradunt omnes,in d.l.fi.ff.si quis aliq.& in l.
129 per Odofr.& Ias.C.eo. Nec†dicta Bar.vbi supra,& l.
in d.l.si verò.hñt obstare,non.n. affectatè & malitiose
ꝓut loquũtur illę decisio.istę filię & gener obtinuerunt
declara-

declarationem,& exculpationẽ, nec ẽt ad occultãdam veritatem, nec subtrahendo copiã & facultatem probationis,vt ẽt tradunt Bal. & Fely. in c. intimauit,in fine, de testi.sed ẽt procurarunt ad habendam ipsam veritatẽ, cum nullũ impedimentũ testandi per ipsas fuisset pstitum patri,qui bene potuisset testari, si voluisset, & qui voluit persistere cũ testõ, per eum cõdito de an. 1515.& cũ illo mori,& eã procurarunt,vt subuerterẽt malitiã & dolum ipsius Dñici & fratrum,ꝙ vtiq; licuit eo magis,cum testes loquentes de hac affectatione seu stimulo filiarum,loquantur de iudicio, & credere ipsorum,quorũ depositio inefficax est,& vana, vt deduximus,& ipsæ filiæ solũ instabant patri, vt faceret dictam declarationẽ, ꝙ ab ipsis et genero nõ erat prohibitus testari,nihil vlterius petẽtes,et d.Ale.cognoscẽs veritatẽ nedũ illam fecit quò ad dictum caput,verùm et alia addidit superius enarrata, tendẽtia in fauorem filiarũ, illa minimè requirentium.Nec obstabit depositio Dai ni,et Mariæ dicẽtium d.Alex.fuisse cõfessum fecisse dictã declarationẽ,et exculpationẽ ob stimulũ filiarum, tũ quia sunt singulares,tũ quoq; ex pluri.reprobati et prorsus redditi inhabiles, causis supius enumeratis,et quia licitũ erat dño Alex.quousq; viuebat, mutare voluntatẽ suã,et variare.et si prius fuerat in aliquo proposito mutandi testm̃ primũ ab eo cõditũ, potuit suo arbitrio ab illa voluntate recedere,et declarare suũ extremũ iudiciũ in fauorẽ et cõmodum ipsarũ filiarũ, prout iã declarauit, et illud exequendũ venit ſm iura com 30 munia et vulgaria.Potissimum † cũ per illud reddiderit se conformem iuri diuino,naturali,et ciuili, et ꝑut ita præsumendum est.l.si duo.in fi. ff. de acq. hære. per Bartolũ,Alexandrũ,et alios,in l.heredes mei.§.cum ita, ff.ad Treb.et eundem Bart.in l.vt iusiurandi. §.si lib. ff. de bon.liber.Petr.de Ancha. et alios,in l.tres fratres.ff. de pact. Parisius Bononiæ.

SVMMARIVM.

1 *Instrumentum vitiatur propter omissionem diei & consulis.*
2 *Priuata scriptura vitiatur propter istam omissionem sed contra nume.21.*
3 *Consuetudo disponens instrumentum valere,si non habet diem, non erit obseruanda,& num.25.*
4 *Omissio appositionis diei in aliquib.vitiat actum.*
5 *Testamentum non potest celebrari coram vno teste,& nu.8.*
6 *Dispositio & alius actus per contestes probari debet.*
7 *In testamento militis duo testes interuenire debent.*
8 *Statutum disponens, testamentum posse celebrari coram vno teste non valet,& nu.5.*
9 *Statutum legitimè conditum obseruandum est.*
10 *Statutum potest derogare solemnitatibus de iure ciuili introductis,num.16.*
11 *Verba indefinita æquipollent vniuersali.*
12 *Verba vniuersalia omnia complectuntur.*
13 *Proœmium ostendit causam finalem.*
14 *Pronomen,hoc,demonstratiuum est.*
15 *Casus exceptuatus declarat alium, in quib. terminis loquatur & procedat.*
16 *Statutum derogare potest solemnitatib. de iure communi introductis,& tollere formam dicto iure traditam.*
17 *Forma tradita à statuto, obseruanda est.*
18 *Statutum priuatæ scripturæ potest dare robur,vt probet.*
19 *Consuetudo idem potest operari.*
20 *Omissio consulis non vitiat hodie instrumentum,& nu.21.*
21 *Scriptura priuata necessariò non requirit diem.*
Sine die etiam probabit contra scribentem & eius hæredes.
22 *Priuata scriptura comprobata, quòd fuerit scripta manu illius, fidem facit.*
23 *Vltima voluntas dubia potest per hæredes comprobari.*
Disposita in testamento minus solemni, possunt per partes comprobari.
24 *Partes possunt facere,vt scripturæ priuatæ detur plena fides.*
25 *Statutum disponens testamentũ manu propria testatoris scriptũ cũ vno teste valere,non dicitur disponere contra ius gentium.*
Coniunctio scripturæ & testis recipienda est, & vtrunq; probat licet vnum de per se non probaret.
Vnio & cumulatio probationum de iure admittitur, & consideratur.
27 *Miles sine teste potest sua manu propria scribere testamentum.*
28 *Dictio,vsque, an stet inclusiuè seu exclusiuè.*
29 *Dictio,& non vltra,exclusiua est aliorum non expressorum.*
30 *Paganus ad tempus, non potest maiori directò substituere.*
Et quando id facit,obliquatur dispositio, vt valeat in vim fideicommissi.
31 *Fideicommissarius sub conditione, illa impleta, potest fideicom. petere,& nu.46.*
32 *Vnius temporis inclusio est reliqui exclusio.*
33 *Dispositum aliquid dicitur per verba æquipollentia.*
34 *Mens testatoris potissimè consideranda est.*
35 *Voluntas tacita collecta ex coniecturis sufficiens est.*
36 *Fideicommissum potest induci verbis, etiam enunciatiuis.*
37 *In fideicommissis magis consideratur mens,quàm verba.*
38 *Falsa grammatica,& mala latinitas quando,& quo casu vitiet actum.*
39 *Clausulam,omni meliori modo,&c. multùm operatur.*
40 *Relatio non fit ad illud caput,continens dispositionem perfectam & absolutam.*
41 *Nec quando ex relatione resultaret absurdum.*
42 *Et quando diuersa adest ratio,ne ad illud relatio fiat.*
43 *Et quoniam repugnat intentio disponentis.*
44 *Præscriptio non currit,non valenti agere.& nu.seq.*
45 *Fideicommissario ante impletam conditionem fideicommissi nulla currit præscriptio.*

CONSILIVM LXVIII.

1 Contra & † aduersus testm̃ seu vltimam voluntatem q.ser.Andreę notarij de Morello ciuitatis Bellunen. ad ipsius nullitatẽ nonnulli adducunt omissionẽ & defectum diei,& cõsulis,iuxta ea, q̃ hñr in auth.vt ppo.no.Impera.in principio,& in auth. quib.mod.natur.effi.legi. §. quantũ vero. & in c.inter dilectos,& ꝑ Mod.ĩ c.1.de fide instr.& in l.generali. C. de tabular.lib.10.per Bart.& alios,in l. si librarius.ff.de reg.iu.& ꝑ doc.in rub.ff.de ope.no.nun.cũ si. Omissio
2 enim † pdictorũ vitiare hẽt scripturã ẽt priuatã, vt tradit in l.scripturas.C.q potio.in pignor.hab. in l. ex sex-
3 tãte.§.Latinus.ff.de exec.rei iud.Ita † vt ꝯsuetudo disponẽs,diem in instr̃is non debere apponi,reddat nulla & in efficax,vt cõcludunt D.de Rot.in antiq. in tit. de ꝯsuetu.decis.sexta,vtrũ valeat, refert & seqtur Rocchus de Cur.in repet. c.fin.fol.mihi 12.colum.2.versic.aliud exẽplum est.de consuet u.& faciunt not.per eundẽ,eo.
4 c.fi.in 3.notabili.Et † alia,quæ adduci possunt cõcernẽtia omissionẽ diei,& exinde nullitatẽ dispõnis,de quib. in d.l.de die.ff.qui satisd.cog.& ꝑ oẽs, in l.ita stipulatus, la grãde.ff.de verb.obl.& in c.1.de fid.instr.cũ concor.
5 Præterea † assertũ testm̃ cõditũ solum apparet vno tm̃ teste p̃sente,quo fit vt nullũ reddat,nã ꝑ cõtestes ꝑbari
6 bis de testi.Quælibet † nãque dispõ,& quilibet actus ꝑbãdus est ꝑ cõtestes.l.vbi numerus. ff.de testi.ẽt si ꝯside-
7 remus dispõnẽ iuris naturalis,& gentiũ. c.cum esses.c. relatũ.extra de testamen.Et † patet in testõ militiũ, qui bus testãtibus,licet remissa sit omnis solennitas iuris.l. 1.& ferè per totũ.ff.C.& insti.de test.milit.tñ ad minus duo testes debẽt interuenire,ꝑ quos probari possit dicta sua voluntas,vt traditur in l.Lucius.& in l.diuus.& in d.l.1.& in l.neque,§.deportati.ff.de testa. mil. ꝑ gl.& alios,ꝑ gl.& scrib.in l.milites.C.eo.ti.& inst.eo.§.planè. in ver.his ergo.& statututũ Bellunen. disponens, corã vno teste & notario testm̃ & vltimam voluntatẽ posse celebrari,& ita celebratã esse validã,redditur satis dubitabile,& ꝙ non valeat.Disponit † namq; contra ordina ta de iure naturali,& iure gentiũ,& pręb et causam falsitati,ſm Ang.Imo.& Pau.de Cast.in l.3. & in l. querimus.ff.de testa.cũ alijs adductis p̃ Bar.& scrib.in d. l.milites.& diffusius ꝑ Iaſ.in l.cũctos populos.in prima lec. nu.33.& alijs seq.maximè nu.39.& in lect.nu.71.& seq. maximè num.82.C.de sum.trin.& fi.catho. & sequitur Alber.Bru.in tract.de forma.fol.mihi.17. col.1. 2.& 3. ver.Item hic cadit.& versi.limitãda est. & per locum à speciali,bene facũt tradita per illũ tex. in l. Theopom-
9 pus.ff.de do.prælega.Istis † tamen non obstan.dico testamentum,prædictum, & vltimam voluntatẽ fuisse & esse validã & firmã,considerato tenore & dispositione

 prædi-

prædicti statuti ciuitatis Bellunen. de cuius validitate
& obseruātia in pñti nō ꝯtingit dubitare:cū semꝑ fue-
rit & sit obseruatū tāto tpe, in cuius ꝯ̃riū nō extat me-
moria,& pluries ꝓm illud iudicatum,& inde subsecuta
executio,& ꝯditū fuerit ab hñtibus ptātē, & confirma
tum per Serenisſ.Dñium Venetorū,ad plenissimè tra-
dita per oēs,in l.oēs populi.ff.de iust.& iu. & in d.l.cun
ctos populos.& in l.1.ff.ꝙ quisq; iur. & per oēs, in c.1.
extra de cōst. cū si.iunctis no.in l.1. §.fi. ff.de aqua plu.
arcen.& in l.apparet.§.pe.ff.de itin.actuq; priua.& in c.
1.de præscri.lib.6. & in l.de quib. ff.de leg. & in l.vnica.
C.q̄ sit longa consuetudo, & in c.fi.ex̃ de cōsuetud.cū
10 cōcor.Derogatū† est.n.per tale statutū solēnitatib.in-
ductis de iure ciuili oīb.& quibuscūq;, vt patet ex ꝓœ-
mio,& ex verbis narratiuis d.statuti positis,in prin.ibi,
vt nimia solēnitas euitet̃,& ibi,ne ipsa solēnitate dimis-
sa vltimū iudiciū defuncti vitietur,& ex illis ver.sine ali
qua solēnitate,includentibus omnē & quācunq; de iu
re cōi requisitā,iuxta gl.in ver.alia.in cle.1.de fo.cōp.ꝑ
11 Arc.& alios,in l.Gallus.§.in oīb.ff.de lib.& posth.Et†q̃a
sunt indefinitè prolata,ad plenè no.in l.plurib.de leg.2.
12 Et†ēt cōstat ex illis verbis , ac si oīs iuris solēnitas esset
obseruata,vniuersalib.& excludentib. oēm aliā solēni-
tatē de iure cōi requisitā.c.si Romanorū. vers.dicēdo.
19.dis.l.Iulianus.de leg.3.c.solitæ.de maio.& obed.quæ
13 verba†prœmij apertè oñdunt finalē cām, & mentē ip
sorū statuētiū.l.fi.ff.de hær.inst.l.j.ff.ad Maced. l.regula.
14 §.& liceat.ff.de iur.& fac.ign.Quæ†mens fuit,vt cessan
te oī & quacunq; solēnitate de iure ciuili introducta,
solū obseruanda esset forma tradita in d.statuto,vt pa
tet ex oīb.verbis ipsius,maximè illis,hoc mō videlicet,
ꝙ pronomē demonstratiuū est,l.1.ff.de no.ope.nun.l.
qui seruū.ff.de interrog.actio.l.fi.de procu.l.q stipēdia.
ff.de rei vend.iunctis no.in l.cū quidā.§.1.ff.de vsu.in c.
statutū.de hær.lib.6.Bar.in l.j.ff.ad leg.Aqu. & in l.vide-
licet.ff.ex qb.cau.maio.& inst.de Attil.tu.§.nos aūt.Et
15 ēt†ex illis verbis positis in casu exceptuato à dicto sta-
tuto,qñ testōr nō esset literatus,in quo mandat serua-
ri oēm formā iuris cōis,q casus exceptuatus cōfirmat
ꝑcedentē nō exceptuatū, & qui declarat casum ꝑcedē
tē procedere non obstāte quacūq; dispōne iuris cōis
requisita in testamētis,& vltimis voluntatib.& ea omis
sa testm̃ cōditū à literato valeat & teneat, ꝓm formam
ibi traditā,ad no.in l.de his.ff.de legib.& in l.nā ꝙ liqui
dæ,§.fi.ff.de pe.leg.& diffusè per Mod.in l.j.ff.de reg.iu.
16 Pōt†.n.statutū derogare solēnitatib. de iure cōi indu-
ctis circa actū celebrandū,& testm̃ cōficiendū,& tolle
re formā de iure cōi reqsitā, & illā diminuere seu mu-
tare,vt qñ disponit,testm̃ posse corā duob.celebrari,&
doct.exēplificāt in statuto Venetorū,circa cuius validi
tatē licet plura doct. hincinde adducant , relati ꝑ Ias.in
l.si nō spāli,& in l.fi.nu.10.C.de testa.& diffusius, in d.l.
cūctos populos,ī.1.lec.nu.33.37.& seq.& in 10.lect.nu.
71.80.& alijs seq.& per Alber.Bru.in d.tract.de forma.
fo.mihi.17.col.j.& 2.ver.itē hic cadit magna dubitatio,
tñ cōiter cōcludit̃,id fieri posse,qñ fit à nō recognoscē
te superiorē,& maximè qñ expresè derogat̃ solēnita-
tib.iuris cōis ꝑ statutū, vt oīa ista in casu pñti ꝯcurrūt,
vt plura adducit Albe.Bru.in d.tract.de for.sub rub.qñ
cēseat̃ for.vel solēni.remis.fol.mihi.65.col.1.& 2.& tra-
dūt Bar.& alij,in d.l.oēs populi.in 4.q.3.q.prin.& Bal.in
l.humanū.col.2.& 3.C.de leg. cū alijs allegatis ꝑ Alc.in
l.j.in prin.col.2.ff.ad leg.Falc.& Fel.in c.q̄ in ecclesiarū,
de ꝯst.& Ias.in l.1.ff.de leg.& Albe.Bru.in d.tract.in Ru
bri.qs poss.tolle.for.& muta.fol.mihi.18.col.2.& 3.Ad
ꝙ ēt faciūt no.circa ꝯsuetudinē derogātē solēnitatib.
iuris cōis,deductis circa testā & vltimas voluntates,vel
alios actus,in c.cū dilectus.§.1. de fide instr. & ꝑ Bal.ꝯs.
352.In pūcto iuris cōis.vol.4. & Old.ꝯs.105.Vr.Car.ꝯs.
17 72.Titius.col.3.& seq.Abb. ꝯs.53. In ꝑdicta, vol.2.† Et
forma tradita sup istis à statuto solum obseruanda ve-
nit:cū illa constituat legē & modū obseruandū.l.certa
forma.& in l.prohibitū.C.de iu.fis.lib.10. & in l.fi. C.de
bo.vacan.eo.lib.l.cōstōnib.ff.ad municip.& per oēs,in
d.l.oēs populi.& in d.l.cūctos populos.& in d.c.j.de ꝯ-
sti.lib.6.cū alijs collectis ꝑ Alb.Bru.in d.tract.sub.Rub.
qs poss.da.for.fol.mihi.15.col.3.& 4.& alijs in locis per
18 eundē ibi citatis.Validū† igit̃ erit d.testm̃ & vltima vo-
lūtas,maximè si cōsideramus scripturā ipsius,vt priua-
tā scripturā , cui priuatæ statutū potuit dare robur &
firmitatē,vt plenā induceret probōnē,& plena fides il-
li adhiberetur,ꝓm Bal.in l.2.C.de cōstit.pecu.quē refert
19 & seqt̃ Ias.in d.l.si non spāli.nu.4. C.de testa.Prout † ēt
cōsuetudine pōt induci ꝓm Bal.in d.l.si nō spāli.col.2.
& Ias.ibi,& ꝑ Io.And.in addi.ad Spe.in tit.de instr.edit
§.nūc dicēdū.in addi.magna,circa finē,per tex.in c.cū
dilectus.de fid.instr.& sequit̃.d.Ant.in c.2.col.3.eo.tit.
& Fel.ibi nu.26.& Ias.in d.l.cūctos populos.nu.23.in 1
lect.& in l.admonēdi.nu.78.in lect.& in repet.nu.120.&
20 alijs seq.ff.de iureiur.†Nec obstabunt adducta superius
in ꝯ̃rium de omissione cōsulis,&c.Nā plurib.& plurib.
iā annis caruimus cōsulib.& ꝑ totā Italiā instra & scri-
pturæ fuere celebratæ & celebrant̃ sine aliqua cōsulis
appositione,& potissimū in Dñio Venetorū , vbi cele-
brant̃ ēt sine appositione illius, qui posset considerari
subrogatus consulibus,q̄ obseruantia & cōsuetudo in
dubiū nō est reducenda;cū tāto tꝑe fuerit inducta, &
ꝓm illā iudicatū & executū , in cuius ꝯ̃riū nō extat me
moria,vt supra deduximus,ad quod facit tex.in l.j.in l.
ff.de vent.inspi.& in auth.vt præpo.nomi.Imper.§.1.&
q̄ ad plenū.prosequunt̃ doct.in Rubr.ff.de ope.no.nū.
& aliquid attingunt.in l.fi.C.de testa.& in l.1. ff.de libe.
21 & posth.†Nec ēt obstabit omissio diei,nā scriptura pri
uata de necessitate nō reqrit̃,sicuti ēt nō reqrit̃ appositio
tio consulis,vt dicit Bart. in l.cū tabernā. §.idē quæsit.
in 1.no.ff.de pign.& alij ibidem sequunt̃, & no.doc.in
d.l.scripturas.& Abb.cons.97.vol.2. & plenè prosequit̃
Bal.in 1.cōst.C.§.quib.col.2.& ver.in priuatis verò scri
pturis.vbi post Guilie.de Cun.firmat, cōem *conclu-
sionē esse,nō requiri diē nec cōsulem, qñ sumus in ca-
su,quo nō agitur de prioritate seu posterioritate tpis.
Nā isto casu procederet,quod hr̃ per doc.in d.l.scriptu
ras.& expresè id firmat Bart. in d.§.idē quæsit.nu.3.&
Mod.in d.l.si librarius,nu.6.istis.n.casib.vt est præsens,
omissio diei non hēt vitiare,cū non sit de substantia,&
ponit Ias.in l.fi. C.de diuers.rescr.& Bart. in d.l.si libra-
rius.nu.4.dicit,omissionem diei esse quid minimum,&
nō habere vitiare,sicuti nō vitiatur dictum testis om-
tētis diē.Probabit talis scriptura , & potissimum cōtra
scrib.& eius hr̃des,vt voluere Io.And.& d.Ant.col.5.
Abb.col.7.ver.sed quæro.nu.12.in c.2. de fi. instr.quē
refert & sequitur Ias.in repe.l.admonendi. nu.115.
22 magis†cū testator fuit notarius, & persona valde fide-
lis,& approbata,nec aliquod verisimile vrgeat, qñ vo-
luerit testari ꝓm formā dicti statuti, cuius verba in cal-
ce dicti sui testamenti & vltimæ voluntatis inseruit,
talis eius scriptura fuerit cōprobata esse scriptam ma-
nu ipsius,ad no.per Bal.in Rubr.C.de fide instr.ver.scd
23 hic quæro.cū alijs adductis ꝑ Fel.in d.c.2.nu.30. Eo ēt
cū tale testm̃ & vltima voluntas per hr̃des in illa descri-
ptos fuerit in omnib. executa , obseruata , & mandata
executioni,& cōsequenter tacitè approbata , ad no.
in c.cōtingit,extra de trāsactio.& partes ipsæ cōproba-
re pñt disposita in testō minus solenni.l.nō dubiū.vbi
scrib.omnes.C.de test.cū alijs ad plenū cumulatis per
Alb.Bru.in dicto tracta.de forma,sub Rubr. de poten.
24 & effec.for.fol.71.col.2.versi.28.limitat̃.Prout † ēt;
partes ipsæ facere pñt , vt priuatæ scripturæ detur ple-
na fides,ꝓm Bal.in l.de qbus.col.4.versi. nam cū ipsæ.ff.
de leg.cum alijs collectis per Fely.in d.c.2.nu. 13. & Ias.
25 in repet.dictæ l.admonendi.nu.98.& seq.Nec † obsta-
bit decis.domi.de Rot.superius in contrariū allegata.
Nā illa loquitur in instr̃o,quod effectum sortiri nō pōt
sine appositione diei , nos verò versamur in scriptura
priuata manu propria scripta per testōrem, & confe-
cta ꝓm formam statuti optimè & cōcludenter proban
te dictā vltimam voluntatē,& quā minimè vitiat omis-
sio diei & consulis,& quia nō versamur in casu,in quo
tractandū esset de proprietate seu posterioritate tpis.
vt deduximus,& aliꝰ decisio. cōsiderātes & requirētes
diei appositionē diuerso satis casu loquūnt̃,vt est vide-
re ex ipsarū lect.& ad pñtē disceptationē nihil prorsus
faciunt,

faciunt,& ex illis penitus diuersis nõ est ad casum p̃sẽ-
tẽ inferendũ.l.naturaliter,§.nihil cõe.ff.de acq. pos.Nõ
obstat q̃ dicebat̃, vltimã volũtatẽ, saltẽ celebrandã esse
corã duob.testib.& q̃ corã vno tñ nõ p̃t celebrari, &
q̃ statutũ Bellunẽ.aliud dispões reddit̃ nullũ ; cũ de-
roget iurigentiũ, & naturali;vt est videre in testõ mili-
tis,iurib.& decisionib.s̃.in ɔ̃riũ adductis . Nã aduertẽ-
dũ est,statutũ posse derogare solemnitatib.introductis
iure cõi,& posse eas tollere,minuere,& mutar̃,ac ẽt no
uã formã cõstituere, ẽm q̃ testamẽta & vltimæ volũta-
tes sunt celebrãdæ,vt singula oĩa s̃. p̃bauimus, statutũ
igit̃ p̃dictũ potuit derogare solẽnitatib.iuris cõis, & da
re nouã formã, p̃ut eã dedit disponẽdo in casu limita-
to,qñ testõr scit scribere;vt sua manu p̃pria scribat,se
subscribat,& aliũ notariũ roget , & subscribere faciat.
Qñ aũt testõr nesciret scribere,statutũ voluit obserua-
26 ri ius cõe.Forma igit̃ ista à statuto tradita nõ est dero-
gatiua iuris gẽt.Nã requirit vnũ testẽ notariũ,reqrit ẽt
& scripturã manu p̃pria celebratã p̃ ipsũ testõrẽ,ita vt
ista duo simul iũcta sufficiãt,& vnũ solũ nihil operaret̃
& scriptura facta manu testõris cõiũgẽda est cũ ipso te
ste,& hæc duo simul iũcta p̃babũt volũtatẽ ipsi⁹ testõ-
ris,vt in simi.tradũt Bal.& alij oẽs,in l.certi cõdictio . §.
qñ.ff.si cer.pet.iũctis ẽt not.in l.ĩ exercẽdis.C. de fid.in-
str.& in c.cũ Io.Heremita.ex̃ eo.tit.& vnio istorũ mul-
tũ operat̃,vt in sim.tradũt Bar.& alij,in l.4.§. Cato.ĩ ter-
tia oppos.ff.de verb.obl. & rõne adiũcti & cõionis di-
spositio sortit̃ effectũ,q̃ aliàs de p̃ se deficeret. l.si cõem.
ff.quemad.ser.amitta.cũ alijs cumulatis p̃ Fel. in c.1.de
p̃scri.& p̃ Ias.in l.si emãcipati.col.4.C.de colla.Faciũt ẽt
no.p̃ Bal.in l.si q̃s ex argẽtarijs.§.cogẽt̃.ff.de edẽ. & per
gl.in ver.speciẽ.in l.3.§.ideoq; ff.de testi.& in l.instra.C.
de p̃ba.diffusè p̃ Bar.& alios,in d.l.admonẽdi, cũ simi.
quatenus volũt, p̃bationes esse cõiũgẽdas, & vnã semi-
plenã adiuuari p̃ aliã , statutũ igit̃ p̃dictũ nõ simp̃r di-
sposuit,q̃ corã vno fieret testñ,principal̃r eñ se funda
uit in testõre scribẽte manu p̃pria suã volũtatẽ , vt pa-
tet,qñ excludit aliũ testõrẽ ignorãtẽ scribere, ɔ̃ñr non
27 derogauit iuri gẽtiũ.Vt†ẽt p̃bat̃ in d.l.militis.ĩ fi. C.de
testa.mil.vbi dispõit̃,licere militi in vagina,aut clipeo,
aut in puluere,vel sanguine annotare & inscribere, q̃
volebat,esto q̃ nulli ibidẽ sint testes,dũmõ cõstare pos
sit,eũ p̃pria manu id annotasse,& gl.in ver.is ergo.inst.
de milita.testa.§.planè.ex q̃b.cassant̃ & tollũt̃ oĩa , q̃ in
ɔ̃riũ fuere adducta,q̃ eo magis p̃cedũt ; dũ testõr ipse
elegerit illũ notariũ Andreã de Põte,eũq; rogauerit,vt
exequeret̃ ea q̃ cõtinẽt̃ in rogitu,cuius vnius dicto stã-
dũ erit,ita disponẽte statuto,vt in similib. tradit̃ p̃ Bar.
& alios,in d.l.Theopõpus.& in alijs locis ibi p̃ Alc.cita
tis,& Bal.in d.l.de q̃b.col.4.& Ias.in repeti.l. admonẽdi.
nu.100.stãte igit̃ validitate dicti testi, & vltimæ volũta-
tis,dico ipsũ testõrẽ post hr̃des p̃ eũ institutos, & illorũ
descendẽtes & successores post quartũ gradũ ad bona
sua & hr̃ditatẽ titulo donationis,& p̃ fideicõmissũ vo-
casse gubernatores hospitaliũ ecc̃liæ sanctæ Crucis, &
sanctæ Mariæ batutorũ,& sanctæ Mariæ pelliparioũ di
ctæ ciuitatis Bellunẽ.vt apertè oñdit̃ ex verbis dictæ suę
vltimæ volũtatis.Primò eñ ĩstituit suas filias hr̃des vl̃es
Ioanã & Antoniã,necnõ & filios & hr̃des natos, & na-
sciturosex illis , mãdãs eos nõ posse alienare bona im-
mobilia suæ hr̃ditatis; voluit. n. illa p̃uenire de hr̃de in
hr̃de,limitãdo tñ istud in ver.& p̃dicta iubeo , q̃ dẽrent
28 esse talia bona dictorũ hr̃dũ,vsq; ad quartũ gradũ , &
nõ vltra.Quæ†dictio vsq;,necessario includit vltra quar
tũ dicta bona hr̃ditaria nõ d̃re esse penes dictos hr̃des,
siue capiat̃ exclusiuè,siue inclusiuè,iuxta no.p̃ doc.an-
tiquos in l.meminisse.ff.de offi. p̃cons.& p̃ Bar. in l. pa-
tron⁹.§.Sẽpronio , de le.3.& in l.sẽp in stipulationibus,
de reg.iur.p̃ Alex.Aret.& alios,in l.si mihi & Titio.ff.de
29 ver.ob.cũ si.Et † idẽ dicẽdũ est p̃ illã dictiõnẽ, & nõ vl-
tra,limitantẽ gradus hr̃dũ;cũ habeat añ se negatiuã , vt
tradit̃ in l.fi.C.de mo.mulct.& in l.eos.§.1.C.de vsu.& p̃
Bar.in l.Celsus.ff.de vsuc.& in l. p̃perãdũ , in prin. C. de
iud.& alia adducit Alb.de Ros.in suo dictionario,ĩ ver.
vltra , & successiuè testõr ipse in illo ver.in oĩb.aũt bo-
nis,titulo vl̃i,p̃ fideicõ.suos vl̃es hr̃des fecit p̃dictos gu-
bernatores hospitaliũ,q̃ vocati vñr ad dictã hr̃ditatẽ, &
bona,postq̃ filiæ testõris , & alij earũ descendẽtes & hr̃-
des defecissent in quarto gradu, p̃ut iã defecerunt. Per
quorum defectũ dicti gubernatores ita vocati veniũt;
cũ tp̃s limitatũ à testõre fuerit cõpletũ & finitum , de-
30 ficiẽte quarto gradu dictorũ hr̃dũ.Qui†gubernatores
licet videãt̃ vocati verbis directis , p̃ ver.hr̃des.l. 1. ff.de
hr̃dib.inst.p̃ Bar.& alios,in l.Centurio.ff.de vul. & pup.
& p̃ doc.in l.p̃cib.C. de impu. tñ q̃a testõr ipse erat pa-
ganus,& talis hr̃ditas ñ poterat directo ad tp̃s p̃stitui. l.
hr̃ditas ex die.ff.de hr̃di.insti.& p̃ locũ à sp̃ali, in l.miles
ita hr̃dẽ,& in l.in fraudẽ.§.miles.ff.de testa. mil. cũ sim.
talia verba obliquari dẽnt, vt dispõ valeat in vim fidei-
cõmissi,ad plenissimè no.in d.l.Cẽturio, & in d.l. p̃cib.
& in c.si p̃r,de testa. li.6.& in c.Raynal.& in c.Ray.ex̃ e.
tit.& iuxta no.in l.verbis ciuilib.ff.de vulg. & pup. & in
l.ex facto,& in l.Scæuola.ff. ad Treb. cũ cõcor. datis p̃
scrib.in d.l.hr̃ditas ex die,& in l.ex̃neũ.C.de hæred.inst.
31 Et† q̃a iã aduenit tp̃s,& adimpleta est cõditio d. fideicõ
missi,dicti administratores & gubernatores fideicom-
missarij illud petere p̃ñt.l.filiũ quẽ habẽtẽ.C.fam. ercis.
& ff.& C.ad Tre.ferè per totũ,& in l.fi. §.sed q̃a. C.cõia
32 de le.& fideic.in d.c.Raynal.in d.c.si p̃r,cũ si.Et† q̃ sit ta
le fideic.ĩductũ p̃ ipsũ testõrẽ post defectũ quarti gra-
dus hr̃dũ suarũ filiarũ , oñdit̃ verbis aptissimis supius
annotatis,p̃ ipsũ testõrẽ p̃latis,& ex aptissima mẽte ip
sius.Nã cũ vocauerit hr̃des filiarũ vsq; ad quartũ gra-
dũ,vltra illũ vr̃ eos exclusisse,finito quarto gradu & cõ
pleto illo tp̃e.l.Imperator.ff.de postula. & q̃a vnius in-
clusio est aliorũ exclusio.l.cũ p̃tor.in princ.ff.de iud. c.
nõne,de p̃sump.eo ẽt q̃a ipse testõr voluit & ordinauit,
bona immobilia p̃ dictos suos hr̃des nõ posse alienari,
& finito quarto gradu illorũ,titulo donationis, & p̃ fi-
deic.vt diximus,vocauit dictos gubernatores in oĩbus
rebus mobilibus,& immobilib.q̃ reperirent̃,ordinãdo
specificè,q̃d ipsi facturi essent de dictis bonis , & fructi-
33 bus eorũ.Ex † q̃b.apertissima mẽs testõris colligit̃, vo-
luisse post finitũ dictũ quartũ gradũ , inducere tale fi-
deic.licet exp̃ssis verbis id nõ dixerit.Adsunt.n.equipol
lẽtia idẽ importãtia.l.3.C.de inst.& subst.l.mulier. ff. ad
Treb.p̃ Bar.& alios,in l.Gallus.§.& q̃d si tm̃. ff. de lib.&
34 posth.Et † q̃a in istis mẽs potissimũ & voluntas cõside-
rãda est & attẽdẽda.l.nõ aliter,de le. 3. l. in cõditionib.
primũ locũ.ff.de cõdi.& dem.l.pe.de le.1.l.hr̃des mei.§.
cũ ita.ff.ad Tre.l.cũ q̃sti.in fi.C.de le.l.fideicõmissa.§.itẽ
35 si q̃s,de le.3.Et†sufficit volũtas tacita ex ɔiecturis colle
cta.l.cũ p̃ponebat̃.l.q̃ solidũ.§.j.l.Titia Seio. §.Seia liber
tis,de le.2.& d.§.cũ ita,& per Soc.cõs.14.Viso , & cons.
36 49.vol.1.& cõs.12.& 77.vol.3.Et † certũ est,fideicõmis-
sa ẽt verbis enũciatiuis posse induci , q̃b. cõstare possit
de mẽte testõris;vt plenè p̃sequit̃ Soc.cõsi 227.præsẽs
cõsultatio,& cõs.249.& 252.Qñ.versi.cõfirmatur,vol.
2.& per Fran.de Cur.consi.40.col.fi.& cõs.51. in prin.
37 & col.6.Verisimũ†ẽt & illud est,in fideicõmissis volũta
tẽ potius,q̃ verba esse inspiciẽda , & attẽdenda. l. cũ vi-
rũ.C.de fideic.l.3.§.cõditio.ff.de adimen.leg. l. Publius.
ff.de cõdi.& dem.per Bal.& Pau.de Cas.in l.fi. C.de im-
pu.& multa adducũt Mod.in l.qñ indignũ.C. de testa.
& in l.3.C.de posth.hær.insti.Cor.ɔ̃s.239.Vr̃, volum. 2.
38 ¶†Nec istis obstabit,si dicat̃,tale fideic. & vltimã volũ-
tatẽ reddi nullã; qñ in ipsis testõr vsus est falsa & mala
grãmatica & latinitate,vt est videre in aliquib. capitib.
ipsorũ,vbi id legit̃.l.Plautius.ff.de aur.& arge. leg. c. ad
audiẽtiã,el 1.ex̃ de rescr. Nã non p̃pterea dicta vltima
volũtas,& fideic.vitiabit̃,vt tradit Bar.in d.l.Plautius, in
fi.& in d.l.si librarius,nu.2.& tradũt Bal.& alij,in l. Impe
rator.ff.de statu hominũ,& multa ad id adducũt Mod.
in d.l.librarius,col.1.Abb.& alij,in d.c.ad audiẽtiã,&
ponit Bal.in l.verborũ.C.de fideius.& Ias. in l. cũ filios.
nu.102.& alijs seq.d̃ le.1.& d.c.ad audiẽtiã, p̃cedit in ca
su speciali,vt cõcludũt doct.cõiter ibi,Bar.& alij supe-
rius citati:Et†potissimũ cũ d.testõr circa finẽ dictæ suę
39 vltimæ volũtatis fateat̃, se nõ eẽ doctũ , ordinãs q̃ si bñ
oĩa nõ scripsisset;q̃ tñ volebat illã esse suã vltimã volũ-
tatẽ,& efficacẽ dispositionẽ,vsus verbis & c̃la,de qua p̃
Iureconsultus in l.codicillis.§.fi. de leg. 2.vbi ẽt hẽtur de illa
clausula,

clausula, oĩ meliori mõ &c. de qua ẽt habetur in l. cũ pater. §. filius matrẽ, de leg. 2. per Bald. in l. quoties. C. de hære. institu. Barto. & alios, in l. 1. §. si quis ita. ff. de verb. obligat. & per Ias. in auth. nouissima, nu. 20. C. de inoff. testa. aduertẽdũ postremò est: qñ dicta clausula testĩ, & vltimæ volũtatis, in oĩb. ãt bonis &c. nõ põt referri ad caput testĩ pcedẽs, illud scilicet, hoc saluo, nec ad aliud añcedens, hoc ãt addito. In quib. d. testõr voluit ab hr̃dib. suis, & earũ descẽdẽtib. bona immobilia hæreditatis nõ posse aliquo mõ alienari, & ꝗ si ipsius filiæ, seu ipsarũ mariti ꝯdicerẽt dictæ eius vltimæ volũtati, & facerẽt q̃stionẽ, illo casu iure institutionis illæ & earũ filij vltra earũ dotes solũ deberent hr̃e & cõsequi libras quinque paruorũ, & nõ vltra. Nã† tale caput pœnale hẽt ĩ se

40 orationẽ & dispositionẽ pfectã & absolutã, & ideo caput sequẽs, in oĩb. ãt bonis, &c. nõ pt ad illã referri, ₰m Bar. in l. talis scriptura. §. fi. de leg. 1. & ibi Ias. nu. 37. plures & bonas cõcor. adducit, vt ẽt facit Dec. in c. 2. req-

41 ris. col. 2. ver. 3. qñ aliqs. de appella. Absurdissimũ † nãq; esset, hãc relationẽ facere ad caput pcedẽs, p.p ꝗ caput istud nõ est referẽdũ, vt cõcludit idẽ Bar. in d. l. talis scriptura. & Ias. ibi nu. 40. ver. 5. notabiliter, & Alex. in l. si idẽ cũ eo. §. fi. ff. de iurisdi. om. iud. & alia adducit Dec. in

42 d. c. 2. requiris. nu. 6. Prout † ẽt ad caput pcedẽs istud nõ erit referẽdũ. Nã cessat oĩs rõ, vt id admittat̃, & diuersa rõ viget, vt talis relatio fiat, & rõ vrget, vt faciẽda sit ad institutionẽ filiarũ, & hæredũ, ac filiorũ illarũ deficientiũ post quartũ gradũ, vt s̃. deduximus, & ad hoc nos vrget rõ, vt relationẽ facere debeamus post quartũ gradũ finitũ, & ita ad dictũ caput faciẽda est, ₰m Bar. in d. l. talis scriptura. cũ alijs plenè cumulatis p Dec. ĩ d. c. 2. requiris, nu. 4. eo maximè, cũ mẽs, & intentio testõris, de qua superius diximus, illa oñdat̃, vt bona, & hr̃ditas sua deuenirẽt ad eius filias, & hr̃des, & successores ipsarũ, vsque ad quartũ gradũ, & eo finito, peruenirẽt ad dictos

43 gubernatores. Et † q̃ intẽtio potissimũ attẽdẽda ẽ ĩ istis relationib. faciẽdis, ₰m do. Ant. & Imo. in clemen. 1. in fine, de supplen. neg. p̃la. & Alex. cõs. 214. Visis. vol. 2. & cõs. 48. col. 4. vol. 1. & Dec. d. c. 2. reqris, col. fi. ver. 9. ꝗ itẽ

44 tio. Nec † istis gubernatorib. obstare poterit aliqua præscrip. Nã agere nõ poterãt añ finitũ dictum quartũ gradum, añ cõditionẽ impletã. l. fi. §. sed qa. C, cõia de leg.

45 l. cedere diẽ. ff. de verb. sig. Et † nõ valenti agere, nulla currit præscriptio, dicto. §. sed qa. vbi oẽs no. maximè Pau.

46 de Ca. & tradit̃ in l. 1. in fi. C. de anna. excep. cũ si. Ex † qb. cõcludit̃, talẽ vltimã voluntatẽ pdicti testõris fuisse, & esse validã, & firmã, & induxisse validum fideicõmissũ in bñficium pdictorum hospitaliũ, ipsorumque gubernatores post finitũ quartum gradũ pdictorum hr̃dũ, posse petere, & cõseq dictã hæreditatẽ, & bona à qbuscunque detinẽtibus. d. l. fina. §. sed quia. & §. fi. & in authẽtica. res quæ, eodem titul. & in corpore vnde sumitur, per locum à speciali. cum simil. Parisi. Bononię.

SVMMARIVM.

1 *Renũciatio simplex nõ trahitur ad ius de futuro, nec illud tollit.*
2 *Renuncians hæreditati viuentis, potest eam consequi non obstante renunciatione.*
3 *Pactum & stipulatio, de non succedendo, non subsistit, nec valet de iure ciuili.*
4 *Ratio istius dispositionis remissiuè ponitur.*
5 *Renunciatio trahitur ad ius, quod competebat tunc temporis de præsenti, re, vel spe. & nu. 85. & seq.*
6 *Ignorans non dicitur renunciare.*
7 *Renuncians hæreditati videtur renunciare illi sibi competenti ex testamento, & non successioni ab intest. & nu. 9.*
8 *Moriens ab intestato, tacitè dicitur vocare proximiores suos.*
01 *Renũcians hæreditati, potest adhuc illã consequi, si ad eam vocatus est per illum, in cuius manibus renunciauit, & nu. 39.*
11 *Taciti, & expressi par videtur esse virtus, sed contra numer. 37. & 38.*
12 *Filij ex pluribus capitibus possunt parentibus succedere.*
13 *Filij ad bonorum possessionem petendam ex omni capite habent annum, extranei autem dies centum.*
14 *Renuncians ex vno capite, potest admitti ex alio.*
15 *Filius ex quocũque capite vult succedere, semper excludit alios.*
16 *Stans per annos 30. ad non petendum hæreditatem, potest tamen illam habere ex alio capite.*
17 *Quando in repudiatione hæreditatis fit mentio filij, & matris, videtur renunciatum solum ex eo capite, quo poterat venire filius, & non ex alijs capitibus.*
18 *Repudians vno iure, potest ex alio venire.*
19 *Aequalitas inter filios seruanda est.*
20 *Renũciãti nõ est vlterius dãdus regressus ad ius, cui renũciauit.*
21 *Renuncians non succedere cum pacto, seu stipulatione, validam reddit renunciationem.*
22 *Pactum prædictum vallatum iuramento est validissimum.*
23 *Et valebit vallatũ iuramento, ẽt de iure ciuili, & nu. 24. & 28.*
25 *Promittens nullum habere regressum ad bona parentum, perinde habetur, ac si illorum hæreditatibus renunciasset.*
26 *Idem enim ista important.*
27 *Iuramẽtũ validat dictũ pactũ, quod non est contra bonos mores.*
28 *Qua ratione de iure ciuili tale pactum non subsistebat.*
29 *Et de iure ciuili, etiam redditur validum per iuramentum.*
30 *Pactum prædictum vallatum iuramento seruandum est in quocunque foro.*
31 *Iuramenti transgressio peccatum inducit, & animæ læsionem.*
32 *Ita renuncians, etiam ab intestato non poterit succedere illi, cui renunciauit, & nu. 33. 34. & 89.*
34 *Lex interpretans aliquam legem, intelligenda est secundum naturam legis interpretatæ.*
35 *Parentes ab intestato decedentes non dicuntur tacitè vocare filios, quos fecerunt renunciare hæreditati.*
36 *Non mutans suam voluntatem videtur in illa persistere.*
40 *Expressionis vim habet omissum, si omittens illud expressisset, si de eo cogitasset, vel fuisset interrogatus.*
41 *Renunciatio limitatè facta, limitatum producit effectum.*
42 *Iuramentum præstitum intelligitur, rebus sic stantibus.*
43 *Mater non præsumitur odio velle prosequi filium. Fallit, nisi aliud appareat: & quando magis fauet vni filio, quam alteri, & quãdo fecit vnum renunciare hæreditati, & non alios.*
44 *Satis est parentibus relinquere filio legitimam, nam de reliquo possunt eorum arbitrio disponere.*
45 *Filius renuncians excluditur ab hæreditate eius, cui renunciauit, ad quam admittuntur alij non renunciantes, ex coniectura mente parentum, ita recipientium renunciationem. Considerãda est causa, propter quam à parentibus recepta renunciatio ab vno filio, & non ab alijs.*
46 *Coniectura vna excludit aliam.*
47 *Et illa præfertur alijs minus potentibus, quæ potentior est.*
48 *Portio filij renunciantis accrescit alijs filijs non renunciantibus, quorum fauore, & beneficio renunciatio dicitur facta, cum sint hæredes recipientis renunciationem. & nu. 53. & 61.*
49 *Hæredum appellatione etiam fęminæ continentur.*
50 *Veniunt etiam & liberi, quorum appellatione veniunt descendentes vtriusque sexus, & nu. 56.*
51 *Renuncians excluditur, etiam per fęminam non renunciantem.*
52 *Geminatio actus satis operatur.*
54 *Parentes possunt stipulari pro hæredibus.*
55 *Renuncians non succedit, existente aliquo descendente ex illo, cui renunciauit.*
56 *Voluntas nedum verbis, verum re ipsa, & facto declaratur.*
57 *Velle quis dicitur, quando id expressit.*
58 *Exceptio firmat regulam in non exceptuatis.*
59 *Verba non censentur frustratoriè esse apposita.*
60 *Soror renuncians, excluditur à successione fratris per aliam sororem non renunciantem.*
62 *Vera renunciatio hæreditatis satis operatur.*
63 *Renunciatio hæreditatis collata censetur in tẽpus, quo defertur hæreditas.*
64 *Paria sunt, quem non extare, vel extare, & non posse succedere.*
65 *Renunciatio habens relationem ad hæreditatem, & ad ius futurum, valida est.*
66 *Renunciatio facta ob causam adimpletam valida est, nec retractari potest.*
67 *Renunciatio in dubio præsumitur facta simpliciter, & purè.*
68 *Clausula, quocunque titulo, rõne, siue causa, complectitur futura.*
69 *Renunciatio habens relationẽ ad futurũ ius, illud complectitur.*
70 *Qui contentus rebus sibi datis renunciat hæreditati, iudicatur est in totum successisse.*
71 *Illatio non est facienda ex diuersis.*

Verba

72 *Verba generalia non debent restringi, quando restrictio repugnat verbis.*
73 *Restrictio cessat, quando ex ea resultaret aliquod exorbitans.*
74 *Parentes inter filios possunt facere partes inæquales.*
75 *Maximè ex causa parentes mouente.*
76 *Obseruatio iuramenti concernit bonum animæ, & fauorabilis iudicatur.*
77 *Rennnciatio simplex facta præsente parte valida est.*
78 *Idem quando geminatis verbis ostenditur facta.*
79 *Pactum de non succedendo alicui viuenti, vallatum iuramento validum est.*
80 *Filius in bonis parentum habet spem probabilem succedendi.*
81 *Consensus eius, cuius bonis renunciatur, satis operatur.*
82 *Renunciatio vallata stipulatione, & pœna alicuius hæreditatis, valida est.*
83 *Hæreditas consideratur post mortē illius, de cuius bonis agitur.*
84 *Hæreditas adita vnitur patrimonio adeuntis, ita vt illud dicatur vnicum patrimonium.*
85 *Renuncians hæreditati, & bonis, renunciare dicitur omni iuri, quo poterat illam consequi, & nu. seq.*
87 *Renunciationis verba futurum concernentia, comprehendūt ius postmodum quæsitum.*
88 *Ignorantia legum, & iuris non est admittenda.*
90 *Renunciatio simpliciter facta alicuius hæreditatis comprehendit omnia capita, quib renuncians poterat illam consequi.*
91 *Idem quando renunciatio fit indeterminate, & in rem, & non limitatè, & nu. seq.*
93 *Donatio excedens summam quingentorum aureorum, insinuanda est. & nu. 124.*
94 *Nec iuramētū supplet insinuationē, sed cōtra nu. 95. 97. & 162.*
96 *Donatio facta propter causam, non indiget insinuatione.*
98 *Renunciatio hæreditatis non redditur inualida, esto quòd renuncians postmodum filios susceipiat.*
99 *Cessat isto casu dispositio. l. si vnquam. C. de reuo. dona.*
100 *Cessat etiam quando donatio esset facta propter causam.*
101 *Renuncians debet habere legitimam, vt renunciatio reddatur valida, & nu. seq.*
102 *Filius habens legitimam potest pacto renunciare hæreditati.*
Parentes possunt in vita dare legitimam filio, & ab illo recipere validam renunciationem.
103 *Legitimæ, & eius supplemento potest expressè renunciari pacto seu stipulatione.*
104 *Maximè apposito iuramento, & considerato iure cauonico.*
105 *Ita iurans non potest consequi absolutionem à iuramento.*
106 *Contraueniens iuramento non potest vlterius ab illo petere absolutionem.*
107 *Et tanquam periurus venit excludendus.*
109 *Absolutio à iuramento petenda est, antequam iuramento contraueniatur.*
110 *Pactum appositum alicui cōtractui de non faciendo concordiā, an sit obseruandum vel ne, & seq.*
Non potest quis se astringere pacto, ne possit mutare voluntatē.
Mutatio volūtatis dēt esse libera nō obstan. aliquo pacto, & seq.
111 *Potest mutare testamentum, etiam si in eo sit apposita clausula de non mutando, cum iuramento.*
112 *Donatio, seu pactum conceptum in pœnam mutationis voluntatis, non valet.*
113 *Testamentum potest mutari, quamuis testator dixerit, illud valere in vim contractus inter viuos, seu in vim donationis, casu quo illud reuocaret, quod declaratur nu. 140. & seq.*
114 *Actus contrarius protestationi ostendit mutatam voluntatem protestantis, & nu. 142.*
115 *Protestatio non est nociua ignoranti, & contrahenti contra illius tenorem, & nu. 142.*
116 *Quando in protestatione non requiratur alicuius præsentia.*
117 *Donans rem alicui, cum pacto ne alienet, valebit alienatio, per quam in alium transfertur dominium.*
Quod tamen declaratur plenè nu. 137. & 144.
118 *Procurator constitutus cum pacto de non reuocando, poterit tamen reuocari.*
119 *Etiam si appositum esset iuramentum, licet reuocans efficiatur periurus, declaratur nu. 145.*
Pactum de non faciendo concordiam cū aliquo, videtur illicitū.
Pax, & concordia amplectenda est.
Conuentiones contra bonos mores factæ inualidæ sunt.
120 *Donatio facta absenti, & recepta per notarium, potest reuocari si non fuit prius ratificata per donatarium, & ante reuocationem.*
121 *Secundus actus validatus traditione rei, seu quasi iurium, præfertur donationi simplici primo loco factæ.*
122 *Filij hæredes matris obligatæ alteri, non possunt venire contra gesta, & facta per matrem.*
123 *Obstat enim hæredibus exceptio illa, quem de euictione tenet actio, &c.*
125 *Donatio facta per matrem filio valida est, & nu. 126.*
127 *Maximè quando est vallata iuramento.*
Iuramentum confirmat contractum aliàs de se inualidum.
128 *Donatio facta per patrem filio in potestate existenti validatur iuramento.*
Donatio iuramento vallata non potest reuocari.
129 *Donatio ab initio voluntaria est, facta tamen necessariò obseruanda erit.*
130 *Donatio cōditionalis purificata conditione dēt effectum sortiri.*
Votum parentum est querere filijs.
131 *Implementum cōditionis operatur cessionem, & euentum diei.*
132 *Conditionis implementū facit contractum retro trahi ab initio.*
133 *Donatio conditionalis, secuto adimplemento, habetur perinde, ac si ab initio fuisset purè facta.*
134 *Clausula ex nunc, prout ex tunc, quid significet, & operetur.*
135 *Notarius potest pro absentib. recipere, & stipulari, & nu. 148. & sequent.*
136 *Et quæritur vtilis absentib. absque aliqua cessione notarij, & ratificatione absentium, & nu. 148. & seq.*
137 *Donans rem alicui cum pacto, ne alienet, & si alienaret, & ad actum alienationis veniret per diem ante, dominium reuertatur ad donantem, non poterit in alium per donatarium dominiū transferri, quando apposita est clausula constituti, & nu. 143. 117. & 144.*
138 *Testandi libera facultas non debet modo aliquo impediri.*
139 *Nec iuramentum in contrariū præstitum potest illam impedire.*
141 *Fallit, quando non in totum tollitur testandi facultas.*
145 *Pactum de non reuocando procuratorē aliquo casu, est validū.*
Mandatū non potest reuocari, qn̄ factū fuit apud acta, nisi, &c.
146 *Lites & iudicia permissa sunt, & non reprobata; & nu. 147.*
149 *Donatio facta absenti in iudicio, & acceptata per iudicem, erit valida licet donatarius non ratificauerit illam.*
150 *Color iudicij, & iudicis præsentia, facit dictam donationem irreuocabilem.*
151 *Color iudicij plures producit effectus.*
152 *Frater potest ratificare donationem pro se ipso, & eius fratribus pupillis.*
153 *Accrescendi ius quandoque locum habebit in donatione, & in contractibus.*
154 *Donatio primo loco facta sine traditione præualet contractui secundo loco facto cum traditione, quando in prima donatione fuere apposita illa verba, quod per diem ante, &c. cum clausula constituti.*
155 *Limitationes, & declarationes ad l. quoties. C. de rei vend.*
156 *Idem quando pro prima donatione fuissent hypothecata bona, & signanter res illa, super qua celebratus fuit secundus contractus cum traditione.*
157 *Hipotheca prior præferenda est alijs posterioribus.*
158 *Idem quando secundus contractus sciēter factus est in fraudem primæ donationis.*
159 *Minores adeuntes hæreditatem possunt tanquam læsi per restitutionem in integrum se ab illa abstinere.*
160 *Adiens hæreditatem cum beneficio inuentarij, non tenetur vltra vires hæreditarias.*
161 *Inuentarium conseruat iura adeuntis hæreditatem cum dicto beneficio, nec confundit actiones.*
163 *Crimen læsæ maiestatis afficit etiam filios committentis illud.*
164 *Dispositio l. quisquis. C. ad leg. Iul. maiesta. an habeat locum in donatione facta per matrem filijs. & alijs seq.*
165 *Restitutio facta per Principem damnatorum, non tollit ius quæsitum tertio.*
166 *Restitutio non trahitur retro per extremum ad quod, inhabile.*
167 *Princeps in dubio concedendo restitutionem, non videtur velle præiudicare tertio.*
168 *Infamia alicuius cōdēnati pōt per principē aboleri. & nu. 169.*
170 *Et maximè quando Princeps illi restitutionem concessit.*
171 *Dispositio dictæ l. quisquis. quo casu procedat, respectu bonorum maternorum.*

Actus

172 *Actus vltimæ voluntatis contrariatur actui inter viuos.*
173 *Nihil enim inter se habent commune.*
174 *Illatio non fit ex diuersis.*
175 *Extensio in correctorijs cessat ex identitate seu maioritate rationis.*
176 *L. quisquis præallegata correctoria est quò ad bona materna, & num. seq.*
178 *Extensio in correctorijs recipitur ex identitate rationis, quando ratio est scripta in lege corrigente.*
179 *Fallit, quando ratio descripta non esset finalis, sed impulsiua. Impulsiua ratio ex quibus colligatur.*
180 *Quod non est expressum sed omissum, interpretatur id fuisse ex mente omittentis.*
181 *Cessabit extensio, quando in lege adsunt aliæ rationes finales.*
182 *Extensio cessat in correctorijs ea ratione expressa, quando adsunt plura odia. & nu. 184.*
183 *Pœna debet tenere suos auctores, & non alios.*
185 *Plura odia magis obstant & considerantur, quàm vnum.*
186 *Odiorum multiplicatio inducit maius periculum.*
187 *Duo vincula magis stringunt quàm vnum.*
188 *Geminatio actus magis operatur quàm simplex.*
189 *Extensio cessat etiam ex ratione expressa, quando sumus in correctorijs, & pœnalibus.*
190 *Cessat etiam, quando casus, ad quem fieret extensio, non comprehenderetur sub lata significatione verbi expressi in ratione, & num. seq.*
192 *Quod non quæritur filijs damnati patris crimine læsæ maiestatis expressa voluntate matris inter viuos seu in vltima volũtate, illud ipso iure quæritur fisco, & nu. seq.*
194 *Princeps restituendo aliquem, videtur illi concessisse omnia bona, & iura quæ erant apud fiscum, & illi competebant, & nume. 196.*
195 *Consensus Principis reputatur consensus fisci.*
196 *Verbum restitutio, quid comprehendat. In restitutione facta per Principem, non veniunt bona in alium alienata.*
197 *Restitutio facta per Principem trahitur retro, quando non tollit ius quæsitum alteri.*

CONSILIVM LXIX.

Dominus AmbrosiusLeui. ex D. Ioãna eius lĩma vxore, tres suscepit & habuit filios, dñm videlicet Gasparẽ. d. Hierony. & Ioannã. Qui d. Ambro. viuẽs, nuptui tradidit D. Hierony. cõgrua intercedẽte dote. Quæ nunq̃ renunciauit bonis & hr̃ditati pr̃nis, seu mr̃nis, & ꝑ firmo istud hr̃, & q̃uis eius spõsus ꝓmisisset facere eã renunciare dictis bonis & hr̃ditatib. verè tñ ipsa d. Hierony. nunq̃ renunciauit, & istud solùm in p̃senti erit cõsiderabile. Nec discutiendũ erit an hr̃des mariti, & q in bonis illius successere, in aliquo teneant̃ ex ꝓmissione p̃dicta ꝑ dictũ spõsum successiuè d. Ambro. cõcessit naturæ, cõdito pri⁹ valido & firmo testõ, in quo vl̃em suã heredẽ instituit D. Ioannam eius vxorẽ. Filiũ verò & filias hr̃des particulares in portionib. ascẽdentib. eorũ lĩmã, & vltra. Quo d. Ambro. defuncto, eiusq; hr̃ditate adita ꝑ dictã eius vl̃em hr̃dẽ ipsa d. Ioãna hæres nuptui tradidit p̃dictã Ioannã eius filiã, cõgrua satis dote illi cõstituta, & apprehẽdẽte portionẽ sibi relictã à patre, & longè plus, successiuè d. Gaspar vxorẽ capit, & cõtẽplatione mr̃imonij ꝑ ipsum d. Gasparẽ ꝯcti, d. D. Ioãna eius mater d. Gaspari donationẽ fecit ꝑ ꝑ nuptias, plurib. in bonis & reditib. cõsistentẽ, & ascendentẽ ad summã vnciarũ centũ annui reditus, necnõ & cõprehẽdẽtẽ oĩa eidẽ d. Gaspari relicta ꝑ D. Ambrosiũ eius patrẽ, necnõ & lĩmã sibi applicandã in bonis & hr̃ditate materna, q d. Gaspar cõtentus dicta donatione vnciarũ centũ pro iurib. sibi cõpetentib. sup bonis & hr̃ditatib. paternis & maternis, nec nõ & sup lĩma, & eius supplemẽto quocunq; iure, tit. siue rõne, in plenissima & ampla forma renunciauit dictis bonis, & oĩb. iurib. sibi cõpetentib. & cõpetituris quõlibet p̃dictæ D. Ioãnæ eius mr̃i, p̃dicta stipulãti ꝑ se, & suis hr̃dib. & aliàs vt diffusius hr̃ in publico instro inde cõfecto, cõtinẽte plures, & validas clausulas. Quib. ita se hñtib. ipsa D. Ioãna mr̃ ab intestato, & nullo sibi cõdito testõ decessit, ea deniq; mortua, dubiũ exorit̃. An ipse d. Gaspar, q renũciauit, ab intestato succedere possit

dictæ eius matri vnà cũ dictis eius sororib. vel ipse à di-
cta successione sit excludẽdus ꝑ ipsas d. Ioannã & Hie-
1 rony. sorores. Et† vr̃ prima facie dicendũ, ipsum posse
succedere nõ obstãte renunciatione, ex quo illa tende-
bat ad ius de futuro, ꝙ eo tp̃e minimè cõpetebat d. Ga-
spari, & simpliciter facta nihil potuit operari in eius p̃-
iudiciũ. l. si ita scriptũ. §. sub cõditione. de le. 2. l. qui sup-
stitis. ff. de acq. hær. & plenè tradunt oẽs citãtes cõcor.
in l. 1. C. de pact. & in l. qui Romæ. §. duo fratres. ff. de
2 verb. obl. Prout † ẽt qñ tp̃e renunciationis mater ipsa
viuebat, licet pr̃ Ambro. tunc decessisset, & renũciatio
facta de bonis & hr̃ditate viuẽtis nõ inducit ꝓhibitio-
nẽ, vt repudiãs post illius mortẽ nõ valeat & possit eius
hr̃ditatẽ adire, vt est tex. aptus, in d. l. q supstitis, vbi oẽs
scrib. cõcor. adducunt, vt ẽt faciunt ꝑ illũ tex. in l. fi. C.
de pact. & ad plenum tradũt oẽs, in l. stipulatio hoc mõ
3 cõcepta. ff. de verb. obl. cum sim. Et † q̃uis dicta repudia-
tio, & renunciatio facta ꝑ d. Gasparẽ esset vallata pacto
seu stipulatione, tñ pactum & stipulatio de nõ succedẽ-
do nõ vr̃ subsistere. l. pactum dotali. C. de colla. l. pactũ
ꝙ dotali. C. de pact. & ꝑ scrib. in l. fi. e. tit. & in l. si qñ. §. il-
lud. C. de inoff. testa. diffusè per omnes, in d. l. stipulatio
4 hoc modo concepta. Et † quia ratione iure ciuili fuerit
reprobatum tale pactum, & stipulatio, ponunt doct. in
d. l. pactum dotali. in d. l. qui supstitis. & in d. l. fi. & in d. l.
stipulatio hoc modo cõcepta, & ẽt in c. q̃uis. de pact. li.
5 6. Eo † ẽt. Nam ipse Gaspar solùm vr̃ renunciasse iurib.
quæ hẽbat tunc tempore renunciationis re, vel spe, &
nõ alijs iurib. quæ istis respectib. illi tunc non compete-
bãt, cũ mater ipsa viueret, ſm Bar. Alex. & Mod. in l. ꝙ
Seruius. ff. de cond. ob cau. & eundẽ, & alios, in d. §. duo
6 fratres. q. 6. Potissimum† si ipse Gaspar ignorabat hæc-
tale ius, cui ignorãs non vr̃ renunciasse. l. nemo interdẽ-
7 dẽs. ff. de inoff. test. l. Clodius. ff. de acq. hær. Et† si alicui
iuri seu successioni visus esset renunciare, intelligẽdus
erit renunciasse illi, quæ sibi cõpetere posset ex cãtella-
ti, vt ꝯ & aduersus testm̃ non posset venire stante renũ-
ciatione. Non autem videtur renunciasse maternæ suc-
cessioni, quæ ab intest. sibi cõpeteret, prout est præsens,
vt firmauit Zenzel. in d. c. quamuis. fretus authoritate
8 do. de Ro. in antiq. ꝑ eum, & alios, ibidẽ citatos. † Vide-
tur. n. ab intest. tacitè vocatus ab ipsa matre vnà cũ so-
rorib. arg. l. cõficiuntur. ff. de iure codic. & Zẽzel. sequi
videtur Bal. cõs. mihi. 437. quædã puella. col. 3. versi. id
quid est. vol. 1. & Imo. cõs. 1. ver. 5. pro hac parte, & c
5. ver. item nõ ob. & Lud. Bolog. cons. 35. vt in p̃nti. c
9 pen. vers. vel & secundò. Et† facit, ꝙ dicit Ang. in l. fi.
C. de iu. delib. volẽs, ꝙ institutus simpliciter repudiãs
hæreditatẽ, intelligitur repudiasse illã ex capite testã.
10 poterit tñ ad eã venire ab intest. Et† certum est, repu-
tẽ, & renunciantẽ hereditatẽ posse ad illam venire, si
catus est ad illã in testõ eius, cui renunciauit, vt cõc.
dit Are. in d. l. q supstitis. col. mihi. 3. ver. circa secun
* & * cõiter doct. in d. c. q̃uis, & in d. l. stipu. hoc mõ cõce-
11 pta, & in l. pactũ dotali. C. de coll. Et† par ac æqualis vi-
se virtus taciti, & expressi. l. cũ quid. ff. si cer. pet. Præte-
12 rea† filij ad succedẽdum parẽtib. & ascẽdẽtib. plura ha-
bẽt capita. l. 4. §. 1. ff. quis ordo in bon. poss. ser. l. 1. §. i-
videdũ. ff. de suc. edic. & ꝑ doc. in l. 1. C. q admi. & l. fi.
13 ca. C. qñ pet. par. & in l. q se patris. C. vnde li. Et† filij ꝗ
ad agnoscẽdã bon. pos. annum hñt, extranei verò dies
centum. l. 2. l. 4. C. qui admit. & ꝑ doct. ibidẽ citãtes cõ-
cor. suntq; ꝓpterea filij magis priuilegiati q̃ extranei.
14 Ex† quib. vr̃ dicendũ, ꝙ quamuis iste d. Gaspar renun-
ciauerit ex vno capite, puta tanq̃ filius, venire poterit
ex alio tanq̃ cognatus. d. l. 1. §. videdum. iuncto §. fi. & l.
l. 4. & ex oĩ capite hẽbit annum ad cognosc. bo. pos.
15 q̃ filius, siue succedat ex primo capite, siue ex alio. † Et
vlterius quocunq; ex capite filius succedat, ꝓ excludit
alios agnatos, & cognatos, cum ipsi veniẽtes quocunq;
ex capite tractent̃ vt filij, vt plenè attingunt doc. in d. l.
1. C. q admit. & in l. si emãcipati. C. de coll. vbi post alios
16 Ias. col. 6. istud prosequit̃. Et† Bal. in l. licet, in 4. q. C. de iu.
delib. dicit, ꝙ si filius staret per annos. 30. & non adiret
hereditatẽ, de iure ciuili exclusus esset, vt ibi, à primo ca-
pite tñ, ex secundo verò, & tertio capite succcessiuè ha-
beret

beret alios annos.30.ad ſimilitudinē iuris ꝑtorij, citat
Bar.ita ꝯſuluiſſe,& cōiter ſequūť ibi doc. excepto Sal.
17 Et†qa d.renunciatione facta ꝑ d.Gaſp. de bonis mřnis
verba oñdūt factā apparere ab eo tāq̄ filio, cū in ea fiat
mētio filij,& mřis,& nihil dicať de agnatis vel cognatis,
poterit igiť ipſe d. Gaſpar venire ex alio capite vnà cū
ſororib.& ſēp eſſet ꝑferēdus ſequērib. in gradu, iurib.
& deciſi.qb.ſ.& facit.l.in pluriū.ff.đ acq.hær. & ꝙ vult
18 Ange.in l.ſuū.C.de iu.delib.Necnō† & ꝙ vult Bar.poſt
gl.in l.nec is.§.fi.ff.de acq.hær.dicēs,inſtitutū repudian-
tē vno iuri,poſſe venire alio,reprobādo gl. in l.ſuū.cita
tā ꝑ eū,& Bar.cōiter ſequūť doc.& ī d.§.fi.& in d.l.ſuū.
19 Et†in fauorē d.Gaſparis poſſent ēt alia adduci,qb.ex ĩ.
dicēdis dabiť apta reſolutio,& ne bis illa replicēť,cōſul
to hic omittūť.Maximè illud cōcernēs ęqualitatem ſer
uari dřē inter filios l.cū pr.§.euictis.de leg.2.l.ſi ita lega-
tū.vbi Soc.alia adducit.ff.de cōdi.& dem.cū ſi.¶Iſtis tñ
minimè obſt. cōſiderata facti ſerie,ꝯria ſñia verior vř;
vt dictus Gaſpar nullo mō ab ĩteſtato ſuccedere valeat
dictæ eius matri vnà cū eius ſororib.à qb.excluſus repe
20 riť à ſucceſſione ꝑdicta.Cū†.n.illi renū ciauerit, ipſi re-
nūciāti nō eſt dādus vlterius regreſſus;cū ius ſuū, ꝙ ha
bebat,remiſerit.l.qriť.§.ſi vēditor.ff.de ædil. edi.l.ſi qs in
cōſcribēdo.C.de epi.& cle.& C.de pa.vbi ſcrib.oēs alia
21 adducūt.Et†qa ipſe pactus eſt nō ſuccedere, valebit ꝑ-
fecto pactū ſeu ſtipulatio , validās illā renūciationē, &
eā reddens firmā,eſto ꝙ tēderet ad ius de futuro , vt ꝑ
illū tex.firmāt oēs poſt gl.in d.l.1.& in l.cū ꝑponas. C.
de pact.& in l.ſi fidcicōmiſſo.C. de tranſactio. diffuſè ꝑ
22 Bar.& alios,in d.l.q Romæ.§.duo fratres, & Deci.cōſi.
31.& ꝑ tenui.col.1.& in fi.in prin.& nu.5.Et †maximè
cū tale pactū,& ſtipulatio appareat vallata iuramēto,ꝙ
ꝑrſus iurātē & renūciātē à ſucceſſione excludit . c. q̄-
uis.de pact.lib.6.firmat Bal.ī l.pactū dotali.q.9.C. đ col
la.& poſt ipſū alij ſcrib.in c.morib.ſi de feu.fuc.contro
uer.inte.domi.& agn.vt ēt facit.Cū.in l.ſi qs hæres. ff.đ
ac.hær.Alex.& Mode.in l.ſed & ſi qs.§.qſitū.col. 1. ff. ſi
qs cau.ſequūt oēs,in d.l.ſtipulatio hoc mō cōcepta, &
23 Mod.ī d.l.1.nu.13.& 15.C.đ pact.cū ſi.Et†licet đ iure ci
uili pactū & ſtipulatio de nō ſuccedēdo patri ꝑ eū rece
pta,à filia dotata,& ſimiliter à filio, cui facta fuit dona-
tio ꝑꝑ nuptias,nō ſubſiſteret,vt ſ.deduximus,ꝑ d.l.pa-
24 ctū dotali,& l.pactū ꝙ dotali.C.de pac.& đ colla.tñ†qñ
tale pactū & ſtipulatio vallata fuit iuro,erit firmiſſima,
& valida,vt filius ita renūciās nullū vlteri⁹ hře poſſit re
greſſū ad bona patris,ſeu matris,in cuius cōmodū re-
nūciauit d.c.q̄uis,vbi oēs paſſim iſtud firmāt, adducē-
tes alias deciſio.& tenet Bar.in d.l.ſtipulatio hoc mō ꝯ-
cepta,col.2.nu.4.adducēs c.licet,de iu.iur.lib. 6.& ſcri.
oēs ſequūť in d.l.ſtipulatio.citātes.c.cū ꝯtingat , de iu.
iur.& ſcrib.oēs paſſim , & cōmuniter idē volūt, in d.l.
pactū,de colla.& ī d.l.pactū qđ, & ī l.ſi.C.đ pact.& Mod.
nu.3.in l.ſi qñ.§.illud.C.de inoff.teſta. & doc. cōiter ibi
reprobātes gl.tenētē ꝯriū,ī d.l.q ſupſtitis.ff.de acq. hæ.
25 maximè Are.col.1.verſi.dic ꝙ iſtud eſt verū,& Bal.cōſ.
441.viſis ſtatutis,col.2.verſ.ſeqř ſm,vol.1.Et †aduertē-
dū eſt,d.l.pactū dotali,& d.c.q̄uis, ꝑpriè loq, qñ filius
26 pactus ē,nullū velle hře regreſſū ad bona přna,ſeu ma-
terna,& in d.l.q ſupſtitis,hř de renūciāte bonis.Ex†qb.
differre minimè vř,an filius iſtis verbis pactus ſit, an ve
rò renūciauerit expſsè hřditati,cū iſta idē importēt,&
eūdē inducāt effectū,ad no.in l.nā ꝙ.§.fi.& l.cogi.ff. ad
27 Treb.cū cōcor.& ſequūť Mod.in d.l.pactū dotali, nu.
2.ver.& ꝑ illū tex.& nu.5. Validať†igiť iure canonico
tale pactū,interueniēte iuro,ſm oēs ſ.citatos indifferē
ter.Iure etenim ciuili tale pactū nō fuit reꝓbatū ea rō
ne:qa eſſet ꝯ bonos mores,qua cōſiderata nō potuiſ-
28 ſet firmari iuro.vt ſenſit gl.in d.l.q ſuperſtitis, & in d.l.
pactū.Alijs†nāq; rōnib.dicto iure ciuili tale pactū ſim-
pľr factū nō ſubſiſtebat,de qb.ꝑ Bart.& alios,in d.l.ſti-
pulatio,col.2.& ꝑ ſcribē.maximè Mod.Ferrar.in d.l.pa
ctū,col.1.& 2.& oēs,in d.l.q ſupſtitis,& ī d.c.q̄uis, & in
29 d.l.pactū,& in l.fi.C.de pact. Quæ rōnes bñ cōſideratæ
nō obſtāt,quin tale pactū iuro poſſit firmari.Et†Hyer.
Buttige.in d.l.ſtipulatio hoc mō cōcepta,nu.24.& ſeq.
lege & rōe firmat,& ꝯcludit,tale pactū vallatū iuro ſub

ſiſtere,& valere ēt de iure ciuili,& hoc idē plenè proſe-
qunť Mod.Hiſpa.in tract.de vlti.fi.iur.ciui.& can. in 15.
& 20.illatio.quorum opinio ſatis pt cōꝓbari ex dedu-
ctis ſuperius,& ex inferius deducēdis in reſpōſionibus
30 dādis ꝯrijs,& obiectionib.factis.Nec†eſt opus inſiſtere
circa id,cū hēamus tex.aptiſſimum in d.c.q̄uis, loquē-
tē gñaliter in quocunq; filio,iurāte , & ꝙ effectum ſuū
ꝑducit in quocunq; foro,canonico,& ciuili, cum tra-
31 ctēť de obſeruātia iuri.Cuius†trāgreſſio induceret pec
catum,& animę periculum,ad not.in c.nouit.de iudic.
& in c.poſſeſſor,de reg.iur.lib.6.& in cle.diſpēdioſā, de
iudic.in c.fin.de ꝑſcrip.& c.1.de ope.no. nun. ꝑ Bar. &
alios,in auth.ſacramēta puberū.C.ſi aduerſ.vend. & in
caſu ꝑſenti eſt gl.in ver.ſeruari,ī d.c.q̄uis, q̄ ſequunť ibi
doct.maximè Georg.Nat.col.4. in 7. limita. & inſuꝑ d.
gl.ſequunť ēt oēs,in d.l.ſtipullatio,& in d.l.q ſupſtitis,&
32 in d.l.pactum.C.de colla.& de pac.Et†diſpō d.c.q̄uis, ꝑ
cedit,vt ita renunciās nō poſſit ſuccedere,ēt ab inteſta.
illi,cuius bonis renūciauit,reprobata opi.Zēzeli.& alio
rum ſequac.ſuperius in ꝯrium relatorum,& volētium
33 renunciātē poſſe ſuccedere ab inteſtato.Iſtorum.† nā-
q; opi.de directo eſt ꝯ d.c.q̄uis.tum cōſiderata ſui gña
litate,l.1.§.& gñaliter.ff.de leg.ꝑſtan.l.de ꝑcio. ff. de pu-
34 blicia.l.in fraudē.§.fi.ff.de teſta.mil.tum † ēt,qñ d.c.q̄-
uis,interpretať,& declarat d.l.pactum.C. de colla. expꝛ-
ſsè loquentē in ſucceſſione inteſtati, cōſequēter intelli
gi dēt ſm nām,& qualitatem d.l.interpretatæ.l. nihil,&
ibi Bar.no.ff.de cōiugē.cum emā.liber.eius , & firmat
Bal.in l.cum Archymedorā.C.vt in poſſ.leg.& in d. l.pa
ctum.C.de pac.q.3.Sal.ibi,& alij Mod.in l.fi.nu.28. e.ti.
ſequunť ēt Rō.Imo.& Aret.ī d.l.q ſupſtitis, col.3. verſ.
ſed dubitatur,et idē Aret.cōſ.17.cōſideratis, col.8.ver.
itē nec ꝓhibeť,volēs renunciātē excludi ab inteſtato,
qñ ſuperſunt deſcēdētes ex illa,in cuius bñficium renū
ciauit,ſm Ang.cōſ.52.Ziliolus,in fi.ſequiť ēt Gemi.ī d.
c.quāuis,col.fi.Phil.Frā.ibidē,et diffuſius Georg.Natta
col.4.ver.limita hāc,et col.10.in 9.limita.Bar. in d.l. ſti-
pulatio,col 2.Alex.ibi alleg.cōcor.nu.8.& Io.Crot. nu.
26.verſ.tertio extēdiť,aſſerens hāc opi.eſſe cōē; vt prius
dixit Alex.ꝯſ.29.ꝑclarè,col.2.nu.4.et ſeq.vol.3. et conſ.
149 viſo themate,col.2.nu.4.vol.7.et eſt deciſ.ꝯſi.Nea-
po.350.fuit dubitatum,in 2.dub.ſequuntur ēt oēs cōi
ter in d.l.pactum.C.de colla.et Signoro.de Amodc.cō-
ſi.29.factum ſic ſe hēt,col.2.in 2.dub.Do. de Ro. in an-
tiq.deciſ.850.vtrum filia,aliàs in titu.de pac.deciſi. 4.et
Bernard.de Biſign.eo.tit.deciſ.3.dum recitāt hāc opi.ꝑ
vltima,trāſeuntes cum ea,et cōcludētes cōſiderādā eſſe
35 generalē renunciationē,ꝑut fuit ꝑſens.Et†iſtis in locis
Docto. reſpōdent obiectioni factæ de d.l.cōficiūť.dicē
tes patrē,ſeu matrē ab inteſtato morientē ,nō videri ta
citè vocare filium ad ſuā hřditatē,quē prius fecit illi ex
preſſe renunciare,et præſumiť matrē perſeueraſſe in il-
la ſua vltima voluntate,q̄ erat tꝑe renunciationis;vt fi-
lius renuncians excludať,et admittāť ſorores, q̄ nō re-
nunciarunt ab inteſtato ſuccedētes matri, argō c.ma-
iores,de baptiſ.et l.tertiæ.ff. de ꝓbationib. cum cōcor.
36 Et † qñ ſi mater volebat dictā ſuā voluntatē mutare,iā
id feciſſet,cum ꝑ plures annos poſt renunciationē ſuꝑ
uixerit,argō no.in l.3.C.de inoff.teſta.et in l. tractabať.
ff.de teſta.milita.et ꝑſequitur Are.in d.l.q ſupſtitis, col.
3.et 4.ver.circa ſecundā.Nec † iſto caſu erit par virtus
37 taciti et expſſi.d.l.cum quid,et l.itē quia.ff.de pactis:qñ
hic ceſſat,et tacitum,et expſſum,de expſſo apertè con-
ſtat,de tacito idē:cum ꝑſeuerauerit mř in d. prima vo-
luntate,vt diximus.Et†quia nō ſp à pari ꝑcedunt taci-
38 tum et expſſum , prout plures caſus cumulat Iaſon in
dicta l.cum quid,col.2.et 3.nu.9.et alijs ſequentibus, et
maximè circa mām renunciationis, vt ibi ꝑ eum,poſt
alios,nu.10.et alijs ſequentib. Et quia iſta non veniunt
ex nā ꝯctus,ſed ex ſola voluntate paciſcētium, vt ꝑ eū-
dē ibi ad id citantem deciſi.nu.15.Eo†ēt qñ diuerſa rō
39 viget, qñ mř poſt renunciationē expſsè ad ſuā hřditatē
vocat filium renunciātē,vt iſto caſu filius renunciās ad
mittať,ne aliàs impediať libera teſtī factio mřna, vt tra-
dunt oēs,in dicta l.ſtipulatio hoc mō ꝯcepta, argō eo-
rum q̄ hñr in l.ſi qs in prin.teſtī,de leg.3. et in l.1. C. de
ſac.

fac.ſan.eccl.. Quæ rõ minimè pt adaptari, qñ mor
tua eſt ab inteſt.q pp... pſeueraſſe in illa volũtate, in
qua erat tpe,quo fecit filiũ renũciare,q̃ erat , vt ipſe fi-
40 lius renunciãs excluderet à ſucceſſione. Nec † dicat ad
eẽ tacitã matris voluntatẽ , vt ea moriẽte ab inteſt. oẽs
filij illi pariter ſuccedãt , nõ obſtãte renũciatione facta
p d.Gaſpa.& ſi de hoc ipſa fuiſſet interrogata , vtiq; ita
rñdiſſet,& ꝯñr hři dẽt ꝓ expſſo.l.Titius, §. Lucius. ff.đ
lib.& poſt.l.fi.C.eo.ti.& p gl.in l.tale pactũ.§.fi.ff.đ pact.
41 Et†quia dicta renunciatio,& iurm ſup ea pſtitũ vř limi
tatè facta,caſu,quo ipſa mř aliter diſponeret , nõ ãt qñ
mortua fuiſſet ab inteſt. ꝯñr limitatũ ꝓduxit effectũ. l.
iubemus.C.ad Vellei.p Bal.& alios,in d.l.pactũ.q.4.C.đ
colla.& Pau.de Ca.ibi col.2.ver.itẽ qrit̃.Bar. & alios, in
42 l.ſi actionẽ.C.de pact Eo†ẽt qm iurm intelligit̃ pſtitũ re
bus ſic ſtãtib.c.queadmodũ.ĩ prin.đ iureiur. & p Mod.
in l.ꝙ Seruius.ff.de cõd.ob.cau.& Bal.vbi ſ. ſeqt̃ Cor.ĩ
d.l.pactũ,col.3.in 7.limita.& Dec nu.9. & vterq; Sal. in
in d.l.pactũ,col.fi.ver.aut paciſcit̃ filia,C. de pac. Rom.
& Are.in d.l.q ſupſtitis,col.4.ver.circa tertiũ,& idẽ Rõ.
cõſ.22.ꝓ ꝓpoſitæ.in 2.dub.Alex. in d. l.ſtipulatio, nu.
11.& Crot.ibi nu.33.& Buttige.nu.32.Claud.col.4.ver.
quarto limita.Alex.cõſ.29.pclarè,vol.3.& cõſ. 149. nu.
3.vol.7.Gemi.col.fi.& Phil.Frã.col.4.ĩ 6.limita.& Geor.
Nat.col. 10.in 8.limita.in d.c.q̃uis,& ꝙ vult Bal.ꝯſ. 473.
qdã puella,col.2.in 2.dub.vol.1.ꝙ refert Dec. cõſ. 433.
viſa copia,nu.2.& ꝯſ.553.nu.9.& in d.l.pactũ, nu. 9.vbi
cõcludũt,filiã renũciãtẽ nõ excludi à ſucceſſione přna
p alias ſorores nõ renũciãtes , à fortiori igit̃ nõ erit ex-
cludẽdus ipſe Gaſpar,& hãc ſnĩam Bal. ſeq vř Barb.ꝯſ.
38.ſcribit̃,col 10.ver.& faciat,vol.1.& cõſ.19. illud affe-
rã,col.15.vol.2.& Cor.cõſ.291.vř,col.2.vol. 4. Volẽs id
ꝓcedere,qñ viuẽte pře fuiſſent mortui maſculi ẽt trãſ-
43 uerſales,quorũ cõtẽplatione filia renũciauit.Nõ † .n.ẽ
pſumẽdũ patrẽ,ſeu matrẽ iſto caſu odio voluiſſe ꝓſeq
filiũ renunciãtẽ,arg.l.cũ acutiſſimi.C. de fideic. & hoc
idẽ vř ſeq Soci.cõſ.34.col.2.nu.4. & Lu. Bolog. cõſ.35.
col.pe. ¶Ceſsãt nãq; iſta cõſiderata facti ꝯtingẽtia. Nã
ipſa d.Io.mř ſolũ hẽbat dictas duas filias fœminas,& d.
Gaſpar.nec curauit filias renũciare ſuis bonis,& hřdita
ti,diligẽtiã nãq; ſolũ adhibuit, vt d. Gaſpar renũciaret,
& ab ipſo renũciationẽ,& refutationẽ accepit , q̃ parũ
curauit hře à dictis filiab.aptè oñdẽs maiorẽ amorẽ &
affectionẽ hře erga dictas filias fœminas,q̃ erga d. Gaſ-
parẽ,in qua affectione ipſa pdurauit vſq; ad mortẽ, ab
inteſt.decedẽs,ex qb.colligit̃ apta cõiectura eius mẽtis,
ꝙ ab inteſt.decedente filiæ maiorẽ partẽ eius bonorũ
haberẽt q̃ d.Gaſpar,quẽ noluit eſſe æqualẽ dictis filiab.
44 Et†potuit ꝓculdubio id facere,cũ parẽtib.ſit attributa
poteſtas,tacitè relinq̃re plus vni,q̃ alteri,dũmõ ꝙ illi re
linquat̃ minus lĩma portione.l.parẽtib. vbi Bar. & alij
no.C.de inoff.teſt.l.hac edictali.§.1.C.de ſecũ. nup.& p
Bal.cõſi.334.Pũctus,př.vol.3.p tex.in §.fi.ĩ auth.đ nup.
45 & p Deci.cõſ.547.Viſo pũcto.Recepit † itaq; dicta mř
renũciationẽ à d.Gaſpare ſimpłr,& reſpectu filiarũ hř-
dũ,& ad cõmodũ ipſarũ,quas ſibi ſuccedere voluit, &
cã pp q̃ à d.Gaſp.refutationẽ recepit, minimè ceſſauit,
quinimo durauit,& durat,& locũ hẽbit diſpõ d.c.q̃uis.
ꝯñr ceſſabunt dicta Are.in d.l.qui ſuperſtitis.col. 4.ver.
circa tertiũ.& Gem.& Fr.vbi.ſ. quorũ dicta bñ cõſide-
rata,ſonãt in hãc ſnĩã,quatenus volũt,hoc totũ depen
dere ab intẽtione , & veriſimili mẽte pris recipiẽtis re-
nũciationẽ.& d.ꝯſ.Cor.291.col.3.ver.iõ,& col.4.ĩ prĩ.
minimè refragat̃,dũ ibi cõcludũt , ꝙ illud dř ibi reſpe-
ctu filiorũ maſculorũ,ponit̃ cã exẽpli, ꝗ nõ reſtringit
diſpoſitionem,idem nãque eſſet,quando pater aliã ob
cãm,vel ob alias pſonas recepiſſet renũciationẽ,nã du
46 rãte illa pſona,ſeu cã,locũ hẽbit renũciatio.Qñ † .n.ad-
eſt alia cõiectura volũtatis illius recipiẽtis renũciatio-
nẽ pp aliquas pſonas,illa attẽdi dẽt, & lõcũ hẽbit renũ
ciatio.Nam vna cõiectura excludit aliã.l.nã ita diuus.ff.
47 de adoptio.l.diuus.ff.de in integ.reſtit.Et†illa cõiectura
pferẽda eſt, q̃ oñdit potẽtior.l.ſi q adulterij. C.de adul-
ter.c.literas,de pſũptio.& ita in terminis ꝓpriè noſtris
firmat vterq; Sal.in d.l.pactũ ꝙ,col.fi. ver. aut paciſcit̃.
C.de pac.quos refert & ſeqt̃ Alex.in d.cõſ.29.col. 2. &
48 3.vol.3.& ẽt Bald.in d.l.ſi actionẽ. Dũ † cõſiderat duo
caſus,& in ſecundo qñ filia renũciauit hřditati, tenet
portionẽ illã renũciãtis accreſcere ſorori ñ renũciãti
qa perinde eſt,ac ſi renũciatio facta fuiſſet poſt mortẽ
patris cõtẽplatione quorũcũq; veniẽtiũ ab inteſtato
adducẽdo rõnẽ,vt p eũ , idẽ ẽt ſeqt̃ & aptius Signo.&
Homod.d. ꝯſ. 29.ĩ ſcđo dubio,col.2.Pau.de Ca.& Al.
in d.l.pactũ.C.de colla.Soc.cõſ.183.elegãter col. 2.ver.
cõfirmãt̃.vol.2.& cõſ.91.viſa.col.2.in fi.vol.1.Pau.đ Ca.
cõſ.311.Viſo.col.pe.& Ale.cõſ.149.vol.7.& d.ꝯſ.29.ver.
nec dicat̃.vol.3.Old.cõſ.132.Titius.col.2.ver.nũc ãt
ſecundo dicamus,dũ cõcludit, attẽdi dře verba renũ
ciationis.& Cor.d.ꝯſ.191.col.4. ver. non obſtat.idẽ fir
mat,bñ cõſideratus;qm in illo caſu,quo cõſuluit,př ha
bebat ſororẽ & nepotẽ ex filio,necnõ & filiã renũciã
tẽ,& viuẽte patre mortuus fuit nepos , & decedẽte pa
tre ab inteſtato ſoror volebat excludere filiã renũciã
tẽ,& cõcludit nõ poſſe ea rõne : qa nõ eſt pſumẽdũ
patrẽ voluiſſe pferre ſororẽ filiæ.l.cũ accutiſſimi. C.de
fideic.& ibidẽ Cor.dicit aliàs ꝯſuluiſſe ꝙ ſi extaret ali
filia,q̃ nõ renunciaſſet,illa excluderet ſororẽ renũciã
tẽ à ſucceſſione,& hřditate;cũ talis renunciatio cẽ
facta cõtẽplatione nedũ filiorũ maſculorũ,ſed ẽt fœmi
49 narũ,ſi extarẽt.Et†opi.iſta ſuadet̃ cõſiderato tenore re
nunciationis factæ p d.Gaſparẽ.Nã mater eã recepit p
ſe,& hřdib.ſuis,ꝯñr qbuſcunq; ẽt fęminis,q̃ cõtinẽtur ap
pellatione hřdũ,vt ꝓbat̃ in Rub.in auth. de hær. ab in-
teſt.iũcto.§.1.& ſeq.& in l.hřdis appellatione. ff. de ver.
ſig.& eſt text.in l.1.iuncta Rub.in auth.poſt fřes.C.đ le-
50 git.hř.& in l.ex facto.§.fi.ff.ad Treb.Vbi†ẽt hř hřdũ ap-
płone venire liberos , quorũ noĩe veniunt oẽs deſcen-
dẽtes vtriuſq; ſexus.c.ĩ qbuſdã.de pęn.l.cũ acutiſſimi.
C.de fideic.cũ alijs citatis p Deci.cõſ.233.ĩ caſu, col.3.
51 nu.6.Et†in caſu noſtro firmat Alex.d.cõſ.29.col.2. nu.
8.volẽs,ꝙ qñ ſupeſt pſona aliqua de liberis, ẽt ſi eſſet fœ
mina,ſp excludẽdus venit à ſucceſſione ille, q renũcia
52 uit.Eo†ẽt,cum geminatis & repetitis vicib.d.Ioãna mř
talẽ renunciationẽ receperit ꝓ ſe,& ſuis hřdib. & li-
beris;ꝯñr tã maſculis,quã fęminis , q̃ geminatio tãto
fortius oñdit enixã & pcisã voluntatẽ ipſius mřis ita
ſe recipere illã renunciationẽ ꝓ oĩb. ſuis hřdib. iux.
no.in l.baliſta.ff.ad Treb.& per Bart.ĩ l.cũ ſcimus.C.
agric.& cẽſ.li.11.cum ſi.& ipſa mř ſtipulata à d. Gaſpa
re filio renunciationẽ ꝓ ſe,& ſuis,vř ſtipulari illã ad
53 modũ ſuæ hřditatis & oĩum ſuorũ hřdũ.Ita †vt po
illa renunciata totã augeat hřditatẽ mřnã, & accreſcat
ſuis hřdib.vt in caſu nřo firmat Alex.d.ꝯſ.149. alleg.
Bal.Pau.de Ca.& alios,col.2.nu.5.vol.7.& Soc.d.ꝯſ.
54 nu.6.vol.4.Põt†eñ mř ſtipulari ꝓ hřdib.l.cõtinu9.
& ibi gl.& doc.no.per Bar.& alios,in l. ſtipulationes
diuidunt̃,in ſexta oppoſ.ff.de verb.obl. & ꝓbat̃ in l.
55 huc.§.ſi operas.ff.de vſufr.Et†bñ facit,ꝙ vult Ang.de
52.do.Ziliol9,ĩ fine,volẽs filiã renunciãtẽ nõ poſſe ſuc-
cedere při ab ĩteſtato,qñ extat aliqs ex aſcẽdẽtib. ip-
pris,ꝙ ſeqt̃ Aret.ꝯſ.17.col.8.ver.itẽ nec ꝓhibet. Alex.
ꝯſ.29.col.2.nu.5.Claud.in d.l.ſtipulatio.col.4.verſ.quar-
to limita.dum ſe remittit ad d.cõſ.Alex.Gemi. in d.c.q̃
uis.col.fi.Phil.Frã.ibi,col.4.ĩ 6.limita. & Geor. Nat.col.
56 11.ver.vlt.limita.Et †certũ eſt,deſcendẽtiũ appellatione
ita venire maſculos ſicut & fęminas.l.fi.C. đ ſuis & le.
& ĩ auth.de hřd.ab inteſt.in prin.& per Dec.ꝯſ.223. nu.
2.Et aperta mẽs dictę mřis vt voluerit ſtipulari ꝓ filiab.
nõ renũciãtib.ẽt colligit̃ ex geſtis per eã,per quos actus
ita declarat̃ voluntas,ſicut declarat̃ verbis.l.de qb.ff.de
legi.l.Paulus reſpondet.ff.rẽ ratã hẽri.l.rephendẽda. C.
de inſti.& ſubſti.ſub cõdõne fact.recepit.n.talẽ renun-
ciationem à d.Gaſpare in ampliſſima forma,& ita reci-
piẽdo , volũtatis ſuæ erat,ipsũ excludere à ſucceſſione.
57 Nõ†eñ recepiſſet ab eo renunciationẽ ſub illa forma,
ĩ qua recepit,ſi eũ à ſuceeſſione noluiſſet excludere, ar-
gõ no.ĩ c.ad audiẽtiã.de decĩ.& in l.1.§. ſin ãt ad defici-
tis.C.de caducis tollẽdis,& ita ꝯſiderat Alex.d.cõſ. 29.
col.3.verſ.ꝓ quo ẽt facit.Colligit̃ ẽt & ſua voluntas; cũ
fece rit renunciare dominum Gaſparẽ oĩb.ſucceſſionib.
bus přnis & mřnis,legitimæ,& eius ſupplemento, ꝓ omni
& quocunque iure,titulo , rõne,ſeu cã,eidẽ do. Gaſpa-
ri quo-

ri q̄uolibet cōpet.& cōpetituris, faciendo finē & pa-
ctū de aliqd vlterius nō petēdo, nec peti faciēdo ab ip-
sa mre,seu suis hæredib. exceptis dictis vncijs centum.
58 Quæ † exceptio in oīb.alijs includit renunciationē te-
nere & valere,l.in his.ff.de legib.l.nā q, liquidæ.§.fi.ff.de
pe.leg.& p Mod.in l.1.ff.de reg.iur. Et qa verba dictę re
nūciationis relationē hēnt ad iꝰ de futuro,& sic ad suc
cessiones mrnas,q in futurū cōtingere possent D. Ga-
59 spari,vt inferius dicet. Et † singula verba in dicta renū-
ciatione apposita cōsiderāda erūt,vt nō frustratoriè&
sine effectu apposita cēseant,ad not.in l.si qn. C. de in-
off.test.& in c.si Papa.de priuil.li.6.& p Bal.in Rub. C.
60 de ꝯh.emp.q.9.Et†in terīs nrīs optimè deseruit dec.ꝯs.
Neap.161.Mortuus est. in scdo dubio. vbi erāt duæ so-
rores,& frater tradēs vnā nuptui, & faciēs ipsam renū
ciare sibi,& eius hæredib.hrditati maternæ,fraternę,&
pīnæ,q frater ab intestato successiuè mortuus est,reli-
cta sorore maritata,& alia sorore nō maritata,nec re-
nūciāte,& ambæ volebāt venire ad successionē frīs, tā
dē decisum fuit,ꝙ excluderet illa maritata, q renūcia-
uit,& solū admitteret alia soror, q nō renūciauit,& ibi
adducunt aliæ pbationes istud cōprobātes,cū qua de
61 cisione cōcordat ēt alia deci. parlamēti Delphin. 192.
ver.Secus aūt.optimèdeseruiēs pnti disceptationi.†Ad
successionē igit ipsius d. Ioānæ mris,veniūt dictæ eius
filiæ & sorores no renūciātes,excluso d.Gaspare renū-
ciāte,cuius portio accreuit dictis sororib. nō renūcian
tib.succedētib. & hrdib. mris ab intestato defunctæ, vt
62 sentit Pau.de Cast.ꝯs.311.Viso pūcto,col.pe.ver.3.rō.
& Ale.d.ꝯs.199.nu.5.vol.7.Nō†.n.hic interuenit solùm
pactū de nō petēdo, sed vera repudiatio & renūciatio
hrditatis mrnæ, finis, & qttatio bonorū ipsius p dnm
Gasparē facta, q eo fortius repellēdus est,cōcurrētib.
istis,fm Bal.& alios,maximè Ferra.in d. l. si actionē. C.
de pact.Pau.de Ca.ꝯs.312.Viso pūcto.col.pe. ver. p cu-
ius euidēti.1.Ale.d.ꝯs.149.nu.6.Soc.ꝯs.183.col.pen.ver.
sed tn.vol.2.Cor.ꝯs.172.Ambigua.vol.3. & hr in decis.
63 ꝯl.Neap.171.in fi.Et†huiuscemodi renūciatio hrditatis
mrnæ collata cēset in tps,quo hrditas deferret,& sub il
la cōditione,si deferat,& aduenięte casu delationis, eo
dē instāti cēset delata,& eodē cōtextu, pp renunciatio
nē pcedētē à d.hrditate renūciās dr abdicatus,fm Pau.
de Ca.in d.l.pactū.C.de coll.quē sequunt ibi Ale.& alij,
& p Imo.& scrib.in d.l.q supstitis,Sig.d.ꝯs.9.col.2.ī 2.
dubio.Soci.ꝯs.91.Visa.col.2.in fi.vol.1.& ꝯs.189.Elegā-
64 ter.col.2.ver.cōfirmat,vol.2.Paria†nāq; sunt,filiū non
extare,vel illū extare,& nō posse succedere pp renūcia-
65 tionē.l.vnica.C.qn nō pet.par.l.3.ī fi.& l.4.ff.de bo.pos.
& p Rom.ꝯs.43.Ad primū,in 3.dub.Maximè†qa renū
ciatio facta est dirigēdo verba ad ipsam hrditatē, & ad
iura mrna, cōsiderādo ius futurū, ꝙ posset cōpetere,
pp q oīb.iurib.& capitib.& qb.posset succedere renū-
ciatū vr,fm Bal.& Ang.in d.l.suū.C.de iu. deli. & in d.l.
pactū.C.de coll.q.16.Ale.ꝯs.11.Viso,col.2.vol.2.ver. &
pfecto.Dec.ꝯs.266.Ad exclusionē.col.2.ver.sed tn.nu
4.Rom.ꝯs.22.col.2.in fi.Soc.ꝯs.34.col.2.nu. 5.vol.4. &
qa renūciatio facta ab ipso D.Gasp. cōtinet cām renū-
ciationis pp donationē pp nuptias eidē factā p matrē,
66 q cā iā fuit adimpleta, ꝯnr durare dēt effectus renūcia-
tionis.Vt tā ꝯrio sensu pbat,in c.cū cessante,de appel.&
in l.adigere.§.q̄uis.ff.de iu.patr.& tenet Rom.d.ꝯs.22.&
67 Clau.in l.stipso.col.4.ver.4.limita.dum se remittit ad d.
ꝯs.Rom.sentit ēt Cor.d.cōs.291. col.3.& 4.Eo † ēt qm
adimpleta cā dictæ renūciationis factæ pp donationē
illā,in reliqs renūciatio ipsa fuit pura,& simplex,vt ī du
bio psumendū est,l.1.§.si qs simplr. l. cū quidā. §.quo-
ties.ff.de ver.obl.l.liber.ff.de adim.le. cū cōcor. Et quia
d.Gaspar pmisit nō petere,nec molestare quocūq; mō
& qualitercunq; eius matrē,& hæredes,nisi ī illis vncijs
centū donatis, apponēdo alias clas, vt in instro renun
68 ciationis, q hūc effectū pducere dēnt,ne aliàs ludibrio
& frustratoriè essent appositæ,vt deduximus.Et†maxi-
mè illā,aliquo tit.rōne seu cā,cōphendentē futura, fm
gl.in cle.1.de fo.cōp.& Roma.cōs.108. Circa primum.
69 & Bal.in d.l.pactū.C.de coll.admonentē abstinēdū esse
à verbis gnalib.Et † quia expsè cōsiderata est cā de fu-
turo,& illi fuit renunciatū,nulla cadit dubitatio,qn ista
renūciatio trahēda sit ad successionē maternā futurā,
vt post alios p eū citatos cōcludit Dec.in l.1.nu.32.C.
70 de pactis,Recepit †insup d.Gaspar bona donata à mre,
qb.cōtentus remāsit,& pinde hndus est, ac si successis-
set in totū,fm Rom.& alios,in d.l.qui supstitis Bal.ī d.
l.pactū.C.de coll.col.2.ver.2.q̄ro.Dec.ibi nu. 18.& col.
71 pe.ver.1.nisi,& cōs.181.Satis no.col.3.nu.6.& 7.¶†Nec
istis obstabūt cōs.Bal.& aliorū, & aliæ decisiones in ꝯ-
riū citatæ,diuerso.n.satis casu loquunt, vt ex ipsarū le-
ctu.est videre,nec ex illis ita diuersis inferendū est ad ca
sum nostrū,vulg.l.Papinia.exuli.ff.de min.& l.naturali-
ter.§.nihil cōe.ff.de acq. poss. Et quia hic sumus in cla-
ro,& apto,& adsunt filiæ descēdentes,& succedētes ma
tri,& renunciatū fuit hrditati,& bonis mrnis,tū matri
tū,& hæredib.suis,& verba renūciationis sunt pgnātia
respicientia hrditatē,& ius futurū.Et quia filiæ fęminę
nunq̄ renūciarūt,& renūciatio facta fuit ob cām dictę
donationis,simplr factæ, & nō limitatè. Et dicta gnali-
tas renūciationis simplicis nō venit restringenda,ita vt
72 nō cōprehendat successionē intestati.Verba †.n.renū-
ciationis,& ipsorū pprietas repugnat huic restrictioni
ꝯnr reijcienda est.l.si alij.ff.de vsufr.leg. & p Soc. in l. in
73 ambiguo.ff.de reb.dub. Et†isto casu non pōt illa restri
ctio fieri,nam per eā recederetur à dispōne d. c.q̄uis,ꝙ
esset exorbitans,& ideo cessabit restrictio, ad nota. per
Bar.& alios,maximè Ias.ī l.1.§.nūciatio.ff.de ope. nou.
nūcia.& ad d.cōs.Bal.437.Quædā puella, aliàs cōsulen-
do per me plenè fuit rnsum,aperiendo illud de iure nō
posse pcedere, & verā iuris decisionem esse in opposi-
74 tū,& quia loquit satis diuerso casu à nostro pnti.†Nec
obstabit,ꝙ dicebat de æqualitate inter filios seruanda.
Cessat.n.qn in ꝯriū appareret de vo ūtate parentis,qui
suo arbitrio,dēpta legitima, pōt plus vni relinquere q̄
alteri,vt sup.deduxi, & inter eos facere partes inæqua-
les.l.si vni.l.q pater.ff.fam.ercisc.l.quoties. C.eo.cū con-
75 cor.Et†plurib.de causis id pōt parens facere,vt aliàs cō
76 sulendo dicebā,& firmat Dec.d.ꝯs.547.nu.1.Et†cōside
rato iuro p d.Gasparē pstito,cessabit illud,ꝙ dici posset
renūciationē tanq̄ odiosam esse restringendam, cū sit
stricti iuris. Nam iurm seruandū venit,ne incurrat p-
iuriū, & peccatū,cōcernens fauorē anim,& iō nō erit
odiosa,qnimo fauorabilis,vt iurata obseruet,ppea erit
potius amplianda q̄ restringēda,fm gl. Bar. & alios,ci-
tātes cōcor.in auth.sacra puberū.C.si aduers.iud.& in
terīs nostris ita firmant Gem. & alij,in d. c. q̄uis.Aret.
in d.l.qui supstitis.col.2.ver.pōt etiā dici. Ale. in d.l.sti-
pulatio.col.4.ver.pterea.Iason ibi,num.12.ver. reperio
p idem.Io.Crot.nu.24.& Hiero.Buttig. Ex istis igit pa-
tet aptissimè,D. Gaspa.ad dictā successionem nō posse
venire,cū ab illa seipsum excluserit. Nec obstabūt ꝯria
supius adducta,& primò illud,in quo dicebat, renūcia
tionē hāc tēdere ad ius de futuro,ꝙ eo tpe nō cōpete-
bat,& quò ad illud renūciatio simplex nō operatur ali
quid.Nā renūciatio ista vallata fuit pacto,& stipōne,
vlterius & iuro,qb.casib.reddit valida,ēt ad ius de futu
ro,vt sigillatim supius deduximus.Eo † insup,qn facta
77 fuit pnte matre,& recipiēte, quo casu valeret etiā sim-
plex.l.tale pactū.in prin.ff.de pact.cū alijs plenè citatis
post Bar.p scrib.maximè Ias.nu.15.& Dec.nu.26.in l.1.
C.de pac.Eo†ēt,qa geminatis verbis facta apparet, arg.
78 no.p gl.Abb.& Fel.in c.si cautio,ex de fi.instr.cū alijs sci
tatis p Ias.in d.l.1.nu.16.& Dec.nu.30.& eūdē Ias.decla
rātē istud de geminatione,in l.si qs in cōscribēdo,nu.
25.C.de pact.Nec†obstabit fm,in quo dicebat,nō vale
79 re pactū de hrditate viuētis, cessat nāq; istud,qn pactū
esset de nō succedēdo vallatū iuro,p dictū.c.q̄uis,cum
alijs plenissimè s.cumulatis.Pōt†.n.hæreditati & bo-
80 nis viuētis renūciari cū iuro p filiū habentem spem p
babilē succedendi parētib.fm Bar.& alios, in l.is pōt.
col.2.& 3.ff.de acq.hær.& p doc.in l.fi.C. de pact.maxi-
81 mè Ias.nu.4.Accedēte†maximè volūtate,& cōsensu il
lius,cuius bonis renunciat,in dicto cōsensu, & volūta-
te sp perseuerātis,vt plenè hr in d.l.fi.vbi Ias. post alios,
nu.10.alia adducit.Et†qn adiecta fuit stipulatio pdictæ
82 renūciationi, & vlterius apposita apparet pœna, vt fir-
mant

mant doc.relati p Ias.in d.l.fi.nu. 7.in 2.limita. Nec ob-
stabit tertiũ,in quo dicebat̃,nõ valere pactũ de nõ suc
cedẽdo,nam contrarium ostendimus supius, & de iu-
re can.& de iure ciuili, qñ appositum fuit iurametum.
Nõ obstat, ꝙ dicebatur d. Gasparẽ solùm renunciasse
iurib.quæ habebat tunc,& nõ alijs,quę in futurum po
terant cõpetere in cõtrarium.n.est ipsa veritas,cõside-
ratis verbis suæ renunciationis tẽdẽtib.in futurum, &
cõsiderata simplici,& gñali renunciatione per eum fa
cta,vt sigillatim superius ostendimus,citãdo iura, & de
83 ci.Et†quia renunciauit bonis, & hr̃ditati maternę,quæ
propriè cõsideratur post mortẽ futurã l. nihil aliud.ff.
84 de verb.sign.& per doc.in Rub.ff.de acq.hær.Et † quia
tẽpore quo renunciauit , hæreditas patris erat quęsita
dictæ eius matri,hæredi institutæ per patrẽ, & adeunti
hæreditatẽ paternã, quæ confusa fuit cum hæreditate
matris,cum fuisset factum eius vnicum patrimonium.
l.sed si plures.§.filio.ff.de vulg.& pub.l.1.§.p̃terea.ff.de se
para.bon.l.fi.in fi.C.de inoff.test.& plenè per oẽs,in l.1.
85 §.veteres.ff.de acq.pos.Prout†ẽtquia ipse d.Gaspar sim
pliciter renunciauit hæreditati,& bonis, & ideo censet̃
renũciasse oĩ iuri quærẽdi hæreditatẽ illã,arg.l.si duo.§.
idẽ Iulia.ff.de iureiu.& tradit Bar.ĩ l.nec is.§.fi.ff.de acq.
86 hær.Cõsequẽter†cessabũt dicta Bar. & aliorũ,in d. l. ꝙ
Seruius.ff.de cõd.ob cau.Cũ d.Gaspar renũciauerit bo
nis,& hr̃ditati maternæ,quę sibi ,pbabili spe poterat cõ
87 petere.Renũciauerit†ẽt,& expressè actionib.& iuribus
quocunq; ti.cã, & ratione, quocunq; modo, & q̃oli-
bet sibi cõpetituris,hñt respectũ ad ius , & cãm de fu-
turo , pp ꝙ renunciatio valet ẽt iuri postmodũ quæsi-
to,ẽm Bar.Ias.& alios,in d.l.1. C. de pact. & in l. qui cũ
88 tutorib.ff.de trãs.cum si. Nec †d.Gaspar poterit allega-
re ignorantiã,pp quã nõ vr̃ renũciasse,nã bene sciebat,
vel scire dẽbat ad bona materna cõpetere sibi succes-
sionẽ.l.leges sacratissimæ. C.de leg. iunctis no. in auth.
de her.ab intest.veni.& in l.1.C.de bo.ma. & ff.C. & ĩst.
ad Tert.cũ vul.Et ita sciẽter renunciãs nõ poterit igno
rantiã aliquã deducere,cum ex verbis dictæ renuncia-
tionis aptissimè cõstet,nedũ in genere, verùm & in spẽ
sciuisse iussibi cõpetiturum in bonis maternis,& illi vo
89 luisse renunciare,vti renunciauit.Nec†obstabit,ꝙ dice
batur talẽ renunciationẽ nõ extendi ad successionem
ab intestato,nã ꝯrium est ipsa veritas,vt supius apertis-
simè deduximus,reprobãdo opi.Zezcli.& seq.& rñden
do.l.cõficiunt.ff.de codic.& l.cũ quid.ff.si cer. pet.Nec
ẽt obstabit illud,in quo dicebat̃.filiũ ad successionẽ pa
rentũ hẽre multa capita,ita vt videat̃ renunciatio facta
vni,& nõ alijs capitib. & ꝯñr posse succedere ex alijs, &
p̃ferri dẽre vlteriorib.in gradu,p̃tendentib.successionẽ
ita vt talis renunciatio facta vno iure nõ sit nocumẽto
90 alijs iurib.Cessant†.n.ista cõsiderãdo formã renuncia-
tionis factæ p D.Gasparẽ simpliciter,& gñaliter,& mi-
nus limitatè,quo casu ita facta cõprehendit oĩa capita
✻ & oĩa iura,quib.potuisset succedere,vt firmat gl.*ord.
cõiter ab oĩb.approbata in l.1.§.sed videndũ.ff.de succ.
edic.q̃ sequit̃,& cõmendat Bal.& reliq scrib.in l. vnica,
in fi.C.qñ nõ pet.par.& in l.accusatus. C. q accus. non
pos.Pau.de Ca.Ias.in l.3.C.de iur.& fac.igno.Ale.in d.l.
suũ.C.de iu.delib.& in l.nec is.§.fi.ff.de acq.hær.Dec.ad
ducẽs alia ꝯs.226.ad exclusionẽ,nu.4.qb. in locis rñdẽt
91 Ang.in d.l.suũ,allegãti.l.in pluriũ.Nã † ibi nõ fuit facta
renunciatio in rẽ,& indeterminatè,sed limitatè, vt etiã
voluit Pau. de Ca.in l.quãdiu, la 1.& in d.l.nec is,§.fi.ff.
de acq.hær.Nec obstabit,in hãc renunciatione factam
fuisse mentionẽ filiorũ, & matris, qñ talis metio facta
fuit ad demõstrãdas p̃sonas ipsorũ ꝯhentiũ,nõ aũt ad
oñdendũ qualitatẽ,& sic ad demõstrãdũ, ꝙ filij solũ re
92 nunciabãt ex illo capite,qa filij.Nã † d. Gaspar vti filius
renunciauit,simpl'r tñ,& gñaliter oĩb.capitib. & iurib.
sibi cõpetẽtib.& cõpetituris, & indeterminatè, ẽm gl.
in d.§.sed videndũ,& cõem opi.superius deductã.Vlte-
93 rius†supius cõclusis nõ hẽret obstare, si diceret̃, hanc
renunciationẽ sapere donationẽ inter viuos irreuoca
bilẽ q̃ d.Gaspar eius matri fecit,vt est videre in dicto in
strõ renunciationis,& qñ donatio ista excedebat sum
mã quingẽtorũ aureorum,oĩno insinuanda erat,vt ef-
fectũ potuisset sortiri.l.sancimus.C.de don.l.illud.C.de
94 sacros.eccl.Et†defectus iste nõ videt̃ purgatus pp iur̃m
ẽm Bal.in d.l.illud,col.4.ver.5.quæro.Ang.cõs. 179. vi-
sis,col.fi.& quãplures alij doc.sequuntur,citati p Fran.
de Cur.in consi.suis,& Dec.cõsi.432.cum sit,col.2.nu.
95 11.& seq.Obiectio†ista prorsus cessat,cum in ꝯrium se
✻ habeat cõis *.opi.volẽs,enunciationẽ istam iur̃o valla-
tã esse validam, esto ꝙ nõ fuerit insinuata , vt habet̃ in
96 d.c.q̃uis.Et † quia facta apparet pp causam & donatio-
nẽ pp nuptias factã per matrem d. Gaspari , & iccirco
donatio nõ indiget insinuatione,ẽm Bal.in d.l.illud, &
Ale.d.cõs.29.col.3.ver.nec insinuatio,vol.3.cũ alijs cu-
97 mulatis in trac.insinuatio.Ad †quod ẽt,quoniã * cõis
✻ opi.se hẽt,insinuationis defectũ tolli per iur̃m, ẽm Ioã.
And.in tit.de instru.editio.§.porrò,col.pen.ver.sed qd,
Ale.adducentẽ alios,consi.4.circa primum,col.pe.vol.
1.& cõs.12.viso,in fi.vol.2.& cõs 20. ponderatis, col.2.
ver.posset ẽt,& cõs.seq.21.attentis,col.3.vol.3.& in l.ne
imo põt,col.4.de le.1.Are.cõs.47.visis,in fi. & cõs.77.in
p̃senti,Cor.cõs.221.quia in hac,vol.1. & alijs plurib.ci-
98 tatis p Dec.d.consi.432.col.2.& 3.nu.18.& seq.Et†si d.
Gaspar post dictã renunciationẽ, & donationẽ susce-
pisset liberos,& ppea dicere vellet, donationẽ ipso iure
reuocatã fuisse,ẽm terminos l.si vnquam. C. de reuoc.
dona.Bar.& alios,in l.Titia.§.Imperator,de le.2.& Ca-
99 no.in c.fi.de donatio.Dicitur †istud nõ obstare,qñ di-
spõ d.l.si vnquam,nõ vendicat sibi locũ in renunciatio
ne iurata facta p filiũ matri pro donatione pp nuptias
p tex.in d.c.q̃uis,& gl.fi.ibi hoc firmat , & alij sequunt̃
maximè Phil.Fran.in fi.Vt etiam volunt Bar.& alij.in d.
l.qui superstitis,& doc.in d.l.pactũ.C.de colla. vbi Dec.
nu.14.adducit alias cõcor.decis.& idem facit cõs. ...
satis not.in fi.& sentit Ale.d.cõs.199.col.2.& 3.vol. ...
d.cõs.29.col.pe.in fi.& col.seq. vol. 3. & Soc. consi. ...
100 nu.17.& seq.vol.4.Ad†quod ẽt,nã talis renunciatio. &
donatio facta apparet pp cãm , & donationẽ pp nu-
tias receptã.cessabitq; hoc casu dispositio d. l.si vnquã
ẽm Bal.Ang.& Mod.citãtes cõcor. in d.l.1.C. de pa...
Bal.& Ang. in d.l.si vnquam,& Ale.d.cõs.29.in fi.cũ...
101 Nec†insup ipse Gaspar dicere poterit,nõ recepisse in-
tegrã ltĩmam sup bonis paternis,& maternis,nec illam
donationẽ propter nuptias fuisse cõgruã, prout requi-
rit d.c.q̃uis,& volunt doc.in d.l.pactũ,& in d. c.quãuis
citãtes cõcor.& firmat Ang.in l.is,in fi.ff.de trans.Ale.
cõs.8.visis,col.pe.vol.3.Barb.cõs.52.circa fi.vol.2.Nam
verè donatio p̃dicta ascendebat ad legitimã paternã, &
102 maternã,vñ meritò valuit renũciatio,& donatio.†Cũ
.n. filius habuit ltĩmã , validũ est pactũ de nõ succedẽ-
do factũ matri,vt hr̃ in l.si qñ §.illud.C. de inoff.test.&
ibi hoc firmat gl.& Bar.in l.fi.col.pe.C.de pac.Abb.cõs.
116.illud,vol.2.Are.in d.l.q supstitis.col.2. & Dec. in d.
l.pactũ.C.de colla.nu.2.Põt.n.mr̃ in vita dare ltĩmã fi-
lio,& valebit isto casu renũciatio , ẽt sine iur̃o facta
hr̃ditati & successioni,d.§.illud,& à fortiori si fuit fa...
cũ iur̃o ẽm Imo.& Geor.Nat.allegãtẽ alios in d.c.q̃uis
col.2.ver.3.fallit.& col.7.ver.2. qa oportet.in §. lim...
103 Are.in d.l.q supstitis.col.2.& 3.Eo†ẽt qñ exp̃ssa fuit fa-
cta mẽtio ltĩmæ,& supplemẽti ipsius p̃rnæ,& mr̃næ
cũ iur̃o ẽt illis fuit renũciatũ,quo casu renũciatio re-
ditur valida,& firmã d.l.si qñ.§.illud, vbi scrib.oẽs ...
volunt,vt refert ibi Ias.nu.2.in fi.& tenet Dec. cõs.6...
104 Visis.nu.2.& 3.Maximè †cõsiderando ius Cano. & iu-
ramentũ.d.c.q̃uis,& sequit̃ Ale.in l.in ratione,la 1.ff.
leg.Falc.Ias.in l.ꝙ Seruius.nu.12.in fi.ff.de cõd. ob ...
Are.in l.1.§.si quis ita.ff.de ver.obli.& scrib.in d. l.sti-
latio.vbi Butr.nu.28.alios,citat,vt facit Dec.cõs.26...
1.ver.p̃terea & 2.& vers.seq.post Bal.ꝯs.mihi. 441. ...
105 in prin.vol.5.Et†d.Gaspari non poterit cõcedi abso-
tio à iuramento , nã tenetur isto casu illud obseruare
ẽm Archi.Io.An.Gemi.& Fran.in d.c.quãuis.in 6. ...
& col.1.& 3.Ang.in l.si quis pro eo. vers itẽ adde. ...
fideius.Ale.ꝯs.42.super p̃misso.col.pe.vol.1. & cõs. ...
Visa,col.2.in fi.vol.2.Io.Crot.citãtem alios,in d.l.sti-
latio.nu.22.circa fi.& Dec.d.cõs.181.col.1.vers. ...
106 dictis.Et†maximè si ipse d.Gaspar contrauenit, ...
verè dicto iuramento cõtrarius extitit,antequam ab-
lutio-

lutionē petierit, ꝑꝑ ꝗ ꝯuentionē ꝑiurus & infamis hr̄.
107 l.ſi qs maior.C. de trāſ.cū ſi.ibidē,ꝑ doct.adductis. † Et
tanꝗ ꝑiurus excludēdus erit,ſm Fed.de Sen.ɔſ. 301.Fa
ctū,Io.And.in c.debitores.Fel.poſt alios,in c.1.nu.2.de
iureiu.Ale.ɔſ.17.vol.2.Cor.ɔſ.6.col.pe.vol.1.& Soc.ɔſ.
108 59.nu.14.vol.3.cū cōcor.Iſta.n.abſoło anteꝗ ꝯueniret
iurō petēda erat,ſm ſcrib.in d.l.pactū.C.de coll. maxi-
mè Bal.col.2.verſ.venio ad q̄ſt.Pau.de Ca.col. 2.ver.qd
ſi.Cor.col.1.in fi.& Phi.Frāch.ī d.c.ꝗuis.col.5. ver.non
vi.Et qa ſi adhuc petijſſet ꝑ prius dictā abſołonē, ꝑſtan
da tn̄ nō erat nec cōcedēda,vt deduximus.Et iſtis cōſi-
deratis firma reſultat concluſio, d.Gaſpa.à dicta mr̄na
ſucceſſione fuiſſe & eſſe excluſum ꝑ dictas eius ſorores
109 q̄ dictæ ſucceſſioni minimè renūciarunt. †Stātib.iſtis,
ſcd̄a reſultat in ſpē ꝓpoſita difficultas,ex eo, qm̄ d.Hie
rony.mortua d.Ioāna eius mr̄e ɔſtituit ꝓcuratores ad
agēdū ꝯ dictū d.Gaſpa.eius fr̄em in ampla forma,vt eſt
videre ex lect.inſtr̄i ꝓcurōnis ꝑdictæ,in quo exꝑſsè vo-
luit & diſpoſuit cū iurō & alijs cr̄is adhibitis,ſe nolle ɔ-
cordare ſeu trāſactionē, vel relaxationē aliquā facere
cū aliqua ꝑſona ſuꝑ dicta hr̄ditate & bonis mr̄nis, vo-
lēs illā dr̄e exigi integrè,& in totū ꝓ ſe,& ſuis filijs exꝑſ-
sè vlterius diſponns, ꝙ ſi forte aliquo mō ipſa deueni-
ret ad trāſactionē, ſeu relaxationē ſuꝑ dicta ſucceſſio-
ne,& hr̄ditate cū aliqua ꝑſona, ꝙ eo caſu ex nunc ꝓut
ex tunc,& ꝑ diē an̄ relaxationē & trāſactionē faciendā
intelligeret feciſſe donationē irreuocabilē, & inter vi-
uos de dicto relaxato forſan faciēdo oīb. ſuis filijs tūc
abſentib.pn̄te tn̄ notario & ꝓ eis ltīmè recipiē. & ſtipu
lā.donationē ꝑdictā,qua nō obſtāte Hiero.ipſa tranſa-
ctionē fecit & relaxationē hr̄ditatis,& ſucceſſionis ꝑdi
ctæ cū d.Gaſpare eius fr̄e,& D.Ioāna eius ſorore,vt cō
ſtat ꝑ publicū inſtr̄m inde ɔfectū.Quib. ita ſe hn̄tib.du
bitat̃,an ipſa d.Hiero. potuerit facere dictā trāſactionē
& relaxationē in ꝑiudiciū filiorū,qb. ꝑ prius illud rela-
xatū donauerat cū iurō, & in quos dicta iura tranſtule
rat,& an obſeruāda ſit illa prima donatio, an verò vali
110 da dicat̃ relaxatio iſta.In†qua difficultate primò dd̄m
vr̄,ipsā D.Hiero.potuiſſe dictā trāſactionē,& relaxatio-
nē facere,argō eorū,q̄ hn̄r in l.ſi qs in prin.teſtī. de leg.
3.ꝑ gl.& oēs ſcrib.& in l.diuus.§.licet.ff.de iu. codi. per
Dy.in reg.ꝙ ſemel.de reg.iur.li.6.per Bar.& alios,in l.ſi
mihi & tibi.§.in leg.de le.1.& ꝑ doc.in l.ſtipło hoc mō
cōcepta,circa prin.ff.de verb.obl.cū alijs cōcor. quib.
tradit̃ r̄ła,neminē poſſe ſibi talē legē īponere,à qua nō
111 liceat diſcedere.Et†Bar.ac doc.in d.l.ſi qs in prin. & in
d.l.ſtipło hoc mō cōcepta,adhuc nolūt,aliquē inſtituē
tē aliū hr̄dē, & dicētē caſu, quo tale teſtm̄ reuocaret,
velle dicta bona eſſe illi donata irreuocabiliter inter vi
uos,poſſe mutare dictū teſtm̄, q̄ mutatio valida erit,ēt
ſi appoſitū fuiſſet iur̄m,ſm gl.ī c. vltima volūtas. 13. q.
2.Io.And.in c.ꝙ ſemel.de re.iur.ī merc.Bar.& Bal.ī l.cū
duob. §. idē rn̄det. ff.ꝓ ſoc.eundē Bal.in c.1.§.ſacr̄a,de
pa.iur.fir.Imo.in c.cū cōtingat. de iureiu. & alia addu-
cunt Ale.& Mod.in d.l.ſtipło hoc mō cōcepta.vt ēt fa-
cit Are.ī l.hr̄des palā.ff.de teſt.An aūt iurās reddat̃ ꝑiu
rus,ponunt& tāgūt doc.ſuꝑius citati,allegātes alios tra
112 ctātes diſceptationē illā.Et † qm̄ iſta donatio facta filijs
vr̄ cōcepta in pęnā mutationis volūtatis,iccirco vr̄ nō
valere iurib.& dec.qb.ſ̃.max.ꝑ doc.in d.§.idē rn̄det. &
Dy.ɔſ.10.qō talis eſt Bal.ī l.ex teſtō.C.de fideic.in l.ſan-
cimus.& in l.cū antiqtas.& vtrobiq; Sal. C.de teſt.& ꝑ
113 antiq.& Mod.ī d.l.hr̄despalā.§.fi.Suadent̃†ēt iſta ex his
q̄ dicit Pet.de Anch.& Imo.ī Rub.ex̃ de teſt. volen.te-
ſtōrē dicētē velle teſtm̄ oīno valere, ēt iure donationis
īter viuos, vel cōfitētē ſe vēdidiſſe ꝓ certo ꝑcio hr̄dita-
tē inſtituto hr̄di,& illud recepiſſe, poſſe adhuc mutare
voluntatē, ex quo nihil valēt illæ diſpōnes appoſitę in
pęnā mutationis illius, iurib.qb.ſ̃.& ꝑ Bar.ī d.l.ſi qs in
114 prin.Ale.& alios,ī d.l.ſtipło.Adduci † ꝑt ēt doc.Bar. in
l.nō ſolū.§.morte,ī 1.ſpecie ꝓteſtationis. ff. de no. opc.
nun.dicētis ꝓteſtātē ad declōnē ſuæ volūtatis,& demū
ꝯhēdo oppoſitū.& ꝯriū actū cū alio faciēdo, cēſeri re
ceſſiſſe à prima ꝓteſtatione,ne ſecū ꝯhēs decipiatur,&
Bar.ſequunt̃ Ale.Iaſ.& alij,ꝑ tex.ī c.ſolicitudinē. vbi ēt
115 doc.no.ex̃ de app.& ꝑ c.1.ex̃ ꝙ met.cau.Et†qa ꝓteſta-
tio nō dēt nocere illi poſtea ꝯhēti,& illā ignorāti,ſicu-
ti nō nocet ꝓpoſitū aī retētū in mēte.l. ſi repetendi.C.
116 de ɔd.ob cau.cū ſi.Et†iſtud qn̄ in ꝓteſtatione nō req-
rit̃ pn̄tia alicuius,ſm Bar.in l.Pōpo.la 1.poſt gl.ff.de ne.
geſt.& in l.quo.n.in prin.ff.rē rat.ha.ꝑ Ale.& alios, in d.
§.morte.& in c.fi. de ɔſ. ſicut nō reqrebat̃ pn̄tia d.Ga-
117 ſpa.& d.Io.in pn̄ti donatione.Ad † ꝙ ēt facit doc. Bar.
& aliorū,ī l.q abn̄ti.§.ſi qs poſſeſſionē.ff.de acq.poſ.vo
lētiū,ꝙ ſi qs vēdit,vel donat rē aliquā, ne alienet illā, &
caſu quo alienaret,dn̄iū reuertat̃ ad donātē,ſi tn̄poſtea
ille alienauit,tenebit alienatio, & dn̄iū non reuertet̃ ad
donātē,ex quo fuit trāslatū ī aliū.l.Stichus ſeruus.ff. de
man.teſt.Bar.Imo.Ale.Iaſ.& reliq ī l.filiusf.§.diui.de le.
1.Pet.& Cy.ī l.fi.C.de reb. alie.nō alie. & ꝑ Bal. in d.l.ea
118 l.C.de cōd.ob cau.Facit†ēt tex.iūcta gl.ī c.fi. ī fi.de ꝓc.
li.6.& doc.oēs ibi firmāt,volētes,ꝙ ſi qs cōſtituerit ali
quē ꝓcuratorē cū pacto de nō reuocando cū, poterit
tn̄ illū reuocare,nō obſt.pacto ſequit̃ Bar.ī l.cū ꝑcario.
ff.de ꝑca.& Ale.ibi adducēs ɔcor.Ang.ɔſ.225.Punctus
talis eſt.Abb.in c.edoceri.de reſcr.& ibi Fel.col.4.num.
20.& idē Fel.ī c.ex parte decani.col.4.& 5.nu.11.15. &
ſeq.e.ti.& ī c.ſi diligēti.col.8.nu.44. ī 9.fall. de fo. ɔp.cū
119 cōcor.Quib.†ī locis Fel.& alij ꝑ eū citati dn̄t,iſtud ꝓce
dere,ēt ſi fuiſſet appoſitū iur̄m,licet ille reuocās effice-
ret̃ ꝑiurus,ſm gl ī ver.reuocatus, ī d.c. fi.§.fi.ꝗ ſequunt̃
doc.ibi,adducē.cōcor.Et ɔfirmant̃,qm̄ tale pactū de ſe
nō cōcordādo,vr̄ eē illicitū,& ꝯ bo.mores,cū tēdat ad
inducēdū lites,& ɔtrouerſ.q̄ execrant̃,& reprobant̃, &
tollēdę ſunt,l.ꝓperādū.ī prin.C.de iu.l.itē ſi.§. fi.de alie.
iu.mu.cau.fac.l.qa poterat.ff.ad Tre.ꝯriat̃ ēt paci,& cō
coriæ,q̄ ab.oīb.amplectēda eſt,plurib.ex cauſis,ad no.ī
l.vnica.C.de cad.tol.in prī.& ti. de pace ten. ꝑ doc. & ī
ti.de pac.iur.fir.& ꝑ ſcri.in Rub. de treug. & pa. & An.
de Iſ.in ɔſt.reg.pacis cultū.Fel.in c.q̄ ī ecclesiarū.co.18.
de ɔſt.& ſcri.ī c. 2.de re iu.li. 6. & alia cumulat Corſ. in
trac.de pote.reg.referēdo pacis priuilegia,& Iaſ.ī l.Gal.
§.& qd ſi tm̄.nu.79.& ſeq.ff.de li.& poſt. Et cōuētiones
ꝯ bo.mores,& iuris prohibitionē inualidę sūt.l.4.ff.de
pac.dot.l.pacta q̄ ꝯ C.de pac.hr̄ in l.nō dubiū. C.de le.
cū ſi.Nec dēnt obſeruari,cū tēdant ad malū,& diſcor-
120 diā.Et†eo magis iſta ſuadent̃,qm̄ dicti filij tꝑe donatio
nis nō erāt pn̄tes, nec ēt apparet illos dictā donationē
acceptaſſe,ſeu ratificaſſe geſta ꝑ illū notariū,anteꝗ dn̄a
Hiero.mr̄ feciſſet trāſactionē, & relaxationē ꝑdictā, &
an̄ dictā ratificationē,& accepta.res dicebat̃ integra, &
licitè potuit mr̄ pęnitere,& facere dictā relaxationē, &
trāſactionē nō obſtāte ſtipłone, & acceptatione nota-
rij,vt tradit Pau.de Ca.ɔſ.197.Viſis.in 2.dubio,& conſ.
182.In caſu,& in l.illud,col.1.C.de ſacroſ.eccl.poſt Al-
be.de Roſ.ibi,cū alijs relatis ꝑ Ale.in l.ꝙ meo. in princ.
col.2.ff.de acq.poſ.Are.ɔſ.93.col.fi.& Dec.allegātē alia
ɔſ.226.Magiſter Ioānes.nu.7.& col.pe.& fi.& ɔſ.247.In
cā,col.pe.& cōſ.432.Cū ſit.col.fi.& in l.ꝯctus. nu.16.&
121 ſeq.ff.de reg.iur.Ad†ꝙ ēt,nā nulla fuit ſubſecuta tradi-
tio,ſeu quaſi,rerū,& iuriū donatarū dictis filijs, & ſuc-
ceſſiuè d.Hiero.tranſigēdo cum dictis ſuis fratre, & ſo
ſore relaxationē ipſis fecit rerum, & iurium hæredita-
riorū,tradendo,ſeu quaſi,res prædictas,& iura fratri,&
ſorori, quo caſu iſte ſecūdus actus ꝑualet,cū in ſe hēat
traditionē,ſeu quaſi. l.quoties. C. de rei ven. vbi plenè
doc.tāgunt,maximè Iaſ.citans iura cōcor.idē proban-
122 tia.Et†potiſſimū ipſi filij vn̄r excluſi, ſi ſunt hæredes e-
ius matris,q̄ obligata erat ꝯhendo cū fratre, & ſorore,
vt hr̄ ꝑ gl.& alios,ꝑ illum tex.in l.cum à matre.C.de rei
vend.ꝑ gl.& Bar.& alios,in l.2.§.fi.ff.de ꝑto.ſtipu.& in l.
ſi ita qs.§.ea l.ff.de verb.obl.cum alijs alleg. ꝑ Ale.conſ.
30.col.2.vol.1.& Bal.in hoc quoq; de feud.ſuc. Pau.de
123 Ca.cōſ.17.In cauſa.col.3.& Dec.cōſ.184.in fi.† Obſtat
enim filijs exceptio illa,quem de euictione tenet actio,
eundem agentē repellit exceptio,l. vendicantem, ff. de
124 euic.l.1.C.de reb.alie. nō alienan.cum cōcor. † Prout
ēt aſſerta donatio facta filijs vr̄ reddi inualida ex defectu
inſinuationis,aſcendebat.n.ſummam duca.500.ad no.
in l.ſi quis argentū.C.de don.& l.ſancimus.eo.ti. & in l.
125 illud.C.de ſacroſ.eccl.cū cōcor.Iſtis † tn̄ nō obſt. vera
ſerie facti ɔſiderata dicēdū cēſeo,talē donationē à mr̄e

filijs factã fuisse,& esse validã,tũ ꝯsiderata gñalitate titu
li donatiõis à iure ꝑmissę,& approbatę, vt ꝑ totũ.ff.C.
126 & inst.& ex̃ de don.tũ †cõsideratis iurib. particularib.
exp̃ssè cõfirmãtib.donationẽ factã ꝑ matrẽ filijs, vt hr̃
in l.fi.C.de don.q̃ sub mo.& in l.donationes. §.spẽs. ff.
de don.in l.2.vbi ẽt gl.& doc.no.C.de iu. dot. & hr̃ in l.
possessionẽ.in l.velles.in l.solis.& ĩ auth.seq. C.de reuo.
127 don.Eo†magis,cũ fuerit iuro vallata,& roborata,ꝙ ꝯ-
ctũ ꝯfirmat,ẽt si in eo plures essent defectus,ꝫm Pau.de
Ca.ꝯs.219.In cã,Abb.ꝯs.8.Lau.in 2.dub.vol.2.& ꝑ Dec.
128 ꝯs.413.Viso.col.fi.Et†in similib.hr̃ ꝑ doc.dicẽtes dona
tionẽ factã ꝑ prẽ filio exñti ĩ ptãte ꝯfirmari iuro, quos
ad plenũ refert,& seqt̃ Dec.cõs.432.Cũ sit. nu.5.& alijs
seq.& Pau.Pic.ĩ l.in quartã.fol.mihi.16.col. 3. in 7.ꝯcl.
ff.ad l.Fal.& ita iuro vallata effectũ ꝓducit, vt nõ possit
ꝑ pniã reuocari,ꝫm gl.ĩ ver.necesse, & ibi ponũt doc.ĩ
l.si pecuniã,ĩ prin.ff.de ꝯd.cau.da.& q̃a facta fuit ĩ iudi
cio,vt statim dicemus,nõ potuit igit̃ d.Hiero.mr̃ dona
tionẽ illã ci⁹ filijs factã reuocare, vt aptissimè disponũt
leges sup̃ius citatæ ĩ titulo de reuo.do. & ꝑ Bal. ĩ l. cũ à
socero.col.fi.C.de iu.dot.Ale.col.pe.in l.q Romæ.§.Fla
uius.ff.de ver.ob.& Soc.ibi nu.12.& seq. Are. & Ias. nu.
129 16.& 19.Ias.ĩ l.fi.col.1.& 2.ff.de pac.Et † q̃a licet ab ini-
tiò fuisset volũtaria, tñ post eã factã,donãs necessitat̃ il-
lã obseruare,dictis iurib.& arg.eorũ,q̃ hñr ĩ l.ĩ ꝯmoda-
130 to.§.sicut.ff.cõm.& l.sicut.C.de act.& obl.Et†q̃uisdicta
donatio videat̃ fuisse facta filijs sub illa ꝯdõne, si mr̃ de-
ueniret ad trãs.& relaxationẽ,tñ q̃a dicta ꝯdõ fuit adim
pleta,donõ hr̃ ꝓ purè facta , & ꝯñr suũ dẽt sortiri effe-
ctũ,cum ꝑ talẽ trãsactionẽ & relaxationẽ ipsa voluerit
donationẽ pfici & roborari, & ad hoc tẽdebat ipsa re-
laxatio & trãsactio,& nõ ad aliud,arg.l.oĩs. ff.si cer.pet.
& l.obligationũ sub̃a.ff.de act.& obl.cũ vulgari,& p̃su-
mẽdũ est,mr̃ẽ dictã relaxationẽ fecisse,vt adimpleretur
ꝯdõ dictæ trãsactionis in fauorẽ filiorũ, q̃b.parẽtes ex
voto oĩa parãt.l.nihil.§ 1.ff.de bo.li.l.scripto.ff.vñ lib.&
arg.eorũ q̃ hñr in l.fi.C.de cura.fur.& in l.si vnq̃. cũ cõ
cor.C.de reuo.don.& in l.cũ auus.ff.de cõd. & de.& in
l.cũ acutissimi.C.de fideic.& in l.gñalr̃.§.cũ ãt. C.de in-
131 sti.& subst.Et†talis cõdõ adimpleta,oꝑata est aduentũ
donationis p̃dictæ, & ipsius obligationẽ & actionẽ ces-
sisse & venisse,ad not.in l.cedere diẽ.cũ cõcor.ff.de ver.
132 sig.Et†secuto adimplemẽto dictæ cõdõnis,ex quo ver
samur in ꝯctib.illa retrotrahit̃ ad initiũ ipsius donatio-
nis,& ad tp̃s,quo fuit facta,ita vt tũc tp̃is dñiũ dicat̃ es-
se trãslatũ ad filios donatarios,vt ꝓpriè tradit Old.cõs.
139.Ad hñdã.in 3.dubio,ꝑ l.seruũ filij.§. 1.de le. 1.& ꝓ-
sequit̃ Ale.ꝯs.83.Visa.col.3.vol.2.post Bar. ꝑ illũ tex.in
l.sub cõdõne.ff.de sol.col.1.& 2.nu.5.6.& seq.& eundẽ
133 Bar.ꝑ illũ tex.in l filiusfa.in prin.ff.de ver.obl.Et†secu-
to adimplemẽto dictæ condõnis,ꝑinde hr̃, ac si ab ini-
tio donatio ipsa fuisset pura & sine cõdõne celebrata.
l.fi.§.Titius.vbi Ang.& alij no.ff.de vulg.& pup. l.si pu-
pillus in fi.ff.de cõd.inst.l.potior.§.videamus.in fi.ff.qui
potio.in pig.hab.l.sed si de sua.§.fi. ff.de acq. hær.& per
Mod.in l.ꝑ hr̃de.§.Papinia.nu.24.e.ti.&Dec.ꝯs.279.Pla
cet.nu.2.& scri.ĩ l.si is q ꝓ emptore.ff.de vsuc.Cõsidera
134 tis†potissimè illis ver.ex nũc ꝓut ex tunc, &c. sigñan-
tib. actũ verbi ꝓlati & effectũ actus esse collatum ad il-
lud tp̃s presens, ꝫm Bal.in auth.ꝯ rogatus,in prin.C.ad
Treb.& Ale.ꝯs.53.vol.2.Cur.ꝯs.42.cũ alijs citatis ꝑ Fel.
135 in c.licet cãm.col.4.nu.15.& seq.ex̃ de ꝓb.Et †licet ista
donatio appareat facta absentib. tñ valida fuit, cũ ipse
notarius ꝓ illis eã receperit, & stipulatus fuerit, ad no.
ꝑ Bar.& alios.in l.2.& 4.ff.rẽ pup.salu.fo.& insti. de inu.
stipu.§.si q̃s alij.& Corn.ꝯs.50.col.3.ver. & alteri nõ ꝓ-
136 dest.vol.1.& ꝯs.2.Viso.col.2.ver.p̃terea.vol.4. † Dicẽtẽ
obligationẽ & actionẽ vtilẽ statim q̃ri ꝑ notarium sti-
pulantẽ absq; eo,ꝙ interueniat aliqua ratificatio,ꝑ d.l.
scd̃am & quartã,& alia iura ꝑ eũ citata, cuius opi.ĩ hoc
secuti sunt quidã Mod.& de cuius veritate aliàs consu-
lẽdo dixi , eo ẽt,cũ talis donatio facta fuerit in iudicio ,
& iudice illã acceptãte,vt mihi narrãtũ est,& inferi⁹ di-
137 cet̃.Pro † ipsis ẽt filijs donatarijs est fere in terĩs doct.
Bar.in d.l.q absenti.§.si q̃s possessionẽ.ff.de acq.poss.di-
cẽtis,ꝙ si dono tibi aliquã rẽ cũ illis verbis, ne alienes,
& si ad actũ alienationis deueneris,volo ꝙ ex nũc dñiũ
reuertat̃ ad me.cõstituẽdo te meo possidere noĩe,si do
natarius rẽ illã voluerit alienare,statim dñium reuertit̃
ad donãtẽ,& Bar.sequunt̃ scrib.ibi,Bal.in l.ea.l.C.de cõ
di.ob cau.Ale.& Ias.in l.filiusf.§.diui,de le.1.Sal.in l.fi.C.
de pact.int.emp.& ven.cũ cõcor.q̃ decisi. optimè ada-
ptat̃ ad spẽm pñtẽ. Nec obstabunt sup̃ius in ꝯriũ addu
cta,& primò dũ dicebat̃, neminẽ posse sibi legẽ impo-
nere, à qua nõ liceat recedere, d.l. si quis in prin.testi,
de le.3.cũ alijs s̃.citatis , & ꝙ testõr poterit mutare vo-
luntatẽ,& testm̃,licet iurauerit nõ mutare, & casu quo
id faceret,exp̃ssè donaret interviuos,cũ istud videat̃ ap
positũ in pęnã mutãtis voluntatẽ,decis. q̃b. sup.Proce-
138 dunt † .n.ista in vltimis volũtatib. ne libera testandi fa-
cultas impediat̃, ꝙ vtiq; ẽt est ꝯ bonos mores,d. l.si q̃s
in prin.& l.1.C.de sacros.eccl.& d.l.stip̃lo hoc mõ cõce
139 pta.Et†ita ẽt hac rõne nõ erit impedimẽtũ iurm̃ p̃stitũ
ad tradita ꝑ Bar.in l.si q̃s ꝓ eo.ff.de fideius. & arg.no.in
l.pacta q̃ ꝯ.C.de pac.cũ si.citatis in d.l.si q̃s in prin.& in
d.l.stip̃lo.& ĩ d.l.hr̃des palã.§.fi.ĩ pñti ãt specie versamur
ĩ actib.inter viuos,& ꝯctib. q̃ licet ab initio sint volun-
tarij,añ celebrati necessariã inducũt obseruãtiã ipsorũ
& in illis cessat pnĩa,reuocatio,& volũtatis mutatio,ir-
reuocabiles nãq; sunt,iurib.& decis.sup̃ius deductis.Et
140 si †in testõ fieret donatio alicuius rei particularis,casu
quo testõr suã mutaret volũtatem, valida erit huiusce
modi donatio,ꝫm Bal.in l.sancimus.C. de test.& in l.fi.
141 C.de pac.Cũ†isto casu nõ tollat̃ in totũ facultas testã
di, vt plenè ꝓsequunt̃ Ale. & Mod.in d.l.stip̃lo.Imo.&
142 Are.in l.hr̃des palã.§.fi.Nõ†obstabit doc.Bar.in d.l.nõ
solũ.§.morte.ff.de no.ope.nun. Nã ꝓcedit, qñ tpe ꝯdĩ
ꝓtestatio nõ fuisset effectũ sortita,in casu ãt pñti fuit ef
fectũ sortita donatio , & pfecta ꝑ diẽ añ trãsactionẽ &
relaxationẽ,& eo tpe fuit ius q̃sitũ filijs adimpleta con
dõne,q̃ trahit̃ retro,vt deduximus, & istud ius filijs q̃si-
tũ nõ potuit ꝑ matre trãsferri ĩ frẽm & sororẽ, recedẽ
do à sua ꝓtestatione,& pęnitẽdo,cũ nõ poterit pęnite-
re,nec recedere à donatione pfecta & cõsumata, iurib.
& decis.q̃b.s̃.in si.istud hr̃,qñ instãtia est perẽpta. nã li-
cet peant ẽt acta.l.cũ lite mortua.ff.iud.sol. nõ tñ perijt
effectus cõsumatus,vt declarãt doc. ibi, & in si.ꝑ illum
tex.in l.plurib.§.& si placeat ff.de verb.obl.ꝑ Bar.& Al
be.de Ros.in l.Titia.§.Impator.col.fi.de le.2. & ꝑ Mod
arg.illius tex.in l.patre furioso. ff. de his qui sunt sui vel
143 alie.iur.Cessat†ẽt doct.Bar.in d.l.qui absenti.§.si q̃s pos
sessionẽ.ff.de acq.pos.& aliorũ seq.Procedit.n.qñ nõ
fuissent apposita verba in ipsa donatione & ꝓtestatio-
ne,q̃ fuerunt in ista apposita,illa videlicet,si ad actũ alie
nationis deuenisset, ꝙ ex tunc dñiũ ꝑ diẽ añ reuerteret̃
ad donãtẽ apponẽdo cõstitutũ,vt s̃.diximus; Differũt
144 .n.†ista,an sit appositũ verbũ,alienaueris,importãs tp̃s
pfectũ futurũ tñ & respiciẽs tp̃s perfectæ alienationis,
quo casu dñiũ ꝑ alienationẽ erat trãslatũ in aliũ , & iõ
nõ poterit reuerti ad priorẽ dñm,ꝫm doc. in ꝯriũ cita-
tos.At qñ talis reuersio est collata in tp̃s añ alienationẽ
ꝓut hic fuit,statim ꝙ deuẽtũ est ad aliquẽ actũ aliena-
tionis,dñiũ reuertit̃ ad priorẽ dñm,ex quo adhuc nõ
erat trãslatũ in aliũ,cũ tpe alienationis reperiat̃ prioris
dñi,& istud ꝓpriè adaptat̃ ad casum pñtẽ,ꝫm pall.doc.
Bar.& aliorũ s̃.citatorũ,in d.l.q absenti.§.si q̃s posses-
145 nẽ.Nec†obstabit tex.iũcta gl.in c.fi.§.fi.de ꝓcu.li.6.Nã
iõ ibi nõ obstãte pacto & iuro ꝓcurator poterit reuo-
cari, qñ nõ erãt apposita verba & clæ appositæ hic, si
n.apponerent̃,minimè ꝓcederẽt in ꝯriũ deducta, &
nõ ꝓcedũt in alijs casib.no.ꝑ Fel.s̃.in ꝯriũ citatũ.Et q̃a
ille actus ibi nõ fuit factus in iudicio, sicut fuit gestus
sens.Nã licet mãdatũ possit reuocari nuda volũtate
dãtis.§.rectè.inst.de fideius. tñ qñ ꝓcurator ꝯstitutus
apud acta,nõ poterit ex̃ illa reuocari,vt ꝑ illũ tex.dic.
146 Bal.& alij,in l.1.C.de satisd.Nec†erit ĩpedimẽto, ꝙ di-
bat̃ istã talẽ ꝓtestõnẽ & tale pactũ esse ꝯ bonos mo-
ĩpedientẽ pacẽ & ꝯcordiã,& dãtẽ cãm litib.execratis
ꝯñr nõ dr̃e seruari,& ab eo pacto licitè posse recedi.Nã
donatio licita est, & à iure ꝑmissa, nec reuocari potest
147 pniã,vt oñdimus.Licita†est ẽt cessio iuriũ, iudicia,
lites ꝑmissæ sunt,vt illis medijs,q̃s valeat cõseq̃ suum,

to ti.ff.& C.ex đ iudi. cū vulg.& licet aliq execrēt lites,
& odio illas hēant,vt ĩ iurib.s̃.in ꝯriū alle.nõ ꝑpea ꝓhi
bēt hoĩes mediāte lite ꝓseq ius suū; nec alibi reperitur
istud eē ꝯ bonos mores,immo oĩ iure ꝑmissū & ꝯcess-
sū:& quia dicta mr̄ voluit dictis filijs donationē facere
sub ꝯdõne ꝑdicta,intēdēs & volēs ꝯdõnē adimplere &
donationē sortiri effectū,in bñficiū & cõmodū filiorū
vt deduximus,trāsac.& relaxionē fecit, & ab illa dona-
tione ita ꝑfecta minimè licuit recedere ; & illā reuoca-
re,trāsigēdo cū fratre & sorore. cū talis actus oĩno tē-
dat ad purificationē,& ꝑfectionē dictę donationis,& ꝯ
riū operaret effectū,si nõ ĩduceret,ꝙ minimè ē ꝯcedē-
dū,in dānū filiorū,& cõsiderādo mr̄nā affectionē , iu-
rib.& decis.s̃.citatis.Minus hēt obstare,ꝙ dicebat , do-
nationē istā eē inualidā ; qm̄ ꝑ dictos donatarios ñ fuit
acceptata,añ relaxationē & transa.factā ꝑ D. Hierony-
mā cū fratre & sorore,ſm Pau.de Cast. & alios s̃. cita-
148 tos.Nā†si attēdere volum⁹ opi.Cor.d.ꝯs.2.vol.4. & ꝯs.
50.vol.1.& quorūdā aliorū Mod. nulla exigebat ratifi-
catio donatariorū:satis.n. fuit , donationē fuisse acce-
ptatā & stipulatā ꝑ notariū,maxi.cū donatarij eēnt mi
nores & pupilli.d.l.2.& 4.ff.rē pup.salu.fo. vbi nulla alia
exigit ratificatio,vt ēt loquūt iura similia loquētia đ ac
ceptatione & stipłone ꝑ notariū recepta ꝓ absentibus
149 Et†si qs huic opi.recusaret inhr̄re ; adhuc dr̄ obiectio-
nē cessare:qm̄ talis donatio facta fuit in iudicio,& corā
magr̄atu & iudice illā recipiēte ꝓ donatarijs pupillis &
minorib.ꝑ quem actū effecta fuit valida & firma. ita vt
donās ꝯ illā vlterius venire ñ possit,ſm D.Ant. & alios,
in c.cū olim ex literis,de rescr.& in c.cū cautio.vbi Fel.
de fi.instr.& ꝑ Bar.ĩ l.nõ solū.§.si liberationis verba. ff.
150 de lib.leg.& in l.postq̃ liti.C.đ pac.Calor †eñ iudicij &
p̄ntia iudicis acceptātis fecit donationē illā irreuoca-
bilē,ne decipiāt duo,ſm Cy.in l.est receptum,ff. de iur.
om.iu.& plura ad idē cumulāt scrib.maxi.Ias. nu. 18.&
151 seq.in l.si ꝯuenerit.ff.de iu.om.iu.Vbi † enumerāt effe-
ctus coloris iudicij ꝓut ēt enumerāt in l.pacta nouissi-
152 ma.ꝑ Mod.C.de pac.& in c.1.de ꝓb.Prout† etiā cessat
obiectio : qm̄ maior filius habita notitia donõnis ꝑdi-
ctę,& suo noĩe ac fratrū pupillorū illam acceptauit &
habuit,añq̃ D.Hiero.relaxionē & trāsa.fecisset,quo ca-
so sumus in claro;vt illa fuerit reddita valida,& ipso ra-
tificāte q̄sita fuit oĩb.ēt pupillis,vel saltem sibi ratificāti,
ꝯsiderādo isto casu vēdicare sibi locū ius accrescēdi,ꝙ
licet r̄r ĩ ꝯctib.locū nõ hēat.l.si mihi & Titio. ff. đ ver.
153 obl.tñ†isto casu locū hēbit ex verisimili mēte mr̄is do
nātis suis filijs,ſm no.in l.fundus ille. ff. đ ꝯh. emp. & ꝑ
Dec.ĩ d.l.vnica.nu.4.& 5.& scrib.ĩ d.l.si mihi & Titio.ꝯ-
siderādo ēt effectū iuri,effecta fuit irreuocabilis,vt s̃.de
duximus.Nec ob.ꝙ dicebat,ſm actū trāsac. & relaxa-
tionis hñtē in se tradõnē seu quasi rerū relaxatarū & iu
riū,ꝑualuisse primæ donõni, nõ ꝯtinēti in se aliq̃ tradi-
154 tionē,seu quasi,ꝑ d.l.quoties.C.de rei.vē.Nā †ꝯsideran
do doc. Bart.& sequac.in d.l.q absēti. §. si qs possessio-
nē,cessat obiectio ex verbis appositis in donõne facta ꝑ
155 diē añ trāsactionē & relaxionē cū cl'a ꝯstituti.Quo†ca
su ꝑ pri⁹ tradõ facta cēset donatarijs, & ad idē plura cu
mulat Ias.ita limitās illā legē,ĩ d.l.quoties.nu. 14.& seq.
in 5.limi.vt facit Dec.cõs.202.vt p̄ns.nu.7. & cons. 226.
156 Magister Ioānes.col.1.& seq.Cessat†ēt:qm̄ in illa dona
tione D.Hieronyma hypothecauit & obligauit oĩa sua
bona,& iura ꝓ illius obseruatione,casu,quo ꝯuenisset,
& ꝑ talē hypotecā impedita fuit trāslatio dñij in alios ,
ſm Bart.& alios,citātes iura in l.ea lege. C. de cõdi. ob
cau.& in l.si ita qs.§.ea lege.ff. de ver. ob. cū alijs citatis
157 ꝑ Ias.in d.l.quoties.in 9.limi.nu.28.& seq.Et†illa hypo-
theca prętert,q̄ prior est.l.1.ff.de pig.act.l.potior.l.q bal
neū.l.si prior.§.fi.in fi.ff.q potio.in pig.hab.& ꝑ Ias.ad-
158 ducētē alia in d.l.quoties.in 3.limi.nu.11.Prout†ēt ces
sabit obiectio:qm̄ iste D.Gaspar erat sciēs , & plenā hē-
bat notitiā dictæ donationis , & in fraudē illius curauit
hr̄e relaxationē,& trāsac. & isto casu iste secūdus actus
relaxationis,& trāsac.ēt hñs tradõnem,seu quasi mini-
mè ꝑferēdus erit primæ donõni,ſm Bal.in rubr.C.đ re
uoc.his q̄ in fraudē credito.circa prin. Alb. de Ros. &
Sal.in d.l.quoties.& Ias.ibi ĩ 6.limi.nu.26.Postremo nõ
obst.ꝙ dicebat,istos filios esse hr̄des mr̄is,ꝯñr nõ posse
venire ꝯ gesta & facta ꝑ eā ; & qa eos repellit illa exce-
159 ptio,quē de euictione tenet actio,&c. Nā † aduertēdū
est,istos filios fuisse & esse minores & pupillos ; & ꝯñr
ipsorū arbitrio tāq̃ lęsi poterūt se abstinere à dicta hr̄di
tate, & ꝑ restõnē in integrū reuocare dictā aditionē.l.
& si sine.§.sed ꝙ Papinianus.ff.de mino.l.fi.C.de repud.
hær.cū cõcor.vtrobiq; citatis,cessabūtq; ꝑpea in ꝯriū
160 adducta.Prout†ēt cessant,nā ipsorū aditio nõ fuit sim
plex,& ita informiter facta,sed cū bñficio legis & inuē
tarij,quo casu vltra vires hr̄ditarias minimè tenēt.l.fin.
cū sim.C.de iu.delibe.& licet adeundo simpłer ipsorū
iura & actiones viderēt esse confusę.l.Vranius. ff. de fi-
161 deiu.l.debitori tuo.C.de pac.cu ꝯcor.tñ †bñficiū inuē
tarij ꝯseruauit & ꝯseruat eorum iura & actiones,ita vt
minimè dicant ꝯfusę:reseruant.n.illæsa & integra non
obstāte aditione,vt tāgūt Doc.in d.locis, & plenè hr̄ ꝑ
illū tex.ꝑ Doc.oēs post gl.in l.fi.§.in cõputatione. C.de
iu.delib.& D.Hieron.ipsorū mr̄ de ꝓprijs bonis suis añ
dictā relaxionē & trāsac.magnā dotē dedit filiæ. & ea
postmodū defuncta si qd hēbat, retētū fuit ꝑ filios vir-
tute donationis ꝑdictæ & iuriū ipsis ꝯpetētiū ex eā;ꝯñr
versamur ex casu,quē de euictione,&c.Vltimo nõ ob.
ꝙ dicebat de inualiditate dictę donõnis ex defectu insi-
nuationis:qm̄ (vt mihi relatū est) insinuata fuit & cele-
brata in iudicio & corā iudice & ipsius eā acceptantis
162 decreto insinuata. Prout † ēt talis defectus cessat rõne
iuris sup illa appositi,ꝙ talē defectū supplet, vt diximus
s̃.& plenè ꝓsequit Dec.arguēdo prius ad partes,& pro
vtraq; snīa adducēdo rões & decis. & tādē cõcludēs,
163 hāc esse opi.d.cõs.432.Cū sit.ꝑ totū. ¶ † Tertia & vlti-
ma difficultas in p̄nti specie insurgit:eo qm̄ pr̄ dictorū
filiorū donatariorū cõmisit crimē læsę maiestatis, fuit
que ꝑpea capitali pęna mulctatus cū bonorū ꝯfiscatio
ne,ꝙ crimē dictos eius filios ēt affecit & inhabiles red-
didit ad successionē bonorū ēt mr̄norū.l. qsqs. C.ad l.
Iul.maiest.& 6.q.1.c.q̄ro.§.verū.de pę.di.1.c.qsqs.cū ꝯ-
cor.Et qa ipsi filij tpe dictæ donationis videbant inca-
paces bonorū & iuriū mr̄norū eis donatorū, dicendū
164 vr̄ donationē esse inualidā,& ꝓrsus nullā.Esto † eñ ꝙ
d.l.quisquis. excludat dictos filios à successione mr̄na ,
& ex testõ & ab intestato,& nihil dicat de bonis mr̄nis
ꝑuētis ad filios ꝑ actū inter viuos:tñ quia rõ in d. l. de-
scripta,ēt si esset correctoria illius legis dispõ, rõ tñ est
gñalis,& militat ēt isto casu,cõcludēdū vr̄,eius dispõnē
locū sibi vēdicare ēt in ista donatione,vt ꝑ illū tex. tra-
dit Bar.in l.cū pr̄.§.dulcissimis.de lega.2. & in l.regula.
ver.pe.ff.de iur.& fac.igno. cū ista nõ dicat extēsio sed
potius cõprehēsio,& intēsio,ſm Bal.Cyn. & alios,max.
Ias.nu.17.& 21.in auth.quas actiones.C. đ sacrosan. ec
cle.& Bal.in l.his solis.C.de reuo.dona. & ꝑ scrib. oēs,ĩ
l.si ꝯstāte.ff.solu.matri.& Bal.in l.de qb.ff.de leg.cū sim.
& qa aliàs redderet elusoria illa dispõ ꝑ donationē in
ter viuos,ſm gl.in c.q̃q̃.de vsur.lib.6 cū alijs alleg.ꝑ So-
ci.& Mod.in l.2.in illa qõ.de vsurario , de leg. 1. & q̃uis
serenis.Imperator dictis filijs indulserit, & ĩfamiā abo
leuerit,eosq; restituerit,tñ restõ ista nõ p̄t trahi retro ĩ
dānū & ꝑiudiciū D.Gasparis,& D.Ioānæ sororib.qbus
medio tpe añ dictā restõnē fuerat ius q̄situm sup dictis
donatis ꝑꝑ trāsactionē,& relaxationē cū ipsis factā per
165 D.Hieronymā mr̄em donatariorū.Et †talis restõ non
tollit i⁹ q̄sitū tertio, c.q̃uis.đ rescr.lib.6.l.fi.C.đ sēt.pass.
cū alijs citatis ꝑ Bar.in l.Gallus.§.& qd si tm̄.col.pe.nu.
✠ 12.& seq.ff.de li.& posth.quē alij ibi *cõiter sequūt ma
ximè Ias.nu.63.70.& seq.& Gallia.n.58.& seq.& n.64.&
plenè ꝓseqt Aegi.Bella.deci.744.his suppositis. et deci.
166 ꝑce.743.ꝯcło patet.†Est.n.extremū ĩhabile ad ꝙ ꝯside
rato tpe ipsi⁹ donõnis , quo filij erāt ꝓrs⁹ ĩhabiles,ꝯñr
ipsa restõ ñ p̄t trahi retro , ꝑꝑ ĩhabilitatē dicti extremi,
vt plenè post Bar.ꝓsequūt Doc.ĩ l.si is q ꝓ emptore.ff.
167 de vsucap.maxi.Ias.n.119.124.& alijs seq.Et†qa ius erat
q̄sitū tertio,vt dixim⁹,quo casu nõ ē ꝑsumēdū,prĩcipē
ꝯcedētē restõnē voluisse illi tertio ꝑiudicare.d.c.q̃uis.l.
2.§.meritò.& §.si qs à prĩcipe. ff. ne qd ĩ lo.pub.cū alijs
citatis ꝑ Bar. & scri.ĩ d.§.& qd si tm̄.& ꝑ Aegid. Bella.ĩ
168 deci.supi⁹ citatis. †Præmissis tñ ñ ob. ꝯria snīa ample-

ctenda est;qm̃ d.l.quisqs,cũ si . isto casu nõ vẽdicat sibi
locũ,tũ respectu infamiæ iã remisse ꝑ principis indul-
169 gentiam,& restõnẽ , qui † ꝓculcubio potuit facere di-
ctam abolitionẽ infamię & inhabilitatis quò ad hono
res,& dignitates & famã,& honoris maculam,vt tradit
Saly.ꝑ illũ tex.in l.cũ indulgentia.in prima opposi. & in
l.fi.C.de sent.pass.post gl.ibi,& tradit Pau.d Cast. in l.re
170 scripta.C.de ꝑcib.Impe.offer.Et†maximè qñ facta fuit
restõ,ꝓut cõtingit,ꝑm Bar.Bal.& alios,in l.j.& in l.fi.in
171 fi.C.de sent.pas.& Saly.in l.fi.C.de gñra.aboli.tũ † ẽt qa
d.l.qsqs.nõ vẽdicat sibi locũ in bonis maternis donatis
filijs.solũ.n.dispõ illius legis reddit filios inhabiles,& in-
successibiles matri ab intestato,seu ex testõ:vt ex illis le
172 ctu.apertè cõstat.†Nec disponit,matrẽ ꝑ actũ inter vi-
uos nõ posse donare filijs, ꝗ actus est prorsus ꝯrius suc
cessioni testati, vel ab intestato cõtinẽte tacitã volũta-
173 tẽ ita decedẽtis.l.cõficiunt.ff.de iu. codic. Et † qa dicti
actus nihil hñt ĩter se cõe.l. verba ꝯxerũt.ff. de verb.sig.
cũ sim.meritò.d.l.loquẽs de exclusione filiorũ à bonis
maternis ab intestato,seu ex testõ cessabit , qñ mr̃ do-
174 nat filio,inter viuos.Nec†ex ea inferri ꝑt ad istũ casum
diuersum.l.inter stipulãtẽ.§.sacrã.ff. de verb. obli. cum
vulg.& est gl.in vers.donationẽ.in l.1.C.de secũ. nup.&
ibi no.Mod.post Bal.& firmat Alex.in donatione inter
viuos,in l.2.col.3.vers.itẽ in alio.de leg.1.& ibi Mod. ci-
tãtes Imo.in illa qõne de vsurario , tollũt obiectionẽ il-
lã,ꝙ,redderet elusoria,nã est valida, & non frustratoria
dispõ.d.l.quisqs . licet mater possit donare inter viuos:
175 hẽt.n.locũ in casu,de quo in d.l.Nec†obstabit similitu
do,seu identitas rõnis ibi expsse,vt superius dicebatur:
qm̃ versamur in correctorijs,in quib.prorsus cessat ex-
tẽsio,nedũ ex identitate,verùm etiam ex maioritate rõ
nis,ꝑm cõem sñĩam omnium scrib.in l. si constante.in
prin.ff.sol.mat.& per Imo.in l.si verò.§.de viro. cod.tit.
Bart.& reliquos oẽs,in d. auth. quas actiones . vbi post
alios Ias.nu.17.20.& seq.plura alia adducit , & hãc cõẽ
ab impugnatione aliquorũ defẽdit,eorũ dictis,& obie
176 ctis rñdẽdo.Qđ†ãt d.l.quisquis,sit correctoria,satis oñ-
dit ex traditis ex illo tex.per gl.& scrib.in l.eorũ. ff. ad l.
Iuliã maiesta.& in l.1.C.de bo.liberto.& in l.3. ff. de in-
terdic.& releg.& in alijs iurib. citatis in dictis locis ꝑ gl.
& scrib.in qb.apertè hr̃,filios dãnatorũ ob crimẽ læsæ
maiestatis minimè esse exclusos à successione bonorũ
177 mr̃norũ & aliarũ ꝑsonarũ.Exceptis †bonis libertorũ,
in qbus datur alia distinctio,vt tradit ꝑ scribẽtes in di-
ctis locis,& post alios ꝑ Sal.in d.l.qsqs.§.filij vero.col.2.ĩ
5.q.dicta vero.l. quisquis.istud corrigẽdo circa succes-
sionẽ mr̃nã prorsus ꝯriũ disponit , ꝯnr extẽdi non põt
178 ad casũ pñtẽ.Nec†obstabit,ꝙ supra dicebat , etiam in
correctorijs fieri extẽsionẽ ex identitate rõnis scriptæ,
& expresse,in l.corrigente.nã illud ꝓcederet, qñ rõ illa
scripta, & expressa esset finalis,secus ãt qñ illa fuisset im
pulsiua,ꝑm Io.And.ĩ c.1.de tꝑib..ordi.lib.6.quẽ refert ,
& seqt Mathesil.in tracta.extẽsio.col.2.& Ias. in d.auth.
quas actiones.col.4.nu.16.ver.puto tñ.col.7.nume.22.
vers.tertio limita,& ꝑ nouissimos repeten. in l. oẽs po-
puli.in 6.qõ.prin.Bar.ĩ 8.limitatione.ff.de iust. & iu.Rõ
aũt illa expressa in d.l.quisquis , vt filij priuẽt successio-
ne mr̃na,vt ꝑpea perpetua egestate sordescant,&c. nõ
põt esse finalis,sed solũ impulsiua : cũ ipsi aliunde pos-
179 sint bona q̃rere,& reddi diuites.Et†rõ impulsiua tunc
dr̃,qñ decisio legis est magis generalis q̃ sit ipsa rõ, ꝓut
verificatur in d.l.quisquis,ita citãdo iura ꝯcludit Ias. in
180 d.l.quas actiones,col.4.nu.18.Eo † ẽt: qa si Imperator
voluisset illius l.dispõnẽ locũ sibi vẽdicare,qñ mr̃ inter
viuos donaret,certè id expressisset,sicuti expssit de suc
cessione testati,& intestati , & non exprimẽdo colligit
volũtas,noluisse id statuere,ad no.ĩ c.ad audiẽtiã,de de-
181 cim.& in l.1.§.sin ãt ad deficiẽtis.C.de cadu.tol.Eo † ẽt
qm̃ in d.l.aliæ assignãt rõnes magis gñales , videlicet,vt
filij pereãt pr̃no supplicio,& qa metiunt exẽpla pr̃ni,&
hr̃ditarij criminis,& istæ ꝯsiderãdæ veniũt vt finales rõ
nes,ꝑm Bar.Bal.& Lap.citatos ꝑ Soc. cõs. 28.col.7.nu.
182 26.& sequ.vol.4.Prout†ẽt lex ista ad istũ casum nõ de-
bet extẽdi:cõtinet.n.odium , vt filij excludant à succes-
sione mr̃na eisdem debita omni iure.l.cũ rõ.ff. de bon.
183 dã.cũ sim.Odiũ†ẽt adest,vt ex delicto alterius alius de-
beat puniri,& plecti:cũ pœna debeat suos auctores te-
nere,& innocẽs minimè plectẽdus sit.l.sancimus. C.de
pœn.cũ alijs citatis ꝑ glo.in vers.cõmittit, & reliquos
184 Docto.in d.l.quisquis.cũ cõcor.Et†ꝯsideratis istis plu-
rib.capitib.odiosis.d.l.quisquis.rõ ibi expssa nõ dẽt ex-
tẽdi ad pñtẽ casũ, ꝑm Marti. de Fano in trac. extensio.
185 car.6 vers.4.aũt.Cuius † sñĩa cõprobari põt: qm̃ dispõ
odiosa plurib.ex capitib.maius ꝓducit impedimẽtũ q̃
odiosa simpliciter,ꝑm Docto.in l.si quis in graui. §.fin.
186 ff.ad Sylla.Et†quia odia sunt restringenda,iurib.vulga-
rib. & quia ꝑꝑ multiplicationẽ odiorum adest maius
periculũ,ad nota.per illũ text.per scrib.in d.l.sancimus
187 Et † quia duo vincula magis stringunt,authen. itaque.
C.cõmunia de successio.per gl.& alios,in l.1.C.de pact.
188 Et † quia actus geminatus magis opetat, q̃ simplex, ad
not.in l.balista.ff.ad Trebel.ꝑ Barto.in l.sancimus.C.de
189 agric.& censi.lib.11.cũ vulgaribus.Prout † ẽt obiectio
cessat:qm̃ hic versamur nedũ in correctorijs,vt dedu-
mus, verumẽt & in pœnalibus,d.l.quisquis.isto casu
correctoria est, & pęnalis : vt expsse ipsamet fatet quo
ad pęnã,& isto casu cessat extensio, ẽt si rõ esset scripta
in l.ꝑm glo.iuncto tex.in vers.eisdem.in clem.vt hi,qui
& cle.2.de æta.& qual.Rom.cons.129. Licet magna.D.
Anto.in c.fi.de cõsuet.in 1.& 12.fall.Alex. & alios,in d.
l.si cõstãte.in princ.col. 6.& sequunt alij citati ꝑ Ias.in
d.auth.quas actio. nu. 22. vers. intellige tñ istam fallen.
190 Prout†obiectio cessabit,nã tũc demũ ex rõne expres-
sa in l.ad alios,casus cõceditur extẽsio, qñ casus ille po-
terat cõprehẽdi sub verbis rõnis expresse,sub lata voca-
buli significatione,ꝑm glo.in ver.Romana.in cle.audi-
tor.de rescrip.iũcto tex.in cle.1.in ver.ꝓlatũ.de electi.
& no.Doct.ibidẽ,& sentit Bar.in ver.nec ex earũ. in ex
uag.ad reprimen.& Imo.in l.2.§.fi.& in l.ædibus.§.1. ff.
de donatio.& ĩ d.§.de viro.& ita pũctaliter firmat Alc.
asserẽs hãc veritatẽ,respõdẽs ꝯrijs in l.peregrè.§.quibus.
nu.4.ff.de acquir.posses.& cõs.39.Stãtibus. nu.12.& cõs.
89.Circa.nu.5.& seq.& cõs.113.Perspectis.nu.7.& cõs.
201.Pespectis.nu.16.vol.6.& idem sentit Corne.citãdo
alios,cõs.271.col.4.vol.4.& Socin.ꝯs.122. Circa primũ.
col.3.versic.non obstat secunda rõ.vol. 3.& Ioan. Bap.
Caccialup.in d.l.omnes populi. fol. 35. col.2. versi. 19
191 Et † licet Ias.in d.auth.quas actiones.nu.20.dicat, non
obstare glo.in clemẽ.auditor.tñ ad id nihil adducit,ni-
si locũ Imo.ꝗ declaratur & intelligitur vt supra, & per
hanc verã declarationẽ ex mente Alex. & aliorũ supra
citatorũ nihil obstabit obiect.cũ successio ab intest.vel
ex testõ materno minimè cõprehendat donationẽ in-
ter viuos ex lata vocabuli significatione,vt in d.l.verba
ꝯxerunt,cũ vulgar.Secundo principaliter aduertendum
est:quoniã si d.l.quisquis. intelligeretur locũ habere in
donatione materna, ꝙ profecto cõcedẽdum minimè
erit,rationib.& decis.superius adductis:tamẽ adhuc dі-
co filios donatarios debere consequi bona,& iura do-
192 nata.Si†enim dictæ donationis nõ erãt capaces sed in-
habiles, & ꝓpterea eis dicta bona & iura nõ potuis-
quæri,illa tñ ipso iure fuere quæsita fisco:vt dicũt Cy.
& Albe.de Ros.in d.l. quisquis. istud cõprobãtes rõ
193 & lege. Et † expresse hoc idẽ sequitur Ang. ibi,col.
versi.si autẽ ab initio.post Iacob. Butri. qñ dicti filij
sent expresse instituti in testõ materno,& sic nõ tacit
vocati ab intestato:vt propriè cõtingit hic,ex quo
ter expresse ipsis donationẽ fecit, & sequit hoc idẽ
194 ly.in d.l.quisquis.§.filij verò col.2.in 5. q. Et † cũ bona
& iura donata essent fisci,& ad ipsũ ꝑtinerẽt,Princeps
& Imperator restituẽdo dictos filios donatarios ad
na & successionẽ mr̃nã, vr̃ illis dedisse & cõcessisse
iura fisco cõpetentia actiuè & passiuè.l.Princeps.
verb.signi.l.2.C.de sentẽ.passis,ꝑ Ange.& Bal.in l.si
stãte.§.fi.ff.solu.mat.& seqtur Marti.Laudẽ. in tract.
195 fisc.in priuileg.132.princeps cõcedẽdo. Et † ista
facta à Principe & cõsensus ipsius reputat cõsensus
sius fisci,ꝑm Pau.de Cast.& Ias.in l.nec dãnosa. C.de
196 cib.Imper.offer.Et†qñ Princeps cõcedit restõnẽ re-
tutus capit oĩa bona & iura,q̃ reperiũt penes fiscũ.l.
fi.vbi Bar.& alij ita firmãt,& l.fi.C.de sent. pass. & ꝑ
com-

communiter & indifferēter, in d.§.& qd si tm̃.post Bar. ibi, col.4.nu.10.declarantē, qd veniat sub isto verbo restituo: & nu.13.vbi Galliau.nu.64.Iaſ.nu.66.& 70.& reliqui ſcrib.maxi.repet.Hiſpa.nu.153.& alijs seq. & Caro.Rui.nu.120.citātes alias deciſ.cōcludūt in hac restō ne cōceſſa p Principē, venire oīa bona & iura, quę erāt penes fiſcū, & illi cōpetebāt, & quę p fiſcū nō fuerūt in aliū traslata, nec alienata, put erāt iſta, q̄ fiſcus minimè occupauit, nec ſibi ipſi fiſcus ea īcorporauit, nec in eū
197 trāſtulit. Et† iſto caſu restō iſta trahit retro, cū nō tollat ius alteri q̄ſitū, & æqparet iuri poſtliminij. l.ſi qs filio exhr̄dato.§.pe.ff.de iniuſt.rupt.p Ang. & Imo.ī l. ſi alienū.§.ī ex̃neis.ff.de hær.inſt.& p Bar.vt ſ̄. citatū ī d. l.Gallus.§.& qd ſi tm̃. & alios ibi ordinariè legētes maxi.Mod.Hiſp.nu.153.& ſeq.Galliau.nu.58. & ſeq.& Caro.Rui.nu.120.& alijs ſeq.& p Aegid.Belame.in d.dec. 753.& ſeq. Et ex iſtis tollunt ea q̄ in ɔ̄riū fuere deducta, dū in illis dicebat Principē reſtituentē nō voluiſſe p̄iudicare tertio, & iuri alteri q̄ſito, nā ɽestō iſta nulli tertio p̄iudicat, nec tollit ius tertij, ſed ſolū cōceſſit, & cōcedere iura, q̄ penes fiſcū extabāt, & q̄ fiſcus & Princeps in aliū minimè trāſtulit, & q̄ iura fiſco cōpetentia cōprehendunt in hac reſtōne facta dictis filijs donatarijs per ipſum Principē, & q̄ iſto caſu retrotrahit, vt fuit oſtenſum. Nec obſtabit, ꝙ dicebat, hāc reſtōnem nō tollere ius ante illā q̄ſitū ſup dictis bonis & iurib. D. Gaſpari & eius ſorori. nā ipſi verè nullū ius hēbāt, fiſcus.n.& Princeps iura ipſis cōpetentia minimè trāſtulerūt, nec D. Hieronyma donatrix p ſuā relaxationē & tranſactionē factā, cū D. Gaſpare & ſorore, trāſtulit, nec trāſferre potuit ī ipſos aliqḋ ius, pp p̄cedētē donationē factā filijs, q̄ nō potuit ab ea reuocari, nec tolli p eius pęnitentiam, nec p dictū ſm actū tranſactionis & relaxationis factū & geſtū p eam prædictis D. Gaſpare & ſorore, vt cōcludenter & diffuſè deduximus, & ſ̄. oſtendimus. ¶ Quib. omnib. cōſideratis, firmiſſima remanet cōcluſio ſuperius facta, continēs D. Gaſparem prorſus eſſe repellendū à dicta materna ſucceſſione, quæ ab inteſtato venit applicāda eius ſororib. non renunciantib. Pariſ. Bon.

SVMMARIVM.

1 *Geminatio enixam voluntatem diſponentis oſtendit.*
2 *Dictio, incontinenti, prolata per teſtatorem, quid importet.*
3 *Alienationis prohibitio quandoque inducit ſimplex fideicommiſſum, quandoque illud inducit ſecuta alienatione, & non aliter.*
Teſtator ſubſtituens hæredi aliquas perſonas, & demum prohibens hæredem alienare bona hæreditaria, & in caſu alienationis vocans incontinenti aliquam eccleſiam. An ſecuta alienatione eccleſia vocata excludat ſubſtitutos, hærede mortuo relictis perſonis ſubſtitutis, per totum conſi.
Et quid ſi teſtator ante prohibitionem alienationis appoſuit illā clauſulam ſaluis primò omnib. præmiſſis ferè per totum.
4 *Teſtator vocans deſcendentes ex inſtituto, videtur illos vocare propter affectionem, quàm habet ad inſtitutum.*
Maximè quando vocauit deſcendentes ex eo.
5 *Alienationis prohibitio ſimpliciter & generaliter facta, debet intelligi ſimpliciter & generaliter.*
Etiam ſi eſſemus in correctorijs, & odioſis.
6 *Etiam ſi maior ratio vigeret in vno, quàm in alio caſu.*
7 *Pleno iure vocatus, magis conſiderandus venit.*
8 *Primò vocati cenſentur magis dilecti, quàm alij ſecundo loco vocati.*
9 *Diſpoſitio non debet cenſeri fruſtratoriè facta.*
10 *Abſurdum fugiendum eſt & euitandum.*
11 *Hæredis voluntati non eſt præſumendum teſtatorem voluiſſe relinquere ſuæ diſpoſitionis validitatem.*
12 *Non eſt veriſimile, teſtatorem voluiſſe ſe incontinenti corrigere.*
13 *Clauſula, ſaluis alijs præmiſſis, declarat, limitat, & reſtringit, ſequentia, & nu.15.& ſeq.*
14 *Ius tertij opponi poteſt, quando ipſo iure eſt excluſiuum iuris agentis.*
16 *Clauſula, ſaluo iure coloni, appoſita per venditorem, multùm operatur.*
17 *Et quid ſi nullus adeſſet colonus, adhuc tamen iſta clauſula ſatis operatur.*
18 *Talis clauſula appoſita per creditorem per hæc verba, ſaluo iure reſidui, & ſolidi, ſatis operatur.*
19 *Clauſula prædicta appoſita inueſtituræ, conſeruat ius tertio.*
20 *Proteſtatio & reſeruatio conſeruat ius.*
21 *Clauſula prædicta vim habet exceptionis, & æquipollet illi.*
22 *Clauſula prædicta nedum limitat & reſtringit præcedentia verùm etiam limitat, & reſtringit, ac declarat, ſequentia, & nume.23.*
24 *Primum dicitur, quod ante ſe nihil habet, & nu.25.*
26 *Qui omne dicit, nihil excludit.*
27 *Ratio vt ſit bona, & concludens, debet differre à dicto.*
28 *Clauſula, ſaluis, &c. quid importet ex ſui natura, & attenta mente diſponentis.*
29 *Prohibitus alienare inter viuos, an cenſeatur prohibitus alienare per vltimam voluntatem, & nu.30.*
Extenſio de caſu ad caſum quo caſu fiat, eod. nu.30.
31 *Alienare prohibitus fauore deſcendentium ſuorum non poteſt alienare etiam per vltimam voluntatem.*

CONSILIVM LXX.

Teſtator Multa fecit legata, cōſtituitq; commiſſarios, demum hæredē vl'em inſtituit Titiū, diſpoſuitq; ſi Titius non hēret filios, ꝙ eius ſubſtituti eſſent eccleſia, fratres, & cōuentus S. Mariæ, &c. p dimidia, & pro alia dimidia eſſet vxor Catonis, detractis primò, & ſolutis certis pecunijs relictis diuerſis pſonis. Poſtremò ordinauit, ſaluis primò oīb. p̄miſſis, Titiū ſuū hæredē nō poſſe mō aliquo vēdere, nec alienare de bonis ſtabilib. ſuæ hr̄ditatis aliqua de cā, niſi in q̄buſdā caſib. & caſu, quo aliter vēderet, & faceret ɔ̄ p̄dicta, tūc res venditę pleno iure eſſent deuolutæ ad dictā eccleſiā, fratres, & cōuētū. Dubium modò orit, qm̄ D. Titius alienauit aliqua bona dictæ hr̄ditatis, an iſto caſu veniat eccleſia vocata, & excludat ſubſtitutos, cū ſuc
1 ceſſiuè Titius mortuus fuerit. Ad† ꝙ dicēdū videbatur eccleſiā venire poſſe, cōſideratis verbis amplis, & p̄gnātib. platis ab ipſo teſtōre, volēte eo caſu eccleſiā, & fratres oīno dēre admitti, & ꝙ bona alienata incōtinenti efficerent eccleſię, tā in proprietate, quā ī poſſeſſione, ex q̄b. verbis ita geminatis colligit enixa volūtas diſponētis, ad no. in l. baliſta. ff. ad Treb. & p Bar. in l. cum ſci
2 mus. C. de agric. & cenſi. li.11. Prout† ēt illa dictio, incōtinenti, idē importare videtur, ad no. in l. lecta. ff. ſi cer.
3 pet. ī l. iubemus. §. ſanè. C. de ſacroſ. eccl. Ad† ideò optimè facere vr̄. nam teſtōr primitus fecit ſubſtōnē vl'em, ſi Titius moreret ſine deſcendentib. demū fecit aliam viuēte Titio in caſu alienationis, cuius phibitio q̄nque ſimplex inducit fideicōmiſſum. q̄nq; inducit illud in caſu alienationis, vt plenè tradūt Bar. Aret. & alij, in l. qui Romæ. §. cohæredes. ff. de verb. obl. & Mod. poſt alios,
4 in l. filiusfa. §. diui. de le.1. Pręterea† teſtōr vocauit deſcēdentes ex Titio pp affectionē, quā hēbat ad Titiū, cū illi adhuc nō eſſent in rerū natura, ad no. in l. qui filiab. de leg.1. & per ſcrib. in l. ſi cognatis. de reb. dub. Maximè cōſideratis illis verbis, deſcendētes, ex eo, vt tradit in l. ſi plures. §. in arrogato. ff. de vulg. & pup. eccleſia autē ſubſtituta in caſu alienationis fuit magis dilecta quā ſubſtituti in caſu mortis. Eo magis, qm̄ ī caſu alienationis fuit vocata in totū, & iure directo, in caſu aūt mor-
5 tis fuit ſubſtituta p dimidia, & p fideic. Prout † etiā qm̄ phibitio alienationis facta fuit tā extantib. deſcendentib. quā non extantib. qm̄ facta apparet ſimpliciter, & g̃naliter. l.1. §. g̃naliter. ff. de leg. præſt. vulg. l. de p̄tio. ff. de publ. ēt ſi eſſemus in odioſis. l. cū lege. ff. de teſt. & ibi tradit Aret. ēt ſi eſſemus in correctorijs, ſm gl. in c. ɔ̄ chri
6 ſtianos. de hær. li.6. Etiā † ſi maior ratio militaret vno caſu q̄ alio. l.1. §. vt aūt. ff. de aleato. potiſſimū cū nulla diuerſitatis rō aſſignari poſſit, quare minus ſit phibitus Titius alienare nō extantib. deſcendentib. quàm extātib. vel econtra, quin immo maior viget ratio, quando alienaret extantib. vtroq; igitur caſu debet intelligi facta. c.2. requiris. de app. l. à Titio. vbi Doc. ff. de ver. obl.
7 Et† quia, vt dictū eſt, in caſu alienationis eccleſia pleno iure vocat, ſm Ang. in l. Iulia. §. fi. ff. de rei ven. Alex. & Iaſ. in l. Cēturio. col.7. ff. de vul. & pup. cū ſi. per d. l. iubemus. §. ſanè. C. de ſacroſ. eccl. vbi ēt Doc. no. Iſtis tamen nō obſt. ɔ̄ria ſnīa verior vr̄, & amplecti debet tanq̄ ma

gis cōsona & cōformis voluntati testatoris, quæ primi
tus & ante oīa consideranda est, & attendi debet, iurib.
8 vulg. Vocauit† igitur primitus testōr substitutos, qui ab
eo censentur prædilecti. l. Publius. l. cū auus. ff. de cond.
& dem. & per Doc. in l. Gallus. §. quidā rectè. ff. de lib. &
9 posth. Si† igitur diceremus in casu alienationis admitti
solā ecclesiā exclusis alijs substitutis, sequeretur absur-
dū, talem. s. substōnem reddi inutilē & frustratoriam, ꝯ
no. in §. quib. in 1. cōst. C. & in. l. ampliorē. §. in refutato
rijs. C. de app. & per Bal. in rub. C. de ꝯh. emp. q. 9. l. hæc
10 stipulatio. §. diuus. ff. vt leg. nō caue. Et † ista prorsus fu-
11 gienda sunt. l. nā absurdū. ff. de bo. lib. cū vul. Valde † .n.
esset incōueniēs in casu alienationis excludi substitutū
secuta morte Titij, & admitti solā ecclesiam, ꝙ totū re
missum videret̃ voluntati Titi hæredis alienātis, vel nō
& alienando auferentis & tollētis ius quæsitū ex substō
ne, ꝓut in fi. allegādo iura, & decis. cōcludit Ias. in l. 2. C.
de iure emph. in illa q. qñ pr̃ est stipulatus emphyteu-
sim ꝓ se & filijs, an in p̄iudiciū filiorū possit alienare.
12 Rursus† nō est verisimile, ꝙ testōr incontinēti se volue
rit corrigere, vul. l. nō ad ea. ff. de cōd. & dem. ꝓut seque
13 ret̃, ꝯm ꝯriā opi. Nam† secuta morte Titij primitus alie
nantis substitutus excluderet̃, cuius ꝯriū in casu mor-
tis disposuit testōr. Præterea testōr anteq̃ ꝓhibeat alie-
nationē, p̄mittit illa ver. saluis primò oīb. p̄missis, demū
facit ꝓhibitionē alienationis, & illo casu vocat ecclesiā
ꝑ q̃ clausulā, saluis, &c. declarat̃, limitat̃ ac restringitur,
d. ꝓhibitio alienationis immediatè sequēs, ad no. in d.
l. q filiab. ī prin. & ꝑ Bar. & alios in l. talis scriptura. §. fi.
de le. 1. cū testōr nō ꝓhibuerit Titio alienationē, & eo
casu vocauerit ecclesiā simpl̃r, sed cū illa cl̃a, saluis oīb.
&c. quo fit, vt ēt secuta alienatione, & successiuè morte
Titij, ipse substitutus dēat admitti, aliàs nihil saluū pos-
set esse de p̄missis. Sed quia testōr disposuit & verus sē
sus testōris disponētis, vt s. erit iste, vt in casu, quo Ti-
tius nō hēbat descēdētes, & alienaret, in odiū sic alienā
tis veniret ecclesia statim & incōtinenti, nō aliter expe-
ctata morte Titij, in casu autē quo Titius alienaret, &
moreret̃ successiuè relictis descendētib. tūc admittātur
substituti descēdentes, & hoc mō oīa rectè ꝓcedūt, &
cōcordāt, ꝙ sequi dēmus. c. cū expediat. de ele. li. 6. l. 1.
14 C. de inof. dot. cū cōcor. Et † qm̃ intētio aduersarij solū
fundat̃ in illa ꝓhibitione de nō alienādo facta ꝑ testō-
rē sub illis verbis p̄gnātib: ꝑꝑ q̃ substituti in casu mor-
tis Titij sine descēdentib: vĩr exclusi, ex quo opponit̃
de iure tertij exclusiuo iuris agētis ipso iure, ꝙ vtiq; re
cipiēdū est, vt tradūt Doct. in c. mādato. de resc. Bar. &
alij, ī l. 2. ff. de excep. rei iud. de quo ēt ꝑ Ale. ī l. ille à quo.
§. si de testō. ff. ad Treb. & per Doct. in l. vbi pactū. C. de
trās. & Ias. in l. 2. C. de iu. emph. tñ cōsiderādo illā cl̃am,
15 saluis, &c. cōclusio sūpius deducta verissima vr̃, ex quo
dicta cl̃a limitauit, modificauit, & restrinxit sequētia, &
illā ꝓhibitionē alienationis. ꝯm gl. in ver. si purè. ī l. idē
Labeo. ff. fa. ercis. q̃ adducit Car. & in c. qualiter & qñ. el
1. de accus. & Ang. loquēs in terīs nr̃is, ꝯs. 27. Pro deci-
sione. in fi. volēs verbū saluo, &c. sp limitare, modifica-
re, & declarare p̄cedētia, ꝑ gl. in d. l. Labeo, §. 1. Bñ facit
16 ad idē de virtute & efficacia dictæ cl̃æ, ꝙ no. † Bar. & se-
quunt̃ Doct. in l. si qs legauerit. de le. 1. volētes, ꝙ vēdēs
fundū plenū fructib. saluo iure coloni, emptor tenetur
stare colono, & ꝑmitterē, ꝙ recipiat partē suā fructuū.
17 Et† vlterius voluit ibi Bar. ꝙ si nullus adesset colonus, &
emptor istud sciret, vt dicta p̄seruatio ꝓducat effectū,
fructus cēserent̃ reseruati creditori coloni, ꝙ seqt̃ Ale.
ꝯs. 28. Visis accuratè. col. 3. vol. 1. & idē Ale. & alij sequūt̃
18 alibi pluries. Ad† idē facit, ꝙ voluit Bar. Are. Alex. & alij
scrib. in l. si ex toto. §. 1. de le. 1. de eo, q recipit partē sal-
uo iure residui, vel saluo iure solidi, talis. n. cl̃a & reser-
uatio opat̃, vt nullū fiat p̄iudiciū in residuo vel solido
19 ꝯñdo. Prout† est bona deci. Pau. de Ca. ꝯs. 162. Circa id
ꝙ. ver. circa tertiū principale q̃sitū. volēs resignationē
factā ꝑ epm̃ in inuestitura feudi in casu, de quo ibi, cū
d. cl̃a & reseruatione, ꝙ ꝑ eā declarat̃ aīus inuestientis,
nolētis auferre ius q̃sitū tertio, sed illud cōseruare. l. 4.
§. 1. ibi, nisi salua cā pignoris adducit. l. 4. §. j. ff. quib. mo.
pig. vel hypo. solu. & l. pe. ibi, sine p̄iudicio, ff. de aq. quo-

20 ti. & æst. & l. fi. ff. de test. tu. Et† q̃a protestatio & reserua
tio cōseruat ius, sūp eo, ꝙ cōseruandū est, vt ēt tradunt
Doct. in l. litib. §. sin aūt. C. de agri. & cēsi. li. 11. & l. 1. C. de
his, q spon. pub. mun. sube. li. 11. & ꝑ Bar. & alios in l. nō
solū. §. morte. ff. de no. ope. nun. & Cano. in c. cū M. Fer
21 rar. de cōst. & in c. solicitudinē. de app. Suadent̃ † ēt ista
qm̃ reseruatio importata ꝑ dictā cl̃am, saluo iure, &c.
hēt naturā exceptionis, & æq pollet ei, ꝯm Bar. & Doct.
in l. si qs legauerit. exceptio aūt declarat r̃lam, in quib.
terīs dēat intelligi. l. nā ꝙ liquidæ. §. fi. ff. de pe. lega. l. in
22 his. ff. de legi. & ꝑ Mod. in l. 1. ff. de reg. iur. cū si. Et † q̃uis
Ang. in d. ꝯs. 27. dicat cl̃am, saluo, &c. limitare & modi-
ficare p̄cedentia, & nihil dicat de sequētib. tñ idem di-
cendū est, & de sequentib. in qb. maior viget rō, vt mo-
dificent̃ ex præcedentib. quæ magis influūt erga sequē
tia, q̃ ecōtra, ꝯm gl. in l. q squis. de le. 3. gl. & Bar. in l. filiū.
in prin. ff. qñ dies leg. ced. cū alijs allegatis ꝑ Dec. ꝯs. 14.
23 Et pro tenui. col. 2. Et† cōcludenter facit tex. in c. si Ro-
manorū. ī fi. 19. dist. ibi, firmū & ratū habemus, saluis su
24 periorib. cōcessionib. Eo† magis cū testōr dixerit, saluis
25 primò oīb. p̄missis. Et† primū illud dicit̃, ꝙ ante se nihil
26 hr̃e pōt. l. ꝓximus. ff. de verb. sig. Facit† ēt illud ver. oīb. p̄
missis, nā qui omne dicit, nihil excludit. l. Iulia. de le. 3. l.
à ꝓcuratore. C. mand. d. c. si Romanorū. prout ēt con-
firmant̃ ex superius deductis, quia si aliter diceremus,
testōr elegisset viā ad impugnandū iudiciū suum, ꝯ l.
miles q destinauerat. ff. de test. mil. & vnico verbo impu
gnasset, & vertisset illud, ꝯ l. si qñ. in prin. C. de inof. test.
Nec obstāt adducta in ꝯriū, dum dr̃, substōnē intelligi
in casu mortis, & prohibitionē alienationis hēre locū
27 in casu inter viuos. Nā† istud nō est assignare rōnem di
uersam à dicto, ꝓut fieri debet ꝯm gl. in l. fi. ff. de offi. p̄
cu. Cæsar. & gl. magna in l. 2. §. mutuum. ff. si cer. pet. M.
28 nimè † .n. dubitatur substōnem loqui in casu mortis, &
ꝓhibitionem alienationis loqui in actu inter viuos, cū
loquatur de venditione, tñ ꝑ illam clausulam, saluis pri
mò, &c. facta fuit modificatio sequentis dispōnis, ꝓhi-
bentis alienationē, tū ex sui propria natura, tū ēt ex vi
clausulæ p̄cedentis, vt deduximus, & tradit Bar. in l. si q̃s
ex argētarijs. §. si initiū. ff. de eden. & ibi commendat
Mod. & p̄missa nō possent saluari, si dicta clausula non
modificaret, & restringeret sequētia, & ipsam ꝓhibitio
nē alienations, aliàs ex toto ꝓhibitio alienationis extin
gueret p̄cedentia ꝯ exp̄ssam mentē testōris, & ꝯ natu-
rā, & proprietatē verborū, & regularē dispōnem dictæ
clausulæ, à qb. minimè recedendū est. l. ille aut ille. §. cū
in verbis. l. nō aliter. de le. 3. c. intelligētia. de ver. sig. & ad
no. ꝑ Dec. in l. omnis diffinitio. de reg. iur. & quia indu
cta ad vnū effectū, ad reseruādū. s. modificādū, & restrin
gendū, oparent̃ ꝯriū effectū, ꝯ l. legata inutiliter. de leg.
29 3. & ff. de cōd. & dem. Nec † hēt obstare, ꝙ posset sequi
diuersus effectus, nā aliqñ ꝓhibitio alienationis facien
da inter viuos, nō excludit ꝓhibitionē alenādi in mor
te, puta per instōnem hæredis, vel alijs modis, de quib.
ꝑ Doct. in l. filiusfa. §. diui. de le. 1. ꝯñr prohibitio alien
tionis facta inter viuos in casu p̄nti nō extendetur ad
30 casum mortis. Ad obiectionē istā dr̃, nam ea admissa in
casu nr̃o nihil cōcluditur, solùm. n. procederet illo ca
su, vt prohibitus alienare inter viuos non censeat̃ ꝓhi
bitus alienare ꝑ vltimā volūtatē, ex quo nō fieret exte
sio de casu ad casum, vt plenè ꝑ Doct. in d. §. diui. lim
tātes eādē nō ꝓcedere, qñ appareret de ꝯria mente d
sponētis, vt ēt aliàs ipse plenè dixi cōsulēdo, & iste ca
casus p̄ns, cōsideratis mēte, & verbis testōris, nolētis
iudicare substōni, ꝑ illā clausulā, saluis, vt fuit deduct
31 Prout† ēt illa differētia ꝓhibitionis alienationis inter
uos, & illius, q̃ fieret ꝑ vltimā voluntatem, nullā in ca
nr̃o pōt afferre vtilitatē, nā stante substōne facta de
scendētib. Titij post eius mortē, ipse Titius nō pot
alienare ēt in casu mortis in præiudiciū descender
substitutorum. l. fi. §. & quia. C. cōm. de leg. no. oēs.
Marcellus. §. res quæ. ff. ad Treb. & sæpe cōsului. Co
quēter talis cōsideratio non posset sustineri ēt in ca
obiectionis. Ad alia in ꝯrium per aduersarios addu
particulariter r̃ndere nō est necesse, cum ex deductis
hac opinione apertissima appareat resolutio. Parisius

SVMMARIVM.

1 Fideicommissum reciprocum non intelligitur sublatum per simplicem diuisionem bonorum factam inter fratres grauatos fidei commisso.

2 Etiam si in diuisione bonorum apposita esset clausula de non contrauueniendo diuisioni.

3 Quod limitatur, quando verba in diuisione apposita vltra dictã clausulam essent ampla, & prægnantia, & nu.4.

Et quæ verba istud inducant.

5 Et quid si fuit dictum, diuidentes velle stari diuisioni in perpetuum, & alter ab altero quicquam petere non possit aliqua ratione, iure, titu. vel causa.

6 Idem si promiserunt stare portionibus factis & diuisis.

7 Dictio, vt supra, repetitiua est præcedentiũ cũ suis qualitatibus.

8 Verba illa, ad habendum, donandum, renunciandum, &c. idẽ important, vt renunciatum videatur fideicommisso.

9 Idem si promiserunt de descendendo à quibuscũque personis proprijs sumptibus, & omni tempore toties, quoties, & voluerunt teneri de euictione.

10 Diuidentes debent habere scientiam fideicommissi ad hoc, vt illi censeatur per diuisionem factam amplis verbis renunciatum.

11 Scientia fideicommissi qualiter probetur, & alijs sequent. maxi. 13. & 14.

Euictio promissa à quo debeat fieri, ad hoc vt promissor illius teneatur.

12 Doctoris dictum debet intelligi, secundum quod loquuntur iura citata per eum.

14 Diuidentes videntur renunciasse fideicommisso, quando fecerunt refutationem generalem omnium iurium & actionum competentium in parte alterius.

Verbum, competere, tractum habet in futurum.

15 Diuisio bonorum & renunciatio trahitur ad ius de futuro, quando ex præterito non adest causa.

Inter diuidentes si concessa est libera facultas disponendi & alienandi, renunciatum videtur fideicommisso. & nu. 16.

Maxi quando data & concessa fuit dicta facultas, prout ipsi diuidentes voluissent.

Verbum volo, importat liberam & plenam ptãtem disponendi.

16 Idem si fuit data dicta potestas, prout videbitur, & placebit cuilibet ipsorum diuidentium, & nu. 17.

17 Verbum, videtur, importat arbitrium boni viri.

Verbum, placebit, idem importat.

18 Fallit quando insimul & semel verba ista sunt cumulata. & seq.

19 Geminatio & cumulatio verborũ debet aliquid opari & nu. 20.

20 Geminatio in actibus, vt operetur, debet habere temporis interuallum & nu. 21.

21 Fallit in geminatione & cumulatione verborum, ne vnum stet sine effectu.

22 Alienandi ptãs concessa alicui, in qua verificetur, an in illa, quæ fit inter viuos, vel in illa, quæ fit per vltimam voluntatem.

23 Et omnis alienatio venit, quando concessa fuit per verbum, prout voluerit.

24 Et an veniat alienatio sola tantum, qua ille fuit vsus in vita.

25 Et omnis alienatio venit, quando facta est per ver. prout voluerit, vel simile.

26 Idem qñ concessa fuit per illa ver. prout videbitur & placebit.

27 Alienatio, quæ fit per vltimam voluntatem, propriè dicitur alienatio hominis.

28 Alienatio legalis est illa, quæ fit per successionem ab intestato.

29 Alienationum species tres sunt.

30 Fideicommisso dicitur renunciatum per potestatem alienandi cõcessam diuidentibus.

31 Qui vult cõsequens, velle videtur necessariũ antecedens ad illud.

32 Et quid si antecedens est maius suo consequenti.

33 Alienandi potestas concessa diuidentib. qualiter & quibus modis veniat interpretanda.

34 Alienandi potestas concessa diuidentibus, potest intelligi nedum de alienatione, quæ fit inter viuos, sed etiam de illa, quæ fit per actum vltimæ voluntatis.

35 Diuidentes possunt stipulari nedum pro ipsis, sed etiam pro eorũ descendentibus hæredibus & successoribus.

Necnon & distributiuè pro quolibet hærede.

36 Verba distributiua sunt vniuersalia & simplicia.

Hæredum appellatione qui hæredes veniant in materia non transitoria ad hæredes extraneos.

Et quid si ver. hrdũ. fuit additũ illud ver. & successor. & nu. 37.

38 Ver. hæredũ, ad quos hæredes referatur, & an ad masculos tãtũ.

39 Et quid si cum dicto ver. addatur verb. & successor.

Alienandi potestas concessa intelligitur, quando fratres diuidẽtes apposuerunt verba concernentia actum inter viuos & per vltimam voluntatem.

40 Hæredum & successorum appellatione an & quando veniãt hæredes etiam extranei. & nu. 39.

41 Et quid si sumus in materia non transitoria ad extraneos.

42 Fratres diuidentes & stipulantes pro quolibet hærede ipsorũ, ꝑinde est, ac si stipulati fuissent pro quibuscunque hæredibus.

Si stipulatio facta est hæredibus quibuscunque, tũc veniunt etiã hæredes extranei, & fœminæ, & nu. 43.

44 Emphyteusis concessa pro se & descendentibus, & quibus dederit comprehendit etiam hæredes extraneos.

45 Habent enim isti hæredes facultatem alienãdi vigore stipulationis factæ à prædecessoribus in ipsorum fauorem.

46 Hæredum appellatione veniunt masculi tantum ex natura rei, et quandoque secundum voluntatem.

47 Contrahentes cogitantes & facientes mentionem de controuersia & lite, intelligendi sunt loqui de lite & controuersia non iniuriosa.

Contrahentiũ mẽs potissimum consideranda est & attendenda.

48 Mens contrahentium attenditur non obstante dictione distributiua per eos apposita.

49 Verba dubia in contractibus interpretantur contra eum, qui super illis se fundat.

50 Emphyteusis proprie contractus est.

51 Verba intelligi debent secundum subiectam materiam.

52 Hæredum appellatione venit hæres etiam ab intestato.

53 Feudorum consuetudines regulariter non trahuntur in consequẽtiam.

53 In feudis appellatione hæredum quoruncunque vel similium, veniunt etiam fœminæ & extranei.

55 Lis & controuersia super bonis subiectis fideic. potest esse etiam cum extraneis.

56 Controuersia quæ propriè dicatur.

57 Verb occasio, denotat causam etiam remotam.

58 Verbum aliqua, verificatur in minimo.

59 Cummunio nedum potest esse ratione dominij, sed etiam ratione possessionis.

60 Fideicõmisso vt dicatur renunciatum, potissimum considerandæ sunt, rõnes, quibus moti diuidentes venerunt ad concordiam.

61 Relatiuum, aliquo, partitiuum non verificatur in vno sed in pluribus.

62 Lis non iniuriosa quæ propriè dicatur.

63 Hæredum appellatione omnes veniunt, quando versamur in re sui natura non transitoria ad extraneos.

Quid autem si transmissio impeditur, nõ propter naturam rei, sed propter conditionem appositam.

64 Differentia & distinctio ista in iure consideratur.

Et quid si transmissio impeditur propter iniquitatem, vel quia cõtra mentem concedentis.

65 Res allodiales sui natura transferuntur ad omnes hæredes.

66 Verb. hæredes, prolatum à recipiente, intelligitur de quibuscunque hæredibus.

67 Idẽ quãdo constat de mẽte illorum, qui dicta verba protulerũt.

68 Fideicommissi reciproci remissio est fauorabilis multis ex causis.

69 Nec sapit donationem.

70 Et facta per minores non arguit læsionem, consequenter aduersus eam non restituuntur.

71 Alienandi & disponendi facultas de reb. proprijs est fauorabilis.

72 Delicta non patrari interest reipublicæ.

73 Verbum significatus, si non restringitur, non arguit extensionem verborum.

74 Fideicommissi grauamen tollere, fauorabile est.

75 Verb. hæres, prolatum à concedente, capitur largè pro quocunque hærede.

76 Parentes præsumuntur capere bonum, & sanum consilium pro filijs.

CONSILIVM LXXI.

1 Simplex † Diuisio bonorũ facta per fratres, nõ tollit fideicõmissũ reciprocũ inter eos relictũ, per l. cum pater. §. hæreditatem. de leg. 2. & tradunt cõ: ter oẽs, in l. q Romæ. §. duo fratres. ff. de verb.

2 oblig. † Quæ cõcło locum hẽt & ꝓcedit, ẽt si in diuisio ne

ne bonorũ eſſet appoſita cł̄a, de nõ ꝯueniẽdo diuiſio-
ni,ſm̃ Bar.in d.§.duo fr̃es,& ibi Alex.col.5.in 5.q. Bart.
Paul.de Caſt.& Cumã.& ſequit̃ ibi Alberi.Bald. & An-
ge.Iaſ.& alij ſcriben.col.10.& ſeq.& Ang.cõſ.187.Pau.
de Caſt.in l.tres fratres.ff.de pact.& Bal.cõſ.54. In teſtõ
Rolandi.vol.1.& cõſ.69.Res ꝓhibitę.& cõſ.75.D.Tho
mas.vol.3.Alex.ꝯſ.21.Viſo cõpromiſſo.vol.5. licet Ro
gier.relatus ꝑ Accurſ.in d.§.duo fratres. tenuerit ꝯ̃riũ,
& non bñ,ſm̃ glo.& Doct.in l.q cũ tutorib. ff. de tran-
3 ſact.cũ ſim.† tñ qñ verba in diuiſione appoſita ꝑ diui-
dentes eſſent ampla,& prægnãtia,poſt illa verba de nõ
ꝯueniẽdo,cõiter Docto. fideicõmiſſo reciproco fuiſſe
& eſſe renunciatũ,vt voluit Ioan.And. in addi. ad Spe-
cu.in titu.de teſta.§.in primis.verſ. ſed quid ſi fideicom
miſſarius.& ſequitur Bal.in d.§.duo fratres. & Io. Cro.
ibi.col.29.poſt alios ſcriben.maximè Alex.col.22.verſ.
aduerte tñ.& firmat Bal.in d.l.qui cũ tutorib.& cõſ.74.
col.pen.& fi.& Soc.cõſ.44.col.2.ver.multũ operat̃.vol.
4.& Alex.cõſ.208.col.6.Cur. ſen.conſ.64.col.pen. & fi.
* aſſerens hãc eſſe * cõem,à qua nullus diſcrepat, ſequit̃
Bolog.cõſ.32.in fi.& Cur.iun. cõſ.49.col.5. Deci. conſ.
4 10.& cõſ.86.col.2.& 3.& cõſ.287.col.fin.& ꝯſ.345. †Et
quamuis ipſemet Dec.cõſ.495.dicat ꝯ̃ Ioã.And.in caſu
* præmiſſo eſſe * cõem opin.tñ re vera Dec. ipſe decipi-
tur,nec aliquis citatur per eũ, qui reprobet opi. Ioan.
And.in caſu ſuo,qñ ſubiecta ſunt verba prægnantia:ſo
lũ.n.loquũtur, qñ ſimpliciter in diuiſione fuit ꝓmiſſũ
non ꝯuenire,& iſte nõ eſt caſus noſter,in quo, vltra cł̄ã
de nõ ꝯueniẽdo,diuidẽtes dixerunt, ꝙ volebãt ſtare di
uiſioni,nec de rebus diuiſis in perpetuũ alter ab altero
quicquã petere poſſit,aliqua rõne,iure,titulo,ſiue cã,q̃
5 excogitari poſſet.† Per q̃ verba fideicommiſſo vr̃ oĩni-
6 no renunciatũ,ſm̃ Io.And.& alios vbi ſ̃.†Prout ẽt:qm̃
ipſi diuidentes ꝓmiſerunt ſtare portionib.factis & diui
ſis,vt ſ̃.& ſic cum oĩbus qualitatib.præcedentib.vide li
cet ad habendum,donãdũ,alienandũ, & diſponendũ,
7 prout eis videbitur & placebit.† Quæ dictio, vt ſ̃.repe-
titionẽ præcedentium importat cum ſuis qualitatib. l.
fina.cũ glo.C.qui potio.in pig.hab.ꝑ Bar.in l.1.ff.de re-
8 cepta.cũ cõcor. †Et per illa verba,ad habẽdũ,donãdũ,
&c.renũciatũ vr̃ fideicõmiſſo,ſm̃ Bar.cõſ.72. col. pen.
& fi. volẽtẽ ꝑ hæc verba renunciatũ eſſe fideicõmiſſo,
non aũt ſucceſſioni cõpetenti virtute ſtatuti ſeu legis,
& idẽ firmat Ang.in d.§.duo fratres.iu 5.q.& Imo.col.
fi.& Io.Cro.ibi adducẽs alios in 8.q.Bart.Alex.cõſ.189.
col.4.vol.2.Soc.in reg.38.in 5.fallen.& Cur. ſen. d. cõſ.
9 64.col.pen.†Eo magis:quia ad inuicẽ ꝓmiſerunt de de
fendendo à quibuſcunque ꝑſonis ꝓprijs ſũptib. omni
tpe toties quoties,& inſu ꝑ voluerũt teneri de euictio-
ne,quo caſu fideic.remiſſũ vr̃; vt plene ꝑſeq̃t̃ Cur. ſen.
d.cõſ.64.Antiquiſſima.col.17.& ſeq.ver. 4. principalis.
ſubdẽs caſum iſtũ eſſe indubitatũ, & idem firmat Cur.
10 iun.d.cõſ.49.col.pen.ver.omiſſa. †Cũ ipſi diuidẽtes ha-
buerint ſciẽtiã p̃dicti fideic.reciproci,iuxta glo. & Do-
cto.in l.ſi familiæ.C.fam.erciſc. & Alex. conſ.21. col.4.
11 vol.5. † Et licet Bar.in d.§.duo fratres,in vlt.q. circa di-
ſtinctionẽ ſcientiæ & ignorãtiæ diſtinguat.An res euin
catur ab aliquo tertio,vel ab aliquo ex diuidẽtib. tñ gl.
& doct.in d.l.ſi familiæ.minimè diſtinguunt, vt firmat
Bal.ibi,in verſ.2.no.ꝙ qñ res euincitur: cũ vtroq; caſu
eadem vigeat rõ. Nã ille, cui ex diuiſione obuenit feu-
dum,credebat illud eſſe allodiũ, & ideo debet̃ euictio,
& ſi tertio euincens repelletur exceptione,per l.vẽdicã
tẽ.ff.de euict. & ꝑ regulã cõem. l.cui damus.de reg. iur.
ideo hũc caſũ omiſit Bar.tanq̃ minus dubiũ, vt voluit
Pau.de Caſt.ibi,col.fi.dicens,ꝙ ſicut tertio euincẽte ex
facto diuidẽtis,vel auctoris ſui alter nõ teneret̃ de eui-
ctione,ita nec ipſe diuidens repelletur exceptione, & à
fortiori ꝓcedit argumẽtum affirmatiuè:cũ facilius cõ
cedatur exceptio,& hoc in effectu voluit Alex.d. conſ.
21.col.2.ver.ſecũdo principaliter,& ibi ſaltẽ qñ D. Hie
ronymus ſciebat,& loquit̃ in euictione diuidẽtium re-
12 ſtringẽs ſe ad caſũ ſcientiæ.†Prout loquunt̃ iura citata
per Bar.in d.§.duo fratres,in 1.& vlti.q.ſm̃ q̃ dictũ Bar.
venit intelligẽdũ,vt ipſemet Bart.poſt gl. dicit, in l. nõ
ſolum.§.ſi liberationis verba.ff.de liber.lega. & no. in l.

13 cũ quidã.ff.de his q̃b.vt indig.†Et ex quib. præſumat̃ &
colligatur ſcientia,plenè tradit̃ per Bar. & alios oẽs,in
d.§.duo fratres,in 3.q.& in l.eius qui in ꝓuincia.§.fi.vbi
Mod.ff.ſi cer.pet.maximè Dec.q ẽt ꝯſulẽdo ſæpiꝰ iſtud
ꝓſecutus eſt,vt ẽt facit Soc.cõſ.75.col.fi.vol.1.& plenè
attingit Alex.cõſ.239.vol.6.cõſ.102.eo.vol.poſt Bar.in
14 d.§.duo fratres.in 9.q. † Cõprobãtur vlterius iſta,cõſi-
deratis verbis appoſitis in dicta diuiſione,ibi refutatio-
nẽ fecerunt gñalẽ,& refutauerunt oĩa iura & actiones
q̃ cuilibet eorũ cõpeterent in parte alterius, ꝙ ver. cõ-
peterẽt,tractũ hẽt in futurũ,ꝯñr iurib.futuris fuit renũ
ciatũ,vt tradit Barto.quẽ oẽs ſequũt̃ in l.1.in 7.q. ff. de
iu.codic.& Bal.in l.fi.col.16.ver.deinde recipiamus. C.
eod.tit.& in caſu noſtro ſequit̃ Dec.d.cõſ. 277. Poſtre-
15 mo.†Et qm̃ nulla cã trahẽs originẽ ex p̃terito apparet,
ex qua diuidẽtes poſſent in futurũ p̃tẽdere ius in dictis
bonis,niſi iſtud ius fideicõmiſſi,de quo agit̃, ꝯñr cẽſen
tur illud remiſiſſe,ſm̃ Bar.in d.§.duo fratres,ĩ 6.q.q cõi
ter in hoc approbat̃:vt atteſtat̃ ibi Alex.col.antep. ma-
ximè cum talis refutatio fuerit facta cũ eiſdẽ nominib.
& qualitatib.quib.fuit facta diuiſio: vt patet ex illis ver-
bis,vt ſ̃.vt hr̃ in l.fi.cũ gl.ff.qui potio. in pign. hab. Po-
ſtremo in dicta diuiſione vltra ſuꝑius deducta data fuit
ptãs ipſis diuidentib.vnicuique eorũ, vt vnuſquiſque
hẽret portiones ſuas,ſm̃ ſortes cõtingentes,ad haben
dum,tenendũ,vendendũ,donandũ,& alienãdũ, & alia
faciendũ,& diſponẽdum,prout cuilibet ipſorũ videbi-
tur,& placebit facere & diſponere, ſimiliq; modo ipſo
rum,& cuiuslibet ipſorũ fratrũ, hr̃dũ & ſucceſſorum
&c.Per q̃ verba ampla & libera ptãs ipſis diuidentibus
vr̃ fuiſſe conceſſa,diſponendi,& alienandi,tã ꝑ actũ in-
ter viuos,q̃ ꝑ actũ vltimæ voluntatis exppreſse ſeu taci
16 tè.†Quod ſine aliqua difficultate ꝓcederet,ſi ipſis diui
dentib.fuiſſet data ptãs alienãdi,ꝓut voluiſſent:cũ ver-
bũ,volo liberã & plenã ptãtẽ diſponẽdi ĩportet, ad ple
nè tradita ꝑ oẽs citãtes iura in l.ſi ſic,de lega.1.& in ter-
minis nr̃is firmat Bar.& alij,in d.§.duo fratres.ĩ 8.q.ma-
ximè Crot.& Alex.cõſ.62.col.2.vol.7.& cõſ.8.vol. 5.&
17 conſi.189.vol.2.& Bar.cõſ.72. † Et licet in pñti diuiſio-
ne nõ fuerit appoſitũ illud verbũ,prout quiſque ipſo-
rum voluerit,ſed ſolũ appoſita fuerint illa verba,prout
cuilibet ipſorũ videbit̃ & placebit, minimè ſui natura
importantia meram & liberã voluntatẽ, ſed ſolũ arbi-
trium boni viri.l.Lucius.& ibi Bart.ff. de fideic. liberta.
& in l.Thais.§.ſororẽ,& in l.fideicõmiſſa.eo. titu. ꝑ oẽs
maximè Mod.in d.l.ſi ſic,& Cor.cõſ.132. Licet in pñti,
col.fi.vol.4.& plenè ꝓſequit̃ Dec.in c.ſi ꝓ debilitate. de
18 off.deleg. & cõſ.493.tñ†quia nõ fuit appoſitũ ſolũ ver
bum placebit,nec ſolum ver.videbitur, ſed inſimul am
bo fuere appoſita, per quorũ appoſitionem vr̃ cõceſſa
plena facultas diſponendi,ad hoc vt illud ver. placebit.
ſedo loco appoſitũ aliq̃d operet̃,& nõ ſiet ſine effectu,
iuxta no.ꝑ Bal.in rub.C.de ꝯ̃hẽ.emp.q.9.cũ alijs citatis
19 ꝑ Iaſ.in l.ptor ait.in prin.ff.de iu.iurã. †Et quia gemina-
tio & cumulatio iſta p̃dictorũ verborũ dẽt aliq̃d ope-
rari,vt tradit Imo.in l.filiusfa.ff.de dona.dicẽs, ꝙ ſi dat
arbitriũ alicui alràs iã illud hñti,tale ſm̃ arbitriũ impor
tabit liberã voluntatẽ,vt verba aliq̃d operẽt,refert & ſe
q̃t̃ Alex.in d.l.ſi ſic,col.2.& facit, ꝙ voluit Alex. de ver.
ſucceſſore,ꝯſ.193.col.1.vol.2.& ꝙ volũt Bal. & alij ĩ c.
fi.de offi.de leg.d̃ verbo,tu cognoſcas,vt ꝑ Iaſ. & alios ĩ
l.1.nu.3.ff.d̃ offi.eius,& ꝑ Soc.ꝯſ.15.Viſis,col.6.verſ.ter
tius tractatꝰ,vol.1.& allegata in ꝯ̃riũ ꝓcedẽt, qñ vnũ q
que illorũ ponit̃ de ꝑ ſe,ſecus ſi cumulatè ꝑꝑ virtutem
geminationis,de qua plura dicit Corſ.in trac. de ver.
20 gemina.quẽ inſeruit in trac.de poteſta.reg.†Nec obſt
bit,q̃d voluit Bart.in l.creditor.§.Luciꝰ.ff.mãda. & Ro
ma.ꝯſ.55.Si volumus,& Abb.ꝯſ.90.Hoſpitalis, & Co
ꝯſ.9.Præmittendum,vol.1.& cõſ.221.Viſo ꝓceſſu,co
fin.vol.2.Et quia geminatio vt operetur, intelligend
eſt,qñ fit ex interuallo,vt tradit Fel.in c. ſi cautio. de fi
de inſtru.& Iaſ.in l.ſi certis annis,in fi.& in l.fi.C.de pa
21 & in l.qui bis idem.ff.de ver.obli.† Omnia enĩ iſta ꝓce-
dunt in geminatione actuũ,& qñ cõſiderat̃ q̃dlibet ver
bũ de ꝑ ſe,nõ ãt vẽdicãt ſibi locũ,qñ verſamur in gemi
natione,& cumulatione verborũ,ne alterum ipſorum
ſiet

stet sine effectu operandi, arg. l. si qñ. C. de inoff. test. pro
* bat̃ decisionib. superius adductis. & est no. per gl.* cõi-
ter approbatã, in c. cũ circa, & in ver. oĩa & sing. de ele.
lib. 6. & ita declarat Alex. ɔſ. 110. col. pe. vol. 1. & Iaſ. in d.
l. j. nu. 30. ff. de off. eius, & in l. pe. in fi. C. de pac. faciunt ẽt
no. p Bal. in auth. sed cum testõr, col. 2. ver. quæro. C. ad
leg. Fal. & quæ tradit Cur. iun. cõſ. 45. Habita, col. 2. ver.
præmissis tñ. Et ad dictũ Bar. in d. §. creditor, dr̃ alio ca-
su ipsum loqui ɔsideratis iurib. allegatis per ipsum, nõ
hñtib. verba geminata, ꝓut ẽt qñ ibi dãs mãdatum nõ
erat grauatus, ꝙ secus est in casu pñti, vt sentit Iaſ. in l.
si ꝓcurator. C. de procu. nec obstabit cõſ. Deci. 171. nã
ibi ille spurius legitimatus nõ poterat habilitari p ɔ̃hẽ
tes ad emphyteusim ecclesiasticam, ꝙ secus est in casu
22 nr̃o: vt dicemus inferius, ad ibi per eũ deducta.† Et qñ
posset dubitari, qñ in diuisione cõcessa est facultas alie-
nandi, de qua alienatione intelligatur, an de illa, quæ
fit per hoĩem, & qñ subsecuta est alienatio, an verò de
illa, q̃ fit ex dispõne iuris mediãte successione, & istud
dupl'r, vel p viam testi, & vltimæ volũtatis, & sic expres-
sè, vel de illa quæ fit ministerio legis per successionẽ ab
intestato, & sic tacitè ab hoĩe, iuxta l. cõficiunt. ff. de iu.
codic. & per Doc. in l. filiusfamiliàs. §. diui. de leg. 1. per
23 Bal. & alios, in l. ea lege. C. de ɔdõ. cau. da. & p Doc. in l.
si quis ita. §. ea lege. ff. de verb. obl.† Et certũ est, ꝙ qñ ip
sis diuidẽtib. data est facultas alienãdi, ꝓut voluerint, re
nunciatũ esse fideicommisso indistinctè, ſm Bar. Ang.
Imo. Alex. Iaſ. & Crot. in d. §. duo fratres, in 8. q. Bart. &
p Alex. cõſ. 8. vol. 5. & cõſ. 5. & 89. vol. 1. Soc. cõſ. 54. vol.
24 4. Dec. cõſ. 11. nu. 7. & aliàs cõsului.† Et qñ diuidens hẽt
talẽ ptãtem, & illa nõ est vsus, voluerunt aliqui, p eũ nõ
censeri renunciatũ fideicõmisso, ſm Bal. in c. 1. de eo q
fin. fec. agna. Pau. de Cast. cõſ. 188. Quia dubia. Ro. cõſ.
403. pro resolutione. Alex. in d. cons. 189. Soc. cons. 43.
vol. 4. Cor. cõſ. 339. vol. 1. Dec. d. cõſ. 11. nu. 10. & cõſ. 86.
& 495. Iaſ. Cro. & Claud. in d. §. duo fratres. in 8. q. Bart.
25 Verũ† qñ dicta facultas est concessa cũ illo ver. ꝓut vo-
luerint, indistinctè renunciatũ dr̃ fideicõmisso, ẽt nul-
la inter viuos secuta alienatione, ex quo venit illa, q̃ fit
p vltimam voluntatẽ, vel ex dispõne legis ab intestato,
vt diximus superius, & in terminis firmat Alex. in d. ɔſ.
62. col. 2. vol. 7. & Ang. ĩ d. §. duo fr̃es. in 8. q. Bar. & Cro.
ibi, & alij superius citati, necnõ & Bar. ɔſ. 72. & Imo. in
d. 8. q. Bar. & Cur. sen. cõſ. 74. col. pe. Dec. d. cõſ. 11. col. 4.
26 Soc. in regu. 38. in 5. fall.† Et idẽ dicendũ vr̃, qñ data fuit
facultas alienãdi, prout videbit̃ & placebit ipsis diuidẽ-
tib. vt superius fuit conclusum, vel qñ fuerunt apposita
aliqua verba in ipsa diuisione, quæ attendi debẽt, & ex
quib. cõsiderat̃ mens diuidentiũ, ſm Bar. & oẽs, in d. §.
duo fratres, in 8. q. vñ si diuidens in vita alienauit, ɔñr
vsus est illa facultate, ꝓculdubio renunciatũ fuit fidei-
cõmisso, ſm oẽs, s. citatos, idẽ erit, si ille diuidens per
testm̃ disposuit de illis rebus, ex quo dr̃ vsus illa ptãte.
27 Nã alienatio ita facta per vltimam volũtatẽ propriè dr̃
hoĩs alienatio, ſm gl. relatã ad tex. in l. 1. C. de fun. dota.
& voluit Ale. cõſ. 188. vol. 2. citans Bar. in d. l. si quis ita.
§. ea lege. ff. de ver. sig. & Iaſ. ibi asserit casum istũ clarissi
mũ, pro quo ẽt faciunt alia cõſ. Alex. & reliq. s. citata.
28 Adest† ẽt alia alienatio legalis, q̃ fit per successionẽ ab
intestato. l. 3. §. de illo. ff. p soc. l. lege obuenire, vbi scrib.
no. ff. de verb. sig. l. peto. § fr̃e. de leg. 2. & tradũt doc. in l.
cõficiunt. in prin. p illũ tex, ff. de iu. codi. & scrib. oẽs, in
29 d. §. ea lege. & in d. l. ea lege. & alij superius citati.† Illa er-
go verba, ꝓut cuiq; diuidentiũ videbitur & placebit,
icludũt oẽs has tres species alienationis, q̃ dñr fieri ab
hoĩe, ẽt illa tertia, q̃ fit ab intestato, tacitè tñ vocando
30 succedentes ab intestato, licet ista dicat̃ successio legis,
vt fuit deductum.† Suadent̃ ista: nã diuidẽtes cõceden-
tes facultatẽ alienãdi, necessariò cẽsent̃ renunciasse fi-
deicõmisso, cũ citra illã renũciationẽ minimè possent
31 alienare. l. fi. §. sed qa. C. cõia de lega. l. Marcellus. §. res q̃.
ff. ad Treb.† Et q vult ɔñs, velle vr̃ necessariũ antecedẽs
32 ad illud. l. illud. ff. de acq. hær. l. 2. ff. de iurisd. om. iud. c. p̃-
terea, de off. deleg.† Nec ob. si dicat̃, non venire necessa-
riũ antecedẽs, si illud est maius in suo consequenti per
l. pen. §. illo. C. de neceſ. ser. hær. insti. & p Bar. & alios, in
d. l. 2. col. 1. in fi. & in d. c. p̃terea p Doct. & per Dec. cõſ.
77. Viso puncto. nu. 2. qñ talis ptãs alienandi censetur
solũ concessa erga hr̃des masculos & sanguinis, & nõ
erga extraneos: tollitur. n. obiectio, qñ antecedẽs etiã
maius, necessario venit in ɔ̃ñtiã subsequentis, ꝙ sine il-
lo mõ aliquo stare nõ poterat: vt firmat ipsemet Dec.
licet in oppositum alleget̃ d. cõſ. 77. ad id citans iura, &
decisi. & aliàs plenè dixi, in l. Centurio. ff. de vulg. & pu-
pi. & in l. 1. & in l. cũ filiosfa. de leg. 1. & plenè tãgit Clau.
33 in l. j. in prin. ff. de no. ope. nun.† Et aduertenũ est: qñ fa
cultas ista alienandi põt restringi, vt locũ hẽat, si alienõ
fuit subsecuta per actũ inter viuos, vel per vltimã volũ
tatẽ, ita ꝙ in reliquis nõ inducat fideicõmissi renuncia
tionẽ. Posset ẽt cõsiderari: vt quis hẽat ptãtẽ alienandi
simpl'r, si ea fuerit vsus, sed liberam, & absolutã sine ali-
qua restrictione, & per quã cẽseatur indistinctè renun
ciatum fideicõmisso, ita ꝙ ẽt includat̃ alienatio legalis,
q̃ fit ab intestato, & ista ꝓpriè est in pñti casu, de qua
agimus, cõsideratis verbis & clausulis appositis in ipsa
diuisione, vt superius fuit deductum, & ita firmat Cur.
34 iun. in d. suis consi.† Cuius dictis nõ hẽt obstare, si dica
tur, cõem opi. esse in ɔ̃rium, vt per hanc facultatẽ alie-
nandi videat̃ solũ concessa illa, quæ fit inter viuos, vt p
illũ tex. tradũt Bal. & alij, in c. 1. de eo qui fin. fec. agna.
& ponit Dec. consi. 171. col. 2. nisi data esset facultas, ꝓ-
ut voluerit, vt diximus, ad quod faciunt no. p Bart. in l.
creditor. §. Lucius. ff. mand. & per Iaſ. post alios doc. in
l. si procurator. C. de procu. & quæ vult Alex. cons. 5. &
ɔſ. 189. vol. 1. Cessant. n. ista cõsideratatis verbis, & clau
sulis appositis in ista diuisione amplissimis & prægnan
tib. necnon importantib. liberã & absolutã facultatem
alienandi & disponẽdi, prout ipsi diuidẽtes voluissent,
vt deduximus superius, & statim ẽt dicet̃, ex qb. cessant
35 obiecta.† Vlterius est aduertendũ: nã ipsi diuidentes,
nedũ stipulati sunt p̃dicta pro seipsis, verũ stipulati fue
rũt ꝓ ipsorũ & cuiuslibet ipsorũ hr̃dib. & successorib.
& defensio, ac euictio promissa fuit hincinde pro qua-
libet qõne vel cõtrouersia, q̃ moueret̃ ɔ̃ quemlibet di-
ctorũ fratrũ, & cuiuslibet eorũ heredib. & successorib.
q̃ verba distributiua sunt vl'ia & simplicia, vt declarat
Barto. in l. hoc articulo, col. 1. in fi. & col. seq. ff. de hære.
36 insti.† Et q̃ verba oẽm hr̃dẽ & successorẽ ẽt extraneum
cõprehendunt, maximè pp illud ver. successorũ, supad
ditũ verbo illi, hr̃dũ, quo casu licet hr̃dũ appl'one in mã
nõ transitoria ad hæredes extraneos nõ veniãt ex nei,
ad no. p Bar. & alios, in l. Gallus. §. ẽt si parente. ff. de lib.
37 & posth. cũ si.† tñ qñ verbo, hr̃dũ, additur illud verbũ,
successorũ, veniũt eo casu hr̃des extranei, vt voluit Sal.
in l. 2. in 2. q. C. de iu. emphy. & Alex. cõſ. 193. col. 1. vol.
2. & Soc. cõſ. 266. col. 16. & ɔſi. 257. col. pe. vol. 1. & Cur.
38 iun. cõſ 4. col. fi.† in qb. locis tenent ɔ̃ Imo. & alios per
eũ citatos, in l. ꝙ dr̃. col. pe. ff. de verb. obl. tenentes cir-
ca istud oppositum, & non bene, iurib. & rõnib. addu-
ctis p Saly. & alios, & q licet ver. hr̃des, qñq; referatur
solũ ad masculos, vt dicemus inferius, tñ qñ addit̃ ver-
bũ successores, cõprehendit quẽlibet successorẽ vlem:
vt traditur in l. quędã. §. his aũt. & §. nihil. ff. de eden. &
p Alex. & alios, & Cor. cõſ. 97. col. 1. vol. 1. & sequuntur
39 alij superius citati.† Verũ est, ꝙ multi secuti sunt opin.
Imo. vt dicit Ale. in d. §. nihil. & cõſ. 10. Põderatis. col. fi.
vol. 3. & Corn. cõſ. 16. Aperta frõte. col. 3. vol. 1. & Dec.
cõſ. 171. in fi. & cõſ. 208. vñ ex istis in hoc resultare pos-
set aliqua difficultas, an cõprehendat̃ hr̃s extraneus,
40 adiuncto solũ illo ver. successorib.† Et iõ, vt in casu pñ
ti oĩs tollat̃ ambiguitas, dr̃, vltra illud ver. hæredũ & suc
cessorũ, ꝙ in hac diuisione fuit data facultas plenaria
alienãdi, vt supius plenè deduximus, quo casu ẽt hr̃des
extranei cõprehendunt̃, q aliàs nõ venirent, vt per illũ
tex. tradunt Bal. & alij, in c. 1. de feu. nõ. hab. pro p, natu.
feu. & Nic. de Neap. Aluaro. & D. Prepo. in c. 1. §. feudũ.
si de feu. fue. ɔtrouers. int. do. & agna. & seqt̃ Cur. iun.
in apost. Alex. in l. ẽt. ff. sol. matr. asserens hanc opin. esse
* cõem* & indubitatã.† Rõne. n. adiuncti ẽt in materia
41 nõ transitoria ad extraneos, ver. hr̃des, exponit̃ pro li-
beris, ẽt si dictũ sit de filijs, vel liberis, vt p illũ tex. decla-
rat Pau. de Cast. In l. ex facto. §. si quis aũt. ff. ad Trebel.
Bar.

Bar.in l.iusiurādi.§.si liberi.ff.de ope.lib.ponit Soc.in l.
si filius qui patri.col.fi.ff.de vulg.& pup. & Ias.in l.si n ō
sortē.§.libertus.ff.de cōd.inde.& Alex.in d.l.ꝙ dr̄.col.9.
42 & seq.†Pręterea diuidentes ipsi stipulati sunt distributi
uè ꝑ hr̄dib.cuiuslibet ipsorū, ꝙ perinde est,ac si stipu-
lati fuissent pro hr̄dib.& successorib.quibuscūq;, quo
casu ēt in materia sui natura nō transitoria ad hr̄des
veniunt extranei,vt tradit Bal.in c.Imperialē.§.& si cliē
* tulus.de prohi.feu.alie.ꝑ Fede.quē * cōiter sequuntur
oēs,& idē Bal.in l j.q.34.ff.de re.diuisio. Alex.in l.si pa-
troni.col.pe.ff.ad Treb.& in d.l.qdā.§.nihil.col.1.& ꝯs.
7.col.2.vol.7.& cōs 95.col.2.eo.vol.& in d.§.ēt si paren
te.& in d.l.ēt.Ro.in l.id tps.§.1. de vsuca. Abb. consi.3.
in 3.dubio,vol.2.Cro.in d.8.q.Bar.& Ias.in ꝑlu.feu.col.
48.& in l fideiussor.§.ꝑtor ait.col.fi.ff.qui satisd. cog.&
in d.§.nihil.col.pe.& in l.2.col.9. C.de iu.emphy. Clau.
in d.§.ēt si parente.col.2.Ias. cons.37. col. pen. vol.3.&
cōs.55.col.2 eo.vol.& cōs.113.col.1.& cons.108.col.3.
vol 4.Ale.cons.110.Barba.in repeti.l.cū acutissimi.col.
70.C.de fideic.Fel.in c.in p̄ntia.col.11. de probat. Cur.
iun.ꝯs.1.& ꝯs.4.col.1.& seq.& cōs.32.col.pe.& cōs.48.
col.2.& ī trac.de feu.in 3.par.col.pe.& in 4.par.col.pe.
& col.60.Soc.cōs.260.col.15.& Ias.in d.§.ēt si parente.
43 col.5.†Et quāuis Bal.in §.donare. ver.sed dubitari pōt.ī
fi.qual.ol.feu.alie.pote.isto casu videat̃ tenere ꝯriū,quē
vr̄ sequi Are.& Soc.in d.§.ēt si parēte.vbi multa addu
* cūt.& idē vr̄ sequi Dec.cons.171.in cā.tn̄*cōis se hēt in
oppositū ꝑꝑ illa ver.ꝑgnantia,& ꝑꝑ alia adducta ꝑ Ias.
in d.§.ēt si parēte. r̄ndentē dictis Are. & aliorum, vt ēt
facit Bal.cōs.207.qō est.vol.2.Cur.iun.d.cōs.4.Nec ob.
cōs.Dec.171.loquit̃.n.in spurio,qui à principio nō po-
terat pacto priuatorū habilitari,ꝙ secus est ī casu p̄nti.
44 Et†iō Cur.in d.cōs.4.dicebat, ꝙ si ecclesia concessit rē
in emphyteusim pro se, & descendentib. certè non ve-
niūt extranei,si aūt adiecta fuerunt illa verba, & qb.de
derit:tūc veniūt extranei, qm̄ ipse dn̄s satis vr̄ illam cō-
cedere venientib.ab intestato,& ibi r̄ndet adductis per
45 Bar.in d.8.q.vt ēt tradūt doc.in d.l.ꝙ dr̄.& in d.l.ēt.†Et
isti hr̄des hn̄t facultatē vtēdi & alienandi vigore stipłō-
nis factæ à ꝑdecessorib.in ipsorū fauorē: vt tradit Bar.
46 in l.mortis cā capit.ff.de donat.cau.mor.†Nec ob.ꝙ di
uidētes ꝯhētes vr̄ sensisse de hęredib.masculis ₰m vo-
luntatē testoris vocantis illos, excludentis fęminas, &
qn̄ versamur in materia non transitoria nisi ad hr̄des
masculos, appłone hæredū nō veniunt nisi masculi.c.
1.de succes.feu.l.ex facto.§.fi.ff.ad Treb. l.antiquitas.C.
47 de vsufr.l.in annalib.C.de leg.cū si.Quod†ēt colligitur,
attentis verbis positis in procemio dictæ diuisionis, ex
qb.vr̄ colligi,mētē ꝯhentiū fuisse, venire masculos tm̄,
quatenus voluerūt non hr̄e animū stare in cōione, ne
inter ipsos fratres, & eorū, & cuiuslibet eorum hr̄des
controuersia nascat̃ occasione bonorū, & rōne fidei-
cōmissi cōio nō poterat stare, nisi inter masculos. Nā
ipsi diuidentes non cogitarunt de controuersia & lite
iniuriosa.₰m Bal.54. alias.191. in ciuitate Asten. vol.1.
48 & Mod.post Ba.in d.§.duo fr̄es.in 6.q.† Et si constat de
mente ꝯhentiū,nō obstāte dictione distributiua dispō
dēt intelligi de masculis,₰m doc.s̄.citatos,pro quib.fa-
cit l.qui filiab.§.1.in fi.de leg.1.& quæ tradit Dec. cons.
49 208.ad clariorē.†Maximè quia sumus in ꝯctib.vbi ver
ba dubia interpretant̃ ꝯ eū,qui se fundat in illis.l.veteri
bus.ff.de pac.cū cōcor. cessant.n.oīa ꝑdicta obiecta ꝯ-
sideratis verbis appositis in diuisione,prægnātib.& in-
cludentib.oēm hr̄dem masculum & fęminā, ēt exn̄eū,
iuribus & decisionib.pro hac opi.s̄.adductis,& locum
sibi vendicantib.ēt in contractib.loquuntur.n.in feu-
50 do & †emphyteusi,quæ est ꝓpriè ꝯctus.l.j. C.de iu.em-
phy.§.adeo.inst.de loca.& d.l.veterib.facit in oppositū,
& ꝯ eos fundātes se in verbis ꝯctus,debuerūt.n.restrin
51 gere se ad masculos,& nō ita generał̃r loq.Et doc.in d,
* c.in p̄ntia*cōiter tenent hanc opi.consideratis verbis
generalib.prægnantib.& distributiuis, quæ nō debent
stare sine effectu operandi,vt deduximus.Et qa debent
intelligi ₰m subiectā materiā.l.si vno.in prin.ff.loca.cū
vulg. & subiecta materia nostra est; vt cōprehendatur
oīs hæres,etiā extraneus & fęmina: qm̄ concessio facta
fuit cuilibet hæredū, & successorū cum ꝑtāte illa am-
52 plissima.Propter †quam venit hæres ēt ab intestato,&
oēs in infinitū.l.hæredis appłone.l.sciēdū. ff.de ver.sig.
l.si pactū.ff.de proba.d.l.in annalib.l.stipło ista.§.si quis
53 ita.ff.de ver.obl.Et†præalle.§.si clientulus. procedit ₰m
consuetudines fuedorū,quæ regulariter nō trahuntur
in ꝯn̄tiam,₰m Bar.in l.vt iusiurādi. §.si liberi, ff.de ope.
libe.nisi quatenus concordarent cum iure positiuo:vt
plenè tradit Caccialu.in trac.de feu.in ver.venio ad sex
54 tum.Et†tn̄ in feudis veniunt oēs hr̄des,tam masculi,q̄
fęminæ,qn̄ in inuestitura apposita sunt illa ver.quibus
cunq; hæredib.vel est data ꝑtās alienandi in quemcun
que voluerit,vel per alia ver.ęqu ipollentia: vt supra de
55 duximus,& aliàs plenè consului.Nec† ob.illa verba ap
posita in proęmio diuisionis, ne lis & cōtrouersia,&c.
nā ēt cū extraneis hæredib.posset esse lis,& controuer
sie rōne bonorū cōium : qm̄ ₰m vulg.& cōes conclu-
siones de dictis bonis detrahenda venit & legitima, &
56 Treb.†Et cōtrouersia propriè est dr̄ia, quę vertitur in-
ter aliquas personas,siue sit de iure,siue de facto,₰m gl.
& Bar.in l.Lucius.§.tręs.ff.ad Treb. Bar. & alios scrib.
57 in l.causas.C.de transac.cum si.Prout †ēt:nam in dicto
proęmio dr̄,ne controuersia nascatur occasione bo-
norū,quę verba sunt magis lata,denotātia cām remo-
tam,vt tradit Bar.in l.prętor.§.j.in fi.ff.de bon.auct.iud.
58 possi.Et† vlterius nō simpł̃r dixerunt diuidentes,ne cō-
trouersia oriatur, verum addiderunt illa verba, ne ali-
qua cōtrouersia,&c.quod relatiuum verificatur in mi
59 nimo,₰m gl.in ver.aliqua,in cle.1.de fo.compe.† Et in
proęmio prædicto consideratur cōio nō solum rōne
dn̄ij,sed possessionis,suꝑ qua poterat cadere cōtrouer
sia in rebus subiectis fideicōmisso:cū possessio sola pos
60 sit esse cōis pro indiuiso,₰m iura cōia & vulga.Et†ideo
rō prædicta ad tollēdas discordias verificari pōt,nedū
in hæredib.masculis, verūēt & in extraneis,quæ rō val
de cōsideratur in fauorē renunciationis fideicōmissi,
ꝑ doct.in l.de fideicōmisso. C.de transac. & in d.§.duo
61 fr̄es.Prout†ēt,qm̄ istud relatiuum,aliqua,est partitiuū,
& iō non verificatur in vno,sed in pluribus.vt tradit Car.
in cle.j.§.1.col.vlt.ver.8.quæro.de præb.in casu n̄ro ne-
cessariò est intelligendū, vt importet dr̄iam de iure,&
de facto, ꝙ minimè erat in casu Bal.in d.cons.191.Præ
62 terea†in casu p̄nti lis de iure non poterat esse nisi inter
hr̄des extraneos,& inter masculos descendentes. nam
lis nō iniuriosa illa dr̄, quæ mouet̃ occasione dubij iu-
ris,at stante cōione cessat dubiū iuris. nā est expeditū
cōpetēs cuilibet fratrū,sed ponamus, ꝙ vnus fratrum
instituit extraneū, certè erit cōio accidētaliter in reb.
subiectis fideicōmisso cū illo extraneo rōne legitimæ
63 seu Trebellianicę,ꝯn̄r obiectio penitus cessat.Et†ad ꝑ-
dictorū corroborationē accedat doc. Bar.bn̄,& rectè
intellecta,in d.§.ēt si parēte,vbi distinguēdo dicit,ꝙ qn̄
versamur in re nō trāsitoria sui nā ad hr̄des,appłone il
lius,non venit qlibet hr̄s,subdit postmodū, ꝙ si sumus
in re, cuius trāsmissio,nō impedit̃ ex nā rei,sed ꝑꝑ con
dōnē adiectā legato, quāuis à plerisq; Doc.nō recipiat
quò ad terminos. d.l.in annalib. tn̄ inter hos casus erit
dr̄ia,vt puta si daret̃ casus,in quo ꝑ annū legatū nō im
pedirent̃ alimenta, vt in spē declarat Soc.in d.§.ēt si pa
64 rente,ver.4.& vlt.conclu.Et†dicta impedimēta,vt inter
se diuersa cōsiderat & distinguit Ang.in cons.suo rela-
to ꝑ Alex.ꝯs.37.vol.3.& in isto impedimēto, cui nō re-
pugnat nā rei,sed nā dispōnis, applicatur tex.in d.l.ex
facto.§.fi.ff.ad Treb.quē citat Bar.in d.§.ēt si parēte,dū
loquit̃ de re sui natura transitoria ad quoscunq;, licet
impediat̃ transmissio,si resultaret iniqtas, & esset ꝯ mē
65 tē ꝯcedentis,& Bar.sequunt̃ Doc.ibi.In † casu aūt p̄nti
ꝯstat, res diuisas fore allodiales & sui natura esse trāsi-
torias ad quoscūq;,impedimētū aūt nō trāseundi ob-
stabat,nō à natura rei,sed à dispōne testōris vocātis ma
66 sculos tm̄.Si†aūt ꝯsideramus alia capita,& ibi tradita ꝑ
Bar.ipse vult,ꝙ si verba sunt prolata à recipiēte, verbū
hr̄des,indistinctè intelligi dēt de quibuscūq;.ꝑ d.l.stiplo
ista.§.si qs ita,& in d.l.si pactū,& Doct.ibi passim sequū
tur Bar.maximè Soc.ver.tertia conclusio assignans rō-
nē cōcludētē, quare isto casu dicta verba ꝓlata à reci-
piente

piente dẽant gñalr intelligi, ꝙ secus, qñ ꝓferunt à ↄcedẽte, vbi distinguit: vt fuit s. dictũ.
67 Et† qa casus nr̃ versat in dictis verbis ꝓlatis à recipiẽte, necessariò ↄcludẽdũ erit, venire oẽs hr̃des. Prout ẽt: nã si essemus in dictis ꝓlatis à ↄcedẽte, adhuc idẽ esset seposita mẽte testõris vocãtis masculos: quãtũ ad instr̃m diuisionis nõ ↄsiderat mẽs illius, sed mẽs ipsorũ diuidentiũ, quorũ qlibet fuit cõcedẽs, & recipiẽs, & ab ipsis fuit ꝓlatũ verbũ hr̃des.
68 Et† respũ mẽtis eorũ nulla resultat iniqtas, si latissimè intelligat, qnimmo adest summa ęqtas & fauorabilis, iuxta no. in d. l. de fideicõmisso, vbi renũciatio fideicõmissi reciproci ẽ fauorabilis, ex quo tollit occasionẽ & votũ captãdę mortis, vt declarãt Ang. & alij, in d.
69 §. duo fr̃es, dũ examinant opi. Rog. Et† qa nullus lædit: cũ tm̃ ꝑstet & remittat vni, quãtũ alteri, & ↄñr non sapiat donõnẽ: vt est de mẽte Bar. in d. §. duo fr̃es, in 2. & 3. q. & p Ang. ↄs. 99. Magnificus miles. Soc. ↄs. 43. ver. ꝑ-
70 terea & 3. col. 3. vol. 4. Dec. ↄs. 287. col. fi. ver. 2. Et† iõ minores remittẽtes fideic. reciprocũ, nõ patiunt lęsionẽ, nec hñt restõnẽ ĩ integrũ, d. l. de fideicõmisso, & alr̃s ple-
71 ne ↄsului. Prout† ẽt qa vnusqsq; cõsequit liberã disponẽdi facultatẽ de reb. aliàs subiectis fideic. q̃ qlibet ap-
72 petere dẽt, vulg. l. in re mãdata. C. mãda. cũ si. Vertit † ẽt fauor publicus, inq̃tũ partes reuocant à captãda morte alterius, & sic à delicto. l. ita vulneratus. ff. ad l. Aquil.
73 Cõsequẽter† dicta verba latissimè sunt accipiẽda, tanq̃ cõprehẽdẽtia casum nr̃m, nõ extra ꝓprietatẽ verborũ sed ne restringat significatus eorũ, ꝑm Imo. & Are. ibi,
74 col. 6. dũ examinãt qntã, & sextã rõnẽ Ang. Qđ† applicãdo ad casum nr̃um bñ cõcludit, ex quo tollit grauamẽ fideicõmissi, qđ est fauorabile, vt diximus, & tradũt
75 Doc. maximè Ias. in l. si pr̃ puellę. C. de inof. test. Et† ↄsiderãdo hunc fauorẽ, & rõnes prædictas, necnõ & mentẽ diuidẽtium, erimus de plano in alia ↄclõne Bar. volẽtis, ꝙ ver. hr̃s, ꝓlatum à cõcedẽte accipit latè, ꝑ quocunq; hr̃de. ꝓut fit, qñ ꝓfert sup re sui nã trãsitoria ad
76 hr̃des, vt diximus s. & plura adducit Dec. in c. in pñtia, col. 19. de ꝓba. Potissimũ † cũ pr̃es diuidẽtes ꝑsumant capere bonũ & sanũ ↄsiliũ ꝓ filijs, & lõgè melius, q̃ qlibet alius caperet. l. si pupillorũ. §. si pr̃. ff. de reb. eorũ, cũ cõcord. ex quib. aperta resultat cõclo, ꝑ istã diuisionẽ factã & ↄclusam mõ & forma qb. s. fuisse remissum fideicõmissum. Ad q̃ vide q̃ alr̃s cõsulẽdo dixi. Parisius.

SVMMARIVM.

1 *Filij appellatione an veniat nepos in fideicommissis.*
2 *Substitutio facta post mortẽ pluriũ, resoluitur in singularitates.*
3 *Substitutio facta post mortem plurium collectiuè nominatorum, seu post mortem plurium filiorum, videtur facta vltimo morienti, & nu. 4.*
5 *Filius positus in conditione substitutum excludit.*
6 *Fideicommiss. factum sub conditione, euanescit, conditione non adimpleta.*
7 *Testamentum factum secundùm formam iuris & statutorum, dicitur validum.*
8 *Instrumentũ testamẽti plenè probat, qñ est legitimè confectum.*
9 *Religiosi sunt idonei testes in testamento.*
10 *Testamentum, in quo filia est pręterita ipso iure est nullum.*
11 *Intestatus dicitur mori, quando eius testamẽtum est nullum præteritione filij.*
12 *Confessio partis preferenda est depositionibus testium.*
13 *Dictio, vt supra, repetitiua est præcedentium.*
14 *Filia spuria & naturalis præterita à patre non rumpit testm̃.*
15 *Confessio patris facta respondendo positionibus, & dubia, interpretanda est in fauorem confitentis.*
Et confessione partis non põt quis se iuuare, qñ illam impugnat.
16 *Cedens non potest in cessionarium transferre plus iuris quàm ipse habeat.*
17 *Agens ex iure sibi cesso, quod est incõpatibile cum iure sibi cõpetenti ex propria persona, videtur dicto iuri proprio renũciare.*
18 *Renunciare quisque potest iuri suo.*
19 *Substitutio facta, & limitata ad vnũ tempus, illo finito, expirat.*
20 *In fideicommissis mens testatoris prædominatur & attenditur.*
21 *Dummodo colligatur ex verbis per ipsum testatorem expressis.*
22 *Præsumit lex, patrem magis diligere filium, quàm extraneos.*
23 *Testator exprimendo qualitatem masculinitatis, id videtur facere, vt bona eius conseruentur in familia.*
24 *Et idem præsumitur, quando filias ab vniuersali hæreditate exclusit, & nu. 38.*
25 *Pater substituendo alium post mortem plurium collectiuè vocatorum & indefinitè, quò ad bona, videtur inter institutos induxisse tacitum fideicommissum.*
26 *Et maxi. quando facta est pluribus filijs institutis.*
27 *Et facta censetur in tota hæreditate, quando fit illis institutis in tota.*
28 *Taciti fideicommissi virtus par debet esse cum expresso.*
29 *Testator progrediens ad plures gradus substitutionum, videtur tacitè fideicõmissum inducere, sed contrarium habetur nu. 34.*
Distributiuum, quandocunque, complectitur plura tempora.
30 *Compendiosa continet plures substitutiones, quæ videtur pariformiter procedere.*
31 *Fallit, quando inter eas concurrit diuersitatis ratio.*
32 *Et tales substitutiones comprehensæ in compendiosa, diuerso modo terminantur.*
33 *Vulgaris substitutio adita hæreditate expirat.*
35 *Expressio masculinitatis facta censetur, ad exclusionem fœminarum.*
36 *Et solùm operatur in casibus expressis, non autem in omissis.*
37 *Nec operatur conseruationem bonorum in familia, si aliud non est expressum.*
Quod testator non expressit, omisisse videtur.
39 *Substitutio facta vltimo morienti, & in tota hæreditate inducit reciprocum fideicommissum inter ipsos institutos.*
Intellectus l. Titia Seio, §. Seia libertis, de leg. 2.
40 *Et si facta est substitutio post mortem plurium in tota hæreditate secundùm aliquos non dicitur inductum tacitum fideicommissum inter institutos, & seq.*
41 *Intellectus l. codicillis ff. de vsufr. lega.*
42 *Substitutio tacita non potest resultare, nisi colligatur ex verbis expressis à testatore,*
43 *Non sufficit testatorem aliquid voluisse, nisi illud declaret & disponat.*
44 *Sufficit dicere, substitutio non loquitur isto casu.*
45 *Et quid si adest persona, quæ ex præsumpta mente testatoris excludit substitutum.*
46 *Et isto casu non uenit per fideicommissum, sed propter reseruatum ius legitimæ successionis.*
47 *Quod ius reseruatum competit, quando grauatus mortuus est ab intestato.*
48 *Et talis persona à testatore prædicta minimè venit, si grauatus tacitè reliquit filiam seu alium proximiorem, esto quòd ab intestato sit mortuus.*
49 *Item non venit, quando tacitè grauatus mortuus est condito testamento, in quo alium instituit hæredem, & nu. 51.*
Qualitas masculinitatis apposita in vno capite testamenti, non censetur repetita in alio capite, & nu. 50.
52 *Item talis persona excluditur, quando primus tacitè granatus decessit non adimpletis nec purificatis conditionibus, quibus fuit grauatus & nu. 53.*
54 *Substitutio tacita procedens ex expressa, interpretatur & intelligitur secundũ qualitates & cõditiones appositas in expressa.*
55 *Substitutio habens relationem ad aliam, intelligenda est secundum qualitates & conditiones illius, ad quam refertur.*
56 *Conditiones plures copulatiuè positę omnes sunt verificandæ.*
Item si alternatiuè ponuntur conditiones illæ, si decesserit sine filijs vel ab intestato,
57 *Intestatus dicitur mori, qui facit testamentum, & expressè non disponit de bonis sibi relictis, in quibus fuit grauatus fideicommisso, licet testator concesserit facultatem testandi, sed contrarium est verius, vt in seq.*
58 *Et talis potestas testandi videtur concessa limitatè, vt testetur erga descendentes ipsius testatoris, & non erga alios.*
59 *Absurdum euitandum, & plura circa id vt euitetur, & nume. 64. & 65.*
60 *Cum testamento dicitur mori, qui hæredem instituit, licet specificè nihil disponat de bonis sibi à testatore relictis, in quibus fuit grauatus fideicommisso.*
61 *Et circa bona non potest quis mori pro parte testatus, & pro parte intestatus.*
62 *Quò verò ad dationem tutelæ, conceditur contrarium, ex quo diuersa est ab institutione hæredum concernente bona. & nu. 63.*
Intellectum plurium ll. & contra Soc. & nu. 63.
64 *Potestas testandi concessa per testatorem simpliciter, & non*

limitatè

limitatè, intelligenda venit generaliter erga omnes personas.
65 *Verbum hæres, ratione euitandi absurdum, quandoque restringi tur, & nu.59.*
66 *Substitutio tacita quando & quo casu cesset per expressam.*
67 *Grauatus fideicom. non debet illud peruertere alienando omnia bona.*
68 *Fraus præsumitur per alienationem omnium bonorum.*
69 *L. Titius. & l. pe. ff. ad Treb. quo casu loquantur & procedant.*
70 *Grauatus fideicommisso sub conditione illa pendente. potest alienare bona, & valet alienatio perpetuò, si conditio fuit postmodum purificata.*
71 *Qui alienat lege permittente non per hoc committit fraudem, nec dolum, & nu.72.*
72 *Alienare quis potest, quando non est prohibitus.*
Interdicere alicui alienationē bonorum, iniquum est & pœnale.

CONSILIVM LXXII.

Pro Resolutione dubiorū datorū cōsiderādū erit
D. Thomā agere & petere bona alienata ꝑ An
nibalē fratrē. tanquā subiecta fideicōmisso duplici ex
1 capite. Primò † ex iure sibi cesso per Vgolinū iuniorē
nepotē Vgolini substituti, q nepos in fideicōmissis ve-
nit & cōprehēdit appłone filiorū, ſm Imo. & alios, in l.
Gallus. §. instituēs. ff. de lib. & posth. & ibi Ale. ↄſ. 9. vol. j.
2 cū si. Et † licet Vgolinus senior substitutus videat post
mortē pluriū filiorū: tñ substō resoluenda venit in nu-
merū singularē, perinde ac si facta fuisset vnicuiq; filio
rū, ita vt vno ipsorū moriēte sine filijs, & ab intestato ↄ
dō fideicōmissi dicat purificata. l. fi. §. filiū, đ l. 2. l. Luci⁹.
§. Caio. ff. ad Treb. cū alijs alle. ꝑ Bar. & scrib. in l. hr̄des
mei. §. cū ita, eo. ti. & in l. pe. C. de impu. Ale. & Aret. in
l. qdā testō. ff. de vulg. & pup. Ale. ↄſ. 91. pōderatis, vol. 1.
Soc. ↄſ. 69. viso testō, col. pe. volu. 3. cū ↄcor. Rectius tñ
pōderatis verbis assertę substōnis, ꝑ q̃ vocat D. Vgoli-
nus, ↄcludēdū erit & necessariò, ip̄m eiusq; descēdētes
nullū hr̄e ius suꝑ dictis bōnis, virtute & cā assertæ sub-
stōnis & fideic. qđ nūq̃ locū sibi vēdicabit ad ↄmodū
D. Vgolini & successorū, & deducit ↄcło ista aptissimè
3 ex plurib. Et j. ↄsiderato illo capite & verbis, qb. vocat
Vgolinus & filij, quos testōr ipse vocat casu, quo oēs
eius filij instituti decederēt post 20. ann. sine liberis, &
ab intestato, ex qb. verbis ↄstat, Vgolinū & filios vocari
post mortē oīum filiorū, & eos esse substitutos vltimo
filiorū testōris moriēti, & nō D. Annibali mortuo, suꝑ
stite D. Thoma vno ex filijs D. testōris: tū qa vocat post
mortē oīum filiorū collectiuè noīatorum & institu-
torū in tota hr̄ditate ſm opi. aliquorū, ꝑ l. codicillis. ff.
de vsuf. leg. & Bar. ibi, & in l. Titia Seio. §. Seia libertis, de
le. 2. Bar. & Doc. in d. §. cū ita, & in d. l. pe. & alibi pluries
4 ꝑ Doc. legēdo & cōsulēdo. Eo † ēt cū facta sit filijs plu-
rib. q̄ facta intelligit ab vltimo moriēte. l. q duos. ff. de
vul. & pup. & l. vel singulis, eo. ti. & ꝑ Doc. in l. pr̄ filiā. §.
fi. ff. ad leg. Fal. Soc. ↄſ. 249. Materia pn̄tis, vol. 2. & Corn.
ↄſ. 229. col. 3. versi. & licet. vol. 3. & ↄſ. 86. col. 3. volu. 2. &
Ias. in l. pōt, col. pe. & fi. nu. 12. ff. de vul. & pup. & Frā. de
Cur. iun. ↄſ. 11. Proponit, col. 5. & ↄſ. 16. Præsupponit.
col. 4. q̄ ↄſ. hn̄r post suū trac. de feud. cū si. & cū facta sit
vltimo moriēti, nō dicet facta plurib. ↄn̄r nō resoluet
ī singularitatē, & D. Ale. in l. si pr̄ impuberes, col. 2. ff. de
vul. & pup. & Soc. d. ↄſ. 249. col. 8. ver. ꝑ declōne, vbi aŕr
✠ ēt rn̄det, & * cōiter id sequunt Doct. Secūdò † Vgolin⁹
5 & filij nō pn̄t mō aliquo cōsiderari, vocant. n. sub illa
ↄdōne, si oēs filij testōris post 20. an. decessissent sine fi
lijs ltīmis & naturalib. & quia D. Thomas asserit Anni-
balē decessisse, cū filia, cuius tñ ↄriū est ipsa veritas, vt
inferius dicet, nā minimè decessit cū filia ltīma & natu
rali inherēdo tñ dictis aduersarij, Vgolinus & filij non
pn̄t venire D. Annibale decedēte cū filia, q̄ licet posita
sit sub ↄdōne, tñ substitutū excludit, ꝑut ꝑrsus ipsum
Vgolinū & filios verè excludunt filij ltīmi & naturales
D. Thomæ, vt plenè tradit in l. Lucius, la 2. ff. de hære. in
sti. & in l. filisf. §. cū qs, de leg. 1. & in l. ex facto. §. si qs aūt
ff. ad Treb. & ꝑ Old. ↄſ. 21. Thema tale est. cū alijs citatis
6 per Dec. ↄſ. 377. Visis, col. 2. Tertiò † Vgolinus & filij ex
cluduntur, ex quo D. Annibal mortuus est cōdito te-
stō & nō ab intestato, sub qua ↄdōne vocantur, & ea
nō adimpleta fideic. ꝑrsus cessabit. l. 1. ff. de donat. l. qui
hr̄di. §. fi. ff. de cōdi. & dem. Pau. de Cast. in d. l. ex facto. §.
pe. & ↄſ. 120. ne improprijs. Ale. cōsi. 31. Pōderatis, vol.
3. Soc. cōsi. 14. sequēdo ordinē, col. 2. & 3. vol. 1. & Dec.
cōsi. 63. & ꝑ tenui, col. 2. vers. & licet. Et q̄ aduersantes
dn̄t, de isto verb. ab intestato, nihil faciūt, vt cōcludēter
7 inferius demōstrabit. Nec † ob. ꝙ dr̄, tale testm̄ Anniba
lis esse nullū tanq̄ factū nō seruata forma tradita à sta-
tuto, iux. no. ꝑ scrib. in l. 1. ff. de lib. & posth. & in l. nō du
biū. C. de leg. Nā circa dictū testm̄ obseruata oñdit oīs
forma & solemnitas reqsita de iure cōi & iure munici
pali, vt ex lect. & tenore publici instrī inde cōfecti est vi
dere. Et qm̄ ista facti sunt, minimè super illis aŕr insistē
8 dū erit. Et † eodē mō tollitur alia obiectio, in qua dr̄, tale
instrūm testamēti nō esse productū in forma ꝑbante.
nā ꝑductū oñdit formiter, ita vt ꝑducat concludentē
necessariā ꝑbōnē testamēti ↄditi ab Annibale, ad no.
in c. licet, de ꝑba. per gl. Bar. & alios, in l. generali. C. de
tabula. & in l. si quis ex argētarijs. §. initiū. ff. de eden. &
in auth. de instru. cau. & fi. & Cano. in c. 2. & in c. cū P.
9 tabellio. de fi. instr. Minus † ēt ob. ꝙ dr̄ tale instrm̄ testa-
mēti deficere ꝑꝑ inhabilitatē testiū adhibitorū, q fue-
runt religiosi & sine licētia suꝑioris nō potuere inter
uenire, vt vr̄ velle Spe. in ti. de teste. §. 1. ver. itē excipit. &
iux. no. in c. 2. de post. præal. & in c. nō magis, ne cler. vel
mona. Cōis nāq; ↄcło se in oppositum habet, volēs ta
les religiosos esse idoneos testes, vt vult Bal. in repe. l. pri
mæ, col. 6. ver. suꝑ 10. q. C. de sacros. eccl. & col. 16. versi.
super nono quæsito, & sequit D. Signor. de Homod. ↄſ.
12. factū sic se habet, & Bal. in auth. ingressi. col. 1. in fi.
C. de sacros. eccl. Ang. ↄſ. 233. Quædā dn̄a, col. 1. Are. ↄſ.
160. Longa est, col. 13. & seq Cardi. cōsi. 100. Testōr hēt.
Fel. in c. cū nuncius, nu. 4. de test. & ibi in addi, citatur
Lanfrā. & alia adducit Ias. in l. hac cōsultissima, in prin.
nu. 6. & 7. C. de test. & Crot. in trac. de testi. col. 4. nu. 14
& per Soc. ↄsi. 27. s̃. dicta, col. pe. & fi. vol. 1. Et si hac via
aduersantes p̄tēdūt impugnare testm̄ Annibalis, eadē
via & rōne impugnabit testm̄ patris, in quo fuere adhi
biti testes religiosi tm̄, & virtute cuius D. Thomas ve-
10 nit ſm iura vulg. & cōia. Nec † hēt obstare illa deducta
nullitas d. testameti ex illo capite: qm̄ in illo nulla appa
ret facta mentio de filia D. Annibalis, q̄ tanq̄ p̄terita ta
le testm̄ reddidit ipso iure nullum. l. inter cætera. ff. de li
11 ber. & posth. l. 1. ff. de iniust. rupt. Quo † fit: vt Annibal
intestatus dicatur decessisse considerato iuris effectu,
insti. de hær. q̄ ab intest. in prin. & ꝑ Ant. de But. ↄſ. 25.
12 ad primū dubiū. Et † licet testes deponant, Annibalem
decessisse sine filijs: tñ ipsorum dicta tollunt per cōfes
sionē Scipionis rn̄dentis super positionib. partis aduer
sæ, & dicentis fuisse mortuū cum filia, quæ cōfessio p̄
ualet, & ↄ̃ eā nō pōt aliquid deduci ſm Doct. in auth.
ↄ̃ qui propriā. C. de non num. pecu. Inn. & alios, in c. in
per monasteriū, de re iudic. & in c. quia pleriq;, de im-
13 muni. ecclesia. cū si. † Cessant namq; ista cōsiderata ve-
ritate & verbis substōnis, quib. fuit vocatus Vgolinus,
expresse dicentib. tunc ipsum vocari, qñ filij testatoris
mortui essent sine libertis legitimis & naturalib. & post
20. an. vt probat illa dictio, vt s̃. referens qualitatem fi-
liorū expressam in præcedenti ver. vt per illū text. dicit
Bar. in l. 1. §. hoc edicto. ff. de postul. in l. talis scriptura. §.
fi. de leg. 1. & in l. qui liberis, in prin. vbi Docto. no. ff. de
lib. & posthu. & quia D. Annibal nullos habuit filios le
gitimos & naturales, & sine illis mortuus est, & iō mi
nime necesse hēbat in suo testō aliquā mētionē facere
de filijs cū nō entis nō possint ↄsiderari qualitates, ſm
14 iura vul. Et † licet habuerit filiā spuriam & nō legitimā
nō tenebatur de illa in testō mentionē facere eiusque
p̄teritio nō pōt annullare eius testm̄: vt tradūt oēs in
rub. ff. de lib. & posthu. & in l. si is qui ꝑ emptore. ff. de
vsucap. dū volūt, filiū naturalē, legitimum tñ, & p̄terit
rumpere testamentū, cōcludentes id nō procedere i
filio naturali, & spurio nō legitimo, vt hr̄ in auth. ex c
plexu, & in corpore vn̄ sumitur. C. de incest. nup. & C
de nat. lib. per totum. & Bar. in l. fi. C. de his quib vt ind
cū cōcord. Verè igitur deposuit Scipio respondendo
positionibus, Annibalem hr̄e filiam simpliciter, nam fi
liam habebat naturalem tantùm, & non legitimam,
vt con-

vt concludenter probāt testes, ſm quorū testimoniū cōfessio Scipionis venit declaranda: nā incerta, & dubia, de qua filia Scipio senserit, & dubietas tollit, & certa reddit p depōnes testiū, vt Scipio senserit de filia naturali, nō aūt de legitima, ꝓut veritas ſe hēbat, quæ ſp attendi dēt, & obseruari reiecta falsitate, iurib. vulg. & cōib. Et† ſuadet istud. Nā cōfessio Scipionis fuit rñdendo positionib. & æquoca erat, de qua filia senserit, quo casu eius ꝯfessio ſp interp̄tāda, & intelligenda venit in fauorē ipsius cōfitentis: vt dñt Ant. de But. in c. ex literis. in fi. de spon. & Bar. in l. inter stipulantē. §. 1. de verb. ob. quos refert Dec. ꝯſ. 118. Viso instrō. col. fi. & maximè ꝯcurrēte veritate, & declōne facta p testes, q minimè dñr ꝯrij d. ꝯfessioni æquocæ, & dubiæ, ex quo eā declarāt, & d. auth. ꝯ qui propriā. & Inn. s̄. citatus satis, & lōgè diuerso casu loquūtur: qm̄ dicta minimè p̄nt adaptari in p̄nti casu clarissimo, & cōtinente D. Annibalē decessisse relicta filia naturali, & spuria, q̄ ab ipso minimè erat instituēda, & p̄terita nō potuit reddere eius testm̄ nullū, iurib. & decisio. quib. s̄. eo ēt cū pars aduersa minimè acceptauerit dictā cōfessionē Scipionis qnim mo expresè illi ꝯdixerit, ex qua ꝯdictione non pōt se amplius iuuare ex illa ꝯfessione, vt plenè ꝓseq̄t Bar. & alij oēs, alle. ꝯcor. decisiones, in d. l. naturalr. §. nihil cōe. in 3. lec. & vlterius pars aduersa vltra dictā ꝯfessionē ꝓduxerit testes qnq;, & p eos ꝓbauerit veritatē, ipsū D. Annibalē habuisse filiā legitimā, & naturalem, ad no. in reg. ex eo. de reg. iu. lib. 6. & diffusè p Fel citāt em plures doc. in c. capitulū. col. 8. de rescr. & in c. cū venerabilis. col. 5. de excep. eo ēt, qm̄ nō apparet mō aliquo probatum aliqđ matrimoniū, ex quo d. filia dicatur esse nota iuxta cōes ꝯclo. Ex quib. satis ꝯstat, filios, & descendentes Vgolini, nullū prorsus hr̄e ius ad bona alienata per
6 Annib. ex capite d. fideicōmissi, & substōnis. Et † cedendo ius ipsorū D. Thomæ, in ipsum nihil potuere transferre: cū nihil hr̄ent. l. traditio. in fi. ff. de acq. re. do. l. nemo plus iuris. ff. de reg. iu. ineptè igit ipse D. Thomas ex isto iure sibi cesso agit, adeo, vt dici possit, ipsū nō dr̄e audiri ex alio capite, quo p̄tēdit venire ex ꝑsona ꝓpria
7 tanq̄ tacitè vocatus añ Vgo. vt statim dicet. Nā† isti capiti fideic. taciti vr̄ renūciasse acceptādo illā successionē, & successiuè ex ea agēdo, ꝙ caput cessionis nō poterat hr̄e locū, nisi deficiente illo primo capite taciti fideic. ꝙ excludebat Vgo. vt hr̄ in d. l. Titia. §. Seia libertis, & p oēs, in d. §. si qs ita. & in d. l. pe. & tuendo se ex scđo capite vr̄ aptè renūciasse illi primo tacito fideic. ꝙ non est cōpatibile cū illo scđo expsso, in quo vocat Vgol. illud nāq; p̄imit, argō eorū q̄ hn̄r in l. illud. ff. de acq. her.
8 & in l. post. diē. ff. de leg. cōmis. diffusè p gl. Bar. & alios, in 3. lect. in l. naturaliter. §. nihil cōe. ff. de acq. poss. † Nec dubitandū erit D. Tho. huic tacito fideic. potuisset renunciare, ad no. in l. si qs in ꝯscribendo. C. de pac. cū si. & in terris firmat Cuma. quē seq̄t Soc. in d. §. cū ita. col. 11. defendēs eū, & rñdens obiectionib. circa id ꝯ Cu. p alios factis, & tenēdo tali tacito fideicōmisso fuisse renunciatū per D. Tho. minimè opus esset attingere disceptationē ipsius articuli, an fuerit inductū inter ipsos filios institutos, & quo casu; vt tñ satisfiat dubijs datis ad veritatē p̄dicti articuli, aduertendū erit ad capita, & verba substōnis factæ p testōrē suis filijs hr̄dib. institutis. ¶ Et capiēdo primū caput, testōr ipse voluit, ꝙ si qs filiorū p̄decederet ipsi testōri, vel aliàs qñcūq; decederet absq; liberis lḡinis, & naturalib. añ 20. an. ꝑfectū, ꝙ tūc cesset substitutus filius sup̄stes, seu liberi masculi ex
19 co, ꝙ caput substōnis ꝓrsus cessauit: cū D. Annib. mortuus fuerit post 20. an. ꝑfectū. Et † illa substō facta & limitata ad dictū tp̄s, illo finito, iā expirauit, nec potuit extendi ad aliud tp̄s. l. si qs ita. ff. de vulg. & pup. & arg. l. Impe. ff. de postu. & in l. pr̄ filiū. §. fundū, de leg. 3. & ibi no. Bar. in summario. & idē facit in l. peto. §. fratre. de leg. 2. & hr̄ in l. in hoc iudicio. §. si cōueniat. ff. cōm. diui. Et ea dē rōne fuit primū caput scđæ substōnis, in quo testōr voluit casu, quo oēs eius filij p̄decederent ipsi, vel aliàs qñcūq; decederēt sine liberis legitimis & naturalib. añ 20. an. ꝑfectū, ꝙ tunc esset substitutus Vgo. qm̄ Annib. mortuus est lōgè post 20. an. vltimū verò caput dictæ substōnis cōtinet casū, qñ dicti eius oēs filij post 20. an. decederēt ab intestato, & sine liberis, vt s̄. vt tunc ei esset substitutus D. Vgo. & ipso moriente p prius eis filij, ex quo vltimo capite substōnis expsse vocantis Vgolinū & filios, ſm aduersantes colligit aliud tacitū fideic. ꝙ p̄ferri dēt illi expsso ex tacita & cōiecturata mēte testōris, vt p prius voluerit inter dictos eius filios institu-
20 tos inducere reciprocū fideic. Quę † mens ꝯiecturata attendi dēt, & oīb. alijs præferri. d. §. cū ita, & in l. in ꝯdōnib. primū locū. ff. de cōd. & dem. & d. l. pen. & l. cū pro
21 ponebat, de leg. 2. cū alijs vulgarib. Eo. † ēt: cū talis volūtas colligat ex verbis expssis p testōrē, de qb. s̄. ad no. p Bal. in l. cū pr̄, in 4. q. C. de instit. & subst. & p Soc. in d. §. cū ita. col. 4. ver. aduerte tñ, & cōs. 6. nu. 9. vol. 3. & p scri. in l. 3. C. de lib. præte. & qa testōr ipse considerauit masculinitatē, nedū in Vgolino fratre, & eius filijs masculis, verum ēt & in liberis masculis descendentib. ex filijs
22 suis, & sic ex ꝓprio stipite. Quos† p̄sumendū est magis dilexisse q̄ Vgolinū fratrē. l. cū acutissimi. C. de fideic. l. gn̄aliter. §. 1. C. de inst. & subst. l. cum auus. de cōd. & dē.
23 Et† quæ expressio masculinitatis facta per testōrē p̄sumitur ad ꝯseruationē bonorū in familia, & in agnatione: cū p masculos illa ꝯseruēt. l. 1. §. si cui. ff. de vēt. inspi. p Bal. in l. maximū vitiū. C. de lib. præte. & in l. venia. vbi
24 scrib. C. de in ius voc. Et† suadetur ꝯsiderata dispōne facta p eundē testōrem erga filias suas fęminas, quas ab vr̄i successione exclusas esse voluit pp filios masculos. plenè prosequit Pau. de Cast. cōs. 79. Casus iste frequenter cōtingit, & Soc. in d. l. cū auus. q. 3. & d. cōs. 6. & per Dec. cōs. 15. post Fulg. in l. 1. de cōdi. inser. & cōs. 18. Prę
25 terea† ſm vnā opi. aliquorū Doct. in p̄nti substōne facta de Vgolino fratre post mortē omnium filiorū institutorū, & indefinitè quo ad bona & hęreditatē inducitur tacitum & reciprocū fideic. inter ipsos filios institutos, ita vt ex præsumpta mente testōris vno illorum decedēte, alius filius admittat, & excludat expresè substitutū, ex quo illa expressa censetur facta vltimo morienti & in tota hæreditate, vt vr̄ sentire Bar. in d. l. codicillis, de vsufr. lega. per tex. in d. l. Titia Seia libertis, de le. 2. & vt no. Doct. in d. §. cum ita. & in d. l. pe. C. de impu.
26 Et † maximè, qa facta est filijs institutis & collectiuè vocatis; vt post gl. no. Doc. in l. si pr̄ impuberes, de vulg. & pup. Bar. & Are. in l. qdā testō, & in l. q duos. eo. ti. & in
27 l. vel singulis, & in l. pr̄ filiā. §. si. ff. ad leg. Falc. Et† licèt expresè nō videat facta in tota hæreditate: tñ qa filij, quibus facta fuit substō in tota hæreditate, sunt instituti, satis dici pōt substō facta in tota hęreditate, & qa facta dr̄ vltimo morienti, ad quē hęreditas tota dēbat peruenire, ſm Cor. ꝯs. 229. col. 3. ver. licet. vol 3. & cōs. 86. col. 3. vol. 2. & Soc. d. cōs. 249. col. 6. ver. 2. rñdeo. vol. 2. & in d. §. cū ita, col. 3. ver. aliqñ, & 3. & Fran. de Cur. iun. in ꝯs.
28 s̄. cita. Et† istius taciti fideicōmissi virtus nō dēt esse mi
29 nor, q̄ illius expressi. l. cū quid. ff. si cer. pet. Maximè† cōsiderata voluntate & mente testōris considerātis lineā masculinam, vt s̄. dictum est. Et vlterius progredientis ad plures gradus substōnū, q̄ redderētur elusoriæ, si nō intelligeret ista tacita & reciproca inter ipsos filios facta, quæ tacita diuersa est ab illa expressa, nec limitāda venit tp̄e, pp illud distributiuū, qñcūq;, ſm Bar. & oēs, in l. Centurio. ff. de vulg. & pup. & in l. p̄cib. C. eo. & in c.
30 Raynutius, de test. & in c. si pr̄. eo. ti. lib. 6. Et† quia facta vr̄ cōpendiosè ſm Bar. & alios, s̄. citatos, in qua cōpēdiosa cōtinebat vulgaris, pupillaris & fideicōmissaria, ſm eosdē. Et sicut vulgaris facta cēset vltimo morienti, & in tota hæreditate, eodē mō dicendū vr̄ idē dr̄e statui in ista fideicōmissaria, vt æquali & pari determinatione ambæ procedāt. l. quāuis. C. de impu. & ita vr̄ cō
31 siderare Soc. d. cōs. 249. vol. 2. † Istis tñ ita deductis rñdetur, & dr̄, istud vltimū nihil facere. Nā cōcesso substōnē istā fuisse cōpendiosam, & sub illa cōprehendi vulgarē & fideicommissariā potentialiter, non tñ æqualiter & pariter veniunt determinādæ: qm̄ vnaqueq; cōseruatur in suo statu, & vtraq; retinet propriam naturā, quæ in pluribus diuersa est à natura alterius, pp ꝙ cōsiderata rōne diuersitatis, cessabit regula æqualis determinationis: vt dñt Doc. in d. l. quāuis, & in l. iam hoc iure.

iure.ff.de vulg.& pup.& per Doct.in l.in teſtō.C.de teſt.
32 mil.Et†ſub cōpendioſa cōprehendunt̃ iſtæ ſubſtōnes à
principio & potentialiter, ex quo pōt applicari ad vul-
garē & fideicōmiſſariā, ſm q, caſus occurrit, verū qñ
cōpendioſa reſoluta eſt in vnam illarū, iudicanda venit
ſimpl'r & abſolutè ſm illam, & cuius naturam reiectis
alijs ſubſtōnib.in quib.poterat cōpēdioſa verificari, ità
Bar.in d.§.cū ita.col.fi.& Alex.cōſ.1.col.fi.vol.1.& Soc.
ita reſoluens obiectionē prælle.cōſ.249.col.7.ver. nec
pmiſſis,& cōſ.94.col.2.nu.6.vol.4.& plenè proſequitur
33 Dec.ɔſ.416.In teſtō,col.2.& 3.Et† qñ in caſu pñti vul-
garis expirauit p aditionē hæreditatis.l.poſt aditā, cum
vulg.C.de impu.nullo mō poterit eſſe in conſideratio-
ne,ſed ſolum attēdi dēt fideicōmiſſaria, & eius natura
prorſus ɔ̃ria ipſi vulgari,vt plenè tradunt Bar. & alij,in
in d.§.cū ita,& in d.l.pe.& per Doc.vbi ſ. Nec valet ar-
gūm de natura vulgaris ad ipſam fideicōmiſſariam, q cē
ſeantur factæ vltimo morienti,& ſup toto, ſi aliud nō
34 ɔcurrit.Cōſiderādo†igitur fideicōmiſſariā, dr̃, illā traſ-
greſſionē, de qua ſ.factā p teſtatorē ad plures gradus
ſubſtōnū,modicæ eſſe ɔſiderationis,ex hoc.n.minimè
inferri pōt, inter ipſos inſtitutos fuiſſe inductum reci-
procū fideic.& q ſubſtō dicatur facta vltimo morien-
ti,& in tota hæreditate, vt concludit Soc. ad id citans
cōſ.plurimorū doc. in d.l.cum auus. col.pe.& fi.& ɔſ.
62.nu.6.& 12.& col.fi.& cōſ.69.col.8.ver.Præterea pro
bat̃,ac conſ.104.col.4.& ſeq.nu.9.& cōſ.116.col. pe.&
fi.vol.3.vbi plenè attigēs obiectionē iſtā, ita eā reſoluit
rñdēs dictis Pet.de Anch.Pau.de Caſ.& Ale.Nec ēt erit
in cōſideratione maſculinitas expreſſa per teſtōrem:tū
erga filios & liberos eorū, quos actiuè vocauit,tū erga
Vgoli.& eius liberos, quib. vr̃ ptuliſſe eius filios,& libe-
ros eorū maſculos, penes quos vr̃ voluiſſe bona cōſer
uari & hr̃ditatē,ab ea excludendo filias fœminas, vt ſu-
35 perius dicebat̃.Iſtæ†.n.cōiecturæ admittunt maſculos,
vt per eos excludant̃ ſubſtituti, & nō per fœminas, non
aūt inducit reciprocū fideic.alio non cōcurrēte,vt tra
dit Pau.de Caſt.in d.l.1.C.de ɔd.inſert. & Soc. in d.l.cū
auus,in 7.q.prin.ver.ſed hic cadit pulchra, & ī d.ɔſ.62.
104.& 116.col.5.vol.3.& cōſ.77.eo.vol.& cōſ.51.vol.4.
qb.in locis aptiſſimè cōcludit, has cōiecturas in nihi-
36 lo obſtare.Et †vlterius dicit,hāc qualitatē maſculinita-
tis ſolū eſſe cōſiderādā in caſib.prouiſis & expreſſis ab
ipſo teſtōre,& nō in alijs omiſſis,vt ſim. ēt tradit Alex.
ɔſ.97.vol.2.& Dec.cōſ.87.89.309.& ſeq.& Ale.cōſ.139.
37 n.3.& 4.vol.6.Maximè†cū teſtōr ſimpl'r vocauerit ma
ſculos,nec vlterius aliqd dixerit de ɔſeruatione bono-
rum in deſcendentes, nec de reciproco fideicōmiſſo
inter eos ſtatuendo, q ſi voluiſſet,vtiq; dixiſſet, argō.c.
ad audientiā.de decim.& l.1.§.ſin aūt ad deficientis. C.
38 de cad.tol.Eo†ēt,qñ illa deciſ.Pau.de Caſt.in d.ɔſ.79.&
ſequac.de excluſione filiarū,eſt valde dubitabilis : vt p
Soc.in d.l.cū auus,col.44.& ſeq.& in d.ɔſ.116. col.7.&
diffuſius per Fran.de Cur.conſi.73.col.9.in 3.q.& Deci.
conſi.370.col.pe.& ſi teſtōr fœminas excluſit in benefi
ciū maſculorū,non ppea inferendum eſt, q ex iſto in-
ter filios maſculos inductū fuerit reciprocū fideic. Et
ad illud,in quo dicebatur, ſubſtōnem vocantē Vgoli-
nū eſſe factā vltimo morienti & in tota hr̃ditate, quib.
duob. ɔcurrentib. inter illos primos inſtitutos cenſet̃
factū reciprocū fideicōmiſſum, p d.l.Titia Seio. §.Seia
39 libertis.cum alijs ſ.adductis.† Aduertendū erit : qñ in
caſu pñti ɔclo iſta redditur dubitabilis . Nā teſtōr ipſe
nō expſſè ſubſtituit Vgolinum vltimo morieti, nec in
toto,prout loquit̃ d.§.Seia libertis. qui tex. inductus p
locū à ſpāli probat oppoſitū,ibi.n.expſſa fuit facta ſub
ſtō vltimo morieti,& in toto, & ſm Dyn.Imo.& alios
ibi inducit̃ illo caſu reciprocū fideicō. ex quo verba &
mēs teſtōris conſonāt: tū quia factū vltimo morienti:
tū qa talis vltimus fuit grauatus, vt totā hæreditatem
reſtitueret, q qdē non poſſet effectum ſortiri,niſi por-
tiones cęterorū ad ipſum vltimū puenirēt,& iō ex mē
te defuncti inter ipſos dr̃ reciprocū fideicōmiſſum in-
ductū,vt ēt ſentit ibi Bar.& in d.l.vel ſingulis, & Iaſ.ī d.
✠ l.pōt,col.pe.& fi.& in d.l.pe.&* cōiter ſcrib.alij vbiq;,q̃
rō penitus ceſſat ī caſu pñti, qñ teſtōr ſimpl'r ſubſtituit

poſt mortē filiorū ipſis filijs,& ɔñr vnicuiq; in portio-
ne ſua.& nō in toto,cū hoc teſtōr minimè expreſſerit,
ɔ̃ñr q̃ tradunt̃ p d.§.Seia libertis.non pñt adaptari pñti
40 diſceptationi.Maximè†cū plures doc.fuerint ī illa opi.
& voluerint, nō eſſe inductū reciprocū fideicōmiſſū,
qñ ſubſtō eſſet facta in toto poſt mortē pluriū, p l.fi.§.
filiū,de le.2.& ſentit Bar.in d.§. cū ita. quē ibi ſequūtur
Ang.Imo.Cuma.Pau.& Ale.& ſentit Bar.in d.§.Seia li-
bertis.& in d.l.codicillis,& Ale.d.cōſ.91.vol.1.& in d.
pe.col.6 & Soc.ī d.§.cū ita.col.2.nu.7. aſſerēs Ferrariæ
fuiſſe iudicatū ſm d.ɔſ.Ale.vt ēt ipſe refert ɔſ.94.vol.
aſſerēs,hāc eſſe cōem ɔ̃ Bar.in l.qdā teſtō. ff. de vulg.
pup.& idē Soc.ɔſ.69.col.pe.vol.3.& ɔſ.113.ſuprāſcrip.
col.pe.& fi.vol.1.adducit alias deciſ.vt faciūt ſcrib.ma-
ximè Iaſ.in d.l.qdā teſtō.nu.5.& in d.l.pt, & in d.l.pe.
41 Doct.in d.l.ſi pr̃ impuberes,& in d. l. pr̃ filiā,§.fi.Eo†
qa.d.l.codicillis,in prin.p locū à ſpāli vr̃ hoc pbare,
ſentit ibi Bar.& in d.§.cū ita,& Doc.in d.l.ſi pr̃ impube-
res,& in d.l.pe.cōſiderātes ibi nām rei legatę,& ius ac-
creſcēdi ſeu nō decreſcēdi vēdicās ſibi locū in d.lega-
to,de quo ibi ēt poſt ius q̃ſitū,q̃ rō ceſſat,qñ plures in-
ſtituunt̃ & poſt mortē eorū aliqs ſubſtituit̃, in toto,
ſentit ēt ipſe Bar.in d.l.vel ſingulis. Ex qb.patet opi.illo-
rū tenētiū oppoſitū reddi valde dubitabilē,cum ipſi
fundet ſup d.l.codicillis, & ſup d.§.Seia libertis,quæ lo-
quunt̃ ſatis diuerſo caſu, put ēt loquunt̃ d.l.q duos, &
d.l.pe.& ſuadet̃,qñ nō in oī caſu cēſet̃ inductū recipro-
cum fideic. ēt ſm opi.illorū tenentium ɔ̃rium, vt ta-
tim dicet̃, q vtiq; nō eſſet admittendū, ſi reciprocum
fideic.ſimpl'r eſſet inductum ſemp n.& oī caſu illud
42 cū ſibi vendicaret.Potiſſimum †cum per teſtōrem ſub
ſtō non fuerit expſſè facta vltimo morienti, nec in to-
ta hr̃ditate.Nec reſultare pōt aliqua tacita ſubſtō, quæ
nō pōt colligi ex verbis expſſis à teſtōre,iuxta doc.Bar.
in d.l.cū pr̃.in 4.q.C.de inſt.& ſub.& p Soc. in d.§.cum
ita.& in d.l.cū auus,circa fi.& Mod. diffuſè,in l.3.C.de
43 lib.pt.Non†.n.ſufficit dicere, ſenſum & mentē teſtōris
ita fuiſſe,vel ita voluiſſe diſponere , ſi talis volūtas nō
fuit redacta in diſpōnē & aperta per l. quidā cum fi.
ff.de hær.inſt.& in l.ſi nō repetēdi.C.de cōd ob cau.
44 & in l.ſi maiores.C.de trāſ.Et†hoc ceſſante,ſuccedit di-
ctū Oldr.d.cōſ.21.dicentis ſufficere allegare, & dicere
de hoc nō loquitur ſubſtō,ſm Abb.coſ.140.Facti con-
45 tingentia,& Soc.d.cōſ.116.col.antep.Et†ſi quis dubita-
ret huic opi.inhærere pp authoritatē illorū,qui ɔ̃rium
tenent,& ex eo, qñ in caſu pñti vr̃ adeſſe pſona defen-
dēs ex teſtōre,& quæ pſūmpta eius mente excludit ſub-
ſtitutū virtute illius taciti fideicōmiſſi,argumēto d.l.ſi
vbi Bar.& alij tangūt,vt etiam faciūt, in d §.cū ita.& in
46 d.l.qui duos.cū cōcor.Dici† poſſet dicta iura locū ſibi
vendicare & procedere,talē perſonā excludere ex pre-
ſumpta mēte teſtōris , non virtute fideicōmiſſi taciti,
ſed ex eo: qñ teſtōr vr̃ voluiſſe cōſeruare illis legitimū
ius ſuccedendi ab inteſtato,excluſo ſubſtituto, vt in d.
l.pe.& in d.l.vel ſingulis,& inſti.de pupil.ſubſt.§.vel ſin-
gulis,& ſm gl.cōiter approbatā in d.l.Lucius, de hær.
inſti.q̃ iura minimè diſponūt , talē perſonā dilectā ad-
mitti per tacitū fideic.ſm Alex.d.cōſ.91.col.9.& conſ.
167.Videret̃,col.2.ver.5.quia.& col.3.& cōſ.175.vol.
& p Ang.& Imo.in d.l.ſi pr̃ īpuberes,& Iaſ.ibi.& in d.l.
47 pōt, & Corn. conſ.298.vol.4. † Et patet iſtud apertè in
ſubſtōne pupillari facta plurib. vt in d.l.vel ſingulis, &
48 in d.l.pe.cum ſi. † Et iſtud ius legitimæ ſucceſſionis ſi
pōt cōpetere D.Thomæ , cum locum ſibi vendicet ab
inteſtato,& ceſſet condito teſtō,vt tradit̃ in locis & au-
ribus,qbus ſupra. Scdò dr̃,opi.illorū firmantiū iſto ca-
ſu fuiſſe inductū reciprocū fideic. ēt ſm eoſdem non
pcedere , qñ vnus illorū filiorū præmortuus eſſet a-
eius fratre ſuperſtite,relicta tñ filia legitima & natura-
Nā filia excluderet illū venientē ex tacito & recipro-
fideic.ſicuti excludit expreſſè ſubſtitutū,ēt ſi d.eius
nullum feciſſet teſtm̃, ſed mortuus eſſet ab inteſtato,
✠ vt * cōiter concludunt omnes,in d.l.pe. dum volunt
proximiorem filio grauato excludere iſtum venientem
ex tacito fideicom.poſt Nico.de Matt.Bald. Pau.
Alexan. & Corn. & firmant omnes, in d.§.cum ita. &
Alex.

Alex.d.ꝯſ.91.col.7.ver.probatᷣ ēt,& ꝯſi. 167.col.2.& 3. vol.5.& Soc.d.ꝯſ.249.col.6.vol.2.& ꝯſ.69.col.pe. verſi.
49 p̄terea,vol.3.& cōſ.94.nu.14.vol.4.Et † iſtud ſatis applicari pōt ad pn̄tē caſum,tenēdo,vt aduerſantes dn̄t,iſtū Annibalē deceſſiſſe relicta filia ltīma & naturali, & id tenēdo nihil obſtabit,qđ dicebatᷣ,Annibalē fuiſſe grauatū,ſi decederet ſine filijs maſculis,nam in iſto capite grauaminis nō fuit exp̄ſſa ꝑ teſtōrē iſta qualitas maſculinitatis,ſolū.n.teſtōr eius filiā grauauit,caſu quo decederet ſine filijs ltīmis, & naturalib. nihil exprimēdo de maſculis,quā qualitatē omittēdo voluit eſſe cōſiderabilē ī iſto capite grauaminis,arg.d.c.ad audiētiā, & d.l.
50 primæ.§.ſin aūt ad deficiētis.C.de cad.toll.Et†licet ipſe teſtōr in alio capite ſubſtōnis actiuè exp̄ſſerit illā qualitatē maſculinitatis,nō ꝑꝑea dicēdū erit,illā cēſeri repetitā in iſto diuerſo capite grauaminis, vt eſt apta deciſio Io.de Ana.ꝯſ.22.Ad ꝓbandū.quē ſequitᷣ Soc. d.ꝯſ. 116.col.2.in fi.& col.6.ver.p̄terea. vol.3. & ꝯſ. 227.Pn̄s cōſultatio,col.fi.vol.2.& plenè ꝓſequitᷣ Frā.dè Cur.ꝯſ. 51.col.3.& 7.& idē firmat Dec.ꝯſ.416.col. pe.nu. 19.& cōſ.515.col.fi.vbi ſeipſum declarat, circa ea q̄ ipſemet dixit in ꝯſ.15.& idē firmat Iaſ.in l.q filiab. de leg.1.Ve-
51 rū†qa attēta veritate ipſe Annibal nō habuit filiā legimā,vt ſ̃.deduximus,idcirco tertio loco dr̄, opin.illorū volentiū iſto caſu fuiſſe inductū inter filios reciprocū fideic.minimè ꝓcedere,qn̄ vnus filiorū grauatorū feciſſet teſtm̄, ī quo nō inſtituiſſet aliū ſuū fratrē, ſed alꝭ perſonas, vt ꝓpriè cōtingit in caſu pn̄ti. in quo Annibal non dn̄m Thomā fratrē,ſed alias inſtituit ꝑſonas. quib.inſtitutis, & Annibale mortuo cū teſtō, ipſe dn̄s Thomas ſm̄ cōem opi.oīum docto.nullo mō venire pōt virtute illius taciti fideicōmiſſi, ita exp̄ſsè firmant poſt Nic.de Matta.in d.l.pe.Bal.Fulgo.Pau. Alex. Cor. Moder.& Iaſ.in tertio notabili,& col. 6. Paul. de Caſt. Alex.Imo.& reliqui,in d.§.cū ita.Cor.cōſi. 330. placet, col.1.vol.1.& cōſi.93.col.fi.& ꝯſi.186.col.2.& ꝯſi.276. col.7.& ꝯſi.298.vol.4.& Alc.in d.cōſi.91.col.7. & d.ꝯſ. 249.col.6.vol.2.& cōſi.69.col.pe.vol.3.& cōſ.94. nu.14. vol.4.cū cōcord.Iſtud tn̄ declaratᷣ,vt alꝭ cōſulēdo dixi.
52 Præterea,†& 4.dr̄ d.Thomā ex capite taciti fideicōmiſſi nō poſſe venire,ſm̄ illā opi. qm̄ in ꝑſona Annibalis grauati & primò decedētis nō fuit adimpleta & purificata cōditio,ſub qua fuit grauatus,qua nō purificata, d.Thomas veniēs ꝑ illud tacitū fideic.cōdōnale nō eſt audiēdus,ꝗnimo repellēdus.l.q hr̄di.§.fi.de ꝯdi.& dem. l.cedere diē,de ver.obl.cū alijs ſ̃.allegatis.Et in iſtis terminis ita firmat Cor.ī d.l.pe.col.pe.in fi.ver.fallit qn̄,& verſ.ſeq.& cōſ.226.q̄q̄,col.6.vol.4.refert & ſequitᷣ Soc. d.cōſi.94.col.fi.verſ.p̄terea dici p̄t, vol. 4. & eſt de mēte
53 ſcrib.in d.§.cū ita,in 2.ſolu.ibi,data ꝑ gl.ad ꝯ̃triū d.l.pe. rōnib.& iuribus citatis,ꝑ eos.Et† ꝙ in perſonā d.Annibalis primò decedētis nō fuerit purificata cōdō,oñditur aptiſſimè,tū quia ipſe ex mera iuris diſpōne intelligitᷣ grauatus,& d.Thomas intelligitᷣ vocatus ſub illa cōdōne,ſi Annibal deceſſiſſet ſine filijs,vt ſ̃.probauimus & ſm̄ aduerſantes mortuus fuit relicta filia legitima, tum & ſecūdò quia Annibal ex iuris diſpōne intelligitᷣ grauatus,& d.Thomas vocatus ſub illa conditione,ſi Annibal mortuus fuiſſet ab inteſtato, ſeu condito teſtamento,in quo inſtituiſſet d.Thomā.& qa mortuus eſt cōdito teſtō,in quo nō d.Thomā ſed aliū hr̄dē inſtituit,meritò ꝑꝑ defectū dictæ cōdōnis, ipſe d. Thomas venit excludēdus,vt ſupra deduximus,tū ēt qm̄ Vgolinus in illo vltimo capite ſubſtōnis tenēdo opi. illorū fuit vocatus poſt mortē omniū,& in tota hr̄ditate ſub illa expreſſa cōdōne,ſi Annibal mortuus eſſet ſine liberis ab inteſtato,per q̄ expreſſam ſubſtōnē reſultat illa tacita & reciproca inter ipſos filios inſtitutos. Quæ
54 tacita†deſcēdēs,& originē trahēs ex iſta exp̄ſſa, induci dēt ſub illis qualitatib.& cōdōnib. ſub qbus facta fuit expreſſa,vt ꝓbatᷣ in d.l.Titia.§.Seia libertis,& in l.cū pr̄. §.ab inſtituto,de leg.2.& firmat Alc.cōſ.202.col.2.vol. 7.Et qa illa expreſſa facta eſt ſub ꝯditionib.minimè adpletis,& purificatis,vt ſ̃.fuit deductū,& ꝯñr defecit,eo de mō deficere dēt iſta tacita oriens & deſcēdēs ex illa expreſſa,deficiētibus & nō purificatis illis cōditionib.

55 ſub quibus intelligitur facta.hētᷣ † .n. iſta tacita dependentiā,& relationē ad expreſſam, & ſm̄ illā, & qualitates, & cōditiones illius erit intelligēda,& interpretāda, ſm̄ Bar.in l.ſi qs ſeruū.§.fi.de leg.2.& in l. 1. ff. de receptat.& in l.ſanctio.ff.de pen.cū cōcor.Et qa iſtæ cōditiones expreſſæ à tēſtatore,ſi ſine liberis, & ab inteſtato deceſſiſſet Annibal, in iſta tacita reciproca à iure ſubintelligebantᷣ,ēt ſi ab ipſo teſtōre nō fuiſſent exp̄ſſę vt ſ̃.fuit cōcludēter oñſum,ex quo neceſſariò infertur dn̄m Thomā veniētē ex dicto tacito fideicōmiſſo ꝓrſus dr̄e excludi,nō purificatis illis coudōnib. ſub qb.dictū tacitū fideicōmiſſū dr̄ īductū,iurib.& deciſio. qb.
56 ſupra.Et†licet videantᷣ appoſitæ illæ duæ cōdōnes,ſub quib.vocatᷣ ſubſtitutus, ſimplr̄ requiritᷣ tn̄ cōcurſus,& impedimētū vtriuſq;:cū copulatiuè teſtōr illas appoſuerit.l.ſi hr̄di plures,cū vulgarib.ff.de cōd. inſt. ꝗnimmo,& ſi alternatiuè teſtōr dictas cōdōnes appoſuiſſet, adhuc tn̄ requiritᷣ ꝯcurſus,& adimplemētū vtriuſq;,vt fideicōmiſſo poſſit eſſe locus,vt ꝓbat tex.in l. gn̄alr, in prin.C.de inſti.& ſubſti.ſub cōdō.fa.vbi ſcribētes con
57 cord.adducūt.Nec†iſtis hēt obſtare,qđ dr̄, Annibalē fuiſſe mortuū ſine filijs legitimis.Itē ab inteſta. quia licèt fuerit teſtm̄,tn̄ in illo expreſsè nihil diſpoſuit de bonis,de quibus agitur,& hoc reſpū dr̄ ab inteſtato mori,vt in ſimili ꝓbat tex.in l.inteſtato.ff.de legit. tuto.& inſti.de legitim.agnato.tute.§.ꝙ aūt,& tradit Soc.poſt
58 Caccialup.per eū citatū cōſi.92.col.pe.vol.3.Et † licet teſtōr videatᷣ dediſſe Annibali poteſtatē teſtandi,illa tn̄ intelligi dēt data,vt teſtaretᷣ,inſtituēdo deſcēdētes teſtōris,vt eius bona, & hr̄ditas cōſeruaretᷣ in familia, & in agnatione,vt cōcludit Soc.allegādo iura,& Dec.ꝯſ.
59 251.Qm̄ in pn̄ti.col.2.& 3.vol.2.Aliàs†.n. ſequeretᷣ abſurdū ꝯ̃ volūtatē teſtōris cōſideratis maſculinitatē, & cōſeruationē bonorū in familia, qđ abſurdū euitādū eſt.l.nā abſurdū.ff.de bo.lib.& tradit Bar.in l.quidā.§.fi. de rebus dubijs.& in l.ſi mr̄.§.j.ff.de vulgari,& pupil.ita vt ver.hr̄s, reſtringatᷣ ad filiū,rōne abſurdi euitandi;vt tradūt doctores poſt Bar.in l.Gallus.§.ēt ſi parēte.ff.de
60 lib.& poſthu.Ceſſant†.n.iſta;qm̄ D.Annibal verè dicitᷣ mortuus cū teſtō, & nō ab inteſtato, licet ſpecificè nō diſpoſuerit de bonis ſibi à patre relictis;qm̄ ī ſuo teſtō & inſtitutione vl̄is heredis illa cōprehendebantur,nec opus erat de eis mētionē facere quæ ſatis facta dr̄ ſub gn̄ali hr̄dis inſtitutione,per q̄ quis dr̄ mori teſtatus, & nō ab inteſtato;vt apertè ꝓbatur in l.1.ff.de teſt.vbi gl. Bar.& alij plenè attingūt,& hr̄ C.& inſti.codē, & ex̄ eo dē tit.in antiq.& li.6.& ꝓbatur apertè in d.l.1.ff.de ſuis & legi.& per Bar.& alios,in l.Cēturio,col.4.nu.17.ff.de vulg.& pup.dū loquuntur de inteſtato, & de mortuo
61 ſine teſtamēto.Nec†aliqua lege reperitᷣ cautū, ꝙ quis ſpecificè debeat teſtari de bonis relictis à patre, vt teſtatus diceretur mori,& aliàs ab inteſ. quò ad dicta bona de quib.expreſsè nō diſpoſuiſſet,& ſequeretᷣ abſurdiſſimū,ꝙ reſpectu bonorū diceretᷣ quis paganus ꝓ parte mori teſtatus,& pro parte inteſtatus ꝯ̃ omnia iura.&
62 cōes cōclōnes.Et†dictū Soc.& Caccial.in d.ꝯſi.92.minimè eſt verū,tū quia ꝯ̃ ſuperius deducta, tū ēt qa eſt ꝯ̃ illā cōem ꝯclonē.Nico.de Mattar.& aliorū ſupra deductā,volentē, grauatū iſto tacito fideicōmiſſo poſſe teſtari,& teſtādo,& nō inſtituendo hr̄des fratres ſuos, filios eiuſdē patris primi teſtōris,ſed alias ꝑſonas, talis inſtitutus ab eo excludit fratrē veniētē ex tacito fideicōmiſſo,nō ex alio,niſi qa mortuus eſt teſtatus, & aliū inſtituit,&ſufficiens eſt gn̄alis inſtō,nec exigitᷣ ſpecialis
63 exp̄ſſio bonorū paternorū.Nec†ob.text.in d.l.inteſtato.& ī d.§.qđ aūt,ſuper qbus Caccial.& Soc.ſe fundāt. Nā illa iura bene ꝓcedunt illo caſu, vtᷣ quò ad dationē tutelarū qs dicatᷣ mori inteſtatus, ſi de tutore nihil diſpoſuit,licet fecerit teſtm̄,& inſtituerit hr̄dē, & quò ad bona dicatur mori teſtatus,ea rōne,qm̄ inſtitutio hr̄des ꝯtinēs oīa bona hēt nām ſeparatā à datione tutelæ,& iſta tanq̄ diuerſa ꝯſiderantᷣ in iure,ita vt data inſtitutio ne hr̄dis nō dicatᷣ facta ꝓuiſio de tutore,niſi ſpecificè illa fiat,vt exp̄ſsè hr̄ in dictis iurib.& in ti.de teſt.tut.& de leg.tut.ff.C.& inſti.& iſta tanq̄ diuerſa ponuntᷣ in l.verbis legis.ff.de verb. ſign. cū ſi. Quæ rō ceſſat in inſtitutione

tione hr̃dũ sui natura cõprehẽdente oĩa bona, esto ꝙ
expſsè de aliquib. nõ sit facta mẽtiõ iurib. rõnib. & de-
cisionib. qb. ſ. Et idẽ firmat ipse Soc. bñ intellectus da-
ta diuersitate facti in d. ꝯſ. 241. col. 2. & 3. & col. 8. & 9.
64 ver. Sed in casu nr̃o, & ver. seq. Nec† ob. ꝙ dicebat, licen
tiã testãdi cõcessam à testõre dr̃e intelligi, & limitari: vt
testaret̃ instituẽdo descẽdẽtes ipsi⁹. Nã cũ talis ptãs fue
rit ꝯcessa absolutè, & simplr̃, nõ venit isto casu restrin-
gẽda, vulgata l. de ꝑcio. ff. de publicia. l. 1. §. gñalr̃. ff. de
leg. ꝑstan. l. in fraudẽ. §. fi. ff. de test. mili. & ꝙ nõ dẽat re-
stringi, ꝓbat tex. ĩ d. l. gñalr̃, in prin. & qa si testõr id vo
luisset, vtiq; expſsisset, vñ nõ exprimẽdo cõcessisse videt̃
gñalẽ, vt ſ. deduximus, & dictũ Soc. in d. ꝯſ. 251. nihil ꝓr
sus obstat, qnimmo ꝓbat hãc sñiam ꝯsiderata facti ꝯ-
tingẽtia, de qua ibi. Nã, vt ipse ibidem đt, col. 1. 3. & 4. &
col. 8. & 9. ver. sed ad hãc difficultatẽ, narrãdo facti ꝯtin
gẽtiã, aptè cõstabat, testõrẽ in alijs capitib. testĩ fecisse
fideicõmissum in fauorẽ familię, & agnationis, & vt bo
na ꝑpetuò remanerẽt in illa, ꝓhibẽdo alienõnẽ bono
rũ, & demũ in alio capite testamẽti cõcessit facultatẽ
testãdi, nõ simplr̃, sed cũ illa adiectione, ꝙ nõ volebat
discedere ab onerib. & grauaminib. ſ. impositis sæpius
repetẽdo dicta verba, ex quib. clarè cõstat, ptãtẽ testãdi
fuisse ꝯcessam limitatè, & nõ simplr̃ & absolutè, vt fuit
cõcessa in casu pñti, in quo nõ venit restringẽda: vt ip-
semet Soc. ibi fatet̃, & vt ius disponit, vt fuit ſ. oñsum.
65 Nec† ob. ꝙ dicebat̃ de absurdo, nã verè nullũ hic adest
absurdũ, ꝯsiderata facultate testãdi ꝑ testõrem attribu
ta Annibali filio, nec vlla cadit impropriatio verborũ,
qnimmo oĩa ꝓcedũt de plano, & ẜm iuris dispõnẽ cõ
cedẽtis D. Annibali facultatẽ testãdi, & instituẽdi quã
cunque personã ad exclusionẽ D. Thomæ fratris, ve-
niẽtis per illud tacitũ, & reciprocũ fideicõmissum ẜm
Nico. de Mattar. & alios ſ. citatos, & absurda, de quib.
per Bar. ſ. citatũ, & doc. in d. §. ẽt si parẽte, minimè pñt
adaptari pñti disceptatione, cũ satis lõgo, & diuerso ca
su ꝓcedãt, & applõne hr̃dis veniat qñque solus filius,
ẜm subiectã materiã, ne dispõ reddat̃ elusoria, iuxta. l.
ex facto. §. fi. ff. ad Treb. Et ꝓut ẽt dicimus in mã feuda
li, ꝑ iura citata ꝑ Bar. & alios, in d. §. ẽt si parẽte. Et ĩ pñti
facultate testãdi cõcessa à testõre, & à lege, nullũ adest
verbũ, quod ꝑꝑ alicuius absurdi euitationẽ faciẽda ve
niat talis restrictio, ꝯñr intelligẽda erit gñalr̃, vt testõr
ipse dixit, & ꝓut ius disponit, & cõcedit, ẽt si testõr nõ
cõcessisset, & ex istis cessant ꝓrsus illa, q̃ dicebant̃. Hãc
substõnẽ reciprocã, & tacitã inductã inter filios insti-
tutos esse diuersã ab illa expſsa facta filijs moriẽtib. añ
20. ann. & ab illa expſsa, ĩ qua vocat̃ Vgolinus, & ꝙ par
dẽt esse virtus illius tacitę, & expſsę. Conceduntur.n. ista,
verũ dr̃ cõsiderãdo paritatẽ istius tacitę cũ illa expſsa,
hãc tacitã diuersam ab illa expſsa nõ dr̃e plus operari,
nec aliter intelligi, q̃ expressam, ex qua ista tacita sumit
originẽ, & q̃ oĩno venit intelligẽda ẜm qualitates, & ꝯ
dõnes illius expſsę, vt dixim⁹, necnõ & ẜm qualitates &
ꝯdõnes iuris cõis traditas illi tacitę, sup̃ius iã enumera
tas, qb. attẽtis ipse D. Thomas oĩno venit excludẽs ẜm
sup̃ius deducta, ẜm q̃ par erit virtus taciti & expſsi. Et
66 ista† in pñti disceptatione sunt attẽdẽda, & nõ q̃ tradit
Ias. in d. l. pe. col. 4. in fi. volẽs expſsam substõnẽ factã in
ter filios operari exclusionẽ taciti fideicõmissi: cũ expſ
sum faciat cessare tacitũ. l. cum ex filio. §. fi. ff. de vulg. &
pup. l. fi. C. de pact. ꝯuen. Nã inter istos filios expſsa solũ
fuit facta, bñ decessissent ante 20. ann. qñ verò mortui
essent post 20. ann. nulla inter eos expſsa facta apparet
substõ, sed solũ tacita collecta ex illa expressa isto casu
vocante Vgolinũ, quę tacita interpretãda & declarãda
venit modis, quib. ſ. quib. attẽtis oĩno excludendus est
67 D. Thomas. Postremò† nõ hẽt obstare, ꝙ dicebat̃, hr̃dẽ
grauatũ fideic teneri ꝑstare bonã fidẽ in restõne ipsius
nec dr̃e cõmittere fraudẽ, alienãdo bona aĩo interuer-
tẽdi fideic. & mala fide ꝯsumere bona. l. Titius. l. matrẽ.
68 ff. ad Treb.† q̃ fraus & malus aĩus vr̃ ꝑsumi ex alienõne
oĩum bonorũ, argumẽto. l. oẽs. ff. de his q̃ in fraud. cre
dito. & aliorũ no. ꝑ Bar. & alios, in l. post ꝯtctũ. ff. de do-
nat. & Ale. & repe. in l. in quartã. ff. ad leg. Fal. & eorũ q̃
hñr in c. 2. de renũciatio. li. 6. & in l. filię. ff. sol. matr. & in
69 l. dolũ. C. de dol. cum si. Cessant† nãq; ista cõsideratis su
pra deductis, & qa d. l. Titius, & d. l. matrẽ, cũ cõcor. lo-
quunt̃ qñ fideic. fuit relictũ sub illa forma, qcqd ex hr̃-
ditate supererit, restituas, quo casu cõsiderãdæ veniũt
illæ qualitates ibi expresæ & declaratæ tñ limitatè. per
tex. in auth. ꝯ rogatus. C. ad Treb. vbi doc. plenè attin-
gunt, & dicta iura nõ possunt adaptari ad casũ nostrũ,
in quo istud tacitũ fideicõmiss. fuit simplr̃ relictũ sub
conditione, & ita cõiter respondent *& dicunt doc. in
l. fi. §. sed qa nostra. C. cõia de leg. & ibi ꝑ Ias. col. 3. vers.
70 5. illud limita. Præterea † Annibal dr̃ grauatus d. fideic.
tacito sub conditione, nec fuit ꝓhibitus à patre aliena
re bona, quæ facultas alienandi ex opposito vr̃ cõcessa
deficiente conditione, sub qua dr̃ grauatus: cũ illã im-
pedire sit iniquũ. l. non vsque adeo. ff. si qs à parẽ. fuer.
manu. & pẽdente condõne dicti taciti fideic. l. ꝑmittẽte
Annibal potuit alienare: cũ esset dñs, & condõne post-
modũ deficiẽte talis alienatio ꝑpetuo reddit̃ valida, &
firma, perinde ac si alienãs nũq̃ fuisset grauatus, ita tex.
apertus in d. l. fi. §. sed quia, vbi gl. Bar. & oẽs istud firmãt
& Ias. in prin. & in 3. notab. & nu. 7. adducit aliã glo. cõ
cord. & cõiter* cõcludunt oẽs, grauatũ fideic. sub con
dõne, licitè posse alienare bona cõdõne pẽdente, quę
alienatio erit valida, & reddet̃ ꝑpetua & irreuocabilis,
si condõ fideicõmissi successiuè defecit, ꝓut in casu p̃-
senti defecit, & ita firmat Soc. ꝯſ. 62. Viso, col. pen. vers.
2. qa, & d. ꝯſ. 116. col. 3. 4. & 5. volu. 3. & faciunt, q̃ hñt
in d. l. Lucius, de hr̃d. instit. & in l. filiusfa. §. cũ qs, & §. di
71 ui, de leg. 1. Et† qm̃ lege ꝑmittẽte cõcessa dño Annibali
potestas ista alienãdi, cessabit ꝓfecto oĩs suspicio frau-
72 dis, & doli. l. Gracch⁹. C. de adulter. Et† iura & decisio. ſ.
in ꝯriũ adductæ, cõsiderãdo alienationẽ factã in frau-
dẽ, & illius cõiecturas locũ sibi vẽdicãt, qñ alienatio est
ꝓhibita, & fit ꝯ legis ꝓhibitionem, & cessant ꝓrsus, qñ
fit lege ꝑmittẽte cõcedẽte liberã rerũ suarũ vnicuique
administrationẽ & alienationẽ. l. in re mandata. C. mã-
da. cũ vulgarib. & ꝯriũ statuere iniquũ esset d. l. nõ vsq;
adeo. & pęnale. l. restõ cẽturio. ff. de manumis. testõ, cũ
alijs not. in l. turpia. de leg. 1. Ex qb. concludit̃, resolutis
iã dub ijs datis excludendũ esse ipsũ d. Thomã, & ad re-
fectionem expensarum condemnandum. Par. Bon.

S V M M A R I V M.

1 *Substitutio compendiosa dicitur illa, quæ plura complectitur tempora.*

Dictio, quandocunque, distributiua est, & plura tempora complectitur.

2 *Verbum, substituo, commune est.*

3 *Substitutio compendiosa continet pupillarem substitutionem.*

4 *Item continet & fideicommissariam.*

5 *Compendiosa facta per verbum commune, omni tempore videtur fideicommissaria.*

6 *Alia opinio verior est & magis communis.*

7 *Compendiosa continet vulgarem substitutionem.*

8 *Compendiosa etiam est, quando continet plura tempora, licet non apponatur distributiuum quandocunque.*

Compendiosa erit, si continet conditionem mortis.

9 *Item quando facta est sub illa conditione, si decedat sine filijs.*

10 *Si primus substitutus præmoritur instituto, admittetur substitutus secundo loco.*

Et procedit, quando vtraque substitutio est fideicommissaria, & num. 21.

11 *Compendiosa facta cum illa clausula, vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum, concedit substituto electionem, vt possit succedere per quam vult.*

Nec erit distinguẽdum, an expressè dictæ substitutiones fuerint enumeratæ.

12 *Substitutio vulgaris expirat adita hæreditate.*

Electio cadit in pluribus, & non in vno.

13 *Substitutio fideicommissaria non potest habere locum, nisi adita fuerit hæreditas.*

14 *Si prima substitutio fuit pupillaris, & secunda fuit compendiosa, & primus substitutus moritur ante institutum, admittetur secundus substitutus, & nu. 28.*

15 *Filius substituti mortuus ante institutum, non est in consideratione.*

16 *Filij positi in conditione, non intelliguntur dispositiuè vocati.*

17 *Substitutus moriens ante grauatum, nihil transmittit ad suos.*
18 *Substitutio prima effecta caduca & inutilis non potest facere secundam vtilem.*
19 *Secūdus substitutus nō videtur plus posse consequi quā primus.*
20 *Substitutio pupillaris non transmittitur ad secundum substitutū decedente primo, ac deficiente, & nu. 23.*
21 *Substitutio facta sub illa conditione, si moriatur sine filijs, expirat stantibus filijs.*
24 *Vna determinatio respiciens duas substitutiones, debet illas pariformiter determinare.*
25 *Duę substitutiones comprehensæ in compendiosa pariter veniūt determinandæ.*
Fallit, quando datur ratio diuersitatis, & casuum diuersa contingentia. nu. 49. & 51.
26 *Causa testati præcedit causam intestati.*
27 *Substitutus pupillaris occupat oīa directò & excludit oēs alios.*
28 *Primò substitutus pupillariter moriens ante institutum, facit locum secundo substituto compendiosè. & alijs seq.*
29 *Substitutus substituti dicitur substitutus primi instituti.*
30 *Perempto primo gradu substōnis, admittitur secundus gradus.*
31 *Substitutio vulgaris locum sibi vendicat in casu impotentiæ.*
32 *Conditio illa, sine filijs, apposita in substitutione compēdiosa, qualiter interpretetur. & nu. 47.*
33 *Substitutus substituti quandoq; admittitur ex voluntate testatoris, & non secundum ordinem & formam testamenti.*
34 *Substitutus substituti admittitur ad omne illud, ad quod admitti poterat primus substitutus.*
35 *Opinio communis sequenda est in iudicando.*
36 *Opinio singularis alicuius doctoris non debet attendi.*
37 *Substitutus scđo loco deficiēte primo venit ex psona sua ꝓpria.*
38 *Testamentum potest incipere à secundo gradu.*
39 *Secundus substitutus non capit plus quàm primus.*
40 *Intellectus l. qui habebat, ff. de vulg. & pup. & que casu ꝓcedat.*
41 *Et non habet locum, quando aliter cōstat de volūtate testatoris.*
Pupillaris transmittitur ad secundum substitutū, sicut transmittitur vulgaris, & fideicommissaria.
42 *Substitutio extēditur de casu ad casum ex voluntate testatoris.*
43 *Dictio, eidem, & similis parū cōsideretur in substōne pupillari.*
44 *Bar. in l. quamdiu. de acq. hære. in qua substitutione loquatur.*
45 *Loqtur ēt, siue primus substitutus moriaẗ relictis filijs, siue non.*
46 *Substitutus sub conditione, si primus decedat sine filijs, illis extantibus an excludatur.*
47 *Conditio si sine filijs, apposita in compendiosa quam interpretationem habeat, & alijs seq. & nu. 32.*
49 *Substitutiones cōprehensæ in cōpendiosa habent similitudinē & equiparationem, vt eadem fieri debeat determinatio, et nu. 51.*
52 *Satis est dare similitudinem in aliquo, licet non detur in omnib.*

CONSILIVM LXXIII.

Vt Pñs Cōsultatio clara & aptissima reddatẗ & oīb. ita innotescat, cessētq; ꝓpea trice & nodositates q̄ īsurgere possent, primò aduertēdū est, Petrū filiū testōris fuisse institutū hrdē, & illi fuisse substitutū Bern. dicti testōris frēm eo casu, quo d. Pet. moreretẗ qñcūq;
1 sine filijs. Quę † substō cōpēdiosa fuit, cōplectēs plura tpa, & ꝯtinēs ꝯdōnē mortis sub illo distributiuo, qñcūque, vt ꝓbatẗ ex diffinitione ipsi⁹ cōpēdiosę, de qua Bar. p⁹ antiq. & gl. ī l. ꝑcib. C. de īpub. vbi oēs no. ꝯsiderātes illā dictionē, qñcūq;, q̄ distributiua est, pvt eūdē Bar. ī l. Cēturio. ff. de vul. & pup. nu. 9. 26. & 32. vbi Doc. oēs ꝓcor. adducūt, vt ēt faciūt ī c. Raynal. & ī c. Raynu. ex de test. li. 6. cū si. Et ēt suādetẗ ex illis verbis, si moriatẗ sine fi
2 lijs, vt statim dicem⁹, dū attingem⁹ scđā substōnē factā D. Bernar. † Fuit igitẗ hæc prima substō facta D. Pet. cōpēdiosa & ꝯcepta per verbū cōe, substituit, ad not. in l. iā hoc iure. ff. de vul. & pup. & ī l. gñalr. §. cū aūt, vbi gl. in ver. substituit. C. de inst. & substi. & ꝑ gl. ī ver. fideic. §. exñeo. insti. de pup. substi. per, Bar. & alios, in d. l. ꝑcib. & in d. l. Cēturio. nu. 26. vbi Ias. post alios, nu. 14. ꝯcor. adducit, vt ēt firmāt scrib. in d. c. si pr̄, & in d. c. Raynal. &
3 d. c. Raynu. In † ista itaq; cōpēdiosā substōne dictis verbis facta Petro filio testōris impuberi & pupillo, ꝑ verbū cōe ꝯtinebatẗ nedū substō vulgaris, verū ēt & pupillaris, vt ꝓbatẗ ī d. l. ꝑcib. & in d. c. si pr̄, & ꝑ Bar. ī d. l. Centurio, nu. 4. & 5. vbi oēs istud firmāt, citātes ꝯcor. vt idē Bar. facit ī l. Luci⁹, col. 3. ff. de vul. & pup. & plenè ꝓseqẗ Dec. post alios, ī d. l. ꝑcib. nu. 8. & col. 10. nu. 16. & Cano.
4 in d. c. Raynal. & in d. c. Raynu. Quib. † in locis ēt ꝯcludūt, ī ea ꝯtineri fideicōmissariā, vt ꝯcludit Ang. ꝯs. 104. Quidā Bartholomeu⁹, Ale. ꝯs. 13. Visis, vol. 4. & ꝯs. 165.
5 Circa. vol. 5. & Gui. Pa. q. 521. An † aūt ista cōpēdiosa ꝯcepta ꝑ verbū cōe fuerit oī tpe fideicōmissaria, vt voluit gl. mag. in d. l. ꝑcib. & gl. fi. in d. l. Centurio, vbi Bart. Alex. & alij not. & plures Doc. hāc opi. fuere secuti, citati & relati ꝑ Ias. ī d. l. ꝑcib. nu. 14. & diffusi⁹ ꝑ Dec. ibi col.
6 12. nu. 19. ꝯs. 643. Viso, col. 2. nu. 5. tñ † altera opi. q̄ tenet gl. de pup. substi. §. qua rōne. volēs si pupillus moriatur ī ætate pupillari, ꝙ sit directa pupillaris, vr̄ magis * cōiter ꝑualuisse, vt eā sequiẗ Cyn. ī d. l. ꝑcib. & Bar. & alij citati ꝑ Ale. in d. l. Cēturio, col. 20. & Ias. ibi, nu. 14. & diffusius ꝑ alios Mod. maximè repet. vt ēt plenè ꝓseqẗ Ale. ꝯs. 71. Pōderatis, col. 4. vol. 3. & q̄plures alij legēdo & ꝯsulēdo relatis ꝑ Dec. ī d. l. ꝑcib. col. 12. & seq. nu. 19. ver. alia est principalis opi. & cūdē Dec. d. ꝯs. 643. col. 2. nu. 5. & potissimū opi. ista, qñ mr̄ pupilli nō esset ī medio, prout in hac specie ꝯtingit, & firmāt oēs in locis supi⁹ citatis. Scđo principalr̄ ꝯsiderādū erit, illā secūdā substōnē factā Bernar. frī testōris & primo substituto, in qua vocatẗ frñitas S. Mariæ de Aretio fuisse cōpēdiosā, & ꝑ ver. cōe substituit, factā casu quo D. Bernar. moreretẗ sine filijs, vt de verbo illo cōi, substituo, iā dixim⁹. Et
7 qa † illa substō cōplectiẗ plura tpa, & plures substōnes, fideicōmissariā, vt ꝓbauim⁹, nec nō & vulgar., ꝭm Bar. ī d. l. Cēturio, col. 9. ver. qro, vtrū ꝯpēdiosa, & nu. 32. cū alijs si. ibi traditis ꝑ Ale. car. pen. ver. itē ī q̄tū Bar. asserētē Doc. cōiter ita tenere, vt idē Ale. ꝯcludit. d. ꝯs. 13. vol. 4. & q̄plurib. alijs relatis ꝑ Dec. in d. l. ꝑcib. nu. 16. ver. de vulgari ꝙ ꝯtineatẗ, vbi ēt alr̄s adducit decis. vt facit cōs. 416. In testō, col. 2. nu. 6. & 7. post Bar. Pau. de Cast. & alios, in l. q̄diu. ff. de acq. hęre. pupillarē aūt nō ꝯtinebit cū fuerit facta Bern. maiori, & exñco, ꝭm iura cōia &
8 vul. Et † ꝙ ista scđa substō facta Bernar. fuerit cōpēdiosa, ꝯcludēter ꝓbatẗ ex diffōne ipsi⁹ cōpēdiosæ tradita ꝑ Doct. vbi s. & q̄uis in hac substōne nō appareat appositū illud verbū distributiuū, qñcūq;, tñ adhuc idē dicere cogimur, ꝑp illa ver. moriatẗ, ꝯtinētia ꝯdōnē mortis & hñtia tractū successiuū; cū qs sp possit mori. l. 1. ff. de ꝯdi. & dem. & iō ista substō facta post mortē Bern. fuit, & est ꝯpēdiosa, vt post gl. volūt Fulgo. Pau. đ Cast. Ale. & Mod. in l. ī testō. C. de test. mil. & refert & sequiẗ Dec. in d. l. ꝑcib nu. 16. & d. ꝯs. 614. nu. 2. & ꝑ Ale. ꝯs. 22. col. 2. ver. diceretẗ, vol. 2. & Soc. ꝯs. 113. Suprascripti, col. 3. ver. sed istę rōnes, vol. j. & bñ facit tex. ī d. c. si pr̄, & ī d.
9 c. Raynal. & ī d. c. Rayn. Prout † ēt ꝯpēdiosa fuit ꝯsideratis illis verbis, sine filijs, hñtib. tractū successiuū, esto ꝙ nō fuerit appositū distributiuū illud, qñcūq;, vt ē tex. aptus ī d. c. si pr̄, & in d. c. Rayn. & ī d. c. Raynu. vbi oēs scri. istud hñt ꝓ absoluto, & firmat Bar. in d. l. Cēturio, nu. 17. 31. & 32. in d. l. ꝑcib. nu. 18. vbi oēs indifferēter ferè, & cōiter istud firmāt, vt ēt faciūt ī d. l. Cēturio, post Bar. & ipse Dec. d. ꝯs. 643. nu. 1. cū si. Stantib. istis: qm̄ D. Bernar. ꝑmortu⁹ fuit D. Petro īstituto, & successiuè decessit D. Petr⁹ ī pup. ętate, dubiū oriẗ, an d. frñitas scđo loco substituta dēat admitti, & succedere D. Petro. Et
10 tenēdo † primā substōnē fcām Petro īstituto fuisse fideicōmissariā, & illā secūdā factā Bernar. ēt fuisse fideicōmissariā, hrẗ cōis ꝯclo, ipsā fraternitatē scđo loco
11 substitutā dr̄e admitti, q̄uis prim⁹ grad⁹ substōnis defecisset, ex quo frñitas admittiẗ loco primi substituti, & fideicōmissum remanet apud hrdē cū onere restituēdi scđo subst. l. j. §. ꝓ scđo. C. de cadu. toll. & tradit ꝑ illū tex. in l. q̄diu. la 3. ff. de acq. hære. in fi. quem scri. oēs cōiter sequunẗ, vt plenè ꝓsequitur Soc. ꝯs. 52. vt verā. col. fi. in quarto casu, vol. 1. qđ ꝯs. cōstitutū hr̄ in 3. vol. cōsi. Cor. nu. 298. & qđ cōs. approbarūt subscribendo Io. Ba. Caccial. & ipse Cor. & Dec. plenè ꝓsequiẗ ꝯs. 238. Proponiẗ. col. 1. & 2. diffusius ꝯs. 427. Licet in casu. per totū, & firmat idē Cor. ꝯs. 180. Multitudo. col. 3. & seq. & Ias. ꝯs. 148. Aggredior primū. col. 3. & seq. in l. 1. nu. 29. & 30. ff. de vulg. & pupil. cū alijs in dictis locis allega
11 tis. Et † posset sñia ista cōprobari tenēdo primā substitutionē facta Petro, fuisse cōpēdiosam, & cōprehēdisse vulgarem, pupil. & fideicōmissariam, vt deduximus, ita

vt pinde hr̃et,ac si D.Petro substitutus fuisset Bernardin⁹ vulgariter,pup.& p fideicõmissũ,quo casu in electione D.Bernar.substituti fuisset venire p.q̃ substõnẽ voluisset,p l.recusare.§.Titius.ff.ad Treb.cũ alijs iurib. citatis p Bar.ĩ l.Cẽturio.nu.38.ver.idẽ si testõr.ff.đ vul. quę†cõiter sequũtr Doct.ibi citãtes eũdẽ ĩ alijs locis, & alle.aŀs ɔcor.ẜm repe.ibi.fol.mihi.28.col.4. nu. 414.& seq.vt post Bar.& antiq.ẽt firmãt Mod.maxi. Dec. ĩ d.l. p̃cib.nu.20.& Lud.Bol.ɔſ.15.Viso casu.col.j.cũ si.Nec distinguẽdũ erit,vt faciebãt Dec.vbi s̃. & D. Clau.ĩ d.l. Cẽturio.an testõr exp̃sè distribuisset plures casus : vt tũc cessaret electio: qñ huic dist.obstat d.§. Titi⁹,vt firmãt,& ꝓsequũtr repe.ĩ d.l.Cẽturio.f.19.col.1.nu.417.& seq.Recti⁹ tñ ɔsiderãdo,verior vr̃ alia opi.supi⁹ p me citata & approbata,volẽs illã primò substõnẽ ɔpẽdiosã factã D.Pet.mortuo ĩ pup.ętate ñ ɔp̃hẽdisse fideicõmissariã:qñ verificata fuit ĩ pupillari directa,vt iã oñdim⁹, ɔñr ɔsiderata facti ɔtĩgẽtia,illa prima ñ ɔtinebat fidei. cũ casus illi⁹ cessauerit,& ñ ɔtigerit,qa D.Pet. mortu⁹
12 fuit pup.& pupillaris directa sola hẽbit locũ.Et†expirauit ẽt illa vulgaris sub illa ɔpẽdiosa ɔp̃hẽsa: cũ D.Petr⁹ adiuerit hr̃ditatẽ pr̃nã,vel illi,se ĩmiscuerit.l.post aditã. cũ vul.C.de ĩpub.cessabitq; ꝓpea electio,& oĩa q̃ supi⁹ fuere adducta electionẽ ɔcernẽtia: cũ electio cadat in plurib.vt ff.đ opt.leg.& ĩ l.serui electi.de le.j cũ ɔcor.& ɔsiderata facti ɔtĩgẽtia ista ɔpẽdiosa facta Pet.ñ potuit verificari,nisi ĩ pupillari,q̃ sola locũ hẽbit , ɔñr ñ dabitr loc⁹ electioni,& sic mortuo Pet.pupillo substõ illi facta
13 illi ñ potuit eẽ fideicõmissaria. † ꝓut ẽt illa scđa substõ ɔpẽdiosa fcã Bern.ñ potuit verificari ĩ fideicõmissaria cũ ipe Bernar. decesserit añ Petrũ , & nũq̃ adiuerit illi⁹ hr̃ditatẽ,quo casu fideicõmissaria nullo mõpotuit sibi locũ vẽdicar,necessariò regrẽs hr̃ditatis aditionẽ. l.ille à quo.§.si đ testõ.ff.ad Tre.& p Bar.ĩ d. l.Cẽturio.n.32. & alios scri.ibi alieg.ɔc.vt ẽt faciũt ĩ d.l.p̃cib. & ĩ d.c.si
14 pr̃.& ĩ d.c.Ray.& ĩ d.c.Ray. †Omisso igr̃ isto casu minimè aptãdo p̃nti disceptatiõi , necessariò versamur ĩ alio casu,qñ ĩstitut⁹,cui fcã fuit ɔpẽdiosa substõ,mortu⁹ extitit ĩ pup.ętate,& p⁹ primũ substitutũ , & qñ prim⁹ substitut⁹ mortu⁹ fuit añ ĩstitutũ,& huic primo substõ fcã fuit ɔpẽdiosa substõ sub illis verbis,si morerer̃ sine filijs an isto casu fr̃nitas , prędicta scđo loco substituta mõ,quo s̃.succeder̃ possit pupillariter,& directò D.Petro morięti ĩ pupilla.ętate p⁹ Bar.iã p̃mortuũ Petro & decedẽte cũ filijs,an verò D.Pet.tãq̃ ab ĩtest.mortuo & cessãte d.substõne succeder̃ possit D.Blasia ei⁹ amita ꝓ
15 ximior ẜm iura cõia & vulg. †Nec.n.disceptãdũ venit, an filij D.Bern.possit succeder̃ vr̃ ne,ꝓrsũ.n.fuer̃ exclusi,tũ qa fili⁹ mascul⁹ D. Bern. ẽt p̃mortu⁹ fuit D.Pet.ad
16 no.ĩ l.ex fcõ.§.si qs ãt.ff.ad Treb.tũ † quoq; qñ filij ipsi⁹ Bernar.ñ fuerũt dispositiuè p testõrẽ vocati,sed solũ positi ĩ ɔdõne, q ex ꝓpria psona venir̃ nõ p̃nt.l.si qs
17 sub ɔdõne.ff.si qs om.cau.test. †Nec ẽt iur̃ trãsmissiõis cũ Bernar. substitut⁹ mortu⁹ fuerit añ Petrũ , ẜm cõẽ ɔclõnẽ gl.ord.l.j.C.đ his q añ ap. tab. & plenè ꝓsequitr Soc.p⁹gl.& antiq.ĩ l.hr̃des mei,§.cũ ita.ff.ad Treb.cũ alis citatis p Ias.p⁹ Bar.& aliqs Doc.ĩ l. cũ filiosa. ĩ 5.no-
18 tab.n.14.đ le.1.& pluries ɔsului.†In hac igitr sp̃e prima facie dđm vr̃,D.Blasiã dr̃e succeder̃.& fr̃nitatẽ excludi, qñ ipa fr̃nitas fuit substituta D.Bern.mortuo ante Petrũ,q̃ substõ redita fuit ĩnutilis & caduca, & fr̃nitas nõ fuit substituta Pet.vñ illã substõ Bernar.ĩutilis ñ potuit
19 facer̃ aliã vtilẽ,arg.l.null⁹ soli⁹.C.đ dec.li.10.Et †qa ipsa fr̃nitas ñ dẽt pl⁹ capere q̃ caper̃ potuisset Bern.cui fuit substituta,arg.l.publi⁹.§.fi.ff.de cõd.& de. nec testõr vr̃ pl⁹ cõcessisse dictæ fr̃nitati scđo loco substitutæ, q̃ Bernar.primo loco vocato & p̃dilecto vt ferè ĩ teris vr̃ ɔsuluisse Oldr.ɔſ.177.Testõr in suo vltimo testõ. vbi ex
20 alijs plurib.vr̃ hãc ɔclõnẽ firmare. Et † ex eo ẽt qñ illa pupillaris substõ cõprehẽsa ĩ cõpẽdiosa facta D.Pet.p̃mortuo Bern.substituto.ñ potuit trãsmitti ad ipsã fr̃nitatẽ scđo loco substitutã,p l.q hẽbat . vbi oẽs no.ff.de vul.& pup.& iũctis no.ĩ l.si mr̃.§.j.ff.eo.& p Soc.cõſ.52. col.pe.ĩ 2.casu,cũ alijs s̃.relatis.Nec obstabũt d.Ba.ĩ d.
12 l.q̃diu.ĩ fi.& aliorũ sequac.supi⁹ citatorũ:†qñ illa ꝓcedũt,qñ vtraq; substõ erat fideicõmissa.& prim⁹ institutus fuit mortu⁹ maior & pubes,& ita ꝓpriè loqr̃ Pau. de Cast.cõsi.152.aŀs cõsi.mihi.352. P̃ns dubiũ.& Dec. d.cõſ.228.& cõſ.427.& Bal.ĩ ɔſ.suis relatis p Cor.d.ɔſ.
22 180.Prout†ẽt ipsa fr̃nitas vr̃ excludi,nã vocata fuit sub illa ɔdõne,si Bernar.mortu⁹ fuisset sine filijs, q̃ ɔdõ nõ extitit,nec fuit purificata:cũ ipse Bernar.mortu⁹ fuerit relictis filijs,quorũ supexñtia p⁹ mortẽ Bern.vr̃ esse sufficiẽs ad exclõnẽ fr̃nitatis substitutæ.Nec curãdũ erit; qđ postmodũ euenerit đ dictis filijs,ẜm Old.ɔſ.21.Thema tale est,p l.cũ vxori.C.qñ dies leg.ced.&Pau.de Ca. in l.ex facto.§.pe.ff.ad Treb.& Dec.d.ɔſ.427.in prin.Et
23 p †istud fundm̃ hãc sñiã secut⁹ est Cor.d.ɔſ.180.col.4. & 5.vo.4.vbi se fundat p d.l.q hẽbat,& p hãc ɔdõnẽ,si sine filijs,q̃ dẽt o pari effectũ,vt supextãtib.filijs, & sic nõ adimpleta ɔdõne,euanescit scđa substõ,sicut euanescit
24 ĩ casu d.l.q hẽbat.Et†qa vna determinatio pariter respiciẽs has ɔdões dẽt æquaŀr illas determinare,arg.l. iã hoc iure.ff.de vul.& pup.& l.q̃uis.C. de impub. & sicut defect⁹ɔ dõnis in casu d.l.q hẽbat,annullat ẜm substõnẽ,ita erit in ɔdõne p̃nti,si Bern.morerer̃ sine filijs.
25 Et†qa sicut substõ ista scđa facta à Bernar.redderer̃ nulla in capite substõnis vulgaris,si Bernar.adiuisset hr̃ditatẽ D.Petri,eodẽ mõ dẽt reddi nulla p caput illi⁹ ɔdõnis,si sine liberis morerer̃ : vt æqualis sit determinatio istarũ duarũ substõnũ,vulgaris,& fideicõmissarię ɔprehẽsarũ ĩ illa cõpẽdiosa facta D. Bern.in qua vocatr ipsa fr̃nitas,vt plenè ꝓseqr̃ Corn.ɔſ.180.col.4.& 5.Et hmõi sñia cõprobari posset ex plurib.alijs adductis p Ias.col. 1.& 2.vol.2.& Dec.d.ɔſ.427.col.1.qb.tñ ipsi rñdẽt,q̃ videri poterũt,in casu cui⁹ cõſ.ẽt cõsuluit Frã.de Cur.ɔſ. 51.Istis tñ minimè obstantib.dico fr̃nitatẽ ipsã vltimo loco substitutã succedere D.Petro mortuo in pup.ęta te,virtute substõnis pupillaris cõprehẽsę in illa cõpendiosa,licet Bern.j.loco substitut⁹ fuerit mortu⁹ añ ipsũ
26 Petrũ exclusa ꝓrsus ipsa Blasia eius amita.Cũ †cã testati p̃cedat cãm ĩtestati.l.q̃diu.la 2.l.illud.ff.de ac.hę.istide succes.ab intest.ĩ prin.& in auth.eo.ti.& inst. p quas
27 psonas nob.acq.§.fi.cũ vulgarib.Et†p q̃ pupillarẽ directò succeditr pupillo oĩb.bonis eidẽ ꝓuẽtis, tã ex hr̃ditate pr̃na,q̃ aliũde sine detractione alicuius ltĩmæ seu quartę exclusis oĩb.alijs,q ab intestato poterãt d.pupillo succedere,vt ꝓbatr in d.l.si pr̃,& in l.Papinian⁹. §.sed nec impuberis.ff.de inoff.testa.diffusè p Bar. & alios,in l.morib.in prin.& in d.l.Cẽturio.ff.de vulg.& pup.& insti.eo.& d.l.precib.& in d.c.Raynu.& in d.c. Raynal.Et
28 ɔcło ac sñia ista clarè & apertè ꝓbatur per doctr.Bar. in d.l.q̃diu.la 3.col.fi.q̃ Aret.ibi dicit esse cõem,verissimã,notabilẽ,& ab omnib.teneri,& eã sequuntr ibi Bal. Ang.Pau.de Cast.& Imo.col.2.in 2.notab.& col.3.ver. ex̃ gl. asserẽs se pluries in facto illam vidisse, volẽtes,q si testõr instituit filiũ pupillũ,& si filius moriatr in pup. ætate,ei substituit Titiũ,& qñ Titi⁹ decesserit sine filijs, substituit Sẽproniũ,si cõtingat Titiũ primò substitutũ mori añ pupillũ,& deinde ĩ pupillari ætate decedat pupillus,eidẽ pupillo poterit succedere Sẽpronius vltimo loco cõpẽdiosè substitutus p substõnẽ pupillarẽ.
29 Quia†substitutus substituti censetr esse substitutus primi instituti,per tex.in l.si Titius,& in l.cohr̃di,in prin.
30 vbi Bar.& alij no.ff.de vul.& pup.Et†ea rõne qa perempto primo gradu substõnis,admittitr sequẽs gradus.d.l.
31 q̃diu.Eo†ẽt:qñ cõpẽdiosa facta Bernar. comprehẽdit vulgarẽ,vt s̃.ꝓbauim⁹.& ĩtelligi dẽt,si Bernar. ipse moreretr hr̃ditate ẽt nõ adita , & si Pet. pupillo nõ cẽt hr̃s cũ vulgaris ĩ isto casu importãtię locũ hẽat,qñ nõ potuit eẽ hr̃s quocũq; mõ veniat illa impotẽtia.l.cũ pponas.C.de hr̃di.ĩstit.& ibi Bar.in prin.& in l.3.§.fi.de lib.& posth.& l.ab oĩb.§.cũ qdã,de leg.1.& Dec.adducẽs alia ɔsi.416.In testõ,nu.4,in fi.& diffusè p Bar.& alios l.j.ff.de vul.& pup.cũ si.Et vulgaris ista verificata fuit Bernar.p̃mortuo.& non valẽte adire hæreditatẽ P.
32 pupil.Qui†Bernardinus habuit aliã substitutionẽ fideicõmissariam,qñ videlicet ipse p̃mortuo pupillo adijsset eius hr̃ditatẽ,& postea decessisset sine filijs,& ista ꝓsus cessauit,& nullius fuit cõsiderationis D.Bernar.nõ valente hr̃ditatẽ pupilli adire:quia præmortus, & idẽ vltimo loco substitutus isto casu admittetur p pupillarem

larem directā,succedens in locū primi substituti, & ita formaꝛr in casu pñti declarant dictæ substõnes vltimę factæ primo substituto,& sic D.Bernar.ex mēte Bar.& aliorū,p Pau.de Ca.in d.l.q̃diu,col.2.& hāc sniam Bar. & cōem ēt seqꝛ Pau.de Cas.ī d.ↄſ.152.aliàs.353.Pñs dubiū.& Alex.ↄſ.1.col.7.& seq.vol.1.& Ias.in l.1.nu.29.& 30.ff.de vulg.& pup.asserēs in facto itaↄsuluisse,& vere ita ↄsuluit d.ↄſ.148.col.3.& seq.vol.2.vbi ad hāc sniā q̃plura deducit,rñdēs ↄ̄rijs,q̄ oīa videri poterunt, & in casu suæ ↄsultationis idē ēt ↄsuluit Frā.de Cur.d.ↄſ.51. p totū,& iste est casus tertius ↄsideratus ꝓpriè à Soc.d. ↄſ.52.col.fi.vol.j.replicato ī 3.vol.ↄſ.Cor.nu.298.ꝙ appbarūt subscribēdo Caccial. & ipse Cor. & secuti sūt alij citati p Dec.d ↄſ.238.col.1. & 2.& d.ↄſ.427.p totū.
33 Et†ipsa frñitas admittet nō ſm ordinē, & formā testi, sed pp defuncti testoris volūtatē, q̄ lex interpretata est mō,quo s̄.& q̄ volūtas in primis attēdi dēt,ſm iura,& decisi.vulg.& cumulatas p Dec.ī hac specie. d.cōſ.427. col.pe.nu.10.& seq.vt ēt tradūt Bar. & alij oēs, in d.l.q hēbat.Volētes illius dispōnē nō ꝓcedere,qñ apparet de
34 ↄ̄ria volūtate testoris.Et†qa substitut⁹ substituti admittēdus est ad oē illud,ad ꝙ primus substitutus cēet admittēdus:cū succedat loco illius,d.l.Titius.& d.l.cohr̄di,in prin.& p Ias.in d.l.q hēbat,in fi.& in l.Lucius.§.Paulus.
35 ff.de vul.& pup.†Et cū opinio ista ī casu pñti sit vera,&
* cōis,*ab ea ī iudicādo minimè recedēdū erit ſm Ab. p illū tex.in c.capellanus,de fer.& eūdē,& alios, in c.r.
36 de ↄst.in casu nr̄o p Ias.d.ↄſ.148.col.5.ver.& cū ista.Reiecta†illā intelligētia,& singulari opi.Corn.de qua in d. suo.ↄſ.180;ad no.in c.ne innitaris,de ↄst.cū vulg.& qa Cor.ibi alio,& diuerso casu loqꝛ, & nō ī pñti & minus bñ,vt statim dicet,& qa in casu nr̄o ipsemet Cor.firmauit hāc cōem se subscribendo,d.ↄſ.Soc. Ex qb.resultat ↄclō vera,& firma, ipsā frñitatē p pupillarē succedere D.Pet.exclusa ꝓrsus D.Blasia. ¶Nō obstāt adducta supius in ↄ̄riū.& dū primò dicebat, substõnē primā Bernar.fuisse inutilē,& caducā, & non potuisse facere aliā
37 vtilē.Nā†frñitas ipsa nō venit ex pſona Bern.primo loco substituti,sed ex pſona ꝓpria, & substō frñitatis nō accipit vires ab illo gradu caduco,& inutili,in cuius defectū vocaꝛ,vt p illū tex.firmāt Bal.& Mod.in l.3.§.fi.ff.
38 de lib.& posth.Vbi †hr̄,testm̄ posse incipere à scđo gradu,licet primus gradus ipso iure esset inutilis,& nullus, & licet primus substitutus fuisset p̄mortuus instituto, & ita pūctuaꝛ obiectioni rñdet Are.ī d.l.q̃diu, col.pe. ver.sed ad istā rōnē,vbi ēt obiectionē alio mō resoluit, citādo tex.in d.l.cohr̄di,in prin.& ī d.l.si Titius, & vtrobiq; nō Bar.& Doc.vbi substitutus substituti cēset substitut⁹ primi instituti:vt ēt hr̄ in d.l.q̃diu, & dixim⁹ s̄.& ita ēt obiectionē soluit Ias.d.ↄſ.148. col.5. nō ob.ſm,& illā ēt alio mō resoluit Dec.d.ↄſ.427.col.pe.nu.10. col.
39 fi.Nō†ob.ꝙ dicebaꝛ. fraternitatē nō dr̄e plus capere,q̄ potuisset Bern.primo loco vocatus,& p̄dilect⁹,nā Are. in d.l.q̃diu,col.pe.ver.sed istā rō,rñdet, fundm̄ istud nihil valere, ex quo frñitati scđo loco substitutæ non vr̄ plus ↄcessū,sed solū tm̄,q̄tū fuit ↄcessū primo substituto,& scđs substitutus deficiēte primo substituto eodē mō vocaꝛ,sicut vocaret prim⁹ substitut⁹, si hr̄ditas fuisset ei delata,subdēs hāc oppo.esse ↄ̄.d.l.cohr̄di,in prin. & d.l.si Titius.& d.l.q̃diu,& ita ēt resoluit Ias.d.ↄſ.148. col.6.ver.nō ob.ēt 3.rō.& ēt Dec.d.ↄſ.427.col.fin.nec obstabit.d.cōſ.Old.177.nā ad illud, & ad singula ī d.ↄſ. adducta aptissimè,ↄcludēter,ac pluribus modis rñdet ipe Are.in d.l.q̃diu,col.pe.& fi.& diffusius Ias.d.ↄſ.148.col. 4.ver.7.p ista parte,& col.6.ver.nō ob.septimo loco,&
40 rñdet Dec.d.ↄſ.238. col.7.& aptius.d.ↄſ.427.col.pe.& fi.Nec† obstabit.d.l.q hēbat,nā proceditilla,qñ vtraq; substō erat pupillaris,ī qua nō fit trāsmissio ad vltimū substitutū,si casus vltimę substõnis ñ euenit,& ↄtigit, nec aꝛr apparet de volūtate testoris, & iste nō est casus pñs,sed diuersus à nr̄o,vt tradit Soc.d.ↄſ.52. col.pe.ī 2. casu,vol.1.relato ī 3.vol.ↄſ.Cor.supius citato,& approbato p Caccial.& Cor.in d.l.q hēbat;casus substõnis se
41 cūdus nō ↄtingit,vt oēs ibi fateꝛ,post Bar.& gl.& Imo. in d.l.q̃diu,in 2.no.†Et in d.l.q hēbat,aꝛr nō constabat, nec apparebat de mēte dispōnētis,p pea cessat trāsmissio.Si.n.de volūtate dispōnentis posset apparere, fieret trāsmissio ad vltimū substitutū, ēt si vtraq; substō fuisset pupillaris,ſm Bar.ibi,quē cōiter sequūꝛ scrib.ibidē, & in l.si mr̄.§.1.eo.tit.& plura ad idē cōgerit Dec. d.ↄſ.
42 427.col.pe.& fi.nu.10.& ita ēt facit Ias.ↄſ.148.Et†diffusius Frā.de Cur.d.ↄſ.51.vbi plura deducit circa volūtatatē,& mēte testōris oīno obseruādā,& extēdēdā de casu ad casū ad plenè no.ī l.Gallus.§.& qd si tm̄. ff.de lib. & posth.cū si.Casus aūt pñs diuersus est, nā prima substō pupillaris est,scđa verò ↄpēdiosa,ↄphēdēs vulgarē,
43 cuius casus euenit,& ↄtigit, vt ꝓbauim⁹.Et†licet Bern. primò substitutus nō admittaꝛ,eo qa p̄mortu⁹ Pet.admittiꝛ tñ frñitas scđo loco substituta p pupillarē,& succedit d.Pet.in pup.ętate defuncto,ſm cōem opi.Bar.& aliorū supius citatorū.Quāuis frñitas eidē Bern.fuerit substituta:qm̄ illa ver.eidē,& si ria nō alterāt dispōnem, qn pupillo possit succedi.l.si ita scriptū. §.qui filio.ff.de
44 bo.pos.sec.tab.& l.j.ff.de vul.& pup.cū vulg. Nō†ob.ꝙ dicebaꝛ,doct.Bar.in d.l.q̃diu,loq, qñ vtraq; substō erat fideicōmissaria, cōcediꝛ nāq; istud Bar.& sequa.s̄.relatos istos casu loq.Verū loqꝛ ēt aptissimè, & expssè,qñ prima substō fuit pupillaris,& scđa erat ↄpēdiosa ↄphēdēs vulgarē,licet facta esset sub illis ver.si primus substitutus decederet sine filijs, & ille primus substitut⁹ mortuus fuit añ primū institutū.Isto.n.casu primo īstituto decedēti in ætate pupi. succedere dēt p pupillarē,scđo
45 loco substitutus,& sic Bar.loqꝛ ēt ꝓpriè in teris nr̄is,& eū cōiter sequūꝛ Doc.p me s̄.citati.Et †licet Bar.in d.l. q̃diu,ñ dicat verbis aptis,primū substitutū fuisse p̄mortuū,relictis filijs,vel ne,& Cor.d.cōſ.180. vol.4.ītelligat Bar.qñ prim⁹ substitut⁹ mortu⁹ fuit nullis relictis filijs: tñ hmōi ītelligētia,& restrictio nō ↄuenit d.Bar. gñaꝛr loquētis,iuxta no.ī l.j.§.gñaꝛr.ff.de leg.pstā.& ī l.in fraudē.§.fi.ff.de test.mil.tū,ēt,qa rōes,& dicta Bar.dū rñdet obiectionib.aptè īdicāt,& oñdūt,ↄclōnē suā ꝓcedere, siue prim⁹ substitut⁹ decedat relictis filijs,siue nō,& verissimū ē,vt statim dicā, & ꝙ Bar.hoc velit,aptè firmat Pau.de Ca.d.ↄſ.352.& ita ēt ītelligit Ias. d.ↄſ.148.Frā.de
46 Cur.d.ↄſ.51.Dec.d.ↄſ.238.& diffusius,d.ↄſ.427.necnō, & Soc.s̄.citat⁹.Nec†obsta.illa ↄdō, si Bern.mortu⁹ fuisset sine filijs,q̄ vr̄ expirasse relictis filijs,& ↄdōne defecta p exñtiā filiorū nō poterit frñitas venire substituta, &
47 vocata sub cōdōne,q̄ iā defecit.l.filiusfa.§.cū qs,de leg. 1.cū alijs s̄.in ↄ̄riū deductis.Cessat †.n.fundm̄ istud,qđ fuit potuissimū Cor.d.ↄſ.180.ex dictis p Dec.d.ↄſ.427. col.pe.& fi.dicētē,& volētē vltimo loco substitutū sub ista cōdōne nō admitti ſm ordinem,& formā testi, ex quo cōdō nō fuit adimpleta.Admittiꝛ tñ ſm volūtatē testōris,q̄ lex īterptaꝛ,vt prima substõne effecta caduca prim⁹ substitut⁹ remaneat grauat⁹, & illi succedat scđs substitut⁹,q venit ex pſona sua,& ↄsideraꝛ scđs su⁹ gradus,vt ēt plenè ꝓseqꝛ Ias.d.ↄſ.148.& Fran.de Cur.d.ↄſ. 51.& Pau.de Ca.ↄſ.supi⁹ citato,vbi difficultati & obie
48 ctioni alio mō rñdet.Et † q̄ obiectio meli⁹ & aptius tolliꝛ ex dictis Bar.& aptius Pau.de Ca.in d.l.q̃diu.col.2.& aliorū volentiū hāc ↄpēdiosā factā primo substituto ↄtinere vulgarē,si ipse Bern.primò substitutus nō esset hr̄s,& ista fuit verificata in casu pñti,qa p̄mortuus fuit Ber.Pet.īstituto,vt iā oñdim⁹.ↄtinebat ēt ista ↄpēdiosa fideicōmissariā substõnē, casu quo Bern. fuisset hr̄s,& successiuè mortu⁹ fuisset sine filijs ex qb.patet,illā ↄdōnē sine filijs, ita à l.& iure interpretatā , nihil facere,& nullius eē ↄsiderōnis ī casu pñti,siue extēt filij,siue nō: qm̄ nō versamur ī casu substõnis fideicōmissarię,ī qua d.ↄdō fuit apposita,ex quo casus nr̄ ↄsistit in illa vulgari ↄtēta sub ↄpēdiosa,iā adimpleta & purificata,ōīr nihil faciūt ↄsiderōnes Cor.nō.n.pñt.adaptari ad casum
49 nr̄m,vt aptissimè ex deductis ↄstat. Nec† istis erit impedimēto,ꝙ vlt.loco dicebat Cor.d.ↄſ.180.vt à pari ꝓcedat ↄdō,de qua,in d.l.q hēbat.& ↄdō ista,si sine filijs, vt sicut p defectū vnius vitiaꝛ substō scđa,ita vitieꝛ p defectū alterius ↄdōnis,si sine liberis,cū in vtraq; eadē faciēda videaꝛ determinatio,cessat nāq; obiectio ista data diuersitate rōnis & casuū cōtingētiū, vt expressè hr̄ ī d.l.iā hoc iure.& no.oēs,in d.l.q̃uis, & diffusius Mod. post Ale.in l.in testō,C.de test.mil.& p Dec. consſ.416. col.2.

col. 2.& seq.nu.13.& 19.diuersitas aũt rõnis & casuũ in pñti specie aptè oñdit̃,nã ꝯdõ,de qua,in d.l.q hẽbat.,ꝑr ius defecit,nimirũ si cessabit substõ. At in casu nr̃o verificata fuit ꝯdõ:qa Bern.nõ fuit hr̃s,& Pet.mortuus ẽ in pup.ætate,& ꝑñr ꝯtigit casus substõnis scd̃æ,vt ꝓbauimus,& ꝯdõ illa,si sine filijs,in casu pñti nullius est cõsiderõnis,vt aptissimè supius deduxim⁹. & d.l.q hẽbat. diuerso satis casu ꝓcedit,vt deduximus, & ex illo non possumus inferre ad pñtẽ satis diuersũ ſm iura vulgaria.

50 Nõ †ob.ꝙ postremò dicebat Cor.vulgarẽ & fideicõmissariã ꝯphẽdi sub illa ꝯpẽdiosa facta Bern. & has duas substõnes pariformiter eẽ determinãdas,ita vt sicut vulgaris defecisset Bernar.adeũte hr̃ditatẽ,ita ẽt deficiat Bern.moriẽte relictis filijs, vt det̃ istis sĩitudo harũ substõnũ ꝯphẽsarũ ĩ illa cõpẽdiosa,q̃ ꝯsiderõ coadiuuat̃ ex d.Soc.in l.cũ auus.col.8.ff.de ꝯd.& de. quẽ refert

51 Dec.d.ꝯſ.416.col.2.tñ†Dec.ibi rñdet obiectioni,vt sĩitudo ꝓcedat in his,in qb.põt accõmodari, & datur adequatio,& rõnis idẽtitas. at qñ diuersa viget rõ & casuũ ꝯtingẽtia,secus erit.

52 Et†sufficiet,sĩitudinẽ ꝓcedere in illis,in qb.eadẽ viget rõ,licet sĩitudo & æqparõ cesset ĩ alijs ꝑꝑ rõis diuersitatẽ & casuũ ꝯtingẽtiã,vt plenè post alios ꝓseqt̃ Fel.in c.trãslato.de ꝯsti.ĩ cãsu aũt nr̃o aptissima hr̃ rõis diuersitas,ac facti ꝯtingẽtia ꝑ oppositũ eius,ꝙ ꝯsiderauit Cor.qm̃ vulgaris ꝯphẽsa sub ꝯpẽdiosa habuit & sortita ẽ effectũ , & minimè defecit;cũ Bern.ipse nõ potuerit adire hr̃ditatẽ : qa ꝑmortu⁹ fuit Petro,& hoc stãte,nihil curãdũ est de illa ꝯdõne,si sine filijs decessisset,q̃ isto casu nõ ꝯsiderat̃,sed in alio veniebat ꝯsiderãda,qñ Bern.adiuisset hr̃ditatẽ,ꝑ cuius aditionẽ expirasset vulgaris,& ita ẽt, post hr̃ditatẽ ꝑ eũ aditã expirasset fideicõmissaria, si Bern. decessisset relictis filijs,at in spẽ pñti cessant ista,cũ Bern.hr̃ditatẽ nõ adiuerit,vt deduximus. Vltimò nõ ob.alia, q̃ adduci possent in fauorẽ D.Blasiæ,& ad exclõnẽ fr̃nitatis , nã ꝑ illis oĩbus aptissimè hñr rñsiones , & resolõnes annotatæ, & descriptæ in d.ꝯſ.Soc & subscriptionib.ipsius, & ex dictis Bar.Pau.de Cast & Are.in d.l.q̃diu. & oĩum scrib.ĩ d.l.q hẽbat.& in ꝯſ.Pau.de Cast.pal.350.Frã.de Cur.ꝯſ. 51.& plenius Iaſ.d.ꝯſ.148.& Dec. d.ꝯſ.238.&427. necnõ,& alijs ꝯcor.Ex qb.deductis firma,& solida resultat ꝯclo,fraternitatẽ ꝑdictã ꝑ pupillarẽ,& directò posse & debere succedere D.Petro in pupillari ætate defuncto, exclusa prorsus D.Blasia eius amita. Parisius Bono.

S V M M A R I V M.

1 *Pia causa vocata sub aliqua conditione,non potest venire illa nõ adimpleta. & nu.11.*
2 *Linea descendens alicuius dr̃ incipere à primo eius descendente.*
3 *Linea quæ non incepit,non potest finem accipere.*
4 *Casus à testatore omissus decidendus remanet secundum ius cõe.*
5 *Filio decedenti succedit pater ab intestato.*
6 *Conditio voluntaria adimplenda venit in forma specifica.*
7 *Dispositio facta in vno casu,non trahitur ad alium casum omissum & nu 9 & 10.*
8 *Et fauore piæ causæ, quæ non potest venire per casum omissum, & nu.20.21.& 22.*
9 *Illa ver.tunc & eo casu, restringunt, & limitant dispositionem.*
10 *Pia cã limitatè vocata in vno casu nõ põt venire ꝑ aliũ omissũ.*
12 *Vnum caput testamenti declaratur per aliud.*
Linea descendens ex quibus dicatur considerata à testatore, vt quid diuersum à stipite,à quo debet descendere.
13 *Quod testator non expressit,illud omisisse dicitur.*
14 *Expressũ in vno capite testamenti,non dicitur repetitum in alio.*
15 *Nõ sufficit dicere testatorẽ id voluisse, si nõ processit ad dispõnẽ.*
16 *Coniecturata mens testatoris colligenda est ex verbis , per eum prolatis,& expressis in testamento,& non aliter.*
17 *Dictũ Rom.in auth similiter. quo casu ꝓcedat, & nu.20. & 21.*
18 *Fauore piæ causæ multa priuilegia sunt concessa,& nu.17.*
19 *Priuilegia ista non sunt extendenda.*
22 *Piæ causæ fauor nõ attẽditur, quãdo adest voluntatis defectus.*
23 *Nec quando versamur in dubio.*
24 *Ad casum omissum non fit extensio,quando cõtingit præter testatoris voluntatem , etiã si in illo adesset maior ratio disponendi.*
Verba testamenti non debent reddi superflua.
Verbum omissum à testatore suppletur, vt orationem perficiat.
25 *Cõdõ.si sine filijs qs decedat verificat̃ ĩ grauato moriẽte ĩpubere.*
26 *Qñ testãor seipsum declarat,cessat interpretatio,et glossatio legis.*
27 *Vbi adest manifestus sensus testatoris,alia interpretatio non est necessaria.*
28 *Expressum facit cessare tacitum.*
29 *Verba prolata à testatore si institutus decedat in pup.ætate,non producunt effectum pupi.substitu.si substitutus non erat eius filius,sed extraneus.*
30 *Caput testamenti quod refertur ad aliud caput,debet intelligi secundum qualitates appositas in illo,ad quod refertur.*
31 *Lineæ appellatione qñq; cõtinetur ipse stipes nõ solũ descẽdẽtes.*
32 *Fallit,quando voluntas disponentis apparet in contrarium.*
33 *Verba geminata relationem habent ad præcedentia, & secundũ illa interpretantur.*
34 *Dictio,dicta,præcedentia refert.*
35 *Vocatus deficiente linea,quæ prohibita esset alienare,non potest venire existente aliquo de linea , quia inter illos inductum fuit fideicommissum. & nu.37.*
Et vltimus de linea poterit alienare.
Successio ab intestato legalis alienatio dicitur.
36 *Sicut nõ prohibetur alienatio,quę fit per hominẽ,ita nec legalis.*
37 *Alienationis prohibitio cuius fauore dicatur facta.*
38 *Pia causa non potest dici substituta,quando vocatur limitatè ad relictum particulare.*
39 *Hæres hęredis dicitur hæres primi testatoris.*
40 *Qui succedit testatori per mediam personam, dicitur illi immediatè successisse.*
Executores dati in testamento alio dato hærede non habentur loco hæredum,& nu.39.& 41.
41 *Prout non sunt loco hæredis, quando dati sunt ad distribuendũ rem certam particularem.*
42 *Executor datus ad distribuendum iudicandus est , qualis iudicatur ille,propter quem datus est.*
43 *Executor ad distribuendum pretium redigendum ex venditione rerum non tenet locum hęredis.*
44 *Verbum distribuere,obliquum est,& adiectum certæ rei,non trahitur ad vniuersum.*
45 *Substitutus per verbum commune in re certa non dicitur substitutus in vniuerso.*
46 *Substitutus in vsufructu per verbum commune non poterit consequi proprietatem.*
47 *Vsusfructus ius non videtur relictum, quando data est pecunia redigenda ex fructibus.*
48 *Vna determinatio determinat pariter omnia , ad quæ refertur.*
49 *Differunt,an sint fructus distribuendi, & an pecuniæ redigendæ ex fructibus.*
50 *Differt,an res ematur ex pecunia pupilli,vel ex pecunia redigenda ex venditione rerum pupilli.*
51 *Differt satis,an distributio sit facienda ex fructibus, vel pecunia redigenda ex fructibus.*
52 *Executor datus ad vnum casum,non dicitur datur in alijs.*
53 *Executores testãrij nõ pñt distrahere fructus irrequisito hęrede.*
54 *Potest enim hæres retinere fructus & offerre pretium illorum.*
55 *Executores dati ad distribuendum bona post mortem hæredis habentur loco hæredis,& nu.56.*
57 *Limitatur autem istud multipliciter.*
58 *In executoribus datis suppletur ver.accipiant, quod directũ est.*
59 *Quo casu istud procedat & locum sibi vendicet.*
60 *Legatum vsusfructus cum prohibitione alienationis,quando importet legatum proprietatis.*
61 *Verb.residuum,quando trahat ad se totum, & seq.*
62 *Verb.perueniat,commune est.*
L.2.C.de hære. insti.quo casu procedat.
63 *Verb.residuum ratione adiuncti non importat totum.*
64 *Adiuncti ratione dispositio alteratur.*
65 *Verb.in pupillari ætate decedenti.inducunt substitutum in re certa posse consequi totum; quo casu & quando id procedat.*
66 *Ius accrescendi locum habet in substituto in re certa.*
67 *Quo casu id procedat declaratur.*
68 *Fallit in potestate data executoribus,& etiam alibi.*
Clausulæ appositæ per notarios ex eorũ stylo parũ attenduntur.
70 *In executores testamẽtarios nõ transfertur aliquod dominium sed solum administratio, & tenentur de mala administratione.*
71 *Eps dicitur perpetuus executor,& quando hẽatur loco hęredis.*
72 *Executores perpetuo dati,regulantur secundum personas, quas representant,& personæ representatę nihil plus capiunt ex persona executorum.*

Per-

73 *Perſonę alimẽtandæ penes quas perſonas debeāt morã trahere.*
74 *Hæreditas adita non dicitur amplius defuncti, ſed hæredis.*
75 *Excluſis à teſtatore perſonis magis dilectis, cenſentur excluſę magis remotæ.*
76 *In hęreditate aduentitia quęſita filio, vſusfructus q̃ritur patri.*
77 *Etiam mortuo filio, quouſque viuit pater.*
78 *Prohiberi poteſt, vſumfructum quęri patri.*
79 *Teſtator pręſumitur ſe velle reddere conformem cum diſpoſitione iuris communis.*
80 *In dubio capiẽda eſt illa via, per quam nemini inferatur dãnum.*
81 *Vſusfructus formalis quando finitur, conuertitur in cauſalem.*
82 *Vſusfructus relictus alijs, diuidendus venit cum proprietarijs.*
83 *Hęres poteſt habere commodum, licèt fructus ſint diſtribuendi.*
84 *Falcidia detrahitur de omnibus legatis non pijs.*
85 *Vſusfructus relictus ꝑpetuò & in infinitũ, an finiat̃ centũ annis.*
86 *An ſit differentia, ſi relinquitur perpetuò, vel in infinitum.*
87 *Poſſeſſionis commoda multa ſunt & conſiderabilia.*

CONSILIVM LXXIIII.

Vidi Teſtm̃ D.Iob Blanchelli Fauẽtini, quo diligẽter ꝯſiderato, ceſſauit ꝓrſus oĩs vulgaris ſubſtõ vł̃i hr̃di ꝑ eũ inſtituto facta; cũ ipſe Dioniſius hr̃ditatẽ adiuerit, nec ꝯſiderari & adaptari poterit pupillaris; cũ ipſe Dioniſius ex̃neus eẽt dicto teſtõri, ẜm iura cõia & vul. ſolũ igr̃ diſceptãdũ erit, an d.Dioni. factafuerit aliqua fideicõmiſſaria ſubſtõ, & quo caſu, qb. ĩ reb. in, quarũ ꝑſonarũ beneficiũ, & poſtremò, an ipſa cã ꝑ ſubſtõnẽ fideicõmiſſariã poſſit venire, & qua in parte, & qb. ĩ reb. Et maturè ĩſpecto tenore teſtĩ. dico Dioni. ĩ ꝓprietate bonorũ nullũ fuiſſe datũ ſubſtitutũ, nec ẽt in ipſo vſufructu: licet.n.teſtõr ad fructus ſuę hr̃ditatis poſtremò videat̃ vocaſſe piã cãm, vt dicem⁹, tñ caſus ille, quo vocata dr̃, minimè ſucceſſit: defecit.n.cũ teſtõr voluerit piã cãm ad illud relictũ venire finita linea maſculina Dioni. ꝑ mortẽ, de qua ĩ p̃cedẽtib. pluries teſtõr ipſe mẽtionẽ fecerat, ſubſtituẽdo eã Dioni. & demũ volẽs ꝑ ſuos cõmiſſarios reſiduũ fructuũ ſuę hr̃ditatis diſtribui in maritãdis domicellis pauperib. & ſatisfactis pri⁹ ac adimpletis oĩb. alijs legatis ꝑ eũ factis, & ſolutis li.70. ſingulo anno Doctori legẽti inſtõnes, &
1 explicatis alijs ꝑ ipſum diſpoſitis. Et† cũ dictæ ꝯdõnes adimpletę minimè fuerint, pia cã excluſa dr̃. l. q hr̃di. §. fi. l. Meuius. ff. de ꝯd. & demõ. ꝑ Bar. & alios, in l. Gallus. §. & qđ ſi tm̃. ff. de lib. & poſth. cũ ſi. Dictus.n.teſtõr, vt ex lectura teſtĩ aptè colligit̃, dr̃iã exp̃ſſam fecit inter lineã maſculinã deſcẽdẽtem ex Dioni. & inter ipſum Dioniſiũ: vt colligit̃ ex primo capite ſubſtõnis factæ Dioniſio, & ex alijs ſequẽtib. in qb. poſt mortẽ Dioniſij inſtituit filios maſculos ipſius, & oẽs maſculos ĩ infinitũ deſcẽdẽtes ꝑ lineã maſculinã Dioniſij, & demũ dicta linea finita ad illud relictũ vocauit piã cãm, aptiſſimè oñdens, nolle Dioniſiũ ꝯtineri ĩ d. linea, ſed ſolũ ꝯſiderari vt ſtipitẽ; cui nõ apparet ſubſtituta pia cã, ſolũ vocata, defi-
2 ciẽte linea maſculina. Quæ† nõ incipiebat ab ipſo Dioni. ſed ab eius filio maſculo, ẜm Pau. de Caſt. in l. maritus. C. de ꝓcur. Alc. & alios in d. l. Gallus. §. nũc de l. Velleia. & ꝯſ.43. Cõſideratis. vol.3. poſt gl. ĩ c. ꝙ dilectio. & in c. fi. de ꝯſangui. & affini. cũ alijs adductis ꝑ Deci. ꝯſi.
3 366. Viſo. col.2. nu.4. Et† q a d. linea initiũ nõ habuit, verè finiri nõ potuit. l. nõ p̃t videri deſijſſe. ff. de reg. iur. & arg. l. decẽ. ff. de ver. obl. & l. nã & ſi. §. poſt defectũ. ff. de
4 iniuſ. rup. Et† q a caſus iſte quò ad Dioni. fuit omiſſus, & remãſit in diſpõne iuris cõis. l. cõmodiſſimè. ff. de lib. & poſth. l. ſi ex̃neus. ff. de ꝯd. cau. da. cũ alijs citatis per
5 ſcrib. ĩ d. l. Gall⁹. §. & qd ſi tm̃. meritò† d. Dioni. mortuo in pupillari ætate, ſucceſſit magr̃ Origẽs eius pr̃, vt ius cõe diſponit. §. ſi igit̃. in auth. de hr̃d. ab inteſt. auth. ceſ-
6 ſãte. C. de le. hr̃d. cũ ꝯcor. Et† d. pia cã, ꝯceſſo ꝙ illo caſu eſſet vocata ad illud relictũ, de cui⁹ veritate ĩ. dicem⁹, tñ ad illud venire nõ p̃t, cũ defecerit ille caſus, quo aſſerit̃ vocata, & talis eius ſubſtõ non põt ad aliũ, & ſic pñtem caſum extendi: cum cõditio illi vocationi appoſita fuerit voluntaria, & facta ꝑ modũ cõdõnis, & adimplẽda eſſet in forma ſpecificata, ad plenè tradita in d. §. & qd
7 ſi tm̃. Nec† trahẽda venit đ caſu ad caſũ, vt ibidẽ plenè tradit̃, & hr̃ in l. q hẽbat. ff. de vulg. & pup. & plura ad id adducit Dec. cõſ.394. Pro vera reſolutione. col.4. & 5.

8 vbi qbuſdã in ꝯ̃riũ adductis r̃ndet. Eo † magis ꝯſiderata tis illis verbis, tũc & eo caſu, qb. ad illud relictũ vocata dr̃ pia cã, limitantib. & reſtringẽtib. diſpõnẽ p̃ciſè ad caſũ exp̃ſſũ, vt tradit Pet. de Anch. cõſ. 357. ex ſerie teſtĩ, col.3. verſ.3. hoc ꝓbat̃, & alia adducit Dec. cõſ. 89 viſo,
9 col.3. & cõſ.273. in caſu, col. fi. in prin. Et† bñ facit, ꝙ ponit Oldr. cõſ.177. factũ tale eſt, col. fi. ver.4. & vlt. quẽ refert Alex. cõſ 1. vol.1. & ꝙ tradit Pau. de Caſt. cõſ. 14. vi-
10 ſis, & ꝯſideratis. Et† magis in terminis nr̃is eſt, qđ refert Dec. d. cõſ.273. Volẽs piã cãm ſubſtitutã vno caſu, non poſſe venire ꝑ aliũ caſũ, ex quo diſpõ facta in vno caſu, nõ porrigit̃ ad aliũ fauore piæ cãæ, ex quo limitatè dr̃ facta, & ibi r̃ndet quibuſdã obiectionib. q̃ in ꝯ̃riũ poſſent fieri, & magis apertè ad caſũ nr̃m videat̃ ꝯſ. Pet. de Anch.137. principaliter põderãdũ eſt. cõſ.266. iſte magiſter. In quib. arguẽdo ad partes, ꝯcludit, caſũ omiſſũ hẽri ꝓ omiſſo, in nullo cõſiderato fauore piæ cãę, & ꝙ diſpõ facta à teſtõre de pia cã, ꝙ bona diſtribuat̃ ꝓ anima poſt mortẽ inſtituti ĩ vno caſu, nõ porrigit̃ ad aliũ,
11 fauoræ piæ cãæ. Eo † ẽt, cũ ipſa pia cã ad dictũ relictum ſub alijs ꝯdõnib. appareat vocata, q̃ minimè fuere adimpletæ, iuxta not. s. & in l. ſi hr̃di plures. ff. de cõdi. inſt. & quales iſtæ ꝯdõnes fuerint, ſatis oñdũt̃ ex lectura teſtĩ.
12 Et† ꝙ teſtõr ꝯſiderauerit prĩcipiũ, & finẽ lineæ maſculinæ ipſius Dioni. ſatis apparet ex alijs legatis, & capitib. cõtẽtis ĩ dicto teſtõ, ꝑ q̃ eo magis iſtud declarat̃, ad nota. in l. vtrũ. ff. de pet. hæred. & in l. qui filiab. & l. ſi ſeruus pluriũ. §. fi. de leg.1. Voluit.n. poſt factã primã ſubſt õnẽ deſcẽdẽtiũ maſculorũ Dioniſij finita dicta linea, fœminas ſupſtites natas ex Dioni. & ex ſuis deſcẽdẽtibus alimentari, & dotari de fructib. ſuæ hærditatis, & ſic eo caſu, quo Dioniſius habuiſſet filios, & oẽs deceſſiſſent nullis relictis maſculis. Prout ẽt voluit, ꝙ ſi aliqua fęmina nupta deſcẽdẽs ex Dioni. vel eius linea maſculina efficeret̃ vidua, exhiberet̃ ĩ eius domo &c. oñdẽs animũ ſuũ ad lineã, & deſcendẽtes ex Dioniſio, vt ẽt diſpoſuit in c. ſeq. circa dictas viduas. Et poſtremò ordinauit reſiduũ fructuũ diſtribui finita dicta linea maſculina, q̃ caſus minimè ſucceſſit, q̃uis Dioni. mortuus fuerit impubes, ſi.n. voluiſſet d. Dioni. ſubſtituer̃, appoſuiſſet illa verba, mortuo Dioniſio, prout appoſuit illa, & finita eius
13 linea. Et† omittẽdo illa, & ea nõ exprimẽdo, colligit̃ ei⁹ voluntas, vt nõ fuerit ſubſtituere Dioniſio, arg. c. ad audientiã, de decim. & l. vnicæ. §. ſin ãt ad deficiẽtis. C. đ ca duc. tollẽ. Quod inſuꝑ ſuadet̃, nã in alio capite teſtĩ, qñ legauit fęminis Dioniſij, & ex eius linea deſcẽdẽtib. exp̃ſſè d. Dioni. ſubſtituit, ſi mortuus eſſet in pupillari ætate, vel aliàs qñcunq;, & idẽ feciſſet in dicto vltimo capite ſubſtõnis, ſi voluiſſet, & id nõ exprimẽdo, omiſiſſe, &
14 noluiſſe intelligit̃. Nec† expreſſio mortis Dioni facta in primo illo capite, põt dici repetita in vltimo; cũ ſint penitus diuerſa & ſeparata: vt firmat Pet. de Anch. ꝯſ. 19. ꝓ clariori, in fi. & Io. de Ana. cõſ.22. ad approbandã, & Mod. in d. l. qui filiab. & alia adducit Dec. cõſ.416. in te-
15 ſtõ. nu.19. Nõ †.n. ſatis eſt dicere, teſtõrẽ id voluiſſe; neceſſe nã que erat ipſum ꝓceſſiſſe ad diſpõnẽ, aliàs eius voluntas in mente retenta, nullius erit cõſiderationis. l. quidã cũ filiũ. ff. de hære. inſti. cũ alijs collectis ꝑ Alex.
16 & Mod. in l.3. C. de lib. p̃te. Et † q̃uuis in vltimis volũtatib. mens teſtõris cõiecturata attẽdẽdã ſit, ẜm iura vul. tñ illa colligi dẽt ex verbis per ipſum expreſſis, & nõ aliter, ẜm Bal. in l. cũ pr̃, q̃ſt.4. C. de inſt. & ſubſt. cũ alijs citatis per Soc. in l. hr̃des mei. §. cũ ita. col.3. ff. ad Trebel. Et conſiderãdo verba per teſtatorẽ expreſſa, volentem reſiduum fructuũ diſtribui finita linea maſculina Dioniſij ꝑ mortẽ Claræ, colligitur vocaſſe piã cãm ad dictũ relictũ iſto caſu, & nõ alio, & noluiſſe ſubſtituere iſto caſu Dioni. quẽ vt ſtipitẽ, & penitus diuerſũ ab eius linea maſculina ꝯſiderauit, & habuit, vt ẽt eſt videre ex alijs capitib. teſtamenti, & eadẽ rõne teſtõr ad ita diſponendum potuit moueri: vt diſpoſuerit de fructib. ſuæ hr̃ditatis finita linea maſculina Dioniſij, q̃ procedere poterat in infinitũ, q̃ rõ ceſſabat in ipſo Dioni. mortuo ĩpubeř, vł ſine deſcẽdẽtib. et ꝯſiderauit teſtõr, lineã Dioni. diu potuiſſe durare, ita vt parẽtes, & ei⁹ fr̃es ĩ humanis minimè eſſẽt tpe, quo linea recepiſſet finẽ, q̃ ob cãm dedit

dedit execu tores ad distribuendũ,q̃ ꝓrsus cessant Dionisio mortuo sup̃stitib. parẽtib. & sine descẽdẽtibus & fratrib. sup extantib. quos testor nouerat,& amabat,& sciebat eos viuere,attẽta affinitate,ↄsãguinitate, & charitate,q̃ erga eos gerebat, & hac rõne omisit casũ istũ mortis Dionisij in dicto vltimo capite,quo ad illud re-
17 lictũ piã cãm vocauit.Nec†istis hñt obstare adducta p Rom.in auth.sifr.C.ad leg.Falc.quę refert Dec.ↄs.182. nu.2.col.3.& d.ↄs.273.col.1.nu.1.& 2.dicẽtes,ꝙ licet ñ euenerit casus,quo vocata est pia cã ſm verba testi; tñ hẽbit locũ dispõ in fauorẽ piæ cã,arg.l.secũdæ.C.đ ma-
18 nu.test.Et†ibi adducũt alia priuilegia fauorẽ piæ cãæ ↄcernẽtia,vt ẽt facit D.Signor.ↄs.206.&.q̃ dñt Doct. in l. pactũ ꝙ dotali.C.de pact.q̃ hñr in l.sancimus. C. de sacrosan.eccle.& p Anch.ↄs.44.1.facie,& Dec.in l.2.ff.đ reg.iur.& Ias.ĩ l.si id ꝙ.ff.đ iurisd.om.iud.Abb. & Mod. in c.fi.de dona.& Anch.ↄs.42.& q̃ tradũt Doct.ĩ l.licet. C.de pact.& Ancha.ↄs.41.& Fely.in c.ĩ pñtia, col.6.de
19 ꝓba.cũ simi.ↄcernẽtib.fauorẽ piæ cãæ.Nõ†.n.denegatur,piã cãm hr̃e multa priuilegia,& ĩ ipsi⁹ fauorẽ nonnulla fuisse cõcessa ↄ̃ oẽs iuris regulas.Illa tñ nõ sũt trahẽda ad ↄtiã,l.ius singulare.l.ꝙ verò ↄ̃.ff.de leg. & gl.or-
20 dinaria l.à diuo Pio,in prin.ff.de re iud.Isti†igit fauores locũ hẽbũt in casib.expssis,& priuilegiatis, nec trahẽdi sunt ad casũ pñtẽ minimè priuilegiatũ,qñ cã pia limitatè fuit vocata ad certũ casũ,q minimè successit, vt aptè cõcludit ipse Dec.d.ↄs.273.col.2.& 3.ita formiter rñdet ad dictũ Rom.in d.auth.similiter,vt isto casu minimè ꝓcedat,& istud cõprobat pluribꝫ medijs,de qb. per
21 eũ.Et†magis apertè,ꝙ cã pia nõ veniat in casu omisso p testorẽ,ẽt si dispõ esset facta ꝓ anima,& salute ipsius, clarè firmat Anch.d.cõs.137.& d.ↄs.266. ad id adducẽs plura media,ex qb.dictũ Rom.ꝓrsus subuertit,& maximè in casu pñti,ↄsideratis illis verbis,tũc & eo casu, vt
22 s̃.deduximus.Et † qñ fauor piæ cãæ nõ attẽdit,qñ adest defectus volũtatis testoris: vt plura deducit Dec. ↄs.
23 159.casus,maximè col.fi.Et †qa fauor piæ cãæ nõ est attendẽdꝰ,qñ versamur in claro,vt plura deducit idem
24 Dec.cõs.259.visis.col.pe.nu.5.Eo†insup cũ casus cõtingẽs p̃ter ordinationẽ testoris minimè includat ĩ dispõne p eũ facta, ẽt si in illo omisso adesset maior rõ disponẽdi,ſm Cy.in l.ꝙ fauore.C.de legi.& Anch.ↄs.357. ex serie,col.3.Dec.ↄs.218.in casu,col.4.nu.11. & consi. 291.visis,col.pe.nu.7.& cõprobari ista potuerũt ex deducẽdis ĩ,in seq.articulo.Nec ẽt obstat,si dicat, testorẽ isto casu expsè ꝓuidisse;cũ disposuerit in illo capite, si Dionisius decessisset in pupillari ætate,vel aliàs qñcũq; sine filijs &c.parificãdo hos duos casus, disponens fœminas nutriri &c.Et residuum,ꝙ superesset finita linea masculina Dionisij, distribui; qñ euenit casus mortis Dionisij in pupillari ætate,locus vr̃ esse factus dispõni vocãti piã cãm ad residuũ fructuũ,si.n.aliter diceret,illa verba,si decederet ĩ pupillari ætate, redderẽt superflua ↄ̃.l.hr̃dib.§.fi.ff.ad Trebel.cũ si.Et illud verbũ,voluit,de quo in vers.residuũ,determinabit casũ,qñ Dionisi. decessisset in pupillari ętate Itẽ & aliũ, qñcũq; maior factus,&c.Et tale verbũ debuisset intelligi, nisi fuisset expssũ,vt orõnẽ pficiat,arg.l.primæ.§.pen.& fi.ff. đ hær.ist. Cessat nãq; obiectio cõsideratis subseqũtib. capitulis dicti testi.Verũ.n.est in illo primo capite,duos illos casus esse æqparatos,vt feminæ nutrirẽt,qñ Dioni.vel ei⁹ descẽdẽtes mortui essẽt illis supstitib.& ille casus,si Dionisius decederet in pupil.ętate, in hac dispõne frustra-
25 toriè nõ fuit expssus.Cũ †tali tpe moriẽs nõ possit hr̃e
✠ rlr filios,vt aliq voluerint.Sed magis cõis *est in oppositũ,vt ↄdõ illa,si decedat sine filijs,locũ hẽat ẽt impuberẽ decedẽtẽ.c.si pr̃,de testa.lib.6. p Bart. & alios,citãtes alias decisio.in d.l.Cẽturio.& p Doct.in l.ꝓcib.C.de impube.& dicto casu talis æquiparatio locũ hẽbit,vt ẽt ꝓcedit in alio capite sequẽti,ibi,& aliqua,& ĩ alio seq. itẽ voluit,in quib.testor disposuit,qd p̃stadũ esset filiab. relictis à Dionisio,vel ex eius masculis descẽdentib. finita
26 dicta linea.In † ver. ãt, residuũ verò, quo ad reditus & fructus, in quib. vocauit piã cãm testor,ipse apertè declarauit,quo casu vellet illã venire,apponendo aliquas ↄdõnes.Et potissimè illã,qñ finita esset linea masculina,

& nihil vlterius statuẽdo qñ Dionisius sine filijs decessisset,& qm̃ hẽmus apertã glossationẽ & declarationẽ à testõre factã,minimè recurrendũ erit ad glossationem legis,vt tradit Bal.in auth.nisi rogati,col.2.ver. & p hoc
27 soluit.C.ad Treb.Vbi†em̃ adest manifestus sensus testõris,alia interp̃tatio nõ est necessaria.l.3.C. de libe. p̃ter.
28 Et †expressũ facit cessare tacitũ cõsistẽs in interp̃tatione iuris.l.cũ ex filio.§.fi.ff.de vulg.& pup. p Cy. & Bal.ĩ
29 d.auth.nisi rogati.col.2.Illa†.n.verba,si Dionisius ĩ pupi.ætate decessetit,ñ pñt ĩportare directã pupillarẽ, q̃ Doni.esset ex̃neus,& minimè subiect⁹ ptãti testõris . . ex̃neo.insti.de pup.subst.& diffusè p oẽs,in l.2.in princ. ff.e. & quo ad istũ effectũ dicta verba frustratoriè fuere apposita,vt ẽt p eũdẽ testõre fuere ludribrio exp̃ssa,qñ substituit Dioni.ei⁹ lineã vulgariter,pupillari:& p fidei. Solũ igit ↄsiderãda erũt: vt apposita videat respũ tpis, quo Dioni.decessisset sine filijs mascu. quo casu testõr exp̃sè ꝓuidit:vt feminæ alãt,& maritarẽt &c.& demũ exp̃ssit eius mẽtẽ circa alios casus ↄp̃hẽsos in illa ↄpẽdiosa,& postremo vocãdo piã cãm ad residuũ fructuũ nõ simplr,sed sub plurib.ↄdõnib.Et potissimũ illa,si finita eẽt ei⁹ linea masculina,q̃ ꝓrsus defecit, & ea dele-
30 cta pia cã venire ñ p̃t,ex deductis supius.Præterea †si adhuc diceret,hoc vltimũ caput eẽ referẽdũ ad illud, qñ Dioni.decessisset ĩ pupi.ętate,vel aliàs qñcũq; . Adhuc parũ opareť:qm̃ talis relatio ĩtelligẽda eẽt,ſm qualitates exp̃ssas in ipso relato,ſm Bar.in l.1.ff.de recep.& ĩ l. si qs seruũ.§.fi.de leg.3.Relatũ ãt ↄtinet,qñ Dioni. decessisset ĩ pup.ętate,vel aliàs qñcũq; sine masculis, supexistẽtib.feminis,vel qñ adessẽt viduæ,ꝙ residuũ ex reditibus & ĩtroitib.dr̃et dispẽsari, finita dicta linea masculina,& adimpletis & solutis oĩb.alijs p testõrẽ dispositis. Quæ qualitates mõ aliquo nõ apparẽt verificatæ, quo fit,vt talis dispõ ꝓrsus ruat, cũ fundm̃ cãę pię sit sup dictis qualitatib.& ſm eas p testõrem vocet,ad no. p Ioã. And.in c.1.de hom.lib.6.& Bar.in l.1.§.ꝙ ãt.ff.ne qd in flu.pub.cũ si.Prout ẽt obiectio tolliť,faciẽdo adhuc dictã relationẽ,qñ Dioni.mortuus eẽt in pup.ętate. Nã hoc cõcesso,ꝙ minimè verũ ẽ,vt deduxim⁹, adhuc nullibi apparet,Dioni.fuisse factã substõnẽ aliq̃ in ꝓprietate,nec ẽt in toto vsufructu,& cã pia solũ ↄsiderãda venit:vt simplex legataria, vt apte oñdemus in seq. prin.
31 arti.Nec hẽt obstare,ꝙ dr̃,applone lineę venire stipitẽ,vt q ĩ linea dr̃ ↄtineri,& ↄñr ĩ linea Dioni.ↄtinebit ipse,vt sẽtit.Soc.ĩ d.l.Gallus.§.nũc de lege,& ↄs.33.col.4.& 5. vol.3.& p Dec.ↄs.379.Reqsitus.col.1.& 2.& linea dicat finiri nõ solũ,q̃ incepit à Dioni.sed ẽt illa,q̃ nũq̃ principiũ habuit,vt hr̃ in l.oẽs,in princi.& in ver. desinere. ff. vsufr.queãdmodũ caue.& no.gl.in d.l.nõ p̃t videri. ff.đ reg.iur.Cõñr quouis mõ linea, de qua p testõrẽ finiať effectiuè,siue qa nõ ĩcepit,siue qa ĩcepit, & finẽ habuit, loc⁹ vr̃ esse dispõni factæ p testõrẽ, vocãtẽ piã cãm ad residuũ fructuũ, & redituũ qñcũq;, & quoquo mõ linea Dioni.finireť,p q̃ verba geminata tãto magis colligiť mentẽ testõris hãc fuisse,ad no.in l.balista.ad Treb.
32 cũ ↄc.Cessãt†.n.ista in pñti specie,ↄsideratis verbis p testõrẽ exp̃ssis in plurib.capitib.sui testĩ,in qb. apertã fecit dr̃iã inter Dioni.stipitẽ & inter eius lineã,ↄsiderãdo illã de per se vt descẽdẽtẽ à Dionisio,quẽ ↄsiderauit ꝓrsus separatũ ab eius linea,& solũ vt stipitẽ, qui licet quãque ↄtentiuè applone lineæ ↄp̃hendať; tñ id ꝓrius cessat,qñ in oppositũ adest testõris volũtas capiẽtis lineã descensiuè,& nõ ↄtẽtiuè,& linea in casu pñti per testõrẽ ↄsiderata nõ poterit verificari in ipso stipite, quẽ diuersũ habuit à linea,ſm mentẽ cuius linea stabit restrictiuè quo ad vnũ casũ tm̃,arg.l.nõ aliter.de leg.3.& l.in cõdõnib.primũ locũ.ff.de cõdi.& demon. cũ vul.
33 Et†illa verba geminata,qñcũq;,quoquo mõ, cũ dependeãt à p̃cedentib.& ad illa relationẽ hẽant, determinãda veniunt & interpretãda ſm tenorẽ illorũ. l. asse-
34 to.ff.de hære.instit.cũ si.Vt † finita dicta linea masculina veniret pia cã.Nõ.n.simplr testõr dixit finita linea, verũ addit verbũ,dicta,hñs relationẽ ad p̃cedẽtia,& sic ad illã lineã,de qua s̃.dixerat, descẽsiuã, & nõ ↄtẽtiuã, ſm Bar.ĩ l.j.§.hoc edicto.ff.đ postu.& ĩ l.talis scriptura §.fi.de le.1.Præterea si Dioni.cõtineret in linea ſm sensum

ſum aduerſariū, ꝙ ꝓfecto à veritate alienū eſt, tñ illi nō
pōt dici cām piā fuiſſe ſubſtitutā in proprietate, ſe ſo-
35 lū in parte redituū. Et†ſicut vltimus de dicta linea deſcē
ſiua Dioniſij potuiſſet ꝓprietatē alienare: qm̄ nō ſuꝑ-
eſſet aliqs, ꝗ ꝑ fideicōmiſſum repriat̃ vocatus. l. cū pr̃. §.
libertis. de leg. 2. & diffuſè, in l. filiusfa. §. diui. de leg. 1. in
l. ꝗ Romæ. §. coh̃rdes. de verb. ob. Ita poſt mortē Dioni
ſij, cū nullus ſuꝑſit de dicta linea, potuit alienō ꝓprieta
tis applicari eius parētib. illi ſuccedentib. ab inteſtato.
36 Quæ† ſucceſſio legalis alienō erit. l. 3. §. de illo. vbi Bart.
& alij no. ff. ꝓ ſoc. & ꝑ Doct. in l. ſi ita qs. §. ea lege. ff. de
ver. ob. & in vulg. §. diui. Et iſta legalis hoc caſu quò ad
ꝓprietatē minimè erit prohibita: ſicuti nō prohibetur
illa, q̄ fieret ab hoīe, vt in d. §. libertis. in fi. Nec erit impe
dimēto ꝓhibitio alienōnis bonorū immobiliū à teſtō
re facta, q̄ voluit ſꝑ remanere rata & firma in ſua h̃rdi-
tate, ad vsū tñ oīm & ſingulorū h̃rdū, & ſucceſſorū ma
ſculorū ꝑ lineā maſculinā Dioniſij deſcēdētiū, à qua li
nea maſculina voluit dicta bona nūquā poſſe exigere
37 mediāte aliqua alienōne ēt legali. Nā †verū eſt inter di-
ctos maſculos deſcēdētes ex Dioniſio, & durāte d. linea
maſculina fuiſſe ī ductū fideic. ꝑ dictā ꝓhibitionē alie-
nādi, vt plenè h̃r in l. pr̃. §. filiā. ꝑ Bar. & alios, de leg. 3. ꝑ
Alex. & Mod. in d. §. coh̃rdes: & ꝑ Doc. in d. §. diui. dura-
bat tñ tale fideic. q̄diu duraret linea maſculina Dioni-
ſij, & ꝓhibitio alienādi habuit locū viuēte Dioniſio, ſꝫm
aduerſantes in linea ꝯtēto, cuius fauore ꝓhibitio cēſet
facta. l. quoties. C. de fideic. Et finita linea in ipſo Dioni.
ceſſabit ꝓhibitio, ſicut ceſſaſſet in vltimo de d. linea, de
ſcēdēte à Dioni. ꝗ vltimus nō diceret̃ ꝓhibitus aliena-
re, ita ēt & Dioni. nō poterit dici ꝓhibitus tāq̄ vltimus
ꝓprietatē alienare legal̃r, iurib. & deci. qb. ſ̃. Nec ſ̃. de-
ductis h̄nt obſtare q̄dā alia minutula, & nōnullę ꝯiectu
ræ ꝑ ꝑtē aduersā deductę. Nā illorū apta rn̄ſio h̃r ex de
38 ductis. ſ̃. & magis in ſpē in ſequēti articulo rn̄debit. †Et
vt aptius eluceſcat veritas, an pia cā vlt. loco ꝑ teſtōrē
vocata, dicat̃ ſubſtituta vel legataria, & executores dati,
quē locū obtineāt, & qd dicāt ꝯſtituti. Aīaduertēdum
erit, cām piā vocatā ad partē fructuū & redituū nullo
mō dici poſſe ſubſtitutā, ꝙ ꝓfecto reſpū ꝓprietatis du
bitabile minimè eſt: vt oñdimus, nec ēt quo ad integrū
vsūfructū, voluit nāq; teſtōr finita lineamaſculina Dio
niſij, fęminas ex dicta linea ſuꝑſtites alimētari & dotari
expēſis dictæ h̃rditatis, & vlterius ſolui lib. 500. Iacobæ
eius nepti, necnō illi doctori legēti inſtōnes ſingulis an
nis ſolui li. 70. & ſolutis & adimpletis oīb. alijs legatis &
relictis, ac ēt deductis oīb. expenſis neceſſarijs h̃rditatē
ꝯcernētib: reſiduū ītroituū & redituū eē diſtribuēdū ī
maritādis puellis pauperib. ꝑ ſuos executores, q̄ puellę
paupres ſolū ꝑticulare relictū eēnt ꝯſecutæ de reſiduo
dictorū fructuū & ī parua sūma, lib. ſ. 25. ꝑ qualibet, &
ī ſubſidiū ſi ſuꝑeēnt fructꝰ. Ex qb. oīs ꝓrſus ceſſat dubi
tatio, & neceſſariò ꝯcludēdū ſeqt̃, ipſas pauꝑes puellas
ita limitatè, & reſtrictiuè vocatas, nullo mō dici poſſe
ſubſtitutas, nec ī ꝓprietate, nec in toto vſufructu, nec
ad vniuersū, ſed ſolū ad particulare legatū, & ēt in ſubſi
39 diū. †Quò verò ad executores datos ad ꝑpetuū & ī infi
nitū diſtribuēdū fructꝰ, & redditus ad maritādas dictas
pauꝑes puellas, ſatiſfactis alijs legatis, & diſpoſitis; & de
ductis expēſis neceſſarijs ipſiꝰ h̃rditatis, cū ampla ꝑtāte
vēdēdi, & alienādi, ꝯcludēdū ē, eos nō eē, nec reputari
loco h̃rdis: cū appareāt ꝯſtituti ad diſtribuēdū rē certā
& ſic reſiduū fructuū, & alius datus fuerit v̄lis h̃s, Dio-
ni: vꝫ. Et eo mortuo parētes ipſius Dioni. ab īteſtato il
li ſuccedētes, vt fuit deductū. Et ꝗ ꝑ mediā ꝑſonā filij cē
ſent h̃rdes. D. Iob. teſtōris: cū h̃s h̃rdis ſit primi teſtōris
40 h̃s. l. fi. C. de her. inſt. l. ſi qs filiū. §. j. ff. de acq. her. Et† ꝗ ꝑ-
īde h̄nr, ac ſi D. Iob. īmediatè ſucceſſiſſēt: vt firmat Bar.
ī l. Cēturio. ff. de vul. & pup. col. 9. nu. 36. ver. q̄ro vlteriꝰ.
Et iſto caſu executores nō h̄nr loco h̃rdis: cū alius v̄lis
datus fuerit, ſed loco legatariorū, vt sūt aptiſſimę deci-
41 ſiones ſtatim citādę. Prout† ēt tales executores loco h̃r
dū h̃ri nō p̄nt: qm̄ fuerūt dati ad diſtribuēdū rē certā,
reſiduū dico fructuū, quo caſu h̄nr loco legatariorū. l.
quoties. C. de hęr. īſt. l. j. §. ſi ex fundo. ff. e. ti. & tradit Spe.
in ti. de īſtr. edi. § nūc verò aliqua. ver. porrò ſi ſit execu
tor. Bar. in l. h̃rditas, & ibi Ale. in addi. ff. de hær. inſt. Bar.
in d. l. Centurio. col. 8. ver. ſed ſi qd teſtōr dixerit, & in l.
alio. col. 3. ver. ſcđo q̄ro. ff. de alim. leg. Bal. citatus ꝑ Ale.
ꝯſ. 45. habita. col. 3. & ſeq. vol. j. & ꝯſ. 162. Circa primū,
col. pe. vol. 2. & cōſ. 12. attētis. vol. 3. & plura ad idē addu
cit Frā. de Cur. ꝯſ. 74. And. col. 2. ver. quo caſu, & col. fi.
42 ꝓpriè loquēs in terīs nr̃is. Eo† ēt qm̄ executor datus ad
diſtribuēdū, talis iudicādus eſt, qualis iudicat̃ is, ꝑ ꝗ quē
dat̃ executor, ſꝫm Bal. in l. quoties. C. fami. erci. in l. ſi qs
ad declinādū. C. de epiſ. & cle. arg. l. annua. §. Titia. ff. de
ann. lega. & alia adducit Ale. d. ꝯſ. 12. col. 3. nu. 18. & ſeq.
Et qa dictæ pauꝑes, quarū cā dati fuerūt executores ñ
fuerūt inſtitutæ, nec ſubſtitutæ, ſed ſolū particulares le
gatarię, vt deduximus, meritò executores ipſi obtine-
43 būt locū legatariorū, & nō h̃rdū. Prout †ēt qa deputati
sūt ad diſtribuēdū p̄ciū redigendū ex fructib. quo caſu
loco h̃rdū h̃ri nō p̄nt, ſꝫm Bar. in d. l. Cēturio. col. 8. ver.
ſed qd ſi teſtōr dixerit, & Bal. in l. p̄cib. col. antep. C. de
44 impu. & Ale. d. ꝯſ. 45. col. pe. ver. itē aduertēdū. †Et quia
dati ſunt ad diſtribuēdū, ꝙ verbū obliquū ē & directū
certę rei, nō pōt trahi ad vniuerſum; vt ꝑ illū tex. tradit
Bar. in l. cogi. §. & gn̄al̃r. ff. ad Treb. & alia adducit Ale.
45 d. ꝯſ. 12. col. 1. & 2. nu. 4. & 8. Eo† inſuꝑ, nā vocati ad rem
certā ꝑ ver. cōe, nō p̄nt dici vocati ad totū, & vniuersū
ēt ꝑ ius accreſcendi, ſꝫm Bar. in d. l. Cēturio. in 3. q. prin.
nu. 33. vbi Mod. alia adducunt, defendētes Bar. ab alijs,
& firmāt Ro. ꝯſ. 58. & Corn. cōſ. 40. Circa. in lr̃a D, vol.
46 4. cū. ſi. Et† facit bona deciſio Ale. ꝯſ. 17 Circunſpectis.
col. fi. nu. 13. vol. 7. dicētis, ſubſtōnē factā in vſufructu ꝑ
verba cōia nō trahi ad proprietatē, nec ad vniuerſum,
ſed proprietatē interim remanere penes illos ab inte-
47 ſtato ſuccedētes ſubſtituto. Nec† ēt poterit dici in p̄nti
ſpecie vſumfructū fuiſſe relictū piæ cāæ, & in ꝯñtiā ip-
ſis executorib. Nā teſtōr voluit fructus diſtribui diuer-
ſimodè, & inter diuerſas perſonas: vt eſt videre ex teno
re teſtī, volentis quantitatē pecūniarū redigendam ex
fructib. eſſe diſtribuēdā & dandā diuerſis perſonis, quo
fit, vt illis vſusfructus nō poſſit dici relictus, nec ius ip-
ſius, ꝑ l. defuncta. §. fi. ff. de vſufr. & ꝑ Bar. in l. fundi Tre-
batiani. ff. de vſufru. leg. & in l. cotē ferro. §. ꝗ maximos.
ff. de publica. vbi Alex. & alij citāt Bar. in ſuā diſputa. &
48 alias deciſio. †Et ſicuti vſusfructus ius nō pōt dici lega-
tū illi doctori h̄nti legere inſtōnes, nec alijs ꝑſonis lega
tarijs, ita quò ad reſiduū diſtribuēdū in puellas paupe-
res, poterit dici tale ius eſſe legatū, arg. l. iā hoc iure, ff. đ
49 vulg. & pup. & l. q̄uis. C. eo. Prout † ēt qa nō ſunt legati
fructus ꝑcipiēdi ex h̃rditate, ſed illis vēditis, de eorum
p̄cio adimplēda ſunt depoſita à teſtatore & maritādæ
puellæ, & ſoluēdū ſtipēdiū Doctori, & iſtis nō ſunt p̄ſtā
di fructus, ſed pecunia ex fructib. redigēda, q̄ ꝓrſus dif-
ferūt, vt diximꝰ ſ̃. citādo Bal. Bar. & Ale. d. ꝯſ. 45. col. pe.
50 Et† eſt bona deciſ. Bar. & aliorū, in l. 2. ff. qñ ex fac. tut. &
in l. Titiū. §. altero. nu. 1. ff. de adminiſt. tuto. vbi multū
differt, an res aliqua ſit empta ex pecunia pupilli, vel an
ſit empta ex pecunia redacta ex vēdōne rerū pupilli. Et
51 talis† diſtributio pecuniæ faciēda ab iſtis executoribus
multū differt à ꝑceptiōe fructuū, ita vt ꝑtās illis ꝯceſſa
ī vno, nō extēdat̃ ad aliud, arg. l. diligēter. ff. mād. cū vul
52 ga. Et† aptè in terīs nr̃is iſtud firmat Bar. ī d. l. Cēturio.
col. 8. ver. qd ſi teſtōr dixerit. volēs teſtōrē mādātē bo-
na ſua vēdi & diſtribui inter pauꝑes eligēdos ꝑ ꝯmiſſa
rios; multū differre ab illo mādato, in quo electio pau
ꝑerū ſola fuit cōmiſſa, & nō vēdō, nec diſtributio. Nā il
la omiſſa remanet decidēda ſꝫm ius cōe, & ita erit ī caſu
p̄nti, ī quo de ꝑceptione fructuū nulla facta ē mētio, q̄
remanet ī diſpōne iuris, & ꝑtinere dēt ad lr̃imos h̃rdes
53 ipſius Dioniſij. Nō †. n. poſsēt executores diſtrahere il-
los & ꝑcipere, h̃rde irreqſito, ſꝫm Bar. ī d. l. alio. de alim.
leg. Nā h̃rdis p̄ñtia inducere poſſet executores ad vēdē
54 dū alio p̄tio. Poſſet† ēt h̃s retinẽ fructꝰ & offerre p̄tiū,
necnō & dr̃e ſꝫm Bar. vbi ſ̃. ac offerre ſe paratū vēdere,
& de p̄tio ſatisfacere legatarijs, ac dare fideiuſſores, ex
quibus cōſtat circa iſta ſatis verſari intereſſe ipſius hæ
redis. Patet ēt Dioniſio nō fuiſſe ſubſtitutam piā cām,
nec in proprietate, nec in vſufructu, & conſequenter
parentes eius illi ab inteſtato ſucceſſiſſe, & dictos exe-

cutores datos non esse hñdos loco hrdũ, sed solũ loco legatariorũ particulariũ rationib. & decisi. deductis. s̃.
55 Nec† istis hñt obstare, quę ex aduerso adducũtur, & primo illud, ꝙ dicit Bar. in d.l. Cẽturio. col. 5. ver. ꝯriũ. nu. 21. & in l. fundi Trebatiani. in fi. de vsufr. leg. & Alex. d. cõs. 12. vol. 3. Soc. ꝯs. 116. nõ põt negari. col. antep. & pe. vol. 1. dũ volunt, executores datos ad distribuendũ bona post mortẽ impuberis esse loco hrdis, ex quo subintelligit̃ ver. accipiãt, vt tradunt gl. & Bar. in d.l. alio. & ẽt Alex. d. cõs. 45. col. 3. nu. 3. quod verbũ directũ est, & im
56 portare põt instõnẽ vel substõnẽ. Et† cessabit doct. Bar. in d.l. alio. & q̃ dicit Alex. d. cõs. 45. procedũt. n. illa viuẽte primo hrde dato à testõre, post ipsius aũt mortem executores erant loco hrdis, vt ꝑ Alex. d. cõs. 12. & Soc.
57 d. cõs. 116. ad id adducentes alias decis. Rñdet† nãq; istis multipl̃r. & primò procederẽt, qñ nullius alius esset datus hrs, vt datus fuit in casu pñti Dionisius, & eo mortuo adsunt parẽtes ipsius, illi ab intestato succedentes, quo casu executores non pñt esse loco hrdis, vt s̃. deduximus. Prout & scđo ista nõ obstãt, qñ executores fuere dati ad distribuendũ rẽ certã: tunc. n. obtinent locũ hrdũ, ẛm oẽs ꝯclones Bar. & aliorũ s̃. citatorum, & ex alijs s̃. deductis. põt & tertia obiectio cessare: cũ cã pia, quã executores repsentãt, non fuerit instituta, nec sub
58 stituta in ipsa ꝓprietate, nec in toto vsufructu. Et † ver. illud accipiant, vlterius in casu pñti nõ poterit subintelligi, vt ĩducat instõnẽ seu substõnẽ ex causis antedictis: eo ẽt, qm̃ dicti executores nõ sunt dati ad distribuẽdũ oĩa bona, sed limitatè ad ꝑtiũ ex fructib. redigẽdũ, vsq; ad satisfactionẽ legatorũ particulariũ, quorũ vicẽ executores repñtãt, & cũ ipsi legatarij sint particulares, nõ cõsiderabit̃ verb. accipiãt, subintellectũ, nec aliud ẽt directũ: cũ in relictis particularib. nulla sit dr̃ia inter verba directa, & obliqua. l. 2. C. cõia de legat. & per doct. ĩ l. j. de leg. 1. & ita firmat Bar. in d.l. Cẽturio. col. 4. nu. 18. & Alex. d. cõs. 12. nu. 10. & d. cõs. 45. & si bñ aduertat̃, nihil ꝓrsus faciũt verba ista, accipiãt. &c. subintellecta, nã illis alijs medijs rñdet ipse Alc. d. cõs. 45. co. 3. n. 3. & col.
59 pe. & d. ꝯs. 12. nu. 9. & 10. † Et ꝯtingẽtia facti, in d. ꝯs. Alc. 12. & ꝯs. Soci. 116. lõgè ꝯria ẽ, & differt à pñti specie. Nã ibi substõ erat facta filio impuberi, & ĩ ptãte post mortẽ cuius pr̃ dedit executores loco hrdũ, & directò poterãt isto casu venire, ꝙ cessat in Dionisio exñeo ipsi testõri, & ibi ille impubes mortuus hẽbat substitutos, datos à parte excludẽtes alios, q poterãt pupillo ab intestato succedere, at hic secus erat: cũ Iob habuerit hrdẽ Dionisiũ, & illo mortuo eius parẽtes, vt fuit s̃. deductũ. Præterea in illis ꝯs. executores erãt dati indefinitè ad distribuẽdũ bona, & sic oĩa, hic verò dati fuerũt, in reb. particularib. qb. ꝯsideratis minimè inferendũ est, casũ pñtẽ posse adaptari ad deducta ꝑ Alc. & Soc. cõs. qb. s̃. cũ Alex. ipse in alijs cõs. s̃. citatis aptè firmauerit in pñ
60 ti facti ꝯtingẽtia ꝯriũ. † Scđò non ob. dũ dr̃, executores istos esse datos ad distribuẽdũ fructus, & ꝙ ꝓhibiti fuere alienare bona immobilia testõris & supellectilia: vt patet in illo capite testĩ, in quo dicta alienatio ꝓhibita est fieri, & ꝑ Dionisiũ & aliquẽ aliũ, per q̃ prohibitionẽ ipsis vr̃ esse relicta ꝓprietas, argõ. l. Proculus. ff. de vsufr. cessat. n. obiectio ex dictis s̃. talẽ prohibitionẽ alienãdi induxisse fideic. inter descẽdẽtes ex Dionisio, & quousque duret eius linea masculina alienõ nõ poterat fieri ꝑ Dionisiũ, vel aliquẽ aliũ descendentẽ ex Dionisio in quorũ fauorẽ facta fuit ꝓhibitio, q̃ finẽ accipit in vltimo ex dicta linea, iurib. & rõnib. ibidẽ deductis. Prohibitio aũt ista alienãdi minimè dẽt extendi, & referri ad executores, q mõ apparẽt ꝓhibiti alienare, ꝓñr cessabit
61 dispõ, d.l. Proculus. ꝓcedẽs diuerso satis casu. † Tertiò non obst. ꝙ dr̃, piã cãm fuisse substitutã, ex quo vocata fuit ad residuũ, ꝙ trahit ad se totũ rl̃r. l. 2. C. de hrd. inst. & ꝑ Bar. in d.l. Cẽturio. col. pe. nu. 42. Nã ĩ casu pñti ver. residuũ, nõ põt ad se totũ trahere, vt firmãt Bar. & alij, in l. Marcellus. §. quidã. ver. qd si testõr. & in l. si Titius. ĩ fi. & in l. cogi. in prin. ff. ad Treb. volẽtes testõrẽ dicentẽ residuum bonorũ suorũ deductis oĩb. legatis deuenire in talẽ, non voluisse propterea facere fideic. vl̃e, sed so-
62 lum grauare hrdẽ de portione hæreditaria. Cum † tale verbũ ꝑuenit, sit cõe, & dicat̃ adiectũ magis certe rei, q̃ vniuersitati, nec importabit instõnẽ, ẛm Bar. in d.l. Cẽturio, col. 5. nu. 33 & dixi s̃. fortius igit̃ idẽ dicendũ erit in casu pñti, in quo testõr voluit distribui residuũ fructuũ deductis prius & satisfactis oĩb. legatis, & alijs per eũ dispositis, vtens verbis illis distribui & dispensari, obliquis, ꝑ quæ colligit̃, noluisse facere vl̃e fideic. maximè qa nunq̃ erit tp̃s, quo cã pia hẽat fructus oẽs; cum in testõ adsint legata ꝑpetua, vt est illud de Doctore legente, & verbũ istud residuũ, importãs totũ, nõ posset
63 verificari. † Et d.l. 2. C. de hær. inst. ꝓcedit, qñ testõr dirigit verbũ illud, residuũ, vtens verbis directis, & ciuilib. trahentib. ad se totũ, & qñ instõ facta fuit in quota hrditatis, quæ nõ põt adaptari ad casũ pñtẽ, vbi fuit ꝑlatũ ꝑ verba obliqua, & ĩ re certa, & particulari; put ẽt obiectio cessãt, ex quo ver. residuum, nõ fuit ꝑlatũ simpl̃r sed cũ adiũcto, illis dico verbis, residuũ fructuũ, & redituũ, & illis deductis & satisfactis, &c. Per q̃ adiũcta nõ poterit importare totũ, vt faceret sine illis, adiũctione quorũ restringit̃ & limitat̃, vt tãtũmõ importet rẽ cer-
64 tã & particularẽ, & nõ vniuersũ. Vt † in simi. de adiũcto & vnito dicit Bar. in l. 4. §. Cato. in 3. opposi. ff. d ver. obl. & plura cumulãt Fel. in c. 1. de pscrip. & Ias. in l. si emãcipati. C. de coll. & faciũt not. ꝑ gl. in ver. publicè. in cle. 1. de vi. & hone. cleri. & ꝑ Bal. in c. si qs. si de feu. fue. cõtro. inter. do. & agna. & in c. 1. §. iniuria. de pa. iura. firm. & in
65 c. 1. qb. mod. feu. am. ¶ † Quarto nõ obstat, dũ dr̃, testõrẽ voluisse substituere Dionisio piã cãm & executores, ꝑp illa ver. si decesserit in pupillari ætate, per quæ censet voluisse substituere in toto, ẽt si de certa re disponat, ẛm Soc. in l. j. ff. de vulg. & pup. Nã procederet istud, qñ testator pupillo in sua ptãte existenti ita exprimeret, & ordinaret, & qñ facta esset verbis directis & ciuilib. tũc .n. totum ad se traheret, aliàs secus, vt firmat ipse Bar. in d.l. Centurio. col. 4. nu. 18. aũ declarat. l. cohæredi. §. fi. co. ti. & cõiter eũ sequuntur Doc. Dionisius aũt, cui dr̃ facta in re certa dispõ. nõ erat in ptãte testõris, nec pia cã & executores dati fuere vocati verbis directis ciuilibus, sed prorsus obliquis, vt fuit deductũ, vnde. &c. Præterea (vt diximus) illa verba, si Dionisius decederet in pupillari ætate, nõ pñt inducere effectũ pupillaris substõnis: cũ Dionisius esset extraneus testõri, q dicta verba eo respectu apposuit, vt denotaret tp̃s, quo Dionisius sine filijs mori potuisset. Quod vlterius oñditur. Nã ẽt dicto casu non substituit in vniuerso, sed in particulari, quò ad residuũ fructuũ, expressè id declarans, ꝙ expressum facit cessare tacitum, & quãlibet aliam interpretationẽ, maximè cũ limitatè vocauerit cãm piam, ẛm Ant. Dec. d. ꝯs. 273. nec posset venire in casu omisso. ẛm Ancha. ꝯs. 137. & 266. Et qa vocata ad vsumfr. per verbum cõe, non põt hr̃e proprietatẽ, ẛm Alex. cõs. 17. col. fin.
66 vol. 7. † Ex quib. tollitur obiectio quinto loco deducta, in qua dicebat̃, piã cãm vocatã ad residuum fructuũ, & redituum, posse cõsequi totum iure accrescendi, per d. l. cohæredi. §. fi. Ang. & Imo. in l. 1. §. si ex fundo. ff. de hæ-
67 re. inst. & ꝑ Corn. & alios, in l. quoties. C. eo. tit. Nã ẛm Bar. in d.l. Centurio. col. 4. nu. 18. id procederet, qñ substõ in re certa facta esset verbis directis, & ciuilib. non qñ facta est verbis obliquis & cõib. Istis. n. casib. cessat ius accrescendi, & substitutus in re certa, non poterit consequi totũ, & Bar. in d.l. Cẽturio. cõiter sequuntur Doc. maximè Mod. Et facit, ꝙ voluit Ro. ꝯs. 58. & Cor. cõs. 40. in litera D, vol. 4. & firmat Alex. d. cõs. 17. col. nu. 13. vol. 2. Volens, substõnẽ factã in vsufructu ꝑ verba cõia, nõ trahi ad proprietatẽ nec ad totum. Et in casu pñti Dionisius nõ erat in ptãte testõris, & causa pia vocata in re certa per verba obliqua minimè poterit
68 dicto iure accrescendi consequi totũ. † Sextò nõ obstat, quatenus dicebatur, istos executores fuisse datos ꝑpetuò, & sub noĩe dignitatis ad distribuẽdum oẽs fructus in infinitum, cum ampla ptãte illis attributa, perver-dit, & alia denotantia dñij translationẽ. l. vbi aũt nõ apparet. §. fi. ff. de ver. ob. §. sic itaq;. insti. de actio. & ista arguunt mentẽ testõris fuisse, mortuo Dionisio, & finita eius linea hrditatẽ suã ꝑpetuò debuisse remanere apud
69 ipsos executores. Nam † minimè facienda est vis in illis verbis

verbis.Dedit,& tradidit.Apposita.n.fuere, ſm cõe ſty-
lũ,& cõſuetudinẽ notariorũ oĩb.executorib. teſtamẽ-
tarijs,ꝑ dicta ver.cõcedẽtiũ talẽ ꝑtãtẽ, q̃ verba non pñt
ſtare ꝓpriè,verũ impropriè capiũt̃,ſm Bar.& alios,in l.
1.ff.de iure cod.cũ ſi.Qui notarij ẽt in ꝯctib. ſoliti ſunt
dictas clauſulas apponere, & q̃ tñ nõ ſemper importãt
dñij trãslationẽ:vt eſt videre in ꝯctu vẽditionis, ad no.
in l.ex empto.ff.de act.emp.& in l.fi.ff.de cond. cau. da.
70 Prout†ẽt:qa in executores iſtos nõ trãsfert̃ dñiũ aliqd,
ſed ſolũ attribuit̃ adminiſtratio,& ptãs alienandi, & di-
ſtribuẽdi,& ſi malè adminiſtrauit,& diſpẽsãt,tenẽt̃,ſm
Bart.in d.l.alio,& plenè ꝑ Cano.in c.fi.de teſta. lib. 6.Et
verba geminata ꝑ teſtõrẽ,effectũ tm̃ ĩducũt, & operan
tur circa exꝑſſa,nec pñt adaptari ad omiſſa, vt deduxi-
mus & D.Iob.teſtõr hos executores ꝑpetuos , & in di-
gnitate cõſtitutos fecit:qm̃ primi ꝑ cũ dati & à teſtõre
cogniti nõ poterãt eẽ perpetui,& mori poterant , poſt
obitum teſtõris breui tpe,& cũ reliquiſſet plura legata
annua præſtãda viuẽte Dioniſio , quorũ aliqua relicta
erant arbitrio executorũ,& q̃ oĩa explicari nõ poterãt
niſi ꝑ longũ tps,hac cã teſtõr poſt mortẽ primorũ exe
cutorũ minimè ꝑpetuorũ elegit alios tres ꝑpetuos in
dignitate cõſtitutos,vt apertè colligit̃ ex ſerie eius teſtĩ
& hos perpetuos dedit ꝑꝑ legatũ Doctoris,& relictum
pauperũ puellarũ,q̃ ꝑpetua erant.Ex qb.minimè eſt ar
guendũ, hos executores eſſe loco hr̃dis:cũ tales cenſeã
tur,quales ſunt hi,ꝑꝑ quos dati sũt,vt ſ̃.deduximus, &
quia pia cã,& Doctor particulares ſunt legatarij, id cir
co executores iſti repñtantes illos,tenebũt locũ legata
71 riorum,& nõ hr̃dũ.Et† ſuadet̃,nã particulariter relictũ
diſtribuẽdũ inter pauperes,nullo ꝑ teſtõrẽ dato execu
tore,habebit Epm̃ de iure deputatũ ad exequẽdũ,qui li
cet ſit perpetuus.l.ſi quis ad declinandam. C. de epiſ.&
cle.tñ non erit loco hæredis,ſi pauperes nõ ſunt inſtitu
ti,ſm Bar.in d.l.Centurio,col.7.verſ. Sed quid ſi teſtõr,
& Alex.d.conſ.12.colum.12.in prin.& quamuis iſti exe
cutores dati eſſent ad vl̃ẽ diſtributionẽ fructuũ cõcer
nẽtẽ oẽs legatarios,tñ relicta , & legata facta illis,mini-
mè erãt ꝑpetua,aliquo.n.tpe finiebãt,ꝑꝑ q̃ executores
nõ pñt cõſiderari loco hr̃dũ : cũ illi legatarij ſint parti-
culares.& eodẽ mõ loco hr̃dũ nõ potuerũt cõſiderari
reſpectu relicti,& legati facti Doctori, & piæ cã: cũ iſta
ſint particularia,verũ quia perpetua erãt , idcirco exe-
cutores fuere dati perpetuo . Et quamuis ipſi ex cauſis
ãndictis fuerint dati ꝑpetuo; & ad diſtribuẽdũ oẽs fru-
ctus,non ꝑpea fuere dati ad diſtribuẽdũ; & alienãdũ ꝓ
prietatẽ:vt fuit ſ̃.concluſũ , nec ẽt ad integros fructus
72 diſtribuẽdos,vt ſtatim dicemus.Nec†dici pt̃,cãm piãm
fuiſſe ſubſtitutã,eſto ꝙ dicti executores fuerint perpe-
tuo dati,& ad diſtribuẽdũ fructus:cũ cã pia conſideret̃
de ꝑ ſe,& reſpectu relicti ſibi facti,ꝙ fuit,& eſt particula
re,& remotũ ab vniuerſo.Nec dẽt ſumere argumentũ
per executores,à qb.cã pia nõ depẽdet,ſed bñ ex oppo
ſito executores repræſentãt eã,ſm formã , & modũ;q-
bus cã pia à teſtõre dr̃ vocata,iurib.& deciſion. quibus
ſ̃.Ex quibus infert̃ cãm piã nõ fuiſſe , nec eſſe ſubſtitu-
tã,ſed ſolũ particularẽ legatariã & ꝯñr ceſſare bullas,&
cõmutationes emanatas à Leone X.& Clemen.VII.vt
diffusè per alios cõſulẽtes fuit deductũ,& oñſum.Infer
tur ẽt,proprietatẽ bonorũ dictæ hr̃ditatis nõ debere
remanere penes executores ſolũ deputatos ad diſtra-
hendũ preciũ redigẽdũ ex redditibus,& fructibus hr̃di
tatis,& nõ in integrũ:cum adhuc hæredes Dioniſij ha-
bentes proprietatẽ habebant de dictis fructib. aliquid
73 percipere,vt ſtatim dicetur,& penes ipſos ipſa hæredi-
tas,& bona ipſius ſint remanſura.¶ † Nec obſtat , ꝙ ex
aduerſo dr̃,teſtõrem noluiſſe proprietatẽ remanere pe
nes hæredes Dioniſij,dum voluit filias fęminas nutriri,
& dotari per executores exñeos,& veriſimile nõ erat,il
las nutriri penes iſtos extraneos,ſi proprietas hęredita
tis remaneret penes hæredes Dioniſij cõiunctos illis fe
minis:cum quib.cõiunctis cõueniẽtius poterãt como
rari,nutriri,& dotari,argumẽto.l.primæ , cũ cõcor.C.
vbi pup.edu.deb.Nã aduertẽdũ eſt,teſtatorẽ dediſſe pri
mos executores Dioniſio affines ſuos,& ſibi cognitos,
inter quos erat magiſter Origines pr̃ Dioniſij, & illi ab
inteſtato ſuccedẽs , poſt mortẽ aũt primorũ executo-
rũ teſtõr cõſtituit alios executores perpetuos : vt eius
voluntas melius adimpleret̃ circa diſpõnes particula-
res per eum ordinatas,& quarũ aliquæ erãt adimplen
dæ arbitrio executorũ.Et cum teſtõr ſciret, nullũ Dio-
niſio dediſſe ſubſtitutũ,niſi eius maſculinã lineã , & illa
finita feciſſet qdã legata particularia,& perpetua igno-
rãs,qui futuri eſſent hæredes Dioniſio , magis confiſus
de executorib.perpetuis,illos in dignitate cõſtitutos fe
cit,& dedit;vt eius voluntas oĩno effectum ſortiretur.
Nec ꝑpterea voluit,tales executores hr̃i loco hr̃dũ: cũ
ipſos ſolũ cõſtituerit ad exequẽdũ legata particularia.
Nec ex hmõi diſpõne argui põt : vt pia cã dicat̃ in vni-
uerſo ſubſtituta,cũ fuerit , & ſit particularis legataria.
Nec ẽt hẽt obſtare,ꝙ teſtõr diſpoſuerit,caſu quo fęmi
næ deſcẽdẽtes ex Dioniſio eſſent viduæ,eas potuiſſe re-
uerti ad domũ,& teneri cõicare dotes cũ ſua hr̃ditate,
nihil dicẽdo de hr̃ditate Dioniſij,poſt cuius mortẽ cõ-
ſiderauit ſolum hr̃ditatẽ veluti iacentẽ, penes executo
74 res,& nõ hr̃des Dioniſij.Per †cuius aditionẽ hr̃ditas te-
ſtõris erat confuſa,& effecta pr̃imoniũ adeũtis,l.1. §.ꝑ-
terea.ff.de ſepara.bono.l.ſed ſi plures.§.ſi filio.ff.de vul.
& pup.& ꝑ oẽs in l.1.§.veteres.§.ſi filio. ff. de acq. poſſ.
Nãc ceſſat obiectio:qm̃ teſtõr nõ dixit,cũ ſua hr̃ditate,
ſed cũ dicta hr̃ditate,q̃ intelligi dẽt de illa Dioniſij, quæ
ſua dicebat̃ poſt aditionem,& eius mortẽ,& nõ Iob te
ſtõris,ꝑ iura ſ̃.citata,q̃ in oppoſitũ retorquẽt̃.Et ſuade
tur:nã dictas viduas vocat poſt mortẽ Dioniſij , & vo-
luit eas cõicare dotes,quas veroſimiliter à Dioniſio ſeu
deſcendentib.habuerãt,& cõueniẽs ſibi videat̃: vt illas
cõicarent illi hr̃ditati,à qua eas receperãt , & ita diſpo-
nẽdo perinð fuiſſet,ac ſi dixiſſet cũ hr̃dib.Dioniſij.Nec
ꝯñtia ſ̃.ex aduerſo facta neceſſario infert , teſtõrẽ vo-
luiſſe remanere hr̃ditatẽ iacentẽ penes executores, qui
nimo infert̃ ꝯriũ;cum hr̃ditas,& hr̃des Dioniſij à pari
75 ꝓcedãt,& vno expſſo includat̃ aliud.¶Minus obſtabit,
ꝙ dicebat̃ feminas deſcẽdẽtes ex Dioniſio,& eius linea
maſculina fuiſſe excluſas ab hr̃ditate,& quas p̃ſumit̃ te
ſtõrẽ magis dilexiſſe,q̃ trãſuerſales Dioniſij, quos cẽſet̃
noluiſſe ſuos fore hr̃des,excludẽdo ab hr̃ditate ꝑſonas
magis dilectas,argumento.l.Publius.ff.de cõdi. & dem.
§.fi.& l.ſi viua matre.C.de bonis mr̃n.Ceſſat nãq; iſtud,
qa teſtõr dictas fęminas neq; incluſit,neq; excluſit. Po
terãt em̃ ſuccedere Dioniſio,ſi ꝓximiores illi tũc repe
riebãt̃,ꝓut poterãt ſuccedere alijs deſcẽdẽtib.ex Dioni
ſio dicto caſu,& teſtõr dictis filiab. & fęminis bñ ꝓtulit
maſculos deſcẽdẽtes ex Dioniſio,de trãſuerſalib. ãt ni-
hil ꝓrſus diſpoſuit , & caſus iſte omiſſus decidẽdus ve-
niebat,ſm ius cõe, & qa nõ extant fęminæ deſcẽdẽtes
ex Dioniſio , meritò illi mortuo ſucceſſeret pr̃ , & mr̃
q̃ erat magis cõiuncta teſtõri, ac ꝓximior ẽt, & frater
Dioniſij pariter,& in eodẽ gradu cõiuncti teſtõris,& il
li ꝓximiores,q̃ fuiſſent fęminæ deſcendentes ex Dioni
ſio ſeu eius linea,illi potuere ſuccedere.¶Poſtremò nõ
obſtat,ꝙ ex aduerſo dr̃ , executores fuiſſe datos ad di-
ſtribuendũ oẽs fructus hr̃ditatis in infinitũ, quo fit, vt
ꝓprietas ſemꝑ cõſideret̃ inutilis,& vt iſtud ceſſet , p̃ſu-
mẽdũ erit,teſtõrẽ voluiſſe hanc ꝓprietatẽ reſidere pe-
76 nes cõmiſſarios.Tollit̃†.n.obiectio,ſi cõſideramus pſo
nã magis Origenis hæredis inſtituti, & adeũtis hæredi-
tatẽ nomi.Iob,cuius vſuſfructus fuit q̃ſitus patri viuẽ-
te Dioniſio.l.cum oportet, in princ. C. de bon.q̃ libe.
77 cum cõcor.Et†qui vſufructus,viuẽte magiſtro Orige-
ne, adhuc durabat ẽt poſt Dioniſij mortẽ.l.fi.C.de vſu-
fruc.l.ſi quis,vbi Bar.& alij no.C.ad Tertull. & per glo.
78 & alios,in l.2.C.de bon.mater.Ex† quo teſtõr minimè
ꝓhibuit illum quæri patri, nec aliquid expreſſit , ꝑꝑ ꝙ
colligatur illum prohibuiſſe,& ſic ceſſabũt ea, quæ ha-
bentur in auth.excipitur.C.de bo.q̃ lib. vbi plenè ſcri-
ben.& quæ per Bar.& alios,in l.ſi vſufructus. §. ſi ita. ff.
quando di.leg.ced.& per ſcriben.omnes,maximè Alc.
79 in l.cum filiofa.col.fi.de leg.1.Et†licet cã pia poſt mor-
tem Dioniſij vocetur ad partem fructuum,tñ iſtud in-
telligendum venit ſaluo patris iure ; cum præſumptio
ſit , teſtõrẽ ſe velle reddere conformẽ cũ diſpoſitione
iuris.l.ſi duo.ff.de acquiren.hr̃d.per Bar.& alios,in l.hr̃-
des

des mei. §.cum ita.ff.ad Treb.& pia cã potuiſſet venire
80 mortuo Origene patre.Et †hac via cõſultũ fuiſſet am
bob.abſq; alterius p̃iudicio,vt in dubio q̃libet diſpõ ve
nit intelligẽda.l.2.§.meritò,& §.ſi qs à principe.ff.ne qd
81 in lo.pub.cũ vulgar.Et† quia magiſter Origenes mor-
tuo Dioniſio eius hr̃ditatẽ adiuit, & ad ipsũ puenit p-
prietas,ille vſusfructus formalis cõuerſus fuit in cãlẽ,
82 ſm Bart.& alios,in l.ſeruũ filij,in prin.de leg.1.Et † qm̃
hr̃des Dioniſij de iure cõſeq dẽnt pprietatẽ dictæ hr̃di
tatis,licet vſusfructus relictus eſſet:tñ diuidẽdus, & cõi
candus veniret cum iſtis hñtib. pprietatẽ, ɔñr nõ eſſet
inutilis,iuxta plenè tradita in l.ſi alij.ff. de vſufr. lega. &
diffuſius p repeten.in l.Titia.§.Titia.de leg.2.q.21.& 22.
83 Prout†ẽt pprietas ñ erit inutilis,cõſiderãdo dicta Bar.ĩ
l.alio,de alim.& ciba.lega.cũ pprietarius poſſit retine-
re fructus ſoluẽdo p̃ciũ,& illos ſeruare ad meliora tpa.
84 Itẽ inutilis nõ erit.Nã †iſti hr̃des Dioniſij de legatis an-
nuis,& nõ pijs poterunt detrahere falcidiã,cõſiderãdo
tp̃s quo pprietas nihil aliud eſſet cõſecuta, toto titu.ad
85 leg.Falc.& l.hæreditatũ,cũ ſi.Prout † ẽt inutilis nõ erit
poſt centeſimũ annũ, quo tpe tale legatũ vſusfructus
terminaret & finẽ acciperet,ad plenè tradita p Alex.ɔſ.
60.omiſſo.vol.1.& per Soc.in l.1.col.3.ff.ad leg.Fal. & p
Mod.in l.in annalib.C.de leg.& in l.2.in prin. ff.ſol. ma.
86 Nec†facienda eſt dr̃ia,an ſit relictus p ver.ppetuo,& sẽ
per,an p ver.in infinitũ,vt hoc vltimũ plus importet, q̃
illa prima.Nam doct.s̃.citati,& alij plures,volunt, dicta
verba pcedere à pari,& idem importare, nullam circa
87 hoc inter illa tradẽtes dr̃iã.Præterea†iſti hr̃des Dioniſij
hñtes pprietatẽ,& eã poſſidentes,pñt q̃plura cõmoda
cõſequi,attributa p leges poſſeſſorib. & q̃ poſſeſſio di-
cta cõmoda ſucceſſu tẽporis illis tribuere poterit,quæ
tradunt in §.cõmodũ,inſt.de interdic.& l.fin. C. de rei
vend.& q̃ ipſe cumulaui in rubr.ff. de acq. poſſ. Et iſtis
conſideratis,proprietas penes iſtos hr̃des Dioniſij nõ
poterit cõſiderari inutilis,qnimo erit valde vtilis,& p-
ficua,ɔñr ceſſabit obiectio.Quæ funditus tollitur,tenẽ
do piam cãm quo ad relictũ particulare partis vſusfru
ctus nõ fuiſſe,nec eſſe ſubſtitutã,ſeu vocatam iſto caſu
poſt mortẽ Dioniſij,ſed ſolũ eo caſu quo deficiebat li-
nea maſculina & deſcẽdentes ex Dioni. Et q caſus mi-
nimè ſucceſſit,vt concludenter & plenè s̃.deduximus.

SVMMARIVM.

1 *Fundus dotalis poteſt per maritum alienari,ſi vxor præſtat con ſenſum alienationi cum iuramento,& nu.2.13.& ſeq.*
3 *Iuramentum prædictum tranſit ad hæredes mulieris.*
4 *Iuramentum eſt perſonale quoad reatum periurij,& quoad vinculum animæ,quo vero ad robur contractus,eſt reale, & tranſit ad hæredes mulieris,& nu.5.*
6 *Iuramentum ſeruandum eſt, quando ſeruari poteſt ſine interitu ſalutis æternæ.*
7 *A tali iuramento hæres iurantis non poteſt petere abſolutionem.*
8 *Etiam ſi mulier allegaret enormen læſionem ſecundum aliquos.*
9 *Etiam ſi allegaret enormiſſimam ſecundum opin.aliquorum.*
10 *Maximè ſi adeſt clauſula renunciationis, exceptionis doli mali, in factum,&c.*
Clauſula prædicta continet renunciationem omnis exceptionis.
11 *Iuramentum tollit enormem læſionem.*
12 *Præſcriptio longiſſima tollit omnem actionem,& nu.14.& ſeq.*
13 *Et quid ſi mulier præſtans conſenſum alienationi, non poteſt habere recurſum ad bona mariti,ex quo non extant.*
14 *Maritus alienans rem dotalem,& recipiens precium illius, conſentiente vxore, præſentia videtur adhibita ad cautelam emptoris & animo intercedendi,& nihil operatur.*
15 *Etiam ſi precium prædictum non eſt conuerſum in vtilitatem vxoris iurantis,poteſt dici enormiſſimè læſa,& poteſt reſcindere contractum.*
16 *Mulier conſentiens marito alienanti, & renuncians iuri ſuo,poteſt venire contra talem renuuciationem, quando non extãt bona mariti,ſuper quibus poſſit ſe iuuare*
17 *Et ſi maritus tempore renunciationis habebat bona, ſi poſtmodum reperitur illa non ſufficere reſtitutioni dotis, idem erit.*
18 *Data enormiſſima læſione vxor poteſt venire contra iuramentũ ſuum,& reſcindere contractum per eam celebratum.*
19 *Iuramentum dolo præſtitum non tenet,nec valet.*
Dolus re ipſa propter enormiſſimam læſionem collectus,æquiparatur dolo ex propoſito,& nu.20.
20 *Vterque dolus tollit iuramentum.*
Mulier viuens,& nihil dicens, poſtmodum moriens liberatur à reatu periurij.
21 *Mulier viuens,& nihil dicens contra iuramentum, eius hæredes poſſunt petere abſolutionem à iuramento ad cautelam,non tamen neceſſario.*
22 *Hæres non ligatur iuramento præſtito ab eius prædeceſſore.*
23 *Hęres non habet neceſſe petere abſolutionem à iuramento, pt tamen ad cautelam id petere.*
24 *Vxor & eius hęredes poſſunt ad cautelam petere abſolutionem à iuramento.*
25 *Et dicta petitione non obſtante, iudex habet determinare ſuper meritis primę cauſæ.*
26 *Sublato reatu periurij,hęredibus vxoris iurantis competunt ea remedia,quę competerent ipſi vxori.*
27 *Diſpoſitio.c.cum contingat,& c.licet.ceſſat data enormiſſima læſione.*
28 *Iuramentum non debet cenſeri ludibrio appoſitum,& nu.7.*
29 *Iuramentum debet habere tres comites.*
30 *Mulieris fragilitas laborat contra propria commoda.*
31 *Iuramentum iniuſtum cenſetur captioſum, & plenum fraude, nec debet ſeruari.*
32 *Clauſulę appoſitæ inſtrumento de non contraueniendo tolluntur propter enormiſſimam lęſionem.*
33 *Idem in clauſula renunciationis,& ex certa ſcientia,& ſimil.*
34 *Pręſcriptio non currit durante matrimonio.*
35 *Pręſcriptio non currit non valenti agere.*
36 *Pręſcriptio non currit in fauorem illorum, qui ſunt in mala fide.*

CONSILIVM LXXV.

1 Pro Reſolutione†dubiorũ illud certiſſimum eſt, q
lex Iulia phibebat bona dotalia immobilia poſ
ſe alienari,vt toto tit.ff.& C.de fun. dota. & inſti. quib.
alie.lic.vel nõ.§.1.& C.de rei vxo.act.l.vnica.§.& cũ lex.
2 cũ alijs ɔc.Tñ†qñ maritus alienat,& mulier præſtat cõ
ſenſum alienationi,& apponit iur̃m, talis alienatio red
ditur valida iur̃i interuentũ:vt per tex.in c.cũ ɔtingat,
de iu.iuran.& in c.licet mulieres.eod.tit.li.6. vbi Doct.
cõiter * iſtud tenent, adducentes Bart.in l. ſi qs p eo.
col.3.ver.3.dixi.ff.de fideiuſſ.& Docto.p illũ tex.in ſimi.
in auth.ſacramẽ.pube.C.ſi aduerſ.vend.& in corpore
vñ ſumitur,& Doct.in ſim.in c.quãuis,de pact.li.6.po-
nit Bal.nouel.in tract.de do.in 7.par.prin.in vlt.limi.ad
3 primum ſpeciale.Vbi † etiã ampliando dicit,tale iur̃m
trãſire ad hæredes mulieris, put concludit Ang. Imo.
& Lud.& ibi Frã.de Are.in l.qui ſuperſtitis.ff.de acqui.
hære.ſicut.n.ipſa mulier,quæ iurauit,tenetur ad obſer
4 uantiã ipſius ɔ̃ctus,ita etiã & ſui hr̃des. Nã † licet iur̃m
iudicet perſonale quò ad reatum periurij, vt no. in c.
veritati,de iu.iuran.& per Gemi. in c.2. in c. fi. de iura.
calum.& dñt Mod.poſt Bar.in l.admonendi.ff.de iu.iu
ran.tamen iſtud procedit quò ad ſpirituale vinculum
animæ,quantum verò ad robur ɔ̃ctus,tale iuramentũ
habet effectum realem,quantum ad ipſius obſeruan-
tiam bene tranſit ad hæredem; quãdo fuit iuratũ pro
5 ſe,& ſuis hæredibus; vt videtur fuiſſe in caſu nr̃o.† ſm
Bar.in l.cum quis decedens.§.codicillis,de leg.3.& po-
nunt Docto.in d.c.veritati,& eſt deciſio.conſi.Neapo.
381.in fi.cum alijs adductis per Cor.conſi.20.vol.3.&
per Corſet.in rub.de iu.iuran.in 21.ſpeciali, vbi addu-
cit conſi.Pau.de Caſt.& alias deciſ. & per Bauer.in tra-
6 cta.de iureiur.in 46.effectu.Et †quoniam tale iuramen
tum poteſt ſeruari ſine interitu ſalutis æternæ, ſeruan-
dum erit tam ab ipſa muliere iurante,quàm à ſuis hæ-
redibus,vt in c.quemadmodum, & in d.c.cum contin
7 gat,de iureiur.cum vulgar.Hinc†eſt,quòd ipſa mulier,
& conſequentur ſui hęredes,non videntur poſſe pete-
re abſolutionem à tali iuramento: quoniam ſi iſtud
concederetur, ludibrio fuiſſent poſita & facta dicta
capitula & iura: cum poſt iuramentum mulier obti-
nendo abſolutionem deluderet iuramentum, & redu
ceret contractum ad terminos iuris ciuilis,quo inſpe-
cto,nihil valeret,vt ſupra probatum eſt, & ita conclu-
dunt Imo.& communiter Docto. in d.cap. cum con-
tingat.

tingat.in tertio mẽbro princ.Gem.& alij,ĩ d.c.q̃uis,vbi col.2.ver.q̃ro quare, dicit, tale iur̃m esse seruandũ,siue
8 aliunde possit cõsuli mulieri,siue nõ.Et † multi Docto. intelligunt,istud ꝓcedere, et si ꝑ ipsam mulierẽ allegaret enormis læsio,vt vult Imo.in c. cũ cõtingat, vers.ꝑall.& Arch.in d.c.q̃uis.& ibi Domi.& Ang.in d.l.si quis ꝓ eo.& Roma.in d.l.q suꝑstiti.& Pau.de Ca ꝯs.306. Orta lite.& est de mẽte Bal.in l. si q̃s ꝓ eo. & ẽt Bar. ibi,in
9 3.& 4.mẽb.& † Ale.cõs.123.Visis & cõsideratis.vol. 1.tenet talẽ mulierem iurantem,ẽt data enormissima lesione nõ posse petere absolutionẽ, ꝙ ẽt sequi vr̃ Fran. de Cur.ꝯs.43.Super cõtingentia.& cõs.65.suꝑ ꝑmissa.car. antep.& pe.idẽ Ale.cõs.221. Visa facti narratione. col. 2.in fi.vol.2.cũ alijs accumulatis ꝑ Dec.ꝯs.180. Visa renunciatione,col.1.ver.ꝑsupposito igit̃.Quib. cõsideratis dicẽdũ vr̃, hæredẽ dictæ mulieris nõ posse petere dicta bona alienata, nec posse ꝯuenire dicto ꝯtui iura-
10 to.† Potissimẽ quia in instr̃o dictæ vẽditionis est cl'a renunciationis exceptionis doli,& factum, &c. ꝑ q̃ vr̃ renunciatum oĩ exceptioni,vt dicit Ale. ꝯs.42. Suꝑ præ-
11 misso themate.col.7.vers.9.q̃a.vol.1.Prout † ẽt quia ipsa mulier ex certa sciẽtia ꝑstitit consensum & iurauit, per ꝙ vr̃ tolli enormis læsio,vt dicit Bal.in l.2.in 7. q.C. de rescin.vend.&.Alex.cõs.61.Viso ꝓcessu.vol.2.Prout
12 vr̃ † repellẽdus dictus hæres ꝑꝑ ꝑscriptionẽ decursam cũ à tpe dictæ venditionis sint decursi anni 40. ꝑ ꝙ tp̃s oĩs actio vr̃ sublata,vt toto titulo.C. & extra de præscr.
13 maximè in c.fi.† Istis tñ nõ obstan. cõsiderata facti veritate,vt mihi relatum est, ꝯrium in casu p̃nti est ipsa veritas.Nã ipsa mulier in cõsensib.quos ꝑstitit marito alienãti eius bona dotalia, nedũ fuit læsa modicè & enormiter,sed enormissimè,immo & in totũ,ex quo nõ reperiunt̃ bona ipsius mariti, suꝑ quib. ipsa & eius hr̃des possint cõsequi & hr̃e æstimationẽ & valorẽ rerũ dotaliũ alienatorum, cũ ꝑcium dictarũ rerũ venditarum nõ peruenerit mõ aliquo ad ipsam mulierẽ sed ad maritũ alienantẽ,& nõ supersint bona mariti,suꝑ quibus possit satisfieri dotib. ꝯñr in solidũ apparet læsa, vt pa-
14 tet ad sensum.Et † viro recipiente precium ipsa mulier cõsentiendo vr̃ nominata ad maiorẽ cautelã emptoris & sic aĩo intercedẽdi,quo casu ipso iure ẽ tuta,vt hr̃ in auth.si qua mulier.C.ad Velleia.& ponit Spec.quem refert & sequit̃ Bal.in d.auth.si qua mulier.& in l.1.C. de duo.re.& Mod.in d.l.si cũ dotẽ.§.trãsgrediamur. ff.sol. mat.& ponit Bal.nouel.dicẽs se ita ꝯsuluisse & obtinuisse in d.tract.de dote.in 7.par.prin. in primo sp̃ali.in 12.
15 limit.in fi.Et † cõprobari põt ex his,quæ dicit Cor.cõs. 72.Pro decisione.col.2.vers.Itaq; prędicta.& col.4.ver. dato ẽt.vol.3. vbi vult ꝙ q̃n preciũ nõ est cõuersum in mulierẽ iurantẽ,& in eius vtilitatẽ, ꝙ dr̃ in totũ læsa,nedũ enormiter sed & enormissimè,taliter ꝙ nõ obst.iur̃o poterit rescindere ꝯtum celebratũ ẽt iur̃o vallatũ.
16 Et † vlterius cõfirmari põt ex his, quæ ponunt̃ in decis. ꝯs.Neap.311.& duab.seq.vbi cõcludit̃, mulierẽ cõsentiẽte marito alienãti,& renunciantẽ iuri suo posse venire ꝯ talẽ renunciationẽ,q̃n nõ sunt bona mariti, quib.
17 possit creditorib.suis satisfieri.Addẽtes vlteri⁹, ꝙ si tpe renunciationis maritus hẽbat bona, de quib. poterat fieri restitutio dotis, tñ si postmodum nõ reperiuntur dicta bona sufficientia ad dotem, tpe quo reperit̃,mulieri erit consultũ super bonis,quib.renunciauit,adducũt decisio.Ioan.de Imo.in c. ꝑuenit. in 3.col. extra de emp.& vend. dicẽtes ita fuisse iudicatũ per sacrũ Consi.ex quib.aptè patet, dictã mulierẽ ex tali consensu iurato nedũ fuisse enormissimè læsam, sed ẽt in totũ fuis-
18 se priuatã dote sua.Quo † stãte resultat vera & * cõis cõ-
* clusio,ꝙ si ipsa mulier viueret,posset petere bona dotalia,& rescinderedictũ cõsensum iuratũ,saltem ad cautelã petendo absolutionẽ ipsius iuri,q̃n.n.datur enormissima læsio,iur̃m præstitum per mulierem nõ validat ꝯtum,nec cõsensum ꝑstitum petita absolutione, & ita limitatur & intelligitur dispõ d.c.cum cõtingat. & d.c. licet mulier.cum cõcor.ista fuit opi.Vincen. in d. c.cũ cõtingat.& Ant.de Butr.& Abb.ibi, col.15. ver.nonus casus est,& expressè tenet Phil.Franc.in d.c.licet mulieres.dum ita limitat illum tex. referẽdo se ad dicta Abb in d.c.cũ cõtingat.& sequitur Alex.sibi ꝯrius cons.16. Viso p̃ncto.col.fi.vol.2.& Georg.Nat.in repet.d. c.q̃uis col.4.in 6.limit vbi adducit Pet.de Anch.in r'la accessorium.col.12.de reg. iur. li. 6. & ꝑ hac sñia adducit plures rõnes,& cõcludit,d.c.cũ cõtingat. nõ hr̃e locum, q̃n mulier petit absolutionem à iur̃o attenta sexus fragilitate,& enormissima læsione, & idẽ tenet ipse Geor. Nat.ibidem col.12.vers.5.facit tex.vbi limitando tex.dicit nõ ꝓcedere data enormissima læsione. Nã tunc p̃t peti absolutio,& mulier nõ astringitur ad obseruantiã iur̃i adducit plures decisio.quæ videri p̃nt, maximè ꝯs Ab.q hoc idẽ firmat in terĩs.d.c.cum cõtingat.& sic in casu nr̃o, & eandem sñiam data enormissima læsione sequit̃ Corn.ꝯs.71.& melius cõs.72.& 133. In hac, col. pe.& cõs.124.& 161.214.& 248.vol.3.& cõs.27.& 236.& melius cõs.258.vol.4.& in plurib.cons. Et ꝙ data enormissima læsione iur̃m nõ debeat seruari,tenet Alex.in l.stipulatio hoc modo concepta,col.4.& 5.in 3.limit.ff. de ver. obl.& postremò idem firmat Dec.in d.cõs.180. col.4.& 5.vers.sed tñ prędicti. vbi allegando decisio. & authoritates,cõcludit,mulierem deceptam enormissimè,posse venire ꝯ iur̃m, ex quo tale iur̃m nõ debet esse vinculum iniq̃tatis,prout ẽt voluit ipse Dec cõs.216. visa trãsactione,volens data enormissima lęsione iur̃m nõ ꝓducere effectum, vt mulier ita lęsa nõ possit ꝯ illud venire,q̃a bene põt,prout ẽt ipsemet Dec.voluit in alio cõs.suo 203.vt vera cõsultatio.& ipse Dec. idẽ fir-
19 mat cõs.379.Requisitus.col.fi.Quib.† in locis hoc comprobat rõne viua & satis vrgenti. Nam si iur̃m esset dolo ꝑstitum,nõ teneret,nec ligaret mulierem iurãtẽ, vt in d.c.licet mulieres.& in d.c.cum cõtingat.& in d.c. q̃uis.& in d.auth.Item sacr̃a puberum.Ita ẽt erit,q̃n interuenit enormissima læsio, per quã arguitur dolus re ipsa, qui dolus re ipsa ꝑꝑ enormissimam læsionẽ equiparatur dolo ex proposito,vt hr̃ in l. si quis cum aliter. ff.de verb.obl.& in l.2.ff.de excep.do.& ꝑ Pet.de Anch. cõs.82.visis diligenter.col.fi.& cõs.331.visis,facta narratione.& in repet.c.canonum statuta. in 11. q.princ. & ponit D.Ant.in d.c.cum cõtingat.& ibi Abb. vers.ꝑal. & idem in c.pe.ext.de emp.& vend.cũ alijs alleg.ꝑ Dec.
20 & Corn.in cõs.s̃.adductis.† In quib. concludit̃,dolum re ipsa inductum ꝑꝑ enormissimam læsionem æquiparari dolo cõmisso ex proposito, & ꝙ vtroq; casu iur̃m præstitum per mulierem nõ tenet, nec eam ligat,maximè q̃n petita est absolutio ad cautelam, & istis modis, limitatur dispõ.d.c.cum cõtingat.& d.c.licet mulieres. cum cõcor.quib.cõsideratis certum erat ipsam mulierem ꝑstantem cõsensum & iurantẽ in dictis alienationib.si nõ viueret, licitè potuisse petere bona sua dotatia nõ obst.dicto iur̃o ad cautelam petendo absolutionẽ ipsius,vnde pariter eius filius & hæres mõ potest dicta bona dotalia petere,vt petit,toto tit. C. de hær.act.
21 & in l.1.C.si cer.pet.cũ vulg.Nec † ob.ꝙ ipsa mulier viuens nihil dixit,neq; petijt absolutionem à iur̃o,& ꝯñr eius filius,& hæres minimè poterit ista facere.Nã aduertendũ est,ꝙ reatus dicti ꝑiurij solùm cõtinebat mulierẽ iurantem,& nõ eius hæredẽ,cum hoc sit ꝑsonale,vt s̃.ꝓbauimus, à quo reatu ipsa mulier moriens fuit liberata,& iõ eius hæres absq; eo, ꝙ peteret absolutionẽ à iur̃o, posset petere dicta bona dotalia, q̃a ñ erat iur̃o li-
22 gatus.Sicut † ergo poterat petere ipsa mulier iurãs,habita absolutione ad cautelã,ita poterit petere eius filius, & hæres:ita punctualiter dicit Corne. d. cons.27.vol.4. col.5.vers.tñ q̃a vinculũ,& vers.seq.& idẽ tenet ꝯs. 71.in fi.vol.3.& clarius cõs.72.col.2.vers.ꝙ quidem procederet,eo.vol.sequitur ẽt Dec.d.cõs.203.in fi.† Concluden-
23 ter,hæredẽ iurantis nõ hr̃e necesse petere absolutionẽ à iur̃o,quia quoad reatum periurij iur̃m est personale, & licet hoc petat ad cautelam, tñ nõ debet sibi nocere, cum abundans cautela non noceat.l.testm̃.C.de testa. & in terĩs nostris tenet Abb.in d.c.cum cõtingat, & in c.1.vbi Fel.de iureiu.& Docto.in d.c. q̃uis, q̃n dolus daret causam contractui,iur̃m non firmat illum,& tñ ad cautelam põt peti absolutio:vnde si hoc fecit dictus filius,& hæres,non ꝑpea meretur pęnã, cum lege ꝑmit-
24 tente fecerit,vulg.l.Gracchus.C.de adul.Sicut † ergo ipsa

ſa mulier iurans petita ad cautelã abſolutione, eo q̃m
fuit,& eſt nedũ enormiſſimè læſa,quin immo,& in to-
tum dãnificata,nõ obſtante cõſenſu per eã pręſtito,fir
mato ẽt iurõ alienationib. factis per eius maritũ de bo
nis ſuis dotalib.poterat dicta bona dotalia petere.Ita ẽt
poterit eius filius & hæres,qui nõ aſtringit petere abſo
lutionẽ, cum nõ ſit ligatus vinculo periurij atteta eius
ꝑſona,minus cõſiderata perſona matris, cuius morte
reatus periurij euanuit, & ſi ad cautelã petijt abſolutio
25 nẽ,ꝑꝑ hoc pęnã nõ meretur.Et† dicta petitione nõ ob
ſtãte,iudex determinare hẽt ſuꝑ meritis principalis cau
ſæ,vt dicit Corn.d.ꝯſ.72,& cõſ.161.col. 4.in litera P.vo
26 lu.3. Sublato itaq; reatu ꝑiurij,ipſi hæredi cõpetunt ea
remedia, quæ cõpeterent mulieri cõſentienti, vt dicit
Corn.d.cõſ.72.& in alijs ſ̃.alleg.certiſſimum eſt,mulie
ri competere remedium petendi bona dotalia, nõ ob-
27 ſtante eius conſenſu,vt ſ̃.dictum eſt.†Et quib.patet nõ
obſtare in caſu præſenti iurm̃, nec diſpoſitio d. c.cum
contingat,& in d.c.licet mulieres, nã ceſſant data enor
miſſima læſione,quæ non ſubiacet iuramento, vt dicit
punctualiter Corn.in conſ. ſ̃. alleg. maximè conſ.236.
28 & 258.vol.4.& nota.in conſ.Dec.ſ̃.alleg. †Nec obſt. ꝙ
tale iuramentũ eſſet ludibrio , nã erit validum,& ope-
rabitur effectum, q̃n non daretur enormiſſima læſio,
ſed ea data ceſſabit,cum non debeat eſſe vinculum ini-
29 quitatis.c.quanto,de iureiu.c.inter cætera. 22.q.2. † Et
iurm̃ debet habere tres comites.c.animaduertendum.
22.q.2.quæ ceſſant in caſu noſtro, in quo viget iniqui-
30 tas,ſi ſeruaretur.Concurrit† ẽt fragilitas mulieris, quæ
laborat ꝯ propria commoda,vt in l.3.in fi.C.de ſponſ.
& ſicut fuit facilis ad conſentiendum, ita ẽt & ad iuran
31 dum,vt no.in l.ſi qua mulier.C.ad Velleia.Et† tale iura-
mentum iniuſtum eſt captioſum,& plenum fraude, &
ꝯñr non ſeruandum,vt dicit Corn.d.cõſ.24. & 27.vol.
32 4.Non† obſtant clauſulæ appoſitæ in inſtr̃o,& in dicto
conſenſu,ſ.illa,non ꝯuenire,&c. aliqua ratione,vel cã,
nam D.Ant.& Abb.in d.c.cum contingat,col. pen.rñ-
det,nihil obſtare data enormiſſima læſione,vt etiam di
cit Corn.conſ.11.& cõſ.123.& conſ.214.vol.3.& Dec.
in d.conſ.180.col.pen.& fi.& conſ.170.in princ.& not.
33 in d.conſi.Corn.236.& 258.vol.4.In† quib.etiam locis
reſpondetur alijs duab.obiectionib.ſ̃.factis de illa clau
ſula,ex certa ſcientia,&c.& de illa clauſula renunciatio
nis doli,& in factũ,&c.quoniam non comprehendunt
caſum præſentẽ, in quo apparet nedum enormiſſima
lęſio,ſed totalis amiſſio rerum dotalium ſine ſpe recu-
perãdi à marito illas alienãte in totale damnum ipſius
34 mulieris.Non† obſtat,ꝙ vltimo loco dicebatur, ipſum
hæredem excludi ſtante dicta longæua præſcriptione,
vt C.de pſcr.30.vel 40.anno.per totum.Nã ceſſat obie-
ctio,quoniam tempus,quo maritus alienans vixit,non
eſt imputandum ipſi mulieri,cum eo tempore ipſe ma
ritus eſſet dominus rerum dotalium,vt in l. doce ancil
35 lam.C.de rei vend.Et † illo tempore mulier nõ poterat
agere, & conſequenter non valenti agere, non currit
præſcriptio.l.1.vbi omnes.C.de iu. dot.not. poſt gloſſ.
per Abb. & alios, in cap.cum non liceat,extra de præ-
ſcriptio. Poſt mortem autem mariti, ipſa mulier quo-
uſque vixit, non compleuit tempus 30. annorum,
ꝯñr præſcriptio non poteſt dici completa, & ante 30.
annos eius filius,& hæres agit, ꝯñr non poteſt opponi
dicta exceptio, & oppoſita, non obſtabit, cum adhuc
36 completa non ſit Præterea † ceſſat obiectio, quoniam
dicti emptores, vel eius ſucceſſores fuerunt, & ſunt in
mala fide,ſciebãt.n.dicta bona eſſe dotalia,& ſic aliena,
vt patet per inſtr̃m emptionis,per quam ſcientiã erant
in mala fide, qua data ceſſat omnis præſcriptio, quan-
tumcunq; longiſſima,vt dicit tex.& ibi pleniſſimè ſcri-
ben.in c.fi.extra de præſcr.& in regula, poſſeſſor malæ
fidei,de regu. iur. lib. 6. Quæ tanto fortius procedunt,
quoniam dicta mulier inuita, & per metum præſtitit
dictum conſenſum,vt deponit vna teſtis,quæ licet ple-
nè non probet, attamen ſatis operatur ad oſtendendũ
quòd non volens conſentiebat dictæ alienationi,cum
nemo præſumatur iactare ſuum,ſecũdùm vulg. l.cum
de indebito.ff.de proba. Pariſius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Pater non poteſt alienando rem dotalem obligare filios vxoris, ad quos bona dotalia debent peruenire.*
2 *Et ſi promiſit pro eis de non contraueniendo, videtur promittere factum alienum, quæ promiſſio nulla eſt, & num. 14. 15. & 16.*
Secus ſi promiſit factum proprium, & ſupplere omne illud, quod filij poſſent conſequi.
3 *Vnuſquiſque poteſt donare res ſuas, & de illis diſponere.*
4 *Donationis titulus validus eſt, & permiſſus.*
5 *Siue purè ſit celebratus, ſiue ſub conditione, ſubſecuta eius purificatione.*
6 *Promiſſio ſine cauſa, nulla videtur.*
7 *Fallit in donatione, quæ cauſam aliquam non exigit.*
8 *In dubio promiſſio an cenſeatur facta cauſa donationis.*
9 *Donatio poteſt fieri abſenti, patre illius præſente, & acceptantes.*
10 *Pater poteſt donare filiæ ex cauſa dotis.*
11 *Et quilibet extraneus poteſt pro filia iſto caſu ſtipulari.*
12 *Et maximè quãdo executio promiſſionis & ſtipulationis fuit collata in perſonam ipſius filiæ.*
13 *Extraneus poteſt ſtipulari dotem pro extraneo.*
14 *Promittens factum alienum, & in euentum contrarium intereſſe, tenetur ad illud, & nume. 15. 16. 18. ſeu ad pœnam promiſſam.*
17 *Hæres contra factum defuncti venire non poteſt.*
19 *Per appoſitionem pœnæ, an tollatur exactio dotalis intereſſe.*
20 *Promittens factum alienum, tenetur ad intereſſe, ſeu ad pœnam promiſſam.*
21 *Promittens idemnitatem tenetur ad omne damnum, & intereſſe licet promittat factum alienum.*
22 *Verba narratiua probant cauſam finalem.*

CONSILIVM LXXVI.

Ser Georgius Paganus ex eius mera liberali-
tate,& ex cã,vt ꝯheret mr̃imo
niũ inter D. Mariã Bonã, & quondã ſer Ant.Paganũ,
ꝑmiſit ſer Ant.Pilono pr̃i ipſius D. Mariæ Bonæ inter
alia,caſu quo d.ſer.Ant.moreretur,ꝙ filij ipſius nati ex
quondã D. Iaco.prima vxore,dr̃ent ſuccedere ꝑ dote
mr̃na in bonis d.ſer Ant.ad ſummã duc. 300. auri tñ.
& ſi accideret ꝯriũ, ꝑmiſſit ĩ ꝓprijs bonis ſuis ſatisfieri
ipſi D.Mariæ Bonę,& eius filijs totã illã quãtitatẽ,ĩ qua
ꝑ dicta cã fuiſſent inferiores filijs primi mr̃imonij,& q
illud ſuppleret ſuꝑ bonis ipſius ſer Georgij,expſsè dicta
bona obligãdo eidẽ D.Mariæ Bonæ, & filijs naſcituris
Ita ꝙ ipſo iure intelligerent trãslata inter eos, faciẽdo
oĩa p̃dicta ex tit.donationis irreuocabilis, & q̃m mor-
tuo ſer Ant. Pagano ab inteſtato, filij ipſius ex prima
vxore prætendunt ſuꝑ eius bonis hr̃e ꝑ dote materna
duc.500.ꝑꝑ ꝙ ipſa D.Mar. Bona, & eius filij reperiunt
inferiores in duc.200. auri, & cupiunt dictos duc. 200.
eis ſatisfieri,& ſuppleri ꝑ hæredes d. ſer Georgij ſuꝑ bo
nis ipſius,ſm̃ eius ꝑmiſſionẽ,dubitat, an d. hr̃des d. ſer
Georgij teneant ſupplere & ſatisfacere dictã ſummã; 1
1 ſuꝑ qua dubitatione cõfectũ eſt quoddã cõſiliũ. †Et re
qſitus ꝑ veritate qd ipſe ſentirẽ,dico talẽ ꝑmiſſionẽ fa-
ctã à d.ſer Georgio fuiſſe & eſſe validam, & efficacẽ, &
ꝯñr exequẽdam,licet. n. ipſe ſer Georgius nõ potuerit
obligare filios primæ vxoris,qn poſſent petere,vt petũt
integrã dotẽ mr̃nã ſuꝑ bonis ſer Ant.pr̃is,toto titulo,
res int.al.acta.& in c.inter dilectos,verſ.porrò,de fi.iſtr.
2 & in l.ſæpe.ff.de re iud.Et† hoc cõſiderato,ipſe ſer Geor
gius videat ꝑmiſiſſe factũ alienũ, q̃ ꝑmiſſio nulla eſt. l.
ſtipl̃o iſta.in prin.ff.de verb.obl.& in §.ſi qs aliũ.inſt.de
inu.ſtip. cũ alijs vulg. tñ in caſu pñti ceſſat obiectio, eo
quo ipſe ꝑmiſit factum ꝓprium, hoc eſt de bonis ſuis
ſupplere oẽ illud, ꝙ hr̃des & filij primæ vxoris caperẽt
ꝑ dote mr̃na ſuper bonis d. ſer Ant. patris, vltra ſum-
mã 300.duca.Et caſu quo vltra caperẽt,ꝙ illud ſupple-
retur ſuper bonis ſuis ex tit.donationis irreuocabilis.
3 Promiſit† ergo ſupplere in eum caſum, qui iam contin
git, & ꝯñr ꝑmiſſio eſt ſuper facto proprio, quæ ꝑmiſ-
ſio eſt licita,& non reprobata à iure.quiſq;.n.poteſt do-
nare res ſuas,& de illis diſponere ſuo arbitrio,& volun-
tate,vulg.l.in re mand.C.mand.& in l.nullus. C. de iud.
& in l.ſed & ſi,l.§.conſuluit. ff.de peti.hære.& toto titu.
ff.C.

4 ff.C.& inſt.& extra de dona.Et † iõ titulus donõnis eſt
validus & firmus,ſiue donatio ſit pura,ſiue ſub ꝯdõne,
qñ poſtmodũ ꝯdõ fuit purificata,vt in l.1.& 2.ff.de.do
5 nat.& C.de don.q̃ ſub mod.per totũ. Quæ † nedũ per
ſtipłonẽ ꝑficitur,ſed ẽt per pactũ nudũ. l. ſi qs argẽtũ.
6 C.de do.& per Doct.in l.2.de le.1.Nec talis†donõ quò
ad dictũ ſupplemẽtũ põt ꝯſiderari nulla, tanq̃ ſupradi-
cta ꝓmiſſio nõ hẽat in ſe cãm,iuxta no. in l. nunq̃ nu-
da.ff.de acq.re.do.cũ ꝯcord.Nã cã dictæ promiſſionis
fuit exp̃ſſa,videlicet vt dictũ mr̃imoniũ ꝯheret , qđ eſt
7 fauorabile,& valde priuilegiatũ.l.1.ff.ſol.matr.tum †ẽt
qa exp̃ſsè dixit ipſe ſer Georgius hoc facere tit. dõnõ-
nis,q̃ donatio nõ exigit aliã cãm , cũ de ꝑ ſe ſit titulus
efficax,& ſine cã aliqua qs poſſit donare bona ſua , vt
8 s̃.ꝓbatũ eſt.Tũ†ẽt qa ſi hoc nõ fuiſſet exp̃ſſum, tñ ĩ du
bio ꝯſideratˀ cã donãdi,vt in l.Cãpanus.ff.de ope. lib.&
9 no.in l.2.§.circa.ff.de exce.do.Minus†ẽt ob.dictę donõ
ni & ꝓmiſſioni abſẽtia ipſius D.Marię Bonę,& filiorũ:
Nam illã ſuppleuit eius pr̃,qui poterat ſtipulari ꝓ filia,
10 vt plenè no.ĩ §.ei q.inſti.de inu.ſtipu.Et†filiaſ. capax eſt
dictæ ꝓmiſſionis ex cã dotis factæ,vt in l.Põponiꝰ Phi-
ladelphus.ff.fam.erciſ.& tenet Ang.Aret.in d.§. ei q.&
Doct.in d.l.ſtipło iſta.§.alteri,maximè Iaſ. col. 2.ver.2.
11 p̃dicta regula. Vbi†ampliatˀ iſtud ꝓcedere,nedũ qñ pr̃.
ſtipulatˀ,ſed ẽt ſi qlibet ex̃neus ſtipularetˀ: vt in l.Caius.
ff.ſol.mat.& ꝑ Bal.nouel.in trac.de do.in 6.par.prin.in
12 22.priuile.& ſeq.Prout†ẽt ceſſat obiectio: qñ ꝓmiſſio
fuit facta ſer Ant.pr̃i ipſius D.Mar.Bonæ,executio aũt
ipſius ꝓmiſſionis fuit collata in ꝑſonã ipſius Mar.Bo-
næ,& filiorũ,quo caſu ſtipło eſt valida , vt plenè ꝯclu-
* dũt Docto.cõiter* in d.l.ſtipło iſta.§.ſi ſtipuler.& in d.
* §.alteri.vbi Iaſ.đt hãc eſſe*cõem,& ꝑ Ang.Aret.in §.ſi
qs alij.inſti.de inu.ſtipu.& ꝙ interſit pr̃is ipſius D.Mar.
Bonæ ſtipulãtis,ſatis oſtẽditˀ in cõſ.ex qb. cõcluditˀ, ip-
ſum Georgiũ licitè potuiſſe facere(vt fecit)dictã donõ
nẽ & ꝓmiſſionẽ in caſum,q iã mõ cõtigit,ꝯñr talis do
natio,& ꝓmiſſio exequẽda eſt ꝑ ſuos hr̃des;cũ ꝯtineat
13 ꝓmiſſionẽ facti ꝓprij in dictũ euẽtũ,&c.Et †licet quò
ad ipſam D.Mar.Bonã,& eius filios,ipſe ſer Georg.eẽt
ex̃neus,tñ ex cã dotis & mr̃imonij ꝓmiſſio ꝑ ipsũ fa-
cta fuit & ẽ validiſſima,vt ĩ l.j.§.accedit.& §.ex̃neꝰ.C.de
rei ux.act.cum ſim.Pręterea licet ipſe ſer Georg.tacitè
videatˀ ꝓmiſiſſe factũ alienũ,dũ voluit,ꝙ filij primę vxo
ris ꝓ dote mr̃na ſuꝑ bonis pr̃is nõ peterent vltra duc.
14 300.& ꝯñr talis ꝓmiſſio vr̃ nulla,tñ † qñ qs ꝓmittit fa-
ctũ alienũ,& in euẽtũ ꝯ̃riũ ꝓmittit pœnã & intereſſe,
ꝓut ꝓmiſit ipſe ſer Georg.& pęnã & ſuꝑ bonis ꝓprijs
reſarcire illud vltra,talis ꝓmiſſio eſt validiſſima,ſiue ꝓ
mittẽs faciat diligẽtiã,ſiue nõ,ex quo ab initio tꝑe,quo
ꝓmiſit,potuitˀ cogitare,ꝙ filij primi mr̃imonij poſſent
petere & ꝯſequi dotẽ mr̃nã ſuꝑ bonis pr̃is vltra duca.
300.Et iõ imputãdũ eſt ipſi,q ad hoc ſe aſtrinxit. Et qa
talis difficultas à prin. ita vigebat in ꝓmiſſione princi-
pali,ſicut in ꝓmiſſione pęnali,& ad intereſſe,ad quę ſe
obligauit,& iõ tenetˀ,& talis difficultas ipſum nõ libe-
rat;cũ hoc exp̃ſſe voluerit,ita Bar.in l.cõtinuus.§.illud
5 ff.de verb.obli.Et licet Are.ibi alr̃ ſentiat:tñ Iaſ.in d.l.ſti
pło iſta,ĩ prin.col.4.tenet & ſequitˀ opi.Bar. adducẽdo
ꝓ ea tex.in l.ſancimus.C.de fideiuſ.& text.in d.l. ſtipło
iſta.ver.at ſi qs velit.Et vlterius dicit,ꝙ ſi caſus ꝯtigiſſet,
de facto,ita ꝯſuleret,q̃ ẽt opi.ſequitˀ Are.in d. §. ſi quis
aliũ.in 7.fallen.& Corn.ꝯſ.2.col.3.ver.nõ.n.obſtat.vol.
3.& Soc.cõſ.288.Circa 1.q.col.17.verſ.circa 5.q.vol.2.
vbi eã cõprobat rõnibus & authoritatib.ſequitˀ etiã eã
Deci.ꝯſ.325.in caſu propoſito,vbi dicit , hãc eſſe ꝯclu.
firmã dubitabilẽ,& ibi adducit ꝯſ.Abb.ꝯſuluit ẽt Soc.
ꝯſ.26.In p̃nti cõſultatione,vol.3.Et licet Corn.cõſ.192.
vol.1.videatˀ aliquatenꝰ diſſentire,tñ nõ ꝯ̃dicit huic cõ
clu.nã caſus,in quo ibi conſuluit,eſt ſatis diuerſus à ca
6 ſu p̃nti.Et ſilr̃ nõ hñtˀ obſtare ea,q̃ dicit Deci.cõſi.313.
Promiſit d.Io.nã ibi,col.3.verſ.nõ obſtat.expreſsè ꝯfir
mat hãc ſnĩam,dũ vult,ꝙ ſi ille, qui ꝓmittit factũ alie-
nũ,obligauit ſe in euentũ ꝯ̃riũ ad pęnã & intereſſe,te-
netur,ſi ad cautelã & ſecuritatẽ ſtipulãtis obligauit ſe
ad p̃dicta, ꝓut fuit in caſu nr̃o,ipſe.n.ſer Georg.ad cau
telã ipſius ſer Ant. Pilloni & eius filiæ, & ẽt naſcituro-
rum ex ea expreſsè obligauit ſe ad pœnã & intereſſe,
hoc eſt reſarcire omne illud,qđ filij primi matrimonij
ex cã dotis mr̃næ ſuꝑ bonis patris caperẽt vltra duc.
300.Et ſicut ipſe ſer Georgius potuit ſe ad p̃dicta effi-
caciter obligare,& tenebatˀ ſeruare & exequi dictã pro
miſſionẽ,pariter & ſui hr̃des tenẽtur illam adimplere.
17 Cum†ꝯ̃ factũ defuncti,cuius ſunt hr̃des,venire nõ poſ
ſint.l.cũ à matre.C.de rei vẽdi.l.more,vbi Bar. & alij.ff.
de acqui.hære.& per Fran.de Cur.cõſi.1.in fi. & ꝑ Soc.
18 127.nu.15.vol.3.& ꝯſ.79.nu.34.vol.4.Eſto†.n.ꝙ talis ꝓ
miſſio nõ teneat in pręiudiciũ filiorũ primi matrimo-
nij:tñ bene tenet promiſſio ſecũda,facta per ipſum ſer
Giorgiũ de ſoluẽdo pęnã , & de ſupplendo illud vltra,
vt hr̃ in l.& ſi his.C.de prædi.mino.& per Alex.in addi.
ad Bar.in l.Marcellus,in prin.ff.de fideiuſſ. vbi adducit
Bal.in l.1.eo.ti.& alias deciſ.faciunt,quæ ponit Dec.ꝯſ.
7.col.pe.nu.6.& Corn.cõſi.214.ꝙ dictus.col.3.vol.2.&
19 ꝯſ.249.Viſo.col.4.vol.3.Nec†prędictis obſtat ꝓmiſſio
pęnę,in duc.10.in caſum ꝯ̃riũ,nã per appoſitionẽ talis
pęnę,nõ impeditˀ exactio intereſſe, & executio ſupple-
mẽti ad illud vltra,q̃ promiſſit facere ſuper bonis ſuis
vltra pęnã:vt hr̃ in l.prædia.ff.de ac.emp.& in l. ſi quis à
ſocio.cum l.ſeq.& l.duo ſocietatẽ.ff.pro ſoc. & ꝑ Bar.
in l.ita ſtipulatus.ff.de verb.obli.& in l.ſi pacto quo pe-
nã.ff.de pact.& per Corn.in d.ꝯſ.2.col.5.& 6.volu. 3.Et
tãto magis qa in inſtr̃o eſt appoſita cła,qua pęna ſolu-
ta &c.q̃ ẽt operatur effectũ p̃dictum,vt per doct.in d.l.
20 ſi pacto quo pęnã.Quæ†etiã cõprobantur.Nã promit
tẽs factũ alienũ ad intereſſe,vt eſt tex.in l.qui aũt. §.ſed
& ſi quis,ff.de cõſti.pecu. & no.ibi ſcrib. oẽs, maximè
Pau.de Caſt.quod à fortiori procedit in caſu p̃nti , vbi
vlterius fuit ꝓmiſſa pęna,& ẽt intereſſe, hoc eſt ꝙ ſuꝑ
bonis dicti ſer Georgij dr̃et filijs ſecundi matrimonij
& ipſi D.Marię Bonę ſuppleri illud, qđ caperent hr̃des
primi matrimonij vltra duc.300.Ex quibus cõſideran
do ẽt promiſſionẽ facti alieni cõcluduntur per hr̃des
ipſius ſer Georgij illã eſſe ſeruandã, & exequendam,&
ꝯñr eos teneri ad ſupplemendũ dictor duc. 200. Pro-
21 mittendo †.n.reſarcire illud ſuper bonis ſuis ex titulo
donationis,& obligãdo bona ipſi D.Mar.Bonæ,& filijs
vr̃ ꝓmiſiſſe indẽnitatẽ caſu, quo bona patris nõ ſuffi-
cerent ꝓ dotibus ſecũdæ vxoris. Quæ ꝓmiſſio indẽni
tatis eſt valida,& qui ita promittit,tenetˀ ad omne dam
num & intereſſe,qđ patitˀ ille,cui facta eſt ꝓmiſſio, ſ̃m
gl.Bar.& Alex.in addi.in l.q̃ro.in prin.ff.loca. & ꝑ Bar.
in l.pater.ff.de do.præleg.col.2.ver. oppono ad verſ.&
col.1.ver.oppono per ordinẽ,& per Iaſ.in l.frater à fra
tre.in 14.no in lect.& in repe.in 4.no.ff.de cõd. inde.&
per Soc.ꝯſ.70.Inſtr̃m.vol.3.& ꝑ Bal.in l.ſi pro ea. q. 22.
C.mand.& in l.q̃q̃.col.2.C.de ſent.quæ ſi. cer. quãti.&
tenent oẽs,in l.fi.§.fi.ff.ſi cer.pet.& Soc.in d. cõſi. 288.
22 col.19.& Dec.d.cõſi.313.col.3.verſi.non obſtat.Et †eo
potiſſimè iſta procedunt:quia tale mr̃imoniũ ſ̃m, nõ
fuiſſet ꝯ̃ctũ,ſi ipſe ſer Georg. nõ feciſſet dictã ꝓmiſſio-
nẽ:vt patet in narratiua inſtr̃i dictæ ꝓmiſſionis,q̃ ꝓbat
cãm finalẽ dictę promiſſionis,vt ĩ l.fi.ff.de hr̃dib.inſtit.
in l.1.ff.ad Maced.& in l.regula.§.fi.ibi nã initiũ conſti
tutionis.ff.de iur.& fac.igno.& mens principalis & in
tentio ꝯ̃hentiũ inſpiciẽda & cõſideranda eſt potius q̃
verba,vt dicit tex.in l.fina.C.quæ res pigno.obli.poſ.&
Moder.in l.3.C.de libe.præte. Pariſius Paduæ.

S V M M A R I V M.

1 *Inſtrumentum inducit plenam probationem quouſque probetur contrarium.*
2 *Inſtrumentum habet probationem probatam.*
3 *Inſtrumentum inducit manifeſtum.*
4 *Inſtrumentum inducit probationem realem,*
5 *Inſtrumentum in dubio præſumitur verum,& non ſimulatum, ita & contractus in eo celeb.*
6 *Simulatio non ſolùm debet allegari,quinimmo probanda eſt.*
7 *Simulatio non arguitur ex eo ſolo , quod venditor remanſit in poſſeſſione.*
8 *Conſtitutum transfert dominium & poſſeſſionem.*
9 *In dubio præſumitur quis poſſidere ex titulo pręcedenti.*
10 *Simulatio non pręſumitur,eo quòd venditor remanſit in poſſeſſione rei venditę,& pro illa ſoluit liuellum.*

Venditio

11 *Venditio rescinditur, si facta apparet citra medietatem iusti precij.*

12 *Contractus emphyteuticus & liuellarius de iure permissi sunt.*

13 *Dicti contractus necessariò non requirunt ab initio præstari aliquam quantitatem.*

Liuelli contractus sui natura debet esse perpetuus.

14 *Emptor potest venditori concedere rem emptā in emphyteusim, seu liuellum cum solutione annui census.*

15 *Contractus emphyteuticus, seu liuellarius an possit fieri, & celebrari sine scriptura, tum de iure, tum de consuetudine, & nume. 16. 17 & 18.*

19 *Acta notorium inducunt.*

20 *Scripturæ publicæ & priuatæ in actis productæ inducunt effectum illum, quem inducerent scripturæ ab initio celebratæ.*

21 *Licet in contractu liuellario, seu emphyteutico requiratur scriptura tamen potest probari per testes & per alias scripturas probantes contractum.*

Sententia diffinitiua proferenda est in scriptis: tamen potest probari per testes.

22 *Probatio mixta per scripturam, et testes est valida etiam in materia requirente scripturam.*

23 *Scriptura priuata subscripta & recognita plenè probat contra scribentem.*

24 *Recognitio scripturæ facta in iudicio habet vim iudicati.*

25 *Scriptura priuata plenè probat contra scribentem, confitentem illam.*

26 *Quando scienter consensit, vel recognouit, quod in dubio præsumitur.*

27 *Priuatio præsupponit habitum.*

28 *Pro expresso habetur illud, ad quod necessariò facienda est relatio, & nu. 29.*

30 *Verba renunciatiua regulariter non probant.*

31 *Qui vult consequens, necessariò velle videtur antecedens ad illud necessarium.*

32 *Verba enunciatiua prolata inter partes contrahentes quæ poterant de nouo tunc temporis actum celebrare, plenè probant.*

33 *Idem si talia verba essent necessaria ad actum, qui celebratur.*

34 *Verba enunciatiua quæ propriè dicantur, & quando probant, & num. 35.*

36 *Verba enunciatiua prolata per modum causæ plenè probant.*

37 *Verba enunciatiua geminata plenè probant.*

38 *Verba enũciatiua prolata per modũ confessionis plenè prabant.*

39 *Confessio extraiudicialis facta parte præsente plenè probat.*

40 *Confessio partis supplet defectum scripturæ, quæ necessariò requirebatur.*

41 *Confessio geminata probat.*

42 *Soluens libellum longo tempore tenetur ad illud soluendum propter diutinam præstationem, esto quòd de liuello nō appareat scriptura, nec possit aliter probari, & nu. 43. & seq.*

45 *Liuellarius tenetur soluere liuellum proprijs expensis.*

Idem in canone, quando sunt diuersi fori, tum de iure, tum de consuetudine.

46 *Liuellus quando dicatur excessiuus.*

47 *Vendens non potest retinere precium & rem venditiā, sed loco illius emptor potest singulis annis licitè aliquid percipere.*

CONSILIVM LXXVII.

In præsenti Causa omnino obtinere debet ipse D. Leonardus noĩe Ceciliç suæ vxoris cōtra Antoniū aduersariū, & in sui fauorē dēt sñiam reportare, vti reportauit, & habuit in prima instā. Certum est. n. ꝙ ipse Ant. possessionē, de qua agitur in qua fuit cōstitutus liuellus, de quo litigat̃, vēdidit q. ser Bar. de Constan. patri ltimo & naturali ipsius D. Ceciliæ, pro precio lib. 500. vti cōstat publ. instr̃o cōfecto & scripto die 4. mēsis Febr. 1500. ꝑ Ant. Fibiū pub. no.
1 Quod† instrumentū inducit plenā ꝓbationē, & illi stādum est, quousq; ꝯrium probet̃, vt d. tex. in l. cū precib.
2 & ibi scrib. oēs. C. de prob. Per† illud. n. inducit̃ ꝓbatio ꝓbata, vt dicit Bal. in l. quoties. in fi. C. de iud. & in l. in-
3 terest. C. de solu. Taliter† ꝙ talis venditio, de qua extat d. instru. dicitur manifesta, vt tradit Bar. in l. 1. col. 2. ff. de op. no. nun. in prin. & per Alex. cōsi. 59. vol. 2. cum alijs addu. per Dec. cons. 36. & pro tenui. col. 1. nume. 2.
4 Hinc† Cy. & alij, in l. 1. C. qñ fis. vel pri. dicūt, ꝑ instr̃m inducit probōnē realē, vt refert Soc. adducēs alias decis.
5 cōsi. 59. In cā nobiliū. col. 2. nu. 6. vol. 3. Ex† qb. infert̃, qđ in dubio instrumētū ꝑsumit̃ verū & nō simulatū, & ꝯctus in eo celebratus verus ꝑsumit̃ & nō simulatus, vt no. Bal. in l. rogasti. §. si tibi, ff. si cer. pet. cū alijs addu. per Soc. cōs. 83. Pro certo. nu 2. vol. 3. & per Dec. d. cōs. 36. col. 3. ver. his præmisis. nu. 7. ¶ Ex istis tollit̃ obiectio facta per ipsum Anto. ꝯ dictum instr̃m & ꝯctū venditionis, dum in ꝯriū adducit simulationē, de qua nihil penitus probat, & ꝯñr audiendus nō est, cum in dubio ve-
6 rū & nō simulatum ꝑsumat̃. Nō †. n. solum sufficit allegare simulationē, sed est necesse, illā ꝓbari, vt hr̃ in l. cis præal. & facit tex. in l. 1. iuncta gl. ĩ ver. dicat̃. ff. si quadr. pauper. fe. dica. & bonus tex. in c. dilecti filij. ibi opposita & probata, ex̃ de excep. & tex. in l. si prius. & ibi
7 gl. Alex. & alij scrib. ff. de op. no. nun. Nec † simulatio argui ex eo. ꝙ ipse Anto. venditor remāsit in possessione prędicti fundi venditi. & rñdit de liuello ipsi ser Bar. & suis hær. Nā in instr̃o ꝑdicto vendi. ipse Ant. vēditor
8 cōstituit se possidere noĩe dicti ser Bar. emptor. Per † constitutum appositū dicto ꝯctui in ipsū ser Bar. emptorē fuit translatū dñiū & possessio, vt plenè ꝑ scrib. in l. quod mẹo. ff. de acq. poss. & per Bar. & alios, in l. ab em-
9 ptio. ff. de pact. Vnde† Ant. ipse desijt possidere: cū possessio fuerit penes ipsum empto. ex titu. empt. ꝑdicti. arg. eorum quæ hñr in l. 2. per gl. Bar. & Bald. C. de acq. poss. in l. q̃dā mulier. ff. de rei ven. & arg. aliorū no. in l.
10 §. ex ꝯrio. ff. de acqu. poss. Et † licet postmodū ipse Ant. cęperit in liuellum dictum ꝑdiū, & illud possederit, & liuellum soluerit emptori, & suis hæredib. non tamē propter hoc ꝯctus venditionis dr̃ esse simulatus, vt plenè cōsu-
11 dit Alex. consi. 212. Visa facti narratione, vol. 2. ¶ † Tollitur ēt ex ꝑpictis alia obiectio, quā facit ipse Anto. reus, ꝙ dicta venditio dēt rescindi: quia facta in minori summa & ꝑcio vltra dimidiā, iuxta no. in l. 2. C. de rescin. vẽ. & in c. cū dilecti. extra de empt. & vend. Nā venditio ꝑdicta fuit vera & perfecta: cum in ea interuenerint oĩa substantialia tēdentia ad perfectionē emptionis & vendi de qb. hr̃ insti. de empt. & vēd. ꝑ totū, per Dec. consi. 179. Viso eleganti. vol. 1. & si ipse Anto. ꝑtēdit eā rescindere remedio. d. l. 2. & d. c. cū dilecti dirigat se ꝼm formā dictorum iuriū: qñ. n. hoc faciet, & d. remedia intentabit, sibi respondebit̃ ꝼm terminos iuris, vnde in ꝑsentiarum quousque aliter se dirigat & d. remedia intētet, super isto hæsitandum nō est, nec super eo aliquid dicendum, & ꝯñr corruūt ꝓbationes: quas ipse Anto. conatus est facere, ꝙ dictus fundus valet longè plus vltra di-
12 midiā iusti precij. ¶ † Vlterius aduertendum est, ꝙ in iure ꝯctus emphyteuticus & liuellarius procedūt à pari, & in effectu nō differunt, vt dicit Bar. in l. 1. col. 2. C. de iu. emphy. & per Ias. ibi, col. 8. ver. ex cōi tñ vsu loquendi, de quo hr̃ ꝑ Bar. & alios, in l. si finita. §. si de vectigalibus, vers. tertio quæro, ff. de dam. inf. per Imo. & Car. in c. constituit. extra de loca. cum alijs adductis per Soc. consi. 14. Subtiliter & copiosè. col. 1. vol. 4. & per Dec. consi. col. 1. nume. 2. & pro tenui. vol. 1. vbi dicit, cōem vsum loquendi inducere ꝯctum emphyteuticum, siue liuella-
13 rium non differre, sed esse synonima. Item † aduertendum est, quod ꝯctus emphyteuticus, siue liuellarius de necessitate non requirit, ꝙ à principio præstet aliqua quantitas, ꝼm Bald. in c. 1. §. donare. col. vlti. in tit. quis vol. feu. pote. alie. & tenent Pet. & Cyn. in l. 1. C. de iu. emphy. & Saly. ibi, qui dicit, ita seruari de consuetudine, idem sequitur Ias. ibi colum. 1. & 2. adducens plures decisi. idem seruatur.
14 Præterea† natura liuelli & cōtractus liuellarij est, quod sit perpetuus, vnde si in instrumento fit mentio de liuello, intelligitur de perpetuo absque eo, quod hoc exprimatur: vt dicit Bald. in c. 1. de alien. feu. & Alex. cōs. col. 3. nu. vol. 4. cum alijs adductis per Soc. d. cons. 50. col. 3. in versicu. confirmatur. vol. 5. ¶ Istis stanti. ipse ser Bartholomęus dictum fundum sibi venditum à dicto Antonio iure permittente potuit eidem Antonio concedere in liuellum, seu in emphyteusim perpetuam, vti iam concessit, ita quod singulis annis ipse Anto. iure liuelli debe beret soluere d. ser Bartholomæo & hæredibus stara ca. quinquaginta frumenti, prout pluribus annis soluit; tum quia ipse ser Bartholomæus erat dominus & possessor dicti fundi sibi venditi, tum quia requirā

ta à iure cõſtituendũ ꝯ̃ctũ emphyteuticũ ſeu liuellariũ
cõcurrunt vt ſuperius probatũ eſt. Solũ difficultatem
facit, an ꝓbatũ ſit, ꝙ ipſe ſer Bartholomeus cõceſſerit
in emphyteuſim, ſed liuellũ ipſi Ant. dictũ fundũ, cũ de
tali cõceſſione nulla appareat facta ſcriptura, nec ẽt ꝑ
teſtes ꝓbet̃, ꝙ ipſe ſer Batho. fecerit dictã cõceſſionẽ li
15 uellariã. Et † in iure magis * cõis ꝯcl̃o eſſe vr̃, ꝙ ꝯ̃ctus em
* phyteuticus, ſeu liuellarius dẽat fieri ĩ ſcriptis, & debeat
hr̃e ſcripturã, vt tenet gl. in l. 2. C. de iu. emph. & in c. 1.
§. ſup. de cẽſi. li. 6. & Bal. in §. adeo. inſt. loca. & ibi Aret. ꝗ
* dicit ita * cõiter teneri & obſeruari, cũ alijs plenè addu-
ctis ꝑ Iaſ. col. 14. & ſeq. ĩ l. 1. C. de iu. emph. vbi adducẽdo
* deciſ. hinc inde ꝯ̃rias, dicit hãc eſſe magis * cõem † opi.
16 tñ iſtis nõ obſt. in caſu pñti ꝯ̃riũ eſt ipſa veritas, nã opi-
nio ꝯ̃ria volẽs, ꝙ ꝯ̃ctus emphy. ſeu liuellarius factus ſi-
ne ſcriptura ſit validus & firmus in iudicãdo ſeruãda ẽ,
ꝗ̃ tenet gl. in d. l. 1. & ibi Bar. eã ſequit̃, dicẽs ꝙ cõſuetu-
do eã approbat & obſeruat, & ſequit̃ Ang. & Flo. dicẽs
ꝙ reqſitus ꝓ alia opinione, vt cõſuleret, recuſauit iſtud
facere, & qa cõſuetudo approbat iſtã opi. ꝗ eſt optima
legũ interp̃s, ab ea nõ eſt recedẽdũ. l. minimè. ff. de le. &
eã tenẽt D. Ant. & Abb. in d. c. potuit. & alij relati ꝑ Iaſ.
17 in ver. p̃all. Et † licet ꝯ̃ria opi. videat̃ magis * cõis, tñ quia
* iſta eſt approbata ꝑ cõſuetudinẽ, ſeruãda eſt, vt no. ĩ ſi.
ĩ l. dos à pr̃e. ff. ſol. mat. & in l. 1. & in auth. ibi poſita. C. ſi
18 ſec. nup. mul. & ĩ l. Titia. §. Seia. cũ ſi. de le. 2. Et † in ꝓprijs
terĩs ita tenet Soc. ſuo ꝯſ. 120. Circa primũ. col. 6. in fi.
nu. 24. ver. ſed ad hãc obiectionẽ. vol. 4. & hoc procedit
eo magis, qa in facto ꝓbatũ eſt extare cõſuetudinẽ, ta-
les ꝯ̃ctus valere, eſto ꝙ de eis nõ ſit facta ſcriptura, &
qñ de cõſuetudine apparet, Iaſ. tenet hãc eãdẽ opi. loco
19 & ver. p̃all. † Scd̃ò tollit̃ obiectio, nã ſup ſol̃one dicti li-
uelli & eius validitate inter ipſas partes fuit agitatus lõ
gus ꝓceſſus & ꝓducti & examinati teſtes & publicati,
& ẽt ꝓductæ fuerũt ſcripturæ publicæ & priuatæ, ſuꝑ
quo ꝓceſſu facta fuit ꝯcl̃o, ꝗ acta induxerũt notoriũ,
vt ꝓbat̃ in c. ſignauerũt. ex̃ de teſti. & qa ꝑ dicta acta &
ſcripturas publicas & priuatas clarè patet de dicto liuel
lo, ꝯcludit̃, ꝙ de ipſo dr̃ eſſe facta ſcriptura, cũ de eo ap-
20 pareat, & ꝑ dicta acta in ſcriptis redacta, & † ẽt ꝑ ſcriptu
ras publicas & priuatas ꝓductas in actis, ꝙ ſufficit, & ꝑ
inde dẽt hr̃i, ac ſi ab initio ſcriptura fuiſſet facta, deciſio
eſt in terĩs Soc. ĩ d. ꝯſ. 120. vol. 4. col. fi. vbi iſtud cõpro-
21 bat optimis medijs, & deciſio. vt ꝑ eũ. † Præterea eſto, ꝙ
ſcriptura reqrat̃ in ꝯ̃ctu liuellario, ſeu emphy. tñ ex hoc
nõ ſeqt̃ qn talis ꝯ̃ctus nõ poſſit ꝓbari ꝑ teſtes, & à for-
tiori ꝑ alias ſcripturas de eo loquẽtes & ꝯ̃ctũ ipſum ꝓ
bãtes deciſ. eſt Rot. in nou. 409. aliàs in ti. de re iud. 19.
vbi cõcludit̃, ꝙ licet ſnĩa diffinitiua dẽat ꝓferri in ſcri-
ptis. tñ põt ꝓbari ꝑ teſtes, & à fortiori ꝑ ſcripturas de
22 ea loquẽtes. Qd̃ † cõprobari põt ex his, quę dicit Bar. &
oẽs alij in l. certi cõdictio. §. qm̃ igit̃. ff. ſi cer. pet. & ꝑ Ca
no. in c. ſeries. de teſtib. & ꝑ Dec. ꝯſ. 11. Et ꝓ tenui. col.
2. & 3. vol. 1. vbi ꝓbatio mixta ꝑ ſcripturã, & teſtes vali-
da eſt ẽt in mã requirẽte ſcripturã. In caſu aũt nr̃o ne-
dũ ꝑ teſtes, ſed ẽt ꝑ ſcripturas publicas & priuatas ꝓba
23 tur de dicto liuello, vñ, &c. † Nec dicat̃, ꝙ dictæ ſcriptu-
ræ priuatæ nõ faciũt fidẽ, nã plenè ꝓbãt in caſu nr̃o, ex
quo fuerũt ſubſcriptæ ab ipſo Ant. & ab ipſo recogni-
tæ, ꝗ recognitio, & ſubſcriptio ꝯ̃ ipſum recognoſcẽtẽ
& ſubſcribẽtẽ bñ ꝓbat, & eos opat̃ effectus quos, opat̃
ꝓpria ſcriptura, ſm Rom. in l. admonẽdi. col. 19. & ibi
alij ſcribẽtes. ff. de iureiu. & bñ facit tex. in l. cũ antiqtas
& ibi no. Bal. & Pau. de Ca. C. de teſt. & ponit D. Ant. &
ibi Fel. ꝗ adducit alias deciſiones in c. ſcripta. col. 2. ĩ 8.
decl̃one ex̃ de fi. inſtr. & ꝑ eũdẽ Fel. plenius in c. qm̃ ꝯ̃.
ex̃ de ꝓb. & ꝑ Bal. in auth. ꝯ̃ qui ꝓpriã. C. de nõ nu. pec.
& ꝑ Bar. in l. emptor. §. Lucius. ff. de pact. & in l. Caius. ff.
24 de pign. act. Et † eo magis, qa ipſe Ant. recognouit in iu
dicio dictas ſcripturas, & ſubſcriptionem, quę recogni
tio vim iudicati hẽt, vt hr̃ in l. 1. vbi gl. & alij. C. de conf.
25 Et † certũ eſt, ꝙ ſcriptura priuata plenè ꝓbat cõtra ſcri
bentem confitentẽ illã ſcripſiſſe, vt habetur in l. Publia.
ff. depoſi. cũ alijs adductis ꝑ Fely. in d. c. ſcripta. col. 3. in
§. limita. & ꝑ Bar. Imo. & Rom. in l. nuda. ff. de don. & ꝑ
Bar. & cõiter ſcrib. in l. admonẽdi. & ꝑ Soc. cõſ. 68. viſa
& diligẽter. col. 1. in prin. vol. 4. & ibidẽ col. 3. nu. 6. verſi.
hoc tñ extendit hoc ꝓcedere ẽt ꝯ̃ ſucceſſorẽ ſcribẽtis
ſeu ſubſcribẽtis, ſcriptura autem priuata cõtra ſubſcri
bentẽ non ſolũ probat ipſum factum, ſed ẽt ſolemni-
tatẽ facti, & idẽ eſt ꝯ̃ ſubſcribentem: vt no. in l. ſciendũ.
ff. de verb. obli. bene facit, qd̃ ponit Alex. cõſi. 82. & 71.
col. 3. vol. 4. & ꝗ pleniſſimè ponũt ſcrib. oẽs in l. admo-
26 nẽdi. ff. de iureiur. & Ale. cõſi. 43. vol. 4. Nec † dicatur, ꝙ
ipſe Anto. ſubſcripſit ignorãter, & neſciẽs, ꝗ cõtinebã-
tur in dicta ſcriptura. Nã cũ ſubſcripſerit ſe, p̃ſumptio
eſt, ꝙ habuerit notitiã cõtentorũ in dicta ſcriptura, &
ꝙ oĩa illa intellexerit, & illis cõſenſerit: vt dicit Pau. de
Caſt. cõſi. 350. De cã pñti. & Alex. cõſi. 249. vol. 2. & cõſ.
114. col. fi. vol. 6. & per Abb. & Fel in d. c. ſcripta. volẽtes
ſubſcriptionẽ operari eundẽ effectũ, quẽ operatur ſcri
ptura, & certũ eſt, ꝙ qui ſcribit, notitiã hẽt eorũ, quæ
ſcribit, & ſcriptis cõſentit, & iõ ipſe Ant. ſubſcribendo
nõ põt allegare ignorãtiã, ſuꝑ qua ſe fundat. Præterea
vltra dictas ſcripturas priuatas ſubſcriptas & recogni-
ta adſunt duo publica inſtr̃a, ꝗ inducũt probõnẽ ꝓba-
tã & manifeſtã: vt s̃. dictum fuit primũ confectũ inter
ipſum ſer Bartholomæũ, & Ant. in quo facto calculo
inter eos, ex cã dicti liuelli Ant. ipſe remãſit debitor ip-
ſius ſer Bartholomæi in ſumma deſcripta in inſtr̃o, ꝗ̃
promiſit ſoluere &c. Deditque inſuper fideiuſſores, vt
conſtat per aliã ſcripturã publicã. Secundũ inſtr̃m fuit
cõfectũ inter ipſum Ant. & hr̃des d. ſer Bartholomæi,
in quo facto calculo ipſe Ant. ex cã d. liuelli cõſtituit ſe
debitorẽ in ſumma, & quãtitate in illo deſcripta, ꝗ̃ pro
miſit ſoluere &c. Per quæ inſtr̃a pleniſſimè probat̃, li-
27 uellũ prædictũ fuiſſe conſtitutũ. Non † n. ipſe Ant. cõ-
ſtituiſſet ſe debitorẽ ꝓ cauſa dicti liuelli nõ ſoluti, niſi li
uellus fuiſſet conſtitutus; cũ priuatio præſupponat ha
bitũ. l. manumiſſiones. ff. de iuſt. & iur. l. decẽ. ff. de verb.
obli. & de ſolutio nemo pręſumitur iactare ſuũ. l. cũ de
28 indebito. ff. de proba. Et † eſto, ꝙ in dicto inſtr̃o nõ dica
tur de liuello talis fundi: tñ perinde eſt, ac ſi hoc fuiſſet
expreſſum, ex quo ipſe Anto. tũc tꝑis & in præteritũ &
ſucceſſiuè poſt, nõ eſt, neque fuit debitor ex dicta cã li
uelli, niſi pro dicto fundo, quo caſu iſtud haberi dẽt ꝓ
expreſſo, argõ eorũ quæ habẽtur in l. hac cõſultiſſima.
C. qui teſta. fac. poſſ. vbi de Gallopreſſo. Et † quia relatio
29 nõ põt fieri ad illud, vt in fi. hr̃ in l. 1. & 2. ff. de lib. & po-
ſthu. & in ſimilib. ꝑ gl. & Bar. in l. quãuis. C. de fideic. vbi
ratio nõ exp̃ſſa dẽt haberi pro expreſſa, qñ vnica tm̃ rõ
30 eſt ad quã neceſſariò relatio eſt faciẽda. † Nec dicatur
ꝙ verba ſcripturarũ priuatarũ ſubſcriptarũ & recogni
tarũ, & ẽt verba dictorũ inſtr̃orũ ſint verba enunciati-
ua, & ꝯñr talia, ꝗ probationẽ nõ inducũt, ex quo non
ſunt diſpoſitiua, & ꝯñr nõ dẽnt probare liuellum fuiſ-
ſe conſtitutum: cũ de eo mõ diſceptetur, vt dicit Alex.
ita limitans. l. optimã. C. de ꝯ̃h. ſtip. in ꝯſ. 136. viſo & exa-
minato. col. fi. vol. 1. & cõſ. 201. col. 2. vol. 2. & D. Ant. in
c. illud de p̃ſump. & Ale. in l. ex hac ſcriptura. ff. de don.
& ꝑ Bal. in l. ad probationẽ. C. loca. nã primò tollitur
obiectio, eo qm̃ verba appoſita in dictis inſtr̃is nõ ſunt
enũciatiua, ſed diſpoſitiua quò ad debitũ liuelli, ꝗ ver-
ba concludũt, ꝯ̃ctum liuelli p̃ceſſiſſe, & partes ipſę prin
cipaliter venerũt ad faciendũ dictũ ꝯ̃ctum ſuꝑ reſolu-
tione dicti liuelli pro tꝑe præterito de quãtitate, in qua
ipſe Ant. erat debitor ꝓ dicta cauſa, principaliter & di-
ſpoſitiuè promittẽdo ſoluere dictã pecuniã ex cauſa p̃
dicta, & in ꝯñtiã neceſſariã faciendo & cõfitendo prin-
cipaliter & diſpoſitiuè ꝯ̃ctũ liuelli p̃ceſſiſſe. Qui † n. vult
31 ꝯñs, neceſſariò vult neceſſariũ antecedens ad illud, ſine
quo cõſequens ſtare non põt. l. ad rem. l. ad legatũ. ff. de
proc. l. illud. ff. de acq. hær. cum ſi. vnde cum partes ipſæ
principaliter & diſpoſitiuè ꝯ̃ctus fecerint, & inſtr̃m ſuꝑ
ſolutione ipſius liuelli p̃teriti, neceſſariò ꝯ̃xerunt prin-
cipaliter & diſpoſitiuè ſuper ipſo ꝯ̃ctu liuellario, ſine
quo ſolutio liuelli non poterat fieri, & hñr verba dicta-
rum ſcripturarum priuatarũ & publicarũ potius ſunt
diſpoſitiua ꝗ̃ enũciatiua, ꝯñr neceſſariò ꝓbãt. Pręterea
32 eſto, ꝙ eſſent verba enũciatiua, tñ † adhuc plenè ꝓbant
nã ſunt ꝓlata inter ipſas partes pñtes, interrogãtes, rñ-
dentes & demũ cõſentiẽtes, quæ partes poterãt de no-
uo

uo tunc tpis liuellũ cõstituere,quo fit,vt talia verba ple
nè ꝓbent.l.optimã.vbi Ang.& ſcrib.C.de ꝯh. emp. per
Inn.& alios,in c.cũ iure peritus.de off.dele.& in c.cum
dilectus,de ſuc.ab inteſt.not.Cano.in d.c.illud.& Alex.
in l.ex hac ſcriptura.& cõſ.94.vol. 2. & hr̃ per Bellame.
deci.684.& p Bar.in l.ſi forte.ff.de caſtr.pecu.& in l.ſciẽ
dũ.ff.de verb.obli.& p Bar.Bal.& Iaſ.in l.ex his.C.de te-
ſta.mili.& plenè p Soc.ꝯſ.68.Viſa.col.pe.ver. ſed his nõ
obſt.& p Dec.cõſ.307.Viſo puncto.col.pe. nu. 12.& p
Soc.cõſ.29.col.2.vol.3.& cõſ.23.Circa prædictã. col.1.
verſ.nec vr̃.vol.4.vbi tenet alia verba ꝓlata inter partes
plenè ꝓbare,ẽt ſi tpe cõfecti inſtr̃i ille actus nõ potuiſ-
33 ſet pfici.Quanto†magis in caſu pn̄ti, in quo omni tpe
d.ꝯctus potuit pfici,& partes ipſæ omni tpe poterãt di
ſponere,& potiſſimè quia talia verba,eſto ꝙ eſſent enũ
ciatiua,ſunt neceſſaria ad actũ,de quo agitur,vt s̃.pro-
baui,quo caſu plenè ꝓbant,vt p D.Ant.& alios, in d.c.
34 illud.& p Dec.cõſ.118.Viſo inſtru.col.2. nu.5.Et † ſua-
det iſtud. nã verba enunciatiua dñr illa, quæ cõtinent
p̃ambulum ſeu ꝓœmiũ, in quib.non cõſiſtit voluntas,
nec ſtãt de per ſe,nec eſt verbũ principale orationis,&
iõ iſta verba non ꝓbant,vt dicit Ale.cõſ.83.Viſo ꝓceſ-
35 ſu.vol.3.Secus † aũt eſt, ſi partes in ſcriptura dicunt &
enũciatiua aliquid,ꝙ nõ eſt p̃ambulum,nec ꝓœmium,
ſed eſt tale,in quo cõſiſtit volũtas & de per ſe ſtat,& ha
bet verbũ principale orationis,tunc.n.iſta plenè ꝓbãt,
ita Bal.in l.1.col.2.ver.q̃ro C.de fal.cau.adie.lega.& Ale.
in d.cõſ.83.& deciſ.conſ. Neapo. 83.In cauſa antiqua.
36 Prout†ẽt tollitur obiectio,qm̃ verba enuuciatiua ꝓla-
ta per modum cauſæ,plenè ꝓbant & diſpõnem indu-
cunt,vt dicit Bar.in l.ſi ſocer.§.Lucius.ff.ſol.mat.& So-
ci.cõſ.poſito inter cõſ.Fran.de Cur.40. Cũ in pn̄tiarũ,
& ſequit Dec.cõſ.218.In caſu.col.5.& nu. 15. & eſt de-
ciſi.Bar.& ibi Ale.in apoſt.in d.l.ex hac ſcriptura.& de-
ciſ.Bellame.124.& 145.& p Corn.ꝯſ.169.Vr̃.col.fi.vol.
3.& p Alex.conſ.83.vol.1.cum alijs not. p Cyn. & Bar.
in l.generaliter.C.de non nu.pecu.& p Abb. in c. fi.ex-
tra de confeſ.ꝙ modò dicta verba ſint ꝓlata per modũ
cauſæ,apertiſſimè patet.nã ipſe Ant.ſe debitorem con
ſtituit ex cauſa dicti liuelli, & ꝯñr ꝯctus liuellarius fuit
cauſa celebrandi dictas ſcripturas publicas & priuatas
& talia verba p modum cauſæ ꝓlata plenè ꝓbant, &
37 diſpoſitionem inducunt, vt probatum eſt. Prout † ẽt
tollitur obiectio,qm̃ dicta verba enunciatiua gemina-
tis & plurib.vicib.fuerunt ꝓlata inter ipſas partes,vt pa
tet in dictis ſcripturis pn̄tatis,quo fit, vt pp dictã gemi-
nationem talia verba plenè ꝓbent,ſm̃ Pau. de Caſt. in
d.l.ex hac ſcriptura.& p Corn.cõſ.59. Diu poſt.col.2.li
tera G,vol.2.& p Iaſ.in d.l.ex his.col.1.in 1.limit. vbi ad
id plura adducit,& hoc idẽ facit Fely.in c.ſi cautio. col.
10.in vlt.faliẽ. & q̃ pleniſſimè cumulat Corſet.in tract.
de verb.gem.quẽ inſeruit in tract.de poteſt. reg. Prout
38 etiam †tollitur obiectio, qm̃ verba enunciatiua ꝓlata
p modum confeſſionis,plenè probant, cũ talis confeſ
ſio redacta ſit in ſcriptis,vt no.Bal.in l.generaliter. C.de
non nu.pec.cũ alijs plenè adductis in d. deciſi. cõſ. Ne-
ap.83.& 164.& p Soc.d.cõſ.68.col.pe. ver. ſextò loco.
vbi dicit,hoc ꝓcedere, etiam ſi talis cõfeſſio fiat in ſcri
39 ptura priuata.Et†cõprobari pñt ex his,quæ hñr in c.fi.
de ſucc.ab inteſt.& in c.ſi cautio.de fi.inſtr. & in c. fi.de
confeſ. vbi confeſſio ẽt extraiudicialis facta p̃ſente par
te,nocet cõfitenti, & ita in materia liuellaria dicit Dec.
in d.cõſ.166.col.2.nu.3.cõfeſſio.n.præiudicat confitẽ-
ti dicenti ſe eſſe liuellarium,vt concludit Soc.cõſ.38.Vi
ſo inſtru.col.1.vol.4.& tãto magis quia ipſe Ant. in iudi
cio cõfeſſus fuit,contẽta in dictis ſcripturis, quæ cõfeſ
ſio in iudicio facta plenè ꝓbat, toto tit. de cõfeſ. extra
40 & ff.& C.Hinc†eſt,ꝙ etiam vbi requirit ſcriptura, ſi fa-
cta nõ eſt,tñ ſi partes confiteant actũ eſſe factũ,talis cõ
feſſio ſupplet defectum ſcripturæ,vt p Fely. adducentẽ
deciſio.in c.1.in prin.de lit.conte.Et cõprobãtur, quia
tales cõfeſſiones plurib.& plurib.vicibus fuerunt factę
& geminatæ, quo caſu plenè ꝓbant, vt p Ang.in l. cũ
ſcimus.C.de agr.& cenſi.li.11.cũ alijs adductis per Fely.
in d.c.ſi cautio.col.10.in vlt.fal.& p Corſ.in d.tract.Pa-
tet itaq; ex p̃dictis,talem ꝯctum liuellariũ plenè & ſuffi

ciẽter ꝓbare,eſto ꝙ de eo nõ appareat ſcriptura facta:
cum ſatis de ipſo ſcripturã dicatur conſtare ex cauſis
41 plurib. s̃.adductis. Prout † ẽt obiectio,ꝙ non fuerit in
ſcriptis ꝯctus liuellarius celebratus, tollitur & euacua-
tur fundamẽto ſatis vrgenti & cõcludenti, ꝙ ſolũ ſuffi
ceret,nam p annos 20.interpolatis vicib. ipſe Ant. ſo-
uit dictũ liuellũ d. ſer Bartholomæo , & ſucceſſiuè ſuis
hr̃dib.ex qua diuturna p̃ſtatione fuit acquiſitum ple
ius d.ſer Bartholomæo & ſuis hæredib.ꝙ ipſe Ant.li-
uellarius in dictis 50.cal.annuatim frumẽti, ex qua p̃
tione & ſolutione facta ex dicta cã liuellaria, p̃ſumi
titulus,& inducitur efficax ꝓbatio & obligatio, vt
cætero & in futurũ taliter ita ſoluens poſſit p̃ciſè co-
ad ſoluendũ,licet ille,cui ſolutũ eſt, aliter nõ doceat
cõtractu & ꝓmiſſione:ſatis. n.eſt, ꝙ allegaretur talis ti-
tulus & ꝓmiſſio , & ad eam probandam adducatur
ꝓbetur dicta p̃ſtatio ſeu ſolutio diuturna,iſta eſt doct-
na Bart.cõiter approbata,in l.cũ de in rem verſo.col.
& 3. verſi. veniamus ad tertiũ paſſum. ff.de vſur.& e-
dem Bar.in l.1.§.fi.ff.de aq.plu.arc.& in l.ſi certis an-
C.de pact.& ibi Alex.Iaſ.& alij ſcrib.qui in pũcto infe
runt ad deciſ.q.noſtræ.ponit Bar.& alij ſcrib. per illum
tex.in l.litib.in princ.C.de agri.& cẽſi.lib.11. & idẽ Bar.
in l.ſolent.§.1.ff.de offi.proconſ.& leg. & p Fel. alia c-
mulantem,in c.cum Bertoldus.col.10. & 11. de re iud.
ponit Alex.in l.eũ qui,in princ.ff.de acq.hær.& ꝯſ.12-
Super primo.col.1.& 2.vol.4.ponit plenè D.Ant.in re-
pe.c.peruenit.extra de cẽſi. & Iaſ. ad id plura adducẽs,
in l.2.col.58.verſ.quarto quęro.& col.63.verſi.decimo
quarto quæro.vbi vult, ꝙ per talem diutinam præſta-
tionẽ quis præſumitur emphyteuta,ſeu liuellarius, ita
ꝙ in futurum põt cogi ad ſoluendũ dictum liuellum
ciunt ẽt ea,q̃ ponit Bartho.Veron.in trac.de ſeru. vrb.
præd.c.2.col.2.& ſeq.& quæ ponit Alex.conſi.115. Su-
per primo dubio.vol.1.& cõſ.108. In cã & lite. circa
vol.2,& conſi.75.Viſis & põderatis,col.3. vol.4. Tenet
etiam Dec.conſi.146.col.2.ver.& cum ꝓ tali.vbi addu-
42 cendo alias deciſ.dicit†ꝙ, ſi quis ſoluit penſionem p
annos,ex tali præſtatione & ſolutione probatur, ipſum
eſſe emphyteutam,ſeu liuellarium,taliter quod in futu-
rum põt cogi ad ſoluendum liuellum, qñ talis præſta-
tio & ſolutio facta fuit ex cauſa liuellaria,& ad plenum
tangunt articulum Moder.in trac.de præſcri. in 1. par-
te 3.par.prin.q.10.car.10.vbi per 15.col.ſe extendũt, &
43 tenent iſtam cõclu.pro firma.Et†licet ibi poſt Iaſ. in
l.ſi certis annis,ponãt aliquas limit.tñ nulla ipſarum
git aliquid,quod cõtradicat cõclu.prædictæ, ex qua
fertur,ꝙ ẽt ſi nulla appareret ſcriptura, talis diutina p
ſtatio,& ſolutio inducit effectũ:vt ipſe Ant.in futurum
poſſit cogi & cõpelli ad ſoluendũ dictũ liuellum, quam
cõclu.poſtremò ſequitur Soc.ad id plura adducens in
44 cõſ.50.vol.4.col.2.Et†fortius idem Soc.cõſ.120. vol.
col.fi.ver.circa quod tenet & dicit,ꝙ cum de liuello c-
ſtet ex actis & à fortiori per hanc longam & diutinam
præſtationẽ & ſolutionem,ꝙ ille,qui ſoluit,cogi poteſt
ad conficiendum inſtrumentum de ipſo liuello, addu-
cit ea,quæ in ſi.ponit Sal.in l.ſi quis argentum. in fi.C.
de dona.erit ergo firma & vera cõcluſio,ꝙ ipſe Ant. eſt
verè liuellarius in d.quantitate frumẽti, & ad eam ſol-
uendam põt cogi in futurum,& ſm̃ opin.Soc. tenetur
45 præcisè conficere inſtr̃m de dicto liuello.¶ †Nec pr-
dictis obſtat qđ dicit ipſe Ant.ꝙ non deberet cogi ſu-
expẽſis portare frumentum ad domum ipſius ſer Bar-
thol.Nam tollitur obiectio ex deductis & probatis p
ipſum D.Leonardum actorem probantẽ ita ſolere fi-
ri per alios liuellarios,quæ cõſuetudo attẽdẽda eſt: m-
ximè quia concordat cũ diſpoſitione iuris cõis,vol-
liuellariũ,ſeu emphyteutam expenſis ꝓprijs teneri c-
ducere liuellũ ſeu canonẽ ad domũ illius, cui dẽt ſo-
re,qñ iſtud promiſit,ẽt ſi eſſent diuerſi fori,vt cõclu-
Bal.in l.acceptã.q.14. C. de vſur. cũ alijs adductis p
in l.2.col.31.C.de iu.emph.verſ.39.q̃ro,& duab.ſeq.
46 ¶†Minus etiam obſtat, ꝙ dicitur dictum liuellum c-
exceſſiuum. Nã ex probatis per ipſum D. Leonar. nul-
lus apparet exceſſus,& cõſequenter non poteſt dici n-
debitè celebratus,attenta cõmuni obſeruãtia dictorũ
loco-

locorum,iuxta ea q̄ hn̄r in l.ꝙ si nolit.§.ga assidua.ff.de ædil.edi.& in l.vel vniuersorum.ff.de pig.act.& in l.fi.C.
47 de fideiuss.Et†tāto magis,qm̄ ipse Ant. ꝯsecutus fuit ꝑciū,& ꝼm oēm æqtatē rn̄dere dēt de fructib.ne vtrunque lucret̄ ꝯ̄ ęqtatem.l.curabit.C.de act.empt.& l.Iulianus.§.pe.ff.co.cum alijs plenè cumulatis ꝑ Soc.ꝯſ.100. nō potuissent,vol.1.& ꝯſ.170.& 175.vol.2.& ꝑ Cor.ꝯſ. 145.vol.2.Attentis igit̄ oīb.supradictis, resultat vera & firma cōclusio,ꝙ ipse Ant.cōdemnandus est ad soluē dum dictum liuellum futurum,ꝓut iā fuit cōdemnat⁹ in prima instantia,q̄ sn̄ia cōfirmanda venit in hac scd̄a instantia appellationis,declarando ipsum Ant.fuisse & esse verè liuellarium in dicta quātitate frumenti petita ipsius D.Leonar.agentis nōīe quo egit. Parisi.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Actio quanto minoris prętoria concluditur anno.*
2 *Actio quanto minoris ex empto est perpetua.*
3 *Qui habet actionem quanto minoris, à fortiori potest opponere talem exceptionem.*
4 *Cui damus actionem,multò magis damus exceptionem.*
5 *Pactum & conuentio inter contrahentes seruanda est.*
6 *Venditor tenetur tradere rē vēditā in ea bonitate, quā promisit.*
7 *Exceptio oritur ex pacto.*
8 *Emptor recipiens rem venditam, non in bonitate sibi promissa, & nihil dicens, an possit excipere de quanto minori ciuiliter.*
9 *Et opponēdo talem exceptionem potest differre solutionem, licet regulariter contra, & nu.10 & 11.*
11 *Per istas actiones & exceptiones,nedū differtur solutio, verū extinguitur creditū pro concurrenti quantitate quanto minoris.*
12 *Dominus rei venditæ per alterum suo consensu tenetur de euictione, & nu.13.*
Ratihabitio retrotrahitur & mandato comparatur.
14 *Secunda conuentio non derogat primæ, nisi sit illi contraria.*
15 *Stat prima, si per secundam illa non tollatur.*
16 *Præsumptio,per quam partes videntur se incontinenti correxisse,reijcienda est.*
17 *Inducta ad vnum effectum,non debent operari contrarium.*
18 *Nouatio non inducitur,nisi expresse legatur.*
19 *Mens contrahentium verbis præferenda est.*
20 *Verba contractus debent intelligi secundum subiectā materiam.*
21 *Verba contractus debent intelligi vrbanè, & non captatoriè.*
22 *Inter mercatores de bono & æquo procedi debet omissis alijs subtilitatib.& apicib.iuris.*
23 *Pactum captiosum reijciendum est.*
Vēditor sciēs rei vitiū,tenetur,ēt si expressè dicat se nolle teneri.
24 *Sentiens damnum facto alterius,potest illud consequi.*
25 *Actio præscriptis verbis in factum subsidiaria,potest competere pro quocunque damno illato.*

CONSILIVM LXXVIII.

Conclusiue loquendo,vt petitū est, ꝓ resolutione primi dubij,ī quo q̄rit̄,an Claud.elapso ꝓpe biēnio excipere possit de minori bonitate & valore cupri.Dico,ꝙ si in facto verū est,ꝙ cuprū ꝯsignatū ꝑ Toriū & successiuè ꝑ Sēproniū Claud. nō erat bonitatis ꝓmissæ,ꝙ ipse Claud.excipere ꝑt.Nā
1 licet†actio quāto minoris ꝑtoria ꝯcludat̄ anno,vt ī l.2.
2 C.de ædil.edi.& ī l.sciēdū.§.fi.ff.e.tñ†actio quāto minoris ciui.ex ēpto,est ꝑpetua,vt hr̄ ī l.Iulia.ī prin. ff.de act. emp.& ibi hoc no.gl.1.& alia gl.magna, & Bar.ibi expſsè hoc firmat,dicens duplicē esse actionē quāto minoris,vnā ꝑtoriā,aliā verò ciuilē & ꝑpetuā, & declarat p⁹ gl.ī quo differāt,tenēdo ꝯ̄ Bulg.ꝯ̄ Pet.& Cy.volētes esse vnā tm̄.Et eādē ꝯcl.ꝙ sit ꝑtoria & ciuilis, & sic duplex, tenet Bal.ī d.l.Iulian⁹.ī prin.& Fulg.col.2.& col. pe.ver. itē est & quarta.& Alb.de Rosa.col.2.ver.q̄ sit dr̄ia.Sal. & Pau.de Cast.ibidē,col.2.q asserit hāc esse cōem opi.& reducit eā ad practicā,& Roffr.in ti.de act. quāto min. ciui.idē vult,ꝓut ēt firmat Azo ī sum.C.de ædil.act.co. 1.ver.actio āt.& in ti.de act.emp.§.itē necesse.& §.itē agit̄ ex empto.& est gl.ī ver.ꝯueniri.& ī gl.seq.ī l.sciēdū, circa prin.& ī l.ædiles.§.Celsus quoq; in ver.ex ēp. ff.de ædi.edi.& alia gl.ī l.si minor.C.d ac.emp.& ibi no.oēs, maximè Alb.& Sal.& est alia gl.2.ī l.2.C.de ædil. act. & ibi Bal.col.2.ver.vlterius oppono.& Sal. ver.sed si q̄ras. eandē cōclu.sequit̄ ꝯ̄ Pet.& Cy.declarādo,in quo differant actiones ꝑdictæ,& Ang.in d.l.2.C.de ædil. act.dicit ꝙ cōsuetudo seruat,ꝙ ꝑpetuò possit agi ad interesse ꝯ̄ venditorē,& bene,& diffusè tāgit Bal.in l. 2. C. de resc. ven.col.3.versſ.& scias.& ver.seq. Circa aūt res inanimatas,vbi sequendo Bar.in d.l.Iulia.dicit,istā ciuilē, quāto minoris,locum hr̄e in reb.inanimatis,& cōcludūt oēs cōem ꝯclu.esse, ꝙ dicta actio quāto minoris ciuilis sit ꝑpetua,& ꝙ ꝯpetit ꝓ reb.inanimatis,qua cōclu.stante dico,ꝙ si cuprū datū & traditū Claudio ꝑ Sēpronium nō fuit eiusdē bonitatis,ꝓut aliàs ꝑ eundē Semproniū fuit traditū d.Claud.ꝙ ipse Claudi.poterat agere quāto
3 minoris ciuili.Ergo†à fortiori poterat ipse Claud. excipere & opponere exceptionē quāto minoris, ita punctuaľr determinat Bal.ī d.l.2.C.de ædil.act.circa finem, versi,sed pone emptor.vbi vult,ꝙ si emptor cōuenitur ad ꝑciū,poterit opponere exceptionē quāto minoris.
4 Quæ†opinio cōprobat̄ ex illa vulgari rła,q̄ hēt,ꝙ si alicui damus actionē,multo magis eidem dabimus exceptionē.l.inuitus.§.cui damus.ff.de reg.iu.& in c. q ad agendū.de reg.iu.li.6 & ꝑ Mod.Papi.in l.si hr̄di seru⁹,nu.
5 3.de le.1.& in l.diuus,nu.22.de re iud.Et†ēt ga ipse Sempronius expſsè ꝓmisit d. Claud.dare & tradere cuprū in eadē bonitate,in qua aliàs sibi tradiderat, ꝙ pactum & q̄ cōuentio valida est,& seruari dēt.l.1.ff.de pac. l.1.ff. de cōst.pec.l.1.§.si cōuenerit. ff.depo si.l.q̄rit̄. §.si vendi-
6 tor.ff.de ædil. edic. tenebat̄†.n.Sēpronius venditor ꝑstare Claudio emptori cuprū in ea bonitate,q̄ affirmauit & ꝓmisit,vt hr̄ in l.si qs sit fugitiuus.§.fi.& in l.si qd venditor.ff.de ædil. edic. & si ꝑstitū nō fuit in d.bonitate,emptor poterit excipere virtute ēt pacti, vt hr̄ in di-
7 ctis iurib.& in l.illud.ff.de ędil.edic.Cū †ex pacto ꝓcūl dubio exceptio oriat̄.l.iurisgen.§.igit̄ nuda. cū alijs cō-
8 cor.ff.de pactis.†Nec ꝑdictis obstat,ꝙ ipse Claud.receperit cuprum, & ꝙ nō ꝯ̄dixerit tp̄e receptionis, nec ī̄. bienniū,nā talis actio quāto minoris ciuilis, & à fortiori exceptio cōpetit ꝑpetuò,& ēt post traditionē rei vēditæ,vt hr̄ in decisī̄.deductis, dispōnētib. ēt post traditionē & receptionē rei venditæ agi & excipi posse quāto minoris.& cōuentio postmodū facta inter Semproniū & Toriū nihil pōt obesse Claudio,vt ī̄. dicet̄,& ga res inter alios acta,&c.c.inter dilectos.§.porrò.de fi.in-
9 stru.cū si.†Ex qb.infertur ad resolutionē scd̄i dubij, in quo q̄rit̄, an Claud. opponēdo dictā exceptionē,possit differre solutionē ī terīs statutis,ī qb.dēbat satisfacere, ꝓut rłare est,debitorē teneri soluere terīo statuto,vt in
10 toto ferè ti.ff.C.& ex̄.de solu.Nā†dico si verū est, ꝙ dictū cuprū nō fuit eiusdē bonitatis ꝓmissæ, decisio est ī terīs,ꝙ ipse Claud.nedū pōt differre solutionē, qnimo extinguere creditū ꝓ ea parte, in qua iudicabit̄, cuprū esse tāto minoris bonitatis ꝓmissæ,vt dicit Bal.in d.l.2. circa fi.C.de ędil.act.nō.n.Claud.opponendo talē exceptionē,venit ꝯ̄ cōuenta,qnimo illa obseruat, cū fuerit sibi ꝓmissum cuprū in illa bonitate,&c. & ga nō est repertū eiusdē bonitatis ꝓmissæ,& cōuentę,& virtute pacti,& ex legis dispōne,nedū pōt differre solutionem,qnimo extinguere creditū ad cōcurrentē quātitatē minoris bonitatis ꝓmissæ,& ga autho. legis istud facit, in nihilo peccat,vulg.l.Gracchus.C.de adul. Prętor†.n.& lex ciuilis cōcedūt actionē quāto minoris, & à fortiori exceptionem,ꝑ quas nedū differt̄ solutio,qnimo extinguit̄ creditū & ꝑciū ad cōcurrentem quātitatē quāto minoris,vt in d.l.Iulia.& ꝑ totū ferè ti.C.de ædi.act. & ff.e.Ad tertiū dubiū,in quo quærit̄,ad qđ Claud.Torius teneat̄,ex quo illi in nihilo se obligauit, dico ꝙ stāte themate supius formato,nō est op⁹ discutere,an Torius teneat̄ Claudio,cū ipse Claud.nō agit, sed intendebat vti remedio exceptionis, quo poterit vti ꝯ̄ Toriū, si ipse ꝯ̄ Claud.ageret,ꝙ indubitatū est, si cuprū Torij fuit minoris bonitatis ꝓmissæ, nā cōsentiente ipso Torio,Sēpronius bn̄ potuit vendere Claud.cuprū suū Torij,virtute ꝯuent onis factæ ī ter Toriū & Semproniū,
12 quo casu nedū†vēditio ē valida,qnimo dn̄s rei mō ꝑdicto vēdite,ꝑ aliū tenet̄ đ euictiōe,& ad oīa ad q̄ teneret̄ ver⁹ dn̄s vēdēs,vt dt Ang.ī l.si qs ꝓhibuerit.ī fi.ff.đ pub. cū alijs allegatis ꝑ Iaſ.ī l.si ita qs.§.Seia,nu. 5.ff.de verb. obl.& ēt ga Torius agendo virtute d.vēditionis ratificat illā, ꝑn̄r ipse videretur vendidisse, cum talis ratiha-

13 bitio trahat͛ retro & ꝯparet͛ mãdato.Et † iõ ipſe Torius
teneret͛ rõne dictæ rei ſuæ venditæ de euictione de oĩb.
ad q̃ teneret͛ ver⁹ dñs vẽdẽs,vt no.Bar.ĩ l.ſi mr̃. C.de rei
vẽd.cũ alijs cumulatis ꝑ Dec.ꝯſ.281.Viſo puncto.col.j.
& 2.nu.2.& 3.Ad quartũ dubiũ dico,eſſe aduertẽdũ,nã
inito,& ꝯcluſo ꝯ̃ctu ĩter Sẽproniũ, & Claudiũ de dãdis
& aſſignãdis cẽtenarijs.1500.cupri Claudio ſingulo an
no triũ annorũ ꝯſtituto certo p̃tio,&c.ĩter ipm̃ Sẽpro
niũ,& Toriũ ſucceſſiuè ꝯuẽtũ fuit,ꝙ ĩ ſummã p̃ſtatio-
nis dicti cupri ipſe Tori⁹ de ſuo daret cẽtenarios 300.ñ
ſimpl̃r,ſed ei⁹ bonitatis,ꝓut ꝯuẽtũ erat ĩter Sẽproniũ &
Claudiũ,& ꝙ lucrũ q̃rẽdũ ex p̃cio dictorũ 300.cẽtena-
riorũ ꝯſeruaret͛ ipſi Torio, vñ ꝯſiderata iſta ꝯuẽtione,
& pacto,ſi cuprũ datũ ꝑ Toriũ,nõ fuit illi⁹ bonitatis ꝯ-
uẽtæ,& ꝯſtitutæ,& ꝑꝑ hoc ipſe Claudi⁹ vult ſe defende
re ꝯ̃ Sẽproniũ exceptione quãto minoris, ꝙ facere de
iure p̃t, vt s̃.ꝯcluſũ ẽ,certè ipſe Tori⁹ tenebit͛ Sẽpronio
ſeruare ipm̃ indẽnẽ ꝓ illa sũma, ĩ qua erit iudicatũ ĩ fa
uore Claudij ꝯ̃ ipm̃ Sẽproniũ rõne minoris bonitatis
cupri dati & cõſignati à d. Torio & ſucceſſiuè ab ipſo
Sẽpronio d.Claudio.Cũ.n.ipſe Tori⁹ ꝓmiſerit dare cu
prũ ĩ d.bonitate,& nõ dederit, tenet͛ virtute pacti,vt di
ctũ fuit.s̃.& ex l.diſpõne ẽt actione quãto minoris , vel
exceptione,vt ꝯcluſũ,ẽ nec poterit ipſe Tori⁹ ſe iuuare
virtute illi⁹ ꝯuẽtionis,& pacti facti,ſequẽtis ĩter ipſum,
& Sẽpr. quo vr̃ diſponi, ꝙ ipſe Tori⁹ releuaret indẽnẽ
Sẽpr.ab expẽſis,& dãno,ſi qd acciperet,& ſi quas face-
ret,caſu quo Claud. nollet acceptare cuprũ Torij ĩ sũ-
ma 300.cẽtenariorũ ĩ eadẽ bonitate,& valore,de qb.ꝯ
uẽtũ erat,nã iſtud vltimũ pactũ ñ tollit p̃cedẽtẽ,& pri-
mã ꝯuẽtionẽ,& prĩcipalẽ,q̃ cautũ erat, ꝙ cuprũ Torij
eẽt bonitatis eiuſdẽ,&c. & qa ñ fuit, Tori⁹ ipſe tenebat͛
14 Sẽpr.vt s̃.deductũ ẽ.Iſta †.n.ſcd̃a ꝯuẽtio ñ derogat pri-
mæ,qa illi ñ ẽ ꝯ̃ria,vt not.doct.maximè Pau.de Ca.Ale.
15 & alij,ĩ sũmario ĩ l.pacta nouiſſima.C.de pac.Et † qa ĩ
ſcd̃a nõ exprimit͛,ꝙ prima,& prĩcipalis corrigat͛,vt cõ
cludit Bar.ꝯſ.72.Et facto col.5.arg.l.p̃cipimus.ĩ fi.C.de
16 app.Et† qa eodẽ ꝯtextu oĩa fuerũt celebrata,ꝑ ꝙ ceſſat
ꝯiectura,ꝙ ꝑtes voluerĩt ſe corrigere. l. nõ ad ea ĩ prĩ.
17 ff.de ꝯd.& de. Et † ẽt qa iſtud pactũ vltimũ vr̃ factũ ĩ fa-
uorẽ ipſi⁹ Sẽpr. ꝑ ꝙ nõ ĩtelligit͛ voluiſſe derogare prio-
ri,qa ĩducta ad vnũ finẽ,nõ dẽnt opari ꝯ̃riũ.l.legata inu
18 tiliter.de le.p̃ſt.& l.ꝙ fauore.C.de legi.Et† qa nouatio ĩ-
duceret͛, q̃ nõ dẽt ꝯcedi, cũ nõ appareat exp̃ſsè facta.l.
fi.C.de no.cũ alijs adductis ꝑ Dec.ꝯſ.97. In caſu ꝓpoſi-
19 to.nu.5.Et† iõ ꝯſiderãdo merẽ ꝯ̃hẽtiũ,q̃ verbis ẽ p̃ferẽ-
da,c.dilecto.c.ĩtelligẽtia.de ver.ſig.& ĩ c.petitio.de ꝓcu.
& ꝑ Soc.ꝯſ.26.cũ ſup.nu.2.& 3.vol.4.dico, ꝙ iſtud ſc̃m
pactũ ñ derogat primæuæ ꝯuẽtioni,ſed ad illã venit ad
ditatiuè,& sẽs⁹ ẽ,ꝙ ipſe Tori⁹ ꝓmiſit ſeruare indẽnem
Sẽproniũ,caſu,quo Claud.nollet acceptare ſuũ cuprũ,
ſi ãt Claud.acceptaret,& cuprũ Torij fuiſſet repertũ ñ
eiuſdẽ bonitatis ꝓmiſſe, ꝙ iſto caſu Tori⁹ ĩ nihilo tene
ret͛,iſtud in pacto ñ dr̃,& dici nõ p̃t, cũ nõ exprimat͛,&
qa eſſet ꝯ̃ primã ꝯuẽtionẽ volentẽ cuprũ Torij dr̃e eẽ
eiuſdẽ bonitatis, &c.à qua ꝯuentionẽ ꝑ iſtud pactũ nõ
cenſet͛ receſſum,vt s̃.dictũ eſt,& ſic iſte cas⁹ q fuit omiſ
ſus ĩ ſcd̃o pacto,venit decidẽdus ſc̃m iura, q̃ volunt,To
riũ teneri quãto minoris,vt dictũ eſt s̃. Licet. n.Claud.
acceptauerit cuprũ,nõ ꝑꝑca p̃iudicauit ſibi , qn poſſet
excipere quãti minoris,nõ.n.apparet,ipſum acceptaſſe
cuprũ ĩ illa bonitate,d̃ qua fuit ꝯuẽtũ,cũ mõ opponat
quãto minoris,&c.& ita ꝯſiderãdo,adhuc dico , ꝙ tale
pactũ ñ p̃t ꝓdeẽ Torio,immo exp̃ſsè illi nocet, ex quo
Claud.opponẽdo exceptionẽ quãto minoris, ñ dr̃ cu-
prũ datũ à Torio acceptaſſe ĩ eadẽ bonitate,& p̃cio,ꝓ
ut ꝯuẽtũ erat,& ſic verba pacti ꝯ̃ Toriũ verificãt͛,q̃ hñt
qñ Claud.ñ acceptaret ĩ bõitate ꝓmiſſa,&c.Et lꝫ acce-
ptauerit sĩpl̃r,tñ ñ acceptauit ĩ bonitate ꝓmiſſa, sĩplex
n.acceptatio rei vẽditę ñ excludit emptorẽ,qn poſſit a-
gere,& excipere q̃to minoris,vt dictũ ẽ,& iſta vr̃ vera in
telligẽtia cõſiderãdo, & verba,& effectũ,& rẽ ipsã,q̃ ẽt
verbis ẽ p̃ferẽda.l 2.C.cõia.de le.l.j.§.j.ff.ꝙ qſq; iur.cum
20 alijs allegatis ꝑ Dec.ꝯſ.305.Iuridicã.nu.2.Et † qa verba
pacti dẽnt ĩtelligi ſc̃m ſubiectã mãm. l.ſi ſtipulatus.ff.de
1 vſur.l.ſi vno.ĩ prin.ff.loc.Et † qa verba pactorũ dẽnt in-
telligi vrbanè & nõ captatoriè.l.ſi cui.ff.de ſerui. l.pen.
22 ff.ad exhib.Et † qa cã agit͛ inter mercatores , inter quos
de bono & æquo ꝓcedit͛ omiſſis ſubtilitatib.& apicib.
23 iuris,iuxta not.in l.5.& l.ſi fideiuſſo.§.qdã.ff.mãd. †Pro-
ut ẽt,qa tale pactũ tanq̃ captioſum nõ dẽt ꝓdeſſe d.To
rio,qa ſi de illo opponeret͛, poſſet replicari ꝯ̃ ipſum de
dolo,ex quo ñ cõſignauit cuprũ eiuſdẽ bonitatis,ſicut
ꝓmiſerat,vt hr̃ ĩ l.q̃rit͛.§.ſi vẽditor.ff.de ædil. edic.ꝑ quẽ
tex.Cor.allegãdo gl.Bal.& alios,in ꝯſ.81.Viſa copia.co.
2.ver.ſed q̃tũ.vol.3.ꝯcludit, ꝙ vẽditor ſciẽs rei vitiũ te-
net͛,ẽt ſi exciperet,& dixiſſet,nolle teneri, & ẽt qa ſi To
ri⁹ nõ teneret͛ ipſi Sẽpr.ſequeret͛ incõueniẽs, ꝙ ipſe Sẽ
pronius pateret͛ dãnũ ex facto Torij dãtis cuprum nõ
eiuſdẽ bonitatis , & qa eius Torij voluntate fuit vendi-
tũ,iõ tenet͛ ad oẽ intereſſe, ꝙ pateret͛ ipſe Sempronius
vendẽs voluntate ipſius,vt dicit Ang.in d.l.ſi qs prohi-
buerit.in fi.ff.de publ.& Iaſ.in d.l.ſi ita qs.§.Seia.nu.5.ff.
24 de verb.obl.Et† ius diſponit,ꝙ ille,q patit͛ dãnũ facto al
terius,p̃t ius ſuũ cõſeq ꝯ̃ illũ,ne dãnũ patiat͛, ita tex. in
l.ꝙ ſi nolit.§.Põponius.ff.de ædil.edi.& ibi gl. q̃ adducit
leges cõcor.Ex qb.patet reſolutio qnti dubij,in quo q̃-
rit͛,an Tori⁹ teneat͛ quãto minoris ꝑꝑ dictũ pactum.nã
dico, ꝙ ꝯ̃ Toriũ Claud. p̃t ſe tueri exceptione quanto
minoris,vt dictũ eſt in 3.dubio.Itẽ Sẽpronius ꝯ̃ Toriũ
põt cõſeq ius ſuum,vt ſeruet͛ indẽnis,& dãnum nõ pa
tiat͛,nõ obſtãte d.pacto,ꝙ Torio minimè ꝓdeſſe p̃t, vt
dictũ eſt ĩ p̃cedẽti dubio.Infert͛ ẽt reſolutio ſexti dubij.
in quo q̃rit͛, q̃ actio & ꝙ remediũ cõpetat Sẽpronio ꝯ̃
25 Toriũ,nã dico ꝯpetere remedia ſupius dicta.Prout † ẽt
ꝯpetit actio p̃ſcriptis verbis,& ẽt actio in factũ,ad no.in
l.quoties,vbi Mod.ff.de p̃ſcr.ver. & in l. qa actionẽ.e.ti.
& ꝑ Bar.in l.1.col.pe.ff.de cõd.ex leg.& ꝑ Mod. Pap. in
Rub.ff.de p̃ſcr.ver.nu.3. cũ alijs ꝯcor. Infert͛ poſtremo
reſolutio 7.dubij,ĩ quo q̃rit͛,quo iure Tori⁹ poſſit ſe de
fendere ꝯ̃ Sẽproniũ,attẽto ꝙ cũ Claud.nihil ꝯ̃xit.nã di
co,ꝙ nullo iure p̃t ſe defendere,ſi cuprũ ꝯſignatũ ꝑ To
riũ ñ fuit illi⁹ bonitatis ꝓmiſſæ , quo exñte vero,nedũ
ñ p̃t ſe iuuare ꝯ̃ Sẽproniũ,qnimo remedijs,de qb. s̃.te-
net͛ ipſi Sẽpr.reſarcire oẽ dãnũ, ꝙ Sẽpronius ipſe pate-
ret͛ ex cã & facto d.Torij dãtis cuprũ bonitatis ꝓmiſſę
& cõuentæ,vt ſigillatim ſupius dictum eſt. Pariſi.Pad.

S V M M A R I V M.

1 *Scriptura priuata & approbata plenè probat.*
2 *Scriptura priuata & ſubſcripta per aliquem probat contraſcri-*
bentem & ſubſcribentem.
3 *Producens ſcripturam videtur approbare eam , & omnia con-*
tenta in illa .
4 *Reſponſio facta petitioni alicuius, inducit probationem. & nu.5.*
6 *Deducta in poſitionib.inducũt probationẽ & cõfeſſionẽ. & nu.5.*
7 *Teſtes ſingulares non probant.*
8 *Teſtes non concludentes non probant.*
9 *Teſtes deponentes per coniecturas imaginarias , & non per ali-*
quem ſenſum corporis non probant .
10 *Referens intelligitur & interpretatur ſecundùm relatum.*
11 *Voluntariè faciens vnum actum,non poteſt cogi, quòd illum ite-*
rato faciat.
12 *Voluntas tacita elicita ex aliquo actu eatenus præiudicat, quate-*
nus exercetur actus & non vltra.
13 *Vnica ſolutio non parit obligationem pro futuris penſionib. nec*
liberationem.
14 *Singula quæ non proſunt, ſimul iuncta producunt effectum.*
15 *Fallit, quando vnumquodque ſingulare de per ſe eſſet imperfectũ.*
16 *Colonus in fine locationis poteſt repetere melioramenta & com-*
putare expenſas factas in illis cum penſione.
17 *Verba dubia declarantur ex præcedentib.& ſeq.& nu.19.*
18 *In contractu locationis & conductionis ſeruari debent pactiones*
& conuentiones celebratæ inter ipſos contrahentes.
20 *Dictio, inſimul ſignificat congregationem & connexitatem.*
21 *Dictio, vnà cum, habet virtutem congregatiuam.*
Aduerbium congregandi naturam habet congregare ad ſuum
ſubiectum .
22 *Congregatio ſimultanea temporis identitatem importat.*
23 *Vna determinatio reſpiciens duo determinabilia debet illa deter-*
minare pariter, reſpectu temporis.
24 *Verba in contractu appoſita non debent cenſeri fuiſſe appoſita*
ludibrio.

CON-

CONSILIVM LXXIX.

Vidi præsentē ꝓcessũ agitatũ inter Bernard. Galletũ ex vna, & inter ser Riciũ de Mã. ex altera ad me trãsmissũ p d.Potestatē Serrauallis,& diligēter ɔsideratis & inspectis deductis p vtrãq; partē,circa resolutionē difficultatis,de qua in pñti agit̃,breuib.me absoluã,vt cõsultatũ & decidētē decet. ptendit itaq; Bernard.reuocari cõsignationē pignoris ad sui instātiã facti supradicto Ricio de duc.10.affirmãs d. Riciũ ñ posse ɔsignare melioramēta p eũ facta sup mãso dicti Bernard.p eũ ɔducto,ea v3 rõne; qa ipse ser Ricius debet soluere dictos duc.10.nec pt illos ɔpēsare cũ dictis melioramentis,& ex opposito Ricius ipse ptendit posse facere dictã ɔpensationē virtute ꝓmissionis sibi factæ p ipsũ Bernar.& ēt virtute pactorũ factorũ iter ipsas partes tpe locationis,& ɔductionis dicti mãsi. sup qua reuocatione ꝓcessus ad me trãsmissus fabricatus est, nec in eo aliud deductũ apparet de litis pēdētia,ob id ppea de ea verbũ minimè faciã;cũq; in ipso ꝓcessu aliqd nõ dicat̃, an cõcessio pignorationis ɔ̃ dictũ Riciũ pcesserit,& fuerit ritè facta,necne,solũ eñ partes fateri vñr illã cõcessã & pcessisse,sed an rite & rectè pcesserit & fuerit ɔcessa,& de iure potuerit ɔcedi, partes ipsæ nihil dicũt,nec aliqd opponũt , ɔñr sup hmõi articulo ipse ēt nihil dicã,si eñ partes ipsæ voluerint sup illo aliqd dicere,eorũ relinqt arbitrio.solũ tangã decisionē d. reuocationis ɔsignationis pdictæ, sup qua ꝓcessus apparet agitatus,& ɔsiderãdo positiones factas p ipsũ Riciũ,& ēt scripturã.d.locationis p ipsũ pñtatã,atq; ēt responsionē factã p eũdē petitioni ipsius Bernard. satis cõstat ꝓ ann.1522.& deinceps in futurũ ad nouēniũ ipsũ Riciũ ann.quolibet eē obligatũ soluere.d.Bernar.duc.10.
1 auri p pēsione & mercede locationis pdictæ.Licet†.n. scriptura dictæ locationis sit ɔfecta manu priuata ; tñ subscripta apparet manu ipsius ser Ricij,& pñtata est ĩ iudicio p ipsũ,& ɔñr approbata,& sic plenè ꝓbat,vt dicit Ro.in l.admonēdi.col.9.ff.de iur.iurã.quẽ ibi sequũt̃ alij scrib.& bñ facit tex.ĩ l.cũ antiqtas,& ibi Bal. & Pau. de Ca.C.de test.cũ alijs adductis p Bar.in l.emptor . §. Lucius.ff.de pact.& in l.Caius.ff.de pig.act.& p Fely. c.scri-
2 pta.col.2.in 8.declaratio.ex de fid.instr.Scriptura †aũt priuata & subscriptura ꝓbat ɔ̃ scrib.& subscribētem , vt dicit Bar.& Imo.& Ro.in l.nuda.ff.de don.cũ alijs adductis p Fely.in d.c.scripta.col.3.in 5.limi.Prout ēt ipse
3 Ricius ꝓducēdo talē scripturã eã cõprobauit,& ɔfessus fuit oĩa in ea ɔtenta.l.1.§.edere.ff.de edē.& p Bar.in l.post legatũ.col.2.ff.de his qb.vt indi.& p Abb.in c.cũ venerabilis.de exce.& p Fel.in c.imputari.de fi.instr.&ĩ
4 c.examinata.col.2.de iudi.ꝓut ēt†Fely.col.2.ver.ex qb. sentit,respõsionē factã petioni inducere ꝓbationē, adducēdo no.p Bal.in l.cũ pcũ.C.de libe.cau.& in l.1.C.đ
5 ɔfes.Qđ†ēt tãgit ipse Fely.adducēdo alias decis.ĩ c.cautio.ex de fid.instr.col.5.ver.in gl.in versi.cãm. vbi ꝓpriè
6 p deducta in positionib.inducere ꝓbationē & ɔfessionē.Et † insup ꝓ di.Mãso locato,seu ɔducto bñ pt solui pēsio ĩ pecunia,vt ĩ l.1.§.si qs seruũ.ff.deposi. & p totũ ferè.ff.& C.loc.cũ si.Quo stãte difficultas remanet , an ipse Ricius potuerit ɔpēsare melioramēta cũ d. pēsione duc.10.ptēdit.n. posse istud facere virtute ꝓmissionis sibi factæ p ipsũ Bernar.ad q̃ ꝓbandã produxit aliquos testes , quorũ d.minimè ꝓbãt dictã promis. vt ex
7 ipsorũ testimonio & depositione apte patet.tũ†qa sũt singulares & ñ ɔtestes;vt hr̃ ĩ c.bonæ. & in c.cũ dilecti. de elect.& ĩ c.licet cãm, de proba. Quo casu tñ probat
8 vnus qtũ mille,vt dicit Bal.ĩ l.iurisiu.col.3.C. de testi.& in l.de qb.col.añp.ver.sed nũqd testis.ff.de legi.tũ†ēt qa nullꝰ ipsorũ ɔcludēter deponit,iuxta no.ĩ c.ĩ pñtia, ex đ probat.& in l.nõ hoc.C.vnde cog.& ĩ l. neq; natales.
9 & in l.matrē.C.de proba.tũ †ēt qa deponunt p quasdã imaginarias ɔiecturas,& ñ p sensũ aliquē sui corporis, iuxta not.p Bar.ĩ l.q test.§.fi.ff.de testa.& p Bal.& alios, ĩ l.solã,& in l.testiũ.C.de testi.& ēt qa deponũt per verbũ,credere,vt plenè dicũt Mod.Pap.ĩ Rub.ff.de iu.iur. Nec ipsorũ dicta coadiuuãt per respõsionē factã p ipsũ Bernar.positionib.ipsiꝰ Ricij.Nã tales positiones se referũt ad tenorē dictę locatiõis & pactorũ ĩ ea ɔtētorũ,

& iõ tales rñsiões iudicãdę erũt,ꝓut sonat tenor dictę
10 locationis.Cũ†referēs dēat interptari & ĩtelligi fm relatũ.l.asse toto.ff.de hr̃.insti. auth.si qs in aliquo documēto.C.de eden.& per Bar.in l.1.ff.de recepta . Minus eñ coadiuuant depositiones ipsorũ testiũ per instr. ɔcordiæ factũ inter ipsas partes pñtatũ, ex quo nõ ɔ̃cludit,ipsũ Bernar.ꝓmisisse sp ɔpensare , & esto q̃ ibi voluntariè ɔpensauerit affictus duorũ ann. ꝓut ēt Ber-
11 nar.ipse asserit fecisse,rñdēdo positionib.d.Ricij.Tñ†ex hoc nõ seqt̃,q̃ in futurũ cogat̃ idē facere, vt no.ĩ l.operis nõ impositis.ff.de ope.lib.& in l.voluntariæ.C.de excusa.tut.& in l.creditor.C.de vsur.cũ alijs no.in l.si cer-
12 tis annis.C.de pac.Qđ†suadet̃ rõne; qñ voluntas tacita,q̃ elicit̃ ex aliquo actu,eatenus preiudicat,quatenus actus exercet̃,& nõ vltra;vt dicit Bar.in l.1.§.hoc interdicto.ff.đ itine.actuq; pri.& ĩ auth.q rē,circa fi.C.đ sac. san.eccl.cũ alijs adductis p Dec.ɔs.72.Viso puncto. cir-
13 fi.Prout†ēt:qa vna solutio nõ parit liberationē, & obligationē pro futuris pensionib.l.cũ is.§.j.ff.de ɔdi. inde.
14 l.q hominē §.fi.ff.de sol.Nec†dicat̃,q̃ ista simul iuncta inducũt ꝓbationē,esto q̃ singula nõ probent , vt dicit gl.& scrib.ĩ l.instra.C.de ꝓba.& p Bar.& alios,ĩ l.admonendi.Nã obiectio procederet,qñ vtrũq; & q̃q; singulare esset perfectũ in sua specie, secus si vnũqđq; est de
15 per se imperfectũ;tunc † eñ nõ iungunt̃,vt dicit Bal. in l.spadonē.§.4.ff. đ excu.tutorũ,& ĩ l.iusiurã.C.de testib. cũ alijs cumulatis per Ias.in d.l.admonendi , carta . 24. col.1.ver.istã conclusionē notabiliter limi.ex qb.dico, ipsum ser Riciũ nõ posse iuuari allegata ꝓmissione , & ex alijs s̃.adductis . Prætendit insup Ricius facere dictã ɔpensationē virtute locationis pdictæ & scripturæ per ipsũ pñtatæ,& virtute pactorũ in ea ɔtentorũ, potissimè in 11.c.vbi ipse Berna.promisit soluere ipsi Ricio melioramenta p ipsũ Riciũ tunc tpis facta in d.Mãso finita locatione pdicta, q̃ verba vident̃ dr̃e intelligi de fi. primæ locationis,q̃ durabat vsq; ad ann.1522. exclusiuè,noua.n.relocatio,seu recõductio ĩcipiebat in d.an-
16 no.1552.Et†certũ est,q̃ cõductor seu colonus in fi.locationis põt repetere melioramenta facta , vel ēt põt cõputare expensas factas in melioramentis cũ pensione,vt habet̃ in l.colonus.iuncta gl.& ibi scrib.ff. de vi,& vi arma.& in l.sed addes.§.si inquilinus.& in l.dñs. §.si ɔductor.& in l.colonus.in prin.ff.loc.cũ alijs adductis p Firma.in ver.colonus.col.1.in fin.& col.2. in prin.& in ver.cõductor.col.3.ver.cõductor melioramenta . & p Ias.in trac.de iure emphy.in l.2.C.e.tit.car.mhi.18. col. 1.& 2.& per Soc.cõs.17.prosequēdo ordinē . in princ. vol.3.& in fi.col.3.vbi vult,cõductorē hr̃e ius retentio-
17 nis pp melioramenta.Et†ēt qa illa ver.dicti capituli. 11. finita locatione,dēnt intelligi de prima , ꝓut partes ipsæ senserũt in proœmio d.locationis,arg.l. si seruus pluriũ.in fi.de leg.1.& eorum q̃ vult Bar.in l.1.§.& parui.ff. q̃ vi,& arg.no.in l.boues.§.hoc sermone. ff. de ver. sig.
18 ¶†Tñ istis nõ obst.ɔ̃riũ dico esse verius,ɔsiderato tenore dictæ locationis & pactorũ inter ipsos ɔ̃hentes factorũ.illud.n.certũ est , q̃ in ɔ̃ctu locationis & cõductionis seruãdæ sunt ɔditiones,& pacta celebrata inter partes,q̃ dicto ɔ̃ctui legem dant,vt dicit Bal. p ilũ tex. in l. legem.C.loca.& habet̃ in l.si quis fundũ.in prin. & in l. si colonus.in prin.ff.eo.& in l.1.§.si cõueniat.ff. deposi. Considerando itaque tenorem dictæ locationis in sui princ.dr̃,q̃ finitis nouē annis primis,p nouennium, & deinde ad alia nouēnia vsq; ad mortē alteriꝰ, q̃ incipiebat in ann.1522.ipse Bernar. relocabat dicto Ricio dictũ mansũ,& dabat eidē Ricio plenariã licentiã fabricandi domũ in mãso pdicto ad vsũ cauponæ, & q̃ posset in illa expendere vsq; ad sũmã duc.100. plus vel minus prout erat necessariũ & vtile,& vlterius ɔ̃se cõuenerũt, q̃ finita d. locatione p mortē ipsius Bernar. vel ipsius Ricij,tunc eligerent per eos,vel hr̃des ipsorũ æstimatores dictæ fabricæ,& ædificij,& meliorametorũ,& æstimationē facta,q̃ ipse Bernar.vel sui hr̃des tũc deberent soluere d.melioramenta faciēda,vel facta . Ex qb. verbis patet,melioramēta faciēda nõ dēre solui p ipsũ Bernar.seu eius hr̃des,nisi in fine tpis d. secundæ relocationis,& tpe quo alter ipsorũ moreret̃. Et demũ qa

de iu.do.in prin.ver.ex quo notatur bonū arg.& ponit Iaſ.in d.l.1.ſol.mat.de quo aliàs dixi. ex qb.infert, caſū pñtē reddi clarū, ꝙ res datæ in dotē nō ꝯtinent in dicta ducali ꝓuiſione diſponēte de ꝓlatione. Difficultas ergo ſolū remanet, an talis fundus fuerit datus æſtimat⁹ ea æſtimatione, q̄ fecerit emptionē, an verò inæſtimatus quo ad emptionē, & ſi hoc ſcd̃o mō fuit datus, res erit clara, ꝙ in eo ceſſabit ꝓlatio, vt ſ. ꝓbatū eſt. Primo verò caſu vr̄ locū eſſe dictæ ꝓlationi, attētis verbis ſi. d. ꝓuiſionis duca. & ꝯſideratis his, q̄ dnt Mod. Neap. in d.
10 tract. ī ver. licet. ī 5. no. In † q̄ difficultate primò vr̄ dicēdū, ꝙ talis æſtimatio fecerit emptionē, ex quo ſumus ī dubio, iuxta ea q̄ ponit Bal. & Sal. ꝑ illa iura, ī l.1. in l. quoties, & ī l. cū dotē, & in l. ſi inter virū. C. de iu. do. ꝑ Bar. Pau. & alios, ī l. ſi æſtimatis, & l. ſeq. ff. ſol. mat. & hr̄ deci. ꝯſ. Neap. 270. d. Clarella, & l. plerūq; . ff de iu. do. & ī l. ex ꝯuē. C. de pact. & ꝑ Soc. ꝯſ. 9. ꝓſequēdo, col. pe. ver. 8. & ver. 12. vol. 1. & no. Dy. ꝯſ. 1. & plenius Soc. ꝯſ. 56. ſtātib. col. pe. vol. 1. & ꝯſ. 289. difficultas, vol. 2. & ꝑ Cor. conſ. 272. circa primū. col. 2. vol. 1. & ꝯſ. 1. ī lr̄a. C, vol. 2. & plenius ꝯſ. 15. ꝑ totū, eodē vol. & ꝯſ. 92. licet, ī lr̄a, G, vol. 4. tñ rectius ꝯſiderando, ꝯ̄riū ē veri⁹, ꝑ ea q̄ no. Bal. ī d. l. ex ꝯuētione. C. de pac. & Sal. ibi ſeqt̄, & idē Bal. ī l. 1. col. 3. ver. 3. q̄ro, & ver. circa primū. C. ꝯmoda. quē refert, & ſeqt̄ Frā. Are. cōſ. 84. diligēter pōderatis, col. 2. ver. ad idē
11 facit optimè. Volētes, † ꝙ ſi res fuit data æſtimata tali æſtimation e, q̄ nō ē ꝯdigna ad ꝓciū rei, ꝙ ī dubio æſtimatio ipſa nō facit emptionē, & hoc mō limitāt̄ iura ſupius allegata, volētia æſtimationē in dubio facere emptionē. Qd̄ dictū p̄t adaptari ad caſū nr̄ū pñtē, nā talis fund⁹ fuit dat⁹ ipſi d. Io. Aloy. ꝓ reſiduo dotis ipſius d. Marietæ, ꝓ duc. 500. Et tñ, vt ipſemet d. Bap. actor fateri vr̄ ī ſuo libello, lōgē pl⁹ valebat, ꝯ̄n̄r talis æſtimatio nō p̄t adaptari ad ꝓciū ꝯdignū ipſi⁹ fundi, quo fit, vt in dubio ñ fecerit emptionē, ſed poti⁹ ipſe fund⁹ fuit dat⁹ in dotē æſtimat⁹ dictis duc. 500. vt ꝓ dicta sūma ī dotē daret̄, ꝓut ferè fuit tradit⁹, ñ āt, ꝙ partes voluerint emptionē ſeu vēditionē facer̄, ꝯſiderato ꝓcio ñ ꝯdigno, & hāc opi. Bal. ſeqt̄ Riminal. in tertio no. & Iaſ. ī d. l. ex ꝯuētione, ī 1. no. adducētes p⁹ Bal. ī l. 1. §. j. ff. de ſupfice. ex quo ꝓciū ñ corrñdet valori rei, & ē cōis ꝯclu. ꝙ iſto caſu in
12 dubio æſtimatio nō facit emptionē. Prout † ēt, & ſcd̃o, tollit̄ obiectio ex his, q̄ dicit idē Frā. de Are. in d. ꝯſ. 84. col. 3. ver. ex hoc primo fūdamēto, vbi vult, ꝙ cā æſtimatiōis factę limitat, & declarat effectū dictę ęſtimationis, vt no. ī l. gratuitā. §. j. ff. de ꝑſc. ver. & ī l. j. ī fi. ff. de æſtima. act. & tradit Bar. ī l. ſi vt certo. §. nūc vidēdū. ff. cōmoda. Vñ ſi cā ñ ē apta ad emptionē, æſtimatio ñ īducit eā ſed poti⁹ cēſet̄ fcā, vt ſciat̄, ꝓ qua q̄titate ille dēt hr̄e, & retiner̄ rē ita ęſtimatā, vt ꝓbat̄ ī pall. iurib. ꝙ ꝓpriè adaptat̄ ad caſū nr̄ū pñtē, ꝯſiderādo, cām, ꝑꝑ q̄ dictus fundus fuit aſſignatus, q̄ principalr̄ fuit ꝑꝑ ſecuritatē duc. 500. reſiduorū dotis ꝓmiſſæ d. D. Marg. & qñ nō daret̄, ꝙ tūc fund⁹ eēt ipſi⁹, & ei⁹ mariti, q̄ forſan alr̄ nō ꝯ̄xiſſet mr̄imoniū, vt aptè oñdit̄ ex tenore ſcripturæ inter ipſas partes inde ꝯfectæ, q̄ licet priuata ſit, tñ plenè probāt, tū
13 † q̄a ſubſcripta ab ipſis partib. tū ēt q̄a ab eiſdē ē approbata, vt dnt doc. p⁹ Bar. ī l. admonēdi. ff. de iureiu. & Can. maximè Fel. ī c. 2. de fi. īſtr. & clari⁹ iſtud colligit̄ ex tenore libelli ꝑ ipſū actorē ꝓducti, ī quo aſſerit, dictū fundū fuiſſe obligatū, & ꝓ ſecuritate datū.
14 † Et ea q̄ ꝑ actorē ī libello dn̄r, ſi ꝑ aduerſariū sūt acceptata, ꝓut ī caſu pñti factū apparet, īducūt ꝯfeſſionē, vt hr̄ ī l. cū ꝓcū. C. de li. cau. & ꝑ Bar. ī l. ñ epiſtolis. C. de ꝓb. cū alijs alleg. ꝑ Fel. ī c. ſi cautio. col. 11. ver. fallit nono, ex̄ de fid. inſtr. & ꝑ Frā. de Crem. ī ſuo ſingulari. 104. & ponit Alc. ī l. 2. col. 1. C. de īſt. & ſubſt. & Frā. ī c. examinata, vbi Mo-
15 der. plura cumulāt, ex̄ de iud. † Et nulla ē maior ꝓbatio, q̄ illa, q̄ fit ꝑ ꝯfeſſionē, vt ī l. q̄ de inofficioſo, in fi. ff. de inof. teſt. & ī c. qm̄ ꝑ ꝯfeſſionē, de priuilegijs, & plenè ꝑ Mod. Can. in Rub. ex̄, de ꝓb. Qd̄ ēt ꝯ̄firmat̄ ꝯſiderato iudicio inchoata, & pendēte ſup eodē met fundo inter ipſum d. Aloyſiū, & D. Bernar. de Caſtro pollæ, patrē dicti actoris. In quo ipſe dn̄s Bernar. aptè oñdit talē fundū nō fuiſſe vēditū d. D. Io. Aloy. ſed pro ſecuritate potius reſiduæ dotis, nō ſolutæ datū, clarè aperiēdo, æſtimationē dicti fundi nō fuiſſe factā, vt īduceret emptionē, ſed ad effectū, vt ſciret̄, ꝓ quāta q̄titate dabat̄, ꝯ̄n̄r ꝯſiderādo originalē cām dictæ æſtimationis dicere cogi-
16 mur, nō feciſſe emptionē. Ex † tacita. n. mente partiū, & ꝯiecturata tollit̄ illa ꝓſumptio, ꝙ æſtimatio in dubio faciat emptionē. ſicut dicimus in cōſenſu expſſo, ita Are. in d. ꝯſ. 84. col. 2. ver. ꝓterea, & ī ver. & ſic patet, vbi iſtud ꝯprobat exēplo, ꝙ ēt ſeqt̄ Riminal. & Iaſ. in d. l. ex ꝯuētione exēplificātes, vt facit Aret. ꝙ exēplū ſatis ſeruit in caſu nr̄o ad coiectūrādā mentē ꝯ̄hentiū, ꝑ q̄ excluditur emptio, ꝯ̄n̄r ſumus in re data in dotē inæſtimata, & ſic ex̄ caſū ꝓuiſionis ducalis, diſponētis de ꝓlatione, quo cōſiderato, ipſe D. Baptiſta actor, penitus venit exclu-
17 dus. † Vlterius ipſe D. Baptiſta actor ex alio venit repellēdus, qm̄ tpe, quō dictus fundus fuit aſſignatus, vt ſ. ꝑ D. Nic. & agētes pro eo D. Marietæ, ſeu eius marito, ipſa. D. Marieta erat magis propinqua, & cōiunctior d. D. Nic. ei⁹ fr̄i vtrinq; ꝯiūcto, q̄ ipſe Bapt. q̄ erat lōgè remotior vt ī auth. de hr̄d. ab inteſt. veniē. §. reliquū, colla. 8. & in l. iuriſcōſ. §. ſunt ex laterib. ff. de grad. & inſt. eo. tit. Quo fit, vt in dicta alienatione fundi ꝓdicti ipſa D. Marieta, tanq̄ proximior, & magis cōiūcta debuerit ꝓferri ipſi D. Baptiſte remotiori, eſto. n. ꝙ dicta prouiſio ducalis vocet propinquos, & laterales, tñ intelligit̄ de proxi-
18 miorib. nō aūt de oīb. propinqs & lateralib. Qñ † enim alienās multos propinquos, & laterales in diuerſo gradu ſibi cōiūctos hēt, ꝓximiores tñ, cēſet̄ vocati, nō aūt alij exiſtētes in vlteriori gradu, qui à proximioribus excludunt̄, vt eſt tex. inſt. de leg. agna. ſucce. §. ſi plures, & in auth. de hr̄d. ab inteſt. §. ſi verò, & in l. 2. §. hr̄ditas. ff. de ſuis, & legi. cū infinitis cōcor. ibidē alleg. per ſcribē.
19 Et † propinqor in caſu dictæ prouiſionis ducalis debeat ꝓferri, & nō alij exñtes in vlteriori gradu, ponūt Mod. Neap. in d. tract. de iure proth. in prin. 13. col. ver. itē q̄ro ſunt duo vicini, & ēt in ver. vt j. 30. dies. col. 12. dum ponunt formā libelli formādi in hac materia ꝓlationis & in verſi. itē de ipſo, in 6. no. adducētes titulū. ff. & C. q̄ potio. ī pign. hab. Et ꝙ ī pñti mā potior in ſanguine ſit potior in iure. Et ꝯ̄n̄r cū dictus fundus fuerit alienatus in ipſam D. Marietā propinquiorē, & magis cōiunctā d. Nicolao alienanti, iure ꝓlationis excludit oēs alios re-
20 motiores. † Nec obſtat, ſi dicatur, ꝙ ipſa eſt fœmina, & erat nupta, & ꝯ̄n̄r nō dr̄ de familia, & prole alienantis. Nā ꝯ̄rium eſt ipſa veritas, qm̄ filia fœmina etiam nupta dr̄ de familia, & domo patris, & fratris, ita ꝙ in eā tanq̄ vnam ex familia pōt fieri alienatio, ita tex. & ibi Pau. de Caſt. & alij ſcribentes, in l. voluntas, la 1. C. de fideic. & plenè tangit Soc. cōſ. 227. Præſens cōſultatio, col. 8. ver. ſi. quib. tñ nō obſtantib. vol. 2. Vbi etiam vult, filiā fœminā dici deſcendentē per virilē ſexum, & not. ēt Fran. de Cur. conſ. 40. col. 2. ver. item vna, & cōſ. 63. col. 16. in fi.
21 cōſ. 51. col. 6. & ponit Corn. ꝯſ. 230. in litera. V, vol. 3. † Et ēt quia nō debet induci differentia inter maſculum & fœminā, auth. defuncto. C. ad Tert. & in auth. in ſucc. C. de ſuis, & legit. & in l. maximū vitium. C. de lib. præteri.
22 Et † etiā quia appellatione deſcēdentiū, & appellatione poſterorū, & appellatione proximiorū ita veniunt fœminæ, ſicut & maſculi, vt no. Ang. ꝯſ. 288. Viſo facto. Si-
23 cut † appellatione cōiunctorū veniunt etiam fœminæ vt dicit Alc. cōſ. 115. Circa dubitationē, col. fi. vol. 2. cū alijs adductis ꝑ Dec. cōſ. 269. Conſultus ab illuſtri, nu. 1. & 4. & cōſ. 364. Viſis his, nu. 1. & ꝯ̄n̄r dicendū eſt, in ꝓlatione dicti feudi, ipſam d. Marietā tanq̄ proximiorē d. D. Nicolao alienanti debuiſſe ꝓferri, & ꝯ̄n̄r excludere
24 ipſum D. Baptiſtā actorē. Quod † etiā comprobatur, nā licet feudum nō poſſit alienari ſine cōſenſu dn̄i, tamen quando alienatur in coniunctum immediate & in proximiorē alienatio valet, ea ſcilicet ratione, quia non dicitur facta in extraneū alienatio, quæ fit in cōiunctum l. cum pater. §. quindecim de leg. 3. & in d. l. voluntas. C. de fideic. & habetur in c. 1. de aliena. feud. & ibi not. Andre. de Iſern. Bal. & alij, & etiam in c. 1. §. ſed & res. in titulo, per quos fi. inueſti. Et plura ad id poſſent adduci, quib. cauetur, ꝙ prohibitus alienare non intelligitur prohibitus alienare in coniunctum & in proximiorem. vt not. Modern. Neapo. in d. tracta in proœm. colum.

Et

Et ꝯsequẽter, qñ fit alienatio in ꝓximiorẽ, redditur valida & firma, ita ꝙ alij nõ ita proximiores, & existẽtes in vlteriori gradu non possunt eã infringere iure ꝓlationis, cũ ipsi isto casũ nõ dẽant ꝓferri, ex quo excludũtur ab illo magis proximiores, in quẽ alienatio ipsa apparet facta. Ex quo infert, ꝙ cũ tẽpore dictæ alienationis ipse d.Bapti. esset in remotiori gradu, quã ipsa d.Ma
25 rieta, in q̃ fuit facta, ꝙ ab ea fuit penitus exclusus.¶†Circa ꝓlationẽ, quã mõ petit, semel exclusus intelligitur ꝑpetuo exclusus, ex quo ꝯsideratur tẽpus, quo fit alienatio, vt ille debeat ꝓferri, qui tũc proximior reperitur, licet postmodũ ille proximior moriat, ex quo tale ius, ꝙ erat penes illum proximiorẽ, translatũ est ad hæredes ipsius, qui possunt dicto inhærere, & de nouo excludere illũ, q̃ fuit semel exclusus, sicuti poterat ille ꝓximior qui eum exclusit; cũ in eius locũ successerint sui hæredes, ita Bar. dũ loquitur de statuto excluden. femi. stant. mascu. vt fẽmina semel exclusa, cẽseatur ꝑpetuo exclusa. l. fi. §. 1. ff. ad Tert. col. pe. ver. sed si poneremus, cuius opi. est cõis; vt dicit Soc. consi. 10. vol. 3. & Dec. ꝯsi. 283. nu. 5. & cõs. 296. nu. 4. & faciunt, q̃ ponunt Alex. & alij, in l. si auus. C. de libe. pt. & Ant. de But. cons. 20. æquitas, & Soc. cõs. 114. nu. 4. vol. 4. & Corn. cõs. 12. In hac, col.
26 1. in fi. vol. 1. Prout† ẽt magis in terminis facit illud, qđ dr̃, ꝙ qñ loquimur de ꝓlatione alicuius facienda alteri, ꝙ inspicimus tp̃s, quo acquiritur illud ius, & illa ꝓlatio, taliter, ꝙ ille, qui tũc tẽporis ꝓfertur, efficitur ꝑtuus in illo iure, & in illa ꝓlatione, q̃ omnia trãsmittit ad suos, & ad alios oẽs, quos vult: tã ex testõ; quã ab intestato, q̃ semper excludunt illũ, vt est tex. in §. proximior. insti. de legi. agna. suc. & ita tenẽt Bald. Ang. & alij, in l. Gallus. §. & quid si tantũ. ff. de libe. & posth. & Alex. cõs. 29. col. j. & per totũ vol. 2. Quib. attentis, necessario dicere cogimur, ipsum d. Baptistã semel exclusum in dicto iure ꝓlationis ab ipsa d. Marieta, in quã proximiorẽ & magis ꝯiunctam d. Nicolao fuit facta alienatio dicti fundi, cẽseri & debere iudicari ꝑpetuo exclusã ẽt ab hr̃dib. ipsius
27 d. Marietæ. Vlterius† adhuc considerandũ est, ꝙ ipse d. Baptista habuit plenã notitiã & scientiã assignationis dicti fundi factæ in personã d. Marietæ, seu d. Io. Alosij eius mariti; tũ q̃a fuit facta nedũ ab ipso d. Nicolao, sed ẽt à d. Benardino patre ipsius do. Bapti. & sic tanquã ꝯiunctis omnib. præsumitur sciuisse, potissimè, quia tũc & successiuè post, semꝑ fuit præsens in ciuitate Taruisina, & ẽt q̃a hoc publicè & palã factũ fuit, ita ꝙ in omniũ trãsijt notitiã, ꝯñr negari nõ pt̃, quin de p̃dictis sciẽtiam plenã habuerit, iuxtã ea, q̃ in terminis nostris tradit Bal. in trac. de iu. protho. col. 5. & plenius Mod. Neap. in d. tracta. in versi. vt infra. 30. dies, col. 2. & seq. quo fit, vt cum ipse do. Bap. p̃dictorũ ignorantiã allegare nõ possit, & à tẽpore scientiæ decursum apparet tẽpus petendi ꝓlationẽ limitatã in ducalibus ꝓuisionib. qui in præsenti malè agit & sine actione experitur, à qua ex-
28 clusus fuit per dictã p̃scriptionẽ, ꝯsequẽter repellẽdus ẽst. l. si pupilli. §. videamus. cum si. ff. de neg. gest. ¶ † Nec dicat, ꝙ dicta ꝓuisio ducalis circa notitiã & scientiã habendã fuit declarata per aliã prouisionẽ disponentẽ in terminis nostris, tũc demũ scientiã dici datã & hr̃i, qñ ꝑ p̃conẽ notitia fuit data &c. Nã aduertẽdũ est, ꝙ ista vltima ꝓuisio nõ apparet facta, nec ꝯfirmata ab Illustrissimo Domino, quo fit: vt nõ hẽat ꝑiudicare illis primis
29 ꝯfirmatis à Dominio serenis.† Ista n. vltima ꝯdita à priuatis & nõ ꝯfirmata, robur nõ hẽnt, iuxta plenè not. ꝑ Bar. & alios, in l. oẽs populi. ff. de iusti. & iur. & in l. 1. §. 1. ff. qđ quisque iur. & ꝑ Bar. & alios, in l. cũctos populos. C. de sum. trin. & plenissimè ꝑ can. in c. canonũ statuta.
30 de cõsti.¶† Nec dicat, ꝙ ita fuit aliàs iudicatũ ꝑm hanc vltimã prouisionẽ, nã dr̃ malè fuisse iudicatũ & ꝯ cõis iuris dispositionẽ, vt s̃. de nouo ꝑm dicta exẽpla nõ est iudicãdũ, vt tex. in l. exemplo. C. de proba. & est melior tex. C. de sen. & interlo. om. iud. vbi Imperator dicit & determinat ac admonet iudicandũ esse legibus, & non exemplis. Prout & secundo dicta vltima ꝓuisio tollitur ex verbis ipsius primæ prouisionis, dũ ꝯsiderat notitiã datã patri, præiudicare filio minori ann. 14. existenti in patris potestate, & ꝯñr quia tẽpore cõsignationis dicti fundi ipse D. Baptista erat minor ann. 14. in potestate d. Bernardini eius patris: cum tunc temporis ipsi d. Bernard. patri fuerit ex natura ipsius rei data plena notitia, dicẽdũ eũ, eã ꝑiudicasse dicto d. Baptistæ eius filio tunc
31 minori & existẽti in eius potestate.¶† Nec dicat, ꝙ dicta ꝓuisio loquit de notitia & sciẽtia data patri ꝑ p̃conẽ & nõ alio modo, nã aduertẽdũ est, ꝙ bene excludũt alij ex̃nei, nõ ãt excluditur ille modus, qui venit ex natura ipsius rei & ex eodemmet ꝯctu & scriptura seu instr̃o, ita Bar. & ibi Alex. in apostil. ad id plura adducens, in l. 1. §. & parui. ff. quod vi aut clam. vbi dicit, ꝙ si statutũ disponit, ꝙ ꝯ instrumẽta nõ possit opponi, nisi exceptio falsitatis, & nulla alia, ꝙ tñ potest opponi exceptio alia, quæ venit ex natura ipsius rei: vt puta illa, q̃ ex tenore illius instrumẽti colligit. nã illa & aliæ similes non cẽ
32 sentur esse exclusæ. Quod † quidẽ confirmari posset ex his, q̃ dicit Bar. & ibi Mode. plura cumulant, in l. 2. col. 2. ff. de iurisd. om. iud. ver. circa hoc dicas, vbi volũt, nũquã censeri exclusa ea, q̃ veniunt ex natura ipsius rei, & sic ea q̃ colliguntur ex tenore & lectura instrumẽti, seu scripturæ, suꝑ qua statutũ disponit, q̃ bene adaptant ad casum præsentẽ. Nã d. Bernard. pater ipsius d. Baptistæ cõsignauit dictũ fundũ, de quo mõ litigat, ipsi do. Mariettæ seu eius marito, & cõsequẽter ipse pater, qui fecit actũ, habebat plenã notitiã dictæ cõsignationis. l. fi.
33 ff. ꝑ suo. & ꝑpea alia notitia nõ erat illi faciẽda, ex quo sibi fuit data ꝑ ipsummet faciẽtẽ dictũ actũ; vt colligit ex tenore scripturæ inde confectæ, quo fit; vt ꝓmissio vltima nõ habeat locũ, qñ pater hẽt notitiã mõ p̃dicto, ex quo fecit actũ & cõsignationẽ; quia ipsa notitia venit ex natura ipsius rei & ex tenore scripturæ, & iõ alia notitia ꝑ p̃conẽ danda nõ est necessaria. Prouisio. n. volẽs notitiã patris, vt noceat filio minori existẽti in potestate, debere fieri ꝑ p̃conẽ, procedit in alijs casibus, qñ
34 pater nõ contraxisset, & sic qñ non habuisset notitiam ex natura rei. Ex quib. patet, dictam vltimã prouisionẽ non prodesse ipsi d. Baptistæ actori, qui etiã casu, quo prodesset, venit proculdubio excludendus, alijs rationib. & causis superius adductis. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Rei suæ quilibet est moderator & arbiter.*
2 *Statutum, ꝙ in venditionib. cõsanguineus vicinus preferatur extraneo, seruandum est in locis, vbi appareat conditum, & nu. 3.*
4 *Tale statutum exorbitans dicitur, & restrictiuum iuris communis, & strictè & propriè venit intelligẽdum, & obseruandum est in casu tantùm, iniquo loquitur. & num. 5.*
6 *Omissum haberi debet pro omisso.*
7 *Vbi cessant verba statuti, debet cessare statutum.*
8 *Statutum loquens de venditione, locum habet in cessione, per quam transfertur dominium.*
9 *Emptionis appellatione, an, & quãdo veniat alius contractus, ꝑ quẽ transfertur dominium, & nu. 15. 16. 17. & seq. & nu. 27.*
17 *Vbi in contractu fit mentio de pretio, præsumitur emptio & venditio. & num. 11.*
12 *Statutum seu consuetudo mandans rem non posse vendi extra confraternam, nisi alteri confratri, confrater habens tale ius, non potest illud alteri cedere.*
13 *Dolus, & fraus probantur coniecturis.*
14 *Ius considerandum est realiter, & non ex verbis.*
15 *Statutum loquens de venditione, debet strictè intelligi in ipsa mera venditione.*
16 *Ius cõgrui & protbomisios quot modis põt induci & cõsiderari.*
17 *Quando facta est mentio pretij, appellatione venditionis non venit alius contractus.*
18 *Statutũ loquẽs in venditione, nõ habet locũ in datione in solutũ.*
Datio in solutum similis est venditioni.
19 *Statũ loquens de venditione, & probibitione de vendendo an cõprehẽdat alium contractum, per quem transfertur dominium.*
20 *Probibitio de vẽdendo facta à lege cõtra regulas iuris cõmunis non cõprehendit alios cõtractus, ex quib. transfertur dominiũ.*
21 *In materia statutaria, emptionis appellatione solùm venit contractus vulgaris, & non alius.*
22 *Maximè qñ cõiter statutum seu constitutio ita fuit interpretata. Quæ certam habuerunt interpretationem, non sunt mutanda.*
23 *Vsus cõis loquendi colligitur per interpretationem communem. Venditionis appellatione nullo modo venit alius cõtractus, per*

quem transfertur dominium stante communi vsu loquendi.
24 *Venditionis appellatione in exorbitantibus an veniat alius contractus, in quo viget eadem ratio.*
25 *Communis vsus loquendi prefertur proprietati verborum.*
26 *Consanguineus seu vicinus habens ius congrui non potest illud cedere aleri, quando cessio facta est simpliciter & sine interuentu alicuius rei, ali às secus.*
28 *Probibitus vendere, an & quando censeatur probibitus cedere.*
29 *Cessio pōt fieri simpliciter & liberaliter, item & precio statuto.*
30 *Istrumentum plenè probat, & nu. 43.*
31 *Agens iure protbomisios & congrui necesse habet probare se esse dominum rei vicinæ.*
32 *Possidens iure pignoris non potest agere iure congrui, & nu. 34.*
33 *Correllatiuorum idem debet esse iudicium.*
Actor & reus procedunt à pari.
35 *Simulatio contractus ex quib. coniecturis probetur, & alijs seq.*
36 *Precij modicitas arguit simulationem. & nu. 37.*
38 *Precium an sit iustum, arbitrio iudicis remittitur.*
39 *Pactum de retrouendendo etiam simulationem arguit.*
40 *Idem si venditor remansit in possessione, & illam emptor nunquam habuit, & nu. 41.*
Idem si res vendita remansit in æstimo venditoris soluentis pro ea gabellas & datia, & nu. 42.
44 *Veritas attendi debet, & nomen contractus.*
45 *Habens hortum seu curtem vicinam non habet ius congrui ad domum coniunctam horto seu curti, licet sint de domo.*
46 *Hortus coniunctus domui res rustica dicitur, & non vrbana.*
47 *Rusticum prædium non trabit vrbanum, nec econtra.*
48 *Quod operatur propositum in proposito, idem operatur oppositum in opposito.*
49 *Contrariorum eadem debet esse disciplina, quando in vtraque eadem viget ratio.*
50 *Ius superueniens pendente iudicio, an & quādo prosit actori, & nume. 51.*
Et quid in exceptione.
Et quid si superueniens ex causa de præterito, vel ex causa de nouo, siue facto aduersarij, siue alterius.

CONSILIVM LXXXII.

1 Pro veritate p̄sentis ꝯsultationis primo cōsiderādū
est, ꝙ de iure cōi vnicuique dn̄o ꝯcessa est facul
tas alienādi & disponēdi inter viuos de reb. suis, ꝓut vo
luerit. l. in re mādata. C. māda. l. nullus. C. de iude. cū ꝯc.
Et p̄cipuè dať facultas vēdēdi res suas, cui & q̄b. ipse do
minus voluerit. l. dudū. C. de ꝯ̃hē. emp. q̄ lex tollit ꝯsue-
2 tudines & statuta disponētia ꝯ̃riū. Et † licet statutū seu
ꝯstō facta post d. l. dudū. volēs, ꝙ in vēditionib. vicinis
seu ꝯsāguineis p̄ferať ex̃neo emptori, sit valida & fir-
ma, & dēat attēdi, & obseruari in locis, vbi tale statutū
ē ꝯditū, & viget, ꝑ tex. in c. ꝯstitutus, ex̃ de ī īteg. rest. vbi
Abb. in 7. notab. hoc exp̄ssè dicit, & ēt Alberi. de Ro-
sa. in d. l. dudū, & ibi Pau. de Ca. pōderās ad id d. legē, in il
lis verb. nisi lex, &c. & ēt idē tenet Luc. de pen. in l. fi. C.
de p̄d. cur. li. 10. nu. 5. & in l. 1. in ver. debiti. C. de impo. lu
cr. desc. cū alijs cumulatis ꝑ Math. de Affl. in trac. de iur
3 ꝓtho. car. 1. & 2. Cōcludētem † tale statutū valere, ꝙ ēt
fuit de mēte Bal. in l. dudū, & in l. ad officiū, in fi. C. cō.
diui. seq̄ť ēt Alex. cōs. 52. Viso, in princ. vol. 1. & Cor. ꝯs.
151. & 29. vol. 3. & Dec. cōs. 88. Et pro tenui, ī prin. & ꝯs.
222. Viso pūcto. col. 1. & 2. & cōs. 300. Visa petitione, in
4 prin. tn̄ † negari nō pōt, quin dictū statutū seu ꝯstō dica
tur exorbitās à iure cōi, & restrictiua dicti iuris, & ꝯn̄r
q̄n veniat strictè & ꝓpriè intelligēda in casu tm̄, in quo
loquiť, ꝓprio & stricto, nō āt in casu improprio & lar-
5 go; cū sint strictissimi & p̄cisi iuris. Et † ꝯn̄r tenaciter
obseruāda in casu ꝓprio, vt in l. ꝯstōnib. vbi Bart. ff. ad
municip. & in l. q̄cquid astringēdæ. ff. de ver. obl. & in l.
3. §. hæc verba. ff. de neg. gest. & ꝑ Bal. cōs. 43. Circa. col.
9. vol. 5. cū alijs adductis ꝑ Sal. in l. 2. col. 5. in fi. C. de no-
xa. & ꝑ Io. Bapt. de S. Seueri. & Ias. col. pe. in 2. lec. ī l. oēs
6 populi. ff. de iust. & iu. taliter † ꝙ omissū dēt hēri ꝓ omis
so. l. cōmodissimè. ff. đ lib. & posth. l. si cū dotē. ī prin. ff.
sol. ma. & ꝑ Dec. ꝯs. 15. col. fi. in fi. & Bal. ī l. si plures, col.
pe. C. de ꝯdi. inser. & Cum. cōs. 97. stante statuto, in prin.
7 & ꝑ repetē. in l. si ꝯstāte. col. 3. sol. ma. Et † facit; qm̄ ibi
verba statuti ꝓpriè nō adaptanť, non dēt hr̄e locū ipsi⁹
dispō, vt dicit Alex. cōs. 17, requisitus. vol. 1. & Bar. Ce-
po. cōs. 26. Magnifice. col. an̄tep. Quib. stātib. cōsiderā-
do verba statuti seu partis Feltren̄. disponētis, ꝙ vicin⁹
cohęrēs venditori dēat p̄ferri ex̃neis in vēditione rerū
habiliū facta certo p̄cio, prima facie dicēdū vr̄ d. Nico
laū de Mediano dr̄e obtinere ꝯ̃ spectabilē d. Iacobū &
fr̄es đ villa Bruna. Nā licet isti dn̄i rei ꝯuēti possideāt ca
pos, de q̄b. vertiť p̄sēs q̄stio, virtute cessionis ipsis factæ
ꝑ Baptistā de Iusa, tn̄ dictā cessionē habuerūt ꝓ certo p̄
8 cio. Et † ꝯstō seu pars loquēs de vēditione, locū dēt hr̄e
ēt in cessione, ꝑ q̄̃ dominiū transferť, & ꝑ eā inducitur
alienatio; vt voluit Dyn. quē refert & sequiť Io. And. in
tit. de cessio. actio, §. 1. ver. sed nūq̄d minor. & Soc. cons.
9 37. col. 5. nu. 22. vol. 4. Licet † .n. in iure variæ sint opi. an
appľone emptionis ꝯtineať alius ꝯ̃ctus, ꝑ quē dn̄iū trāſ
ferať, vt hr̄ ꝑ Abb. in c. 1. de his q̄ fi. à p̄la. & ꝑ Bar. Alex.
& repe. in l. filiusfa. §. diui. de leg. 1. & ꝑ Bal. Pau. & alios
in l. volūtas. C. de fideic. & ꝑ Mod. nouissi. in Rub. ex̃ de
emp. & vēd. col. pe. & fi. quas oēs opi. sigillatim refert d.
Fab. de S. Sab. in trac. de emp. & vend. col. 2. & alijs seq.
in 2. q. princ. Tn̄ vr̄ magis* cōis ꝯclusio, ꝙ saltem largo
sumpto vocabulo, largè & impropriè cōtineať alius ꝯ̃
ctus, & si in eo viget eadē rō & mēs statuētiū, statutū in
eo verificabiť, vt sentit Alex. ī d. §. diui. col. 7. & 8. ver. Itē
inquātū Bar. ꝑ l. statuliber à cęteris. in fi. ff. de sta. liber. &
ꝑ l. filiū habeo. ff. ad Mace. iuncta. l. liberorū. & l. iusta in
10 terpretatione. ff. de verb. sig. Quod † p̄t cōprobari per
tex. iūcta gl. in ver. accepto p̄cio. l. apud Celsū. §. si cū le-
gitima. ff. de excep. do. cū alijs adductis ꝑ Cor. cōs. 263.
In cā vertēte. vol. 3. vbi vult, ꝙ q̄ cedit hr̄ditatē alteri ꝓ
certo p̄cio, ex tali actu resultat ꝯ̃ctus emptionis & vēdi
11 tionis ꝑꝑ precij appositionē. Qđ † vr̄ verificari in casu
p̄nti, in quo talis cessio fuit facta pro certo p̄cio, ꝙ pre-
ciū potius arguit ꝯ̃ctū emptionis, q̄̃ aliū, vt dicit gl. in l.
fin. C. de p̄d. curial. vbi scrib. oēs hoc no. & Bal. in tract.
12 de iu. prothomis. col. 4. ver. sed vtrū. Et † cōprobari pos-
sunt ex his, quæ ponit Cy. Bal. Ang. Sal. & Pau. in l. ad of
ficiū, in fi. C. cōm. diui. Vbi volunt, ꝙ si est statutū, vel cō
suetudo, ꝙ res nō possit vendi extra confratriā nisi al-
teri cōfratri, ꝙ cōfrater, qui habet ius emendi, non po
terit tale ius cedere alteri, esto ꝙ statutū non loquatur
in cedente, sed vendēte, & vlterius hæc opi. vr̄ posse cō
probari, nā talis ꝯ̃ctus cessionis nō vr̄ carere fraude,
cū ipse Baptista recuperauerit à Michaele Bernardelli
terras p̄dictas, & postmodū incōtinēti eas cesserit ipsis
dn̄is fratrib. de villa Bruna, p̄cio inter eos statuto, & ip
se Baptista nō hēbat ꝓprias pecunias, ꝯn̄r vr̄ principali
ter hoc fecisse intuitu, & cōtēplatione ipsorū duorum
fratrū de villa Bruna, & ad fraudādū ipsum D. Nicolaū
13 vicinū. Quæ † cōiecturę vnr̄ sufficere, cū dolus, & fraus
cōiecturis, & indicijs ꝓbetur. l. dolū. C. de dol. c. fi. de cō
suetu. li. 6. & ꝑ Matthe. de Affli. in d. trac. de iu. protho-
mis. in ver. nisi q̄s, vbi diffusè istud tāgit. Ex quib. vr̄ con
cludēdū, ꝙ nomē cessionis appositū in tali ꝯ̃ctu sit tm̄
14 verbale, effectu. n. & re ipsa fuit vera emptio. Et † ꝯn̄r, ꝙ
verè agiť, cōsiderādū est, cū nō verbis, sed reb. ius sit cō
siderandū. l. 2. C. com. de leg. & fideic. cū si. Istis tn̄ non
obst. in casu p̄nti attēta facti veritate, ꝯ̃riā opi. dico esse
veriorē, ad quā demōstrandā cōsidero verba dictę par
tis & constōnis, quæ induxerit, vel licet regulariter in
districtu Feltren̄. nō hēret locū ius ꝓthomis. tn̄ median
te dicta parte, & constōne vēdicaret sibi locū in vende
15 te. Quæ † pars cum tm̄ loquať de venditione, dēt intelli
gi de vēditione vera, ꝓpria, & stricta, non aūt de p̄sum
pta, & ficta, vt in sim. dicit Bar. in materia statutaria, in
l. 3. §. hæc verba. ff. ꝙ quisq; iur. & in l. oēs populi, col.
pe. ver. vlterius q̄ro. ff. de iusti. & iu. cū alijs cumulatis ꝑ
Matt. de Affli. in d. tract. in ver. vt ī. triginta dies, col. 3.
16 & 4. potissimè in ver. sed stat dubiū. Vbi † pūctualiter fa
cit hāc differētiā, an ius cōgrui, obserueť in aliquo loco
s̄m ꝯstōnē sancimus, an verò serueť mediante statuto
seu ꝯstōne, vt isto scđo casu verba statuti, seu cōstōnis,
dēāt verificari ī casu vero, nō āt ī casu p̄sūpto, & ficto,
& ꝯn̄r cū dicta pars, & ꝯstō loquať ī vēditiōe, dēt ītelli
gi ī vera, & ꝓpria, n̄ āt ī p̄sūpta, & ficta, & iō n̄ verificabi
17 tur ī ipsa cessiōe: Qđ † ꝯfirmať ꝑ tex. ī d. l. fi. C. đ p̄d. cur.
vbi appľone vēditionis non venit alius ꝯ̃ctus, maximè
quan-

quando est facta mētio de pretio, vt dñt Ale.& Mod.in d.l.filiusfa.§.diui,& Cy.& alij,in l.fi.C.de reb.ali.nō.alie. & Abb.ī c.1.de his,q̃ fiūt à pla.cū alijs adductis p Mod. in d.l.volūtas,& p D.Fabianū,vbi s.& p Bal.in tract.de iu.pthomis.col.1.in 1.no.& p nouis.repetētes,in Rub. ex de emp.& ven.col.pe.ver.ꝙ declaratur primo loco.
18 Hinc† est,ꝙ si statutū solū loqueret de vēdōne,nō habebit locū ī datione in solutū, licet sit similis emptioni.l. fi.ff.de vsucap.pro emp.ſm Bar. in l.libera. C. de sen.& interlo.omn.iud.& Io.de Plat.in l.quemadmodū.C.de agric.& cēs.li.11.& Bal.in d.tract. col.4. ver. sed vtrū,& Ale.ↄs.76.visis dubitationib.col.6.vol.4.& p Are.cons.
19 124.eximie dñe,& p Dec.cōs.18.viso pūcto.† Quod ēt suadet,nā hoc nomē,vēdō,& ꝓhibitio de vēdendo exprimit,& est facta à lege municipali, & à dicta ↄstōne, quo casu nō cōphēdit aliū ↄ̃tū,p quē dñiū trāsfert,vt est tex.in l.fi.C.de iu.emphy.iunctis no.ibi p gl. & doct. & sequunt Mod.repet.in d.§.diui,car.9.col.2. & 3.vers.
20 secūda sit ↄclō.Qui† ēt,in ver.tertia sit cōclō, volūt,ꝙ si phibitio de vēdēdo est facta à lege ↄ̃ regulas iur.cōis, nō ↄprehēdit alios ↄ̃tus,ex quib.trāsfert dñiū,ſm Bal. in l.2.C.de vsucap.p emp.p tex.in d.l.fi. C.de p̄d.cur.& sequit Bal.& Mod.Perusi.in d.l.volūtas,Alex.cōs.76.in Chri Saluatoris,vol.5.& Matt.de Affl.in d.trac.in prin. post proœm.col.6.in 5.notab.in sua distin.& ēt Alex.in
21 d.§.diui,ver.superius alleg.Prout† ēt idē dicēdū; q̃a sumus in mā statutaria,ↄñr restringibili, vt s.pbatū est, quo casu applone emptionis venit solū ↄ̃tꝰ vulgaris, & nō alij,ita Philip.Frā.in c.1.de exces.plato.li.6.ita declarādo illū tex.adducēdo Spe.in ti.de emp.& vē.§.nūc vidēdū,ver.sed pone,& sentit Bar. in l.q duob. de fals. & Mod.in Rub.de emp.& ven.col.pe.ver.secundo de-
22 claro.Quæ† ēt cōprobant,attēta cōi interp̄tatione data ad dictā cōstōnē,vt solū pcedat in ipsa vēdōne,non aūt in cessione,q̃ ita sp fuit seruata tāto tpe,in cuius ↄ̃riū nō extat memoria, ↄñr minimè interpretatio p̄dicta mutāda est,vulg.l.minimè.ff.de legi.iūctis no. p docto.p illū tex.& gl.in c.1.de p̄scr.li.6.& p Fel. in Rub. ex
23 de præscri.Per q̃† iterp̄tationē inductus est cōis vsus loquēdi in toto districtu Feltren. vt quò ad terios, & intellectū dictæ partis & cōstōnis,applone vēdōnis non veniat ipsa cessio, quo cōi vsu stāte, applone vendōnis nullo pacto dēt venire alius ↄ̃tus, p q̃ trāsferat dñiū, ita Abb.in d.c.1.de his q̃ fi.à pla.& Ale.ad id plura adducēs,in d.§.diui,col.7.ver. fallit hæc ↄclō. & sequunt ibi nouissimi repet.car.9.col.2.ver.sexta & vltima ↄclō,&
24 repet.in d.Rub.de emp.& vē.col.fi.Et † licet Alex.in d. §.diui,col.7.dicat,ꝙ ēt in exorbitātib. applone vendōnis dēt venire alius ↄ̃tus,in quo viget eadē rō,vt ad illū dēat fieri extensio saltē inspecta lata signatione,ꝙ dictū posset in casu pn̄ti plurib.medijs cōprobari.tñ hęc obiectio,& ↄsiderō in casu pn̄ti cessat, vt ipsemet Ale. ibi dicit,in fi.qñ facta esset mētio de p̄tio, vt s.probatū
25 fuit.Itē† cessat,qñ cōis vsus loquēdi se hr̄et in ↄ̃riū,vt ē in casu nostro, q̃ cōis vsus dēt attēdi,& præferēdus est in sermonib.ēt ppriętati verborū,vt dicit Bar.in Rub. C.de ope.no.nun.& Alex. cons.60. visa legitimatione, vol.2.vbi ēt vult illū d̄re p̄ferri oī dispōni,cū alijs allegatis p scrib.maximè Fel.ī proœ.decre.sup gl.1.& p Mod. in Rub.de ope.no.nū.& p Frā.de Cur.ↄs.9.col.3.& ↄs.
26 16.col.5.& p Fel.in c.p tuas,de ꝓb.Quæ† ēt ↄfirmātur ex dictis Bal.in d.trac.de iu.prothom. col.1.in fi. & col. seq.ver.q̃ro nūq̃d.vbi declarādo dicta Cy.& aliorū,in l. officiū.C.com.diui.dicit,ꝙ ↄsanguineus,q hēt ius p̄ferēdi,& ēt vicinus,& ↄiūctus nō pn̄t tale ius vēdere,nec cedere alteri,qñ talis cessio facta est simpl̄r sine interuētu alterius rei.Secus qñ cessio fit ex ipsa re,nā tūc est valida,& ex tali cessione trāsfert ius in cessionariū,vt puta si ego hn̄s rē vicinā alteri rei,q̃ vēdit, cedo alicui ius meū vnà cū ipsa re, certè cessionariꝰ ↄsiderata re cessa hēt illud ius,ꝙ erat penes cedētē, & ↄñr ius p̄ferēdi,res .n.vicina cessa causat validitatē cessionis,ēt si al̄s nō valeret,q̃ ↄclu.seq̄t Matth.de Affl.in d.trac. post proœ.in prin.col.12.& seq.ver. & ex his, & ēt in ver.vt infra.30. dies, col.9.ver. sed iuxta hoc q̃ro,ī 3.no. Vbi allegando iura, & decisiones cōcludit,ius congruiꝰ posse credi cū ipsa re,& cessio taliter facta erit valida,& firma, q̃ decisiones ppriè adaptantur ad casum nostrū.Nā in facto certū est, ꝙ d.Michael Bernardelli cessit D.Baptistæ de Lusa nedū cāpos, & terras contiguas,& vicinas illis, de q̃b.mō litigat,& postmodū oēs dictos cāpos, de quib. vertit lis,& alios illis ↄtiguos d.Bapt. cessit ipsis fratrib. de villa Bruna,maiori tñ pretio, q̃ d Bapt.fuerint cessi, vt patet ex instr̄is inde cōfectis.Quib.consideratis,ipse Bapt.nedū cessit ipsis dñis fratrib.ius cōgrui, ꝙ hēbat ex cōsanguinitate simpl̄r,quinimo cessionem fecit cū alijs rebus,& cāpis cōtiguis istis,de quib.litigatur,quo fit:vt pp vicinitatem & coniunctionē aliorū cāporum cessorū p ipsum Bapt. ipsis dominis de villa Bruna fuerit eis q̃situ oē ius,ꝙ erat penes ipsum Bapt.cedētē. Et certissimū est,ꝙ ipse Baptista veniebat & venit p̄ferendus ipsi d.Nicolao,pariter ergo & ipsi dñi de villa Bruna,qui non sunt simpl̄r cessionarij; cū cessio ipsis fuerit facta à d.Bapt.cū alijs reb.& cāpis ac terris cōtiguis istis,de quib.litigat. Quo cōsiderato,ipse d.Nico.oīno venit excludēdus, & ↄñr dicta pars seu constō prohibens vendōnē iuris, seu rei,nō hēbit locū in cessione,
27 q̃ fit cū ipsa re,prout fuit presens.¶† Ex istis infertur resolutio ad adducta superius in ↄ̃riū.Nā verū est,ꝙ qñque largo sumpto vocabulo,& impropriè applone vēditionis venit alius ↄ̃tus, p quē transfertur dñium,vt in iurib.& decis.superius adductis:tñ istud cessat,qñ ius cōgrui nō viget p cōstōnē.l.sancimus,sed solū mediante statuto & parte. Nā tūc verba partis verificari dēnt ppriè & strictè nō aūt p̄sumptiuè,fictè, & largè,itē nō habēt locū,qñ prohibitio de vendendo fit à lege,& est ↄ̃ cōes regulas,&c.Et qñ sumus in casu restringibili,vt sigillatim de vnoquoq; superius dictum est.Nec ob.ꝙ eadē rō viget in emptione,q̃ in cessione, & ↄñr ꝙ valet extensio de vno ad aliud. Nā cessat obiectio attēta cōi interp̄tatione data ad dictā partē & constōnem, & attento cōi vsu loquendi tanti temporis,in cuius ↄ̃rium nō extat memoria,vt s.dictū est,itē cessat obiectio, qñ cessio fuit facta vnà cum re vicina, quo casu tollitur identitas rōnis,& cessio valet,venditio verò non,vt dicit Bal.& Matth.de Affli.in d. tract. de iu. protho.loco
28 & ver.superius allegatis. † Ex hoc vltimò infertur resolutio ad no.p Cy.& Ang.Bal.& alios,in d.l.officiū.dum volunt, prohibitū vendere, censeri prohibitū cedere. Nā procedit,qñ cessio esset simpl̄r facta,quo casu vigeret eadē mens & rō statuti,secus aūt quando cessio fit
29 vnà cū re vicina,vt fuit p̄sens.Nō† obstat illud,ꝙ dicebat de precio,ꝙ interuenit in ista cessione. Nā vera & cōis * iuris cōclusio est, ꝙ cessio possit fieri simpl̄r & liberaliter,itē cū pretio statuto,vt est tex.formalis,in l. p tuas,& in l.ab Anastasio.C. mād. & ibi sequūtur oēs scrib. Et iō pter precij appositionē nō alterat ↄ̃tus cessionis,ita ꝙ trāseat in emptionē:cū cessio,(vt dixi) possit fieri p̄cio statuto.Nō obstat vltimū de fraude,& ꝙ talis cessio p ipsū Baptistā fuerit dolosè & fraudulēter facta.Nā istud minimè pbatū ē,nec pbari poterit. Et cōiecturę supius adductæ minimè pbāt,nā(vt dixi) pōt cessio fieri statuto p̄cio, p̄terea ipse Baptista cessit ipsis d.fratrib.de villa Bruna nō eo.p̄cio,sed lōgè maiori,quo dictæ res eidē fuere cessę à d.Michaele, vt patet
30 ex instr̄is inde cōfectis,q̃† plenè pbāt.l.cū p̄cib. cū vul. C.de pb.& ↄñr sumꝰ ī vera cessione valida, & pmissa à iure,q̃ nō includit in dicta parte,causis,& rōnib.de q̃b. s.Ex q̃b.infert attētis verbis dictæ partis, & ↄstōnis,ipsū d.Nicolaū nō bñ,nec rectè egisse ↄ̃ ipsos D. frēs de
31 villa Bruna.† Scđo principal̄r ondit d.D.Nic. nō ↄpetere ius agēdi.Nā vt q̃s agat iure ptho. & vicinitatis necesse ē,ꝙ sit dn̄s rei vicinę,virtute cuiꝰ agit,ita trac.Bal.ī d.trac.ī pri.& ēt Matt.de affl.ipse āt D.Nic.nō ē dn̄s domorū pp vicinitatē,q̃rū ītētat pr̄s iudiciū.Et ↄñr iꝰ agēdi sibi nō ↄpetit,suadet;qñ ipse d.Nic.tñ virtute ↄ̃tꝰ, quo agit,celebratū cū Iac.de Lusa, de an.1516.ī dictis domib.cōtiguis,vt d̄r,sibi vēditis nō hēbat nisi ius pignoris & hypothecę,quo casu habēti hypothecam & pignus in re vicina non cōpetit iūs cōgrui, deci.est in terīs ↄsi.Neap.339.Fuit pnūciatū,vbi d̄r in sacro cōsi. fuisse pronūciatū,ius ↄgrui nō hr̄e locū ↄ̃ possidentē iure

iure pignoris & ex ꝯtu simulato, adducẽdo ꝯsi. Pau.
32 de Cast.& als decis. Ita † & p ꝯriũ dicẽdũ erit, possidẽtẽ iure pignoris nõ posse agere, nec intẽtare ius ꝯgrui ex ꝯtu simulato; cũ ꝯriorũ eadẽ sit disciplina, vt j. ꝓbabit.
33 Et † in correlatiuis idẽ sit iudiciũ l.fi.ff.de accepti la.& in l.j.ff.de indic.vidui tol. Et actor & reus ꝓcedũt à pari regula, qđ non licet.de reg.iur. l. de die. ff. q. satisd. cog.l.fi.C.đ fruct.& lit.expẽ.
34 Et † ꝙ possidẽti iure pignoris nõ cõpetat ius ꝯgrui, tenet Matth.de affli.in d.trac. in vers.licet.n.col.7.circa mediũ, vers.in ꝯriũ tñ, vbi dicit, idẽ esse qñ qs possidet ex ꝯtu simulato. Et ꝙ ipse d. Nic.ex dicto facto de an.1516. voluerit sibi cõstituere pignus & hypothecã sup dictis domib. verè, & nõ emere, prout fictitiè & apparẽter dr in dicto ꝯtu, oñditur
35 euidẽtissimè; qñ simulatio dicti ꝯtus, prout ẽt rlr† est in alijs ꝯtibus, probatur ex ꝯiecturis, indicijs, & signis, de qbus p Bar.in l.post ꝯtũ.col.2.ff. de dona. & in ꝯsi. suo, Petrus Nicolæ, & p Cano.in c.illo vos, de pignor. cũ alijs cumu.per Bar.Cepol.in tract.de simul.ꝯct.& p Fely.in c.si cautio.col.mihi.24.& seq.ver.vltimò in hac materia.extra de fid.instr.& per Corn.cõsi.242.in causa appellationis.col.3.vol.3.& latè per Matth. de Affli. in d.tract.in ver.nisi qs.col.3.ver.3.probatur, & in seq.
36 inter † quas ꝯiẽcturas satis erit pro nũc cõsiderare aliquas Primã, pretij modicitatẽ; cũ dictæ domus apparẽter fuerint vẽditæ ꝓ lib.200. & cõi æstimatione valeãt vltra duc.200.arg.nota.in l.ꝑtia rerũ.ff.ad leg.Falc. & in l.2.C.de rescind.vend.& latè p cano. in c. dilecti.
37 extra, de emp.& vẽd. Modicitas †.n.pretij vltra dimidiã, ostendit contractũ simulatũ, vt ꝓbatur in dicta decisi. cons.Neap.339.iuncta alia coiectura, & in decis. eiusd. cõs. Neapo.40.col.pen.vbi dicitur, aliam coniecturam esse, quando vẽditor remansit in possessione rei venditæ, vt ꝓpriè fuit in casu præsenti, vbi ipse Iac. venditor & eius filij semper remãsere in possessione dictarũ domorũ venditarum, & ibi etiam adducitur alia ꝯiectura quæ ẽt in casu nostro cõcurrit, qñ emptor nunquam
38 curauit informari de reblemptis. Itẽ † dicitur ibi, iustũ esse pretium, quod bonus vir.i.iudex arbitratus erit, vt dicit Bar.in l.Calipodius.ff.de solu.& in l.creditores.C. de pigno.cũ alijs adductis p Barth. Cepo.in d.tracta.de simulat.ꝯct.in 6 ꝑsump.ver. verũ quia in isto libello. & ponit Matth.de Affli.in d.trac.in ver.vt ĩ.30.dies.col.7.
39 in 2.no.in prin. Et † ꝙ iniustitia, & modicitas ꝑcij inducat simulationẽ ꝯtus cũ solo pacto de reuẽdẽdo & sic cũ alia ꝯiectura, est decis.ꝯs.Neap.65. In cã Melchioris. vbi adducunt̃ plures decis.& sequit̃ Dec.ꝯs.167. In cã q̃ corã.in prin.vbi multas decis.ad id adducit, & Bar.in l. sicut.§.supuacuã.ff.qb.mod.pig.vel hypo. sol. quẽ seqt̃ Fely.vbi s̃.& refert in d.decis.cõs.Neap.40.& 65. Quòd
40 qñ † emptor nunq̃ accepit possessionem rei venditæ, ex quo sp remansit penes venditorẽ, inducit̃ maxima
41 cõiectura simulationis. Et † Soc. cõs.61. Circa primũ. nu.9.& cõs.129. Tota difficultas.vol.4. allegando deci. & iura dicit, ad ꝓbandã simulationẽ insurgere sufficiẽtẽ probationẽ & ꝑsumptionem, qñ venditor remansit in possessione, & res illa vendita nõ fuit posita in æstimo emptoris, sed in æstimo ipsius vẽditoris, & ꝓ ea ip
42 se venditor soluit collectas, & datia. Qđ † ẽt sequit̃ Pau. de Cast.in ꝯs.6.& Dec.ꝯs.36.nu.6.qñ venditor remãsit in possessione rei venditæ, & Corn.cõs.203. Viso dicto pũcto.col.3.vers.& voluit Ang.vol.3. vbi allegãdo alias decis. cõcludit, ex eo ꝙ venditor cõtinuauit possessionẽ, probari simulationẽ ꝯtus, cõcurrente alia cõiectura, q̃ nedũ vna in casu nostro cõcurrit, sed multiplex, vt s̃.deductũ est, maximè modicitas pretij, q̃ aptissimè probat̃ ex alio instr̃o emptionis facto p dictũ d.Nic.de ann.1519.cũ d.Iac.primo venditore, de eisdẽ oĩb. pro longè maiori ꝑtio venditis, quàm prius fuerant vẽditę
43 eidẽ d.Nic.in ann. 1516. Quæ † instr̃a inducũt plenam probationẽ, d.l.cũ ꝑcib.C.de proba.& vltra ꝙ probant modicitatẽ precij, arguunt ẽt verã simulationẽ, vt firmat Matth.de Affli.in d.tract.in ver.nisi qs.col.2.ex qb. simul iũctis resultat sufficiẽs probatio, ꝙ ꝯtus primus vẽditionis dictarũ domorũ celebratus in ann.1516. super quo ipse d. Nico.se fundat, & virtute cuius intentauit ꝑsẽs iudiciũ, nõ fuit verus ꝯtus emptionis, sed ꝯtus verus pignoris, & hypothecæ, licet apparẽter fue
44 rit appositũ nomẽ emptionis & vẽditionis, ꝙ † nomẽ nõ dẽt attẽdi, sed solũ veritas, toto titulo. C. plus vale. q agit, cũ alijs adductis ĩ decisi.cõs.Neap.72.in fi.& deci. 80.in fi.& diffusius p Matth.de Affli.ad id multa cum latẽ, in d.trac.in ver.licet.n.col.5.ver.adde ꝙ ꝯtũ. & Soc.cõs.1.nu.9.& ꝯs.26.nu.2.& ꝯs.27.nu.2.& ꝯs.92.nu. 16.& ꝯs.99.nu.16.vol.4.& p Bald.in l.3.C.de re.ꝑmut. Cũ itaq; ipse d.Nico.agat ex ꝯtu simulato, p quẽ nõ fuit sibi q̃sitũ dñiũ, sed tãtũ ius pignoris, & hypothecæ, necessario ꝯcludẽdũ est, ipsũ malè egisse, decis.& iura
45 s̃.adductis. Rursus † ipse d.Nic.ex alio venit excludẽdus, esto, ꝙ verè dictas domus emisset, cõsideratis his q̃ ponũt in decis.cõs.Neap.233.in ciuitate Neapolitana.

dr bis in sacro consi.fuisse iudicatũ, ꝙ ille, q hẽt hortũ seu curtẽ vicinã, nõ hẽt ius cõgrui ad domũ cõiũctã dicto horto seu curti, licet hortus vel curtis sit de domo, & domus hẽat introitũ & exitũ ad dictũ hortũ vel curtẽ.
46 Quia licet hortus sit de domo, & illi cõiũctus; tñ est res rustica & nõ trahit ad se vrbanũ, ar.l.fundi.ff.de act. emp.& idẽ tenet Matth.de Affl.in d. tract. in principio post ꝓẽm.col.5.in 3.notab. ver. sed in terminis incidẽter q̃ro, adducẽdo ad id alia iura & decis. ꝯcludẽtes, habẽtẽ ꝑdiũ rusticũ cõiũctũ domib. nõ posse hr̃e ius cõgrui ad domos rõne vicinitatis & ꝯiũctionis qñ rusticũ
47 cũ nõ trahit vrbanũ. Vnde † ita dicẽdũ erit in casu ꝯrio, vt vrbanũ nõ trahat ad se rusticũ, & ꝯñr, ꝙ habẽs ꝑdiũ vrbanũ vicinũ rustico rõne dictæ vicinitatis nõ possit
48 hr̃e ius cõgrui ad rusticũ. Cũ † idẽ operet̃ ꝓpositũ in ꝓposito, ꝙ oppositũ ĩ opposito. l.& si ꝯ.ff.đ vulg.& pup. l.pen.C.de sol.l.fi.ff.de leg.3.& p Bar. in l.inter stipulãtẽ
49 §.sacrã.ff.đ verb.obl. Et † qa ꝯriorũ eadẽ dẽt esse disciplina, & dispõ ex nã p ꝯriũ, qñ eadẽ rõ viget in vtroq; vt dicit gl.& doc.in Rub.C.đ acq.pos.& gl. Alex. Are. Soci.in 2.ꝯclusio.& alij scrib.in Rub.ff.de acq.poss. vbi ad id cumulãt iura & decis. & est vera ꝯclusio. Quæ cũ in casu ꝑsẽti verificat̃, vt sicut in iure cõgrui rusticũ nõ trahit vrbanũ, ita & p ꝯriũ vrbanũ nõ dẽt trahere rusticũ, ꝯñr ipse d.Nico.volẽs virtute vrbani p ius cõgrui vẽdicare rusticũ, cõcludẽdũ est, nõ posse; cũ p ꝯriũ habens rusticum non hẽat ius cõgrui ad vrbanũ, decisionib. s̃.adductis. Quæ cõfirmari pñt ex verbis dictæ pragmatis & cõstõnis, habentib.respectũ de rustico ad rusticũ, & de vrbano ad vrbanũ, nõ ãt ꝯfusim de rustico ad vrbanũ, vel e ꝯ. Postremò accedat, ipsũ d.Nico.debere excludi ex iure, ꝙ supuenit ipsis d.fratribus de villa Bruna, nedũ post cœptũ ꝑsẽs iudiciũ, sed lõgè añ depẽdentiã ctũ p ipsum d.Nico. quo tpe acquisiuere plures campos contiguos cãpis, de quib.litigat̃, q positi sunt circũ circa illos nouiter acquisitos, & ẽt alios cessos p ipsũ
50 ptistã. Quo † fit, vt virtute dicti iuris, ꝙ nouiter superuenit, ipse d.Nic.penitus veniat excludẽd⁹, licet.n.ĩ iure sit aliqua difficultas, an ius superueniens actori pẽdẽte iudicio ꝓsit ipsi actori, de quo p Bar.& alios, in l.nõ potest. de iud.& p Cã.ĩ c.abbate sane, de re iud.li.6.& ĩ l.si rem. §.fi.ff.de pig.act.& in l.si mãdato meo. ff. mãda. & p Alexander latè, in l.si Titius.ff.de ver ob.& p Are.inst.de actio.
51 actio aũt.col.fi.tñ † qñ reo ꝯueto pẽdẽte iudicio superuenit ius & exceptio, sẽp tale ius dẽt ꝓdesse ipsi reo, ita ꝙ p illud ꝑt excludere actorẽ, siue supueniat ex cã de preterito, siue ex cã de nouo, siue facto aduersarij, siue alio, ita Bar.& Cum.id ꝓbãtes legib.& rõnib. ĩ l.1.col.4. vers. q̃ro qd si exceptio.ff.de exce.titu.gñali. Et ibi Alex. in 3. posti.mag.hoc cõprobãs & cõfirmãs deci.multis, rõnibus, & similib. Et idẽ facit Ang. Are.insti.de exce.in §. col.mihi.24.nu.36.ver.7.q̃ro, vbi ad idẽ plura cumulando tenet dictã ꝯclus.Bar.& cõẽ, volẽtẽ i⁹ supueniẽs reo pẽdẽte iudicio ꝓdesse ipsi reo, & obstare actori. Quo cõsiderato, idẽ cõcludẽdũ erit in casu ꝑsẽti, vt p tale ius, q superuenit ipsis dñis fratrib.de villa Bruna, d.Nicolaus veniat penitus excludendus. Ex qb.oĩb.infert̃ formalis cõclusio, & necessaria, eũdẽ do.Nicolaũ non benè, nec iuste egisse ꝯ ipsos dños fratres de villa Bruna, & ad illũ nõ cõpetit ius congrui ad recuperandũ & habẽdũ cãpos, de quibus præsens vertitur quæstio. Parisius Pau.

SUM-

SVMMARIVM.

1 *Alienare potest quis rem suam, in quem velit de iure communi.*
2 *Illud prohiberi potest per statutum seu consuetudinem, quæ attendi debent, & nu.3.*
3 *Intellectus, l. dudum. C. de contrahen. emp.*
4 *Tale statutum & consuetudo censetur fauorabile & non odiosum. & nu.42.*
5 *Tale statutum & constitutio est valida, & firma.*
6 *Fauor consanguineorum & vicinorum principaliter fuit consideratus.*
7 *Tale statutum, & constitutio debet strictè intelligi & in casu, in quo loquuntur, nec debent extendi.*
8 *Venditionis appellatione an veniat alius contractus. & seq.*
9 *Statutū loquēs de vēditione, an habebat locum in alijs cōtractib.*
10 *Et quid si in statuto fit mentio de pretio.*
11 *Statutum loquens de venditione an vendicet sibi locum in datione in solutum.*
12 *Extensio regulariter non habet locum in correctiuis etiam ex identitate rationis.*
13 *In statutis potissimum consideratur mens, & ratio, qua statuentes illa condiderunt, & præualet significationi verborum.*
14 *Vbi mens & ratio statuti potest adaptari alicui casui, casus ille dicitur in statuto comprehensus.*
15 *Statutum locum habet in casu non expresso, si statuentes verosimiliter idem statuissent, si de eo fuissent interrogati.*
16 *Ratio generalis non restringitur per dictum particulare.*
17 *Geminatio ostendit enixam voluntatem disponentis.*
18 *Statutum loquens in venditione, locum sibi vendicat in cessione facta aliquo pretio certo.*
19 *Cessio facta aliquo pretio certo, accedit emptioni, & venditioni & non donationi.*
20 *Cessio censetur facta titulo emptionis, quando non fuit expressa aliqua causa, & facta fuit pro certo pretio.*
21 *Vbi viget eadem ratio, versamur in materia comprehensiua, non extensiua.*
22 *Etiam si essemus in correctorijs.*
23 *Etiā si ratio nō esset expressa, sed vnica tantū posset cōsiderari.*
24 *Extēsio in statutis ēt correctorijs fit secundū aliquos, quādo eadē omnimoda viget ratio in casu omisso, quæ viget in expresso.*
25 *Eadem viget in cessione facta certo pretio, quæ viget in ipsa venditione.*
26 *Statuta latè interpretantur etiam in materia odiosa, quando aliàs cessaret dispositio statuti.*
27 *Idem quando statutum non posset commodè effectum sortiri.*
28 *Idē qñ statuentes idē disposuissent, si de eo fuissent interrogati.*
29 *Emptionis appellatione an veniat alius contractus, per quem transfertur dominium, & nu.30. & 51.*
31 *In statutis extensio fit à significatione minus lata ad magis latam, vbi eadem viget ratio.*
32 *Vēditionis appellatione lato sumpto vocabulo venit ipsa cessio.*
33 *In contractibus non nomen & verbum, sed contrahentium mēs consideratur & inspicitur.*
34 *Contrahentium menti magis quàm verbis deferendum est.*
35 *Notarius vocans permutationem emptionem, vel ecōtra, illum solùm contractum affirmat, qui ex natura rei & actus colligitur, & non illum, quem nomen & verbum exprimit.*
36 *Verborum corticem fugere debemus: & medulla debet attendi.*
37 *Si in cessione fit mētio precij, cōsideratur vt emptio & nō vt cessio.*
38 *Prohibita aliqua ratione, censentur etiam prohibita omnia, per quæ sequi posset effectus illorum prohibitorum.*
39 *Extensio in materia statutaria etiam in exorbitantibus licita est ad casum similem, concurrente identitate rationis & mente statuentium.*
40 *Statutum limitatorium extenditur de casu ad casum.*
42 *Statutum loquens de venditione comprehendit etiam cessionem, & nu.44. & 45.*
43 *Ratio prædicti statuti vocantis vicinos, & consanguineos, quæ ēt, & qualis.*
45 *Ius præferēdi sicut nō potest vendi extraneo, ita ēt nō pōt cedi.*
46 *Nisi cessio fiat cum re ipsa, & fundo prius habito.*
47 *Dolus, & fraus colliguntur ex coniecturis.*
48 *Simulatio contractus ex quibus colligatur, & comprehendatur.*
49 *Statutum semper recipit amplissimam interpretationem, ne per fraudem reddatur elusorium.*
50 *Casus quando dicatur omissus, seu expressus.*
52 *Effectus considerādus est, & substātia, & nō nomina seu verba.*

CONSILIVM LXXXIII.

Pro resolutione præsentis cōsultationis breuib. instabo, solū attēta pura veritate ostēdā cessionē
factā ipis reis cōuentis per Ioannē de Prio, pro pretio,
de quo in instrō cessionis, de terris, de quib. vertitur qō
cōprehendi in statuto disponēte, ꝙ vicinus cohærens
vēditori dēat pferri exñeis in venditione rerū stabiliū
facta ꝓ certo pretio, vt plenius in statuto ꝯcedēte vici
no facultatē vendicādi rē vēditā ꝓ eodē pretio, & ꝯñr
d. Petrus Ruffus vicin⁹ dictis terris vēditis virtute d. sta
tuti poterit vēdicare ab ipsis reis ꝯuētis, soluto pretio,
quo verè dictas terras emerūt, licet apparēter, & ficti-
1 tiè instrm loquatur de cessione. Ad† qđ oñdendū, primò
aduertendū est, ꝙ licet de iure cōi vnicuiq; dño conce
datur facultas disponēdi inter viuos de reb. suis vt voluerit. l. in re mādata. C. mād. l. nullus. C. de iude. cū vul.
& potissimè detur facultas vēdendi cui, & quib. dñs ipse
voluerit, vt in l. dudū. C. de ꝯhen. emp. & vend. q̄ lex tol
2 lit cōsuetudines, & statuta ꝯriū disponētia, tñ† statutū
factū post dictā legē dudū, volēs, ꝙ in venditionib. vici
nus seu cōsanguineus pferatur extraneo emptori, est
validū, & firmū, & attendi dēt, & obseruari in locis, vbi
tale statutū ꝯditū est ita tex. & ibi Abb. in 7. not. in c. ꝯstitutus, de in integ. rest. ponit Alberi. de Rosa. in d. l. du
3 dū, & sequitur ibi, Pau. de Cast. Volēs† d. legē ꝓcedere quò
ad statuta, & cōsuetudines factas, & emanatas post eā,
vt ꝓbat d. l. dudū, ibi, nisi lex, &c. addēs ipse Pau. ꝙ statu
ta vocantia, & pferētia vicinos, sunt valida, ex quo nō
ꝓhibēt vendi cuicūq;, sed tm̄ dant ꝓrogatiuā vicinis,
seu cōsanguineis emēdi ꝓ eodē pretio, & sic nō tollitur
libera potestas dñorū vendēdi. Nā semꝑ & omni casu
vēdere pñt. Solū. n. vicinis ꝯceditur priuilegiū, vt pferantur
exñeis ꝓ eodē ptio, & ꝯñr tale statutū nō est correctoriū iuris cōis; qa nō tollit facultatē vēdēdi ꝯcesā à iure
cōi, vt s. sed solū concedit ꝓrogatiuā vicinis, vt pferātur
ꝓ eodē pretio, quo soluto nullū dānū patitur vēditor, sed
solū vicini, & ꝯsanguinei hñt illud priuilegiū plationis.
4 Et† sic manifestè patet, tale statutū fuisse inductū principalr in fauorē ipsorū vicinorū, & ꝯsanguineorū, &
ꝯñr dicetur fauorabile, & nō odiosum, iuxta plenè no. ꝑ
Bar. & alios doc. maximè Pau. de Cast. ꝑ illū tex. in l. q
exceptionē, in prin. ff. de ꝯdi. inde. & ꝑ Lu. Ro. ꝯs. 29. in
ꝓposita qōne, & ꝑ Bal. & alios, in l. maximū vitiū. C. de
lib. pte. & in l. venia, C. de in ius voc. & ꝑ Mod. ī statuto,
5 ꝙ stāt. masc. fem nō succe. Hinc † est, ꝙ tale statutū est
validū, & firmū, vt đt Luc. de pē. ī l. fi. C. de pd. curial. li.
10. nu. 5. & in l. j. ver. debiti. C. de impo. lucra. descrip. cū
alijs cum. ꝑ Matth. de Affli. ī trac. de iu. ꝓtho. car. 1. & 2.
vbi multa iura, & varias decis. adducit, qb. oñditur, tale sta
tutū valere, & ꝯcernere fauorē vicinorū, & ꝯsāguineorū, & vltra adducta ꝑ eū, ꝙ tale statutū valeat, tenet Bal.
in d. l. dudū. & in l. ad officiū, ī fi. C. cō. diui. & Alc. ꝯs. 52.
Viso, ī prin. vol. 1. Dec. ꝯs. 88. & ꝓ tenui, in prin. & meli⁹
ꝯs. 222. Viso pūcto, col. j. & 2. & ꝑ totū, & ēt ꝯs. 300. Visa
petitione, ī prin. sequitur ēt Cor. ꝯs. 151. vol. 3. & ꝯs. 29 eo.
vol. Erit ergo tale statutū ꝯsiderādū, nō vt correctoriū
iuris cōis, sed vt exorbitās, & limitatoriū; cū non tollat
facultatē vēdēdi, sed poti⁹ illā limitet, & arctet, fauore
vicinorū, & ꝯsanguineorū, vt ꝓ eodē pcio dēant pfer-
6 ri. Et† sic erit fauorabile: cū principalr ꝑꝑ istud emana
uerit, argō. l. rogasti, & l. si qs nec cām. ff. si cer. pet. cum
7 alijs. s. adductis. Hoc† stāte ad casum pñtē vr prima facie dđum, ꝙ tale statutū aliquaten⁹ restringēs, & limitās ius cōe, dēat strictè intelligi ī casu, ī quo loqtur. l. 3. §.
hæc verba. ff. de neg. ges. l. qcqd astringēdę. ff. de ver. ob.
l. constō. ff. ad munici. Nā vbi verba statuti ꝓpriè non
adaptantur, dispō ipsi⁹ nō hēt locū, vt đt Alc. cōs. 17. reqsitus. vol. 1. & Bar. Cep. cōs. 26. Magnifice, col. antep. & vē
8 ditio aliud sonat, q̄ cessio. l. si idē. C. de codicil. Et† in pū
cto nrō vr tex. in l. fi. C. de pd. cur. li. 10. vbi applōne vēditionis nō venit alius ꝯctus, vt dñt ēt Mod. post Alc. in
l. filiusfa. §. diui, de le. j. & ꝑ Spe. in ti. de emp & vē. §. nūc
dicēdū ver. sed pone statutū, & ibi Io. And. in addi. & ꝑ
Bal. in l. volūtas. C. de fideic. cū alijs cumulatis ꝑ D. Fabia. de mon. S. Sabiani, ī trac. de emp. in 2. q. ptin. char. j.
9 & 2. Et† per Bal. in d. tract. de iu. ꝓtho. col. 1. in 1. no. vbi
addu-

adducit rōnē,tale ſtatutū loquēs de vēditione nō hr̄e
locū in alijs ꝯctib.nā cū ſolū vocet vicinos in emptio-
nib.repellit eos ī alijs ꝯctib.cū vni⁹ ī cſo ſit alteri⁹ excl'o.
l.cū p̄tor,ī pri.ff.de iud.c.nōne,de p̄ſumptio.idē vr̄ ſeq
Matth.de Afſl.in d.trac.char.3.col.2.ver.5.not.ī ſua di-
ſtin.& hr̄ p Cor.ɔſ.166.quatuor vertunt̄,vol.2.vbi alle
gādo deciſ.d̄t,app'one vēdōnis ꝓhibitē à ſtatuto nō ɔ-
prehēdi alios ꝯct⁹ ſtrictè,& ꝓpriè,ſed largè tm̄,& ī pro
10 priè.Et†tāto magis p̄dicta vh̄r ꝓcedere, ex quo ī ſtatu-
to pluries ſit mētio de p̄tio,quo caſu emptio ſola,& vē
ditio;cōprehēdit̄,vt ꝓbat̄ ī d.l.fi.vbi gl.& oēs ſcri.C.de
p̄d·curia.& p Io.And.ī addi.ad Spe.vbi ſ.& ponit Saly.
11 in l.cū hi.§.pe.ff.de trāſac.Hinc † eſt.ꝙ ſi ſtatutū p̄dictū
loqueret̄ de vēdōne,nō ɔprehēderet̄ datio ī ſolutū,vt
p multa ɔcludit Io.de Plat.in l.quēadmodū.C.de agri.
& cēſi.li.11.& p Bal.in d.trac.col.4.ver.ſed vtrū, & per
Ale.ɔſ.76.viſis dubitōnib.col.6.vol.5.& p Arc.ɔſ.124.
eximie dn̄e,& p Dec. ɔſ. 80. Viſo pūcto alij ergo ꝯctus
vh̄r omiſſi,& tanq̄ omiſſi decidēdi veniūt ſm ius cōe.l.
ſi cū dotē in prin.ff.ſol.ma.l. cōmodiſſimè. ff. de lib.&
poſth.l.ſi ex̄neus.ff.de ɔdi.cau.dat.cū alijs no.ī l. Gall⁹,
§.& qd ſi tm̄.ff.de lib.& poſthu.Et de iure cōi certū eſt,
vnūquēq; dn̄m rē ſuā poſſe alienare ī quē vult.d.l.ī re
12 mādata,cū ſi.Et†ēt q̄a negari nō p̄t,qn tale ſtatutū ī ali
quo nō corrigat ius cōe,quo caſu ceſſat oīs extēſio,ēt
data idēitate rōnis,vt ponūt doc.ī auth.quas actiones
C.de ſacroſ.eccl.vbi Mod.adducūt deciſiones ɔcor.&
13 ꝓ repetētes ī l.ſi ɔſtāte,in prin.ff.ſol.mat.cū ſi.†iſtis tm̄
nō obſt.ī caſu p̄nti ɔriū eſt ipſa veritas,& primitus ad-
uertēdū eſt,ꝙ in ſtatutis ɔſiderāda eſt mēs, & rō, qua
ſtatuētes fuere moti ad ſtatutū ɔdēdū.Illa.n. p̄domina
tur,l.noīs, & rei.§.verbū legis.ff.de ver. ſig. & p Bart.&
alios,in l·cū mulier.ff.ſol.ma.hr̄ in l.nō dubiū.C.de leg.
& p Soc.ɔſ.30.vol.1.& ɔſ.108.ſuppoſito,col.4. ver.14.
cōfirmat̄,vol.4.& ɔſ.35.circa p̄dicta,col.2.vol.1. & per
Ang.ɔſ.221.circūſcripto,& p Ale.ɔſ.50.Viſis, col.1.&
14 4.vol.1.Hinc † eſt,ꝙ ſi ſtatutum ſm verba nō compre-
hēdit caſum,de quo vertet̄ qō,tn̄ ſi ad dictū caſū mēs
& rō ſtatuti p̄t adaptari,talis caſus dr̄ in d.ſtatuto ɔpre
15 hēſus,vt voluit Pau.de Caſt.ɔſ.308.vr̄ dicēdū.Hinc † ēt
dicamus,ſtatutū hr̄e locū ī caſu nō exp̄ſſo verbis,ſi ſta
tuētes idē veriſir ſtatuiſſēt de illo caſu,qn̄ fuiſſēt īter-
rogati;vt eſt gl.cōiter approbata,in l.tale pactū. §. fi.ff
de pac.& no.Bal.ī l.1.C.q̄ res pig.& facit tex.& ibi Pau..
de;Caſt.in l.Titi⁹.§.Luc.ff.de lib.& poſth.& ſequit̄ Ale.
ɔſ.24.Animaduerſis, col.10.vol.2.dicens illā gl. cōiter
approbari,cū alijs adductis p Iaſ.in l.ſi vn⁹. §. pactus ne
peteret.ff.de pac.& p Dec.ɔſ.156.ſtatutū cathedralis ec
16 cliæ.Ad†q̄ ēt faciūt no.p Bar.in l.regula,verſ.& licet.ff.
de iur.& fac.ign.vbi vult,rōnē ḡnalē nō reſtringi p di-
ctū particulare,vt in caſu ɔ̄rio ꝓbat̄ ī l.cū pr̄.§.dulciſ-
ſimis,de le.2.ɔſiderādo itaq; mēte & rōnē ſtatuti nr̄i,
nō fuit alia,niſi ꝙ vicin⁹ p̄fereret̄ ex̄neo,qn̄ ad ipsū ex̄-
neū pueniret res ſtabilis vicini alienātis eā ꝓ p̄cio. Pa-
17 tet:†q̄a fundat ſe ſup re certa alienata, & ſuper p̄tio,&
pluries ī ſtatuto fit repetio p̄cij,q̄ geminatio oñdit eni
xā volūtatē ſtatuētiū,vt no.in l.baliſta,ff. ad Treb.& p
Bar.in l.cū ſcimus.C.de agric.& cēſi.li.11. & plenè per
Mod.in l.1.in prin.ff.de off.eius.Quo fit,vt talis exp̄ſſio
& ſtatutū cōprehēdat omnē caſum, quo alienō eſſet
facta ꝓ pretio,ɔn̄r cōprehendet & caſū nr̄ū, ī quo ſcā
eſt ceſſio, & ſic alienō ꝓ certo p̄tio & limitato, licet.n.
ceſſio ſit alienō,vt ɔſuluit Dyn.quē refert & ſequit̄ Io.
18 An.in tit.de ceſ.act.§.j.ver.ſed nūqd minor,& †Soc.ɔſ.
19 37.col.5.nu.22.vol.4.tn̄†q̄a facta eſt ꝓ certo p̄cio,acce
dit emptioni & venditioni magis q̄ donōni,qnimo dr̄
ꝓpria emptio,cū in ſe ɔtineat oīa ſubalia ipſi⁹ emptio
nis,rem ſ.certā, p̄ciū certū,& cōſenſum,vt no.inſt.ff.&
C.de ɔh.emp.& ex̄ eo.fere p totū, maximè in vulg.§.
20 pretiū.Et†iō ꝓpriè ad caſū noſtrū dicebat d. Io.de Pla.
q oīno videat̄.in d.l.fi.C.de pred.curia.col.1. verſ.ſed ò
nota,ꝙ ſi ī inſtr̄o dr̄,ꝙ talis ceſſit ius,vel talem rē mihi,
&c.nec dr̄,ex qua cā, & poſtmodū ī inſtr̄o dr̄ ꝓ certo
p̄tio,intelligit̄ ceſſio facta ex titulo emptionis & vendi
tionis,adducit deciſ.& iura,vt p cū,qđ ꝓpriè eſt ī caſu
nr̄o,vbi ceſſio fuit facta ꝓ certo p̄tio , & ɔn̄r. nedū rō
& mens ſtatuti cōprehendit caſum noſtrū,ſed etiā ver
ba cū cōprehendūt,q̄ loquunt̄ de vendōne,& emptio-
ne,& ceſſio p̄dicta eſt ꝓpriè emptio & venditio ɔſide-
21 rata vt ſ.Et†ſuadet̄,nā cū iſto caſu cōcurrat mēs & oī-
moda rō ipſi⁹ ſtatuti,nō ſumus in mā extēſionis,ſed in
mā cōprehēſiua,& ſic ceſsāt ſupi⁹ adducta in ɔ̄riū, lo-
quētia de extenſione, ex quo caſus p̄ns eſt cōprehēſus
& deciſus p ſtatutū vt no.gl.in c.1.ī ver.Italiæ, de tēpo.
ordi.li.6.& p Bal.in l.de qb.ff.de legi.& Pau.de Caſt.ɔſ.
322.P̄ns caſus,col.2.& Frā.de Cur.ɔſ.9.co.6.& p Iaſ.in
d.auth.quas actiones,col.6.& 7.& p Dec.ɔſ.227.ī caſi
22 col.4.nu.8.Etiā†ſi eſſemus in correctorijs,vt no.Frā.de
Cur.cōſ.80.col.2.Ex quo rō ſtatuti eſt aīa ipſi⁹,& iō ex
eius rōne validū eſt argm̄,etiā ī correctorijs, vt no.Bal.
in d.l.maximū vitiū,& voluit Soc.adducēs als deciſ.in
23 ɔſ.70.vtrū.nu.2.& cōſi.81.in cā,nu.13.vol.4.Quat̄ p̄cē-
dūt,nedū qn̄ rō eſt exp̄ſſa,ſed etiā ſi poſſet cōiecturari,
nā ab ipſa ɔiecturata extēſione licitū erit argm̄, vt no.
gl.& Bal.in l.quis.C.de fideic.& Bal.ī l.omnes ppli.ff.de
iuſti.& iu.& Sal.in l.ſi ſerui veſtri.C.de noxa. & Soc.ɔſ.
116.in p̄nti,col.3.in princ.not.4.& cōſ.9.nu.5.& Fran.
de Cur.cōſ.1.col.3.in prin.& cōſ.80.col. 2. & ɔſ.20.col.
6.& cōſ.34.col.4.& bn̄ per Cor.cōſ.271.col.3.vol.4.Et
24 iō†Ale.coſ.257.Circa dubitōnem,col.3.vol.2.dicit,ꝙ
in ſtatutis ēt correctorijs fit extenſio,qn̄ eadem oīno
da viget rō ī caſu omiſſo,q̄ viget in expreſſo,ſm Bal.&
Imo.in fi.de hr̄d.inſti.& idem vult ipſe Alex. cōſi. 109.
25 col.5.vol.3.Viſis his.Et†ad caſum noſtrū cōſiderando
in ceſſione facta certo pretio,eadem viget rō, q̄ viget
in ipſa venditione;cum in nullo det̄ dr̄ia, niſi in nomi-
ne & verbo tm̄,quod minimè debet attēdi, vt dicit Io.
de Plat.in d.l.fi.& dicetur inferius.Quę etiā cōprobat̄
tur.Nā ſi tale ſtatutum nō vendicaret ſibi locum in di-
cta ceſſione facta cū precio,redderet̄ penit⁹ eluſoriū,
nā ſemper vendentes poſſent dicere, ſe cedere,& non
vendere,& ɔn̄r ſemper ceſſaret diſpoſitio ſtatuti, vt pa
26 tēt ad ſenſum.Et†hoc cōſiderato ſequitur,ꝙ etiam in
materia odioſa debet in ſtatutis lata interpretatio fie-
ri,vt no.in c.ſi ciuitas. de ſent. exc.li.6.& p Cal. in ɔſ.
in ti. de conſanguin.& aſſi. & no. Bart.& alij repet.in l.
omnes populi.in 6.q.prin.ver.iuxta præmiſſa q̄ro.ff.de
iuſt.& iur.& Aret.in l.cū lege,ff.de teſta.& Ang. in l.1.
27 col.fi.ff.de ɔſtit.prin.Prout † ēt talis extenſio permiſſa
eſt,qn̄ ſtatutū non poſſet cōmodè effectum ſortiri,vt
dicit Bal.in d.l.omnes populi,in 6.q.prin.& in l.nō du-
bium.C.de leg.& Ant.de Butr.in c.fi.in 10.fallen.de cō
ſuet. & nūquā ferè cōmodè ſtatutū noſtrum effectū
ſortiret̄,ſi ceſſio facta cum precio,ſub eo nō cōprehen
28 deretur,vt ad ſenſum patet. Et † nulli dubium eſt,q̄ ſi
ſtatuētes de hoc fuiſſent interrogati,vtiq; idem diſpo-
ſuiſſent,& ɔn̄r caſus iſte hr̄ ꝓ expreſſo, vt ſ. ꝓbatū eſt.
in terīs ſtatuti nr̄i cōſuluit Cor.cōſi.29.in p̄nti,col.2.&
29 3.ver.nō.n.diceret quiſpiā.vol.3.Pretere a†licet in iure
variæ ſunt opi.an app'one emptionis cōtineatur alius
ꝯctus,per quem trāſfert̄ dominium,quas oēs opi.ſigil-
latim refert D.Fabia.in d.trac.de ꝯct.co.2.& 8.ſeq.in 2.
q.prin.& Mod.in Rub.ex̄,de emp.& vend. col. pe. & ī
30 tn̄†cōis * concl'o omnium eſt,ꝙ in aliquib.venit alius
ꝯctus ꝓpriè,in aliquib. verò caſibus cōtinctur alius ꝯ-
ctus impropriè,& largè,ſeu ſaltem largo ſumpto voca-
bulo, vt etiā cōcludūnt oēs ſcrib.in d.l.fi.C.de p̄d.cu.&
Bal.Pau.Iaſ.& alij in l.voluntas.C.de fideic.& Soc.cōſ.
62.Viſis.nu.11.vol.4.& cōſi.241.col.pe.ver.præterea,&
ver.ſed hoc nō obſtāte.vol.3.& per Cor.cōſi. 127.vol.
2.& cōſi.257.circa fi.vol.4.& per Luc.de pen. in l.1.C.
de fund.patrimo.li.11.nu.4.cum alijs adductis per A.
& Iaſ.in d.§.diui.volentes venire alium ꝯctum data i-
titate rōnis,quo ſit, vt cum in caſu nr̄o eadem vigeat
ratio in ipſa ceſſione facta, quæ in venditione, q̄ ſi
ſtatutum loquēs in venditione vendicabit ſibi locum
in cōtractu ceſſionis factę limitato pretio;cum talis
talis cōtractus ceſſionis largo sūpto vocabulo veniat
31 appellatione emptionis. †Et vera ſit iuris concluſio
ſignificatione minus lata in ſtatutis extenſionem fieri
ad magis latam,vbi eadem viget ratio,ſecundum gl.
clem.auditor,de reſcr.& Bar.in extrauag.ad reprimen-
verſi.

ver.nec ex eorũ,& gl.no.in auth.minoris debitor.C.qñ
mulier tut.off.fun.po.& ꝑ Ias.in d.auth. quas actiones.
col.7.& ꝑ Soc.cõſ.9.col.2.ver.cõfirmať.vol.4.& ꝑ Frã.
de Cur.cõſ.34.col.4.in fi.& col.5.& ponit Cor.cõſ.78.
87.& 99.vol.1.& ɔſ.96.in prin.vol.3.vbi dñt, iſtud ẽt ꝓ-
32 cedere in correctoriis.Et†magis ad casũ nr̃m iſtud cõ
probať;qm̃ appłone vendõnis ſaltẽ lato ſumpto voca-
bulo,venit ipſa ceſſio,vt eſt tex.iuncta gl.in ver.accepto
pretio in l.apud Celſum.§.ſi cũ legiti.ff.de excep.do.cũ
alijs adductis ꝑ Cor.ɔſ.263. In cã vertẽte.vol.4.vbi vult,
ꝙ q cedit hr̃ditatẽ alteri ꝓ certo pretio,reſultat ex tali
actu ɔ̃ctus emptionis,& vẽdõnis,& idẽ dicit Io.de Pla.
33 in d.l.fi.col.pe.Eſto †.n.& ꝙ in ɔ̃ctu ſit appoſitũ nomẽ
ceſſio,tñ nõ nomẽ, ſeu mẽtẽ ipſorũ ɔ̃hẽtiũ dẽmus in-
ſpicere,vt eſt tex.in l.fi. C.q̃ res pig. & gl. in l.ſi vẽdõne.
ff.cõm.p̃d.& in l.Titiũ.& l.ita ſtipulatus. ff.de ver.ob.&
ponit Ang.in cõſ.2.col.2.& Bal.in l.fi.in prin. ff.de cõſt.
princ.cũ alijs adductis ꝑ Soc.ɔſ.1.nu.9. & ɔſ.26.nu.2.&
34 ɔſ.27.nu.2.vol.4. Menti †.n.ɔ̃hẽtiũ nõ verbis deferẽdũ
eſt,vt dicit Soc.cõſi.92.nu.16. & cõſ.99.nu.16.vol.4.&
35 Bar.in qõne ſua.Publicanus qdã,col.pe.& fi.†Hinc Bal.
in l.2. C.de re.ꝑmu.dicit, ꝙ ſi notarius vocauit ꝑmuta-
tionẽ emptionẽ,vel eɔ̃,nõ ſtať verbis notarij,ſed natu-
ræ rei & actus,& nõ attẽdiť nomẽ ɔ̃ctꝰ ſed ſub̃a, & fmi
36 illã iudicať,vt ff.de p̃ſcrip.verb.l.inſulã.Hinc † Bal.ɔſ.32.
D.Ioãna.dicit,ꝙ nõ dẽmus reſpicere corticẽ verborũ,
ſed medullã;qa nõ ĩ verbis ſcripturarũ, ſed in ſenſu eſt
euangeliũ & veritas.c.Marchio.j.q.j.q̃ ad casũ pñtẽ bñ
adaptãť,cũ ĩteruenerit res certa, p̃tiũ certũ,& cõſẽſus;
q̃ oĩa cõcernũt verũ ɔ̃ctũ vẽdõnis, & licet in inſtr̃o po
nať nudũ nomẽ ceſſionis,tñ illud ɔſiderãdũ nõ eſt,ſed
ipſa vera ſub̃a,ɔñr dicere dẽmus, talẽ ceſſionẽ factã li-
mitato p̃tio eẽ verã vẽdõnẽ,ɔñr cõp̃hẽdi ĩ verbis exp̃ſ-
ſis ipſius ſtatuti,vel ꝙ ſaltẽ,ꝙ negari nõ põt,ĩ illo cõti-
neať lato ſũpto vocabulo, ɔñr ꝙ ſtatutũ in ea hẽat lo-
37 cũ, vt s̃.ɔcurrẽte idẽtitate rõnis.Eo †maximè,qa fit in
dicta ceſſiõe exp̃ſſa mẽtio p̃tij, q̃ arguit ɔ̃ctũ emptiõis;
vt dicit gl.ĩ d.l.fi.C.de p̃d.cur.& ibi ſequũť ſcrib.oẽs, cũ
alijs cumu.ꝑ d.Fabia.ĩ d.trac.de ɔ̃ctib. col.2.in fi.& Bal.
38 ĩ trac.de iu.ꝓthom.col.4.ver.ſed vtrũ.†Eo ẽt maximè;
qm̃ qñ ꝓhibita eſt emptio rõne rei, cenſeť ẽt ꝓhibitus
oĩs ɔ̃ctus,ꝑ quẽ res & dñiũ rei trãsferť, vt dicit Bal.ĩ c.
1.de cõt.int.do.& c.in vſib.feud.& ſequiť D.Fabia.in d.
trac.de ɔ̃cti.col.5.& 6.& ꝙ in caſu ſtatuti nr̃i ꝓhibitio
fiat reſpũ rei, tenẽt Bal.& Ang.in l.ad offm̃. in fi. C.cõ.
diui.p̃terea, vt ſuperius dicebã, ſtatutũ nr̃m exorbitat
tm̃ à iure cõi,& illud limitat,ex quo nõ tollit facultatẽ
dño vẽdẽdi,qnimo illã cõfirmat;vt poſſit vẽdere, verũ
diſponit,caſu,quo vẽderet ex̃neo,ꝙ tũc vicinus p̃ferať
39 illi†,ꝓ eodẽ p̃tio; vt dicebat Pau. de Caſt.in d.l.dudũ ex
qb.patet,ꝙ eſt in aliquo exorbitãs, & in exorbitãtib.in
mã ſtatutaria licita eſt extẽſio ad ſimilẽ caſum, Imo.&
oẽs,in l.ſi verò.§.de viro & repet.oẽs poſt Bar.& Ale.in
l.ſi cõſtãte,in prin.ff.ſol.mat.& no.ſcrib.in d.auth.quas
actiones.& Matth.in trac.de elec.& ẽt Mod. Pap.ĩ ſim.
trac.& in ꝓprijs terĩs,ꝙ ſtatutũ nr̃m ſit exorbitãs & ex
tẽdať ad casũ ſimilẽ,data idẽtitate rõnis & cõcurrente
40 mẽte ſtatuẽtiũ,tenuit Cor.ɔſ.29,vol.3.Prout†ẽt:qa ſta
tutũ nr̃m eſt limitatoriũ,vt dicebã,iuris cõis,& in limi-
tatorijs licita eſt extẽſio de caſu ad caſum ſimilẽ. vt eſt
tex.in c.cũ dilecta.ver.nosigiť.& ibi Abb.& alij ſcrib.ex̃
de cõfirma.vti.vel.inu.ponit Bar.& alij,in d.l.ſi ɔſtãte.ĩ
prin.in 9.q.1.q.prin.& alia adducit Iaſ.in l.1. col.6.verſ.
41 tu aduerte.C.q ãdmit.Præterea,†vt ſuꝑius dicebã, pñs
ſtatutũ emanauit principaľr in fauore ipſorũ vicino-
rũ,& ɔñr eſt fauorabile,& ĩ fauorabilib.appłone vẽdõ
nis ẽt ꝓhibitæ,includiť in quacũq; mã ẽt ſtatutaria oĩs
alienatio,q̃ fit titulo oneroſo;vt dicit Bal. ĩ l.fi.ff.de ɔd.
ob.cau.& in l.fi.C.de ſacroſ.eccle.& in auth. ei q iurat.
C.de bo.auth.iud.poſſi. & multa ad id cumulat Ioã. de
Pla.in l.quẽadmodũ.col.2.C.de agr.& cẽſ.li.11.& D.Fa
bia.in d.trac.in 2.q.prin.col.4.vbi volũt,iſtud ꝓcedere,
42 ẽt ſi ex alia ꝑte eſſet odioſũ ſeu penale,ex quo dẽt attẽ
di fauor,q principaľr inductus eſt.Poſtremò, †ꝙ ſtatu
tũ nr̃m loquẽs de vẽdõe cõp̃hẽdat ẽt ceſſionẽ, dico eẽ
Dec.Cy.& Bal.in d.l.ad offm̃.in fi.vbi q̃rũt, qd ſi eſt ſta-
tutũ,vel ɔſuetudo, ꝙ res nõ poſſit vẽdi ex̃ ɔfratriã niſi
alteri cõfratri,ꝙ cõfr̃ q hẽt ius emẽdi, nõ poterit tale
ius cedere alteri,licet.n.ſtat. nõ loquať in cedẽte; tñ rõ
43 ſtatuti ɔp̃hendit ipſũ casũ.Quæ†rõ eſt,ne res exeat de
ɔfratria & de gñe,& ꝑ ceſſionẽ ita exiret,ſicut ꝑ vẽdõ-
nẽ,& ɔñr ſicut ꝓhibita eſt vẽdõ,ita ceſſio,arg.l.cũ pr̃.§.
libertis.de le.2.addẽs,ꝙ qui cedit extero,facit ɔ̃ ſtatutũ
loquẽs de vẽdõne, dicens hoc eſſe notãdũ,ꝙ ꝓpriè eſt
in caſu nr̃o.nã ſtatutũ cõcernit rẽ ĩmobilẽ,vt nõ exeat
de ɔſanguinitate,& de vicinitate,& ita exiret ꝑ ceſſio-
nẽ ſicut ꝑ vendõnem,ɔñr venit ceſſio, & ẽt qa ſtatutũ
nr̃m,nedũ loqť de vẽdẽte rẽ,ſed ẽt de vẽdẽte ius,ꝙ hẽt
in aliqua re immobili,vt ꝓpriè fuit in iſto Ioã.de Prio,
q virtute ſtatuti à Raphaele tãq̃ ɔſanguineus vẽditoris
recuperauit terras ꝑ dictũ vẽditorẽ vẽditas d.Raphae-
li cũ pecunijs iſtorũ ɔuẽtorũ & recuperõne facta,eiſ-
dẽ incõtinẽti ꝓ eodẽ p̃tio ceſſit dictas terras,quo fit,vt
verè videť ceſſiſſe & vẽdidiſſe ius,ꝙ hẽbat ĩ dictis terris.
44 Et† ſtatutũ p̃dictũ loquẽs in vẽdõne locũ hẽt in ceſſio
ne,vt exp̃ſsè dicit Cy.in d.l.ad officiũ. ꝙ exp̃ſsè ſeqť ibi
Pau.de Caſ.in fi.volẽs,ꝙ ſtatutũ ꝓhibẽs vedõnẽ,vr̃ ꝓhi
bere ceſſionẽ,qñ vtroq; caſu eadẽ viget rõ, & Albe.de
Roſ.in d.l.ad offm̃.in fi.ꝓpriè loquẽs in iu.ꝓtho.& ĩ ſta
45 tuto nr̃o dicit,ꝙ q nõ põt vẽdere,nõ põt ẽt cedere.†Et
ſicut ius p̃ferẽdi nõ p̃t vẽdi ex̃neo,ita ẽt nõ põt cedi.&
Ang.de Vba.in d.l.ad offm̃.in fi.ꝓpriè loquẽs in ſtatu-
to nr̃o dicit,ꝙ q nõ põt vẽdere,minus põt cedere,addu
cẽdo tex.in l.ſi mulier.§.ex aſſe. C.de iu.do. & ſubdit,ꝙ
ita fit ɔ̃ mentẽ ſtatuti,qñ qs cedit,ſicut qñ qs vẽdit,cũ
mẽs ſtatuti ſit,ne res exeat de vicinitate & ɔſanguinita
te,& mẽs attẽdi dẽt,dicẽs hoc eſſe ſatis notãdũ,& Sal.in
d.l.ad offm̃.in 3.q.ꝓpriè loquẽs in ſtatuto nr̃o dicit, ꝙ
ſtatutũ loquẽs in vẽdẽte,hẽt locũ ẽt in cedẽte, & idẽ ſe
qť Alb.de Roſ.in d.l.dudũ.C.de ɔ̃h.emp. dũ ſe remittit
ad no.ꝑ eũ,ĩ d.l.ad officiũ.& magis clarè in ꝓprijs terĩs
hoc idẽ firmat D.Fabia.q oĩno videať in d.trac.in 2.q.
prin.col.6.ver.hic tñ nõ eſt omittẽdũ,volẽs ꝙ ſi ſtatutũ
ꝓhibet rẽ vẽdi ex̃ ɔfratriã,pariter intelligiť ꝓhibere ip-
46 ſius rei ceſſionẽ.Et† magis ꝓpriè & in terĩs hoc idẽ te-
net Bal.in trac.de iu.ꝓtho.col.j.in fi.& col.2.in prin.dũ
vult,ꝙ nõ p̃t cedere, niſi ceſſio fiat cũ ipſa re & fundo,
prius habito,ꝙ ceſſat in caſu pñti, & idẽ ſeqť Matth.de
Affl.in d.trac.in prin.col.11.in vlt.no.ver.& ex his.& in
§.ſeq.ver.vt j.30.dies.col.9.in 2.no.ver.ſed iuxta hoc q̃-
ro,vbi adducit alias deciſ.iſtud ꝓbã.ɔcludẽtes tale ſtatu
tũ hr̃e locũ in cedẽte,niſi ceſſio fiat cũ ipſa re & fundo
prius habito ꝑ cedentẽ,ꝙ nõ eſt hic,q̃ ẽt vlterius ɔpro
bãť.nã cũ ipſe Ioan. recuperauerit à d.Raphaele dictas
terras cũ pecunijs iſtorum cõuentorũ, & incõtinẽti
eiſdẽ dictas terras ceſſerit ꝑ eodẽ p̃tio,colligiť aptiſſima
fraus & dolus,ꝙ in ɔ̃ctu appoſuerint nomen ceſſionis
ad fraudãdũ ſtatutũ & ad fraudandũ ipſũ d.Nico.vici-
47 nũ.Dolus†.n.& fraus ex cõiecturis & indicijs ꝓbať,vt ẽ
48 tex.in l.dolũ.C.de dol.& in c.fi.de cõſue.li.6.Et†in terĩs
nr̃is quò ad fraudẽ pñtis ſtatuti,ꝙ ſufficiat illã ꝓbari ex
indicijs,itẽ ꝙ illa nõ proſit illis,qui eã cõmittũt,q verè
volentes emere ſimulãt aliũ ɔ̃ctũ, multa adducit Mat-
the.de Affl.in d.trac.de iu.ꝓtho.in ver.niſi qs.vbi ꝑ 10.
col.approbat hãc cõcluſ.tanq̃ veriſſimã,ãdducẽdo iu-
ra,rõnes,& authoritates, & vltra eũ Corn.in d.cõſ.29.
vol.3.col.4. iſtud idẽ ſeqť cõprobãdo rõne,& authori-
tate,& idẽ ẽt ſeqť Io.de Pla.in l.j.C.defund.partim.li.11.
& Soc.idẽ firmat cõſ.26.nu.4.vol.3.vbi loquiť de ceſſio
ne facta in vicinũ, q nõ poterat emere interpoſita me-
49 dia ꝑſona.Et †ſtatutũ ſꝑ recipit ampliſſimã interpreta-
tionẽ,ne per fraudẽ reddať eluſorium,vt fuit probatũ.
s̃.& hr̃ in l.j. §.pecuniã.ff.de calũ. & in l.ſed Iulianus, in
prin.& in §.mutui. ff.ad Mace.ex quib. apertiſſimè pa-
tet, ſtatutũ noſtrũ vẽdicare ſibi locũ in dicta ceſſione.
¶Nõ obſtant in ɔ̃riũ adducta. nã ad illa patet clara ſo-
lutio ex ſuperius adductis;tñ ſigillatim rñdẽdo dr̃,ꝙ ſta
tutũ dẽat ſtrictè intelligi,& ꝙ nõ debeat extẽdi ad ceſ-
ſionẽ,dũ loqť de vẽdõne, nã attẽta mẽte & rõne ipſius
ſtatuti,& ẽt verbis ipſius,ex plurib.capitib.venit ceſſio,
vt ſupra deductũ eſt.Quo†fit,vt caſus ceſſionis non di
cať eſſe omiſſus,quinimo dr̃ expreſſus & cõprehenſus,

vt

vt dicit Io.de Plat.in d.l.fi. C.de p̄d.curia.& Frā.de Cur.
51 cōſ.51.col.12.Nec† ob.d.l.fi.C.de p̄d.cur. Nā ibi diuerſa rō viget in vendōne,& in alijs ꝯctib.vt dn̄t oēs ſcrib. ibi,vñ nō mirū ſi nō venit alius ꝯctus,ꝗ rō ceſſat ī caſu p̄nti,& ita rn̄dēt Iaſ.& alij,in l.volūtas.C.de fideic.& Io. de Plat.in d.l.fi.dicit,ꝙ ille caſus eſt ſpāliſſimus,& iō nō dēt trahi ad ꝯñtias.l.ius ſingulare.ff.de legi.& rōnes ſpe
52 cialitatis ibi aſſignant.Nō †ob.ꝙ diuerſo noīe nuncupetur ceſſio,& vendō,nā nō noīa,& verba, ſed effectū & ſubſtantiā attendere debemus, cū lex nō verbis ſed effectui poſita ſit.l.1.§.hæc verba. ff.ꝙ quiſq; iur.l.2.C. cōmu.de lega.cū alijs ī.adductis.Nō ob.ꝙ in correctorijs nō eſt licita extenſio.Nā ceſſat obiectio;tū quia ſumus in exorbitātib.tū quia ſumus in limitatorijs;tū qa ſumus in fauorabilib. tū etiā quia ſi eſſemus in correctorijs, adhuc licita eſt extenſio ex identitate rōnis expreſsè & coniecturatæ in ſtatutō;tū ēt qa nō ſumus in materia exteſiua,ſed cōprehēſiua,vt ſigillatim de vnoquoq; ſuperius dictū & ꝓbatū eſt.Et† ēt quia qñ ſtatu
53 tū venit derogatiuè ad ius cōe,dēt ītelligi gn̄aliter,nec debet recipere aliquā reſtrictionē, vt dicit Soc.cōſ.41. nu.10.& cōſ.89.vol.4. Quib.ꝯſideratis firma & formalis ſequit̃ cōcluſio,ſtatutū noſtrū locū hr̄e in prædicta ceſſione verbaliter facta in ipſis cōuentis, quib. ipſe d. Petrus poterit vendicare, & recuperare terras prædictas pro eodem pretio,quod ipſi habuerūt. Pariſ.Pad.

S V M M A R I V M.

1 *Conſtitutio iuris congrui,ſeu prothomiſios etiam locum ſibi vendicat in paſcuis & in iuribus poſtę,& alijs ſeq. per totum.*
2 *Bonorum appellatione,nedū veniunt mobilia & immobilia , ſed etiam iura.*
3 *Subiectum poſtæ & paſculorum eſt ſuper re ſtabili, & immobili.*
4 *Tale ius eſt incorporale , & in eo datur quaſi dominium.*
5 *Tale ius perſonale eſt competens perſonis ſuper re ſtabili.*
6 *Verbū,vendere,generale eſt, & verificatur in quacunq; re vendita,etiam minima.*
7 *Tale ius congrui locum habet in vendente pedagia,guidagia,& ſimiles gabellas.*
8 *Et quando venditur vſusfructus fundi, & annui reditus. Iſta omnia veniunt appellatione immobilium.*
9 *Idem quando quis venderet iuriſdictionem in caſtro communi.*
10 *Conſtitutio iuris congrui locū habet in re cōmuni vendita alijs.*

CONSILIVM LXXXIIII.

1 DICO conſtitutionem de† agnatis & vicinis expreſsè hr̄e locū in iſto iure poſtæ,& paſcuis,& ꝙ iſte caſus eſt cōpreheſus in dicta ꝯſtōne,quæ bene opitulatur dictis de Baſeio ꝯ ipſum Toſettum , tum cōſiderādo verba tituli,& rubricæ ꝯſtōnis p̄dictæ, quę Rubri.oſonem perfectā cōtinet, ꝯñr adduci pōt ad deciſionē cārū,vt pleniſſimè tradunt Doc.in l.j.ff.ſi cer.pe.
2 cū alijs cōcor.Titulus† aūt ipſius cōſtōnis loquitur de vēdente bona,certū eſt,& bonorum appl̄one, nedum cōtinētur mobilia,& immobilia,ſed ēt iura,vt per Bar. & alios,in l.mouentiū.ff.de verb.ſig.& no.in l.j. C.ſi aduer.lib.& ꝑ Can.in c,relatū.el 2.extra de teſt.no.ēt in l.à diuo Pio.§.in vendi.ff.de re iud.& per Cor.cōſ.260. Ad euidentiā. vol.1. Conſiderando ēt verba cōſtōnis,dico idē ex pluri b. primò : qa dicta conſtitutio loquitur de vendente ius ſuū directi dominij, vel vtilis, vel quaſi, ꝙ hēt in aliquā re immobili, ꝗ verba expreſsè caſum p̄ntē cōtinent,& comprehendūt,nā iſtud ius poſtæ,& paſcui non pōt ſtare, & ſubſiſtere ſine aliquo ſubiecto, & eius ſubiectum nō pōt eſſe,niſi res immobilis ſeu ſtabilis,in qua poſſit paſculari , ſuper alijs aūt rebus paſcua
3 nō producuntur.Et† iō neceſſariò ſubiectū d.iuris eſt ſuper ipſa re ſtabili,& immobili,vt eſt tex.in l.1.l.ſi quis duas.§.1.ff.com.præd. & in §.iō.inſti. de ſeru.ruſt.p̄dio.
4 Et † in dicto iure poſtæ , & paſcui cū ſit incorporale,vt inſti.de rebus corpora.& incorpora.propriè dat̃ quaſi dn̄iū,licet aliqui velint,ꝙ det̃ propriè dn̄iū, ꝑ tex.in l.q vſumfruc.in fi. ſi vſusfru.peta.ꝙ plenè tāgit Bar.& alij doc.in l.ſi qs vi.§.dn̄ia.ff.de acq.poſſ.& gl.1.& ibi Bar.in 1.appoſi.& Soc.in 1.no.& Alex.Are.& Iaſ.col.3.& pleniſſimè repet. nu.35. & alijs ſeq. in l.naturaliter, §.nihil cōe.eo.tit.& ēt no.per Bar.& alios,in l.qui vſumfr.ff.de verb.obl.& in l.ſi prius.ff.de ope.no.nun. & in §.æquè, inſtit.de act.vnde ſiue in dicto iure poſtæ, & paſcui demus dn̄iū directū,& propriū,ſiue quaſi dn̄ium, prout cōiter tenetur, vtroq; caſu habemus intentū, ex quo ipſa conſtō loquit̃ de vendente ius ſuum directi dn̄ij, vel quaſi, ꝙ hēt in aliqua re immobili, & iō iſtj Baldini vendentes dn̄ium,vel quaſi,d.iuris Toſetto,inciderunt in ipſam conſtitutionem expreſsè continente caſum iſtum.Prout ēt ſecundò caſus iſte cōprehenditur in dicta conſtōne,ibi,vel aliquod ius, ꝙ hēt in aliqua re immobili,& in ver.teneat̃.ibi,ſeu ius illud emptū.Quę verba expreſsè volunt, vendentē aliquod ius ſuper re immobili cōprehēdi in ipſa cōſtōne,& ꝙ vicini, & coherentes p̄nt illud ius vēdicare eo pretio, quo fuit vendi-
5 tū.Iſtud† aūt ius poſtæ,ſeu paſcui, quod hēbāt iſti Baldini ſup re immobili,eſt ius perſonale cōpetens perſonis ipſorū ſuper re ſtabili,vt dicit Bar.in l.Mela. ff.de alimen.leg.& in l.pe.ff.de ſeru.lega.& plenè tangit Pau.de Caſt.in l.vt pomū.ff.de ſeruit.ri.gn̄ali.& no.Can.in c.cū veniſſent.de inſti.& plenè tāgit Corn. conſ.292. Multa in mediū.col.8.& 9.vol.3.& cōſ.63.Etſi in hac cōſultatione.col.2.& 3.& cōſ.180.Quia p̄titio.col.2.& 3. vol. 4. Conſequenter ſi cōſiderabitur iſtud ius extra dn̄iū, ex quo cōpetebat perſonis vēdentium ſuper re immobili, expreſsè cōprehenditur in verbis dictæ conſtōnis.
6 Quæ† ēt iſtud cōfirmat circa finē ipſius ꝯſtōnis, in ver. & ibi illud venditū,ꝗ verba ſunt gn̄alia;& verificantur in quacunq; re vendita ēt minima;vt eſt gl.in ver.aut eorum parte.in cle.1.de ſo.cōpe,& faciunt no.per Bar. & Alc. in l.4.§.p̄tor ait.ff.de dam.infec.& in l.ſi qñ. C.de inoff. teſt.& in l.ſi qñ.de leg.1.& in c.ſi Papa.de priui.li.6.& p
7 Bal.in Rub.C.de ꝯhē.emp.q.9.Et† ꝙ iſte caſus cōprehendat̃ in ipſa cōſtōne,eſt in puncto deci.Matth.de Affl.in trac.de iu.prothom.in prin. col.2.in 3.no. ver.itē q̄ro, qd ſi vendat̃.vbi allegādo Bal.in c.2. de feu.cog. & in c. 1.ꝗ ſint rega.cōcludit,ꝙ talis ꝯſtō hēt locū in vendente pedagia,& guidagia,& ſimiles gabellas; quia oīa illa
8 veniunt appl̄one immobiliū.Et † idē eſſe dicit,qñ venditur vſusfructus fundi , & qñ annui reditus, allegādo alias dec.vt ꝑ eū, expreſsè cōprehendentē caſum nr̄m
9 in iſtis vendentib.ius poſtæ,& paſcui.Et† idē Matth.de Affl.col.6.in 4.no.ver. ſed iuxta hoc q̄ro. allegādo Bal. expreſsè vult, ꝙ cōſtō p̄dicta locū hēat,qñ duo hērent caſtrū cōe,& vnus vēderet iuriſdictionē ex̃neo, nā nō
10 pōt;quia cōſocius p̄fert̃ in illa re cōi vendita.In† re.n. cōi virtute dictæ cōſtōnis,primò vocat̃ ſocius & conſors, vt dicit ꝯſtō Græca in ſui principio, & no.Matth. de Affl.ibi,col.6.in 4.no.circa fi.& ē tex.& ibi no.Abb. in 7.no.poſt gl.in ver.ꝯſuetudinē.in c.ꝯſtitutus.cā̃ de in integ.reſt.& tenet ēt idē Matth.in d.trac.in ver.itē de ipſo.in 1.no.vbi expreſsè cōcludit allegādo plures dec.in re vendita ꝯ formā dictæ ꝯſtōnis poſt conſanguineos primò vocari cōſortes & ſocios,& ſucceſſiuè alios vicinos,& potiſſimè qñ res eſt cōis ꝓ indiuiſo, vt cōtingit in caſu p̄nti,& ꝯſtō patriæ vult , ꝙ talis vēdō nō valeat in p̄iudiciū coherentiū & vicinorū,quos exp̄ſsè vocat poſt ꝯſanguineos ad recuperādā dictā rē vēditā,ex qb. patet, ꝙ iſte caſus eſt cōp̄henſus in ipſa ꝯſtōne, & ꝗ d. Baldini nō potuere vēdere Toſetto dictū ius poſtæ, & paſcui.ꝯñr ipſi de Baſeio coherēs & vicini virtute dictæ ꝯſtōnis poterūt bn̄ recuperare dictū ius venditum Toſetto, refuſo pretio , quo venditum fuit .
Pariſ.Pad.

S V M M A R I V M.

1 *Tutelę datio nulla eſt, quando datur illi qui habet tutorem.*
2 *Et ſi aliquo caſu habenti tutorem poteſt dari tutor , ſi ob illam cauſam non datur , ſed ob aliam, talis datio adhuc erit nulla etiam ſi interueniſſet judicis decretum.*
3 *Si. virtute ſtatuti poteſt dari tutor habenti tutorem ex aliqua cauſa, & vna die petatur contutor, & eadem die detur tutor talis datio nulla eſt.*
4 *Contractus liuęllarius à pari ꝓcedit cū cōtractu emphyteutico.*
5 *Contractus liuellarius ſui natura debet eſſe perpetuus.*
6 *Contractus liuellarius tendit in alienationem.*
7 *Contractus emphyteuticus inducit alienationem.*
8 *Alienationis appellatione venit contractus emphyteuticus & liuellarius.*

Probis

Probibita alienatione censetur probibitus contractus emphyteuticus & liuellarius.
Bona minoris non possunt alienari in emphyteusim & liuellum.
Minor non poteſt etiam prædicta gerere cum consensu tutoris.
10 *Obligatio tēdens ad annuā pstationē reputatur inter immobilia.*
11 *Minoribus interdicta est alienatio immobilium.*
Super rebus pupilli non pōt imponi seruitus annuæ præstationis.
Res pupilli sicut non possunt alienari, ita ēt non possunt obligari.
Transactio seu compositio facta super rebus pupilli, dicitur alienatio, & de ea iudicandum est, prout de alienatione.
Probibita alienatione cēsetur ēt probibita trāsactio. & nu. 16.
17 *Alienatio rerū minoris facta, non seruata forma iuris, nulla est.*
18 *In alienatione rerū minorū multa debēt interuenire, vt valeat.*
Nec creditur instro, in quo asseritur iustā cām esse æris alieni.
Etiam si esset æs alienū, istud non sufficit, sed creditor instare dēt.
Vlterius alia requiruntur, & nu. 22. & seq.
Sententia interlocutoria præcedere debet super prædictis.
Testes inhabiles supplenť p habiles, et omni exceptione maiores.
Requiritur ēt & decretū iudicis cum causę cognitione. & nu. 26.
Et causæ probandæ sunt ante quam interponatur decretum, & nume. 28.
Nec creditur iudici asserenti prędicta interuenisse.
Nec vlterius sufficit assertio notarij.
Transactio super lite ficta nihil valet. & nu. 33.
Etiam si facta esset in præsentia ppinquorū, super rebus pupilli.
Transactio facta non seruata forma iuris, super rebus minoris non valet.
Solennitates prædictę in rebus minorum seruandæ sunt etiam in contractu emphyteutico seu liuellario.
Idem vt transactio non valeat, quando æs alienum, quod prętendebatur, erat dubium.
Instrumentum plenè probat, nisi contrarium ostendatur.
Præsumendum est pro decreto iudicis.
Fallit, quādo in decreto solemnitates requisitæ nō sunt explicitæ.
Contra instrumentum, & decretum iudicis recipitur probatio in contrarium.
Et standum erit ipsis probationibus, & non instro, nec decreto.
Tale decretum interpositum super rebus minorum nunquam transit in rem iudicatam.
Expresio vnius causæ inualidæ, inducit inualiditatem omnium,
Decretum notoriè iniustum, etiam si eßet summi Pontificis, nunquam transit in rem iudicatam.
Contra tale decretum semper poteſt offensus venire, etiā si fuisset præsens & non appellaßet.
Decretum tale nullum redditur, quando omnia momento temporis fuerunt gesta & celebrata.
Sententia lata præcipianter, nihil valet.
Decretum super rebus minoris prestitum sine causæ cognitione nihil nocet.
Idem dicendum, quando emanauit sub breuitate temporis.
Idem quando constat de enormi læsione.
Decretum non tollit præsumptionem doli.
Res minoris non potest alienari propter contractum factum à patre.
Consuetudo loquens circa res minoris in præiudicium ipsius quò ad alienationem rerum ipsius, an, & quando sit valida.

CONSILIVM LXXXV.

Vidi copiosas & subtiles allegationes d. aduocati, insuper & cōsilia clarissimorū Iuriscōs. quorū opinionib. & ipse accedo, q̄ cōprobari pn̄t. nā d. Petrus Iac. erat tutor ipsius d. Io. Pauli, & gerebat eius tutelā & administrationē bonorū, & ipso existēte tutore fuit datus tutor d. Io. Petrus. Quæ† datio tutelę de iure fuit nulla & inualida: cū hn̄ti tutorē tutor n̄r dari nō possit, nisi in casib. specialib. quorū nullus in casu n̄ro pōt verificari, & iō talis datio non valuit, nec tenuit, vt hr̄ in §. interdū. vbi gl. & scrib. insti. de cur. & in l. si foro ris. C. q da. tuto. pos. & in l. licet. & ī l. pp. C. in quib. cau. tut. hab. tut. da. nō pot. qđ ēt seqť cor. ꝯs. 281. Præmittēdū est. col. 2. ī prin. vol. j. & ꝯs. 132. Fūdata vr̄. col. pe. vol. 2. In† qb. locis ēt concludiť, ꝙ si esset casus specialis, in quo posset dari: tn̄ si exprimiť alia cā, ppter q̄ datur, q de iure nō dr̄et admitti, talis datio est nulla & inualida, ēt si interuenisset decretū iudicis, adducit l. tutor si petitus. & Bar. ibi. ff. de tut. & cur. da. ab his, & alia iura & deci. vt per eum, quibus patet dationē dictæ tutelæ in personā Io. Petri nō valuisse; tū quia datus fuit hn̄ti tutorē, tum etiā quia cā, ppter q̄ est datus, fuit falsa & er-
3 ronea. Quæ† ēt cōprobanť ex his, q̄ dicit Pet. de Anch. ꝯs. 25. Visa quadā petitione. circa mediū, quē refert & sequiť Frā. de Cur. ꝯs. 46. Sup cōtrouersia. col. 4. ver. Et in proposito. & Tho Ferrar. in vlt. cau. col. 4. volētes, ꝙ si ex dispōne statuti pōt dari tutor hn̄ti tutorē ex aliqua cā, si cōtingat, ꝙ contutor vna die petatur, & eadē fuerit datus à iudice, talis datio est nullius momēti, ex quo pp tēporis breuitatē p̄sumptio est, iudicē nō discussisse vtilitatē pupilli, adducūt plures decis. vt p eos, & in pn̄ti casu in facto oīa prędicta cōcurrūt, nā eadē die petitus & datus & dabatur hn̄ti tutorē, & ex cā falsa & erronea. Aduertendū est insuper, ꝙ talis trāsactio seu cōpositio tēdebat & tendit exp̄ssam alienōnem rerū ipsius Io. Pauli pupilli, patet, nā annuus liuellus soluendus erat per q. dn̄um Carolū canonicū S. Nazarij, pro cuius solutione obligata erāt bona, quæ peruenerūt ad ipsum d. Carolū; vt patet p instr̄m diuisionis, & p talē trāsactionē seu diuisionē dicta obligatio trāsitū fecit, & trāslata fuit de bonis d. D. Caroli ad bona ipsi⁹ Io. Pauli pupilli, q̄ cū prius fuissent vt libera & exēpta à dicto liuello, mō essent obligata ad solutionē ipsi⁹. Quo
4 stāte, † si nos cōsideramus ipsum ꝯctū liuellariū, q à pari pcedit cū ꝯctu emphyteutico, & in effectu nō differūt; vt dr̄ Bar. in l. j. col. 2. C. de iu. emphy. & ibi Ias. col. 8. ver. ex cōi tn̄. & Bar. Ale. & alij, in l. si finita, §. si de vectigalib. ver. tertiò q̄ro. ff. de dam. infect. & Card. & Imo. in c. potuit. ex̄ de locat. cū alijs adductis p Soc. ꝯs. 50. Subtiliter & copiosè. col. 1. vol. 4. & per Dec. ꝯs. 146. Et p te
5 nui. col. 1. nu. 2. Prout ēt; q a nā liuelli est ꝙ sit ppetuus, vt dicit Bal. ī c. j. de aliena. feu. & Ale ꝯs. 81. vol. 4. & Soc.
6 in d ꝯs. 50. col 3. ver. cōfirmať. Necessariò dicere habemus hoc tēdere in alienationē vt est tex. in c. Imperialē. in prin. de phi. feu. alie. p Fede. & ponit Bal. p illū tex. in c. j. quib. mo. feu. ami. & in c. 1. de alie. feud. & in Rub. C. de iu. emphy. & bonus tex. ī c. j. §. donare. qual. ol. feu. pote. alie. & Ale. in d. §. si de vectigalib. & sentit Fel. in c. cæterū. col. 4. in fi. de iud. & Mod. ī trac. de feu. carta mi
7 hi 40. col. 4. Vbi † ēt ꝯcludūt, ꝯctū emphyteuticū īducere alienōnē, p tex. in §. alienōnis, in auth. de nō alienā. & per l. fi. vbi doc. C. de reb. alie. nō alie. & est tex. in c. nulli. & ibi Abb. & alij, de reb. eccl. non alie. & in cle. 1. vbi
8 scrib. eo. ti. in † quib. locis hr̄, applōne alienōnis venire emphyteusim & liuellū, & ꝙ phibita alienōne cēsenť ēt phibiti isti duo ꝯctus; vt ēt hr̄ p Bal. in auth. hoc ius porrectū. C. de sacros. eccl. cū alijs simili. q̄ adducit Frā. Cur. ꝯs. 63. Antiqssima. col. fi. & Dec. ꝯs. 142. Et p tenui. col. 2. ver. sed p̄dictis nō obstātib. Nec dicať, ꝙ p̄dicta p cedūt, qn̄ ipse pupillus rē ppria daret alteri in emphyteusim, vel liuellū. secus qn̄ ipse obligat se soluere cano
9 nem vel liuellū. Nā† adhuc dr̄ talē obligationem tendere in alienōnem: dū phibitio alienōnis quò ad minorē tendat in rem & in cōmodū & fauorē ipsius minoris, per no. in l. 2. §. 1. ff. q̄ res pig. ob. poss. & no. in c. 1. ex̄ de pig. & sentit Io. de Ana. & ibi Fely. q cōprobat p duas rōnes & decis. in c. p̄latorum. col. 4. ver. vtrum autē. ex̄ de accusa. q̄ etiā cōprobanť per tex. in d. l. fi. C. de reb. alie. & ibi etiā Pau. de Cast. & Alex. ꝯs. 61. in prin. vol. 7.
10 Suadenť† p̄dicta. nā talis obligatio tēdit ad annuā p̄stationem, q̄ tā respectu recipiētis, q̄ soluentis reputatur inter immobilia, vt est tex. ī cle. exiui de paradiso. vers. cumq; annui reditus. de verb. sig. & ibi Car. & alij scrib. & bn̄ facit tex. ī cle. 1. de reb. eccl. nō alij. & q̄ ponit Bal. in l. iubemus. in prin. C. de sacros. eccl. & in c. 1. vbi etiā And. de Iser. de feu. cog. & ī ti. de pace tenē. in prin. & in ti. hic finiť. §. his ꝯn̄r, & p Ale. ꝯs. 179. col. 2. volu. 6. & plenè per Abb. in d. c. nulli. de reb. eccl. nō alie. col. 3. vers. qd aūt in seruitutib. & ibi Mod. in addi. adducentes alis decis. & ponit Alex. in addi. ad Bar. in l. mouentiū. ff. de verb. sig. vn̄ quocunq; mō cōsidereť dicta obliga. solutionis liuelli, sapit exp̄ssam alienōnem & obligationē
11 bonorū immobiliū ipsi⁹ pupilli, † q̄ penitus est interdicta: Vt de ꝯctu emphyteutico, & ꝯn̄r liuellario, est tex. in pprijs teris, in l. ēt. C. de p̄d. min. & in l. si pecunia. §. si
12 ius emphyteuticariū. ff. de reb. eo. Et † ꝙ super reb. pupilli

pilli nõ possit imponi seruit⁹ annuæ p̄stationis, est tex. aptus in d.l.sed si pecunia.ver. sed si ꝓprietatẽ, & ver. seq.cũ alijs ꝯcor.ibi adductis,& sẽtit Ab.ĩ d.c.nulli,co.

13 3.Et† ꝙ nõ possint obligari res pupilli,sicut nõ p̄nt alienari, ꝓbat tex.ĩ l.magis puto.ver.idẽ p̄tor ęstimare dẽbit.ff.de reb.eorũ,vbi qñq; p̄mittit̃ facili⁹ vẽditio q̃ obligatio,qđ ibi exẽplicat̃ ĩ casu nr̃o,qñ obligarẽt̃ p̄dia sub solutione fęnoris,& ẽ tex.eo.ti.ĩ l.si pupillorũ.ver.si pupill⁹ dedit.& in §.fi.vbi ĩ obligatione rerũ minoris dẽnt ĩteruenire solẽnitates,q̃ req̃runt̃ ĩ alienatione,& est ẽt tex.ĩ l.pe.§.q̃q̃,e.ti.& ĩ l.nõ solũ.& l.seq. ibi, decreuerit

14 alienãdũ vel obligãdũ.C.de p̄d.minor.Insup †ꝙ trãsactio seu ꝯd õ fcã sup reb.pupilli dicat̃ alienõ,& đ ea sit iudicãdũ,vt de alienõne, est tex.in d.l.nõ solũ. C.de p̄d. min.ibi,sed neq; trãsactionis rõne.vbi ñ valet trãsactio

15 sup re stabili minoris,sicut nõ valet alienõ.Et†,ꝓhibita alienõne cẽset̃ ẽt ꝓhibita trãsactio,vt ĩ l.1.§. at si trãsegit.ff.si qđ ĩ frau.patr.quẽ tex.adducit Bal.in l.1.C.si aduers.trãsa.vbi ipse Bal. & ẽt Bar.& alij scrib. & idẽ Bar.ĩ l.nulli,ff.de trãsa.& ibi Ias.allegãdo al's dec.dñt ñ valere trãsactionẽ sup re minoris,tanq̃ sapiẽtẽ alienõnẽ, ꝓut ẽt tenẽt doc.de sac.ꝯs.Nea.ĩ deci.87.Magnũ dubiũ,vbi adducũt plura iura hoc ꝓbãtia,& sẽtit ẽt Tho. Ferra.ĩ d.caut.vlt.circa p̃ncipiũ.& Mod.ĩ d.trac.de feu.car.mihi.42.col.1.uer.septimò principal'r q̃ro.ꝓut ẽt Ale.ĩ d. l.nulli.ĩ addi.ad Bar.s ẽrit ꝓhibitã cẽ trãsactionẽ, qñ fit sup re ꝓhibita alienari,vt no.in d.l.1.nã de ea iudicam⁹

16 ꝓut de ipsa alienõne.Et†licet Bar.ĩ d.l.nulli.& alij in locis s̃.adductis dicãt,istud ꝓcedere, qñ res,sup qua trãsigit,remaneret penes aduersariũ, qđ vr̃ cessare in casu p̄nti.vbi possessio rerũ remanet penes ip̃m pupillũ, tñ vt s̃.dictũ ẽ res Pupilli obligari nõ poterãt ꝓ dicta annua p̄stõne liuelli,vñ sir̃ & trãsactio sup illa p̄stõne fcã nulli⁹ erit efficacię,cũ vtraq; tẽdat ĩ alienõnẽ, ꝯñr & vtraq; à iure sit ꝓhibita.Siue igr̃ ꝯsiderem⁹ ipsã ꝯpõnẽ ĩ vim trãsactionis,siue ĩ vim obligationis, siue ĩ vim annuę p̄stõnis,siue iure liuelli,siue iure ꝯtus emphyteutici,sp̄ erit verũ dicere,ꝙ tẽdit in alienõnẽ rerũ ipsi⁹ pupilli,vt s̃.sigillatim ꝓbatũ est.Quo†stãte resultat alia ꝯ

17 clo,ꝙ talis alienõ fuit & est nulla tanq̃ fcã nõ seruata forma iuris,clarũ est.n.ꝙ p legẽ Iuriscõs.p ꝯstõnes p̃ncipales ad validitatẽ alienõnis rerũ pupilli multa insimul & copulatiuè dr̃e ꝯcurrere necessariò, de qb.hr̃ ĩ d.l.magis puto.§.ñ passim. & §.ĩ primis.& ĩ plurib.alijs

18 legib.illi⁹ tituli, & C.de p̄d.mi.† Quæ req̃sita refert Bal. ĩ suo reptorio ad Inn.ĩ ver.ꝯct⁹.& meli⁹ ĩ suo ꝯs.vr̃ dicẽdũ.quẽ refert & seq̃t̃ d.Fab.de mõ.S.Sabiñ tra.de emp. & vẽ.car.21.col.1.& seq.ver.seq̃t̃ videre de forma.ĩ 5.q. prin.& est dec.ꝯs.Nea.249.Fuit in ꝯs.ĩ qb. locis enumerãt̃ octo necessaria,& hr̃ ẽt p ꝯs.54.Visis ꝯsideratis.vol. 3.& p Ro.ꝯs.321.In casu ꝓposito.& p Cor.ꝯs.50.in p̃ĩ & ꝯs.71.& 109.vol.3.cũ si.q̃ necessaria minimè interue

19 nere ĩ p̄nti alienõnẽ,vñ &c. Licet†.n.ĩ instr̃o dictę ꝯpositionis allegẽt̃ iusta cã æris alieni,vt in d. §. nõ passim. cũ vul.tñ asserta cã nõ erat vera,vt plenè hr̃ ĩ allegatio

20 nib.excellẽtissimi aduocati.Præterea†esto ꝙ eẽt ęs alienũ,tñ istud nõ sufficit, necesse est.n. ꝙ creditor vrgeat pupillũ,seu ei⁹ tutorẽ ad soluẽdũ;vt est tex.ĩ l.tutor vrgẽtib.ff.de min.& in d.§.nõ passim.ver.si mõ.& ibi Bar. ĩ ver.si ęs.dicẽs,iudicẽ dr̃e hr̃e cãæ cognitiõne, an creditor ĩstet & petat sibi solui;qa al's nõ est sibi soluẽdũ, esto verè eẽt creditor,ꝙ coegerit ipsũ pupillũ,vel eius tutorẽ minimè apparet,ꝯñr talis alienõ minimè valet. nec verba d.instr̃i dicẽtia creditorẽ ĩstasse,&c. ꝓbãt dictã instãtiã & coactionẽ,ex quo asserũt̃ à notario,tãq̃ dictã à nouo tutore nouiter dato, & à ꝯhẽtib. cũ ipso,& iudex ĩ decreto,qđ apponit,minimè exprimit creditorẽ istasse,& esto ꝙ diceret uelle ĩstare,tñ adhuc ñ ĩstetit,&tales assertiões nullę sũt,vt ĩferi⁹ plenè dicetur.

21 Præterea†esto ꝙ eẽt ęs alienũ,& creditor ĩstasset tñ adhuc erit nulla,ex quo ĩ reb.pupilli erãt annui redit⁹ & fructus ꝑcepti triũ ann. ascẽdẽtes,ad li.4500.erãt ẽt debitores ipsi⁹ pupilli ascẽdẽtes,ad li.ferè.4000.erãt insup res immobiles ascẽdẽtes ad li.4000.& pl⁹, vt sigillatim

22 enumerat dictus aduocat⁹.Ex†qb.bñ poterat solui æs alienũ absq; eo ꝙ ꝯstitueret̃ annu⁹ liuellus, ad q̃ ꝯstõnẽ de iure minimè potuit ꝑueniri stãtib.dictis reb.immobilib.dictis fructib.& creditis ac reditib. vt ꝓbat̃ in d.§.nõ passim.& ĩ d.§.in primis.& in alijs deci.s̃. adductis,& bñ p Ang.ꝯs.142.Sup primo ingrẽdũ. col.fi.&

23 p Cor.ꝯs.77.Placet mihi.col.2 vol.3.Et † in tñ hoc est verũ,vt notabiliter dixerit Ang.in auth.de eccl. rer.immo.alie.colla.5.quẽ refert & seq̃t D.Fabia.loco,& ver. p̃all. ꝙ interlocutoria iudicis p̄cedere dẽt,p q̃ declaret̃ nõ extare bona mobilia ipsi⁹ pupilli,qđ seq. vñr Rom. & Corn.vbi s̃.& idẽ Cor.ꝯs.92.Licet.col.2. vol.4.& ẽt hr̃ in deci.ꝯs.Nea.Nec obstat,si dicat̃,ꝙ debitores ipsi⁹ pupilli nõ ꝓbant̃,nec annui reditus ꝑcepti,nec mobilia,nã ꝯriũ est ipsa veritas;vt ĩ iure & ĩ fcõ clarè ostẽditur allegationib.p̄dictis,& esto,ꝙ aliq̃ testes sint sorores ipsius d.Io.Pauli,tñ bñ ꝓbãt,ꝯsideratis q̃ ĩ dictis allegatio

24 nib.dñr.Maximè†cũ earũ fides suppleat̃ p testẽ oĩ exceptionẽ maiorẽ;vt in si.đt Soc.ꝯs.220.col. pe.ver.accedat.vol.2.& Cor.ꝯs.27.vol.3.& ꝯs.61.& 94. eo. vol.& p Mod.ĩ trac.de testi.ĩ prin.& est bona dec.Io.de Imo.in c.cũ R.de off.dele.& ponit Ias.ĩ l.iubem⁹.col.2.C.de sac.eccle.

25 dic.Vlteri⁹†asserta alienõ liuelli & trãsactio nõ apparet fcã cũ cãę cognitiõe,nec ẽt decretũ sup illa appositũ ꝓcessit cũ cãę cognitiõe,ꝯñr nulla iudicãda ẽ,vt hr̃.in l. si pupillorũ.§.1.ff.de admi.& tut.& in l.lex q̃ tutores.C. eo.& ĩ deci.s̃.adductis,& ĩ l.1.ff.de reb eo.& p Spe.ĩ ti.

26 de ꝑcu.§.1.ver.Quid ergo si ꝯstitueris.Tal'r,†ꝙ si minor sine cãæ cognitiõe,& nõ p̄cedẽtib. alijs necessarijs,& req̃sitis ad alienõnẽ,ĩterponit decretũ,talis ĩterpõ nulla est tãq̃ fcã nõ seruata forma iuris.l.cũ hi.§. si p̄tor.ff. de trãsa.& Bar.in prin.d.l.in fi.q infert ꝓpriè ad trãsactionẽ factã nõ seruata forma data à lege;vt sit nulla,& inualida,& hr̃ ĩ d.l.magis puto.§.pe.& in l.q̃uis.ff.de reb. eo.& l.si qdẽ.C.de p̄d.min.& p Pau.de Ca.in l.si contrarẽ,C.de in integ.restit.min.

27 Et †iõ tex.in d.l. lex q̃ tutores.đt,cãs alienõnis primò esse ꝓbãdas,anteq̃ imponat̃ decretũ,& tex.in l.minori.& in l.fi.C.de p̄d.min. dñr ꝓbõ,& examinatio cãę dẽt p̄cedere decretũ, q̃ ꝯstare

28 debẽt in actis.Et†in tñ istud ꝓcedit, ꝙ si iudex interponit decretũ ñ p̄cedẽtib.sup̃i⁹ adductis, ꝓ tali decreto nõ ẽ p̄sumẽdũ; ex quo de p̄dictis dẽt fieri scriptura separata ab ipsa alienõne,& decreto,vt đt Pa.de Ca.ꝯs.39.firmã nouã ĩpssionẽ,sup eo ꝙ q̃rit̃.cũ alijs cumu. p excellẽtissimũ aduocatũ,q̃ opi.Pau.ẽ vera,& cõis,vt đt Th.Fer. ĩ vlt.sua cau.vbi latè istud disputat,& approbat hãc opi.

29 Et†vlteri⁹ ibi tenet,ꝙ iudici istud asserẽti minimè credẽdũ est,vt đt Ias.& pleni⁹ Dec.in l.1.in prin. col.2.ver.

30 6.Cõcludẽtes†solẽnitates req̃sitas à iure qb. partes nõ p̄nt renũciare,vt ꝓpriè sunt istę req̃site in alienõne rerũ minoris,nõ ꝓbari p simplicẽ assertionẽ notarij sed iudicis.p tex.& ibi ponit Bar.in l.si forte. ff. de castren. pec.cũ alijs adductis p Fel.ĩ c.ecclia S.Mariæ. col.7.ver. 11.ꝓ hac parte,& p Dec.ꝯs.20.in prin.& cõsi.170.Visa

31 the.col.2.& ꝯs.189.lętat⁹ sũ.Et ꝙ talis trãsactio,& ꝯstõ liuelli fuerit nulla,ẽt suadet̃,ex quo apparet ĩterpositã sup ficta lite futura,fingebãt.n.futurã litẽ,q̃ verè ñ erat, & iõ talis trãs.nulla erit,vt đt Bar.& Ang.p illũ tex.ĩ l.cũ hi.§.id cũ lis.ff.de trãs.cũ alijs adductis p Dec.ꝯs.15. In casu ꝓposito. col.2.nu.3. Vbi ẽt tenet, ꝙ nõ stat assertiõi dicẽtiũ,cẽ futurã litẽ ad hoc,vt trãs. valeat. Nec

32 ẽt†validat p̄ntia ꝓpinquorũ,vt ipsemet ꝯcludit ibi.col.

33 pe.ĩ p̃ĩ.allegãdo plures dec.Prout†ẽt idẽ dicere debemus qñ lis futura fingebat̃ calũniosè,vt ĩ ĩ fcõ aptissimè cõstet,& iõ meritò trãs.sup ea fcã est nulli⁹ momẽti,vt p Ale.in l.si qs cũ al'r.ff.de ver.ob. allegãdo l.ĩ sũma.C. de ꝯd.inde.& ponit Frã.de Cur.ꝯs.71. Princeps de

34 ct⁹.col.4.ver.vlt.qa.Prout†ẽt dicta trãs.est penit⁹ nulla qa facta nõ seruata forma iuris,nec ĩteruenietib.solẽnitatib.à iure req̃sitis,q̃ ita sũt necessariæ ĩ trãsactione, si fit sup re minoris,sicut sũt necessarię ĩ alienõe,vt ꝓbat tex.ĩ l.ñ solũ.C.de p̄d.min.& ponit Bal. & alij scribẽtes ĩ p̄ses.C.de trãs.& Tho.Fer.ĩ d.vltima cau.ĩ prin.& ĩ facto ita voluit Cor.ꝯs.252.Primò vidẽdũ est,col.4.ĩ fi. & col.5.ĩ prin.vol.3.vbi expssè dicit, in trãsactione sup re minoris esse necessarias solẽnitates req̃sitas à iure ĩ alienõne,& ꝙ decretũ al'r ĩterpositũ nõ valet,& vlteri⁹ ĩ

35 tit,ꝙ ñ ꝓbata lęsione,ꝯpetat restõ.prout†ẽt dictæ solẽnitates

nitates requirunt, qñ datres minoris ĩ emphyteusim, seu liuellũ, vt in l.ẽt.C.de pd. min.& in l.sed si pecunia. §.si ius emphyteuticũ ff.de pd.mino. cũ alijs cumulatis per Alex.ꝯsi.46.vol.3.& p Fran.de Cur.ꝯs.42.& p Mod. in trac.de feu.char.mihi 40.col.4.ver. 2. princip ſr qro. Prout† ẽt asserta trãsactio pt meritò dici nulla, ex quo ęs alienũ, quod ptendebatur, nõ erat dubiũ, quaſr dr̃etur p ipsum pupillũ D.Carolo, vt pbat excell. d.aduocatus. Quo stãte trãsactio sup illo facta est penitus nulla, maximè qñ fit per tutorẽ: vt dicit Bar. & alij, in l.pactũ curatoris.C.de pact.& plenè Dec.ꝯs.297. nõ patit,
37 col.fi.† Nõ obstat pdictis instr̃m dictę trãsactionis, cui vr̃ primo loco standũ.l.cũ precib.C.de pb.maxi.qa apparet sup dicta trãsa.interpositũ decretũ iudicis cũ ple
38 na cãę cognitione, & iudiciaſr. Pro† quo psumẽdũ est, q oẽs solemnitates interuenerint, iuxta gl.in l.1.C.de fid.instr.li.10.& ponit Bal.in l.1.ff.de reb.eo.& latè Alex. in l.sciẽdũ, col.7.& 8.ver.Itẽ fallit, & in l.q Romę.§.duo
39 fratres, col 8.ff.de verb.obl.cũ ꝯcor. Hæc† obiectio tollit ex q̃ pluribus adductis in allegationib.excellẽtissimi aduocati, & potissimè solẽnitates reqsitę nõ sunt explicitè enũciatæ in ipso decreto, quo casu pro eo nõ psumit, vt dicit Bal.in l.ex his, col.2.C.de test mil.& in d.l.j. de reb.eorũ, & latè Fel.in c.qm̃ ꝯ, de pb.car.antep.col. 4.ver.Limita seu declara.& ibi Dec.car.pe.col.1.ver.& istud.& est de mẽte Alex.in d.l.sciendũ, & ponit Ias.ibi, col.6.ver.limita istã doc. Nominatim.n.in decreto dñt exprimi tales solẽnitates ĩteruenisse, vt sẽtit Io.Fab.ĩst. de fideiuss.§.fi.q̃ expssio minimè in casu pñti apparet
40 scã. Preterea† certũ est, q ꝯ instr̃m & decretũ recipit p bõ in ꝯriũ, vt sentit Alex.& Ias.in d.l.sciendũ.& Fely.in d.c.qm̃ ꝯ, car.pal.col.4.ver.est verũ.& Are.ibi co.fi.ver. & q̃ supi⁹, & firmat Bar.in l.ambitiosa, col.añp.ver.visis & examinatis.ff.de decre.ab ordi.faci.& Alex.ꝯs.87.Viso them.col.4.vol.2.& Corn ꝯs.109.Vr̃, col.2.vol.3.&
41 ꝯs.185.vol.4.Et† qñ p pbões receptas apparet ꝯrium ei⁹ qd̃ dr̃ in decreto iudicis, standũ est pbõni, & nõ decreto, ex quo patet, illud fuisse platũ ex falsis causis, & falsis allegationib. quo casu est nullũ & obreptitiũ, & pinde hr̃, ac si nõ fuisset ĩterpositũ, vt no.in dec.sup.adductis.& bñ pbaſr in l.1.§.j.& in l.magis puto.§.pe.& in l.quis.ff.de reb.eorũ, & in l.si pses.C.de pd. min. cũ alijs adductis p Cor ꝯs.132.col.fi.vol.2.& ꝯs.101.Licet, col. 2.ver.ex his, vol.3.& ꝯs.99.& 185.vol.4.& p Deci. d.ꝯsi.
42 351.nu.6.& 7.Prout† ẽt tale decretũ ita latũ nũq̃ trãsit in rẽ iudicatã, vt est dec.Rot.in antiq.343.no.q licet, q̃ pprìè loquiſr in casu nr̃o. Per illas.n. pbões receptas apparet fuisse valde erratũ in ipso decreto, & iõ ĩ totũ
43 ruit, vt est dec.ꝯs.Neap.218.Petita fuit.vbi adducit Bal. in c.qm̃.§.fin aũt, ex̃ vt lite nõ ꝯte. Et ꝯprobanſr ex his, q̃ dicit Frã.de Cur.ꝯs.21.Deus æterne, col.10. vbi vult, expssionẽ vnius cãæ inualidę inducere inualiditatem oĩum, & qa p pbões receptas, satis apparet, tale decretũ processisse sine cãę cognitione, & ꝯñr nõ valere & in l.3.C.com.vel epis.& plenè in dec.ꝯsi.Nea.191.Abb.
44 Rufillus. Apparet† ẽt esse notorie iniustũ, & iõ nũq̃ trãsit in rẽ iudicatã, vt s̃.ẽt si esset decretũ Papæ, vt dt Inn.
45 in c.cũ ex lr̃is, & ibi Abb.sup gl.2.ex̃ de rest.ĩ integ. †Et offensus ex tali decreto sp pt ꝯ illud venire, dato q fuerit pñs, & nõ appellauerit, vt dicit Abb.in c.2.col.4. de
46 rest.in integ. Preterea† tolliſr obiectio ex his, q̃ dt Pet.de Anc.ꝯs.25.Visa quadã, & ꝯs.72. Visis diligẽter, cũ alijs addu.p Frã.de Cur.d.ꝯs.46.col.4.& p Pau. de Ca.ꝯs.39. pal.& p Ias.in d.l.sciẽdũ, & ĩ l.nec qcq̃.§.vbi decretũ.ff. de off.pcõ.& latius, & plenius p Tho. Ferr. in d.vltima cautel.vbi ꝯcludit nõ valere decretũ, qñ oĩa momento tpis fuerũt facta, ex quo pp tpis breuitatẽ dñr oĩa fuisse pcipitãter gesta, & re ac negocio ñ maturè discusso,
47 vt pprìè euenit in casu nr̃o, ĩ quo eadẽ die, & eodẽ momẽto oĩa fuere celebrata. Prout † in simili dr̃ p Bar.de snĩa lata pcipitanter, in l.platã.C.de sen.& per Alex. in l.2.C.de edẽ.& bñ faciũt, q̃ ponit Ang.Are.in § nũc ad
48 monendi.insti.qb.alie.lic.& q̃ cumulat Barb. in cõs.1. col.41.ver.pterea est aduertendũ, & cõs.40. Quæ † etiã suadent ex his q̃ dicit Corn.cõs.98.Videtur, ver.2.vr̃, & ver.ad hoc ẽt, & ꝯs.seq.vol.1. vbi adducẽdo plures dec.

tenet, decretũ pstitũ in alienatione rerũ minoris, pfunctoriè, & nulla adhibita cãę cognitione, ex tpis ꝯtextualitate esse nullũ, & minimè nocere, put ẽt ipse Cor. cõcludit; cõsi.71.Qd̃ nõ valeat, vol.3.pp. n.tpis breuitatẽ psũptio est, q tale decretũ fuerit obtẽtũ dolo & ĩportunitate aduersarij, & ꝯñr iudicãdũ ẽ nullũ, vt dicit Bart.
49 in l.j.in prin.in fi.ff.de iust.& iu. Et† maxi.hoc pcedit, qñ ꝯstat de enormi læsione, vt ꝯstat hic, quo casu decretũ nõ tollit psumptionẽ doli, vt dicit Imo.ĩ l.si qs dũ aliter. ff.de ver.obl.cũ alijs adductis p Cor.ꝯs.124. Multũ diffusè, col.fi.& diffusi⁹ ꝯs.214.Viso pũcto, col.pe.ver.nec obstat, q interuenerit, & ꝯs.252.Primò videndũ, col.4.
50 ver.sed deueniẽdo, vol.3.¶† Nec† obstat ẽt pdictis, si dicaſr, talẽ transac.seu alienationẽ valere, ex quo depẽdet à facto pr̃no, & sic à ꝯctu diuisionis, p quẽ vr̃ data facultas alienãdi, quo casu alienatio dẽt esse valida, licet ĩ ea nõ interuenerint solẽnitates aliàs reqsitæ, ex quo vr̃ esse executio ꝯctus paterni, vt no.in l.si pdiũ.C.vbi ꝯcre. op.nõ est, & in l.1.§.1.& in d.l magis puto.§. si pupillus, & in l.fi.ff.de reb.eorũ: nã tolliſr obiectio ex his, q̃ cõtinenſr in d.instr̃o diuisionis, cuius tenore ĩspecto, nõ potuit pueniri ad alienationẽ & ꝯstitutionẽ liuelli, ex quo æs alienũ, si q erat, aliter poterat solui, vt dictũ est s̃.& plenè deduciſr in allegõnib.excell.aduocati, et executio ꝯctus diuisionis sine incõmodo pupilli aliter fieri põt,
51 q̃ ꝯstituẽdo dictũ liuellum. ¶ Minus ẽt obstat, si adducereſr ꝯria ꝯsuetudo: nã facti est, & verificata nõ apparet, & illi multũ obstãt, q̃ ponit Abb.ꝯs.53.In pdicta cã, vol. 2.& q̃ ponit Alex.in l.post dotẽ, col.10.nu.29.ff.sol.ma. & Soc.ꝯs.97.col.pen.vol.4.& Dec.cõs.142.nu.5.& cõsi. 165.Viso, nu.3.& Ias.in l.de qb.col.pen.de legi.& Mod. repeten.in c.fi.col.88.ver.5.quæro, extra de cõsue. Circa restitutionẽ ĩ integrũ, q̃ omni ex capite dicto D.Io. Paulo pupillo ꝯcedenda est, aliquid nõ dico: cum plenissimè & causæ lęsionis & alia, pp quæ concedi dẽt, tãgantur in allegationibus & alijs consilijs, ex quibus resultat firma conclusio, talem assertam transactionem, & obligationem, ac constitutionẽ annui liuelli nõ potuisse fieri in præiudicium ipsius Io. Pauli tũc pupilli.

S V M M A R I V M.

1 *Appellatione bonorum immobilium non veniunt mobilia.*
Differunt enim inter se.
Fideicõ. factũ super rebus immobilib. non cõprehendit mobilia.
2 *Merces dicuntur res mobiles.*
3 *Inclusio vnius est exclusio aliorum.*
4 *Quod testator non expressit, omisisse videtur.*
5 *Fideicommissum inducit onus & grauamen.*
Testator in dubio præsumitur minus grauare hæredem.
7 *Census, reditus annui, & liuelli connumerantur inter immobilia.*
8 *Res venales non includuntur in legato generali bonorum.*
9 *Fallit, nisi contrarium ostendatur ex mente testatoris.*
10 *De bonis subiectis fideicommisso detrahendæ sunt dotes debitæ à testore.*
11 *Item detrahendum est æs alienum.*
12 *In tali fideicommisso non comprehenduntur res acquisitæ per hæredem grauatum.*
13 *Donatio facta per maritum vxori, an sit valida, vel nulla.*
13 *Et quid si facta est per sponsum sponsæ ante contractum matrimonium. & nu. 15.*
16 *Et an tale donatum possit conuerti in dotem.*
17 *Instrumentum publicum plenè probat.*
18 *Donatio facta per maritum vxori in recompẽsationẽ dignitatis, & nobilitatis vxoris, valida est, & firma, & nu. 31. & 45. melius.*
19 *Donatio facta per maritum vxori corroborata à iuramento valida est, & nu.46 melius.47.48. & seq.*
20 *Veritas attendi debet, & non fictio, vel simulatio.*
21 *Simulationis multæ sunt species, quæ exprimendæ sunt.*
22 *Simulationis species illa vera est, quando verè agitur vnum, & fingitur aliud.*
23 *Contractus simulatus caret consensu, & substantia.*
24 *Dicitur enim corpus sine spiritu.*
25 *Clausulæ, & renunciationes appositę in contractu simulato, iudicantur esse nullę, simulatę, & inefficaces.*
26 *Contractus simulatus non firmatur iuramento, & numero. 46. & seq.*

27 *Quis potest dicere contractū simulatum, & detegere suam turpitudinem, licet regulariter quis non possit venire contra factū proprium, & nu.28.*

29 *Simulatio directo non potest probari, sed per coniecturas, & præsumptiones.*

30 *Solutio, & numeratio pecuniæ simulata perinde habetur, ac si facta non fuisset.*

32 *Confessio mariti etiam iurata facta constante matrimonio præsumitur simulata, & fictitia.*

33 *Quod non est verosimile, censetur falsitatis imago.*

34 *Quæ incontinenti fiunt, & vnico contextu, arguunt simulationē propter temporis breuitatem.*

55 *Maritus etiam inæqualis confitens recepisse dotem, arguit eius confessio simulationem.*

Simulationis exceptio potest perpetuo opponi, licet secus sit in exceptione non numeratæ dotis, & nu. 52.

36 *Renunciatio dotis non numeratæ arguit præsumptionem simulationis.*

37 *Simulationis præsumptio quæ arguitur ex naturali coniectura, & ratione intellectus est satis valida.*

38 *Simulatio ex quibus coniecturis probetur.*

39 *Matrimonium in substantia perficitur solo consensu, nec requirit copulam carnalem.*

40 *Matrimonio contracto per consensum absque copula, impedit donationem fieri inter maritum, & vxorem.*

41 *Sponsa etiam verificatur in illa, quæ per verba de præsenti fuit desponsata.*

42 *Maritus non potest donare vxori desponsatæ per verba de præsē ti, licet non sit traducta ad eius domum.*

43 *Idem si donatio est facta in via, quando vxor traducitur ad domum mariti.*

44 *Sponsus sponsæ futuræ donare potest.*

Iuramentum habet illam tacitam conditionem, quam habet contractus, super quo interponitur.

47 *Vxor donataria præmoriens marito donanti, annullat donationem sibi factam etiam cum iuramento.*

49 *Iuramentum debet habere tres comites.*

51 *Iuramentum carens consensu dicitur carere spiritu.*

55 *Minor prohibitus est facere contractus statuto id disponente.*

CONSILIVM LXXXVI.

Circa testm̄ conditū per q. Do. Antonium de Bonis non cōtingit dubitare, vtrum bona, & merces, quas habebat in societate mercantiæ ferri, & aliarū rerū cū q. ser Perroto sint subiecta, & supposita
1 fideicōmisso p ipsū testōrē facto. Qm̄ † testōr ipse voluit solū fideicōmissū inducere sup bonis suis immobilib. sub qb. nō veniūt, nec ↄprehendunt mobilia: cū inter se penitus differant, & separatā hēant naturā, vul. l. Papinianus exuli. & vulg. §. nihil cōe, & vnū nō veniat appellatione alterius, vt hr̄ & tradit in l. mouentiū. vbi gl. & scrib. no. ff. de ver. sig. & hr̄ in l. à diuo Pio. §. in vendōne. vbi plenè scrib. ff. de re iud. & bn̄ facit. l. eū q, & l. re
2 rum mixtuta. ff. de vsuc. cū cōcor. Et † ꝙ merces dicant res mobiles, & ↄn̄r nō veniant sub noīe immobiliū & stabiliū, est tex. apertus in l. mercis applo. la j. ff. de verb.
3 sign. Et † ēt suadet. nā inclusio immobiliū, quæ testator voluit esse subiecta fideicōmisso, inducit exclusionem mobiliū, & mercium. c. nonne, de p̄sump. l. cū p̄tor, in
4 prin. ff. de iud. Et † ēt quia si mēs testōris fuisset facere fideicommissum super istis mobilibus, vtiq; hoc expressisset, sicuti exp̄ssit de immobilib. & cū id nō exp̄sserit, noluit ista subiacere fideicōmisso, arg. l. vnicę. §. sin aūt ad deficiētis. C. de cad. tol. & c. ad audientiā. ex̄, de deci.
5 Et † ēt quia fideicō. inducit onus & grauamē, vt in l. cohæredi. §. cū filiæ, cū vulg. ff. de vulg. & pup. & in dubio testōr pręsumitur minus grauare hr̄dē. l. apud Iulianū.
6 §. Seio. de leg. 1. cū alijs ibi alleg. per gl. ¶ † Nec p̄dictis obstāt illa verba per testatorē apposita ibi, & quæ immobiliū nomine censentur. nā nō p̄nt referri ad dictas merces, nec ad bona propriè mobilia: qm̄ referunt & comprehendunt census, liuellos, vel alios annuos reditus q inter immobilia à iure ↄnumerāt, vt hr̄ in cle. exiui de paradiso. §. itē ꝙ redditus annuos, & §. cūq; annui
7 reditus, de verb. sign. Vel † cōprehendere p̄nt iura p̄dialia q̄ adhærent reb. immobilib. q̄ ppriè cōputant inter immobilia, vt dicit Do. Ant. & Io. de Imo. in c. nulli, de reb. eccles. nō alienandis: & Bal. in c. 1. col. 2. in tit. de cōtrouers. int. vasal. & epis. & tāgit Alex. cōs. 211. Pondera-
8 tis verbis. nu. 5. vol. 6. ¶ † Minus ēt obstat, ꝙ mercantiæ nō cōprehēdunt sub legato mobiliū; cū res venales in legato alias gn̄ali nō includant. l. 1. C. de verb. sig. l. gn̄ali, §. vxori. ff. de vsuf. lega. & no. Bar. in l. diuus. ff. de bono-
9 nato. cum sim. Nā † istud est verū, nisi de ↄ̄ria mente apareret; et ad plenū tradit Dec. ↄs. 381. Visis his, vt est in casu p̄nti, in quo apparet de mēte ex superius deductis & dicendis inferius, & ēt quia esto, ꝙ venalia nō veniant regulr̄ appellatione mobiliū ad cōmoditatē & vtilitatem legatarij, non propterea sequitur, ꝙ tales merces dicant immobilia seu stabilia, ex quo verè mobilia sūt, vt superius extitit probatū, & tanq̄ res mobiles tenere dn̄t penes hr̄dē, nō aūt cedunt legatarijs bonorū mobiliū ex præsumpta mēte testōris, tenentis illa venalia alio animo & respectu q̄ teneret alia mobilia, & q testōr in casu p̄nti noluerit tales merces contineri sub fideicommisso, nec venire applone immobiliū, suadet ex illo capite testī ibi. insup voluit dictus testōr, vbi disposuit, tales debere esse in societate cū ser Perotto, & viuente, & hoc qn̄ resultaret lucrū; mortuo aūt ser Perotto nō aliter ↄsiderauit tales merces, & sic voluit de ipsis iudicari & disponi, put de alijs suis reb. mobilibus, super qb. voluit fideicōmissum inducere & ↄn̄r D. Alex. hæres dicti testōris de dictis mercibus poterit disponere suo arbitrio, sicuti pōt de alijs mobilib. qm̄ testator noluit aliquod fideicōmissum inducere sup bonis p̄dictis.
10 Prout † ēt ipse Do. Alexander de dictis bonis subiectis fideicommisso detrahere poterit dotes D. Dianæ vxoris dicti testatoris, & eius auiæ, quas dotes ēt ipse testator expresè reliquit & legauit Do. Dianæ, cuius ipse D. Alexander est hæres: sunt enim æs alienum ꝙ prius ante omnia deducendú est: qm̄ bona intelliguntur deducto ære alieno, l. subsignatum. §. bona. & ibi glo. alle-
11 gans concord. & in l. venisse. ff. de verb. sign. Istud † n. æs alienum, & ēt oē aliud in primis venit computandū & deducendem. l. in quantitate. § fi. ff. ad l. Falc. l. 1. §. qbus dā. ff. si cui plus quā p legē Falc. l. nō amplius, in prin. de leg. 1. l. si vniuersæ, C. de lega. cū alijs, q̄ habētur in l. si serro. ff. de testa. mili. & C. eod. l. in testō militis. & per Pau. de Cast. in l. j. in prin. col. fi. ff. ad leg. Falc. & per Alex. eo
12 tit. in rub. Prout † ēt in tali fideicōmisso non comprehendunt res quæsitæ per d. D. Alex. vel quę ad ipsum post modum vel antea peruenerunt aliunde, solum. n. fideicom. cōplectitur res stabiles & immobiles, quæ fuerūt ipsius testatoris, nō aūt capit proprias facultates ipsius hr̄dis: vt est tex. in l. cohęredi. §. cū filiæ. ver. nec fideicōmisso. ff. de vulg. & pup. & probatur, in l. pr̄ filiū. & in l. qui fundū. §. qui filios, ver. in his bonis, quæ pater mortis tpe reliquerit. ff. ad leg. Fal. cū si. Et de bonis stabilibus & immobilibus ipsius testōris subiectis fideic. vlterius deducenda sunt primitus alia de iure cōcessa filijs & descendētib. ipsius testōris: vt disponūt iura cōia & vulg. quib. oībus detractis super reliquis considerabitur fideic. ¶ Quantū verò attinet ad alium principalem art. in quo dubitat, vtrū donatio asserta de duca. 400. facta per ipsum D. Alex. q. D. Sapientiæ eius primæ vxori valuerit & tenuerit, & ↄn̄r an sit efficax constō dotis sup illis 400. duc. facta per ipsum D. Alex. ad commodum & beneficium d. D. Sapientiæ & suorum hæredum & successorum prima facie dicendum vr̄, ꝙ talis donatio & constō fuerit valida & firma, ita vt retractari & rescindi
13 non possit. Nam † licet regulariter donatio inter maritū, & vxorem non valeat, & sit ipso iure nulla. l. 3. §. sed & vidum, & per totum titulū. ff. de don. inter virum. & vx. & C eo. ferè per totū, & in c. fi. extra eo. cum alijs con-
14 cor. tn̄ † istud est verum & procedit, qn̄ talis donatio facta apparet post matrimonium contractum, si aūt facta est ante matrimonium contractū per spōsum sponsę: tūc erit valida & firma. l. cū sponsus, in prin. ff. de publ. l. si spōsus, in prin. & l. inter eas. & l. pe. in fi. ff. de don. int. vir. & vx. & p Bar. in l. si donatæ. §. j. eo. ti. & bene probat in l. j. C. de don. an. nup. vnde cum talis donatio fuerit facta d. Sapientiæ sponsę, & in domo patris existenti, & antequā esset trāsducta ad domū mariti, facta esse præsu-

præsumitur añ mr̃moniũ ꝯcturũ,vt tradit gl.in l.cũ te.
15 C.de don.an.nup.Et†bñ facit,ꝙ dicit Azo.in sum.e.tit.
volẽs ꝙ valida est donatio facta ꝑ maritũ vxori, anteq̃
16 ad domũ viri trãsducat̃.Ad†quod ẽt vrgere vr̃ tex.in d.
l.cũ spõsus,in prin.ff.de public.& tex.in d.l.1.C.de don.
17 an.nup.in quib.iurib.probat̃, † ꝙ sponsus põt donare
sponsę,& successiuè illud,ꝙ dedit,põt cõcurrere in do
te ipsius spõsæ,& valebit donatio & conuersio , q̃ iura
vñr propriè casum pñtẽ decidere, ex quo ipse D.Alex.
donauit D.Sapiẽtiæ spõsæ,& successiuè donatũ cõuer
tit in dotẽ: vt apertissimè oñdit̃ ꝑ publicũ documẽtũ,
ꝙ plenissimè ꝓbat,& illi standũ est, donec ꝯriũ ꝓbet̃.
l.cũ precib.C.de prob.l.optimã,cũ si.C.de ꝯtrah.& cõ-
18 mit.stipu.Prout†ẽt opi.ista suadetur:qm̃ ipse D.Ale.vr̃
fecisse talẽ donationẽ & successiuè dotis ꝯstõnẽ in re-
cõpensationẽ & remunerationẽ dignitatis familiæ ip-
sius D.Sapientiæ , & in memoriã bñficiorũ receptorũ,
ex quo voluit cũ ipso copulari , qui nõ videbat̃ dignus
dictis nuptijs,& vir ignobilis,ducẽs vxorẽ nobilẽ,vel se
nex ducẽs iuuenẽ pñt donare,& aĩo donãdi ꝯfiteri re-
cepisse dotẽ,q̃ ĩ veritate nõ receperũt, & talis donatio
seu dotis ꝯstõ statim erit valida , ex quo vr̃ esse quædã
remuneratio suæ ignobilitatis,ꝙ dignata est secũ ꝯhe-
re,vel suæ iuuẽtutis,vt tradit gl.& ibi no.scrib.in l.si vo-
lũtate.C.de dot.ꝓmis.& Bar.& Bal.ĩ l.j.C.de do.an.nup.
& ipẽ Bar.in l.si diuortio.ver.qd si quidã. ff.de verb.ob.
& ibi plenissimè scrib.maxi.Ias.volẽs & cõcludens,hãc
* esse*cõem cõclus.q̃ cõprobat plurib.rõnib.& auctori
tatib.& rñdet ꝯrijs,vt per eũ,& per D.Præpos. in d.c.si.
col.1.post primã oppositionẽ, & col.2.in fi.& ꝑ Soc.in
l.1.nu.72 & seq.ff.sol.mat.& plenè ꝑ Cano.in c.sup eo.
19 el 2.extra de testi.Præterea† ista cõfirmantur à fortio-
ri:qm̃ talis donõ fuit vallata & roborata iurõ ipsius D.
Ale.virtute cuius iuri,s̃m magis cõem opi.donatio fa-
cta inter virũ & verã vxorẽ cõfirmat̃: vt dicit̃ Bar. in l.
Seius & Augerius,& ibi plenissimè scrib. maximè Ale.
ff.ad leg.Fal.& Bar.in l.si qs pro eo.circa fi. ff.de fideiuss.
& Fed. de Sen.ꝯs.140. Punctus qõnis. & Abb. & Mod.
post antiq.in d.c.si.& Ale.in plurib.ꝯs. & potissimè ꝯs.
20 7.vol.6.cũ alijs plenè cumulatis ꝑ Dec.ꝯs.240. & diligẽ
ter,& diffusè.ꝯs.202. Vt pñs cõsultatio. † Verũ istis nõ
ob.stãte facti veritate,ꝯriã sñiam assero esse verã:cũ ta-
lis asserta donatio , & successiuè dotis ꝯstõ fuerit facta
post ꝯctũ mr̃imoniũ.& ꝯ veritatẽ, ex quo oĩa fuere ge
sta simulatè,fictitiè,& imaginatiuè,quo casu nulliꝰ dñt
esse cõsiderationis, & momẽti; cũ in iure certissimum
sit,magis attẽdi dr̃e veritatẽ,q̃ ipsã simulatio. & fictio.
cũ veritas ꝑualet. C.plus val.quod ag.per totũ,& in l.q̃
21 sub ꝑtextu. C.de sacros.eccl.& l.ab Anastasio. cũ vulg.
C.mãd.Et † licet simulationũ multæ sint spẽs, & expri-
mẽda sit illa,ꝑꝑ q̃ ꝯctus dr̃ simulatus,& fictitius,vt tra-
dit̃ ꝑ Bar. & Bal.in l.ꝑ diuersas , & in l.ab Anastasio. C.
man.& ꝑ Bar.cõs.65.Petrus Nicolę,col.3.& ꝑ Alex.ꝯs.
111.Viso,col.j.vol.3.& ꝑ Bar.Veron.in trac.simu.in 26.
22 ꝑsũ.col.fi.& ꝑ Fel.in c.si cautio.cx̃,de fi.instr. & ꝑ Dec.
in l.imaginaria,ĩ fi.ff.de reg.iu.tñ† illa spẽs dr̃ vera simu
latio,qñ donãs,vel cõstituẽs dotẽ,fingit,& simulat do
nare,& dotẽ cõstituere,& in veritate nihil intendit age
re,sed hoc facit ad apparentiã cã honoris,& simulatio
nis:vt ꝓpriè ꝯtingit in casu pñti,& ista ꝓpriè dr̃ simula
tio,ex quo fingit̃ aliqd agi,& in veritate nihil agit̃, & ꝙ
ita agit̃,nullius est cõsiderõnis,& momẽti, vt ꝓbat tex.
& ibi gl.& Bar.in l.nuda.ff.de ꝯh.emp.& in d.l.imagina
ria.& ibi Mod.col.fi.ver.postremò , & tex.in l.emptor.
& ibi Bar.ff.de aq.plu.arc.& ꝑ Bar.in l.post ꝯctũ. col.3.
ver.3.ꝑsumit̃.ff.de don. quę sequunt̃ ibi cõiter scrib.&
23 ẽt in d.cõs.Pet.Nicolæ,& Soc.ꝯs.264.Visis,col.3.ver.cir
ca.2.q.vol.2.Et meritò tales actus simulati carẽtes con
sensu,& suba nõ pñt dici,nec donatio,nec ꝯstõ dotis,
sed solũ dñr actus colorati , & depicti , qui extrinsecus
apparẽt aliqd,tñ intrinsecus nõ hñt substantiã,vt tradit
Bal.in d.l.ab Anastasio.in 4.nota.& Mod.plura cumu-
24 lãtes,in l.nemo põt,de leg.1.& per Soc.ꝯs.65.Circa pri
mã,col.9.vol.j.Et† dñr corpꝰ sine spiritu,ita ꝙ talis actꝰ
nõ põt dici ꝯctus,nec instr̃m sup eo descriptũ põt dici
instr̃m,vt tradit Bal.in l.1.C.plus vale.& in l.ei qui.C.de
distrac.pig.& Bar.in l.j.§.& parui. col.2. ff.ꝙ vi aut clã-
25 Hinc†est,ꝙ renũciationes,& cl'æ appositæ in tali dona
tione & actu simulato, ẽt iudicant̃ simulatæ, nullæ, &
inefficaces,vt tradit Bar.in d.l.nemo ꝑt,col.2.ver. q̃ro,
an renũciatio.& ibi Mod.plura cumulantes,vt ẽt facit
Fel.post Abb.in c.sigñantib.in fi.de offi.dele. & in d.c.si
cautio.col.25.& Soc.in d.cõs.& Frã.de Cur.d.cõs.8.cir
26 ca fi.& cõs.54.Sup duob.col.pe.Hinc†ẽt dicimus,tales
actus simulatos non firmari iurõ cũ sit defectus in cõ-
sensu,& suba,vt dicit Bal. in d.l.nemo põt , col.5. & ibi
plenè Mod.col.9.& alij repet.plura cumulãtes, & gl.or
dinaria,q̃ exclamãt ibi Bal.Ang.& alij scrib.in l.3.C.plꝰ
vale.Bar.& ibi Ale.col.4.post Imo. in d.l.Seius et Auge
rius. et idem Alex.in d.l.nemo põt,col.5.Abb.& Imo.
in c.cũ ꝯtingat.de iureiu.in 8.mẽb.volentes,nõ esse ne-
cessariã absolõne à iurõ:vt ẽt plenè tãgit Cor. cõs.135.
Visis,vol.1.& diffusius Soc.d.cõs.65.col.7.ver superest,
vol.1.& in d.cõs.264.vol.2.& ad terios nr̃os bñ faciũt,
q̃ ponit idẽ Soc.in l.1.car.pen.ff.sol.mat.nu.97.& 73.&
27 seq.& nu.101.in fi.& col.antep.& pe.Hinc †ẽt dicere so
lemus,ꝙ licet rl'r quis nõ possit venire ꝯ factũ suum,&
maxi.qñ allegaret turpitudinẽ suã.l.sicut.§.supuacuũ.
ff.quib.mo.pign.vel hipo.sol.& per Bar.in in d.l.per di-
28 uersas.ver.ꝑsumit̃.tñ † qñ ꝯctus est fictitius et simulatꝰ,
vt s̃.põt allegari simulatus et nullus per eũdẽmet,q̃ fe-
cit,vt d.Bal.in l.filios.C.de reuo.his et Pau.de Ca.ꝯs.82.
Visis his.et Cor.d.cõs.135.et diffusius ꝑ Soc.d.ꝯs. 65.et
ꝯs.264.et in d.l.j.ff.sol.mat.nu.73.et nu.98.et col.antep.
29 et pe.cũ si.Rursus†certũ est,ꝙ simulatio raro põt dire
ctò et faciliter ꝓbari,et iõ iura voluerũt,ꝙ possit pro-
bari per ꝯiecturas et ꝑsumptiones, iudicis arbitrio pẽ-
sandas.c.de causis,in fi.ff.de off.dele.c.2. de renũ.li.6.et
per Can.in c.ad nostrã,de emp.et vẽ. et in c.illo vos,dę
pign.et bo.tex.in l.filiæ meæ.vbi doc.ff.so.mat.et plenè
tãgit Cor.d.ꝯs.135.col.fi.et Soc.d.cõs.264.col.2.in fi.et
ꝯs.83.Pro certo,col.2.vol.3.et per Pau.de Cast.d.ꝯs.77.
30 arg.l.licet Imperator.de leg.1.cũ cõcor.Stantibus†istis
talis asserta donatio, et dotis constõ ex plurib.oñditur
fraudulenta et fictitia.Primò:qa verè nulla pecunia ꝓ-
pria ipsius D.Alex.interuenit . Nã tertius cõmodauit
dictã pecuniã vt apparet,et notarius posset asserere nu
merationẽ, q̃ pecunia postmodũ et eadẽmet absoluta
asserta fictitia donõne,et dotis cõstõne,restituta fuit ei-
dẽ eã cõmodãti , qui ad talẽ effectũ fictitium accõmo-
dauerat,et nõ mutuauerat,iuxta.l.2.in fi.et l.seq. ff.cõ-
mod. Et ꝯñr numeratio tota et respũ assertæ donõnis,
et assertæ cõstõnis dotis fuit simulata,et imaginaria,et
fictitia,et demõstratiuè tm̃ interuenit actualr̃,ꝯñr per-
inde iudicãda est,ac si numerata et soluta nõ fuisset.l.q̃
sic.ff.de sol. et tradũt Mod. in d.l.si diuortio. et in teris
nr̃is firmat Fran.de Cur.d.cõs.54.vol.5. ver.pari mõ,&
31 col.fi.ver.nec ob.scd̃o.Secũdò†simulatio oñdit̃,nã tpe
assertæ donõnis et cõstõnis dotis,d. Sapientia erat ve-
ra vxor ipsius D.Alex. et nõ spõsa, vt inferius deducet̃,
et tñ simulatũ,ꝙ esset spõsa ad effectũ, vt colorẽ aliquẽ
hr̃et . Tertiò simulatio deducitur: qm̃ in asserto instr̃o
assertæ donationis,dr̃,illã fuisse factã in recõpensam be
neficiorũ,et dignitatis familiæ. d.Sapientiæ, et vtrunq;
erat penitus falsum;cũ nulla bñficia in ipsum Ale.fuis-
sent collata,nec ipse erat indignus dictis nuptijs,nec eiꝰ
familia erat indigna, vt copularet̃ cũ aliqua ex familia
d.Sapiẽtiæ,et sic penitꝰ cessabat imparitas,ẽt respũ ęta-
32 tis.Et†talis assertio.D.Ale.nõ dẽt attẽdi: cũ facta appa-
reat inter ꝑsonas ꝓhibitas,et sic inter maritũ et vxorẽ,
talr̃ vt iurõ minimè possit cõfirmari:qm̃ lex ꝑsumit eã
fictitiã,et simulatã,vt tradit Bal.ĩ l.j.C.de don.an.nup.et
Bar.ĩ l.q testm̃.ff.de ꝓb.et in l.si forte.ff.de cast.pec.et ĩ
l.si donõne. C.de coll. et in teris nr̃is firmat Soc.d.cõs.
33 65.col.2.vol.j.ver.et primò dico.et versi.seq.† Prout et
quartò oñdit̃ aptissimè,cõsiderato tenore primi instr̃i
dotalis celebrato đ mẽse Iulij,ĩ quo nulla fuit fcã donõ
ꝑ ipm̃ D.Ale.et in illo instr̃o pr̃ d.Sapiẽtiæ ꝯclusit mr̃i-
moniũ, et simplr̃ ꝯstituit dotẽ duc.100.vñ si fuisset ĩpa
ratas,et inæqualitas respũ familiarũ,verisilr̃ tũc tpis de
buisset fieri donõ,et nõ postmodũ per tres mẽses ꝯcto
mr̃imonio, et ꝙ non est verisimile , censeri debet ima-

go falsitatis.l.si ita,in fi.ff.de euict.& Bal.in l.1.C.de ser.
34 fug.& alibi sæpe.Prout † ẽt:qm̃ in instro assertæ dona-
tionis,& successiuè in instro assertæ cõstõnis dotis nõ
interuenit aliquod spaciũ tpis:quia eodẽ contextu, &
incõtinenti fuere celebrata. & iõ vnũ vr̃ inesse alteri.l.
lecta.ff.si cer.pe.& pp cõtextuitatẽ apertè oñdit simula
tio,cũ in instro cõstõnis dotis ipsa Sapiẽtia appelletur
vxor,& pluries, & ita etiam D.Alexan. appellatur ma-
ritus, & in instro assertę donationis dotis appellatur
spõsa,ex qua ꝯtextuitate,& tpis breuitate,bñ colligit p̄-
sumptio simulationis,arg.l.si ventri.§.in bonis.ff.de ꝓ-
ui.credi.& p Bar.in d.l.post ꝯtctum,cũ alijs adductis ad
35 terios nr̃os p Frã.de Cur.d.ꝯs.54.col.3 & fi.Et † magis
ista suadẽt, cõsiderato tenore primi instri veri dotalis,
ad ꝙ ẽt bona decisio Bal.in l.si volũtate.C.de dot.pro-
mis.ver.sed bene pone.vbi cõcludit, ꝙ si maritus ẽt in-
dignus & inęqualis ꝯfessus est se recipisse dotẽ,& actua
lẽ numerationẽ: tñ talis cõfessio p̄sumitur simulata,q̃
exceptio simulationis erit perpetua, & poterit opponi
post tp̃s,quo opponi dẽt exceptio nõ numeratę dotis,
ꝙ dictũ de plano procedit,qm̃ talis actus fit post matri
moniũ ꝯtctũ:vt vr̃ esse de mente Bar.& Cy. in d.l.si vo-
lũtate,& declarat Soc.in l.j.ff.sol.mat.nu.73.& diffusius
36 nu.10.& duob.seq.car.pe.Et† cõfirmãtur: qm̃ renũcia-
tũ fuit excep.nõ numeratæ,& nõ habitæ dictæ dotis,p
quã renunciationẽ insurgit p̄sumptio simulatæ dona-
tionis,ita vt ꝯpetat excep.simulationis ꝑpetuò,ẽt si in-
strm̃ esset guarẽtigiatũ,& ẽt si statutũ prohiberet exce
ptionẽ posse opponi:vt traditur,in l.quod de suo.C.de
do.cau.nõ nu.cũ alijs plenè cumulatis p Soc.ĩ d.l.j.col.
antep.& pen.ver.quinta ꝯclo,& ver.ex qb.& ver.seq.&
37 ver.sed ꝯ̃ria opinio.Et† ex superius dictis ꝯsiderãdo na-
turalẽ p̄sumptionẽ,& ꝯiecturã,ac rõne intellectus,eui-
dẽter oñditur,ꝙ nulla interuenit vera numeratio, sed
solũ fictitia & apparẽs & demõstratiua,& ꝙ oĩa fuerũt
gesta simulatè & fictitiè & optima est p̄sumptio simula
tionis,q̃ deducitur ex naturali ꝯiectura,& rõne intelle-
ctus,vt ad plenũ tradit Fran.de Cur.d.cõs.54. col.5.Plu
38 res† alias ꝯiecturas,quib.dicta simulatio facile demõ-
strat̃,cumulat Soc.cõs.65.vol.1.q̃ videri pñt, & optimè
deseruiũt ad pñtẽ cõsultationẽ.¶Nõ obstãt adducta in
ꝯ̃riũ. Et primò illud, ꝙ dicebat̃, ꝙ ista asserta donatio,
& successiuè dotis cõstõ fuit facta sponsæ,& ꝯñr, ꝙ sit
valida.nã ĩ ꝯ̃riũ est ipsa veritas:qm̃ tpe,quo apparet ce-
lebrata d.D.Sapiẽtia erat per verba de pñti despõsata p
ipsum D.Alex.& ꝯñr erat vxor & cõiunx,non aũt spõ
sa. Nã cõcluso mr̃imonio inter ipsum D. Alex. & pa-
trem d.Sapientiæ per tres ferè menses ante,vt patet pu
blico documẽto celebrato de mense Iulij,statim & in-
continẽti ipse D.Alex.per verba de pñti accepit in vxo
rẽ d.D.Sapientiã.Et post per tres ferè menses celebrata
39 fuit asserta donatio,& dotis cõstõ.† Et sic tpe,quo erat
vera vxor,& verũ mr̃imonium,ꝙ ꝯ̃hitur consensu, &
per verba de pñti inter eos, qui pñt loqui, nec ad eius
substantiam requiritur copula carnalis:vt est tex.& ibi
tradit Bal.ĩ l.nuptias.ff.de reg.iu.& plenè Can.in c.tuę,
ex̃ de sponsa.& est tex.in c.cũ locũ.eod.ti.& ibi no.oẽs
40 allegantes alia iura, & decisio.cões.Et†in terminis no-
stris,ꝙ impediatur, & sit prohibita donatio inter mari
tum,& vxorẽ qm̃ matrimonium est ꝯtctũ cõsensu, esto
ꝙ non sit cõsumatũ copula carnali, est tex. apertus,in
l.pe.ff.de don.inter vir.& vx.& ibi no.Doc.& ẽt est tex.
& ibi tradit Bal.in prin.in l.cũ in te.& melius,& clarius
in l.cũ te.in prin.ver.sed si erat vxor.C.de dona.an.nup.
vbi expresse dicit,ꝙ si mr̃imoniũ est ꝯtctũ per verba de
pñti,licet non sit consumatũ per copulã carnalẽ,impe
dit ab initio donationẽ posse fieri inter maritũ, & vxo
rẽ,& bene facit gl.in ver. cõcubinæ, in l.3.ver. diuus.ff.
de dona.int.vir. & vxo.& q̃ tradit Bar.in d.l.si donatæ.
§.1.ꝯñr cũ tpe dictæ assertæ donationis,& dotis cõstõ
nis ipsa Sapientia esset cognita carnaliter,donatio, &
dotis ꝯstõ fuerũt nullæ.Nec ob.assertũ instrm̃, in quo
appellatur sponsa:nã in eodẽmet instro appellat̃ vxor,
& ipse D.Alex.appellat̃ maritus, & ĩ instro ꝯstõnis do-
tis eodẽ contextu celebrato ipse D.Ale.pluries appella
tur maritus, & ipsa d.Sapientia pariter vxor, prout in

veritate erat: Ex quo matrimoniũ erat ꝯtctũ per verba
de pñti:vt plenè cõstat p testes super hoc deponentes,
quib.standũ est,maximè cõsiderato tenore dictorũ in-
41 strorũ,in quib.pluries appellatur vxor.Et†illud ver.spõ
sæ,semel appositũ,intelligi dẽt de ea, q̃ per verba de pñ
ti erat desponsata, ne aliàs incurramus ꝯ̃rietatẽ,& fal-
sitatẽ,ad plenè no.in c.cum tu. extra de test. per Bar. &
alios,in l.2.§.creditũ. ff.si cer.pet. & in l.eũ qui ante ca-
42 len.ff.de verb.ob.Pariter †ẽt dicere cogimur, ꝙ si vxor
est despõsata p verba de pñti,licet nõ sit traducta ad
mũ mariri,tñ maritus nõ põt illi donare, ex quo inter
eos est verũ mr̃imoniũ,& illa trãsductio nõ cõsidera-
lis,vt est tex. apertus, & ibi tradit gl.& scrib. in d.l.pe.
de dona.int.vir.& vxo.& est gl.in ver.cõcubinæ, in d.l.
3.§.diuus,q̃ adducit Azo.ita tenẽtẽ,& sentit Bar.in d.l.
si donatę.§.1.& idẽ Bar.in l.cũ fuerit.ff.de ꝯd.& dem.&
ibi Ale.& scrib.& idẽ Alex.in d.l.nuptias,& firmat ex-
sè Io.de Imo.in l.Męuia.ff.sol.mat.vbi dãnat Azo.
ꝯ̃riũ allegatũ,q ꝯ̃rius sibi ipsi vr̃,vt dicit gl.in d.§.diuus
dũ adducit ipsũ tenẽtẽ hãc opi.& in sum. tenuit ꝯ̃riũ
& clarius istud firmat Alex.in add.ad Bar.in l.si spõsus
§.si vxor.ver.& aduerte,& ver.seq.ff.de dona.int.vir.&
43 vxo.Et†Bal.reprobãdo gl.in d.l.cũ in te.tenẽtẽ,ꝙ si do-
natio est facta in via,qm̃ vxor trãsducit̃ ad domũ mari-
ti,ꝙ sit inualida,aptissimè,in l.cũ te.col.2.ver.q̃ritur,te-
net,& firmat,ꝙ si matrimoniũ est ꝯtctũ p verba de pñti
nõ ꝯsiderat̃ trãsductio:qa ẽt ante eã donatio erit inua-
lida,nisi sit merè spõsa de futuro,vt idẽ Bal.sentit, in d.
l.cũ ita.Et sic copula carnalis,& trãsductio in casu pñti
nõ est cõsiderabilis,sed solũ attẽdi dẽt,an mr̃imonium
fuerit ꝯtctũ per verba de pñti.Et à fortiori obiectiones
istæ tollunt̃:qm̃ & asserta donatio, & dotis ꝯstõ fuerũt
simulatæ,& fictitiæ: vt dictũ fuit superius, & sic nullæ,
& inualidę.Nõ ob.l.cũ spõsus.de pub.& in l.1.C.de do.
44 an.nup.Nã†loquũtur, qm̃ verè spõsus donat spõsæ fu-
turæ,& postmodũ tale donatũ ꝯuertit̃ in dotẽ,secus è
qm̃ maritus donat vxori,cũ qua p verba de pñti ꝯ̃xerat
mr̃imoniũ,& donatũ postmodũ ꝯuertit in dotẽ.Nam
tũc nec donatũ,nec ꝯuersio valet,vt clarissimè colligit
ex verbis.d.l.1.ibi,vir futurus,& est de mẽte Cy.& Bar.
d.l.si volũtate,& exp̄sè hoc firmat Soc.ĩ d.l.j.ff.sol.ma.
nu.74.vbi pũctualr̃ ita declarat d.l.1.& sentit Bal.ibi
vult d.legẽ locũ hr̃e, & ꝓcedere in vero spõso de futu-
ro,& idẽ alle.Cy.tenet Bal.in d.l.si voluũtate. in fi.vo.
ibi,& in d.l.1.hoc ꝓcedere, ẽt si ista fierẽt à vero spõ
de futuro,ꝯferẽte tñ illa in tp̃s mr̃monij,de quo est te
in l.ꝙ spõsæ.e.ti.& sentit ẽt Soc.in d.l.1.uu.74.ff.so.ma.
q̃to ergo fortius in casu nr̃o,vbi p̄dicta gesta fuerũt ab
ipso D.Alex.vero marito, & tpe quo erat verũ mr̃imo-
niũ inter ipsũ & D.Sapiẽtiã,ꝓut ẽt obiectio tollit̃ su-
45 simulatione,vt dictũ est supius.Nõ†ob.alia obiectio
qua dicebat̃,talẽ donõnẽ valere tãq̃ factã in remunera-
tionẽ dignitatis & familię ipsi⁹ D.Sapiẽtię.Nã obiectio
posset ꝓcedere,qm̃ fuisset ĩæqualitas & disparitas resp.
ætatis & familiarũ, & sup ista disparitate,et inæqualita-
te fundat̃ obiectio,vt ex p̄sè firmat Bar.in d.l.si volũta-
te,& in d.l.si diuortio.& oẽs alij tenentes illã opi.q̃ q̃
cessat in casu pñti,in quo inter ipsos ꝯiuges nõ erat
sparitas,ex qb.infert̃, ꝙ stãte paritate & æqualitate
cta p̄sumit̃ simulatè,& fictitiè,& ꝯñr oĩa erũt nulla,
inualida:vt aptissimè deductũ fuit supi⁹.Prout ẽt ob-
ctio tollit̃.Nã esto,ꝙ fuisset disparitas & inæqualitas
qa ista celebrata apparẽt post mr̃imoniũ ꝯtctũ p ver.
de pñti,adhuc erũt nulla:qa ẽt isto casu p̄sumit̃ simu-
tio,vt in terĩs firmat Soc. Allegãdo alias decis. in l.1.
so.ma.n.71.& duob.seq.& sẽtit Bal.in d.l.si volũtate.
ca fi.& Frã.de Cur.d.ꝯs.54. col.4.dũ adducit Bal.in
46 si volũtate,& als decis.Nec†istis ob.actualis numera-
pecuniæ,ex quo ẽt illa fuit simulata,& solũ facta ap-
rẽter & demõstratiuè,vt supius dixi.Nõ obst.vltimũ
quo dicebat̃,donõnẽ inter maritũ & vxo.validari &
firmari iuro:nã ẽt Bart.Bal.& pleriq; alij, circa hoc
nuerũt ꝯ̃riũ,& legẽdo & ꝯsulẽdo,vt refert Dec.in c.
202.col.j.& 2.et vlterius hãc opi.tenet et seqt̃ Fran.
Cur.ꝯs.66.Sapiẽter.col.2.et seq. vbi diffusè eã plenè
et licet multi teneãt ꝯ̃riũ,volẽtes ꝙ firmet̃ iuro, etiã
videatur

videat̃ esse magis cōis, vt dicit Dec. in d. ꝯs. 202. col. 2. & 3. Tñ ꝑ nunc posito ꝙ dicta opi. sit magis cōis, iurm̃ nihilo minus nō tollit illā tacitā cōdōnē, s. si ipsa vxor donataria ꝑmoriat̃ marito. Tūc.n. non obstāte iurō, talis donatio ꝑmortua vxore erit nulla & inefficax. Ex† quo iurm̃ hēt illā tacitā ꝯdōnē, ꝗ hēbat ipsa donatio, super qua fuit interpositū, & ad plus nō dēt extēdi; ꝗ extendat̃ virtus ꝓmissionis principalis & iurm̃ isto casu satis opat̃, vt talis donatio, ꝗ aliàs ipso iure erat nulla, firmet̃

48 ꝑ iurm̃, tñ † iurm̃ hēt illā tacitā cōdōnē, nisi vxor donataria ꝑmoriat̃ marito donāti: vt contingit in casu pñti, ita in terminis firmat Bal. ꝯs. mihi 244. donatio cā mortis, col. 1. ver. D. Fede. & ver. ꝑced. vbi hoc mō tollit ꝯsi. Fede. de Sen. quē Fede. seqt̃ Alex. cōsi. 7. nu. 3. & 12. vol. 6. ꝗ volebant ꝑ iurm̃ statim ꝯfirmari. nā f̃m Bal. Istud ē verū: tñ tale iurm̃ hēt dictā tacitā cōdōnē, nisi vxor donataria ꝑmoriat̃, & hāc opi. Bal. refert & seqt̃ Dec. 240. Et diligēter. in fi. vbi allegat decis. ꝓbantes, ꝙ iurm̃ recipit tacitā cōdōnē ꝗ hēt actus sup quo interponit̃ & ꝗ in plus nō extēdit̃, put ēt facit ipse Dec. ꝯs. 305. nu. 6. & cōsi. 151. nu. 7. & huiuscemodi opi. est ēt de mēte Soc. ī

49 l. j. ff. sol. mat. nu. mihi 83. Prout † & secūdo assertū iurm̃ nihil opat̃, ex quo fuit appositū sup ficta, & simulata donatione, & dotis cōstōne. quo casu, nō est in ꝯsideratione, vt dixi superius, cū nō hēat comitē iustitiā, & veritatē, & iudiciū, vt in ꝓprijs terminis nr̃is firmat Soc. d. ꝯs. 65. col. 9. ver. qa tunc iurm̃ nō tenet, vol. 1. & idē facit ipse Soc. cōs. 264. vol. 2. & in terminis nr̃is idē vult in d. l. 1. ff. sol. mat. nu. 98. & col. antep. pe. & col. fi. vbi alle. plures dec. ꝯcludit istud ꝓcedere, nedū qñ est appositū iurm̃ ꝯfirmatorium: vt fuit ī casu nr̃o, sed ēt qñ esset appositum iurm̃ assertiuū: quia iuratū fuisset oīa, & singula esse vera. Nā † ēt hoc nō obstāte poterit opponi exceptio

50 simulationis, & iurm̃ tale nihil obstabit, vt ad plenū ēt istud ꝓsequit̃ Soc. in d. ꝯs. 264. & Mod. reperen. in d. l. nemo pōt, col. 19. ver. quinto q̃rit Bart. & ver. aduerte. & Cor. in d. cōsi. 135. vol. 1. & ꝯs. 121. vol. 2. & bñ faciunt, ꝗ ponit Alex. in d. l. Seius, & Augerius, col. 4. ver. de mā ēt ista, & in d. l. nemo pōt, col. 5. ver. limita singl'r, & ibi Ias.

51 col. 10. ver. bene verū est. Nec † quidē immerito: qm̃ cū tale iurm̃ careat ꝯsensu, dr̃ carere spiritu, vt dicit Bal. ī l.

52 1. col. 2. ver. mō solet dubitari. C. de operis liber. Et † talis exceptio simulationis poterit ꝑpetuō opponi, nō obstāte iurō, cū sit ꝑpetua, vt firmat Soc. in d. l. 1. col. anp. & pen. & Frāc. de Cur. d. ꝯs. 54. col. 4. & pe. & fi. vbi adducunt & decisio. & rōnes, volētes ēt oēs alias clas appositas cēseri fictitias, & simulatas, & in nihilo obstare, vt ad plenū ēt tangit Soc. d. ꝯs. 65. & cōsi. 264. & dixi superius.

53 Et † eo magis ista ꝓcedunt ꝯsiderata ætate, in qua erat ꝯstitutus ipse D. Alex. tpe quo fecit assertas simulatas, & fictitias donationes, & dotis ꝯstōnem, habebat. n. solum ann. 15. vel circa, quo casu virtute statuti Patauini nō poterat tales actus gerere, nec illos iurō vallare & cōfirmare. Quo iure municipali ꝯsiderato, oīa gesta fuerunt, & sunt ipso iure nulla, esto ꝙ iurm̃ fuerit interpositū, & qm̃ tale statutū fuit, & est in viridi obseruantia, & plurics f̃m illud fuit iudicatū, & decisum, nō opus est aliter ingredi discusionē illius articuli, an laici possint statuta facere, & disponere sup iurō: cū. n. ꝑcise seruetur, & secundum illius tenorem fuerit, & sit iudicatū. Talis discussio penitus frustratoria eēt, eo magis cū ius commune, tā canonicum, ꝗ ciuile in casu præsenti idem disponat, vt oculatim, & ex plurib. apertissimè ex superius deductis colligitur, & ostensum est. Par. Pad.

S V M M A R I V M.

1 *In dubio quilibet præsumitur esse sanæ mentis, & non demens nec mente captus.*
2 *Fallit, quando contrarium probaretur.*
3 *Instrm̃ publicum præsumptionē habet pro se de contentis in eo.*
4 *Furor, & mentis insania probantur ex gestis, & sermonibus cōuenientibus fatuis, & mente captis.*
5 *Furor, & dementia ex quibus probentur, & nu. 6.*
7 *Et quid si à consanguineis, & alijs fuit ita reputatus, & tentus.*
8 *Furiosus probatur ex testibus singularibus.*
9 *Dummodo assignent causam & rationem.*
10 *Furiosus, & mente captus non potest alienare, nec vendere.*
11 *Idem est in demente, seu mente capto.*
12 *Furore seu dementia alicuius semel probata, insurgit præsumptio quòd ille perseueret in furore, & dementia.*
13 *In dubio actus gestus à furioso, præsumitur gestus tempore furoris, & non tempore sanæ mentis, licet ille habuerit dilucida interualla,*
14 *Et onus probandi oppositum incumbit alleganti contrarium.*
15 *Idem dicēdum, etiam si actus factus per furiosum, fuisset post furorem ex interuallo, & post longum tempus.*
16 *Idem etiam si probaretur furiosum habuisse dilucida interualla post furorem.*
17 *Faciens breui tempore plures alienationes præsumitur non sanæ mentis, & nu. 18. 19. & seq.*
Testis deponens de his, quæ vidit tempore insaniæ, non probat.
Infans quicquid videt, præsumitur ignorare.
20 *Dictio, & vltra, in quo tempore verificetur.*
21 *Testis factus pubes, an possit reddere testimonium de his, quæ vidit in pupillari ætate, & nu. 22. & 23.*
24 *Argumētum à communiter accidētibus, & à solitis est validū.*
24 *Testis affinis, an, & quando probet, & nu. 26. & seq.*
26 *Affinitas quando, & quo casu consideretur in teste, & alijs seq.*
29 *Testes affines & consanguinei, & domestici admittuntur ad probandum furorem.*
30 *Semifatuus quis dicatur, & nu. 31.*
31 *Semi fatuus an possit contrahere, & disponere de rebus suis.*
32 *Testis varius, & sibiipsi contrarius non probat.*
33 *Relatio non potest referri ad capitulum, quod de per se habet specialem prouisionem.*
34 *Testes inuicem contrarij, & repugnantes, nonr educuntur ad cōcordiam, vt probent.*
35 *Testes, quorum vnus plus altero deponit, vel vnus deponit de vno actu, alter de alio, non dicuntur discordes, si concordāt ad eundem effectum, ad quem sunt inducti, & nu. 36.*
37 *Testes singulares possunt probare identitatem hæresis.*
38 *Testes deponentes de fatuitate, de tot annis citra, bene probant tempus, de quo deponunt.*
39 *Circa dicta testium in maiori summa, an, & quando videatur in esse minor.*
40 *Et quid respectu temporis.*
41 *Testium dicta adiuuanda sunt, & non cauillanda.*
42 *Testium numerus non attenditur, sed ipsorum qualitas, & rationes, & causæ per eos assignatæ.*
43 *Notarijs asserentibus, contrahentem esse sanæ mentis, non datur fides.*
44 *Furiosi, & dementes quandoque prudenter loquuntur, & quandoque faciunt signa prudentiæ, non tamen propterea dicuntur sanæ mentis.*
45 *Testes producti in vno iudicio, fidem faciunt in alio inter easdē personas, & nu. 48.*
46 *Acta in vno iudicio, & quādo, & quo casu, fidē faciunt in alio,*
47 *Attestationes non publicatæ nihil probant.*
48 *Attestationes in vna instantia, an probent in alia, in qua agitur de re diuersa ab illa prima.*
49 *Testes publicati post conclusum in causa, plenè probant.*
50 *Res iudicata non obstat, si agitur super alia re.*
51 *Post rem iudicatam, & sententiam, si recipiuntur testes probantes illius iniustitiam rescinditur sententia.*
52 *Exceptio opposita in primo iudicio, potest opponi in secundo, licet sententia in primo fuerit lata contra ipsum opponentem si primum iudicium tendit ad diuersum effectum, ad quem tendit secundum.*
53 *Sententia in dubio præsumitur lata contra actorem, eo quia non probatum.*
54 *Res iudicata non obstat, quando illud, quod est deductum in primo iudicio per viam exceptionis, deducitur in alio ad alium finem, & effectum.*
55 *Probationes factæ in vna causa, an, & quando faciant fidem in alia causa, inter easdem personas, nu. 56. & seq.*
57 *Acta facta in iudicio plenario, an faciant fidē in alio, & quādo.*
58 *Testes deponentes in vna causa, an, & quando faciant fidem in alia causa, inter easdem personas.*

CONSILIVM LXXXVII.

Ad veritatem præsentis consultationis cōsiderandū erit. Primò qd ius disponat. secundò an tali dispositioni factū adaptetur. quo † ad primùm, certū est, ꝙ in dubio quilibet præsu-

1 mitur

mitur esse sanę mentis,& nō demens,nec mēte captus vt hr̄ in l.nec codicillos.C.de codicil. vbi Bal.& alij hoc expssè tenēt,ponit gl.in ver.ꝯpetēt.in c.fi.ex̄ de suc.ab intesta.& ibi Cano.in cle.j.de homic.& doc. oēs,in l.furiosū.C.q testa.fa.pos.& Cal.in l.qdā in suo,in scđo nota b.ff.đ ꝯd.isti.& ponit Car.ꝯs.56.casus,sup quo.col.2.
2 ver.2.& Ale.ꝯs.87.& seq.vol.2.Prout†ēt psumēdū vr̄ ꝑ instrō publico cōtinēte vēdōnes factas:vt hr̄ in l. cū ꝑcib.vbi Bal.& alij,C.de ꝓb.& in l.quis,vbi ēt Bal.not.C.
3 si qs alte.vel si.tñ†psumptiones ꝑdictę cessant qñ ꝓbaretur ꝯrium:nā talis ꝓbatio furoris vel demētiæ tollit dictas psumptiones.vt hr̄ in d.l.codicillos,& in d.c.fi.& tradunt oēs,in d.l.furiosum,vbi Corn.in 2. notabili,& Ias.nu.4.istud firmāt post alios,& ponit Cardi. in d.ꝯsi. 56.& Soc.ꝯs.52.In casu circa principiū,vol.1.& Ale.d. ꝯs.87.& seq.vol.2.& in infinitis alijs locis cōcord.Licet
4 enim†furor & insania mentis nō videat: tñ ex gestis & sermonib.cōuenientib.fatuis,& mēte captis ista ꝓbantur,vbi hr̄ in d.l.qdā in suo,vbi gl.& scrib. ponūt modos,quib.probant,& est bonus tex.in l.ob q̄ vitia.ff.de ædil.edic.& in l.his q.§.diuus,vbi gl.& doc.no.ff.de tut. & cura.da.ab his,no.ēt gl.& doc. in d.l. nec codicillos, & doc.ī d.l.furiosum,vbi Ias.post alios, nu.4.& ēt hr̄ in l.2.C.de iude.& ponit Ang.& alij scrib.maximè Ale.in l.si cū dotē.§.si maritus.ff.sol.mat.& no.in c.fatuus 96. dist.Cano.maximè Abb.in d.c.fi.& in d.cle.j. de homi. & in c.j.de cleri.egro.li.6.§.si verò,ponit ēt Card.d.cōs. 56.& Bar.in tract.de teste.in rub.q̄ incip.opposita prudētię,& tāgit Ale.ꝯs.54.Ad q̄sitū.& ꝯs.136.Maturè,vol. 2.& ꝯs.87.Viso themate,& ꝯs.seq.vol.2. & ꝯs. 92. Viso, col.4.versi.qnimmo vr̄,vol.5.ponit ēt Soc.d.cōsi.42.& cōs.171.diu ꝑfecto,col.3.in princ.vol.2.& Corn.ꝯs.22.
5 col.pe.& cōsi.261.de duob.col.9.vol.4. In†quib. locis ponunt exēpla & modi,qbus furor & demētia,& mēs nō sana ꝓbatur:vt est, qñ fatua loquit, & qñ more insanorū lapides proijcit,& alios actus gerit minimè prudentib.cōuenientes;vt ēt tāgit Dec.ꝯs. 86. Viso pūcto, col.5.in fi.& Ias.in l.apud Iulianū.§.cōstat,nu.4. & 5.de leg.1.& Corn.in cōsi.73.Visis,col.3.& seq.& cōsi. 319.
6 Vr̄,col.2.vol.1.Et†cōsiderādo sermones ꝓlatos à quodā Iannetto Cossa,in qbus asserebat ꝑ Deū & sanctū, cōsiderādo insuper gesta ꝑ ipsum proijcientē in via lapides more insanorū,ꝙ nudus stabat ī niue,& ꝙ qñq; ligatus vt furiosus tenebat à suis,& alia gesta,de qbus ꝑ testes ꝓductos per ser Dñicū de Couolo,necessariò ꝯcluditur d.q.Iannetū fuisse furiosū vel demētē seu mēte captū: cū ꝑdicti sermones & gesta ꝑ ipsū nō possint ꝯuenire nisi demētib.furiosis seu mēte captis, vt patet
7 in decis.supius deductis.Prout † ēt: qa d. Iannetus fuit habitus,& reputatus & tētus ꝓ furioso seu demente, vel mēte capto à ꝯsanguineis suis, & vicinis eundē cognoscētib.per quē modū ēt probat furor & demētia, vt dicit Bal.in §.Itē furiosi,insti.qb.nō est perm. fa.test. ꝓut refert & sequit Ale. d.ꝯs.54.& ꝯs.139.col.3.ver.deponūt ēt testes,vol.j.& ꝯs.3.& ꝯs.10.Maturè col. 2.vol. 6.vbi adducit a?s decis.id ꝓbantes,ad qđ facit.l.si furioso puberi.in prin.ff.de cura.fur.& q̄ nota.in l. octaui.ff. vñ cogna.& in d.l.tutela.C.de in integ.resti. min.& per Bar.& alios,in l.j.ff.si cert.peta.& ponit Corn.ꝯs.69.Visis,col.pe.ver.itē cōcurrit,vol.1.& Dec.d.ꝯs.86. num.7.
8 Et†ꝓcedūt ꝑdicta,ēt si res singulares essent in dictis eorū,licet in casu pñti plures sint ꝯtestes.Nā cū tractetur de probādo dictū Iannettū fuisse furiosum,sufficiūt testes ēt singulares,vt in simi.dicit Inn.& doct.in c. qualr & qñ,el secūdo,& in c.cū oporteat,ex̄ de accusa.& ad id plura adducit ꝓpriè ĭn terīs nr̄is Ale.d.ꝯs.139.col.3. ver. & si diceret.vol.j.& d.ꝯs.87.in fi & ꝯs.seq. vol. 2.& d.ꝯs.92.col.4.vol.5.& ꝯs.147.Viso themate,col.fi.vol.7.
9 Sufficit†enim,ꝙ testes deponāt & sermonib. & gestis nō cōuenientib.viro prudēti sed furioso vel mentecapto,& singularitas hoc casu minimè obstabit, dūmō ꝙ testis assignet cām & rōnē dicti,sui per q̄ cōsiderato sermone seu actu,de quo deponit, inducat psumptio, ꝙ ille,q ita sermonē ꝓtulit,vel actū gessit,nō fuerit mētis sanæ sed potius in demēti a seu furore: vt dicit Inn. & doct.in c cū cām,de testib.& Bar.in l.q testō.§.fi.ff.de test.& Bal.in l.solā,& ī l.testiū.C.de testib.& in terīs nostris not.Ias.in d.l.furiosum,nu.5.& ibi Cor.col.2.circa fi.ver.pe.& Ale.d.ꝯs.139.col.5.& d.ꝯs.87.col.pen.& ponit Soc.d.ꝯs.42.col.2.vol.1.& Corn.d.ꝯs.319.col. 2.vol. 1.& ꝯs.21.col.1.ver.itē furor,vol.2.& ꝯs.22.col.2.versi.
10 str̄,vol.4.Stāte†itaq; ꝓbōne demētiæ seu furoris d.q. Iānetti infert alia & vera ꝯclō ꝙ alienōnes & vēdōnes ꝑ ipsum factę post furorē & dementiā iudicādę sunt nullę & penitus inualidę, tanq̄ factę à psona carēte intellectu,sensu,& vero ꝯsensu,vt in l.in negocijs ꝯtrhēdi & in l.furiosi,vbi plenè Dec.ff.de reg.iur.& hr̄ in l.nec ignorans.C.de dona.& in l.sanū.C.de trās.& ꝑ Fulg.ꝯs. 80.Quidā ser Vētura,col.2.& ꝑ Ale.d.ꝯs.139.col.3.& vol.j.& ꝯs.54.co.vol.& cōs.87.col.4.ver.idē,vol.2.& ꝯs. seq.& cōsi.3.Breuiter,vol.6.& per oēs scrib.in d.l.furio-
11 sū,vbi Ias.alia adducit,nu.j.Et†licet vt plurimū iura loquāt de furioso,q vr̄ differre à demēte,seu mēte capto: tñ quò ad casum pñtē idē erit in demēte seu mēte capto:vt hr̄ in auth.vt hi.q obli.perhi.res mino. circa medium,ibi,aut furiosum dementē,& in l.furiosi.C.de nup. & bonus tex.in c.j.de cler.ægr.li.6.& ibi Gem.in ver. si verò,& ponit Bar.in d.trac.de teste.in d.rub. opposita prudētiæ,ver.mēte capti,& Ale.d.ꝯs.54.vol.j.& Ias.ī d. l.furiosum.nu.2.& in l.humanitatis, nu.3. C.de imp.& in l.2.§.volūtatē.nu,11.ff.sol.mat.& ponit d.Fab.ī trac. de ꝯct.in 10.q.5.q.prin.vbi prius declarant, in quo illi differāt,& postmodū ꝯcludūt,ꝙ actus gesti ab ipsis seu vno quoq; ipsorū nō valēt:vt ēt de mente capto dicit Bal.cōs.304,donō,vol.2.& Fulg. d. cōs. 80. vbi adducit alia iura ꝓbātia cōclusi.& not.Mod.post gl.in §.pterea insti.quib.nō est perm.face.test.& ēt hr̄ in l.1. in fi.& l. seq.ff.de postulan.& firmat Soc.cōsi.47.Facti narratione, col. 2.nu.10.vol.3.Cor.cōs.22.col.3.vol.4. Vlterius
12 verā†cōclu.est,ꝙ semel ꝓbato furore,seu demētia alicuius,psumit,ꝙ ille pseuerauit in furore seu dementia ita & taľr,ꝙ actus postmodū gest⁹ ab eo psumit gestus tpe furoris & demētiæ ex quo lex psumit furorē & demētiā pseuerare,dūmō ꝙ fuerit ꝑ aliquod tps, vel per aliquot mēses,& nō ꝑ momentū,ita gl.iūcto tex.ī ver. ōnderis,in c.indicas,3.q.9.q̄ ibi sequunt scrib. & est gl. in ver.cōpetem.in fi.in d.c.fi.de suc.ab inte. q̄ ibi sequit Io.And.D.Ant.& Abb.col.fi.& alij scrib.& Cano.in c. cū inter canonicos,ex̄ de elec.& Ale.q plura cumulat d.ꝯs.139.col.3.ver.his psumptis,vol.j.vbi ēt adducit rōnes cōclus.ꝓbātes.& idē facit idē Ale. in d.ꝯs.87.col.2. & cōs.seq.vol.2.& cōs.92.col.4.& 5.vol.5.quod ēt seq. & bñ cōprobat Corn.in d.l.furiosū,post Saly.& alios
13 antiq.ibi col.2.& 3.& Ias.ibi nu.3.Cōcludētes †ī dubio ꝓbato ꝙ prius fuit foriosus,actū videri gestū tpe furoris,nisi furor fuisset momētaneus,ita declarātes Bart.ī l.3.cir.fi.ff.de bon.pos.q̄ īsan.qđ ēt sequit Gemi.& Phi. Frā.in d.c.1.ver.si verò demēs.de cle.ægr.li.6.& Pet.de Anch.q bñ loquit in cle.1.de homi.& ꝯs.5.seqt ēt Soc. d.ꝯs.42.col.2 ver.pterea fortius.& col.3.in prin. vol.1.& idē no.Cor.d.ꝯs.69.col.pe.& ꝯs.73.Visis,co.j vol.j.& ꝯs.21.col.1.& ꝯs.85.a?s cōsului.in prin.vol. 2.& ꝯsi.94. col.j.& ꝯs.216.col.fi.in prin.vol.3.& not.Io.de Imo.in l. q testō.§.nec furiosus.ff.de test.& Are.ī l.2.co.ti.Ex qb. resultat cōis ꝯclu.ꝙ satis fuerit ser Dñico,& cōsortib. reis ꝯuētis, ꝓbasse ꝙ d.q.Iānettus añ dictas alienōnes & vendōnes erat furiosus vel demens.Hoc.n.ꝓbato psūptio firma resultat,ꝙ furor pseuerauerit, ꝯnr̄ ꝙ dictæ vendōnes fuerint factę tpe furoris,seu dementię.
14 Et†iō ipsi de Calapinis actores necesse habebāt ꝓbare, ꝙ tpe dictarū alienōnū d.Iānettus erat sanę mētis, qđ minimè ꝯcludēter factū apparet vt dicet īferi⁹,& ꝯnr̄ succūbere dn̄t,vt pūctuaľr dr̄ Pet.de Anc.ꝯs.5.& in d. cle.j. de hom.asserēs se ita in fcō obtinuisse, & sequit Card.Zab.& est bona dec.Gem.ī c.quis.§.j.col.pen.de vsu.li.6.tāgit ēt Soc.cōs.42.col.2.& col.3.in prin. vol.2.& Ale.in d.cons.139.vol.1.& consi.87.& seq. volu.2.& consi.92.vol.5.vbi affirmat,per eū ita fuisse iudicatum dum assideret Florentiæ,& ꝙ necesse est, ꝙ probetur, ꝙ fuerit sanus mente in illo instanti, in quo ꝯtractus seu
15 venditiones celebrauit.Quæ†cōclō ꝓcedit, ēt si actus fuisset celebratus ꝑ furiosū post furorē ex interuallo, & post

& post lõgũ spacium, ſm Alex. & Cor. in d. l. furiosum.
post Fulg. Pau. de Cast. & Ro. ibi, vt ẽt ipse Alex. tenet d.
ꝯſ. 80. col. 4. ver. ꝯsiderãdũ est igit. vol. 2. & d. ꝯſ. 92. col.
pe. vol. 5. & Pet. de Anch. d. ꝯſ. 5. & sentit ẽt Aret. in d. l.
2. in fi. reprobãtes in hoc dictũ Ang. & Bal. relatum ab
Imo. in d. l. ꝗ testõ. §. nec furiosum. dũ distinguebãt, an
ex interuallo fuisset gestus, an verò post modicũ tpis.
16 Procedit †. n. ꝯclo, si ꝓbaret ꝑ ipsos de Calapinis d. q. Iã
netũ habuisse dilucida interualla post furorẽ, nã adhuc
vẽdõnes factæ ꝑ eũ nõ ꝑsumunt factæ tpe sanæ mẽtis,
& dilucidi interualli, sed potius tpe furoris, nisi aliud si-
gillatim ꝓbet, ita cõcludit Anch. d. cons. 5. & in d. cle. j.
vbi ẽt Car. seqt, & Gem. in d. c. 1. §. si verò, de cleri. ægro.
& Alex. d. cõſ. 139. vol. j. & d. ꝯſ. 87. & seq. vol. 2. & Barb.
cõſ. 59. col. 4. vol. 2. & Ias. in d. l. furiosum. col. 2. circa fi.
asserẽs ita dr̃e intelligi Bar. in d. l. 2. de bo. pos. infan. de-
la. affirmãdo oẽs ita tenere, prout ẽt tenet Pau. de Cas.
in d. l. furiosum, dũ cõsiderat qualitatẽ actus gesti, & ibi
Cor. col. 3. in prin. licet Pau. de Cast. in d. l. ꝗ testõ. §. nec
furiosus. ff. de test. tenuerit ꝯ̃riũ, & nõ bñ, & ẽt Are. ĩ d.
l. 2. e. ti. vt patet ex decis. superius deductis, & ẽt ex his, q̃
ponit Spe. in ti. de prob. §. 1. ver. pone qdã erat furiosus,
quẽ declarat Are. in d. l. 2. & Alex. in d. l. furiosum. Pro-
17 ut † ẽt indubitãter ꝓcedit ꝯclo ꝯsiderando qualitatem
actus gesti ꝑ d. q. Iannettũ, ꝗ paucis annis fecit tot & tã
tas alienõnes bonorũ immobiliũ, de quarũ validitate
in pñti disceptat ꝓfundendo, & dissipãdo ea, & abuten
do illis, & eorũ ꝑtio, respũ quorũ bonorũ & pretij se fa
18 ciebat penitus furiosum, & demẽtẽ. l. his q. §. fi. ff. de tut.
& cura. da. ab his. & in l. j. de cura. fur. Ex † quib. alienatio
nib. nõ põt aliud ꝑsumi, nisi ꝙ tpe ipsarũ Iannetus ꝑdi
ctus nõ habuerit dilucida interualla, & ꝯñr ꝙ tenebat
furore & demẽtia, licet ꝓbaret qñq; ipsũ habuisse dilu
19 cida interualla, de quo inferius dicet. Qualitas †. n. dicto
rũ gestorũ & alienationũ læsiuarũ & enormiter ipsũ
Iannettũ, & eius filios & attinẽtes apte oñdit ipsũ tunc
tpis nõ fuisse sanæ mẽtis, vt firmat Cor. in d. l. furiosũ.
col. 2. in fi. & Ias. ibi, col. 3. nu. 3. ver. intellige nisi, & expſ-
sè tenet Alc. d. cõſ. 139. col. 3. ver. ẽt patet. vol. 1. & 5. ꝯſ.
87. col. 5. ver. plꝰ dñt, & ꝯſ. seq. vol. 2. & d. ꝯſ. 92. col. 5. ver.
ꝙ aũt ꝯ̃ctus. vol. 5. & Dec. d. cõſ. 86. nu. 7. & Soc. cõſ. 42.
col. pe. in fi. & col. fi. & ꝯſ. 73. Cõsilijs nr̃is, col. 5. in fi. vol
1. & Cor. ꝯſ. 69. col. pe. & fi. ver. cõfert ẽt, & ver. nam di-
cit Bar. vol. j. & ẽt d. cõſ. 21. col. pe. ver. ex qualitate. n. &
ver. seq. vol. 2. Circa ſm principale, an superius narratę
dispõni iuris cõcurrat & adaptetur factũ. i. ꝙ Iãnettus
añ dictas alienõnes fuerit furiosus, demẽs, seu mẽte ca-
ptus, vis tota cõsistit in testib. hincinde ꝓductis, & licet
nouis. d. Cõsultor Patauinus, de cuius ꝯsilio ꝓlata est vl
tima sñia, asserat & dicat, ipsũ ser Dñicũ & ꝯsortes nõ
ꝓbare. d. Ianne. fuisse furiosũ añ dictas alienõnes, & ꝙ
ipsi de Calapinis ꝯcludẽter ꝓbãt: tũc tpis eũ fuisse mẽ
tis sanæ, & furorẽ illi supuenisset post dictas vẽdõnes:
tñ rectè ꝯsiderãdo depõnes testiũ hincinde ꝓductorũ
ꝓ veritate invtroq; capite, ꝯ̃riũ ĩ facto esse vr̃, & discur
rendo sigillatim vnũquodq;, ꝯsultor ipse dicit, ꝙ primꝰ
testis, videlicet Dñicus, ꝓductus ab ipso ser Dñico exa-
minatus in anno 1499. deponit, ꝙ ab an. 25. & 26. citra,
d. Ianne. erat fatuus, & sup interrogatorijs Calapinorũ
dicit, ꝙ testis & ætatis ann. 30. & sic vr̃ deponere de his
vidit in ætate infantili, & dũ deponit de fama, vr̃ depo-
nere de eo tpe in quo ipse testis nõ erat natus silr ipse
d. Consultor ꝯsiderat octauũ testẽ d. ser Dñici, ꝗ est Io.
Testa, ꝗ deponere vr̃ de his, q̃ viderat in ætate infantili,
qnq; ann. pariter & decimꝰ testis Blasius Parisij, ſm d.
Cõsultorẽ nõ ꝓbat. Nã deponit de tpe, in quo erat ꝓ-
ximus infantiæ, & certũ est, ꝙ testis deponẽs de his, q̃ vi
dit tpe infantię, nõ ꝓbat: cũ talis ętas penitus ignoret,
qcquid videt l. j. in fi. C. de fal. mone. & firmat Bar. & alij
post gl. in l. testiũ. §. Sabino. ff. de testi. & Are. inst. de test.
§. testes, & Fel. in c. cũ à nobis, col. 3. de ꝑscr. Circa quos
tres testes aduertendũ est, ex quo optimè & ꝯcludẽter
ꝓbãt. d. q. Iãne. fuisse furiosũ, & insanũ, dũ explicãt ser-
mones & actus gestos ꝑ d. q. Iannet. tendẽtes ad furo-
rẽ & demẽtiã, & d. D. Cõsultor nõ rectè ꝯsiderauit tp̃s,
in quo d. q. Iãnettus fecit dictas alienõnes, & vẽdõnes.

Nõ. n. semel vẽdidit vnã rẽ, & vnico tpe, sed pluries &
diuersis tpib. & res plures, vt patet ex instr̃is dictarũ alie
nationũ, & ꝯ̃ctuũ, quorũ aliq apparẽt celebrati de an-
no 1470. die 8. Iulij, & aliq sub d. anno die 13. Martij. Itẽ
aliq apparẽt celebrati sub anno 1480. die pe. Nouem. &
aliqui sub anno 1478. die 13. Martij, & alij apparẽt cele
brati sub an. 1472. die 24. Octob. & alij sub an. 1473. Itẽ
& aliud de an. 1482. die 25. Feb. itẽ & aliud in an. 1477.
die pe. Nouẽb. ꝯñr ꝯsiderato tpe ꝯ̃ctuũ & alienõnũ fa-
ctarũ vltimis & posteriorib. annis magis efficax inducit
ꝓbõ, q̃ in alienõnib. factis priorib. annis, & iõ simpłr ꝯ-
cludere quò ad oẽs alienões, nõ est admittẽdũ, ꝯsidera
ta tpis diuersitate, cũ de vno ad aliud necessariò nõ ĩfe-
rat, vulg. l. Papini. exuli, de min. l. naturałr. §. nihil cõe. ff.
de acq. pos. quo fit: vt testes ꝑdicti deponãt quò ad alie
nões vlt. loco factas de his, q̃ viderũt nõ ĩ ętate ĩfantili,
sed in pubertate, seu ĩ ætate illi ꝓxima, quo casu bñ ꝓ-
bãt. Præterea testis primus, dicit esse ann. 30. quo depo
nit, & asserit se recordari de annis 25. seu 26. de gestis &
sermonib. d. q. Iannetti, ꝗ bñ, & ꝯcludẽter ꝓbat, licet de
ponat de his, q̃ vidit ĩ infantia: vt statim dicet. Prout ẽt:
qa dicẽdo se esse ann. 30. nõ ꝑpea negat maiorẽ ętatẽ, ĩ
qua inest minor. Prout ẽt Io. Testa octauus testis ꝯclu-
dẽtissimè deponit ab annis 40. & citra, d. q. Iãnettũ fuis
se furiosũ & stultũ, & licet ipse testis dicat, ꝙ est ætatis
ann. 45. nõ ꝑpea eius depõ vitiat. Nã nõ simpłr istud di
20 cit, sed addit dictionẽ, & vltra. Quæ † dictio licet rłr veri
ficet in modico tpe, vt ꝑ Bar. & doc. in l. si qs in suo. C.
de inof. test. & ꝑ Mod. in l. cũ furti. ff. de ĩ lit. iuran. tñ ꝑꝑ
dictã dictionẽ, & vltra, põt intelligi, vt ꝯcordet cũ dicto
patris, & cũ alijs testib. & sicut deponat de tpe, quo erat
ꝓximus pubertati, vt dicit Pau. de Cas. ꝯſ. 26. Certũ est,
Cuma. ꝯſ. 91. An ꝓductus in testẽ. Pariter Blasius Parisij
decimus testis optimè deponit de furore & demẽtia d.
Iãnetti de annis 27. Et licet ipse testis dicat, ꝙ est an. 38.
nõ ꝑpea excludit maiorẽ ætatẽ, ĩ qua minor inest. Præ
21 terea †. & circa hoc aduertat, dico ꝙ oẽs dicti tres testes
esto ꝙ deponerẽt de his, q̃ viderũt eo tpe, quo erãt in
ętate infantili, tñ ĩ casu pñti ꝯcludẽter ꝓbãt: licet. n. fue
rit qõ sabbatina. An factus pubes possit testimoniũ fer
re de his, q̃ vidit in pupil. ætate, q̃ tegit gl. & doc. in l. ad
testiũ. §. j. ff. de test. & in l. 3. §. lege Iulia. ff. de testi. & gl. &
doc. ĩ d. c. cũ à nobis, de ꝑscriptio. & in alijs locis, de qb.
ibi ꝑ Fel. col. 3. & ꝑ eũdẽ Fel. in c. fi. de sen. exc. & ꝑ Spe. ĩ
ti. de teste. §. j. col. mihi 10. ver. nunqd factus pubes. & ẽt
22 in locis ĩ. allegãdis, tñ † Bar. in d. l. 3. §. lege Iulia, vr̃ ꝯclu-
dere, ꝙ bñ possit testificari de his, q̃ vidit, postq̃ egressus
ẽ infantiã, & ꝯñr de his q̃ vidit post 7. an. cũ vsq; ad illud
tp̃s infantia duret: vt ꝯcludunt oẽs, in l. si infantis. C. de
iu. delibe. per tex. in l. j. §. sufficit. ff. de admi. tu. & cõclu-
dũt cõiter doc. in l. 1. in prin. ff. de ver. ob. Et à ꝯ̃rio, licet
Bar. vbi s̃. videat ꝯcludere, ꝙ nõ possit deponere de his
q̃ vidit in infantia ꝓut sequit Are. in d. §. testes, & alij, de
qb. in locis s̃. alleg. & per Are. ꝯſ. 102. In cã & qõne. tñ
23 † Io. An. in add. ad Spe. in ti. de teste. §. 1. ver. sed nũqd fa-
ctus pubes, in addi. mag. q̃ inci. ad declõnẽ expſsè vult,
ꝙ pubes bñ, & ꝯcludenter põt deponere ẽt de his, q̃ vi
dit in infantia, & in ætate infantili, si deponit de his, q̃
tunc cadere poterãt in intellectu illorũ, exẽplificãdo si
duo erãt coętanei, & socij in scholis, dũ erãt ann. 5. vel
sex. Nã de hoc bñ, & ꝯcludenter pñt deponere, hãc de-
cis. refert, & seqt Gemi. in c. relatũ 36. dist. col. 1. in fi. vbi
pro d. opi. Io. And. dicit esse tex. in d. c. relatũ. col. 2. ꝯclu
dẽtes, ꝙ pubes põt deponere de his, q̃ vidit in ætate in-
fantili, qñ deponit de eo actu, ꝗ tunc ab eo poterat ꝑci
pi, & rñdẽt ad l. 1. C. de fal. mone. qa ibi erat mã, q̃ facile
nõ poterat ꝑcipi ab impubere, & iõ de ea nõ infert ad
actũ, ꝗ tũc tpis ꝑ eos poterat ꝑcipi; & hoc idẽ firmat Fe
ly. ĩ d. c. cũ à nobis. licet ꝑ d. ꝯsultorẽ alleget ĩ ꝯ̃riũ, col.
4. ver. quod aũt est dictũ, vbi pũctuałr, ita limitat, & de-
clarat dicta Bar. & aliorum vbi s̃. ꝯcludẽtiũ, ꝙ si mã, su
ꝑ qua pubes deponit, erat talis q̃ poterat facile cadere
in sensũ infantis, ꝙ factus maior põt de ea testificari, &
valet eius testimoniũ. ꝑ doc. Io. An. & seq. ꝑallegatã. Per
q̃ istud idẽ & magis aptè tenet, & sequit Alb. de Rosa.
in suo trac. de testib. in Rub. qñ repellunt testes rõne de

fectus ꝑsonæ,col.4.ver.ꝯñr vidẽdũ eſt, vbi ꝯcludit opi.
Io.An.eſſe ſequendã,& nõ Bar.& ꝙ pubes põt depone
re de his,q̃ vidit in infantili ætate,qñ materia,de qua de
ponit,eſt talis;q̃ tunc tp̃is cadit in intellectũ infantis,&
iſtud idẽ vult Alex.ꝯſ.88.qm̃ oẽ datũ,col.mihi 7.vol.5.
ver.nõ ob.ꝙ teſtis iſte,& ver.ſeq.p̃terea ẽt.Materia aũt
pñs,de qua dicti tres teſtes deponũt,ſed ad probãdum
actus,& ſermones ꝓlatos,& factos ꝑ Iannet.q actus,&
ſermones bñ cadũt in intellectũ eorũ,q ſunt an.5.6. &
8.nã ex iſtis actib.& ſermonib. poſtmodũ infert̃ ad fu-
rorẽ,& dementiã, vt ſ.in iure ꝓbatũ eſt, & vt plurimũ
pueri hñt notitiã ſtultorũ, & dementiũ : q̃a ſunt in illa
etate,in quã cõiter ſolẽt ſectari,& inſequi mẽte captos,
24 & furioſos,q bñ innoteſcũt pueris.†Et validũ eſt argm̃
à cõiter accidentib.& à ſolitis,ad plenè no.in l.certi cõ
dict.§.ſi nũmos,ibi,cũ quotidie.ff.ſi cer.pet.in l.ꝙ ſi no-
lit.§.quia aſſidua.ff.de ædil.edi.& in l.neq; natales. C.de
prob.& ꝑ Bal.in l.ꝯuẽticulã.C.de epiſ.& cle.& in l.data
opera.C.qui accuſ.nõ poſ.& ꝑ Ale.in l.vel vniuerſorũ,
in addi.ad Bar.ff.de pig.act.Ex quib.neceſſariò infert̃,ꝙ
p̃dicti tres teſtes cõcludẽter probant,d.Iannetũ tp̃e di-
ctarũ alienationũ,& vẽditionũ,& ante,fuiſſe furioſum
25 & de mẽte.† Dicit ẽt iſte nouiſ.cõſultor,ꝙ ſecũdus te-
ſtis d.ſer Dñici,& ꝯſortũ, q eſt Florianus de Conono,
nõ ꝓbat,ex quo eſt affinis,q nõ dẽt admitti,vt in c.ab-
ſens,il 2.3.q.9.ꝑꝑ ꝙ ẽt reddit̃ ſuſpectus,vt ꝑ Bar. in l.ad-
monẽdi,col.14.ver.venio ad tertiũ.ff.de iureiur. & in l.
aut affinitate.ff.de proc.& ꝑ Alex.cõſ.13.ex his, col.12.
ver,itẽ nõ eſt integer teſtis,vol.j.& cõſ.19.col.6. ver.nõ
eſt integer,vol.4.q̃ dicta in caſu pñti minimè ſunt vera.
26 Nã† d.c.abſens, loquit̃ in cã criminali, in cã verò ciuili
affinis nõ repellit̃ à teſtimonio, vt eſt gl. quã ibi cõiter
ſequũtur ſcrib.in c.accedẽs,el 1.ver.ſubeſſe,vt li.nõ cõ
27 teſt.†Et licet teſtimoniũ affinis rł̃r videatur ſuſpectũ:tñ
iſtud ꝓcedit,qñ affinitas eſt ꝑ lineã aſcendẽtẽ,ſecus aũt
ſi eſſet ꝑ lineã trãſuerſalẽ, ita Ang.ꝯſ.194.viſis ꝓceſſib.
col.2.refert,& ſeq̃t̃ Iaſ.in d.repet. l.admonẽdi. nu.180.
ver.cõfirmo,& fortius,& ver.ſeq.limita ſinglr, tenet ẽt
Cro.in tra.de teſti.nu.121.ver.fallit ſecũdò.& Mod.Bo
28 no.in ſingula.eorũ,nu.133.affinitas repellẽs.Prout†ẽt,
& fortius qñ affinitas eſt diſſoluta morte ex cõiugibus
facientib.affinitatẽ,eo caſu teſtis affinis põt pro affine
teſtificari,nec eſt ſuſpectus,immo in nihilũ diminuitur
fides eius.ita Ang.poſt Guiliel. de Cun. in l.cui eorũ.§.
affinitatis.ff.de poſtulã.& ĩ l.ſed hoc ita. ff.de re iu. poſt
gl.ibi,q̃ ad hoc põderat Alex.& no.Bal.in l.fi.C.de ver.
ſig.& Anc.in c.j.de cõſt.q.14.& Pau.de Caſt. in l.rei iu-
dicatæ.§.fi.ff.ſol.mat.& in ꝯſ.68.ſuper primo dubio,&
pulchrè tãgit Alb.Malet.in trac.de teſti.in prin.& in pri
ma Rub.in fi.col.4.& ſeq.vbi optimè loq̃t̃ aſſerẽs affinẽ
iſto caſu eſſe idoneũ teſtẽ,& idẽ facit Cro.in d.trac. de
teſti.nu.111.ex quib. nõ obſtãte affinitate iã diſſoluta,
dico D.Florianũ eſſe idoneũ teſtẽ,& bene ac ꝯcluden-
ter probare fauorẽ,& dementiã D.Iannetti, añ aliena-
tiones,& vẽdões p̃dictas , vt patet in ſua depoſitione.
29 Eo†magis qm̃ in materia pñti,in qua tractatur de pro
bõne furoris,& demẽtię,teſtes cõſanguinei,affines,do
meſtici,vicini,& ꝯuerſantes cũ furioſo,& demẽte ſunt
magis idonei,q̃ alij,vt dicit Alex.d.cõſ.139.col.10.verſ.
ꝙ aũt teſtes,vol.1.& d.ꝯſ.187. & ſeq.vol.2.& ꝯſ.92.vol.
5.& Cor.cõſ.21.col.2.in litera O,vol.2.Rurſus ipſe dñs
cõſultor dicit,ꝙ teſtis 13.dictorum ſer Dñici, & cõſor
tũ,q eſt Anto. de Pino,non ꝓbat , ex quo ſolum dixit
quõdã Iãnetũ fuiſſe ſemifatuũ ab annis triginta citra,
& ab annis.18.citra fuiſſe ꝑfectè fatuũ,q teſtis vr̃ ꝯ̃triari
alijs teſtib.qui loquũtur de vera fatuitate,tñ rectè cõſi-
derãdo depoſitionẽ dicti teſtis,optimè cõcludit,dũ re-
fert ſermones,& actus prolatos,& geſtos à d. q.Iannet
30 to.Et†licet dicat,ꝙ ab initio fuit ſemifatuus, non ꝑpea
cõcludit,ꝙ erat ſanæ mẽtis.Nã qui ſemifatuus eſt,pru-
dens nõ põt dici , qui.n.hẽt dimidiã partẽ intellectus,
nõ hẽt plenũ intellectũ.l.j.ff.de minor.& ꝯñr,ſi ſemifa-
31 tuus erat,non carebat fatuitate.Prout † ille, qui deficit
in parte,nõ dr̃ hr̃e formã requiſitã,vt ĩ ſi.hr̃ in l.ꝯ̃ct⁹.C.
de fi.inſtr.& in l.Iulianus.§.ſed & ſi qs, & ibi gl.ff.ad ex-
hib.& ꝑ Bar.ꝯſ.202.ſed q̃rit̃,ſi digitus,& bene facit.l.pe.
ĩ fi.C.de his quib.vt indignis. Dũ dr̃, & qñ aliquid deeſt
ad perfectionẽ requiſitã alicuius actus, non poteſt dici
actus perfectus,neq; cõpletus . Nitit̃ ẽt d.cõſultor red-
dere nullã depoſitionẽ Gherardi Iaco. 9.teſtis, tanq̃ ſit
teſtis ſibi ipſi varius,& ꝯ̃rius, in eo,ꝙ dictus teſtis dicit,
ꝙ ab an.28.citra,d.q.Iannettus reputabatur ſtultus,&
ſine intellectu,ꝑ ſigna manifeſtæ dementię,de quib.te-
32 ſtis ipſe deponit.Et† dicit,ꝙ recordat̃ de an.28.& poſt-
modũ interrogatus dicit, ꝙ pñt eſſe anni 20. ꝙ vidit p̃-
dicta,ꝯñr tanq̃ varius,& ſibi ipſi ꝯ̃rius nihil penitus p̃-
bat.l.qui varia.ff.de teſti.l.eos.ff.de falſ. cũ alijs allegatis
ꝑ Alex.in l.1.in prin.ff.de ope.no.nun. Bene aũt cõſide-
rãdo,teſtis p̃dictus nec varius,nec ſibi ꝯ̃rius eſt,nã exa-
minatus apparet ſuꝑ duob.capitulis diuerſis,& ſuper.j.
c.deponit,ꝙ ab an.28.circa,d.Iannettus erat fatuus per
ſigna,q̃ faciebat , &c. & interrogatus ſuꝑ interrogato-
rijs tangentib. dictũ capitulũ,dicit , ꝙ recordat̃ de an.
28.& bene,ſm ꝙ iã depoſuerat. Qui teſtis examinatus
ſuper 2.cap.deponit de fatuitatib.d.q.Iannetti : vt quia
inſequebatur pueros cũ baculo,&c.Et interrogatus de
iſtis actib.dicit,vidiſſe ea iã ann.20. & ſic ſecunda inter-
rogatio eſt ſuper 2. c.nec referenda eſt ad primũ capi-
tulũ,ſuper quo fuit præcisè interrogatus , & ſic cũ de-
ponat de diuerſis actib.fatuitatis , geſtis à d.Iannetto,
33 diuerſis tp̃ibus,non põt dici,nec varius,nec ꝯ̃rius.†Ex
quo ſecunda interrogatio ſolũ referenda eſt ad ſm ca-
pitulum,nõ ad primum,ꝙ de per ſe hẽt ſp̃alẽ prouiſio-
nẽ,vt in ſim.hr̃ in l.doli cl'a.ff.de verb. ob. & in l.vxorẽ.
§.Feliciſſimo,de leg.3.& in l.ſub condõne.ff.de hær.in-
ſti.& ꝑ Bar.in l.talis ſcriptura.§.fi.ver.cauſæ aũt pñt aſſi
gnari,de leg.1.Et ẽt quia ſi talis interrogatio referretur
ad primũ capitulũ,ſequeret̃ correctio eius,ꝙ fuit dictũ
in illo,ꝙ fieri nõ dẽt,vt dicit gl.quã ibi ſequuntur doct.
in c.cupientes.§.ꝙ ſi ꝑ viginti,de elec. lib.6. & Bar.in d.
l.talis ſcriptura.§.fi.ver.ſecundò ſi p̃cedentia, & l.p̃tor.
§.hoc edicto.ff.vi bo.rap.& ꝑ Are.in l.Titia.§.idẽ rñdit.
34 ff.de ver.ob.Dicit†vlterius iſte D.nouiſſimus cõſultor,
ꝙ 11.teſtis,qui eſt Melchior Calia.inſuper,& quartus,
qui eſt Ioan Cappelletus, & ſextus teſtis,qui eſt Io.Cen
dronus,nõ probãt,ex quo ſunt inuicẽ ꝯ̃rij,& repugnã
tes,q nõ dẽnt reduci ad concordiã:vt probẽt,vt no.in
c.cũ tu.extra de teſtib. & ꝑ Alex. in l.ſtipulantẽ.§.j.ff.de
verb.ob.& per doc.in l.2.§.creditum.ff.ſi cer.pet.cũ cõ
cor.Ad ꝙ aduertendũ eſt, ꝙ teſtes p̃dicti nõ ꝯ̃riantur,
neq; repugnãt,licet deponant ab an.25.vel.36.& per di
uerſos actus tendẽtes tñ ad furorẽ.Et aliqui deponant
ab an.28.& aliqui ab an.30.ſatis.n.eſt,ꝙ teſtes iſti cõcor
dant in eundẽ finem,qui eſt,ꝙ d.Iannettus tp̃e contra-
35 ctuũ erat furioſus.Es†licet vn⁹ deponat plus quã alter,
vel vnus de vno actu,& alter de alio , nõ ꝑpea dñr eſſe
diſcordes:vt eſt gl.quã ibi multũ exclamat Bar. in ver.
aſſiſtit,in l.ob carmẽ §.ſi teſtes.ff.de teſti.vbi vult Bar.ꝙ
varietas non reprobat dicta teſtiũ, qñ vnus deponit de
vno tp̃e, & alius de alio,vel vnus deponit plus , & alter
minus,dummodo ꝙ concordent circa eundẽ effectũ,
ad quẽ producebãtur,& ibi Alex.in add. adducit deci.
concor.& idẽ facit Alex.cõſ.5.In cã inquiſitionis, col.
4.ver.& eſt alius teſtis.vol.1.& cõſ.88. qm̃ oẽ datũ. col.
2.& 6.& cõſ.149.Viſo proceſſu,col.2.vol.5.not.ẽt Cor.
36 cõſ.223.In hac conſultatione,col.1.vol.1. Et † facit.ꝙ
vult Aret.cõſ.60.In præſenti conſulta. col. 1. & 2.Soc.
conſ.26.Ex his,col.4. vol.1. vbi concludit , quod teſtes
non dicuntur varij, nec contrarij,licet vnus dicat plus
alero,licet ſit varietas in verbis, dummodo ꝙ ſint con
cordes in effectu rei probandæ, adducit multas deciſi.
vt per eum,qui idẽ vult conſ.94.In cauſa,col.fi.vol.1.&
conſ.229.Primo aſpectu.colum.1.& conſi.244. Conſi
37 derata,col.1.vol.2.Et † facit bona deciſ.Bald.in l.actor
C.de prob.dum vult,quòd ad probandum aliquem hę
reticum,ſufficiũt teſtes, quorum vnus deponit de vno
articulo fidei,& alter de altero.Nã identitas generis, ꝓ
batur per identitatem ſpecierum, ſm Bal.in l. 1.C.qui
nu.tut.& D.Anto.in cap.cum oporteat,de accuſ.Quo
rum teſtium dicta etiam comprobantur ex depoſitio-
ne aliorũ teſtium productorũ per ipſum ſer Domini-
cũ & conſortes apertè deponẽtes de inſania & furore
dicti

dicti.q.Iānetti tpe dictorū ɔ̄ctuū & alienationū,& ēt de cōtinuatione dicti furoris. Prout ēt đponūt aliq testes ꝑducti p ipsos de Calapinis:vt particulariter est videre in ɔſ.& allegationib.excellētiſſimi aduocati dictorū ſer Dñici & ɔſortū.Et†licet aliq ex dictis teſtib.deponāt ſe recordari de fatuitate d.Iānetti de tot annis citra,tñ ɔcludēter ꝑbāt de tpe,de quo ita deponūt, vt dicit Ale. in d.ɔſ.139.& in alijs cōſi.ſ.alleg. & in cōſi. 88 Qm̄ oē, col.6.vol.5.& Cor.d.ɔſ.21.in litera V,vol.2.& ɔſ. 94. in litera,C,vol 3.licet ēt teſtes p̄dicti deponāt de annis 30. & aliq de annis.28.& de annis 27. & de annis 26.& 25. nō ꝑpea dñr varij,quinimmo dñr cōcordare ſaltem in tpe minori,de quo deponūt.Quo tpe ɔſiderato infert̃ ꝑbatū eſſe d.Iānettū tpe dictorū ɔ̄ctū & ēt añ ,fuiſſe fu-
39 rioſū & de mētē,ex quo ī maiori tpe ineſt minor.Et†licet in teſtib.aliqui dubitauerint,an in maiori sūma in-ſit minor,vt per Alex.in l.q quartā,in principio de leg. 1.& cōſ.50.In cā & lite,col.pe.vol.5.&in l.1.§.ſi ſtipulā-
40 ti,vbi ēt.alij ſcrib.tāgunt.ff.đ verb.obl.tñ†reſpū tpis ēt in ipſis teſtib.in maiori ineſt minus,ſi cōcordāt in idētitate illius,& in actu de quo q̄rit̃,vt vr̄ ſentire Bar. in d. l.ob carmen.§.1.de teſti.& Pau.de Liazar.in diſpu. ſua, q̄ refert & ſequit̃ Alex.in d.l.2.col.pe.C.de teſt. & Ang. in l.ex facto.§.itē q̄ro.ff.de vulg.& pup.& ſeq̄t Are.in d. §.ſi ſtipulanti,col.pen.& fi.& diffuſius idē Are.in d.§.ex facto,& cōſ.5.col.1.& 2.& melius cōſ.83. Quia multa, col.4.verſ.venio nūc,& col.pen.& fi.& bñ tāgit Alex.d. cōſi.88.col.2.ver.& ſic vr̄,& col.9.verſi p̄terea ēt, vol.5. vbi adducunt doctr.Bart.in l.cū furti.ff.de in lit.iurā. & in l.fi.§.qui indiuiſam,de legat.2.& alias deciſio.volētes ꝙ ſi duo cōcordant in 28.anno,dñr cōteſtes, licet alij plures concordent in 26.ſeu 25.vt plenè per Aret. in d. §.itē quæro,& per Alex.cōſi.88.col.6.vol. 5. & cōſi.66.
41 Viſa conſultatione,vol.2.Eo†magis quia dicta teſtium ſunt adiuuanda,& nō cauillanda,nec calumniāda,vt facit iſte d.cōſultor,vt dicit Imol.& docto.in d. l.inter ſtipulantē.§.ſi Stichū.ff.de verb.oblig.& Bald. in l.de quibus,col.fi.verſi.ſed quid ſi teſtis.ff.de legi.& Ang. in l.ex militari,in fi.ff.de teſta.mili.& in terminis noſtris ponit Corn.d.cōſ.21.in fi.& ɔſ.280.laborioſa,in litera,N, vol. 4.Ex quibus oībus neceſſario infert̃, p teſtes prædictos plenè fuiſſe ꝑbatum d. Iannettū fuiſſe furioſum & dementem añ dictas alienationes,quo ſtāte p̄ſumitur, ꝑut etiam probatum eſt,ꝙ cōtinuauerit & perſeuerauerit in furore & dementia,pñr ꝙ dictæ alienationes fuerint factæ tpe dicti furoris,& demētiæ, & ſic nulliter,vt ſuperius apertiſſimè iure deductū eſt,qbus minimè obſtant ꝑbationes factæ in ɔ̄riū per ipſos Calapinos, ſup quibus iſte vltimus D.Conſultor vr̄ etiā ſe fundare: tū quia non ſunt concludentes, nec teſtes producti p ipſos probant,ꝙ tpe dictarū alienationū celebratarū dictus q.Iānettus fuerit ſanæ mentis,vt requiritur : tū ēt qa nō aſſignāt cām,nec rōnem cōcludentē p actus exteriores,ꝙ fuerit in ſana mēte:tū ēt qa deponūt ſup negatiua.ſ.ꝙ nō erat furioſus,nec demens, & teſtes d.ſer Dñici ſup affirmatiua: tū ēt qa aliq ex p̄dictis teſtib. nō erant vicini,nec domeſtici,nec ita cōuerſantes cū d. Iānetto,ſicut teſtes ꝑducti p ipſum ſer Dominicū & cō-
42 ſortes.Tū†ēt quia teſtes p̄dicti patiuntur oppoſitiones & plures,quo fit,vt nō numerus teſtiū,ſed ipſorū qualitas,& ſub qua rōne & cā deponant,attēdi dēat , de qb. oīb. plenè & ſigillatim hētur in allegationibus & cōſi. ꝑductis p ipſū ſer Dñicū & cōſortes, & ēt diffusè in d. cōſ.Alex.139.vol.1.& cōſ.87.& ſeq.vol.2.& ɔſi.92.vol.
43 5.Vbi† ēt tāgit,ꝙ depoſitio notariorū ſcribētiū inſtra alienationū,nihil operat̃, ex quo agit̃ de ipſorū oppro-
44 brio,& honore,& hēt̃ ēt p Corn.ɔſi.69.vol.1.Vbi†vult, ꝙ licet q̄nq; dementes loquāt̃ vt prudētes, & q̄nq; faciant aliqua ſigna prudentiæ, nō ꝑpterea deſinunt eſſe furioſi & demētes,prout ēt vult idē Corn.cōſi.73. col. 2.vol.1.vbi tangit , quibus teſtibus ſit magis credendū, ꝑut ipſe vult & not.d.conſi.21. vol. 2. ꝙ ēt ſentit Card. Zabar.d.conſ.56.col.2.ver.ex coniecturis āt.& ver.præced.dicens,ꝙ demens & furioſus q̄nq; apparet prudēs, ex verbis,vel ex aliquo actu,& tñ in veritate eſt ɔ̄riū, vñ eſſo,ꝙ aliqui teſtes ꝑducti per ipſos de Calapinis dicāt, ꝙ dictus q.Ioānettus videbat̃ ipſis ſanæ mētis, nō propterra ſequitur,ꝙ nō fuerit demēs & furioſus , ex quo de furore,& demētia plenè probatū eſt p teſtes ſer Dñici & cōſortū,eo potiſſimè ɔſiderādo dictas alienationes valde læſiuas bonorū,honoris,& facultatis d. Iānetti,& filiorū atq; attinētiū , ex qualitatē quarū neceſſario infert̃ d.Iannettū tpe,quo illas celebrauit , caruiſſe mēte & intellectu,ēt ſi probatū eſſet ipſū q̄nq; habuiſſe dilucidā interualla , vt ſ. in iure apertiſſimè probatū eſt,& de læſione enormi ſecuta,& in futurū ſequēda,ſi tales alienationes tenerent, ſatis aper tiſſimè probatū eſt p teſtes dicti ſer Dñici & cōſortū,ex qb.patet, ꝙ malè fuerit ɔſultū p d.Cōſultorē,tā in facto,q̄ in iure,dum circa p̄dicta ɔ̄riū cōſuluit:vt aptiſſimè circa factū eſt videre ex lec proceſſus,& circa ius ex deciſio. ſuprius deductis,ad quas ipſe nō bñ rñdet,dū dicit, ꝙ furor & demētia d.Iānetti apparet probata poſt dictas alienationes,& nō añ.Itē dū dicit, ꝙ furor & dementia d.Iānetti erat momentanea,& ꝙ hēbat dilucida interualla, & ꝙ p̄ſumit̃ dictos ɔ̄ctus celebraſſe tpe ſanæ mētis & dilucidi īterualli , ex quo in facto & ī iure eſt totū oppoſitū , p doc.Pet.de Anc.ɔſ.5.& in d.cle.j.de homic.cū alijs.ſ. deductis,q̄ nō ſunt cx̃ ꝑpoſitū,vt ipſe ɔſultor dicit. nā bñ pn̄tis caſus ponunt verā deciſionem.Poſtremò ipſe D.Cōſultor fundat ſe in teſtib. aliàs ꝑductis p ipſos de Calapinis in alia cā & iudicio cuiuſdā ſoccidæ,intētato ɔ̄ dictū q Iānettū ī quo ɔ̄ eos ꝑ parte d.Iānetti fuit oppoſita exceptio furoris & demētiæ,qua nō obſt.ipſi de Calapinis ſniā obtinuerunt,quorū teſtiū depoſitiones ēt in pn̄ti cā fidē faciunt,iuxta no.p Bar.in l.2.col. fi.C. de edē.& in l.2.ff.iudi.ſol.col.2.& p Cano.ī c. cām q̄. cx̃ de teſti.& pōnit Bal.cōſ.492.in fin.vol.5.& Ant. de Bu.
45 cōſ.37.Quidā petunt.Cōſideratio†dictarum atteſtatio
46 nū ex pluribꝰ.in pn̄ti iudicio nihil facit.Primo:†qa tales atteſtationes ꝑductæ,ꝑut apparēt ꝑductæ,nullā penitus fidē faciūt.Nō.n.ſunt acta originalia , nec vt exēpla ꝑbare pn̄t.: cū nullā hēant ſubſcriptionē alicuius pſonæ publicæ,iuxta plenè no.p Bar. & alios oēs,in auth.ſi qs in aliquo documēto.C.de edē.p Abb.& alios,in ca. qm̄ ɔ̄,cx̃ de pb.& in c.fi.p Cano.cx̃ de fi.inſtr. & p Bar. & alios,in d.l.admonendi,col.mihi 5.ver. ſed q̄ro qd de
47 exēplo,cū aliis vulg.Scđo† tales atteſtationes nō apparent publicatæ,pñr nihil ꝑbant , vt ipſemet Bart.& alij dicunt,in d.l.2.col.fi.C.de eden.Saly. & Pau. de Caſt.ī l. fi.C.de teſti.ponit Bart.in d.l 2.iud.ſol.& in d.l. 2. vi bono.rapt.& Can.in d.c.qm̄ ɔ̄,& in d.c.cām q.Tertio, ēt ſi ſolēniter eſsēt ꝑductæ & publicatę,adhuc nō dēnt eſſe in aliqua ɔſideratione : tum qa teſtes p̄dicti minimè ꝑbāt ɔcludēter,dictū q. Iannettū fuiſſe ſanæ mētis tpe dictarum alienationum,vt eſt videre ex depōne ipſorū quorū tenorē ſigillatim adducit & reprobat excellētiſſimus aduocatus dictorū ſer Dñici & ɔſortūin ſuis al-
48 leg.& ɔſ.Prout†ēt:qa ſi aliarū atteſtationū ɔſideret̃ effectus,vt pp eas in alia īſtātia ñ poſſent de nouo ꝑduci teſtes,ꝑut cōſiderat Bar.ī d.l.2.ī fi.C. de eden. & in d. l. cum lite mortua,col.penul.verſ.ſed s effectus.ff.iud.ſol. cum ſim.certè iſtud ceſſat: cū agat̃ de re penitus diuer-
49 ſa ab illo iudicio ſoccidę,vt ĩ.dicā.Prout†ēt:quia in pn̄ti iudicio teſtes fuerūt recepti & publicati , & in cā fuit ɔcluſum,quo fit,vt iſti optimè ꝑbent,vt dicit Io. Ant. in c.cauſis,col.fi.& in c.vltra tertiā, col. 4. cx̃ de teſti.& ponit gl.in ver.producere,in cle.2.de teſti.& do.Ant.et alij in c.frernitatis,e.ti.in antiq.& Bar.ī auth.at q ſemel, in fi.C.de proba.& Iaſ.in l.p̄re furioſo,col.4.nu.20.ff.de
50 his qui sūt ſui vel ali.iur.Si†verò ex dicto iudicio ſoccidę ɔſiderat̃ effectus rei iudicatæ, & tūc abſq; dubio nō p̄t obſtare pn̄ti iudicio ɔſiderata diuerſitate rei, q̄ in ipſo deducit̃.l.cū q̄rit̃ cū duab.ll.ſeq.ff.de excep. rei iud.l. ſi mr̄.§.fi.e.ti.plenè p Cano.in c.pen.cx̃ de excep.Bar.& alij in l.edita.C.de edē.in cōbina.ſuis,& in l.naturalr.§. nihil cōe.ff.de acqu.poſſ.hēt̃ in l.fundū.& in l. fundi.ff.
51 de excep.rei iud.cūalijs vul.Prout†ēt tollit̃ obiectio ex dictis Inn.in c.cū Bertoldꝰ,& in c.ūc dilecta , đ re iudic. & de reſcr.cū alijs adductis p Iaſ.in d.l.p̄re furioſo, col. 5.n.22.vbi volūt, ꝙ ſi poſt rē iudicatā.& ſniā producti sūt teſtes & recepti,p quos patet de iniuſtitia ſniæ, talis

ſententia

sniā venit rescindēda, ꝑut ēt exceptio rei iudicatæ minimè obstat ex plurib. plenè deductis in ↄſ. & allegatio
52 nib. ꝓductis ꝑ ipsū ser Dn̄icū & cōsortes. Si †vero cōsideram⁹ dictū iudiciū soccidæ eo respū, q̇ ista exceptio q̄ nō opponit̄ in p̄nti furoris & demētiæ, fuit opposita ī illo iudicio, & nō admissa, adhuc dico, ꝙ nō hēt obstare, ꝑ tex. in l. vēdicantē, cū l. seq. ff. de euictio. & per doc. Bar. cōiter approbatā ꝑ Paul. de Ca. & alios oēs, ibi, in l. ꝗ Romæ. §. duo fratres, in 5. oppo. ff. de ver. obl. vbi cōcludit̄, ꝙ si primū iudiciū tēdit ad diuersū finē & effectū, ad quē tēdit s̄m, vt est in p̄nti casu, exceptio, q̄ fuit opposita in primo, bñ p̄t opponi ī sc̄do, licet sniā ī primo sit lata ꝯ istū opponētē, adducūt ad hoc iura & decisio. vt ꝑ eos, & Ias. ibi, nu. 50. istud cōprobat, rn̄dendo obiectis in ꝯriū, & adducēdo ↄſ. Abb. & Pau. đ Ca. vt ꝑ eū, & idē facit Crot. in d. §. duo fratres. ī 5. oppo. Bar. dū ex ea colligit sextā ↄclōnē, & bñ faciunt, q̄ vult Dec. ↄſ. 99. Viso p̄ucto, dū distinguit, an sit idētitas rei, seu diuer
53 sitas. Prout † ēt: qa in iudicio soccidæ talis exceptio nō fuit reiecta exp̄ssa cā, & in dubio p̄sumendū est, iō istud fuisse, eo qa nō ꝓbata, iuxta tradita per Bar. & alios, in l. Iulianus. ff. de cond. ind. & in d. l. natura fr. §. nihil cōe, ꝙ cōprobat̄ ex dictis Pau. de Cast. ī l. ex morte. C. ad l. Aql. & in l. fi. C. de fi. instr. & ex deductis ꝑ Soc. ↄſ. 19. Prosequēdo, col pe. vol. 1. & cōſ. 264. Visis, col. pe. & fi. vol. 2.
54 Vbi † adducēdo plures decisi. ↄcludit, ꝙ qn̄ illud, ꝙ est deductū ꝑ viā exceptionis in vno iudicio, deducit̄ ī alio iudicio ad aliū finē & effectū, res iudicata in primo nō obstat. Prout tollit̄ ex plurib. alijs talis ↄsideratio exceptionis opposite đductis ī allegationib. & ↄſ. d. ser Dn̄i
55 ci & ↄsortū. Si †verò cōsideram⁹ tales attestationes eo respū, vt fidē faciunt in p̄nti iudicio, ꝑut ↄsiderare vr̄ iste nouissimus ꝯsultor ꝑ decisio. quas adducit. Adhuc dico, ꝙ nō faciūt fidē ex dictis ꝑ Bar. in d. l. 2. ff. vi bono. rapt. §. 1. col. pe. dū rn̄det ad c. veniēs. ex̄ de testi. quē refert & sequit̄ Alex. in d. l. 2. C. de edē. col. pe. dū volūt, ꝙ ꝓbationes in vna cā, faciunt fidē in alia inter easdē ꝑsonas, qn̄ p̄cedēs cā sic se hēt ad sc̄dā, ꝙ sniā lata in vna pareret exceptionē rei iudicatæ in sc̄da, aliàs secus, adducit Ale. iura hoc ꝓbātia, & dicit ita eē tenēdū, licet Ab. in d. c. cām q̄, tenuerit ꝯriū & non bñ; & ita ēt vult ipse Ale. in d. l. 2. §. 1. vi bono. rapt. in add. ad Bar. referentem opi. Placenti. & hoc idē seq̄t̄ Ias. in d. l. 2. C. de eden col. fi. in fi. in 2. limita. ver. 2. qn̄ alia cā nō esset oīno diuersa, sed cā p̄ns est penitus diuersa à dicta cā soccidæ, itē exceptio rei iudicatæ ꝑlatæ in illa nō obstat in ista, ꝑꝑ diuersitatē rerū vt s̄. fuit ↄclusū, ergo apte patet, ꝙ tales
56 ꝓbationes ass̄ertæ, in p̄nti cā nullā fidē faciunt. Et †hoc idē vult Fely. ī d. c. cām q̄, col. 1. ver. declara tertio, vbi expssè tenet reprobādo Abb. illud, ꝙ dicit Alex. in d. l. 2. An p̄cedens cā sic se hēt ad sc̄dā, vt obstet exceptio, &c. & ↄsiderat, an cā sit diuersa. Et an in scundo iudio agat̄ ad eandē finē & effectū, an vero ad diuersū, vt est in p̄n
57 ti casu. Et †magis aperte istud declarat Frāc. de Are. ī d. c. cām q̄, col. pen. ver. itē aduerte, dū considerat, an agat̄ ad eandē rē vel diuersā, & ↄcludit ꝯ Abb. in d. col. pe. ver. ad hāc rōnē, exp̄ssè dicit idē Aret. tenendo ꝯ Abb. ibi, ꝙ doc. Bar. dēt ītelligi, vt acta facta ī vno iudicio, &c. qn̄ agit̄ de ↄsequēdo eodē negocio, vel de cōsequēda eadē re, secus qn̄ in sc̄do ageret̄ ad rē diuersā: vt est ī p̄n
58 ti iudicio, adducit iura & decisi. vt per eū. Quæ † oīa ēt cōprobant̄ ex his, q̄ ponit Mathesil. ī notabilib. suis, col. mihi pe. ver. nota singulare dictū Bar. vbi dicit cōē conclo. esse ꝯ Bar. quatenus Bar. vult, ꝙ testes deponentes in vna cā, faciant fidē in alia inter easdē ꝑsonas, ex quo nō ꝓcedit ita indistinctè, vt ipse Bar. dicit, adducit iura & decisi. vt ꝑ eū. Ex qb. apertissimè patet, tales depositiones ī p̄nti iudicio n̄ eē ī aliqua ↄsideratiōe, & ↄn̄r, ꝙ iste d. ↄsultor vltimus, nō bñ sēsit, nec ↄsuluit in fauorē Calapinorū, & ꝯ ipsū ser Dn̄icū & cōsortes; & ꝙ nō obstāte eius ↄsilio iudicandū erit s̄m iustitiā & veritatē in fauorē d. ser Dn̄ici & cōsortū, ꝑut aliàs fuit bis iudicatū.

SVMMARIVM.

1 *Furor & insania mentis non videtur, tamen ex aliquibus probari possunt, & nu. 3. & seq & nu. 11. & seq.*
Donatio facta à furioso seu mente capto an valeat vel teneat. Et nu. 2. & per totum.
5 *Probatur etiam, si parentes & consanguinei reputabant ipsum insanum & mente captum, & nu. 69.*
6 *Mentecaptus æquiparatur furioso & stulto, & nu. 7.*
8 *Testis dicens contenta in articulis esse vera, an probet, & nu. 9.*
10 *Testes singullares probant dementiā & furorē, & nu. 71. & 72.*
12 *Testis semel approbatus reprobari non potest, & num. 48. & tribus seq.*
13 *Donatio est dilapidatio, & non cadit in hominem sanæ mentis.*
14 *Cautelæ arguunt quandoque dementiam.*
15 *Donatio facta absenti regulariter non valet, & nu. 89. & aliis seq. plenè, & nu. 93. & 94.*
16 *Donatio facta propter benemerita, indiget probatione meritorum, & quando, & quo casu.*
17 *Mente capto ab intestato morienti succedunt proximiores.*
18 *In dubio quisque præsumitur sanæ mentis.*
19 *Instrumentum publicum inducit probationem probatam.*
20 *Testibus deponentibus pro instrumento magis credendum est, quam testibus deponentibus contra instrumentum, & nu. 24.*
21 *Pro notario præsumendum est.*
22 *Testibus deponentibus de sana mente magis credendum est, quā testibus deponentibus de insania, & nu. 23. & 29.*
25 *Testis deponens extra articulum, regulariter non probat.*
26 *Fallit, nisi deponat super interrogatorijs partis aduersæ.*
27 *Testis pro vtraque parte debet veritatem dicere.*
28 *Testibus deponentibus affirmatiuā magis credendum est, quam deponentibus negatiuam.*
30 *Testibus presbyteris datur maior fides, quam laicis.*
31 *Testibus deponentibus in specie, magis credendum est, quam testibus deponentibus in genere.*
32 *Testibus deponentibus verisimiliora, magis credendū quam alijs.*
33 *Verisimiliora dicuntur illa, quæ concordant cum iure communi.*
34 *Subscriptio alicuius inducit scientiam subscribentis, & nu. 36.*
Idem in eo qui apponit sigillum.
35 *Pro decreto, & auctoritate interposita præsumendum est, quousque contrarium probetur.*
37 *Grossolanus homo quis dicatur.*
38 *Furiosus, & mente captus procedunt à pari.*
Fatuus, & mente captus recipiens iudicium rei, non ita subtiliter vt alij, non æquiparatur furioso, nec verè mentecapto.
39 *Rudis, & obtusi ingenij ac grossolanus potest testari.*
40 *Fatuus habens curatorem, an possit testari.*
Matrimonium, an possit contrahi à mente capto non carante omnimodo intellectu.
51 *In testante non requiritur perfectus sensus, sufficit enim, quod sit sanus, & quod non sit omnimodo à mente alienatus.*
Licet quis patiatur in aliquibus defectum cerebri, tamen testari potest, cum nullus viuat sine aliqua particula dementiæ.
42 *Masculus in 14. fæmina vero in 12. testari potest.*
43 *Statutū disponens minorem. 25. an testari non posse, validum est.*
44 *Donatio facta nepoti ex fratre maturè dicitur facta, & non à mente capto, cum bona proueniant, & conseruentur in familia quod sapientissimi est.*
45 *Donans, & reseruans sibi vsumfructum, nō propterea arguitur mente captus, nec furiosus.*
46 *Donationis simplex actus nō arguit fatuitatem, & numero. 3.*
47 *Donatio obseruata per plures an. ita de facili non dēt retractari.*
48 *In dubio iudicandum est in fauorem reorum.*
49 *Etiam si probationes actoris excederent in aliquo ꝓbationes rei.*
50 *In dubio interpretatio facienda est, vt donatio facta censeatur, & iudicetur valida.*
51 *Præsumptio validitatis actus, superat oēs alias præsumptiones.*
52 *Probationes omnes sunt arbitrariæ.*
53 *Dementia seu furor non probatur ex depositione, & ratione generali, & alijs seq. & nu. 63.*
54 *Probatio furoris, & dementiæ difficilis est.*
55 *Capitula ad probandum furorem, & dementiam quid debeant continere, vt concludant.*
56 *Testes dicentes contenta in articulis factis super probatione dementiæ, & furoris esse vera, non probant, & bene, nu. 58.*
57 *Furor per solum visum non probatur.*
59 *Testis deponens super demētia, & furore debet specificè deponere de actibus & verbis exterioribus furiosi, & dementis.*
60 *Dementia non probatur ex eo, ꝙ quis facit se vocari dementem.*
61 *Testis dictum generale restringitur per rationem specialem additam à teste.*

Fratres

62 Fratres viuentes in communi possunt committere vni ipsorum administrationem, esto quòd alij sint sapientissimi.
63 Verba iocosè prolata non probant furorem, nec dementiam.
64 Furor, & dementia non probatur ex eo solo, quòd quis non cępit vxorem.
65 Item non probatur ex eo solo, quòd quis non confitetur peccata, vel non audit missam.
66 Idem non arguitur ex eo, quoniam quis ignorat orationem dominicam, seu angelicam salutationem.
68 Testis deponens aliquem proijcere lapides per viam, an ex hoc solo probetur illum furiosum, vel mente captum.
70 Furor & dementia, an probetur ex eo, ꝙ illi datus est curator.
74 Testes deponentes per eundem præmeditatum, & compositum sermonem non probant.
75 Testes deponentes impossibilia non probant.
76 Testes deponentes de his, quæ viderunt in infantia, non probāt. Infans ignorat quicquid videt.
77 Impuberes non admittuntur ad testimonium.
78 Aetas rusticorum qualiter probetur.
79 Contra testes non deponentes verosimilia iura insurgunt.
80 Et suspecti propterea redduntur.
81 Falsitatis suspitio an habeatur pro veritate.
82 Testis suspectus in vno, redditur suspectus in omnibus.
83 Testibus prædictis iudex non debet adhibere fidem.
88 Testis singularis non probat.
90 Notarius potest stipulari pro donatario absente.
91 Et quando videatur ita stipulari, vel ne.
92 Notarius stipulans pro absente vnam donationem, non videtur stipulari aliam. Declaratio consi. Corn. & Deci.
94 Qui vult consequens, velle vr̃ necessarium antecedens ad illud.
95 Donatio facta absenti, retento vsufructus valida est.
96 Donatio facta absenti cum constituto, operatur translationem dominij.
97 Idem valida est, si fuit notificata absenti, & recipit possessionem rei donatæ.
98 Donatio facta absenti præsentib. quinque testib. saltem valet in vim fideicommissi, & vt vltima voluntas.
99 Donatio facta propter benemerita, illis specificatis, valet, licet aliter non probentur.
100 Valet etiam, quando fit eo modo inter personas non prohibitas.
101 Vlterius etiam valet, quando vltra dictam clausulam donator dixit, se dare purè, liberè, & simpliciter.
Tunc enim assertio meritorum in genere non habet alterare dictam donationem liberè, & purè factam.

CONSILIVM LXXXVIII.

Viso processu cāæ vertentis corā spectabili D. Vica
rio Fosdenoui inter Petrū Bapt. & Iac. fratres
actores ex vna, & Henricū q. Ant. & D. Diamātem eius
matrē reos cōuentos ex altera, & sup bonis olim Io. q.
Henrici Philippi de Guichano. Visis ēt dubijs inde elici
tis, & oīb. rectè pēsatis, qm̃ cōsultus sum ꝓ veritate tm̃,
omisso multiloqo, ex quo veritas in paucis cōsistit, sub
stantiaľr loquar, qd sup dicta cā, & difficultatib. inde in
surgentib. sentiā. Et qm̃ tota difficultas pñtis causæ cō-
sistit, an dictus q. Io. Henrici esset mēte captus. Ita ꝙ do
natio ab eo facta in ꝑsonam. d. D. Diamātis, & Henrici
minoris, nō valuerit, an vero d. donatio fuerit, & sit va-
lida, iccirco sup hoc instandū potissimè erit. & prima
facie dicēdū vr̃, dictā donationē fuisse, & esse nullā tāq̃
1 factā à D. Io. mēte capto. Licet †.n. furor, & insania mē
tis nō videať, attn̄ ex gestis, & sermonib. cōuenietib. fa-
tuis, & mente captis ꝓbať, vt hr̃ in l. qdā in suo. ff. de ɔd.
inst. & ibi gl. & scrib. & est bonus tex. in l. ob q̃ vitia. ff. de
ædil. edi. & in l. is q. §. diuus, vbi gl. & Doc. ff. de tu. & cu.
dat. ab his, & no. gl. & Doc. ĩ l. nec codicillos. C. de codi.
& in l. furiosum. C. q test. facere pos. & in l. 2. C. de iude.
2 cū alijs cōcor. Sed † ex ꝓcessatis ɔstare vr̃. d. olim. Io. fuis
se mēte captū, ɔñr donatio ab ipso facta iudicanda erit
nulla, vt in l. in negocijs ɔ̃hendis, & in l. furiosi, vbi ple-
nè Deci. ff. de reg. iur. & in l. nec ignorans. C. de dona. &
in l. sanū C. de transf. & ꝑ Fulg. ɔs. 80. quidā ser Ventura,
col. [illegible] lex. loquentē propriè in terĩs nostris, cons.
140. vol. 1. & cōs. 85. Viso themate. & cōs. seq. 86. visis du
bitationib. vol. 3. & cōs. 3. breuiter. vol. 6. & ꝙ istud ꝓba
tū sit, satis vr̃ ostendi ex positionib. & articul. ꝓductis ꝑ
ipsos actores. Nam in 15. c. dr̃, ꝙ d. q. Io. ab eius pueritia
vsq; ad eius mortē fuit & erat mēte cap. & ꝙ per vicos
& vias more stultorū & mentecap. ibat deridēdo, & ita
3 loquebať, † ꝙ capitulū testes infrascripti ꝓducti ab ipsis
auctorib. dicūt esse verū, per quē modū ꝓbari vr̃ ꝙ qs
sit mētecaptus, vt no. in d. l. ob q̃ vitia. ibi, ꝑ vicos more
insanorū, & ꝑ gl. in ver. in sermonib. in d. l. is cui. §. diu⁹,
& no. Ang. in l. si cū dotē. §. maritus. ff. sol. mat. & hr̃ ĩ c.
fatuus. in prin. 96. dist. & ꝑ Ale. ɔs. 54. Ad q̃situ, vol. 1. &
ꝑ Bar. in tract. de teste. in rub. inci. opposita prudētiæ, &
ꝑ Alex. in alijs ɔs. s̃. alleg. & ꝑ Soc. ɔs. 171. Diu profecto.
col. 3. in prin. vol. 2. & ꝑ Cor. cōs. 12. col. pe. vol. 4. & per
Ang. in §. si qs. in auth. vt cū de appel. cogn. Præterea In
eo. c. dr̃, ꝙ si qs interrogabat d. Io. nō rñdebat ad ꝓpo-
sitū, & ꝙ cōtinue hēbat sermones & gestus mente ca-
ptorū, & nesciebat exprimere, ꝙ volebat, & ꝙ non hē-
4 bat memoriā ordinatā. Ex † qb. ēt vr̃ ꝓbari, ꝙ esset mē-
tecaptus, vt hr̃ in c. 1. §. si verò. de elec. lib. 6. & ꝑ Gem. in
c. si filij. de her. li. 6. & in c. 1. §. si verò, in princ. de cle. ęgr.
& ponit Ias. in d. l. furiosum, col. 3. & scrib. oēs, in d. §. si
maritus, gl. & alij, in d. l. nec codicillos. & ꝑ Ale. d. ɔs. 54.
& ɔs. 140. Maturè, vol 1. tāgit Dec. ɔs. 86. Viso puncto,
col. 5. in fi. Præterea in codē, c. & art. & c. seq. 16. dr̃, ꝙ sꝑ
fuit habitus & reputatus ꝓ tali, & de pñti hr̃, teneť, & re
putať, & ꝙ parentes sui & cōsanguinei sꝑ & continuè
reputauerūt, & tenuerūt ipsum Ioannē ꝓ mētecapto,
5 stulto, & fatuo. † Per quē modū ēt probať, ꝙ erat men-
te captus, vt dicit Bal. in §. itē furiosi. institu. quib. nō est
ꝑmiss. face. testa. & refert & seqť Ale. in d. ɔs. 54. & d. cōs.
140. & facit tex. in l. si furioso puberi. in prin. ff. de cura.
fur. iunctis ēt no. in l. octaui. ff. vñ cogn. & in l. de tutela.
C. de in integ. rest. min. & ꝑ Bar. & alios, in l. 1. ff. si cer. pe
ta. & ꝑ Ale. ɔs. 92. Viso, col. 3. ver. p̃terea, vol. 5. & ɔs. 3. &
6 cōs. 10. Maturè, col. 2. vol. 6. Et † licet vt plurimū dictæ
dec. & iura loquanť de actib. gestis à furioso & stulto, tn̄
locū hn̄t ēt in gestis & dictis à mentecapto; vt ꝑ Fulg.
in d. ɔs. 80. dicentē, istud colligi in l. si furiosi. C. de nup.
& in l. humanitatis. C. de impub. iuncta. l. fi. §. 1. C. de cu-
ra fur. & sentit gl. fi. in d. l. humanitatis. & gl. in §. p̃terea.
insti. quib. nō est ꝑmiss face. test. & ibi scrib. & no. in l. j.
7 in fi. & l. seq. ff. de postu. Et † ꝙ idē sit iudicandū de men
tecapto. sicut dr̃ de furioso tenet Soc. ɔs. 47. facti narra
tione, col. 2. vol. 3. vbi allegat alias deci. & rōnes hoc ꝓ-
bantes, & sequiť Alex. d. ɔs. 54. vol. 1. & ēt in alijs ɔs. s̃. ad
ductis, & idē tenet Cor. ɔs. 22. visis nonnullis attestatio-
nib. col. 3. vol. 4. & ꝙ p̃dicta oīa ꝑ testes ꝓductos ab ip-
sis actorib. sint verificata, satis vr̃ apparere ex depositio
ne Baldassini testis ꝓducti, q examinatus sup 15. c. dicit
cōtēta in illo vera esse, interrogatus de cā scię, rñdit, qa
cognouit d. Ioannetū ab infantia vsq; ad eius mortē ꝓ
insano, stulto, & fatuo, & carente oĩ rōne, & nō hñte
purū intellectū, qa hoc demōstrabat in sermone & in
gestu, & clari⁹ idē vr̃ firmare, dū rñdet interrogatorijs
8 ꝓductis ꝑ ipsos reos cōuentos. Istud † idē deponit La
zarus alius testis ꝓductus, & Iacob. q eisdē ferè verbis
deponere vñr, asserēdo cōtenta in articulis esse vera, ꝑ
quā relationē, & approbationē induci vr̃ vera ꝓbatio,
vt no. Bar. in l. Labeo. col. fi. ver. qualiter deponet. & ver
9 si. sed quid dicet testis. ff. de supell. leg. Et † tali n. relatio-
ne oīa vñr specificata ĩ terĩo referēte, vt de testib. dicit
Bal. in l. si defensor. §. q interrogatus, in fi. ff. de interrog.
act. & Rom. in l. Celsus, in fi. ff. de vsucap. cū alijs addu-
ctis ꝑ scribētes in auth. si qs in aliquo documēto. C. de
eden. & rōnes ac cāæ sciētiæ adductę per ipsos testes, sa
tis vñr cōcludentes, vt patet ex his, quæ superius addu-
10 cta sunt. Nec † dicatur ꝙ dicti testes vñr singulares, ex
quo nō deponūt de eisdē gestis, nec eodē tꝑe, & sic nō
vñr ꝓbare. Nā ad ꝓbandū furorē & dementiā sufficiūt
testes singulares: vt dicit Ale. in d. ɔs. 140. col. 2. vol. 1. &
in d. ɔs. 92. Viso, col. 4. vol. 5. & ɔs. 147 Viso themate, col.
11 fi. vol. 7. Prout † ēt probatū vr̃ ipsum Ioannē fuisse mē-
te captū ex depositione Angelotti Beuilaqua, q exami
natus sup, 17. c. deponit, ꝙ d. q. Ioānes nunq̃ cępit vxo
rē, & ꝙ Henricus pater d. Ioānis, cū nuptui tradidisset
Catonā eius filiā Siluestro de Sarzanello d. Ioānes erat
iratus, & nolebat comedere, dicendo, *hanno maritata la
Catona à Sarzanello, me la potean ben dare à mi*, & in hoc vr̃
habere

habere cõtestē Iacobū Remigij. Ex qb. verbis satis vř ꝓ
batū, Io. fuisse mente captū. Accedit ēt depositio p̄sby-
teri Ant. q dicit D. Ioannē fuisse hominē rudē, & ꝙ ne-
sciebat Př nř, nec Aue Maria. Quib. oīb. cõsideratis vř
satis cõstare, D. Io. fuisse mētecaptū; & ꝯñr donõnem
ab ipso factā nõ valuisse, & eo potissimè, qm̃ Lazarus &
Iacob. testes ꝓducti p ipsos actores vñr fuisse approba-
ti p ipsos reos cõuentos, q dictos testes reproduxerūt
12 ad ꝓbandū eorū iura repulsatoria. Quo † fit, vt eorū di-
ctis sit standū, cū semel approbati reprobari nõ possīt,
vt dicit tex. in l. si qs testib. C. de testi. & ponit Bar. ī l. Lu
ci⁹, in fi. ff. de fideiuss. & plenè p Ias. in l. admonēdi, ff. de
13 iureiu. col. 46. ver. facit opt. Quorū † testium dicta ēt cõ
probant ex actu gesto p ipsum Ioānem, q donauit oīa
sua bona, q donõ est dilapidatio q̃dā, nec vř cadere in
hoīē sanę mētis, vt in l. cū de indebito. ff. de ꝓb. & in l. si
cū aurū. ff. de sol. & in terīs vř deci. Ale. in d. ꝯs. 85. & 86.
vol. 2. & seqť Soc. ꝯs. 75. Cõsilijs nřis, col. 5. in fi. vol. 1. &
ꝯs. 42. col. fi. in prin. & in ver. 2. eo. vol. & p Cor. cõs. 69.
col. antep. in litera, C, & in lřa, R, vol. 1. & faciunt q po-
14 nit Dec. d. ꝯs. 86. in fi. Quæ † ēt suadent attētis ꝯdõnib. &
cautelis appositis p ipsum Io. in d. donõne, q arguunt
dementiā, & nõ sanā mentē ipsius, vt in s. vř dicere So-
ci. d. ꝯs. 171. col. fi. & cõs. 215. visa prædicta facti cõtin-
gentia, col. 3. vol. 2. & cõs. 98. nu. 6. & 7. vol. 2. & ponunt
15 scrib. in d. l. furiosum. † Secūdo principaliter dicta do-
natio vř nõ posse subsistere, ex quo apparet facta p ip-
sum q. Ioannē, D. Hērico, & Diamanti, q erant penitus
absentes, nec aliqs ꝓ ipsis recepit, aut stipulatus fuit di-
ctā donõnē, quo fit, vt talr facta nõ valeat, nec teneat, p
tex. vbi Bar. & oēs hoc firmāt, in l. absenti. ff. de don. cū
alijs adductis p Corn. cõs. 129. De plurib. col. 4. in fi. vol.
3. & cõs. 159. In hac cõsul. col. 2. & cõs. 254. Licet videať
vol. 3. vbi refert Rom. cõs. suo tenentē ꝯriū, & illū im-
pugnat seq. opi. Bar. & cõem, in d. l. absenti; ꝙ eā sequiť
Bal. in l. illud. C. de sacros. eccl. col. 5. ver. 2. qrit, & Pau. de
Cast. in d. l. absenti in summario, & ī lect. & scrib. oēs, in
16 l. 2. de leg. 1. Tertio principalr d. donatio vř nõ subsiste
re, qm̃ apparet facta p ipsum q. Io. ꝓ benemerita, quæ
recepit ab ipsa D. Diamante, & Henrico, quo casu meri
ta veniebant ꝓbanda per dictā Diamantē, & Henricū,
donõris, prout est doc. Bar & aliorū scrib. in l. hoc iure
ff. de verb. obl. & hř in l. 2. C. de iur. emphy. & per scrib.
oēs, in l. si donõne. C. de col. cū alijs addu. p Ale. cõs. 55.
Cõsideratis verbis, col. 2. ver. nec obstat. vol. 1. vbi dicit,
merita dře probari aliter, q per cõfessionē donantis, p
l. si forte. vbi Bar. ff. de cast. pecu. & ponit Fran. de Cur.
cõs. 68. Circa hoc vř, col. 1. & ponunt Doct. in l. Aglius
ff. de don. & Pau. de Ca. cõs. 103. Auus circa bona Vber
ti. col. 6. & Alex. cõs. 101. Visis instru. col. 5. vol. 1. & ple-
nius p Soc. cõs. 295. In cā ꝯ filios, col. 2. vol. 2. & qa me-
rita asserta per D. Io. p q̃ quæ facta fuit d. donatio, nõ ap
parent probata, cõcludendū sequiť, donationē ipsam
17 videri nõ subsistere. Cū † itaq; d. donatio rõnib. & cau-
sis p̄dictis videať nulla, & non posse de iure sustineri, di-
cendū sequiť, ipsos actores tanq̃ proximiores in gradu
dře succedere d. q. Io. mēte capto ab ītestato mortuo,
cuius bona pertinere dñt ad ipsos actores tanq̃ proxi-
miores, vt in hac plenè in facto ꝓbasse vñr ipsorū intē-
tionē, & in iure ꝓ ipsis actorib. vř vera cõclusio tradita
p tex. in §. reliquū. in auth. de hær. ab intest. ven. col. 8. &
hř in auth. itaq;. C. cõia de suc. & ī auth. post fratres, fra
trumq; filios. C. de legi. hær cū alijs addu. per Nico. de
Vbal. in tract. de suc. ab intest. car. 13. & 14. & ēt per Mat
thes. & Ang. de Are. in eorū tract. de suc. ab intest. in 3.
prin. art. in quo tractāt de successione trāsuersaliū. Istis
tñ nõ obst. rectè & diligenter oīb. cõsideratis ꝯrium in
casu p̄nti de iure arbitror, videlicet, ꝙ nõ sit sufficiēter
probatū D. Io. fuisse mentecaptū, nec talem, qn potue
18 rit dictā donationē facere. Ad † ꝙ tenendū moueor, &
primo. Certū est, ꝙ in dubio ex iuris dispõne quilibet
p̄sumitur esse sanæ mentis, & nõ mente captus, vt hř in
d. l. nec codicillos, vbi Bal. & alij hoc exp̄sse tenēt, & no.
gl. & scrib. in ver. cõpotem, in ca. fi. eẋ de suc. ab intest.
& tenēt Cano. in cle. 1. de hom. & Doct. oēs, in d. l. furio-
sum. & Bal. in d. l. quidā in suo, in 2. not. & Card. cõs. 56.
Casus, super quo. col. 2. ver. 2. & p Soc. cõs. 42. In casu re
stitutionis. col. 1. & per Alex. d. cõs. 85. & 86. vol. 2. & per
Corn. cõs. 219. Licet videať, col. pen. vol. 1. quæ præsum
ptio attendi dēt, nisi ꝯ eam sit facta probatio, vt no. in
19 locis præall. Secundò † intentio ipsorū conuentorū vř
fundari ex instr. publico cõfecto super d. donatione, p
quo p̄sumendū est, & illi standū, nisi in ꝯriū aliud pro-
bet, vt hř in l. cum p̄cib. vbi Bal. & alij. C. de prob. & in l.
q̃uis, vbi Bal. C. si qs alte. vel sibi insurgit. n. ex d. instr.
batio ꝓbata, vt dicit Bal. in l. Imperator. ff. de sta. hō.
20 de † stante d. probatione iuris, stante ēt d. instru. pub
co, magis credendū est testib. deponētib. pro instřo d
nationis, q testib. deponētib. ꝯ instřm de insania & m
tis captione, vt in terīs nostris dicit Corn. d. cons. 219.
col. fi. vol. 1. & Car. d. cõs. 56. & per Corn. cõs. 91. In ca
sa vertente, col. fi. & pe. vol. 4. & per Soc. d. cõs. 42. col.
21 vol. 1. In † quib. locis dicunt, p notario esse p̄sumendū,
iuxt. no. in c. ad audiētiā. de p̄scr. & in l. diuus. ff. de cust.
reo. & in c. cū parati. de appell. & in c. qm̃ contra, de p
22 ba. Et † ēt quia magis est credendū testib. deponentib. de
23 sana mente, q deponētib. de insania. † Ex quo primis a
sistit ius cõe, cū quo cõcordant, & iō dicunt præferri
alijs, qui iuri cõi aduersant, vt not. & dicunt Doct. in lo
cis s. addu. & vult. Inn. & Abb. col. 4. in c. auditis, de p̄sc.
& in c. cū oporteat, col. fi. ff. de accu. & Bal. in l. ob car-
men. de testi. prout idē vult Pet. de Anch. cõs. 254. In q-
stione p̄sbyteri, circa fi. & cõs. 189. Trib. de causis, col. fi.
& in terīs nostris tenet Soc. d. cõs. 42. vol. 1. & Card. d.
cõs. 56. & ponit ēt Corn. cõs. 261. De duob. principali-
24 ter. col. 9. ver. p̄terea qn̄ sunt testes, vol. 4. Faciūt † ēt no.
per Sal. & alios, in l. in exercēdis. C. de fid. instr. & plen
per Fely. & alios, in c. cū Io. heremix. ẋ de fid. instr. Nec
25 dicatur, † ꝙ testes producti per ipsos reos cõuentos ad
probandū iura repulsatoria, nõ faciunt fidē, cum de sa
na mēte D. Io. videanť deponere extra articulū, s̄m do-
cto. Bar. & scrib. in l. si duo, §. idē Iulia. ff de iureiu. & per
Ang. ꝯs. 169. Super puncto, col. fi. & Alex. ꝯs. 25. Viso in
26 str. col. 2. vol. 2. Nā † cessat obiectio, eo qm̃ dicti testes p̄
dicta deponunt interrogati sup interrogatorijs ipsorū
actorū, quo casu bene probant, vt per Bal. in l. 2. col. 1.
27 C. de ed. & per Can. in c. per tuas, extra de testi. † Itē q̃a
testis ꝓ vtraq; parte veritatē dicere dēt, vt no. in c. fra-
terni. cū si. extra de testi. & quia talis ꝓbatio fuit rece-
pta, iō valere debet, vt plenè tradit Ias. ī l. patre furioso,
28 ff. de his qui sunt sui vel alie. iu. Minus † ēt obstat, si dicať
magis esse credendū testib. ipsorū actorum deponen-
tib. affirmatiuam, q testib. ipsorum conuentorum de-
ponentib. negatiuam, vt in terīs nostris voluit Alex. d.
cõs. 85. col. 6. & cons. 86. vol. 2. & d. cõs. 147. col. 5. ver. p̄-
terea, vol. 7. & consi. 92. Et oportunè, col. 4. vol. 5. Nam
29 procederet † obiectio, qn̄ testes actorum formiter &
cõcludenter probarent, Io. fuisse mente captum, & qm̃
dicti testes essent omni exceptione maiores, & in casu
p̄nti, vt j. plenius diceť & in cõs. præal. Ale. alia cõcurre
bāt ꝓ parte volentiū probare dementiā, quæ nõ vigēt
in casu p̄nti, item in isto casu ꝓ parte reorum q̃plura
alia concurrunt, quę p̄ualere dēnt, vt inferius dicetur.
vnde testes ipsorū reorum cõcordantiū cū p̄sumptio-
ne iuris, & cū tenore dicti instři, p̄ferri dēnt, vt fuit di-
ctum s. s̄m Corn. d. cõs. 219. col. pe. vol. 1. & per dec. §. al
30 legatas. Itē † quia pro parte ipsorum cõuentorū sunt
plures presbyteri, qui præferuntur laycis, vt no. in c. cle.
31 81. dist. Et † etiam quia testes ipsorū actorū deponunt
in genere, vt j. dicetur, quib. præferri dñt testes depon
tes in specie, vt dicit Alex. cõs. 148. Excellētissime Dñe
32 col. 1. vol. 2. Et † quia deponūt verosimiliora, p̄ferend
sunt, l. ob carmen. §. fi. ff. de testi. c. licèt causam, de ꝓb. &
33 p̄terea, de testi. Et † verosimiliora dñr, quæ cõcordant
cum iure cõi, vt dicit Inn. in c. auditis, de præscr. cum si.
34 Tertio † intētio ipsorū reorū cõprobatur authoritate
Illustr. D. Marchionis, qui dictā donationē approbauit
& in illa eius authoritatem interposuit, vt patet ex sub-
scriptione ipsius Illustr. Dñi, & ex appositione eius sigil
li, q subscriptio, & interpō authoritatis inducit sciētiam
ipsius subscribentis, vt per Bar. & alios, in l. Caius. ff. de
pign. act. & in l. sicut. §. non vř. ff. quibus mod. pign. vel
hypo-

35 hypo.col.Et † cũ sciẽter talẽ authoriatẽ ĩterposuerit, ꝓ ea p̄sumẽdũ est:vt,dicit Bar.in l.frater a frẽ,col.mihi pe. ver.3.q̃ro.ff.de cõd.ind.& idẽ Bart.in l.1.C.de p̄d. curia. lib.10.& est optima gl.in l.1.& ibi oẽs scrib.C.de fid.ĩst. & iu.hastæ fisc.lib.10.& ponit Spe.in tit.de empt.& vẽd. §.nũc dicẽdũ,versi.breuiter refert.cũ alijs cumu.p Alc. in l.sciendũ.col.5.& 6.ff.de verb.obl.& d.ↄſ.86.col.4.& 5.vol.2.& p Fely.cart.pen.col.4.& Dec.car. pen.ĩ c.qm̃ ↄ̄,de ꝓba.& in terminis nostris istud tradit Corn.d.ↄſ. 69.col.pe.in litera,E,vol.1.& clarius hoc idẽ tenet.d.ↄſ. 219.col.fi.ver.itẽ ↄcurrit,vol.1.vbi ad cõfirmãdũ donationẽ,q̃ dicebat̃ facta à mente capto,ponderat̃,ꝙ facta fuit authoritate iudicis,vnde pariter idẽ dicendũ erit ĩ casu p̄nti,& in d.donatione facta p ipsũ Io. q̃ fuit ↄprobata authoritate & decreto D.Illustr.Do.quẽ nõ est verosimile voluisse p̄dicta facere,si D.Io.fuisset mente captus.Nec dicat̃,ꝙ circa dictã autho.dictũ instr.vr̃ reddi suspectũ, ex quo vario mõ apparet exhibitũ & exẽplatũ à notario seu eius filio.nã cessat obiectio:eo qm̃ ipse Illust.Do.p literas suas obtentas & p̄ntatas in iudicio p ipsos actores fatet̃,suã auct.ĩterposuisse,nec ẽt ipsi actores hoc inficiant̃.

36 Vnde † cũ verũ sit,ipsũ Illust. D.suam auth.interposuisse, ꝓ ea p̄sumendũ est,vt s̄.fuit ↄclusũ. Nec dicat̃,ꝙ D. Illustr.Do. noluit tollere ius tertij, nec mentis suæ fuit velle p̄iudicare ipsis actorib.l.2.§.merito.& §.si quis à prin.ff.ne qd in lo.pub.l.nec auus. C.de eman.libe.c.q̃uis,de rescri.lib.6.cũ alijs vul.nã obiectio tollit̃,cũ semel authoritas & decretũ fuerit interpositũ,& ꝓ ipso & ꝓ donatione, super qua apparet interpositũ,p̄sumendũ est, quousque sufficiẽter & cõcludẽter ꝓbet̃ ↄ̃riũ,ꝙ in casu p̄nti minimè apparet factũ, vt inferius dicet̃.¶

37 †Quarto aduertendũ est, ꝙ aliq̃ testes ꝓducti per ipsos reos ↄuentos, & ẽt aliq̃ producti p ipsos actores dicunt D.Io.nõ fuisse mẽte captũ, sed fuisse grossolanũ,nec fuisse de illis subtilib.& excogitatis hoĩb.sed potius fuisse rudẽ,& ingenij crassi,& obtusi,quo casu talis ita rudis & grossolanus bñ põt testari,& alios actus celebrare & de reb.suis disponere.

38 Licet † .n.supius dictũ sit,ꝙ furiosus & mente captus ꝓcedũt à pari,hoc est verũ in tali mentecapto,q nõ het aliqđ iudiciũ, sed penitus caret mente,& intellectu,& q.nõ intelligit, qđ agit,secus ãt esset in fatuo,seu mente capto,q recipit iudiciũ rei,licet nõ ita subtiliter percipiat,sicut alij diligẽtes & perspicaces.

39 Iste † .n.ita rudis & obtusi ingenij ac grossolanus poterit testari,& de reb.suis disponere, ita Io.Fab.in §.p̄terea,insti.qb.nõ est permis.fa.test. in fi. & Are.ibi,col.1.ver.in gl.carent.istud idẽ firmat, ꝙ refert & seq̃t Ias.in d.l.furiosum.C.q test.fa.pos.col.1.ver. singlr limi.

40 Vbi†vult,ꝙ fatuus ẽt hẽns curatorẽ,p̄t testari: cũ in eo nõ sit perfectus totalis sensus, esto q, hẽat imbecillitatẽ intellectus,adducit Pau.de Cast.& Alex. in l. si frater.C.qui test.fa.po.vbi volũt.ꝙ post pupillarẽ ętatẽ quis immediate põt testari,licet nõ hẽat nãlẽ vigorẽ sensus p illũ tex.q Ias.dicit,hæc dicta non hr̃e ↄ̃dictorẽ, & ponit idẽ Ias.in l.ex facto.in princ.col.14.versi. qd ãt in fatuo.ff.de vul.& pup.& ↄprobari p̄nt ex dictis Dec. dũ loquit̃ de m̃rimonio,cõsi.112.In p̄nti,in prin.& plenius hoc tãgit Soc.d.cõs.47.vol.3.nu.11.& nu.9.vbi ↄcludit allegãdo Henri.Boych,& alias dec.ꝙ m̃rimoniũ nõ põt ↄ̃hi à mentecapto,& demẽte,q nullum hñt vsũ rõnis,secus ãt esset,si mente captus nõ careret oĩmodo intellectu:quia tunc bñ ↄ̃hit m̃rimonium, ex quo satis est ad validitatẽ actus,ꝙ non sit tanta mentis captio, q̃ vsum rõnis auferat,imperfectio.n.intellectus dẽt eẽ talis,q̃ in totum reddat illũ inhabilẽ,secus si nõ est totaliter demens nec mẽte captus,nã talis poterit ↄ̃here m̃rimoniũ,& de reb.suis disponere.

41 Et † bñ facit, qđ voluit Corn.d.cõsi.261.De duab.vol.4.col.9.versi.profecto nõ requiritur.Vbi cõcludit,ꝙ in hoĩe testãte seu disponẽte de reb.suis nõ requiritur p̄fectus sensus, sed sufficit, ꝙ sit sanus,& ꝙ nõ sit oĩmodo à mente alienatus, adducit optimas rõnes & leges hoc ꝓbantes, maximè.l. hac ↄsultissima.§.at cũ humana fragilitas. C. q test.fa. poss.vbi cogitatio mortis impedit.solũ sensũ,& tñ dispõ facta p existentẽ in tali cogitatione est valida, adducit ẽt l.qm̃ indignũ. C. de testa. vbi si m̃rimortuus p̄t testari,in quo certũ est,nõ esse integritatẽ sensus & cerebri,hoc idẽ p easdem rõnes,& ll.voluit idem Corn. ↄſ. 91.In cã,col.pe.& fi.vol.4.

42 Vbi†cõcludit,ꝙ licet q̃s sit ĩsipiens,tñ põt testari,esto ꝙ in aliquib.patiat̃ defectum cerebri:cũ nullus viuat sine aliqua particula dementię. Adducẽs minorẽ masculũ in 14.anno,& feminã ĩ duodecimo posse testari,& tñ certũ est,illos nõ hr̃e plenũ, & p̄fectum sensum,& plerumque faciunt puerilia & derisoria & nõ cõuenientia viro prudẽti,vnde licet qñq; quis faciat actũ,vel dicat verba nõ ↄuenientia viro prudẽti,ex hoc nõ dẽt iudicari penitus mẽte captus & demens:quia qñq; viri nõ fatui, nec mente capti faciunt ista & cõprobant̃ ex his q̃ dicit Corn.d.cõs.219. col.2. vol.1.vbi vult,ꝙ p actus,quos ꝓbãt testes reorũ, D.Io. solitũ facere,bñ ꝓbat̃ ipsũ fuisse mente captũ,esto ꝙ testes asserant ipsum nõ fuisse tãti perspicacis ingenij.

43 Cõprobantur†ẽt ex his,q̃ dicit Bart.quẽ oẽs cõiter sequũtur,in l.2.circa fi.de l.1.vbi ↄcludit valere statutũ disponens,ꝙ minor 25.an.nõ possit testari,& Doc ibi maxi. D.Lancel.Dec.col.pe.in fi.dicunt,rõnẽ esse: qm̃ statuẽtes ↄsiderarunt imbecillitatẽ intellectus,& tñ hac rõne nõ obstante ius cõe statuit existentem in 12.seu 14.an. posse testari.d.l.si frater.& l.qua ætate.ff. de testa. & inst. qb.nõ est perm.fa.test.in p̄in.qb.stãtib.tenendo D.Io. fuisse grossolanũ & rudẽ, esto ꝙ nõ fuisset ita p̄spicax, nec ingeniosus,nec ingenij p̄fectissimi, sed potius obtusi,hebetis,& crassi,dicẽdũ erit,ꝙ rectè potuit đ bonis suis disponere,& dictã donationẽ facere.¶

44 †Accedat p̄dictis actus gestus p ipsũ Io.& qualitas d.dõnõis, q̃ iã apparet facta maturè,& nõ ab hoĩe mẽte capto. nã cũ ipse non hẽret filios, fecit donationẽ nepoti suo ex frẽ p̄rno,& intuitu ipsius fr̃is, q erat de ipso donatore frẽ suo bene meritus,volẽs potius bona sua ꝑuenire ad verã familiã p̄rnã,q̃ ad familiã exterã,ꝙ sapiẽtissimi ↄsiderãt,rt insti.de leg.ag.suc.§.cæterũ,& in l.1.§. sed si seruꝰ. ff.de ven.inspi.

45 Reseruauit†sibi ĩsup vsũfructũ toto tp̄e vitæ suæ,& ẽt certũ qd,de quo posset disponere, q actꝰ nõ cadunt in hoĩem mente captũ,ex cuius actus qualitate tollit̃ p̄sumptio fatuitatis,vt no.Bal.& alij,in d.l.furiosũ.& Are.in d.§.p̄terea.& Alex.ↄſ.140.vol. 1. col. 1. cũ alijs.s̄.in ↄ̃riũ adductis, q̃ retorquent̃ in oppositũ, qm̃ actus donationis nõ sapit fatuitatẽ gestus cũ dictis qualitatib.

46 Et†,ꝓbat̃ efficaciter; eo qm̃ quisq; põt donare rẽ suã,& tñ talis donans nõ p̄sumit̃ fatuus,nec mente captus:qa si hoc esset,donare nõ posset, & donõ nõ valeret,ꝙ est ↄ̃ oĩa iura,& ↄ̃ totũ ti.ff.C.inst. & extra de dona.& ↄtra ea quæ habent̃ in l. stipulatio hoc modo concepta.ff.de verb.obl.& in l.fi.C.de pac. & potissimè qa vr̃ fuisse donatio remuneratoria,q̃ cadit in prudentem virũ,vt in terminis nostris dicit Cor.d.ↄſ. 219. col. pe.vol.1.& qualitates appositæ in dicta donatione non argunt mõ aliquo demẽtiã.

47 Præterea † ista donatio fuit obseruata p plures annos,& habuit effectũ.vnde ita de facili nõ debet retractari,argumento tex.in c cõtingit. de transac.ibi,si fuit aliquot annis obseruata.

48 Et † ẽt qa in dubio iudicãdũ est in fauorẽ reorũ,c.ex literis,de ꝓba.c.inter dilectos,in fi.de fi.instru.l.Arrianus.ff.de act. & obl.

49 Qui †fauor nõ tollit̃,esto ꝙ ꝓbationes actoris ĩ aliquo excederẽt ꝓbationes rei,no.gl.in c. cleri. 81. distin.& Abb in d.c.ex literis,& in c.in nostra, de testi. & in c.cũ P.de accus.& in c.ad nostrã,de ꝓba.

50 Et†tãto magis:qm̃ in dubio dẽt ĩterpreta.fieri, vt dicta donatio sit valida.l.quoties,đ reb.dub.l.quoties,đ ver.obl.

51 Quæ † p̄sumptio validitatis actus superat oẽs alias p̄sumptiones,vt per Dec.in c.qm̃ Abb.col.6.de off.deleg.

52 Et †etiã quia oẽs probationes sunt arbitrarię,vt dicit D.Ant.in d.c.ex literis,& hr̃ in l.3.ff.de testi.& p Bal.in l.fi.in prin. C.cõmi.vel epist.& p Pau.de Cast.in l.admonẽdi.col.pe. de iureiur.& ↄsideratis ꝓbationib.hincinde factis, potius tenendũ est,dictũ Io.fuisse rudem grossolanũ,ingenij obtusi & crassi, q̃ penitus fatuũ & mente captũ ac carentẽ oĩ rõne,ex qbus intentio ipsorũ reorũ vr̃ bene fundata,solum superest r̃ndere ad adducta superius in ↄ̃riũ,in quo consistit tota difficultas.¶Et quãtũ ad primã cõsiderationẽ pro parte ipsorũ actorũ adductã,verũ est,ꝙ furor,dementia & captio mẽtis ꝓbat̃ illis modis,

dis,de quib.in d.fundamēto: tñ teſtes producti ꝑ ipſos
actores,dictos modos vel aliquē ipſorū ſufficienter nō
53 probant,ꝙ patet.Nā†teſtes,q deponunt,aliquē eſſe mē
te captū,ſeu furioſum,nō ꝓbant furorē,nec mētis ca-
ptionē;cū dictà rō generalis, & depoſitio nō eſt ſuffi-
54 ciens in ꝓbādo dementiā.Ex†quo ſm Bald. & alios in
d.l.furioſū.difficile eſt ꝓbare,quē eſſe mente captū,vel
furioſū,& directo iſta ꝓbari nō pñt,ex quo ꝑcipiū-
tur ſenſu teſtis:quia ꝯſiſtunt in intellectu,vt dicit Card.
55 in d.cōſ.56.col.1.in fi.Hinc†eſt,ꝙ ſi ad ꝓbandū demē-
tiā & mentis captionē fit capitulū,ſeu articulus eo mō
quo fuere ꝯfecta capitula & articuli ipſorū actorū,& q̃
uis teſtes examinati ſuꝑ illis dicāt ꝯtēta in articulo eſſe
vera,ex hoc nō ꝓbāt mō aliquo dementiā, nec mētis
captionē,ita in ꝓprijs terminis dicit Soc.ꝯſ.42.In caſu
reſtitutionis,col.& 3.verſ.ſed ad hoc rñdet.vbi adducē
do Bal.& Saly.in l.ſolā,C.de teſti.& Inno.& alios ſcrib.
in c.cū cām.ex̃ de teſti.dicit,teſtē deponentē ſuꝑ demē
tia & mētis captione,dr̃ deponere ſpecialiter, & aſſi-
gnare cām ſcientiæ ēt nō interrogatus, & vlterius dēt
reddere manifeſtā cām ſui dicti, ex quo ad ſciendū iſta
requirit inquiſitio ꝑſpicax:qm̃ nō offerunt animo niſi
ꝑ multa & diuerſa media,& idē ſequit Frāc.Are. in l.in
eo.col.2.ff.de teſta.& ſequit Cor.cōſi. 21. Viſa dicta re-
pudiatione.col.1.ver.itē furor eſt. vbi ad id multa addu
cit,vol.2.& hoc idē vult cōſi.216.In cā vertēte, col.fin.
verſi.& aduertēdū,vol.3.& d.cōſi.22.vol.4.& cōſi. 219.
vol.1.& ponit Ale.d.cōſi.86.col.8.vol.2. ex qb. deciſio.
patet,dictos tres teſtes. ſ.Baldaſinū, Lazarū,& Iacobū,
dicentes ꝯ̃ in articulis & capitulis ipſorū actorū factis
ad probandā dementiā d.Io.eſſe vera,& dictū q. Io.fuiſ
ſe dementē & furioſum,cōcludēter nō ꝓbare demen
56 tiā & mentis captio.Potius †.n.vñr iudicare q̃ depone-
re,quo caſu nō ꝓbāt:vt dicit Bart.in l.q teſtō.§.fin. ff.de
teſt.& Bald.in d.l.ſolā.col.1.volēs, ꝙ ad ꝓbandū quē eſ
ſe furioſū,requirit ꝑſpicax inquiſitio: qa teſtes de fa
cili poſſūt errare,& tali caſu nō credit teſtib. niſi faciāt
57 manifeſtā cām dicti ſui.Ex†quibus infert,ꝙ dictū Ang.
ſupra allegatū in ꝯ̃riū,volētis, ꝙ furor ꝓbet per viſum
ſimplr̃,ꝓut etiā vr̃ ſentire Bart. in dicto trac.de teſti.&
✻ alij ſeq.nō eſt verū,ex quo*cōis cōcluſio eſt in ꝯ̃riū.&
licet in capitulis actorū exprimant plures actus in ſpe-
cie,ex quib.furor & dementia ꝓbat: tñ dicti tres teſtes
ſpecificè de illis non deponunt,ſed ſolū adducunt rō-
nē gñalem,q̃ nō ſufficit ad probandū dementiā & mē-
58 tis captionē,vt ſ̃.dictū eſt.Immo†& fortius Soc.d. cōſ.
42.col.2.verſi. ex qb.fundamentis,vol.1.dicit,ꝙ ſi teſtis
deponit ſuꝑ dementia, & dicit cōtenta in articulo eſſe
vera,& demū interrogatus de cā ſciæ replicat illud idē,
ꝙ erat affirmatū in articulo & dicto ſuo gñali, nō pro-
bat,ex quo cā eſt eadē cū dicto,& iſto caſu nō eſt ſuffi-
ciens,vt determinat Bal.& alij,in d.l.ſolā, ꝙ proprie ca-
59 dit in depoſitione dictorū triū teſtiū.Fortius †idē Soc.
d.cōſi.42.col.2.ver.nā dñt,dicit, ꝙ teſtis deponens de
dementia dēt deponere ſpecificè de actib.& verbis, nō
aūt debet deponere gñaliter: qa tunc eſſet iudicare, &
deponere ſuper eo,ꝙ eſt iuris, dēt ergo deponere ſuꝑ
facto,& ſic de geſtis,actib.& verbis exteriorib. ex quib.
poſſit colligi.An quis ſit demens vel mente captus, &
adducit Inno.& D. Ant.in d.c.cū cām,& plures alias de
60 ciſio.Addens,†ꝙ ſi quis facit ſe vocare dementē & mē
te captum:tñ ex hoc nō probat dementia, ex quo præ-
61 cisè ꝓbādi ſunt actus tendentes ad demētiā.Addēs† ēt
ibi.col.3.verſi.vnde dictū teſtis,ꝙ ſi teſtis deponit gñali
ter,tale dictū gñale reſtringit ꝑ rōnem ſpecialem addu
ctam à teſte,& ſic per actus & verba ab ipſo teſte ſpeci-
ficata,ſm Bald.in l.conuenticulā. C. de epiſ.& cler.ſm
ea q̃ habentur in l.cū pater.§.dulciſſimis.de lega.2.& ꝑ
Bar.in l.regula.verſ.añpe.ff.de iu.& fac.igno.& idē facit
Alex.cōſi.20.& d.cōſi.86.col.pen.& cōſi.82.vol.2.& ēt
ſentit Corn.in cōſi.ſupra adductis, quib. ſtantib. ſi nos
conſideramus depoſitionē D.Baldaſini,Lazari,& Iaco
bi,quatenus deponunt ꝯtēta in capitulis,& articulis ip
ſorū actorū eſſe vera,talis depoſitio nō eſt cōcludēs,vt
in puncto dicit Soc.d.ꝯſi.42.cum alijs ſ̃.adductis. Si ve
ro nos conſideramus depoſitionem dictorum trium
teſtiū gñalem, dum interrogati de cauſa ſciæ aſſignāt
rōnē:eo qm̃ cognouerūt ipſum Ioānē ab infantia vſq;
ad eius mortē ꝓ inſano,ſtulto,fatuo, & mente capto,
& carente omni rōne,et non hñte purū intellectū, et
ꝙ hoc demōſtrabat in ſermone & geſtis.Certè talis red
ditio cāæ gñalis,nō ꝓbat ſufficiēter ipsā dementiā,vt ſ̃.
in iure aptiſſimè ꝓbatū eſt.Si ēt volumus ꝯſiderare in
ſpecie dicta ipſorū triū teſtiū, adhuc idē dicendū erit,
ex quo dñs Baldaſſinus teſtis dicit, ꝙ Antonius frater
dicti Ioānis gubernabat ipsū Ioānē tanq̃ nō idoneū ad
adminiſtrandū bona,& neſciētē facere adminiſtratio-
nē tāq̃ mēte captū, quē tractabāt,vt volebāt, veluti in-
ſanū,q de oīb.ſtabat ꝯtentus, veluti nō cognoſcēs fa-
cta ſua,certè hmōi depoſitio in plurib. ſapit gñalitatē,
& circa iſtud nō ꝯcludit,vt ſ̃.dictū extitit. Circa verò
illud,in quo dr̃,Ioannē nō fuiſſe idoneū ad adminiſtrā
dū,ꝯ̃riū ꝓbatur ꝑ teſtes ipſorū reorū,qui deponūt D.
Ioannē gubernaſſe bona ſua, & fuiſſe bonū laborato-
rē,& maximè poſt mortē Antonij eius fratris,quo tpe
ipſe Ioānes morā trahebat cū D.Diamāte fœmella, &
cū Hērico minore,à quib.attēta ipſorū qualitate non
regebat,nec gubernabat,& tpe quo Ant. eius fr̃ viue-
bat,morā trahebat cū ipſo,& licèt Antonius bona ad
miniſtraret:tñ ex hoc nō ꝓbat,ipm̃ Ioannē fuiſſe mē-
62 te captū,ex quo bona erāt cōia,& erāt frēs.Et†vn⁹ pōt
hr̃e adminiſtrationē bonorū,eſto ꝙ alij frēs ſint ſapiē
tiſſimi:vt videmus quotidie in plurib.fratrib.exñtib.in
cōi,& experiētia q̃ eſt rerū magiſtra, hoc nos docet, &
63 in c.cū expediat,de elec.li.6 Dū †ēt ipſe Baldaſſinus &
Iacobus dicūt,ꝙ ipſe Ioānes,qñ interrogabat, balbu-
tiēdo dicebat, *cacaſangue ti venga, la potta de chi te cacò*,
hęc verba nō probāt efficaciter & cōcludēter eius de
mētiā:qa frequēter ab hominib.ſanę mētis proferunt
64 vel iocosè,vel iracūdè.Dū†ēt dominus Baldaſſinus &
alij deponūt,ꝙ ipſe Ioānes erat fatuus,ex quo nō cępit
vxorē,certè hmōi rō incōcludēt.ſſ ma eſt,ex quo plu-
rimi ſapiētiſſimi vxorē nō capiūt,ſiue voluntariè iſtud
faciāt,vt ſunt religioſi,& alij q̃plures, ſiue quia qñque
vxorē nō reperiāt,ex hoc tñ mente capti iudicādi non
65 ſunt. Dū † ēt Lazarus deponit,dictū Ioan.fuiſſe fatuū,
ex quo nō confitebatur,certè hoc nō cōcludit: vt in
pūcto dicit Cor.d.ꝯſ.219.in fi.vol.1. vbi vult, ꝙ eſto,ꝙ
quis nō audiat miſſam,ſeu nō cōfiteat, tñ ex hoc non
dēt iudicari mēte captus,ex quo multi ēt nō mente ca
pti hoc faciūt,& tāto magis obiectio ceſſat,cū ꝑ plures
teſtes reorū probatū ſit,D.Ioannē ſolitum cōfiteri, &
66 fuiſſe bonū Chriſtianum.Et†licet p̄sbyter Ant.dicat,ꝙ
D.Io.nō ſciebat Pater noſter,nec Aue Maria, ꝑꝑ rudi-
tatē ingenij:tñ iſtud cōcludēter nō arguit ipſum fuiſſe
penitus mente captū,vt ꝑ Cor.d.ꝯſ.219.in fine, cū alijs
67 ſ̃.adductis.Reliqua†depoſita, & teſtificata ꝑ D.Baldaſ-
ſinum,Lazarū,& Iacobum gñalia ſunt,& nō cōcludē
tia,vt ſ̃.dictū fuit.Quinimmo ex dictis ꝑ Card.d.conſi.
56.& ꝑ Soc.d.cōſi.42.in prin.vol.j.& Cor.d.ꝯſ.269.vol.
1.& cōſ.261 cōſi.91.volu. 5. cum alijs deciſ.ſ̃. adductis
clarè patet, ꝙ per iſtas cās ſciæ adductas ꝑ dictos tres
teſtes ipſorum actorum nō probatur cōcludenter,di-
68 ctum Io.fuiſſe mente captum.Nā†ēt ſi teſtes dicerēt,ꝙ
ꝓijciebat lapides per viā, adhuc nō probāt ipſum eſſe
mente captū,ex quo iuſta cā poterat ſubeſſe ꝓijciendi
lapides,vt dicit Bal.in §.itē furioſi,inſti.quib. nō eſt per
miſ.fa.teſta.& ſequit Ale.in l.ſi cū dotē. §. ſi maritus.ff.
ſol.matr.Et aduertēdū eſt ꝙ licet in capitulis & articu
lis ipſorū actorum exprimant plures actus in ſpecie,ex
quib.pōt probari furor & demētia:tñ dicti teſtes de illi
ſpecificè nō deponūt,ex quo ſolū aſſignāt rōnē gñalē,
& dicunt cōtenta in c.eſſe vera,q̃ depoſitio nō cōclu-
69 dit,vt ſ̃.dictū eſt.Præterea † non eſt verum illud, quod
dr̃ in dictis capitulis,ꝙ parentes D. Io. reputabāt eum
ſtultū,ex quo ꝯ̃rium apparet per teſtm̃ ſui patris, q di-
ctum Io.ſimplr̃ & æqualr̃ cum Antonio eius fratre hę
redē inſtituit,nec illam diſpoſitionē circa ipſum fecit,
q̃ veriſilr̃ feciſſet,ſi ipſum mente captum iudicaſſet,vt
plenè nota.in l.humanitatis. C.de impub. & in l. ex fa-
cto.ff.de vulg.& pupil.& not.Bal.in d.§. item furioſi.&
70 Alexan.d.conſi.54.vol.1.Minus†etiam apparet,ꝙ poſt

mortem

mortem patris D. Io, fuerit datus curator, vt ſolet dari
mēte captis, vt dicit Sal. ī l. cū te. col. fi. C. de pb. & Cor.
ɔſ.21. Viſa, vol.2. ergo p ɔ̃riū q̄n à p̄re nō apparet facta
ꝓuiſio, nec poſt eius mortē apparet datus curator; in-
71 ſurgit magna p̄ſumptio, ꝙ nō fuerit mēte captus. † Nec
obſt. ꝙ teſtes ſingulares ꝓbent dementiā, vt in ɔ̃riū. ſ̃.
adducebat, nā hoc poſſet negari p ea, q̄ tradit Alc. cōſ.
175. Inſpecto, vol.2. cū alijs addu. p Dec. in c. licet cām,
72 col.6. de ꝓb. † Et eſto, ꝙ illud eſſet verū, & ꝙ teſtes ſingu
lares ꝓbarēt demētiā, eſt verū, q̄n formiter, & ſpecificè
& cōcluderēter deponūt, & q̄n in ɔ̃riū alia nō cōcurre-
73 rēt, q̄ ceſſant in caſu p̄nti, vt ſ̃. aptiſſimè oñſum eſt. † Ex
qb. tollunt̃, ea q̄ dicit Fulg. d. ɔſ.30. & Alc. cōſ.85. & 86.
vol.2. & ɔſ.3. vol.6. & d. ɔſ.54. vol.1. cū alijs addu. ſupius
in ɔ̃riū, vbi volunt, ɔ̃ctū, donōnē, & aliā diſpōnē factam
à mēte capto nō valere, nā ꝓcedunt, q̄n cōcluderēter ꝓ-
bata eſt demētia, ſeu captio mentis, & q̄n in ɔ̃rium alia
74 nō extarēt, q̄ penitus ceſſant in caſu p̄nti. Vlterius † ad-
uertendū eſt, ꝙ p̄dicti tres teſtes nō carent ſuſpicione,
ex quo in plurib. vñr deponere p eundē p̄meditatū, &
cōpoſitū ſermonē, cū oēs dicāt, vera eſſe cōtenta ī cā.
& ferè eandē reddunt cām & rōnē, vt dicit Bar. p illum
tex. in l.3. §. ïōq; ff. de teſti. ibi, vnū, eundēq; p̄meditatū
ſermonē, & eſt bona doct. Bar. in l. teſtiū, col.2. verſi. 3.
iudex inſtruit̃. C. de teſti. & ēt Bal. in ti. de pa. Cōſtan. in
ver. hæc ſunt noīa. & in l.1. C. de emē. Cod. Iuſt. in prin.
cū alijs addu. p Alc. ɔſ.137. In cā & lite. col.2. vol.2. & ɔſ.
75 120. Pōderatis, col. pe. vol.5. Prout † ēt, qa dicti teſtes dñt
dictū Io. ab eius infantia vſq; ad mortē fuiſſe ſtultū, &
mente captū, licet capitulū loquat̃ de pueritia, q̄ depō
vr̃ impoſſibilis cōſiderata ætate D. Io. q nunc ageret, ſi
viueret, plures annos, q̄ hērent ipſi teſtes, quo caſu di-
ctum ipſorū teſtium reddit̃ valde ſuſpectū, cum ipſi ſint
lōgè minoris ætatis, vt patet ex cōfeſſione ipſorū facta
ſup interrogatorijs ipſorū reorū, & ſic nō potuerūt de
ponere de tpe infantiæ & pueritiæ D. Io. cū adhuc nati
nō eſſent, & ɔ̃nr nō poſſunt dicere cōtenta in c. eſſe ve-
76 ra. Et † dato ꝙ tūc nati fuiſſent, adhuc nō potuiſſent te-
ſtificari, qa tunc nullū hēbāt iudiciū, cū in illa ætate qc
qd videt, ignorat infans ſeu puer, immo & pupill' igno
77 rat. l.1. C. de fal. mone. Et † impuberes ad teſtimoniū nō
admittāt̃. l.3. §. lex Iulia. l. inuiti. in fi. ff. de teſti. & no. Bal. ī
l. teſtium. col.2. ver.2. dēt cōſiderare. C. eo. declarādo vt
78 aliàs cōſului. Nec † dicat̃, ꝙ p teſtes ipſorū reorum ætas
D. Io. nō eſt formiter ꝓbata, nā inter ruſticos & viles p
ſonas, q̄ de natiuitate filiorū memorialia nō tenēt, nec
annos ſupputāt p tpa & milleſima p cōiecturas; & eo
mō, quo pōt, ætas ꝓbat̃, vt no. Bal. in l. cū te. col. pen. C.
de ꝓb. & Ale. in l. de ætate, in ver. tātus, in addi. ad Bar. ff.
de min. & ēt qa teſtes ipſorum reorū ſatis cōcludenter
probāt, Io. p̄dictū fuiſſe maiorē natu, ꝙ eſſent dicti tres
79 teſtes ꝓducti p actores. Ex † quib. inſurgit magna ſuſpi-
tio, ꝙ ɔ̃ veritatē depoſuerint, p no. in c. ex tenore. extra
de teſti. & in l. optimā, cū alijs cōcor. C. de ɔtra. & cōm.
80 ſtipu. † Infert̃, ēt, ꝙ cum reddant̃ ſuſpecti, ꝙ eorum dicta
dēnt bene ſcutari, & poti' inuolui, q̄ attēdi. vt dicit Bal.
81 in l.1. §. editiones, in 2. no. de eden. Et † ſuſpitio falſitatis
ꝓ veritate hr̃, vt dicit Arch. in c. in memoria. 19. diſt. &
Bal. in l. ſi veritas. C. de fideic. & Pet. de Anch. ɔſ.173. Cir
ca primū, col. pe. & Io. de Ana. in rub. de crimi. fal. col. fi.
& Alex. ɔſ.77. In cā accuſationis, col. fi. vol.1. & ponunt
82 Mod. in c. porrecta, de cōfir. vti. vel inuti. Infert̃ † ēt, ꝙ cū
dicti teſtes in hoc appareāt ſuſpecti, ꝙ ipſorū teſtimo-
niū, ēt reddit̃ ſuſpectum in oīb. tanq̄ fundatū in iuro in
diuiſibili, vt eſt cōis cōcluſio Old. Bal. Sal. & ſcrib. in l. ex
falſis. C. de trāſ. & ponit Old. ɔſ. 35. aliàs 135. Ad primā
cū alijs addu. p Soc. ɔſ.115. Præſtātiſſimæ Doct. col. pe.
verſ. qb. p̄ſuppoſitis. vol.2. & p Alex. ɔſ.26. vol.2. & cōſi.
106. In cā & lite. col.5. vol.4. & p Fely. in c. fraternita. de
hære. Infert̃ ēt ꝙ pp talē ſuſpicionē ipſius teſtib. modò
aliquo nō eſt credendū, maximè cōcurrētib. p̄ſumptio
nib. ꝙ dictus Io. nō erat mente captus, vt ſ̃. dictum eſt.
83 Quo † caſu ſ̃m Bar. in l. Lucius. in fi. ff. de his qui no. īfa.
iudex talib. teſtib. nō dēt adhibere fidē, eſto ꝙ ſ̃m ver-
ba videant̃ clarè ꝓbare dādo cautelā. vt ibi p eū, & po-
nit Bal. in l. ſi curatores, in fi. ff. de magiſtr. cōuen. & Ale.
cōſ.19. In cā appellationis, col.3. vol.4. & Barb. cōſ. 32.
col.2. vol.1. Omitto, alia q̄ p ipſos reos cōuētos oppō-
nunt̃ ɔ̃ pſonas dictorū triū teſtiū, maximè ɔ̃ pſonā La
zari & Iacobi, ſup qb. plures teſtes ſunt examinati, q̄ ēt
84 augēt̃ ſupius dicta. Nec † dicat̃, ꝙ d. Lazarus, & Iac. vñr
teſtes integri & approbati ab ipſis cōuētis, qui ipſos re-
produxerūt ad ꝓbandū iura eorū repulſoria; & cū ſe-
mel videant̃ approbari, non p̄nt amplius repelli. d. l. ſi
85 qs teſtib. C. de teſti. cū alijs ſ̃. in ɔ̃riū adductis. Nā † ceſ-
ſat obiectio ex his, q̄ hñr in d. l. ſi qs teſtib. vbi Bar. & alij
ſcrib. dñt, ꝙ teſtis ꝓductus & approbatus quò ad eius
86 dicta bene pōt repelli. Item † ceſſat obiectio pſonarum
q̄ ēt p̄nt repelli, eſto ꝙ ſint productę, q̄n ꝓductio fuit li
mitatè facta ad certū actū, ꝓut in caſu p̄nti, qa dicti duo
teſtes ꝓducunt̃ p ipſos reos cōuentos ad repellēdū di-
cta & depōnes ipſorū teſtiū, & ɔ̃ pſonas ipſorum dant̃
obiectus, vt patet per iura repulſoria, ſuper qb. dicti rei
cōuēti ꝓducūt dictos teſtes, & talis ꝓductio limitata,
limitatū ꝓducit effectū, vulg. l. in agris. ff. de acq. rer. do.
& p Fel. in c. cū ordinē, col.5. & 6. de reſc. & in c. Petrus,
de hom. & in c. poſt ceſſionē, col.2. de ꝓb. Vnde appro
bati cenſent̃ ad repellēdū ipſoſmet, nō aūt in reliquis.
87 Præterea † ceſſāt obiectio, q̄n ɔ̃ eas ꝓbatio fuit & eſt re
cepta, vt plenè tāgit Iaſ. ī d. l. p̄re furioſo. ff. de his q ſunt
ſui vel aliē iur. q̄ ꝓbatio attēdi & cōſiderari dēt. Depō
verò alterius teſtis. ſ. Angelotti Beuilaquæ nō eſt cōclu
dēs, dū ſup 17. c. examinatus dicit D. Io. fuiſſe dementē,
quia nō reperiebat vxorē, nā hmōi aſſignatio rōnis, &
cāæ nō cōcludit, & eſt inptinens: vt fuit dictū ſuperius.
88 Et † dū idē teſtis dicit de alijs verbis dictis p D. Io. aſſeren
tē Catonā ſibi potuiſſe dari in cōiungē p ſuū patrē &
alios, in hoc eſt ſingularis, ɔ̃nr nō ꝓbat, c. licet cām. de
ꝓb. nec circa iſtud pōt adduci in cōteſtē Iac. Remigij,
ex quo deponit de alio loco & tpe, & ſic ambo ſunt ſin
gulares. Præterea d. verba neceſſariò nō ꝓbāt demētiā
ex quo iocosè vel alio reſpectu potuerūt ꝓferri, nec ex
ipſis verbis colligit̃ dictū Io. penitus fuiſſe mēte captū
& carentē totali intellectu: vt ſupius fuit plenè deductū
ex qb. remanēt euacuata ea q̄ ſupius p parte ipſorum
89 actorū fuere dicta ī primo principali fundamēto. † Ad
ſ̃m principale fundm̄, in quo dicebat̃, talē donōnē nō
valere, eo q̄n erat facta abſenti. l. abſenti. ff. de don. cum
alijs ad id alleg. rñdet̃ plurib. modis, & primò, licet D.
Diamātes, & Hēricus nō eſſent p̄ntes d. donationi eis fa
90 ctæ p D. Io. tñ † notarius fuit p̄ns, & donōnē illā recepit
& ſtipulatus fuit noīe dictorū donatariorū, vt patet p
inſtrm̄ d. donōnis, q notarius potuit dictam donōnē
recipere ꝓ ipſis donatarijs abſentib. & ꝓ illis paciſci &
ſtipulari, & ſupplere illorū abſentiā, p quē actum dictis
abſentib. res donatæ fuere q̄ſitæ, eſto ꝙ abſentes eſſent,
vt p oēs ſcri. maximè Iaſ. in l. ſtipl'o iſta. §. ſi ſtipuler. col.
6. ver. adde circa tertiū. vbi cōcludit, notariū, tanq̄ nota
riū poſſe ſtipulari alteri ēt abſenti, cui q̄rit̃ vtilis abſque
ceſſione: allegant̃ ad id plures doct. & ponit Abb. & alij
cano. in ꝓemio Greg. col. pe. & eſt gl. & ibi ſcrib. in §. ſi
qs alij, inſt. de inu. ſtip. cū alijs ſi. hoc idē ēt ſequit̃ Corn.
d. ɔſ.129. Vr̃. col.2. ver. nā licet, vol.2. & cōcluſio vera eſt
91 & cōis. Nec † obſtat ſi dicat̃, ꝙ ſtipl'o & receptio facta à
notario de dicta donōne nō fuit reſpectu donōnis, ſed
tm̄, vt ipſe Ioānes donās hr̃et ppetuò rata & firma bo-
na ſupraſcripta donata dictis donatarijs, & eorū hr̃dib.
ꝓmittēdo defendere, &c. Per q̄ verba notarius nō vr̃ ſti
pulaſſe ꝓ donatarijs abſentib. dictā donōnē, ſed aliud di
uerſum, quo caſu nō q̄rit̃ abſenti, vt in ſi. vr̃ tenere Cor.
92 d. ɔſ.129. col.3. & 4. Na † obiectio ceſſat, q̄n in teris, d. cō
ſilij erāt factæ donōnes, & notarius tm̄ ſtipulatus fuit
vnā, q̄ ſtipulatio & receptio nō ſe extēdit ad aliā diuer-
ſam, ꝙ nō eſt verū in caſu p̄nti, in quo ipſe notari' poſt
donōnē factā D. Diamāti & Hērico expſsè recepit & ſti
pulatus fuit ambas donōnes ꝓ ambob. donatarijs ab-
93 ſentib. & ɔ̃nr vtraq; valere dēt. Nec † Dec. cōſ. ſuo 135.
De plurib. col.4. in fi. vol.2. dicit ɔ̃riū. Minus ēt ɔ̃riū di-
cit ɔſ.169. In hac, col.2. & ɔſ.264. Licet, vol.3. nā in dictis
locis ſolū tenet, ꝙ donō facta abſenti nō valet, nō autē
loquit̃, q̄n notarius recepit, & ſtipulatus fuit donōnem
noīe abſentis, vt fuit in caſu p̄nti, in quo ipſe notarius
tan-

tanquam publica psona recepit p dictis donatarijs, &
p alijs quorũ interesse poterat, suprascriptã donõnem
stipulãdo à D. Io. donatore, pmittẽte obseruare & rata
94 hr̃e oĩa & singula suprascripta. Per † quæ verba subse-
quẽtia, recepit & stipulatus fuit, necessariũ aũs. s. ipsam
donõnem, & bona donata, quæ dẽbant defendi à do-
natore, & obseruari ac rata haberi, ut x. no. in l. ad rem.
& in l. ad legatũ. ff. de pcu. & in l. 2. ff. de iurisd. omn. iu-
95 di. & in c. pterea, extra de off. dele. Scdõ † tollit obiectio
p tex. in l. qsquis. & in l. si qs argentũ. §. sed si qs. C. de do
na. vbi p illa iura Bar. & alij dicũt. q qñ donator retinet
sibi vsumfructũ rerum donatarũ, p talẽ retentionem
vsusfructus, trãsfert dñium in donatariũ fictè; & ex le-
gis dispõne, quo casu p talẽ fictã traditionem donatio
reddit validissimã, put ẽt vult gl. ĩ l. 3. in prin. & ibi Pau.
de Ca. col. 1. & Alex. col. 4. vers. item subdit gl. ff. de acq.
poss. & sentit Pau. de Cast. in d. l. absenti. in sum. dum lo-
quit de ficta traditione, per quã donatio reddit valida si
96 cut p verã donationẽ. Tertiò † tollitur obiectio, eo qñ
in tali donõne fuit appositũ cõstitutũ, & donatio facta
cũ cõstituto operat trãslationẽ domi. l. in ædib. §. pe. ff.
de do. l. q verò. in prin. ff. de acq. poss. & per Bar. in l. ab
empt. ff. de pact. & p Bal. in l. 1. C. p do. & tenet Alex. ɔs.
25. Viso testa. vol. 3. & p Dec. cõs. 202. Vt præsens, col. 4.
97 nu. 7. Prout † ẽt obiectio cessat ex dictis per Bal. in l. nec
ambigi. C. de don. vbi vult, q donatio facta absenti est
valida, si absenti fuit notificata, & cępit possessionẽ rei
donatæ: nã p talem actum in ipsum donatariũ transit
dñium, q sequunt do. de sac. cõsi. Neap. dec. 275. Testa
tor quidam, in fi. sentit ẽt Dec. d. cons. 202. col. 4. nu. 7.
98 Prout † ẽt ɔ̃rium cessat, eo qñ, talis donatio fuit facta p̃
sentib. quinq; testib. & saltem valere dẽt vt fideicõmis-
sum, & vt vltima voluntas, esto q absenti sit facta, ita cõ
cludit Cor. d. cõs. 254. Licet videat. vol. 3. vbi hoc pbat.
l. & rõne, quam conclu. cõiter tenẽt scrib. maximè Ale.
in l. 2. de le. 1. per tex. in l. miles sororẽ, de leg. 2. cum alijs
cõcor. Nõ obstat tertium fundamentum in ɔ̃rium ad
ductũ, in quo dicebat, talem donationẽ nõ valere, qñ
fuit facta pp merita recepta ab ipsa D. Diamante, & ab
Ant. fratre ipsius Io. donatoris circa infirmitates & ne-
99 cessitates suas. Nam † tollitur obiectio ex his, quæ dicit
Soc. d. ɔs. 295. In cã, col. 4. vol. 2. ver. tertius casus est, vbi
vult, q qñ merita sunt specificata, vt fuit in casu pñti, &
sumus inter psonas, inter quas simplex & pura dona-
tio fieri põt, tunc merita pbantur per instr̃m donatio
nis, in quo ipsa exprimunt, adducit Bal. in l. si forte. ff. de
100 cast. pecu. & plures alias decis. vt per eũ. Cuius † dicta à
fortiori in casu pñti fortificant. ex his, q̃ dicit Dec. cõs.
20. In casu istorũ. vbi per multas rõnes, & dec. rñdẽdo
ẽt ɔ̃rijs, tenet & cõcludit, q qñ donatio fit inter perso-
nas nõ phibitas, est validissima, licet simpliciter dicatur
q sit p benemeritis, esto q in specie benemerita non
101 exprimant. Scdõ † tollitur obiectio ex his, q̃ dicit Soc.
d. cõs. 295. col. 4. & 5. ver. qntus casus est, vbi allegando
Old. cõs. 5. & alia iura & authoritates, cõcludit, q in in-
str̃o dr̃, q donatio fit pp benemerita, quæ aliàs nõ spe-
cificant, & vlterius donator dixit se donare purè, libe-
rè, & simpliciter tali casu assertio meritorũ in genere
nõ alterat naturã dictæ donationis, quin dicat pura &
simplex donatio, & erit valida ac firmissima, q propriè
est in terĩs nostris, vbi D. Io. facta mentione benemeri-
torũ expresè donauit purè, liberè, & simpliciter, vt pa-
tet in d. instr̃o donationis, in quo dicta verba pluries re
petunt. Nec dicatur, q D. Io. erat persona prohibita do
nare, eo qñ, mente captus & demens: nam ɔ̃rium supe
rius fuit conclusum, ipsum non fuisse mente captũ, &
ɔ̃nr non fuisse personam prohibitam donare. Non ob
stat vltimum, in quo dicebatur, ipsos actores tanquam
proximiores debere succedere d. q. Io. nam pcederet
obiectio, nisi ipse Io. in vita de bonis suis disposuisset,
vt iam disposuit per dictam donationem, quæ cum
fuerit valida circa res donatas, tollit petitionem ipso-
rum actorum, quibus omnib. consideratis, dico & cõ
sulo partes dicti Spectabilis D. Vicarij Fosdenoni esse
ad sententiandum D. Henricum & Diamantẽ reos cõ-
uentos, seu personas alias pro illis in iudicio interue-
nientes, fore & esse absoluendos & liberandos à petitio
ne dictorum actorum. Parisius Paduæ.

S V M M A R I V M.

1 *Verba generalia prolata per modum liberalitatis non sunt obligatoria & nu. 2.*
3 *Seruiunt enim de vento, q declaratur, & nu. 25. 26. & 27.*
4 *Verba prolata causa iactantiæ non inducunt dispositionem.*
5 *Prout non disponunt verba prolata causa demonstrandi, vel causa ludi, vel ioci, vel affectionis.*
6 *Voluntas, & mens licet colligatur ex verbis negatorijs, tamen talia verba non debent attendi, nec sunt obligatoria.*
7 *Verba enim generalia prædicta ex animo non proferuntur, quia non creduntur debere acceptari.*
8 *Verba generalia prolata per modum liberalitatis vulgariter, cõsuetè non obligant, & nu. 9. 10.*
9 *Intellectus c. cum iuramento. extra de homic.*
10 *Verba iactantia, adulatoria & prolata ad complacentiam non obligant.*
11 *Verba generalia deliberatè & appensatè prolata, animo destinato, & per verba de præsenti, probant, & nu. 13. & alijs seq.*
12 *Promissio appensatè facta, etiam per verba generalia, valet, & tenet.*
14 *Promittens bona, ita quòd promissor possit facere de eis in vita & morte ad suam voluntatem, præcisè obligatur adimplere promissa.*
Verba, ex quib. inducitur donatio. & nu. 15. 16. & seq.
16 *Substantiam & effectum magis, quàm verba considerare debemus.*
17 *Qui vult consequens, velle videtur necessarium antecedens ad illud.*
18 *Verba, tolle, cape hanc pecuniam, inducunt donationem, quando diriguntur ad consanguineos, & ad eos, ad quos habetur affectio.*
19 *Maximè quando proferens diligebat & ambat illos.*
20 *Donatio potest per epistolam fieri absenti.*
Satis differt, an verba sint prolata solenniter, vel de præsenti, vel in futurum.
21 *Donatio geminata est magis valida quàm simplex.*
22 *Geminatio demonstrat conceptum mentis magis quàm simplex dispositio.*
23 *Geminatio inducit deliberatam & appensatam mentem disponentis.*
24 *Pactum nudum geminatum producit actionem.*
27 *Incertitudo an, & quando vitiet actum.*
28 *Pollicitatio inducitur per consensum solius offerentis.*
29 *Pollicitatio non obligat etiam naturaliter, nec inducit dispositionem regulariter.*
30 *Pollicitatio fit absenti citra nuncium, vel epistolam, aliàs secus.*
31 *Pactum causatur consensu duorum.*
32 *Epistola semper loquitur.*
33 *Stipulatio an possit celebrari per epistolam.*
34 *Intellectus. l. 2. ff. de pactis.*
35 *Intellectus. l. Caridemus. ff. de pollic.*
36 *Donatio facta absenti perficitur per epistolã receptã ab absente.*
Scientia & taciturnitas, an inducant consensum.
37 *Titulus donationis transfert dominium.*
38 *Dominus de rebus sui potest eius arbitrio disponere.*
39 *Pecunia minuatim transmissa potest conuerti in emptionem alicuius rei, & nu. 40. & 41.*
41 *Quod quis non exprimit, dicitur noluisse.*
42 *Captatoria voluntas prohibita est.*
43 *Etiam in milite, & in legatis.*
44 *Quando autem datur alicui potestas disponendi pro anima, & causa pia, valet dispositio ipsa.*
45 *Quando talis potestas commissa est arbitrio alicuius honorati à testatore.*
46 *Testator potest eligere personam, cui debeantur pecuniæ dictæ pro anima, & pro causa pia arbitrio ipsius.*
47 *Et eligi potest persona consanguinea & affinis, & nu. 48.*
Quando personæ eligendæ non sunt nominatæ à disponente.

CONSILIVM LXXXIX.

1 Circa Primum † dubium, tex. in c. venissent, ver. re
spondit, extrà. de inst. dicit, q illa verba, fa-
cias non solum de isto, sed de omnibus reditibus meis,
q tibi placet, non inducunt dispositionẽ, nec obligant
2 ita loquentem. Et † Card. ibi colum. 3. in 3. opposi. dicit
ideo

ideo hoc eē, q̄a sunt verba ḡnalia, & ꝓlata ꝑ modū libe ralitatis, q̄ nō obligāt, vt ēt ē, q̄n dr̄, oīa mea tua sūt, nā talia verba seruiūt de vēto, & ad hoc adducit quatuor rōes, vt ibi ꝑ eū. Abb. āt ibi ī 5. no. d̄t, † ꝙ verba ḡnalia ꝓlata ad ɔplacētiā, nō īducūt obligationē, seu dispōnē, & Imo. ibi co. 2. ī no. d̄t, ꝙ verba ḡnalia, & adulatoria n̄ obligāt; quia nō sūt appiccicatoria, & seruiūt de vēto, ꝓut ēt ē, q̄n sūt ꝓlata ad placitū alteri⁹. Prout ēt hr̄ ī l. n̄. vbi Bar. & alij. ff. de testa. dicētes, ꝙ verba ꝓlata cā ia-
4 ctātiæ nō īducūt dispōnē. Et † iō tex. in l. diu⁹ Adr. ff. de test. mil. & similis tex. ī §. planè. ver. certū, īsti. eo. dicūt, ꝙ nō ē stādū sermonib. sed volūtati, & ita colligit ibi Are.
5 Et † gl. ī ver. ceterū. d̄t, ꝙ verba ꝓlata cā demōstrādi, vel cā ludi, vel loci, vel cā affectionis no disponūt, nec obli
6 gāt. Et † licet ex verbis negatorijs colligat̄ mēs & volūtas, tn̄ talia verba nō dēnt attēdi, vt hr̄ in cle. exiui. §. vos
7 igit̄ de ver. sig. & ibi not. Car. Prout † ēt est, q̄a verba q̄nque ꝓlata eo aīo, q̄a nō credunt̄ dr̄e acceptari, q̄ aliàs nō ꝓferrent̄, si ꝓferens crederet illa acceptari, dispōnē nō inducūt, vt plenè tāgit Alc. & Mod. in l. ita stipulat⁹,
8 la grāde, col. 2. ff. de ver. obl. & iō † Ias. ibi post Alex. col. 2. nu. 4. & 5. d̄t, ꝙ verba ḡnalia ꝓlata ꝑ modū liberalitatis vulgariter cōsuetæ nō obligāt. Et ad id multa addu-
9 cūt. vt ꝑ eos, q Ias. d̄t, † ꝙ tex. ī c. cū iuro, d̄ homi. n̄ facit in ɔ̄riū, ex quo nō dēt ex illo tex. sūmi argm̄ à ɔ̄rio sensu, q̄a eēt ɔ̄ dictū. c. cū venissent. & pri⁹ istud voluit Fel. ī
10 d. c. cū iuro. Prout † ēt vult idē Ias. in l. ex his. col. fi. C. de test. mil. vbi nō r̄ndēt ad dictū c. cū iuro, licet illud adducat in ɔ̄riū, & idē Ias. ī l. 1. §. si qs ita. in 3. no. nu. 11. ff. de verb. ob. & ēt ī l. cū q̄d. nu. 2. ff. si cer. pet. dicit, ꝙ verba iactātia, & ꝓlata ad cōplacētiam. & verba adulatoria nō obligāt, cōprobādo plurib. decisionib. & authoritatib. Ad quorū corroborōnē faciunt ea, q̄ ponit Corn. cōs. 149. Visis nōnullis. col. 1. vol. 2. & cōs. 129. Visis. col. 2. vol. 3. & ēt adduci possent, ea q̄ ponit Bar. & oēs scrib. ī
11 d. l. 1. §. si qs ita. ff. de ver. obl. † tn̄ quò ad casū p̄ntē istis nō obst. aduertēdū est. Nā supius allegata ꝓcedunt, & locū hēnt, q̄n verba ḡnalia ꝓferunt̄ f̄m cōsuetū modū liberalitatis vulgaris, & incidēter vel aīo iactādi, vel iocosè, seu nugatoriè, vel ad ɔplacētiā, vel cā demōstrandæ affectionis, vel adulatoriè, sec⁹ āt si deliberatè & appensatè ꝓferunt̄, & nō ꝑ modū liberalitatis vulgariter ɔsuetæ, sed poti⁹ ꝑ modū aī destinati, & ꝑ verba de p̄nti, tunc. n. obligāt, & dispōnē inducūt, vt vr̄ sentire Imo. in d. c. cū venissent col. antep. ver. p̄terea, vt dixi. s̄. & clarius, & aptius istud firmat Alc. in d. l. ita stipulatus. col. 2. vbi dicit, ꝙ q̄n quis ꝓmittit alicui, q̄cquid ille voluerit, ꝙ valet ꝓmissio, si deliberatè facta est, adducit iura, vt ibi ꝑ eū, & r̄ndēt ad dictū c. cū venissent. q̄ r̄nsio pri⁹ fuit Abb. in 5. no. & si bn̄ aduertat̄, Card. in d. c. cū venissent. in tertia oppos. col. 3. istud vr̄ sentire, dū cōsiderat modū liberalē exēplificando, omnia mea tua sunt, &c. Imo. col. antep. ver. p̄terea. Itē dū vult, ꝙ illa verb. ḡnalia dēnt intelligi ciuili mō. & ꝙ sub illis nō cōtinet̄ illicita, nec illud, ꝙ qs in specie nō fuisset ɔcessur⁹, q̄ minimè vigēt in casu p̄nti, immo oīa oñdunt̄ esse ī oppositū, ex quo cessat ḡnalitas & incertitudo, nec sum⁹ in illicitis, nec ēt tractat̄ de illo, ꝙ in specie qs nō potuisset cōce-
12 dere, & ciuili mō verba ī casu p̄nti possunt capi & interp̄tari, vt subijciā. Et † Fel. ī d. c. cū iuro, ver. tn̄ attēto, d̄t, ꝙ si appēsate fit ꝓmissio, ēt ꝑ verba ḡnalia, valet, & tenet, & bn̄ facit, ꝙ vult Bar. ī d. l. fi. ff. de tes. vbi distinguit,
13 an verba ꝓferant̄ cā iactātiæ, an vero solēniter & appēsatè. nā isto vltimo casu obligāt & disponūt. Et † Pau. de Ca. & Are. ibi dn̄t, ꝙ si sūt ꝓlata deliberatè, & sūt verba p̄ntis tpis, reddunt dispōnē validā, & firmā, ex quo vn̄r ꝓlata n̄ ꝑ modū iactātiæ, sed ꝑ modū aī destinati, cū solēniter ꝑ ep̄las sępe sępi⁹ fuerint ꝓlata, vt subijciā. Istis mō stātib. d. Pau. fr̄ d. Magd. ī q̄busdā lr̄is ꝑ eū trāsmissis ad eādē d. Mag. d̄t mortuo eorū cōi fr̄e ꝙ bona eēnt ipsi⁹ d. Mag. ītelligēdo de bonis exn̄tib. Veronæ, & loquit̄ ꝑ ver. volo, & ꝑ ver. sint, & sic p̄ntis tpis, & clari⁹ & apti⁹ ī alijs lr̄is ꝑ eūdē d. Pau. ad eādē trāsmissis, & diuersi tpe d̄t ipse d. Paulus, ꝙ ipsa bona exn̄tia Veronæ essent ipsius D. Magd. addēs, ꝙ ipsa bona exn̄tia Veronæ essent
14 ad suū placitū & volūtatē. Quæ † verba inducūt absolutā libertatē, vt tradit Alc. ī d. l. ita stipulat⁹, co. 2. & Ias. ī l. si sic legatū. nu. 21. d̄ le. 1. & idē d. Paul⁹ ī alijs locis diuersis diuerso tpe à p̄cedētib. destinatis ad eādē d. Magd. dicit ɔfirmādo ꝙ ī alijs p̄cedētib. lr̄is dixerat, ꝙ bona existētia Veronæ n̄ erāt sua, sed ipsi⁹ d. Magd. & ꝙ ī vita & ī morte d̄ eis faceret, vti vellet, ex quo ipse erat paratus exeq volūtatē ipsi⁹ d. Magd. ex q̄b. lr̄is & verbis ī illis expssis, colligit̄ apta volūtas ipsi⁹ d. Pauli, ꝙ voluit donare d. d. Magdalenæ bona existētia Veronæ, cū voluerit illa eē sua, & n̄ ipsius d. Pauli, & dū dedit ptātē d. do. Magd. disponēdi d̄ illis bonis ī vita & ī morte, ꝓut voluisset, af
15 firmādo se executurū ei⁹ dispōnē. Quæ † verba aliud nō potuerūt īducere nisi donōnē, cū idē īportēt. iuxta plenè not. in l. certū. ff. si cer. pet. & ibi Ias. q. ad id multa cu-
16 mulat. Et † ēt q̄a substātiā rei, & effectū potius q̄ verba ɔsiderare & attēdere dēmus. l. 1. §. hæc āt. ff. ꝙ q̄sq; iur. l. 2.
17 cū alijs vul. C. cōia de lega. & fideic. Et † effect⁹ illorū verborū seq n̄ potuisset, nisi īducta eēt donō, & q̄ ɔ̄nsvuit, velle vr̄ necessariū ān̄s ad illud, l. ad rē. l. ad legatū. ff. de ꝓ
18 cu. l. illud. ff. de acq. hr̄d. Prout † ēt in sim. dicimus, ꝙ illa verba, tolle capias hāc pecuniā, directa ad ɔsāguineos, & ad eos, ad quos hr̄ affectio, donōnē īducūt, licet verbū dono, exp̄ssū n̄ sit; vt dicit gl. pe. & ibi Bar. co. pe. & plenissimè oēs scrib. adducētes alias decisi. ff. si cer. pet.
19 Eo † magis, cū ipse. d. Paulus vehemēter nedū diligeret, sed amaret dictā d. Magda. eius sororē, & nedū verbis, sed re ipsa amabat & diligebat, trāsmittēdo pecunias illi, & alia erga eā operādo, ex q̄b. aptissimè ɔstabat, eā vt vnicā diliger̄ & amare, ad not. ꝑ Bar. & alios, ī d. l. cū q̄d. & in l. si seru⁹ plur. §. fi. d̄ leg. 1. cū alijs cumu. ꝑ Matth. d̄
20 Affli. ī trac. d̄ iure ꝓthomis. circa prin. Patet † ī sup, ꝙ talia verba, d̄ q̄b. ī dictis lr̄is, n̄ fuer̄ ꝓlata, nec aīo ɔplacēdi, nec aīo iactādi, nec cā demōstrādi affectionē iocosè nec nugatoriè, nec ꝑ modū liberalitatis vulgariter cōsuetæ, sed solēniter, aīo faciēdi donōnē, q̄ absenti ꝑ epistolā, & lr̄as fieri p̄t, & ita fcā solēnis ē & valida. vt hr̄ in l. si donō, & in l. si aliq̄d. vbi gl. allegat ɔcor. & ī l. nec ambigi. & in l. si aliq̄d. C. de do. & ēt hr̄ ī l. Luci⁹. & ī l. absenti. vbi Bar. & Pau. de Ca. exp̄ssè hōc dicūt, allegātes gl. alias, vt ꝑ eos. ff. de do. & ēt ponit Cor. ɔ̄s. 253. Licet videat̄. in prī. vol. 3. & no. Fel. in c. scripta, col. 7. ver. itē ꝓbat̄. ex̄ de fi. istr. vbi alia inducit, & sic sum⁹ ī doctr. Bar. ī d. l. fi. d̄ test. cū ɔsiderat, an verba sint ꝓlata solēniter, itē ī dictis Pau. & Are. ī d. l. fi. dū ɔsiderat̄, an verba sint ꝓlata de p̄nti, & n̄ in futurū, q̄b. casib. inducūt dispōnē. Patet ēt dictis lr̄is, ꝙ ipse d. Pau. deliberatè & appensatè fecit dictā donōnē, ex quo tot vicib. & diuersis tpib. decla
21 rauit & manifestauit aīū suū donandi. Quæ † geminatio validat tāto forti⁹ dictā donōnē, vt ī si. hr̄ in l. si mulier. C. ad Velleia. & ꝑ Bar. ī l. balista. ff. ad Tre. & in l. cū
22 scim⁹. C. de agri. & cēsi. li. 11. Et † dicta geminatio demōstrat ɔceptū mētis forti⁹ q̄ si esset dispō simplex, & ostēdit enixā, & latissimā volūtatē disponētis, vt d̄t Bal. in c. eā te. col. 2. ex̄ de rescr. cū alijs addu. ꝑ Fran. de Cur. ɔ̄s. 52. Sup articulo. col. 1. & ɔ̄s. 63. col. 6. & cōs. 55. col. 8. in prin. & multa opat̄ act⁹ geminat⁹, vt dicūt Can. ī c. fi. ex̄ de off. deleg. & Mod. in l. 1. ī prin. ff. de off. ei⁹. & plenissimè Ant. Corse. ī tract. de ver. gemi. quē posuit ī trac. de
23 pot. reg. Et † ad casū p̄ntē, ꝙ talis geminatio act⁹ īducat deliberatā & appēsatā mētē disponētis, facit illud, ꝙ p⁹ Pau. de Ca. & Ale. dicūt alij scr. & repe. oēs, in Rub. ff. de ver. obl. cū tractāt illū articulū, quare ad validitatē stipulationis p̄cedere dēat īterrogatio, & cōcludunt cōiter hoc eē, eo q̄m r̄ndēs & ꝓmittēs magis deliberatè actū facit, q̄to magis q̄n diuersis vicib. & tpib. idē act⁹ fit ab eodē disponēte, talis geminatio oñdit deliberatā & resolutā mētē ipsi⁹ disponētis, ita vt act⁹ ille reddat̄ tanto
24 magis valid⁹. Facit † ēt, ꝙ hr̄ ī l. 1. §. debitū. ff. de ɔ̄st. pecu. & ꝑ Alc. & alios, maximè Ias. nu. 11. ī d. Rub. ff. de verb. obl. dū cōiter ɔcludūt, pactū nudū geminatū ꝓducere actionem. Ex q̄b. ɔcludit̄ d. D. Paulū deliberatè & appēsatè fecisse talem donōnē, quæ potuit fieri per ep̄lam & absenti, vt dixi, & ī. subijciā. † Nec obstant allegata s̄. in
25 ɔ̄rium, ex quo locū habent, q̄n verba proferunt̄ vel nugatoriè, vel iactatoriè, vel cā complacēdi, vel per modū liberalitatis vulgariter consuetæ, vel quando promitteretur

retur aliqđ illicitũ,seu illud, ꝙ non veniret in generali
obligatione,vt patet ꝑ exẽpla posita ĩ iurib. & deci.s̃. ĩ
ꝯriũ allegatis,vel qñ ꝓferunt̃ derisiuè & iocosè , & ñ ꝑ
verba pñtis tpis,sed futuri,vt patet ĩ ꝯs.Cor.s̃.ĩ ꝯriũ a-
26 leg.Et†ẽt cessant d.Bar.& aliorũ,ĩ l.j.§.si qs ita. ff.de ver.
obl.& qa ꝓcedũt,qñ ꝑ verba de futuro , & ñ solẽniter,
nec ꝑ modũ aĩ destinati,ꝓferũt̃,q̃ oĩa cessãt ĩ casu pñti,
vbi fuit volũtas deliberata & certa ad bona exñtia Ve-
27 ronę,ꝑ†ꝙ vltimũ tollit̃ illud,ꝙ posset dici de ĩcertitudi
ne,vt ꝑ eã act⁹ reddat̃ iualid⁹,vt plenè hr̃ ĩ d.l.si ita stipu
lat⁹.ff.de ver. ob.hic.n.nulla ẽ ĩcertitudo,nec respũ ꝑso
narũ donãtis,& donatariæ,nec ẽt respũ rerũ,ꝯñr oĩ ex
capite ꝯcludit̃, talẽ donõnẽ fuisse & eẽ validã & firmã.
28 Ad†t̃m dubiũ prĩcipale vr̃ prima facie dđm, ꝙ d.lr̃æ ĩ-
portẽt pollicitationẽ,q̃ ĩducit̃ ꝑ ꝯsẽsũ soli⁹ offerẽtis,vt ĩ
l.pactũ.ff.de polli.& ponit gl.in ver.duorũ.ff.de pac.vbi
Ale.ĩ fi.prĩ.& multa cumulãt Mod.ĩ Rub. C.de pac. &
alij ĩ Rub.ff.de verb.obl.vbi Ias. multa effundit,nu. 6. &
29 seq.& ibi ponit,ꝓut ẽt faciũt alij Mod. Qđ † exceptua-
tis aliqb.casib. pollicitatio ñ obligat ẽt nãlr̃,nec ĩducit
dispõnẽ,vt ẽt hr̃ ĩ l.hoc iure.ff.de don. & tãgunt nouis.
scrib.ĩ l.1.ff.de pact.& diffusi⁹ ĩ c.j.col.9.& seq.ex̃ đ pac.
ĩter quos act⁹ spãles ñ p̃t ꝯp̃hẽdi cas⁹ pñs,& idẽ vr̃ dicẽ
dũ dictas lr̃as ꝯtinẽtes cõsẽsũ soli⁹ d. Pauli offerẽtis, &
sic pollicitationẽ ñ ĩduxisse dispõnẽ,nec ipm̃ obligasse.
30 tñ†istis ñ obst.veritas ĩ casu pñti est,ꝙ dictæ lr̃æ induxe
rũt pactũ & verã donõnẽ validã,nã s̃m cõẽ ꝯclus.doc.
ĩ locis supi⁹ adductis,pollicitatio ẽ,qñ ꝓmittit̃ aliqd ab
sẽti ꝑ nunciũ,vel epistolã,qñ ãt absenti ꝑ nuncium seu
epistolã fit rñsio,tũc ĩducit̃ pactũ,ꝙ ẽ duorũ ꝯsẽsus ad
idẽ,vt ĩ d.l.pactũ.& ĩ l. 1. ff de pact.ita punctualr̃ đt Bal.
ꝓut referr Io.Bap.de S.Seuerino in d.tract.de pac.in 5.
q.prin.in prin.& est de mẽte Ias.in d.Rub. de verb.obl.,
& clari⁹ hoc firmãt ibi Bal.nouel.nu. 14.vers.silr̃. & nu.
16.& Alci.nu.5.cõcludẽtes, ꝓmissionẽ factã ꝑ epistolã
absenti hr̃e vim pacti & ĩducere dispõnẽ, & apti⁹ istud
firmãt Mod.repe.in d.c.1.de pac.col.9. & seq.ver. an ãt
inter absentes.volẽtes, ꝓmissionẽ factã absenti ꝑ lr̃as &
epistolã inducere pactũ,& valere,qñ ille absens, ad quẽ
31 lr̃ę dirigebant̃,eas accepit & acceptauit.Nã†ꝑ talẽ actũ
inducit̃ ꝯsensus duorũ & simultane⁹ , ꝑ quẽ cãt̃ pactũ.
& est de istis tex.in l.2.ff.de pac.& meli⁹,ĩ l.qn ãt. in fi.ff.
de ꝯst.pec.& gl.idẽ firmat in ver.cõsentire,in l.cõsensu.
ff.de act.& obl.& in l.1.in ver.& ꝑ lr̃as.ff.de ꝯh. emp.Et
32 suadet̃,nã epistola sꝑ loqr̃,vt in l.1.§.in initio.ff. de off.ꝑ
fe.vrb.cũ alijs addu.ꝑ scrib.in l.1.in prin.ff.de verb.obl.ĩ
33 illo art.An†stipl̃o ꝑ ep̃lam posset fieri, vt hr̃ in l.recusa
re.ff.ad Tre.& in l.si ꝑ ep̃lam,vbi Bar.ff.de acq. hær. tã-
git Bal.in l.multũ.C.si qs alt.vel si. & iõ ꝓmissio, q̃ fit ꝑ
epistolã,reducit̃ ad tp̃s, quo ille , ad quẽ mittit̃ sciuit &
acceptauit.l.q absẽti.ff.de acq.pos.& l.absenti. ff.de do.
34 Et†ita intelligẽdus est tex.in l.2.ff.de pac.in qb.iurib.di-
sponit̃,ꝙ ꝑ epistolã inducit̃ pactũ , ꝙ ẽ ꝯsẽsus duorũ in
35 idẽ.Nec†obstat p̃dictis.l.Caridemus.ff.de polli.nã,vtde
clarat ibi Bar.& ẽt Mod.post Ias.in Rub.ff.de verb.obl.
nihil facit ꝯ̃ ꝯcl.p̃dictã , volẽtẽ ꝑ ep̃lã induci pactũ, ibi
.n.iõ valet,qa alia ꝯcurrebãt,vt đt Bar.ĩ d. l.Caridem⁹ .
& Mod.in d.Rub.de ver.obl. q̃ penit⁹ cessant ĩ casu pñ
ti.Quib.ꝯsideratis dico , ꝑ tales lr̃as fuisse inductũ verũ
pactũ,& nõ simplicẽ pollicitationẽ, dico ẽt, ꝙ ꝑ dictas
lr̃as fuit inducta vera donõ, q̃ ꝑ ep̃lã ꝑficit̃, vt s̃. ꝓbaui
ꝑ plures leges,& deci.volẽtes,donõnẽ ꝑfici, & reddi va
36 lidã, si facta est ꝑ ep̃lã missam absenti.Quæ † ẽt cõpro-
bãt̃,nã res istæ donatæ,ꝑ d.Paulũ d.Magd.erãt penes ip
sã, & t̃pe lr̃arũ p̃dictarũ possessio dictarũ rerũ erat pe-
nes eã de cõsensu d.D.Pauli:quo fit , vt ꝑ ipsas lr̃as scri-
ptas absenti,illis receptis don.ꝯtẽta ĩ eis fuerit ꝑfecta &
validissima,vt ẽ tex.apt⁹ ĩ l.nec ambigit.C.đ do.& ibi se
quũt̃ oẽs, scri.& no.oẽs,in l.absenti.ff.de do.& faciũt,q̃
vult Bar.in l.ĩ spõsalib.ff.de spõs.vbi đt, sciã cũ tacitur-
nitate hr̃i ꝓ cõsensu,ad ꝙ l.si seru⁹ cõis. ff.de do.ĩter vi.
& vx.& q̃ plenè hr̃ in reg.is q tacet.de reg.iu.li.6.cũ alijs
37 cumu.ꝑ scri.post Bar.in l.q dotis.ff.sol.ma.†Tertiũ du-
biũ nullã hẽt difficultatẽ,nã cũ ipse d.Pau.plurib. vicib.
trãsmiserit pecunias ipsi d.Magd.& aĩo donãdi,vt eẽnt
suæ,habitis dictis pecunijs, illarum ipsa d.Magd. effecta
fuit dña,cũ talis titul⁹,sit habilis ad dñij trãslationẽ, to-
38 to ti.ff. C.ĩst. & ex̃,de do.Et † cũ ipsa dictarũ pecuniarũ
donatarũ effecta fuerit dña , de eis arbitrio suo poterit
disponere,vulg.l.in re mãdata.C.mãd.& ĩ l.ẽt.§.l3,ff.sol.
mat.& ĩ l.sed si l.§.ꝯsuluit.ff.de pet.hęre.vbi ẽt dat̃ facul
tas abutẽdi,q̃to magis ipsa d.Magd.potuit dictas pecu-
nias ꝯuertere ad optimũ vsũ,ex illis emẽdo bona mo-
bilia & ĩmobilia.Nec obstãt lr̃ę ipsius d.Pauli,ĩ qb.vr̃ as
serere,ꝙ ipse nõ hẽbat aliud, ꝙ trãsmitteret ad dictã d.
Magd.nisi pecunias,ñ ad emẽdũ possessiones,sed vt ho
nestè & cõmodè viueret . Nã dicta verba duplicẽ hñt
sensũ.Primũ excusatiuũ ipsi⁹ d. Pauli, si ñ trãsmittebat
pecunias ĩ magna sũma, q̃ necessariò reqrunt̃ ad emẽ-
39 dũ possessiones,& iõ trãsmittebat minutatĩ. † Nõ ꝑpea
ex hoc ĩfert̃, ꝙ pecunia minutatim trãsmissa ñ posset ꝯ
uerti in emptionẽ p̃dictã rerũ. Scđm sensũ dicta verba
hñt , vt ipse d. Paul⁹ moneret dictã ei⁹ sororẽ, vt ex illis
pecunijs poti⁹ vellet viuer̃ honestè& honoratè,q̃ eas ex
pẽdere in emptionẽ possessionũ , & sic verba sapiãt po
ti⁹ monitionẽ q̃ ꝯdõnẽ,& iõ ñ alterãt verã donõnẽ,ar.
no.ĩ l.muto.§.hãc ãt adiectionẽ. ff.de tut. cũ alijs plenè
40 cumu.ꝑ scrib.ĩ l.3 .de le.1 .Et†suadent̃ p̃dicta,qm̃ in alijs
lr̃is ipsi⁹ d.Pauli destinatis ad eandẽ suã sororẽ,in qb.ad
eã trãsmittit pecunias, nihil penit⁹ dr̃,sed simplr̃ trans-
41 mittunt̃,ex qb.ꝯp̃hẽdit̃ aĩus ipsi⁹ d.Pauli, ꝙ † fuerit sim
plr̃ donare.& trãsferre dñiũ pecuniarũ in eãdẽ suã so-
rorẽ,licet in alijs lr̃is mouerit eã,vt de eis nullo mõ eme
ret possessiones,vtiq; ĩ alijs lr̃is exp̃ssisset, vñ cũ nõ exp̃s
serit aĩus su⁹ erat simplr̃ donare arg.no.in c.ad audien
tiã.ex̃ de deci.& ĩ l.vnica.§.fin ãt ad deficiẽtis.C. de cad.
tol.Prout ẽt qa si ipse d.Paul⁹ volebat,ꝙ ipsa d. Mag.ex
pẽderet & ꝯsumeret dictas pecunias,vt honestè, & ho
norificè viueret,quãto magis dicẽdũ erit , cũ nõ reces-
sisse ab aĩo donãdi,si ipsa d.Mag.ex dictis pecunijs emit
mobilia vel immobilia,ex quarũ rerũ emptione tanto
magis & honestè,& honorificè viuebat, & qa isto casu
cã ꝯsiderata ꝑ ipm̃ d.Paulũ viuẽdi,& honoratè,& hone
stè,ẽt à fortiori viget, necessariò ꝯcludẽdũ ẽ,illũ appo
suisse in illis lr̃is verba p̃dicta poti⁹ monitoriè q̃ ꝯdõna
liter,& sic ꝯdõnalr̃ apposuit ꝑꝑ cãm p̃dictã, q̃ isto casu
magis adimplet̃,q̃ si ipsa d. Mag. pecunias ꝯsumpsisset,
ad plenè no.in l.certũ.ff.si cer.pet.& ĩ c. cũ cessante.ex
de app.Circa quartũ& vltimũ dubiũ,an ipsa d.Mag.po
tuerit facere legatũ duc.100.D.Aug.de Gaiono virtu te
ptãtis sibi attributę in testõ Cęsaris fr̃is ipsi⁹ d.Mag.vbi
testõr voluit,ꝙ ꝓ aliqua vrgẽti necessitate & subuctio-
ne tã inter viuos, ꝙ ĩ vltima volũtate de bonis stabil ib.
d.test.ipsa.d.Mag.posset testari & disponere & iudicare
42 ꝓ aĩa sua vsq; ad sũmã duc.100.Vr̃†primò dicẽdũ,ꝙ ta
lis ptãs & facultas nõ potuerit dari. Ex quo vr̃ sapere ca-
ptatoriã volũtatẽ,q̃ à iure ẽ penit⁹ ꝓhibita, l. illa instõ,
43 & l.captatorias.ff.de hęr.inst.Qđ† ꝓcedit ẽt in milite vt
hr̃ in l.captatorias.C.de test.mil. & ẽt ꝓcedit in legatis,
44 vt ĩ l.captatorię,de le.j.& no.Bar.& alij in l.1. de le.1.†tñ
ꝯsiderãdo casum pñtẽ,in quo talis facultas est data re-
spectu legatorũ,dico,ꝙ ẽ valida & firma, cũ data appa-
reat pro aĩa,& cã pia, quo casu valet & tenet,vt firmat
Bar.in l.1.in 3.q.5.q.prin.C.de sacros.ecci.& ĩ l.Theo
p⁹.ff.de do.p̃leg.& in l.qdã,& in l.vtrũ. ff.de reb.dub.&
no.Bar.& Bal.in d.l.captatoriæ,de le.1 .& Bal.in d. l.illa
instõ,& Ang.in d.captatorias,& Ale. ꝯs.14. Circa pri-
mũ dubiũ,col.fi.vol.1.vbi đt,se solitũ ita sꝑ tenere,& te-
net in d.l.captatorias.C.de test.mil.& Ias. ibi col. fi.
hãc esse cõem opi.& ab ea nõ esse recedẽdũ iudicãdo
& ꝯsulẽdo,ꝓut ẽt firmat idẽ Ias.in l.seniũ.C. q test. fac.
pos.& Abb.& cõiter alij Can.in c.cũ tibi,ex̃ test. Quæ
45 ꝯclus.ꝓcedit,qñ substantia ipsorũ legatorũ ꝯmissa ẽ arbi
trio alicui⁹ honorati ꝑ testõrẽ, de quo ẽt ꝑ Soc.ꝯs.
Viso ĩstr.col.3.n.10.vol.4. Corn.ꝯs.156. de duab.vol.
46 Qua†cõi ꝯcl.stãte infert̃,ꝙ ipsa d. Mag.bñ potuit elige
re ꝑsonã , cui dr̃ent̃ d.100. duc. & electio ab ipsa facta
fuit & ẽ valida,& firma,vt dicit Abb.& alij Can. in d.c.
cũ tibi,& no.Bar.ĩ d.l.captatoriæ.de le.1.& idẽ Bar.in l.
1.ĩ plurib.locis,& ĩ l.cũ qdã.ꝑ illũ tex.& ĩ l. vnũ ex fami
lia ĩ prin.ĩ §.si de falcid. ver. & Dy. inducit. & ẽt in fi.&
in §.rogo.de leg.2.& ibi scrib. adducit ꝯcor. & bñ facit
tex.

tex.in l.cum pr.§.hæreditatē,& in §. à filia. de lega. 2.& tex.ī l.ex facto.§.si qs rogatus.ff.ad Treb.vbi hr̄,q facultas data alicui per testōrē eligendi aliquē, cui aliqd deř valeř & tanet,ēt si nō sumus in cā pia, nec ꝑ anima, & electio facta ab illo est valida,& firma, & bñ faciūt no. in l.1.C.de sac.san.eccl.& in l.id ꝙ pauperib. C. de epis. & cle.& q̄ ponit Alex.& Ias.in d.l.captatorias. & Pet.de Anch.ꝯs.405.In his dubijs .Merito itaq; iure ꝑmittēte ipsa.d.Magd.potuit disponere de dictis duc. 100. & eligere ꝑsonā,cui dērēt, ꝓut elegit,& ꝑ anima testōris, & ex cā.Quæ†electio ē valida,eo ꝙ elegisset ꝑsonā ꝯsaguineā & attinētē sibi,vt dicit Bal,& alij scrib.ī l.illud.C.de sac.sa.eccl.in prin.ver.ꝙ intelligo verū,& Pet.de Anch. & Barb.ī d.c.cū tibi,& Rom.in auth.similiter. col. 2.in prin. C. de san.eccl.& est gl.in c.2.de sepult.Et qa.d.Cæsar testōr exp̄sè ordinauit,ꝙ ipsa.d. Magd. disponeret in vltima volūtate pro anima, nō aliter declarando in quas ꝑsonas hr̄et disponere.Quo fit,vt sub dictis verbis ꝯphēdāť ēt cōsanguinei; seu attinētis, à fortiori bñ meriti,argō.l.1.§.& gñaliter.ff.de leg.p̄stan.& in l. de ꝑcio. ff.de publi.cū vulg.Ex qb.inferť,talē potestatē à d.Cæsare cōcessam,potuisse p̄stari d.do.Magd.& ꝙ ipsa vittute dictæ potestatis in sua vltima volūtate potuit disponere de dictis duc.100.ꝓut disposuit, potuit ēt eligere personam,cui deberentur,prout elegit.Nec obstāt adducta in ꝯrium,ex quo procedunt in diuersis terminis nec comprehēdunt casum præsentē: vt apertissimè patet ex iurib.& decino.superius deductis. Parisi. Pad.

SVMMARIVM.

1 *Potest quis per cedulam donare post mortē suā & ferè per totū.*
Donatio causa mortis arguitur,quando fit mentio mortis, & reseruatur potestas mutandi & corrigendi.
2 *Donatio cā mortis dēt fieri in p̄sentia qnq; testiū, aliàs nō valet.*
3 *Non est presumendum,quem voluisse facere actum nullum.*
4 *Donans corā minori numero qnq; testiū vr̄ inter viuos donare, licet in illa fiat mētio mortis, nā vr̄ collata solū ad illud tēpus.*
5 *Donatio valet vt inter viuos,licet in illa sit apposita conditio , si donator p̄moriatur,vel sit reseruata potestas mutādi, & nu. 7.*
6 *Pactum de reuocando , vel non reuocando non alterat naturam donationis inter viuos,& nu. 7.*
8 *Donatio potest fieri in cedula,licet non fuerit lecta , & promulgata coram testibus.*
9 *Idem in testamento, & codicillis,& similibus.*
10 *Clausula,quocūq; alio mō,&c.cōprehēdit alia capita non exp̄ssa.*
11 *Clausula,omni meliori modo,&c.multum operatur.*
12 *Donatio facta p maritū vxori inter viuos regulariter non valet.*
13 *Fallit,quando facta fuit propter bene merita,& seruitia,& propter quæ seruitia.*
14 *Et si excedit merita,& seruitia,in quo reddatur valida.*
15 *Donatio facta per maritum vxori inter viuos confirmatur præmortuo marito.*
16 *Et an isto casu sit necessaria traditio rei donatæ.*
17 *Et quid si maritus in se retinuit vsumfructum.*
18 *Traditio facta in isto casu an habeatur pro vera.*
19 *Si res donata, & non tradita sine vitio reperitur penes donatarium reddit donationem validam.*
20 *Clausula sine exceptione aliqua satis operatur.*
21 *Donatio inter viuos facta absenti regulariter nō valet,& nu.22*
23 *Et quid quando fit præsente notario.*
24 *Vel donatarius reperitur in possessione rei donatæ sine vitio.*
25 *Donatio inter viuos facta p maritū vxori nō cēseť reuocata,si maritus fecit testm̄, & in illo apposuit gñalē clausulā derogatoriā.*
26 *Minus etiam censetur reuocata per vniuersalem institutionem hæredis factam per maritum.*
27 *Minus etiam reuocata censetur,si idem maritus donauit prædictæ vxori donatrici aliquid aliud,& numero.28.*
Ademptio, & translatio rei donatæ quando præsumatur facta.

CONSILIVM XC.

Pro resolutione p̄ntis cōsulta,primo discutiēdū est. An donō facta de duc.500.d.Simoniæ p ser Io. Francius maritū , fuerit donō inter viuos,vel cā mortis.& prima facie dicēdū vr̄,fuisse donōnem cā mortis. Nam in vltimis verbis cedulæ cōtinētis dictā donōnē, scripta per ipsū ser Io.Frā.dr̄,è q̄sto p donationē causa mort.& ēt in eadē cedula dr̄, *da poi la mia morte*, & etiam quia dū ipse Ioan.Fran.consignauit d.cedulā clausam, & sigillatā notario,exprèssè sibi reseruauit facultatē accipiēdi,eā corrigendi, in totū vel in partē. Quæ † omnia

1 arguūt ipsum voluisse facere donationē cā mortis; cū sit facta mentio mortis,& sit reseruata potestas mutandi,& corrigendi illā in totū,vel in partē;vt hr̄ p Bar. & alios,in l.Seia.ff.de dot.præleg.& in l. Seia. ff. de don. cau.mor.& p Bar.in l.fi.C.de pac.& plenè p ipsū.& oēs alios srib.in l.q̄ dotis.ff.solu.mat.vbi allegant ꝯcor. & p Alex.cōsi.14.Circa primū dubiū, in prin.vol.1. cū alijs eumulatis p Dec.consi.205.Iuridicā.in prin. & p Cor. cōsi.124.licet.ver.quod licet,& p Soci.ꝯsi.53. Consilijs

2 nr̄is.in prin.vol.1.Ad†q̄ ēt faciūt no. p illū tex. in l. vbi ita donať.ff.de dona.Et tenēdo,ꝙ ista fuerit donatio cā mortis, sequitur necessario dicen.ꝙ nō valuit , nec tenuit:eo qm̄ nō fuit facta corā quinque testib. quē numerū talis donatio reqrit,vt in l.fi.C.de don.cau.mor. & no.in l.fi.C.de codic.& latè p scrib.in l.2. de lega.1.& p Cor.in d.ꝯs.124.col.1.ver.tñ si dona. & Dec. ꝯs 305. nu.7.cū alijs si.q̄ possent adduci.¶Istis tñ nō obst. in casu p̄nti ꝯriū est verius,ꝙ imo fuerit,& sit donatio inter

3 viuos.Nō†est.n.verisimile,ꝙ ipse ser Io.Frā.voluerit facere actū nullū,ꝙ eēt,si interpretatio fieret; vt talis do nō eēt cā mor.ꝯ tex.in l.nō solū.ff.de act.& obli. & in l. quoties.ff de reg.iur.& ff.de reb.dub.& qm̄ adhibuit in ipsa donatione minorē numerū 5.testiū,dicēdū est,ip-

4 sū noluisse facere donōnē inter viuos.Qñ†.n.qs donōnē facit non adhibitis 5.testib.sed paucioribus. esto ꝙ in illa fiat mētio mortis:tñ hoc nō obstā. erit donō inter viuos collata ad tp̄s , vt capiat donatarius post mortē, ita Alex.in l.stip̄lo hoc mō cōcepta.col.6.in fi.ver. in q̄tū tñ dixi,vbi ad hoc ꝓbādū adducit rōnes ,& decisio. ff.de verb.obl.& idē exp̄sè tenet Alex.in d.l.q̄ dotis.col. 5.in 8.& vlti.limi.& Ias.ibi,col.9.ver.7.limita. q adducit cōsi.Pau.de Cast.& aliquā in ꝯriū: tñ tenet hāc limitationē,dicens nō esse ab ea recedendū.Et faciunt adducta per Crot.in Rub.de leg.1.col.6.ver. fallit p̄dicta cōclusio,& exp̄sè hoc firmat Cor.d. ꝯs. 124. ver. tñ si dona.& cōs.259.dicta dispositio.col.4.in prin.ver.aduertē dū tñ,vol.4.& ꝯs.254.licet videať.col. fi. ver. itē Imo. in fi.vol.3.reputabiť igiť donat. inter viuos collata ad tp̄s mortis,& eo tp̄e exequeť,ꝙ ꝓpriè cōsiderauit ipse donator,dum in cedula dictæ donationis dixit,& *voglio sia essequito doppo la mia morte* , cōmittēdo executionē post mortē,nō substātiā donōnis,ꝙ fieri pōt , vt dicit Soci. d.cōsi.53.vol.1.col.7.& 8.ver.3.confirmať,& versi. seq.

5 vbi hoc ꝓbat legibus & rōnib.Quæ† ēt cōprobanť ex his,q̄ dicit Pau.de Cast.cōsi.99.in ista donōne . in prin. vbi vult,ꝙ valet donō tāq̄ facta inter viuos sub ꝯdōne , si donator p̄moriať,& ibi dicit,illa verba, cū p̄tāte mutādi &c.nō alterare nām donōnis inter viuos , ex quo capiūt illā interpretationē:vt cēseať facta sub tali ꝯdōne,ꝓut clarius Paul.ibi,col.1.ver.aliqñ fit,hoc ꝯprobat allegādo Bart.in l.si alien.§.1.ff.de don.cau.mor. Dicē-

6 do,†ꝙ pactū de reuocādo,vel nō reuocādo nō alterat nām donōnis inter viuos,quo min⁹ facta intelligať sub illa ꝯdōne,si nō reuocabiť, vel si nō mutabiť, ꝓut facta fuit p̄sēs donō,& ibi Paul. ꝓpriè loqť de donōne facta inter maritū & vxorē,cōsideraťergo ista donō inter viuos , collata ad tp̄s mortis respū executionis , & facta sub illa cōdōne,si nō mutareť vel colligeretur,q̄ valida est:vt patet ex p̄dictis secuta morte donatoris & reuo-

7 catione ipsius nō facta.Quæ†cōprobari possunt ex his, q̄ dicit gl.& Imo.in l.inter mortis.ff.de dona.cau. mor. & Bar.& alij in l.si mihi & Titio.ff.de ver.ob.& aduertē dū ē , ꝙ ipse donator manu ꝓpria scripsit scedulā dictę donōnis,& sigillatim tradidit notario,corā trib.testib. exp̄sè mādādo,ꝙ talis cedula exequereť post eius mortē,ꝓut ꝯtinebať in ea,de cuius scedulę tenore,& ꝙ nō fuerit scripta manu ipsius donatoris, nulla inter ipsas partes in p̄sētiarū resultat dubitatio. vnde exequēda venit post mortē ipsius, ꝓut ꝯtineť in ea,maximè qa non cōtinet hr̄dis instōnē sed tantū donationē inter viuos,

8 sub condōne,si nō reuocareť.Cuius†executio fuit collata post mortē donatoris,& ideo fuit & ē valida,eo ꝙ corā testib.& notario ipse donator nō declarauerit tenorē d.scedulæ & donōnis ꝓut ī si.ē doct.Bart.in l.quē hære-

hr̃di.ff.de reb.dub.& in l.si ita scripsero.ff. de ɔdi. & dẽ.
quẽ cõiter in casu nr̃o sequũt̃ oẽs docto. vt dicit ibi So
ci.& idẽ Soc.ɔs.173.Reuerẽde pr̃.vol.2.ꝗ ad hoc addu-
cit alias plures deci.& auctoritates ɔprobãtes hãc cõẽ
ɔcl.Bar.ꝓut ẽt facit Pau.de Cast.ĩ l.hac ɔsultissima. §.ꝑ
nũcupationẽ.C.de test.& scrib.oẽs,in l.hr̃des mei.§.sed
9 si notã,ff.de test.Quæ†ẽt cõprobant̃,cõsideratis verbis
ꝓlatis ꝑ ipsũ donatorẽ corã notario & testib. ꝗb.exp̃s-
sè volũt,cõtẽta in dicta cedula valere iure testi,vel codi
cillorũ,vel donõnis cã mortis,vel quocunq; alio iure,
quo melius valere,& tenere posset,& ꝗa certũ est, ꝙ va
lere nõ p̃t vt testm̃,nec vt codicill⁹,nec vt donõ cã mor
tis,icciro necessario dicẽdũ est, ꝙ valeat vt donõ ĩter
viuos,vt volũtas & verba ipsius donatoris exequant̃. Il
10 la†.n.verba,quocũq; alio mõ,& c.cõp̃hẽdũt alia capita
nõ exp̃ssa,ꝓut dicit gl.& ibi.scrib.in c.susceptũ.de resc.
lib.6.& gl.in c.2.de elec.eo.li.& Lap.alleg. 6. & ꝗa dicta
verba,quocũq; mõ melius valere posset,&c.hñt illã vir
tutem,vt si actus nõ valet eo mõ,quo fit; tñ valebit eo
mõ quo valere poterit,vt dicit Bar.& doct.in l.1.§.si ꝗs.
ita.ff.de verb.obli.& Can.in c.2.de ord.cogn.cũ alijs ad
du.ꝑ Soc.173.Reuerende pr̃.col.3.ver.sed tñ ex alio. &
11 ver.ergo fortius.vol.2.Quæ†ɔfirmant̃ ꝑ tex.in l. cũ pr̃.
§.filius mr̃em.de leg.2.vbi illa cl̃a,oĩ meliori mõ,&c.oñ
dit enixã voluntatẽ disponẽtis,& operat̃ effectũ , vt illa
exequat̃ eo mõ,quo actus valere põt:vt plenè dicũt ibi
scrib.ꝗ cõ ꝓbari possunt ex his,ꝗ dicit Soci.cõsi. 66.Vi-
sa donatione.col.3.in fi.vol.3.vbi ponit plures effectus.
d.clausulæ oĩ meliori mõ &c.de ꝗb.ẽt hr̃ ꝑ Deci.ɔs.14.
& ꝑ tenui.col.2.ver.ɔfirmat̃ hoc.& ɔs. 77. Viso pũcto.
col.2.ver.ea rõne.vbi allegãdo plures decis.firmat, talẽ
clausulã operari validitatẽ actus eo mõ, quo valere p̃t,
ꝓut ẽt bñ faciũt ea,ꝗ ponit ipse Dec.cõsi.293.Viso test.
col 3.ꝗb.ɔsideratis resultat firma ɔclo, talẽ donationẽ
fuisse factã inter viuos,collatã ad tp̃s mortis ɔsiderata
ei⁹ executione,& factã sub cõdõne, si ñ mutaret̃.&c.ꝙ
minimè factũ apparet, & ꝗa mors dicti donatoris fuit
secuta,meritò exequẽda ẽ iuxta ipsius volũtatẽ. ¶Nec
obstãt allegata in ɔ̃riũ.Nã esto,ꝙ in ea fuerit facta mẽ-
tio mortis;tñ hoc nõ obstãte valebit vt inter viuos, at-
tẽto numero testiũ,corã ꝗb.fuit facta.Nec obstat, ꝙ ip
se donator reseruauit sibi ptãtẽ mutãdi& corrigẽdi.Nã
istud fuit appositũ in vim cõdõnis, vt oĩa ista aptissimè
12 patent ex supius deductis.¶†Stãte itaq; cõclusione ista
vera,ꝙ talis donõ fuerit inter viuos,resultat dubiũ , an
valuerit vel ne,ex quo fuit facta ꝑ maritũ vxori inter vi
uos,& ipso iure nõ vr̃ valere.l.3.§.sciẽdũ.ff.đ do.int.vir.
13 vxor.& ꝑ totũ illũ tit. & C.e.cũ alijs ɔcor.tñ †q̃m mari
tus donãs do nõnẽfecit pp bñ merita,& alia seruitia,ꝗ
recepit & habuit à d.do.Simona eius vxore, ꝗ in sua p̃-
dicta donõne sigillatim exprimit,talis donõ remunera
toria erit valida & firma,esto ꝙ sit ĩter ipsos ɔ̃iuges fa-
cta,vt ẽ tex.in l.ꝙ aũt.§.si vir.ff.de don.ĩter vir. & vxo.&
ꝑ Bart.& alios,ĩ l.si diuortio.ff.de ver.obl. cũ alijs addu.
ꝑ Cor.ɔs.36.col.3.ver.itẽ facta fuit.& ꝑ Alex.in l.cũ spõ
sus.§.si vxor.ff.de dona.ĩter vir.& vxo.& ꝑ Deci.ɔs.202.
Vt pñs ɔsultatio.col.4.in prin.& ɔs.232.nu.6. in fin.vbi
plura adducit,ɔcludẽdo donõnẽ ĩter maritũ & vxo.va
lere pp merita,ẽt si eẽnt merita obseqalia, ĩ graui & lõ
ga ĩfirmitate mariti p̃stita,dũmõ ꝙ de ipsis meritis pos
sit ɔstare saltem ꝑ ɔiecturas,ꝓut ĩ pñti casu bñ ɔstat,&
iõ quatenus.d.merita apparẽt ꝓbata,nulli dubiũ, ꝙ ta-
lis donõ est validissima quoad ɔcernẽtẽ q̃titatẽmerito
rũ,vt plenè đt ẽt Deci.ɔs.366.nu.12.& Cor.ɔs. 126.col.
14 pen.vol.1.& idẽ Dec.ɔs.20.in cã istorũ.Quatenus† ve-
ro.d.donõ excederet merita , in illo excessu ɔsiderabit̃
vt simplex donõ inter viuos,vt ɔcludit Soc. ɔs. 195. In
cã ɔ̃ filios,col.4.& 5.ver.3.ꝗa donõ facta.vol. 2. vbi ad-
ducit Bal.& Saly.in l.illud.C.de col.& doct.in l. si dona-
tione.C.e.ti.& aliasdec.& idẽ Soc.ɔs.22.Visa p̃dicta nu.
6.& ɔsiderãdo excessũ meritorũ,& regulã gñalẽ, đ qua
s̃.vr̃ talẽ donõ, quatenus excedit merita, nõ valere , tñ
15 rectius ɔsiderado in casu pñti dicẽdũ est ɔ̃riũ, ex†quo
dicta donõ ĩter viuos facta, morte ipsi⁹ donatoris fuit
ɔfirmata,& iõ morte secuta ipsius mariti donãtis effe-
cta fuit valida & firma,vt đt tex.ĩ l.donões.C. de don.

int.vir.& vx.& ĩ l.cũ hic status.§.1.ff.e.ti.& ꝑ Bar. & Pa.
de Cast.ꝑ illũ tex.in l.si mortis cã.ff.de don. cau. mor
& ponit Dec.ɔs.202.col.pe.&Cor.ɔs.224.col.2.ver.nec
ẽt.& ɔs.257.in fi.vol.3.& ꝑ gl.& Bar.in l.1.§.1.ff.de vsuc.
ꝓ don.cũ alijs adductis ꝑ Alex.in l.talis scriptura.col.3.
de leg.1.& ꝑ nouissi.rep.post Ias.in l. si is ꝗ ꝓ emptore.
16 col.13.& trib.seq.ver.4.ɔclo.¶†Stantib. adhuc p̃dictis
obstare vr̃ tex.& ꝗ ibi no.ꝑ scrib.in l.Papini.ff.de dona.
inter vir.& vxor.& ꝗ no.Bal.in l.1.C. de dona. añ nup.
& ꝗ vult glo.in l.2.C.de do. cau. nõ nume. & latè Pau.
de Ca.ɔs.106.Dicta dona.in prin. cũ alijs addu. ꝑ Alex.
ɔs.26.viso.vol.2.& ɔs.143.Viso.vol.5.& Cor.d.ɔs. 257.in
fi.vol.3.& ɔs.124.vol.4.In ꝗb.locis exp̃ssè hr̃, ꝙ tũc de-
mũ donat.ĩter viuos facta ꝑ maritũ vxori,ɔfirmat̃ mor
te donatoris,q̃n interuenit traditio rei donatæ, ꝙ ĩ ca-
su nr̃o minimè fuit,ex quo.d.duc.500.donati nũꝗ fue-
re traditi ipsi.d.Simonæ,ex quo seꝗt̃, talẽ donõnẽ fuis-
17 se & eẽ penitus nullã.Hęc †obiectio tollit̃ consideratis
verbis.d.donõnis,dũ ipse donator exp̃ssè voluit,ꝙ dicti
duc.500.donati dẽrẽt soli de bonis ipsius donatoris si
ne exceptione aliqua,mãdãdo executionẽ p̃dictorum
dr̃e fieri post mortẽ ipsi⁹ donatoris.ex ꝗb.colligit̃, mẽ-
tẽ suã fuisse eo viuo voluisse retinere vsũfr. & admini-
strationẽ dictarũ pecuniarum in gñe datarũ,quo casu
ipsarũ vr̃ esse facta ficta traditio in ipsũ donatariũ, ꝗ fi-
cta sufficit ꝑinde ac si vera esset,vt dicit Bar.Alex.& alij,
in d.l.Papi.& Azo ĩ sum.C.de do.col.pe.ver.& in casib.
& Pau.đ Ca.d.ɔs.106.& Cor.d.ɔs.277.vol.3.& d.ɔs.124.
vol.4.& Dec.d.ɔs.202.col.pen.Bar.& alij,in l.2.C. de do.
cau.nõ nu.& Pau.de Ca.ɔs.101.In ista donatione,& ɔs.
103.Nõdũ est,& Soc.ɔs.91.Casus sup quo,col.6.ver.3.
ꝗa dona.vol.3.& Ale.d.ɔs.duob.Et ꝙ ꝑ retẽtionẽ vsus-
fructus inducat̃ ficta traditio & sufficiẽs, ẽ tex.in l.ꝗsꝗs
vbi Bart.& Alex.in l.si ꝗs argẽtũ,§.sed si ꝗs. C. de do.&
gl.in l.3.in prin.& ibi Pau.de Cast.col.1. & Alex. col.4
ver.itẽ subdit gl.ff.de acq.poss.& sẽtit ẽt Pau.de Ca.in l.
absẽti.ff.de don.in sũmario,dũ loꝗt̃ de ficta tradõne,ꝑ
ꝗ don.reddit̃ valida sicuti ꝑ verã tradõnẽ, ꝙ ẽt sẽtit A-
zo.vbi.s̃.& ẽ bona deci.Alex.allegãtis Bal.ĩ d.l. ꝗ dotis.
18 ff.sol.mat.col.6.vbi vult,ꝙ† si ꝗs donat reseruato vsu-
fructu vsq; ad tp̃s vitæ,ꝙ talis donat.est ĩter viuos, & ꝑ
talẽ reseruationẽ censet̃ eẽ facta traditio, & est validis-
sima,ꝗ decisi.referũt,& sequũt̃ do de sac.cõsi.Nea.dec.
275.Testõr ꝗdã,col.2.ꝓut ẽt tollit̃ obiectio eo q̃m do-
nator ipse voluit,dictã pecuniarũ q̃titatẽ solui đ bonis
ipsius donãtis post mortẽ eius,& dicta bona(vt mihi re
latũ est)sine vitio aliquo reperiũt̃ penes ipsã donatariã,
ꝗb.ɔsideratis,apparet eãdẽ licite posse retinere.d.bona
19 quousq; sibi soluãt̃ duc.500.Sicuti † in si. dicimus,ꝙ si
res donata & nõ tradita sine vitio reperit̃ penes dona-
tariũ,talis possessio validat ipsã donõnẽ:vt dicit Bal. in
l.nec ambigi.C.de don.& sẽtit Azo.vbi.s̃. & exp̃ssè So.
d.ɔs.91.col.5.& Dec.d.ɔs.202.col.pe.vbi ad idẽ adducit
Cor.in ɔs.suis,& tenet̃ in deci.ɔs.Neap.p̃alleg.275.in fi.
& bñ facit.d.ɔs.Pa.de Ca.106.Dicta donõ, ꝗ ẽt ɔprobãt
ex verbis appositis in d.donati.ibi sẽza exceptione alcu
na,ꝗ gñaliter sũt apposita,& oñdũt mẽtem disponẽtis
fuisse,dictã dona.oĩ casu eẽ exequẽdã post ipsius mor-
tẽ,ɔ̃ ꝗ nulla posset opponi exceptio, ꝑ quã vr̃ exclusa
20 &†ista exceptio,ꝗ fit đ traditione,& ẽt seqũẽs,vt plenè
21 tradũt oẽs scrib.ĩ l.sed & si ꝗs.§.ꝗsitũ.ff.si ꝗs cautio†Po
set ẽt aduersus p̃dicta obijci & dici,talẽ donat. minimè
valere,ex quo apparet facta absẽti,vbi Bar. & alij. ff. de
donat.& ponit Corn.ɔs.129.Vr̃.col.2.& ɔs.135.de plu-
rib.col.4.in fi.vol.2.& ꝑ Bal.in l.illud.C.de sac.san. eccl.
cũ allegatis ꝑ Cor.ɔs.159.In hac ɔsultatione. col. 2. &
cõs.154.Licet videat̃,vol.3.vbi refert Roma. consi. in
22 ɔ̃riũ,& tñ illud reprobat.Hæc†obiectio ex pluribus eua-
cuat̃.Nã ita põt donari absẽti sicut & pñti . l.nec ambi-
gi.l.in ex̃neos.C.de don.& sentit Azo.ibi in sũma. col.
23 2.ver.cui p̃t donari.Et†potissimè ꝓcedit istud,q̃n donõ
fit p̃sẽte notario,vt fuit in casu nr̃o,in quo notarius ip
se recepit cã,vt hr̃ ꝑ oẽs scribẽ.in l.nõ aliter.ff.de adop.
& ꝑ Bar.& alios,in l.nõ quasi,ff.rẽ pup.sal.fo. & ꝑ eũdẽ
& alios,in l.stipulatio,§.si stipuler.ff. de ver. obli. & po-
nũt Can.in ꝓœm.Grego.col.pe.& est gl. & ibi scriben.
in §.

in §.si qs alij.inst.de inut.stipu.& ponit Soc.ɔſ.90. In cã Magnifici,col.6.nu.9.vol.3.& sentit ẽt clarẽ Cor. in ɔſ. palleg.cũ alijs vulg.q̃ ad id possent allegari, ex qb.clarè patet,ꝓñtiã & receptionẽ ipsius notarij supplere absen tiã partis.Prout† ẽt obiectio cessat, qm̃ si sine vitio ipsa d.Simona reperit̃ ĩ possessione rerũ dicti donãtis, ꝑut fuit dictũ.s̃.ĩ p̃ced.obiectione,quo casu donõ facta absenti reddit̃ valida,vt dicit Bal.in d.l.nec ambigi.& expſ sè istud firmãt do.de sac.ɔſ.Nea.d.ɔſ.275.in fi. ꝑut etiã qa donator voluit eã facere secretè, & ꝙ nulla penitus de ea hr̃et notitia,nisi p⁹ ei⁹ mortẽ,mãdãs tũc dr̃e exeq sine aliqua exceptiõe,ex qb.vr̃ voluisse ẽtvalere,esto ꝙ abseti fieret,iuxta no.ĩ d.l.sed & si qs.§.fuit q̃sitũ, & satis fuit,ipsã fecisse corã notario eã recipiẽ. vt s̃. ꝑut ẽt cessat obiectio attẽta ficta traditiõe cãta ex reseruatiõe vsusfructus, q̃ ex legis dispõne validauit ipsã donõnẽ,
25 fuit supi⁹ dictũ. † Postremò ñ hẽt obstare si dicat̃, ꝙ d. donõ fuit reuocata p̃ testm̃factũ p̃ ip̃m donatorẽ ɔside rãdo clã derogatoriã positã ĩ testõ postmodũ ɔfecto. p̃ talẽ clã ñ cẽset̃ reuocata d.donõ,vt dt Bar.ĩ l. legatũ, de le.2.& Bal.ĩ l.sãcim⁹.C.de test. & ĩ c.j. ĩ tit. de feu.da. ĩ vic leg.cõ.& tenet Imo.in l.hr̃des palã.§.fi.ff.de test.& Rom.ɔſ.169.Pro decisione ɔsultationis, & in terĩs ꝑprijs hoc sequunt̃ do.de ɔſ.Nea.d.deci.175.in fi.Minus
26 ẽt† cẽset̃ d. donõ reuocata p̃ vl̃em instõnẽ aliorũ hr̃dũ factã p̃ ipsum donatorẽ in suo vltimo testõ. Nã per talẽ instõnẽ poti⁹ fuit ɔfirmata talis donõ,q̃ reuocata, vt dicit tex.ĩ l.cũ hic stat⁹.§.j.ff.de do.int. vir. & vx.& latè istud ꝑseqtur Are.ɔſ.74.Diligẽter & maturè.col.pe.
27 & fi.Nec† ẽt cẽset̃ d. donõ reuocata. Eo qm̃ ipse donator ĩ suo testõ legauit dictę.d.Simonę donatarię vsũfru ctũ suorũ bonorũ eius vita durãte.Nã tale legatũ mini mè sustulit dictã donõnẽ, vt expſsè sentit Are.d.conſ.
28 74.col.pe.& fi.†Qd̃ ẽt cõprobat̃,qm̃ diuerso tp̃e fuit facta donõ,& d.legatũ vsusfructus.Itẽ d. donõ continet aliud q̃ cõtineat dictũ legatũ, ex qb.necessariò infert̃, nõ fuisse factã ad emptionẽ dictæ donationis, nec ipsius trãslationẽ,vt in fortiorib.terĩs dicit tex.ĩ l.qnqua ginta,& ibi tenẽt scrib.ff.de ꝑb.& bñ faciũt, q̃ hñr in l. planè.la 1.§ si eãdẽ,de le.1.& ibi no.doc.Quib. oĩb.cõsideratis apparet,dictã donõnẽ fuisse validã,firmam,& cõfirmatã morte ipsius donatoris,& exeq dr̃e iuxta ipsius volũtatẽ,nõ obstãtib. adductis in ɔ̃riũ. Parif. Pad.

SVMMARIVM.

1 *Statutum disponens, maritum lucrari dotem & donationem,si non habuerit filios ex illo matrimonio,non habet locum in præiudicium filiorum primi matrimonij,& num.2.*
2 *Tale statutum videtur intelligendum secundum terminos d. l. hac edictali.& num.3.*
4 *Vxor secũdò nubens in præiudicium filiorum primi matrimonij nõ põt alienare cõtra dispositionem l. hac edictali.C.de sec.nup.*
5 *Tale statutum afferẽs lucrũ secundo marito,habet duplex caput.*
6 *Tale statutum admittit filios communes.*
7 *Statutum volens maritum omni casu lucrari dotem prædeceden te muliere,non præiudicat filijs primi matrimonij.*
8 *Statutum volẽs vxore mortua sine filijs dicti matrimonij, virũ lucrari totã dotem, nõ proptèrea præiudicatur d.l hac edictali.*
9 *Idem si statutum dicat,maritum lucrari dotem soluto matrimonio sine liberis ex eodem matrimonio.*
10 *Statutum prædictum an excludat filiam monialem.*
11 *Dispositio d.l hac edictali continet ius positiuum,quod potest tolli per statutum.*
12 *Statutũ derogãs iuri cõmuni nõ recipit interpretationem ab eo.*
13 *Quando apparet de mẽte statuentiũ volentiũ recedere à iure cõi.*
14 *Statutum prædictum an possit tollere legitimam filiorum.*
15 *Statutum prædictum fauorabile est, vt viduæ facilius possint reperire maritum.*
16 *Statutum potest expresè derogare d.l.hac edictali. & nu. 17.*
Ita etiam & tacitè,quando ex verbis statuti potest istud colligi & nu.18.19.& 20 & alijs.& nu.19.30 & seq.
21 *Statutum disponens, muliere prædecedente, & relicto viro, nihil de dote restitui debere,maritus lucrabitur integram dotem exclusis filijs primi matrimonij.*
22 *Statutũ deferens lucrum marito non extãtib.cõmunib. liberis,in telligitur de liberis communib. etiam ex secundo matrimonio.*
23 *Idem si statutum affert lucrum,quando vxor decederet sine filijs amborum duorum.*
24 *Statutum deferens lucrum dotis marito præmoriente vxore, si filij ex eis non extarent,lucratur totam dotem exclusis filijs primi matrimonij,*
25 *Statutum volens, vxore moriente sine filijs eiusdem matrimonij maritum lucrari dotem.secũdus maritus eam lucrabitur in præiudicium filiorum primi matrimonij.*
26 *Verbum,ex illo matrimonio,restrictiuum est excludens alios cõptos ex alio matrimonio.*
27 *Statutum permittens, lucrum, permittit donationem dotis, ex qua sequitur lucrum.*
28 *Exceptio confirmat regulam in non exceptuatis.*
34 *Nec erit necessaria appositio clausulæ,nõ obstãte,&c.& nu.35.*
36 *Mulier secundo marito an possit conced.re plus quam continetur in d.l.edictali.*
37 *Statutum an possit istud operari & nu.38.*
39 *Alienatio,quæ fit virtute statuti,necessaria dicitur.*
40 *Derogatum quando videatur dispositio d.l.hac edictali.*
41 *Statutum exceptuans filios,de quibus filijs & cuius matrimonij intelligitur,& nu.42.*
43 *Inter filios quãdo & quo casu debeat esse æqualis determinatio*
44 *Et quid si filij extant ex vtroque matrimonio quò ad terminos d.l hac edictali.*
45 *Declaratio dictorũ Ale.Frã.de Cur.Ias.& Albe Bru.& nu.46.*
47 *Declaratio ad dicta Bal.in l.i.C.de inoff.dot.*
48 *Quæ opinio doctoris sit attendenda, si vnum dixit legendo, & aliud dixit consulendo, & nu.47.& 49.*
Declaratio ad dicta Soci consi.35.vol.4.

CONSILIVM XCI.

Videtur primo aspectu dicẽdũ,ꝙ statutũ,de cuius interpretatione mõ agit̃, nõ excludat filios extraneos ex primo matrimonio, & sic dictã monialẽ,& ɔ̃nr monasteriũ;solum.n.disponit,ꝙ maritus lucret̃ dotẽ & donationẽ,si filios nõ habuerit ex il
1 lo matrimonio.Et † sic cũ loquat̃ simpl̃r, non habebit locũ in p̃iudiciũ filiorũ primi matrimonij; licet.n.fuerit vna opi.Bal.in l.ea lege.C.de ɔd.ob cau.& aliorum, quos refert & sequit̃ Pet.de Anc. in l.si ita qs.§.ea lege. ff.de ver.ob.& referũt & impugnãt Mod.in auth. præterea.C.vñ vir & vxo. ꝑut ẽt facit Soci.cõsi.52.Sup hac difficultate.col.2.ver.alia opi.vol.3.& ɔſ.35.Visa narrõ
2 ne.nu.3.& seq.vo.4.Tñ†alia verior & cõis opi.fuit Iac. But.Bal.Bar.Sal. & aliorũ, in l.hac edictali.C.d sec.nup. volẽtiũ, statutũ simpl̃r loquẽs & ɔcedẽs lucrũ marito vxore p̃decedẽte,nõ hr̃e locũ in p̃iudiciũ filiorũ primi mr̃imonij,ex quo dẽt intelligi ꝺm dispõnẽ & terĩos.d. l.hac edictali,q̃ cõem opi.latè ꝑsequit̃ Frãc. de Cur. ɔſ. 88.D.Frãceſ.& Iaſ.post alios, allegãs plures deci.ĩ d. auth.p̃terea.nu.15.& seq.verſ.aliqñ & scd̃ò,prout ẽt facit ibi Dec.ĩ 4.no.& ɔſ.19.Et ꝑ tenui.nu.2.& ɔſ.283.Et diligẽter.col.1.& Soc.diffusè in d.ɔſ.52.col.1. & 2. ver.hoc
3 igit̃,& ver.sed qa istæ opi.vol.3.Et †qa istud statutũ nul lã facit mẽtionẽ de filijs ex primo mr̃imonio extãtib. nec expſsè derogat dispõni d.l.hac edictali. nec ĩ eo ap posita est clã nõ obst.meritò nõ p̃t extẽdi in p̃iudiciũ filiorũ primi mr̃imonij,& ad derogationẽ & correctionẽ dictæ l.hac edictali.vt cõcludit Frãc. de Cur.allegan
4 do deci.in d.ɔſ.78.col.5.verſ.cõfirmant̃ p̃missa.Et † etiã qm̃ vxor scd̃ò nubẽs in p̃iudiciũ filiorũ primi mr̃imonij,non põt alienare ɔ̃ dispõnẽ d.l.hac edictali. & iõ ista d.Cõstantia scd̃ò nubẽs debuit agere & curare in actu p̃ eã celebrãdo,ne ex dispõne statuti maritus secundus plus consequeret̃,q̃ p̃mitteret d.l.hac edictali,in p̃iudiciũ filiorũ primi mr̃imonij,vt hr̃ in l.codicillis.§. pe. de le.2.& tradit gl.in l.si ita qs. §. ea lege. ff.de verb.obli. & doc.ferè oẽs,in d.l.hac edictali.& Soc.d.ɔſ.35.nu.4.vol. 4.& Ale.ɔſ.158.Circa primũ dubiũ,in prin.& ver. 2.ille,vol.5. Nã q ɔsentit in añcedẽti vr̃ cõsentire in ɔ̃ñti.l. & nõ cognitio.C.si ɔ̃ ius vel vtili publ.l. illud. ff.de acq.
5 hære.cũ alijs p̃ eũ ibi alleg. Prout † etiã qm̃ tale statutũ affert lucrum scd̃o marito, & cum inclusiuè vocat nõ extãtib. filijs cõib. habet etiã caput inclusiuum filiorũ cõium,si extarẽt,& isto casu excludit maritũ vt in fim.
6 tradit Bar.in l.2.§.videndũ.ff.ad Tertull. Vnde † si extarent filij cões,admittuntur ex tenore statuti, & cũ illis etiam admitterent̃ filij primi mr̃imonij,& sic talis reser

uatio facta à statuto in casu exclusiuo mariti,ēt dēt hēre locū,qn̄ extarēt filij ex primo mr̄imonio tm̄,vt ęqualis sit determinatio & reseruatio respū oīū filiorū,quo argō vtebant͛ aliq hāc opi.tenētes,vt refert Dec.d.cōsi. 283.col.3.ver.2.nō obstat,& ver. 3. nō obstat, & col.4. ver.4. nō obstat. Præterea pro hac opi. possent adduci alia fundamēta,q̄ adducit Alex.in d.cōs.158.col.1.& 2.
7 Frā.de Cur.d.ɔs.78 Et†illud,ꝙ vr̄ firmare Ias. in d.auth. p̄terea.nu.15.ver.aliqn̄ & tertiò,vbi tenet,ꝙ statutū volēs maritum oī casu lucrari dotē,vxore p̄decedēte,nō p̄iudicat filijs ex primo mr̄imonio, ex quo dēt recipere interp̄tationē,ſm dispōnē d.l.hac edictali.& possent ēt adduci ea,q̄ refert Alb.Bru.in trac.de statu. femi.exclu.in 6.art.prin.q.27.fol.28.& seq.Postremò † ꝓpriè ī
8 terīs statuti nr̄i hāc opi.vr̄ seq Bal.in tit.an maritus succed.vxo.in c.1.col.1.ver.q̄ro dicit statutū,in vsib. feud. vbi vr̄ disponere,ꝙ si statutū dicit, ꝙ vxore mortua in mr̄imonio sine liberis, eius mr̄imonij,vir lucret͛ totam dotē,nō ꝓpea corrigit͛ d.l.hac edictali. & magis apertè ꝑ ista opi.voluit Soc.in d.ɔs.35.col. 2.vol.4.qn̄ statutū dicit,ꝙ maritus lucret͛ totā dotē, si vxor decesserit sine filijs,ex se & eius marito natis, quē hēt,cū decedit, ibi .n.ꝑ plures rōnes,rn̄dēdo insup ɔ̄rijs,firmat,tale statutū nō p̄iudicare filijs primi mr̄imonij, ex quo dēt intelligi & interp̄tari ſm terīos d.l.hac edictali. Et † hoc idē
9 qn̄ statutū diceret,ꝙ maritus lucret͛ dotē solu. matr.sine liberis ex eod.matr.sequi vr̄ Alb.Bru.in d. suo tract. in 6.arti.princ.q.27.circa fi.fol.30.col.3. ver.& vbi essemus,vbi solū adducit no.ꝑ Bar.& alios,in d.l.hac edictali,& ꝑ Ias.in d.auth.p̄terea,& per Alex.d.cōs.158.& per
10 Frā.de Cur.d.cōs.78. Per q̄ vr̄ residere in hac opi.†Istis tn̄ nō obst.ɔ̄ria opi.verior est, ꝙ immo tale statutū excludat filiā monialē existentē ex primo mr̄imonio:moueor,qn̄ d.l.hac edictali,cōtin et ius positiuū, & illi per statutum ɔ̄rium pōt derogari,ꝙ quidē nullā dubitatio nē hēret, qn̄ statutū applicaret lucrū dotis scđo marito p̄cedente vxore in p̄iudiciū filiorū primi mr̄imonij, vt exp̄ssè vult Bal.in l.1.in 3.q.de inoff.dot.& ibi Pau.de Cast.& Soc.d.ɔs. 52.col.1.nu.3.vol.3.& col.2. ver.vnde ɔsidero.vbi asserit,hāc esse cōem opi.Et hoc idem vult Frā.de Cur.d.ɔs.78.col.3.ver.tn̄ ibi.& col.2.ver.3.cōfirmat,& ver.qa statutū,& Ias.in d.auth.p̄terea.nu.15.ver. aliqn̄.& Dec.ibi in quarto notabili,ver.secus si statutū, vbi allegat alias deci.ꝓut ipse facit in d. suo cōs.19.col. 2.ver.secūdus casus,& d.cōs.283.col.1. ver. si tn̄ ex verbis,vbi adducit alias deci.& istud idē vult Alb.Bru.in d. trac.in 6.art.prin.q.27.fol.28.col.3.& Ale.d.ɔs.158.col. 3.vol.5.Nec isti cōclu.ɔ̄dicit Soc.d.ɔs.35.col. 1.& 2.vol.
11 4.Nec†q dē istud immerito,qn̄ d.l.hac edictali.solū cōtinet ius positiuū,qđ ꝑ statutū pōt tolli, vt per Bart.&
12 alios,ī l.oēs populi.ff.de iust.& iu.& ꝑ doc. vbi s̃.Et†cū veniat ad derogādū iuri cōi, nō recipiet interp̄tationē ab eo,vt đt Pau.de Cast.in l.fi.§.in ɔputatione.C.de iu.
13 delibe. & Soc.d.ɔs.52.col.fi.nu.7.Et†licet Ias. in d.auth. p̄terea.nu.14.allegādo aliquas deci.firmet ɔ̄riū, tn̄ illa nō ꝓcedūt,qn̄ apparet de mēte statuētiū volētiū recedere à iure cōi,nā tūc statutū nō recipiet īterp̄tationē
14 ab eo,vt in terīs nr̄is đt Soc.d.ɔs.52.col.fi.nu.7.Et†validū erit istud statutū ēt ex eo: qa ꝑ illud p̄t tolli lēgitima filiorū.vt đt Pau.de Cast.ī d.l.j.Bal.& Saly.ī d.l.hac edictali,& Cy.in l.sancimus.C.de nup. & ad plenū prosequit͛ Dec.d.ɔs.19.col.4.nu.5.& 6.vbi ēt tāgit Pau. de Cast.in
15 auth.nouissima,in prin.C.de inoff. test. Eo †ēt,qn̄ tale statutū est fauorabile, & inductū fauore mr̄imonij, vt viduæ facilius possent repire maritū, ꝙ qdē publicā vtilitatē cōcernit,ad plenè not.in l.1.ff.sol.mat. & ꝑ Dec. d.ɔs.19.col.4.nu.6.& ɔs.353.in casu.col.2.nu.3.vbi alle. alias deci.& firmat Alb.Bru.ī d.trac.in 6.art.prin.q.27.
16 car.29.col.1.Secundò † principaliter moueor, qn̄ cōcl'o p̄cedēs nedū ꝓcedit, qn̄ statutū exp̄ssè derogat d.l. hac edictali.ī p̄iudiciū filiorū primi mr̄imonij,sed ēt locū hēt,qn̄ verbis expræssis nō derogaret, dūmō ex verbis statuti possit colligi, ꝙ statuētes voluerunt maritū lucrari dotē in p̄iudiciū filiorū primi mr̄imonij,si.n.ex verbis statuti hoc pōt apparere, marit⁹ admittit͛ exclusis filijs primi mr̄imonij,ita firmat Sal.in d.l.hac edictali,col.3.in 6.q.ī fi.& hoc idē tenet Rom.ɔs.44. ex s̃.narrato,col.2.in fi.& col.fi.ver.ex qb.cōcludo. & Bal.cōsi. 495.q̄dā d.Helena.col.3.&4.vol.5.firmat Soc.aptissimè in d.ɔs.52.col.3.ver.dicit ēt, vol.3. vbi ad id adducit ɔs.
17 Pau.de Ca.& Fulg.& col.pe.ver.ex qb.aliqn̄.Nec†istis ɔ̄ dicit Frā.de Cur.d.ɔs.78.col.3.ver.tn̄,vbi vr̄ assentiri, ꝙ si ex verbis statuti ɔstat, ꝙ voluere statuētes derogare d.legi,satis erit,vt ipsemet sētit ibi, col.6. ver. & posito.
18 Et†apti⁹ hāc ɔclu.firmat Dec.in d.auth.p̄terea,in 4.no. ver.& eo.mō.vbi se remittit ad ea, q̄ ipsemet plenè đt/ d.ɔs.19.col.2.& 3.& ēt ipse Dec.ꝓsequit͛ ī d.suo ɔs.283. col.1.2.& 3.qb. ī locis allegāt͛ dec.ɔcor. & rōnes plures
19 firmātes rōnē istā.Hinc†est,ꝙ licet statutū exp̄ssè non deroget d.legi.tn̄ si disponit,ꝙ maritus lucret͛ dotē,ol casu illā lucrabit͛ in p̄iudiciū filiorū primi mr̄imonij,ex quo ex dictis verbis statuti satis dr̄ apparere de mēte statuētiū,volētiū corrigere d.legē,vt firmat Rom.d.ɔs.44.
20 col.pe.& fi.rōnib.& iurib.ꝑ eū ibi adductis.Et†licet Io.ī d.auth. p̄terea.nu.15.ver.aliqn̄ & 3.teneat ɔ̄ R ō. tn̄ opi. Rom.seqt͛ Soc.d.ɔs.52.col.pe.nu.4 vo.3.vbi adducit,& seqt͛ Rom.in d.ɔs.ꝓut ēt facit Clau.in d.l.si ita qs.§.ea.l. col.1.ver.& istā gl.ff. de verb.obl.& Dec.d.ɔs.283.col.2. nu.2.ver.& ī tali statuto,& exp̄ssius idē ī d.auth. p̄terea. in 4.no.ver.& idē est,vbi seq.Rom.rn̄det dictis ꝑ Io.ibi, q̄ dicta ēt nō admittūt repe.ibi,car.mihi.5.col.3.ver.&
21 infert ad dispōnē.Hinc†est ēt,ꝙ si statutū disponit,muliere p̄decedēte relicto viro nihil de dote dr̄e restitui,ꝙ marit⁹ ītegrā dotē lucrabit͛ exclusis filijs primi mr̄imonij,vt ad plenū ꝓseqt͛ Dec.d.ɔs.19.col.2.ver.sed p̄dictis, &co.3.vbi vult idē eē isto casū,ac si exp̄ssè fuisset đrogatū.
22 Et†idē firmat ipse Dec.d.ɔs.283.col.1.ver.& ī casu p posito,& ver.cū ergo marit⁹,& col.seq.qn̄ statutū defert lucrū nō extātib.cōib.liberis, nā dēt ītelligi de liberis cōib.ēt ex 2.mr̄imonio,vt ēt volūt Mod.Bon.ī trac.
23 de dot.ī 5.par.q.10.statutū ꝙ vir.Et † idē erit, si statutū affert lucrū,qn̄ vxor decedit sine filijs amborū duorū. vt sētit ipse Dec.ɔs.19.col.2.ver.p̄terea dato, & ɔs.353.
24 ꝑ totū,maxi.col.fi.Postremò†dico ī terīs statuti nr̄i eē exp̄ssā deci.Bald.in d.ɔs.495.vol.5.co.3.& 4.vbi plurib. rōnib.& legib.ɔcludit,& ɔsuluit,ꝙ si statutū defert lucrū dotis marito vxore p̄moriēte, si filij nō extarēt ex eis,ꝙ totā dotē ɔsequet͛ exclusis filijs primi mr̄imonij.
25 Et†in terīs statuti nr̄i est dec.Rom.d.ɔs.44.col.2. & fi.q con.adducit Soc.d.ɔs.52.vol.3.vbi pūctuał̄r firmat, ꝙ si statutū disponit,vxore moriēte sine liberis euisdem mr̄imonij maritū lucrari dotē,scđus vir eā lucrabit͛ in p̄iudiciū filiorū primi mr̄imonij, qđ ꝓpriè adaptat͛ ad verba statuti nr̄i.adducit ibi iura,rōnes,& dec.hāc opi.
26 ɔcludēter probātes.Et†potissimè col.pe.nu.4.pōderādo illud ver.ex illo mr̄imonio,qđ est restrictiuū,& distractiuū,& excludēs oēs alios filios, q̄ cōsideratio pōt approbari ex dictis Bar.relatis ꝑ Soc.ɔs.51.nu.8. vol.4. dicētis,ꝙ si statutū disponit, vxore p̄defuncta virū lucrari,&c.si filij ex ea n̄ extēt, hēbit locū,ēt si extaret nepotis ex filijs:cū tales dictiones sint restrictiuę,& distracti
27 uę.Et†ēt qa statutū ꝑmittēdo lucrū,ꝑmittit dationem dotis,ex qua seqt͛ lucrū.nā ɔcesso añcedēti.vr̄ ɔcessum
28 ɔ̄ñs.l.illud.cū vulg.ff.de acq.hære. Et†ēt qa statutū pn̄s solū admittit filios ex illo mr̄imonio,& ī tali lucro eos reseruat & exceptuat,q̄ reseruatio,& exceptio facta de liberis cōib.cōfirmat regulā in alijs filijs nō exceptuatis,& sic in illis ex primo mr̄imonio,vulg.l.q̄situ.§.denique.ff.de fun.instru.cū alijs ī terīs nr̄is adductis ꝑ Dec.
29 d.cōsi.283.col.2.ver.& ꝙ filij,& nu.3.Ex†qb.patet,q licet statutū nr̄m pn̄s exp̄ssè nō deroget.d.l.hac.edictali, tn̄ qa in se cōtinet verba,ex quib.colligit͛ apta mēs statuētiū volētiū d. legi derogare in p̄iudiciū filiorum primi mr̄imonij, meritò scđus maritus cōsequet͛ integrā dotē exclusa dicta moniali,vt patet ex dec.supius adductis.& iurib.& rōnib.deductis in d.cōs. & locis q̄ videri poterūt, cū passim hēant͛ p̄ manib.& breuitatis cā hic
30 nō repetunt͛.†Nō obstāt allegata. s̃. in ɔ̄riū, nā primū fundm̄ locū sibi vēdicat,qn̄ statutum loquit͛ simpl̄r, vt oñdūt deci.ibi allegatæ,secus aūt ē,qn̄ ex verbis statuti apparet,statuētes voluisse derogare d. legi,hac edictali, in p̄iudiciū filiorū primi mr̄imonij;vt est casus noster, tunc

tūc.n.nō recipit restrictionē,nec interpretarionē à iu-
31 re cōi,vt supius sigillatim oñsū fuit. Nec † isto casu tra
ctādū est đ extēsione,nec de sumēdo argm̄ à ꝯ̃rio sēsu,
cū verba statuti ī sēsu directo aptissima sint , & veniūt
ad derogationē d.l.vt p Dec.d.ꝯſ.19.col.2.versi. nec vr̄,
& versi.seq.sed p̄dictis,& ī d.ꝯſ.283.nu.2.& p Soc. d.ꝯſ.
32 52.col.fi.nu.6.& 7.Nō †ob.ſm,ī quo dicebat̃,statuētes
ñ hr̄e animū derogādi.l.& p̄iudicādi filijs primi mr̄imo
nij,nisi exp̄ſsè istud dicat̃:vt ēt sēṕit Soc.d.ꝯſ.35.col.2.n.
33 6.& Iaſ.d.auth.p̄terea,n.16.ver.3.casu.Nā†vera,&*cōis
* ꝯclo ē in ꝯ̃riū,volēs d.legi eē derogātū,si p verba statu
ti p̄t apparere statuētes voluisse derogare , licet exp̄ſsè
mētionē ñ fecerint de ipsa derogatione,nec filijs primi
34 mr̄imonij.Et†licet nō apposuerint clā ñ obst.tñ satis ē,
ꝙ ex verbis istud possit colligi,& apparere; vt sūt deci.
aptissimæ supius ꝓ ista opi.adductæ ī scđo fundamēto
& potissimè firmat Soc.sibi ꝯ̃rius ī d.ꝯſ.52.vol.2.col.2.
35 & 3.Et†opi.Frā.de Cur.d.ꝯſ.78.col.3.volētis reqri clā ñ
obstāte,est singularis,& nō necessaria,& iō minimè te-
nēda,ad plenè no.ī l.1.ff.si cer.pet.& doct. oēs cōiter ꝯ̃
riū tenēt,ꝙ sufficiebat absq; d.cla posse apparer̃ ex ver
bis d.statuti;vt videri p̄t ex deciſ.adductis supius, à qua
36 cōi minimè recedere dēmus,iurib.vulg.Nō†ob.tertiū,
ī quo dicebat̃,vxorē ñ posse scđo viro ꝯcedere plusq̃ ꝯ
tineat̃ ī dispōne d.l.hac edictali.q̄ alienatio & dispō ne-
dū pacto,sed ēt p dispōnē statutariā,& legalē vr̄ sibi ꝓ-
hibita;cū añcedēs sit ꝓhibitū &c.iurib.& deci.ibidē al-
legatis,nā vera cōclo est,& cōis,nō valere arg.đ pac.ad
statutū negatiuè.l.nō est singulis.ff.de reg.iur. & p Bar.
in l.alia.§.elegāter.ff.sol.mat.& ī terminis nostris ad id
plura adducit Iaſ.ī d.auth.p̄terea.nu.15.& Frā.đ Cur.d.
37 ꝯſ.78.col.2.ver.tñ hoc casu,& p Soci.d.ꝯſ.52.col.1.vol.
4.Vnde licet vxor pacto ñ possit ꝯ̃ dispōnē d. l. hac edi-
ctali.ī p̄iudiciū filiorū primi mr̄imonij alienar̃, & dispo
nere;tñ ex dispōne statutaria poterit ꝓculdubio istud
īduci,& đrogari d.l.vt ēt p Bal.ī d.ꝯ.495.col.3.vol. 5.&
38 p doc.ī d.l.hac edictali,& p alios adductos s̃.ī primo,&
2.fundamēto isti⁹ opi.Dicta.n.†l.hac edictali,nō hēt lo
cū in alienatiōe,& dispōne necessaria,sed solū ī volūta-
ria,vt pulchrè ꝯcludit Ro.d.ꝯſ.219. Ex themate ꝯsulta
tiōis,quē refert,& seq̄t̃ Claud.ī d.l.si qs ita. §. ea l. col.1.
39 ver.& istā gl.Et†qm̄ ista alienatio,q̄ virtute statuti fit,dr̄
eē necessaria muliere scđo nubēte , cū statutū derogā-
do d.l hac edictali, pmittat lucrū scđo marito ī p̄iudi-
ciū filiorū primi mr̄imonij,& ꝯñr cēset̃ pmittere datio
nē ī dotē,ex qua seq̄t̃ lucrū tāq̃ añs necessariū,q.n.vult
ꝯñs,necessario vult añs ad illud d.l.illud,ff.đ acq. hr̄. vñ
isto casu virtute statuti alienatio ñ dr̄ ꝓhibita, sed pmis
sa,& ita tollit̃,ꝙ hr̄ in d.l.codicillis.§.fi.& p gl.ī d.§.ea le-
ge,nā illa locū hn̄t ī mā ꝓhibita ī añcedēti,vł ꝯñti , at ī
40 casu nr̄o ꝯsideratis verbis statuti claris pmissio ꝯcedit̃,
& ī añcedēti.& ꝯñti.Nā†cū ex verbis statuti sit đroga-
tū d.l.hac edictali,ꝓhibitio,đ q̃ ibi,penit⁹ cessat, ita pū-
ctualiter ad obiectionē rñdet Bal.ī d.ꝯſ.495.co.3.ver.ex
aduerso,& ver.& hoc ēt ꝯ ꝓbat̃,vol.5.& ita aptissimè di
cit Soc.d.ꝯſ.52.col.2.in fi.& col.3.nu.3.vol.3.vbi ita rñ-
det ad hāc oppositionē,q̃ sibi ꝯ̃ri⁹ fecit ī d.ꝯſ. 36.col.2.
41 nu.4.vol.4.& hāc ēt solutionē sētiūt Mod. Bo.ī d. tra.ī
5.par.q̄st.10.Nō†obst.quartū,ī quo dicebat̃,statutū ex
ceptuare filios ex illo & eo.mr̄imonio,qb.extātib. vnà
cū eis poterāt succedere filij primi mr̄imonij,vñ idē qñ
42 ñ extāt filij cōes sed solū ex primo mr̄imonio;vt æqua-
lis sit determinatio,&c.Ad†quā Dec.in d.ꝯ. 283.col.3.
ver.2.nō obstat,& ver.3.ñ obstat.rñdet;qm̄ statutū ap-
tissimā facit dr̄iā īter filios ex primo mr̄monio,& scđo.
Nā filij ex scđo mr̄imonio tm̄ excludūt ſm maritū &
p̄rem à lucro,filij aūt tm̄ ex primo mr̄imonio minimè
eū excludūt,& qñ oēs ī simul extēt & pariter succedāt,
istud ñ fit virtute statuti,ex quo sum⁹ ex̃ terminos ipsi⁹
43 sed fit ex dispōne iuris cōis,ex quo sum⁹ ī casu omisso,
vt p eū.Et†ad illud,ꝙ īter filios dēt eē æqualis determi
natio,dupłr ī terīs nr̄is rñdet ipse Deci.ī d. ꝯſ. 283.col.
4.ver.sed ī veritate,& ver.seq.vt ibi plenè p eū: qm̄ adē
diuersa rō ī vno casu & ī alio,qñ nulli extāt ex scđo mr̄i
monio,sed tm̄ ex primo , & qñ extāt filij tm̄mō ex pri-
mo,itē & qñ extāt ex vtroq; & qa ī casu p̄ñti null⁹extat

ex scđo,quē casū exceptuat,sed solū extant ex primo,
quos statutū excludit,& eo casu affert lucrū scđo ma-
44 rito,meritò đ casu ad casū ñ erit arguēdū.Prout †ēt si
filij extarēt ex vtroq;,adhuc illi tm̄ ex scđo mr̄imonio
dr̄ent admitti exclusis filijs ex primo,& hoc virtute sta
tu ti fauorē p̄stātis istis filijs ex scđo, & excludētis illos
ex primo, ꝙ qdē fieri p̄t:vt đt ipse Soc.d.ꝯſ.52. col.pe.ī
fi.& col.fi.n.5.& 6.vo.4.& ī si.quò ad terīos d.l.hac edi
ctali,hoc recipit̃ ēt virtute pacti,vt ꝯcludūt doc. alle.p
45 Dec.ꝯſ.246.Reqsitus,col.1.nu.3.& seq.Nō †obstāt ad-
ducta p Ale.d.ꝯſ.158.col.1.& 2.vol. 5. Nā ipsemet Ale.
ibi col.3.& 4.illis nō obst.ꝯsuluit ꝯ̃riū, & ad obiecta pa
tet rñsio ex supi⁹ deductis.Minus ēt obstāt dicta p Frā.
de Cur.d.ꝯſ.78.& qm̄ ī illo casu ex verbis statuti mini-
mè appebat,statuētes voluisse derogare d.l. hac edicta
li,ꝓut ē ī statuto p̄ñti ad dicta ibi p eū s̃.fuit rñsū,& ex
supi⁹ deductis apparet vera resolutio.Nec obstat dictū
Iaſ.ī d.auth.p̄terea.nu.15.dū loq̄t̃ de statuto deferente
lucrū oī casu.Nā ei⁹dicta ñ sūt vera,vt s̃.sigillatim fuit
46 oñsū.Et†d.Alb.Bru.ī d.suo trac.ī.6.par.prin.q.27.ñ lo-
quūt̃ ī terīs nr̄is.& lʒ circa fi. videat̃ quò ad terīos sta-
tuti nr̄i sētire ꝯ̃riū,tñ ad hoc nihil adducit nisi d.Iaſ.vbi
s̃.& d.Ale.ī d.ꝯſ.158.& di.Cur.ī d ꝯſ.78.q̄ nihil faciunt
ad casū nr̄ū; vt dictū ē,& licet adducat d.Bar. & aliorū
doc.ī d.l.hac edictali.tñ illa nō loquūt̃ ī casu nr̄o, sed ī
alio penit⁹diuerso;vt patet ex eorū dictis,& ex his q̄ su
47 pi⁹ fuerūt deducta.Nō†obstat auth.Bal.ī l.j.C. de inof.
doti.q̃ adducit Soc.ī d.ꝯſ.35.co.2.nu.7.vol.4.nā Bal.ibi
verbū nullū đt quò ad terīos statuti nr̄i,verū ē, ꝙ ī c.j.
ī ti.an mari.succ.vxo.ver.q̄ro đt statutū,tāgit difficulta
tē nr̄ā,& arguit ad partes,& quò ad deci.se remittit ad
dicta p eū ī d.l.hac edictali. vbi ad pūctū nr̄m nihil đt,
48 & si aliqd diceret:tñ ipse Bal.ꝯsulēdo tenuit ꝯ̃riū.† Et
opi.de qua ī ꝯſ.ē tenēda, tanq̃ magis deliberata & cō-
sulta,vt tradit Bar.ī l.si pr̄. C.de īsti. & substi.& in auth.
cessante.C.de legi.hær.& Ale.ꝯſ.186.Viso ti.col.12.ver.
15.ñ obstāt.vol.2.& pūctuałr de Bal.istud firmat Frā.đ
Cur.ꝯſ.77.Sup mortuis,ī fi. & ad id plura adducit Syl.
nupt.car.115.ver.sed q̄ro.stāte varietate,& potissimū cū
ipse Bal.in d.ꝯſ.495.vol.5.ad plenū & copiosè tāgit ar-
49 gm̄.Nō†obstat vltimò auth.Soc.ī d. ꝯſ.35. vol. 4.vbi in
terīs statuti nr̄i ꝯsuluit ꝯ̃riū.nā ipsemet ꝯ̃riū tenuit pū
ctuałr in terīs statuti nr̄i,ī d.ꝯſ.52.vol. 3. & opi. de qua
ibi,tāq̃ magis deliberata & copiosius examinata est te-
nēda,& sequēda,vt đt Abb.ī c.bone il 2.circa fi.đ post.
p̄la.& Clau.ī l.si idē cū eo.§.fi.ff.de iur.om.iud.ver. 1.ni
si cū alijs alle.ī Syl.nup.d.car.120.col.2.ver. qd āt si do-
cto.& satis istud euidēter apparet,qm̄ ī d.cōſ. 35. vol.4.
cursī tāgit articulū.& ī d.ꝯſ.52.vol.3.copiosè,&diffusè
illū examinat,ex eo ēt qm̄ rōnes efficacissimè p eū ad-
ducūt̃ ī d.ꝯſ.52.ī quo rñdet oīb.ī ꝯ̃riū adductis, de qb.
ī d.ꝯſ.35.eo qm̄,ī fi.d.ꝯſ.52. dicit & intrepidè cōcludit,
hāc opi.eē verā & sequēdā,qb. verbis minimè vtit̃ in d.
ꝯſ.35.Quib.oīb.cōsideratis, firmissima & vera resultat
cōclusio, istū ſm maritū virtute statuti dēre consequi
integrā dotē exclusa moniali filia ex primo mr̄imonio
& consequenter monasterio excluso. Parisij Paduæ.

S V M M A R I V M.

1 *Pactū de retrouendēdo, an præscribatur spacio.30. ann.Et nu.2.*
Pactum prædictum an perpetuò valeat , nec contra illud currat præscriptio.Et nu. 3.& seq.
4 *Infinitas euitari debet,declaratur num. 50.*
5 *Pacto p̄dicto,& tali facultati an p̄scribatur spacio decē annorū.*
6 *Præscriptioni odiosæ an possit renunciari.*
7 *In præscriptione requiritur bona fides,quando aduersario competit actio,aliàs secus.*
8 *Bona fides in quib.casib.non requiritur in præscriptione.*
9 *Iuri offerendi competenti debitori aduersus creditorem quanto tempore præscribatur. Et nu.10.*
11 *Dictio qñcunq; semper,& perpetuò,denotant perpetuitatē temporis,nō tñ excludūt præscriptionem longiss. declaratur nu.42.*
12 *Ablatiui absoluti resoluuntur in conditionem.*
13 *Dictio,& aliter,denotat conditionem & formam.*
14 *Dictiones denotantes modum & ordinem prolatæ ab homine in dubio censentur appositæ pro forma.*
15 *Potissimè quando ad idem concurrit mens disponentis.*

16 *Dispositio hominis ponēs aliquid conditionaliter formā inducit.*
17 *Conditio importat causam finalem*
18 *Dictio & aliter non fuisset facta, est significatiua qualitatis.*
Et habet naturam præcisam.
19 *Et est taxatiuè posita.*
20 *Verba negatiuè posita necessitatem important.*
21 *Idem si dictum fuit, actum non posse aliter fieri, & aliter factum reddi nullum.*
22 *Differt, an dispositio sit conditionalis, vel veniat resoluenda.*
Dispositio conditionalis ex quibus arguatur.
23 *Tradita in l.2.ff.de in diem adiec.in quo pacto procedunt.*
24 *Præscriptio non currit in capiente & possidente rem sibi debitam sub conditione, conditione non adimpleta.*
25 *Mala fides causatur per scientiam.*
26 *Res aliena præscribi non potest, stante mala fide, & nu.27.*
28 *Etiam si versamur in actionib.personalibus, in quibus non requiritur possessio. & nu.29.*
30 *In materia præscriptionis standum est iuri canonico.*
31 *Pactum de retrouendendo continet in se conditionem, si infra. 30.annos istud fiat.*
Concluditur contra Ang.tenentem contrarium in hac disceptatione. & nu.32. & 34.
33 *Concluditur etiam contra Cal.tenentem isto casu, currere pręscriptionem cum mala fide. & nu.34. & 49.*
35 *Præscriptio cum mala fide non currit, exceptis aliquibus casib.*
36 *Legato non agnito præscribitur spatio triginta anno. cum mala fide, quod bene declaratur.*
37 *Mala fides auctoris nocet successori, & defuncti mala fides nocet hæredi.*
38 *Præscriptio non currit tempore bellorum, nec tempore pestis.*
39 *Præscriptio non currit aduersus ea, quorum precario nomine res ab alijs possidetur.*
40 *Contractus recipiunt legem ex conuentione contrahentium.*
41 *In contractibus mens potius quàm verba attenduntur.*
43 *Præscriptio an possit tolli per pactum. & nu.47.*
44 *Culpa non debet imputari habentibus probabilem causam litigandi. & opin.doct.*
45 *Pactum, quòd non currat præscriptio, an valeat.*
46 *Et quo casu.*
47 *Nulla præscriptio currit cum mala fide.*
51 *Negligentia ex quibus non debet imputari. & nu.52.*
52 *Iuri offerendi quo tempore possit præscribi, & quo casu. & nu. 54.55.57. & seq.*
55 *Ius non formatum minimè præscribitur.*
56 *Interpellatio an interrumpat præscriptionem.*
59 *Idem iuris est de deducente sicut de deducto.*
60 *Ius offerendi concernens & exceptionem & retentionem non potest præscribi.*
61 *Concluditur contra Iaso. & nu.62.*
Exemplis non est iudicandum.
62 *Quæ opin.iudicando & consulendo sit sequenda.*
63 *Et quid si opinio tendit ad fauorem & ad euitationem peccati.*
64 *Minimè sunt mutanda, quæ certam interpretationem habuerūt.*
65 *Ius offerendi potest cedi. & in alium transferri.*
66 *Pactum de retrouendendo seu redimendo appositum in datione in solutum valet & tenet.*

CONSILIVM XCII.

1 Ange. In† ɔs.55.Gulielm. & Frā. aptè ɔcludit, pa-
cto & ɔuētioni validę de retrouēdēdo qñ
cūq; p̄tiū redderet & oī tpe, ēt nulla p̄scriptione obst.
posse p̄scribi spatio ann.30. sicuti tāto tpe p̄scribit iuri,
& facultati offerēdi iurib. & rōnib. ibidē p cū adductis.
2 Et† potissimū; qa p tale pactū vr̄ renūciatū p̄scriptioni,
q̄ renūciatio tāq reprobata & à iure nō recepta mini-
mè nocet renūciāti; eo ēt, qm̄ tale pactū ɔtinet ī se taci
tā ɔuētionē, si retrouēditio ī.30.annos fuerit petitia, q̄
3 tacita ɔdō excusat pmissorē à mala fide. Et† Bal. ɔs.mi
hi 303.ad euidētiā.col.2.vol.1.arguēdo pri⁹ p & ɔ̄ fir-
mat, tale pactū nō valere factū, vt ī ppetuū teneat reuē
4 dere, & absq; tpis p̄finitione, tū† qa īfinitas dēt euitari,
& qa p̄scriptiōi. 30.an. odiosę n̄ p̄t renūciari, & iō cur
5 rit nō obstāte mala fide, rōnib. đ qb. ibi p cū. Et† Pet. de
Anc. ɔs.331. Visis diligēter actis, col.2.ver.3.aduertēdū.
tenet, tali facultati & pacto đ retrouēdēdo qñcunq; &
qūocūq; posse p̄scribi; ēt spatio an.10. qm̄ tali facultati
obstat negligētia dicti tpis, & adimplēda erat q̄primū
6 poterat, vt īfinitas euitaret. Quā† opi. sequit ēt Fel. in c.
cū accessissent. col.11. ver.2. declarat. nu.44. de ɔst. & in
Rub. de p̄scrip. col.5. & seq. nu.17. & seq. vbi post Abb.
tenet, non posse per pactū renūciari odiosę p̄scriptio
ni, s̄m cōem conclus. de qua p Bart. & alios, in l. nemo
pōt. de le.1. & idem sequit Ias. in l. petēs. col.4. nu.10. C.
de pac. & apti⁹ ī l. si mr̄. nu.5. C. de inst. & sub. sub ɔd. fa.
vbi asserit se pluries ɔsuluisse s̄m dictā opi. Ang. & no.
Deci. ɔs.164. col. fi. nu.4 & ita ēt firmāt Mod. ī trac. de
p̄scrip. ī 4. par. 5. par. prin. ī 3. q. fol.55. col.3. & 4. nu.8. &
9. vbi asserūt, hāc opi. esse veriorē & cōiorē, & ī iudicā
7 do & ɔsulēdo tenēdā. Pro† q̄ adducūt dicta p Anc. ī c.
sine possessione, col.9. de reg. iu. li.6. & Soc. ī ɔs.63. In cā
vertēte co.3. ver. Pręterea. vol. j. vbi volūt, regulā cōē, de
qua ī c. fi. de p̄scrip. reqrētē ī p̄scriptione bonā fidē, p-
cedere, qñ aduersario ɔpetit actio nō aūt qñ adhuc nō
cōpeteret, vt in legatario legatū adhuc nō acceptāte,
nec agnoscēte, tūc. n p̄scribit, licet bona fides deficiat.
8 Qđ† qdē p̄t ɔprobari ex dictis p Abb. & alios, maximè
Fely. in d. c. fi. col.1. & 2. dū ponūt plures casus, in qb. ēt
hodie pcedit p̄scriptio cū mala fide, & post alios, ego
ibi dixi nu.16. & seq. & hāc opin. postremò ēt sequi vīr
Mod. in l.2. C. de pac. int. emp. & vendi. fol.5. & 6. in 4. q.
prin. in 1. & 4. ɔclu. vbi in fine dicūt, hāc esse cōem opi.
& φ difficile esset ɔ̄ eā obtinere, licet alia videat verior.
9 Ad† q̄ ēt faciūt cōiter tradita p doc. anti. Iac. But. & post
gl. p Ang. in l. cū notissimi. col.3. ver. ī gl. q̄ incipit. C. de
p̄scr.30. ann. & ibi Sal. in ver. eo iure. Alb. de Ros. col.3.
& Bal. in prin. col. fi. & Ang. in d. ɔs.55. & in l. pigno. vbi
Imo. sequit. ff. de vsuc. & Signo. de Amod. ɔs.140. Casus.
col.2. & p Imo. Mod. & Aret. in l. q̄diu la.1. col.2. & 3. ff.
de acq. hæred. & p Ang. Aret. plenè inst. de act. §. actio-
nū. nu.54. & per Mod. in d. trac. de p̄scr. in 4. par.5. par.
prin.2. q. fol.55. nu.4. vbi seq. opi. Bar. in l.1. ff. de cōd. ex
10 leg. col.3. ver. iuxta prædicta. concludunt† iuri offerēdi
cōpetēti debitori aduersus creditorē posse p̄scribi spa
tio.30. ann. ɔ̄ Bar. & Pau. de Cast. tenētes oppositū in d.
l. pignori. & nōnullos sequa. volentes tali facultati non
posse p̄scribi aliquo tēpore, ex quo est facultas, p cuius
exercitiū acquirit ius deducibile ī iudicio, & ideo erit
præscriptibile. facit ēt dictū Ang. in auth. vt eccl. Rom.
in fine, volens, nō valere pactū, quo cauet: vt nulla cur-
rat p̄scriptio, qđ ēt firmat Bal. ɔs.44. Ad euidētiā. vol.5.
11 Et† quia istę dictiones, qñcunq;, semp, & ppetuò, deno
tantes tpis perpetuitatē, nō ppterea excludunt lōgissi-
mā prescriptionē, vt sentit gl. in l. cognitione. ff. ad Sy-
lan. & gl. in ver. qñcūq;, in c.1. in ti. de feu. da. in vi.6. leg.
commiss. & tradit Bal. in l.1. p illū tex ff. solu. matr. iūcta
l. in rebus. §. omnis. C. de iu. do & no. Imo. Aret. & Alc.
in l. cū stipulatus sim mihi à Procu. col.2. ver. & an di-
cta verba. ff. de verb. obl. & Fely. in d Rub. col. pe. nu.23.
& istis cōsideratis vrgēte impotētia faciēdi tale pactū,
& ipsius nullitate, ɔcurrēte ēt iuris dispōne, dicēdū vī
istos de Frāchis non fouere ius, & istos de Turchis dēe
absolui à petitione ɔ̄ ipsos fcā, nec posse cogi retrouē-
dere & facere instr̄m retrouēdōnis. Ex opposito aūt in
fauorē dictorū de Frāchis ɔsiderare dēmus mētem &
verba ɔ̄hentiū, & qua forma datio īsolutū rerū, de qb.
agit, fuit facta & pcesserit, & verè dici nō pōt, φ fuerit
celebrata purè & simpłr, postmodū resoluēda p pactū
de retrouēdēdo: qm̄ ab ipso initio fuit fcā ɔdōnalr, &
sub ɔdōne añdicta, si dātes in solutū, vel hñtes cām ab
ipsis, vellēt rehr̄e & soluere p̄ciū, quo datio insolutū p
cessit, vt aptè colligit ex illis verb. positis ī prin. dictę da
tionis ī solutū, ibi, saluo sp pacto infrascripto de vēdē
12 do. Quę† ɔdōnē importāt & ī eā resoluunt. l. a testōre
ff. đ ɔd. & dem. l. ab emptione. ī prī. vbi Bar. & alij scrib
no. ff. de pac. & plenè p Mod. in Rub. ff. sol. mat. Collig
13 tur † istud apertius ex illis verbis. Cum hoc autem pa-
cto facta fuit. Et ex illis, & alr nō fuisset facta, q̄ apertis-
mam ɔditionem & formā denotāt & inducunt: vt tra
dūt Bar. & alij, in l.1. col.4. ver. quero qd de cōiunctio-
ne. ff. de ɔdi. & de. & in l. Iul. la 2. in prima opp. vbi addu
cit iura id probātia, co, tit. & notāt doct. maxi. Ias. nu.1.
in l. qui promisit. ff. de ɔdict. inde. & in l. Gall. §. quidā re
14 ctè, nu.32. ff. de liber. & posthu. Et† quia tales dictiones
deno-

denotantes modũ & ordinẽ prolatæ ab hoĩe in dubio
cenſentur pro forma appoſitæ,dicit Car.Zaba. in cle.
j.q.32.de decim.& Hoſt. in c.cũ olim.de arbi.& plenè
15 tradit Fel.poſt alios,in c.cũ dilecta.extra de reſcri.†Vbi
poſt gl.cõiter cõcludũt, abſq; dubio iſtud procedere,
qñ apparet de mente diſponentis, ꝙ voluerit illud p̃ci-
sè ſeruari,& qñ apparet de vehementi eius affectione:
vt etiã tradit allegando plures deciſ.Albe. Bru.in tract.
de forma.fol.41.col.1.ver.prędicta cõclu.& fol.34.ver.
6.concluſio,& bene faciunt tradita per Ale.cõſ.22.nu.
16 1.vol.6. Et † quia qñ in diſpõne hominis aliquid ponit̃
condõnaliter,illud formã denotat:vt dicit Bal. in auth.
matri,& auiæ,col.1.ver.quidam tñ.C.qñ mul.tute.offi.
fun.pot.& Fel.in d.c.cum dilecta.col.6.verſi.2.ſignum.
17 Bal.Alex.& alij,in l.1.in fi.ff.de lib.& poſth.Nec † imme
rito;cũ conditiones importent cauſam finalem,vt di-
cit Bar.in l.2.§.fi.ff.de don.& Are. in c.de cauſis, col.3.
18 de teſti.Et † illa ver.& aliter non fuiſſet facta,ſignificati-
ua qualitatis,ſm Bar.in l.ait prætor.§.quod autem. in
prin.ff.ne quid in flum.pub. naturam præciſam habẽt,
itaq; aliqua modificatio, nec alia interpretatio ſepara-
ta à verbis dẽt admitti,vt dicit gl.& Bal.in l.ſi quidẽ.C.
de excep.& idẽ Bal.in c.1.§.denique,col.fin.quæ fu.pri.
cau.benef.am.& Dec.cõſ.61.& pro tenui,col.2.nu.2.&
19 cõſ.181.viſo,nu.4.Taxatiua † ẽt ſunt,vt hr̃ in l.nõ aliter.
de leg.3.& in l.qui hæredi.§.fi.ff.de cond.& dem.& in l.
2.§.fi.ff.de don.& in l.1.in prin.ibi,non aliter.ff.de offic.
20 eius,& in l.rẽ non nouã.cum ſi.C.de iud.Et † quia nega
tiuè poſita ſunt,ẽt neceſſitatẽ importãt, vt per illũ tex.
no.gl.in ver.põt.in c.1.de reg.iu.lib.6. Bar.& alij, in d.l.
Gallus.in prin.col.2.ver.oppono,dr̃ hic,vbi vult ita po
ſita abnegare actum,aliter effectũ ſortiri poſſe, q̃ vt ex
preſſum eſt,& tradit ẽt Bar.in l.de his,col.fi.ver. præte-
rea iſta.ff.de tranſ.volẽs ea inducere formã, ita ꝙ eorũ
tranſgreſſio actũ vitiat, vt poſt alios tradit Fely. in c.ex
parte,col.5.ver.5.caſus extra de conſti. & ẽt Bar. in ..fi.
in fi.C.de vend.re.ciu.li.10.& Fely.in d.c.cũ dilecta,col.
21 8.ver.7.ſignũ.Et † ꝙ actus nõ poſſit aliter fieri, & aliter
factus reddatur nullus,ſatis probatur, in d.l.rẽ nõ no-
uã.& in l.cõparationes.C.de fi.inſtr.cũ alijs alleg. p Al-
22 be.Bru.in d.trac.de for.fol.33.col.j.ver.2.concl.Et † qm̃
oĩa prædicta verba appoſita ſunt ad reddendã dictam
dationem in ſolutũ conditionalẽ,non aũt ad reſoluen
dum eam tanquam purè factã,nec ipſius effectum,ne-
ceſſario iudicanda erit conditionalis, & talẽ donatio-
nem in ſolutũ conditionalem cõſtituerunt,vt in l.obli
gationũ ferè.§.cõd.ff.de act.& ob.& iux.pleniſſimè no.
per gl.& oẽs ſcrib.in l.2.ff.de in di.adie.& per Soc.poſt
alios,in l.quib.dieb.§.quidã Titio.nu.8. ff.de cõd.& de.
& iux.gl.fi.in l.j.ff.de leg.com.& Bal.ibi,in l.2.in prin.&
diffuſius Fulg.in d.l.1.& Sign.de Homod.conſ.75.in q.
col.pe ver.nec ob.& Fran.de Cur.cõſ.12.Luc.Titi.Vo
23 lentes † tradita,in d.l.2.de in d.adiec.vendicare ſibi locũ
ẽt in pacto legis cõmiſſoriæ;vt tale pactum poſſit fieri
intrinſecè, & immediatè reſpicere reſolutionẽ ipſam
ꝯ̃ctus,& reddere illũ condõnalẽ, licet qñq; poſſit reſpi
cere reſolutionem effectus ipſius ꝯ̃ctus,qui effectus,&
dñiæ,qñ,& quo caſu reſultent,apertè colligũtur ex mẽ
te,& verbis ipſorũ contrahentiũ appoſitis in ipſo con
tractu,vt apertè dñt,& diſponunt iura,& deci.ſuperius
24 adductæ.Et † in pñti contractu verba ſuperius conſide-
rata,& in illo appoſita apertiſſimè oſtendunt, talẽ da-
tionẽ in ſolutũ fuiſſe condõnaliter factã, quo ſtante re
ſultat vera cõcluſio,accipientes eã non potuiſſe vſuca-
pere,nec prẹſcribere,vt eſt tex.apertus.in l.vbi aũt.ff.de
in di.adie.& in l.2.§.ſi ſub condõne.ff.pro empt. & in l.
25 neceſſariò.§.ꝙ ſi pendente.ff.de pericu.& com. rei ven.
cũ concor.Præterea † inficiari nõ põt, ꝙ q.Thomæus
accipiens dicta bona in ſolutũ cũ dicto pacto de reuẽ-
dendo non ſciret,ſe eſſe obligatũ ad illud,& ꝙ hr̃et ſciẽ
26 tiam dictæ oblig.l.ſi fundum.C.de rei ven.& per Bar.in
l.Celſus.ff.de vſuc.vbi diffuſè repetẽ.nu.87.Sciebat † .n.
has res eſſe alienas,ex quo ſuæ nõ poterant eſſe cõſide-
rata forma dationis in ſolutum,vt in l.fi.C.vnde vi.& ĩ
27 l.Labeo.ff.de ſupe.leg. cũ ſi.alle.poſt Bart.in d.l. Celſus,
nu.89.Et † ſtante dicta ſciã obligationis rei alienę,certiſ
ſimũ eſt de iure can.nullã præſcriptionẽ,quãuis longiſ
ſimã poſſe currere,& hr̃e locũ pp malã fidem, & rõne
peccati;vt eſt tex.apertus,& ibi oẽs firmant,in d.c.fi.de
præſcr.& tradunt oẽs,in c.vigilanti, & in c.ſi diligenti,
eo.ti.& hr̃ in c.poſſeſſor.de reg.iu.li.6. & p Bar.& alios,
in d.l.Celſus,& in l.naturaliter.ff.de vſuc. & per Ang.&
28 alios,in l.ſuper longi.C.de p̃ſcr.long.temp. † Et proce-
dunt iſta ẽt in actionib.perſonalib.in quib.non requiri
tur poſſeſſio,nec quaſi,ipſius præſcribentis:quia procc
dunt ex mera negligentia non petentis, vt tenet gl.cõi
ter approbata,in d.c.fi.& ſcriben.oẽs ibi,vbi poſt alios
ego iſtud cõprobaui,allegando alias deciſ.nu.15.& ple
nè proſequuntur Mod.trac.de prẹſcr.in 2.par.3.partis
29 prin.q.13.Et † in terminis noſtris iſtud volunt Mod.rep.
in d.l.2.C.de pac.int.emp.& ven.fol.6.col.2.ver.ſed alia
maior,num.105. & alijs ſeq.& Fab.de mon.ſanc.Sau.in
trac.de emp.& ven.in 6.q.prin.col.2.ver. tertiò q̃ro, &
Cro.in repe.l.nemo põt,de le.j.car.pe.col.1.ver.vltimò
no.ſequit̃ hanc opi.pro qua dicit ſe conſuluiſſe,ꝙ non
põt tali pacto præſcribi,eſto ꝙ Bart.in l.ſeq̃ §.q viã.ff.
30 de vſuc.tenuerit ꝯ̃riũ,& nõ bene.Potiſſimũ: † qa in hac
materia præſcriptionis,in qua agit̃ de peccato,ſtãdum
eſt iuri canonico,& eius diſpõni,vt dicit gl.& ſcrib.oẽs
ibi ſequũtur,in d.c.poſſeſſor. Abb.Imo.col.2.& cõiter
alij,in d.c.fi.& Bal.& Ang.col.2.in d.l.ſup longi. cũ cõ-
31 cor.¶ † Nec ob.illud, ꝙ circa hoc dicit Ang. in d.ꝯſ.55.
ꝙ iſto caſu ceſſat mala fides; qm̃ in tali pacto tacitè vr̃
adiecta condõ,ſi voluerit redimere.ĩ.ann.30. quæ cõ-
ditio ſubintellecta purgat ipſam malã fidẽ,ꝙ ẽt ſequun
tur Mod.in d.tract. de præſcriptione, & alij ſuperius in
32 ꝯ̃riũ allegati.Nã verba pacti,& dationis in ſolutũ aper
tiſſimè ꝯ̃riant̃,& tollũt hanc ẽt cõditionẽ adductã per
Ang.& expreſſa faciunt ceſſare tacita.l.cũ ex filio. ff.de
vulg.& pup.prout ẽt:qm̃ ſi iſta conſideratio Ang.pro-
cederet,ſequeret̃ abſurdiſſimũ,videlicet, ꝙ in quacũq;
alia præſcriptione illa locũ haberet:vt ſp tacitè actũ vi-
deretur,ſi ĩ.annos 30.fuiſſet petitũ,actũ, vel aliquid fa-
* ctũ,ꝙ profecto eſſet deſtruere oẽs cõcluſiones * cões,
diſponentes præſcriptionem longiſſimam nõ proce-
re cũ mala fide, prout & hmõi cõſideratio Angeli mi-
nimè põt adaptari in hac datione in ſolutum facta cõ-
ditionaliter,pp quã eam capientes nõ potuerunt, nec
33 pñt præſcribere:vt dictũ eſt ſuperius.¶ † Minus ẽt obſt.
illud,ꝙ dicebat Bal.cõſ.33.vol.1.quẽ alij ſuperius citati
ſequũtur, dũ volebat iſto caſu p̃ſcriptionẽ currere cũ
mala fide:qm̃ eius dictis optimè rñdet Fab.in d.trac.lo
co ſuperius allegato,prout ẽt faciunt Mod.repet. in d.
l.2.fol.6.col.3.nu.109.& alijs ſeq.ver.3.mouetur,& alijs
34 ſeq.Etiã † qa iſtud eſt de directo ꝯ̃.d.c.cũ alijs ſ̃.alleg.&
daretur,ſi iſtud ſequeretur,& admitteret̃, occaſio pec-
candi,& ꝯſtito de mala fide,vti hic cõſtat,nulla præſcri
ptio eſt recipienda,ẽt ſi eſſet centũ ann. vt diffuſè aliàs
35 ego conſului in cã Reuerendiſſimi Ep̃i Anglonen. † Et
eſto,ꝙ in d.c.fi.enumerent̃ aliqui caſus,in quibus cur-
rit p̃ſciptio,nõ obſtãte mala fide, iſtud ibi eſt pp aliquã
qualitatẽ & rõnẽ in illo caſu cõcurrente,quæ in oppo
ſitũ in caſu pñti ſubſiſtũt,& cõſiderant̃, & iõ de illis ad
36 iſtum minimè erit inferendũ.Et † ad illud,ꝙ dr̃ de lega-
to non agnito, cuius petitioni præſcribitur ſpatio 30.
ann.cũ mala fide,ſm Anch.Soc. & Mod.in tract. de p̃-
ſcri.in 4. par.5.par.prin.q.3.& repet.in d.l.2.fol.7.col.3.
nu.10.Aduertendũ eſt;qm̃ ipſi volunt,illud procedere
contra legatarium, cui ante agnitionẽ non competit
actio,nã ſi cõpeteret,p̃ſcriptio cũ mala fide non proce
deret,quę rõ in caſu pñti cõcluderet in oppoſitum.dũ
ipſimet & alij quãplures tenent,iuri redimendi & offe
rendi poſſe præſcribi; ex eo,quia actio eſt iam nata,li-
cet agenti obſtaret exceptio, & tenẽdo in caſu noſtro
actionẽ eſſe natã, nullo modo procederet aduerſus cã
p̃ſcriptio cũ mala fide, & ſic ſile adductũ de legatario
nihil facit.Prout ẽt tollitur:qm̃ hæres, qui tenetur præ
ſtare legatum,iuſtã hẽt credulitatis opi.ex curſu longiſ
ſimi tp̃is,legatarium renunciaſſe,& vlterius nolle am-
plius agnoſcere, quæ omnia in caſu præſenti vigent in
oppoſitum,ſtante forma dictæ dationis in ſolutum, &
cõſideratis mente & verbis ipſorum ꝯ̃hentium, quę

fit,

fit,vt cõcurrente ista mala fide,nullo mõ possit esse locus præscriptioni. Nec dicatur prædicta procedere solũ io d.Thomæo existẽte in mala fide,quæ minimè hẽbat obesse eius hr̃dibus existentib.in bona, & volẽtib. inchoare præscriptionẽ ex persona ipsorũ de æquitate
37 Canonica,ſm Dyn.in d.c.possessor.col.fi.Nã†in cõtrarium se hẽt * cõis concl.volens malam fidem auctoris nocere successorib.per tex.in l.cũ hæres. ff.de diuers.& temp.præscr.& ibi plenè Alex. in apost.ad Bar. ex quo censentur eadem persona cum defuncto, & tenentur purgare ipsius malam conscientiam; vt plenissimè attingunt Alex.& Mod. in l.Pomp.§.cum quis, ff.de acq. pos.& Pau.de Cast.cõs.292.Visa supposita.etiam si agatur de longissima præscriptione, ſm D.Antonium, & Abba.in c.si diligẽti.col.5.ver.sed circa prædicta,vbi ẽt Fely.& ꝑ Abb.& alios,in c.nihil.col.2. ver.successor verò.& in c.fi.extra,de ꝑscrip.& ꝑ Alex.cons.84.In cã vertente.col.1.vol.1.& consi.4. Videretur.col.fin.& cons. 89.Viso.col.3.vol.2.& in quampluribus alijs consi. citatis per Mod.in d.trac.præscrip.fol.19.col.4.& fol.20. col.1.nu.59.vbi in fine attestãtur,hãc esse*cõem,& ab ea non esse recedendũ in iudicãdo & cõsulẽdo, reprobata opi.Dy.ꝙ mala fides defuncti impediat hæredem præscribere,& cõtinuare præscriptionẽ, & ẽt est impedimento,ne valeat eã inchoare ex persona sua,vt ẽt firmant Soc.cõs.106.Libenti animo.nu.5.vol.3. & Deci. cõs.272.col.4.no.5.eo magis,cũ heredes.d.Thomæi habuerint amplã notitiã dictorũ dationis in solutũ,& pactorũ,vt apertè colligit ex ipsorũ cõfessione,dũ asserũt acquisiuisse tale ius redimendi, & eis fuisse cessum, & nulla maior probatio dari põt,quã ipsorum confessio. l.cũ te.C.de transa. cũ vulg. Attento ẽt titulo dictæ dationis in solutũ cõdõnaliter factæ vitioso, & malã fidẽ inducẽte,quo & d.Thomæ⁹,& ipsi dictas res tenuerũt, vt plenè per Can.in c.si diligenti,cum si.de pręscriptio.
38 Accedat†ẽt & tp̃s detrahendũ,quo asserta pręscriptio currere non potuit: vt tp̃s bellorum, quo ius non fuit redditum,nec nõ & tp̃s pestis,vt in c.ex transmissa.vbi diffusè oẽs allegan.cõcor.extra de præscrip.& ꝑ Mod. in d.trac.in 2.par.6.par.prin.in primo,& secundo casu,
39 fol.66.col.2.& 3.nu.3 & 4.Ad†quod etiã & ꝯstõ precarij possessionis dictarũ rerũ,quas & ipse. D.Thom.suo noĩe,& hæredũ cõstituit se & ipsos possidere precario noĩe volentiũ redimere, quo fit,vt nulla contra ipsos redimentes in reb.quæ ipsorũ precario noĩe possidentur, currere possit ꝑscr.in fauorẽ possidentiũ, vt ff.de preca. ferè per totũ.& in l.malè agitur.C.de præscr.30. ann.& in l.ꝙ meo.in prin. ff.de acq. poss.& per gl.in c. clerici.16.q.3. & ĩ c.cũ nõ liceat.vbi diffusè Abb.& alij,
40 extra,de præsump.Vlterius†aduertendũ est;qm̃ si præscrip.ꝯ dictã conuentionẽ procederet, istud dantes in solutum reperirent decepti ꝯ ipsorum omnium contrahentium intentionem, ex quo aliàs nõ dedissent in solutũ : vt apertissimè patet ex verbis dicti contractus, qui ex conuentione ipsorũ ꝯhentiũ legẽ accipiunt.l.j. §.si conueniat.ff.depos.& in regula ꝯctus,de reg.iu.li.6.
41 Et † potissimũ;quia in ꝯctib.potius mentẽ, quã verba debemus considerare & attẽdere . l.semp in stipłonib. ff.de reg.iu.l.ita stipulatus.§.Sabinus. ff.de ver. ob.cum
42 concor.Ex†quib.infertur, ꝙ illę dictiones,qñcũque,in perpetuum,sine temporis præfinitione,& similes,de iure licet exponantur,vsq; ad annos 30. ita vt non excludãt longissimã præscriptionẽ; tñ ex conuentione ipsorũ ꝯhentiũ,qui aliter non ꝯxissent,& ne remaneant decepti,& qui ꝯctib.legẽ dare possunt,dicendũ erit,secus esse,vt in simili traditur in l.fi.C.quæ res pign. obli.pos. & in l.nõ aliter.de leg.3.& in l.cũ virũ. C.de fideic. & in l.in ꝯdõnib.cũ sim.ff.de cõd.& dem.& in §.disponat.in auth.de nuptijs, iunctis his quæ hñr in l.quæ de legato.
43 cũ cõcor.de leg.j. ¶† Nec ob.ꝙ dicũt Mod.in d.l.2.fol. 6.col.2. nu.103.ꝙ ꝯhentes non decipiuntur; qm̃ scire debuerunt iura disponentia, præscriptionem nõ posse tolli pacto:nã nõnulli in hoc voluerunt ꝯriũ,ꝙ immo pacto possint tolli.qui citantur per Fel.in Rub.de præscr.& per doc.maximè Mod.in d.l.nemo põt. & Fabia. s̃.allegatus asserit hanc opi.esse magis*cõem,prout ẽt
44 ipsi Mod.repeten.dicunt,in d.l.2.nu.116.Et† si anre ista dubietare iuris,culpa ipsis nõ venit imputãda, vt in simili tradũt doc.in l.sancimus. C.de iudi.qñ quis habet probabilem causam litigãdi,& opi.doctorum, de quo
45 ẽt in c.finem litib.extra de dolo & contuma. Prout†ẽt tenendo aliam opi.tanquam magis* cõem,volentem præscriptioni tacitè & expresè non posse renũciari; tñ valet pactũ,vt nõ currat præscrip.30. vol 40.ann.sed solum centũ,vt dicit Ang.in auth.vt eccl.Rom.in fi.Et
46 saltem † isto modo, ne partes fraudentur,tale pactum operabit effectũ, & vt reddatur in totũ delusoriũ, saltem valeat saltẽ eo mõ quo põt,& ne in totũ pereat. l.quoties cũ vulgarib.ff.de verb.obl. Ad†ꝙ & fortius;qa po-
47 sita d.opi.pro vera, tñ partibus nihil põt imputari;qm̃ ipsi sciebant,iura disponere,nullam præscriptionẽ posse currere & hr̃e locum cũ mala fide, vt dictum est, & conclusum fuit superius,qua concurrente,nõ reperiũtur decepti:cũ per pactũ inducatur scĩa, & mala fides, & illa stante præscriptio cessabit in actione personali, in qua nunquã præscribitur ꝑꝑ malã fidẽ,quæ producit hunc effectum,licet pactũ,quo renunciatur pręscriptioni,nõ valeat.ita pulchrè dicit Fel.in d.Rub.de præscriptio.col.pen.ver.postremò considera duo. quẽ referunt Mod.in d.trac. de præscrip.in 5.par.5.par. prin. in 6.q.fol.59.col.2.& 3.ver.3.prædictam cõem.vbi pro
48 priè in terminis nostris istud habẽt pro absoluto.¶†Et tenẽdo hãc partẽ cons.Ang.55. minimè obstabit: qm̃ sua cõsideratio de tacita condõne, q̃ dicit inesse dicto pacto,non põt in pñti casu militare; & etiam quia pręscrip. non põt currere cũ mala fide, licet præscriptioni non possit pacto renunciari.ſm illam opi. vt sigillatim de istis dictum fuit superius, & quia in casu, quo Ang.cõsuluit, ꝯctus erat purè celebratus, & veniebat resoluendus,ꝙ cessat hic, ex quo datio in solutum fuit
49 conditionaliter facta,vt dictum fuit. Nec † obstabit d. consi.Bal.303.vol.1. qm̃ ex supra deductis penitus tolluntur eius fundamenta, quib.motus fuit,& in cõtingẽtia facti apparet diuersitas,& eius dictis sigillatim rñdet Fabia vbi s̃.& Repet.in d.l.2.in 4.q.prin.cõcl.4.Po-
50 tissimum:†qm̃ infinitas toleratur & admittitur,qñ verba prolata à disponentib. sui natura sunt apta importare infinitatẽ,vt in l.in annalib.C.de leg.& in l.si ita stipulatus fuero à Seio.ff.de verb.obl. & per Bar. in l.qui
51 bona.§.fi.ff.de dam.infec.Nec†hẽt obstare cõs. Pet.de Anch.331. qm̃ dicta per eum, nullo modo pñt procedere, tũ quia sumus in actionib. personalibus,vt plenè
52 attingunt repet.in d.l.2.in 4.q.in 1.concl.tũ†ẽt quia sumus in cõtractib.& attentis verbis ꝯtrahentiũ non datur negligentia per dictum tp̃s, vt dictum est supra, &
53 sentit Bar.in l.hæc cõd.ff.de cõd.& dem.Et†ad illud,ꝙ iuri offerendi præscribit spatio.30. ann. aduertendum est:qm̃ nõnulli voluerunt oppositum; vt fuit ipse Bar. & Pau.de Cast.in d.l.pignori.& in d.l.cum notissimi.in prin.& practi.Pãp.in ver.ꝑscriptionis.circa fi.& alij citati ꝑ Cor.in l.licet.C.de iu.delib.col.2.& cõs.176.In hac,
54 col.2.vol.3.Et†tenẽdo,ꝙ sit simplex facultas, & nõ ius formatũ nec productũ; tunc cetissimũ est, non posse præscribi, ſm Bar.& alios,vbi s̃.cũ alijs cumulatis per Mod.in d.tract.præscr.in 4.par.1. par. prin. q.1. fol.54.
55 col.4.Et †ꝙ nõ sit aliquod ius formatũ in terminis nostris,& in ꝯñtiam non possit præscribi, firmat & tenet Bal.in Rubr.de ꝑscr.col.5. ver. q̃ro vlterius.& diffusius & pulchrius idẽ Bal.in repe.l.cũ in longi.C.de præscri. long.tẽp.col.mihi 9.& quatuor seq.& in cõs.342. Sup
56 eo.col.2.vol.1.vbi potissimũ considerat malã fidẽ.† Et tenendo dis.Sal.in d.l.cũ notissimi. ver.eo.iure. in fi.cum quo hic interuenit interpellatio, obiectio nihil obstabit,ꝑut ẽt cessabit tenẽdo ea,q̃ dicit Alb.de Rosa.post alios antiq.ꝑ eũ alleg.in d.l.cũ notissimi.in prin. col.3.
57 ver.sed facultas.& ver.Old.Iac.de Are.Si†verò teneam in hoc iure offerendi fuisse natã & ortã actionẽ & ius, cui tñ obstabit exceptio oblatiõis nõ factę, ꝑut firmat Ang.Are.in d.§.actionũ.& alij s̃.ĩ ꝯriũ allegati, tũc certissimũ erit,tali actioni iã natæ, & iuri in cẽ deducto,ꝑscribi nõ posse ꝑꝑ malã fidẽ,vt c.fi.ex̃ de ꝑscri.& dixi su-
58 perius.Aut † postremò cõsideramus facultatẽ quãdã,

per

per cuius exercitiū acquirit̄ ius deducibile in iudicio, & ꝯn̄r ꝙ possit præscribi, sicut pscribit̄, ad quod dirigi tur, iuxta doct. Bar. quē alij s̄. citati sequūtur, in l. 1. col. 3. ver. iuxta prædicta. ff. de ꝯdi. ex le. & tūc ēt hēmus intentū, ꝙ stāte mala fide, nō præscribitur, qđ per eā deducitur in iudicio; cū idē iudicare debeamus de iure deducto, qđ de iure & facultate, p qđ illud deducitur; cū sit ad illud necessariū añcedēs, per eundēmet doct.
59 Bar. & sequac. Et † qa idē diecdū est de deducēte sicuti de deducto. l. oratio. ff. de sponsal. & in l. ad rem. & l. ad legatū. ff. de procura. cū alijs adductis in l. 2. ff. de iurif.
60 om. iudi. & in c. pterea. de offi. deleg. Et † apertè in terīs nr̄is istud suadetur ex dictis Bar. & aliorū, in d. l. pigno. dū volunt, ꝙ ius offerēdi cōcernens exceptionē & retentionē, est imprascriptibile, ex quo sapit naturā exceptionis, cui attribuitur, & deseruit, vt plenè psequit̄ d. Signo. in d. suo cōs. 140. & Dec. ꝯs. 144. col. fi. nu. 4. pariter ergo dicendū erit de hac facultate & exercitio, deducēdi illud ius, & necessario añcedēte ad illud, vt vtrūque pp malā fidem nō possit pscribi. Nec obstāt interpretationes à iure datæ illis dictionib. qn̄cunq;, perpetuò, & si. qm̄ in casu pn̄ti cessāt p dictā dationē in solutū ꝯdonat̄r factā, & pp mētem ꝯhentiū, & malā fidem istorū pcariò tenentiū, vt deductum fuit superius. Mi-
61 nus † ēt obstat, qđ dicit Ias. se consuluisse, & qđ dicunt Mod. in d. trac. & repe. in d. l. 2. affirmātes cōem opinio esse, posse præscribi; tum qa exēplis minimè iudicandū est. l. nemo. cū vulg. C. de sentē. & interlo. om. iudi. tū ēt quia deci. per eos allegatæ loquunt̄ diuerso casu, qn̄ ꝯctus erat perfectus & veniebat resoluēdus, cuius ꝯriū est hic: tum ēt, quia hic adest precarium, insup & mala fides, cui nihil obstabit illud, pscriptioni non posse pacto renunciari; cōcurrunt ēt & alia, quæ illis in casibus oīno cessant, ex quib. ad istum minimè erit inferendū,
62 per iura vulg. tum † ēt quia cōsideratis qualitatib. quib. s̄. hæc sn̄ia & opi. in iure est verissima, & optimis ac ꝯcludentib. rōnib. fundata, & iō sequenda & tenenda, & iudicādo & cōsulendo, reiecta oī alia, vt tradit Io. And. in c. 1. in fi. de cōsti. & ibi Abb. Fely. & Dec. col. pen. & idē Abb. p illū tex. in c. capellanus, in pen. no. de fer. & Barb. cōs. 1. col. 3. vol. 1. & p Ang. cōsi. 110. Sanctissima. col. 6. dicentē, iustius & æquius esse, inhærere illi opi. & sn̄iæ, quæ meliorib. rōnib. fundatur, ēt si Imperator esset in ꝯria opi. p l. Aemilius. ff. de min. & tradit Dec. cōs. 271. In casu. col. 5. nu. 13. & plura cumulat Syl. nup. fol.
63 mi. 124. col. 4. & seq. ver. limita tertiò. Et † suadetur istud qm̄ fm̄ hāc opi. fauet̄ animæ & euitat̄ peccatū, quæ cūctis reb. est anteferēda, vulg. l. sancimus. C. de sacr. eccl. & iō in iudicādo sequenda est, vt dicit Anan. in c. in ciuitate. col. 3. de vsur. & Ias. in auth. quas actiones. col. 8. C. de sacros. eccl. & Syl. nup. fol. mihi. 148. col. 3. & 4. ver.
64 itē pro eo. Ad † qđ ēt cōis obseruātia, q̄ viguit & viget in ciuitate Veronę interptata fuit in casu pn̄ti cessare præscriptionē; vt attestātur q̄plures & periti notarij su per id examinati, & minimè mutāda sunt &c. vulg. l. minimè. & l. si de interpretatione. ff. de le. c. cū dilectus, de
65 cōsue. cum alijs ad illū casum cumulatis p Syl. nup. fol. mihi. 124. col. 2. ver. limita modò. Ex † qb. firmissima resultat ꝯclo, istos de Frāchis bn̄ egisse, & fouere optimū ius, & ꝯn̄r dr̄e obtinere, cū ipsis tale ius bene potuerit cedi, prout fuit stipulatum, & in eos transferri, prout fuit translatū, vt tradūt oēs, in d. l. 2. C. de pact. int. emp. & vend. maximè repet. in 6. q. prin. & per Ale. cōsi. 232.
66 nu. 1. vol. 6. Et † quia valet pactum de retrouendendo, seu redimendo appositum in datione in solutū: vt tradit Corn. alleg. iura, consi. 133. col. 1. ver. 1. loco. vol. 1. & Dec. consi. 18. & 308. col. 2. & 3. Parisius Paduę.

S V M M A R I V M.

1 *Finis, renunciatio, & liberatio facta per sororem fratribus de hereditate materna, paterna & c. an valeat, & per totum.*
2 *Et quid si est vallata pacto, vel stipulatione.*
3 *Ius hereditatis pręteritę, potest remitti per pactum vel stipulationem.*
4 *Item remitti potest ius futuræ successionis.*
5 *Et quid si pactum & stipulatio fuerunt vallata iuramento.*
6 *Et si fit cum fratre, illi quęritur.*
7 *Statutum vt sit validum quæ requirantur.*
Statutum excludens fœminas, an valeat.
8 *Pactum factum secundum ordinationem statuti, valet & tenet.*
9 *Talis soror renuncians, si fuit lesa, an petere possit supplementum legitimę.*
10 *Et quid si fuit legitimę, & supplemento expressè renunciatum.*
11 *Et appositum iuramentum.*
Statutum excludens fœminam ab hereditate, an, & quo casu videatur eam excludere à legitima.
13 *Et quid si dos data illi ascendit ad legitimam.*
14 *Dos congrua & honesta quę dicatur, & nu. 15.*
16 *Dolus ex proposito non presumitur: quia probari debet.*
17 *Clausula habens rata, grata, & c. tollit suspicionem doli.*
18 *Clausula, animo deliberato, sine aliqua exceptione, & c. tollit omnem errorem & ignorantiam.*
19 *Prescriptio anno. 30. tollit omne ius, & omnem actionem.*
20 *Prescriptio inducta per statutum, subrogatur prescriptioni inductę de iure communi.*
21 *Statutum prefigens tempus ad agēdum, eo decurso, impedit processum fieri.*
22 *Præscriptio extinguit omnem obligationem etiam naturalem.*
23 *Statutum restringens prescriptionem, an, & quo casu valeat, & num. 24.*
25 *Bona fides in dubio presumitur.*
26 *Bona fides presumitur per tempus longissimum.*
27 *Bonam fidem allegare satis est.*

CONSILIVM XCIII.

Finis & cōuentio facta per dn̄am Mariā fuis frib. de hr̄ditate paterna, materna, & fraterna, &
1 de omni & toto eo, qđ ad ipsā spectabat & † ptinebat sup dictis bonis, quocunq; iure & cā, fuit, & est valida, & firmissima, & ꝯ cā ipsa D. Maria nō pōt venire, nec eam rescindere, prout intēdit, & temere, facta .n. apparet post mortē patris & matris, de quorū successione agitur, & tēpore dictę renūciationis & finis, agebat̄ de hr̄ditate paterna, & materna delata, pterita, & nō futu
2 ra. Quo † fit: vt pactū, finis, & renūciatio potissimū vallata stipulatione, ēt si nullū interuenisset iurm̄, sit validissima, & efficacissima, vt hr̄ in l. 1. & in l. fideicōmisso. vbi doct. oēs no. C. de pact. & C. de trāsa. & plenè tradit̄ per Bar. & oēs alios, in l. qui Romæ. §. duo fratres. ff. de verb. obli. & per Can. maximè Georg. Nat. in c. quāuis.
3 col. 3. nu. 7. in 4. limitatione, de pac. li. 6. Pōt † .n. per pactū & stiplōnē nedū remitti ius hr̄ditatis pteritę, vt in dictis locis traditur: cū quilibet possit iuri suo renūcia
4 re. l. si quis in cōscribēdo, cū vulg. C. de pac. Sed † ēt istis interueniētib. remitti pōt ius futurę successionis, vt hr̄ per oēs, in d. l. 1. & in d. l. de fideicōmisso. & in d. §. duo
5 fratres. & in d. c. q̄uis. Et † tāto magis procedūt ista, qn̄ pactū, stiplo, & renūciatio fuit vallata iur̄o; vt est in casu pn̄ti, per quod iurm̄ renunciatio iuris ēt de futuro conualidatur; vt cōcludit Cum. in l. si qs hr̄s, de acq. hę re. Ale. & alij Mod. & in l. sed & si quis, §. q̄situ, col. 1. ff. si quis cautio. & p Dec. ꝯs. 31. col. fi. nu. 4. & est tex. aptus, in c. quāuis. & traditur in l. pactū quod dotali. C. de colla. & de pac. & in l. q supstitis. ff. de acq. hær. & in l. stiplō hoc modo cōcepta. ff. de verb. obli. & per Ale. cōsi. 26. Ponderatis. col. fi. ver. nec obst. vol. 3. & Corn. cōsi. 258. Quanquam. vol. 2. cū alijs p Dec. d. ꝯs. 31. col. 2. & 3. & cōsi. 181. satis no. est, col. 1. & seq. & cōsi. 106. Et p tenui
6 & cōsi. 230. proponit̄. col. fi. Et † pcedunt ista, ēt si tale pactum & stiplō ac renunciatio facta essent cū fratre. nā illi q̄ritur, vt post alios cōcludit Georg. Nat. in d. c. q̄uis. col. 4. nu. 17. vbi ad id allegat deci. q̄plures, quod q dē de plano procedit, cōsiderata hr̄ditate pr̄na & materna, in quibus cessabat votū captādæ mortis: cū tpe dictę renunciationis essent mortui, pp qđ tollitur oīs obiectio q̄ in ꝯriū posset adduci, & cōprobant̄ ista cōsiderando statutū dicti loci, sub Rub. de morien. ab intest. quod stantib. filijs masculis excludit fęminas à successione paterna, & mr̄na, & vlterius in ver. tn̄ saluo, disponit, ꝙ si fratres maritāt sororē, & cōueniūt cum ipsa & eius marito, de dando certā dotē, ꝙ talis ꝯuētio sit valida, ita ꝙ soror aliqd amplius non possit petere de bonis pr̄nis, & mr̄nis & fraternis, & ꝙ teneat̄ facere finē & remissionē, & remissio subsequēter facta valeat

&

7 & teneat. Quod † quidē statutū validū & firmū est, ad
plenè no. in l. oēs populi. ff. de iust. & iure. & in l. cūctos
populos. C. de sum. Trini. & fide catho. & in c. 1. ex̃ de
cōsti. & in teris nr̃is de statuto excludēte fœminas per
Bal. & alios, in l. venia. C. de ī ius voc. & in l. maximū vi-
tiū. C. de lib. p̄te. cū alijs cumulatis p Alb. Bru. ī trac. ꝙ
stant. masc. fęm exclud in 1.2. & 3. arti. prin. & verè tale
statutū ponit verā deci. p̄ntis cōsultationis, dū disponit
finē & renunciationē valere, recepta dote, & excludit
8 ipsam D. Mariā sororem à successione. Et † tāto magis
validat pactū & renunciationē, cū appareant facta ſm
ordinationē statuti, vt dicit Bar. in d. l. pactū, qđ dotali.
in fi. & Bal. ibi, in 2. opposi. & Pau. de Cast. post Ang. &
9 Georg. Nat. in d. c. q̃uis. col. 3. in 6. fallen. † Nec istis hēt
obstare, si forsan diceret, ꝙ d. Maria nō obst. renūciatio
ne adhuc saltem possit petere supplemētū ltīmę tanq̃
in ea enormissimè lęsa; cū illi pręcisè nō renūciauerit,
vt traditur in l. oīmodo. & in l. si qñ. §. & gñalr. & in l.
10 scimus. in prin. C. de inof. test. cū vul. Nā † cessat obiectio
cōsideratis verbis dictę renūciationis, ibi, hr̃ditatis. seu
falcidiæ, & Trebellianicæ ptinētis iure naturæ, seu alia
quacūnq; cā, &c. per q̃ verba specificè renunciatū ap-
11 paret remedio petēdi tale supplementū. Et † potissimū
stante iuro; vt traditur p oēs scrib. maximè Mod. per il
lū tex. in d. §. & gñaliter, & tradunt doc. antiq. Bal. Ang.
& alij Mod. in l. de his. ff. de transa. & Ale. cōsi. 181. per-
spectis. vol. 5. & Dec. ꝯſ. 26. col. 2. nu. 2. in fi. & col. fi. ver.
12 nec obst. & decis. ꝯſ. Neap. 178. in 2. dub. Prout † ēt obie
ctio cessat cōsiderando statutū prædictū, excludens ip-
sam Mariā ab hr̃ditate paterna & materna, stantibus,
fratribus, quo casu exclusa etiam vr̃ à legitima, dūmo-
do ꝙ certam dotem receperit, vti disponit statutū, ita
* Bal. Imo. Bal. & Alex. col. 6. affirmans hāc esse * cōem
in l. Gallus. §. & quid si tm̃. ff. de liber. & posthu. & idem
Alex. consi. 68. Circa p̄missam. col. vlti. vol. 4. cū alijs ple
nè cumulatis per Alb. Bru. in d. tract. in 1. arti. princ. &
in 9. artic. q. 1. & 2. fol. 42. & seq. & in cōsi. suo posito in
13 fi. d. tract. Prout † ēt obiectio cessat: qm̃ dos data ascen
dit ad verā legitimā, & supplementū, potissimum cōsi-
derata dispōne dicti statuti, quo fit, vt simus ex̃ casum
14 obiectionis. Et † qñ dos concernit legitimā, nō pōt dici
nisi cōgrua & honesta, & ea cōsiderata cessabit omnis
læsio, ad plenè tradita per illū tex. per Moder. post alios
antiquos, in auth. res. q̃. C. cōia de lega. cum cōcordātis
15 Quibus † cōsideratis tollit oīs obiectio, q̃ forsan imagi
nari possēt ꝙ in p̄nti casu interuenerit deceptio & do-
lus re ipsa. nā cōsiderata dote data, & dispōne dicti sta-
tuti, nulla potest imaginari læsio, deceptio, & dolus re
16 ipsa. minus † ēt potest præsumi dolus ex proposito; tū
quia in dubio nō præsumitur, vulgata. l. meritò. ff. pro
socio, tū quia alleganti illum, incumbit onus proban-
di. l. quoties. §. qui dolo. ff. de proba. tū quia auctorita-
te statuti, & legis municipalis ipsi fratres prædicta gesse
17 runt, arg. l. Grachus. C. de adulterijs. Et † eo magis ista
suadētur, consideratis verbis positis in dicta renuncia
tione, in quib. ipsa Maria promisit habere rata & grata
gesta per eam, illa obseruare & non ꝯuenire aliqua rō
ne vel cā, per quæ actus gestus rescindi non pōt, etiā si
aliqua læsio interuenisset; vt post alios tradit Ias. in au-
th. sacrā puberū. col. 12. ver. retēta ergo. & col. 21. versi.
& tertia quærit gl. C. si aduers. vendi. & tradit Alex. cōs.
42. vol. j. & cōs. 223. vol. 2. & Cor. cons. 17. in litera O, &
18 seq. vol. 4. Ad † ꝙ etiam illa verba, animo bene delibera
tò, sine aliqua exceptione iuris vel facti, q̃ oēm errorē
& ignorantiam tollunt, ita vt dolus nō possit allegari,
vt tradit Bar. Bal. in l. sed & si quis. §. quæsitū. & §. fi. ff. si
quis cautio. & Alex d. consi. 42. & 223. & Fran. de Cur.
consi. 65. col. antep. & per Soc. cons. 59. nu. 33. vol. 3. Ac
19 cedat † insuper & præscriptio ann. 30. per quam subla-
tum fuit, & est, omne ius, omnisq; actio, ꝙ & quæ d. D.
Mariæ cōpetere poterat. l. sicut. in prin. C. de præscrip.
30. ann. c. ad aures. cū concor. extra de præscrip. & in
terminis nostris tradit Dec. consi. 266. Ad exclusionē.
col. pe. in fi. col. fi. & traditur in l. licet. C. de iure delibe.
& in l. 1. C. qui admit. & dispō statuti municipalis sub
Rub. de actio. ī. 20. ann nō intēta. quod p̄scriptionē de
iure cōi inductā ad minus tp̄s inducit & restringit. Qđ
20 quidē † validū est, & sapit eandē naturā, q̃ prærogatur,
vt tradit Bal. per illū tex. in l. superuacuā. in 3. not. C. de
tēpo. in integ. rest. pet. & ponit Bar. & ibi scrib. in l. seq̃t.
§. si viā. ff. de vsuca. & Abb. cōsi. 77. vol. 2. Calca cōsi. 25.
col. 2. per Bal. & Ang. in d. l. sicut. col. 1. & p Bal. in c. 1. §.
porrò. in tit. qual. ol. feud. pote. alie. & in l. in ꝯctib. in 1.
nota bili. C. de nō nu. pec. & Pau. de Cast. ꝯſ. 209. in no-
21 ua impressio. & Cor. ꝯſ. 55. Visis. vol. 3. Et † p dispōnem
dicti statuti p̄figentis tp̄s certum ad agendū, eo decur
so impeditur pcessus fieri; vt notatur in c. in tua. ex̃ q
matrimo. accus. pos. per Inn. & hr̃ in l. Titia. ff. de accu-
sa. & in l. scire oportet. §. ꝯñs. ff. de excusa. tuto. & p Bal.
in l. edicto. C. de edic. diui Adria. toll. in 3. oppo. & in
22 auth. nisi tricēnale. in fi. C. de bon. mater. Et † quia d. stū
statutū per cursum 20. anno. extinguit actionē, omnis
obligatio ēt naturalis ipso iure per dictā pręscriptionē
23 dicitur esse sublata, vt tradit Ange. in l. 1. C. de iudic. in
repet. & Bal. in l. oēs. C. de præscr. 30. ann. Et † licet quā
plures doc. dubitēt, an tale statutū restringens præscri
ptionē, valeat, vel non, quando præscriptio fieret cum
mala fide præscribentis, vt per Bar. & alios oēs, in d. §. si
viam. & per Alex. cōsi. 185. Viso tit. col. pe. vol. 2. & Soc.
cōs. 86. In causa, col. pen. vol. 1. & diffusè p Abb. & Fel.
& ego ibi dixi in c. fi. extra de præscr. cū alijs cumulatis
per Mod. in trac. de p̄scri. in 2. par. 3. par. princ. q 14. fol.
24 21. col. 2. & alijs seq. nu. 72. & seq. tñ † ista est maxima &
vera conclusio, statutū valere data bona fid. præscribē
tis, vt firmat Ale. d. consi. 185. & Soc. d. cōs. 86. & Corn.
consi. 55. præall. col. 3. & cōsi. 264. In hac. vol. 1. & Mod.
in d. tract. fol. præalle. nu. 73. versi. 2. conclus. est. Fely. &
25 alij, in d. c. fi. De † bona autem fide fratrū ipsius Mariæ,
& successiuè hæredū ipsorum satis cōstat; quia nullus
ipsorum dolus argui pōt ex proposito, vel re ipsa, vt su
pra fuit conclusum & ostensum; tum etiā quia in du-
bio præsumenda est bona fides, potius quā mala, ma-
ximè concurrente titulo, vt in casu nostro concurrit,
finis videlicet, & renunciatio, ac dispositio expressa sta-
tuti municipalis; vt traditur in l. pen. p gl. C. de euictio.
& p Inn. & Abb. col. 3. & reliq. scrib. ibi, in c. si diligenti.
extra de p̄scri. & per gl. in c. dilecto. 15. q. 3. p Bar. & Ale
in addi. in l. Celsus. ff. de vsucap. & Ale. ꝯſ. 290. Viso. col.
1. ver. pręterea. vol. 2. & consi. 75. Visis. col. pe. volu. 4. tū
26 ēt † quia per dictum tempus longissimum bona fides
pręsumitur, etiā si titulus deficeret, ſm Bar. in l. C. vnde
vi. & per Ale. cōsi. 16. In cā. col. 6. & cōsi. 100. Visis. col.
fi. vol. 1. & Fran. de Cur. consi. 82. col. 3. ver. nec expedit.
27 Nec † est necesse ipsius conuentis dictā bonā fidē aliter
probare. nam satis erit illis eam tātum allegare, vt tra-
ditur in l. si adulterium, cum incestu. §. idem Pollioni.
§. de adulter. & per Bal. in c. 1. §. si quis per. 30. in titulo si
de feud. fuer. controuer. cum alijs allegatis per repete.
in d. l. Celsus. num. 79. Ex quibus apertissimè infertur,
ipsam Mariam malè & temere egisse, veniendo contra
& aduersus finem & renunciationē factam, iuro valla-
tam, & ꝙ ad expensas omnes debet cōdemnari; vt mā
dat iura communia, & ipsamet specificè promisit, vt
est videre in dicto instrumento finis, ibi, item reficere
& restituere. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Finis, renunciatio, & liberatio hæreditatis à successionis pater-næ maternæ &c. facta per sororem suo fratri, an & quando valeat, & ferè per totum.*
Et quid si fuit ex illa enormissimè læsa, & nu. 2.
3 *Ius petendi supplementum legitimę potest trāsmitti ad hęredes.*
4 *Et quid si renunciatio & in manibus fratris vel patris.*
5 *Renunciatio facta de hæreditate viuentis non valet.*
6 *Renunciatio facta iuri de futuro non valet.*
7 *Renunciatio hæreditatis facta per matrem, an noceat filię.*
8 *Renunciatio hæreditatis videtur continere tacitam conditionem si successio deferatur illi.*
9 *Renunciatio hæreditatis facta cum iuramento valet.*
10 *Etiamsi renuncietur hæreditati futuræ.*
11 *Maximè si fit in fauorem fratris mortuo patre.*

Item

12 *Idem quando fit per pactum vallatum iuramento.*
13 *Pactum de non succedendo valet, si iuramento fuit vallatum.*
14 *Et nocet etiam hęredibus iurantis, & nu. 15.*
16 *Et valet etiam respectu futuræ hæreditatis.*
17 *Valet si fit per mulierem antequam tradatur nuptui.*
18 *Idem & si fit cum fratre, nam illi quæritur.*
19 *Potissimum si statutum excludit fęminas à successione.*
20 *Legitimæ & eius supplemento potest expreßè renunciari.*
21 *Potissime si interuenit iuramentum.*
22 *Maximè si ex ea renunciatione non fuit enormissimè læsa.*
23 *Statutum excludens fęminas à successione, an videatur eas excludere à legitima.*
24 *Statutum potest legitimam minuere.*
25 *Præscriptio longissima tollit omne ius, & omnem actionem.*
26 *Renunciatio hęreditatis alicuius, illo consentiente valet in beneficium tertij, cui renunciatur.*
27 *Renunciatio pōt fieri per sororem fratri de hęreditate fraterna.*
28 *Hęreditati viuentis, & sic iuri de non succedēdo pōt renunciari.*
29 *Iuri de futuro & hæreditati non delatę potest renunciari per pactum & stipulationem.*
30 *Maximè si interuenit iuramentum.*
31 *Hęreditati delatę renunciari potest.*
Renunciatio facta per matrem an noceat filijs.
32 *Et quid si mater renuncians recepit dotem.*
Et quo iure filius excluditur.
33 *Et an poßit venire ex persona propria, vel ex pſona renunciātis.*
34 *Statutum excludens fęminas, videtur etiam excludere omnes descendentes ex eis.*
35 *Statutū excludens fęminas à successione est validum & firmū.*

CONSILIVM XCIIII.

Viso instrumento finis, renūciationis, & liberationis, vendōnis, donationis, & cessionis hęreditatis, & successionis, ac legitimæ, & cuiuscunq; alterius portionis paternæ, maternæ, fraternæ, tā pteritæ q̄ futuræ, qūocūq; spectare potuissent, & possent renunciāti, celebratæ inter d. Meninam ex vna, & ser Marianum eius fratrem stipulantē, & recipientē pro se, ac vice & noīe aliorū suorū fratrū, ac filiorum masculorum descēdentiū ex eis ex altera, vr̄ prima facie dicendum, ꝙ filius d. D. Meninæ, qui in pn̄tiarū agit, vel ad successionē aui, patris d. D. Meninæ, vel ad successionē d. Fortis sui auunculi fratris d. D. Meninæ iure & lege pmittēte
1 possit agere. Nā † si cōsideramus hæreditatē aui, esto ꝙ ipsa d. Menina receperit dotē à dicto eius fratre; tn̄ vr̄ incongruè dotata, & enormissimè læsa, ꝯn̄r nō obstante renunciatione poterit petere supplementū cōgruæ dotis, & sic legitimæ, prout poterat ipsa d. Menina; vt ī l. oīmodo. & in l. si qn̄. §. & gn̄aliter. in l. scimus. in prin. C. de inoff. test. & ibi plenè doc. & ponit Pet. de Anch. in c. quāuis. de pac. li. 6. & ibi diffusè tāgit Phil. Frā. col. 4. ver. hoc tn̄ notādū est, & plenius Georg. Nat. col. 6. & seq. in 5. limita. & Alex. & Cro. post alios, in l. stiplo hoc mō cōcepta. ff. de verb. ob. nu. 28. vbi adducūt alias de-
2 cisiones, & ꝯs. Et † bn̄ faciunt ea, q̄ cumulat Dec. ꝯs. 180. Visa renunciatione. & ēt ꝯs. seq. vbi loquitur de filia renunciante cum iur̄o hæreditati paternæ; vt possit pp enormissimam lęsionem ꝯ̄ eam venire, non obstante iur̄o, vt etiam concludit ipse Deci. cons. 31. Et pro te-
3 nui. col. 2. nu. 2. & consi. 26. Et diligenter. col. 1. Vn̄ † tale ius petendi supplementū dictæ legitimæ, bene potuit trāmitti per ipsam D. Meninam ad dictum suum filiū; vt tenet Sal. & alij, in d. l. scimus. in prin. & Alex. cōs. 55. Viso tit. col. 3. vol. 3. & cōs. 150. Viso themate. eo. vol. &
4 Dec. cōs. 81. In casu proposito. col. 1. nu. 1. Quæ † cōprobātur ex eo; quia talis renunciatio nō fuit facta in manibus patris, sed solū in manibus d. ser Mariani, quo casu vr̄ nō valere; qa ad istum casum non se extendit dispositio dicti capit. quamuis. ita Cuma. in d. l. stipulatio hoc modo concepta. & ibi Ias. col. 4. & 5. plenè tangens
* articulum, & concludens hanc esse * cōem contra Bar. tenentem contrariū, prout idem facit Cro. in d. l. stipulatio hoc modo concepta. nu. 27. vbi decis. & alia consilia adducit, & sequi vr̄ Deci. d. cōs. 26. col. 2. nu. 3. & 4.
5 Præterea † cōsiderando hæreditatē d. Fortis, talis renunciatio fuit de hæreditate viuentis, ꝯn̄r valere nō dēt, vt est tex. in l. fi. C. de pactis. in l. quidam. §. donationem, ff. de don. ex quo inducit votū captandæ mortis, & est ꝯ̄ bonos mores; vt est etiam tex. in l. ex eo. C. de inutil. stipula. & ideo iur̄o nō firmatur; vt dicit Bar. Bal. Saly. & reliqui scribētes, in d. l. fi. & Bar. in l. si quis pro eo, col. 3. ff. de fideiusso. & doct. omnes, in l. pactū, ꝙ dotali. C. de
6 coll. scrib. in l. stipula hoc modo concepta. † Præterea & tertiò quò ad dictā hæreditatē D. Fortis, ista renunciatio tendebat ad ius de futuro, ꝙ nōdum cōpetebat d. D. Meninæ, ꝯn̄r valere non dēt, vt probatur, in l. qui superstitis. ff. de acq. hære. vbi vr̄ casus, & etiā habetur, in l. si ita scriptum. de leg. 2. & plenè no. in l. 1. C. de pact.
7 Prout † ēt & quartò talis renunciatio non habet nocere filio d. D. Meninæ; vt tenet gl. & doc. in l. illā. C. collatio. ex quo ista D. Menina mortua fuit viuente D. Forte eius fratre, ꝯn̄r nō debet nocere filio ipsius D. Meninæ. l. si ex patronis. §. fi. ff. de bon. libe. cum alijs adductis per Alex. in d. l. pactum, ꝙ dotali. col. 4. post Bal. ibi in 2. q. & ēt tenet Bal. in l. fi. C. de pact. col. 4. & Imo. col. 3. & ibi Pau. de Cast. & Aret. col. antep. in d. l. qui superstitis.
8 Ea † rōne qm̄ talis renunciatio facta per ipsam d. Meninā vr̄ hr̄e tacitam condōnem, si successio ei deferatur, quę cum nō fuerit delata ipsa pręmoriente D. Forti hr̄ non facta, arg. l. quoties. ff. de noua. & tenēt Can. in d. c. quamuis vbi Phil. Fran. col. fi. & plenius Georg. Nat. nu. 79. & Cro. in d. l. stipulatio hoc modo concepta. nu. 32.
9 & Dec. cons. 181. col. 3. & seq. ¶ † Istis tn̄ non obstantib. ꝯ̄rium de iure esse arbitror, ꝙ dicta renunciatio sit valida, & oīno ac inuiolabiliter sit obseruanda; ex quo. n. interuenit iur̄m, vt patet per dictum instr̄m, ipsa D. Menina, & successiuè dictus eius filius contrauenire non pōt; vt hr̄ in auth. sacra puberū. C. si aduers. vendi. & in
10 corpore vnde sumitur. Quæ † locum habent ēt in renunciatione hæreditatis futuræ: vt est in casu pn̄ti, per textum expressum, in d. c. quamuis. de pactis lib. 6. vbi doc. omnes scribentes istud firmant, ex quo sumus in pacto negatiuo de nō succedendo, & tale iur̄m obseruandū est, cū seruari possit sine interitu salutis æternę.
11 c. si verò. cum concor. de iureiuran. Et † tanto magis cōclusio procedit cōsiderata hr̄ditate patris D. Meninæ, qui tpe dictæ renūciationis mortuus erat, ꝯn̄r renūciatio facta apparet post mortem dicti patris de cuius successione agitur; quia tempore dictæ renūciationis nō agebatur de hæreditate deferenda & futura, sed de hæreditate iā delata, & pręterita, ꝯn̄r pactū, & renunciatio dēt valere, vt no. in l. 1. C. de pac. & in l. de fideicommisso. C. de transactionib. & plenè per Bar. & alios, in l. qui Romæ. §. duo fratres. ff. de ver. obl. & Geor. Nat. in d. c.
12 quamuis. col. 3. nu. 7. in quarta limitat. Prout † ēt idem dicendum est, si renunciatio fit de hæreditate futura; nā renunciatio & pactū erit validum, si vallatum fuit iur̄o, vt est in pn̄ti casu considerando hæreditatem d. Fortis per textum expressum, in d. c. quamuis. vbi ponitur ista clara decisio, licet gl. iu. ciuilis tenuerit ꝯ̄rium, in d. l. pactū, ꝙ dotali. & in d. l. qui superstitis. & non bn̄, vt dicit Georg. Nat. in d. c. quāuis. col. 4. nu. 10. in 7. fallen. & doc. in d. l. pactum, ꝙ dotali. & in d. l. qui superstitis. & Alex. cōs. 28. Ponderatis verbis. col. fi. ver. nec ob. id, ꝙ hr̄. vol. 3. & sequitur Ias. in d. auth. sacramenta puberū. col. 9. & Cor. cōs. 258. Quamquā. vol. 4. & scriben-
13 oēs, in d. l. stipulatio hoc mō cōcepta. vbi † post Bart. & alios, Cro. nu. 22. & seq. per tex. in d. c. quāuis. firmat pactum de non succedendo iuratū valere etiam respū futuræ successionis adhuc nō delatę, addens ꝙ tale pactū firmatur iur̄o, & ꝯn̄r resultat vtilitas, vt transeat ad hæredem, licet inr̄m sit personale. c. veritatis. extra de iure
14 iur. Quod † vltimum tenēt doc. post gl. in d. c. quamuis. volentes, pactum de nō succedendo firmatum iuramēto nedū nocere iuranti filiæ, sed etiam nepotibus, vt expressè firmat ibi Io. And. & Io. Cal. de Gemi. Phi. Fran. col. pe. in fi. & col. fi. & Geor. Nat. nu. 77. reprobata opi.
15 Pau. de Elea. Ex † quo obseruātia pacti iurati de succedendo ligat ēt hæredē, & est bona decis. cōs. Neap. 381.
16 in fi. Et † ꝙ tale pactū, & renunciatio iurata sit valida & firma, etiā respectu futuræ hæreditatis, tā paternę q̄ maternæ, quam ēt fraternæ, est amplū consi. Deci. vbi allegant plura alia ꝯsilia diuersorū doctorū, & alię quamplures

plures decisiones in ordine.31.col.2.& 3.& aliud consi- eiusdē.181.Satis no.est,col.1.in fi.& col.2.& seq.& etiā tangit ipse Dec.cons.230.Proponitur.col.fi.106.Et pro
17 tenui. Quæ; ēt procedūt,si tale pactum fit cū ea,quę re nunciauit anteq̄ tradatur nuptui;vt fuit in casu p̄nti,& expressè tenet Io.And.& Phil. Fran.in d.c.quamuis, in
18 1.notabili.Vbi † etiam volunt istud procedere etiam si sit cū fratre,nā fratri quæritur,vt tenet ibi Georg.Nat. col.4.nu.17.vbi adducit alias decisiones,ꝙ vltimum de plano procedit,& absq; difficultate,considerādo hære ditatē patris d.D.Meninæ, qui tpe dictæ renūciationis mortuus erat,quo casu cessat votum captādæ mortis, super quo se fundant Bal.Cuma.Ias.& Cro.in d.l.stipl̄o hoc modo cōcepta.volentes,renunciationē factam in manib.fratris nō valere pp votū captādæ mortis illius, cuius hæreditas renunciatur,vt superius dictum est,nā hoc cessat in hereditate patris d.Meninæ, qui iam mor tuus erat tpe renunciationis,quæ facta in manibus fra tris,prout fuit,erit valida & firma. Cōprobātur p̄dicta considerando statutū municipale vigēs in dicto loco, quo disponitur,finem, renunciationē, venditionē, pa- ctū,& alium ꝯctum factū per mulieres de hæreditatib. & successionib.viuentiū,valere, & tenere ab intestato.
19 Quod statutū tanto magis validat dictum pactū; vt di- cit Bar.in d.l.pactū ꝙ dotali.in fine.& ibi Bal.in 2.oppo sitio.& sequitur Pau.de Cast.post Ang. ibi hoc cōpro- bando iurib.ibi p eos allegatis & sequit̄ Georg. Nat.in d.c.quāuis,col.3.in 6.fallen.Ex quib.omissis plurib.alijs dico, talē renūciationē & finē, pactū & stipulationem dr̄e seruari,& ꝯ eas non posse venire filium D.Meninę, ¶Non obstāt allegata superius in ꝯriū.Et primò illud, ꝙ dicebat̄ circa hæreditatē patris d.Meninæ,ꝙ ipsa po terat agere ad supplementū ꝯgruæ dotis, & legitimæ,
20 ꝯnr & eius filius virtute transmissionis,&c.Nā†dr̄,ipsā non posse agere, ex quo specificè & specialiter renun- ciauit legitimæ;vt patet in dicto instr̄o,licet.n.dubium sit inter doct.an generalis renunciatio iurata cōprehē dat ēt legitimā,de quo articulo Ias.in l.si q̄n.§.& gn̄alr. C.de inoff.test.& per eundē,in l.sed & si quis.§.quæsitū. in fi.ff.si qs cau.& per Deci.consi.26. Et diligenter. col.
21 2.nu.3.tn̄†vera,& cōis cōclusio est,ꝙ q̄n specificè & ex presè renunciatur legitimæ, potissimè cū iur̄o,vt fuit in casu p̄nti,talis renunciatio est valida; vt dicit Guili. de Cu.Bal.Alb.de Ros.Ang.& alij scrib.in l.de his. ff.de trans.Bal.Salv.Pau.de Cast.& Ias.in 3.no. in d.§.& gn̄lr. & Alex.cōs.181. Perspectis.vol.5. & ponit Dec. d.cons. 26.col.2.nu.2.in fi.& col.fi.ver.nec ob.& est deci.cons.
22 Neapo.178.in 2.dubio.Prout† etiā cessat obiectio, ex quo cōsiderando hæreditatem patris ipsius d. Meninę non fuit enormissimè dotata, cum pro sua dote à fra- trib.pcepit cōgruā quantitatē;vt patet in dicto instr̄o, & ēt in alio instr̄o præcedenti, ad quod fit ibi relatio, quo casu cessant deci.& consi.Deci. & aliorum,volen tium non obstante renunciatione iurata,renunciantē posse venire ꝯ eā,docto tn̄ de enormissima læsione,ꝙ
23 minimè concurrit in casu p̄nti. Prout † ēt cessat obie- ctio;considerando statutū municipale excludens filiā ab hereditate paterna ab intestato simpliciter quo ca- su videtur exclusa ēt à legitima;vt dicunt Bar.Bal.Imo. & Alex.col.6.firmans hanc esse cōem, in l.Gallus.§.& quid si tm̄.ff.de lib.& posthu.& idē Alex.cons.68.Circa præmissam.col.vlt.vol.4.& ponit Soc.cons.127.Rectè, & iustè.col.1.vol.4.& Dec.d.cōs.26.col.2. nu.4.& cōs. 19.Et pro tenui.col.4.nu.5.& cōs.296.In casu proposi to.col.2.nu.2. cū alijs plenè cumulatis per Alb.Bru. in trac.de statu.exclu.fęmi.in 4.art.ferè p totū,vbi p quin que colu.examinando q̄onē,& diffusius, & ad saturita tem examinat in d.trac.in 9.art.prin.q.1. & 2.fol.42.& seq.& in consi.suo.Viso statuto.ꝙ posuit,in fi.d.trac.& ꝯcludit allegādo varias deci. ꝙ statutū excludens filias à successione patris simpl̄r, vr̄ ēt eā excludere à legiti- ma, & quid q̄n nō excludit eā simul à dotib. & ab ali-
24 mentis.Per†quā doc.cessant ea, q̄ adducuntur in ꝯriū ibi per eundē doc.& etiā per Dec.cōs.106.Et pro tenui. volētes,per statutum legitimā posse minui, nō autē in totum tolli, nam istud cessat, q̄n simpliciter statutum excludit eam à successione, & nō à dotib.& alimentis,
25 ꝓut loquit̄ p̄sens statutū,& mihi relatū est.Prout † etiā tollit̄ obiectio, cōsiderando p̄scriptionē longissimam, per quā sublatū est omne ius, ꝙ cōpetebat d. Meninæ & successiuè eius filio.l. sicut. in prin. C. de præscr.30. ann.c.ad aures.cum cōcor.extra de p̄scr. & in teris no stris not.Dec.cōs.266.Ad exclusionem.col.pen.in fi.& col.fi.ꝓut ēt no.in l.licet.C.de iu. delib.& in l. 1.C. qui admit.Nō ob.ꝙ dicebatur, renunciationem non vale re tanquā in manibus fratrū factam,nā superius respō sum est,quò ad hæreditatē patris valuisse;q̄a facta post eius mortē, vt ꝓbatū & deductū est in iure & in facto, quò verò ad hr̄ditatē d.Fortis,idē dr̄,ex quo ipse viuēs, de cuius hereditate agebatur,& sciens,dictæ renuncia tioni non ꝯdixit,quo casu vr̄ cōsentire,cum de eius ꝯ-
26 modo tractaret̄.Et†q̄n ille,cuius hr̄ditati renunciatur, cōsentit,talis consensus validat dictam renunciationē ēt factā in manib.tertij,& ad cōmodū tertij, ita cōclu- dit Ias.& Cro.in d.l.stipl̄o hoc mō cōcepta. col. & ver. superius allegat.& optimè in pūcto tangit Dec.d.ꝯs.31. col.2.& 3.nu.4.vbi rōne,lege,& auctoritate istud ꝯpro bat,& rn̄det obiectioni,quæ possit fieri,pro qua rn̄sio-
27 ne est cōs.Alex.p̄all.28.in fi.vol.3.Et†ꝙ possit fieri renū ciatio p sororē fr̄i de hr̄ditate fr̄na simpl̄r, & ita facta valeat,est decisi.Dec.in cōs.31.p̄all.col.fi.& d. cōs. 181.
28 ferè p totū,& d.cōs.106.Non †obst.illud,ꝙ in ꝯriū ad- ducebat̄ renunciationē non valere quò ad hæreditatē D.Fortis,ex quo est facta super hereditate viuentis,&c. nam ꝯria procedunt in facto de succedendo, & q̄n in- ter aliquos diuiditur hæreditas alicuius viuentis, secus verò est in pacto negatiuo de non succedendo vallato iur̄o,ꝙ est validum,vt in d.c.quamuis.vbi oēs, & tenet Bar.in l.fi.C.de pac.col.4.quē oēs ibi sequūtur,& idem Bar.& scrib.oēs,in d.l.stipl̄o hoc modo cōcepta, & in d.l.pactū,ꝙ dotali,vbi Bal.in 5.opposi.& reliqui scribē. & ita punctualiter obiectioni rn̄det Dec.d.cōs.31. col. 2.ver.solū superest rn̄dere. nu.3. & 4.vbi ēt rn̄det obie- ctioni, q̄ circa hoc posset fieri,ad cōprobōnē cuius so- lutionis faciūt ea, q̄ superius adduxi ad fundandā con- clu.ꝙ renunciatio & finis facta per ipsam d.Meninā de
29 hr̄ditate fraterna vallata iur̄o valuerit & tenuerit.†Nō ob.ꝙ tertio loco dicebat̄ circa hæreditatē d.Fortis, re- nunciationē nō valere,ex quo renū ciabatur iuri de fu turo,& hæreditati nō delatæ,&c.nam dr̄,ꝯria procede re in simplici renunciatione, secus q̄n fit per pactū & stipulationem,prout fuit præsens, nam per pactum & stipulationē ius futuræ successionis pōt remitti: vt hr̄ in l.1.& ibi gl.& doc.oēs firmant.C.de pac. & hr̄ in l.de fideicommisso.C.de transac.plenè ēt tangitur, in l.qui
30 Romæ.§.duo fr̄es.ff.de verb.obl.Et† maximè hoc pro- cedit,q̄n pactū fuit iuratū,vt est in p̄nti casu, pp quod iur̄m renunciatio iuris de futuro conualidatur; vt te- net Cuma.in l.si quis hæres,ff.de acq.hær.& Ale. & alij, in l.sed & si qs.§.quæsitū.ff.si quis caut.col.1.& ita pū- ctualiter obiectioni rn̄det Deci.d.cōs.31.col.fi.num.4.
31 Nō†ob.illud, ꝙ vltimo loco dicebatur. nā si cōsidera- mus hr̄ditatē patris Meninę, tpe quo illi renunciauit, talis hr̄ditas erat delata & acq̄sita ipsi Meninæ, & p̄nt ad eā dictus filius nō pōt venire,nisi ex persona matris, per cuius renunciationē iuratam excluditur, vt est gl. fi.cōiter approbata, in d.c.quāuis. quam ibi commu- niter sequuntur omnes,maximè Georg.Nat. num.79. & Philip.Fran.col.fi.vbi dicit,ꝙ q̄n ipsa mater renūcia- uit & promisit nō venire cōtra,per se,vel aliā p̄sonā, ꝙ eius filius oī casu excludetur,p doctr.Bal.in l.qui se pa- tris.col.antep. C.vn̄ lib. prout ꝓpriè est in casu p̄nti, cōsiderato tenore instr̄i prædicti finis, & renunciatio nis,& ita in teris nostris dicit Dec. rn̄dendo obiectio- ni p̄dictæ.d.cōs.181. col.3. ver.ad hæc,in quib. difficul-
* tas.& col.pe.ver.2.tn̄.& est*cōis cōclu. doct. in d.l.illā. C.de coll. & sentit Bar. in l.liberorū. col.6 ver. quæro, q̄d si filia.ff.de verb. sig. & sentit ēt Alex.in d.l.pactū,ꝙ dotali.vbi Perusi.& Mod. istud firmant, prout ēt est de
32 mente Ro.& Are.in d.l.qui superstitis.Prout†ēt tollit̄ quia ipsa d.Menina renūciando recepit dotē,quā asser uit esse cōgruā,& de ea cōtentari,vt patet ex verbis di- cti

cti instri, quo casu talis renunciatio nocet filio, nō vir-
tute simplicis renūciationis, sed virtute successionis vt
dicit Bal. in d. l. pactū qđ dotali. col. 2. versi. 2. q̄ro: & ibi
Ale. col. pe. sequit̃ dicens hāc opin. esse verā, & idē facit
Phili. Frā. in d. c. q̄uis. col. fi. & diffusius istud proseqtur
ibi Geor. Nat. nu. 78. & 80. & idē facit Crot. in d. l. stipu-
latio hoc mō cōcepta, nu. 32. ver. scđus casus est, vbi ad
cit alia cōcor. & diffusius cæteris istud prosequit̃ Deci.
rñdēdo obiectionib. & ɔ̄rijs in d. ɔſ. 181. col. 3. & 4. Pro-
33 ut † ēt cessat, si iste nepos filius Meniȩ vellet venire ex p
sona propria, nā excluditur ab eius auunculis p ius ac
crescendi propter renunciationē factā à mr̃e; vt dicit
punctualr̃ Ale. in d. l. pactū quod dotali. col. pen. & seq
tur ibi Perusi. & alij Mod. & Phi. Fran. in d. c. q̄uis. col. fi.
& Geor. Nat. ibi nu. 79. & doct. in d. l. q superstitis. & Dec.
d. cōs. 181. col. pe. ver. 2. tñ. & in fi. d. cōsi. etiā tollit obie-
ctionē de filio nato post finē & donationē, p l. si vnq̄,
C. de reu. don. ex quo cessat in casu p̄nti dispō d. legis
vt ibi per eum. & per Phi. Frā. in d. c. q̄uis. in fi. Prout ēt
obiectio nō obstat cōsiderādo statutū municipale, vt
statim dicetur, ex quibus patet, filium d. Meniȩ ad hr̃di
tatē aui, nec ex propria psona, nec ex psona mr̃is posse
mō aliquo venire, minus ēt potest venire ad hr̃ditatē.
d. Fortis, esto q eius mater mortua fuerit ante eū vir-
tute statuti municipalis volentis fines, renunciationes
& pacta facta p mulieres de successionib. & hr̃ditatib.
viuentiū valere & obseruari p quod statutū, nedū ipsa
q̄ renunciauit, sed ēt eius filij vñr exclusi, vt fuit supius
cōclusum, put ēt & sine aliquo scrupulo dictus nepos
venit excludēdus, esto q veniat ex persona sua virtute
alterius statuti, volētis descendentē ex linea fȩminina
excludi ab agnatis masculis ab hr̃ditate & bonis alicu-
ius defuncti, ad q̄ statutū vocat agnatos proximos pr̃-
nos, qđ statutū ponit decisionē p̄ntis difficultatis. Pro
34 ut † ēt à fortiori esset dicendū, ēt si statutū nō ita præci
sè loqueret̃, sed solū excluderet fȩminas. nā nedū vñr
excluſȩ fȩminæ, sed ēt oēs descendentes ex eis, vt tenet
Bal. in l. maximū uitiū. C. de lib. p̄teritis. & in l. illā. C. de
coll. & Bar. in d. l. liberorū. col. antep. & seq. cū alijs ple-
nè cumulatis p Georg. in d. c. quāuis. nu. 107. & seq. &
diuersa consi. plurimorū doc. & multas decis. hāc con
clus. pbantes adducit & cumulat Alb. Bru. in d. trac. de
stat. fȩmi. exclud. in 6. arti. prin. in 3. mēb. fol. 16. & 17. q-
bus in locis cōiter cōcludit̃, q si statutū excludit vnā p
sonā intelligit̃ ēt excludere oēs alias psonas ab illa de-
35 scendētes ēt masculos. Et † q talia statuta excludentia
fȩminas pp masculos à successionib. sint valida & fir-
ma debeāt obseruari, cōis cōclo est q sic, ad q̄ proban
dā multas decisi. & cōsilia plurimorū doc. & rōnes ad-
ducit idē Alb. Bru. in d. tract. in 1. particu. q̄ videri p̄nt,
qb. cōsideratis infert̃ vera & iuridica conclo, q filius
d. D. Meniæ nō potest mō aliquo nec ex persona ma-
tris, nec ex sua propria venire ad hæreditatem d. D. For
tis, & minus venire potest ad hæreditatem & bona sui
aui patris d. D. Meninæ. Parisius Paduæ.

S V M M A R I V M.

1 *Quisque iuri suo potest renunciare, & nu. 83. declaratur.*
2 *Iuri futuro fideicommisso, legato & legitimæ renunciari potest per pactum, vel stipulationem.*
3 *Pactum de futura successione de iure ciuili non valet.*
4 *Pactum de non succedendo vallatum iuramento, valet.*
5 *Maxi. si remissio & renunciatio tendit in tēpus, & ius futurum.*
6 *Et si saltem in genere fuit cogitatum in renunciatione de iure futuro.*
7 *Et quid si in renunciatione nulla fuit facta mentio testamenti cō tinentis legatum seu fideicommissum.*
8 *Et quid si legatum vel fideicommissum fuit relictum post renunciationem.*
9 *Renuncians iuri, de quo nullam habebat notitiam, sibi non præiudicat.*
10 *Fideicōmisso, quando renuncians ignorabat, an possit renunciari.*
Et quid si renunciatio fuit generalis, an extendi debeat ad ignota & incognita, & seq.
11 *Ignorans non videtur consentire.*
12 *Etiam si iuramentum esset appositum in renunciatione.*
13 *Iuramentum intelligitur secundùm principalem naturam contractus, super quo apponitur, & non plus se extendit, quàm verba patiantur.*
14 *Iuramentum non debet esse vinculum iniquitatis, & continere debet tres comites.*
15 *Renunciatio iuris non competentis renuncianti valet.*
16 *Renunciatio intelligitur facta rebus sic stantibus.*
17 *Renunciatio non se extendit ad ea, quæ continentur in testamento, si de illo non fuit habita mentio.*
18 *Requiritur enim, mentionem fieri de testamento.*
19 *Renunciatio generalis facta per sororem fratri, an, & quando valeat, & super quibus.*
20 *Intellectus plurium legum & iurium loquentium de prædictis.*
21 *Et quid si apposita est clausula, consultè, deliberatè, & ex certa scientia.*
22 *Et quid si renunciatur in genere cuicunque relicto in testamento, & nu. 23.*
24 *Dispositio. l. de his. ff de transact. cum concor. an specificè possit renunciari.*
25 *Et quid si renunciatio generalis continet iuramentū. & nu. 26.*
27 *Iuramentum præstitum ad vnum actum, non producit effectum quò ad alios.*
28 *Filia renuncians hæreditati paternæ adhuc potest succedere ex testamento patris & consequi sibi relicta. & numero. 30. 31. 32. & seq.*
29 *Renunciatio ēt iurata nō trahitur ad ius superueniēs de futuro.*
33 *Renunciatio omnium iurium non capit illa, quæ ortum habent ex causa de futuro.*
34 *Renunciatio intelligitur rebus sic stantibus.*
35 *Ita & iuramentum.*
36 *Iuramentum recipit tacitam conditionem, quam habet actus super quo interponitur.*
37 *Perseuerare dicitur in sua voluntate, qui eam mutare potuit, & non mutauit.*
39 *Concluditur contra Corn. in suis consilijs.*

CONSILIVM XCV.

Est fere trienniū quo cōsului d. Ceciliā ante partē
dr̃e & posse consequi prælegatū duc. 400. sibi
relictum in testō paterno plurib. rationibus & decisi.
de quibus diffusè in d. cons. post cuius absolutionē no
uiter ɔ̄ d. D. Ceciliā per d. Magdalenā eius sororem, &
hȩredē opponitur difficultas, & dubitatio, q, ipsa d. Ce
cilia non debeat hr̃e dictum prælegatū; ex eo qm̃ post
conditum testm̃ à patre, & post dictum prælegatū fa-
ctum, eius pater tradidit eā nuptui dote congrua cōsti
tuta, & ipsa cū consensu & authoritate eius mariti fe-
cit finem, & remissionē dicto eius patri p̄nti & stipulā-
ti, & promisit vlterius nō petere qcquā ab eo vel suis
hr̃dibus de omni hr̃ditate paterna & successione, quæ
mō aliquo in futurum cōpetere sibi posset in bonis
paternis qualitercunq; renunciando oībus iurib. &c.
& pmittendo hr̃e firmā & ratam dictam remissionem
& nō ɔ̄uenire illi aliqua ratione vel causa. & quia tūc
tēporis ipsa D. Cecilia erat minor. 25. ann. iureiurand.
promisit nō ɔ̄uenire in aliquo prædictis remissionib.
& renūciationib. & als, vt plenè apparet in publico in
strō inde cōfecto, propter quā renunciationē & finē,
per ipsam D. Magdalrnā prætenditur, tale legatum nō
1 posse consequi ab ipsa D. Cecilia. Ad cuius D. Magdale
næ intētionē fundandā adduci potest illud vulgare di-
ctum, q quisque potest iuri suo renunciare, vt in l. si qs
in cōscribendo C. de epis. & cleric. & in l. si qs in cōscri
2 bendo. C. de pact. cū sim. Eo † maximè, qa per pactū &
stiplōnē iuri de futuro & ɔ̄nr fideicōmisso seu legato
pōt legitimè renūciari, vt hr̃ in l. j. & in l. cū proponas,
& ibi plenè doc. oēs. C. de pact. & in l. de fideicōmisso.
C. de transact. & plenè not. in l. q Romæ, §. duo fratres.
3 vbi Bar. & alij. ff. de verb. obl. cum cōcord. Et † licet ſm
legē ciuilem pactum de futura successione nō valeat
vt in l. si qn̄. §. 1. C. de inoff. testa. & in l. pactum, quod do
tali. & l. fi. C. de pact. & in l. pactum dotali. C. de colla. &
in l. stipulatio hoc modo cōcepta. ff. de verb, obl. tamē
4 pactum † de non succedendo est validum & firmū, qn̄
vallatum est iurō, vt est casus in terminis in ca. quāuis,
de pact. lib. 6. & Cano. ibi hoc sequuntur & oēs doc. in
d. l. stipulatio hoc mō cōcepta, vbi Bar. & alij, & in d. l.
pactū qđ dotali. cū alijs infinitis iurib. & decis. allegatis

per

per scrib.in dictis locis,& p Dec.ɔsi.31.Et ꝑ tenui. col.
5 2.& 3.Et†tãto magis qm̃ remissio facta p ipsam d.Ceci
liã sonat in tempus & ius futurũ,quo casu in tali renũ
ciatione illud venire dẽt,vt dicit Bar.in d.l.qui Romæ,
§.duo fratres,in 6.art.q.prin. cũ alijs cumulatis p Soc.
6 ɔs.34.Visa renunciatione.col.2.vol.4.Quæ † ẽt possent
cõfirmari:qm̃ p verba & c̃las positas in d. remissione,
& instr̃o renunciationis,saltẽ in genere vr̃ fuisse cogita
tum de omni cõmodo, quod peruenire posset ipsi d.
Ceciliæ ex testõ,quo casu ad tale cõmodũ renũciatio
se extẽdit,licet in ea nõ sit dictũ,visis & cognitis verbis
testamenti,vt cõsuluit Corn.ɔs.6.In hac cõsultatione.
col.3.& 4.vol.1.vbi dicit,ꝙ per gñalem cogitationẽ,&
in genere factã potest renunciari dispositioni.l. de his.
7 ff.de trãsa.Et†ibi ẽt tenet,ꝙ si est appositũ iur̃m valida
tur renũciatio,esto ꝙ in illa nõ sit facta mẽtio testamẽ
ti,nec sit dictũ,visis & cognitis verbis.nam qñ iur̃m est
appositũ,dispotio d.l.de his,nõ habebit locũ,& hoc vl
timum vr̃ sequi Alex.cõs.11.Viso.col.6.vol.1. & plures
alij hoc sequunť, relati p Ias.in d.l.de his.col.3. & 4.vbi
dicit ita esse tenendũ.Ex q̃b.& alijs cõcor. prima facie
dicendũ vr̃ ipsam d.Ceciliam pp talem finẽ, remissio-
nẽ,& renunciationẽ iuratam,nõ dr̃e,nec posse conse-
qui dictũ prælegatum factũ ante renunciationẽ, cui p
eã vr̃ renunciatũ,licet secus si post illã fuisset factum,vt
infra dicetur,istud vr̃ tenere Corn.in d.l.pactum. C.de
coll.in 2.limit.& Dec.ibi,nu.6.in fi.vbi citat Aret.in l.q
superstitis.col.3.ver.sed ista 2.rõ.& ver.seq.de acq.hær.
ff.Sed verè Are.ibi, tenet oppositũ optima rõne, dicẽs
per renunciationẽ nõ fieri p̃iudiciũ institutionis factę
de ipsa renũciante,& minus vr̃ renũciatũ legato:cũ te-
stor potuerit mutare testm̃,& nõ mutauerit, & sic de-
cesserit cũ illa prima voluntate,& rõ militãs ad relicta
post renunciationẽ,vt ĩ.viget etiam isto casu,ɔñr obie
ctio ista non erit cõsiderabilis;quò verò ad alia supius
adducta.Istis nõ obstan.prout verè nõ obstant in casu
p̃nti,ɔ̃ria sñia est verissima,ꝙ ista d.Cecilia possit cõse-
qui dictũ prælegatũ,non obstan.d.renunciatione,quę
in aliquo ẽt minimo sibi nõ obstat, nec per eam dicto
8 prælegato fuit renunciatũ. Quæ † cõcl̃o deducitur ex
plurib.& primò,nã ipsa d.Cecilia tpe dicte renunciatio
nis nullã habebat notitiã de dicto prælegato , & ipsius
erat penitus ignata, qđ vltra vulgarẽ regulã volentẽ in
dubio præsumi ignorãtiã,vt in l.verius.ff.de prob.ꝓba
tur ex his q̃ plenè dicit Bar.in d.§.duo fratres in 3.& 4.
q.prin.& ibi Alex.Are.& Ias.post alios sequuntur, & p
Bar.Bal.Pau.& alios Mod. in l.eius qui.in prin.ff.si cer.
9 pet. vbi voluit,ꝙ† qñ testm̃ est in scriptis celebratũ,hr̃-
des sui,etiam mortuo testatore, in dubio præsumunť
ignorare ea, quæ in dicto testamento cõtinentur,quã-
to fortius in casu nostro, vbi testator pater D.Ceciliæ
confecerat sibi testm̃ in scriptis, in quo fecit dictũ p̃le-
gatum , & talis eius voluntas eo viuente omnibus erat
10 penitus incognita.Vnde† cũ talis renũciatio fuerit fa-
cta viuente patre,cuius testm̃ erat in scriptis cõditũ,ip-
sa d.Cecilia verè ignorabat prælatum sibi factum,in d.
testõ,ꝙ modò fuit publicatum , nec notũ nisi per plu-
res annos post mortẽ dicti testatoris, stante modo ta-
li ignorantia,resultat conclusio firma , ꝙ renunciatio
generalis non se extendit ad ignorata,& ad incognita,
ex quo in illis non dr̃ esse consensus,l.qui cũ tutorib.
C.de trans.in prin. vbi Bar.& alij, & hr̃ in l.tres fratres.
ff.de pac.no.Bar.& alij doct.sequuntur,in l.si de certa.
C.de transa.& bene facit.l.si mater.vbi gl. & doc. ff. de
inoff.test.& quæ ponit Bar.& reliqui,in d.§.duo frẽs.&
Abb.in c.1.de trans.cũ alijs cumu. per Soc. cõs.103,In
casu.col.2.& 3.vol.3.& cõs.25.Spiritus Sanctus.col.pe.
vol.4.sequitur hoc idẽ Bened. Cap. cõs.29. Fuit quidã
Dñicus. col.4.in fi.vbi adducit plures deci. & Fran.de
Cur.cõs.43.Sup cõtingentia.col.9.ver.iur̃m. & cons.3.
col.2.ꝙ est cõs.D.Io.de Put.& aliorũ doc.tenet ẽt Soc.
cõs.214.col.4.ver circa secundam. vol.2, & per Corn.
cõs.144.Licet in hac.col.1.vol.3.vbi adducit plures al̃s
11 decis.Vnde†stante ignorãtia dicti prælegati,renuncia-
tio facta per ipsam d.Ceciliã nõ cõprehendit mõ ali-
quo p̃legatũ ab ipsa incognitũ & ignoratum, ex quo
defuit eius consensus & animus, vt no.in l.si p errorẽ.
de iur.om.iud.& ff.& C.de iur.& fac.ign.fere p totũ.Et
12 quia†fuit & est defectus in cõsensu, cõclusio prædicta
procedit ẽt si fuisset appositũ iuramentum, nã ẽt tale
iur̃m non extẽditur ad ignorata. ita Soc.d.cõs.103.nu.
4.& 5.vol.3.& plenius idẽ Soc.d.cõsi.25.col. pe. vol.4.
& d.consi.214.col.7. vol.2. & exp̃sè hoc tenet Bened.
Cap.d.cõsi.29.col.4.& Frã.de Cur.d. ɔs.3. & d. cõsi.43.
col.9.& Corn.cõsi.135.vol.2.& faciunt no. in l.fi.C.de
nõ nu.pec.& in l.fi.ff.qui satisd. cog. & in c. quãuis. de
pac.li.6.& in c.cũ cõtingat.ex̃ de iur.iur. & in auth.sa-
cramẽta pube.C.si aduers.vẽd.cũ alijs cõcord.in quib.
hr̃,ꝙ qñ in aliquo actu deficit cõsensus, nunquã actus
13 ille validať iur̃o.Et†suadeť:qm̃ iur̃m intelligiť fm prin-
cipalẽ naturã & dispositionẽ ɔ̃ctus, sup quo apponiť,
& ad plus nõ se extẽdit,q̃ patiantur verba ɔ̃ctus, vt in
d.l.fi.C.de nõ nu.pec.& per Bal.consi.29.Casus,vir do-
nauit.vol.3.& per Ang.consi.315.Statuto cãueť.col.1.
& per Alex.cõsi.57.Viso.col.3.vol.2.cũ alijs adductis p
14 Dec.consi.240.Et diligẽter.Et † ẽt quia iur̃m nõ debet
esse vinculum iniquitatis,& continere in se debet tres
comites.c.inter cætera 22.q.4. c. animaduertendũ.ea.
cau.q.2.c.tua nos.&c.quanto.extra , de iur. iur. q tres
comites penitus cessant,qñ deficit cõsensus, prout ẽt
tale iur̃m nõ est cõsiderabile,ex alijs infra dicendis.Se-
15 cundò†talis renũciatio nõ præiudicat d.D.Cecilię;eo
qm̃,tẽpore ipsius tale prælegatũ nõ cõpetebat sibi,nec
ad illud tũc habebat aliquod ius;superuenit enim po-
stea mortuo pr̃e, cuius morte testm̃ & prælegatũ fuit
confirmatũ.c.cũ matre.extra de celebr.miss.l.3.§.fi.ff.
16 de adim.lega.l.1.ff.de testa.Vnde†tali iuri,quod nõ cõ
petebat,nõ censetur esse renunciatũ , nã generalis re-
nunciatio intelligiť rebus sic stantibus, & nõ cõprehẽ
dit ius futurũ,ita Feder.de Sen.ɔsi.77.Quidã Abbas.&
cõsi.228.Duo frẽs.& Bar.cõsi.ex p̃dicto themate tria
dubia.& pulchrè p Frã.de Are.ɔs.3. ponit Frã.de Cur.
cõsi.48.Memoriæ recolẽdæ.col.17.in fi. cũ alijs addu-
ctis per Dec.ɔs.266.Ad exclusionẽ.col.1.& pen.vbi ad
idẽ adducit illud vulgatũ,ꝙ renũciatio limitata ad vnũ
casũ,nõ se extendit ad aliũ,vulg.l.in agris.ff.de acq.rer.
17 domi.cũ concor.Tertiò†certũ est, ꝙ prælegatũ istud
fuit relictum in testõ paterno,& in renũciatione facta
p ipsam D.Ceciliã nulla fuit habita mentio de dicto te
stõ,nec de verbis d.prælegati,nec apparet,ꝙ tũc fuerit
visum testm̃ prædictũ,nec ꝙ de eo ipsa d.Cecilia sciam
& cognitionẽ habuerit,quo fit,vt talis renũciatio fue-
rit & sit nulla,respectu prælegati,vt est tex.in d.l.de his.
vbi Bar.& oẽs hoc firmãt, & ĩ l.nõ est ferẽdus.ff.de trã
sactio.& cõcordat tex.in l.1.§.1.& ibi scrib.ff.queãd.te-
sta.aper.& rõ istius decisio.assignať p doc.in d.l.de his,
& p Corn.diffusiꝰ ɔs.suo.135.De plurib.col.1.& 2.vol.
18 2.Et†iõ doct.in dictis locis,&,Bar.& reliq scrib.in d.§.
duo fratres.in 3.q.prin.& Ang.in l.tres frẽs. ff. de pact.
& Bal.in l.sub p̃textu.la 1.de trãsac.dñt, ꝙ ad hoc vt va
leat dispõ & actus celebratus sup dependẽtib.ex testõ,
necesse est,ꝙ fiat mẽtio de testõ , & apponãtur illa ver-
ba visis,inspectisq; verbis testamenti. nã de forma est,
ꝙ verba testamẽti cognoscãtur, fm Bar.Ang.& alios,
19 in d.l.de his.Et†iõ Ang.Alb.& Bal. in d.l. de his,dñt,ꝙ
qñ soror renunciauit fratri,dicens se esse cõtentã pro
omni eo qđ petere posset in hæreditate pr̃na,tñ nõ ob
stante tali renũciatione,poterit petere relictũ à patre,
quia talis renũciatio nõ valuit,nisi cognitis & visis ver
bis testamẽti,& sequũť oẽs scrib.in d.§.duo fratres.ma
ximè Alex.car.10.& seq.vbi referendo Ang.& Io. Cal
der.in ɔs. 11. dñt, ꝙ illa Hebræa noĩe Stella renunciãs
sibi relictũ à patre,si erat ignara dicti relicti , nõ obstã.
renunciatione,potest illud cõsequi,& Alc.hoc idẽ cõ-
probat in casu ignorantiæ pluribus medijs, & idem fa
cit Are.ibi,col.11.& 12.& ẽt Ias.in 3.prin.q.Bar.nu.103
& alijs seq.qđ dictũ Ang.diffusius prosequitur Soc.in
cõsi.214.In causa Honofrij.col.4. ver. circa secundam
difficultatem.& col.5.& 6.volum.2. comprobans hoc
multis alijs decisionibus , concludendo, quòd si re-
nuncians non habet notitiam testamenti nec legati,
talis renunciatio non præiudicat renuncianti, quo
minus

minus possit sibi relictū petere p d.l.de his, cū ɔcor.&
20 p no.ī l.q cū tutorib.ī prin.ff.de trāsa.Et†licet dicta iura videant̄ loq ī trāsactione; tñ locū hñt ēt in alijs pactis onerosis seu gratuitis & ī remissione & renūciatione,vt ɔcludūt oēs Doc.in d.l.de his.& in d.l. q cū tutorib.in prin.& p oēs Doc.in d.§. duo frēs.& p Cor. ɔsi. 135.col.j. circa prin. vol.2. vbi đt istud in practica dr̄e
21 obseruari,& p eundē in ɔſ.150.vol.3.Et † p̄dicta oīa ēt sequit̄ Bñd.Cap.d.ɔſ.29.col.4.q̄ ꝓcedūt , ēt si in instr̄o renūciationis essēt apposita illa ver.ɔsultè, deliberatè, & ex certa sciā,& nō p errorē,vt p Ale.in d.§.duo frēs & ī l.sed & si qs,§.fi.ff.si qs cautio.& ī l. dari. ff. de verb. obl.vbi ɔcludit̄,ꝙ ex tenore testī,& assertioni renūciātis ꝓbabit̄ error,& nō obst.verbis renūciās poterit ɔse q̄ relictū,& expſsè hoc seqt̄ Soc.d.ɔſ.214.col.6. ver.sed iterū obstare videbat̄,tāto magis p̄dicta ꝓcedūt ī casu p̄nti,in quo ēt in gñe nulla fuit fcā mētio de testō ī re-
22 nūciatione fcā p ipsā D.Ceciliā.Nec p̄dictis obst.illud, qđ dicebat Ang.ī d.§.duo frēs.volēs q, satis eēt,si renūciet̄ in gñe cuicunq; relicto in testō:cū sufficere dēbat talis cogitatio ī gñe,arg.l. iure militari. ff.de test.mil.& Bar.in l.sub p̄textu.C.de trāsa.& in l.fi.ī qb.cau.ī integ. rest.nō ē,necess.& istud vr̄ seq ī terīs nr̄is Cor.ɔſ.6.col. 3.vol.1.vbi đt,sufficere fuisse cogitatū ī gñe,& ꝙ p verba gñalia pōt renūciari dispōni.d.l.de his.nā p̄dicta cessāt:qa ī instr̄o dictę renūciationis verbū nullū đ testō.
23 Prætereà†ɔ̄ p̄dicta est dec.Bar.in d.§.duo frēs,& in 4.& 6.q.prin.& Io.de Imo.Ale.Arc.& Ias.idē sequūt̄,ibi nu. 107.& 108.vbi Ias.đt,cōem opi.esse ɔ̄ Ang.ꝑ Bar.ꝙ nō sufficiat sciā testī in gñe,sed dēt eē specifica, adducēdo Ale.ɔſ.114.Pōderatis his,vol.1.& q̄ ponit Fel.in c.quò ac ɔsultōnē,de re iud.& Soc.d.ɔſ.214.col.7.ver.adhuc obijci pōt,vo.2.đt hāc opi.eē tenēdā ɔsulēdo, & iudicā-
24 do.Pro†qua adducit̄ rō viua,qm̄ dispōni,d. l.de his.cū ɔcor.nō p̄t renūciari ēt specificè:cū fuerit fundata pp publicā vtilitatē,& cōiter hoc tenēt Bar.Bal. Ang.Sal. Ful.Pau.de Ca.& oēs legētes ī d.l.de his,& ita pūctuałr ēt đt Cor.sibi ɔ̄ri⁹.d.ɔſ.135.col.j.ver.nec dispōni.vo.2. tenet ēt Soc.d.ɔſ.103.vol.3.nu.4.& seq. & Bñd. Cap. d. ɔſ.29.& Ias.in d.l.de his.col.3.ver.in 3.par.gl.adducēdo ɔſ.Ale.& ɔſ.Are.93.Viso legato.ī 3.dubio,& expſſe idē sequit̄ Soc.d.ɔſ.214.col.7.& cōiter Scrib.ī d.§.duo frēs.
25 Minus†ēt p̄dictis obstat iur̄m appositū in d.gñali renūciatione p ipsā d.Ceciliā,pp qđ iur̄m dicta renūciatio vr̄ firmari,esto ꝙ sine eo nō valeret:& qa dispōni. d.l.đ his,pōt cū iur̄o renūciari,s̄m Car.d.ɔ̄ſ.6.vol.1.& Alex. ɔſ.11.Viso,vol.2.qđ ēt vr̄ seq Ias.ī d.l.de his,col. pen.in
26 prin.dicēs hoc esse tenēdū.Nā†in ɔ̄riū est ipsa veritas, & cōis ɔc̄ſo,ꝙ ēt renūciatio fcā isto casu nō valeat,ꝑut voluit Ang.ɔſ.92.cū lis & qō.co.fi.& Fed.de Sen.ɔſ. 115.Quærit̄an d.Margarita,qđ vr̄ seq Bal.ī c.cū inter, col.j.de renū.& ī pūcto hoc tenet Corn.sibi ipsi ɔ̄rius ī d.ɔſ.135.col.2 & 3.vol.2.vbi adducēdo rōnes,& decisiones,& plures auctoritates,đt hāc opin.esse cōem,& hoc idē tenet Soc.d.ɔſ.103.nu.5.& 6.vol.3.& ɔſ.25.nu. 13.vol.4.& expſsè & clari⁹hoc tenet d.ɔſ.214.col.7.vo.
27 2.vbi adducit ɔgruētē rōnē,ꝙ tale iur̄m nō se extēdit ad icognita,& ignorata.Et†ēt qa ī casu nr̄o fuit tm̄ p̄stitū pp defectū ętatis:qm̄ ista D.Ceci.tūc erat minor, & io ad illū tm̄ casū restrīgit̄;vt no.ī c.pe. ex̄ de iureiu. & ī terīs nr̄is hoc idē seqt̄ Bñ.Cap.ī d.ɔſ.29.Quę ēt p̄nt ɔprobari ex his,q̄ fuer̄ d.sup pi⁹ī 1.fundamēto circa ma-
28 teria iur̄.& ex his,q̄ dicēt̄ iteri⁹ī seq.fundamēto.ex qb. clarè patet,iur̄m ī casu p̄nti nihil obstare.†Quartò prīcipałr casus nr̄ hēt aptā,& clarā dec.de quo p Bar.ī terīs d.l.stipso hoc mō ɔcepta,col.2.ī prī.vbi vult,ꝙ licet pactū factū p filiū de nō succedēdo prī firmet̄ iur̄o,& valeat p d.c,q̄uis,de pac.li.6.tñ filia renūciās pōt succedere ex testō si à pr̄e fuit instituta hr̄s, vel à pr̄e fuit sibi aliqd relictū,adducit rōnē q̄ aliq improbāt:tñ ei⁹dictū est verissimū,vt đt ibi Ale.col 3.& 4.ver.iuxta hoc tra-
29 ctauit.Et†Ias.ibi post alios,col.6.& 7.đt d.Bar.eē verissimū:eo qm̄ talis renūciatio iurata nō trahit̄ ad ius superueniēs đ futuro,vt ē,tex.ī c.cū īter,ex̄ de renūcia.qđ et ɔprobat alijs rōnib.& decisio.volēs fortius, ꝙ si filia expſsè renunciat in manib.patris non succedere patri,

etiā ex testō , esto ꝙ iurauerit;tñ poterit succedere, si à patre fuit instituta hr̄s,vel fuit sibi aliqd relictū, nā pr̄ ita relinquēdo vr̄ sibi remisisse tale iur̄m, ꝙ facere pōt: cū ad sui fauorē sit p̄stitū,vt hr̄ in c.cū ɔtingat. ex̄ de iureiur.& in c.3.ex̄ de renūc.& in c.signauit, de cēsi. & p Soc.ɔſ.63.Sup qōne,col.1.vol.3.& hāc rōnē ɔ̄ Alex.de-
30 fendit Ias.in d.l.stipso hoc mō cōcepta,col.6.Et †ɔprobat̄,nā ex dicto nouo iure īstitutionis seu legati, filia p̄t venire nō obstāte renūciatione,ita Alex.ɔſ. 29. Pręclare,col.1.ver.& sicuti si pater.vol.2.adducit d.cū īter.&
31 l.si mr̄.§.eadē.ff.de except.rei iudi.Et†cōfirmat̄ ēt ex his q̄ ponunt̄ in dec.cōſ.Neap.350.Fuit dubitatū,vbi p plures rōnes,& dec.ɔcludit̄,allegando Bal.in d.l.pactū , in 3.q.C.de coll.& in c.ad nr̄am,de iure iur.& Sal. in l. pactū.C.de pac.ꝙ si filia renunciat in manib. pr̄is cū iur̄o successioni pr̄nę,intelligit̄ ab intestato,si āt esset instituta à pr̄e, vel esset aliqd sibi relictū,poterit illa ɔseq non obstāte renunciatione,& iur̄o,ēt si fuisset dictū,ꝙ renūciat successioni paternę ex testō.nā pp hoc nō tollit̄ facultas patri instituendi vel illi relinquēdi , adducit Pau. de Cast.ī l.fi.col.4.C.de pac.& ibi dr̄, ita fuisse iudicatū.
32 Et † bñ:qm̄ vltra p̄dicta ī ꝓprijs terminis ita tenet Cor. in d.l.pactū,in 3.limi.C.de coll.vbi ad id multa adducit, & reliqui scrib.ibi sequunt̄, & ita cōsuluit Bened. Cap. d.ɔſ.29.Vbi renūciatio successionis nō se extēdit ad legatū relictū post renūciationē,& magis clarè & in pūcto hæc tenet Corn.ɔſ.60.col.fi.vol.1.ex quo talis renūciatio nō se extēdit ad ius futurū de nouo supueniēs , & plurib.fundamētis istud ɔprobat Geor. Nat.ī repet. d.c.q̄uis,col.4.& 5.in 1.limi.verſ. nunc venio ad limitationes,vbi dicit, tale iur̄m hoc casu eē remissū p patrē instituentē filiā,seu legantē,adducēs ad cōpbationem istius ɔcluſ.plures validas dec.& rōnes,de qb. ibi p eū,
33 & hoc mō limitat̄ dispō d.c.q̄uis.Ad†quorū ɔfirmationē facit. Nā gñalis renūciatio oīū iuriū non se extēdit ad exclusionē illius iuris,ꝙ hēt ortū ex cā de futuro,vt dicit Dec.ɔſ.27.Et ꝓ virili,col. 2. vbi ēt istud cōprobat: qm̄ gñalis renūciatio nūq̄ includit illa,q̄ ortū hñt ex facto aduersarij,vt ꝓprie est in casu nr̄o, in quo dictū p̄legatū ortū hēt ex facto dicti testōris patris D.Ceciliæ recipientis dictā renunciationē , & postmodū p̄legantis .
34 Ad† ꝙ ēt facit:qa renūciatio intelligit̄ reb.sic stātibus, nō āt qn̄ aliqd superuenit de nouo,vt dicit Dec.ɔſ.226.
35 & Franc.de Cur.ɔſ.48.col.17.Prout † ēt:quia iur̄m intelligit̄ & interpretat̄ reb.sic stātibus,vt dicit gl.& Doct. in c.quemadmodū,de iureiur.& in c.beatus,22.q. 2. & per Soc.cōsi.58.Super proposita,col.2.verſ.confirmat̄ hoc,vol.3.& p Cor.cōsi.38.In litera,C,vol.3.& ɔsi. 135. col.fi.vol.2.vbi ad id multa adducit Faciūt ēt, q̄ hñr p Franc.de Cur.ɔſ.3.circa med.& cōsi.1.col.2.& cōſ. 77. col.6.& p Cor.conſ.102.In litera,D,& in litera,E,vol.1. vbi adducēdo plures dec. dicunt,ꝙ iur̄m recipit tacitā cōdōnē , q̄ recipit ɔ̄ctus sup quo interponit̄ , & recipit oēs exceptiones & interpretationes,quas recipit actus
36 & ɔ̄ctus,sup quo īterponit̄,ex qb.manifestè patet,ꝙ† ī tali renunciatione facta p ipsā D.Ceciliā nō includitur mō aliquo p̄legatū sibi relictū à dicto eius pr̄e,ꝙ p̄legatū tp̄e dictæ renūciationis sibi nō ɔpetebat, nā effectū habuit post mortē eius pr̄is,vt in d.c.cū mr̄e, cū alijs s̄. adductis,& licet testm̄,& p̄legatū fuisset factū tp̄e dictę renūciationis:tñ nullius erat momēti,nisi secuta morte d.testōris,q post renunciationē p̄dictā potuit testm̄
37 & p̄legatū mutare.Et†qa hoc nō fecit,in eadē volūtate in qua prius erat,dr̄ pseuerasse,arg.tex.in l.3.C.de inoſ. test.& p Pau.de Cast.ɔſ.89 Præclarus & egregius Doc. & ɔſ.seq.& per Cor.ɔſ.150.col.2.in fi.vol.3.Ex qb. oīb. necessario cōcludēdū seqt̄,ipsā D.Ceciliā posse & dēre cōseq dictum p̄legatū,non obstante renunciatione & fine per ipsā factis eius patri. ¶ Nō obst. adducta in ɔ̄riū;qm̄ ex dictis in quatuor fūdamētis s̄.factis,apparet, ipsorū resolutio.Nā iur̄m p̄stitū per ipsā Do. Ceciliā ei nō nocet ex plurib.capitib.s̄.adductis,tū qa fuit remissū à pr̄e, tū qa ignorabat dictū p̄legatū, tū qa intelligit̄ reb.sic stātib. & nō extēdit̄ ad ius futurū de nouo supueniēs,tū qa dispōni d.l.de his,ab ignorāte,& errāte nō
38 pōt renūciari,nec gñałr,nec spāliter,ēt cum iur̄o.†Nō

obstat, quod quisque pôt renũciare iuri suo, & legato & fideicõmisso sibi relicto, mediãte pacto, & stipulatione d.l.si quis in cõscribendo cũ alijs cõcor. quia verum est, qñ hẽt notitiã pdictorũ, & hẽt animum renũciãdi, secus aũt est, qñ ignorat, & errat, & qñ renũcianti supuenit
39 ius de nouo, & ex noua cã, vt s. probatũ est. Nõ† obst. quæ dicit Cor. cõsi. 6. vol. 1. quia ipsemet cõtrium tenet cõsi. 40. & in alijs cõsi. s. adductis, & cõ eius dicta est cõmunis * cõclusio Doct. vt superius deductũ fuit. Quibus stantibus, put fuit cõclusum in alio cõsi. meo etiã in pñtiarũ cõcluditur, ipsam D. Ceciliã dẽre, & posse cõsequi dictum prælegatũ duc. 400. Cui modo aliquo nõ fuit renũciatum, nec derogatum p remissionẽ & finẽ factam per ipsam D. Ceciliam eius patri. Paris. Pad.

SVMMARIVM.

1 *Mercatores nudo pacto obligantur.*
2 *Item & per priuatam scripturam.*
3 *Inter eos attenditur æquitas, & non rigor.*
4 *Interest mercatorum fidem seruari.*
5 *Mercatorum stilus obseruandus est.*
6 *Pœnitentia cessat in contractibus celebratis.*
7 *Incertitudo põt reddi certa p actus seqũtes, nec vitiabit cõtractum.*
Non vitiatur mandatum propter incertitudinem, si mandatur ad cambium capi pecuniam, non expressa quantitate.
8 *Commissio & obligatio sine causa redditur nulla.*
9 *Donatio in dubio non præsumitur.*
10 *Mandatum & commissio generalis, venit limitanda & restringenda ex causa antecedente.*
Incertitudo non vitiat, si ex añcedentib. & sequentib. põt reddi.
11 *Antecedentia declarant sequentia.*
12 *Limitata causa limitatum producit effectum.*
13 *Argumentum à verosimili validum est.*
14 *Conditio personarum in contractibus valdè attenditur.*
15 *Generalitas restringitur per verosimilia.*
16 *Et ad illud, quod est commodum proferenti eam.*
17 *Et non ad illud, tendens ad totale eius incommodum.*
18 *Et restringenda est, vt euitetur onus graue.*
19 *Nec extenditur ad ea, quæ propter ipsorum magnitudinem exigunt specialem expressionem.*
20 *Magnitudo rei specialem requirit expressionem.*
21 *Absurdum euitandum est.*
22 *Generalis parit ambiguitatem & obscuritatem.*
23 *Generalitas interpretanda venit arbitrio boni viri, & secũdum modum ciuilem.*
24 *Mandatum & commissio generalis de credendo pecuniam alteri intelligenda est rebus sic stantibus.*
25 *Et nisi ille pro quo fuit datũ mutasset conditionẽ suã, et ab illa declinasset.*
26 *Generalis commissio, & amplissima ac liberum mandatũ semper habent exceptuatum dolum, & fraudem.*
27 *Dolus & fraus probantur coniecturis.*
28 *Cõfessioni factæ p aliquẽ p exoneratione suæ cõsciẽtiæ standũ est.*
29 *Intellectus & declaratio l. si ita stipulatus à Seio. ff. de fideiuss.*
30 *Scripturæ priuatæ mercatorum inter eos probant. & nu. 43.*
31 *Fraus & dolus non dñt prodesse doloso & fraudẽ committenti.*
32 *Initiũ rationis probat partitas seruentes, ad quas referendũ est.*
33 *Scriptura vna suppletur per aliam.*
34 *Clausula vna interpretatur aliam.*
35 *Res inter alios acta non habet alteri nocere.*
36 *Mandati fines diligenter sunt obseruandi.*
37 *Veritas debet attendi, et nõ illud, quod simulatè, & fictè cõcipitur.*
38 *Mandans, fideiussor, vel expromissor cõsiderantur vt accessorij.*
39 *Fideiussor, mandans, vel expromissor possunt vti exceptionibus & defensionibus, quibus potest principalis.*
40 *Mercatores scribere debent, data & recepta, debita & credita*
41 *Mercatorum libris bene scriptis standum est.*
42 *Fideiussor non potest in plus obligari & teneri, quam sit obligatus principalis.*
43 *Scriptura priuata inter mercatores probat.*
44 *Debitor à suo creditore cogi & astringi potest ad soluendum.*

CONSILIVM XCVI.

Quamuis Prima facie dicẽdũ videret d. Camillum Pannolinum teneri & in solidũ obligatũ esse d. Io. Ant. Saraceno ad cõseruandũ ipsum indemnẽ pro summa duc. 10000. vel circa, quos ad cãbiũ ipse d. Io. Ant. cepit ad instantiã Bapt. Criuelli, virtute mãdati, & cõmissionis eidẽ factæ p d. Camil. quib. cautũ erat & dispositũ, eũdẽ Camil. velle teneri & obligatũ esse ad cõseruãdũ indẽnẽ eundẽ Io. An. de toto eo qđ ipse Io. Ant. faceret ad cãbiũ dari p nũdinis pascatis tũc pximus d. Bapt. p quo voluit teneri vt s. cũ ex ipsius cõmissione & instãtia ipse Io. Ant. id facturus esset, & als vt plenius ordinatũ legit in scriptura inde cõfecta manu Alex. Oratij & subscripta manu d. Criuelli, & ipsius Camilli plenè pb. dictũ mãdatũ & cõmissionẽ,
1 eũ† ageret inter mercatores, q nudo pacto obligantur fm Bar. & alios, citãtes cõcor. in l. qntus, in fi. ff. mãd. &
2 iux.† tradita in l. si verò nõ remunerãdi. §. si qdẽ. eo. ti. & l. j. §. j. ff. qđ iussu. & l. iubemus. C. de lib. ca. & l. fi. C. qđ cũ eo. & l. Luc. ff. de fideiuss. & l. si. lras. vbi Sal. Pau. de
3 Cast. & alij no. C. mã. & Ale. cõs. 8. nu. 5. vol. 5. † Inter mercatores æqtas attẽdit & nõ rigor, & inter eos agẽdũ è de bono & æquo, fm Bar. & alios, in l. si fideiussor. §. qdã. ff. mãd. & Sal. in l. si pro ea. C. eo. ti. & in l. bona fide. ff. de pos. & in l. pecuniæ. ff. de ali. & cib. leg. p Ias. in l. iurisgẽtiũ. §. sed cũ nuda, col. 3. ff. de pact. Alex. cõs. 41. Viso
4 pũcto, col. 3. Interest† n. ipsorũ mercatorũ fidẽ seruari. §. argẽtariorũ, in auth. de fideiuss. l. j. in prin. ff. de pact.
5 l. 1. ff. de cõsti. pec. † Et quia mercatorẽ stilus est, talia scripta, mãdata, & cõmissiones obligare mandãtũ & committẽtẽ à quo stilo minimè recedẽdũ vr. l. fi. C. de mil. l. 2. qnẽad. test. aper. p gl. in l. fi. C. de fideius. & p scrib. in
6 l. certi cõdõ. §. si nũmos, ff. si cer. pet. Et † cũ semel ipsi Camillo ita placuerit, nõ põt vlterius ipsũ pœnitere. ad no. in l. sicut C. de actio. & oblig. & in l. in commodato. §. sicut. ff. commoda. cum vulg. † Nec ipse Camillus
7 poterit se iuuare ratione incertitudinis quo ad quantitatem recipiendam, iuxta plenè tradita in l. ita stipulatus, la grande. ff. de verb. obl. Cessat namque illud pp actus subseqũtes certos, & qtitatem certissimam cõtinentes vt tradunt Doc. ad id citãtes iura in d. l. ita stipulatus. & p Ias. post alios in l. triticũ. ff. de verb. obl. & ut ẽt tollit obiectio p tex. apertũ in terminis nřis loquẽtẽ, in l. si ita stip. à Seio. ff. de fideiussor. Istis tñ nõ obstãtẽ, cõsiderata facti veritate, cõcludẽdũ vr, ipm Camillũ virtute d. scripti, & cõmissionis factæ d. Io. Ant. minimè obligatum eẽ, nec teneri eidẽ ad sũ. duc. 10000. vel circa, quas ipse Io. Ant. asserit se recepisse ad cãbiũ p d. Criuel. &
8 noĩe ipsi⁹, ex plurib. Et† primò: qñ ĩtẽtio & mẽs ipsius Camil. se subscrib. d. scripto, nũq fuit, velle se obligare ad d. qtitatẽ, nulla. n. tũc suberat cã, qua motus ipse Camil. facere dẽret taiẽ oblõnẽ, & cõmissionẽ, quo fit, vt cessãte cã, talis cõmissio & oblo reddat ĩdiferẽta & nulla. l.
9 2. §. circa. ff. đ excep. do. Nec † psumẽdũ erit illã voluisse facere aĩo donãdi, arg. l. cũ de indebito. ff. de pb. & per Alex. cõs. 18. In his, col. 2. vo. 4. Et si añcedẽtẽ cãm & verba d. cõmissionis attẽder volum⁹, vti tenemur, illa erat eo tũc tpis, vel paululũ añ, p Alex. Oratij, gubernatorẽ rõnis & societatis vertẽtis Venetijs iter ipm & d. Camil. & socios, pñte ipso Io. An. exhibiti fuere libri d. societatis & pñtat⁹ bilãti⁹ ex̃ctus ex d. libris totius rõnis gestę cũ d. Camil. in quo ipse Criuel. solũ debitor apparebat societatis pdictę ĩ du. 300. seu circa. & vt societas posset à d. Criuel. cõseq illã pecuniã, data fuit ipsi Io. An. pdicta cõmissio, & nõ vt caperet maiorẽ sũmã suo arbitrio, quã se Criuel. p quo Io. Ant. hẽret pmittere, cũ ipse Criuel. ĩ illa ñ eẽt talis cõdõnis, vt Camil. ipse dẽret obligari ĩ illa excessiua sũma, q asserit Io. Ant. fecisse ili dare ad cãbiũ.
10 cõnr† talis cõmissio ita gñalis restringẽda & limitãda venit ex d. cã añcedẽte, iux. tradita ĩ d. l. triticũ. Et† qa añ-
11 cẽtia declarãt sequẽtia. l. si seru⁹ pluriũ §. fi. đ le. j. Tex. §. idẽ rñdet. vbi Doc. ff. đ ver. ob. & plenè no. scri. id. l.
12 stipulat⁹. eo. ti. Et† gñalis cõmissio limitãda venit ex d. añcedẽte pducẽte limitatũ effectũ. l. cãcellauerat. ff. his q ĩtest. đ le. l. iubem⁹. C. ad Velle. p Are. & alios, ĩ l. fi.
13 stitis. ff. đ acq. hř cũ si. put† ẽt: qñ null⁹ sançmẽtis, d. Criuel. tũc credidisset talẽ & tãtã sũmã absq; pignore, cũ eẽt psona ĩfirma, & nulli⁹ fere crediti. Nec verosimile est cõsiderata qualitate ipsius Criuel. Camil. ipm dedisse talẽ cõmissionẽ ad capiẽdã tãtã sũmã, q vtiq; argũ à verosimili ĩ iuř validũ ẽ. l. si nuptura, ĩ fi. ff. đ iu. dot. l. fi. ff. q ni. lib. cau. c. qa verisimile, de psũp. c. inspicimus de reg. iu. lib.
14 6. Et† psonarũ cõditio inter cõhẽtes potissimũ attẽditur. fm

ſm q̃ ɔ̃ctus reſtringit̃ & ampliat̃.l.ſi vno.ff.loc.l.plenū.
§.eq̃tij.ff.de vſu & habita.d.l.certi ɔdō·§.ſi nūmos.l.cre
15 ditori.§.Lucius.ff.mād.l.tres frēs.ff.de pac.cū ɔcor.†Et
ɔſiderata veroſimilitudine illa gñalis ɔmiſſio data per
Camil.Io.Ant.minimè ɔphēdere dēt,nec extēdi ad illā
magnā sūmā ɔ̃ oē veroſimile, vt ēt hr̄ ī c.cū ī gñali,de
off.vica.li.6.& ī c.ī gñali,de re.iu.eo.li. cū ſi.attēto ꝙ ip
ſe Camil.cū d.Criuel.nō hr̄et aliq̃d agere ꝓ tāta sūma:
16 necēt ſocietas ipſi⁹ Camilli & ſoc. Quo † fit:vt illa gña
lis ɔmiſſio data Io.Ant.veniat adaptāda & limitāda ad
illā sūmā,in qua Criuel. erat debitor,cū iſtud cōmodè
& veriſiſr poſſit adaptari,arg.no.ī c.cū eccłia,đ p̄b.li.6.
& ī c.j.ne ſe.vac.p Io.Mo.& alios, ī c.ī gñali,de re.iu.li.
17 6.Et†verba illa gñalia reſtrīgēda veniūt,ne capiāt tota
le īcōmodū ꝓferētis & ſcribētis illa,c.cū olī.đ ɔſue.&
18 arg.no.ī l.2.§.ſi q̃s à prīcipe.ff.ne q̃d ī lo.pub.cū vul.†Et
gñalitas illa arctāda &reſtrīgēda venit,vt euitet̃ on⁹gra
19 ue.l.fideicōmiſſa.§.ſi q̃s decē,de le.3.Et†ēt:q̃a m̄agnitu
do sūmę req̃rebat ſpālē ipſi⁹ mētionē,ar.l.itē apud La
20 beonē.§.qđ dictū.ff.de iu.iur.cū vul.Et†p̄p rei magnitu
dinē nō ſufficit gñalis cł̃a,ſed ſpālis adhibēda ē, iux.gl.ī
c.q̃ ad agēdū,de ꝓcu.li.6.l.obłone gñali. ff. de pig. per
Doc.ī l.ſed & ſi q̃s §.q̄ſitū.ff.ſi q̃s cautio. & Iaſ. ī rub.ff.
21 ſo.ma.co.7.Ale.ɔſ.277.vol.2.Et†ſimplicia verba d.ſcri
pti & ɔmiſſionis q̃ attēdere vellet,d.Criuel.& ꝓ eo Io.
Ant.capere potuiſsēt duc.100000.qđ q̃ abſurdū ſit Ca
mil.hoc mādaſſe,neminē latet,arg.l. nā abſurdū. ff.de
22 bo.lib.Illa†ergo gñalis ɔmiſſio īducēs ambiguitatē.l.
ita fidei,vbi gl.ī ver.rerū.ff.de iur.fiſ.ītelligēda & limitā
da ſm cām p̄ced.de qua ſupi⁹ dixim⁹, & ītelligi dēt,vt
minus obliget Camil.mādātē,vt tradit Ang. ɔſ.77.ī fi.
& plura adducit Dec.ɔſ.223.co.2.Et verba illa,*ſiamo cō tēti eſſerui tenuti* &c.ītelligēda veniūt ſano mō, hoc ē,ꝓ
illa sūma,ꝓ qua Criuel.erat obligat⁹Camil.& ſocijs,&
q̃ sūma erat bñ nota Io.An.ɔſcio illi⁹debiti ipſi⁹Criuel
23 li,vt s̃.deduximus.Cū † verba gñalia ītelligi dēāt arbi-
trio boni viri.l.ɔtinuus.§.cū ita.& §.ſeq.ff.de ver. ob.&
cū ītelligēda veniāt ſm modū ciuilē,& nō ita p̄nicio-
sū & grauē.l.ſi cui.ff.de ſeru.ti.gñali,& arg. no. ī c.dile-
cto.de ver.ſig.& ī c.ſignificauerūt,de teſtib.p̄terea tp̄e,
quo fuit factū d.ſcriptū,& data Io.Ant.illa ptās,đ qua
ī eo,Criuell.ipſe minimè decoxerat, verū poſt paucos
dies,& añq̃ ipſe & Io.Ant.caperēt ad cābiū illas mar-
cas,& pecunias,Criuel. ipſe q̃ erat mercator gēmarū,
mutauerat ei⁹ɔdōnē,& ab illa declinauerat,ī qua erat
tp̄e ſcripti,& ɔmiſſionis datę,nā ipſe Criuel.& alij mer
catores gēmarū tūc exñtes Venetijs declinauerunt ab
ipſorū bona ɔdōne,ita ꝙ ab oīb.tenerēt̃ & hērent̃ de-
coctores,& ſucceſſiuè ipſe Criuel.decoxit,& ſe abſēta
24 uit,Et†ɔmiſſio illa facta Io.Ant.ꝓ d.Criuello ītelligen
da erat reb.ſic ſtātib.ꝓut tūc hēbāt, & ipſo Criuel.nō
mutāte ſuā ɔdōnē,nec ab illa declināte,c.cū īter.de re-
nūc.cū alijs collectis p Iaſ.ī l.qđ Serui⁹,n.8.ff.đ ɔd.cau.
25 da.Et†cū ipſe Criuellus declinaſſet à ſua j.ɔdōne,ī qua
erat tp̄e d.ſcripti & ɔmiſſionis datę ipſe Io. Ant.malè
ſe geſſit & ſuo periculo capere d. pecuniā ad cābiū,ex
quo d.ɔmiſſio erat reuocata cū p̄dicta, vt exp̄ſsè hr̄ ī l.
cū q̃s ſibi,& ī l.cū Corn.vbi Bar.& alij no.ff. de ſolutio.
& p Cy.in l.falſus.C.de furt.& p Doc.in l.eius q̃.in prin.
ff.ſi cer.pe.plenè p Alc.& Iaſ.col.pe.ī l.cū q̃ ita.§. q̃ ſibi
aut filio.ff.de ver.obl.& facit doc.Bar.in l.in ɔfirmādo,
26 dū loquit̃ de mutatione morū.ff.de ɔfir.tut.Prout †ēt
talis ɔmiſſio nō hēt nocere d.Camil.ex quo ipſe Ioan.
Ant.fraudulēter,mala fide, & doloſè ſe geſſit capiēdo
d.pecuniā,& sūmā,& ſolū vt grauaret Camillū, & illi
dānū īferret,cū verè illa pecunia nūq̃ p̄uenerit ad ma-
nus,& ɔmodū ipſius Criuelli,ſed ſolū ad manus ipſius
Io.Ant.vt diffuſius dicemus īferius,& certiſſimū ē ī ta
li mādato q̃tūcunq; gñali,& ampliſſimo ſp̄ excluſā eē
fraudē.& dolū,et ē tex.apt⁹,& ibi Bar.& alij no. citātes
ɔcor.ī l.creditor.§.Luci⁹.ff.mād.eo magis cū lr̄a cābij
factę p Criuellū,& ſubſcriptæ p Io.Ant.ad sūmā mar-
carū 162.fuerīt factę,& ſcriptę ad votū & volūtate ipſi⁹
Io.Ant.& ad fraudādū ip̄m Camill.nā verè ipſe Criuel.
nō erat debitor d.q̃titatis,q̃d lr̄as fecit,vt cōplaceret d.
Io.Ant.verè p̄cipiēti d.pecunias,& ad ꝓpriū ſuū ɔmo
dū illas ɔuertēti;vt eſt videre p ɔfeſſionē ipſius Criuel.
publicè p ip̄m corā téſtib. & authentico inſtr̄o factā ac
emanatā ꝓ exonerōnē ſuæ ɔſcīæ,& veritatē ipsā ɔtinē
27 tē,& ɔñr ꝓbātē talē fraudē,& dolū.Quæ †occultè ſo-
let cōmitti,& patrari,& indicijs ac ɔiecturis tm̄ ꝓbari.
l.dolū.C.de dolo.l.filiæ meæ.ff.ſo.ma.c.2.de renū.li.6.Et
28 cui†ɔfeſſioni, & decłoni p Criuellū ita qualificatè fa-
ctę ſtādū erit:vt dicit gl.mag. in fi.ī l.j.C.de fal.cau.adie.
leg.& gl.& ſcrib.max.Fel.nu.11.in c.lr̄as,de p̄ſump. & ī
c.ſi cautio,nu.19.in 3.decla.de fi.inſtr.& p Mod. Bon.ī
l.1.§.p̄terea,nu.7.de q̄ſt.& alibi pluries,max. ɔſ.5. in cā,
nu.14.& in eorū pract.crim.in ver.diligēter, nu.120. &
alijs ſeq.vbi rñdēt dictis Bar.in l.ſi q̃s moriēs. ff. ad Syll.
& alijs citatis p Ale.& Iaſ.ī l.1.nu.15.ff.de eo p quē fac.
er.vt illa nō ꝓcedāt,qñ talis cōfeſſio iurata facta fuit ꝓ
exonerōne cōſcīæ,ꝓut fuit pñs,eo īſup,cū ipſe Io.An.
nōnnullis dixerit, ſe velle accipere aliquas marcas ad
cābiū vigore d.ſcripti,& facultatis ſibi datæ ab ipſo Ca
mil.ēt eo īuito,& ignorāte,& in fraudē,& dānū ipſius:
vt p teſtes ꝓbatū credit̃,q̃b.ſatis ɔſtat,tale ſcriptū, & ta
lē cōmiſſionē nō eē nociuā d.Camillo, nec virtute ip-
ſius ipsū Io.An.potuiſſe caper̃ marcas ad cābiū,& ɔñr
ipsū ñ poſſe petere à d.Camil.p̄dictā pecuniā. Nec ob.
adducta ſupius ī ɔ̃riū.& q̃, primò dicebat̃ de pacto nu-
do,& de illo ſcripto ꝓbāte,&c.nā iſtis cōfeſſis , ex alijs
tñ ſupius deductis ipſe Io.Ant.venit repellēdus,& max.
attēta veritate,& æq̃tate, & ɔſiderata fide inter merca-
tores obſeruāda,q̄ oīa retorquent̃ ɔ̃ ipsū Io.Ant. Nec
ob.q̃, dicebat̃ de ſtylo mercatorū, & ꝙ nō dat̃ pnīa ei⁹,
ꝙ ſemel placuit. nā cā illius minimè ɔ̃dicit ſtylo , verū
aſſerit nūq̃ cōſenſiſſe receptioni illius immenſæ q̃tita-
tis,nec vnq̃ talē facultatē, & mādatū dediſſe ad tā gra-
uē,& immēsā q̃titatē,dicit ēt illā facultatē datā eē īter-
p̄tādā modis,q̃b.s̃.q̃b.ɔſideratis in nullo erit obligatus
29 ipſi Io.Ant.Poſtremò†nō obſtabit tex.in d.l.ſi ita ſtipu
latus à ſe.ff.de fideiuſ.Nā ille declarādus, & interp̄tādus
venit ſm ſupius deducta,& vt illa gñalis ɔmiſſio reſtrin
gat̃,& limitet̃ ex cā añcedēte,& ſm veroſilr̄ia,& alijs mo
dis ſupius deductis,& de iure ɔprobatis,ꝓut ēt limitat̃
nō ꝓcedere ſtāte fraude,& dolo illius mādatarij, & ſic
ipſius Io.An.vt s̃.fuit deductū, & iure ɔprobatū,q̄ fra⁹
īſup oñdit̃,nā Alc.Oratij vnà cū ipſo Io.An. Saraceno
īſcio,& īuito d.Camil.& ɔ̃ tenorē capitulorū ſocieta-
tis Venetijs vertētis īter ipsū Cami.Ale.Orat.& ſocios
ſocietatē ɔ̃xerūt ſeparatā cū d.Criuello ſup gēmis,mar
30 garitis,& alijs lapidib.p̄cioſis.Vt† ē videre in ſcripturis
manu ipſi⁹ Ale.deſcriptis plenè ꝓbātib. vt tradit̃, in l.ſi
lr̄as.C.mād.& Ale.ɔſ.8.nu.5.vol.5.& Iaſ. poſt alios, in l.
admonēdi.ff.de iu.iur.p Can.& Fel.in c.2.de fi.inſtr.cū
alijs s̃.citatis,p quas ſcripturas clarè oñdit̃, ipsū Ale.&
Io.Ant. eſſe & fuiſſe debitores ꝓ d.rōe ipſius Criuelli ī
magna sūma,à qua,vt ipſe Io.Ant.releuaret ſe ipsū, &
d.Ale.de q̃titate,in q̃ua remanebāt debitores, & q̃ Ale.
p̄p emptionē gēmarū, & margaritarū veroſilr̄ d.mar-
cas ad cābiū p̄ſumēdū eſt accepiſſe,vt vellet ſeipſum &
Ale.liberare,& grauare Cami.& illi dānū īferre fraudu
lēter & doloſè,& aīo decipiēdi ipsū Camil.p̄p illud ſcri
31 ptū,& ɔmiſſionē Io.Ant.datā.Quæ † fraus minimè ꝓ-
deſſe dēt illā cōmittēti,& doloſo,aduerſus quē iura ap
tè tuēt̃ deceptū & fraudatū.l.2.C.ſi min. ma. ſe dixe.cū
ɔcor.l.iuris gētiū.§.dolū.& §.ſed & ſi fraudādi.ff.đ pac.
32 l.fraudis.ff.de reg.iu.Et†ꝙ ipſe Io.An. fuerit & ſit ɔſo-
cius d.Ale.& Criuel.in illa rōne gēmarū & margarita-
rū ſatis ſuadet̃ ex prin. ſcripturarū ſuper d. rōne cōfe-
ctarū manu ipſius Ale.in quo initio ipſe Io.Ant.noīat̃
ſocius , & q̃ eodē mō cēſendus & iudicādus eſt ſocius
repetitus in ſeq.partib.dictæ ſcripturæ ɔfectæ ſuper ea
dē rōne iux.plenè tradita p illū tex.in l.p̄tor ait. §.ſi ini-
tiū.ff.de edē.vbi ſcri.plura adducūt max. Iaſ.n.5.& ſeq.
33 Et†q̃a vna ſcriptura ſupplet̃ p aliā.l.cū pr̄. §.cū imperfe
34 cta.de leg.3.Et†vna cł̃a interpretat̃ aliā.l.vtrū.vbi Bal &
Ang.ff.de pet.hær.& per Bal.in c.2.req̃ris,col.fi.de app.
cum alijs alleg. per Iaſ. in d.§. ſi initium, num.11. Rur-
ſus eſt aduertēdū: q̃a dictū ſcriptū,mādatū,& ɔmiſſio
facta p Camil.d.Io.Ant.fuerūt limitata,&reſtricta quo
ad pecunias quas Io. Ant. ad cābiū dare faceret Bapt.

Criuello,nihil aũt ibi dr̃,ꝙ drẽt facerẽ dari alijs quib.ſi dare feciſſet,pro talib.dationib. & cãbijs ipſe Camillus nõ põt dici obligatus:cũ tale mãdatũ & cõmiſſionem dederit ꝑ limitata & certa pſona,& nõ pro oĩb. alijs,ꝑ qb.ipſe Io.Ant.in cãbiũ marcas recepiſſet,veriſſimum
35 erit,Camillũ nõ teneri.Cũ † id Io.Ant.feciſſet ſuo arbi. & abſq; volũtate & mãdato ipſius Camilli,to.ti.res int.
36 al.ac.& to.ti.ne fil.pro pat.cũ ſi.Et † qa ipſe Io.Ant.dẽbat obſeruare ad vnguẽ fines mãdati & cõmiſſionis,& illos nõ trãſgredi.l.diligẽter,in prin.ff.mãd.c.cũ dilecta. de reſcr.c.ꝑ tuas,de arb c.porrò,de priui.l.ſi ꝓcurator. vbi Mod.alia adducũt.C.de ꝓc. & qm̃ verè ipſe Io.An. dictas marcas 162.ad cãbiũ cępit ꝓ ſeipſo, & ad ſui vtilitatẽ:cũ illas ꝯuerterit ad ſuũ ꝯmodũ,& pecunias oẽs ad ſeipſũ traxerit,& ꝓprio marſupio recõdiderit,& de illis nihil ꝑuenerit ad manus d.Criuelli nec ꝯuerſæ fuerint ad aliqđ cõmodũ ipſius,nec ad extinctionẽ alicuius crediti,meritò pro d.marchis,& cãbijs ipſe Io. An. nihil poterit ꝯſeq & hr̃e à d. Camillo , à quo nullũ habuit mãdatũ,ac cõmiſſionẽ capiẽdi dictas pecunias ꝓ ſeipſo. Nec ob.ſi dicat̃ literas cãbij & ſcripturas dicere ꝯriũ,ꝙ ipſe Io.Ant.in cãbiũ dictas marcas recepit ꝓ ipſo Criuello , vt vr̃ ꝓbari ꝑ ſubſcriptionẽ ipſius Criuelli factã in dictis lr̃is cãbij & in ꝯputo ex tracto & ſcripto manu Ale.Oratij,nã (vt ſupius deductũ fuit) tales ſubſcriptiones factæ ꝑ Criuellũ fuerũt fictitiæ,& ſimulatę, & ꝑ ipsũ factæ ad ꝯplacẽdũ ipſi Io. Ant. Ex quo veritas erat, d.cãbia & pecunias capi ꝑ ipm̃ Io.Ant. ad ſuũ cõmodũ & vtilitatẽ,& q̃ ꝑuenerũt ad ſuas man⁹ , & de qb.nullũ habuit ꝯmodũ ipſe Criuel. q veritatẽ ipsã publicè ꝯfeſſus fuit ad exonerõnẽ ſuæ ꝯſciæ, vt s̃.dixim⁹.
37 Et † veritas ipſa attẽdẽda eſt & ſequẽda,& nõ illud ꝙ ſimulatè,& fictè fuit geſtũ & ꝯceptũ ꝑipm̃ Io.Ant.to.ti. C.plus vale.ꝙ agi.cũ alijs no.ĩ l.ꝑ diuerſas,& ĩ l.ab Anaſtaſio.C.mãd.& diffuſi⁹ ꝑ Bar.Vero.in trac.de ſimu.ꝯt.
38 cũ ꝯc.Inſuꝑ † ꝯſiderãdũ venit ꝑ illud ſcriptũ & ſubſecutas deĩde lr̃as cãbij,ſubſcriptas manu Criuelli & Io.An. ipsũ Criuellũ p̃nti ſpẽ eſſe ꝯſiderãdũ vti principalẽ,ipſe verò Camil. ꝯſiderat̃ tãq̃ acceſſorius & vt mãdãs ſeu vt fideiuſ.vel expromiſſor:vt ꝓbat in l.ſi lr̃as.C.mãd.& ĩſt. de fideiuſ.ĩ prin.& e.ti.ff.l.j.& ĩ auth.in rub.ꝑ gl.cũ ſi.Et
39 certiſſimũ eſt, oẽs & ſingulas exceptiones & defenſiones ꝯpetẽtes d.Criuello principali debitori,& reo, ꝯpetere ẽt d. Camillo fideiuſſori mãdatario ſeu ex ꝓmiſſori & acceſſorio illius principalis ẽt ĩuito & reluctãte ipſo Criuel.principali.l.vt hr̃di.§.fi.& alijs.ll.ſeq. ff.de pac. l.exceptiones q̃.l.oẽs.ff.de excepti.l.defenſiones.C.eo.l. tã mãdatori.C.de nõ nu.pe.l.ſi ita ſtipulatus,ĩ fi.ff.de fideiuſ.l.cõſtõnib.C.de vſur.cũ vulg. Et qa ipſi Criuel.ꝑ d.lr̃is cãbij marcarũ 162.aduerſus Io.Ant.ꝯcludẽtes & fortes hẽt defenſiones & exceptio. iccirco illis poterit ſe tueri ipſe Camil.fideiuſ.ſeu mandãs, vel expromiſſor aduerſus eũdẽ Io.An.iurib.qb.s̃.pecuniæ.n.ꝑ d.cãbijs receptæ reaľr ꝑuenerũt ad manus ipſius Io. Ant. & d. eis nihil habuit ipſe Criuell⁹,nec ex d.cãbijs aliqđ recepit ꝯmodũ.ĩſuꝑ ex illis nulla credita,qb.d.Criuel. tenebat̃,fuere extincta,quo fit,vt d.cãbijs Criuellus ĩ nullo teneat̃ d.Io.Ant.q iã recepit,qđ ex cã p̃dicta ĩtẽdit ꝯſeq ab ipſo Camillo,q ex hac defenſiõe & exceptione ꝯpetẽte d.Criuello ſuo prĩcipali reddit̃ tutus & ſecurus ad
40 uerſus Io.Ant.Si†.n.ipſe Criuell. ꝑp d. cãbia & marcas receptas,reddebat̃ debitor ſocietati initię Venetijs ꝑ d. Ale.Camillũ & ſocios,certè ex oppoſito,ei⁹ credita dẽbãt extĩgui & effici creditor,vt ẽ de ſtilo,vſu,& ꝯſuetudine mercatorũ dñtiũ deſcribere data & recepta,debita & credita,& q ſtilus attẽdi dẽt,vt s̃.ꝓnauimus,& tradit̃ ĩ l.p̃tor ait.§.rõe,& ĩ l.qdã.§.nũmularius,& in l.argẽtarius.ff.de edẽ.ꝑ Iaſ.poſt alios,ĩ l.admonẽdi.ff.de iureiu.Et †cũ iſta nõ appareãt deſcripta ĩ d. libris & rõnib.
41 & ĩ illis creditũ Criuelli ſꝑ viuat,& extĩctũ nõ oñdat̃,& illis libris ſtãdũ ſit,ſm̃ Bart.ĩ l.Titiũ aut Mę uiũ.§.altero.ff.de adm.tu.Bal.ĩ l.fi.cir.fi.C.ad l.Fal.Ale.ꝯſ.132.co. 3.ver.p̃terea,vol.5.Soc.ꝯſ.267.ĩ fi.vol.2.Dec.ꝯſ. 7. col.j. ver.j.Et hoc vlteri⁹ ꝓculdubio ex hoc capite aduerſus Io.Ant.ꝑ d.Marchis ĩ cãbijs receptis ſe ipſos p̃nt iuuare & defendere tã ipſe Criuellus principalis, q̃ ipſe Camillus acceſſorius,q in plus q̃ principalis obligari & teneri minimè põt.l.grecę.§.illud.ff.de fideiuſ.cũ ſi.Pręte
42 rea†tꝑe,quo fuit factũ ſcriptũ ꝑ manus Ale. Oratij,& ſubſcriptũ manu d.Camilli ꝑ libros d.ſocietatis,& bilãtium inde ex̃ctũ ꝑ Alex.& datũ Camillo,Criuellus ipſe d.ſocietatis Venetiarũ initæ inter Camillum & ſocios, erat ſolũ debitor in duc.3000.vel circa,in alia verò rõne q̃ Criuellus hẽbat ſeparatã cũ d.Ale.& Io.Ant.ĩ emptione gẽmarũ,margaritarũ & lapidum p̃cioſorũ Criuellus ipſę verè erat debitor in duc.16000. vel circa.Et ꝑ quadã ꝓmiſſione q̃ pro ipſo fecerat d. Ale. ꝓ sũma duc.5000.pro ſecuritate d. Ale. eidẽ Criuellus dederat quaſdã ſcripturas debitorũ ipſi⁹ lõgè aſcẽdẽtes ad dũ. 5000.Et vlteri⁹ ipſe Criuell⁹ d. Ale.& Io.An.tradiderat multas gẽmas & margaritas & aľs merces,aſcẽdẽtes ad sũmã duc.25000.vľ circa,quarũ gẽmarũ, margaritarũ & merciũ p̃ciũ redactũ,ſeu maior ps ꝑuenit ad manus ipſi⁹ Io.Ant.reliquũ verò vnà cũ ipſis margaritis,gẽmis & mercib.ꝑuenit ad man⁹ ipſi⁹ Ale.vt ẽ vider̃ ex ſcriptu
43 ris ĩdeꝯfectis.manu d.Ale.† & aliorũ ĩter p̃fatos mercatores plenã ꝓbõnẽ faciẽtes,d.l.ſi lr̃as,& Alex.ꝯſ.8.nu.5. vol.5.Iaſ.ĩ d.l.admonẽdi,n.139.& alijs ſeq.Quib.ꝯſideratis,& attẽta ipſa veritate,ñ potuit ip̃e Criuel.deſcribi debitor ĩ duc. 3000. ꝯputatis ĩ d. Marchis cẽtũ ſexaginta duab.quas ip̃e Io.Ant.cęperat ad cãbiũ,ꝓut fuit deſcript⁹ debitor ꝑ ip̃m Ale. frauduleñter & doloſè ĩ dãnũ & deceptionẽ ipſi⁹ Camilli,ꝯ quẽ ipſe nepos Io. Ant. vnà cũ ipſo doloſè,& ꝯ veritatẽ fecit,& đſcripſit, tales ſcripturas,& ip̃m Criuel. debitorẽ ĩ d. sũma,qb.ſcripturis ita doloſè , & frauduleñter ꝯſcriptis,nulla adhibẽda ẽ fides,& ſolũ attẽdẽda ẽ veritas, patefacta ex alijs ſcripturis d.Ale.& aliorũ,necnõ,& ꝑ ꝯfeſſionẽ publicè factã ꝑ ipsũ Criuellũ vallatã iurõ & emanatã ꝓ exonerõne ſuę ꝯſcię,vt diſponũt iura cõia & alia ſupi⁹ citata.Ex qb.nedũ ſimul iũctis verũ & đ ꝑ ſe ꝯſideratis ſolida, & firma reſultat ꝯclo,ip̃m Io.Ant.ñ poſſe aliq̃ moleſtiã ĩferre d. Camillo virtute d.ſcripti,& ꝯmiſſiõis ſibi datę: cũ verè Camill.ip̃e ĩ nullo ſit aſtrict⁹ & obligat⁹ ipſi Io.Ant.rõe & cã dictarũ marcarũ 162.ꝑ eũ, vt dr̃ receptarũ ad cãbiũ.Poſtremò ꝯcludẽdũ ẽ, ip̃m Io. Ant. obligatũ eẽ & teneri d.Camil.& rõi đ Venetijs ad marcas.50.vľ circa, cũ đ an.1533.die 15.Ian.ip̃e Io.Ant.ꝑ ſuas lr̃as mãdauerit,& ꝯmiſerit d. rõni đ Venetijs ipſi⁹ Camilli & ſociorũ,vt drẽt dare,vľ dari facere ad cãbiũ Bapt.đ Criuello marcas.l.vel circa,ꝓ nũdinis paſca.tũc futu. & virtute dictarũ lr̃arũ ita fuit executũ ꝑ Ale. Oratij gubernatorẽ d.rõis,q̃ ob cãm,in d.sũma ipſe Io.An.fuit deſcript⁹ debitor,d.rõis:vt patet ꝑ libros illius,q bñ ꝓbãt vnà cũ lr̃is deſcriptis manu ipſius Io.Ant. vt ſunt aptæ deciſ. ſupius citatæ & relatæ:& qm̃ tale debitũ Io. Ant.nunq̃ fuit extinctũ,nec ſatisfactũ,ſed hodie ẽt viget,& fuit ꝯtinuatũ vſq; ad p̃ns,cũ ꝓ illo extĩguẽdo,nec ipſe Criuel. nec ipſe Io.An.aliq̃ hucuſq; fecerint ꝓuiſionẽ,meritò ipſe Io.An. aſtringẽdus erit ad ſolõnẽ talis crediti vnà cũ intereſſe,& dãnis inde paſſis,ꝑ d.rõnẽ Camilli, & ſociorũ,ſm̃ ſtylũ & ꝯſuetudinẽ mercatorũ,iux.l.debitor ff.de ver.ſig.cũ alijs iurib.vulg.diſponẽtibus debitorẽ à ſuo creditor̃ cogi & aſtringi poſſe ad ſolutionẽ crediti.

SVMMARIVM.

1 *Qualitates & modificationes à ſtatuto expraſſæ videntur eſſe inductæ pro forma & pro ſubſtantia.*
Et ex quibus præſumantur inducta forma, & ſubſtantia.
2 *Actus geſtus, & celebratus non ſeruata forma à ſtatuto tradita eſt ipſo iure nullus.*
Et ex quibus præſumantur inducta forma,& ſubſtantia.
3 *Statutum loquens de contractibus celebrandis ſub certa forma locum habet in donatione cauſa mortis. & nu.ſeq.*
Donatio cauſa mortis quò ad ſui ordinationem ſapit naturam contractus.
5 *Opinio cõis ſequenda eſt reiecta opi.ſingulari alicuius doctoris.*
6 *Statutum laicorũ poteſt diſponere ſuper iuramento,ſi per Pontificem fuit confirmatum ex certa ſcientia, & in forma ſpeciali.*
7 *Conſenſus non ſuppletur per iuramentum.*
8 *Statutũ loquẽs alternatiuè de faciente vltimã voluntatẽ,ſeu donationem cauſa mortis,locũ habet in ea,q̃ eſt ſui iuris, & etiã ea quæ eſt ſub p̃tãte patris,diuerſis conſideratis reſpectibus.*

Statutum

Statutum dans formam mulieribus contrahentibus qualiter in-
terpretetur.& nu.seq. *(ter determin.*
9 *Vna determinatio respiciēs plura determinabilia dēt illa æquali*
10 *Fallit quando diuersa ratio potest dari inter illa.*
11 *Per vltimum statutum non videtur esse derogatum primo, si*
id non exprimitur.& nu.12.& 13.
13 *Ordo in statutis nō inducit correctionē primi p aliud posterius.*
14 *Statutum vnū interpretationē passiuam recipit ab alio statuto.*
15 *Statutum vnum suppletur ab alio.*
16 *Statutum vnum interpretationem,& declarationem potius re*
spicit ab alio statuto,quàm à iure communi.
17 *Fraus & dolus coniecturis probantur.*
18 *Nulla est verisimilitudo,matrem voluisse priuare filiam,& da-*
re bona sua extraneis.
19 *Argumentum à verisimili valet.*
20 *Pater consentiendo filiæ donanti ad sui commodum non validat*
donationem,& nu,21.
23 *Quando pater specificè consensit filiæ donanti patri,vel alteri re*
cipienti ad commodum patris.
Et quando eadē hora & incōtinēti omnia prædicta fuere gesta.
24 *Vnus actus præsumitur factus contemplatione alterius qn̄ ea-*
dem hora momento,& incontinenti omnia fugere gesta.
25 *Donatio cā mortis facta per filiāfa.nō valet sine patris cōsensu.*

CONSILIVM XCVII.

Statutum Cesenę pro forma & substātia actus
disponit, mulieres nō posse obliga-
re bona sua,nec ɔ̃here,seu quasi,vel distrahere, nisi ser
uata solēnitate in p̄dicto statuto exp̄ssa,reddēs obliga-
tionē & alium actum gerendū ipso iure nullū, qn̄ per
mulierem nuptā nō seruata dicta forma & solēnitate
fuere p̄dicta celebrata,quas qualitates statutū induxit
ꝓ substātia validitatis actus,cū modificatiuè id īducat
1 quo†fit:vt oīa in statuto exp̄ssa reputāda veniāt fuisse
ꝓ forma inducta,vt statutū p̄dictum exp̄sè id declarat
in sui tit.& inscriptione,& sentit Pet. de Anch. ɔſ.242.
Ex tenore,cir.fi.per cle.1.de iu.pat.cū alijs adductis per
Fel.in c.cū dilecta.de rescr.& Alb.Bru.ī trac.de forma.
post Bar.& alios,in l.nō dubiū.C.de legi.& in l.cū hi.§.
si p̄tor.& in d.l.de his.ff.de trāsa.& p scrib.in l.j. ff.de li-
be.& posth.qb.ī locis declaratur, an, & qn̄ ex qb.dicat
aliqd inductū ꝓ forma,& suƀa;quorū modorū ac qua
litatū aliq̄ optimè adaptant verbis p̄dicti statuti ꝙ for-
ma & substātia inducētis dictas qualitates,& modifica
2 tiones.Certū†est ēt actū reddi nullū,qn̄ forma à statu-
to reqsita nō fuit ī illo obseruata, vt exp̄sè ēt disponit
p̄dictū statutū vlterius ꝓcedēs ad actus annullationē,
d.l.nō dubiū,cū alijs citatis p Mod.max.Ias.nu.8.& seq.
in d.l.j.ff.de lib.& posth.& firmat Bal. ɔſ.11. Pręmissis,
col.fi.p d.l.cū hi.§.si p̄tor.ff.de trāsa.& ɔſ. 48. factū tale
est,col.2.& ɔſ.149.Viso statuto,vol.2.Anc.ɔſ.35. Visis,
3 col.2.Et†q̃uis statutū p̄dictū videat dicere,qn̄ nupta fa
cit donōnē cā mortis,& ex hoc dubiū īsurgat,an d.sta
tutū locū sibi vēdicet isto casu. & prima facie videret
ꝙ nō plurib.rōnib.& argīs adductis p Anc. ɔſ.384.du
biū ī ista q̄st.facit,& q̃ opi.vr̄ seq Roma. & dubitatiuè
Soc.in l.2.in prin.nu.9.& 10.ff.de verb.ob.& eandē ꝓ-
sequit & firmat Ias.in l.2.nu.12.& seq.de le.j.vbi ēt post
4 alios dixi,& Mod.ibi eā sequunt,ac nouis.tn̄ † ɔ̃ria opi.
cōis est,vt in d.statuto cōp̄hēdat donō cā mor.ita vt ꝓ-
hibita cēseat celebrari p nuptā nō seruata forma & so
lēnitate p̄dicti statuti:cū ipsa donō cā mortis ɔtineat
mixturā ɔ̃ctus & vltimæ volūtatis, & quò ad sui ordi-
nationē & initiū æquiparet ɔ̃ctibus,& isto casu vigeat
rō statuti,plura cumulāt oēs in d.l.2.& ɔsiderata ordi-
natione & initio æquiparāda sit ɔ̃ctib.ita vt statutū lo
quēs de ɔ̃ctib.cōprehēdat ēt donōnē cā mortis; vt ꝓ-
priè in terīs nr̄is ɔcludit & firmat Anc.d.ɔſ.384. Rōni
bus & iurib.ibi p eū adductis,vbi ēt rn̄det ɔ̃rijs, & cui⁹
opi.totus mūdus seqt tāq̃ cōem,vt post Are. Soc. Ale.
& alios fatet ipse Ias.in d.l2.& ēt Aret.Alex. ac Soci.in
d.l.2.in prin.vbi dubitatiuè aliqua in ɔ̃ria adducit,vt ēt
facit Ias.vbi s̃.Quorū obiectis & dictis aperta hr̄ reso-
lutio ex deductis p Deci.ɔſi.279. col.1. & 2.cuius dicta
optimè adaptantur ad casum p̄ntem;cū p̄ns statutum
ꝓhibeat oblōnē,ɔ̃ctū,seu quasi,& distractū celebrādū
p nuptā,nedū sup suis dotib.verū ēt & super reliqs oī-
bus bonis suis,vt ꝓsequunt nouis.in d.l.2.de leg.j.quo-
rū dicta adaptātur ꝓpriè ad p̄ns statutū & casum nr̄m.
5 Et†nulli dubiū est iudicādo cōem opi. esse sequēdā re-
iecta opi.alicuius doc.singularis ꝭm Bal.in l.j.per illum
tex.ff.de senato.Io.And.& alios oēs,max.Mod.citantes
cōcor.in c.j.& in c.ne innitaris,ex̃ de cōst. & p Abb.in
c.capellanus,de fer.Bar.Bal.in l.fi.C.de pęna iud. q ma.
iud.Nec obstabit iur̄m interpositū per istā nuptā ad va
liditatē donationis cā mortis p eā factæ cuidā spurio
domus pr̄næ:qm̄ statutū p̄dictū annullat talē actum,ēt
iur̄o vallatū,ꝙ quidē statuentes facere potuere, esto ꝙ
laici essent pp exp̄ssam & reiteratā approbationē & ɔ-
6 firmationē p̄dicti statuti factā in forma spāli,&†ex cer-
ta scīa per sum.Pōt.hn̄tē ptātē derogdi iur̄o,ad anno.
in c.j.cū cōcor.ex̃ de iureiur.p Bar.& alios, in l.oēs po
puli.ff.de iust.& iu.in 2.q.3.prin.Bal.& alios max. Ias.in
auth.sac.pub.col.antep.& alijs seq.C.si aduers.vend.iū-
ctis no.ī c.j.& seq.ex̃ de ɔfir.vti.vel inut.vbi Dec. ɔcor.
deci.adducit post gl.Inn.& alios doc.in c.1.de trāsac.&
iuxta ea q̄ hn̄r in c.quēadmodum,de iureiu. & p Fel.&
Dec.citantes alios,in c.cū accessissent,nu.7. de ɔsti.per
7 Abb.& alios,in c.ꝙ clericis,col.9.nu.45.de fo.cōp.†Eo
ēt cū ipsa nupta fuerit seducta ad faciendā assertā do-
nōnē,defecitq; ppea eius verus ɔsensus, quo cessante
iur̄m ruit.l.fi.C.de nō nu.pe.l.fi.ff.qui satisd. cog.p Bar.
in l.si qs ꝓ eo, col.fi. ff.de fideius.& p Mod. in l.si pecu-
niā,in prin.col. fi.ff. de ɔd. cau.da. & in l.si conuenerit,
ff.de iur.om.iud.& Cor.cōs.121. vol.4. cū si.nec ēt ob-
stabit,si adduceret aliud statutū Cesenæ,quo disponit,
nuptā stātib.liberis posse disponere de dote p eius vlti-
8 mā volūtatē,siue p donōnē cā mortis.Quod † statutū
ita alternatiuè loquēs locum vr̄ sibi vēdicare in nupta
exn̄te sui iuris,quatenus loquit de faciēte vltimā volun
tatē,itē & nupta nō sui iuris quatenus loquit de illa fa-
ciēte donationē cā mortis licet testari nō possit, iuxta
doc.Bal.in l.si dotē,ver.in ɔ̃riū vr̄ de fal.cau.adie.leg.&
9 in l.ꝙ scitis,col.2.C.de bon. quæ libe. Cū † diuersitatis
rō cadat inter vltimam voluntatē,& donationē causa
mortis: vt plenè attingunt oēs max. Mod. in d.l.2.qua
cōsiderata cessat obiectio q̄ fieri posset de illa rl̄a volē
te,vnā determinationē respicientē plura determinabi-
lia illa æqualiter determinare.l.q̃uis.C.de impube.cum
10 vulg.Ruit†.n.data diuersitatis rōne, vt hr̄ in l.iā hoc iu-
re.ff.de vulg.& pup.& per Mod.plenè,in l.in testō.C.de
11 testa.mil.Et†p istud vltimū statutū vr̄ fuisse derogatum
primo, de quo superius dictū extitit. cū istud sit poste-
rius,ad no.in l.nā & posterius. ff.de legi.& in l.pacta no
uissima.C.de pac.& in l.sancimus.C.de testa.& in l.præ
12 cipimus.C.de appl̄o.Cessant.n.obiecta ista:qm̄ in d.sta
tuto vltimo nulla hr̄ mētio correctionis primęui statu
ti,& iō quod non fuit correctū,stare dēt.d.l.sancimus,
13 cū vulg.Et†licet illud primū reperiat in ordine,& istud
secūdo loco appositū legat,non ppea infertur,ꝙ illud
primū sit correctū per hoc ꝭm, ꝭm Bal.cōs.inci.statu.
Asten.quod refert,& sequitur Dec.cōs.3.& diligenter,
num.3.& 5.vbi quā plura alia ad id adducit,max.no.in
l.non ad ea.in prin.ff.de cond.&demon. vt etiam facit
ipse Dec. loquens in terminis statuti nostri, consi.110.
verè,vt puto, colum.1. & 2. & stante validitate, & ob-
seruātia dicti primæui statuti,prout stat,& viget in d.ci
uitate Cesenæ,infert vera,& solida cōclusio dictum ꝭm
statutum cōcedēs nuptæ posse de dote disponere per
vltimā voluntatē,seu per donōnem causa mortis,debe
re intelligi,& interpretari ꝭm tenorē illius priuęui sta-
tuti,vt quatenus istud 2.concedit facultatem donandi
causa mortis,interpretetur, & intelligatur procedere,
dummodo in donatione causa mortis facienda inter-
ueniat solennitas,& forma ab alio statuto requisita, &
hoc mō tolluntur d.Bal.superius in ɔ̃rium allegata.Re
14 cipit †.n.hoc vltimū statutum passiuā & necessariā in-
terpretationē ab alio pręce.statuto, c.cum dilectus, de
cōsue.l,si serui vestri.C.de noxa.vbi post alios tradit Sa-
ly.& p Bar.in l.1.§.lex Falc.ff.ad l.Falc.& eundē,& alios,
in d.l.oēs populi,in 2.q.prin.Licet.n.hoc vltimum stat.
concedat facultatem nuptæ donandi causa mortis, tn̄
in illa obseruādę erāt solēnitates alterius statuti, cū illę

15 per istud vltimū nō censeant̃ sublatę. Nã † sicuti statu-
tum suppleẗ à iure cōi, ita ẽt suppleri dẽt ab alio statu-
to ₰m Pau. de Ca. ꝯs. 273. aľs. 71. à 2. dicto, col. 1. & 2. An
ch. ꝯsi. 92. ista dña, ver. nō obstat, & ꝯs. 423. Viso pũcto,
co. fi. Rom. ꝯs. 399. vt pñs, co. fi. & ad idẽ plura cumulat
16 in terĩs stat. nr̃i Dec. d. ꝯs. 110. col. 1. & 2. Et † qa vnũ stat.
interpretationẽ recipit & decłonẽ potius ab alio stat.
q̃ à iure cōi, ₰m Pet. de Anch. ꝯsi. 93. ista dña, vers. non
obst. qa in hñtibus simbolũ facilior est trãsitus, & eun-
dẽ Anch. ꝯs. 423. Viso pũcto, col. fi. Dec. ꝯs. 65. & pro te-
nui, nu. 4. & ꝯs. 30. in cã, nu. 10. & in c. cãm q̃. nu. 7. de re-
scri. citantẽ consi. Pau. de Cast. 113. dubitaẗ, col. 1. & qm̃
solemnitas, & forma à p̃dicto stat. reqsita in hac donō-
ne cã mortis minimè interuenit, vt ex facie, & lectu. ip-
sius oñditur, meritò concludendũ venit, illã fuisse, & es
se ipso iure nullã, inualidã & inefficacẽ, & ea nō obstã.
filiã vnicã ipsius nuptæ donãtis dr̃e cōsequi integram
dotẽ, & reliqua bona p̃dictæ suæ matris iã mortuæ, &
potissimũ nulla, & inualida erit asserta donō si ꝓbabiẗ
patrẽ dictę nuptę p̃stitisse cōsensum dictę donōni frau
dulẽter, & ad sui cōmodũ, vt dotẽ lucrareẗ, & adsunt
alię cōiecturæ relatæ per excell. maritũ ipsius nuptę, &
illa potissimũ cōtinens illum spuriũ donatarium nun-
quã aliqđ habuisse comertium, nec conuersationẽ cũ
ipsa nupta donãte, nec illi vnquã aliquod p̃stitisse serui
tiũ, & illi ferè esset ĩcognitus, & q stat ad seruitia, & mã-
data dicti patris, quo fit, vt seducta ab illo patre p̃suma
tur ad sui cōmodũ, & damnũ filiæ facere assertã donō
17 nẽ, & p suggestionẽ ipsius parentis. Cũ † ista nō possint
ita de plano ꝓbari nisi per cōiecturas. l. dolũ. C. de do. c.
18 fi. de renũcia. li. 6. l. filię. vbi Doc. no. ff. sol. ma. Et † qa nul
la cadit verisimilitudo, ꝙ mater voluerit facere donō-
nẽ d. spurio, & priuare filiã successione & dote ꝯ natu-
rale votũ parentum. l. cũ ratio. ff. de bon. dam. l. scripto.
ff. vnde libe. l. nã & si parentib. ff. de inof. testa. l. cũ auus,
19 ff. de ꝯdi. & dem. l. cũ acutissimi. C. de fideic. Et † validũ
est argm̃ à verisimili. l. nuptura. in fi. ff. de iu. dot. l. fi. ff. ꝙ
met. cau. ca. quia verisimile. de p̃sumptio. c. inspicimus,
20 de reg. li. 6. Et † pr̃ cōsentiẽdo dictę donōni effectuałr, vr̃
consensisse donōni sibi factæ, quo casu Doct. diuerso
mō locuti sunt, aliqui. n. voluerũt donōnẽ causa mor-
tis valere ẽ isto casu ₰m Ang. & Ale. in l. 1. §. fuit q̃situ.
ff. ad Treb. & alij eãdem sñĩam secuti citati p Dec. d. ꝯs.
21 279. col. 3. in prin. ver. est verũ. Bar. † aũt post gl. in l. 1. ff.
de auth. p̃st. & Soci. citans alios, in d. §. fuit q̃situ: tenuit
oppositũ, ꝙ donatio nō valeret, & iste cōsensus nō suf-
fragareẗ patri, & opinio ista cōis reputaẗ: vt firmãt doc.
22 quos refert, & seqẗ Dec. cōs. 279. col. 2. n. 5. Et † ab ista iu
dicãdo nō erit recedendũ, cũ deficiat in asserta dona-
tione extremũ habile. l. tã is. §. j. ff. de dona. cau. mor. & p
23 oẽs, in d. l 2. de leg. j. Et † max. ꝓcedit ista sñĩa, si ipse pa-
ter consensit specificè donationi factæ dicto spurio, &
talis cōsensus fuit præstitus eadẽ die & hora, qua facta
fuit donatio: tunc. n. reddiẗ inualida:, cũ oĩa præsuman
tur facta in fraudẽ, ₰m Bar. cōs. incip. quatuor puncta,
quẽ refert & sequiẗ Soc. cōs. 112. multũ abunde, col. 3.
vol. 1. & Cor. consi. 242. circa primũ, col. 2. vol. 4. & alia
adducit Dec. sequens hanc opi. d. cons. 279. ver. & ideo
concordando opi. cum. n. assertus cōsensus fuerit præ
stitus eodem loco, & corã eisdẽ testibus incōtinẽti, &
24 eodẽ † momẽto, quo fuit facta dicta donatio, per sugge-
stionẽ & fraudẽ omnia p̃dicta cẽsentur fuisse facta cō-
templatione ipsius patris, & vnus actus contẽplatione
alterius, arg. l. si ventri. §. fi. ff. de priuil. cred. & p Bar. in l.
post contractum, col. 3. ver. 5. præsumitur. ff. de don. cũ
alijs citatis per Dec. d. cōs. 279. col. pe. ver. quia vt con-
stat, & istis cōsideratis eo magis redditur firma cōclu-
sio superius firmata, volẽs talem donationem fuisse &
esse nullam & inualidam. Paris. Bono.

S V M M A R I V M.

1 *Sententia nulla executionem non meretur.*
2 *Rescriptum, quòd iudex delegatus procedat cum cōsilio alterius, est validum.*
Valet etiam & illud, in quo impetratur iudex, & alij dantur suspecti propter perhorrescentiam, & quia interpretans iurat in partibus non posse iustitiam consequi.
3 *Rescriptum obreptitium, & surreptitium dolosè impetratum, nō tribuit iurisdictionem, & est ipso iure nullum.*
4 *Et si regulariter surreptitium & obreptitium rescriptum iurisdict. tribuat, tamen quando opponitur, irritatur processus virtute illius factus.*
5 *Quando secundum rescriptum auocat causam à primo iudice, & surreptitiè impetratur, ope exceptionis redditur nullum.*
6 *Quando in ij. rescripto non est facta mentio de iudicibus datis in primo, vel de clausulis notabilibus contentis in illo, redditur ipso iure nullum.*
7 *Processus factus p iudicẽ formiter recusatũ, est ipso iure nullus.*
Recusatio suspendit iurisdictionem recusati.
8 *Appellatio legitima iurisdictionem suspendit.*
9 *Iudex recusans deferre recusationi & suspitioni ac appellationi legitimæ, efficitur aduersarius excipientis, & appellantis.*
10 *Appellatio à grauamine exceptionis reiectæ iustificatur, quãdo excipiens eam probauit, vel se obtulit probaturum.*
11 *Appellari potest à iudice reijciente exceptiones propositas, vel procedente vlterius illis non admissis.*
12 *Iudex procedendo vlterius, non obstantibus excep. oppositis, dicitur grauamen inferre.*
13 *Appellans à grauamine & successiuè appellans à diffinitiua, nō propterea dicitur renunciare primæ appellationi.*
14 *Appellatio geminata non nocet.*
15 *Iudex delegatus habet necesse pronunciare, & expressè, & non per processum ad vlteriora super exceptionibus appositis tangentibus eius iurisdictionem, & validitatem rescripti, ac ipsius recusationem.*
16 *Rescriptum concessum super grauaminibus cũ toto negocio principali non tribuit iudici commoranti in partibus iurisdictionem nisi prius iustificetur grauamen, & aliter procedendo nulliter dicitur procedere.*
17 *Consensus limitatus quò ad certum iudicem limitatum producit effectum.*
18 *Sententia diffinitiua prolata post appellationem ab interlocutoria, non mandatur executioni pendente appellatione super interlocutoria.*
19 *Si profertur diffinitiua in 3. instantia, & antequam proferatur, appellatum fuit à grauamine, debet mandari executioni, si illa est conformis alijs duabus. & nu. 21.*
Fallit, quando esset nulla ex defectu iurisdictionis, vel nullitas appareret ex eisdem actis. & nu. 22. & seq.
20 *Contra tres cōformes sententias vlterius nō cōceditur appellatio*
21 *Contra tres conformes, si opponitur nullitas, ea non obstan. mandatur executioni.*
22 *Fallit, nisi allegaretur nullitas ex defectu iurisdictionis.*
23 *Item fallit, quando nullitas appareret ex eisdem actis, & ex eodem processu.*
Declaratio ad clem. primam. de re iudica.
24 *Prout fallit, quando esset nulla ex defectu iuris naturalis.*
Sententia lata à supremo rege, non recognoscente superiorem nulla ex defectu iurisdictionis exequenda non est.
Defectus iurisdictionis & iudicis recusati ac suspecti concernunt naturalem rationem.
25 *Acta iudicij faciunt rem notoriam.*
26 *Sententia lata præcipitanter, nulla redditur.*
27 *Processus nulliter factus, non facit desinere rem esse integram.*

CONSILIVM XCVIII.

1 Asserta Sententia † ꝯ Cęsarẽ de Dulcinis ꝓlata p
Paulũ Saracenũ fuit & est ipso iure nul
la, nec aliquã meretur executionem, ad no. in l. 4. §. cō-
demnatũ. ff. de re iud. & per Doc. in c. dilecto. de appel.
cũ sim. ipsius nullitas ex plurib. deduciẗ, & primò: qm̃
Cęsar ipse iã per horrescebat oẽs particulares iudices
Bon. corã quib. nō sperabat in illa ciuitate cōseq posse
cōplementũ iustitiæ, illosque singulares suspectos hẽ-
bat pp excessiuos fauores D. Diamãtis aduersariæ, quã
cãm suspitionis ꝓprio iur̃o cōprobauit, & à sede Apo
stolica obtinuit cãm cōmitti Reuer. Herculi de Lamã
dinis canonico eccl. s. Petri ciuitatis prædictę non sim-
płr, sed ꝙ hr̃et cãm terminare & diffinire adiuncta Ro
ta Bon. & ₰m consi. maioris partis auditorum ipsius.
2 Quod † rescriptũ iustè & legitimè ꝓcessit: vt ille hr̃et iu
dicare ₰m consi. prædictorũ dominorum; vt cōiter fir
mant Doc. in c. si pro debilitate, de off. de leg. maxi. Fel.
col. pen. nu. 8. & in c. ex parte, de const. & quia validum
est

ēſt reſcriptū impetratū ab illo, q̄ ſuo iurō aſſerit ſe nō
ſperare ꝓſequi iuſtitiā in partib.ꝑ ꝑhorreſcentiā, &c.
ſ̄m Rot.in antiq.in ti.de reſcr.dec.55.& in ti.de ꝓb.20.
& in nou.in ti.de reſcr.7.cū alijs traditis ꝑ Fel.in c.acce
dēs,il 2.col.5.nu.17.ver.8.cōcl̄o,vt li.nō cōte.Et qm̄ ip-
ſa Diamātes fingēs grauamina à D.Hercule ſibi illata,
q̄ in veritate nō facta,ſed ficta euidēter oñdūt̄,nō ſim-
pl̄r,nec ꝑ ignorātiā, quinimo doloſè nulla facta expſ-
ſione de dictis auditorib.Rotæ Bono.adiunctis D.Her
culi,& ſine quorū cōſ. determinare cām non poterat,
nulla inſuper facta mētione pſonarū & iudicū ſingula
riū dictæ ciuitatis:quos iā ſuſpectos Cęſar ipſe iurauе-
rat,& ꝑꝑ horreſcētiā corā illis minimè ſperabat poſſe
ꝓſequi iuſtitiæ ꝯplemētū, obreptitiè & ſurreptitiè obti
3 nuit cām cōmitti D.Paulo Saraceno.Qđ¡ reſcriptū vl-
timū obreptitiū & ſurreptitiū īpetratū fuit & eſt ipſo
iure nullū,& d.D.Paulo nullā attribuit iuriſdōnē,c.ſuꝑ
lr̄is,vbi diffuſè oēs, &c.ad audiētiā,c.cām q̄.c.poſtula-
4 ſti,vbi ſcrib.alia adducūt de reſcri. Maximè † q̄a iā fuit
oppoſitū & dictū noīe ipſius Cęſaris de p̄dicta obrepti
tia,& ſurreptitia ac doloſa impetratione aſſerti reſcri-
pti,& iterū formiter ꝓpoſita ſuſpitio, & ꝑ eūdē extitit
appellatū à nō admiſſione prędictorū,quo fit;vt totus
ꝓceſſus inde agitatus ꝑ D.Paulū veniat irritādus caſu,
quo ſine oppōne potuiſſet ꝓcedere:vt tradūt Can.ī c.
ad audiētiā,el 2.de reſcr.max.Fel.nu.41.& 43. allegans
plures alias ꝯcor.& ꝑ Bern.de Biſgne.in ti.de reſcr.dec.
13.& Bellame.dec.84.Executoria,& Fel.ī d.c.cū dilecta
nu.1.& ī d.c.ſuꝑ literis,nu.66.ver.limita diligēter, & nu.
5 69.ver.2.reſtringe.Eo†ēt cū iſtud vltimū aſſertū reſcri-
ptū nedū ꝯferebat iuriſdōnē. qnimo cām auocabat à
primo,ſ̄m oēs,in c.ex lr̄is,de off.lele.& Fel.in c.cęterū,
6 de reſcr.& in d.c.ad audiētiā,n.53.Prout† ēt nullā ipſo
iure attribuit iuriſdōnē: qm̄ in iſto vltimo nulla fuit fa
cta mētio de illis iudicib. datis ī reſcripto p̄cedēti & de
p̄dictis clis no.cōtētis in primo,de q̄b.in hoc ſcđo & vl
mo clara dēbat mētio fieri, qua nō facta ipſo iur̄ reddi
tū fuit nullū,ſ̄m D.Ant.in d.c.cęterū,& alios ibi,quē re
fert & ſeq̄t̄ Io.Mil.ī ver.reſcriptū,ver.reſcriptū ꝑ ꝙ cā.
& tradit Abb.in c.ex ꝯq̄ōne.col.2.ver.nota argm̄,de re
ſti.ſpo.& in c.inter monaſteriū,de re iud.& in c.cū dile
cta,in prin.vbi Fel.ēt tāgit,de reſcr.vt idē facit,in d.c.ad
audiētiā,n.49.Volēs ipſo iure eſſe nullū,q̄ñ ꝑ ſurreptio
nē fuit obtētū aliqd,ꝙ minimè ꝯcedi ſolet,niſi ex certa
7 ſcīa,ſ̄m D.de Rot.& alios ibidem citatos.Præterea†D.
Pau.iā pluries fuit recuſatus vt ſuſpectus,& formiter,ꝑ
q̄̄ recuſationē ſuſpēſa fuit eius iuriſdō,ita vt ꝓceſſus in-
de ꝑ eū fabricatus reddit⁹ fuerit nullus:cū iā ꝯſtaret de
recuſatione,& ſuſpitione ꝑ reſcriptū p̄cedēs,vt ad ple-
nū tāgit Lap.alleg.1.& firmat gl.in c. ꝙ ſuſpecti.3. q.5.
Bar.& alij,in l.q̄a poterat.ff.ad Treb.& Mil.in ver.iuriſ-
dō,& ver.iuriſdō.ſicut ſuſpēdit̄,adducēs alia,cū ſi. Vbi
8 ēt†firmat poſt appl̄onē ltīmā ſuſpēſā eē iuriſdōnē ſ̄m
Io.An.in c.ltīma,de app.li.6.in nouel.& D.Ant.in c.ex
parte A.de teſti.& Io.An.ī c.licet,đ ſen.exc.li.6.& Lap.
9 d.ſua prima allē.Et† ſatis ipſe D.Pau.redditus fuit ſuſpe
ctus ipſi Cęſari,& eius factus fuit aduerſarius;cū nolue
rit deferre recuſationi & ſuſpitioni ꝓpoſitæ, & appl̄o-
ni ꝑ ip̄m interpoſitæ,ſ̄m gl.in ver.ſnīam , in l.ſi appl̄o-
nē.C.de app.& Fel.in c.cū ſuꝑ,nu.3. de off.dele. & in c.
10 poſtremò,n.2.de app.Et†talis appl̄o à p̄dicto grauami-
ne exceptiōis reiectæ,& nō admiſſę,q̄̄ ipſe Cęſar iā ꝓba
uerat ꝑ añcedēs reſcriptū, & ſe illā ꝓbaturū obtulerat
ſatis iuſtificauit ſuā interpoſitā app.ſ̄m Io.An.& alios,
in d.c.ex parte.A.cū alijs adductis ꝑ Mil.in ver.appellās
11 à grauamine exceptionis reiectę.Potuit †.n.ipſe Cęſar
appellare à dicto aſſerto iudice reijciente exceptiones
ſuas,& ꝓcedēdo vlterius illis nō admiſſis ſ̄m Io.An.in
d.c.ex parte.A.& D.Ant.& alios,in c.interpoſita,de ap
pel.& Io.An.in c.nō ſolū,& in c.Roma.ver.ꝙ ſi ſuꝑ,de
12 app.li.6.Nā†ita ꝓcedēdo vr̄ ipsū grauare,& ab eo tanq̄̄
grauāte ꝯcedit̄ app.c.fi.de libel.obl.& ibi firmat D.An.
13 ī 2.no.Et†q̄̄uis Cęſar appellās à dictis grauaminib.poſt
modū appellauerit ab aſſerta diſſinitiua(vt dr̄) prolata
ꝑ D.Paulū,nō ꝑꝑea dr̄ renunciaſſe appel.primeuæ īter
poſitæ ſuꝑ grauaminib.ſ̄m gl.in cle.1.de do.& ꝯtu. Nā

14 geminata†appl̄o nō eſt nociua,vt ēt firmat Mil.in ver.
15 appl̄o.ver.appellās à grauamine.Rurſus †aduertēdum
erit.Nā aſſertus iudex Pau. minimè expſſè ꝓnunciauit
ſuꝑ exceptionib. oppoſitis & ꝯcernētib.ipſius iuriſdō-
nē & recuſationē,& validitatē reſcripti,ꝙ facere dēbat
& expſſè & nō tacitè ꝓcedēdo ad vlteriora,ſ̄m Lap.d.
1.alleg.& ꝑ Abb.col.10.& Phil.Frā.in c.cū ſpāli,de app.
& Fel.ī c.ſicut,de re iud.col.9.& nu.29.ver.decimus ca
ſus ē,& eūdē,in d.c.ſuꝑ lr̄is,col.pe.nu.74.& in c.ſubor-
ta.de re iud.col.4.&5.ver.limi.ſcđo,niſi ſimul,& ſemel,
& ver.4.ꝑ gl.in ver.ꝓceſſus, in fi.in c.diſpēdia.de reſcr.
li.6.& alia ꝑ eū collecta, & appl̄o ꝑ Cęſarē interpoſita
ab vlteriori ꝓceſſu,eo magis geſta per ip̄m reddit inua
16 lida,& nulla,dec.q̄b.ſ̄.Eo † magis cū reſcriptū directū
D.Pau. principal̄r cōceſſum fuerit ꝑꝑ grauamina alle-
gata,à q̄b.ipſa Diamātes appellauit,& licet in reſcripto
fuerit ēt cōmiſſa cognitio negocij principalis : tñ quia
iſtud factū fuit ad inſtātiā partis appellātis à grauamini
b⁹ & cōmiſſū iudicib.cōmorātib.in partib.ipſe D Pau.
nō potuit cognoſcere ſuꝑ negocio principali,cui⁹ co-
gnitio intelligit̄ fuiſſe cōmiſſa in euētū ltīmę app.à gra
uaminib.ſuꝑ q̄b.prius diſcutiēdū, & cognoſcēdū erat:
& q̄a verè nulla erāt grauamina , nec ſuꝑ illis nō exiſtē.
ipſe Pau.ſe fundās;nulliter hoc p̄termiſſo ꝓceſſit ſuper
dicto negocio principali,in quo carebat iuriſdōne: cū
illud fuiſſet ſibi cōmiſſum in euētū p̄dictū,& ꝯdōnal̄r,
& ꝯdō minimè fuerit purificata, ſ̄m Rot.in nou.in ti.
de appel.dec.3. ver. ſed qđ ſi nulla, & Bellame.dec.419.
Si auditori,& dec.ſeq.& Phil.Fran.in c.vt debitus,de ap
pel.car.pe.ver.vlt.ꝓ intelligētia, & plenè ꝓſequit̄ Fel.in
c.cām q̄.de reſc.col.7.nu.36.ver.& dicit Rot.in c.olim,
nu.10.ver.alius caſus,de excep.& Mil.in ver.iudex , ver.
iudex appl̄onis à grauamine, & ver.ſeq. Et tāto magis
aſſerta ſnīa reddit̄ nulla:cū ipſe Pau.ſpreto reſcripto re
uerēdiſſimi D.Gubenatoris,quo ſibi in iudicādo adiū-
gebat̄ Rota Bono.&erat ꝯſil̄e alteri reſcripto apoſtoli
co,ꝓceſſerit ꝙ iudicauerit ꝯſideratis facultatib.p̄dicto
Reuerē.Gubernatori ꝑ ſedē Apoſtolicā ꝯceſſis.Nec ꝑ
tale reſcriptū à D.gubernatore īpetratū,Cęſar ipſe pōt
dici renūciaſſe ſuſpicioni,& recuſationi:qm̄ ꝯſēſus ſu⁹
fuit limitatus & reſtrict⁹,q̄ñ adiūcta Rota p̄dicta,Pau-
17 lus voluiſſet ꝓcedere,qđ minimè facere curauit. Et†ta
lis ꝯſēſus limitatus effectū ꝓduxit limitatū,& nō gn̄a-
lē.l.iubem⁹,C.ad Vell.l.cācellauerat.C.de his,q̄ ī teſt.de
18 len.l.in agris.ff.de acq.re do.cū ꝯcor.Nec†iſtis hēt ob-
ſtare,ſi diceret̄,poſt appl̄onē ab īterlocutoria fuiſſe ꝓ-
latā diffinitiuā,q̄ mādāda erit executioni & pēdēte ap-
pel.& cognitione à dicta īterlocutoria, cle.1.de iudic.
Nā diffinitiua lata poſt appel.ab interlocutoria nō eſt
mādāda executioni pēdēte ipſa īterlocutoria: vt ꝑ illū
tex.tradit Abb.ī c.veniēs,ī 7.not.de teſtib. & ꝓſeq̄t̄ ibi
Fel.nū.2.rōnib.& dec.ibidē ꝑ eū relatis,q̄ optimè ada-
ptat̄ p̄nti diſcuſſioni,ꝯſiderata vera facti cōtingētia. Et
19 ad†d.cle.1.aduertēdū erit:qm̄ appellās à grauamine in
3.inſtātia añ diffinitiuā ſi poſtea ꝯ̄ eū ſequat̄ diffinitiua
cōformis alijs duab.ſnīs,in j.& ij.inſtātia latis,licet aliq
voluerint appellātē nō audiri,niſi prius executione fcā
ꝑ rōnē,de qua ī d.cle.j.in 2.rn̄ſo,vt plenè tradit̄ ꝑ Rot.
in nouiſſ.in tit.de re iud.dec.13.& tāgit mil.ī ver.appel.
ver.appellās à grauamine in 3.inſtātia. tamen q̄ñ dicta
tertia diffinitiua eſt notoriè nulla ex defectu iuriſdō-
nis,vel al̄r nulla oñditur ex ꝓceſſu,& ex eiſdē actis : tūc
minimè erit executioni mādanda, vt ſtatim dicemus,
& nihil habebit obſtare,quod in d.cle.diſponitur, quæ
20 iſtis caſib.minimè ꝓcedit.Dicere †nāq; poſſet ipſa Dia
mātes,& petere nō obſtan.appl̄onibus ꝑ Cęſarē inter
poſitis,ſuas tres cōformes ſnīas eſſe exequēdas: cū ter
tio ꝓuocare nō ſit licitū.l.vnica.C.ne lice.tert. prouo.
21 cū ſi.Et † ſi Cæſar ipſe ꝯ̄ dictas tres ꝯformes diceret de
nullitate alicuius ex illis,adhuc nō dr̄et audiri,niſi prius
executione facta,per tex.apertū in d.cle.1.de re iud.cū
alijs allegatis per Alex.& alios,in l.4.§. condemnatū.ff.
de re iud.Imo.& Alē.ī d.l.de pupillo.§.q opus.ff.de op.
nou.nūc.cū alijs citatis ī locis ſtatim adducēdis.Ceſſāt
22 nāq; †iſta,q̄ñ deduceret̄ nullitas vltimę tertiæ ſnīę ꝓ-
cedēs ex defectu iuriſdōnis,tūc.n. ꝑ eā īpedit̄ executio

22 dictarũ triũ conformiũ ſm gl. * cõiter approbatã in
cle.j.in fi.de ſequeſt.poſſ. & fruc. reiecta gl.in d.cle.j. de
quarum gl.intellectu p Alex.plenè hr̃,poſt Imo.in d.§.
qui opus,& ꝯſ.77.In cauſa & lite,col.4.& alijs. ſeq.vol.
2.Iſta nãq; nullitas ex defectu ptãtis & iuriſdõnis cau-
ſata impedit executionem,ſm Alex.s̃.citatum,& ad id
multa adducit poſt Imolã,& Alex.Iaſ.in d.§.cõdemna
tũ,nu.19.& 20.& Dec.cõſ.8.Viſo puncto,col. pe.nu.7.
& Fely. in c.ea quæ,nu.3. de re iud.Poteſt nãque ſemp
& oĩ tpe deduci,& deducta,ac verificata impedit,vt plu
ra cumulat idẽ Fely.ĩ c.ex parte,nu.12.ver.17.& nu.13.
& 14.de off.dele. Quòd aũt Paulus ipſe caruerit iuridõ
ne,& ex tali defectu nulliter pceſſerit, ſatis ꝯcludenter
23 & ex plurib. oñdimus s̃.Prout† d.cle.j.& obiectio nihil
obſtabit,qñ nullitas apparet ex eiſdẽ actis, & ex lectura
pceſſus,ac reuolutione cartarũ,vt eſt pñs,notorie con
ſtãs ex eiſdẽ actis & ex lectura ipſius pceſſus, vt ſupius
oñdimus:iſta.n.nullitas ita cõſtãs executionẽ triũ ꝯfor
miũ impedit,ſm Old.cõ.107.q̃ literę executoriæ iſtud
pbãtẽ lege & rõne,& Saly.ĩ l.j.C.ne lice.tert.puo.& ad
idẽ plura adducit poſt Imo.Alex.in d.§.q opus, col.pe.
& d.ꝯſi.77.col.4.& ſeq. vol.2.& ꝯſ. 106. Viſo themate,
col.fi.ver.ex alio capite,vol.3.& idẽ facit Soc.ꝯſ.158. Vi
ſis,col.2.verſi.ex qbus breuiter,vol.2.ſeqtur ẽt Mil. ad-
ducẽs alios Cano.in verb.executio, verſ.executio triũ
24 ſñiarũ,& ſẽtit Iaſ.in d.§.condemnatũ,nu.15.Et † eſt de
ciſio cõſ.Neap.283.Diu eſt,in qua dr̃, hãc nullitatẽ ita
apparẽtẽ impedire executionẽ ẽt ſñię latæ à ſupremo
rege nõ recognoſcẽte ſupiorẽ, qñ nullitas procederet
ex defectu iuris nãlis: vt pprie eſt pñs,cõſiderãdo defe-
ctũ iuriſdictionis,et nullitatẽ procedẽtẽ ex recuſatione
iudicis ſuſpecti,ĩ quo viget rõ nãlis, vt à iudicãdo repel
25 latur,dicto c.qđ ſuſpecti,in prin.& c.1.fi.3.q.5.Nec † q-
dẽ immerito,cũ acta iudicij faciãt rẽ notoriã,ad plenè
no.poſt glo.in ver.liquere,in c.ſignificauerũt,de teſtib.
26 vbi Mod.nu.3.cõcor.adducũt.Et† cũ ipſe Paulus ita p̃-
cipitãter cãm ipsã abſoluerit,ad no.p Bart.in l.prolatã.
C.de ſñijs,& p Mod.in l.2.C.de eden.diffusè p Fel.in c.
27 eccleſia S.Mariæ,nu.15.de cõſt.Et † ſtante nullitate aſ-
ſertæ ſñiæ executionẽ ex aduerſo petitam funditus ex
cludente,& tollente ac inducente rẽ, & appellationẽ p
Cæſarẽ interpoſitã adhuc eſſe integram,vti iã erat ante
prolationẽ prædictæ nullæ ſñiæ, cum proceſſus nullus
minimè faciat deſinere rem eſſe integram,l.accuſatu-
rus.ff.de adulterijs,& per Fely.in c.cãm q̃,nu.2. de teſti-
bus.Circa veritatem pñtis cauſæ inſtandum ſolum erit
ſup primis duabus ſñijs ꝯ̃ Cæſarem prolatis, à quibus
per eundẽ fuit iam prouocatũ,& in alijs informationi
bus oñdetur apertiſſimè, tales aſſertas ſentẽtias fuiſſe,
& eſſe iniquas,& notoriè iniuſtas, & conſequenter, &
& omnnino reuocandas. Pariſius Bononiæ.

SVMMARIVM.

1 *Debitor in diem ſuſpectus conueniri poteſt, vt caueat de ſoluendo adueniente die.*
2 *Periculum,ne creditor perdat debitum,valde conſideratur.*
3 *Debitor vt ſuſpectus poſſit capi,multa requiruntur.*
4 *Et ſufficit,quòd probetur debitum in diem.*
5 *Et debiti probatio fieri poteſt per inſtrumenta,& teſtes, & per confeſſionem debitoris.*
6 *Reſpondens poſitionibus per relationem ad inſtrumentum non videtur confiteri inſtrumentum,ſi dicit oppoſitum, vel deuiat à reſponſione.*
7 *Confitetur tamen ſi inſtrumentum prę ſentatur, & contrarium non continet.*
8 *Confeſſio rei interpretanda eſt in fauorem confitentis quãdo eſt dubia, & nu.10.*
9 *Debitum præſumitur durare,ſi non apparet fuiſſe ſolutum, ſeu ſatisfactum.*
11 *Forma tradita à ſtatuto ad vnguem obſeruanda eſt.*
12 *Statutũ requirẽs probationẽ per inſtrm̃, ſeu teſtes verificatur, quando probatio habetur per confeſſionẽ aduerſarij, & nu.15.*
Confeſſio partis vim habet inſtrumenti.
Confeſſio partis ſuperat omnes alias probationes, & nu.14.
13 *Confeſſio inducit notorium.*
14 *Confeſſio includitur in quacũq; diſpõne loquente de probatione.*
15 *Forma à ſtatuto introducta, ſatis dicitur obſeruata,qñ virtualiter, & effectualiter fuit executum requiſitum à ſtatuto, licet ſuperficialiter appareat non ſeruata, & nu.16.*
17 *Statuti mens, & non verba attendi debet.*
Forma ſtatuti poteſt quandoque adimpleri in æquipollenti, & num.præced.
18 *Debitor ſuſpectus præſumitur, ſi dimiſit apothecam, quam tenebat, & exercebat.*
19 *Et idem, quando alienauit capitale apothecæ ſeu exercitij.*
20 *Idem, quando ſe implicuit ludis à iure probibitis.*
21 *Idem, quando capit pecuniam ſub vſuris datis pignoribus.*
22 *Et idem, quando non poſſidet tanta immobilia, per quæ ceſſet ſuſpitio, & nu.36.*
23 *Pactum de recuperando bona alienata non conſideratur, ſi fuit amiſſum.*
24 *Cauſę ſuſpitionis fugæ debent allegari iuſtæ, & concludentes per creditorem.*
25 *Cauſa ſuſpicionis aduerſus debitorem debet ſuperuenire de nouo poſt contractum debitum.*
26 *Sufficit tamen, quòd fuerit eo tempore, ſi creditor illam ignorabat, & nu.30.*
Paria ſunt, cauſam de nouo oriri, vel de nouo peruenire ad notitiam creditoris.
27 *Et quod de nouo peruenerit ad notitiam, probabitur per iuramẽtum creditoris.*
28 *Et ſufficit cauſa, quæ tunc erat, ſi debitor doloſè illam tacuit aſſerens ſe idoneum.*
29 *Idem, ſi poſt debitum contractum debitor ipſe deterius, & profuſius conditionem ſuam mutauit.*
31 *Ignorantia facti alieni probabilis eſt.*
32 *Suſpitio fugæ probari poteſt per teſtes, & per iuramentum creditoris, quando periculum imminet.*
33 *Poſt capturam plenæ, & ſufficientes probationes exiguntur ad iuſtificandum ipſam.*
34 *Captura debitoris ſuſpecti inducitur, vt ſatiſdet, & præſtita ſatiſdatione relaxatur.*
35 *Scriptura ſi indubitè proceſſit, poteſt tamen validari per confeſſionem debitoris ſucceſſiuam.*
36 *Immobilia modica, & parua non releuant debitorem ſuſpectum.*
37 *Et an bona ſint ſufficientia, iudicis arbitrio remittitur.*
38 *Nec releuatur debitor, ſi poſſidet immobilia extra iuriſdictionem, vbi conuenitur.*
Facti diuerſitas diuerſam iuris diſpoſitionem inducit.
40 *Debitor ſoluens dotem ſorori ex pecunia habita ex venditione immobilium non releuatur.*
41 *Facultates accedentes debitori poſt præſtitam ſatiſdatitnem nõ probant eam iniuſtam.*
42 *Precium redactum ex venditione rerum non ſemper ſuccedit loco rei venditæ.*
43 *Qualitas & cõditio pſonæ ipſius debitoris valdæ cõſiderãda eſt.*
44 *Et qualis ſit, arbitrio iudicis remittitur.*
45 *Approbans perſonam alicuius, intelligitur eam approbare, rebus ſic ſtantibus.*
46 *Ignorans non dicitur approbare nec conſentire.*
47 *Affectio ad aliquam rem conſiderabilis eſt.*
48 *Affectio nuda recuperandi alienata, vana eſt ſine pecunia, per quam poſſit recuperari.*
49 *Affectio ſola debitoris habendi immobilia non reddit eũ idoneũ.*
50 *Affectio iſta, an, & quando ſit conſiderabilis, arbitrio iudicis remittitur, & nu.51.*
52 *Quis curſu temporis præſumitur locupletari, & nu.54.& 55.*
53 *Bona mobilia de facili pereunt, quod non eſt in immobilibus.*
Semel diues, an præſumatur ſucceſſiuè diues.
56 *Euidentia rei ſuperat omnes præſumptiones.*
57 *Præſumptio vna tollit aliam, & attenditur potentior.*
58 *Diuitiæ, & q̃ quis ſit idoneus, & ſoluendo, qualiter probetur.*
59 *Diuitiæ & idoneitas non probantur ex illa præſumptione, quòd quis non iactat ſuum, & nu.61.*
60 *Nec ex eo quòd tractus in ius dedit, & inuenit fideiuſſorem.*
63 *Præſentia debitoris, & eius conuerſatio in ciuitate non releuant eum à ſuſpitione, quando concurrunt aliæ coniecturæ in oppoſitum.*
64 *Socius non poteſt conueniri, niſi inquantum facere poteſt, etiam finita ſocietate.*
65 *Nec poteſt propterea carcerari.*
66 *Societas finitur contraria voluntate ſociorum recedentiũ ab ea.*
67 *Socius in ſolidum poteſt conueniri ex alijs contractib. & nu.68.*

CONSILIVM XCIX.

Iste Io.Frãciscus ritè & ẽm veras & cões iuris cõcl. fuit in ius vocatus à q. d. Io.Bapt.de Gipso corã Reuer D Gubernatore,& ab eo petitũ,ꝙ dẽret sat:sda te adueniẽte tpe & die soluere eidẽ Io. Bapt. pecunias, ad quas soluẽdas adstrictus & obligatus erat ꝑ publicũ instrm,& lege id ꝯcedẽte,ipse Reuer. Gubernator potuit D.Io.Frã.mãdare,& iubere,ꝑut iussit & mandauit, cauere & satisdare,iuxta petitionẽ Io.Baptistæ iurantis hr̃e suspectũ de fuga ipsũ Io.Frã.cauẽtẽ de soluẽdo pecunias aduenĩete termino & die solutionis D.Io.Bapt. cupiẽs declarari,an talis fideiussio eẽt iusta & legitimè data,petijt ꝑnũciari,& declarari Io.Frã.ad id fuisse obli
1 gatũ,& oĩa ꝯ ipsũ gesta,ritè & ltĩmè ꝑcessisse.Pro† quorũ iustificatione primò adducitur.l.in oĩb.ff. de iud.cũ alijs ibi citatis ꝑ gl.& scrib. maximè cũ talis p̃stita fideiussio in aliquo nõ læserit ipsũ Io.Frã. in ꝯtinẽti offerẽ tẽ illã dare,& re ipsa eã p̃stantẽ, & q̃ valde ꝑdest Lucio Antonio pupillo,& D.Io.Baptistæ filio,q̃ de facili possent illas pecunias & creditũ suũ amittere,si p̃stita non fuisset,iuxta illã vulgatã regulã,ꝙ tibi nõ nocet,& alij ꝑ
2 dest,&c.Et † potissimũ in p̃nti specie cõsiderãdũ venit, quo periculũ erat ĩ mora,ne debitũ ꝑdat̃, vt tradit Pet. de Anch. ꝯs.192. In auxiliũ,col.2.ver.quo ad primũ. & Roma.cõs.242.vnũ est & in l.de pupillo.§.meminisse.ff. de ope.nou.nũc.& l.2.ff.de iuris.omn.iud. & seq̃t̃ Dec.
3 ꝯs.75.Et ꝑ tenui,ĩ prin.& col.fi.vbi alia adducit.Eo† magis cũ in executione p̃dictorũ interuenerint oĩa de iure requisita,& sigillatim enumerata ꝑ Io.Petruc. Alex. Soc.Ias.& alios,post antiq.in l.si ab arbitro . ff. q satisd. cog.& ꝑ Maria.Soc.in rub.de dila.cx̃,art.20.q.24.& Io. Bapt.de S.Seue.in trac.de debito.fugit.q.6.& Dec. d.ꝯs.
4 75.ꝑ totũ ꝯsi.¶Et † primo ꝑbatio ipsius debiti , ꝙ etsi purũ tũc nõ erat,tñ diẽ certã solutionis ꝯtinebat,& sufficiẽs est ad executionẽ p̃dictorũ,vt firmat gl.i n ver.interest,iũcto tex in l.q̃situ.ff.de pign.& Bal.in l.1. in fi. C. de cõd.ex le.in l.3.in fi.C.cõmodo.& seq̃t̃ Io.Bapt. de S. Seue.in d.tract.in 3.q.princ.col.1.ver.2.vtrũ, & Ias.asserens hãc esse veritatẽ,& adducẽs alia ĩ d.l.si arbitrio.co.
5 3.nu.7.Et† satis fuit tale debitũ ꝑbari ꝑ ꝯfessionẽ D.Io. Francisci in iudicio factã,dũ rñdet positionib.Io.Baptistæ & successiuè ꝑ publicũ instrm ipsius debiti ꝑductũ, per quæ satisfactũ fuit,& iuri cõi & statuto Bono. sub rub.de sequest.ad nota.ꝑ Pau.de Cast.cõsi.473. Pro pleniori.vol.1.aliàs cõsi.38.& Bal.in l.aptissimi,ĩ fi.C. de iudi.& ꝑ Io.Bapt in d.tract.in 3.& 6.q.princ. Soc .in d.l.si ab arbitro.& Ias.ibi,& Dec.adducẽtẽ alia d. ꝯs.75. col.
6 2.ver.5.suadet̃,cũ sim.Nec† istis obstãt dubia data,in q. bus cõfessionẽ Io.Francisci nõ fuisse simplicẽ sed relatiuã ad instrm,quo casu positio,cui fuit rñsũ , nõ hr̃ pro confessata,instrõ nõ ꝑducto,ẽm Bal.in l.2. C. de erro. aduoc.cũ alij citatis ꝑ Dec.ꝯs.118.Viso ĩstrõ. col.fi.nu.
7 6.Procederet † .n.obiectio,qñ in illo instrõ relato nihil cõtineret̃ ꝙ faceret ad ꝑpositũ : vt loquũt̃ ꝑpriè decisio.p̃allegatæ,si aũt relatũ faceret ad propositũ;& ꝑductũ esset,ꝯfessio plenè ꝑbaret:vt ꝑpriè adaptat̃ ad casũ p̃ntem,& ꝑbant decisiones illæ adductę superius,& ita declarat Ias.adducẽs ꝯplures alias decisio. post Alex.& alios,in l.admonẽdi.ff.de iureiur.col.6.7.& 8. nu. 28. & alijs seq.& Fely.post Inno.ĩ c.cũ venerabilis, de except. & post Abb.c.inter dilectos,col.5.nu.17.& 18.de fid.instr.& plenius in c.ex parte,col.5.& 6.nu.8.& 10. & alijs seq.de rescr.ex qb.patet cõfessionẽ p̃dictã plenissimè ꝑbasse, etsi ad ĩstrm relata appareat:cũ iã illud sit ꝑductũ, & cõfessionẽ ipsã reddat verã,nec aliqđ in oppositum,
8 seu ꝯtriũ in se cõtineat.Nec† obstabit dictũ Ant.de But. in c.ex literis,in fine,de sponsa.& q̃ nota.Bart. in l.inter stipulantẽ.§.1.ff.de verb.obl.quos refert Dec.d. ꝯs.118. col.fi.quatenus volũt,confessionẽ rei intelligẽdã in fauorẽ ꝯfitẽtis,& si Io.Frãc.cõfiteat̃ se emisse capitale ꝑ certo ꝑtio,nõ tñ vr̃ cõfiteri se debitorẽ p̃tij, de quo debito nihil dr̃ in positione,nec in ꝯfessione.Cessãt. n. cũ ipse Io.Frãciscus fuerit in ius vocatus ex cã dicti debiti, & vt de eo soluẽdo aduenĩẽte die dẽret satisdare , & ꝑp id factæ fuerint positiones ꝑ Io.Baptistã , & illis respõsũ per Io.Frãciscũ,cuius rñsio,& cõfessio principaliter

9 ad approbationẽ illius debiti tẽdebat.Qđ† cũ nõ appareat fuisse solutũ,nec aliter satisfactũ, adhuc durat, ita vt in p̃nti D.Io.Frã.verus debitor dicat̃,& remaneat.l.
10 debitor.cũ vulg.ff.de verb.sig.Et † dicta Ant.de But. & Bar.ꝑcedũt,vt ipsimet declarãt,qñ ꝯfessio eẽt dubia,secus aũt qñ est aperta,& clara ex seipsa, seu ꝑ relationẽ ad aliud,ꝙ apparet,vt toto tit.de ꝯfess.vbique, & vt fuit p̃ns,clara,& apta,emanata sup dicto debito, successiuè verificata ꝑ instrm,ad ꝙ facta fuit relatio , & ex qb.patet,Io.Frã.fuisse,& esse debitorẽ,& ipsius debitũ cõcludẽter fuit ꝑbatũ.Nec † obstat statutũ Bono.disponens
11 p̃ntari dr̃e instrm,vel ꝑ testes debitũ dr̃e ꝑbari, anteq̃ deueniri possit ad capturã, & forma à statuto tradita, cũ in eo Io.Bapt.se fundauerit, ad vnguẽ obseruanda erat,ita,vt nõ posset adimpleri in æq̃pollẽti, & forte pinguius,vt tradit Ias.asserens ita cõsuluisse Bono. in l. 1.ff.
12 de lib.& posth.Nã† dicto statuto,& dispõni iuris satisfactũ fuit circa probationẽ d. debiti ꝑ cõfessionẽ ipsius Io.Frãcisci:tũ qa talis ꝯfectio vim hẽt instri.l. cũ te.C.đ transa vbi Dec.post alios,nu.7.ad idẽ plura iura cõcor. aducit:tũ ẽt qm̃ ꝑbatio inducta ꝑ ꝯfessionẽ superat & excedit oẽs alias ꝑbationes, ita vt nulla possit dari maior ea,c.1.de confess.lib.6.c.cũ Io.de fi.instr. & ꝑ glo.in
13 d.l.cũ te.vbi Dec.nu.7.ꝯc.adducit.Et † qa ꝯfessio notorium inducit,c.fi.de cohab.cle.& mul. cũ alijs adductis
14 ꝑ scrib.maximè Dec.in rub.ex̃,de ꝑba.nu.8.Vbi † post alios per eũ citatos plenè ꝑsequit̃ disceptationẽ illam, an ꝯfessio sit species ꝑbationis,ꝯcludẽs oẽs alias superare , & insup illã includi in quacunq; dispõne loquẽte de ꝑbatione,ꝑ locũ à maiori,vt ipse ẽt dicit in d.l.cũ te.& sequũt̃ Mod.in rub.C.de prob. col.15. & seq. nu. 67.& alijs seq.& est bona dec.Bal.in l.fũdus.ff.de rescin. ven.quẽ refert,& seq̃t̃ Io.Bapt.de S.Seue.ĩ d.tract.q.14.
15 princ.col.2 Nec† obstabit statutũ Bon.reqrẽs ꝑbationẽ ꝑ instrã,seu testes,nã illi satisfactũ fuit ꝑ dictã cõfessionẽ hñtẽ vim instri,& maiorẽ,vt oñdim⁹ , ꝑut ẽt qm̃ successiuè ꝑ instrm,ad ꝙ Io.Frã.se retulit,debitũ p̃dictũ ꝑbatũ apparet;& qa statutũ,& eius forma quo ad effectũ iã satis fuit obseruata, & implemẽtũ in isto æq̃pollenti ꝑbationis factæ ꝑ cõfessionẽ mõ aliquo non põt dici à statuto ꝓhibitũ,vt post Bal.ẽt in fortiorib. terminis tradit Ale.in l.si qs mihi bona.§.iicorã,in 2.no. ff.de acq her.& ad id plura adddcit Alb.Bru.in tract. de for.
16 fol.75.col.2.ver.2.fallit.Et† qa idẽ dicẽdũ erit,qñ forma à statuto tradita virtualr,& effectualiter ineũt in mõ,qui apparet obseruatus in adimplẽdo illã,licet supficialiter videat̃ obseruatus alius modus,vt tradũt Bal.& Alex.in l.fi.C.de ꝓc.Pet.de Anc.citatus ꝑ Alb.Bru. citantẽ alia
17 vbi s̃.fol.75.col.4.versi.8.limitat̃.Et † qa mẽs statuti fuit hr̃e ꝑbationẽ debiti,añq̃ cõcederet̃ captura , q̃ ꝑbatio à fortiori hr̃ ꝑ cõfessionẽ,ꝯñr statuto dicet̃ esse satisfactũ;cũ nõ verba,sed mẽs , & principalis effectus statuti sit ꝯsiderãdus,ad no.in l.iurisgentiũ.§.qđ ferè, & ꝑ gl.ĩ l.tale pactũ.§.fi.ff.de pac.& ꝑ Bal.& alios,in l. nõ codicillũ.C.de testa.cũ alijs adductis ꝑ Alb. Bru. in d.trac.fol. 45.col.3.ver.sextus effectus,& col.4.versi. fallit ,vt dixi, & isto casu licitũ erit adimplere formã in æq̃pollenti , ẽm Bald.in l.si duo patroni.§ si qs iurauerit, col. 2.ver. q̃ro,qđ dr̃,& ver.11.dr̃.ff.de iureiur. & post Bal. tradũt Doc.in l.si qs mihi bona.§.sed qđ si mãdauit. ff. de acq. hær.& tradũt post Bar.Doc.maximè Soc.col.1. in vltimo no.in l.Gallus.§.& quid si tãtũ,ff. de lib. & posth. & Alb.Bru.vbi s̃.fol.75.col.1.in prin.ver.p̃dicta regula, & istis cõsideratis satisfactũ,& cõcludẽter fuit statuto , & eius formę requirẽti probationẽ debiti, cũ facta appareat,nedũ vt statutũ exigit,verũ & lõgè pinguius, & dicta ꝑ Ias.in d.l.1.minimè obstabũt,cũ nõ loquat̃ in istis teris,sed lõgo,& satis diuerso casu,& si in istis loqueret̃, malè sentiret, & ꝯ cões , & veras conclusiones s̃. rela-
18 tas.† Secũdo Io.Bapt.reqsita à iure cõi,& statuto ad vnguẽ obseruauit ad p̃dictorũ executionẽ.allegauit nãq; cãm,ꝑp quã Io.Frã.hẽbat suspectũ,ex quo deteriorauerat ei⁹ ꝯdõnẽ,& mutatio ac alteratio ꝯdõnis suspecta reddit debitorẽ,dec.statim citãdis, & q̃ ĩ p̃nti specie adaptat̃,tũ ex clausura apotecę,ĩ qua faciebat exercitiũ artis serici,ẽm Bar.& Ang.ac reliquos scrib.in l.sciẽdũ, in prin.

prin.ff.qui ſatiſd.cog.& Io.Baptiſta in d.tract. q. 1. col.
19 pe.ver.ſimilr ſi poſſidet.tū†ēt qa alienauit totū ferè ſuū
capitale,ꝙ emerat ā D.Io.Baptiſta, & exegit debitores
ſibi ↄſignatos,reportādo exactionē ſub noīe ſuo, & il-
lius Cornelij de la naue decoctoris, ad no. ꝑ oēs,in d.l.
ſi ab arbitro.& in d.tract.q.1.& 6.& in l.2.in prin.ff. de
20 ſol.tum† quoque qm̄ exercuit ludos iure ꝓhibitos, ad
no.in §.fi.inſt.de ſuſpec.tutor.& ꝑ gl.& alios,in l.ſi fide-
iuſſor.§.fi.ff.qui ſatiſd.cog.& arg.no.in d.l.2.in prin. & ī
21 d.trac.in 6.q.princi.& ꝑ oēs in d.l.ſi ab arbitro.tū † etiā
qm̄ nonnulla bona pignori dedit Hebræis,ſoluēdo illis
vſuras,ad nota.ex̃ de vſur.fere ꝑ totū,& in d.l.2.in prin.
vbi Alex.& alij no.vt ēt faciūt in l.ſi ↄſtāte, in prin.e.tit.
22 & in l.vbi adhuc.C.de iu.dot.Eo†inſuꝑ qm̄ ipſe Ioā.Frā
ciſcus nō poſſidebat immobilia , & maximè tāta ꝑꝑ q̄
ceſſaret ſuſpitio fugę,ſm gl.& alios,in l.ſi fideiuſſor. §.
fi.ff.q ſatiſd.cog.& ꝑ l.ſi creditores.ff.de priu.cred. & ꝑ
oēs in d.l.ſciēdū,in princ.& ꝑ Doc.in d. l. ſi ab arbitro.
vbi cōiter iſtud firmāt,allegā.ↄcor.& facit Pau. de Ca.
in d.ↄſ.& Dec.d.cōſi.75.col.2.in prin.& col.fi. & ſcrib.
in d.l.2.in prin.& plenè ꝓ ſeqt Io.Bapt.in d.trac.in 2.q.
prin.col.pe.& diffuſius in 6.q.prin.& Maria.Soc.vbi s̃.
qb.in locis ēt volūt,poſſidētē mobilia in loco ſecretè,
& q̄ de facili pñt aſportari,& occultari , nō fugere hāc
ſuſpitionē,vt eēt,ſi ipſe Io.Frā.hēret capsā plenā labore
23 rijs ſericeis,vel ſi.Nec† pactū de affrācādo & recuperā-
do dicta immobilia,& ꝑ Io.Frāc.alienata,erit ↄſiderabi
le,cū iā ceciderit à dicto pacto,& illud amiſerit. Ex iſtis
24 ſatis verificata fuit cā,ꝑꝑ q̄ Io.Frā.hēbat ſuſpectus,& q̄
fuit allegata ꝑ Io.Bapt.ſatisfacientem diſpōni iuris , ad
no.in l.itē ſi ſuſpectū.ff.de ꝓcu.& in l.cū hi.§. in cā.ff.de
tranſac.& in l.1.C.de p̄d.cur.lib.10. & tradūt oēs,in d.l.
ab arbitro,poſt Pau.de Caſt.d.cōſ.373.& ꝑ Io. Bapt. in
d.tract.q.2.& 6.& Dec.d.cōſi.75.col.2. Ceſſabitq; ꝑꝑea
dubiū ſcđo loco datū,cū in facto ↄ̃riū oñdat,cām. ſ.ſu
ſpitionis fuiſſe allegatā iuſtā & multiplicē s̃. deductā.
25 Nec † obſtabit, ꝙ ex aduerſo dr̃,eām allegatā debuiſſe
ſuperuenire de nouo poſt ↄ̃ctū debitū.d.l.ſi creditores
& in l.ait p̄tor.§.ſi debitorē.ff.de his q̄ in frau. cred. & l.
fi.C.de ſponſal.& Pau.đ Caſt.ↄſ.473. cū alijs adductis ꝑ
Dec.d.ↄſ.75.col.col.j.in fi.ver.tertio qa,& ꝑ Iaſ. in d.l.ſi
ab arbitro.& Soc.ibi nu.6.9.& ſeq.& Io.Bapt.in d.trac.
in 6.q.prin.Nā cāæ allegatæ plures poſt ↄ̃ctū dictū debi
tū ſuꝑuenerūt de nouo,vt oñdimus,apertè. demōſtrā-
26 tes deteriorationē ↄdōnis ipſius Io.Frā.Et †licet tꝑe ↄ̃-
cti debiti ipſe nō poſſidere īmobilia ſufficiētia, ꝑꝑ alie-
natio .& obligationes illorū bonorū factas ꝑ ipsū Ioā.
Frāc.tñ iſtuc nō hēt p̄iudicare Io.Bapt. tūc ignorāti il-
las alienationes,& obligationes,& ſcīa, q̄ poſtmodū ſu
peruenit,ipsū releuauit,perinde ac ſi alienationes fuiſ-
ſent factę poſt ↄ̃ctū debitū:cū iſta procedāt à pari , ſm
Bar.in l.q̄ſitū.ff.de pig.& Bal.ī l.fi.C. de ſpōſal. & in ſim.
hr̃ in c.paſtoralis , de excep.& alia adducit Soc.in d. l.ſi
ab arbit.col.fi.nu.16.& Iaſ.ibi nu.5.in 2.limita. & diffu-
ſius Io.Bapt.in d.trac.q.6.col.1.ver.Si.n.cā Scipionis,&
verſi.ſed hic ſunt,& col.7.ver.illud.ē certū,& col. 8.ver.
27 mō ſubdamus.Vbi† citādo alios,dicit id poſſe ꝓbari ꝑ
iur̃m ipſius creditoris,ꝙ nouo ꝑuenit ad notitiā , vt ēt
28 firmat Soc.ī d.l.ſi ab arbitro,col.fi.nu.18.Et † eo magis
ꝓcedūt iſta:cū tꝑe.d.debiti ↄ̃cti ipſe Io.Fran. doloſè aſ-
ſeruerit ſe idoneū,q in veritate nō erat, quo caſu capi
potuit & detineri,ēt ſi aliter eius ↄdōnē nō deterioraſ
ſet:vt voluit Pau.de Ca.in l.ēt.§.1.ff.ſol.mat.ꝑ l.pen. ff.đ
iu.dot.refert & ſeqt Soci.in d.l.ſi ab arb.col.fi.nu. 29.&
29 Iaſ.ibi nu.5.ī 1.limi.Prout †ēt ritè ꝓceſsū fuit ↄ̃ Io.Frā.
nā & ſi tꝑe ↄ̃cti debiti dilapidaſſet bona immobilia : tñ
poſtmodū ſucceſſiuè fortius cępit dilapidare , vt s̃. ex
multis deduxim⁹ reddē.eū ſuſpectū,& habilē ad captu-
rā,vt ꝑ illū tex.tradit Bal.in l.ſi ꝓ ea.C.manda.quē refe-
rūt & ſequūt Iaſ.in d.l.ſi ab arbitro.nu.5.in 3. li. & Soc.
ibi,col.fi.nu.20.ex qb.tollūt prorſus oīa ex aduerſo de-
ducta,& in dubijs data;cū ipſe Io.Frā.iā poſt ↄ̃ctū debi-
30 tū deteriorauerit ſuā ↄdōnē †& q tꝑe ↄ̃cti debiti iam
alienauerat & obligauerat bona eius īmobilia,id igno-
rāte ipſo Io.Bap.ad cuius notitiā illa poſtmodū ꝑuene
re,ꝙ ſatis eſt,vt oñdimus,& firmat Alc.in d.l. ſi ab arbi-
tro.& in l.2.ff.ſo.ma.& in l.q bona.§.de illo.ff.de dā.inf.
31 Et†q̄ ſua ignorātia erat ꝓbabilis in facto alieno.l.fi.ff.ꝓ
ſuo,& arg.l.verius.ff.de prob.Et qa doloſè ipſe Io.Frāc.
aſſerebat tunc hr̃e & poſſidere immobilia,qb. attentis
ceſſant in dubijs deducta , nullo mō applicāda pñti di-
ſceptationi,potiſſimū cū ipſe Io.Franc. poſt ↄ̃ctū debi
tū multipliciter ſuā cōdōnē deteriorauerit, vt fuit de-
32 ductū.Nec†obſtabit,ꝙ in alio dubio deducit, ſuſpitio-
nē fugę ad minus ꝓbandū eſſe ꝑ duos teſtes , vt firmat
Bal.Ang.& Sal.in d.l.apertiſſimi.Bal.& Alc.in l.2.in pri.
ſol.ma.cū alij citatis per Dec.d.ↄſ.75.col.2.verſ.4.dedu-
✼ cit.vbi poſt alios ibi allegatos vr̃ ↄcludere,cōem *ↄclu
ſionē hr̃e,id nō poſſe probari ꝑ iur̃m, nā cōſiderato iu
re cōi,cōis cōcluſio ſe hēt in oppoſitū, volēs ſuſpitio-
nē fugæ,& cās ſuſpitionis poſſe per iur̃m ꝓbari, vt citā
do alios ↄcludit Soc.in d.l.ſi ab arbitro.nu. 9. & Iaſ. ibi
nu.8.& 9.& plenè ꝓſequit Io.Bapt.de S.Seue.in d.tract.
in 5.q.prin.col.5.& 7.cōcludēs per iur̃m ꝓbari,qñ īſtat
periculū fugę,vt erat in caſu pñti,& ſequit ipſe Dec. lo
co præallegato,in fi.d.verſi.4.hoc deducitur,& col.fin.
dum rñdet obiectionibus.Præterea ceſſat dubiū : qm̄
ſuſpitio fugæ,& cauſæ ſuſpitionis nedum per iur̃m Io.
Bapt.probatæ apparēt verū & ꝑ teſtes,& per ↄfeſſionē
ipſius Io.Franciſci,& alias ſcripturas,vt fuit deductū s̃.
prout ēt tollitur dubium ſtante ſtatuto diſponente iſta
33 probari per iur̃m creditoris.Nec†obſtabunt , q̄ in alio
dubio circa id adducuntur : vt poſt capturā deberent
plenè fieri probationes,ſufficientes & cōcludentes,ac
iuſtificantes capturā ipſam,ſm Ang. in l. nemo carce-
rem.C.de exact.trib.lib.12.Imo.& alios in l. 2. ff.ſo.ma.
Alex.ↄſ.19.vol.3.& Dec.d.cōſ.75.col.2.in fi. verſi.7.ad-
uertendū eſt.Iaſ.in d.l.ſi ab arbitro.nu.9. & Soc.ibi nu.
10.& plenè per Io.Bap.de S.Seue.in d. tract. in 6.q.col.
7.et ſeq.nā poſtquā ipſe Io.Fran.ſatiſdedit,et ēt prius ip
ſe Io.Bapt.pleniſſimè et ſufficienter et cōcludenter oīa
prædicta probauit, tum per publicas ſcripturas et pri-
uatas,ſcriptas per ipſum Ioā.Fran.et ↄ̃ eum probantes
ſm iura vulga.et cōia,tum et per cōfeſſionē ipſius Io.
Franc.tum & per teſtes,conſequenter deciſiones præ-
34 allegatæ coadiuuant intentionē ipſius Io. Bapt. Eo† ēt,
cum captura cōcedatur;vt pręſtita ſatiſdatione et cau
tione debitor relaxetur,prout ipſe Io. Franciſcus ca p̄-
ſtita relaxatur.d.l.ſi fideiuſſor.§.fi.et d.l.ſi creditores, cū
35 alijs adductis in d.tract.in 9.q.Et † qa ēt ſi captura non
fuiſſet bñ conceſſa,cuius tñ oppoſitū eſt ipſa veritas, vt
ꝓbauimus et deduximus,tñ oīa geſta ↄfirmāda veniūt
cū de reqſitis conſtet ꝑ confeſſionē ipſius Io.Franc. vt
aperte ↄcludit poſt Bal.ꝑ eū citatū,Io.Bapt.de S.Seue.ī
d.tract.ī 14.q.prin.col.2.ver.vno caſu,licet ī 6.q. in fi.id
diſputet arguēdo ad partes, tñ ī d. l.14.q. aptè iſtud fir-
mat,qñ adeſt ↄfeſſio ipſius debitoris, vt hic adeſt,& ip-
ſe Io.Frāc.debitor minimè poterit inficari, ſe nō fuiſſe
& eſſe ſuſpectū,& ↄ̃ ipſum potuerit ꝓcedi,ꝓut fuit pro
ceſſum,cū poſt dictū debitū ↄ̃ctum, eius cōdōnē dete-
riorauerit,& multipliciter ſtatū ſuū mutauerit,& vlte-
rius bona immobilia nō poſſideat,vt fuit, s̃. oñſum &
36 deductū. †Nec ip̄m hñt releuare aliqua paucula & mi-
nima,q̄ tꝑe capturę forsā poſſidebat. nā illa et ſi immo
bilia eſſent,minimè ip̄m releuāt,cū modica ſint, nec ta
lia,q̄ hēant fugę ſuſpitionē tollere,vt firmāt Cy.Ang.et
Mod.in d.l.ſciēdū,in prin. ff. q ſatiſd.cog. vbi Mod.alia
adducūt,maximè Soc.nu.17.& diffuſi⁹ Iaſ.col. 2. nu.7.
& in 7.limi.dēt.n. debitor, vt excludat fugæ ſuſpicionē
poſſidere immobilia tāta & talia, q̄ ſint æqualētia debi
to,vel ſaltē tāta & talia,in qb.cadat affectio, & per quæ
ceſſet ꝓrſus fugæ ſuſpitio,ſm Cy.Bar. & alios oēs,in d.
l.ſciendum,& proſequit plenè Io.Bapt.in d.trac.in 1.q.
prin.col.pe.ver.inquantū autem,et q. 6.col. 3.verſ.hac
37 autem cā. Cōcludentes † id iudicandum remitti ſano
arbitrio iudicis,vt ēt firmat Soc.ī d. l.ſi ab arbitrio. nu.
12.iſta oīa diſcutiēs,vt ēt facit Iaſ.ibi nu.9. et ī d.l.ſcien
38 dū.in prin.nu.21.Nec † ſuſpitio fugę tollit ēt ſi ipſe Io.
Fran.hr̃et debitores ext.locum,et iuriſdictionem Bon.
cum ēt ipſum nō iuuaret,ſi immobilia poſſideret ex lo
cum et iuriſdictionē iſtā,vt firmat gl.in l.fi. C.de princ.
agē.in re.li.12.et ſequunt Bar. et alij,ī d. l.ſciēdū,ī prin.
maximè

maximè Soc.citās alias decisio.nu.12.et Ias.col.2.in 8.
39 fallētia.Ex† qb.ita deductis, & in facto & iure veris exñ-
tib.resultat apta resolutio pluriū dubiorū datorū,cum
veritas facti aſr ſe hēat, & ex ipsius diuersitate ꝯria & di
uersa ꝑrsus resultet iuris diſpō,vt de singulis ẜm verā fa
cti seriē, & iuris decisiones fuit dictū & oñsum ꝯsiderā
do gesta & ꝓbata añ satisdationē p̄ſtitā ꝑ ipsum Io.Frā
ciscū,& successiuè postmodū & cāæ suspitiōis fugę,ac
ꝯcludētes fuerint deductę,ꝓbatę,& verificatę multipli
citer añ & post satisdationē p̄ſtitā , & aptissimè ꝓbatū
sit,ipsum Io.Fran.post dictū debitū ꝯctum deteriorasse
ei⁹ ꝯdōnē varijs gestis & modis,& ꝑ prius alienasse im-
mobilia inscio,& ignorāte Io.Bāpt.ad cuius notitiā suc
40 cessiuè postmodū illa ꝑuenere.Nec† Io.Frācisicum rele
uāt solōnes dotis factæ sorori, nō. n.ꝑpea inferẜ ipsum
hr̄e bona immobilia,& illa pecunia soluta cessit bñficio
sororis & sororij,nō suo ꝓprio. Et pactū de recupādo
bona alienata nullius erit ꝯsiderōnis,cū si illa velit recu
pare necesse hēat pecunias illis,quibus alienauit solue-
re,& bona illa interim sint Gaspa. & Nicci, ī quos alie-
nauit,& quorū tpe satisdōnis datæ debitor erat in ma-
gna sūma rōne afflictuū,à qb.ipse Io.Frāc.minimè libe
ratus existit pp assertas absolōnes factas ꝑ locatores,
41 tū qa fictiuę illæ sunt,tū †quoq; qm̄ etsi verè essent,mi
nimè releuāt ipm Io.Frāc. cū superuenerint post satisda-
tionē p̄ſtitā, nec pp illas diceẜ factus idoneus soluēdo ,
& reddit⁹ nō suspectus,ad no.in d.l.sciēdū,in prin & §.
fi.& ꝑ oēs,in d.l.si ab arbitrio.& alijs in locis, s̄. citatis .
42 Nec† dici p̄t,p̄ciū redactū ex vēdōne immobiliū succe-
dere loco illorū,tū qa nō sum⁹ ī vñb.vt loquunẜ. l.si rē
& p̄ciū.ff.de pet.hær.cū si. tū ēt qa tale p̄ciū fuit cōsum
ptū,& dissipatū,nec apparet aliqd emptū ex ipso. Min⁹
43 ēt† Io.Frācisco ꝓdesse p̄t qualitas & ꝯdō ꝑsonæ, ad no.
in l.nō oēs.§.à barbaris.ff.de re mili.& ꝑ scrib. ī d.l.sciē
dū,cū cōcor.maximè cū Io.Bapt.videaẜ approbasse ip
sum Io.Franciscū,retorquenẜ.n.in oppositū ista,cū Io.
Frāc.factus sit lusor,sub vsuris bona pignorauerit, capi
tale,ꝙ hēbat,dissipauerit,apothecā dimiserit, & in reli-
qs successiuè se malè gesserit,ex qb qualitas suæ ꝑsonę
nedū approbata,verū apud oēs reddita fuit & suspecta,
44 minus legalis,& bona. Vt† q̄sq; iudex poterit arbitrari,
cuius arbitrio cōsideratis ꝯiecturis ista relinquunẜ ẜm
oēs,in d.l.sciēdū,& in d.l.si ab arbitrio,& in d.trac.q.j.
45 & 6.Nec† approbatio Io.Bapt. aliqd ꝓdest cōsiderādo
futuros actus,& alia postmodū gesta ꝑ Io. Frāciscū, &
intelligēda venit reb.sic stantib. ad plenè tradita in l.ꝙ
46 Seruius.ff.de ꝯd.cau.da.Et† qa ipse Io.Bapt. ignorabat,
Io.Frāc.alienasse bona mobilia,& ignorās nō p̄t dici cō
sensisse.l.si ꝑ errorē.ff.de iurisd.om.iu.l.si mr̄ decedens.
47 ff.de inoff.test.Nec† affectio,q̄ dr̄ Io.Frāciscū hr̄e ad bo
na p̄rna & illorū recuperōnē hēt ipsum releuare,arg.
48 no.in l.si in emptione.ff.de min. cū si. Nā † affectio ista
nuda sine ære & pecunia nulla ē,nec tribuit bona, nec
auget p̄ciū bonorū.l.p̄cia rerū.ff.ad leg.Fal.& ꝑ Doc.in
49 l.2.C.de rescin.vēd.& c.dilecti.de empt.& vēd.& † qa af-
fectio debitoris minimè reddit eū idoneū,si nō hēt vñ,
vt tradunt oēs,in d.l.sciendū,in prin.& in d. l.si ab arbi-
tro.& diximus,s̄.dū firmauimus bona immobilia non
dr̄e esse modica,& minima,sed talia , ꝑ q̄ cesset suspitio
50 fugę.Et† vt affectio sit talis,q̄ excludere hēat illā suspitio
nē ꝯsiderata paucitate bonorū,& quātitate debiti,& ꝑ
sonæ qualitate ꝑ sanū arbitriū ipsius iudicis,ẜm Ang. ī
51 auth.de hær.& Falc.§.hinc nobis,cū alijs s̄. citatis. † Et
qa ꝑ ꝯfessionē ipsi⁹ Io.Frāc.aptè ꝯstat, eū minimè pos
sidere tot immobilia sufficiētia ad debitū, & ꝑ q̄ verisir
cessaret suspitio fugæ , vt ēt idē ꝯcludūt ꝓbōnes factæ
ꝑ Io.Bapt.versamur ex̄ illud dubiū,in quo dicebāt,on⁹
id ꝓbādi incūbere Io.Bapt. cū de hoc aptissimè cōstet.
Nec obstabit,ꝙ ī dubijs dr̄,tpe ꝯcti debiti Io. Fran. ha-
52 buisse ꝓ capitali li.4000.necnō li.8000.ꝓ capitali sibivē
dito ꝑ Io.Bapt. Et † lex p̄sumit quē ditari ꝓcessu tpis &
nō effici pauperē.l.si defunctus. C. arb.tut.l.cura. §.de
ficiētiū.ff.de muner.& hon.nā minimè bona est ꝯñtia,
habuit dictū capitale,ergo in p̄nti hēt, cū ꝓbatū sit, ip-
sum tale capitale dissipasse, lusisse pecunias , sub vsuris
cepisse,apothecā dimisisse,& in p̄nti parū restare de di

cto capitali,& mobilia de facili dissipanẜ, occultanẜ, &
ꝑeunt cursu tpis,& alijs incidētib.& occurrētib. Quo-
53 rū† oppositū statutū legimus in reb.immobilib. ad no.
in l.sciendū,in prin.& in d.l.si ab arbitro. & in l.2.ī prī.
54 ff.sol.ma.Et† dicta in p̄all.l.si defunctus,& d.§.deficiētiū.
locū sibi vēdicāt,qñ apparēt bona, vt tunc p̄sumanẜ q̄-
sita licitè & ex industria, at qñ nō apparent, cōsiderari
nō p̄nt,cū nō entis qualitates nō denẜ,nec cōsiderenẜ.
55 l.eius,q,in prin.ff.si cer.pet. Et† illa p̄sumptio legis, ꝙ qr
diteẜ cursu tpis,nō est necessaria,qnimo dubia & varia
bilis,& qñq; oñdens oppositū,vt expiētia nos docet re
56 rū magistra.c.vbi piculū.de electio.li.6.Et † qa iā habe-
mus rei euidentiā,Io.Frāciscū de dictis capitalib.tpe sa-
tisdōnis parū habuisse,& hr̄e,cessabunt ꝑrsus ꝯiecturæ
& p̄sumptiones,c.fr̄nitatis,de frigi.& malefi.l.si q.C. de
57 adul.Et† qa vna p̄sumptio tollit aliā,& attēdiẜ potētior,
d.l.si qui.& l.diuus.ff.de in īteg.rest. c.literas, de p̄sump.
58 Nec† obstabit,ꝙ dicebaẜ,ꝑ testes ꝓbatū esse, ipsum Io.
Frāciscū fuisse & esse idoneū,nā istud minimè verū est,
& testes id nō deponunt,& idoneitas, diuitiæ, & facul-
tates alijs medijs ꝓbādæ sunt,ad plenè tradita in l.si cō-
stāte.ff.so.ma.& in l.cū de lege.ff.de ꝓb.ꝑ scrib.ī l.paup.
tatis.ff.de excusẜ.tut.Bar.& Ang.in §.hinc nobis, ī auth.
59 de hær.& Falc.& Fel.in c.cū oporteat.de accusa. † Nec
idoneitas,& ꝙ qs sit soluēdo, & hēat bona sufficientia,
ꝓbaẜ ex illa p̄sumptione nō iactandi suū , vulgata.l. cū
60 de indebito.Et† ex eo,qm̄ ipse Io.Frāc.inuenit fideiusso
res incōtinēti,ac in maiori summa.l.si stipulatus §.pos
sint.ff.de ver.ob.l.si fideiussor.§.fi.ff.qui satisd.cog.nā ve
rū est,nō reputari suspectū data & p̄stita satisdōne , añ
tñ p̄stitā viget suspitio,& hoc p̄tendebat Io.Bapt.suspi-
tionē cessare ꝑ satisdationē p̄standā,ante aūt vigebat &
61 ita ꝓcedunt iura ꝯria.Et† p̄sumptio d.l.cum de indebi-
to,ruit ꝯria exñte facti euidētia, qua cōsiderata apertis
simè cōstat,Io.Frāc.nullū hr̄e capitale, deteriorasse ei⁹
cōdōnē,nec possidere bona,pp quę cessaret suspitio,vt
62 fuit deductū.Nec† aduers⁹ iur̄m ꝑ Io.Bap.p̄stitū, eiusq;
ꝓbōnes,& cōfessionē ipsi⁹ Io.Frā. apparet,ꝑ ipsum ali
qd cōcludēter ꝓbatū,ita vt cessaret suspitio,& ꝯ eundē
nō potuisse ꝓcedi,vt fuit ꝓcessum,qnimo totū oppo-
63 sitū verificatū oñdiẜ.Nec † p̄ñtia & cōuersatio sua in ci
uitate Bon.reddebāt eū nō suspectū,& ꝯsideratis dedu
ctis,& verificatis per ipm Io.Bap.de qb.sigillatim discus
sum s̄.extitit.Nec verū est,ꝙ dr̄,Io.Bapt.ꝓcessisse ꝯ Io.
Frāc.potius ad vindictā., & vt se vindicaret circa captu
rā de ipso factā,instante Io.Frāc.nā Io. Bapt. nunq̄ fuit
captus,& q̄ gessit ꝯ Io. Franciscū ltīmè & iure permit-
tēte fecit,& nō ad vindictā,sed vt suū cōseruaret,& cō-
sequereẜ debitū adueniēte die,vt ex deductis s̄. apertè,
64 & cōcludēter eliciẜ,& apparet.Postremò† nihil facit du
bitatio illa,in qua dr̄,debitū istud descēdere ex cā socie
tatis initæ inter ipsum Io.Frā.& Io.Bapt.q Io. Frāc.tan
q̄ socius nō dēt teneri vltra q̄ facere possit.l.verū.ff.pro
soc.l.cū q.ff.de re iud.ēt finita & soluta societate. d.l. &
per Io.Fab.Ang.& Ias.in §.itē si socius,inst.de actio.per
65 l.sociū qui.vbi Bar. ff.ꝑ soc. Nec† potuit carcerari ẜm
Bal.in rub.C.eo.& Alex.in l. ēt,sol.ma.exceptio namq;
ista apertè fateẜ,Io.Frācicū nō esse soluēdo,si. n.p̄tēdit
gaudere dicto bñficio,necessariò p̄supponit, se nō esse
idoneū,nec hr̄e bona,qb.valeat satisfacere creditorib,
66 & apertè exceptio ista ꝓbat intētionē Io. Bapt. † Nec
in ea ipse Io.Frā.est audiēdus,nō.n.hic agiẜ ꝯctus ille so
cietatis finitus,& iā absolutus volūtate istorū olim so-
ciorū.§.manet.inst.de socie.l.sed & socius.§. 1.ff.ꝑ soc.
67 cū ꝯcor.ibi citatis.Nec† ēt petiẜ aliqd depēdens à ꝯctu
dictæ societatis,q̄ fuit finita,& de ꝯsensu sociorū bona
societatis diuisa,& ī qua societate,& tpe,quo ab ea fuit
recessum,ipse Io.Frāc.ī aliquo nō remanebat debitor
Io.Bap.ex cā societatis,ita vt ex ea ēt finita gaudere pos
set dicto bñficio , ꝓut loquunẜ iura, & decisiones s̄. in
ꝯriū adductæ q̄ nihil ꝑrsus ad p̄ñte seriē,& disceptatio
nē faciunt,in qua solū tractaẜ ꝯctus emptionis, & ven
68 dōnis initus inter p̄dictos.Et† ēt ipse Io. Bapt. venditor
cōsequaẜ p̄ciū rerū suarū venditarū D.Io.Frā.ī qua di-
sceptatione gesta per ipsum Io.Bapt.ꝯ ipsum Io. Fran.
fuere ltīmè,& iure permittēte agitata, & quæ oīno ve-
niunt

niunt approbanda,& cõfirmanda causis,rõnib. iurib.
ac decisionib.deductis s̃.& prorsus cessantib. q̃ in op-
positum fuere deducta,& in dubijs data. Parisi.Bon.

SVMMARIVM.

1 *Differt beneficium cessionis à dilatione quinquennali, & nu. seq. & 12.*

2 *Concessio quinquennalis dilationis tollit beneficium cessionis, & num.seq.*

3 *In concedenda quinquennali dilatione consideratur maior pars creditorum.*

4 *Et idem si renunciant,hæreditati debitoris.*

5 *Et quo casu,& quando creditores debeant in vnum conuenire.*

6 *Negans debitum,an,& quando admittatur ad beneficium cessionis,seu quinquennalis dilationis,& nu. 10.& 11.*

Mendacium & negatio multa operantur.

7 *Procurator nunquam videtur habere mandatum, vt faciat actũ per quem suus principalis in pęnam incidat.*

8 *Et quid quando in mendacio, & negatione non adest dolus.*

9 *Et quid si facta est per illa verba, nego narrata, prout narrantur, &c.*

11 *Si lex vno casu punit negantẽ,non est ad alios casus extendenda.*

12 *Quinquennalis dilatio concedi potest eo casu,quo non conceditur beneficium cessionis, & nu.13.*

Fallito etiam conceditur beneficium dilationis quinquennalis,& 1. 2. 3. 4. & 5.

CONSILIVM C.

1 Certissimum Est beneficiũ† cessionis bono
rum lõgè differre à cõcessio-
ne qnquẽnalis dilationis,quã cõcedere solent credito
res eorũ debitorib.l.fi.C.q̃ bo.ced.pos. & tradit Pet.de
Anc.& Imo.in c.Odoar.ex̃ de solu.nu.4.& Alex.in l. &
2 suum.§.hodie,nu.11.ff.de pac.tali s†.n.ɔcessio qnquen
nalis dilationis tollit,& excludit bñficiũ cessionis, vt hr̃
in d.l.fi.& ibi no.Bal.col.1.ver.ex ista gl. & Alex. allegãs
3 decisio.in l.alia.§.elegãter,nu. 15.ff.sol. ma. Et † qñ agit̃
de cõcedẽda quinquẽnali dilatione istis debitorib. nõ
exñtib.soluẽdo & fallitis,& volẽtib. cedere bonis,ɔside
rãdus est maior numerus, & pars ipsorũ creditorũ, vt
hr̃ in d.l.fi.& firmat Ang.in l.maiorẽ.ff.de pac. & in l.1.
ff.de priuil.cred.dicẽs istud ꝓcedere in oĩ debitore,qui
nõ est soluẽdo, vt illi possit ɔcedi qnquẽnalis dilatio ꝑ
maiorẽ partẽ creditorum,adducẽs alias rõnes,& iura,
& q̃a istud est vtile creditorib.ne debitor aufugiat,& ce
4 dat bonis,ita,vt aliq̃d ɔseq minimè valeãt.Et† licet tex.
in l.iurisgentiũ. §.si añ.& in l.seq.& in l.maiorẽ.& in l.si
plures,& in l.rescriptũ.ff.de pac.loquant̃,q̃ñ creditores
volũt remittere hr̃dib.debitoris debitũ,vt ꝓcedi,& ser
uari dẽat forma,& ordo ibi traditus,tñ qñ agit̃ de ɔce-
dẽda qnquẽnali dilatione ipsis debitorib.vt tollat̃ bene
ficiũ cessionis bonorũ,attendi & obseruari dẽt illud,ꝙ
vult maior pars ipsorũ creditorũ,ꝑ tex.in d. l.fi.cũ alijs
5 s̃.addu.Et† isto casu nõ req̃rit̃ illa forma,vt vnum cõue
niãt.d.l.maiorẽ,& d.l.suum,& ꝑ Alex.ɔs.205. Viso,vol.
2.f̃m Ang.in d.l.ꝙ in pñti discutere, & sup eo insistere
minimè opus est,cũ creditores oẽs D.Alberti simul ɔ-
uenerint,& eorũ maior pars ɔsenserit ɔcessioni pdictę
6 qnquẽnalis dilationis.Nec †D.Alb.hẽt obstare si dicat̃,
ipm nõ dr̃e admitti ad tale bñficiũ,ex quo negauit de-
bitũ,f̃m Bal.in l.1.col.1.C.q̃ bo.ced.pos.& ꝑ Can. ĩ d.c.
Odoar.Are.& Ias.in §.fi.inst.de act. Propter negationẽ
.n.& mẽdaciũ amittit̃ tale bñficiũ, & similia. l. sed hoc.
§.ꝙ ãt.ff.de re iud.& ꝑ Alex.in d.l.ẽt.§.1.nu.9. ff.sol. ma.
cum alijs allegatis per Fel.in c.ceterùm,nu.28.& seq.de
iud.& Ias.in l.ꝙ te.nu.30.ff.si cer.pet.& in d. l.sed hoc.§.
7 ꝙ ãt,cessat.n.in casu pñti obiectio ex pluirb.Et† primò
qñ ipse Alber.nunq̃ debitum negauit,imo illud cõfes-
sus fuit,& est, & licet eius ꝓcurator gñaliter cõstitutus
illud negasset, tñ hmõi negatio ꝓcuratoris nõ operat̃
effectũ,vt D.Alber.eius principalis incidat in hãc pęnã
priuationis d.bñficij,ex quo ꝑ mandatum q̃tumcunq;
gñale nunq̃ vr̃ procuratori attributa talis ptãs,per tex.
in l.si ꝓcurator.& ibi oẽs no.ff.de cõd.ind.maximè Ias.
q̃ ad id plura optimè facientia adducit, post Fel. in c.1.
8 ex̃,vt lit.nõ cõtest.Præterea † per negationẽ tale bene
ficium tunc demũ dẽt tolli,qñ in illa adest dolus seu la
ta culpa,qñ aũt ista cessant,bñficiũ minimè amittit̃.f̃m
Alex.in d.l.ẽt.§.j.nu.9.ver.tertiò limita.& Fel.in d.c.cę-
terũ,nu.28.per Ias.in d.l.sed hoc ita.§.hoc aũt,nu.3.q̃b.
9 ĩ locis adducũt ẽt Bal.& alias dec.Prout †& tertiò obie
ctio cessat,nã ꝑ d.procuratorẽ negatio debiti nõ appa
ret facta simpl̃r,sed per illa ver. nego narrata ꝓut nar-
rant̃,&c.quo casu talis negatio debiti sub d.forma ẽt si
ꝓcessisset à d.Alberto minimè illi sustulit tale bñficiũ,
f̃m Bart.Imo.& Pau.de Cast.in l.si dubitet̃.§. ita demũ.
ff.de solu.cum alijs alleg.ꝑ Alex.in d.l.ẽt.§.j.nu.9. ver.se
cundo limita.& cõs.39.Viso,col.3.in fi.nu.18. vol. 2.&
diffusius per Ias.in d.l.sed hoc ita.§.q̃d aũt.col.fi.nu.10.
& seq.Et licet Fel.in d.c.cæterũ,nu.30. & in c. 1. nu.14
vt lit.nõ cõtest.videatur asserere circa id ɔ̃riam opi.esse
mag s cõem:tñ Ias.in d.§.ꝙ aũt, col.fi.nu.12.reprehen-
dit Fel.& dicit ipsum non bñ sentire, ex quo verè cõis
concl.est illa Bar.in d.l.si dubitetur , §.ita demũ.asserẽs
ab ista tanquã cõi nõ esse recedendum,vt per eũ.Præte
10 rea†aduertẽdũ est,ꝙ nulla lege cauet̃, bñficiũ quinque
nalis dilationis nõ dr̃e concedi.Si debitor primo debi-
tum ipsum negauit,seu decessit,quo fit; vt cũ lex spãli-
ter hãc pęnã nõ ĩducat casib.istis,ẽt nos id dicere mini
11 mè valemus.Nec†est faciẽda extẽsio ex alijs legib.& ca
sib.quib.ꝑꝑ negationẽ seu decoctionẽ amittitur aliq̃d
bñficiũ : cũ in casu pñti istud spãliter nõ apparet indu-
ctũ,vt hr̃ in §.cũ igit̃,ver.nec lex,q̃ hoc dicat, in auth.de
nõ elig.secun.nubẽ.& f̃m gl. 15.q.7. in summa. cũ alijs
alleg.ꝑ Alex.in d.l.ẽt.§.j.nu.7.& diffusius ꝑ Ias. in d.l.q̃d
te,nu.20.in fi.& nu.31.vbi ad id q̃plura alia adducit,asse
rens in facti cõtingentia ita aliàs cõsuluisse & obtinuis
12 se.Nec † obst.si dicat̃,inducias quinquennales nõ ɔce-
di,nisi eo casu,quo cõcederetur bñciũ cessionis, sed in
casu nr̃o nõ ɔcedit̃ cessionis bñficiũ : quia negauit:&
quia decoxit:& q̃a creditores nõ cõuenerũt in vnum,
&c.Nã de cõuẽtu creditorũ & de negatione superius,
& bñ pluries rñsum fuit,& de fallito rñdet Ang. in d.l.
maiorẽ,& in d.l.1.& in ipso nõ cõsideratur aliud ad cõ
cedendam hanc dilationẽ,nisi volũtas,& cõsensus ma-
13 ioris partis creditorũ . Et † priuatio istius dilationis vt
nõ cõcedat̃ fallito,nõ reperit̃ lege expressa, & ideo mi-
nimè extẽdẽda,vt deduximus in prin.& in fi. vbi de pri
uatione vnius bñficij ad aliud nõ est arguẽdũ,& sic ces
sant dicta ꝑ Caccialup.in suo tract.de debitor. fugi.log
tur.n.in beneficio cessionis faciendo ɔ̃ volũtatẽ credi-
torũ si nõ eligerent,& nihil dicit de ɔcedẽda quinquẽ-
nali dilatione, q̃ tota dependet à volũtate maioris par-
tis creditorũ,f̃m Ang.vt s̃.in quocũq; debitore.q̃b. ɔ-
sideratis necessaria & solida resultat ɔcl̃o, eidẽ Alberto
cõcedẽdã esse dilationẽ quinquẽnalẽ f̃m volũtatẽ ma
ioris partis suorũ creditorũ & iuxta formã rescripti ab
ipso impetrati,nõ obstãtib.illis,q̃ ꝑ aliquos ex credito-
rib. ɔ̃ ipsum deducta fuerunt,quæ iã ad plenũ euacua-
ta & sublata reddunt̃,ex deductis superius. Par.Bono.

SVMMARIVM.

1 *Suspitio fugæ, & quod debitor sit suspectus & fugitiuus, de iure communi non probatur per iuramentum.*

2 *Potest tamen per statutum induci, vt per iuramentũ creditoris de tali suspitione concedi possit commissio capturæ.*

3 *Et licet per statutum illud concedatur, tamen postmodum iuramentum deferendum est creditori à iudice, & non valet,si à se ipso illud præstaret.*

4 *Prout etiam si virtute statuti fuit formiter præstitum, & concessa captura:tamen postmodum illa iustificanda est alijs probationibus,quo cessante captura reddetur nulla.*

5 *Non potest debitor capi vt suspectus de fuga, si post obligationem & postquam contraxit, suam conditionem non deteriorauit.*

6 *Ad hoc vt debitor tanquam suspectus de fuga capi possit, multa necessario concurrere debent.*

7 *Et si male captus est, ante omnia venit relaxandus, & restituendus pristinæ libertati, nec potest in carceribus recommendari.*

Etiam si superuenisset dies obligationis & solutionis.

8 *Et licet debitor in diem possit vt suspectus ante cessionem diei & obligationis capi, tamen postmodum captura iustificanda est ex alijs, quam per euentum diei & temporis dati ad soluendum.*

CON-

CONSILIVM CI.

Citatio Contra Titiū primitus emanata, & successiuè ipsius detētio & captura, ꝙ nō iustè ꝓcesserint, & successiuè veniāt declarandæ nullæ, & Titius ipse detētus & carceratus sit relaxādus, & pristinæ suæ libertati restituēdus, qua spoliatus fuit, paucissimus deducit & oñdit. Si † .n. ius cōe cōsideramus, ẜm magis cōem sententiā suspitio fugæ, & ꝙ qs tanq̄ suspectus & fugitiuus possit capi, aliter q̄ ꝑ iurm̄ creditoris probāda est: vt tradit Bal. in l. apertissimi, circa fi. C. de iudi. & Alex. in l. fideiussor. §. fi. ff. qui satisda. cog. & Ias. e. tit. l. si ab arbitro. col. 2. ver. 9. & vltimo. & Io. Bapt. de S. Seue. in trac. de debitor. fug. in 6. q. princ. & allegando alias dec. hoc idē firmat Dec. asserēs hāc sniā esse magis cōem, consi. 75. Et ꝑ tenui, col. 2. ver. 4. hoc deducit, quāuis Ias. in oppositū aliqua deducat in d. l. si arbitro. col.
2 3. nu. 8. & 9. ¶ † Verū qm̄ prædictis obstare vr̄ statutū disponens iurm̄ sufficere ad faciēdū cōmitti citationē, & successiuè capturā; vt ꝑ Alex. ꝯs. 19. viso ꝓcessu, vol. 3. & Ias. in d. l. si arbitro. nu. 9. & in casu pn̄ti, creditor ipse iurauit Titiū pro suspecto, cōmissio p̄dictæ capturæ & ci-
3 tationis satis vr̄ iustè processisse. Tn̄ † hoc nō obstāte aduertendū est, qualiter tale iurm̄ fuerit præstitū. Si. n. Sēpronius ipse creditor ex seipso iurauit, iudice aliter iurm̄ nō deferēte, illud nullā faceret fidē, & nullius eēt roboris, vt hr̄ in l. 3. in prin. §. fi. & in l. videamus. §. deferre. ff. de iureiur. & ibi no. Bal. & alij, ēt facit Io. And. in c. vltra tertiā, ver. præstitum, ex̄ de testi. & in proprijs terminis nostris istud firmat Io. Bapt. de S. Seue. ī d. trac. in 6.
4 q. princ. col. mihi 7. ver. itē aduerte, ꝙ si in his. Prout † & scdo cessabit obiectio; qa licet virtute statuti creditore iurante mō quo s̄. potuerit cōmitti citatio & captura; tn̄ post prædicta oportet creditorē iustificare suspitionē & illā ꝯfirmare ꝑ apertissimas ꝓbationes, alias & citatio, & captura redderent nullæ & iniustæ: vt tenet Imo. & alij, in l. 2. in prin. col. fi. ff. so. ma. & Lud. Rom. in d. l. si fideiussor. §. fi. & in ꝓprijs terminis Alex. d. ꝯs. 19. col. 1. ver. & Ang. citans ad hoc Ang. in l. nemo carcerem. C. de exactio. tribu. lib. 10. Et adducēs rōnē satis ꝯcludentē. nā licet statutū prouisionē fecerit circa cōmissionē capturæ, nō ꝓpterea vr̄ ꝓdesse per solū iurm̄ iustificationē ipsius, ꝯn̄r erit iustificāda ꝑ alias ꝓbationes reqsitas à iure cōi, ẜm ꝙ statutū isto casu dēt intelligi & interpretari, iurib. ibidē per eū allegatis, q̄ refert & sequitur Ias. in d. l. si ab arbitro. col. pe. nu. 9. & idē cōcludit Io. Bapt. de S. Seuer. in d. trac. in 6. q. princ. col. mihi, 6. ver. quo ad ẜm qualiter iudici, &c. Et quia in casu nostro Sempronius creditor nullo mō poterit iustificare dictā capturā, meritò Titius ipse relaxandus venit.
5 Postquā † enim ipse Titius se obligauit d. Sēpronio auxit suas facultates, creditū & fidē, cōdōnem, & famam apud mercatores, & diuersis in nundinis. & quāplures merces Bononiā attulit, in qua ipse & creditor Sēpronius morā trahunt, & in nullo post dictā obligationē condōnem suā deteriorauit, quib. stantib. tanq̄ suspectus minimè capi potuit, cū post ꝯ̄ctam obligationem nihil noui tendentis ad deteriorationē superuenerit, & d. Sēpronius creditor tempore dictæ obligationis approbauerit eius ꝑsonā: vt tradit Bart. per illū tex. in l. si creditores. ff. de priuil. cred. & notabiliter firmat Ang. in d. l. si arbitro. ꝓbās practicā aduocatorū faciētiū capere debitorē ꝓ suspecto, & demū nō ꝓbātiū, ꝙ post obligationē mutauit ꝯditionē suā, & dicit talē capturā nō valere, & ꝙ ꝑ hoc fecit destruere mille capturas debitorū & idē sequit̄ ipse Ang. in d. l. nemo carcerem. & Imo. in d. l. 2. in prin. & pulchrè Alex. in d. ꝯs. 19. col. 1. in fi. ver. nō obstat ēt, & ver. p̄terea dictus Petrus. & Io. Bapti. de S. Seue. in d. trac. in 6. q. col. 1. & 2. & Ias. in d. l. si ab arbitro. col. 2. nu. 3. ver. tertio no. & postremo hoc idē sequit̄ Dec. d. ꝯs. 75. col. 2. in prin. ver. tertio qa ad hoc. & Fel. in c. signauerūt, col. pen. nu. 30. versi. limita ēt, ex̄
6 de iud. Ad † ꝙ ēt, nā vt debitor tanq̄ fugitiuus & suspectus possit capi, multa requiruntur, & necessario ꝯcurrere dn̄t, enumerata post alios Docto. ꝑ eos citatos, & per Io. Bapt. de S. Seuer. in d. trac. in 6. q. princ. & ꝑ Ias. in d. l. si ab arbitro. col. 2. nu. 3. quæ in casu pn̄ti, & occurrēti captura minimè cōcurrunt, vt apertissimè cōstat ex actis pn̄tis cāæ, & ex lectura requisitorū enumeratorū post alios per Io. Bapt. & Ias. vbi supra, ꝯn̄r captura p̄dicta tanq̄ minimè iustificata venit declarāda nulla, & Ti-
7 tius ipse oīno est relaxandus. Nec † obstat, ꝙ post citationē, & capturam superuenerit, & cessit dies prædictę obligationis & solutionis, & ꝯn̄r ꝙ poterit iustè carcerari, & in carceribus recōmēdari: qm̄ ista nō impediūt relaxationē & restōnem ād pristinā libertatē, qua fuit spoliatus. Primitus. n declarādū erit, dictas citationē, & capturā fuisse nullas, tāq̄ indebitè & minus instè factas, primitus relaxādus est suę libertati, quo facto postmodū ẜm iuris ordinē poterit ꝯ̄ ipsū ꝓcedi, vt soluat, & in pn̄ti super alio nō instatur, nisi suꝑ declaratione dictarū nullitatū, & vt restituatur pristinæ libertati, & ꝑ ꝑ superius deducta oīno relaxandus est; cum talis captura ab initio fuerit nulla, vt est optima decisio Bart. allegātis iura, in l. quarundā. §. oīa. ff. de acqui. rer. dom. & Alex. ibi concor. adducit, & in terminis proprie nostris tradit Rom. ꝯsi. 242. Spectabiles domini, col. 2. quē refert & sequitur Dec. d. ꝯs. 75. col. 2. ver. & ideo cum isto casu & est aperta dec. Ang. in d. l. si arbitro. & ibi Ias. col. 2. nu. 3. cōcord. adducit, vt ad plenū ēt facit ipse Io. Bapt. de S. Seuer. in d. tract. in 6. q. prin. col. pe. & firmat Alex.
8 in d. ꝯs. 19. Quamuis † .n. ante diē obligationis debitor suspectus possit capi, ẜm gl. in ver. interest, iūcto tex. in l. quæsitum. ff. de pig. & per Ias. allegantē cōcor. in d. l. si ab arbitro, nu. 7. tn̄ suspitio illa, & captura necessario ē iustificāda, vt deduximus ex alijs, q̄ per euentū diei appositi in obligatione, & si iustificari nō p̄t: vt est in casu p̄senti, declaranda erit nulla, & carceratus restituēdus est pristinæ libertati, & licet suꝑueniat dies solutionis & obligationis, nō ꝑpea relaxatio dēt īpediri, ẜm doct. Bart. Ang. & aliorū superius citatorū. ex quibus cōcluditur, ipsum Titium omnino esse relaxandum, & pristinæ suæ libertati, qua fuit spoliatus, restituēdū. Par. Bon.

SVMMARIVM.

1 *Instrumentum publicum plenè probat.*
2 *Datio in solutum similis est venditioni.*
3 *Hipotheca constituitur, si debitor est in possessione rei iudicatæ, vel illa est in bonis ipsius.*
4 *Data instrumenti probat prioritatem.*
5 *Mulier in dote habens expressam hypothecam posteriorem præfertur anteriori habenti tacitam.*
6 *Non tamen præfertur anterioribus habentibus expressam.*
7 *Et ista anterior expressa præfertur posteriori, quamuis illi fuerit tradita res.*
8 *Præfertur etiam nedum pro sorte principali, sed adhuc pro vsuris.*
9 *Referens non probat, nisi exhibeatur relatum.*
10 *Res inter alios acta tertio non nocet.*
11 *Creditor præiudicat sibi recipiendo alium debitorem.*
12 *Hipotheca tollitur per nouationem.*
13 *Habens hipothecam, & si posterior creditor sit, tamen præfertur anteriori habenti personalem tantum.*
14 *Et præfertur tam in agendo, quam in excipiendo, quam etiam replicando.*
15 *Dos confessata habet suspitionem, nec præiudicat semper veris creditoribus.*
16 *Hipotheca expressa pro dote incipit à die promissionis, non autē à die solutionis.*
17 *Et trahitur retro ad tempus promissionis.*
18 *Hipotheca expressa & anterior, etiam sub conditione facta, præfertur posteriori purę.*
19 *Pactum de ingrediendo rem hipothecatam mādatur executioni, quando debitum est liquidum.*
20 *Fratres tenentur dotare sororem pro hæreditarijs portionibus.*
21 *Non fit executio aduersus promittētes pro alijs, nisi illi pro quibus promissum fuit, sint prius excussi.*
22 *Creditor non mittitur in possionem rei hipothecatæ, si debitor nō est in mora.*
23 *Per absolutionem tollitur obligatio & hipotheca.*
24 *Fallit nisi sit facta sub conditione, & cum reseruatione, & seq. Ablatiui absoluti important conditionem.*
25 *Verba cum effectu intelligenda sunt.*
26 *Reseruatio conseruat ius reseruanti.*

CON-

CONSILIVM CII.

Non Agitur in pñti, an Iuliano & Sãcto sit ꝯcedẽda dilatio quĩquenalis, vel an admitti dẽant
1 ad bñficiũ cessionis; vt ex aduerso ĩstať. Nã † isti Hebręi hr̃des q. magistri Angeli p̃tẽdũt eis fuisse assignatã pro eorũ credito ĩ solutũ & titulo ꝓ soluto domũ, đ qua ĩ pñti vertiť ꝯtrouersia, vti ꝯstat p publica documẽta, efficacissima, & ꝯcludẽtẽ ꝓbationẽ ĩducẽtia. l. cũ ꝑcib. C.
2 de ꝑb. c. licet cãm. ex̃ eodẽ, cũ ꝯcord. Et † talis datio ĩ solutũ similis fuit vẽdõni. l. elegãter. in prĩ. ff. de pig. act. & ibi Paul. de Ca. & facit. l. litis. ff. ꝓ empt. & l. si p̃diũ, ĩ fi. C. de euict. & l. fi. C. ex qb. cau. ĩ pos. eať. Solũ igiť ĩ stãdũerit an super d. domo ipsi Hebręi hẽant potiora iura illis, q̃ hr̃e sup ea p̃tẽdũt D. Barbara, & D. Bartholomęa. Inter istas nãque ꝑsonas, & Hebręos disceptãdũ est, q̃ ipsarũ hẽat priora & potiora iura sup domo p̃dicta, & quatenus ipsa D. Barb. ĩstat p̃ferri ꝓ dotib. suis lib. 5000. ipsius noĩe solutarũ p Barthol. de Zãnetis eius patruũ d. Iuliano & Sctõ, dr̃ minimè Hebręis ipsiꝰ eẽ p̃ferẽdã: qm̃ priora iura & añriora habuere & hñt: vt ẽ videť ex ĩstr̃o publico celebrato die 8. Feb. đ an. 1534 ĩ quo d. Iul & Sãctꝰ, & D. Bñdicta ipsorũ mr̃ expſsè đbitores se ꝯstituerũt d. Hebręorũ ĩ solidũ & principl̃r pro lib. 398. expſsè obligãtes oĩa ipsorũ bona, & cũ ſpãli & expſſa hypotheca, & pacto pignorũ ĩ forma cameræ, &c. & successiuè p̃dicti p aliud ĩstr̃m publicũ & cũ simili oblõne & hypotheca seipsos đbitores ꝯstituere d. Hebræorũ ĩ lib. a-
3 lijs 102. q̃ simul collectę sũmã lib. 500. ꝯstituũt. Et † ꝯstõ hypothecę & pignoris satis fuit valida & firma, cũ tũc tpis ipsi Iulia. Sãctꝰ, & Bñdicta possiderẽt domũ p̃dictã, & eẽt in bonis ipsorũ, ad no. p Cy. Bal. Bar. & alios, in l. cũ res. C. si al. res pig. da. sit, & diffusè tradiť ĩ dec. ꝯs. Nea. 40. Casus est. & 383. Licet hodie. Instr̃m ãt assertarũ dotiũ D. Barbarę, & oblo hypothecę & pignorũ celebratũ oñdiť eodẽ an. 1534. die 7. mẽsis Maij, & ꝯñr post cre
4 ditũ & hypothecã ipsorũ Hebręorũ. Et † ꝯsideratis datis ipsorũ ĩstr̃orũ iux. tradita p Bar. ĩ ex̃uag. q sint rebel. Io. And. & alios ĩ calce lib. sexti, Hebræi ipsi reperiunť añriores tpe, & hñtes hypothecã exp̃sã, ꝯñr illa, & ipsi p̃-
5 ferẽdi veniũt hypothecę D. Barb. posteriori. Licet † . n. mulier hñs expſsã hypothecã ꝓ dote p̃ferať alijs añterioribus hñtib. tacitã, iuxt. l. assiduis. C. q potio. in pig. hab.
6 & diffusè p oẽs, in l. 1. ff. so. mat. tñ † ñ p̃ferť añterioribus hñtib. exp̃sã, max. in reb. añ q̃sitis p debitorẽ, ſm gl. or. in d. l. assiduis. volẽtẽ isto casu p̃ferri añriorẽ, & q̃ gl. cõiter sequũťibi Bart. Bal. Ang. Salyc. & alij, Aret. & alij, in §. fuerat. ĩst. de act. sup. gl. in ver. creditorib. & p Cor. ꝯs. 182. col. pe. vol. 1. & diffusè ꝓsequiť post alios Ias. in 2. lect. in prin. col. 2. in d. l. j. sol. ma. & plenè ꝓsequũť Mod. in trac. de pig. & hyp. in 2. par. in 4. mẽbro. q. 9. ver. sed dubitať. fol. 15. col. 2. 3. & 4. nu. 110. & alijs seq. qb. in locis rñdet obiectionib. adductis p alios tenentes ꝯ̃rium, & firmant ab ista tanquã cõi opi. nõ esse recedendũ iu
7 dicando, nec cõsulẽdo. Et † ista hypotheca anterior & exp̃ſſa, ꝓferenda venit posteriori, ẽt si domus ipsa fuisset tradita D. Barb. l. si potior. §. fin. ff. q potio. in pig. ha.
8 Et † nedũ pro sorte principali est p̃ferenda, sed ẽt in vsuris, in quib. ẽt p̃ferť prior tpe. l. Lucius. ff. q poti. in pig. ha. vbi gl. Bar. & alij istud firmãt. Nec dicať, hypothecã Hebræorũ esse anteriorẽ quò ad lib. 398. de qb. loquiť primum instr̃m, non aũt erit anterior quo ad alias lib. 102. de qbus loquitur ſm instr̃m celebratũ die 12. Iulij 1535. & sic post instr̃m dotale ipsius D. Barb. ꝙ reperiť anterius quò ad istã summã. nã obiectio euacuať per aliud instr̃m dotale longè anterius D. Bñdictæ principalis debitricis, q̃ ꝓ dotib. suis p prius domũ ipsã hẽbat hypothecatã & ius suũ potius trãsferre, vt trãstulit in d. Hebręos, qui ꝓ d. summa dotali ipsius d. Benedictæ adhuc reperiunť anteriores ipsi D. Barb. & sic locũ sibi vẽdicant superius adducta. Præterea aduertẽdũ erit: qm̃ dos D. Barb. nõ apparet tradita, nec soluta, nisi ꝓ lib. 50. tm̃, de qb. cõstat p instr̃m exhibitũ, illæ. n. lib. 250. quas Barth. eiꝰ patruꝰ dicit mutuasse Iuli. ſ. Ant. & Matthæo hucusque nõ apparẽt solutę, & de illis nihil verè ꝯstat.
9 Et † q̃uis ĩ isto ĩstr̃o referať aliud ĩstr̃m d. mutui: tñ istud referẽs nihil ꝓbat, nisi relatũ exhibeať, ad diffusè tradita. p oẽs allegãtes alias ꝯcor. in auth. si qs in aliquo documẽto. C. đ edẽ. & adiudicatio facta đ d. lib. 250. ĩ fauorẽ Bartholomęi ꝯ̃ Ant. suscipientẽ onꝰ soluẽdi illas, nihil facit ꝯ̃ Hebręos, qnimo auget ius ipsorũ, vt Ant. ꝓ d. summa teneať, & ipsiꝰ bona sint obligata, q̃ penitus sepata sũt à domo & partib. ipsiꝰ de qb. pñs vertiť ꝯtrouersia.
10 Et † res ĩter alios acta nihil hẽt nocere istis ſm iura cõia
11 & vulgaria, &. plenè ĩ l. sæpe. ff. de re iud. Et † p dictã adiudicationẽ receptã à D. Bartho. iã recessum vr̃ à suo primeuo credito, ꝙ hẽbat ꝯ̃ alios fr̃es D. Ant. ad no. ĩ l. 2. &
12 ĩ l. si creditores, vbi ꝯcor. adducunť. C. de pac. Et † q̃libet hypotheca, q̃ hẽbat ꝯ̃ illos, vr̃ fuisse nouata. l. nouatio-
13 ne. ff. de nou. l. solutũ, ĩ prin. ff. de pig. act. Eo † ẽt qa ñ apparet, ꝙ pp tale mutuũ hr̃et hypothecã, l3. n. quò ad ꝑsonalẽ actionẽ eẽt anterior, nõ ꝑpea illa ꝑsonalis p̃ferẽda ẽ isti hypothecarię posteriori, si. n. vnꝰ creditor prius ꝯ̃xit suũ creditũ sine hypotheca, tñ aliꝰ postea ꝯ̃hẽs cũ hypotheca p̃ferẽdꝰ ẽ, qa ista prioritas hypothecę venit attẽdẽda & p̃ferẽda actiõi ꝑsonali anteriori. l. creditor. l. si primꝰ. ff. q poti. ĩ pign. hab. & ibi Bar. & alij no. vt etiã colligiť p eũdẽ, & alios, ĩ l. 1. ĩ figurõne casꝰ. ff. sol. ma. Et
14 ꝓcedit istud nõ solũ agẽdo, verũ ẽt excipiẽdo, & replicãdo, p d. l. creditor q prior. & ex istis tolliť alia q̃titas lib. 150. quas d. Bart. asserit se mutuasse d. Iulia, & Sãcto. nã illæ minimè dẽnt attẽdi rõnib. & iurib. paulo añ adductis, maximè cũ de illis nihil ꝯstet, pariter & lib. 50. vt dr̃, solutæ dictis Iul. & Sãcto p manꝰ Bern. de Desiderijs, & sociorũ. nã assertuũ mutuũ nullã ꝯtinet oblõnẽ bonorũ, sed solũ anteriorẽ ꝑsonalẽ, cui p̃ferẽda venit exp̃-
15 sa hypotheca Hebręorũ ẽt posterior, vt diximus. † Et istæ ꝯfessiones factæ p d. Iulia. & Sãctũ minimè carẽt suspitione, nec p̃iudicare hñt ipsis Hebræis, vt tertijs, & veris creditorib. ſm gl. & Doct. in d. l. assiduis. ĩ vers. datæ, & toto ferè titulo de do. cau. nõ nu. & ĩ l. si cui. C. de nõ nu. pe. & p Fel. ĩ c. si cautio. de fi. ĩstr. diffusè p Soc. & Bulgar. ĩ l. 1. ff. sol. ma. post Bal. nouel. trac. de dot. p eos citatũ, & Ang. Are. & Mod. in d. §. fuerat. dos igiť vera d. D. Barbaræ fuit in li. 50. cui quãtitati p̃ferẽda est dos ipsi d. Bñdictæ, & creditũ anterius cũ hypotheca exp̃ſſa, & pignorũ oblõne ipsorũ Hebræorũ. Circa verò iura d. Bar. sororis dictorũ Iulij, & Sãcti si ꝯsideramus instr̃m dotis ꝓmissæ p eosdẽ Io. Petro marito D. Bartho. vr̃ illud eẽ anterius q̃ instr̃m crediti ipsorũ Hebręorũ: cum illud fuerit celebratũ. 29. Octob. de ann. 1533. & qa cõtinet exp̃sã hypothecã, & anteriorẽ in iurib. suis, p̃fere-
16 da vr̃ ipsis Hebræis, p ea q̃ fuere dicta supius. Et † qa ista hypotheca exp̃ſſa ꝓ dote incipit à die ꝓmissionis ipsi & nõ à tpe dotis datæ, vt plenè ꝓsequiť Ale. post alios, in l. si cõstãte. §. 1. ff. so. ma. & p Mod. in tract. de pign. & hyp. ĩ 2. par. in 4. mẽb. q. 3. fol. 13. col. 3. & 4. nu. 82. & alijs
17 seq. Volẽtes † post alios p eos citatos hãc exp̃sã hypothecã retrotrahi ad tp̃s ꝓmissionis ſm Bar. & alios, ant. in d. l. assiduis. & Sal. ibi cũ alijs addu. ĩ d. trac. nu. 87. fol.
18 supius citato. Et † q̃uis ista hypotheca videať continuisse cõdõnẽ futurarũ nuptiarũ, tñ p̃ferẽda vr̃ posteriori ipsorũ Hæbreorũ cõtinẽti hypothecã purã per l. q balneũ. §. 1. & l. potior. §. 1. ff. q potio. ĩ pign. hab. cũ pluribus alijs collectis p Mod. ĩ d. tract. de pign. & hyp. in 5. par. ĩ
19 2. mẽb. fol. 36. col. 2. nu. 17. Et † qa adest pactũ de ingrediẽdo domũ pignoratã, & creditũ dictæ dotis est liquidũ, in fauorẽ D. Bartho. exeq dẽt, ſm Bar. & alios, in l. 3. in 3. q. C. de pig. & Sal. ibi. q. 11. & Soc. cõs. 82. Super qõnib. col. pe. ver. 5. cõclusio, vol. 2. aduertẽdũ tñ est circa p̃missa, qm̃ dos antedicta li. 300. promissa marito D. Bartholomeę apparet passiuè stipulata, nõ solùm à Iuliam Sãcto, sed ẽt ab Ant. & Matthæo fratrib. ipsius Bartho. ad quos oẽs spectabat onus viriliter cã dotãdi, ꝯñr partẽ dictæ dotis soluere dẽt Ant. & aliã partẽ Matthæus, quorum noĩe D. Iulia. & Sanctus eam promiserunt. Et
20 qa † Mattheus & Ant. iã soluendo sunt, & ab ipsis d. Bartholomea consequi põt medietatẽ dictæ dotis, ad eos, spectaret tale onus dotãdi, iuxta tradita p Bar. & alios, in l. 1. ff. sol. ma. & in l. ꝓ hereditarijs. C. de her. ac. & l. j. C.
21 si cer. pet. Et † quãuis Iulianus & Sanctus dicto noĩe cã ꝓmiserint insolidũ, tñ nulla facta adhuc excussionẽ ꝯ̃ ipsos Antonium & Matheum talis promissio non põt exequi

exequi ꝯ p̄dictos ꝑmittentes respectu dictarũ portio-
num, ad no. in auth. p̄sente, & in corpore vnde sumit̃
C. de fideiuss. & diffusè ꝑ oẽs scrib. in l. si cõstãte, ĩ prin.
ff. sol. ma. cũ alijs collectis ꝑ Mod. ĩ d. trac. de pig. & hyp.
in 8. par. fol. 62. nu. 14. & seq. Prout † ẽt, qm̃ d. Iulia. & Sã-
ctus, ipsam dotẽ promiserunt nõ simpliciter sed ad tp̃s
ꝙ hucusq; minimè venit, nec decursum apparet, ꝯñr
nõ pñt dici morosi, nec constituti in mora, & cessante
mora debitoris, creditor nõ põt petere se mitti in poss.
rei hypothecatæ, ẜm Sal. ĩ d. l. creditores. C. de pig. q. 12.
& qñ maturabitur tp̃s dictæ solutionis dotis posset vti
sua hypotheca d. Bartholomæa ꝓ li. 150. tangẽtib. Iulia
nũ & Sanctum, in qb. ẽt præferendi veniunt d. Hebræi
ꝓ summa dotiũ d. Benedictę habentis hypothecã iam
anteriorẽ, & expressam, eo magis, qm̃ adsunt alia bona
iã descripta prædictorũ Iuliani & Sancti, sũ ꝑ quib. inte
grè ꝓ alia summa restante dotis p̄dictæ tangentis Iulia-
nũ & Sanctũ integrè poterit satisfieri d. Barbaræ, & ius
suum respectu portionum tangentiũ Iulianum & San
ctũ erit saluum & minimè diminutum, ꝯñr ipsa nõ de-
bet esse impedimento, quo minus d. Hebræi cõsequan
tur executionem realẽ suorum instrorũ & hypotheca
rum, à quorum iurib. minimè sunt exclusi, dũ ꝑ aduer-
santes dr̃, ipsos in secundo instr̃o celebrato die 12. Iulij
23 1535. liberasse † & absoluisse dictos Iulianũ, Sanctum &
Benedictum à credito ipsis Hebræis debito, & de quo
in alio instr̃o, & de oĩb. in eo contentis, mediante dicta
in solutum datione domus p̄dictæ, ad no. insti. qb. mo.
24 tol. obl. in prin. cum cõcor. Nã † talis absolutio nõ fuit
facta simpliciter, sed sub cõditione, quatenus realiter &
cum effectu fuissent solutæ ipsis Hebræis dictæ lib. 500.
vt est videre ex illis verb. quib. solutis, positis in ablatiuo
absoluto, & importantib. cõdõnem. l. à testatore. ff. de
cond. & dem. l. euictis. ff. de vsu. l. euicta. ff. de euic. & per
25 Mod. in rub. ff. sol. mat. Et † quæ verba intelligenda sunt
cũ effectu. l. 1. §. hæc aũt. ff. ꝙ quisq; iu. l. 2. C. cõm. de leg.
26 & fideic. Eo † ẽt qm̃ talis absolutio facta fuit firmis ma-
nentib. supius dictis, & sic cũ reseruatione, quæ cõser-
uat ius reseruãti c. cũ venerabilis. circa fi. extra de exc.
cum alijs traditis in materia protestationis cõseruato-
riæ, per Bar. & Scrib. in l. non solùm. §. morte. ff. de ope.
no. nun. & per Can. in c. cum M. Ferrar. de const. & in c.
solicitudinem. in fi. de app.   Parisius Bononiæ.

S V M M A R I V M.

1 An & quando creditor habens generalem & specialẽ hypothecã possit vti generali, nõ facta discussione super speciali & ꝑ totũ.
Intellectus l. secundæ. C. de pignor. & alijs seq.
Creditor potest vti generali hypotheca virtute primi instrumenti, in quo non adest specialis.
Esto quòd in secundo instrumento etiam constituatur specialis.
Quãdo in secundo cautum est, quòd per illud nõ derogetur primo.
2 Reseruatio iurium satis operatur.
3 Instrumentum factum secũdùm formam Cameræ, quem effectum producat.
4 L. 2. C. de pig. est exorbitans & correctoria, & non extendenda.
5 Et procedit, quando adest secundus creditor, cui fuit constituta hypotheca.
6 Exceptio discussionis est dilatoria.
7 Apprehensio tenutæ & possessionis bonorum generaliter hypothecatorum, facta per actores, vbi iudicatũ transiuit, exceptionem discussionis hypothecę specialis excludit.
8 Excussio cessat, quando debitor constituit se nomine creditoris possidere bona hypothecata.
9 Cessat etiam, quando non adsunt specialiter hypothecata.
Excussio fieri potest, pendente iudicio contra tertium possessorem, & nu. 11.
10 Confessio superat omnes alias probationes.
11 Secunda hypotheca non præiudicat primæ.
12 Non debet concessio fieri super re, in qua adest controuersia.

CONSILIVM CIIII.

1 Ad resolutionẽ dubitationis datæ de l. 2. C. de pign.
cum † ibi no. per gl. & Doct. primò rñdetur &
dr̃, illã nõ obstare istis agentib. ꝯ magistrum Lucã ter-
tium possessorẽ, cõsiderato tenore primi instr̃i, in quo
Bern. fuit cõstitutus debitor Io. Bapt. in quo instr̃o so-
lùm adest gñalis hypotheca bonorũ d. Bernardi, & nul
la res ipsius in specie, fuit hypothecata ipsi Io. Bap. quo
casu versamur ex̃ terĩos d. l. 2. quæ minimè procedit in
2 istis terĩs. Nec † illi primo instr̃o dici põt fuisse deroga-
tum ꝑ aliud ẜm, qm̃ expresè in d. secundo instr̃o adest
clausula, vt per illud nõ præsumat̃ derogatum & aliqd
innouatum primo, & cõtentis in eo, & exp̄sè in secun
do cõtinet̃, ꝙ omnia cõtenta in primo instr̃o debeant
ꝑmanere valida & firma, quo fit, vt ipsis actorib. ius cõ-
petens ex primo remãserit saluũ, & in aliquo minimè
innouat̃, ad no. in c. cũ venerabilis. circa fi. ex̃ de excep.
ꝑ Bar. & alios, in l. nõ solũ. §. morte. ff. de ope. nou. nũc.
& ꝑ Can. in c. cũ M. Ferra. de cõst. & in c. solicitudinẽ.
3 Secundò † dr̃ dubitationẽ cessare cõsideratis clausulis
appositis in secundo instr̃o, ꝙ celebratũ fuit in ampla
forma Cameræ, q̃ forma inter alia istud cõtinet in se re
mediũ, vt creditor ipse suo arbitrio possit eligere viam
quã velit, & agere tã ad spãliter obligata, q̃ ad bona hy-
pothecata gñaliter, ita vt vna electa, nõ p̄iudicetur alte
ri, & ab initio creditori datur facultas apprehendendi
4 remediũ generalis hypothecæ omissa spãli. † Quo casu
cessabit penitus dispõ. l. 2. quæ est exorbitans, limitati-
ua & correctiua iuris cõis, & minimè extendẽda, vt ple
nè prosequunt̃ allegantes iura Soc. cõs. 75. primo aspe
ctu, col. fi. vol. 4. ꝙ est duplicatum in 2. vol. cons. 198. &
5 Corn. cons. 246. licet, col. pen. vol. 1. Tertia † dubitatio
cessat cõsideratis dictis in illa, nã d. l. 2. procedit, qñ po
steriori, & secundo creditori facta & cõstituta fuit hy
potheca, quæ in casu præsenti minimè oñditur consti
tuta secundo creditori, nedum specialis, verũ nec gña-
lis, post hypothecam enim constitutam Io. Baptistę ꝑ
Bernardũ debitorẽ, nullus alius oñditur secũdus credi
tor, cui ipse Bernardus cõstituerit generalẽ seu specia
lẽ hypothecam, quo casu sumus extra terminos. d. l. 2.
loquẽtis de secũdo creditore, cui fuit constituta hypo-
theca: vt ad plenũ prosequit̃ Soc. in d. cõs. superius cita
tis, & fatet̃ d. auditor in dubitationibus parti actrici as-
6 signatis. Quartò, † exceptio ista discussionis, q̃ solet op
poni ꝑ tertiũ possessorẽ dilatoria est, & opponi dẽt ab
initio, ẜm Cy. Bal. & alios, in l. exceptionem. C. de prob.
Bar. in l. 3. ver. q̃ro qd. ff. de except. Ale. cõs. 73. col. 1. vol.
7 6. & cõs. 29. clarissime, nu. 28. vol. 7. Præposterè † igit̃ in
p̄ntiarum opponit̃, cum actores fuerint associati, & ap
prehenderint tenutã & possessionẽ bonorum gñaliter
hypothecatorũ, & q̃ tenuta iam in rẽ iudicatã trãsiuit.
quo fit, vt vlterius asserta exceptio discussiõis hypothe
8 cæ spãlis minimè opponi possit. Quæ † insuꝑ ex eo ces-
sat. nã in d. instr̃o debitor hypothecata bona cõstituit
se possidere pro creditore, qui agere potest ꝯ quoscun
que tertios possessores nulla facta excussione bonorũ
debitoris principalis, ẜm Iac. But. in auth. hoc si debi-
tor. C. de pig. quẽ sequunt̃ Ang. Imo. & Alex. in l. exitus.
col. fi. ff. de acq. pos. & Cor. cõs. 55. visis, vol. 3. Arc. & Ias.
inst. de act. §. itẽ si quis in fraudẽ. col. 25. Ale. in l. sæpe. ff.
9 de re iud. col. 30. ver. sed ario. Præterea † spãlis hypothe-
ca illarũ rerum, quæ dicebant̃ esse penes illum Hebręũ
Anconitanum, iã penitus euanuit, tũ qa minimè exp̄s-
sè fuere, nec noĩatæ res ipsę, sed solũ ad illas facta rela-
tio, & q̃ res, vt partes ipsę fuere cõfessę, iam ꝑ prius erãt
hypothecatæ d. Hebræo cuius ius erat primæuum, nec
tolli & subuerti potuit ꝑ illã scd̃am hypothecã: licitum
igitur fuit iudęo primo creditori dictas res vẽdere, &
10 de p̄cio sibi satisfieri, ꝓut satisfactũ fuit. Et † ipsemet Ie-
bręus iur̃o adhibito cõfessus est, qua confessione nul-
la maior dari põt ꝓbatio, ẜm gl. & Doc. in l. cũ te. C. de
11 trans. & ꝑ Mod. in rub. ext. de ꝓb. Et † pẽdẽte iudicio ꝯ
tertiũ possessorẽ potuit hmõi probatio fieri per quam
cõstat excussionẽ illius hypothecæ spãlis esse factã, ꝯñr
iure ꝑmittente deuentũ fuit ad remedium gñalis hypo
thecæ, vt tradit Ale. citando iura & decis. in d. l. exitus,
nu. 5. 6. & in l. fi. in prin. nu. 19. & Dec. ibi, nu. 30. ff. si cer.
12 pet. & idẽ Ale. cons. 114. viso, nu. 10. vol. 6. cum si. † Et qa
super dictis reb. pignoratis Iudæo iam aderat contro-
uersia, quo casu bona illa nõ veniebant excutienda, vt
tradit Ang. in auth. de fideiuss. §. sed neq; in fi. & iux. no.
per Doct. per illum tex. in l. à diuo Pio. §. sed & illud. ff.
de iu. quibus consideratis concluditur, dubitationem
datam

datam prorsus cessare,& licitum fuisse & esse ipsis actoribus vti remedio generalis hypothecæ, quo iam vsi fuere. Parisius Bononiæ.

SVMMARIVM.

1 *Fideiußor, qui temere litigauit cum illo, cui fideiussit, & succubuit, fuitque ad expensas condemnatus, non poterit illas à reo principali, pro quo fideiussit, repetere, & nu. 2. & seq.*
Fideiussor debet soluere, & non litigare temerè, & nu. 4.
3 *Fideiussor dr̃ mandatum habere ad soluendum non ad litigandũ.*
5 *Nec debet transgredi fines mandati.*
6 *Et quod soluit, potest repetere à suo reo principali.*
7 *In nulla enim est culpa, si soluit.*
8 *Fideiussor, si non habet, vnde soluat, poterit soluere de bonis debitoris, pro quo fideiussor extitit.*
9 *Et damnum, quod sui culpa paßus est, repetere non potest.*
10 *Protestatio solùm conseruat ius, non autem dat nouum.*
11 *Promissio indemnitatis non præstat occasionem temere litigandi.*
12 *Nam in ea veniunt alia, non istud.*
In fideiussione veniunt damna & interesse verum.
13 *Qui plus petit, est ad expensas condemnandus.*
14 *Et qui plus debito conuenitur, potest negare totum.*
15 *Nec tenetur offerre partem, ad quam verus est debitor.*
16 *Litis contestatio facta cum illa clausula, nego narrata, &c. in multis operatur.*

CONSILIVM CIIII.

Ad Corroboratione & cõprobatione eorũ, q̃ superius dñr, & cõcludunt, bene facit tex. in l. exceptione. ff. de fideiuss. vbi propriè in terĩs istis tractat, an
1 qñ fideiussor qui† litigauit, & succubuit, possit & valeat repetere, & cõsequi expẽsas, & sumptus litis, quas fecit litigãdo, & ibi ꝯcludit, ꝙ nõ poterit illas repetere, si fuit in culpa, & pp illã dãnatus extitit, & sequunt hoc ibidẽ
2 Bar. Pa. de Ca. & reliqui scrib. Ad† ꝙ ẽt facit l. ẽt C. mãd. ibi, si tñ nihil culpa tua, & quę tradunt in l. fideiussor. ff. mãd. cũ igit fideiussor iste ꝓsecutus fuerit iudicium ꝯ principales creditores, & temere cũ illis litigauerit, fuit in manifesta & apta culpa, pp quã fuit meritò ad expẽsas ꝯdẽnatus ꝯñr repetere nõ poterit sumptus dictæ li
3 tis & expẽsas p̃dictas. †Debuit cũ. n. soluere & ñ litigaret iam id promisisset istis principalib. creditorib. vt cõstat
4 per instrm̃ publicũ, in quo ipse fundm̃ facit † Vlterius debuit acqescere mãdato sibi facto per principalẽ debitorẽ, pro quo fideiussit, & ꝙ cõtinebat adueniẽte tpe
5 ipsum dẽre soluere. l. indebitã. ff. de cond. ind. Nec † debuit trãsgredi fines dicti mandati, & temere litigando facere expensas, & vexare principales creditores expensis, ad quas postmodũ fuit cõdemnatus. l. diligenter. ff. mãd. c. cum dilecta. de rescr. & p Mod. in l. si ꝓcur. C. de
6 ꝓc. Et† si soluisset, & ñ litigasset, vtiq; solutũ potuisset re
7 petere, cũ hoc fuisset sibi mãdatum, d. l. indeb. Et† soluẽdo in nulla culpa fuisset, vt dicit Bal. in l. constõnib. ver.
8 aut sciebat ꝯctũ. C. de vsur. Et† si paup fuisset, nec modũ habuisset soluendi iã potuisset soluere de bonis principalis debitoris, ꝓ quo fideiussit, ſm Bar. in l. si procurator. §. ignorãter, in prin. p illũ tex. ff. mãd. allegãtẽ tex. in auth. qua in ꝓuincia. C. vbi de de cri. agi. opo. cũ alijs alleg. p Mod. repe. ĩ rub. ff. de fideius. fol. pe. col. 2. nu. 364.
9 q. 54. Et† cũ ista nõ obseruauerit, & suo temerario iudicio litigauerit, imputandũ erit ei, nec redundare id dẽt in damnũ debitoris prin. seu hr̃dũ ipsius ad id minimè
10 mãdãtium. c. damnum, de reg. iu. li. 6. Nec † protestatio per ipsum fideiussorẽ facta hæredib. dicti debitoris principalis poterit in aliquo ꝓdesse, eidẽ, etiã si formiter & iuridice appareret intimata, facta & executa, tum quia protestatio solum cõseruat ius, ꝙ protestãs hẽt, nõ aũt dat ius de nouo, vt tradit in c. solicitudinẽ, de app. & in l. si debitor, §. 1. ff. quib. mod. pig. vel hyp. sol. & p Bar. ĩ l. nõ solùm. §. morte. ff. de no. ope. nun. vbi reliqui oẽs tãgũt, maximè Mod. col. ant. & vl. nu. 48. & ponũt Cano. in c. cũ M. Ferrar. de cõst. Et pulchrè dicebat Andr. de Iser. in cõst. reg. Neap. lite legitimè contest. col. 1. & fi. & in alia cõst. licentia, protestationem solùm conseruare ius, nõ autem augere illud, seu de nouo ius dare, ista igitur protestatio nõ potuit dare ius de nouo protestati, sed solùm cõseruare ius, ꝙ habebat, & qñ circa id nullũ ius tenebat, vt deductũ est, meritò dicta protestatio
11 eidem in aliquo prodesse minimè põt. Nec† ꝓmissio facta p Co. Io. Fran. debitorem principalẽ de conseruando indemnem dictum fideiussorem ab oĩb. damnis, interesse, dependen. cõnexis, & annexis, & inde occasionatis, põt dicto fideiussori circa pñtem disceptationẽ pro
12 desse. Nã† minimè inficiatur venire dãna & interesse, q̃ ipse passus fuisset sine sui culpa, vt est tex. aper. in c. peruenit, & in c. cõstitutus, & ibi omnes tradũt, extra de fideiuss. & ponit Bal. in d. l. constõnib. & Bar. in d. l. exceptione. & Abb. cons. 60. Qm̃ satis, & cons. 82. Cognitor oĩum, in fi. & alia adducunt Mod. in repe. d. rubricæ de fideiussor. nu. 186. & 193. q. 24. & q. 26. Verùm qa dictas expensas & sumptus litis temere fecit, & sui culpa prædicta ꝓuenere, sub illa ꝓmissione indẽnitatis ista minimè cõprehendunt, cum tm̃ sub ea veniant illa, quæ ex natura ꝯctus insunt, & nõ illa, quæ succedũt culpa ipsius fideiussoris, cui ꝓmissa est indẽnitas, vt sentit Bar. in d. l. excep. col. fi. vers. q̃ro dixi, & in l. 2. col. fi. vers. circa hoc dicas. ff. de iurif. om. iu. & bene faciũt quæ hñr in l.
13 fi. in prin. ff. si cer. pet †Quantùm vero ad expẽsas factas in iudicio agitato Bon. dr̃, dictas cõuẽtas nõ debere ad eas cõdemnari, qm̃ aduersarius plus debito petijt cã & re, & ipse venit ad expensas cõdemnandus, per l. 1. C. de plus peti. vbi oẽs no. & per tex. magis aptum in c. 1. de plus pet. vbi Doct. idẽ tradunt, vt faciunt inst. de act. §. plus, & licitũ erat ipsis conuentis negare totum, cum
14 plus debito fuerit petitũ. Et† licet negauerint totum, & dr̃ent partem, tñ ex quo aduersarius plus debito petijt ipse cõdemandus est ad expẽsas per dicta iura, vt etiam firmat Sal. in terminis in l. properandum. §. fin autem alterutra. C. de iud. & sequitur Ias. ibi nu. 17. ad id adducẽs plures alias decisio. cõcor. & est bona decis. Bar. in l. qui
15 solidũ. in prin. de leg. 1. Nec† aduersarius põt dicere istas conuentas fuisse obligatas offerre partem debitam & verã, & ꝙ dolus cum dolo debeat compẽsari. nam obiectio tollitur ex dictis Bar. in d. l. qui solidum, in fi. prin. vbi Alex. concor. adducit, post Pau. de Cast. ibi bene loquentem, & apertius istud tradit Abb. in d. c. 1. de plus
16 peti. col. pe. ver. nũc quæro de quotidiana quæst. † Eo magis cũ istæ reę conuẽtæ nõ simpliciter negauerint, sed cum illa clausula, videlicet, narrata prout narrãtur, quæ est maximi momenti, ita vt non possint in aliquo cõdemnari, ſm Bar. in l. si dubitetur. § ita demum, ff. de fideiuss. vbi etiam alij no. & plenè tradit Ias. per illũ tex. in l. sed hoc ita. §. ꝙ autem, col. fi. ff. de re iud. & quia ex prædictis habuerũt iustam causam litigandi, & negandi totum, meritò non possunt in expensis condemnari, ſm iura vulgar. & communia. Paris. Bono.

SVMMARIVM.

1 *Subrogatum sapit naturam eius, in cuius locum subrogatur.*
2 *Reintegratio in se continere debet restitutionem omnium, quibus quis fuit spoliatus, & nu. 3.*
3 *Qui omne dicit, nihil excludit.*
4 *Restitutio est in pristinum statum repositio.*
Et concedit tantum, quantum abstulit læsio, & spoliatio.
5 *Concessio facta per viam reintegrationis, non dicitur noua.*
6 *Reductio ad primæuum statũ de facili cõceditur, fauorabilis. n. est.*
7 *Restõ spoliatis facienda est cũ integritate, & sine diminutione.*
8 *Et restituendus est ad pristinam causam, & omnem vtilitatem, quam fuisset habiturus, si non esset spoliatus.*
9 *Et ad omne id, quod spoliatus tenebat, & seq.*
Et ad tempus quo fuit deiectus, & seq.
10 *Dictio, tunc, denotat temporis extremitatem.*
11 *Restitutio etiam fit ad interesse ipsius spoliati.*
Fit etiam ad omnia, iura quibus ille spoliatus fuit.

CONSILIVM CV.

Annus Iste, de quo in pñtiarũ agit, quò ad exercitiũ iurisdõnis, & perceptionis fructuũ introituũ & redituũ Castri Polini, quo spoliati, & deiecti fuere nobiles Pet. Ant. Io. Paulus, & Christophorus de domo Arronia, inter quos alternis annis facta fuerat diuisio prædictorũ exercitij, & pceptionis fructuũ, & redituum, omni ex capite ptinere, & applicari debet eidẽ d. Petro Ant. ea potissimũ rõe, qm̃ si spoliati, & de
1 iecti de d. Castro, & † eius possessione nõ fuissent, & cõsiderãdum esset tale tp̃s, quo fuere deiecti, certè annus sequens

sequens ill'us t pis applicādus erat d.Pet.Ant. eo.igitur mō,annus iste.36.eidē applicandus,& cōcedēdus erit; cū subrogatus sit loco illius,quo spoliati, & deiecti fue re mediāte restōne,& reintegratione d.Castri,eisdē tā-quam spoliatis,& deiectis facta,& cōcessa , ad no.in l.si eum.§.qui iniuriarū.ff.si qs cau.& p oēs scrib. in l.certi cōdi.in prin.ff.si cer.pet.p Bar.in l.1.§.hæc actio,ff. si qs

1 test.li esse iuss.fue.cū si.Eo † ēt qm isti nobiles tanq̃ spoliati,& deiecti reintegrati fuerūt ad ius primæuū,quod penes ipsos cōsistebat tpe,quo fuere spoliati,& deiecti, & illo tpe cōsiderato,annus immediatè sequēs, & futurus applicādus erat d.Pet.Ant. ita & iste immediatè sequēs post d.reintegrationē eidē erit applicādus , nā.n. reintegrationis istud suadet,& nos id fateri cogit. c.redintegranda.3. q. 1. cū alijs ad plenū cumulatis in l. rē q̃ nobis.ff.de acq.pos.& p Can.in c.sæpe,de rest.spo. Om

3 nia †.n.ad pristinæ statum reintegrāda sunt ipsis eiect.s vel spoliatis.d.c.reintegrāda,& q oē dicit,nihil excludit. c.si Romanorū.ver.dicēdo.9.q.c.solitæ.d maio.& obe.

4 l.Iulianus.de leg.3.cū vulg.Si†ēt nām restōnis cōsideramus,à fortiori idē cōcludēdū erit ; cū restō sit in pristinū statū repositio,& quātū abstulit spoliū, & læsio , tm̄ ɔcedat,& tribuat ipsa restō.l.ꝙ si maior.§.restō.vbi Bar. & alij no.ff.de min.& idē Bar.in l.ab hostib.§.sed qđ simplr.col.2.versi.veritas est.ff.ex qb.cau.mai. & ꝓbat.l.1. in prin.illius tituli,& C.eo.l.1.& l.2.in fi.C.vn̄ vi. & l.nā & postea.§.si minor.ff.de iu.iur.& p Bar.in l. interdū.ff. de ɔd.inde.& eūdē & alios,in l.Gallus.§.& qd si tm̄. col. 5.ver.qro qd si filius ff.de lib.& post. firmat ēt Card. in cle.1.in 3.no.de rest.in integ.& hr̄ e.ti. ferè p totū in an

5 tiq.Et † tradit Soci.ɔs.260.col.5.ver.ex qb.patet, vol.2. vbi citādo iura ɔcludit , principē ɔcedētē priuilegiū iā deꝑditū,p viā reintegrationis , & restōnis de nouo nō ɔcedere illud,ꝙ ɔsiderabit vt prima,& antiqua, & non vt noua ɔcessio,cū talis restō hēat necessariā ɔnam ad principiū,& illud ɔsiderat,vt no.Bar.& alij p illū tex. in

6 l.3.§.si qs,ff.de mino.Per†hāc.n.restōnē fit reductio ad antiquū,& pristinū statū,& simbolū , qđ de facili recipit.l.si vnus.§.pactus.ff.de pac.c.ab exordio. 35.di. cum alijs allegatis p Fel.in c.cū oēs.col.9.de ɔsti. & ista reductio fauorabilis est, ſm gl.ī ver.numerādū,in c.statutū,

7 de ꝑbēd.lib.6.Et †cū spoliatis faciēda sit cū integritate, & sine diminutione,vt hr̄ in c.grauis , & in c.Pisanis,de resti.spol.meritò ipse.d.Pet. Ant. cū integritate & sine diminutione restituēdus erit ad illū statū , ius,& tēpus, quo erat tēpore deiectionis & spolij, ɔn̄r annus iste eidē omnino applicādus venit : nā spoliatus & restitutus recuperare dēt omne dānū, ꝙ sensit & passus est pp de

8 iectionē.Et † eidē restituēda est pristina cā,quā erat habiturus,si nō fuisset deiectus & spoliatus: vt ꝓbat tex.in l.j.§.qđ aūt vi,ff.de vi,& vi arma.& ibi gl.in ver.causa,exponens cām,ꝓ vtilitate,cuius opinio probat per tex.in d.l.1.§.ex die,vbi Iureconsi.apertissimè attestat, restōnē faciēdā spoliato cōtinere oēs vtilitates,quib.ille fuit priuatus,& quas erat habiturus,vel cōsecuturus,si nō fuisset spoliatus,qui text. optimè adaptatur præsenti discep

9 tationi.Ad quā†ēt optimè facit.l.1.in prin.ff.de vi & vi arma.& in §.ꝙ aūt ait,& in §.rectissimè , & in §. ibi aūt ait ꝑtor . vbi restitutio faciēda est spoliato & deiecto de eo,quod tunc habebat, q̃ verba comprehēdūt omnia, quæ tunc possidebat, & omne ius ꝙ tunc tenebat spo-

10 liatus,& ēt quicquid erat in omni possessione, nō solū in parte illius.Et†propriè cōsiderat tēpus, quo fuit deiectus:vt probat illa dictio,tunc, denotans extremitatē tēporis.l.4 ff.de cōdi.& dem.consideratur enim tēpus, quo fuit spoliatus;vt ad illud propriè fiat restitutio , vt vltra tex in d.l.1.in prin & in d.§. rectissimè , probatur in c.Pisanis,extra de resti.spol.& etiam in c.1.eo. tit.vbi

11 dicitur,oblata debere restitui,cū suis fi. Et quia istud tēpus iā fuit ablatū,merito restituēdū venit . Eo † ēt quia

12 in hac restitutione venit omne interesse ipsius deiecti & spoliati.l.interdicto.ff.de vi,& vi arma.Veniunt †etiā restituenda omnia iura quibus ille fuit spoliatus ,vt ꝓbat tex.in l.si quis ad se fundū.C.ad le.Iul.de vi, & habetur in d.c.Pisanis.& in c.ecclesia Sutrina.de cau.poss.& propr.& in l.si de possessione.C.vnde vi,& in sim. in c.

olim inter,de resti.spo.& in l.3.§.pertinet. & §. itē si nō,

13 & in l.si de fundo.ff.de vi,& vi arma.Et†ꝙ annus iste,de quo agit,veniat applicādus.d.Pet.Antonio restituto & reintegrato,etiā suadet ; nam p eas recuperat ius amissum,& fit reditus id pristinū statū, quo attento gaudere dēbat anno immediatè futuro,& sequēti, & ita gaudere debet isto,vt iste sortiat eandē naturā , quā habebat ille primus futurus,ex deductis superius.& in simili faciunt tradita per Bar.in l.si mihi & Titio. ff. de verbo. obli. & quæ hn̄r in l.Aurelius. §.testamēto. ff. de liber. lega.si em̄ annus iste eidem d. Petr. Antonio non esset applicādus,certè damnum pateretur & interesse,amitteret etiam commodū,& vtilitatem, quā poterat habere & consequi,si spoliatus nō fuisset,si ablata sibi nō restituerent integrè,priuaret ēt dicto iure, nec per restitutionem diceret repositus in pristinum, quæ omnia sūt contra iura superius citata , quæ(vt procedant)dicere habemus, annum istum illi applicandum. Par.Bon.

SVMMARIVM.

1 *Statutum disponens,debitum vltra lib. 100. non posse per testes probari,an valeat & teneat contra personas ecclesiasticas.*

2 *Statutum laicorum honestum,an liget personas ecclesiasticas .*

3 *Confirmatio statutorum facta per Pontificē dicitur habere vim statuti Papalis.*

4 *Cessat tamen istud.si confirmatio facta est in forma communi.*

5 *Et quid si facta est in forma specifica , & quando dicatur ita facta,& quæ concurrere debeant.*

6 *Confirmatio ex certa scientia generalis,relationem habet ad statuta iusta non autem iniusta.*

7 *Exceptio apposita in confirmatione reseruans ea quę essent contra libertatem ecclesię, qualiter sit intelligenda , & quem sensum capiat.*

CONSILIVM CVI.

1 Ad confirmationem eorū, † quæ dicta sunt & conclusa per d.Consultorem, & ꝙ tale statutum prohibēs debitum vltra lib. 100.posse per testes probari, non sit seruandum contra personas ecclesiasticas adhuc litigātes in foro sęculari,est aperta deci. Alex. cōs.210. Ponderatis his.col.4.versi.accedit prædictis.num. 12.vol.2. adducentis Pet.de Ancha. & Calde. citatos in consi. & ibi in quibusdam addi. adducuntur aliæ decis. & istud idem firmat Stephan. Auffrer. in suo tract. de potesta. sęcula.fol.7.col.2.vers.& iō si statuto cauetur.nu.75.& sequitur Aret.in c. ꝙ clericis.de for. comp. respondēs quibusdam in contrariū adductis , per Imo. & postremò eandē snīam sequitur Rocch. de Cur. in repe. c.fi. de cōsue.fol.mihi.30.col.1.& fol.anteced. col.4. ver. ex præmissa limitatione,& ver.& ꝙ statutū prædictum, in 11.q.prin.vbi col.1.citando Barb.cons.14. clementissimi Dei,vol.2.& in 2.dub.prin. teneñ.oppositum , dicit

2 & firmat p ipsum esse cōem opin.Volentē † statutū laicorū ēt generale & honestū non ligare personas ecclesiasticas,adducit deci.q̃plures id firmantes,vt per eum. & q̄uis huiusmodi conclusio aliquo casu limitetur , tn̄ nullus ipsorum exceptuatorū hic concurrit, cum versemur in concernentib. decisionē causæ,vt in cōs.plenè deducitur.Nec † obstabit allegata cōfirmatio statu

3 torū Bononieñ.vt dr̄,generaliter facta per sedem Apostolicā,per quam dicta statuta appellari possunt Papalia , & nō laicorū , & ɔn̄r ligantia personas ecclesiasticas,ſm Bar.in l ex placito.C.de rer.permuta. & Barb.d. cons.14.col.mihi.7.qn̄ idemmet Barb. cons.suo inserto inter consi.Alex.volum.4.in ordine,consi.121.Scripsit ecclesiasticus,col.7.& alijs seq.apertissimè declarat

4 id non habere locū,qn̄ † confirmatio facta esset in forma cōi, vt innuere videntur verba dictæ confirmationis,vt plura ad id adducunt Mod.in c.1.col.4. de cōfir. vti.vel inuti.& in l.more,§.& quia.ff.de iurisd. om. iud. nu.29.& seq.Et † licet in dicta confirmatione apposita

5 sint verba,ex certa scientia, per quæ vr̄ illam processisse in forma specifica, & multū operari,tamen Barb.d. cōs.121.col.8.& seq.vers.præmitto,dicit, citando quāplures alios,obiectionē tunc procedere, quando confirmatio facta appareret ex certa scientia, & causa cognita,& si ista duo nō concurrunt,cessabit effectus cō-

firmationis in forma ſpecifica, cuius dicta cõprobari poſſunt ex his, quæ tradit Abb. conſi. 93. In quæſtione. col. 2. & 3. vol. 2. & Are. cõſ. 8. Abunde. & ꝯſ. 15. Reuerẽdiſſime. col. 4. Prout † ẽt aſſerta cõfirmatio ẽt facta ex
6 certa ſcĩa nihil obſtabit, ex quo fuit & eſt gñalis, & ſic referẽda ad ſtatuta q̃ diſponũt ꝯ ius, vt ẽ pñs, ꝯriũ, iuri diuino, naturali. canonico, & ciuili, vt firmat Cy. in l. cũ oportet. in prin. in 1. oppoſi. C. de bo. q̃ lib. & Bar. in l. 1. ff. de hĩs q̃ ſunt ſui vel alie. iur. Io. And. & alij, per illum tex. in c. dudũ. in fi. de decim. & Alex ꝯſ. 59. nu. 12. col. pe. vol. 1. & ꝯſ. 17. Viſo ſtatuto, nu. 7. & ſeq. vol. 6. q̃ ſnĩam ꝓpriè in confirmatione ſtatutorũ Bonoñ. ſequit̃ Lud. Bolog. ꝯſ. 31. Vt in pñti. col. 2. ver. ſilr̃ nõ obſtat, poſt eũ dẽ Ale. cõſ. 120. Viſo pũcto, col. fi. nu. 13. & ſeq. vol. 4. & ſequit̃ Fel. in c. inter dilectos. de fi. inſtr. nu. 16. & 29. in fi. & in c. quał̃r & qñ. el 1. col. 12. ver. 4. limitat, de accuſ. & Corn. cõſ. 9. Attentis. col. 2. verſ. nec vr̃ obſtare. vol. 3. & ferè in terĩs proprijs iſtud tenet Aret. d. cõſ. 8. col. 2. &
7 fi. Nec † obſtabit illa exceptio appoſita in dicta confirmatione, dũ exceptuant̃ ſtatuta tendentia ꝯ libertatem eccleſiaſticã, & per quã exceptuationẽ in ipſa cõfirmatione vñr includi oĩa alia, qm̃ obiectio iſta cõcludẽter tollit̃ ꝑ eundẽ Alex. d. cõſ. 18. vol. 6. col. pen. & fi. & d. ꝯſ. 59. col. pen. & fi. quẽ refert, & ſequit̃ Lud. Bologn. d. ꝯſ. 31. col. 3. & 4. & verſ. ſilr̃ nõ obſtat. Prout etiã obiectionem tollit Aret. d. cõſ. 8. col. 2. & 3. Ex quib. reiectis alijs q̃plurib. q̃ adduci poſſent, accedo opinioni, & conſultationi excellentiſſimi dñi Cõſultoris, & in ipſius ſentẽtiã cõcurro, de ſubſcriptione requiſitus. Pariſ. Bon.

S V M M A R I V M.

1 *Delegatio, & ceſſio an conſtituat principalem creditorem illum, in cuius beneficium eſt facta.*
2 *Contrahere quis præſumitur in dubio nomine proprio.*
3 *Delegatio an dicatur facta ex iſtis verbis.* Vi commetto, & dico che faciate per me miſſer tale la cõſignation de panni, & l'ordine ſuo, *& nu. 15.*
4 *Iubens debitorem ſolùm ſoluere alicui id ſtipulanti, non inducit nouationem.*
5 *Mandatum prædictum operatur, vt talis debitor ſoluendo liberetur.*
Et ille, cui poteſt ſolui, non poteſt agere contra debitorem, niſi cedatur actio.
6 *Mandatum prędictum non inducit ceſſionem.*
7 *Ceſſio an, & quo caſu poſſit fieri abſenti.*
8 *Ceſſio, & mandatum ſimplex, differunt.*
9 *Tale mandatum, & commiſſio videtur adijcere illum ſolutioni tantùm.*
10 *Adiectus tantùm ſolutioni non habetur vt donatarius, & ab eo poteſt repeti ſibi ſolutum.*
11 *Adiectus, ſeu procurator ad vnum actum extraiudicialem conſtitutus non poteſt in iudicio agere.*
12 *Paria ſunt dicere, facias, vel ſoluas pro me, vel dicere, ſoluas nomine meo.*
13 *Verba prædicta verificãtur in geſtore, ſeu procuratore ſimplici.*
14 *Vendens rem Titij dicitur vẽditionem facere illius nomine, qui poteſt eam ratam habere.*
16 *Commiſſio ſuper pluribus rebus data in dubio, determinare debet æqualiter omnes illas.*
17 *Ratihabitio, nedum verbis, verùm & facto induci poteſt.*
18 *Commiſſio prædicta ſi eſſet facta nomine proprio, an inducat delegationem.*
19 *Eligens vnum debitorem pro alio, an videatur nouare, ſiue ille ſit debitor, ſiue non.*
20 *Debitor promittens pro creditore, voluntate illius à dicto creditore liberatur, & obligatur illi cui promiſit,*
21 *Delegatio fit, quando promittens eſt debitor delegantis, & promittit vt debitor illius.*
22 *Etiam ſi ille, cui promittitur, non eſſet præſens.*
23 *Delegatio fit, quando quis promiſit ſoluere alicui loco alterius, vel per alia verba ſimilia.*
24 *Verbum per me, idem importat, quod loco mei.*
25 *Nouatio ex iſtis verbis inducitur.*
26 *Verbum, vice ſua, effectualiter idem importat, quod verbum, nomine ſuo.*
27 *Nouatio inducitur, ſi dicatur, pro decem, quæ tibi debeo, promitto quindecim.*
28 *Nouatio inducit, & cauſat liberationem.*
29 *Vendens rem alicuius, vt illius conſentientis, vel ratum poſtmodum habentis, quò ad precium non præiudicat illi valenti illud petere.*
30 *Adiectus ſolutioni ſimpliciter quando quis dicatur.*
31 *Solutum adiecto ſolutioni non ſemper repetitur.*
32 *Adiectus ſolutioni in rem ſuam procurator conſtitutus videtur quando intereſt adijcientis.*
33 *Adiectus ſolutioni vt in rem ſuam, habet vtiles actiones.*
Procuratori in rem ſuam transferuntur vtiles.
34 *Procurator in rem ſuam, ſeu adiectus in rem ſuam quando quis dicatur.*
35 *Procurator in rem ſuam conſtitutus dicitur, quãdo data fuit facultas diſponendi de re aliqua, prout de re propria,*
36 *Procurator ſimplex cum libera non habet vtiles.*
Intel. l. creditor, §. Lucius. ff. manda.
37 *Ceſſio valida eſt, quando nomen debitoris fuit datum in ſolutum.*
Nec talis dicitur propterea redemptor litium.
38 *Intereſſe illius adijcientis aliquem ſolutioni poteſt conſiderari, & in totum, & pro parte.*
39 *Procuratorio nomine Titij comparens in iudicio, reliquos actus ſucceſſiuè factos, & ſimpliciter, non expreſſo nomine, intelligitur facere etiam procuratorio nomine.*
40 *Mandans ſuo debitori, vt ſoluat alteri, an, & quando ille, in cuius commodum fuit factum mandatũ, ſeu commiſſio, poſſit agere ſine ceſſione, & nu. 41.*
43 *Intelle. l. ſi debitorem. ff. de noua.*
44 *Delegatio an intelligatur facta ex illis verbis, cõmitto tali, quòd loco mei, ſeu vice mea tibi ſoluat.*
45 *Procurator in rem ſuam cõſtitutus dicitur ex illis verbis,* & ne ſeguirete, & farete l'ordine ſuo.
46 *Potiſſimum ſi intererat committentis, illi deſtinato ſolui.*
47 *Adiectus ſolutioni ſimpliciter, poteſt recipere ſolutionem, eſto q̃ non poſſit agere, niſi eſſet adiectus in rem ſuam.*
48 *Ceſſio an inducatur ex illis verb. pro me, vel nomine meo.*
50 *Iuramentum intelligitur præſtitum Deo.*
51 *Stipulatio facta alteri, valet de iure canonico, ſi appoſitum fuit iuramentum.*
52 *Sequeſtratio regulariter prohibita eſt.*
53 *Debitor ſuſpectus de fuga ſequeſtrari poteſt.*
54 *Suſpicionis cauſa per iuramentum probari poteſt.*
55 *Suſpicionis cauſa ſuperuenire debet poſt contractum, & probari.*
56 *Et quid ſi ab initio creditor ignorabat conditionem debitoris.*
57 *Ignorantia prædicta, ſeu ſcientia, an præſumatur in dubio.*
58 *Creditor in culpa eſt, ſi non explorauit conditionem debitoris.*
59 *Statutum loquens de ſequeſtris faciendis, an vendicet ſibi locum in forenſibus.*
60 *Comitatenſis an, & quando veniat appellatione ciuis.*
61 *Statutum diſponens, procedendum eſſe de ſimilibus ad ſimilia, continere debet eandem rationem in omnibus.*
62 *Similitudo non dicitur adeſſe, vbi non eſt eadem ratio.*
63 *Vnius incluſio, eſt aliorum excluſio.*
64 *Statuta interpretationem recipiunt à iure communi.*
65 *Obligans omnia bona ſua, videtur etiam obligare nomina debitorum, & nu. 88.*
66 *Habens obligatum nomen debitoris poteſt illum prohibere, ne ſoluat principali creditori.*
67 *Debet tamen in prohibitione cauſam exprimere.*
68 *Vlterius, & de dicta cauſa certiorare debitorem debet, cuius nomen eſt ſibi obligatum.*
69 *Prohibitio prædicta fieri etiam poteſt authoritate iudicis.*
Quo caſu ſuperius requiſita non ſunt neceſſaria.
70 *Prohibitio prædicta ſi non valet in vim ſequeſtri ſimpliciter, tamen valebit in vim ſimplicis prohibitionis.*
71 *Sequeſtrum, & prohibitio differunt.*
72 *Prohibitio, & renunciatio noui operis differunt.*
73 *Res depoſita, an, & quando auctoritate iudicis poſſit ſequeſtrari, vel ſuper ea fieri prohibitio.*
74 *Habẽs hypothecatum nomen debitoris, dicitur etiã habere actionem vtilem perſonalem.*
75 *Depoſitarius tenetur rem reſtituere.*
76 *Sequeſtrum factum, ſi non ualet vt ſequeſtrum, tamen valere poteſt vt prohibitio, vel alio modo habili.*
77 *Nomen debitoris ſequeſtrari poteſt, & prohiberi vt ſupra.*
78 *Prohibitio perpetua erit, nec remittitur per ſatiſdationem.*
Pro-

79 *Protestationes aliæ præstita satisdatione remittuntur.*
80 *Sequestrum præstita satisdatione resoluitur.*
81 *Ius nunciandi pōt cōpetere alicui, cui non cōpetit ius prohibēdi.*
82 *Cui conceditur, quod est minus, non videtur concessum, quod est plus.*
Cui conceditur, quod est plus, dicitur, concessum, quod est minus.
83 *Sequestrum potest fieri absque eo, quod debitor sit suspectus, quādo & cæt.*
84 *Sequestratio regulariter prohibetur, attamen aliquibus casibus conceditur.*
85 *Extensio, quæ fit ex regula, dicitur passiua, & in omni materia est permissa.*
86 *Sequestrum redditur validum, facta fide de credito.*
Quo vero ad consequendam pecuniam sequestratam necessaria est petitio.
87 *Stilus loci, in quo iudicium agitatur, attendi debet.*
89 *Habens vtiles actiones, petere potest executionem crediti.*
90 *Statutum disponens, posse petere executionem instrumenti, locū etiam habet in cessionario.*
91 *Terminus statutus ad probandum, si vltima dies illius fuit feriata, in illa nihil agi potest.*
92 *Probatio nō pōt fieri ante vltimā diē termini parte non citata.*
93 *Nec sufficit citatio facta pro illa die vltima.*
Productio, oblatio, interpellatio facta die sequenti non valet.
94 *Citatio facta pro die feriata cadit in diem sequentem.*
95 *Terminus continuus reputatur.*
Vltima die termini pōt fieri probatio, ēt parte aliter non citata.
96 *Si dies vltima termini est iuridica, illa attenditur, & in aliis diebus infra terminum non potest aliquid fieri parte non citata.*
97 *Et an die præcedenti vltimam, possit fieri productio, seu aliquis actus.*
98 *Probibitio an sit valida, si de debito facta est fides parte non citata.*
99 *Contractus purus dicitur, quando contractus simpliciter fuit celebratus sine die, vel conditione.*
100 *Reuocatio præcepti iudicialis ex quibus præsumatur.*
101 *Conclusio facta per iudicem censetur reuocata, si post illam iudex admittit scienter partem ad probandum, & nu. 102*
103 *Interlocutoria, an, & qñ possit per iudicem reuocari, & nu. 104.*
Et an requiratur citatio partis.
105 *Probibitio facta parte non citata, an, & quando possit de facto & parte non citata reuocari, & nu. 106.*
106 *Iudex procedens de facto parte non citata, an, & quando possit illud reuocare parte non citata.*
107 *Reuocatio non præsumitur facta si non adest animus reuocandi.*
108 *Iudex an possit contra decretum suum circa executionem concessum venire.*
109 *Habens nomen debitoris obligatum debet in exigenda pecunia per illam debita præferri omnibus aliis.*
110 *Præferri etiam debet & creditori pignoranti & obliganti.*
111 *Statutum probibens posse excipi aduersus executionem, nō habet locum contra tertium excipientem seu agentem pro suo interesse.*
Statutum non videtur conditum in præiudicium tertii.
112 *Debitor non soluens per prohibitionem à iudice sibi factam, non dicitur constitui in mora.*
113 *Contumacia arguit in se dolum præsumptum.*
114 *Bannum latum contra contumacem non valet, si ex actis constat, illum non esse contumacem.*
115 *Et si verè esset contumax, si tamen iudici de contumacia non cōstat, processus contra illum fabricatus nullus reddatur.*
116 *Statutum reputans aliquem contumacem interpretatur, nisi ille citatus alleget iustam causam excusationis.*
117 *Lex volens aliquem præcisè compelli ad quid faciendum, intelligi dēt, nisi ille aliquam iustam causam excusationis allegaret.*
118 *Statutum volens aliquam exceptionem posse opponi, si tñ illi, contra quem petitur executio, competit aliqua iusta causa, potest implorare officium iudicis, vt repellat agentem.*
119 *Detentus in carceribus potest recedere impune solutione facta suo creditori, ad cuius instantiam detinebatur.*
120 *Clausula, omni meliori modo &c. inducit facultatem implorandi officium iudicis.*
Effectus prædictæ clausulæ, remissiuè.
121 *Statutum tollēs appellationē non habet locum contra tertium.*
122 *Tertius pōt competere ad impediendam executionem sententiæ.*
123 *Potest etiam appellare pro suo intereßе, & nihil debet innouari.*
124 *Victoria illius tertii potest prodesse victo.*
125 *Nec refert, an iudex detulerit appellationi, vel ne.*
126 *Innouata sunt ipso iure nulla.*
127 *Protestatio contra ius nihil valet.*
128 *Debitor potest soluere creditori sui creditoris, etiam inuito suo creditore.*
129 *Soluens pro aliquo inuito contra eum non habet actionem, solū enim liberatur ille, pro quo soluit.*
130 *Nisi soluens esset debitor illius, pro quo soluit, & eius nomē fuisset hypothecatum.*
131 *Verb. soluere, in quo actu verificatur.*
132 *Et quando, & quo casu requiratur actualis solutio.*
133 *Detentus ob non solutionem, facta solutione, potest recedere sine aliqua licentia.*
134 *Sequestrum factum vt quis soluat, solutione facta resoluitur.*
135 *Fideiussores istius soluentis etiam liberati dicuntur.*
136 *Statutum volens detentum in palatio non audere exire sine licētia creditoris, potest sine illius licētia recedere, facta illi prius solutione crediti.*
137 *Vbi verba & mens statuti non conueniunt, minimè etiam conuenit statuti dispositio.*
138 *Falsa causa in sententia expressa vitiat sententiam, & nu. 139.*
140 *Error & falsa causa satis apparet ex verbis sententiæ habentibus relationem ad acta.*

CONSILIVM CVII.

1 QVæritur primo, † vtrum ex contractu celebrato per Nicolaum, dicatur principalis
creditor Aloysius, vel dicatur habere causam à Nico-
lao mediāte delegatione, & cessione aliqua. & videt᷑ qđ
nō: quia do. Nicolaus ꝯxerit noīe proprio, & ita præsu
2 mendū est in dubio. l. & magis, de solutio. Et † licet etiā
Nicolaus cōmiserit Ioanni & socio sub hac forma, vi-
delicet, *à voi misser Gioā. & à voi messer Marco vi cōmetto &*
dico, che tutta predetta consegnatione de panni & drappi sopra-
detti faciate per me à messer Aloysio, ò à Piero suo figliuolo, ò
3 *chi loro ordineranno, & lo ordine loro ne sequirete &c* Et † di-
ctā cōmissionē ꝑdicti acceptauerint sub certa cōdōne,
nō tñ per hoc dr̄ facta delegatio: vt est text in l. si debi-
4 torem, de noua. Vbi † dicitur, ꝙ si iussero, debitorē meū
tibi soluere, ꝗuis ab eo stipulatus sis, qđ est plus, tñ non
fit nouatio, stipulatio enim nihil operatur: quia in mā-
dato hoc nō continebat᷑, & ibi declarāt docto. & maxi-
5 mè Pau. de Castr. & in l. delegare. eo. ti. Et † sic illud man
datū operat᷑, ꝙ ille debitor soluēdo liberat᷑: vt dr̄ in d. l.
si debitorē, sed ille, cui solui potest, non potest contra
debitorem agere, nisi illi cedantur actiones, ₰m glo. ibi
in ver. possis. & hoc etiam vult Alex. in l. qui vsumfru-
6 ctum. ff. de verb. obli. Et † sic etiam patet, ꝙ ex tali man-
dato non dicitur facta cessio, sed est necesse de nouo
7 cedere, ₰m d. gl. Et † in casu nostro etiam ex alio cessio
non videtur facta D. Aloy. absenti, quia fieri nō potest
cessio absenti, nisi interueniat procurator, nuncius, vel
epistola ₰m Bart. in l. in causæ. §. ex parte. de procurato.
qui dicit, ꝙ ita debet intelligi glo. ibi, quæ simpliciter
dicit, ꝙ cessio facta absenti valet, & idem tenet Ioann.
Andr. in additio. ad Spec. de cessi. act. §. fi. incip. Petrus
de Ceruottis, &c. & Bal. in l. per diuersas. C. manda. in l.
prima. C. de actio. & oblig. col. penul. & in l. acceptum.
quæst. 12. C. de leg. & in cap. primo, de benefic. frat. &
probatur in l. restituta. ad Trebel. & in l. apud Iulianū.
§. vtrum. eodem tit. & ibi not. Alexand. qui tenet idem.
8 Et † in hoc differt cessio à simplici mandato, ꝙ dari po
test absenti. l. 1. §. fi. de procu. ₰m prædictos docto. † Et
9 confirmantur prædicta, quia ex dicta cōmissione Nico
lai videtur D. Aloy. solùm adiectus solutioni. l. eum qui
ita. §. si mihi aut Titio. de verb. oblig. & l. Iulianus, §. qui
10 fundum. eodem tit. Et † dicit Bar. ibi, quòd talis in du-
bio non videtur adiectus animo donandi. l. cum de in-
debito. de probat. sed ab illo potest solutū repeti actio-
11 ne mandati vel negociorum gestorum. Præterea † D.
Aloysius tanquam factus adiectus vel procurator spe-
cialiter ad vnum actum extraiudicialem, nō potest age
re in iudicio. capitu. generaliter. in princ. de procu. li-
12 bro sexto. Et † prædicta etiam confirmantur ex illis
verb. *fate la consegnatione per me*, quæ exponuntur, id est
nomine meo, quia paria sunt dicere facias, vel sol-

nas ꝑ me,& dicere,ſoluas noĩe meo. l. fideicommiſſa.
§.interdũ.de le.3.& ibi no. Bar. & ꝑ eũ in l. 1. §.nuncia-
13 tio.de ope.no.nun.Et † ſm Bar.ibi,dicta verba verificãt
in geſtore,vel in ꝓcuratore ſimplici,vnde ſiue d.Aloy-
ſius ꝑ dictã cõmiſſionẽ hẽat recipere ↄſignationẽ tãq̃
negociorũ geſtor, ſiue tãq̃ ſimplex procurator ad hoc
negociũ extraiudiciale,nõ p̃t in iudicio agere.d.c.q. gñali-
ter.in prin.¶ Sed p̃miſſis nõ obſtãtib. q̃uis plurimũ vi-
deãt vrgere,puto ↄ̃riũ eẽ verius,& in primis p̃mitto, ꝙ
d.Nic.vendidit & ceſſit d.Ioãni oĩa iura, quæ hẽbat.D.
Aloy.& ſoc.ſup pẽdicib.mõtis Alti,ac ꝓmiſit de rato ꝑ
d.Aloy.vr̃ ergo vendẽdo dicta iura D. Aloyſij,in dubio
14 noĩe eius & nõ ꝓprio noĩe vẽdidiſſe.Quia † qñ dr̃, ꝙ ta
lis vẽdidit rẽ Titij,dr̃ eius noĩe facta vẽditio, & ille p̃t ra
tũ hr̃e.l.ſi familiæ,& ibi no.Bar.C.fa.erc.& in l. ab vno.
C.de neg.geſt.& in l.mr̃,in fi.C.de rei vend. & ẽt Bal.ibi
idẽ tenet,Bar.& Imo.in l. ſi fundũ ꝑ fideicõmiſſum. in
prin.de le.1.& dicit Imo. ꝙ hoc eſt ſingulariter not.q̃a
hoc forte alibi clari⁹ nõ reperit̃:& ſequit̃ hoc ẽt Ale. in
d.§.nũciatio. ſic ergo quò ad venditionẽ dictorũ iuriũ
dr̃,Nicolaũ ↄ̃xiſſe noĩe D. Aloy. ita ẽt quò ad alias res
p̃ſumẽdũ eſt,ꝙ illi⁹ ẽt noĩe ↄ̃xerit, attẽto ẽt ꝙ poſtmo
dũ ↄſignationẽ ↄmiſit fieri d.D.Aloy.reſpũ oĩum rerũ
15 venditarũ à d. Nicolao. Et † iõ ↄmiſſio Nicolai ſic in-
telligit̃ facta ab illo tanq̃ à negociorũ geſtore d. Aloy.
quãtũ eſt ꝓ dictis iurib.d.Aloy.ꝑ eũ venditis, ita ẽt in-
telligit̃ tanq̃ negociorũ geſtor eiuſdẽ cõmiſiſſe fieri cõ
ſignationẽ de eo ꝙ veniebat p̃ſtandũ ꝓ alijs reb. Quia
16 dicta † cõmiſſio dẽt in dubio determinare oẽs res,pro
q̃b.fieri debuit ↄſignatio.l.iã hoc iure.ff.de vulg.&pup.
Nec dicta cõmiſſio dẽt diuerſo iure cẽſeri , hoc ẽ ꝙ ꝓ
p̃te facta fuerit à d. Nicolao tanq̃ negociorũ geſtore
d.Aloy.& ꝓ parte ꝓprio noĩe.l.cũ q̃ ædes,de vſucapio.
17 Poſtq̃ † ergo D.Aloy.ratũ habuit ſaltẽ facto. l. Paulus
rñdet,non tm̃ verbo, rẽ ratã hr̃i,ſibi tanq̃ principali q̃-
ſita fuit actio.d.l.mr̃.C.de rei vẽd.& ibi plenè no. Scd̃o
18 dato † ꝙ ẽt ſi Nic. ↄ̃xiſſet ſimp̃l̃r & indiſtinctè noĩe ꝓ-
prio,tñ diceret̃ delegaſſe dictos ſuos debitores D. Aloy.
ꝑ cõmiſſionẽ factã Io.& ſocio de cõſignatione facien
da ꝓ s̃ d.D.Aloyſio,vt probat̃ ex no. per Bal. in l. 2. C.
de execu.rei iud.vbi ſingulariter dicit,ꝙ ſi promitto ti-
19 bi loco Titij,ꝙ Titius erit liberatus. Qñ † q̃ eligit vnũ
debitorẽ ꝓ alio,nouare vr̃,allegat l. delegare, de noua.
in ver.vice ſua,&c.& cũ eo trãſit ibi Pau.de Caſt. ſiue il
le,q̃ ꝓmittit,ſit debitor Titij, ꝓ quo ꝓmiſit, ſiue nõ, &
idẽ tenet Alex.in l.q̃ vſumfructũ,de verb.obli. q̃uis ſm
eũ Pau.de Caſt.in l.q̃uis,§. mulier. aliter dicat,& malè.
20 Idẽ † ergo ecõuerſo,ſi debitor ꝓmittat ꝓ creditore de
volũtate creditoris, dẽt debitor liberari ab ipſo credi-
tor̃ & obligari ei,cui ſoluere ꝓmiſit dicto mõ,q̃a magis
21 ꝓpriè iſto caſu fit delegato , q̃ in caſu p̃cedenti . † Qñ
dr̃ fieri delegatio,qñ ille,q̃ promiſit,eſt debitor delegã-
tis,tanq̃ eius debitor promittit,d.l. q̃uis. §.ſi mulier , &
ibi ꝑ gl.magnã ad finem,& Iacob.But.& Pau. de Ca.&
22 Alex.in d.l.qui vſumfructũ. Et † q̃uis in caſu noſtro d.
Aloy.nõ eſſet præſens, & ſic nõ videatur illi facta ꝓmiſ
ſio per debitores,tñ perinde eſt,ac ſi præſens eſſet, & ꝓ
miſſio illa facta fuiſſet , vt dicetur infra rñdẽdo ad ↄ̃ria
23 Nec † ẽt prædictis obſtat, ꝙ dicti debitores nõ promiſ
ſerũt formaliter ſoluere d.Aloy.loco Nico.& prout lo
quit̃ Bal.& ſequac. quia promiſerũt ꝑ alia verba idẽ im
portãtia,quia cõſignationẽ promiſerũt illi facere ꝓ d.
Nic.eorũ creditore,qui cõmiſerat ſub hac forma vide
licet,*che tutta la predita cõſegnatione* faciate per me à *meſſer*
24 *Aloyſio*.Nam † ver.illud ꝑ me,idẽ ſignificat,ꝙ loco mei,
cũ exponatur,vt dixi,id eſt, noĩe meo d.l.fideicõmiſſa.
§ interdũ.de leg.3.cũ ibi no. per Bar.& ꝑ eundẽ in d. §.
25 nunciatio.Et † hoc ſufficit,vt inducat̃ nouatio,vt ꝓba-
tur in d.l.delegare.quã allegat Bald. in d.l.2.in ver. vice
26 ſua. Quod † verbũ nõ differt in effectu ab illo ver. no-
27 mine ſuo.Et † iſtud cõprobatur ex not. ꝑ Sal. in d.l.fi.
C.de nou.vbi dicit,ꝙ ſi dicat̃ pro decẽ, quę tibi debeo,
ꝓmitto.15.ꝙ etiam inducit̃ nouatio , quia ꝑ illa verba
apparet de animo nouãdi,& ſic vult,ꝙ ex hoc, ꝙ dicit̃,
promitto.15.pro 10.perinde ſit,ac ſi dictũ fuiſſet, loco
10.quæ tibi debeo,ꝓmitto.15.ergo idẽ hoc caſu , quo
dictũ fuit pro me, vt.ſ. hoc ver.exponatur, i.loco mei.
28 Si † ergo inducta fuit nouatio,ſequitur, ꝙ dicti debito
res fuerunt liberati à D.Iacobo Raguſeo,& obligati d.
29 D.Aloy.l.3.C.de noua. Tertiò † ceſſantib.ẽt prædictis,
dr̃ ſaltẽ ꝙ per Nicolaũ fuit facta ceſſio D.Aloy.qm̃ (vt
dictũ eſt)ẽt s̃.Nico. prædictus vendidit, & ceſſit quædã
iura,q̃ ſpectabant,& pertinebãt ad D.Aloyſiũ, quia er-
go rẽ d.Aloy.vendidit,nõ tanq̃ propriã, ſed tanq̃ illius,
ẽt ſi dictus d.Aloy.cõſenſit ab initio, vel poſtea ratũ ha
buit,nõ præiudicauit ſibi in precio,ſed illud petere po
tuiſſet,ſm Bar.in l.ſi fundum ꝑ fideicõmiſſum. in prin.
30 de leg.1.& in l.mater.C. de rei vendi. Quòd † ergo pre-
ciũ dictorum iuriũ venditorũ perueniret ad d.Aloy.
& apud eũ remaneret,intererat Nicolai,ergo non põt
dici, ꝙ d. Aloy. ſimpliciter fuerit ſolutioni adiectus,&
31 ꝙ illã recipiat tanquã negociorũ geſtor. Quia † illi ſo-
lutũ,repeti nõ põt ꝑ d.Nic.l.liber homo.§.fi. ff.de verb.
32 obli.Et † ibi dicit Are.in fi.verb. illius tex. ꝙ dr̃ tunc fa-
ctus adiectus in rẽ ſuã, quia ſic põt procurator conſti-
tui.d.l.illã.C.de don.& plenè no.in l.1.C. de act.& obli.
ita põt fieri adiectus in rem ſuã , & prout factus intelli-
git̃,qñ intereſt illius,vt adiecto ſoluat̃,& ꝙ ſolutũ apud
33 eũ remaneat,vt in caſu illo, pariter & noſtro. Si † ergo
d.Aloy.dr̃ adiectus in rẽ ſuã, in eũ tranſlatæ ſunt actio-
nes vtiles,ſicut transferunt̃ in procuratorẽ in rẽ ſuam.
l.illã.C.de don.in d.l.1.C.de act.& obli. & ꝙ in rẽ ſuam
dicat̃ cõſtitutus, & actiones vtiles in illũ tranſlatæ ſint,
probatur ẽt ex verbis dictę cõmiſſionis Nicolai,qm̃(vt
dictũ eſt)verb.illud pro me , exponit̃. i. loco mei,& ſic
importat,ꝙD.Aloy.dicatur poſitus loco d.Nicolai.Ex
34 quo † ſequitur, ꝙ D. Aloyſius dicatur factus procura-
tor,vel ſaltẽ adiectus in rẽ ſuã , vt probatur in l. planè,
cũ gl.ff.fam.erciſ. & ibi ꝑ Bar.qui ꝓ hoc allegat l.q̃ qua
draginta.in prin.ad Treb.& ibi no.hoc maximè Mod.
vbi dicunt,ꝙ qñ quis ponit aliquẽ in locũ ſuum, dr̃ il-
lũ cõſtituiſſe procuratorẽ in rẽ ſuã , & ad cõmodum
ſuũ: & idẽ vult Bar. Ang. & docto. * cõiter,in l. in pro-
uinciali.§.ſi ergo.de ope.no.nun.& tãto magis,quia in
dicta cõmiſſione d. Nic.apponunt̃ illa ver.& *l' ordine lo*
ro ue ſeguirete,&c Ex q̃b.ſatis cõſtat,ꝙ voluit,vt D. Aloy
ſius poſſet de dictis reb.diſponere, vt de rebus proprijs.
35 Et † qñ dr̃,ꝙ quis de tali re poſſit diſponere,vt de re ꝓ-
pria,ille dicit̃ cõſtitutus procurator in rẽ ſuã,ſm Ang.
36 & Alex.in d.§.ſi ergo.& in d.l.qui quadringenta. † Nec
obſtat ſm eũ l.creditor.§.Lucius.ff. mãd. quia ille tex.
loquit̃, qñ illa ver.ſunt appoſita in mandato. facto gra
tia mãdantis,iõ rõne ſubiectæ materiæ importãt,vt di-
cat̃ quis cõſtitutus ſimplex ꝓcurator cũ libera,& in rẽ
ſuã.l.ſi vno,in princ.loca. cũ cõcor.ſecus aũt ſm eum,
qñ in alio actu apponunt̃,in quo cadit ceſſio,vel cade-
re põt,prout ẽt in caſu noſtro,in quo (vt dixi) intereſt
37 Nicolai,ꝙ ſoluat d.Aloy.cũ effectu retentionis.Et † ex
hoc ẽt apparet,ꝙ d.Aloy. nõ eſt redemptor litiũ , & ꝙ
potius accepit in ſolutũ nomẽ debitoris, & ꝑꝑea valet
38 ceſſio,ſm Bar.poſt gl.in l.ꝑ diuerſas.C.mand.† Nec ob.
ꝙ cõſignatio eſt faciẽda d.Aloy.in totũ, & tñ non cõ-
ſtat,ꝙ pro toto interſit d. Nicolai, q̃a reſpectu quanti-
tatis,de qua agit̃, quæ ſequeſtrata fuit apud Fran. illius
intereſt,ꝙ d.Aloy.ſoluat̃,& fiat ei cõſignatio.cui debi-
ta eſt maior quãtitas, ꝓ pretio iuriũ ſuorũ vẽditorũ ꝑ
d.Nic.Præterea cũ ſimus in dubio,eſt p̃ſumendũ, ꝙ ne
gociũ geſtũ ꝑ d.Nic.cũ Ioanne , & ſocio,in totũ perti-
neat ad d. Aloy. ꝑꝑ dictã cõmiſſionẽ de cõſignatione
ei faciẽda in totũ,quæ nõ dẽt diuerſo iure cenſeri , ſed
vniformiter,& ex eadẽ cã ĩtelligit̃ facta, d.l.iã hoc iure.
& d.l.cũ q̃ ædes,& facit,ꝙ no.Bar.in l.ſi ita ſtipulatus.§
39 Chriſogonus,de ver.obl.Vbi † vult,ꝙ ſi q̃s eſſe cępit in
iudicio ꝓcuratorio noĩe Titij, ꝙ alios act⁹ factos ſim-
pl̃r,& nõ exp̃ſſo noĩe officij,intelligit̃ feciſſe ꝓcurato-
rio noĩe,ſic igit̃ & iſto caſu, quo negociũ ꝑtinet ad D.
Aloy.quò ad q̃d,& hoc cõſtat,illi⁹ noĩe intelligit̃ geſtũ,
& ad ei⁹ cõmodũ,ſic ẽt dd̃m eſt,& p̃ſumẽdũ quò ad re
40 ſiduũ.† Nõ ob.allegata in ↄ̃riũ. Et primò dũ dr̃, ꝙ ſi q̃s
mãdat ſuo debitori vt ſoluat alteri,ꝙ ille,cui dẽt ſolui,n
dẽt ĩnouar̃,neq;ager̃ ſine ceſsiõe.l.ſi debitorẽ,d̃ nou.gl.
ĩ ver.poſſis,q̃a ĩ caſu nr̃o Nic.ↄ̃xit noĩe d.Aloy.vẽdẽdo
& ce-

&cedēdo iura sua.d.l.si familiç.C.fam.erc.vbi no.Bar.
& alijs locis supius allegatis,& iō secuta ratihabitione
ipse potuisset agere ɔ̄ dictos debitores, ēt si illis d. Nic.
nihil cōmisisset. Operatʳ ergo dicta ɔmissio hoc tn̄:qa
cū sit gn̄alis,ex illa declaratʳ,& p̄sumitʳ,ꝙ ēt d.Nic.nego
ciatus fuit in totū noīe d.Aloysij: qa als verisilr nō cō
misisset Ioāni, & socio,ꝙ oīa ɔsignarēt d.Aloysio,& qa
dicta cōmissio ī dubio dēt vniformiter intelligi, & nō
41 diuerso iure cēseri,vt dictū est. Quę†oīa cessant in casu
d.l.si debitorē:qm̄ ille erat debitor mādātis : qa ɔ̄xerat
noīe ꝑprio,& alteri soluere nō poterat sine eius volū-
tate,qđ nō est in casu nr̄o,vt dictū est,& ꝑ p̄dicta ēt pa
tet,ꝙ d.Aloysius nō fuit noīatus vt adiectus solutioni,
sed ꝙ Nic.mādauit ei solui, tanq̄ negociorū gestori il
lius,& tanq̄ creditori principali,& cuius noīe prius ɔ̄-
42 xerat.Et†silr ēt ex p̄missis colligitʳ rn̄sio ad aliud, videli-
cet,ꝙ d.Aloy.nō poterat dici cessionarius : qa absenti
nō pōt fieri cessio,nisi īteruenīat eius ꝓcurator,nūci⁹,
vel epistola,ſm Bar.ī l.in cāæ.§.si ex parte,de ꝓcu.qa d.
Aloy.pōt agere vt principalis,& sine cessione qa nego
ciū ei⁹ noīe fuit gestū,vt sępe dictū ē, vbi ēt ex cessione
ageretʳ, adhuc tn̄ cessio fcā absenti isto casu valuisset,vt
diceť paulò post.p̄terea vbi ēt d.Nic.ī oīb.& ꝑ oīa ɔ̄xis
set suo noīe adhuc tn̄ posset d.Aloy.agere ex delegatio
43 ne debitorū ei facta ꝑ Nic. per ea q̄ in præcedentib.ad
hoc sunt allegata.Nec†obst.d.l.si debitorē,qa ī casu il-
lo nō fuerūt ꝓlata aliqua verba,q̄ saperēt delegationē,
sed simplr creditor mādauit debitori,vt solueret alteri
sed hic dictū fuit, & cōmissum hoc mō , videlicet. *Che*
44 *tutta la detta cōsignatione faciate per me à misser Aloysio.* qđ
ver.ꝑ me,exponitʳ,id est loco mei,vel vice,mea.Et†itel
ligitʳ ex hoc facta deleg.l.delegare ꝑ Pau. de Ca. & Bal.ī
d.l.2.de execu.rei iudi.& Alex.in d.l. q vsumfructū,& ꝑ
no.ꝑ Saly.ī d.l.q.C. de noua.& q̄ delegatio intelligitʳ fa
45 cta pn̄ti:vt dicā statim.Tertiò,†vbi ēt p̄dicta non hn̄ent
locū posset tn̄ d.D.Aloysius agere ex iure cesso:qa per
verba ɔsignationis,de qb.sup.& ꝑ alia seq.*& e l'ordine lo-*
ro ne seguirete.&c. qa significat, ꝙ dicatʳ d.Aloy.positus ī
locū d.Iacobi,& sic,ꝙ sit ɔstitutus ꝓcurator in rē suā,
ad cōmodū ꝓpriū,ꝑ no.in l.planè.fam.erc. & ibi no.ꝑ
Bar.& ꝑ eundē & alios,ī l.ꝓuinciali.§.si ego,de ope.no.
46 nū.Præsertim †qa interest Nicolai,ꝙ soluatʳ d. Aloy.&
ꝑꝑ tale interesse nō pōt dici,ꝙ fuerit d.Aloysius simplr
adiectus solutioni d.l.liber hō.§.fi. de ver. ob. & ibi de-
clarat Pau.de Cast.sed dr̄ factus in rē suā adiectus , ſm
47 Aret.ibi in fi.Et†iō q̄uis adiectus soloni nō possit age-
re,sed tn̄ solonē recipere,vt dixi,& est casus in l. qđ sti
pulatur,de sol.& no.gl.in l.soluēdo, de neg. gest. Secus
tn̄ est qn̄ factus est adiectus in rē suā, ad instātiā procu
ratoris taliter constituti,d.l.illā,C.de dona.& prout in
48 rem suam dr̄ fieri,qn̄ interest adiecti, ſm Are. in d.§.fi.
ī fi.Nec†obstat,ꝙ illud ver. pro me, ēt si exponatʳ,id est
nomine meo,nō videatur importare cessionē,per no.
per Bar.in l.fideicōmissa.§.interdū,de le.3.& in d.§.nū-
ciatio,qa vbi dictū verbū profertur in actu , in quē nō
cadit cessio,vel delegatio,& tūc capitʳ aliter,& alio mō:
sed qn̄ sup eū cadere pōt delegatio,vel cessio, vt in ca-
su nr̄o:tūc cessionē,vel delegationē importat, vt ꝓbatʳ
ex his,q̄ dicta sunt superius:verba.n.impropriātur ſm
subiectā materiā,l.si vno,in prin.ff.loca.& l. insulā.de p̄
49 scri.ver.& ad ꝓpositū ēt ita exp̄sè sētit Ale.ī d.§.si ego,
& in d.l.q quadringēt.Nec † obstat, ꝙ cessio nō possit
fieri absenti,per not.per Bar.& alios,in l.in cāæ. §. si ex
parte,de minor.Quia facta fuit cōmissio de cōsignādo
ꝑ Nicolaū suis debitorib.& fuit acceptata ꝑ dictos de
50 bitores,& per oēs fuit p̄stitum iurm ī ampla forma,
de omnibus & singulis obseruādis.Quia † igitur dicta
cōmissio Nicolai facta fuit ad cōmodum D. Aloysij,
iurm intelligitur præstitū Deo.c.debitores, de iureiur.
51 qui supplet pn̄tiam absentis,& pro illo recipit. l.prope
randū.§.fin̄ aūt reus.C.de iudi.in ver. Dei pn̄tia.Et†hac
rōne stipulatio facta alteri valet de iure canonico,si su
per ea interpositum sit iurm ſm Imo.in c.cum cōtin-
gat,& ibi ēt per Ant.de But.de iureiu.per no. per gl.in
c.quoties cordis oculus,ī 7.q.& idē tenet Ant. de But.
in procm̄.decret. & Bal. in auth. sacramēta puberū,in
vlt.col.C.si aduersʳ.vend.& in l.pactū.in 6.qō. C. de col-
lat.& Alex in l.stipulatio ista.§.alteri,de verb. ob.ꝑinde
est ergo,ac si notari⁹ acceptasset ꝑ dicto d. Aloysio ab
sente dictā delegationē,vel cessionē,ex quo ꝑ illo virtu
te dicti iuri Deus intelligitʳ supplere ꝑ absente, & sic nō
52 minus isto casu q̄ alio dēt valere.l.3.rē pup.sal.fo.† Se-
cundo principaliter q̄ritʳ, vtrū valuerit sequestrū factū
ad instantiā d.Aloysij . & primo aspectu dicendū vr̄,qđ
nō,de iure.n.cōi regulariter est ꝓhibita sequestratio.l.j.
53 C.de ꝓhibi.seq.pecu.Et†q̄uis qn̄ debitor est suspectus,
sequestratio p̄mittatʳ.l.si fideiussor.§.fi.q satisd.cog.& in
l.litib.C.de agrico.& cēsi.lib.11.& not.in d.l.1.& in c.2.
54 eo.tit.Et † cā suspicionis posset ꝓbari ꝑ iurm : vt voluit
Saly.in d.l.j.& Pau.de Cast.cōsi.40.ꝑ pleniori, & Ale.in
55 l.2.ī prin.sol.mat.tn̄†oportet,ꝙ cā suspitionis supuene
rit post ɔ̄ctū,& ꝓbetʳ ſm Imo.in d.l.2. in prin. ꝑ l.si is à
quo.& ibi per Bar.§.fi.vt in posleg.& Bar.in l.q̄sitū , de
pigno.& in d.l.fi.C.de sponsa.& Ang.in l. nemo carce-
56 rē.C.de exact.tribu.lib. 10.& Alex.in d.l.2.Nisi† ſm eū
ab initio creditor ignoraret ɔdōnē debitoris:quia tūc
sufficeret,ꝙ ex post sciētia supuenisset,ꝑ not.ꝑ Bar.in l.
57 creditor,la 2.si cer.pet.& in d.l.fi.Et †in dubio ſm eū p̄-
sumitʳ scientia,per l.q cū alio , de reg. iur. & respondet
ad l.fi.q̄ videbatʳ facere in ɔ̄riū,& vltra eū idē tenet An-
58 ge.& Pau.de Cast.in l. 1.si qs in ius voc.nō ier.Quia†cre
ditor est in culpa,si nō explorauit ɔditionē debitoris,ꝑ
d.l.q cū alio,& l.3.de fideiussor.& bn̄ facit. l. q satisd. in
fi.e.ti.& no.ibi per Bar.& Pau.de Cast.& ita tenet Alex.
in l.si cū dotē.§.si mulier,sol.mat.qui dicūt exp̄sè, qđ
creditor p̄sumitʳ sciuisse debitorē tp̄e ɔ̄ctus non fuisse
idoneū: quia ergo eadē cā suspicionis hoc casu aderat
ab initio,& nō supuenit de nouo,nō potuit cōmitti se
59 questratio de iure cōi.Et † minus ex forma statuti An-
conitani:quia vult , ꝙ ad petitionē ciuis, & comitaten-
sis possit cōmitti sequestrū,& sic de forense nō loquitʳ,
nec ad forensem extenditʳ.l.si vero.§. de viro , sol. mat.
60 Quinimo†appellatione ciuis nō venit comitatensis in
dispositione ɔ̄ ius,& strictè interpretanda , ſm Iaco.de
Beluis.in quad.disputati.quē refert.& sequitur Imo. &
Alex.in Rub.sol.mat.& Io.& Pet.de Ancha.in c.si ciui-
tas,de sent.excō.lib.6.& Roma.in l.si finita.§.si de vecti
gali.de dā.infec.& Alex.in §.ex hoc edicto , ea.l.& alij ꝑ
61 eum allegati in dictis locis.Et†licet alio statuto caueatʳ
ꝙ de similib.ad similia procedatur , tn̄ eadē ratio est in
forensibus:quia est æquius,ꝙ statutū magis, & facilius
prouideat suis ciuibus,quā forensibus,argumento. l.p̄
62 ses.C.de seru.Et†ideo,vbi nō est eadē rō, ibi nō est simi
litudo,lege q liberis,in prin.& ibi no. Ang.& alij,de vul.
63 ga.& pup.Statutū † eñ ꝑ inclusionē ciuiū,& comitati-
uorū videtʳ forēses excludere.l.cum p̄tor. in prin. de re
iud.& no.Bar.in l.2.§.videndū,ad Tertul. si ergo intelli
64 guntur exclusi,nō pōt ad illos statutū extēdi.Nec † ob.
aliud statutum de iure redden.forēsib.quia in illo poni
tur regula negatiua,ꝙ ius nō reddatʳ forensibus in Ciui
tate Anconæ, & excipiuntur quidā casus,in quibus ꝑ-
mittitur , ꝙ ius reddatur,ꝙ est intelligendū secundum
ius cōe.l.secunda.C.de noxa.ca.cū dilectus, de consue-
tu.& præcipuè dici nō pōt, ꝙ statutū de sequestris ha-
beat locum in dictis casibus exceptis, ex quo se restrin
xit ad ciues,exclusit forenses,aliàs induceretʳ repugnā-
tia,ɔ̄.§.quibus,in prima ɔsti.C.¶Quib.tn̄ nō obstan.ɔ̄-
riam sententiam puto de iure veriorē.Nā,vt in p̄ceden
ti quęsito fuit cōclusum,ꝙ domi.Aloy.est creditor Io.
& patris eius,vel quia Nic. vt negociorum gestor illius
ɔ̄xit,vel quia debitores delegauit,aut domi.Aloysi.pro
65 curatorē,vel adiectū fecit in rem suam.Itē†dictus Io.&
pater eius,omnia sua bona obligauit,& sub qua obliga
tione continentur etiam nomina debitorū, ſm Bar. in
66 l.quintus.§.argento,de auro,& argen.legat. Quia † igitʳ
nomē Franc.debitoris Iacobini erat hypothecatū do.
Aloy.ipse potuit nedum iudicialiter, sed ēt exiudiciali-
ter prohibere p̄dicto Frā.vt nō solueret d.Iacobino, vt
67 est casus in l.nomen.C.q̄ res pig.obli.po.Debuisset † tn̄
cām exprimere, ſm gl.& Bar.in l.de pupillo. §.si qs ipsi
68 p̄tori,de ope.no.nun.Et†de dicta cā certiorare d.Fran.
debitorē ꝑ ońsionē instrī sui creditoris,vbi dicta ꝓhibi-
tio

tio fuisset extraiudicialis,& ibi ꝓbaṫ in verſ.certior factus,
quē tex.ad hoc allegat Bar.in l.1.ī princ.de ope. no.nūc
in 11.q.& in l.nō solū.§.morte,e.tit.in 2. specie ꝓstatation.ver.circa primū.
69 Sed† qñ talis ꝓhibitio fit authoritate iudicis:tūc nō est necesse de cā aliter fidē facere,&
debitor excusaṫ,ſm Bar.ī d.§.morte,& in d.ver. & Ale.
in l.de pupillo.§.si qs ꝓcuratorio,eo.ti.per l.fi.de leg.cōmisso.
Et ꝑpea ꝓhibitio facta iudicis authoritate Fran.
debitori,ne soluat suo creditori,valuit de iure cōi, etiā
si Iacobinus nō fuisset suspectus ab initio, nec ex post
70 facto.Et † q̃uis in vim sequestri simplicis valere nō potuisset,
valeret tñ in vim simplicis ꝓhibitionis,ꝑ no.per
Bar.in l.1.§.si qs ita,de verb.obl.Et q̄ isto casu est ꝓmissa,
vt est expſsū in d.l.nomē,& ꝑ Bar.in loco p̄alleg.& ī
71 d.l.fi.ff.de leg.cōmissor.q̄† differt à sequestro: qa sequestrū
nō est ꝓhibitio finaliter,& cū effectu:qa resoluiṫ p̄
stita satisdōne d.l.si fideiussor.ff.qui satisd. coga. sed ista
72 ꝓhibitio nō est finalis cū effectu.Et †hac rōne differt ēt
ꝓhibitio à nūciatio.no.ope.ſm gl.in l.1.in prin.de ope.
no.nun.ver.ꝓhibendi,& ibi clarius ꝑ Bar.q̄ ꝓhibitio ēt
fieri potuit,q̃uis d.Frā.esset depositarius Iac.qa isto ca-
73 su ꝓmissa est ꝓhibitio depositi.Præsertim† qñ fit à iudice,
ſm Sal.in auth.sed iā cautū.C.deposi.vbi dicit, ꝙ poterit
res deposita iudicis authoritate sequestrari: qa ille
tex.hēt solū locū in ꝓhibitione extraiudiciali, & q̄ ēt est ꝑ
missa certis casib.ſm gl.ibi,& ēt in alijs,qñ ꝓhibentis interest,
ſm Sal.qui dicit,ꝙ gl.ita sētit in corpore vnde sumitur,
& ꝓut isto casu interest d.Aloy. ꝑp hypothecā,
74 q̄ habet in hoc nomine debitoris.Propter † quā ēt daṫ
actio vtilis personalis ex ꝯctu directa Iacobino, vt no.ī
d.l.nomē,& ꝑ Bar.in l.si quis seruum.§.certam.de lega.
75 2.Et† propterea quantū ad effectū de quo agiṫ,frustra q̄
riṫ,vtrū Fran.sit depositarius, & q nō pōt depositarius
ēt dici:quia ille teneṫ restituere rē,quā accepit,insti.qb.
mo.re ꝯh.ob.§.præterea.sed Fran.obligaṫ alternatiuè
ad restōnem rei,vel ad eius æstimationē, & sic hēt electionē.
l.plerūq;.in fi.de iu.dot. iō depositarius dici nō
pōt. ¶Et per prædicta colligiṫ clarè responsio ad oīa in
ꝯriū allegata : quia quãuis sequestratio nō esset ꝓmissa
de iure cōi,vel ex forma statuti : potuit tñ dicta ꝓhibitio
fieri dicto debitori,ne soluat suo creditori,maximè
iudicis authoritate d.l.fi.ff.de leg.cō.& in d.l.nomen. q̄
76 à sequestratione differt eo mō,quo dictū est.Et †qa nomē
istius debitoris est hypothecatū dicto d. Aloysio,&
sequestrū,ꝙ valere nō potuit in vim puri, & simplicis
sequestri,valet oī meliori mō,&c.& sic vt ꝓhibitio,per
77 no.ꝑ Docto.in d.§.si qs ita.Vel† ēt dici ṗt, ꝙ sequestratio
isto casu valuerit in vim sequestri de iure cōi;q potuit
do.Franciscus ꝓhiberi ꝑ d. Aloysiū ꝓpria authoritate,
d.l.nomē,vel ēt iudice auctore.d.l.fi.& ꝑ Bar.vbi s̃.
78 ꝙ est plus q̄ sequestrare.Quia† ꝓhibitio,q̄ est ꝓmissa dictis
modis ꝑp hypothecā ꝓhibētis,& est ꝑpetua & nō
remittiṫ ꝑ satisdationē,vt dixi, & ita expſsè vult Alexā.
79 in d.l.de pupillo.§.si is cui.de no.oper.nū.Vbi† ꝯcludit,
ꝙ q̃uis ope.no.nun.remittaṫ ꝑ satisdationē,vt ibi:secus
tñ est in alijs ꝓtestationib.& ꝓhibitionib.allegat l.si maior.
C.de resc.vend.& no.ꝑ Bar.in l.fi.in vlti.col. de app.
recip.sequestrū verò p̄stita satisdatione resoluiṫ d.l.si fi-
80 deiussor.§.fi.q satis.cog.Et† iō multi hēnt ius nūciādi, q
tñ nō hēnt ius ꝓbādi.d.l.de pupillo.§.si pluriū, & no.in
d.l.1.in prin.e.ti.ver.ꝓhibēdi:qa ipsū ꝓhibere est plus q̄
81 nūciare.Et† cui ꝯcediṫ,ꝙ ē minus,nō intelligiṫ ꝯcessū,
82 ꝙ ē plus.l.cui seruo,& ibi no.de seru.expor.Sed †bñ eꝯ
uerso,cui ꝯcediṫ,ꝙ est plus,intelligiṫ eē ꝯcessū,ꝙ est minus,
vt in regula cui licet.de reg.iur.lib.6.& ex hoc seqṫ,
ꝙ si potuit Frā.extraiudicialiter ꝓhiberi ꝑ d. Aloysiū,d.l.
nomē,& ꝑ iudicē ad eius instātiā.d.l.fin.de leg.cō. ꝙ est
pl⁹,potuit ēt fieri sequestrū d.Frā.& validū eo mō, quo
agiṫ:qa istud est minus,qñ potuit resolui p̄stita satisdōne.
83 Et † in hmōi sequestratione nō ē necesse, ꝙ debitor
sit suspectus, nec ꝙ superuenerit cā suspitionis post ꝯctū
sed ꝯ illū,q ab initio non fuerit suspectus,pōt hoc casu
84 fieri sequestratio.Et† iste erit vnus casus,ī quo nō hēbit
locū d.l.1.C.de ꝓhi.seque.pecu.sicut fallit ēt in alijs casib.
de quib.ibi.ꝑ gl.& doc.& in c.2.de seq.poss.& fruc.
& ratio istius fallentiæ colligitur ex p̄missis; quia(vt di-
ctū est) ṗt fieri ꝓhibitio,ne soluat huic debitori, q̄ est ꝑ
petua,& cū effectu finalis, ꝑ iura p̄allegata,ēt si Iacobinus
esset ab initio idoneus,ergo ꝓmittiṫ ēt, qđ est minus,
& sic sequestratio,q̃tūcunq; debitor nō sit suspectus:
qa hoc est minus : qñ seqstratio ista nō erit ꝑpetua,
sed poterit remitti,& resolui satisdōnē d.§.fi.& hoc
ꝑ d.regulā cui licet,q̄ hēt locū ēt in odiosis, & pœnalib.
l.nec in ea.§.1.de adult.& p̄ no.ꝑ doc.ī l.in suis, de lib.
85 & posth.& Imo.ī l.si verò.§.de viro.sol.mat. Quia †ſm
eū extēsio,q̄ fit ex d.regula,est passiua,q̄ in oī mā est ꝑ-
missa.l.1.§.lex Fal.cū ibi no.ꝑ Bar.& alios, ad leg. Fal.&
qa hoc casu sp̄āṫ valet sequestratio , & q̄ ꝯ debitorem
idoneū,vel qñ erat ab initio suspectus,cessāt oīa ī ꝯriū
allegata,& maximę nō obstat statutū de sequestris,qa
nō dr̄,ꝙ ista sequestratio sit valida ex forma dicti statuti
sed de iure cōi,& qđ ius cōe ēt inter forēses in dicta
ciuitate isto casu dēt seruari ex forma alterius statuti
de iure reddē.forēsib.&c.& ꝑ p̄dicta ē r̄nsū ad tertiū,
86 septimū,& octauū q̄sitū.† Circa quartū, videlicet,vtrū
fuerit necessaria petitio d.Aloysij.& certū est, ꝙ quātū
ad iustificādū sequestrū, & vt firmū maneat ; qñ satis
est,ꝙ illo facto fiat fides de debito,ꝑ no.ꝑ Bal. & alios,
87 in d.l.2.in prin.sol.mat.& in locis ibi alle.ꝑ Alc.† Quātū
verò vt pecunia sequestrata illi adiudiceṫ, vel ī solutū
deṫ,satis dr̄ facta petitio ꝯgrua,ex quo petitū est,ꝙ adiudiceṫ
d. Aloy.si ita ē de illo,ꝙ ꝓcedaṫ hoc mō.Quia
stilus ī ꝓcedēdo loci,in quo agiṫ iudiciū,dēt attēdi.l.3.
§.fi.& ibi Bar.de testi.facit.l.1.§.fi.cum ibi no. ꝑ Bar.de
vēt.inspi.Et ꝓcedit ēt dicta petitio: quia siue d.Aloy.sit
principalis creditor,siue cām hēat à Nic. mediāte delegatione
vel cessione,potuit petere executionem instr̄i
nō solū ꝯ Io.& Iacobinū,sed ēt ꝯ Frā.eorū debitorem
qñ(vt dixi) dictū nomē debitoris venit sub obl̄one oīum
88 bonorū fcā ꝑ p̄dictos.Et† iō D.Aloy.hñti dictū nomē
obligatū,ꝯpetit actio vtilis,qa directa ꝯpetit Iacobino
obligāti ſm gl.& doc.ī l.nomē.C.q̄ res pig. ob. pos.
89 & Bar.ī l.si ꝯuenerit.la.2.in prin.de pig.act.Vñ †potuit
ꝑ d.Aloy.peti executio , ex quo sibi ꝯpetit vtilis actio,
ſm Bar.in l.1.col.pe.ver.q̄ro ex forma statuti, de act.&
obl.vbi ꝯcludiṫ,ꝙ si ex forma statuti instr̄a hñt executionē
paratā,ille cui ꝯpetit vtilis,vigore dicti instr̄i, po-
90 terit petere executionē.Et† ꝯprobaṫ:qa qñ statutū vult
ꝙ creditor possit petere executionē īstr̄i , hēt ēt locū ī
cessionario ſm Pau.de Ca.& Ale.in l.postulāte,ī fi.pri.
ad Treb.& ꝓbaṫ ī l.ab Anast.C.mād.& ibi Bal.ī 3.not.
& ꝑ Sal.& Rom.ī l.1.si cer.pet.cū ꝯcor.de qb.ꝑ Ale.in
d.l.stipulāte.Quæriṫ ēt,vtrū dicaṫ ītētio d.Aloy.ꝓbata,
p̄supposito ꝙ de iurib. suis teneret,ꝓbare ĩ. terminū
10.dierū ex forma statuti,vel ex dilatione sibi ꝑ iudicē
91 assignata.& vr̄ ꝙ nō† qa vltima dies termini, ꝑ q̄ pars
aduersa fuit monita,fuit seruata ī honorē Dei, & sic illa
die nihil fuit actū,nec agi potuit l.dies festorū. C.de
92 fer.nec valuit ꝓductio fcā die p̄cc.Quia†. ĩ. terīū datū
ad ꝓbādū nō ṗt añ diē vltimā fieri ꝓbō.nisi parte citata,
ſm Bar.ī l.q añ cal.de ver.obl.cū quo transeunt alij.
93 Nec† sufficit citatio fcā ꝑ dicta die vlt.fi.qđ vi,aut clā,
vbi ꝓbaṫ ſm Bar.ꝙ citatus ad actū ꝑ certa hora, puta
ī vesperis,si fiat alia hora,nō valet,tāq̄ fact⁹ parte nō citata,
& sil̄r interpellatio,oblatio & ꝓductio fcā die seq.
94 nō valuit.Quãuis† ꝯcederet,ꝙ citatus ꝑ die feriata teneaṫ
die seq.ꝯparere.c.cū dilecti.đ do.& ꝯtu. & ꝑ no.ꝑ
doc.ī si.de fer.& ꝑ Ale.plenè post Imo.& Rom. ī l.1.§.
nūciatio.de op.no.nū.qa illud ṗt ꝓcedere, qñ die seq.
95 potuit act⁹ geri;vt qa dilatio durabat.Sed† qa hoc casu
terīus,q est ꝯtinu⁹,vt no.ī Rub.de diuer.& tēp. ac. erit
finitus nō potuerūt p̄dicta fieri , die seq.& tāq̄ fcā ex
terīum nō valēt.Sed his nō ob.ꝯriū puto verius, q̃uis
.n.vt dictū est,qñ est assignatus terīus ad ꝓbādū , puta
10.dierū,si velit qs ĩ. dictū terīum ꝓducere testes vel
instr̄a,pars sit citāda,ꝑ no.ꝑ Bar.& alios,in d.l. q añ calē.
vltima tñ die termini ṗt ꝓductio fieri ēt parte nō citata,
ſm Bar.ī l.2.ī prin.C.de tēp.app.& ī l.it ē illa. circa
prī.de ꝯsti.pecu.& Bal.in l.eos.§.apostolos.C.de appel.
& in l.si qñ.C.de testi.& in l.fi.C.q admi.& in l.si ita relictū.
96 §.Pegasus.de le.1.Dies† aūt vltima iuridica ītelligiṫ
qa ea die finiṫ in effectu dilatio,ex quo die sequēti,quę
est

est infra terminũ 10.dierũ nõ p̃t aliqd fieri, & iõ illa nõ est in ꝯsiderõne: qa quò ad illã cessat cã dilationis. l.à filia.§.alũno.ad Treb. & ex quo dies sequẽs est inutilis, p̃inde ẽ,ac si nõ eẽt de terĩo, sed ex̃ terminũ.l.quoties.
97 q satisd.cog.Et† p̃pea seq̃r,ꝙ interpellatio,oblatio & ꝓductio fieri potuit die p̃ced. q̃ erat dies vltima iuridica termini, ẽt si pars aduersa nõ fuisset ꝓ illa die monita: qa de iure hr̃ ꝓ monita & citata ꝓ illa die ₰m doc.in locis p̃alleg. & vbi ẽt ꝓbõ tãq̃ facta parte nõ citata nõ valeret, ꝓhibitio tñ facta Francisco p iudicẽ duraret: qa (vt dictũ fuit circa primũ dub.) hoc nomen debitoris erat pignoratũ.d.Aloy.iõ potuit extraiudicial'r ꝓhiberi;& p iudicẽ ne solueret suo creditori. d.l.nomẽ. C.q̃
98 res pig.obl.pos.& l.fi.de leg.cõ.q̃† ꝓhibitio valuit & effectũ habuit,& durat, ẽt si de debito non sit facta fides parte citata ₰m Bar.in d.l.nõ solũ. §.morte. & Ale.in l. de pupillo.§.qui ꝓcuratorio.de no.ope.nun.q̃ simplex ꝓhibitio differt à seq̃stro p ea q̃ in p̃cedẽtib.dicta sunt, statutũ ergo p̃figẽs terminũ 10. dierũ ad faciendũ fidẽ de debito loq̃r in simplici & mero sequestro: vt qñ fit debitori, cuius debitũ nõ est hypothecatũ ei,ad cuius instãtiã seq̃strũ fuit factũ,sed qñ est illi hypothecatũ: tũc p̃t fieri ꝓhibitio,& tenet' debitor ꝓhibitioni parere nec quò ad illã ꝓhibitionẽ & p̃sonã ꝓhibitã est necessariũ liq̃dare debitũ aliter,est bñ verum,ꝙ si quis vellet exigere,ꝙ oporteret agere & ꝓbare,& iõ posset: qa ꝓbõ nõ valeret, ꝓhibitio tñ nõ solueret',sed duraret.Quęrit' ẽt,vtrũ.d.Aloy. creditor tp̃e sequestri diceret' creditor ꝯdõnalis p verba apposita in subscriptione, videli-
99 cet, *ogni volta che, &c.* Et† est bñ dicẽdũ ꝙ nõ:quia ꝯ̃tus ipse fuit simp'r celebratus,& sine die & cõdõne,iõ fuit purus respectu eius,de quo q̃rit'.l.cũ,q calẽ. §.fi. de ver. ob.nec verba Io. & socij apposita in subscriptione referũtur ad ꝯ̃ctũ,sed ad aliũ actũ separatũ, hoc est mãdatũ de soluẽdo & cõsignando d.Aloysio factum p̃dictis post ꝯ̃ctũ perfectũ,& ꝙ prædicti acceptauerũt sub certa qualitate, ita ꝙ ꝯ̃ctus principalis & mãdatũ subsecutũ nõ habet aliquã cõdõnẽ, sed solũ acceptatio mãdati est qualificata,illa tñ p̃t dici ꝯdõnalis, & hoc iudicio meo nõ hẽt dubiũ. ¶Ad aliud dubiũ omissis duob.p̃cedẽtib.quib.fuit rñsum in 2.dubio, an potuerit iudex procedere ad bannũ ꝯ̃ Fran.tanquã cõtumacẽ in parẽdo precepto ẽt facto,& vr̃,ꝙ sic:quia quãuis ei per iudicẽ fuerit prius prohibitũ, ne solueret Iacobino, nihilo minus cõmittẽdo postmodũ executionem instr̃i ꝯ̃ Fracíscũ ad instantiã ipsius Iacobini vr̃ expresè reuocasse præcedentẽ prohibitionẽ factã D.Francisco per Bar.in l.cũ procuratore.§.j.de no.ope.nun.vbi, in pen.
100 col.ꝯcludit,ꝙ† iudex per secundam interlocutoriam ꝯ̃riã primæ,vr̃ primam reuocasse per iura,quæ ibi alle-
101 gat.†Et præsertim hoc est verum, qñ iudex habuit notitiam de prima: sicut præsupponitur habuisse in casu nostro,vt est de mente Bar.in l.quod iussit. de re iud.&
102 ibi Alex.in vlt.car.alios allegat,qui idẽ tenẽt.Et † maximè Rot.q̃ voluit,ꝙ si fuit pronunciatũ esse ꝯclusum in cã, & iudex postea admittat partẽ ad probãdũ,dr̃ à prima ꝓnunciatione recessisse,si hoc fecit sciẽter, & sciã ẽt præsumit',₰m Abb. in c.cũ olim. de re iud.qñ iudex ordinarius de ꝓximo vel ĩ facto notabili prius ꝓnũciasset.Preterea ex forma statuti sub Rub.de excep.q̃ opp. pos.&c. nõ p̃t retardari executio agẽdo vel excipiẽdo, ita ꝙ exceptis q̃busdã exceptionib. nulla alia exceptio põt opponi. Sed ꝯ̃riũ puto verius. nã ista ꝓhibitio facta ad instantiã d.Aloy.quia hẽbat hypothecatum nomẽ debitoris,fieri potuit parte nõ citata,d. l.nomen.& d.l.fi.de leg.cõmiss.& p Bar.in d. §. morte. & facta iudicis authoritate secũ traxit executionẽ,qa fuit ius q̃situm d.Aloy.& ablata facultas debitori soluẽdi suo creditori in p̃iudiciũ ipsi⁹ D. Aloy. vt in dictis iurib.iõ nõ po-
103 tuit p iudicẽ reuocari.Quia †interlocutoria post executionẽ nõ p̃t reuocari,nisi partib.volẽtib.& nisi ex iusta cã,& cũ cãe cognitione,₰m Bar.in l.1.§.fi.per gl.ibi de p̃tor.stipula.& ideo ₰m Alex.in d. l. ꝙ iussit. in loco præall.postquã pronunciatum est, esse cõclusum in cã, non potest illa interlocutoria reuocari, nisi partib.cõsentiẽtib.vel nisi cã cognita,qa traxerat secũ executionẽ per not.p Bar.in d.§. fi. eadem rõne idem est dicendũ in casu nr̃o,& facit. l.si opus. cũ gl. & ibi clarius per
104 Bar.de ope.no.nun.Præterea † interlocutoria, qñ agit' de p̃iudicio ñ leui partib. nõ p̃t reuocari nisi citata parte,₰m Bar.in d.l.ꝙ iussit.& Bal.in l. ꝑemptorias.C.sent.
105 resc.nõ pos.& Sal.in l.q sñiam.C.de sent.Et †si dicat', ꝙ sicut facta fuit ꝓhibitio parte nõ citata ẽt potuit reuocari ĩterlocutoria sine citatione ₰m Ant. de But. ĩ c.cũ cessante,de app.p no.p Inn.ĩ c.querelã.de elect.cũ quo trãsit Ale.ĩ d.l.ꝙ iussit,faciũt no. p gl.in l. minor.ĩ prin. de euict.& ꝙ no.Bal.ĩ l.si pacto quo pęnã.C.de pact. cũ
106 ꝯcor.de q̃b.ibi p Alc. Ad†hoc rñdet', ꝙ illud ꝓcedit qñ ad interlocutoriã p̃cedẽtẽ pars debuit citari, & sic qñ iudex de facto ꝓcessit, qa tunc ẽt de facto põt reuocare, sed qñ citatio nõ fuit necessaria sicut in casu nr̃o, vt in iurib.p̃all.tunc in reuocatione si agat' de p̃iudicio alteri⁹,citatio est necessaria,qa fieri nõ dẽt nisi cã cognita,& ita ẽt vult Io.And.ĩ addi.ad Spe. in tit. de sent.ꝓla. §.sp̃es.in addi.incip.hẽo de p̃cepto, & Alex. in d.l.si pacto quo pęnã,dt̃,ꝙ alia rõne ꝓhibitio p̃cedẽs nõ fuit reuocata,qa intẽtio iudicis nõ fuit illã reuocare, ꝙ ꝯstat ex sñia p eũ lata,vbi vult, ꝙ facta solõne p Frãciscũ Iacobino,ipse Iacobi. teneat' dictã quãtitatem soluere d. Aloy.ꝙ faciẽdũ nõ erat,si ꝓhibitio facta Frãcisco reuo-
107 cata fuisset.Quia†igit' voluit,ꝙ p p̃dicta locũ hr̃et,apparet,ꝙ noluit eã reuocare, p ꝯ̃riã aũt sñiam reuocat' cũ effectu,qñ de aĩo reuocãdi cõstat verè,vel p̃sumptiuè, aliàs secus,₰m Bar.& doct.in d. l. ꝙ iussit. & quia actus agentiũ nõ operat' vltra intentionẽ eorũ. l.non oĩs. in prin.si cer.pet.& dato ꝙ fuit reuocata,tñ tp̃e bãni.Post
108 quã † ergo cõstat, ꝙ ꝓhibitio facta Frãcisco durabat tp̃e petitæ executionis,& banni,& de illa cõstabat iudici,nõ potuit ꝯ̃ dictum Franciscũ ad bannũ & executionẽ ꝓcedi,sed debuit d.Aloy. p̃ferri, & Iacobinus exceptione, q̃ Francisco aduersus illum cõpetebat, repelli, vt est casus de his oĩb.in l.si cõuenerit. la 2. in princ. de
109 pign.act.Vbi † est expressum, ꝙ si nomen debitoris sit obligatũ,ꝙ habens hypothecã dẽt in exigẽda pecunia p̃ferri, & dẽt debitor aduersus suum creditorem tueri, & pecunia exacta cõpensabitur cũ eo, ꝙ exigẽti debebat',& dixit Cy.& Saly.in d.l.nomen.C. q̃ res pign. obl. poss.ꝙ si cõcurrat habens hypothecã cũ illo,q pigno-
110 rauerit,ꝙ primus dẽt p̃ferri.Et † dicunt de hoc esse casum in d.l.si cõuenerit.& est rõ,₰m p̃dictos, quia hẽns vtilem hẽt causam ab illo.l.1.§.qui supficiem.de superfic.& p̃pea D.Aloy.agẽs ꝯ̃ Frãciscũ debitorẽ sibi hypothecatũ dẽt præferri Iacobino petenti executionẽ instrumenti ꝯ̃ eundẽ, & tanto magis, quia D. Aloy. pro suo interesse cõparuit ad impediẽdum dictã executio-
111 nẽ,& de iure suo opposuit,& docuit.Nec † obstat p̃dictũ statutũ prohibens excipi, & executionẽ retardari, quia illud nõ hẽt locum ꝯ̃ tertium excipientẽ pro suo interesse,vel agentẽ,vt in terĩs decidit Imo.in l.fi. ff.qui & à q̃b.circa 10.col. ver. aduerte tñ. quia ₰m eũ nõ est verisimile, ꝙ statutũ voluerit tertio p̃iudicare. c.eodẽ. de off. dele. & per ea quæ hñr in rubro & nigro. C. res int.al.ac.& in l.si vnus.§.ante omnia.de pac. sed solũ est
112 verisimile,ꝙ ipsis ꝯ̃hentib.voluerit p̃iudicare.†Et quia cõstabat iudici ex actis,ꝙ Franciscus hẽbat iustam causam nõ soluendi,& ꝙ debebat excusari, si nõ soluebat pp̃ prohibitionẽ iudicis sibi factam,quæ excusat à mo-
113 ra,vt est expressum in d. l. fi. de lege cõmisso. † Et ꝯ̃hr̃ ẽt contumacia quæ habet in se dolum præsumptũ. l. non põt dolo carere,de reg.iur.l.ex cõsensu.de appel.& per Bar.in l.minor.de min. & à quo dolo excusat' dicta
114 ꝓhibitio.l.igit'.§.placet.de libera.cau.†Non valuit bannũ latum ꝯ̃ Franciscũ expressã cã, quia fuit cõtumax: cũ ex actis cõstaret,ꝙ cõtumax non erat, per prędicta dr̃ bannum cõtinere expressum iuris errorẽ, quia refert' ad acta.l.3.C.de sen.q̃ si cer.quãti.& cap.cum ad sedem.de rest.spol.& ꝯ̃hr̃ non valuit l.2.C.quan.ꝓuo.nõ est neces.& in l.1.§.item cum contra sacra.qñ app.sit nece.& ita ad propositum concludit Alex. in l. ex aduerso.§.fi.sol.mat.dum saluat vno casu opin. quandã Pau.
115 de Cast. Immo, † quod est fortius, si aliquis esset verè contumax,& iudici de cõtumacia nõ constaret, ꝓces-

sus factus ɔ̄ illũ tanq̃ ɔ̄ cõtumacẽ non valeret, vt probať in l.hæc autẽ. §.1.ex qb.causis in poss.eat. & ibi no. Bar.& idẽ vult Bar.in l.multũ.de ɔd.& dem.& alle.Inn. in c.cũ ɔtingat,de off.dele.Multo minus dẽt valere, qñ
116 iudici ɔstat, ꝙ nõ est,nec esse põt ɔtumax.Et† licet statutũ videať p̃sumere illũ esse ɔtumacẽ, tñ dẽt intelligi, ꝑnisi citatus alleget aliquã iustã cãm excusationis, vt ꝓ-
117 baťin l.si filius.§.fi.cũ ll.seq.de ꝓc.Et† ibi Bar.ĩ fi.no. ex illo tex.ꝙ licet lex dicat,aliquẽ p̃cise ɔpelli ad aliqd, dẽt intelligi,nisi aliquã iustã cãm excusationis alleget. Præ-
118 terea† licet statutũ nolit, ꝙ aliqua exceptio opponi possit,si tñ iusta & ltĩma exceptio ɔpetat ei ɔ̄ quẽ petiť execution,p̃t iudicis officiũ implorare,ad effectũ vt repellat agẽtẽ, ꝭm Bar.ĩ l.1.§ & parui.ꝙ vi aut clã,ꝑ l.planè.& l. fi.de peti.hær.& idẽ vult ẽt Bal.& Ang.ĩ dictis iurib. & Ant.de But.in c.itẽ cũ qs.de rest.spo. & Pet. de Anch. in c.1.de sequest.poss.& fruct.& Imo.p̃sertim hoc casu in d. l. fi. Nisi in statuto diceret, ꝙ nulla possit opponi exceptio,vel defensio admitti,quia tunc ẽt iudicis officiũ nõ posset implorari, ꝙ vltimũ in hoc statuto non dr̃,nec ꝑ illud defensio auferť,& iõ Frãc. potuit iudicis officiũ implorare, ex quo de iure sibi cõpetebat exce-
119 ptio, ẽt ꝑmissa à statuto† nisi primò detẽtus fuerit prĩcipalis,siue de volũtate principalis creditoris fuerit licẽtiat⁹,ꝑ no.ꝑ Bal.& Ang.ĩ d.l.planè.q dñt, ꝙ si ex forma statuti accusatus nõ audiť excipiẽdo, nisi ɔparuerit ꝑsonaliter.ꝙ tunc ꝑ ꝓcuratorẽ poterit ɔparere, & iudicis officiũ implorare in locũ deficiẽtis exceptionis, si forte euidẽs sit calũnia aduersarij,vel ĩpossibilitas facti, ꝙ officiũ dr̃ ẽt imploratũ sæpius ꝑ ꝓcuratorẽ d.Francisci,q̃ oĩb.suis scripturis, in qb. allegauit & ꝓduxit ꝓhibitionẽ iudicis factã Frãcisco, & petijt aduersariũ repellẽdũ,sꝑ apposuit illã clãm,oĩ meliori mõ, &c. per
120 quã† intelligiť fuisse imploratũ iudicis officium,casu quo dicať,ꝙ excipiendo nõ dẽat audiri,sed repelli. per no.ꝑ Bal.in l.vinum.in fi.si cer.pet.Ant. de But.in c.lr̃æ. de dilatio.& in c.examinata.de iud.& ꝑ Imo.in l.nemo p̃t,de leg.1.& ꝑ Pau.de Cast.ɔs.345.Suꝑ primo puncto q̃riť,& Alex.in l.oĩs.§.fi. ad Treb. in qb. locis tradiť de effectu dictæ clæ,q̃ plurimũ operať, & p̃cipuè hunc effectũ, de quo agiť.Et ex p̃missis colligiť rñsio ad aliud, videlicet vtrum D.Frãc.potuerit detineri ꝑ iudicẽ pendente appłone à relaxatione d.sequestri, qñ nec post detineri potuit,sed debuit Iacobi.repelli, & qa bannũ, & totus ꝓcessus fuit nullus,vt ex p̃missis clarè colligiť Circa alia duo tñ est insistendũ,à qb.oĩa cætera dependent,quo agiť ad id,de quo q̃riť,videlicet, an pendente appłone interposita ꝑ d. Aloy.potuerit Franc. detineri & an debuerit executio suspẽdi,& differri,& est p̃sumẽdum ꝙ ꝑ suo interesse potuit D.Aloy.appellare. Quia
121 q̃uis† hoc casu statutum tollat appellationẽ,nõ tamẽ hẽt locum ɔ̄ tertiũ,vt in specie vult Abb. in c. pastoralis,de app.vbi cõcludit, ꝙ si statutum remouet appłonẽ in executionib.sñiarum, & instrorũ, ꝙ nõ includit tertium volentẽ appellare ꝑ suo interesse, sed solũ nominatos in sñijs,& instr̃is,& ꝓbaťin c.super eo. de off. dele.& ex no.ꝑ Bar.in l.1.qui & à qb.§.interdũ, & facit,
122 ꝙ voluit Imo. in l.fi. à qb.appe.nõ licet.Hoc† ergo præmisso, aliqñ tertius simpłr ɔparet lata sñia ad impediẽdã executionẽ,& iste nõ est casus nr̃, sed de hoc tradiť
123 ꝑ doc in l.à diuo Pio.§.suꝑ reb.de re iud. † Qñq; verò tertius appellat ꝑ suo interesse,& tunc nihil est interim innouãdũ,& differť executio.c.suꝑ eo.de iud.vbi hoc ẽ
124 exp̃ssum.Et† rõne ɔfirmať,qa victoria tertij saltẽ in terminis nr̃is ꝓdest victo,ꝭm Bar.in l.à sñia.& in l. si qs separatim.§.fi.de app.& ꝑpea nõ debuit,nec potuit inte-
125 rim Frãc.detineri.Nec† refert,vtrũ iudex detulerit appellationi, vel ne, qa ẽt isto vltimo casu nihil põt inno-
126 uare,c.sæpe.de app.& ibi no.doc.Et† innouata sunt ipso iure nulla ꝭm Ant.de But.& doc.in c.cõsuluit,cle.2.
127 de app.& Lap.alle.1.Nec† illa reseruatio iudicis apposita circa dilationẽ appłonis,videlicet absq; tñ p̃iudicio executionis factæ ɔ̄ Fran. aliqd operať, qa ꝓtestatio ɔ̄ ius,nihil releuat.l.alimẽta.C. de neg.gest. & ibi no.doc.
128 & ꝑ Bar.in l.nõ solũ.§.morte.de ope.no. nũ.† Quò ad aliud,de quo est videndũ,sꝉan.d. Fran.soluẽdo D. Aloysio fuerit liberatus, & sĩłr eius fideiussores sint liberati. & est dicẽdũ ꝙ sic,quia q̃uis Fran. sit cõdẽnatus ad soluẽdũ,& executio ɔmissa ɔ̄ eũ, nihilo minus soluere potuit D.Aloy.creditori d.Iacobini eo ignorãte, & ĩuito, l.soluẽdo.de neg.gest.l.sołonẽ.de sołõ. & nõ tñ liberatus fuit Iacobi.à d. Aloy.ꝑ d.l.solutionẽ. vt in dictis iurib.sed ẽt Frã à d.Iacobi.d.l.si cõuenerit.in prin. de pig.
129 act.d.l.nomẽ.C.q̃ res pig.ob.pos.Et † licet, ꝙ qñ qs soluit ꝑ aliquo inuito,nõ ɔpetat actio neg. gest. soluẽti ɔ̄ illũ,sed solũ liberať ille, ꝑ quo soluiť, vt no.gl. & Bar. in l.Stichũ.§.fi.de noua.& gl.& doc.cõiter,in l.fi.C.de neg.
130 gest.Illud† tñ ꝓcedit in soluẽte,q nõ sit debitor illius, ꝑ quo soluit,sed si sit debitor eius, & soluat creditori sui creditoris,cui hoc nomẽ erat hypothecatũ, tunc sine dubio soluẽs liberať,ẽt si ĩuito creditore suo soluat,qa illi ad soluẽdũ erat obligat⁹ vtili actione,vt dictũ fuit in p̃cedẽtib.sed ẽt ĩ casu nr̃o Frã.nõ fuit ꝓhibit⁹ ꝑ Iacobi.
131 neq; ꝑ iudicẽ soluere ipsi D.Aloy.Quãuis† iuss⁹ sit soluere d.Iacobi.immo verbũ,soluat,de quo ĩ sñia verificať isto casu,vt clarè ꝓbať ĩ l.4. §.soluisse.iũcto. §.ait p̃tor.de re iud.vbi hr̃,ꝙ cõdẽnatus soluere, soluisse dr̃ ꝑ
132 quęcũq; actũ,ꝑ quẽ liberať.Et† q̃uis Bar.ĩ l. sołonis,de sol.velit,ꝙ vbi qs teneť soluere pecuniã,ꝙ tũc rõne adiũcti reqraťactualis sołõ, ẽt in casu isto interuenit,nec Bar.hũc casũ excludere voluit, sed sic dixit ad excludẽdũ fictã numerõnẽ,vt ẽ acceptilatio,& ista sine dubio ẽ ĩtẽtio Bar.vt ẽt ĩ hoc vltimo tenuit Ang.ĩ d.§.soluisse.iũcto §.ait p̃tor.& cũ eo trãsit ẽt Ale.ĩ d.§.soluisse.& sic patet,ꝙ Frã.paruit mãdatis, & iudicatis, & tãto magis,ex quo voluit iudex,ꝙ sołone Iac.ille teneť eãdẽ soluẽ d. Aloy.& ꝑpea potuit Frãc.directò soluere d.Aloy.vt circuit⁹ inutilis euiteť.l.dñs testõ.de ɔd.ĩde.nã (vt dictũ ẽ) in casu nr̃o Franc. non solũ erat debitor Iacobini cui tenebaťactione directa,sed ẽt ipsi d.Aloy.cui ɔpetebat actio vtilis,ꝑ no.ĩ d.l.nomẽ.& ꝑ Bar.ĩ d.l.si ɔuenerit.qa ergo Frãc.ꝓprio creditori soluit,& creditori sui creditoris,ꝑpea eo ẽt ĩuito potuit solui,& vterq; liberari, & qa fuit liberat⁹,ver.soluat & numeret Iaco.&c. de quo in sñia verificať, & ꝑ hunc modũ sentẽtia executionẽ
133 habuisse dr̃,d.§.soluisse.Vñ† post dictã sołnem, ex qua Franc.fuit liberatus,potuit de palatio discẽdere impune,& sine iudicis licẽtia;qa ibi detinebať, donec solueret,& vt solueret,iõ facta sołone,& subsecuta relatione
134 resoluta fuit sequestratio ꝑsonę.Quia† qñ fit sequestrũ ad finẽ,vt qs soluat,ꝑ solutionẽ resoluit,l.si pecuniæ.§. fi. vt in poss.lega. & ibi no.Bar. & ꝑ eũ in l.cõsentaneũ. C.quo.& quã.iud.& ꝑ Pau.de Cast. & Ale.in l.si fideius-
135 sor.§.fi.q.satis.cog.Et† sĩłr fideiussores Frãcisci fuerunt liberati per dictã solutionẽ principalis cõdẽnati ad sol-
136 uẽdũ.l.nõ ambigui.de fideius.tu.Nec† p̃dictis obstať statutũ,de execu.fac.& facien.&c.Quo cauetur, ꝙ detentus in palatio non audeat exire,sine licentia creditoris, qa intelligiť sine dubio, qñ exiret añ sołonẽ & liberõnẽ,sed qñ exijt postq̃ soluit,locũ nõ hẽt:qa vult,ꝙ non exeat sine licẽtia creditoris,q̃ dicto tꝑe interuenire nõ põt:qa ꝑ sołonẽ creditor esse desijt.inst. qb.modis tol-
137 li.obl.in prin.Et† sic verba statuti & mẽs nõ ɔueniunt huic casui,ergo nec eius dispõ.l.4.§.toties, de dã.infe.& l.id aũt.in prin.de admi.tut.& quãuis ẽt Fran.ex vrbanitate à iudice licẽtiã exeũdi petierit, & ei denegata fuerit,hoc tñ nõ nocet fideiussorib.semel libertatis ꝑ dictã sołonẽ,maximè cũ nõ fuerint citati,qa actio semel ɔ̄ illos extincta,nõ põt reuiuiscere. l. q res. §. areã.de solutio.& qa interlocutoria iudicis nõ valuit,tãq̃ lata ex falsa cã in iure.Admisit. n. iudex petitionẽ Francisci, si & inquantũ, &c. Et successiuè cũ minimè ꝑ suprascripta intelligať satisfactũ ꝓnũciæ,seu sñiæ dominationis suę, quimmo directò sit factum ɔ̄ formã & tenorẽ eius,icirco ꝓnũciauit & declarauit D. Frãciscũ nõ fore nec esse relaxãdũ,nec dr̃e recedere, donec soluat & satisfaciat Iac.seu eius ꝓcuratori, iuxta tenorẽ sñiæ iam latæ.
138 Qd† aũt cã in sñia expressa sit falsa in iure, ꝓbať in d. l.4.§.soluisse.de re iud.vbi est casus in ɔ̄riũ, cum.n.Iacobi.fuerit liberatus à D. Aloy. & Franciscus à d. Iacobino,vt dictum est s̃. non dr̃ factum ɔ̄ sñiam,sed solutũ, ꝓut in sñia cõtineť, d.§. soluisse.nã quantũcunq; Frãc. sit

sit cõdẽnatus soluere Iacobino,& Iacobinus do. Aloysio,ex hoc tñ nõ prohibet̃ Franciscus,nec ꝓhiberi debuit soluere creditori ipsius Iacobini, sicut qñ ex ꝯtu quis tenet̃ alicui soluere,põt creditori illius soluere, vt in iurib.ꝑalleg.ita qñ tenetur per sententiam , & magis hoc casu põt intelligi esse permisũ , & nõ denegatum rõne circuitus euitãdi.l.dominus testõ. de cõd. indeb. & in l.si fundus.§.seruũ tuũ imprudens.si cer.pet.Et† ꝑ
139 pterea propter dictã causam expressam , quæ est falsa, sententia redditur nulla,secundũ gl.in l.qui testamẽto. de excu.tut.& Ang.Imo.& Ale.in l.qui Romæ .§. duo fratres.de verb.obl.facit d.l.2.C.qñ prouo.nõ est neces.
140 Et † de expressione erroris & falsæ cãæ apparet, & etiã ꝯstat ꝑ relationẽ factã ꝑ iudicẽ ad acta, ex illo verbo ꝑ supradicta.l.ait p̃tor.§.1.đ re iud.& ꝑ Alc.ĩ l.ex diuerso. §.fi.sol.mat.& cũ sit nulla dicta đclaratio,hr̃ ꝑ nõ facta. l.4.§.condẽnatũ.de re iudi. & sic nullũ ꝑducit effectũ.

SVMMARIVM.

1 *Mater filio ab intestato defuncto succedit.*
2 *Et præferenda est in hac successione alijs venientibus ex tacita pupillari. & nu.6.& 7.*
3 *Excludere matrem à successione filij,odiosum est.*
4 *Mater excluditur à successione filij per expressam pupillarem,& nume.8.*
5 *Filius mortuus in pupillari ætate habens substitutum pupillarẽ dicitur mori testatus,non intestatus.*
9 *Soror fratri ab intestato mortuo succedit,fallit nu.10.*
10 *Hæreditas non dicitur amplius patris, postquam filius illi se immiscuit,vel eam adiuit.*
11 *In legitima debita filio non potest grauamen apponi.*
12 *In legitima filius videtur esse creditor.*
13 *Legitima non comprehenditur in quacunque dispositione, nisi de ea fiat mentio.*
14 *Legitimæ supplementum quando possit peti.*
15 *Et quid si pater prohibuit posse peti.*
16 *Filius acceptans legata sibi à patre relicta ,non propterea videtur approbasse testamentum in totum, quin possit petere supplementum legitimæ.*
17 *Vltima attendi debent,& derogant prioribus,& numero 34.declaratur.*
19 *Dispositio loquens in casu simplici , an comprehendat mixtum , & nu.37.*
20 *Successio filiorum ad bona paterna fauorabilis est. & nume. 38. declaratur.*
21 *Dispositio loquens in vno casu,trahitur ad alium , & nu. 39. & seq.declaratur.*
22 *Concurrente maximè testatoris voluntate.*
23 *Sermo pluralis verificatur quandoque in singulari. & nume.45. & sequent.*
24 *Legatum factum sub duabus conditionibus non debetur, nisi illis adimpletis,nec sufficit vnam adimpleri,& nu.25.*
26 *Dictio,tunc,& eo casu,restrictiua & limitatiua est.*
27 *Disposita in testamento firma manent, si in codicillis non sunt alterata,& nu.28.*
29 *Masculinitas à testatore consideratur,vt dignitas familiæ conseruetur.*
30 *Fœminæ transferunt bona in alienas familias.*
31 *Familiarum dignitas sine bonis sordescit.*
32 *Testatoris mens & voluntas attendi debet.*
33 *Relicta sub eodem sermone,& oratione,requirunt implementum omnium.*
35 *Dictio,vt supra repetitiua est & relatiua præcedentium.*
36 *Relictum continetur in referente cum suis qualitatibus. & numero 53.*
39 *Casus omissus remanet in dispositione iuris,& nu.40.*
41 *Extensio cessat de casu ad casum,quando in contrarium adest disponentis voluntas.*
42 *Maximè de persona ad personam.*
43 *Quod testator non expressit,omisisse videtur.*
44 *Non sufficit testatorem id voluisse, nisi procedat ad dispositionem.*
45 *Numerus pluralis non verificatur in singulari.*
46 *A verborum proprietate non est recedendum,nisi,&c.*
47 *Alimenta debentur filiæ ab hæredibus patris, vsque quo nubat.*
48 *Determinatio æqualis dẽt esse in duob.positis in eadem oratione.*
49 *Qualitas adiecta in vna re, ex pluribus copulatis in eadem oratione,ad omnia ibi posita porrigitur.*
50 *Stante potissimum disponentis mente.*
51 *Ademptio quo casu facta intelligatur.*
52 *Exclusio vnius,est aliorum inclusio.*
54 *In claris non est opus coniecturis.*
55 *Dictio,&,quando fiet copulatiuè, vel separatiuè, & quo casu, & num.56.*

CONSILIVM CVIII.

Vidi testm̃ conditũ ꝑ Prosperum Bartholomæi de Poraciarijs de Aquila,in quo d. Diamanti vxori suæ q̃dã legata reliqt,& filiã suã Antoniã ltĩmã, & naturalẽ particularẽ hr̃dem instituit in duc. mille,& quibusdã alijs bonis, & demũ hr̃dẽ vl̃em sibi instituit posthumũ nasciturum ex dicta eius vxore,cui posthumo pupillariter substituit cippũ domus ipsius testõris, sciens postmodũ plures alios gradus substõnũ, casu quo cippus domus deficeret demũ codicillãdo cõfirmauit testm̃, & vlterius disposuit casu quo Diamãtes eius vxor nõ trãsiret ad scđa vota,neque discederet de domo testõris,ꝙ hr̃et pro vsu & victu suo singulis annis vsque ad aureos centũ,augẽdo summã duc.60,relictã dictæ vxori ĩ testõ. Disposuit vlterius,ꝙ si vxor eius descederet de domo testõris,vel transiret ad alia vota, vel moreret̃,& si peperisset filiã vel filias fœminas, dicti duc.100.dr̃ent esse p̃dictæ Antoniæ,& aliarũ filiarũ nasciturarũ donec nupserit,cũ vsufructu oĩum bonorũ suorũ,eo mõ & forma qb.fuerat relictus d. Diamanti, quo testõre mortuo,natus fuit masculus Hiero. mortus demum in pupillari ætate sup̃stite Diamãte mr̃e,& d.Antonia sorore,& illis de cippo pupillariter substitutis,qb.in facto exñtib.oritur dubitõ,qs succedere dẽat d.Hiero.posthumo,Diamãtes mr̃, an Antonia soror,
1 an illi đ cippo substituti pupillariter.Et †posset dici matrẽ dr̃e succedere filio ab intestato mortuo,ꝑ tex.in d. auth.de hær.ab inte.§.1.& insti.de sen. cõs. orphi.& C. eo.cũ sim.amplecti.n.dẽt mr̃ luctuosam filij hr̃ditatẽ,à qua excludẽda nõ venit.l.fi.C.de insti.& substi.cũ vulg.
2 Prout†ẽt idẽ dicẽdũ vr̃ ex traditis ꝑ Io.An.in addi.ad Spe.in ti.de test.§.in primis.in vlt.addi.ver.4. vbi in fi.casu vr̃ determinare,matrẽ oĩno succedere nõ obstãte illa vel si.substõne pupillari,& subdit de facto ita fuisse iudicatũ,ꝑ quo facit Old.cõsi.142.Factũ tale est.vbi ferè
3 in terĩs idẽ vr̃ ꝯcludere.Eo†magis cũ exclõ mr̃is sit valde odiosa.d.l.fi.C.de insti.& substi.ꝯñr exclõ p̃dicta reijciẽda venit,arg.l.1.§.sed & si in centũ.ff.de ven.in poss.
4 mit.†In oppositũ aũt & ꝑ ꝯria opi.vera & cõi adsunt iura expressa disponẽtia mr̃em in totũ excludi à successione filij mortui in pupillari ætate ꝑ substitutũ pupillarẽ,qñ substõ pupillaris expresse fuit facta,vt est p̃sens c.si pr̃. ff.de test.lib.6.l. Papinianus.§.sed nec impuberis.ff.de inoffi.test.tradunt omnes,in l. precib. C. de imp.& in l.Cẽturio.ff.de vulg.& pup.Can.in c.Raynu.
5 & in c.Raynal.ex̃ de test.cũ ꝯcor.Nec †obstãt in ꝯriũ adducta,ꝙ filius mortuus sit intestatus,non .n.conceditur qm̃ per pupillarem substõnem succeditur puero impuberi mortuo testõ,& non ab intestato , potuit.n. pater filio substituere pupillariter , & talis substõ dicit̃ testm̃ filij,& per eam succeditur filio ex cã testamenti, & excludunt̃ oẽs,qui poterãt illi succedere ab intestato q̃ successio excludit̃ ꝑ successionẽ testati. l. q̃diu. ff.de acq.hære.& ita ꝑbat tex.in d.l.Papinianus.§. sed nec ĩpuberis.& §.nec pr̃is.& tex.in d.c.si pr̃. & in l. morte.ff. de vulg.& pup.& insti.eo.cũ alijs cõmulatis in d. l.Centurio.& in d.l.p̃cib.& in d.c.Raynal.&in d.c.Raynu.cũ
6 alijs vul.Nec†obst.allegata decis.Io.And.& ꝯs.Old.qm̃ ipsorũ & sequaciũ opi. reprobat̃ à multis; vt post alios ꝑsequit̃ Are.in l.placet.ff.de lib.& posthu.& plenè referũt Ruin.& alij repet.in l.Gallus.§.& qđ si tm̃.nu.48.ff.
7 eod.Prout†ẽt cessat obiectio:qm̃ in casib.Ioan.And.& Old.illa substõ non erat pupillaris expressa:nã ẽm thema,de quo ibi,videbat̃ esse quidã casus omissus, & necesse erat ire ꝑ ꝯiecturas,ex qb. iniquũ videbat̃ mr̃e excludi ab hr̃ditate filij.at ĩ casu p̃nti substõ fuit & est expr̃ssa pupillaris,in qua nulla cadit dubitõ circa mẽtẽ testõris,volẽtis excludere mr̃ẽ pupilli,& sic ci⁹ vxorẽ filio moriẽti ĩ pupillari ętate,quo casu voluit venir̃ substitu-

tus excludẽdo aliũ seu alios, q ab intestõ poterãt eius filio pupillo succedere, & mẽs illa clara testoris amplectẽda est, nec vlterius est q̃rendũ aliud, vulg. §. disponat. auth. de nup. l. in ꝯdõnib. primũ locũ. ff. de ꝯdi. & demõ.
8 cũ cõcor. Et † ista volũtas expressa tollit ꝑsũptiones illas, matrẽ nõ d̃re excludi à luctuosa hæreditate filij: cũ talis exclusio sit odiosa, vt hr̃ in d. c. si pater. & in d. §. sed
9 nec impuberis. & §. seq. cũ si. ¶ † Et ex istis ĩferẽ pari mõ, à dicta hr̃ditate posthumi excludi d̃re Antoniã eius sororẽ. q̃uis. n. soror fratri ab intestato succedere possit, vt in auth. de hær. ab intest. §. reliquũ. & inst. de legi. agn.
10 succe. cũ ꝯcor. & † talis hr̃ditas postq̃ fili⁹ immiscuit se illi, nõ dicaẽ vlterius hr̃ditas patris, sed effecta sit ꝓpriũ pr̃imoniũ filij; vt hr̃ in l. j. §. ꝑterea. ff. de sepa. bon. & in l. sed si plures §. si filio, ff. de vulg. & pupi. & diffusè ꝑ oẽs, in l. 1. §. veteres. ff. d̃ acq. poss. tñ qa do. Hieronyno post humo ꝑ patrẽ facta fuit exp̃ssa subitõ pupillaris, cuius casus iã euenit, meritò ꝑ eã excludẽda est ipsa soror, & illi substituti pupillariter tm̃ ꝯleq dẽnt oĩa bona ꝑdicti posthumi; sicuti diximus sup̃ius de mr̃e excludẽda, iurib. rõnib. & decisi. ibidẽ adductis & relatis. Quæ Antonia minus põt petere legitimã iuræ naturæ sibi debitã sup hæreditate eius patris. dẽt. n. eẽ ꝯtẽta dote, & alijs sibi ꝑ patrẽ in testõ relictis, in quib. ipsã hæredẽ particulariter instituit, & sic titulo honorabili, ꝑꝑ qđ cessat illa obiectio, q̃ fieri posset, an sufficeret relictũ & legatum
11 quoquo titulo ꝑ patrẽ factũ filię. Versamur †. n. ĩ claris; qm̃ in ꝑdictis fuit instituta. & licet in legitima debita filiæ nõ possit apponi aliqđ grauamẽ, & onus si ꝙ est appositũ, illud reijciaẽ, iuxta. l. qm̃ in prioribus C. de inoff. test. & no. in l. Papinia. §. qm̃. ff. e. & in l. cũ q̃riẽ. & l. paren
12 tib. C. e. Et † in legitima filia videaẽ esse creditrix. d. §. qm̃.
13 cũ alijs adductis ꝑ Soc. ꝯs. 30. col. 10. vol. 1. Et † in dispõne quacũq; nõ ꝯphẽdaẽ ltima, nisi exp̃ssè de ea fiat mẽtio. l. si qñ. §. g̃naliter. C. de inoff. test. cũ alijs relatis ꝑ Ias. in l. de his. ff. de transac. tñ in casu nr̃o cessãt ista respectu petitionis legitimæ; cũ in illa d. Antonia fuerit instituta hr̃s ꝑ patrem, & de legitima exp̃ssè in testõ sit facta mẽtio, quo fit: vt oĩa adducta sup̃ius nõ veniãt ꝯsiderãda: nã ipsa habuit legitimã, & sic illud, in quo erat creditrix, & de legitima sit exp̃ssa facta mẽtio, & in illa nullũ appositũ appareat grauamen, & pr̃ vltra legitimã iure naturæ debitã nõ teneaẽ plus relinquere filię, iurib. vulgarib. an aũt ipsa d. Antonia possit petere supplemẽtũ legitimę, si ei relicta ꝑ patrẽ iure institutionis nõ suppleret legitimã ipsam. Propter † ꝙ agere nõ posset ad in
14 ualidandũ testm̃, sed solũ admitteretẽ ad petẽdũ supplemẽtũ legitimæ, vt l. q̃uis l. oĩmõ lo. C. de inoff. test. cũ si.
15 iuxta no. in auth. ex cã. C. de lib. ꝑte. Esto † ꝙ pater ꝓhibuerit petere supplementũ legitimę, vt plene post alios ꝑ eũ citatos ꝓseqẽ Ias. in d. l. oĩmodo. nu. 2. & 7. & in d. auth. ex cã, licet Bar. fuerit in ꝯ̃ria opi. ĩ l. quoties. §. duo. ff. de hær. insti. & in l. pr̃ filiũ. ff. de inoff. test. quẽ aliq in
16 telligũt loq in iure accrescẽdi. Et † si isto casu nostro loquaẽ, nõ vr̃ bñ sentire, ẽm Pau. de Cast. in d. l. oĩmõ. per text. in §. cęterũ. in auth. vt cũ de app. cogno. ꝑ d. l. si qñ, §. generaliter. & ẽt refert Ias. in d. l. oĩmõ. nu. 2. & faciũt no. ꝑ Bar. & alios, in l. nemo põt. de leg. 1. & q̃ tradũt ꝑ
17 illũ tex. oẽs, in d. l. oĩmõ. Et † q̃uis ipsa Antonia acceptasset sibi relicta ꝑ patrẽ, & ꝯñr videaẽ eius testm̃ approbasse, nõ ꝑpea censeẽ renunciasse iuri sibi cõpetenti ad petendũ supplemẽtũ legitimæ, vt firmat Pau. de Ca. in d. §. & generaliter. & Anch. ꝯsi. 152. nu. 11. & Io. de Ana. ꝯsi. 99. col. fi. Ias. & alij in d. l. de his, cũ alijs cumu. ꝑ Dec. cõsi. 320. nu. 3. & alijs seq. & consi. 410. & alibi pluries, si igiẽ aliqđ deesset ex relictis factis per patrẽ Antoniæ ad supplementũ legitimæ sibi debitæ iure naturæ, illud ꝯsequi posset ĩ. tẽpus à iure statutũ & limitatũ, iuxta tradita ꝑ Bar. & alios, in l. q filiã. C. de inof. test. cũ ꝯc. ¶ Ad illud ãt, in quo dubitaẽ, an legatũ vsusfructus, de quo in codicillis cõditis per dictũ testorẽ, debeaẽ Antoniæ, ex quo dr̃ condõnẽ illã, si Diamãtes quocunq; mõ recederet de domo, &c. euenisse dicendum videbaẽ, tale legatũ deberi Antoniæ: qm̃ in codicillis vr̃ translatũ de ꝑsona Diamantis ad ꝑsonas filiarũ testoris, inter quas ꝯphẽdiẽ ipsa Antonia, & translatũ vr̃ eo mõ & forma,

qb. ipsi Diamẽti fuerat relictũ, & q̃uis ipse testõr in huiusmodi translatione legati duas apposuerit cõdõnes, tñ ĩseri⁹ nõ vr̃ apposuisse nisi vnã tãtũ, dũ dicit, ꝙ casu, quo ipsa Diamã. moreretẽ, vel discederet d̃ domo testõris, filiæ ipsius ꝑmanere dẽant cum Frãcisca filia testõ
18 ris, & hr̃e ꝑdicta legata. Et † ista vltima dispõ attẽdi dẽt derogans priorib. l. 3. in fi. & l. 4. ff. de adim. leg. cũ vulg. vt ẽt dicimus in ꝯ̃tib. l. pacta nouissima. C. de pact. l. si
19 vnus. §. pactus ne peteret. ff. e. ti. Prout † ẽt: qm̃ in mã fauorbili, in qua lata admittiẽ interꝑtatio, iurib. vulg. dispõ loquẽs in casu simplici ꝯplectiẽ ẽt casũ mixtũ, ẽm Bar. & alios, in l. si ita scriptum. ff. de libe. & posthu. & ꝑ oẽs scrib. in l. 2. in prin. ff. de verb. obl. & in l. imperiũ. ff.
20 de iurisd. om. iudi. Et † in casu ꝑsenti versamur in mã fauorabili, de successione, videlicet filiæ in bonis pr̃nis sibi debitis. l. cum ratio. ff. de bon. dã. l. in suis. ff. de lib. &
21 posth. Ad † ꝙ ẽt: qm̃ dispõ facta in vnũ casũ, q̃nq; trahiẽ ad aliũ, diffusè ꝑ Bar. & alios, in l. Gallus. §. & qđ si tantũ.
22 ff. de lib. & posth. Potissimũ † q̃ ꝯcurrit verosimilis mẽs testõris. l. Lucius. §. Titi⁹. ff. de lib. & post. plenissimè per oẽs allegantes alias deci. ꝑ illum tex. in l. hæredes mei. §. cum ita. ff. ad Treb. & in l. pen. C. de impube. & in l. si fi
23 lius, §. diui. de lega. 1. vbi Mod. Eo † ẽt qa q̃nq; pluralis locutio verificaẽ in singulari; vt tradunt doct. in d. l. hr̃des mei. §. cũ ita. & in l. Titius. vbi Aret. ff. de lib. & posth. & per gl. ĩ l. 2. §. exactis. ff. d̃ orig. iur. & Dec. ꝯs. 50. Quia ver
24 ba testĩ. ¶ † Istis tñ nõ obstantib. in casu ꝑsenti ꝯ̃rium verius videtur, videlicet legatum nõ deberi Antoniæ, qm̃ factum ostenditur sub duabus conditionibus coniunctim & copulatiuè insimul & semel, quæ ambæ conditiones adimpleri debebant, & in totum, ad hoc vt tale legatum deberet Antoniæ. Nec sufficiẽs erat adimplementum vnius. l. si hæredi plures. ff. de cõdi. insti. §. pen. insti. de hær. insti. l. si qs ita stipulatus. ff. de verb. obl. & per gl. in clem. plerisque. de elec. & Dec. istud amplian
25 tẽ cõsi. 417. Visis cõsi. nu. 1. Et † deficientib. dictis duab. conditionib. tale legatum factum ẽm formã illarum euanuit, & defecit. l. cedere diẽ. ff. de verb. sign. l. hęc vẽditio. in prin. ff. de ꝯ̃hen. emp. & d. l. si hæredi plures, cũ
26 vulg. Ad † qđ ẽt illa ver. ꝙ tũc & eo casu, restrictiua, & limitatiua, ac denotãtia exp̃ssam mentẽ, & volũtatẽ testõris, ad tradita in l. 4. ff. de cõdi. & dem. & als latè consului, ex quibus verbis oñditur, testõrem nõ aliter tale legatũ religsse Antonię, nisi verificatis, & adimpletis di
27 ctis duab. condõnibus. Eo insuper, nã testator in casu, quo nullæ fęminæ posthumæ nascerentur, sed solum masculus, ꝑut natus fuit, ꝓuiderat d. Ant. iã natę ĩ suo testõ, qđ isto casu minimè reuocauit, & de quo specialẽ fecerat ꝓuisionẽ, minimè reuocatã in codicillis, nec adẽptã, neq; translãtã, quo fit, vt illa firma ꝑmanere debeat, & stabilis, tanq̃ minimè reuocata, vt hr̃ in l. alumnę §. q filias. ff. de adim. leg. Quę testõris volũtas in testõ declarata minimè censeẽ reuocata ꝑ codicillos, nisi quãtũ ad exp̃ssè reformata, adẽpta, & trãslata. d. §. q filias.
28 cũ si. Et † cũ isto casu disposita in testõ nõ appareãt reuocata, nec reformata, illa ꝑmanere debẽt firma, & so
29 lida, arg. l. sancimus. C. de test. cũ vulg. Eo † ẽt: qm̃ ex facie testamẽti liqdò apparet testõrem voluisse multum fauere illis de cippo, & de agnatione, quos in vr̃i successione & hr̃ditate ꝑtulit, & añposuit ꝓprijs filiab. nec qdẽ ob aliud, nisi, vt in cippo, & masculis cõseruetẽ dignitas familiarũ. §. cęterũ. ĩsti. de legi. agna. succe. l. 1. §. pc. ff.
30 de vẽt. inspiciẽ. Cũ † fœminę in alienas trãseãt familias, & se ipsas, & bona ẽm Ioan. And. in addi. ad Spe. in tit.
31 de succes. ab intest. Et † sine bonis, & diuitijs familiæ sor descãt. l. quisqs. A. ad l. Iuli. Maie. & als pluries cõsulẽdo scripsi, & qñ fęminis nascituris reliqt solũ dotes, & relictũ cippo, clarè oñdiẽ ipm voluisse excluderẽ fęminas.
32 Ad † cui⁹ volũtate, & dispõne minimè recedere dẽmus. l. in ꝯdõnib. primũ locũ. in prin. ff. de ꝯdi. & dem. §. di
33 sponat. in auth. de nũp. cũ ꝯcor. Potissimũ † qm̃ tale legatũ factum legiẽ sub vno sermone, & vnica orõne, q̃ ꝑficiẽ sub illis duab. cõdõnib. copulatiuè, quarum omnium adimplemẽtũ adesse dẽt, vt ꝑ illũ tex. tradũt Bar. & alij, ĩ l. Seiæ. §. Caio. ff. de fun. ĩstr. leg. & ꝑ Bar. Alex. & alios cõmuniter, in l. si ita stipulatus. §. Chrisogonus. ff. de

de verb.ob.cũ si.Nec allegata superius in oppositũ ob-
34 stãt,dũ in illis dicebat, vltima derogare priorib.nã pce
derẽt, qñ in vltimis nihil fuisset expresũ ad validitatẽ
primorũ,& antecedentiũ,vt no.p oẽs, in dictis locis in
ꝯriũ alleg. At in casu pñti testõr in sua vltima volũtate
in codicillis expsè se refert ad illã primã per eũ disposi
tã in testõ,in qua prima aderãt illæ duæ ꝯditiones, ₰m
quas interpretãda & intelligẽda venit ista vltima, & ne
cessariò in illis reqrebat implemẽtũ dictarũ condõnũ
35 copulatiuè,vt deduximus.Et† oñditur per illã dictionẽ,
vt s.repetitiuã, & relatiuã pcedentiũ:vt expresè tradit
Bar.per illũ tex.in l.j.§.hoc edicto. ff. de postul. cũ alijs
no.per eundẽ,& alios,in l.si seruũ.§.pe.de leg.2.& in l.ta
36 lis scriptura.§.fi.de leg.1.Quæ †relatio intelligẽda est in
referẽte cũ oĩb.suis qualitatib.vt no.in dictis locis & p
Dec.cõs.325. In casu pposito.col.fi.& qualitas illarum
cõdõnũ expresè hẽbat ambas cõdões dr̃e adimpleri
37 vt diximus.Nõ† ob.dispõnẽ in casu simplici cõplecte-
re mistũ:qm̃ istud minimè pcedit,qñ ĩ ꝯriũ oñdit mẽs
disponẽtis,vt cõiter tradũt oẽs allegãtes iura, & deci.in
d.l.2.in prin.ff.de ver.ob.& in d.l.ĩ piũ,& in d.l.si ita scri
ptũ.Nec ob.ꝙ hic versamur ĩ casu fauorabili circa suc
38 cessionẽ filiarũ ad bona pr̃na.Nã† excepta ltĩma de iu-
re naturæ filijs debita,pr̃ de reliquis suis bonis liberum
hẽt arbitriũ de illis disponẽdi,ẽt in extraneas personas
omissis filijs:vt disponunt iura vulg.& aperta, maximè
tex.in l.parẽtib.C.de inoff.test.& in auth.de trien. & se-
mis.cũ si.& talis volũtas testõris obseruãda est,& præfe
39 rẽda ẽt fauori filiorũ,iuribus qb.supra.Nõ† ob.ꝙ diceba
tur dispõnẽ factã in vnũ casum trahi ad aliũ.nã r̃r ca-
sus omissus remanet in dispõne iuris cõis.l.cõmodissi
mè.ff.de lib.& posth.& plenè p doc.oẽs,in d.l.Gallus.§.
40 & qd si tm̃.Etiã †si in casu omisso vigeret maior rõ ex-
tẽdi,₰m Anch.cõs.156. & citando alios plenè ipse aliàs
cõsului.Et quis reperiatur aliqñ fieri extẽsionẽ de casu
ad casũ; tñ id in casu pñti prorsus cessare dẽt, p tex.in
d.l.alumnæ.§.qui filias.Eo ẽt:quia verisimilẽ mentẽ te-
stõris habemus,volentis fauere cippo, & agnationi, &
consequenter voluisse excludere fœminas; vt deduxi-
mus, & firmat Anchara. d. consi.156. consequenter
versamur in casu claro,& non dubio,& bene facit do
ctr.Are.in d.l. Gallus.§. & quid si tm̃.in nota. col.3.ver.
41 2.adde, volentis, † talẽ extensionẽ non esse faciendã de
persona ad personam: & quia testator solum locutus
fuit de natiuitate filiarũ,& non de natiuitate masculo-
rũ, ad quorũ natiuitatẽ dicta sua dispõ minimè venit
42 extendẽda.Qm̃ †si testõr illud voluisset,vtiq; expressis-
set,vt expressit de fœminis,& nõ exprimẽdo p̃sumit no
luisse.c.ad audientiã.de deci.l.j. §. sin aũt ad deficientis.
43 C.de cad.tollen.& ibi Bal.& alij no. volentes, † nõ suffi
cere testõrẽ ita voluisse,nisi vltra volũtatẽ,& mẽtis cõ-
ceptũ ita disponat,l.quidã cũ filium.ff.de hære. inst.vbi
Bal.& Imo.no.vt ẽt faciunt alij citati per Alex. in l.3.C.
44 de lib.præt.cũ cõcor.Nõ†ob.ꝙ vltimò dicebat,sermo
nẽ pluralẽ verificari in vno.nã r̃r pluralis numerus in
pluribus verificari debet.l.vbi numerus.ff.de testi.l.vlt.
ff.ad Treb.& p Old.ꝯs.167.Pau.de Ca.ꝯs.14.visis,Bar.&
alios,in d.l.fi.& p Mod.in l.2.§.exactis.ff.de origi.iur.&
45 diffusè traditur per Bar.& alios,in d.l.hr̃des mei.§.cum
ita.& per doc.in l.pe.C.de impub.Et†ab ista verborum
ppietate,& sermonis minimè recedere dẽmus,vulg.l.
nõ aliter. de leg.3. Potissimũ cũ in ꝯriũ nõ adsit aliqd,
pp ꝙ in casu pñti à dicta sermonis ppietate recedere
dẽmus quimmo oĩa vrgẽt ĩ oppositũ: vt fuit deductũ
supra,ex qb.cõcludẽdũ venit,tale legatũ nullo mõ de
beri Antoniæ;cũ fuerit cõditionale, & cõditiones sub
quib.fuit relictũ,minimè apparẽt adimpletæ,iuribus &
decis.de quib. supra. Infert ẽt ex istis ad decisionẽ alte-
46 rius dubitationis,in qua excitatur,an†legatum cẽtum
annuatim relictũ in codicillis per eũdẽ testõrẽ,debeat
ipsi Antoniæ, & q̃ deducta fuere ad veritatẽ pcedentis
difficultatis,adduci poterũt pro vera cõclusione pñtis
disceptationis,& vt in illo dubio cõclusũ extitit, ita ẽt
cõcludendum erit in pñti,cũ optimè & cõcluderer de
ducta in illo p & ꝯ poterũt cõgruenter adaptari in pñ
ti specie. Et vlterius dici posset prima facie, tale legatũ
deberi Antonię;qm̃ cõditiones appositę in illo legato
vsusfructus,non legunt,nec oñduntur repetitæ in isto.
Prout ẽt cõsiderãda veniunt illa verba. mõ & forma,
quib. fuit relictũ Diamanti. Ex quib.dicta centũ vide-
bant relicta loco alimẽtorũ,sicuti erat relictũ Diamã-
47 ti. Et †eo magis:cũ de iure alimẽta oĩno debeant An-
to.filiæ ab hæredib.testatoris,quousq; nupserit, vt tra-
dũt Bar.& Bal.per illũ tex.in l.q̃ filiũ.ff.vbi pup.edu.deb.
& p Alex.cõs.48.vol.3.& p Frã.de Cur.cõs.27.¶Istis tñ
nõ obstã.ꝯriũ vr̃ verius:qm̃ tale legatũ duc.100. fuit cõ
dõnale,& relictum sub duab.cõdõnib. put fuit relictũ
legatum antecedẽs vsusfructus, & nõ verificatis cõdõ-
nib.sub quib.fuit relictũ,euanuit & defecit, ex defectu
cõdõnũ nõ purificatarum, put fuit deductũ & oñsum
48 in pcedẽti legato vsusfructus.Oñdit † ista maior.nã di-
cta legata vsusfructus,& duc.100.insimul & semel ꝯiun
ctiuè,& copulatiuè sub eadẽ orõne & vnico sermone
legũtur, & oñdũt relicta,vñ; qđ dr̃ in vno,dicẽdũ vr̃ &
in altero ęqualr̃ terminari debẽt.l.iã hoc iure.ff.de vul.
& pup.in l.q̃uis.C.de impube.& in l.testõ.C.de testa.mi
49 lit.Ad†qđ ẽt qualitas adiecta in vna re ex plurib.copu-
latis in eadẽ orõne,ad oẽs alias porrigit, vt tradit Bar. p
illũ tex.in l.Seiæ.§.Caio.ff.de fun.instr.& in d.l.si ita sti-
pulat⁹.§.Chrisogonus.& in l.si legatarius.§.fi.de le.3.cũ
alijs cum.p Dec.bñ deseruiẽtib.pñti disceptationi cõsi.
50 92.Viso puncto.col.2.nu.2.& 3.Et † eo magis procedit
istud:cũ clarã mẽtẽ testõris hẽamus,volẽtis talia lega-
ta relicta fore cõdõnalr̃,vt post Bar.tradit Soc.in l.fi.ff.
de reb. dub. Ad ꝙ ẽt, nam testator tale legatum reliqt
in casu,quo nascerent filiæ,quo fit,vt illis nõ natis,mi-
nimè debeat ob defectum cõdõnis iurib. vulg. Præte-
rea dictus testõr in testõ, licet esset nata Anto. filia,hr̃-
ditatẽ reliqt cippo, & agnationi, exclusa ipsa Antonia
ab vt̃i eius successione. & licet postmodũ testõr in co-
dicillis reliquerit legatũ duc. 100. annuatim,casu, quo
nascerent filiæ fœminæ,& p tale legatũ adimebat cippo
51 portio hr̃ditaria,tñ †ista adẽptio cessare dẽt filijs fœmi-
52 nis non natis, p tex.in d.l.alumnæ.§.q filias.cũ si.Et†qa
exclusio vnius,& sic portionis dictę hr̃ditatis casu quo
filię nascerent,est inclusio aliorũ.l.cum p̃tor.in prin.ff.
de iud.c.nõne. de p̃sump. & qa de facili res reuertit ad
suã primordialẽ naturã, & sic ad disposita in testõ. l. si
vnus.§.pactus ne peteret.ff.de pac.& p gl. in ver.nume-
rãdũ.in c.statutum.de preb.li.6.Faciunt ẽt & illa ver.co
mõ & forma,qb.&c.q relationẽ hñt ad legatũ vsusfru-
ctus,& se referunt ad totã illã orõnẽ. & sicuti legatum
vsusfructus nõ debet nisi verificatis cõdõnib. sub qb.
fuit relictũ,vt deduxim⁹ supius,ita ẽt in pñti legato du.
100.cũ relatũ insit referẽti.l.asse toto.ff. de hær. inst.cũ
53 cõcor. Et† qa versamur in claris, minimè laborãdum
est circa cõiecturas.l.cõtinuus.§.cum ita.ff.de verb.ob.
54 Nõ † obstãt adducta superius in ꝯrium, & dum dice-
bat in isto legato nõ esse repetitas condões appositas
in legato vsusfructus, cõsiderando dictionẽ, et, & eius
nãm,vt ponat inter diuersa. c. querelã.de simo. & p gl.
55 in Rub.ff.de iur.& fac.ign.Nã†procederet obiectio,qñ
poneret inter diuersas orõnes,& diuersas res,at in pñ
ti casu sub vna,& eadẽ orõne ponit,& vnico sermone
56 cõcludunt ambo legata,ꝯñr†hẽt virtutem coniuncti-
uam,& repetitiuã illarum qualitatũ, & cõdõnum, qb.
legatum pcedens factum extitit,₰m Bar.in d.l. Seiæ. §.
Caio.col.2.& in d.§.Chrisogonus.vbi oẽs alij sequunt,
cum alijs citatis p Dec.d.cõs.92.col.fi.& cõsi.309. Viso
puncto,col.2.nu.4.& Alec.cons.47.vol.5.& est bon. tex.
in l.qui fundum. ff. de contrah. emp. & per Ias. in l.1.
ff.de iusti.& iure. Nec obstant illa verba, eo modo,&
forma,&c.& ꝙ tale legatum videtur relictum loco ali-
mentorum:nam dicta verba retorquẽtur in oppositũ,
vt deduximus. & licet videat factum loco alimẽtorũ,
nõ propterea debẽtur centum annua, sed solum ali-
mẽta cõgrua,vsque ad tẽpus nuptiarum,decisio. qbus
supra.Ex quibus resultat firma cõclusio, Antonię lega
tum prædictum duc.100.minimè deberi.Paris.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Quod nullum est, considerari non debet.*
2 *Cõditio illa de restituendo hæreditatẽ si sine filijs natis &c. institutus*

cutus moriatur, non est in consideratione, quando fuit apposita in personam alicuius constitutis in sacris, & nu. 3. & 4.
Et vocatus sub tali conditione excluditur.
3 *Fideicommissum relictum in defectum conditionis à iure reprobatæ non debetur.*
5 *In legitima grauamen non potest apponi.*
6 *Vocatus sub duplici conditione non auditur, nisi illis omnibus adimpletis, & purificatis.*
7 *Hæredis nomen verificatur in vniuersali hærede, non autem in particulari.*
8 *Hæres particularis loco legatarij habetur.*
9 *Etiam in materia substitutionis.*
10 *Coniuncti videntur vocati inuicem, & non alij separati, & segregati.*
11 *Exclusus à substitutione non potest ad illam venire, à qua fuit exclusus, & si gregatus.*
12 *Aequaliter inter filios institutos obseruanda est.*
13 *Fratres vtrinque coniuncti quò ad successionẽ præferuntur alijs ex vno latere tantum coniunctis.*
14 *Testator præsumitur se velle conformare cum dispositione iuris.*
15 *Dictio alij, repetitiua est similium.*
16 *Præmortui an transmittant ad suos hæredes ius, quod habent.*
17 *Qui voluit excludere filios, à fortiori videtur exclusisse nepotes ex filiis.*
18 *Prohibitus alienare, nõ cẽsetur prohibitus alienare in cohæredẽ,*
19 *Prohibitus alienare non censetur prohibitus, quando alienauit ex causa necessaria.*
20 *Prohibitus alienare, poterit vsq; ad legitimam alienare.*
21 *Prohibitus alienare, per verba futuri subiunctiui poterit alienare, tenetur tamen ad æstimationem.*
22 *Renunciare quisque potest fauori suo.*
23 *Actus agentium non operatur vltra ipsorum intentionem.*
24 *Conuentio partium habetur pro lege.*
25 *Cessionarius tenetur obseruare omnia ea, ad quę tenebatur cedẽs.*
Hæres representat personam defuncti actiuè, & passiuè.
26 *Onus reale omnes possidentes rem astringit.*
27 *Nepotes ex fratre succedunt patruo.*
28 *In bonis quæsitis ex rebus ecclesiæ qui succedat.*
29 *Expilator hæreditatis quis dicatur.*
30 *Contra expilatorem hæreditatis statur iuramento aduersarij circa quantitatem expilatam.*
31 *Relatum declarat referens.*
32 *Dos constituenda venit secundum qualitatem personarum.*
33 *Alienare prohibitus, cadit à iure suo illico, quòd alienauit.*
34 *Alienata per hæredem grauatum, computantur in legitimam.*
35 *Consensus præstitus alienationi non prçiudicat, quando non fuit visum testamentum, quod minimè fuit visum.*
36 *Consensus vnius non prçiudicat alijs prętendentibus interesse.*
37 *Media declarantur ex antecedentibus, & subsequentibus.*
38 *Legatum relictum in vita alicuius, non debetur post illius mortẽ.*
39 *Instrumentum probãs intentionem suam obtinere debet.*
40 *Probationes factæ post terminum reijciuntur.*
41 *Et quid si de nouo peruenerunt ad notitiam partis.*
42 *Et an circa istud standum sit iuramento partis, & nu. 43.*
44 *Liberatio, & solutio tollit obligationem, & num. 60.*
45 *Liberatio, & quietatio limitata, limitatum producit effectum, & num. 60.*
46 *Liberatio facta in vna quantitate, non se extendit ad alias, & nume. 60.*
47 *Argumentum à consuetis, & solitis valet.*
48 *Dictio & vltra, repetitiua, & implicatiua est.*
49 *Et idem operatur, quod dictio supra.*
50 *Hypothecare potest quisque bona sua.*
51 *Hypothecaria regulariter non potest agi contra tertium possessorem, non discusso principali.*
52 *Quod verum quando fuit oppositum, aliàs secus.*
53 *Et opponi debet ante litem contestatam.*
54 *Fallit ẽt, quando notorium esset, principalem non esse soluendo.*
55 *Iudex potest dare dilationem ad ostẽdendum esse alia bona principalis obligati, quæ sine controuersia possent possideri, quo termino elapso, & aliter non docto, excussio dicitur facta.*
56 *A verbis claris statuti minimè est recedendum.*
57 *Statuti verba interpretanda sunt secundum ius commune.*
58 *Statutum interpretandum est, vt de nouo aliquid inducat.*
59 *Antiqua obseruantia sequenda est.*
61 *Protestatio conseruat ius protestantis.*

CONSILIVM CIX.

1 Dominus Bernardinus ad † portionẽ relictam d. Baptistæ venire nõ põt, tum quia tale fideicõmissum in psona d. Baptistæ nõ tenuit, ꝯñr nullũ fuit, ergo ... ti nõ põt. c. ad dissoluẽdũ. de despon.
2 impu. l. eius, qui, in prin. ff. si cer. pet. De † nullitate ipsius oñditur, nã tpe, quo factum fuit & impositum dictum grauamen, ipse Baptista erat in sacris cõstitutus, & per prius nõ hẽbat filios, postmodũ habere nõ poterat ex matrimonio, & iõ illa cõditio apposita de restituẽdo, si sine filijs, &c. in psona ipsius d. Baptistæ hr̃ pro non apposita, & pro nõ scripta, taliter, ꝙ substitutus vel fideicõmissarius excludit, vt dicit in si. tex. in §. sed & hoc pñti. in scd̃o rñso, in auth. de sanct. episco. & in puncto voluit Bar. in l. hr̃dib. §. Titius. ff. ad Treb. dicẽs fideicommissum reddi nullũ, & oẽs scrib. ibi eũ sequunt, maxi-
3 mè Pau. de Cast. qui ad Bar. se refert. Pro † quo facit viua rõ, nã fideicõmissum relictũ in defectũ cõdõnis à iure reprobatæ nõ dr̃, vt dicit tex. in l. quoties. vbi s̃. ff. de ꝯd. & dem. at ista cõdõ, si sine filijs ex suo corpore, &c. in clerico & sacris cõstituto à iure reprobat in sui cõmodũ, vt no. in d. §. Titius. & p Ale. ĩ l. si qs posthumos, in 3. col. ff. de lib. & posth. & p oẽs in c. in pñtia. de pba. ergo, &c. & ꝙ deficiat fideicommissum, tenuit expresse Alex. cõs. 83. Viso themate, vol. 4. & cõs. 35. Super contẽtis. vol. 3. vbi dicit, hãc esse cõem, vt ẽt refert Dec. in d. c. in pñtia. col. 34. & idẽ, ꝙ fideicõmissum sit nullũ, & grauamen reijciatur, tenuit expsse Abb. post alios, in d. c. in pñtia. col. 14. & seq. ver. faciunt ẽt p̃dicta. & ibi Fely. col. 16. & 17. ver. & p istã gl. allegantes in puncto Bar. & alias decisio. nec Dec. ibi. col. 34. & seq. tenet ꝯ̃riũ, si be-
4 ne cõsideretur in vltimis verbis. Et † hãc opinio. sequit Caro. Ruin. in repe. §. & quid si tm̃. col. 13. ff. de libe. & posth. & magis clarè Alex. in l. 1. §. lex Falcidia. in vltimis verbis. ff. ad leg. Fal. vbi decidit casum nr̃m, qñ testõr instituit plures filios hr̃des, & grauauit de restituẽdo liberis, &c. & inter eos erat vnus cõstitutus in sacris. nã nõ
5 intelligit grauasse illũ q in sacris est, post Pau. ibi. † Scd̃ò D. Bern. audiẽdus nõ est, nã p patrẽ testõrẽ d. Bapt. fuit relictũ minus ltĩma, quo casu in tali relicto grauamen aliqd̃ apponi nõ potuit & appositũ penit9 reijcit. l. qm̃ in priorib. & l. scimus. §. cũ aũt. C. de inoff. test. ad q̃ etiã
6 not. in l. ab eo. C. de fideic. cũ si. Tertiò † excluditur d. Bern. nã ẽt si fideicõmissum esset validũ, ad illud vocantur filij, & hr̃des testõris, patet cõsideratis verbis testamẽti, quo casu reqrit cõcursus vtriusq; videlicet, ꝙ sint filij, & hr̃des, vñ dato ꝙ Bern. esset filius, tñ nõ erat hr̃s, ergo, &c. pbat primũ p l. si hr̃di plures. ff. de cõd. inst. & p Can. in c. 2. de rescr. Ale. in l. ꝙ dr̃. col. 8. ff. de ver. sig. cũ
7 si. Secundũ † ostendit, nã Bernar. nõ est hr̃s, cũ hr̃s dicat qui vrer est institutus. l. hæredis appellatio. ff. de ver. sig.
8 l. nihil, eo. ti. l. hæreditas. ff. de reg. iur. Et † licet Bern. institutus appareat in re certa, ex hoc tñ hr̃s nõ dr̃, sed loco legatarij hr̃, vt no. in l. ex facto. ff. de hęr. inst. l. quoties. C.
9 eo. & plenè p repet. in c. 1. de test. li. 6. Qd̃ † ẽt in mã substõnis pcedit, vt plenè p Mod. Papi. in l. Lucius. in 10. q.
10 ff. de vulg. & pup. Ad † ꝙ alia accedit coniectura, quia testõr sugregauit & separauit d. Bernardinũ ab alijs hæredib. nec sine cã, sed pp capitales inimicitias existentes inter eos ob mortẽ violentã ipsius matris Bernar. interfectæ ab vno ex fratrib. ipsorũ hr̃dum, qb. consideratis, vocati vñr isti hr̃des fratres cõiuncti exclusis alijs separatis, & segregatis, vt dicit tex. in l. cohr̃di. §. q discretas.
11 ff. de vulg. & pup. Ad † ꝙ etiã alia accedit cõiectura, quia testõr in successionib. filiorũ Hiero. alterius filij testatoris & fratris dictorũ hæredũ voluit succedere & venire ipsos fr̃es hr̃des, excluso Bernar. quãto fortius colligit mentis suæ nõ fuisse venire Bernardinũ ad successionẽ istorũ fratrum hæredũ, argõ eorũ, quæ no. in l. in cõdõnib. primũ locũ. ff. de cõdi. & dem. cum si. & eorum
12 quæ hñr in l. si seruus pluriũ. de leg. 1. Prout † ẽt, vt seruaretur saltẽ æqualitas, iuxta no. in l. fi. C. famil. ercis. & quæ hñr in l. cũ pater. §. euictis. de leg. 3. cum sim. nam Bernardinus hẽbat ferè medietatẽ bonorum, & solus, alij tres reliquã medietatã, ad quã ẽt si Bernar. esset vocatus, maxima induceret inęqualitas, & discordia orire-
retur

13 retur vltra iā ortā.Prout † ēt:quia isti tres fratres erant
vtrinq; ꝯiūcti,Bernardinus vero ꝯsanguineus tm̄,q ab
intestato nō succederet,auth.itaq;.C.cōm. de suc.& in
auth.vt fratr.fil.§.1.& in auth.cessante.C.de legi. hr̄d.Cō
14 sequēter † vr̄ testorē se velle cōformare voluisse cū di-
spōne iuris cōis,iuxta no.in l.ꝯficiūt. ff. de iure codici.
& no.ī l.fi.§.in ꝯputatione.C.de iur.deli.& q̄ no.in l.cū
acutissimi,C.fidei.& in l.si duo.ff.de acq.hære.& in l.hr̄
15 des mei.§.cū ita.ff.ad Treb.Ad † ꝙ ēt dictio,alij, q̄ est si-
miliū repetiua.l.si fugitiui.C.de ser.fugi.c.sedis apostoli
cæ,de rescri.c.q ad agēdū,de ꝑcu.lib.6.& sic intelligēda
de hr̄dib.vniuersalib.ad q̄ nota.in l.1.in prin. ff. vbi pu-
16 pil.educ.deb.Nō † obstat,ꝙ dicti hr̄des p̄mortui fuerūt
ꝯn̄r nō potuerūt trāsmitterre,nā ī ꝯriū est veritas:vt te
net gl.in l.vnica.C.de his q̄ an̄ apert.tabul. & hr̄ in l. cū
ita,§.fidei.de leg.2.& p Aret.ꝯs.26.Vr̄ fortasse. & p Ale.
cōs.88.vol.1.aliàs ꝯsului.Facit ēt mēs cōiecturata testō
ris,qui voluit,bona cōseruari in familia,& deuenire ad
17 spurios,ergo quāto fortius ad nepotes ltīmos. Ad † qđ
ēt substitutio facta Portiæ, ad quā vocat dictos hr̄des
vl'es fratres,& eorū hr̄des, & si vocauit in dictum casū
deficientem hæredum extraneos.s.filios Christophori
& Stephani,quāto fortius nepotes ex filijs hæredib. in-
stitutis,arg.l.cū auus.ff.de ꝯdi.& dem.cū ꝯcor. ¶Circa
difficultatē, qua q̄rit̄, ex quo Baptista alienauit casale,
ex hac alienatione an ceciderit à iure,ꝙ in illo habebat
virtute ꝓhibitionis de non alienādo factæ p testorem.
In qua cōcludenter ꝓ veritate dr̄, ipsū Bernardinū nō
18 posse venire ex dicto capite.tū † quia ipse alienauit in Ia
cobū cohæredē,ꝙ nō fuit p testatorē ꝓhibitum;cū te-
statoris voluntas fuerit cōseruari in familia, vt patet p
illa verba, succedere debeāt alij nō alienātes,& cætera.
& isto casu alienādo nō cadit,vt nota.in l.peto.§.fratre.
ff.de lega.2.& plenè in l.filius.§.diui.de leg. 1. & in l. qui
Romæ.§.cohæredes.ff.de verb.obli.Bal.ꝯs.461. Pūctus
19 talis est,vol.5.& cōs.488.De detractione.vol.1.tū † quia
alienauit ex cā necessaria,ad q̄ ꝓhibitio se nō extēdit,
nec illā amplectit̄,vt no.in d.§.cohæredes,& in d.§.diui,
& in l.si ita qs.§.ea l.ff.de ver.obl.& ī d.l.peto.§.ꝓdiū.vbi
Bar.& nota.in auth.res q̄. C.cōmunia de leg. & bonus
20 text.ī l.alienationes.C.famil.ercis.cū si.Tertio: † qa alie
natū vix ascendit ad legitimā ipsius alienātis, quo casu
ꝓhibitio casum istū nō cōplectit̄,vt est tex.ī d.auth. res
q̄.& no.in d.§.diui.ad q̄ no.in d.l.qm̄ in priorib.& in d.
l.scimus.§.cū aūt,C.de inoff.test.& in l.Marcellus. §.res
quæ.ad Treb.prout ēt facit: quia dicta res alienata ca-
pta fuit ꝓ legitima,ergo in dictā cām imputāda, iuxta
no.in d.l.Marcellus.§.res quæ.& in l.quātum. ff. ad leg.
Fal.& per Aret.cōs.18.Visa & discussa cōsultatione. ad
quod,nā in dictum casū alienationis nō vr̄ vocatus ip-
se Bernardinus,sed alij cohr̄des,vt s̄.extitit dictū in alio
21 arti.vn̄,&c.Prout † ēt:quia testōr vsus est verbo futuri
subiūctiui,quo casu ꝯ ꝓhibitionē valet alienatio, licet
alienans teneat̄ ad æstimationē:vt p Bar.& alios,in d.§.
diui.ex quib. infertur, ꝙ cū alienatio facta fuerit in ca-
su licito,& permisso,vt s̄.rescindi minimè debuit,ex eo
quia confirmatio superioris nō fuit secuta: nā cōfirma
tio nō erat necessaria vt s̄. sed hn̄da erat ad cautelā, &
22 fauorē d.Iac.Quib. † ipse renunciare potuit, vulg.l.ꝙ fa
uore.C.de legib.& l.si quis in conscribendo.C. de pac.
23 ad ꝙ no.in l.nō ad ea.& l.legata inutiliter.ff.de cōdi. &
dem.& q̄ no.in l.nō omnis.ff.si cer.pet. Infert † ēt casu,
quo d.50.nō fuissent soluta, adhuc ꝯctū remanere fir-
mum,& validū.nā voluerunt in dictū casum rescindi',
sed tn̄ bona esse hypothecata ꝓ dicta solutione,vt patet
ex verbis ꝯctus,& actus agētiū nō dēt operari vltra eo-
rū intentionē,vulg.l.nō omnis,& l.rogasti. ff.si cer.pet.
24 eo maximè,quia d.Iac.soluit,nec ꝯuenit, nec p ipsū ste
tit soluere,&c.quo casu nō est dubitādū.Infert̄, † & ter-
tio à fortiori,ꝙ ꝯcessiones factæ in d. istro remanēt va
lidæ,& p̄iudicāt d.Baptistę;tū qa ꝯctus est validus;tū ēt
qa partes exp̄ssè voluerūt, ꝙ casu quo datio in solutū
nō ꝯfirmaret̄,seu reuocaret̄,eo casu Bapt.ꝓmisit Iaco-
bo,& eius hr̄dib.soluere,&c.vnde dato ꝙ eēt nulla ; tn̄
qa partes exp̄ssè voluerūt in casu nullitatis ipsū Bapt.
eē debitorē,&c.nō video qn dicta ꝯfessio nō p̄iudicet,
cum 50.dederint p cōuentionē exp̄ssam.l.1.§.si conue
25 niat.ff.deposi.cū vulg. † Quo ad caput Syluiæ, q̄ obti-
nuit tres,sn̄ias qb. declarari se fecit hr̄dē primi testōris
quinta parte,& iura sua cessit Bernar.dicēdū est,ꝙ Ber
nardinus ipse cessionarius, virtute cui⁹ cessionis agit,
tenet̄ ad quintā partē debitorū dictæ hr̄ditatis. nā cū
representet personā Syluię cedentis,Siluia ipsa tanquā
hæres ꝓ quinta,tenebatur ꝓ dicta parte ad oīa onera
hr̄ditaria:cū ꝑ illa iura actiuè,& passiuè in eā sint trās
lata.l.1.ad Treb.l.ꝓ hæreditatis.C.de hæredi.act.repre-
sentat.n.in hac parte personā defuncti,auth.de iureiu.
à mor.præst.in prin.gl.in l.cū à matre.C.de rei vendic.
vn̄ sicut defunct⁹ tenebat̄, ita & Syluia ꝓ quinta parte:
26 Et † sicuti penes ipsum erāt,ita trāslata sunt in ip̄m Ber
nar.cessionariū agētē ex dicta cessione; cū onus reale
sit,vt p Dec.ꝯs.56.circa fi.& p Fely. in c.licet vndique.
de offi.dele.not.in l.q stipēdia.C.de ꝑcu. cū sim. & per
Bal.in l.ꝓ diuersas.q.17.col.fi.C. de mād. & bona doct.
Bal.in l.si post diuortiū.ff.sol.mat.& in l.si maritus. eo.
tit.& p Bal.in l.si cū dotē.§.si p̄ri,eo.tit.& ibi Alex.facit
27 regula,nemo plus iuris,cū si. † Quantū ad expilatā hr̄di
tatē,clarū est,ꝙ bona quondā Baptistę mortui ab inte
stato spectabāt ad Iul.& Io.Bapt.nepotes ex frē vtrinq;
ꝯiūctos,auth.itaq;.C.cōia de succ.auth.de hr̄d.ab intę
sta.§.his aūt.& §.illud.& in auth. post frēs, ex vtroq;.C.
28 de legi.hær.& in auth.cessāte.eo.ti.Nec † obstat,si dice-
ret̄,ꝙ erāt q̄sita ex eccl'ia &c.nā cū in facto ꝯriū ꝓbet̄
ad ecclīā nō spectāt,c.1.de pec.cler.c.qa nos. c.relatū.
c.reqsisti.de test.& 12.q.5.c.fi.& no.in c.2.de suc.ab in-
test.& ī c.fi.eo.ti.& p Abb.in c.p̄ntia.col.an̄p. in p̄ri.de
29 ꝓb.Quia † mortuo Bapt.an̄ aditā hr̄ditatē,ipse Bern.oc
cupauit bona,certū est ip̄m dici expilatorē.l.2.ff.q̄ cri-
30 mi.expi.hære.& p Bar.in l.1.ff.de effracto.Et † cū cōstet
de expilamēto,circa q̄titatē stādū est iurō dictorū Iul.
& Io.Bapt.iuxta ea q̄ plenè no.in l.si q̄s,C. vn̄ vi. & c.fi.
31 qđ metus cā,cū sim. † Circa verò dotes d. Bern. & A-
drianæ dicēdū est,ꝙ Frācisc⁹ testōr reliqt ꝓ dotib.earū
florē.2000.ꝓ qualibet,& vltra,iuxta instr̄m celebratū
&c.vn̄ dictū legatū quoad flor.2000.est certū, quò ve-
rò ad vlteriorē q̄titatē,& sūmā q̄ testōr legat,se referē-
do ad instr̄m celebratū quo casu instr̄m relatū est attē
dēdū.l.asse toto.de hr̄d.insti.l.in testō.ff. de ꝯdō. & de-
32 mon.auth.si qs in aliquo documēto.C.de pactis. † Sed
instr̄m relatū cōtinet,ꝙ dotētur iuxta qualitates ipsa-
rū,&c.& qualitas est in flor.4000. ergo illa attēdēda,vt
no.in l.fi.ff.de dot.prom.& in l.cū post.§.gener.ff.de iu
re dotiū,& plenè in l.1.ff.sol.matri.& plenius p Mod.in
33 tract.de dote. † Quantū ad bona alienata per Ber.clarū
est,ipsum esse prohibitū alienare,& in euētū alienōnis
ꝙ caderet à portione sua,& in ea succedēt alij nō alie
nātes, vt patet ex verbis testamēti,quo casu cū aliena
uerit domū viuentib. fratrib.illico cecidit, vt plenè hr̄
34 in d.§.diui.& in d.§.ea lege.& in d.§.cohr̄des. Nec † pōt
domū imputare in legitimā;cum per prius alienauerit
multa mobilia,& sese mouētia ascendētia vltra eam,in
qb.legitima cōputanda est.d.l.Marcellus.§. res q̄, & in
hoc nō vr̄ difficultas:cū alienatio mobiliū, & sesę mo-
uentiū ac domus facta appareat sine aliquo ꝯsensu fra
35 trū suorū,& illis viuentib. † Quo verò ad alienōnē casa
lis factā viuēte d.Baptista,& viuētib.d.Iul.& Io.Bapt.li-
cet.d.Bap.cōsenserit;tn̄ cōsensus nō releuat,ex quo in
illo nō dr̄ ꝓstitū fuisse visis,& lectis verbis testī, qđ ne-
cessariū erat;vt dicit tex.ī l.de his.ff.de trāsa. cū similib.
36 Preterea † nō cōsenserūt.d.Iul.& frēs,ergo cōsensus Ba
ptistę solus nō præiudicat istis Iul.& fratrib.qui in ca-
sum alienōnis vocati vn̄r,vt tenet Bar.in d.§.diui.col.fi.
37 ver.q̄ro,vtrū res,q.pen.Et † ostendit̄:nam testōr prohi-
buit alienōnem,vt bona in familia conseruarentur,vt
patet ex cl'is testamenti antecedentibus, & sequētibus
circa substōnē factā Portiæ, & factā alijs filijs testōris,
ex quibus declarantur media.l.3,de lib.& posth.l. si ser
uus plurium,in fi. de leg. 1. cū similibus,& hoc stante,
non sufficit consensus vnius.d.§ fratre.d.§.diui.vbi ple
38 nè not.& bene in d.§.cohæredes.Legatum † duc.50.fa-
ctum Scipioni finitū est,& nō trāsmittitur, ex quo te-
stōr voluit d.50.dr̄i in vita Scipionis, & ipso viuēte,vn̄

eo mor-

eo mortuo nõ est dubitandum, qđ extinctũ sit; vt no.
in fi. in l. Titia. §. Titia. de le. 2. vbi multa adducunt. Vlte
39 rius† instr̃a pñtia ꝑ ipsas actrices iuxta formam statuti
vrbis executionẽ merent, cũ ꝑ illa ipsarũ intẽtionẽ &
petitionẽ plenè ꝓbauerint, ꝑ ea q̃ hñr in l. q accusare,
C. de edẽ. & in l. eius qui. ff. de ꝓba. & plenissimè in l. ad
40 monẽdi. de iur. iur. cũ sim. Quib. † nõ hñt obstare asser-
tę ꝓbões & asserta instr̃a ex aduerso ꝓducta, nã pñta-
ta apparẽt & ꝓducta post terũm statutariũ & perẽpto
riũ, quo casu recipi nõ debuerũt & recepta parte op-
ponẽte & ꝓtestãte, & cũ illa cl̃a quatenus in terĩo &c.
nõ sunt alicuius efficaciæ, nec in aliquo cõsiderari de-
bẽt, maximè cũ aliqua in integrũ restõ petita nõ appa
reat ꝑ ea, q̃ no. ĩ l. fi. ff. de fer. & ꝑ Bar. in l. 1. C. de dila. &
est bonus tex. in c. cũ dilectus. de fi. instr. & in c. pastora-
lis. de excep. & q̃ plenissimè hñr in d. l. admonẽdi, in 2. le
41 ctu. Nec † hẽt obstare, si diceret, ꝑdicta ꝓcedere, nisi ꝓbõ
nes & ĩstr̃a ꝑdicta de nouo ad notitiã partis ꝑuenissẽt
tũc. n. post lapsũ termini pñt ꝓduci & ꝓbões recipi;
vt expr̃sè firmat Bar. post antiquos doc. in d. l. admonẽ
di. in 2. lect. & Cano. in d. c. cũ dilectus, & in d. c. pastora-
lis. & not. ꝑ Bal. in l. in bonę fidei. C. de reb. credi. & per
Can. in c. qm̃ ꝯ. de ꝓba. in gl. in ver. tp̃a. cũ sim. ꝯcor. nã
in casu nr̃o nullibi ꝓbatũ apparet, dicta instr̃a de nouo
ad notitiã aduersariorũ ꝑuenisse, quo deficiẽte, ꝓut de
ficit, sumus in terĩs primæ regulæ & primæ ꝯclõnis. Et
42 si † diceret, ꝙ satis ꝓbatũ est ꝑ iurm̃ ꝑstitũ à parte ad-
uersa, vt in pũcto vr̃ dicere Bar. & alij, in l. admonẽdi. in
2. lect. & Cano. in d. c. pastoralis, & gl. ĩ c. pñtia. de testib.
& in c. si verò. de sent. exc. cũ alijs allegatis ꝑ Ale. cõs. 5.
43 & cõs. 108. vol. 2. Nã aduertẽdũ est, ꝙ tũc demũ statur
iur̃o partis asserẽtis ad eius notitiã ꝑuenisse, nisi sit prę
sumptio ꝯ iurare volẽtẽ, ita in proprijs terminis Abb.
in d. c. pastoralis. col. 3. circa med. vbi multa adducit, &
Mod. Ferrari. ibidẽ hoc sequuntur, & Mod. Papi. idem
faciunt col. 3. vers. & ꝙ dr̃ hic, in quibus locis allegãtes
plures & diuersas decisi. & quotas, cõcludunt, ꝙ si ali-
qua ꝑsumptio scientiæ est ꝯ iurantẽ, nõ stat eius iur̃o,
qñ ꝯdõ & qualitas ꝑsonę aliud suaderet, & idẽ qñ cessa
ret verisimilitudo, ꝑ qb. facit gl. ĩ l. vnica. C. de petiti. tu
to. & tex. in c. vt circa. & in c. nulli. de elec. li. 6. in ver. ve
risir̃. & q̃ ponit Bar. in l. si cui. §. eisdẽ. ff. de accus. & idẽ
Bar. in l. oẽs. §. rectè. ff. de fur. & bene faciunt nota. in l. si
nõ conuicij. C. de iniur. & in l. 1. C. ad legẽ Cor. de sica.
& q̃ pulchrè ponit Ale. in l. j. § q per procuratorẽ. ff. de
acqui. pos. vñ cũ in casu pñti omnis ꝯiectura & verisi-
militudo sit, partẽ aduersam ante lapsum termini ha-
buisse notitiã de dictis instrumẽtis. Attẽta insuꝑ quali-
tate eius ꝑsonæ attẽtõ ẽt ꝙ dicta instr̃a celebrata fue-
rũt inter cõsanguineos, & publicè, nec cadit verisiĩitu
do ignorãtię; ꝯcludẽdũ erit, ei⁹ iur̃o minimè stãdũ, &
assertis probationib. post terminũ diuersum factis fidẽ
minimè esse adhibendã, & hoc maximè, cũ minimè ve
rificauerit cõmissiones pro ipsorũ aduersariorũ parte
44 obtentas. † Quò verò ad illud, in quo instat, dictas actri
ces nõ esse audiendas ꝑꝑ quittantiã factã ꝑ parte, ꝑ q̃
q̃titas petita vr̃ fuisse soluta, & solõne eius, qđ debetur
vr̃ sublata omnis obligatio & actio, insti. qb. mod. tol.
45 obli. & toto tit. de solu. Dr̃ † cõsiderãdũ esse, assertã quie
tationẽ & liberõnẽ esse factã de relictis in testõ. q. Fran
cisci, quo casu cũ sit limitata & restricta ad debita ex
testõ, nõ se extẽdit ad debita ex ꝯtu de quo ĩ pñti agit,
limitata. n. cã & liberatio, limitatũ ꝓducit effectũ, vulg.
l. in agris. ff. de acq. rer. do. l. cũ pr̃. §. dulcissimis, de le. 2.
& plenè ꝑ Mod. in c. cũ ordinẽ. de rescr. col. 5. & in c. Pe
trus. de homi. & bñ faciũt no. in l. iubemus. C. ad Velle
ia. & q̃ ponit Bal. & Pau. de Ca. in l. pactũ. C. de colla. &
pulchrè ꝑ Are. in l. q supstitis. in 3. limi. ff. de acq. hære.
Quib. nõ obstat, si diceret, ꝙ vna & eadẽ q̃titas est illa
relicta in testõ, q̃ debet ex instr̃o, & pluralitas in sũmis
46 nõ est ꝑsumenda. † Nã aduertẽdũ est, ꝑsumptionẽ cessa
re in casu certo, vt est pñs. Nã actricibus dictus q. Fran
ciscus testõr debitor erat in duc. 500. pro dote. Iterũ in
duc. alijs. 500. ꝑ acconico seu iocalibus, necnõ in alijs
duc. 500. ꝑ augmẽto dotis, q̃ omnia patent ꝑ scriptu-
ras pñtatas pro parte actricum, ꝯñr constat, summas
500. duc. esse diuersas & debitas ex causis diuersis, & ma
nifestius oñditur ꝑ capitulũ testĩ, in quo testõr reliquit
d. Bernar. fructus casalis, &c. quousq; fuerit sibi satisfa-
ctũ de duc. 500. ꝯñr đ đbitis ex alia cã q̃ ꝑ augmẽto do
tis, ꝙ insuꝑ apparet ex alio capitulo testi, vbi testõr di-
cit se habuisse duc. 500. de carlenis ꝑ dote dictæ d. Ber-
nar. ꝯñr patet summas esse diuersas & multiplices, ad q̃
bñ no. in l. quinquaginta. ff. de ꝓba. & in l. cũ q̃rit. iũcta.
l. seq. ff. de excep. rei iudic. ¶ Quo verò ad caput dotis re
lictæ ipsis actricib. ꝯcludit, dotẽ deberi iuxta qualitates
& ꝯditiones ipsarũ, virtute instr̃i facti à d. q. Francisco.
Nec obstat, si diceret, quantitatẽ dotiũ taxari dr̃e iuxta
formã statutorũ; tũ qa dicta statuta nõ sunt in obseruã
tia; tũ ẽt qa si hoc esset, induceret maxima ꝯrietas. Nã
ꝟm formã statutorũ q̃titas taxata est in flor. mille & se-
ptingẽtis, & testõr reliquit duo milia, & vltra iuxta for-
mã instr̃i, ꝙ cãtat ꝟm ꝯdõnẽ & qualitatẽ ꝑsonarũ, ꝯñr
statuta nõ ꝯsiderãda, maximè ꝙ testõr expr̃sè discessit
47 à forma statutorũ legãdo plus. Et † ipsemet testõr viuẽs
dotẽ ꝯstituit filiæ duc. 500. ꝑ ea q̃ not. in sim. in l. vel vni
uersorũ. ff. de pignoratitia actione. & in l. qđ si nolit. §.
48 qa assidua. ff. de ędilitio edicto. Ad † q̃ dictio, & vltra, q̃ re
petitiua & implicatiua est, vt ĩ l. si tibi purè. & ibi Bar. de
49 leg. 3. Et † dictio, vltra, idẽ operat, ꝙ dictio, s̃. prout con-
cludit Alex. cõsi. 195. Cõsideratis verbis, ex quib. patet,
mentem testõris verã fuisse, dotẽ constitui in florenis.
2000. & vltra, ꝟm cõditionẽ & qualitatẽ dictarũ actri-
cũ, & sic debet vtrũq; mõ, quo s̃. ¶ Audio ꝯ ipsas actri-
ces dubitari, eas malè egisse, & nulliter: cũ agãt hypo-
thecaria ꝯ tertiũ possessorẽ, discussione nõ facta ꝯ hẽ-
des vniuersales principalis, q̃ obiectio & dubitatio, &
attenta dispositione iuris cõis, insuper & iuris munici-
palis in casu præsenti minimè ꝓcedit, potissimè ex in-
50 frascriptis. Illud † in iure ꝓbatũ est, quẽque posse hypo-
thecare bona sua, & hypothecaria posse agi ꝯ detento-
res & possessores bonorũ hypothecatorũ. l. 1. in prin. l.
51 ꝯhit. l. seq. & ferè ꝑ totũ. ff. & C. de pign. Et † licet tex. in
auth. de fideiu. §. sed neq; ad res, collã. prima. & in auth.
hoc si debitor. C. de pign. disponat, hypothecaria ꝯ ter
tiũ possessorẽ nõ posse agi, nisi facta excussione princi-
52 palis, tñ † aduertendũ est, illud ꝓcedere, qñ ꝑ tertiũ pos-
sessorẽ ꝯuentũ hoc fuit oppositũ, si ãt nihil fuit dictũ,
nec oppositũ, licet excusio nõ fuerit facta, tñ iudiciũ
intentatũ fuit, & est validũ, ita in proprijs terminis vo-
luit Bar. & Bal. in l. 2. C. cõi diui. & Bar. in l. si mancipiũ.
ff. de euict. not. in l. j. C. de appella. & in l. fin. in prin. ff. si
cer. pet. & in l. ꝓlatã. C. de senten. & Bar. in d. auth. hoc
si debitor. in vlt. q̃st. cũ alijs allegatis ꝑ Alex. ꝯs. 31. In cã
executionis. vol. 4. & Mod. Papien. post Ang. & alios do
ctores, in §. itẽ si qs in fraudẽ. col. 21. vers. vltimo limita-
53 tur. insti. de actio. Quæ † cõclusio * cõis est; vt no. in di-
✠ ctis locis, in quib. ẽt cõcludunt, debere opponi añ litẽ
ꝯtestatã: cũ ergo in casu nostro nec añ litẽ contestatã,
nec post fuerit oppositũ, ergo iudiciũ validũ, & nõ ob
stantib. q̃ mõ ex aduerso allegant, ꝓcedendũ est iuxta
54 petita ꝑ ipsas actrices. Ad † ꝙ ẽt facit: quia notorium est
hæredes principales nõ eẽ soluẽdo, quo casu excussio
nõ req̃rit, & ita limitat. d. auth. hoc si debitor, ꝟm Ang.
& alios, post gl. & Bart. in l. decẽ. ff. de verb. obl. & pleni-
simè hr̃ in l. fi. ff. si cer. pet. & cumulatè ꝑ Mod. in d. §. itẽ
si qs in fraudẽ. col. 18. & seq. vbi infinita ferè adducunt,
55 & aliàs cõsului. Ad † ꝙ ẽt facit: qa d. Iudex vnico verbo
posset se expedire, dãdo dilationẽ aduersario ad oñden-
dũ esse alia bona debitoris oblig. q̃ sine ꝯtrouersia pos
sint possideri, quo termino elapso, & hoc nõ docto, le-
gitimè excussio facta dr̃, ita notabiliter Ang. quẽ sequũ
tur Mod. in l. à diuo Pio. §. in vẽdõne. ff. de re iudi. cũ si-
mi. Pars aduersa habuit dilationẽ ad faciẽdũ suas defen
siones & ꝓbationes, in qua dilatione de ꝑdictis nihil do
56 cuit, ergo, &c. Attẽta † ẽt dispõne statutaria, & munici-
pali sumus ĩ claro: verba. n. statuti dicũt, ĩstr̃a exequẽda
eẽ ꝯ possessores, à qb. verbis claris minimè ẽ recedẽdũ.
57 l. j. ver. ĩ re igr̃ dubia. ff. đ exe. vul. l. nõ ał̃r. đ le. 3. Diceret † ꝙ
verba statuti dẽnt interp̃tari ꝟm dispõnẽ iuris cõis, vз,
vt ꝯ possessores ꝓcedat discussiõe facta, &c. Certe hoc
dicere inconuenientissimũ est, dictũ. n. statutũ si ita in-
telligere-

telligeretur,sũperfluũ esset & vanũ, seruiretq; de vẽto,
58 de nouo nihil induceret, ꝙ minimè dicendũ. Vt † ergo de nouo aliqd inducat, ꝑut ẽt inducere dẽt, iuxta tex. in c.si Papa.de priuile.lib.6. & l.si qñ.de leg.1.& ad saturitatẽ per Alex.in l.fi.§.in cõputatione. C.de iure delib. & per eundẽ in l.4.§.ꝑtor ait.ff.de dam.infec.iuri cõi dictũ statutũ addere nõ põt, nisi vt intelligatur ꝓcedẽdũ ꝯ possessores discussione nõ facta,& hoc potissimũ per verba statuti,ibi,statim,&c.de cuius articuli veritate di
59 cã aliàs. Ad †ꝗ facit obseruãtia & stylus curiæ capitolinæ,in qua dictũ statutũ fuit ita aliàs interꝑtatũ, & taliter obseruatũ,& ita iudicatũ, quo casu in pñtiarũ idẽ iudicandũ est.l.minimè.cũ vulg. ff.de legib. Attẽto ergo iure cõi,ac iure statutario cõcludendũ erit,bñ fuisse actũ,& iudicatũ in fauorẽ actricũ, deductis ex aduer
60 so nõ obstãtib. Quietatio † & liberatio ex aduerso pñtata in cõsiderõne nõ venit, tũ quia pñtata post terminũ,vt aliàs fuit dictũ, tũ quia se restringit ad certas causas minimè cõprehẽsas in pñti iudicio, vt aliàs fuit dictũ,ad q̃.l.si diuersa.C. de trãs. & eo maximè quia dictę actrices expresè reseruãt sibi ius cõpetẽs eisdẽ ex alijs causis,vt patet ex asserto instro pñtato, ibi, declarãtes,
61 &c.Quæ † ꝓtestatio & reseruatio tuetur ius ipsarũ ꝓtestantiũ,iuxta quę no.in l.non solũ.§.morte.ff.de ope. no.nun.& in c.cum M.Ferrariensis.de const.& in c.ad solicitudinem.de appe. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Statutum disponens ad conseruandum cippum domus, mulierem dotatam excludi à successione, an ea excludatur nedum à fratre carnali, sed etiam à patruo, per totum.*
Quòd mulier excludatur à successione, propter conseruationem agnationis, censetur fauorabile.
2 *Statutum ita disponens præsumitur id disposuisse ob hanc rationem, etiam si expressa non fuisset.*
3 *Statutum prædictum intelligitur, vt in omnib. personis æqualis determinatio sit facienda.*
4 *Statutum prædictum an censeatur merè fauorabile.*
5 *Statutum prædictum correctorium esse censetur iuris communis & etiam diuini.*
6 *Statutum interpretandum est, vt minus corrigat ius commune.*
Statutum interpretandum est, vt in aliquo operetur, & in alijs non corrigat ius commune.
7 *Statutum excludens fœminas propter fratres, de quib. fratrib. intelligatur, per totum vsque ad nu.27.*
8 *Statutum loquens de fratrib. de quib. fratrib. intelligatur.*
9 *Statutum nouum benignè interpretandum est.*
10 *Statutum nouum omittens casum expressum in statuto antiquo videtur illum casum omisisse.*
11 *Statutum aliquid non disponens videtur illud omisisse.*
12 *Statuentium mens potissimùm consideranda est, & extendi dẽt.*
13 *Statutum excludens fœminam stante masculo, vel patruo non extendimus ad patruum magnum.*
14 *Statutum excludens sororem propter fratres intelligitur de fratrib. carnalib. primis, & non de vlterioribus.*
15 *Vna determinatio quando & quo casu determinare debet omnia determinabilia.*
16 *Statutum loquens de successione matris non præsumitur factum propter conseruationem familiæ.*
17 *Dotandi onus non spectat ad patruum.*
18 *Dictio, aut, apponitur pro id est.*
19 *Verba impropriantur, vt minus corrigatur ius commune.*
20 *Statutum disponens aliquid propter conseruationem familiæ, an vendicet sibi locum omni casu, & in quacunque persona.*
21 *Statutum, quod potest intelligi diuersimodè, interpretandum est, vt procedat in casu firmo & tuto, & non in casu dubio.*
22 *Extẽsio statuti de casu ad casum etiam in materia fauorabili nõ est facienda, quando in casu, in quo fit extensio, non viget tanta & tam fortis ratio, sicut in casu expresso, & nu.23.*
23 *Nec extensio fieri debet ad casum, in quo viget minor ratio, etiã stante fauore publico.*
24 *Statutum excludens sororem propter fratrem non habet locum in fratre exhæredato.*
25 *Statutum loquens in dotata non habet locum in alia non dotata.*
27 *Matri ab intestato morienti ita succedunt filij masculi, sicut & fœminæ, & nu.32.*
28 *Et quisque succedit pro virili, & contra occupatores agi potest hæreditatis petitione.*
29 *Præscriptio cum mala fide nullo modo est consideranda.*
30 *Mala fides probatur ex scientia possidentis rem alienam.*
31 *Statutum excludens dotatam intelligitur respectu bonorum dotantis, & non aliorum minimè dotantium.*
32 *Statutum interpretandum est, vt eius principium non corrigatur ex sequentibus.*
33 *Statutum interpretandum est, vt reducatur ad concordiam.*
34 *Statuti caput vnum declaratur per aliud.*
35 *Verba. sed & si, apposita in aliqua dispositione aduersatur præcedentib. in iure, & in facto.*
36 *Statutum interpretandum est, vt euitetur damnum aliorum.*
37 *Statutum interpretandum est secundùm ius commune.*
38 *Statuti interpretatio illa amplectenda est, per quam ius commune minus corrigatur.*
39 *Legatum factum alicui sancto, seu imagini, an valeat, & an sit incertum.*
40 *Legatum factum ciuibus alicuius loci, licet non nominatis, an valeat.*
41 *Legatum factum ciuibus alicuius loci, an sit validum.*
Tale legatum factum clericis, an debeatur vnicuique pro rata, vel vniuersitati clericorum.
42 *Legatum prædictum, an habeat locum, tam in clericis præsentib. quàm futuris.*
43 *Legatum prædictum, an dicatur certum, vel incertum.*
Signatura attendenda est, & non supplicatio.
44 *Responsio limitat & restringit interrogationem.*
45 *Legatũ prædictum certum est, licet clerici non fuerint nominati.*
Nominatim aliquid fieri quando dicatur, & alijs seq.
46 *Nominatim factum dicitur expresso nomine officij, vel expressa alia designatione, & nu.48.*
47 *Aequipollens an, & quando suppleat requisitum.*
49 *Expressio loci inducit certitudinem.*
50 *Legatum factum clericis Sancti Petri certum est.*
51 *Legatum factum fratrib. Sancti Francisci an valeat.*
52 *Certũ dicitur illud, quod per relationem apertè demonstratur.*
53 *Legata quæ dicantur certa & quæ incerta.*

CONSILIVM CX.

Statutum de mulierib. dotatis, Statuimus & ordinamus ad cõseruãdũ cippum domus, ꝙ mulier dotata à patre, mr̃e & fratre, stantib. masculis seu fr̃ib. carnalib. dẽat esse cõtenta dote sua, si cõpetẽter sit dotata, aliàs cõpetẽter dotetur, si verò dicta filia nõ dotata remanserit post mortẽ patris, matris, & fratris, superstitib. fratrib. tunc debeat cõpetenter dotari, &c. nec vltra petere ꝑt in bonis alicuius ex ꝑdictis, &c. Insurgit dubiũ, an stãte statuto ꝑdicto, filia dẽat excludi à fr̃e pr̃is, & sic eius patruo, ꝯñr illa verba, stantib. fratrib. dẽant intelligi, nedũ de fr̃ib. ipsius filiæ, sed etiã
1 de fratrib. pr̃is, & sic eius patruo. Circa † ꝙ prima facie dicẽdũ vr̃., ꝙ excludi dẽt & à fr̃e suo, & à fratre partis, ꝯñr patruo, ex quo in statuto est rõ expssa, vt excludat̃ ad cõseruandum cippũ domus, quæ rõ est fauorabilis, vt l.1.§.pe.de ventre inspiciẽdo, & hr̃ in l. venia. C. de in ius vocãdo, & in l.maximũ vitium. C.de libe.ꝑteritis, & plenè in tract.ꝗ extãt.mascu.&c.col.1. & dicta rõ ita viget in fr̃e filiæ sicut in fratre pr̃is, & sic eius patruo, ꝯñr nõ est extẽdere, sed cõprehẽdere, vt hr̃ in d.tract. car.7. & ꝑ doctores, in l.si vero.§.de viro.& in l.si cõstãte.ff.so.
2 ma.cũ si.allega.in dictis locis. Et† hac rõne attenta, etiã si in statuto nõ fuisset expssa, in puncto cõsuluit ꝓ hac parte Rom.ꝯs.16. Viso themate. quãto fortius in casu nr̃o, vbi expssa est, ad ꝗ no. per Bar. in l. liberorum. ff.de verb.sign.& ꝑ Lap.alleg. 102. In quã partẽ vr̃ inclinare Franc.de Cur.cõs.9.col.3.vbi refert d.cõs.Rom.& magis clarè hãc partẽ firmãt Bon.in tract. de dote. in vlti. parte,q.24.dicẽtes se ita cõsuluisse sm Rom. & rñdent ad ꝯria ꝗ possent adduci, affirmãtes hãc esse purã veri-
3 tatẽ. Ad† ꝙ facit, nã verba statuti, stantib. filijs masculis, &c.referunt̃ de necessitate ad defunctũ, & patrẽ, seu matrẽ, & fratrẽ, de cuius bonis agit̃, nõ aũt ad filiã, de cuiꝰ exclusione quærit̃, deinde statuto subdit̃, seu fr̃ib. carnalib. vt ergo vna determinatio sit æqualis respiciẽs plura vulg. l. nã hoc iure, l.hẽmus dicere, ꝙ ẽt intelligat̃ de fratrib. defuncti, ꝑ quib. ẽt facit cõsilium Cur.34. in 3.du-
4 bio, ꝗ fuit Fulg. cũ alijs cõcor. † tñ in ꝯrium cõsiderandum

dum eſt, nã poſito q̃ dictum ſtatutũ eſſet merè fauorabile,licet opi.hincinde ſint, vt hr̃ in locis p̃all. & p Io. And.in Rub.de ſucceſ.ab inteſt.& p Ferrar.ĩ d. l.venia. & Pau.de Caſt.ꝯſ.333.Præſens caſus. p Corn. cõſ.105.
5 & 127.vol.1.tñ † negari nõ põt,quin ſit correctoriũ iuris cõis,nedũ poſitiui,ſed diuini,& ẽt accuſatiuũ naturæ,vt dicit tex.in d.l.maximum vitium,& hr̃ in auth.de ſucc.ab inteſt.& inſtit. eodẽ,cum ſi. Quo caſu eſt nedũ ſtrictè ſed ſtrictiſſimè intelligendũ, & interp̃tandũ.l. q̃ verò ꝯ.ff.de legi.c.dilectus,de cõſuetudine,hr̃ in d.§. de
6 viro.& in d.l.ſi cõſtãte.& p Soc.ꝯſ.30.col. 7.vol.1. † Et iõ dẽt interp̃tari,vt in quantum fieri põt, minus corrigat ius cõe, & minus diſcrepet ab ipſo iure cõi, vt dicit tex.in d.c.cũ dilectus.& bona gl.in l.dãni.la 1.§.ſi is q.ff. de dam.infe.& in l.fi.§.in cõputatione.C.de iur. deli.& ibi ſcri.maximè Alex.adducẽtes plura, ad quæ l. p̃cipimus.C.de app.& l.ſancimus.C.de teſt.& p Soc. d.conſ. 30.& cõſ.150.vol.j.& cõſ.9.vol.3.& p Corn.ꝯſ.105.col. pe.vol.2.& cõſ.247.Cõſultus,col.2.vol.4.p Alex. ꝯſ.76. Animaduerſis,vol.4.Sed ĩtelligẽdo ſtatutũ in fratre defuncti,induceret duplex correctio iuris cõis,prima reſpectu fratris filiæ,ſecũda reſpectu fratris defuncti, intelligẽdo aũt de frẽ filiæ, inducitur tñ vna correctio, ꝯñr iſta intelligẽtia tenẽda, quia ſ̃m eã minus corrigit
7 ius cõe,ſ̃m aliã ſecus.Ad † q̃ quia intelligendo in fratre filiæ tñ, ſatis eſt, q̃ in hoc ſtatutũ operet̃ & corrigat ius cõe, & in fratre defuncti nõ inducat̃ correctio, ſed ſeruemus ius cõe,q̃ fieri dẽt, vt hr̃ in d. §.in cõputatione,cũ alijs.ſ̃.alleg.& in c.cãm quæ.de reſcrip. & in c. ex
8 parte,el 2.de off.dele. Ad † quã intelligentiã facit.nã iſta verba ſtatuti fratrib.&c.poſſunt hr̃e duplicẽ ĩterp̃tationẽ,vt oẽs tenẽt,vnã.ſ.in fratrib.filię,p quã minus corrigit̃ ius cõe,aliam,ẽt in fratrib.defuncti,p quã plus corrigit̃,vt ſ̃.in iſto dubio capienda eſt interpretatio,q̃ minus lędit tertiũ,& ius minus corrigit,vt hr̃ in iurib.p̃allegatis,& p Corn.cõſ.115.vol.2.Et † benignior interp̃ta
9 tio amplecti dẽt,vt no.in l. benignius. ff. de legib.& per Cor.d.cõſ.115.vol.4.Prout ẽt eſt cõſiderandũ,q̃a dictũ ſtatutũ extractum fuit ab alijs ſtatutis antiquis, in q̃b. fiebat expreſſa mẽtio de patre,matre, fratre,patruo, & auo dotante,q̃ filia excluderetur de bonis,& ſucceſſione iſtorũ,ĩ iſto verò ſtatuto nouiter edito nihil fuit dictũ de patruo,nec auo,ſed ſtatuentes cõmiſerunt, non
10 ad alium effectũ,niſi † vt iſte caſus omiſſus remaneret in diſpõne iuris cõis,vulg.l.ſi cũ dotem,in prin. ff.ſol.mat. l.ſi extraneus,de cõdictione ob cãm.Soc.d.ꝯſ.9.loquẽs in materia ſtatuti noſtri,ſed de iure cõi filia in ſucceſſione patris excludit patruũ,iurib.vulgarib.vnde,&c.Præ
11 terea † ſi ſtatuẽtes voluiſſent intelligere de fratre defuncti,ꝯñr de patruo vtiq; dixiſſent, ſicut erat dictũ, & expreſſum in antiquo ſtatuto,à quo extractũ fuit pñs,nõ differũt.ergo,&c.c.ad audiẽtiã.de deci.l.vnica. §.ſinaũt
12 ad deficiẽtis.C.de cad.toll.Ex † his apparet de volũtate, & mẽte ſtatuẽtiũ,q̃ attendi dẽt.l.nominis & rei. de ver. ſig.c.intelligẽtia eo.tit.p quã mentẽ tollunt̃ obiecta,vt in ſimilib.in materia ſtatuti excludentis fęminas dicit
13 Soc.d.cõſ.9.Facit † ẽt illa cõis cõcluſio Bal.& omnium ſcrib.in l.1.C.de ſucceſ.edict.volentes, ſtatutũ excludẽs filiã ſtante patruo,nõ extendi ad patruum magnũ,nec ab ipſo excludit̃,multa ad hoc adducẽtes,& certè eadẽ rõ viget in vno,q̃ in alio,nã ſi eſſet exp̃ſſa, ſumus in claro,ſi nõ eſt exp̃ſſa,vnica põt cõſiderari. ſ.cõſeruatio familiæ,& agnationis,q̃ p exp̃ſſa hr̃,in l.quotis.C.de fidei cõmiſ.& cõcludũt oẽs loquẽtes de materia dicti ſtatuti,tñ licet ita vigeat in patruo magno, ſicut in patruo,
14 nõ tñ extẽdit̃,vt p Soc.ꝯſ.30.p̃alleg.Facit † illa cõis cõcluſio,de qua p Bar.in l.Lucius.§.quæſitũ,de leg.3. volens ſtatutũ,excludens ſororẽ pp fratres,intelligi de fratrib.carnalib.primis,non vlterioribus;nec veniunt patrueles,vt dicũt ſcrib.in d.l.1.& in l.dotali.ff.ſol.mat.& p Ale.cõſ.99.Viſo themate,vol.2.& conſ. 295. eodẽ vol. & Cor.conſ.57.in fi.vol.2.& cõſ.92.col.3.vol.3. & cõſ. 169.vol.4.& plenè Soc.in d.conſ.9.& 30.& tamen eadẽmet ratio viget in vno, ſicut in alio, ſiue ratio ſit expreſſa, ſiue ſubintellecta, conſeruatio ſcilicet familiæ & agnationis, & facit,q̃ vult Cor.conſi.125.vol. 4. vbi filia nõ dẽt excludi à patruo ſtante ſtatuto, &c.& plu
15 ra adducit Bru.in ſuo trac. ¶ † Nõ ob.adducta in ꝯriũ, q̃ illa verba fratrib.&c.dẽnt ĩtelligi.ſ.defuncti: ſicut verbũ filijs, nã vna determinatio tũc dẽt æqualiter determinare,q̃n viget eadẽ rõ, vt no. in d.l.iã hoc iure. & in l. precib.& l.quãuis.C.de impuber.& p Moder.in l.in teſtõ.C.de teſtõ militari, ſecus ſi diuerſa rõ ſit in vno, q̃ in alio,q̃a tunc nõ ęqualiter determinat,vt no.in dictis iurib.In caſu aũt noſtro diuerſa eſt rõ in filijs defuncti, & fratrib.defuncti,q̃ in fratrib.dotatæ,vt ſ̃.fuit oñſum,
16 ergo,&c.Facit † inſuper,nã ſtatutũ cõſiderat conſeruationẽ cippi & domus,& loquit̃ de patre,matre,& fratre dotante,certè reſpectu matris non põt intelligi conſeruationẽ fieri in fratre ſuo,ſed bene in filio,reſpũ etiam filiæ excludendæ, & iõ vt ęqualis ſit determinatio in oĩb.p̃ſonis,de quib.ſtatutũ loq̃tur, d.l.iã hoc iure.dicamus ly,fratrib.intelligi de fratrib.filiæ,& non defuncti.
17 Ad † q̃ ẽt,nã verba ſequentis capituli ſimpl̃r dicunt de fratrib.carnalib. ſuperſtitib. q̃n filia non fuit dotata,& certè onus hoc nõ ad patruũ ſpectabat,ergo ly,fratrib. intelligi dẽt de fratrib.ipſius filiæ,Bal.in ſtatuto, in verdos, col.7. in prin.ita & in primo capite: cũ vnum declaretur per aliud.l.vtrũ.vbi Ang. ff.de petit.hære.l.prętor.§.eritq; dñia.ff.vi bon.raptor. l.ſi ſeruus pluriũ.§.fi.
18 de leg.1.Et † verba illa,filijs aut fratrib. poſita in primo capite,exponuntur,aut,pro id eſt,vt in ſim.hr̃,in l.fi. C.
19 de verb.ſig.Eo † maximè,quia verba impropriãda ſunt; vt minus corrigant ius cõe, quã fieri põt.d.c.dilectus.
20 cũ alijs ſupra citatis per Corn.d.conſ.115.col.pe. † Non ob.conſi.Roma.16.nã Mod.Pap.in d.l.j.C.de ſucceſſo. edicto.tenent expreſsè ꝯriũ,vt refert Iaſ.& magis clarè Dec.& Rom.nec Bono.in d.tract.dotis,q.24.rñdent rationib.de quib.ſupra, ſed tñ fundant ſe in rõne exñſſa, vel ſubintellecta ſtatuti.ſ.in fauorẽ cõſeruationis, quæ ita viget in vno,ſicut in alio,& quia ſumus in fauorabilib.nec aliter tollunt rõnes, de q̃b. ſ̃. in quib. in dubio ſtandũ eſt,cũ ſint opiniones cões,& illa Rom.ſingularis, ꝯ quam ẽt tenet Alb. Bru. in tract.de ſtatuto fęmi
21 na.exclud.in 12.art.prin.in 17.q. † Facit inſup,nã tenẽdo hanc partẽ,q̃ ſtatutũ intelligat̃ de fratre filię, nõ de frẽ defuncti,ſumus in claro, ſ̃m ius cõe, nec poſſumus errare,tenẽdo autẽ ꝯ,ſumus in caſu dubio, & de facili poſſumus errare ſtãtib.adductis, quo caſu dubio ſtãte, iudicãdũ eſt ſ̃m hãc partẽ, p ea,quæ not.in c.1. de cõſtit.& in tract.de extẽſ.ver.opi. & in Syl.nupti. cũ ſimil.
22 Magis † tñ ſtrictè rñdendo ad cõſiliũ Romani, & rationes ſuas,& aliorũ,dico,q̃ dato,q̃ ratio ſit expreſſa,& ita militet in vno ſicut in alio, & dato, q̃ ſimus in materia fauorabili,ẽt cõcernẽte publicã vtilitatẽ,q̃ eſt fortius, quib. ſtantib. rl̃r extenſio fieri debeat, tñ q̃n in caſu,ad quem ſit extenſio, nõ viget tanta, & ita fortis ratio,ſicut in caſu expreſſo,ẽt in fauorabilib.extenſio fieri nõ dẽt.gl.eſt approbata in c.in fidei fauorẽ,de hæret. lib.6. quã cõmendant ſcribentes in d. §. de viro. & in d.l. ſi cõſtante.& in ſimilib.in l.cui pacto.ff.de ſeru.export.& Mod.in d.l.1.de ſucceſſo.edicto in materia ſtatuti nr̃i,& Soc.d.cõſ.9.col.pe.& p Bal.in d.l.q̃ verò ꝯ.de legib.ſed licet cõſiderãdo verba ſtatuti noſtri ſimilis rõ videatur vigere in frẽ defuncti ſicut in fratre filiæ, pp conſeruãdũ cippũ,tñ non viget tãta,& ita fortis in vno ſicuti in alio:oñdit̃ ex ſupius allegatis,& ẽt quia magis cõuenit, filiã excludi à ſucceſſione paterna à fratre ſuo, cui primã hr̃ditas eſt quaſi debita.l.in ſuis, de libe.& poſth.quã à patruo,in quo nõ tanta viget rõ,& iõ ad ipſum extẽ
23 ſio nõ facienda,ẽt in fauorabilib. Præterea † in patruo nõ eſt tanta rõ excludendi,ſicut in fratre filiæ, ſed minor,vt ſupra,ergo ẽt in materia extenſibili extẽſio non eſt facienda,prout in ſim.bonus tex.in l.Iulia.§.hoc capite.ff.de ritu nuptiarũ,& bo.tex. in ratione ſui, in cap. ſi.de translatione prælatorum,vbi ſtante fauore publico,nõ ſit extenſio ad caſum, in quo eſt minor rõ, & facit tex.in cap.ſuper queſt.§.ſi verò.de off. deleg.cũ ſim.
24 Ad † hanc intelligentiam facit,q̃ no. Bal. in ſtatu. verſi. ſuccedere,col.3.in fi.& col.3.in prin.vbi ſtatutũ volens ſororẽ excludi fratre ſupſtite,ſi fr̃ fuit exhæredatus, nõ excludit̃,& ſic intelligit̃ de fratre filiæ,q̃a nõ ẽ tractãdũ de

de exhæredatione fratris defuncti, lege si frater. C. de
inoffic.testam.cum si.& idē Bal.in dicta par. statu. col.
25 pe.ver.statutum,ꝗ soror.†Et aduertendū est, nam iste
pōt venire beneficio alterius filiæ nō dotatę,nā statu-
tū loquens in dotata nō hēt locū in dotata,& alia non
dotata,quo casu dotata admittit̃ beneficio alterius nō
26 dotatę,vt voluit Cor.cōs.10.ꝑ totū,& bene,vol.3.†Nō
obstat cōs.34.Cur.& Fulg.q̃a ꝓcedit, q̄n est eadem vel
maior rō:vt patet ibi expresse,in casu nr̃o secus,vt s̃.di
27 ctū est,ergo &c.†Ad bona matris,& ipsius successionē
morietis ab intestato, filij siue masculi siue fęminæ pa-
riter succedūt.l.1.C.ad Orph.& instit.eo.§.1. & alijs le-
gib.C.de bon.mater.& melior tex. in auth. de hære.ab
intest.ven.§.1.coll.9.vnde ad bona & hr̃ditatē dn̄ę Frā-
cischæ ab intestato mortuæ pariter succedūt masculi,
& fęminæ,& attēta dicta dispōne iuris cōis Pet. Frācis.
q̇ occupauit bona & hr̃ditatē Frācischæ,tenet̃ Seraphi
nę agēti pro sua virili portione,restituere partē eandē
tangentē dictorū bonorum,& hr̃ditatis, vt ferè hr̃ per
totū ti.ff.& C.de petitio.hær.in quo iudicio ēt fructus
veniūt.l.itē veniunt.§.fructus.ff.de peti.hære.cū alijs si-
milib. cū fuerit malę fidei possessor,vt hr̃ i l.si à dn̄o.§.
28 fi.eo.ti.Nec†Petrus Frā.aduersus Seraphinā pōt se tue
ri prę̄scriptione lōgissimi tp̄is.30.ann.vel vltra,nam cū
ipse p̄scribens fuerit,& sit in mala fide, attenta dispōne
29 iuris canonici,nō potest se ex ea tueri,cū † præscriptio
absque bona fide hodie nō procedat,vt est text.in c.fi.
de præscriptio.& ibi cōiter doct. damnātes opinionē
Bar.& seq.gl.Inn.Host.& alios, in d.c.fi.& glo. in regula
possessor.de reg.iur.li.6.cū alijs infinitis cōcor.q̄ addu-
cunt̃ ꝑ Ale.cōsi.34.viso ꝓcessu,vol.3.& cōs.91.videtur
prima facie,vol.4.& melius & copiosius cōsi.51. quidā
Lud.vol.5.& ꝑ Corn.cōs.265.in hac vr̃,col.3. vol.4.cō-
* cludētes hāc esse *cōem,& s̃m istā opinionē esse iudi-
cādū vbique,maximè in terris subiectis ecclesiæ,& vbi
agitur cōtra possessorē rerū,vt est casus noster.Quòd
30 modò†Petr.Franc.fuerit,& sit in mala fide,luce clarius
hoc patet;cū ipse sciuerit matrē mortuā ab intestato,
& Seraphinā esse suā sororem, & ius cōe disponere vt
supra,in q̄b.nec facti,nec iuris ignorātia prętendi pōt,
l.regula.§.sed facti.ff.de iuris,& facti ign.cū cōcor.Qui
31 Pet.Frāc.se tueri nō potest p̄textu statuti vrbisuetanæ,
in quo vr̃ disponi,ꝗ nulla mulier dotata vel dotanda,
succedat in bonis patris,neq; matris, si supersunt fra-
tres carnales ex vtroque parente,&c.nā omissa discus-
sione validitatis dicti statuti,dr̃ ꝗ statutū prędictū non
obstat Seraphinę ex multis:primò,quia intelligi dēt,vt
nō succedat in bonis illius,à quo fuit dotata,vel est do
tanda,sed ipsa Seraphina nunquā fuit dotata de bonis
matris, ergo ab eius hr̃ditate minimè excludēda,statu-
tū.n.excludēs dotatā, intelligit̃ de dotata ab eo,de cu-
ius hr̃ditate agitur.vnde dotata ab vno,nō excludit̃ ab
hr̃ditate alterius l.q̄m nouella.C.de inoff.test. l.illā,& l.
illud.vbi doct.C.de collatio.& ꝑ Bal. & Pau. de Cast.in
l.1.C.de legiti.hære.cum alijs allegatis per Cor. cōs.74.
32 de duobus,col.4.ver.tū quia,vol.1.Prætereа†aduerten
dū,ꝗ dictum statutum in versic.si qua mulier,præcisè
determinat quæstionē in fauorem dictæ Seraphinę,di
sponens,ꝗ si aliqua mulier moritur ab intestato, reli-
ctis filijs vel filiabus ex diuersis matrimonijs,dicti filii,&
filiæ succedant in capita pro æquali portione, sublata
differentia sexus,hoc statutū in prædicto capite cōcor
dat cum dispōne iuris cōis idē disponentis, vt fuit di-
ctum in principio, & in p̄nti casu in facto concurrūt
omnia,q̄ statutum requirit. nam d. Francisca mortua
fuit ab intestato relictis filijs,& filiabus ex diuersis ma-
trimonijs,vt supra,ergo oēs æqual̃r succedere debent,
& attēto iure cōi,& attenta forma dicti statuti. Nec p̄-
dictis obstant verba posita in principio dicti statuti:nā
intelligi debēt,q̄n dotata hēt fratres carnales ex vtro-
que parente,quod nō est in specie p̄nti, in qua habet
fratres ex diuersis matrimonijs, quo casu procedit di-
spō dicti statuti,in versiculo,sed si qua mulier, & alia su
perius adducta.Suadetur ista intelligentia,nā si al̃r dice
ret̃,sequeretur,ꝗ versiculus,sed si qua mulier,corrige-
ret principium,quod non est dicendum,vulg.l. præci-
pimus.C.de appellationibus l.non ad ea.ff. de cond.&
33 dem.Vnde†reducendo ad concordiam:vt fieri debet,
vulgata l.1.C.de inoffi.dot.& per Ale.cōsi.fi.vol.4.col.
5.& 6.dicēdum erit,principium loqui, q̄n sunt fratres
ex vtroq; parente tm̄,ver.sed si qua mulier,q̄n ex diuer
sis,& statutū ita intellectū bene operatur effectū,iuxta
34 l.si q̄n,de leg.j.& c.si Papa.de priuilegijs li.6 †Suadetur,
nā vnū caput statuti declarat aliud,vulg.l.nō est nouū.
l.nā posteriores.ff.de leg.ꝑ Bar.in l.1.§.& parui.ff.q̄d vi
aut clā.& in l.vtrū.ff.de peti.hęr.l.regula.§.fi.ff. de iuris,
& facti ign.per Cor.cōsi.183.præsupponit̃ statutū,col.
pe.vol.2.& cōs.182.in causa vertēte,col.2.vol.3.ad q̄ fa
ciunt nota.in l.si seruus pluriū.§.fi.de leg.1.cū sim.Sua
35 detur†ex illis verb.sed si,q̄ præcedentib.aduersatiuè ve
niunt in iure & in facto,vt nota.in l.sed etsi. ff. de petit.
hære.& in l.vnica,§.is vr̃.in gl.magna.ff.si q̄s ius dicē.nō
obtēper.ad q̄ notat.per Bar.in l.si mariti, de adulte.vn̄
si aduersatiuè veniūt in facto & in iure, dicendū, vt s̃.
36 Suadetur†ēt:quia euitatur damnū filiarū, vt plenè per
Alex.post gl.& Bar.in l.fi.§.in cōputatione.C.de iur.de
37 libe.Item†quia dicta intelligentia est s̃m ius cōe, ideo
amplectenda & tenēda,vt not.ibidem,& plenè in c.su-
per eo,& in cap.ex parte,il secundo,de offi.dele.Intelli
38 gendo†verò aliter,filiæ excluderentur, & corrigeretur
ius cōe,vt in prin.supradictum est, vnde restringenda
est talis interpretatio,& strictissimè consideranda.c.cū
dilectus, de consuetudine.l.sancimus. C. de testamētis,
ꝑ Ale.cōsi.79.animaduersis,vol.4.& ꝑ Cor.cōs.247.cō
sultus,col.2.vol.4.& plenè in d.c.causam q̄. per docto.
cōcluditur itaque attenta dispositione iuris cōis,& at-
tentis,& consideratis verbis,& tenore dicti statuti, Se-
raphinā succedere pro virili dictæ suæ matri sublata
39 præscriptione dn̄i Petri Francisci mala fide pos̄sidētis.
Ad†illud aūt,in quo q̄ritur,an valeat legatum factum
Sācto seu imagini alicuius Sancti existētis in aliqua ec
clesia.dico valere & esse firmum ipso iure,& tanquam
certū debetur,per ea,q̄ not.per Inn.& Io.And.in Rub.
de paroch.& bene ꝑ Bal.in l. si quis ad declinādā. C.de
epis.& cler.& ꝑ cano.in c.transmissa,de prę̄scri.& bene
in c.requisisti.de testa.& bona decis.Bar.in l.1.§.ad mu
nicipiū.ff.ad leg.Fal.ꝑ tex.in auth.de eccl.tit.§.si quis in
noīe magni Dei,& faciunt no.per Fely.in c.dilectus,de
offi.ordi.& per Dec.cōsi.148.siue.n.consideremus ec-
clesiam,vbi imago depicta est,certa est,siue considere-
mus ipsam imaginem,ēt certa est, siue consideremus
vsum,in quem legatū factum est,& erit certū, insuper
& quantitas relicta,omni itaque certitudine cōsidera-
ta,legatum prædictū redditur certissimū, ꝯn̄r debetur
iuxta voluntatē testōris, nec comprehenditur in gra-
tia pœnitentiariæ cōmutan.legata incerta, cum istud
40 mō aliquo incertum dici nō possit.†Quantùm etiā ad
tres duca.relictos clericis,aduertendū est,ꝗ legatū tale
de iure est validū,& debetur:q̄n.n.legatur clericis, seu
canonicis non expressis nominib. tale legatū nō ruit,
41 sed est validū,vt not.in d.c.requisisti.Sicuti†q̄n legatur
ciuibus,tale legatū est validū,nec ex hoc dr̃ incertū,li-
cet nomina ciuium non sint expressa.l.ciuibus.ff.de re
bus dubijs.Ita q̄n legatur clericis talis loci, licet noīa
nō sint expressa,vt tenet Soc.post alios,in d.l.ciuib.co.
3.& 4.vbi plura adducit.Et licet data validitate dicti le-
gati doc.disputēt,an dictū legatū quæratur clericis in
specie,& vnicuique pro rata,an vniuersitati, clericorū
tn̄ cōis ꝯclo est,ꝗ s̃m mentē testōris,& materiā subie-
ctā q̄ritur,& clericis in specie,& q̄nque vniuersitati cle
ricorū,& si fuit ꝑpetuò relictū,ꝑpetuò debet̃,licet cle-
rici,q̄ modò p̄ntes sunt,moriant̃,per ea q̄ notantur in
l.cū proponebat̃.ff.de iudicijs,& in c.si gratiosè.de re-
42 scr.li.6.& in c.q̄m Abb.de offi.deleg. cū alijs vulga.†In
p̄nti casu legatū p̄dictū perpetuò fuit relictū clericis ta
lis loci,ꝯn̄r & p̄ntibus & futuris,insuper & illis, qui in-
teruenerūt celebrationi exequiarū testōris, ꝯn̄r debe-
tur,& ideo validū;cum ex interuentu reddatur certissi
mū.§.incer.insti.de leg.& per Bar.in l. quidā relegatus.
ff.de rebus dubijs, & ibi oēs scribentes, maximè Soci.
col.7.& per eundē in l.cū senatus.eo.tit. concludentes
tale legatum esse validum cōi iure in alijs relictis non
pijs,

pijs, quanto fortius in casu nostro, vbi legata prædicta pia sunt, & relicta pro salute animæ testatoris, ad quæ nota. in similib. in l. cum precibus. C. de impu. cum sim.
43 Verum† quia posset dici legata prædicta non esse certa, ex quo ipsorum clericorum personæ non fuerunt nominatæ, consequenter ꝙ gratia pœnitentiariæ voluerit ista commutare, ꝑ verba posita in dicta gratia, ibi, pijs locis & personis certis, ac nominatis, sed isti clerici nō fuere nominati, ergo. Aduertendum est, ꝙ verba posita, in d. gratia, sunt apposita in narratione & supplicatione partis, quæ verba narratiua non sunt in consideratione, iuribus vulg. sed tantum quod pœnitentiaria concedit considerandum est. Rescriptum autem pœnitentiariæ, ibi, nos igitur, &c. disponit, ꝙ legata tantum incerta commutentur, nō aūt certa: vt patet expressè ex verbis d. gratiæ, & quando vnum petitur, & aliud cōceditur, non attenditur petitum, & narratum, sed tantum concessum: nam narrata & petita restringuntur & limitantur per concessionem & signaturam: vt in c. super literis, de rescrip. vbi latè Fely. col. 7. post Inno. & alios. c. inter dilectos, de fi. instr. & per Bal. & scribē. in l. præscri. C. si contra ius vel vtilitatem publicam, & est decis. Rotę in nouissi. 358. & regula cancella. in ord. 25.
44 Prout† in simi. dicimus de interrogatione & responsione: quia interrogatio restringitur per responsionem. l. j. in prin. & in l. inter stipulantem. §. stipulantis. ff. de ver. obl. Item quia ēt personæ clericorum sunt nominatæ,
45 vt infra probabitur, vnde obiectio ruit. Et† licet ex superius dictis conclusum sit, esse valida & certa: tamen clarius & magis in proprijs terminis dicitur legata prædicta esse certissima, licet enim propria nomina clericorum non sint expressa: tamen in puncto habemus alia, quæ idem important & certitudinem inducunt, tex. enim, in l. certum. ff. si cer. pet. expressè vult, illud dici certum, ꝙ licet proprio nomine non sit expressum, tamen si alijs vocabulis vel alia demonstra. ostēditur, certum est, ꝙ appellatione venit, satis est enim per demonstrationes, & alia vocabula deueniri ad indubitatā notitiam rei, ex qua fugimus incertitudinem. l. si matrem. §. fi. ff. de rei vendi. l. nominatim. de cond. & dem. cum sim. Et ideo Bald. Ang. & alij, in d. l. certum. inferunt ad materiam. l. libellorum. ff. de accusa. ꝙ licet non apponantur confinia, &c. tamen valet libellus, si per alia cōstat inducentia certitudinem. Nominatim † enim dici-
46 tur quid fieri, nedum quod proprio nomine nominatur, sed etiam quod nomine officij vel alia designatione, seu loci appositione d. l. si nominatim. & quæ habē
47 tur in l. 1. & 2. ff. de lib. & posthum. Non † enim refert, quid fieri per æquipollens d. l. si nominatim. & d. l. certum. nam sumus in materia, in qua tractatur de probatione certitudinis, nō autem in materia qua expressio requiratur pro forma, iuxta ea quæ notantur per omnes scrib. in d. l. certum. & per Moder. Cano. in c. cum
48 dilecta. de rescriptis. Demonstratio † enim, vt per eam inducatur certum, potest fieri nedum exprimendo nomen proprium, sed etiam per ostensionem qualitatū, vel officiorum, vel aliarū demonstrationum, per quas deueniunt ad certitudinem dictæ l. certum. & d. l. si nominatim. & bene facit tex. in d. l. ad recognoscēdos. C. de ingenuis & manumissis. & in l. legatis. §. si ex officio. de legat. 3. & in l. pen. ff. de rebus dubijs, cum alijs con-
49 cord. Ad † quod etiam: quia talia legata facta sunt clericis non simpliciter, sed clericis talis loci, quo casu respectu loci redduntur certissimi; vt dicit tex. & ibi scrib. in d. l. si quis ad declinādum, ver. hæc tamen omnia. C. de epis. & cler. vbi relictum personis certi loci est validum, & legatum est certum, & communi iure debetur tanquam certum redditum fuerit per loci appositionem, vt in simili dicit tex. in l. si itaque. ff. de ædil. edict.
50 Et † in simili dicimus, & contrarium dicere non esset conueniēs ꝙ si relinquitur clericis Sancti Petri, ꝙ hoc esset incertum, & tamen contrarium est ipsa veritas; vt in d. l. si quis ad declinandum, ver. hæc tamen omnia. & quę notantur, in d. l. quidam relegatus. & in d. l. cum
51 Senatus. Sicuti † etiam dicimus per locum à speciali, ꝙ legatum factum fratribus Sancti Francisci pro missis celebrandis, si capaces essent & habiles, esset validissimum tanquam certissimum, licet nomina propria ipsorum fratrum non essent expressa, per ea quæ notantur in cap. in præsentia. de probationibus, & per Cald. consi. 20. sub Rubrica de testamentis. & per Bar. in tracta. Minoricarum. Ita & à fortiori in casu præsenti. Fa-
52 ciunt † etiam notata, in l. asse toto. ff. de hæredi. instit. & in l. si ita scripsero. ff. de condit. & demonstr. & auth. si quis in aliquo documento. C. de edendo. quod certum quid dicitur per relationem ad aliud, vt in simili de teste notatur, in c. licet ex quadam. & in c. cum in tua. de testib. Ita in casu nostro, testator referendo se ad clericos talis loci, per hanc relationem habemus personas
53 certissimas. ¶ † Et licet ex prędictis difficultas remaneat expedita, & resoluta: tamen vt omnia penitus sileant, in puncto videatur consi. Oldr. 61. Cum Regi Francię, vbi Papa fecit gratiam Regi Franciæ de legatis incertis, & illa commutauit in alium vsum, & quærebatur, quæ legata essent incerta, & quæ certa ad effectum cognoscēdi, quæ comprehendantur in gratia, & quæ non: & circa articulum, quando legata dicātur incerta respectu personarum, quibus sunt relicta, vt in præsenti casu, Oldra. concludit etiam in fortioribus terminis, legata nō esse incerta, sed certa, consequenter tanquā certa non comprehendi in gratia. In casu præsenti, & respectu quantitatis, & respectu personarū, datur certitudo: cōsequenter omni respectu certa dicuntur, & in gratia prædicta non debent cōprehendi, sed tanquā certa & certissima debere exequi secundum voluntatē testatoris, & secūdum dispositionem iuris cōmunis. Parisius.

Clarissimi atque Celeberrimi Iuris vtriusque Excellentissimi D. Petri Pauli Parisij Consentini, Tertium volumen consiliorum explicit.

CONSILIORVM PETRI PAVLI PARISII PATRICII CONSENTINI,

S. R. ECCLESIAE CARDINALIS AMPLISSIMI, PONTIFICII CÆSAREIQVE IVR. CONSVLTISS.

Pars Quarta.

EX INNVMERIS, QVIBVS ANTEA SCATEBAT MENDIS purgata, nunc verò maiore cura pristino candori penitus restituta: necnon argumentis locupletissimis illustrata.

AC PRÆTER LOCVPLETISSIMVM INDICEM elementario ordine confectum, accessere multa, quæ in cæteris voluminibus non reperies, non sine maxima studiosorum vtilitate.

VENETIIS, M. D. LXXX.

EXCELLENTISSIMI
& utriusque Iuris Consumatissimi,
D. PETRI PAVLI PARISII
CONSENTINI.
RESPONSORVM, ET SVORVM CONSILIORVM,
Bononiæ, ac Paduæ absolutorum.

PARS QVARTA.

SVMMARIVM.

1 Princeps potest delicta præterita remittere, & delinquentibus indulgere, & pęnã relaxare, & de illis veniã concedere, & alijs seq nu. 8. 11. & 23.
2 Et potest facere abolitionem, & extinctionem delictorum, & pœnarum indè incursarum.
3 Princeps est supra ius positiuũ, & habet plenitudinem potestatis.
4 Et omnia potest, exceptis articulis fidei, Pontifex maximus.
5 Et quando non agitur de præiudicio tertij sed solum offenditur Deus, & ecclesia.
6 Et negans Pontificis potestatem, vt hæreticus habetur.
7 Crimina ecclesiastica ad Summum Pontificem spectant.
9 Crimina autem futura remittere non potest.
10 Nec de illis potest concedi indulgentia.
12 Quòd delicta nõ remaneant impunita est interesse secundarium.
13 Et talis remissio & indulgentia in vtroque foro locum habet, & numero 85.
14 Et quid si facta est limitatè quò ad vnum forum.
15 Et quid quando facta est plenariè.
16 Dictio omnimodo præcisa est.
17 Et talis remissio & indulgentia omnem etiam infamiam abstergit, & num. 90.
18 Et quando & quo casu id procedat, & nu. 19. & 20.
21 Comprehendit etiam ista remissio, & indulgentia omnem pęnam pecuniariam, & num. 24.
22 In pœnis fiscus habet causam lucratiuam.
25 Remissio ista an valeat, si in ea non exprimitur causa, & facti qualitas.
26 Et quid si cessat obreptio, & surreptio, & Princeps voluit remittere.
27 Per rescriptum geminatum tollitur obreptio, & surreptio.
28 Idem quando motu proprio fuit concessum, & nu. 74.
29 Consensus Principis reputatur consensus fisci.
30 Item tollitur obreptio per clausulam, non obstantibus.
31 Et an per talem remissionem videatur sublata pœna applicanda alicui particulari, & quando, & quo casu, cum alijs sequen. & num. 35.
32 Princeps an possit dominium, quod est iurisgentium, quæsitum vni in alium transferre.
33 Indulgentia an ẽt importet remissionẽ bonorũ. & nu. 51. & seq.
34 Et quid si bona fuerunt alienata, & per tertiam personam possidentur, & numero 43. & 44.
36 Possunt per Principem restitui bona confiscata, & exacta.
37 Et quando facta est plenariè, ista veniunt.
38 Princeps licet non possit auferre ius quæsitum tertio, tamen potest ordinare, quòd ille non audiatur.
39 Et an extendatur ad bona apprehensa per partem aduersam offensam, & nu. 43.
40 Superior potest moderare iurisdictionem suorum officialium.
41 Potest Princeps alicui audientiam denegare.
42 Potest Princeps iuri positiuo, & communi derogare, si de eius voluntate constat.
43 Et potest tertio præiudicare ex certa scientia, & cum clausula, non obstante, & nu. 44. 45. 52.
46 Et de voluntate ipsius satis apparere dicitur, si motu proprio disponit.
47 Et quid quando bona peruenerunt ad fiscum, seu tertium ex sola condemnatione.
48 Et quid si remissio fuit vniuersalis & generalis non particularis aliquibus facta.
49 Ex causa põt Princeps alteri auferre ius quæsitum iure gentiũ.
50 Et quid si fecit Princeps de plenitudine potestatis.
53 Ex sententia quæritur dominium, & quale, & nu. 54.
Et an possit auferri per supremum Principem ita quæsitum, & nu. 55. 56. & 57.
Et quid si dominium quæsitum fuit per actum ciuilem.
58 Et quid si apposita est clausula, non obstante.
59 Potest Princeps concedere restitutionem aduersus sententiam & condemnationem & num. 60.
60 Et potissimum in crimine blasphemiæ, & similibus etiam post condemnationem.
61 De delictis per Principem remissis non possunt delinquentes vlterius molestari.
62 Peccata & crimina remissa non redeunt amplius in vltionem.
63 Etiam si absolutio facta fuerit per viam dispensationis.
64 Verbum, indulgemus, dispensationem importat.
65 Et passi iniuriam, & damna non possunt aliquid dicere, facta per Principem remissione.
66 Et maximè si Princeps istis tollit omne ius, & omnem actionem.
67 Et idem si mandat, absolutos non posse molestari, &c.
68 Nec contra eos potest procedi ciuiliter, aut criminaliter.
69 Et isti, quibus facta est remissio, an teneãtur confiteri delictum, si volunt gaudere illa.
70 Excipiens non videtur delictum fateri, & nu. 87. & 89.
71 Maximè si interponitur conditionaliter, & cautelatè.
72 Contrarietas tollitur per distinctionem.
73 An possit quis se iuuare ex eo, quod impugnat, & quando.
75 Clausula, quòd non possit dici de defectu intentionis.
76 Geminatio enixam ostendit voluntatem.
77 In derogando iuri positiuo non requiritur causa.
78 Clausula, ex certa scientia, omnem surreptionem tollit.
79 Clausula, de plenitudine potestatis, multum operatur, & nu. 80.
81 Super crimine ecclesiastico Summus Pontifex amplam habet potestatem.
82 Clausula, non obstantibus, plures producit effectus.
83 Et quid quando de obstantijs non est facieñda derogatio specialis.
84 Et quid si adest clausula, quòd obstantia habeantur pro expressis & specificatis.
86 Gratia concessa ad commodum aliquorum, non est retorquenda in damnum.
88 Non videtur fateri se excommunicatum, licet dicat se absolutum.

CONSILIVM I.

IN Dei nomine Amē Cle--
mens.VII.Pontifex Maximus no
uiter ad fidem conuersis , & qui
vulgò christiani noui nuncupan
tur moram trahentibus in regnis
& dominijs Portugalliæ & Algar
biorum vtriusque sexus amplam
veniam & remissionem impartitus est criminū & deli-
ctorū blaspemiæ,& aliorū sapientiū quædam hæretica
& iudaicos ritus pro præterito tēpore per ipsos forsan
commissorum & patratorum, de quibus inquietaban
tur,molestabantur & vexabantur à nonnullis iudicib.
seu inquisitorib.hæreticæ prauitatis remittēdo eisdem
omnē pœnā,quā forsan inde incurrissent,& quā incur
risse declarati essent aliàs,vt diffusius & plenius in literis
1 apostolicis inde expeditis est videre. Voluit † igit & po
tuit ipse sum.Pon.crimina & delicta prædicta,extingue
re,& ipsorū veniam & remissionem personis prædictis
concedere,& omnē pœnam corporalem, quā ex ipso-
rum perpetratione incurrissent,relaxare, & indulgere,
vt habetur in l.rescripta.& ibi omnes scrib.tradunt. C.
de preci.Imper.offer.q̄ lex canonizata est.25.qō.2. in c.
rescripta: vbi glo.fi.asserit,istud de facili concedi,p text.
in c.veniam.35.q.9. & hoc idem probatur in l. manci-
pia.in fi.C.de seru.fugi.per locū à speciali,vt asserit Pau.
de Castr.in d.l.rescripta.in fi.& Par. de Put. ī tract. sind.
circa principium in capite de offi. sindica. col. mihi 9.
versic.priores habētes,istud idē traditur in l. relegati.in
fi.& diffusius ī l.diui fratres.ff.de poe.vbi supremis prin
cipibus concessa apparet facultas pœnas delictorum
delinquentibus posse remittere, & indulgere, proba-
tur etiam in leg.2.in l.frustra.in l.cum indulgentia, & l.
seq.C.de sent.pass.& ibi scrib.omnes firmant , vti post
Bartol.faciunt in l.Gall.§.& quid si tātum, circa fi. ff.de
lib.& posthum. vbi firmat gl. communiter ab omnib.
ibi approbata in ver.concedi,in l.2.C.de in ius vocand.
volens,per rescriptum principis omnē pœnā corpora
lem proculdubio posse remitti,& ad id concor. quam
plures adducuntur per omnes, tenet ēt Bal. & ibi Mo-
der.Papien.sequuntur nu.1.in l.nec damnosa.C.de pre
ci.Imper.offer.And. de Iser. & alij, in titul. quæ sint re-
gal.in vers.committentium,& in titul.de capita. q cur.
vend.§.similiter,vt Par.in d.tracta.in ver. cōpositio. co-
lum.mihi 13.vers.nam dicit notabiliter , & Cano. in c.
in nostra.de iniur.& dam. dat. cū alijs inferius allegan-
dis,& in terminis nostris,ꝙ talia crimina possint remit
ti per summum Pontificem,firmat Dec.cōs.137.Et dili
2 gēter pro tenui,col.1.& 2.Et† cōprobari possūt ex his,
quæ habentur in l.abolitio. & l.sequen. & seq. vbi Bar-
tol.& alij no.ff.ad Turp.& in l.fi.C.de gen. aboli. vbi ēt
scriben.tradunt,volentes abolitionem,cessationem, &
extinctionē criminum & pęnarum inde incursarū per
supremos principes fieri & cōcedi posse. Cicero enim
lib.2.Rhetoricæ nouæ quāplures adducit causas ,quib.
princeps crimen & pęnam ipsis remittere & indulge-
re potest , quas ēt citat & refert Par. in d. tract. sind.in
versicul.pęna,col.mihi 11. & duab. seq. Quarum non-
nullæ optimè præsenti remissioni & indulgentiæ ada-
ptantur,eo magis cū sanctissimus dominus N. ista cō-
cesserit motu proprio,ex certa sciētia & potestatis ple-
nitudine,passim derogando omnibus in contrariū fa-
3 cientibus,vti inferius dicetur.Et † factū ab ipso reputat
factum à Deo.cap.quanto , de translatio . p̄lato. & ipse
sit supra ius.c.proposuit.cum simil.de concessio.p̄ben.
& solus habeat plenitudinem potestatis . cap. decreto.
2.quæstio.6.c.ad honorem,de auctoritate & vsu pall.&
4 per Bal.in dicta l.rescripta.col.2.Et† possit, exceptis arti
culis fidei ī oībus dispēsare:vt post antiq. firmat Abb.
in d.c.proposuit,& Petr.de Anchar.cons.374. Reuoca
tur in dubiū,volens, Papā in omnibus casibus habere
potestatem,illis solū exceptis, in quibus expresè prohi
bitus reperitur,de potestate cuius in præsenti minimè
oportet verba effundere:cū aliàs cōsulēdo post alios p
5 me citatos & plenissimè istud fuerim p̄secutus. Et † eo
magis in casu pręsenti ista procedunt, in quo nō tra-
ctatur de præiudicio tertij , sed Deus & ecclesia solum
offenditur,quæ nūquā claudit gremiū , nec fatigata est
veniā indulgere.c.duo.23.q.4.c.super eo.in prin.de hę-
rę.libro sexto,epistola inter claras.in fi.C. de sūma Tri-
6 nitate.Et † si quis assereret,summū Pōtificem nō posse
ista dimittere,hæreticus reputatur,vt dicit Oldrad.cōs.
271.Quæstio talis est,& Dec.in d.cōs.137.col.2. Crimi-
7 na † enim ista ecclesiastica sunt merè & absolutè, & po
tissimum ad ipsum summum Pontificē spectant, vt cō
cludit Deci. vbi supra , & p̄batur in cle.1.& ibi Imo.in
princ.de hæret.in cle.Et quoniā iudex sęcularis nō po-
test in illis se intromittere,nisi ad petitionem ecclesiæ:
vt habetur & probatur in c.inquisitionis.§.p̄hibemus,
de hæret.lib.6.& ibi not.doct.& p gl.Abb.& alios,in c.
cum sit generale.de foro competen. & in c. vt officiū.
& c.vt commissi.& c.inquisitores.de hære. libro sexto,
& sentit Oldra.cons.36.Infrascripti , Fel.in c.vergentis
nume.1.de hære.& probatur in c.cū secundum,in fi.&
ibi glos.& Docto.de hæret.libro sexto,& in c.super eo.
vbi Ancha.in quarto notabili.& per Alberic. de Rosa.
in dictionario,in versi.hæreticus,versic. de crimine hæ
resis,& tradit Abb.in c.ad abolendam.nume.12. de hæ
8 ret.& in d.c.vergentis.col.fin.Meritò † igitur Pontifex
ipse potuit dicta crimina relaxare , & de eis gratiam fa-
cere,vt etiam tradit Anchar.in c.accusatus . §. sanè.in
quarto notabili,de hære.libro sexto, & Franciscus Epis
copus Squillacen. in tracta. fidei & hæres car. mihi 10.
9 vers.sed an bona ipsorū. Non enim † Pontifex ipse sta-
tuit & voluit procedi non posse super dictis criminib.
in futurum forsan per ipsos committendis & patran-
dis,ex hoc enim periclitaretur tota ecclesia, & sibi non
licuisset.25.quæstio.1.c.sunt quidem . & est in terminis
10 gl.in vers.à fide,in c.si Papa,40.distin.Et† de delictis futu
ris per principē non pōt concedi indulgētia, nec sup il
lis dispēsari.l.si vnus.§.illud,& ibi omnes not.ff. de pact.
& firmat Bal.in d.l.rescripta.col. 2. vers. vlterius oppo-
no,& sequūtur ibi Moder.nu.8.post Paul.de Castr. ibi,
quoniā esset contra publicā vtilitatem,& personæ inui
tarentur ad delinquendum contra l.conuenire . ff. de
11 pact.dotal.Remisit † enim crimina præterita & ipsorū
pęnam,quod quidem a supremo Principe fieri potest,
prout passim tota die fit iure permittēte.d. l. nec dam-
nosa.vbi Bal.not.& habetur in d.l.rescripta. vbi omnes
istud habent pro absoluto,maximè Moder. nu. 8. post
Paul.de Castr.& Bal.ibi col.2.versi. aut impetratur. Vo
12 lentem † istis non obstare interesse reipublicæ, deli-
cta non debere remanere impunita,quoniam istud est
quoddam interesse secundarium,quod non ita attēdit,
secundum Iacob.Butrig.ibi,per nota.in l.1.ff.solut.ma
trim.item quia crimina & pęna corporalis arbitrio su
premi Principis relaxata sūt, vt remitti & indulgeri pos
sint,vt sunt iura & deci. apertissimè superius deductæ,
volentes crimina præterita , & ipsorū pęnā corporalē
remitti posse etiam ad instantiam & supplicationē par
13 tium.Quæ † remissio emanata vti legitur in literis apo-
stolicis,nedum in foro contentioso,& iudiciali absolu
tionem tribuit & concessit,sed ēt in foro pęnitentiali.
14 Esto † enim, quòd absolutio limitatè facta in foro pœ-
nitentiali non operetur , quominus quis ita absolutus
accusari & inquiri possit in foro contentioso, vt tradit
in glo.fi.in c.gaudemus,de diuor.& per gl. & omnes,in
c.de his, de accu.& in c.admonere , in vers. pęnitentia,
33.quæst.2.& in cap. penult.de pœniten. distin.1. & in
glo.1.in fi.in cap.1.de scismat.per Bart. & alios,in l.si ti-
bi.ff.de pact.& in l.nō solū.§.iniuriarum.ff.de iniur. Ta-
15 men† qn̄ remissio & absolutio facta est plena in vtroq;
foro,liberationem & absolutionē tribuit, vt tradit Bal
dus in titulo de pace iuramen.firman.§.iniuria, & seqt
Par.in d.tract.in ver.cōpositio.col.mihi 14.vers.vltimò
circa prædicta quæro,& faciūt q̄ in similibus per illum
textum tradit Bald.in l.fęminæ,vers.quòd si nullum.C.
de secun.nupt.& alia adducit Fely. in c. inter quatuor.
nu.10. de maio. & obed. & in in terīs nostris istud fir-
mat Dec.d.cōs.137.col.1.vers. & licet absolutio qn̄ re-
missio

sio facta fuit tã respectu fori cõtẽtiosi,& iudicialis, quã respectu fori pœnitẽtialis:vt pñsens facta apparet,cõside rãdo illã dictionẽ penitus, & illam dictionem quoquo modo,vt per eum, q̃ ẽt & in ista remissione interuene-runt.† Et vlterius adest dictio omnimodo, præcisã habẽs naturã:vt habetur in c.1.de fo.compet. in cle. & ꝑ Fel.in c.auditis, col.4. de præscrip. vtroque igitur foro effectum suũ sortiri dẽt, secundum volũtatẽ ipsius cõ-
17 cedentis. †Quæ etiam remissio nedũ pœnã corporalẽ remisit & indulsit:sed ẽt penitus aboleuit & extinxit,ac sustulit omnẽ infamiã & honoris maculã, quã p̃dicti, q̃bus cõcessa fuit, forsan incurrissent occasione p̃dicto
18 rũ criminũ . † Licet enim indulgẽtia remittat pœnam criminis,& nõ videatur tollere infamiã, & honoris ac dignitatis maculã:vt habet̃ in l.fi.C.de gene.aboli. & in l.1.& l.generaliter.C.de senten. pass. & ꝑ Pari. in d. tra-
19 cta.in ver.tortura,col.mihi 18.vers.pone,ꝙ aliq̃s . † Tñ nõ procedit istud,q̃ñ specialiter in ipsa indulgẽtia facta est abolitio infamiæ,vt dicit Salyc.ꝑ illũ textũ in l. cum indulgẽtia.in 1.opposi.& in l.fi.col.fi.C. de senten.pass. & firmat glo.fin.alleg.iura,& Pau.de Cast.in d. l. rescri-
20 pta.†Prout ẽt non procedit, q̃ñ vltra indulgentiã facta fuit restitutio specifica ad famã,vti in p̃senti cõcessum apparet,vt tradũt Bar.Bal.& alij,in l.1.& in l.fi.C.de sen. pass.& diffusè Sal.& idẽ Sal.in l. fi.C. de gener. aboli. Et faciunt, q̃ statim dicent̃ circa restitutionẽ bonorũ ꝑꝑ
21 dicta delicta forsan cõfiscatorũ . † Illud ẽt certũ est,huiusmodi remissionẽ & indulgentiã cõprehendere omnẽ pecuniariã & bonorũ confiscationem,quæ fisco,& cameræ fiscali ex illorũ delictorũ perpetratione veniebat applicãda,vt habetur in l.si docueris, & ibi omnes not.C.de fals.& vult gl.in d.l.Gallus.& qd si tantũ.tenẽs restitutionẽ condẽnati & bonorũ cõprehendere bona,q̃ penes fiscũ sunt, & omnes scribẽtes ibi istud ꝓsequũtur,dũ solũ dubitant, an veniãt bona in aliũ trãslata,de quo statim dicet̃, habẽtes ꝓ absoluto bona fisco applicãda , seu penes fiscum existẽtia cõprehẽdi in ipsa restitutione,& post Bar.firmat doc.in l.fi. C. de senten. pass.considerantes verba,& formã indulgẽtiæ , & restitutionis,q̃ in casu nostro apertima sunt, expressè cõprehendentia pęnã pecuniariã,& bonorũ confiscationẽ, restitutionemq́ue ipsorũ , & omnes scrib.passim istud
22 volũt in d.l.venia.C.de in ius vocan. † Ea rõne:quoniã in pęnis fiscus hẽt cãm lucratiuã,& in remissione illarũ non reputatur pati dãnũ:vt dicit Bal.tollẽdo obiectionẽ illius le.in d.l.nec dãnosa.in 2.opposit.quẽ sequũtur Pau.ibi,& Moder.& idẽ tenet ipse Bal. & Pau. de Ca. in d.l.rescripta,col.2.volẽtes,huiuscemodi remissionẽ, & restitutionẽ ẽt ad instãtiã partis factã cõprehẽdere bona applicãda fisco. ꝑut ẽt tenet gl.allegata ꝑ Bal. in l.fi. C.de p̃cib.Impe.offer.& ꝑ And.de Isernia in ti. q̃ sint regal.in versi.cõmittẽtiũ,cũ alijs allegatis ꝑ Parid.de Put. in d.trac.in ver.cõpositio,col.13.vers. nã dixit notabili
23 ter,& Pet.de Anch.ꝯs.161.Viso diligẽter,col. 2.vers.his p̃missis,& col.3.†Et faciunt iura, & decisiones superius adductæ volẽtes,supp̃remũ principẽ posse tollere,& remittere pęnã criminũ,& delictorũ,nõ distinguendo, q̃ pęna esset applicanda,an corporalis,seu pecuniaria , & bonorũ cõfiscatio,& in eorũ generalitate ẽt istã bonorũ,& pecuniariã cõp̃hendunt.l.j.§.& generaliter.ff.de
24 leg.p̃st.l.in fraudẽ.§.fi.ff.de testa.milit. † Et licet Bal.in l. præscriptione,col.mihi septima,vers.ex hoc nota . C.si cõtra ius vel vtilitatẽ publicã,& in d.l.dãnosa , in 2. opposi.& in d.l.rescripta,col.2.vers.an in bonis incorporatis,videat̃ dubitare,an huiusmodi remissio , & indulgẽtia cõprehẽdat bona,q̃ fuerũt in fiscũ incorporata, & in quib.facta fuit executio,& exactio;ex quo istud tẽ
25 dit in dãnũ fisci,cõsequẽter indulgẽtia vr̃ inualida, ꝑ d. le.nec dãnosa.†Eo ẽt:q̃a literæ remissionis cõdẽnationũ nõ videt̃ valere,q̃ñ non exprimitur in illis cã , & q̃libet facti qualitas,ꝑꝑ quã facta fuit condẽnatio, vt exp̃sse sẽtit Bal.vbi supra,& Old.cons.22.Ad q̃õnẽ, & Abb. in c.sup eo.de coha.cle.& mul.& Alex.cons.29. Põde-
26 ratis his,col. 2.vol.1.& alia adducit Ias. in d. l. p̃scriptione,circa fi.nu.31.& in d.l.nec dãnosa,nu.2.†Tñ q̃ñ sumus in casu,in quo cessat obreptio,& surreptio, & cer

ti redditi sumus de mẽte principis remittẽtis pœnã , ꝙ voluerit illã remittere,ẽt si esset in fiscũ incorporata,& ꝑ eũ exacta.Obiectio in nullo obstabit, & decisiones p̃ dictæ cõclusionẽ hãc cõfirmãt à cessante obreptione, & surreptione.c.cũ cessante.de appe.cũ si . Nã in eis dr̃, ꝙ si de p̃dictis incorporatione & exactione in remissione pęnæ & cõdemnationis facta esset mẽtio, ꝙ tũc venirent ẽt bona exacta & incorporata. Quod satis suadetur ꝯsideratis iurib.& decisio.volẽtib. supremũ principẽ hr̃e facultatẽ & crimina, & ipsorũ pęnas remittẽdi generaliter loquentes. Et qualitas illa incorporationis,& exactionis aliq̃ surreptionẽ in casu p̃senti importare nõ p̃ot: cũ exp̃sè & sigillatim de pęnis exactis , & incorporatis facta sit mẽtio, & ẽt apposita sint illa verba satis p̃gnãtia idẽ importãtia.Et, ꝙ fortius est , includẽtia restitutionẽ bonorũ ẽt in tertias ꝑsonas trãslatorũ statim dicetur,& est de mẽte Bal.& Mod.in d.l.p̃scriptione,& in d.l.nec dãnosa,dũ volunt , sufficere de istis
27 expressam mentionẽ fieri,vti hic facta apparet. † Et dũ
28 volũt,obreptionẽ tolli, q̃ñ rescriptũ fuisset † geminatũ
29 Itẽ & q̃ñ literæ ꝯcessę fuissent motu ꝓprio.†Vt sẽtit ipse Bal.in d.l.rescripta,vers.si aũt,col.2.ꝑ tex. in l.1.in fin. C.de peti.bono.subla.Et q̃a ꝯsẽsus principis reputatur cõsensus fisci,ꝑꝑ quẽ recipi dẽt, fiscũ ꝑdere dñiũ dictarũ rerũ exactarũ seu incorporatarũ,& seq̃t̃ Pau. de Ca. ibi,& Ias.in d.l.nec dãnosa.nu.3.dicẽs id sibi in facto ꝯtigisse,& obtinuisse:q̃m ꝑ talẽ clausulã motus ꝓprij,cessat oĩs surreptio,& obreptio , vt ẽt inferius dicam , & est in terminis nr̃is de mẽte Anch.cõs.161. col. 2. vers.
30 ꝓ clariori,& col.3. † Prout ẽt & obiectio cessat ꝑ illam clausulã derogatoriã,non obstãtibus,&c. vt exp̃sè firmat Bal.in d.l.rescripta , col.2.& diffusius Pau. de Cast. col.2.& Ias.col.pe.& fi.& idẽ Pau.& Ias.in d.l. nec dãnosa.& Clau.in l.venia,col.fi.vbi ẽt volunt obiectionẽ tolli ex illa clausula ex certa sciẽtia, & ad id allegantes iura
31 & decisiones,& de qua inferius dicã.¶ † Verũ dubitari adhuc posset.nã talis remissio , indulgẽtia & restõ non vr̃ posse applicari : vt remissa videat̃ pęna applicata seu applicanda ex patratione dictorũ delictorũ alicui particulari personæ,vel fisco laicali seu regio, illa.n.non vr̃ cõprehendi in istis cõpositionibus , & remissionib. ẽt generalibus per supremos principes factis,& concessis, vt not.in d.l.si docueris.C.de fals.& ꝑ gl.ord. ĩ d.l.venia. C.de in ius voc.q̃ cõiter sequũt̃ ibi doc. oẽs ad id allegãtes alias ꝯcor.vt ẽt facit Bal.in d.l.rescripta , & Ang. in d.l.si docueris,& Cano.in d c.in nostra,de ĩ iur.& dam. dat.& bene ꝑ Fel.ĩ c.qualiter & q̃ñ,vers.ad corrigẽdos. nu.18.in 6.limi.de acus.& Par.in d.trac.allegãs And.de Iser.in ver.cõpositio.col.13.vers.Et licet gl.& in ver. tor
32 tura.col.28.vers. pone ꝙ aliq̃s . † Et plura ad id adducit Fel.in c.q̃ in ecclesiarũ,de cõsti.nu. 36.& seq. post alios antiq.ibi,& alij Mod.sequũt̃,& idẽ Fel.in c.1.col.4.de ꝓba.vt ẽt tradũt doc.in l.fi.C.si ꝯ ius vel vtili.publ. dũ volũt,principẽ dominiũ alijs q̃sitũ ꝙ est iurisgẽtiũ, nõ posse auferre,ẽt si ꝑ modũ iuris ciuilis esset q̃situ, & sic mediãte sñia,q̃ est actus,& acq̃sitio iuris ciuilis : vt post gl. tradũt doc.in l.ex hoc iure.ff.de iust. & iu. & in l. Iulia-
33 nus verũ debitorẽ.ff.de cõdictio.indeb.†Ad ꝙ ẽt: nã in dulgẽtia licet importet remissionẽ pęnæ, nõ tñ importat restitutionẽ bonorũ,vt tradũt Bar.& alij,in l.fi. C.de senten.pass.& Bar.in l.Gallus.§.& q̃d si tantũ, circa finẽ & ꝑ Fel.in c.vergẽtis.nu.2.de hęret.& Bal.& Ale.nu.20.
34 in d.§.& q̃d si tãtũ. † Quibus in locis cõcludit̃, restitutionẽ cõcessã ꝑ principẽ alicuius cõdẽnationis,ẽt si cõtineret recuperationẽ bonorũ, nõ extẽdi ad bona alienata,& per tertiã personã possessa , ex quo nõ vr̃ velle tollere ius alijs quæsitũ in dictis bonis,ſm glo. in d.§.& q̃d si tñ,& probatur in c.q̃uãuis.de rescrip. lib.6.l. 2.§. meritò.& §.si q̃s à principe.ff.ne q̃d in lo.pu. & ꝑ Abb. in c.1.per illũ tex.de parroch. vt ad plenũ prosequũtur Moder.oẽs maximè Ias.in d.§.& q̃d si tñ,nu. 63.& seq. & repetẽ. oẽs ibi diffusè sequunt̃ quãplures al's decisio. ad id allegãtes,vt post Bar.nu. 7.faciunt alij in dict. leg.
35 fi.C.de sen.pass.†Et ꝙ remissio delicti & pęnæ ac cõdẽnationis facta ꝑ sum.Pon.nõ capiat, nec cõp̃hẽdat bona q̃sita alteri priuatæ ꝑsonæ,vel alteri fisco laicali , est

conſ.preallega.Pet.de Anch.ↄſ.161.col.2. vbi iſtud cō-
36 probatur lege & ratione.Iſtis†tamen nō obſtantib.ad-
uertendū eſt:qm̄ in caſu p̄nti non fuit facta & cōceſſa
per Pōti.ſimplex indulgentia dictorū delictorū & pœ-
næ.nā adiūcta & addita ēt fuit reſtitutio bonorū cōfi-
ſcatorū & exactorū;quo caſu venit bonorū ipſorū re
cuperatio,vt dicūt Bar.& alij,in l.j.& diffuſius in l.fi.nu.
1.& ferè per totū.C.de ſent.paſſ.Abb.Imo.& alij Mod.
in c.inter quatuor.de maiori.& obed.Bart.& alij ſcrib.
oēs ī d.§.& qd ſi tm̄.& ꝑ Fel.in c.ex inſinuatione nu.4.
37 de ſimo.† Prout ēt:nam qn̄ cum indulgentia eſt adiun
ctū verb.plenā ſeu plenariā,tūc reſtōnē bonorū ↄpre-
hēdit:vt tradit Bal.in ver.in plenitudine gratiæ.in tit.de
pa.Cōſtan.cū alijs allegatis ꝑ Fel.in d.c. inter quatuor,
col.fi.nu.10.& in c. vergētis.nu.2.in fi.de hær.& ꝑ Cla.ī
d.§.& qd ſi tm̄.col.mihi 6.verſ.ꝙ tn̄ ſingulr limi.& ver.
ſeq.Itē de ver.plenè,& Galliau.ibi,nu.64.volentes poſt
Ale.ibidē,hmōi reſtōnē plenariā,& ī forma pleniſſimè
factā cōprehēdere bona & alienata,& penes tertiū exi-
ſtētia:vt ēt ſequit̃ Iac.nu.77.allegādo Card. & Imo. ī c.
38 qa diligētia,de electio. † Dicētes, ꝙ licet deinceps ſine
cā nō poſſit auferre ius q̄ſitū tertio:tn̄ pōt ordinare ꝙ
ille tertius nō audiat̃ a ſuis magiſtratib. & officialib. &
ꝙ ab illis talis allegatio non recipiat̃ moderando ipſo-
rū iuriſdictionē:vt firmat ēt Soc.ibi nu.17.allegā. alias
39 deciſio.ad id cōcord.Et† Ale.ibi nu.20.ver.2.limitatur,
expreſsè volens id ꝓcedere, qn̄ reſtō eſt facta, ꝙ nihil
poſſit obijci de cōfiſcatione bonorū,tūc.n.traheretur
ad bona apprehēſa ꝑ partē offenſam, & ad alienata ꝑ
40 fiſcū ẜm Card.& Imo.in d.c.qa diligētia.Et†qa qs ſupe
rior pōt moderare iuriſdictionem ſuorū officialiū.l. 2.
circa principiū.ff.de iuriſd.om.iud.addēs poſt Card.in
facto ita ſeruari,ꝙ ēt ſeqt̃ Fel.in d.c. inter quatuor.nu.
9.& Mod.Hiſpa.in d.§.& qd ſi tm̄,nu.156. & alijs ſeq.q
licet dubitet,an princeps id voluerit:tn̄ qn̄ ↄſtat,id vo-
luiſſe,adhærēt huic opinioni:vt ꝓpriè cōtingit in p̄nti
remiſſione,& reſtōne,in qua aptiſſimè cōſtat,ſummū
Pontifi.id voluiſſe,& hoc idē tenet Crot.in d.§.& qd ſi
tm̄.nu.56.in 4. limi.ſeq.Soc.ibi,& d. ꝑ Abb. in c.eccl'ia
S.Mariæ,col.20.de ↄſti.ſequit̃ ēt Claud.ibidē cōſideran
41 do plenitudinē verborū. † Quæ ſatis cōprobari p̄nt ex
his,q̄ tradūt Bar.& alij,in l.1.§.ſublata. ff. ad Treb. qn̄ ꝑ
principē alicui denegat̃ audiētia,ſeu ius agēdi,vt exclu
dat̃,qn̄q; ipſo iure,qn̄q; ope exceptionis,cū alijs cumu
latis ꝑ Parid.ī d.trac.circa principiū,in c.de off. ſindic.
car.mihi 15.ver.ſi aliqs opprimit̃.& ver.ſeq.& bon⁹tex.
42 in l.ſed ,& ſi ꝑ ꝑtorē.§.ait ꝑtor.ff.ex qbus cau.maio.†Et
ſuadent̃ illa ex his,q̄ vult Bal.in d.l. reſcripta.col.2.verſi
reuertor ad q̄ōnes,q̄ ſequunt̃ Pau.de Caſt. & alij Mod.
dicen.principē ſupremū poſſe derogare iuri poſitiuo,
cōi,dummodo, de volūtate ipſius appareat, & ↄſtet,ꝙ
in terīs noſtris proſequit̃ Dec.in d.l.venia.nu.4. dicens
gl.ibi nō tollere poteſtatē principis, ſed ſolū arguere
temeritatē ſupplicantis,& ↄn̄r ſupremū principē poſſe
tollere pęnā applicatā parti, qn̄ de ipſius mēte cōſtat,
& clarius vult iſtud Dec.ibi.col.fi.nu.9.& diffuſi⁹ ī d.c.
q̄ ī eccleſiarū.nu.41.& iſtud ēt ē de mēte Pet. de Anc.
ī d.ↄſ.161.col.2.& 3.aptè iſtud firmat Fel.ī d.c.īter qua
tuor col.fi.nu.9.ī 2.limi.& ſētit Bar.& alij ſequūt̃,in d.
l.fi.C.de ſen.paſſ.& in d.l.Gal.§.& qd ſi tm̄. vbi Ale.nu.
nu.20.& alij oēs indifferenter iſtud h̄nt ꝓ abſoluto,dū
cōſiderāt ſub qua forma verborū indulgētia, & reſtō
43 fuerit cōcepta,& emanauerit.†Et ēt tāgit̃ in deciſ.ↄſi
Neap.116.Princeps Biſignani.& dec. 361. monaſteriū,
col.pe.vbi ↄcludit,reſtōnem extēdi ad bona ēt alienata
qn̄ ↄſtat de mēte reſtituētis,& ceſſat obreptio,& ſurre
ptio,& hoc idē firmat Cla.in d.l.venia.col. fi. volēs ceſ-
ſante obreptione principē poſſe tollere pœnā applica
44 tā parti.†Et ceſſare dr̄ ẜm eū,qn̄ motu ꝓprio,vel ex cer
ta ſciētia,vel ꝑ clam,non obſtāte, princeps reſtōnem
fecit:vt de iſtis cl'is dictū aliqd fuit ſuperius, & plenius
dicet̃ inferius,& hoc idē ſentit Anch.d. conſ.161.circa
45 prin.dū ↄſiderat,an reſtō facta fuerit motu ꝓprio. †Et
apertius iſtud tenet Dec.in d.c. q̄ in eccleſiarū. nu.40.
dum poſt Abb.& alios ibi d't,ſuo arbitrio, & mera vo-
luntate,ſūmū Pont.poſſe reſcribere ↄ̄ ius poſitiuū:cū
ipſe ſit ſ̄.illud.c.ꝓpoſuit,de conceſſ.preben. cū cōcor.
& ꝙ ꝑ cā,& rōne erit eius volūtas,ẜm Imo. in c.cū ad
monaſteriū,de ſta.mona.& Abb.ī c.frnitati. de ſciſma.
46 Et†ꝙ de volūtate ipſius ſatis aptè dr̄ cōſtare,qn̄ motu
ꝓprio diſponit,ꝑ quē tollit̃ oīs obreptio, & ſurreptio,
vul.c.ſi motu ꝓprio,de præb.li.6.per quē ceſſat p̄ſum-
ptio,ꝙ manauerit ꝑꝑ importunitatē,vt no.Rom. cōſ.
426.ꝙ indultū,col.4.& Barb.ↄſi.13.col.6.vol.3. & Fely.
47 in d.c.q̄ in eccl'iarū.†Prout ēt obiectio ceſſat:qm̄ acq-
ſitio iſtorū bonorū ad tertias priuatas ꝑſonas, ſeu ad
regiū fiſcū peruenit ab ipſa ſola cōdemnatione, & im-
mediate cām,& originē habet ab ea,& nō ex alio actu
nouo inito īter fiſcū, & tertiū;quo fit:vt reſtō poſtmo
dū ſubſecuta dicta bona cōprehendat ēt penes tertiū
hoc mō exiſtētia:vt tradit Bal.in d.l. Gal. §. & qd ſi tm̄,
& ſequit̃ Ale.ibi,nu.19.allegās alias deciſi. prout ēt fa-
cit Iaſ.ibi,nu.56.in 2.limita.& Pet.de Ancha. in c.q̄uis.
col.2.de reſcri.li.6.& eſt ampla dec.Belleme.ī deci.Rot.
743.Cōcl'o patet.& deci.ſeq.& ſequit̃ Fely. in d.c.inter
quatuor.col.pe.& fi.nu.8.ī j.limita.adducēs alias deciſ.
48 Prout †ēt obiectio ruit:qm̄ talis remiſſio, & reſtō non
eſt facta particularib.ꝑſonis,ſed vl'r, ↄn̄r trahenda eſt
ēt ad pœnā applicatā priuatæ ꝑſonæ,& iſto caſu nō ꝓ-
cedit gl.in d.l.venia.nec locū habebūt deciſiones ſ̄.in
ↄ̄riū allegatę,ita firmat Bal.in l.quicunq;.C.de ſer.fug.
col.mihi.5.ver.deinde nota.quē refert,& ſequit̃ Fely.in
d.c.inter quatuor.in 2.limi.col.fi.nū.9.Are. & Iaſ.in d.
l.venia.nu.14.adducēs ad id plures deci. principē iſtud
facere ex aliqua cā,cōcernēte publicā vtilitatē,& diffu
ſius idē Iaſ.in d.§.& qd ſi tm̄.poſt Arn.ibi, nu.79.& 81.
vbi apertè dicit ita limitari gl.in d.l.venia,& ſequit̃ etiā
Soc.ibi,nu.17.ver.3.adde & Crot.nu.56.in 4.limi.& alij
Mod.& repet.ibi,& Par.in d.tract.in ver.cōpoſitio.col.
13.verſ.& licet gl ſequēdo Bal.in d.l.quicunq;,idem fir
mat,& plenè tradit̃ in deciſ.conſi.Neap. præalleg. 361.
49 col.2.& 7.†Et bene faciūt,q̄ poſt alios cumulat Fely.in
d.c.q̄ in eccleſiarū,nu.40.dū vult, ex cauſa ſupremum
principē poſſe alteri auferre rē ſuā,& dn̄ium,quod eſt
iuriſgentiū:vt ēt cōcludūt oēs doc.in l.fi.C. ſi ↄ̄ ius vel
vtil.publ.& alij citati ꝑ Alex. ↄſ. 215.Nec arguendi.col.
4.& 5.vol.2.& per Deci.in d.c. q̄ in eccleſiarū.nu.26.&
in caſu p̄nti,nedum vnica adeſt cā, qua ſummus Pon.
dictam reſtōnem cōceſſerit,ſed multiplex, quarū vna-
quaq; ſufficiētiſſima eſt ad auferendū bona ꝑdictorū
forſitan exiſtētia penes alias priuatas perſonas, ſeu pe-
nes fiſcū regiū:vt euidentiſſimè ex ſupius deductis col
50 ligi pōt.†& qm̄ ipſe ſummus Pont. prædicta ↄceſſit ex
plenitudine ſuæ ꝑtātis,ēt ſi nulla adeſſet,hoc ſolū ſuffi-
ceret:cū talis plenitudo non ſit limitata r'lis iuris, ẜm
Bal.in d.l.reſcripta.cū alijs ſupius adductis, & additis ꝑ
51 Dec.in d.c.q̄ in eccl'iarū.nu.29.†Nō obſtāt allegata ſu-
perius in ↄ̄riū,& primò qn̄dicebat̃,ꝙ indulgētia nō ca
pit reſtōnē bonorū,nā iſtud non ꝓcedit,qn̄ indulgētia
& remiſſio fuit plenaria, itē & qn̄ cū indulgētia & re-
miſſione cumulata fuit reſtō,vt de ſingulis ſupius oſtē
52 ſum & diſcuſſum fuit.Nec†obſtat ẜm,in quo dicebat̃,
reſtōnē cōceſſam nō cōprehēdere pęnā applicatā ſeu
applicandā parti,nec bona ↄfiſcata & alienata ac exñ-
tia penes al's ꝑſonas,& penes fiſcū regiū.Nā iſta ceſſāt
qn̄ reſtō ad id exp̄ſsè facta appareret,& ſumus certi de
volūtate ſupmi principis id ↄcedētis,& ceſſat obreptio
& ſurreptio,& p̄ſumptio īterꝑtationis,& ↄceſſionis ꝙ
emanauerit ꝑꝑ importunitatē & ſiniſtrā ac doloſam
īformationē,& qn̄ in reſtōne & ↄceſſione adſunt claę
tollētes obiectiones ꝑdictas,itē & qn̄ reſtō plenaria fcā
eſt,& qn̄ ſupmus prīceps voluit & ordinauit, nihil poſ
ſe obijci,denegando audientiā,& abdicādo iuriſdōnē
ſuis magiſtratib.& officialib.itē & qn̄ tertię ꝑſonę pœ
nā & bona poſſidēt īmediate ex ipſa ↄdēnatione,& nō
ex alio actu facto nouo,itē & qn̄ ſupmus princeps vl'r
ceſſit & ex cā,vt ſigillatim de oīb.iſtis ſupius extitit di-
ctū & ↄcluſum,ex qb.ceſsāt p̄ſumptiones,rōnes,deci-
ſiones & iura in oppoſitū adducta:qm̄ iſtis caſib.nō mi
litāt,& ꝑ hos caſus limitant̃, reſtringunt̃ & declarāt̃,vt
eſt aptiſſimè videre in deciſionib.adductis & citatis ꝑ-
dicta admittentibus.Nec obſtabit.d.cōſi.Pet.de Anch.
161.cx

161.ex quo ibi nõ cõcurrebãt,ea q̃ hic adsunt,& in op positum p̃dictũ consiĩa fuit retortum ex multis dedu-
53 ctis supius in pñti facti cõtingẽtia verificatis. Nõ † obstabit postremò,ꝙ dicebat,ex sñia queri dñium, ꝙ per principẽ auferri nõ põt, nec ꝑ rescriptum ipsius vires sñiæ vñr posse infringi,ad tradita in l.cãs. C. de trãsact. cũ alijs allegatis per doct.ibi,maximè Mod. & in l. fi. ꝑ illũ tex.C.sent.rescrin.nõ pos.& Fel.in d.c. q̃ in ecclesia
54 rũ.nu.7.Dec.ibi,nu.36.Nã†aduertẽdũ est,ex sñia, & sic ꝑ actũ ciuilẽ dñiũ q̃ri, ꝙ est iurisgẽ. d. l.ex hoc iure. vbi Bar.& alij not.& ꝑ Pau.de Cast.Alex.& alios,in l.cũ hr̃e-
55 des,in prin.ff.de acq.pos.tñ†Bal.in l.fi.col.2.vers.sed immediate.C.sent.rescin.nõ pos.& doct. in d.l.cum heredes.in prin.voluerũt,supremũ principẽ posse tollere ta le ius ẽt sine cã , & sequũtur q̃plures alij relati ꝑ Dec.in
56 d.c.q̃ in ecclesiarũ,nu.36.Et † Fel.ibi.nu.69. & seq.istud tenet,antequã dñiũ qs acquirat ꝑ actũ ciuilẽ, verũ post quã acq̃siuit, ipse allegãdo quãplures decis. firmat, tale dñiũ ita acq̃sitũ sine cã nõ posse tolli, faciẽ. expressam
57 dñiã inter ius q̃sitũ,& ius querẽdũ.Dec. †aũt in d.c.nu. 36.vers.Mod.tñ,& vers.seq.expſsè tenet,tale dñiũ ita ac quisitũ posse tolli ẽt sine cã, ex quo venit in ꝯñtiã , fm
58 Bal.in d.l.fi.& per alias decis.de q̃b.ibi ꝑ eũ. Sed † quicquid sit,in casu nr̃o hẽmus intẽtũ , ex quo Bal. in d.l.fi. aptissimè vult,tale dñium & ius posse tolli,qñ in rescripto posita est cl'a nõ obst.sñia,&c.vt dicũt Pau.& alij, in d.l.cũ hr̃des,& est de mẽte Fel.in d.c.q̃ in ecclesiarũ. nu. 69. vbi ad id alias adducit decis. & expſse istud vult Pau.& alij,in d.l.cũ hr̃des,& de mẽte Fel. in d.c.quæ in ecclarũ.nu.69. vbi ad id alias adducit deci. & expresse istud vult Pau.de Cast.in d.l.cãs, & Ias. ibi nu.2. & 6. & Dec.cõs.198.nu.2.vbi allegãdo alias dec volũt, istud ꝓcedere ẽt,qñ sñia transiuit in rẽ iudicatã, & ꝙ sufficiat cl'a gñalis nõ obstãte,&c. Nec req̃ritur spãlis & indiuidua cl'a,nõ obstãte alicuius legis particularis.Prout ẽt obiectio cessat:qm̃ in pñti remissione, & restõne nedũ apposita apparet cl'a nõ obstãte, sed insuꝑ adest cã ne-
59 dũ vnica sed multiplex,& iusta, vt deductũ fuit supius, ex q̃b.tale ius & dñiũ bene potuit tolli,Et†suadẽtur adhuc ista ꝑ decisiones aptissimas,q̃b.hr̃,supremũ princi pẽ posse concedere restõnẽ aduersus cõdẽnationẽ, & sñiam,ẽt in rẽ iudicatã transitã , & extinguere vires ipsarũ , & tollere ac abolere pęnas corporales & pecuniarias,& in dicta sñia,& cõdẽnatione cõtẽtas;vt hr̃ in l.1.& in l.fi.& ꝑ totũ.C.de sent.pass.& Docto.oẽs ibi fir mãt, & post gl.istud vult Bar. & oẽs alij indifferẽter sequũtur,maximè Crot.nu.59.& repeten.nu.118. in d.l. Gallus.§.& q̃d si tñ,& hr̃ in l.relegati,& in l.diui fratres ff.de pę.in l.1.§.itẽ à p̃fecto. de leg.3. & in l. q̃dã relegatus.ff.de reb.dub.& in l.intercidit. ff.de cõd & dem. & in l.1.§.fi.ff.de bo.poss.ꝯ tab. & alibi pluries, & ꝑ Abb. Imo.& Fel.in d.c.inter quatuor, de maio. & obed.col.
60 pe.& fi.Et†in terĩs nr̃is, ꝙ istud possit fieri in dictis criminib.blasphemiæ, &c.ẽt post cõdẽnationẽ & per iudices inferiores,hr̃ in c.vt cõmissi,vers.pe. de hær.lib. 6. & tradit Pet.de Anch.in c.accusatus.§. sanè.in 4. nota. eo.ti.& Gem.in §.notadũ 2.q.j.& Fel.ĩ d.c.vergẽtis,nu. 2.& 3.Cald.cõs.2.de hr̃t.& ꝑ Hẽr.Boych. in c.excõicamus.§.suꝑ eodẽ,vbi ꝑ absoluto istud hẽt, qñ de licẽtia Papæ inferiores id faciũt,& idẽ Fel.allegãs alias decisiones in c.qualiter & qñ.§.ad corrigẽdos,nu.18. & 19. de accu.& expſsè istud idẽ tenet Dec. in d.cõs.137. col.1.
61 & 2.vers.& in proposito,vbi ad id allegat ẽt alia iura, & decis.Ex †quib aptissimè infert,suꝑ dictis crĩb.iam remissis,extinctis, & per summũ Pont.abolitis , nõ posse vlterius aliquo mõ procedi: cũ ipsi christiani noui fuerint de eis absoluti;& penitus liberati in vtroque foro pñali,& cõtẽtioso,vt hr̃ in c.de his,de accu.vbi diffusè do.attingũt,& in l.licet.§.fi.ff.na.cau.sta. & in l.si cui. §.
62 eisdẽ.ff.de accu.vbi Bar.& alij no.ꝓut facit Io. de Ana. cõs.17.Visa relatione.col.3.Nõ†.n.cõuenit diuinę cle-
63 mẽtiæ peccata,& crimina dimissa vlterius in vltionẽ re dire.c.fi.in prin.de pę.dist.4.c.si illic.13.q.4.Etiã†si absolutio facta apparet ꝑ viã dispẽsãtionis, fm gl. in d.c. de his,& d.ibi,& ꝑ gl.in c.ex tua.de fil.psb. & in c.fi.de tẽp. ord.& in c.2.de scisma.& ꝑ Dec. d.cõs.137. col.1.Ver-

64 bũ†nãq; indulgemus, dispẽsãtionẽ importat fm Bald. in c.at si clerici.in prin.col.4.ibi,scias,de iud.& ꝑ Fel. in c.ex insinuatione,nu.4. de sim.& ipse Dec.d.cõs.ẽt.col. 2.ver.& cũ in isto delicto.allegẽdo Anc.& Io. de Ana. in c.fi.col.9.de malc.& Bar.ꝯs.suo Minister fratrũ.dicit ꝙ cũ in dictis crĩb.principal'r offendat̃ ipse Deus, absolutio facta in foro pñali opat̃, vt accusari nõ possit in foro ꝯtẽtioso,vt iã deduxi supius allegando Paris.in d.
65 tract.Et†est bona dec.Ang.& aliorũ in l.cõuẽtionũ. ff. de pact.volẽtiũ principẽ faciẽtẽ remissionẽ criminum aliqua ex cã,in totũ,& penitus præiudicasse offensis,& passis iniuriã,& dãna, ita ꝙ in ꝑpetuũ ipsi cõqueri non pñt,neq; ciuiliter,neq; crĩliter,& seq̃t̃ Ias. q̃plures alias-
66 decis.adducẽdo in d.l.venia.col.fi.Et† cõprobat̃,eo qm̃ sũmus Põt.p̃dictis tollit oẽm actionẽ, oẽ ius agẽdi, & quemcunq; modũ, & formã ingrẽdi, & procedẽdi, & oẽm audiẽtiã denegãdo oĩb.officialib. & iurisdõnẽ,& illã ab eis abdicãdo ĩ dictis casib.iuxta tradita ꝑ Bar.& alios,in l.1.§.sublata,ff.ad Treb. cũ alijs supius ꝑ me de
67 ductis.Et†ẽt q̃a summus Pontifex mãdat p̃dictos super dictis crĩb.vel ipsorũ occasione,& cã non posse & dẽre à quoquã inq̃etari, turbari siue molestari,vel de facto, vel alio quouis q̃sito colore,ita ꝙ cessare dẽt oĩs molestatio , & inq̃etatio nedũ facti sed ẽt iuris , fm ꝙ plenè tradit Fel.in c.cãm q̃.de rescr. & Mod. in c.in pñtia, ex
68 de ꝓb.& ibi ipse dixi nu.12.Et † qm̃ ꝯ ꝓcedi nõ p̃t nec ciuiliter,nec criminaliter,vt iã deductũ fuit,cessant ea , q̃ in ꝯriũ possent adduci relata ꝑ Parid. in trac.sind. in ver.tortura,col mihi.28.ver.pone ꝙ aliq̃s, vbi dicit,indulgẽtiã delicti à Principe cõcessã nõ inducere , q̃n ꝯ illũ,cui ꝯcessa apparet,nõ possit ꝓcedi fm formã, qua ꝓcedit in criminalib. nã in casu pñti negat̃ potestas ꝓ-
69 cedẽdi,vt deductũ fuit.Et†tollũt̃ insuꝑ,q̃ ipse Par.vr̃ ibi sentire post alios ꝑ eũ citatos,innuẽtes,istos volẽtes vti indulgẽtia,& remissione nõ posse bñficio illius gaudere,& dicto priuilegio frui,nisi delictũ ꝯfiteat̃,negãdo.n. illud,& volẽs vti remissione vr̃ reijciẽdus.l.vbi repugnãtia,ff.de re.iu. cũ si.& facit reg.ex eo eo.ti.li.6.cũ ꝯcor. Nã summus Pont.spãl'r indulsit, & ꝯcessit p̃dictos nouiter cõuersos posse vti indulgẽtia,remissione, & restõne p̃dictis,ipsorũ arbitrio absq; eo ꝙ teneat̃ delictũ aliquod ꝯfiteri:vt est videre in ipsa remissione,& restõne. nec dubitari conuenit,q̃n ipse summus Pont.potuerit istud ꝯcedere cũ sit iuris positiui,& modũ ꝓcedẽdi ꝯtineat fm dec.cões,& vulg.Prout ẽt:qm̃ q̃sq; ipsorũ poterit vti huiuscemodi priuilegio & beneficio ꝓponẽdo exceptionẽ extinctionis dictorũ delictorũ, et remissionẽ ipsorũ,necnõ et pęnarũ, et abdicationẽ iurisdõ-
70 nis,et alia,đ q̃b.in lr̃is apostolicis.Nec †ꝑpea fateri vr̃ delictũ:cũ excipiẽs ñ ĩtẽdat istud facere,sed oppositũ l. ñ vtiq;,vbi do.ff.de exc.l.exceptionẽ,C.de ꝓb.cũ alijs allegatis ꝑ Bar.et oẽs scrib.maximè Ale.col.pe. et fi.l.decẽ.ff.de ver.obl.et ꝑ Can.ĩ c.cũ venerabilis,de exceptio
71 ni.Et†ĩ prõptu aderit illa cautela,de qua ꝑ gl.et alios in l.si q̃dẽ.C.de exce.et in d.l.nõ vtiq;.ꝑ gl. Bar.et alios,in l.Iulia.ff.de ꝯd.ind.col.6.et ꝑ Spec.et Io.An.in ti.de exce.§.viso,et ꝑ alios doct.vbi s̃.volẽtes sub ꝯdõne p̃dicta posse allegari et obijci, videlicet nõ deliq̃sse,et casu quo ita appareret delictũ eẽ extinctũ et remissum,et nõ posse ꝓcedi,fm ĩtẽtionẽ summi Põt.ita disponẽtis et volẽtis ĩ ꝯ eos ñ posse ꝓcedi,cũ sint plenariè restituti,et aliàs
72 vt ĩ lr̃is apostolicis Nec †ꝑpea tãq̃ ꝯrij veniũt reijciẽdi,cũ talis ꝯrietas ita distinguẽdo penitus tollat̃, ꝙ q̃dẽ admittere dẽmus, vt hr̃ in c.inter dilectos. §. cęterũ,de fi.instr.vt ꝑ Bar.in l.fi.§.idẽ q̃siit.ff.de cõd. indeb.et per Ale.in l.1.in prin.col.2.ff.ne q̃s eũ,et ꝯs.141.Viso testõ, col.4.vol.2.cũ alijs allegatis ꝑ Dec. in d.l.vbi repugnan
73 tia,de reg.iur. Et † cessabunt hoc modo tradita in dicta reg. ex eo. nã p̃cisè et absolutè ita opponẽtes non impugnãt.Quo cessante,gratia et priuilegio bene poterũt gaudere,iuxta ea,q̃ ad plenum tradit Fel.ĩ c.cap̃l'm. col.8.n.22.đ resc.et ĩ d.c.cũ venerabilis,col.5.et seq.Ac
74 cedat†ad ꝯfirmationẽ et validitatẽ dictę venię remissionis ĩdulgẽtię restõnis,extĩctionis crĩũ p̃dictorũ et pęnarũ et toti⁹ gratiæ cl'a illa motu ꝓprio,tollẽs oẽm obreptionẽ et surreptionẽ ac p̃sũptionẽ cõcessiõis obtẽtæ

ꝑ ĩportunitatẽ,& oẽm ſiniſtrã ĩformationẽ, & oñdẽs preciſã & deliberatã voluntatẽ ſummi Põtificis ita fuiſſe,de cuius effectu plenè ꝑ Fely.poſt alios, in c. ad aures, col.4.& in c.ↄſtitutus,col.4.c.poſtulaſti,col.16. & in c.
75 nonnulli.de reſcri.& vt diximus.Necnõ † & illa clã, qđ nõ poſſit dari & obijci đ defectu ĩ tẽtionis, ꝑ q̃ tollũt ea q̃ in ↄ̃riũ poſſẽt adduci d.cle.ſi Romanus Pontifex, de pb.& de his q̃ tradunt ꝑ Doct.poſt Io.And.in d.c.ſi mo
76 tu ꝓprio.Eo † ẽt: cũ geminatis vicib.iſta repetãt,q̃ tãto magis enixã voluntatẽ cõcedẽtis oñdũt,ad tradita in l. baliſta.ff.ad Treb.& ꝑ Barto.in l.cũ ſcimus.C.de agric. & cẽſi.lib.11.cũ ſi.Et cũ in facto ꝓprio iſta ↄſiſtãt, Põtifici ita aſſerenti neceſſario fides dãda erit.cle.1. vbi gl.
77 & oẽs,de ꝓb.Potiſſimũ † cũ iſta cõcernãt ius poſitiuũ, & ipſius derogationi cã nõ ſit neceſſaria,& ideo tali aſſertioni ſtãdũ erit,iuxta not.ꝑ Bar.in l.ſi forte.ff.de caſt. pecu.ꝑ gl.& doct.in l.ſi donatione.C.de colla.& ꝑ Dec.
78 in d.c.q̃ in eccleſiarũ.nu.40.in fi.Et†ſuadẽt ex illa clã,ex certa noſtra ſciã,& matura animi deliberatione, q̃ tollit oẽm ſurreptionẽ & oẽ obſtaculũ iuris poſitiui,& taliter ita factũ in dubiũ reuocari nõ põt, ſm Bart.in l.ↄficiunt.§.codicilli.in prin.ff.de iu.codicil. & cõſ. 196.ciuitati Camerini,col.2.& Old.ↄſ.157.Factũ tale eſt , col. 4.& ꝑ Abb.& alios,ibi allegatos ꝑ Fel.in c.nõnulli,de reſcr.nu.44.& ꝑ Alex.ↄſ.215.Nec arguẽdi , col.6.vol.2.& ꝑ Fran.de Curt.cõſ.35.col.4.& cõſ.48.col.12.& cõſ.65. col.7.& ꝑ Dec.cõſ.198.Et ꝓ tenui.col.2.verſ.accedit ẽt,
79 cũ ſim.Ad † ꝙ inſuꝑ & illa clã, de plenitudine poteſtatis ſedis Apoſtolicæ,&c. ↄ̃ q̃ nihil opponi põt, ꝙ hẽat gratiã annullare,ſm Bal.poſt Collecta.in ꝓœm. decretal.col.4.& de qua ꝑ Bal.in l.reſcripta,col.fi.C. đ p̃ci.Impera.offe.cũ alijs allegatis ꝑ Alex.cõſ.92.Perſpectis,col. 6.num.35.46.& 48.& cõſ.111.nu.4.& cõſ. 155. num.3. vol.6.& ꝑ Frãc.de Curt.d.cõſ.35.col.fi.& ↄſ.48. col.12. & ↄſ.49.col.34.in princ.& col.74.& conſ.65.col.7.9.& 15.& diffuſè ꝑ Fely.in d.c. nonnulli,nu.30. & 51.& per Dec.d.cõſ.198.nu.2.& ↄſ.271.In caſu,nu.8.& cõſ.269. Conſultus,nu.11.in fi.& conſ.nouiter impreſſo.1.Quãuis,nu.9.aliàs cõſ.403.& ꝑ Albe.Brun.ↄſ.1.col. 7. Qui-
80 bus†in locis quamplures aliæ allegantur deciſiones,q̃bus enumerantur vires & effectus reſultantes ex dicta clã optimè deſeruientes p̃nti diſceptationi:cũ per eam ſuppleantur oẽs defectus ſolẽnitatis, & tollant oĩa obſtãtia,& vlterius nõ detur aditus ad diſputandũ,& in ↄ̃riũ nihil poſſit opponi,& tollat oĩs defenſio, q̃ iure poſitiuo cõpeteret,& ſuperet oẽs alias clas, & per eã p̃iu-
81 dicet illis,quib.eſſet ius q̃ſitũ.Et†potiſſimũ cum p̃dicta cõcernãt crimen merè ecclaſticũ, ſuper quo eo magis ſummus Põt.pleniſſimã hẽt poteſtatẽ, & iurib.alterius facilius derogare poterit,ad nota.in c.2.de p̃bẽ.lib.6.& in cle.1.in fi. vt lit. pend. cũ alijs allegatis ꝑ Fel. in d.c.q̃ in eccleſiarũ.& Deci.ibi,nu.32.& ſeq.& ꝑ Alex.d.ↄſ.92. nu.35.& ſeq.vol.6.& ꝑ Soc.ↄſ.32.verſ.quinimmo,vol.j. & cõſ.13.verſi.ſm ẽt,eo.vol. & cõſ. 285. Reueren. dñe, circa fi.vol.2.& ↄſ.169.circa,ver.ſm , eo.vol.& cõſ. 27. nu.8.vol.3.& ꝑ Corn.ↄſ.90.in cã,col.3.& 4. vol. 4. Pro-
82 ut †ẽt & illa clã derogatoria.nõ obſt.&c. de qua ſuperius dictũ fuit,& de cuius effectu ꝑ Bar.& alios,in l.fin. C.ſi ↄ̃ ius vel vtili.pub.& ꝑ Bar.in ver. nõ obſt. in extrauag.ad reprimen.cũ alijs allega.ꝑ Alex.d.ↄſ.92. nu. 34. & cõſ.155.nu.3.vol.6.& diffuſè poſt alios cano.ꝑ Fely. in d.c.nõnulli.nu.21.39.& 79. & ꝑ Frãc. de Cur.cõſ.27. col.12.& cõſ.35.col.4 & fi.& ꝑ Dec.cõſ.10.nu.6.& ali-
83 bi pluries,ꝑ doct.tũ legendo,tũ cõſulẽdo.Eo † ẽt qm̃ ſi qua videbantur poſſe obſtare,p̃dictis remiſſioni, indulgẽtiæ,reſtõni,& alijs,de q̃b.in literis apoſtolicis,nõ erãt nec ſunt eius qualitatis , vt de illis deberet fieri derogatio ſpecialis,& in ĩdiuiduo,ↄñr ſatis fuit apponere clauſulas derogatorias fortiſſimas,& amplas,de quib.in dictis literis, per quas ſatis ſufficienter & cõcluſiuè dictis obſtantijs dicitur derogatũ:vt per Paul.de Caſt.& Moder.in l.cauſas.C.de tranſact.& per Bald.in l.fi. C. ſentẽ. reſcin.non po.ꝑ Bald.Paul.& Moder. in l. nec damnoſa.& in l.reſcripta. C.de p̃ci. Impe. offe. ꝑ alios doct.vbi ſ.& in ſimili per Bart.in l.ſi q̃s in prin.teſtamẽti, de leg. 3.& ꝑ ſcriben.oẽs,in l.ſi mihi.§.in legatis.de leg. 1. cum
84 concor.Tãto†magis cũ in dictis literis ſit illa clã, ꝙ obſtãtia,quib. derogabatur , dẽrent haberi ꝓ expreſſis & ſpecificatis,&c.quæ verba operãt vt ſpecifica & expſſa dicatur eſſe facta derogatio obſtantiũ,vt tradit ꝑ Doct. in d.c.j.de trãſac.& ꝑ Ant.de But.cõſ.2.aliàs 55.Viſis literis.cũ alijs allega.ꝑ Fel.in d.c.nõnulli.nu. 22. & duob. ſeq.& in terminis noſtris firmat Deci. dicto conſi. 137. col.3.ver.3.principaliter.allegando Bal. in c. cũ dilecta. col.fi.de reſcri.& alia vt ꝑ eũ,& ꝓbat in l.oẽs.ſm Ange. ibi.C.de quadr.p̃ſcr.& eſt deciſ.conſi.Neapo.220. In cã col. pen. verſi. nec obſtat.& verſi. ꝑꝑea de iſta.& tradit Soc.dicto conſi.169.verſ.cõfirmo 2.vol.2.cõſ. 120. nu. 9.vol.4.& cõſ.69.nu.5.vol.3.vbi ẽt tãgit de illa clauſula, ẽt ſi oporteat in ſpecie mẽtionẽ facere,&c. q̃ ẽt inſerta eſt in iſtis literis,& de ipſius effectu hr̃ in deciſionib. adductis ꝑ Soc.& Fely.vbi ſ. De alijs clauſulis ad idẽ tẽdẽtib.cõtẽtis in p̃dictis literis minimè opus eſt verba facere;cũ ꝑ ſupius deducta hẽamus veras ↄcluſiones. ſũm. Pontificẽ voluiſſe & potuiſſe p̃dicta oĩa cõcedere, vti cõceſſa apparẽt,q̃ ad vnguẽ obſeruãda,& exequẽda veniũt rõnib.iurib.& deciſionib.ſuperius allegatis. Ex q̃bus hẽtur aperta reſolutio dubiorũ iã datorũ , dũ primò quærebat,ꝑ quæ verba,& ſub qua forma venia,remiſſio,indulgẽtia,ac reſtõ p̃dictorũ errorũ ac criminũ ꝑ ſũmũ Põtificẽ erat cõcedẽda p̃dictis nouiter cõuerſis;qm̃ de oĩb.p̃dictis expeditæ iã apparẽt literæ apoſtolicæ forma & mõ,q̃b.in illis. ¶ Apparet ẽt reſolutio & alterius dubij,in quo hæſitabat,an ſũmus Põtifex poſſet aliqua ex cã moueri ad p̃ſtãdã dictã veniã & remiſſionẽ g̃nalẽ p̃dictis nouiter cõuerſis quò ad t̃ps præteritũ,ex quo in futurũ p̃tendũt bene viuere, & conſonã iuri formã habere.nã pluribus ex cauſis à iure minimè deuiãtibus ipſe ſum.Pontifex motus prædicta crimina & delicta remiſit, ita ꝙ de eis pro tempore præterito iã patratis ↄ̃ prædictos modo aliquo inquiri nullo pacto poterit,ex quo crimina prædicta ſunt penitus extincta
85 & abolita . Et † remiſſa extitit omnis pœna vtroque in foro,ita ꝙ vlterius de eis moleſtari , & inquietari minimè poterunt;vt plenè diſcuſſum extitit ſuperius,ſm gl. in ſum.in fi.33.q.7.& Card.in cle 1.§.ſanè.in 1.q. de hæret.& Fel.in d.c.vergẽtis.nu.3. ¶ Tertiũ dubiũ reſolutũ oñditur;qm̃ talis venia,remiſſio, reſtitutio,& indulgentia,nullũ prædictis nouiter cõuerſis poterit afferre præiudiciũ,nam ex iſtis oẽ ius ipſorũ , & illis competẽs nõ fuit modo aliquo ſublatũ,quinimmo remãſit firmũ, illibatũ & illæſũ,& omni iure,ſi quod habuerunt,tũ agẽdo,tum excipiẽdo poterũt vti;vt indicãt verba aperti-
86 ſima dictarũ literarũ apoſtolicarũ.Cõceſſio † em̃ facta fuit ad ipſorũ purũ cõmodũ,fauorem,& honorẽ,& iõ in dãnũ ipſorũ & odiũ retorqueri non dẽt. l. quod fa-
87 uore.cũ vulga.C.de legi.Nec † ꝑpterea ex prædictis ipſi nouiter conuerſi vñr fateri crimen aliquod cõmiſiſſe, vti dicere ſolemus,priuationẽ p̃ſupponere habitũ , ita ꝙ ex dicta remiſſione & venia ipſi poſſint dici delinquẽtes,ad not.in l.manumiſſiones.ff.de iuſt.& iu. & in l.de-
88 cẽ.ff.de ver.obl.Nã,†vt dicit Bar.in l.1.in principio,& in fi.poſt Iaco.de Are.ff.de ope.no.nunc.nõ ꝑꝑea q̃s vr fateri ſe excõicatũ,licet fateat ſe abſolutũ ab excõicatione,vt idẽ Bart.firmat in d.l.decẽ.nu.5.& ibi Alex. Iaſ.& alij Mod.poſt antiq. q̃plura ad id cumulãt , maximè illud,ꝙ hr̃ ꝑ gl.in ver.poſtulauit.in c.exhibita. de homic. volẽtẽ , ꝑ petitionẽ veniæ nõ induci cõfeſſionẽ delicti, vt ẽt dicit Iaſ.in d.l.1.in princ.nu.4.& in d.l.decẽ.nu.50.
89 Et†vt dicere ſolemus, opponẽtẽ exceptionẽ non obid fateri intentionẽ agentis , aduerſus quẽ illã opponit & obijcit,vt ſuperius diximus, ꝙ quidẽ ex alijs ſuaderi poteſt in locis p̃dictis cumulatis,in q̃b.tradunt plures caſus;vbi priuatio neceſſario nõ p̃ſupponit habitũ , & in caſu p̃nti eo magis iſta ꝓcedunt,cũ motu ꝓprio , & ex certa ſciã Põtifex iſta cõceſſerit & voluerit, ꝙ ipſi nouiter cõuerſi vtẽtes dicta gratia,non ꝑꝑea dicãt fateri delicta p̃dicta cõmiſiſſe,nec ꝑꝑea poſſe dici relapſos, caſu, quo in futurũ aliq̃s ipſorũ in errorẽ incideret, vt ſatis oñdit ex tenore dictarũ lr̃arũ. ¶Quarta dubitatio reſolutiſſima facta eſt;qm̃ ſuperius oñſũ fuit, talẽ veniã,reſtõnẽ, & remiſſionẽ,locũ ſibi vindicare ẽt in fauorem illorum

illorum,qui fuere accusati,sniati,& cōdemnati, si executio pœnę corporalis facta nō fuit,ita ꝙ reuocari nō posset:nā etiā quoad istos omnis pęna pdicta excepta remissa fuit,& potissimū pecuniaria,& inducēs bonorū publicationē.Quintū dubiū nullā hēt ītricationē, qm̄ per talē remissionē & restitutionē reintegrati sūt ad oēs honores,dignitates.& famā,& abolita est oīs in
50 famia,& nota honoris & dignitatis.Esto, †ꝙ ꝯsanguinei istorum appareant cōdemnati tāquā recōciliati & relapsi,& sniæ fuerint executioni demādatæ.Istis.n.nō obstātib.ipsi nouiter cōuersi pn̄tes ac viuētes infames minimè dici pn̄t,nec notati aliqua nota, sed tāquā habiles admittēdi sunt ad oēs dignitates,sicuti p prius admitti & recipi poterāt. ¶Sexta obiectio plenissimè discussa fuit,in qua cōclusum & oñsum extitit hmōi indulgētiā,remissionē, & restōnem,extēdi ad bona oīa, ēt penes tertiam personā existētia, & ēt fisco regio applicāda.Vltimū dubium absolutum fuit, in quo declarauimus,prædictas literas apostolicas, & cōtēta in illis, locum hr̄e ēt in accusatis,sniatis,& condemnatis,& ꝙ extēdi debēt,& comprehēdunt bona existentia penes quemcūque,& ꝙ prædictæ literæ apostolicæ cōcedi potuerunt etiam contra ipsius regis volūtatem, cum oīa ista spectēt ad ipsum summū Pontificē.Paris. Bon.

S V M M A R I V M.

1 Esse Iudæum, quo respectu sit crimen & delictum, & nu. 2. & 3.
2 Non est tamen punibile.
4 Et Iudæi an sint serui christianorum, & nu. 5. 7. & 8.
6 Et an possint habere bona & possessiones, vel ab eis possint auferri.
9 Et an sint capaces iuris & legis ciuilis & statutorum.
10 Et tolerari debent.
11 Et ipsis aliqua sint permissa.
12 Et summus Pontifex habet ipsos protegere.
13 Et sine causa non est eis aliquid faciendum.
14 Et ab eis & infidelibus per Papam & Imperatorem non debent bona auferri.
15 Et per reges & principes non debent expelli ab eorum regnis sine causa.
16 Et principibus, ne istud faciant, persuadendum est à summ Pontifice.
17 Iudæi adulti non sunt cogendi ad baptismum & fidem suscipiendam precisè & coactè, & nu 19 & 34.
18 Et quid si coactio non est precisa sed conditionalis. & nu. 23.
20 Et volentes non sunt statim baptizandi.
21 Et baptizati per vim præcisam non possunt dici christiani.
22 Et multùm differt isto casu vis præcisa & coacta à vi conditionali, & nu. 23 & 28.
24 Quæ forma debet interuenire in sacramento baptismi, & quid si non interuenerit.
25 Et quid si nullus intercessit responsalis.
26 Et quid si baptizati per vim pręcisam postmodum nihil dixerūt an dicatur vis illa purgata, & nu. 28.
27 Et quid si perpetuò durauit illa causa coactionis præcisæ.
29 Metus cōtrarius est penitus libero arbitrio & liberæ volūtati.
30 Præceptū principis seu regis aut domini iustum metum inducit.
31 Eo magis quando interuenit protestatio.
32 Actus sequentes declarant animum, qui fuerit in præcedentib.
33 Prohibitum directò, censetur prohibitum ne per indirectum fiat.
35 Iudæi adulti etiam inuitis parentibus possunt ad baptismum venire & christiani fieri.
36 Nec attenditur patria potestas in istis spiritualibus.
37 Prout idem traditur in matrimonio contrahendo.
38 Filij Iudæorum paruuli & infantes an inuitis parētibus possint baptizari, & nu. seq.
39 Et an Iudæi habeant filios in potestate, & nu. 40.
41 Et quòd non possint illis inuitis & ab eis eripi, & nu. 42.
43 Et quid si ita baptizati maiores effecti longo tempore tacuerūt.
44 Et ita paruuli baptizati penes quos debeant moram trahere.
45 Multa impediuntur fieri, quæ iam facta tenent.
46 Et quid si à parentibus fuere oblati ad baptismum.
47 Et quid si parentes offerentes eos carebant fide.
48 Contra conuersos nouiter ad fidem inquiri potest de hæresi.
49 Et isti conuersi fidem Christianam tenentur obseruare.
50 Et antiqui Christiani & veteres, an possint contra istos recipi in testes, & nu. seq.
Crimen hæresis exceptuatum est.
51 Et est valdè priuilegiatum sed vide nu 67. & 68.
52 Et admittuntur testes variantes, sed vide nu. 70. & 71.
53 Et personæ inhabiles, quæ aliàs non admitterentur, & vide num. 69. & seq.
54 Et ad accusandum admittitur inimicus capitalis.
55 Inimicitia capitalis contrahitur ex homicidio, & iniurijs.
56 Et ista inimicitia nedum inter masculos, sed etiam inter fœminas cadit.
57 Et durat etiam, si secuta fuisset reconciliatio.
58 Et capitales inimici in isto crimine in testes non admittuntur. & num. 63.
59 Et repellitur à testimonio etiam in alijs criminibus exceptuatis.
60 Et propter odium præsumitur eos mentiri.
61 In crimine læsę maiestatis inhabiles recipiuntur in testes.
62 Tamen capitales inimici non recipiuntur.
64 Exceptio ista capitalis inimicitiæ causatur iure naturali, & per Principem non potest remitti.
65 Et quid quando causata esset in fraudem.
66 Et cōspiratores repellūtur à testimonio in istis etiam criminib.
68 Non est arguendum de vno speciali ad aliud.
71 Si inhabilis recipitur in vna specie, non debet extendi ad alias inhabilitates.
72 Non præsumitur facta correctio iuris communis in casu nō expresso.
73 Casus omissus est decidendus secundùm ius commune.
74 Reductio ad primęuum ius fit de facili: quia fauorabilis.
75 Differentia cōsideratur inter accusatorem, & testem, vt vnus recipiatur, alter verò reijciatur, & nu. 76.
77 Et qualiter intelligatur in isto crimine exceptuato, testes inhabiles recipi, & nu 78 & 79.
80 Et si admittūtur ad probādum crimen principaliter, non tamen debent admitti ad probandum adminicula & numero 81.
82 Et si inhabiles admittuntur, non propterea sunt integri.
83 Et sine tortura & tormentis non debent recipi vt viles.
84 Nouiter conuersus & vilis non recipitur.
85 Et quid si plures patiuntur defectus.
86 Testes singulares in isto crimine non probant, & nu. 88. & 89.
87 Indicium pr duos testes probari debet regulariter.
88 Et in istis criminibus exceptuatis testes singulares, & quando & quo casu admittantur. & nu. 89.
90 Suspitio hęresis potest oriri ex signis leuibus, tamen illa debent plenè probari, & alijs sequentibus.
91 Ex sola suspitione non potest quis in isto crimine condemnari.
92 Et licet ex testib singularib. possit inquiri, tamen ex eis nō potest ad condemnationem procedi, & nu 93.
93 Et respectu pœnitentiæ iniungendę, vt purgetur, considerantur.
94 Testes singulares non probāt regulariter; quia vnus detrahit de fide alterius.
95 Crimen hęresis grauissimum est, & valde punibile.
96 Et in eo maturè procedendum, & non omnes in testes recipiendi sunt.
97 Et contra testes, & eorum dicta potest opponi.
98 Nec in isto crimine attēditur fama habens originē ab inimicis.
99 Nec quis debet de isto crimine condemnari propter pręsumptionem etiam vehementem.
100 Et an possit inquiri ex leui pręsumptione.
101 Et vt possit sequi condemnatio, debent adesse probationes clarę, & apertę.
Et an sufficiat vnus testis cum fama.
102 Et licet in isto crimine possit procedi summariè, tamen necessarię sunt probationes.
103 Et testes debent esse concludentes.
104 Principes sęculares non possunt super crimine hęresis aliquid statuere.
105 Est namque merè ecclesiasticum, & in omnibus spectat ad summum Pontificem.
106 Princeps laicus non potest aliquid statuere super concernētibus res ecclesiasticas & tangentibus illam iurisdictionem, & statuta non valent.
107 Et etiam incidenter super istis laicus nō habet iurisdictionem.
108 Nec debet se super istis intromittere, & legem imponere ecclesiasticis.
109 Personę fori ecclesiastici non ligantur statutis laicorum.
110 Licet causa spiritualis quādoque agitetur corā laico, tamen non est

est decidenda statutis laicorum, sed ecclesiasticis.

111 *Princeps laicus non potest concedere priuilegia circa inquisitionem hæreticam, & nu. 104. & seq.*

Et intelliguntur concessa sine præiudicio tertij.

112 *Hæretici patiuntur etiam publicationem bonorum, & numero 117.*

113 *Et pro parte ista bona publicata applicantur fisco laicali.*

114 *Et de istis bonis debent tres partes fieri.*

115 *Principes seculares possunt remittere portionem bonorum, eorum fiscis applicandam.*

116 *Et circa hanc partem bonorum valere debent statuta per eos condita.*

117 *Laici possunt facere statuta, quæ ipsos ligent, etiam super illis, quæ sunt de temporali iurisdictione ecclesiæ.*

118 *Et maximè quando statutum tangit temporalia.*

119 *Et super istis possunt priuilegia condere.*

120 *Princeps an & quando possit suo arbitrio priuilegium per eum concessum reuocare.*

121 *Et an iusta causa reuocandi sit illa, quia ipse concessit.*

122 *Et quid quando concesserunt illud, super quo non poterunt disponere, & nu. 124.*

123 *Et quid si non vult stare, & perseuerare priuilegio, & concessioni, & nu. 124.*

125 *Et quid si priuilegium fuit acceptatum bona fide, & sine dolo, & nu. 126.*

127 *Et quid si priuilegium fuit concessum ob remunerationem, & recompensationem damnorum.*

128 *Et quid si transit in vim contractus, & conuentionis.*

129 *Et factum in vim contractus non potest reuocari, esto quòd sonet in priuilegium & nu. 133.*

139 *Ligatur princeps contractu per eum celebrato etiam cum subdito.*

131 *Et obligatur ex eo, sicut quilibet priuatus.*

133 *Princeps tenetur obseruare gesta, & promissa per suum prædecessorem.*

134 *Et quid si causam lucratiuam priuilegium continet.*

135 *Quæ de nouo emergunt, nouo indigent remedio.*

136 *Propter temporum veritatem nouæ variantur cõstitutiones.*

137 *Maximè, vt maius periculum, & scandalum euitetur.*

138 *Potest Pontifex confirmare statuta laicorum concernentia res ecclesiasticas, & hanc iurisdictionem, & hæreticorum inquisitionem, & nu. 139 & 147.*

140 *Modus procedendi, & inquirendi contra hæreticos est iuris positiui.*

141 *Et potest Pontifex super isto dispensare.*

142 *Non enim ligatur statutis canonicis.*

143 *Nec etiam constitutionibus suorum prædecessorum.*

144 *Ordo iudiciarius potest per summum Pont. alterari.*

145 *Et potest omnem solemnitatem iuris positiui alterare, & circumscribere.*

146 *Et maximè in dilationibus, & in terminis dandis.*

148 *Carcer regulariter inuentus est ad custodiam. & nu. 152.*

149 *Quandoque tamen ad pęnam de iure cano.*

150 *Et inquisitus de hæresi condemnatur quandoque ad carcerem, qui durus dicitur, & hæreticalis.*

151 *Et datur ad pęnam luendam.*

152 *Alius datur istis ad custodiam.*

153 *Et iste potest moderari per summum Pontificem.*

154 *Et an istis inquisitis danda sunt nomina accusatorum, & testiũ, & nu. seq. & 164.*

155 *Regulariter inquisitis datur, & nu. 156.*

156 *Necnon & nomina & copia inquisitionis, indiciorũ, & actorũ.*

157 *Princeps non potest in causa criminali tollere defensionem.*

158 *Etiam si summariè indicium agitetur.*

159 *Et quid in crimine hæresis, an sint dãda, & quãdo & quo casu.*

160 *Et quid si non imminet periculum, etiam si dentur. & nu. 161.*

162 *Exceptio firmat regulam in non exceptuatis.*

163 *Valet argumentum à cessante ratione.*

164 *Et danda sunt excepto eo casu potentiæ.*

165 *Et in isto testes nõ sunt examinandi parte absente, & nõ citata.*

166 *Et procedit istud regulariter, & generaliter.*

167 *Fallit tamen pluribus in casibus, maximè in causa hæretica.*

168 *Quod verum, quando adest potentia aduersarij., aliàs secus, & numero 167.*

Ratione potentiæ multa sunt introducta contra cões regulas.

169 *Testes sunt pars iudicij.*

170 *Et istis inquisitis defensiones non sunt denegandæ, immo offerendę.*

171 *Et ad eas faciendas per iudicem monendi sunt.*

172 *Et eis non denegatur audientia ad defensiones parandas.*

173 *Et licitum est eis appellare, si in processu causę grauarentur.*

174 *Et possunt dare suspectum ipsum inquisitorem.*

175 *Et possunt se ipsos adiuuare, nec ex isto arguuntur.*

176 *Defendere alios optimum opus reputatur.*

178 *Pęna publicationis bonorum irrogatur ipso iure, sed executio fit post latam sententiam ab ecclesiastico.*

179 *Et secularis iudex tenetur hanc sententiam exequi.*

180 *Et bona istorum, an sint cõcedẽda filijs orthodoxis, & nu 182.*

181 *Et in quibus locis istud procedat.*

183 *Et quid si filij fuere cõcepti, & nati ante tale crimen cõmissum.*

184 *Et in hac confiscatione bonorum an sit considerabile interesse fisci laicalis.*

185 *Et quid si inquisitus reuersus est ad fidem, & abiurat hęresim, an bona sint ab ipso auferenda.*

186 *Et quid si post condemnationem reuertuntur & abiurant, & numero 188.*

187 *Et condemnatus an recuperet ius patronatus, & nu. 203.*

188 *Et an sint restituenda bona & honores de humanitate, & nu. 190. 191. 192. & 202.*

189 *Negare Christum hęreticum est.*

193 *Et qui incorporantur vnitati ecclesię, & pęnitent, non debent pati bonorum publicationem, attenta misericordia.*

194 *Plura simul iuncta plus operantur, quàm vnum.*

195 *Aequitas scripta pręfertur rigori, & nu. 197. & 198. quando in specie est scripta.*

196 *Et quid si concurrit naturalis, & diuina iustitia.*

199 *Hęreticus non potest propriè dici, qui non perseuerat.*

200 *Et quis propriè dicatur hęreticus.*

201 *Reuersis & pęnitentibus conceditur facultas testandi.*

204 *Non est quis duplici pęna mulctandus.*

205 *Correctio iurium euitanda, & concordia recipienda est.*

206 *Standum est dictis sanctorum patrum, & noui ac veteris testamenti.*

207 *Inquisitores non possunt passim de omnibus inquirere, sed solum de illis, quę veram sapiunt hęresim.*

208 *De crimine hęresis potest inquiri contra mortuos.*

209 *Et qualiter sit procedẽdum, & memoria defuncti cõdemnãda.*

210 *Et isto casu filij qualiter possunt se defendere.*

211 *Iudęi, & ad fidem conuersi non sunt habendi vilipendio, & dedecori.*

212 *Sunt namque promouendi ad honores & dignitates, si habiles sunt, ad beneficia & officia, & an sine distinctione.*

CONSILIVM II.

1 Et Si esse Iudęũ sit crimẽ & delictũ, vt tradit Accur. in l. sed si res, de leg. j. †Ex eo qm̃ reprobatã superstitionẽ prosequit: vt ẽt hr̃ per eũdẽ & alios scrib. ibi p̃ illũ tex. in l. nõ erit. §. diuus. ff. de iureiu. & in l. 1. C. de sũma Trin. & habito respectu ad ipsũ Deũ & æternã pę-
2 nã, cui illã sectãdo immersus reperit, tñ †quò ad iudicẽ & forũ ꝯtẽtiosum nõ est ꝓpriè delictũ punibile: vt sentit idẽ Accurs. in l. multũ interest. ff. de ver. obl. & diffusè prosequit ibi Rom. & Ale. in fi. & Fel. in c. multorũ. nu. 5. de Iudęis. & Mod. Pap. post Bar. in l. apud Iulianũ.
3 §. ꝯstat. nu. 28. de leg. 1. Cõsideratũ n. † de per se simpl' absq; adiũcto, propriũ delictũ nõ capit, vti colligit per totũ ferè titulũ. C. de Iudæ. & ex̃ eo. & ĩ c. q̃ sincerã. 45. dist. & alibi pluries, vbi ipsi ꝯcessa, & permissa multa reperiunt, nec aliqua pęna tp̃ali veniũt mulctãdi. Quorũ
4 ꝯ̃riũ dispositũ fuisset, si verè delinquẽtes forẽt. Et †licet pp̃ eorũ delictũ videant esse serui christianorũ, & Principis, in cuius dñio morã trahũt, vt p̃ illũ tex. tradunt Abb. & alij scrib. in c. & si Iudęos. ex̃ de Iudęis, vt ẽt hr̃ p̃ Doct. p̃ illũ tex. in c. dispar. 23. q. 8. & p̃ Rom. & Ale. in d. l. multũ, & p̃ Arch. in d. c. q̃ sincerã, vbi Præposi. col. 2. ad id plura cumulat & tenet Henr. Boych. in c. sicut.
5 col. 2. de Iudæis. tñ †verè serui nõ sunt ẽt ipsorũ Principũ: cũ eis permittat cõmerciũ bonorũ, d. c. multorũ,
6 l. nullus. C. de Iudę. Et †possint hr̃e bona, & possessiones q̃ ab ipsis sine iustitia auferri ꝓhibẽtur, vt p̃ illũ tex. dñt Abb, & alij in c. sicut, de Iudęis, & ꝓbat in c. Iudæi. vbi gl. de consecr. dist. 4. & sentit Oldr. cõsi. 97. queritur, an princeps. & cons. 264. Illa vr̃. & Alber. de Rosa. in rub. C. de

C.de Iudæ.col.2.& 3.& Io.de Ana.in d. c. & si Iudæos. col.pen.& fi.& Fel.in c.Iudæi.el 2. nu. 8. & melius in d. c.sicut.circa principiũ, & aptè istud firmat Alex. in d. l.multũ,in fi.vbi rñdet Arch.& alijs iurib. s̃.in ꝯriũ allegatis,volentib.illos dici seruos,& esse in seruitute,vt nõ intelligant̃ de seruitute vera & propria,vt aptius & clarius sequẽdo hãc opinio.dicit Præposi.in d.c.qui sincerã.col.2.vers.& licet hæc dicta .
7 † Nã largo mõ dñr serui respectu subiectionis,& nõ verę seruitutis,de qua in l.ex hoc iure.cũ si.ff.de iust. & iur.& q̃ priuat bonis, & oĩ statu , & alios ꝑducit effectus istis minimè denegatos,& ibi col. 2. vers. ꝙ dr̃.ẽt in alia rõne rñdet , & hæc prius voluit Abb.in d.c.sicut.in 2.no. vt ẽt ꝑ Alex. cõs. 71.Ponderatis.vol.2.
8 Vt † ẽt alio mõ post Cardi. rñdet Fel.in d.c.sicut.vt magis serui Principiũ dicant̃, q̃ obedientes legib.christianis , non aũt ꝙ verè & strictè sint serui.
9 † Ad ꝙ etiã,qñ ipsi sunt capaces,& participes iuris,& legis ciuilis,& constõnes, & statuta loci eos cõphendũt,vt plenè tangit Alex.d.ꝯs.71.vol.2.& ꝯs. 75.Videt̃.nu.1.vol.5.& ꝯs.99.vol.6.& cõs. 13.vol.7. & ꝑ Aret. ꝯs.158.& Soc.cõs.62.vol.1.& ꝯs.119.vol. 4. cũ alijs allegatis ꝑ Alb.Bru.in tract.ꝙ stanti.mascu. in 6. art. prin. fol.15.col.3.& 4.& post alios ꝑ Dec.in c.1.nu. 21.de cõsti.& nu.18.& 22.& in c.consuluit.nu. 2. de app.& per Mod.Bono.ꝯs.101.
10 † Quæ suadent̃, qñ tolerant̃ ẽt per ecclesiã.c.cõsuluit. ex̃.de iudæ.& ibi doct.maximè Fel. nu.4.
11 † Et ipsis vltra tolerõnẽ aliqua ꝓmissa sunt,de q̃b. in tit.extra de iudæ.& C.eo.& alibi pluries , maximè ꝑ Bal.ꝯs.mihi 315.vol.1.& cõs.428.vol.5.vbi dicit eos cõputari inter oues Christi.
12 † Et summus Ponti. debet ipsos ꝓtegere,& ꝙ sine cã nõ est eis aliq̃d faciẽdũ.
13 †Vt ẽt plura tradit Oldr.in dictis duob.suis cõsilijs, & Alb. de Ros.in d.rub.& Io.de Ana.in d.c.si Iudæos, & Alex.ꝯs. 99.vol.6.& cõs.223.Ponderatis.nu.7. eo. vol. & cõs.13. vol.7.cũ alijs cõcord.
14 † Eo ẽt, qñ ab istis adhuc infidelib.sine cã per Pontificẽ seu Imperatorẽ, & quẽcunq; alium supremũ Principem nõ possunt bona auferri , nec dñium ipsorũ,nec in illis,seu ꝑsonaliter offendi.l. Christianis,& ibi Bar.C.de paga. & per Io. de Ligna.in trac.de Bello.q.12.& ꝑ Inn. in c. q̃d super his. de voto. & ꝑ Abb.in c.1. de cõuersi. infide. & ꝑ eundẽ in c. q̃ in ecclesiarũ,vbi oẽs no.maximè Dec. allegãs cõcor. nu. 31.& Mod.post Bar.Bal.& alios,in l.fi.C. si ꝯ ius vel vti. publi.& de cõst.extra.
15 † Hinc dicimus,Reges,seu Principes sine aliqua iusta cã nõ dr̃e expellere de eorum regnis Iudæos in illis habitantes, & capere ipsorũ bona , & si istud faciunt,nõ carent peccato, qñ sine cã, & iusta istud ꝑsequunt̃.
16 Et † summus Pontifex ꝑsuadere debet Principib.ne istud faciãt,qnimmo s̃m aliquos p̃cipere,s̃m verã, & magis * cõem opinionẽ , licet aliq̃ ꝯriũ tenuerint,de qua & amplissimè ꝑ Oldra.d. cõs. 87. quẽ de verbo ad verbũ refert Alb.de Ros. in d. rub. C. de iud.col.2.& 3.vers.itẽ q̃ro,nu.3.& diffusius ꝑ eundẽ Old.d.ꝯs.264.vbi asserit hanc opinionẽ esse probabiliorem,quã sequitur Alex.d.ꝯs.99.Visa,in fi.vol. 6. & d.ꝯs. 13.Attẽtis,nu.22.vol.7.& eũ seq̃t̃ Io. de Ana. post alios per eũ ibi citatos,in d.c.& si Iudæus,col.2. & 3. ver.ext. gl.quærit̃.ẽt eã sequitur D.Iacobi.de S.Georg. in tract. de feud.col.mihi.5.vers.vltimò q̃ro,& ẽt Ias.in d.l.apud Iulianũ.§.cõstat.nu.29.& Mod.Bonon.d.ꝯs.101.Illumina quæro.col.pen.nu.56.
17 † Hinc inductũ fuit, Iudæos adultos violẽter nõ esse cõpellendos, & cogẽdos ad fidẽ suscipiendã, & baptismum,capitulo sicut,& ibi oẽs tradunt,de Iudæ.c.maiores,vers.itẽ quærit̃, extra de baptis.& ibi oẽs firmant,qñ coactio,& ius fuit præcisa , & nõ cõditionalis, per quã etiã character nõ imprimit̃, cũ potius ille dicat̃ pati,quàm agere,c.satis. ꝙ metus cã,& tradit̃ per docto.in d.c.qui sincerã,& in d. c. de Iudæis. 45.dist.& sentit sanctus doct.2.2.q. 10.& Host. & Goff. in sum.in tit.de baptis.& Alb.de Rosa. in suo dictio. in vers.baptismus 4.ver.vtrũ in eo,qui baptizãdus, expsſè volens, ꝙ qñ aliquis reclamans immergitur violenter, & baptizatur,nõ recipit sacr̃m,nec rem sacr̃i, vt etiam hr̃ in summa Ang.in vers.baptismus,sexto,verb. 6.& ꝑ Mod.in summa, & in c.vbi,74.dist.& est gl.in vers.absolutè,in c.quia ꝯ christianos,de hæret.li.6.per illum tex.
18 expressum. † Secus foret,qñ coactio, & violentia esset condõnalis, vt plenè traditur per omnes in d. c. de Iudæis.& in d.c.maiores.vers.cum ergo,& ver.sunt autẽ. vbi gl. & doc.allegant concor. & volunt theologi in 4.
19 sñiarum,dist.4.& 6. †Et idem hr̃,qñ coactio est præcisa, in decis.cons.Neap.151.Serenissimus.col.2.vers.eo maximè,& per Alb.de Ros.in dictio.in ver.Iudęus, tertio, & per Cald.cons.3.in tit.de Iudæ.& Felyn.in c. sicut,in
20 in prin. † Militem.n.voluntarium recipit ipse Deus, & non inuitum,& præcisè coactũ,quinimò volentes nõ statim sunt baptizandi, sed per tp̃s expectare debẽt, ne facile ad vomitũ perfidiæ redeant,de cõse. dist. 4. c.Iu-
21 dæi.& c.ne,ꝙ absit,c:sæpe.28.q. 1. † Vnde taliter ꝑ vim præcisam baptizati nõ possunt dici christiani , nec fidẽ christianã tenent̃ seruare , vt etiam hr̃ in summa Ang. in ver.baptismus.6.ver.12.& in ver.Iudæus,ver.30.& se-
22 quunt̃ oẽs alij Summis.†Et tradũt Gem.& D. Pręposi. in d.c.de Iudæis,45.dist.ad id allegãtes alia iura,& faciẽtes expssam dr̃iam inter vim coactã,& pręcisam,& vim conditionatã,s̃m tex.in d.c.maiores.& scrib.ibi.& Albe.de Ros.vbi s̃.& per gl.& alios, in d. c. ꝯ christianos. & sentit Oldr.ꝯs.36.col.2.in prin.& Ale.d.ꝯs.13. nu.13.
23 & 20.vol.7. † Et licet tex.in d c.de Iudæ.45. dist. & in c. iam verò.23.q.6.videant̃ innuere ꝯrium tñ s̃m docto. ibi procedunt in violentia cõditionali, nõ aũt præcisa, vt dicit & declarat tex in d.c.maiores. & Alb. de Rosa. post alios per eũ citatos,in ver.baptismus.4. ex q̃b. infertur,ꝙ illi Iudæi adulti per vim p̃cisam tp̃e regis Emanuelis bo.memo.inuiti,& reclamãtes baptizati, ꝑ talẽ baptismũ nõ fuerunt effecti christiani, nec sacr̃m, nec
24 rem sacr̃i receperunt,nec caracterem. †Eo etiam,cum in aliquib. ipsorũ non appareat fuisse seruatam formã in dicto sacr̃o requisitam & necessariã,de qua in c.1.extra de baptis.cũ concor.ibidem allegatis post gl. & per docto.& Summi.omnes:& per Alb.de Rosa.in suo dictio.in ver.baptismus.primo:eo insuper cũ aliqui proclamantes & protestãtes per vim præcisam tracti,& ducti fuerunt ad valuas ecclesiarũ & sola impositione nominis & aspersione aquę benedictæ christiani nũcupati fuerint ꝯ oẽm formã à iure in prædicto sacr̃o tradi-
25 tã & requisitã,de qua in locis sup̃ius citatis. †Et eo fortius ista ꝓcederent, & vlterius,si nullus rñsalis intercessit,vt tradit Pet.de Anch.ꝯs.195. Secundũ ea quæ ꝓ-
26 posita sunt,& Fel.in c.fi.nu.5.de iudæ.†Verũ si post dictã p̃cisam coactionẽ taliter baptizati ꝑ longũ tp̃is spaciũ nihil in ꝯrium dixerunt, sed taciti ꝑmanserunt, & per aliquot actus p̃dictũ baptismũ,& præcisam ad fidẽ coactionẽ approbarunt, proculdubio caracterẽ recepẽrũt,cũ talis p̃cisa coactio ꝑ actus sequentes videatur esse purgata,vt tradit̃ in l.2.C.ꝙ met. cau. & ibi omnes doct.firmant.& ꝑ Bal.ꝯs.240.Donatio facta. vol. 1.& ꝑ Alex ꝯs.227.Viso.col.1.vol.5.& ꝑ Gem.ꝯs.24.Quia diffusè.col.1.& in terĩs nostris tradit Henr.Boych,allegãdo alias deci.in d.c.maiores. vers. pp ꝙ, & alia adducit Dec.in l.oĩb.col.fi.nu.12.ff.de reg.iur.& ꝯs.219.Viso pũ-
27 cto.col.pe.nu.8.†Quæ quidẽ procedunt,nisi perpetuò durasset eadẽ causa coactionis p̃cisa , s̃m ꝙ tradit Cy. Bal.& alij,in d.l.2.& Anch.ꝯs.299. Visa supradicta. col. fi.& Alex.ꝯs.48.vol.4.& Barb.cõs.72.vol. 2. & Cald. ꝯs. 1.in ti.ꝙ met.cau.cũ alijs cumulatis per Dec.d.ꝯs.219.
28 col pe.nu.8.& seq. †Et aduertendũ insuper est, ꝙ licet talis præcisa coactio appareret purgata, vel aliqui pręrdictorũ ad fidẽ fuerint cõuersi per coactionẽ cõditionalẽ & violentiã nõ præcisam, & ꝯñr in tali sacramẽto & ipsius susceptione dicatur interuenisse volũtas coacta saltem,tñ inficiari minimè poterit, quin ad talẽ cõuersionẽ non dicantur fuisse inducti per metũ, fraudẽ & modũ à iure reprobatum, & cõtrarium liberę volũtati , & libero cõsensui, quæ satis deseruient dubitationib.& articulis inferius discutiendis,esto ꝙ ita cõuersis prodesse nõ possent ad dimitendã fidẽ,quã ita susceperũt,vt.n.ex facti contingentia comprehendit̃ modis p̃dictis nõ licitis,& per metũ in cõstantem virum cadentẽ & libero arbitrio ꝯrium,baptizati fuere , & fidẽ ca-
29 tholicã suscepere.†Qui metus quãtũ liberę &absolutę voluntati ꝯrietur,satis colligitur ex his,q̃ traduntur in

toto

toto tit.ff.C.& extra quod met.cau.& in l.interpositas.
C.de transac.& vtrobique diffusè per doc.allegātes cō
30 cor.deci.& iura.†Eo maximè qn̄ metus inducit̄ per re
gē & supremū principē & ꝑ præceptū ipsius, vti ꝯstat
in pn̄ti casu ꝯsiderato regio ꝑcepto,& gn̄ali,disponēte
ipsos Iudæos oēs è regnis suis exire dr̄e,& in illis morā
nō trahere ad istū finem tēdēte,vt hr̄ per gl.in vers.mo
rere.in c.cōuenior.23.q.8.& per Anch.d.cōs.290. & ꝑ
Gemi.cōsi.15.in 2.dubio,& per Cald.in d.cōsi.1.& Ful
go.cōs.191.& Ale.cons.16.Ponderatis.col.pe. vol.3.&
cōs.151.nu.4.vol.6.& ꝑ Io.de Mil.in ver.metū. & Alb.
Bru.ꝯs.12.col.22.& ꝑ Dec.in d.l.oībus.nu.4.& in d. ꝯs.
31 219.nu.2.†Et potissimū qn̄ vltra metū interuenisset ꝓ
testatio ſm gl.in d.l. 2. C. qđ met.cau. & in c.fi.de app.
cū alijs alle.per Dec.in d.l.oībus.nu.10.& seq.& in d.ꝯs.
219.nu.6.& per Gemi.d.cons.15.in 2.dubio,& Soc.ꝯs.
59.nu.27.& seq.vol.3.& Cald.d.cōs.1.Et vltra dictū pri
mū regium præceptum, si consideramus subsequētia
præcepta regia,oblationes & ꝓmissiones eis factas,mi
nimeq; obseruatas & adimpletas, subsequētesq; actus
ordine & volūtate regia erga ipsos subsecutos, de qb.
32 in themate ad dictū effectū tēdētes,†vt exitus iā patefe
cit,qui apertè declarat,qualis in preteritū fuerit aīmus
l.si q̄ adulterij.C.de adult.§.pauonū.insti.de rerū diuis.
33 l.sed Iulianus.§.sed si ab initio.ff.ad Maced.†Et quia ꝓ
hibitū directò cēsetur prohibitum, ne fiat per indire-
ctū.regula,cū quid vna via,de reg.iur.li.6.plenè per oēs
maximè Mod.in l.nō dubium.C.de legi.cum si.apertè
dicere cogimur prædicta oīa iustū metum & in cōstā-
tem virū cadētem induxisse & libero arbitrio ꝯtriū.d.
l.interpositas.l.2.& 3.cū ꝯcor.s̄.alleg.ff.quod met.cau.
34 Quātum † verò attinet ad filios ꝑdictorū Iudeorū ba-
ptizatos,si quidē adulti erāt,& ad annos discretionis ꝑ
uenerāt,& inuiti ac ꝑcisè coacti,vel cōditionalr̄ ad fidē
ꝯuersi sūt,de ipsis dicēdū erit,vti dictū fuit superius de
35 eorū parētib.†Si verò voluntariè ad fidē cōuersi sunt,
& ēt eorum parentibus reclamātib.& inuitis,veri chri
stiani effecti fuerūt:nam Spiritussancti vocatio oīa vin
cula soluit.19.q.2.c.duæ.& ꝑ arch.& alios post gl.pe.in
c.mācipia.54.dist.& tenet Sāctus doc.in summa, in 12.
articu.& in quodlibetis,& sequit̄ Bern. & Host. & alij,
doct.post gl.in fi.in c.2.de cōuersi.infideli. Arch.& alij,
in d.c.q sūma.45.dist.& Henri.Boych.in c.sicut Iudęis
ex̄ de Iudęis.& Alb.de Ros.in suo dictio.ī vers. Iudęos,
36 tertio.†Ad qđ bene facit tex.in c.fi.& ibi.doc.firmāt.de
iudicijs.li.6.vbi hr̄, ꝙ in istis spiritualib. patria potestas
nō attēditur,vt tradūt Mod.in l.2. §. qđ si in patris.nu.
9.ff.solu.mat.& Dec.in cōs.nouiter impresso. 30. aliàs.
37 432.Cum sit.nu.9.†Et illud vulgatū, ꝙ filijfami. ēt sine
patris cōsensu ac illis inuitis pn̄t hodie liberè mr̄imo-
nium cōtrahere.c.fi.de secun.nup.§.hinc igit̄.2.q.3.cū
38 alijs allegatis ꝑ Dec.in l.nuptias.nu.7.ff. de reg.iur. † Si
aūt dicti filij nō peruenerant ad annos discretionis, &
erāt paruuli,seu infantes,aliqui voluerunt,ꝙ ēt inuitis
parētibus poterāt baptizari,& reges & dn̄i Iudæorum
poterāt istud facere,dūmodo,ꝙ nō auferātur à parēti
bus ea de cā;vt parētes per hāc viam cōpellātur ad fi-
dem suscipiēdam,sed istud agāt intuitu,& ad bonū ip-
sorum paruulorū:tū qa parētes & Iudæi dicūtur serui
39 ipsorum dominorū.†tum ēt qa ipsi Iudæi nō habēt fi-
lios in potestate;vt sentit Scot.& Lādul. in 4. sent. dist.
4.& Arch.in d.c.quia sincerā.& ibi Gem.& istud plenè
ꝓsequit̄ Henr.Boych.in d.c.sicut Iudęi. & hr̄ in Sūma
Ang.in ver.baptismus 6.ver. 11. & ponit Io. de Mil.in
ver.Iudæos,& alij citati in dec.ꝯs. Neapo. inferius alle-
gāda,q̄ rō seruitutis nō vr̄ ꝯcludēs, ex quo ipsi Iudæi
nō sūt serui dn̄orū,in cuius territorio morā trahūt vt
40 ꝯclusum fuit supius.†Nec alia rō volēs Iudæos nō hr̄e
filios in potestate vera est,ex quo ipsi hn̄t illos in pote-
state,vt ꝓbat tex.& ibi expssè hoc firmāt Abb.& alij,in
c.secūdo.de cōuersi.infid.& tenet Bal.in l.ite ī potesta
te.ff.de iu.perso.& Ale.ibi in add.ad Bar.& idē Ale.in l.
multū.ī fi.ff de ver.obl.& ꝯs.99.nu.6.vol.6.& ꝯs.13.nu.
11.vol.7.& Soc.ꝯs.62.Cōsilijs nr̄is.col.5.vers.2.pro hac
parte.vol.1.vbi allegādo alias decisiones dicit, hāc opi
✻ nionē esse magis * cōem,& idē vult Io.de Ana.in d.c.

sicut Iudæi.& Fel.ibi circa principium, & in c.Iudęi.el
secūdo,vbi plenius nu.8.eo.ti.domi.Pręposi.in d.c.qui
sincerā.col.2.& Moder.Bono.in d.ꝯs.101.& Alb. Bru.
in trac.ꝙ stāt.mascu.in 6.arti.prin.fol.15.col.3.& 4.hāc
rōnem reprobātes ita firmāt collecto.decis.ꝯs.Neapo.
vt est videre in d.decis.151.col.1.vers.sed ꝯtria allegātes.
Ale.ꝯs.71.vol.2.& Io.de Ana.in c.& si Iudæos.col.3.&
41 4.de Iudæ.& hr̄ in præalleg.duob.ꝯs.Oldr.†Quod autē
dicti paruuli inuitis parētibus nō possint baptizari, &
ab ipsis eripi ēt ꝑ sūmos Principes & Reges, voluit gl.
in c.Iudæorū.28.q.1.Io.An.Abb.& Fel.in d.c.sicut Iu-
dæi.dicētes hāc opinionē esse cōiorem,& Sāctus doc.
ī secūda secūdę.q.10.art.vlt.& Richar.ī 4.dist.6.& Pet.
de Palude dist.4.& Car.in cle.1.in fi.de Iudæ.& Ioā. de
Ana.vbi plenè tāgit in d.c.sicut,col.3.& 4.& Cald. ꝯsi.
3.in ti.de Iudæ.& diffusè ꝓsequit̄ domi.Prępos.in d.c.
q sincerā.col.2.& 3.vers.2.colligit̄,& alij idē voluerunt
relati in d.decis.ꝯs.Neap.151.in prin.& ēt Albe. de Ro
42 sa.allegādo Host.in vers.Iudæos,tertio.†Bene verū pro
præcedēti opin.est decis.beati Ant.archiepiscopi Flor.
in 3. parte suæ Summæ,ti.14.c.13.car.191.volēs,ꝙ qn̄
baptizātur paruuli Iudæorū,sufficit oblatio parētum
spiritualiū,esto ꝙ nō esset illa parētum carnalium,nec
interueniret,per tex.in c.paruuli,de cōsecra. dist.4.cū
quo cōcord at tex.in c.illud,& in c.cū ꝓ paruulis,& in
c.quær s.vers.idem per hāc,eadē,4.dist.& Pe.de Anch.
195.ꝯsi.Secūdùm ea.volēs, pueros Hebræorū alio of-
ferēte posse baptizari,ꝑ quas decisiones, ſm hanc opi-
nionē ꝯcluditur in d.decis.ꝯs.Neap 151.vbi Rex Ema-
nuel bonæ memoriæ inuito patre baptizare fecit filiū
paruulū cuiusdā Iudei, vt dictus baptismus teneret &
valeret in fauorē fidei,& facit, qđ dictū est superius, in
43 spiritualib.nō attēdi patriam potestatē. † Et quamuis,
alia opinio magis auctoritatib.sit suffulta, & dicat̄ cō-
munior;tn̄ qn̄ dicti paruuli semel apparent baptizati,
& ad baptismū re ipsa & facto peruētum fuit, & dicti
paruuli ita baptizati effecti maiores & adulti, & post-
quā ad annos discretionis peruenerūt, & ꝑ lōgū tp̄s ta
cuerūt,nec ꝯ dixerūt,& plures actus ad fidē pertinen-
tes exercuerūt, approbātes tacitè baptismū ꝑdictū,di-
cēdū erit ipsos esse veros christianos, & à dicta fide ca-
tholica nō posse retrocedere:vt fuit cōclusū supius in
44 eorū parētib. † Quæ dicta à fortiori ꝓcedūt in ipsis,&
est videre de mēte ēt illorū doctorū tenētiū aliā opinio
nē,dū volūt & quęrūt,si de facto ita fuerūt baptizati in
uitis parētib.penes quos debēt morā trahere,& alimē
ta suscipere,vt ad plenū referūtur in d. decis. ꝯs. Neap.
151.col.2. vers. qđ si Iudęus,& ꝑ Fel.in d.c.sicut. nu.1.
45 Ad†qđ illud vulgatū multa impediri fieri,q̄ iā facta te-
nēt.l. patre furioso.vbi Moder.plura cumulāt.ff. de his
q sūt sui vel alieni iuris,& illud qđ tradit̄ in l.1. & 2.C.si
46 ma.fac.li.2.& li.5.ꝑ totū.†Et eo magis ꝓcedūt ista in di
ctis paruulis,qui oblatione parētū baptizati fuerūt, si
parētes mētem sanam & sensum bonū habeāt,quorū
fides supplet defectum ꝯsensus ipsorum paruulorum,
d.c.maiores,vers.illud verò.de baptism.& d. c.pueri. &
per gl.in d.c.cōtra christianos,& doc.ibi.cū alijs supra
47 allegatis.†Et si parētes ipsi offerētes carebāt fide,adhuc
valuit baptismus,cū parētū ꝑfidia baptismo minimè
possit ꝑiudicare.c.nō illud.c.satis,& melius in c.q̄ris.de
consecratione dist.4.ex quib.resoluta reddūtur oīa, q̄
in prima dubitatione quærebātur.Ad ſm dubium, in
quo hæsitat̄,an cōtra & aduersus ꝑdictos,ita & modis
& formis,quib.s̄.cōuersos,inquiri possit de hr̄tica pra
uitate,& si in aliquē errorē hæresis,blasphemiæ, & Iu-
48 daismi inciderint,an puniri possint & dr̄ent.† Dicēdū
est ꝙ sic,ꝑ tex.apertū in c.ꝯ Christianos.de hr̄ti. li.6.&
ibi scribētes oēs sequuntur,& ꝓbatur in c. Iudæis. 45.
dist.& in c.plerisq; de cōsecr.dist.4.Cū enim fuerint ba
ptizati,& postmodū à fide deuiāt,& in errores incidūt
vti hær tici inquiri pn̄t;vt tradit etiam Oldr.ꝯs.36.quē
adducit & sequit̄ Fel.in c.postulasti.nu.5. de iud. & est
bona deci.Cardi.in clem.2.vers.inquisitoribus,in fi. de
hæret.& hr̄ in summa Ange.in versi. inquisitor. §. sex-
49 to.†Et satis suadetur,nam cum ita conuersi christiani
effecti sint,fidē catholicam obseruare, & sequi tenen-
tur

tur,& ꝯtriū operāte, & aliquod crimē hæresim sapiens cōmittētes,inqri pñt,& successiuè puniri, sicut & alij, q talē crimen patrant, esto ꝙ verū baptisma suscepe-rint,& veri christiani iā fuerint, toto ferè titulo de hæ-ticis extra.& li.6.& in cle.& in tit.de summa Trin. & fi. Cath.& alibi pluries,& faciūt,quæ hñr in c. firmissimè. de hæreticis.cum alijs ibi alleg.ꝑ gl.& Docto. Qualiter autē ꝯ ipsos super dictis criminib.procedēdū sit, & co ram quo,cōsiderando capitales inimicitias, quas erga eos totus vndiq; populus in dictis regnis & dñijs hēt. Cōsideratis ēt modis & formis qb.cōuersi sunt & ad fi dē fuere tracti,necnō & tpis breuitate,inferius plenius discutietᷣ.Circa tertiā dubitationē,ī qua petit,casu quo ꝯ istos inqratur sup criminib.ꝑdictis , an veteres chri-stiani dictorū regnorū & dñiorū possint admitti in te-stes ꝯ ipsos:ex eo qa sunt capitales inimici ipsorū,& ꝯ ipsos cōiurati,cōspiratores,& cōplices,& armata ma-nu ipsorū nouiter cōuersorū absq; cā interfecerūt qn que millia,& plus,& fuerūt & sunt cōiurati ꝯ eos falsa testimonia ꝓferre,ad hoc vt de dictis criminib. cōuin cātur & cocernatur, vt ipsos perdāt lingua & testimo-nio,quos manu perdere nō pñt, metu regio , & vt ple-
50 nius in themate.Et†vr̄ prima facie, ꝙ debeāt admitti & excipi,ex quo tale crimen est exceptuatū à reliqs crimi
51 nib.c.accusatus.§.licet.de hr̄t.li.6. Et † est crimen valde
52 priuilegiatū,vt in eo.c.§.sanè. Et†ad ipsius probationē admittūtur testes variātes,eo.c. §.licet. qui aliàs nō ad-mitterētur,vt ibi.no.ꝑ gl. & doct. & ī l.q falsa vel varia.
53 ff.de test.& in l.eos.ff.de falsis.Et†in crīne ꝑdicto admit tūtur in testes personæ inhabiles, crīnosi & excōicati, q aliàs minimè admitterētur.c.in fidei fauorē.eo.ti.lib.
54 6.Et† ad accusandū admittitur ēt inimicus capitalis. l. manicheos.C.de hr̄t.& tradit And. de Iser.in constōne Gazaros.eo.ti. & sequitur Frāc. Eps Squilla.in tract. de hær.car.mihi 12.ver itē inimicus capitalis, licet in alijs, crīnib.de iure can. capitalis inimicus ad accusandū nō recipiatur.c.repellātur.c.cū P.Māconella.c.cum opor
55 teat.cū cōcor.ext.de accu.†tñ istis nō obstātib.dico ꝯ-triū, ex quo pp mortē & occisionē tātorū nouiter con uersorū sine cā patratam ꝑ ipsos veteres & antiquos , christianos fuit & est cāta ac ꝯcta capitalis inter eos ini micitia.l.lege Corn.in prin.& ibi doc.tradūt. ff.de iniu. & ponit Bar.in l.3.§.fi.nu.3.ff.de adim.leg.et ibi Alex.in apostil.quāplures cōcor.adducit dec.per Abb.in c. ac-cedēs.el 2.ext.vt lit.nō cōtest.col.2.et Fel.ibi,et per gl.in ver.capitales.in l.licet.ff.de arb.cū alijs alleg.ꝑ Mod.in l. ꝓcuratorib.nu.4.C.de proc.et in l.liberi.nu.2.C.de in-off.test.et in l.Titia.nu.13.ff.de verb.obl.et ꝑ Fel.in d.c. repellātur. nu.3. et in d.c.cū oporteat,nu.13.et in c.cū
56 super,de off.dele.et in c.quoties,de testib.Quæ†capita-lis inimicitia, nedū cadit erga masculos nouiter cōuer sos,sed etiā erga mulieres,cū cōcernat maleuolum rā-corem aī,& in vtroq; sexu vigeat rōnis idētitas , et si-mile odiū,eadēq; causa occidēdi, et eas perdēdi,vt hr̄, in l.1.C.de his q se defend.li.10. et ibi Ang. et alij no. et ꝑ Io.de Ana.et Fel. in d.c. cū oporteat.nu.11.et cū ad-sit cā capitalis inimicitiæ, nō ppea potest dici purgata, esto,ꝙ veteres christiani oñdāt ꝯtrium facie, vel verbo applaudāt,nā adhuc repelli pñt, cum adsit cā odij esto, ꝙ amorē oñdāt,vt tradit Inn.in c.cum I.et A. de re iu. et Bal.in c.si grauis.de cōfir.vti.vel inu. et in l.ꝑscriptio ne.col.12.C.si ꝯ ius,vel vtil.pub. et ꝑ Fel. in d.c.repellā-
57 tur.nu.5.et in c.cū sup.nu.3.Quinimo † et si recōcilia-tio facta appareret,adhuc nō tollit,nec purgat ipsas ca pitales inimicitias,vt tradit gl.in ver. capitales. in c. per
58 tuas.de sim.et ibi Fel.nu.7.in fi.allegāt cōcor. vt post In no.facit idē Fel.in d.c.cū oporteat.nu.10.Qua†capitali inimicitia stāte, proculdubio ipsi veteres Christiani ꝯ istos nouiter cōuersos in testes recipi et admitti mini-mè pñt,vt hr̄ in c.accusatores.et in cap.seq.et seq.et ibi post gl.oēs no.3.q.5.et tradit̄ ī c.si testes.4.q.3.et inst.de excu.tut.§.minimè.et est tex.aptus in d. c.ꝑ tuas, de si. vbi scrib.oēs istud firmāt.ad idē est tex. et ibi scrib. oēs in l.3.in prin.ff.de test.et tradit Bar.in d.l.3.§.fi.nu.4. ff. de adim.leg.& ibi Alex.in addi. allegās concor.& idem Alex.cōs.99.In cā.col.2.vol.1.& per Fely.post alios,per

59 illum tex.in d.c.cū oporteat,nu.8.Inimicus†.n.repellē dus est,ēt si adhiberetur in testē in criminib.delictis,& casibus exceptuatis & priuilegiatis,vt est in crimine si-moniæ,vt hr̄ in d.c.per tuas,iūcto c.tāta.eo.tit.& tradit Fel.allegās alia in d.c.cū P.Māconella. nu.1. in fi.& in
60 2.no.Propter †odiū.n.præsumūtur mētiri & ideo re-pellūtur ēt in istis exceptuatis,vt per eūdē Fel.in d.c.cū oporteat.nu.15.ver.itē adde,& post Abb. in d. c. quo-ties.nu.7.expresè firmat Henr.Boych.in d.c. cū opor-teat. in 2. dist. volens in omni cā inimicū à testimonio repelli,per tex.in d.c.cū I.& A.& alia iura superius alle
61 gata.Prout†ēt est videre in crimine læsę Maiest.in quo testes aliàs inhabiles reperiūtur.l.in quib. ff. ad leg. Iul.
62 Maiest.l.nullus.C.eo.†Et tñ inimicus capitalis repellit̄, vt tradit Bar.in d.l.qōnib.& Spec.ti.de accus.§. fi.ver.fi. & per Parid.in trac.synd.in vers.testis.col.mihi 5.ver.& in criminib.exceptuatis.Et de crimine lęsæ Maiest.ar-guit̄ ad crimē hæresis, & crimina ꝑdicta à pari ꝓcedūt
63 vt inferius dicet̄.Et†in terīs nr̄is in crimine hæresis pri uilegiato,& exceptuato ꝙ in testē nō admittatur inimi cus capitalis,ꝓbatur in c.accusatus.§.licet.ibi,aut odij fomite, de hære.li.6.per quē tex.ita firmat.Fed. de Sen. ꝯs.mihi 252.Reuerēdo in Christo patri.in fi.ex quo ini mici fomite odij veniūt ad deponēdū, & deuiāt à veri-tate,& ideo repellūtur,vt ēt refert,& sequit̄ Franc. Eps Squil.ī d.trac.de hęr.car.mihi 10. col.4.ver.itē ī hac cā. dicēs ꝙ inquisitores in hoc dn̄t multū aduertere , qm̄ ꝓbata inimicitia penitus repellūt̄, & ita ēt firmat Old. ꝯs.210.regularis hēt,col.2. ver. sunt ēt inquisitores , & col.fi.& vlteri⁹ ī ꝓprijs terīs est apta deci.Pet.de Anch. in d. c. in fidei fauorē.in 1.not. vbi vult in isto crimi-ne inimicos in testes admitti nō dr̄e qm̄ præsumūtur
64 dicere falsa.Et†talis exceptio inimicitiæ causat̄ iure na turali,& iō ꝑ supremū principē remitti nō pōt, secus si causaret̄ iure positiuo, nā tūc posset remitti:vt ꝓbat̄ in d.c.in fidei.& qa inimicus pp odiū,& ipsius fomitē ꝑsumptionē hēt deponēdi falsū, ita ꝙ de facili mētia-tur,vt hr̄ in l.1.ff.de q.quā rōnē sequūtur ibi Phil.Frāc. & Bened.Capr.ex quib.necessariò sequit̄ cōcludēdū,ta les testes vt capitales inimicos recipi mō aliquo pñti
65 in casu nō posse. †Nō .n. inimicitia ista causata fuit in fraudē,vt repelleretur à testimonio,nec ex cā data per istos nouiter cōuersos,sed facto,& culpa ipsorū chri-stianorū antiquorū,& veterū,& iō meritò repellēdi ve niūt,vt prosequitur Ale.ꝯsi.99.præalleg.col.2.vol. 1.& ꝑ Bal.in l.j.in fi.ff.de his quib.vt indig.& Arch. in c.sta-tutum.§.cum aūt.de rescr.li.6.& ꝑ Abb.in d.c.repellā-tur.col.1.& Mar.Soc.& Fel.ibi.nu.4.& ꝑ gl.in c.cū sup de off.deleg.& ꝓbatur in c.veniēs,el 2.de spon. cū alle-gatis ꝑ Fel.in d.c.cū oporteat.nu.13.vbi cōcludit̄,non attēdi in istis inimicitijs capitalib.an cā ipsarū fuerit iu sta seu rōnabilis,ex quo satis est,ꝙ fuerint causatæ mō quo s̄.& omni casu à testimonio reddendo repellunt
66 inimicos capitales.Qui†Christiani veteres ēt repellēdi oīmodo veniunt:qm̄ sunt conspiratores , & cōiurati, fautores,& complices, et huiuscemodi qualitatis ꝑso næ à testimonio penitus repellūtur,ēt in criminib. ex-ceptuatis,eo qm̄ in istis vigēt illæmet rōnes. vt repellā tur,q vigēt in inimicis capitalibus,de quib.dictū est,et ꝙ isti repellātur est tex.apertus in d.c.ꝑ tuas.de simo.et in d.c.accusatus.§.licet īducēdo, vt s̄.et tex.ī d.c.ꝑ tuas ibi,vt ꝯspiratores et inimici capitales volēs à pari hu-iusmodi ꝑsonas ꝓcedere,et gl.ibi in ver. ꝯspirationes, ꝯcor.adducit,et tradit Henr.Boyc.in d.c.cū oporteat. in 2.dist.et Fel ibi.nu.8.adducēs alias deci. ꝓut idē Fel. facit in c.olim,eo.ti.de accus.& in terīs nr̄is in crimine hæresis ꝙ tales cōspiratores à testimonio repellātur, sicuti & inimici capitales,est aperta, deci.Pet.de Anch.
67 in d.c.in fidei fauorem,in 2.notab. †Non obstant alle-gata in ꝯtriū,nā licet tale crimē sit exceptuatū,& priui legiatū nō ppea tale priuilegiū reperit̄ datū,& à iure ꝯ cessum in hoc vt admittātur testes ꝯiurati,ꝯspiratores
68 & inimici capitales.†Nec possum⁹ arguere de vno spe ciali ꝯcesso ad aliud nō expsś è ꝯcessum. l. ius singula-re.ff.de leg.& ꝑ gl.in l.à diuo Pio.in prin.ff. de re iud.& qa pūctualr̄ in casu pñti ꝯtriū in iure reperit̄ statutū,&

ordina-

ordinatum,vt repellãtur,rõnib.iurib.& dec.qb. s̃. Nec
69 obstat,ꝙ in isto crĩe admittũtur testes criminosi & inhabiles,nã idẽ est in alijs criminib.exceptuatis, & tamẽ in illis nõ admittũtur inimici capitales, cõspiratores,& cõiurati,vt in crĩe simoniæ, & in crimine læsæ maiest. vti deduximus,& qa tales personæ expresse à testimonio repellũtur in crimine isto hæresis,vt iam ondimus & in istis adsunt & vigẽt, vt repellãtur penitus, vrgẽtes rõnes, quæ nõ cõcurrũt in alijs criminosis,& inhabilib.& ideo non valet arguere de vno ad aliud, ſm iura vulga. & cõia, & quia alij etiam inhabiles,& criminosi
70 nõ ita passim recipiẽdi sunt,vt statim dicetur. Nõ † obstat,ꝙ dicebatur de teste variãte,ꝑtex.i nd.c.accusatus. §.licet, qm̃ tex.ille in inimico capitali ꝓbat ꝯriũ, vt dictũ fuit superius, & inter istas ꝑsonas tex. ille apertissimã ponit differẽtiã,quo fit vt de variãte ad inimicũ capitalẽ,cõspiratorẽ, & cõiuratum arguere nõ deamus.
71 Et†qa regula iuris se habet in ꝯrium, volẽs ad testimonium nõ recipi variãtes.criminosos, participes criminis,excõicatos, & aliter inhabiles, etsi in hoc crimine reperitur expssum,vt tales personæ in testimoniũ priuilegio spãli recipiãtur,nõ ꝓpea debemus id extẽdere ad capitales inimicos,cõspiratores, & cõiuratos: tũ qa iuris correctio euitanda est,iurib. vulg.tum qa si Principes supremi hoc voluissent,iã expssissent,sicuti expresse
72 rũt de illis inhabilib.Et†nõ exprimẽdo,noluerũt in hoc corrigere ius cõe.l.vnica.§.sin aũt ad deficiẽtis. C de ca
73 du.toll. c.ad audiẽtiã,de deci.Et†iste casus omissus remanere dẽt decidẽdus ſm ius cõe.l.si cũ dotẽ,in princ. ff.sol.matr.l.cõmodissimè.ff.de lib. & posth.l.si ex̃neus ff.de cõd.cau.da. & cõsiderato iure cõi repellendi sunt
74 oĩno,vt fuit deductum,& cõclusum.Et † quia de facili faciẽda est reductio ad cõe, & primæuum ius l.si vnus. §.pactus ne peteret.ff.de pac. cũ istud sit fauorabile,ſm gl.in ver.numerãdum,in c.statutum,de præb. li.6. Non
75 obstat†vltimũ,nã inimicus capitalis admittitur ad accusandũ in isto crĩe:ex eo quoniã videtur prosequi iniuriam propriã,vt dr̃ in d.l.manichæos, & isto casu oẽs inimici admittũtur ad accusandú,vt disponũt iura vulga.& cõia,nõ tñ ex hoc infertur,ꝙ admitti debeant ad testimoniũ reddẽdũ,vt sunt decis.apertissimæ superius
76 deductæ.Et † suadetur insuꝑ rõne,nã licet accusent, & ad accusationẽ admittãtur, istud est modici ꝑiudicij respectu illorũ,q sunt accusati,si crimẽ, & accusatio non est probatũ,nã cessante ꝓbatione, accusatus etiam ab inimico liberatur, & ita non attenditur quis accuset, sed probatio sola delicti,at in testimonio reddendo est secus,nam per illud inducitur probatio, qua stante sequitur condemnatio,& sic est maximi præiudicij quò ad ipsos accusatos, qui per falsas probationes possent condemnari,esto,ꝙ essent innoxij,& iõ nõ valet consequẽtia, inimicus admittit̃ ad accusandũ, ergo admitti dẽt ad testimoniũ reddẽdũ, & qa si primũ apparet cõcessum,istud ſm penitus repitur ꝓhibitũ, ꝯnr oĩ respectu,& oĩ ex capite cõcludẽdũ erit, Christianos veteres tãquam capitales inimicos,cõiuratos, & cõspiratores in istis crĩnib. mõ aliquo in testes recipi nõ dẽre ꝯ, & aduersus istos nouiter ꝯuersos,casu quo de dictis crĩb:
77 ĩqrerẽtur seu ali o mõ molestarẽtur,& vexarẽtur.†Aduertẽdũ ẽt,nã licet in isto crĩe exceptuato spãli priuilegio inductũ videat̃, vt recipiatur in testẽ ꝑiurus, & deponẽs falsum,& sic aliàs inhabilis. d.c.accusatus.ver.li-
78 cet, tñ †istud ꝓcedit, qñ manifestis indicijs appareret, zelo fidei ipsum velle deponere veritatẽ,& qñ aliud nõ obstaret,vt ibi dr̃,si.n.esset ꝑsona leuis,vel odio, seu pecuniæ corruptione id faceret,recipi minimè dr̃et,vt disponit tex.in d.§.licet, & ibi gl.& doct.oẽs firmãt,& idẽ hr̃ ĩ d.c.in fidei fauorẽ,dũ ibi disponit̃,in defectũ ꝓbõnum admitti in testes excõicatos,& participes,&c.nisi ex verisimili cõiectura,& cõsideratis alijs qualitatib. & circũstãtijs possit oriri,& cãri ꝑsumptio, ꝙ nõ vera deponãt.Istis.n.casib.minimè recipiẽdi sunt,& recepti fi-
79 dẽ nõ faciũt.Nã † talib.minus idoneis non ita de facili credẽdũ est,vt ꝑ dicta iura firmat Pet.de Anch.in d.c.in
80 fidei fauorẽ,in 4.nota.Et†suadetur,nã in istis criminib. exceptuatis testes aliàs inhabiles possunt admitti ad ꝓbãdum principaliter crimẽ,vt in d.c.in fidei, & in d.§.licet,& in si.hr̃ in d.c.ꝑ tuas,de sim.& in d.l.in quest.ff.ad
81 leg.Iul.maiest.Non †tñ debẽt recipi ad probãda adminicula talis delicti,vt expsse dicit Bar. in d.l.in qõnib.& Bal.in auth.si dicat̃,in fi.C.de test.& sequt̃ Dec. consi. nouiter impsso.8.in cã mota,nu.15.aliàs.410. intelligẽ-
82 do ſm Alex.post Ang.in d.l.in qõ.Et†bñ facit,nã licet in istis criminib. exceptuatis admittãtur testes infames & inhabiles, tñ nõ ꝓpea dñr esse testes integri, vt hr̃ĩ d. c.ꝑ tuas,& probat̃ in d.c.in fidei,& in d.c. accusatus,§.
83 licet.Quo†fit,vt sine tortura cõtra accusatum, vel inquisitũ similes testes recipi,& admitti minimè debeãt, ſm ꝙ tradũt gl.Inn.& alij doct.in d. c.cũ P.Manconella,de accu.& gl.in d.c.ꝑ tuas, & ꝑ Bar. in l.ex libero. ff. de qõ.& ibi Alex.in addi.& Mod.Bono. alia cumulãt, prout sentit idem Alex.in d.l.in qõnib.in addit. in ver. in qõnib.& apertius idẽ Alex.cõs.11. circa primũ.col. 1.num.9.& 10.vol.1.quẽ sequũtur Mod. Bon. d.consi. 101.col.2.nu.16.& seq.& cõs.102.pauci sunt dies,num. 15.vbi aliæ cõcor.decis.adducũtur, & sentit hoc idem Par.de sindic.in vers.testis, col.5. ver. licet Inn.& Ias.in l.cũctos populos C.de sum.Tri.in 1.lect.col.pe.& fi.nume.67.& in 2.lect.nu.46. vbi vult allegãdo Bar. & alios doct.ꝙ licet in istis criminib. exceptuatis recipiãtur infames infamia iuris,tamen istud procedit, qñ in subsidiũ,& cũ tormẽtis,& tortura recipiũtur, & potissimũ
84 qñ sunt ꝑsonæ viles.Qua †vtilitate cõsiderata etiam in isto crĩe recipi nõ dẽt in testẽ Christianus nouiter cõuersus ad fidẽ cõtra aliũ, q de dicto crimine inqritur,ex quo nõ est integer testis, vt pũctualiter tradit Oldr. d. cõs.210.circa fi.& est de mẽte tex.in d.§.licet,dũ cõside
85 rat vilitatẽ,& alia obstacula,& leuitatẽ.Et†eo magis ꝓcedũt ista,qñ tales ꝑsonæ,& testes,plures patiũtur defectus,& nõ vnicũ,ſm ꝙ tradit Soc.cõs.118. visa, col.antep.ver.postremò,vol.1.& Barb.cõs.65.sapiẽter, col.4. vol.4.& plura cumulãt Mod.Bon.in eorũ. pract.cri. in ver.diligenter,nu.6.& in d.cõs.102.col.pe.nu.11.& seq.
86 Prout†ẽt in istis criminib.testes singulares minimè delictũ hr̃sis ꝓbãt,ſm Arch.in c.nec mirũ. 16.q.5. & Inn. in c.venerabili,de test.& D.Ant.in c.cũ oporteat,de accu.& firmat Old.d.cõs.210.col.fi.ver. inquãtũ verò, & Ale.d.cõs.11.vol.1.col.1.num.9. Volẽs vnũ & singularẽ testẽ nõ sufficere ad torturã inferẽdã illi,ꝯ quẽ testificatur,& sequũtur Mod.Bon.d.ꝯs.101.nu.17. & d.ꝯs. 202.nu.11.& ꝯs.109.audito.nu.7.& seq. vbi alias decis. adducũt,ꝓbãtes in hoc crimine hæresis, testes singulares illud nõ ꝓbare,& parũ opari,& seqtur d.Franc.eps Squillacẽ.in d.suo tract.car.mihi 11. vers.itẽ testes singulares,alleg.doct.in d.c.cũ oporteat,& Abb. cons.53.
87 Et†facit illud vulg.qdlibet indiciũ ad minus ꝑ duos testes esse ꝓbãdũ,iux.gl.in ver.indicijs,in l.fi. C.fa. erc.cũ cõcor.iuxta qualitatẽ tñ indiciorũ,vt tradit̃ in locis cõmunib.& ꝑ Ioã.de Ana. in rub.de hæret.col.2.vers.vlt.
88 Et†licet in criminib.exceptuatis,vt læsæ maie. & simo. Io.de Ana.in c.licet Hel.de sim.col.4.& Pet.de Ancha. cõs.277.ex ꝑdicta,col.3.voluerint,testes singulares admitti,& idẽ in crĩe hæresis dicendũ videatur, cũ ꝑdicta crimina æqparẽtur,c.vergẽtis,ex̃ de hær.no. per glo.& doct.in c.cũ ſm,eo.ti.li.6.cũ alijs alleg.ꝑ Mod. Bon.ꝯs. 1.col.4.& 5.nu.27.& seq.& vr̃ esse dec. Sal. in l. qcunq; C.de hær.& Inn.& alij scrib.in c.qualiter, de accu.ẽt velint testes singulares in hoc crimine ꝓbare,vt ẽt sentit
89 Imo in cle.2.de hær.tñ † procedunt ista,qñ tractaretur de ꝓbãdo crĩe hæresis in gñe,secus qñ ꝓbandũ est crimẽ hæresis in specie,tũc.n.debẽt esse cõtestes, & singulares nõ sufficiũt,vt sunt decisiones supius allegatæ, & in sim.hãc doctr.tradit Inn.in c.licet ex quadã,extra de testib.& sequũtur ibi Abb.Imo & Fel.allegãtes cõcor. & tenet Bal.in l.1.C.qui nu.tutel. & ita declarãt prædicti Mod.Bon.in d.ꝯs.1.nu.42.& 44.& seq.allegãtes alias
90 cõcor.decis.Et † comprobãtur,nam suspitio de hæresi põt oriri ex leuib.signis, tamẽ illa signa debẽt plenè ꝓbari,ſm Inn.in c.sicut.de sim. & Io. An.& alios,in c.vt
91 officium.§.1.de hære.lib.6.& per Oldr.d.cons.210. †Nã ex sola suspitione nõ põt quis condemnari,vt habetur in c.excommunicamus.§.fi.de hære.& per Geminia.in d. c.

d.c.ut officiũ.in prin.& in c.filij.col.2.eo.tit.& p Host.in su. de hære.§.qualiter dephendat.uersi.sed quos uocas, & uersi. seq.& hẽtur p illum text.p doct.in c.cũ ꝯtumaciã. de hære.li. 6.& tradit Fely in c.lr̃as.col.fi.uer.& adde.de p̃sump.&in c.si
92 cut.in prin.de simo.Ex † q̃b.infertur, ꝯria posse ꝓcedere quò ad inquisitionem,& possit inquiri pp testes singulares, nõ autem ꝙ possit procedi ad condemnationem seu ad torturam, attẽta dico indiciorum,& personarum qualitate,vt iam dedu
93 ctum fuit.Prout†ẽt dicta Inn.& aliorum in d.c.qualiter. ꝓcedũt respectu pniæ iniũgẽdæ,& ut purgetur,nõ aũt respectu cõdemnationis,in qua requirũtur cõtestes, & nõ sufficiũt singulares,s̃m decis.s̃.alleg.& ita pũctaliter respondet Frãc.Eps Squillacen.in d.trac.de hr̃.char.mihi.x.uers.insuper est sciẽdum,& sentit Imo.in cle.1.col.pe.circa fi.& Card.in §. uerũ. in 3.no.de hæret.ad q̃d bene facit,quod uult Inn.in c. ex parte.in fi.de offi.or.& gl.in c.quãto.& in d.c.lr̃as.de p̃sum. & q̃
94 ibi cumulat Fel.colum.fi.nu.13.Nec† non & illud uulgatũ, testes singulares minimè probare, & tm̃ probat unus, quãtũ mille,ex quo vnus debilitat fidem alterius,& plures testes singulares minus ꝓbant quàm unus solus.c.bonæ. c. cũ dilect. de elec.c.licet cãm.de prob.& p Bal.in l.ut iurisiurãdi. col. 3. C.de testib.& in l.de quib.col.antep.uers.sed nũquid testis.ff.
95 de legib.cum si.Et † coadiuuãtur ista, nam crimẽ hæresis est grauissimum , & aduersus committẽtes illud multiplex pęna statuta est,tam lege diuina,quàm lege humana:ut tradit Hos. in sum.in tit.de hr̃.§.qua pœna.& in c.ad abolẽdam. eod.tit. ubi Io.An.ẽt ponit,& diffusius prosequitur ibi Henr. Boych ĩ 3.dist.ut ẽt facit Alb.de Ros.in diction.in uer. hr̃tici puniũtur,& in uer.hr̃ticus est capitali pœna, & ponunt ẽt alij summist.in uers.hr̃ticus,& hr̃ in iurib.allegatis per istos . Conse
96 quẽter†maturè procedẽdum erit. nec ita passim ita testes recipiẽdi sunt indistinctè omnes,ita ut ex eorum falsa depositione innocẽtes,& ĩnoxij ueniãt puniẽdi,ut dr̃ in clem.1. in prĩ. de hęr.& testes inimici,cõiurati,cõspiratores,& alij,de quib. supra dictum est,q̃nque recipi nõ debẽt,& recepti fidem non
97 faciunt,nec probãt.Et†ꝯ eos, & eorum dicta admitti debent oppositiones,& alij obiectus,de quib.superius dictum est, & ꝓbatur per dictum §.licet.& d.c.in fidei fauorem.& per alias decis.superius adductas,& est gl.in uer.indicijs.c.fi.de hære. li.6.& ibi doc.no.& sentit Fed.de Sen.d.cons.252.in fi.& aptius Oldr.d.cõs.210.col.pen. & fi. ubi apertissimè sentit ꝯ te
98 stes posse opponi & oppositiones debere recipi. Et † ulterius dicit, ꝙ in isto crimine nõ attẽditur fama , quæ ortum & originem habuit ab inimicis,seu ab alijs non fide dignis,ut dicimus in alijs casib.s̃m Bar.in l.de minore.§.plurimũ.ff.de q̃o. & ibi Ale.& alij Moder.plenè tradũt, ut ẽt dicunt Can.in ca.
99 ueniẽs.extra de testib.cum sim.†Hinc ẽt inductum ẽst in tali crimine nõ dr̃e,quem cõdemnari,nec puniri pp præsumptionem ẽt uehemẽtem, s̃m gl.in c.lr̃as.de præsum.& Fel. ibi & s̃m alios alleg.per eũdem Fel.in ca.sicut.in prin. de simon. & Old.d.cõs.210.circa prin.& Anch.in d.c.accusatus.& p Imo. allegãtem alios in clem.1.col.pen.uer.Matthæus uerò. & Gemi.in c.accusatus.in prin.de hr̃t.li.6.& in c.ut officium.§. uerum.col.1.eo.ti.bñ Alb.in rub.C.de hæret.col.3.uer. deinde
100 q̃ro. Quinimmo†ex leui & modica p̃sumptione in tali crimine minimè ꝯ aliquem inquiri debet.c.accusatus.§.1.de hęret.li.6.infamia enim p̃cedere debet,& de ueritate ipsius primitus inquiri, ad hoc ut inquisitio sequẽs rite & rectè formata dicatur,ut hr̃ in c.1.& 2.p gl.& doc.de accus.li.6.& p Lap. in clemẽ.j. de usur.& per Fran. Epm̃ Squillacen.in d.trac. de
101 hæreti.car.mihi 8.uer.itẽ in hac materia. Vt†igitur ꝯ inquisitum de tali crimine ꝓcedi possit ad condemnationẽ, debẽt adesse peobationes claræ & apertæ,iux.l.sciant.C.dę prob. & l.qui sniam.C.de pœn.& dist.tradit Imo.in d.cle.1. col.fi.uolẽs nõ sufficere unũ testẽ cũ fama,post Io.de Lign.ibidem, nã dicũt eẽ debere ꝓbationes cõcludentes,ut sentit ẽt Card. ibi uer.pen.col.fi. in 1.q.& in clem.2.uer. inquisitorib. in 2. q̃o. ubi de uno teste & fama,& Gem.in d. c.ut offm̃.§. uerum. Et
102 † licet in eo ꝓcedi possit summariè : tñ probationes adhuc sũt necessariæ,ut hr̃ in clem.sæpe. uersic.non sic tñ. & ibi oẽs not.tradẽtes concor.de uerb.sig.& regula illa, actore nõ ꝓbãte &c.l.qui accusare.ubi docto. alia adducunt. C. de eden.
103 In†tali.n.iudicio testes debẽt eẽ cõcludẽtes, s̃m Anch. Io. de Lign.Car.& Imo.in d.clem.sæpe.uer.q̃ omnia.& ibi repeten.col.3.uer.10.q̃ritur.allegãtes alia,& bñfaciunt, quæ ponit Ioan.de Ana.in d.rub.col.2.de hære. eo magis in delicto isto exceptuato & grauissimo,in quo irrogant̃ tot & tãtæ pœnæ , posteritas & memoria ꝑpetua notat̃ infamia,ut punctaliter dicit Oldr.d.ꝯsi.210.in prin. & sequit̃ Frã. Eps Squillacen.in d.trac.car.mihi.10.uers.si uerò erat leuis. & uersi. uñ tenet.allegãs Petr.de Anch.d.c.accusatus.in prin.& Mod. in c.excõmunicamus.el.1.de hære.q. aptè istud uolunt & cõprobant lege & rõe,ut p eos.¶Ad quartã dubitationẽ,in qua q̃rit̃ an Rex Emanuel ex cãis ꝯtentis in themate potuerit ipsis nouiter ꝯuersis ꝯcedere dictũ priuilegiũ,& an talis ꝯcessio subsistat,quatenus ꝯtinet,ꝙ p certũ tẽpus cõtra ipsos nouiter ꝯuersos inq̃ri nõ possit de dictis criminibus,& ꝙ dicto tpe decurso ꝓcederet̃ sub certa tñ & limitata forma,de qua ibidẽ penitùs deuiante a statutis canonicis,ut in ea,& in illis est videre.
104 Breuiter †dr̃,Regem ipsum sup pręd ictis criminibus nõ potuisse ꝯcedere tale priuilegiũ,dictãq; concessionẽ nõ ualuisse, nec tenere,prout ẽt nõ ualuit,nec tenet priuilegiũ & cõcessio sup prædictis facta & emanata p Ioannẽ modernũ Regem &
105 supremum dñm in illis Regnis & dominijs. Nã † cum tale crimen & delictũ sit merè ecclesiasticũ & ad ipsum Pontificẽ cognitio & punitio ipsius spectet, & laici nõ possint sup illo se intromittere sine licentia & ordinatione summi Põti. ut ad plenum deduxi in alio consi.p me iã absoluto, oẽ statutum & dispositio emanata a laicis super dictis criminib.circa modũ ꝓcedendi,tã directè quã indirectè fuerunt & sunt nulla,si aliquatenus p illa ꝓcessus inquisitionis impediret̃,seu retardaretur,ut disponit tex.apertus in c.statutũ ciuitatis. uer. nullius existere ciuitatis.de hæret.lib.6.& ibi post glos.& doc. antiq. istud firmat Anch.in 2.not.& in 3.vbi ꝓpriè loquit̃ in terminis nr̃is dicens,iudicẽ eccl̃asticũ posse cogere sæcularẽ,ut tale statutũ tollat,ut hẽtur in illo tex.ex quo nõ ualet talis dispositio a laico emanata,& adducit ad id alia iura, & idem uult Gem.ibi in 1.opposi.allegando ad idẽ tex.in c. accusatus.§.sacerdotes.eo ti.& Phil.Frã. in d.c.statutũ.idẽ firmat,allegãdo. c.fi.de ĩmuni.eccle.& no.in c.nouerint.de sent.excõ. Ad idẽ ꝙ tales ꝯcessiones nõ valuerint, ꝓbat̃ p locũ a speciali,in c.vt inq̃sitionis.in prin.eo.tit.& ibi istud tenet Anch.quoniam ibi adeo ualent illa statuta edita ab Imperatore : quia cõfirmata fuere expresè p summum Pontificem, qua ꝯfirmatione cessante,nihil ꝓfecto ualuissent,ad quod ẽt tex.in d.c. vt inquisitionis,uersi.si quis uerò.ibi,aliquatenus impedire, ubi laici nedum ꝓhibentur se intromittere super dictis criminibus. quinimmo puniuntur pęna,de qua ibi, si se intromittant, ut ẽt dr̃ in dicto c.statutum,eos posse cogi censura ecclesiastica ad exhibendum talia statuta,& ad tollendum & moderandũ ea,& habetur in summ.Angel.in uer. inquisitor.§.penulti.in
106 fine.Laicus†.n.princeps nõ põt disponere, nec aliq̃d statuere super cõcernentibus res ecclesiasticas , seu iurisdictionem ipsam ecclesiasticam & statuta per eos non ualent, etiam si in utilitatem redundarent; ut dicit text. in capitu. quæ in ecclesiarum, de consti.& ibi glo.prima allegans concor. & docto.oẽs maximè Abba.Fely.& Dec.nu.6. allegãtes alias decis. & hẽtur in.l.decernimus.C.de episco.& cler.& per Bal.in d. l.cunctos populos. Cum.n.in istis iurisdictionem laici non habeant,quicquid statuunt & ordinant,nullum redditur ex defectu potestatis.c.bñ quidem.96.distin.& s̃m Abb.in c.p uenerabilem,in fi.qui fil.sint legit.& Feder.de Sen.ꝯsi.96.Apparet quædam lex,Abb.& Fely.nu.23.allegantẽ cõcor. in d. c.quę in ecclesiarum,& per eundem Abb.per illum tex.in c. ecclesia S.Marię.eo.tit.de cõsti.ubi etiã omnes id firmant, maximè Dec.qui plures concor.adducit,nu.28.& seq. & nu.52.
107 Et†bene facit text.in cap. tuam,& ibi glos.& docto. not.de ordi. cogni.& in c.lator.ubi glos. qui fil.sint legit. cũ alijs alleg.p Abb.& Dec.nu.12.in d.c.ecclesia Sanctæ Mariæ.& in c.decernimus,de iudic.dum in dictis locis concluditur,sæcularem ẽt incidenter nõ habere iurisdictionem in materia spi-
108 rituali.Non†enim potest statutum laicorum se intromittere de iurisdictione ecclesiastica,nec iudici ecclesiastico legem imponere,secundùm Abba. in cap. cum sit Romana. col.3. de appella.& Pau.de Cast.in l.Titia.in fi.solu.mat.per Ange. Imo.& Iaso. allegantem alias decis.in l.2.colum.3.nu.12.&
109 seq.ff.de re iudica.Personę† enim,quę sunt de foro ecclesiæ non ligantur statutis laicorum , ut dicit tex.in dicto cap. ecclesia

cleſiæ S.Mariæ,& ibi Fel.& Dec.nu. 5.allegãtes concor.prout
110 ẽt facit Are.ↄſi.25.Viſo themate.col.1.Et† licet cauſa ſpiri-
tualis qñque agitetur coram iudice laico : tñ non uenit deci-
denda & terminanda ſm ſtatutum laicorum, ſm Abb.in d.c.
eccleſia S.Mariæ.in 2.nota.& Dec.ibi nu.11. & Aret.d.conſ.
25.& per Fel.in d.c.eccleſia.nu.55.& qñ litigatur in foro ec-
cleſiaſtico ẽt quò ad ordinem procedẽdi ſeruare debemus ſta
tuta & conſtitutiones dicti fori eccleſiaſtici & non ſtatuta lai
corum: ut traditur in c.quod clericis.de fo.compet.cum alijs
plenè cumula.poſt Abb.per Fel.in d.c.eccleſia.nu.55. & ſeq.
& Dec.ibi nu.11.& 47.& in terminis noſtris eſt tex.in d.c.ſta
111 tutum ciuitatis.Ex†quibus infertur, talia priuilegia & ↄceſ-
ſiones nõ ualuiſſe, nec tenuiſſe, nec ſm illa eſſe ꝓcedendum:
tum etiam qm̃ non debẽt intelligi eſſe ↄceſſa in præiudicium
iuriſdõnis ſpiritualis ſummi Pont. & ſic tertij,ad no.in l.2.§.
ſi quis a principe & §.meritò.ff.ne quid in lo.publ.& in c.quã
uis.de reſcr.lib.6.& in l.ſi qñ. C.de inoff.teſt.per Are.& Fely.
in c.1.de reſcr.& Dec.ibi col.4.nu.6. adducentem quamplu-
112 ra concor.Aduertendum † tñ eſt;qm̃ hæretici & de tali cri-
mine damnati inter alias pœnas patiuntur illam,quę bonorũ
publicationem ↄtinet.c.vergentis, de hæret.c.cum ſm.eo.tit.
113 lib.6.cum ↄcor.& dicetur inferius.Quę†bonorum publica
tio pro parte fiſco laicali,& tpali applicanda aduenit: ut colli-
gitur in l.cognouimus.uer.liberis,in fi.& ibi gl.& doct.no.&
in auth.gazaros.C.de hæret.& in l.1.C.de apoſta. & in auth.
ut cum de app.cognoſ.§.gñalem aũt.coll.8.& traditur in d.c.
cum ſm,& in cle.2.uer.inquiſitorib. de hæret.in cle. & in d.
c.vergẽtis,& in c.excõicamus,ubi gl.Card.Zaba. & alij ſcrib.
114 ↄcor.adducunt.Et†hodie illud certum eſt,per ↄ̃ſtões papa
les diſpoſitum & ordinatum eſſe, ꝙ de bo.hæreticorum tres
fiant partes,quarum vna applicãda uenit fiſco, & iudici ſecu-
lari tpali,ut ad plenum tradit Io.An.citãdo alios Doct.antiq.
in d.c.cum ſm.in nouell.& tradit ibi Pet.de Anch.in 3.nota.
col.2.& Gem.& Fran.ibidem in uer.ↄfiſcationes, & Fran.eps
Squillac.in d.trac.car.mihi 9.uer.ſed an bona iſtorum, in fin.
115 cum ſi.Quatenus†igitur p̃dicta priuilegia,& regales ↄceſſio
nes, & gratiæ ↄtinent diſpõnem circa bonorum ↄfiſcationem
reſpectu portionis,quæ ipſos reges,& fiſcum laicalem, & tpa-
lem tãgit,& dictis perſonis,& fiſco ueniebat applicãda,valida
fuerunt & firma,& per dictos reges in ipſorum p̃iudicium bñ
potuerunt ↄcedi,& ita ↄceſſa obſeruãda erunt ipſis nouiter cõ
uerſis, vt inferius dicetur.nam, licet dñi tpales nõ poſſint de
rebus eccleſiaſticis,& de alijs tãgentibus ſpũalem iuriſdictio-
nem ſtatuere,& diſponere in p̃iudicium eccleſiæ,ſummi Põt.
& iuriſdõnem ipſorum,ut ſuperius extitit cõcluſum. Tamen
116 † quatenus agitur de p̃iudicio ipſorum laicorum, quib. bo-
na veniebant applicãda occaſione dicti criminis eccl'aſtici, ſta
tutum ↄditum ab ipſis laicis ſuper dictis bonis,& rebus valet,
& tenet,eſto ꝙ dependẽtiam habeant ab eccleſia, ſeu a iuriſdi
ctione ſpũali,ut eſt bona deciſ.Pet.de Anch.ↄſ.434.Poſtq̃ iſta
dña,& conſi.125.Viſis,& diligenter,col.pe. & Paul.de Caſtr.
ↄſi.26.Præſuppoſito,in fi.& refert,& ſequitur Alex.ↄſi.9. Põ-
deratis his,col.2.uol.5.& Barb.ↄſi.14.col.fi.uol.1. ut ẽt facit
Fely.habens hãc ↄcluſionem pro abſoluta in d.c.quæ in eccle
ſiarum,col.fi. & Dec.ibi col.2.in 3.not.nu.6.in fi. & ↄſi.139.
117 & diligenter,nu.2. Et†ſuadẽtur iſta:qm̃ laici pñt facere ſta-
tuta,quæ ligent ipſos laicos tm̃ ẽt ſuper illis,quę ſunt de tpali
iuriſdictione eccleſiæ, licet quò ad eccleſiam nõ ualeant, ut p
illum tex.dicit Abb.in d.c.eccleſia.S.Marię.& ſequitur Gem.
118 ibi,& Fely.nu.9.adducens alias concor. Et†potiſſimum qñ
ſtatutum tãgit temporalia;ut eſt in materia dotis,quæ depen-
det a mrĩmonio ↄtinente actum ſpiritualem, ut tradunt Imo.
Ab.& pleniſſimè Fel.in c.j.de ſpon. & idem Abb.in 6.caſu,in
d.c.eccl'a,& Dec.ibi nu.42.allegans alias deciſi.ut ẽt facit Fel.
in d.c.quæ in eccleſiarum.nu.23.dum loquit̃ de ſtatutis con-
cernentibus res prophanas; cum igitur reges p̃dicti diſpoſue-
rint de bonis ↄfiſcandis,& ſic de rebus prophanis,& tpalibus
reſpectu portionis,quæ ipſos, & ipſorum fiſcum tpalem tan-
gebat, talis diſpoſitio eos obligauit, ex quo ſuper p̃dictis iure
permittente potuerũt diſponere, licet depẽdentiam hẽrent a
crimine eccleſiaſtico, & a iuriſdõne ſpirituali: ut deductũ &
oñſum fuit cum declaratione,de qua in ſexto ſeq.dub.ubi di-
119 cet,an poſſint illã reuocare. Nec† dubitandũ eſt,ꝙ ẽt ſuper
p̃dictis potuerint priuilegiũ & ↄceſſionẽ facere, ad plenè tra-
dita in c.j.de prob.& in c.nouit.de iudi.cum ſi. & ſtatim ẽt di
cet,ex q̃bus infertur & hr̃ reſolutio quinti dubij. ¶Ex iſtis in-
ſuper inferri põt ad reſolutionem ſextæ dubitationis, in qua
q̃ritur,an Io. rex p̃dictus potuerit & poſſit tale priuilegium &
120 patris & ſuum reuocare,& ↄ̃ illud uenire. In†qua diſcepta-
tione dicendũ vr̃, tale priuilegium & ↄceſſionem potuiſſe &
poſſe reuocari ẽt ſine cauſa; cum emanatum appareat in uim
priuilegij ſimpliciter, & ſic ſolo arbitrio ↄcedentis vr̃ poſſe re
uocari,argu.tex.in l.qui fundo.C.de om.ag.deſer.lib.11.quẽ
citat Bal.in l.nupta.in prin.ff.de ſenator. & in l. qui ſe patris.
C.unde li.col.antep.uer.ſed quid ſi pater,& tradit Inn.& Ab.
in c.nouit,de iudi.Potiſſimum qñ conceditur ſubdito,ut fuit
hic,& tradit Fel.in d.c.nouit. adducens alias cõcor.nu.21.&
32.& Mod.ibi ſequuntur nu.19.ut ẽt tradit idem Fel.in d.c.
quæ in eccleſiarum.nu.62.& Dec.ibi.nu.37. & 28.& Soc.ↄſ.
87.Viſis,col.8.nu.13.& ſeq.uerſi.3.ↄfirmatur, & nu.18.uol.
3.vbi citando plures Doct.dicit,principem ↄcedentem aliq̃d,
121 poſſe illud reuocare. Nam†iuſta cauſa reuocãdi vr̃ illa;quia
ipſe ↄceſſit, & potiſſimum qñ cõceſſio ↄtinet g̃ram, ut vr̃ eſſe
pñs,in qua ↄcedens non vr̃ obligari ẽt naturaliter ſm Aret.in
122 c.1.de prob.citantem Cyn.in l.digna vox.C.de legi.Eo † ẽt
qm̃ ſumus in caſu,in quo dicti reges nõ potuerunt diſponere,
ſm ea quæ dicta fuere in præcedẽtibus dubijs, in quibus etiã
vñr prohibiti obligari,ſm Hoſt.Io.An.Abb.& alios in c.dile-
cti.de maio.& obed. & alia adducunt Mod.in d.ca.1.nu.4.&
in d.c. nouit. nu.17. ad quæ etiam faciunt tradita per Cardi.
123 conſi.52.Gregorius epiſcopus,col.1. Et † quia apertè ↄſtat
de voluntate ipſius regis, nolẽtis ulterius ſtare dictis priuile-
gio & cõceſſioni,ad no.per Inn.in c.ad apoſtolicam, de ſimo.
& per Aluaro.in tit.de his qui feud.da.poſſ.& in c.1. de natu.
feu. & p Soc.d.conſi.87.col.9.nu.17.uerſi. aliquando & ter-
124 tiò.& uerſ.ſeq.cum ſi. Aduertendum † tñ adhuc eſt:qm̃ in
p̃nti diſcuſſione non agitur, an ipſe rex teneatur obſeruare ea
quæ nõ potuit concedere,& de quibus minimè potuit diſpo-
nere,ſed ſolùm quæritur,an ipſe aſtrictus ſit obſeruare illa,de
q̃bus potuit diſponere & g̃ram & cõceſſionem facere, prout
iam fecit ſecundùm ea quæ fuere dicta,& cõcluſa in præcedẽ
tibus,& ſic ceſſant obiecta ex mẽte Hoſt.& aliorum in d.c.di-
125 lecti.Et†in iſtis,in quibus potuit diſponere, & priuilegium
ↄcedere,adhuc aduertendum eſt:qm̃ tale priuilegiũ, & ↄceſ-
ſio p̃dicta bona fide,ſine dolo & fraude fuit acceptata, & rece
pta ab ipſis nouiter conuerſis, qui ea uſi ſunt ſm facti con-
tingentiam,& ſic ceſſant,quę in ↄ̃rium poſſent adduci ex his,
quæ hñr in c.1.& in c.ſi tibi abſenti,de præb.li.6.& in l. qui
abſenti.ff.de acq.poſſ.& per Aret.in d.c. nouit, & Fel.ibi ad-
ducẽtem deciſ.nu.18.& diffuſius nu.29. ubi allegãdo Card.ĩ
c.perpendimus,de ſenten.excomm.colum.9.uerſi.ut autem,
& Are.in d.c.nouit,colum.3.dicit, priuilegium nondum ac-
126 ceptatum poſſe reuocari.Nam†in terminis noſtris accepta-
tum,& receptum fuit,& bona fide,ſine fraude,& dolo,ex q̃b.
ceſſãt,q̃ dicit Bal.qñ dolus interueniſſet, in d.l. digna uox, in
fi.& Fel.in d.c.j.in prin.nu.2.de ꝓb. & ad id bene faciunt, q̃
tradunt in conſ.ul.qd̃ eſt Barb.poſito in 4.uol.conſ. Ale.col.
6.nu.10.& 14. ubi conſideratur bona fides acceptantium ta-
le priuilegium,ita ꝙ pñt ſe tueri exceptione doli, qñ ipſis nõ
obſeruaretur,ut ẽt traditur p Ale.conſi.216.col.1.& 2.& co.
127 7.uol.2.Inſuper†conſiderandum eſt,nam cõſideratis, & at-
tẽtis his,quæ in facti narratione exprimũtur, tale priuilegiũ,
& conceſſio non vr̃ emanaſſe,nec cõtinere meram, & puram
g̃ram,liberalitatẽ,& cãm abſolutè lucratiuam,ſed potius vñr
conceſſa pp commenſurationem, & aliqualem recompenſa-
tionem factorum p̃teritorum,& pp iacturam,& damnũ,uio-
lentias, & oppreſſiones,& alia ferè infinita mala, quæ ipſi no
128 uiter ↄuerſi paſſi fuerũt.Quib.† animaduerſis,tale priuile-
gium,& ↄceſſio dr̃ in ↄ̃ctum,& conuentionem tranſiuiſſe,ſm
gl.in l.Aquilius.ff.de dona.& Bal.in d.l. qui ſe patris,colum.
10.& ſeq.& Aret.in d.c.nouit,& Fel.ibi nu.21. uerſi. dicitur
autem,& plenè per Alex.d.conſ.216.nec arguendi ſumus, co
lum.1.2.& 7.uer.& primò nõ obſt.& ĩ d.conſ.ult.uol.4.cõſi.
Alex.qd̃ fuit Barb.col.6.nu.10.& ſeq.& per Dec.adducẽtem
alias deciſ.ↄſi.292.& pro tenui,nu.7.& Soc.conſ.58.colum.
3.& 4. uerſi.poſtremò conſiderandum,uolu.1.ubi citat ad id
129 Pau.de Ca.ĩ d.l.digna uox.Et†tenendo hmõi priuilegiũ,&
conceſſionẽ tranſiuiſſe in uim ↄ̃ctus, & cõuẽtionis, eſto ꝙ fa-
ctum

ctum appareat p viam priuilegij,seu gratiæ illud verissi mū erit,p ipsum regē sine iusta cā nō potuisset reuoca ri,ex quo tenet illud obseruare, & adimplere s̄m Bal. & alios scrib.p illū tex.in c.1.de natu.feud.& Bal.& oēs scrib.p illū tex.in d.c.1.de proba.Etiā si factū esset cum subdito,vt disponit,ex quo naturalr astrictus est illud obseruare:vt plenè post alios psequit Fel.ibi,in prin.& nu.2.& 3.&Dec.nu.1.2.& 3.& idē Dec.in c.relatū, nu. 1.de pben.& in c.1.nu.12.in 2.lect. de cōsti. & p Fel.in d.c.nouit,nu.21.& 35.& in d.c.quæ in ecclarū, nu.72. & p Ale.d.cons.216.& Barb.d.cōs.vlti.posito in 4. vol. cōsi.Alex.& eūdem Barb. cōs.antepen.col.13. vol.1.& Ale.cōs.1.col.5.& 6.nu.2.7.& 8.vol.2.& est decis.consi. Neapo.282.orta lite,col.3.in fi.& per Soci.cōs.4.super quæst.col. 2.vers.alio insuper,vol.3 & vers.pterea licèt, & d.cōs.87.nu.12.vol.3.& sequit Calc.cōs. 51.licet his, col.2.& per Ias.in l.nō amplius.§.si certā,nu.14. de leg. 1.& tradit Rom.cons.436.indultū,col.4.ferè p totū,& ad id plura alia cōcordātia pnt adduci, quæ passim ha
130 bētur p doct.& legēdo,& cōsulendo.Cōtractus†.n.ce lebratus à Principe ēt cū subdito ligat ipsum Principē q illū reuocare nō pōt sine causa,iuribus, & decis.quibus s̄.ēt si istud Princeps agat de plenitudine potestatis,s̄m Bal.ī c.1.§.ad hoc,de pa.iuram.fir.& Pau.de Cast. in d.l.digna vox,& in l.fi.C.de trāsa.& p Alc. cons.134. clemētissimi,nu.14.vol.4.& Corn.cons.70.in hac, in li-
131 tera M,vol.2.& Dec.d.c.1.nu.12.de cōsti.Princeps†.n. ex ꝯtu,& conuentione per ipsum facta obligat, sicut quilibet priuatus,ex quo ꝯhendo vti debet iure cōi,vt tradit Bal.in l.ex imperfecto.allegās ꝯcor.C.de testam. & no.in d.c.1.de pba.& ibi Fel.nu.2.& 3.& p Barba.in d.cons.vlti.nu.14.posito vt s̄.& p Dec.post Ias. in l.traditionib.nu.4.C.de pactis,& cōs.286.in cā, nu.6. cū si-
132 milib.†Qui rex modernus nedū tenetur obseruare ꝯcessa,& renouata ipsis nouiter cōuersis p ipsummet, iurib.& decis.supra adductis,& propriè sentit Alex.d. cōsi.1.vol.2.nu.8.Sed ēt tāquam successor Emanuelis regis astrictus est concessionem,& priuilegium prædi ctū obseruare,s̄m Bal.& Abb.in d.c.1.de proba.p tex. in c.Abbate sanè, de re iudi. cum alijs allegatis p Dec. in d.c.1.nu.7.& tenet Bal.cons. 159. vol.3.& Fel.in d.c. 1.nu.2.& in d.c.nouit,nu.21.vbi allegat Cy.& Bal.in d. l.digna vox.Verū igitur erit,regem ipsum Ioānem dictum priuilegiū,& cōcessionē nō posse reuocare, ipsumq; teneri illa obseruare in his de quibus disponere potuit,cū iam trāsiuerit in vim ꝯtus, & cōuentionis.
133 Et † per ista tollūtur omnia quæ superius fuere deducta,in quibus dicebat,Principē posse reuocare suū priuilegiū,& gratiā cōcessam maximè subdito, &c. Nam locū non hnt,qn priuilegiū & cōcessio trāsiuit in vim ꝯtus,& cōuentionis,iurib.& decisioni.quib. supra,&
134 ita vbique omnes doct.cōcordant.Quod†quidē procedit,ēt si attēderetur cā lucratiua,per tex. in d. c.1.de proba.& per Dec.ibi nu.6.istud cōprobantem lege,& ratione,tenēdo ꝯ D.Ant.& Aret.quod in præsenti nō opus est discutere,cum ipsi nouiter cōuersi non ptendant ex dictis priuilegio,& concessione hre merā gratiam & puram liberalitatē,& cām lucratiuā,sed potius quādam recompensationem,& cōmensurationem iacturarū, & damnorū passorū,vt deductū est. Septimū dubiū,in quo quærit,an bulla ad inquirēdū à summo Ponti.obtenta per ipsum regem ꝯ ipsos nouiter con uersos sit surreptitia,vel ne,nō cadit discutiēdū,& examinādū:eo qn ipsemet summus Pontifex iā opportunā fecit prouisionē,vt ad plenū deduximus in alia con
135 sultatione.†Octauū quæsitū,in quo petitur decło, an summus Pontifex possit ꝯfirmare,seu de nono ꝯcedere inquisitionē ꝯ istos nouiter cōuersos fieri,modo,& forma,de quib.in dictis priuilegijs à pdictis regib.eisdē ꝯcessis,attētis & cōsideratis qualitatib.& alijs,de quib. in themate,& facti ꝯtingētia.Cū dispositio iuris pp ea, quæ de nouo emergūt alteret, & immutet, nec ob id hoc dici pōt reprehēsibile,cū nouo indigeāt auxilio.l. de ætate.§.ex cā,vers.& ita Celsus.ff.de interrog.act. Et
136 pp†temporum varietatem humanæ varientur cōstitutiones.c.sciendum.29.dist.c.ignoret.32.q.4.c.nō dēt
137 reprehēsibile,de cōsangui. & affi.Potissimū †vt maius scādalū & periculū euitet.cap.ad aures,de tēpo.ord.c. 2.& ibi gl.& allegātes cōcor.no.de pscri.& quæ hnr in c.qui scandalizauerit,de regu.iu.in antiq. & p gl.primā in c.2.62.dist.per Abb.& alios,in c.cū teneamur,de pre
138 ben.cum cōcor.Resolutionē†recipit ex his, quæ hnr in c.2.de iudi.& ibi scriben.omnes tradunt,prout ēt faciunt p illum tex.in d.c.ecclesia.S.Mariæ.vbi volūt, Papam posse approbare statuta laicorū respectu ecclesiarum,& psonarum ecclesiasticarū, quod ipsi soli reseruatū est,vt post alios dicit Fel.in 2.no.nu.3.& Dec.nu.
139 17.allegantes alias decis.cōcordan. Et†in terminis nostris quò ad crimina sapientia hęresim,quòd summus Pont.posit approbare statuta p laicos circa dicta crimina emanata,est text.apertus in c.vt inquisitionis,in prin.de hęr.li.6.Dummō spāliter p summū Ponti. approbent,vt dnt scrib.oēs ibi,pro quo facit,l.1.§.dixerit. ff.de publ.& l.itē apud Labeonē.§.hoc edictū.ff.de iure iu.Poterit igitur sum.Pōt.suo arbitrio cōfirmare dicta priuilegia,& cōcessiones,ꝯcernētia modū,& formam procedēdi ꝯ pfatos nouiter cōuersos,qn de tali crimine molestarent,& inquirerēt,s̄m ea,q in alia ꝯsultatio
140 ne iā diximus.Eo†ēt qn modus pcēdēdi ꝯ hmōi inquisitos inductus apparet iure positiuo, & ipse sūmus Pontifex ꝯ illud statuere,vel rescribere pōt, cū s̄. illud sit.c.pposuit,cū simi.de ꝯces.præb.& p Abb. & alios, maximè Mod.nu.40.allegātes alias decisiones, in d.c.q
141 in ecclarum.Et†ipse dispensare possit indistinctè circa tale ius,s̄m Inn.in c.dudū,el 2.de electio.in fi. & eundē in c.cū ad monasterium,de sta.mon.& Abb.in c.diuersis,de cleri.cōiuga.post gl.& alios ibi,cū alijs alleg. per Fel.ī c.postulasti,nu.62.de rescr.& in sum. Ang. in ver. dispēsatio.§.2.& in ver.Papa.§.3.& aliàs cōsulēdo diffu
142 se dixi.Cū†nō ligetur statutis Canonicis,ex quo.s̄.illa
143 est,vt plura tāgūt Fel.& Mod.nu.18.in c.1.de ꝯsti.†Nec ipse ligari possit ꝯstitutionib.suorū pdecessorū. c.innotuit de elect.& ibi Abb.in 6.no.& facit tex.in d. c. non dēt,de ꝯsang.& affini.& post alios tradūt Mod.in d.c.1.
144 nu.19.Prout†ēt:qn p ipsum summū Pont. ordo iudiciarius pōt alterari,cle.sæpe,de ver.sig.in cle.& ibi post gl.tāgūt oēs,maximè repetētes,vt ēt facit Bar.in extrauag.ad reprim.in ver.summariè,& alijs seq.& plura ad id post Abb.in c.cū olim,col.pe.de re iudi.cumulāt doctores maximè Fel.vers.pcessus Papæ,nu.37.& per eūdem Abb.& Fel.in c.in causis.eodē tit.& eūdē Fel.in c. ad petitionē.col.2.& 3.de accusa.& p Parid.in tract.de sindica.car.18.ver.& inquātum s̄.tāgitur:& p eundem Fel.in c.1.nu.10.de lit.cōtest.& per repetē. plura adducētes in d.cl.sæpe.§.& quia,col.29.& alijs seq. vers. ego in hoc articulo.vt ēt colligit,& hr in cle. dispēdiosam.
145 de iud.& alibi pluries.Hinc†archi.in c.conueniētium, 56.dist.& Spe.in tit.de leg.§.nunc ostendēdum,vers.18. voluerūt, supremum Principē oēm solemnitatē iure
146 positiuo inductā posse circūscribere & alterare. † Vti videmus in dilationib.& in alijs terminis iure positiuo limitatis,quib.sine aliqua cā suo arbitrio circūscribit, s̄m Petrū de Anch.in c.ex ore,& Imo.ibi.col.6. de his q fi.à maio. par.Capi.cū alijs alle.post alios,p Dec.in c. cū sit Romana,nu.11.de app.p repetētes in d. cl. sæpe,
147 in prin.col.35.vers.3.fallit.Ex†quib.& alijs quāplurib. quæ adduci possent,infertur arbitrio,& volūtati ipsius summi Ponti.cōmissum esse, an velit cōfirmare dicta priuilegia cōcernētia superius deducta,an de nouo velit illa cōcedere.Ad quorū alterum stantib.superius in facto,& ī iure adductis inclinare poterit,vt ipsius sāno iudicio ꝯdecētius visum fuerit.Ad primū caput nonę dubitationis respū carceris, in quo morā trahere debēt carcerati ob dicta crīa,quousq; ꝯ eos inqrit, & an dēat esse carcer hrticalis, an vero cōis deputatus alijs
148 delinquētib.Aduertēdum†est:qn carcer inuētus extitit ad custodiam delinquētium,& nō ad pęnā, vt traditur in l.aut damnū.§.solēt.ff.de pęn.& in l.1. & l.fi.C.de custo.& exhib.reo.& in c.quāuis,de pęn.li.6. cū ꝯcor.
149 Verū†de iure canonico aliquib.casibus carcer depu-
150 tatus est ad pęnam,vt disponitur in d. c. quamuis.†Et propter crimē hæresis inductū fuit quandoque inqui-

sitū de eo cōdemnari ad pęnā carceris, qui carcer nominatur qñq; durus, quādoq; carcer hr̄ticalis, vt hr̄ in c.vt cōmissi, vers. & illorū. de hæret. li.6. & ibi doct. oēs no. & est tex. in cle.1. ver.1. & ver. sanè. de hæret. in cle.
151 Qui†carcer durus ēt dr̄, & ad pęnā luendā dat', vt hr̄ in d.cle. ēt, & in d.c.vt cōmissi. §. & eorū, & tradit Abb. in d.cle, 1.col.2. vers. ex quo singulariter no. in glo. suis, & idē tenet Pet. de Anch. in prin. & in 7. notabili, & in d.§. sanè, in prin. & in 7. notabili, & Imo. in d.cle. 1. in prin. col.3. vers. & quid, & vers. quidā verò, & sequit' Card. in d.cle.1. vers. pp quod, in 5. oppos. in vers. duro, & in §. sanè, in 1. & 2. oppos. & in 1.q. & vers. & quia, in 2. oppos. & alibi ēt hr̄ de isto carcere duro ad pęnā deputato in c.si eps.59.dist. & in c.si ille.7.q.1. & in c.puenit. 16.q.6.
152 de lapsis, & de pęn. c.tuæ. De†quo carcere duro, & ad pęnā deputato minimè quærit', sed solū de illo deputato istis inqsitis ad custodiā, quousq; ꝯ eos ī quirit', q nō dēt eē durus, nec ad pęnā, vt alter, sed solū ad custodiā de quo hr̄ ī d.cle.1.§.1. & tradit Pet. de Anch. ī d.§. sanè, in prin. allegādo tex. in vers. & qa sæpe, & in 7. notabili, & sequitur Imo. in d.cle.1.col.3. vers. sed qd, allegando tex. ibi in prin. & alios doc. antiq. & aptius id sentit col. 8. vers. sed aduerte, & firmat Zaba. ibidē vers. duro, & in §. sanè, & hoc idē vult Gemin. in c.quicūq;. col. fi. vers. quid de p̄latis, de hæret. lib.6. Dicēs in casu p̄nti ꝯ tales inquisitos deputādū esse carcerē ad custodiā, & sequit' Fran. eps Squillacen. in d.trac. car. mihi. 11. vers. ex p̄mis-
153 sis vr̄. Ex†quib. infert', licitè summū Pont. posse ordinare, ꝙ isti nouiter cōuersi, si cōtingat ꝯ eos inquiri, durāte inquisitione dēant detineri, & carcerari, nō in carcere illo duro, & hr̄ticali, sed in alio cōi ad custodiā deputato, itaque ibi detineant', qñque strictè, qñque largius, & quādoque fideiussorib. sint relaxādi, ſm ea quę ꝯ ipsos sunt deducta, & probata, vt tradit' in c.vt inquisitionis, in prin. de hæret. li.6. & ibi Pet. de Anch. firmat in 3. notab. vbi bene loquit', & idē Anch. in d.c. quāuis, de pęn. li.6. & sequit' Franc. episcopus Squillacen. in d. tract. fol. mihi. 10 ver. Vnde reperta infamia, potissimū
154 cum ista ius positiuū cōcernant. †Ad ſm caput dubitationis, an prædictis inquirēdis dari debeāt noīa accusatorū, & testium, sine differentia, tex. in c.fi. de hære. li. 6. & cuiuscunque alterius constitutionis extrauag. cū
155 sint abiecti, & impotētes. Primò †considerandum est: qm̄ rł'r ēt si ꝯ aliquem procedat' p inquisitionem, eidē danda sunt nomina testium ꝯ ipsum ꝓductorum, nec non & dicta ipsorum, & ipso petēte publicāda sunt ad effectū, vt se ipsum possit defendere, & opponere suas exceptiones aduersus dicta, & ꝑsonas, vt est tex. aptus in c.qualiter, §. debet igit', de accus. & ibi scrib. oēs istud firmāt, maximè Fel. nu.2. allegātes ꝯcor. & hr̄ in l.2. vbi ēt doct. no. C. de edē. & in c.1. de accusa. li.6. & Bart. in l. qui sine, in pen. q. ff. de q. & Ang. de Are. in tract. malef. in ver. quod fama publica pręced. & p pract. Pap. in sua inquisiti. in gl.1. vers. sed nūquid de istis, cū alijs alleg. p Cępol. cons.65. sup artic. col.2. & cōs.66. decreuit, col.
156 2. Vbi†reprehēdo Ang. de Are. ꝯcludit, inquisito dandā esse copiā inquisitionis indiciorū, & omniū actorū & nomina, & dicta testiū, ad hoc vt possit se defendere & suas exceptiones producere, quod quidē fieri minimè posset, si eidē pręedicta denegarentur, & idem tenet Lud. Bolog. cōs.37. licet aliàs, col. pen. vers. vltimo dico & sequūtur Mod. Bono. cōs.8. in causa. nu.23. & 37. vbi
157 alia cōcordantia adducunt. Nā † in causa criminali ēt princeps supremus defensionē tollere non pōt, Bal. in l.3.§. si is pro quo. ff. quod quisque iur. & per Fely. in c. cū olim, col. vlti. de re iud. & in c. dilecti. col. 6. de exceptio. & Are. cōs.165. sicut, col.13. vers. ab obiecta, cum alijs adductis p Mod. Bon. cōs.81. solus oīum, in fine, &
158 hr̄ in decis. cōs. Neap.391. Quæ†locū hn̄t, ēt si summariè inquisitio, & iudiciū agitaretur, vt dr̄ per doct. in d. §. debet, & hr̄ in cle. sæpe, de verb. signi. & ibi doct. tangunt, & per Fely. in c.licet Hely. nu. 5. de symon. & per Ludo. Bologni. d. cons.37. col. pen. vers. vltimo, & tradūt repeten. in clem. sæpe, vers. quę omnia, col.30. vers. 12. quæritur, & probat tex. per locum à speciali in c.fi.
159 de hæret. li.6. Et†licet tex. ibi dicat, in criminæ hæresis ꝓpter graue periculū inquisitores ꝓcedere ēt nō facta publicatione, nec datis noībus testiū, rōne de qua ibi, reassumpta p Pet. de Anch. in 4. notabili, & p alios scribētes ibidē, & p Gemin. in c.vt officiū. §. verū, eodē tit.
160 tñ †istud procedit, qñ si darent' noīa ipsis testib. immineret periculū pp potentiā illorū ꝯ quos deponūt, & ob hāc cām debēt teneri secretò, vt exp̄ssè dr̄ ibi in vers. iubemus, & ibi pp potētiā ꝑsonarū, ꝯ quas inqui-
161 ritur. Cessante†aūt potētia, periculo, & cā ꝑdicta, ēt in crimine hr̄sis inquisitis noīa testiū dāda sunt, & publicāda, sicut fit in alijs iudicijs, vt exp̄ssè disponit ille tex. ibi, cessante vero periculo, ꝙ nr̄ cessante dicta cā tex. ille aptissimè probat, noīa testiū esse publicāda, & danda.
162 Nec†immerito: cū exceptio firmet regulā in alijs casibus. l.in his. ff. de legi. l.nā qđ, §. fi. ff. de pen. lega. & quia fauorabile est, reductionē fieri ad primæuū ius. l.si vn' §. pactus. ff. de pac. c.statutū, & ibi gl. in ver. numerādū,
163 de pręb. li.6. Et†valet argm̄ à cā cessante. c.cū cessante,
164 de appel. l.adigere. §. quāuis, de iur. patr. Et† ꝙ excepto casu potētiæ in isto crimine inqsito dari debeāt noīa testiū, aduersus quos possit opponere, & suas defensiones facere, ac se defendere, tenet gl. in vers. indicijs, in d. c.fi. & oēs cōiter scribētes ibi istud firmāt, qñ cessat periculū, p tex. apertū ibi, & in Sum. Ang. in vers. inquisitos. §.11. & Fran. episco. Squillacen. in d. trac. fol. 8. vers.
165 & accusatoris, & testiū noīa. Et†suadet': qm̄ in isto crimine hæresis testes nō sunt examinādi parte absēne, & ea nō citata, ex quo istud esset auferre defensionem, & nullo iure licet. c.oīa, & c.testes.3.q.9. & ita pūctuałr dicit Pet. de Anch. in d.c.fi. in 2. notab. vers. vtrū ergo. Et
166 regulare†istud est: vt nulla sit receptio testiū fcā parte nō citata, vel p̄nte, vt hr̄ in c.in noīe, de testi. & ibi scribētes oēs firmāt, ēt si essemus in cā sūmaria, ſm Bar. in l.filiusfam. post principiū. ff. de don. & p repet. in d. cle. sæpe. §. q oīa, col. mihi.29. ver. itē debēt, & p eosdē in §. nō sit tñ, vers. quid si dicat', & p Fel. in d.c. in noīe, nu.6.
167 & 10. Et†licet doc. ibi limitēt istud plurib. in casibus & maximè in cā hæresis p dictū. c. fi. tñ hoc ꝓcedit data potentia aduersarij, illa aūt cessante, necessariò examinādi sunt parte p̄nte, vel citata, iurib. quib. supra, & ita exp̄ssè dicit Fel. in d.c. in noīe, col.5. vers.14. & vltimò
168 nu.17. Nec†mirū, qm̄ pp potētiā personarū multa deuiātia à communib. regulis introducta sunt, vt plenè tangit Fel. in d.c. in nomine, in sexta limit. nu.12. Cessā-
169 te† itaq; potētia testes recipiēdi sūt forma superius annotata, & ipsorū noīa inquisito dāda sunt: cū id defensionē ꝯtineat, & testes sint pars iudicij. c. forus, de ver.
170 sign. Et†defensiones lītmæ in tali iudicio nō sint denegādæ. Quinimo ab eo ꝓductæ oīno veniūt recipiēdæ, vt tradit gl. in verb. lītimè, in cle. pastoralis. §. cæterū, de re iud. & doc. oēs, in d. cle. sæpe, & in c.cū inter, de exce-
171 pti, & in c.filij, de hære. li.6. & ibi oēs no. Et †iudex, q ex officio ꝓcedit, inquisitū monere dēt, vt suas faciat, & paret defensiones. l.3. §. si ad diē. ff. de re mili. & p Bal. in
172 l.1. col.10. ver qro. C. de ꝯfes. Inqsiti†.n. de tali crimine p̄nt se defendere, & nō denegat' eis audiētia, qñ se defendunt, asserētes crimē tale non cōmisisse, vt sūt deci. superius adductæ, & tradit Oldr. ꝯsi.210. & hr̄ in c.ad abolēdam, vers. q verò, & in c.communicamus, versi. quæ autē, de hęret. & p Henri. Boych. in c.aduersus, de hæret. cum cōcor. adductis in d.c.fi. p scribētes, & p Frāc. Episcopū Squilla. in d. tract. car. pen. ver. itē sciēdum, ꝙ
173 aduocati. Hinc † inductum fuit, licere istis inqsitis appellare eo casu, quo in processu cāæ grauarētur, cum id defensionē ꝯtineat, ſm Arch. & Io. An. in d. c.vt inqsitionis, in prin. & latè Io. de Ana. in d.c. vergētis, col. fi. & seqt' ibi Pet. de Anch. ī 5. notab. in d.c.vt inqsitionis. & Henr. Boych. ī d.c.si aduersus, & tradit Gemi. ī d.c.vt inqsitionis, ī prī. col.42. & ver. an sit. & Fel. ī d.c. ad abo-
174 lēdā. nu.6. de hære. ꝓut†ēt ipsis ad eorū defensionē ꝯcessū ē, inqsitorē suspectū posse allegare. c.cū ſpāli, de appellati. & ita firmat Card. p illū tex. in cl.1. ī prin. vers. pp qđ, in 5. no. de hær. & hr̄ in summa Ang. in ver. inqsitio. §.5. Et qm̄ isti nouiter ꝯuersi sūt īpotētes mercatores, et vt plurimū abiecti, dubitari minimè ꝯuenit qn ipsis forsā inqrēdis dari dēant, & publicari noīa testiū

contra

cōtra ipsos prod ucendorū,rōnibus iurib.& decisioni
175 bus quibus supra.Nec†ipsis poterit obesse, si cōtinge-
ret vnū inquirēdū alios oēs adiuuare,& defendere, nō
.n. propterea dicendū erit,illū iudicari potentē,cū tales
defendentes impotētes sint , & in aliū trāsferre nō pos-
sint,ꝙ nō hñt.l.traditio.ff.de acq.re.do.l.nemo plus,vbi
176 Mod.ff.de reg.iur.Et †q̄a ipsi inquirēdi iure ꝑmittente
ēnt deferēdi,vt iā ōnsum fuit,& qui defendūt bonū na
turale permissum oī iure,& piū opus exercēt, cū inter
sit,hoīem hominis bñficio affici.l.seruus,in fi. ff. de ser.
expor.& ibi gl.adducēs ꝯcor.Ad dubiū decimū, ī quo
q̄ritur,an summus Pont. possit cōfirmare priuilegium
de quo supra,seu de nouo cōcedere, ꝙ bona dictorum
inquirendorū, si cōtingeret eos in dictis criminib. cō-
dēnari,nō cōfiscentur,sed deueniāt ad ipsorū filios, &
descēdētes Ortodoxos,& Christianos.Cōsiderādū est,
177 ꝙ†verè,ꝓpriè,& strictè hęretici inter alias pęnas patiū
tur,& illā publicationē,& cōfiscationē, videlicet bono
rū,vt superius deduximus,& ꝓbat̃ in c.vergētis,& in c.
excōmunicamus §.1. de hæret.& in c.cū s̃m,eo.tit.lib.
178 6.cū sim.Quū†pęna ipso iure à die cōmissi delicti irro
gat̃,& iniungitur,licet executio ipsius fieri nō possit,ni
si post latā sñiam à iudice ecclesiastico,vt hr̃ in d.c.cum
s̃m,& ibi gl.in ver.ipso iure,& docto.oēs firmāt, & tra-
dūt Bar.& alij,in auth.de incest.nup.in prin. nu. 7.& 8.
Alb.in l.manicheos,& l.cognouimus d.l.Gazaros. C.đ
hęr.& Car.cōs.128.col.2.& cōs.105.col.3.in fi.& Corn.
cōs.89.in litera D.vol.3.& cōs.222.in litera,D. & E.vol.
4.& tradūt oēs,in d.c.vergētis,& Frāc.de Curt. cōs. 59.
col.6.in fi.& Frāc.epus Squillac.in d.trac.car. mihi 8.&
179 car.10.col.3.& 4.An†aūt iudex sęcularis teneat̃ simpli-
citer exequi talē sñiam.An verò possit de nouo forma
re ꝓcessum si ei videret̃,Doct. iuris ciuilis vñr differre à
canonistis,& q̄a in pñti de isto minimè q̄rit̃, sat est vide
re,q̄ tradit Bar.in auth.de sanc.episc.§.si qs ꝯ aliquē,nu.
3.& ponit Alb.de Rosa.in dictionario, in ver. inq̄sitor,
& q̄ tradūt Doct.maximè Mod.in l.magistratib.nu. 10.
ff.đ iurisd.om.iud.& q̄ refert Fel.ī c.fi.nu.18.ver.dū dr̃.đ
foro cōpe.& plenius & diffusius in d.c. ad ad abolēdā.
180 col.fi.nu.7.cū alijs cōcor.Redeūdo†mō ad q̄stionē,ius
ciuile statuere vr̃ , ꝙ bona p̄dictorū cōdēnatorū appli-
cari debeāt filijs Orthodoxis,vt hr̃ ī §.gñalē,ī auth.vt cū
de appel.cogno.collatio.8. & ibi Doct. not. & ēt hr̃ in
auth.idē est,& ī l.cognouim⁹.C. de hęret. & seq̃t Arch.
23.q.7.in prin.& Cy.in l.quisquis.C.ad leg. Iul. maiesta.
181 Et†nonnulli Doct.post Gofr.in d.c.vergētis,voluerūt,
istud ꝓcedere in terris nō subiectis tpali dñio ecclesiæ,
ꝙ sum.Ange.in ver.hæreticus.§.7. dicit esse magis piū,
182 & benignius dicit eē Abb.ī d.c.vergētis,col.fi.Verū †ī
ꝯriū vr̃ facere tex.in l.manicheos,& in ꝯst.Gazaros. C.
de hær.& tex.magis apertus in d.c.vergētis,& gl. ī sum.
23.q.7.& gl.fi.& ibi Doc.oēs firmāt,in c.ꝯ Christianos,
& in c.cū s̃m, de hęret.li.6.et Doc. antiq. istud volūt in
d.c.vergētis vbi Hēr.Boych.post gl.ibi in ver. exhære-
datio,et gl.fi.disputādo articulū tenet, bona fiscari, et
nō trāsire ad filios Orthodoxos,qñ parētes de tali cri-
mine fuere cōdēnati,et seq̃t Abb.ibi, et alij Mod.maxi
mè Fel in prin.et gl.in cle.1.§.fi.de vsur.et gl. ī c. si qs.6.
q.1.et plenè ꝓseq̃t Io.de Ana.in d.c.vergētis,col.pen.et
Fran.epus Squillacen.in d.trac.car.8.ver. itē ꝑmittēdū.
183 Voluit†tñ Io.Cald.in ꝯs.3.in tit.de here. ꝙ si filij istorū
fuere cōcepti,et nati anteq̄ pr̃ tale crimē cōmisisset, ꝙ
nō sūt afficiēdi illis pęnis,ꝯ filios p̄dictorū statutis , et
seq̃t Io.de Ana.ī d.c.vergētis,col.pen.vers.circa p̄dicta.
Quibus ita se hñtibus:cū p̄dicta respectu bonorū cōfis
cādorū statuta sint iure positiuo, negari minimè cōue
nit,sūmū Pōt.posse tale priuilegiū ꝯfirmare, seu de no-
uo cōcedere, ꝙ bona p̄dictorū ꝑueniāt ad eorū filios,
et descēdētes verè Orthodoxos, cum circa id potestas
sua amplissima sit,vt deductū fuit superius, et in alia cō
184 sultatione.Nec †circa dictorū bonorū cōfiscationē ꝯ
siderādū venit interesse, ꝙ fiscus regius forsan ꝑtēdere
posset. Tū q̄a reges dictorū regnorū istud ꝯcesserunt
et voluerūt,vt cōstat ex eorū priuilegijs, et potuerunt
istud statuere in ipsorū incōmodū,vt s̃.ōnsū fuit, tum
quia sū.Pōt.amplissimā hēt facultatē, potissimū anteq̄
bona sint cōfiscata,et apprehēsa ꝑ aliū tertiū,vt diffus è
discusum fuit in alio cōs. Ad vndecimā dubitationē di
co ꝙ si inquirēdus adhuc nō est cōdēnatus , nec ꝓlata
ē sñia,et ipse reuersus est ad fidē, et abiurare hæresim,
et cōgruā satisfactionē exhibere paratus,recipiēdus ē,
et occupatio bonorū ipsius minimè est faciēda, esto ꝙ
delictū esset plenè ꝓbatū,et ipso iure à die cōmissi deli
185 cti bona esset publicāda.Nā †ꝑ reuersionē absoluen-
dus est ab excōicatione,q̄ incurrerat, et bona minimè
sūt ab eo auferēda,vt tradit̃ in c.ad abolēdā.§.1. et in c.
vergētis,et in c.excōicamus,ver. 1.et 2.et in c.pe. de hæ-
ret. et Doc. oēs istud ibi firmant,maximè post Abb. et
Fel.in d.c.ad abolēdā,nu.2.et Hēr.Boyc.in d.c.vergētis,
et Abb.in d.excōicamus,col.2.ver.cx gl.nu.10 et Io.de
Ana.ibi,col.fi.vers.no.ibi,et tenet Arch.ī c.vt officiū, ī
prin.de hr̃ti lib.6.et in c.vt cōmissi.§.et illorū, et Card.ī
cle.1.§.sanè,in j.q.đ hæreti.et ēt tradit̃ in c. ego Berēga-
rius,de cōsecra.dist.2.et hr̃ in c.vt officiū, ver. si verò,et
ī c.accusatus.§.porrò,et ibi Doc.no.de hæret.lib.6. et ī
c.statutū,el scđo, tradit Frāc. epus Squillacē. in d. trac.
car.mihi.8.ver.inde reperta infamia,et ver. demū facto
ꝓcessu,et hāc cōclusio.à fortiori ꝓbāt iura, et decisio.
volētes ēt post cōdēnationē reuersis ad fidē bona dr̃e
186 restitui.Licet†aliq voluerint ꝯdēnatis,et, reuersis post
modū bona nō dr̃e restitui : cū post cōdēnationē sint
incorporata fisco,et ipso iure cōfiscata,vt iā deduxim⁹
superius, et reuersio subsecuta nō dēt esse dānosa illis,
q̄b.ius fuit q̄sitū.l.id ꝙ nostrū.ff.de reg.iur.et ꝑ tex.in d.
c.ad abolēdā,ibi,ꝯtinuo,cū alijs allegatis ꝑ Ab.ī d.c.ex-
cōicam⁹,col.2.nu.10.et ꝑ Hēr.Boych,in d.c.vergētis,et
187 diffusius ꝑ Fel.ibi nu.2.et 3.Et†ꝑ gl.in c.maximū.1. q. 7.
volētē hæreticū cōdēnatū,et deinde recōciliatū recu-
perare ius patronatus,et sequit̃ Ioann. And. et alij,in c.
q̄a diligētia,de elec.et Fel.in c.vergētis.nu.3.et faciūt, q̄
hñr in l.5.2.et fi.C.de sent.pass.et q̄ post Bar.et gl. tradūt
alij scrib.in l.Gallus.§.et qd si tm̃.ff.de lib. et posth. cum
188 cōcor.Tñ †alia opinio æquior, et humanior, ac beni-
gnior est,et ita passim,et cōiter recepta apparet. Volēs
ēt ꝯdēnato de hæresi postmodū tñ reuerso,et ecclæ ca
tholicæ reincorporato,honores,dignitates,et pristina
bōa dr̃e restitui,& eis mortuis ad illa admitti ei⁹ filios ,
seu alios hr̃des,et successores.Probat̃ cōclusio ī c.pōde
ret.50.distinct.vbi legit̃ de Dauid,q̄ post crimē mortife
rū pñiam egit,& illa pacta ī honore,et dignitate ꝑmā-
sit,ꝓut ēt ibi legit̃ de Petro,q Christū abnegauit,et post
modū reuersus apostolatū retinuit,nā(vt ibi scriptū ap
paret) ī quacūq; hora peccator īgemuerit,etc.q̄a eccl̃a
redeūtib.nūq̄ claudit germiū, epist.īter claras. §.nos,et
189 §.sed q̄a gremiū.C.de sum.Trin. et fi.cath. Et † negare
Chr̃m,vt fecit Pe.ꝓculd.hr̃ticū,fuit ac si ipm vēdidisset,
c.vnicuiq;.c.abijt Iudas.11.q.3.et ꝓbat̃ in d.§.sed q̄a gre
190 miū.Patet†ex istis reuersis honores, et dignitates resti-
tui,vt ī c.Io.c.expurgauit,et c.vt ꝯstitueret.c.cū exaudie
ro,et ferè ꝑ totū.50.distinct.et hr̃ ī c.ipsa pietas, 22.q.4.
et ī c.3.q.7.Et licet s̃m opi.illorū ꝯsiderato rigore iuris
ꝑ solū lapsū bona esset app icata seu applicāda fisco,tñ
si statim ꝯdēnat⁹ reuersus est,bona hmōi recuperabit,
et eidē restituēda sūt,vt hr̃ ꝑ Io.And.ī d. c. excōicam⁹,
ī sua apost.quē seq̃t Abb.ibi,col.2.ad id adducēs Arch.
ī d.c.vt ꝯmissi,et tex.ī c.accusatus,đ hęreti.lib.6.& alias
decisio.et rn̄det ad tex.in d.c.abolēdā,in ver.ꝯtinuo, as
serēs hāc opinio.eē tenēdā, tanq̄ mitiorē, et benignio-
rē,et eādē sequit̃ ibi Io.de Ana.col.fi.et gl.in c. pe. eo.ti.
& in sum.23.q.7.& Sum.Ang.in ver.hr̃ticus.§.17.& 18.
191 dicit hāc sñiam eē minorē.Et †ꝙ de misericordia saltē
bona sūt restituēda tali ꝯdēnato postmodū reuerso,vt
īnuit tex.ī d.c.vergētis,ibi.& abnegātib.misereri, & gl.
ibi adducit alias ꝯcor.& Ab.ibidē ī tertio notabili aptè
tenet,ꝙ redeūtib.bōa sūt restituēda ex misericordia, vt
ēt firmat ibidē Hēr.Boych aptissimè volēs,ꝯiūctos , &
ꝯdēnatos postmodū reuersos,hāc pęnā ñ pati,& bōa ip
sis đ misericordia dēre restitui,& idē vult Card. ī d.cl.j.
§.sanè.& ī cle.2.ver.īq̄sitorib.q.11.đ hr̃t.& ī cle.1.§.fi.q.
vlt.de vsur.& Alb.đ Ros.dūmō ñ sint relapsi,in l.si qs ñ
dicā,col.añp.ver.itē fallit.C.de episc.& cler. & in l.mani
cheos,circa fi.& ī auth.idē,ī princ.C.de hr̃ti. allegando
tex.

tex.ī d.c.accusatus.§.porrò,& Arch.ibi,& hoc idē vult Imo.in d.cle.j.in fi.& Pet.de Anch.in d.c.accusatus.§.sa nè,ī 4.notabili,& Gemi.in eo.§.si verò,col.1.vers.q̄ro, & ver.sed p̄missa,& in c.statutū.§.hæc sanè,ī fi.& tradit Frāc.epus Squillacen.in d.tract.car.9.vers. an bona, & idē vult Dec.ꝯs.13 .& diligēter,col.1.& 3. asserēs, post
192 ꝯdēnationē†pœnitētes & reuersos esse recipiendos,& ꝯ̄ ipsos vlterius nō posse ꝓcedi, nec in foro cōtētioso,
193 nec in foro penitētiali.Cū†.n.peniteāt,& incorporent vnitati ecclesiæ,nō dn̄t pati confiscationē bonorū, sed potius bona venire dn̄t ad ipsorū hæredes,vt in.§. gene ralē,vers.si verò.& ver.seq.in auth.vt cum de appel. cogno.cū hic ꝯcurrāt,& reuersio , & q̄a filij sunt Orthodoxi,& q̄a sumus in terris nō subditis eccl'æ tēporali iu
194 risdictione.Et†q̄a subest æq̄tas,& misericordia,de qua in d.c.vergētis,& ista simul iuncta operētur magis, q̄ si filij soli essēt Orthodoxi:q̄a duo vincula,&c.auth.itaq;
195 C.cōia.de success.& no.in l.1.C.de pactis.Et †q̄a hmōi opinio est magis pia, æqua ac mitis, & talis æq̄tas scripta hr̄ in canone ī d.c.vergētis, cū sim. quo stāte iudex ꝓcedere dēt ꝓm dictā æquitatē īformatā à iure,ex quo dēt esse clemēs,vti est lex,ꝓm Abb.& alios,in c.ex parte
196 il 2 in 3.no.de off.deleg.Et†q̄a naturalis, & diuina iusti tia indicāt restitutionē fieri.d.c.pōderet,cū simil. & æq̄ tas idē est ꝙ naturalis iustitia,ꝓm Bal.in c.pastoralis, cir
197 ca fi.de cau.poss.& ꝓprieta.Et†q̄a æq̄tas scripta semp p̄ferēda est,vt dicit Gemi.in c.disciplina. col. 2. 45. dist.
198 & Fel.in c.2.de re iudi. Eo † ēt q̄a talis æq̄tas in specie, & in casu nostro particulari scripta reperit', quo fit:vt sēp rigori ēt in specie scripto veniat p̄ferēda : vt cōiter dicūt Bar.& alij,in l.j C.de leg.doct.ī l.placuit.C. de iud. & in c.fi.de trāsac.& ꝑ Alex.in l.& si post tres,in vers. de
199 terius.ff.si q̄s cautio.& hr̄ in d.c.pōderet,in fi. Eo †etiā, q̄m isti reuersi,& penitētes, & parati se ipsos corrigere recusātes defendere errores, & minimè in cōsequētiā ꝯtumaces,nequaquā pn̄t iudicari hæretici.c.dicit apostolus.24.q.3.& c.q̄ in ecclesia,&c.hæc est.ea.cau. q.1.& tenet Arch.Io.And.& Gemin.allegās alias decis. in c.q̄ cūque,in 1.q.& in rub.in fi.de hære.lib.6.& gl. in c. 1.in fi.de sum.Trin.ex̄,& tradit Io.de Ana.in d.c.excōicam⁹ col.1.ver.ille est,& Card.ī cle.1.de sum.Trin. & fi. cath.
200 Et†ꝑ Fel.in rub.& in c.firmissimè,de here.vbi ꝯsiderat, & ꝑtinaciā,& ꝑseuerātiā,vt hæreticus dici possit , post Bart.in l.3.§.tutores.ff.de suspe. tuto. cū alijs ibidē ꝑ eū alleg.& ꝑ Summist.in ver.hæreticus, ꝙ q̄dē in reuersis,
201 & penitētibus applicari minimè pōt.Quib. †ꝯceditur facultas testādi & de ipsorū bonis disponēdi , vt plenè ꝓsequit' Alb.de Rosa.in l.q̄m.C.de hære.q̄ q̄dē penitus denegantur veris hæreticis,vt hr̄ in iurib. ibidē ꝑ eū al-
202 leg.ex q̄b.infert',istos nō posse dici hæreticos.Et † licet ꝑꝑ lapsū de rigore,subsecuta ꝯdēnatione,& sn̄ia , pati debuissent cōfiscationē bonorū. Attamē attēta miseri cordia,& æq̄tate ab ipsis bona nō sūt auferēda, & abla ta dn̄t restitui,iuribus,rōnib.& decis. superius adductis. Potissimū cū ipsi tenaciter affirmēt credere,ꝙ tenet,& credit sancta mater eccl'a,ꝓm Bal.Pau. & Mod. in rub.
203 C.de sum.Trin.Nec † obstāt allegata superius in ꝯ̄riū, de iure patronatus, ꝙ nō recuperet'. Nā illud ideo est: q̄a sn̄ia specificè ꝯ̄ ipsū fuit lata sup amissione dicti iuris patronatus,& ideo nō recuperat'. Secus si ita in specie nō fuisset lata.vt dn̄t gl.& Doc.in d.c.maximū. 1. q. 7.& Arch.& Io.An.vt refert,& seq̄t' Gem.in c.1.in prin. col.2.vers.q̄d si patronus,de iure patro. lib. 6. & ponūt Doc. in d.c.q̄a diligētia,de elect.Nec mirū : cū pro tali delicto fuerit imposita dicta pena, esto ꝙ reuertat': tn̄ nō tollit',ne in totū delicta remaneāt impunita.c.ex lite ris,de exces.pal.l.ita vulneratus.ff.ad leg.Aqui.cū ꝯcor.
204 Q̄n †aūt lapsus,& cōdemnatus, & statim ꝯuersus egit publicā pn̄iam,& reincorporatus est ecclesiæ, bona re stituenda sunt,saltem de misericordia,& æq̄tate, ꝑ superius deducta.Nā aliàs sequeret', ipsum duplici pena mulctari ꝯ̄.l.sanctio legū.ff.de pen.&c.ꝙ autē,& ibi gl. de penit.& in c.verbum,de pen.dist.1.Et illa reuersio ni hil sibi prodesset quò ad penam tēporalē , si etiam bona remanerent cōfiscata,ꝙ esset cōtra tex.in d.c.pōde
205 ret,cū si.Qui†tex.nō potest dici correctus ꝑ dictū c.ad abolendā,& d.c.excōmunicamus,tū quia in dictis iuribus istud minimè dr̄,& correctionē euitare debemus ꝓm iura cōmunia , & vulga. tū quia cōcordia iuriū re cipienda est,l.j.C.de inoff.don.& in c. cum expediat,de elec.li.6.& ꝯcordia illa erit,de qua per Io.And. & alios,
206 in d.c.excōicamus,cū alijs superius adductis. †Et quia decreta, de q̄b.in d.c.ponderet,& in sim.sunt sanctorū patrum,& dicta noui,& veteris testamēti,quib.stādum est in deci.similium causarū,vt ꝑ Abb.Fel.& alios,in c. qualiter,el 2.de accusa.& ꝑ Cano.in c.ne innitaris , de cōsti.& ꝑ Mod.in l.1.ff.si cer.pet.Minus obstāt alia in ꝯ̄ riū adducta:q̄m nō procedūt, q̄n cōdēnatus reuersus est attēta misericordia,& æq̄tate, & attēta dispositione d.c.pōderet,& aliorū iuriū,decisio.& rationū superius
207 adductarū.Et†aduertēdū potissimū erit, qualiter ꝓcedat' ꝯ̄ p̄dictos nouiter ꝯuersos,q̄m inquisitores nō pn̄t passim de oībus ꝯ̄ eos ꝓcedere, sed solū de illis , q̄ verā heresim sapiūt,vt tradit' ad plenū ꝑ oēs Summist.ī ver. hæreticus,& ꝑ Frā.epm Squilla.in d.trac.car.5.& 12.& ꝑ Alb.de Rosa.in rub.C.de here.col.pe.& fi.& in dictio nario,in ver.hereticus,& Bar.in auth.de priuil. dot.nu. 2.& Old.d.ꝯs.210.& Cald cōs.5.in tit.de hære. & Do. de S.Gem.ꝯs.53.vers.3.p̄mitto,& ver.restat,& col.4. & Fe. de sen.cōs.157.& Ale. cōs.252. & ꝑ Fel. in c. accusatū , in fi.de symo.& ꝑ Card. in cle. 1.ī prin.de hære.& in cle. multorū,vbi bonus tex.& in quā plurib.alijs locis citatis ꝑ Doc.vbi s̄.¶Dubitatio.12.absoluta fuit diffusè & cōcludēter in alia cōsultatione iā exarata,in qua dictū extitit de accusatis,& sn̄iatis,vt gaudere valeāt gratijs,re missionibus delictorū,& penarū , nec nō & restitutio-
208 nibus per sum.Pont.ipsis iā ꝯcessis.Et † vlterius aduertendū erit q̄m crimē istud hæresis speciale illud hēt , vt ꝯ̄ mortuos possit inquiri, & ꝯ̄ eos post mortē possit ꝓ cedi,vti tradit' in c.si q̄s epis.de here.& ibi Doc.oēs not. maximè Fel.nu.1.& 3.& hr̄ in c.accusatus.§. in eo vero, & ī c.filij,& ī c.statutū,el 2.de heret.lib.6.& ibi Doc. no. post gl.allegātes ꝯcor.vt ēt tradit' in l.2. C. de apost. vbi gl.& scrib.no.vt facit ēt Fel.ī c.cū nobis,col.5.vers.ꝓm p̄dicta,de p̄scr.& ēt tradit' in c.sanè.24.q.2.& ponit Pet. de Anch.ꝯs.141.col.3.vers.venio ad ꝓm,& Fede.de Sen.
209 cons.252.p̄alleg.Et†qualiter ꝓcedēdū sit, & memoria defuncti veniat cōdemnanda, ad plenū tradit' ꝑ Cepo. cōs.17.col.3.ī princ.& col.4.& 5.& ꝑ Dec.cōs. nouiter impresso.8.nu.28.aliàs 410.& ponit ēt Frā.episco.Squil la.in d.trac.car.mihi 12.& sum. Ang.in vers. hæreticus.
210 §.6.Quibus†in locis dātur,& ponūt' defensiones,quib. vti potuerūt filij,vel alij hæredes dictorū mortuorū, q̄n cōtingeret ꝯ̄ eos mortuos , & ipsorū memoriā inquiri de criminibus p̄dictis. Vltimū dubiū insuper resolutū fuit in alio cōsi.iā absoluto,& ibidē dictis,& conclusis gaudere potuerunt,& illi nouiter cōuersi, qui ad dicta regna aliunde peruenerunt. Sicuti ēt oēs nouiter cōuersi vtriusque sexus cuiuscunq; qualitatis existāt, potuerunt vti ēt, & descendentes ipsorū omnib. & singu-
211 lis superius ꝑ me cōclusis,adductis & resolutis.Nec †q̄dem vilipēdio, & dedecori dēt haberi ab illis regnicolis,ex eo q̄a ipsorū aliqui fuere Iudæi, & ad fidē ꝯuersi, & ipsorū aliqui sunt ex illis descendentes,ex quo ꝑ talē conuersionem sunt commendandi,diligēdi,amādi , & honorādi,vt traditur ꝑ Abb.& alios,in c.cā te.de rescr. & ꝑ Alb.de Rosa.in dictionario,in ver. Iudæus , tertio.
212 Et†si ipsorum aliqui idonei,sufficiētes, & habiles sunt, promoueri dn̄t tanquā idonei,& Christiani, ad dignitates,honores,bn̄ficia , & officia sine aliqua distinctione, vt est tex.aptus in d.c.cā te,& in c.si q̄s ægritudine. 57. dist.secundum ea quæ dicunt Io.de Ana.& Fel. nu.2.in c.cum sit,de iudæ. cum alijs deductis pe Deci.in d. cap. eam te col.2.num.6. Paris.Bono.

SVMMARIVM.

1 *Singula gesta per præpositum cum monachis valent, confirmata per Pontifices.*

2 *Consignationes bonorum factæ per Præpositum eadem auctoritate etiam valent.*

Concessa præpositura pro dote de bonis monasterij tenent , non autem veniunt alia minimè expressa,& nu. 4.

Concessio vnius est aliorum exclusio.

Non

3 *Non expressum habetur pro omisso.*
5 *Non entis qualitates aliquæ minimè considerantur.*
6 *Nomina debent conuenire rebus, & ex diuersitate nominum inducitur diuersitas rerum.*
7 *Actus sequentes declarant animum, qualis fuerit in præcedentibus.*
8 *In locis paludosis, & valliuis, nõ datur illa possessio, quæ in alijs consideratur.*
9 *Quando autem desiccantur, bene possidentur, & dominium est illorum, quorum erant prædia.*
10 *Pertinentię quid importent.*
11 *Declaratio ita facto, sicut verbis inducitur.*
12 *Confines possunt pręscribi.*
13 *Ad veram præscriptionem inducendam, quę requirantur.*
14 *Contra ecclesiam pręscribitur annis 40.*
15 *Negligentia prę lati nocet ecclesię.*
16 *Bona ecclesię, & dos possunt pręscribi.*
17 *Pręscriptio tollit omnem actionem.*
18 *Et pręstat securissimam liberationem.*
19 *Pręscriptio centum annorum idem operatur.*
20 *Quę habet vim priuilegij, & alios producit effectus, & nu. 21.*
22 *Possessio antiqua, & de pręsenti includit mediam, & continuatam.*
23 *Transactio admittitur super lite futura.*
24 *Et etiam super molestationibus facti.*
25 *Et quandoque super possessione, nedum proprietate.*
26 *Et aliquo dato, seu retento, aut promisso.*
27 *Et potest fieri super rebus ecclesię cum auctoritate Pontificis.*
28 *Et si fuit per annos obseruata, eo magis est valida.*
29 *Confessio pręlati, an, & quando pręiudicet ecclesię.*
30 *Dicta in supplicatione probant, si fuere acceptata.*
31 *Et quid si emanauit super his, in quibus adest iuris pręsumptio.*
32 *Et quid si continet liberationem, & veritatis recognitionem.*
33 *Assertioni prælati quando sit standum.*
34 *Gestum à prelato, an sit obseruandum ab eius successore.*
35 *Confirmatio Pontificis potest fieri in forma communi.*
36 *Et ita facta plures producit effectus.*
37 *Et an inducat confessionem de nouo.*
38 *Confirmatio potest fieri in forma speciali, & ex certa scientia.*
39 *Et ita facta confirmat inualidum, & quod est nullum.*
40 *Et tribuit ius de nouo.*
41 *Et gratuitò facta tribuit robur, & originem confirmato.*
42 *Et isto casu attendi debet confirmans non confirmatum.*
43 *Prout idem, quando apponitur tenor confirmati.*
44 *Clausula, supplentes omnes defectus, operatur idem.*
45 *Et idem quando confirmatio fuit facta ex certa scientia.*
46 *Quando dicatur factum ex certa scientia, & alijs seq.*
Debet istud exprimi.
47 *Idem si totum negocium reseruatur Pontifici.*
48 *Vel quando in confirmatione fuit expressus tenor gestorum.*
49 *Vel quando ex clausulis, seu narratis istud colligitur.*
50 *Confirmatio subreptitia, & obreptitia non valet.*
Obreptio, & subreptio probanda est ab opponente.
51 *Sic clausula, ex certa scientia, non prodest quando substantialia deficiunt, & narrata fuere falsa.*
52 *Et idem in clausula, supplentes omnes defectus.*
53 *Fallit, nisi interueniat suppletio omnium, & scientia supplendi.*
54 *Confirmantis mens potissimum debet attendi.*
55 *Quando concessio fit ad supplicationem partis, quando dicatur fieri ex certa scientia, si expresè illud dicitur, & nu. 57.*
56 *Supplicationis forma debet attendi.*
57 *Clausula, ex certa scientia, ęquiparatur clausulę, motu proprio.*
Motus proprius, & ex certa scientia, consideratur dupliciter.
58 *Gratia subreptitia nocet, quando dolo fuit obtenta, & quando non fuere narrata illa, quibus intellectis princeps non concessisset.*
59 *Clausula, ex certa scientia. operatur in his, quę sunt iuris, non in his quę in facto constant alieno.*
60 *Nec operatur, quando probatum est contrarium, & constat rem aliter se habere.*
61 *Nec supplet defectum substantialium.*
62 *Nec quando est contra ius singularium personarum, & affert magnum pręiudicium.*
63 *Nec operatur super incognitis ab ipsis partibus.*
64 *Clausula, supplentes omnes defectus, quos suppleat, & num. 97.*
65 *Clausula, habentes pro expressis, quos defectus suppleat, & nu. 94. 99. & 100.*
66 *Clausala derogatoria, non obstantibus, quos defectus tollat.*
67 *Defectus isti non tollunt præscriptionem, transactionem, confessionem, & alia ritè gesta.*
68 *Transactio facta cum prælato data pecunia, non est simoniaca.*
Licitum est pecunia redimere vexationem.
69 *Obreptio, & surreptio infra quantum tempus sit probanda.*
70 *Clausula, ex certa scientia, tollit surreptionem, & obreptionem.*
71 *Et defectum intentionis,*
72 *Et tale expressum habetur pro vero.*
73 *Nec potest in dubium reuocari, nec contra illud opponi.*
Nec potest reuocari, seu infringi.
74 *Excludit omnem ignorantiam, & errorem.*
75 *Et standum est tali, tanquam factæ in proprio facto.*
76 *Et si narratur factum, cessat omnis mala suggestio, & sinistra informatio, & similia.*
77 *Et præiudicat illi, cui est ius quæsitum. & nu. 96.*
78 *Et æquiparatur illi clausulæ ex plenitudine potestatis.*
79 *Clausula, ex plenitudine potestatis, quos effectus operetur.*
80 *Clausula, & ne pętextu eroris, quid operetur.*
Et illa, quatenus totum, vel pro parte.
81 *Super rebus ecclesiarum Papa habet amplam potestatem disponendi.*
82 *Reuersio ad pristinum statum fauorabilis est.*
83 *Concessio reciproca magis admittitur, quàm simplex.*
84 *Pontifex, an præsumatur concessisse, quatenus narrata essent vera.*
85 *Fallit tamen istud in pluribus, & alijs seq.*
86 *Verba bullæ non debent iudicari frustra apposita.*
87 *Suppletur error, & ignorãtia, quando ex verbis istud colligitur.*
88 *Et maximè quãdo defectus nõ potuit peruenire, nisi ex errore.*
89 *Sufficit esse verum illud, super quo Papa se fundat, licet alia sint falsa, & melius nu. 90. & 96.*
91 *Clausula, ex certa scientia, iuncta cum alijs, magis operatur quàm sola.*
92 *Vna satis operatur.*
93 *Ratione adiuncti quis consequitur, quod de se non posset.*
94 *Dictum testis non integri suppletur.*
95 *Quę non prosunt singula, &c.*

CONSILIVM III.

Singula Gesta p olĩ Reuer. Guid. de Gõzaga, tũc ꝯmendatariũ venerabilis Monasterij S. Bñdicti de Padilinore cũ Reuerẽdis prib. & monachis ꝯgregationis S. Iustinę, fuerũt valida, firma, & efficacissima: cũ corroborata & approbata fuerint à sede Apo-
1 stolica. Et † ꝯuẽtiones ac pacta ĩter pdictos inita quòad possessiones applicãdas ppositurę dicti monasterij & p ipsi⁹ dote, & quò ad als remanẽtes penes Monasteriũ, & monachos eadẽ auctoritate apostolica ꝯfirmatæ validissimæ fuerũt, & sũt. c. 2. cũ similib. de pact. Nec sup istis ꝯtingit dubitare, ꝯsideratis igit pdictis ꝯuẽtionib. & assignationib. bonorũ & possessionũ reseruatorũ p Reue. d. Guidonẽ, & successiuè applicatorũ dictæ Pręposituræ, & p ipsius dote minimè cõcessa, & assignata apparet Curia Gaidellæ S. Bñdicti iuxta flumẽ Situlæ versus dictũ Monasteriũ, ꝗñr locus iste tũc paludosus, & vallis remansit in dñio. d. Monasterij, & monachorũ, tũ qa per prius oĩa erãt Monasterij, & pposi-
2 tura depẽdet ab illo, & nõ ex opposito. † Quo fit, vt qđ nõ apparet expresse p dote reseruatũ, & ꝯsignatũ ppositu ræ, omne illud remãserit penes Monasteriũ: cũ assignatio certorũ bonorũ sit exclusio aliorũ. c. nõne, de præ
3 sum. l. cũ ptor, in prin. ff. de iud. Et † nõ expssũ hẽatur p omisso, arg. l. qcqd astringẽdæ. ff. de ver. obl. & l. vete rib. ff. de pac. & si legat bulla Eugenij, locus iste minimè
4 ꝯcessus apparet dictę ppositurę. Si verò ꝯsideramus te nores instrorũ gestorũ p d. Guidonẽ. In primò solũ legit sibi reseruasse possessiones Gaidellæ, q̃ tũc tpis erãt in Villa Gaidellæ vltra flumẽ Situlæ, de quib. reseruatis dictæ pposituræ loquit dictũ instr. & q̃ postmodũ per Reue. D. Præpositos fuerũt alienata, & in pñtiarũ repe
5 riũt possideri p illos nobiles de Crema. Et † talis reseruatio possessionũ Gaidellæ nõ poterat mõ aliquo intelligi de præsentibus possessionibus curiæ Gaidellæ Sancti Benedicti versus Monasteriũ: cũ tũc temporis nullæ

nullę essent,& nō entis qualitates aliquæ nō potuerint
6 considerari.l.eius qui,in prin.ff.si cer.pet. †Et noīa debeāt esse cōuenientia reb.§.est & aliud.ibi,& cōsequētia insti.de dona.vbi gl.ꝯcor. allegat, & diuersitas noīum inducat rerū diuersitatē.l.si idē.C. de codi. Post talē.n. reseruationē reuer.Monachi reduxere dictā curiā Gaidellæ ad culturā,& ibidem domos ꝯstruxere,ex qb.infert talē curiā & loca p̄dicta nō fuisse reseruata,nec assignata.d.p̄posituræ,sed remansisse penes monasteriū.
7 Quod†& aptissimè ex actib.successiuis declarātib.veritatē & mētē,q̄ fuit in p̄teritū,deducit,arg.l.si qui adulterij.C.de adult.& l.sed Iulianus.§. sed si ab initio. ff. ad Maced.& §.pauonū.insti.de rerū diuisione:qm̄ post dictas ꝯuētionē & assignationes factas,& post erectionē dictę p̄posituræ, & apostolicā ꝯfirmationē & approbationē monasteriū.S.Bn̄dicti sp & ꝯtinuè possedit p̄dicta:vt de pn̄ti ēt possidet loca pacificè & q̄etè,reducēdo illa ad culturā, ibidē ædificādo,recolligēdo fructus & reditus, pn̄tib.& sciētib.d.D.Guidone,& Reuer.Cardinale Frā.& alio eius successore, & nouissimè isto moderno Prępošito.d.p̄posituræ,& nihil ī oppositū adducētib. qnimo expſsè ista approbātib.vt est videre in li-
8 teris Reuer.d Cardinalis Frāci.Et†quāuis dicta loca essent paludosa,& valles, & in illis nō potuisset adaptari illa vera possessio,q̄ in alijs describit,iuxta no.in l.q vniuersas.§.itē ꝙ.ff.de acq.pos.& in l. cū vnus.§. fi. & in l. seq.ff.de bon.auth.iud.pos.iūctis no.p oēs,in l.j.in prin.
9 ff.de acq.pos.tn̄†valles illæ aquosæ postmodū desiccatæ,& expurgatæ verè fuerūt in dn̄io illius,cuius erat p̄diū,vt post gl.tradit Bar.in l.vicinus.§.lacus. ff. de aqua plu.arce,& sequit Mod.in trac.de serui.in rub. de val. aquo.Et post desiccationē & expurgationē dictarū valliū possessio illorū locorū fuit penes d. Monasteriū, & monachos,q licitè,& iure pmittēte,ac bona fide dicta loca possederūt,& p̄scripserūt p̄cedētib.iustis titulis p sedē Apostolicā approbatis.Cōcessit.n.Reue.d.Guido dictis monachis inter alia illā partē vallis.S.Bn̄dicti , q̄ possidet a Monaste.q̄ pars vallis ꝯtinet villas, & possessiones designatas & expſsas in bulla Martini, & Eugenij,& sic curiā Gaidellæ, iugiū,& reliqua, q̄ postmodū fuerūt ad culturā redacta p monasteriū. & ad maiorē dilucidationē dicta loca fuere in bullis noīata nō aūt necessariò:qm̄ oīa cōtinebāt sub appl̄one dictę partis vallis.S.Martini,de qua expſsa fuit habita mētio in ꝯsi-
10 gnatione fcā p d.Guidonē.Et†ꝙ istud sit verissimū oñdit.Nā dicta pars vallis fuit ꝯcessa cū suis ptinētijs, & iurib.p q̄ verba,oīa ꝯcessa vīr ad dictā partē vallis ptinētia,ad plenè no.p illū tex.p Abb.& alios maxi.repe. in c.cū ad sedē de resti.spolia.& in c.cū venerabilis, de
11 excep.cū si.†Et licet tales ptinētiæ tūc nō fuissēt sigillatim expſſæ,tn̄ successiuè fuere declaratæ verbis p Reu. Card.Frācisciū.Et ēt re ipsa & facto p possessionē Monasterij,& monachorū.Et certū est, decl'onē ita posse fieri re ipsa,& facto,sicut verbis,& vtroq; mō facta valet.l. Paul⁹. ff.rē rat.ha.l.de qb.in fi.ff.de ll.l.rephēdēda. C.de insti.& substi. decl'o aūt ista ptinētiarū cōcessarū Monasterio fuit,vt d.Curia Gaidellæ S. Bn̄dicti expſsè fuerit ꝯcessa Monasterio p D.Guidonē,& nō reserua-
12 ta p̄positurę.Et†potuit Monasteriū tales ꝯfins p̄scribere,ad quos se extēdebāt ptinētię,vt tradit glo. fi. & ibi oēs no.in c.qa indicātę,de p̄scrip.& ibi ego, nu.16.cō-
13 cor.adduxi.Et†si q̄etā & ꝯtinuatā possessionē Monasterij ꝯsideramus,nedū ſm fines, & terminos nouissimè designatos p Reuer.Card.Frā.Sed ēt p alios antiquiores,& vetustiores,vt facti vera ꝯtingētia oñdit, aptissimū est Monasteriū , & monachos talia loca,vt ꝓpria possedisse , & de pn̄ti possidere ann. 100. & vltra,p quā possessionē inducta fuit vera p̄scriptio dictorū locorū cū ad eā inducēdā ꝯcurrerint oīa de iure reqsita tradita p gl.in sum.16.q.3.& p Bar.in l.j.C.de vsuc.trāsfor.&
14 in l.Celsus.ff.de vsuc.vbi Mod.ꝯcor.adducūt.†Et certissimū est,ecclesiā ꝯ aliā ecclesiā posse p̄scribere spatio an.40.c.de quarta.c.illud.c.ad aures.c.si diligēti,de præ-
15 scr.& hr̄ in auth.quas actio.C.de sacrosſ.eccl.Et †negligētia p̄positi seu p̄lati isto casu pręiudicat ecclę,& p̄posituræ,ac suis successorib.vt traditur in c.sanctorum.c. de quarta,& alijs pluri.de p̄scri.per oēs.& in c.cum ex officij,& in regula delictū,de reg.iu.li.6.& Fel.in c.acce-
16 pimus,nu.6.de fi.instr.Et†p talē præscriptionē bona alterius ecclæ,& dos ipsius efficaciter acquirit, ſm Fely. in d.c.ad aures,in prin.& Bal.nouel.in trac.de dot.col. 2.& in 7.parte,col.7.& Cor.ꝯſ 16.repe.col.2.& 3.vol.2.
17 Et†p talē p̄scr.tollit oīs actio.d.c.ad aures, & d.c.vigilā-
18 ti,cū cōcor.Et†talis p̄scriptio plenissimā liberationē,& securitatē ꝯcedit p̄scribētib.l.oēs.l.sicut.C de p̄scr. 30.
19 ann.& p oēs in c.fi.de p̄scr.Quāto†igitur fortius p̄scriptio ann.100.& vltra,& sic tāti tp̄is,in cuius ꝯriū nō dr̄ extare memoriā,ad no.in c.j.de p̄scr.li.6. securitatē firmissimā præstitit.d. Monasterio, & oēm actionē sustulit.d.p̄positis,ēt si verè dictus locus fuisset p̄posituræ, cū talis p̄scriptio sit loco tituli legitimè cōstituti.l.hoc
20 iure.§.ductus aquę,ff.de aqua quot.& ęsti.Et†hēat uim priuilegij.c.sup qbusdā.§.p̄terea,de verb.sign.& p Dec. ꝯſ.85. nu.7. & hēt vim legis.l.j.§.fi.l.in sūma, in prin.ff.
21 de aqua plu.arce.& p Abb.ꝯſ.71.cleric⁹,vol.2.Et †alios quāplures ꝓducat effectus, ſm doc.in d.c 1.& Ale.ꝯſ. 6.vol.1.& ꝯſ.73.vr̄,col.2.vol.4.& Abb.& alios,& in d.c. si diligēti,& in c.accedētes,& Fel.in rub.& c.cū nobis,
22 de p̄scr.De†possessione aūt dictæ vallis. S. Bn̄dicti p D. Guidonē traditæ satis cōstat,& p instrumēta,& bullas Eugenij,& lr̄as d.Reuer.Card.ac ēt cōsiderata vera facti cōtingētia,& reali possessione Monasterij, & monachorū tūc tp̄s incepta,& q̄ de pn̄ti hr̄ ī dicta curia Gaidellæ,& q̄ toto medio tp̄e bona fide,& iusto titulo p̄sumitur ꝯtinuata,ad nota.in l.natural'r,p Bar.in l.Celsus q.pe.& alios.ff.de vsuc.per gl.& doc.in l.siue possidetis, C.de ꝓba.per Host.Io.And.& alios Cano.maximè repe.in c.cū ad sedē,de rest.spol.cū sim.alleg.p gl.in c.volumus.16.q.4.Io.Fab.insti.de vsuc.ī prin.col.1.& 2.Bal. in l.indicia C.de rei ven.col.fi.Ale ꝯſ.39.visis,col.2.vol. 2.& ꝯſ.47.circa,col.4.& ꝯſ.133.viso,col.2. vol.1. & latè p repe.ī d.l.Celsus.nu.100.& 101.Et ex istis infert,decl'onē super p̄dictis factā per Reuer.Car.fuisse,& esse verā, & subsistere,tū cōsiderata vera facti cōtingētiā, tū cōsiderata iuris dispōne.Nam ea q̄ Reuer Card. declarauit,recognouit,& ꝯfessus est,fuere verissima,quo fit,vt oīa,& singula p ipsum declarata subsistāt, & efficacissi-
23 ma reddant,nec mō aliquo subuerti pn̄t.Siue †cōsideremus eā vt trāsactionē ad quā verè , & satis cōuenienter pōt adaptari,cōsiderata persona dicti Reuer.Card. tūc p̄positi dictæ p̄posituræ,& agētis p ea,insup,& ꝯsideratis illis Reuer.monachis tūc agētib. p monasterio Et quia p̄dicta oīa inter istos agitata fuere ad tollendā, & sedandā oēm litem,cōtrouersiā,et dubitationē , de qua hæsitabat,et q̄ in futurū oriri potuisset inter Monasteriū et p̄posituram sup dicto loco , et curia Gaidellæ,vallis.S.Bn̄dicti,à quib. litib. et cōtrouersijs futuris voluerūt discedere,faciētes illam decl'onem, trāsactionē,et cōpositionē,quę verè inducitur,esto ꝙ lis in iudicio nō fuisset, ex quo poterat oriri in futurū ,put ēt
24 in pn̄ti orta apparet †Et ēt qm̄ de facto,et extra iudiciū poterat exoriri,ſm Bar. et reliquos omnes, in l.2.et in l.cās.C.de trāsa.et p Ale.ꝯſ.41.viso,nu.6.et ꝯſ.217.pon-
25 deratis.nu.5.vol.6.†Et q̄ trāsactio nedū sup ꝓprietate, qnimo ēt super possessione deduci pōt.l.si sup,vbi oēs
26 tradūt.C.de trāsa.†Et quę nedū solū pficit aliquo dato seu retēto,verū ēt,et aliquo promisso.l.transa. C.eo.ti. Prout ēt formiter celebratur , vt potissimū debeatur, et peti possit,esto ꝙ sup illo nō fuisset controuersia, et lis,per d.l.trāsa.et d.l.si sup,vbi doc.ꝯcor.adducūt.Quę singula ad casum pn̄tem adaptātur, in quo dicta curia Gaidellæ,super qua dubitat cōtrouersiā oriri, fuit applicata d.Monasterio,et pmissum nō ꝯtrauenire,et totū illud dr̄e obseruari,et ex opposito pp fines , et limites designatos p Reuer.Card.ipsa p̄positura,et p̄positi ceperūt Villā Ronchinoui, q̄ erat ipsius Monasterij,et
27 quā villā de pn̄ti dicta p̄positura tenet, et occupat. †Et cōsideratis superius adductis,talis cōpositio,et transactio successiuè confirmata per sedem Apostolicā fuit et est validissima.c.1.et 2.& c. veniens,de transa.et per
28 Alex.conſ.32.opportunè,nu.8.vol.2.Maximè †cū diu, et per plures annos fuerit obseruata , vt traditur in c. contingit,

contingit,in fi.de trāsa.& ibi gl.sup ver.oēs, citās concord.Si aūt declarationē Reuerend. Cardinalis cōsideramus in vim cōfessionis & recognitionis, dicēdū est fuisse & esse validā, cū illa & eius tenor supplicāte Reuer. Cardinale fuerit notificata sum. Pont. & p eundē cōfirmata & approbata.Et †licet.n.cōfessio plati in aliquibus nō piudicet ecclesiæ:vt tradit p gl.& alios, in c. dudū,el secōdo,de elec.in ver.veritate, & in c.de Cōstātinopolitana.22.dist.p gl.& oēs,in c.fi.de pscr. tñ qñ est ecclesia carēs collegio & capitulo, & vnicū solū hñs rectorē,& administratorē,vti est ista ppositura,ɔfessio & recognitio ipsius solius nociua est ecclesię,qñ facta fuit in iudicio,vt pōt cōsiderari ista facta corā summ. Pōt.

30 Porrecta†eidē supplicatione acceptata à monachis,vt ī l.cū precū. C.de lib.ca u.& Bal.ibi,& in l.si qs maior.C. de trāsa.p Bal.in l.1.col.15.C.de cōfess.Abb. in c. fi. eo. tit.Bar.& alios,ī l.naturalr.§.nihil cōe,in j.lect.ff.de acq. poss.& iux.gl.in d.c.dudū,& in d.c. de Cōstātinopolitana.Abb.Imol.& Fel.in d.c.fi.& p Rom. ɔs. 389. Paucis agā.iūctis not.in l.certū.§.an ipsos.ff.de cōfes.& traditis p Abb.in c.si diligenti.in 4.notab.de pscri. & p D.Præpo.in d.c.de Constātinopolitana.in fi. cū alijs p me adductis in d.c.fi.col.pen.ver.2.cōclusio,& ver.seq.Eo†ēt

31 cū ista ɔfessio & recognitio emanauerit sup his, p qb. viget præsumptio iuris:vt deduxi superius ɔsiderata facti contingentia,& præsumptione iuris,disponētis talē curiā fuisse & esse monasterij,& nō ppositurę, vt pbatur in d.c.si diligēti,ſm cōem intellectū,de quo p Abb. & alios ibi,& maximè Fel.col.1. ver.signa limitationē, vbi alia adduxi nu.7.& 8.& firmat D. Præpo. in d.c. de Constantinopolitana.& Fel.in d.c.fi. circa fin. & Mod. Papien.in tract.de feud.in 1.par.q.8.fol.8. & col. 4.vers. in tanta Doct.varietate.Eo† ēt:cū talis cōfessio contineat recognitionē veritatis,& liberationē ipsius mona

32 sterij à litibus & controuersijs futuris super dicta curia Gaidellæ,ſm Imo.in c.1.de depo.Gemi.in d.c.de Cōstātinopolitana.& Fel.in d.c.fi.col.pen.ver.item in ɔfessione,& vers.secūdo qñ,& Pau.de Cast.ɔs.1.& do. de Rot. in nou.in tit.de ɔfess.dec.3.Potissimū cū Reuer. Card. dictā ɔfessionē,& recognitionē intuitu iustitiæ fecerit p exoneratione suæ cōsciæ,& ne p suos successores in ppositura d.monasteriū pturbaret sup dictis locis , & sup dicta curia Gaidellæ,tanq̄ nō hñtes illā notitiā veri

33 tatis,quā ipse Reuerēdissimus habebat.Cuius †assertioni iā verificatæ stādum:vt cōcludit Pet.de Anch. cons. 248.dubiū facit,& sequuntur cōiter Doct. in l.si donatione.C.de colla.& hr in l.qui testm.ff. de pb. & p Dec.

34 cōs.132.in casu,nu.2.Et †tale factū ritè ac rectè gestū à pdictis D.Guidone,& successiuè à Reue.Cardin.obseruādū est à Moder.D.Prępo.successore,nec pōt ab ipso infringi,& reuocari;vt tradūt And.de Iser.Bal.& alij,in

35 tit.Epm vel Abbatē.Ad†superius cōclusorū corroborationē accedat cōfirmatio Sixti IIII.Pont.Max.q̄ satis operatur, ēt si quis eā interpretaret factā in forma cōi, ad tradita in c.qa diuersitatē,de cōcess.pb.& in c.illa,ne sed.vac.& de qua p Mod.ī rub.nu.5.& in c.1.nu.7. post

36 Abb.de cōfirma.vti.vel inuti.alleg.alias cōcor. Tū † vt gesta per Reuerē.Card.magis timerētur.c.quāquā. 23. dist.per gl.& alios,in d.c.1. Tū vt confirmatū efficiatur maioris auctoritatis,c.quis nesciat,11.dist. & p Abb.& alios,in d.cap.Tū quoque:qm nouū vnculū addidit c.j. de treug.& pace.Tū insuper: quia tribuit facultatē præscribēdi,ſm antiq.Abb.& Hosti.& alios,citatos p Dec.

37 in d.c.1.nu.7.Et †qa talis ɔfirmatio nō vr inducere dationē de nouo:cū cōfirmatū de se posset stare , & esset iustū,ad q fit relatio,vt tradūt scrib.in d.c.1. & Bal.in l. leges.col.fi.ver.tertiò fallit,& vers.aut non disponit. C. de legib.per Bart.& alios,in l.more.ff.de iurisd.om.iud. & per Bal.in l.j.in prin.C.de manumis.testa.& in l.ex placito.col.3.ver.secūdo casu,& ver.item oppono. & ver.

38 seq.C.de rerum permut.Si †aūt cōsideramus talē confirmationē fuisse factā in forma speciali,& ex certa scia put verè facta fuit,vt statim dicemus, & de qua habetur in c.pastoralis.§.præterea. de off. delega. & in cle.1. de iud.& in cle.1.de iureiur.& p Doct.ī d.c. 1.cū alijs ibi

39 citatis per Mode.nu.8.Et†huiusmodi ɔfirmatio eo fortius operabitur:cōfirmat enim,quod inualidū, & nullū est,c.1.c.veniens.de transact.vbi glo.& Docto. no.& plures alias cōcord.adducit Dec.in d.c.1.nu.8. & cōs. 341.Viso,p totū , vbi plenè tāgit effectus talis cōfirma-

40 tionis,& clausularum.j.exprimēdarū.Et†talis cōfirmatio ius tribuit de nouo.l.adoptio.ff.de adopt. & p Bart. in d.l.more.in 2.oppo.& nu.5. quē ibi cōmmuniter sequuntur alij,citātes cōcor.& sequitur Alex.cōs.30.nu. 20.vol.5.& Fel.in c.inter dilectos,nu.16.& 29. de fi.īstr.

41 Et†si deliberatio,& alia gesta p Reuer.D.Card.nō subsistebant,ista cōfirmatio Sixti gratuita robur illi tribuit, & originē,& eā in esse producit, si nulla per prius fuisset:vt tradit Bal.ī d.l.leges,col.fi.& in d.l.ex placito. col.

42 3.vers.si aūt qrat,& col.3.vers.scđo casu.Et † attēdi dēt isto casu cōfirmās,& nō confirmatū. vt p illū tex.dicit Bart.in l.si qs priore,in summario,& nu. 3. ff. ad Treb. quē sequūtur ibi alij,& idē Bart.in auth.ex cā, col.pen. nu.20.C.de lib.pter.Eo†ēt:qm in dicta ɔfirmatione Six

43 tus refert tenorē gestorū p Reuer. Card. & ita valebit vt de nouo facta ɔcessio,ſm Are.ɔs.15.& Alex. ɔs. 120. & ɔs.seq.vol.4.cū alijs citatis p Dec.in rub.nu.5. & in c. 1.nu.8.&c.porrecta,nu.4.& c.examinata,nu.2. & c. ve-

44 nerabilis.in princ.& nu.3.de ɔfir.vtil.vel inuti.Et †quia adest clausula,supplentes oēs defectus, ſm D. Anto. & Imo.in c.1.de trāsa.& Abb.in c.1.de cōfir.vti. vel inuti.

45 Eo†insuper:qm talis actus ɔfirmationis fuit gestus per Sixtū ex certa sciētia, & denominationē recipit à ɔfirmatione,ſm Bal.in d.l.ex placito.col.3.& p Fel.in c. 1.ī

46 4.notab.nu.8.de spōsa.Quòd † aūt huiusmodi cōfirmatio fuerit facta ex certa sciētia,& in forma speciali,satis ostendit:qm in literis Sixti expresè hoc dicit, ſm Abb. & alios.post gl.in d.c.j.& in c. porrecta.eo. tit. vbi Dec. nu.4.vers.4.qñ expresè,cōcor.adducit , vt ēt facit in c. ad hæc.de rescri.nu.6.ver.3.facit,p gl.in cle.& si princi-

47 palis,de rescrip.cum sim. Et† quia totū negociū gestū p Card.& monachos vr fuisse reseruatū sum. Pōt. ɔsiderata supplicatione illi postmodū p eos porrecta, ſm

48 Abb.in d.c.j.& Mod.ibi,nu.8.& in c.pe.eo.tit.Prout†ēt qa p Sixtū ɔfirmātē expssus fuit tenor gestorū p Reue. Card.& fuit plenè informatus,ſm Abb.in d.c.pe. & in c.examinata.in fi.eo.tit.& Dec.in c.venerabilis,in prin. & in d.c.j.nu.8.& in d.c.porrecta.eo.tit.nu.4.& Frā. de

49 Cur.ɔs.22.& ɔs.65.col.8.in fi.Ad†q insup, nā ex narratis in bulla Sixti apertè colligitur, talē ɔfirmationē voluisse facere ex certa scia,ɔsideratis cħs in bulla positis, de quib. inferius dicemus,ſm gl.in verbo,ex certa scia, in c.pastoralis.§.ptereа,de off. deleg.p Abb. & Mod.in c.ad hæc,de rescri.& eūdē in c.cū īter. de exceptio. vbi Fel.multa ɔgerit,& Frā.Cur.d.ɔs.65.col. 2. & p Dec. in d.c.porrecta.nu.4.ver.5.ēt,& satis ē q colligat ex teno-

50 re ɔcessionis,Abb.& Fel.col.1.in d.c.cū īter. † Nec istis obstat,si dicat, hmōi ɔfirmationē Sixti fuisse surreptitiā,seu obreptitiā,& ɔñr nō valuisse.d.c.porrecta. in fi. Nā veritas se hēt in oppositū , & talē obreptionē hēt pbare Reuer.Præpo.impugnās istā ɔfirmationem, ſm Io.And.in c.j.de li.ɔtest.lib.6.ī nouel.Bar.nu 7.& 8.Bal. & alios,in l.pscriptione.C.si ɔ ius vel.vtili.pub. & Fel.in c.ex literis,nu.69.de pb.& Abb.in c.fi.col.fi.de psumpt. & in c.ɔstitutus,in prin.vbi Mod.alia adducūt,de rescri. & p Cardi.ɔs.69.quoad primū,col.fi.Soc.cōs.164. Visa bulla,vol.2.& p Deci.ī d.c.porrecta,nu.3.Cessat ēt obiectio surreptionis,& obreptionis ex alijs īferius adducē-

51 dis.Nec†ēt obstabit,si dicat,clā ex certa scia,nō pdesse qñ deficiūt substātialia,& qñ narrata fuit falsitas: vt plura ɔgerūt Fel.ī c.ex parte,el 1.nu.51.de rescr.& Dec.in

52 d.c.j.nu.10.& 11.de ɔfirma.vti.vel inuti.Et† idē dicēdū vr circa illā clā,supplētes oēs defectus,ſm Inn.& Host. ī c.j.đ trāsa.& Abb.ī d.c.1.in fi.đ ɔfirma.vtil.vel.inuti.& Dec.ibi nu 9.& Fel.ī d.c.ex parte, nu. 51.ver. & p dicto

53 rotæ.Cessāt†nāq; ista:qm in illa ɔfirmatione Sixti nulla adest falsitas narratorū,nec min⁹ alius defectus ī substātialib.vt statim dicemus,put ēt cessat obiectio : qm hic īteruenit certa sciētia omniū defectuū,& suplemētū ipsorū,vt oñdem⁹,quo casu supplet oīs defect⁹,si qs īteruenisset,ſm Gem.ī c.j.ī fi.đ trāsa.& ī c. Cenomanē

54 sē.in fi.56.dist.& sequitur Fely.in d.c.ex parte.nu.51.†Et

mẽs cõfirmãtis potissimũ in istis attẽdenda est & obseruãda, ſm Inn. in c. cũ ecclesiasticæ, de excep. & Bal. in l. pscriptione. C. si ɔ̃ ius. & pbat in d. c. dilecta. & in c. cũ adeo, de rescrip. & p Ale. ɔs. 120. & seq. col. antep. nu. 29.
55 vol. 4. ¶Minus† obstabit, si dicat, Sixtũ Põt. non fecisse, nec cõcessisse ɔfirmationẽ ex certa scĩa, nec motu prio, cũ pdicta ɔcesserit ad supplicationẽ Reuer. Card. & monachorũ, ad not. in c. si motu pprio, de pbẽ. lib. 6. & p Bal. in c. nisi specialis, vers. nota illud verbũ, de off.
56 legat. Et† qa forma petitionis & supplicationis dat intellectũ priuilegio ɔfirmationis. d. c. ĩter dilectos. ibi, & forma petitionis, de fi. instr. vbi Fel. nu. 14. alia adducit, & facit. §. pterea. inst. de ver. obl. & l. si defensor. §. interroga-
57 tus. ff. de interrog. act. Cessat† nãq; obiectio ex no. p gl. ĩ ver. literarũ, ĩ fi. ĩ c. statutũ. §. 1. de rescri. lib. 6. & p scrib. ibi, volẽtes clam mot⁹ pprij, & ex certa scĩa, æqparari, vt ẽt dicũt Mod. in l. nec dãnosa, nu. 4. C. de pcib. Impe. offe. cessat ex dictis eiusdẽ Bal. in d. c. nisi spãlis, ver. pone in literis, quẽ refert & sequit Frã. de Cur. sen. ɔs. 65. Sup pmissa, col. 6. vers. cõfirmãt pmissa, & Dec. ɔs. 341. Viso, col. 2. nu. 4. vbi volũt & ɔcludũt, ꝙ talis clã motus proprij, & illa ex certa scĩa, apposita ad supplicationẽ & petitionẽ alterius, operant suũ effectũ, nec in dictis verbis est repugnãtia: significãt. n. certã scĩã seu motũ pprium peruenisse in mẽtẽ Pontificis ad implendũ supplicationẽ illã, & grãm, & ɔcessio p talẽ clam viuificat, nõ est nouũ, ꝙ in mente ɔcedẽtis cadãt duo motiua. s. cõcedẽdi & ex certa scĩa, seu motu pprio, & ad postulationẽ partis, put passim, & vt in plurib. videmus seruari in curia, clarissimũ est, Papã cõcedẽtẽ motu pprio, seu ex certa scĩa, id nõ cõcedere ad petitionẽ & supplicationẽ partis, p quã ĩformatus successiuẽ motu pprio, seu ex certa scĩa ɔcedit seu ɔfirmat, & tales clausulæ sub hac for-
58 ma appositę bene operãt suũ effectũ. ¶† Postremò nõ obstãt adducta p do. Præposi. dicentẽ, reuer. Card. excecatũ pecunia à pdictis monachis, & cõcurrẽte dolo intrinseco, seu psũpto, vel re ipsa fecisse illã declarationẽ, trãsactionẽ, ɔpõnẽ, ɔfessionẽ, & recognitionẽ, adducẽdo cãs minimẽ veras, qnimo falsas, & demũ supplicando sum. Põt. Sixto vt illa ɔfirmaret, q̃ si cognita fuissẽt, Põtifex minimẽ grã, & ɔfirmationẽ ɔcessisset, ɔñr subsistere nõ dñt, nec nocere moderno Pręposito, ad no. ĩ c. signãte, & in c. sup literis, de rescr. p Bar. & alios, in l. pscriptione. C. si ɔ̃ ius, & p Io. And. in c. 1. de li. ɔtest. lib. 6. & ĩ d. c. porrecta, in fine, & Dec. ɔs. 142. col. 4. ver. vlt. ñ
59 obstat. Et illa clã, ex certa scĩa, de qua in bulla Sixti, solũ operat in his, de qb. præsumitur habuisse certã scĩam: vt sunt ea, q̃ cõsistũt in iure, nõ aũt operatur in his, quæ ɔcedens ignorat; vt sunt facta aliena, & similia, cle. 1. de pb. & p Bal. in l. fin. col. 1. vers. dicas etiã. C. sent. rescin. nõ pos. & p Ale. ɔs. 125. Viso, in fi. vol. 2. cũ alijs adductis p Fel. in c. cũ inter. de excep. col. 3. ver. intellige bene, & in c. 2. col. 19. ver. & idẽ, & in c. nõnulli, col. 18. ver. & dicit Bal. in 2. limita. de rescr. & p Dec. in d. c. ad hæc, col. 2. vers. & pdicta, eo tit. & in d. c. j. nu. 10. de ɔfirmatione
60 vtili vel inutili. Prout † ẽt talis clã nihil operabit, qñ cõstat, rẽ aliter se hr̃e, et pbatũ ẽ ɔ̃riũ: vt tradit Soc. allegãs alias decisiones ɔs. 73. Difficultatẽ faciebat, col. 3. vol. 4.
61 et ɔs. 79. Si essemus, col. 6. in fi. vol. 4. Prout †ẽt talis clausula nihil operat, qñ substãtia ɔcessionis est surreptitia: nõ. n. supplet defectũ substantialiũ, vt tradit Fel. in c. 2. de rescrip. col. 19. ver. et idẽ. et Soc. ɔs. 79. et alia adducit Dec. ɔs. 10. viso, col. fi. et ɔs. 142. Et p tenui, in fi. et dixi-
62 superius. Ad† ꝙ ẽt: qñ talis cõcessio facta ɔ̃ ius singularium personarũ, qb. maximẽ piudicat, et graue affert piudiciũ, ɔñr illis nõ dẽt esse nociua, ſm Bal. in pœ. feudo. col. 14. et Abb. in c. cũ nostris, col. 4. de cõcessio. pb. et Fran. de Curt. senior cons. 35. col. pen. Abb. et Fel. in d. c. nonnulli, col. 18. ver. Scd̃s casus est. et p Alex. in l. qdã
63 ɔsulebãt, col. 4. ff. de re iud. Nec † ẽt operatur aliqd sup incognitis ab ipsis partibus, ſm Bar. et alios, in l. fi. §. idẽ quæsijt. ff. de cond. ind. et p Alex. in l. sed et si quis. §. fi. ff. si quis cautio. et per Ias. in l. si dari. nu. 4. ff. de ver. obl. et
64 Pau. de Cast. ɔs. 159. Quæstio ista, in fi. Minus †ẽt monasterio vr̃ posse opitulari illa clã, supplẽtes oẽs defectus, nõ. n. supplet substãtiales, ſm Hosti. et alios, ĩ c. 1. de trãsactio. et Io. And. citatũ per Fel. in d. c. 2. de rescr. nu. 51. vbi vult, talem clam nõ supplere consistentia in facto alieno, et illa quę ignorantur, vt ẽt tradunt Mod. Papi. post Alex. in l. filius à patre. §. si quis. ff. de lib. et posth. et
65 Dec. ĩ d. c. j. nu. 9. de ɔfirmatione vtili vel inutili. Nec† ẽt illa clausula, habẽtes pro expressis, supplere põt defectus ante dictos, ſm Io. And. et alios, in c. cum adeo. de rescr. et per glo. et Doct. in cle. si Romanus Pontifex de pb. et Fel. in c. accedẽtes, col. 4. de pscri. et Mod. in tract.
66 de benefi. in 3. parte q. 14. et Deci. d. ɔs. 142. in fine. †Nec insuper clausula derogatoria, non obstantibus, supplere potest defectus prædictos: vt no. in cle. 1. de præb. et per Compostellanum in c. causam quæ. vbi ẽt Fel. tãgit de rescriptis, vt idẽ ipse facit in d. c. nonnulli, col. 28. versic. 15. conclusio, et per Fran. de Curt. d. ɔs. 35. col. pen. et Dec. d. ɔs. 10. et 42. in fi. cũ simi. adductis per Doct. supra citatos. ¶Istis tñ omnibus penitus cessantibus psistendũ erit in conclusionibus superius firmatis. Nõ. n. tollunt consignationes, cõuentiones, et gesta p Dom. Guidonem, cũ Reuer. Monachis, in quibus cõsignationibus continebantur loca et curia Gaidellæ, super q-
67 bus in pñti vertit controuersia, vt iam oñdimus. † Nec etiam tollunt præscriptionẽ legitimẽ completã in fauorẽ d. monasterij, et ante dictã confirmationem Sixti, et successiuẽ postmodũ, quæ sola præscriptio ad victoriam Monasterij sufficiens est, funditus repellens aduersarium, vt probauimus. Minus etiam tollunt confessionẽ et recognitionem factã per Reuer. Cardinalẽ mõ quo supra, et secundum veritatem ipsam, cuius gesta p Mod. D. Præpo. euerti, infringi et reuocari nõ possunt, nec etiã tollũt cõpositionẽ et trãsactionẽ cũ istis monachis factã rite, et rectẽ per Reuerẽdis. Cardinalẽ tunc
68 Præposi. vt superius aptissimẽ oñdimus. †Nec istis obstat extrinsecus verus aut præsumptus dolus, et falsa assertio Cardinalis ex aduerso adducti, ꝙ obcæcatus pecunia oĩa illa gesserit: tũ qa istud caret veritate, et pbari minimẽ poterit: tũ ẽt qñ et si probaret, tñ nihil obstabit, ex quo licitũ erat ipsis monachis hr̃e talẽ recognitionẽ, et cõfessionẽ, cõpositionẽ, trãsactionẽ, et successiuẽ ɔtinuare possessionẽ, pscribere, et de nouo ad cautelã ipsã perficere, ẽt data pecunia: cũ ageretur de rebus & possessionibus tẽporalibus, & de iure iã quæsito, & ꝙ fortius est, ẽt quærendo, & licitũ sit prælato dare pecuniam ad effectũ, ne dãtes molestẽtur, quib. pmissum est, vexationes futuras pecunijs redimere, vt per illũ tex. firmat gl. Abb. Io. de Ana. & Fel. nu. 3. & vers. itẽ secundo limi. in c. dilectus, el primo, de simo. vbi ɔcor. citantur. Nec insuper obstabit falsitas causarũ allegatarũ per Reuer. Cardinalẽ opposita per aduersariũ. nam verẽ causæ per eũ allegatæ fuere verissimę, & cõcludẽtes, nec vnquam ɔ̃rium poterit pbari, nec minus pbabitur allegata surreptio & obreptio cõfirmationis pdictæ, cũ omnia processerint ſm veritatem, & onus pbãdi contrariũ cõcernat aduersariũ, vt iã superius oñdimus, etsi, pro quia, nunquã id probari poterit, stare debemus dispositis per Reuer. Cardinalẽ, & Sixtũ Quar-
69 tũ. Et† quia iã decursum est tẽpus dãdi obiectus de surreptione & obreptione, de quo per Abb. in c. dudum, col. 1. de præsumptio. & eũdem & Imol. & alios, maximẽ Fel. nu. 32. allegantẽ cõcor. in c. cõstitutus, de rescr.
70 Et† tãto magis istud erit verũ: qñ talis ɔfirmatio & cõcessio Sixti facta fuit ex certa sui sciẽtia, vt apertissimẽ, & ex plurib. istud iam deduximus. Et stãte certa scĩa, de surreptione, & obreptione dici nõ põt, ſm gl. in c. 2. de
71 fil. psb. Nec† ẽt põt dici de defectu intentionis, ſm Imo. in c. 2. de cõfirmatio. vtili, vel inutili, & Io. And. in c. si. vt
72 lit. pend. & sequitur Mil. in vers. scĩa, in prin. Nã† credendum est pro vero, id esse, ꝙ princeps ex certa scĩa facit,
73 ſm Bar. in l. conficiuntur. ff. de iur. codi. Nec †tale factũ põt in dubium reuocari, ſm Bart. ibi, & cons. 196. Ciuitati, col. 2. nec cõtra illud aliquid opponi, vt dicit Bal. in tit. de pac. Constan. in ver. nõ admittimus. & p glo. in c. ad hæc, de rescriptis, vbi scrib. not. maximẽ Dec. nu. 5. allegans concor. & per Ioã. de Mili. in d. vers. scientia, & Fran. de Cur. ɔs. 65. col. 9. Abb. & Fel. in d. c. nõnulli, nu. 44. & Fran. de Cur. cons. 35. colum. 4. & Dec. consi. 198.

Et pro tenui.nu.2.& cõs.269.nu.9.& cõs.271.nu.8. vbi plura cumulãt circa effectũ istius clausulæ, citãtes leges & loca, vbi tradũtur, & qui effectus satis deseruiũt pñti nræ disceptationi, vt ẽt facit Mil.in d.ver. scientia.
74 Et q̃ clausula excludit oẽm ignorãtiã & errorẽ, ſm gl. & alios, in d.c.ad hæc.& Franc. de Cur.d.cõs.65. col.8. ver.cõfirmãtur.& validã reddit ɔfirmationẽ, ẽt si actus cõfirmatus essẽt inualidus, vt sup̃ius ꝓbauimus, addu-
75 cẽtes decisiones aptissimas. Et† qñ Papa asserit se facere ex certa scĩa, stãdũ erit dictæ assertioni tãquã factæ sup facto proprio, iuxta tradita in cle.1.de prob. & ſm Fel.
76 in d.c.nõnulli in 4.fallen. Et† maximè qñ in bulla narratur factũ, vt hic narratur: tũc.n.cessat præsumptio malæ informationis, ſm Bar.in l.fi.§.idem quæsijt.ff.de cõdi.ind.& Fel.s̃.citatum, & cessat oĩs circunuẽtio & mala suggestio importunitatis, seu occupatio, ſm Fely.s̃.
77 citatũ, ad ista allegãtem decis. Et † quia princeps apponẽdo hãc clausulã, ex certa sciẽtia, disponẽs vr̃ voluisse præiudicare ẽt illi, cui erat ius quæsitum, ſm Paulũ de Cast.cons.105.Donatio, col.2. & seq̃tur Dec. adducẽs
78 cõplures alias cõcor.cõs.271.In casu, nu.8. † Præterea clausula ista, ex certa sciẽtia, apposita in cõcessione per supremũ Principẽ, operatur, vt illũ actũ videatur facere ex plenitudine p̃tãtis, ſm gl. magnam in fi. in d.c.ad hæc, vbi Dec.post alios, nu.6.cõcor.adducit, vt ipsemet facit d.cõs.271.nu.9.& cõs.269.Cõsultus, nu.11. & seq̃tur Mil.in d.vers.sciẽtia.& Frãc.de Cur.d.cõs.65.col. 8.
79 versi.cõfirmãtur. Et †qñ princeps cõcedit actũ de plenitudine p̃tãtis, cõtra id nihil põt opponi, ꝙ habeat annullare cõcessionem, ſm Bal.in proœ.decreta & Fel.in d.c.nõnulli, nu.30.& 51.& Ale.cõs.92.Perspectis, num.
80 35.46.& 48.vol.6.& alibi pluries, & Frãc.de Cur.consi. 35.col.fi.& Dec.d.cons.271.nu.8.& cõs.269.nu.11. †Et ꝙ Sixtus vltra appositionẽ dictæ clausulæ, ex certa sciẽtia, voluerit tollere oẽm surreptionẽ, & obreptionẽ, ac errorẽ, si q̃s interuenisset, & ẽt voluerit derogare iuri dictæ p̃posituræ, si ꝙ habuisset super dictis locis & curia Gaidellæ, oñditur & aptius ex alijs duab. cl̃is & decreto in dicta sua cõfirmatione appositis, ex illa videlicet, & ne p̃textu erroris, q̃ interuenisse diceretur, in recognitione p̃dicta facta p̃ Cardinalẽ, aut nõ habitæ p̃ eũ verè & plenè informationis de iurib. bonorũ hm̃õi possint suscitari hm̃õi obortæ dubitationes, Gaidellæ, & iugi villas, seu curias, & vallẽ S.Benedicti, & alia loca & bona, ac iura q̃cunq; quę Cardinalis recognoscit, & affirmat esse iuris d.Monasterij &c. Itẽ & ex illa quatenus in totũ vel pro parte ad p̃positurã ꝑtinerent quomodolibet à reliq̃s bonis eidẽ præposituræ assignatis, scĩa & auctoritate p̃dictis, dismẽbramus, diuidimus, & separamus, atq; adimimus, ac d.Monasterio ꝑpetuò applicamus, & similiter cõ, &c. Per quas cl̃as satis oñditur Papã voluisse, dicta loca applicare d.Monasterio, etiã si in totũ, vel in partẽ fuissent dictæ p̃positurę, & ẽt si cãçexp̃ssæ p̃ Cardinalẽ fuissent erroneę vel nõ verę, aut ex mala informatione ꝓcessissent: vult.n.tales defectus ap-
81 tissimè supplere. Qđ† q̃dẽ Pontifex ipse liberè disponere potuit: cũ dicta bona dicerent̃ fuisse dictarũ ecclesiarũ, in q̃b. ipse hẽt plenitudinẽ p̃tãtis disponendi suo arbitrio, ad no.per oẽs in c.2.de p̃b.lib.6. & in cle.1.vt lite pe.cũ alijs cumul.p̃ oẽs, maximè Fel. & Dec. nu.32. & seq.& in c.q̃ in ecclesiarũ.de ɔ̃st.& Ale.ɔ̃s.92. nu. 35. & seq.vol.6.& Soc.ɔ̃s.27.nu.8.vol.3.& alibi pluries, & Cor.
82 ɔ̃s.90.In cã, col.3.& 4.vol.4. Eo† etiã, q̃m omnia bona p̃dicta ante erectionẽ dictæ præposituræ erãt ipsius Monasterij, & ab ipso depẽdebat p̃positura, & de bonis Monasterij fuit facta assignatio dotis p̃posituræ, & de facili res reducit̃ ad antiquũ & pristinũ statũ, ꝙ fieri fauorabile est, ſm gl.in vers.numerãdũ, in c.statutũ, de præbẽ. lib.6.& arg.l.si vnus.§.pactus ne peteret. ff.de pact. & c.
83 ab exordio.35.dist.Host.& Abb. in c.cũ dilecti. ꝙ met. cau.& p̃ Fel.in c.cũ oẽs, col.9.de const. Eo† ẽt, q̃m dicta ꝓuisio erat reciproca, & ita cõcernebat cõmodũ Monasterij, sicut cõmodũ p̃posituræ, ad no.in l.1.& l.licet, C.de pact.& in l.de fideicõmisso, C.de trãs.& per Rom. cõs.26.col.1.vers.item & duplici, & per Ias.in l.si pater puellæ. C. de inoff.test.& vnũ grauamen cõpẽsatur cũ alio, & ista p̃positura iã tenet, & occupat villam Rõchi noui post dictã cõcessionem Sixti expresè assignatã d. monasterio per D.Gui.vt cõstat ex instrumẽtis inde cõfectis cõfirmatis per Martinũ, & Eugenium, & ex lite-
ris Reuer.Cardinalis.† Nec istis obstabit si replicãdo diceretur, Sixtũ dictas duas clausulas apposuisse quatenus supplicata, & p̃missa essent vera, & præsupposita facti serie per Cardinalẽ narrata ꝓ vera, cũ illas ɔcesserit ad expositionẽ, & supplicationẽ Cardinalis, vt vr̃ sẽtire Bal.citatus p̃ Dec.in d.ɔ̃s.142 in fi.ad id allegãtẽ cle.1.ĩ 84
fi.de p̃b. Ista† nãq; interp̃tatio subsistere nõ põt. Nam licet Sixtus ad supplicationem Card. fecerit dictam cõcessionem, tamen dr̃ eam fecisse ex certa scientia, & vt suppleret defectus erroris, & malæ informationis, & tales clausulæ tãtum operantur, quantum si expresè dixisset, nolle posse allegari falsitatem dictarum causarũ, à qua cõcessione recedi nõ potest, vt superius diximus & iuncta doct.Bal.in d.c.nisi specialis, de off. leg. Prout 85
etiam † quia si prædictæ clausulæ ſm sensum aduersariorum intelligerẽtur, sequeretur, ꝙ nihil de nouo induceretur vltra iuris dispositionẽ, & superfluò ac frustratoriè dicerẽtur appositæ ɔ̃ l.si qñ. in prin.vbi gl. & alij no.C.de inoff.test.& c.si Papa.de priuil.lib.6.& contra ea quæ tradit Bal.in rub.C.de ɔ̃h.empt. in 9. q.cum alijs collectis post Pau.de Cast. & Alex. per Ias.in 1.notab.in l.ait prætor.in prin.ff.de iureiu. Eo† ẽt: quia tales 86
clausulæ apertissimè apparent appositę, vt lites, quę poterãt exoriri ex illa erronea allegatione causarũ, & mala informatione, penitus tollerentur, & abscinderẽtur, ꝙ minimè sequestretur ſm intelligẽtiam aduersariorũ & nõ sequeretur effectus cõsideratus, & p̃p quẽ fuere appositæ, ad no.in l.1.§.hæc autem verba. ff. ꝙ quisque iur.& l.2.C.cõm.de leg.& mẽs, & volũtas Principis minimè seruaretur, & adimpleretur, q̃ in istis potissimum dẽt attẽdi, & obseruari: vt s̃.probauimus, quę ẽt: ex cl̃is appositis in disp̃õne apertè colligitur, & ex personarũ qualitate, ſm Io And.& alios, in c.proponẽte.de rescr. 87
Prout† ẽt, q̃m talis p̃tẽsa falsitas nõ potuit aliter peruenire aut cõsiderari, q̃ ex errore, aut ex nõ habita vera, & plena informatione, & sup̃ istis Sixtus ex certa scientia disponit, ɔ̃ñr dispõ erit valida, & ɔ̃ ipsam nihil poterit opponi, nec allegari, vt ex multis sup̃ius oñdimus. 88
Pręterea† Sixtus in illa parte dispositiua. Nos igitur &c. nõ mouet̃ ad cõfirmationẽ faciẽdã, nec apponit illas duas cl̃as, ne p̃textu erroris, & quatenus in totũ &c. ɔcernẽtes decretũ, occasione causarũ exp̃ssarũ p̃ Card. Nã solũ hẽt pro exp̃ssis tenores instr̃orũ sup̃ assignationib. factis monasterio, & p̃positurę, quæ erecta fuit, & dotata de bonis ipsius monasterij, ex quorũ instr̃orum inspectione bene potuit dignoscere literas, & supplicata per Card. fuisse iustificata, & ex certa scĩa approbat, & ɔfirmat illas, & apponit dictũ decretũ, ibi, ne p̃textu erroris, potissimũ cũ tales assignationes diuersis tpib. emanauarint. nã prima per D.Guid. facta fuit de anno. 1420. scđ a verò, & plenior facta extitit de an. 1425. & postremo tertia adhuc plenior emanauit đ an. 1432. & ista oĩa Sixtus habuit ꝓ exp̃ssis, & vidit, & in cãcellaria apostolica fuere p̃ñtata, & sup̃ istis Sixtus se fundat ad faciẽdã d.ɔfirmationẽ, & ad apponẽdũ tale decretũ. Et 89
ista verissima fuerũt, q̃ sola sufficiũt ad validitatẽ d. ɔfirmationis, & ɔcessionis, esto ꝙ alia narrata nõ fuissẽt vera, licet cũ veritate oĩa ꝓcesserint, vt firmat Lap. alleg. 24.in fi. Ant.de Bu.in c.exhibita.de iudicijs. Rom. cõsi. 369.Circa primũ, col.pe.in 8.dub.in fi.& Mil.in ver.gratia, vers.gratia nõ dr̃, & in ver. gratia in beneficialib. & 90
Dec.d.ɔ̃s.142.col.1.ver.& hoc cõprobatur. † Clausula igitur, ex certa scĩa. iuncta & vnita cũ gestis fortiorib. magis op̃at̃, q̃ si sola fuisset, cũ duo vincula magis stringũt, auth.itaq;.C.cõmu.de succes.& p̃ gl. & alios in l.1. 91
C.de pac. Et† vnio satis op̃at̃ ſm Bar.in l.4.§. Caio.in 3. 92
opp.ff.de ver.obl. Et† rõne adiũcti q̃s cõseq̃tur, ꝙ per se 93
cõseq̃ nõ posset.l.cõem.ff.quemad.seru.amitta.& plura adducit Fel.in c.1.de p̃scr.& Ias.in l.si emãcipati. nu.
5.C.de colla. Et† dictũ testis nõ integri supplet̃ & coad- 94
iuuat̃ p̃ alios integros, ſm Bal.in l.p̃tor ait. §.cogentur.
vbi Mod.alia adducũt, nu.2.ff.de edẽ. Et † q̃ nõ prosunt 95
sin-

singula, simul iūcta effectū ꝓducūt, ſm gl. in l. inſtra. C. de prob. in l. 3. §. ideoq; in ver. ſpeciem. ff. de teſtibus, &
96 per Bar. & alios, in l. admonēdi. ff. de iureiu. † Ceſſant itaque ex iſtis oīa ex aduerſo propoſita circa hanc clām, ex certa ſcīa, nā ex prædictis cōſtat, Sixtū nō ignoraſſe ea, quę voluit haberi pro expreſſis, ēt cōſiſtētia in facto alieno, ex quo ſciēter ſuſtulit omnē errorē & malā in formationē & dicta loca & curiā Gaidellæ voluit applicare monaſterio, ēt ſi in totū, vel in parte fuiſſent ꝑpoſiturę, qđ bñ potuit facere, cauſis & rōnib. ſ. adductis, & qa nō ꝯſtabat, an eſſent ꝑpoſiturę, ſed potius oppoſitū, & potuit p̄iudicare iuri tertij, vt deduximus, & bñ cognouit illud, ſup quo diſpoſuit, & circa ſubſtātialia nulla interuenit exꝑſſio falſitatis, nec error in facto ipſarū partiū, & vt plenius ī p̄cedētib. deduximus, & ſic ceſſant deducta p Bar. & alios in l. fi. §. idē q̄ſijt. ff. de ꝯd. ind. & alia ſupius allegata. Nec inſtādū erit ſup allegata obreptione, & ſurreptione. Nā ſublata fuit p clas in bulla Sixti appoſitas, & ſatis fuit extitiſſe verū illud, ſup quo Sixtus ſe fundat, vt deduximus, euacuādo plurib. alijs medijs obiectionē, & ipſi venerabiles monachi ñ ſe fundāt prinpal̄r ſup illa cla, nō obſtantib. nec ſup illa ſupplētes oēs defectus, &c. qm̄ ipſorū intētio firmat̄
97 ex alijs ſupius deductis. † Ad quorū corroborationē ēt facit dicta cla, quæ ēt trahitur ad defectus nō ſpecificatos, ſm Io. And. in c. j. de trāſa. & Ale. ꝯſ. 111. Perſpectis
98 col. 2. nu. 4. & ſeq. vol. 6. † Et idē ipſi dñt de illa cla, hñtes pro expreſſis, vt tradit̄ in d. c. 1. & per Fel. in c. nōnulli. nu. 22. & duob. ſeq. & Soc. ꝯſ. 120. nu. 9. vol. 4. & Frāc. de
99 Cur. ꝯſ. 35. col. 4. verſ. & plus. Et † quæ clauſula purgat vitium ſurreptionis, ſm Anto. de But. cōſi. 2. Viſis, col. fi. & Ang. in l. oēs, per illum tex. C. de preſcr. 30. anno. &
100 Dec. d. cōſi. 142. col. 2. verſi. 3. dato. Et † quæ hēt vim ſpecificæ mentionis, ſm Ang. per illum tex. in d. l. omnes, & Fely. in d. c. nonnulli, col. 7. ex quibus firma & ſolida reſultat concluſio, monaſterium optimum ius habere ſuper dictis locis, & curia Gaidellæ, & ſuper illis non poſſe moleſtari per Mod. Prępo. qui prorſus excludendus venit ab actione & iudicio per eum intētato, cum totali expenſarum refectione. Pariſ. Bono.

SVMMARIVM.

1 *Omne illud, quod cōtinetur intra fines deſignatos, cedit ad commodum illius, cui facta eſt conſignatio.*
2 *Res ſatis dicitur eſſe certa per deſignationem alicuius rei, intra cuius confines reperitur eſſe. & nu. 32.*
3 *Etiam ſi nomine proprio non expreſſo conſignatio facta fuit, & numero 32.*
4 *Villa propriè illa eſt, quæ regitur à proprio officiali.*
5 *Liber ſalis & cenſualis probat.*
Qualitates ex quibus res redditur certa. & nu. 3. 4. 6. & ſeq.
6 *Refectio aggerum probat confines.*
Confines probantur ex pluribus. & nu. 8.
7 *Deſignatio voluntate partium facta, probat.*
9 *Poſita ad maiorem declarationem, non alterant diſpoſitionem.*
10 *Poſſeſſio cōtinuata, & tolerātia inde ſecuta probāt, & num. 11.*
12 *Quod eſt vero ſimile, attendi debet.*
13 *Obreptio & ſurreptio doloſa & falſa, vitiat conceſſionem.*
14 *Etiam ſi motu proprio facta ſit.*
15 *Terræ appellatione quid veniat, & nu. 27.*
16 *In dolo eſt, qui affirmat falſum pro vero.*
17 *Quando tale mendacium eſt proficuum, & vtile aſſerenti.*
18 *Verba enūciatiua inſtrumētorū inter alias perſonas nō probāt.*
19 *In antiquis tamen probant.*
20 *Niſi ab vno tantùm notario trahunt originem.*
21 *Nec probant dominium de præſenti.*
22 *Non entis nullæ ſunt qualitates.*
23 *Augumentum & multiplicatio neceſſariò præſupponit aliud, cui fit augmentum.*
24 *Et qualitate pretij valor rei cognoſcitur.*
25 *Dictio dicta, relatiua eſt ad præcedentia.*
26 *Probatio illa attendi debet, quæ pluribus conſtat.*
28 *Danda eſt concordia, & fugienda contrarietas.*
29 *Verba adaptātur, & impropriātur, ſecundū ſubiectam materiā.*
30 *Qui aliquid non expreſſit, non dicitur velle illud.*
31 *De paucis & modicis non habetur conſideratio.*
32 *Locus dicitur certus, etiam ſine confinibus, quando oſtenditur per alias qualitates.*
33 *Falſa cauſa & demonſtratio non vitiat, quando illa appoſita eſt ſine neceſſitate, & ſuperfluò.*
Falſæ menſuræ adiectio non vitiat venditionem.
34 *Et quando ſine illa diſpoſitio valet, & eſt certa, nō vitiatur propter falſam cauſam adiectam.*
Cauſa finalis attenditur, & non impulſiua.
35 *Ceſſatio cauſæ impulſiuæ quando, & quo caſu vitiet gratiam.*
36 *Demonſtratio in dubio, an dicatur facta taxatiuè, ſeu demonſtratiuè.*
37 *Declaratio ordinarij valet, qñque ſine cōfirmatione ſuperioris.*
38 *Confirmatio ſedis Apoſtolicæ validat actum inualidum.*
39 *Surreptio quādo dicatur facta doloſè, & ex quibus colligatur.*
40 *Et quid ſi ſit ſuperfluò, & per ſuperabundantiam.*
41 *Clauſula, non aſtringens &c. quid operetur.*

CONSILIVM IIII.

Deduxi Aliàs optimū ius venerabilis monaſterij, S. Benedicti de Palidinore aduerſus Reuer. D. Prępoſ. moleſtātem d. monaſteriū, & Reuer. Monachos ipſius ſup curia & territorio Gaidellę citra flumē Situlę & aliàs in proceſſu & actis dictę cōtrouerſię, & qm̄ nouiter nōnulla ad notitiā ꝑuenere ſatis cōgruētia illis deductis & cōcluſis, nō ab re viſum fuit in p̄nti illa adducere. Reuerēdus igitur q. D. Guido de an. 1432. ꝑdicto monaſterio & monachis pro victu, & cōgrua ſuſtētatione ipſorū & alijs quāplurib. cauſis p eū expreſſis, ac per ſedē Apoſtolicā oībus approbatis, & cōfirmatis, aſſignauit quāplures poſſeſſiones cū oībus iurib. & pertinētijs ſuis, & nōnullas villas, & valles, inter quas ſpecificè cōtinebatur villa Triuellani, & Bōdeni, quę in p̄ntiarū Bōdanellū nūcupatur, intra cuius Bondanelli confines & territorium cōtinebatur & cōtinetur predictū territoriū; & curia Gaidellę citra Situlā, quo fit, vt p inde fuiſſet, ac ſi expreſſim & ſigillatim aſſignata fuiſſet, ꝑdicto monaſterio d. territorū & ipſa cu-
1 ria Gaidellę. † Cū vera iuris cōcluſio ſit, venire, & includi oē illud, qđ ꝯtinetur & exiſtit intra fines deſignatos ad cōmodū illius, cui talis aſſignatio facta fuit, vt p illū tex. tradūt Ang. Bal. & alij ī l. ſi fines. C. de euic. & in l. ſi fundū. ff. eo, & hr̄ in l. æde ſacra. §. intra. ff. de ꝯh. emp. & in l. qro. in prin. ff. de act. empt. & vēd. cū cōcor. per gl.
2 & Doct. citatis in dictis locis. † Et per talem deſignātionē ſatis aptè oñditur, d. territoriū & curiam Gaidellæ fuiſſe aſſignatam monaſterio ꝑdicto, iux. l. forma. ff. de cenſi. per Bar. & alios, in l. demōſtratio falſa. ff. de cōd. & dem. col. 1. q. 3. nu. 3. & col. 5. nu. 14. q. 7. & nu. 16. col. pe. & dicā inferius, & per ſcriben. oēs, in d. l. demōſtratio falſa. & in l. hac cōſultiſſima. C. q teſta. face. poſ. & in c. ſignificāte, de reſcr. & hr̄ ī l. ſi qs ſeruū. §. ſi inter. de leg. 2. et per Corn. cōſi. 215. Viſo, col. 3. in fi. et ꝯſ. 80. Viſis, col. 3. verſ. vnde ex multis, vol. 3. et conſ. 91. in litera M,
3 vol. 1. Licet enim expreſſo nomine Gaidellæ nō appareat cōſignata monaſterio: tñ adeſt alia demōſtratio, et certa, fungēs vice dicti nominis, per quā certam demonſtrationē habemus certitudinem, dictū territoriū Gaidellæ expreſsè fuiſſe cōceſſum monaſterio. Cū ſit de pertinētijs & iuribus Bōdanelli expreſsè ꝯceſſi monaſterio, & ꝯtineatur in territorio & intra cōfines ipſius ad no. in l. nominatim. ff. de cōd. & dem. & in l. certū, vbi Mod. plura adducūt. ff. ſi cert. pet. & ſuadetur: nā Bōdanelli villa inter iura & ſuas ꝑtinētias cōtinet territoriū, & curiā prædictā Gaidellæ: vt ꝯſtat quāplurib. authēticis, & publicis inſtr̄is pleniſſimā de his probatio-
4 nē inducentib. ſm iura cōmunia & vulgaria. Eo † etiā quoniam dicta curia Gaidellæ ſemper & omni tēpore fuit recta, & gubernata ab eiſdemmet officialibus, à quibus regitur dicta villa Bondanelli, ad tradita p Bar.
5 et alios, in l. 1. ff. de iuriſd. om. iud. Prout † et iſtud eſt videre ex libro ſalis Ciuitatis Mantuę, in quo habitatores Gaidellæ ſp inſcripti fuerūt, et ad p̄ns inſcribunt̄ ſub noīe Bōdanelli, argō eorū quę dicimus de libro eſtimi et de libro archiuij publici et cēſualis, ad plenè tradita poſt alios ibi citatos per illū tex. Moder. in c. cum cām, de proba. et per Iaſ. in l. decem. ff. de verb. obli. num. 35. et ſeq. et in l. admonendi. in repetitio. nu. 110. ff. de iure-
6 iur. Ad † quod etiam et publicum inſtrumētum tranſactionis

factionis factæ sup cōstructione aggerum inter ipsum monasteriū,& Prępositū ex vna,& ciues Matuanos ex altera,cōfirmato solēni decreto Illust. olim Marchionis Mātuæ ad supplicationē dictarū partiū, in quo expssè declarat̄.quousq.se extēdebāt iura præpositurę, & vsquequo d. Prępositus astrictus erat aggeres reficere & munire,& pariter declarat̄,vsq; quo se extēdebāt iura monasterij, & quousq; tenebat̄ reficere, & munire aggeres,ex qua de clarōne,& trāsactione clarè liqt, curiā & territoriū Gaidellæ esse intra iura monasterij cōphēsam,ad no.in l.cū pcib.C.de pb. cū vulgari.iunctis traditis p gl.in l.1.C.de fi.inst.li.10.& p oēs,in l.sciendū. ff.de ver.obl.p Ale.& alios,in l.qđ iussit. ff.de re iu.& in l.Pōponius.§.si iussu.ff.de acq.poss.& in c.qm̄ ꝯ. de pb. & Ias.in l.nec qcq̄.§.vbi decretū,ff.de off.pcō.& leg.Ac
7 cedat ēt & designatio locorū cū expssione nominū,de scripta volūtate & ꝯsensu ambarū partiū, ad no. in l.si irruptione.§.ad officiū.ff.fi.reg.& in l.si qs.C. eo.p q̄ de signationē satis ꝯstat dictū territoriū & curiā Gaidellæ cōprehēsam fuisse in assignatione bonorū facta mona
8 sterio p Reue D.Gui.Cōfines†ēt antiqssimi,& appositi añ declarationē factā p olim Reue.Card.hñtes in se publicā vocē & famā idē apertissimè indicāt, ex quo sumus in antiq.f̄m Car.in clc.1.in 3.opposi.de pb.& latè p doct.in d.c.cū cām.& psequtur.Soc.ꝯs.89. col.1.& 3. vol.1.& p Bal.Sal.& Mod.in l.cū aliqs.C. de iure deli.ad ducētes gl.in c.cū olim.extra de cēsi.& tradit Bal.cons.
9 352.Verba Principis.vol.2.Declaratio †aūt Reue. Car. apposita ad maiorē declarationē dictorū ꝯfiniū vetustate offuscatorū, nō hēt piudicare ꝯfinib. antiqs ante declarationē existētib.l.testamētū. C. de test.l.nō solēt.
10 ff.de reg.iu,Lōgissima†insup pacifica, & ꝯtinuata possessio ipsius monasterij post cōsignationē sibi factā dictorū locorū,oēm prorsus tollit dubitationē:Nullū.n. cadit verisimile,q D.Guido,&successiuè alij D.Præpositi passi fuissent, aut pmisissent monasteriū dicta loca possidere,meliorare,& ex eis fructus pcipere, si monasterio nō fuissent assignata, p quos actus subsequentes apte declarat̄,q̄ fuerit intētio D. Gui.in assignatione dictorū locorū,vt aliàs deduximus plenè attingēdo arti-
11 culū pscriptionis.Et†tāta patiētia,& tolerātia satis oñdit,optimū ius ipsius monasterij,vt tradit Bar.ꝯs.58.cōe Spoleti,ad id adducēs iura.& ī l.si seruus pluriū.§.hmōi vbi ēt Mod.ponūt,de leg.1.& p Soc.ꝯs.32.in fi.vol.4.Et
12 in†dubijs,q vero simile est,attēdere debemus.c.inspicimus.de reg.iu.li.6.l.in obscuris.ff.co.ti.vbi Mod. alia ad ducūt,& hr̄ in l.si nuptura.in fi.ff.de iure dot.& in l.fi.ff. q met.cau. & in c.qa verisimile, de psum.Et coadiuuat̄ p instrm inuestituræ factæ de an.1439.p priorē. S.Bndicti Io.de Vādino de plurib. possessionib.ibi expssis, & maximè villæ Bōdanelli,p q instrm pbatur,Gaidellam tūc fuisse in possessione monasterij,& cōprehēsam sub assignationib. factis eidē: cū talis inuestitura appareat facta illo medio tpe inter f̄m & tertiū tractatū. Nec.d. Guido id pmisisset, si nō fuisset monasterio assignata, nec p subsequētē erectionē ppositur̄æ id oñdit̄ immutatū, nā ī ea nulla facta fuit reuocatio assignationū bonorū factarū monasterio in secūdo tracta. auctoritate Apostolica iā ꝯfirmatarū,& qa d.Præpositus aduersus monasteriū,vt mihi relatū est,deducit surreptionē, ob reptionē,errorē & falsitatē cārū expssarū in declaratione facta p Reuer.Card. & successiuè in confirmatione
13 Sixti IIII.Qua†falsitate dolosa stante, ptēdit pdicta oīa fuisse falsò obtēta, & ꝯñr reddi nulla: cū emanauerint ex falsa cā,p p quā dispō annullatur.l.cū putarem.ff.Fa mil.ercis.l.si post diuisionē.C.de iur.& fac. ign.p Bar.& alios,in d.l.demōstratio falsa.Pau.de Cast. & Mod.in l. fi.§.idē q̄sijt.ff.de cōd.inde.& Dec.adduc.alia ꝯs.351.In casu.col.3.& ꝯs.408.In psenti.col.1.& Abb.in c.sup lite
14 ris.in 2.not.& Mod.ibi de pscri.Etiā†si cōfirmatio motu pprio pcessisset, f̄m gl.in c. si motu proprio, de rescri.li.6.& Abb.in c. qa circa.in fi. de cōsang. & affi. cū alijs relatis p Fel.in c.ad aures.de rescr.col.6. vers.quartus casus.Et certū est, quamcūq; dispositionē semper debere intelligi,dū tñ dolus absit,qui sp intelligitur exceptuatus,& nemini dēt patrocinari,f̄m iura vulga. & cōia.& q in literis Reuer.Card.adsit falsitas dolo inducta p Reuer.monachos f̄m D. Præpositū oñdit̄ quatenus ī illis dr̄,Gaidellā citra flumē Situlę spectare ad monasteriū,& fuisse assignatā monasterio,ac cōphēdi sub assignationib.factis p D.Gui.q minimè vr̄ fuisse verū, vt est videre ex instris antiq.pductis p D.Præpositum, maximè ex illo rogato p Antoniū di Fiuizano de anno.1413.In quo D.Iacob.de Malinuersis Abbas S. Bndicti inuestiuit Io. Caliariū de certis terris sitis in terra Gaidellæ vicariatus Gonzagæ. Itē & ex alio cōfecto in anno.1423.in quo D. Guido inuestiuit Barth. Caliariū de certis petijs terræ sitis in terra Gaidellæ vicariatus Gonzaghæ, necnō & ex alio celebrato de anno 1424. in quo idē D.Guid. inuestiuit Bellonū & Ioanē fratres habitatores terræ Gaidellæ, vicariatus Gonzaghæ, de certis terris sitis in d.villa Gaidellæ iacētib. in dicta villa & cōtrata,& de alijs iacētib.in cōtrata Alberi,& in cōtrata Dossi,itē & ex alio instro dotali cuiusdā Agnetis celebrato in Gaidella Gonzaghæ de an.1439. Ex quib. instris ipse D.Prępositus infert, Gaidellā fuisse habitabilē,& cultā anteq̄ Reuer.Card. faceret dictā declarationē, in qua attestatur oppositū, dū dicit tpe diuisionis, & separationis factæ p D. Guid.illa fuisse inculta;& inhabitata,& postmodū redacta ad culturā. Scđo infert, Gaidellā,de qua mō agitur,habuisse tale nomē ante dictā separationē,& ita fuisse nūcupatā p prius, cuius op
15 positū dr̄ in declaratione Reuer.Card.Tertiò † infert, Gaidellā tpe dictę diuisionis fuisse villā seu terrā,ad no. in c.cū in partib.de verb.sign. cuius oppositū declara-
16 tio Card.attestatur.Ex †qb.instrumētis & contentis in eis psumit̄,Reuer.monachos dolosè falsum suggessisse Reuer.Card. arg.l.si qs arffimauerit. ff.de do. & f̄m gl. in l.apud Celsum.ī prin.vbi Bar.ff.de excep.do.& p eun
17 dē Bar.& Pau.de Cast.in l.dolū.C.de dolo.Ex†quo tale mēdaciū ipsis monachis fuit pficuū, f̄m Alex. ibi, per Bar.in l.elegāter.§.fi.ff.de dolo.& prout dicit Fel. in c.si autem.col.2.de rescr.¶Istis tñ obiectionib.p D. Præpositi.factis monasterio minimè obstātib. prout verè minimè in nullo obstāt superius cōclusis,& p me firmatis, nam per talia asserta instrumēta minimè tollūtur, nec euacuātur, adhuc dico, declarationē reuēdissimi Cardinalis fuisse validā & firmā,causis,& rōnib.p me aliàs adductis,ī qb.obiectus isti minimè obstāt, vt apertè est ex ibi dictis videre,dico insuper, cōfirmationem Sixti IIII. fuisse validam, & firmā,nec laborare aliquo vitio obreptionis vel surreptionis, nec posse reddi nullā ex deductis & oppositis p dñm Præpositum,rōnib.cāis,& decisionib.aliàs per me adductis.Postremò affirmo asserta instrā pducta ꝯ monasterium, & obiectus,& illationes ex illis,& in eis cōtētis factas p D.Præpositū fuisse & esse nullius efficaciæ & momēti, & in nullo hr̄e piudicare optimis iurib.monasterij,ex plurib.Et primò omissa illa discussione, an asserta instrā sint talia, & ita formiter pducta, vt pbēt, vel ne,cuius articuli veritas sano & recto arbitrio peritissimorū iudicare habētiū prorsus relinqtur:cū nil certi modò habeat̄, qualiter, & sub qua forma pducta sint,oñdit̄ istud data veritate ēt & validitate assertorū instrumētorū: nā p ea nō pro
18 batur allegata falsitas cārū.Continēt†nāq; verba merè enūciatiua,quæ pbationē minimè inducūt, ēt si piura essent,quò ad aliàs psonas in illis nō noīatas,f̄m Spec. in tit.de loca.§.nūc aliqua,ver.qnquagesimoseptimò, f̄m gl.ord.in ver.nullo,in d.l.cū aliqs. C.de iure deli.volentē instrā exprimentia confines, vel dicentia actum fuisse celebratū in tali villa,seu diœcesi, &c.nō pbare ea quæ in instris cōtinentur,& ibi Mod. hēnt cōclusionē istam pro cōi,adducētes alias decisiones maximè no. per gl.in verbo seruus.in l.optimā.C.de contrah. & cōmit.stip.& in l.pdijs.§.Titio.de leg.3.& per Bar.& alios, in l.ex hac scriptura,ff.de dona. & in l. ex his verbis. C. de test.mil.iūctis no.in c.inter dilectos. §.porrò. de fide
19 instru.& C.res int.alio.act.cū similib.Nec†dicatur,ista instrā esse de antiquo,& ꝯñr probare, f̄m Bald.& alios omnes,in d.l.cū aliquis,& Alexā. consi.75. Visis.vol.4.
20 Arc.cōs.42.Viso,Soc.cōs.96.In causa,vol.1.†Nam cōfecta,& celebrata sunt ab vno tātùm notario, quo fit:vt

ad

ad pñtem disceptationē nulla ex eis resultet sufficiens ꝓbatio, cũ ab vna tñ ꝑsona trahãt originē, & ab vno auctore, vt pulchrè cõcludit Are. quē sequtur, & cõmēdat Fel. in c. cũ cãm, col. 2. de ꝓb. Prout †ēt qm̃ in ꝑsenti nõ tractaṫ de ꝓbatione dñij antiq, sed ꝓbandum est dñiũ de pñti respectu ꝑpositurę, & probatio dñij de pterito nõ infert necessariò ad probationē dñij de ꝑsenti, ꝙ probandũ est lĩmis probationib. ad no. in l. cũ res, & in l. ꝓprietatis. C. de prob. & ꝑ Bar. in l. quidã in suo. ff. de ꝯd. inst. & in l. rē quæ nobis. ff. de acq. poss. & Cor. cõs. 24. Licet, vol. 4. Soc. cõs. 112. Viso, col. fi. vol. 4. Alex. cõs. 10. Viso, vol. 4. & Dec. cõs. 221. nu. 7. & 8. & ꝑ Spec. in d. tit. de loca. §. nũc aliqua, vers. 57. cum si. præterea instrumēta asserta bene cõsiderata nullã inferunt qualitatē declarationi, & lrarum Reuer. d. Card. quatenus in illis lr̃is dṙ, ea aũt. s. Gaidella quæ citra Situlã, versus iura monasterij, & est iurisdictionis Gonzaghæ, & incorporata, & tanq̃ mēbrũ Bondeni, & Triuellani ac de iurib. & ꝑtinētijs ipsarũ villarũ nominatarũ in assignationib. factis monasterio. nã oĩa ista vera fuerũt, & sunt, vt aptissimè cõstat ex deductis superius, nec instr̃a istorũ aliquod cõtrariũ ostēdunt, & quatenus in dictis literis diciṫ, loca illa fuisse ad culturã redacta, & domos habitãtiũ multiplicatas, verissimũ fuit, & est, ēt ante literas Card. loca aliqua fuisse redacta ad culturam, & domos habitãtiũ multiplicatas, & ꝑ asserta instr̃a id ostēditur, aliqua loca ibi fuisse redacta ad culturã, & ibidē aliquos habitãtes, & literæ Card. istud nõ inficianṫ, immo aptè hoc fatētur, locũ videlicet Gaidellæ fuisse antea, nam si ante literas nõ extitisset, nõ potuisset cõprehēdi sub il-

22 lis villis, & assignationib. factis monasterio. Cũ †nõ entis nullæ possint esse qualitates. l. eius, qui, in princ. ff. si cer. pet. & apertius istud oñditur ex illis verbis dictarũ literarũ, locis illis ad culturã redactis, & domib. habitantiũ multiplicatis: nõ. n. possent multiplicari domus, &

23 habitationes, si prius aliquæ nõ extitissent.† Augmētũ .n. & multiplicatio ꝑsupponit aliud prius extitisse, cui accedit augmētũ, & multiplicatio ipsa, q̃ nõ possent cē nõ dato aliquo principio: cũ augmētũ, & multiplicatio cēseaṫ eiusdē naturæ, cuius est illud, cui fit augmētũ, & multiplicatio. l. ēt, in fi. vbi Bar. & alij no. C. de iu. dot. l. inter socerũ. §. cũ inter. ff. de pac. dot. l. si cõuenerit. §. si nuda. ff. de pig. act. l. si ex toto. in prin. de leg. 1. & ꝑ Ang. in auth. de æqua. dot. §. 1. facit totus tract. iuris accres. de quo in locis cõib. & vulg. verę igitur fuerũt, & sunt lr̃æ Card. asserētes dictũ locũ extitisse ante eas, & in illo fuisse habitationes, & domos, & ꝯñr aliqua loca culta, verũ processu tp̃is illa, & domos fuisse multiplicatas, quę veritas ēt ostēditur ex illa inuestitura facta ꝑ priorē dicti monasterij de ann. 1439. Ioãni de Vãdino, ad annos septē, de possessionib. Zotularũ, Triuellani, Gaidellæ, & Bõdanelli, ꝓ mercede annua duc. 155. quæ loca tunc erãt fere inculta, & paucarũ habitationũ, verũ postmodũ diligētia, solicitudine, & cura monachorũ redacta fuere ad culturã, & adeo execreuere, & inhabitãtiũ domus fuere multiplicatæ, vt in pñti singulis annis locenṫ

24 ꝓ duc. 7000. vel circa. †Ex quo patet cõsiderata mercede & lucro, ꝙ tũc & in præsenti percipiebatur & percipitur, quid tũc temporis potuisset esse Gaidella, ad no. in l. ꝑcia rerũ. ff. ad leg. Fal. & ꝑ doc. in c. dilecti. de emp. & vend. & plenè in l. 2. C. de rescin. vend. Rursus aduertendũ est ad illud instr̃m celebratũ de an. 1424. nõ. n. sibi ipsi cõstat, ꝯ no. in c. inter dilectos. de fi. instr. & in l. scripturæ. C. eo. & no. in l. 1. C. de fur. & in l. qui varia. & l. 3. ff. de test. Nam in eo primò dicitur, Io. de Bellono esse habitatorē terræ Gaidellæ, vicariatus Gonzaghæ, & demũ in eo dicitur, inuestiturã fuisse factã de petia ter-

25 ræ iacēte in d. villa Gaidellæ. †Quæ †verba relationē hñt ad præcedētia: vt patet ꝑ illam dictionē dicta, ꝭm Bar. per illũ tex. in l. j. §. hoc edicto. ff. de postu. & in l. talis scriptura. §. fi. de leg. 1. & in l. q liberis. §. hæc verba. ff. de vulga. & pup. & in ꝑcedentib. nulla fuit facta mētio de villa Gaidellæ, nec ꝙ Gaidella esset villa, nisi terminus terra, caperetur pro villa, iuxta dictũ c. cum in partib. de verb. sig. q̃ expositio in præsenti casu nõ põt adaptari, vt statim dicemus, & in alijs instr̃is ex aduerso ꝑsentatis solũ appellaṫ terra Gaidellę. & nihil aliud in illis hr̃. Preterea in eodēmet instr̃o dṙ de alia petia terræ iacente in dicta villa. & ꝯta. & ita ēt ibidē fit mētio de cõtrata Alberi, & de ꝯta Dossi, & verè Gaidella poti⁹ erat ꝯtrata q̃ villa, nã si erat villa, nõ poterat esse cõtrata, nisi eodē noĩe ꝯta appellaretur, quo appellabatur villa, ꝙ minimè est dicēdũ, attēta loci paruitate, & qualitate, ex q̃b. patet, notariũ errasse dũ appellauit Gaidellã villam. nã verè nõ erat villa, sed ꝯta ita noĩata, Prout in alijs in

26 str̃is ꝑsentatis noĩatur ꝯta seu terra, hoc est† territoriũ. illis plurib. instr̃is standũ est, nõ isti vni sibijpsi non cõstanti, ad no. in l. in exercēdis. C. de fi. instr. & in c. cũ Io. Heremita. extra eo. cũ alijs cumulatis in d. l. admonēdi. ff. de iureiu. & in c. qm̃ ꝯ. de prob. & ꝑ doct. in l. si quis, in fundi vocabulo. de leg. 1. & tradit Fel. in d. c. cũ cãm. col. 2. nu. 5. & si verè Gaidella erat ꝯta, siue territoriũ, lr̃æ Cardinalis ꝯriũ nõ affirmãt, nõ inficianṫ. n. ante eas Gaidellã fuisse ꝯtam seu terrã, hoc est territoriũ, & ita intelligēdo nihil obstãt instr̃a quatenus in eis appellaṫ

27 terra. Quia† tale nomen nõ põt exponi eo mõ, quo traditur in d. c. cũ in partib. nõ. n. erat regnum, nec ꝓuincia, nec oppidũ, nec terra, nec villa, sed solũ territoriũ, & ꝯta, nec locus ita appellatus, si nãq; fuisset villa, officiales habuisset & hr̃et, quos solēt hēre veræ & ꝓpriæ

28 villæ. Et† iõ attendēda est illa denominatio ꝯtæ, quæ fit in eodē instr̃o, ne inducatur cõtrarietas, & vt cesset error, & detur cõcordia, iuxta tex. in c. inter dilectos. §. cęteros, de fi. instr. & ꝑ Bar. & alios, in l. fi. §. idē quæsijt. ff. de cõd. ind. & argumēto eorũ, q̃ hñtur in l. 1. C. de inof.

29 do. & in c. cũ expediat. de elec. lib. 6. Et † quia ꝭm subiectã materiã dēnt verba intelligi, adaptari & impropriari. l. si vni. ff. loca. l. sed & si possessori. §. item si iurauero,

30 vbi Mod. alia adducũt. ff. de iureiur. Eo †ēt, quia si tunc fuisset villa, certè fuisset noĩata ĩ assignatione facta monasterio, sicuti fuerũt noĩatę aliæ villæ, intra quarũ fines cõtinebaṫ Gaidella, ad no. in c. ad audientiam. el 2. de deci. & in l. 1. §. fin aũt ad deficiētis. C. de cadu. tol. & q̃ a tp̃e primi tractatus. d. Guido cõsignauerat monachis Quistellum & alias villas vltra flumen Situlæ, interquas nominatur Gaidella simpliciter, quæ denominatio nõ ita simpliciter fuisset facta, si fuisset alia villa Gaidellæ citra dictũ flumen, ne ꝑ illas duas induceretṫ incertitudo, licet igiṫ Car. dicat Gaidellã citra flumē nõ fuisse villã, sed multiplicatis domib. habitãtiũ, dictũ locũ accepisse dominationē villæ Gaidellæ, ab alia villa vicina q̃ flumē Situle interueniat, cũ stet in eius opposito, & ita sita ostēdatur, nõ ꝓpea falsum dixit: cũ verè ꝯrium ꝑ instr̃a non ostēdatur, nam illa solùm appellant eam ꝯtam, seu terrã, hoc est territorium, ꝙ tunc nõ poterat villa appellari ꝑꝑ paucas domunculas, & modicas. De

31 quibus †modicis & paucis minimè curãdum est, nec de eis habēda est denominatio, l. scio. ff. de in integ. restitutione, & tradit Bar. in simili in d. l. demonstratio falsa, in prin. §. fi. & in l. si proprietarius. ff. de dam. infecto, cum alijs cumulatis ꝑ Anto. Corsetum in tract. de minimis, quē inseruit in tractatu de potestate regia. Vlte-

32 rius† aduertendũ est: nam, vt dicebamus superius, iste locus Gaidellæ fuit assignatus monasterio ꝑ D. Guid. & licet expressè nõ fuerit noĩatus, & ipsius cõfines designati: tñ ꝑ alias qualitates expressas satis aptè fuit demonstratus, q, quidē sufficiēs est. l. cũ seruo. §. fi. ff. de ꝯhē. emp. vbi gl. & Doct. concor. adducunt, & hētur in l. cũ pater. §. fi. vbi Barto. de leg. 2. & per gl. in l. formam. ff. de censibus, & per Bart. in d. l. demonstratio falsa, in principio, quæstio. 7. & per omnes scriben. post glo. in l. si quis in fundi vocabulo, de leg. 1. & in l. hac consul-

33 tissima. & in l. si in nomine. C. de testamentis. †Quo stãte etiã si illa declaratio Cardinalis quò ad nomen villæ nõ fuisset vera, sed falsa, cuius tñ cõtrarium est veritas: vt deduximus, adhuc dicēdum est, talem falsitatē nõ vitiare illã declarationē, quæ ex alijs qualitatib. ibi expressis reddiṫ certissima, & ista falsa, posita supfluò minimè cõsiderãda est, cũ frustratoriè, & sine necessitate fuerit apposita, vt firmat Barto. in l. 1. §. fi. ff. de dot. prælegat. & in d. l. demonstratio falsa, quæstione septima, quem sequuntur Paul. de Castr. & Iason adducens, plura post

post Soc.in d.l.si quis in fundi vocabulo.nu.34.& Pau. de Cast. Alc.& alii cõiter,in d.l.si in nomine.& per Ale. consi.166.In causa,col.4.nu.21. & consi.38. Visis,col. 2.nu.8.& 9.vol.5. Et bene faciunt dicta Pet. de Ancha. consi.362. Visa,col.fi. quem refert & sequitur Fel.in c. significante,col.pen.de rescrip. & traduntur per Oldr. consi.197.In cõcessione.& per Saly.in l.q fundũ. §.qui agrum.ff.de contrah.empt.cum concor. disponentib. vendito corpore fundi certi ex confinibus & qualitatibus adiectionẽ falsæ mẽsuræ appositam minimè hr̃e vitiare venditionẽ.nam illa tanquã superflua reijcitur: cum igitur declaratio Card.verissima reddatur ꝑ alias demõstrationes,perfecta & valida fuit, esto ꝙ ista fuisset falsa,& nõ vera: cũ non fuerit apposita ex necessitate,sed superfluò & ex abũdanti, quæ ẽt minimè vitiãt.
34 l.nõ solent.ff.de reg.iur.cũ vulg.Et† quia talis expressio & demonstratio nõ fuit causa finalis declarationis factæ per Cardinalẽ, ita ꝙ sine veritate & expressione illius declaratio non fuisset, quo fit vt ipsius falsitas nõ hẽat eã vitiare,ſm Bar.in d.l.demõstratio falsa. §.ꝙ autẽ,ver.3.mõ.& col.3.ver.6.q̃ro. & tradũt oẽs,in c. super literis, de rescrip. iunctis his q̃ hñr in l.1.§. sexum. ff.de postul.& in l.2.§.fi.ff.de donat.& in c.cũ cessante, de ap
35 pel.Et†quamuis Abb.& Fel.in c.postulasti.de rescri.dicãt,in beneficialib. & gratiosis cessante causa impulsiua cessare dispositionẽ,id procedit, qñ gratia traheref ad aliũ casum nõ expressum, at qñ cessante cã impulsiua gratia remaneret in eodẽ casu expresso,minimè vitiatur:sufficit.n.ꝙ Princeps oĩno sit concessurus:vt ꝓbatur,in c.dudũ.de præb.lib.6. & ita firmat Dec.in d.c.
36 postulasti.nu.4.respondens dictis Abb.& Fel.Non †.n. Card.in sua declaratione expressit dicta verba taxatiuè & restrictiuè,sed solũ declaratiuè,& enunciatiuè, quo fit:vt ea reperta falsa minimè vitiaret dispositio, vt fuit deductũ,& in dubio demonstratiuè vr̃ facta appositio, vt tradit Bar.allegans iura,in l.Centurio.col.11.ver.sed quid si dixi.ff.de vulg.& pup. & ibi Ias.col.21.in l.cum pater.§.mensæ,ver.quæro quid,de leg.2.& Ale.cons.1. col.4.vol.1.& Dec.cõs.324.Consuluit.col.2.vers.4.facit. & Fel.in c.audientiã.il 2.col.4.& 5.de rescr.asserit nãq; Card. dictam declarationẽ facere, nõ eo qm̃ Gaidella hẽret nomen villæ vel ne, sed ꝑꝑ assignationes factas monasterio per d.Guidonẽ, & ne in futurũ monasteriũ posset molestari,& ꝑꝑ deuotionem, quã erga monasteriũ & congregationẽ gerebat, & monachorum optimam & exemplarem vitam, sequens vestigia, D. Guid.eius patrui,quæ verba apertè indicant causas veras,quib.Card motus fuit ad dictam declarationem faciendã,quæ fuit & est valida, vt plenè deduxi in alio cõ
37 si. etiã†si nulla fuisset adiecta cõfirmatio sedis Apostolicæ,ſm Old.cõs.257.Factũ tale est,col.5.ver.cęterum.
38 Et † potissimũ validũ est ius monasterij sub secuta cõfirmatione Sixti IIII. eo mõ & forma, quib. processit, & cũ clausulis in ea appositis, qua sola stante,oĩa ex aduerso deducta corruunt: vt ad plenũ prosequitur Deci. consi.341.Viso,& per totũ,& vt plenius in alio cõsi.deduximus, oñdentes intentionẽ Pontificis oĩno fuisse, Gaidellã debere esse monasterij nõ obstante quocũq; errore,seu falsitate, licet verè nullus istorum adfuerit.

¶Nec obstabit,ꝙ ex aduerso dr̃,dolosam surreptionẽ vitiare,& ꝙ in istis gratiosis dolus p̃sumitur, q semper intelligitur exclusus ab oĩ dispõne, & qui non dẽt pa-
39 trocinari doloso,&c.Nã†penitus istud inficiamur,monachos dolosè narrasse Card.ea q̃ Car.ipse declarauit, & gl.in c.super literis, firmat totũ oppositũ,surreptionẽ nõ p̃sumi dolosam, & Moder. ibi nu. 10. post alios cõcor.citãt,& licet Host.Inn.& alij,circa id plura adduxerint,vt ẽt refert Bar.in d.l.demõstratio falsa, in 5.q̃õ. nu.11.& post antiq.per Mod.in l.p̃scriptione.C.si ꝯ ius tñ ſm Abb.quẽ alij cõiter sequuntur,in d.c.super literis,illa conclusio vr̃ esse magis recepta, vt iudex ex varijs circunstantijs hẽat istud colligere,cõsiderando expressionẽ falsi in facto proprio seu alieno, & in facto
40 de propinquo,vel de antiquo,& an literæ sint põderosæ vel faciles,vt per eos citantes iura.Rursus†an demõstratio fuerit superflua & superabundans, quo casu ẽt in gratiosis non præsumitur dolosa: vt propriè adaptari põt ad casum p̃sentẽ, ſm ea q̃ supra deduximus, & firmat Bellam.deci.4. quem refert & sequitur Fel.in d.c.sup literis,col.3.nu.12.& q̃ qualitates expressę & cõsideratæ per Doct.vbi supra, minimè adaptãtur monachis,quorũ nõ erat propriũ factũ de propinquo vel ꝓximo,imo antiquũ, an Gaidella noĩaretur villa,vel ne, per eos fuere ista obtenta cũ difficultate, quinimo cũ magna facilitate: non.n.continebant cãm finalẽ declarationis Card.& cõfirmationis Sixti IIII.quib & eius tenorib.& verbis cõsideratis, firmiter dicere possumus, nullã adfuisse surreptionẽ dolosam ipsorũ monachorũ,& ꝯñr cessabũt prorsus oĩa,quę in contrarium fuere adducta,& vera erit conclusio,Gaidellam,& reliqua loca,de quibus agitur,esse ipsius monasterij, & D.Præ
41 po.ꝯ illud malè egisse. Nec † obstabit articulus factus ꝑ ipsos monachos,ĩ quo intẽdũt ꝓbare,Gaidellã sumpsisse nomẽ,&c. nã minimè articulus erat necessarius ad cãm,& tãq̃ supfluus nõ dẽt attẽdi, potissimè stãte illa cl'a,nõ astringẽs se,&c.iux.tradita ꝑ Bar. & alios,in l. diuus.nu.6.ff.de re iu.& ꝑ Doc.in c.exhibita,de iud.& ꝑ Can.oẽs,citãtes alias decisiones,ĩ c.ex parte,de p̃scr.vbi Fel.nu.36.& Mod.nu.20 ꝓ absoluto istud hñt.Par.Bo.

SVMMARIVM.

1 *Vnio facta authoritate sedis Apostolicę est valida & firma,& regulariter irretractabilis,& nu.3.*
2 *Et à fortiori idem quando interuenit consensus prælati ecclesiæ vnitæ.*
3 *Et idem quando facta est perpetuò, & non ad tempus.*
4 *Potest tamen aliquibus casibus retractari, de quibus remissiuè.*
5 *Standum est regulæ & non casibus exceptatis, nisi probentur.*
6 *Et casus exceptuati à regula probandi sunt per excipientem.*
7 *Vnio & cessio facta sub conditione nulla est, si conditio non fuit adimpleta.*
8 *Et ita cedẽti competit regressus ad beneficiũ cessum, & nu.11.*
Regressus quid sit.
Consensus limitatus limitatum producit effectum.
9 *Vnio facta ex causa postmodum non subsecuta, reuocatur.*
10 *Auctoritas Põtificis regulatur secũdum actũ, cui interponitur.*
11 *Cedenti sub conditione, seu pactis postmodum non subsecutis, tanquam spoliato conceditur restitutio,& nu.8.*
12 *Conditio resolutiua differt à conditione suspensiua, & alijs seq.*
Conditio suspensiua quæ sit, & quæ resolutiua.
13 *In actu gesto sub conditione resolutiua statim nascitur obligatio & actio resoluenda tamen,&c.*
14 *Plura contenta sub eadem determinatione determinanda sunt eodem iure.*
15 *Et dispositum in vno censetur dispositum in alio.*
16 *Cessat spolium, quando possessio fuit quæsita voluntate & cõsensu asserentis se spoliatum,& alijs seq.*
17 *Relatum continetur in referente cum omnibus suis qualitatib.*
18 *Voluntas nedum verbo sed etiam facto colligitur.*
19 *Actus subsequens declarat voluntatem, qualis fuerit in præteritum.*
20 *Debitor quis dicatur.*
21 *Possessio probatur per perceptionem fructuum.& num.22.*
23 *Probatur etiam quando in loco seu ecclesia ponuntur personæ arbitrio & voluntate alicuius, qui dicitur possidere.*
24 *Priuatio præsupponit habitum.*
25 *Argumentum à verosimili valet & recipitur.*
26 *Actus reciprocus dicitur esse æqualis, nec debet claudicare.*
27 *Licentia data apprehendendi possessionem excludit spolium.*
28 *Conuentiones, & pacta sunt sine auctoritate superioris.*
29 *Conditio resolutiua cessat,& nullum producit effectum, subsecuto implemento conditionis.*
30 *Declarandum est defecisse cõditionem resolutiuam, vt actus sub ea gestus reddatur inualidus.*
31 *Conditio suspensiua purificata, reddit actum purum perinde, ac si ab initio ita fuisset gestus.*
32 *Et secuto adimplemento conditio retrotrahitur.*
33 *Principales alicuius religionis habent magnam potestatem.*
34 *Ratificatio retrotrahitur.*
35 *Copula requirit concursum omnium copulatorum.*
36 *Fallit, quando ad vnum effectum copulata ponuntur.*
47 *Posita ad cautelam,& demum omissa, non vitiant actum.*
Nec requiritur concursus istorum copulatiuè positorum.

Verba

38 *Verba debent aliquid operari, ne sint frustratoria.*
39 *Verba intelligenda sunt cum effectu, & nu. 43. istud declaratur, & num. 44.*
40 *Actus iudicantur diuersi & separati, quando plures sunt.*
Et omissus habetur pro omisso.
41 *Et non expressus de voluntate non exprimentis dicitur omissus.*
42 *Actus gerendus tunc est, quando redderetur validus, & nõ frustratorius & nullus & nu. 55.*
44 *Declaratio ad dicta Bal. q. 9. in rub. C. de contrahenda emptione.*
Quis non tenetur facere illud, quod factum non releuaret.
Procurator constitutus ad præstandum consensum pluribus ex causis excusatur, si illum non praestat, & nu. 41. & seq. & 63. & seq.
45 *Promittens facere aliquid, non expresso tempore, obligatus videtur illud facere infra tempus, quo commodè illud potest fieri.*
46 *Istud tamen tempus arbitrarium est.*
47 *Et quando locus, in quo debet fieri, est incertus, obligatus facere non dicitur in mora constitutus, nisi interpelletur.*
Quod insuper procedit etiã post lapsum & decursum diei certæ.
Creditor enim debuit esse paratus, in quo loco volebat id fieri.
48 *Et creditor interpellaret, adhuc necesse habet exprimere diem & locum.*
49 *Dies incerta legalis decursa non constituit debitorem in mora, sine interpellatione.*
50 *Et maximè, quando actus potest momento expediri.*
51 *Et idem, quando obligatio contineret factum successiuum, & dependeret à voluntate creditoris.*
52 *Non potest imputari non facienti actum, si paratus erat illum facere, & fuit impeditus, & alijs seq.*
Impedimentum procedens facto supremi principis iustum reputatur.
53 *Præsumendum est pro gestis à summo Pontif. necnon & pro gestis à iudice.*
54 *Quãdo iudex iniustitiã facit, id casui fortuito adscribendũ venit*
Impedimentum casus fortuiti iustum est.
55 *Consensus præstandus est, quando extremum est habile, & numero 42.*
56 *Ius speciale facilius tollitur, & ita concessum, quam ius commune & illo iure concessum.*
Regula cancellariæ de non expediendis literis reseruationis sine consensu, &c. quando procedat, & alijs seq.
57 *Cessante causa & & ratione, quibus fuit inducta dicta regula, cessare debet eius dispositio.*
Quãdo vnica rõ tantum põt assignari, illa habetur pro expressa.
58 *Pontifex non astringitur regulis cancellariæ.*
59 *Pensio etiã ante expeditionem literarum dici potest constituta.*
Regula prædicta tanquam odiosa non est extendenda.
60 *Gratia absque literis solo verbo Principis perficitur, & illæ solum præstant probationem.*
Error iuris non potest allegari per illum, qui est in loco, vbi adest copia peritorum. & nu. 61.
Pontifex extinguere potest pensionem constitutam, & etiam nõ constitutam sed debendam, & nu. 62.
Ex quibus actibus pensio dicatur constituta, & in esse deducta.
62 *Plura impediuntur fieri, quæ facta tenent.*
63 *Cessio per superiorem acceptata excludit cedentem, cum in se cõtineat perfectionem.*
64 *Geminatio actus operatur effectum. & nu. 198.*
65 *Impeditus docere habet de sua diligentia, & quòd non fecit propter impedimentum.*
66 *Et de impedimento protestationem facere debet.*
67 *Declaratur, an id sit verum, & quando procedat.*
68 *Non tenetur protestari, quando notorium est, diligentiam fuisse frustratoriam.*
69 *Et idẽ quãdo constaret de animo impediti, parati facere actum.*
70 *De potestate Pontificis disputare, sacrilegium est.*
71 *Est enim omnia, & super omnia.*
72 *Et habet plenitudinem supremę potestatis.*
73 *Et sanctus vnà cum sua sede sit.*
74 *Et Dei minister est, à quo dependet omnis iurisdictio.*
75 *Et in terris Deus est.*
76 *Dei & Papæ idem est consistorium.*
77 *Et in terris non habet superiorem.*
78 *Et à solo Deo iudicatur.*
79 *Et adęquat quadrata rotundis.*
80 *Quando procedit de potestate absoluta, & ex certa scientia, non potest ei dici, cur ita facis.*
81 *Nec subijcitur constitutionibus suis, aut aliorum prædecessorum.*
82 *Est etiam supra ius positiuum, & contra illud disponere potest arbitrio suo.*
83 *Dispensare potest circa ius positiuum, etiam sine causa, & indistinctè.*
84 *Et eo fortius sua potestas præualet in beneficialibus, & fructibus ipsorum.*
85 *Et maximè circa pensiones imponendas, transferendas, & extinguendas.*
Acceptans beneficium se obligat illud administrare.
Et ista facere põt inuito beneficiato, sine causa, & eo non citato.
86 *Translatio pensionis de vna persona ad aliam non inducit nouũ grauamen debenti illam soluere.*
Regula, ne extinctæ pensiones suscitentur, &c. quando procedat.
87 *Concessum alicui per priuilegium potest reuocari per cõcedentẽ etiam sine causa, licet esset ius quæsitum.*
88 *Quæsitum iure positiuo potest per supremum principem tolli etiã sine causa.*
89 *Et idem si tale ius fuisset quæsitum iure naturali, veniret tamen accessoriè ad ius ecclesiasticum.*
90 *Rescriptum Pontificis in beneficialibus valet etiam sine causa, si de eius voluntate constat.*
91 *Regulæ cancellariæ non astringunt Pontificem.*
92 *Per clausulam, non obstantibus, tollitur & derogatur iuri quæsito ad rem.*
93 *Clausula, de plenitudine potestatis, habet vim clausulæ derogatoriæ ad omnem legem contrariam, continentem etiam derogatoriam clausulam.*
94 *Regula tollens motum proprium, & certam scientiam, non tollit clausulam de plenitudine potestatis.*
Verba apposita in dispositione debent aliquid operari.
95 *Regulæ, de non tollendo ius quęsitum, procedit in casu dubio non autem in claro.*
96 *Nec loquitur de iure quęsito conditionaliter & ad rem.*
Quod conditionaliter competit, leue reputatur.
Et idem dicimus, quando aliquid competit in diem incertam.
Ablatiui absoluti conditionem important.
97 *Priuatio non præsupponitur, nisi exprimatur.*
98 *Declaratio nihil noui adducit, sed solum detegit pręterita.*
99 *Verba deseruiunt voluntati.*
100 *Voluntas principaliter attenditur, & non verba.*
101 *Verba impropriantur, vt deseruiant menti.*
102 *Verborum subtilitas pertinaribus est relinquenda.*
103 *Non refert, quid ex ęquipollentibus fiat, dummodo mentem disponentis seruemus.*
104 *Nomina simonia non inducunt diuersitatem in effectu.*
Qui vult cõsequens, velle videtur necessarium antecedens.
105 *Verbum decernimus, inducit nouam dispositionem, & idem verb. decreuimus.*
106 *Quando proceditur inordinatè, & ex abrupto, pręcipitanter, & non seruato iuris ordine, nulliter proceditur.*
107 *Quando princeps procedit extraiudicialiter, ex certa scientia, & motu proprio non requiritur citatio.*
108 *Minus requiritur, quando notorium est, citandum non posse impedire actum.*
109 *Et idem quando procedit ex potestate absoluta.*
110 *Et maximè in beneficialib. & in disponendis fructibus ipsorum.*
111 *Et in istis procedere potest, nullo iuris ordine seruato.*
Clausula, supplentes, tollit omnem solemnitatem iuris positiui.
112 *Procedunt autem ista, quando certum est, principem velle ita procedere, secus in dubio.*
113 *Clausula motus proprij non tollit defectum intentionis.*
114 *Clausula, ex certa scientia, non supplet ignorantiam facti.*
115 *Nec tollit ius tertij, cui fortiter pręiudicaretur.*
116 *Clausula, supplentes, non tollit defectum substantialium, nec ignorantiam facti.*
117 *Mors ciuilis quando operetur effectum mortis naturalis, & quando illi ęquipareturm, & nu. 149. & seq.*
118 *Clausula ex certa scientia, expressa, ostendit apponentem illam ita processisse.*
119 *Et ita quando exprimitur clausula de plenitudine potestatis, ostenditur ita processisse.*
120 *Ex istis clausulis tollitur surreptio, obreptio, & omnis defectus intentionis.*

Quod

121 Quod Princeps facit ex certa sciẽtia, dicitur factum pro vero, & non ignoranter, & nu. seq.
122 Nec tale factum potest reuocari in dubium.
123 Et quando apponitur super facto proprio satis operatur.
124 Et cessat pręsumptio malę informationis, & intentionis, defectus.
125 Et omnis importunitas, & mala suggestio, & circumuentio.
126 Et quando disponitur super iure positiuo, non dicitur circumuentus, quia omnia iura habet in pectore.
127 Procedens ex certa scientia, & de plenitudine potestatis, videtur voluiße pręiudicare illi, cui ius esset quęsitum.
128 Et quando constat de mente disponentis, non considerantur istę clausulę.
129 Verba ostendunt animum loquentis, & disponentis.
130 Verba Principis generalia non recipiunt restrictionem de habilitate iuris positiui.
131 Verba Pontificis eius mentem declarantibus standum est.
132 Et aduersus literas Pontificis declarantes eius mentem non recipitur probatio in contrarium.
133 Obiectus, qui dantur contra gratiam, probandi sunt in specie & concludenter, non autem præsumptiuè.
Papa potest mandare, de sic iudicando.
134 Non est præsumendum beneficiatum grauari duplici onere pensionis soluendæ.
135 Habetur pro expreßo, si disponens de illo interrogatus ita expressisset & disposuisset.
136 Princeps procedens in materia iuris positiui, præsumitur procedere cum causa rationabili, licet non sit expressa.
137 Maximè quando apposita apparet clausula motus proprij.
138 Et idem si non est apposita, dummodo constet de mente.
139 Principi non præsumitur placere nisi iustum, & honestum.
140 Facilius tollitur ius quærendum, quàm ius quæsitum.
Quod verificatur in prælato.
141 Et in seruo præiudicante domino in quęrendis, non autem in quęsitis.
142 Princeps legitimando tollit ius quærendum.
143 Iuri futuro renunciari potest pacto, & stipulatione, & nu. 158. & 159.
144 Item & per appositionem iuramenti simpliciter renunciatur iuri futuro, & nu. 160.
145 Pensio reseruata in certum casum, non includit alios minimè expressos.
Vnius casus inclusio est aliorum exclusio.
146 Exceptio firmat regulam in casibus non exceptuatis.
147 Et in materia stricti iuris casus omissus pro omisso habetur.
148 Pẽsio reseruata præsumitur casibus expressis ita se habentibus.
149 Mors ciuilis æquiparatur naturali in casibus à iure expressis & non alijs, & nu. 117.
150 Nec æquiparatur, quando per omnia nõ producit eundem effectum, etiam in dispositione hominis.
151 Et idem quãdo specialiter facta est prouisio, & expressio de morte naturali.
152 Et idem in casu præcedẽti, quãdo essemus in dispositione legali.
153 Papa in terris lex viua, & animata est.
154 Et idem vt non veniat mors ciuilis, quando dispositio vitiaretur si non expectaretur mors naturalis.
155 Renunciatio recepta & admissa obstat renuncianti, & nu. 185.
156 Renuncianti non datur regressus ad ius, cui renunciauit.
157 Contrarius sibiipsi repellendus est.
160 Periurus repellendus est.
161 Renunciatio, & cessio facta per metum non tenet, & nu. 163.
Item quando fit, vt liberetur frater à carcerib. sed declaratur. numero 178.
Metus consanguineorum iustus est, sed declaratur nu. 178.
162 Metus iustus consideratur arbitrio iudicis.
Preces potentum metum inducunt, quod intellige, vt nu. 182.
164 Nõ verisimile, quem voluntariè renũciare beneficio quæsito labore, & expensis, quod declaratur, nu. 182. & alijs seq.
165 Et ita renuncians restituitur in pristinum, sine noua collatione.
166 Clausulæ insolitæ arguunt suspitionem.
167 Protestatio facta & continens actum metu fieri, prodest protestanti, sed contra nu. 194. & seq. 169.
168 Metum alleganti incumbit onus probandi concludenter & formiter.
169 Nec sufficit sola protestatio ad eum probandum.
170 Auctoritas, & superioritas sola, alio non concurrente, non probant metum, & numero 182.
171 Metus considerabilis & iustus, debet esse talis, vt cadat in constantem virum.
172 Committẽs crimen læse maiestatis iustè carceratur & condemnatur, ex istis potest allegare metum, & nu. 173. & 176.
Si metus non potest dici iustus in iustè carcerato, minus erit iustus in alio tertio libero.
174 Metus non potest esse iustus in eo, quod iudex iustè facit.
175 Executio iuris non inducit metum, nec iniuriam.
176 Carcer iustus & publicus non inducit metum.
177 Nulla probatio est maior confessione propria.
178 Cedens vel dans aliquid, vt liberet fratrem iustè carceratum, non potest illud rescindere prætextu metus.
179 Gerẽs vt actum cum tertio non inferente metum, nec consecuto commodum, non potest contra illum agere propter metum.
180 Et idem quando actus fit per carceratum.
181 Et maximè quando appositum fuit iuramentum, nec aliter constat de metu, & non fuit à iuramento absolutio obtenta.
181 In dubio non præsumitur Principem malè tractare subditos.
Intellectus ad c. quod super. de renuncia. & c. solicitè. de restitu. spolia. & alijs seq.
183 Non enim procedunt, quando apparet alia causa.
184 Nec vbi non fuit commißum spolium, nec aduersarius possidet.
185 Nec quando renunciatio facta est coram superiore, & per eum admissa.
186 Nec etiam quando apparet notorius defectus proprietatis in ipso renunciante.
187 Et idem quando in instrumento cessionis, apponuntur illa ver. nõ vi sed sponte, &c.
188 Vel quando apparet, propter quod ceßat illa verisimilitudo, de qua in dictis cc.
189 Clausulæ solitæ apponi, & appositæ non arguunt suspitionem.
190 Et idem quando apponuntur ad executionem dispositionis, quã non alterant.
191 Lęsio sola non probat metum, nec modica receptio pro maximo remisso.
Nec lęsio vitiat renunciationem, & cessionem seu donationem.
192 Quisque in re sua est moderator & arbiter.
193 Pęna est, tollere liberam administrationem bonorum suorum.
194 Protestatio vt iuuet, debet continere aliam causam quã metus.
195 Nec prodest, quando fit clandestinè, & non fuit intimata.
196 Nec tollit actus præcedentes, consumatos, & perfectos, nam necessarij sunt ex post facto.
197 Maximè quando in protestatione non fuit facta mentio iuramẽti præstiti super actu gesto.
199 Plus est facto aliquid facere, & re ipsa, quàm verbo exprimere.
200 Sicut quis non potest venire contra illud, quod verbo expressit, ita nec aduersus factum proprium.
201 simpliciter recipiens canonem non solutum triennio, videtur remittere caducitatem.
202 Creditor simpliciter recipiens creditum, videtur remisisse interesse, & pęnam. & nu. 203.
204 Et idẽ quãdo recipitur pars crediti sciẽter, videt̃ facta diuisio.
205 Procurator simpliciter recipiens instrumentum mandati, videtur illud acceptare, nec potest pęnitere.
206 Et idem quando simpliciter recipiuntur literæ cambij, & illis non contradicitur.
207 Purgatur metus ex actu liberè subsecuto.
208 Potest quis soluere, & successiuè liberare debitorem alterius etiam inuitum, & ignorantem.
209 Res inter alios acta quandoque prodest alteri.
210 Verba enunciatiua, & nuda vestiuntur retraditione, numeratione, & consumptione, vt etiam pactum nudum, & nu. 211.
212 Instrumeatum mutui celebratum inter tertios, probat mutuum fuisse quò ad omnes.
213 Verba dispositiua, & principaliter, & propter se prolata, plenè probant.
214 Verba enunciatiua probant pluri b. in casib. de quib. nu. 215. vsque ad nu. 219. vt est quando proferuntur per modum causæ, vel quando partes illa proferentes potuerunt sibiipsis præiudicare, vel quando fuere prolata à sum. Pont.
218 Verbis Papæ credendum est etiam de facto alieno, quando super illo se fundat, & nu. 219.
220 Non entis non considerantur qualitates.
221 Intentio facti excludenda venit per excep. intentionis, & facti.
222 Illud, quod de facto processit, etiam de facto venit reuocandum.

CON-

CONSILIVM V.

Vnio Istius Monasterij S. Simpliciani Mediola. facta venerabili, & pientissimæ congregationi Cassinē. fuit valida, firma, & iā effectū sortita, & ꝯñr red
1 dita irretractabilis & irreuocabilis. Tū † quia processit authoritate sedis Apostolicæ, ad not. in c. ꝙ trāslationē, de off. leg. & in c. 1. ne sede vac. & in cle. si vna, de rebus. eccle. nō alie. & ꝑ Rot. in no. de offi. leg. decis. 2. & decis. 1. & in antiq. in tit. de offi. ord. decis. 20. & in tit. de reb. eccl. nō alie. decis. 9. c. sicut vnire, de excessib. p̄la. cū alijs citatis ꝑ Pet. de Vbal. in tract. de vnio. in 4. c. princ.
2 & Fel. in c. auditis, de p̄scri. nu. 17. Tū † quoq; qm̄ interuenerit cōsensus. B. Car. Sauli, & Stephani eius fr̄is cōmēdatarij monasterij p̄dicti, ad no. in d. cle. si vna, & per eūdē Pet. de Vbal. allegātē alias deci. in d. tract. c. 5. col. 2. vers. 2. principaliter q̄rit, & ad tradita ꝑ gl. & alios, in c. j. de reb. eccle. nō alie. li. 6. & ꝑ Rot. in antiq. eo. tit. decis. j.
3 & Bern. de Bisigne. e. ti. decis. 1. Eo † ēt qa fuit ꝑpetua, & nō tꝑalis c. extirpādæ. §. q verò. de p̄b. & ꝑ eund. Pet. de Vbal. in d. tract. c. vlt. Et in ea cōstituēda iā interuenere aliæ solēnitates de iure reqsitæ, de qb. in locis s̄. citatis, & cōcor. & alibi pluries, qb. attentis immediatè, & effectualiter, necnō & essentialiter reddita fuit ꝑfecta quò ad trāslationē ꝓprietatis ipsius monasterij ꝑpetuò vniti dictæ cōgregationi, s̄m Io. An. in rub. de p̄b. & Oldr. cōs. 257. col. 3. & cōs. 261. & seq. & doct. in d. c. sicut vni
4 re, & Card. in cle. dispēdiosam, de iud. q. 14. Et † q̄uis aliq sint casus spāles, qb. vnio possit retractari, enumerati ꝑ eundē Pet. de Vbal. in alio suo tract. de reuo. vnio. & in iurib. ꝑ eum ibidē allegatis, necnō & ꝑ alios plurib. & diuersis in locis, tn̄ in p̄nti disceptatione nullus adest casus spālis, quo dicere cogamur, vnionē p̄dictā nō subsistere & posse reuocari, & infringi, & d. Stephano priori cōmēdatario virtute primi sui tituli tanq̄ spoliato cōcedi regressum ad dictū monasteriū, prout iā instat cō
5 cedi. Consequēter. † stādum erit regulæ superius firmatæ, & d. Stephani se fundāti in casu spāli incūbit onus illud ꝓbandi, s̄m gl. & scrib. in l. quoties. ff. si quis cau. & in l. oīs diffinitio. ff. de reg. iu. & Mod. in l. 1. eod. tit. post Inn. in c. p̄terea. de dila. & Mod. post alios, antiq. in l. 2.
6 ff. si qs in ius voc. nō ier. Nō †. n. sufficit simpliciter dicere, & allegare casum exceptuatū, sed necessaria est illius ꝓbatio. c. dilecti, ibi, opposita & ꝓbata, de excep. l. 1. in prin. iunc. gl. ff. si quad. pauper fec. dica. l. si prius. in ver. allegās. ff. de ope. no. nūc. & vulga. l. qui accusare. C. de
7 edē. Et † q̄uis ipse Stephanus dicat ad dictū monasteriū sibi cōpetere regressum virtute primæui sui tituli, & ex eo: qm̄ cessio ꝑ eū facta fuit cōdōnalis, & sic suspēsiua actus gesti limitata & qualificata, q̄ qualitates & cōdōnes minimè fuere subsecutæ, ꝯñr cessio & vnio inde secuta ꝑinde iudicāda est, ac si facta nō fuisset. §. ex cōdōnali. inst. de ver. obl. l. cedere diē. ff. de ver. sig. l. qui hæredi. §. fi. ff. de cōd. & demon. & Old. cōs. 139. Ad habendū & ꝑ Bal. in l. Arethusa. ff. de sta. homi. & ꝑ Old. cōs. 257. Factū tale est, col. 3. vers. sed in ꝯ̃riū facit, & limitatus cōsensus limitatū ꝓduxit effectū & limitatā cessionē. l. iubemus. C. ad Velleia. l. cācellauerat. ff. de his q̄ in test. de-
8 len. l. in agris. ff. de acq. re. do. Et † cessantes ab implemēto cōditionū & qualitatū appositarū in illa cessione. d. Stephano cōcedēdus est regressus, q de sui essentia reuersionē cōtinet ad omissum monasteriū, iuxta. l. filios & l. si vnquā. C. de reuo. don. & ad no. in c. si bn̄ficia. de p̄b. lib. 6. & alia adducit Old. cōs. 275. Quæstio est, col. 2.
9 vers. circa 5. Et † vnio inde ex cā p̄dicta subsecuta, illa cessante reuocāda est. c. post trāslationē, de renūc. c. cum cessante, de appell. tradit Pet. de Vbal. in d. tract. de reuo.
10 vnio. c. 1. Et † singula gesta & ꝓmissa ꝑ Leonē. X. regulāda venint s̄m formā dictæ cessionis factæ cōdōnaliter, & limitatè, nec vllū potuere ꝓducere effectū, cū dependerēt ab illa quæ minimè fuit purificata, ad no. in c. accessoriū. de reg. iu. lib. 6. l. cū principalis. ff. eo. Et quia vr̄ circa p̄dicta ꝓcessisse ꝑtāte ordinaria nō absoluta, cum relationē habuerit ad cōuentiones & pacta super istis facta ꝑ B. olim Car. & Stephanū ex vna, & alios monachos agētes pro ipsa cōgregatione. Quib. cōuentionibus expsè cautū est, cōgregationē ipsam dēre ratificare oīa actitata inter ipsas partes, & cōstituere ꝓcuratorē ad ꝯsētiēdū, & ꝙ aliter gesta essent nulla, & pro non factis & monasteriū p̄dictū vt prius esset cōmēdatū. d.
11 Stephano. Et † qm̄ cōuēta minimè fuerūt adimpleta ꝑ ipsam cōgregationē possidētē dictū monasteriū prędicto Stephano tanq̄ spoliato ꝯcedēda erit restō, & ad illud regressus iā reseruatus, ad not. in l. si qs ad se fundū. C. vn̄ vi, & diffusè ꝑ oēs in l. naturalr̄. §. nihil cōe, in 1. lect. ff. de acq. poss. & toto ti. de rest. spo. cū si. Cōsiderata aūt vera facti cōtingētia, istis minimè obstātib. Stephanus ipse excludēdus venit: nullū etenim ius hēt ad monasteriū p̄dictū, & ꝯsideratio p̄tensi sui spolij nulla est, & minimè regressus attentatus est cōsiderabilis, cū ipse spōtè resignauerit & cesserit dicto monasterio vt vniret p̄dictæ cōgregationi, & vnio fuerit subsecuta, & iā sortita effectū ꝑpetuò, vt iā deduximus, & ad illud ꝙ ipse dicit, resignationē & cessionē fuisse factā sub cōdōne suspēsiua, ante cuius purificationē & implemētum minimè cōcessum fuit dictæ cōgregationi possessionē monasterij apprehēdere, & successiuè spoliare ipsū Ste
12 phanū iurib. s̄. in ꝯ̃riū adductis. Rn̄detur, † & dr̄, assertā ꝯditionē minimè fuisse suspēsiuā, sed resolutiuā: voluere. n. partes ipsę, ꝙ cessio & successiuè impositio pēsionis statim sortirent effectū in totū, & ꝙ ipsa cōgregatio illico assequeret monasteriū, verū statuerūt, cōgregationē dr̄e ratificare & ꝯstituere ꝓcuratorē, &c. & in euētū nō ratificationis tūc resolueret id ꝙ inter partes gestū & actū fuit, in quē casum cessio redderet nulla, & cedēs reduceret in pristinū statū, & cū dicta cōdō apposita fuerit resolutiua, minimè iudicāda erit cōdōnalis suspēsiua, qnimo pura & ab initio ꝑfecta fuit, resoluēda tn̄ eo casu, quo nō subsequeret ratificatio & ꝯsēsus ꝯgregationis, verba. n. ꝯcessionis, vnionis, cessionis, & ꝯstōnis pēsionis rectè ꝯsiderata, necessariò inferunt actū fuisse purè gestū, & nō suspēsiuè, ita tn̄ ꝙ veniret resoluēdus ī casu, quo nō fuisset subsecutus ꝯsensus & ratificatio ꝯgregationis, verba nāq; p̄dicta nō respiciūt ꝑfectionē actus, sed solū discessum ab eo iam ꝑfecto, & sic à cessione pura, & vnione & pēsionis constōne, s̄m cōem doctrinā gl. q̄ passim oēs ibi sequunt ī l. 2. ff. de in diē adiec. & ꝑ Bar. ī l. fideicōmissa. §. si sic. de leg. 3. & in l. qb. dieb. §. quidā Titio, vbi Pau. de Cast. & Soc. no. ff. de ꝯd. & dem. & qm̄ p̄dicta verba nō fuere apposita ad ꝑficiēdū p̄dicta gesta, sed solùm ad resoluēdū ea, seqtur, oīa illa fuisse purè gesta, licet venirēt resoluēda in casū
13 p̄dictū. Et † interim immediatè secutus fuit effectus p̄dictorū, & nata fuit actio & obligatio, & q̄sitū ius, vt hr̄ in l. obligationū ferè. §. cōdō. vbi post gl. tradunt doct. ff. de act. & oblig. & tradit in d. l. 2. iūcta gl. & in alijs legib. sequēti. & ꝑ Soc. cōs. 62. Visis. col. 2. nu. 4. vol. 4. vbi tradūt alij effectus resultātes ex ista disceptatione, an actus fuerit gestus sub cōdōne suspēsiua, an verò purè, resoluēdus tn̄ in casu quo aliqd nō sequeret, vt verè est ca
14 sus p̄sēs, ita gestus ꝑ ipsas partes. Et † ꝙ ita fuerit gestus, satis patet ex verbis literārū vnionis, cōstōnis pēsionis, & cōfirmationis, conuentionis & pactorū, ēt diuisim, distinctè, & de ꝑ se cōsideratis, siue ēt cōiunctim, cum sub vna & eadē determinatione oīa claudātur, ꝓducātur, & oriātur, ad no. in l. iā hoc iure. ff de vulg. & pup. & in l. q̄uis, C. eo. & plenè in l. testamēto. C. de testa. mil.
15 Et † dispositum in vna, repetitum cēseatur in alia, vt traditur in iurib. p̄dictis, & arg. l. vtrum. ff. de petit. hære. & in l. qui filiab. & l. si seruus pluriū. §. fi. de leg. 1. & literæ vnionis expssę cōtinēt fuisse factā de cōsensu & cessione d. Stephani, cōcedētis ꝯgregationi facultatē liberè & ꝓpria auctoritate apprehēdēdi & successiuè ꝑpetuò retinendi dictū monasterium, ꝙ vtiq; ritè ꝓcessit, vt in
16 principio cōsultationis fuit deductū. Et † stāte voluntate, & cōsensu ipsius Stephani, impertinentissimè datur de prætēso spolio, ad no. in c. 1. & in c. solicitè. & in c. accepta. cum si. de restit. spol. & argum. l. 1. §. si cōueniat.
17 ff. deposi. cum vulg. Et † quia prætēsæ literæ pēsionis, in quib. Stephanus refert illas vniones, idem disponunt, vt propria authoritate liceret congregationi apprehēdere monasterium, & relatum contineatur in referente cum omnibus suis qualitatibus, l. in testamento. ff. de cond.

ɔd.& demo.l.1.vbi Bar.ff.de recepta.& idē Bar.in l.si qs
18 seruū.§.fi.nu.5 de leg.2.Eo†ēt qa singulæ lrǣ p̄dictæ ex
peditæ,& absolutæ apparēt vigore ɔuētionū, & pacto-
rū inter ipsas partes initorū, & iuxta illorū formā & te
norē expeditę fuere, necn̄ & acceptatę p̄. B. olim Car.
& p̄ ipsū Stephanū,& volūtas nedū verbo, sed facto &
re ipsa colligit̄ & hr̄.l.de qb.circa fi.ff.de leg.l. Paulus rn̄
19 det.ff.rē rat.habe.l.rep̄hēdēda.C.de inst.& substi. Et † p̄
istos actus subsequētes declarat̄ volūtas ipsius Stepha-
ni,q̄ & qualis fuerit in p̄teritū & ab initio,quo cessionē
fecit.l.sed Iulian.§.sed & si ab initio.ff.ad Maced. l.si qui
adulterij.C.d̄ adul.§.pauonū,inst.d̄ re.diuisi. Et ꝙ semel
ipsi Stephano placuit,mō reprobare nō pōt.c.ꝙ semel
de reg.iur.cū alijs p̄ Fel.collectis in c.2.nu.12. de excep.
Ad ꝙ ēt,nā partes ipsæ minimè ꝓcessissent vlterius im
plēdo ɔuēta & pacta,& maximè Cardinales debētes ce
dere,& cedētes ac sciētes apostolicas literas n̄ posse ex-
pediri nisi p̄stitis ɔsēsib.& quò ad cessiones , & quò ad
reseruationē,quo casu colligit̄, nō apposuisse ɔditionē
suspēsiuā,sed solū resolutiuā,iurib.& decisi qb.s̄. Quo-
20 rū †mēs ad idē aptè colligit̄,nā.B. Cardi. & Stephanꝰ ɔ-
cedūt ɔgregationi fructus vsq; ad natiuitatē Dn̄i tunc
ꝓximè decursā,& in alio capite voluere casū,quo p̄ co
lonos fructus reperirēt̄ p̄cepti,ꝙ deberēt restitui ɔgre
gationi ex fructib.anni.1517.on̄dētes ex illa die fructus
esse debitos ɔgregationi,ꝙ debitū facultatē exigēdi p̄-
supponit.l.d̄bitor.ff.d̄ ver.sig.& p̄ doct.ī l. .ff.si cer. pet.
21 Per †quorū fructuū p̄ceptionē clarè on̄dit̄,ɔgregatio-
nē volūtate do.Stephani possedisse, & in possessione di-
cti monasterij fuisse.l.vim facit.ff.de vi,& vi ar.l. litib. C.
de agrico.& cēsi.lib.11.per Bal.in l.foramen.ff.sol. mat.
22 Maximè † cū pēsio.duc.mille esset soluēda sup̄ fructib.
monasterij.s.Simpliciani in festo natiuitatis.S.Io. Bapt.
die 24.Iunij,& ex fructib.perceptis erat soluēda, & q̄ p̄-
cipi nō possunt sine possessione,& sic cessat obiectio,in
qua posset dici esse debitos, nō tn̄ necessario ɔgregatio
nē possidere.nā ex qualitatib.p̄dictis ɔcesserūt faculta-
tē p̄cipiēdi fructus volētes ɔgregationē possidere mo-
nasteriū,ad tradita p̄ Bar.in l.fundi Trebatiani.ff. de vsu
23 fr.leg.& in l.cotē ferro.§.q̄ maximos.ff.de publi.Qd̄†ēt
suadet̄ ex alio capite ɔuētionū,in quo voluerūt ad rele
uationē ɔgregationis respectu dicti monasterij S. Sim-
pliciani,ꝙ B.Cardinal. Saulꝰ ex sex monachis ibidē tūc
cōmorātib.reciperet duos, & ɔgregatio poneret qua-
tuor,p̄ quē actū patet,ɔgregationē habuisse possessio-
nē:si.n.nō possedisset,frustra agitādū fuisset de positio-
ne monachorū ꝓ releuatione ipsius ɔgregationis , ad
24 no.ī l.3.ī prin.& in l.1.in prin.ff.d̄ acq pos.Præterea,†ꝙ
ɔdō p̄dicta fuerit apposita ad resoluēdū, & nō ad suspē
dēdū cōprobat̄ ex eo:qm̄ priuatio p̄supponit habitū.l.
manumissiones,ff.de iust.& iur.l.decē.ff.de ver. obli.su-
peruacuum nāque fuisset adijcere resolutionē, nisi par
tes tunc rem habuissent pro perfecta, & effectū sortita,
& valde iniquū fuisset,ꝙ ɔ̄ctus resolueretur , q̄ nō fuis-
set perfectus & cōsumatus,& ꝙ monasteriū reuerteret̄
ad Stephanū, & vlterius lucro haberet. 3000. scuta an-
nua super fructib.aliorū trium monasteriorū loco pē-
sionis imposita,ad not.in l.ex facto.ff.de vulg.& pup.&
ad no.in l.nā & si sub ɔdōne.in prin.ff. de in iusf. rup. iū-
ctis no.in c.qa frustra.de vsur.& in l.hæc stipulatio.§.di-
uus.ff. vt lega.nom.caue. & cū ipse Stephanus voluerit
ex nō resolutione dicti actus lucro hēre pecunias loco
pēsionis appositas,necessario infert̄,ꝙ habuerit actū ꝓ
p̄fecto & absoluto,ēt an̄ ratificationē & adimplemētū
pactorū , & ɔuētionū & ꝙ pēsio verè fuerit īposita &
sortita effectum, aliàs ex resolutione actus sequeret̄, ip-
25 sū dēre ɔseq,& monasteriū & pēsionē,ꝙ ꝑfecto absur
dissimū est,& nō verisimile.l.nā absurdū.ff.de ope.libe.
26 l.si nuptura.in fi.ff.de iur.dot.l.fi.ff.ꝙ met.cau.Et †si Ste
phanus quò ad sui cōmodū voluit actū esse ꝑfectū , &
sortiri effectum, ita ex opposito, dēt istud pati ad ɔmo
dū ɔgregationis:vt actus reddat̄ reciꝓcus, & nō claudi
27 cās.c.nō licet.de reg.iur.lib.6.cū vulgari.Quæ† cū pos-
sessionē dicti monasterij cæperit de volūtate & ɔsensu
dn̄i Stephani,& ex licētia & facultate eidē ɔgregationi
ɔcessa p̄ sum.Pōt.qua cautū on̄dit,illā ꝓpria auctorita
te & liberè valere & posse apprehēdere possessionē di-
cti monasterij,& apprehēsam ꝑpetuo retinere, Stepha-
nus ipse nō p̄t dicere mō aliquo se spoliatū , nec p̄t de
spolio dare & obijcere,vt tradūt Albe.de Ros.Bar. Bal.
Saly.& alij,in l.creditores.C.de pign.Imo.& Cano. in c.
potuit.de loca.cū alijs alleg.p̄ Alex ɔs.132.vol.4. & per
Mod.in l.2.col.74.C. de iure emph. & p̄ illū tex. tradūt
oēs in l.iustè possidet.ff.de acq.pos.& hr̄ in deci.ɔs.Ne-
ap.326.Fuit not. & plenior in alia decis. 299. Rex Ferd.
28 Et†q̄ cōuentiones & pacta inter ipsas partes inita exp̄s-
sā relationem habuerint ad bn̄placitū sedis Apostoli-
cæ,ꝙ fuit p̄ eas exp̄sè reseruatū,& validitatē ɔuētionū
oīno necessariū.c.q̄ pio.1.q.2.c.cū pridē. c. p̄ actiones.
de pac.cū ɔcord. ibid. alleg. Et ꝙ bn̄placitū iā interue-
nit,approbās,ɔfirmās,& dās robur pactionib.& cōuē-
tionib.vnioni & cōstitutioni pēsionis,à qb. minimè p̄t
ipse Stephanus retrocedere,vt patet ex deductis ī prin.
29 cōsulta. †Ad ꝙ ēt qm̄ p̄ ipsā cōgregationē fuere adim
pleta & obseruata pacta,cōuētiones, & singula p̄ eā ꝓ-
missa,quo fit,vt oīa fuerint reddita valida & firmissa ad
cōmodū ipsius cōgregationis, & ꝙ nullo mō veniāt re
soluēda ex isto capite,quo dici posset, cōdōnē illā reso
lutiuā,ꝑp nō obseruātiā dēre sortiri effectū suū. Nec ēt
ex illo capite,ꝙ ɔdō fuerit suspēsiua, & an̄ ipsius adim-
plemētū nullū ꝓduxerit effectum:cessat. n. obiectio ex
vtroq; capite ɔsiderata:qm̄ ɔdōnes & cōuētiones p̄di-
ctæ ꝓ parte ipsius ɔgregationis verè fuerūt adimpletæ:
quo stāte,penitus cessabit effectus cōdōnis resolutiuæ,
30 ad no.in d.l.2.ff.de in diē adiec.cū alijs s̄.relatis.Et † eo
magis cū hucusq; minimè declaratū appareat, ɔgrega
tionē defecisse in obseruatione pactorū , cōuētionū &
cessionū,ꝑpea fuisse nullā,reb.nāq; sic stātib.& an̄q̄ di-
cta decīo hēat,ipsi Stephano nullū cōpetit ius regrediē
di ad monasteriū cessū,cū de nō obseruantia, sup̄ qua
Stephanus ipse se fundat,minimè doctū appareat p̄ eū
dē,ad quē onus id ꝓbādi incūbebat & incūbit, vt dedu
ximus superius,& iuxta plenè tradita p̄ illū tex. p̄ Ang.
Imo.& alios,maximè Mod.in 2.nota.nu.7. in l. ita stipu
latus.ff.de ver.obl.& in l.hoc iure,& l.ī illa,vbi Bar. col.
2.& per Alex in d.l.stipulatio ista.§.alteri.ff.eo.ti. Cessa-
31 bit†ēt effectus cōdōnis suspensiuæ,q̄ verè fuit resoluti-
ua:cū.n.fuerit purificata & adimpleta,hēt̄ ꝓ pura, ac si
ab initio actus pure,& simpl'r fuisset d. l. cedere diē . &
d.§.ex cōditionali.& per illū tex.tradūt oēs,in l.fi. §. Ti-
tius.ff.de vulg.& pup.& per Are.ex illo tex.in l.fi. §. fi. ff.
de ver.obl.l.si pupillus,in fi.ff.de ɔd.inst.l. sed si de sua.§.
32 fi.ff.de acq.her.Et†secuto adiplemēto ɔdō retrotrahit̄.
l.potior.ver.videamꝰ.l.q balneū.ver. ampliꝰ. ff. q potio.
ī pign.habeat̄,vbi doc.post gl.bn̄ tradūt.Cōgregatio.n.
ipsa die 20.Maij eiusdē anni.1517.ī primo gn̄ali Capitu
lo tūc subsecuto approbauit, cōfirmauit,& ratificauit
illas ɔuētiones & capitula,& singula gesta īter.B.Card.
& Stephanū ex vna,& alios noīe ɔgregationis ex altera
& p̄insertis ad literā illis capitulis & cōuētionib. cōsti-
tuit ꝓcuratorē ad faciēdū & ɔsētiēdū,qcqd opus erat
& ꝓut exigebat p̄ d.c.approbādo p̄sonas , q̄ illa iā cele-
33 brarūt.Et†q̄ in similib.represētāt totā cōgregationē,&
p̄tātē hēbāt similia , & maiora celebrare & obligare ip-
sā ɔgregationē,& illiꝰ particularia monasteria , ad no.
ī c.fi.de pac.li.6.Et qa Pōtifex ɔfirmauit dicta capitula,
& ɔuētiones,habuit ꝓ valido firmo & sufficiēti ɔsensū
p̄cedentē illorū,& cōsensū futurū ipsius ɔgregationis.
34 Et tā partes q̄ Pōtifex voluerunt, superueniente ratifi-
cationem retrotrahi , & effectū consensus ꝓducere ex
die ratificationis,s̄m iuris dispositionē,c.ratihabitionē
de regulis iuris,lib.6.l.fi.C.ad Maced.cōtinebāt nāq; pa
cta,& cōdō resolutiua,ꝙ cōgregatio deberet ratificare
oīa illa gesta,& cōsentire illis, & constituere specialem
ꝓcuratorem ad consentiendum,vbi opus fuisset , tā in
camera,q̄ in cancellaria apostolica cum insertione cō
35 uentionū in ipso mādato.Quæ†singula cōgregatio ad
vnguem iā adimpleuit,siue illa cōsiderent̄ vt copulati-
uè posita,quorū omium cōcursus exigebat̄.l. hr̄di plu-
res,ff.de cōditio.inst.l.si qs stipulatus fuerit decem.ff.de
verb.obl.per Bar.& alios,in l.prima.ff.de iustitia & iure,
& in l.si is q ducenta.§.vtrum.ff.de rebus dubijs , & Ca-

36 no.maximè Mod.ī c.2.de rescip.Siue † illa fuerint copulatiuè posita,q̃ verius est,circa vnū effectū,quo casu de iure oīa nō erāt necessaria,nec amborū cōcursus exigebat,sufficiebat.n.primū, cū pstatio cōsensus ipsius,cōgregationis & auctoritas ipsi⁹ Pōtificis.ad oīa esset sufficiētia,ad no.in c.cū iā dudū.de pbē.& ī c.significauit, de app.post gl.cū alijs traditis p Fel.ī d.c.2.nu.27. & 47.
37 Videt † .n.ista posita maiorē exp̄ssionē,& ad abūdātem cautelā,qua omissa actus nō vitiat.l.nō solēt.ff. de regu. iur.l.testm̄.C.de testa.& hoc ꝯfirmāt illa verba, put op⁹ fuerit,ꝯsiderātia effectū , q iā subsecutus fuerit p ꝯsensū cōgregationis,& illorū monasteriorū abbatū , sup quorū fructib. erat pēsio soluēda ad bn̄placitū, & auctoritatē Pōtifi. & si pcurator ꝯgregationis nullū aliū p̄stasset ꝯsēsū,iurib.& decisionib,citatis in principio ꝯ-
38 sultationis.Nec † obstat,si dicat,dicta verba fuisse apposita:vt aliqd operarentur,iuxta doct.Bal.in rub.C. de ꝯ-
39 hen.emp.q.9.Et † q̃ sunt intelligēda cū effectu,vt pcurator cōstitueretur,& vlterius verè,& realiter cōsensū p̄staret,ad no.in l.j.§.hæc aūt.ff. q̃ qsq; iuris,& ī l.2.C.cō.
40 de leg.Nā † istud minimè dr̄ in dictis c.& cōuētionib.& sunt actus penitus diuersi.l.Celsus.§.sed ipse.ff. de arbit. Solū.n.cōtinebāt cōgregationē teneri ad ratificādū, & cōsentiēdū, & ad cōstituēdū procuratorē ad cōsentiēdū,quatenus opus esset,quib.ita fuit satisfactū , nō aūt ꝯtinebāt,q̃ pcurator realiter esset astrictus p̄stare ꝯsēsū:istud.n.fuit omissū,& p omisso dēt haberi:cū versemur in actu stricti iuris.l.qcqd astringēdæ.ff.de ver. ob. & est diuersū ab exp̄ssis.d.l.Celsus.§.sed si ipse, & omissio nociua est ipsi omittēti,& ꝯ cū interpretāda , q cla-
41 rius debuerat exprimere.l.veterib.ff.de pac.Prout † Stephanus fecit in alijs capitib.& in isto capite nihil exprimēdo,satis colligit volūtatis suæ minimè fuisse realiter illud debere exequi,ad nota.in c.ad audiētiā . de decim. & l.vnica.§.fin aūt ad deficiētis.C. de cadu. tol. & qa illud de pcuratore dictū fuerat ad abundātē cautelam, qua cessante actus nō vitiatur,vt diximus,& talis cōsensus p̄standus p procuratorē minimè erat necessarius ad validitatē actus,vt deduximus. Eo ēt : qa necessarius forsan videbat ad expediēdū lr̄as, q̄ iā erāt expeditæ , & isto ēt respectu frustratorius erat , put ēt frustratorius reddebat stāte decreto Pōtificis, & priuatione dn̄i Cardinalis.B. & declaratione facta in psona domi. Stephani,necnō & trāslatione pēsionis in alias psonas,necnō & per cessionē pēsionis factam à Stephano:vt statim dicemus,ꝯsequēter d̄ eo minimè erat curādū,tū & respe-
42 ctu Stephani,tum & respectu cōgregationis.Cuius † intererat, ne incurreret cōtumaciam Pōti. gerere actum validū,& nō ꝯ decretū,& volūtatē ipsius, & nō frustratoriū,nullū,& inanē.d.c.qa frustra.de vsur. & p gl. magnā in l.j.in princ.ff.de oper.nou.nūc.& plura cumulāt Modernio.in l.quoties.ff.qui satisda. cogan. & p Fel.in
43 c.ex tenore,de rescrip.Et † satis fuit,q̃ illa verba sortirēt effectū in actu valido,& substātiali. prout loquūtur iura in ꝯriū allegata.Et † vulga.decis.Bal. in dicta rubrica,
44 q.9.cū similib.itelligēda venit,vt verba apposita debeāt operari,ſm tn̄ naturā ꝯctus & ſm naturā rei in ipso ꝯctu deductæ.l. si stipulatus.ff. de verb. oblig. & declarat Innoc.in c.ex literis . de iure patron. refert & seqt Soc. cons.47.Cōsilijs nostris,col.4.vers.præterea magis, vol. primo,& non in illis,q̄ frustratoria,& nulla sunt, & aliqnē effectū nō possunt operari. Ex istis satis apertè cōstat,congregationē vsam fuisse diligētia,nec fuisse in aliqua culpa seu mora , nec ēt pcurator ab ea cōstitutus pōt dici culposus seu morosus,vel vsus negligētia,cōsiderato.n.tpe fuit cōstitutus, & quo suæ constitutionis certior redditus fuit , & quo ad iter vrbem versus accipiēdū sarcinulas cōposuit, & ꝯputato itineris tpe & ex quo vrbē ingressus est, nullū vlterius potuit p̄stare cōsensum,reperit.n.mutatū statum, & B. Cardi. & pēsionē translatam p Pontificē in alias psonas, & decretum Pontifi.tollēs oē ius, si q̃ habebat Stepha. licet paratus esset adimplere oīa in suo mādato ordinata,& ad id specificè vrbem accessisset, & sic facere minimè tenebat, q̃ factū nequaquā releuabat,vt per Bart. allegantē iura in l.2.ff.qui petunt tutorē,& Fel.in c.ex trāsmissa, num.
10.de præscriptio.& argumēto.l.neq; natales. & l.siue. C.de probationibus.Et nullum iā tempus adiectū fuit, quo deberet consensum p̄stare,sicut fuit expressum tēpus,quo congregatio deberet consentire, & sic q̃ dies
45 seu tēpus ipsū interpellasset.Et † qūis in huiusmodi cōsensus præstatione,seu in pmissione de p̄stādo illū, put asserit Stephanus,tacitè videbatur inesse tēpus,infra q̃ poterat cōmodè factū explicari, ad quod ipsa cōgregatio videbatur teneri , ad notata in l. si ita stipulatus essē abs te.& in l.stipulationes nō diuiduntur.§.fi.& l.seqūē. & l.si insulā.& l.existimo.§.fi.& l.cōtinuus.§.itē qui insu-
46 lam.ff.de ver.obl.tn̄ † istud arbitriū est : vt expressè traditur in d.§.itē qui insulā. & per docto. maximè Mode. in d.l.si ita stipulatus essem.& per oēs,in d.l.si insulā. Et consideratis qualitarib.supra explicitis, & vera facti cōtingentia,nullus bonus vir arbitrari poterit , procuratorē fuisse in mora,seu vsum fuisse culpa vel negligētia.
47 Præterea † cōuētum fuit,cōstitui pcuratorē ad cōsentiendū in cancellaria seu camera apostolica , vbi opus fuisset, q̃ incertum prorsus erat,in quo istorū duorum locorum consensus deberet præstari , & stante incertitudine loci necessario requirebat interpellatio : vt potuisset in mora cōstitui p lapsum diei ēt certæ , nā illo tpe destinato ſm legem & arbitrio iudicis, Stephanus debuit esse paratus recipere consensū in vno illorū locorū,& cū istud minimè pbauerit nec fecerit, cōuentio remanet perinde ac si facta fuisset sine adiectione diei,& vt incurreret mora,necessaria erat interpellatio l.arbiter.§.q calēd.ff.de arbitr.& p Bar.in l.itē illa.ff.de ꝯstituta pecunia,vers. eadē rōne qro , & est deci.consilij
48 Neap.316.Galiottus,vers.in ꝯriū allegat. Vbi † in versi, præterea & secūdo,dicit,vt p interpellationē cōstituat in mora debitor, necesse eē in ipsa interpellatione exprimi diē,qua vult recipere,per tex.in l.aut q aliter. §.1. ff. q̃ vi aut clā,& p Alex.cons.90.circa finē,vol. 5. dēt ēt exprimi locus specificus ſm Bar.in l.cū filius. §. fi. ff. de verb.obliga.& bene facit.l.q insulam.ff.eo.ti.& q̄ tradū tur in l.3.§.qui Stichū,cū similib.ff. de eo q̃ certo loco.
49 Prout † ēt:qm̄ dies incerta legalis,vt est in casu pposito, nunquam constituit in mora promissorē per cursum illius sine interpellatione,ſm Bar.in l.ita stipulatus.in 2.
✻ quæst.principali,in fi.ff.de ver.obli. quē ✻ cōiter sequūt ibi doctores,& sequuntur Modernio.in d.l.si ita stipulatus.essem.in quarto notabili,& nu.7.ita declarantes illā legem adducētes alias decisio. vt ēt faciunt in l. si ex le-
50 gati cā.col.3.nu.12.eodē titulo. Eo † ēt qm̄ istud p̄stare consensum,cōtinet actum momentaneū , & qui in instanti poterat perfici,quo fit:vt necessaria sit interpellatio ad cōstitutionē moræ , & ita limitantur ꝯria superius adducta,vt expressè firmat Alex. allegās alias decis. in dicta l.si ita stipulatus essem abs te.in principio, & in d.l.stipulatus.in gl.prima,refert & sequit Dec.cons. 2.&
51 pro tenui.col.4.vers.2.dictū Bal.Prout † etiā necessaria erat interpellatio , etiā si fuisset promissum successiuū factū : eo qm̄ illud dependebat ex voluntate ipsius Stephani,qui hēbat declarare locum, & se paratū exhibere ibidem & cæte.vt sunt apertæ decisi.adductæ per Decium dicto cons.secundo,col.3.& quarta,& cons. 380. Conclusio & Corneus cons.343.In cā.vol.primo. Rursus procurator ipse paratus erat etiam consensum præstare,nec per eum defecisset,id adimpleri, vnde sibi aliquid imputandum minimè est,c.imputari . cū concordantijs ibi adductis,de regulis iuris,lib.6. & exceptione legitima se tueri potuit,propter impedimentū q̃ superuenit facto & decreto Leonis Decimi,notoriè contingens,qui Cardinal.B.suis demeritis priuauit , necnō & decreuit pensionē minimè debere solui Stephano, & dictos religiosos nullas pęnas incurrere casu,quo illi eā non soluerent,& quā pensionem in alias personas trā-
52 stulit.Et † quod impedimentum iustum & legitimū fuit facto superioris principis procedēs.l.sed & si per prætorem.ff.ex quibus causis maiores , & per Abbatem , & alios omnes,in capitu.ex transmissa.de præscriptionib. & per glossam in versic.proposita.in c.cupientes. §. qđ si per viginti,de electionibus,lib.sexto,& per Alexan. & alios,in l.properandum.§.sin autem vtraq;.in fi.C.de iudicijs,

dicijs,& in l.de pupillo.§.si qs ipsi p̄tori,col.5.ff.de ope. no.nun.cū alijs alleg.ꝑ Fel.in d.c.ex transmissa. num.7.

53 col.2.†Præsumendū est.n.Leonē Decimū iustè illa fecisse:cū fuerit in illa sācta sede ꝯstitutus, & de cuius potestate maximè in bn̄ficialib.& fructib.bn̄ficiorū,vt dicemus inferius,& ꝑ argm̄ à maiori istud tr. dit in l.Heren.§.Caia.ff.de euict.& in c.p̄nti. de renūciationib. & iuxta no. ī l.iustè possidet.ff.de acq.pos.& ī l.2.C.de of-

54 ficio ciui.iud.& in c.qm̄ ꝯ,de ꝓbationib. †Et si Stepha. diceret,Pōtificē iniustè illa fecisse,vtiq; id ascribēdū esset casui fortuito.l.qs ergo casus.ff.de pec.& oī respū ꝓcurator ꝯgregationis iusto,& ꝓbabili ac necessario impedimēto offensus excusādus est,ad no.in d. c. ex trāsmissa.& in l.2.§.qd̄ diximus.ff.si qs cautio.& in l. q cōmeatus.vbi Bar.ff.de re milit.& Abb.in c.sciscitatus. de

55 rescriptis,cū simi.Prout†ēt:qm̄ stāte dicto decreto Pōtificis,& alijs dispositis ꝑ eūdē, ꝓcurator ipse ēt reqsitus frustra ꝯsensū p̄stitisset,& p̄stitus nihil fuisset operatus:cū extrema minimè esset habilia,& ꝯsensus ad nullū potuisset referri, ad tradita ꝑ Bar.& alios,in l.si is q pro emptore.ff.de vsuc.Et ꝯsultò optimè fecit illū nō p̄stare:intererat.n.istud nō fieri ēt cōgregationis,ne in

56 curreret indignationē Pōtificis,vt fuit supra deductū. Qui†Pōtifex eo fortius potuit dictā extinctionē,priuationē,decretū,& trāslationē pensionis facere,si absoluta & plenaria potestate,& nō ordinaria reseruasset talem pensionē,cū facilius tollat̃ ius speciale, q̄ ius cōe, vulgata l.eius militis.§.militia missus.ff.de testō militari,& ꝑ Bal.in l.q se patris,col.11.ver.& scias.C.vn̄ liberi. & dicet̃ inferius.Nec istis erit impedimento rl̄a cācellariæ disponens lr̄as reseruationis pēsionis nō posse expediri,nisi de ꝯsensu,&c.Nā interuenit cōsensus ꝯgregationis ad id sufficiēs,& approbatus à Pōtifice auctorāte pacta & cōuentiones,de qb.supra,& partes & Pōtifex voluerūt superuenientem ratificationē cōgregationis retrotrahi,vt deduximus supius,eo ēt qm̄ effectus ꝯsideratus ꝑ rl̄am penitus cessat.Et qm̄ fuerūt lr̄ę expeditę,& approbatę ꝑ B.Cardinalem & Stephanū,vt ōndimus,& qa stāte priuatione Cardinalis,& decreto Pōtificis,& trāslatione pensionis in alias ꝑsonas,& cessione subsequenti ipsius Stephani,vlterius minimè agendū erat de cōsensu præstando,vt aliæ lr̄æ expedirent̃ in

57 beneficiū Stephani,cuius ius erat ꝓrsus sublatū,& extinctū,& si qd̄ erat,illi ipsemet postea cessit.†Et cessāte cā & rōne quib.fuit inducta rl̄a,cessare debet & ipsius dispositio,l.adigere.§.quāuis.ff.de iure patr.c.cū cessante.de appe.q̄ ratio & cā licet nō sit in rl̄a expressa, tn̄ ꝓ tali hn̄da est:cum ista vnica possit assignari,iuxta gl. &

58 Bal.in l.quāuis.C.de fideic.cū cōcor.Prout†ēt qm̄ ipse Pōtifex minimè astringitur dicta rl̄a temporaria,&per eūdem cōstituta.c.dudū.ver.nos igitur,de præb. lib.6. c.proposuit.de cōcessione p̄bendæ.c.innotuit, de electionib.& diffusè ꝑ scrib.in l.fi.C.si ꝯ ius vel vtilitatem

59 publicā,& plenius in capitulo quę in ecclar̄um,de cōstit.Prout†ēt:nā minimè sequitur,s̄m rl̄am lr̄as reseruationis pēsionis nō posse expediri nisi de ꝯsensu,ergo ante & prius pēsio nō est in esse deducta,verba.n.dictæ regulæ nō loquūtur de cōstitutione & creatione pensionis,nec resistūt eius ortui & origini,sed solū præstituūt modū expeditioni lr̄arum,& passim videmus pēsiones solui & exigi nullis desuper expeditis lr̄is, stāt.n. simul ista,ꝙ lr̄æ reseruationis nō sint expeditæ,& ꝙ tn̄ pensio sit in esse deducta, & rl̄a tanquā odiosa nō debet egredi suos terīos,ad notata ꝑ oēs,in authen.quas

60 actiones.C.de sacros.eccl.& in l.si cōstāte.in prin.ff.solu.matr.cū similib.& ꝑ Belleme.deci..746.col.4.†Et qa expeditio literarū nihil p̄stat,nisi respū ꝓbationis,cum solo verbo principis perficiatur gratia.cle. 1. de sepul. & s̄m Archi.& Io.And.in proemio sexti,& Bal.in l.humanū.C.de legib.Old.conf.326. Qd̄ articulo dati.col. 2.& ꝑ Rot.in nouissimis de rescriptis 27.& Mod.in rubri.de cōstitutionib.nu.11.& 40.& in c.sciscitatus. nu. 36.de rescriptis,& in c.2.nu.25.de proba.Nec obstabit qd̄ dr̄,Leonem Decimū voluisse cassare & extinguere pensionem in esse deductā,q̄ minimè erat originata & orta in ꝑsona dn̄i Stephani,ꝑꝑ defectū cōsensus congregationis, & illa extinctio & priuatio iā p̄supponebat habitū,& Pōtifex minimè cōsiderauit istū casum, nec vsus est potestate absoluta,sed solū ordinaria,cum relationē habuerit ad pacta & cōuentiones,nec voluit priuare Stephanū pensione nō cōstituta nec originata,& ad quē casū dispō & decretū Leonis minimè debet extēdi:tū qa delictū Cardinalis nō debuit nocere Stephano,& in istis pęnalib.cessat extensio,& dictus ꝓcurator nō poterit se excusare,tanquā in iure errauerit,cū fuerit in vrbe,vbi adest copia peritorū, & nō intererat sua ꝑquirere,an ꝯsensus præstadus esset frustra

61 torius,vel ne.Spectabat†.n.istud ad Stephanum , argō no.in l.cū qs.& in l.fi.& in l.scd̄a.C.de iuris & facti ignorātia,& in l.iuris ignorātia.C.q admit.cū vulgarib.Cessat nāque obiectio,nā pensio verè erat originata & deducta in esse, & reseruata dicto Stephano apostolica auctoritate,& subsecuto cōsensu dictæ ꝯgregationis: vt plenissimè & cōcludenter s̄.ostendimus,& Stephanus semꝑ habuit pensionē pro cōstituta , & p̄fecta ex cōsensu ꝯgregationis,& illorū quatuor abbatū monasteriorū,sup quorū fructib.erat soluēda,& certæ ꝑsonæ,& in certa quātitate,& ꝑ cessionē postmodū ꝑ eū factā & receptionem pecuniarū,vt dicemus,& quia ꝯditio resolutiua apposita iā fuit adimpleta, vt probauimus,& lr̄æ iā inde fuere expeditæ , vt diximus supius, vn̄ meritò priuatio & extinctio p̄supponebat habitū. Nec erat necessariū priuare Stephanū titulo monasterij,nā illud minimè hēbat,ꝯsiderata sua cessione,& subsecuta vnione & ratificatione cōgregationis,ac ꝓcuratoris cōstitutione,& cōsideratis impedimētis subsecutis,quib.ꝓcurator nō valuit cōsensum p̄stare,vt de singulis supius iā diximus . Nec dictus ꝓcurator errauit, qnimmo cōsultò & optimè fecit,cōsensum nō p̄stare ex deductis supra,& nedū Stephani sed ipsius cōgre gationis intererat,illū nō p̄stari inaniter & frustratoriè

62 Et†si Pōtifex in aīo hēbat,dictā pensionē ēt originatā, & in esse deductā extinguere,& subuertere:vt aduersarius fatet̃,eo fortius voluit illē nō induci, nec oriri:cū plura ꝓhibeant̃ fieri, q̄ facta tenent , vulgata lege patre furioso.cū similib.ff.de his q sunt sui vel alieni iuris,& dicet̃ inferius,& inhabilitas ad dictā pensionē,& regressum ad monasteriū in ꝑsonā d.Stephani minimè venit ꝑ viā extēsionis , nec odio vel delicto Cardinalis. B. sui fratris,sed dispositiuè principal̄r in ꝑsonā sui,& cessionis ꝑ eū factę virtute aā & postmodū, & cōsiderata voluntate Leonis X.vt est videre in decreto ipsius pōtificis,& clarè patet,cuius volūtas est summa rō quò ad ius positiuū,& quò ad bn̄ficia , & fructus ipsorū & in quo Pōtifice nō præsumitur nisi cā rōnabilis, & iusta

63 & cessat cā odij,vt de singulis inferius dicemus.Ista†nāque cessio in manib.Leonis X.facta ꝑ Stephanū super extinctione,& cassatione pensionis, & acceptata ꝯcludēter ōndunt,pensionē reseruatā fuisse in esse deductā & perfectā,toto ferè titulo de renūciationib. Ōnditur etiā nullū ius Stephano cōpetere ad monasteriū prędictum S.Simpliciani,sup cuius fructib.pars pensionis erat cōstituta,nec per viam regressus, nec per viā spolij.Indicat insuper vltra superius adducta apertā excusationē,vt ꝓcurator ꝯgregationis minimè teneret̃ cōsensum aliquem p̄stare:cū Stephanus cedēdo à p̄dicto onere eū iā liberauerit ex abūdāti,& licèt vere ad id nō esset astrictus cāis & rōnib. supra deductis . Ista ēt operat̃,& cōsensus per Stephanū præstitus quò ad trāslationem dictæ pensionis factā per Leonem X. in alias personas,& successiuè ad idem receptio pecuniarū facta per Stephanum tp̄e Clementis Septimi.Per † quos

64 actus geminatos eo fortius ōnditur voluntas & cōsensus istius,& validitas ac firmitas oīum gestorū inter ipsas partes,& per Leonem decimum,ad notata in l.balista.ff.ad Trebellianum,per Bar in l.cum scimus.C.de agricolis & censitis lib. 11.& Moder.in c.fi.de offi.dele. & in l.1.in prin.ff.de offi.eius,& adducta ꝑ Stephanum ꝯ gesta superius annotata ꝑ ipsum de metu ac defectu intentionis Pōtificis,& qbusdam alijs satis friuolis,minimè possunt militare & procedere,vt de singulis dicemus in sequenti principali articulo.¶†Nec postremò

65 obstat

obstat, ꝙ ex aduerso dr̃, procuratorē ꝯgregationis, ēt
verè impeditū causis añ dictis, teneri docere de sua dili-
gētia, ſm Bar. & alios, in l. 2. §. ꝙ diximus. ff. si qs cautio.
ꝑ tex. in d. l. qui cōmeatus. ff. de re militari. cū alijs tradi-
tis per Fely. in d. c. ex trāsmissa. col. 1. & in c. cū inter. col.
66 10. de except. Et † ꝙ necesse habebat de dictis impedimē-
tis ꝓtestari, ſm Bar. & reliquos scrib. in d. §. ꝙ diximus.
& Fel. post Ab. in d. c. ex trāmissa. nu. 7. per gl. in c. cupiē-
tes. §. ꝙ si ꝑ viginti, in ver. proposita, de electionib. lib. 6.
& Alex. in l. de pupillo. §. si qs ipsi ꝑtori. nu. 9. ff. de ope.
no. nun. Nā ꝓcurator ipse nullā cōmisit culpā, nec fuit
in aliqua mora & negligētia, quinimmo vsus est oī dili-
gentia: vt ex pluribus superius docuimus & firmaui-
67 mus. Nec † aliquā ꝓtestationē de dictis impedimētis fa-
cere tenebatᷣ, cōsiderato iure cōi, & exclusa cōsuetudi-
ne locali, vt sentit Bart. in l. 2. §. dies. ff. qñ appellandū sit.
& in d. §. ꝙ diximus. vbi Mod. post alios nu. 7. & 8. istud
firmāt, post Abb. in c. sciscitatus. & ī c. plerūq;. de rescr.
& in d. c. ex trāsmissa. vbi Fel. nu. 7. & seq. & Aret. ꝯs. 162.
68 Verum est. Prout † ēt cessat obiectio, ēt si vera esset opi
nio illa, protestationē fore necessariā, vt illa cessetᷣ, qñ
notoriū erat, oēm diligentiā fuisse frustratoriā, vt verè
cōtingit in casu ꝑsenti, & firmat Paul. de Cast. ꝯs. 286.
Visis his. col. 9. vers. nec obstat, ꝙ debuerūt, quē refert
& sequitur Fel. in d. c. ex trāsmissa. col. 2. vers. q̄ oīa, nu. 4.
& col. 3. nu. 10. vers. limita tñ. vbi ad id alia adducit, & sē
69 tit Alex. in d. §. ꝙ diximus. Prout † ēt obiectio ruit, nā sa-
tis cōstat de animo ipsius procuratoris parati cōsensū
ꝑstare, nisi impedimēta successissent, quo stāte ꝓtesta-
tio minimè erat necessaria, vt firmat Alex. in d. §. ꝙ dixi
mus. in fi. & sequitur Fel. in d. c. ex transmissa. col. 3. nu.
12. vers. sed pōt teneri. Resultat igitur ex istis solida & ve
ra cōclusio, Stephanū ipsū ad dictū monasteriū nullū
habere regressum, nec debere ad illud restitui tāquam
spoliatū, nō obstātib. superius in ꝯriū adductis, & alijs
qbuscunque forsan adducēdis. Nā illis oīb. apertissima
& vera data est resolutio. Circa aūt articulum pēsionis
Stephanus ipse audiēdus ēt minimè est. Nā pēsionē sibi
reseruatam petere nō potest, & quò ad ipsam cessauit
pēsio, extincta nāq; fuit, & de ea vlterius agitādū nō ve
nit ꝑꝑ priuationē. B. Cardinalis factā ꝑ Leonē X. & de-
cretū ipsius, disponēs, pēsionē do. Stephano nō dēri, cū
amplissimis clausulis. Quod decretū & gesta per Leo-
nē firma & valida fuerūt & sunt, nec impugnari possūt
ex defectu potestatis, aut ex defectu intētionis & volū-
70 tatis. Processerūt † n. motu ꝓprio, & de apostolicæ po-
testatis plenitudine, necnō & ex certa scientia, & de ip-
sius Pōtificis potestate disputare sacrilegij ad instar hr̃.
71 l. 2. C. de crimi. sacrileg. Cū † ipse sit oīa, & super oīa, ſm
72 Bal. in c. 1. qual. domi. ꝑꝑ priue. Et † habeat plenitudinē
potestatis supremę iurib. citatis per Bal. in c. 1. qd sit in-
73 uesti. Sitq; † minister Dei, à quo depēdet oīs iurisdictio.
74 & † sedes sua sit sācta, ſm Hosti. in c. 1. §. ex sancta. de Sū.
Trin. & Arch. 11. q. 3. c. an est. Inn. in c. ꝙ sup his. de vo.
Abb. cons. 82. Cōditor oīum. & iuxta illud, de quo in c.
75 ꝙcūq; 24. q. 1. & in c. solitæ. de maio. & obed. Et † in terris
Deus est, ſm Bal. in l. fi. C. sen. rescin. & Mod. in cap. 1. de
76 cōstit. super gl. in ver. ab oīb. Cū † Dei & Papæ idē sit cō
sistorum. c. quanto. de trāslatione prælatorū, vbi Host.
77 & in c. 1. & 2. eo. ti. Nec † superiorē in terris hēat. c. licet.
c. venerabilē. de electionib. c. significasti. cle. ne Romani.
eo. tit. c. cūcta ꝑ mūdum 9. q. 3 & ad notata in l. Prin
78 ceps. ff. de legi. & l. digna vox. C. eo. Et † à solo Deo iudi-
79 catᷣ c. Anast. 19. dist. Et † adæquat quadrata rotundis, ſm
80 Host. & Abb. in c. cum venissent. de iudic. Et † qñ proce-
dit ex certa scientia & potestate absoluta, nihil pōt op-
poni, nec dici pōt, cur ita facis, ſm Bal. in ꝓe. decretal.
& Fel. allegantē alia in c. nōnulli. de rescr. nu. 30. & 51.
81 Nec † subijciatᷣ cōstitutionib. suis aut aliorū ꝑdecessorū
suorū c. dudū. ver. nos igitᷣ. de ꝑb. li. 6. c. īnotuit. de elect.
82 c. ꝓposuit. de cōcess. ꝑben. Est † eñ s̄. tale ius, & ꝯ illud
pt suo arbitrio disponere, & omisso iure positiuo, & re
gulis ipsius pōt ꝓnūciare ſm suā conscientiā, vt plenè
habetᷣ per oēs, maximè Fel. nu. 78. & Mod. nu. 40. in c. q̄
in ecclesiarū. de cōstit. & in l. fi. C. si cōtra ius, & in c. le-
ctor. 34. dist. & c. ꝑby. 91. dist. & eūdē Fel. in c. 1. in 4. fal.

83 de cōsti. Et † circa tale ius positiuū indistinctè dispensa-
re pōt, & sine causa, ſm Inn. in c. dudū, el secundo, in fi.
de elect. & Fel. in c. postulasti. nu. 62. & in c. si qñ, nu. 14.
84 de rescrip. Et † eo magis Pōt. potestas redditᷣ libera in bñ
ficialib. in qb. & fructib. ipsorū pōt suo arbitrio dispo-
nere. c. 2. de ꝑb. lib. 6. cle. 1. in fi. vt lite penden. cū alijs al-
lega. per Fel. in d. c. q̄ in ecclesiarum. nu. 60. & alijs seq. &
Moder. ibi nu. 32. & Alex. ꝯs. 92. nu. 35. vol. 6. Soc. ꝯs. 27.
85 nu. 8. vol. 3. Cor. cōs. 90. In cā, col. 3. et 4. vol. 4. Et † potis-
simū in tollēdis, imponēdis, et trāsferēdis pēsionib. im
positis, et imponēdis super fructib. ipsorū bñficiorum,
quas pēsiones absq; cā pōt imponere, et extinguere cū
ꝯsensu obtinētis bñficiū, qui illud acceptādo, per quasi
ꝯctū vr̃ se obligasse ad administrationē. c. nisi cū pridē.
§. verū, de renun. et ēt eo inuito, et nō citato, sua sola vo
luntate, vt post alios per eū citatos ad plenum prosequᷣ
Fel. in c. ad audiētiā, el 2. col. 2. et alijs seq. nu. 5. et seq. de
rescrip. et ad id plura adducit Io. Bap. de S. Seuer. in suo
tract. de pensionib. q. 5. et 19. et col. 3. et q. 24. vbi etiam
in fin. et in c. præcedēti apertissimè firmat, Pōtificē ista
posse facere, beneficiato pēsionario minimè citato, et
sine aliqua cāæ cognitione, et bñ faciūt tradita ꝑ Dec.
86 cōs. 141. Ad plura, col. fi. Et † qa trāsferēdo pēsiones de-
bēdas vni personæ in alias ꝑsonas, nō est grauamē no-
uum in personā debētis soluere sed delegatio solutio-
nis faciendæ alteri, et cessabit regula, ꝙ extinctæ pēsio-
nes nō suscitentur, &c. Minimè loquēs in casu ꝑsenti,
& cui iā fuit derogatū, vt in sequētib. dicemus, ēt si pē
sio fuisset extincta quò ad Cardinalē B. & ipsū Stepha-
87 nū. Ad † ꝙ ēt; nā pensionē reseruatā hēbat Steph. ex pri
uilegio, & bñficio ipsius Pōtificis, & tale ius ipse Ponti-
fex ēt sine cā, & sua libera tm̃ volūtate potuit reuocare
ēt tollēdo ius q̄situ illi, ſm Ang. in l. Antiochensiū. ff. de
priuileg. creditorū, & Bal. in l. fi. col. pen. ver. sed imme-
diatè oppono. C. sen. resc. nō posse, & eūdē Bal. in l. qui
se patris, col. 11. vers. et scias. C. vnde liberi, per textum
in l. fundos. C. de oī agro deserto, lib. 11. per eum citatū
cum alijs relatis per Fel. in d. c, q̄ in ecclarum, nu. 68. et
88 72. col. 2. in fi. et col. 3. Et † qa ius q̄siūt iure positiuo, ēt si
ne cā per supremum principē auferri pōtᷣ cum sit s̄. il-
lud, vt diximus, et plenè ꝓsequuntᷣ Paul. de Cast. et Ale.
in l. cū hr̃des. in prin. ff. de acqui. possess. et Abb. cōs. 85. Il
lud in summa, et scribētes in l. fi. C. si ꝯ ius, et habetur in
dicta decis. cons. Neap. 128. col. fi. et diffusè post Fel. nu.
89 78. et in c. 1. per Mode. in d. c. q̄ in ecclarc, nu. 36. Eo † ēt
qñ Pōtifex ipse sine cā pōt tollere ius q̄situm alteri etiā
de iure naturali, qñ illud euenit tāquā accessorium ad
ius ecclesiasticum in quo supremam, et maximam hēt
potestatem, ſm Inno. in c. 2. de vo. et prosequitur Fely.
90 in d. c. q̄ in ecclesiarum, nu. 66. Et † rescriptum Pōtificis
in bñficialibus in præiudicium alicuius valet, et tenet,
ēt sine illa clausula, non obstan. dummō ꝙ de ipsius vo
luntate appareat, ſm Bald. in d. c. q̄ in ecclesiarum, col.
pen. et Fel. ibi nu. 6. in fi. et plenius in c. nonnulli, nu. 50.
& 68. đ rescriptis, vbi ꝯcor. adducit, et eo magis ista red
dentur cōfirmata, et roborata ex respōsionib. et reso-
lutionibus dandis obiectis, et appositis per ipsum Ste-
91 ph. ¶ † Nō igitur obstabit regula cancellariæ, de nō tol
lendo ius q̄situm, adducta per Stephanum, nam Pōti-
fex illa minimè astringitur, dicto c. dudum. §. nos igitᷣ.
de ꝑbendis, libro sexto, et quia ipse est s̄. oē ius positi-
92 uū, nec astringitᷣ regulis ipsius, vt deduximus. Prout † ēt
quia in decreto, et ordinatis per Leonē Decimū sub-
lata sunt oīa obstātia, ad plenè notata per oēs, in l. fi. C.
si ꝯ ius. per Bar. in ex̃uaganti ad reprimendū, in ver. nō
obstantib. diffusius post alios per Fel. in c. nōnulli. de re
scriptis, et per tales cl̃as tollitur ius q̄situm ad rē, vt tra-
dit Car. cōs. 61. Casus sunt, in fi. et in c. inter cętera. vbi
Imo. col. antepen. de præbendis, Io. And. et Gemi. in c.
si postq̄. col. fi. et in c. dudum. col. 3. de ꝑben. lib. 6. Pro-
93 ut † etiam: qñ in d. decreto adest cl̃a, de plenitudine po-
testatis, habens vim cl̃a derogatoriæ ad omnem legem
ꝯriam, continentem etiam clausulam derogatoriā, ſm
✲ cōem opin. & vsu receptā, de qua per Bal. in ꝓœm. de-
creta. col. 4. ver. Gregorius, cum alijs adductis per Fely.
in d. c. nonnulli. nu. 30. & seq. cōsiderantem eādē clau-
sulam,

sulam,ex certa scia,q in pñti decreto adest, & p eundē
94 Fel.in d.c.nōnulli.nu.39. Ad† qđ insup,nā rła annullat
cōcessiones tollētes ius q̄situ factas motu ꝓprio & ex
certa scia, nihil tñ disponit de factis xe plenitudine.po
testatis,put est pñs,continēs oēs istas clas,& regula tā-
quam odiosa nō dēt extēdi ad istū casum , vt s̄. dedu-
ctū fuit,& expssio clę,de plenitudine potestatis,dēt ali-
qd operari.c.si Papa.de priuileg.li.6.si qñ.de leg.1.& C.
95 de inoff.test.p Bal.in rub.C.de ꝯh.emp.q.9.Et† qa regu
la ꝓcedit,qñ verba ꝯcessionis essēt dubia,at qñ sunt cla
ra & apta,vt est in casu pñti,cessabit.Cū aptè ꝯstet,Pō-
tificē voluisse tollere oē ius ēt q̄situ,vt diximus,& dice
mus,& in istis bñficialib.& fructib.ipsorū hēat plenissi
mā ptātem faciēdi qcquid vult,& cōcedēdi,priuādi,&
trāsferendi,vt ꝯcludēter superius ꝓbauimus,& regula
ꝑdicta loquit̄ & intelligitur de signaturis emanatis in
causis pēdentib. Casus aūt noster minimè pēdebat, ad
quē rła minimè extēdi dēt,tāquā odiosa,& exorbitās,
96 iurib.vulg.Prout† ēt,nā rła loquit̄ de iure q̄sito purè,
& in re,nō aut de q̄rendo sub cōditione ad rē .Stepha-
nus.n.nullū hēbat ius purū,nec in re,sed cōdōnale,cō-
sideratis illis ablatiuis absolutis,cedēte vel decedēte. B.
Card.l.à testōre.ff.de cōdi.& demon.l.euictis. ff. de eui-
ctionib.& cōdōnałr cōpetēs leue est.d. l. cedere diē.de
ver.sign.cū vulg.& ius q̄rendū facilius tollit̄ quā q̄situ,
vt dicemus inferius:& idē si pensio fuit reseruata Ste-
phano sub die incerta,q̄ ꝓ ꝯdōne hr̄. l.dies incertus.ff.
de ꝯd.& dem.p Bar.& alios,in l.ita stipulatus.q. 2. ff.de
ver.ob.& qa Stephano nullū ius,nec in re,nec ad rem,
erat q̄situ,qm̄ Leo X.reseruauit sibi pēsionē cessaturā
ꝑ priuationē.B.Card.faciēdā, & illā assignauit alijs de
cōsensu ipsius Stephani cedentis ꝓrsus oī iuri suo, vt
97 statim subijciemus.† Nec ob ₰m,in quo Stephanus đt
se minimè fuisse priuatū p Leonē X.ī decreto.n.suo,&
declone nō legit̄ talis priuatio,q̄ subintelligi nō dēt:cū
expssè nō appareat,vt tradit gl.pe.vbi scrib.notāt in c.
fi.de iure patr.& gl.15.q.8.In summa.& est tex:in auth.
de nō eligēdo scđō nubē.ver.nec est tale quid. & p gl.
in cl.2.de vita & hon.cle.Abb.& alios,in c.fi.de p̄sump.
98 Et† illa declo nullū nouū adducit, sed solum detegit &
aperit.qđ erat deductū in p̄teritū.l.hr̄des palā . §. sed si
notā.vbi oēs tradūt.ff.de testīs,vt ēt faciūt in l.edita.C.
de edēdo.& Leo X. noluit priuare Stephanū pēsione
sibi reseruata,sed solū declarare,eā illi nō cōpetere per
99 priuationē B,Card.† Rñdetur aptissimè cōstare de mē
te,& intētione ipsius Pōt.volētis priuare Stephanū, &
cui intētioni & volūtati verba hñt inseruire.l.nō ałr.de
leg.3. l.Publi⁹.§.fi.ff.de ꝯd.& dem.l.cū virū.C.de fideic.
c.intelligētia.de ver.sig.l.scire leges.ff.de legib.cū ꝯcor.
100 Et† mens,& volūtas principałr attēdenda est, & non
verba,q̄ ₰m subiectā materiā impropriātur, ad no.in l.
in ꝯditio.primū locū.ff.de cond.& dem.& in l.Lucius
§.Titius.ff.de lib.& posth.l.cū mulier.ff.sol. matr.l.p̄tor
ait.§.1.vbi gl.& doc.ponūt.ff.de ope.no.nū.vt ēt faciūt
101 scribētes,maximè Mod.in c.trāslat.de cōstit.† iunctis
his q̄ hñr in l.si vni.ff.loca.& in si olei.C. eodē, plenè p
Mod.ī l.sed & si possessori.§.itē si iurauero.ff.de iureiu.
102 Et† subtilitas verborū relinquēda est pertinacib.si mē-
te disponentis aliter habemus.l.1. C. de ꝯstituta pecu-
103 nia,p gl.& alios,in rub.ff.sol.ma.† Et qa minimè refert
quid fiat ex æquipollentib.dūmō mentē disponentis
obseruemus,l.3.C.de inst.& subst.l.cū mulier.ff.ad Tre
bel.& diffusè per oēs,in l.Gal.§.& qd si tm̄. ff. de libe.&
104 posth.† Prout ēt qm̄ Pōtifex expssè decreuit licet vsus
nō fuerit verbo priuamus,ꝯgregationē & Abbatē nō
teneri decætero ipsi Stephano ad sołonem dictæ pēsio
nis;qb.ex verbis satis aptissimè ꝯstat,voluisse eū priua-
re dicta pēsione,& eū reddere inhabilē, & ista fungūt̄
vice ver.priuamus.nec refert, an Pōtifex vtat̄ noīe sy-
nonimo, ad notata p doc.ī l.si idē.C.đ codicillis.& qa
reseruauit sibi dictā pēsionē,& demū assignauit eā ałs
de ꝯsēsu ipsius Steph.& vlterius voluit d. Stepha.cede-
re oī iuri,p quos actus manifestissimè patet,Pontificē
Steph.voluisse priuare,ꝓut priuauit:nā subsequētia ne
cessariò īcludūt añcedētia,& sic priuationē ipsā, & q̄
voluerit eū redere īhabilē.l.illud,ff.đ acq.hę.l.ad rē.l.ad

legatū.ff.đ ꝓcuratori.& p Mod.ī l.2.ff.de iurisd.om.iu.
105 & in c.p̄terea.de off.dele.Et† ipse Pōtifex nō est vsus so
lū verb.declaramus,qnimo decreuit,volēs īducere ali-
qd de nouo,& nō stare p̄teritis,₰m gl.ī cl. vnica,de of-
ficio vicarij.& re ipsa & facto euidēter id ꝯstat,dū reser
uauit sibi pēsionē,& eā alijs assignauit de ꝯsēsu Steph.
& voluit eū cedere oī iuri,& reddidit eū inhabilē ad eā
ꝑcipiēdā,absoluēdo religionē & abbatē à sołone ipsi⁹
ei⁹respū,ꝯñr nō versamur ī terīs meræ declonis,sed in
principali,& mera dispōne priuatiua,& inhabilitāte &
excludēte ipm Stephanū,nec ipe Pōtifex declarauit ali
qd dubiū,seu ambiguū ꝓut loquūt̄ iura ī oppositū ci-
tata,sđ principałr disposuit & decreuit ac priuauit &
106 īhabilē reddidit ipm Stephānū,& qa mēs nedū verbis,
sđ ēt re ipa & fcō apti⁹declarat̄,vt deduxim⁹ s̄.† Nō ob
stat aliud,ī quo dicebat̄,đcretū & declonē Pōtificis eē
nullā,ex quo ex arrupto fuit ꝓcessū,ac ꝑcipitāter ordi
ne ñ seruato & breui tpe,& fine cāæ cognitione,& Ste
ph.ñ citato,ad no.ī l.nā ita diuus,ff. đ adop.& ī l.đ vno
quoq;.ff.đ re iud.& p Bar.ī l. ꝓlatā.C.de sen.& p oēs ī l.
2.C.đ edē. & Fel p⁹alios ī c.eccła.S.Marię.de ꝯst.& ī cl.
pastoralis. đ re iud.& p scri.ī c.cū olī.e.tit.ī antiq.iūctis
etiā no.p oēs ī c.qm̄ ꝯ.de ꝓb.& Soc.ꝯs.20.col.9.& seq.
107 posito īter ꝯs.Frā.đ Cur.Nā† Pōtifex ꝯ Stephanū ꝓcesl
sit p viā extiudicialē motu ꝓprio, ex certa scia,& đ ple
nitudine ptātis quo casu nulla reqrit̄ partis citatio , &
ita gestū sine citatione validū est,₰m Ro.ꝯs.349. Circa
primū.in 5.dubio.ī fi.adducētē ad id iura,quē seqt̄ Ale.
ꝯs.87.Visis cod.col.9.vol.2.Volēs, ꝙ qñ apparet Princi
pē oīno voluisse alicui p̄iudicare,ñ ē necessaria illi⁹ cita
tio,ex quo actus eo inuito poterat expediri, vt ēt tenet
Ro.ꝯs.212.Quò ad primū.& latè Fel. adducēs alios,ī c.
cū olī.col.5.ver.ñ oportet.đ re iu.& Dec.ꝯs.191. In cā.
108 col.3.n.6.& 8.Soc.ꝯs.4.col.7.n.14.vol.3.Nec† op⁹ erat
citatiōe,cū notoriū eēt,Stephanū ñ potuisset īpedir̄ ta
lē actū,& Pōtificē ita ꝓcedētē,₰m gl.Ab. et alios, ī d.c.
cū olī.maximè Fel.col.7.ver.ñ ē citād⁹, et Soc.d. ꝯs.20.
col.7.ver.aliqñ ñ ꝯstat.et ī dec.ꝯs.Nea.178. In cā.ī 5.du-
109 bio,et eūdē Fel.ī c.eccła.S.Mariæ.n.21. Et† qm̄ Pōtifex
de absoluta ptāte ꝓcedere p̄t parte ēt nō citata,₰m Io.
An,ī add.ad Spe.ī ti.đ sē.§.iusta.ver.ē ēt.nulla.et ī c.īter
quatuor.vbi Ab.et Imo.no.p⁹ In.de ma.et obe.et Ale.
ī d.l.de vno quoq;,col.pe.et Soc.d.ꝯs.20.col.3. et bona
dec.Bal.in l.nec cās.ver.fuit qō antiqt⁹.C.de app.et Fel.
110 ī d.c.q̄ ī ecclarū.nu.89.Et† maximè ī bñficialib. & in di
sponēdis fructib.ipsorū,vt diximus supius, et plenè ꝓ-
seqt̄ Fel.ī d.c.ad audientiā.col.2. et seq.nu.5. et seq. et p
111 Io.Bap.de S.Seueri.in d.tract.de pēsio.q.5.9. et 24. † In
qb.casib.supmus princeps etiā ꝓcedere p̄t nullo serua-
to iuris ordine: cū sine cā possit instituere,extinguere :
& trāsferre pēsiones,vt superius apte đduximus,& opti
mè faciūt,q̄ hñt̄ p Inn.& alios,in c.ī causis. de re iud. &
p Bal.in l.fi.C.de leg.& Alb.de Rosa.in l.princeps.ff. eo.
tit.& in d.deci.ꝯs.Neap.361.Monasteriū. col. 3. vers. et
ꝓ hoc faciunt.et deci.391.Fuit dubitatū.col.fi.& q̄ per
Fel.ī c.īqsitionis , col.1.& 3.de accusationib.& pulchrè
ac diffusè ꝓsequit̄ Fran. de Cur. adducēs q̄ plures alias
decis.& iura,ꝯs.65.Sup p̄missa.col.6.ꝯcludēs, supremū
principē posse ꝓcedere & ꝓnūciare nullo iuris ordine
seruato,ex quo ñ astringit̄ iure positiuo,& maximè ꝯsi
derādo clā,supplētes,tollētē solēnitatē iuris ciuilis, ₰m
Host.in c.1.de trāsactio.& Fel.in c.postulasti.nu.6r.đ re
scrip.nec in Leone X.ita ꝓcedēte reqrebat̄ alia cāæ co
gnitio:cū certus bñ fuisset de his,q̄ gessit, & q̄ suo arbi-
trio & absoluta ptāte facere poterat, supplēte defectū
cognitionis cāæ,vt ī sequētib.ēt dicem⁹,q̄ aliàs minimè
112 suppleret̄,si interuenisset.† Nec obstabit,si dicat̄, ista ꝓ
cedere,qñ certè ꝯstat Pōtificē ita voluisse ꝓceder̄ & de
rogare iuri ipsi⁹ Steph. sec⁹ aūt qñ sum⁹ ī casu dubio,ī
quo ñ ē verosimile,principē voluisse tollere i⁹ tertij . c.
q̄uis.đ rescrip.li.6.l.2.§.meritò.& §.si qs à principe.ff.ne
qd ī loco publico.& tradūt doct.ī d.c.q̄ ī ecclarū.maxi
mè Fel.nu.64.sumus.n.hic ī casu claro,ī quo aptissimè
ꝯstat , Leonē X.voluisse reddere inhabilē ipsū Stepha-
nū,& eū priuare,vt superius deduximus,& ꝯstat ex clīs
& verbis p eū ꝓlatis,& ex gestis p ipsum: vt ēt dicemus,

& cum versemur in claris cessant ꝯiecturæ. l. ꝯtinuus.
in prin.ff.de verb.ob.& ꝑ cā satis fuit volūtas,& succes
siuus ꝯsensus & cessio ipsius Stephani,& materia subie
113 cta habilis ad validitatē ꝓdictorū.† Dat insup & obijcit
Stephanus de defectu intētionis ipsius Pōtificis ꝙ mi-
nimè tollit ꝑ clām motu ꝓprio,ad notata in cle.si Ro
manus Pontifex.de præb.& in c.si motu ꝓprio. eo.tit.
114 li.6.Et† cła,ex certa scīa,minimè supplet ignorātiā fa-
cti,cl.j.de ꝓba.ꝑ Bal.in l.fi.col.2.ver. dicas ēt. C. sen.re-
115 scin.nō poss.Et† decło Pōtificis fcā ꝯ̃ ius Stephani, illi
nocere nō dēt ſm Bal.in c.cū nr̄is.col.4.de ꝯcess. præb.
116 Prout† ēt illa cła,supplētes,minimè tollit defectū sub-
stātialiū,& ignorātiā facti,ſm Host.& alios,in c.1.de trā
sac.Io.And.citatū ꝑ Fel.in c.2.nu.51.de rescriptis,& illa
cła de plenitudine ꝑtātis,posset effectū sortiri, qn̄ fuis-
set ꝓcessū cū cāæ cognitione, vel qn̄ aliqua ex cā prin
ceps motus voluisset ꝑiudicare tertio in his,de quibus
suo arbitrio posset disponere,qđ minimè in pn̄ti factū
oñdit,nā Leo X.solùm declarauit ꝑ priuationē Cardi
nalis.B.Stephanū viuēte Cardinali nō potuisse ꝯsequi
pēsionē sibi reseruatā in casu,quo Cardinalis cederet,
vel decederet, seu aliàs ꝯsentiret extinctioni, minime
aūt voluit priuare d.Stephanū dicta pēsione casu quo
117 Cardinalis naturał̄r moreret.Et† sic Pōtifex ita declarā
do grauauit ipsū Stephanū in dilatione tp̄is, nā priua-
to Cardinale,pēsio sibi reseruata statim debat, ex quo
illa Mors ciuilis ꝯtinebat in dicta reseruatione,& venie
bat appłone mortis,cū illa ciuilis operat eundē effectū
quē naturalis in dispōne facta ab homine,ſm Canoni
stas oēs,in c.cū sit.de cōuers.cōiug.& post gl.in c.susce
ptū,de rescr.li.6.& in c.placuit,16.q.1.& diffusè ꝑ oes ci
tātes alias cōcordātes in l.Gallus.§.& qđ si tm̄.ff.de li.&
posth.nō autē intētionis suæ fuit priuare Stephanū di
cta pēsione succedēte, ꝓut successit, morte nāli Cardi-
nalis,nec istud expssum apparet in dicta decłone Leo
nis,& in dubio nō est ꝓsumēdū voluisse tollere Stepha
no tale ius eidē q̄situ . Obiectiones istæ ex deductis su-
perius ꝯcludēter solutę oñdunt,ad maiorē autē decło
nē adhuc dr̄,in nullo eas obstare:qn̄ adfuit aptissima,
& satis clara volūtas Leonis.X.priuātis Stephanū dicta
pensione,& oī iure, quod forsan sibi poterat cōpetere
118 ad eam.†tū ꝯsideratis cłis per ipsum Leonē expressis,
vt est illa de certa sciētia,cuius expressio tollit difficul
tatē,an ita processerit,vt post gl.tradūt Abb.& alij,in c.
1.& in c.porrecta,de cōfirmat.vti.vel inut.vbi Mod.nu.
4.vers.4.qn̄,cōcor.adducūt,vt ēt faciūt in c.ad hæc, de
119 rescri.Expssio †ēt illius cłæ, de plenitudine po testatis,
oñdit voluisse in pn̄ti disceptatione ea vti,ſm D.Anto.
Abb.& Imo.in c.ꝯstitutus,de rescr.vbi Fel.nu.21. & tra
120 ditur ꝑ oēs,in d.c.quæ in ecclarum.Ex †quib.tollitur
omnis obreptio & surreptio necnō & defectus inten
tionis,ſm gl.in c.2.de filijs presbytero.& Inn. in c.2.de
confirma.vti.vel inut.Io.An.in c.fi.vt lite pēdēte.& Io.
121 Mili.in ver.sciētia,in prin.Qđ†.n.princeps facit ex cer-
ta sciētia,credēdū est,id esse factū pro vero, & sciēter,
nō autē ignorāter, ſm Bar.in l.cōficiuntur.ff.de iure-
122 iur.cod.Nec† tale factum pōt in dubio reuocari,cū il-
la cła excludat oēm ignorātiā & errorē,ſm gl.& alios,
allegātes cōcor.in d.c.ad hæc,de rescrip.Abb.& Fel.in
123 c.nōnulli.nu.44.Et† quia dicta cła fuit apposita asser-
tioni Leonis X.disponētes super facto ꝓprio,ad tradi-
ta in cle.j.de prob.& per Fel.in d.c.nōnulli.in 4.fallē.&
124 argumēto l.fi.cum sim.ff.ꝓ suo.Quo† casu cessat præ-
sumptio malæ informationis & defect⁹ intētionis, ſm
125 Bar.in l.fi.§.idē q̄sijt.ff.de cond.ind.Cessat† ēt oīs circū
uētio & mala suggestio,importunitas seu occupatio,
126 ſm Fel.s̄ relatum,citātē ad ista decisiones.† Prout etiā
facit in c.cum olim.nu.7.de re iud.vt dici nō possit cir
cunuētus princeps,qn̄ disponit super iure positiuo, &
in scrinio pectoris oīa iura dicatur hr̄e,c.j. de cōst.li.6.
127 l.oīum.C.de testa.Et† procedēs ex certa sciā, & pleni-
tudine ꝑtātis,iux.gl.magnā in fi.d.c. ad hæc. ꝓsumitur
voluisse præiudicare ēt illi,cui fuisset ius q̄situ,ſm Pau.
de Cast.cons.105.Donatio.col.2. & ad id plura adducit
Dec.cons.271.In casu,nu.8.& maximè in bn̄ficialibus
& fructib.ipsorum,& in extinguēdis & trāsferēdis pen
sionib.& tn̄ materia subiecta est iuris tm̄ positiui vt ple
nè & cōcludēter superius oñdimus & probauimus.Et
128 si† Leo X.tales cłas minimè apposuisset, adhuc idē di-
cere cogimur:qn̄ de eius intētione,& mente satis ap-
tè ꝯstat ex verbis ꝑ eū prolatis, & ex alijs per eū gestis,
quæ mēs sequēda est remota ꝯsideratione cłarum, vt
voluit Io.An.in c.2.de excessi.prælatorū, & arg. l. scire
oportet.§.& si maximè.ff.de excusa.tu. & arg.l.cū virū,
129 C.de fideic..Verba† namq; decreti extinguētia & tollē
tia ius Stephani aperiūt & oñdūt animū ipsius Pōtifi-
130 cis,vulg.l.quod Labeo.ff.de supellectili legata.Et † ver-
ba ibi posita quātumcunq; gn̄alia:cum versemur in iu
re positiuo,gn̄aliter sunt intelligēda, nec recipere dn̄t
habilitatem ex interpretatione dicti iuris,vt plenè attin
gūt Mod.in l.j.de sacrosf.eccl.citātes ad id iura, quos se
quuntur referētes dec.cōs.Neap.403.Catholica. col.3.
131 ver.& licet dictū.Et† verbis Pontificis declarātib. eius
aīum stādū est,ſm Host.& alios,ī c.cū à nobis,đ testib.
132 vbi Mod.aliā adducūt nu.1.†Et aduersus lr̄as Pontifi-
cis declarātes eius aīum nulla in ꝯ̄rium recipitur pro-
batio,ēt si eius intētio nō fuisset illa,ſm Bal.& Ang.in
l.ex facto.ff.de vulg.& pup.cū alijs plenè cumulatis per
133 Fely.in c.cū venissent,col.2.& 3.de iudicijs.Et† isti obie
ctus dati ꝑ Stephanū ꝯ̄ ordinata & disposita per Leo-
nem X.probādi erāt spāliter,& cōcludenter,non autē
præsumptiuè:ista.n.probatio reijcit, vt tradit per glo.
Host.& oēs alios,in c.pia.de except.li.6.& ꝑ Rot.in no.
ī tit.de excep.dec.pe.& in antiq.eo.ti.decis.5.& arg.eo-
rū quæ hn̄r in c.in præsentia de probat. & l.nō hoc.C.
vnde legitimi.Et quia ipse Leo X.cum decreto irritāte
statuit & voluit,ita dr̄e iudicari,& nō ał̄r,argō eorū ꝙ
tradit Fel.in d.c.ꝙ in ecclarum.nu.49.in fi. citādo Inn.
in c.significātib.de offi.deleg.& argō eorum quæ hn̄r
in l.sed & si per prætorem.§.sit prętor.ff.ex quib.causis
maiores,& per Bar.& alios,in l.j.§.sublata.§.ad Trebel.
eo etiam,qn̄ voluntas & mēs nedum verbis quinimo
re ipsa, & facto apertius declarat & oñditur, vt supra
probauimus,& ipse Leo X.volens sua ob demerita pri
uare B.Cardinalē primitus reseruauit sibi dictā pensio
nem,& demum illā trāstulit in alias personas de cōsen
su ipsius Stephani,decernēdo cōgregationem, & Ab-
bates nō teneri eā soluere Cardinali, aut Stephano,ex-
134 cludēdo ambos à ꝑceptione ipsius.Nec† est vero simi
le,ꝙ trāsferendo eā in alias personas, seu de nouo ꝯsti-
tuendo,voluerit duplici onere,ac ꝓstatione grauare ip
sam cōgregationē,argō tex. & ꝙ ibi no. Bar.& alij,in l.
vxorē.§.si in testō.de leg. 3..Et vlterius ad clariorē eius
volūtatis demōstrationē voluit Pōtifex ipse,Stephanū
ꝯsensum ꝓstare oīb.ꝑdictis,ꝙ cederet cuicūq; iuri sibi
cōpetēti,vel cōpetituro cum iuro,obligatione,& ꝓut
aliàs in forma Cameræ renūciationib.cōtingit fieri,&
singula ꝑdicta ex abūdāti,vt cunctis eius voluntas pate
135 fieret re ipsa,& facto & ex gestis ēt per ipsum.Et † nulli
dubium,Leonē X.verbis apertissimis,ac expressè istud
cōfirmasse , si de hoc vtique fuisset interrogatus, quo
fit:vt pro expresso hr̄i debeat. l.Titius. §. Lucius. ff. de
libe.& posth.l.fi.C.eodē.l.cum tale.§.fi.vbi gl.& alij tra-
dunt.ff.de pactis.cessabūt igitur omnia superius ex mē
te Stephani adducta,cōcernentia defectū intentionis,
& ignorantię,quæ aliquo casu possent procedere , qn̄
esset factū alienū,& qn̄ apertè nō cōstaret , Principem
voluisse tollere ius alterius,& ꝑiudicare alteri,quæ mi-
nimè pn̄t adaptari ī casu pn̄ti, in quo Pōtifex disponēs
de facto suo ꝓprio,& volēs priuare Stephanū scienter,
processit ꝑtāte absoluta,& plenaria, & in materia iuris
positiui,& concernēte bn̄ficialia,& ipsorū fructuū di-
spēsationē,ac distributionē,in quib.nullo iuris ordine
seruato,parte minimè citata,quinimo & inuita, suo ar
bitrio ꝓcedere pōt,& de illis disponere,ēt sine cā, vt su
136 perius oñdimus.Eo† ēt:quia ꝓcedēdo in mr̄ia iuris po
sitiui,sp ꝓsumit moueri ex cā rōnabili, dato ꝙ nō appa
reat,secundum Cyn.& alios,in l. fi. C. si contra ius, cū
alijs citatis per Felyn.in d.cap.quæ in ecclesiarum.nu.
137 82.& reliquos Moder.ibi num.40.Et potissimum quā
do apposita fuit clausula motus proprij, secundum
Romanum cons.436.Quod indultum.col.6.per l. 1. C.
de

de petitio.bonorũ ſubla.& Fel.in d.c.q̃ in eccleſiarum.
138 nu.87.& Mod.ibi nu.41.Volẽtes †qñ cõſtat de volũta
te ipſius Principis,ſp diſpõnẽ valere,ẽt ſine d.cła, & ẽt
ſine p̃ſumptione alicuius cãæ, ſi verſamur ſup m̃ria iu-
ris poſitiui,ſm Bal.in l.reſcripta.col.2.verſ. reuertor ad
qõnẽ.C.đ p̃cib.Imp.off.& Abb.in d.c.q̃ ĩ eccleſiarũ. &
139 in c.de multa.de p̃b.Et†qa nõ p̃ſumit̃ placere Principi
niſi illud,ꝙ ſit iuſtũ,& honeſtũ,ſm Bal.in l.1.ff.de cõſti.
prin.& iux.no.p Bar.in l.relegati.ff.de pęnis,& p ſcrib. ĩ
l.fi.C.ſi ꝯ ius,& ĩ d.c.q̃ in eccleſiarũ. & qa hic verſamur
in claro,& certo,& volũtas Leonis X.aptiſſima hr̃, ceſ-
ſabũt oẽs cõiecturæ in ꝯ̃riũ allegatæ, ꝓcedẽtes in caſu
dubio,& q̃ adaptari nõ p̃nt,qñ de p̃dictis ꝯſtat. Cũ Põti
fici ſit ꝯceſſa facultas in iſtis beneficialib.& fructib.ipſo
rũ,ẽt ſine cã,& nullo iuris ordine ſeruato tollere alicui
vere q̃ſitũ,& ĩ rẽ,quãto igit̃ fortius potuit tollere dictũ
iꝰ Stephani ꝯditionale,& ad rẽ,& minimè q̃ſitũ,qnim-
mo,& extinctũ,cũ Leo. X.reſeruauerit prius ſibi pẽſio
nẽ,& priꝰ eã motu ꝓprio extinxerit,& de ꝯſẽſu Stepha
ni trãſtulerit in alias ꝑſonas, & poſtmodũ declarauerit
priuãdo B.Cardinalẽ,pẽſionẽ nũq̃ deberi Stephano,li-
berãdo ꝯgregationẽ à ſolutione ipſius cũ decreto irri-
tãte,& de ſic iudicãdo,vt ſingula iſta iurib.ſ̃. fuere ꝯ ꝓ-
140 bata.Et†cũ facilius tollat̃ ius q̃rendũ q̃ q̃ſitũ,vt eſt vide
re in p̃lato ecclæ, ſm Inn.in c.fraternitatis. de don. &
oẽs ĩ c.verũ.de ꝯdõne appoſita,& p Fed.de Sen.ꝯſ.9. &
141 Abb.ĩ d.c.q̃ in eccleſiarũ.nu.71.Et†patet in ſeruo,iuxt.
l.ſeruus,& l.filiꝰ paciſcẽdo.C.de pac.iũcta.l.fi.C. de acq.
poſ.& qa multa impediunt̃ fieri,q̃ iã facta tenẽt. l.patre
142 furioſo.C.de his q ſunt ſui vel alieni iuris.Et†vt eſt vide
re, qñ Princeps legitimat aliquẽ, nã tollit alijs illud ius
ſuccedẽdi,ſm Bal.ĩ auth.ſi qua mulier,ĩ fi. C. de ſacroſ.
eccl.& diffuſè p Cano.in c.p venerabilẽ.q̃ fil.ſint leg.&
p ſcrib.oẽs,in d.l.Gal.§.& qd ſi tm̃.circa fi.& Fel.in d.c.
143 q̃ in eccleſiarũ.nu.70.Eo †ẽt qa iuri futuro pacto & ſti
pulatione renũciari p̃t.l.j.C.de pac. cũ alijs ibi citatis p
144 ſcrib.& in l.q Romæ.§.duo fratres.ff.de ver.obl.Et†re-
nũciatio iuris,& ſucceſſionis futurę reddit̃ validiſſima
p appoſitionẽ iurã.c.q̃uis,de pac.lib.6.l.pactũ.C.de pac.
l.pactũ ꝙ dotali.C.de collationib.l.ſtipulatio hoc mõ ꝯ
cepta.ff.de ver.obl. ¶Nec obſtabit, ꝙ Stephanus dicit
de declaratione facta p Leonẽ X. & ꝙ mors ciuilis æq-
parat̃ nãli, & per q̃ mortẽ ciuilẽ pẽſio ſibi reſeruata de
bebat ſortiri effectũ, & circa iſtud declaratio fuit iuſta.
145 Nã †de iure ꝯ̃riũ verũ eſt, pẽſio.n. reſeruata Stephano
fuit in caſu,quo Cardinalis cederet,vel decederet, ſeu ꝯ
ſentiret,&c.p quorũ triũ caſuũ expreſſionẽ oẽs alij ca-
ſus fuere excluſi.c.nonne.de p̃ſumptio.l.cũ p̃tor.in prĩ.
146 ff.de iudi.Et†qa exceptio firmat regulã in alijs nõ exce
ptuatis.l.nã ꝙ liqdæ.§.fi.ff.de pe.legat.l.in his.ff.de legib.
147 p mod.in l.1.ff.de reg iu.Et † qa verſamur in mã ſtricti
iuris,caſus omiſſus haberi dẽt ꝓ omiſſo, nec ad ipſum
fieri dẽt extẽſio,vulg.l.q cqd aſtringẽdæ.ff. de verb. ob.
148 Eo †inſup:qñ nõ eſt p̃ſumẽdũ, ꝯgregationẽ remane-
re grauatã in alijs caſib.nõ expreſſis, & pẽſio p̃dicta vr̃
fuiſſe reſeruata reb.ſic ſe hñtib.arg.c. cũ ĩter. de renũc.
& c.quemad.de iureiur.& p Mod.in l.ꝙ Seruius. ff. de
149 cõd.cã data.Nec†iſto caſu mors ciuilis æq̃paranda eſt
morti nãli,nã ſm vnã opi.tũc demũ æq̃parat̃, qñ id ex-
p̃ſſum reperit̃,& caſus p̃ns minimè expreſſus õndit̃ : vt
voluit gl.in d.c.placuit 16.q.1.& gl.in d.c.ſuſceptũ.& li-
cet aliq Doct.in d.§.& qd ſi tm̃, adducãt ꝯ̃ hanc ſnĩam
nõnulla,tñ ab obiectionib.defendi p̃t,vt poſt alios dixi
150 ĩ d.§.& qd ſi tm̃.Et†omiſſis opinionib.ſuper hmõi ſpe
cie,& diſceptatione diuerſimode datis,vera ẽ illa ꝯclo,
mortẽ ciuilẽ ẽt in diſpõne hominis nõ æq̃parari nãli,
qñ illa nõ ꝓducit per oĩa eundẽ effectũ, quẽ nãlis pro-
duceret,ſm Cy.& Bal.in l.Deo nobis.C.de epiſ.& cler.
Bar. & alios,in l.ex ea parte.§.inſulã.ff.de ver. obl.cum
alijs plenè cumulatis in d.§.& q̃d ſi tm̃. vbi repetẽtes cõ
cluſionẽ defendunt ab aliquib.obiectis,datis p aliquos
ſcrib.ibi,& eã ſequuntur Imo.& Alex.in l.ex facto . §.ſi
quis rogatus.ff.ad Treb.& Cano.in c.cũ ſit.de ꝯuerſ.ꝯ-
iugato . In caſu aũt p̃ſenti minimè ꝓducit eundẽ effe-
ctum,vt patet ad ſenſũ, & pp cõmodũ & interuſuriũ
medij tp̃is,& ꝓbat̃ ĩ l.Statius Florus.§.Cornelio Felici.
ff.de iure fiſci.Nõ.n.ſufficit,ꝙ ꝓducat eũdẽ effectũ quò
ad vnũ caſũ tm̃:neceſſariũ.n.eſt, ꝙ ꝓducat illũ quò ad
151 oĩa.Prout†ẽt,qñ ꝓfert̃ ab hoĩe minimè appłone mor
tis venit ciuilis, qñ ſp̃aliter ꝓuiſio facta eſt de morte nã
li,p tex.in d.c.ſuſceptũ.& qa caſus expreſſus facit ceſſa
re tacitũ.l.cũ ex filio.§.pe.ff.de vulg.& pup. & mors ci-
uilis venit tacitè ex mẽte diſpõnẽtis,& iſtud tradit Bar.
in l.hoc iure.ff.de ſolutio.dũ rñdet ad l.nõ ſolũ.ff. ſolu.
mat.& ſequuntur repetẽtes in d.§.& qd ſi tm̃.col.5.nu.
13.& iſtud intelligẽdo dictũ c.ſuſceptũ. in diſpõe hoĩs.
152 Si†verò illud intelligimus ꝓut verius eſt, in diſpõne le
gali,adhuc idẽ cõcludẽdũ,vt ibi ꝓbat̃,& ꝓut in verita-
te cõſiderãda eſt p̃ns mã,& noſtra diſpõ, in qua dictæ
ꝯuentiones & penſio reſeruata Stephano in caſu, quo
B.Card.cederet,vel decederet,apparẽt factæ ĩter ipſum
Car.& Stephanũ ex vna , & ꝯgregationẽ & agẽtes ꝓ ea
ex altera: nõ. n. ſumebãt validitatem & robur ab oĩb.
paciſcẽtib.ſed ab ipſo ſummo Põtifice illa oĩa auctorã
te & approbãte.c.cũ pridẽ.c.pactiones.de pac.& ſupe-
153 rius diximus.Et†Papa in terris lex viua & animata eſt,
ĩ auth.de ꝯſuli.§.fi.& p Doc.in l.more,§. & qa.ff.đ iuriſ.
154 om.iud.Et†vlterius ĩ diſpone legali app.mortis ñ venit
mors ciuilis,qñ ex illa vitiaret̃ diſpõ, q̃ aliàs poſſet effe-
ctum aſſumere expectãdo mortẽ nãlẽ.l.intercidit.ff.de
ꝯdi.& dẽ.l.res donatas,C.de do.int. vir. & vx. cum alijs
alleg.p repe.nu.8.& 9.ĩ d.§.& qd ſi tm̃.ex qb.ꝯſtat, Leo
nẽ X.declaraſſe ſm ius pẽſionẽ nõ fuiſſe reſeruatã Ste-
phano iſto caſu, quo Card. B. fuit priuatus & ciuiliter
mortuus,nec erit diſcutiẽdum,an eo priuato & adhuc
viuẽte talis pẽſio fuerit incorporata cameræ Apoſtoli
cæ , ꝓut aliàs dr̃ de bonis dãnatorum crĩe læſæ maieſt.
qm̃ ipſe Leo añ priuationẽ & declaratoriã ſubſecutã p
prius ẽt ꝯſẽtiẽte Stephano dictã pẽſionẽ iã trãſtulerat
in alias perſonas,q̃ illã ꝯſecutę fuere ẽt viuẽte B. Card.
nec eſt verũm,ꝙ Põtifex voluerit ſolũ declarare pẽſio-
nẽ reſeruatã Stephano nõ aſſumere robur p priuatio-
nẽ Card.& reſeruare Stephano ius ad pẽſionẽ,qñ Car-
dinalis fuiſſet nãliter mortuꝰ:qm̃ đclo,decretũ,volũtas
& diſpõ Leonis fuit oĩ tp̃e priuare Stephanũ d. pẽſio-
ne ẽt ſubſecuta morte nãli.B.Card.vt oculatim & aptiſ
ſimè õndit̃ & ſine aliquo ſcrupulo ex ꝯgeſtis ſuperius,
& ex alijs ſucceſſiuè geſtis añ & poſt per ipſũ Leonẽ &
155 eundẽ Stephanũ;vt clare ꝯſtat ex deductis. Rurſus†D.
Stephano ad d. pẽſionẽ agẽti obſtat renũciatio & ceſ-
ſio p eũ facta in manib.Leõ.X. & p eũdẽ recepta & ad-
156 miſſa.c.admonet.c.ꝙ in dubijs.de renũ.cũ ſi.Et†ipſi re-
nũciãti & cedẽti nullus dãdus eſt regreſſus ad pẽſionẽ
& ius ceſſũ.l.q̃rit̃.§.ſi vẽditor.ff.de ædil.edic.l. ſi qs in ꝯ-
ſcribẽdo.C.de epiſ.& cle.& C.de pac.vbi Doc.ꝯcor.ci-
tãt,nec Stephano ꝓdeſt , ꝙ dicit tp̃e ceſſionis pẽſionẽ
nõ fuiſſe ſibi q̃ſitã p priuationẽ B.Cardinalis: qm̃ expe
ctãda erat mors nãlis ipſius,vt ſuperius fuit deductum
157 Nã†in hoc ꝯ̃rius ſibi ipſi ẽ,dũ aſſerebat illã mortẽ ciui
lẽ Cardinalis ꝓducere eũdẽ effectũ, quẽ mors nãlis, &
ꝯñr pẽſionẽ ſibi reſeruatã fuiſſe q̃ſitã p priuationẽ Car
dinalis,& tãq̃ ꝯ̃rius reijciẽdus venit.l 1. cũ alijs ibi alleg.
C.de fur.& qa,vt õndimus ĩ p̃cedẽti ꝓxima diſceptatio
ne,illa priuatio & mors ciuilis Cardinalis nõ poterat ꝓ
deſſe ipſi Stephano ad ꝯñdã & habẽdã pẽſionẽ ſibi re-
ſeruatã , iccirco obiectioni p̃dictæ quocũq; mõ ꝯſide-
ret̃,rñdet̃ & aliter.nã poſito , ꝙ p mortẽ ciuilẽ & priua-
tionẽ Cardinalis pẽſio ñ fuiſſet q̃ſita Stephano:tñ,vt ip
ſemet aſſerit , hẽbat ius ad illã ĩ caſu mortis nãlis ipſius
158 Cardinalis.Et†licet iuri futuro ſimpłr renũciari ñ poſ-
ſit.l.ita ſcriptũ.§.ſi ſub ꝯdõne.de leg.2.l.q ſupſtitis. ff.de
159 acq.hær.& plenè p oẽs ĩ l.1.C.de pac.cũ vulg.Tñ †qñ re
nũciatio & ceſſio fuit vallata pacto & ſtipłone,valida ẽ
& firma,ẽt ad ius futurũ,vt tradit̃ p oẽs in d.l.j.& in l.cũ
ꝓponas.eo tit.& in l.de fideicõmiſſo.C de trãſact. & di
160 ximus ſuperius.Et†eo fortius ceſſio & renũciatio erit
valida,qñ fuit vallata iurõ:vt ꝯtingit in p̃nti caſu , & ſu-
perius õndimus,& tradit ẽt Cuma.in l.ſi qs hr̃s.ff. de ac
qu.hr̃.et Ale.et alij,in l.ſed et ſi qs.§.q̃ſitũ.col.1. ff.ſi quis
cautio.et Stephanus ipſe p̃tẽdẽs venire ꝯ̃ ceſſionẽ iura
tã tãq̃ periurus reijciẽdus eſt,l.ſi qs maior. cũ vulg. C.đ
tranſa.ſi aũt tenemus ſnĩam illã, ꝙ dicta pẽſio reſpectu

Stephani & ɔgregationis fuerit in eē deducta & ꝑfecta resoluēda tñ in casu, quo, &c. ꝑut deduximus s̄. in primo principali art. eo fortius cessio & renũciatio pēsionis facta ꝑ Stephanũ fuit valida & firma, & ex hoc solo
161 capite cōgregatio venit absoluēda ¶ † Nec hēt obstare ꝙ ipse Stephanus aduersus cessionē adducit illā, videlicet meticulosã, & ꝓcessisse iusto metu cadēte in ɔstātē virũ. nã B. Cardinalis eius frater carceratus detinebat̃ à Leone X. & vt eũ à carcerib. eximeret, coactus fuit cessionē facere, q̃ minimè stãte metu p̄t dici valida. c. sup hoc. de renũc. c. sciāt cũcti. de elec. lib. 6. & tradit Rom. ī rub. ff. de arbi. col. mihi. 8. ver. qd aũt si ɔpromissum. volēs ꝙ qñ fratri seu ɔsãguineo imminet periculũ, & detineret̃ in carcerib. & alter frater bñficiatus renũciaret bñficio inde, subsecuta tãq̃ meticulosa venit rescindēda ꝑp periculũ immineñs fr̃i, seu ɔsãguineo, & talis metus iustus reputat̃, vt ēt tradũt Bar. & alij, in l. de pupillo §. si qs ipsi p̄tori. nu. 18. ff. de ope. nou. nũc. & ibi Alc. nu. 23. & diffusè ꝑseqt̃ Fel. ī c. eccl'a S. Mariæ. nu. 127. & alijs seq. de ɔsti. & Leo. X. qñ liberauit B. Cardinalē, expsse dictæ liberationi ɔditionē hãc adiecit, ꝙ ipse Stephan⁹ dēret cedere, q̃nimmo & vlterius voluit, ꝙ ipse ɔsētiret
162 trãslationi dictę pēsionis factę in alias ꝑsonas. Qui † metus cadebat ī ꝑsonam ꝓpriã ipsius Stephani & erat validus & iustus, & arbitriũ recti iudicis in hoc nõ põt esse aliud, ad no. ī c. ad audiētiã. & ī c. cũ dilectus, ꝙ met. cau. & in l. metu. & alijs legib. seq. ff. e. ti. & l. si ꝑ impressionē. C. eo. ꝑ Bar. & oēs, in d. l. de pupillo. §. si qs ipsi p̄tori. vbi Alex. nu. 17. ɔcor. adducit, & q̃a ēt p̃ces potētũ metum inducũt, s̃m Imo. in c. cũ inter. R. de electi. & c. petitio. ī
163 prin. de iureiur. & gl. in ver. q̃dã. in l. j. ff. ꝙ iussu. Et † gesta ꝑ metũ & cessio ita facta annullãda est, & nulla reddit̃, cle. 2. ꝙ met. cau. & to. tit. ff. & C. ex̄ ī antiq. lib. 6. & ī cle.
164 ꝙ met. cau. Nec †. n. est verisimile, ēt minis nõ ꝓbatis, ꝙ quis voluerit volũtariè cedere bñficio seu pēsioni, tot laborib. vigilijs ac expēsis q̃sitæ, q̃b. ɔsideratis cessio facta p̄sumit̃ meticulosa, & ex eo capite venit rescindēda vt h̃r in d. c. sup hoc. de renũc. & ī c. solicitè. de rest. spol.
165 Et † talis ita renũciãs restituēdus venit in pristinũ absq; alia noua collatione. vt tradũt Ab. & Fel. adducētes iu-
166 ra & alias dec. in c. si verò. nu. 2. de iureiu. Et † ēt q̃a in dicta cessione interuenit iur̃m, oblo, & aliæ clę in similib. penitus insolitæ, q̃ eo magis arguũt cessionē nõ fuisse liberè factã, nec spõtaneè sed ꝑ metũ, & suspitionē inducũt, vt in si. h̃r, in c. q̃ graui. de cri. fal. & ꝑ Car. in ꝓœ. cle. in princ. cũ alijs plenè cumulatis ꝑ Frãc. de Cur. ɔs. 17.
167 Viso puncto, col. 4. Accedit † ēt & ꝓtestatio successiuè facta ꝑ ipsũ Stephanũ, ꝑ quam existens in loco libero, & minus suspecto declarat oĩa p̄dicta gessisse ꝑ metũ, & nõ volũtariè, & q̃ ipsi ꝓtestãti vr̃ ꝓfuisse: cũ tales act⁹ depēderet à libera volũtate ipsius, s̃m Bar. & alios, in l. Nesennius. ff. de neg. ge. & in l. q in aliena. §. Celsus. ff. de acq. hære. & in l. nõ solũ. §. morte. ff. de ope. no. nun. & ꝑ scrib. ī c. cũ M. Ferrar. de ɔsti. & ī c. solicitudinē, de app.
168 dũ loquũtur de ꝓtestatione declaratoria. ¶ † Istis tñ nõ obstãtib. ꝑut verè ɔsiderata facti ɔtingētia nõ obstant ꝑsistēdũ est in ɔl'one superius firmata, vt ꝑ dictã cessionē & renũciationē Stephanus ipse excludat̃. Nec obst. obiectio metus: nã in hac specie ista maxima est, vt nõ satis sit allegare metum, nisi ꝓbet̃ formiter, & s̃m qualitates à iure traditas, vt ꝓbat tex. in l. interpositas, & ī l. si maior. C. de trãsa. & ibi gl. ī verbo qualitas. & alij Doc. citãt tex. in l. dolũ. C. de dolo. & tradit̃ in l. ad inuidiã. C.
169 ꝙ met. cau. cũ si. Et † ad probãdũ metũ minimè ęst sufficiēs ꝓtestatio sola: vt h̃r ī d. l. si maior, & ꝑ gl. in ver. in notuit, ī c. Lotharius. 31. q. 2. & ꝑ gl. & Doc. in c. ꝙ met. cau. ꝑ Ang. & Are. in d. §. Celsus. & Ias. ibi defendētē hãc
170 sñiam ab obiectionib. ibi traditis. Et † auctoritas ac superioritas Leonis X. sola minimè iustũ metũ potuit arguere, vt ꝓbat̃ in c. fi. & ibi Doc. no. đ cler. vel mona. & h̃r in d. l. ad inuidiã. vbi Bal. & alij tradunt, vt ēt faciunt in d. l. ꝑ impressionē. & ꝑ Bar. & alios, in d. l. de pupillo. §. si qs ipsi p̄tori. q. 5. & Alex. ibi nu. 17. & ɔs. 240. Perspe-
171 ctis. nu. 8. vol. 6 & faciũt no. ī l. fi. ff. ꝙ me. cau. Metus †. n. ɔsiderrbilis & arbitrio iudicis receptus dēt esse talis, q cadat in ɔstãtē virũ, & verosimiliter cadere possit, d. c. cũ dilect⁹. & d. c. ad audiētiã. & l. metu. C. ꝙ me. cã. & l. 7. §. metũ. ff. e. l. vani timoris. ff. đ reg. iu. & d. l. interpositas. & verè Stephanus ipse nullas qualitates iusti metus poterit ꝓbare, meritò igit̃ sua oppositio redditur iniusta, & vana, & nullus iudex poterit arbitrari, ipsum aliquo iusto metu ductũ cessisse & ɔsēsisse: quatenus. n. asserit fuisse iustũ, ex quo Card. B. eius fr̃ erat carceratus, & vt ipsũ à carcerib. liberaret, cessit & renũciauit pēsioni &
172 iuri suo. Dr̃ † cãm hãc retorqueri cõtra ipsũ Stephanum: q̃a. B. Cardinalis erat vere reus crĩs læsæ maie. & vt talis ꝓnũciatus & declaratus, iustissimè potuit à Leone. X. nedum bñficijs & pēsionib. bonis oĩb. honorib. & dignitatib. priuari, verum ēt vltimo supplicio affici: vt C. & ff. ad l. Iul. maiest. ꝑ totum, & ꝑ Bart. in ex̄uag. q
173 sint rebel. cum cõcor. Iustus † igit̃ erat, & publicus carcer D. Cardinalis, & cõdēnatio ipsius, & q actus in ipsomet Cardinale nõ induxerunt iustum metum, à fortiori igit̃ illum minimè induxerunt in ꝑsonã ipsis Stepha-
174 ni ñ carcerati, nec ɔdēnati. Qđ †. n. facit iudex iustè, metum minimè inducit. l. 3. §. sed vim. ff. ꝙ met. cau. & ad
175 no. in l. accusationis. C. eo. Iuris †. n. executio nec metũ nec iniuriã inducit. l. iniuriarũ. §. 1. ff. de iniu. l. quemad.
176 §. magistratus. ff. ad l. Aq. l. ꝙ prin. ff. de aq. plu. ar. Ita † ēt & carcer iustus, vt tradit̃ ꝑ scrib. in l. q carcerē. ff. ꝙ me. cau. & ī l. si mulier, in prin. eo. ti. ꝑ Imo. & alios, in l. q à latronib. ff. de test. & h̃r in dec. ɔs. Neap. 149. In cã. post principium, & to. tit. ff. & C. de custo. & exhib. reo. aliàs. n. sequeret̃, ꝙ delinquētes nõ possent carcerari, nec ɔdēnari ad mortē, aut aliter puniri, & ꝙ citati ad indicium minime tenerent̃ ɔparere allegãtes metum, q̃ penitus falsa sunt, & à iure reꝓbata, iustè igit̃ Cardinalis fuit detētus & ɔdēnat⁹, ac priuatus, & si Leo. X. voluit erga ipm vti liberalitate, clementia & benignitate, nec tradere eũ vltimo supplicio, & hãc ob cãm Stephan⁹ fr̃ cessit & renunciauit, nõ ꝓpea allegare põt fecisse ista ꝑ metũ sed ob cãm & charitatē iustissimã, vt à morte liberaret frē, illã merētē, suis flagitijs, vt ipsemet Stephanus fatet̃ hãc
177 ob cãm illã fecisse. Cuius † ɔfessione nõ dat̃ maior ꝓbatio, iux. gl. & Doc. in l. cũ te. de trãsa. & ꝑ Mod. ī rub. ex̄
178 de ꝓbatio. Nõ †. n. Leo X. carcerauit Cardinalē odio Stephani, et ad effectũ: vt ipse Stephan⁹ cederet iuri suo et pēsioni, quo casu ꝓcedere possēt adducta in ɔ̄rium, versamur. n. ī casu penitus ɔ̄rio, ī quo ipse libertate plena gaudēs cessit, vt fratrē iustè carceratũ et ɔdēnatũ à morte redimeret, et ob hãc cãm datũ nõ p̄t recuperari tãq̃ metu ablatũ, d. l. accusationis, et l. cũ te. C. eo. Aduer
179 tēdũ † isuꝑ ē, ɔgregationē ipsã nullũ metũ intulisse Stephano, nec ex sua cessione eã reportasse ɔmodũ aliqđ, q̃a pēsio debēda Stephano trãslata fuit in alias ꝑsonas; quo fit: vt si ēt metu ꝑ Põtificē illato ipsa ɔgregatione īscia, et istud minimè ꝓcurãte Stephanus id fecisset, ꝙ vtiq; à veritate alienũ est: tñ minimè poterit agere ɔ̄ ɔgregationē nullũ inde cõmodũ ɔsecutã, maximè nulla p̃cedēte annullatione vel decl'one ipsius cessionis. l. si cũ exceptione. §. in hac. et §. seq. vbi gl. et scrib. tradũt, vt ēt faciũt in l. metũ. §. fi. & in l. si ipsa res. ff. ꝙ me. cau.
180 Et † si ipse Stephanus fuisset carceratus, ex quo actũ nõ gessit cũ carcerãte & eũ detinēte, sed cũ alijs, minimè ɔ̄ illos agere p̄t ꝑ q̃rclã metus, ꝑ tradita in l. metũ. §. licet. & in d. l. q carcerē. vbi Bar. & alij notãt. ff. ꝙ met. cau. & in l. nõ interest. C. e. & Abb. ɔs. 60. col. j. vol. j. & Ang. ī l. nemo carcerē. C. de exactori. trib. lib. 10. & ꝑ l. fin. C. de capt. & postlim. reuer. & ꝑ Imo. ī d. l. q à latronib. & Ba. ī l. nã & Seruius. in prin. ff. de neg. gest. & ī d. decis. ɔs. Neap. 149. & alia deci. 246. q̃dã maritus, ī fi. Et licet Leo Decim⁹ voluerit ipsũ Stephanũ cedere & p̄stare ɔsēsum, istud fecit ñ ꝙ necessariò requireret̃: nã priuatio & đclaratio ꝑ eũ facta satis erat sufficiēs, vt s̄. deduximus, sed id curauit fieri ad oñdēdã eius enixam volũtatē, vt ipse Stephan⁹ redderet̃ oĩmõ priuatus, & vt de hoc appareret & ɔstaret ēt sua ꝓpria volũtate, vt in posterum oĩs cã & occasio altercãdi esset penit⁹ sublata, & sua cessio
181 redderet̃ ꝓprio iuro magis valida & firma. Virtus † cuius operatur, vt verè passus metum nõ possit de facto & ꝓpria auctoritate venire ɔ̄ & aduersus gesta ꝑ eũ, nõ petita & obtēta pri⁹ absolutione à iuro, & maximè qñ

agitur

agitur ꝙ tertiũ,qui metũ nõ adhibuit, vt propriè cõti-
git in casu pñti,& qñ de metu & vi adhuc nõ ↄstat,vt ꝑ
Abb.& post alios Fel.in c.2.col.1.& nu.3.& 11.& in c.si
verò,num.7.& 10.de iureiur.& est ampla decisio cons.
Neap.263.In cã Lucielle.& ex istis cessant obiectiones
factæ:qm̃ Cardinalis nõ fuit ↄdẽnatus,nec carceratus
odio Stephani, prout loquũtur dec.in oppositũ addu-
ctæ, qñ renunciatio fit metu consanguineorũ , &c.&
Leo Decimus liberando Cardinalẽ ad abundantẽ cau
telã voluit,ꝙ Stephanus renunciaret & cederet.nõ aũt
q, necessario requireret̃: cũ iã ipsũ priuasset,oĩ iure,.&
hoc facere potuisset:vt fuit oñsũ,& si Stephanus succes
siuè cessit & ↄsensit trãslationi , nõ fecit ista metu, sed
amore,& charitate frña,vt ipsemet cõfessus est,& ita fa
ctũ nõ põt annullari ex capite metus, vt diximus,null⁹
igit̃ metus iustus aut ↄsiderabilis fuit ĩ ipso Stephano.
182 Et†ꝙ dictũ est de p̃cib.potẽtũ,ꝓcedit in Principe seue
ro, rigoroso & iniusto, ꝙ minimè verificari poterit in
Leone X.benigno , & humano , vt re ipsa in pñti casu
apparuit cũ Cardinalẽ vltimũ suppliciũ merẽtẽ libera
uerit,nec in dubio p̃sumit̃,Principẽ malè tractare sub
ditos, ẜm Io.An.& Ab.in c.insinuãte,in fi.q clerici,vel
vouẽtes,& ꝑ Fel.in c.1. col.2. nu.2.de off. deleg. & talis
qualitas seueritatis,& ꝙ Princeps solitus sit ista facere,
necessario ꝓbãda est,ẜm Bar.in d.l.de pupillo.§.si qs ip
si p̃tori.q.6.vbi alij ↄcor.adducũt, maximè Alc.nu.29.
& alijs seq.sola.n.dignitas suprema , & superioritas nõ
ꝓbãt metũ, vt deduximus,nec in pñti disceptatione ali
qd facit,d.c.suꝑ hoc,& d.c.solicitè, vt ẽt minis nõ ꝓba
tis qs renũciãdo bñficio videat̃ metu renũciasse:cũ nõ
sit vero simile spõte velle renunciare q̃sito laborib. &
183 expẽsis.Nã † dicta iura ↄsiderãt cãm renũciationis , &
volũt,ꝙ si appareat,eã nõ esse factã vi,vel metu,illã va-
lere,& subsistere,ꝙ bñ adaptat̃ ad casũ pñtẽ:cũ apertè
cõstet ex sua propria cõfessione Stepha. eã fecisse non
metu,sed charitate frña,& vt ipsũ iustè carceratũ,& iu
stissimè cõdẽnatũ liberaret,& qñ hac de cã aliqd factũ
est,iustè,liberè, & spõte factũ dr̃ nec ꝑ q̃relã met⁹ venit
184 rescindẽdũ,vt supius ↄclusimus.Eo†ẽt qm̃.d.c.loquũt̃
in casu lõgè diuerso à pñti, nã in illis spoliũ & res, suꝑ
qua fuit cõmissum tpe renũciationis erãt penes spoliã
tẽ,q agẽti possessorio recuperãdę nõ poterãt obijcere
excep.renũciationis ea rõne:qa nõ cadit verosiłe,&c.q̃
qualitates cessant in casu nr̃o,nã penes ↄgregationẽ ni
185 hil aderat,neq; adest.Prout†ẽt:nã dictis iurib.& c.ob-
stare vr̃ tex.in c.accepta. de rest.spol. & iõ Abb. in d.c.
solicitè.col.4.ver.ꝙ hãc lecturã, & ver. & ego puto hoc
verũ,dicit, in illis renũciationẽ nõ valuisse ea rõne: qa
nõ fuit facta in manib supioris,secus aũt si facta fuisset
in manib.supioris eã acceptãtis,vt fuit pñs: tũc.n.vale-
ret in casu dubio, & cessaret illa verisimilitudo dicti.c.
accepta,iũctis notatis,ĩ c.admonet.&in c.cũ in dubijs.
de renũcia.& istud seqt̃ Imo.in d.c.solicitè.col.fi.ver.iõ
186 si excipiẽs,& ver.in eadẽ gl.ibi ĩ suo iudice.Ad †ꝙ insu
ꝑ,nã Lap.alleg.24.limitãs decretalẽ,dicit,dictũ.c.solici
tè,nõ ꝓcedere, qñ apparet notorius defectus ꝓprieta
tis ĩ ipso renũciãte,& Lapũ seqt̃ Bñdictus Cap.ĩ d.c.so
licitè.ver.ẜm ãt,& ver.ĩ eadẽ gl.ibi corã suo iudice,no-
torius.n.defectus ꝓprietatis excludit agẽtẽ, c.ad deci-
mas,vbi gl.& doc.de rest.spo.li.6.c.signãti. de diuor.&
Alc.in l.si rẽ aliq̃. col.fi.ff.de acq.her.ꝙ aũt Steph.nullũ
ius ĩ ipsa pẽsione hẽat,iã aptissimè oñdimus, vñ cessãt
187 ꝓrsus iura p̃dicta. Quæ†ẽt locũ nõ sibi vẽdicãt , qñ in
instr̃o cessionis essent apposita verba illa,ꝙ spõte renũ
ciauit nullo metu,&c.vt post D.Ant. firmãt Abb.ĩ d.c.
solicitè,col.fi.ver.nõ ob.& Imo.col.fi. ver.idẽ sentit, &
Bñd.Cap.ver.q dicit idẽ esse,& ꝓseqt̃ Soc.ↄs.59.nu.38.
188 vol.3.Qñ†.n.apparet aliqd,ꝑꝑ ꝙ diminuit̃ illa p̃sũptio,
& verisimitudo, de qua in dictis iurib. ea nõ dñt attẽdi;
cũ vna p̃sũptio tollat̃ ꝑ aliã.l.nã ita diuus.ff.de rest.ĩ in-
teg.c.literas.de p̃sump. l.siue possidetis. C. de ꝓb.& fir-
mãt Abb.ĩ d.c.solicitè, col.3.ver. & hoc credo verũ,&
Imo.col.fi.ver.iõ pt̃,& qa hic adsũt tot, & tãtæ p̃sum-
ptiones tollẽtes metũ,D.Steph. oĩno denegãdus est re
gressus nedũ ex primęua collatione,sed ẽt ex noua,cũ
189 ab oĩb.sit exclusus.Et†illæ cł̃æ in dicta renunciatione
appositæ minimè sunt insolitæ,& incõsuetæ : cũ sꝑ ap-
poni soleãt in cessionib.& obłonib.q̃ fiũt in forma Ca
meræ,ad no.in l.fi.C.de fideiusso.& plenè ꝑ scrib.in d.l.
190 Gallus.§.idẽ credẽdũ.eo † ẽt qm̃ appositæ apparẽt ad
executionẽ dispõis,ↄñr nõ hñt illã alterare,cle.1.de p̃b.
& ꝑ Abb.in c.cũ nostris, col.fi.de cõcessione præb. &
Card.ↄs.25.in fi.& qa appositæ fuere ad maiorẽ,& abũ
191 dantẽ cautelã q̃ actũ non hẽt vitiare. ¶†Nec obst.alle-
gata enormis lęsio.nã ista sola minimè inducit,nec ꝓ-
bat metũ,vt ꝑ Alc.& alios,in d.l.interpositas.C.de trãs.
ꝑ illũ tex.nu.3.in 3.notabili,adducentẽ Bar. & alias de-
ci.licet.n.ageret̃ de oĩb.bonis seu maiori parte, & pro
modico illis qs cederet,nõ ꝑꝑea ex hoc metus arguit̃,
& sꝑ cessio & renũciatio affert læsionẽ , & si istud solũ
alio nõ cõcurrẽte attẽderet̃,cessaret prorsus titulus de
renũciati.& de donatio.& l.si q̃s in cõscribendo. C.de
192 pac.cũ cõcor.Et†qs in re sua nõ posset esse arbiter,&
de ea disponere ẽt abutẽdo, vulg.l.in re mãdata.C.mã
193 da.l.sed & si lege.§.cõsuluit.ff.de pet.hęr.Et†pęna quis
afficeret̃,si ei tolleret̃ facultas disponẽdi de reb. ꝓprijs.
l.testõ cẽturio.ff.de manumis.testa. l.nõ vsq; adeo. ff.si
qs à paren.fuerit manumis.prout ẽt: qm̃ in hac cessio-
ne nulla fuit lęsio,ex quo ipse Steph.nullũ hẽbat ius ↄ-
siderabile in ipsa cessione iã extincta ꝑ Leonẽ X. ad id
plenariã hñtẽ ptãtẽ,vt deduximus,& qcqd p⁹dictã extĩ
ctionẽ gestũ fuit, ad cautelã maiorẽ & abundantẽ fuit
194 actũ,nõ ꝙ esset necessariũ.† Et protestatio facta ꝑ Ste-
phanũ parũ sibi ꝓfuit:tũ qa ex eã minimè vera, nec iu
stificata:qa nullus verè adfuit metus, & vltra allegatio
nẽ met⁹ ↄtinere dẽbat aliã cãm verã & ꝓbatã.l.si hoĩẽ.
ff.de man.l.2. C.debi. pig.ꝑ Bar. in d.l.de pupillo.§ si qs
ipsi p̃tori q.11.vbi Ias.nu.15.cõcor.adducit,& idẽ facit
195 in d.§.Celsus,nu.4.& 16.post Alc.ibi,nu.3 Prout†ẽt:qa
fuit clãdestina , nec alijs, quorũ intererat intimata,ẜm
Bal.in l.clari.in fi.C.de fideic.cũ alijs alle.ꝑ Fel.ĩ c.cõsu
luit,nu.2.de of.dele.& ĩ d.c.cũ M.Ferra.nu.49.vbi Mod.
196 nu.20.ẽt alia adducũt,& ꝑ Alc.in d. .Celsus.nu.2.† Et
qa actus p̃cedẽtes fuere ꝑfecti,& penitus ꝯrij dictę ꝓte
stationi post illos factæ,ꝑ q̃ illi minimè tollunt̃:cũ sola
volũtate gerẽtes illos nõ dẽant ĩfringi,q ab initio, licet
sint volũtarij,tñ facti necessari sunt.l.sicut. C.de actio.
& obl.l.in cõmodato.§.sicut ff.cõmod.& à fortiori ad
no.in c.solicitudinẽ.in fi.de app.& ꝑ Bar.in d.§.morte.
197 nu.17.& Alc.nu.13.& seq.& in d.§.Celsus.nu.4.Eo†ma
gis si in dicta asserta ꝓtestatione nõ apparet mẽtionẽ
factã de iur̃o p̃stito suꝑ dicta cessione,ẜm gl. in ver.esse
ctus.in c.cũ nõ deceat.de elect.li.6.& Alc.ↄs.38.Visa pe
titione,vol.3.C.de trãsactio.Ad exclusionẽ ẽt Stephani
accedat postremò & alius eius ↄsensus re ipsa p̃stitus
mortuo iã Leone X.& decurso tpis interuallo, dũ ex
mãdato Clem. VII. medio Reuer. Card.Armellini tũc
Camerarij duab.in vicib.recepit & habuit duc. 22000.
198 in recõpẽsationẽ dictæ pẽsionis.Per † quẽ actũ oĩ iuri,
si ꝙ hẽat,vr̃ renũciasse ꝑ geminatũ suũ ↄsensũ, eo for-
ti⁹ dictũ effectũ ꝓducẽtẽ.l.si mulier. C.ad Velle. cũ sim.
tradi solitis de geminatione & reiterõne act⁹, & ꝑ q̃ re-
ceptionẽ pecuniarũ satis ↄstare dr̃ de eius voluntate in
renunciando oĩ iuri,cũ nedũ verbo,quinimmo & for
199 tius facto & re ipsa volũtas declaret̃,vt đ duxim⁹.Et†pl⁹
ẽ facto aliqd facere q̃ verbo.l.si tñ, §.ei q.ff.de ędil. edic.
cũ alijs allegatis ꝑ gl.ꝑ illũ tex.c.dilecti.đ appel.vbi Mo.
200 nu.1.ẽt alia tradũt.Et†sicuti qs venire nõ pt̃ ꝙ id, ꝙ vo
ce ꝓpria fuit attestat⁹.l.gñał̃r,ĩ fi.C.de nõ nu. pec. min⁹
insuꝑ venire poterit ꝙ factũ ꝓpriũ.c. pęnitẽs 45. dist.c.
nr̃i,de elec.c.diuersis,đ cler.ↄiug.& ĩ reg.ꝙ semel.đ reg.
iu.li.6.recipiẽdo igit̃ dictas pecunias ob cãm p̃dictã,& ĩ
recõpẽsationẽ d.pẽsionis,simpł̃r , & absq; aliqua reser-
uatione,ĩ oĩb.ꝓrsus sibi p̃iudicauit,& oĩ iuri,si ꝙ hẽat,
201 re ipsa renũciauit.Et†ĩ similib.dicimus de dño directo
simpł̃r recipiẽte canonẽ ab emphyteuta cessãte solue-
re ꝑ triẽniũ & ex hoc incurrẽte caducitatẽ, vt videat̃ il
lã remisisse,& ex hac simplici receptione p̃iudicasse,ẜm
gl.pe.in c.potuit.de loca.& in l.2.C.de iu.emph.cũ alijs
202 ad plenũ traditis ꝑ Mod.ibi nu.124.& 130.Et†qa credi
tor simpł̃r recipiẽs aliqd sibi debitũ,vr̃ remisisse interes
203 se,& in eo sibi præiudicasse.l.4.vbi Bal.C.depo.Et †cre
ditor

ditor ipse simplr recipiēdo pecuniā sortis principalis
iā vr̄ remisisse penā, & in hoc sibi p̄iudicasse. l.fi. in fi.ff.
de eo ꝙ cer.lo.& ꝑ Mod.in l.vinū.nu.5.ff.si cer.pe.& in
204 l.si creditores.nu.4.C.de pac.Et †qm̄ ꝑ receptionē par
tis debiti factā ab vno ex correis īducit̄ diuisio,& p̄iudi
ciū creditori partē recipiēti, vt tradit̄, in d.l.si credito-
205 res,ꝑ illū tex.ꝑ scrib.oēs.Et† ꝓcurator recipiēs instrm̄
mādati vr̄ ꝯsentire & acceptare offīm ꝓcuratoris,ita vt
nō possit retrocedere,cle.1.de ꝓcur.l.filiꝰ.ff.ad Maced.
ꝑ Pau.de Cast.Ale.& alios,in l.inuitus.nu.7.C.de proc.
206 Et†recipiens literas cābij simplr, & illis nō ꝯ̄dicens,vr̄
illas recipere,& se obligare ad solutionem. l.filiusfa.vbi
Bar.& alij tradūt.ff.ad Maced. & ꝑ eūdē Bar. in l.cū ta-
bernā.§.pe.in fi.ff.de pig.& in l.quo.n.§.1.ff.rē ratā hab.
& alia multa ad idē possent adduci tradita in reg. q ta-
cet.de reg.iu.li.6.ꝑ Bar.& oēs,ī l.q̄ dotis.ff.sol.mat. Nec
istis hn̄t obstare allegata ꝑ Stephanū, asserētē partē di-
ctarū pecuniarū recepisse in recōpensatione augumē-
ti doanæ,nā in ꝯ̄riū se hēt veritas,vt clarè ꝯstat ex vera
facti ꝯtingētia,nec iuuat eū dicere,recepisse, illas pecu
nias ex cā dictę pēsionis,ꝑꝑ metū Cle.VII.q cognoscēs
eū fuisse iniustè priuatū pēsione,in recōpēsam voluit il
li dictas pecunias numerari,quas Stephanus cępit,non
audēs ꝯ̄dicere ꝑ metū ipsius Cle.VII. & qa videbat pe-
cunias sibi solui ex cā pensionis extinctæ,& q̄ verè s̄m
eū durabat, & nō erat extincta. Cessant nāq; ista,tū qa
Clemēs nullū intulit metū: vt ob dictā cām illas pecu-
nias caperet, sciebat.n.pensionē iure ꝑmittēte licitè &
iustè extinctā,& istas pecunias voluit numerari Steph.
sua humanitate & benignitate,ab eodē enixè rogatus,
& volūtariè dictas pecunias cępit,existēs ex̄ vrbem,nō
subditus,sed illas hr̄e cupiēs ob dictā cām, & tūc n̄ ade
rat metus,sed sola spes ꝯsequēdi illas pecunias ex illa cā
tūc expssa.Et meritò nō ꝯ̄dixit,sed acqeuit; cū oēs illæ
pecuniæ essent lucro,& minus debitæ:cū iā pēsio fun-
ditꝰ fuisset extincta:vt fuit deductū,& talis actꝰ receptio
nis dictarū pecuniarū ob cām an̄dictā gestus ꝑ Steph.
iā liberato,& mortuo.B.Cardinale eius frē, mortuo ēt
& Leone,& ꝯcurrēte tpis īteruallo, & de mādato Cle.
VII.nullū inferētis metū,sed solū vtētis dicta liberalita
te,aptissimè arguit oēm metū,si qs fuisset in p̄teritum,
fuisse redditū purgatū,ad no.ī l.2.C.ꝙ met.cau.cū alijs
adductis ꝑ Ale.ꝯs.127.Viso.col.j.vol.5.& in d.§.Celsus.
nu.10.& ꝑ Mod.in l.ob turpē.ff.de ꝯd.ob turpē cām.&
in decis.ꝯs.Neap.336. Quidā nobilis.in tertio dubio,li-
cet verè supfluū sit aliqd dicere de purgatione metus,
207 cū nullus interuenerit,vt deduximus.Minus†eidē Ste
pha.ꝓdest,ꝙ asserit,ꝯgregationē nō posse ex ista rece-
ptione pecuniarū se iuuare,toto ti.res īter al's acta. Ip-
sa.n.nihil gessit cū Steph.nec illas pecunias soluit, vt se
redderet liberatā hac de cā, nā eas curauit ad extinctio
nē pēsionis debitæ Reuerendissimo olim Cardinali de
Cortona.Fatet̄.n.istud ꝯgregatio,cui minimè necessa-
riū erat ꝯseq liberōnē à Stepha.q nullū ad pēsionē hē-
bat ius,& oē, si ꝙ fuit,iā erat sublatū & extinctū, vt ex
plurib.supius iā fuit on̄sum,& illa priuatio nō poterat
on̄dere aliquē habitū: solū.n.ꝯgregatio fundat se,vt ꝑ
illā receptionē pecuniarū factā à Steph. ex cā dictæ pē
sionis extinctæ coadiuuet̄ primū ius ipsius ꝯgregatio-
nis,& eius liberō & absolutio ab oī iure, ꝙ ipse Steph.
de facto prętendit,& vt eo magis clarius cūctis pateat,
istud ex gestis ꝑ eūdē Stepha.cū abūdās cautela mini-
208 mè noceat.Eo†ēt qa mādatū Cle.VII.vt dictę pecunię
soluerent̄ ex cā p̄dicta,potuit ꝓdesse, & ꝓfuit ipsi ꝯgre
gationi,casu quo fuisset obligata:cū ꝑ debitore ēt inui
to & ignorāte possit qs soluer̄ & eū liberare.l.soluēdo,
ff.de neg.gest.& in simili tradit Bar.in l.indebiti.§.sed si
nūmi.in fi.ff.de ꝯd.ind.vbi Mod.nu.11.alia adducūt, vt
ēt faciūt ī l.2.nu.19.de iu.emph.post Bar.& alios,in l.2.
209 ff.de excep.rei iud.Et†isto casu res īter alios acta ꝓde-
rit alteri,ꝑut plurib.alijs casib.ꝓdest,traditis ꝑ oēs,ma-
ximè Ale.in l.sępe.ff.de re iud.quorū aliq bn̄ pn̄t ad pn̄
tē disceptationē adaptari:Et quatenus Steph. dicit,ver
ba ꝓlata in huiuscemodi actu ꝑ Clem. VII. Cardinalē
Armelinū & ipsū Stepha.nō fuisse dispositiua, sed solū
enūciatiua, ex qb.nō p̄t ipsa ꝯgregatio ꝯseq cōmodū,
210 nec sup illis se fundare.Rn̄det†ꝯgregationē pecunias
illas,vt ꝓprias soluisse,& ꝯsiderata numerōne, & rece-
ptione,ac ꝯsumptione dictarū pecuniarū,satis ꝯgrega
tio ipsa dr̄ interuenisse.& illa verba fuisse vestita, & a ꝓ-
tissimè ꝓbare cōsēsū & volūtatē Steph. ēt ad bn̄ficiū
ꝯgregationis,argō eorū q̄ hn̄r in l.si à furioso. ff.si cer.
211 pe.vbi oēs tradūt,citātes ꝯcor. Et† qa pactū nudū rei
212 tradōne ēt vestit̄.l.legē,cū cōcor.C.de pac.Et† instrm̄
īter aliquos celebratū de mutuo seu deposito, quò ad
oēs ꝓbat,illud fuisse mutuū,seu depositū.l.desiderium
tuū,vbi Bal.& alij no.C.deposi.& ꝑ Bar.& alios,in l.ad-
monēdi.col.8.ver.itē q̄ro,qd si instrm.ff.de iureiu.& ꝑ
Mod.ī l.ex his.C.de testa.mil.nu.19. & in l.si qs mihi bo
na.§.qd si mādauit.ꝑ scrib.antiq.& Mod.ēt aliosibi,nu.
213 8.& in l.singularia nū.32.ff.si cer.pe.Pręterea†verba,q̄
fuerūt ꝓlata in actu pn̄ti rectè ꝯsiderata nō fuere enū
ciatiua,nec incidenter dicta,sed principalr ꝑꝑ se,& di-
spositiuè.Nā principalis intētio Cle.VII.Card.Armeli
ni,ac ipsius Stephani fuit soluere & accipere dictas pe-
cunias in recōpēsam pēsionis extinctę, & ob istā fina-
lē cām,& ꝑꝑ id principalr,nō aliud,quo fit:vt dicta ver
ba disponāt,& oīno ꝓbēt, s̄m Bar. & oēs citātes iura,
in l.ex hac scriptura. ff.de don. & ꝑ oēs, in d.l.ex his cū
ꝯcor.citatis ꝑ Mod.asserētes hāc esse cōem,in d.l si qs
214 mihi bona.§.qd si mandauit.nu.8.Prout †ēt:qm̄ dicta
verba si ꝯsiderent̄ vt enūciatiua,adhuc plenā induxere
dispōnē & probōnē:qm̄ ꝓlata fuerūt ad liberādū, &
ad id principalr,& ꝑꝑ se,vt ꝓbat̄,in l.tale pactū,in prin.
ff.de pac.& ibi oēs no.& firmat Bar.ī d.l.ex hac scriptu
ra.col.fi.nu.16.vbi ꝯcor.adducit,vt ēt faciūt Mod.in d.
215 l.tale pactū.Et†qa verba p̄dicta fuere ꝓlata ꝑ modum
cāæ,& ꝯn̄r disponūt:vt tradit Bar.ꝑ illū tex.ī l.emptor.
§.ancilla.ff.de rei vend.& in l.cū tabernā.§.idē q̄sijt.ff.de
pignori.cū sim.alleg.per Mod.in d.l.ex his, in 9.limit.&
216 alios ibi,nu.34.Eo†ēt qm̄ partes illa ꝓferentes,& sic ip
se Steph.poterat sibi p̄iudicare, & ꝓferendo illa dispo-
nunt & ꝓbant,& sibi p̄iudiciū faciunt,s̄m Bar.in l.sciē
dū.col.1.ff.de verb.ob.cū alijs alleg.ꝑ Ale.& alios ibi,&
eundē Ale.ꝯs.18.Viso.col.2.vol.4.& per Mod.in auth.si
217 qs in aliquo documēto.nu.36.C.de edē. Ad†ꝙ ēt talia
verba enunciatiuè ꝯsiderata probōnē & dispōnē indu
xerūt qa prolata à Clem.VII. Pont Max.s̄m Lap.alle.
7.disputat.& Fel.adducentē alia in c.cū viginti,nu.5.de
218 off.dele.Et † verbis Papæ credēdū est in causis corā se
agitatis,& in quib.hēt plenitudinē disponendi,& potis
simū ꝑ eundē Steph.acceptatis.c.cū à nobis.de testib.
219 vbi oēs firmāt,maximè Mod.citantes ꝯcor.Et†si dicta
verba essent assertiua,tn̄ adhuc ꝓbāt,& disponūt, cum
sup illis Pōtifex ipse se fundet, ēt si factū esset alienum,
ad no.in cle.1.de prob.& And.de Iser. in c.1.q succes.
ten.& ꝑ scrib.in c.si Papa.de priuil.li.6.& in decis.cons.
220 Neap.405.In cā.col.fi.Nouissimè† adductū ꝑ Stepha.
dicentē,se tanq̄ enormissimè lęsum dēre ꝯsequi pēsio-
nē p̄dictā,nihil obstat:qm̄ renūciatio & cessio,ꝑ ipsum
facta ꝑꝑ charitatē frn̄ā hac de cā nō pōt infringi,nec il
la arguit metū,vt ꝯcluderēt superius deduximus.Eo ēt
quia nulla fuit lęsio: cū oē ius suū esset penitꝰ extinctū,
& cessio, & successiuè receptio pecuniarū facta ꝑ cū,
parū iuris tribuere ꝯgregationi circa pensionē iā extin
ctā:cū nō entis qualitates aliq nō sint ꝯsiderabiles.l.eiꝰ
qui.in prin.ff.si cer.pe.cū alijs adductis ꝑ Mod.in l.post
quā liti. nu.29. C.de pac. & cessio ipsa ꝓcessit de facto
& ad abundātē cautelā, ita ēt & numeratio dictarū pe
cuniarū in recōpensatione p̄dictā:cū Steph.ipse de fa-
cto dicebat & tentabat, vt de pn̄ti tentat ꝯsequi pensio
nē iā mortuā & sepultā,& ad tollendā dictā intentionē
suā facti fuere & gesti dicti actus ꝯtinētes factū,ex quo
221 nō erāt necessarij de iure, † sed vt tolleret intentio sua
facti per exceptionē ēt intentionis,& facti,vt plenè tra
dit,in l.2.in prin.ff.de excep.& in l.qui se dēre.ff.de ꝯdi.
222 cau.da.cum si.Et†quia id ꝙ de facto processit,ēt de fa
cto remittitur,s̄m gl.in ver.infirmabit̄.& alios Doc.ibi
in l.j.§.1.ff.de ser.cum alijs citatis per Fel.in c.significa-
uerunt.col.pe.de iudic.Ex quib.vt quam breuius & stri
ctius fieri potuit ita collectis,firmissima & vera resultat
ꝯclusio,ipsum Stephanū in nullo esse audiendū,& ꝑ-
sus

ſus à ſuis portionib. reijciendum & cõgregationem ipſam indebitè moleſtatam, & laborib. & expenſis vexatam, ab omnibus abſoluendam. Pariſ. Bono.

SVMMARIVM.

1 *Onus exigendi decimas ſpectat ad eccleſiam & agentes pro ea, & non ad conductores territorij ipſius eccleſiæ & emphyteutas, & alijs ſeq.*
2 *Et non teneatur exigere, ſi ad id non ſunt voluntariè obligati.*
3 *Et maximè ſi agentes pro eccleſia iſtud ſibi reſeruarunt, & alijs ſequen.*
Conuentiones & pacta ſeruanda ſunt,
4 *Obligatus in vno videtur abſolutus ab alijs.*
5 *Verbum, debeant, inducit neceſſitatem.*
6 *Decimæ an ſint deferendæ ad domum eccleſiæ, & cuius expenſis.*
7 *Pacta & conuentiones ſuper decimis factæ valent.*
8 *Eccleſiæ competit ius & actio pro decimis.*
9 *Onus decimarum eſt annexum prædijs, & reale.*
10 *Vnus pro alio grauari non poteſt in decimatione, & nu. 15.*
11 *Decimæ præteritæ an, & quando poſſint peti.*
12 *Decimæ ſunt ſoluendæ à poſſeſſoribus non ab alijs.*
13 *Per non ſolutionem decimarum quis non cadit à iure ſuo.*
14 *Dictio, niſi, quid importet.*
16 *Vnum capitulum inſtrumenti declaratur per aliud.*
17 *Damnum debet eſſe culpoſi & negligentis.*
18 *Emphyteuta alienans irrequiſito domino cadit à iure ſuo, fallit vt in ſeq.*
19 *Alienans pro parte an cadat in totum.*
Contraueniens pro parte an incurrat pœnam pro toto,
20 *Locatio ad modicũ tẽpus facta per emphyteutã non eſt illi nociua.*
21 *Et ſi ad nouem annos fuit facta idem.*
Et quid ſi fuit data licentia alienandi.
Et an iſto caſu directus dominus ſit requirendus.
22 *Pacta ſuper iſtis facta valent.*
23 *Et quid ſi fuit reſeruatum ius domini.*
Vel alienauit tanquàm emphyteuta.
24 *Et quid ſi fuit dictum non aliter, nec alio modo.*
25 *Vel ſub illis verbis, ſi & quantum poſſum, & non aliter.*
Vel ſub illa conditione ſi conſenſus domini acceſſerit.

CONSILIVM VI.

Conſiderata trãſactione & cõcordia, nec nõ pactis & ꝯuẽtionib. initis, & firmatis inter ep̃m Bon. ex vna & ſindicũ, maſſariũ ac homines S. Io. de Perſiceto ex altera, firma ꝯcluſio colligitur, maſſariũ & hoĩes p̃dictos, ac ipſorũ vniuerſitatẽ minimè teneri, nec eſſe actrictos ad exigẽdũ decimas ptinẽtes ad ep̃atũ prædictũ à ſingulis perſonis poſſidẽtib.
1 bona, de qb. in d. inſtrõ trãſactionis. Agẽtes † n. pro ep̃atu tale onus hr̃e dñt, & eis illud incũbit, & nõ prædictis hoĩb. & vniuerſitati, tum cõſiderata diſpõne iuris cõis, volẽtis, tale onus adaptari ad agẽtes ꝓ ep̃atu & noĩe ipſius, & nõ ad laicos, toto ferè titulo de decim. cũ vulg.
2 tum † ẽt:, qm̃ prædictis hoĩb. tale onus minimè fuit iniũctum, & ad illud ipſi minimè obligati apparent, ꝯñr aſtringi nõ pñt, talem exactionẽ facere ſ̃m iura cõia &
3 vulgaria. tum † ẽt: qm̃ in prædicta trãſactione & ꝯuẽtionib. agẽtes pro eccleſia exp̃ſsè ſibi iſtud reſeruarunt, à quib. cõuẽtionib. recedẽdum nõ eſt, quinimmo obſeruãdæ ſunt. l. j. l. iuriſg. §. ait p̃tor. ff. de pac. l. 1. §. ſi ꝯueniat, ff. depoſi. De reſeruatione autẽ hmõi cõſtat in dicto inſtrõ & multipliciter, & primò dum referuntur cõceſſiones & cõuẽtiones antiquæ, & in illis cauetur, Reuer. Ep̃m locatorẽ reſeruaſſe ſibi oẽ ius petendi, exigẽdi, ac recipiẽdi decimas p̃dictas ex terrenis laboratis territorij ſeu terreni p̃dicti cõprehẽſi ĩ. ſupraſcriptos cõfines, & idẽ hr̃ in illa locatione dictis hoĩb. facta per d. Franc. paratum tunc agentẽ pro d. Ep̃atu, & relata in inſtrõ p̃dicto, dum in ea dr̃, cum reſeruatione iuris exigendi, & recipiẽdi annuas decimas ꝓ d. Reuer. Ep̃o, & eius ſucceſſorib. & idẽ cõtinetur in narratiua trãſactionis p̃dictæ, quatenus in ea dr̃, inter ipſum dñm Ep̃m, & hoĩes fuiſſe ortam dr̃iam, & hãc vertentem ſuper ſolutione annui affictus ſeu cẽſus, & decimarum, circa quarum exactionẽ eccleſia aſſerebat ſe paſſam eſſe graue dãnũ, & ex oppoſito dicti hoĩes, & vniuerſitas expreſsè iſtud inficiabãtur, & demũ ſuper dictis dr̃ijs, poſt latã ſniam in fauorẽ dictorum hoĩum, & vtrinq; approbatã, & re-
4 ceptã facta fuit trãſactio. In † qua fuit cõuẽtum, dictos hoĩes, & vniuerſitatẽ rõne d. locationis & cõductionis ſolũ eſſe obligatos ſoluere d. ecclæ ſingulis annis ſolidos 40. & ꝓ renouatione in fi. anno, 29. ſoluere. li. 40. ꝑ q̃ obrõnem liberati, & abſoluti redduntur ab oĩb. alijs, cũ illorũ duorũ incluſio, & obrõ, ſit reliquorum abſolutio, & excluſio. c. nõne, de p̃ſump. l. cum p̃tor, in prin. ff. de iud. & circa ſolutionẽ decimarum fuit facta reſeruatio illas exigẽdi d. ep̃o, & agẽtib. pro eo, & fuit appoſitus modus iſte, & forma hmõi, ꝙ pro terris cõtentis in d. territorio laboratoris licitum ſit ep̃o, & ſuis ꝓcuratorib. & factorib. petere, exigere ac recipe anno quolibet decimas fructuũ, ꝓut hactenus receperat, & ꝙ ꝓcuratores, & factores illas accipiãt, & accipe poſſint, & dẽant in cãpis, & ibi hoĩes decimãtes hẽant cõſignare decimã eiſdẽ, ꝓut hactenus fecerũt tp̃ib. retroactis.
5 Et † ſimiliter habeãt recipere decimã in cãpis de terris pratiuis, ꝙ ver. debeãt, neceſſitatẽ præciſam importat, ſ̃m gl. ord. citantẽ iura, in l. ſæpe audiui Cęſarem. ff. de off. præſi. ꝓ terris verò boſchiuis loco decimarũ hoĩes & vniuerſitas p̃dicta ꝓmiſerunt ſoluere eccleſiæ li. 15. & in alijs ẽt partib. dicti inſtrĩ hoc idẽ, & pluries replicatur, vt factores ecclæ habeãt tale onus percipiẽdi decimas in cãpis, & illas petẽdi ibidem, ꝓut erat ſolitũ. Per
6 quã † cõſuetudinẽ, & pactũ tollitur illud, ꝙ traditur in c. reuertimini. 16. q. 1. c. 1. vbi gl. & alij volũt, ruſticũ arctari expẽſis ſuis ad deferẽdũ decimas ĩ horreũ ecclæ, vt firmat Abb. in c. ex parte. il 2. nu. 5. de decim. & tradũt Imo. & Alex. in l. ſtipulatio iſta, §. ſi qs dolũ. nu. 3. ff. de ver. obl. ceſſat. n. ſtãte cõſuetudine, & pacto ꝯriũ diſponẽtib. ſ̃m Imo. & Alex. vbi ſ̃. ita ſaluãtes gl. in d. §. ſi
7 qs dolũ. Valent † n. pacta, & ꝯuẽtiones ſuꝑ iſtis decimis ſoluẽdis interpoſitæ accedẽte auctoritate ordinarij. c. veniẽs, c. ſtatuimus. vbi Abb. col. 1. & 2. de trãſac. & ꝑ eũ
8 dẽ, in c. ex multiplici. & in c. dilecti filij, de deci. Et † eccleſiæ ſeu agẽtib. pro ea cõpetit ius & actio exigendi illas. c. tua nobis, vbi Abb. col. 2. c. cõmiſſum. & c. cũ hoĩes,
9 vbi Abb. col. 2. de deci. c. parochianos. tale † n. onus illas ſoluẽdi annexũ eſt p̃dijs. c. de terris, vbi Abb. eo. tit. & illas tenẽtur ſoluere poſſidẽtes p̃dia, nec cautũ reperitur ꝙ alij exigẽt & poſtmodũ ſoluãt ecclę, vnde qbiſcunq; cõſideratis dici nõ põt p̃dictos hoĩes cogi poſſe ad exigẽdũ à ſingulis colonis, & ruſticis, & ſucceſſiuè exactas
10 tradere eccleſiæ. Nec † dicta cõitas grauari põt pro decimis ſingulorũ ceſſantiũ ſoluere, cũ oĩa iura ꝯrium diſponãt, vt qs pro altero teneatur. to. tit. C. ne vxor pro mar. & to. tit. res int. al. acta. Cum ius exigẽdi decimas à ſingulis pſonis, & tale onus ſpectet ad eccleſiã, & ageres ꝓ ea cõſiderato iure cõi, cõſuetudine, & cõuẽtionib. ac
11 pactis. Et † imputãdũ eſt dictis agentib. negligentib. tp̃e debito in cãpis tales decimas exigere, cũ dubiũ ſit, an p̃teritæ debeant, & ꝓ præteritis dñi, & coloni prædiorũ nõ poſſint cogi ad illas ſoluendũ, de quo ꝑ Abb. in d. c. cũ hoĩes, col. fi. & tradit Arch in c. 1. de deci. li. 6. quẽ referũt, & ſeq. D. de Rot. in antiq. in ti. de deci. deciſ. 1. Volẽtes, ꝙ ſi prædiales nõ fuere petitæ tp̃e recollectionis, fructuũ, nõ poſſint amplius peti, vt ẽt tradit Fel. in c. ſi aũt, col. 4. de reſcr. niſi ꝯſuetudo in oppoſitũ adeſſet, vt referũt Mod. citãtes deciſ. in tract. de præſcri. in 1. par.
12 5. par. prin. q. 7. nu. 51. fol. 44. col. 4. Et † ſi aliquæ paricula res pſonę poſſidẽtes p̃dia ĩ. fines territorij locati nõ ſoluerunt eccleſiæ decimas, nõ propterea vniuerſitas, & homines prædicti ceciderunt à iure dictæ locationis, & cõductionis, tum quia ſingulares pſonæ ſunt obliga-
13 tæ ſoluere eas, & nõ prædicti hoĩes, & vniuerſitas. † Cũ onus p̃dictũ ſit reale, inhærẽs p̃dijs, & poſſidentib. illa, ſ̃m Abb. in c. aliqb. & in c. de terris, de deci. tũ ẽt qm̃ ꝑ nõ ſolutionẽ decimarũ qs nõ cadit à iure ſuo. Sed ſolũ aſtringi põt ſ̃m cõſuetudinem ad ſoluendum p̃teritas vt ſuperius dictũ fuit. tum etiã qm̃ cõuentũ fuit, dictos maſſariũ, hoĩes & vniuerſitatem tunc demũ cecidiſſe à iure d. locationis, qm̃ per biennium ceſſaſſent ſoluere affictus, ſeu canonẽ, & nõ aliter, & vnius incluſio ſit aliorum excluſio. Nec verbum aliquod in d. inſtrumẽto legitur appoſitum, ꝙ ſi nõ fuiſſet ſoluta decima induceretur caducitas: & merito: cum ius commune ꝯrium diſpo-

14 disponat. Et † illa verba ꝯuētionis, nō cadāt, nec cecidisse intelligantur à iure presentis locationis, nisi cessauerint ꝑ bienniū, &c. apertissimè istud ꝯcludūt. Tū cōsideratis illis verbis negatiuis, nō. Tū ēt attēta illa dictione, nisi, ponēte seu priuāte illud, ꝙ in ꝓcedēti fuit positū seu priuatū, iux. plenè tradita ꝑ oēs allegātes alias ꝯcor. post Bar. in l. eū. §. q iniuriarum, nu. 4. & alijs seq. ff. si
15 qs cautio. & in l. ac. C. de trāſ. Ex † qb. ēt cōcludit, & dr̄ dictos hoīes & vniuersitatē minimè fuisse, & eē obligatos ꝓdictæ ecclesiæ seu Epo, & agētib. ꝓ eo, soluere decimas ꝓ illo cāpo possesso ꝑ rectorē ecclesiæ S. Petri de Cēto, vulgariter nūcupato, *el Campo di san Piero*. Nā licet d. transactione, locatione, & ꝯductione fuerit declaratū, d. cāpū cōprehēdi in territorio locato dictæ vniuersitati. & hoīb. nō ꝑpa ex hoc sequit, ꝙ dicta vniuersitas & hoīes ꝓmiserint soluere decimā ꝓ d. cāpo, & istud
16 minimè apparet fuisse ꝯuentū, vnde, &c. Præterea † tale capl̄m declarat ꝑ alia, vt in sim. tradit in l. vtrū. ff. đ pet. hær. & in l. q filiab. & in l. si seruus pluriū. §. fi. de leg. 1. & in alijs capitulis expresè dr̄, ꝙ ecclæsiæ factores dēant exigere in cāpis decimas à singulis possidentib. ꝓdia in d. territorrio, & loco. Ipsi igit factores tenētur exigere
17 decimā à possessore d. *campi de S. Petro*. Et † si in hoc fuerunt negligētes, eorū negligētia, & culpa nō dēt esse dāno vniuersitati, & hominib. ꝓdictis, regula dānū, de reg. iur. lib. 6. Eo ēt qm̄ cōuentū fuit, vt ecclesia exigeret decimas à singulis possessorib. ſm ꝙ hactenus fuit obseruatū. Nec cōstat qd obseruatū fuerit de ꝑterito circa decimationē istius cāpi. Et ecclesia ius suū saluū hēt agēdi ꝯ possidentē d. cāpū, ꝙ minimè fuit, nec est impeditū ꝑ dictā vniuersitatē, & hoīes, & si possessor dicti cāpi decimas nō soluit, nō ꝑpea dici pōt, d. vniuersitatē, & homines cecidisse à dicto iure locationis, vt superius deduximus, cū ipsi ad id minimè teneant, nec ēt obligati sint
18 tales decimas exigere, vt oñdimus. ¶ † Postremò dictæ vniuersitati, & hoīb. minimè obstare hēt illud, ꝙ eis opponitur, eos. s. cecidisse à dicto iure locationis, qm̄ alienarūt partē dictorū bonorū irreqsita ecclesia, iux. plenè tradita in l. 3. C. de iure emph. & in c. potuit, ex̄ de lo
19 ca. cū sim. Nā † videndū esset, an ꝑ alienationē partis isti dicātur cecidisse à toto, ꝓut in sim. voluit Ang. ꝯſ. 168. Testōr, in 2. dubio, ad ꝙ plura adducit Iaſ. in l. si ita qs. ea lege, col fi. nu. 48. & seq. ff. de ver. obl. & Io. Crot. in repet. l. filiꝰ. §. diui, fol. 11. col. 1. & 2. ver. 1. qrit, testōr, de le. 1. Oppositū tñ, ꝙ ꝑ alienationē partis nō dicat qs à toto cecidisse, firmauit Cuma. in l. donationes. §. pe. ff. de don. quē sequit Iaſ. cumulās plures alias dec. ī l. ait ꝑtor in princ. col. 2. in 6. not. & seq. ff. de iureiu. & diffusius in l. fi. C. de iure emph. num. 125. & Moder. Papi. in trac. de
20 feud. in 4. par. prin. fol. 51. col. j. & 2. multa adducūt. † Cōsequēter videndū esset, q̄ alienatio fuerit facta ꝑ vniuersitatē, & hoīes ꝓdictos. Nā si fuisset ꝑ eos facta locatio ad modicū tp̄s, nihil ꝓrsus ipsis obesset, ſm Spec. in tit. de loca. §. nūc aliqua, ver. 123. quē seqt Iaſ. ī d. l. fi. n. 112.
21 & Imo. in d. c. potuit. Prout † ēt considerādum esset, an locatio fuisset facta vsq; ad nouē annos, nā potuit illa licitè fieri, ꝯſiderata dicta transactione, in qua ipsis ex-
22 presè ꝯceditur ista licētia. Et † tale pactū, & ꝯuētio fuit & est valida. l. j. 2. & 3. C. de iure emphy. & ibi expſè Iaſ. nu. 3. & seq. citās alias ꝯcord. & asserēs hanc esse cōem.
23 Eo † ēt cū isti solū alienauerint vt emphyteutæ, & expſsè reseruauerint ius directū ecclesiæ, tā circa solutionē
24 Canonis, q̄ circa solutionē decimarū. Per † q̄ reseruationē, & ꝓtestationē. esto ꝙ alienauerint, nō ꝑpea dñr cecidisse à iure ipsorū, vt firmat Sal. in d. l. fi. & seqt ibi Iaſ. adducēs alias dec. nu. 85. & 86. & col. pen. nu. 142. Vbi in oppositū citat Bal. & demū cōcludit, ꝙ si directa essēt illa verba, nec aliter, nec alio mō, &c. alienatio ꝓdicta minimè haberet obstare, ēt si ꝓcesū fuisset ad traditionē.
25 Et † idē Iaſ. col. fi. n. 143. & seq. tradit alias cautelas, ꝑ quas alienās sine ꝯsensu dñi nō dr̄ cecidisse à iure suo, nec incurrit pęnā caducitatis, qñ facta esset alienatio sub illa cōdōne, si & in quantū de iure, & nō aliter, vel sub illa cōdōne, si cōsensus dñi accesserit, & si aliqua alienatio appareret ꝑ istos hoīes facta, ꝯprehensa erit sub aliquo istorum casuum, consequenter ipsis non erit nociua, nec per eam dici poterit, eos à dicto iure locationis cecidisse, nec in pęnam caducitatis incidisse. Par. Bon.

SVMMARIVM.

1 *Per prestationem diuturnam, & longeuam probatur titulus, & obligatio.*
2 *Et sufficit, quòd fuerit annorum decem.*
3 *Et satis est allegare titulum.*
4 *Quælibet res naturaliter libera præsumitur, nisi contrarium probetur.*
5 *Declaratio ad l. creditor. C. de vsur. & l. operis. C. de operis libe.*
6 *An tempus sit modus inducendi obligationem.*
7 *Scriptura publica plenè probat.*
8 *Nemo præsumitur iactare suum.*
9 *Valet argumentum à verosimili.*
10 *Confessio, & declaratio facta presente parte probat.*
Nulla maior probatio, quam illa, quæ inducitur per confessionē
11 *Geminatio multum operatur.*
12 *Confessio extra iudicium facta de equitate canonica probat.*
13 *Confessio prælati, seu rectoris, aut capellani quando noceat ecclesię.*
14 *An instrumentum solutionis probet vnicam, vel plures.*
15 *Liber alicuius defuncti an probet semiplenè, & nu. 16.*
16 *Vir bonus magnam habet presumptionem pro ipso.*
17 *Et quid si quantitas est modica.*
18 *Mors illius tantum videtur operari, quantum iuramentum.*
19 *Liber continens reditus ecclesię probat.*
20 *In antiquis testis de auditu probat.*
21 *Testis de auditu facit presumptionem.*
22 *Iungenda sunt singula, vt probent.*

CONSILIVM VII.

Bene egit D. Martinus Archidiaconus Tridentinus aduersus D. Io. Bapt. rectorē parochialis ecclesiæ S. Andreæ de Trilaco, asserendo d. parochialē esse subiectā d. Archidiaconatui, & in signū subiectionis, ipsam, & ꝓ tpe eius rectorē obligatum esse singulis annis rōne censu soluere d. Archidiaconatui, & eius pro tpe Archidiacono ducatum vnum aureum Venetum. Non. n. id petijt solùm allegando ꝓstationem annalem, & diuturnā, quo casu posset dubitari sed bene instructus asseruit ecclam, & rectorē ipsius esse ad id obli-
1 gatum, allegando titulum ꝓdictum. Quā † oblonem, & titulū, & ipsorū probationem postmodū verificauit, & ꝓbauit per præstationem, & solutionem diuturnā, per quā titulus ꝓſumitur, & inducitur ꝓbatio, & obligatio dicti annui census, ſm cōem oīum sniam, de qua per gl. Bar. & alios per illum tex. in l. cum de in rem verso. ff. de vsur. & per tex. in l. litib. in princ. & ibi diffusè tradit Io. de Plateis. col. 1. & 2. C. de agric. & censi. lib. 11. per Bar. & alios, in l. si certis annis. C. de pact. & in l. solet. §. j. ff. de off. proc. & leg. cum alijs alleg. ꝑ Fel. in c. cum Bertoldus. col. 10. & seq. de re iu. & ꝑ Alex. conſ. 124. super primo q̄sito, col. 1. & 2. vol. 4. & diffusè allegantes alias dec. istud ꝓsequunt Mod. in tract. de præscr. in 1. par. 3. partis prin. car. 10. & seq. in 10. q. vbi citāt Doc. affirmātes hanc esse verā, & cōem opi. & in pract. tum iudicā-
2 do, tū ꝯsulendo solitā seruari. Volentē, † ꝙ ꝑ ꝓstationē seu solutionē diuturnā annorū 10. ꝓſumit, & inducit titulus allegatus, & ꝓbatio ipsius tituli, & oblonis, esto ꝙ alr de dictis titulo, & oblone, & ipsorū cōstōne non cōstet, nec appareat, nisi solū ex ꝓbatione d. diuturnæ solonis, & ꝓstationis, q̄ sufficit ad probādū d. oblonem & titulū, vt ēt tradit per Bar. in l. 1. §. fi. ff. de aq. plu. ar. & in sua disp. qdā mulier, col. fi. & ꝑ Iaſ. in l. 1. col. 5. in 4. limi. C. q admir. & post Alex. per eundē in d. l. si certis an-
3 nis. & Pau. de Cast. in l. si filius. C. de pet. hær. Et † satis est, ꝙ allegetur dictus titulus, & ad ipsius verificationē inducat ꝓbatio ꝓstationis, & solutionis annalis per tp̄s ꝓdictum, ſm Pau. de Cast. in d. l. si filius, ꝑ l. si adulteriū cū incestu. §. idē Pollioni. ff. de adul. et ꝑ Bar. et alios, in l. cum qd. col. fi. ff. si cer. pet. et per Mod. in d. tract. ꝓscri.
4 fol. 11. col. 3. num. 30. Ex † istis tollitur illa obiectio, quæ posset fieri, quālibet rem naturaliter ꝓſumi liberam. l. altius, cum cōcor. C. de serui. et aq. nā ꝓcederet, nisi ꝯtrium de cōstōne appareret, vt habetur in d. l. altius, et l. seq. In casu aūt nostro satis dicitur apparere, et constare de constitutione, obligatione, et titulo ipsius præsumpto,

sumpto,& inducto ex probõne, & soĺone diuturna,&
5 annorũ 10.ẜm cõem cõclonem,de qua supra.Ex†qua
ẽt tollit̃ alia obiectio, q̃ posset fieri de l.creditor. C. de
vsur.& l.operis.C.de ope. liberto.nã ꝯcurrẽtib.s̃.addu
ctis cessat,ꝑut ẽt cessat & alia, q̃ posset fieri de reg.acto
re nõ ꝓbante,&c.Nã bñ, & ꝯcludẽter ipse D.Arch.in-
tẽtionẽ suã ꝓbauit,vt patet ex deductis superius.Tollit̃
6 ẽt†& alia obiectio, q̃ posset fieri de l.oblonũ ferè.§.pla
cet.ff.de ver.obl.cũ sim.in quib. tradit̃ solũ tps nõ dare
modũ inducẽdi oblõnẽ. Nã verũ est,qñ istud solũ de-
duceret̃,secus si allegat̃ oblo,& titulus ꝓsumptus, & ad
ipsorũ probõnẽ deducit̃, & verificat̃ diuturna ꝓstatio,
& solutio,vt deductũ est. Sup quib.nõ cadit aliqua du-
bitatio,cũ ĩ iure vera sint,& ab oĩb.passim,& cõiter re
cipiant̃.Solũ difficultatẽ faceret vñr allegata p ipm, d.
Io.Bap.dicentẽ,talẽ diuturnã,& lõgeuã ꝓstationẽ,& so
lutionẽ nõ esse probatã.Nã circa id aduertẽdũ est: qm
quõdã ꝓsb.Fran.de Mantua plebanus d.ecclæ Trilaci,
& ꝑdecessor ipsius D.Io.Bap.in testimonio publico ꝯ-
stitutus: cũ p plures annos quõdã D. Paulo Archidia.
Tridẽ.soluisset dictũ annuũ cẽsum, & de dictis solutio
nib.vellet se reddere cautũ,à ꝑfato olim Archid.instrm
ꝑdictæ solonis obtinuit,& habuit pro oĩb. annis ꝑteri
7 tis.† Quæ quidẽ publica scriptura plenissimã de dicto
actu,& ꝑterita ac diuturna solone, & ꝓstatione ĩducit
ꝓbõnẽ.l.cũ ꝑcib.C.de prob.cũ vulg.& p ipsã satis pro-
bat̃,tpib. ꝑteritis eundẽ soluisse dictũ censum, nec est
verisile, ꝙ si nõ soluisset, & ad id nõ teneret̃, ꝙ petere
8 voluisset declonẽ solutionis ꝑdictæ.Et†vlterius,ꝙ post
dictũ instrm singulis annis soluisset,ad plenè no.in l.cũ
de indebito.ff.de prob.vbi nemo ꝓsumit̃ iactare suũ,&
quia validũ est argm̃ à verosimili.l.fi.ff.ꝙ met.cau.l.nu
ptura,in fi.ff.de iu.dot.cũ sim.Eo ẽt qa talis declo corã
tot,& tantis ꝑsonis,& p publicã scripturã facta apparet
9 dicto olim Arch.ꝑñti,& acceptãti.Et†ita facta de ꝯten
tis in ea plenã induxit probõnẽ, esto ꝙ emanauerit ex̃
iudiciũ,vt plenè tradit̃ p oẽs,p illũ tex.in c.fi.de succes.
ab intest.& in c.fi.de ꝯfessis.& in c.p tuas,de ꝓb.& in l.
gñalr.C.de nõ nu.pec.& p Can.maximè Fel.in c.si cau
tio.nu.20.de fi.instr.p Bar. & alios oẽs,maximè Ias.alle
gãtẽ ꝯco.in l.admonẽdi.ff.de iureiu.nu.258.& seq.& p
10 Dec.cõs.146.&ꝑ tenui,nu.3.Eo †ẽt qm nulla datur ma
ior probõ,q̃ sit illa inducta p ꝯfessionẽ.l.cũ te,vbi gl.&
alij no.C.de trãs.& diffusè p Can.ĩ rub. ex̃ de prob.Ad
ꝙ ẽt,& alia ꝯfessio ex̃ iudiciũ emanata de oblone,& so
lutione dicti cẽsus p olim rectorẽ d.ecclę Trilaci,p ꝯ-
testes iã verificata, q̃ & si parte absente dicat̃ facta, tñ
semiplenã inducit ꝓbõnẽ,ẜm Bar.in l.certũ.§.si absen-
te.ff.de ꝯfessis,& diffusè,ĩ d.l.admonẽdi,vbi oẽs sequũt̃
maximè Ias.numeris ꝑal. & Fel.in d.c. si cautio. nu. 20.
11 cũ vulg.Eo†ẽt qm geminatè apparet facta, ꝯsiderata il-
la,de qua in d.ĩstro,& ita geminata bñ ꝓbat,vt p Bar.p
illũ tex.in l.cũ scimus.C.de agri.& cẽsi.li.11. cũ alijs alle.
12 p Fel.in d.c.si cautio.nu.29.Eo†ẽt qa sumus in foro ec
clesiastico,& inter ꝑsonas ecclasticas,& de ęqtate can.
talis cõfessio ex̃ iudiciũ facta plenè ꝓbat, vt dicit gl.in
ver.ꝑmitto,in fi.in c.quoties.j.q.7.cũ alijs cumulatis p
Fel.in d.c.si cautio.nu.22.& per Dec.ꝯs.163.in cã,nu.2.
13 Ex qb.tollit̃ illa obiectio, q̃ ex aduerso fieri posset, talẽ
ꝯfessionẽ factã p dictũ olim plebanũ,nõ potuisse ꝑiudi
care ecclæ,& successori,iuxta ea q̃ tradit Bal.in d.l.cer-
tũ.§.sed an ipsos,& diffusè p Abb.& alios,in c.fi.col.pe.
ex̃ de ꝑscr.Nã ĩ casu ꝑñti adducit̃ ꝓstatio, & solutio an
nua,& diuturna,bñ & sufficienter probata p dictas cõ
fessiones,ita geminatis vicib.emanatas.Et qa ꝯcurrũt
alię ꝯiecturę;& verisimilitudo excludẽtes oẽm sinistrã
suspitionẽ, & tales ꝓstationes factæ p dictũ plebanũ,vt
s̃.probatæ, optimè & ꝯcludenter ꝑiudicarũt successo
rib.ex quo p eas sufficiẽter probat̃ titulus, & oblo di-
cti census,& annuæ ꝓstationis,nec res dr̃ agi ĩter alios,
sed inter eosdẽ & ꝑlatus seu rector ecclæ soluendo, ꝙ
ecclesia dẽt,nõ dr̃ ꝑiudicare,nec ecclesiæ,nec successo
rib.Quinimmo laudãdus est:cũ satisfaciat,& soluat id
ꝙ eccla dẽt,ꝯsequẽter tollunt̃ oĩa ex aduerso deducta.
14 Nec†obstabit,si dicat̃, ꝑdictũ instrm nõ ꝓbare nisi vni
cã solutionẽ,& sic nõ erimus in casu.d.l.cũ de ĩ rẽ ver

so.Nã & vnicã solutionẽ tũc tpis factã sufficiẽter ꝓbat
ẽt aliàs retro tpib. decursis factas p eundẽ plebanũ, vt
ipse fatet̃,ꝯñr sum⁹ in terĩs.d.l.cũ de in rẽ verso, & alijs
ꝯcor.superius adductis.Qđ ẽt deducit̃ p librũ rõnũ cõ
fectũ,& scriptũ p quõdã Archid.in quo distinctim an-
notatæ apparent annuæ solutiones, & diuturnæ ꝓsta-
tiones factæ d.Archid. per tunc plebanũ Trilaci de cẽ
su ꝑdicto p annos continuos, & separatim decẽ factæ.
15 Qui † liber rõnũ pro successore scribẽtis iã defuncti,&
mortui inducit probõnẽ,& si nõ plenã, saltẽ semiple-
nã;cũ talis scribẽs fuerit hõ legalis,bonus vir,& bonę
opinionis,& famę,iux.gl.ĩ l.rões.C.de ꝓb.& ẜm Bar.&
alios cõiter,ĩ d.l.admonẽdi,maximè Ias.nu.120. & Fel.
post Can.in c.1.nu.24.ext.de fid.inst.Esto.n. ꝙ rlr talis
liber ꝓ scribẽte nõ ꝓbet, vt plenissimè tradit̃ in dictis
locis,tñ istud nõ ꝓcedit,qñ talis scribẽs erat vir legalis,
bonus,& bonę opi.& famæ,q̃ oĩa iã cõcurrũt,in d.scri
16 bẽte.Et†adduci possent multa de bono viro.q̃ tradunt̃,
p gl.& ibi scrib.in l.Titio fundus.ff.de ꝯd.& dem.& per
17 Mod.in eorũ practi.crim.circa prin.Prout†ẽt dictus li
ber ꝓbõnẽ inducit cõsiderata q̃titate, & qualitate rei.
& iuncta verisimilitudine: vt plenè tangũt Fel.in d.c.1.
nu.23.in 2.limi.& Ias.in d.l.admonẽdi,nu.125.adducẽ-
18 tes plures decis.id ꝓbãtes.Et†qa mors subsecuta illius
scribẽtis tm̃ opat̃ q̃tũ oparet̃ iurm,si ab eo fuisset ꝓsti-
19 tũ:vt dt Pa.de Ca.ꝯs.138.ad examinãdũ,col.2.Ad†q ẽt:
qa dict⁹ liber ꝯtinet reditus dicti archi. vt tradit Pet. de
Anch.ꝯs.41.primò de viridi,col.3.& seq.& p Bal.& Sal.
ĩ l.exẽplo.C.de ꝓb.& p Ias.in d.l.admonẽdi,nu.137.Ac
20 cedat†ẽt:qa sumus in antiqs,& testes de auditu ꝓbõnẽ
faciũt,licet rlr oppositũ dicamus,vt no.doc.ĩ c.licet ex
q̃dã,đ ꝓb.& ĩ l.2.§.itẽ Labeo.ff.de aq.p.arc.& ĩ l.si arbi
21 ter.ff.de ꝓb.& p Dec.ꝯs.321.in cã,nu.8.Et†bona decis.
Archid.in hoc vr̃.22.q.5.volentis, ꝙ testes de auditu fa
ciũt ꝓsũptiõnẽ,licet plenè nõ ꝓbẽt:vt tradit Ale.ꝯs.77.
in cã,col.j.vol.j.cũ alijs alleg.p Dec.ꝯs.78.viso, nu.3.Et
22 ista†oĩa simul iũcta cumulãda, & cõiũgenda veniunt,
vt vnam plenã,& ꝑfectã inducant probõnẽ, iuxta ea q̃
plenissimè tradunt̃ p Bar.& alios oẽs,in d.l.admonẽdi.
maxi.Ias.nu.253. Ex qb.ita bñ deductis ꝯcludit̃, ipsum,
d.Archid.debere obtinere, & aduersariũ ꝯdemnari ad
annuã solonem,& ꝓstationem dicti census.Paris.Bon.

SVMMARIVM.

1 *Procurator cõstitutus ad percipiẽdũ fructus cũ ampla potestate ita vt possit fructus ad suos vsus cõuertere, an illos lucretur, & an teneatur restituere dicta licentia non obstante,& nu.15.*
Non presumitur donatio,cùm id non exprimatur,& nu.6.
2 *Qui non exprimit,præsumitur non expressum minimè velle.*
3 *In dubio non presumitur donatio,& iactatio sui.*
4 *Coniecturę quibus presumitur quis donare, & si procedunt in laico,tamen non habent locum in prælato.*
5 *Prelatus debet fructus beneficiorum rectè erogare.*
6 *In dubio potius presumitur fatuitas,quàm donatio.*
7 *Arg à verosimili validum est affirmatiuè,& negatiuè.*
8 *Cui conceditur libera facultas pręcipiendi fructus, non propterea illi dicuntur donati.*
9 *Quando quis censeatur constitutus procurator in rem suam.*
10 *Et quid si non est facta aliqua cessio.*
11 *Et quid si nulla causa potest colligi; vt ita videatur constitutus.*
12 *Verba illa, in proprios vsus cõuertẽdo,quid importẽt, & nu.16.*
13 *Quando datur potestas vtendi,vt re sua,vel quis constituitur,seu ponitur loco alterius,quid possit facere.*
14 *Procurator ita cõstitutus in iudicio,seu extra, quid possit facere.*
16 *Procurator fructus exactos tenetur restituere.*
17 *Et non restituendo,ad quid teneatur.*
18 *Sequentia declarant precedentia.*
19 *Verba,vt fuerit sibi visum & placebit,quid importent.*
20 *Verb.videtur,quid importet.*
21 *Omne arbitriũ cõcessũ alicui in re aliena, nõ debet esse absolutũ.*
22 *Ver. illa, quòd non teneatur reddere rationem,seu computum, non inducunt donationem,& quid importent.*
23 *Pactum de non reuocando procuratorem,an valeat.*
24 *Et quid in spiritualibus.*
25 *Et an firmetur iuramento.*
26 *Declaratio ad c.quamuis,de pac.lib.6 cum concor.*
27 *Promissio de nõ reuocando procuratorẽ qualiter interpretetur.*

CON-

CONSILIVM VIII.

EX Lectura nstri,in quo à.d Epo ɔstitutus apparet
ꝓcurator Frãciſcus ad exigendũ fructus,& emo
lumẽta monaſterij,&c.cũ ampla ptãte,& ꝑcipuè,ꝙ poſ
ſet,& valeret dictos fructus,& reditus ĩ ſuos ꝓprios vs⁹
ɔuertere, nec ſup administratis teneret rõnẽ reddere,
& ꝙ nõ poſſet dictus ꝓcurator reuocari durãte vita ip
ſius ɔstituẽtis,id iureiurãdo firmãtis,duo reſultant du-
bia.Primũ,an ꝑ tale mãdatũ,& ꝑ d. verba ipſe D.cõsti-
tuẽs videat dictos fructus, & reditus dediſſe d.Franc.&
eũ ꝓcuratorẽ ɔstituiſſe in rẽ ſuã.Scdm,an ipſe dñs ɔsti
tuẽs poſſit arbitrio ſuo eũdẽ Frãciſcũ ꝓcuratorẽ reuo
1 care,nõ obſtãte dicto pacto iuro vallato.†Circa primũ
ɔcluſiuè diſcutiẽdo difficultatẽ dicẽdũ vr, donationẽ
aliquã ꝑdictorũ fructuũ nõ fuiſſe factã d.Franc.tũ quia
verbũ nullũ factũ, nec ꝓlatũ fuit de aliqua donatione,
& nõ entis nõ ſunt aliquæ qualitates.l.eius, q,in princ.
2 ff ſi cer.pet.tum † ẽt qa,ſi dñs ɔstituẽs id in aĩo habuiſ-
ſet, & donationẽ facere voluiſſet, vtriq; iſtud expſſiſſet,
& nõ exprimẽdo colligit voluntatis ſuæ fuiſſe, eã nõ fa-
cere. c.ad audiẽtiã,de decim.l.1. §. ſin aũt ad deficiẽtis.
3 C.de cad.tol.tũ†quoq;,qm̃ in dubio nõ ꝑſumit,quẽ do
nare,& iactare ſuũ,l.cũ de indebito.ff.de ꝓb.& in ſi.tra
dit Bar.in l.cũ qd.col.pen.nu.11.ff.ſi cer.pet. quẽ cõi-
4 ter ſequunt doct.ibi.Cõſiderãtes†poſt ipſum,& gl.ɔie-
cturas,ꝑ quas poſſet ꝑſumi donatio,q̃ licet in laicis poſ
ſent qñq; ꝓcedere,& locũ hr̃e,tñ illæ penitus ceſſant in
ꝑlato eccleſiæ, vt dicit Iaſ.ibi.nu.19.citãdo, & ſequẽdo
5 Bal.Nec†qdẽ immerito: cũ ꝑlatus ecclæ fructus ipſius
teneat ɔdecẽter , & honeſtè diſpẽſare, & erogare vltra
neceſſarios ad ꝓpriũ vſum.c.de reditib.12.q.2.c.eps.de
re.eccl.c.nulli.12.q.1.c.qcunq;,& c.qm̃.16.q.1. ꝑ gl. &
doct.in c.ꝑñti.in prin.maximè Phil.Frãc.col.4. verſ.idẽ
tenuit,& verſ.ꝑced.& ſeq.de offi.ord.li.6.cũ ſi.Et qa nul
la ꝑt apparere,cã,& ɔiectura licita, ex qua dici poſſet fa
cta donõ,& ſic ceſſant tradita ꝑ Bar.& alios,in d.l.cum
6 qd,ẽt reſpectu laicorũ,& priuatorũ.Et †idẽ Bal.in l.gña
liter,col.1.C.de nõ nu.pec.quẽ refert, & ſeqt Iaſ.in d.l.
cũ qd.nu.19.q dicebat,in dubio potius ꝑſumi fatuitatẽ
7 q̃ donationẽ.Ad † ꝙ,nã nulla occurrit veriſimilitudo ,
ꝑp q̃ dictos fructus dicat dediſſe,& à veroſimili affirma
tiuè,& negatiuè valet.arg.l.nuptura,in fi.ff.de iu.do.l.fi.
8 ꝙ met.cau.c.qa veriſimile,de ꝑſump.cũ ɔcor.Et † licet
in dicto mãdato ſit ɔceſſa libera facultas, nõ ꝑpea põt
dici factã donationẽ fructuũ, vt à fortiori id colligit ꝑ
l.filiusfa.§.1.ff.de do.cũ ſi.vbi ɔstitutus cũ libera admi-
niſtratione,& ampliſſima facultate nõ hẽt facultatẽ do
nãdi,niſi id ſpãliter dictũ fuerit, & à fortiori ita cõſtitu-
9 tus nõ ꝑt dici donatarius Minus†ẽt ipſe Frãc.poterit di
cere ſe fuiſſe ɔstitutũ ꝓcuratorẽ in rẽ ſuã.tũ qa nullibi
iſtud legit,nec expſſum apparet;& qñ id fit,ex cã dona-
tionis cõtingit.l.illã.C.de do.& ꝑ gl.in ver.in rem ſuã,&
10 doc.ibi in c.1.de ꝓc.lib.6.Et † qa ibi nulla apparet facta
ceſſio,ad no.in l.3.C.de noua.cũ cõcor.de qb.in l.ꝑ di-
11 uerſas,& in l.ab Anaſtaſio.C.mand.Nec†colligi põt cã
aliqua, ꝑp quã in rẽ ſuã procurator põt dici ɔstitutus .
Fuit ergo ſimplex ꝓcurator ad exigẽdũ, & ɔñr fructus
exactos reſtituere tenet,toto ferè tit.ff.C.mãd. & C. de
12 ꝓc.& ſtatim dicet.Nec†iſtis obſtãt illa ver.mandati, in
ꝓprios vſus ɔuertẽdo, &c. Nã ꝑ illa ꝑp ſubiectam ma-
teriã nõ põt dici fructuum donationẽ factã,nec ipſum
Franciſcũ cõſtitutũ ꝓcuratorẽ in rẽ ſuã, vt tradũt oẽs,
in l.in ꝓuinciali.§.ſi ego.ff.de noui op.nunc. max. Ale.
13 col.1.& 2.nu.5.& ſeq.ver.& cõcluſiuè puto. Vbi†voluñt
ꝙ ſi cõductori data eſt ptãs vtendi illa re tanq̃ ſua , vel
poſitus eſt in locũ cõſtituẽtis,& locantis,ꝙ dicat cõſti-
14 tutus ꝓcurator in rẽ ſuã, & ad cõmodũ ꝓprium. † tñ
iſtud nõ hẽt locũ in cõſtõne ꝓcuratoris, cui ſi data eſt
talis ptãs,ſiue in iudicio,ſiue ad negocia ꝑagẽda,videli-
cet,ꝙ poſſit vti iſta re tanq̃ ſua, vel ſit poſitus in locum
dñi,ɔstituẽtis,nõ ꝑp hoc dicet ɔstitutus ꝓcurator ĩ rẽ
ſuã nec vr̃ ſibi de ꝑdictis eſſe factã donõnem,ꝑ tex.ſatis
notandũ in l.creditor.§.Lucius.ff.mãd. cũ alijs ibidẽ ꝑ
Alexã.alleg. q̃ deciſ.ſequit idẽ Alex.in teris noſtris.in l.
qui quadringẽta,in prin.col.2.nu.4.verſ.ſi aũt.ff.ad Tre
15 bel.& ſeqtur Iaſ.ibi.nu.8.Cũ †itaq; verſemur in ſimpli-
ci ɔſtõne ꝓcuratoris,& nullæ actiones appareãt ceſſæ,
nec ɔstitutus fuerit in rẽ ſuã, ꝑ illa ſola verba, ꝙ liberè
poſſit cõuertere fructus in ꝓprios vſus,vel vti illa re ve
luti ꝓpria,vel ſi fuiſſet poſitus ĩ loco ɔstituẽtis,nõ pote
rit dici ɔstitutus in rẽ ſuã, & à fortiori nõ põt dici fru-
ctuũ donationẽ ſibi factã,ꝑ d.§.Lucius, & ꝑ doct.Alex.
16 & Iaſ.vbi ſ̃.decidẽtẽ ꝑñtẽ diſceptationẽ. Et † illa ver.in
ꝓprios vſus cõuertẽdos,aliũ recipiunt ſenſum,q̃ dona
tionis.ſ.vt poſſet cõuertere,& fructib.vti,& illos cõtre-
ctare quouſq; d.cõſtituẽs illos peteret. Nã procurator
fructus exactos tenet reſtituere,l.ex mãdato. l.idẽq;. §.
idẽ Labeo.ff.mand.Et illos nõ reſtituẽdo, nec ſoluẽdo
dr̃ in dolo verſari.l.ſi procuratorẽ. §.dolo, & l.dolus.ff.
17 mãd.Et†ſi fructus ꝑceptos ſine expſſa volũtate dñi cõ-
trectauit & in ꝓprios vſus cõuertit,tenet vltra illorum
reſtõnẽ ad intereſſe:vt eſt tex.aptus in d.l.idẽq;.§.ſi mã-
dauero,& in ſi.tradit in l.q aliena,in prin. ff.de neg.geſt.
Ex qb.apparet,dicta verba ſatis circa iſtud operari , nõ
18 aũt trahi dẽnt ad dationẽ,vt deduximus.Et †ſuadẽt iſta
ex verbis ſeq.appoſitis in d. mãdato,ꝑ q̃ declarant ꝑce-
dẽtia.l.q̃ filiab.l.ſi ſeruus pluriũ.§.fi.de leg.1. cũ vulg. Il-
19 lis†dico,eoſq; in totũ,vel in partẽ obligãdũ,& cõtractã
dũ,prout fuerit ſibi viſum,& placebit, importãtib.arbi
triũ boni viri,& nõ liberũ arbitriũ.l.fideicõmiſſaria. ff.
de fideic.li.in prin.ꝑ Bar.& Mod. allegãtes cõcor.in l.ſi
20 ſic,de leg.1.nu.6.Et †de verb.videbit,in l.fideic.§.q̃q̃,de
21 leg.3.cũ alijs,alleg.ꝑ Mod.in d.l.ſi ſic.nu.4.Et†qa oẽ ar-
bitriũ cõmiſſum alicui in re aliena , qbuſcunq; verbis
ɔmittat,nõ cẽſet eſſe abſolutũ,ſed cũ iuſtitia,vt hr̃ in d.
§.Lucius,& ꝑ Bar.in extrau.ad reprim.in ver.videbit &
22 Bal.in l.1.ff.de ſol.& ꝑ Mod.in d.l.ſi ſic,col.fi.Nec†inſu
ꝑ illa clauſula ꝙ de adminiſtratis nõ teneat reddere rõ
nẽ,nec cõputum alicui,induxit fructuũ donõnẽ, nã ſo
lũ remiſit ſcrupuloſam, & exactã adminiſtrationis, &
rõnis redditionẽ:vt hr̃ in l.cũ talc.§.Titius.ff.de cõd. &
dem.& Bal.& Pau.de Caſt.ibi expſsè iſtud not.& firmãt
& iõ q̃ penes ipſos fuere,& ſunt, adminiſtratores tenẽ
tur reſtituere nõ obſtãte tali liberatione,& remiſſione,
ꝑ tex.in l.nõ ſolũ.§.fi.& in l.ſi qs rõnis, in prin. ff.de lib.
leg.cũ alijs ad plenũ cumulatis ꝑ Frã.de Cur.cõſ.66.ſa-
23 piẽter,col.7.& alijs ſeq.ver.capio ſ̃m articulũ.† Ad ſecũ
di dubij reſolutionẽ dico,tale pactũ de nõ reuocando
ꝓcuratorẽ,nõ valuiſſe,nec tenuiſſe,& eo nõ obſtãte.d.
Epiſcopũ poſſe ſuo arbitrio dictũ Frã. ꝓcuratorẽ reuo
care,ꝑ tex.iũcta gl.in c.fi.§.fi.de ꝓcu.li.6. & ibi doc.oẽs
iſtud firmãt,& tenet Bar.in l.cũ ꝑcario.ff.de prec.& ibi
Alex.cõcor.adducit,& Ang.cõſ.225. punctus talis eſt,
& Abb.in c.edoceri,de reſcr.& ibi Fel. col.4. nu.20. &
diffuſius in c.ex parte decani,col.4.& 5.nu.11. & 16. &
ſeq.eo.ti.& eũdẽ Fel.in c.ſi diligẽti.col.8.nu.44.in 9.fal
lẽ.de fo.cõp.cũ ſi.& bñ tangit Ale.vbi alia ſatis apta ad
ducit ɔſ.18.viſis,col.1.nu.4.& 5.& col.fi.nu.12.& 13.vol.
2.& Ro.& Clau.in l.ſtipulationes nõ diuidunt,col.ant.
24 ver.ꝑdicta ẽt.ff.de ver.obl.Et aduertẽdũ eſt:qm̃ hic nõ
ſumus in merè ſpiritualib & ſic ceſſant illa, q̃ in oppo-
ſitũ poſſent adduci,ex quo verſamur in ɔſtõne ꝓcura
toris,q̃ nõ eſt qd ſpũale,licet ɔſtituat ſup ſpũali,vt hr̃ ĩ
c.1.de ꝓc.li.6.& firmat Phil.Frã.in d.c.fi.§.fi.col.pe.ver.
25 ſed hæc vñr.Nec†tale pactũ de nõ reuocãdo,potuit fir
mari iuro,nã adhuc eo nõ obſtãte poterit reuocari,li-
cet reuocãs efficiat ꝑiurus, ſ̃m gl.in ver.reuocatus,in
d.c.fi.§.fi.q̃ ſequunt ſcrib.ibi allegãtes alias dec.ɔcor.&
Fel.in d.c.ſi diligẽti,col.8.nu.44.& 45.& in d.c.edoceri.
col.4.& 5.nu.20.& diffuſius ĩ d.c.ex parte decani.col.5.
26 & 6.n.16. & ſeq.Nec†obſtabũt no.ĩ c.3.de pac.li.6.& ĩ
c.cũ ɔtingat,de iureiu.&c.licet mulieres,e.ti.li.6.Nã re
ſolo colligit ex his,q̃ tradit Phi.Frã citãdo alios, ĩ d.c.li-
cet mulieres,col.fi. & Fel.vbi ſ̃. & qa ĩ caſu ꝑñti ñ ineſt
aliq̃d ꝑiurũ,cũ petita,& obtẽta fuerit abſolo à d. iuro,
27 ad no.ĩ c.1.& ĩ d.c.cũ ɔtingat,& in d.c.2. cũ ſi.Et † licet
d.Eps ꝓmiſerit nõ reuocare d.Frãc.durante eius vita,ta
lẽ promiſſionẽ fecit,qm̃ credebat illũ bñ ſe geſturũ, &
fructus ꝑceptos reſtituturũ,& qa videt d.Frãc.id dene-
gare,& ɔñr ipſum verſari in fraude,& dolo,vt oſtendi-
mus,meritò reuocatio ipſius ɔcedẽda erit, nõ obſtãte
pacto,& iuro,iurib.& rõnib.quib.ſupra. Pariſ. Bon.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Generalis alicuius ordinis potest religiosos visitare.*
2 *Et iura loquentia de visitatoribus locum habent in isto.*
3 *Religiosi subsunt generali totius ordinis.*
4 *Qui concedit consequens, videtur concedere & antecedens.*
5 *Exemptiones limitatæ non trahuntur ad alias.*
6 *Priuilegia restringenda contra tertium.*
7 *Exceptuata in reliquis confirmant regulam.*
8 *Vno concesso denegantur alia.*
9 *Nec per priuilegia concessa religiosis dicitur sublata potestas generalis.*
10 *Quando concurrunt in visitatione duo, maior præferendus est.*
11 *Potestas visitandi concessa vicario alicuius congregationis dicitur concessa cumulatiuè non extinctiuè quò ad generalem.*
12 *Visitationi non faciendæ non datur præscriptio, & nu.13. & 14. & sequen.*
14 *Vt præscriptio currat, multa requiruntur.*
15 *Nihil iuuat dicere, nunquàm fuimus visitati.*
16 *Si visitatio potest dupliciter considerari, capitur in potentiori.*
17 *Si nunquàm fuerit visitator repulsus, ei non obstat præscriptio, si modo vult visitare.*
Generalis potest visitare religiosos obseruantes.
Præscriptio accumulatiua, & non extinctiua minimè nocet.

CONSILIVM IX.

1 Quod Iste gñalis Reuerẽdus totius † ordinis possit visitare istos religiosos, & talẽ ptãtem hẽat, satis suadet̃ ꝑ tex. in c. in singulis. §. ordinent̃. & in c. ea q̃. de sta. mon. vbi in gñalib. capitulis religiosorum eligunt̃ visitatores hñtes ptãtem ipsos religiosos visitare, & faciunt, q̃ hñr, in c. sopitæ, & c. venerabilis. de censi. & in c. 1. §. deinde, ibi, & alia loca religiosa, eo. tit. lib. 6.
2 cũ sim. Quæ † iura esto ꝙ non loquant̃ de gñali totius ordinis, sed de visitatorib. tñ locũ sibi vendicant & in ipso, attẽtis ↄstõnib. & ordinatorib. dicti ordinis, & re-
3 ligionis, cõcedentib. d. Gñali facultatẽ ꝑdictam. † Quæ obseruãdæ veniũt, & ipsi religiosi illis tanq̃ superiorib. expsse subijciũt̃, adno. ĩ c. nr̃a, & in c. rephẽsibilis, & in c. cũ spãli, & ĩ c. de priore, de appel. & bñ ꝑ Lap. alle. 73. & ꝑ Cald. cõs. 3. in ti. de appe. & ꝑ Fel. in c. sacro, de sent. exc. cũ ↄcor. Nec ipsi religiosi visitationẽ ꝑ ipsum gñalẽ faciendã pñt effugere, virtute assertorũ priuilegiorũ, & exẽptionis, eis (vt dr̃) cõcessorũ ꝑ summũ Pont. Nã si priuilegiũ Eugenij IIII. cõsiderare volumus, illud dꝑtissimè eos subiectos reddit immediatè priori gñali totius ordinis, cui ꝑ Eugeniũ aptissima dat̃ ptãs visitandi Priores, & fr̃es dictæ cõgregationis & ipsorũ domos, nec nõ puniendi & corrigẽdi eosdẽ, ac deponẽdi priores, in d. ↄgregatione existẽtes ꝑꝑ eorũ excessus. Quod
4 priuilegiũ aptissimè ↄfirmat ptãtẽ. d. Gñalis, & dictos fr̃es proculdubio subiectos reddit visitationi, & ipsius correctioni, cũ in illo insuꝑ dicat̃, ꝙ Gñalis possit ↄcedere gr̃as frĩb. ↄgregationis, q̃ nõ ↄcedũtur nisi visitando, & istis ↄcessis, necessariò intelligunt̃ ↄcessa ꝑcedentia ad ista subsequẽtia reqsita, ad plenè no. in c. ꝑterea, de of. dele. & ꝑ scrib. oẽs, ꝑ illũ tex. in l. 2. ff. de iurisd. om. iu. Si ẽt ↄsiderare volum⁹ priuilegiũ Pauli II. & successiuè priuilegiũ Sixti, IIII. idẽ ↄcludẽdũ erit. Nã ex ipsorũ tenore manifestè colligit̃, fr̃es, & religiosos dictæ ↄgregationis ĩmediatè subiectos esse Reuerẽdo Geurali totius ordinis, cui dat̃ aptissima ptãs ꝑ se tñ visitãdi priores, & fr̃es dictę ↄgregationis, & ipsorũ domos, & aliàs, vt in priuilegio Eugenij, quo fit, vt ptãs Reuerẽdi Gñalis faciẽdi dictã visitationẽ satis ẽt dicat̃ fundata priui-
5 legijs, & Pauli, & Sixti. Quæ † priuilegia iũcto ẽt illo ↄcesso ꝑ Innocentiũ, licet frĩb. dictæ cõgregationis aliquas exẽptiones ↄcedãt, tñ respũ visitationis nullã exẽptionẽ tribuũt, & illa exẽptio limitata ad casũ pñtẽ nõ dẽt trahi, arg. l. cãcellauerat. ff. de his, q̃ in testa. delen. & c. li-
6 cet, de decim. cũ vulg. & qa ex separatis nõ bñ infert̃. l. nãliter. §. nihil cõe. ff. de acq. poss. † Prout qm̃ priuilegia sunt strictissimè interp̃tãda, & restringenda. c. 1. & 2. de fil. p̃sb. li. 6. c. ex tuarũ, de vsu. pall. & maxi. circa p̃iudiciũ
7 tertij. c. quis. de rescr. li. 6. l. 2. §. meritò, & §. si quid à Principe. ff. ne qd in lo. pub. Et † qa exceptuata in reliqs ↄfir-
8 mãt regulã. l. ĩ his. ff. de legi. l. nã ꝙ liqdæ. §. fi. ff. de pe. leg. Et † qm̃ vno ↄcesso, alia dñr denegata. c. nõne, de p̃sum. l. cũ p̃tor, in prin. ff. de iud. Nec ob. si dicat̃, sũmũ Pont. Vica. dictæ ↄgregationis cõcedere parẽ auctoritatẽ in fr̃es dictæ cõgregationis, & in ipsam ↄgregationẽ, quã hẽt ipse Reuer. Gñalis suꝑ toto ordine, tã de iure cõi, q̃
9 ꝑ priuilegia apostolica. Nã † si hoc oñderet̃, apparet fuisse factũ ꝑ viã extẽsionis, & limitatè ad tollẽdũ aliqua dubia, de qb. in dictis priuilegijs, ↄñr ꝑ illa nõ põt inferri, nec dici derogatũ fuisse ptãti Reuer. Gener. & suæ facultati, & ptãti visitãdi fr̃es, & domos dictæ ↄgregationis. Nec p̃t dici đrogatũ iuri cõi, & priuilegijs Eugenij IIII. Pauli II. & Sixti, IIII. expsse ↄcedẽtib. d. Gñali facultatẽ visitãdi, rõnib. & decis. qb. s̃. Pro ut ẽt: qm̃ dicta priuilegia dẽnt intelligi, qñ vicarius ↄgregationis visitat, & cũ eo ad d. visitationẽ nõ cõcurrit Reue. Gñalis. Isto
10 .n. † casu qñ ↄcurret, ipse Reuer. Gñalis tãq̃ suꝑior p̃ferẽdus est, sicuti dicimus de Archiep̃o, & Ep̃o eius suffraganeo volentib. visitare, & ↄcurrẽtib. in hoc, vt ꝑ gl. in ver. ↄsuetudine, Abb. & alios, in c. cũ ex officij, de p̃scr.
11 Prout † ẽt: qa talis ptãs cõcessa vicario ↄgregationis, attributa dr̃ cumulatiuè, nõ extinctiuè quò ad facultatẽ visitãdi attributã Reuer. Gñali, ad plenissimè, no. ꝑ oẽs, ĩ c. irrefragabili, & ĩ c. pastoralis, de off. ord. intelligẽdo sanè, vt facit ib ĩ Fel. nu. 1. & in 5. limi. & tãgit aliqd Dec. ↄs. 3. & diligẽter. Et eo volẽte visitare cessare dẽt Vicarius ↄgregationis eius inferior, & q noĩat̃ Vicari⁹ Prioris Gñalis, & q ab ipso Reue. Gñali põt visitari, corrigi, & ꝑꝑ demerita deponi, tũ ↄsiderato iure cõi, tũ ↄside-
12 ratis priuilegijs Eugenij Pauli, & Sixti. Minus † fr̃es ↄgregationis ipsã visitationẽ faciẽdã pñt effugere, allegãdo assertã p̃scrip. qm̃ visitatio p̃scriptione, seu ↄsuetudine amitti minimè p̃t, & illi nõ põt p̃scribi: qa ius eã optima rõne imp̃scriptibilẽ facit, & statuit, vt tradit̃ ꝑ illa iura, & oẽs scrib. in d. c. cũ ex officij, & in c. accedentes, de p̃scr. & in c. cũ instãtia, de censi. & ꝑ Host. ĩ sum. ĩ ti. de of. arch. §. ꝙ sit offm̃, ver. quare ãt. cũ alijs alle. ꝑ Fel.
13 vbi s̃. cõcludẽtẽ † istud ꝑcedere, ẽt si adesset p̃scriptio tã-
14 ti tp̃is, in cuius p̃riũ nõ extaret memoria. Et † in sim. ẽt istud tradit̃ in c. cũ nõ liceat, de p̃scr. cũ alijs ibi alleg. & ꝑ oẽs, post d. Ant. & Abb. Volẽtes obediẽtiã debitã suꝑiori aliquo tp̃e à subditis ñ posse p̃scribi, ẽt si p̃lat⁹, & suꝑior ꝑ mille annos stetisset, & nõ fuisset vsus suꝑioritate, & sua iurisdõne erga subditos. Quãto igr̃ fortius ĩ casu pñti, vbi nulla p̃t adduci vera p̃scriptio, nec cũ ea ↄcurrũt illa reqsita ad ipsius inductionẽ, de qb. in c. ad
15 aures, & in c. vigilãti, & in c. fi. de p̃sc. cũ cõcor. † Dicere .n. nũq̃ fuisse à Reue. Vicario Gñali visitatos, nõ est ĩducere p̃scr. vt hr̃, ĩ d. c. accedẽtes. & in d. c. cũ ex officij, & in d. c. cũ ĩstãtia: Ex hoc igit̃ nõ pñt se iuuare allegãdo
16 p̃scriptionẽ ex eo: qa nũq̃ visitati. Eo † ẽt qm̃ pauci decursi sũt anni, qb. Gñalis dicti ordinis fuit elect⁹ ex frĩb. dictæ ↄgregationis, & ipsos visitauit, & correxit, & visitãdo, in dubio dẽm est, hoc fecisse ex primęua & maiore sua auctoritate, & sic rõne Vicariatus Gñalis. vt in sim. ꝑ D. Ant. & Ab. col. 6. ĩ fi. ver. sed iuxta p̃dicta, & ibi Fel. col. 13. ver. 6. cõcl'o, in d. c. cũ ex officij, de p̃scr. Et ẽt alij Gñales ꝓ tp̃e existẽtes dictos fr̃es p̃fatę ↄgregatiõis iã visitarũt, vt fuit visitata ↄgregatio vltramõtana Albieñ. đ an. 1530. & nõnullæ aliæ ꝓuinciæ de obseruãtia.
17 Prout † ẽt: qm̃ nũq̃ euenit casus, in quo Reue. Gñalis voluisset visitare fr̃es d. ↄgregationis, & ꝙ fuerit ab ipsis repuls⁹, ita ꝙ à d. tp̃e p̃scriptio potuerit currere, ad plenè tradita ꝑ Ab. in d. c. pastoralis, & in d. c. irrefragabili, & ꝑ eũdẽ, & Imo. post anti. ĩ d. c. cũ ex officij, col. 3. ver. ad primã, & alios ibi, & ꝑ doc. in d. c. cũ nõ liceat. Nec dici p̃t, Reue. Priorẽ Gñalẽ modernũ nõ posse visitare, eo qa nõ est đ obseruãtia, nã istud caret veritate, licet. n. l. nõ sit de ↄgregatione Mãtuana, nõ ꝑꝑea seqt̃, ꝙ nõ sit de obseruãtia: cũ sint aliæ ↄgregationes, & in ipso ordine aliæ ꝓuincię de obseruãtia: vt est illa terræ sãctæ, de qua est ipse Reue. Gñalis, ad no. in c. ĩ pñtia, de ꝓb. & ĩ l. nõ hoc. C. vñ le. Prout ẽt: qm̃ priuilegia suꝑius allegata ĩdistinctè ↄcedũt Reue. Gñali ptãtẽ visitãdi. Nec aliqd dñt, ꝙ Gñalis dẽat esse de obseruãtia, ꝓut ẽt disponũt iura, statuta, & ↄstõnes dicti ordinis, ↄñr gñalr̃ dẽnt intelligi, vulg. l. de p̃tio. ff. đ publicia. l. j. §. & gñalr̃. ff. de leg. p̃stan. Ad ꝙ ẽt: qm̃ ipse Reuer. Gñalis est Gñalis oĩum

fra-

fratrũ,tã de obſeruãtia, q̃ cõuentualiũ,& iõ oẽs viſita-
re põt, ſicuti eſt videre in moderno gñali S. Dñici viſi-
tãte oẽs,& obſeruãtes,& nõ obſeruãtes, eſto,ꝙ ipſe ſit
de ꝓuincia Vaſconiæ . Ceſſantib. itaq; allegationib. &
ſubterfugijs dictorũ fratrũ,& religioſorũ dictæ ꝯgrega
tionis Reuer. Vicario gñalis totius ordinis permittẽda
eſt facultas viſitãdi p̃dictos religioſos,& domos ipſorũ
rõnib.& deciſio.ſuperius adductis, & alijs cõſiderãdis
per Reuer.preſentis diſceptationis iudicem Et quia p̃-
ſcriptio,ſi qua eſt, fuit accumulatiua, & nõ extinctiua
vt d.c.paſtoralis,& d.c.irrefragabili. Pariſ.Bono.

S V M M A R I V M.

1 *Si renũciatio beneficij,ſeu p̃bẽdæ ſit in curia, ibi dicitur vacare.*
2 *Renũcians reſpectu beneficij renunciati habetur pro mortuo.*
3 *Et vacans in curia non comprehenditur ſub conſuetudine,ſeu ſtatuto de optando.*
4 *Beneficium affectum dicitur per appoſitionem manus Põtificis. Reſeruata,& affecta ſpectant ad Pontificem.*
5 *Et in iſtis reſeruatis, & affectis ceſſat conſuetudo, & ſtatutum de optando.*
6 *Statuta, & cõſuetudines Canonicorũ nõ valent contra canones.*
7 *Reſeruata non veniunt ſub generali prouiſione.*
8 *Clauſula,non obſt. tollit conſuetudinẽ, & ſtatutum de optando.*
9 *Conceſſio prima non dicitur ſublata per ſecundam, in qua de prima nulla eſt facta mentio.*
10 *Et ſecunda generalis interpretatur,ne primæ deroget.*
11 *Et poſteriores à primis interpretationem aſſumunt.*
12 *Et ſecundam interpretationem paſſiuam recipit.*
13 *Factum, & ſtatutum à capitulo cum auctoritate legati contra legem communem non valet.*
14 *Alleganti conſuetudinem incumbit onus illam probandi.*
15 *Et maximè quando illa eſt contra ius.*
16 *Qualiter conſuetudo ſit per teſtes probanda.*
17 *Qui ſe fundat ſuper aliqua conſtitutione, tenetur illius formam obſeruare.*
18 *Renunciatio debet eſſe ſimplex, & non conditionalis.*
19 *Actus vitiatur, ſi factus eſt,omiſſo vno de requiſitis.*
20 *Renunciatio eſt ſtricti iuris.*
21 *Et in ea ſolùm venit,quod exprimitur.*
22 *Et ſi facta eſt limitatè,limitatum producit effectum.*
23 *Et facta vni viro non nocet alteri.*
24 *Referens interpretatur ſecundum relatum.*
25 *Et facienda eſt ad ſtatuta valida,non inualida ipſa relatio.*
26 *Iuramentum de reſeruandis ſtatutis, interpretatur de validis nõ inualidis,& nu. 32.*
27 *Confirmatio generalis ſtatutorum facta per ſuperiorem refertur ad valida,non ad inualida.*
28 *Qualiter colligatur factum limitatè, & reſtrictiuè.*
29 *Vebum,non aliter,eſt reſtrictiuum.*
30 *Idem de illo,nec alio modo.*
31 *Geminatio enixam voluntatem oſtendit.*
33 *Iuramentũ non extenditur vltra cãm illam,in qua fuit iuratum.*
34 *Et regulatur ſecundum naturam actus, ſuper quo interponitur.*
35 *Iuramentum recipit omnes conditiones à iure ſubintellectas.*
36 *Res iudicata obſtat, & nocet omnibus ſcientibus.*

C O N S I L I V M X.

Bonum Ius D.Leonis de Leonoris canonici ap
tè oñdit ex eo:qm̃ in curia,& manib.Sã
ctiſſimi.d.N.canonicatus,p̃bẽda,& reliqua acceſſoria,
fuere renũciata,ſimpł̃r,& ſpõtaneè ꝑ q.d.Hier. de Leo
noris Canonicũ,& p̃bẽdatũ,ꝗ tũc tꝑis, licet morã tra-
heret ex̃ curiã:tñ ꝗa de ipſius mãdato,& volũtate renũ
1 ciatio facta fuit in curia.Veriſſimũ†erit dicere,ꝑ talem
renũciationẽ ibi factã,dictũ canonicatũ,p̃bẽdã,& reli-
qua,vacaſſe in curia,vt eſt apta deciſ. Arch.ĩ c.2.de p̃b.
li.6.& ibi no.Phil.Frã.col.3.ver.in gl.in ver. vacare,alle-
gãs Io.An.& eſt gl.ordinaria, in ver. collato, in cle.j.vt
li.pen.q̃ ſeqt̃ Abb.ibi in ſuis gl.in fi.& Car.col.5.in 8.q.
vbi plenè iſtud attingit,poſt Pe.de Anc.ibi, ĩ 2.& 4.no.
& col.fi.circa fi.& ſeqt̃ ẽt Imo.col.2.ver. deĩde circa p̃-
2 dicta,& ver.ſeq.Ea†potiſſimũ rõe,nã quò ad tale bñfi-
ciũ renũciatũ renũciãs dr̃ mori eo loco,vbi facta eſt re
nũciatio, nec attẽdit̃ locus, vbi renũciãs morã trahit,
vel vbi de bñficio litigaret̃,ſed ſolũ locus, ĩ quo morit̃,
vel ĩ quo renũciat̃.Per talẽ igr̃ renũciationẽ,vt s̃.factã
canonicatus,& p̃bẽda,& alia ſubſequẽtia, vacauere in
curia.Quo ſtãte, infert̃ alia veriſſima ꝯcł̃o, ꝙ d.p̃bẽda
vacãs apud ſedẽ Apoſt. nullo mõ ꝯp̃hẽdit̃ ſub ꝯſuetu-
3 dine,ſeu ſtatuto de optãdo.Eſto†.n.ꝙ tale ſtatutũ,& ꝯ-
ſuetudo fuerit validiſſima,tñ nõ ꝯp̃hẽdũt p̃bẽda vacã-
tẽ apud ſedẽ Apoſt.Nã iſta nõ poterit optari virtute di
cti ſtatuti,& ꝯſuetudinis,vt eſt tex.aptus, & ibi oẽs hoc
no.& ſequũt̃,ĩ c.fi.ver.in p̃b.verò,de ꝯſue.li.6.& eſt de-
ciſ.D.de Ro.in no.296.aliàs ſub ti.de ꝯſue.deciſ.4. ſicut
canonicatus,& D.de S.Gem.ꝯſ.39.ex themate,in prin.
4 vbi aſſerit in hoc nullã eſſe dubitationẽ.Prout † ẽt bo-
nũ ius ipſius d.Leonis apparet.Nã talis p̃bẽda,& ſucceſ
ſiuè alia annexa,ꝑ renũciationẽ,vt s̃.factã,& ꝑ sãctiſſi-
mũ D.N.receptã,& admiſsã, & manũ apponẽtẽ fuere
affecta,& ad ip̃m aduocata,& reſeruata,iuxta ea q̃ hñt̃,
in c.vt nr̃m,de capel.mona. & ꝑ D.de Rota in anti.de-
ci.866.ał̃s ſub ti.de re.ꝑmu.deci.16.ſi.A.& B.ꝑ totũ,ma
ximè,in fi.& eſt ꝯſimilis deci.Bern.de Biſig.in ti.de reſt.
ſpo.2.& alia deciſ.D.de Ro.ĩ anti.533.ał̃s ſub ti.de ꝯceſ.
p̃b.25.& Gem.fere in terĩs,& ꝯſ.186.ſuꝑ.j.dub.maximè
5 circa fi.Et † illud certũ eſt,in talib. reſeruatis ꝯſuetudi-
nẽ,& ſtatutũ de optãdo locũ ſibi nõ vẽdicare:vt eſt de
ciſ.D.de Ro.ĩ no.23.aliàs ſub ti.de re.p̃mu.deciſ.1.col.
2.ver.ſecus verò in reſeruatis,& Gem.ꝯſ.30.quò ad pri
mũ,in prin.& col.2.ver.ad fm,& poſt Arch.hoc ẽt vo-
6 lũt doc.in d.c.fi.Statutũ†.n.& ꝯſuetudo de optãdo ĩdu
cta ꝑ capitulũ,nõ valet ꝯ̃ Papã, & ꝯ̃ legẽ ſuꝑioris. c.in-
notuit,d̾ ele.c.ĩferiorẽ.21.diſt.c.ꝙ ſuꝑ his.c.cũ ĩferior,
7 de ma.& ob.cũ ſi.Reſeruata†.n.ñ veniũt ſub gñali ꝓui-
ſione.c.2.ĩ fi.de p̃b.& ſuꝑ illis alij ĩferiores man⁹ appo-
nere ñ p̃nt.d.c.2.& c.p̃nti,& c.ſeq.eo.tit. de p̃b.li.4. & ꝑ
8 Lap.alle.54.cũ ꝯcor.de ꝗb.ĩ d.cle.1.vt li.pẽd.Ad†ꝙ ẽt il
la cł̃a,nõ obſtãti.& c.appoſita ĩ lr̃is ꝓuiſionis ipſius D.
Leonis,q̃ optionẽ penitus tollit,vt ꝑ D.de Ro.in no.de
ciſ.300.aliàs ſub ti.de ꝯſue.5.ſi mãdet̃.& ꝑ doc.in d.c.fi.
& ꝑ D.de S.Gem.d.ꝯſ.39.Quæ ẽt corroborãt̃ ex verbis
exp̃ſſis primæ ꝯſtõnis dñorũ Canonicorũ, in ꝗb.exp̃ſ-
sè exceptuãt̃ reſeruata ꝑ ſedẽ apoſtolicã, vt illa nõ poſ-
ſint optari,nec ꝯp̃hẽdant̃ ſub d.cõſtõne, & cõſuetudi-
9 ne de optãdo.Et†merito qm̃ ius cõe ita diſponit, vt ſu-
ꝑius oñſum eſt,nec dictæ primæ ꝯſtõni ꝑ ſedẽ Apoſto
licã ꝯfirmatæ, & approbatæ põt dici fuiſſe derogatũ ꝑ
ſcd̃ã ꝯſtõnẽ factã ꝑ ipſos Canonicos,tũ ꝗa ĩ ſcd̃a iſtud
nõ exprimit̃,arg.l.p̃cipimus,in fi. C.de appel. & ꝑ Bart.
ꝯſ.72.ex facto,col.6.& ꝑ Bal.in l.pe.C.ꝑ quas pſo.nob.
acq.& ꝑ tex.& ꝑ gl.in auth.de nõ alie. §.fi.in ver.niſi. tũ
10 ẽt†ꝗa ſcd̃a gñał̃r loquit̃,& interp̃tari dẽt,ne videat̃ pri-
mæ ꝯ̃dicere,cũ ꝯ̃rietas euitãda ſit.c.inter dilectos. §.cę
terũ,de fi.inſt.& ꝑ Bar.in l.fi.§.idẽ q̃ſijt.ff.de cõd.ind.cũ
alijs alleg.ꝑ Dec.ꝯſ.168.Reuerẽde pr̃, col 2. ver.& ſcd̃a
11 diſpõ.Et†ꝗa poſteriores cõſtõnes interp̃tationem reci
piũt ab antiquiori.l.ſed & poſteriores. ff.d̾ leg.l.ſciẽdũ,
in prin.ff.q ſatiſd.cog.iũcta auth.offeratur. C.de li.cõt.
12 & vtrobiq; ꝑ doct.tũ†quoq; ex eo,nã d. ſecũda cõſtõ
ita gñaliter loquens circa materiã optionis, neceſſariò
recipere dẽt interp̃tationẽ paſſiuam,& à d.prima con-
ſtõne,& ã iure cõi,iuxta no.in c.cũ dilectus de cõſuet.
& in l.1.§.lex Falcidia,vbi diffusè doct.ff.ad leg. Fal. & in
l.ſi ſerui veſtri.C.ne nox.Paſſiua aũt interpretatio colle
cta ex prima cõſtõne & ex diſpoſitione iuris cõis eſt il
la,vt ſub d.2.cõſtõne nõ poſſint optari vacantia in cu
13 ria,nec reſeruata,vt oſtẽſum fuit.tũ † ẽt:qm̃ ſi capitulũ
iſtud exp̃ſsè ſtatuiſſet, ꝙ minimè factũ apparet. tñ ad-
huc ita ſtatutum cũ auctoritate legali minimè valeret,
tanq̃ factũ ꝯ̃ legẽ cõem,& ꝯ̃ auctoritatẽ,& ꝑtãtem Põ
tificis per inferiorẽ.d.c.ꝙ ſuper his,cũ alijs s̃. deductis,
& cũ alijs plenè cumulatis,per ſcrib.poſt gl.in c.cõſtõ-
nẽ,in ver.ſtatutũ,de ver.ſign.li.6.& ꝑ doct.maximè Fel.
& alios,in c.cũ oẽs,& in c.cum acceſſiſſent,de cõſt. cũ
ſi.& in c.quæ in eccleſiarũ,per doct.eo.ti.& per Alexã.
cõſ.50.vol.4. Ex quib.apertiſſimè tollitur oĩs cõſuetu-
do,q̃ fortaſſis ex aduerſo allegaret̃: qm̃ nõ eſſet cõſue-
tudo,ſed corruptela,& minimè valeret,nec effectũ de-
beret ſortiri in beneficijs,& præbẽdis reſeruatis, & va-
14 cãtib.in curia.Eo†magis cũ de tali cõſuetudine, vel po
tius corruptela minimè aliquid deductũ,& probatum
appareat, & onus illam probandi incumbit eam alle-
ganti,

ganti, vt dicit gl. in ver. ꝓbatis, in l. 1. C. q̄ sit lon. cõsuet. & ibi Bal. in 1. notab. & q̄st. 27. & in c. cũ dilectus, col. 1. de cõsuet. & Alex. cõs. 67. in cã, vol. 2. Et † potissimũ cũ asserta ꝯsuetudo, seu corruptela sit ꝯ̃ ius, nec appareat formiter mõ aliquo p̃scripta, nec ſm eã alio tpe, & casu fuisse iudicatũ vt diffusè tãgit ꝑ repetẽtes post alios, in c. fi. extra de ꝯsuetu. & ꝑ Fel. in c. 1. extra de tregua &
16 pace, & ꝑ Dec. cõs. 134. viso pñcto, col. 2. Et † qm̃ nõ adsunt in casu pñti testes, q asſertã cõsuetudinẽ formiter, & cõcludẽter ꝓbẽt, ꝓut ius reqrit. Nõ. n. sufficit, ꝙ deponãt, cõsuetudinẽ esse, sed necessariũ est, eos deponere de vsu actus, cuius cõsuetudo allegat̃, & frequẽtia, & tpis diuturnitate, & ꝙ ita fuit factũ, & de reliqs, vt tradit Cyn. in l. 2. col. 11. vers. sed q̄ro. C. q̄ sit lon. consuetu. & Ale. ꝯs. 131. in cã vertẽte, col. pen. vers. nec obstat, & cõsi. 45. visis, in prin. vol. 2. cũ alijs cumulatis ꝑ repetentes in c. fi. extra de cõsue. post Abb. & ꝑ Dec. ꝯs. 402. in cã, nu. 14. & seq. vbi citãdo alios firmat, testes singulares minimè ꝓbare cõsuetudinẽ, ꝯñr sup ea ex aduerso aliqd
17 fundamẽtũ fieri non põt. Et † eo magis aduersarius dñi Leonis obtinere nõ poterit: cũ se fundet sup cõstõne dicti. c. & minimè tenorẽ eius, & formã obseruauerit. tũ quia infra octo dies à tẽpore, quo sciuit, & notitiam habuit, nequaquã optauit, infra ꝙ tps hoc fieri dẽbat: vt disponit ipsa cõstõ, & dicto tẽpore decurso optare minimè potuerit, vt dicit tex. in d. c. fi. in fi. de cõsue. lib. 6. & ibi gl. ĩ ver. viginti, & reliq scribẽtes, dicẽtes tale tps currere à die sciẽtiæ, iurib. ibidẽ allegat. Et de sciẽtia, & notitia aduersarij iã ꝓbatũ sit potissimũ ꝑ ipsius cõfessionẽ, cuius maior ꝓbatio dari nõ p̃t. l. cũ te, & ibi scri. C. de trãsac. plenè ꝑ Mod. in rub. extra de ꝓba. & ꝑ repe
18 tẽtes in rub. C. eo. ti. tũ † quoq; qm̃ aduersarius nõ renũciauit p̃bẽdã suã simpł'r, & purè, prout cõstõ ipsa reqrit, quo fit, vt bñficio dictę cõstõnis minimè possit gaudere, argu. corũ q̄ habent̃ in l. cũ hi. ff. de trãsa. & eorum q̄ posuit Io. An. in c. 1. de homic. lib. 6. & per Bar. in l. 1. §. ait p̃tor. ff. ne qd in loc. pub. & in l. Fulcinius, ꝑ illũ tex. §. cũ hoc. ff. ex qui. cau. in pos. ea. cũ alijs allegatis ꝑ Ias. in l. nõ solũ. § sciendũ, nu: 3. ff. de ope. no. nun. Vbi cõcluditur, ꝙ qñ lex, vel statutũ cõstituit, vel cõsuetudo dispo nit aliqd cũ requisitione alicuius qualitatis, necesse est, ꝙ dicta qualitas interueniat, qua cessante, nõ põt aliqs bñficio dictæ cõstõnis gaudere, seu illo se iuuare. Vitia
19 tur † . n. actus, & reddit̃ nullus, si factus apparet omisso vno ex requisitis in illo. d. l. cũ hi. §. si p̃tor. l. cõstitutionibus, ad municip. cũ alijs allegatis per Ias. in l. 1. nu. 7. 18. & sequ. ff. de lib. & posth. post Ale. & alios ibi, & in l. vniuersis, nu. 3. C. de precib. Imper. offer. ꝑ eũdẽ Ias. cũ simi. ¶ Nec istis hẽt obstare allegata renũciatio facta ꝑ ipsum do. Leonẽ, vt dr̃, in manib. ipsorũ do. Canonico
20 rũ. Nã † omissa ꝑ nũc illa discussione, an potuerit fieri ipsis Canonicis, & in ipsorũ manib. aduertẽdũ est, renunciationẽ de se esse stricti iuris, ꝯñr strictissimè dr̃e intelligi, & interpretari, vulg. l. q cqd astringẽdę. ff. de ver. obl.
21 Et † cũ sit stricti iuris, in ea nõ venit aliud, nisi illud ꝙ exprimit̃, vt no. Cald. cõs. 5. an hñs, in fi. titu. de p̃b. & Bald. in l. fi. vers. & est argumentũ. C. ad leg. Falc. cũ alijs addu
22 ctis per Dec. cõs. 402. col. 2. nu. 3. & 4. Fuit † igit̃ dicta renunciatio facta nõ simpł'r, sed limitatiuè, & restrictiuè, ſm cõstitutiones, & statuta reuerẽdi capituli, ꝯñr limitatũ ꝓduxit effectũ, & ad limites tantũ, in q̄b. fuit facta, & vlterius nõ põt extẽdi, q̄ fuerit cã, ꝑꝑ q̄ extitit facta ab ipso do. Leone, vt ꝓbat̃ in l. iubemus. C. ad Velle. & ibi omnes no. tradit Bald. in leg. pactum. C. de pac. & in l. pactũ. C. de col. in 3. q. vbi ẽt alij no. & plenè attingit Are. post Ro. in l. q superstitis. col. 4. ver. circa tertiã limitationẽ. ff. de aqui. hær. & ponũt doc. in l. stipulatio hoc mõ cõcepta. ff. de verb. obl. & in c. q̄uis, de pac. lib. 6.
23 Et † bñ facit l. suũ, & ibi Alex. nu. 2. & alij. C. de iure deliber. Vbi renunciatio facta vni viro, non nocet alteri, & illud vulg. quod limitata cã limitatum producit effectũ vulg. l. in agris. ff. de acqui. re. do. l. cãcellauerat. ff. de his quæ in testa. delen. dicta itaque renũciatio facta fuit relatiuè ad cõstitutiones, & statuta reuerẽdi cap. quo fit vt intelligatur facta ad amussim, ſm qualitates cõtẽtas & comprehensas in dictis constitutionibus, & statutis,

24 ad quæ expresse facta fuit relatio. † Referẽs enim interpretat̃ secundũ relatũ, & ſm qualitates illius, vt tradit Bar. allegãdo iura in l. si qs seruũ. §. fi. nu. 5. de lega. 2. & in l. 1. ff. de recept. & in l. 1. & 3. ff. si fam. fur. feci dic. & tacit. l. asse toto. ff. de hær. insti. & in l. in testõ. ff. de cõd. & demon. & tex in l. Titia. §. idẽ respõd. & ibi Aretin. ff. de verb. oblig. & tex. in l. in summa, in prin. ff. de re iud. cũ cõcor. Cõstõ aũt prima ipsius capituli, ad q̄ dicta renũciatio ꝑ do. Leonẽ facta se retulit, exp̃sſè exceptuat reseruata, & vacãtia in curia, vt nõ cõprehẽdat̃ in opt. facienda per Can. ꝯñr dicta renũciatio nõ põt interpretari facta in dictis reseruatis, & vacãtib. in curia, cũ fuerit limitata, & facta relatiuè ad d. cõstitutionẽ p̃dicta exceptuãtẽ. Et si qs vellit referre dictã renũciationẽ ad secũdã ꝯstõnẽ, in qua verbis expressis nõ fit talis reseruatio, tñ adhuc idẽ erit. tũ q̄a. 2. ꝯstõ nõ corrigit primã. tũ ẽt q̄a ipsa secũda recipere dẽt interp̃tationẽ à prima tũ quoq;: qm̃ interpretationẽ passiuã recipit à iure cõi vt reseruata, & vacãtia in curia dicant̃ exceptuata, & nõ veniãt in optione, vt de singulis supius dictũ extit. Et si qs d. secundã cõstitutionẽ vellet interpretari: vt ẽt possent optari reseruata, & vacãtia in curia, malè sẽtiret, ex quo isto casu dicta ꝯstõ nõ valeret, tãq̃ facta ꝯ̃ ius cõe, et ꝯ̃ legis et auctoritatẽ superioris, vt fuit deductũ. Et si qs daret hãc ĩterpretationẽ, ꝙ minimè opinãdũ est, ex quo redderet dictã ꝯstõnẽ secundã in hoc nullã, & inef
25 ficacẽ, tñ † adhuc, dr̃ ꝙ dicta renũciatio fuit facta gñaliter ad cõstões, & statuta & iõ necessario referẽda est ad ꝯstõnẽ, & statuta, valida, non ad inualida, & nulla, & ꝯñr ad primã cõstõnẽ validã, nõ aũt ad secũdã inefficacẽ, & nullã, ſm hãc interpretationẽ, vt est optima decis. Oldr. cõs. 259. imputat̃, col. 4. vers. cõfirmat̃, & Albe. de Ros. in l. de q̄b. vers. & ita fuit terminatũ. ff. de legi. quos refert, & sequit̃ Fel. ĩ c. ex tenore, col. 4. nu. 11. ver. 5. dicit
26 Alb. de rescrip. Vbi † volũt, ꝙ si est p̃stitum iuramentũ de seruãdis statutis, intelligit̃ de statutis validis, nõ aũt de inualidis, & nullis, & ibi Fel. plura cumulat. Ex q̄b. patet, relationẽ esse faciẽdã ad valida, nõ aũt ad inualida, et
27 nulla. Et † cõprobari hoc satis põt ex traditis ꝑ Cy. in l. cũ oportet, in prin. in 1. oppo. C. de bo. q̄ lib. & ꝑ Bar. in l. 1. ff. de his q̄ sunt sui, vel alie. iur. ꝑ Inno. & alios Can. ꝑ illũ tex. in c. dudũ, in fi. de deci. & ꝑ Ale. cõs. 59. col. pen. nu. 12. vol. 1. & per Fel. in c. inter dilectos, nu. 16. & 29. in de fi. de ĩstr. cũ si. Vbi apertè volũt, ꝙ si ꝑ Põtifi. facta est gñalis cõfirmatio statutorũ alicuius ciuitatis ex certa sciã, referenda solũ est ad statuta iusta, & licita, nõ aũt
28 ad ĩiusta & illicita, & ad ea q̄ sũt ꝯ̃ ius. Et † ꝙ talis renũciatio fuerit facta limitatẽ & restrictiuè, satis ẽt oñtur: qm̃ ipse do. Leo eã fecit citra p̄iudiciũ tituli sui, & iuriũ, & nõ aliter, nec alio mõ. Quę ꝓtestatio, & reseruatio optimè cõseruauit sibi ius, ꝙ iã habebat, de quo iure dictũ est superius, vt plenè traditur per Bar. & oẽs, in l. nõ solũ. §. morte. ff. de no. ope. nun. & in l. de pupillo, §. si qs ipsi prætori, eo. ti. & diffusè per Can. in c. cũ M. Ferrar. de
29 cõst. & in c. solicitudinẽ, de appel. Et † illa ver. nõ aliter, aptè ostẽdũt animũ ipsius do. Leonis, fuisse renũciare sine p̄iudicio iuriũ suorũ, ſm cõstões, & statuta ipsius capituli, excludũt. n. dicta verba aliã interpretationẽ ex quo restrictiuę sũt. l. nõ aliter, de leg. 3. l. sãcimus. C. de iudi. l. ꝯ̃ctus. C. de fi. instr. & ꝑ Alb. in suo dictio. in vers. ali
30 ter. Et † coadiuuatur ex illis verbis, nec alio mõ ẽt restri
31 ctiuis, & geminatẽ repetitis. Quæ † geminatio enixũ animũ ipsius do. Leonis oñdit fuisse, dictã renũciationẽ facere limitatẽ, & restrictiuè, ſm ꝯstões, & statuta d. capituli, & citra p̄iudiciũ tituli, & iuriũ suorũ, ſm Bar. & alios, ꝑ illũ tex. in l. balista. ff. ad Trebel. & in l. cũ scimus.
32 C. d̄ agr. & cẽs. li. 11. Iurm † aũt p̃stitũ ꝑ ipsũ do. Leonẽ de obseruãdis statutis, & ꝯsuetudinib. &c. eidẽ non est nociuũ, sed ꝓficuũ: cũ intelligat̃ p̃stitũ quò ad statuta, & ꝯstões validas, nõ aũt quò ad nullas, & ĩiustas. c. 1. d̄ ĩreiurã. li. 6. & ſm Old. Alb. de Ros. Fel. & alios, vbi. s̃. Et referẽdo illud ad ꝯstõnẽ primã, vel ad secundã, q̄ interpretari dẽt, vt s̃. nihil ei obstabit, nec põt dici periurus.
33 Et † ẽt quia iuramentum nõ extendit̃ vltra cãm illã ꝑꝑ quã fuit iuratum. c. pen. de iureiur. l. actori. l. si duo. §. si quis iurauerit. ff. de iureiur. Et quia iuramẽtum semper

habet exceptuatā auctoritatē legis,& superioris. ca.ve-nientes,vbi Cano.de iureiur.p gl.& alios,in c.ↄstitutus, de rescrip.& ibi Fel.nu.13.& per illū tex. tradūt doc.in
34 l.fi.ff.q satis.cog.maximè Ale.nu.2.& Ias.nu.6.Prout† ēt qm̄ iuramentū dēt regulari, & intelligi p̄stitum ꝭm naturā actus,sup quo interponitur.l.fi.C.de nō nu.pec.& sic limitatè,vt plenè tāgit Ale.in l.fi.in prin.ff.si cer. pet. quē sequit Ias.in l.decē.ff.de verb.obl.nu. 23. & seq. qm̄ cōsensus fuit limitatus in iurādo,vt cōtingit in casu pn̄
35 ti.Eo †ēt,qm̄ iuramentū recipit oēs ↄditiones à iure subintellectas.c.quēadmodū,de iureiur.& de iure nō pōt dici p̄stitum ad obseruandū statuta, & cōstitutiones inualidas,& derogātes actoritati superioris, & dispositio-
36 ni iuris cōis decisionib.& iurib.qbus.s.Postremò † accedat res iudicata, & sn̄ia lata in fauorē ipsius do. Leonis in curia Romana,ↄ & etaduersus Florianū Mōtinū cū eo litigantē,sup eisdemmet Canonicatu, p̄benda,& alijs accessorijs,q̄ nedū nocere dēt, & effectū suū ꝑducere ↄ.d.Montinum,sed ēt ↄ ipsum capitulū,& ↄ dn̄os aduersarios, ex eo qm̄ per dictū cōmissariū cāæ expsè fuere moniti de dicta lite,& iudicio,& illius habuerunt plenā scientiā & notitiā,& monitorū,& successiuè sn̄ia q̄ in rē iudicatā trāsiuit facta,& executa fuere post asser tam renunciationem do.Leonis, & monitorū, & sn̄ia est ↄ oēs intrusos,& intrudēdos,& iō oībus nocuit, & nocet,ad plenè nota.p Bar.& oēs,in l.sæpe.ff. de re iud. & in c.q̄uis,vbi Can.oēs,extra eo.ti.cū si.& stāte dicta re iudicata,vlterius aliqd q̄rendū nō est,iurib.vulgari. Ex quibus apertissimè patet,ipsū do. Leonē omnino obtinere debere,& Canonicatū,& p̄bendā, mansiones, & alia q̄ iā obtinebat d.q.do.Hieronymus,& ꝭm prouisionē per sedē Apostolicā eidē dicta lege cōcessā.Par. Bo.

S V M M A R I V M.

1 *Propter malam vitam,pessimosq; mores fratrum, & religiosorum,possunt ipsi religiosi priuari,domo,& conuentu,& illa poterit in alios religiosos transferri.*
2 *Quando proceditur contra regulares,non seruatur ordo,& solēnitas iuris,sed sola veritas,& nu.7.*
3 *Approbatio & confirmatio alicuius actus facta per Pontificem satis operatur,& nume 7.*
4 *Clausula,supplentes,quem effectum producat.*
5 *Et quid de clausula,non obstantibus.*
6 *Et de illa,habentes pro expressis.*
7 *Priuatus à iudice iuris ordine non seruato quando sit restituendus.& nume.2.*
8 *Clausula,quod debeant obseruari narrata, &c. cuius sit effectus.*
9 *Et quid si denegatur audientia,& prohibentur contradicere.*
10 *Spoliatus non est restituendus, quando notoriè constat de non iure suo,& pleno iure aduersarij.*
11 *Pacta,& conuentiones factæ inter religiosos obseruandæ sunt.*
12 *Quando restitutio facienda est sub aliqua conditione, illa non purificata cessabit.*
Ablatiui absoluti important conditionem.
Idem quando adest dictio,quando.
13 *Quando post spolium dominium illius rei de nouo fuit quæsitum, impeditur restitutio.*
Pactum & conuentio noua post spolium facta impedit restitutionem fieri spoliato.
14 *Et quando facienda est sub aliqua qualitate, necessariò qualitas est verificanda.*
15 *Sententia lata sup possessorio impedit restitutionē fieri spoliato.*
16 *Sententia & res iudicata habetur pro veritate,& illi standū est.*
17 *Creditur iudici asserenti cām sibi fuisse delegatam, & comissam, licet aliter de hoc non constet,quādo ille, qui asseritur commisisse & delegasse, est præsens,& de facili potest adiri,& haberi.*
18 *Cessat restitutio, qm̄ spoliatus passus est probationes recipi super proprietate,& per eas constat de dominio sui aduersarij.*

CONSILIVM XI.

Iustissimam & à iure approbatā dedere causam, qua fratres ordinis Seruorum de obseruantia,degentes in domo B.Mariæ de cōsolatione ciuitatis Ferrariē,fuere dicta domo priuati p gn̄alē Priorē toti⁹ eiusdē ordinis,pp nefādos scelestissi
1 mosq; mores,& ipsorū pessimā vitā.Quib.†attētisgn̄alis ipse eos meritò priuauit, & in alios eiusdē ordinis f̄res domum prædictā trāstulit:vt hr̄ in c.relatū.ne clerī. vel mo. vbi oēs asserūt hāc esse iustissimā cām dictæ priuationis,& translationis:vt ēt post gl.firmat Abb.& alij adducentes dec.cōcor.in c.inter quator. de religio. dom.Omissa nāque in pn̄ti potestate ordinaria, qua.d. gn̄alis Prior fungitur, p̄dicta executus est auctoritate Apostolica,quib.inspectis, nullus defectus iurisdictionis dari pōt:cessabūt ꝑpterea q̄ ex aduerso adduci possent,superius enarrata fore agitata à priuato,& iurisdi-
2 ctione carēte,ꝭm iura cōia & vulg.Minus †ēt obstabit, si dicat̄,aduersarijs inauditis & iuris ordine nō seruato p̄dicta fuisse gesta,nā cū regularib. minimè ꝓcedēdum est ꝭm ordinē iuris:relaxat̄.n.talis solemnitas,& remitit̄ huiusmodi rigorosa iuris subtilitas: vt tradit̄ in c. fi. de regula.& in c.reprehēsibilis.de app. & ꝓbatur in c.qualiter & qn̄,il 2.§.ad corrigēdos de accusa. vbi post alios Fel.in 3.notab.col.1.alia adducit, & idē facit post Ioan. And.in c.olim.eo.tit.col.pen.ver.vltimò q̄rit hic. ↄcludēs,veritatē solā esse inspiciēdā, & attēdi debere reliqs
3 omissis.Accedat †expressa approbatio & cōfirmatio p̄ dictæ priuationis, & translationis scienter facta à Clemente VII. Pontifi. maximo expresè derogās oīb.pactis & cōuētionib. priuilegijs & alijs qbuscunq; iurib. mō aliquo ↄ p̄dicta facientib. p q̄ oīs defectus ordinis nō seruati supplet̄:vt hr̄ in c.ad petitionem,de accus. & ibi Fel.in tertio notab.& p Abb.in c.olim. col. pen. de re iud.& not.in c.hoc qppe.3.q.7.& p gl.fi.in c.1.de trāsa.iunctis plenè traditis per totū,extra de confirm. vtl. vel inut.& per doc.in l.more,§.& qa.ff.de iuris. om.iud.
4 Et† cl'a illa supplētes oēs defectus &c. tollēs singulos defectus iuris positiui,& q̄ trahit̄ ēt ad nō specificatos,ꝭm Io.An.in d.c.1.de trāsac.& p Ale.cōs.11.Perspectis.col. 2.nu.4.6.& alijs seq.vol.6.& per Frā.de Cur.cōs.65.col.
5 9.† Ad ꝙ ēt & illa cl'a,nō obstātib. de cuius effectu post alios per eū citatos hr̄ per Fel.in c.nonnulli. de rescrip. nu.21.39.& 79.& per Alex.cōs.92.nu.34.& ↄs. 115. nu. 3.vol.6.& per Frā.de Cur.ↄs.27.col.12.& ↄs.35. col.4.&
6 fin.Prout†ēt illa cl'a, ꝙ hr̄i debeāt ꝓ expressis & specificatis sub quacūq; forma,&c de qua per do.Ant.ↄs.55. aliàs.2.Visis, & per doc.in d.c.nōnulli.nu. 22. & seq. & Soc.cōs.120.nu.9.vol.4.& ↄs.63.nu.5. vol.3. ex qb. oēs tollunt̄ obiectus,q̄ forsan per aduersarios dari possent, asserētes iuris ordine nō seruato fuisse dicta domo pri-
7 uatos & spoliatos.Ad† q̄ ēt no.in l.iustè possidet. ff.de acqui.poss.Mādauit insuper Clem.VII.p̄dicta oīa dēre
8 inuiolabiliter obseruari & ꝑpetuò,ↄ ꝙ mādatū aduersarij in pn̄ti venire minimè possūt,ad no.in c.1.de pact. & ff.eo.ti.l.iurisgentiū.§.p̄tor ait.& q̄ habent̄ in c.1. de
9 iureiu.lib.6.Voluit† ēt superius gestis nō posse ↄueniri mō aliquo, ꝓhibens oēs & singulas personas penis & cēsuris ibidē appositis ↄ illa aliqd attētare, denegās audiētiā,& volēs illos nequāq̄ audiri, ad ea q̄ hn̄r in l. sed & si per p̄torem.§.ait p̄tor.ff.ex qb. cau. maio. per Bar.
10 & alios ibi diffusè,in l.1.§.sublata.ff.ad Trebel.Ex† quibus satis apertè cōstat, aduersarios in pn̄ti tanq̄ spoliatos petentes restitutionē dictæ domus minimè esse audiendos, restitutionemq; petitā minimè eis debere cōcedi:cū notoriè iā constet ex prædictis, ipsos nullū hr̄e ius,& de optimo iure,tū in possessorio, tū in petitorio ipsorū fratrū in pn̄ti tenentium domū p̄dictā, ad notata per Bart.in 1.lec.in l.naturaliter.§.nihil cōe.ff. de acqui.posses.arg.c.cū teneamus,extra de ap.cū alijs plenissimè cumulatis p Alex.& reliquos Mo.in d.§.nihil cōe, col.6.& in 1.lectu.& nu.8.& col.8.& seq. & per Can. in c.cū dilectus.& in c.pastoralis.de cau.poss. & ꝓprie. cū
11 si.Prout†ēt restō petita minimè eis venit cōcedēda cōsiderata noua cōuentione,transactione,& pacto, inter ipsos fratres inito,post priuationē & translationē prędictas,& prędictorū pactorū cōfirmationē reuerēdissimi tunc prædicti ordinis totius ꝓtectoris, necnon & sedis Apostolicæ, quæ obseruāda & adimplēda oīno veniunt.c.fi.de pact.lib.6.c.2.eo.tit.in antiq.c.1. c. veniés,
12 de trāsac.Quib.†cōuentionibus & trāsactionib.ↄclusū extitit,ꝙ domus p̄dicta dēret dictis f̄rib. illa priuatis restitui,qn̄ accederet ↄsēsus & bn̄placitū Ducis Ferra. & p ipsi⁹ Ducis literas id esset significatū,& nōaliter,restō dom⁹ virtute dicti pacti,ↄuētionis et trāsactionis,illis ca

priuatis

priuatis facienda erat sub illa ꝯditione, si succederet ꝯsensus dicti Ducis, vt ꝯstat ex illis verbis, accedēte ꝯsensu & bn̄placito, &c. q† ablatiui absoluti resoluunt in ꝯditionē. l. à testatore. ff. de ꝯdi. & dem. l. euictis. ff. de euict. per Mod. in rub. ff. sol. mat. & patet ēt ex illis ver. qn̄ per literas Ducis erit nobis significatū, importātib. ēt ꝯditione, ꝑm Bar. & alios, in l. 1. ff. de ꝯdi. & dem. & qm̄ talis ꝯdō minimè fuit adimpleta & purificata, qnimo in oppositū, & in ꝯriū on̄dunt & patēt lr̄ę cōsensus, & volūtas p̄fati, d. Ducis, meritò virtute dictæ ꝯuētionis & trāsactionis ipsi aduersarij sup̄ spolio nouiter intētato audiēdi nō sunt, cū virtute dictæ ꝯuētionis & trāsactionis post dictā assertā spoliationē fuerit acq̄sitū de nouo ius & dn̄iū, ꝑm Bal. in c. in lr̄is. de resti. spo. allegantē ea, q̄ hn̄r in c. sup̄ hoc. in gl. mag. & p̄ Inn. de renū. & firmāt D. Ant. in c. solicitę. de rest. spo. & Abb. ibi, exp̄sè dicētes, tale pactū obstare agēti remedio spoliatorio, & sequit̄ D. Prępo. in c. porrò. col. 4. ver. 8. fallit de diuor. & deci. Rotę ī no. in tit. de resti. spo. 3. col. fi. & in antiq. eo. tit. deci. 18. & sequit̄ Ale. in d. § nihil cōe. col. 10. nu.
14 26. in 9. fall. Erat †. n. aduersarijs restō dictæ domus faciēda sub ꝯditione & qualitatē p̄dicta, qua nō succedente nec verificata, cessabit restō. c. Pisanis, de resti. spo. cessabūt ex istis oīa & singula, q̄ in oppositū posset adduci ex. c. solicitæ. eo. ti. vlterius post dictā trāsactionē & nouā couentionem & receptis postmodū lr̄is Ducis Ferrariæ: aperiētib. ipsius aīum, voluntatē, & cōsensum, reuerendis. olim rector totius dicti ordinis, auctoritate sedis Apostolicæ sibi attributa, volēs p̄dictæ ꝯtrouersiæ vertēti inter dictos fr̄es sup̄ dicto spolio, & restōne domus p̄dictæ finē imponere, sn̄iam ꝓtulit, domū p̄dictā aduersarijs nō esse restituēdā, sed illā esse sub regimine prioris gn̄alis, & dr̄e gubernari p̄ fr̄es deputatos & de-
15 putādos ab ipso. Quę† sn̄ia in rē trāsiuit iudicatā, & veritatē induxit, l. res iudicata. ff. de reg. iu. l. ingenuū. ff. de sta. ho. c. cū inter. de re iud. & illi stādū est. l. Herenius. §. Caia. ff. de euictio. cū alijs plenè no. in c. qm̄. ꝯ. de ꝓb. Et
16 hmōi† sn̄ia sup̄ isto possessorio lata īpedit vlterius sup̄ eodē posse agi. c. p̄ntiā. & ibi gl. & alij no. 2. q. 1. & tradit̄ p̄ oēs, in c. cū dilect⁹. de cau. pos. & ꝓpr. & d. deci. Rot. ī no. 3. de rest. spo. col. pe. & optimè faciūt tradita in d. c. cū teneamur, & per Bar. & alios, in d. l. naturalr̄. §. nihil
17 cōe. in 1. lec. & in l. vnica. C. si de momē. pos. fue. ap. † Et ꝙ d. reuer. Card. ꝓtectori asserēti ad ꝓlationē dictę sn̄ię ꝓcessisse delegatione sibi facta p̄ sum. Pōt. fides debuerit & sit adhibēda, esto ꝙ alr̄ id nō doceat̄ de legatione & ꝯmissione, faciūt optimè tradita post alios p̄ Fel. in c. qd̄ sup̄ his. ex̄ de fi. instr. col. 2. & 3. ver. sed qd̄ dixi. nu. 7. ꝯcludētes, fidē esse adhibēdā, qn̄ de facili posset recurri ad Papā tūc p̄ntem, ꝑm Imo. ibi, & in cle. de proba. citātē Spe. in tit. de ꝓba. § videdū. ver. quid de auditorib. & sequūtur Mod. in c. cū in iure peritus. de offi. deleg.
18 Et† qm̄ ipsi aduersarij passi sūt p̄ d. reuer. olim ꝓtectorē cognosci, & sn̄iari, nedū sup̄ possessorio, sed ēt super petitorio domus p̄dictæ, meritò ipsi obstabit exceptio nedū possessorij, sed ēt ꝓprietatis, ad plenè tradita in c. 1. de resti. spol. & post Ale. in d. §. nihil cōe. col. 11. nu. 13. in 4. fall. ponūt Mod. adducētes als̄ ꝯcor. Ex q̄b. ita breuiter adductis cōcludēdū necessariò sequit̄, p̄dictos aduersarios sup̄ spolio nouiter intētato minimè esse audiendos, sed penitus repellendos, prout, si opus fuerit, apertius ac diffusius ēt ex alijs deducetur. Paris. Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *In remedio possessorio intentato iuxta. c. reintegranda. 3. q. 1. satis est probasse de antiquiore possessione, & seq.*
2 *In beneficialibus agens possessorio recuperandæ, nedum hēt probare de antiquiore possessione, sed etiam de titulo suo.*
3 *Notorius defectus tituli obstat petenti restitutionem beneficij.*
4 *Et tenetur probare titulum canonicum & legitimum.*
5 *Et excluditur etiam ex defectu non iuris sui notorij.*
6 *Et denegatur taliter non bene agenti fructuum restitutio.*
7 *In istis beneficialibus propter periculum animæ nō debet spoliato fieri restitutio. si notorium est de ipsius iniustitia. & nu. 8.*
8 *Non est danda occasio peccandi mortaliter.*
9 *Agens remedio d. c. reintegranda, probare habet aduersarium clam vel iniustè possidere respectu suæ possessionis.*
10 *Gratia odiosa est, & ideo restringibilis.*
11 *Nec concessa episcopo ad obtinendum beneficium debet intelligi de illis, quæ sunt in sua diocesi.*
12 *Et maximè ad obtinendum primam dignitatem post Pontificalem in sua ecclesia.*
13 *Et qn̄ est apposita clausula, quòd non molestetur ab ordinarijs. Debet esse differentia in persona actiua, & passiua, ne idē actus cadat in vnam & eandem.*
14 *Qui confert vt vicarius, docere habet se talem esse.*
15 *Et assertioni quem esse vicarium standum nō est, alio non docto.*
16 *Suspitio falsi habetur pro falso.*
17 *Ratificatio non trahitur retro in preiudicium tertij.*
18 *Si literæ non sunt præsentatę collatio ante facta nulla est.*
19 *Clausula decreti inficit & titulum, & possessionem.*
20 *Quando, & quo casu possit quis opponere de iure tertij, & num. 21. & 22.*
23 *Per solam signaturam queritur ius, & gratia valet. Et regula cancellarię in isto quando procedit.*

CONSILIVM XII.

In Isto iudicio possessorio intētato p̄ Reuerendū electum Cenetē. ꝯ d. Io. Carracciū, vr̄ prima facie p̄ ipso Reuerēdo electo cōcludendum cum interueniat omne remedium possessoriū, & potissimū. c. reintegranda. 3. q. 1. In† quo satis est probasse de antiquiori posses-
1 sione ipsius reuerēdi electi agētis, q̄ postea p̄uenit ad d. Io. vt tradunt Inn. in c. sæpe. de restit. spol. & Lap. alleg. 52. Lætatus sum. & alibi in c. cū ad sedem. char. pen. de restit. spolia. & per Alex. cons. 6. Circa processum. vol. 3. cum alijs multis per scriben. in l. rem quæ nobis. ff. de acq. possessio. & diffusius per Dec. cōsi. 57. & pro tenui col. 1. & 2. in fi. & col. 3. & cons. 252. Agitur. col. 2. & cōs. 302. Et pro tenui. col. penul. nu. 22. tamen considerata veritate, ex infra deducendis concludendum est cōtrarium, ꝙ ipsi Reuerendo electo non sit facienda restitutio possessionis, posito ꝙ per prius eā fuisset de facto
2 adeptus. Sumus. n. in beneficialib. in quib. agens possessorio recuperādę necesse hēt nedū docere de antiquiori, & priori possessione, sed ipsum ēt oportet iustificare titulū suū, quæ exceptio ita agenti valde obstat, & non docto de legitima institutione, & titulo deneganda venit restitutio, vt tradit Inn. in c. in lr̄is. de resti. spo. & in c. ex parte. eo. tit. & in c. cōstitutus. de fil. presb. & p̄ Archi. in c. eum qui. de eo qui mitti. in poss. li. 6. & p̄ D. de Rot. in no. in tit. de resti. spol. deci. 2. Fuit dubitatum, & deci. 15. Si A. cōferatur, & in tit. de ꝓba. decis. 7. Si quis dicat, vbi adducūtur aliæ decis. & p̄ Aegid. Belleme. decis. 17. Secundū, & decis. 49. Agens, & alibi pluries, & p̄
✱ doc. maximè Ale. dicentem hanc esse cōem* in l. naturaliter. §. nihil commune, col. 10. ver. 8. fallit, nu. 25. ff. de
3 acqu. poss. Notorius † enim defectus tituli petenti restitutionē beneficij legitimi obstat, vt diffusè tāgit Abb. in sua disputat. Titius clericus, in tertio dubio, & hr̄ in decisionib. supra adductis, & per Fel. in c. si constiterit, col. 2. nu. 5. de accusa. post Abb. ibi, col. 2. vers. oppono
4 ꝯ tex. Nec† agenti sufficit quēcunq; titulū ꝓbare, nā debet esse canonicus, & legitimus, & titulus infectus ēt p̄batus nō valet, nec prodest ei, vt traditur in c. nisi, de cōcess. præb. & Inn. in c. significasti. de diuor. & p̄ Ro. in deci. Bellem. 287. Itē ꝙ allegans, & diffusius deci. 639. Alle-
5 gans titulum† Prout ēt ipse Reuerēdus electus excludēdus venit ex defectu nō iuris sui notorij, nā ex deductis super quib. conclusum est, notoriè constat, ipsum reuerēdum electū nō hr̄e ius, q̄ obiectio restitutionē impedit, etiā si ageretur remedio attentatorū: vt cōcludūt D. de Rot. allegando decisionē, & iura, dicta deci. 2. de restit. spol. & in alia deci. 15. eo. tit. Si. A. cōferatur, in no. & in antiq. decis. 2. de restit, spolia. Nota ꝙ vbi, & decis. 13. Nota ꝙ si constat, & decis. 24. Nota ꝙ vbi agitur, & per Felyn. post glo. & alios doct. in d. cap. si constiterit, col. 2. nu. 5. & in c. ad petitionem, de accusatio. num. 3. 6. & 7. vbi allegando alias decisiones concludit, agenti possessorio recuperandæ, obstare notorium defectū proprietatis, & non iuris sui, potissimum si excipiēs do-
6 ceat de sua proprietate. Addens† etiam ita agēti dene-
7 gari petitionē fructuū. Et† bn̄ faciunt, q̄ p̄ illū tex. post gl. ibi tradūt doc. in c. ad decimas. de rest. spo. li. 6. & q̄ in termi-

terminis nrīs ꝯcludit Aegid. Bellem.deci36.Cōtra agētem,quē ꝓsequit̃ Soc.in d.l.rē q̄ nobis.in 9.q. prin.Bar. nu.19.ver.sed circa p̄dicta dubitat̃,col.2.in fi.& col.3.& 4.& q̄ post Bal.ponūt doc.in d.§.nihil cōc.maximè Iaſ. nu.47.allegādo Bal.in l.ordinarij.C.de rei vend.col.vlt. & Inn.in c.ꝯstitutus.de fil.p̄sby.Volētes in iſtis bn̄ficialib.pp periculū aīæ nō eſſe faciēdā reſtōnem ſpoliato,
8 ſi notoriū eſt de iniuſtitia ipſius agētis.Qđ†ſuadet̃ qm̄ nō dēt dari occaſio peccato mortali:vt idē Inn. tradit in c.ſignificaſti.de diuor.quē ſequunt̃ D.de Ro.in no.ī tit.de reſtit.ſpol.in d.deci.2.col.1.ver.rō eſt.& ēt deci.3. col.3.ver.alia addit.eo ꝙ,vbi tenēt reſtōnem eſſe denegādā,qn̄ ſine peccato talis poſſeſſio nō poſſet retineri qm̄ agēti nō dēt parari vitioſus ingreſſus,iurib.ibidē alleg.ꝓut eſſet hic,& ſequit̃ Fel.in d.c.ad petitionē,col.4. nu.7.ver.2.declara.vbi r̄ndet Bal.in ꝯriū adducenti l.ſi q̄s ad fundū.C.ad leg.Iul.de vi,quē tex.ēt adducit Iaſ.in d.§.nihil cōc.nu.47.nō.n.loquūtur,qn̄ notoriè ꝯſtat de nō iure,nec ī bn̄ficialib.& qn̄ induceret̃ peccatū,vt eſt in caſu p̄nti. Ex alio ēt ipſe reuerēdus electus obtinere nō pōt:nā omiſſo illo articulo an remediū.c.reintegrā
9 da.det̃ & cōpetat ꝯ poſſidētē titulo & bona fide,†tn̄ illud certū eſt,ꝙ ad hoc agēs tali remedio obtinere poſſit,neceſſe hēt articulare &,ꝓbare aduerſariū,clā vel iniuſtè poſſidere reſpū ſuę poſſeſſionis,iuxta not. ꝑ Bar. & alios doc.in l.ſi de eo.§.fi.ff.de acq.poſ.& ita in terīs nrīs cōcludit Alc.ꝯſ.260.aľs.115.In cā & lite. col. 1. & ſeq.ver.itē r̄ndeo.vol.2.& ꝯſ.89.Excellētiſſimi.col.pen. ver.itē r̄ndeo,vol.5.quē referūt,& in terminis nrīs pūctuaľr ſequunt̃ Mod.Pap.ꝯſ. 17. licet ꝑ celeberrimos. col.pen.ver.19.& vlt.qđ cōſ.eſt poſitū poſt trac.ipſorū de feud.Iſta aūt qualitas ab ipſo reuerēdo electo, nedū ꝓbata,qnimò nec articulata apparet,inde ſequit̃,&c. ꝙ mō ipſe reuerēdus electus nō docuerit de canonico titulo,ſed de inualido & penitus infecto, & ꝙ ex deductis & ꝯcluſis in cā notoriè appareat de nō iure ipſius reuerēdi electi,& ꝯn̄r,ꝙ ſequant̃ effectus, de quib.ſ̄.ſatis aptē oñditur,qm̄ principale,& vnicū fundamentū ipſius eſt ſup gr̄a ſibi cōceſſa à ſūmo Pont.virtute cuius ꝑ eius aſſertū vicariū dr̄ fuiſſe ſibi collatū dc̄m̄ bn̄
10 ficiū.†Quæ gr̄a cū de ſui natura ſit odioſa. reſtringibilis,& nō extēdēda,& tanq̄ ambitioſiſſima, iuxta no.in
11 c.q̄.uis,de præb.li.6.Nō† dēt interp̄tari nec intelligi, vt extēdat̃ ad bn̄ficia ꝓprię dioce.ipſius reuerēdi electi,q in hoc eſt odioſiſſimus nō valēs de iure talia bn̄ficia ſibi retinere,ex quo alijs debēt cōferri.c.vt ſingulæ,de offi.archip̄sb.& ibi gl.allegās alias ꝯcor.& ꝑ gl.in ver.libe
12 raliter,& ibi no.ſcrib.in c.relatū.de præb.Quod†ēt ſua detur ex verbis p̄dictæ gratię,dātis facultatē cōferendi primas dignitates poſt pōtificales in cathedralib. nec eſt vero ſimile Pōtificē voluiſſe eūdē in eadē eccl̄a hr̄e Pōtificalē,arg.l.nupturā.in fi.ff.de iu.dot.l.fi.ff.qđ met.
13 cau.c.qa veriſimile.de preſump.cum cōcor.†Prout ēt qm̄ in tali gratia ipſe reuerendus electus prohibet̃ moleſtari ab ordinarijs locorū,& ſi gr̄a ꝯprehēderet bn̄ficia ſuę dioce.ipſemet,qui ordinarius eſt ꝓhiberet̃ ſibi ipſi inferre moleſtiā,quod ꝓrſus abſurdū eſt,arg.no.in c.vlt.de inſti.& c.ꝑ tuas,de iur.patr.& in l.2.ff. de ſtipu.
14 ſeruo.Inſuper†in gr̄a collatio cōmiſſa vr̄ vicario dicti reuerēdi electi,qui ꝓ tpe ibi eſſet.Et in ꝓceſſu minimè ꝯſtat,eū qui cōtulit,fuiſſe vicariū gn̄alem,vn̄,&c.iuxta plenè no.ꝑ doc.in c.ſciſcitatus,de reſcr.& in c.dudū,ex
15 tra de præſump.Et†licet ꝓductū appareat aſſertum inſtrm̄,quo dat̃ facultas ꝯferēdi cuidā,q aſſerit̃ vicarius, gn̄alis:tn̄ tali aſſertioni fides minimè eſt adhibenda,cū tractetur de cōmodo ꝓprio aſſerentis,& damno tertij, ad plenè no ꝑ Arc.Fel.& alios,in c.cum à nobis. de teſtib.in cle.1.vbi glo.& doc.de ꝓba.cū cōcor.eo ēt qm̄ tale inſtrm̄ nō caret ſuſpitione falſitatis, ꝓut aliud inſtrm̄ p̄ntatum cōtinēs mādatū,ēt dicta ſuſpitione minimè caret,& cum cōferēs & tradēs poſſeſſionē de tali mādato nullā faciunt mētionē,& ipſe aſſertus ꝓcurator in ſua depoſitione neget ſe ꝓcuratorē, & qa eadē die celebrata & ꝯfecta apparēt ambo, tū & qm̄ aſſerta
16 collatio,vt teſtes aſſerūt,noctu extitit facta.Et†illud certiſſimū eſt,ſuſpitionē faſi hr̄i ꝓ falſitate,vt dn̄t Arch.& Gemi.in c.in memoriā. 19.diſt.& Io.de Ana. in rub.de crimi.fal.col.fi.& Alc.ꝯſ.87.In cā accuſationis. col.pe. vol.1.cū ſimus in cā ciuili,vt aptè ꝯcludit Dec.allegando alias deci.ꝯſ.189.Lætatus ſum.nu.1.2.& 3.& ꝯſ.175. In cā falſitatis.nu.4.Ad qđ ēt:qm̄ ipſe reuerēdus elect⁹ ratificauit lōgè poſt geſta per talē ꝓcuratorē, qđ mi-
17 nimè neceſſariū erat,ſi verū fuiſſet mādatū.Et†talis ratihabitatio in p̄iudiciū D. Io. tertij, cui medio tpe fuit ius q̄ſitū,nō pōt retrotrahi,& illi p̄iudiciū afferre iuxta gl.Bar.& alios,in l.ſi indebitū.§.fi.ff.rē rat.hab.& hr̄ in l. ſi ego.§.ſi res.ff.de iur.dot.cū alijs cumu. per Dec. ꝯſi. 226.Magiſter Io.col.2.& 3.ver.2.principaľr,nu.5.& ſeq
18 & ꝯſ.247.In cā magnifici.col.4.Accedat †inſuper:qm̄ nullibi apparet,tales lr̄as gr̄arū ꝯceſſarū electo Ceneten.fuiſſe p̄ntatas aſſerto Vicario,quo fit:vt collatio & ꝓuiſio ꝑ aſſertū vicariū facta reddat̃ nulla:cum de p̄ntatione nō cōſtet,ēt ſi de eis habuiſſet notitiā,vt ad plenū tradit̃ ꝑ Gemi.in c.cā te.in fi.de reſcript.& per Rot. in no.in ti.de cōceſ.preb.deci.19.Circa ≠m.& diffuſius eo.tit.deci.20.Circa tertiū.cū alijs plenè cumulatis per Fel.in d.c.ſciſcitatus.de reſcrip.col.antepe.& pe.ver. ꝑ tāto dr̄ Dominicus.nu.37.& ꝑ eundē Fel.in d. c. dudū. de p̄ſump.col.fi.nu.53.ꝑ textū ī c.ſup eo. ī fi. de app.& ꝑ alia iura allegata ī dictis deciſionib. nec aſſertionib. ipſorū de p̄ſentatione forsā dicētib.ſtādū erit,vt eſt di-
19 ctū.Rurſus†gr̄a ꝯceſſa electo Bellu.in totū & funditus extinguit,afficit & inficit,cōſideratis clīs & decretis irritātib.in ea appoſitis,nedū titulū,qnimò & poſſeſſionē d.electi Ceneten.quo fit,vt ēt ſi eſſet ſpoliatus,nō debeat reſtitui,vt ad plenum tradit̃ ꝑ Rot.in no.tit.de reſti.ſpo.deci.3.ſi ꝯ agentē.& in antiq.eo.tit.deci.2.no.ꝙ iuxta tradita ꝑ Inn.& alios,in c.vt nr̄m.de app.& in c.ſi eo tpe,de ele.li.6.& ꝑ Rot.in antiq.in tit. de cau. poſ.& proprie.deci.12.no.ꝙ & deci.11.nota ſi agenti. & alibi pluries,& tradit Lapus allegatione 24.& diffuſè ꝓſeq̄t̃ Soc.in d.l.rē q̄ nobis.in 9.prin.qōne Bar.carta vltima,
20 col.1.& 2.nu.19.†Nec obſtat,ſi dicat̃,ꝙ D.Io. non pōt opponere,& ſe iuuare de dicto iure tertij cōpetēti electo Bellunē.vt in terīs nrīs eſt gl.in verbo eundē, in c. ad decimas.& ibi notāt doct.de reſti.ſpoliat.li.6. & tradit Fel.in d.c.ad petitionem,nu.7. ad quod l. loci corpus.§.cōpetit.ff.ſi ſerui.vēdi.& per Oldr.ꝯſ.114. Factū
21 eſt tale,aľs ꝯſ.139.Ad habēdum,in 6.dubio. †Ceſſat.n. obiectio,ex quo tale ius tertij ipſo iure eſt excluſiuum iuris agentis,quo fit:vt agenti obſtet: cum ipſe tertius hoc velit,vt tradūt Cano.in c.mādatū,de reſcrip.& ple-
22 nè per Bar.in l.2.de exceptio.rei iud.†Prout ēt obiectio tollitur quoniā ipſe tertius electus Bellunē.tale ius ſuū ceſſit D.Ioanni,& ideo pōt illud opponere, & ex eo ſe iuuare,iuxta notata in c.ſi quis in ius.de regu.iur.li.6.& tradit Bar.in d.l.2.verſ.oppono,quòd de iure tertij, & tenet Decius conſ.247.In caſu.colum.fin.circa finem ita reſpondendo obiectioni. ¶Nec prædictis obſtat,ſi dicatur,ꝙ tali ceſſione facta non conſtat per literas in
23 curia expeditas,iuxta regu.cancellariæ,&c.†Quoniam per ſupplicationem ſignatam tale ius dicit̃ eſſe quæſitum,per quam ſolam ſignaturam de iure gr̄a dicitur eſſe perfecta,vt habet̃ in cle.dudum.§.nos n.& ibi gl.& alij no.de ſepul.& tradit Bal.in l.humanū.C.de legib.& Abb. in c. noſti, de elec. & in c.cum in noſtra. vbi etiā Mod.in rub.de cōſti.col.2.ver.& p̄nt iſta. Nec erit in ꝯſideratione regula cancellariæ,ex quo nō apparet producta,& ſi etiam produceretur formiter, minus obſtaret,cum tale ius tertij electi Bellunen.ipſo iure afficiat, & extinguat ius etiam poſſeſſionis prædicti electi Ceneten.& ipſe electus Bellunen.expreſsè velit D.Ioan.de tali iure ſibi compet.poſſe opponere,iuxta doctrinam Bartoli in d.l.2. Pariſius Paduæ.

S V M M A R I V M.

1 *Abbatiſſa poteſt conferre beneficia & eccleſias exiſtentes in territorio monaſterij ,ſi à ſuperioribus ad iſta poteſtatem habet.*

2 *Fœmina etiam laica ex priuilegio poteſt conferre beneficia.*

3 *Abbatiſſa poteſt præſentare, & fœmina etiam laica.*

4 *Laicus purus ex priuilegio poteſt conferre beneficia.*

5 *Poſſunt iſta præſcribi per perſonam religioſam, & alijs ſeq.*

7 *Abbatiſſa eſt perſona religioſa.*

Poſſeſſio,

8 *Professio facit quem religiosum.*
9 *Purus laicus non potest ista præscribere.*
10 *Ecclesia inferior & eius rector tenentur soluere censum antiquitus impositum illi ecclesiæ.*
11 *Ex qua fit in signum subiectionis.*
12 *Census potest præscribi.*
13 *Et pro eo competit & possessorium & petitorium.*
14 *Et à priuato solutio census actiuè potest præscribi, etiam si non probetur de constitutione ipsius, nam sufficit, quod istud allegetur dummodo solutio probetur facta per decem annos.*
15 *Præscriptio temporis, in cuius contrarium non extat memoria, habet vim priuilegij, constituti, & concessionis.*
16 *Simoniacum esset conferre ecclesias propter censum, qui propter hoc constitueretur, census antiquitus impositus debetur, & licitè exigitur.*

CONSILIVM XIII.

Circa pñtem difficultatẽ, duo tm̃ articuli veniũt discutiẽdi, primus est. An ipsa reuerẽda Abbatissa monasterij S. Mariç iuxta ciuitatẽ Aquilę. possit cõferre bñficia, de qb. in pñtiarũ dubitat. Scd̃us est, an licitè ab ipsis p̃sbyteris & rectorib. dictorũ bñficiorum & eccl̃arũ possit recipe annuã pensionẽ seu censum; hactenus solui solitũ à quibuscunq; rectorib. ipsarum
1 eccl̃arum. Et inherẽdo veritati & breuitati. Circa primũ dico ꝙ ipsa Abbatissa põt ꝯferre dicta bñficia & eccl̃as existẽtes & sitas in territorijs cõcessis p̃fato monasterio. Primò ex cõcessione & priuilegijs Abbatissæ ꝓ tp̃e existẽti in dicto monasterio per sum. Põt. & Reueren. Patriarchas Aquile. & Reueren. legatũ sedis ap̃licæ cõcessis, per q̃ priuilegia & cõcessiones dat̃ p̃fatæ Abbatissæ facultas excercẽdi oĩa iura parochialia, & iura ep̃alia cõcernẽtia ipsas parochias, & cõcedit̃ facultas ꝯferẽdi, quo fit, vt absq; scrupulo ipsa Abbatissa possit dicta bñficia, & eccl̃as ꝯferre, ita vr̃ textus & in fortiorib.
2 terminis, in c. dilecto filio. de testi. Vbi† Mod. post Host. & Io. And. dñt, quod, ẽt fęmina laica põt ex priuilegio hr̃e facultatẽ cõferẽdi bñficia, & ibi Fel. col. 1. adducit multas decis. cõcor. & alias adducũt Mode. in tract. de benefi. in 2. par. prin. q. 24. car. 56. & sequ. vbi cõcludũt, fęminã ẽt laicã ex priuilegio posse ꝯferre bñficia. Pro
3 quo† facit, ꝙ dr̃ in sim. in c. ex literis, de iure patr. ꝙ Abbatissa põt pñtare, sicut ẽt in simili dicimus fęminã penitus laicã hr̃e ius pñtãdi, & posse pñtare c. fi. de cõcess. p̃b. & ibi Abb. & per eundẽ in d. c. ex literis. & in c. 2. de
4 iure patr. cũ simil. Prout† ẽt dicimus, laicũ purũ ex priuilegio, & cõcessione superioris posse conferre bñficia c. cũ inter. de cõsuet. c. dilect. de præb. & no. per Doct. ĩ c. 2. de p̃b. li. 6. & hr̃ in c. dilect. de p̃b. & habet̃ c. Adrian⁹ 63. dist. & plenè per Abb. & Fel. post gl. in d. c. de hoc. de sim. & bñ per eũdem Abb. Fel. & alios, in c. cãm q̃. col. 2. de p̃scr. & Fel. adducẽtem alia in d. c. dilecto. & plenissimè per Mod. in d. tract. de benefi. d. q. 23. ex qb. patet, ipsã d. Abbatissã virtute dictorũ priuilegiorũ, & cõcessionũ potuisse & posse dicta beneficia & dictas eccl̃as
5 cõferre. Secũdò† princip̃r ad idẽ facit p̃scriptio lõgissima, imò & tãti tp̃is, in cuius ꝯ̃riũ iã nõ erat memoria, per ꝙ tp̃s Abbatissa dicti monasterij, ꝓ tp̃e existẽs, sciẽtibus & permittẽtib. Reuerendiss. Patriarchis Aqle. cõtulit per plures & plures vices dicta bñficia, & eccl̃as, q̃ ꝓ tp̃e vacabãt, ex quo infert̃, vt ẽt secluso priuilegio & ꝯcessione, de qua s̃. ipsa Abbatissa ꝯ̃suerit sibi tale ius cõferendi per dictã p̃scriptionẽ lõgissimã, & tãti tp̃is, in
6 cuius ꝯ̃riũ nõ extat memoria. Põt†. n. inferior Ep̃o, regularis q̃rere sibi ius cõferendi per dictũ tp̃s, & ẽt ius in
* stituẽdi cũ auctoritate cõmitẽdi curã aĩarũ. Ista est* cõis cõcl̃o, de qua per glo. in c. cũ satis. de offi. arch. & est tex. in c. auditis. de præscr. & ibi Abb. col. 2. ver. nota ibi, cãrũ matrimonialiũ. & ver. ex quo infero. & ibi latè Fel. multa ad id adducẽs col. 5. ver. inquãtum Abb. firmat.
7 Quib. † nõ obstat, si diceret̃, istud nõ ꝓcedere in ꝑsona laica, q̃ licet possit hr̃e ius cõferẽdi ex concessione seu priuilegio, vt fuit dictũ in p̃cedenti artic. tñ hoc ius non p̃t sibi q̃rere ex p̃scriptione, ẽt si esset tãti tp̃is, in cuius ꝯ̃riũ nõ extaret memoria, ex quo persona laica est in-
* capax talis iuris, vt dicit Abb. quem * cõiter sequũtur Doc. in c. cam q̃. de p̃sc. Nã obiectio tollit̃, vt ꝓcedat in puro laico, secus aũt est in ipsa Abbatissa, q̃ in dignitatẽ abbatissalem eligi nõ põt, nisi exp̃sse fecerit ꝓfessionem c. idemnitatib. in prin. de ele. li. 6. & per ꝓfessionẽ
8 iã effecta est religiosa. Cũ † ꝓfessio religiosũ facit c. porrectũ. de r̃la. c. cõsuluit. q̃ cleri. vel vouen. vñ nõ p̃t dici laica sed ꝓfessa, regularis & religiosa, vt in simili dicit Rot. in ant. decis. 167. aliàs in titu. de r̃larib. decis. 1. ꝙ ꝯfirmat̃ ex his, q̃ dicit Abb. in d. c. cãm q̃. vers. p̃dicta oĩa limito. vbi vult, ꝙ sp̃ualia nõ pñt p̃scribi à laicis, qñ sunt
9 oĩno laici. Secus † aũt si essent religiosi, vt in casu pñti, & iõ vult, ꝙ laici cõuersi pñti p̃scribere p̃dicta, ꝙ sequit̃ Fel. ibi, & plenius & diffusius hoc tenent Mod. in d. tra. de benefi. in 2. par. prin. q. 19. vbi ad id plura adducunt̃, ex qb. cõcluditur, ipsam Abbatissam, tũ virtute dictorũ priuilegiorũ, tũ ẽt ex dicta canonica p̃scriptione potuisse, & posse cõferre dicta bñficia, & dictas ecclesias.
10 Circa† s̃m articulũ ꝯcl̃o clara est ĩ iure, ꝙ ecclesia inferior, & ꝯ̃sr̃ rector illius ecclesiæ dẽt soluere cẽsum antiquitus impositũ, & si recusaret soluere, cogi põt ad solutionẽ dicti census, seu ad soluendũ annualẽ pensionẽ solitã solui singulis annis, ita ꝓbat̃ in c. 1. & 2. c. ꝓhibemus c. ecclesijs. c. significauit. c. quãtũ. c. cũ venerabilis. c. pen. & fi. de cẽsi. & Abb. in dictis locis, & est tex. & ibi Scrib. in c. ꝑuenit. e. ti. & in c. cõstitutus. de relig. do. & qñ rector ecclesiæ recusat dictũ cẽsum seu pensionẽ soluere, cogi p̃t ad eã soluendã à sup̃iore, cui soluenda est, vt ꝓbat̃ in dictis iurib. & potissimè in d. c. cũ venerabilis. & ĩ c. cũ ĩstãtia. de cẽs. & bñ faciũt nota. ꝑ do. Ant. & Abb. in d. c. peruenit. & per Bar. in l. cũ de in rẽ verso. ff. de vsu. & per Cy. & alios doc. in l. si certis annis. C. de pac. & est gl. 2. in ordine, ĩ c. auditis. de p̃scr. q̃ ibi sequtur Abb. col. 4. in fi & col. 5. in prin. & oẽs alij scrib. volẽ. ꝙ rector bñficij põt effectualiter cogi ad soluendũ censũ seu pensionẽ, ad ꝙ ẽt facit tex. in c. præterea, el 2. de iu.
11 pat. & ibi Abb. in 2. notab. Antiquus †. n. cẽsus dẽt solui cũ talis solutio fiat in signũ subiectionis, vt dicit gl. in c. magnũ 11. q. 1. & in c. tributũ 22. q. 8. & per Abb. in c. 2. & in c. ꝓhibemus. & in c. q̃tũ. de cẽsi. & in ꝯs. 99. vol. 2. & per Inn. in c. p̃terea, de trãs. & per Alex. ꝯs. 34. vol. 4. Et ꝙ talis cẽsus, seu pẽsio dẽat solui, ꝓbatur manifestè, ex quo solutio d. annui census, seu annuæ pẽsionis fuit facta ꝑ rectores dictarũ eccl̃arũ ꝓ tp̃e existentes reuerendæ abbatissæ d. monasterij ꝓ tp̃e ẽt existẽti, nedũ ꝑ an. 10. 20. 40. & 60. sed ẽt per tãtũ tp̃s, in cuius ꝯ̃rium nõ ex
12 tat memoria. Quo † fit: vt solo talis cẽsus fuerit q̃sita dictæ do. Abbatissę spacio d. tp̃is, nã p̃scriptioni tãti tp̃is q̃ri p̃t, s̃m Abb. in d. c. 2. de cẽs. & ĩ c. peruenit. col. fi. post d. Ant. ibi, eo. ti. & ꝑ Abb. in c. fi. de cau. pos. & ꝓpr. Cen-
13 sus† n. iste realis est, cũ respũ eccl̃arũ soluat̃, & ꝓ ipso cõpetit & possessoriũ & petitoriũ, vt dicit Abb. in d. c. peruenit. & in d. c. sinauit, in fi. adducẽdo tex. in c. Eleuterius, 18. q. 2. & bñ faciũt not. ꝑ Bart. in d. l. cũ de in rẽ verso. & per doc. in d. l. si certis annis. & ꝑ Fel. in c. de quarta. de p̃scr. vbi vult, ꝙ respũ priuati p̃t p̃scribi solo cẽsus acti-
14 uè. Et † sufficit, ẽt si aliter nõ cõstet, nec appareat de cõstõne d. cẽsus, ꝙ solũ allegetur dictũ cẽsũ fuisse cõstitutũ canonicè, & impositũ auctoritate sup̃ioris, vel ex ꝯpõne, & ad hoc ꝓbãdũ qs solũ adducat, ꝙ fuit sibi solut⁹ ꝑ an. 10. vel 20. Tũc. n. p̃sumit̃ ꝙ fuerit legitimè, & canonicè ꝯstitutus, & q̃ solitus fuit soluere ꝑ dictũ tp̃s, p̃t cogi ad soluẽdũ in futurũ, s̃m Bar. in d. l. cũ de in rẽ verso. & Fel. ĩ d. c. de quarta, col. pe & doc. ĩ l. si certis annis, & ꝑ do. Ant. & Abb. ĩ d. c. ꝑuenit. Et plenissimè ꝑ Mod. ad id plura cumulãtes, in trac. de p̃scr. ĩ 1. par. 3. par. prĩ. q. 10. Quãto magis in casu pñti, in quo nedũ per an. 10. vel 20. 40 vel 60. sed per tẽpus in cuius ꝯ̃riũ nõ extat memoria, fuit facta solutio cẽsus d. Abbatissę ꝓ tẽpore exi
15 stẽti ꝑ rectores dictarũ eccl̃arũ ꝓ tp̃e existẽtes. Quæ † p̃scriptio hẽt vim tituli, priuilegij, cõstituti, & ꝯcessionis: vt hr̃ in c. 1. & ibi latè scrib. de p̃scr. li. 6. & per Fel. in rub.
16 & in c. cum nobis. de præscript. Vnde † dicti beneficiati & rectores fugere nõ possunt prædictam solutionem. Non. n. fit ista solutio virtute collationis factæ dictis rectorib. quo casu videretur sapere aliqualẽ simoniã. c. veniẽs. el j. de test. c. q̃tũ. c. cũ vniuersorũ. de rer. ꝑmu. c. ꝯsulere. c. audiuimus. de sim. & no. in c. cũ cleri. de pac.

Ipsa.n.d. Abbatissa liberè, & simplr̃ facit collationẽ dictorũ beneficiorũ, & ecclesiarũ nõ apponẽdo nec cẽsũ nec pẽsionẽ, verũ pòstmodũ à rectorib. ecclarũ exigit antiquũ annuũ censũ solui solitum ab ipsis rectoribus ipsi do. Abbatissæ tãto tpe, in cuius ꝯriũ non extat memoria, ꝙ licitè, & sine scrupulo põt facere, vt facit, iure ꝑmittẽte, vt s̃. probatũ est, & rectores recusantes soluere pñt cogi ad soluẽdum, vt s̃. & non soluendo, se ipsos dãnarent, & deciperẽt ẽt in foro conscĩæ, cũ fraudarent debitum cẽsum, & solutionem annuam, debitã d. monasterio, & Abbatissæ. Non.n. hic est cẽsus nouus nec impositus per ipsam Abbatissam tpe, quo cõsert bñficia, sed antiquus, vt s̃. & bene potuit præscribi, vt supra dictum est, & debetur per iura præalleg. Par. Pad.

SVMMARIVM.

1 *Indulgentia concessa per Pontificem interpretatur, & intelligi debet secundùm communes regulas.*

2 *Et communes regulæ dictant, indulgentias concessas esse interpretandas, secundum quòd verba concessionis sonant.*

3 *Indulgentiarum effectus, & ius in totum dependet à voluntate concedentis.*

Mens, & voluntas nedum verbis expressis ostenditur, verùm & alijs demonstrationibus colligitur, & percipitur.

5 *In indulgentijs interpretandis considerantur causæ, ꝓpter quas fuere concessæ.*

6 *Indulgentiarum concessio interpretatur perpetua ex mente, & verbis concedentis.*

7 *Indulgentiæ non sunt interpretandæ, vt sint indiscretæ, & vt inducant indiscretionem, & importent vilipendium.*

Fallit, qñ ex verbis, & mente cõcedẽtis totũ oppositũ colligitur.

8 *Stylus curiæ qualiter colligatur, & probetur.*

9 *Stylus attẽdi dẽt, & obseruari, & secundùm illũ iudicãdum est.*

10 *Indulgentia in dubio an interpretetur perpetuò concessa, vel ad tempus, & alijs numeris anteceden.*

11 *Indulgentia concessa vna die per Papam alio non expresso, cẽsetur perpetua, & nu. 13.*

12 *Verb. perpetuò, qualiter intelligatur.*

13 *Stylus curiæ circa interpretationem indulgentiarum qualis sit.*

14 *Actus, & dispõ regulariter verificatur in primo, & in vna vice*

15 *Fallit, quando dispositio redderetur temporalis, si de prima vice intelligeretur.*

16 *Fallit secundo, quando materia subiecta aliud suadet stante stylo.*

17 *Fallit tertiò, quando datur facultas aliqua ad certum tempus.*

18 *Prout & quartò fallit, quando per primum actum non esset satisfactum menti disponentis.*

19 *Indulgentia plenaria concedi potest per Pontificem.*

20 *Indulgentia plenaria concessa per Pontificem etiam eo mortuo adhuc durat.*

CONSILIVM XIIII.

Inhærendo dictis ꝑ d. Consultorẽ adductis & amplectẽdo eius sñiam, ꝙ indulgẽ-
1 tia p̃dicta sit ꝑpetua & nõ annalis tm̃, primò † adducit̃ illud tritum, indulgẽtiã cõcessã dẽre intelligi & interpretari s̃m regulas cões, c. dilecto. de ver. sig. & ꝑ Fel. in
2 l. fi. §. in cõputatione. C. de iure delib. Scd̃o † cõsiderãdũ est, ꝙ cões rl̃æ circa indulgẽtias disponũt & volũt: vt ĩtelligant̃ s̃m verba sonãt, arg. no. in c. cũ & plantare. de priuileg. l. nõ aliter. ꝟ leg. 3. tradit hãc regulã Fel. ĩ tract.
3 suo de plenar. ĩdulgẽ. col. 4. vers. vlterius tãgũt. Hinc † dicimus, ꝙ ius & effectus ĩdulgẽtiarũ totus depẽdet à voluntate cõcedentis, ita Fel. vbi s̃. col. penul. ver. qd aũt. post Richar. & beatũ Thom. ꝓ quo facit dictũ Inn. ĩ c. cũ ecclesiasticæ. de except. & ibi Fel. & Moder. plura cumulantes cõcludẽtes rescripta & concessiones principum interpretari, extẽdi & limitari, s̃m intentionẽ cõ-
4 cedẽtis. Et † certũ est, ꝙ intẽtio & mens, nedũ verbis expressis õndit̃. d. l. nõ aliter. l. Labeo. ff. de suppellec. leg. sed ẽt declarat̃ per alias demonstrationes: vt dicit tex. in l. si nominatim. ff. de cõd. & dem. & in l. certũ. ff. si cer. pet. cum cõcor. hinc dicimus rõnẽ dispõnis & cõcessionis & eius cãm debere attendi. l. cũ pater §. dulcissimis. de
5 leg. 2. l. regula. §. pe. ff. d̃ iur. & fac. ign. & ibi Bar. Hinc † postremo dicimus circa concessiones indulgentiarũ attẽdi causas, ꝑꝑ quas fuerunt concessæ, vt not. ꝑ Fel. in d. tract. circa prin. & per Summist. in ver. indulgẽtia. & iusta cã est concedẽdi indulgentias, constructio ecclarũ & visitatio ecclarũ, licet ista videantur: temporalia: tñ quia ordinata ad spũalia inducũt iustissimã cãm: vt indulgẽtię cõcedantur, vt per Fel. loco præall. col. 2. ver. & accedũt ad ista. & in Summa Ang. in ver. indulgẽtia.
6 ver. 13. & seq. Ex † istis infert̃, attẽtis verbis plurib. vicib. positis in vltimo breui, põderatis per do. Cõsultorẽ, at tẽta cã ꝑꝑ quã indulgẽtiæ fuere cõcessæ, attẽta ẽt mẽte ipsius cõcedẽtis, ꝙ talis cõcessio dẽat iudicari ꝑpetua, & nõ annalis, ex quo ad ita iudicãdũ ꝯcurrũt cões rl̃æ iuris, de qb. s̃. & iõ doc. Fel. ĩ d. c. q̃ sit. ꝓbat hãc opi.
7 declaratã, vt s̃. & nõ ꝯriã. Et † ex p̃dictis tollitur illud, ꝙ ex aduerso posset dici, ꝙ indulgẽtię nõ dẽnt esse ĩdiscretæ, nec iudicãdæ sunt vt indiscretionẽ inducãt, & vilipẽdiũ importẽt, iux. no. ꝑ Car. in cle. 1. de priuil. & in cle. 2. in 11. notab. de pęni. & remis. & ꝑ Abb. in c. cũ ex eo. §. ad hæc, eo. ti. Nã attentis causis cõtẽtis in breui. attenta intentione cõcedentis, & attẽtis verbis & clausulis indulgẽtia ipsa expressis, tollit̃ indiscretio, & vilitas, quinimò totũ oppositũ inducitur, vt ꝑꝑ causas p̃dictas augeatur honor diuinus, & reuerẽtia, inducat̃ discretio, & cã honestissima indulgẽtiæ, & ꝙ sit ꝑpetua, & nõ an-
8 nalis. Suadetur † dicta opinio attẽto stylo curiæ, q̃ colligitur ex forma scribendi & rescriptorũ, iux. not. in c. q̃ graui. de cri. fal. & per Fel. in c. 2. col. 7. ver. stylus. vbi plura cumulat, de rescriptis, & attẽto vltimo breui, ac ẽt ꝯsideratis alijs duob. primis, satis colligitur stylus curiæ Rom. qui est, vt qñ Papa cõcedit indulgẽtias duraturas anno tm̃, vt hoc exprimat̃, vt fuit factũ in primis duob. breuib. qñ verò vult indulgentiã eẽ ꝑpetuã, simplr̃ eam
9 cõcedit, vt fuit factũ in vltimo breui. Qui † stylus ius inducit, & attendi debet, vt per Fely. vbi s̃. & ꝑ eundẽ, in c. Rodulphus. ver. cæterũ, col. 2. de rescr. ꝑ Abb. & Fel. in c. ex literis. de ꝯst. & ꝑ Mod. Pap. in l. cunctos populos.
10 col. 12. C. de summa Trin. & fi. cath. Et † ex hoc tollitur ꝙ in ꝯrium adduci posset, ex not. per Fel. in c. cũ M. de cõst. col. 3. ver. nota quartò: quia stylus curiæ est, vt s̃. declaratũ fuit, vt in dubio indulgẽtia ꝯcessa cẽseat̃ ꝑpetua, cõcurrentib. regulis iuris, vt s̃. q̃ cõcurrunt in pñti
11 casu. Qd̃ † manifestè cõprobat̃ per regulã cancellariæ, q̃ mihi est in ordine quinquagesimasexta, sub rubrica de indulgentijs, volens, ꝙ si Papa cõcedit indulgentiã ꝓ
12 vna die, durat perpetuò. Et † ly, versiculo perpetuò, intelligitur in sempiternum, s̃m ꝙ declarant gl. super dicta regula cancellariæ, & hoc solũ sufficit pro vera declaratione istius difficultatis, & ꝙ talis indulgẽtia sit ꝑpetua,
13 & nõ annalis. Itẽ † infertur, ꝙ ex dicta rl̃a cãcellariæ hr̃ verus stylus curiæ Rom. redactus in scripturã: vt qñ indulgẽtia ꝯcedit̃ ꝓ vna die cẽseatur perpetua, & hoc nisi in cõcessione expresè dicatur, ꝙ duret ꝓ vna vice tã-
14 tum, vt factum fuit in duob. primis breuib. Ex † p̃dictis, ẽt infertur illud vulgare & tritum, nõ habere obstare, volens dispõnem verificari in primo actu & prima vice l. boues. §. hoc sermone, ff. de ver. sig. cum alijs plenissimè cumulatis per Fel. in c. innouamus, col. 2. vers. tene etiam menti. de tregua & pace, ex quo termini sunt diuersi. An dispõ sit perpetua vel temporalis, an verò ve-
15 rificetur in prima vice vel vlteriori. Tñ † strictius respõdendo dr̃, ꝙ dicta regula nõ procedit, qñ intelligẽdo de prima vice dispositio inducta per priuilegiũ redderet̃ temporalis, ꝙ est ꝯ naturam priuilegij, ꝙ debet esse ꝑpetuũ, ita Fel. in d. c. innouamus. col. fi. vers. fi. ꝙ propriẽ
16 esset in terĩs nostris. Secundò † euacuatur obiectio, quãdo sumus in materia, in qua de stylo & ꝯsuetudine dẽt iudicari perpetua, vt est pñs materia, & supra apertè ꝓbaui, ita apertè Fel. in d. c. innouamus. col. 3. vers. fallit se-
17 cundò. Tertiò † tollitur, qñ datur facultas aliqua ad certum tp̃s, tũc. n. non intelligitur ꝓ prima vice, ita Fel. vbi supra col. 4. vers. fallit quartò, quãto magis in casu præ-
18 sẽti, vbi tẽpus est perpetuũ. Quartò † tollitur, qñ sumus in casu, quo per primum actũ nõ esset satisfactum mẽti disponentis: quia tunc intelligitur de vlteriori, nõ de primo, ita Fel. vbi supra, col. 4. vers. fallit quinto, & ex dictis in p̃cedẽtib patet, voluntatem cõcedentis fuisse, vt
19 esset ꝑpetua, vnde, &c. Cõsideratis † ẽt alijs adductis per do. Cõsultorẽ dico, hãc ꝯcessionẽ ĩdulgẽtiæ eẽ ꝑpetuã, esto ꝙ sit plenaria, ex quo eã ꝯcedere potuit Põtifex, vt

per

per gl.in ver.à culpa,& ibi Card.& alij,de pęn. & remiſ. & per no.in c.cum ex eo.eo.tit.in anti.& c. quodcũq;.
20 24.q.1.cum alijs adductis per Fel.in trac.in prin. †Quæ indulgētia durat, eſto ꝙ Pontifex concedens ſit mortuus,vt per Inn.& alios,in c.quod trãslationem, de off. leg.& per Gem.& alios,in c.fi.de reſcri.li.6. & no.in c. cum ad hoc.de cle.non reſid.& Summa Ang.in ver.in dulgentia.ver.7. Pariſius Paduæ.

S V M M A R I V M.

1 *Proceſſus agitatus per delegatũ,cui tantùm erat commiſſum negocium grauaminis,non ſubiacet vitio nullitatis, ſi in omnibus proceſſit vt delegatus,abſque noua commiſſione.*

2 *Quod verum , quãdo commiſſio fuit ſibi facta cum omnibus ſuis dependentijs,incidentibus & connexis:poterit enim tunc procedere ſuper cauſa principali.*

3 *Procurator non habens mandatum ſpeciale,vel cum libera, non poteſt iuriſdictionem prorogare.*

4 *Prorogatio iuriſdictionis,nedum verbo , verùm facto & tacitè fieri poteſt.*

5 *Prorogatio fieri poteſt de re ad rem,& de cauſa ad cauſam , & per proſecutionem.*

6 *Iudex remiſſoriè ad recipiendum teſtes datus,poterit ẽt recipere & inſtrumenta,ac ſcripturas coram ipſo pręſentatas.*

7 *Collatio facta de canonicatu valet,eſto quod non eſſet canonicatus,ſed clericatus.*

8 *Collatio facta alicui per obitum Hieronymi valet,licet beneficiũ vacet per obitum Romanelli.*

Talis enim error non impedit collationem,dummodo quòd conſtet de corpore.

Exercens actum,habens poteſtatem & voluntatem, validat illum,licet erret in qualitate extrinſeca.

9 *Furor & dementia qualiter probentur.*

Oppreſſus infirmitate,mente tñ ſanus,põt actus validos gerere.

10 *Eſto quòd propter infirmitatem ſenſus rectus aliquatenus effectus eſſet imbecillis.*

11 *Licet etiam propter infirmitatem loquatur quandoq; variè & non ad propoſitum , ſi incontinenti ceſſante infirmitate ſanam mentem recuperat.*

Quod tempus conſiderãdum eſt,vt actus geſtus reddatur nullus ex eo quòd dicitur illum qui geſſit non fuiſſe ſanę mentis.

12 *Reſignatio facta per procuratorem habentem mandatum ad reſignandum in fauorem certæ perſonæ,& non aliter nec alio modo,&c.quando valeat,vel ſit ſimoniaca.*

Renunciatio ſimoniaca an valeat,vel ne,& an noceat reſignãti.

13 *Simoniacus an ipſo iure ſit priuatus,vel veniat priuandus.*

14 *Et quid ſi procurator non reſignauit,ſecundùm formam mandati,ſed ſimpliciter.*

Et quid potius ſit attendendum,an mandati forma vitioſa , vel reſignatio ſimplex facta per procuratorem valida.

15 *Et quid ſi procurator non ſimpliciter acceptauit formam mandati vitioſi, ſed aliter executus eſt mandatum per actum à iure approbatum.*

16 *Reſignatio beneficij an poſſit fieri in fauorem certæ perſonæ , & coram quibus.*

17 *Et an in iſtis reſignationibus ſit conſiderãdus actus renunciationis,& non voluntas mandantis reſignare,& nu. 18.*

19 *Aſſertioni Põtificis regulariter ſtãdum eſt, quãdo atteſtatur de geſtis per eum vel coram ſe,ẽt ſi fuiſſent geſta ante papatum.*

20 *Iudicibus ita aſſerentibus an ſit credendum.*

21 *Iudex ex quibus poteſt informare animum ſuum ad ſententiam proferendam.*

22 *Cõtra talem aßertionẽ Pontificis nũquã cenſetur excluſa probatio,per quam indirectè oppoſitum deducitur & oſtenditur.*

23 *Aſſertioni Põtificis nõ creditur de geſtis per aliũ,& nõ corã ſe.*

24 *Potiſſimum in his,quæ ſunt maximi pręiudicij.*

25 *Aſſertioni Põtificis nõ creditur in illis,in quibus non habet plenitudinem poteſtatis, vt eſt in profanis , & contra non ſubditum ſibi naturaliter,licet ſubſit ratione cauſæ,& nu.31.*

26 *Pontifex contra non ſubditos non poteſt vti plenitudine poteſtatis & num.31.*

Nec illi credendum eſt,quando per indirectum auferret ius quęſitum,& tenderet in damnum tertij,& nu.29.& 31.

27 *Aſſertio ſuper actu,qui nõ depẽdet à volũtate aſſerẽtis,nec põt illum facere,non validat actum prædictum,nec illum probat.*

28 *Aſſertio Pontificis non debet tollere ius quæſitum alteri indirectè,& nu.26.& 31.*

29 *Aſſertioni Põtificis non eſt ſtandum in præiudicium non ſubditorum,etiam ſi aſſerat de geſtis à ſe vel coram ſe.*

30 *Teſtimonium in cauſa propria non valet ẽt in ſupremo principe.*

CONSILIVM XV.

Circa Dubiorũ reſołonẽ exordiũ faciamus in illis,q̃ iuriſdictionẽ & facultatẽ ꝓcedẽdi cõ
1 cernũt.Et†primitus circa illud,quod q̃rit,vtrũ ꝓceſſus
agitatus corã d.auditore,cui tm̃ erat ꝯmiſſũ negociũ
grauaminis ſubiaceat vitio nullitatis,ex quo ꝓceſſit in
oĩb.vt delegatus abſq; noua ꝯmiſſione. Dico ꝓceſſũ
nõ eſſe nullũ ſed validũ & firmũ: vt ꝯcludit Abb.poſt
antiq.ꝑ eũ citatos ĩ c. vt debitus.col.pe. ver.ſed q̃rit nũ
q̃d.de appe.quẽ refert & ſeq̃t Phil.Frã.in c.cordi.§.poſt
2 hęc.col.3.in prin.ver.ſed aduerte q̃a.eo.ti.li.6.Et†idem
Frã.in d.c.vt debitus.car.mihi pe.col.3.ver.aliq̃n,exp̃ſ-
sè, hoc firmat q̃n ꝯmiſſio fuit fcã cũ oĩb.ſuis depẽden-
tijs,incidẽtib.& ꝯnexis.Nã tũc ꝓculdubio poterit ꝓ-
cedere ſuper cã principali,prout in pũcto eſt deci.Bel
leme.619.Si in cã bñficiali:& q̃m,vt ex tenore reſcripti
eſt videre,cõmiſſio grauaminis in ꝑſonã dom.audito-
ris fcã apparet cũ oĩbus depẽdẽtijs,annexis,&c. ꝓcul-
dubio potuit ꝓcedere, expedito articulo grauaminis
3 ſuꝑ ipſo negocio principali.†Ad ſequẽs dubiũ,quo hę
ſitat, an ꝓcuratores potuerint ꝓrogare iuriſdictionẽ
D.Auditoris.dico ſi nõ hẽbãt mãdatũ ſpãle,vel cũ libe
ra,ꝙ nõ potuere ꝓrogare.c.cum olim Abb.vbi plenè
ſcrib.de off.deleg.no.Ale.ꝯſ.184.Viſo ꝓceſſu.in fi. vol.
2.& tãgũt Mod.in c.1.de iud.& in l.ſi cõuenerit.ff.de
4 iuriſ.om.iud.cũ ꝯcor. † Ad aliud, in quo dubitat, vtrũ
ꝑ duas cõparitiones P.Galerij, fuerit ſufficiẽter ꝓroga
ta iuriſdictio ad validãdũ ꝓceſſum.dico ſufficiẽter fuiſ
ſe ꝓrogatã:cũ nedũ verbo,ſed facto & tacitè poſſit ꝓ-
rogari,vt tradũt doc.poſt gl.in ver.ꝓtinus.in d. c.cum
olim Abb.& hr̃ in l.fi.C.de excepti.& in l.ſed & ſi ſuſce
perit.in fi.prin.ff.de re iud.& no.ĩ c. inter monaſteriũ,
de re iud.& exp̃ſsè tradit Alex. d.ꝯſ.184. col.pen.ver.3.
põt rñderi.ponũt doc.maximè Mod.in d.c.1.& Mod.
oẽs in d.l.ſi ꝯuenerit.& Fel.in c.de cãis.& ſcrib. in c.P.
5 & G.de offi.dele.cũ ſi.†Ad aliud dubiũ,in quo hæſitat,
vtrũ potuerit ꝓcedi ſuper vtroq; clericatu, ex quo co
rã ordinario nõ vertebat lis,niſi ſuper vno,dico ꝓroga
tionẽ potuiſſe fieri de re ad rẽ,& de cã ad cãm , vt ple-
nè tãgitur iu d.c.P.& G.& in l.1.& 2.ff.de re iud. & per
doc.maximè Mod.in d.l.ſi ꝯuenerit. & ad plenũ tãgit
Dec.in d.c.1.de iud.eo magis attẽta ꝓſecutione fcã ꝑ
ambas partes corã d. Auditore ſuꝑ vtroq; clericatu,
iuxta ea q̃ hñr in l.de reb.ff.de arb.& in l. ſub p̃textu.ſ.
6 2.C.de trãſa.cum ſuis ꝯcor. †Ad quintũ dubiũ in quo
q̃rit,ex quo fuit datus iudex remiſſoriarũ ad examinã-
dũ tm̃ teſtes,& recepit ac ex̃xit inſtr̃a exhibita,& authẽ
ticata ꝑ alterũ notariũ,an talis ex̃ctio & receptio fue-
rit iuridica,& faciat fidẽ,& ꝓbet,dico iudicę remiſſo-
rialiũ datũ ad recipiẽdũ teſtes ꝓducẽdos hẽre faculta
tẽ recipiẽdi ẽt ĩſtr̃a,q̃ corã ipſo ẽt potuere ꝓduci, & ꝓ
babũt,& fidẽ faciẽt,vt eſt tex.ĩ cl.ſæpe.de ver.ſign.in §.
nos vsũ hmõi.ver.eo ſaluo.& ibi doc.ſcrib.iſtud firmãt
ꝓut ẽt sẽtit Bellem.deci.451.Par repta in curia.& ꝙ P.
Valerius fuerit citatꝰ,nedũ ad vidẽdũ iurare teſtes, ſed
ẽt ad ꝓductionẽ iuriũ,ſatis patet ex citatione fcã eidẽ
7 à iudice remiſſorialiũ.†Ad illud in quo dubitat,an col
latio facta per Reuer.Cardinalẽ.d.Lucæ de canonica-
tu ecclæ.S.Mariæ de Caſale,valeat & teneat, cũ non ſit
canonicatus,ſed clericatus,dico eã valere,ex his q̃ hñr
in c.ſuper lr̃is,de reſcr.& per Rot.in antiq.deci.582. als
ſub rub.de reſcri.deci.4. Quidã obtinuit gratiã.& per
Rot.in antiq.deci.839.als ſub rub.de reſcr.54.Papa cõ
ceſſit,& eſt conſimilis deci.Bern.de Biſign.in tit.de re-
ſcriptis.12.plenè etiã tangunt Mod.poſt Fel. in d.c.ſu-
8 per lr̃is.nu.9.†Ad aliud dubium,in quo hæſitatur,vtrũ
collatio fcã d.Lucæ per obitũ Hier.Romanelli valeat
& teneat,cũ clericatus vacauerit ꝑ obitũ Romanelli,
non aũt Hieronymi,& ſic an talis error hẽat vitiare,&
circa acceptationẽ nõ eſt dubiũ, ꝙ error nõ impedit,
vt ꝑ Rot.in antiq.deci.413.als in rub.de conceſ. præb.
19.tñ quia ſumus in prouiſione,Rota ibi vr̃ ſentire , ꝙ
talis error impediat prouiſio.prout ẽt ꝑ Rot.in antiq.

deci.273.al's in rub.de rescr.43.tñ qñ ꝯstat de corpore talis error nõ hẽt vitiare ꝑut in simili hr̃ in l.si in noĩe. C.de test.& in l.si qs in fundi vocabulo.vbi plenè scrib. de le.1.& plura ad casũ nr̃um adducit Gemi.ꝯs.52.Vacãte canonica.col.v.in fi.& col.3.ver.2. sic vbi ꝯcludit, ꝙ qñ exercẽs actũ nõ caret ptãte,nec volũtate,licet erret in qualitate extrinseca,tñ valet actus sic gestus,nec vitiat̃ ꝑꝑ errorẽ,qđ plurib.cõprobat vt ꝑ eũ, & multa ad idẽ pñt adduci allegata ꝑ Io.de Mil. in ver. error in noĩe.& ꝑsertim no.ꝑ Inn.& alios,in c.significãte.de rescr.& bñ faciũt deci.Rotæ superius adductę in ꝑcedẽti dubio,&q̃ dñt Bar.& alij in l.demõstratio falsa.ff.đ ꝯd. & dem.vñ cũ in casu pñti cõstet de corpore illius ꝑ cuius obitũ vacabat clericatus,error in noĩe nõ hẽt vitiare.eo magis cũ certi simus de cognomine, & ad decis. Rotę in antiq.supius in ꝯ̃riũ adductas, patet rñsio ex istis adductis ꝑ hac opi.Potissimè ex deci.Ro.in antiq. 839.cũ qua ꝯcordat dec.Bern.superius allegata,in fine quarũ dr̃,errorẽ qualitatis non hr̃e vitiare si de certo corpore ꝯstat,ꝙ ita fuit obtẽtũ de cõsilio oĩum,nullo

9 discrepãte.Ad †resołonẽ principalis dubij,in quo q̃ritur.An sufficiẽter fuerit ꝓbatũ per testes P. Valerij, ꝙ P. Io. Gerrius tpe celebrati ꝯ̃ctus ꝓcurationis ad resignadũ in fauorẽ Romanelli esset mẽtecaptus,adeo ꝙ instr̃m ꝓcurationis inualidet̃.Aduertẽdũ est,ꝙ d.Gerrius tẽporib.añriorib.nõ erat nec furiosus nec demẽs, neq; mẽte captus,verũ oppressus infirmitate,dubitat̃, an tũc tpis nõ fuerit sanæ mẽtis.sola.n.ĩfirmitas & corporis imbecillitas necessariò nõ includit,nec demẽtiã, nec mentẽ nõ sanã:cũ qs corpore possit esse lãguens, & infirmitate opprimi,mente tñ sanus.l sanũ. C.de trã sac.l.seniũ.C.q testa.fac.poss.l.2.l.in aduersa.ff. de testa. & ita opp̃ssus infirmitate,mẽte tñ sanus poterit testari & alios actus legitimè facere, licet ꝓximus morti existeret,& mortis cogitatione sit turbatus.l. hac ꝯsultissima.§.at cũ humana.C.q test.face. pos. ẽt si in extremis ꝯstitutus esset.l.Seia.§.fi.ff.de don.cau.mor.& plura cumulat Ias. per illũ tex.in l.qm̃ indignũ. C. de testa.in 2.

10 notab.& ponũt Can.in c.fi.de succes.ab intest.Et†licet ꝑꝑ infirmitatẽ aliquatenus sẽsus rect⁹ effectus esset inbecillis,nõ ꝑꝑea ita opp̃ssus ꝓhibet̃ testari,& alios act⁹ facere:vt tradũt Ang.Pau.Ale.& Ias.in l.furiosũ.col.2. in 3.fall.C.q testa.fac.pos.& tradit Io.Fab.& Ang.Are. col.1.ver.in gl.carẽti.§.ꝑterea.inst.qb.nõ est ꝑmissũ facere test.& Ias.in l.ex fcõ,ĩ prin.col.14.ver.qđ aũt in fatuo.ff.de vul.& pup.& cõprobari pñt ista in his, q̃ tradit Cor.ꝯs.261.đ duob.col.9.ver.ꝑfecto nõ reqrit̃,vol.

11 4.& ꝯs.91.In cã.col.pe.& fi.eo.vol.Et † licet oppressus morbo & infirmitate sit ex̃ sẽsũ verũ,& sanũ,& loquẽdo varia dicat,& nõ ad ꝓpositũ ꝑꝑ morbi,& infirmitatis acerbitatẽ,& grauitatẽ,tñ cessãte aliquatenus infirmitate,& morbi opp̃ssione,incõtinẽti,& statim sanũ sẽsũ,& mẽtẽ recuperat,vt experiẽtia nos docet, q̃ est rerũ magist.c.cũ expediat.de ele.l.6.Videmus.n.febre opp̃ssos varia loq,& ex̃ ꝓpositũ,nec cõueniẽtia hoĩ sanę mentis,& tñ aliquatenus cessãte, & declinãte febre,& morbo,statim,& incõtinẽti sanã mẽtẽ, & sensũ recuperãt,ex quib.infert̃,ꝙ licet d.Gerrius esset opp̃ssus infirmitate,ita ꝙ aliquo tpe nõ fuisset ĩ sana mẽte:tñ aliquatenus declinãte ĩfirmitate statim, & incõtinẽti potuit effici sanę mẽtis:cũ maximè ex aduerso ꝓbatũ appareat añriori tpe,& ꝑ aliqđ tp̃s aliquaten⁹ lõgæuũ ipsũ fuisse nec furiosũ,neq; demẽtẽ,quo fit, vt testes ĩ indiuiduo deponẽtes tpe celebrati ꝯ̃ctus ipm Gerrium fuisse sana mẽte,dẽnt ꝑferri testib.asserẽtib.ipm ñ fuisse sanę mẽtis ꝑ aña:cũ tales ñ deponãt de dicto tpe instãtaneo,vt plenè ꝯcludit Ale.ꝯs. mihi 86. Viso themate. col.3.ver.ꝯprobãt ꝑdicta,& col.4.ĩ fi.& ꝯ̃s.seq.visis.col. 3.ĩ fi.& col.4.vol.2.& ꝯs.pe.col.4.ver.forti⁹dixit,vol.j.& ꝯs.92.Viso & opportunè discusso.col.4.vol.5. Quib.locis adducit Dy.ita tenẽtẽ ĩ c.semel mal⁹.de reg.iur.li.6. & Car.c.j.col.2.q.2.de hom.& ꝓbat̃ ĩ c.indicas Hermanũ.3.q.9.vt sẽtit gl.in ver.ꝯpotẽ,in c.fi.de succes.ab intest.sentit ẽt Soc.ꝯs.42.In casu,vol.1.& ad istorũ ꝯprobationẽ pñt adduci, q̃ tradit Soc.d.ꝯs.42.& Car. ꝯs.56. Casus sup quo, & Cor.d.ꝯs.91.& d.ꝯs.261.vol.4. Quib. ĩ locis plures rõnes adducũt̃,fundamẽta ĩsuꝑ, & dec.ꝯprobãtes hãc ꝯcl.& opi.& ex đductis ibidẽ tollũt̃,ea,q̃ ĩ ꝯ̃riũ possẽt adduci,vt ẽ videre ĩ ĩformatione iuris ꝑ

12 parte d.Lucę pñtata.†Ad vltimũ dubiũ,in quo q̃rit̃ stãte resignatione fcã per D.Gerriũ,an talis resignatio sit simoniaca,ex quo ĩ instr̃o ꝓcurationis ad resignãdum dr̃,ꝙ resignatio dẽat fieri ĩ fauorẽ Romanelli,& nõ al'r al's,nec alio mõ & sic ĩ fauorẽ certę ꝑsonę, & fcã fuit in manib.Reuer.Legati ĩferioris sũmi Põtificis.Omisso articulo,an renũciatio simoniaca teneat, vel ne, & an noceat tal'r resignãti,de quo ꝑ Rotã in antiq. deci. 236.al's,in rub.de renũ.deci.7.nota ꝙ resignatio,& Gemi.ꝯs.125.Dubia siue ꝯclusiones.col.2.ĩ 1.dubio. Omis

13 so†ẽt articulo,an simoniacus sit ipo iure priuat⁹,vel veniat priuãdus,de quo ꝑ Inn.& Fel.in c.ꝑ tuas.de sim.& plenè ꝑ eũdẽ Fel.& Mod.in c.2.de rescri. & in c. q̃relã. de iureiu.& bñ ĩ c.sciscitatus.col.1.de rescr. & plenissimè ꝑ Mod.in trac.de bñf.in 3.par.q. 1. Aduertẽdũ est, ꝙ ipse Gerrius dedit mãdatũ ꝯtinẽs vitiũ, vt talis renũciatio fieret medio vitioso, ꝓcurator aũt suus ad id ꝯstitutus omisso vitioso medio,quo sibi mãdatũ erat in manib.Reuer.Legati resignationẽ liberã fecit, & volũtas.d.Gerrij sortita fuit effectũ,nã clericatus resignati

14 collati fuerũt Romanello,ꝓut suę erat ĩtẽtionis.Et†sic mãdatũ effectual'r fuit executũ,solũ diuersitas ꝯsistit ĩter mãdatũ,& ei⁹formã,& executionẽ illi⁹ã ꝓcuratore factã,nã mãdatũ erat,vt resignatio fieret medio & forma vitiosa,ꝓcurator execut⁹est omisso medio vitioso ex quo resignauit liberè, ita vt resignatio ita executa valuerit,& fuerit sine vitio,quorũ ꝯ̃riũ fuisset,si medio vitioso,& vt sibi mãdatũ erat,fuisset fcã,executus ergo fuit ꝓcurator vtilius & melius q̃.d. Gerrius mãdasset, ꝑꝑ qđ nõ põt dici,ꝙ egressus fuerit fines mãdati, cũ ꝑ resignationẽ factã ꝑ ipm ꝓcuratorẽ liberã volũtas Gerrij mãdãtis fuerit adimpleta,ex quo clericat⁹ ꝑ ipm resignati fuerũt collati Romanello,ꝓut erat mẽtis ipsi⁹ Gerrij mãdãtis,vt tradũt Mod.in l.2.ff.de iur. om.iu.& bona deci.Pau.de Cast.in l.vnũ ex familia.§. si duos.de

15 le.2.Et†qa destinatio aĩ ipsius Gerrij sapiẽs simoniã nõ fuit acceptata,nec executa ꝑ ꝓcuratorẽ, illa nõ dẽt eẽ in ꝯsideratione,sed attẽdi dẽt executio fcã ꝑ ipsũ ꝓcuratorẽ,& act⁹gestus ꝑ ipsũ,q carebat & caret vitio, ita pulchrè ꝯsuluit Pet.de Anch.ꝯs.28.Rõnes ĩductę. col. 2.& 3.ver.sed his nõ obstãtib. vbi ex plurib. cõprobat, attẽdi dẽre executionẽ factã ꝑ ꝓcuratorẽ,& illã principal'r dẽre ꝯsiderari potius q̃ mãdatũ, & qm̃ actus gest⁹ per ꝓcuratorẽ caruit vitio simoniaco, & ꝯñr collatio inde secuta fuit valida,nõ obstãte dicto mãdato, inclinare dẽmus in hãc partẽ,vt resignatio & collatio sub-

16 secuta valeat.Ex†qb.patet,no.ĩ c.ex parte.el j.de off.deleg.& in c.cordinationes,& in c.qcũq;.1.q.1.& ꝑ Abb. & alios,in c.vel vniuersorũ.in j.oppos.in ver.no.de rer-

17 perm.nõ hẽre obstare ꝯclusioni superi⁹ factæ.†Prout ẽt nõ obstãt ex his,q̃ tradit Fel.in c.ad audiẽtiã.il 2.col.

18 mihi.4.nu.8.ver.& adeo.Et†ex his q̃ tradit Dec. in d.c. ex parte.col.2.ĩ 1.& 2.ꝯclusione.& ex his q̃ tradũt Archi.Gem.& Mod.ĩ d.c.ordinationes.& in d.c.qcũq; & doc.in c.tua nos.& c.fi.de sim.qb.in locis ꝯsiderat̃ act⁹ renũciationis,& nõ volũtas volẽtis cedere.& bñ facit, qđ vult Card.Abb.Imo.& d.Ant.in c.dilecto. de ꝑb.&

19 Abba.in c.ꝯsulere,de simo.Et†ad illud,in quo dr̃,assertioni Põtificis stãdũ esse,c.cũ ã nobis.in fi.ex̃ de test.& ibi plenè scrib.adducẽtes ꝯcor.hr̃ in cle.j. de prob.vbi latè doc.& in ꝯs.ĩ alleg.& potissimè qñ attestat̃ de gestis ꝑ eũ,vel de gestis corã se,ẽt si gesta fuissent añ papatũ,& tpe quo fuit Cardinalis,vt est tex. iuncta gl.in ver. ꝑmisissent.& ibi Gem.& alij,in c.ad apostolicę,de re iu. & est tex.& ibi gl.in ver.statuit.in c.1.de renun.li.6.& ꝑ

20 Fel.in d.c.cũ à nobis,col.2.vers.2.no.†Ad quæ rñdetur primò nõ cõstare,Papã hoc dixisse, & iudices ita asserẽtes pñt hoc fingere,& partib.malignare, vñ ipsis ita asserentib.minimè credẽdũ est.d.c.cũ à nobis.in prin. & plenè in c.qm̃,de prob.& d.c.apostolicę,ꝓcedit, qñ Papa sñiam profert, vel iudicial'r examinat,ita quod ꝯstet de eius assertione,quod penitus cessat in casu p̃-

21 senti.Nec†dicatur,iudicem posse informare aĩum suũ

ad

ad s͞nīam ꝓferēdā,vt p Bal.C.de manum.vind.l.1.col.fi. Nā informatio dēt sumi ex his, quæ in actis sunt deducta,& q̄ iudici vt iudici ꝯstāt, nō aūt ex sui ꝯscīa aſr informata,l.illicitas.§.veritas.ff.de off.psi.c.1.de off.ord.& plenè in d.c. qm̄ ꝯ.vñ licet in cā ꝓpria Papa possit esse iudex,tñ iudex idoneus dēt se,& s͞nīam ꝯformare ex deductis,& his,q̄ apparēt,nō aūt ex his,q̄ asserit sibi dicta, 22 cū de illis nullibi apparet,vt est in casu pn̄ti.Et †fortius posito ꝙ talis assertio appareret:tñ adhuc nō hēt p̄iudicare , ex quo ꝯ talē assertionē nunq̄ cēset exclusa ꝓbatio,p q̄ stāte narratione Papæ oñdit indirectè oppositū,vt dicit & exēplificat gl.in ver.fecisse.in d.cle.j.& Ancha.ꝯs.265.ī 1.dubio,cū alijs p Fel.adductis in d.c. cū à nobis.col.2.& 3.ver.& illud sp scias, n.6. & ita est ī casu isto, ex quo iā ex deductis apparet, ꝯriū dictæ assertionis indirectæ:qm̄ p actus sequentes recessum apparet à d.cedula p ipsūLeonē,& Frācīscū,ex qb.sequēt ib.dictę assertioni derogatū est,& d.gl.sequunt collegiū Flor.in ꝯs.incip.Deus ęterne,col.3.vers.ex hac notorietate, posito inter ꝯs.Frā.de Cur.& est.21.in ord.Præterea asser- 23 tio ni†Pōtificis credit de gestis, & p ipsū vel p aliū corā se,de gestis p aliū,& nō corā eo,eius assertioni minimè stat,ita oēs in d.cle.1.& scrib.ī d.c.cū à nobis,& colleg. Flor.in d.ꝯs.col.antep.ver.si diceret aliqs,& plenius per Soc.in ꝯs.incip.sæpenu.col.5. ver.sed magis cōis opin. posito inter cōs.Frāc. de Cur. & est 20.in ord.& ponit Hier.de Tort.in ꝯs.suo inci.D.Deus meus,car.pe.col.1. hic aūt licet deponat de gestis corā se quò ad cedulā,tñ nō p̄t deponere de gestis postmodū inter Leonē & Frācīscū,per q̄ à cedula fuit discessum. & Are.ꝯs.165.Sicut 24 Ioānes,col.6. & 7.idē firmat.Et†tāto magis qa sumus ī his,q̄ sunt maximi p̄iudicij,quo fit,vt nō sit credēdū,vt p gl.in d.cle.1.q̄ seq̄t Pau.de Leaza.& d.Ant.in c.cū dilectus,ex de succes.ab intest.& p Soc.d.ꝯs.20.& scrib.in 25 d.c.cū à nobis.Papæ.n.credit in his,in qb. Papa hāt plenitudinē ptātis,secus in illis,in qb.nō hēt,vt est qn̄ sum⁹ in ꝓfanis, & asserit ꝯ naturalr nō subditū sibi, licet sub sit rōnę cāę,ita Are.ī d.c.cū à nobis.& ibi Abb.& Are. d.ꝯs.165.col.7.& Soc.d.ꝯs.20.col.6. ver.aliqn̄ & tertiò , & colleg.Flor.ī d.ꝯs.20.col.6.sed melius col.antep. ver. itē p̄dicta ꝓcedūt,adducē.Abb.in d.cle.1.& alias decis. & Hier.de Tort.in d.ꝯs.car.pen.col.2.ver.p̄terea p̄dicta & Barb.in d.cle.1. circa fi.ver. & p̄dicta limita. Contra 26 .n.istos nō subditos nō p̄t vbi plenitudine ptātis,vt no. in c.q̄ in ecclesiatū,de ꝯst.& in c.2.de ꝓb.& per Dec.ꝯs. 229.nu.4.qa si crederet p indirectū,auferret ius q̄situm ꝙ facere nō pōt,vt ibi p eū,allegantē iura.Et Are. d.ꝯs. 165.col.7.ver.ꝓ ista qōne,dicit,ꝙ Papæ asserenti de gestis p ipsum,vel corā se, nō est credendū,qn̄ istud asseritur ꝯ nō subditū,adducit Pau.de Leaz. & Pādul. in cle. pastoralis,in prin.de iu.q̄ bñ quadrāt in casu nr̄o,& idē Are.in d.c.cū à nobis.& plenius Soc.vbi.s.& Pau. cōs. 158.Viso & examinato Fel.in c.ad audiētiā.col.3. de p̄- 27 scri.Prout†qn̄ assertio est sup actu, qui nō dependet, à volūtate asserētis,nec pōt illū facere, nō facit actum validū assertio,nec illū ꝓbat,ita Bal.in c.1.qui feu.da.pos. & Bar.in auth.si qs in aliquo.in fi.C.de eden.Cū alijs adductis per Frā.de Cur.ꝯs.27.Magnificus vir.col.12.ver. quid plura,nō pōt dici,sed Clemēs asserit illud,ꝙ nō de- 28 pēdebat à sua volūtate,nec tunc poterat ipse istud facere,ergo &c.Papa†ēt pp cessationē sua manu factā super ꝯctu scripto per Siluiū,recessit à cedula,taliter ꝙ fuit q̄situ̅ ius Frācīsco,& successiuè suis hæredib.ergo p hanc nouam assertionē tolleretur indirectè illud ius, ꝙ esse nō debet,vt pDec.d.cōs.229.nu.4. & bñ faciunt,q̄ dicit 29 Pau.cōs.158.Viso & examinato.col.pen.& fi.Prout aduertendū†est,ꝙ isti nō sunt subditi naturaliter,vt dictū est,& iō licet Papa asserat aliqd à se, vel coram se gestū, tñ tali assertioni nō est stādū in p̄iudiciū aliorū nō subditorū,decisio est Pau.de Cast.ꝯs.158.col.pe.& fi. ꝙ refert & seq̄tur D.Præposi.in c.ꝙ aūt.col.2.in 3.nota.ver fi.ꝙ licet,p.cle.primā.q fil.sint legit.& sequi vr̄ Dec.cōs. 114.Et ꝓ tenui.col.3.ver.cōfirmat hoc,in fi.col.in prin. vbi ad idē adducit Anch.cōs.399. Præmitto pro clariori.col.fi.in qb.locis dicit,Papā asserēdo vel declarando, nō posse tollere ius quæsitū alteri, & talis assertio non pōt præiudicare alteri,nec fidē facit in damnū aliorū, 30 vt dicit Fel.in d.c.ad audientiā,col.3.Et†possunt prædicta cōprobari:qm̄ in cā propria nō valet testimoniū, nec assertio illius fidē facit in re propria,l.oīb. C.de testa. q̄ dispositio locū hēt in supremo Principe, vt dicit Old.cōs.69.Cōsueuit dubitari,col.3. vers.& sic cum populo Romano,vnde idē dicendū & in Papa,licet supre 31 mus sit,& sequitur Dec.in c.nouit.col.5.de iu.Et†idem Dec.consi.357.nu.6.dicit, non procedere in damnum tertij, & contra laicos. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *In feudis potissimum consideratur tenor inuestituræ.*

2 *Inuestitura concessa pro tribus,& eorum quolibet,& cuiuslibet eorum filijs, inducit ius accrescendi etiam in feudo nouo , & alijs seq.*

In feudis regulariter cessat ius accrescendi, sicuti cessat in contractibus.

3 *Limitatur tamen,quando concessio esset facta pluribus distributiuè,& alijs seq.*

Distributionis natura est attribuere actum cuilibet in solidum.

4 *In feudo nouo frater potest succedere fratri, si ex verbis inuestituræ id apparet concessum.*

5 *Femina semel exclusa à feudo,censetur perpetuò exclusa.*

6 *Feudum conceßum pro masculis,& feminis, existentib.masculis feminæ excluduntur,& nu.13.*

7 *In feudis concessis per supremos Principes, & etiam duces,locū sibi vendicat ius accrescendi.*

8 *Iurisdictio & eius exercitium indiuisibile iudicatur.*

9 *Feudum potest dici femineum , tamen femina in illo non poterit succedere,si semel fuit exclusa.*

10 *In feudo empto an,& quando succedat femina,& quo casu.*

11 *Feudum præstans seruitium iudicatur vt res feudalis.*

12 *Hæredum appellatione in feudis non venit fæmina.*

13 *Femina comprehensa in inuestitura tunc demum in feudo succedit,quando non extarent masculi.*

14 *In dubio castrum,& res præsumitur allodialis & non feudalis.*

15 *Præsumptio est, quod qualibet res sit libera,nisi ex aduerso probetur esse feudalem,& nu.21.*

16 *Feudalis res debet continere seruitutem.*

17 *Res qualibet libera præsumitur.*

18 *Castrum situatum intra prouinciam,seu regnum vel patrimoniū ecclesiæ,potest esse liberum,& non feudale, & seq.*

19 *Si pro dicto castro nunquam fuit data aliqua inuestitura,nec pręstitum aliquod seruitium.*

20 *Castrum de iure communi non habet territorium.*

Quæsita infra territorium an præsumantur esse domini territorij,& quo casu, & an ista procedant respectu iurisdic. & quando,& seq.& num.22.

23 *Iurisdictio inest territorio.*

24 *Feudum potest esse liberum quò ad solutionem,poterit tamen esse obnoxium alicui seruitio,propter quod dicetur feudum.*

Quis potest esse dominus respectu proprietatis,non autem respectu iurisdictio.

Castra situata in territorio alicuius,hodie dicuntur habere territorium & iurisdictionem de consuetudine.

25 *Recommendati,& confęderati non propterea dicuntur feudatarij illorum,quib.confęderantur,nec propterea dicūtur illis præstare aliquam seruitutem,& seq.*

27 *Feudum potest esse,licet de eo nulla appareat inuestitura, dummodo aliquid fuerit pro eo præstitum alicui domino , tanquam de re feudali.*

28 *Per præscriptionem tanti temporis, in cuius contrarium non extat memoria,potest præscribi iurisdictio , merum & mixtū Imperium in aliquo castro,etiam aduersus Papam, & supremum Principem .*

CONSILIVM XVII.

1 Si castrum Montisbelli, †eiusque comitatum & territoriū consideramus vt feudum, & vt rē feudalem, prout colligere possumus ex tenore inuestiturę cōcessæ per Illustris.Ducē Vrbini, q tenor in istis potissimū attendi debet.c.porrò.de priuileg.c. si cui militi, de extraord.c.Conra.c.1.in fi.de fra.de no. benef. inuest. c.1. de succ.feu.c.1 de feu.non haben.prop.natu. cum alijs 2 pluries per me ꝯsulēdo alleg.Et†qm̄ dicta inuestitura facta apparet ꝓ d.Pera,comite Antonio,& comite Iulio, & eorū quolibet, & cuiuslibet eorū filijs , ēt si essemus in

in feudo nouo p istos acq̃sito.in quo fm cões regulas ius accrescẽdi vr̃ cessare,& locũ nõ hr̃e, sicuti cessat in alijs ɔ̃ctib.ad no.in l.si mihi & Titio.p Ale. & reliquos,
3 ff de leg.3.Anch.consi.245. Duo prima dubia.tñ istud prorsus cessat ẽt in feudalib. qñ cõcessio facta apparet p duob.fratrib.& eorũ quolibet.tũc.n.ius accrescendi locũ sibi vendicabit virtute illius dictionis, quolibet,distributiuè attribuentis actũ cuilibet in solidũ. l.q filiab. §.1.de leg.1.p Bar.& alios,in l.hoc articulo.ff.de hẹred. inst.& in l.si plurib.in prin.de leg.2. & in l.nõ distinguemus.§.cũ simpliciter.ff.de arbitris.& tradũt Bal. Aluar. & alij,in c.1.§.filiæ verò.de succ.feu.& Ale.ɔs.30. col.4. vol.1. asserẽs,istud nõ esse ius accrescẽdi , sed ius nõ decrescẽdi: qñ actus in principio in solidũ attribuit̃ plurib.& vno deficiẽte nõ cadit ius accrescẽdi.l.vnica. §. si verò nõ oẽs,C.de cad.toll.& firmat Bal. in d.l. vnica.C. qñ nõ peten.par. sed dubitatur.Alex.cõs.13.Perspectis his,col.vlt.& cõs.17.Ponderatis.col.3.vol.5. Cur. consi. 48.& 49.Ias.in d.l.re coniuncti,col. 51. & seq.nu. 134. & qñ mortua est d.Pera,& Comes Antonius,meritò feudũ prædictum quæsitũ fuit Comiti Iulio stãte cõcessione p̃dicta,& ita distributiuè cõcessa,& vnicunq; in solidũ attribuẽte ius & actum pp dictionẽ illam, quolibet eorum,importãtem in persona cuiuslibet ius illud fuisse affixum,& radicatũ,perinde ac si dictum fuisset,decedentib.d.Pera,& comine Antonio,feudũ in totum ac-
4 crescere comiti Iulio.Quod† pactum & quæ cõuẽtio habilitauit fratrem: vt in feudo fratri succederet , licet fuisset nouum.c.1.§.quia vidimus.& ibi Bal.col.1.& col. 3.vers.sed hic quæro, & alij sequuntur, in tit. q feu.dat. poss.& q̃uis comes Antonius moriens Nicolaũ filiũ reliquisset,ad quẽ portio feudi puenire potuisset,ad tradita in c.1. de duo.fra.à Capita. inuest. cũ quisq; prospexisse dicat̃ sibi.& suis hæredib. verùm qñ comes Nicolaus mortuus reperit̃ supstite comite Iulio eius patruo volẽte in dicto feudo succedere,& excludere neptẽ suã sororẽ D. Nicolai per eundẽ Nicolaũ semel exclusam & propterea remanentem ppetuo exclusam, Comes, ipse Iulius potẽtius ius hr̃e cẽsetur in dicto feudo ad ex-
5 clusionem dictæ suæ neptis semel exclusæ,& † propterea debentis ppetuò pmanere in illa exclusione,etiam post mortẽ Nicolai eã excludentis, p tex.in c.1.§.qñ. in titu.episco.vel Ab.& ibi no. And. de Iser.Bal.Aluar. & alij,seq̃tur Io.Blan.in sua sum.de feu.in tit.de success. feu.ver.vel dic q masculus.Alberi.de Ros.in 2. par.statutorũ,vers.statuto cauetur mortuo marito.Cald.cõs. 4.in tit.de feud.Anch.cõs.121.hæc quæstio vulgaris est. Cuma.cons.99.quædã possessio.col.1.Fulg.cõs.12.col. 1.Pau.de Cast.cõs.217.Visa suprascripta.qui in proprijs terĩs loquitur,cum alijs citatis per Cur. in tract.de feu. in 3.par.prin.q.27. adducẽtem optimã rõnem , & aliàs plenè consului pro illustrissima Ducissa Mantuæ circa
6 Marchionatum Montisferrati.Et†bñ facit tex.in d.c.1. de duo.fratr.à Capita.inuest. vbi si duo fratres inuestiti sũt de feudo, q̃ diu ipsi vel eorũ hr̃des masculi viuerẽt, inter eos actum vr̃,vt sit locus iuri accrescendi , pp illa verba eorum hæredes, quãto fortius p ista verba , pro se & eorũ quolibet,& cuiuslibet eorũ, &c.vt diximus, & aliàs plenè ɔsului,interpretari dẽnt diuisiuè & distributiuè p illo & illo superstite,& pro hæredib. illius, & istius, quib. nõ existentib. meritò feudũ peruenire dẽt ad comitem Iuliũ,exclusa dicta eius nepte.Prout ẽt ius
7 accrescẽdi†locũ sibi vendicare debet,considerata persona ducis cõcedentis,vt tradere vr̃ Pau.de Cast. cons. 25.Super primo dubio.col.3.& vlt.Alex.cõs.2.vol.1. & cõs.87.vol.2.& cons.15. vol.5. faciunt ẽt tradita p Bar. in l.vnica.C.si imper.liber.soc.lib.10.vbi Io.de Plat.in 1. q.& quæ tradit Bal.in d.l.vnica.col.pe. C.de cadu.tollẽ. & per eundẽ Bal.Alua.& Præposi.in c.1.de frat. de no. benef.inuesti.& in c.1.de duo.fra.à Capita.inuest.cũ si.
8 Potissimum†cũ concessum appareat exercitium meri & mixti Imperij, & gladij ptãs cõcernentia iurisdictionẽ indiuisibilẽ,pp quę eo magis locum hr̃e videtur ius accrescendi.l.propriũ.ff.communi diuid.p Bal.& alios, in l.si mihi & Titio.ff.de ver.obl.& firmat Are.cõs.pen. col.pen.& Cur.cõsi.50. col.33. & seq.vbi diffusè mate-
9 riã prosequit̃.¶†Nec dicatur, feudũ istud p parte posse dici fẹmineũ,ɔ̃nr in illo posse succedere fẹminas.c.1. de feu.fẹm.cũ ɔcor. Cessabit.n.obiectio in p̃senti disceptatione,in qua fẹmina semel fuit exclusa per Nicolaũ masculum,& ɔ̃nr perpetuò remanere debet exclusa.d. §.qñ.in tit.episco.vel Abb.vbi doct.oẽs firmãt.& ĩ.de-
10 duximus.†Et q̃uis feudũ istud fuerit emptum,nõ ppea transibit ad neptem ex natura feudi,sed potius ex natura cõtractus,vt post Odofre.firmat Bal.in c.1.§.& quia vidimus.qui feu.dar.poss. Qñ decisio prædicta Bald.& Odofr.pcederet,qñ integro pretio, nullo alio seruitio p̃stando,cõcessum fuisset,aliàs secus,iuxta no.in c.si cui militi,in tit.de extraor.cap. Conra.cũ alijs adductis per Cur.d.cõs.50.col.4.& seq.Dec.cõs.139.circa fi.Feudum
11 aũt†istud cõcessum apparet ad certũ seruitium & ad recognitionẽ cõcedẽtis,& ad habendum amicos p amicis,& inimicos p inimicis,ex qb.inficiari nõ põt,istos , qb.fuit concessum,teneri ad seruitiorũ p̃stationem, vt declarat idẽ Dec.d.cõs.139.Loquens de iuro p̃stando, q seruitium inducit , & fẹminæ inimicitiã præstare nõ possunt:cũ faidam nõ leuent, iuxta gl.quã ibi sequunt̃ Bal.& alij in c.1.§.hoc aũt notãdum. de his qui feu. da. poss.& Alex.cõs.10.col.3.vol.5.& Cur.d.cons.50.& 49.
12 Pręterea†feudũ istud cõcessum apparet p se,& eorum quolibet,& cuiuslibet eorũ filijs,& hæredib.appellatione quorũ hæredum in materia feudali nõ venit fẹmina.l.ex facto.§.fi.ff.ad Treb.vbi scrib.oẽs not. vt etiã faciũt in l.Gallus.§.ẽt si parẽte.ff.de lib.& posthu.& Alex.
13 ɔs.49.nu.10.vol.6.Et†qñ aliquo casu fẹmina in inuestitura esset cõprehensa,iuxta no.in c.1. §.hoc aũt notandũ,qui feu.da.pos.& in c.1. §.ad fẹminas. queadmodũ succ.in feu.& in c.1.de alie.feu.pater.& in c.1.an mutus &c.cũ si.tñ istud sp intelligit̃, eas posse venire vacante ordine successiuo masculorũ, ɔ̃nr post mortẽ illorũ , vt est tex.in c.1.de eo,qui si.& hæredi.su. mascul.vel fẹ. & firmat Cald.ɔs.vlt.in tit.de feu.Ful.cõs.229. cũ nobiles,col.2.Aluar.cõs.7.quia, q est positum post lect. suã feud.cũ alijs,q̃ plenè cõsulẽdo deduxi. Potissimũ cum versemur in feudo iurisdictionali,à quo fẹminæ cẽsentur exclusæ,quæ oĩa de plano procederent,si dictũ castrum reputaretur,& esset feudum. Verũ qñ (vt mihi relatum est) nulla apparet inuestitura castri p̃dicti istis comitib.facta p aliquos superiores,nec ipsi aliquem in superiorem recognouerunt, cã & occasione dicti castri iccirco ɔ̃ria opinio verior vr̃, q tale castrũ nõ cen-
14 seatur feudũ,sed potius res allodialis.Nã †in dubio bona præsumuntur allodialia,& non feudalia, vt tradunt Host.& Io.And.in c.nimis.sup ver.tenẽtes. extra de iureiu.& Mod.ibi ẽt no.& traditur p scrib.in c.fi.sup ver. rñdere.de iud.& Io.And.in addi.ad Spe.in tit. de feu.c. qñ.ver.21.in addi.incip.Cessante,& alia adducit Alex. cõs.129.Ponderatis his,in prin.vol.1.& cons.15.visis. in prin.vol.5.Pau.de Cast.cõs.79.in cã,vol.1.& cons. 588. viso pũcto,col.3.& Ias.in repe.l.quo minus col. antep.
15 & penul.ff.de flum.Et†facit tex.in c.2. & in c.defuncto, si de feu.fue.cõtro.inter.do.& agna.cõs.O'd.49.in fi. & quæ dicit Ias.in prælu.feu.col.pe.vbi volunt , iuris præsumptionem dictare, rem esse liberam, & allodialem ,
16 nisi probetur esse feudalem.Et†probatur rõne,qñ res feudalis dr̃ hr̃e quandã seruitutem pp seruitia, ad quæ vasallus astrictus est directo dño, vt no. gl.in l.si cuius, alias si vsusfructus.§.vsusfructus.ĩ ver.oportet.ff.de vsu
17 fru.Bal.& alij,in c.1.col.vlt.de cõtro.inuesti.Et†qa quælibet res p̃sumitur libera.l.altius.C.de serui. plenè tradi-
18 tur in l.si prius.ff.de ope.no.nun.Et†procedũt ista, etiã si tale Castrũ situatũ esset intra prouinciam , seu intra regnum,nã adhuc p̃sumitur liberũ,allodiale,& nõ feudale,nisi possidẽtes illud,alium in superiorẽ recognoscãt,vt determinat Host.& Io.And.& alij sequunt̃, in d. c.nimis,sup ver.tenẽtes,& in d.c.fi.in ver.rñdere, de iu. & in pprijs terĩs cõsuluit Pau.de Cast.d.cõs.179. in cã
19 volẽs†q licet bona & Castrũ sint sita in territorio Ro. eccle.si pro illis nunq̃ fuit p̃stitum homagiũ , vel iurm fidelitatis,non præsumuntur propterea feudalia, sed allodialia,& ad plenum dominium ipsius possidentis ptinere , & tenet Pet. de Ancha. consi. 142. clarior , & breuior

20 breuior.in prin.¶ † Nec istis hēt obstare tex.in l.qui ex vico.ff.de municip.& q̄ ibi no.Bar. volens Castrum de iure cōi non dici hr̄e territorium,& q̄ tradit Imo.in c. cum ad sedem,de rest.spo.nec ob.tex.in c.oēs basilicæ. 16.q.7.& tex.in c.fi.per locū à spāli, & q̄ ibi no.Abb.de off.Arch.vbi vr̄ p̄sumi esse illius,in cuius territorio Castrum situatum reperit̄,cū alijs q̄ cōsulendo aliàs dedu
21 xi.Nā,†vt dn̄t Host.& Io.An.in d.c.nimis. Pau.de Cast. & Anc.superius citati,& alij relati,res nō p̄sumit̄ feudalis,nisi probet̄.d.l.altius.& Gene.47.& plenè ꝓsequunt̄ post Host.& Io.And.D.Ant.Abb.Bene.Capi.& alij cōi
22 ter.in d.c.nimis.Nec†dicat̄ ista nō procedere respectu iurisdōnis,sed solū vendicare sibi locū respectu simplicis dn̄ij,vt vr̄ voluisse Old.d.cons.49.& post Abb.Fel.& alios,dixi,in c.si diligēti.in prin.de p̄scri. Firmās,ꝙ licet dn̄s territorij non p̄sumatur dn̄s respectu proprietatis rerum situatarū in eius tertitorio:tn̄ reputat̄ dn̄s respū
23 iurisdōnis.Et†Bal.in l.Imperiū.ff.de iurisd.om.iud.dicebat, iurisdōnem dn̄i territorij inesse super toto territorio sicut in est nebula super palude.Nā hodie de cōsuetudine castra dn̄r hr̄e territoria distincta,ēt respectu iurisdōnis, licet sint situata in territorio ecclesiæ & dn̄io ipsius,& propterea p̄sumuntur libera,ſm Bar. in l.1.ff. de dam.infe.& tale Castrū cum territorio poterit pertinere ad possidentes, & dicetur per se prouincia, vel territorium,ēt respectu iurisdōnis,arg.l.pupillus.§.territorium.ff.de verb. sig.c.cum in partib.extra eo.tit.& no.in l.j.& in l.fi.ff.de iurisd. om.iu. Et p̄sumitur liberū ſm doc.s̄.citatos,maximè Anch.& Pau.de Cast.ex qb. cessabunt no. in d.l.si ex vico.& in d.c.oēs basilicæ. &
24 in d.c.fi.Eo†magis ēt ista procedūt,cōsiderato ꝯtu venditionis & alienationis factæ per Ducem Vrbini, cōtinentis verba p̄gnantia, & cōprehendentia nō solū alienationē ꝓprietatis,sed ēt iurisdōnis,& q̄uis venditor reseruauerit sibi illud, ꝙ emptores teneantur ipsi venditori ad oīa illa ad q̄ tenentur recōmendati, & ex hoc quispiam diceret,tale castrū esse feudale, cū feudū possit esse liberū respectu alicuius solutionis, tn̄ hr̄e poterit alia signa superioritatis, vt ꝓsequūtur doct.in p̄lud. feud.& in tract.& summ.& Cur.cons.49.in prin.cū cō
25 cor.Tn̄ † ista sola recōmendatio, ēt apposita in signū superioritatis,nō facit rem esse feudalē, & quo minus sit libera,vt firmat Bar.in l.non puto. ff.ad municip.& Soc.adducens plura ferè in terminis nostris, cons.74. col.3.vers.hoc idem dicit.vol.1.asserens ita fuisse à pluribus cōsultum,& bene faciunt tradita per Dec.consi. 360.col.pe.vbi multa adducit circa istos recommēdatos,& ex istis tollitur illud,quod superius dicebatur de instr̄o vendōnis dicti castri,factæ per Ducē Vrbini,cū illa reseruatione cōfęderationis,& licet feudum possit esse absq; vlla præstatione, tn̄ cōstare dēt illud esse feudum, & nisi aliunde ꝯstet rē esse feudalem, sola p̄statio nō inducit feudū,nec sola cōfęderatio, & recommendatio,iurib.& decisio.quib.s̄.ad quæ bene faciunt tradita per illum tex.per Aluar.& alios,in c.si quis ob triginta.si de feudo fuerit cōtrouersia inter dn̄m & agna
26 tos.Volentes†reperiri feudū,licet de eo nō cōstet nec appareat aliqua infeudatio eo.s.casu,qn̄ aliquis pro aliqua re per multos annos soluit certum quid, tanquā de re feudali,vt ēt dicūt Doc.in l.si certis annis.C.de pa
27 ctis,cū concor.¶†Et qm̄ de aliqua infeudatione d.Castri nō cōstat,nec minus de aliqua p̄statione,nec de aliquo seruitio,ꝯn̄r minimè pōt dici feudum,sed iudicabit̄ vt res allodialis, & istis cōsideratis in casu p̄nti cessabunt superius adducta cōcernētia feudū:& bn̄ potuere isti Comites præscribere,& iurisdōnē, & merum & mixtū Imperiū omissis alijs, q̄ adduci possit, ipsi d.Castrum cū p̄dictis qualitatib. tanto tp̄e possederunt, &
28 præscripserunt,in cuius ꝯrium nō extat memoria.Per quā præscriptionē nedū ꝯ priuatos & inferiorē, verū & ꝯ Papā & supremum Principē potuerūt illud præscribere cū dictis qualitatib.vt sunt decisio.apertissimę & cōes recitatæ & relatę p Alb.de Ro.col.9.& seq.ver. multū ēt dubitatur,& Io.Bap.de S.Seuc.q.15. Ias.col.7. ver.4.quæro,& repetē.Gasp.vall.col.29. ver.quoad primā.q.in d.l.Imperiū,& plenissimè prosequunt̄ Moder. in trac.præscr.in 2.par.5.par.prin.q.3.& q̄ plura ad idē possent adduci post tradita per Ale.cōs.16.In cā,col.2. vol.5.& alios,s̄.citatos,q̄ breuitatis cā omitto:cū cōis opinio ita se hēt cōsiderata d.lōgissima præscriptione tanti tp̄is,in cuius ꝯrium non extat memoria, producēte quā plures & plures effectus,quos legēdo,in c.cū nobis,de p̄script.& cōsulēdo aliàs deduxi. Paris.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Literæ Pontificis nominantes,quem esse nuncium sedis Apostolicæ probant illum esse nuncium.*
2 *Nuncius cum potestate legati de latere ita reputatus à dominio, ad quod missus fuit,habet præsumptionem pro se, quod nuncius esset.*
3 *Nuncius cum potestate legati de latere potest conferre beneficia,& alijs seq.*
Quando vnus adæquatur alteri, adæquatus prosequitur priuilegia illius,ad quem adæquatur.
4 *Prælatus destinatus ad prouinciam cum facultate legati de latere potest conferre beneficia,sicut potest legatus,cui adæquatur,& nu.5.*
6 *Communis opinio est ista,contra alios tenentes contrarium. Intellectus.c.primi de off.leg lib.6.*
7 *Potestas concessa alicui cum facultate legati de latere,iudicatur perinde,ac si ille esset Cardinalis, & gaudere debet prærogatiua,qua gaudent Cardinales.*
8 *Priuilegium tollens facultatem ordinarij, an, & quando sit strictè interpretandum.*
9 *Nuncio exercenti aliquam potestatem credendum est.*
10 *Quod nedum procedit in Cardinale, sed ēt in alia persona graui. Nec est necesse,quòd ostendantur originales literæ.*
11 *Quoniam de facili potest adiri superior concedens literas.*
12 *Nuncio Apostolico aliquid asserenti,an sit credendum.*
13 *Verbis summi Pontificis enunciatiuis, an,& quando sit credendum,& seq.*
14 *Relationi factæ ab aliquo,qui de nouo potest disponere, & actū facere, credendum est.*
15 *Motus proprius omnem tollit surreptionem.*
16 *Pontifex est lex animata in terris,& eius assertioni videtur stādum,sicuti statur dispositioni legis mortuæ.*
17 *Pontifici asserenti aliquid à se factum, credendum est, nec contrarium poterit probari.*
18 *Gratia pluries executa continet præsumptionem, quòd fuerit concessa.*
19 *Exemplū extractum ab originali præsumptionem, & semiplenā probationem inducit, quando allegatur originale deperditum.*
20 *Exemplum probat, quando originale fuit visum, & lectum in forma probante vnà cum eius tenore,& substantia.*
21 *Quæ non prosunt singula simul iuncta probant.*

CONSILIVM XVII.

De Bono iure D. Marij super canonicatu, de quo in p̄nti inter ipsum & D.Petrum in curia lis pendet,& qō vertitur,satis apertè constat ex scripturis per ipsū p̄ntatis,& potissimè ex collatione de dicto canonicatu facta Petro Pagnano p olim ep̄m Tiburtinum, tunc nuncium Apostolicū cū p̄tāte legati de latere in toto dn̄io Venetorū,& ēt ex resignatione p Pontificē recepta & admissa dicti canonicatus p eundē Petrum Pagnanū facta postmodū ī fauorē D.Marij in manib. Pontificis,cui resignationi ēt cōsensit D.Francis.Argētinus,quatenus sup d.canonicatu ius hēbat virtute reseruationis eidem concessæ à Iulio II.quæ scripturæ,& dn̄ium & possessionem ipsius D. Marij super dicto canonicatu plenè probāt.Quib.nō hēt obstare obiectio nouiter facta p ipsum Petrū, negantē dn̄m ep̄m Tiburtinum tunc legatū, habuisse p̄tātem conferendi bn̄ficia:nā obiectio cessat consideratis plurib. literis & breuibus Iulij II.& ipsorum inscriptione directis dn̄o ep̄o Tiburtino,in quib.asseritur, eundē tunc tp̄is fuisse nūcium sedis Apostolicæ cū facultate legati de latere in
1 dominio Ducis,& dominij Venetorum.Que†noīatio plenè probat,cle.1.de probationibus, & per Lap.alleg. 7.& 89.& per Fel. in c.ad audientiā. col.3. de præscrip. Prout ēt ꝙ fuerit nuncius cum p̄tāte legati de latere, & ꝙ dicta potestate pluries & pluries fuerit vsus, nedū manifestè & notoriè constare dr̄,sed ēt plurib.testibus
2 id comprobari poterit.Prout†ēt:quoniam cōiter & à Sere-

Serenissimo Principe, & alijs dñis Venetis, & in toto dñio ꝓ tali cũ dicta ptãte ꝑ plures annos fuit habitus & reputatus, ad no. in l. Barbarius. ff. de off. prætor. & ꝑ Fel. ĩ c. sciscitatus. col. 4. & in c. cũ dilecta. col. 2. de rescr. & in c. post cessionẽ. col. pe. de prob. & in c. ad ꝓbãdã. de re iud. & ꝑ Lap. d. allega. 89. Quòd † mõ dictus tunc
3 nuncius cũ ptãte legati de latere potuerit cõferre bñficia, satis aptè oñditur: qm̃ ꝑ talẽ ptãtem sibi cõcessam ꝑ Pontificẽ fuit adæquatus legato de latere, ꝑ quã adæquationẽ ipsi nuncio adæquato fuit ꝯcessa oĩs ptãs & virtus, quæ erat in ipso legato de latere, ad quem fuit facta adæquatio, prout dicit Bar. & cõiter oẽs doct. in l. j. col. j. de leg. 1. allegantes l. princeps. ff. de legib. & alia
4 iura. Hinc † est, ꝙ repeten. ibi, col. 3. ver. pro qua ꝯclõne, ꝓpriè inferentes ad casũ nr̃m dñt, ꝙ si alicui p̄lato missó ad regendã ꝓuinciã cũ facultate & ptãte legati de latere cõcedit̃ iurisdõ, talis nuncius missus poterit conferre bñficia, ꝓut põt legatus de latere, cui iste est adæquatus. c. 1. de offõ delegati, lib. 6. dicẽtes ita fuisse aliàs consultum, & ita reperio cõsuluisse Deciũ cõs. 178. Vbi ꝓpriè loquit̃ de istomet epõ Tiburtino tunc nũcio in dñio Venetorũ cũ ptãte legati de latere, & concludit plurib. iurib. & rõnib. eundẽ potuisse cõferre bñficia, & rñdet obiectionibus, quæ in ꝯ̃rium possent adduci.
5 Quæ † s̃nia põt cõfirmari per deci. D. de Ro. idem ẽt tenentiũ, quã refert Guidisalu. in trac. de leg. in 9. q. 1. par. col. 1. pro quib. facit argumentũ supra adductum, de
6 d. l. j. de leg. 1. Et † licet dictus Guidisal. ibi nitatur impugnare hãc opinionẽ, ꝑ tex. in c. 1. de officio legati, lib. 6. ibi, nisi sp̃aliter indulgeatur, &c. tñ hæc cõsideratio cessat, ex quo illa verba parũ faciunt, qm̃ tex. voluit dicere ꝙ licet ille legatus non Cardinalis plenam & amplam h̃eat ptãtẽ: tñ non poterit cõferre bñficia, si non habet ptãtẽ legati de latere, vñ si eam hẽt, bñ poterit cõferre. Itẽ ipse Guidisal. ꝯsiderat tex. in d. c. 1. volẽtẽ, ꝙ legatus Cardinalis ꝑꝑ prærogatiuã dignitatis põt cõferre, ergo alijs inferiorib. talis facultas debet sp̃aliter cõferri.
7 Quæ † cõsideratio ẽt tollitur: qm̃ qñ legato non Cardinali datur facultas legati de latere, perinde est, ac si esset Cardinalis. & iõ gaudet p̄rogatiua, qua gaudent legati de latere ꝑꝑ adæquatione, ꝑꝑ dictã l. primã, vbi Bar. &
8 alij. Tertio † ipse Guidisal. dicit, tale priuilegium debere strictè interpretari, ex quo tollit facultatem ordinarijs cõferendi. Ad quã obiectionẽ patet clara solutio ex dictis Decij d. cõs. 128. col. pe. Prout † ẽt idẽ dicendum, ex
9 quo d. Nũcius pluries & pluries talem ptãtẽ exercuit, quo fit vt credi dẽat, ipsum talem potestatẽ habuisse, vt dicit Bal. in l. exẽplo. in fi. C. de ꝓba. quẽ refert & sequit̃ Abb. in c. quod super his. & ibi Fel. col. 3. in prin. extra de fide instr. & idẽ Fel. in c. cũ in iure peritus. col. 5. vers.
10 limita nisi. Vbi † ẽt vult in vers. amplia secundò, & in d. c. ꝙ super his ver. & idẽ rectè. istud procedere ẽt in alia persona grauissima, licet non esset Cardinalis, allegando Pau. de Cast. consi. 33. Priusquã iura fierent, & alias
11 decisio. Et † ẽt dicit hoc procedere ꝑꝑ cõem opi. vt supra, esto ꝙ non oñdantur originales lr̃æ suæ legationis & potestatis, prout ẽt idem dicendum, ex quo de facili poterat haberi recursus ad Papã pro veritate, qñ falsò dictus nuncius abusus fuisset tali ptãte, prout in simi. dicit Imo. in d. c. ꝙ super. & ibi Fel. col. 4. in fi. & col. 5. ver sic. sed ꝙ dixi, prout ẽt idẽ concludendũ: qm̃ & per testes poterit probari, dicto tunc nuncio talem potesta-
12 tem bñficia conferendi sp̃aliter fuisse concessam. ¶ † Secunda principalis obiectio per ipsum Petrum facta, negantẽ Argentinũ habuisse aliquam reseruationẽ à sede Aposto. cõceditur ex plurib. primò: quia dictus tũc nuncius apostolicus pluries & pluries asserit se recepisse breue dictæ reseruationis, cuius dicto & assertioni standũ vr̃, prout stari dẽt assertioni Cardinalis, cũ tali ptãte fungeret̃, vt plenè ꝑ Can. in d. c. cũ ĩ iure peritus. & in d. c. ꝙ sup his, & in c. ad euidentiã. & in c. sicut. de sent. excom. cõcurrente assertione facta de dicta reseruatione ꝑ Iuliũ II. Pont. Max. in literis suæ Sancti. dire-
13 ctis Abbati monasterij. Burgen. Quæ † verba Iulij licet videant̃ enunciatiua, tñ plenè probãt, cũ super ipsis iã se fundet, & virtute renunciationis factæ de dicta reseruatione collationẽ facit dño Mario, vt hr̃, in d. cle. 1. de prob. & no doct. in c. si Papa. de priuileg. lib. 6. & Lap.
14 alleg. 7. Prout † ẽt idem dicendũ ex quo talis relatio fit ab ipso Pont. qui de nouo & principaliter poterat disponere & cõcedere, quo fit vt non sit necesse cõstare de eo, ꝙ refert. l. si donatio. & ibi Bal. in fi. C. de donat. & glo. j. in l. admonendi. & ibi Bart. & alij. ff. de iureiur. & ẽt refert Ias. in auth. si quis in aliquo documento. in
15 fi. C. de edẽ. Et † eo maximè cũ in dictis lr̃is Põt. sit apposita cl̃a motus ꝓprij, quæ oẽm tollit surreptionẽ, vulg. c. si motu ꝓprio, de p̄b. li. 6. & ꝑ Bal. in l. oẽs. C. de quadr. p̄scri. Et † ẽt qa ipse Põtifex est lex animata in terris.
16 §. pen. in auth. de cõsuli. & iõ ipsi asserenti reseruationẽ p̄dictã credendũ est, esto ꝙ aliter relatũ non exhibeat̃, vt in simi. dr̃ de l. mortuo. ꝑ Bal. in l. 1. C. de epis. & cle. &
17 no. in l. more, §. & qa. ff. de iuri. om. iu. Prout † & fortius & magis strictè, ꝙ cãm nr̃am decidit: qm̃ ipse Iulius II. dictã reseruationẽ cõcessit, & illã referẽdo, iã refert à se gestum, q̃ assertio plenissimè probat, & ꝯ̃ ipsam nõ dẽt recipi probõ in ꝯ̃rium, ad no. in c. ad apostolicæ. de re iud. li. 6. & cle. 1. cũ alijs adductis per Fran. de Cur. cõs.
18 20. ꝙ est Soc. cõsi. 21. cũ sim. Prout † ẽt: quia talis reseruatio pluries & pluries fuit executa, & eius virtute multa bñficia cępta, & possessa, q̃ vsq; ad p̃ntem diẽ tenent̃ & possident̃, argõ nota. ꝑ Bal. in d. l. exẽplo. per Abb. & Fel. in d. c. ꝙ super his. & in d. c. cũ in iure peritus. Pro-
19 ut † ẽt: qm̃ exẽplũ extractũ ab originali facit qualẽ qualẽ p̄sumptionẽ, imo & semiplenã ꝓbõnẽ. qñ allegatur originale depditũ: vt est in casu p̃nti, vt dicit Bar. in d. l. admonẽdi, & ibi Ias. car. 15. col. 4. vers. quærit ergo primo Bar. & idem Ias. in dicta auth. si quis in aliquo documẽto. col. 3. in vltima fallẽ. & Fel. in d. c. fi. col. pe. ver.
20 4. fallit. Ad † ꝙ ẽt, idem necessariò dicendũ. qm̃ parati sumus verificare tale exẽplum & probare dictã reseruationẽ exemplatã fuisse visam & lectã in forma solita, & probante, & eius tenorem, & substantiam esse, vt in exẽplo, & per nota. per Bar. & alios omnes, allegãtes decis.
21 in d. auth. si quis in aliquo documento. Quæ † simul iũcta absq; dubio reddunt reseruationem prædictã fuisse veram, argumento gl. in l. 2. ff. de excusa. tuto. & aliorum not. in c. cum causam. de prob. & no. per glo. fi. & alios scrib. in l. instrumenta. C. de prob. & plenissimè, in l. admonendi. ff. de iureiuran. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Reseruatio inducta per regulam an impediat collationem factam ab alijs.*
2 *Beneficia semel reseruata, & affecta, & perpetuò dicuntur reseruata & affecta.*
3 *Nuncius an possit conferre beneficium vacans in vno octo mensium reseruatorum.*
4 *Regulariter reseruatiua non simpliciter reseruat, sed conditionaliter & temporaliter.*
Dictio, donec, conditionem importat.
5 *Dictio donec, sententiam & reseruationem temporalem inducit quæ finito tempore expirat.*
6 *Clausula, donec eas duceret reuocandas, conditionem importat.*
Conditio prędicta dicitur adimpleta, si per Pontificem facta fuit expeditio literarum.
7 *Reseruatio limitata ad tempus limitatum producit effectum.*
8 *Per reseruationem ordinarij, & habentis potestatem conferẽdi non censentur exclusi perpetuò, sed ad tempus.*
Prohibita ad tempus censentur concessa post tempus.
9 *Vnius prohibitio est aliorum permissio.*
10 *Cessante causa cessare debet effectus.*
11 *Actus agentium non operatur vltra intentionem illorum.*
12 *Legatio pluribus modis potest finiri, & nu. 20. & seq.*
13 *Maximè quando limitata fuit tempore.*
14 *Reseruatio reuocata per Pontificem, antequam beneficium vacaret, expirat.*
15 *Regula secunda derogatoria primæ tollit præcedentem.*
16 *Maximè quando reuocatio facta est per viam legis & regulæ, & num. 8.*
17 *Idem si specificè facta fuit: cũ de mẽte Põtificis reuocãtis cõstet*
19 *Declaratio expirationis reseruæ fauorabilis est.*
20 *Legati potestas finitur post lapsum temporis.*
21 *Idem quando cessat causa, ob quam fuit concessa.*

Procu-

22 *Procurator constitutus ad prosequendam reseruationem, illa reuocata, caret potestate.*
23 *Procuratoris mandatum finitur lata sententia.*
24 *Executoris officium expirat mortuo concedente executionem.*
25 *Sublato principali penitus ruit accessorium.*

CONSILIVM XVIII.

1 Ad Resolutionē primi†dubij, aduertendū est. Nam vr̄ prima facie dicēdum, ꝙ talis reseruatio inducta ꝑ regulā hēat impedire collationē factam ab ipsis monialib. c. si eo tpe. de elec. li. 6. c. vt nostrum, de appel. c. si soli. vbi gl. & doc. d. ꝯces. ꝑb. li. 6. & ꝑ Rot. in nouissimis, in ti. de rer. permu. decis. 1. & ꝑ Bernar. de Bisign. in
2 ti. de cōcess. ꝑb. deci. 25. tum†ēt quia semel reseruata, & affecta ꝑpetuò durāt vt reseruata, & affecta, vt ꝑ Ro. in antiq. de ꝑb. deci. 13. & diffusius deci. 32. & in no. eo. tit. deci. inci. Papa reseruauit, & dec. 9. eo. tit. ēt in not. & ꝑ Bernardū de Bisign. de ꝑb. deci. 20. argumēto dicti. c. vt nostrū, & argumēto no. in c. inter dilectos, de exces. ꝑl.
3 Quib†attētis valida vr̄ fuisse collatio facta ꝑ nunciū de bñficio vacāte vno illorū octo mensiū reseruatorū, cōsiderata facultate eidē attributa à summo Pont. c. ꝑsenti. de off. leg. li. 6. & ꝑ Aegidiū Bellem. decis. 325. tñ rectè cōsiderādo verba dictæ regulæ reseruatiuæ, ꝯriū vr̄ cōcludēdū. Nō. n. Papa simpliciter reseruauit sed cōdōnaliter, & tpaliter: voluit. n. dictā reseruationē esse conditionalē, nō purā, nec simplicē, donec gñalis expeditio,
4 gratiarū fieret. Ita†verba expssa dictæ regulæ ibi, donec, q̄ dictio cōdōnē importat. l. q. cōcubinā. §. pe. de leg. 3. & ꝑ Alb. de Ros. in dictio. in ver. donec, & ꝓbať iurib.
5 ĩ. alleg. Prout†ēt dicta dictio, donec, sñiā, & reseruationē tpalē induxit, q̄ finito tpe fuit sublata. c. vltimo, & ibi gl. de matri. ꝯtro. cōt. interdi. eccl. c. nō est nobis. de spō. c. cām mr̄imonij, de ꝑb. & tex. in c. si delegatus, de offi.
6 deleg. li. 6. Vbi†de clausula, donec eas duceret reuocandas, q̄ vr̄ similis clausulæ appositæ in regula ista, cū alijs ꝑ Alb. vbi. s̃. & qm̄ anteq̄ vacaret dictū bñficiū, ꝑ Pontificē facta fuit expeditio gr̄arū, ꝑ eā adimpleta fuit cōditio reuocationis dictæ reseruationis, insuꝑ verificatū fuit tēpus limitatū, ex quib. in totū reseruatio fuit extin-
7 cta. Suadetur: †nam talis reseruatio fuit limitata tpe, ꝙ iā venit, facta expeditione gr̄arū, ꝯñr limitatū ꝓduxit effectū vsq; ad illud tps, arg. l. in agris. ff. de acq. rer. domi. cū alijs cumulatis ꝑ Fel. in c. cū ordinē. col. 5. & seq. de rescr. & in c. post cessionē, col. 2. de ꝓb. & in c. Petrus,
8 de homici. Prout†ēt qm̄ ꝑ dictā reseruationē ordinarij & moniales fuerūt ꝓhibitæ cōferre, nō ꝑpetuò, sed ad tēpus, ꝯñr post tps talis ptās vr̄ cōcessa, cū ꝓhibita vno tpe cēseanť ꝯcessa post tale tps. l. pr̄ filiū. §. fundū. de leg. 3. vbi Bar. in l. peto. §. fr̄e, de leg. 2. l. Impator. ff. de postul.
9 l. in hoc iudicio. §. si cōueniat. ff. fam. ercis. Ad†ꝙ ēt: qm̄ vnius ꝓhibitio est alterius ꝑmissio. c. nōne. de ꝑsump. l.
10 cū ꝑtor, in prin. ff. de iu. Et† qa cessante eā dēt cessare dispō. c. cū cessante. de app. l. adigere. §. q̄uis. ff. de iure pa-
11 tro. Prout†ēt, qa actus agētiū nō operať vltra intentionē. l. nō oīs. ff. si cer. pet. l. obligationū substātia. ff. de act.
12 & obl. Ad†ꝙ ēt bñ faciūt no. in d. c. ꝑnti, qñ legatio est, finita, ꝙ plurib. modis ꝑt cōtingere, vt ibi ꝑ gl. & potis-
13 simè qñ limitata certo tpe. Prout†ēt pūctualiter ĩ terminis est decis. Io. de Mil. in suo rep. in ver. reseruatio, ver. reseruatio facta ꝑ regulas, vbi vult, ꝙ semel reseruatū & affectū, ꝑpetuò durat, ꝙ est verū, & ꝓcedit, qñ reseruatio fuit simpliciter facta sine tpis ꝑfinitiōe, & ita loquunť, & ꝓcedūt supius adducta in ꝯriū, secus est, si reseruatio fuit tpe limitata, nā tūc tpe finiť, vt pūctualiter
14 est in casu nr̄o. Ad†ꝙ ēt idē dicēdū, qm̄ talis reseruatio expssè fuit reuocata ꝑ ipsum Pōtificē, antq̄ bñficiū vacaret, ꝑ regulā editā à sua sanctitate, in qua expssè reuocat talē reseruationē, quo fit, vt ꝑ talē reuocationē, & sic ꝓuisionē papalē penitus expirauerit d. reseruatio, vt ꝑ Rot. in no. in tit. de ꝑb. deci. 11. & ꝑ Mil. vbi. s̃. Et ēt
15 qa†ista scda regula reuocatoria sustulit ꝑcedentē. c. 1. de cōstōnib. li. 6. l. si mihi, & tibi. §. in legatis. de leg. 1. & inst. qb. mo. testa. infir. §. posteriore. l. pacta nouissima.
16 C. de pac. Et†maximè qa reuocatio facta est ꝑ viā legis, arg. notato. in cle. 1. de sepul. & in c. alma. de sen. excō. li. 6. & ꝑ Bar. in extrauag. ad reprimēdū, in ver. nō obstāte
17 Prout†ēt qa sigillatim & specificè fit reuocatio, ꝑ ꝙ clarissimè patet de mēte Pōt. q̄ oīno seruāda est, vt voluit Io. And. in c. 1. de excess. ꝑla. li. 6. argum. l. in cōdōnib. ff. de cōd. & dem. & ꝑ Pau. de Cast. cōs. 52. Passus iste dubi-
18 tabilis. Est†ēt qa talis reuocatio facta est ꝑ viā regulæ, vt dicit Cald. cōs. 11. de priuil. & Card. cōs. 136. Factū sic se
19 hñs, & Fed. de Sen. cōs. 233. Casus talis est. Prout † ēt: qa talis decr̄o expirationis dictę reseruæ est fauorabilis cū ꝑ eā fit reductio ad primæuū ius, & ꝑ eā tollať obstaculū impediēs ordinarios, ꝯñr latè venit interꝑtēda, vt ꝑ gl. in ver. numerādū, & ibi scrib. in c. statutū. de ꝑb. lib. 6. & ꝑ Rot. in no. eo. tit. decis. 22. cū alijs adductis ꝑ Fel. in c. qualiter, & qñ, de accu. Ex quib. cōcluditť, talē reseruationē nō viguisse tpe, quo dictū bñficiū vacauit, & ꝯñr ꝙ ipsę moniales licitè potuerūt cōferre, & ꝑuenire ipsum nūciū, cū eo tpe, quo vacauit dictū bñficiū, nō fue-
20 rit, nec reseruatū, nec affectū† Ad resolutionē scdi dubij, ꝙ ptās nuncij expirauerit, bene facit tex. in d. c. ꝑnti. de offi. leg. li. 6. vbi ptās cōcessa legato multipliciter finitur, maximè post lapsum tpis, quo fuit cōcessa & limi-
21 tata, ꝓut supius dictū est. †Et ēt qa talis ptās eidē attributa vr̄, facta ob cām, de qua supius, qua cessante, cessare dēt: cū cā ꝑdicta fuerit expssè reuocata. d. c. cū cessante,
22 & d. §. q̄uis. Prout†dicimus, ꝙ reuocata reseruatione vr̄ reuocatus ꝓcurator cōstitutus ad eā prosequēdā, argō
23 no. in cle. fi. de ꝓcu. & ꝑ Ro. in no. eo. ti. decis. 13. Et † in si. dicimus, mādatū ꝓcuratoris finiri ꝑ sñiam. l. si ꝓcurator. vbi Bar. ff. de ꝓcu. l. hoc iure. ff. de solu. l. mādatū. C. māda. Et bñ facit tex. in c. si super gratia. de off. deleg. li. 6. vbi mortuo cōcedēte expirat officiū executoris ita & à fortiori, qñ cōcedēs expssè reuocauit, auth. multo magis. C. de sacros. eccl. c. cū in cūctis. de elec. Et quia in vtroq; est eadē rō. l. à Titio. de fur. l. cū pr̄. §. dulcissimis,
24 de leg. 2. tū ēt quia talis ptās fuit limitata tēpore, vt. s̃. ex quo depēdebat à reseruatione tpe limitata, ꝓut ēt qa
25 sublato†principali accessoriū penitus ruit, c. & hoc diximus. 16. q. 7. reg. accessorium, de reg. iu. li. 6. cum vulg.

SVMMARIVM.

1 *Episcopi electio ad capitulum & canonicos spectat de iure communi mortuo episcopo.*
2 *Si capitulum & canonici non eligunt infra tempus statutum, potestas eligendi deuoluitur ad superiorem proximum.*
3 *Regula cancellariæ reseruatoria istius electionis, habet eandem vim, quando Papa vtitur illa potestate.*
4 *Regulæ & reseruationes odiosæ sunt, & iō restringēda, & nu. 24.*
5 *Et destruunt ius commune in materia electiua.*
6 *Dictæ regulæ sunt canones speciales, & morte Pontificis eas concedentis expirant.*
7 *Dictæ regulæ clausulam illam habent, si Papa illis voluerit vti. Voluntas morte extinguitur.*
8 *Electio facta à canonicis mortuo Pontifice valida est subsecuta confirmatione.*
Extrauagans Benedic. ad regimen. an expiret morte condentis, sed contrarium num. 20.
9 *Regulæ prædictæ morte naturali expirant, & an eodem modo expirent morte ciuili.*
10 *Pontifex captiuus, an dicatur ciuiliter mortuus. Et an dicatur habere velle, vel nolle.*
11 *Episcopus captus à paganis inducit, vt capitulum administret, ac si sedes vacaret per mortem.*
12 *Idem si caperetur ab hæreticis, seu latronibus.*
13 *Episcopus nō habens velle, nec nolle tribuit potestatem capitulo.*
14 *Captus in bello iusto an habeatur pro mortuo.*
15 *Electio bene facta confirmari debet à superiore.*
16 *Electus ante confirmationem habet ius nō in actu, sed in habitu.*
17 *Electo danda est possessio, secuta confirmatione.*
18 *Regulæ cancellariæ reseruationum, fuerunt in viridi obseruantia annis centum, & vltra.*
Mors ciuilis quo casu æquiparetur naturali.
19 *Sede vacante per mortem Pontificis, capitulum & canonici non eligunt episcopum, sed expectatur futurus Pontifex.*
Papa potest facere regulas reseruationum, & priuare canonicos & capitulum electione.
21 *Intellectus. c. si eo tempore. de electio lib. 6.*
Electio præcedens reseruationem non erit valida per reseruationem subsequentem.

Reser-

23 *Reseruatio præcedens electionem reddit electionem subsequētem nullam.*
25 *Conditio, si voluerit vti, satis dicitur adimpleta per vsum, & sequen.*
27 *Pontifex captus, & detentus non dicitur ciuiliter mortuus.*
28 *Et quando, & à quibus personis custodiatur, & detineatur, considerandum est.*
29 *Pontifex detentus & carceratus, ac in exilium positus à christianis, potest adhuc aliquos actus gerere.*

CONSILIVM XIX.

1 Mortuo Episcopo † de iure cōmuni electio ad capitulum, & canonicos spectat, ca. in Genesi. c. ecclesiæ. il 2. c. Cuma. c. cū veteri. c. congregato. c. bonæ. el 2. de elect. c. cum ecclesia. de cau. poss. &
2 propr. c. constitutis. el 1. de appel. † Et si capitulum & canonici non eligunt infra tempus constitutum, potestas eligendi ad superiorem proximum deuoluitur. c. quamquam. cum gl. de elec. lib. 6. c. bonæ. el 1. in fi. c. ne pro defectu. de elec. in antiq. Spec. eo. tit. §. fi. in fi. Obstāt
3 regulæ † Cancellariæ, in qb. Papa reseruat, quotiescunq; vti voluerit, quæ ꝓuisio Papæ hēt vim electionis & cōfirmationis Abb. in c. fi. col. pen. de præsumptionib. gl. 3. in c. 1. de elec. & vidētur ligatæ manus canonicorū,
4 &c. Regulæ † istæ & reseruationes sunt odiosæ, & ꝯ ius cōe, & sic restringendæ, Anch. cōs. 298. Efficacibus, in
5 prin. Ex † quo in materia electionis destruunt ius cōe,
6 Mod in c. 1. col. 2. de elect. Sunt † dictæ regulæ canones, speciales, & morte Pontificis expirant, Anch. d. ꝯs. 298.
7 in prin. Rot. decis. 338. Si mandetur. Et † quia in illis dr̄, quotiescunq; Papa illis vti voluerit, quæ volūtas morte
8 extinguitur. c. si gratiose. de rescri. lib. 6. Et † mortuo Pōtifice electio facta à canonicis secuta ꝯfirmatione valeret, vt in gl. dictę regulæ. per c. si eo tpe, de elec. li. 6. Prout extrauag. Bened. ad regimē minus obstat: quia morte illius expirauit, vt in d. gl. Sicut † ergo morte naturali
9 expirant dictæ regulæ, ita & morte ciuili, gl. in ver. moriente, in cle. ne Romani. §. sanè, de elec. quā sequuntur ibi doc. & Abb. in disputa eps & quidā rector. in vltimo
10 dubio. Fel. in c. licet vndiq;. col. 2. de off. deleg. Et † si iste Pontifex est captiuus, ꝯñr ciuiliter mortuus, Bar. in l. hostes. in fi. ff. de capti. & postlim. ꝯñr regulæ & volūtas Papæ nullū habēt effectum: quia Papa modo non hēt, nec velle, nec nolle, & caret libero arbitrio, & sic cessāt
11 regulæ. Ad † ꝙ. c. si eps. de supplen. negli. præla. lib. 6. qñ eps est captus à paganis, &c. capitulum dēt administra
12 re, ac si sedes p̄ mortē vacaret. Ex † gl. ibi dicit, idē si ca-
13 peret̃ ab hæreticis, & idē si à latronib. ẜm Anch. ibi. † Et sic istis casib, sedes dr̄ vacare: quia episcopus non habet velle, & nolle, & caret arbitrio libero, & istis casib. potestas deuoluitur ad capitulum, q̄a vacat, ac si esset mor-
14 tuus, vt dicit Anch. Ergo † idē in Pontifice si captus est, siue bellū hoc iustum, vel iniustū cōsideretur, negari nō pōt, quin captiuus sit, & penes hostes, scismaticos, hære
15 ticos, & latrones, vt mortuus igit̃ habēdus est. Et † ideo dicta electio est bñ̄ facta, & eam seq debet confirmatio superioris. c. nostri. de electio. c. cū ex illo. de trāsact. gl.
16 in ver. episcoporū, in fi. d. c. Ante †. n. cōfirmationem electus ius hēt nō in actu, gl. in c. quāto. 63. dist. & in l. pri-
17 uatorū. C. de iuris. om. iu. Et † ideo secuta cōfirmatione possessio danda est. c. cōstitutis. el 3. in vult. no. de appel lationib. & quia mora est periculū allatura, ergo, &c. & q̄a de facili res reuertitur ad sui primęuā naturā, ꝙ fa-
18 uorabile est, iurib. vulg. Et † ꝯrio, dictæ regulæ iā annis cētum, & vltra fuere in viridi obseruantia, & nō apparent reuocatæ, itē captiuitas præsens Pontificis, nō est talis, vt eum seruū efficiat, nec vt sua priuetur voluntate, ꝓut quia nec à paganis, nec scismaticis dr̄ captus, nec in custodia detinetur, & iō nō est habendus p̄ naturaliter mortuo: cū mors ciuilis naturali æquiparet̃ in illis dūtaxat casib. in qb. à iure hoc expssum reperit̃, nō aūt in alijs, & ad plenē no. in l. Gallus. §. & qd si tm̄. ff. de lib. & posth. cū si. Hunc aūt casum expressum nō reperimus nec in iure canonico, nec ciuili, & sic nō erit habēdus p̄ naturaliter mortuo, quo stante illius durabit voluntas, & dictæ regulæ erūt in eorū robore & vigore. Pro-
19 ut: † q̄a verè vacāte sede p̄ mortē Pōtificis capitula nō faciunt electionē de epo, sed expectat̃ futurus Pōtifex, ita cōueniētius erit isto casu supsederi, & expectare euētū: cū Pōtifex sit in rerū natura, nec dicat̃ seruus fact⁹ & administratio isto casu nō pōt dici esse apud capitu
20 lū, & canonicos, de q̄b. oīb. statim dicet̃. Nā † electio, de qua in p̄nti agit̃, cōsiderata dispositione iuris cōis vr̄ valida, & bñ̄ facta, & fuit deductū, tñ̄ reddit̃ dubia cōsideratis his, q̄ hñr in extrauagāti Benedic. XII. ad regimē. minimè p̄ mortē cōditoris expirarūt, ex quo p̄ p̄ntem Pontificē apparent expssè renouata, & innouata, & de nouo reseruata: vt est videre in 1. regula cācellariæ edi-
21 ta p̄ summū Pōtificē p̄ntē. Prout † ēt electio reddit̃ dubia ex. 2. Regula Cācellariæ edita p̄ eundē Pontificē, in qua reseruāt̃ ecclæ epales, &c. Et nullū dubiū est, ꝙ Papa potuit dictas reseruationes facere, per quas iuri cōi fuit derogatū, vt sunt decis. s̄. citatæ. Quib. reseruationibus cōsideratis eligētes ex defectu p̄tātis p̄ superiorem ab eis ablatę, omissa dispositione iuris cōis, vñr nō potuisse eligere, & esto ꝙ elegerint, electio ab ipsis facta re
22 dit̃ valde dubia, p̄p dictas reseruationes. † Nec obstat. c. si eo tpe, de elec. li. 6. Nā ibi duo disponunt̃, primū, ꝙ electio p̄cedēs reseruationē nō redit̃ inualida p̄ reseruatio
23 nē subsecutā, & iste nō est casus p̄ns. Scd̄m, † ꝙ ibi dispo nit̃ in fine est, ꝙ reseruatio p̄cedēs electionē reddit electionē subsequētē nullā, & iste vr̄ casus p̄ns: q̄m añ istā electionē fcā, iā p̄cesserāt, & factę erāt dictę reseruationes, q̄ meritò p̄ illū tex. nullā reddūt electiōē subsequētē. & sic p̄ntē ꝯñr tex. ille fortiter obstabit p̄nti electio-
24 ni. Et † licet dictę rłę & reseruationes tāq̄ odiosæ dēant strictè intelligi, tñ̄ negari nō p̄t, q̄n locū sibi vēdicēt in casu ĩ illis expsso, ꝓut est p̄ns, in vtraq; rła fit reseruatio
25 d. ecclæ, ꝯñr locū hēbūt in vacatione ipsius. Et † esto, ꝙ in 2. regula dicat̃, reseruationes ibi factas locū sibi vendicare, quotiēscūq; Papa voluerit illis vti, dicēdū vr̄, dictā cōditionē in p̄nti casu esse adimpletā, ex quo Papa vsus est in p̄nti eccła dicta reseruatione, eā. n. cōtulit, & de ea ꝓuidit, p̄ quos actus iā vsus est dictis reseruationib. ex q̄b. tollitur illud, ꝙ dici pōt, ꝙ ipse summus Pontifex nō hēt nec velle, nec nolle, & ꝙ caret arbitrio, & volūtate, ꝯriū. n. oñdit̃ p̄ dictā ꝓuisionē & collationē, & ēt
26 p̄ alias, p̄ quas audio ipsum fecisse & facere. Et † q̄a certū est, ꝙ ipse vsus est dicta reseruatione. Difficultas sola supest, qualiter sit vsus an libero arbitrio, an verò coacto & cōsiderata p̄sona, in quā ꝓuidit, & cui cōtulit, & alijs circūstātijs facile discerni poterit, qua volūtate istud fe
27 cerit, an coacta, vel libera. Nō. n. simpliciter admittēdū est, Pontificē in p̄nti statu, in quo reperit̃, dici ciuiliter mortuū, & effectū seruū. obstāt. n. q̄ tradunt̃ p̄ Bar. in l. hostes, ĩ fi. ff. de captiuis & postliminio reuersis, quē refert & seq̄t̃ Abb. in c. sicut. & ĩ. col. 3. ver. an aūt is. de iureiur. & Mod. in §. si ab hostib. in gl. 1. instit. q̄b. mod. ius patriæ p̄tātis soluit. & tāgit Io. de Lign. in tract. de bel. c. 58. ver. alij ēt, & Bal. in l. 1. col. 11. q. 14. C. de sacros. eccle. & in l. cū cognatū. C. de ingenuis manumissis, & in sua margar. in ver. princeps Ro. iunctis etiā notatis per Io. de Lign. in d. trac. de bel. c. 14. & 15. & per Abb. post alios, in d. c. sicut. col. 5. & 4. ver. sed circa p̄dicta q̄ro, cū
28 suis cōcor. † Nec p̄dictis obstat. c. si eps, de suppl. neglig. præl. li. 6. Nā Pontifex nō detinetur à similib. p̄sonis ibi enumeratis, sed ab alijs custodit̃, q̄ custodia cōsiderata qualitate p̄sonarū custodiētiū, & p̄sonæ custoditæ nō inferūt Papā ipsum ita custoditū mortuū iudicari ciuiliter, & talē custodiā assimilari morti naturali & seruituti. Quib. cōsideratis, p̄ nūc dicerē, esse supsedēdū: posset. n. in futurū talis casus subseq, qui de facili iuuare, & ꝓdesse posset, q mō minimè apparet, nec oñdit̃. Illud aūt certū habeo, ꝙ bñ̄ficia, quę electus ab istis obtinebat, nō vacāt p̄ talē electionē, q̄ minus ēt vacarēt, si cōfirmatio dictæ electionis fuisset subsecuta, vt aūt seruet̃ honor, & dignitas electi, iudicarē absonū nō esse, supsedēdū fore in ꝯfirmatione petēda ꝯsideratis potissimè
29 supius deductis. Nā † sūmus Pōtifex detētus, & carceratus, ac ĩ exiliū positus à christianis p̄t aliquos actus gerere, vt est tex. ĩ c. Guilisarius. ałs Bilisarius. 23. q. 4. vbi Siluerius Papa existēs carceratus, & detētus excōicauit detētores, & dātes cām detentioni, & exilio suo. Par. Pad.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Gratia alicui concessa per summũ Pontificem quando possit dici obreptitia, seu surreptitia, vel emanata contra formam concordiæ factæ inter Pontificem & Regem Franciæ.*

2 *Statuentium mens & effectus attendi debet, & non quod verba prima facie sonant.*

Intelligentia vera quæ sit.

3 *Effectus attendi debet & non figura literarum.*

4 *Dispositio quælibet consideratur ab effectu, & re ipsa, & non à verbis.*

5 *Verba cõtraria effectui, & menti reijciuntur, & mens attẽditur.*

6 *Verba, vestræ vel alterius, &c. posita in concordia non conueniunt Pontifici, nec ad ipsum adaptantur, sunt enim contra stylum, & nu. 7. & 8.*

Stylus scribentis attendi debet, & num. 8.

9 *Papa faciens gratiam de beneficio ecclesiastico, non erat opus facere mentionem de canonicatu, nec præbenda, si intentio sua erat illa concedere.*

10 *Verba illa, quatenus si vobis pro alio non scripserimus, posita in concordia qualiter intelligi debeant.*

11 *Clausula, vt est moris, comprehendit præstationem iuramenti, & similia.*

12 *Relatio habet vim expressi, cum intelligatur cum omnibus suis qualitatibus.*

13 *Causa finalis debet attendi, & non verba.*

14 *Forma à statuto requisita satis est, quod tacitè includatur in actu qui geritur.*

15 *Forma debet esse cõueniens, & non repugnãs materiæ subiectę.*

16 *Actus habens eandem vim, quam desiderabat solẽnitas seu forma, valet & tenet, licet ad vnguem forma non sit seruata.*

17 *Satis est, quòd forma verisimiliter seruetur, licet superficialiter non videatur seruata.*

18 *Solemnitas leuis, & modici præiudicij omissa non vitiat actum.*

19 *Excessus vicinus & adhærens concordię non habet vitiare, dummodo, quòd non sit iniustus.*

20 *Pontifex non astringitur seruare formam, quando gerit aliquem actum, qui ex hoc non vitiatur, licet ab alio gestus vitiaretur, propter formam non seruatam.*

CONSILIVM XX.

Gratia Præsens per summũ Pontificẽ cõcessa.N. nõ põt dici nec obreptitia, nec surreptitia, nec emanata ꝯ formã cõcordiæ initæ inter ipsum
1 summũ Põtificẽ & Regẽ: Nã† virtualiter in gr̃a ipsa cõtinẽtur oĩa ea, q̃ interuenire dẽbant ꝭm tenorẽ dictæ cõcordiæ, vt rectè intuẽti aptissimè erit videre ex tenore cõcordiæ gr̃æ, & licet ꝯsideratis aliquib. verbis quo ad corticẽ videat̃ primo aspectu aliqua discrepãtia: tñ virtuał r, & effectuałr cõsiderando singula, nulla adest
2 discordia, nec discrepãtia. Et† certissimũ in iure est, effectualẽ intelligentiã dẽre attẽdi, & illud, ꝙ est de mente statuẽtiũ, & non illud, ꝙ verba prima facie vñr sonare, iuxta ea q̃ tradũtur ꝑ illũ tex. gl. & scrib. in c. intelligentia, de ver. sig. & ea q̃ hñr ꝑ oẽs, ꝑ illum tex. in l. scire le-
3 ges. ff. de legib. Non †. n. attendere dẽmus figurã literarũ, sed effectũ disponẽtẽ. l. nõ figura. ff. de actio. & ob. l.
4 Cornelius. ff. de hære. insti. Dispositio †. n. q̃libet reipsa, & effectu nõ aũt verbis cõsiderat̃. l. 2. C. cõia, de leg. l. j. §.
5 hæc aũt verba. ff. ꝙ quisq; iu. Et† qñ verba menti, & effectui ꝯ̃ria vñr, nõ verba, sed mentẽ, & effectũ attendere, & sequi dẽmus. l. cũ virũ. C. de fideic. l. Publius. ff. de ꝯd.
6 & dem. & in l. in condõnib. eo. ti. cum vulg. Verba† igit̃ dictæ concordiæ, ibi, vestræ vel alterius, &c. prolata per regẽ, cuius ꝑsonæ illa ꝓferenti bñ cõueniunt, non pñt adaptari ad summũ Pontificẽ concedentem gr̃am, qui ꝭm cõem stylum non est solitus, nec solet ita scribere, & gratiã cõcedere, vt plenè tradit̃ ꝑ oẽs, per illum tex.
7 in c. q̃ graui. extra de falsis. Et† ꝑpea licet dicta verba cõueniant regi, tñ quia Põtifici minimè cõueniũt, nec ad ipsum pñt adaptari, licet videatur discordia in numero plurali, & singulari, qñ effectus idẽ est, vtroq; casu nul-
8 la põt allegari surreptio, nec obreptio. Ad† ꝙ bonus tex. in l. j. §. lex. Falcidia. ff. ad leg. Falc. ibi, q̃ tñ pñt locum
9 hr̃e. ¶ † Ex quib. tollitur alia obiectio, in qua dr̃, formã nõ esse seruatã: cũ in gr̃a nõ fiat mẽtio de canonicatu, ꝑbẽda, & similib. nã cum Papa pñtem gr̃am fecerit, de bñficio tñ ecclesiastico, non erat opus de canonicatu, præbenda, & alijs facere mentionẽ: cũ intentionis suæ fuerit, illa nõ concedere, & ꝑpea de eis minimè opus erat exꝑssionem facere, & satis fuit exprimere illud de quo gr̃am faciebat. Illa. n. forma à rege ꝓlata cõcernit gn̄alitatẽ gr̃ę concedendæ à summo Põtifice, vt si vult gr̃am ita gn̄alẽ facere, mentio dẽat fieri de canonicatu, & similib. nõ aũt arctat Pontificem ad concessionẽ gr̃æ ita genericæ, ꝯñr cũ gr̃a præsens sit specialis respectu bñficij, & circa illud oĩa necessaria, & req̃sita sint
10 expressa, meritò subsistit, & erit valida. ¶ Nec ob. ꝙ obijcit, ꝭm tenorẽ ꝯcordiæ dẽre apponi verba, quatenus vobis ꝓ alio nõ scripserimus. Nã à fortiori effectus dictorũ verborũ in gr̃a apparet expressus, ibi, ẽt si tibi ꝓ alio de vno tñ bñficio scripserimus. In concordia. n. verba illa sunt negatiuè apposita, in gr̃a affirmatiuè, ꝑ q̃ datur intelligi, mentẽ Pontificis fuisse pñtẽ gr̃am valere, ẽt si pro alio scripsisset, q̃ cła est maioris ponderis, quã illa negatiua, de qua in cõcordia, ꝑ quã non cẽset sublata ptãs ipsius Pontificis: vt sunt iura vulgaria, nec põt allegari obreptio: cũ expresè Pontifex ipse ita di-
11 sposuerit. ¶ † Minus obstat, ꝙ in gr̃a nõ fit mẽtio de ꝑstatione iuri, & similib. &c. Nã sub illis verbis, vt moris
12 est, oĩa ꝑdicta virtuałr, & effectualiter cõtinent̃. Cũ †. n. sint de more, & ad istud Papa expresè se retulerit, talis relatio hẽt vim expressi, ex quo intelligit̃ cum oĩb. suis qualitatib. contẽtis in relato. l. asse toto. ff. de hær. instit. & in auth. si quis in aliquo documẽto. C. de edẽ. & per Bar. in l. si q̃s filiũ. §. fi. de leg. 2. & in l. si ita scripsero. ff. de
13 cõd. & dem. cũ si. Et † cõprobant̃ ista: qñ attẽdi dẽt cã finalis ipsius formæ, & cõcordiæ, potius q̃ verba præcisa, vt dicit Bal. in c. qñ apostolica. col. 6. de off. delega. & satis cã finalis cõcordiæ apparet in dicta gr̃a seruata. Et
14 quia† satis est, ꝙ forma requisita ẽt à statuto tacitè includat̃ in actu, q̃ gerit̃ & fit, vt tradit Bal. in l. fi. C. de ꝓcu. & Pet. de Anch. in c. 1. ꝗ 4. q. prin. vers. sed pone, dicit
15 statutũ. de cõstitutio. & Soc. ꝯs. 10. nu. 3. vol. 4. Prout† ẽt: q̃a forma dẽt esse cõueniens, & nõ repugnãs materię
16 subiectę. l. nõ codicillũ. C. de testamẽtis, & ibi Bal. Et† ẽt q̃a si fit act⁹ hñs eãdẽ vim, q̃ desiderat solẽnitas seu forma, valet & tenet, licet ad vnguẽ illa solẽnitas, & forma ñ sit seruata: vt tradit Bar. ponẽs ibi exẽplũ, & allegãdo iura, in l. obseruare. post mediũ. C. de decurio. lib. 10. &
17 Pau. de Cast. in l. vniuersis. C. de ꝑcib. impe. offe. † Prout ẽt: q̃a satis forma ꝑdicta dr̃ seruata virtuałr, licet suꝑficiałr videat̃ nõ seruata, ꝙ sufficit ad ĩplementũ formę,
18 vt tradit Bal. & Ale. ĩ d. l. fi. C. de ꝓc. Ad† ꝙ ẽt: q̃a talis solẽnitas vr̃ leuis, & modici ꝑiudicij, vñ si omissa est, nõ vitiat actũ. l. leuia. vbi Bar. & alij. ff. de accus. & ꝓbat̃, in auth. nisi breuiores. C. de sen. & interl. & tradit Fel. in c. cũ
19 dilecta. in 10. ampliat. extra de rescrip. Suadent̃ † ẽt ista, nã talis excessus, q̃ ꝯsiderat̃ respũ gr̃æ ad cõcordiã non est ĩiustus, qnimmo vicinus & adhærẽs d. ꝯcordię, quo fit, vt talis excessus nõ hẽat vitiare, vt tradit̃ in l. fi. §. fi. ff. mãdati, & in l. si q̃s mihi bona. §. fi. ff. de acq. hær. & tradũt Mod. in trac. de forma. car. mihi 57. col. 2. ver. 8. ꝑdi-
20 cta. Prout† ẽt oĩa, q̃ in ꝯ̃riũ possent adduci, tollũtur: eo qñ talis forma vr̃ data Põtifici hñti ptãtẽ faciẽdi actũ ẽt illa omissa, quo fit, vt licet seruata nõ sit, tñ actus celebratus nõ vitiat̃, sed sustinet̃, vt vult gl. in cle. j. ĩ verbo inhibẽtes. de iu. patr. & plenè tradit Fel. in d. c. cum dilecta. in 1. limitatione, vbi cõcludit in dubio videri derogatũ tali formæ, qñ actus aliter fit ab eo, qui hẽt ptãtẽ aliter illũ faciẽdi, & ad id plura cumulãt Mod. in d. trac. de forma. fol. 57. col. 1. & 2. ver. 6. ꝑdicta regula, q̃b. cõsideratis, omissis plurib. q̃ adduci possent, resultat cõclusio firma, talẽ gr̃am subsistere & valere, & ꝙ executores dati à summo Põt. debẽt, & tenent̃ illã exeq. Paris. Pad.

SVMMARIVM.

1 *Conuentiones & pacta licita seruanda sunt.*

2 *Transactio à iure approbata est.*

3 *Transactio celebrata à maiori parte Capituli, interuenientibus alijs à iure requisitis valida est.*

4 *Item si facta est à personis repręsentantibus totum Capitulum.*

5 *Capitulum potest deputare aliquos in actibus gerendis, & deputati totum Capitulum repręsentant.*

6 *Transac. approbata ꝑ deputatos, & gn̄ali sinodo. & c. valida est.*

Tran-

7 *Transactio per plures annos obseruata attendenda est.*
8 *Transactio canonicorum celebrata cum alijs corroborata auctoritate sedis Apostolicæ seruanda est.*
9 *Reductio ad primæuum ius fauorabilis iudicatur.*
10 *Pœnæ appositio in casu contrauentionis exequenda est.*
11 *Capitulum & canonici contrauenientes transactioni incurrunt pœnam conuentionalem.*
Datum pro rupta fluminis, diuersum est ab illo, quod imponitur pro pennellis.
12 *Nomina diuersa arguunt diuersitatem in effectu.*
13 *Instrumentum plenè probat inter ipsos contrahentes.*
14 *Inclusio vnius est exclusio aliorum.*
15 *Exceptio in aliquo casu firmat regulam in alijs.*
16 *In stipulationibus & conuentionibus stricti iuris venit illud tantum quod est expressum.*
17 *Verbum, simpliciter, qualiter interpretetur.*
18 *Quod non est expressum inter cõtrahentes, habetur, pro omisso.*
19 *Contrahentes non exprimendo, videntur non expressa omisisse.*
20 *Expressum in vno capitulo, an censeatur repetitum in alio.*
21 *Vltima derogant prioribus.*
22 *Posita in articulis probant contra articulantem.*
23 *Confessio in articulis facta poterit pro parte acceptari, & pro parte non, & nu. 24. & 25.*
24 *Præsumendum non est, quem velle soluere indebitum.*
25 *Dicta in articulis possunt per aduersarium recusari, si habẽt præsumptionem iuris in contrarium.*
26 *Posito consequente, an, & quando censeatur positum antecedẽs.*
27 *Ruptura fluminis, & pennelli, an inter se habeãt antecedentiam & consequentiam.*
28 *Liber actorum alicuius capituli, an probet contra canonicos ipsius.*
29 *Scriptura quando & quam fidem faciant.*
30 *Vniuersitas, collegium, seu capitulum, an possit delinquere, & ex delicto puniri.*
31 *Et quo casu, & quando, & seq.*
32 *Et an per ratihabitionem subsecutam puniantur.*
33 *Ratihabitio ex quibus possit colligi.*
Et quid si actus non est momentaneus, sed successiuus, & toleratus vniuersaliter.
34 *Et quid si vniuersitas scit & patitur.*
35 *Et quid si cõmoditas & vtilitas peruenit ad ipsam vniuersitatẽ.*
36 *Et quid si vniuersitas poterat prohibere, & non prohibuit.*
37 *Et quid si pœna est pecuniaria, quæ à capitulo potest exigi.*
38 *Et quid si per actus subsequentes colligitur voluntas & consensus vniuersitatis & capituli.*
39 *Capitulum dicitur collegiũ paruũ, & an propter hoc puniatur.*
40 *Canonici de capitulo paruo præsumuntur scire propter paucitatem.*
Et ideo puniuntur propter patientiam, & non prohibitionem.
41 *Capitulum non præsumitur mandare illud, propter quod incidit in pœnam.*
In mandato quantumcunque generali non includitur istud, limitatur, nu. 43. & seq.
42 *In generali prolatione non videntur comprehendi ea, quorum prolatio ipsi proferenti esset pœnalis, & prohibita.*
43 *Promittens obseruare aliquid, & contrarium non facere, præcisè tenetur curare, ne contrarium fiat.*
44 *In mandato generali venit illud, per quod mandans incidit in pœnam, si successiuè illud habuit ratum.*
45 *Oblatio non purgat commissionem antecedentem pœnæ incursæ per actum consumatum & perfectum.*
46 *Culpabilis non excusatur asserendo se fecisse iocosè.*
47 *Pœna conuentionalis post actum perfectum non tollitur per præsentiam.*
48 *Obligatio obligat offerentem ad eius obseruationem, si per eius aduersarium fuit acceptata.*
49 *Soluisse sponte & voluntariè capitulum quando dicatur.*
50 *Præsens & ignorans non dicitur consentire, & nu. 54.*
51 *Præsens & tacẽs, non dicitur consentire in respiciẽtibus eius præiudicium & ius personale.*
52 *Præsens & tacens nõ dicitur consentire, si celebratur actus, qui ab ipso non potest prohiberi.*
53 *Ius superueniens lite mota prodest & considerabile est.*
54 *Ignorantia in dubio præsumitur.*
55 *Solutio facta ab vno ex canonicis regularibus non nocet monasterio.*
56 *Canonicus regularis pro ecclesia sua non potest agere sine mandato aliorum.*
57 *Verba generalia generaliter debent intelligi.*
58 *Verbum quodlibet debet operari & considerari.*

CONSILIVM XXI.

1 Omne Iust & oĩs æquitas mandat cõuentiones licitas & honestas debere vtrinq; seruari & adimpleri. l. j. l. iuris gẽtiũ. §. ptor ait. ff. de pac. l. 1. ff. de
2 consti. pecu. Conuentio †itaq; & transactio vltimo loco inter pdictũ monasterium & capitulũ facta cũ ex oĩ capite licita & honesta fuerit, tanquam valida & firma debuit adimpleri & obseruari: tũ qa actus transigendi est à iure pmissus & approbatus, vt per totũ titulũ, de
3 transa. C. ff. & extra. tũ † quia ista transactio celebrata & conclusa fuit à minore parte dicti capituli, & canonicorũ interuenientib. à iure reqsitis, vt no. gl. in l. aliud §. refert. ff. de reg. iur. & per Bar. Bal. & alios, in l. nulli. ff. q cuiusq; vniuer. nomi. & in l. quod maior. ff. ad municip. & per Abb. in c. cũ olim. in fi. de re iud. & plenè per Cano. in c. cum oẽs. extra de consti. & c. 1. & per totũ, de his quæ fi. à maio. par. Cap. & p Imo. in c. q sicut. ex
4 de elec. tum †ẽt: qa facta à personis repræsentantib. totũ capitulũ, vt tradit gl. in rub. C. q̃ sit lon. consue. & in l. j. vbi Ang. ff. q qsq; iur. in prin. & in l. 1. C. de decurio. lib. 10. & per Bar. in rub. ff. eo. & in d. l. nulli. & in l. cum de lanionis. §. Sabinus. per illum tex. ff. de fun. instr. & in
5 l. quicunq;. in fi. C. de om. ag. deser. li. 11. tũ †ẽt: qa postmodũ fuit approbata p sindicos & alios deputatos & in gñali synodo & capitulo totius cleri. Verò. ad plenè
6 tradita, in c. fi. de pac. lib. 6. & in c. 1. extra, de transac. †tũ ẽt, quia per plures & plures annos fuit obseruata & ad
7 impleta. c. cõtingit. in fi. de transac. Põt †. n. capitulum in actib. in quib. requirit eius volũtas seu cõsensus deputare aliquos, qui deputati totũ capitulũ repsentabũt, vt tradit Abb. ĩ c. 2. col. 5. de re iud. allegãdo Arch. in c. eps. q. 7. & seqt Fel. in d. c. cũ oẽs, nu. 48. & ĩ c. eã te.
8 nu. 24. de rescr. Quæ †trãsactio eo magis pcedit: qa corroborata apparet auctoritate sedis Apost. d. c. 1. de tran
9 sac. tũ †postremò: qm̃ per eã casu, quo fuisset ↄuentũ, fit reductio ad primæuã libertatẽ ecclesiasticã, q qdẽ fauorabile est, vt firmat glo. in verbo numerandũ, in c. statutũ. de pb. li. 6. & in simili tradit Fel. allegãdo als decis. in d. c. cũ oẽs. col. mihi nona, & Lap. alleg. 85. nu. 24. stãte igit validitate dictæ cõuentionis & transactionis, inter alia cõuentũ apparet, q monasteriũ pdictũ nõ teneret aliqd soluere, qñ ĩponeretur aliqd datium, gabella, seu collecta, nisi p quatuor causis simplr, & nõ pro alijs, & vlterius cõuentũ apparet, q qñ esset imposita p aliqua dictarũ quatuor cãrum, q eo casu monasteriũ nõ dret soluere, nisi ad rõnem termini, & ducatos octo p quolibet termino & nõ vlterius, rursus cõuentũ apparet, q casu quo capitulũ psumeret ↄuenire, facere, vel pmittere aduersus tales cõuẽtiones, q eo casu monasteriũ pdictũ esset penitus exẽptũ & liberũ à solutione datiorũ, & collectarũ, nõ obstãte aliqua excep-
10 ptione ↄdictione. Quę †appositio pęnę in casu ↄuẽtionis bñ potuit apponi, & dẽt sortiri effectũ suũ aduersus partẽ ↄueniẽtẽ, vt hr̃ in c. pstitutus. ex de penis, & p baᷓ in l. rescriptũ. §. si pacto. vbi gl. adducit ↄcordãtias. ff. de pactis. & in l. si pacto quo pęnã. C. eo. & in l. cũ mota. C. de trãsac. & in l. nuda. C. de ↄh. & cõmi. stipulatione plenissimè p oẽs, in l. ita stipulatus. la grãde. ff. de ver.
11 ob. †Et qm̃ dictũ capitulũ pluries & pluries dictæ trãsactioni & ↄuẽtionib. ↄuenit firma resultat cõclusio, q monasteriũ pdictũ dẽt esse in futurũ liberũ & exẽptũ à solone dictorũ datiorũ, nã aliàs talis pœna cõuẽtionalis fuisset frustratoria, ludibrio apposita, ĩanis, & vacua, ↄ intẽtionẽ ↄhẽtiũ apponẽtiũ eã ad tollẽdã oẽm cãm & occasionẽ litigandi & discordiæ, vt in l. nõ solũ. ff. de act. & obl. & l. quoties. ff. de ver. ob. & ↄ alia iura supius adducta. Quòd mõ pdictũ capitulũ & canonici ↄuenerint pluries & pluries, & exegerint à d. monasterio & canonicis ibi cõmorãtib. datia & collectas vltra dictas quatuor cãs, & ẽt exegerint ĩ aliqua dictarũ cãrũ ñ ad rõnẽ termini sed rõnẽ decimæ, & sic vltra qtitatẽ termini, satis aptè patet ex pbõnib. & scripturis producctis

ctis & factis p ipsos canonicos dicti monasterij, vt est videre ex lectura pcessus, & qa coacti fuere soluere datia imposita p mittēdis oratorib. ad ciuitatē Venetiarū, & ēt imposita p negocijs cōcernētib. cōmodū ipsius capituli. q̃ cāæ impositionū nō cōtinēt̃ inter dictas quatuor causas, & omissis pluribus alijs, in pñtiarū sat erit adducere illud, ꝙ à d. monasterio pluries & pluries fuit facta exactio p pēnellis, quæ cā minimè exprimit̃ inter quatuor cās enumeratas in instrō trāsactionis & ꝯcordiæ, ꝙ datiū p pēnellis est penitus separatū & distinctū
12 ab illo datio, ꝙ dr̄ & imponit̃ p rupta. tū †ꝯsiderata diuersitate nominū, iuxta l. si idē. C. de codicillis. Prout ēt ꝯsiderato tenore alterius instrī celebrati inter p̄dictas partes anno. 1453. in quo partes ipsæ pluries & pluries fatent̃, talia datia esse penitus diuersa & separata. Quod
13 instrm̄ † inter ipsas partes plenā īducit pbationē & manifestā. c. licet cām. de pba. l. cū p̄cib. C. eo. l. optimā. C. de ꝯh. & cōm. stipu. put ēt apertissimè hoc ꝯstat ex depositione testiū pductorū asserētiū talia datia esse penitus diuersa & separata. nā illud, ꝙ imponit̃ p pēnellis, est singulis annis ꝯtinuū, alterū verò discōtinuū cū interuallo aliquorū annorū, & separatim nunq̃ de perse imponit̃ & distinctè, & q tenet̃ soluere vnū, nō tenet̃ ad
14 alterius solutionē nisi expssum hoc sit. Prout † ēt: qm̄ dictū monasteriū ꝯsiderato tenore vltimæ transactionis & ꝯuētionis nō tenet̃ soluere datia, nisi p quatuor causis ibi enumeratis, inter quas minimè exprimit̃ istud p pennellis, & sic fuit omissū & ꝯuētū ꝙ p eo nō teneretur: cū inclusio illarū quatuor cāsarum sit exclusio aliarū c. nōne de p̄sump. l. cū p̄tor. in prin. ff. de iudicijs. Pro
15 ut † ēt qa casus exceptuati firmāt regulā in alijs. l. ī his. ff.
16 de leg. l. nā ꝙ liquidæ, §. pen. ff. de pen. lega. Prout † ēt qa in istis stipulationib. & ꝯuētionib. stricti iuris illud tm̄ venit, ꝙ expresū est, & nō aliud, vulg. l. qcqd astringendæ. ff. de ver. obl. put ēt qm̄ cōuentū fuit, ꝙ monasteriū teneret̃ solū p illis quatuor causis simpl̄r, & datiū p pennellis diuersā cōtinet qualitatē à datio p rupta.
17 Et † sic ly, verbū simpl̄r, nō posset verificari, ꝯ̃ tex. & quę ibi tradūt doc. inferētes ad diuersas qōnes, in l. 1. §. si qs
18 simpl̄r. ff. de ver. obl. Prout † ēt qa in primo instrō concordiæ celebrato inter ipsas partes de anno 1453. exp̄sè cōuentum fuit, ꝙ dictū monasteriū teneret̃ p datio pēnellorū, & in isto vltimo instrō trāsactionis ꝯcordiæ nihil penitus de dicto datio dr̄, ꝯñr expresè fuit d. monasterio remissū, argō l. si seruū, §. nō dixit p̄tor. ff. d̄ acq. hær. & qa si partes hoc voluissent, vtiq; expressissent, p
19 ut alias quatuor cās expresserūt. Et † nō exprimēdo noluerunt illud cōprehēdi. c. ad audiētiā. de dec. l. 1. §. fin
20 aūt ad deficiētis. C. de cad. tol. Et † bñ faciūt tradita per Pet. de Anch. ꝯs. 119. Pro clariori. ī fi. & p Io. de Ana. ꝯs. 22. ad pbandā, in fine, & p Cū. relatū à Barbatia in l. cū accutissimi. col. pen. C. de fideicō. & in ꝯs. 2. Frā. de Cur. ꝙ est Socini, & p eūdē Soc. ꝯs. 227. Pręsēs ꝯsultatio. col. fi. vol. 2. vbi ꝯcludūt, ꝙ exp̄sū in vno capitulo nō cēsetur repetitū in alio, si nō exprimit̃, ita ēt expressum in vno instrō nō cēset̃ à fortiori repetitū in alio instrō, ni
21 si expressum reperiat̃. Et † eo magis cū p hāc vltimā trāsactionē oīa anteriora sint sublata. l. pacta nouissima.
22 C. de pactis. c. 1. de trāsac. cū sim. & † ista vltima apparet facta animo recedendi ab alijs anteriorib. & ꝙ à dicto monasterio tale datium pro pennellis fuerit exactum, satis pbat̃ ex articulis & capitulis per d. capitulū, & in illis deducta, cōfessionē efficacē ꝯ̃ ipsos articulātes inducūt, vt per illum tex. tradit Bal. in l. cū p̄cū. C. de lib. cau. & Bar. in l. nō fatet̃. §. si qs absente. ff. de ꝯfessis, & in l. 2. C. de iur. fis. & Bal. in l. vnica. C. de cōfes. & Sal. ibi. in 15.
23 oppo. Abb. & Cano. in c. fi. de ꝯfes. Et † talis ꝯfessio in dictis articulis facta, bene potuit p parte per monasteriū acceptari, esto ꝙ alia pars dicti articuli, in qua asseritur monasteriū spōte soluisse, nō acceptat̃: tū quia dicta capitula sunt penitus diuersa & separata. & quodlibet stat de per se, & vnū nō venit ad determinationē alterius, vt tradit Bar. in l. Aurelius. §. idē quęsijt. in fi. ff. de libe.
24 leg. tum † etiā qa illa pars articuli, ꝙ monasterium spōte soluit, hēt præsumptionem iuris ꝯ̃ se, vt in vulg. l. cū de indebito. ff. de proba. quo fit: vt potuerit bene pro parte acceptari, quatenus in articulo dr̄, monasterium
25 soluisse p pēnellis. Quatenus † verò dr̄, ꝙ spōte soluit, istud p̄t repudiari: cū hēat p̄sumptionē iuris ꝯ̃ se, vt tradit idē Bar. in §. idē q̃sijt. vers. quare dic latius. & Can. in c. venerabilis. de exceptionib. ad ꝙ ēt: qm̄ agētes p monasterio ignorātes penitus soluebāt, vt apertè in pcessu deductū apparet: & qa apertissimè pbatū est, tale datiū p pennellis sæpe & sepius fuisse exactū à d. monasterio de mādato & ordinatione d. capituli, ꝙ postmodū
26 talē indebitā exactionē ratā habuit. ¶ † Nec p̄dictis obstat, ꝙ asserit capl̄m, pēnellos esse cām antecedētē ad rupturā, & sic posita ruptura vñr positi ēt pennelli. Nā illa rl̄a volēs, posito ꝯñte cēseri positū añcedēs, pcedit, qm̄ antecedēs est oīno necessariū ad cōsequēs, & qm̄ sine antecedēte ꝯsequens nō pōt stare, aliàs secus, vt cōiter tradunt Canon. in c. p̄terea. de offi. deleg. & l. 2. C. de iu-
27 risd. om. iud. Pennelli † aūt & ruptura, nec antecedētiā necessariā, nec cōsequētiā inter se hñt: cū separata sint, & ex separatis nō infert̃. l. naturaliter. §. nihil cōe. ff. de acqui. poss. Et sic ex isto capite necessario infert̃, capitulū, & canonicos p̄dictos ꝯuenisse. Prout ēt apertissimè ꝯ̃uenerunt ex alio capite, qm̄ imposuerūt datiū p soluēdis duc. 3000. Imperatori, & statuerunt, ac ordinarunt, ꝙ talis impositio dēret exigi, & iuxta taxationē decimarū, & nō ad rōnē termini, & ita postmodū fuit exacta, q̃ exactio dicto mō facta directō est ꝯ̃ tenorē dictę cōuentionis, & trāsactionis, ex quo debuit fieri & exigi ad rōnē termini & nō decimæ. Et talis exactio facta ad rōnem decimæ lōgè plus grauauit dictū monasteriū, q̃ si facta fuisset ad rōnē termini. de impositione aūt dicti datij duc. 3000. & ꝙ dēret exigi ad rōnē decimæ, & ꝙ ad eā exigendā fuerit deputatus exactor Bernardinus Lisca capitulariter & solēniter, satis patet p librum actorū dicti capituli, q ꝯ̃ ipsos plenè pbat, vt plenissimè per Bar. & alios, in l. admodēdi. ff. de iureiur. & p Ca
28 nonistas in c. 2. de fide instr. De † exactione aūt ad rōnē decimæ facta per exactorē deputatū, & deliberatione, ac absolōne, & quietatione dictæ exactionis factæ dicto exactori p capitulum capitulariter, & solēniter ꝯgregatū, & ꝯñr de ratihabitione ipsius capituli, plenè ꝯstat p publicū, & solēne iustrm̄, ꝙ ꝯcludēter pbat, vt
29 dictū est. Et † ꝙ dictū monasteriū tale datiū ad rōnē decimæ soluerit, ēt apertè ꝯstat, & p testiū depōnes, & p scripturas p̄ntatas fidē faciētes, iuxta dicta doc. in d. l. ad
30 monēdi. & in d. c. 2. cū ꝯcord. ¶ † Nec istis obstat, si dicatur, ꝙ actus p̄dicti ex ꝯ̃uētione nō dñt eē nociui caplō ex quo tēdūt ad īcursionē penæ, & vñr ad īstar delicti, & s̄m aliquos vniuersitas, collegiū, seu capl̄m nō p̄t delinquere: cū ñ hēat sēsū, & licet cōis ꝯclō sit, ꝙ possint ꝯsētire & delinquere, & ꝯñr puniri, vt tradit̃ in l. metū. §. animaduertēdū. ff. ꝙ met. cā, & ī l. aliud. §. refert̃. ff. de regu. iur. Maximè qm̄ delictū ꝯsistit ī faciēdo, & ī impositione collectarū, vt ī auth. nulla cōitas. C. d̄ sacros. eccl. vt pp̄riè est casus pñs, cū alij traditis p gl. & scrib. oēs in l. 1. §. fi. & l. seq. ff. de acq. pos. & p Bart. in l. aut facta. §. nōnunq̃. ff. de pęnis, col. 2. vers. in delicto verò, & p Alb. de Rosa. in l. si qs in tātā. C. vnde vi, col. 2. vers. qd de collegio. & col. 3. ver. cōis opi. doctorū, & p can. in c. dilectus. de simo. & Cor. ꝯs. 224. Cōsiderata, vol. 4. & p Arc.
31 ꝯs. 165. Sicut Io. dixit, col. pen. & fi. cū suis ꝯcor. Tñ † cōclusio pcedit, qm̄ more solito, & cōuocata vniuersitate & seruata solēnitate à iure reqsita celebrat̃, & fit talis actus, aliàs secus: qm̄ tūc nō dēt puniri vniuersitas, & capl̄m, sed tm̄ singulares p̄dicta patrātes, vt ad plenū traditur p Bar. in d. §. nōnunq̃. col. fi. ver. vlterius qro, & per scrib. in d. c. dilectus. & p alios vbi s̄. & alibi pluries, & pluries. Quod aūt capl̄m seruata dicta solēnitate fecerit tales actus, nō vr̄ probatū, vnde, &c. Hæc obiectio nihil obstat quò ad actū ꝯ̃uētionis factæ in exigēdis illis trib. millib. duca. vt soluerēt̃ Imperatori, nā actus ille seruata iuris solēniter à Caplō fuit celebratus & ēt solēniter talis exactionis secuta postmodū fuit ratihabitio ipsi⁹ capituli, & sic sum⁹ ī casu ēt reqsito p Doct. vbi s̄. p ut ēt quò ad solōnē datij p pēnello respū īpositionis ipsi⁹ sum⁹ pariter ī eodē casu, ex quo solēniter à c. fuit īpositū, et d̄putati exactores, et postmodū liberati, secuta so-

32 ta solẽniter ratihabitione ipsi⁹ capli. Prout† ẽt obiectio
cessat: qm̃ p̃cedẽte gñali mãdato exigẽdo d. datiũ ema-
nato solẽniter à capitulo, fuit p exactores d̃putatos exa
ctũm quas exactiones successiuè caplm postmodũ ra-
tas habuit, p q̃ ratihabitionẽ pculdubio incidit in pœ-
nã, & puniri dẽt perinde ac si mãdasset: vt tradit Bar. in
d. §. nõnunq̃. col. pen. ver. puto tñ, & vers. vniuersitas ve
rò puniret. Cũ. n. actus iste fuerit gestus hoïe capituli,
bñ potuit ab ipso ratificari, qua secuta, puniri dẽt, esto
q nullũ p̃cessisset mãdatũ, nec talis ordinatio exactio-
nis fuisset facta solẽniter, sed solũ p deputatos à caplo,
vel ab aliquib. particularib. ita Bar. vbi s̃. & Inn. in c. gra
uẽ. de sen. excom. & Abb. col. pe. & Io. de Ana. plenius,
& Fel. col. fi. in d. c. dilectus, & Anch. ɔs. 153. Ex narratis,
& D. Ant. in cle. 2. de pęnis, & Arc. ĩ d. ɔs. 165. col. pe. ver.
& p̃mitto, & ver. seq. & est bona decis. ɔs. Neap. 376. Ex
33 quo pbatũ est, vbi asserit ita fuisse iudicatũ. Et† talis rati
habitio exp̃sè colligit: qm̃ talis actus exactionis nõ fuit
momẽtaneus, sed ɔtinuatus, & successiuus, & toleratus
ab ipso caplo, cuius patiẽtia loco mãdati hr̃. l. q patit. ff.
mãdati, & pulchrè p Bal. ĩ l. sicut. §. 1. ĩ fi. ff. q cuiusq; vni
34 uers. no. Volẽs, † q si hoïes singulares vniuersitatis no-
ĩe ipsius faciũt, & gerũt aliqd, licet nõ appareat de mã-
dato vniuersitatis: tñ si vniuersitas scit, & patit, ex illo
actu tenet, & punit, qñ est actus successiuus, & nõ mo-
mẽtaneus, & vniuersitas scit, & tolerat, ex quo vr̃ talem
35 actũ ratificare. Et† maximè qñ cõmoditas, & vtilitas p-
uenit ad vniuersitatẽ, licet alia solẽnitas nõ interuenit,
& est de mẽte Bar. in d. § nõnunq̃, col. 3. ver. mihi vr̃. vbi
adducit iura hoc pbãtia, & exp̃sè ẽt volũt Canonistæ
36 in d. c. dilectus. Potissimè† qñ vniuersitas poterat phibe
re, & ñ phibuit, vt dicit Fel. ibi, nu. 5. & nu. 12. post Inn.
& in c. veniẽs. nu. 3. eo. tit. & idẽ Fel. in d. c. cũ oẽs. nu. 50.
de ɔsti. & Soc. & Mod. in d. l. 1. §. fi. & l. seq. ff. de acq. pos.
37 & Arc. d. ɔs. col. pen. & in d. decis. ɔs. Neap. Et †cõprobã
tur ẽt ista: qm̃ deputati & regẽtes d. caplm p̃dicta gesse
rũt & exercuerũt, & agit d̃ pęna pecuniaria, q̃ optimè
p̃t à capitulo exigi, vt tradit Bar. in d. §. nõnũq̃. col. 2. ver.
dr̃ ɔmitti. & col. 3. in fi. & sẽtit Ale. ibi, in additio. in ver.
38 q̃ro vers. itẽ adde, q factũ. Satis † . n. est, q p ɔiecturas &
actus sequẽtes colligat volũtas & ɔsẽsus capituli & alio
rũ, nã tũc oẽs puniũt; vt tradit Cardina. in cle. 1. de pœ-
39 nis, & Fel. in d. c. dilectus. col. fi. vers. 3. limita. Eo † magis:
cũ caplm dicat collegiũ paruũ, vt dicit Bart. ĩn l. 1. in fi.
ff. de albo scrib. & Canon. in d. c. dilectus, maximè Fely.
nu. 9. vers. 3. in quãtũ. & Bar. in d. c. nõnunq̃, col. 3. vers.
q̃dã sunt delicta. & Fel. in c. insup. col. 3. vers. 3. not. nu. 7.
40 d̃ testib. Propter † q̃ paucitatẽ p̃sumit oẽs habuisse sciã,
& notitiã, & patiẽtiam, & nõ phibitionẽ, secuta ẽt fuit
ratificatio, & ɔñr de ea caplm tenet, esto q aliter nõ ap
pareret solẽniter mãdasse tales exactiones, vt in decis.
superius allega. Quæ tãto fortius in casu p̄nti locũ sibi
vẽdicãt, cũ simus in collegio paruo, & tractet de pœna
pecuniaria, & dictæ exactiones fuerint factæ p̃cedente
mãdato & ordinatione dicti capituli facta solẽniter, &
p̃cedẽte ordinatione deputatorũ ab ipso capitulo, &
exactiones ipsę habuerint tractũ successiuũ, & caplm
poterat illas phibere, & nõ prohibuit, & aliqua cõmo
ditas ad ipsũ puenit, & vlterius tales exactiones exp̃sè
ratas habuit absoluẽdo & liberãdo exactores ipsarũ, vt
41 plenè de istis cõstat p pcessum. † Minus ẽt obstat, si di-
ceret, q caplm & deputati nõ p̃sumũt mãdasse exactori
bus talẽ exactionẽ, p q̃ capitulũ incideret in pęnã: qm̃
in mãdato quãtũcunque gñali nuq̃ intelligit mãdatũ,
q mãdatarius exigat indebitũ. l. si pcurator. ff. de ɔd. in-
deb. & ibi Bart. infert, q nũq̃ intelligit mãdatũ illud, p q
mãdãs posset incidere in pęnã, vt ẽt sentit Bar. in d. §. nõ
nunq̃. col. fi. vers. q̃ro, an ex delicto officialis, & tradit
Ale. ɔs. 106. Magnifice p̃tor. col. pen. vers. itẽ qa, vol 3. &
plura ad id ɔgerit Ias. in d. l. si pcurator. col. 2. & 3. nu. 4.
42 & seq. in 3. notabi. Quæ † cõprobari p̄nt ex his, q̃ dicit
Bart. & alij sequũt, in l. codicillis. §. instituto. de leg. 2. vo
lẽs q in gñali platione nõ vr̃ qs voluisse cõprehẽdere ea
quorũ platio ipsi pferẽti esset pęnalis vel phibita, q di
ctũ refert & cõprobat Alex. cõs. 233. Põderatis his. col.
3. nu. 15. vol. 6. esto igit, q caplm, seu deputati mãdaue-
rint dacium exigi ẽt ab exẽptis, nõ ppterea vr̃ mã-
dasse ex actionẽ istarũ, per quã incideret in dictã pænã.
Obiectio ista penitus cessat: tñ qa d. capitulũ in indiui
duo ordinauit dictos. 3000. scu. debere exigi ad rõnem
decimæ, & nõ termini, & sic exp̃sè ɔ tenorẽ trãsactio-
nis, put ẽt exp̃sè mãdauit exactionẽ p pẽnellis, q̃ à mo
nasterio nõ dẽbat solui, & sic cessãt penitus in ɔrĩũ ad-
43 ducta. Prout† & scd̃o tollunt: eo qm̃ trãsactio disponit,
q caplm nõ pmitteret tales exactiones fieri, quo casu
tenet, ẽt si nõ mãdasset. Nã per talia verba non solũ dr̃
obligari ad nõ faciẽdũ ɔ, sed ad curãdũ, ne alius faceret
vt tradit Bar, Ang. & Imo. in l. illa stipulatione, p te non
fieri. ff. de verb. obl. & seqt Ale. in l. 3. §. si pcurator. col.
2. vers. itẽ no. ff. q quisq; iur. & sentit Ias. in d. l. si pcura-
44 tor. col. 2. in 3. limit. Ad† q & tertiò & magis efficaciter
obiectio cessat per ratihabitionẽ. & exp̃sè & tacitè fa-
ctã per dictum capitulũ, per quã incurritur pęna, vt est
tex. aper. in d. l. si pcur. vers. idẽ Labeo. & firmat ibi Ias.
col. 4. in 4. limit. vbi istud cõprobat plurib. & plurib. de-
cisionib. q̃ videri p̄nt, & ẽt sentit Ale. d. ɔs. 106. col. pen.
& Bar. in d. §. nõnunq̃, vers. q̃ro, an ex delicto. iũcto ver.
nisi secuta ratihabitione, col. pen. & bñ faciũt ea, q̃ di-
cta sũt supius in p̃cedẽti alia obiectione & ratihabitio-
ne vniuersitatis, vel collegij aut capituli secuta ad deli-
ctũ cõmissum p aliquos singulares & particulares. de
rati aũt habitione d. capituli expressa, itẽ & de tacita, sa
tis cõstat ex plurib. superius deductis, q b. ɔsideratis, ne-
cessariò dicere cogimur caplm prædictũ incidisse in di
ctã pęnã, & ɔñr monasteriũ in futurũ dr̃e esse liberũ à
45 solutione p̃dictorũ & aliorũ oĩum datiorum. † Nec põt
capitulo pdesse oblatio facta, in qua dicit, se paratũ sol
uere monasterio oĩa indebitè exacta. nã talis oblatio
nõ põt purgare cõmissionẽ d. pęnæ, q̃ ɔsistit in facien-
do, & actus fuit cõsumatus & pfectus, quo casu nõ est
locus amplius pęnitentiæ, vt in l. pen. ff. vi bono. rapt. &
46 in l. qui ea mente. vbi plenè gl. & scrib. ff. de fur. Et† bene
facit. c. primũ. de p̃sumpt. volẽs q culpabilis nõ excusa-
tur, asserendo se fecisse ludẽdo, iocosè, & dolosè. Pœna
47 enim† cõuentionalis, q̃ per factũ cõmittitur, nõ tollit
p pęnitentiã, post actũ gestũ & perfectũ, ex quo isto ca-
su cessat purgatio, q̃ bñ qñq; à iure cõcedit, qñ sumus
in actu omissionis, iuxta tradita in l. si insulã. cũ cõcor.
ff. de verb. obl. ista aũt oblatio per capitulum vt s̃. facta,
optimè trahit ad cõmodum monasterij, vt indebitè so
luta possint repeti. nã licet potuisset dubitari, an locum
haberet talis repetitio indebitè solutorũ, ex quo com-
48 moditas & vtilitas nõ peruenit ad capitulũ. Tñ † cũ di-
ctũ capitulum expresè istud offerat, & talis oblatio p
monasterium sit acceptata, standũ erit dictæ oblationi
in præiudicium offerẽtis, vt habetur in l. qui Romæ. in
prin. ff. de ver. obl. & ĩ l. Iulianus. §. offerri. ff. d actio. emp.
& in l. filiæ licet. C. de collationib. & melius in l. acceptã.
49 C. de vsuris. cum simil. Per† quã oblationẽ capitulũ p̃di
ctum non poterit ẽt euitare solutionẽ dictorũ indebitè
exactorum, nec põt dari obiectus, q scienter & volun-
tariè monasteriũ soluit dicta datia: qm̃ ex deductis in
pcessu satis cõstat, monasteriũ nõ spõte sed coactè &
compulsè soluisse, & soluentes prorsus ignorabant te-
norẽ transactionis & cõuentionis, & nullũ ẽt à mona
sterio mandatũ habebãt soluendi dicta datia ɔ tenorẽ
transactionis, & in præiudiciũ monasterij, & oblatio p̃-
dicta quò ad repetitionẽ indebitè solutorũ cessare fa-
50 cit obiectũ. ¶ † Prout ẽt & alius obiectus tollit, si dice-
retur tẽpore, quo fuere imposita datia duc. 3. fuisse prę
sentẽ aliquẽ nomine monasterij. nã talis præsens peni-
tus ignorabat tenorẽ transactionis, & ignorãs nõ dici-
tur cõsensũ præstare. l. Labeo. ff. de aqua plu. arc. l. si per
51 errorẽ. ff. de iurisd. om. iud. Prout† ẽt præsẽs & tacẽs nõ
dr̃ cõsentire in respiciẽtibus præiudiciũ ipsius & tertij,
in ɔcernẽtib. ius personale. l. filius. §. inuitus. ff. de pcu. l.
3. & ibi gl. ff. de auth. tuto. p Bar. & alios, in l. q̃ dotis. col.
pen. & fi. vers. in tertio casu, & vers. in quarto casu. ff. so-
52 lu. matri. Eo † ẽt cum ɔdicendo non potuisset actus p-
hiberi: vt plenè per eundẽ Bar. & alios, in d. l. quæ dotis.
col. fi. vers. secundo casu, & plenè per Cano. in capitu. is
qui tacet. ff. de regu. iur. lib. 6. & not. omnes, p illũ tex. in
l. Caius

l.Caius.ff.de pig.act.cũ ꝯcor.ꝑut & efficaciter: qm̃ talis pñs nullũ hẽbat mandatũ,nec assensum monasterij cui ꝑ eius pñtiam minimè potuit p̃iudiciũ aliquod fieri,ꝯñr sumus in superius dictis & ꝯclusis. Nec põt dari obiectus,ꝙ sciẽter & volũtariè monasteriũ soluit d.datia ꝑ q̃ sołonẽ ita factã innui vr̃;clerũ pęnã nõ ĩcurrisse nã ex deductis in ꝑcessũ satis ꝯstat,monasteriũ nõ spõtè sed coactè,& cõpulsiuè soluisse,& manu militari cle
53 rũ exegisse.†Nec refragat̃ si diceret̃,lite mota istud esse factũ:qm̃ attẽta gñali petitione ipsius monasterij, esto ꝙ lite mota istud apparet factũ,tñ monasterio p̃stat victoriã,ad plenè no.ꝑ oẽs,in c.abbate sanè. de re iud. li.
54 6.& q̃ ꝑ Bar.& alios,in l.nõ põt.ff.de iudicijs.Prout †ẽt obiectio cessat: qm̃ soluẽtes noĩe monasterij prorsus ignorabãt tenorẽ trãsactionis & ꝯuẽtionis p̃dictę ꝑut in dubio ita p̃sumẽdũ est,vulg.l.verius.ff.de prob.& qa nemo ita supinus p̃sumitur,vt suũ iactare velit,vul.l.cũ de indebito.ff.eo.tit.ꝑut ẽt:qa talis soluẽs nullũ à monasterio hẽbat mãdatum soluẽdi datia p̃dicta ꝯ̃ tenorẽ
55 trãsactionis,& in p̃iudiciũ monasterij.Cõsequẽter †talis sołõ ab vno canonicorũ rł̃arium facta,nõ põt monasterio p̃iudiciũ afferre,ad no.ĩ titulo,de his, quæ fi. à p̃la.& in titulo,de his q̃ fiũt à maiori parte Cap. ferè ꝑ totum,& q̃ cõgerunt Mod.in c.cũ oẽs,de ꝯstitutionib. & in c.edoceri.de rescriptis, & q̃ supius fuere adducta
56 Et†deci.Gem in c.ad decimas.col.4.de resti.spo.li.6.volẽs canonicum rł̃arẽ nõ posse agere pro eccł̃a sua sine mãdato aliorum,& q̃ tradit Io.An.in c.gñali.de elec.li. 6.& Fel.in c.3.de prob.nu.12.ver.4.intellige:ꝑut ẽt qm̃ oblatio,de qua.s̃.quò ad repetitionem indebitè solutorum,cessare facit obiectum, vt ibidẽ cõclusum fuit; & talis ita facta sołõ nõ inducit,qn pęna ꝯ̃uẽtionis nõ fuerit incursa.Prout ẽt:qm̃ verba dictæ trãsactionis & ꝯ̃uentionis ad effectum ꝯ̃uẽtionis,& vt pęna incurrat̃ nõ exigunt coactã exactionẽ, & manu militari factã, solum.n.ꝯsiderãt ꝯ̃uentionẽ,& ꝙ fuerit factum ꝯ̃ ꝯuẽtionem,qđ qdẽ dẽt gñał̃r intelligi, prout verba sonãt,
57 vulg.l.1.§.gñaliter.ff.de leg.præst.tum†ẽt qa clerus expressè voluit teneri d.pęna ꝯ̃uentionis,si mõ aliquo p̃sumeret ꝯ̃uenire,vel facere ꝯ̃ p̃dicta, aut permitteret,q̃ ver.mõ aliquo,& permitteret,cõem casum ꝯ̃uẽtionis includunt,quocunq; mõ sit ꝯ̃uentũ,& quocunq; mõ sołõ fuerit facta ꝯ̃ tenorem trãsac.& ꝯuentionis, aliàs verba p̃dicta apposita censerẽtur sine virtute alicuius
58 operationis.Et†quodlibet minimũ verbũ operari dẽt, vt tradit Bal.ĩ rub.C.de ꝯ̃h.emp.ĩ 9.q.cũ alijs adductis ꝑ Mod.Papiẽses in l.liber homo.§.decẽ.nu.4.ff. de ver. obl.& in l.ait prætor.in prin.ff.de iureiur. Paris.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Mutans iudicium intentatum condemnandus venit in expensis.*
2 *Cathedraticum,& census diuersa sunt,& differunt,& seq.*
Cathedraticum soluitur in signum subiectionis,& in honorem cathedræ,& debetur ordinario ex lege diocesana.
3 *Census constituitur & debetur ex alia causa.*
4 *Monasteria religiosorum de iure communi exempta sunt ab his quæ debentur ordinario ex lege diocesana.*
Consequenter non tenentur soluere cathedraticum.
5 *Monasteria prædicta ex priuilegijs exempta sunt.*
Priuilegium concessum vni ad instar aliorum concessorum alijs,sortitur eundem & parem effectum cum illis, ad quæ adæquatur.
6 *A verbis priuilegiorum, & propria significatione non licet recedere,esto quòd alteri sint nociua.*
7 *Priuilegia probant exemptionem.*
8 *Priuilegia prædicta valent,esto quòd in illis nulla fiat mẽtio de iuribus ordinarij,cui infertur præiudicium.*
9 *Potissimum si apparet de mente Pont. volentis præiudicare ordinarijs.*
Ex quibus colligatur,mentem Pont. hanc fuisse.
10 *Clausula,ex certa scientia,motus proprij,ex plenitudine potestatis,& non obstan.multum operatur.*
11 *Papa potest concedere exemptionem monasterijs,& præiudicare ordinarijs.*
12 *Papa suo arbitrio potest tollere iura vnius ecclesiæ, & ordinarij & præstare immunitatem alijs.*
13 *Priuilegium an, & quando noceat illis,qui sunt in quasi possessione percipiendi aliquid,si nulla facta est mentio de dicta quasi possessione.*
14 *Clausula,pleno iure,cõcessa alicui abbati quid operetur, & seq.*
Abbas de iure communi dicitur habere iurisdictionem quasi episcopalem.
15 *Instituere,& destituere propriè competit ordinario.*
Potest etiam competere abbati ex priuilegio.
16 *Visitatio competit habenti iurisdictionem.*
17 *Visitans potest destituere,& priuare,cum iurisdictionis sit.*
18 *Correctio includit facultatem puniendi & castigandi.*
Quibus ista competant.
19 *Abbas habens iurisdictionem potest deputare aliquem ad exercendum eam.*
20 *Episcopus in loco exempto,etiam in diocesi sua existente non potest tribunal erigere sine licentia abbatis dicti loci.*

CONSILIVM XXII.

Mandatum à Reuerendo Legato emanatũ ꝯ̃ Priorẽ monasterij S.Spiritus
1 Venetijs ad instantiã D.Patriarchę exp̃sse ꝯtinet,†ꝙ ipse prior dẽat soluere rõne cathedratici,& ꝑ cathedratico certa summã pecuniarũ,vt plenius in eo, & hoc idẽ innuũt assertę apochę scriptę ꝑ executores.d.D.Patriarchę.Modò dimittere iudiciũ intẽtatũ, & ꝯuolare ad aliã cãm,& dicere ꝙ ipse Prior tenet̃ soluere dictas pecunias ꝑ cẽsũ,& de iure ꝓprietatis vel dñij,vt asserit̃ in ꝯsilio,ĩ fauorẽ D.Patriarchę fabricato,iura minimè ita simpł̃r.& de plano ꝑmittũt,ad plenè no.ĩ l.edita.C.
2 de edẽdo.cũ ꝯcor.Cãæ†.n.istæ satis differũt, diuersæq; sũt cũ cathedraticũ soluat̃ in signũ subiectionis, & in honorẽ cathedrę,& dẽat̃ ordinario,ex.l. diocesana, vt plenè hr̃ in tex.& gl.& ibi Doc.diffusè tãgũt in c.ꝯquerẽte,& in c.dilect⁹,de offi.ord.& ꝑ Abb.in c.pastoralis,
3 de don.cũ sim.Cẽsus†verò alia ex cã ꝯstituit̃ & debet̃, vt tradit̃ in c.ꝯstitutus.de relig.do.in c.ꝑuenit, de cẽsi. & alibi pluries.Primitus igit̃ ipse d.Prior reddi dẽt certus,q̃ cãm,& qđ iudiciũ ipse D.Patriarca intẽdit ꝑseq si cãm cẽsus, omissa cã cathedratici inchoare,& finire p̃tẽdit,fcã prius emẽdatione expẽsarũ factarũ,in facto & ĩ iure ońdet̃,nullũ ius hr̃e ad coactionẽ asserti cẽsus Si aũt cãæ intẽtatę,& iudicio sup cathedratico cœpto
4 finẽ ĩponere cupit,adhuc dr̃ aliquo iure nõ posse iuuari,vt talẽ exactionẽ ꝯsequat̃.Illud.†.certissimũ est de iure cõi.Monasteria religiosorũ exẽpta fore ab oĩb.his,q̃ deñtur ordinario ex l.diocesana,& ꝯñr à sołone cathedratici,vt est gl.ord.10.q.3.& bñ ꝓbat in c.q̃ sit,in fi.18. q.2.quẽ tex.adducit Abb.ĩ c.dilect⁹.col.2.ver.& primo est ẽt gl.in ver.solidos duos,ĩ d.c.ꝯquerẽte. & ibi Abb. ĩ 4.no.cũ sim.alijs dec.q̃ ad id posset cumulari,quo fit: vt attẽta exẽptione gñał̃r ꝯcessa oĩb. monasterijs,ipse d.Prior ad sołonẽ asserti cathedraci minimè p̃t astrin-
5 gi à p̃fato ordinario.Si†ẽt ꝯsideram⁹ priuilegia exẽptionũ ꝑ sũmos Põt.ꝯcessa.d.priori fuisq; ꝯcanonicis,& d. monasterio S.Spiritus à fortiori idẽ erit ꝯcludẽdũ. nã p̃dictis à sũmo Põt.ꝯcedũt̃ illæ exẽptiones & priuilegia,q̃ ꝯcessa nõnullis alijs monast. & religiosis fuere,q̃ ipsi Priori & monaste.S.Spiritus fuere ꝯmunicata,ꝑinde igr̃ erit,ac si ipsimet sigillatim fuisset ꝯcessa,adplenè no.ꝑ oẽs ĩ l.j.de le.1.& ĩ dictis priuilegijs dicti religiosi eximũt̃ ab oĩ exactione,& quocũq; alio onere vel grauamine reali ꝑsonali,vel mixto quouis noĩe cẽseat̃,nec ñ ab oĩb. cẽsib. reditib.& sołonib.q̃buscũq; ordinarijs debitis, q̃ oĩa gratiosè & de plenitudine p̃tatis ipe Pontifex remittit dictis religiosis,& monaste.volẽs illa eẽ libera,& penitus exẽpta,atq; ĩmunia dictis onerib.ꝑstõnib.& sołonib.vt plenius & diffusius ĩ dictis priuilegijs,
6 Quorũ†verba sũt clara & apta,nec ĩdigẽt alia interp̃tatione,& à ꝓpria significatione verborũ dictorũ priuilegiorũ nõ est licitũ recedere,licet priuilegiũ sit alteri nociuũ:vt tradit Abb.ꝑ illũ tex.ĩ c.ad audiẽtiã.ĩ 1.&2.no. ex̃ de decimis.& facit vul.l.nõ ał̃r.de le.4.& in l.1.§.ĩ re igit̃ dubia.ff.de exer.& l.ꝯtinuus.ĩ prin.ff.de ver. obl.eo magis cũ ipe Põtifex velit,ꝙ oĩs interp̃tatio faciẽda sit ĩ
7 fauorẽ ipsorũ priuilegiorũ.Et†ꝙ d.priuilegia ꝓbẽt dictas exẽptiones,est gl.ord.in ver.grã.in c.cũ olim.el.2. de priuilegijs,& ibi not.Abb. ꝑut facit post Cardinalẽ in c.post electionẽ.de cõcesf.p̃rẽb. in 2.no. cũ alijs alle-

 gatis

gatis ꝑ Dec.ꝯſ.113.Viſo tenore.col.2.nu.7.& ꝯſ.152.In
8 cā col.1.& 2.ver.2.quò ad ꝓbādū.Nec †erat neceſſe in
dictis priuilegijs exēptionū,ꝙ fieret mētio de iurib.or-
dinarij,cui infertur præiudiciū, nā ipſa talia priuilegia
derogāt ordinarijs,q̄a priuantur iurib.ipſorū,& priua-
tio præſupponere dēt habitū,vt tradit gl. quam ſequū
tur ibi ſcrib.maximè Abb.in c.olim,el primo,de priui
legijs,& tradit Io.And.Cald.& Abb.in c.dudū.in prin.
eo.ti.& Dec.d.ꝯſ.152.col.1.ver.& p̄ſupponēdū eſt.Pro
9 ut†ēt de volūtate ipſius ſum.Pōt.& ꝙ voluerit ꝯcedē-
do tales exēptiones p̄iudicare ordinarijs, ſatis dr̄ appa-
rere ex illis verbis,onere vel grauamine quocūq; noīe
cenſeať.& ibi,quocūq; iure debitis,& ibi, penitus ſint
exēpta,de quorū virtute tradiť ꝑ doc.alle.ꝑ Dec.d.cōſ.
10 113.col.2.nu.4.&ſeq.&†ēt ex illis clīs ī ipſis priuilegijs
ꝯtētis,ex certa ſcīa,motu ꝓprio, ex plenitudine ptātis,
nō obſtātib.&c.vt ꝓbāt deci.adductę in alio ꝯſilio ip-
ſius d.Prioris,vt plenè tāgit Frā.de Cur.ꝯſ.13. col. 4. &
ꝯſ.48.col.12.& ꝯſ.65.col.7.ꝑ Fel.& alios,ī c.nōnulli.ex̃
de reſcriptis,& ꝑ Frā.de Cur.ꝯſ.21.col.9.& alibi pluries
& ꝑ Dec.ꝯſ.198.col.pe.& fi.& ꝯſ.271.nu.8.& 9.& in ꝯſ.
nouiter impreſſo,primo,nu.9.& 17.alr̄s,ꝯſ.403. cū ſim.
11 Quod†modò Papa potuerit,cauendū eſt,ſi de hoc du
bitať, ne incidamus in pęnā & cōſtōnē l.2. C.de crim.
ſacrileg.ex quo eſt dubitare ꝯ̃ ea q̄ tradit Abb.in c.ad-
monet,col.fi de renūciationib.& in c. duo ſimul. poſt
gl.de off.ord.& in c.à nobis.de decimis.& in c. cōſtitu
tus,col.3.de religioſis domib.cū alijs adductis per Fel.
12 in c.q̄ in ecclarū.col.14.& ſeq.ver.1.eſt cōſt.†Poteſt.n.
Papa ſuo arbitrio tollere iura vnius ecclæ & ordinarij
& ab illis alicui p̄ſtare immunitatē,vt ſupius fuit ꝯclu
13 ſum,allegādo Abb.in d.c.cū olim,& alr̄s deci.†Aduer-
ſus p̄dicta ipſe dn̄s Patriarcha adducit nōnulla in eius
cōſilio,q̄ ſigillatim & pūctim ac copioſius ponūtur &
tradūť ꝑ Old.ꝯſ.268.qō eſt, vtrū,& potiſſimè adducit
ea q̄ tradunť in c.dudū.ex̃ de priui.vbi ꝯcludiť,priuile-
giū nō nocere illis q̄ sūt in quaſi poſſeſſione,nā ad oīa
fundamēta Old.partim patet rn̄ſio & ſolutio ex ſupiꝰ
deductis,& ēt ex his q̄ ponit Dec.in d.ꝯſ.113.vbi ſigilla-
tim rn̄det ad illud de quaſi poſſeſſione,& ꝙ nulla de ea
faciēda eſt mētio,cuius dicta ex plurib.poſſent cōpro-
bari,q̄ in pn̄ti minimè adducā;q̄a alr̄s diffuſius tāgam.
14 Ad† illud aūt ſuppoſita declo ꝯſilij facta ſup cla,pleno
iure,vt intelligať quò ad inſtōnē,deſtōnē, viſitationem
& correctionē Abbatis Naruiſię in dioceſi Taruiſina
dico dictū Abbatē hr̄e in pręmiſſis iuriſdictionē,ad cu
ius executionē pōt in locis ſubiectis monaſterio depu
tare vicariū & officialē,q̄ illā exerceat,nā & đ iure cōi
Abb.dr̄ hr̄e iuriſdictionē quaſi epalē,c.ſicut tuis. de ſi-
mo.& in c.ſignificaſti.de foro com.& no.ꝑ gl. & Doc.
15 in c.cū ab ecclarū.de off.ordinarij.Et†vltra ius cōe ꝑ d.
declonē tribuiť iuriſdictio,q̄ ꝯpetit in inſtituēdo & de
ſtituēdo,ꝙ eſt propriè epi ordinarij,vt ꝑ totū titulū de
16 conſtit.Et † idē dr̄ de viſitatione,q̄ cōpetit hn̄ti iuriſdi-
ctionem iuxta notata,in c.cū apoſtolus.de cēſib. & in
17 c.Romana.eo.tit.lib.6.Ex†qua viſitatione ſequiť iuriſ-
dictio priuandi & deſtituēdi ſm̄ Fed.de Sen.ꝯſ.55. Per
viſitatores,& alia quæ refert Fel.in c.dilectus.el primo,
18 col.2.de reſcriptis.Et †tanto magis q̄a exprimiť etiam
correctio,q̄ ſupponit poteſtatē puniēdi,& caſtigandi,
iuxta notata in c.olim.de accuſa.& in c.nemo, 84.diſt.
19 cū ſimi.Cum†itaque Abbas in præmiſſis hēat iuriſdi-
ctionē,fateri oportet,poſſe deputare officialē ,qui illā
exerceat,per rlam.l.cui iuriſd.vbi plenè Doct. ff. de iu-
20 riſd.omn.iud.†Quinimmo videmus,ꝙ epiſcopus ſine
licētia Abbatis nō poteſt exigere tribunal in loco exē
pto monaſterij exiſtentis intra dioceſim,iuxta c.lumi-
noſo.18.q.2.& notāt Mod.in c.praue.col.2. de officio
ordinarij.igiť multo fortius poterit idē Abbas dictum
tribunal erigerere in locis ſibi ſubiectis , & ꝓcedūt iſta
ſalua cōſuetudine tēporib.p̄teritis obſeruata:cū mini-
mè eſſēt mutāda,quæ certā cōſuetudinē ſemp habue-
runt,leg.minimè.ff.de leg.cum concor. Pariſ.Pad.

SVMMARIVM.

1 Teſtes optimè probant contra producentem illos, ſi contra eum deponunt.
2 Temere agens ad expenſas condemnatur.
3 Tenentes rē eccleſiæ,quot modis & titu.præſumūtur illā tenere. Et an iure emphyteutico pręſumantur tenere, ſi longo tempore poſſederunt.
4 Poſſidens rem priuati longo tempore, & aliquid pro ea ſoluens annuatim,quo tit.& de iure p̄ſumatur illā poſſidere, & tenere. Perpetuò,vel ad tempus.
Et quid in poſſidente rem eccleſiæ.
5 Et quę & cuius temporis pręſcriptio ſit neceſſaria.
6 Liuellarius non habet minus ius quàm emphyteuta.
7 Liuellarius ex quibus pręſumatur magis quàm emphyteuta.
8 Ceſſionarius non poteſt repelli ſi cenſum ſoluit.
9 In dubio an quis pręſumatur vt ceſſionarius magis , quàm emphyteuta ſeu liuellarius, & nu.ſeq.
11 Inſtrumentum factum cum vno, non nocet alijs.
12 Probatio debet eſſe concludens & neceſſaria.
13 Conſuetudo ex quibus actibus probetur.

CONSILIVM XXIII.

Præſens Iudiciū noīe epatus Paduani motum ꝯ̃
Alexandrū generū q.d.Peregrini de Ni
gris tanquā maritum & legitimum adminiſtratorem
d.Bernardinæ filiæ & hæredis.d.q.Peregrini, nō vr̄ ritè
nec rectè agitatū , q̄nimmo ineptè & temerè ꝓceſſum
apparet ꝯ̃ ipſam Bern.& Ale.eius maritū,noīe.n. epa-
tus dati ſunt articuli & poſitiones,in quib. confitētur,
ꝙ q.Niger molēdinarius cępit ad affictū ab epatu Pa-
duæ molēdinū,de quo agiť,& ꝙ illud tenuit , quouſq;
vixit,& ꝙ poſt eius mortē in d.molēdino remāſit Bla-
ſius loco ipſius Nigri,itē ꝙ d.Blaſius habuit vnā filiā,q̄
maritauit cū Peregrino pr̄e ipſius Bernardini,q̄ voca-
bať Anna,q̄ adhuc viuit,vt fatētur teſtes ꝓducti noīe
epatus,q̄ Anna fuit filia & hæres.d.Blaſij,& vxor.d.Pe-
1 regrini,& mr̄ d.Bern.cōuētæ.Quæ†oīa bn̄ probāt & fi
dē faciūt ꝯ̃ ponentē & producētē teſtes,ſm̄ Abb.Fely.
& alios,in c.examinata.de iud.& plenius ꝑ eund.Fel.in
c.ſi cautio.col.11.& ſeq.ver.fallit nono.de fi.inſtr. poſt
gl.in l.cū p̄cum.C.de lib.cau.cū ſim.quib.ſtātib. agēdū
erat ꝯ̃ ipſam Annā filiā & hr̄dē.d.q.Peregrini , q̄ noīe
vxoris ſuæ Annæ,& tāquā eius maritus,& adminiſtra
tor tenuit,& poſſedit molēdinū prędictū,q̄ Anna tan-
quā hæres Blaſij,& mr̄ ipſius Bernardinę debuit ꝯueni
ri tāquā dn̄a d.molēdini,& nō debuit agi ꝯ̃ ipsā Bern.
eius filiā,ꝓut actū fuit,q̄ cōueniri ſuper relaxatione d.
molēdini nō potuit,cū nō ſit ſuum , ſed d. Annæ eius
2 matris.Et†iō agētes noīe.d.epiſcopatus ꝯ̃ d.Bern.tan-
quā temere & ineptè agentes cōdemnari dn̄t ad expen
ſas,& ipſa Bern.& eius maritus ſuo noīe cōuentus ab
ſoluendi veniūt, vulg.l.eū quē temere.ff.de iud.& inſti.
de pœ.teme.litig.ꝑ totū,q̄ oīa in facto bn̄ ꝓbantur at-
tentis articulis & poſitionib.datis noīe epatus,& attē-
tis depoſitionib.teſtiū eius noīe productorū , vlterius
ꝯſiderando merita cāæ per teſtes ꝓductos noīe ipſius
Bernardinæ plenè ꝓbatū apparet,ꝙ Blaſius eius auus,
& Peregrinus eius pater,toto tpe,quo vixerūt,ꝯn̄r vl-
tra annos 40.ꝯtinuos pacificè,& q̄etè tenuerūt & poſ
ſederūt molēdinū p̄dictū ſingulis annis epatui Padua-
no ſoluētē vniformē pēſionē modiorū ſeptē frumen-
ti,q̄ poſſeſſio ita lōgęua,inducit verā & validā præſum
ptionem,ꝙ d.Blaſius,& ſucceſſiuè Peregrinus nomi-
ne.d.Annæ ſuæ vxoris,& filiæ & hæredis.d.Blaſij ſoluē
tes dictā vniformē penſionē,tenebāt dictū molen. vel
tanquā emphyteutæ,vel tanquā ceſſionarij,& quēcun
que caſum ꝯſideremus,malè actū fuit ꝯ̃ ipſam Bern.vt
3 inferius diceť.Et†ꝙ tanquā emphyteutæ tenerēť,ꝓbať
per gl.magnā circa finē,cōiter ibi ab oīb.ſcrib.appro-
batā in l.2.C.de iure emphy.volēs,ꝙ ſi q̄s diu tenuit &
poſſedit aliq̄ rē,& ꝓ ea p̄ſtitit debitū canonē, ꝙ tūc p̄-
ſumiť emphyteuta,ꝓut in pūcto tenet Ang.Ale.Are.et
Iaſ.ī l.q̄ in aliena.§.1.ff.de acq.hær.et Chriſtophorꝰ Por
cus inſtit.de locato,col.3.in prin.et plenè Iaſ.ī d.l.2.de
iure emph.ī ſuo trac.col.mihi 86.et ſeq.vbi alr̄s adducit
deci.et auth.et hr̄ ꝑ Fel.in c.ſicut,col. 15. de re iud.& ꝑ
Ale.ꝯſ.70.Circa primū,col.3.ver.ad idē.vol.1.& hāc eē
cōem opi.dn̄t Mod.in trac.pręſcr.ī 1.par. tertiæ partis
4 prin.car.12.nu.41.Eſt†bn̄ verum,ꝙ poſſidens rē priua
ti,& lōgo tpe ſoluēs vniformē penſionē cenſetur em-
phyteuta

phytenta ꝑpetuus,si verò eēt res ecclæ,talis,emphyteusis ꝑscripta durabit vsq; ad tertiā generationem,ita Iaſ. plura adducens in d.trac.col.mihi 88.& ſeq.verſ.6.qro. & Ale.in d.l.q. in aliena.vbi ſcrib.& Mod.in d.trac.loco & ver.ꝑall.adducētes Fel.in c.cū Bertol.col. 11.circa fi.
5 & col.ſeq.de re iudi.Et † ſufficit ꝑſcriptio trig. ann. vel aliàs 40.ſ͠m Bal.in l.cōpetit.C.de ꝑſcr.30.an. & ſ͠m glo. ī d.l.2.& ibi latè Iaſ.col.mihi 81.licet aliq̄ teneāt, ꝙ ſufficiat ꝑſcriptio decē ann.de quo plenè ꝑ Mod. in d.trac. loco ꝑall.& nu.42.ad id plura adducētes,& dicētes cōes ꝯcl.eſſe de qb.ſ.videlicet, ꝙ tenēs & poſſidēs rē ecclæ & ꝓ ea ſoluēs vniformē pēſionē,tpe lōgiſſimo, ꝑſumit̃ tenere dictā rē tanq̄ emphyteuta,q̄ emphyteuſis ad minus durabit vſq; ad tertiā gñationē, & ideo ꝯſiderādo poſſeſſionē Blaſij,& ſucceſſiuè poſt eius mortē, poſſeſſionē Annę eius filię,& hr̄dis,cuius noīe Peregrinus tā quā ei⁹ maritus,& adminiſtrator d.molēdinū tenebat, ipſa Anna reperit̃ in ſecūda generatione, poſt eius verò mortē Bernardina erit in tertia,vnde clarè apparet nimis ꝓperè & tēpeſtiuè eſſe actū ꝯ eandē:cū talis emphyteuſis nō ſit finita,ſed adhuc duret,nec ī p̄dictis ſucceſſionib.& generationib.ꝯputādus erit ille Niger : qa nihil cōe cū eo habuit.q.Blaſius,& ſucceſſiuè Anna ei⁹ filia & hæres,nec Peregrinus maritus ipſius Annę, nec
6 poſtremò ipſa Bernar.nec Ale.eius maritus.Eodē †mō ſi nos ꝯſideramus ipſū Blaſiū,& ſucceſſiuè Annā ei⁹ filiā & hr̄dē,& Peregrinū maritū Annę,et ſucceſſiuè ipſā Bernar.tāq̄ liuellarios in d.molēdino, à fortiori nō p̄nt repelli,nec dādus eſt ꝯmeatus ipſi Bernardinę; cū liuellarius nō hēat min⁹ ius q̄ emphyteuta, vt patet ex addu
7 ctis ꝑ Iaſ.in l.1.col.9.C.de iure emphy.Et†ꝙ ſint iudicādi vt liuellarij,ſatis patet ex lege capta in Excel.cōſ.Rogatorū iā ꝓducta,qua diſponit̃,ꝙ poſſidentes, & recognoſcētes aliq̄d ab eccl̄a ſub vniformi penſione ꝑ ſpatiū 40.ann.dr̄e inueſtiri ab ipſis eccl̄ijs vt liuellarij, quæ oīa cōcurrūt in caſu p̄nti ꝑſcriptione 40. ann. ſub vniformi pēſione.d.Blaſij.& ſuccèſſiuè Annæ eius filiæ, &
8 hr̄dis,& Peregrini eius mariti.Similiter †ſi nos ꝯſideramus Blaſiū,Annā eius filiā,& hr̄dē,tenuiſſe, & tenere d. molendinū vt cēſuarios,adhuc minus dn̄t repelli, ꝑ ea q̄ hn̄t in c.ꝯſtitutus.ex̃ de relig.do.& ꝑ Abb.& Fel. in c. ad audiētiā.de ꝑſcr.& ꝑ Iaſ.in l.1.col.11.verſ.4. q̄ro . C. de iure emphy.& Io.Fab.in §.adeo.inſtitu. de locato. & ꝑ Soc.cōſ.266.In cā q̄ vertit̃,vol.2.& ꝑ Dec.ꝯſ.164. Nō
9 fuiſſet,vol.1.Et †ꝙ in dubio debeāt iudicari vt cēſuarij, & ꝯn̄r nō ſoluēdo pēſionē nō dēant repelli,facit bona deciſio Alberici de Roſ.in l.2.C.de iure emphy. col. 8. verſ.q̄d de q̄one,quē referūt,& ſeq.ſcrib.in d.c. cōſtit⁹, & Soc.d.cōſ.& ꝯſ.167.Nō inutilis,col.2.vol.2. & Iaſ. in d.l.2.q.9.col.mihi 90.dicēs ꝙ ſolus Io.Fab.ī l.1.C.de iure emphy.tāgit iſtā q̄onē,& plenè hr̄ ꝑ Mod.Nea.in de-
10 ciſ.d.Cōſ.129.Comes.S.Ang.Cōcludēres†in dubio,tenētē & poſſidētē rē alterius, & pro ea ſoluētē vniformē annuā pēſionē,in dubio iudicari cēſuariū magis,q̄ liuellariū,ſeu emphyteutā,vnde ſiue ꝯſideremus Blaſiū & ſucceſſiuè Annā vt liuellarios virtute legis Rogatorū,ſiue vt cēſuarios,ſiue vt emphyteutas,repelli nō dn̄t vt patet ex p̄dictis.Quibus nō obſtat,ſi dicat̃,p̄dicta ꝓcedere,niſi appareat de affictatione,& locatione.Nā dr̄ reſpū Blaſij,& ſucceſſiuè Annæ eius filiæ & hr̄dis, & Peregrini eius mariti, nihil penitus cōſtare nec de locatione,nec affictu,& aſſertū inſtr̄m factū cū.q.Nigro, nihil nocet p̄dictis; ex quo ipſi nullā cām hn̄t à Nigro reſpū d.molendini,ſed veniunt iure, et poſſeſſione ꝓpria, et res inter alios acta nihil nocet tertio,c. inter dilectos.§. porrò.de fi.inſtr.l.ſæpe.ff.de re iud. et toto tit. res inter alios acta,et ſatis patet ꝑ teſtes ꝓductos noīe ēpatus,ipſum Blaſiū nō fuiſſe hr̄dē,nec ſucceſſorē Nigri, qnimmo teſtes p̄dicti aſſerunt,ꝙ ēt viuēte Nigro,et poſt eius mortē ipſe Blaſ.vt principalis,poſſedit,et tenuit d.molēdinū,& licet Blaſius fuerit noīatus de Nigro, tn̄ teſtes prædicti dicunt, talē nominationē nō fuiſſe cauſatam: eo qm̄ ſucceſſerit Nigro,ſed fuiſſe ſic nominatū alijs de
11 cauſis.Minus†ēt obſtat,ſi dicat̃,ꝙ per tale inſtrumentū & ēt per aliud factū cum Barth.de villa, vr̄ probari,epiſcopatum fuiſſe ſolitum dare d. molendinum ad affictum,nā nō apparēt mō aliquo,prædicta inſtr̄a habuiſ-
12 ſe executionē,nec effectū,†& ſic talis ꝓductio nō includit ꝓbationē neceſſariā.l.nō hoc.C.vnde legit. c.in p̄n-
13 tia.de proba.Præterea †talis p̄ntatio inſtrorum nō inducit probationē cōſuetudinis,vt patet ex his,q̄ not.in l.de quib.ff.de legi.& per Cyn.& alios,in l.1.C. q̄ ſit.lon. ꝯſue.& per ſcrib.in c.fi.de cōſue.& ideo reiectis aſſertis inſtr̄is ſumus in diſpōne iuris cōis, quo cōſiderato clarè patet,fuiſſe malè actū ꝯ ipſam Bernar. ex quo agendū erat ꝯ Annā eius matrē.Itē cōſiderādo merita cā,ſatis patet,Bernard.& eius maritū nō eſſe reijciēdos à dicto molēdino,ſiue cōſideremus eos vt emphyteutas,ſiue vt liuellarios,ſiue vt cenſuarios. Pariſius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Res eccleſiæ regulariter alienari non poſſunt.*
2 *Poſſunt tamen alienari, quando alienatio fit in euidentem vtilitatem.*
3 *Et an vltra cauſam iuſtam interuenire debeat tractatus, & ſolemnitas requiſita.*
4 *Auctoritas Pontificis an ſuppleat iſtas ſolemnitates.*
5 *Et quid ſi facta eſt & ſeruata forma reſcripti Apoſtolici, an in dubio præſumatur facta in vtilitatem.*
6 *Et quid ſi talis alienatio fuit obſeruata pluribus annis.*
7 *Euidens vtilitas quo tempore ſit conſideranda.*
Et quid ſi ſucceſſiuis temporibus creuit valor.
8 *Vel res alienata fuit meliorata per illum, in quem facta fuit alienatio.*
9 *Et an poſſit in iſtis allegari obreptio ſeu ſubreptio licentiæ data à Pontifice.*
10 *Et quid ſi in reſcripto inſertus eſt tenor extrauag.Pauli II.*
11 *Et an Papa poſſit talem licentiam concedere.*
12 *Papæ poteſtas in rebus eccleſiaſticis maxima eſt.*
13 *Statutis derogatum quando cenſeatur, & per quas clauſulas.*
14 *Et quid ſi non apponitur in reſcripto tenor ſtatutorum.*
15 *Clauſula,non obſtantibus,quæ ſtatuta tollat,præterita,præſentia, vel futura.*
16 *Emphyteuta tenetur ſoluere canonem rei eccleſiaſticæ.*
17 *Et nedum futurum verum etiam & præteritum.*
18 *Eſto,quod emphyteuta ceſſauerit ſoluere per triēnium,& vltra.*
19 *Emphyteuta quando priuetur propter non ſolutionem.*
20 *Priuilegium iſtud priuationis conceditur directo domino,non emphyteutæ.*
21 *Secunda conceſſio emphyteuſis, an, & quando præiudicet primæ.*
22 *Opponere quando, & quo caſu quis poſſit de iure tertij.*
23 *Ex diuerſis non bene infertur.*
24 *Concedens rem videtur ſolùm concedere ius, quod in illa habet.*

CONSILIVM XXIIII.

1 Eſto ꝙ regulariter†res eccleſiæ nō poſſint alienari,vt in c.ſine exceptione,12.q. 2.& ferè ꝑ totā d.cām,& in c.nulli,de reb.eccl.nō alie.in c.1.eo. tit.li. 6.& in cle.1.eo.tit.& ꝑ gl.pen.in c.1. de reſt. in integ. & per gl.fi.in c.q̄ in ecclarū.de cōſt.& Abb.ibi,in 4. not.& Fel.col.1.cū alijs adductis ꝑ Dec.ꝯſ.142.Et ꝓ tenui,col. 1.& ꝯſ.282.Et ꝓ tenui.col.1.& ꝯſ.282.Viſo pūcto. col.
2 3.nu.6.tn̄†permiſſa eſt alienatio,qn̄ illa fit in euidētem vtilitatē ecclæ,vt eſt tex.apertus in d.c.1.& in d.cle.1.& & in d.c.ſine exceptione.vbi gl.& alij no. & gl. 1. in d.c. nulli,cum alijs ēt adductis ꝑ Dec. in dictis cōſ. vnde vera exiſtente facti narratione,cū alienatio p̄ntis hoſpitij & domus facta appareat ꝑ fratrē Petrū Frāciſcū de Capua comēdatorē & p̄ceptorē S.Io.de Brund. in pſonā D.Vinc.de Geor.in euidētē vtilitatē dictæ p̄ceptorię,& euidenter tēdat in ipſius cōmodū, nō poterit mō aliquo reuocari ꝑ fratrē Matth. de Capua modernū cōmēdatariū & p̄ceptorē, ex quo ſubeſt iuſta cā iure approbata, ꝓp q̄ talis alienatio potuit fieri ꝑ iura & dec.d̄
3 qb.ſ.†Nec hēt obare,ſi dicat̃,ꝙ licet ſubſit iuſta cā alienādi,tn̄ ipſa alienatio nō tenet: qm̄ in ea nō interuenit tractatus,nec ſolēnitas à iure req̄ſita, nec auctoritas & ꝯſēſus magni magiſtri,q̄ oīa tū de iure, tū ēt ex tenore ſtatutorū,ꝯſtitutionū,ſtabilimētorū & ordinationū ac priuilegiorū ꝯceſſorū religiōi S.Io.Hyeroſolimitani interuenir̄ dēāt,vt d̄ p̄dictis patet ex tenor̄ et lectura ipſorū,et diſpō iuris cōis iſta reqrētis hr̄ expſsè ī d.c.1.et in d.cle.1.et in d.c.ſine excep.vbi plenè ſcrib.tradūt,ꝓut ēt firmāt in d.c.nonnulli.& in d.c. q̄ in ecclarū. & ꝑ Dec. dictis

4 dictis cõsi. Nã † procederẽt obiecta, qñ sine auctoritate summi Põt. alienatio fuisset facta: verũ qñ pñs alienatio fuisse facta õndit auctoritate & licẽtia summi Pont. & interueniente tractatu & cãæ cognitione recepta & habita p̃ dlegatũ Ap̃licũ, meritò dr̃ firma & valida, esto q̃ auctoritas & ꝯsensus magni Magistri nõ interuenisset, qñ.n. alienatio fit auctoritate Papę, dr̃ legitimè facta nec alia solẽnitas, aut alterius ꝯsensus req̃rit̃, vt ꝓbat̃ in c. ad audiẽtiã. el 2. cũ gl. de eccl. ædifi. & tradit Arch. 12. q. q. 2. in c. añp. & Abb. ꝯs. 41. Videdũ est, col. 4. vol. 1. Pro-
5 ut † ẽt: qñ cũ p̃sumat̃ facta, imò facta p̃supponat̃ seruata forma rescripti summi Põti. in dubio p̃sumit̃ facta in vtilitatẽ, vt dicit Bal. ĩ c. 1. q̃ feu. da. poss. col. 3. ver. q̃rit Iac. & in c. sicut. circa vers. itẽ q̃ro. de re iud. arg. l. 1. C. de p̃d. cur. lib. 10. & p̃ Ale. ꝯs. 79. Circa. 1. col. 6. vol. 1. Pro
6 ut † ẽt: qñ talis alienatio p̃ lõgũ tp̃s & plurib. annis fuit obseruata & sortita effectũ ꝯñr nõ dẽt retractari, vt in fi. hr̃ ĩ c. ꝯtingit. ibi, si fuerit aliquot annis obseruata, ex̃
7 de trãs. Et † qñ tp̃e, quo fuit facta talis alienatio, tẽdebat in vtilitatẽ ecclę, licet mõ reperiat̃ aliq̃s offerẽs meliorẽ ꝯditionẽ: tñ nõ dẽt auferri ipsi. d. Vinc. q̃ domũ ipsã & hospitiũ meliorauerit, nã attẽdi dẽt tẽpus illud, quo fuit facta & nõ pñs, & valor dictæ domus ꝯsiderari dẽt ille q̃ tũc tp̃is currebat, & nõ iste, q̃ in p̃ntiarũ curreret vt p̃ illũ tex. dicit gl. Inn. Io. An. & doct. in c. ad aures. de reb. eccl. nõ alie. & tradit gl. & Doc. in l. 2. C. de loc. p̃dio. ciui. lib. 10. & in l. 1. C. de vẽd. reb ciui. eo. lib. 6. & tradit Bar. in l. 2. C. de feud. patri. lib. 11. & Ale. ĩ ꝯs. 69. col. 6. & hr̃ in l. 3. §. diui ff. de iu. fis. & per gl. & Doc. in c. cũ cãm. d̃ testi. & ĩ c. cũ dilecti. de emp. & vẽd. & ĩ l. 2. C. de rescin.
8 vẽd. & in l. si q̃s cũ aliter. ff. de ver. obl. Nõ † ẽm melioratio facta p̃ d. Vinc. dẽt esse sibi dãnosa, vt hr̃ ĩ l. 2. & fi. C.
9 de alluuio. & p̃ Doc. in d. c. ad aures. † Minus ẽt põt obstare, si allegaret̃ obreptio seu surreptio dictæ facultatis seu licẽtiæ alienãdi cõcessæ à Põtifice: qñ cessãt ista, ex quo de ipsius mẽte & intẽtione apertè cõstat & apparet, vt hr̃ & tradit̃ in l. q̃dã ꝯsulebat. ff. de re iud. & in c. diuersis fallacijs. de cle. ꝯiuga. & in c. veniẽs, de fil. p̃sb. &
10 p̃ Old. cõs. 325. Thema. cũ alijs cõcor. tũ † ẽt q̃a in tali licentia insertus est tenor extrauag. Pauli II. & expressè Põtifex voluit alienationẽ fieri casu, quo tẽderet in vtilitatẽ dictæ p̃ceptoriæ, & cãæ cognitionẽ alteri delegauit, & talis mẽs & volũtas ꝯsonat iuri: vt tradit Bal. in l. ex facto. ff. de vul. & pup. & in c. cãm q̃. de rescriptis, nec obreptio seu surreptio p̃t colligi & allegari rõne dictorũ priuilegiorũ, seu statutorũ, ex quo p̃ Papam fuit illis derogatũ & sufficiẽter, vt patet ex tenore breuis, & di-
11 cet inferius. † Min⁹ ẽt obstat si allegaret̃, Papã nõ potuisse talẽ licẽtiã ꝯcedere, nec p̃iudicare dictæ religioni & statutis & priuilegij ipsius, nã istud dicere sacrilegij instar eẽt, vt tradit̃ in l. 1. C. de cri. sacrileg. & in l. 2. C. de di-
12 uer. rescr. & p̃ Spe. tit. de disp̃e. §. nũc breuiter. Et † ẽt q̃a Papã in bonis ecc̃larũ hẽt oĩmodã & absolutã p̃tãtẽ. c. 2. in prin. de ꝯs. p̃b. lib. 6 & in cle. 1. vt lit. pe. & multa Maria. Soc. ꝯs. 13. Pñs cõsultatio. col. 4. & seq. vol. 1. & scrib. oẽs maximè Fel. in d. c. q̃ in eccl. nu. 46. 47. & 48. eo magis cũ talis licẽtia alienãdi ꝯcessa p̃ Põtificẽ cõtineat in se cãm à iure approbatã, vt superius est deductũ, & statuta ac priuilegia cõcessa dictæ religioni nõ sũt tãtæ potẽtiæ, vt illis p̃ sũmũ Põt. nõ potuerit d̃rogari, ꝓut fuit d̃rogatũ ex illis ver. nõ obstãt. ꝯstõnib. &c. & ex illis, nec nõ statutis, ꝯsuetudinib. stabilimẽtis, vsib. & statutis dicti hospitalis roboratis, &c. & ibi, alijsq; ꝯ̃rijs q̃buscũ-
13 q;. Per † quas c̃las specificè d. statutis derogatũ apparet, q̃b. potuisset derogare, ẽt si ĩ ḡne d̃ illis cogitasset, p̃ tex. ĩ l. q̃ iure militari. ff. de test. mil. & tradit notabiliter Pau,
14 de Cast. ꝯs. 219. Sup pũcto isto, col. fi. Et † istud sufficit, licet nõ apponat̃ tenor statutorũ, vt dicit Bal. in auth. oẽs Peregrini. circa fi. C. cõia. de success. & in auth. nauigia. ĩ 1. no. C. d̃ furt. & pulchrè tradit Ale. adducẽs alias dec. ꝯs. 217. Nec arguẽdi sumus, col. 25. ver. 6. ꝯcl. nu. 79. d̃ re
15 scr. Prout ẽt † q̃a talis c̃la nõ obstã. statutis, &c. nõ solũ tollit statuta p̃terita sed ẽt futura, & sufficiẽs est ad illa tollẽdũ, licet ipsorũ tenor nõ exprimat̃: vt tradũt Bald. Ang. & Pau. de Cast. in l. si mihi & tibi. §. in legatis, de le. 1. cũ alijs adductis p̃ Frãc. de Curt. ꝯs. 35. statuta seu in ca

p̃tis, col. pen. ver. & istud ꝓcedit, nisi Princeps, &c. Circa aliud vniuersitas & hoĩes castri Leonis fugere non p̃nt quin soluere hẽant cõmẽdatario Abba. S. Lauren. canonẽ statutũ p̃ podio d. castri, q̃ in emphyteusim ipsa vniuersitas & hoĩes cęperũt à p̃decessorib. ipsius comẽdatarij ad certũ, & determinatũ tp̃s in instro dictæ
16 ꝯcessionis ꝯtẽtũ. tenẽt̃ †. n. tãq̃ emphyteutæ soluere canonẽ, sub quo res eccl̃asticas in emphyteusim cęperũt l. 1. 2. & 3. ibi oẽs scrib. C. de iure emph. & ff. si ag. vect. pet. & plenè p̃ Can. in c. potuit, ex̃ de loca. & ĩ auth. de eccl.
17 re immo. alie. col. 5. & in auth. 9. Et † nedũ ad futurũ canonẽ soluẽdũ cõpelli p̃nt ipsi vniuersitas, & hoĩes, quinimmo ipse comẽdatarius ab ipsis ꝯsequi põt Canonẽ ꝓ toto tp̃e p̃terito, quo illi nõ soluerũt, vt nõ. & hr̃ in iurib. s̃. alleg. potissimè in l. 2. C. de iure emph. vt ple-
18 nè Mod. scrib. Et † esto, q̃ p̃ triẽniũ, seu bienniũ, & vltra cessauerint soluere: tñ ex hoc ñ dñr cecidisse à iure emph. in dãnũ d. do. nec ex ista nõ solutione p̃nt iuuare, eo qñ emphyteuta inuito dño directo non p̃t relinquere emphyteusim, nec dicere p̃t nolle vlterius soluere Canonẽ, s̃m Bal. col. 2. & in d. l. 2. C. de iure emph. q̃ seq̃tur Alb. d̃ Ros. ibi, col. vlt. & Ias. adducẽs alias dec. col. 7. ver.
19 6. pri. no. Nõ † . n. priuat̃ emphyteuta, re emphyteutica nõ soluẽdo, si dñs directus hoc nõ vult: vt est tex. ĩ d. l. 3. & ibi Ias. post alios, col. 2. ver. 5. no. Ex quib. resultat vera iuris ꝯclu. q̃ dicta vniuersitas, & hoĩes, q̃ ꝓ tp̃e p̃terito possederũt, & ĩ p̃ntiarũ possidẽt dictũ podiũ emphyteuticũ, tenẽt̃ soluere canonẽ ꝓ toto tp̃e p̃terito d. cõmẽdatario, & ẽt ꝓ tp̃e futuro, quo durat dicta emphyteusis, & eo finito tenẽt̃ renouare, ibi, habitare volunt. Nec p̃dictis hẽt obstare, si dicat̃, q̃ comẽdatarius nõ p̃t p̃dicta facere p̃p scdã emphyteuticã cõcessionẽ, p̃ eũdẽ & ei⁹ p̃decessores factã Illust. Duci Vrbini, de eodẽmet podio, & castro p̃ q̃ secũdã emphyteusim vr̃ recessisse à prima, & ꝯñr virtute d. scdæ emphyteusis dicti vniuersitas, & hoĩes nõ vñr posse cogi ad solutionẽ Canonis ꝓ tp̃e p̃terito, nec ꝓ futuro, nec ẽt ad renouãdũ. Nã obiectio tollit̃ ex plurib. tũ quia post secundam concessionẽ in emphyteusim factã antecessorib. d. Illust. Ducis, ipsis vniuersitas, & hoĩes habitarũt dictũ podium & illud possederũt, ꝓut ĩ p̃ntiarũ possidẽt, & p̃ d. secũdã emphyteusim in nullo fuerũt plus grauati, q̃ erãt añ, nec Illust. Ducẽ dicere p̃nt ab ipsis petijsse aliquẽ Canonẽ, ex quo ipsi vniuersitas, & hoĩes nihil soluerũt, nec soluũt ꝓ dicto podio ipsi Illust. Duci. Vnde p̃ dictã scdã emphyteusim ipsi fugere non p̃nt p̃dictã solutionẽ Canonis, vt s̃.
20 Eo † potissimũ: q̃a post dictã scdam emphyteusim ipsi vniuersitas, & hoĩes p̃ plures annos, & lõgũ tp̃s soluerũt dictũ Can. p̃decessorib. ipsius comẽdatarij, q̃ solò p̃ tñ tp̃s p̃scripta dãnat ipsos ad soluẽdũ Canonẽ ꝓ reliquo tp̃e, quo nõ soluerũt, & ẽt in futurũ, vt hr̃ ĩ tota se
21 rè mã p̃scriptionũ. Et † q̃ dicta scda ꝯcessio emphyteusis nõ iuuet ipsos vniuersitatẽ, & hoĩes, d̃ducit̃ vlterius. Ipse. n. Illust. Dux, virtute d. suæ secũdæ emphyteusis in nullo molestat p̃dictos vniuersitatẽ, & hoĩes, nec ipse Illust. aliq̃d opponit de dicta sua secũda emphyteusi, vnd̃ ipsi vniuersitas, & hoĩes nõ p̃nt opponere de dicto iure tertij, & opponẽdo nihil ipsis ꝓdest. l. loci corpus. §. pen. ff. si seru. vẽd. & p̃ Bar. in l. 2. ff. de excep. rei iud. & in l. si rẽ alienã. ff. so. mat. & p̃ Bal. & alios, in l. cũ seruus q̃spiã, C. de ser. fug. & p̃ Cano. ĩ c. capl̃m, &c. mãdatũ, ex̃ de rescr. Vbi hr̃, opponẽtẽ de iure tertij nõ audiri, qñ tale ius ipso iure nõ excludit ius agẽtis, vt est in casu p̃nti. In quo si dr̃, secundã emphyteusim Illust. Ducis ꝯtinere illud idẽ, q̃ ꝯtinet prima, facta dictę vniuersitati, & hoĩb.
22 Certè † scda nihil valebit, cũ primi emph. fuerint, & sint ĩ possessione rei emphyteuticæ. l. quoties, cũ ibi plenè not. post alios, p̃ Ias. C. de rei vẽd. Et ideo cũ ipsi primi emphyteutæ hẽat forti⁹ i⁹, de iure tertij debiliori opponere ñ p̃nt: cũ ñ sit exclusiuũ iuris ipsorũ. Si vero dicim⁹, emph. scdã factã Illust. Duci ꝯtiner̃ aliud, q̃ illa prima facta dictę vniuersitati, & hoĩb, fortiori hoc ꝯsiderato, ꝯcludẽdũ ẽ, vniuersitatẽ, & hoĩes teneri ad solutionẽ Ca. nec p̃nt se iuuar̃ ex dicta emph. cũ illa sit facta sup̃ diuer
23 so iur̃ à prima eorũ emph. Ex † q̃b. diuersis ĩferri mõ aliquo ñ p̃t, vul. §. nihil cõe. Et q̃ dictę ꝯcessiones ĩ emphy

teusim

teusim videatur cõtinere diuersa, satis suadetur ex verbis dictarũ concessionũ. Nã in prima dictæ vniuersitati, & hoib. ꝯceditur in emphyteusim castrũ, seu podiũ cũ domib. plateis. casalenis, foueis. põtib. siccatis, &c. In scda verò ꝯcessione fcã Illust. Duci, illi ꝯcedit castrũ & tota curia, & territoriũ ponẽdo ꝯfines, & sic ꝯcessa vr̃ prǣminẽtia, & iurisdictio, quã ipse comẽdatarius, & eius antecessores hẽbãt, q̃ minimè ꝯcessa fuit dictæ vniuersitati, & hoĩbus. Et ꝙ hæc scda nõ videat fcã de pdictis, & sit diuersa à prima, satis ẽt suadet: eo q̃ñ de prima nulla facta est mẽtio in scda. Et ideo comẽdatarius & eius, antecessores ĩ hac scda emphyteusi vñr ꝯcessisse ius, qđ hẽbãt, & nõ aliud, & ꝯñr iurisdictionẽ, & p̃-
24 eminentiã. Qui†.n ꝯcedit rẽ, vr̃ solũmodo ꝯcedere ius quod in illa re hẽt, ita tex. & ibi Bal. & alij, in l. q tabernas. C. de ꝯh. emp. & idẽ Bal. in l. vnica. C. q̃ñ nõ peten. par. col. pe. ver. sed qd si dñus, & seq. Ias. in trac. de iure emphy. col. 142. ver. quid autem sit econtra. Par. Pad.

SVMMARIVM.

1 *Laicus per prǣscriptionem non potest sibi quære ius percipiendi decimas.*
Laici sunt incapaces possidendi spiritualia.
2 *Etiam si prǣscriptio esset tanti temporis, in cuius cõtrarium non extaret memoria.*
3 *Limitantur tamen ista, quãdo laicus fuisset infeudatus de dictis decimis ante concilium Lateranense.*
Laici an possint se tueri, vt nõ soluant decimas mediante prǣscriptione, seu consuetudine, & alijs pluribus seq.
4 *Prǣscriptio & consuetudo in multis differunt.*
5 *Non tamen sunt cõtraria, & possunt cumulari cũ tẽdant ad idẽ.*
6 *Præscriptio habens annexam consuetudinem contenta est cursu anno 40.*
Etiam contra Papam, & Roma. ecclesiam.
7 *Decimæ personales passiuè possunt præscribi, vt non soluantur.*
Decimæ personales debentur iure positiuo, & consuetudo nõ soluendi eas prodest, & excusat.
8 *Decimæ personales quæ sint.*
9 *Decimæ reales, & prædiales debentur iure diuino, & præscribi non possunt.*
10 *Decimæ prædiales, & reales an possint præscribi aduersus laicũ infeudatũ de decimis, vel habentem ius cõsequendi eas ex priuilegio, vel consuetudine ante concilium Lateran. & seq.*
11 *Laicus contra alium laicum licitè potest tales decimas præscribere præscriptione communi.*
Et fortius prǣscribere potest tanto tempore, in cuius cõtrarium non extat memoria.
12 *Prǣscriptio ista habetur loco tituli legitimè constituti.*
13 *Habet etiam vim priuilegij.*
14 *Habet etiam vim legis.*
15 *Prǣscribens tanto tempore, prǣsumptionem habet ex aliqua causa legitima, non soluisse illud, ad quod de iure tenebatur, nec admittitur probatio in contrarium.*
16 *Prǣscriptio ista secundùm aliquos procedit indistinctè, cum bona, seu mala fide.*
17 *Præscriptio ista nunquam censetur exclusa, quantumcunque lex vtatur verbis generalibus.*
18 *Et satis est allegare titulum, absque aliqua ipsius probatione, stãte præscrip. prædicta.*
19 *Census, & reseruata principi regulariter non possunt præscribi contra principes supremos.*
20 *Contra tamen dominos inferiores bene prǣscribuntur.*
21 *Consuetudo minuens quotam decimæ valida est.*
Decimæ quota præscribi potest.
22 *Decimǣ diminutio præsumitur consensu processisse, stãte prǣscriptione tanti temporis, in cuius contrarium, &c.*
23 *Decima per priuilegiũ põt minui, ita & prǣscriptione p̃allegata.*
24 *Consuetudo vetus toleranda est, & sequenda.*
25 *Cõtra talẽ cõsuetudinẽ in prǣstãdis cẽsibus, nihil est, innouandũ.*
Consuetudo prǣdicta valet.
26 *Decimǣ iure diuino debitæ possunt per legem positiuam distingui & moderari.*
Lex diuina potest per legem positiuam distingui, & moderari.
27 *Decimæ quota potest remitti priuilegio, & consuetudine.*
28 *Et sufficit tempus ann. 40.*
29 *Limitata causa limitatum producit effectum.*
30 *Nemo potest in alium plus iuris transferre, quàm ipse habeat.*
31 *Dolo inductus ad aliquid faciendum sibi non præiudicat.*
32 *Et à fortiori non præiudicat alijs.*
33 *Ius quæsitum non tollitur modico tempore.*
34 *Gesta à priuatis, & à particularib. non prǣiudicãt vniuersitati.*
35 *Decimǣ tempore præterito non petitǣ vlterius peti non possũt.*
36 *Prǣscribens decimas in vna parte agri culti, an censeatur prǣscripsisse in toto agro postmodum culto.*
Consuetudo locorum conuicinorum satis iuuat consuetudinem loci, in quo adest quǣstio super decimis soluendis.
37 *Consuetudinis species quamplures sunt.*
38 *Vt est consuetudo prouinciǣ.*
39 *Consuetudo diocœsis.*
40 *Consuetudo regni, & vicinarum prouinciarum.*
41 *Consuetudo loci seu oppidi quǣ seruanda est.*
42 *Consuetudo ciuitatis, vel loci extenditur ad oppida, & alia loca particularia illi subiecta, si non habet propriam consuetudinem contrariam.*
43 *Consuetudo vigens Romǣ extendi debet ad alias prouincias.*
44 *Ex cursu longissimi temporis omnia prǣsumuntur processisse sciẽter, solemniter, & iuridicè.*
45 *Habens notitiam alicuius actus, quem non reprobat, videtur illum approbare.*
46 *Cõsuetudo generalis in dioecesi probatur ẽt per testes singulares.*

CONSILIVM XXV.

Vidi Consiliũ Excell. D. Primi Valij Mãticǣ, & successiuè aliud ꝯs. Clarissimi, & Excel. D. Caroli Ruini, p̃ris honorãdis. emanatũ ꝯ̃ nobiles dños de Biseno in fauorẽ hoĩum de Matarello, occasione decimæ quã ipsi nobiles petũt à p̃dictis de Matarello sup hedis agnis, surgo, frumẽtatione, & alijs minutis, vt pleni⁹ in ꝓcessu, & actis cãǣ, vertẽte inter ipsas partes, & veris in facto exñtib. p̃supposits dictorũ dñorum cõsulen. ipso-
1 rũ sñiæ, & arbitrio ipse quoq; accedo. Licet†.n. laicus, p̃scriptione nõ possit sibi q̃rere ius ꝑcipiẽdi decimas ita ꝙ sibi soluãt, & nõ ecclæ, cũ illas tãquã ius spiritua le, cuius laici sũt incapaces, possidere nõ possit, vt per Abb. Fel. & alios, in c. cãm q̃, in j. no. ꝑ illũ tex. de prǣscr.
2 Etiã†si ꝯcurreret tps, de cuius initio memoria in ꝯ̃riũ nõ existeret: vt ibi ꝑ Abb. & Fely. col. 1. alleg. ꝯs. & alias dec. Et diffusè ꝑ Mod. in trac. de p̃scr. in 1. par. quintæ
3 par. prin. in 7. q. prin. f. 45. col. 1. ver. 3. q. tñ†istud nõ procedit q̃ñ laicus fuisset infeudatus de dictis decimis añ Cõciliũ Lateranẽse, vt in d. c. prohibemus, & in c. quã sit graue, de decim. & in c. cũ apostolica, de his q̃ fi. à p̃la. cũ alijs adductis ꝑ Fel. in d. c. cãm q̃. col. 1. ver. limita dupliciter, & ꝑ d. D. Cõsulen. & in d. tract. f. præal. col. 2. 3. & 4. vbi ad istud plura alia adducũt, quo stãte dicere possumus, ꝙ isti nobiles de Biseno licitè pñt ꝑcipere ĩ loco d. de Matarello decimas virtute dictǣ infeudationis factæ ipsorũ auctorib. & p̃decessorib. Vñ sola difficultas ꝯsistit, an ipsi de Matarello possint sese tueri, vt nõ soluãt decimas petitas ꝑ p̃scriptionẽ seu ꝯsuetudi-
4 nẽ, quas p̃tẽdũt hr̃e ꝯ̃ ipsos D. de Biseno. Et†dico ꝙ pñt se tueri, & p̃scriptione, & ꝯsuetudine. licet.n. p̃scriptio, & ꝯsuetudo, in multis differãt, vt hr̃ ꝑ gl. magnã, in c. fi. ex̃ de ꝯsue. & ibi no. Abb. post alios, col. pe. & diffusius tãgunt nouis. repet. ibi, & Mod. Aquẽs. in l. more. col. 4. ff. de iurisd. om. iu. & Io. de Mil. in ver. cõsuetudo, ver. ꝯsuetudo differt à p̃scriptione, & no. ẽt Fel. in c. auditis, col. 11. ver. 5. & vltimo, de p̃scr. & Mod. in trac. de p̃scri.
5 fol. 6. vers. 10, & vltima, tñ†ista remedia nõ dñr ꝯ̃ria: possunt.n. simul, & semel allegari, & cumulari, cũ ad idẽ tẽdant, ita Bal. in l. 1. col. 6. C. de ser. fug. & sequũtur Mod. in d. trac. præscr. in 1. parte prin. fol. 6. col. 2. in fi. nu. 43. Potuerũt itaq; isti de Matarello, & p̃scriptione, & consuetudine seipsos tueri aduersus dictos nobiles, nec ꝓpterea erũt ꝯ̃rij: cũ dicta remedia ad eũdẽ tẽdant effe-
6 ctum, & possint insimul allegari. Ex†quib. infero, ꝙ q̃ñ p̃scriptio hẽt annexã cõsuetudinẽ, sufficiũt 40 anni, ẽt si ꝯ̃ Papã, & Romanã ecclam prǣscriberet, ita D. Ant. in repe. c. fi. extra de ꝯsuet. per cle. ne Romani, de elect. refert & sequit Fel. in c. ad audiẽtiã, ex̃ de p̃scr. col. pen. ver. limi. 3. & Cõsequẽter cũ dicti de Matarello aduersus dictos nobiles tueãtur se ꝯsuetudine, & p̃scriptione & dicta p̃scriptio non sit nuda, & sola, sed hẽat annexã ꝯsuetudinẽ, dico ꝙ pñt se p̃scriptione tueri cãta spatio

anno.49.nedū ꝯ ipsos nobiles laicos,sed ēt ꝯ Papā,& ꝯ
7 Romanā ecclā.Rursus† ꝯsiderādū est,ꝙ decimæ per
sonales,hoc est libertas nō soluēdi dictas decimas,pōt
ꝑscribi:qa tales decimę nō sunt debitę de iure diuino,
sed de iure positiuo introductę, & iō ꝯsuetudo eas nō
soluēdi prodest.& excusat nō soluētes:vt no.D.Ant.in
c.parochianus,& Abb.in c.in aliquib.vbi tex. gl. cū̄ de
deci.& hr̄ p Host.in sum.eo.ti.§.ꝙ sint, & §. seq.& §. &
quałr,& tāgit Fel.ī d.c.cām q̄,& Arch.in c.quicūq;,16.
q.7.& per D.Ant.in d.c.parochianus,referētē Theolo
gos nō tenere ꝯriū & sequunt̄ Mod in d.trac.ꝑscr.in j.
par.qntæ par.prin.in 7.q.f.44.col.1.& 2.ver.ī qb.locis
8 abūdè,& ver.1.ꝯclo est.Ex† quib.infero,ꝙ ipsi de Mata
rello licitè se ꝯsuetudine,& ꝑscriptione tueri pn̄t,nedū
aduersus ipsos nobiles laicos,sed ēt aduersus ecclam,
& clericos,quatenus res,q̄ ab eis iure decimę petūt̄,sa
piūt & ꝯcernūt decimas ꝑsonales,de qb.in c.nō est in
ptāte,& c.ex trāsmissa,de decim.& p summist.in ver.de
9 cimæ.Decimę† verò reales, & ꝑdiales:qa sūt debitæ de
iure diuino,ꝑscribi nō pn̄t,vt hr̄ in d.c. aliquib. & d.c.
parochianus, & in ꝯs.dictorū.d.Consu.& p Ale.ꝯs.40.
Romana eccła,vol.4.& no.Bar.in l.cōpetit, in prin.C.
de ꝑscri.30.ann.& Gem.in c.2.de pręb.li.6.& Barb.ꝯsi.
35.sapiēter scribit̄,col.7.vol.2.& no.Henr. Boych.ī c.p
uenit,de decim.Et iō laicus se ꝑscriptione tueri nō pōt
ꝙ nō teneat̄ soluere decimas ꝑdiales aduersus ecclam
10 seu clericos,quē articulū in pn̄ti ał̄r non discutio. †Ex
quo tractādū est,an ipsæ decimæ possint ꝑscribi aduer
sus laicū infeudatū de ipsis,vel hn̄tē ius ꝑcipiēdi eas ex
priuilegio,vel ꝯsuetudine an̄ d.ꝯciliū Latera. Sup qua
difficultate pulchrè tradit̄ p.Cum.ꝯs.83.qa cā decima
lis,q refert̄ p d.D.Cōsu.&ibi Cuma.ꝯcludit, dubitati
uè tn̄,ꝯ laicū ꝑscribi libertatē nō soluēdi decimas.10.
vel 20.ann.vt in certis seruitutib.Resolutè aūt,& deter
minādo firmat istud spatio tāti tpis posse ꝑscribi,in cu
ius ꝯriū nō extat memoria,quē ēt referūt,& sequūtur
Mod.in d.trac.ꝑscri.f.44.col.2.in fi.& col.3.in prin.nu.
11 46.Car.†in ꝯs.146.notū sit vniuersis,tenet,ꝙ ꝯ laicū in
uestitū an̄ ꝯciliū de decimis,alius laicus eas ꝑscribere
pōt tpe cōi,qđ refert,& sequit̄ Fel.in d.c.cām q̄, col.1.
ver.limita.2.seq.Mod.in d.trac. ꝑscrip.in d.j.par.5.par.
prin.f.46.col.1.ver.2.lima ꝑdictā ꝯclu.vbi firmāt nullū
esse dubiū, isto casu hr̄e locū ꝑscriptionē ꝯ talē laicū
tāti tpis,in cuius ꝯriū nō extat memoria, & ita ēt ego
12 tenui legēdo in d.c.cām q̄.Quæ† ꝯprobari pn̄t,ex quo
talis ꝑscriptio hr̄ loco tituli ltimè ꝯsti.l.hoc iure. §.du
13 ctus aquę,vbi gl.ff.de aqua quo.& æsti.Hēt †ēt vim pri
uilegij,vt ꝓbat̄ in c.super quibusdā.§.ꝑterea,& ibi gl.de
14 verb.sig.Et † ēt hēt vim legis.l.j.§.fi.& in l.in summa,in
prin.ff.de aqua plu.arce.& no.Car.ꝯs.38. Capitulū ciui
taten.Abb.ꝯs.71.clericus qdā,vol.2.Frā.de Cur. ꝯs.24.
col.2.& ꝯs.56.col.11.& latè tāgit Ale.ꝯs.viso themate,
col.1.vol.1.& ꝯs.74.Vr̄ ꝙ tota difficultas, col. 2.vol.4.
ponit ēt Ias.in l.de quib.col.13.ff.de leg.& Fel.in rub.&
15 in c.cū nobis,& in c.si diligēti,col.7 de ꝑscr.Et † qn̄ hr̄
ꝑscriptio tāti tpis,cuius initij,&c.ꝑsumendū est,nō sol
uētē tāto tpe illud,ad qđ đ iure tenet̄.hoc eē īductū ex
aliqua cā ltima,vt đt Abb.d.ꝯs.61. Nā resultat ꝑsūptio
iuris,& de iure,ita ꝙ in ꝯriū ꝓbatio nō recipit,vt dicit
16 Fel.in d.c.cū nobis,col.3.Et† qn̄ hr̄ tm̄ tps,nō est de bo
na,vel mala fide curādū,vt dicit Sal.in l.2.C.de serui.&
17 aq.& Ale.d.ꝯs.61.col.1.de veritate ał̄s ꝯsului.ista †.n.pre
scriptio tāti,tpis cui9initij,&c.nūq̄ censet̄ exclusa,quā
tūcunque lex verbis ḡnalib.vtatur,vt no.Fel.in trac.ꝑ
18 scrip.col.6.Et† stāte tali ꝑscriptione inducēte titulū,pri
uilegiū,ꝯstitutum,& plures alios effectus,de quib. in lo
cis s̄.allegatis,satis est solū allegare titulū, seu causam
absq; aliqua ipsius ꝓbatione,vt no.Mod.in c.1.de prę
scrip.li.6.& not.per Fely.in c.ad audiētiā,col.pen.de ꝑ
scrip.& in c.de quarta,col.pe.eb.tit.& est de mēte Bar.
in l.cū de in rē verso.col.3.ff.de vsur.& Mod. in l.si cer
19 tis annis.C.de pac.Et† in sim.ēt istud cōprobat̄. Nā li
cet cēsus,& reseruata Principi aduersus principē ꝑscri
bi nō possint,vt hr̄ in l.ꝯperit.C.de ꝑscri.30.ann.& no.
Bal.in l.sicut,col.fi.eo.tit.& Abb.in d.c.cū nobis, & in
20 d.c.ad audiētiam,in fi.vbi plenè Fel.col.6.& 7.tn̄ †ꝯ in-
feriores dn̄os bn̄ pn̄t ꝑdicta ꝑscribi,vt tenet Abb. cōsi.
102.col.2.vol.1.& in d.c.ad audiētiā,in fi.vbi ēt Fel.tā
git,& no.Ias.in l.imperiū.col.10.in fi.ff.de iurisd. om. iu.
& Soc.ꝯs.86.col.fi.ver.5.hæc ꝯclo,vol.1.& ꝯs.156. col.
21 fi.ver.sed clarū,vol.2.Quæ† ēt suadentur. nā ꝯsuetudo
minuēs quotā decimæ est valida, & bene quota deci
mæ ꝑscribi pōt,licet nō tota decima, vt determinat S.
doc.relatus à Cy.& Bal.in d.l.cōperit,& vr̄ ꝓbari p tex.
in d.c.in aliquib.ibi,vel loci ꝯsuetudine approbata,vbi
Abb.đt,hāc partē esse benigniorē,& æquiorē, inferen
do valere ꝯsuetudinē Theuthonicū,q pro decimis sol
uunt certas mēsuras, siue coloni aliquid recolligant,
siue nō,& idem tenet ibi Io.And.& D.Ant.post Vinc.
pro qua opi.facit tex.in c.cōmissum. de decim. ibi,cū
ea integritate soluāt,qua prius,& tex.in c.dilecti, ibi,de
quib.ꝯsueuerūt.& in c.sint,ibi, ad ꝯsuetudinē duxim9
recurrēdū,eo.tit.p q̄ iura ita ꝯsuluit Soc.ꝯs.145. circa
primum ꝯsultationis arti.col.2.in fi.vol.1.& ēt ꝯs. 297.
viso priuilegio,col.5.vol.2.vbi loquit̄ de ꝑscriptione tā
ti tps,in cuius ꝯriū,&c.qua probata,ꝑsumit,Papā exe
misse nō soluētes integrā decimā:vt plenè ibi tāgit,&
22 examinat.Cōcludendo,† ꝙ stāte prescriptione tanti tē
poris ꝑsumitur, ꝙ ex cōsensu,& ꝯuētione inita cū pa
rochianis talis solo diminuta facta fuerit,siue ꝙ legiti
ma ꝯpositio pręcesserit ad formā.c.statuimus, de trāsa
ctionib.& ita ēt ꝯsuluit Pau.de Cast.ꝯs. 324. In cā deci
mali,circa mediū,vbi đt,ꝙ de iure cōi decima nō đēt
solui nisi de his,de qb.solui solitū est,& ꝓut ꝯsueuit,al
23 legādo Bar.in l.litib.C.de agri.& cēsi.li.11.Et† bn̄ faciūt
tradita p Fulg.ꝯs.116.in q.q̄ vertit̄.col.1. dicēs, ꝙ sicut
decima pōt minui p priuilegiū,vt no.ī c.à nobis,de de
cim.ita ēt,& p lapsū tāti tpis,cui9 initij nō erat memo
24 ria,qđ tps priuilegio æqꝑarat̄,vt s̄.Tolerabilia †.n. sūt
q̄ vetus approbat ꝯsuetudo,vt in l.Imperatores.§. fi.ff.
25 de pollicita.Et† ꝯ antiquā ꝯsuetudinē in ꝑstādis cēsib.
nihil đēt innouari:vt hr̄ in l.cū satis.§.caueat.C.de agri.
& cēsi.li.11.& ꝙ talis ꝯsuetudo valeat,firmat Sum.Ang.
in ver.10.§.2.circa fi.Et pōt ꝯprobari, nā dato, ꝙ tales
decimę de iure diuino đeant̄,tn̄ lex positiua distingue
re,& modificare pōt dictā legē diuinā, nō aūt in totū
tollere,vt no.gl.in l.fi.C.si ꝯ ius,vel vtilitatē publicā, &
26 in terminis nr̄is est tex.in d.c.à nobis, de decim.Et† ibi
no.Doc.ꝙ p priuilegiū quota decimę remitti pōt, er
go poterit ꝯsuetudo,vt đt Ale.ꝯs.74.vr̄,ꝙ tota difficul
27 tas.col.2.vol.4.Ex† quib.infero,verā esse ꝯclu.ꝙ cōsue
tudine decima diminui pōt,& qa istud est ꝯ ius, requi
runt̄ anni.40.vt plenè no.in d.c.fi. quanto ergo magis
istud īduci đēt tāto tpe, cuius ꝯri nō extat memoria,
28 qđ †tps hēt priuilegia,& effectus, de qb. s̄. potuerunt
itaq;.lege ꝑmittēte declarata,vt s̄.ipsi đ Matarello,& ꝯ
suetudine,& ꝑscriptione tpis ꝑdicti nō soluere integrā
decimā,tam personalē,q̄ prędialem, nec soluere eā de
29 oīb.sed solū de aliquib. solitis,& ꝯsuetis solui. †Nec ꝑ
dictis hēt obstare snīa ꝯ eos lata in fauore q.D. Lauræ
à qua isti nobiles de Biseno hn̄t cām.nā talis snīa est so
lū super solone raparum,vn̄ ad alia,q̄ mō petunt̄,mini
mè extēdi đēt:cum limitata cā limitatū producat effe
ctū.l.in agris.de acq.rer.do.l.milites agrū.ff.de mil.test.
30 Et† ipsa D.Laura nō potuit in ipsos nobiles emptores
plus iuris transferre,q̄ habuerit.l. traditio.in prin.ff.de
acq.rer.do.l.nemo plus iuris,ff.de reg.iur.Minus ēt ob
stat,si dicat̄,ꝙ isti nobiles de Biseno ꝑceperūt dictā de
cimā,quā mō petūt à plurib.hoīb.d.loci de Matarello:
nā respōdetur,istud nō esse formiter,nec plenè proba
tū,sed solum per testes inhabiles legitimè repulsos, vt
patet ex processu,vltra quā reprobationem ēt facit,qa
asserti testes ex aduerso ꝓducti nō deponūt, ꝙ ipsi de
Matarello vnanimiter & cōi cōsensu dictā decimā sol
31 uerint.Vnde† si aliqui aliquid soluerūt,decepti dolo&
fraude īducti istud fecere, ꝯn̄r eis minimè ꝑiudicauit,
32 eo.ti.& C.de dolo,& qđ met.cā.Et† à fortiori, istud mi
nus potuit alijs ꝑiudicare non soluētib.toto titulo res
inter alios acta,&c.& in c.inter dilectos.§. porrò,de fi.
instr.ꝓut ēt talis asserta ꝓbatio minimè tollere potuit
ius vniuersaliter q̄sitū hoīb. de Matarello, per dictam
cōsuetudinē,& prescriptionē,ex quo solùm loquitur
de

de modico tẽpore,vt videri põt per depositiones ipso-
33 rũ testiũ.Quod†tẽpus modicũ minimè ius,vt s.quæsi-
tũ tollit:vt extra de pscr.ferè p totum,& C. de præscri.
trig.vel quadr.ann.& in reg.poss.de reg.iur.Prout etiã,
qa nulla inter hoĩes de Matarello fuit facta cõgregatio
34 seu cõs.more solito,vt talis solutio fieret. Et†ideo facta
priuatim ab aliqb.pіudicare nõ dent, toto ferè ti.ff.ꝙ
cuiusq; vniuer.nom.& in tit.ff.de admin.rer.ad ciui.pt.
& in tit.de decr.ab ord.fac.maximè in l.ambitiosa, & p
Bar.in si.in l.aut facta.§.nõnunquã.ff.de pę.& p Can.in
c.dilectus.el 2.ex de sim.& faciũt no.in l.oẽs populi,cũ
alijs cõcor.ff.de iust.& iu.Quib.probõnib. reiectis, ius
ipsorũ de Matarello remanet saluũ,vt stãte dicta cõsue
tudine,& longissima pscriptione astringi nõ possint ad
soluendũ decimas psonales,nec ẽt pdiales integras,sed
diminutas,put soluere fuere soliti,& nõ de omnib.sed
illis tñ,quas soluere ꝯsueuerũt, q̃ oĩa procedũt respe-
ctu decimarũ quæ petebãtur solui à dictis de Matarel-
35 lo ipsis nobilib.de Biseno pro †tpe futuro post petitio-
nẽ:nã tpe pterito, quo tales decimæ nõ fuerũt petitæ,
peti nõ põt,ex quo ad eas qs nõ tenet, nisi suo tpe petã
tur,ita Arch.in c.j.de deci.li.6.& referũt D.de Ro.in an
tiq.in tit.de decim.dec.1.& ẽt refert,& seqtur Fel.in c.si
36 aũt,col.4.de rescr.Accedat†ẽt pdictis decis Abb.in ꝯsi.
71.casus talis est. Vbi tenet, ꝙ ille, qui decimas pscribit
in vna parte agri culti, si alia pars inculta redigatur ad
culturã,cẽsetur pscripsisse in toto:ex quo alius in ea de
cimas nõ possedit, vt dicit ibi Abb. circa fi. vol.2. pro
quo d.facit tex.in l.3.in prin.iũcta l.ꝙ meo.§.fi.cum ibi
no.ff.de acq.poss.& ẽt faciũt ea,quæ dicũt Io. And. D.
Ant.& Abb.in c.cũ in tua,de deci. Et ad cõfirmationẽ
ẽt pdictorũ cõsiderãdũ est,ꝙ nedũ dicta cõsuetudo nõ
soluẽdi decimas,q̃ mõ petunt ab ipsis de Matarello per
ipsos nobiles de Biseno, viget in d. loco de Matarello ,
sed ẽt seruat,& locũ hẽt in tota dioce. Tridẽtina, & ẽt
in ipsa Ciuitate Tridẽ. Nã Eps nõ exigit tales decimas ,
phibẽte,& vetãte cõsuetudine,ita ꝙ dici pt nedũ con-
suetudo spãlis d.loci, sed ẽt puincialis, & totius dioce.
& regionis,nec nõ ẽt & aliarũ vicinarũ dioce.in qb. ẽt
37 similis viget cõsuetudo:quo†fit,vt tãto magis dẽat attẽ
di.Multæ.n.sunt species cõsuetudinis,de qb.p Arch. &
alios,in c.illud.12.dist.& Io.An.& alios,in rub. de ꝯsue.
& in d.c.fi.eo.tit.Inter quas cõnumerat cõsuetudo re-
gionis,& puinciæ vt no.in l.·.§.fi de vẽtre.insp.& in l.si
seruus pluriũ.§.1.de leg.1. Itẽ cõnumeratur ꝯsuetudo
Ciuitatis, & ẽt cõsuetudo oppidi,q̃ oẽs cõsuetudines ,
38 si nõ ꝯriæ,dẽnt attẽdi: vt †de ꝯsuetudine pbat in dictis
39 iurib.& in l.testiũ.C.de testib.&†de cõsuetudine dioce.
pbat in c.fi.de off.Arch.& not.gl.in l.ex ea.ff.de postu.
& Bar.in d.l.oẽs populi,in 4. q. prin. ff. de iust.& iur. &
40 ibi Moder.& alij repe.plenè tangũt.Et† ẽt de cõsuetu-
dine regni, vel vicinarũ puinciarũ hr in c.cũ olim , de
41 cõsue.& in c.sup eo.de cẽli.Et†de cõsuetudine loci,seu
oppidi,ꝙ dẽat seruari,hr in l.de qb.ff.de legib. & in l.vẽ
ditor.§.si cõstat.ff.cõia pdio.& in l.1. C.q̃ sit lon.cõsue.
& de pdictis facit mẽtionẽ Ias.in d.l.qb,col.2.in lect.Ex
qb.infert, ꝙ ẽt si nõ esset talis cõsuetudo in d. oppido
Matarelli nõ soluẽdi decimas pdictas,tñ qa dicta cõsue
tudo viget in tota dioce.& alijs locis cõuicinis, dẽt ser
42 uari etiam in d.loco de Matarello.Ex †quo cõsuetudo
vnius Ciuitatis,vel loci extẽdit ad oppida,& loca parti-
cularia,illi subiecta,dũmõ, ꝙ nõ hẽant ppriã cõsuetu-
dinẽ ꝯriã,ita Bar.in d. l.oẽs populi, qst. pall. & ibi Ias.in
l.2.C.q̃ sit lõg.cõsue.q.36.& D.Ant.in c.fi.col.38.de cõ
sue.& tenẽt ibi nouiss.repet.fol.17.col.3.ver.5.limitat,
q adducũt l.q ex vico.ff.ad munic.& est cõs.Laur. Cal-
ca.2.col.24. & optimũ consi.Corn.319. circa primum
43 coll.11.vol.3.Prout†ẽt in simili dicimus,ꝙ cõsuetudo,
q̃ viget Romæ, extẽdi dẽt ad alias puincias, vt in d.l.de
qb & ibi Ias.post alios,col.2.& plenius, vt p Mod.Pap.
in tract.de feu.car.2. col.1. Et tãto magis pdicta cõsue-
tudo venit seruãda, ex quo fuit seruata tãto tẽpore, in
cuius ꝯriũ nõ extat hominũ memoria,sciẽtib. & patiẽ
tib.d.Episcopis,qui pro tpe fuerũt Tridẽti,& in alij dio
ce.vicinis qui nõ tolerassent talẽ cõsuetudinẽ,si nõ fuis
44 set aliqua iusta cã inductiua ipsius.Quo†fit,vt omnia ex
cursu tpis,& ex tali scĩa præsumãtur solẽniter,& iuridi
cè pcessisse,iuxta reg.l.si filius.C.de pet. hær. & p Alex.
& alios,in l.sciẽdũ.ff.de verb.obl. cũ cõcor. & iuxta gl.
45 in l.quo.n.ff.rem rat.hab.& in c.1.44.dist.Et†p Bal.in l.
Imperiales.§.si miles. C.de nup. Vbi hẽns notitiã alicu-
ius actus,vr illũ approbare,si expsè nõ reprobat.Et qa
46 talis †cõsuetudo est gnalis in tota dioce.ad ipsius pba-
tionẽ testes ẽt singulares sufficiũt: vt tenet Alex. cons.
172.visis,& opportune discussis,col. pe.vol.2. vbi ad id
multa adducit.Quib. omnib.cõsideratis, dico,ipsos de
Matarello de iure astringi non posse ad solutionem di
ctarum decimarum. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Religiosus claustralis,etiam de ordine mendicantium potest in vltimis voluntatibus constitui dispensator,& executor.*

2 *Et qua ratione istud permittatur.*

3 *Et nedum ad pias causas,verùm & ad alias non pias potest executor constitui.*

4 *Executor & dispensator plurib. noĩbus sinonimis appellatur.*

5 *Religiosus pro vtilitate monasterij de licentia superioris potest esse extra claustrum,& etiam executor testamentarius.*

6 *Et si voluntate superioris suscepit tale officium, cogi potest illud prosequi.*

7 *Etiam cum bona conscientia, & absque scrupulo, non obstante professione.*

8 *Potest etiam constituere procuratorem ad ista prosequendum.*
Nec requiritur alia licentia superioris,si semel fuit obtenta.

9 *Superiores si licentiam non præstant, priuant monasterium legato illi facto sub hac condi.*

10 *Substitutus sub hac conditione, non potest consequi successionem nisi conditione adimpleta.*

11 *Vocatus ad hæreditatem sub conditione, illam non consequitur, nisi conditione adimpleta.*

12 *Qua deficiente cessat effectus substitutionis.*

13 *Præceptum testatoris iustum, & honestum adimpleri, & obseruari debet.*

14 *Non seruantes iustum præceptum testatoris,priuantur omni legato sub illa conditione eis relicto.*

15 *Testator in eodem testõ põt adimere vni hæreditatem,& illũ priuare ad commodum alterius obseruantis preceptum suum.*

16 *Testator potest quem priuare hæreditate directò, vel per fideicõmissum transferendo in alium casu,quo non obediatur.*

17 *Pęnæ appositio facta in testamento in casu non obseruantiæ, & translatio in alium facta eo casu,validæ sunt.*

18 *Executor potest facere expensas in exigendis reditibus de bonis hæreditatis.*

19 *Item expensas itineris.*

20 *Executor non debet esse negligens, quoniam talis negligentia iudicatur vt dolus.*

21 *Voluntates defunctorum obseruari iura clamant.*
Executores testamentarij negligentes.
Et quamprimum possunt,debent distribuere bona,secundùm testatoris voluntatem.

22 *Executor prædictus potest bona dispensare erga personas ab isto testatore nominatas.*

23 *Et si sibi per testatorem commissa est electio personarum, potest seipsum eligere.*

24 *Potest etiam eligere,& monasterium,in quo moram trahit pluribus ex causis.*

25 *Religiosus habens eligere personas ad distribuendum bona à testatore relicta potest suo arbitrio illas eligere.*

26 *Verb.ad sui libitum,liberam & meram voluntatem importat.*

27 *Idem & de ver prout voluerit.*

28 *Maximè quando ambo verba prædicta iunguntur.*

29 *Electio autem personarum facienda est secundùm mentem testatoris.*

30 *Testatoris mens declaranda potest vni committi.*

31 *Et si de mente testatoris non constat, considerandi sunt cõsanguinei testatoris,& num.33.*

32 *Charitas regulariter dictat,vt primò nobis,& nostris debeamus subuenire,& num.33.*

34 *Verb.illa,prout voluerit, etiam consanguineos comprehendunt, & num.35.*

36 *Executor grauatus anno quolibet maritare puellas pauperes, quas puellas habeat eligere.*

Et

Et an intelligatur testator disposuisse de matrimonio carnali, vel spirituali, & sic de ingredientibus monasterium.

37 *Priuilegium carnale, & spirituale vtrunq; fauorabile est, & à pari videtur procedere.*

38 *Executor grauatus dotare pauperes, an possit alicui pauperi supplere dotem pro parte, sine qua non posset matrimonium contrahere*

CONSILIVM XXVI.

Frater Io.Bartholomæus ordinis S.August.deputatus dispēsator, & executor ꝑ suos fratres carnales vtrinq; cōiunctos in eorum testis cū talē administrationē volūtariè susceperit de licētia sui superioris, ꝓculdubio cū tota cōsciētia, & ẜm ius canonicū, & ius ciuile poterit ꝓsequi dictū officiū, & admini-
1 strationē. † Licet.n.religiosus sit, & de ordine mēdicantiū, & claustralis, tñ in vltimis volūtatib. ꝑ testatores ꝑdictos licitè potuit cōstitui executor, & dispensator, vt hř in c.tua nobis, ex̃ de test. & c.fi.eo. tit.li.6. & in cle.1. de test. Et de claustrali, & mēdicāte religioso cōstituto executore no.gl.in ver.vtiq;, in d.cle.1. & ibi Card. in 5. notabili, & col.3.in 5.opp. & Abb.ibi, in princ. & Imo. col.3.ver.gl.suscipere, & no. gl.2. in d.c.fi. & ibi seqtur
2 Gem.& Philipp.Frāc.col.2.sup gl. Et † rationē quare religiosus possit esse executor, tradit Abb. in d.c.nobis, & in c.Ioães in fi.de test.& Petr.de Anch.in d.c.fi.in 2.
3 notab. Et † nedū deputari pōt ad cās pias, sed ēt ad alias
* cās nō pias, vt dicit D.Ant.& Abb.firmās esse * cōem in d.c.Io.col.fi.ꝑ iura supius allegata, & ꝑ rōnes ibi adductas ꝑ eos, quā sñiam sequit̃ Card.in d.cle.1.col.3.in 2.& 3.q.& ēt Imo.ibi, col.3.in fi.& col.4.in prin. & Pet. de Anch.in d.c.fi.col.antep.in 8.q.& Philipp. Frāc. ibidē in 1.notab. Volētes religiosū posse exe executorē te-
4 stamētariū etiā ad nō pias cās. Et † licet in dictis testmentis ipse frater Ioan.sit constitutus dispēsator: tñ idē est ac si executor fuisset cōstitutus.nā diuersis noīb.cōstitui pōt, vt dicit Benedic.de Perus.in repet. d. c.fi. col.1. & char.4.col.2.& ēt in ꝓcessu dictæ repet. ver.ꝑ q̃ ver-
5 ba, istud probās plurib.auctoritatib.talis †.n.religiosus sicut de licētia sui supioris ꝓ vtilitate monasterij pōt esse extra claustrū, ita ēt poterit extra claustrū esse ꝓ executione ipsius officij, ꝙ suscepit ex licētia sui supioris, vt expsè firmat Philip.Frāc.in d.c.fi.in prin. col.3. ver. licet gl.in ver.obtēta, & sequit̃ ibi Benedic. de Perus.in
6 lect.col.fi.in prin.& ēt in repet.char.;.col.1. Ex † qb.infert, ꝙ cū ipse frater Io.de licētia sui supioris volūtariè susceperit tale officiū, & administrationē, coactus est, iuris dispōne illā ꝓsequi, & adimplere volūtatē dictorū testātiū, vt firmat Card.in d.cle.1.col.3. in 4. q. & Imo. ibi.col.3.ver. circa prædicta, & Pet. de Anch. in 3.nota.
7 Et † prædicta facere potest cum tota conscientia, & absq; scupulo, ꝓfessione sua nō obstāte, ex quo pro tali exercitio, & in foro, & ex̃ forū hēt ltimā ꝑsonā, & potest ltimos actus exercere, & ꝑ se ipsum, ac ēt aliū substituēdo, vt plenè tradit Card.in d.clem.1.col.4.q.13.in 1. fall.& Imo.ibi col.fi.ver.sed an actio, & ver.sed nūquid executor, & Pet.de Anch.col.2.ibidē, & idē Anch.in d. fi.col.4.ver.q̃ro tertiò, & Phil.Frāc.ibi, col.3.in fi.ver.in
8 ea gl.ibi, industria, & Gem.col.3.ver.idē executor. † Et idē Gem.in d.c.fi.col.4.in prin.& Pet. de Anch. col.pe. ver.Itē in casib.in d.c.fi. Volūt ēt, ꝙ possit cōstituere ꝓcuratorē ad ꝑdicta faciēda, adducentes Bal.vt ꝑ eos; Et qm̃ ipse frater Io.suscepit dictū officiū, & administrationē cū volūtate, & expſſa licētia suorū superiorū licitè, alia licētia nec reqsita nec obtēta pt d. officiū adim-
9 plere, & exeq, vt dictū est Et † caueāt eius supiores, & cōuētus, & monasteriū, substitutus hæres dictorū testantiū, vel aliqs ipsorū in tali officio, & administratione ei dē directò, vel ꝑ indirectū aliquā molestiā inferre, nā illico essent priuati dicta successione, & hřditate, q̃ tali casu applicāda veniret alijs substitutis. Nā talis cōuētus, & monasteriū heremitarū S.Aug.Bergom.nō est simpliciter substitutus, sed sub cōdōne, si directè, vel indirectè molestiā aliquā nō dederit d. fratri Ioāni executori circa d.officiū, & administrationē, vt patet ex verbis testi in illo capitulo, in quo ipse frater Io.dat̃ executor, & d.
10 monasteriū substituit̃ in fi. Et † de iure certissimū est, ꝙ substitutus sub cō lōne, nō pōt cōseq successionē, nisi cōdōne adimpleta.l.cedere diē.ff.de verb.sig.l.q̃ hřdi, in
11 fi.ff.de cōd.& dem. Vbi † Bar.& Soc.in 3.nota.dicunt, ꝙ vocatus sub cōdōne ad hřditatē, nūquā pōt illā ꝯsequi
12 nisi cōdō adimpleatur. Nā † deficiēte implemēto, dispō nō pōt sortiri effectū.l.1.ff.de don.l.si donaturus, ī pri. ff.de cōd.ob cau.& est deci.Bal.in l. Arethusa, in 1. lect.
13 ff.de his, q. sunt sui, vel alie.iur. Et † ēt qa tale ꝑceptū testatorū fuit honestū, ꝯñr adimplēdū & obseruādū, iux.tradita ꝑ illū tex.ꝑ Doct.in l.facta.§.si in dāda. ff. ad Treb. & firmat gl.Bar.& alij, in l.1. ff.de his q̃ pe. nomi.& in l. vnica.C.eo.tit.& in §.fi.inst.de leg.& tradit Soc. ꝯs.221.
14 visa, in prin.vol.2. Hinc † est, ꝙ illi, q nō seruāt cōdōnē, & iustū ꝑceptū testōris, ex legis dispōne puniuntur: vt priuētur relicto, & emolumēto, eis sub dicta cōdōne, & ꝑcepto relicto, vt hř in l.si qs sepulchrū.§.prætor ait, ver.nisi aliqd.ff.de relig.& sump.func.& tradit̃ in l.pen. in fi.vbi gl.adducit cōcor.C.de leg.& bñ facit tex.in l.fi. ī fi.& in auth.hoc amplius.C.de fideic. & ꝙ tradit Soc. ꝯs.174.ꝑfecto ni fa lor.col.pen. ver. nō est mirū, vol.2. & plenè ꝑ Doc.in d.auth.hoc amplius. Et ēt quia ipsi testōres expsè voluerūt, ꝙ casu, quo d.fratri Io.circa d. officiū, & administrationē inferret̃ aliqua molestia directè seu ꝑ indirectū ꝑ suos supiores, vel ꝑ suū cōuētū, ꝙ tali casu monasteriū priuaret̃ dictis successionib. & in
15 penā successiones ipsæ deuenirēt ad alia loca pia. † Et certū est, ꝙ testōr in eodē suo testō pōt adimere hæreditatē, & reuocare, & apponere penā priuationis inobediēti, & nō obseruāti sua ꝑcepta, ad cōmodū, & beneficiū alterius obseruātis, vt tradit̃ in l.vnica. C. de his, q̃ pe.nom.maximè ꝑ Bal.col.3.in 5.opp.& not.ibi Corn. in prin.dicēs oīa ista depēdere à volūtate testōris, tā respectu priuationis, q̃ respectu trāslationis, ꝓut etiā est tex.& ibi no.Can.ī c.Raynal.ex̃ de test.& Soc.in d.cōs.
16 221.in prin. Et † Bal.in l.fi.col.fi.ver.q̃ro nūquid.C.de fideic.dicit, ꝙ testōr pt priuare quē hřditate, si ei nō obediat, directò vel saltem ꝑ fideic.qñ trāslatio fit in alium post aditā hřditatē, vt tradit ēt Soc.in rub.ff.de his, que pe.nom.ver.3.casu.& Cor.in l.1.col.1. ver.nec obstat.
17 C.eo.tit. Et † appositio penæ priuationis hereditatis, qñ ꝑcepta testōris nō obseruātur, & translatio in aliū, tali casu validissima sunt, vt firmāt oēs, in d.l.1.C.de his que pe.nom.& ff.eo.in rub.& in §.fi.insti.de leg.& Soc. cōs. 1.ver.6.ꝓbat̃, vol.2. Ne igit̃ dictus cōuētus & monasteriū priuent̃ dictis successionib.necesse hñt stare licētiæ datæ ipsi fratri Io.& ad vnguē obseruare ꝑcepta dictorū testātiū, & ꝑmittere, ꝙ ipse executor adimpleat voluntatē, ꝑdictorū, & ei directò, vel indirectò circa ꝑdicta molestiā nō inferre, quo stāte ipse executor absque aliquo scrupulo cōsciæ poterit pagere d.officiū, vt supius dictū est, & executioni demādare volūtatē dicto-
18 rū testātiū. Et † in exercēdo officiū ꝑdictū dēt facere sūptus & expēsas, & in litigādo ꝯ debitores, & in exigēdo reditus bonorū immobiliū dictarū hæreditatū, non de ꝓprijs bonis suis, nec monasterij, sed de bonis ipsorum defunctorū, vt in l.sumptus.ff.de pac. & ī c.cū ꝓ causa, de ꝓcu.& no. Arch.& Io.And.in d.c.fi.& Gem.ibi, col. 3.in fi.ver.an executores possint.& Phil:Frāc.ibidē, col. pen.in prin.ver.adimplere, & D.Bened.in repe.d.c.fi.in
19 illo art.qūo & qñ sit reddēda rō, circa fi. Vbi † pūctualiter dicit, de expēsis faciēdis in itinerādo, vel eundo, vel in exigēdo, vel litigādo, vel alio honesto modo, ꝙ oēs
20 dñt fieri de bonis defunctorū, & hæreditatis. Et † multū ac diligēter aduertere dēt ipse frater Io.ne sit negligens circa dispēsationē bonorū mobiliū dictarū hřditatū nā talis negligētia iudicaret̃ vt dolus, & ex ea ipse posset imputari, & redargui, per d.clem.primā, de testa.vbi Card.expsè hoc firmat in 8. nota. & etiā Imo. in prin. Doct.oēs, ꝑ illum tex.in d.c.tua nobis.& in d.c.Io.& tradunt oēs in d.c.fi.de testa.lib.6.maximè Gem.& Philip.
21 Franc.in 4.notab.vers.sanè. Iura † enim prouident, quātum possunt, ne voluntates defunctorum differant, & in longū protrahantur: vt in c.nos quidē, & in c.si here des.de test.in antiq. Et † qñ executores sunt negligentes per annū, eps supplet talem negligentiam, & executores de ea tenentur, vt in d.c.tua nobis, & in l.nulli.C.de

episc.

episc.& cle.& in auth.de eccl.tit.§.si quis aũt. & tradũt oēs,in d.c.fi.& in d.cle.1.adducētes cōcor.Ne igit̃ aliqd inconueniens ob negligētiã ꝯtingat, d.religioso executori, ꝓp ꝙ voluntas defunctorũ fortasse nõ sortiretur effectũ, si distributio & dispēsatio ad alienas manus ꝑueniret, dico ꝙ ipse q̃primũ dēt facere distributionẽ bonorũ mobiliũ dictorũ testãtiũ, & ēt reditũ ꝑceptorũ,ex dictis hr̃ditatib.nec mõ aliquo retardet p̄dicta adimplere;qa de facili teneret̃ de negligẽtia,& dispēsatio
22 ad alienas manus deueniret.† Quib.aũt ꝑsonis ipse executor possit,d.bona mobilia & reditus dispēsare,& erga quas ꝑsonas distribuere,tex.in d.c.tua nobis.in fi.innuit,ꝙ penes se nihil dēt remanere, & erga seipsũ & ipsius cõmodũ vr̃,ꝙ nõ possit distribuere,vt sentit Card. in d.cle.1.col.pe.q.22.nisi esset in sũma necessitate. Nã tũc liceret in seipsum distribuere, & ēt firmat ibi Imo. col.pe.ver.nũqd executor. & Pet. de Anch.col.fi. & in
23 3.q.Et† facit doctr.Pau.de Cast. ĩ l.si is cui.in prin.C.de furt.vbi dicit,ꝙ ille,cui est cõmissa electio ꝑsonæ, non põt se ipsũ eligere, ꝑ glo.in l.planè.ff.ꝙ cuiusq; vniuer. nom. & ex no.in c.cũ in iure peritus. de elec. & tradit Fel.in c.cęterũ,col.pe.de of.ord.& in casu nr̃o tradit ēt Pet.de Anch.in d.c.fi.col.pe.in 9. q.prin. & ibi plenius tãgit d.Bened.in repe.in illo art.an executores liberè di
24 stribuere possint. Verũm † Card.in d.cle.1.ver.præal.& Imo.& Anch.ibi dn̄t, ꝙ talis executor esto q, sit solus, põt suo monasterio aliqd dare,& ꝯn̄r salua ꝯsciẽtia poterit penes se aliqd retinere pro alēdo se ipsũ,& faciẽdo aliquas impẽsas in ꝑsonas sui ipsius,quas dēret facere monasteriũ,ꝙ circa p̄dicta à dictis impensis releuat, & in ꝓntiã oẽ istud vr̃ dari ipsi monasterio , & potissimè si circa istud hẽt voluntatẽ dictorũ testãtium, ad ꝙ faciũt no.ꝑ Abb.& alios,in c.cũ ad monasteriũ,de sta. mon.& in c.insinuante.qui cler.vel vouen. Et sic aliqd honestũ & moderatũ ad suũ vsũ, cõsideratis p̄dictis li-
25 citè poterit retinere.Reliquũ † verò,& bonorũ mobiliũ , & redituũ distribuere dēt in alias ꝑsonas, quas ipse elegerit:nã in sui volũtate est eligere,quas vult,vt patet ex verbis dicti testĩ,ibi,de qb.possit dispēsare,disponere,& distribuere ad sui libitũ & volũtatẽ,in qb.reb.& qb.ꝑsonis voluerit,qa hẽt secreta mẽtis ipsius testõris.
26 Quæ† verba sunt p̄gnantia,nec restricta ad arbitriũ bõni viri,sed importãtia liberã volũtatẽ, & ptãtẽ & absolutã,ꝙ oñdit̃ p illud verbũ,sui libitũ,ꝙ importat liberã & merã voluntatẽ , vt in l.fideicõmissaria libertas, la 2. in prin.ff.de fideic.lib.& no. Bar. in l.alio. in 4.col. ff.de
27 leg.1.Et† idẽ est de illo verbo & voluntatẽ, & voluerit, vt no.in d.l.fideic.& in l.cũ quidã.vbi Bar.& alij,de leg. cũ alijs cumulatis ꝑ Ias.in d.l.si sic legatũ,nu.27. & seq. vbi post alios ꝯcludit allegãdo alia iura cõcor. ꝙ dicta verba denotãt liberã & absolutã ptãtẽ eligẽdi quascũ-
28 que ꝑsonas,dũmõ absit dolus malus.Et† idẽ est,qñ dicta verba,libuerit & voluerit,iũgunt̃:vt hr̃,in c.2.de sequest.poss.& fruc.& ibi tradit Abb.in 3.no.& Ias.in d.l. sic,col.fi.ꝙ propriè est in casu p̄nti,& iõ ipse religiosus liberè,& salua cõscĩa poterit distribuere,ĩ quas ꝑsonas
29 ipse voluerit.Circa† aũt electionẽ ꝑsonarũ prius aduertere dẽt,vt illos eligat,de qb.ipse hẽt secreta mẽtis ipsorũ testãtiũ,q̃ mẽs potissimè dẽt attẽdi , vt disponũt iu-
30 ra vulgaria.Et† talis decl'o mẽtis bñ potuit fieri, & facta obseruãda est, ad plenè tradita ꝑ Bar. in l.Theopõpus.ff.de do.pręleg.cũ cõcor.Et iõ dico,ꝙ tales ꝑsonę ab ipsis testatorib.declaratæ p̄fato executori,sunt pri⁹,
31 & añ oẽs alias p̄ferendæ.Scd̃o † ꝯsiderãdi veniunt ꝯsanguinei ipsorũ testantiũ,iux.nota.in l.ab oĩb.§.iustus,de
32 leg.1.& in l.j.§.fi.de col.bon.R̃a† .n.charitatis est,vt primo nobis & nr̃is dẽamus subuenire,vt no.ĩ c.fi.30. dis. nemo.n.carnẽ suã odio hẽt.c.nõ æstimem⁹.13.q.2.Po
33 stremò cõsiderãdæ sunt reliq ꝑsonæ extraneæ.Nõ †.n. poterit redargui iste religiosus nec in foro cõscĩæ,nec in foro ꝯtẽtioso si primò eligit ꝑsonas nominatas à testõre in secreto mẽtis,& demũ ꝯsanguineos: vt ēt tradit Petr.de Anch. & Barb.in c.cũ tibi.de testa.& Bal.& alij,in l.illud,in prin. ver.ꝙ intelligo verũ. C.de sacros.
34 eccl.Maximè† ꝯsideratis illis verbis,& qb.ꝑsonis voluerit,sub qb.ēt ꝯsanguinei cõp̄hẽdunt̃,vt no. gl.in 2.c.de sepult.& Bal.in l.1.col.2.in prin.C.de sacros.eccl.& Ro.
35 in auth.sir̃,col.2.C.ad leg.Falc.Et† eo magis ꝓcedunt p̄dicta:qm̃ talis distributio bonorũ mobiliũ & redituũ nõ fuit ꝯcessa,vt fieret in pias cãs,& ꝓ aĩa ipsorũ testantiũ,nã de talib.legatis pijs,ipsi testõres fecerũt exp̄ssa capitula,& exp̄ssam ordinationẽ , cũ q̃ postmodũ voluerũt,ꝙ de p̄dictis bonis mobilib.& reditib.ipse fr̃ Io.posset disponere ēt ad nõ pias cãs , & qb.ꝑsonis voluerit. Qd̃ ēt suadet̃ : qm̃ ab ipsis testãtib.vr̃ quodãmõ surrogatus in locũ.d.Gratæ mr̃is ipsorũ, q̃ ab ipsis pleno iure fuit relicta vsufructuaria,& ꝯn̄r absq; scrupulo conscĩæ,imò & cũ oĩ ordinata cõscĩa,& ordinata charitate ipse religiosus poterit distribuere bona prędicta mõ quo s̃.& ita faciat q̃to citius p̄t,ne incurrat negligẽtiã,
36 vt dixi.† Quãtũ vero ad aliud dubiũ,in quo q̃rit̃.An ipse executor grauatus anno quolibet ab ipsis testõrib. dotare duas puellas pauperes bonæ,& honestæ cõdõnis,dãdo ꝓ vnaquaq; li.40.&c.possit,d.dotẽ dare puellis volẽtib.ingredi monasteriũ.Dico attendẽdã primit⁹ esse volũtatẽ ipsorũ testãtiũ,an senserint de mr̃imonio carnali tm̃,an verò de sp̄uali,quorũ intẽtionib.& mentib.inseruiẽdũ erit,vulg.l.in cõdõnib. primũ locũ.ff.de ꝯd.& dem.Et si d̃ mẽte ipsi⁹ executoris nihil ꝯstat,minimè errat,siue dictas pecunias det in dotẽ,ꝓ mr̃imonio
37 carnali,siue ꝓ sp̄uali.Cũ † vtrũq; sit valde priuilegiatũ, & nõ minus sp̄uale, q̃ carnale, ad no.ꝑ Bar.& Soc.in l. fi.ff.de his q̃ pe.nom.& ꝑ Ias.in auth.si qua mulier,col. 3.C.de sacros.eccl.& ꝑ Can. in c.in p̄ntia,de ꝓba.& ibi
38 plenè dixi post alios,fo.16.Et† pariter circa illud dubiũ, in quo q̃rit̃,an dictus executor possit dictas lib.40.dare cũ bona ꝯscĩa illis puellis,q̃ hñt aliqualẽ dotẽ,nõ tñ integrã,& tãtã,qua possent se dotare.Dico, ꝙ si sũt illius qualitatis,de qua in testĩs,& verè cũ dote,q̃ hñt nõ p̄nt nubere, ꝙ ipse executor licitè p̄t dictis puellis subuenire,& d.pecunias illis dare.Nã cũ ex illis paucis bõis ꝓprijs nõ possint nubere hmõi p̄statio.40.lib.p̄stat cãm, vt nubere possint,& ꝯn̄r erit vera dos, ad ꝙ facit decis. Bal.ꝑ illũ tex.ĩ l.si qs ad declinãdã.C.de epi.& cle.col.3. ver.circa tertiũ mẽbrũ q̃ro, vbi ĩ subsidiũ dotiũ p̄t aliqd p̄stari alicui hñti aliqd & ñ oĩno mẽdecãti : qa sine tali subsidio mr̃imoniũ nõ posset ꝯhere,q̃ deci.seq̃t D. Bene.ĩ d.c.fi.in rep.in illo articulo,de mõ,& forma aliẽnõnis,ver.& vltra hæc adde ꝙ tales executores.Pa.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Interdicto supponi potest quandoque aliqua particularis ecclesia, & non personæ illius,quandoque econtra.*
2 *Interdicto loco personæ non sunt interdictæ.*
Interdicta ciuitate,seu ecclesia si non sunt interdictæ personæ, sacerdotes loci interdicti possunt celebrare, & ministrare sacramenta in alijs locis non interdictis.
3 *Si clerus alicuius ecclesiæ est interdictus, exclusis culpabilibus, alij clerici possunt in ecclesia non interdicta celebrare.*
4 *Interdicto posito in aliqua ecclesia, extra illam celebrari poterit alta voce.*
5 *Interdicta ecclesia mansionarij,sacerdoles,beneficiati & canonici illius poterunt in alijs ecclesijs non interdictis celebrare , & sacramenta ministrare.*
6 *Interdicta ecclesia,sacerdos proprius põt exire cũ suis parochianis,& celebrare in alio loco non interdicto exclusis culpabilib.*
7 *Et possunt isti celebrare,non solùm vt singuli,sed etiam collegialiter si ecclesia est collegiata.*
Interdicta ecclesia , nõ intelligitur interdictum capitulum illius, nec econtra.
8 *Interdicta vniuersitate non intelligitur interdictus locus.*
9 *Interdicta ecclesia,an intelligantur interdicti canonici non vt singuli,sed vt collegium.*
10 *Ecclesia ponitur quandoq; pro vniuersitate ecclesiæ, & pro prælato,& capitulo.*
11 *In materia interdicti ecclesia ponitur pro loco consecrato,et circundato parietibus,in quo solitum est Deum orari.*
12 *Ciuitas ponitur pro loco circundato muris,& nu.35.*
13 *In loco interdicto an,& quando possit fieri electio.*
14 *Interdicto loco,solùm tollitur exercitium, & collatio sacrorum.*
15 *In loco interdicto mortuo Pont.electio ipsius facienda est in loco viciniori non interdicto.*
16 *Electio non est actus sacramentalis , tamen non potest fieri , nisi capi-*

capitulariter, & collegialiter.
17 Interdictum non debet esse sine effectu, & elusorium.
18 Quod procedit, quando in totum euacuaretur, & penitus redderetur inutile, aliàs secus.
19 Propter interdictum canonici, capitulum, & populus multa dispendia patiuntur.
20 Interdictum potest poni propter inobedientiam canonicorum, & clericorum.
21 Interdictum quando possit relaxari.
22 Interdicti causa cessante, an cesset eius effectus.
23 Interdicto collegio, an censeantur interdicti singuli.
24 An maior contemptio sit, quod sint interdicti, capitulariter, vel vt singuli.
25 Interdicta ecclesia, non potest clerus transferre se aliò ad celebrandum si ex hoc scandalum orire tur.
26 Et dicta translatio, & celebratio non admittitur, si fit in contemptum interdicti.
27 Et quando permissa est de iure, celebrantes non incurrunt irregularitatem.
28 Nec etiam incurrunt censuram.
29 Nec etiam celebrantes incurrunt peccatum.
30 Et an istis interessentibus debeantur distributiones quotidianæ.
31 Possunt etiam ire ad processiones cum vexillo crucis, & imaginibus sanctorum.
32 Interdicti tempore, fraternitates laicorum, an possint publicè facere rogationes.
33 Probibitum à lege non potest fieri, etiam per indirectum.
34 Interdicta ciuitate propter delictum rectoris, ciues extra ipsam possunt licitè intereße diuinis, dummodo non sint culpabiles.
36 Interdicta ecclesia parochiali, sacerdos potest suos parochianos alibi sepelire, & habebit portionem canonicam, esto quòd interim non inseruiat ecclesiæ.
37 Interdictum potest apponi super vna ecclesia, & demum super alia, & postremò super cathedrali.
Interdum non potest relaxari, nisi obseruata forma contraria interdicto, & num 38.
38 Interdictum appositū super vna ecclesia potest extendi ad alias, & num. 37.
39 Relatum continetur in ipso referente, ac si fuisset expressum.
40 Relatio intelligenda est cum omnibus suis qualitatibus.
41 Interdictum appositum quādiu principales excōmunicati, &c. ibi fuerint, &c. & per tres dies continuos post recessum, &c. nō potest relaxari nisi dicta forma adimpleatur.
42 Et nisi secuta satisfactione, & cessante absentia.
43 Interdictum appositum quousq; quis satisfaciat, non relaxatur, nisi sequatur specialis absolutio.
44 Idē est in istis, siue persona sit interdicta, seu suspēsa, vel ecclesia.
45 Idem si ecclesia est interdicta propter culpam alicuius, quousque fuerit satisfactum, nam non potest interdictum relaxari nisi secuta satisfactione, & declaratione super ea.
46 Interdicta ecclesia propter culpam alicuius, quousque tale quid durat, vel simile, non sufficit, quòd illud non duret, sed necessaria est declaratio, vt possit interdictum relaxari.
47 Corrigere non præsumitur quis seipsum velle incontinenti.

CONSILIVM XXVII.

1 Quandoque potest† supponi interdicto aliqua particularis ecclesia, & nō p̄sonæ illius, qñq; ē cōuerso, qñq; & eccl̄a, & p̄sonæ simul, & singulariter, qñq; eccl̄a, & nō illius collegium, nec capl̄m, aliqñ ē cōuerso, aliqñ insimul, tradūt Doct. in c. sn̄ia, de sent. exc. li. 6. & in c. nō est, de spōs. c. fi. de ex ceſ. pla. c. cū in partib. de ver. sign. c. nōnullis, de priuile.
2 Cald. in suo tract. car. 4. summ. in ver. interdictū. Et † in specie Abb. in d. c. fi. dicit, ꝙ interdicto loco, p̄sonæ nō sunt īterdictæ, sed respectiuè ad illū locū interdicto suppositū. Et iō si inter dr̄ vna ciuitas, seu ecclesia, & nō p̄sonæ, licitè sacerdotes illius loci interdicti pn̄t celebrare, & administrare sacra in alijs locis nō interdictis: qa
3 respū aliorū locorū p̄sonæ nō sunt īterdictæ. Et † ē cōuerso, si clerus alicuius eccl̄æ esset interdictus, exclusis illis tāq̄ culpabilib. alij clerici pn̄t in illa eccl̄a celebrare qa nō est interdicta, gl. 2. in d. c. si sn̄ia, q̄ loquit̄ de clericis tm̄, tn̄ oēs eā sequunt̄, & extēdunt ad Canonicos, vt
4 dicit Phil. Frā. in c. pn̄ti, de sent. exc. li. 6. Vbi † vult, ꝙ si interdictū est positū in aliqua ecclesia, poterit extra illam
5 celebrari ēt alta voce. Et † iō interdicta tm̄ ecclesia, mā-sionarij, sacerdotes, beneficiati illius, & ēt Canonici poterūt in alijs ecclesijs nō interdictis, dūmō nō sint cōtiguæ. p libito celebrare, & sacra ministrare absq; violatione interdicti, vel discrimine irregularitatis, ēt si habeāt aīum redeūdi ad propriā ecclesiā, ita Cald. in d. c. fi. de exceſ. pl. & faciūt, q̄ ponit Berth. in trac. de episc. in 2. par. 4. lib. q. 32. & Fed. cōs. 32. & 70. & Pau. cōs. 30. cum
6 cōcor. Vnde † Pet. de Palu. in 4. sen. dist. 18. circa fi. dicit, ꝙ si interdicta ecclesia p̄prius sacerdos vellet exire cū suis parochianis ad aliū locū nō interdictū, & ibidē cū eis celebrare, ꝙ posset de licētia rectoris illius ecclesiæ,
7 & exclusis culpabilib. Et † posset inferre quisq;, ꝙ p̄dicti pn̄t celebrare, nō solū, vt singuli, ꝙ indubitatū est, sed ēt collegialiter, si ecclesia interdicta esset collegiata. Nā ea interdicta nō cēsetur interdictū collegiū, seu capitulū
8 illius. Prout † interdictis clericis alicuius ecclesiæ, ēt sub noīe collegij, nō intelligit̄ interdicta ecclesia tanquā separata, sicut interdicta vniuersitate nō censet̄ interdictus locus, vt dicit Cald. vbi s̄. ver. sed circa hoc occurrūt, p not. in c. per exēptionē, de priui. lib. 6. & in c. 1. de vsur. eo. li. & nō vr̄ ratio in cōtrariū: quia collegiū, seu capitulū non interdictum alicuius ecclesiæ interdictæ, nō pn̄t exercere spiritualia, & ministrare ēt capitulariter, & collegialiter, & facere ea quæ spectāt ad collegiū in alijs ecclesijs nō interdictis, exclusis tn̄ culpabilib. sicut pn̄t Canonici, & sacerdotes vt singuli ex eo solùm,
9 qa nō interdicti, p iura vulg. l. illud. ff. ad leg. Aqui. † Nō obstat si dicat̄, ꝙ interdicta ecclesia, licet canonici non cēseātur interdicti vt singuli, p s̄. dicta, tn̄ cēseantur interdicti vt collegiū, vt vult Ana. in d. c. fi. dū ibi dr̄, ꝙ ecclesia sumit̄ p cōgregatione pluriū in capl̄o, seu loco cōgregatorū ad seruiēdū Deo, vt in tit. de sacros. eccle. & p Inn. in c. nouerint, de sent. exc. & p Abb. in c. cū cle
10 rici, & in c. cā, de verb. sig. Vbi † Abb. dicit, ꝙ qñq; ecclesia ponit̄ p vniuersitate ecclesiæ, vt p̄lato, capitulo, &c.
11 Nā † licet ecclesia ponatur qñq; vt s̄. tn̄ quò ad præsentē materiā ponitur pro loco cōsecrato, & circundato parietib. vbi solitum est Deum orari, in auth. vt lic. mat. & auth. §. qa verò, & ponit gl. in ver. ecclesiā, in d. c. fi. & & in c. de fabrica. de cōsecra. dist. 1. & Abb. in c. causa,
12 de priuil. Sicuti † ciuitas ponitur pro loco circundato muris, vt p Soc. in l. ciuib. ff. de reb. dub. & per Fel. in c. Rodulphus, de rescrip. & p Doct. in ver. matricē, in cle. 1. de sent. excō. & in ista materia ecclesia sumetur, p̄ut materialiter cōstat, & muris claudit̄, vt in p̄missis. Et fa-
13 cit † distinctio Prep. in c. 1. 24. dist. col. 5. in illa qōne. An electio possit fieri in loco interdicto, quæ optimè facit p iura ibidē allegata, dū cōsiderat locū interdictū, nā tūc pōt fieri electio, vt dicit Io. An. & Mod. in c. .. de po
14 stu. pl. Interdicto † n. loco tollitur tm̄ exercitium, & collatio sacrorū eccl̄asticorum. c. nō est, de spō. c. fi. de sent.
15 exc. li. 6. cū si. Et † facit tex. in c. vbi periculū. §. porrò, de elec. li. 6. De electione Pōtificis mortui in loco interdicto vt eius electio fiat in loco viciniori nō interdicto, & stāte dicta distinctione, frustra q̄reretur, an collegialiter interdicta eccl̄a, Canonici collegialiter possint eligere: qa si essent interdicti faciētes collegium, non pos-
16 sunt, cuius ꝯ̄riū est veritas. Et † licet electio nō sit actus sacr̄alis, sed tractabilis in loco interdicto, tn̄ nō pōt fieri nisi capitulariter, & collegialiter, c. auditis. c. licet. c. ne p defectu, de elec. Et in actib. capitularib. est dr̄ia, an locus solus sit interdictus, an ēt p̄sonæ in dicta dist. Præ-
17 po. † Nec obst. si dicat̄, ꝙ si p̄dicta essent p̄missa, interdictū seruiret de vēto, & careret effectu, ꝯ d. c. si sn̄ia. § fi. & interdictū redderet̄ elusoriū, ꝯ c. si ciuitas. eo. titu. &
18 cle. 1. de sepul. & cle. 1. de sent. exc. cum si. Nā † dicitur, ꝙ in dictis iurib. interdictū in totum, seu totaliter euacuabat̄, & in totū carebat iurib. & reddebat̄ penitus inutile, vt in d. c. si sn̄ia. §. si in rōne. Et si nō fuisset p̄uisum p dictū c. si ciuitas, cū si. interdictū fuisset in totū vilipensum, pariter & inutile, & esset elusoriū, & iō dicti actus, p quos reddūt̄ elusoria reprobāt̄ vt in d. cle. & iurib. Et illi actus erāt reprobati, & iō non permittuntur, nec directè. Secus autē si fierēt actus extra ecclesiam catholici, & à iure non reprobati, vt sunt isti. Et etiam quia licet Canonici, & alij capitulariter celebrarēt ī alia ecclesia non

sia nõ interdicta, nõ ppea interdictũ careret totali effectu, nec redderetur penitus inutile, vt erat in d. c. si sñia. §.
19 fi. & ibi Doct. ĩ ver. vilipẽdi. Nã† in multis canonici, capitulũ, & populus patiũtur pp multa ꝓhibita tpe interdicti, q̃ remanẽt, licet alibi celebretur, de qb. in c. nõ est, de spõs. & in c. ꝙ in te. de pen. & remiss. & in c. fi. de senten. excõ. li. 6. Et qa p istos actus interdictũ nõ redditur inutile penitus. Et isti actus nõ sunt nefarij, imò approbati, nec neruus eccłasticæ discipl. cõtenitur, ꝯ d. cle. ideo dicta iu-
20 ra nõ vñr obstare. Eò † magis qa interdictũ nõ fuit appositũ pp inobediẽtiã ipsorũ Canonicorũ, nec clerico-
21 rũ. Maximè† ẽt: qa sumus in casu, in quo interdictũ dẽt
22 relaxari, vt p Car. ꝯs. 132. & in cle. 1. de deci. Et† qa cessat cã interdicti, ergo & eius effectus, & extẽsio, q̃ multoties fit pp salutẽ aiarũ, d. c. si ciuitas, & dicit Bal. in c. significauit, de rescr. in fi. & Abb. & Fel. in d. c. Rodul. col.
23 2. in 1. limit. ad no. in c. cũ cessante, de app. Et† qa, si interdicerẽtur, vt collegialiter, nõ possent ista facere, pariter vr̃ interdictũ, vt nõ possint vt singuli: qa vr̃ par ratio
24 in vtroq; vigere, vilipẽdiũ, &c. † Nec dicatur, ꝙ maior cõtẽptio & cõiunctio ꝯhitur, qñ capitulariter, q̃ qñ vt singuli, vt in similib. dr̃ in materia c. req̃sisti, cũ si. de testis. Nã istud cessat: qm̃ in hac materia interdictorũ tãta cõiũctio nõ est inter singulos, & ecclesiã, quãta ĩter ecclesiã, & capitulũ, nec ecõuerso, p supius allegata. Et sic ꝯcluditur, ꝙ mãsionarij, sacerdotes, bñficiati, Canonici potuerũt ẽt capitulariter celebrare, & ministrare sacra in alia ecclesia nõ interdicta. Quæ cõclusio limitabitur in-
25 frascriptis modis. Et† primò, ꝙ culpabiles excludantur, p iura s̃. allegata. Secũdò, ꝙ talis trãslatio nõ generet scãdalũ, vt sentit Petr. de Palu, vbi s̃. ad ꝙ c. sanè, de tẽp. ordi. & in c. q scãdalizauerit, de reg. iu. & p Fel. in c. nobis,
26 de p̃scrip. Tertiò, ꝙ dicta trãslatio, & celebratio nõ fiat ex cõtẽptu interdicti, ad no. in cle. 1. de sepul. & ibi Car. in 3. nota. & in c. si celebrat. de cler. excõ. mi. & in c. fi. de
27 exces. plat. cũ si. Istis† cessantib. vr̃ dicẽdũ vt s̃. & ꝙ p talẽ actũ irregularitas nõ incurratur: suadetur, qa illud ꝓcedit in casib. à iure decisis, nõ in alijs, cũ sit interdictũ ꝓhibi. c. is q, de sent. excõ. li. 6. & ibi not. Gem. in 5. not. Minus
28 ẽt† vr̃ periculũ incurrẽdi cẽsuras, de qb. in d. c. fi. de exces. pla. & cle. 1. 2. & 3. de sent. excõ. qm̃ talis trãslatio, & celebratio nõ est de actib. in dictis iurib. cõtẽtis, & in simili q fiũt in vilipẽdiũ & cõtẽptũ, vt ibidẽ hr̃ p Doct.
29 Nec† credo istos incurrere peccatũ: cũ fiat à lege pmittẽte. l. Graccus. C. de adul. vnde cessante cõtẽptu, & omni malo aĩo & scãdalo, p̃dicti actus impune poterũt fie-
30 ri. Distributiones† aũt quotidianæ stãtib. istis veniũt accessoriæ, cũ dẽtur interessentib. tãquã alimẽta, Car. ꝯs. 53. c. 1. de cler. nõ resi. li. 6. vt ẽt illas accipere nõ est actus
31 inducẽs irregularitatẽ. † Nõ est hæsitãdũ, an possint ire ad processiones, rogationes, cũ vexillo crucis, vel imagine B. Virginis ẽt collegialiter, per doctr. Bart. in l. aut facta. §. fi. ff. de pęnis. cum concor. & est decis. Cald. in d.
32 tract. col. 28. ver. p prædicta, vbi format q̃õnẽ. An † istæ fr̃nitates laicorũ tpe interdicti possint publicè cũ imagine facere rogationes, & concludit ꝙ sic, duab. rõnib. vt per eũ. & secunda rõ facit ad casum nostrum: quia ista nõ sunt per interdictũ prohibita, & ita aliàs fuit obseruatum Veronæ, de qua obseruantia hr̃ in sum. Tab. ver. interdictũ. §. 8. queritur, circa fi. ad maiorem tñ cautelã & ad tollendum scrupulũ, sanum esset consiliũ, obti-
33 nere relaxationẽ. Prout † ẽt: nam licet ꝯ legem nõ dẽat cõmitti ẽt indirectè. l. non dubiũ. C. de legib. cum con-
34 cor. ita nec ꝯ interdictũ. Tñ† cõclusio superius firmata ẽt procedit, ꝙ canonici, & alij p̃nt prædicta facere, per tex. in d. c. sñia. §. cęterum. vbi qñ ciuitas est interdicta pp delictũ rectoris, ciues extra ipsam p̃nt licitè interesse diuinis, si culpabiles nõ existũt, & sic tex. nõ facit dr̃iã qñ illi ciues alibi intersint diuinis, an vt ciues illius ciui-
35 tatis, an vt alij, sed solũ cõsideratur, an sint culpabiles seu interdicti. Et† sic ibi ciuitas capitur localiter, prout muris clauditur, vt per gl. in cle. 1. de sen. excom. & Fel. in d. c. Rodulph. & tñ de facili interdictũ põt reddi elusoriũ: quia quod non p̃nt hr̃e in ciuitate habebunt alibi, vnde idẽ in casu p̃nti, vt interdicta ecclesia canonici p̃nt alibi celebrare: cũ capitulũ ita se hẽbat ad ecclesiã, sicut

36 ciues ad ciuitatẽ. Et† in simili in facto aliàs dicit Abbas in c. ꝙ in te. de pęn. & remiss. in 2. nota. ꝙ interdicta ecclesia parochiali, sacerdos posset sepeliendo suos parochianos alibi interesse, & participare de portione canonica, licet interim nõ seruiat ecclesiæ vel altari, & in ecclesia Bon. tpe interdicti canonici & alij capiebãt solitas distributiones, licet nec ibi, nec alibi aliter celebra-
37 rent. Vlterius † circa primũ interdictũ ecclesiasticũ appositũ sup parochiali ecclesia S. Iacobi, itẽ & ſm appositũ sup parochiali ecclesia S. Stephani, emanarunt sub hac forma, ꝙ deberẽt obseruari & cõtinuari, quousq; & quamdiu illi laici debitores, pp quorũ culpã, & cõtumaciã fuit processum ad subijciẽdũ dictas ecclesias interdicto ecclesiastico, realiter & cũ effectu satisfecerint eorũ creditori, & meruerint obtinere bñficiũ absolutionis ab interdicente, seu eius superiore, q̃ forma attẽdi dẽt ad effectũ: vt tale interdictũ relaxetur, & quousq; pateat ipsos debitores, quorũ culpa seu cã ĩterdictũ emanauit, realr̃ satisfecisse, & bñficiũ absolutionis obtinuisse, interdicta p̃dicta nõ censeãtur relaxata, p ea, quæ no. Inn. in c. cũ bonæ. de æta. & qual. & in cle. 1. de deci. & in cle. 1. ver. terra, & ver. ciuitas, de pęnis, cũ alijs ĩ. allegãdis, ad q̃ faciũt no. in l. diligẽter. ff. mand. & in c. cum
38 olim. de off. dele. & plenè in c. cũ dilecta, de rescrip. † Eodẽ mõ cõsiderãdo interdictũ appositũ ob dictã cãm sup cathedrali eccła. N. sub eadẽ forma emanatũ apparet, tũ cõsiderãdo supplicationẽ p illũ creditorẽ porrectã Põtifici, in qua petit interdictũ appositũ sup dictis duab. parochialib. extẽdi ad dictã cathedralẽ, tũ ẽt cõsiderãdo signaturã ipsius Põtificis, in quo mandat, ꝙ idẽ auditor extẽdat dictũ interdictũ ad dictã cathedralẽ, tũ ẽt cõsiderãdo tenorẽ sñiæ ꝓlatæ à dicto auditore sup dicto interdicto, in qua pluries repetẽdo dicit, dictũ interdictũ appositũ sup dictis duab. parochialib. extendi ad ipsam cathedralẽ, & illã cõprehẽdi sub dicto interdicto, ſm illius tenorẽ, & vti appositũ erat sup dictis duabus parochialib. ſm tenorẽ cõmissionis & signaturæ Põtificis. Quib. ꝯsideratis, manifestè patet, d. cathedralẽ ecclam esse suppositã, & astrictã interdicto ecclastico, mõ & forma, qb. erãt suppositæ d. duæ parochiales, ad
39 quarũ interdictũ, & eius formã fit relatio. Cum† relatũ ꝯtineatur in ipso referẽte, pinde ac si in referẽte relatum fuisset expssum. l. asse toto, ff. de hær. inst. auth. si qs in ali-
40 quo documento. C. de edẽ. cũ si. Quæ † relatio intelligi dẽt esse facta cum oĩb. suis qualitatib. l. à Titio. §. pe. ff. de ali. leg. & p Bal. in l. 1. ff. de recep. vnde cũ forma interdictorũ appositorum sup dictis parochialib. fuerit vt s̃. & interdictum sup d. cathedrali ẽt sit hmõi, seqtur, ꝙ relaxari nõ põt, nisi seruata forma de qua in interdi-
41 cto dictarum parochialium. † Verũ qñ dubitari posset ex verbis interdicti appositi sup dicta cathedrali, ibi, q̃ oĩa & singula. & ibi, quãdiu dicti ex aduerso principales excõicati, &c. ibidẽ fuerunt, &c. & ibi, p tres ꝯtinuos dies post ipsorum recessum. &c. Ex qb. verbis hoc vltimũ ĩterdictũ quò ad sui relationẽ vr̃ sub alia forma appositũ, q̃ illa duo prima, p̃nr ꝙ relaxari dẽat, si d. excõmunicati recessere, & p tres dies fuere absentes, p ea q̃ dt Abb. in c. nõ est. col. 7. ver. aduerte tamẽ. de sponsa. quem refert & sequi videtur Summa Ang. in ver. interdictum nonò, & per Abb. scrib. & Mod. in c. dilectis. de appel. & p Mod. in c. apostolicę. in 1. no. de excep. & in
42 c. 1. in 6. not. de iudi. vbi diffusius. Nam † istud potest de facili tolli: tũ quia Abbas in loco p̃allegato non loquitur decisiuè, sed de veritate se remittit ad no. in cl. 1. de deci. vbi ad idem Abb. glossando dicit, ꝙ secuta satisfactione vel absẽtia, licet nõ sit necessaria relaxatio, tñ ne-
43 cessaria est decło. Quod† clarius voluit post gl. Arch. & Gem. in c. p̃sbyter. 2. q. 4. dicẽtes, ꝙ qñ interdictũ apponitur, quousq; qs satisfaciat, necessaria est specialis absolutio, ex quo p̃nt oriri dubitationes, vtrũ sit satisfactũ, hoc ãt voluit Inn. in d. c. bonæ. licet videatur sentire ꝯriũ in c. sicut. de cohabit. cleri. & mulie. tamẽ hoc idem voluit post glo. Cardi. in d. cle. 1. q. 30. & ibi Pet. Anch. col. pen. ver. 10. nota. Volẽs secundũ Pau. de Leaz. ꝙ quãdo tempus apponitur durationi interdicti, vt est in casu p̃nti ꝙ semper est necessaria declaratio: & Imo. ibidem col.

mihi

mihi 8.ver.gl.donec q̃rit, tenet eandē opinionē dicens
44 necessariā esse declarationē.Et †licet p̄dictæ authorita-
tes loq videant̃ in p̄sona interdicta, vel suspēsa,nō aūt
in ecclesia: tñ idē dicendum est,& tenēdū, qñ esset ec-
clesia singulariter vel spāliter interdicta,pp culpā alicu
ius p̄sonæ:tunc.n. idē dicimus circa relaxationē inter-
dicti ecclesiæ singl̃r,vel specialiter interdictæ,sicuti dici
mus de relaxatione p̄sonæ suspensæ vel interdictæ,do-
ctr. est Cald.in trac.de interdictis ecclæ,in vlt.par.& sic
45 in 7.q.prin.col.pen.Et †q, idē sit,qñ ecclesia est interdi-
cta pp culpā alicuius,quousq; sit satisfactū,q, reqrat̃ de
claratio,voluit gl.in ver.donec.in d.cle.1.ver.ciuitas,de
pę. dū in illo casu, in quo ecclesia erat interdicta, circa
relaxationē dicit,idē tenendum,sicut tenuit in cle.1.de
deci.vbi p̄sona erat suspensa, & ibi vult, q necessaria sit
46 declaratio,pariter & qñ ecclesia est interdicta.Et † ma-
gis in proprijs terīs qñ ecclesia est interdicta pp culpā
alicuius p̄sonæ,quousq; durat tale qd, vel quousq; ille
satisfecerit,vel se nō absentauerit,esto q illud nō duret
vel satisfecerit vel se absentauerit,tñ interdictū nō cen-
setur esse relaxatū,nisi sup isto,q, nō durat, vel satisfece
rit,vel absentauerit,sit declaratio facta,p illū tex.tenet.
Car.referendo antiq.in cle.1.in ver.terra,in 2. q.& ver.
ciuitas,p illum tex.ibi post gl.in 3.q.de pę.q magis cla-
rè ibi tenet hoc Pet.de Anch.col.3.ver.11. nota. Vo-
lēs oīno requiri declaratoriā,& idē ibi Imo.col.pe.ver.
ciuitas aūt, ad quorū corroborationē possent adduci
alia,q̃ breuitatis cā pro nūc omitto, ex qb. necessariò
infert̃,ecclesiā spāliter,vel singulariter interdictā,donec
aliqs satisfaciat,vel se absentet, nō hr̃e liberā potestatē
celebrādi,& ministrandi alia p indirectū prohibita,nisi
p declaratoriā ɔstet,illū,p quem,& cuius culpa fuit in-
terdicta,satisfecisse,vel absentasse.Quāto magis in casu
p̄nti,in quo certū est, ipsos excōicatos non satisfecisse,
sub qua forma vr̃ interdictū appositum sup ipsa cathe
drali, ſm q fuit appositū primum & ſm interdictum
sup parochialib.ſm quorū tenorē vr̃ appositū hoc ter
47 tiū.Nec† p illa verba sequētia,ibi quæ oīa,&c. Auditor
vr̃ se correxisse ab his, q̃ immediatè antea dixerat, arg.
no.in l.nō ad ea.ff.de ɔd. & de.Et esto ēt, q voluerit re-
stringere hoc vltimū īterdictū, quousq; duraret absen
tia dictorū excōicatorū, tñ sup illo erat necessaria de-
clo,vt patet ex decisionib.supius allegatis.ex qb.inficia
ri nō p̄t,qn si canonici & alij ibidē celebrarēt,& nō ser-
uarēt interdictū alia declone nō habita,nō essent in pe
riculo,& de facili incurrerent damnum, & iacturam.

SVMMARIVM.

1 *Citatus ad locum habētem aerem corruptum nō tenetur illuc ire*
2 *Esto quòd in tali loco reddatur ius.*
Idem si ibi sæuit pestis præcedens ex aeris corruptione.
3 *Citatus ad talem locum potest statim appellare.*
4 *Et si notoriè ista constant, citatio erit ipso iure nulla.*
5 *A qua insuper appellari potest.*
6 *Locus non tutus etiam dicitur propter timorem carceris commi nati ab ipso citante.*
7 *Grauamen prædictum istam præbet causam appellandi.*
8 *A grauamine præterito, præsenti, & etiam de futuro appellari potest, & num. 7.*
9 *Citatus ad locum non tutum appellare potest, etiam si fuerit excommunicatus.*
10 *Appellare quis potest à grauamine afferente interesse.*
11 *Appellatio nulli est deneganda.*
12 *Appellatio in quacunque causa, in qua modus exceditur, permissa est.*
13 *Appellationis reiteratio à iure non est prohibita.*
14 *Maximè si quis pluries grauatur.*
15 *Religiosi an possint appellare à correctione in eos facta per ipsorum superiores.*
16 *Prælatus claustralis an possit excōmunicare suos religiosos nulla præcedente monitione.*
17 *Religiosi an possint appellare à dicta correctione, quæ fit contra statuta ordinis.*
18 *Exclusio vnius est aliorum inclusio.*
19 *Reductio ad primæuum ius fauorabilis est.*
20 *Correctio quo casu, & qñ debeat fieri per prælatos claustrales.*
21 *Correctionis modus si excessus est, ab eo appellari potest.*
22 *Appellatio legitimè interposita transfert iurisdictionem & totum negotium ad iudicem ad quem.*
23 *Suspendit etiam iurisdictionem iudicis à quo.*
24 *Et eximit appellantem in omnibus ab illo.*
25 *Protegit nedum appellātem, sed etiam adhærentes appellationi.*
26 *Appellatione pendente nihil est innouandum.*
27 *Attentata post appellationem, an sint ipso iure nulla.*
28 *Excommunicatio prolata post appellationem interpositam venit retractanda per viam attentati.*
29 *Excommunicatio post legitimam appellationem fulminata est ipso iure nulla.*
30 *Excommunicatus hoc modo non tenetur desistere à diuinis.*
31 *Legatus de latere habet iurisdictionem in omnes exemptos, suæ prouinciæ, & nu. 32.*
33 *Exempti ab alijs grauati possunt ad dictum legatum appellare, & ab ipso ad cautelam absolui, & nu. 34.*
35 *Iudex ad quem, potest absoluere excommunicatos appellantes ad cautelam, & num. 37.*
36 *Episcopus non potest absoluere exemptos ad cautelam.*
38 *Legatus de latere potest absoluere exemptos excommunicatos, in loco extra prouinciam, esto quòd excommunicationem alibi incurrerent.*
39 *Episcopus non potest absoluere moniales etiam exemptas, propter monasterium situm in dioce.*
40 *Religiosi absolui possunt ab ipsorum superiore.*
41 *Et si superior non est ad id sufficiens, absolui possunt ab episcopo.*
42 *Absolutio aliquo casu reseruata sedi Apostolicæ non censetur eo casu denegata legato de latere.*
43 *Reseruata Papæ non censentur denegata legato de latere, si leuia sunt.*
44 *Excommunicatio fulminata pro simplici contumacia, de facili habet absolutionem.*
45 *Absolutio ad cautelam conceditur absque probatione, & solum præstita cautione, quando censuræ fuerunt nullæ*
47 *Iudex ad quem, absoluit excommunicatum per iudicem à quo, etiam parte non citata, & nu. 46.*
48 *Absolutio ad cautelam fieri potest, etiam si non allegetur causa excommunicationis.*
40 *Absolutio ad cautelam impetratur absque aliqua causę cognitione extra curiam.*
50 *Excōicatio, q processerit post appellationem, qualiter probetur.*
51 *Legatus de latere potest absoluere excommunicatū propter manus iniectionem in clericum.*
52 *Et quid de alijs excommunicatis.*
53 *Excommunicatus ab homine etiam ad cautelam, an possit absolui ab alio, quàm ab excommunicatore.*
54 *Legatus de latere an possit talem excommunicatum absoluere.*
55 *Et quia si sumus in casu, in quo absolutio pōt concedi sine causa cognitione, vel si sumus in leuib. vel quādo petens absolutionem est subditus illi, à quo petit, & ad eum appellauit, & num. 56.*

CONSILIVM XXVIII.

1 Ad resolutionē† primi dub. Bar.in l.recusare.§.si qs
alio,in fi.p tex.in l.sed sciēdum.ibi,qd.n.si mor-
bo.ff.ad Treb.dicit, q, citatus ad locū vbi est malus aer
& corruptus, nō tenet̃ illuc ire, & pōt excipere aduer-
sus talē citationē,& hēt iustā causam nō cōparēdi. ad-
ducit tex.in c.ad supplicationē,& ibi gl.de renūc.& seq
tur Abb.in c.cū dilecti,de dolo,& cōtu. & in c.ex trans
missa,col.2.ver. & sub istis casib.de p̄scri.vbi ad id addu
2 cit alia iura.Et† cōcludit, q etiā si in tali loco redderet
ius:tñ si ibi pestis sæuit,citatus habebit iustā cām nō cō
parendi,q ēt Fel.ibi col.2.versi.ad illud admittit, qñ pe-
stis esset à corruptione aeris,& cōplexio citati esset cor
ruptibilis,vt plenè tāgit Alex.in d.§.si quis alio.col.3. in
fi.versi.limita ad hoc, vbi adducit alias decisiones,& se-
quunt̃ Mod.ad id plura adducētes, in tract. de p̄script.
3 in 2.par.sextæ par.prin.in 2.casu.Hinc† Io.And.in c.ex
parte el 1.de appel.& alij scrib. ibi dubitant, an citatus,
ad talem locū statim possit appellare, & cōiter cōclu-
dit̃ q sic,quādo non potuit talē exceptionem ppone-
re pp timorē pestis,sequitur Imo.& Alexā.in d. §. si qs
4 alio.col.4.ver. & quærit. Et † cum talis locus nō sit tu-
tus,si hoc notoriè apparet, citatio erit ipso iure nulla,
vt est tex.& gl. in verbo notorio,in cle.pastoralis,de re
iud. & tenet Barto. in d.§.si quis alio. versicu. sed quæ-
ro,& ibi Alexand. colum.4. & seq. vbi plenè examinat
an

an citatus ad locum nõ tutũ dẽat cõparere, & an talis
5 citatio sit ipso iure nulla. Et† an ab ea possit appellari,
& ꝯcludit ꝙ sic,vt ẽt tenent Mod.in d.c.ex parte,col.2.
& 3.& ꝑ Fel.latè,in c.accedẽs,cũ vt lite nõ contest.& in
c.cũ R.canonicus,de offi. deleg.& bñ per eundẽ Fel.in
c.olim.in prin.de excep. Notorium aũt est ꝑꝑ publica
proclamata,& banna in singulis ciuitatib. Serenissimi
dñij Venetorũ,ciuitat. Mantuanã vexari morbo pestifero,ob idq; d.locũ nõ esse tutũ,ꝯñr iure ꝑmittente ad
illũ citati nõ tenebant̃ cõparere.Potuere itaq; licitè appellare eo potissimũ:qm̃ talis citatio fuit & est ipso iu-
6 re nulla,stãte dicto notorio.Prout †ẽt idẽ dicẽdum,ex
quo d.locus ex alio ipsis citatis nõ erat tutus ꝑꝑ timorẽ carceris cõminati ab ipso citante, imminebat ẽt &
cruciatus corporis,ob q̃ meritò citatio ad talẽ locum
fuit reddita nulla, & absq; dubio ab ea potuit legitimè
& iustè appellari, vt dicit tex.in c.statutũ. §.cũ verò.de
rescr.li.6.ibi,nequeat cõuenire securè,vbi gl.& reliqui
scrib.& plenè ꝑ Fel.cumulantẽ alia in d.c.accedẽs.& in
alijs locis,de qb.s̃.& ponunt ẽt scrib.oẽs,per illũ tex.in
d.c.ex parte.qm̃ accessus ad locũ citationis nõ erat tutus, nõ potuit allegari ꝑ ipsos citatos alia iustissima cã,
ꝑꝑ q̃ in d.ciuitate Mantuana capłm non poterat celebrari,ex quo ꝑ prius iuridicè & hñte ꝑtãte erat ĩdictũ,
& publicatũ dr̃e celebrari alibi,& iã pecuniæ eleœmosinaliter à multis erãt exactæ pro capło ibidẽ celebrando,à qua publicatione,& deputatione gñalis cõmissarius nõ potuit discedere & discẽdẽdo , licitũ fuit patri
7 ministro prouocare,& appellare.Grauamen †.n.huiuscemodi istã ꝓbet cãm appellãdi,à quo de iure canonico licita est appło.c.non ita.2.q.6.c.cũ sit Romana.§.si
8 verò.de appel.c.1.de appe.li.6.cũ alijs vulgarib.†Quod
nedũ ꝓcedit in grauamine ꝑterito, seu de pñti,sed ẽt ĩ
grauamine futuro,ꝙ est ꝑparatũ, vel de eo verisilr̃ dubitat̃,vt in c.cũ olim,de re iud.& ꝑ Imo. in c.2.eo.tit.&
plenè ꝑ Fel.in c.pastoralis.§.qm̃ de rescrip.& per Mod.
in c.cũ cessante.in 4.not.de app.& in d.c.1.eo. tit.li.6.&
per Rot.in nouissimis,in ti.de app.decis.39.& in antiq.
9 in ti.de app.32.& deci.70.Et†punctualiter qñ qs est impeditus:eo qm̃ locus nõ est tutus,ꝙ possit appellare,ẽt
si ob id excõicat⁹ fuerit,est tex.ĩ c.venerabilib.§.& hoc
ipsum.& melius,in §.sed si ex cã legitima. de sent.excõ.
10 li.6.Et †qm̃ ipsius ministri,& aliorũ adhærẽtium valde
intererat à ꝑdictis grauaminib.releuari, meritò ipsis licuit appellare.c.iõ.c.nõ solẽt.2.q.6.c.cũ super ꝯtrouer
11 sia.de re iud.Appło †.n.nulli est deneganda,ẽt diabolo.
c.cũ inter,de exceptio.& ꝑ Rot.in nouis.in ti.de appe.
12 aliàs,in ti.de dolo & contu.decisi.16.Prout†ẽt:quia in
qualibet cã mundi,in qua modus exceditur,ꝑmissa est
appło,vt dicit Bal.in c.licet,de of.ord.in gl.in verbo appellare,& cõs.360.Delegatus.vol.3.& plenius ꝑ Dec.in
13 c.nouit.in vltimo nota.de app.Et†reiteratio appellationis à iure nõ est improbata,vt dicit Abb.& reliqui scribẽtes,in c.bonæ.col.pe.& fi.de app.& hr̃ per Lapũ alle.
14 8.Et†potissimè qñ quis pluries grauatur,vt per Abb.&
alios, in c.quoties. & in c.sua nobis.& in c. directæ . de
15 app.† Nec ꝑdictis obstat,si dicat̃,ꝙ religiosi à correctione in eos facta per superiores ipsorum non debent appellare, ex quo talis correctio spectat ad ipsorum superiores:vt no.in c.ad nr̃am.& in c.reprehẽsibilis,& in c.
cum spãli.& in c.de priore.de app.& per Lapum alleg.
16 73.& per Cald.cõs.3.in ti.de app.Et †potissimè:qm̃ à ꝑlato claustrali põt in ipsos proferri sñia excõicationis,
ẽt nulla præcedente monitione: vt dicit Lapus in d.al-
17 leg.73.& Mod.in c.sacro. de sent.excom. Obiectio†.n.
ista tollitur: nã licet deneget̃ appellatio à correctione,
q̃ fit ẽm statuta ordinis: tñ nõ denegatur ab ea, quæ fit
ꝯ statuta,vt probant iura superius allegata, quæ denegant appellationẽ eo casu,quo correctio fit ẽm statu-
18 ta.Cõsequenter†permittunt eo casu,quo fit ꝯ statuta.
cũ vnius exclusio sit alterius inclusio.l.cũ ꝑtor.in prin.
19 ff.de iud.c.nonne.de præsump.Et†ẽt quia fit reductio
ad primæuum ius cõcedens oĩ casu appellationem, ꝙ
est fauorabile, vt dicit gl.& oẽs, in ver.numerãdũ.in c.
statutũ.de ꝑb.li.6. & statuta ordinis non mandant fieri
gesta per ipsum cõmissariũ,quinimmò directò & peni-
20 tus illis ꝯtriantur. Prout † etiã cessat obiectio: quia hic
non sumus in aliqua correctione, nõ.n.minister & alij
adhærẽtes peccarunt,vel tale quid fecerunt,ꝑꝑ ꝙ meruerint correctionem subire,sed suo arbitrio & non regulata volũtate, nec lege,nec statutis ordinis permittẽtib.ipse cõmissarius gessit & malè oĩa ꝯ ipsos ministrũ
& adhærentes,quo fit: vt simus extra casũm correctionis, & ꝯñr in terĩs iuris cõis, permittentis à quolibet
21 grauamine posse appellari.Prout †& tertiò tollit̃ obiectio: nã saltẽ negari nõ põt, quin modus correctionis
nõ fuerit excessus,& ꝑteritus,si mõ aliquo in casu pñti
ꝯsideranda est correctio, à quo excessũ ẽt ipsis religiosis permissa est appellatio;vt dicit Cald.in d.cõs.3.Abb.
& reliq oẽs,ad id plura adducens , in c.ad nostrã.col.1.
& col.pe.& fi.& plenius Mod. post Abb. in d.c.priore.
extra de app.& idẽ Mod.in c.nouit.in vlt.nota.eo.ti.Ex
quib.apertè patet in pñti casu licitè & iustè potuisse ap-
22 pellari,& ꝙ appło bina interposita fuit & est iusta.†Ad
resolutionẽ secundi dubij, certũ est, ꝙ appellatio legitimè interposita transfert iurisdõnem & totum negociũ ad superiorẽ,ad quẽ appellat̃,vt per Rotã in nouis.
in ti.de app.aliàs in ti.de off.deleg.deci.11. & in ti.de ap-
23 pel.decis.49.Suspendit †ẽt iurisdõnem iudicis à quo,vt
24 per Lap.alleg.2.Et †in oĩb.eximit appellãtẽ,vt per Rot.
25 in antiq.in ti.de appel.decis.15.Protegit †ẽt nedũ appellantes, sed ẽt adhærentes : vt per Rot.in nouis.in tit.de
26 appel.aliàs in tit.de sent.excõ.decis.5. Et † appellatione
pendente nihil dẽt innouari,toto tit.app.pe. & in l.cõstõnes.ff.de app.& in c.non solũ,& in c.fi.eo.tit.lib.6.Et
27 licet†dubiũ sit,an attẽtata post applonem sint ipso iure nulla,vt plenè tangunt Mod.in c.ꝯsuluit.col.fi.de ap-
28 pel.Tñ†illud certũ est,ꝙ excõicatio prolata post applonem interpositam venit retractanda,ẽt per viam attentati,vt dicit Inn.in c.solet.de sen.exc.li.6. & Collecta.in
29 c.per tuas.col.4.nu.25.de sen.exc.Prout†ẽt illud certissimũ est, ꝙ talis excõicatio fulminata post interpositã
appellationẽ legitimè,est ipso iure nulla,vt hr̃, in d.c.ꝑ
tuas.& in c.solet,præall.& per Rot. in nouis.in ti.de appel.decis.20.& per Lap.alleg.1.& est tex,in d.c.venerabilib.& ponit Dec.in d.c.consuluit.col.fi.dicẽs hoc tenere oẽs,videlicet, excõicationẽ fulminatam post appel-
30 lationẽ interpositã esse ipso iure nullã. Taliter † ꝙ hoc
mõ excõicatus nõ tenet̃ desistere à diuinis,vt est tex.&
ibi oẽs scrib.nota.in c.ad pñtiam,de app. & bñ faciunt,
no.per oẽs maximè Dec.in c.sup eo,de app. & qm̃ sũt
tex.aperti,cõclusio firma erit , ꝓcessum excõicationis
fulminatũ post dictas applones aduersus dictos religio-
31 sos fuisse & esse ipso iure nullũ. †Ad resolutionẽ tertij
dubij,primo aduertendũ est, ꝙ legatus de latere hẽt iurisdõnẽ in oẽs exẽptos suæ prouinciæ,vt hr̃,in c.si Abbatẽ.de elec.li.6.vbi Gem.& Fran.in vlt.not.dñt,talẽ legatũ hr̃e iurisdõnẽ super oẽs, ẽt ꝑlatos suæ prouinciæ
exẽptos & immediatè subiectos ipsi Pont. sicut hẽt ip-
32 se Papa.† Exẽpti.n.sunt subiecti iurisdõni ipsius legati.
c.1.in prin.de ver.sig.li.6.c.1.de of.leg.eo.li.ponit Cald.
in ꝯs.1.eo.ti.& Abb.in c.1. in fi. & in c.ꝙ translationẽ.
in fi.de of.deleg.& per Host.in sum.eo.ti.col.2. ver.alij,
& ponit Rot.in no.in ti.de off.leg.decis.1. licet ergo ipsi religiosi appellãtes sint exẽpti:tñ in eos ipse Reue.Legatus d̃ latere hẽt iurisdõnẽ, & ipsi⁹ iurisdõni tales religiosi sunt subiecti, ꝑut vltra ꝑdicta audio istud ꝯtineri
33 specificè in eorũ priuilegijs.Meritò † itaq; tales exẽpti
& subditi potuere ad ipsum appellare,& ab eodẽ petere absolui ad cautelã,prout petierũt,vt per Rot.in no.
ti.de sen.exc.dec.6.& in decis.Bern. de Bisign.eo.ti.dec.
1.& per Fel.in c.per tuas. de sent.excõ. & ẽt per Rot. in
34 no.in ti.de app.decis.35.Reuerẽdissimus †itaq; legatus
appellatus, vt iudex ipsorũ appellantiũ iure potuit absoluere ad cautelã ipsos excõicatos hoc petẽtes: cũ ipsorũ sit legitimus iudex, vt est tex. in d.c.venerabilib.in
35 prin.ibi,nec excõicatorũ sint iudices.Satis †.n.est:vt talis absolutio possit impartiri,ꝙ talis iudex, ad quẽ fuit
ꝓuocatũ,sit iudex ipsorũ excõicatorũ, ꝙ sentit ibi,gl.
in ver.applonis.& in ver.rei, & sentit ẽt Franc. ibi,in 1.
36 not.Licet†.n.eps̃ exemptos absoluere nõ possit, vt per
37 Abb.in c.monachi.de sent.exc.Tñ†legatus hoc põt,vt
habe-

habetur, in c.pen.de off.leg. in antiq. & in c.1.in gl.2.c.
38 ti.li.6.& est tex.in c.ad eminentiam.de sent.excom.† Et licet subditi fuerint excōicati in loco extra prouinciā, & excōicationē incurrerint alibi, tñ legatus de latere pōt ipsos absoluere, vt cōcludit Abb.in c.pe.col.2.ver. venio ad secundā speciē.& col.fi.de off.leg. & ver.3.casus est,& ibi Collecta.hoc prosequitur, propriè in legato de latere fundantes se: eo qm̄ excōicati sunt subditi,
39 & morā trahunt in prouincia. Et † cōfirmari pōt p no. in c.de monialib.de sent.exc.vbi eps absoluit moniales ēt exemptas, ea.r.rōne, vt dicit ibi Abbas, & Fel.in fi. qm̄ ipsarum monasterium est situm in diœcesi, & ipse ibidē
40 moram trahunt. Prout† ēt qm̄ religiosi absolui debent ab ipsorū superiore, d.c.monachi.& procedit in oībus religiosis, vt ibi dicit Fel.adducēdo Host. in summa, de sen.excom.in illo articulo, quis possit absoluere.col.6. & 7.versi.sed quis possit absoluere regulares, & col.9.
41 ver.quid de religiosis. Et tñ si superior ipsorum non est sufficiens ad id faciendū, absolui pñt ab epo: vt in d.c. monachi. q̄to magis hoc fieri poterit à legato de latere in casu pñti, in quo viget nedū indiscretio ipsius cō missarij nulliter excōicantis, sed perfidia, & aperta ma-
42 lignitatis ipsius. Prout † ēt, nā vbi reseruatur absolutio in casu sedi Apostolicæ, illa non censetur eo casu denegata legato de latere, ita tex. in d.c.ad eminentiam, ad hoc inductus ibi per Fel.in vlt.nota.adducentem ad id alias decis.cōcor. Et demū allegantē 5ria, & postremò distinguentē ex mēte Lapi, & Gem. & Fran.in c.si Abbatem.de electio. lib.6.quorū distinctio minimè tollit
43 facultatem dicto legato absoluendi. Sicuti † igitur Papa absq; dubio præstare pōt dictam absolutionem, pariter ēt & ipse legatus, & ex quo casus iste est leuis, & in leuib. reseruata Papæ nō cēsentur denegata legato de latere, vt punctualiter dicit Gem.in c.1. col.2.versi.q̄ro
44 an legatus.de excessib.præla.li.6. Præterea† aduertendū est, φ in istos religiosos fuit fulminata excōicatio pro simplici contumacia, quo casu absolutio ad cautelam poterit concedi etiā parte non citata; vt tenet Gemin. post Spec.allegatum per eum in c.Romana. §.sñias.de sent.excom.li.6.& cōprobat Dec.alijs medijs, in c.qua
45 fronte.col.3.in fi.vers.successiuè dñs Abbas.† Et sequitur Fran.de Cur.cōsi.20.col.fi.vbi adducendo decis.tenet, absolutionē ad cautelā debere cōcedi absq; probatione solū præstita cautione canonica, qm̄ sñia cēsuræ est nulla, vt ēt hr̄ per Fel. in c.ad nostrā. de iureiur. & in c.
46 1.col.6.& 7.eo.ti. Vbi † vult, φ iudex secundæ instantiæ absoluit excōicatum à primo, prout absoluit capitulū
47 sede vacante, ēt parte non citata. Hinc† Rota in antiq. in ti.de sent.excom.in 6.decis.dicit, ad cautelam posse quem absolui, ēt si non alleget causas excōicationis.
48 Rota† aūt in antiquis, in ti.de sent.excom.decisi.3.& 4.
49 tenet, φ † extra curiā sine aliqua causæ cognitione po-
50 test impartiri absolutio ad cautelam. Et† qm̄ dr̄, excōicationem processisse post appellationē, satis est producere appellationē, & instrm̄ censuræ, vt per Inn. & alios, in d.c.solet, & in d.c.venerabilib.& per Can.in c.1.& c. apostolicę, de exceptio.& per Collectaneum, in d.c.per tuas, col.4.nu.24.& per Rot.in nouis, in ti.de sent.exc.
51 decisio.8. Hoc† stante gl.2.in c.1.de off.deleg.li.6. dicit, legatum de latere posse absoluere excōicatos, Doct.ibi intelligunt de excōicatis propter manuum iniectionē in clericos, φ absolutum est per c.pen.eod.tit.in antiq.
52 & per d.c.ad eminentiam.cum concor.† Dubitant vlterius, quid de excōicatis ex alijs causis. & Gem.in d.c. 1.col.2.ver.sed in eadem gl.ibi absoluendo, & Francus ibidē, col.1. ver. sed in alijs excōicationib. allegātes Io. And.dicunt & concludunt, φ pōt absoluere, qm̄ in tali absolutione nō est necessaria causæ cognitio, quod propriè pōt verificari in casu nr̄o, in quo est necessa-
53 ria, vt s̄.probaui. † Ex quib. infertur clara resolutio ad obiectionē, quæ posset fieri, φ excōicatus ab hoīe non dēt absolui ab alio, ēt ad cautelam, quam ab excōicatore.c.ab excōicato.de rescrip.c.1.vbi Fely.c.pterea.vbi idē Fel.latius tangit, de off.ord.maximè, col.3.ver.ex q̄-
54 bus dubito. Vbi† dicit, legatum non posse absoluere, allegādo Gem.in d.c.si Abbatē.& in d.c.1.de excess.prael. & clarius hoc vr̄ firmare Fel. in d.c. ad eminentiam. in fi.& in c.prudentiam.§.si verò, & in c.pastoralis. §.cum
55 autem.de off.deleg. Nam† talis obiectio cessat, qm̄ sum⁹ in absolutione, quæ pōt concedi sine causæ cognitione, & qm̄ sumus in leuibus, vt est casus pñs, & ēt qm̄ ille, qui petit absolui, est subditus illi, à quo petit, ex quo est eius superior, & qm̄ ad ipsum appellauit, vt superius si-
56 gillatim deductum est. Nā † istis cōcurrentibus talis excōicatus ante oīa est absoluendus, si hoc petit, & ille, à quo petit, dēt absolutionem præstare.c.cum cōtingat. de off.dele.& d.c.per tuas, & d.c.solet, & bene facit tex. in d.c.venerabilib.in vers.idem est, & vers.sed si ex causa, & ver.si verò, & per Can.in d.c.apostolicę, & bene p Collect.in d.c.per tuas, col.1.nu.6. & in c.cum desideres, col.2.nu.7.de sent.excom. Paris.Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Obtinens beneficium per simoniam nullum ius, nec titulum acquirit.*
2 *Simoniacus iste inhabilis redditur, etiam ad alia beneficia, si non fuit dispensatus, & nu.24.*
3 *Simoniacus ipso iure excommunicatus est.*
4 *Excommunicato non potest conferri beneficium, nec prouideri.*
4 *Simonia vera quæ dicatur.*
6 *Conditiones appositæ in collatione quando dicantur simoniacæ.*
7 *Et quæ dicantur honestæ, vel continentes temporalitatem.*
8 *Conditio tolerata de iure communi apposita in collatione illam non vitiat.*
9 *Conditiones continentes temporalitatem appositæ in collatione simoniam sapiunt.*
10 *Pactiones illicitę appositę in collatione non continentes veram & param simoniam, licet sapiant speciem illius, an inducant nullitatem collationis, & priuationem beneficij, vel ipsæ vitientur.*
11 *Pactio & conditio apposita in collatione à iure reprobata, quam simoniam inducat, & quem effectum.*
12 *Extrauag. Bonifa. VIII. & Pau. II. in qua simonia disponant.*
13 *Tales extrauag. pęnales sunt, consequenter restringendæ.*
14 *Constitutio regulariter intelligenda est in casu vero, non ficto vel improprio.*
15 *Ver. incurrat, an ipso iure, & incontinenti inducat excommunicationis pęnam.*
16 *Et quando, & quo casu necessariò precedere debeat declaratio.*
17 *Simplicitas etiam in materia simoniaca excusationem habet.*
18 *Consuetudo etiam mala & iniqua quandoque excusat à pęna.*
19 *Pęnę dictarum extrauag. non incurrunt sine dolo.*
20 *Legatus de latere, an possit reseruare sibi beneficia.*
21 *Legatus prædictus reseruando, an possit apponere clausulam decreti irritantis.*
Decretum irritans afficit etiam ignorantes.
22 *Beneficium reseruatum non potest conferri per ordinarium, & si confertur, collatio, redditur nulla.*
23 *Beneficium resignari potest.*
24 *Absolutio ad effectum, valdè prodest illi, cui fit ad obtinenda beneficia.*
26 *Simoniam committens licet non possit illud beneficium obtinere ea vice, tamen succedente alia vacatione eiusdem beneficij per inter mediam personam poterit illud obtinere.*

CONSILIVM XXIX.

1 Contra ipsum † D.Iacobū obijcitur, φ collatio sibi facta monialibus sit simoniaca pp conditiones in illa appositas, quo fit: vt ipse tanquā simoniacus in dicto beneficio nullum titulum neq; ius acquisiuerit.c.infirmatum.c.nobis fuit.c.consulere.de sim.& quę plenè per gl.Io.An.D.Ant.& alios, in c.post
2 translationem.de renun. Et† φ peius, propter talem simoniam effectus videtur inhabilis, & ad illud beneficium, & ad alia, si prius secum dispensatum non fuerit, vt no.Io.And. & D. Ant.in c.si alicuius. de elect. & q̄ plenè hñr, in c.de simoniaco.de simon. & quæ plenis-
3 simè notantur, in d.c.post translationē. Ad φ † etiā adduci posset, φ simoniacus sit ipso iure excōicatus.c.reperiuntur, j.q.j. φ hodie expressum habemus per Bonifac.VIII. in extrauag. quæ incipit, excōicamus, & per
4 Pau.II.in extrauag.sua sub rub.de simon. Collatio † aūt seu prouisio facta excōicato est ipso iure nulla. c.proposuit.de cle.exc.ministr.& ibi Io.An.& D.Ant.& quę plenè

5 plenè habent̃ in c.1.de rescriptis,lib.6.† Attamē istis nō obstãtib.ipse dom. Iacobus in dicta cã obtinere dēt, & aduertēdũ est, ꝙ dicta collatio ipsi facta ꝑ moniales mō aliquo nō ꝯtinet purã,nec verã simoniã, de qua plenè doctores in rub.de simon.& ꝑ Host.in summa eiusdē tituli,bñ verũ, ꝙ dictæ moniales apposuere aliquas ꝯdões,quarũ aliq̃ sunt honestissimæ,aliquæ vñr quodam-
6 mō illicitæ.Illa † .n.ꝯdō de residēdo , cõformis est iuri
7 cõi,toto titulo,de clericis nō residē.Itē † & alia de non alienãdo,ēt honestissima est,toto titulo,de reb.ecclesiæ
8 nō alienãdis,& 12.q.2.per totũ.Et † qñ in collatione exprimit̃ ꝯdō ꝑmissa ex dispositione iuris cõis, talis ꝯdō & pactio tolerat̃,nec illicita hẽtur,ꝓut no.do.Ant.in c. cũ M.Ferr.col.32.de cõstitut. vers. venio ad sextũ, quē circa hoc oẽs sequũtur,& hẽtur ꝑ Dec.cõs.118. Cõdō
9 vero † alia, ꝙ ipse nō renũciabit dictũ beneficiũ,nec ꝑmutationē faciet in manib.alicuius, &c. Itē ꝙ ipse do. Iacob.nō efficeret̃ familiaris Põtificis,seu alicuius Cardinalis,licet istæ duæ videant̃ aliquatenus illicitæ, & cõtinere aliquã tēporalitatē:tñ nō inducũt verã simoniã,
10 licet speciē ipsius sapere videatur.Ex † qb. infert̃, ꝙ pactiones illicitæ nō cõtinētes verã,& purã simoniã,licet tñ sapiãt speciē simoniæ,nō inducũt,ꝙ ille, cui bñficiũ est collatũ,sub talib.cõdõnibus illicitis dēat bñficio priuari:potius.n.dictæ cõdões illicitæ dēnt tolli,& vitiari q̃ collatio facta sub illis:vt tradũt doctores ꝑ illũ tex. in c.cũ pridē.de pactis, & magis clarè hr̃ ꝑ doctores,in c.
11 sup eo.& in c.cõstitutus.de trãsac.Et † Inn.ibi,Ioã.And. & alij,maximè Abbas in 3.notabili,volũt, ꝙ illicita pactio seu cõdō à iure reprobata nō inducit simoniã verã,purã,seu directã,sed tm̃ speciē simoniæ fictæ,ꝑꝑ quã fictã speciē qs nō dēt priuari : qa talis species ficta non punitur ad modũ veræ,& puræ simoniæ,vt per Ioã.Andr.post Hostiensem & alios,in c.nemo.de simonia, & q̃ hñtur per Doctores,in c.veniēs.eo.tit. q̃ ita dēnt intelli-
12 gi,& q̃ per Mode.in c.nō satis.de simonia. † Infertur ex ꝑdictis, ꝙ ipse dñs Iacobus ꝑꝑ tales ꝯdões illicitas nō venit priuandus,nec fuit ipso iure excõicatus, dictæ.n. extrauagan.Bonifac.VIII.& Pauli II.loquũtur in simonia vera,ꝓpria,& directa , nō aũt in cõuētione seu pactione illicita,sapiēte speciē fictæ simoniæ , vti est ꝑsens
13 casus.Quod † ōnditur clarè:qa dictæ extrauag.sunt pœnales,ꝑñr restringendæ,& nō ampliãdæ.Rursus intelligendę in simonia vera,& ꝓpria, nō aũt in ficta , & im-
14 propria.c.odia.c.in pęnis,de regulis iuris lib. 6. tũ † ēt: quia regulariter ꝯstō est intelligēda in casu vero , & nō ficto,& improprio.l.si vero.§.de viro.ff. sol. mat. cũ cõ-
15 cord.Ad † ꝙ ēt facit,nã licet dictæ extrauag.ponãt verbum incurrat, ꝙ tanq̃ executiuũ vr̃ ipso facto & incõtinenti indicare,quē excõmunicatũ,& inducere excõmunicationē,iuxta gl.in verbo incurrat.in cle.1.de vsu.
16 Tñ † qñ agitur , vel excipitur de pęna priuationis iuris beneficiorum suorũ seu inhabilitatis ad illa, tũc necessaria est declaratio , aliàs nō potest haberi pro priuato, nec vt inhabilis ad beneficiũ obtinēdũ : vt habet̃ ꝑ Geminia.in c.fęlicis.de pęnis,lib.6.& est doctrina Innocētij,in c.qualiter.el 2.in fine , vers. itē no.de accusat.facit tex.in c.cũ ꝯm.de hęreticis.lib.6.& q̃ ponit Bar.in l.eius q.in prin.ff.de iure fisci,vnde cũ in casu pręsenti nō fuerit simonia pura,& vera: tũ ēt qa ipse do. Iacobus non fuit aliter declaratus,nec priuatus,seq̃t̃ necessariò, ꝙ ipse mō aliquo nō incurrit pęnas , de qb. in dictis cõstō. & alijs iuribus superius adductis in oppositũ. Quinimmo ex talib.ꝯditionibus appositis in dicta collatione licet illicitis,dato ꝙ ꝯtineãt speciē simoniæ, ipse priuari nō dēt:vt est cõclusio oĩum doctorũ,in d.c.cõstitutus.
17 cũ alijs.s̃.adductis.Ad † ꝙ ēt facit, nam dictæ moniales quadã simplicitate ductæ ad effectũ residētiæ ꝯdões illas licet illicitas apposuere, quo fit, vt talis simplicitas excusationē mereatur,ēt ĩ materia simonię,vt in c.cũ.
18 vniuersorũ,ibi,simplicitas , de rer.permu. cũ simi.Prout † ēt ꝯsuetudo,qua dictæ moniales aliàs cõferētes ad effectũ residētiæ vsæ sunt,apponēdo dictas ꝯdões , q̃ cõsuetudo ēt mala & iniqua excusare dēt à pęna c. venerabilis,vbi gl.& doct. de ꝯsuetu.per gl. & scribētes,in c.sanè,de tēp.ord.ꝑ Bar.in l.1.ff. ꝙ q sq; iur.& ꝑ Mod.in
19 c.nō satis,de sim.Patet † itaq;,ipsum do.Iacobũ nō dolosè acceptasse dictas cõdões, quo fit: vt carens dolo nō ĩcurrat pęnã.s̃.dictarũ ꝯstitutionũ,emanatarũ ꝯ ꝯmitētes simoniã,dēnt intelligi,si dolo malo ꝯmissa fuit & nō aliter,vt ꝑ Bal.& doct.in l.fi.ff. ꝙ q sq; iur.& in l.cũ aũt excipit̃.ff.de ædil.edic.& ꝑ Mod.in l.fi.ff.q satis.cog.
20 Secũdo † principaliter aduertēdũ, ꝙ anteq̃ dictę moniales fecerint dictã collationē de dicto bñficio , Legatus sãctissimi dñi nr̃i residēs in dominio Venetorũ virtute potestatis & facultatis sibi à Sãctissimo attributę reseruauit sibi dictũ bñficiũ, ꝙ facere potuit.c.pñti.c.delibe-
21 ratione.de offic.lega.li.6. Vlterius † in reseruatione apposuit clã decreti irritãtis, ꝙ decretũ affecit ipsas moniales ēt ignorãtes.c.dudũ.d ꝑb.lib.6.c.tibi q. d rescrip.
22 c.si eo tpe.de electio.c.pen.de ꝑb.lib.6.Quo † fit:vt ꝑ dictã reseruationē & decretũ moniales ipsę nō potuerũt cõferre,ꝑñr collatio ꝑ eas factas reddit̃ nulla,iurib.pallegatis,maximè per gl.in d.c.si eo tpe.& ꝑ Thomã Fast. cau.21.dubio.42.Si, ꝓ qa , collatio facta monialib.fuit & est nulla,& virtute dictæ reseruationis & decreti, collatio de dicto bñficio per legatũ facta fuit do. Dominico eius capellano,seq̃t̃, ꝙ dicta collatio capellano facta fuit & est valida : cũ. n. dictũ bñficiũ vacauerit ꝑ obitũ Marci Antonij , & ꝑ dictã vacationē moniales cõtulerint,& nulliter,rursus & legatus post reseruationem & decretũ ꝯtulerit eius capellano & bñ , . & collatio ꝑ dictũ legatũ facta sit valida vt.s̃.nō est amplius disputãdũ de dicta vacatione causata ꝑ obitũ dicti Marci Ant. nã cũ ꝑ eius mortē legatus ꝯtulerit eius capellano bñficiũ ꝑdictũ,reperit̃ plenũ & nō vacãs virtute dictæ collatio-
23 nis.Quo † fit, vt omissa dicta vacationē ꝑ mortē Marci Ant.& dicto bñficio existēte plenè in posse dicti capellani , ipse capellanus verus rector accedēte auctoritate superioris bñ potuerit dictũ bñficiũ resignare in fauorē dicti do.Iacobi,ꝓut resignauit , toto titulo de renũcia.& cũ dictũ bñficiũ vacauerit nouiter ꝑ resignationē dicti capellani,et tali mō vacãs fuerit collatũ ipsi do. Iacobo,q̃ virtute dictę collationis nouę possessionē cę-
24 pit,meritò obtinere,dēt, ꝑ iura vulgaria & cõia. † Quibus nō hēt obstare,si diceret̃, ꝙ nō potuit sibi de nouo ꝓuideri de dicto bñficio, in quo cõmisit simoniã vt s̃. Nã tollit̃ obiectio pluribus modis,primò: qa nō fuit vera simonia,vt s̃.dictũ ē,secũdò:qa nō fuit ipso iure excõicatus,vt s̃.est demonstratũ , tertiò : qa à legato fuit
25 absolutus ad effectũ,q̃ † absolo sibi suffragat̃.c.ad eminētiã,de sen.excõ.& est reg. cãcell. sub rub. clã absolu.
26 nō suffraget̃. Quarto † tollit̃ obiectio ex pulchrè no.ꝑ Abb.post alios in c.pe.de elect.in 2.notab. & ꝑ Mod.in c.de simoniaco.col.2.vers.3.ꝯclusio.de simonia . qb.in locis ꝯcludũt & volũt , ꝙ licet ꝯmittēs simoniã ad habendũ bñficiũ nō possit illud bñficiũ obtinere illa vice & illa vacatione,tñ succedēte alia vacatione eiusdē bñficij ꝑ intermediã ꝑsonã , bñ pōt illud obtinere in casu ꝑsēti,esto ꝙ ipse do.Iacob.ꝑ vacationē ĩductã ꝑ mortē do.Antonij nō potuisset obtinere dictũ bñficiũ , ēt si alius sibi ꝯtulisset,tñ qa dictũ bñficiũ ꝑ intermediã ꝑsonã.d.Capellani vacauit ꝑ eius resignationē,vt s̃.virtute dictę nouæ vacationis,& accedēte dicta ĩtermedia ꝑsona,bñ potuit dictũ bñficiũ ꝯferri ipsi do.Iacobo nō obstãte collatione ei facta per dictas moniales, iurib.de q̃bus.s̃.¶Cõcludit̃ ex ꝑmissis, ꝙ siue ꝯsideret̃ collatio facta à monialib.per mortē dicti Marci Antonij,siue ꝯsideret̃ collatio facta eidē do. Iacob. per legatũ ꝑꝑ resignationē eius Capellani,vtroq; casu obtinere dēt , & ab impetitione facta per ipsũ aduersariũ absolui.Par.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Quando de vno dubitatur,reliqua præsumuntur habilia.*

2 *Simoniaco nullum quæritur ius super beneficio, in quo simoniam commisit.*

3 *Resignatio facta sub conditione continente tēporalitatē,& vnio inde secuta,an subsistant, si gesta fuere auctoritate Pontificis.*

4 *Conditiones consistentes in temporalitate sunt probibitæ tanquã simoniacæ,non quia simoniacæ.*

Et ita probibitæ sunt iure positiuo,in quo Papa dispensat.

5 *Papæ authoritas nedum præcedens,verùm & subsequens purgare potest tale vitium pactionum illicitarum & nu.6.*

7 *Papa in beneficialibus plenissimam habet potestatem. & nu. 48.*
8 *Approbatio pactionum facta ab executore apostolico censetur facta ab ipsa sede Apostolica.*
9 *Forma tradita p Pontificē ad vnguē seruanda est per executorē.*
10 *Beneficium vnitum alteri desinit habere nomen, & solùm consideratur beneficium, cui fit vnio.*
11 *Eo maximè si beneficium vnitum erat suppressum & extinctū.*
12 *Præstationes quando præsumantur plures, vel tantùm vnica.*
13 *Expressio eius, quod tacitè inest, quid operetur.*
Si pactiones concessæ à iure exprimuntur, an vitient.
14 *Tales pactiones illicitæ non continent puram & meram simoniam, sed solùm speciem illius.*
Tales pactiones an vitient collationem.
15 *Extrauag. Bonifacij & Pau. loquentes de simonia, in qua verificentur.*
Et quia pœnales, restringendæ sunt.
16 *Constitutio intelligi debet in casu vero, non ficto, & improprio.*
17 *Non dēt quis decipi auctoritate Pontificis, seu executorū ipsius.*
18 *Pœnæ constitutionum sine dolo non incurruntur.*
19 *Principalis pensio attēdi dēt, & non ea quæ veniūt in augumētū.*
20 *Et de omnibus alijs accessorijs iudicandum est, vt de principali.*
21 *Post adeptum beneficium potest constitui aliquid in temporalitate, etiam vnica vice præstandum.*
22 *Et quid si fuit constitutum ante adeptum beneficium.*
23 *Pactiones factæ post literas Pontificis an vitient collationem.*
24 *Et quid si eadem die facta fuit resignatio, vnio, & constitutio, ac pactio.*
25 *Et quid si tales conuētiones fuere factæ in euētū, quo sequeretur vnio, & approbatio à sede Apostolica, & eius executoribus.*
26 *Si partes dicāt, soluā pēsionē si Papa apposuerit, licitè hoc agūt.*
27 *Clausula in fine posita, declaranda venit ex præcedentibus, ne inducatur correctio.*
28 *Clausula præstationis iuramenti, ꝙ nulla simoniaca intercesserit conuētio, &c. qualiter intelligi debeat, & de quib conuētionib.*
29 *Exemplis maiorum quando sit iudicandum & standum.*
30 *Clausula ex certa scientia, & de plenitudine potestatis, maximi sunt effectus.*
31 *Priuilegium nullam faciens mentionem de litis pendentia, an sit surreptitium.*
32 *Priuilegium non debet præiudicare iuri tertij.*
33 *Res iudicata tollit omne ius prætensum aduersarij.*
34 *Res iudicata finem imponit liti.*
35 *Non entis nullæ sunt qualitates.*
36 *Res iudicata tollit pendentiam litis.*
37 *Fatalia an currant propter paupertatem.*
38 *Paupertas occurēs in primo anno facit, vt fatalia nō cōcurrant, & ꝙ cōcedatꝰ secūdus annus ipso iure absq; aliqua restitutione.*
Impedimentum paupertatis vigens in secundo, & tertio anno, nō impedit cursum fatalium, verum operatur: vt detur restitutio in integrum.
39 *Et si concedit restitutio in integrū: tamen non tollit ius quæsitū.*
40 *Restitutio in integrum non est in consideratione: cum dependeat à voluntate Principis.*
41 *Priuilegium concernens gratiam, valet, etiam si in eo nulla sit facta mentio de litis pendentia.*
42 *Dispensatio facta lite pendente valet, licet de ea nulla sit facta mentio.*
43 *Et quid si talis gratia præiudicaret impetranti beneficium.*
44 *Gratia facta possessoribus an valeat, licet in ea nulla sit facta mētio litis pendentiæ.*
45 *Priuilegium habens clausulam, ex certa scientia, de plenitudine potestatis, & alias derogatorias, multos producit effectus.*
46 *Priuilegium potest obtineri lite finita, esto quòd de lite nulla sit facta mentio.*
47 *Per dictas clausulas an tollatur ius tertij sine aliqua citatione.*
Et quid in materia beneficiali.
49 *Regula Cancell. de iure quæsito non tollendo qualiter intelligatur & quo casu procedat, & nume. 50.*

CONSILIVM XXX.

In causa vertente inter Priorē & cōuētū monasterij S. Saluat. de Bononia ex vna, & Angelū de Leonoris doct. Bononien. ex altera sup monasterio S. Ceciliæ de Ceruaria vnito dicto monasterio S. Saluat. pp cessionē & resignationē factā p quēdā Thomā tunc Abbatē dicti monasterij S. Ceciliæ, breuissimè sola veritate attenta adducā, q̄ occurrunt: & quia difficultas tota pēdet, an dicta cessio, & resignatio, & ꝯnr dicta vnio fuerit & sit valida & canonica, an verò vitiosa, inefficax, & nulla: cū ex parte dicti Angeli ꝯ p̄dicta duo tm̄ obijciātur, vitiū. s. simoniæ, & nō expssio veri valoris, quo fit vt respū reliquorū q̄ mō aliquo possent adduci ꝯ ipsā re-
1 signationē & vnionē insistendū nō sit. Nā † cū ipse Angelus sup istis duobus tm̄ insistat, reliqua oīa p̄sumēda sunt habilia & valida, argumē. l. qui testō. ff. de testam. l. q furiosū. C. qui testamē. fa. poss. cū simi. ¶ Et circa primū, quò ad caput simoniæ, negari nō pōt, qn pacta & ꝯuentiones initæ & factæ inter dictū quodā Thomā resignantē, & d. Priorē, & frēs S. Saluatoris nō cōtineant cōsistētia in tēporalitate: vt ex ipsorū pactorū lectura
2 oñditur. Et † qa talis resignatio nō fuit libera, nec simplex, sed facta ex cā, vt dicto quodā Thomæ resignanti darentꝰ multa ꝯsistētia in tēporalitate, p̄cedēte insuper tractatu circa p̄dictorū p̄stationē, inferri vr̄, ꝙ & ipsa resignatio, & ꝯnr vnio eius virtute facta fuerint & sint simoniaca, & nulla, & ꝙ dicto monasterio & conuentui S. Saluato. nullū fuerit q̄sitū ius. c. insinuatum. c. nobis fuit. c. cōsulere. de simon. & p gl. Ioan. And. dñū Ant. & alios, in c. post trāslationē. de renūciat. & p Inn. in c. cū vniuersorū. de rerū pmuta. & p Archid. in c. ordinationes, 1. quæstio. prima, potissimè ex his, q̄ hn̄tur in extrauag. Bonifac. VIII. incipien. excōicamus, & Pauli II. sub rubrica de simon. & per gl. & doct. in c. ex parte. de
3 offic. deleg. cū ꝯcordātijs. ¶ † Tn̄ istis nō obstātib. in pn̄ti casu ꝯriū est ipsa veritas: esto. n. ꝙ resignatio p̄dicta fuerit facta sub dictis pactionib. cōtinētib. dationē ꝯsistētē in tēporalitate, ex hoc tn̄ nec resignatio, nec vnio subsecuta possunt dici simoniaca, ita ꝙ ex illis non fuerit acquisitū plenū ius dicto monasterio S. Salua. ea potissimū rōne, qm̄ oīa p̄dicta pcessere auctoritate & mādato Inno. VIII. summi Pōtificis, qua auctoritate stāte, & resignatio, & vnio reddunt valida, esto ꝙ resignanti pp resignationē fuerint reseruata aliqua ꝯsistētia in tēporalitate, nā hoc licitè fieri poterat auctoritate p̄dicta fm do. Ant. in c. 2. de arbit. adducētē tex. in c. nisi esset, de pbē. & p Abb. Mod. in c. nō satis. de simon. cū alijs cumulatis p Fel. in c. ad audiētiā. il 2. colu. 2. & 3. cōclusio.
4 2. & 3. de rescrip. & aliàs idē ergo cōsului. Istæ †. n. pactiones cōtinētes dationē & præstationē cōsistentē in tēporalitate, cēsentꝰ simoniacæ: qa phibitæ, non aūt sunt phibitæ, qa simoniacæ, quo fit: vt ista simoniaca: quia phibita sint inducta cōstōne ecclæ, & iure positiuo, & iō meritò Papa pōt disponere & inducere, vt nō hēant obstare resignāti, nec illi, in cuius fauorē fit resignatio, & qn̄ in p̄dictis interuenit auctoritas Pōtificis, purgatꝰ & tollitꝰ tale vitiū simoniæ esto, ꝙ p̄cesserit tractatus & ꝯuētio de resignādo pp p̄stationē ꝯsistētē in tpalitate.
5 Auctoritas. n. Papæ, † necdū p̄cedēs sed ēt sequēs purgat vitiū p̄dictū, & pactiones p̄dictas illicitas, fm gl. Imo. & scribētes cōiter, in verbo pactionis, in fi. in c. cū pridē. de pactis. & tex. in c. ex diligēti. in vers verū. de simo. & p Fel. in c. de cætero. col. fi. de re iudi. & plenius p eundē in d. c. ad audiētiā. col. 2. & 3. ver. ꝙ aūt dicta cōuētio, & vers. circa ꝙ vltimū. rn̄dēter dictis Abb. in repetit. c. extirpandæ. §. qa vero. col. vlti. & bn̄ p Dec. in cōs. 141. ad id plura. nu. 2. & 4. dicentē Papā posse sup p̄dictis pactionib. cōtinētib. tēporalitatē dispēsare, pp cuius auctori-
6 tatē tollitꝰ vitiū simoniæ. Et † tales cōuētiones sunt seruādæ, licet prohibitæ iure positiuo, super quo Papa hēt
7 plenitudinē potestatis. c. pposuit. de cōcess. pb. Et † quia sumus in beneficialibus in qb. hēt plenissimā potestatē disponendi vti vult, cle. 1. in fi. vt li. pen. c. 2. de pb. lib. 6. cū vulgarib. quibus in iure stātibus, in facto ēt vera est ꝯclusio, ꝙ in hmōi pactionibus, de quibus in p̄sentiarū agitur, interuenit auctoritas Pōtificis, & anteq̄ pactiones essent initæ, & post eas finitas, quo fit: vt reddātꝰ licitæ, & vitiū simoniæ remaneat purgatū: p̄cessit. n. ꝯuentiones p̄dictas auctoritas Pōtificis Inn. VIII. expsse mādātis executorib. de qb. in eius bulla, ꝙ dn̄t auctoritate Apostolica recipere resignationē in eorū manib. faciendā p dictū Abbatē Thomā de dicto monasterio S. Cæciliæ, qua recepta dn̄t dictū monasteriū vnire monasterio prædicto S. Saluatoris, & vlterius mādatur, ꝙ debeant

debeant ɔfirmare ɔuentiones pp d.resignationē faciēdas inter d.Abbatē Thomā, & dictū Priorē & cōuētū S.Saluatoris,ēt si ɔtinerēt tpalitatē, vt est videre ex verbis d.bullæ, ibi, tā in pecunia numerata,q̄ in possessionib.siue alijs qbuscunq;:qua renūciatione facta sub dictis pactis & ɔuētionib.ipsi postmodū & ĩcōtinēti executores facere vnionē p̄dictā approbando auctoritate
8 sedis Ap̄licæ p̄dictas ɔuētiones.Quæ †approbō fcā cēsetā sede Ap̄lica,& à d.Inn.VIII.id mādāte.c.sanè qa, de of.dele.Cū ergo ɔuētiones p̄dictę factę fuerint iter ipsas partes p̄cedēte auctoritate sedis Ap̄licæ, & postq̄ fuerūt factæ appeāt approbatę eadē auctoritate,firma & vera remanet ɔcl'o, q̄ ɔdōnes & pactiones p̄dictæ remāserūt validæ firmæ, & q̄ oē vitiū simoniacū,& illicitū fuit purgatū p d.auctoritatē summi Pōt.p̄cedētē,
9 & subsequētē,iurib.& auctoritatib.de qb.s̄. †Nec p̄dictis obstat,si dicat̃,q̄ forma tradita p Inn.VIII. nō fuit seruata p dictos executores,dū vult pēsionē p̄stādā dicto q.Abbati Thomæ dr̄e ɔstitui sup fructib.d.monasterij S.Ceciliæ,pp q̄uā nō obseruātiā,gesta p executores minimè valēt.l.diligēter.ff.mād.c. dilecta. de rescri.
10 Nā†tollit̃ obiectio ex his,q̄ tradūt D.de Ro.in antiq.deci.260.nota q̄ bn̄ficiū vnitū,dicētes,q̄ bn̄ficiū vnitū alteri pp vnionē desinit hr̄e nomē,& solū cōsiderat̃ bn̄fi
11 ciū,cui fit vnio.Eo†potissimè:qa in casu nr̄o monasteriū S.Cecilię erat suppr̄ssum & extinctū , & iō amplius nō ɔsiderādū:vt p Ro.in antiq.de reb.eccl.nō alie.deci.10.& p Lap.in c.cū psonę.§.fi.col.vlt.ver.in eo.verò,de priui.li.6.& p Anch.ɔs.109.Vn̄ nō fuit p̄termissa forma tradita p Inn.si pēsio p̄stāda d.Thomę Abbati fuit ɔstituta;vt p̄staret̃ sup fructib.d.monasterij S.Cęciliæ,& S. Saluatoris,cū verè pp vnionē & supp̄ssionē d.monasteriū S.Cecilię nō sit amplius in ɔsideratione,sed in oīb. ɔsiderādū sit monasteriū S.Saluatoris,cui fcā fuit vnio & ad cuius ɔmodū cedūt fructus d.monasterij S.Cecilię,& si soluit̃ de fructib.monasterij S. Salua. iā solui vr̄ ex fructib.d.monasterij S.Cecilię, q q̄runt̃ d. monasterio S.Salua.qd̄ solū est in ɔsideratione pp vnionē p̄dictā.Minus ēt obstat,si dicatur,formā traditā p Inn.nō fuisse seruatā,ex quo voluit d. Abbati resignanti p̄stari annuā tm̄ pēsionē,dictæ aūt pactiones & ɔuētio.cōtinēt plures p̄stationes,& nō vnicā Itē ɔtinent nedū annuā p̄stationē,sed ēt alia p̄stāda vnica vice tm̄,qd̄ nō p̄t dici annuū,vt patet in illa ɔuētione, q̄ ipse abbàs dr̄et exigere fruct⁹,itē,& debitores,necnō & ligna asportare,insup,q̄ monasteriū S.Salua.dr̄et expedire bullā cuiusdā capellaniæ ꝓprijs sumptib.q̄ oīa nō vn̄r ɔtineri ĩ bulla d.Inn.vn̄,&c.Nā tollit̃ obiectio.Primò: qa Inno. vult,q̄ d.Thomæ abbati reseruet̃ habitatio in d.monasterio,& nomē,& titulus Abbatis,insup q̄ sibi possit p̄stari annua pēsio quātacūq; sit,fm q̄ fuerit ɔuētū iter ip̄m Thomā,& Priorē,& ɔuētū S.Salua.siue ɔsistat in pecunia numerata,siue in possessionib.siue alijs qbuscūq;,& oēs pactiones,& ɔuētiones initæ inter p̄dictas partes vnicā tm̄ cōsistuūt pēsionē,ɔsistētē in plurib.rebus:vt patet ex tenore ɔ̄ctus initi sup dictis ɔuētionib. p quas satisfactū est intētioni Pōtificis volētis, & pmitētis pēsionē ɔstitui,& sup pecunia,& sup possessionibus & sup alijs qbuscūq; quātūcūq; cēt ɔpositū inter partes,q̄ oēs p̄stationes sub vnica tm̄ ɔtinent̃ pēsione, & respectiuè ad vnū effectū causandū,i. vnicā pēsionē
12 ɔstituēdā fuere appositę.Et†ōn̄r nō p̄nt dici plures,sed vnicæ:vt in simili hr̄ p Bar.& alios, in l. scire dēmus.ff.
13 de ver.obl.Et†ɔuētiones illæ de asportādis lignis,& de exigēdis fructib.& debitorib.nō sūt illicitę,nec arguūt aut inducūt simoniā,ex quo tacitè inerāt à iure, & qñ exprimit̃ illud,qd̄ tacitè inest,nō ĩducit̃ simonia:vt est gl.2.in d.c.ad audiētiā,& ibi Fel.col.6.ver.exprimere,& p Abb.in c.significasti.post gl.de electionib.cū alijs adductis p Fel.vbi s̄.& p Dec.in ɔs.118.col.2.nu.5.adducētē gl.& D.Ant.in c.cū M.Ferra.de ɔsti. & plures al's deci.Poterat.n.de iure permittēre successore ꝓ tēpore p̄terito,quo ipse Thomas fuit Abbas,recolligere fructus,& debitores insup,& asportare ligna ĩcisa, vn̄ esto q̄ hæc fuerint exp̄ssa:tn̄ nō inducūt pactiones simoniacas,nec illicitas. Ac qd̄ ēt:qa Inn.VIII.vult, oē qd̄ fuerit ɔ̄ positū inter partes dr̄e seruari,& p̄stari,& ipsis executorib.dictę ɔuētiones fuerūt notę & ab ipsis ɔfirmatæ,& approbatæ,quo fit,vt auctoritate p̄dicta reddant̃ validæ,vt s̄.dictū fuit.Præterea aduertēdū est,q̄ licet aliquę dictarū cōdōnū,& pactionū nō ɔ̄tineāt qd annuū,& ōn̄r videant̃ aliquatenus illicitę,& cōtinere tpalitatem:tn̄ nō inducūt verā simoniā,esto q̄ videant̃ sa
14 pere spēm ipsius.Ex†quo infert̃,q̄ tales pactiones illicitæ nō cōtinētes verā,& purā simoniā,licet sapiāt spēm simoniæ,nō sunt tātæ efficaciæ,nec inducūt effectū,q̄ ille, cui bn̄ficiū est collatū sub talib.ɔdōnib.illicitis debeat bn̄ficio priuari.Potius.n.dictæ cōdōnes illicitę debēt tolli,& vitiari,q̄ vitietur collatio facta sub illis , ita doc.per illū tex.in d.c.qa pridē,& magis clarè doc.hoc ponūt,in c.super eo.& in c.cōstitutus.de trāſ. vbi Inn. Io.And.& alij, maximè Pan.in 3.not.dn̄t, q̄ illicita pactio,seu ɔdō à iure reprobata nō inducit simoniā verā,purā,vel directā sed tm̄ speciem simoniæ fictæ,propter quam fictam qs nō dēt priuari : cū talis spēs ficta nō dēat puniri sicut vera,& pura simonia,vt p Io.An. post Host.in c.nemo.de simo.& in c.veniēs,& p Mod.ĩ c.nō satis,eo.tit.Ex quib.infert̃, q̄ dictū monasteriū S. Salua.nō debet priuari tali collatione pp dictas ɔditio
15 nes illicitas.Et†extrauag.Bonif.& Pau.procedūt, & loquunt̃ in simonia vera, ꝓpria,& directa,nō aūt in ficta q̄ inducit̃ per dictas pactiones illicitas,tū quia sunt pęnales & iō restringēdæ.c.odia c.in pœnis,de reg.iu.li.6.
16 tū†etiam qa cōstō intelligenda est in casu vero,nō ficto.l.si verò.§.de viro.ff.soluto matrimonio, tum quia inducunt pœnam priuationis ipso facto, & ideo ve-
17 rificantur in simonia vera,pura,& directa.Prout †etiā idem dicendum:qa dictus prior,& cōuētus stāte bulla Pōtificis,& approbatione executoris, fecere dictas cōuētiones nō al'r valituras,nisi essēt approbatæ ab executorib.Et casu quo vnio nō subsisteret,rederent̃ decepti auctoritate executoris,& in ɔsequētiā Pōtificis,qd̄ esse nō dēt.l.1.C.de his q ven. æta. & iō inducti tali auctoritate,& simplicitate excusationē merent̃ ēt in mā
18 simonię,vt ĩ d.c.cū vniuersorū.ibi,simplicitatis.Et †qa dolo versati nō sūt,non dēnt incurrere pęnas dictarū cōstōnū emanatarū ɔ̄ ɔmittentes simoniā , arg.eorū q̄ hn̄r p Bal.& Doc.in l.fi.ff.qd̄ qsq; iuris,& per Mod.in
19 l.fi.ff.q satisd.cog.Præterea†cōsiderandū est, q̄ principalis pēsio erat in illis duc.100.alia verò ꝓmissa & p̄stāda d.Thomę tēdūt ĩ augumētū stictorū cētū,& veniūt vt accessoria ad illa,de quo augumēto iudicādū est, vt de principali.Et certū est, q̄ principalis pēsio ĩ cētū est validissima.& caret simonia,vt s̄. ꝓbatū est.vn̄ idē dicēdū est de oīb.alijs ꝓmissis tēdētib.in augumētū dictæ pensionis principalis,ita in terīs nr̄is dt Dec.d. ɔs.141. col.1.nu.2.adducēs iura & deci.Ad†quorū corrobo-
20 rationē facit.Nā oēs dictæ ɔuētiones,& pactiones fuerūt factæ,& ɔtinent̃ eodē cōtextu,& vnico instr̄o, & iō de oīb.alijs iudicādū est vt de principali.q̄ cū sit valida,ēt al's reddit validas,arg.l.illud.ff.ad leg.Aquil. l.iam
21 hoc iure.ff.de vulg.& pup.Ad†qd̄ ēt doct.Io.And.Ab.& aliorū, in c.veniēs.el j.de testi.volētiū post adeptā ecclam posse cōstitui aliqd cōsistens in tpalitate ēt vnica
22 vice p̄standū,de quo ēt per Dec.in d.ɔs.118.†Nec dicat̃ q̄ istæ pactiones fuerūt factæ añ resignationē & vnionem,quo tēpore nullū ius erat q̄sitū Priori & ɔuētui S.Salua.quod secus erat in terīs d.c.veniēs,vbi tales pactiones fuerunt factæ post p̄ntationem,& electionē,&
23 ōn̄r post ius q̄sitū ad rem.Nā†aduertēdū est , q̄ hmōi pactiones fuerūt factæ post bullā D.Inn.& illius auctoritate,ꝓpter quod cessat illud, qd̄ dicit Fel.in c. veniēs, in prin.dū adducit ea,q̄ hn̄r in c. Artaldus 8. q. 3. Item
24 fuerunt†factæ eodem cōtextu,& parū añ vnionē,nam post ipsas cōuentiones immediatè,& eadē die subsecuta fuit vnio,quo fit,vt perinde habeant̃,ac si factę essēt statim post vnionē,vel in ipsa vnione vr̄ post ipsā vnionē & executores ipsi primò vnierūt,& demū approbauere dictas cōuentiones,vn̄ cū oīa p̄dicta fuerint facta vnico cōtextu,& incōtinenti,vn̄r esse fcā tempore habili,& sic tempore quo ius erat q̄situm, arg. eorū quæ habent̃ in l.lecta.ff.si cer.pet & in c.off.de electio. & in

l.continuus.ff.de verb.obl.& in l.hrdes palā.§.vno contex.ff.de testa.vñ pp hāc cōtextualitatē ac vicinitatem actuū,illud qđ ineſt vni actui,creditŕ ineſſe alij,l.pris,& fi lij.ff.de vul.cū alijs adductis p Iaſ.in d.l.lecta.in vlti. no-
25 tab.Ad†qđ ēt:qa d.Prior,& cōuentus nō ſimpłr fecerūt dictas ꝯuentiones,ſed in euētū, quo ſequereť vnio faciēda p dictos executores deputatos à ſede Apoſtolica,& ſic ꝯtulerūt in tps habile poſt ius qſitū in rē, quo fit,vt reddanť validæ,licet factę eſſent tpe ꝓhibitio pp collationē ad tps habile,qđ ſolū eſt cōſiderabile,p tex.
26 vulg.in l.in tps.ff.de hęr.inſti.Et†ita formałr đt Fel.in d. c.ad audiētiā,col.3.ver.nō obſtat.Volēs,ꝙ ſi partes dicāt,ſoluā pēſionē,ſi Papa impoſuerit,ꝙ hoc nō eſt illicitū,ſed iuſtū.qa offerūt adimplere mādata Apoſtolica,ita declarādo d.Abb.& Ana.ī d.c.nō ſatis.Nec dicať ꝙ tps,quo fuerūt factę,erat inhabile,& eo tpe erāt ꝓhibiti facere dictas ꝯuētiones.Nā vltra ſupius dicta hoc tolliť,virtute bullę Inn.volētis,ꝙ inter ipſas partes fierēt ꝯuētiones de his,q̄ dēbāt pſtari d. Thomę Abbati, & ꝙ poſtmodū executores dƀent ꝯfirmare dictas ꝯuētiones,q̄ ex pdictis apparēt factę tpe habili pp lrās Pōtificis,& vlterius collatę ad tps habile, ex qb. meritò ad caſum nr̄um pōt adaptari deciſio pdicta Io. And.in d. c.veniēs.Nec dicať,ꝙ bulla Inn.in vltimis verbis nocet dictis Priori,& ꝯuētui,dū vult,ꝙ executores attētē ꝓuideāt,ne aliqua interueniat ſimonia in dicta reſignatio
27 ne,& vnione.Nā†dicta cła finalis dēt intelligi & declarari ex præcedētib.ne illis ꝯtradicat,& ne Pōtifex ſe ipſum immediatæ corrigat,ꝯ.l.nō ad ea.ff.de ꝯdi.& dem. Intelligēda.n.eſt d.cła finalis, qñ interueniſſet ſimonia in alijs reb.quā cōtentis in pactionib.& cōuentionib. quas pactiones,& cōuentiones idē Pōtifex fieri ſupe-
28 rius pmiſerat.Nō†.n.interuenit aliquid plus, quā ipſe Papa pmiſit,& iō illa cła,q̄ ſolet apponi in bullis Papę & pſtetur iurm̄,& ꝙ nulla ſimoniaca ꝯuentio interuenit,intelligiť de ꝯuētione ꝯtinēte plus in dato,vel dādo quā cōtineāt lrē Papales.Ita pūctuałr Fel.in d.c.ad audiētiā,col.3.ver.nō obſtāt ēt pdictis,vñ in caſu pnti:cū nihil vltra,interuenerit,q̄ illud qđ fuit deductū in dictis ꝯuētionib.exhibitis ipſis executorib.& ab eiſdē approbatis,dicta cła ī fine poſita nihil hēt obſtare.Nō immeritò igiť p D.de Rot.canonizata fuit talis vnio,tā in iudicio poſſeſſorio,q̄ in petitorio,in qb.p D.Angelū fuit
29 ſemp datū de ſimonia.Et†licet exēplis nō ſit iudicādū, tñ minimè mutāda ſunt,&c.vul.l.minimè.ff.de leg.potiſſimè ſtātib.ſupius adductis,oñdētib.clarè dictā vnionē eē validā,& firmā,& obiectū ſimonię datū nō eē ꝯſi
30 derabile.†Vlteri⁹ad pdictorū ꝯfirmationē adduciťpriuilegiū Iulij Scđi ꝯceſſū dictis Canonicis rłarib.& ſic dicto ꝯuētui S.Saluatoris.In quo ipſe Iulius motu ꝓprio, ex certa ſciā,& đ plenitudine ptātis gr̄am facit & diſpēſat in fauorē dictorū Canonicorū,& monaſteriorū adminiſtratorū p ipſos,ꝙ licitè poſſit,& valeāt retinere q̄cūq; monaſteriā,& bñficia p ipſos Canonicos hacten⁹ acqſita,ex qbuſcūq; ꝯdōnib.& pactis,eſto ꝙ dictę ꝯuētiones ſapiāt labē ſimonię.Volēs ꝙ dicta ꝯgregatio & Canonici nō poſſint moleſtari ſup dictis bñficijs ptextu ꝯuētionū,ſeu pactorū ſimoniacorū p quęcūq; hñtē priores lrās,vel poſteriores,qb.expſsè derogat,p qđ priuilegiū oē vitiū ſimoniacū,qđ caderet ī s̄.dictis pactis,& ꝯuētionib.plenè fuit purgatū.d.c.ex diligēti, de ſimo.vbi eſt tex.aptus,& ex alijs.s̄.ī prin.adductis. Nec
31 dicať,ꝙ tale priuilegiū ē ſurreptitiū,ex quo nullā facit mētionē de litis pēdētia,q̄ erat īter dictas partes.c.fi.vt li.pen.li.6.clē.1.eo.tit.cū alijs adductis p Fel in c.1.c.cæ
32 terū,& c.ſup lrīs de reſcr.Nec†ēt tale priuilegiū dēt ꝑiudicare iuri tertij.l.1.§.meritò,& §.ſi qs à pricipe.ff.ne qd in loco publ.c.q̄uis.de reſcr.li.6.latè Fel.in c.cām q̄,
33 de reſcr.Nā †pdicta euacuāť:qm̄ nullū ius tpe ꝯceſſionis dicti priuilegij hēbat D.Angelus aduerſarius,ꝯ quēlātę erāt tres ꝯformes in poſſeſſorio,& executæ,& ī petitorio lata erat vna, q̄ tranſiuerat in rē iudicatā,p quē trāſitū oē ius ſuū,ſi qđ erat,fuit extinctū.c.cū inter,de re iud.l.ingenuū.ff.de ſta.hom.l.res iudicata ff. de reg.
34 iur.Inſuper,†& per dictam rem iudicatā omnis lis erat finita,& vlterius non erat alia pendētia litis.l.prima,cū alijs ibi adductis.ff.de re iud.Qua ſtāte,nō erat opus facere mētionē de pēdentia litis,& ita limitať tex.in d.c. fi.vt li.pendē.ſm Io.An.& alios,maximè Phil.Frau.ibi, col.2.ver.in gl.in ver.finita,& ſm Fel.in c.1. col. antep. ver.& ſcias,de reſcr.Et iō cū tpe cōceſſionis dicti priuilegij nullū eſſet ius dicti aduerſarij, nec erat aliqua litis pēdē.meritò tale priuilegiū eſt validū,& firmū, eſto ꝙ
35 de pdictis ī eo nulla fuerit facta mētio.Ex†quo nō erat neceſſaria:cū nec ius eſſet,nec pēdētia,& nō entiū partes nullæ ſint.c.ad diſſoluēdū,de deſpō.impub.l.eius q.
36 ff.ſi cer.pe.Nec†dicať,ꝙ nō erat res iudicata,ex quo aduerſarius appellauerat.Nā eſto,ꝙ appellaſſet:tñ qa nō fuit ꝓſecutus appłonē p lapſum fataliū,ſnīa trāſiuit in rē iudicatā,q trāſitus impoſuit finē liti,& tollit eius pēdentiā,vt hr̄ in c.cū ſit Romana,de appe.& p Bar.in l. arbitro.§.dolo,ff.de do.cū alijs adductis p ſcrib.in c. ex rōne,de appe.& p Alex.ꝯſ.72.diuini Numinis.col.5.in
37 fi.vol.3.†Nec dicať,ꝙ immo fatalia nō fuerūt decurſa, ſtāte impotētia,& paupertate D.Angeli,vt sētit Iaſ.in l.inuitus,col.2.de proc.adducēs ad id deci.quas primò adduxerat Fel.in d.c.ex rōne,ī prin.& ałs adducit Dec. ibi,col.4.ver.& īter alia,quo ꝯſiderato,lis adhuc pēdebat,& ſic viget obiect.Nā aduertēdū eſt,ꝙ deci.allegatæ per Iaſ.volentē,ꝙ ſtāte impedimēto paupłtatis fatalia nō currāt,dñr intelligi nō ſimpłr,& indiſtinctè, ſed ſm cōes cōcluſiones,de qb.per oēs ſcrib.in d.c.ex rō-
38 ne.Quæ cōcluſiones hñt,ꝙ impedimētū inopię occurrens in primo anno facit,vt fatalia nō currāt,& ꝙ cōcedať ſecundus annus ipſo iure abſque aliqua reſtōne ſi aūt tale impedimentū adhuc viguit in ſcđo anno, & tertio,tūc currunt fatalia,& tali impedito prouidetur mediāte reſtōne,in integrū,ita Abb.poſt antiq.in d. c. ex rōne,& ibi Dec.col.2.in 2.notab.in fi.dicit hāc eſſe cōem opi.ex quo tex.in d.c.ex rōne,ꝓcedit in impedimēto inopiæ,& paupertatis,ſm oēs ibi.Et tñ ſm cōem tali impedito cōcedenda eſt reſtitutio,ꝯñr fatalia currūt,hoc idē voluit Philip.Fran.in d.c.ex rōne,col.mihi 7,in 3.q.prin.dum diſtinguit, an impedimentū in perſona appellātis ſuperuenerit in primo anno:vt tūc cōcedať ſecundus ipſo iure.An verò ſuperueniat in ſcđo vel in tertio anno,& tunc concedenda ſit reſtitutio,vt plenius hoc dicit in ſequentibus qō.Hoc idem, & magis clarè tenet Card.in d.c.ex rōne,col.2.in quinto pręmiſſo.& col.3.in pen.& vltimo no.& magis expſsè hoc firmat col.14.in 7.q.prin.vbi vult,ꝙ ſi impedimentū interuenit in ſecūdo fatali, ꝙ neceſſaria eſt reſtitutio, & ꝙ iſta eſt veritas,ꝯ gl.ibi,tenēdo gl.in auth.ei q.C.de tēpo.appe.quā ſequunť ibi cōiter oēs,dicēs ꝙ Inn.& dicto.cōiter in d.c.ex rōne,hoc tenēt, ꝙ p lapſum biēnij applo hēat ꝓ deſerta,& ſnīa trāſiuit in rē iudicatam,& īpedito neceſſaria ē reſtō,qñ impedimētū īteruenit in ſcđo fatali, & ſcđo anno,multo forti⁹qñ impedimētū interuenit in tertio.Hoc idē đt Fel.ī d.c.ex rōne, col.2. in fi.ver.limita primò,& clarius idē tenet Cur.ꝯſ.24.ſuper eo.col.pe:vbi allegādo plures deci.đt cōem opi.eſſe,ꝙ ſi impedimētū interuenit in ſcđo anno,nō impedit,qn ſnīa nō trāſeat in rē iudicatā,& ꝙ impedito ſuccurri dēt mediāte reſtōne in integrū,aſſerēs in iudicādo,& ꝯſulēdo nō eſſe recedēdū ab iſta cōi. Vñ cum in caſu pnt impedimētū paupertatis in pſona dicti aduerſarij obuenerit ī ſcđo,& tertio anno,p illud nō fuit impeditus curſus fataliū,licet ſibi ſuccurrēdū eēt bñficio reſtōnis in integrū,ꝓut iā fuit ſuccurſum, & ꝯñr talis
39 ſnīa bñ trāſiuit in rē iudicatā.Et†licet aduerſus eā fuerit ꝯceſſa reſtō:tñ nō tollit,nec pīudicat iuri q̄ſito dicto cōuētui S.Saluatoris mediāte dicto priuilegio Iulij,qđ emanauit añ dictā reſtōnem,p textū clarū in d. c.quāuis,de reſcr.li.6.cum alijs cumulatis per gl.Bart. & oēs ſcrib.in l.Gallus.§.& qđ ſi tm̄.ff.de lib.& poſth. & in dicto priuilegio nō erat opus facere mentionē de pendētia litis,ex quo nulla erat,nec de reſtōne, quæ poterat
40 ꝯcedi aduerſus rē iudicatam.Nā †in ꝯſideratione non erat talis reſtitutio:vt eſt tex.in l.4.§.2.ff.de fideic.liberta.& inſtit.de ſucc.bon.fac.cau.conſer.liber.§.2. & in l. ſed ſi ſine.§.quod Papinianus.ff.de minor.cum alijs ad
41 ductis in d.§.& quid ſi tātū.Præterea, † eſto quod penderet

deret lis, ꝙ tñ negat, vt s. deductũ est. Tñ adhuc attẽtari põt, dictũ priuilegiũ esse validũ, esto ꝗ de litis pẽdentia ñ fuerit facta mẽtio, ex quo tale priuilegiũ ꝯcernit grã, & grã bñ ṗt impetrari, & obtineri absq; eo, ꝙ fiat mẽtio pẽdẽtiæ litis, ita Io. And. in c. dudũ, el 1. in fi. de elect.
42 & do. Ant. in c. 2. col. 13. de restitu. in integ. Volẽtes, † ꝙ valeat dispẽsatio facta lite pẽdẽte, esto ꝙ nõ sit facta mẽtio pẽdẽtiæ litis, & ita est in casu nr̃o, vbi dispẽsat super
43 pactis illicitis. Et † licet Fel. in d. c. cæterũ, col. 5. vers. 2. restõ, dicat p̃dictas decis. nõ ꝓcedere, qñ talis grã p̃iudica retei, q impetrauerat bñficiũ, ꝑ doctr. ibi ꝑ eũ adductas, tñ in casu nr̃o doctri. illæ cessãt: cũ Iulius II. in dicta grã derogauerit oĩb. hñtibus anteriores lr̃as sup bñficijs q̃ sit is dicto ordini canonicorũ p̃dictorũ p̃textu pactorũ illicitorũ, & sapientiũ simoniã, volẽs insuꝑ, ꝙ ꝑ p̃dictos dicti Canonici nõ possint molestari, tollẽdo litem motã, dũ vetat, & ꝓhibet molestationẽ, vt ipsemet Fel.
44 sẽtit loco p̃alleg. Prout † ẽt: qa talis grã fuit ꝯcessa dictis Canonicis possessoribus, quo casu nõ vr̃ obstare d. c. fi. vt lit. pen. lib. 6. ꝑ tex. ibi in fi. & ꝑ ea q̃ dicit ibi Phil. Frã. ver. pen. & Belleme. decis. 747. licet ꝑꝑ appellationẽ, cũ alijs adductis ꝑ Fel. in c. 1. col. antepe. ver. & scias, & vers.
45 p̃cedẽ. de rescri. Vbi † vult, ꝙ lite finita põt obtineri priuilegiũ, ẽt si de lite nõ fiat mẽtio, de quo superius dictũ est, & grã impetrata valet, ẽt nõ facta mẽtione litis, q̃ iã erat extincta, q̃ oĩa ꝯcurrũt in casu nr̃o, in quo tꝑe dictæ grãe lis erat finita, & grã ipsa fuit ꝯcessa possessorib.
46 Accedat † insuꝑ tenor dicti priuilegij, & grãe, q̃ emanauit à Iulio II. vt ĩ facto mihi relatũ ẽ, nedũ motu ꝓprio, sed ẽt ex certa sciẽtia, & de plenitudine potestatis, insuꝑ cũ clausulis derogatorijs fortissimis, q̃ oẽ ius tollunt Angelo aduersario, si ꝙ in ipso fuisset. Nã aliud esse nõ poterat, nisi ex priuilegio, & lr̃is Innoc. de qb. oĩb. plenissimè per Fel. in c. nõnulli, de rescr. & ꝑ Deci. ꝯs. 191. ĩ
47 cã, col. 3. nu. 6. Vbi † loquit᷑ de principe ꝓcedẽte ex certa scia & plenitudine potestatis, ꝑ q̃ auferť ius tertij absq; aliqua partis citatione, ſm Innoc. in c. nisi cũ pridẽ, circa finẽ, de renũciatio. cũ alijs ibi ꝑ eũ adductis, & ꝑ eũ dẽ cõs. 271. in casu, col. 3. nu 8. & ꝑ Soc. ꝯs. 144. visa, col. 7. & 8. vers. 2. & ꝯs. 266. in cã, col. 20. & sequ. vol. 2. & per eundẽ ꝯs. 63. visis, col. 6. nu. 16. & ꝯs. 87. visis, col. 8. & seq. nu. 13. & 17. vol. 3. qbus in locis infinitę deci. adducunť
48 cõclusionẽ prædictã ꝓbãtes. Et † eo potissimũ, qñ Princeps facit gratiã cũ dictis cl'is derogatorijs, & vtiť plenitudine potestatis, apponẽdo cl'am, ex certa sciẽtia, & sumus in materia bñficiali, vt est præsens, in qua Papa hẽt plenissimã potestatẽ. d. c. 2. de præb. lib. 6. & dicta clementina prima, vt lit. penden. cũ alijs allegatis in d. cõs.
49 & per Fel. in c. q̃ in eccl'arum, de cõsti. Quibus † nõ obstat regu. cãcella. emanata à Iulio II. in qua disponitur, ꝙ ꝑ quãcunque signaturã faciendã per ipsũ, ẽt si motu proprio fieret, nõ intelligatur sublatum ius quæsitum
50 alicui. Nã † dicta regula nõ loquiť, qñ gratia esset facta vltra motum proprium, ex certa scientia, & de plenitudine potestatis, & cum clausulis derogatorijs, plenissimis, & fortissimis, prout fuit, & est in casu præsenti. Nã p̃dicta ita cumulata, & cõcurrentia nõ comprehenduntť, nec cõtinentur in dicta regula, eo maximè, cum dicto Angelo aduersario nullum competat ius, vt sup. deductum est. ¶ Quantum ad secundum obiectum non expressionis veri valoris, insistendũ non est, cũ ꝓbatus non fuerit, & ĩ veritate verus valor fuerit expressus. Par. Bo.

S V M M A R I V M.

1 *Capitulum, & Canonici facientes aliquid debent illud obseruare, & contra factum proprium non possunt venire, declaratur nu. 10. sequen.*
2 *Idem quando aliquid fit à maiori parte capituli.*
3 *Idem videtur in longæua solutione alicuius quantitatis per capitulum facta.*
4 *Scriptura prӕsentata per aliquem contra ipsum probat, nec illã regulariter potest impugnare.*
5 *Affirmatiuam alleganti incumbit onus probandi, nõ aũt negãti.*
6 *Canonicorum pars aliqua non potest aliquid constituere, seu assignare in prӕiudicium mensӕ capitularis, & nu. 12.*
7 *Consignare aliquid de fructibus mensӕ capitularis tendit in perpetuam alienationem fructuum dictӕ mensӕ.*
8 *Annui reditus computantur inter immobilia.*
9 *Res immobiles, seu reditus ecclesiӕ non possunt alienari sine solemnitatibus à iure requisitis.*
10 *Qui alienarunt, venire possunt contra alienationem, & factum proprium.*
11 *Idem quando alienatio fit lege prohibente.*
12 *Factum à minori parte capituli non tenet.*
13 *Canonici vocari debent, quando celebratur actus concernens ecclesiam, & fructus ipsius.*
Non entis nullӕ sunt qualitates.
14 *Notario asserenti citatos, & vocatos fuisse canonicos, non creditur alio non apparente.*
15 *Conuocatio Canonicorum, & capituli sub qua forma sit faciẽda.*
16 *Canonicorum consensus expressus requiritur, quando alienantur res ecclesiӕ, nec sufficit tacitus.*
17 *Deputatio seu actus gestus per Canonicos, sub aliqua conditione, ruit conditione non impleta.*
18 *Inclusio vnius est aliorum exclusio.*
19 *In beneficialibus illud tantum venit, quod expressum est, & nõ aliud.*
20 *Quod non est expressum, videtur omissum.*
21 *Beneficium electiuum non venit in gratia facta per Pontificem, si non fuit facta expressa mentio beneficij electiui.*
22 *Obreptio, & surreptio ipso iure annullant rescripta emanata ad beneficia.*
23 *Gratia sub certa forma concessa redditur nulla, forma nõ seruata.*
24 *Gratia facta sub conditione nulla, redditur, conditione non adimpleta.*
25 *Executor procedens virtute literarum surreptitiarum nulliter dicitur procedere.*
26 *Idem si processit non seruata forma sibi tradita à superiore.*
27 *Papa mandans informationem capi, citatis, & vocatis quorum interest, si executor processit illis non citatis, nulliter processisse dicitur.*
28 *Executoris assertioni dicentis se citasse per edictum, minimè credendum est.*
29 *Citatio ꝑ edictum vt fieri possit, quӕ forma requiratur. & nu. 30.*
Citatio per edictum non valet, quando personӕ citandӕ erant certӕ, & nu. 31.
31 *Citatio per edictum in casu, quo conceditur, ad minus affigenda est in duobus locis.*
32 *Capitulum sub qua forma debeat citari, & intimari.*
Executori asserenti, supplicata Pontifici fuisse vera, non est credendum.
33 *Papa cõmittens causam, cum illa clausula, si tibi constiterit, &c. videtur eã cõmisisse sub conditione & narrata verificari aẽnt.*
34 *Et partes, quarum interest citandӕ sunt.*
35 *Solutio facta per aliquos voluntariè, non includit necessitatem in futurum eam faciendi.*
36 *Solutio voluntariè facta per aliquos canonicos non prӕiudicat successoribus.*
37 *Prӕstatio, vel solutio per aliquod tẽpus facta non inducit prӕscriptionem, quando facta fuit contra prohibitionem iuris, & iure resistente.*
38 *Electio à principio nulla ex consensu tacito, vel expresso postmodum non potest validari.*
39 *Dignitas prima post pontificalem in ecclesia cathedrali quӕ sit, consideratur secundũ cõsuetudines prouinciarum, & ecclesiarũ.*
40 *Canonicorum conuocatio ad quem spectet.*
41 *Statuta obseruata indicant, vt secundùm illa iudicandum sit.*
42 *Capitulum & canonici an possint statuta condere.*
43 *Et quid si fuere confirmata à sede Apostolica.*
44 *Consuetudo per quos actus inducatur.*
45 *Faciens actum videtur illum facere in potestate licita, & permissa, si illum poterat facere dupliciter.*
46 *Consuetudo per quantum tempus dicatur prӕscripta.*
47 *Prӕscriptio valida quod, & quantum tempus requirat.*
48 *Prӕscriptio nullo modo procedit cum mala fide.*
49 *Interdictum possessorium retinendӕ quando dicatur intentatum.*
50 *Tale interdictum an competat pro iuribus incorporalibus.*
51 *Mutans iudicium condemnandus est in expensis.*
52 *Remedium c. reintegranda, sapit naturam interdicti retinendӕ & recuperandæ.*
53 *In interdicto retinendӕ quis magis obtinere debeat.*
In dicto interdicto retinendӕ articuli etiam concernentes petitorium, an sint pertinentes, vel ne, & nu 55. 56. & 60.

 Inter-

54 *Interdictum retinendæ concurrit cum petitorio, quando agitur de iuribus incorporalibus.*
55 *In interdicto retinendæ, & etiam recuperandæ, an, & quo casu admittantur articuli tangētes proprietatem, & nu. 56. & 60.*
57 *Interdictum retinendæ, & recuperandæ penitus conarariantur.*
58 *Regula de triennali, quando, & quo casu, & in quibus procedat.*
59 *Declaratio libelli permissa est, & fieri potest licitè.*

CONSILIVM XXXI.

1 Circa Præsentē† difficultatē prima facie dicendū
vr, dictas lib. 50. deberi dom. Hieronym. mo
derno archidiacono, ex quo applicatæ fuere ꝑ capi. &
Canonicos d. Archidiaconatui, & iō nō possunt veni-
re ꝯ factū ꝓpriū, & ꝯ illud, ꝙ semel placuit, regu. ꝙ se-
mel, de regu. iur. lib. 6. cū cōcor. ibi alleg. & ꝑ Ale. cōs. 3.
vol. 3. & ꝑ Rot. in anti. decis. 866. col. 2. aliàs sub tit. đ test.
2 in ordine. Vnde† cū ꝯsignatio, & deputatio dictarū lib.
50. facta appareat à maiore parte capituli p̄dicti, ad ipsi⁹
p̄stationē p̄dictū capitulū cogi dēt, nec locus dēt esse
pēnitentiæ, toto tit. de his q̄ fi. à maio. par. capituli, cum
3 alijs vulgarib. Ad† ꝙ ēt facit lōgæua solō facta ꝑ capitu
lū p̄dictū de dictis lib. 50. d. Ioan. de Laicis, arg. no. in l.
si certis annis. C. de pac. & eorū q̄ not. ꝑ Bart. in l. cū de
in rē verso. ff. de vsur. & eorū q̄ no. in c. 4. & in c. auditis,
extra de p̄scr. Ad ꝙ ēt faciūt lr̄æ apostolicæ, & ꝓcessus
suꝑ illis fabricatus ꝑ executorē deputatū, q̄ virtutē gr̄æ
apostolicæ applicauit dictas lib. 50. dicto Archidiaco-
natui ex reditib. & fructrib. mēsæ capituli Feltrē. à qbus
nō fuit reclamatū, nec mō aliquo ꝯdictū, quo fit, vt di-
cta deputatio fuerit, & sit valida, & ꝯn̄r, ꝙ dicta lib. 50.
sint soluēdæ. d. moderno Archidiacono. ¶Istis tn̄ non
obstātib. in pūcto iuris, & sectādo veritatē ꝯria opinio
ꝓbabilior est, ꝙ clarissimè deducit. Nā certū est, ꝙ di-
ctus Archidiaconatus nullos hēat fructus, ꝑꝑ ꝙ lōgo
tp̄e vacauit, ꝓbat̄ ꝑ scripturā p̄sentatā ꝑ modernū Ar-
4 chidiaconū, q̄† ꝯ ipsū hoc ꝓbat, nec pōt eā impugnare
cū semel eā p̄sentauerit, & approbauerit. l. si qs testibus
C. de testib. & in c. cū olim, de cēsi. plenè per Abb. post
Inno. in c. cū venerabilis, col. 6. & ibi Imo. Fel. & Mod.
de exce. & est doctr. Pau. de Cast. in l. 1. col. 2. C. vt q̄ des.
aduo. & facit reg. ex eo. de reg. iur. lib. 6. & q̄ plenissimè
5 ꝑ Fel. in c. capitulū, col. 8. de rescr. Et† ēt dicēti ꝯriū in-
cūbit onus ꝓbādi: cū ista sit negatiua, Archidiaconatū
fructus nō habuisse, dicēti affirmatiuā remanet onus
ꝓbationis, vt ꝑ Mod. in l. in illa stipulatione. ff. de verb.
6 obli. cū vulgar. Canonici† illi quinq; Feltrē. q̄ assignarūt
dictas lib. 50. ꝑ prius nō debitas dicto archidiaconatui,
de iure mō aliquo nō potuere facere dictā ꝯsignatio-
7 nē ex plurib. Primò: †qa talis cōsignatio de fructib. mē
sæ capitularis tēdebat in ꝑpetuā alienationē fructuum
dictæ mensæ, q̄ fructus deputati erāt ad distributiones
quotidianas, ꝯn̄r ad opus pijssimū. Ex quo nō dēnt p̄sta
ri nisi interessentib. horis canonis, & vbi diuinū officiū
8 celebrat̄ c. 1. de cleri. nō resid. lib. 6. cū simi. Et †talis alie-
natio p̄dictarum. 50. lib. ꝯn̄r reditū annorū, q̄ inter im-
mobilia cōputat̄, & enumerat̄, clem. exiui. §. cūque an-
nui reditus, de verb. sign. consensu ordinarij fieri nō po
tuit, & sine cā iusta, & rationabili facta minus valuit, cū
nō tēdebat, nec tēdit in vtilitatē ecclæ, immo in dānū
euidēs, vt s̄. ex quo fruct⁹ deputati ad opus pijssimū mi-
nuūt̄, ad ꝙ ī simi. faciūt no. in c. pastoralis, de his q̄ fiunt
9 à p̄la. Non † interuenit tractatus reqsitus, nec interue-
nerūt aliæ solēnitates ēt reqsitæ in alienationib. rerū ec
clæsticarū, nō interuenit auctoritas, neq; ꝯfirmatio Pō
tificis, quo fit, vt cessantib. p̄dictis, vt iā cessant, talis ꝯsi-
gnatio, & deputatio dictarū lib. 50. ꝯn̄r alienatio fieri
nō potuerit, & taliter facta ipso iure nō tenet. c. sine ex
ceptione. 12. q. 2. toto tit. de reb. ecclæ. nō aliē. in antiq.
& ꝑ totū eo. ti. lib. 6. & in cle. & hr̄ in extrauagan. Pauli
10 II. Inde † dicimus, ꝙ illi met, q̄ alienāt, possunt venire ꝯ
factū ꝓpriū & reuocare alienationē ipso iure nullā, vt
in d. extrauag. Pauli II. & in c. si qs p̄sb. de reb. ecclesia.
nō alien. & no. in iurib. pal. & in c. fi. de restit. ī integ. lib.
11 6. & in cle. vnica, eo. & ꝑ glo. in d. reg. ꝙ semel. Ex † quo
talis alienō fuit facta lege ꝓhibente, vnde nō mirū si il-
lemet, qui alienat, pōt venire ꝯ eā, & ꝯ factum propriū,
vt per Ale. cōs. 139. vol. 2. & dicta decis. Rot. & per istud
12 tollit̄ obiectio s̄. in ꝯriū facta. Secūdo † talis deputatio
ruit, ex quo tm̄ facta à quinq; canonicis, īter quos erat
ille Ioānes de Laicis. Et canonici capituli Feltren. vnde
cim sunt numero, ꝯn̄r reperit̄ facta à minori parte, nō
maiori, quo fit, vt nō valeat, toto tit. de his, q̄ fi. à maio.
par. Cap. & faciūt no. ꝑ Fel. in c. 1. de maio. & obe. & in
13 c. cū oēs, col. pen. de cōst. Nec † dicat̄, ꝙ alij fuere voca-
ti. & voluerunt venire, &c. Nā dico, ꝙ talis vocatio nō
apparet facta, & nō entis nullæ sunt qualitates. l. eius q̄
ff. si cer. pet. & in c. ad dissoluēdū, de despons. impu. Nec
14 creditur† verbis notarij asserētis, citationē p̄dictā appa-
rere ꝑ acta sua, nā tali relationi nō dat̄ fides, nisi citatio
relata exhibeat̄. l. asse toto. ff. de hr̄di. insti. plenius in au
thē. si qs in aliquo documēto. C. de edē. c. abbate & ibi
15 gl. & doc. de verb. sig. cū ꝯcor. Prout †ēt ex alio ruit: qa
talis cōuocatio canonicorū, & capituli non fuit facta
ſm formā iuris, de qua ꝑ Inn. in c. 1. in prin. de maio. &
obed. nec ēt fuit facta ſm formā statutorū ecclæ Fel-
16 tren. de qua in statuto. 59. 60. 61. & 64. Prout † ēt ruit ex
alio: qa talis deputatio tēdit in ꝑpetuā alienationē, vt. s̄.
quo fit, vt debeat esse expressus ꝯsēsus canonicorū, ex
quo nō sufficit tacitus, vt ꝑ Archidiaconū in c. sacer-
dotes. 16. q. 3. & in d. c. sine exceptione, & ꝑ Ioā. And. in
regula q̄ tacet, de reg. iur. lib. 6. Et iō absentes citati licet
possint hr̄i ꝑ p̄ntib. stāte cōtumacia. tn̄ talis p̄sētia ficta
& p̄sumpta nō inducit expressum ꝯsensū, q̄ necessariò
requirit̄ in alienationibus p̄dictis, & expressis vt s̄. nec
17 sufficit tacitus. Tertiò † canonici illi quinq; deputaue-
runt dictas lib. 50. ad effectū ꝯstituēdi dictū Archidia-
conatū in bn̄ficiū electiuū, & ita elegerūt d. Ioā. & cō-
stituerunt dictas lib. 50. exp̄sse volētes, ꝙ suꝑ p̄dictis ob
tineret̄ cōfirmatio apostolica, ꝙ minimè fuit seruatū
quo fit, vt hoc nō secuto, & conditione ista nō adimple
ta, cessauerit ipsorū cōsensus, propter defectum cōdō-
nis nō adimpletę. l. cedere diē. ff. de verb. sig. l. is cui. ff. de
actio. & obli. pulchrè ꝑ Bal. in l. Arethusa. ff. de statu ho-
īum. Ex qb. patet, cōstōnē dictarū lib. 50. factā ꝑ dictos
quinque canonicos, mō, quo s̄. nō valuisse, nec tenuis-
se, tū qa facta à minore parte capituli. tū qa asserta cita
tio absentiū nō fuit facta formiter. tū qa tēdit in ꝑpe-
tuā alienationē, tū qa facta cōditionalr̄, q̄ condō mini-
mè euenit, ex quib. infert̄, ꝙ nullius dēnt esse ꝯsideratio
nis lr̄æ apostolicæ, & gr̄a cōcessa à Paulo II. Pontifi. ma
xi. non pōt suffragari moderno Archidiacono ad exa-
ctionē dictarū lib. 50. ex infrascriptis. Primo, qa gr̄a loq
tur de Archidiaconatu p̄dicto, tāq̄ de bn̄ficio nō electi
uo, vt patet ex verbis expressis dictarū literarū ibi, & ad
quē qs ꝑ electionē nō assumit̄, quo fit, vt mēs Papæ fue
18 rit gr̄am n̄ facere, si tale bn̄ficiū fuisset electiuū. Nā † cū
vnū cōcedat, alterū denegat, & excludit, c. nōne, de p̄-
19 sump. l. cū p̄tor, in prin. ff. de iud. Et† in talib. strictissimè
fit interpretatio, taliter, ꝙ solū exp̄sū venit, & nō aliud.
20 c. quis plenissima, de p̄bē. li. 6. cū ꝯcor. ibi alle. Q d† ēt pa
tet: qa si voluisset ꝯcedere vt electiuū, iā exp̄ssisset, sed nō
exp̄ssit, ꝯn̄r nō ꝯcessit. c. ad audientiā, de decim. l. vnica.
§. fin aūt ad deficiētis. C. đ cad. tol. Probat̄, & fortius. Nā
21 si † Papa simplr̄ ꝯcessisset talē Archidiaconatū, tn̄ in
tali gratia nō veniret, q̄n esset electiuū, nisi expressa fuis
set mētio facta de electiuo, & nō sufficeret hoc fieri ꝑ
circunstātias, ꝑ tex. in c. cū in illis, vers. illis verò, de p̄bē.
lib. 6. & ibi latè scrib. & in cle. 1. in fi. de p̄ben. & ꝑ Ab. in
c. nobis, col. 2. de iure patro. & ꝑ Rot. ī antiq. decis. 878.
aliàs sub titulo, de ꝯces. p̄bē. decis. 68. & est simi. đcis. Ber
nar. de Bisigne. in tit. de p̄b. 13. in ordine, & ꝑ Bellem. de
cis. 205. & seq. & ꝑ Fel. in c. in vestra, col. 23. in 32. corel.
de rescr. Vn̄ cū talis Archidiaconat⁹ sit bn̄ficiū electiuū,
satis patet gr̄am Pauli II. ad illud nō extēdi, ꝑ supi⁹ addu
cta. Et ꝙ sit electiuū satis patet ꝑ scripturas p̄sētatas per
modernū Archidiaconū, ꝑ quas ꝯstat, Canonicos ele-
gisse Io. de Laicis, quas scripturas nō pōt reprobare: cū
22 semel ipas p̄sētauerit, vt s̄. ꝓbatū. Et† si est īstaret, talem
Archidiaconatū nō eē bn̄ficiū electiuū, sed collatiuū,
adhuc dr̄ gr̄ā Pauli II. fuisse, & eē nullā, primò vitio sur-
reptionis, & obreptionis, q̄ vitia ipso iur̄ annullāt rescri
pta emanata ad bn̄ficia, vt est p̄sēs mā, nedū ope exce-
ptionis, vt plenè hr̄ in c. si motu ꝓprio, de preben. lib. 6
& in

& in c.si gr̄a,de rescr.eo.ti.& latè p Fel.in c.super lr̄is,& p eundē post Abbatē & alios,in c.ad audiētiā,il 2.de rescr.in antiq.& p D.de Ro.in no.deci.472. al's in titu.de p̄b.24.& deci.468.aliàs tit.de rescr.32.vbi falsa narratio inducit surreptionē vitiātē,&c.cū sim.De surreptione,& obreptione patet:qa narratū fuit,d.Archidiaconatū habuisse fructus,& q̄ fructus illius puenerūt p annos,17.ad cap̄l'm eccl'æ Feltrē.cuius massa adducta fuit vsq; ad valorē 200.li.qđ penitus fuit,& est falsū. Rursus dr̄, fuisse supplicatū,q̄ dictę li.50.ad augerent' alijs fructib. dicti Arch. Ex quib.qlibet Archidiacon⁹ p̄tpe existēs poterat se cōmodè sustētare,q̄ oīa fuerūt,& sunt falsa Ex quo d.Arch.nullos alios habebat fructus.Itē ex lib. p̄dictis.50.facientib.duc.octo certissimū est,Archiaconū quēlibet decēter nō posse sustētari.Preterea dr̄ fuisse supplicatū pro parte cap̄l'i,& Io.qđ vtique falsū fuit, ex quo cap̄l'm nunquā supplicauit.Vlterius dr̄, Archi. nō esse b̄nficiū electiuū,cui⁹ ɔ̄riū patet, vt s̄.alio hucusq; nō docto. Ex qb. obreptionib.& surreptionib.geminatis,& multiplicatis clarissimè patet,gr̄am Pauli II. fuisse,& esse ipso iure nullā,& Pōtificē nō ɔcessisse,si p̄dicta nō fuissēt narrata.Præterea,& fortius talis gr̄a nō est in ɔ̄sideratione,ex quo Papa per eū nō prouidit,sed mādat tūc Vic.Feltrē.q̄ p̄uideat,& nō simpl'r, sed sub ɔditione multiplici.Primò , q̄ vocatis vocādis h̄ret se informare de oīb.supplicatis,& eorū circūstātijs. Et q̄ informatione diligēter capta.d.li.50.adauctas applicaret d.Archid.si ad hoc accederet expressus ɔsensus ca-
23 p̄l'i,q̄†forma rescripti , & gr̄æ minimè fuit adimpleta, & seruata p ipsum executorē.vt ĩ dicet',ɔ̄nr d. gr̄a fuit, & est nulla; cū eius forma nō fuerit seruata,c. cū dilecta,de rescr.c.cū olim,de of.deleg.l.diligēter.ff.de mād. cū alijs vulg.Patet ex p̄dictis,gr̄am Pauli II.nō prodesse
24 moderno Archidiacono.Et†cū d.gr̄a fuerit ɔditionalis,cōdōne nō adimpleta,nihil ponit in esse,nec aliquā inducit dispōnem c.j.§.ille verò,de spon.lib.6.maximè in rōne sui.l.ɔdōnes extrinsecus.l.q̄ sub ɔdōne. §.fi.& ibi Bar.ff.de ɔdi.& dem.latè p scrib.ĩ l.itē qa.ff.de pact.
25 Minus†prodest eidē processus fabricatus p executorē p̄dictū.Nā cū talis executor p̄cesserit virtute dictarū literarū surreptiarū,necessariò sequit',q̄ talis p̄cessus sit irritus & nullus,vt in d.c. cū dilectā , & ibi plenè Mod.
26 & no.in d.c.super lr̄is. Præterea †ipse executor nō seruauit formā sibi traditā à Papa,quo fit,vt illud,qđ ipse fecerit,fuerit,& sit nullū d.c.cū olim,cū alijs ɔcor. tāq̄ factū à priuato,& carēte iurisdōne,& auctoritate.l.pri
27 uatorū.C.de iuris.om.iud.Et†q̄ p executorē nō fuerit seruata forma tradita p Papā ōndit'.Nā Papa mādat,vt vocatis,& citatis,quorū intererat,capi īformationē de supplicatis,& interesse tāgebat Canonicos , & cap̄l'm Feltrē.q̄ citati nō fuerūt,& ɔ̄nr p̄cessū fuit nō seruata forma,& parte absēte,& nō citata,& sic nulliter, cl.pastoralis,de re iud.§.fi. inst.de pę. tem.liti. l.nā ita diuus,
28 ff.de adop.l.de vnoquoq;.ff.de re iu.†Nec obst.assertio executoris,in qua dt citasse p edictū,& edictū p̄dictū ītimasse cap̄l'o.Primò.qa de talib.nō ɔstat,& ei⁹ assertio ni nō est credēdū,c.cū ĩ iure peritus,de of.dele.c.qm̄ ɔ̄
29 de pb.c.cū à nobis,de testib.l.p̄hibitū.C.de iu.fis.li.10. l.ne in arbitris.C.de arbi.Scđo,†ēt si appareret edictū, nō valere,ex quo p̄sonæ citādæ certę erāt & ñ īcertę, & iō alio nō ɔcurrēte nō potuerunt p edictū citari, vt
30 plenè p Fel.in c.2.de ɔsti.col.6.& seq.& p eūdē in c.ex parte decani,col.13.de rescr.& p Car.ɔs.suo.Itē†vt citatio p edictū potuisset fieri dēbāt īteruenire ea,q̄ h̄ntur in cle.j.de iud.& ibi plenè scrib.& p Fel.in c.accedēs,el 2.§.porrò,vt li.nō ɔtes.q̄ ĩ p̄nti casu minimè interuene
31 rūt,ɔ̄nr talis citatio nō potuit emanari.Præterea, †q̄ñ citatio fit p edictū,saltē affigenda est de necessitate in duob.locis,& nō sufficit affigere in vno, vt dn̄t D. de Rot.in no.deci.79.aliàs in ti.de rescr.5.in ord.vbi plura allegāt,& in antiq.dec.522.aliàs in tit.de rescr.33.& per
32 Bellem.dec.194.& vt ipsemet executor dt,nō apposuit edictū nisi ĩ vno loco,ɔ̄nr nō valuit.Minus†valet assertio sua,q̄ cap̄l'm fuit ītimatū,nā certa forma seruat',q̄ñ cap̄l'm ītimādū est,& citādū,de qua ĩ l.sed & si hac.§.q manumittit'.ff.de ĩ ius voc.& p gl.ĩ l.nō pōt videri.ff.de reg.iu.& p gl.ĩ c.si cap̄l'o,de ɔcess.p̄b.li.6.p Bar.ĩ ex̄uag. ad reprimēdū,in ver.citata:& p D.Maria.ĩ trac.đ citat. in 20.ar.prin.& p gl.ĩ c.si soli,de ɔces.p̄b.li.6.& p Fel.in c.j.de maio.& obe.cū alijs ɔcor. Vn̄ cū nulla p̄dictarū formarū fuerit seruata p dictū executorē ĩ ītimādo cap̄l'o sequit',q̄ talis sua assertio,ēt si eēt vera,nō satisfacit formæ traditæ à Papa.Rursus Papa voluit,q̄ executor p̄cedere ad applicādū d.Arch.d.li.50.si p īformationē diligētē repiret supplicata Pōtifici eē vera,q̄ īformatio minime apparet,nec apparere pt,ex quo supplicata Pōtifici fuerūt,& sūt falsa vt s̄.p̄batū ē, ɔ̄nr forma rescripti nō fuit seruata,nec credit' ipsi executori asserēti cę pisse informationē,& supplicata Pōtifici fuisse vera d.
33 c.cū in iure peritus,cū alijs s̄.alle.Q̄ñ†.n. Papa ɔmittit cām cū illa ɔdōne,si tibi ɔstiterit,&c.p diligētē informationē,&c.gr̄a nō est,sed ɔdōnalis, & narrata dn̄t verificari,vt p Lap.alle.15.& p Rot.ĩ antiq.dec.684.al's in ti.de rescr.21.& dec.773.al's sub ti.de dolo,& ɔtum.15. & p Ale.ɔs.219.vol.2.in quib.locis ēt p̄bat',partē semp esse citādā,qđ minimè in casu p̄nti factū apparet, ergo
34 &c.Rursus † Papa voluit,q̄ executor p̄cederet ad applicādū d.li.50.d.Archid.si ad id accessisset exp̄ssus ɔsēsus cap̄l'i p̄dicti,q̄ ɔsensus nō accessit, vn̄ talis applicatio nō potuit fieri per executorē,nec p̄dest assertio dicti executoris,q̄ de ɔsēsu cap̄l'i p̄dicti ɔstabat p instr̄m scriptū manu ser Io.Frācisci,&c.Ex quo talis ɔsensus nō est in cōsideratione,vt s̄.ex plurib.ōnsum fuit,tum qa à minore parte,tū quia tendit in perpetuā alienationē,tum quia non fuit ɔfirmatus à superiore vt ibi di-
35 ctū extitit,ex qb.patet,gesta p executorē p̄dictum fuisse, & esse nulla.†Nō obstat,q̄ p̄dicto Io.de Laicis quousque vixit fuerūt solutæ dictæ li.50.ex quo talis volūtaria sol'o facta D.Io.tanquā b̄n̄merito nō est trahēda ad necessitatē.l.2.C.de his q̄ spon.mu.& in auth. p̄sby. C.de epis.& cle.& in l.volūtariæ.C.de excus.tut.Præte-
36 rea†talis volūtaria sol'o nō potuit p̄iudicare successorib.c.de cętero c.veniēs,de trāsa. nec potuit p̄iudicare mēsæ capitulari,& fructib.deputatis,ad distributiones
37 quotidianas,vt s̄.Et†cū talis p̄scriptio, & p̄statio fuerit facta ɔ̄ prohibitionē iuris,vt s̄.& ius exp̄sè resistat dictæ alienationi,& p̄stationi,talis p̄statio,& p̄scriptio nō est attēdēda c.j.cū ibi no.de p̄scrip.li.6.& p istud cessāt no.ĩ d.c.de quarta,de prescr.cū alijs s̄.in ɔ̄riū adductis ex quo loquūtur in diuersis terīs,q̄ñ ius cōe nō ɔ̄dicit prescriptioni,nec prescriptio tēdit ɔ̄ p̄hibitionē iuris.
38 Ad†quorū corroborationē accedat cons.Cal.primū, in ti.de elec.in quo vult,electionē nullā à principio nō validari,ex ɔsensu tacito,vel expresso postmodū superueniēte.Ex quib.ɔcludit',modernū Archid. nullū h̄re
39 ius ad petēdū dictas li.50.†Circa scđam difficultatē breuib.insistēdo,certū est,q̄ in eccl'a cathedrali,post Pōtificalē prima dignitas diuersimodè attendit',q̄ñque Archid.q̄ñque decanatus,q̄ñque cantoria,vel alia,& hoc f̄m varias ɔsuetudines p̄uinciarū,& eccl'arum,q̄ circa istud attēdi dn̄t,vt no.doc.in c.j.de cōsuetu.li.6.& deci. clarè D.de Rot.in nou.deci.451.& seq.circa fin.al's sub tit.de elec.deci.4.& 5.cū alijs concor.Vnde attentis statutis,& cōsuetudinib.d.eccl'æ Feltren.certissimū est,decanatum esse primā dignitatem,secundā fuisse præpositurā & tertiam ipsum Archidiaconatū,quo fit,vt ipse
40 Mod.Archidiaconus nō h̄eat primā dignitatē. † Et q̄ absente decano velit cōuocare cap̄l'm,& canonicos,& dare licētiā clericis se absentare volētib.Cōsiderādum est,q̄ ɔuocare cap̄l'm,f̄m opinionē aliquorū spectat ad antiquiorē,vt p Abb.post Inn.in c.j.de mai. & obe. de cuius dicti veritate Fel.ibidem col.1. aliqua adducit allegādo diuersas opi.& idē Fel.tāgit in c.cum oēs,col. pen.& fi.de cōsti.tn̄ certissimum est , per statuta eccl'æ Feltren.disponi,& ordinari,capitulū,& canonicos dr̄e cōuocari per antiquiorē canonicum,vt in statuto 59.
41 61.& 64.Ex†qua dispositione statutaria stante,nulla vr̄ difficultas,q̄ñ decano absente atiquior Canonicus debeat cōuocare,quo fit,vt Archidiaconus circa cōuocationē prædictā se intromittere nō debebat:cū secūdum talia statuta iam obseruata iudicandum sit,vt est tex.in d.c.cum omnes,& ibi Fely. col.fi. adducens Ab-

43 ba.in c.quod clericis,col.12.de for.comp.Certū†.n.est
ꝙ capłm,& canonici potuerūt facere d.statuta, vt per
Bar.& repet.in l.oēs populi.ff.de iusti. & iu.& in l.cun-
stos populos.C.de sum.tri.& fi.cath,ꝑ Anch.in c.j.de ꝯ
sti.& ꝑ Mod.in c.cū oēs,& in c.cū accessissent,eo.ti. &
c. ex parte decani,de rescr. & per Io.de Mil.in reper.in
ver.statutū De quo nō est hæsitādū ; cū ꝓ firmo in fa-
cto p̄supponat̃,dicta statuta fuisse ꝯfirmata à sede Apo
stolica,tanq̃ honesta,& tēdētia ad bonos mores,& fuis
se,& esse in viridi obseruātia,& ꝙ talia statuta circa cō
uocationē valeāt,& sint obseruāda,vide Io.de Mil.in d.
suo repertorio.in ver.vniuersitas, pariter, & de licētia
dāda clericis volētib.se absētare ēt ꝓuisū est ꝑ statutū
primū,quartū,& alia capła,qb.cautū exprese est,ꝑ an
tiquiorē canonicū,absente decano,dr̄e p̄stari licētiam
clericis volētib. se absētare.Vn̄,& circa ꝯuocationē,&
circa licentiā p̄standā de quib.in p̄ntiarū sit ꝯtrouersia
ꝯcludēdum est,tales altercationes decidi,& determina
44 ri ꝑ d.statuta. † Nec obstat allegata ꝯsuetudo ꝑ Mod.
Arch.ꝙ p̄decessores sui Archidiaconatus ita ꝯsueuere
nā ex p̄dictis actib.ꝯsuetudo nō inducit̃:sed potius prę
scriptio:nō.n.apparet suꝑ hoc aliqn̄ fuisse iudicatum,
quo fit,vt ꝯsuetudo nō fuerit inducta,ꝑ no.i l.j.C.q̃ sit
lōg.ꝯsue.& in l.de qb.ff.de legi.& ī c.fi.vbi plenè Mod.
repetētes de ꝯsue.Minus pōt dici ꝯsuetudinē fuisse prę
scriptā,ꝑ no.in dictis locis,ex quo negat̃ p̄scriptio. vt
ĩ.statim dicet̃.Solus.n.Io.de Laicis ꝑ multos annos cō
uocauit capłm,& dedit licētiā,in quo certū est ip̄m Io.
nedū fuisse Archidiaconū,sed antiquiorē canonicū d.
ecclæ,& iō si p̄dicta exercebat,illa faciebat tanq̃ anti-
45 quior canonic⁹.Et†sic in ptāte licita,& ꝑmissa, nō aūt
ꝓhibita,arg.no.in l.meritò ff.ꝑ soc.& no. in c. licet in
corrigēdis,de off.ord.Et licet D.Io.renūciauerit cano-
nicatui,& post renūciationē exercuerit p̄dicta tanquā
Archidiaconus:tn̄ p̄dicta fecit ꝑ tres annos tm̄,vel cir-
ca,& post renūciationē canonicatus adhuc remāsit ca
nonicus supranumerarius in d.eccła,& erga ip̄m tanq̃
bn̄meritū oēs p̄stabāt reuerētia.Et eo mortuo D.Pau.
Bergasius ꝑ trieniū tm̄,vel circa p̄dicta exercuit, quo
fit,vt ꝯputato tp̄e Io.de Laicis postq̃ renūciauit cano-
nicatui,reperiat̃ ip̄m gessisse p̄dicta ꝑ trieniū,&eo mor
tuo ꝑ aliud trieniū administrasse p̄dicta D.Pau. Berga-
siū,ꝑ qđ tp̄s sex ann.nulla valida fuit p̄scripta ꝯsuetudo
q̃ saltem tp̄s 40. ann.reqrit,vt no.in d.c.fi.cū alijs s̃.alle.
46 & eorū ꝯcor.Minus†fuit inducta aliqua p̄scriptio vali
da,& nō 10.nō 20.nō 30.nō 40.an.iux.no.i d.c.de quar
ta,& ferè ꝑ totū,de p̄scr.& C.de p̄scr.lon. tem. cū alijs
47 vul.Ad†qđ ēt facit:qm̄ stāte dispōne p̄dictorū statuto-
rū,D.Io.de Laicis,& D.Pau.hn̄tes notitiā de statutis p̄
dictis q̃ iā notoria erāt,nō potuerunt p̄dicta exercere
48 bona fide,ꝯnr̄ erāt in mala fide,quo fit,vt p̄scriptio nō
ꝓcedat c.fi.& ibi doc.de prescr.reg.possessor.de reg.iu.
li.6.ꝑ Ale.ꝯs.34.viso processu,vol.3.& ꝯs.91.vr̄,vol.4.&
ꝯs.11.quidā,vol.5.& ꝑ Corn.ꝯs.265.in hac,col.3.vol.3.
Ex quib.patet ꝯsuetudinē,& præscriptionē ex aduerso
allegatā nō esse in cōsideratione,sed attēdi dn̄t ipsa sta
tuta,quorū vigore nō ipse Archidiaconus,sed p̄dictus
D.Victor tanq̃ antiquior canonicus p̄dicta exercere&
administrare dēt.Quo verò ad reliqua,breuib.tāgēdo
veritatē,Hieronymus Archidiaconus in libello, & peti
tione sua circā duo instat.Primū est speciale ꝯ̄ Victorē
decre.Doc.asserēs se fuisse,& esse in possessione vel qua
si iuriū,& pertinētiarū Archidiaconatus Feltrē.in qua
possessione,seu quasi,p̄tendit se turbari à d. D. Victore
circa ꝯuocationē capłi d.ecclæ,& circa licētiā dādam
presbyteris,& alijs volētib.se absentare à d.eccła,q̃ oīa
dicit spectare ad se,& officiū suū ꝯcludēdo dr̄e manu-
teneri in d.sua pacifica possessione, seu quasi, dictorū
iuriū,& ꝙ dictus D.Victor desistat à d.molestatione,&
turbatione,exp̄sè intētādo interdictū retinēdę posses
49 sionis.Ex†quib.clarè patet intētatū esse quò ad p̄dicta
interdictū possessoriū retinēdæ,ꝑ tex.in l.1.§. retinēdæ.
50 ff.vti possi.& inst.de interd.§.retinēdæ.Et†licet ista iura
sint incorporalia;tn̄ pro illis cōpetit tale interdictū vti
le,ꝑ tex.in c.licet cām,vbi Abb.& alij scrib. de ꝓb. & ꝑ
Bar.in d.l.1.in prin.col.2.& §.hoc interdictū.Vn̄ clarissimè patet,nō esse intētatum interdictū restitutoriū,
vt prætendit̃ mō per ipsum d.Archidiaconū in vltimis
51 suis replicationib.Et†si p̄sistere intēdit in interdicto re
cuperādæ,qđ nouiter intētare vr̄, reficere dēt expēsas
hucusq; factas ꝑ mētionē talis iudicij,iux.tex.& ibi scri
bē.in l.edita.C.de eden.& ꝑ Can.in c.significātib. de li-
52 bel.obl.In†quo interdicto recuperādę,& restituēdę in
cludit̃ remediū c.reintegrāda,qđ ī vltimis suis replica
tionib. ipse Archidiaco.intētare vr̄,ad qđ de iure audiē
53 dus nō est,nisi refectis expēsis,vt s̃.Si†p̄sistere intēdit in
primo suo libello,& interdicto retinēdæ intētato ꝯ̄ D.
Victorē super dictis iurib.certissimū est,ꝙ exceptiones
datæ per ip̄m D.Victorē antiquæ,& nouissimæ sunt ꝑ
tinētissimę,nā tendunt ad exclusionē ipsius Archidia
coni,ēt super possessorio retinendæ,qđ oñdit̃.Nā ipse
Archi.dicit fuisse,& esse in possessione,seu quasi,dicto-
rū iuriū,& turbari à D.Victore, ecōtra ipse D. Victor
đt se fuisse,& esse tāq̃ antiquiorē canonicū d. ecclæ in
pacifica possessione,seu quasi, dictorū iuriū,super qb.
molestat̃ ab ipso Archidiacono.Insuꝑ,ꝙ possessio sua
fuit,& est atiqor.Vlterius,ꝙ cū possessione sua ꝯcurrit
titulus iustus,q̃ oīa deficiūt ipsi Archidiacono,cuius si
aliqua possessio,seu quasi,ꝓbabit̃ fuisse,fuit & est clāde
stina,iniusta,sine titulo,& recētior,q̃ oīa ꝓbare intēdit
ꝑ testes idoneiores,& numero plures,vn̄ cū exceptio-
nes antiquæ,& nouissimę ipsius D. Victoris tendāt ad
supradicta, iudicādę sūt pertinētissimæ,tāq̃ merè tāgē
tes possessoriū retinēdę:vt.n.dicit Bar.in l. si duo. ff. vti
possid.col.pe.& Are.inst.de interd.§.retinēdæ, Abb.&
Can.in d.c.licet cām. Ille,ꝯ̄ quē intētat̃ interdictū reti-
nēdæ,pōt excipere,& articulare de sua possessione , &
đ antiqori,& de titulo, & ex istis excludere actorē intē
54 tātē tale interdictū possessoriū,Præterea†certū est,ꝙ ī
terdictū retinēdę ꝯcurrit cū petitorio,qn̄ agit̃ đ iurib.
incorporalib.vt est casus p̄ns,ita Bar.in l.naturalr̃.§.ni
hil cōe.in 5.& 6.cōbina.ff.de acq.pos.quē cōiter sequū
tur ibi doc.in d.l.edita,& firmat Bal.in l.incerti.C.de in
terd.& Ab.in c.pastoralis,de cau.pos.& ꝓp̄.col.4. ī fi.
ver.Itē in corporalib.quo fit,vt ēt si saperēt petitoriū,
adhuc dn̄r ꝑtinētes cū intētatū sit interdictū retinēdę
cū quo ꝯcurrit petitoriū in iurib.incorporalib.vt ē ca
55 sus p̄ns.Prout†iure cautū est, ꝙ nēdū ī interdicto reti
nēdæ,sed,qđ forti⁹ est,ēt in īterdicto recuꝑādæ admit
ti dn̄t articuli tāgētes ꝓprietatē,& ꝑtinētes dn̄r,si arti-
culi p̄n̄t ꝓdesse excipiēti articulāti,respū possessorij,do
ctr. est Bal.in l.vnica.C.si de momē.pos.fue.app. Dicēs
ꝙ si iudex nō admitteret tales articulos suꝑ dn̄io dice
ret̃ grauare reū;ad qđ bona doc.Arg.ī l.si qs ad se fun
dū.C.ad leg.Iuliā de vi.& ꝑ Inn.ī c.suꝑ hoc, col.5.de re
56 nūc.Ex †quo tales articuli dn̄r eē facti ad iustificādam
possessionē,de qua agit̃,ꝑ no.ī d.c.licet cām,& ꝑ Bar.ī
d.l.si duo,& no.Bal.ī l.ordinarij.col.pe.C.de rei vēd.& ī
l.post sn̄iam,col.2.vers. venio ad fm.C. de sent.cū alijs
adductis ꝑ Dec. ꝯs.84.excellētissimi,col.fi.vol.j.& est de
ci.ꝯs.Neap.vt als deduxi.Et tāto magis:cū libell⁹ ipsius
Archi.ꝑtinēs interdictū possessoriū retinēdę ī plurib.
deficiat,vt suis loco,& tp̄e oñdet̃.Vn̄ qualitercūq; cōsi
deret̃ iudiciū intentatū per ipsum Archidiaconū ꝯ̄ p̄-
fatū D.Victorē, resultat firma ꝯclo , exceptiones ꝑ ip-
sum datas antiquas,& nouissimas esse pertinētes, & re
spicere, ac euacuare īterdictū possessoriū retinēdę ꝯ̄ ip
sum intētatū. Quis aūt ipsorū circa dicta iura hēat po-
tēti⁹ ius , & iustitiā foueat,& qs ipsorū dicat̃ turbari,&
molestari ab altero suꝑ possessione,seu quasi, dictorū
iuriū,pitissimus d.Iudex poterit ꝓpēdere, attētis ꝓbō
nib.ip̄arū partiū,& testib.ꝓductis, & alijs qualitatib.p̄
statib.victoriā reo,vel actori ī hm̄oi īterdicto possesso
rio:In p̄ntiarū sat est ī facto,& in iure oñdisse exceptio
nes antiquas,& nouissimas datas ꝑ ipsum D. Victorē
fuisse,& esse pertinētes.¶Secundū principale,quod pe
tit ipse Archi.est præstatio annua li.50. paruorū . quas
petit sibi solui à cano.d.ecclæ,prout & quemadmodū
alijs Arch.sui p̄decessores ꝑ tp̄e residētes habuerūt &
ꝑceperūt,ex Introitib.mēsę capitularis,petēdo,ꝙ dicti
Can.nō velint turbare ip̄m ī eius pacifica possessione
exigēdi introit⁹ d.Arch.videlicet dictas li.50. intētādo
super

super ꝓdictis interdictũ retinẽdę,& vlterius petẽdo declarari,& sñari,ꝙ possit,& valeat exigere ĩtroitus eiusdẽ Arc.videlicet dictas li.50.ꝓut & queãdmodũ alij sui ꝑdecessores habuerũt & receperũt. Vnde in d.libello, & petitione quò ad dictas lib.50.ꝑt resultare duplex intelligẽtia, vna ꝙ sup illis sit intẽtatũ ĩterdictũ possessionis retinẽdæ,ꝙ modò mutare nõ pôt intẽtando remediũ restitutoriũ,& c.reintegrãda, tãq̃ penitus diuersa, & si sup dictis lib.50. nouiter intẽtare vult remediũ restitutoriũ,&c.reintegrãda,facere nõ pôt,nisi solutis ex
57 pẽsis factis in cã,per iura supius alleg.Ista †.n.interdicta sunt ad inuicẽ ↄ̄ria,& penitus repugnãtia, & iõ nõ cumulãtur,vt ꝑ Bar.in d.§.nihil cõe,& no.in d.c.significãtib.& in d.l.edita, declarãdo, vt aliàs allegaui. De repugnãtia patet,q̃a remediũ restitutoriũ,& recuperãdę,& c.reintegrãda,præsupponũt possessionẽ nõ esse penes agentẽ, nec ipsum possidere. Remediũ verò retinẽdæ totũ ↄ̄rium,vt ꝑ Abb.in d.c.pastoralis, & inst.de inter. Vñ si Archidiaconus vult,ꝓut ꝑtẽdit in vltimis suis replicationib.recedere ab interdicto retinẽdæ prius intẽtato sup dictis li.50. & nouiter ĩtẽtare remediũ restitutoriũ,& c.reintegrãda,audiẽdus nõ ẽ,nisi refectis prius expẽsis,vt s̄.Si ꝑsistere vult sup interdicto retinẽdæ,sup dictis lib.50.dr̄,exceptiones antiquas, & nouissimas datas ꝑ parte ipsorũ Can.eẽ ꝑtinẽtissimas,& sapere possessoriũ,ac tẽdere ad excludẽdũ illud,tũ q̃a ipse Archidiaconus ad ꝓbãdã intẽtionem suã sup ꝑdictis lib.50.ꝓduxit testes,& scripturas, ↄ̄ quas ipsi Canonici opposuerũt,& opponũt,illas nõ cõcludere intẽtionẽ ipsius Archid. rõnib. & causis ꝑ ipsos canonicos adductis, euacuãtib. ꝓductionẽ dictarũ scripturarũ, & ostẽdẽtib. illas nõ sufficere,vt dictæ lib.50. ꝑstentur ipsi Archidiac. Nec ob.asserta res iudicata, ex quo dr̄ nullã esse rẽ iudicatã, & q̃cq̃d gestum fuit ab asserto executore apostolico,fuisse & esse nullũ,& emanatũ à priuato, & à carẽte totali iurisdictione. Nec ob. tp̃s. 57. annorũ:quia vt suo loco ostẽdet̃,nullũ effectũ ꝓduxit,vt in iure probabit̃,ꝙ ista annua solutio soluẽda ex reditib. mẽsæ capitularis annumerãda est inter immobilia, q̃ alienari nõ
58 potuerũt,vti ex aduerso ꝑtendit̃.Nec†ob.rł̃a de triẽnali; q̃a hic, & in ꝑsentiarũ nõ agit̃ de titulo Archidiaconatus,nec q̃rit̃,an Hierony.sit Archidia.vel ne, sed tãtũ instat̃,& altercatur,an dẽat hr̃ed. lib.50. annuas, vt ipse ꝑtẽdit,ꝙ canonici inficiãtur.Item altercatur, an ipse turbet̃,vel d.Victor in possessione, seu quasi cõuocãdi capitulũ,& dãdi licẽtiã,q̃ nõ cõcernũt titulũ Archidiaconatus,ex quo pôt esse,& stat,ꝙ sit Archidiaconus,& tñ nõ hẽat ius exigẽdi dictas lib.50. nec d.ꝑeminentias, sup q̃b.litigat̃,& super istis nõ loq̃t̃ reg.de triẽnali,quo fit,vt exceptiones oppositæ bene militẽt,ex quo tẽdũt ad euacuãdũ scripturas ꝑsentatas ꝑ ipsum Archidiaconũ,& si in aliquo cõcernerẽt petitoriũ, adhuc dñr pertinẽtes,quatenus ex eis infert̃ ad possessoriũ intẽtatum iurib.de q̃b.sup.& tãto magis, q̃a libellus sup dictis lib. 50.cõtinẽs possessoriũ retinẽdæ,est cũ reuerentia ineptus,vt suo loco, & tp̃e ostẽdetur.Scd̃a intelligẽtia, & fortasse sanior,pôt resultare ex d.libello, vt intẽtatũ sit petitoriũ quò ad dictas lib.50.& hoc cõcesso,exceptiones datæ ꝑ Canonicos, & primæ, & nouissimæ sunt ꝑtinẽtissimæ. Et ꝙ ista scd̃a intelligẽtia sit verior vltra sanitatẽ libelli,probatur per ea quæ replicãdo exce.datis ꝑ Canonicos ipse Arch.dixit, & obtulit nolle à canonicis ꝑdictis hẽre. d.li. 50. nisi ↄ̄staret suos ꝑdecessores iuridicè illas habuisse,& recepisse, & q̃a nõ intẽdebat litigare nec aliq̃d petere,nisi quatenus de iure dignitas Archidiaconatus sui hr̄e dẽret.d. lib.50. offerẽs se probare, &c. Ex q̃b. clarè patet declarasse primã portionem suã,sup dictis lib.50. ꝙ eas ꝑtẽdebat hr̄e iuridicè,& quatenus de iure sibi deberẽtur, nõ faciẽco vim,nec super possessorio retinẽdæ,nec recuperãdæ, sed tãtum super mero petitorio,vnde quatenus eius prima petitio esset dubitabilis super dictis li. 50. satis redita fuit lucida ꝑ d. sequentẽ declarationẽ,factã ante lit. cõtest.ꝙ facere si-
59 bi ꝑmissum fuit. Et†in ea facta persistere dẽt, per text. Barb.& scrib.in d. l.edita. Vñ siue cõsideretur ista scd̃a intelligẽtia excep. datæ sunt ꝑtinẽtes,siue cõsideretur prima intelligentia respũ possessorij,ẽt sunt ꝑtinentissimæ ꝑ ex quo tendũt ad euacuãdũ scripturas ꝑ ipsum Arch.præsentatas.Nec ob.reg.de triẽnali, nec tempus. 57.ann.nec asserta res iud.quia ruunt, vt suo tẽpore,&
60 loco oñdetur.Et†pro nũc satis est oñdisse excep. datas esse ꝑtinẽtissimas,& in pũcto est doct. Bar.* cõiter ab oĩb.ibi approbata, in l.si ex eo.§.si.circa si. de acq.pos. vbi vult,ꝙ excep.articuli,& ꝓbationes de dñio,& proprietate admittunt̃,& sunt ꝑtinẽtes in iudicio,& cã interdicti,vti possid.& recuperãdæ,adducit Cyn.in l.1. in fi.C.vti possi.& tex.cũ gl.in d.c.licet,vbi etiã per Abb.& scrib.& ꝑ Alex.cõs.46.col.pe.vol.3. cum alijs ad id concor.& supra fuit deductum. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Beneficiatus non residens in beneficio non facit fructus suos.*
2 *Fallit.quando beneficiatus esset priuilegiatus priuilegio clauso in corpore iuris.*
Et quando abest pro euidenti vtilitate ecclesiæ,& nu.3.
3 *Absentes hoc modo habentur pro præsentibus, & dicuntur personaliter inseruire ecclesiæ.*
4 *Absentes hoc modo non participant in distributionib. quotidianis,à quibus etiam priuilegiati excluduntur.*
5 *Decimæ,& affictus,an dicantur distributiones quotidianæ.*
6 *Distributiones quotidianæ quæ propriè sint,& dicantur,& alijs seq.& nu.13.& 14.*
Iura loquentia de distributionibus quotidianis, in quibus verificentur,& num.7.
8 *Decimę,& affictus, qui ponuntur in communi grossa, & semel in anno diuiduntur, an concedantur absentibus priuilegiatis, & sequen.*
9 *Capitulum,& canonici,vltra præbendas distinctas,possunt habere aliqua bona quorum fructus diuiduntur in fine anni.*
10 *Canonici noui nouiter superuenientes, an debeant de istis participare.*
11 *Frumentum pecunię,& similia,quę distribuuntur canonicis singulis mensibus, vel hebdomadis, an debeantur etiam absentibus priuilegiatis.*
12 *Accessiones ad ius canoniæ debent iudicari vt canonicatus.*
13 *Distributiones propriæ quæ sint, & quibus debeantur.*
14 *Et quid si reditus ponuntur in communi, vt distribuantur singulis horis interessentibus.*
15 *Priuilegiati an etiam debeant interesse,vt participent, & seq.*
16 *Fructus positi in grossa debentur etiam absentib.priuilegiatis,licet in ecclesia disponatur,quòd dicti fructus non dentur, nisi interessentibus,& num.17.*
18 *Distributiones quotidianæ regulariter non dantur absentibus.*
Fallit tamen in pluribus casibus.
19 *Absentia quãdoq; excusat ab interessentia diuinorum,ita vt taliter absentes participent de distributionibus quotidianis.*
20 *Absentia isto casu qualiter interpretetur, & describatur.*
21 *Absentes an possint participare de oblationibus,& quando.*
22 *Verbum arbitrium,denotat arbitrium boni viri.*
23 *Iudex quando debeat arbitrari pro taliter absentibus.*
24 *Canonicus non residens in ecclesia propter aliquem defectum,an, & quo casu participet de distributionibus.*
25 *Clericus in concernentibus vtilitatem ecclesię potest in iudicio comparere,& assumere defensionem.*
26 *Constitutio intelligenda est, rebus sic stantibus,& excepta superiorum auctoritate.*
27 *Cõstitutio pęnalis, loquens in vno casu,nõ debet extẽdi ad alium.*
28 *Presens,& tacens quando habeatur pro consentiente.*
29 *Geminatio multum operatur.*
30 *Renunciare quis potest iuri suo.*

CONSILIVM XXXII.

1 Licet Regulariter†beneficiatus nõ possit percipere fructus,si nõ residet in beneficio, toto ti. de cler.nõ resid.in antiq.& li.6.cũ alijs vulgarib. tamen
2 istud†nõ procedit, quãdo ille beneficiatus esset priuilegiatus priuilegio clauso in corpore iuris, vt est, quãdo abest pro euidẽti vtilitate ecclesiæ,vt no.in c.de cętero, & in c.ad audiẽtiam,de cler.nõ resi.& in c.1.eo. tit. li.6. & in c.cũ omnis.de cõst.Isto.n.casu priuilegiatus, licet nõ resideat,debet tñ fructus percipere, vt in dictis iuribus,& rõ assignat̃ per gl.in d.c.de cętero. & in d.c. vnico.Nã†isti reputant̃ pro ꝑsentib.& dñr personaliter in
3 seruire ecclesiæ,arg.c.scire,7. q.1.cum cõcor.† Et licet
4 ista

ista nō videaťprocedere in distributionib. quotidianis quas ēt priuilegiati nō debēt hr̄e nisi intersint diuinis, vt est tex.in c.fi.de rescr li.6.& in d.c.1. & in c.cū nō deceat,de elect.lib.6.& in c.licet,de p̄b.in antiq.& hoc cōsiderato.d.Paulus canonicus nō dēret participare de dictis distributionib. de qb. in præsentiarū vertitur difficultas,tñ†cōsiderādū est,ꝙ dictæ decimę,& affictus,de qb.dubitatur, licet largo mō dicanť distributiones, tñ cōsiderādum est, ꝙ verè & propriè nō possunt dici distributiones,ita ꝙ in ipsis locum hēat.d. c.cum nō deceat,& d.c.vnicum,cum cōcor.Quod†apte patet,nam ꝓpriè,& strictè ille dicūtur distributiones quotidianæ, quæ actu interessentib.distribuunť. Aliæ verò, quæ nō actu distribuunť nō dñr propriè distributiones, & dicta iura disponētia, priuilegiatis nō debere assignari distributiones intelligunť, & locū hn̄t in illis distributio-
7 nib.veris,& proprijs,†q̄ actu distribuūť,nō autē in alijs gl.est in ver.ꝑceperint,in d.c.vnico,quā ibi sequiť D.de S.Gem.in §.qui verò, in vltimis verbis, & facit in argumentū.d.c.licet,ꝙ ad istud propositū adducit gl.q̄ pūctualiter hoc dixit,in ver.in totū, in ver. distributiones .n.propriè,in extrag.Io.XXII. q̄ inci.nō nullæ ecclesiasticæ ꝑsonæ,& ponit Dec.assignando rōnē cōs.280. in casu ꝓposito,col.1.ver.sed tñ,vol.4.& col.pe.nu.5.Hoc stāte,in Cathedrali ecclesia Vicētina sunt p̄bendæ,quæ hn̄t fructus separatos, & distinctos, & vlterius sunt decimæ,& affictus,fructus quorum ponunť in cōi, & in grossa qui fructus tm̄ canonicis p̄bēdatis dātur,& non alijs clericis,insup, & tertiò sunt aliæ distributiones , vt oblationes,& mortuaria , quæ actu distribuunť omni-
8 bus clericis interessentib.De † dictis ergo fructib.cōib. spectātib.ad canonicos tātū,& sic de decimis, & affictibus,q ponunť in cōi grossa, & semel in anno diuidunť participare dēnt priuilegiati,etiā absentes,vt sunt illi,q pro vtilitate ecclesiæ se absentauere,gl. est in teris ī ver. receperunt,vers.plus dico,in d.c.vnico,q̄ vult,d.c.& cōsimilia iura nō ꝓcedere in ista grossa,& fructib. ipsius, quā gl.cōiter sequunť ibi scrib.& nullus est,qui contra eā aliquid dicat,& ꝑ ea est deci.Abb. in c. olim.de ver: sign.in gl.2.vbi enumerat dictas tres species fructuū,& cōcludit,vt s̄.absentes ex cā iusta participare in illa specie distributionū,de qua in casu nostro , & cōprobari pōt ex his,quæ dicit gl.p̄dicta in ver.receperint, ver.sed quid dices,dū ponit intellectum ad d.c.olim, & est cōsimilis gl.in d.c.licet,& ibi Abb.col.2.ver.in ea gl.Dicēs
9 ꝙ†si vltra p̄bēdas distinctas capitulum hēt aliqua bona,quorū fructus in fine anni distribuunť inter p̄sentes absentes priuilegiati de illis dēnt participare, vt ꝓpriè est in casu nostro,& cōcordat,ꝙ vult Cald.cons.21. in
10 ecclesia,sub tit.de p̄b.Dicens †ꝙ si p̄bendæ sunt distincta,& vltra eas sunt fructus grossę cōis, qui cōsueuerūt distribui singulo anno inter canonicos vnius ecclesiæ, ꝙ noui canonici supueniētes participant de illis, quia nō sunt distributiones quotidianæ veræ,sed veniūt sub grossa,adducit gl.in d.c.licet,& in c.vnico,& alias deci-
11 siones.Et†facit,ꝙ hr̄ in etrauag.Io.XXII.§.p̄terea. Vbi expsse dr̄,ꝙ quātitas bladi, seu similiū rerū,seu summa pecuniæ, q̄ solet distribui Canonicis singulis mēsib.vel hebdomadis,debeť ēt absentib.priuilegiatis, ex quo nō dēnt cōputari pro quotidianis distributionib.Illæ.n.ꝓpriè distributiones dñr, & dari nō debēt p̄dictis absentib.quæ quotidie actu distribuunť pro horis diurnis,& nocturnis,& cōfirmatur ex his,quæ vult Cald.in cōs.1. an dispēsatio,in tit.de cler.nō resi.col.1.ver.p̄terea in ecclesia.Vbi dicit,ꝙ si in ecclesia sunt p̄bēdæ distinctę, & vltra sunt aliqua cōia, ꝙ de illis participare dēt absens priuilegiatus,qa de istis tanq̄ accessorijs iudicandū est,
12 vt de principali.Potius†.n.accessiones sunt ad ius canoniæ , vt dicit Fel.in c.cum olim, in prin.de re iud.& per Card.cōs.53.in fi.Quæ oīa bene deseruiūt ad deci.casus p̄sentis,ex quo dictæ decimæ,& affictus vltra p̄bēdas distinctas ponuntur in grossa cōi & semel in anno tantū diuidunť inter canonicos tātum,& nō actu singulis ho-
13 ris.Prout†ēt.quia de distributionibus propriè quilibet participat,prout interest in vnoquoq; actu,licet nō intersit oīb.vt dicit Lap.alleg.43.& Phil. Fran. in d.c. vnico.c.statuimus,in fi.ꝙ secus in casu nr̄o,in quo partici-
14 parunt etiā actu non interuenientes.Et †per ista tolliť, ꝙ dicit Oldra.cōs. 118. ex virtute gratiæ.Nam ibi loqtur de veris distributionib. quæ dātur ex reditib. positis in cōi singulis horis actu interuenientib. ꝙ cessat in casu p̄senti,vbi semel in anno diuidunť,ergo nō ꝓpriè distributiones,sed fructus,de quib.absentes priuilegiati participare dēnt,& quia ēt vltra hos fructus sunt alię distributiones in dicta ecclesia, quæ singulis horis actu
15 interessentib.distribuuntur.†Nec dicatur, ꝙ dātur priuilegiatis, dummodo intersint, ex quo debētur ꝑꝑ interessentiā,vt vr̄ sentire cōstitutio dictæ ecclesiæ, vn̄ tales fructus vn̄r sapere naturā distributionū quotidianū quæ debenť ꝑꝑ interessentiā,& sic nō absentib.priuile-
16 giatis.d.c.cū nō deceat,& d.c.vnico.Nā †tolliť obiectio ex no.per gl.in ver.perceperint,& in d.c.licet. Volentē, ꝙ qn̄ fructus in grossa sunt cōes,debentur absentib.priuilegiatis,licet in ecclesia disponatur, ꝙ de dictis fructibus nō detur aliqd nō interessentib.& sic esto,ꝙ statutū,seu cōstitutio reqrat interessentiā in horis, tñ quādo non sunt propriæ distributiones, sed fructus,in illis
17 admittūtur priuilegiati,licet nō intersint.Et†probatur ex alijs decis.s̄.adductis,& facit rō gl. positæ in d.c.vnico.Volēs,ꝙ isti fructus, cū sint separati ab alijs quotidianis distributionib. potius sunt vt fructus, quā vt distributiones,de qb.ēt absentes priuilegiati participare
18 dēnt.†Præterea aduertēdū est,nā tex.in d.c. vnico, ver. qui verò,disponit,ꝙ licet regulariter absentes non debeāt participare de ipsis distributionib.propriè, & strictè capiēdo.tñ excipiunť aliqui casus, in qb. de p̄dictis participāt,ēt absentes, inter quos est ille casus,quando quis abest ꝑꝑ vtilitatem ecclesiæ,& sic est casus noster. Taliter.n.absens habetur pro residēte,& taliter,ꝙ de dictis distributionib.propriè participat, vt disponitur in d.ver.qui verò,& per Card.in cle.vt hi qui,q.9.de æta.&
19 qual.Quādo†.n.ob talē causam sunt absentes,talis absentia excusat ab interessentia diuinorū taliter, ꝙ participare dēnt de dictis distributionib.etiam si actu singulis horis darētur interessentib.vt est ꝯs.Fed.de Sen.246. de iure cōi,& cōs.Cald.17.an Cano.in tit.de præb. Et à fortiori ista cōprobantur.Nam si quis nō potest interesse,quia expulsus,& exititius,adhuc debet illas ꝑcipere etiam si sui culpa esset expulsus, dūmodo ad istud non sit ordinata,ita oēs scrib.in d.c.vnico, & Cald.d.consi.
20 17.Et†licet huic cōclusioni videatur obstare tex.in d.c. cū nō deceat,& in d.c.fi.& gl. in ver.vtilitas,in d. c.vnico,rn̄deat duob.modis,vt per eā,& Gem.ibi ponat longam dist.An canonici sunt absentes à ciuitate,vel loco vbi est ecclesia,vt tunc nō participēt, secus si absunt tātùm ab ecclesia, & sunt præsentes in loco, tamen Phili. Franc.ibi in ver.qui verò,col.1.in fi.& col.vlt. vers. & ēt quando;reprobat hmōi dist.optimis rationib.& concludit post Arch. ꝙ qualitercunq; Canonicus absit, siue ab ecclesia,siue à loco,dūmodo absentia sit pro vtilitate ecclesiæ , dēt participare de dictis distributionib. stante cōsuetudine,prout mihi relatū est adesse, & hoc idē sequitur ibi Bn̄dic.Capra, & Pe. de Ancha.col.2. in prin.& in 5.notab.& in 1.oppositione,& in 3.q. Et tali casu iste fictus interessentiæ hēbitur pro vero, concurrente summa æquitate, vt declarat ibi Phili. Fran. post Pet.de Anch.& bene faciunt no.per Card.cons.53.ver sic.dico quòd istæ quotidianæ distributiones,post Bal. consi.344.& pro ista,volum. 5. & quæ ponunt Moder. Pap.in d.c.cum omnes,in princ. vbi in istis distributionibus consuetudo ecclesiæ attenditur, vt per Gem. in d.capitu.primo.versi. statuimus, & omnes alios,vt per
21 Dec.d. consi.280.in princip.Et†tanto magis procedūt prædicta attenta constitutione dictæ ecclesiæ.11.in ordine disponente,quòd absentes pro seruitijs , ecclesiæ possunt participare de oblationibus, perinde ac si interessent , quæ oblationes sunt propriè quotidianæ distributiones,& actu interessentibus dantur, quāto magis in istis fructibus qui ponuntur in grossa communi,& non sunt propriè distributiones, vt supra dictum est.Et hoc idem suadetur ex alia constitutione ecclesię prædictæ.23. quæ disponit, absentem pro vtilitate ecclesiæ

clesiæ haberi pro pñte & dñe percipere de dictis distri
22 butionib.quo fit vt simus in casu claro. Nec † obstant verba cõstõnis ibi, arbitrio capituli,&c. ex quo ver.arbitriũ, denotat arbitriũ boni viri & non voluntarium. l.si libertus.l.hæ demum. ff.de oper.libe. l.fideicõmissa. §.quanquam, de leg.3.l.Thais.§.sorore. ff.de fideicom.
23 libe.cum alijs vulg.Et † ꝙ bonus vir ita debeat arbitrari in fauorẽ absentis pro vtilitate ecclesiæ, probat', in d. c.de cętero. & in d.c.ad audiẽtiam. & in d.c.vnico.ver. exceptis.Et prædicta à fortiori procedũt in pecunijs, de quibus absentes tali casu dñt participare, ex quo diuidunt' de mense Decẽb.& recolliguntur de affictibus & ponũtur in cõi grossa,& nedũ absentib.pro dicta cã dñr, sed ẽt hæredibus canonicorũ mortuorũ, vt disponit.15.cõstitutio.d.ecclesiæ,& cõprobat': quia de mense Iulij vsq; ad mẽsem Decemb. ipse D. Paulus fuit pñs in ciuitate Vicentina,& nõ interfuit ecclesiæ, prout ẽt alij nõ interfuere ea de cã: qñ ecclesia erat interdicta.
24 Et † si voluisset interesse, minimè potuisset, stante interdicto, quo fit: vt canonicus debeat participare, qñ pp aliquem effectum in ecclesia non põt fieri residentia, vt ꝓpriè dicit Fed.de Sen.in d.ↄſ.246.verſ.si ergo.& Cald. d.cõſ.17.ver.& hæc est rõ. ex quo ẽt si noluisset interesse diuinis, nõ potuisset pp interdictũ, quo stãte, nihil pt sibi imputari, & ↄñr participare dẽt: ꝙ ẽt suadetur, nã & alij canonici, q nõ interfuere diuinis pp interdictũ, participatur de dictis pecunijs, vñ idẽ dicendũ & iudicãdũ in ipso d.Paulo per illã regulam, ꝙ quisq; iur.ca. cum oẽs, de constõnib.toto ti. ff.ꝙ quisq; iur.ꝙ mõ ipse D.Paulus fuerit absens pro vtilitate ecclesiæ, notissimum est, tum per ordinationes reipublicæ Vicentinę, tũ per literas Reuerendissimi Cardinalis Rodulphi, & aliorũ prælatorũ. tũ ẽt per literas Reuerendissimi D. Aud.Cameræ, in quibus interdictũ d.ecclesię suspenditur, tũ ẽt pp litẽ, quã suo periculo & expẽsis agitare incępit in curia Romana, vt tale interdictũ penitus tolleretur, quæ oĩa oñdũt notoriã & necessariam vtilitatẽ
25 ipsius ecclesiæ. Nec † dicatur, ꝙ inuitis canonicis, & c. ꝑdicta fecit & se absentauit. nã nõ apparet de cõtradiõne capituli, immo etsi appareret, adhuc eius absentia dr iustissima. Nã quilibet clericus in concernentib.vtilitatẽ eccłæ põt cõparere,& prosequi & capere eius defensionẽ, maximè qñ alij negligũt, & ẽt alijs inuitis.Et nedũ quilibet de clero põt illud facere, sed ẽt quilibet de populo: vt no.per Mod. in c.dilecti. de maiorita.& obed.& per Rot.in no. decis.334. aliàs in tit.de iudicijs 11.& de ci:206.aliàs in ti.de re iud.9. & hr ꝑ scrib.Mod. in c.platorũ.col.2.de accusatio.& per Rot.in antiquis deci.159.aliàs in ti. de iud.13.Et eo maximè ipse D.Paulus participare dẽt de dictis decimis & affictib.qñ etiã alij cõcanonici, qui nõ interfuere diuinis, participarũt per illã regulã, ꝙ quisq; iuris. Postremò nõ hẽt obstare illud, ꝙ obijcitur ipsi D.Paulo, ꝙ ceciderit à iure suo. Ex quo sine licẽtia massarij exegit aliquẽ ex affictib. ipsius capituli, vt vr esse dispositũ in vltima cõstõne d.ec
26 clesiæ. Nã cessat obiectio: eo qñ decimas exegit nõ authoritate propria, sed de mãdato Reuerẽdissimi Legati, quo casu istud fieri potuit: nõ.n.propria authoritate sibi ius dixit, & dicta cõstõ non cõprehendit hunc casum. Ex quo semper censetur esse excepta auctoritas superioris,& cõstitutio debet intelligi, qñ propria auctoritate hoc faceret, & rebus sic stantib. vt plenè per Fel.in c.cõstitutus.de rescrip.& per Ale.cons.73.vol.3.
27 Prout † ẽt cessat obiectio: qa dicta cõstitutio est pęnalis, & loquitur de exigentib.affictũ, & ↄñr non de exigẽte decimas, regula in pęnis, regula odia. de reg.iur.lib.6.l.
28 cum quidam.ff.de lib.& posth. Prout † ẽt tollitur: qñ talis exactio fuit facta pñte massario d. capituli,& non contradicente:& sic habeatur pro consentiente,& licẽtiã dãte, regula q tacet, de reg.iur.lib.6. & plenissimè ꝑ Bat.& alios, in l.q dotis.ff.sol.mat.& maximè quia ↄ̃dicere de iure nõ poterat, vt s. Minus ẽt obstat alia exactio ꝑ ipsum facta de anno ꝓterito: qñ reuersus in patriã à studio Bonon. habuit licentiam à ꝑdicto massario exigendi portionẽ suã milij, & surgi,& tam de affictib.q̃ de decimis,& plurib.vicib.licentiã illã cõsecutus fuit,& virtute illius exactionẽ fecit, post quã exactionẽ sup ea fuit facta ↄcordia inter ipsum & cęteros canonicos, quib.stantib.cessat dispõ dictæ cõstitutionis, tũ attẽta dicta geminatione, iux.no.in l.balista.ff.ad Treb.
29 & per Mod.in l.j.in prin.ff.de off.eius cui, tũ † ẽt attenta ↄcordia & remissione subsecuta, arg.no.in l.trãsigere. C.de transac.& c.pe.de iniur.& damn.da. cũ alijs vulg.
30 Põt †.n.quisq; iuri suo renunciare.l.si quis in cõscribẽdo.C.de pact.& in terminis nr̃is est deci. Card.in cle.2. in prin.in si.verb.de vi.& honest. cler. vbi multa adducit, maximè gl.in ver.vtilitas.ĩ d.c.vnico.& bene faciũt, quæ hñr & dñr de caducitate, quæ põt remitti tacitè,& expresse, vt no.in c.potuit.de loca.& per Moder.in l.2. C.de iure emphyteutico. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Distributiones quotidianæ introductæ sunt in fauorem cultus diuini.*
2 *Et debentur interessentibus tantum.*
3 *Et pro seruitijs, labore & onere impenso cultui diuino.*
4 *Distributiones appellantur reditus casuales, & incerti, & sunt extra corpus pręIbendæ, & non computantur in valore, nec in fructibus.*
5 *Nec computantur in decimis papalibus.*
6 *Nec veniunt appellatione beneficiorum.*
7 *Distributiones quotidianæ valde differunt à fructibus præbendarum, & ab alijs distributionibus.*
8 *Percipientes distributiones quotidianas illas faciunt suas vt veri domini.*
9 *Maximè quando actualiter fuerunt habitæ, & receptæ.*
10 *Percipientes tales distributiones possunt de illis eorum arbitrio disponere testando, & inter viuos, & nu.11. & seq.*
12 *Quærũtur enim ex labore, & personali seruitio, & ex industria, de quibus ita quæsitis quisq; disponere potest.*
13 *Etiam & per actum inter viuos.*
14 *Et donando inter viuos, & nu.15.*
16 *Ver. disponere, nedum per vltimam voluntatem, sed per actum inter viuos verificatur.*
17 *Qui omne dicit, nihil excludit.*
18 *Dictio quibuscunque, ampla est, & generalis, & complectitur omnem actum.*
19 *Verba in contractibus non debent censeri apposita sine effectu.*
20 *Ver. habet, tempus præsens complectitur.*
21 *Expressum verbis generalibus dicitur comprehensum in dispositione.*
22 *Idem dicendum est, quando distributiones quotidianæ fuere debitæ, licet actu non fuerint datæ, & assignatæ.*
23 *Inseruiens ecclesiæ pro tempore, quo inseruiuit, est verus creditor distributionum sibi debitarum.*
Idem si fuerunt sibi promissæ.
Soluere, & promittere videntur à pari procedere.
24 *Obligatio non impeditur propter difficultatem actus.*
25 *Concluditur contra Decium in consilijs suis dubitantem de istis.*
26 *Clericus ab intestato habet successorem in bonis quæsitis ex industria, labore, & intuitu personæ.*
27 *Opinio obseruata communiter in iudicando tenenda est.*
28 *A communi sententia non est recedendum.*
29 *Clerico ab intest. morienti quis debeat succedere, & nu.30.*

CONSILIVM XXXIII.

In Ecclesia cathedrali Bergomi, in qua numerus canonicorum,& præbẽdarũ est diffinitus, viget statutum seu consuetudo, ꝙ distributiones quotidianæ dẽtur, seu distribuãtur solũ canonicis interessentib. diuinis officijs, & partes nõ interessentiũ cedãt lucro,& accrescãt interessentib.& ꝙ canonicus de nouo intrãs teneatur residentiã facere per duos annos, antequã aliquid percipiat de ipsis distributionib.quotidianis,& dr talis actus incanapatio.In tertio postea anno quo residet seu perfecerit, incipit ꝑcipere distributiones primi anni ad ratam residẽtiæ seu seruitutis illius anni, & sic successiuè de anno in annum, ita ꝙ canonicus remanet semper creditor d.mensæ distributionum quotidianarum, pro seruitute 2.anno. immediate præcedentium, ita ꝙ tempore eius mortis debet habere pro residentia, & pro seruitute sua, distributiones 2.anno.ꝑcedentium suam mortem. Istas tñ distributiones quotidianas incanapatas 2.ann.quilibet canonicus potest in vita

in vita exigere, si post duos annos post incanapationē
nō resideat, & si postmodū resideret de nouo hēt in-
seruire ꝑ 2. an.antequā incipiat ꝑcipere distributiones
quotidianas,de qb. ēt prælati, canonici,& minores ꝑ-
decessores testati sunt,si testari voluerūt.Quidā modò
D.Toninus canonicus residens in ꝑfata ecclesia decef
sit apud cōsanguineos suos intestatus an. 1528. qui tñ
iā multis annis ante fecerat donationē inter viuos D.
Io.Pet.fratri suo noīatim de oīb. bonis suis, reseruato
tñ sibi vsufructu in illis cū adiectione istius clæ gñalis,
videlicet,& donationē facit ꝑfatus D.Ton.ꝑfato D.Io.
Pet.de oīb.alijs,& qbuscunq; creditis,q̄ hēt ipse D. To
ni.donās cū alijs personis,& ꝯ alios quoscūq;,nulla fa-
cta mētione de distributionib.quotidianis. quærit᷑ mo
dò:cū tpe donatīonis ꝑdictæ ipse D. Toni. iā hr̄et cre-
ditū cū mēsa capitulari distributionū quotidianarum
duorū annorū,an illud includat᷑ sub illa gñali clā dona
tionis, de qua s̄.ita vt peti possit eius vigore,& si ex di-
cta donatione peti nō pōt. qritur secūdò,an saltem ve
niētes ab intestato,q ei succedūt in reliquis bonis non
donatis,dēant succedere in isto credito distributionū,
1 an verò capl̄m, seu ecclesia ipsa.Hmōi †distributiones
introductæ sunt in fauorē cultus diuini,vt facilius ca-
nonici & alij minores ꝯuenirēt ad diuina,& in d.eccl̄a
dictus cultus augeat᷑,vt tradit Abb.in c.licet.in 2.nota.
de ꝑb.& bene facit tex.in cle.1.in fi. de reliq͛s & vener.
2 sanct.Et†iō inductū & statutū fuit, vt interessentib. tm̄
dētur,vt in d.c.licet,& in c.vnico.de clericis nō residen
tib.li.6.& in c.de cętero.eo.tit.in antiquis,& ꝑ gl.in c.fi.
3 extra de mag. Interessentes†ergo & residētes,sustinen-
tes onus & laborē & diuino cultui inseruiētes illas cō-
sequi dēnt eo mō quo inseruiunt, & intersunt,& pro
seruitio & labore ipsis cōcedunt᷑, sicuti militantes alij,
cōsequuntur stipēdia, & alij operātes & labotātes sala-
riū diurnū,vt dicit Guiliel.de Mon. Laud. in extrauag.
Io.XXII.Suscepti.sup ver.cōsueuit,& sup versi.in totū
& Host.& reliqui scrib.in c.fi.de pecu.cler.& Old.cōsi.
118.Virtute gratiæ,& probat᷑ in d.c.vnico.de cler.non
resid.in 6.vbi oēs scrib.istud firmāt.Prout ēt facit Car.
in cle.fi.q.13.de ꝑb.& Gem.cōs.85.Super 1. dubio,col.
4 3.ver.certè hæc declaratio,& vers.seq. Hinc†est cū den
tur ꝑ seruitio & labore,ꝙ dicant᷑ reditus cāles.& incer
ti,nec attinēt ad corpus ꝑbēdæ,& nō cōputant᷑ in valo
re ꝑbendarū,nec in valore fructuum.vt dicit Old.d.cō
si.118.& Io.And.in rub.de cōcessio.ꝑben.& Io.de Mil.
in reper.in versi.gratia.qō.7.cū alijs adductis ꝑ Fel.in c.
ad aures,col.pen.nu.38. de rescrip. vbi adducit plures
deci.D.de Rota,prout etiā faciunt Mod.in trac.de cha
5 rita.subsi.q.76.Concludētes,†tales distributiones non
cōputari in reditib.bñficij nec in eius valore, ita vt nō
veniant,qñ imponitur decima Papalis, vt ēt firmat Ge
min.in d.cōs.85.col.3.versi.sed appellatione,& ver.seq.
6 Volens †etiā, illas nō venire appellatione bñficiorum,
prout etiam firmat Mil.in d.reper.in versi. distributio-
7 nes.Hinc†est,huiusmodi distributiones multùm differ
re à fructib.ꝑbēdarū,& etiam à distributionib. quæ ali
ter cōcedunt᷑,vt probatur in c.olim,de verb.sig.iuncto
d.c.de cętero.& vtrobiq; ꝑ Doc.& iuncto d.c.licet.vbi
Abb.& reliqui,& ponit Fel.in c.Iacobus, in prin.de si-
monia.& clare colligitur ex his quæ tradunt oēs scrib.
in d.c.vnico.& in c.præsenti.de off.ord.li. 6. & in d.c.fi.
de pecul.cleric. vbi plenissimè And. Barb.refert varias
opi.Docto. disputātiū, an,& qñ clericus faciat fructus
suos,& possit de illis disponere, tā inter viuos, quàm ꝑ
8 vltimā voluntatē.Et†licet quò ad alios fructus diuersis-
simodè Doct.fuerint locuti: tñ quò ad hmōi quotidia
* nas distributiones*communiter cōcludunt,ꝙ illas ꝑ-
cipiētes faciūt suas proprias, & ipsarū nanciscuntur,
verū dñium:vt est tex.expressus in d.c.vnico. quē addu
cit ibi Gem.in ver.q verò,in 3.notab.& Phil. Franc. ibi
in vlt.nota.dū tex.ille vult,ꝙ nō residēs percipiēs distri
butiones nō facit suas,nec hēt ipsarū dñium, ergo resi
dēs facit suas,& ipsarū nanciscitur dñium,vt firmat idē
9 Gem.in d.cōs.85.col.4.ver.in casu,in prin.Et †demū in
discursu dicit, proculdubio istud procedere, qñ tales
distributiones re ipsa & actualiter fuerūt realiter habi-
tæ,& receptæ,dubitat tñ ibi, quid qñ nō fuerūt realiter
habitæ,& residētes erant creditores ipsarū,de quo sta-
10 tim dicetur.Adeo†.n.tales distributiones efficiuntur,
propriæ interessentiū, vt de ipsis eorū arbitrio possint
testari,vt dicebat Guil.de monte Laud. vbi s̄. relatus à
Gem.in d.cōs.85.col.3.& d.c.vnico.§.q verò.in 2. not.
& ibi hoc firmat Phil.Fran.in vlt. not. allegando cons.
Old.& decis.D.de Rota.prout facit idē Fran.in d.c.prę
senti.col.6.vers.sed bene poterit testari. & Bened. Cap.
vtrobiq; & Car.in d.cle.fi.q.13. & Pet.de Anch. in d.c.
vnico.in 2.no.dū se remittit ad not.ꝑ ipsum in d.c.præ
senti.vbi distinguēdo.col.fi.ver. sed hic occurit dubiū.
istud firmat.Prout ēt facit Barb.in d.c.fi.col.antepē.&
11 Dec.d.ꝯs.280.in prin.Et†licet Nicolaus de Vbal. in suo
tract.de succ.ab intest.cler.col.13.& seq.ver.6. qro, ad-
ducat aliqua ꝯ hanc cōem cōclusionem. tamen ipse-
met ibi fatetur hāc opinionē in iudicijs teneri, & com-
munē obseruantiam esse secūdum hāc opinionem, ꝙ
possit testari,& de illis disponere,vt refert & sequit᷑ Soc.
cōs.91.Casus super quo.col.3.nu.3. Et in præsenti non
oportet de hoc dubitare, cū ex themate & facti narra-
tione,de qua supra, ꝑ absoluto istud habeatur, & aliàs
12 fuerit obseruatum. Et † ꝙ de istis distributionibus ipsi
clerici possint testari, & aliter disponere ipsorum arbi-
trio,satis suadet᷑:nā ex labore & seruitio personali ꝑꝑ re
sidentiā & interessentiā illas quærūt, & sic ex industria,
& intuitu personæ & laboris ac seruitij, quo fit:vt de il
lis possint eorū arbitrio disponere, sicuti pñt đ alijs bo
nis ita q̄sitis, esto ꝙ talia quæsita depēderet à dignita-
te clericali.c.qa nos.vbi plenè no.& in c.relatū.el 2.ex-
tra de testa.tradit Bal.& alij,in auth.licētiā. C. de epis.&
cler.Card.& Imo.ī d.c.fi.de pecul.cler.in pe.nota.& ibi
Barb.col.1.& ad id faciunt nota.per oēs,in d. c. ꝑsenti.
& plura cumulāt Ale.cōs.116.Viso chyrographo. col.
fi.nu.5.vol.7.prout etiā facit Soc.in dicto cōs. 91. col.3.
in 1.dubio,nu.2.& 3.& col.5.vers.circa fm,nu.6.Prout
ēt plura adducit Cor.cōs.314. Vr̄ in præsenti.col.2.& 3.
vol.3.Sequitur ex istis, ꝙ ipse Domi. Toninus poterat
de dictis distributionibus duorū annorū in canapatis
sibi debitis ꝑ præterito seruitio testari, & à fortiori in-
ter viuos,de illis disponere, & illas donare prout dedit,
ꝯñr talis donatio erit valida & firma, sicut valida & fir-
13 ma esset dispositio,si testatus esset.Valet†enī argumen-
tum & illatio de contractibus ad vltimas voluntates,&
de vltimis voluntatibus ad contractus, qñ vtroque ca-
su eadem militat rō, & de vno ad aliud non pōt diuer-
sitatis ratio assignari, prout est in casu præsenti, & est
tex.& ibi omnes tradūt in l.q̄,de lega.1.cū concor.Qui-
14 nimmo†& fortius,clerici magis de fructibus pñt dispo
nere inter viuos donādo, quā testādo,vt dicit Car.in d.
c.fi.de pecul.cler.quē refert ibi Barba.col.mihi 11.vers.
si verò vult disponere,& etiā firmant Doctores. in d.c.
pñti.vñ si permissa est testamēti factio in istis quotidia-
nis distributionibus,à fortiori,& proculdubio permis-
sa erit & ipsa donatio inter viuos, authētica multo ma
15 gis.C.de sacros.eccles.c.cū in cūctis.de electio.Et †ꝙ in-
ter viuos de talibus distributionibus & alijs q̄sitis ex in-
dustria ꝑsonæ clericus possit donationē facere, & do-
natio valeat,tenet expressè Soci.in d.cōs.91.col. 5. vers.
circa fm,vol.3.illa rōne,qa de istis potest ad libitum di
sponere,& rei suę quilibet est moderator & arbiter,itē
qa si pōt testari de illis,ergo & eas donare:cum facilius
clerico ꝑmittat᷑ donō q̄ testī factio,vt patet ex not.in c.
ad hæc, extra de testa.& de donōne est tex.in auth.ꝑsb.
la 1.C.de epis.& cler.& alia adducit ibi Soc. dicēs hoc
procedere sine aliqua dubitatione, & ꝙ clericus possit
ista donare,expressè tenet Cor.cōs.314.col.2.& per to-
16 tum,vol.3.& sentit Alex.d.cōs.116. vol.7. Et † confir-
matur ista,nam Docto. loquentes de istis distributio-
nib.dicūt,ꝙ clericus potest de illis testari & disponere,
vt affirmāt in d.c.vnico.& Gem.d.cōs.85. col.3. & Car.
in d.clem.fi.q.13. & verb.disponere,referendum est ad
actū inter viuos.Nā de testamēto dictum erat per illud
verbū testari,aliàs verbū disponere,frustratorium esset
ꝯ not.in l.hæc stipulatio.§.diuus.ff.vt leg.no.caue.& ita
in terīs nostris suadetur,ꝑ tex.in d.c.ad hęc.in illo ver-
bo

ob disponere,vt sentit Soc.d.cõs.91.nu.6.Nec prędictis obstat,si dicatur de plano superius dicta ꝓcedere, si tales distributiones fuissent expssè donatæ, verùm in donatione de illis noĩatim nihil dr̃, ergo donatæ nõ vñr. Nam cessat obiectio ex illis verbis, & qbuscunq; creditis,quæ ipse D. Toninus donãs habet cũ alijs personis, & ꝯ alios quoscunq;,ꝓ quæ verba patet apertè D. Toninũ fratri suo dedisse quæcunq; credita, quæ tũc habebat,inter q̃,inficiari nõ põt,fuisse creditum pñs, ꝯñr
17 illud datũ fuit.Nã†qui oẽ dicit, nihil excludit. c.solitæ. de maio.& obe.c.si Romanorũ,ver.dicẽdo,19.dist.vulga.l.Iulia.de leg.3.& sic istud creditũ nõ vr̃ exclusum,
18 qnimo inclusum in ipsa donatione,tũ†ẽt:quia illa verba,qbuscunq;,& illa,ꝯ alios quoscũq; ita ampla & gñalia,tale creditũ cõplectunt̃,vt in si.dicũt Mod.alleg.plures decis.in l.qdã.§.nihil.ff.de eden.& in l.1.§.nũciatio.ff. de no.oper.nũc.per Are.& Mod.in l.Gallus.§.ẽt si parẽ
19 te.ff.de lib.& posth.Et†ẽt quia in ꝯctib. nullũ verbum, põt,nec debet cẽseri appositũ sine effectu operandi, vt tradit Bal.in rub.C.de ꝯh.emp.in 9.q.& Mod. Pap. plu
20 ra cumulãt in l.ait ꝑtor.in prin.ff.de iureiu.Et†ẽt qa ipse D.Toninus tpe dictæ donationis hẽbat tale creditũ, in quo illa verba,quæ hẽt,denotantia tp̃s pñs optimè, verificant̃,& ꝯñr istud creditũ includũt, ita pũctualiter in terris nostris cõcludit Soc.d.cons.16. col.5.& 6. nu. 7.8.& seq.vbi plurib.rõnib.& decis.istud firmat,quæ videri possunt.Et vlterius ista cõfirmãtur:nam cũ de istis distributionib. clericus vel canonicus possit suo arbitrio disponere per testm̃,vt est cõis conclusio, de qua dictũ est superius,& istud procedat generaliter dũmodo testm̃ sit factum,nec distinguit̃, an in testõ noĩatim sit prouisum de istis distributionib.vel ne, nã ad hæredẽ vniuersalem deferunt̃,si de illis aliter noĩatim testator nõ disposuit,& nullus istud inficiat̃.pariter ergo dicamus,quãdo facta est gñalis, donatio sub qua attẽtis verbis cõprehenditur tale creditũ, vt illud donatũ videatur,licet noĩatim de eo nõ sit dictum, prout est, qñ fit testm̃.Et validum sit argumẽtum de testamento ad
21 donationem,vt dictum est.Et † quia expressum verbis generalib.cõprehensum etiam dr̃, ad plenè notata per Bar.& alios,in l.1.in 2.q.ff.de vulg.& pup. & per eundẽ in l.si quis in prin.testamẽti,de leg.3. argumẽto etiã eorum,q̃ hñr in l.1.§.& gñaliter.ff.de leg. præstã. & in l. in
22 fraudẽ.§.fi.ff.de testõ militari. †Nec ꝯ superius cõclusa hẽnt obstare ea,quæ circa has distributiones actu & re ipsa fuissent datæ,& assignatæ,prout dicit Dec.d.consi. 280.nu.1.& ꝑ totum.nam qñ realiter & actualiter non fuerũt assignatæ,sed solũ cano.& clericus deseruiẽs remãsit creditor ipsarũ,vt est in casu pñti, ipse concludit cõsiderando argumẽtum à nomine,ꝙ nõ debeãtur, si reditus grossæ nõ sufficerẽt pro illis,qui de præsenti inseruiunt,ex quo nõ debentur distributiones vltra reditus,qui ꝑcipiuntur ex cõi mensa, & ad dictos reditus, distributiones dẽnt limitari & restringi,ita vt si nõ sufficerẽt pro solutione illorũ,qui de pñti inseruiũt,& aliorũ creditorũ de præterito seruitio,nõ sit satisfaciẽdũ, sed illis solũ,qui in præsenti inseruiũt ne aliàs cultus di
23 uinus deseratur,vt diffusius ꝑ eum. Nã dico in casu nostro,canon.inseruiẽtem fuisse effectum verũ creditorẽ illarũ distributionum pro duob.annis ꝑteritis,quo casu illi debẽtur: cum à pari procedãt soluere vel promittere.l.fi.C.ad leg.Falc.l.si patronus.§.1.ff.de do.& paria sint,q, actu fuissent solutæ,vel ꝙ debeãt solui, dũmodo seruitiũ fuerit præstitum ꝼm ordinationem ecclesiæ.
24 Difficultas.n.exactionis nõ impedit ipsam oblõnẽ.l.cõtinuus.§.illud.ff.de ver.obl.& ꝓcedũt ista,qñ inter prędicta nõ põt congrua ratio diuersitatis assignari vt est isto casu,vt ẽt sentit ipse Dec.d.cõs.180.in prin.& absurdissimũ esset,ac rõni incongruum,ꝙ qui seruitiũ præstitit,dẽat suo seruitio fraudari,ꝯ omnia iura cõia,quo fit,vt licet actualiter nõ sint solutæ distributiones:tamẽ peti possunt,& solui dẽnt, ꝓut aliàs fuit obseruatũ ĩ d. ecclesia,vt patet ex themate supius annotato,qñ cano. post duos annos,qb.inseruiuit,si nõ residet,põt in vita exigere dictas distributiones incanapatas duorũ annorũ præteritorũ,vnde si nõ exegit,põt eius successor,vel donatarius illas exigere, q succedũt in ius canonici, & quò ad hanc exactionem i lũ repræsentant,& sicut canonicus poterat,ita & ipsi,in auth.de iureiu à moriẽte præstito,in prin.& ꝑ totum.ff.C.& extra de do & in casu præsenti cessant rõnes adductæ per Dec. in d. cons. nam mẽsa cõis ecclesiæ Cathedralis Bergomi est soluẽdo,& sufficiens vt soluatur illis, qui de præsenti inseruiũt & intersunt,& ẽt vt soluantur distributiones creditorib.ipsarũ,qui deseruierũt pro annis duob.ꝑteritis cũ tales distributiones annorum ꝑteritorũ fuerint incanapatæ,& sic extẽt, ita ꝙ ipsarũ facta solutione creditorib.non ꝑpea defraudabitur cultus diuinus, ex quo inseruiẽtib.de præsenti põt satisfieri, cum in mẽsa cõi adsint reditus sufficiẽtes,& pro ipsorũ satisfactione, & ꝓ exactione creditorũ præteritorũ, q inseruierunt, & quib. ꝓ duob.annis pręteritis debẽtur distributiones ꝓ dicto tpe incanapatæ. Quo fit:vt cũ in casu præsenti cessent oẽs rationes adductæ ꝑ Dec.dicendum sit,eius cõs.non obstare, quinimo potius facere ꝓ hac conclusione,à cessantib.rõnib.quib.motus fuit ad consulẽdũ, vulg.l.adigere.§.q̃uis.ff.de iure patr.c.cũ cessante.extra de appel.& ipsemet Dec.istud sentit in d.cõs.max.in fi. & patet ex alio cõs.doct.Pisani,posito inter cõs. Dec.in 2.vol.in fi.ꝙ ab ipso Dec. fuit cõfirmatũ in d.suo cõsi. Et licet distributiones ab actu nomẽ sumpserint, non ꝑpea si actu,& horatim nõ dantur, sequi debet, ꝙ non possint exigi,& ꝙ nõ debeãtur,& ꝙ non debeat sequi effectus,q resultaret,si actu darentur,vt experiẽtia nos docet,nã nõ dietim nec horatim actu dãtur,sed in fine mẽsis vel hebdomadę,vel quatuor vel sex mẽsiũ,ꝼm ecclesiarũ cõsuetudinẽ,& obseruantiam,quæ tanquã optima rerũ magistra attendenda & seruanda est, c. q̃.sit. de elec.lib.6.ex qb. remanet absolutum primũ dubiũ,
25 & quæstio formata in themate.† Quò verò ad ꝼm, & vltim.dubium & quæstionem,seclusa donatione prædicta,dico ꝙ,veniẽtes ab intest.& D. Tonino ita succedẽtes,possunt etiam in isto credito distributionum illi succedere:nam cũ tales distributiones fuerint quæsitę ex ĩdustria ꝑsonali & labore diurno,& intuitu ꝑsonæ, in illis D. Toninus hẽt successores ab intest. quos hẽt in alijs bonis per eũ quæsitis eius industria, seruitio, & labore,ẽt si haberent depẽdentiam à dignitate clerica-
26 li, vt hr̃ in c.1.2.& 3.de suc.ab intest.vbi Doc.oẽs,& in c.fi.12.q.vlt.& in c.quia nos.& c.requisisti.vbi gl. & omnes Doct. plenè tradunt,extra de test. & plenè habetur in d.c.fi.de pecul.cler.vbi Doct. oẽs istud firmant,adducẽtes iura & decis.cõclu.hanc probantes, ratione etiã vallatas,cõcludentes eas trãsmitti ad successores ab intest.& ad id plura adducit Corn.cõsiderando rationes & decis.adductas ꝑ alios,in d.cõs.314.col.2. & per totũ & magis in specie istud firmat Soc.in d.ꝯs.91.col.5. ver. circa tertiũ,vol.3.& bene faciũt, quæ cumulat Alex. in d.cõs.96.col.fi.vol.7.& quę hñr per illũ tex.in auth.licẽtiam.C.de epis.& cler.& in §.presb.in auth. de eccle.tit.
27 Et†opi.ista in iudicãdo teneri dẽt, nam ꝼm eam est cõmunis obseruãtia,quæ minimè alterãda est.l.minimè. ff.de legib.vt punctualiter dicit Nico.de Vbal.in d.trac. succes.ab intest.cler.col.13.& duab.seq.in 6. q.princip.
28 vers.& hæc disputationis causa. Et † licet ibi aliqua dicat in ꝯriũ,tamen non est ab ista recedendum, vt punctualiter dicit Soc.in d.cõs.91.col.3.num.3. Et facit illa trita & communis regula, ꝙ in iudicando non est à cõmuni opinio.& obseruantia recedendum, vt per Abb. & alios Modernio.in cap.1.de constitu.col.pen.& in c. nouimus.de verbo.signifi.per Alexan.in cons.95. Visis
29 col.2.volum.5.Nec † prædictis obstat textus in capitu. relatum.de testamen.& quæ tradũt glo.& Docto. in d. cap.præsenti.cum concordan. quibus videtur caueri, ꝙ clerico ab intest.decedenti debet succedere ecclesia, seu collegium clericorũ. Nam procedunt in fructibus præbendarũ & aliorum beneficiorũ,& in alijs acquisitis intuitu ecclesię,nõ autem in huiusmodi distributionib. quotidianis, & alijs similib. quæsitis canonico vel clerico suo labore,seruitio personali, eius industria, & intuitu personæ, vt dictum & conclusum est superius rationibus & decis.quibus supra. Parisius Padue.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Episcopus an possit visitare fraternitates, & loca pia, & per totum.*
Episcopus habet fundatam intētionem quò ad omnes ecclesias, & loca religiosa, & pia existentia in eius diœcesi.
2 *Fallit, nisi contrarium ostendatur.*
3 *Episcopus potest visitare locum pium.*
4 *Fraternitas an dicatur locus pius.*
Locus pius dici videtur, in quo exercentur opera pietatis.
5 *Relicta alicui fraternitati pro animabus defunctorum, dicuntur relicta ad pias causas.*
6 *Fraternitas tenens hospitalitatem, an subsit episcopo.*
7 *Personæ commorantes in loco fraternitatis videntur miserabiles, & suppositæ Episcopo.*
8 *Collegium leprosorum est religiosum, & ad episcopum spectat ipsum visitare, & cognoscere, an bona deputata ad vsum personarum miserabilium distribuantur secundùm voluntatem relinquentium*
9 *Fraternitas constructa per laicos non subest episcopo.*
Laici propria authoritate possunt construere locum & fraternitatem, & apponere modum & formam illam gubernandi.
10 *Locus prædictus & fraternitas non dicitur locus sacer, nec religiosus.*
11 *Episcopus in illo non habet institutionem, nec destitutionem.*
12 *Locus prædictus potest destrui ad nutum laicorum ædificantiū, etiam si ibi esset oratorium seu altare.*
13 *Locus prædictus est priuatus non publicus.*
14 *Locus prædictus non est sacer, nec religiosus, & nu. 18 & seq.*
15 *Esto quod in tali loco esset campanella, vel altare portatile.*
Locus religiosus seu sacer non constituitur ex prædictis.
16 *Locus prædictus dicitur priuatus, nec venit appellatione pij loci.*
Nec potest visitari.
17 *Dicitur enim locus profanus.*
18 *In tali loco cessant priuilegia concessa locis religiosis, & pijs.*
19 *Talis loci bona possunt ad libitum alienari sine solemnitate, & numero 25.*
20 *Fraternitates ita constructæ non dicuntur loca pia.*
21 *De istis locis iudicandum est, vt de alijs profanis.*
22 *Nec illis conceditur in integ. rest. quæ locis pijs solet concedi.*
23 *Fraternitates prædictæ non sunt loca pia, & relicta illis in vltima volunt. necessariò requirunt solemnitates iuris communis, nam non sunt loca pia.*
24 *De legatis factis istis fraternitatibus potest detrahi quarta Trebelli.*
26 *Sunt n. loca sęcularia, licet legata eis facta sint ad pium vsum.*
27 *Fraternitates battutorum, an sint loca pia, & quò ad quæ.*
28 *Episcopus super istis locis, & bonis ipsorum, & administratorib. nullam habet iurisdictionem. & nu. 29.*
29 *Subijciuntur enim iudici sęculari.*
30 *Episcopus non potest se intromittere super reditib. dictorum locorum, nec contra administratores, & nu. 31.*
31 *Administratores dictorum locorum possunt ipsorum arbitrio distribuere bona, nec possunt ab aliquibus iudicibus etiam sęcularibus molestari.*
32 *Episcopus super dictis locis non potest deputare nouos administratores.*
33 *Episcopus non habet ius visitandi dicta loca, nec exigendi procurationem.*
34 *Nec in dictis locis habet iura episcopalia.*
Visitatio qua lege concedatur episcopo.
35 *Visitatio an possit fieri in loco, in quo non est deputatus rector, seu capellanus perpetuus.*
36 *Iurisdictio contra aliquos an causetur ex obseruantia per aliquos actus administrata.*
37 *Collegium non moritur.*
38 *Episcopus an possit visitare talia loca mortuo ædificāte priuato, ad effectum videndi an relicta dictis locis bene distribuantur.*
39 *Loca prædicta dicuntur loca approbata & collegia licita.*
Et sunt capacia recipiendi relicta, & oblationes.
40 *Potissimùm stante longęua consuetudine.*
41 *Episcopus dominus temporalis non potest se in istis intromittere.*
42 *Capitulum primum, de censib. lib. 6. §. deinde, cum si. in quo loco pio verificentur.*
43 *Episcopus habet facultatem in istis locis priuatis visitandi, & inquirendi ad effectum, vt videat, an ibi fiat illud, propter quod locus fuit constructus, & an ibi exerceantur ea secundùm voluntates relinquentium.*
44 *Quod procedit mortuo illo, qui ædificauit, secus si viuit.*
45 *Item procedit data negligentia deputatorum, & nu. 47.*
46 *Item procedit, quando loca essent constructa authoritate episcopi, vel essemus in dubio, aliás secùs.*
47 *Item procedit prout posset episcopus se intromittere pro alijs legatis relictis pro anima, & non aliter.*
48 *Et quid si legata sunt relicta fraternitati simpliciter.*
49 *Quid etiam si adesset præscriptio tanti temporis, in cuius contrarium non extaret memoria.*

CONSILIVM XXXIIII.

1 Circa Resolutionem † pñtis cōsul. vr̄ primò dicen
dū, q ipse d. eps possit visitare dictū locum,
de iure cōmuni hēt fundatam intentionē id posse fa-
cere, cū omnes ecclesiæ, & alia loca religiosa, & pia exi
stētia in eius diœcesi ad ipsum, & eius administrationē
ptineant. c. si qs epōrum. 16. q. 2. c. oēs basilice. 16. q. 7. &
magis propriè hr̄ in c. de xenodochijs. & in c. ad hęc. de
relig. domi. & in cle. qa cōtingit. eo. tit. & no. in cle. per
2 literas, de p̄b. cū si. Qua † dispositione stante, nisi in op-
positū aliud oñdatur, vt in c. cū dilectus. de reli. domi. &
in c. cū nō liceat. de p̄scr. ipse D. Eps poterit in dicto lo-
3 co iura episcopalia exercere. Et † q possit talem locum
piū visitare, vr̄ tex. in c. 1. §. deinde. ibi, alia religiosa & pia
loca. de cēsi. li. 6. & no. Abb. in c. sopitæ. & in c. venerabi
4 li. & in c. fi. de censi. Et † q ista domus seu locus dicatur
pius, satis patet: qm̄ ibi exercent̄ opera pietatis, vt dicit
Spec. in tit. de instr. edi. §. nunc aliqua. ver. & scias, & po-
nit Abb. ppriè loquēs de fraternitate, in cōs. 41. Ad cla
rā resolutionē, vol. 1. cū alijs adductis p Fel. in c. de quar
ta. nu. 13. de p̄scr. & p Dec. cōs. 72. col. 3. ver. 3. principa-
5 liter. vol. 1. Et † potissimè istud suadetur, qm̄ illa, q̄ relin-
quunt̄ dictæ fraternitati, p animab. defunctorū relinq
solent, ꝯñr relicta dicuntur ad pias cās, vt dicit gl. in l. si
6 quis Tito. de leg. 2. Et † ēt quia dicta fraternitas tenet ho
spitalitatē, vt dicit Corn. cōs. 308. Pro decisio. col. 3. &
4. ver. prout aliàs. vol. 3. & cōs. 18. Circa hāc. col. 5. ver. iō
7 ex his, vol. 4. Præterea † personę cōmorantes in dicto lo-
co, & fraternitates sunt psonæ miserabiles, & ꝯñr talis
locus vr̄ suppositus potestati epi. c. 2. de eccl. ædifi. vbi
8 Inn. & alij dicūt, † q collegiū leprosorū est religiosum,
& ad epm spectat videre, inquirere, & ēt visitare: vt bo-
na dicti pij loci deputata ad vsum miserabiliū psonarū
distribuant̄ iuxta voluntatē relinquentiū, & an ita fiat
eps inquirere & visitare pōt, vt dicit Fed. de Sen. consi.
suo. 111. Quæstio talis est. col. 2. & Abb. in d. c. sopitæ. in
fi. & in c. fi. de cēsi. & in c. inter dilectos, in fi. de don. Istis
tamē nō obst. in casu præsenti stāte supra scripta facti
9 narratione in cōtrariū est ipsa veritas. Nā † talis domus
nō fuit cōstructa auctoritate epi, sed p ipsos priuatos,
laicos, qui ppria authoritate iure pmittēte potuerunt
ipsam ædificare & apponere modū & formam, prout
apposuerunt, vt est tex. formalis in c. ad hæc, & ibi Abb.
in 1. nota. post Inn. de relig. dom. vbi adducit plura iura
idē pbātia, & idē Abb. hoc firmat in d. c. inter dilectos.
10 de don. & facit d. cle. quia cōtingit, cū alijs cōcor. Ex † q-
bus patet, talē locum non esse sacrū, nec religiosum, vt
ēt not. cōiter Can. in d. cle. p literas. de p̄b. & Bal. ī auth.
11 hoc ius porrectum, col. 1. C. de epis. & cler. Volēs † q in
tali loco eps nō habeat, nec institutionē, nec destitutio
12 nē. Cū † talis locus possit ad nutū destrui, vt dicit Abb.
in d. c. ad hæc. & in alijs locis s̄. adductis, & gl. in d. cle. qa
cōtingit. & Bal. in l. orphanotrophos. C. de epi. & cle. di
cit, q hospitale ita fundatum authoritate priuati non
est ppetuum, nec publicum, nec etiam formatum, licet
ibi seruet̄ hospitalitas de facto, ex quo pōt dn̄m pęnite
re, & idem vult Bal. in l. si quis ad declinandam. ver. sed
iuxta hic quæro. C. de epis. & cler. cum alijs adductis p
Alexan. in cōs. 9. Visis. in prin. vol. 2. & cons. 90. Sup eo.
col. 2. vol. 4. volentem talem locum esse priuatum, &
non publicum: potissimè quia in eo nulla sunt signa fa
13 cientia publicum & religiosum. Et † etiam si ibi esset
oratorium, vel altare: tamen adhuc dicitur priua-
tum attenta constructione certa per priuatos facta.

Et

14 Et† q̄ talis loc⁹ nō sit sacer nec religiosus, suadet ex his
q̄ dicit Abb.in c.fi.col.1.ver.sed quær.de cēsi.& in c.pa
rētib.de priuil.& in d.c.inter dilectos.& in c.officij.col.
fi.extra de test.vbi vult, q̄ locus ecclesiasticus seu sacer
ɔsideret ex deputatione principaliter facta ad celebrā-
dū,itā ex ɔstructione ecclæ ēt,& p̄ erectionē cāpanilis
& appositionē cāpanarū publicarū,vt ēt p̄ Abb. in c.
15 Ioā.ī prin.de hom.Quæ† oīa cessāt in casu p̄nti,& esto
q̄ in ista domo & frnitate sit cāpanella & altare porta-
tile,& q̄nq; celebret ibidē dieb.festiuis,tñ ista nō faciūt
locū religiosū & sacrū,sed adhuc remanet priuatus, &
p̄fanus,vt ēt sētit Fed.de Sen.ɔs.130.Facte tale est.& Ab
bas ī d.c.patētib.& ī d.c.īter dilectos.cū alijs alle.p̄ Dec.
ɔs.148 Reuerēde pater.col.1.& p̄ Cald.ɔs.4.in tit.de re
ligio.dom.& p̄ Fel.in d.c.de 4.nu.13.& p̄ Ab.in d.c.sopi
tæ,& p̄ Pet.de Perusi.in trac.de quar. cano. ep̄ali, in 4.
artic.prin.in 2.q.1.vers. sed ei qđ est dictum, & p̄ Ioan.
de Imo.in d.c.officij.de test.col.8.& seq. potissimè col.
10.ver.itē nō obst.& col.13.ver.qd si reperiat.& p̄ Card.
16 ɔs.121.Ad primū.Quæ† ēt bñ cōprobant ex dictis per
Abb.in d.c.fi.in prin.& in d.c.patentib.in vlt. notab.&
p̄ Bal.in l.illud.col.1.C.de sacros.eccle.& p̄ Abba. in d.
cōs.31.& p̄ Bñdict.Cap.cōsi.54.Circa primū, & ɔs.97.
Etsi viso,col.2.circa fi.& p̄ Card.ɔs.11.Quædā societas,
& d.cōs.121.vbi volūt, q̄ talis locus ita gubernatus à
laicis,est locus priuatus,nec ɔtinet appallatione pij lo-
ci, & in isto nō hēbit locū dispositio.c.primi.de cēsib.
li.6.quod ēt sequit Dec.in d.cōs.148.col.1.sentiens , q̄
nō possit visitari tanq̄ locus pius,cū dictū.c. primū.lo-
17 quatur de visitatione.Et† q̄ sit locus profanus, satis p̄-
batur ex his,q̄ dicūt Moder.in tract.de episco. in 1.par
te.q.6.versic.nūc venio.col.3.& col 9.in fi.& col.10.Et
18 ēt† ex his,q̄ dicit Cor.cōs.206.Licet.vol.1.col.2.ver.his
tñ nō obstātib.volēs talē locū nō esse religiosum , nec
sacrum,sed priuatum,& in eo nō hēre locum priuile-
19 gia cōcessa religiosis locis & pijs.Et † q̄ bona talis loci
p̄nt ad libitum alienari nō seruata solēnitate.c.sine,12.
20 q.2.& tit.de reb.ecle.nō alien.Et† idē Corn.cōs.119.Cir-
ca primū.col.7.& 8.vol.2.adducēdo plures deci.Bal.&
aliorū doc.dicit,tales fraternitates cōstructas auctori-
tate priuata nō iudicari pia loca,taliter q̄ in ipsis non
hñt locū priuilegia cōcessa pijs locis,nec ēt cōprehen
dunt sub constōnib. & legib. loquentib. de pijs locis,
enumerat sigillatim plures effectus maximè de detra-
21 ctione quartæ canonicæ.Cōcludēdo,† q̄ iura loquētia
de pijs locis nō cōprehendūt fraternitates: quia de eis
iudicandū est , vt de alijs locis profanis, & idē Corn.
consi.57.In cā vertente.vol.3.circa prin.& in vers.ex se
cūdo capite.col.j.& col.3. ver.q̄ & tertio deducitur.&
col.j.ver.nec obstant.dicit,has frnitates cōstructas sine
Epi auctoritate non iudicari loca pia,nec gaudere pri-
22 uilegijs piorū locorū.Priuata †.n.sunt, nec restituūtur
in integrū, vt alia loca pia,ponēdo alios effectus,quib.
clarè colligitur , tales frnitates non gaudere priuilegijs
23 piorū locorū.Et† apertius hoc idē voluit ipse Corn.ɔs.
18. col.2.ver.quinimmo cessantib.vbi dicit,tales frater
nitates nō esse loca pia,ita vt in relictis in vltima volun
tate eisdē factis,seruari debeat solēnitas iuris cōis, licet
cōsiderando relictū,possit dici illud pium: tñ locus nō
erit pius,nec gaudebit priuilegijs ɔcessis pijs locis:vt ip
se declarat ibi,col.5.ver.iō ex his.& ēt idē seqtur in cōs.
217. Vř, q̄ dicta fraternitas, vbi vult tales fraternitates
24 nō esse loca pia.Quod † ēt cōfirmat,in cōs.307.In hac
consultatione.vol.4.in fi.vbi vult, q̄ de relictis istis fra-
ternitatib.pōt detrahi quarta Trebel. ex quo tales fra-
ternitates nō sunt loca pia, sed solum in eis est simplex
collegiū secularium,& priuilegia cōcessa pijs locis nō cō
25 prehendūt tales fraternitates.Prout† ēt plenè dicit Fel.
in d.c.quarta.nu.5.col.2.ver.tñ quantū, & nu.6.volens
bona talium fraternitatum posse alienari sine solēnita
te,& q̄ priuilegia cōcessa locis religiosis nō cōprehen-
26 dūt has fraternitats.Ad† quod ēt gl.ordinaria,in c.qui-
dā. 18.q.2.& Zabar.in clem.2. de præb. q̄ in d.cle.quia
cōtingit.& Alex. cōs.71. Hilarius. vol.4.& Soc.cōs.82.
In causa vertente.col.pe. vers.pro parte verò,vol.4.vbi
allegando decis. dicit, tales fraternitates non esse loca
pia,sed sæcularia, licet legata dicant eis relicta ad pium
27 vsum.Et † istæ fraternitates battutorū,an sint loca pia,
& quò ad q̄, tradit Bal. cōsi.162. Quidam Franciscus,
28 vers.4.quæritur.in 5.par.Ex † quib.infertur, q̄ ep̄s nullā
hēt iurisdōnem super istis fraternitatib. & super homi
nib.administrantib eas, & sup illis nō pōt exercere iu-
ra ep̄alia,ex quo nō sunt de sua iurisdōne, vt dicit Car.
in d.cōs.11.& cōs.13.In ciuitate Viterbien.& d.cōs.31.
29 Vbi † vult, q̄ talia loca non sunt de iurisdōne ep̄i , sed
iudice sæculari subijciuntur , & q̄ ep̄s nō potest detra-
here quartā,prout ēt dicit Card.in d.cons.121.& dicūt
oēs scrib.in d.clem.quia contingit.& plenè Imo.in d.c.
officij.& p̄ Fel.in d.c.de 4.nu.12.& 13.& per eundē,in c.
2.col.fi.de fo.cōp.& p̄ Ab.ī d.c.officij.& in d.c.inter di-
lectos . & in d.c.de xenodochijs . & in c.ad hæc de reli-
giosis domib.& in d.c.sopitæ.& c.fi.de censi. cū alijs ad
ductis per Feder. de Sen. in d.cōs.130. & p̄ Petrū de Pe-
rus.in d.tract. de quarta canonica ep̄ali,loco, & ver.p̄-
allegata. & latius p̄ Dec. in d.cōs.72.vbi bñ loquitur,&
in d.cōs.148.& per Rocch. de Curt.in tract.de iure pa-
tro.in ver.in ecclesia.col.3.& 4. & per Moderniores in
30 d.tract.de epis,loco,& vers.præalle.In† quibus locis spe
cificè volūt & dñt , q̄ ep̄s nō pōt se intromittere super
bonis dictorū locorū , nec super reditibus ipsorū, nec
ēt hēt aliquid agere cū administratorib.& gubernanti
bus dicta loca,taliter q̄ nō pōt cogere administratores
ad reddendū rōnē,& si ageret cōtra illos , processus es
set nullus,ita Fede.de Sen.in d.cōs.130. Petrus de Peru
31 sia,vbi s̄.Possunt †.n.dicti administratores distribuere,
prout eis vř,vt dicit Imo.in d.c.officij.col.15.ver.vñ ad
uerte.volens, q̄ cura ep̄alis dř esse remota à tali frater-
nitate laicorū,& à ministris ipsius, q̄ ēt seqtur ibi And.
Barb.col.3.& Cald.in d.cons.11.& 13. & Fel.in d.c.de 4.
nu.5.& melius & plenius per Dec.d.cons.72. col.1.ver.
vnde dicit, & vers.illi.n.& ver.& ita semper, vbi vult q̄
tales administratores non p̄nt molestari,nec à sæcula-
rib.nec ēt ab episcopo:quia nō possunt auferre tale re
gimen ab ipsis,& col.2.vers.nā ep̄us,idē firmat, & ēt in
d.ɔs.148.& bene facit dicta cle.qa cōtingit, & ibi scrib.
oēs firmāt,& Abb.dicto cōs.31. & in dicto c.inter dile
32 ctos.Et † cōsequēter ex p̄dictis apertissimè cōstat,epis-
copū nō posse deputare nouos administratores ad gu
bernandū dictū locū,& ipsius bona,& ad dispensandū
legata relicta dictæ fraternitati. Oīa enim ista spectant
ad collegiū dictæ fraternitatis, & ad deputatos per di-
ctū collegiū,vt in d.cle.quia cōtingit, vbi textus expres
33 sus,& in alijs locis superius adductis.Infertur† ēt ex p̄di
ctis,q̄ ipse ep̄s non hēt ius visitandi dictum locum,nec
hēt ius exigendi p̄curationē,vt est tex. & ibi Abb.in c.
fi.& in c.sopitæ.de censi.& in d.c.de xenodochijs. & in
d.c.inter dilectos.& per Maria.Soc.in trac.de visitatio.
in 6.libello.q.11.& in libello.11.q.5. ver. & nō solum.&
per Gem.Pet.de Anch. & Phil.Fran.in c.1.de censib.li.
6.super gl. in ver.pia loca. & Imo.expressè hoc vult, in
d.c.officij,nu.20.q̄ ēt sequitur ibi Barb.col.4.& Car.in
d.cle.quia cōtingit.& ibi Pet. de Anch. col.3.& Pet.de
Peru.in d.tract.vbi s̄.& Dec.d.cōsi.72.& 148.& Roch.
de Cur.in d.tract.de iur.patr. in ver.in eccle. col.3.& 4.
34 Cum †.n.ep̄s non habeat episcopalia in d.loco, qui ei
nō subest,nec.l.diœcesanā,nec iurisdic.meritò nō pote
rit talem locū visitare, cū remota. d.l.remoueatur oīs
35 eius species.c.1.de priuile.lib.6.Et † tanto magis proce-
dunt prædicta, cū in d.loco & fraternitate nō sit depu
tatus rector seu capellanus perpetuus, q̄ expressè con
siderant doct. in locis vbi s̄. ad effectū visitationis:vt ēt
sentit Fed.de Sen.in d.cons.130. & Card.in d.cle.qa cō
tingit.q.12.& q.14.& ibi Imo.col.5.ver.vlterius quærit.
& ver.ex prædictis.& Maria.Soc.in d.tract.& loco vers.
36 præalle.Quæ† tanto magis procedūt in casu nr̄o,cum
semp dr̄iæ ortæ inter dictam fraternitatē , & alios fue-
rint decisæ per iudices sæculares:vt in sim.dicit Imo.in
d.c.offici.j.nu.21.Dec.d.cōs.72.col.2.in prin.& cōs.148.
37 in fi.Et† ēt quia talis domus fuit ædificata collegialiter
per hoīes laicos dictæ fraternitatis , q̄ collegium non
fuit mortuum,sed viuit,iuxta nota. in l.cū proponeba
tur.ff.de iud.& in c.si gratiosè.de rescrip.lib.6.& p̄ Bar.
in

in l.mortuo. ff. de fideiuss. & per Lapũ allegationē.88.
38 cũ concor. Quod † ꝓpriè in materia visitationis cõsiderat Abb.in d.c.sopitæ.& d.c.inter dilectos. & Maria. Soc.vbi s̃.& doc.in d.cle.quia cõtingit.& ẽt in d.c.1.de censib.lib.6.& Roch.in d.tract.de iure patr. & per Pet. de Peru.in d.trac.de 4.cano.episc.loco,& ver.palleg. Dũ volunt, epm posse visitare talia loca priuata mortuo ædificante ad effectũ vidẽdi, qualiter dicta loca gubernent,& qualiter distribuāt relicta dictis locis, secus aũt si ille,q̃ ædificauit,viueret,& ɔ̃diceret: nã eo ɔ̃dicente, eps nõ posset visitare ad dictũ effectũ, ꝙ propriè,verificat in casu p̄nti,vbi collegiũ dictæ fraternitatis, q̃ ædificauit dictũ locũ,adhuc viuit,vt s̃. & expsè ɔ̃dicit dictæ
39 visitationi,q̃ ipse d.Eps intẽdit facere.Et † esto,ꝙ dictus locus nõ sit sacer,nec religiosus, nec pius,mõ,quo s̃.dictũ est,tñ dr locus approbatus,& collegiũ licitũ & approbatũ,taliter ꝙ capax est exercẽdi ea,q̃ exercet, & ẽt est capax percipiendi relicta,& oblationes factas dictæ fraternitati,vt est gl.ordinaria,in c.si quis clericorũ.11. q.1.quã sequunt doc.ibi, & Bal.in d.auth. hoc ius porrectũ,in 2.q.& A ex.post no.ibi p Bar.in l.fi.ff.de colleg. illici.& tenet Card.in d.consi.11.& Fel.in c.de quarta. & in d.c.2.de for.compet.in fi.& plenè Imo.in d.c.officij. col.10.ver.iuxta p̄dicta.& ibi Barb.col.3. cũ alijs allegatis p Abb. in d.consi.31. Pet. de Perus. in d.trac. in 4.c. prin.ver. 16.principaliter.col fi.& p Dec. in d.cõs.72.&
40 148.nu.3.& per Roch.de Curt.vbi s̃.Et † maximè stãte tã lõgæua consuetudine:vt ꝓpriè sentit Dec.in d.consi. 148.circa fi.Ex quib.oĩb.resultat vera cõclusio, ꝙ ipse d.Eps nullã hẽt iurisdõnẽ in dictũ locũ & fraternitatẽ, & collegiũ & ꝑsonas deputatas ad administrationẽ dicti loci, & bonorũ ipsius, nec põt ibidẽ deputare alios administratores,nec exercere iura epalia, nec se intromittere,nec dictũ locũ põt visitare, nec ab eo procurationẽ exigere,intelligendo de visitatione, & ꝓcuratione,de qua p totũ ti.de censi.in antiquis,li.6.& in cle.cũ
41 concor. Nec† ẽt põt se intromittere in p̄dictis tanquã dñs tpalis ciuitatis Tridentinæ, vt patet ex his, quæ dicit Dec.d.cõs.72. & 148. ¶Nõ obstant superius adducta in ɔ̃rium. Nã ad illa patet rñsio multiplex ex istis supra adductis,& dr, ꝙ Eps nõ hẽt intentionem fundatã super isto loco,ex quo nõ est locus pius,esto ꝙ ibi exer
42 ceantur opera pietatis.Et † esto,ꝙ legata relicta concernãt piũ vsum,& capitulũ.1.§.deinde.de censib.li.6.loqt de loco pio,& religioso,& publico,ac fundato auctoritate Epi,prout loquitur.d. c.oẽs basilicæ,& aliæ cõcordantiæ.nõ de priuato, vt supra apertissimè probatum
43 est.† Solum obstare vr illud ꝙ ponit Fed.de Sen.in d.ɔ̃s. 114.col.2. vbi vult, ꝙ Eps hẽt facultatẽ in istis locis priuatis visitandi & inquirendi ad effectũ,vt videat,an ibidẽ fiat illud,pp ꝙ locus ille cõstitutus est,& an,ibi exerceantur ea ꝑm voluntatẽ illorũ,qui reliquerũt,ꝙ expsè ẽt tenet Abb.in d.c.inter dilectos.in fi.allegando dictũ cõs.adducẽs ẽt istud ꝓcedere,si defunctus hoc voluisset,p tex.in auth.de eccl.tit.§.si quis ædificationem. & idẽ sentit Abb.in d.c.sopitæ.in fi.& in d.c.fi.de censi. & Pet.de Perus.in d.tract. loco præallega. & Mod.in d. trac.de epo,in 1.par.q.6.col.3.ver.nunc venio.& sentit Fel.in d.c.de 4.nu.6. & clarius Imo. in d.c.officij. col.9. & Barb.ibi,col.4.& 7.& 11.& tenet ẽt Maria Soc.in d. tract.de visita. in 6.libello. q.11. & sentire vñr Card. & Pet.de Anch.& Imo.in d.cle.quia cõtingit.& Roch.de Cur.in d.tract.in ver.in ecclesia.col.3.& 4. & clarius,in ver.pro eo ꝙ,in 12.q.in fi.vbi ẽt ad idẽ adducit Bal.cõs.
44 155.Ordinnatio testamenti.vol.4.Hæc† obiectio tollit ex plurib.& primò ex his, q̃ dicta fuere supius,qñ mortuus esset ille,q̃ ædificasset:vt sentit Abb.in d.c.inter dilectos.& in d.c.sopitæ. in fi.& alijs superius adductis,ꝙ nõ est in casu p̄nti,vbi collegium qui edificauit viuit,&
45 expresè prohibet Epm visitare.Secundò † cessat obiectio:nã procedere posset qñ daretur negligentia illorũ deputatorum per collegium ad faciendum ea,ad quæ locus ipse fuit deputatus,ad exequendum eis relicta p defunctos,vt sentit Fel.in d.c.de quarta. & est tex.in d. clem.quia contingit.& ibi Car.col.3.in 4.oppositio.& col.fin.q.14. & Imo. ibi sequitur, col. 5. & etiam Pet.de Ancha. quæ negligentia penitus cessat in casu præsen-
46 ti. Tertiò † tollitur obiectio ex his, quæ dicit Ancha.in c.1.de censi. lib.6.col.3. in 10.no. vbi vult,ꝙ Eps possit visitare dicta loca ad effectũ, de quo per Fed.de Sen.d. cõs.111. qñ essent constructa auctoritate epi vel qñ essemus in dubio,& dicta loca haberẽt aliqua signa, per q̃ oñderet esse ædificata auctoritate epi, aliàs secus, ꝙ ẽt ibi sequit Gem.& Phi.Fran.super gl.in ver. pia loca.ad-
47 ducentes tex.in c.fi.de censi.& Io.And.Quartò † obiectio tollitur ex his,quæ dicit Card.in d.cle. quia cõtingit,in 4.oppo.& q.12.& 14.volens,& eps põt tm̃ inquirere cõtra negligentes, & nõ aliter se intromittere, tã in vita fundatorũ q̃ ẽt post mortem,nisi quatenus posset se intromittere ꝓ alijs legatis relictis pro aĩa, & idẽ ibi seqtur Anch.col.3.in 4.no.& Imo.col.5.& idẽ Imo. in d.c.officij.col.12.ɔcludẽtes,ꝙ in istis locis eps nõ habet ius visitãdi, sed solũ qñ legata essent facta d.locis,vt distribuāt ad piũ vsũ, solũ isto casu poterit se intromittere,nõ respectu loci, & personarum, & respectu collegij,sed prout põt se intromittere pro executione cuiuscunq; alterius legati pij, ꝙ veniret distribuendum à quacunq; alia priuata persona,nõ tñ pp hoc ius habet visitandi,nec inquirẽdi cõtra administratores deputatos per collegiũ, nec ipsos põt cogere ad rationes reddendas,vt dicit Feder. de Sen.in d.cõs.130. & Dec.in d.
48 ɔs.72.& 148.cũ alijs s̃.cumulatis.Et † istud vltimum ẽt cessat in casu p̄nti, nã legata simpliciter relinquuntur. d.fraternitati,licet postmodũ ipsa,& eius collegium reditus relictorũ simpliciter distribuat ad pias causas,q̃b. omnib.consideratis conclusio firma,& iuridica resultat, ipsum D.Epm non posse in aliquo molestare dictũ collegium,& fraternitatem,nec ipsum visitare,nec ali-
49 quos deputare ad visitandum.Concurrente† ẽt p̄scriptione tanti temporis; in cuius cõtrariũ non extat memoria,de qua,in c.1.de præscriptio.lib.6. & per Cap.d. consi.97.col.2.& per Dec.d.consi.148. circa finem, cũ alijs adductis per Felyn.in rubri.& in capit.cum nobis, de præscrip. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Ius patronatus, an quæratur dotanti aliquod altare existens in aliqua ecclesia,& nu.2.3.& seq.*
2 *Et quid si testator mandauit,talem dotationem fieri.*
4 *Quis potest dotare altare existens sine dote, etiam non requisita licentia à constructore altaris.*
5 *Ius patronatus isto casu debet esse cõmune ecclesiæ respectu fundi,& constructionis altaris,& illius qui dotauit.*
Et ecclesia,in qua est situm altare,erit compatrona.
6 *Et quid si consuetudo adest in contrarium, vt soli dotanti quæratur tale ius.*
7 *Considerato iure communi tale ius patronatus dicetur mixtum ecclesiasticum,& laicale.*
8 *Ius patro.nedum induci potest expresso consensu diœcesani, verũ & tacito.*
9 *Abbas potest habere ius instituendi ex priuilegio.*
10 *Talis consensus potest interuenire etiam ex post facto.*
11 *Sufficit tacitus consensus superioris,dummodo sciuerit.*
12 *In dubio præsumitur interuenisse consensum.*
13 *Legatus de latere an possit conferre tale altare, & præiudicare iuri patro.laicorum,& nu.seq.*
14 *Et quid si est data facultas præsentandi clericum perpetuum.*
15 *Legatus patrono laico,& inuito non potest præiudicare.*
16 *Item in iure patro mixto laicali,& ecclesiastico,& nu.23.*
17 *Et quid si dotatio facta fuit, de bonis laici, licet postmodum ius patro.effectum sit ecclesiasticum.*
18 *Executorum officium expirat illis mortuis.*
19 *Et illorum mortuorum potestas deuoluitur ad alios,iuxta dispositionem testatoris.*
20 *Et quid si talis potestas fuit concessa alicui intuitu ecclesiæ.*
21 *Ius patro laicorum potest effici ecclesiasticum.*
22 *Legatus de latere an possit conferre ius patro.ecclesiasticum.*
24 *Et quid si ius eligendi capellanum non spectat ad rectorem ecclesiæ,sed ad personas laicas.*
25 *Et an isto casu laici possint dici compatroni, & habere ius præsentandi.*
26 *Ius patronatus quæritur dotanti,esto quòd expresè non reseruauerit illud sibi,& hæredibus suis.*

CON-

CONSILIVM XXXV.

Ad veram resolutionē p̄sentis ꝯsultationis primò aduertēdū est, ꝙ in p̄senti casu nō tractatur de iure p̄ronatus eccl. S. Danielis, q̄ ante ordinationē d. testatoris & dotationē altaris S. Mariæ, ꝙ
1 est † intus dictā ecclesiā, fuerat ꝯsecrata & dotata, quo casu variæ sunt opin. vtrū p̄ dotationē dotāti q̄rat̄ ius patronatus in ecclesia prius cōsecrata & dotata, de q̄bus per gl. in c. pię mētis. 16. q. 7. & p̄ Ab. in c. q̄m̄. de iu. pat. & diffusè p̄ Fel. ī c. cū venerabilis. col. 12. ver. sed aduerte, de excep. & copiosè h̄r p̄ Mod. Pap. ī tra. de iu. pa. in ver. & dotauit, in q̄o. 2. vbi recitāt̄ loca, in q̄b. ponūt̄
2 veræ decis. dictæ difficultatis. ¶ † Solū. n. q̄rit̄, an p̄ dotationē factā de mādato dicti testōris p̄dicto altari exn̄ti intus dictā eccles. S. Danielis fuit q̄sitū ius p̄ronatus p̄p dictā dotationē sup̄ dicto altari nō aūt sup̄ ecclesia, & ꝯcludēdū est, ꝙ sic: nā p̄ ꝯstructionē altaris q̄rit̄ ius p̄ronatus sup̄ eo, vt ꝯcludit Abb. ꝯs. 89. vol. 2. & ꝯs. 58. Quidā dn̄s. eo. vol. & ponit Cald. cōs. vlt. in tit. de iu. patr. & Card. ꝯs. 8. Casus. cū alijs adductis p̄ dictos Mod. Pap. in
3 d. trac. in ver. ꝯstruxerit. q. 4. & 7. Eodē† mō, & p̄ dotationē altaris: vt p̄bat̄ in diffinitione iuris p̄ronatus, de qua per Doc. in rub. de iu. pat. & diffusè p̄ Mod. in d. tra. col. 2. ꝙ p̄b at tex. in c. filijs. 16. q. vlt. & tāgit gl. magna in cle. plures, de iu. pat. & 63. dist. in sūma. & Host. eo. tit. §. qualiter trāsferat̄, vers. q̄d si plures, & multa ad id cumulāt
4 Mod. in eo. trac. in ver. & donauit. q. 1. & 2. Vbi † allegando Abb. ꝯs. 106. col. 2. in prin. dn̄t, ꝙ q̄s pōt dotare altare existēs sine dote, ēt nō req̄sito cōstructore altaris, & q̄n altare est sine dote, dotāti q̄rit̄ ius p̄ronatus, & est bona decis. Abb. in c. ad audiētiā, el 1. col. 3. vers. sed dubita
5 tur, de eccl. ædifi. Bene † verū f̄m ius cōe, eccl̄æ respū fūdi & respū ꝯstructionis altaris, ēt q̄rit̄ ius p̄ronatus vnà cū dicto dotāte, & sic ēt ipsa eccl̄a erit cōpatrona, vt dicit Abb. in d. c. ad audiētiā. & in c. cū eccl̄a Vulterana. col. 4. de elec. cū alijs adduct. p̄ Fel. in d. c. cū venerabilis. col. 12. & p̄ Mod. in d. trac. in vers. eccl̄ā ædificauit. q. 9.
6 in vers. & dotauit. q. 15. & q. 1. Vbi † declarādo istud dn̄t, ꝙ p̄cedit attēto iure cōi, secus aūt esset, si vigeret ꝯsuetudo in ciuitate: vt solus dotās h̄ret ius pa. nā tūc ꝯsuetudo p̄ualeret, vt p̄ eos, allegātes Abb. & aliās decis. ex q̄bus resultaret ꝯclusio firma, ꝙ si Paduę vigeret talis ꝯsuetudo, soli dotāti eēt q̄sitū ius patronatus, si vero nō
7 existat, q̄sitū fuit & ecclesiæ, & ipsi dotāti. Cōn̄r † tale ius diceret̄ eē mixtū, ecclesiasticū videlicet respū fundi & cōstructionis, & itē laicale respū dotationis, q̄ fuit facta
8 de bonis laici, iuxta no. in c. cū dilectus. đ iu. pat. Ex † q̄b. resultat alia ꝯclusio, ꝙ p̄ talē dotationē inductū fuit ius patr. Et licet nō appareat de exp̄sso ꝯsēsu & licētia superioris diœcesani, q̄ necessario īteruenire dēt, vt dicit Cal. ꝯs. 20. de iure pat. p̄ tex. in d. c. piæ mētis. & in c. nobis. de iure pat. & p̄bat̄ ēt ex diffinitione ipsius, & p̄ Rot. ī no. eo. tit. decis. 10. & in antiq. in tit. de p̄b. decis. 17. & tangit Fely. in c. ex parte. de rescrip. & Moder. Pap. in d. trac. in vers. p̄ eo, ꝙ de diœcesani ꝯsēsu, in prin. & q. 1. ¶ Tn̄ aduertēdū est, ꝙ dicta eccl. S. Danielis, intus q̄ est dictū altare, pleno iure spectat ad Abbatē & Monachos S. Iustinę ex priuilegijs ipsis cōcessis, q̄ Abbas & Monachi h̄nt collationē ipsius ecclesiæ, & instituendi præsentatū in dicto altari, p̄p q̄ dicta ecclesia est penitus exēpta à iurisdōne ordinarij, q̄ attributa est dictio Abbati, & Monachis, q̄ in ea hēnt illud, ꝙ hēt ordinarius in ecclesijs.
9 Et † q̄a pleno iure est ipsis subiecta, ideo ius instituēdi p̄sētatū ī dicto altari ꝯpetit Abbati & Monachis, ita Ab. in c. Lateranēsis. de p̄b. & Mod. in d. trac. in vers. cōpetē tes alicui, q̄ōne. 29. & 35. ꝯn̄r satis fuit ad inducendū dictū ius patro. in p̄dicto altari, h̄re ꝯsensū dicti abbatis,
10 & monachorū. † Et sufficit ꝙ talis cōsensus interueniat ēt ex post, tex. in c. cura. de iure patro. & ibi Abb. in vltimo notabili, & ꝯs. 89. col. 2. vol. 2. & est decisio Rotæ in antiq̄s, in titu. de iure patr. vlt. & plura ad id adducunt Mod. in d. trac. in vers. p̄ eo ꝙ de diœcesani ꝯsensu, q. 4.
11 Quinimmo † ad cōstituēdū tale ius patronatus sufficit tacitus cōsensus superioris, dūmō sciuerit: vt tenet Cardi. in d. c. cura. in fine, & sequūtur Mode. in tract. p̄alleg. vers. q̄ō. 8. Et certissimū est, ꝙ Abbas & monachi S. Iustinæ instituētes habuerunt plenā notitiā dicti iuris patronatus, & iō talis ꝯsensus fuit sufficiēs ad illud indu-
12 cēdū. Prout † ēt: q̄a in dubio p̄sumendū est, cōsensū interuenisse, iuxta notata p̄ Abb. in d. c. cura. sup̄ gl. 2. & p̄ Alex. cōs. vlt. vol. 4. cū alijs allegatis p̄ Barb. cōs. 33. Scripsit psalmista. in princ. vol. 2. & copiosè tangunt Mod. in d. trac. in vers. præalleg. q. 7. asserētes hāc esse cōem conclus. ex q̄bus patet, tale ius pat. iuridicè fuisse inductū.
13 Dnbiū † tn̄ vlterius resultat, an legatus poterit dictū altare cōferre, & p̄iudicare iuri p̄ronatus laicorū, & si tenemus, ꝙ testor noluit suis cōmissarijs & executorib. tribuere ius patronatus, sed solū dare arbitriū alicuius electionis & executionis, iuxta no. p̄ Abb. in c. dē monachis. de p̄b. & p̄ Moder. in d. tractatu, in vers. competens alicui, q. 25. & tūc certū erit, ipsum potuisse conferre. Si
14 vero † tenemus aliā opinionē, ꝙ fuerit inductū ius patronatus, ex quo fuit data facultas p̄sētādi clericū perpetuū, p̄ut vident̄ cōcludere Moder. & doc. in cle. 1. de iure patronatus, cū alijs cumulatis p̄ Mod. in d. q. 25. declarantes, in quibus terminis p̄cedant no. in d. c. de monachis, & isto casu dicendū v̄r, ꝙ nō poterit ipse legatus p̄iudicare, si tenemus virtute ꝯsuetudinis per solā dotationē fuisse q̄sitū ius patronatus layco tātū dotanti, vt
15 s̄. dixi. Ex † quo legatus nō potuit præiudicare patrono layco eo inuito, vt no. in c. cū dilectus, de iure patronatus, & in c. dilectus, de officio leg. & in c. dilectus, de p̄bēdis, el terzo, ponit Gem. in c. quāuis, de rescriptis, circa finem lib. 6. & Fel. in suo trac. q̄n literæ apostolicæ p̄iudicēt patro. Si † vero cōsideramus ius cōe, ꝙ tale ius fue
16 rit mixtū laycale, & ecclesiasticū, & adhuc idē est dicēdum, vt legatus nō potuerit præiudicare, vt dicit Abb. in d. c. dilectus, de officio legati, q̄stione vltima, & in c. fi. de iure patro. vbi expressè hoc firmat, allegādo cōsiliū Fed. de Senis, & idē tenent Lapus, Geminianus, Philippus Francus, & alij, in c. 1. circa finē, de iure patronatus, li. 6. circa finē, & ita ēt sequit̄ Fel. in d. trac. col. 4. in sexta ampliatione, & col. 6. in tertia limitatione, & postremò eādē sententiam sequunt̄ Moder. in d. tracta. de iure patronatus, in vers. ius. q. 7. Cōcludētes in iure patronatus mixto legatū nō posse se intromittere, nec posse præiudicare patronis laycis ecclesiasticis cōferendo, & quod
17 isto casu ecclesiasticus gaudet beneficio laici. Quæ † possunt cōprobari: eo q̄m̄ dotatio fuit facta de bonis layci & sic de bonis tēporalibus, q̄ qualitas nō mutat̄, licet postmodū transferatur ad ecclesiā, vt ad clericū, vt notatur in d. c. cū dilectus, & p̄ Fel. in d. tract. col. 4. vers. amplia quintò dictam regulam. Tn̄ considerando verba & mentē dicti testatoris, cōtrarium cōcludendum v̄r: voluit enim ipse testator, quod mortuo eius filio sine descendentibus, &c. quod tunc de bonis suis dotaret̄ dictum altare, & quod per eius cōmissarios & p̄ rectorē ecclesiæ. S. Danielis, q̄ pro tēpore fuerit, de tēpore in tē
18 pus eligeretur vnus sacerdos in dicto altari, &c. † Ex † q̄bus verbis testōr voluit, talē electionē fieri per ipsū rectorē, & cōmissarios, quousque dicti ꝯmissarij viuerēt. Illis aūt mortuis eorū officium expirauit, vt habet̄ in c. religiosus, de testa. lib. 6. & p̄ Bar. in l. à filio, in princip. ff. de alimen. & ciba. lega. & in l. tutela, ff. de tutel. cū alijs
19 cōcord. Quib. † ꝯmissarijs mortuis, talis potestas pleno iure, & in solidū fuit ꝯcessa rectori dictæ eccl̄æ p̄ ius accrescēdi, vt no. Bar. & alij, in l. si mihi & Titio. ff. de verb. obli. & Bal. in l. vnica. C. q̄n non petē. par. col. vlt. & Sal.
20 & no. Moder. in dicto tracta. in vers. ius q. 6. Et † tali rectori p̄ dictum testōrē v̄r attributa dicta potestas, non intuitu p̄sonæ, sed intuitu eccl̄æ, iuxta no. in c. req̄sisti, & in c. relatū, el secundo, de testa. & iuxta nota. in d. ca. primo, de iure patronatus, lib. 6. & in d. c. cum dilectus,
21 cum alijs cōcordātijs. Quib. † attētis oīs cōsideratio tēporalitatis, q̄ erat penes dotantē, v̄r fuisse trāsfusa in dictū rectorē, & clericū, vt est tex. in d. c. 1. ita ꝙ si à principio fuit ius patronatus laycorū, per h̄mōdi trāslationē effectū est ecclesiasticum, taliter, ꝙ qualitas laycalis nō est amplius in cōsideratione, sed solū qualitas ecclesia-
22 stica, vt est tex. in d. c. 1. Et † cōsiderādo illud vt ecclesiasticū, legatus cōferēdo potuit b̄n cōferre, vt no. gl. Abbas & alij, in dicto c. cū dilectus, & nota. in dicto c. dilectus dē of-

de officio legati,& tex.iuncta gl.in c.dilectus filius; el 3. de præbendis,& no.Gemi.in c.2.de præb.li. 6. & est decis.Rotæ in antiqs,in tit. de iur.patro. octaua, & est de mēte Phili.Frā.in d.c.1.§.1.in vlti.notabi.& expssè in terminis nr̃is hoc tenet Maria.Soci.in repe.d. c.de monachis,col.vlti.quē refert & sequit̃ Fel.in d.trac.col. 7.ĩ 6.
23 limi.¶†Nō obstāt allega ta superius,ex quo ꝓcedūt,qñ ius patronatus eēt mixtū ecclesiasticū,& laicale, vel qñ trāsferret̃ in clericū intuitu ꝑsonę & nō intuitu ecclæ, q̄ penitus cessare vñr in casu pñti,ex quo nō est mixtū, sed solū ecclasticū,& fuit trāslatū in dictū rectorē intuitu ecclæ,ꝯñr iudicandū erit ecclasticū, de quo legatus
24 potuit ꝓuidere,vt fecit. † Tñ istis vltimo loco deductis nō obstātib. adhuc in casu pñti ꝯsiderata facti veritate ꝯ̃riū dicendū est, ex quo ius eligēdi capellanū in dicto altari nō spectat ad rectorē.S.Danielis tm̄, sed ēt ad laicos ꝯpatronos, mortuis.n. ꝯmissarijs deputatis ꝑ ipm̄ testōrē.d.Anto.Zachus.d.Thomas à Iudicata & d.Paulus tāq̄ hr̃des ex testō ꝑdicti testōris dotātis & nō tanq̄ hr̃des cōmissariorū elegerūt & ꝑsentauerūt capellanū ad dictū altare vnà cū rectore.S.Danielis,& eorū ꝑsētatio fuit admissa ꝑ abbatē,& postmodū cū sup dicto iure patronatus esset lis & q̄st.inter dictū rectorē ex vna, & ꝑfatos laicos ex altera,inter eos fuit facta ꝯcordia,ꝙ pñtatio spectaret ad ipsos,& ēt ad dictū rectorē,virtute cuius ꝯcordiæ ipsi laici postmodū ꝑsētarūt illummet, quē ꝑsētauit dictus rector & Abbas S.Iustinæ, ad quē spectabat instō, admisit dictā ꝑsētationē expressè ꝯfir-
25 mādo dictā ꝯcor.Propter †ꝙ ēt ipsi laici dñr eē ꝯpatroni,& ĩ quasi possessione iuris ꝑsētādi, vt ĩ c. ꝯsultationibus,đ iure patro.& ĩ c.ex lr̃is,e.tit.& vtrobiq; ꝑ Abb. & doc.& hr̃ ĩ c.q̄relā,de elect.& ꝑ gl. Abb. & alios,ĩ c.si verò,de iure patro.& in c.cū eccla sutrina. de cau. pos. & ꝓpr.& plenè no.Mod. Pap.ĩ d.trac.ĩ vers. ꝯpetēs ali-
26 cui.q.14.in prin.fol.17.col.4.iūctis †ēt no.ꝑ eosdē in eo. trac.in vers.ecclā fundauit,qō.8.vbi post alios doc.per eos allegatos ꝯcludūt dotāti ꝯpetere ius p̄ronatus,esto ꝙ expssè illud sibi & hr̃dib.suis nō reseruauit: ꝗa in dubio vr̃ reseruasse.Quib.cōsideratis,tale ius p̄ronatus nō pōt dici nisi mixtū,quo casu legatus minimè potuit ꝯferre,ex decisio.& iurib.superius adductis. Parisi.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Vniendi potestas quibus personis sit attributa, & seq. & nu 4.*
2 *Si attributa est vni, an competat eius locumtenenti, & nu.6.*
3 *Conferre beneficia, priuare, amouere, & transferre, quibus sit concessum.*
5 *Vniendi potestas, an quæratur ex diuturnitate temporis.*
Mandatum nunquam præsumitur ex temporis spatio.
7 *Potestas prædicta an possit præscribi per inferiores.*
8 *Vnio vt valeat, quas causas & solemnitates requirat.*
8 *Tractatus requisitus in istis, an probetur ex verbis appositis in instrumento, videlicet habito colloquio, tractatu, & c.*
10 *Tractatus scripturam requirit de per se.*
11 *Verba attestatoria vtilitatis, & necessitatis, prolata in vnione & alijs alienationibus rerum ecclesiarum non probant.*
Stabilimenta religionis Hierosolimitan. possunt dare formam & modum vniendi.
12 *Forma prædicta, & modus datus seruandus est.*
13 *Facultas vniendi, an comprehēdat casum vacationis apud sedē.*
Vacantia apud sedem per obitum reseruata sunt Pontifici.
14 *Vniendi facultas ex quibus censeatur reuocata, per dispositione summi Pontifi.*
Hospitalia an cōprehēdant̃ in gñali reuocatione facta per Papā.
Hospitalia an veniant & comprehendantur appellatione beneficiorum, & seq. & nu.7.
15 *Præscriptio.40.anno. concessa ecclesiis, an vendicet sibi locum in bonis hospitalium.*
16 *Dispositio clementi.primæ, de sequestra. possess. & fruct. an habeat locum in bonis hospitalium.*
17 *Præceptoriæ ordinis S.Ioan.Hiersoli.hospitalia ēt nuncupatur.*
18 *Vnio an dicatur sortita effectum à principio quoad translationē possessionis, si perceptio fructuum fuit translata in tempus vacationis.*
19 *Locationes factæ de bonis præceptoriæ, an inducant prouisionem sortitam fuisse effectum, & quando.*
20 *Scriptura priuata non probat in fauorem scribentis.*

CONSILIVM XXXVI.

1 Quod Prætensa†vnio de dicta ꝑceptoria alteri ꝑceptoriæ,vt dr̃ facta,nō valuerit, ꝙ eius vigore aduersarius ꝑceptor non possit in ista ꝑceptoria aliquod ius ꝓtēdere,ōndit̃ manifestè, & primò ex defectu ꝓtātis vnietis:cū dicat̃ facta Bononiæ in c.ꝓuinciali prioratus Senarū ꝑ quēdā assertū locū tenen.priorē dicti prioratus,de cuius facultate & mādato nihil penitus ꝯstat,de quo ꝯstare dēt:cū talis potestas vniēdi spāliter epis à iure sit tributa, & alijs inferiorib.ꝑlatis denegēt:vt in c.sicut vnire,de exces.pla.16.q.1.§.sūt duo epa
2 tus.Et † iō posito ꝙ ex stabilimētis dictæ religionis dicto priori facultas vniēdi ꝯpetat:tñ nō ꝯpetit eius locūtenen.nisi spāliter fuerit ei ꝯcessa, sicut ĩ simili dr̃ de vicario epi,cui nō ꝯpetit facultas ꝯferēdi būficia,seu pri-
3 uādi,amouēdi,vel trāsferēdi à bñficijs,nisi † spāliter fuerit sibi cōcessa:vt in c.licet,& ĩ c.fi.de off.vica.li. 6. & similiter nō cēsebit̃ ꝯcessa dicta facultas vniēdi, q̄ est de maiorib.spāliter Papæ & epis, nō aūt inferiorib. ꝑlatis ꝯpetēs,vt not.Cardi.& Abb.post eū,in d. c. sicut vnire.
4 Nec † dicta facultas vniendi pōt ꝑsumi ex diuturnitate tpis: ꝗa vbi reqrit̃ mādatū,nunq̄ presumit̃ ēt spatio mille anno.vt dixit Bal.in l.2.C.si ex fals.instr. & in l.1.C.de
5 reb.eccle.nō alie.cū ꝯcor.Nec †puto dictā facultatē ꝑ præfatū locūtenē.ad nutū amouibilē posse ꝑscribi: cū spāliter priorib. & castellano in posterū ꝑ dicta stabili-
6 mēta ꝯcedat̃,vt ex illis patet.Et†vr̃,ꝙ sit electa industria & circunspectio ipsorum in dictis vnionib. & ꝓpterea ꝑ eius locumtenen.expediri nō possit.l.vnica.§.ne autē, C.de cadu.toll.iuncta.l.inter artifices.de solu. cum sim.
7 Nec † ꝑscribi pōt ꝑ inferiores,iuxta not.ꝑ Car.& Abb. in d.c.sicut vnire.& ꝑ gl.& doc.ĩ cle.si vna.de reb.eccle.
8 ñ alie.& ꝑ Ab.ꝯs.26.In casu,sup quo.vol.2.Prout † fuit nulla dicta vnio ꝑp defectum solēnitatis & cāę.s.euidētis necessitatis,q̄ duo in vnione necessario reqrunt̃, vt pulchrè tenuit Oldr.ꝯs.261.In vnione reqrit̃,& ꝯs.seq. col.1.ꝑ c.exposuisti,§.euidēs necessitas,de ꝑben.quē tex. ad hoc not.ibi Imo.& Abb.& facit tex.ĩ c.1. de reb.ec-
9 cle.nō alie.li.11.& ꝙ no.Archi.eo.tit. ĩ c.2.Sed†in casu ꝑdicto,nō ꝓbat̃ đ tractatu circa dictā vnionē nisi ꝑ verba narratiua ĩ ĩstro vnionis,dum dr̃,habito colloqo,& practica, &c.q̄ verba nō sufficiūt ad verificationē dicti tractatus, vt pulchrè tenuit Calderi. in ti. de reb. eccle.
10 nō alie.ꝯs.4.Quinimmo, †no.cōsuluit Pau. de Cast. ꝯs. 91.Sup eo ꝙ q̄rit̃,in fi.ꝙ de tractatib. dēt fieri scriptura de ꝑ se,ꝑ not.ꝑ Spe.in ti.de loca.§.seq̄t.vers.vt scias, idē voluit Alex.ꝯs.17 Viso instru.locationis,col.2. vol. 4.Si
11 militer†defectus cāę euidētis vtilitatis,& necessitatis:ꝗa licet in dicta vnione dicat̃,ꝓ vtilitate,cōmō,& honore dictæ religionis,& ꝗa dicta præceptoria S.P. erat modici reditus,&c.tñ dicta verba attestatoria vtilitatis,et necessitatis,ꝓlata in vnione ꝑ prælatū nō ꝓbāt, vt no.firmat Oldr.in d.ꝯs.261.allegās no.per Archi.10 q.2.§.obius.in vers.ꝓbat,& in c.ꝯstitutus.de relig.do.Hinc dixit Gemin.in d.c.1.de reb.eccle.nō alie.per illū tex.in notabilibus, ꝙ nō sufficit attestatio vtilitatis vel necessitatis in instr̃o alienationis rei ecclæ, nisi aliter verificet̃, sed in casu nr̃o prætendit̃,ꝓ parte ista,ꝙ nulla suberat vtilitas, tā respū dictæ ꝑceptoriæ S. P. q̄ & est valoris duca. 70.& vltra,ex qua cōmodè vnus præceptor honestè viuere posset,& plures aliæ præceptorię.d. ordinis minoris reditus reperiūt̃,quā respū d.præceptorię.S.q̄ est reditus.300.duca.nec alio adminiculo alterius coadiutorię indigebat, nec aliqua vtilitas seu honor d. religioni eueniebat,imo cōmodius & vtilius erat & est,ꝙ plures præceptores diuersæ qualitatis in d. religione ꝓ ipsius defensione ꝯ̃ infideles existant,ad quē effectū.d.religio fuit instituta,& diuersę qualitates officialiū,& ministrorū requiruntur in ea. Prout ēt dicta vnio expresè facta fuit ꝯ̃ stabilimenta in actis producta, in quibus disponitur,quòd vniones fieri possent per dictos priores & castellanum in posterū de duobus præceptorijs parui valoris,& tenuis reditus,& non aliter,& ꝙ dictę vniones sortiri debeant effectum, quandocunque vacauerint,cuius contrarium in dicta vnione expresè disponitur,quòd ex tunc dicta vnio sortiatur effectum, etiā

quo

quò ad trãslationẽ possessionis, qđ fieri nõ potuit obstãtib. dictis stabilimẽtis, dantib. modũ, & formã in di-
12 ctis vnionib. q̃ per p̃fatũ locumtenen. præteriri † nõ potuerũt, ꝑut no. Old. ĩ dictis ꝯſ. & facit tex. in l. obłło. §. tu
13 tor. de auct. tut. & in l. cũ hi. §. p̃tor. de trãsac. cũ si. † Nec in d. rłã, cedẽte, potuit p̃fatus locũtenẽs cõprehendere, casum vacationis apud sedẽ per obitũ Io. in curia, q̃ tpe prædictæ vnionis dictã præceptoriã obtinebat, qa al's per indirectũ fuisset præiudicatũ reseruationi ap̃licæ causatæ ex dicta vacatione apud sedẽ, cui ꝑ vnionẽ præiudicari nõ põt, vti no. Car. & Abb. in d. c. sicut vni-
14 re, in fi. Ad † qđ ẽt, nã si dicta vnio valuisset, ẽm dispõnẽ dictorũ stabilimẽtorum, & ꝙ habuisset sumere effectũ cedẽte, vel decedẽte p̃fato Io. ꝑ rłam reuocatoriã vnionũ, q̃ nõ erãt sortitæ effectũ, editã, per Papam ante obitum p̃fati Io. fuit totał'r reuocata, cum gñał'r d. rłã de omnibus officijs, bñficijs, & locis quondã ap̃lica vel alia auctoritate vnitis loquit', & pp sui gñalitatẽ cõprehẽdat d. præceptorias, sicut cõprehẽdit alia hospitalia, vt firmat Car. post Lap. in cle. 2. in 3. q. de iud. & ibi glo.
15 in ver. bñficijs, & Car. in 2. q. & Imo. col. 2. Hinc † est, ꝙ bñficiũ quadragenariæ p̃scriptionis cõcessum ecclijs hẽt ẽt locũ in bonis hospitaliũ, vt firmat Abb. in c. de
16 quarta. de præscr. & in c. accedẽtib. col. 2. de priui. Et † dispõ cle. 1. de sequest. pos. & fruc. hẽt locũ ẽt in bonis hospitaliũ, vt no. Car. in d. cle. j. in 7. q. & in alijs quãplurib. casib. fauorabilib. in dispõne loquen. de bñficijs d. ho-
17 spitalia cõprehendunt', vt ꝑ doc. in d. c. de quarta. † Inter q̃ hospitalia ẽt d. præceptoriæ ordinis S. Io. connumerari pñt, q̃ ex eorũ stabilimẽtis hospitalitatem seruare dñt, sed in casib. in q̃b. præiudicaret' d. præceptorijs, seu eorũ collatorib. nõ cõprehendunt' in dispõne loquẽte de bñficijs, sicut est in rłã eiusdẽ Papæ, & aliorũ Pontificũ reseruatoria bñficiorũ, in qua expresse excipiunt' p̃ceptoriæ, militiarũ, & ita loquit' Car. ꝯſ. 117. Casus talis est. & Fed. de Sen. ꝯſ. 200. Casus talis est, quinimo ex d. rłã, in q̃tum excipit d. præceptorias militiarum, vr̃ inferri; ꝙ vbi Papa nõ expressit, excipiẽdo voluerit ĩ sua dispõne illas cõprehendere: qa vbi voluit excludere expressit c. nõ nc. de p̃sump. c. ad audiẽtiã, de decim. cũ si. Nec ob. si dicat' ꝙ dicta vnio fuerit sortita effectũ à prĩcipio ẽt quò ad traslationẽ possessionis, licet ꝑceptio fructuũ fuerit trãslata in tp̃s vacationis, ꝑut vult Old.
18 ꝯſ. 223. Factũ tale est, per totum, nã † rñdet', ꝙ præfatus locũtenẽs nõ potuit vnire eo mõ ex tũc, sed solũ adueniẽte vacatione vigore dictorũ stabilimẽtorũ, qnimo nullã habuit facultatẽ vniendi d. p̃ceptorias, ꝑut s̃. dixi & sic nõ est discutiẽdũ, an fuerit sortita effectum à tpe vnionis, vr̃ à tpe vacationis: qa sublata facultate vniẽdi
19 oĩa cessant, ꝑut s̃. dixi. Et † sił'r nõ ob. duæ p̃tẽsę locationes, vt dr̃, factę đ d. p̃ceptoria. S. P. ꝑ q. N. p̃ceptorẽ d. p̃ceptoriæ. S. L. q. R. dictã p̃ceptoriã. S. P. possidẽti, ad nouẽ annos: qa p̃supposita inualiditate dictæ vnionis, ex d. locatione nullũ præiudiciũ inferri collatori põt, maximè cũ d. locationes fuerint ipso iure nullæ ad nouẽ annos, obstante Paulina. Item d. locationes factæ fuere post d. rłam reuocatoriã, & sic ex locatione nõ potuit dicta vnio reuocata ꝯualidari. Item p̃fatus R. per 10. & 8. annos & vltra d. p̃ceptoriã tãq̃ separatã ex ꝑuisione ap̃lica tenuit, & possedit, quo R. decedẽte ꝑ Papã successorẽ Reuerendissimo tunc A. Cardinali postmodũ cõmendata extitit, & donec ad Põtificatus apicẽ assumptus fuisset, absq; ꝯ̃dictione aliqua illã tenuit, & possedit, & post eius assũptionẽ ad apostolatus apicẽ, motu ꝑprio eidẽ B. antiquo ei⁹ familiari ad sex mẽses à diẽ habitæ pacificę possessionis ꝯmẽdauit, & deinde in titulũ ꝑuidit, nec de d. vnione aliqua ꝯtrouersia mota fuit, q̃nimo p̃fatus R. tpe quo vixit tanq̃ principalis p̃ceptor ꝑ p̃ceptores religionis Thuscię reputat⁹ fuit. & in lr̃is d. p̃ceptoris ꝑ certis debitis & residuis ac rñsionib. d. religionis annotatus extitit, ꝑut ex publico instr̃o vltimo loco, ꝑ parte p̃fati d. B. ꝑducto clarè liquet, ex q̃b. euidẽter apparet, ꝙ ꝑ agẽtes ꝑ d. religione, ac ꝑ possessores d. p̃ceptorię habita fuit d. vnio ꝑ nulla, ꝑut in veritate
20 erat. Nec † p̃tẽsa priuata scriptura dicti N. p̃ceptoris. S. L. de certo affictu, vt dr̃, sibi soluto ꝑ p̃fatũ R. d. fructib d. p̃ceptoriæ. S. P. obstat; qa priuata scriptura in fauorẽ scribẽtis facta nõ põt veritati nullitatis dictæ vnionis præiudicare, nec eidẽ N. scribẽti in eius fauorẽ credi, iux. not. per Bar. in l. admonẽdi. de iureiur. in eius repe. & ꝑ Bal. in l. in bonæfidei. C. de reb. cre. Nec verisimile est, ꝙ successores p̃fati N. ĩ dicto prioratu. S. L. q̃ fuerũt magnæ auctoritas tãto tpe tacuissent, si dictã vnionẽ ꝑ valida habuissent, & ꝑpea præfatus aduersarius tanquã iniustus molestator condemnari debet. Parisius.

SVMMARIVM.

1 *Reseruatio & commenda concessa spurio, an valeat.*
2 *Decretum irritans ligat & ipsum Papam & successores.*
3 *Etiam si opposita esset illa clausula, nulli liceat, &c.*
4 *Gratia non faciens mentionem priuilegij concessi à Pont. iudicatur nulla.*
5 *In literis an facienda sit mentio de naturalitate.*
6 *Titulus prædecessoris regulariter non est iustificandus per successorem.*
7 *Tolerantia superioris multùm operatur, & consideranda est.*
8 *Tolerantia vt sit considerabilis, diuturna esse debet.*
9 *Tolerantia non recipitur, nec admittitur contra concurrentem cum titulo.*
Et contra quos producat effectum suum.
10 *De matrimonio carnali ad spirituale valet argumentum.*
11 *Tolerantia an prosit vitioso ingressori.*
12 *Vnio an iudicetur valida, si tempore, quo fit, nõ potest sortiri effectum, sed cessante impedimento illum sortiri potest.*
Vnio non impeditur per ius ordinarij, & prælati, qui citandus minime est.
13 *Vnio non impeditur per reseruationem ea cessante.*
Vnio concernit proprietatem, reseruatio verò titulum beneficij.
14 *Vnio non impeditur per reseruationem, quæ iam expirauerat.*
15 *Vnio redditur nulla, si falsa fuit causa, propter quam extitit facta, & nu. 19.*
16 *Clausula, siue alio quouis modo, quem effectum inducat.*
17 *Ex resignatione possidentis cum titulo resultat putatiua vacatio releuans & considerabilis.*
18 *Gratia per surreptionem an ipso iure semper vitietur, & quo casu, & alijs seq. & præceden.*
Et an ipso iure vnio ex falsa causa vitietur.
Vnio an æquiparetur contractui stricti iuris.
In contractibus stricti iuris dolus dans causam illis ipso iure, an vitientur.
20 *Et quid si falsa causa vnionis non erat manifesta supplicanti & Pontifici.*
21 *Reseruatio in mente retenta inducit iustam causam ignorantiæ, & exclusionis doli.*
Declaratur deci. Io Mil. in istis terminis loquentis, & alijs præce. vsque ad nu. 15.
22 *Argumẽtum in istis an summi possit ex defectu causæ, vel ex eo quòd Papa vnit.*
23 *De titulo commendæ an, & quando sit facienda mentio in impetratione.*
24 *Concessio & dispositio Pontificis de vacanti, quam causę considerationem inducat.*

CONSILIVM XXXVII.

Attentatur Primò, ꝙ Martinus & ꝯgregatio hñt apud acta titulũ vnionis factę per cessum ipsius Philippi ordinaria auctoritate & tit. tũc possidẽtis, ꝯ̃ quã vnionẽ dictus agẽs dat de reseruatione in mẽte attestata ꝑ lr̃as cõmendæ factæ cuidã Petro spurio per Pont. & de ipsa cõmenda de data anteriori ad ipsã vnionẽ per duos mẽses cum dimidio. Pro parte verò d. Martini dr̃, tã reseruationẽ, q̃ commen-
1 dam p̃dictas fore nullas ex infrascriptis. Primò: † qa cõcessæ fuerũt spurio, iux. c. primũ & ẽm, de fil. presb. li. 6.
2 q̃ spurietas ꝑbata p̃tẽdit' oĩno ꝑ multos. Sc̃do: † quia illæ attentatæ ꝯ̃ formam priuilegij Vrbani VI. ꝯfirmãtis manualitatẽ dicti prioratus ad ecclam B. Mariæ, & eius decretũ irritãs, qđ ipsũ Papã ligare, & successores, notissimi iuris est, c. pen. de præb. li. 6. & cle. j. de concess. pręben. lib. 6. & not. Lap. & Gemi. in d. c. pen. in fi. Nec † ob-
3 stat quod ex aduerso dicitur, id non procedere in casu nostro, ex quo sub illa generalitate verborum, nulli liceat, &c. non debet intelligi persona loquentis intelligẽdo forsan dicta iura vbi forma decreti hẽret, ẽt si ꝑ nos,

nos,&c.quia istā suppletionē nō patiuntur dicta iura, maximè cle.1.q̄ hēt formā decreti extēsam, videlicet, decernētes irritū & inane, si secꝰ à quoquā quauis auctoritate ꝯtigerit attētari.Et tñ ibi decretū ligat Papā, & Dñi.& Lap.in d.c.pe.allegādo.d.cl.1. vt arbitror,dñt eē multū notabile:qa al's videret ꝯ̄riū dicēdū ex obie-
4 ctione ꝑdicta.Tertiò:†qa vbi decretū nō foret in ꝯsideratione,satis ex eo posset reputari grā nulla,nō fcā mētione d.priuilegij:qa subiecta foret defectui intētionis, nā verosimile est,ꝙ si Papa intellexisset,manualitatē dicti prioratus ꝯfirmatā fuisse ꝑ ꝑdecessorē suū , ac ēt ꝑ alios,q & manualitatē & ipm priuilegiū ꝑdecessoris ꝯfirmāt,vt est vltimo loco oñsa & ꝓducta bulla,verosił'r ꝑ reseruationē & ꝯmēdā nō īpedisset illā,cū Papa,licet possit factū & priuilegiū sui ꝑdecessoris ad libitū tollere,tñ id nō ꝑsumit velle facere,nisi expsè dicat,iux.no. in c.j.de rescr.& dt Cal.in ti.de priui.q.11.col.4.ver.nō obstat,decet.n.successorē,qđ ꝑ ꝑdecessorē statutū ē,ser-
5 uare 25.q.3.c.1.& 2.Pōt†& 4.ꝯsiderari, ꝙ dato ꝙ manualitas de se nō faceret difficultatē, ēt ꝙ de ea nō eēt fcā mētio;tñ illud dicēdū sit de manualitate ꝯfirmata, vbi de ꝯfirmatione mētio fcā nō foret,ꝓut hic nō est, arg.gl.in cl.dudū,in ver.pacta,& ꝑ Cy Alb.& Pau.in l. vnica.C.qñ impe.int.pup.& vid.& Lud.ꝯs.435.cū sim. & maximè qa hic sunt duæ ꝯfirmationes, s.Vrbani V.
6 & Bonifacij IX.†Sed aduersus ꝑdicta Io.obijcit, se nō teneri iustificare titulū sui ꝑdecessoris tolerati vsq; ad obitū,innitēdo allegationi Lap.89.& no.ꝑ doc.in c.il-
7 lud,de ꝑsūp.Ad†qđ rñdet,ꝙ ex plurib.nec allegat.Lap. & no ꝑ doc.ī d.c.illud obstat.Nā prima rō fundamētalis,q̄ fuit originał'r Host.in d.c.illud.est tolerātia supioris,q̄ hic nō fuit:qa ꝯgregatio,cui dictus prioratus subijcit statim secuto spolio ꝑ Petrū,cām ꝯ̄ eū veluti spoliatorē ꝯmisit,obtinēs cautionē decerni,vt ꝯstat ꝑ registrū,itē decurrēte anno,quo dēbāt aliū priorē eligere, elegerūt tāq̄ hi,q P.ꝑ cōmēdatario nō hēbāt, sed pro violēto spoliatore & detētore,vt credimus eē ꝓbatū ꝑ testes,q ꝓ tali hēbat & reputabat, ēt apud alios cōiter.
8 Scđò:†qa talis tolerātia nō fuit diutina,vt ꝯsiderāt ꝑfati doct.& loquit tex.in d.c.illud.& deci.Lap.& Io.And. post Host.in d.c.illud,residet in eo,ꝙ hēatur distinctio antiqui & recētis tpis,arbitrio iudicis ẜm al's ꝯiecturas ꝑ quas appareat toleratus,aut nō,terminādi,sed in casu nr̄o,nō tm̄ decēniū,sed triēniū vix effluxit,& eo tpe iō ꝯgregatio nō fuit ꝓsecuta ius suū:qa frustra cogitabāt laborare ꝯ̄ filiū dñi,in cuius ciuitate d.prioratꝰ ꝯsi-
9 stebat.Tertiò: †qa dicta ꝑsūptio ex tali tolerātia resultās nō admittit,ꝯ̄ ꝯcurrētē cū titulo,sed ꝯ̄ illū, q de surreptione obijcit ꝯ̄ īpetrātē ex putatiua vacatione,ñ aūt dat titulū ꝑ se ex vacatione vera,vt vr̄ sētire Lap.ī d.alle.col.11.ī fi.Itē decretalis susceptū.ibi,qñ.n.sūt duo & col.12.in fi.ver.nō obst.vbi pōderat,ꝙ bñficiū vacabat ibi,ita rectè ī ꝓposito,ex quo bñficiū oīno vacabat &c.& ī col.fi.circa principiū,vbi dt,ꝙ nimia subtilizatio eēt,vbi tali casu nō expsso veræ vacationis, sꝫ putatiuæ teneremus nō valere ꝓuisionē,ex quo oīno vacabat,& Papa vtroq; casu verosił'r ꝓuidisset,subdēs ꝙ eēt valde absurdū, ꝙ vbi verus vacādi modus eēt ignotꝰ,đ
10 vacāti nō posset ꝓuideri.Istæ †.n. rōnes cessāt in casu nr̄o,vbi ꝯcurrebat titulus vnionis ꝑ d.ꝯgregatione,& Martino,& hāc ꝯsiderationē, & drīā expsè vnr sētire, Host.& Io.And.in d.c.illud.arguendo ibi à mr̄imonio carnali ad spirituale,in ver.attēde,in q̄tum dñt, illā ꝑsumptionē ex eo,ꝙ talis erat reputatus,&c.nō dr̄e attēdi in ꝑiudiciū alterius mr̄imonij,in ver.seq.ibi,mr̄imonij prius ꝯ̄cti.& dt Io.And.addo vel post ꝯ̄cti,q̄ sūt verba Io.An.post Host.& est satis rōnabile:qa addo ꝯcursu īpetrationis resultās ex vera vacatione cū resultāte ex putatiua,ꝙ prima ꝑferat,tāq̄ veritas cedat ꝑsūptio-
11 ni,ꝑ iura vul.Ad†qđ illa ꝑsūptio nō orit docto đ vitioso īgressu tolerati,vt no.Io.And.post Host.ī d. c. illud.
12 col.3.in prin.†Scđm principale fundm̄ est, ꝙ vbi d.reseruatio & ꝯmēda fcā Petro esset bonæ,vł al's de earū validitate qri nō posset,oīno ꝑtēdit,dictā vnionē fuisse bonā & sortitā effectū,si nō obsistēte ꝯmēda P. saltē īcōtinēti cū illa cessauit:qm̄ ius ꝑlati nō īpedit vnionē, valere & sortiri effectū eo iure cessāte, ēt si ab ordinario fiat,cl.2.de reb.ecc.nō alie.vbi decidit ꝓpea nō fore necessariā cautionē ꝑlati siue rectoris,dū vnio,fit,tāq̄ ei nō ꝑiudicet,vt ibi ꝑ gl.& alios,& no. expsè Abb.ī c.sicut vnire,ī fi.ꝓ quo vr̄ eē deci.vul.quarta quinta,&
13 sexta,de reb.eccl.nō alie.ī antiq.Dū†volūt,ēt nō obsistere reseruationē,quominꝰ vnio sortiat effectū ea cessāte;qa illa fit đ ꝓprietate,reseruatio verò de titulo bñ-
14 ficij,&c.Et†ī casu nr̄o reseruatio nō pōt eē in ꝯsiderōne;qa iā expirauerat tpe vnionis ꝑ ꝯmēdā factā P. cū illa tm̄,vt P.cōmēdaret,fcā fuit,arg.c.cū cessāte,& l.adigere.§.q̄uis,cū sim.& no.ꝑ Inn.& Abb.post alios, in c.
15 īter dilectos.de excessib.ꝑla.†Nec obstat,qđ dicat,vnionē fuisse nullā ipso iure,ꝑꝑ falsitatem cāç,qua Papa vr̄ moueri,s.ꝙ ipse prioratus ex resignatione Martini vacaret,ex quo vnio ad īpetrationē, iuxta ꝯsiderationē
16 Mil.in ver.vnio.§.1.tū†qa hāc nō reputo cām inductiuā Papę,ꝑꝑ illā clām,siue alio quouis mō,sed cā fuit ipsa eccła B.Marię,ad cuius manualitatē ꝑpetuò dictus prioratus ꝑtinebat,nedū vnioni ꝯsētiebat,sed ꝓ ea supplicabat,cuius ꝑpetuū ꝑiudiciū habuit ꝯsiderare Papa
17 in ꝑpetua vnione,nō aūt tꝑale vacationis pn̄tis,tū †qa cū ipse Martinus resignās possideret cū titulo,ex eius resignatione resultauit putatiua vacatio,q̄ aut releuat & est in ꝯsiderōne,iuxta alle.Lap.de qua s̄. ēt ꝙ nō sit diutina,& hēat ꝯcursū tituli,vt ex aduerso prætēdit ꝯ̄ nos,& tūc hēmus intētū ex ista ꝯsiderōne.Aut nō releuat,ꝑ supradicta, & tūc hr̄ intētū ex primo fundamē-
18 to,de quo s̄.Præterea†dico,ꝙ dictū Io.Mil. de quo ꝓximè,sumit fundm̄ ex Doc.Io.And.in c.2.de fil. ꝑsb.li. 6.quā ipse allegat.In q̄tum vult,quālibet grām ꝑ surreptionē ipso iure vitiari,reputās,vt deprehendi pōt,lr̄as vnionis Papę ęqparari lr̄is grātiosis,qa al's no. Io. An.
19 nō esset in ꝓposito.Sed†decisiones,q̄ volūt,vnionē ex falsa cā ipso iure nō vitiari,vt tertia,in antiq. de reb.eccl.nō alie.& scđa,in antiq.eo.ti.sumūt fundm̄ ex opposito,in q̄tum dñt, eam æquiparari ꝯ̄ctui stricti iuris,in quo dolus dās cām ꝯ̄ctui nō vitiat ipso iure,si æquiparat vnionē ꝯ̄ctui stricti iuris.Idē est, ꝙ æquiparare lr̄is ꝯtētiosis,& iustitiæ,vt firmat Io.And.in d.c.2. dicēs,ꝙ
20 ecōuerso literæ grǽ,æquiparant ꝯ̄ctui bonæ fidei.†Et ꝑpea forsan deci.Mil.tanq̄ aduersus dictas dec.nō esset tuta,sed vbi cū d.doctr.Mil.esset stādū,in casu nr̄o, nō esset admittēdū,in quo ipsa falsa cā nō erat manifesta ipsis supplicātib.& Papæ,sed occulta,& ignota,cū ipse
21 Martinus possideret ex tit.ordinarij.† Quod.n.sciebat Martinus,& ipsa ꝯgregatio de reseruatione in mente aut cōmēda Petri,ex quo pn̄t reputari dolosi in impetrādo,vt argueret ꝑtēsa surreptio.Tali.n.casu nō ꝓcederet d.deci.vt no.ipse Mil.se ipm limitādo ibidē, q addit Ant.de But.in terminis in c.cū apłica , de his q̄ fi.à
22 ꝑla.ver.venio ad gl.†Nec obstat,ꝙdicat,nō sumi fundamentū ex aduerso ex defectu causæ, sed ex eo ꝙ Papā vnit tanq̄ de vacāti,vbi nō vacabat,qa dico,ꝙ verè vacabat,sed cōmēda nō facit cessare vacationē primam, iux.c.vnio,& ibi no.de ele.Et videmus de stylo semper
23 narrari in lr̄is ꝯmēdæ,qa eo mō vacabat prius.Nec†verò ad hoc vr̄ esse in ꝯsiderōne,ꝙ de titulo cōmēdæ sit faciēda mētio in impetratione:qa id admitto in impetratione tituli ad bñficiū,tanq̄ illud repugnet titulo ꝯmēdæ,qm̄ vtrūq; tēdit ad administrationē , & fructuū ꝑceptionē,q̄ duob.dēri nō pōt,sed nō id ꝯcedo ī vnione,q̄ nō de titulo,sed de proprietate disponit, vt dñt dictæ deci.cui ꝓprietati accedūt administratio & fructꝰ, cessāte quodāmō vsufructu ꝯmēdatarij siue ꝑlati, quēadmodū vsusfructus cessante iure vsufructuarij cū ꝓ-
24 prietate ꝯsolidat.de vsufr.ꝑ totū.Rursus†dr̄, ꝙ aut ista ꝯsiderō vacationis in Papa fuit cā inductiua,aut nō,si fuit,nō vacauit ipso iure,postq̄ ea nō erat nota,sꝫ occulta,iuxta doc.Ant.de Bu.vt s̄.dictū est.Aut ñ fuit cā īductiua,sed impulsiua,& ea nō est ī ꝯsiderōne , postq̄ nō fuit dolosè expssa,c.cū sup lr̄is,cū mā,& iux.vul.decis.Vltimò attēdit ꝙ Martinus tractus in cām,desijt finito anno sui prioratus,absq; sui dolo possidere, & alter surrogatꝰ est, nec ipsa ꝯgregatio vnquā fuit citata, circa quod quid expediat fieri,iura sunt vulg. Parisius.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Potior & magis prærogatiuus quis dicatur, an clericus Cameræ apostolicæ, vel abbreuiator de maiori. & seq.*

Magis prærogatiuus, an dicatur, primò nominatus, vel respectu maioris administrationis.

Et quid si abbreuiator est descriptus, & adæquatus inter familiares Pontificis.

2 *Adæquatus alijs ex quibus verbis iudicetur.*

3 *Et quid si in priuilegio adæquationis est clausula, perinde ac si, &c. vel clausula, in omnibus & per omnia.*

4 *Princeps hanc adæquationem facere potest.*

5 *Verba illa, in omnibus & per omnia describimus & annotamus, important omnem substantiam & qualitatem.*

6 *Et excludunt omnem differentiam inter illa duo subiecta.*

7 *Clausula, mandans ab omnibus iudicibus ita iudicari, & diffiniri, quid importet.*

8 *Geminatio coniungit iuris intellectum veritati.*

9 *Geminatio inducit electionem industriæ & sciẽtiam illis, ad quos refertur.*

10 *Indultum habet vim iuris singularis respectu illius, cui conceditur.*

11 *Præferendus est ille, qui fulcitus est in prærogatiuis, pluribus qualitatibus ibi annotatis.*

12 *Idem in eo, qui pluribus suffragijs eodem tempore est decoratus.*

13 *Originarius præferendus est alijs in beneficijs, vacantibus in sua patria.*

14 *Originis & patriæ causa quamplura inducta sunt.*

15 *Doctoratus dignitas multùm attendi debet.*

16 *Scientia & literatura valde consideratur in beneficialibus, & reliquis, maximè quò ad prælationem.*

17 *Præferendus est ille, qui est magis qualificatus.*

18 *Et quid si prærogatiuæ concessæ clericis derogent indultui, & illis qui habent ad instar, sub quibusuis verbis.*

19 *Ex proœmio & narratiua colligitur causa, & mens finalis concedentis.*

20 *Priuilegium concessum aliquibus, potest per Papam concedentem tolli & subuerti.*

CONSILIVM XXXVIII.

Licet R.D.A. clericus clericus cameræ apostolicæ in hac cã canonicatus & p̃bẽdæ ex eo potissimũ p̃tẽdat se potiorẽ d. Io. literarũ apostolicarũ abbreuiatori, ꝙ in regulis p̃rogatiuarũ sit primò nominatus
1 Itẽ † ꝙ maioris sit dignitatis respũ maioris administrationis, iux. l. quoties. ff. de vsufru. iunctis not. p Io. And. in c. de multa. ex̃ de p̃b. ¶ Præmissis tñ nõ obstã. d. D. Io. omnino potiorẽ ac p̃ferẽdũ esse dico, rõne suæ descriptionis, & adæquationis inter familiares Põtificis, vt sic eadẽ rõne, iure, ac priuilegio p̃ferat̃ clericis, quo veri familiares descripti eiusdẽ Papæ illis virtute p̃rogatiuarũ & descriptione p̃feruntur. hoc demõstrat̃ ex sensu verborũ indulti, ibi, nõ ad instar sed pariformiter. & ibi, in oĩbus & per oĩa, & iũctis vers. describimus & annota-
2 mus. Quæ † verba affirmãt ipsũ D. Io. esse verũ familiarẽ descriptũ, ẽm veritatẽ & ꝓprietatẽ: qm̃ dicta verba sunt expressiua veritatis, & ꝓprietatis, potiusquã improprietatis & fictionis significatiua, vt declarat Bar. in l. si is, q ꝓ emptore, in 3. q. princ. circa fi. ff. de vsucap. Istud
3 ẽt † demonstrat̃ p ver. perinde, in bulla positũ, ibi, perinde ac si in primis literis, cuius natura est, maximè iũctis ver. in oĩb. & p oĩa, vt importet omnimodã similitudinẽ, & totalẽ idẽtitatẽ, ẽm Bal. in l. sed si. l. §. q. aũt. vers. perinde, quã legit cũ l. vtrũ aũt. ff. de pet. hær. bonus tex. in l. mulierẽ. C. de adoptio. & p doc. in l. 1. de leg. j. cũ si. Ex
4 ipsis † .n. verbis nouũ substãtiatũ est negociũ, ꝙ fuit in ptãte principis faciẽtis, vt dixit Bal. in ꝑlud. feud. in 3. diuisio. ver. 3. dubitat̃. ibi, nõ tñ nego, qn ex illis, &c. p̃sertim ex quo vtit̃ clã, ex certa sciã, & plenitudine ptãtis.
5 Nã † dicta ver. oĩb. & p oĩa, iũctis ver. describimus & annotamus, importãt omnẽ substantiã & qualitatẽ antiquæ familiaritatis, argu. tex. cũ no. ibi p Ang. in l. 2. §. furiosus. ff. de iu. codi. & idẽ Ang. in l. in negocijs. ff. de reg. iu. & ꝙ no. Bal. in l. oẽs populi, col. pen. vers. sed pone ꝙ statuto. ff. de iusti. & iu. & in l. oĩa priuilegia. C. de episc.
6 & cleri. Etenim † dicta verba sunt tantæ importantiæ ac substãtiæ & effectus, ꝙ inter duo subiecta nõ dẽt eẽ aliqua dr̃ia, i. oĩ casu iudicare dẽmus de D. Io. tanq̃ de vero & antiquo familiari descripto, hoc ꝓbat̃ p doct. Bal. in c. 1. in tit. an agna. vel fil. defun. ꝓut ẽt in fi. sui indulti
7 mãdat̃. Ex † quo .n. Papa ita mãdat ab oĩb. iudicib. iudicari, & diffiniri, nõ põt aliť fieri: cũ necesse sit iudicib. indultum istud tanq̃ legẽ imitari. l. 1. §. hũc igit̃. C. de Iust. Cod. ꝯfir. & si aliť fieret, id totum Papa annullat, vt ĩ fi.
8 indulti exprimit̃. Et † ẽt est vlterius ponderandum ꝙ illa verba sunt geminata, quo casu cõiũgunt iuris intellectũ veritati, ẽm Bal. in 1. ꝯst. digestorũ, col. 4. §. fi. in l. 1. ff.
9 ꝙ q̃sq; iur. & ꝯs. 354. Hunc esse vsurariũ. Nã † p ista verba geminata dr̃ electa industria & sciã D. Io. verba .n. geminata relata ad ꝑsonã, dñr eligere industriã ꝑsone, ẽm Bal. p illũ tex. in c. fi. vbi Abb. in fi. prin. ex̃ de off. dele. Papa .n. p illud indultũ fecit eũ verũ familiarẽ, ac descripsit & notauit, nec potuisset amplioribus verbis, & titulus vti
10 ad faciẽdũ eũ talẽ, qualẽ descripsit. Istud † .n. indultũ est quoddãius singulare. D. Io. ꝯcessum, ꝙ opat̃, vt oĩa, q̃ in eo scripta sunt, hẽant̃ & cẽseant̃, ac si verè in bulla descriptorũ forẽt descripta, arg. l. 2 §. codicillorũ. ff. de iu.
11 cod. Est † ẽt eo magis p̃ferẽdus: q̃a plurib. qualitatib. annotatis in p̃rogatiuis fulcitus est, iõ magis p̃ferẽdus, vt dicit Impator in l. 4. ver. nã si vsurpauerit, ibi, insuꝑ ꝓuidemus, vnũquẽq; ẽm labores suos ad meliores grad⁹ & maiores dignitates ꝓducere. C. de off. pf. pt. Afr. iũcta l. 2. ibi, vt is gradu cęteros antecellat, quẽ stipẽdia meliora, vel labor ꝓlixior fecerit anteire. C. de off. mag. off.
12 Cã † .n. eorũ potior hr̃, q plurib. eodẽ tpe suffragijs decorati sunt, ait tex. in l. spurij. §. priuilegijs. ff. de decur. facit. l. 1. & 2. ff. de alb. scrib. l. restituẽdæ. in fi. C. de adu. diuer. iu. Nã Põtifex memor bñ gestorũ & antiquæ familiaritatis & seruitutis d. D. Io. dũ in minorib. existeret, ꝙ plurimũ afficit, ꝙ bene ꝯsiderãdũ est, vt dicit Impator ĩ l. cũ ꝓpria. ibi, tuãq; magnitudinẽ, q̃ nobis ex añ gestis optimè ꝯmẽdata est. C. de off. magist. mil. Papa ĩdultũ sibi
13 ꝯcessit. Scd̃a † qualitas priuilegiata est rõne originis. D. Io. cuius est eccl̃a, canonicatus & p̃bẽda, vt dicit tex. in l. fi. ibi, sed hi tãtumõ: vt dictũ est, q̃ hic domiciliũ fouet
14 C. de off. pt. Nã † cã originis sp p̃ualere dẽt l. assumptio. ff. ad munici. gl. in l. in adoptionẽ. C. de adopt. Et iõ qñ eccl̃a est pastore destituta, dẽt sp vnus eligi de ipsa eccl̃a. aliàs electio nõ tenet. c. ne ꝓ defectu, ex̃ de elec. & ẽ rõ q̃a bñmeritis peregrini & exnei, & q ante ignoti sunt, ad exclusionẽ eorũ, q bene ciuiũ suorũ testimoniũ merent̃, p̃poni nõ dñt, ait tex. in c. nec emeritis. 61. dist. Ter
15 tia † est qualitas doctoratus, q̃ magna est, vt ĩ l. magr̃os. C. de ꝓfesso. & med. li. 12. & c. quãto. de magistris. Papa
16 .n. † miseratus laborũ. D. Io. quos passus est, vt ad dictam dignitatẽ ꝑueniret, q & quãti sint, colligit̃ ex no. in tex. in auth. habita. C. ne fil. ꝓ patr. voluit ac sibi ꝯdignũ visum, ipsum D. Io. p̃mijs principalib. remunerari. l. laudabile. C. de aduoca. diuer. iud Et iustè q̃dẽ princeps facit, Doct. p̃miari cũ eodẽ patrocinio patriã, parẽtes saluẽt, ac laborãtiũ suo munimine spẽ, vitã, & posteros defendũt. l. aduocati. C. de adu. diuer. iu. & iõ Impator eos nobilissimos appellat, pp eorũ sciam. l. ꝓuidẽdũ. C. de postu. vbi no. ꝙ sciã nobilitat, de quo plenè p Bar. in l. j. C. de digni. li. 12. Quarta verò qualitas est abbreuiatoria de parco maiori, quæ principlr & inter alias dignitates & offic. Ro. cur. ĩ p̃rogatiuis posita, & p̃rogatiuat̃, vt patet ex oĩb. clĩs, & p̃rogatiuis, vñ licet ambo sint pares ĩ diligẽtijs, & gr̃ijs, & D. A. ĩ p̃rogatiuis tãq̃ clericus Cameræ Apl̃cæ sit primò noĩatus. tñ. D. Io. ei p̃fert̃, tãq̃ magis p̃rogatiuus, primò quia est verus familiaris descriptus. scd̃o: q̃a antiquus familiaris. facit. l. 1. ibi, antiq̃ssimus q̃ que. ff. de albo scrib. tertiò rõne eiusdẽ originis: quartò rõne doctoratus. q̃nto rõne abbreuiatoriæ, vt dixi, quę sunt singulæ p̃rogatiuæ in rl̃is & cõstõ oẽs qualitates
17 nib. cãcellariæ. Et † iõ tanq̃ magis qualificatus est illi p̃fe
18 rẽdus, p d. l. 3. & d. l. 4. & alia iura p̃alle. † Nõ obst. ꝙ in rl̃a p̃rogatiuãte clericos derogeť indultis, seu hñtib. ad instar, sub q̃busuis formis & verbis, & clĩs fortissimis derogatorijs, &c. q̃a in eadẽ rl̃a p̃rogatiuat̃ ẽt abbreuiator, itẽ q̃a dicta rl̃a nõ derogat p̃rogatiuis descriptorũ, neq; loquit̃ de rescriptis ꝑ indulta, mõ hic casus est omissus, neq; loquit̃ de viro multipliciter qualificato, arg. l. sed & reprobari. §. 1. ver. valde disciplinatos. ff. de

execu.tu.vnde dictum indultū cōcessum.D. Ioā.nō mō cōcedat ad instar,sed vlterius ꝓgrediat, ipsū describē-do inter veros familiares Papæ,nō cēsetur ei derogatū. Præterea dū Papa describit.d.Io. tollit & derogat pro-gatiuis clericorū , & aliorū denominatorū in regula excep.describ.vt apparet in narratiua & dispositiua, & insertio regulæ fuisset sup̄flua,& inutilis, ꝗ nō est dicē-
19 dū,cū fuerit inserta,& narrata ad istos effectus. Et † ista narratio multū ꝓfert,nā p eā demōstrat cām finalis Papę cōsenserit,& voluerit narrādo illā.nā eius intentio fuit vt illi derogaret, ꝓut expssè fecit. Nā istæ narrationes seu ꝓœmia oñdūt cām finalē,vt dicit Bal.ī l.1.C.ď Iusti. cod.ꝯfir.& ī ꝓlud.feud.ī 2.col.ver.tractatus ergo vr̄.vbi allegat tex.in l.fi.ff.de hære.inst.& illi est specificè dero-
20 gatū.Est†ergo sublatū priuilegiū clericorū:cū Papa de eo expssā fecerit mētionē,& illud tollat,p not. p Bal.in l.1.col.1.C.ď Iusti.cod.ꝯfir.Iō qualitas clericatus came ræ nullo mō ꝓfert:qñ vnū determinabile ꝑt alia deter-minare,dēt ea æqualiter determinare.l.iā hoc iure.ff.de vulg.& pup.l.ꝗuis.C.de impu.& alijs subst. Parisius.

SVMMARIVM

1 *Regula Cācellariæ decernens beneficium resignatum vacare per mortem, si prouisus infra sex menses, & c.quando & quo casu procedat,& locum habeat.& seq.*
Et quid si prouisus realiter inseruiuit ecclesiæ in diuinis,& mini-strauit sacramenta,& reliqua,nondum expeditis literis.
2 *In beneficijs non datur successio.*
3 *Regula prædicta ob quam causa emanauerit,& nu.2.*
Resignans amittit ius & possessionem.
4 *Per prouisionem prouiso quæritur ius in re.*
5 *Habens beneficium non est verisimile, pati alterum gaudere be-neficio,& fructus percipere.*
Nemo præsumitur iactare suum.
6 *Hominum institutum est, quærere,& non perdere.*
7 *Resignans remanens in possessione ex permissione Pontificis reser uantis illi perceptionem fructuum, nullam retinet præsumptio-nem fraudis.*
8 *Possessio potissimum in fructuum perceptione consistit.*
9 *Permisio comprehendit causam,ex qua producitur effectus.*
10 *Circuitus euitandus est.*
Habens potestatem percipiendi fructus, conuenientius est,vt ipse manu propria percipiat,quàm per manus alienas.
11 *Concessio perceptionis fructuum post resignationem,intelligenda est cum illis qualitatibus,quibus percipi poterant ante resigna tionem.*
12 *Fraus penitus cessat in actibus permissis à principe.*
13 *Possessor iustus dicitur,qui authore prætore possidet.*
14 *Principis concessio nec publicationē nec insinuationem requirit. Et tollit dispositionem dictæ regulæ.*
15 *Decretum prætoris tollit suspitionem fraudis .*
16 *Impunè possidetur,quod Principe auctore possidetur.*
17 *Suspitio de qua in dicta regula,ex quibus processerit, & ex qui-bus etiam tollatur.*
18 *Principe auctore pęnam quis pati non debet.*
19 *Regulæ prædictæ dispositio cessare debet, cessante causa dictæ re-gulæ introductiuæ.*
20 *Qui perdit ius & beneficium , pōt quandoque illud administrare. Maximè permittente Papa,& seq.*
21 *Rector habens beneficium vnitum alteri,desinit esse rector, nec aliquod ius habet,sed solam administrationem retinet in vna.*
22 *Substitutus administrat,& tamen ius aliquod non habet.*
23 *Possessio vera in bñficialib.cōsistit in administratione spirituali.*
24 *Ius potest esse penes vnum,commoditas autem penes alium.*
25 *Duo eandē rem in solidum possidere non possunt.*
26 *Vbi cessant verba legis,cessat illius dispositio.*
27 *Familiaritatis iure concedi potest resignanti habitatio , & fru-ctuum perceptio.*
28 *Rector alicuius ecclesiæ ex quibus actibus diu iudicetur.*
29 *In dubio qs actū gerere videtur nomine & iure suo , non alieno.*
30 *Publicare propriè quid sit.*
31 *Publicatio facta inter missarum solemnia, vel dum sermo habe-retur astante populo.sufficiens est.*
32 *Res demonstrari potest nedum verbo sed re ipsa,& facto.*
33 *Rector toleratus à populo in administrando, optimā præsumptio nem pro se habet.*
34 *Publicatio apud certiores frustratoria est.*
Vt dictæ regula satisfiat, quæ publicatio dicatur sufficiens.
35 *Præsumptiones legis liquidissimæ dicuntur probationes.*

CONSILIVM XXXIX.

1 An Regula decernēs †beneficium resignatū vacare per mortē,si prouisus infra sex mēses extra cu-riam resignationem non publicauerit,& possessionem petierit,& postmodum contingat, resignantem dece-dere in possessione beneficij his non impletis, locum obtineat in isto,ꝗ infra dictū tēpus realiter possedit, ec clesiæ in diuinis deseruiēdo,& ecclesiastica sacra mini-strādo,&c.vt verus rector agēdo,nōdū expeditis literis quibus dicto renūcianti reseruabantur fructus in vita. Ad hoc diffiniendū,dignoscēdū est, ꝙ regula requirēs duo,s.publicationē & possessionis petitionē,ad singula cōstituenda singulis causis vr̄ moueri potuisse ad publi cationē quidem,vt inotesceret omnibus, quorū inte-ressēt,ad petendū verò possessionē,ad excludendā frau dē,de qua lator suspectus fuit, ne scilicet resignās vellet viuens potiri beneficio,& p resignationē voluerit sibi
2 prouidere de successore,cū†id in beneficijs sit ꝓhibitū.
3 c.Moyses.7.q.1.c.1.de p̄b.cū cōcord.Nec †aūt suspitio ex eo rectè suscipit: qa cū resignatione perdatur ius & possessio,ꝺm Inno.in c.ꝙ in dubijs.& c.sup hoc, de re-
4 nūc.& no.decis.in nō.57.Et †ꝓuisione quæratur ius in re.c.fi.de cōces.p̄ben.lib.6 c.pen.c. si tibi absenti . de p̄-
5 ben.eo.lib.Nō † sit credibile, ꝙ post quæsitū ius in be-neficio passus fuisset alterū gaudere & residere in be-neficio,quæ præsumptio scripto iure fundata est, in l.si cut.§.superuacuū.ff.qb.mod.pign.vel hypo. & l. & qui sub imagi.C.de distrac.pign.& l.si is q.ff. de acqui. here.
6 & ꝙ per Cyn.in l.2.C.de repu.here.Cū † hoc concurrit hominū institutū ad acquirēdū & non pdendū.l.cū de indebito.ff.de ꝓcur.c.sup hoc,de renūc. l.fi. C. de alim.
7 pup.præst.Cessat†aūt in casu nostro dicta præsumptio: quia nō potest intelligi in fraudē mansisse in possessio-ne,qui expressa permissione Papę id gerit,nā cū permis sa esset perceptio fructuū vsq; ad mortē resignātis,ho c ipso fuit permissa perseueratio in possessione,in qua ꝯ-sistit perceptio fructuū.l.q scit.§.in alieno. ff. de vsur.&
8 ꝙ not.in l.3.§.ex ꝯrio.ff.de acquir.pos.Ita †ꝙ permissio effectus cōprehēdit cām,ex qua ille effectus ꝓducitur.
9 l.ad legatū.ff.de ꝓc.cū sim.& demonstrat Imo.†in iura
10 mento.in c.cū cōtingat.car.16.de iureiurā.Cui†cōue nit rō euitādi circuitus percipiēdi p prouisum, & resti tuēdi renūciāti,ꝗ est ꝯ mentē legis.l. dominus testō.ff.
11 de cōd.inde.cle.auditor.de rescrip.Et † cū ꝑceptio fru-ctuū sit concessa,reseruādo illā, & cōsequenter proro-gando antiquū ius percipiēdi, intelligi oportet sub his qualitatibus & modis,qbus licebat , nullo penitus im-mutato,argum.l.4.in princi.& ꝙ ibi p Bar.ff.de dam.in fe.l.sed si manēte.ff.de preca.& in c.hi.de præben. lib.6.
12 alioquin nō esset reseruatio,ꝺm gl.in d.c.hi qui.Cū†igi tur princeps in hoc cauerit per regulā,ne fraus cōmit-teretur, non potest intelligi fraudatus ab agentibus p eos actus,quos exprefsè permisit.l.nō videtur.ff.de reg. iu.l.cum donationis.de transac.l.venditorem. C. de re-scin.vend.ad hoc tex.in l.qui aūt.§.præterea. ibi. nemo eñ videtur fraudare eos,qui sciunt & cōsentiunt. ff.de
13 his quæ in fraud.cred.Si†igitur est iusta possessio, quæ auctore prætore obtinetur. l. iustè possidet. ff. de acq. pos.l.Pomponius.§.fi.eo.tit.longè magis, quæ auctore Principe,qui omnia supplet,omnia perficit.l. omni te-
14 stōrum.C.de testam.Et†cuius cōcessio publicationem aut insinuationem aliàs necessariam excludit, & oīno extra probationē existit.l.sancimus.C.de dona.l.dona. quas diuus.C.de dona.int.vir.l.cū multæ. C.de bonis ꝗ libe.& ꝓsequit egregiè Oldr.cons.271.vt eius, col. 2.&
15 cōs.93.Allegarunt,circa princ. Et † si decretū prætoris tollit fraudis suspitionem,l.1.C.de ꝑd. curia. lib. 10. vbi Barto. longè magis quàm Princeps directè concedit. Itaque iniquum esset dicere,non impune possessum,ꝙ Princeps voluit possideri,argumen. tex. in dicta l.quia
16 autem.§.apud Labeonem.Et † cum suspitio causata &
17 suscepta † à conditore regulæ sit de actibus & conuen-tionib.occultè inter agētes ꝑter ipsius cōsciām,nō aūt de his,ꝗ se auctore oīno fiāt,ad hoc tex. in d.§.apud La beonem,

18 beonem,ibi,hoc.n.edictū ad actus ꝑtinet,in q̄b.prętor
19 se non intromisit. Nec† alioquin sub clipeo & promis-
sione principis,pęnā ferat.l.Graecus.C.de adult.†Itaq;
exclusa est r̄lę dispō,cessante illius rōne.l.adigere.§.quā
uis.ff.de iu.pat.l.ꝙ dictū.ff.de pact.c.cū cessante.de app.
20 Nō†obstat,si q̄s dicat,iniquum esse, vt q ꝑdit ius oīno
bn̄ficiū administret,& de facto absoluat in ꝑniciē aīa-
rum:q̄a tollitur hoc,nā satis canonicè absoluit: q̄a Pa-
pa ꝑmittente,vt s̄.cū ipse possit dare facultatē absoluē
21 di ēt nō curato,iux.gl.in cle.1.de priui.Nec†est nouū,
vt post ius & proprietatē amissam administret hm̄oi
spiritualia in vita,vt est videre in rectore,cuius viuentis
bn̄ficiū est vnitū.q. hoc ipso desinit esse rector,& ius ali
quod in bn̄ficio retinere nō dr̄, & tn̄ iuris ꝑmissione
administrat,vt ꝯcludit Old.ꝯs.257.Factū tale est.col.13.
22 Sicut†& substitutus ꝑ curatū in administratione ecclę
administrat auctoritate cuiuscūq; sūꝑioris nō solū epī
ꝑmitttentis,vt post Inn.Host.ꝯcludit gl pe.in c.licet ca
23 non.de elec.li.6.Prout †& ius rei pōt esse penes vnū,&
cōmoditas tenēdi penes alterū.l.necessario.§.fi.ff.de pe
ri.& cōmo.rei vend.& l.arborib.§.si vsufru.& l licet,de
vsufr.& c.si ꝑꝑ,de rescr.lib.6.& q̄d no. in c.tibi ꝯcesso.
24 de ꝑb.eo.lib.Tollit̃†ēt:q̄a pręsupponit̃,ꝙ post signatu
rā & ꝯsensum semꝑ oīa egit D.R.prouisus vt verus re
ctor.Ita ꝙ cessat dictus obiect⁹:q̄a ipse possedit spūalia
& tꝑalia:cū in administratione spiritualiū ꝯsistat vera
possessio,vt no.in c.cōmissa.in gl.& ꝑ Io.And.in nota.
de elec.li.6.& quod ꝑ Inn.in c.l̄ris.de resti. spol. Et hoc
ēt excludit r̄la,quia verū est.D.R.ex resignatione ꝓui-
sum verè possedisse,& administrasse,& ꝯn̄r non P.resi-
25 gnātem,cum duo nō possint eādem rē in†solidū possi
dere.l.3.§.ex ꝯrio.ff.de acq.poss.l.si vt certo. §. si duob.
26 vehiculum.ff.cōmod.Igitur†cessantib.verbis r̄læ in ca
su nr̄o,cessat illius cōprehensio.l.4.§. toties. ff. de dam.
infec.l.si verò.§.de viro.ff.sol.ma c.indēnitatib.§.sed cū
27 eas.de elec.li.6.†Nec obstat,ꝙ renūcians fuerit permis
sus habitare in domo bn̄ficiali: q̄a nō inconuenit illi,
cui fructuū perceptio permissa est,& alioquin nō tam
amarè ꝯstō intelligēda est,vt iure familiaritatis non li-
cuerit id ꝯcedere,arg. l. q iure familiaritatis. ff. de acq.
poss.illi ꝑsertim,q sic renūciauit, esto ēt ꝙ rō publica-
tionis reqsitę fuerit,vt innotesceret alijs, quorū īterest
nō potuit certius id causari,q̄ per quotidianā admini-
strationē spiritualium in ecclesia,vbi rector egit,& ꝑdi
cauit,& populū bn̄dixit,& instruxit cōtinuè,ēt diebus
28 solemnibus astāte multitudine populi,quare†satis no
toriū & manifestum est,reditū præfatū esse rectorem,
qui ꝑ hos actus,qui citra ius & nomen rectoris fieri ne
29 queūt,publicè rector apparuit.Cū†nec alieno noīe po
terat ītelligi agere sed suo iure.l.& magis.ff.de sol.Itaq;
30 cū†publicatio non sit aliud q̄ publicè palam facere.l.
31 sed si pupillus.§.proscribere.ff.de tributo.Et †satis dr̄ le
gitimè publicatū,quod ĩ missarū solemnia, vel dū ser
mo hr̄etur,& prædicat̃ in eccl̄a astante populo est pu-
blicatū,iux.gl.in cle.1.in ver.eas,dę sepult. & in cle.1.in
ver.ad diuina.de foro cōpe.& in cl.cām,su ꝑ ver.solem-
nitāti.de electio.Lōgè magis si corā in eccl̄a,ipse idem
32 sacrat̃& diuina fecit & tractauit ac prędicauit cum sic
facto q̄ verbo implere,& magis res demōstrat̃ facto , q̄
verbo.l.Paulus r̄ndet.ff. rem rat. ha. cū simi.cū veritas
magis occulata fide,q̄ per aures animis hoīum infiga-
tur:vt d̄t tex.in §.nactenus,inst.de grad.Et Orat.aīmos
segnius arctat dimissa ꝑ aures,q̄ quæ sunt oculis subie,
cta fidelibus.& iuxta illud.Certior aure arbiter est ocu
lus.& Hieronymus ad filiolā,plus,plus intelligit̃, quod
oculis vr̄ quàm quod aure percipitur.Nec obstat,ꝙ in
publicatione nō sint exhibitæ literę,aut renūciatio:q̄a
cū publicatio exigatur ad purgandū suspitionē cęlan-
tium renunciationē,nō pōt melior manifestatio fieri
q̄ possessione matenuta:cū alioquin sit ꝯ oēm verisi-
33 militudinē,†ꝙ populus sustinuisset administran. vt re-
ctorē,nisi cōperisset talem,s̄m Host.& Io.And. in c.il-
34 lud.de ꝑsump.Et†ꝯn̄r cessauit necessitas alterius publi
cationis apud certioratos.l.1.in fi.ff. de actio. empt. &
d.cle.cām.in fi.& ita in dubio receptū est in palatio in
publicatione,q requirit̃ per aliā r̄lam ad acceptādū vir
tute gratiæ,& hoc satisfaciat ēt, vbi publicatio exigat̃,
35 in hoc,vt alijs innotesceret,vt s̄.dixi.Cū †non sit verisi-
mile,alios sustinuisse administrātem,si nō compertum
habuissent eum esse rectorem,& iuris præsumptiones
sint liquidissimæ probationes.l.licet Imperator.de leg.
1.l.si quis locupiles.ff.de manum.test. Parisius.

SUMMARIUM.

1 *Nominatio concessa Cardinali de beneficijs prouidendis,qualiter interpretari debeat,&*
Copula,&,quo ordine dicatur copulare.
2 *Ordo scripturæ attendi debet.*
3 *Decreti natura est,vt sequatur dispositionem præcedentem.*
3 *Dictionis,alijs,est natura,importare diuersitatem.*
5 *Concessio prędicta prohibet vicarijs ante nominationem Cardinalis ne conferant alijs quàm nominandis.*
Beneficiorum vacatio diuturna tollenda est.
6 *Decretum an,& quando liget ignorantes.*
Gesta per reuocationem potestatis concessę ante notitiam, an valeant.
7 *Priuilegium,in quantum fieri potest, reduci debet ad terminos iuris communis.*
8 *Dictio,huiusmodi,denotat præcedentem qualitatem.*
Decretum prędictum quam prohibitionem inducat.
9 *Dictio,itaque,refertur ad præcedentia continuatiuè.*
10 *Ordinarius potest conferre aliàs beneficiato.*
Idem facere potest vicarius episcopi concessa sibi facultate conferendi idoneis,& nu.11.
12 *Idoneus quis dicatur,& duobus præce.*
13 *Et de quibus personis verbū,idoneis,intelligatur,& de qua idoneitate.*
Et an tale nomen intelligatur secundùm ius commune.
14 *C.is cui.de præb lib 6.in quo iudice procedat.*
15 *Canonicatus per consuetudinem potest obtineri cum beneficio.*
16 *In ecclesia regulari non potest quis dignitatem obtinere , nisi sit professus.*
17 *Dispositio.d.c.is cui.in quo beneficio procedat.*
18 *Beneficium sufficiens qualiter intelligatur.*
19 *Vicarius episcopi an possit esse canonicus regularis.*
20 *Clericus cōiugatus cum virgine,an possit esse subexecutor in expectatiuis,& prouidere expectanti.& nu.31.*
Simplex clericus potest ista facere.
Decisio Ioan Mona.in c.statutum. de rescript. libro 6. quo casu procedat.
21 *Clerico coniugato duo tantùm priuilegia reseruantur,in reliquis vt laicus reputatur.*
22 *Conferre beneficia non est concessum laicis,& nu.23.& 29.*
23 *Matrimonium reducit clericum ad instar meri laici.*
24 *Clericus transeundo ad matrimonium explicat actum contrariū clericatui,& renunciare videtur priuilegio cleri.*
25 *Clericus coniugatus nō potest esse officialis,seu vicarius episcopi.*
26 *Nec administrator rerum ecclesiæ,nec sindicus vniuersalis.*
27 *Prohibita laicis,censentur prohibita clerico coniugato exceptis duobus casibus.*
28 *Sententia lata à clerico coniugato vti vicario est nulla.*
29 *Clericus coniugatus non potest conferre,& nu.22.*
Conferre quis alteri beneficium non potest, quod per se non valet retinere.
30 *Clericus per matrimonium subsequens amittit beneficium,quod habebat.*

CONSILIUM XL.

Quamuis Io.non fuerit nominatus per Cardinalē iuxta formā breuis eidē Cardinalis ꝯcessi,dicimus collationē sibi factā valere. Nā bn̄ vult,ꝙ Card.possit nominare ꝑsonas idoneas,ipsis offi
1 cialib.& vicarijs eiusdē Cardinalis epī,†& ne alijs de beneficijs hm̄oi prouideat̃,ēt cū decreto irritāte, q̄cquid al̄r sciēter vel ignorāter fieri ꝯtigerit,ꝓhibere possit & valeat,intētio ergo Papę ꝯcedētis breue est,ꝙ Card.habeat primò noīare aliquos ad aliqua beneficia,& post noīationē apponere decretū cū ꝓhibitione,tū ꝑꝑ dictionē,&,q̄ copulat ordine successiuo,iux.no.in l.Gal-
2 lus.§.quidā rectè.ꝑ Bar.ff.de lib.& posthu.tū †ex ordine scripturæ.l.cū pater.§.pe.de leg.2.& q̄d hr̄ in c. cū di
3 lecta,de rescriptis,tū†ex quo natura decreti est, vt sequatur dispositionē ꝑcedentē;adeo,vt dicat Gem.in c. ꝑn̄ti.de offi.legati,li.6.ꝙ vbi nō hēt locū dispositio,nec

4 etiam decretũ,tũ†etiam ꝑ ꝑ illam dictionem,alijs,dum in fine dr̃,ꝙ Cardinalis possit nominare aliquos, & ꝓhibere ne alijs cõferant ipsi Vicarij,s.alijs, q̃ nominatis prius,cũ natura dictionis ꝑdictæ sit importare diuersi
5 tatẽ,vt latè Gem.in c.deinde,26.dist. Nõ † ergo simpl'r ꝯcessum est Cardinali,ꝙ ante noĩationẽ ꝓhibeat vicarijs ne cõferãt alijs q̃ nominãdis, ẽt si ignorãtes prohibitionẽ cõferrẽt bñficia. tũ quia per hoc induceretur diutina vacatio bñficiorũ,ꝯ.c.ſm,de cõcess. preb.si indistinctè posset,ẽt ante noĩationem super oĩb. beneficijs apponere decretũ irritans ignorãtes ligans,satis.n. operat̃ priuilegiũ in hoc,ꝙ post nominationẽ decretũ Cardinalis habeat ligare ignorãtes,cum al's speciale sit hoc in Papa,iux.nota.ꝑ Gem.post Lapũ in c.2.de ꝑbẽ-
6 dis,li.6.col.vlt.Et†aliàs hẽamus,ꝙ gesta post reuocatione potestatis ante notitiã valeãt,vt in c.audita.de restit.
7 spo.& latè Calde.de off.dele.col.4.Priuilegiũ†.n.inquãtum fieri põt,debet reduci ad terminos iuris cõis:vt est tex.in c.ex parte.il primo,de ver.sig.Io.An.in c. dilecti, de foro.cõp.Inn.in c.dudũ.de priuilegijs.facit ẽt,quod notat Inn.in c.dudum.de decim.& quod hr̃ in l. si qñ, C.de inof.test.& in c.cãm.de rescriptis.Cõferũt ẽt verba posita in breui.s.beneficia ẽt per noĩa & cognomina,vel al'r designando,quasi ꝙ nominatio dẽat fieri de certis beneficijs,& prohibitio inde secuta,ne alijs cõfe
8 rãt,de certis beneficijs,debeat fieri,tũ†ẽt per illa verba de bñficijs hmõi, q̃ denotant præcedentẽ qualitatem, ſm Bar. in l.si qs suũ.§.fi.de leg.2.quæ nominatio non interuenit in casu nostro:quia ad beneficiũ,de quo agitur,neminẽ Cardinalis noĩauit, ergo cũ vicario nil de isto beneficio fuerit inhibitũ,potuit conferre.†Nec dicatur,ꝙ decretum Papę positum in breui habeat inducere generalẽ prohibitionẽ:quia Papa prohibeat,ne illi vicarij,qb.est cõmissum,i.habeãt noĩatis ꝯferre,non possint alijs de bñficijs hmõi.s.certis, & specificatis ad
9 quæ iã sint aliqui nominati,cõferre.Et†hoc apparet ex illa dictione cõtinuatiua,itaq;,q̃ refert̃ ad ꝑcedentia:vt in l.si ad non.ff.de peti.hære.& Bar.in l. ꝑtor. ff. de publicanis,al's esset totaliter auferre potestatẽ vicarijs cõ-
10 ferendi,ex illa dictione hmõi.Nã†licet per facultatem cõcessam ꝑ epm vicarijs super collatione beneficiorũ sint apposita illa verba, ꝙ possint cõferre bñficia idoneis:tñ per hoc nõ prohibent̃ ꝯferre bñficiatis,ex quo nõ sunt delegati à Papa sed ab epõ.Nã sicut ordinarius nõ prohibet̃ cõferre al's beneficiato, vt probat̃ in c.de multa.de præb.&c.referẽte.& ꝓbat tex.in cle. fi.de off. ord.vt ẽt expsè no.Lap.& post eũ Gemi. in c.is. cui,de ꝑb.li.6.col.3.vers.oppono,Lap.Abb.& idẽ Lap.& post eũ Gem.in c.fi.de offi.dele.in dist. quã ibi refert in vlt. col.& ẽt probat à ꝯrio sensu, in c. ordinarij,de officio ordinarij,li.6.Ita nec delegatus ordinarij,vt est gl.ĩ ver.
11 hñtib.iuncto tex.in cle.fi.de off.ordinarij.Sicut†ergo si cõmissa est ab episcopo vicarij potestas cõferẽdi,non intelligitur exceptũ,ꝙ nõ possit conferre al's beneficiato,sic ẽt si exprimatur,nõ dẽt intelligi ꝓhibitũ,ꝙ cõferatur personę nõ bñficiatę;quia expressio eorũ quę tacitè insunt,nihil debet operari,vt in l.3.de leg.1.& l.cõ-
12 ditiones.ff.de ꝯdi.& dem.Et †qđ de dicta dictione,idoneis,no.Card.post Abb.in cle. cũ ei qui. de cõcessione præb.col.2.& doc.in c.fi.de præsump.& no.in cle.1.de off.dele.ꝙ qñ dicta ꝯditio tacitè inest,nil operat̃. Nam
13 verba†illa,ꝑsonis idoneis,intelligũtur de alia idoneitate in prouisione ordinarij requisita à iure cõi, puta,ꝙ sit morib.& scĩa,& ętate,iuxta.c.innotuit.de electio.&
14 c.si fortè.eo.ti.& in c.fi.de presumptionib.†quia verbũ idoneis,intelligitur ſm ius cõe,vt dñt gl. Io. Monach. & doc.in d.c is cui,quia loquitur tñ in delegato à Papa,vt tenet Lapus,& post eũ Gem.in d. c. is cui. col.3. ver.opponit Lap.Abb.in quo ẽt si non sit dictũ & expressum verbũ,idoneis,delegatis à Papa,nõ vr̃ ꝙ possit conferre aliàs beneficiato,vt tenet gl.in ver. idoneis,& ibi doc.in d.c.is cui.Nõ mirũ si ẽt nõ possit qñ est expressum,per rõnem gl.in d.c.is cui.in ver.nõ põt.iũcta rõne,quã ponit gl.placet,de ꝑiudicio ordinarię ꝑtãtis,
15 in cle.fi.de offi.ordinarij.Attendat̃†ẽt,ꝙ beneficiũ, qđ prius hẽbat,est canonicatus,qui de cõsuetudine ecclæ insimul dñt obtineri cũ dignitate,ſm no.ꝑ glo.vltimã in c.super eo.de ꝑbẽ.li.6.& quod no.in c. gratia. de re-
16 scriptis.li.6.Quia†nõ põt quidã obtinere in eccl'a regulari dignitatẽ in titulũ,nisi sit professus,vt in c.cũ singu
17 la.§.prohibẽdus,in ver.cõsueta.de preb.li.6.tũ †ẽt quia si esset aliud bñficium q̃ canonicatus,primũ beneficiũ quod obtinuisset Io.si nõ esset sufficiẽs, nõ hẽt locum
18 dictum c.is cui.vt dicit ibi gl.in ver.sufficiẽs,†quæ sufficientia dẽt iudicari ſm qualitatẽ personæ eiusdẽ,q est nobilis & licentiatus,iux.c.de multa.& quod no. gl.21. q.1.c.1.& in c.cũ adeo.de rescriptis,& ibi Doct. ex qb.
19 patet,ꝙ nõ habet locum dictum c.is cui.†Sup illo autẽ dubio.An canonicus regularis possit esse vicarius epi: dicendũ breuiter ꝙ sic,vt latè Gem.& Mod. in c.si qs. 68.dist.in cl.de rescriptis.Io,de Imo.ĩ c.fi.de cler.ægro.
20 & deci.4.in tit.de officio vic.in deci. †Et quia dubitat̃ (vt audio) an clericus ꝯiugatus cũ vnica virgine potuerit vt subexecutor ꝓuidere,seu cõferre expectãti de beneficio aliàs cadẽti sub expectatiua, & ꝙ simplex clericus in minorib.hoc potuerit facere,nõ vr̃ dubiũ: quia no.Io.Monac.in c.statutũ,de rescriptis, li.6.restringũt illũ textum tanquã pęnalem & odiosũm ad iudices cõtentiosæ iurisdõnis,nõ ad executores gratiarũ.vt not. in indiuiduo in deci.264.Vbi alicui, & latè disputat̃ articulus iste deci.471.in antiq.Vtrum.c. statutũ.& Aegi-
21 dius in decis.264.simplex presbyter.†Sed an qualitates mr̃imonij & cõiugij reddãt ipsum inhabilem; vr̃ dicẽdum ꝙ sic,quia tex.in c.clerici.§.in literis. de clericis ꝯiugatis,reseruat tñ duo præcipua clericis cõiugatis,videlicet priuilegium vl'e canonis,si quis suadẽte. ac etiã fori,vbi de crimine ciuiliter vel criminaliter procedet̃, & hoc si in habitu & tõsura incedat cæteris omnibus priuilegijs amissis,& sublatis, q̃ aliàs clericis cõpetunt, ex qbus oñditur,ꝙ ea q̃ cõpetũt cleris præter ista duo
22 expressa, censent̃ oĩno sublata.Et † sic potestas conferendi,quæ laicis interdicta est de iure cõi.c.dilectus, de præb.& in c.fi.de cõces.præbẽdæ,& qđ no.16.q.7.in fi. summæ.& 96.dist.c.bene quidẽ,latè prosequitur Pe.de Anch.in regula beneficiũ,de reg.iu.col.2. allegando,q̃
23 singul'r no.Io.And.in c.2.de præb.li.6.Quia †ius cõferẽdi in laico r'r est interdictũ,vnde, vt dicit Io.And.in d.§.cęteris.& ibi Gem. ꝯiugiũ reducit clericũ ad instar
24 meri laici.& † est rõ:vt notatur in c.diuersis fallacijs,& in c.Io.de clericis ꝯiugatis,in antiquis: qa clericus trãseũdo ad mr̃imoniũ,explicat actũ ꝯriũ clericatui.Ideo vr̃ tacitè renunciare priuilegio clericatus,ita singulariter dicit Io.de Imo.in c.Ioannes,vbi ẽt in 9.col.ver.cir
25 ca quintam opp.tract.†an clericus coniugatus cũ virgine possit esse officialis seu vicarius epi,recitãdo d.Io. And.Cel.& Flo.dicit,ꝙ nõ:qa præterquã in illis duob.
26 reseruatis cẽsetur vt laicus.Et†per hoc infert,ꝙ nõ poterit esse administrator rerũ ecclæ,seu sindicus vl'is, q̃ sunt minoris facultatis,quàm potestas conferendi: allegat,quę habentur dist.90.c.iudicatum 15.q.7.c.in no
27 ua.Ex quibus facit aliã illationem,ꝙ omnia, quæ sunt prohibita laicis,de quibus in c.contingit.de arbitris,& in c.decernimus, de iudicijs,erũt etiam prohibita tali clerico coniugato, præterquam in illis duobus reser-
28 uatis.Inferens†etiam,ꝙ sententia lata ab eo vt vicario episcopi,esset penitus nulla,ergo neque potestas cõfe-
29 rendi valeret,c.fi.de officio vica.li.6.Pro †quo facit rõ, quam no.gl.in c.quanto.de consuetudine. & dicit tex. in c.Diabertus,prima q.7.& in c.quod autẽ,de iure pa.
30 videlicet,†ꝙ ille nõ potest cõferre beneficiũ,alteri, qđ pro se retinere non posset,sed certum ẽ,ꝙ per coniugũ & matrimoniũ clericus perdit beneficiũ,iuxta plenè nota.in c.1.& c.diuersis fallacijs.& c.Ioannes,supe-
31 rius alleg.†Ex quib.concludo,ꝙ sicut ipse primus executor,si taliter qualificatus esset,conferre nõ posset,ita neque subexecutor ab eo datus,nisi sit persona habilis & idonea,nõ poterit talẽ collationẽ seu prouisionẽ explicare,ꝓ quo est decisio in terĩs in antiquis. 119. Executor datus . vñ breuiter tenendũ est,dictã collationẽ explicatã nulliter ex defectu potestatis cõferentis, ꝓut etiam videtur singulariter no.Pet.de Anch.in d.regula beneficium,de reg.iur.lib.6. Parisius.

SVM

SVMMARIVM.

1 *Vniendi potestas concessa vni, quando & ex quibus verbis tributa censeatur, & seq.*
Vniendi, potestas an videatur concessa constituto ad faciẽdum, & creandum vicarium simpliciter.
Clausula generalis subiecta mandato præmissis aliquibus requirentibus mandatum speciale, an extendatur ad collationem beneficiorum.
Potestas conferendi beneficia debet esse expressa.
Et an veniat sub illa clausula generali, etiam si requireret mandatum speciale.
2 *Clausula prædicta non includit maiora expressis.*
3 *Vnire beneficia magis est, quàm conferre.*
Vnio non potest explicari per episcopum sine consensu capituli.
Beneficia conferre potest episcopus sine capitulo, nisi consuetudo contraria sit.
4 *Prælati inferiores pñt conferre ecclesias subiectas eis pleno iure. Vnire autem non possunt.*
5 *Implicatiua dictio etiam conferendi quæcunq; beneficia, non inducit, nec implicat potestatem vniendi.*
6 *Vnio non potest fieri sine consensu illorum, ad quos spectat collatio beneficiorum.*
7 *Beneficium commendatum non dicitur vacare per mortem commendatarij seu alio modo.*
8 *Beneficium vacans per resignationem non potest conferri tanquam vacans per obitum.*
9 *Beneficium quando dicatur vacare per resignationem.*
Resignatio vt possit habere effectum, infra quod tempus debeat expediri.
10 *Tempus currit negligenti prælato, vt collatio ad superiorem deuoluatur.*
11 *Procuratoris negligentia seu patronorum, an, & quando deuoluat collationem ad superiorem.*
12 *Assertioni Cardinalis an sit standum, & alijs seq.*
Actus gestus à persona prouida, & honesta præsumitur iustus, & factus in casu possibili.
13 *Tollitur autem præsumptio ista ex factis contrarijs.*
14 *Clausula, constito summariè de assertis, inducit conditionem, & de illis debet constare, & aliter gesta redduntur nulla.*
15 *Forma data à lege mortua, seu viua seruari debet, & actus gestus ea non seruata reditur nullus.*
16 *Assertioni Cardinalis standum non est, si constat de contrario.*
17 *Appellatio nõ est necessaria ab actu nullo, sed solũ ab actu iniusto.*
18 *Assertio Cardinalis intimata non tollit, quin possit dici nulla.*
19 *Decretum interpositum contra ius partis est ipso iure nullum, & num. 20.*
Decretum interpositum in monitorio continente clausulam, constito de assertis, est ipso iure nullum, si de illis prius non constat, & alijs præced. & seq.
20 *Sententia lata contra ius partis non est ipso iure nulla.*
Differentia est inter decretum, & sententiam.
21 *Decretum contra formam datam, ac lege viua emanatum est ipso iure nullum.*
Delegatus proferens sententiam iniustam censetur nulliter iudicare contra formam mandati.
Declaratoria, & censuræ emanatæ virtute decreti nulli, etiam nullæ iudicantur.
22 *Iurisdictio tributa alicui sub certa forma, illa nõ seruata si proceditur, nulliter procedi censetur.*
23 *In excommunicatione, declaratione, & censuris requiritur plena probatio.*
Cõpromissi prorogatio qñ fieri possit, vt laudũ inde latum valeat.
24 *Non comparens, nec parens censuris, vel sententiæ excommunicationis superioris an dicatur contemnere, & quando.*
25 *Censurarum sententia, an semper & omni casu sit timenda.*
26 *Et quid si lata est contra formã mandati, & delegationis factæ.*
27 *Consensus an dicatur suppleri per non contradictionem.*
Iurisdictionis defectus an suppleatur non contradicendo.
28 *Sententia censurarum non transit in rem iudicatam.*
29 *Maximè quando sententia censuræ lata est per viam præcepti seu monitorij causa non cognita.*
30 *Delegatus in quo loco debet sententiam proferre, & nu. 34.*
31 *Habitatio solita quæ dicatur, & nu. 32. & 33.*

CONSILIVM XLI.

Ex his, quæ in facto deducũtur, nihil cõcludentes allegari video ꝑ aduersarios, quominus, grã, si neutri, dñi D. canonizari debeat, quatenus enim ad prætensã vnionẽ, quã deducit. d. F. respõdetur, ꝙ illa fuit nulla ex defectu potestatis ipsius vicarij vnientis, licet. n. ꝓcurator ab episcopo cõstitutus ad faciẽdũ & creãdũ vicariũ, cõstituerit ipsum, eidemq; dedisset potestatẽ vniendi; tñ talẽ potestatẽ in ipsũ vicariũ nõ trãstulit, ex quo hoc in mãdatis nõ habebat ꝓcurator, vt videri põt in
1 suo procuratorio. Nec † est dicendũ, ꝙ satis in dicto ꝓcuratorio veniat dicta potestas vniẽdi ꝑ clausulã gñalẽ subiectã, pręmissis aliquibus requirẽtibus mandatũ speciale, prout inter alia præmittitur potestas cõferendi beneficia, quæ est de requirẽtibus speciale mãdatum iuxta. c. fi. de officio vica. lib. 6. cũ sim. quãuis. n. gl. in c. 2. eo. ti. velit tũc venire ẽt alia, quæ requirũt speciale mãdatũ, per tex. in c. qui ad agẽdũ. §. 1. de ꝓcu. lib. 6. vbi casus, tñ hoc limitatur per Docto. nisi sint maiora exꝑssis: quia talia nõ veniũt, per cle. nõ põt. eo. ti. Sed † vnire
2
3 beneficia, est qd maius q̃ illa cõferre, ergo, &c. Patet, † ꝙ sit quid maius: qa vnio per epm nõ potest explicari sine cõsensu capituli. c. pastoralis, in fi. de donationib. & per doc. in c. sicut vnire. de excessib. ꝑlatorũ. sed cõferre beneficia potest ipse solus, nisi habeat oĩa communia cũ capitulo, vel nisi aliud sit de cõsuetudine, ſm Host. in summa, de his q̃ fiunt à præla. sine consen. cap. c. 1. in ver. collationib. ergo beneficiorũ, & plenius de elect. c.
4 quis possit eligere. vers. qd de præbẽdis. Ex † eo ẽt ꝓbat, ꝙ vnire sit quid maius q̃ cõferre: quia inferiores ꝑlati, q̃ hñt sibi pleno iure subiectas aliquas ecclesias, nõ est dubiũ, ꝙ ipsas cõferre pñt, not. in c. cũ plãtare. de priuileg. & tñ tales ecclesias nõ pñt vnire, vt habetur in d. c.
5 sicut vnire. Et † implicatiua, de qua in dicto procuratorio, ibi, ac etiam cõferẽdi quæcunque bñficia, &c. non facit cõprehẽdi vnionẽ, implicat. n. minora expressis, siue ea, in quibus est minor rõ, quã in expressis, non maiora, vt per Bart. in l. 1. ff. si qs ius dicen. nõ obtẽpera. &
6 per Alex. cõs. 23. vol. 3. Aliud † ẽt adhuc viget ꝯ assertã vnionẽ: nã si collatio dictæ parrochialis, vt prætẽditur, spectat ad collationẽ canonicorũ S. Martini, sine ęorũ cõsensu non potuit talis vnio fieri, per c. primum. §. ad hæc. de statu. mona. in cle. & per gl. in vers. rector. in cle. 2. de reb. eccle. nõ alien. & ibi doct. & absq; cõsensu nõ potuit vniri dictæ præbendæ, prout vnita prætenditur,
7 argumẽto dictæ cle. 2. & not. in d. c. sicut vnire. ¶ † Quãtùm autẽ attinet ad collationẽ, in qua se fundat d. Ioã. ẽt respondet, eãdẽ nõ subsistere, nec obstat ipsi, facta. n. fuit dicta collatio de dicta parrochiali tãquã vacan. per obitũ Ioã. ꝙ minimè est verũ, aut. n. tenuit cõmẽda facta ipsi Io. per vicarium episcopi, aut nõ, tãq̃ ꝯ indultũ Reuerend. Cardinalis, & ẽt episcopi nõ extendere se ad cõmendanda bñficia spectãtia ad collationẽ alterius, nisi vacarẽt per obitum, si cõmenda tenuit, & parrochialis nõ dr̃ vacasse per mortẽ cõmendatarij, sed alio mõ, & sic per resignationẽ Marci, per not. per Docto. post Fede. de Senis, in tract. permutatio. & in c. nemo deinceps. de electio. lib. 6. & ꝑ Roma. cõs. 350. in casu propositæ cõsultationis. ad hoc ẽt no. in cle. 1. vt lite pend. in
8 glo. in verbo collato. Si † verò cõmẽda non tenuit, ꝓut pars aduersa affirmat, & adhuc dicta parrochialis vacauit per resignationem dicti Marci, sed tanq̃ vacans per resignationẽ Marci collata non fuit, sed tanquã vacãs per obitum Io. vt proximè dictũ fuit, ergo, &c. ad hoc
9 nota. per Lapum alleg. 78. q. 4. ¶ † Nec obstat, si dicatur, ꝙ ẽt non vacauit per resignationẽ Marci: quia nõ tenuerit resignatio, ex quo nõ fuit facta in manibus superioris: qa superior, si verùm est, ꝙ ꝑtẽditur, de collatione dictæ parrochialis spectan. aliàs ad d. canonicum de præb. S. Martini erat dictus canonicus, ergo ad eius ꝑiudiciũ tenuit resignatio, & sic dr̃ ꝑ eius resignationẽ vacasse, iuxta nota. in c. ꝙ in dubijs, de renũciationib. insuper esto sine ꝑiudicio, ꝙ d. canonicus cõtulisset dictam parrochialẽ tanq̃ vacãtẽ per obitũ, vel quouis alio mõ &c. & ꝙ ad ipsũ spectaret aliàs collatio, tñ in casu isto dici posset, ꝙ sua collatio nõ valuisset, tãq̃ collatio deuoluta fuerit in d. vacatione, nec ꝑ d. resignationẽ & commendã: cũ saltem vltra sex mẽses nõ fuerit colorata stãte dispõne dicti. c. nemo. & adhuc ꝯ. sex mẽses etiã non colora-

10 colorata. Et† non vr̃ excusasse ipsum canonicũ, ad quẽ dr̃ spectare collationẽ, qui vidẽs aliũ ꝗ̃ priorẽ in possessione, & nõ institutũ à se, debuit ꝑquirere, quo iure esset in tali possessione, & nõ perqrẽdo vr̃ tp̃s sibi currisse tanquã negligẽti, per not. in c. 2. de cõcess. ꝓb. & in c. qa
11 diuersitatis, eo. tit. Nec† d. Lap. in alleg. ꝯ. adduct. obstãt: qa termini sunt prorsus diuersi, ĩ casu. n. suo iustissima fuit ignorãtia patronorũ super hoc, tñ in p̃nti casu nõ est instandũ ex quo, vt fuit p̃missum, collatio facta fuit
12 tanquã de vacan. ꝑ obitũ, nõ alio mõ. †Circa aliud dubiũ datum in eadẽ cã, ꝙ monitoriũ nullũ existat, dr̃, ꝙ licet magna fuerit authoritas dictorũ Cardinaliũ affirmantiũ eis cõstitisse ex testiũ & iurium ꝓductione de narratis in cõmissione, & ꝑpea actus, qui aliàs prima frõte p̃sumit̃ iniustus, tñ ex quo aliquo certo casu iustificari põt, si est gestus à ꝑsona prouida & honesta, p̃sumit̃ iustus & factus in casu possibili: vt est tex. no. & ibi põderat Abb. in 1. not. in c. nisi essent, de præb. in prin. & allegat notata ꝑ Inn. in c. 1. de cler. peregr. & facit, ꝙ
13 not. Ang. in l. ea qdẽ, col. 36. C. qui accus. nõ poss. †Quia verò hęc p̃sumptio facile eliditur ex facto ꝯrio, & ex cęteris actitatis in cã, iccirco dicta p̃sumptio annihilatur: quia p̃sumptio fortior tollit minus fortẽ. l. diuus, cũ si. ff. de in integ. rest. nã cõcessio aduersarij narrat, plura grauia & prouocãtia ipsum Põtificẽ ad cõcedẽdũ, &
14 tñ Papa cõcessit cõstito summariè de assertis. †Quę verba sonãt in cõdõnẽ siue in modũ formæ, si de narratis ante monitoriũ summariè minimè cõstiterit, oĩa sunt nulliter gesta. c. fi. ibi, cũ igit̃ mandatũ se ad alia nõ extẽdat, & c. mandamus tã institutionẽ hmõi, quã excõicationis sñiam deinceps nõ tenere, & ibi põderat Abbas
15 ex̃ de ꝓb. Na† siue detur forma à l. mortua, siue à viua, i. à Principe viuẽte, & nõ sit seruata, subiacet ipse actus sic gestus vitio nullitatis, & oĩa inde secuta sunt sir̃ nulla, & eodẽ mõ reuocanda iudicio nullitatis, tex. & gl. in c. fides 10. dist. & gl. in cle. 1. in verbo donec. de re iud. & tex. vbi Inn. & Ant. de But. in c. ex insinuatione. de ꝓcuratorib. & c. cũ dilecti. de emp. & vẽd. cũ igit̃ neq; ex articulatis per impetrãtẽ, nec ex inspectione cõpromissi & laudi potuerit cõstare de narratis in cõmissione, plenè vel semiplenè, sed potius oĩa ex sui inspectione apparẽt nulliter esse gesta, videlicet laudũ post diẽ compromissi latũ, & violatio pacis, nedũ nõ fuit articulata, & ꝯñr testes sup ea deposuisse non p̃sumunt̃, sed nec ipsa pax fuit ꝓducta, sed tñ post decretũ monitoriũ fuerint ꝓducta qdã capitula pactorũ, ꝗ cõuẽtiones & pacta ab ipsismet ꝯhẽtib. nõ pax nũcupant̃, ꝓrogationes ẽt cõpromissi, licet nullæ sint, tũ qa à nõ ꝓcuratorib. factæ, tũ qa post terium cõpromissi expiratum, tũ qa corã ipsis Cardinalib. minimè fuerũt ꝓductæ tp̃e decreti monitorij, nõ potuere iustificare ipsum monitoriũ sic de-
16 cretũ. Et† sic apparet, ꝙ assertio Cardinaliũ reddit̃ minꝰ vera & valida, ꝑpea illi nullatenus est standũ, vel pro ea p̃sumẽdũ, cũ ꝯstet de ꝯrio ex actis, iux. gl. fi. in c. sicut, ex̃ de sent. excõ. & ponit Ang. ꝯs. 182. & Rot. de ꝓb. dec. 214. in autiq. Nõ ob. ꝙ d. dictorũ assertionis & gestorũ ꝑ Cardinales habuerit notitiã & copiã, qa fuerũt intimatę ꝑsonaliter, & tñ ab illa intimatione nõ appellãdo
17 vñr sibi p̃iudicasse, &c. Nã† rñdet̃, ab actu nullo nõ esse necessariã applõnẽ, & vbi nõ interponit̃, nõ p̃iudicat; ꝗ̃ tñ interponit̃ ab actu iniucto, nõ aũt nullo, tex. est in l. 1. §. si qs tutor. ibi, sed si fuerit repulsa, tũc demũ appellare dẽt, cęterũ añ frustra appellat̃. ff. qñ app. sit. Præ-
18 terea, †nihil ꝓhibet, quominus post falsã assertionem Cardinaliũ, & nullã, vt patet ex actis, licet intimatã, non possit peti decl̃o ꝑ viã nullitatis sup ipsis cẽsuris sic fulminatis, s̃m Io. And. in c. licet. in verbo euitari. de sent. exc. li. 6. p̃sertim cũ dicta assertio tñ faciat aliqualẽ p̃sũptionẽ, ꝗ tñ ex actis elidit̃, vt dixi: qa veritas p̃ualet opi-
19 nioni. l. illicitas. §. veritas. ff. de off. p̃si. cũ si. Itẽ† qa decretũ monitorij, vbi interponitur ꝯ ius partis, est ipso iure nullũ, tex. est no. ĩ l. Seiæ egressæ. ff. de tu. & cu. da. ab his,
20 & l. si putas. C. de pet. hær. Et dicit Alb. in l. fi. ff. de iu. ꝙ licet aliàs sñia ꝯ ius partis sit iniusta, tñ decretũ ꝯ ius partis est ipso iure nullũ, ꝑ dicta iura, allegat duas rõnes, drĩæ. primã: qa sñia fert̃ p̃ntib. partib. monitoriũ verò partib. absẽtib. itẽ decretũ monitorij dẽt interponi cã cognita, ergo si aliter fit tanꝗ̃ ꝯ ius est, ipso iure nullũ, nõ sic in sñia, vt ibi latius ꝑ eũ, & sic oĩ casu decretum monitorij fuit nullũ, & multo magis isto casu cũ fuerit data forma à lege viua, & illa nõ seruata fuit decretum.
21 Fortius† dicebat Ott. & Host. in d. c. fi. de ꝓb. ꝙ delegatus, ꝗ tulit sñiam iniustã, cẽset̃ ꝑ nulliter iudicare, qa ꝑ ꝯ formã mãdati dr̃ facere iniustè iudicãdo, & licet aliq mordeãt illud dictũ, tñ in casu nr̃o plana est oĩum sñia ꝑp formã p̃cedentẽ videlicet, cõstito de assertis, quo casu oẽs Doct. cõcor. Quantũ attinet ad dubiũ, ꝙ decl̃o & inde secuta sint nulla, vr̃ eius decisio depẽdere à primo dubio: tum qa decl̃o & appositio interdicti erat ꝯ formã mãdati, cũ nõ cõstiterit plenè de narratis in cõmissione: tũ ẽt qa dũ petitum extitit derogari extraua. Bonifacij VIII. quæ incip. ꝓuide, fuit cõcessum cõstito de assertis, & sic sir̃ in modũ formæ vel cõditionis, & tñ nõ ꝯstito de illis ꝓcesserunt ad decl̃onẽ, & alia inde
22 secuta. Itẽ† vbi alicui ex aliqua cã noua tribuit̃ iurisdictio sub certa forma, qua nõ seruata iudex ad vlteriora ꝓcedit, nulliter ꝓcedit & declarat, iux. gl. in cle. 1. de iu.
23 pat. Rom. ꝯs. 236. Itẽ† dato, ꝙ in decreto monitorij nõ fuisset necessaria plena ꝓbatio in excõm. tñ in decl̃one secus, s̃m Bar. in extrauag. ad reprim. in ver. summariè, tex. & gl. in cle. sæpe, de verb. sign. Itẽ ꝓrogationes duplici de cã, vt dixi in primo dubio, sunt nullæ, hæc autẽ decl̃o, & inde secuta nullũ hñt fundm̃, tum ex p̃dictis, tum qa cõstat, laudũ fuisse nullũ, ꝓrogationes ẽt nullas à nõ ꝓcuratore aduersarij factas, & post terium cõpromissi expiratũ feudũ nõ apparet intimatũ procuratorib. neq; principalib. pax nõ fuit articulata, neq. ꝓbata, sir̃ nec eius violatio, idẽ de piuro, de quo ex̃ diẽ cõpromissi fuerit laudũ latũ, de dissipatione bonorũ sir̃ nihil ꝯstitit, & sic cum p̃dicta minimè fuerint ꝓbata & liqdata, Cardinales processerunt cã nõ cognita, & sine ꝓbationib. necessarijs, cũ tam ex iuris cõis dispõne, ꝗ̃ ex forma data in rescripto, ꝯstito de assertis, debeat de p̃missis oĩb. plenè cõstare añ excõicationẽ, & decl̃onẽ
24 p̃dictã. †Nec ob. cõtẽptus in nõ cõparendo, qa ex eo solo nõ dr̃ qs cõtẽnere, ꝙ nõ paret censuris vel sñiæ excõicati. superioris, nisi aliud de meritis cãæ appareat, vt
25 volunt gl. & doc. in c. de libellis 20. dist. †Non obstat, si obijciat̃, ꝙ sñia cẽsurarũ, siue nulla siue iniusta parte nõ appellãte, teneat, iux. c. illud, per Innocẽtium de clericis excõica. mi. quasi per non ꝯdictionẽ, vel nõ applõnẽ partis videatur ratificata sñia quamuis nulla, & ꝯñr
26 dici nõ possit de nullitate dictarũ censurarum. † Quia rñdetur, illud verũ, nisi sñia & monitorium essent lata, & decretum ꝯ studiosam formã ipsius mãdati delegãtis, ꝗ cõcernant non mõ habitũ, sed ẽt defectũ iurisdõnis, ꝑp cõditionẽ adiectã: qm̃ tunc deficere cẽsetur tã cõsensus partis, ꝯ quam fertur, ꝗ̃ ẽt intẽtio delegãtis, & iõ tũc per nõ applõnẽ, vel nõ ꝯdictionẽ partis, sñia nõ firmat̃, sed semp erit nulla; qa deficit cã efficiens, & cã formalis, s̃m Host. & Anto. de But. & magis cõiter
27 Doct. s̃m Butrig. in c. prudentiã. de offi. deleg. Nã† licet per non ꝯdictionẽ videatur suppleri defectus consensus, nõ tñ suppletur defectus studiosę formæ datę à Papa, dũ dicit cõstito de assertis: partes. n. hoc facere nõ possent tacitè nec exp̃ssè: qa cẽset̃ defectus iurisdõnis, ꝓut ẽt tenet Pet. de Anch. cõs. 298. & Inn. & Doc. in d. c. prudentiã. nã illa verba, cõstito de assertis, non mõ cõcernũt ius partis, sed ẽt iurisdõnẽ cõcedẽtis, & illus facultatẽ ac iustificationẽ: cũ aliàs Papa ĩ eũdẽ finẽ dictã iurisdõnẽ nõ dedisset, nisi cõstitisset de periurio, & violatione pacis. c. nouit. de iudicijs. & iõ tales defectꝰ partiũ ꝓrogatione vel taciturnitate, aut nõ ꝯdictione iu-
28 stificari nequeũt. Ad† p̃dicta facit, ꝙ dicimus rl̃r sñias censurarũ ꝑp periculum animarũ nõ transire in rem iudicatã. c. cõsanguinei, vbi dõc. cõiter, de re iu. Præser-
29 tim † vbi sñiæ censuræ sunt latæ per viã p̃cepti seu monitorij sine causæ cognitione, ꝓut cõtigit in casu nr̃o, vt est gl. fin. cõiter approbata, in c. ex parte. il 1. de verb. sig. & no. Ant. de But. in c. ab excõicato. col. 12. de rescr.
30 Ad† vltimum dubium dico, ꝙ licet probetur, Cardinalem habuisse habitationẽ apud Sanctum Petrũ, & delegatus

legatur alio loco possit sñiare, ꝯm glo. Bar. & alios, in l.
31 fi. ff. de iu. & iu. & Bar. in l. 5. C. qũo, & qñ iud. Et † verb. so
litæ, verificet vna vice l. j. C. qũo & qñ iud. l. Mela ait. §. 1.
32 ff. de alimen. & cib. leg. tñ † qñ in citatione est expressus locus, videlicet solitę habitationis, & agit de re valde ꝑiudiciali, nõ valet sñia: quia in tali re nõ licet vagari, ita sentit Bar. in l. dies cautionis. §. prætor ait. ff. de dam. infect. per illũ tex. ibi, degit. & Spe. in ti. de competen. iudi.
33 adit. §. 1. vers. sed nunq d. Iccirco † sentiũt, ꝙ dẽt intelligi de loco, vbi maiori parte anni habitabat, l. cũ de lanionis, §. asina. de fundo instructo. clem. cãm. & ibi glos. de
34 elect. Sed † Cardinalis præfatus pro maiori parte anni degebat, & solebat habitare alibi, ergo, &c. Et illud domicilium S. Petri erat potius diuersorium ad quietem post finitũ consistorium, & sic non ad residentiam faciẽdã, sed ex quo pro causa hmõi elegerat tribunal in certo loco specificato, non debuit mutari, & si mutabatur, debebat mutatio intimari partib. vt scirent, vbi comparendum esset, aliàs non valuit. Parisius.

SVMMARIVM.

1 *Indultum concessum episcopo de conferendis triginta beneficijs, an præiudicet regulæ de quatuor mensib. concessis ordinarijs, & alijs seq.*
Concessa fauore alicuius, non debent inducere restrictionem.
2 *Excessus modicus & paruus ex quibus consideretur.*
3 *Motus proprius tollit surreptionem.*
4 *Obedientiæ præstatio facienda Pontifici fauorabilis est, cum eius contrarium sit odiosum.*
5 *Priuilegia & gratiæ merę restringendę sunt.*
Alternatiuę cõcessio, an sit fauorabilis vel odiosa, & alijs præcedentibus.
Dispositio reducens rem ad primæuum ius, fauorabilis est.
Quando conceditur aliquid, per quod fit reductio ad ius commune, non sonat in priuilegium.
6 *Nec isto casu erit necessaria clausula derogatoria alterius constitutionis habentis clausulam derogatoriam.*
7 *Falsa expressio quando, & quo casu vitiet concessionem, & nu. 8. & 9.*
8 *Numerus pluralis, an verificetur in singulari, & nu. 9.*
Si plura narrantur in commissione, satis est, quòd vnum ex illis verificetur, & seq.
10 *Concessum aliquibus ex causis non ita de facili præsumitur sublatum.*
11 *Breue an censeatur suspectum propter reiectionem alicuius commissionis.*
Et quid si Papa attestatur se aliquid rectè concessisse, an de nouo videatur id concedere.
12 *Clausula, quòd tenor haberi debeat pro expresso, an operetur, quando de alia concessione facienda esset expressa mentio.*
13 *Et quid si derogatio sit per modum legis.*
Si in gratia alternatiua apponitur illa clausula, non valeant expectatiuæ, nisi in eis fiat expressa mentio de alternatiua, quid operetur.
14 *Clausula, statum causæ habentes pro expresso, an verificetur in æquipollenti.*
Confirmans in virtute sua, quos defectus tollat, & vnde tale verbum deriuetur. & nu. 15.
16 *Facilius derogatur clausulæ simplicis derogatoriæ, quam clausulis fortiorib. derogatoriarum derogatorijs. & nu 7. & 15.*
17 *Clausula, non obstantibus priuilegijs sub quacunque verborum forma conceptis, quid importet.*
18 *Clausula pro expresso habentes, an deroget priori dispositioni habenti fortiores clausulas.*
Clausula, tenore habito pro expresso, refertur ad principalem dispositionem, non autem ad verba derogatoria contenta in illa, & idem in illa clausula, noc obstan. priuilegijs, &c. nume. 19. & 21.
20 *Religio consideranda est, & fauore prosequenda.*
21 *Præfatio, & proœmium considerantur.*
22 *Qui vtitur generalitate, & scienter, an dicatur dolosè versari.*
23 *Clausula illa, cum derogatione literarum latissimè extendenda, qualiter intelligatur & interpretur.*
24 *Et ad quæ extensio fieri debeat.*
25 *Gratiæ binæ concessæ motu proprio, quæ illarum sit præferenda.*
26 *Motus proprius non tollit defectum intentionis.*
27 *Clausula, pro expressis habentes, procedit, quando in prima dispositione non sunt clausulæ gemiatę, & fortes derogatoriarum derogatoriæ.*

CONSILIVM XLII.

Quantum ad alternatiuã, dicẽdũ est, minimè subiacere vitio surreptionis, q̃uis nõ fuerit in alternatiua expressum, prius ꝑ Papã cõcessum fuisse indultũ de conferendis triginta bñficijs; qm qñ Papa cõcessit indultũ ꝑdictũ, cogitauit epm gaudere vltra dictũ indultũ rła de quatuor mẽsib. ordinarijs ꝯcessis tpe expectatiuarũ, aliàs si alr diceremus, nõ gra sed restrictio fuisset inducta, ꝯ l. ꝙ fauore. C. de legi. l. si mãcipia. ff. de fundo instructo, &c. ꝙ ob grã. de reg. iu.
1 li. 6. Patet † ergo, ꝙ in cõcessione alternatiuæ modicũ plusꝯcessit, videlicet, duos mẽses, plus q̃ rła de quatuor
2 mẽsib. cõcessis, ꝙ † aũt talis excessus dicatur modicus, satis patet cõstare ex persona ꝯcedẽtis, & ꝑsona cui ꝯcedit, vtpote oratori regis, ꝯcessum ẽt ex ꝑsona donãtis & donatarij arguimus, an donũ sit grande, c. & si q̃õnes. de simo. & in l. & si susceptũ. cũ ibi no. ff. de iud. Eo
3 maximè: † qa alternatiua est motu proprio cõcessa, ꝑp ꝙ cessat surreptio. c. si motu ꝓprio. de p̃b. li. 6. Et cõcessio facultatis 30. bñficia cõferẽdi fuit modica: qa ꝯcessio 30. bñficiorũ in terra, vbi sunt plusquã duo millia,
4 cẽset modica. Nec † põt allegari defectus intẽtionis; tũ ꝑ ꝑdicta, tũ ẽt qa credẽdũ est, Papã talia & maiora concessurũ ꝑ epo, q orator regis venir ad ꝑstãdũ obedientiã, cũ. n. suũ ꝯriũ sit malum & detestabile, 24. q. 2. c. scisma obedientiæ ꝑstatio, q̃ est eius ꝯrium, dẽt multis fauorib affici: qa ꝯriorũ eadẽ est disciplina, c. intellecto. de iureiur. & in l. j. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. facit ẽt fauor religionis. l. sunt ꝑsonæ. ff. de relig. & sum. fune.
5 summa. n. est rõ. † Nec obstant no. in c. veniens. de ꝑscr. & in c. 2. de fil. presby. li. 6. qa ibi doct. loquunt, qñ sunt duo priuilegia, vel duæ grẽ meræ. At in casu nr̃o ꝯcessio alternatiuæ nõ est merè gra; qa per alternatiuã reuertit ad ius cõe, ne ordinarij tñ grauent, iux. no. in c. 2. & 3. de præb. li. 6. & ẽt res de facili reuertitur ad suam naturã c. ab exordio. 35. dist. & in l. si vnus. §. pactus, ver.
6 ꝙ in specie dotis. ff. de pact. † Vñ diceb at Fulg. cõs. 155. ꝙ licet in canone edito in constõne censeatur cõtineri cła derogatoria: tñ qñ concedit aliquid, ꝑ ꝙ reuertitur ad ius cõe, non opus est derogatione. Ad id aũt, ꝙ dr̃ de breui concesso eidẽ Epo, in quo Papa attestatur, nolle derogare alternatiuę per expectatiuas cõcessas, vel in posterum concedendas, debere Epm verificare, ꝙ expressit, videlicet, ꝙ nõnulli se iactant gr̃as expectatiuas se hr̃e in mẽsib. alternatiuæ: cũ tñ nõ reperiat nisi de vno expectante, primũ dico, ꝙ non expressit Eps, ꝙ aliq hr̃ent gr̃as expectatiuas, sed ꝙ nõnulli se iactabant
7 hr̃e. Prętereat † non semꝑ falsa expresso vitiat, sed illa tñ, q̃ difficultasset Principẽ ad concessionẽ, iux. c. super li-
8 teris. in fi. de rescr. ꝯm Pet. de Anch. cons. 137. De † natura & efficacia. & ꝙ no. D. de Rot. in dec. 350. illa falsitas. in tit. de rescr. in antiq. & alia deci. eo. ti. in antiquis. Papæ supp. & deci. 84. si quis narret. in no. in ti. de rescr. Licet. n. dixerit, plures expectantes expectatiuas se iactare habere in mensibus alternatiuæ: tñ sufficit probare de vno, sicut aliàs dicit Rot. 68. in tit. de rescri. in nou. licet plura. ꝙ si aliqua narrent in cõmissione, quorũ aliqua sint vera, aliqua falsa, valebit cõmissio, si ex veris põt sequi effectus, & ad idẽ decis. Rot. in antiq. 15. si plura. & Bellame. deci. 28. licet plura. & Lap. allegat. 24. per c. ex
9 parte. il j. de rescr. Facit † ẽt: quia pluralitas resoluitur in singularitatẽ, vt hr̃, in l. falsa demonstratio. in fi. ff. de ꝯd. & dem. & in c. oẽs leges, 1. dist. & ꝙ hr̃ ꝑ Gem. in c. 1. de rer. permu. lib. 6. post Io. And. ꝙ ille tex. loquens in plurali, hẽt locũ ẽt si tñ vnus esset expectãs, & multo magis in proposito: qa Papa in breui fundat se, ꝙ nõ intẽdit grauare in mẽsib. alternatiuæ; qa satis est grauatus in alijs sex mensib. Papæ, imo credit, ꝙ si q̃ sunt in p̃nti expectatiuæ cõdõnaliter loquẽdo, ꝙ nõ intẽdit dero-
10 gare alternatiuæ, vel † in posterũ aliq expectatiuæ ꝯcederent, sentiẽs casũ, quo de p̃nti nõ essent expectatiuę & sic apparet, ꝙ nõ se fundat ĩ narratis, & sic cessat rõ clemẽtinæ primæ, de ꝑb. nõ. n. de facili dñt cẽseri sublatę alternatiuę ad ĩstatiã vni⁹ priuati expectãtis, facit reg. doc.

11 doc.& quod hr̃ 25.q.2.in summa.Breue† aũt prædictũ
non põt cẽseri suspectũ: quia Papa in reiteratione cu-
iusdã cõmissionis aduersarij attestatur,tale breue rectè
cõcessum,iõ videri ac si scđo breue cõcessisset,arg.no.
per doc.in c.porrecta.de cõfir.vti. vel inuti. & iõ nõ est
ꝯ verba Papæ disputandũ, cle.1.de prob.& ꝙ no.in c.si
motu proprio,de p̃b.arbitror tñ,non opus esse recur-
rere ad breue: qa ẽt absq; breui dico grãm & expecta-
tiuã aduersarij nõ sufficiẽter derogasse alternatiuæ,nã
in alternatiua cõtinent̃ hmõi verba,nõ obstan.expecta
tiuis,&c.ẽt si in eis cõtinerẽtur cl̃æ derogatoriarũ de-
rogatoriæ fortiores & efficaciores. in expectatiua aũt
quãuis principalis dispõ d.grẽ alternatiuę in parte nar
ret:tñ nõ exprimunt̃ cl̃æ derogatorię,ac illæ derogant
derogatoriarũ derogatorijs,q̃ sunt positæ in alternati-
ua,imo simpl̃r dr̃,tenore alternatiuæ habito ꝑ sufficiẽ
12 ter omisso. Cõstat †.n. ꝙ qñ tm̃ esset in alternatiua ista
cl̃a,nõ valeant expectatiuę, nisi de alternatiua exp̃ssam
faciãt mentionẽ,ꝙ tũc sufficeret illã ver. nõ obstan.al-
ternatiua,cuius tenor haberi dẽat ꝑ expresso:& isto ca
su procedit,ꝙ no.Bal.ꝑ illũ tex.in l.oĩs.C.de præscr.30.
13 ann.Præterea† tex.ille procedit,qñ fit derogatio ꝑ mo-
dũ legis,iuxta ea q̃ ponit Bar.in extrauag. ad reprim.in
ver.non obstan.post princ.& ꝙ not.in proposito Pau.
de Cast.cõs.55.Passus iste.col.10.vers.2.no.dũ rñdet ad
cle.primã,in fi.de sepul.qa ex quo lex fit ad vtilitatẽ pu
blicã,p̃fert̃ priuatę.l.vnica.§.pe.C.de cad.tol.& in dicto
casu qñ cũ alternatiua posita fuisset tm̃ illa cl̃a, non va
leãt expectatiuæ, nisi in eis fiat exp̃ssa mẽtio de alterna
tiua.in expectatiua aũt esset d.cl̃a, ꝑ expresso hñtes, &
ꝙ dñt D.de Rot.deci.214.si cã cõmittat̃, q̃ est in tit.de
rescrip.in no.vt licet sit de ꝓcessu cãæ facienda mẽtio,
& sufficit illa cl̃a incõmissione, statũ causæ, ꝑ expresso
14 hñtes. Quia† tũc satisfit ꝑ æquipollens formæ,q̃ voluit
derogãs obseruari,q pmisit isto casu derogari posse,sic
etiã ꝓcedit, ꝙ not.Ant.de But. cõs.2. itẽ qa ibi loquit̃,
qñ in cõcessione legati erat derogatio,licet non possit
legatus derogare,& accessit Papę ꝯfirmatio:qa licet in
ꝯfirmatione nõ esset derogatio, referebat se ad dispõ-
15 nẽ legati.Cuius † defectus intendebat cõfirmans tolle-
re:qa ꝯfirmat in virtute sua & alterius,qa cõfirmare dr̃
à cõ,ꝙ est simul,vt elegãter tradit Bal.cõsi.387. Verba
Papæ.vol.3.Præterea nõ loqt̃, qñ in prima dispõne es-
sent cl̃æ tã fortes,sed in casu alternatiuæ p̃dictæ,vbi est
geminatio derogationis ꝑ cl̃as fortes,videlicet illas,nõ
obstã.expectatiuis, ẽt si in eis essent cl̃æ derogatoriarũ
derogatorię fortiores & efficaciores,vr̃ derogãs prote
stari,nõ posse derogari in aliquo casu,vel si possit opor
tet,ꝙ sp̃aliter tollat̃ talis efficax cl̃a,iuxta. c.ex l̃ris.de do
lo & ꝯtum.& ꝙ no.Pau.de Cast.d.ꝯs.55.Passus iste.ma
16 ximè ꝑpe finẽ,vbi dicit,ꝙ † facilius derogat̃ cl̃æ simpli
ci derogatoriæ,q̃ cl̃is fortiorib. videlicet derogatoria-
rũ derogatorijs, q ẽt ꝑ hac opinio.allegat Bar.ĩ l.si qs,
ĩ prin.testĩ.de leg.3.col.4.vers.qd si verba derogatoria,
&c.ad q̃ snĩa cõem accedit ẽt Raph.Cum. in d.l.si qs,ĩ
prin.col.pe. vers.itẽ. vbi dicit,ex quo dicebat Bar.in l.si
17 qs,in prin.ꝙ†licet qñ in testõ est simplex derogatoria,
sufficit dicere nõ obstãte tali testõ manu talis notarij
scripto,secus si derogatoria esset fortior simplici dero
gatoria,& in hoc sequunt̃ snĩam Bart.cõiter doc.in l.si
mihi & tibi.§.in legatis.de leg. 1.& Sal.in l.sancimus. C.
de testĩs.qcqd dicat Bal.in l.humanũ.C.de legib.ꝑ quæ
apparet nõ esse curandũ,ꝙ aduersarius in expectatiua
fecerit mentionẽ,ꝑ quẽ Pontificẽ alternatiua sit cõces
sa,vñ licet illa verba,nõ obstãti.priuilegijs sub quacũq;
verborũ forma cõceptis,importẽt tñ,ac si essent speci
ficata,s̃m Bal.in l.oĩs.in tex.C.de p̃scrip.30.ann.dũ exẽ
plificat de testõ,& tñ qñ in dispõne p̃cedẽti est cl̃a dero
gatoriarũ derogatoria,nõ sufficit dicere, nõ obstante
priori dispõne sub quacũq; verborũ forma ꝯcepta, vt
18 ingt Pau.de Cast.d.ꝯs.55.Imo †expressius voluit Card.
ꝯs.136.Factũ sic se hẽt.col.pen.vers.indulto aũt.iuncta
rñsione q̃ ponit,in vlt. col.ad aliud.cũ dr̃,ꝙ ẽt cl̃a, ꝑ ex
presso hñtes,nõ derogat priori dispõni fortes cl̃as hñ-
ti,qñ ẽt in alternatiua dr̃,nõ valeant expectatiuæ,ẽt cũ
cl̃is derogatoriarũ derogatorijs, p̃supposito ẽt si exp̃s-
se & de verbo ad verbum de principali dispõne faciãt
mentionẽ in derogatione,illa.n.verba tenore alterna-
tiuæ habito pro expresso,referuntur ad principalẽ di-
spõnẽ alternatiuæ, nõ aũt ad verba derogatoria in ea
cõtẽta: cũ nũc in specie de verbis derogatorijs fiat mẽ
tio,vt de illis verbis, ñ obstãtib. priuilegijs sub quacũq;
verborũ forma ꝯceptis, ꝙ nõ referant̃ ad cl̃as deroga-
torias, sed tantũmõ ad principalẽ dispõnẽ tradit Pau.
de Cast.ꝯs.315.Qm̃ adiectione,q̃ verba æqparauit Bal.
in d.l.oĩs.vt s̃.dixi in illis verbis,cuius tenor ꝑ expresso
19 hẽri,&c. Aliàs† sequeret̃,ꝙ per easdẽ cl̃as, ꝑ quas dero-
garet̃ simplici cl̃æ derogatoriæ, derogaretur cl̃æ for-
tiori,videlicet derogatoriarũ derogatoriæ,ꝙ est ꝯ no-
tata ꝑ Bar.in d.l.si quis,in prin.& ꝑ Pau.d.ꝯs.55.cũ alijs.
s̃.alle.pone.n. ꝙ in alternatiua nulla esset derogatoria,
& Papa in narrando tenorẽ alternatiuę, ne totũ teno-
rẽ teneret̃ exprimere, dixisset illa verba, tenore alter-
natiuæ habito ꝑ expresso, igit̃ in casu nr̃o requirit̃ ma
gis specifica derogatio,eo maximè,ꝙ nõ est facta men
tio de præfatione seu procemio dictæ alternatiuæ. In
20 proœmio dictæ alternatiuæ Papa dicit,se pro ambascia
tore,q pro vnione ecclesiæ, & ꝑ p̃stãda obediẽtia pro
rege venit talẽ alternatiuã cõcedere. Sũma est.n.rõ,vt
superius in alio articulo dixi,q̃ pro religione facit.l.sũt
21 p̃sonæ.ff.de de relig.& sum.fune. Præfatio†.n.est cõside
rãda.l.fi.ff.de hęr.inst. & ꝑ ambasciatore glossa & iura
aliàs multũ fauẽt. l.fi.ff.de legatio.vbi dicit tex.ꝙ legati
sancti hñr.Si.n.Papa voluisset verè derogare alternati-
uæ, sicut fauorabil̃r geminauit tot cl̃as in alternatiua,
sic eas in expectatiua posuisset, ꝑut est de stylo,qñ fauo
rabiliter derogat̃ cl̃is tã fortibus, sicut aliàs cõsiderat
Pau.de Cast.in d.cõs.55.in 10. col.nõ.n.occupasset mẽ
branas tm̃ talis geminatio cl̃arũ,sicut ferè de verbo ad
verbũ in multis principalis dispõnis alternatiuæ exp̃ssa
facta mẽtio,igit̃ credit̃ circũuentus.c.cũ olim.de re iu.
Ex quo sine cã cõcessit expectatiuã cũ derogatione al
ternatiuæ,vt ex alijs cõsiderat Card.in d.ꝯs.136.in prin.
col.antep. Sicut.n.in expectatiua tenorẽ principalis di-
spõnis alternatiuæ expressit, sic potuit exprimere cl̃as
illas fortissimas,videlicet illas,non obstan.expectatiuis,
ẽt si in eis essent cl̃æ derogatoriarũ derogatoriæ,& for
tiores,& efficaciores,sed iõ exp̃ssit verba tm̃ gñalia: cũ
tñ sciret,tales grãdes cl̃as in alternatiua inesse,vt facili⁹
circũscriberẽt Papã,ꝙ ẽt ex eo deprehẽdit̃,ꝙ ẽt in sup-
plicatione nõ fecit mentionẽ de alternatiua,sed sub in
uolucro verborũ illorũ,videlicet, nõ obstãtib. literis ꝑ
Papã concessis sup facultatẽ cõferẽdi.30. beneficia,&
q̃cunq; & qualiacũq; ad eius collationẽ,&c.quę in cer
tis mensib.tunc expressis vacare cõtingeret,fecit men
tionẽ de l̃ris,nõ nominãdo eas sub noĩe alternatiuę.Et
22 sic† vr̃ dolo versatus,vsus tãta generalitate:cũ non esset
ignorans,arg.l.si quero.ff.de act.emp.& ibi Bar.Pau.de
Cast.& Doc.in l.si qs cũ aliter.ff.de verb.ob. & ꝙ hr̃,in
l.j.§.fi.de act.empt.& l.qrit̃.§.si vẽditor.ff.de ædil.edic.&
ꝙ no.Spe.in ti.de emp.& vend.§.nunc videndũ.ver.qd
si venditor equi.& ver.qd si vendo tibi.& Abb.in c.in-
23 iustũ.de rerũ permutatione.Et † per easdẽ rõnes dico,
illa verba posita in l̃ris supplicationis expectatiuę,& cũ
derogatione dictarũ literarũ latissimè extendẽda,mini
mè obstare;tũ per prædictas rõnes, tũ quia ẽt si in lite
ris alternatiuæ fuisset tm̃ simplex cl̃a derogatoria, ad-
huc in supplicatione posita essent illa verba, & cũ de-
rogatione latissimè extendenda,extenditur.n.deroga-
tio,cũ exprimũt̃ cl̃ę derogatorię,& dispositio exprimi
tur latè extẽsa, sed nos sumus in derogatione deroga-
toriarũ derogatoriæ latissimè extẽdenda, ꝙ Papa non
cõcessit:qa cõcessit derogatorię extẽsionẽ,dũmõ non
trãseat in aliã speciẽ;qa extẽsio ad aliã speciẽ nõ hr̃,iux
ta nota.in l.si quis ex cõsensu.C.de epali audientia. Eo
24 maximè † qa in generali sermone nõ veniunt ea,q̃ ve-
risimiliter nõ sunt concessa.c.in generali.de officio vi-
carij.lib.6.nũc bñ exprimitur in dicta supplicatione,ꝙ
epõ fuit ꝯcessa alternatiua,pp quæ, & propter prædi-
cta,& qa cõcessit priuato ignoto,qui nũquã fuit in cu
ria Rom.sine cã, ꝙ noluit cõcedere ꝑprijs domesticis
& familiarib. Papæ, iõ Papa credit̃ circũuentus in de-
rogando

rogando cõceſſioni ambaſciatori factæ. c. cum olim. de re iudi.

25 †Nec obſtat, ꝙ expectatiua aduerſarij ſit cõceſſa motu ꝓprio, qa ẽt gr̃a alternatiuę eſt cõceſſa motu ꝓprio, & ambaſciatori regio, pro pſtada obediẽtia, & eſt prior, ergo potior, reg. qui prior. de reg. iur. li. 6. tũ

26 ẽt † quia in alternatiua motu proprio cõceſſa Papa ꝓteſtatur, ꝙ nõ valeãt expectatiuæ in futurũ cõcedẽdæ, etiã ſi eſſent motu proprio cõceſſæ: igitur ſtandũ proteſtationi Papæ. l. 1. §. itẽ ſi prædixerit. ff. nau. caupo. ſtabu. tum ẽt quia Papa proteſtatur, ſe alternatiuã irreuocabilẽ cõcedere: motus etiã ꝓprius licet tollat ſurreptionẽ, nõ tamen tollit defectũ intẽtionis, vt no. ꝑ doc. in c. ſi motu proprio. de præb. li. 6. & gl. in cle. ſi Romanus. eo. tit. & deciſ. 7. in tit. de p̃b. in no. itẽ licet motus proprius. & gl. in ver. directas. in clem. per literas, eo. tit. qui

27 defectus intẽtionis colligitur ex ſ. dictis. Et † attendatur ꝙ ſtylus curiæ, qui cõſueuit ponere in derogantib. dictã clauſulã, pro expſſo habẽtes, procedit, quãdo in prima diſpõne non ſunt clauſulæ geminatæ, & fortes derogatoriarũ derogatoriæ per præallegata, immo de ſtylo eſt, qñ fortiter vult derogare, geminare clauſulas, tũc aũt procedit dicta clauſula, pro expſſo habentes, qñ tenor principalis diſpõnis eſſet exprimẽdus, ne mẽbranas occupet, tñ & p̃n otabiles clauſulæ ſunt exprimendæ, per c. literis. de do. & contu. & in ſpecie tradit Collecta. in c. cauſam. il 2. de iud. ex quibus infertur non bene derogatum alternatiuæ. Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Procurator an poſſit conſtitui ad conſentiendum penſioni imponendæ ſuper tali beneficio, quod adhuc non erat conſtituentis, ſed debebat conferri, & ſeq.*

2 *Seruitus poteſt imponi futuro ædificio.*

3 *Actus poteſt confirmari ex cauſa ſuperuenienti.*

4 *Maximè quando actus requirebat tempus ex natura rei.*

5 *Et ſi erat conditionalis, ſi beneficium conferretur.*

6 *Vbi defectus non eſt in perſona, ſed in re, attenditur tempus, quo extat conditio.*

7 *Conſuetudo dictans aliquem non poſſe agere per procuratorem, niſi habeat priuilegium, quo tempore priuilegium debeat obtineri.*

8 *Semper attenditur, vbi eſt, quando procurator exercet actum, vt dicto tempore, & loco videatur conſtituens actũ exercuiſſe.*

9 *Maximè quando incontinenti illa facienda erant.*

10 *Proximus accingi habetur pro accincto.*

11 *In permutatione beneficiorum tractatus ſolent interuenire.*

12 *Beneficium ſuum, quod propriè dicatur, & nu. 15.*

13 *Mandatum procuratoris trahitur ad futurum, quãdo conſtituẽs de præſenti non habet aliquid, ſuper quo illum conſtituat.*

14 *Procurator conſtitutus ad lites ſuas, an poſſit exercere futuras, ſi de præſenti conſtituens nullas habet.*

16 *Falſa demonſtratio non vitiat, quando de corpore conſtat. & numero 17.*

17 *Si mandatur certum beneficium conferri ad collationem epiſcopi ſpectans, valet mandatum, eſto quòd non ſpectet ad collationem epiſcopi, ſi de corpore beneficij conſtat, ſecus ſi mandatum eſt generale.*

CONSILIVM XLIII.

1 Sextadecima † mẽſis Decembris facta eſt in partib. ꝑmutatio, codem mẽſe præcedenti die, ſ. 15. vnus ex permutare volẽtib. conſtituit procuratorẽ ad conſentiendũ penſioni in Roma. cur. imponẽdæ ſuper tali beneficio, ꝙ ſuum appellauit, & erat die ſeq. videlicet. 16. permutandũ, & ſibi cõferẽdũ. Quæritur, an valuerit talis cõſtitutio procuratoris attẽto, ꝙ tpe cõſenſus præſtiti erat ipſius cõſtituentis

2 dictũ bñficium. Breuiter † puto valere talẽ cõſtitutionẽ procuratoris, primò ex illa rõne, ꝙ ſeruitus põt imponi futuro ædificio. l. ſi ſeruitus. §. futuro. ff. de ſerui. vrb.

3 præd. Itẽ † quia ſolet actus cõfirmari ex cauſa ſuperuenıẽti, nam videmus, ꝙ ſi rem alienam dedi pignori, poſtea ſi factus ſum dñs, pignus cõualeſcit. l. rem alienam. ff. de pign. act. l. ſi quis alienam. ff. de act. emp. & ꝙ habet l. ſi à Titio. ff. de rei vend. ſed in caſu noſtro fortiori ra-

4 tione quia † cũ præſtatio conſenſus erat faciẽda Romę iam ex natura rei inerat tẽpus, quo poſſet epiſtola illuc venire, arg. l. ſi mihi & tibi. §. 1. & l. 3. §. ſi quis ita ſtipule-

5 tur. el 2. ff. de eo ꝙ certo loc. Sufficit † igitur, ꝙ tẽpore, quo actus dẽt ꝑ procuratorẽ exerceri, maximè qñ eſt cõdõnalis, quia ineſt illa cõditio, ſi Papæ placuerit impoſitio pẽſionis, iux. c. niſi eſſent. de præb. li. 6. ꝙ res ſeu beneficiũ ſit illius, tẽpore, quo cõſenſus ꝑ procuratorẽ

6 eſt præſtãdus. Ad † ꝙ optimè facit. l. exiſtimo. & l. ſi rem meã. ff. de verb. obl. in rõne ſui, quia vbi eſt defectus nõ in ꝑſona, ſed in re, attẽdimus tẽpus, quo extat cõditio,

7 vt ibi declarãt doct. Per † quã legẽ ſatis ad propoſitũ dicebat ibi Pet. de Bellaper. ꝓut ibi referunt Mod. ꝙ ſi eſt cõſuetudo in antiqua terra, ꝙ quis nõ poſſit agere per procuratorẽ, niſi hẽat priuilegiũ, ꝙ ſi primò cõſtituit ꝓcuratorẽ, poſtea impetrauit priuilegiũ. ſufficit, ꝙ tpe

8 quo ꝓcurator agit, ipſe ꝯſtituẽs hẽat priuilegiũ. Sp † n. attẽdimus, vbi & qñ procurator actũ exercet, vt dicto tpe, & loco videatur dñs exercuiſſe actũ, vt no. gl. ĩ ver. collato. in cle. 1. vt li. pend. & probat in l. ſi vt proponit.

9 de fideiuſſ. cũ ibi no. ꝑ doct. Accedit † ad prædicta, ꝙ qa res incõtinenti erat faciẽda dñi, & ſic beneficiũ die ſequẽti erat ex cauſa ꝑmutationis cõferendũ illi, qui die præcedẽti cõſtituit procuratorẽ ad cõſentiẽdũ pẽſioni, & quia incõtinenti faciẽda vnico cõtextu dr̃ facta, & cõſtitutio procuratoris & ꝑmutatio, argumẽto. l. lecta. ver. dicebã. ff. ſi cer. pe. & l. itẽ quia, ff. de pact. & c. officij, de elect. facit l. ſi maritus. ff. qui, & à quib. & l. ſed & Iulianus. §. ſed & ſi ab initio. ff. ad Macedo. & l. ſi neutri. ff. de

10 priui. cred. §. in bonis. Facit, † ꝙ dicimus, ꝙ proximus ac

11 cingi hr̃ pro accincto. l. pen. ff. de mil. teſt. Eo † maximè, quia ſolẽt in ꝑmutatione interuenire tractatus, & quidẽ licitè, vt dicit gl. in ver. volentib. in cle. 1. de rer. per-

12 mu. † Nec obſtat, ꝙ appellauit beneficium ſuũ, quia dico, ꝙ ex quo nõ habebat aliud beneficium, ꝙ vocaretur eo mõ, quo eſt noĩatum, & ꝙ per reſignationẽ, & ꝑmutationẽ factã eſt certum, & ſic ꝯſtitit de corpore, argumẽto. l. certum. ff. ſi cer. pet. & ꝙ no. doct. in c. ſigni-

13 ficãtes. de reſcrip. Appellatio, † illa meum beneficium, trahit ad futurum, ex quo nõ reperit aliud, arg. l. fundus qui locatus. ff. de fun. inſtr. & ꝙ ꝑ illum tex. dicunt doc. in l. itẽ ad litẽ. ff. de ꝓcu. vt ibi tradunt Bal. Ang. & Alb.

14 poſt Guil. & Iac. But. Quòd † ſi cõſtituo procuratorem ad lites meas, & de p̃nti nullas hẽo lites, ꝙ mandatum trahet ad futuras, hoc idẽ tenet deciſ. 1. in no. in titu. de

15 procur. in fi. in quadã addi. Nec † eſt curandũ de falſa demõſtratione, illa videlicet, ꝙ appellatum eſt per verba de præterito, appellauit beneficiũ ꝑmutatũ, qa ex quo ex noĩe beneficij, & eccleſię, in qua eſt, & diœceſis, & ſic ex triplici vel quadruplici demonſtratione: quia noĩata eſt ꝑſona, cum qua faciẽda erat ꝑmutatio, & ſic plures demonſtrationes veræ vincunt pauciores. l. 1. §. fi. ff. de do. præleg. & arg. no. in c. in nr̃a. de teſt. maximè ex quo nõ probatur, ꝙ aliud beneficium vocatũ eſſet per mutatũ, iuxta no. per Pau. de Caſt. & Mod. in l. ſi in no-

16 mine. C. de teſt. Præterea, † qñ cõſtat de corpore, falſa demonſtratio nõ vitiat, vt eſt deciſ. Rot. in antiq. in tit. de reſcr. 82. quidã obtinuit, quã ſequuntur doct. in c. ſigni-

17 ficãte. de reſcr. Eo † maximè, quia nõ in genere dictũ eſt de ꝑtãte conſentiẽdi impoſitioni pẽſionis ſuꝑ meo beneficio, ſed in ſpecie ſuꝑ tali beneficio, ad ꝙ optimè facit, ꝙ no. poſt Steph. Io. de Imo. in cle. ſi beneficio. col. 2. ver. quæritur, Stephanus. vbi dicit, ꝙ ſi conſtat de corpore beneficij, & in ſpecie mãdetur certum beneficiũ conferri, quãuis falſo dicatur ad collationem epiſcopi ſpectare, ꝙ valet mandatum, ſecus ſi in genere de beneficio ſpectante ad collationem epiſcopi, ex quibus apparet, quod validè fuit impoſita penſio in vim dicti mandati. Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Adminiſtratio poteſt obtineri ex actu Principis abſque diſpenſatione, ſi non eſt prælatura.*

2 *Maximè quando talis adminiſtratio eſt reuocabilis ad nutum, vt ſunt commendæ ordinis Hieroſolimitani.*

Prælatura quæ propriè dicatur.

Prioratus dicti ordinis, an habeant adminiſtrationem & iuriſdictionem.

3 *Prioratus regularis ad nutum amouibilis dicitur, quando non eſt curatus vel conuentualis.*

Cle-

4 *Clericus an sit probandus, per dispensatum ad promotionem ordinis, & professionis faciendæ.*
In ordine militum Sancti Ioannis Hierosolimitani recipiuntur etiam laici.
5 *Dispensatus quòd possit promoueri ad omnes ordines, & ad quæcunque beneficia, & c. an comprehendantur regularia istius professionis seu religionis, & nu. 6.*
Beneficij appellatione comprehenduntur hospitalia.
In mandatis de prouidendo comprehenduntur tantùm beneficia consueta dari laicis.
Et quid in dispensatione pluralitatis, & in dispensatione capacitatis.
Clausula. perinde valere, quem effectum producat, & nu. 7.
7 *Clausula illa, etiam & perinde ac si, quem effectum producat.*
8 *Papa ad validitatem actus à se gesti potest fingere in primis literis fuiße expressum, quod verè non fuit expressum.*
9 *Clausula, in omnibus & per omnia, cuius efficaciæ sit.*
10 *Contra illud, quod fingit Papa, non admittitur probatio in contrarium.*
11 *Regula, quòd dispensatio non suffragatur, nisi literis desuper confectis, quo casu procedat.*
In quantitate rei non requiritur tanta solemnitas, sicut in substãtia, & nu. 12.
13 *Refectio actus facilius permittitur, quàm noua concessio.*
14 *Regula, quòd non valeat acceptatio vigore gratiæ expectatiuæ, literis non expeditis, quando, & quo casu procedat.*
15 *Papa conferens beneficium inhabili scienter, videtur cum illo dispensare.*
16 *Feudi inuestitura pro te, & filijs, habilitat spurios, si de illis inuestiens notitiam habebat.*
17 *Papa prouidens de Episcopatu spurio scienter, videtur dispensare.*
18 *Idem si verosimiliter scire præsumebatur.*
19 *Ad defensionem quis vti potest pluribus titulis & gratijs.*
20 *Milites Hierosolimitani, quibus intendere, & vacare debeant.*
21 *Ignorantia generalium consuetudinum prorsus excluditur.*
22 *Clausula, perinde valere, latissima est, & plures producit effectus.*
23 *Clausula motus proprij, & non obstan. multum operatur.*
24 *Ingrediens ordinem prædictæ religionis, an necessario debeat esse nobilis.*

CONSILIVM XLIIII.

Pro D. Hierony. possessore prioratus multa faciunt. primò, quia creatus, & armatus miles à Pontifice, itẽ q̃a idem Pontifex professionẽ ordinis S. Io. Hieroso. ꝑ eundẽ Hieronymũ in manib. eiusdẽ emissam admisit, & habitũ ꝑ priores gestari solitum exhibuit, qua
1 re stante p̄dicta concessione, & actu Principis† potuit absq; dispẽsatione obtinere administrationẽ regularẽ qñ nõ est p̄latura, vt in c. 1. ꝑ doc. de fil. p̄sby. præcipuè qñ est remouibilis ad nutũ, vt sunt cõmendæ istius or-
2 dinis, quæ dant tantũ ad meliorãdũ. Et †quia prioratus iste no hẽt, seu dr̃ hr̃e administrationẽ, nec iurisdõnẽ, nõ dr̃ p̄latura, vt no. doc. in c. cũ ab ecclesiarũ. de off. or
3 di. Et† hẽmus, ꝙ prioratus regularis dr̃ ad nutũ amouibilis, qñ nõ est curatus, vel nõ est cõuentualis, vt est de cis. Belle. 203. facit, ꝙ tradit Fed. cons. 132. & 135. & ꝙ habetur. in c. cũ ad monasteriũ. §. talis. de statu reg. & cle. 1. §. ad hoc. eo. tit. & Mil. in ver. beneficiũ. circa. fi. §. bene
4 ficia regularia.† Probare aũt clericatum nõ tenetur, ex quo est dispẽsatus, ꝙ posset promoueri ad ordines, & tp̄e emissionis ꝓfessionis erat in possessione clericatus, ꝑ decis. Rot. 9. in antiq. in tit. de cau. poss. & prop. 13. de prob. in antiq. & ꝙ no. Inn. in c. sup his. de accu. & in c. illud. & ibi doct. de p̄sump. & Mod. in c. sicut. de re iud. maximè, ex quo in dispẽsatione est etiã sibi cõcessum, ꝙ non teneat facere mentionẽ de defectu natalium, p̄sertim; quia in fratres milites dicti ordinis hospitalis S.
5 Ioannis ẽt laici recipiunt & admittunt. Secundò † cõsiderandũ ꝙ est secum dispensatũ, ꝙ possit ꝓmoueri ad oẽs ordines, & ad quæcũq;, quotcunq; & qualiacunq; beneficia, nõ distinguẽdo, an sint regularia siue sęcularia, etiã dignitates & administrationes in q̃buscũq; ecclesijs Metropolitanis. cãthedralib. seu collegiatis ẽt maiores, & principales, ideo ẽt regularia illius ꝓfessionis, seu religionis, quam professus est, cõprehendunt, quia hic est sola habilitas, & appellatione beneficij cõprehẽdunt Hospitalia, vt in gl. in verbo beneficijs. ĩ cle. dispẽdiosam. de iud. & Federicus in tractatu ꝑmu. col. 9. Cũ
6 non† simus in mandato de prouidendo de bñficio, q̃a tunc intelligeretur de clericis dari cõsueto, vt in cle. ꝑ literas, de p̄b. in c. cum de bñficio. eo. tit. lib. 6. nec in dispensatione pluralitatis, sed incapacitatis. Postremo & potissimo fundamento iuuatur Hierony. ꝑ clausulã, perinde valere. In qua Papa dicit, ꝙ prima prouisio seu literæ primæ prouisionis prioratus facti ꝑ eundem Papã ẽt valeant, & perinde valeant, & oĩa inde secuta, & ꝓcessus habiti ꝑ easdẽ, & ꝓfessionis emissio ab eadem data, suffragent in oĩb. & ꝑ omnia ꝑinde, ac si in eisdem literis de nataliũ, & ætatis defectib. exp̄sè mentio facta
7 fuisset, & dispensatũ, & indultũ fuisset. Ponderãda † sunt illa verba, ẽt & perinde ac si exp̄ssa mentio in literis pri
8 mis facta fuisset. † Papa. n. ad validitatẽ actus à se gesti p̄t fingere in primis literis exp̄ssum, ꝙ non exp̄ssum est, vt tradit optimè Ant. de But. cõs. 2. Visis literis legitimationis. col. vlt. ꝑ no. in c. 1. de transactionib. & in c. illa, de
9 elect. & ꝙ no. in c. si motu proprio. de p̄b. li. 6. Et† illa verba sunt ponderãda, in omnib. & ꝑ omnia. l. 2. §. furioso. ff. de iure codic. & etiã illa verba ab eadẽ data suffragen
10 tur. Præterea† ex quo Papa fingit exp̄ssum non admittit probatio in ꝯrium, vt in cle. 1. de probationib. Contra. n. fictionẽ nõ admittitur probatio in ꝯrium, vt no.
11 gl. in l. si duo. ff. de acq. hær. Ex† quo infertur, ꝙ rl̃a ꝙ dispẽsatio non sufraget, nisi literis desup confectis, non habet locum in isto casu, ex quo ẽt & ꝑinde valere fin
12 gitur, ac si in primis literis fuisset exp̄ssus defectus. † Facit etiam, ꝙ dicimus, ꝙ in qualitate rei nõ requirit tanta solẽnitas, sicut in substantia, vt no. Bar. in l. cum proponebatur. de leg. 2. ꝑ l. hæredes palam. §. sed si notam.
13 ff. de test. Et† ꝙ dicimus, facilius ꝑmittit refectio actus, quàm noua concessio, vt in l. 1. §. opus nouum. & §. q̃a ædificium. ff. de operis noui nunciatione, & ꝙ no. gl. in
14 c. Iudæi. & in c. consuluit. iuncto tex. de Iudęis. Et† ꝙ dicit decisio. Rot. in titu. de præbendis, in no. 17. Licet in reformatione. Ideo semꝑ fuit practicatũ in Rota, ꝙ regula, ꝙ nõ valeat acceptatio, & prouisio vigore gratiæ expectatiuæ, cuius literæ sunt expeditę, supplet, per perinde valere, super quo non sunt literæ expeditæ: quia dictæ regulæ sunt exorbitãtes à iure cõi, per no. ꝑ doc.
15 in proęmio sexti. † Vltimò prodest dispẽsatio Hierony. videlicet, certa sciẽtia Papę, qui eũ sciebat esse spuriũ, quia ex quo cõtulit p̄dictum prioratum ei, quẽ sciebat spuriũ, vr̃ secum dispensasse, facit decis. Rot. 332. Licet curia. in tit. de rescriptis, in nouissimis, vbi patet sufficere, ꝙ Princeps sciat, licet certa scientia non exprimat,
16 in literis. Facit† etiam, ꝙ dicit Bal. in l. eam quam. col. 10. ver. 10. quæro. C. de fideicommiss. ꝙ inuestitura feudi ꝓ te, & filijs, includit, & habilitat spurios, si de ipsis sciebat
17 inuestiens. † Facit. ꝙ dicit idem Bal. in l. Imperialis. C. de nuptijs. ꝙ si princeps prouidet de episcopatu spurio, quem sciebat spurium, videtur secum dispensasse, & sequitur Io. de Anania, in c. 2. de scismaticis. faciunt multa, quæ cumulant Moderni in c. cum inter. de exceptio
18 nibus. Et† non solùm quando Princeps scit, dicitur dispensare, sed si est verisimile, ꝙ sciat, vt no. Bar. in l. 2. C. si ser. vel lib. ad decurio. aspi. li. 10. Et si dicatur, ad quid opus fuit habere, perinde valere, dico, ꝙ ex abundanti
19 cautela. l. si testamentum. C. de testamentis. Et † quia q̃s præsertim ad defensionem potest vti pluribus titulis, & gratijs. c. post electionem. de concessione præbendę & Lap. allegatione vltima. & Calderinus de electionib.
20 cons. 7. † Non obstat etiã si dicatur, ꝙ auctor seu prædecessor in derogando bullę non facit mentionẽ de causis, propter quas Papa concessit priuilegium Rhodianis scilicet, propter strenuam perseuerantiam pugnãdi cum sanguinis effusione contra turcas pro fide catholica, nam ad hoc respondetur adducendo authoritatem Cardina. in cons. 52. Dominus Gregorius Papa. col. 2. versi. 5. allegando. l. si ff. de hæredibus instituendis. dicebat quod debebat fieri mentio de causa motiua religionis inductiua, & tamẽ in fi. dicti consilij, versic. item

sic. item

ſic.item ēt,dicit,ꝙ ex quo fit mētio noīando nomē Pa
pæ,qui cōceſſit tale priuilegiū,puta dicēdo,nō obſtāte
priuilegio Ciſtercien.ꝑ Gregoriū XI.conceſſo: tūc ex
quo Papæ vr̄ conſtare de priuilegio, nō eſt opus facere
mentionē de cauſis, ꝙ maximè procedit in caſu nr̄o,
quia ex gn̄ali cōſuetudine toti mundo nota, Papa ſcit
iſtos Rhodianos intēdere pro fide Catholica armis, &
21 ꝑpea eis priuilegia cōceſſit.Facit, †ꝙ hr̄ in deci.antep.
Extra Rotā.in ti.de reſcrip.in no. & ꝙ dicit Bal.in rub.
de cōſue.rec.feu. ꝙ nō licet ignorare gn̄ales ꝯſuetudi-
nes,q̄ Principi ēt præſumunt̃ notæ,vt tradit Bal.in l.2.
C.q̄ ſit lōga cōſuetudo, & ꝙ ſupra de certa ſcīa dictū
eſt,& facta eſt mētio de priuilegio ꝑ Papā ꝯceſſo, & de
22 eius ſub̄a.Itē†ex quo in bulla,ꝑinde valere, eſt cl̄a latiſ
ſima, q̄ nedū ſtabilimenta,vſus,& priuilegia hoſpitalis
Hieroſoly.tollit,ſed ēt prioratuū ab eo depēdentiū,ſa-
tis vr̄ ex hoc nō requiri,ꝙ Hierony. fuerit nobilis, ꝑꝑ
dictas clauſulas,per dn̄os de Rota in deciſ.1. in ti.de p̄-
bendis,Inn.maximè,ex quo eſt cl̄a motus proprij,iun
23 cta cū alia non obſtan.in ſpeciali.Prout†Lapus in alle
gatione,q̄ refert Gem. in c.ſi ꝑꝑ. col.pe. & vltima.& ꝙ
no.Phil.Fran.poſt dn̄m Bn̄dictum,in c.ſi cui.de prębē-
dis,lib.6.dū ēt allegat dictā deciſionē, & ꝙ no.Roma.
24 conſi.227.Iſtæ ſunt rōnes,col.pe.Ex†quo talis qualitas
nō reqrit̃ ex fundatione,vt tradit d.deciſ. & Pet.de An
cha. conſ.19. Præſertim quia hactenus non eſt produ-
ctū aliquod ſtabilimentū,vel priuilegiū requirēs hanc
qualitatem, ꝙ debeat eſſe nobilis. Pariſius.

S V M M A R I V M.

1 Monitorium redditur nullum ex defectu iuriſdictionis, & nu. 5.
Reſcriptum ſurreptitiū & obreptitium reddit proceſſum nullū.
2 In reſcripto attenditur data, & illud non alterant, quæ accidunt poſt datam.
3 Maximè quando reſcriptum non tendit ad præparationem cauſæ, & ad determinationem illius.
Quando in reſcripto committitur executio nulla præcedente cognitione ſeu exceptione ipſo iure cenſetur nullum.
4 Obligatio tollitur mediante ſolutione.
5 Clauſula, ſi conſtiterit, appoſita in reſcripto, illud reſoluit in conditionem.
6 Iudex datus ſub conditione, non cenſetur habere iuriſdictionem, niſi prius conditio fuerit purificata.
7 Clauſula, ſi conſtiterit, tradit formam in procedendo, qua omiſſa, omnia redduntur nulla.
8 Plura copulatiuè expreſſa probanda ſunt, vt diſpoſitio, in qua exprimuntur, effectum ſortiatur.
9 Teſtes producti parte non citata, fidem non faciunt.
Quando cauſa committitur cum clauſula, conſtito de aſſertis, partis citatio neceſſaria eſt.
10 Omnino omiſſa in ſupplicatione intelliguntur denegata, etiam ſi non fuerint cancellata per ſignantem.
11 In extenſione commiſſionis qualiter cancellaria procedat.
Et quid videatur conceſſum per dictionem, ſummariè, abſque adiunctione cupulæ, & nu. 2.
In ſummaria cognitione requiritur partis citatio.
Monitorium iniuſtum & iniquum & non iuſtificatum ſuſtineri non poteſt.
14 Liber quis dicatur.
15 Ver. penitus, quid importet.
16 Ver. transferre, quid ſignificet.
17 Ver. abſoluimus, & liberamus, quem effectum producat.
18 Ver. prorſus, totalem extinctionem ſignificat.
Penſionis translatio qualiter interpretanda ſit, & fieri debeat & præceden.
19 Dignitas eccleſiæ ſemel extincta an poſſit reuocari, vel de nouo conſtitui, & nu. 20.
21 Semel extinctum non poteſt reuiuiſcere.
Penſio quando dicatur renouata ſeu noua.
22 Regula prohibens de nouo conſtitui ſeu ſuſcitari penſiones extinctas, qualiter intelligatur.
23 Penſio pro quo tempore, & quo die ſit ſoluenda per poſſeſſorem beneficij.
24 Reſcriptum Principis non debet interpretari in grauamen & præiudicium tertij, & nu. 23.
Sed vt minus lædatur ius commune.
25 Clauſula, perinde, ad quæ ſit referenda.
26 Exactio fieri non poteſt ante terminum, & diem ſolutionis.
27 Ignoranti tempora non currunt in commodum, vel incommodū ipſius.
28 Terminus præfixus à teſtatore æquiparatur, vt non currat ignoranti.
29 Idem in termino ſtatuto à iudice, ſeu arbitro ad ſoluendum.
30 Priuilegium vel gratia impetrata lite pendente non valet.
31 Lis quando dicatur pendere per præſentationem cōmiſſionis & citationem decretam, non tamen executam.
32 Et an ex parte actoris, vel ex parte rei conuenti, & quem ipſorum decretum afficiat.
33 Motus proprius, ex certa ſcientia, an operetur validitatem monitorij nulli.

C O N S I L I V M XLV.

1 Ruit Monitoriū, & proceſſus ex defectu iuriſdō-
nis & multipliciter, primò: qa reſcriptū fuit
ſurreptitiū & obreptitium ex eo: qa impetratū expreſ
ſo mēdacio,& tacita veritate,expreſſit.n.ep̄m obliga-
tū ad pēſionē & terminos præfixos ad ſoluēdū lapſos
fuiſſe, & tacuit eccleſiā & ep̄m ꝓ tp̄e impetrationis,&
diu fuiſſe & eſſe per lr̄as pn̄tis Pōtificis ab onere hmōi
pēſionis exoneratos & penitus liberatos,& ſic ꝙ nullo
mō tenebat̃ ad ſolutionē prętēſę pēſionis,igit̃,&c.iura
ſunt vulgaria.c.ſuꝑ lr̄is.& c.poſtulaſti. c.& ꝓponēte.&
c.cū adeo.de reſcr.l.p̄ſcriptione.C.ſi ꝯ ius vel vtil.publ.
2 Nec† obſtāt lr̄æ reualidationis ſiue trāslationis pēſio-
nis p̄tēſæ poſt ꝯmiſſionē obtētæ vel emanatę:qa in cō
ſiderādo vim reſcripti,& in ꝯiecturādo ſurreptionē ip
ſius,dēmus attēdere ad datā reſcripti:qa q̄ poſt datā ac
cidūt,n̄ alterāt reſcriptū,vt ī c.eā te.ibi,ſi dat̃ lr̄arū, &c.
de reſcrip.vbi hoc expreſſè firmat Abb.in 4.not. facit.
3 c.ſi eo tp̄e.eo.ti.li.6.Maximè†in caſu nr̄o,vbi emanauit
reſcriptū,nō cām p̄parās,ſed cām terminās, vt ita dixe
rim, cū ꝯmittat̃ executio pēſionis nulla p̄cedēte cogni
tione & diſcuſſiōe,quo caſu ipſo iure cēſet̃ nullū abſq;
obiectu exceptionis,ꝓut notāter voluit Bal.in l.1.C.de
collu.deteg.in fi.& Ro. ꝯſ.348. Circa primū.col.3.ver.
vltimò ꝓbat̃ iſta ꝯclo.nō.n.credēdū eſt,ꝙ Papa mādaſ
ſet ſtatui terīū ep̄o ad ꝓbādū ſolōnē pēſionis prætēſæ,
& eundē declarari incurriſſe cēſuras, &c. niſi firmiter
crediſſet ep̄m obligatū fore; & ad illā teneri,vt de ſe
patet,ſicut.n.ſi ſoluiſſet, vel de ſolōne ꝓbaſſet:qa ſubla
ta fuiſſet oblō, cū ſolōne eius, ꝙ debet̃. & c.inſt.quib.
4 mo.toll.obl.in prin.cū ſi.voluit†eū arctari ad ſoluēdū,
pari rōne voluit arctari,ſi alr̄ fuiſſet liberatus,ꝓut erat
ab hmōi onere pēſionis,nec grauaſſet Papa ep̄m ad ꝓ-
bandū ſolutionē,q̄ ꝓbare nō poterat: cū ad penſionē
nō teneret̃.pręſuppoſuit ergo oblōnē,igit̃ determina-
tiuè & executiuè ſcripſit,prout reſcripſit,vn̄,&c. Secū
5 dò†poſita & nō ꝯceſſa validitate reſcripti,ruit monito
riū ex defectu iuriſdōnis: qa ꝑ dictū reſcriptū fuit col-
lata iuriſdō,ꝯſtito de aſſertis,vt apparet ex lectu.reſcri
pti,& ſic ſub cōdōne quadā,ac ſi dixiſſet,ſi cōſtiterit de
6 aſſertis.l.à teſtōre.ff.de ꝯd. & dem.cū ſi.Iudex † aūt ſub
cōdōne datus nō cēſet̃ hr̄e iuriſdōnē niſi prius ꝯdō pu
rificet̃,nec an̄ pōt dici iudex.c.ab excōicato. cū ibi no.
de reſcr.liquet in quacūq; alia diſpōne ꝯdōnali,ex qua
prius agi nō pōt,nec excipi,q̄ ſi ꝯdō extiterit.l.q hr̄di.
7 §.fi.ff.de ꝯdi.& dem.Et†dato ꝙ dicta verba nō ſonarēt
ꝯdōnē,ꝓut ſonāt,ſaltē tradunt formā in ꝓcedēdo,q̄ ſi
exacta diligētia nō ſeruet̃,reddit ꝓceſſum nullū.c.cū di
lecta de of.dele.c.cū venerabili,de reſti.ſpo.c.Piſanis,&
8 l.diligēter.ff.māda.Cū†ergo ſupplicās plura & copula-
tiuè expreſſerit,videlicet reſeruationē pēſionis, & lap-
ſum termini pręfixi ad ſoluēdū, & ad probādum præ-
dicta ſe aſtrinxerit,prout aſtrinxit,dicēdo cōſtito de aſ-
ſertis,debuit an̄ oīa illa probaſſe, nec ſatisfeciſſet cōmiſ
ſioni alterū probando.l.ſi hæredi plures.ff.de cond.in-
ſti. cum ſi.maximè in caſu noſtro in quo non fuiſſet
motus reſcribens ex altero expreſſorum tm̄. c.ex par-
te.il 1.& in c.inter cætera.de reſcriptis, ſi.n.fuiſſet reſer
uata penſio & conſtituta dn̄o Cardinali, & non fuiſſet
lapſus terminus præfixus ad ſoluēdū, veriſimiliter,imo
nullo modo reſcripſiſſet, prout reſcripſit, vt de ſe pa-
9 tet,vt s̃.dixi.¶†Et ſi dicatur ſatis conſtaſſe de his per ex
hibitionem literarum, & per nōnullos teſtes deſuper
rece-

receptos.Rñdet,ꝙ cũ fuerint ꝓductæ, & testes recepti absente & irreqsito dicto dño epo,nõ põt dici ꝯstasse: qa qñ cã ꝯmittit̃ cũ cła,si ꝯstiterit,vel cõstito de assertis,requirit̃ citatio partis,ꝓut no.gl.in clem.pñti,in ver. cõstiterit,de censib. & in clem.iudices. de offi.deleg.& firmat hoc deci.Rot.in antiq.sub tit.de rescrip.ꝑm nouã impressionẽ,nu.17.dic ꝙ si in aliqua cõmissione cõmittat̃.sub ver.constiterit, maximè in casu nr̃o,in quo (vt s̃.dixi)nõ est verisimile,Papã voluisse p̃figi terminũ ad ꝓbãdũ,añq̃ legitimè ꝯstaret de debito.& sic de pensione debita,bñ facit.l.fi. C.si p vim vel alio mõ, & c.1. de cau.pos.& proprie.ibi,nec nos inaudita parte possumꝰ aliqd diffinire.ꝙ eo clarius ꝓcedit ĩ casu nr̃o,ĩ quo quãtũcũq; pars & supplicãs petierit, ꝙ ꝯstito sũmariè & extraiudicialr de reseruatione & cõstõe p̃tẽsæ pẽsionis & de lapsu aliquot annorũ,in qb.solutio pensionis

10 hmõi fieri dẽat p dictũ.d.epm,tñ † Papa rescripsit simpl̃r,& sic denegauit ꝯcedere: qa oĩa omissa intelligunt̃ denegata, ẽt si nõ reperiant̃ cãcellata,ꝓut firmat decis. Rot.in antiq.sub tit.de rescr. nouã impssionẽ septima, itẽ si ĩ ꝯmissione,& reperit̃ eadẽ Inn.eo.ti.si.n.Papa voluisset nõ citata parte & inaudita p̃figi terminũ expssisset.c.ad audiẽtiã,de deci.& in l.j. §. fin aũt ad deficiẽtis.

11 C.de cad.tol.†Et si dicat̃,satis est,ꝙ cãcellaria,q̃ interp̃tari põt mẽtẽ Põtificis in extẽsione dixerit, cõstito de assertis summariè absq; adiũcto, &c.nõ intelligit̃ ꝯcessisse,nisi ꝙ summariè cõstaret.ita no.decis.p̃alleg.sed in summaria cognitione reqrit̃ citatio partis,vt in cle.sæpe.de ver.sig.& ibi p doc.& no.Bar.ĩ extrauag.ad reprim.

12 in ver.summariè,igr̃,&c.†Tertiò posito & nõ cõcesso, ꝙ dictũ monitoriũ nõ fuisset nullũ,ꝓut est, vt ex p̃missis liquet, negari tñ nõ põt,qn fuerit,iniustũ & iniquũ, tãq̃ nõ iustificatũ ex ꝓbõnib. necessarijs sup iure p̃fati

13 reueren.in p̃tẽsa pẽsione petita, † nã certũ & clarũ est, ꝙ p lr̃as trãslationis factæ de p̃tensa pẽsione ab eccła ista ad eccłã aliã, ĩtelligit̃ dicta pẽsio,quò ad p̃fatã eccłã & epm extincta & sublata, ꝓut ex verbis dictarũ lr̃arũ multipl̃r colligit̃,primò ex narrõne,ibi,nos cupiẽtes tã eccłam,q̃ electũ hmõi ab onere solõnis pẽsionũ earũdẽ exonerare,& liberos penitus reddere,motu ꝓprio.

14 Liber†.n.dr̃ ille,q nullo nexu obłonis astringit̃.l.liberari.C.de solu. sicut liber populus & libera gẽs,q̃ nullius ptãti subijcit̃.l.nõ puto.§.ppl̃s liber.ff.de capt.& postli.

15 & no.gl.eo.ti.in l.hostes†accedit,ꝙ nõ solũ liberos,sed penitus liberos expssit,verbũ.n.penitus,est p̃cisum,nullã modificationẽ,seu restrictionẽ recipiẽs.l.2. C.de sũ. Trin.& fi.Cath.C.de serui.l.fi.& l.antiquitatẽ.C.de vsu-

16 fr.c.sup eo.de hære.li.6.Rursus†subdit in eisdẽ lr̃is,ꝙ dictã pẽsionẽ transfert ad eccłam aliã, ꝙ verbũ ex sui nã totalẽ trãslationẽ significat,ita ꝙ nihil remaneat apud eũ à quo trãfert̃,ꝓut no.Bar.ĩ l.1.in prin.ff.de dam.inf. allegat l.primã, in prin.de noua. & ꝓbat̃ plenè,in c.venerabilẽ,de elec.& in cle.Romani,de iureiu.& de translatione Imperij à Grecis in Germanos patet , insup in translationib.p̃latorũ de vna in alterã ecclesiã,p q̃ primũ vinculũ penitus,& ꝓrsus dissoluitur.Ita igit̃ in ꝓposito p trãslationẽ dictæ pensionis eccła, & Eps censent̃ penitus liberi,& quò ad eos dicta pẽsio extincta.Postre

17 mò †in eisdẽ lr̃is trãslationis subdit̃,ac p̃fatũ Epm suosque successores Epos ꝓ tpe exñtes,nec nõ eandẽ ecclesiã ab illarũ solutione ꝓrsus absoluimus,& liberamus. Liberatio.n.extinctionẽ cuiuscũq; obłonis preambulæ importat, no.gl.in Rub. ff.& C.de solu.& libera.Ac-

18 cedat†in casu nr̃o verbũ ꝓrsus,ꝙ absolutã, & totalem extinctionẽ sign̄at,iuxta plenè no.p doc.in c.pe.de pę. & bñ facit tex.in c.in sacris,ꝙ met.cau. & in c.sup lr̃is, de rescr.Qđ nõ vnica expssione dictorũ verborũ liberõnẽ,& extinctionẽ obłonis importantiũ,sed gemina, imo terna vsus est,iuxta no.ĩ l.balista.ff.ad Trb.p gl.Infert̃ ergo ex his, ꝙ data extinctione p̃tẽsæ pẽsionis virtute dictæ trãslationis,ꝙ subsequẽs trãslatio de eadẽ in fauorẽ dicti Card. ad d.ecclesiã est nulla ipso iure vitute rłæ Cãcellariæ,de qua in actis,q̃ ꝓhibet extinctas pẽsiones in posterũ suscitari,renouari, vel ꝯstitui:cũ fateri oporteat,p d.rłam,pẽsionẽ extinctã de nouo creari,

19 sicut dicimus in dignitate ecclæ semel extincta.† Quæ si iterũ instituat̃,dr̃ creatio noua.21.dist.c.in nouo,firmat hoc expresè Abb.in c.cũ accessissent.de cõst.Qđ

20 vr̃†dubiũ in casu,de quo agit̃,in quo agit̃ de p̃sonali iure extincto,quo tenebat̃ eps ad pẽsionẽ soluendã . Qđ

21 semel†extinctũ,ĩpossibile est reuiuiscere.l.q res.§.areã. ff.de sol.& 4.dist.c.q̃ris,& no.doc.in cle.p lr̃as,de rescr.

22 sup gl.in ver.creatũ.Vel†saltẽ fateri oportet,ꝙ si nõ dicat̃ noua pẽsio,cẽseri dẽat renouata,arg.d.gl.in d.cle.p lr̃as,ĩ ver.creatũ, ꝙ tñ nõ potuit virtute dictæ rłæ,q̃ nõ solũ ꝓhibet de nouo cõstitui,vel suscitari, sed renouari pẽsionẽ extinctã, ex verbis ipsius expresè colligit̃,ibi post earũ extinctionẽ,vel expirationẽ ĩ posterũ suscitare,vel renouare velle,& rursus ĩ.ibi,& sup p̃occupatione,vel aliàs suscitari,renouari, ꝯstitui, & assignari, &c. Cui qdẽ rłæ cũ nõ fuerit derogatũ,hmõi trãslatio ipso

23 iure nõ tenuit stãte decreto ibidẽ apposito. † Quartò dico,ꝙ hmõi trãslatio vltimò facta,dato ꝙ tenuisset de iure,ꝓut nõ tenuit p p̃missa:nihilo minꝰ adhuc dicẽdũ est,monitoriũ fuisse iniquũ,& iniustũ. Prefixit.n. terĩũ ad soluẽdũ pẽsionẽ,p tpe,quo dicto epatui p̃fuit,&c.& sic ꝓ tpe añ trãslationẽ,& ꝓ pẽsione,à qua fuerat liberatꝰ,& sic ad q̃ ñ tenebat̃, cũ vigore dictarũ lr̃arũ data validitate ñ tenet̃,nisi à tpe datæ ipsarũ vt ex serie clarè liquet,& iuris rõ suadet:cõtinent.n.grauamẽ ecclesiæ, & præiudicium tertij, restringendæ.n.sunt, & quãtum possibile est ad dispõnẽ iuris cõis reducendæ.c.cãm q̃, de rescrip.l.si qñ.C.de inoff. test. sed de iure cõi obligatio semel extincta suscitari nõ põt. d.l.qui res.§.aream,

24 cum si.ergo nõ est credendũ de illa sensisse.† Secundò ad idẽ:qa verba rescripti,& lr̃arũ Principũ,ẽt si impropriari oportet,improprianda sunt,vt ad ius cõe,eiusq; dispõnẽ reducat̃,& ius tertio cõpetẽs nõ auferat̃, vt in c.sup eo,de off.deleg. qa nunq̃ p̃sumit̃ esse Principis intẽtio,ꝙ p suas lr̃as, & ꝯcessiones velit alterũ priuare iure sibi cõpetenti.c.ex parte,de off.deleg.c.quãuis,de rescriptis,li.6.l.2.§.meritò,& §.si quis à Principe. ff.ne qd in lo.pu.l.nec auus.C.de emanc.lib.ex his infero,ꝙ verba in dictis lr̃is apposita,p̃inde,q̃ vñr innuere ꝯr̃iũ,& ꝙ voluerit , ꝙ à tpe datæ primarũ lr̃arũ teneret̃ ad pẽsionẽ,sunt sanè intelligẽda , vt intelligant̃ operari quò ad pęnas & censuras in primis lr̃is appositas , & quò ad terminos solutionis p̃fixos nõ gñaliter,quò ad solutionẽ ab illo tpe citra per epm faciendã:quia si hoc esset, sequeret̃ absurdũ,videlicet,ꝙ voluisset epm teneri,ẽt ꝓ tpe, pro quo alter p̃fuit,ꝙ non est dicendũ , & de ꝯr̃ia mẽte Principis apparet p rescriptũ cõmissionis,in qua cũ narraret̃ alterũ p̃fuisse ecclesiæ,& ex post istum promotũ,& ignorasset extinctionẽ pẽsionis , solũ graua-

25 uit ꝓ tpe,quo p̃fuit.Vt†ergo euitet̃ absurdũ,d.cła,perinde, &c.in fi.apposita, nõ dẽt referri ad oĩa p̃missa, & ad illa,in qb.rõ euitandæ absurditatis suadet ꝯr̃iũ, ꝓut expresè no.in l.1.C.de lib.præt.& Bar.in l.talis scriptura,de leg.1.Ro.cons.111.visa præmissa dubitatione.Po

26 stremò †ruit monitoriũ:qa nõ potuit moneri vel exigi ante lapsum terminorũ præfixorũ ad solutionẽ p̃tẽsæ pẽsionis,de quib.in dictis lr̃is,l.cedere diẽ.ff.de verb.

27 sig.& l.eũ q calend.ff.de verb.ob.cũ si.Lab†aũt nõ poterũt nisi à die intimationis, & sciæ dictæ retranslationis:qa ignoranti tẽpora nõ currũt in incõmodum, & dãnũ ignorãtis.l.fi.ff.de decre.ab ord.fac.l.si iõ.C.de his quibus,vt indignis.l.quãdiu. C.qui admit.& clemẽtina

28 cãm,de elect.cum sim.Siue†loquamur in termino p̃fixo à testõre,vt l.si in diẽ.ff.de cõd.& dem.& l.2.§.si quis hæredi.ff.de sta.liber. siue simus in termino p̃fixo à l.vt l.scire oportet. ff.de excusatio. tut. & ibi Bal.facit.l.fi.§. sin aũt dubius. C.de iure delibe. & in auth. hodie.C.de appel.& c.sup eo,eo.ti.& c. cõcertationi , eo.ti.li.6. Si-

29 ue†in terĩo statuto à iudice vel arbitro ad soluẽdũ, vt ĩ d.l.in diẽ,& firmat Bar.cõs.230.q̃rit̃,si arbiter,&c.cũ ergo añ monitoriũ nõ cõstet, nec cõstare possit,ipsũ D. Epm habuisse notitiã dictę trãslationis,q̃ p̃sumit̃ ignorasse.l.verius.ff.de ꝓbati.apparet liqdò de iniquitate,&

30 iniustitia dicti monitorij,p iura præallegata. † Vltimò dici pñt nullæ dictæ lr̃æ trãslationis vlt. loco obtẽtæ p Reuer.Card.& in nihilo eidẽ opitulari:quia impetratæ lite pẽdẽte in p̃iudiciũ Epi : est.n.vera ꝯclusio nullã esse

gratiam

gratiā, vel priuilegiū impetratū sup eo, sup quo pendet lis, de pēdentia litis mētione nō facta, adeo vt in ea nullū ex hoc pⁱudiciū inferat. c. cām q̄. de testib. c. 1. & c. fi. vt lit pen. & in auth. in med. li. nō fie. sac. ius §. si verò, & §. id quoque, no. Io. An. in c. 1. de priuilegijs, lib. 6. in no
31 uel. Illud † aūt certū est, ꝙ in impetrantis pⁱudiciū, si ipse ille fuit, q̄ ad iudiciū vocauerit, lis pēdere dr̄ ꝑ p̄sentatione cōmissionis, & citationē decretā licet nō executā, cle. 2. vt li. pē. Volēs ad introducendā litis pendentiam necesse fore citationē peruenisse in citati notitiā, loqui
32 tur quò ad pendentiā inducendā ex parte rei. Quo †. n. ad ipsam introducendā ex parte agētis, sufficit solū citationis decretū, quia ex quo ipse certus est de cōmissione, & citationis decreto, ergo amplius certiorari non dēt. c. eū q̄. ff. de reg. iur. lib. 6. qua rōne hoc expresse firmat decis. Rot. sub ti. vt li. pend. ſm nouā impressionē. 181. item ꝙ dicit̄ in cle. 2. & Roma. ꝯs. 348. circa primū
33 col. 2. Nisi † q̄s diceret suffragari, q̄a motu ꝓprio, & ex certa sciētia emanarūt, iuxta no. p Inn. d. c. dilectus, de priuilegijs, & And. Sicu. in d. c. fi. vt li. pen. sup quo nō insisto, q̄a satis ex alijs præmissis dictum monitoriū reddi nullū, vel saltē iniquū, & iniustū, vt præmisi. Paris. Pad.

SVMMARIVM.

1 Potestas, & facultas transferendi pensionem concessa alicui per Pont. qualiter interpretetur, vt transferri possit per actum inter viuos, vel per actum vltimæ voluntatis, & per totum.
Dicta potestas concedi potest per Pontificem.
2 Capitula, & conuentiones factæ inter aliquos comprobata per sedem Apostolicam valent, & tenent.
3 Translatio pensionis facta per habentem facultatem transferendi per actum inter viuos, valida est.
4 Et an possit transferri per actum vltimæ voluntatis.
5 Successor ita potest nominari per actum inter viuos, sicut & per actum vltimæ voluntatis.
Dispositio loquens generaliter, debet generaliter intelligi.
6 Successor propriè dicitur ille, qui per vltimam voluntatem constitutus reperitur, & nu. 9.
7 In beneficijs non datur successio.
8 Nec etiam dantur successores.
10 Successoris appellatione propriè venit vniuersalis.
11 Quando autem partes de successore loquuntur, comprehenditur singularis.
12 Et quid in priuilegijs concessis alicui, & successoribus.
13 Ver. successor, secundùm subiectam materiam quandoque non verificatur, nisi in singulari.
14 Successor nominatus per vltimam voluntatem magis solemniter dicitur nominatus.
15 Nominatio facta coram persona in dignitate constituta magis præualet.
Forma data à Pontifice circa translationem pensionis obseruanda est.
16 Prohibitio, quæ fit per vltimam voluntatem, est magis potens quàm illa, quæ fit per actum inter viuos.
17 Potestas nominandi successorem intelligenda est, tam de nominato per actum inter viuos, quàm per actum vltimæ voluntatis.
18 Potestas transferendi pensionem, etiam in articulo mortis concessa alicui per Papam, per quem actum possit exerceri.
19 Sermo indefinitus æquipollet vniuersali.
20 Qui omne dicit, nihil excludit.
Alienandi potestas concessa alicui, interpretatur, vt fieri possit, & per actum inter viuos, & per actum vltimæ voluntatis.
21 Eligendi potestas alicui concessa exerceri potest & per actū inter viuos, & per actum vltimæ voluntatis.
22 Actus quilibet regulariter ita potest fieri per actum inter viuos sicut & per actum vltimæ voluntatis.
23 Causa concessionis prædictæ facultatis consideranda est.
24 Proœmium inducit causam finalem dispositionis.
25 Translatio pensionis de iure communi per vtrunque actum prohibita est, ita & concessa videtur permissa per vtrunque actum.
26 Argumentum à solitis, & communiter contingentibus validum est, & nu. 27.
28 Experientia est rerum magistra.
29 Donatio causa mortis, vel inter viuos qualiter discernantur.
Donatio causa mortis sapit vltimam voluntatem.
30 Dictio, etiā, implicatiua est, ad maiora, & diuersa ab expressis
Etiam in materia stricta, & exorbitanti.
31 Et audet, addendo, & implicando.
32 Facultas concessa per testatorem restituendi bona illi, quem elegerit morte, electio potest fieri per vtrunque actum, & nu. 33.
34 Idem quando data est facultas eligendi quandocunque.
35 Actus inter viuos geri potest etiā in vltima volūtate, & nu. 36.
Et quando, & quo casu talis actus possit fieri in vltima voluntate, & nu. 37.
37 Et actus ita gestus dicetur factus inter viuos.
38 Interpretatio fieri debet, vt actus valeat.
39 Actus gestus, si non valet vno modo, valere potest alio.
40 Clausula, omni meliori modo, multùm operatur.
41 Conditio ex quibus verbis colligatur.
42 Dispositio conditionales non potest reddi valida conditione non adimpleta.
43 Translatio pensionis de vna persona in aliam pęnæ nomine fieri potest.
44 Dictio, ex nunc, transfert dispositionem sine aliqua dilatione.
45 Dispositio conditionalis adimpleta conditione redditur pura.
46 Quod operatur priuatio, idem operari debet implementum conditionis.

CONSILIVM XLVI.

Quoniam Apud nōnullos dubitatur, an Illustrissimus dn̄s Robertus eques Vrsinus secundum formam iuris, & facultatē à summo Pōtifi. ei attributam transtulerit pēsiones in Illustrissimū dn̄m Paulum Vrsinū nepotē suum, & an talis translatio subsistat, & teneat: cū facta dicat̄ per vltimam volū-
1 tatē, & nō per actū inter viuos. Attendendū † est ꝓ veritate, qm̄ dubitari nō ꝯuenit. An summus Pōtifi. potuerit cōcedere dictam facultatē, minus ēt cōuenit hesitare,
2 an fuerit cōcessa, & sub qua forma. Capitula † eī cōuētionū cōprobata per sedem Apostolicam, & bullæ inde expeditę, & cōsensus soluentiū pensiones p̄stitus, ap
3 tissimè dubitationē tollunt. Prout † ēt minimè dubitandū esset talē translationē fuisse validissimam, si ꝑ actū inter viuos facta appareret ēt in articulo mortis, vt ex
4 p̄dictis scripturis clarè ꝯstat. † Solū difficultatē facere vr̄, qm̄ translata fuit per vltimā voluntatē An talis potestas, & talis modus transferēdi fuerit à sūmo Pōt. cōcessus, ita vt translatio dictarū pēsionum ita facta subsistat. Ad cuius difficultatis resolutionē considerādū est, ꝙ partes ipsæ in capitulis cōuētionum approbatis, vt s̄. expressè voluerunt, ꝙ tales pēsiones per ipsum dominum Robertum posset transferri in quamcunq; ꝑsonā, & ꝙ trāsirēt ad successores ipsius, q̄ successores pos
5 sēt tales pēsiones ꝑcipere loco, & terminis, q̄bus poterat ipse dominus Robertus. Quæ † verba nedum includunt successorē nominādum ꝑ actum inter viuos, sed ēt q̄nimmo, & apertius, & magis ꝓpriè nominādum ꝑ vltimā voluntatē, tum attēta gn̄litate, & determinatione gn̄ali, ad no. in l. 1. §. gn̄aliter. ff. de leg. p̄stan. & in l. de ꝑcio. ff. de public. & in l. in fraudem, in fine, ff. de testa.
6 mil. tum † ēt q̄a successor ꝓpriè ille dicitur, q̄ per vltimā volūtatem vocatus est, & venit. l. si pupillus, vers. q̄ sn̄ia, ibi successorem, iuncta gl. ff. de acq. hæredi. tradit Frā. de Cur. ꝯs. 37. cōsiderato themate, col. 4. vers. & sic statutū
7 loquitur. Eo † magis quia in istis beneficialibus, nec ex testamento, nec ab intestato datur successio. c. 1. & ibi
8 glo. adducens concordan. de prębēd. Nec † dantur successores. c. 1. de concessio. præbend. c. consuluit, de iure patro. c. ad hęc, de decim. cum simili. Et tn̄ sum. Pont. cōsentientibus pensionarijs voluit ipsum dominum Robertum in illis habere successorem per eum nominan
9 dum. Quod † quidem etiam eam nominationē concernit per vltimam voluntatem faciendam, per quā propriè nominatus successor dicit̄. d. l. si pupillus, cum cō-
10 cor. Et † licet appellatione successoris propriè cōprehēdatur vniuersalis. l. Pomponius. §. quæsitum. ff. de aqui.
11 possessio. l. quędā. §. nihil interest. ff. de ede. Tn̄ † q̄n iste terminus exprimitur à partibus, etiam singularis successor comprehenditur. l. in conuentionibus. ff. de ver.
12 signi. Et † idem in priuilegijs respectu alicuius iuris particularis concessi predecessori. l. 1. §. permittitur, de aqua quotidia. & esti. cum alijs adductis per Ias. in d. §. nihil interest, in tertia limita. nume. 4. & per Deci. in l. qui in

ius.ff.de reg.iur.& conſ.78.licet in caſu , col.2. verſ.ſed
13 tñ prædictis.tũ † ēt quia atteta materia ſubiecta nō pōt
verificari in vniuerſali,ſed tm̃ in particulari nominãdo
in pēſionib.ad no.in l.ſi vno. ff. loca. & diffuſius maxi-
mè per Mod.in l.ſed & ſi poſſeſſori.§.ſed & ſi.ff. de iure-
14 iur.Prout†ēt,qm̃ nihil ītereſſe vr̃, an talis ſucceſſor fue
rit noĩatus per actũ inter viuos,an per vltimã volunta-
tē,quinimmo iſte ꝑ vltimã volũtatē noĩatus magis ſo-
lēniter noĩatus dr̃,cõſiderata maiori ſolēnitate,ꝙ inter
uenit,ꝑ quã oĩs ſuſpitio fraudis,doli , & falſitatis tollit̃,
ad no.in l.hac cõſultiſſima.C.de teſt.& q teſt.fac.poſ.tũ
15 ēt qa in hac noĩatione ita facta interuenit ꝓſona in di
gnitate cõſtituta, iuxta formã traditã per ipsũ Pōti. ad
no.in l.cũ hi.§.ſi ꝑtor,& in l.de his.ff.de trãſa. & ꝑ Bal.in
16 l.fi.C.de ſinis & legi. Et † ꝓut fortior,& potētior eſt illa
ꝓhibitio,ꝙ fit per vltimã voluntatē,ſm̃ gl.& docto.in l.
ea lege.C.de cond.ob cau.& in l.ſi ita qs.§. ea lege.ff.de
ver.obl.Ita & ꝑmiſſio fortior, & potētior erit,cũ ꝯtrio-
rũ eadē ſit diſciplina,& determinatio, ad plenè tradita
17 ꝑ oēs,in Rub.ff.de acq.poſſ.Prout†ēt,qa data fuit pote
ſtas nominandi ſucceſſorē,& ſic quēcũque vellet,ergo
ꝑ actũ vltimæ volũtatis,vt tradit Bal.in c.1.de feu. non
habē.ꝓp.nat.feu.quē refert Frã.de Cur.ꝯſ.63. col. pen.
ver.& plenè ſignãter , vbi allegãdo alios,cõcludit in fi.
ꝙ illa verba appoſita in inueſtitura feudi,& qb.dederit,
18 venit poteſtas dãdi ēt per teſtamētũ.Accedat,† ꝙ par-
tes ipſæ,& Pōtifex voluerũt,ꝙ hmõi nominatio,& trãſ
latio poſſet fieri ēt in articulo mortis , nō exprimētes
aliter modũ,& actũ,ꝑ quē deberet fieri, voluerũtque
per omnē poſſe fieri, dũmō per illũ ſine ſuſpitione ap-
pareat facta,& ſeruata forma data,videlicet , corã ꝑſo-
19 nis.in dignitate cõſtitutis.Talis † .n. ſermo indefinitus
æquipollet vniuerſali.l.ſi pluribus,de leg.2. & ibi Bar.&
alij.Et q oē dicit,nihil excludit.l.Iulianus,de leg.3.c. ſoli
tæ,de maio.& obe.c.ſi Romanorũ.§. dicēdo verò. 19.
20 diſt.Prout †in ſimi.cõceſſa poteſtate alienãdi, nedũ ve-
nit il a,ꝙ fit ꝑ actũ inter viuos,ſed ēt illa, ꝙ fit per vltimã
volũtatē.l.ſi qs prioris.§.ſi certũ.C.de ſecun. nup.& ibi
doctores oēs no.& ꝑ So.cõſ.43.viſo , nu.2.vol.4. & per
ſcrib.in d.l.ea l.& in d.§.ea l.per Bar.& alios,in l. filiusfa.
§.diui,de lega.1.& per tradita in l.in re mandata. C.mã-
da.iuncta.l.1.C.de ſacroſan.eccl.& l.1.ff.de teſta. & pũ-
ctualiter iſtud firmat Frã.de Cur.cõſ. 63. antiquiſſima,
col.pe.ver.& ſic ſtãte potētia,vbi adducēdo deciſio.fir-
mat,cõceſſa ꝑtãte alienãdi , videri eã cõceſsã ēt ꝑ actũ
21 teſtĩ,& vltimæ voluntatis Ad †ꝙ ēt,qa cõceſſa faculta-
te eligēdi,quouſq; qs viuit,eligere pōt , nec eſt ꝓhibita
electio per vtrunque actũ , ad no. ꝑ Bart. & alios,in l.ſi
ſtipulatus fuerim.ff.de ver.obl.& ff.de optio. leg. ferè ꝑ
totũ,& inſt.de lega.§.optionis, & eſt tex. & ibi no. Bar.
22 in l.vnũ ex familia.§.1.& § ſed ſi vno.de leg.2. Prout†re
gulariter ſi quēcũque actũ cõſideremus,quē qs facere
pōt,nō magis cēſetur eſſe permiſſus ꝑ actũ inter viuos,
ꝙ per vltimã voluntatē,cõſiderata poteſtate,& faculta
te faciēdi & validũ ſit argm̃ de ꝯtu ad vltimã volunta-
23 tē,& eꝯ.l.ꝙ de legato,cũ ſi.de leg.1.Et † ſi cã cõceſſionis
dictæ facultatis ꝯſidereť,ꝓut ꝯſiderari dēt,22.q.5.c.hu
manæ.43.q.2.c.hoc ipsũ.c.intelligētia, de ver. ſig. Hoc
24 idē†dicendũ erit cõſideratis verbis,& ꝓemio cõceſſio
nis ꝑdictę,cuius verba cãm finalē indicãt.l. 1.ff. ad Ma-
cedonia.l.regula.§.fi.verſ. nã initiũ cõſtõnis . ff. de iu.&
25 & fac.igno.l.fi.ff.de hære.inſti.Et †ſicut ꝯſiderata diſpō
ne iuris cõis talis nominatio, & trãſlatio ꝑ vtrũq; actũ
ꝓhibita eſt,ita permiſſio,& cõceſſio data,ꝑmiſſa iudi
cari dēt ꝑ vtrũq; actũ,argumēto.l.fi.§.fi.de leg. 3.l.& ſi
ꝯ.§.fi.ff.de vulg.& pup. cõcurrētib. potiſſimè ſuperius
deductis,ex qb.infert̃,nō magis fuiſſe permiſſum ꝑ vnũ
26 actum, quã per aliũ.Rurſus†validũ eſt argumētũ à ſoli-
tis,& ab his ꝙ ſolēt cõiter fieri.l.certi cõdictio.§. ſi num
mos.ff.ſi cer.peta.l.ꝙ ſi nolit.§.qa aſſidua.ff.ď edil. edic.
l.fi.C.de fideiuſſo.l.vel vniuerſorũ , vbi Alex. in addi.ad
27 Bar.ff.de pig.act.Itē †à cõiter accidētib. argm̃ eſt bonũ
per glo.& docto.in l.neque natales.C.de ꝓba. & in l.cũ
dotē.C.de iu.dot.& ꝑ Alex.& alios,in l.nō hoc. C.vnde
legit.& ꝑ Deci.cõſ.184.& ꝓ tenui, col.3. verſ. & ſic cõi-
ter,cõſiderãdo igit̃,& habēdo reſpectũ ad ea ꝙ ſolēt cõ
muniter fieri,& cõiter ꝯtingere,in articulo mortis fiũt
vltimæ diſpoſitiones,& voluntates, magis ꝙ alius actus
inter viuos,& experiētia nos docet,ꝙ eſt rerũ magiſtra.
c.quã ſit,de elec.lib.6.Quo fit,vt iſtis cõſideratis,illa ver
ba,in mortis articulo , ita referēda ſint ad actũ vltimæ
28 volũtatis,ſicut ad actũ īter viuos.Suadeť, † qm̃ facta eſt
mentio. mortis , quo caſu in ſi.ad cognoſcendũ dona-
tionē cã mortis,vel inter viuos,dicere ſolemus,ĩ dubio
ꝑſumi donationē cã mortis,vt per gl.& Bar. in l.Seia.§.
ſi.ff.de donatio.cã mortis,& per gl.& Bar.in l.Seia. ff.de
do.præleg.& pleniſſimè poſt gl.per Bar.& alios , maxi-
29 mè Mod.col.6.nu.26.in l.ꝙ dotis.ff.ſo.mat.Et †donō cã
mortis ſapit vltimã voluntatē.l. fi. C. de do. cã mortis,
inſt.de dona.§.1.Bart.& alij,in l.tã is.§.filius. ff. de do. cã
30 mortis,per eundē & alios oēs,in l.2.de leg.1. Ad † ꝙ in-
ſuꝑ illa dictio,ēt ꝙ eſt implicatiua.l.ēt.ff.ſol.ma. & inclu
dit,& implicat maiora,& diuerſa ab expreſſis. c.tãta,de
ſimo.clementina grauis,de ſen.excom. ēt ſi eſſemus in
materia ſtricta,& exorbitãti, vt tradit Io. An. in c.cũ in
illis,de præbend.lib.6.& Lap.& ſcrib.in c.1. ne ſede va-
can.eo.lib.tũ alijs adductis ꝑ Gemi. cõſ. 65. diſcutiam.
col.3.verſ.reſtat rñdere,& cõſ. 120.qa in facto , in fi. Et
31 nedum†ꝑdicta operat̃,quinimmo auget addēdo,& im
plicando,vt firmat Gemi.cõſ.125.dubia,col.2. ver. ſuꝑ
ſexto,& cõſ.132.ſtãte,aliàs,ſuper primo, in prin. Vt ergo
dicta facultas cõceſſa ēt in articulo mortis implicet
maiora,& diuerſa expreſſis,& ſtet augumētatiue inclu
dendo actum inter viuos,expreſsè cõtinebit actũ faciē
dũ per vltimã voluntatem,vt habeat denotare ſuã pro-
priã naturam,& implicare maiora,& diuerſa ipſis exꝑſ
32 ſis. Et †optimè ad caſum ꝑſentē facit tex. in l.vnum ex
familia,in prin.de leg.2.& ibi Bar.& oēs ſcribē. no.Vbi
hr̃,ꝙ ſi teſtor inſtituit aliquē , & dat ſibi facultatē reſti-
tuēdi bona illi, quē elegerit in morte, ꝙ poterit facere
talē electionē ꝑ vltimã voluntatē,& electio ita facta erit
validiſſima,& firma, ex quo fuit collata ad tēpus mor-
tis,& hoc firmãt oēs,in l.poſt mortē.C.de fideic. maxi-
mè Cor.col.1.ver.q. ãt ꝙrit̃,& Iaſ.col.1. Inferētes ad plu-
res qõnes,ꝙ videri pñt,bñ faciētes,& poſt Pau.de Caſt.
33 ibi.Volētes,†rogat⁹ eligere ĩ morte,ꝑt eligere ꝑ vltimã
volũtatē,adducēdo tex.in l.filiusfa.§.diuus , de leg. 1. &
rō eſt,qa talis electio fuit collata in diē incertã , & hoc
idē voluit Bal.col.1.ver.2.oppono, & Flor. col. fi. verſ.
itē adde,& ver.ſeq.in l.cũ qdã,de leg.2.& Bal.in d. l.vnũ
ex familia,in prima oppoſitio.& Floria. ver. nō obſtat.
34 Volētes, †ꝙ ſi data eſt facultas eligēdi quãdocũq;, talis
pōt eligere vſq; ad mortē,vt ſētit Bar. ibi ver. oppono,
dr̃ hic.Et talis electio pōt fieri per vltimã voluntatē, ita
igitur,& in caſu pñti,in quo data fuit facultas noĩandi
& trãsferēdi dictas pēſiones vſq; ad tēpus mortis, & in
articulo ipſius,vt licitè fieri potuerit,ꝓut facta fuit ēt ꝑ
actũ vltimæ voluntatis,vt apertè ꝓbat̃ in d. l. vnũ ex fa-
milia,& in d.§.diuus,& in d.l.cũ qdã.in fine,& in l.pater
35 filiũ.ff.ad legē Falc.Aduertēdũ † inſuꝑ erit,ꝙ talis actus
trãsferendi, & nominãdi , ēt ſi cõſidereť vt actus factus
inter viuos,nō infringit vltimũ indiciũ, & vltimã volũ
tatē,nec illi ꝯriat̃,vt patet ad ſenſũ. Nã inuicē ſtare poſ
ſũt cõſiderãdo vnumquemque actũ de per ſe, & ēt cõ-
ſiderãdo eũ vt factũ,& adiectũ in vltima volũtate. Quo
36 fit†vt talis nominatio,& tranſlatio pēſionũ effectũ ſor
tiri debeat,vti actus factus inter viuos:cũ ēt in teſtamē-
tis,& vltimis volũtatibus nō ſit ꝓhibitũ, immo permiſ
ſum celebrari,& fieri ꝯtũ,& actũ inter viuos, nō ꝯriã-
tē,nec infringentem vltimũ indiciũ, & vltimã volunta-
tē,vt eſt glo. in hoc cõiter approbata per ſcrib. ibi,in l.
hæredes palam.§.fi.ff.de teſta.& tradũt doct.in l.cũ an-
tiquitas.C.eo.& Roma.allegans ad hoc iura conſ. 293.
præſuppoſito, ꝙ dictũ legatũ,col.1. & plenè tradit̃ per
37 Mod.in l.1.§.ſi qs ita.ff.de verb.ob.Ex † quo infert̃,ꝙ li-
cet talis tranſlatio,& noĩatio appoſita ſit, & facta in vl-
tima voluntate, tñ valere dēt vt actus ſaltē factus inter
viuos,qui ēt celebrari pōt in teſtamento , cum illi non
ſit ꝯrius,nec teſtamētũ ſubuertat, quinimmo ſit cõue-
niens teſtõ,cũ facultas fuerit cõceſſa ēt in articulo mor
tis,ñ aliter exprimēdo ꝑ quē actũ,& modũ dr̃et fieri.Et
38 iſtud †potiſſimũ,vt actus nominatio, & tranſlatio ſub-
ſiſtat

ſiſtat.l.quoties.ff.de reb.dub.& l.quoties.ff.de uer.obl.cũ vulga.& per Soc.conſi.66.viſa, col.3. num.14.uol.3.& ↄſ.87.in
39 pñti,col.4.vol.j.Et † ẽt quia ſi actus nõ ualet vno modo,valere debet eo mõ,quo põt,ad plenè no.per Bar. & alios in d.l.j. §.ſi quis ita.in primo membro ſuæ di.ff.de uer.obl.Præſertim
40 †cum ex verbis prolatis ab ipſo d. Roberto apertè colligitur, mentem ſuam fuiſſe, diſpoſita per eũ in dicto teſtõ debere ualere,& ſortiri effectum omni meliori mõ &c.ad no. in l.cum pr̃.§.filius matrem,de leg.2. cũ alijs adductis per Iaſ.in auth. nouiſſima.C.de inoffi.teſta.nu.21.Quocunque ergo mõ conſideretur dicta noĩatio,& trãslatio pẽſionũ,facta ſiue per actũ inter uiuos,ſiue per ultimam uoluntatẽ, iudicãda erit ualida, & firma,vt ex deductis ſatis apertè oſtenſum eſt. ¶Quib.non hẽt obſtare,ſi dicatur, ꝙ ipſe do. Pau.ad dictas penſiones ſimpliciter non fuit noĩatus,& purè, ex quo vr̃ in eum fuiſſe tranſlatas cõditionaliter, ad cautelã maiorẽ vxoris ipſius do. Roberti,& ſub ↄditione, ſi ipſe faceret obſeruare, quod teſtator ipſe diſpoſuerat ad cõmodũ uxoris,cui deberet præbere ſuffi-
41 cientes cautelas. Quæ † omnia ↄditionem important,ut per
42 Bar.&alios in l.j.ff.de cõd.& demõ.Et † cõditione nõ adimpleta nõ poſſunt de iure ſortiri effectũ.l.cedere diem.ff.de verbo.ſig.l.qui hęredi.§.fi.ff.de cõdi.& dem. cũ ſi. Eo magis qm̃ teſtator ipſe in euẽtum,in quem dictæ cõditiones nõ fuiſſent adimpletæ per ipſum do.Paulũ, penſiones prædictas trãſtulit
43 in d.Ferdinãdũ &c. Quod†quidem facere potuit. ff.& C.de his quæ pę.nomi.ferè per totum, & ff.de adim. & trãsfer.leg.
44 Maximè † ↄſiderando illam dictionẽ,ex nunc , quæ denotat, cõditionibus nõ impletis trãslationem factam ſine alia dilatione,l.ſancimus.§.cum aũt.C.de inoffi.teſta.& per Alb.in di-
45 ctiona.in uer.nunc.Ceſſant.n.obiectus iſti, qm̃ ipſe do.Paul. cõditiones adimpleuit,& ipſis adimpletis,& purificatis perinde eſt,ac ſi ſimplr̃,& purè noĩatus fuiſſet,& pẽſiones in ipſum ſimpliciter,& purè fuiſſent tranſlatæ , ut in d.l. cedere diẽ, &
46 in l.fi.§. fi.ubi Aret. ff. de verb. Et † prout in euẽtum, in quẽ nõ adimpleret ↄditiones,fuit ſibi ſine alia dilatione facta trãſlatio pẽſionis in dictum do.Ferdin.vt ſ.Ita ex oppoſito, adimpletis cõditionibus ipſe d. Paulus ſine alia dilatione cẽſet nominatus ad illas, & in eum dicũtur tranſlatæ ſine alia mora. Vt quod operabatur illa priuatio reſpectu tẽporis, qñ cõditiones non fuiſſent adimpletæ. Iſtud idem operetur implementum conditionum,ſub quibus ipſe do.Paulus fuit uocatus,cũ iſto caſu nominatio , & uocatio ipſius ſit quoddam antecedẽs ad ipſam priuationem. Pariſius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Patroni infra tempus a iure conceſſum præſentare poſſunt in beneficio iuriſpatronatus uacante, & nu.23.*
2 *Inſtitutio ordinarij ſequi debet poſt præſentationem.*
3 *Patroni ſemel præſentantes unum non poſſunt præſentare aliũ.*
4 *Patroni quando poſſint uariare in præſentando, & nu.35.*
5 *Et quo tempore uariatio iſta ſit permiſſa, & nu.35.*
6 *Et an fieri poſſit poſt inſtitutionem.*
7 *Et quid ſi non eſt facta accumulatiuè.*
8 *Et quid ſi primus præſentatus conſecutus eſt poſſeſſionem.*
Poſſeſſor tuendus eſt in ſua poſſeſſione, declaratur tamen numero 39.& 40.
9 *Nec amouendus eſt ſine cauſæ cognitione.*
10 *Regula de triẽnali poſſeſſore tuetur illũ, declaratur n.39.et 40.*
11 *Beneficium plenum conferri non poteſt.*
12 *Lite pendente præſentatio fieri non debet, & nu.41.& ſeq.*
13 *Etiam per patronos laicos.*
14 *Surrogatus in locum, & ius alterius gaudere debet eodem iure quo gaudebat ille, cui ſurrogatus eſt.*
15 *Renunciatio beneficij iuriſpatronatus recepta per Papam nocet patronis.*
16 *De iure tertij quis opponere põt, & quo caſu, & nu. 48.et 49.*
17 *Vniuerſitas alicuius loci pt̃ habere iuſpatronatus ex priuilegio.*
18 *Papa habet pleniſſimã poteſtatem diſponendi circa ius poſitiuũ.*
19 *Papa non poteſt concedere per priuilegium ius præſentandi.*
20 *Iuſpatronatus quæri poteſt ex ditatione.*
21 *Iuſpatronatus quæri poteſt etiam poſt eccleſiam conſtructam & dotatam, accedente conſenſu ſuperioris.*
22 *Iuſpatronatus quæri poteſt conſuetudine & pręſcriptione.*
24 *A patronis præſentatus poteſt renunciare iuſpatronatus in manibus Pontificis.*
25 *Pontifex poſt dictam reſignationem poteſt prouidere de dicto beneficio iuriſpatronatus laicorum.*
26 *Papa patronis etiam inuitis præiudicare poteſt.*
27 *Maxi.quando tale ius competit laicis ex priuilegio, uel dotatione, conſuetudine, uel præſcriptione.*
28 *Idem etiam ſi Papa expreſsè non derogaret iuri patronatus, dũ modo ꝙ notitiam, & ſcientiam de illo haberet, & diſponeret.*
29 *Collatio beneficiorum uacantiũ in curia ad ſolum Papã ſpectat.*
30 *Beneficia per reſignationem in curia factam dicuntur affecta, nec per alium, quàm per Pontificem conferri poſſunt.*
31 *Clauſula decreti ligat omnes ordinarios etiam ignorantes.*
32 *Intruſus non eſt tuendus in ſua poſſeſſione.*
33 *Beneficium uacare dicitur, eſto quòd aliquis de facto in illo ſe intruſerit.*
34 *Patroni non poſſunt præſentare, quando Papa primò prouidit.*
35 *Ea quæ de nouo accidunt, nouo indigent remedio.*
36 *Actus debet intelligi, rebus ſic ſtantib.*
37 *Laici an poſſint præſentare poſt quatuor menſes, & poſt inſtitutionem factam in perſonam alterius, & quando.*
38 *Collatione prima nulla exiſtente de iure, poteſt procedi ad ſecundam ualidam.*
40 *Intruſus etiam ille dicitur, qui habet titulum, uel colorem non canonicum, uel ab eo, qui non habebat poteſtatem conferendi.*
41 *Qui allegat litis pendentiam, illam probare debet.*
42 *Et quid ſi lis non eſt ſuper titulo, ſed ſuper criminibus.*
43 *Et quid ſi a lite fuit receſſum, & ſic fuit finita.*
44 *Patroni an poſſint proſequi litem inceptam per præſentatum, poſtea mortuum.*
45 *Surrogatio ſurreptitia nulla eſt.*
46 *Surrogatio odioſa eſt, & non concedenda.*
47 *Et quid ſi ille, cui ſurrogatur, erat uitioſus poſſeßor.*

CONSILIVM XLVII.

Videtur Prima facie.d. Leonardũ fouere ius,cũ aliàs per hoĩes,& uniuerſitatẽ de Calcinado pr̃onos eccleſiæ parochialis.S. Vincẽtij ꝑpoſituræ nuncupatæ dictæ terræ appareat pñtatus corã ordinario , & ab ipſo inſtitutus,ↄñr ꝙ pñtatio nouiter facta per dictos hoẽs, & uniuerſita-
1 tẽ in perſonã d.Franciſci de Zãbellis nõ ſubſiſtat.Primò: † nã cũ tale bñficium iuris pr̃onatus vacaret per reſignationẽ.q.d. Iacobi clerici Brix.& rectoris ac poſſeſſoris dictę ꝑpoſiturę .j. tp̃s a iure ↄceſſum,ꝑdicti pr̃oni elegerũt, & pñtarunt ordinario loci.d.do.Leonardũ,ut ab eo inſtitueret,qđ ipſis tanq̃ pr̃onis facere licuit, ut tradit̃ in c.nobis,ex̃ de iu.pat.& in c.1.e.ti. li.6.& hr̃ per Rot.in no.deci.311.aliàs in ti.de rer.permu.de
2 ci.6.circa fi.& in dec.Bern.de Biſigne.7.in ti.de pb.Et†ſecuta poſtmodũ inſtõne dicti ordinarij, ipſe do. Leonardus vr̃ plenũ ius fouere,& fuiſſe ↄſecutus, ut tradit Abb. in c.auctoritate,ex̃ de inſti.& gl.j.in c.j.de reg.iu.li.6.& in c.paſtoralis, & ĩ
3 c.qđ aũt,ex.de iu.pa.†ↄñr dicti pat.ſtãtib.ꝑdictis, nõ potuere, nec pñt pñtare do.Frã.de Zãbellis,& impugnare pñtationẽ factã in perſonã do.Leonardi,ar.no.in c.qđ ſemel placuit,de re.
4 iu.li.6.& in c.accepimus,de ęta.& qual.Et † ẽt quia licet pr̃onus poſſit plures ſucceſſiuè accumulãdo pñtare,& ſic uariare, ut in c.cũ aũt,& in c.qđ aũt,& in c.paſtoralis, & c.fi.extra de
5 iu.pat.& p gl.& doc.in cle.plures,e.ti.Tñ†iſtud ꝓcedit,qñ .j. tp̃s ↄceſſum iſtud fuit factũ,ſecus ſi poſtmodũ, ut in dictis locis plenè tradit̃,& no.Gemi.& Phi. Frãc.in c.1.col.2.uer.ĩ gl.
6 no.ꝙ,ut li.pẽ.li.6.Itẽ † procedit iſtud,ut pmiſſa ſit variatio accumulãdo,qñ fit añ inſtitutionẽ , ſecus ſi poſt, nã tunc eſt ius quæſitũ primo pñtato,ut in d.c.qđ aũt,& in c. ſi tibi abſenti, de pb.lib.6.no.in c.decernimus.16.q.7. & per Abb. in c.que
7 rimoniam, in fi.de iu.pat. Prout†ẽt talis uariatio nõ eſt pmiſſa,ex quo nõ apparet facta accumulatiuè,ſed totaliter recedẽdo a prima,ut firmat Abb.in d.c. quod aũt.& in d.c.cum aũt
8 Et†eo magis iſta vñr procedere, cũ ipſe d.Leonardus cœperit poſſeſſionem dictæ præpoſiturę uirtute dictæ pręſentationis, & inſtitutionis,& in præſenti reperiat̃ poſſeſſor, in qua tuẽdus eſt.c.cum bonæ, de ele.c.de multa. de præb.c.licet epiſcopus, eo.ti.lib.6.per Abb.& alios in c.cum noſtris, col. pen. & fin. de conceſſio.præbend. & per Fely.in c.dudum,de præſumpt.
9 cum ſimi. Vnde†ſine cauſæ cognitione amouendus nõ uenit.

10 c.olim.c.literis,extra de rest.spol. Stante† insup regula Cancellariæ apostolicæ.27.quæ tuetur quelibet triennalē possessorem,vt est ipse do.Leonardus,& stantib.his quæ habentur per glo.& doc.in c.cū nostris, de cōces.præb.& per Fel. in c.in no
11 stra,in 36. corellario, de rescript. Et† quia dicta præpositura nō vacat,sed est plena,& dicti do. Leonardi viuētis, ad no.in c.ne captandæ,de cōces.præb. lib. 6. & in d.c.cum nostris,cū
12 vulgarib. Scdō† pro ipso do.Leonardo facere vr̄ pēdētia litis, quæ in curia Rom. vertebatur inter ipsum, & dn̄m Franc.de Zanettis Mantuanū super titulo dictæ præposituræ,& licet ipse do. Franciscus fuerit mortuus dicta lite pend.non propterea dicti p̄roni hēnt potestatē p̄sentandi, si primitus dicta lis nō finiatur,cū supersit,& uiuat ipse do.Leonardus collitigās, ꝯn̄r p̄ntatio facta de do.Franc. de Zambellis dicta lite adhuc pēdente erit nulliter,& iniustē facta, ac inefficax, nec dēt admitti per ordinariū,nec. d.Leonardo possessori, & collitigatori potuit p̄iudicare,vt hr̄ in c. 1.& 2. vt lit. pendē. lib. 6.& in cle.j.eo.ti.& utrobiq; plenē tradunt scrib.ut firmant Gemi.& Phi.Fran.in d.c.1.col.2.uer.in glo.in versic.statuimus, vt lit.
13 pēd.lib. 6. Volentes† istud procedere ēt in p̄ntatione facta p patronos laicos,ex quo nō valet lite pēden.c.p̄m,eo.tit. & tradit Lap.alleg.22. Prout, & tertiò ipse do. Leonar. vr̄ tuendus ex surrogatione, quā asserit a sede apposto. obtinuisse in omne ius,quod habebat p̄dictus de Zanettis collitigans;& præmor
14 tuus.Et† surrogatus in locum,& ius ipsius gaudere debet eodem iure,vt traditur in d.c.1.& 2.vt li.pen.lib.6.& ibi no.Gemi.& Phil.Fran.col.2.in prin.& per Rot.in no.decis.64.aliàs in ti.vt li.pend. 5.& per Abb.in capit.ecclesia.S.Mar.extra,ut li. penden. Et quoniā ipse de Zanettis habebat optimum ius super dicta præpositura, & per surrogationē translatū asserit in ipsum.d.Leo.virtute dictę surrogationis,ēt obtinere debet.
15 Prout,†& quartò vr̄ posse iuuari ex asserta renūciatione,quæ asseritur facta per d.de Zannetis de d. p̄positura in fauorē cuiusdam Iac.Cortesij, quæ tanquā facta ab hn̄te ius super d.p̄positura,nocere dēt ipsis p̄ronis laicis, cum per superiorē fuerit admissa,ut extra de renun.per totum, & in cle.j. de renun.
16 Et† de dicto iure tertij ipse do. Leonar. vr̄ posse opponere, qn̄ tale ius ipso iure est exclusiuū iuris agentis,ut tradit Bar.in l.2.col.j.uersi.qn̄que quis opponit,& uer.primo casu. ff.de ex
17 cep.rei iud.¶†Præmissis tn̄ nō obst.dico ipsum d.Leonar. nullum hr̄e ius super dicta p̄positura. Moueor: qm̄ homines, & vniuersitas de Calcinado habuerūt, & hn̄t in d.p̄positura ius p̄ntandi ex priuilegio ipsis cōcesso per sum. Pont. qui potuit ipsis tale ius patro.cōcedere, cum tale ius fuerit inuentū a iure positiuo,& ex gr̄a ꝯcedatur laicis, ut traditur per Archid.& alios in c.piæ mentis.16.q.7.& hr̄ in c.3.de iu.patro .cum si.
18 Et† Papa hēt plenissimam potestatē disponendi super actib. respicientibus ius positiuum,cui non subiacet. c. innotuit,de elec.c.proposuit,de ꝯcess.præb. & plenissimē traditur post antiq.per Fel.& Moder.in c.quæ in ecclesiarū,de consti.& ponit Abb.& alij in c.per uenerabilē,qui fil.sint legi.& Barb. consi.
19 j.col.18.Et† bene facit.c.p̄m,ut li. pen.li.6.& tex.in c.Adrianus,& in c.in sinodo.63. dist.ubi Pontifex Regi Franciæ concessit ius p̄ntandi, ad quod ēt tex. in c. cuncta per mundū.& in c.per principalem.9.q.3.ponit Alex.cōsi.67.uol.4.& multa ad id adducunt Mod.Mediol. in trac.de iure patr. in tertia parte in 6.modo acquirendi,car.11.in fi.& car.12. col.j. uer.
20 pro sexta cā quæro.Prout†ēt tale ius patr. fuit prædictis laicis quæsitum ex dotatione,ex quo d.ecclesiam iam constructā,& dotatā,ditarunt,sicuti quæritur pluribus dotantibus.c. ad audientiam,de eccle.ædific.& ibi tradit Abb.& firmant Moder. Mediol.in d.trac.in 3.par.in secunda cā acquirendi, in 4.q.& secūda,car.7.col.3.& in tertia cā acquirendi, car. 10. colū.2.
21 uer.3.causa. Potest† enim dictum ius patronatus quæri modis prædictis,ēt post ecclesiam constructam,& dotatam accedente superioris consensu, & summi Pont.prout fuit isto casu,ut tenet Inn.in rub.& Io.An.in c.1.& Car.& Abb.in c.qm̄ de iure patro.& alias decisio.adducit Roch.de Cur.in trac.de iure pat.in uer.& dotauit,quæstio. 2. & q. 7. & idem sequunt Mod.Mediol.in d.trac.in 3.par. in secunda causa acquirendi, car.10.col.2.uer.13.quæro,& car.6.colum.3.uer.14.quæro.
22 Prout†etiam consuetudine, & præscriptione fuit quæsitum, vt Abb.in c.causam,de præscrip.& ibi latē Fel.col.3.& in c.in nostra,de rescrip.in 38.corellario,& in suo trac. quando literæ aposto.noce.patro.eccle.circa fi. & per Dec. in rub. de iud. col.antepen.cum alijs plenissimē accumulatis per Alex.cons. 67.uiso puncto,uol.4.& per Roch.de Cur.in d.trac.car. pen. & fi.& per Mod.Mediol.in d.tract.in tertia par. in quinta cau
23 sa acquirendi,in j.q.car.10.col.3.& seq. Quibus† stantibus dicti patroni,cum talis præpositura vacaret, iure permittente potuerunt ad illā præsentare d.Iac.Brix.qui uirtute dictę presentationis,& institutionis postmodum subsecutus fuit legiti
24 mus,& canonicus rector ipsius.Et† qm̄ ipse d. Iac.in manib. summi Pont.postmodum d,præposituram resignauit,& talis resignatio per Pont.admissa fuit, meritò ex iuris dispositione prepositura vacabat, vt in c.admonet, & in c. ad supplicationem,& in c.quod in dubijs,& in c.nisi cum pridem. de renū.
25 & in c.1.eo.ti.lib.6.& in clem.j.eo.ti.Potuit †igitur summus Ponti.facta in suis manibus dicta resignatione dictam prepo situram conferre,prout cōtulit do.Francisco de Zanettis,esto ꝙ esset de iure patro.laicorum,ex quo illud uoluit, & potuit, vt tradit Arch.ubi ēt Gemi.& do.Prep.no.in c.hortamur.71. dist.de voluntate Pontificis patet per suas literas,de cuius potestate dubitare sacrilegium vr̄.l.2.C.de crimi. sacrileg. Nam
26 †p̄t preiudicare patronis laicis ēt ipsis inuitis, per ea quę traduntur in c.2.de p̄b.lib.6.& in c.2.ut lit. pen. & glo.in ca.per principalem.9.q.3.tradit Arch.in d.c. pię mentis, in fi.16.q. 7.& per Ro.in no.deci.331.aliàs in ti.de preb. 20.circa fi.& plura cumulat Fel.in c.cum inter, col.3. uer.item aduerte,de excep.& in d.tract.qn̄ literę apostolicę noce.&c.col. 2. uersic. opponitur,& uer.solutio,& tradit Io.de Mil. in uer. beneficiū patronale,cum alijs plenissimē cumulatis per Mod.Medio.in
27 d.trac.in 7.par.q.8.Eo† magis cum tale ius p̄ntandi competat dictis de Calcinado ex priuilegio,& ex ditatione, cōsuetudine,& prescriptione,ut est dictum,& tradit Fed.de Sen. cōsi. 63.& Car.consi.61.glo.& doc.in c.cum dilectus, de iu.patro. Arch.& alij in d.c.pię mentis,& in d.c.hortamur, & plenissimè per doc.in c. 2. de preb.lib.sexto, & habetur in regula Cā
28 cellariæ.40. Prout† ēt: nam si non apparet de expressa derogatione dicti iuris patronatus facta per Ponti.adhuc idem esset dicendum,si cōstare posset de certa sciētia ipsius, ꝙ tale beneficium esset iuris patronatus laicorum. Nam ēt isto casu cēseatur uoluisse derogare,ut tradit Rot.in no.in ti. de rescri.de cis.27.& prosequitur Fel.in d.trac.qn̄ literę apost.&c. col.6. in prima limita.uersi.expeditis limitationibus, quanto igitur fortius in casu nostro, ubi Papa expresse derogauit dicto iuri
29 patro.Cuius† collatio ad ipsum solùm spectabat, cum vacaret in curia per resignationem ibi factā,ut expresse tradit Ale. cons.67.uiso puncto,col.4.& 5.cons.sequen.uisis,uol.4. Pro-
30 ut † ēt,quia per talem resignationē factam in manibus Pontificis talis prepositura dr̄ magis affecta, quàm si alio mō uacasset in curia,ita ut eius collatio ad solum Pontifi.spectet per appositionē manus ipsius,iuxta no.per Inn. & alios in c.ut nostrum,de appe.& per Io.And.in c.inter dilectos,de exces.prela.& per do.Anto.& alios in c.cum M.Ferrarien. de constitu.
31 Prout † ēt quia summus Pont.cōferendo apposuit clausulam decreti,uirtute cuius ligatę fuerūt manus, & ipsius ordinarij, & patronorū laicorum,esto ꝙ essent penitus ignorātes, ut traditur per scrib.in d.c.ut nostrum,& clemen.j. de cōcess.preb. & in c.tibi,de rescri.lib.6.& in c. si eo tempore.& c.secūdo,& c.dudum,de preben.lib.6. cum concord. Quibus consideratis dicti patroni non potuere presentare dictum do. Leonardum ad dictam prepositurам, ex quo per dictā resignationē factam per d. Iac. in manibus Papę fuerat per Papā prouisum dicto Francisco de Zanettis, & sic beneficium erat plenum, & nō uacat tempore dictę presentationis,& licet essent ignorantes,tamen decretum Pōtificis afficiebat eos, & minus ipse ordinarius procedere potuit ad institutionem, quo fit,ut prę sentatio;& institutio fuerint nullę,& inefficaces, & p eas nullum fuit quęsitum ius. d.Leonardo, ex quo dictam prepositu ram plenissimum ius, & canonicum habebat dictus de Zanettis,& ipse d.Leonardus reperitur iniustus possessor, & detentor,quinimmo & intrusus in dicta prepositura,in qua minimè tuendus est.capitu.licet episcopus,de prębend. lib. sex-
32 to, cum alijs infra allegandis. Et† quoniam ipse de Zanettis, qui erat in ipsa prepositura canonicè institutus,mortuus est,per eius obitū prepositura ipsa uacauit,vnde meritò ea vacante dicti patroni potuere ad illam presentare d. Franciscū de

33 de Zambellis. Ex † quo vacabat de iure, licet de facto p intru
sionem dicti D. Leonardi nõ uacaret d.c.licet epus, & p Rot.
in antiq.dec.366.alìas in tit.de iu.pat.9.& no.Abb.post alios
in d.c.cum nostris, col.pe.& fi.de cõcef.præb.& ponit Roma.
ꝯſi.465.in pñti,& Fel.in c.cæterùm,col.pe.de refcr.& Roch.
de Cur.in d.trac.in ver.honorificum q.53.car.12.col.3.in fi.
Ex quibus fequitur ꝯclufio firma,& valida,ꝙ dicti prõni bene
pñtarunt dictum de Zambellis pp obitum illius de Zãnettis,
qui verum ius hēbat in d.præpofitura, in qua ipfe d. Leonar-
34 dus reperitur intrufus,& nullum ius canonicum hñs.¶† Dif-
ficultas ergo fupereft rñdere ꝯrijs fuperius adductis, & dico
illa nõ obftare.Nam prima obiectio procederet, qñ beneficiũ
uacaret per refignationem,& Papa nõ prouidiſſet: tunc em̃ va
let pñtatio facta a patronis, & inftitutio fubfecuta, fed qñ re-
nũciatio facta eft in manibus Põtificis,& Pontifex eam admi-
fit,& prouidit, & exprefsè derogauit iuri patronatus laicorũ,
apponẽdo decretum irritans. Tunc pñtatio,& inftitutio facta
a patronis, & ordinario, nullæ funt, ut pũctaliter fuit in pñti
35 cafu,& fuperius apertè fuit deductum. Nec † ob.regu. quod
femel placuit,nam illa procedit durãte eadem caufa,fecus qñ
fuperuenit noua, nã ex ea quis põt mutare propofitum c.nul-
li licere,de elec.& c.quemadmodum,de iureiur. & not.gl.in
d.regula,quod femel,adducens illud vulgatum , ꝙ ea quæ de
nouo emergunt,nouo indigent remedio c.infinuante,de off.
36 deleg.l.de ætate.§.ex cã.ff.de interrog.act.Et † quia actus dēt
intelligi,rebus fic ſtãtibus.c.cum inter,de renunc. & d.c.quẽ-
admodum.Vnde cum ifti patroni mõ non pñtent d.de Zam
bellis virtute refignationis factæ per d.Do.Iac.fed ex cã noua:
qm̃ d. præpofitura uacat per obitum illius de Zanettis, non
37 dñr ꝯuenire,nec varij,nec ꝯrij . Et † ex ifto tollitur illud,qđ
dicebatur,ꝙ non poterãt modò pñtare poft tẽpus quadrime-
ftre,& poft inftitutionem factam in perfonam d.Leonardi,&
quia per hãc totaliter receditur a prima.Nam ꝓcederent ifta,
fi illa facerent virtute dictæ refignationis factæ a d.Iacobo,ve
rùm quia ex noua cã,ut dictum eft,& a iure permiſſa ifta agũ-
tur,pp obitum illius de Zanettis,meritò non hñt obftare.Pro
ut ẽt non obftant: qm̃ talis pñtatio, & inftitutio factæ in per-
fonam d.Leonardi fuerunt nullæ,ut fuperius fuit ꝯclufum,&
ſtãte ipfarum nullitate nõ prohibentur patroni pñtare,vt tra-
dit Abb.per illum tex.in c.illud.de iu.patro. & in c.inter dile
ctos,de excef.præla.& ponit Card.Imol. & alij in 9.q. & col.
vlt.in cle.1.de iu.patr.& bene facit tex.in c.cum laici,de iure
iur.& quod vult Abb.in c.1.fuper gl.in uer.placere, in princ,
de iud.& firmat Roch.de Cur.in d.trac.in uer. honorificum,
38 in 9.q.uerfi.3.fuboritur qõ,fol.8.col.2.in fi. Et † bene faciũt
no.in c.literis,de refcr.in cle. & per Fede. de Sen.ꝯſi.63. & ea
quæ hñr in c.licet eps,de præb.lib.6.& in c.bonæ,& in c.ꝯfti-
tutis,de elec.& per Io.And.Cald.Imo. & Abb.in d.c.cum no
ftris,de concef.præb.& per Imo.in c.feq.ubi firmant,poſſe ꝓ
cedi ad nouam collationem,qñ prima eft nulla, & de iure nõ
fubfiftit. Nec obftat,ꝙ d.Leonardus reperiatur in poſſeſſione;
in qua vr̃ tuendus , nec remouendus fine caufæ cognitione .
39 Nam † procedit iftud in poſſeſſore nõ vitiofo, nec intrufo,ut
eft ipfe d.Leonardus,& fuperius dictum fuit,& intrufum pof
feſſorem, & vitiofum nõ defendit regula de triẽnali , nec iura
ipfum communia adiuuant,quinimmo ꝯ ipfum infurgunt,ut
repelli debeat a poſſeſſione, ut eius confcĩa purgetur d.c.licet
40 epus.Et † intrufus dr̃ etiam,qui hẽt titulum,uel colorem, nõ
tñ canonicum,qñ ille,qui dedit, non habebat poteftatem cõ-
ferendi;vt propriè fuit in cafu noftro,ut tradit Cald.allegãdo
iura iftud probantia in ꝯſi.13.in tit.de verb.fign. & Abb.in c.
quia diuerfitatem , per illum tex.de concef.præb.& in c.fi.de
excef.prela.& in c.cum ueniſſent, de refti.in integ.in 3.notab.
& ponit Dec.ꝯſi.111.in caufa,circa finẽ, & multa ponit Fely.
in c.ĩ noftra,in 20.corellario,& 36.de refcri.& in c.ego N.de
iureiur.& in c.meminimus,& in c.ueniens,de accu.& p Abb.
in c.ex literis,& in c.fuper literis,de reft.fpo. & in c.cum iam
pridem,de concef.præb. & ut dictus D.Leonardus purgetur,
& repellatur,iam adeft caufæ cognitio,ex quo nullum ius hẽt
fuper dicta præpofitura.Nec per eius poſſeſſionem,& intrufio
nem bñficium dicitur plenum de iure . Nam verè uacat,licet
de facto, & iniuftè fit ab eo occupatum, & fatis eft, ꝙ de iure
uacet,ad hoc ut patronus poſſit pñtare , ut fuperius dictũ eft.
41 Non † obftat,quod principaliter fecundo loco adducebatur,
litis videlicet pendentia . nam onus iftud probandi incumbit
d. Leonardo , ex quo nõ fufficit excipere , nifi probetur excе-
ptio.c.dilecti,ibi,oppofita,& probata,de excep.l.fi prius, iun-
42 cta gl.in uer.egiſſet.ff.fi quadr.paup.fec.dic. Et † efto,ꝙ pro-
barent pẽdentiam litis: tñ illa nõ fuit,nec eft fuper tit. fed fu-
per affertis criminibus per ipfum d. Leonardum obiectis ꝯ di
ctum de Zanettis,quod iudicium criminale nõ impedit pñta
tionem fieri,ex quo nõ litigatur fuper titulo, fed fuper alio,vt
firmat glo.adducendo rõnes,& iura iftud probãtia, in ca.2.in
uer.finita,quam doc.oẽs ibi fequuntur,ut li.pend.lib.6. & fir
mat Card.& Imo.col.2.verfi. qro,an locum habeat, in cle.1.
eod. titu. Nec dicatur, quòd per ipfum d. Leonardum, & il-
lum de Zanettis lis vertebatur fuper titulo d. præpofituræ:
43 nam iftud non ꝯftat. Et † fi aliqua fuper hoc fuit mota lis, ut
mihi in facto narratum eft,fuit ab ea receſſum,p quem modũ
etiam finita & fopita dr̃,ad plenè no.in l.poftquam liti. C.de
pac.per Bar.& oẽs fcrib.in l.naturaliter.§.nihil cõe, in 2.lect.
44 ff.de acq.poſſ.Præterea † efto,ꝙ talis lis fuiſſet,nõ prohiben-
tur patroni mortuo d. de Zanettis profequi tale iudicium,&
illud finire, ex quo ipforum intereft : ut firmat Rota in nou.
deci.174.alìas in tit.de iu.pat.2.& Roch.de Cur.in d.trac.in
uer.ius q.1.in fi.car.4.col.1.uer.an aũt patronus, & potuerũt
finita lite pñtare . Non obftat illud,quod dicebatur de furro-
gatione.nam de ea hucufque nõ apparet,& d.Leonardo alle-
45 ganti incumbit onus probãdi. Et † qñ oñdetur,de facili pote
rit dari de furreptione, & reddi furreptitia, & ꝯñr nulla, tam
pp falfam expreſſionem,q̃ pp vitium ueritatis nõ expreſſæ, &
fic pp defectum intentionis concedentis, ut ꝯcludit Belleme.
46 decif.115.& feq. & 228. Potiſſimè † cum talis furrogatio fit
odiofa,& de iure non ꝯcedenda: ut ꝯcludit Rot. in antiq.dec.
429.in tit.de refti.fpol.17. & eft alia decif.Bernar.de Bifigne.
47 eo.tit.4. Prout † etiam: qm̃ ipfe d.Leonardus eft intrufus, &
de ifta intrufione, & vitiofa poſſeſſione ĩ tali furrogatione mẽ
tio facienda erat c.eum qui.c.fi motu proprio,de præb.lib.6.
c.ueniens,extra de præfcrip.& per Cald.conf.11.& 13.in tit.
de refcrip. & fi ifta exprimantur , minimè erit credendum, ꝙ
48 concedatur. Non † obftat vltimum,quo dicebatur de renun-
ciatione facta per illum de Zanettis , nam de ea hucufque ni-
hil apparet,& etiam fi appareret, minimè obftaret: qm̃ de iu-
re tertij pariter non poteft opponi.l.loci corpus.§,competit.
ff.fi ferui.uendi.l. fi quis emptionis.§. fin verò nullum. C.de
præfcr.30. anno. Et licet de iure tertij qñque poſſit opponi,
qñ eft excluſiuum iuris agentis ipfo iure, tñ iftud nõ procedit
in cafu pñti;cum ius ipforum patronorum non apparet exclu
fum ipfo iure per talẽ affertam refignationem , nifi exhibeat,
49 & videatur,fub qua forma fuerit facta, & admiſſa.Eo † magis
cum etiam non cõftet de voluntate d.Iaco. Cortefij,ita ꝙ ipfe
cõfentiat huiufmodi oppofitioni factæ per ipfum d. Leonar-
dum iuxta ea,quæ tradit Bart.in l.2.ff.de except.rei iud.& Ca
no.in c.mãdatum,de refcr.extra.Ex quibus fic breuiter dedu-
ctis cõcludendum erit,ipfum d.Leonardum in dicta prępofi
tura nullum habere ius,& ꝙ ab ea uenit reijciendus tanquam
intrufus,& nõ canonicus poſſeſſor,& ꝙ dicti patroni poſſunt
& potuerunt de iure præfentare ipfum de Zãbellis per obi-
tum illius de Zanettis. Parifius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Patronus in fundatione ecclefiæ, feu capellæ poteft apponere conuentiones, & onera, quæ vult, honefta tamen de confenfu ordinarij & nu.2.& ferè per totum.*
2 *A primordio pofterior euentus formatur.*
3 *Fundans ecclefiam poteft pacifci , quod ius patronatus tranfeat ad hæredem extraneum.*
4 *Ius patronatus regulariter tranfit ad hæredes etiam extraneos.*
5 *Et ad mafculos, & fœminas.*
6 *Nifi patronus aliam conuentionem appofuerit,ut puta, quia uoluit tranfire ad hæredes fanguinis tantùm.*
7 *Idem quando fuit conuentum, quòd competeret illis de parentela tantùm.*
8 *Patronus in creatione iuris patronatus poteft adijcere onus, ut præfentetur aliquis de fuo genere tantùm.*
9 *Virtute dicti pacti tale ius præfentãdi non tranfit, nifi ad illos, qui funt hæredes, & defcendentes ex fundatore.*

Pactum concernens duas qualitates, non uerificatur in illo, qui habet vnam tantùm.& nu.18.& 19.

10 *Emphyteusis, seu feudum concessum alicui, & filijs, & hæredibus suis, non transmittitur nisi ad illos habentes dictas duas qualitates & nu.11.*

12 *Ius patronatus non transit titulo particulari, sed uniuersali.*

13 *Exclusa matre, à fortiori exclusa censetur eius filia.*

14 *Semel exclusa a statuto, censetur perpetuò exclusa.*

15 *Clerici gaudent beneficio statuti conditi a laicis.*

16 *Fœmina uirtute statuti excludētis fœminas repellitur a iure patronatus.*

17 *Hæres particularis non est successibilis in istis.*

20 *Ius accrescendi locum habet etiam in iure patron.*

21 *Fundans ius patronatus uolens, ꝙ illud spectet filio suo, & descendentibus, si nō habet illos, sed solùm hæredes collaterales, & extraneos, an & quando istis tale ius competat, & nu.22. & alij seq.*

23 *Et quid si tunc temporis habebat filios, & descendentes.*

24 *Geminatio ostendit enixam uoluntatem disponentis.*

Et quid si fundans noluit, deficientibus hæredibus, & descendētibus suis, tale ius spectare ad priorem alicuius fraternitatis.

25 *Hæredis appellatione qui ueniat.*

26 *Et an tantùm ueniant filij, & descendentes.*

27 *Illatio non fit ex diuersis.*

CONSILIVM XLVIII.

1 Certum Est, ꝙ † patronus in fundatione ecclesię, seu capellæ pōt apponere pacta, ꝯuentiones, & onera, q̄ ipse vult, dummodo inhonesta nō sint, accedente maximè ꝯsensu ordinarij, vt hr̄ in c. pterea, & in c. vobis, & ibi no. doc. de iu. pat. & no. Io. And. in c. ex eo, super uer. fundatione, de elec. lib. 6. & gl. & doc. in c. cum dilectus, de ꝯsuetu. & in c. significatum, vbi Abb. in j. not. de præb. & no. Ioā. de Mil. in uersic. pronus in fundatione, cum alijs cumulatis per Fely. in c. cum venerabilis. col. 11. de except. & in tract. suo, qn̄ literæ aposto. noce. patr. eccl. col. 2. ver. corroborari pōt, & diffusius per Roch. de Curt. in trac. de iure pat. in uer. pro eo, ꝙ de dio-
2 cesani ꝯsensu q. 12. & p Soc. ꝯs. 1. col. j. vol. 3. In † traditione. n. & fundatione pōt patronus apponere ea pacta, q̄ vult. l. in traditione. ff. de pac. & ab ipso primordio posterior euentus formatur. l. j. C. de impo. lucra. descr. lib. x. & qua rōne istud per-
3 mittatur patrono laico, ponūt Fel. & Roch. ubi s̄. Hinc † Bal. relatus a Fel. in d. trac. col. 2. & Soc. in d. ꝯsi. j. & in l. 2. C. de in ius voc. dicit, ꝙ fundans ecclām pōt apponere pactum, ꝙ ius pronatus transeat ad hr̄dem ex̄neum, per no. in c. ꝯsiderandū
4 16. q. 7. Licet † em̄ ius patronatus ad quoscūque hr̄des trāseat, ēt ex̄neos, ut per oēs doc. in c. plures, post gl. de iu. patr. & per Inn. in rub. ex̄ de iur. pat. in fi. & per Abb. in c. j. eo. tit. cū alijs
5 ꝯcor. Et † ita ad masculos sicut ad fœminas, ut p Inn. & Abb.
6 vbi s̄. & per Doct. in d. cle. plures, cum sīT n̄ † qn̄ patronus in fundatione apposuit pactum, ꝙ ius pronatus non trāsiret, nisi ad hęredes sanguinis, isto casu ex̄nei hęredes cēsentur exclusi, per doctr. Bal. in d. l. 2. circa princ. quam ēt refert, & sequitur Bartho. Bellenzi. in apost. ad Abb. in c. cum seculū, de iu. patr. & expresse eam firmat Roch. de Cur. in d. trac. in uer. ipse uel is a quo cām habuit, in 8. q. uersi. sed hic suboritur. q. dicens
7 esse verissimam, qn̄ tali dispōni ꝯsensit Episcopus. Hinc † etiā Card. consi. 48. quidam nobilis, concludit, ꝙ si in fundatione fuit ordinatum, ꝙ ius patronatus competat illis de parentela tm̄, non poterit competere alijs, qui non sunt de parentela, & non hn̄t istam qualitatem requisitam, & expressam in fundatione, quam decis. refert, & sequitur Roch. de Curt. in d. trac. in uer. ipse, uel is a quo q. 33. in fi. ubi etiam adducit alia cōsi. Alex. bene faciētia ad casum pn̄tem, ut ius patronatus transferatur ad aliquas psonas qualificatas, ut fundator uoluit, & nō ad alias carētes dicta qualitate, & comprobatur ex allegatis, &
8 deductis per eundem Roc. in q. seq. 34. Et † ex his, quæ dicit Fel. in d. trac. col. j. uer. dicit Dn̄icus, ubi referendo Gem. in c. ecclesia, in vlt. not. de præb. lib. 6. ꝯcludit, ꝙ patronus pōt in creatione bn̄ficij adijcere onus, qđ ad illud semper pn̄tetur aliquis de suo genere, ex quibus decis. omissis pluribus alijs concor. infertur vera ꝯclus. ꝙ q. ser Iacob. Terratius fundator istius iuris patronatus accedēte ꝯsensu ordinarij bene potuit apponere, ꝑut apposuit pactum, ꝙ tale ius pat. dr̄et peruenire ad hæredes, & descēdentes ex suis hæredibus, quod pactum seruandum, & adimplēdum est, & talis voluntas exequenda.
9 Ex † qua iūctis s̄. allegatis infertur, ꝙ tale ius patr. & ius pn̄tandi non dēt peruenire nisi ad illos, qui sunt hæredes, & descendentes ex hæredibus institutis per dictum fundatorem, & nō ad alios, in quibus cessant dictæ duæ qualitates, esto ꝙ in illis ꝯcurrat vna, per tex. in l. si hæredi plures. ff. de ꝯdi. insti. & per Bart. Are. & alios in l. scire debemus. ff. de verb. obl. & p Mod. in l. vtrum. §. j. de reb. dub. & bene faciunt no. per Bart. in l. 3. quam legit pro prima. ff. de interd. & relega. & in l. ut iusiurādi. §. si liberi, col. 1. ff. de oper. libe. cum alijs adductis per Ias. post Sal. in l. 2. C. de iu. emph. col. 8. 3. uer. 7. quærit Saly. & per Alex. ꝯsi. 13. omnipotētis Dei, col. 3. in fi. & ꝯsi. 18. attētis narratis, col. 2. & ꝯsi. 26. ponderatis, col. fi. vol. 5. & per Deci. cōsi.
10 194. viso themate, cū pluribus alijs cōcor. In † quibus cōiter ꝯcluditur, ꝙ emphyteusis, seu feudum ꝯcessum alicui, & filijs suis, & hæredibus nullo pacto transmittitur nisi ad illos, qui sunt filij, & hæredes. In quibus ꝯcurrunt dictæ duæ qualitates, nō autem transferūtur ad eos, in quibus viget tm̄ vna qualitas & deficit alia, vnde pariter, & in casu pn̄ti stante dicto pacto apposito in fundatione per fundatorem dicēdum necessariò vr̄, tale ius patronatus per successionem non posse trāferri nisi ad hæredes, & descēdentes hr̄dum d. ser Iacobi. In quibus ꝯcurrere debent dictæ duæ qualitates, hæreditatis, s. & descendentiæ, ita ꝙ non sufficit adesse vnam, nisi ēt cōcurrat altera.
11 Ad † quod faciunt, quæ ponit Dec. ꝯsi. 149. in causa iuris patro. col. 1. & q̄ ponit Bar. in l. Gallus. §. quidā rectè, col. 2. uers. quæro quid si testator dicat, & in §. ēt si parente, col. pe. & bn̄ ad prædicta adaptātur aliæ rationes adductæ per Cald. ꝯs. 4. in tit. de iur. pat. Titius hn̄s duos, & per Pet. de Anch. cōsi. mihi 80. j. facie. circa princ. ꝯn̄r cum in ipso d. Petro, & alijs de Nouale hæredibus, & descēdentibus magistri Petri de Nouale, hæredis instituti a d. ser Iacobo fundatore, ꝯcurrant dictæ duæ qualitates, ad ipsos tale ius psentandi translatum fuit, nō autem ad Do. Catherinam aduersariam, in qua deficit vna ex dictis qualitatibus, & ꝙ stante dicto pacto ipsa Do. Catherina nō possit succedere in d. iure pat. apertè ōnditur. Nam dictus ser Iac. fundator instituit suos hæredes magistrum Pet. de Nouale, & Stephanum de Bassaninis, ex quo Stephano remansit D. Ant. eius filia mr̄ dictæ Catherinæ, q̄ Ant. licet esset descendens ex dicto Stephano, & successiuè ipsa Catherina sit descēdens, & hæres ipsius Antoniæ, tn̄ dicta Antonia nō fuit hæres dicti Stephani, ex quo ab hr̄ditate ipsius fuit exclusa p presb. Iac. filium, & hr̄dem vniuersalē dicti Stephani virtute statuti Paduani excludētis fœminas stātibus masculis, qđ statutum nedū toleratū, quinimmo, & approbatū apparet p sedē Apostolicam, ut in facto mihi narratū est. Quibus ꝯsideratis, descēdēs & vl̄is hæres dicti Stephani fuit ipse presb. Iac. qui virtute statuti exclusit dictam Ant. ab hęreditate Do. Stephani, quo fit, ut in ipsa Antonia solū viguerit illa qualitas descendētiæ, nō aūt adfuit qualitas hr̄dis: quia hæres, & descēdens d. Stephani fuit ipse presb, Iaco. qui tāquam vl̄is hæres, & descendens Stephani successit in d. iure pat. pro pro dimidia, exclusa
12 Ant. virtute statuti. Ad † quā non potuit trāsire dictū ius pat. cum nō transeat ti. particulari, sed vl̄i, ut per gl. Io. An. & alios in c. cum seculū, de iu. pat. & hr̄ in c. ex literis, eo. ti. & in c. cū Bertoldus, de re iud. & p Roch. de Cur. in d. trac. in vers. ipse,
13 uel is à quo q. 7. & alijs seq. Vn̄ † si ipsa Ant. fuit excusa ab hr̄ditate Stephani, a fortiori cēsetur exclusa ipsa Catherina, iux. no. in l. si viua matre. C. de bo. mater. & p doc. in l. pactum qđ dotali. C. de col. arg. eorum quæ hn̄tur in l. Publius. §. fi. ff. de
14 cond. & dem. Et † dicta Anto. & successiuè ipsa Catherina semel exclusæ virtute dicti statuti à d. pres. Iac. censentur perpetuò exclusæ, esto ꝙ ipse pres. Iaco. postmodum decesserit sine descendentibus, ut est doctr. Bart. communiter approbata in l. fi. §. 1. uer. sed si poneremus. ff. ad tertul. & no. Soc. ꝯsi. x. vol. 3. & Dec. ꝯsi. 283. nu. 5. & consi. 296. nu. 4. & no. Bald. Ang. & alij in d. l. Gallus. §. & quid si tantùm, & Alex. consi. 29. in præsenti, col. 1. cum alijs cumu. per Albe. Bru. in trac. ꝙ stantibus
15 masc. &c. in 10. art. prin. q. 5. fol. 53. Gaudet † em̄ clericus beneficio dicti statuti, ut est deci. Lap. 100. in ciuitate Floren. cū alijs cumu. per Alb. Bru. in d. trac. in 11. art. prin. q. 11. fol. 66.
* col. 2. & 3. vbi asserit hanc esse * cōem. Et † ꝙ per tale statutū
16 fœmina excludatᷣ a iu. pat. tenet Ab. ꝯs. 59. casus, vol. j. & i d. c.

cum

cum feculum,& ponit Bru.in d.trac.in 8.arti. prin.q.24.fol. 40.col.3.& 4.ubi ad id plura adducit,prout etiam plura ad id
17 adducit Roch.in d.trac.in uer.ipſe,vel is a quo.q.6.Et † ēt ad p̄dicta bñ facit,quod vult Alex.cōſ.9.pōderatis, col.2.uer.& dictam deciſ.uol. 5. ubi uidetur cōcludere, fœminam hr̄dem particularē ex teſtō,ſiue uirtute ſtatuti,non eſſe ſucceſſibilē in ſimili iure,puta feudali,ſeu emphyteutico. Et ſic ꝯſiderādo p̄ſonā Antoniæ reſpectu Stephani,bñ in ea,& ſucceſſiuè in Catherina ꝯcurrit qualitas deſcēdentiæ, deficit aūt qualitas hæredis,q̄a nec in ipſam Antoniā,& ſucceſſiuè, nec in ipſam Catherinā peruenit hr̄ditas Stephani, q̄a ab ea fuerūt excluſæ p̄ ipſum preſ.Iac.& ꝑpetuò,ut ſ.ꝯñr pp defectū ipſius qualitatis hr̄ditatis nulla ipſarū pōt venire ad dictū ius pat. ex quo neceſſe fuit ultra deſcendentiam ipſas debere eſſe hr̄des, ut dicit
18 Dec.d.ꝯſ.149.col.1.& ſup.probatū eſt. Si † uerò ꝯſideramus perſonā dictæ Antoniȩ & Catherinȩ reſpectu dicti p̄ſ. Iac.qui inſtituit eas unà cum alijs hr̄des,adhuc idem dicendū eſt. Nā licet iſto reſpectu ꝯſiderata p̄ſona p̄ſ. Iac. hēant illā qualitatē hr̄dis,tñ in eis deficit alia qualitas deſcēdentiæ,q̄a nō ſunt deſcēdentes dicti p̄ſ.Iac.pp defectū,cuius qualitatis nō p̄nt ſuccedere in d.iure pat.uirtute dicti pacti appoſiti per d.fundatorem,& ſic patet,ꝙ ſiue ꝯſideremus perſonā,& ſucceſſionē Stephani,ſiue perſonā,& ſucceſſionē p̄ſ.Iac. utroque caſu in ipſis Ant.& Catherina deficit una qualitas req̄ſita in ſucceſſione
19 dicti iuris pat.pp pactum appoſitū in fundatione. Et † pp defectum prędictū nulla ipſarum pōt uenire, nō probatis dictis qualitatibus req̄ſitis,ut dicit Alex.cōſ.j.uol.3.& Frā. de Cur. conſ.16.17.& 18.cum alijs plenè cumul.per Fel. in c. 2. col. 2.de reſcri.& in c.licet cām,cir.fi.de prob.& in c. examinata, col.3.& ſeq.de iud.& in c.licet heli,col.4.de ſimo. & p̄ Deci. conſ.13.In q̄b. locis diffusè hr̄, ꝙ qualitas requiſita eſt ꝓbanda,qua non probata,& nō ꝯcurrente quis obtinere non p̄t,ex quib.infert̄,ꝙ ſucceſſio in dicto iure pat. pro dimidia ſpectante ad d.Stephanū defecit, & fuit extincta poſt mortē dicti p̄ſ.
20 Iac.Quę † portio deficiens per ius accreſcēdi,ſeu per ius non decreſcēdi fuit applicata ipſi do.Pet.& alijs de Nouale.Nā cū tale ius pat.cōpetat inſolidū,in eo hēt locū ius accreſcēdi,ſeu ius nō decreſcēdi per l.cōi liberto. ff.de bo. lib. cū alijs no. p̄ glo.& alios in l.ſi duo patroni.in prin.ff.de iureiur.& p̄ Alex. in l.ſi mihi,& Titio,col.2.& ibi no.Iaſ.col.3.uer.huic fallentiæ.ff.de ver.obl.& ponit Cald.cōſi.8.in tit. de iu.pat.cū alijs adductis p̄ Roch. de Cur.in d.trac. in uer.ius.q.6.q̄ oīa, & in iure,& in facto vera ſunt, & de plano abſque aliqua difficulta
21 te ꝓcedunt.Solū † dubiū facere vr̄ deciſ.Pe.de Anch.in d.cōſil.81.q̄d refert,& ſequit̄ Roch.de Cur.in d.trac. ver.ipſe,uel is a quo.q̄ō.8. cir.fi.ver.ſuborit̄ nunc alia notabilis dubō.Vbi volunt,ꝙ ſi fundator iuris pat. appoſuit pactū, ꝙ tale ius ſpectet filio ſuo, & deſcēdentib.ꝙ ſi euenit caſus,ꝙ filius nō hēat deſcēdētes , ſed moritur relicto hr̄de collaterali ſeu extraneo, talis hr̄s ſuccedit in d. iure patro.eo q̄m teſtator vr̄ ex abundāti feciſſe mentionē de deſcendentibus , & q̄a ſperabat filiū hr̄e deſcēdentes,nec eſt veriſimile, ꝙ voluerit extingui talem ius deficientib.deſcendentib.& per alias rōnes,de quibus per
22 eos.Ad † quorū corroborationē bñfacit cōſ.4.Cald.in tit.de iu.pat.ubi per talem qualitatē expreſſam, ꝙ ſuccedant deſcendentes maſculi &c.non vñr excluſi hæredes extranei, qui de iure cōi ſuccedunt in iure pat.ex quib. ita vr̄ dicendū in caſu p̄nti,ut ipſa Ant.& Catherina hr̄des inſtitutæ a p̄ſ. Iac. ſuccedant in d.iure pat.eſto , ꝙ nō ſint hr̄des,quæ deciſio, & obiectio eſto , ꝙ prima facie uideat̄ ualde obſtare ꝯcluſis ſuperius, tñ cōſiderando qualitatem p̄ſentis caſus de facili tollitur. Ex
23 †quo deciſ.p̄dictæ loquuntur in diuerſis terminis, q̄n fundatoris,& hr̄dis filius nullus ſupererat deſcēdēs , quo caſu ueniunt alij hæredes extranei,& trāuerſales dicti filij, qui non cēſentur excluſi,immo admiſſi ſunt de iure cōi,niſi ſupereſſet aliquis de deſcēdētib.uocatis, & p̄latis ab ipſo ꝯſtructore dicti iuris,q̄a ſi tales ſuperſunt , excludunt hr̄des extraneos,ſeu collaterales,ut eſt deciſ.Bal.in d.l.2.C. de in ius uoc.q̄ ſ. fuit ꝯfirmata ex pluribus.Et ita eſt in caſu nr̄o p̄ſenti. Nā ſer Iac.fundator īſtituit duos hr̄des,Stephanū de Baſſaninis, & magiſtrū Petrū de Nouale , ex quo magiſtro Petro in p̄ntiarum ſuperſunt hr̄des,& deſcēdētes,uidelicet magiſter Petrus,& alij cōſortes, ex dicto ēt Stephano remāſit Ant. & Catherina,q̄ licet ſint deſcēdentes,tñ non ſunt hr̄des,ut ſup.probaui. Remanſit & p̄ſ.Iac.qui fuit hr̄s , & deſcēdens Stephani , & ſic ad ipſum peruenit dictū ius pat.pro medietate . Verū quia mortuus eſt ſine deſcēdentibus,talis portio per ius accreſcēdi, ſeu non decreſcēdi fuit applicata ipſis de Nouale , ut ſup. probaui.vñ cū ipſi de Nouale in p̄ntiarum reperiant̄ hr̄des, & deſcēdētes,& in ipſis poſſit uerificari,& adimpleri uoluntas,& diſpoſitio dicti fundatoris,ꝓferendi ſunt hr̄dibus extraneis dicti p̄ſ.Ia.qui bñ poſſent uenire,q̄n nō extarent alij deſcēdentes . Quo caſu procederet deciſ.Pet.de Anch.& ſequac. uerū quia extant iſti de Nouale hr̄des,& deſcēdētes , ad quos alia portio accreuit, ipſi ꝓferēdi ſunt,ſm̄ doctr.Bal.in d.l.2. cū alijs ſup.adductis. Nam iſto caſu nō loquitur Pet.de Anch.nec ſequa.Et quia ſumus in caſu,quo uoluntas , & diſpō fundatoris pōt ſeruari,& ideo ſeruanda erit,maxi.q̄a pluries, & geminatis uicibus in d. fundatione uoluit,ꝙ ſucceſſores in d.iure pat. deberēt eſſe, & hr̄des deſcēdentes hæredū inſtitutorū per ipſum ſer Iac. fun-
24 datorem.Et † geminatio oſtendit enixam uoluntatē diſponētis ita fuiſſe,ut in l.baliſta.ff.ad Treb.cū cōcor. Quæ ēt cōfirmantur,q̄m ipſe ſer Iac.fundator expreſsè uoluit,ꝙ deficientibus ſuis,ꝙ iſto caſu tale ius pręſentandi ſpectaret ad priorem S.Io.de Viridaria , & guardianū frataliæ charitatis de Padua, q̄ ſubſtitutio nunq̄ ꝓſſet ſortiri effectum,ſi tale ius pat.poſſet trāſire ad hr̄des extraneos hr̄dum inſtitutorū per ipſum fundatorē.Ex quo tales hr̄des ſemper haberent ex teſtō,uel ab inteſtato hr̄dem,ſaltē fiſcum,ut no.in l.j.C.vñ ui.& ux.ꝯñter talis diſpō eſſet fruſtratoria & eluſoria ꝯ mentem teſtatoris . Et
25 †iō ne iſtud ſequeret̄,ēt in fortioribus terminis fuit ſtatutum & ordinatū,ꝙ nedum uerbū deſcēdens,ſed ſolū uer.hr̄s,deberet intelligi de liberis,& deſcēdentib. nō aūt de extraneis. Ita tex.expreſſus,& ibi doc.maxi.Alex.in l.ex facto.§.fi. ff.ad Tre. ita Bar.in d.l.Gallus.§.quidam rectè.col.2. & diffuſius & clarius in §.ēt ſi parente,col.2.ff.de lib.& poſth.ibi plenè tāgunt doc.oēs maxi.Soc.& Iaſ.& Mod.Quanto magis in caſu p̄nti, ubi ipſe fundator expreſsè mentionē facit de hæredib.& deſcēdē.ut illis deficiētibus tale ius p̄ntandi ſpectaret ad d.priorem,& guardianū,quæ diſpō nunquā haberet locū, ut ſupr.ſi uenire poſſent hr̄des extranei inſtitutorū & deſcendentium ab eis.Ne ergo inducatur, neceſſe eſt dicere , ꝙ dicti prior, &
26 guardianus ſint uocati†q̄n deficerent oēs deſcēdentes hr̄dum inſtitutorū per ipſum fundatorem . Et iō mō uenire non poſſunt,ex quo ſuperſunt ipſi de Nouale,qui ſunt hæredes,& deſcēdentes,qui ſi nō eſſent, prior & guardianus uenirent , quia cōſiderata perſona Stephani & p̄ſ. Iac. nullus ſupereſt hr̄s, & deſcēdens,qui hēat dictas duas qualitates, ut dictum eſt ſ. Et ideo neceſſariò concludendū eſt, ꝙ integrum ius pat. ſpectet ad ipſos de Nouale.ex quib.apertè patet,ꝙ deciſio Pet.de Ancha.& ſequac.loquūtur in diuerſis terminis, nec p̄nt trahi ad p̄ntem caſum,in quo uigent aliæ qualitates , quæ penitus ceſ-
27 ſant in illis terminis . Ceſſabit † itaque illatio de uno ad aliū vulg.l.Papinianus exuli.ff.de minor.& vulg.§.nihil cōe. conſequenter ceſſante dicta deciſione , ſumus in terminis primæ cōclu.ſuperius fundatæ,uolētis ipſos de Nouale hr̄e plenū, & integrū ius p̄ntandi,& ꝙ p̄ſentatio per ipſos facta, quæ iā fuit cōfirmata,dēt ſuum effectū ſortiri.Et ceſſare dēt p̄ſentatio facta per ipſam Catherinā non habentē aliquod ius præſentandi,ut patet ex dictis ſuperius. Pariſius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Declaratur conſtitutio Pij emanatȩ circa impetrationem beneficiorum Britannię.*
2 *Conſtitutio ad hoc ut liget, an neceſſariò ſit publicanda.*
3 *Et an liget illos, qui eius habent notitiam ante publicationem.*
4 *Et quid ſi erat publicè nota.*
5 *Conſtitutio an expiret per mortem condentis, & nu.6.*
Etiam literis non confectis.
7 *Beneficia uacantia in curia per mortem concedentis durant quò ad facultatem conferendi conceſſam alicui.*
8 *Regulæ cancellariæ extinguuntur per mortem Papæ.*
9 *Dictio, prætenſo titulo, non excludit uerum titulum, & nu. 11.*
10 *Quod nullum eſt, annullari non poteſt.*
12 *Conſtitutio prædicta Pij quam ob cauſam fuit inducta.*
Dictio, præſertim, ponitur pro maximè.
13 *Conſtitutio facta propter id, quod aliquando fuit, procedit etiā ſi non*

si non adsit illa qualitas.
14 *Cessatio causæ impulsiuæ nunquam facit cessare dispositionem.*
15 *Possessor non tenetur dimittere possessionem, nisi cã cognita.*
16 *Prouisus de beneficio non potest illius possessionem ingredi, nisi causa cognita, & citato possessore.*
Possessor malè facit dimittere possessionem ad solum mandatum executoris sine causæ cognitione, & nu. 17.
18 *Beneficij uacantis possessio non debet capi ante institutionem.*
19 *Possessor non dicitur grauare aliquẽ, si non relaxat possessionẽ.*
20 *Appellatio nunquam deuoluit causam ad curiam, nisi probetur interposita ex causa legitima.*
21 *Appellatio irrationabilis non suspendit iurisdictionem.*
22 *Causa nunquam auocatur per secundam commissionem nõ faciẽtem mentionem de commissione præcedenti.*
23 *Non est uerisimile, Papam uelle auocare causam à primis iudicibus.*
24 *Per commißionem negocij principalis causa nõ dicitur auocata.*
25 *Processus factus à secundo delegato, an ualeat, ubi non fuit oppositum de prima commissione.*
26 *Vbicunque contra commissionem est decretum Papæ irritans, commissio non ualet, nec dat iurisdictionem, etiam si partes consentiant.*
27 *Literæ surreptitiæ continentes gratiam sunt ipso iure nullæ.*
28 *Nec reconualescunt etiam si partes expresè consentirent.*
29 *Abbas tenetur præstare alimenta monacis etiam cum eo litigantibus.*
30 *Impetrans commissionem tenetur uerificare omnia narrata, quæ reddiderunt Papam faciliorem ad concedendum.*
31 *Si in gratia impetrãs narrat se bachalarium, tenetur id ꝓbare.*
32 *Gratiæ facilius cõceduntur nobilib. & literatis personis q̃ alijs.*
33 *Prorogatio temporis surreptitia nihil prodest.*
34 *Omnia, quæ possent reddere Papam difficiliorem ad concedendũ sunt exprimenda.*
35 *Prioratus, an & quando dicatur curatus.*
36 *Et penes quem debet esse cura ipsius.*
37 *Et quid habet facere, & quod sit officium prioris.*
38 *Coadiutor quando dandus est prælato, & nu. 39.*
40 *Nomina nuda non considerantur.*
41 *Prælatus principalis, & habens curam quis propriè dicatur.*
42 *Et an percipientes fructus dicantur prælati, & habere curam.*
43 *In ecclesia possunt esse plures beneficiati, & unus solus ex eis habere curam.*
44 *Quis non cogitur petente aduersario exhibere titulum suum.*
45 *Verba narratiua Papæ an probent.*
46 *Confessio facta absente parte non probat.*
47 *Confessio erronea non præiudicat.*

CONSILIVM XLIX.

Ad Primum vr̃ dicendum, ꝙ Oliuerius inciderit in con-
stitutionẽ Pij, † nam illa constitutio vult, ꝙ vbi impe
1 trantur bñficia in Britania, quæ alij per annũ pacificè possede
rint, vel ex prætenso titulo, vel per viã criminũ cõmissio fiat
ad partes cum clausula uocato possessore &c. & impetrans li-
teras hmõi infra bimestre ab earundẽ dat. iudici p̃sentare &c.
& iudex cãm hmõi intra semestre oĩno diffinire teneat̃, alio-
quin impetrationes, & causarũ cõmissiones, & inde secuta q̃-
cunque nullius sint roboris, vel momẽti &c. vñ cum ex actis
cõstet, ꝙ prioratus, de quo agimus, est Britania, & ꝙ tẽpore p̃-
tensæ impetrationis ab aduersario factæ erat possessus pacifi-
cè per partem nostrã octo annis & vltra, quodq; aduersarius
literas p̃tẽsæ impetrationis, neque infra bimestre p̃ñtauit, ne
que infra tp̃s in d. cõstitutione præfixum cãm diffiniri fecit,
ergo incidit in cõstitutionẽ prædictam. Non † ob. quod dr̃, di
2 ctam cõstitutionẽ non fuisse publicatã, creditur enim pro par
te nr̃a probatũ, ꝙ est notoria in partibus Britaniæ, itaque cum
de iure non sit tradita certa forma cõstitutionis publicãdæ,
& ius solùm requirat cõstitutionem esse notam in cõi, ut est
empressum in auth. vt fac. cõst. post prin. ibi, manifestè in cõ-
muni factæ sunt. Hinc † est, quòd habentes notitiam legis ẽt
3 ante publicationem ligant, secundùm Bar. in l. omnes populi
in quinta q. princ. post prin. ff. de iusti. & iur. Abb. & alios ma-
gis communiter in c. 1. col. 3. de constitu. & glo. & Gemi. in c.
cum singula. in uersi. peruenit. de præb. lib. 6. patet ergo, ꝙ di-
4 cta cõstitutio fuit sufficiẽter publicata. Immo † ex quo erat pu
blicè nota, p̃sumendum est, aduersariũ habuisse illius notitiã.
l. sed si pupillus. §. proscribere. ff. de instito. & no. Bar. in l. pen.
5 C. de peric. tuto. & Abb. in d. c. 2. col. fi. Similiter † nõ ob. qđ
dr̃, dictam cõstitutionẽ expirasse per mortẽ Pij, nam ubi aliud
nõ exprimitur, cõstitutiones & ꝯcessiones principũ sunt ꝑpe-
tuę, ut in c. decet. de reg. iu. lib. 6. c. si cui. de p̃b. & in c. si super
6 gratia. de of. dele. Quinimmo † gratia per Papã facta nõ extin-
guitur, licet Papa moriat̃ literis non ꝯfectis, vt ꝯcludit Gemi.
7 post Arch. & alios in prin. sexti. §. uniuersitatis. Accedit † his, ꝙ
facultas cõferendi bñficia uacantia in curia, non extinguitur
per mortẽ cõcedentis, ꝭm Gemi. & alios in c. 2. col. 2. de præ-
ben. lib. 6. fortius igitur non fuit extincta per mortem Pij cõ-
stitutio, de qua agimus, cum fuerit facta ad perpetuã rei me-
8 moriam. Nec † ob. ꝙ regulæ cancellariæ extinguuntur ꝑ mor
9 tem Papæ, quia in illis hoc est expressum. Nõ † obst. etiã, quòd
dr̃, constitutiones prædictas locum habere, ubi impetratio fit
ex p̃tẽso ti. & ꝙ in casu nostro impetratio fuit ex uero ti. Re-
spondetur enim, ꝙ illa dictio, prætenso, nõ excludit ueritatẽ,
10 cum † & verus titulus prætẽdatur, probatur hoc, dicta cõsti-
tutio post lapsum temporis annullat impetrationes, & sic prę
supponit illas validas, cum nullum nõ annulletur. l. nam & si.
11 §. post defectum. ff. de iniu. rup. Consequẽter † dicta cõstitu-
tio locum hẽt ẽt, ubi impetratio fit ex uero titulo, seu ex uera
causa, cum aliàs impetrationes nõ valeant ipso iure. c. 1. de cõ
ces. præb. cle. j. de præb. & no. in c. fi. de fil. presb. li. 6. Vltimò
12 † non ob. quod dr̃, dictam cõstitutionẽ fuisse introductam in
fauorem ualitudinariorũ, & in odium fingentium titulos. Nã
rñdetur, ꝙ ibi est dictio, præsertim, quæ apposita in causa im-
pulsiua, ut in casu nr̃o, idem importat, quod dictio maxi. ꝭm
glo. & doc. in c. pro humani. in uer. præsertim. de homi. lib. 6.
Immo propriè loquẽdo dictio p̃sertim, ponitur pro maximè,
ꝭm gl. in c. apostolica. in uer. p̃sertim, de his quæ fi. a præla. &
no. c. in auditis. de elec. & in c. qm̃. §. porrò. ut lite non ꝯte. cõ-
prehendit ergo dicta cõstitutio ẽt non ualitudinarios. Insup
13 † ubi cõstitutio facta est simpliciter ꝑꝑ id, qđ aliqñ fact i fuit,
tunc ꝯstõ procedit, etiã si in casu, de quo agitur, nõ sit illa qua
14 litas, ꝭm Bar. in l. meminerint. in ult. oppo. C. vñ ui. Et † sic pa
tet, ꝙ dicta ꝯstõ cum simpliciter disponat, ꝓcedit etiã ubi tit.
nõ sunt ꝯficti, sed veri; cessatio. n. causæ impulsiuæ nunquã fa-
cit cessare dispõnem, ut no. in l. j. §. sexum. ff. de postul. & in c.
post translationẽ. de renun. cum sim. Ad ꝭm dr̃, ꝙ per appe. &
ꝯmissionem subsecutam cã nõ fuit auocata, nam illa app. fuit
friuola, & sine cã legitima interposita, cõstat. n. ꝙ prioratus, de
quo agit̃, nunq̃ fuit cõmendatus aduersario, sed tm̃ fuit mãda
15 tũ de cõmendando, uocato possessore † vñ ẽt si narrata in lite
ris aduersarij fuissent uera, tñ possessor non tenebatur dimit-
tere possessionem, nisi causa cognita, & commenda subsecuta,
est. n. seruanda forma mandati. de rescrip. capit. cum dilecta.
16 ¶ † Et etiam de iure cõi prouisus de beneficio ab alio possesso
non põt possessionẽ ingredi, nisi causa cognita, & uocato pos-
17 sessore. c. licet ep̃s. de p̃b. lib. 6. Hinc † est, ꝙ non dr̃ indebitè fa
cere possessor, qui ad mandatum executoris sine causæ cogni-
tione nõ vult dimittere possessionem beneficij, ꝭm Gem. post
18 Inno. in c. 1. col. 3. de cõcess. præb. lib. 6. Præterea † quantun-
cunque possessio beneficij vacet: tñ non potest licitè apprehẽ
di ante instõnem. c. 1. de reg. iur. lib. 6. c. cui. de eo qui mit. in
poss. & declarat Abb. post alios, in c. transmissam, de elec. Pa-
tet igitur, ꝙ possessor nullum grauamen inferebat aduersario.
ex eo ꝙ non relaxabat possessionẽ sine causæ cognitione, maxi
19 mè cum commenda adhuc subsecuta nõ sit. Et † sic infero, ꝙ
appellatio fuit irrationabilis, & ꝯñr per eam non potuit fieri
20 auocatio, neque deuolutio causæ ad curiã. Nunq̃ † . n. appel-
latio deuoluit cãm, nisi probet̃ interposita ex cã legitima, ꝭm
Imo. in cle. cãm. col. 2. uer. q̃ro, an ad hoc. de elec. & idẽ sentit
Inn. in c. cõsti. el 2. in fi. primæ col. in uer. ꝯfirmatũ. de appe. &
no. Mod. in c. bonæ. uersi. 12. dubitat̃. eo. ti. & vr̃ de hoc tex. in
c. sæpe. ver. ꝙ si forsan. & in c. interposita. in prin. de app. Præ-
21 terea † nõ possumus dicere, auocationem factã fuisse per app.
quia appellatio irrationabilis non suspendit iurisd. ẽt eorum
iudicũ, a quib. est appellatũ, ut in c. cũ appellationib. de app.
li. 6. & no. Inn. in d. c. ꝯstitutis. similiter nõ fuit facta auocatio
ꝑ cõmissionẽ causæ appellationis, qa in illa nõ fit mẽtio de cõ
22 missione facta primis iudicibus. Nunquam autem causa auo

catur

catur per scdam cōmissionem, vbi de pcedenti cōmissione nō
23 est facta mentio; ut est tex. in c. cæterùm. de rescri. In † dubio
eñ non credit, Papam velle auocare cām a primis iudicibus,
fm Ab. in c. cum dilecta. col. 3. de rescr. & facit clem. cū illus.
de renunc. l. eum qui. ff. de prob. & l. cum hic status. §. pñiam.
ff. de don. inter vir. vnde nō solùm expressa, sed expressissima
mentio dēt fieri de prioribus literis, ut tollantur per secūdas
24 literas, ut no. Abb. in c. ex literis, col. 1. de off. deleg. ¶ † Ad tertium dr, q ēt per commissionem negocij principalis cā non fuit auocata, nam licet Card. in d. cle. cām. de elec. j. & 2, q. cir. fi. dicat, q vbi appellatio nō est debitè facta, si auditor pronūciet in negocio principali, non tenet processus, nisi negocium principale sit commissum p modum querelæ: tñ istud dictū non pōt hr̄e locum, ubi præcedit alia cōmissio negocij principalis; qa, ut deduxi in pximo dubio, p secundam cōmissionē causæ nō tollitur prima, nisi de ea sit facta mētio in secunda.
25 Et † si dicatur, q tenet processus factus a secūdo delegato; vbi nō opponitur de prima cōmissione, immo fm aliquos ad inualiditatem processus nō sufficit opponere, sed opus est ēt appellare, si secūdus iudex ad vlteriora procedat, nō obstante opposi. ut no. Abb. post alios in d. c. cæterùm, col. 2. de rescrip. & in c. ad audientiam, el 2. & Ant. de Bu. in c. pastoralis. eo. ti. Ad hoc rñdetur, q credimus sufficienter ꝯstare de oppositione facta pro parte nr̄a. Scdò † dicimus, q pdicta pcedunt habito
26 respectu ad ius cōe, fm quod rescripta surreptitia dāt iurisdōnem, sed secus est dicendū in casu nr̄o; cum bulla annullet cōmissionem causæ, & ꝯstat, q vbicunque ꝯ cōmissionem est decretum Papæ irritans, tunc cōmissio nō ualet, nec dat iurisdictionem, ēt si ambæ partes expresè ꝯsentiant fm gl. & doc. in c. statutum. in uer. cōmittatur. & in uer. non cōmittatur. de rescri. lib. 6. & est deci. Belleme. 81. q ꝯsensus partium. Tertiò dicimus, q hic nō agitur solùm de cōmissione causæ, sed ēt de gr̄a, videlicet, de mādato de cōmendādo, cum mādetur, q secundus iudex debeat cōmendare iuxta literas primis iudicib. directas, & clarum est, q dicta cōmissio est surreptitia, non solùm pp pdicta, sed ēt quia tacet litē dolositate ꝯfictam; ut ex actis pōt apparere. item tacet, q pars nr̄a possedit octo annis, & ultra, qd si fuisset expressum, Papa nō cōmisisset cām in cu-
27 ria, attento stilo curiæ. Cum † ergo literæ surreptitiæ ꝯtinentes gr̄am sint ipso iure nullæ, ut hr̄ in d. c. cæterùm. & c. ad audientiam. & p Bart. & Bal. in l. 2. si ꝯ ius, & est decis. Belleme.
28 84. q † executoria, & tales literæ nō reconualescunt, ēt si aduersarius expsè ꝯsentiat; ut firmat Abb. post Inn. & alios in c. cum olim, col. 7. per illum tex. de re iudi. Infertur igitur, q ēt si pro parte nr̄a nihil sit oppositum: tñ secūdus iudex nō pōt
29 canonizare mādatum de cōmendādo. Et † maxi. cum in illo detur forma, uocatis quorū interest, & tñ non est uocatus Ab. de cuius interesse agit, nam si pars nr̄a succumberet, Abbas teneretur ipsam alimētare, iux. no. p Abb. post alios in c. cum ad monasterium, col. 3. de sta. mō. & tex. in c. ex parte, de accus. & decis. 306. in no. q monacus pfessus, q autem Abbatis & cōuentus intersit ēt p impetrationem aduersarij, clarè ꝯstat, ubi narrat prioratū, de quo agit, depēdere a monasterio, & ēt per
30 alia acta causæ patet. ¶ † Ad quartum dr, q pogationes obtētæ p Oliuerium sunt inualidæ, nam in illis narrat se nobilē ex vtroque parēte, & in legib. bachalarium, & in 2. prorogatione dicit, q occurrentibus sibi aliquibus euentibus nō potuit literas expedire &c. & tñ nullum istorum verificauit. indubitatū eñ est, q impetrans tenetur verificare & probare oīa narrata quæ Papam reddiderunt faciliorē ad ꝯcedendum gr̄am, aliàs gratia est inutilis, fm Io. And. in c. j. de li. ꝯtest. lib. 6. in nouel. Io. de Imo. in c. super literis, col. pen. de rescr. Abb. in c. fi. col. 2. de psum. & est deci. Bellem. 40. q in casu cōclus. & deci. 44.
31 Et † facit optimè ad ppositum decis. Belleme. 303. q narratio &c. quæ vult, q si in gratia impetrans narrat se bachalarium, tenetur id pbare, quantūcunque ex aduerso nō neget.
32 Clarum † est. n. q nobilibus & literatis psonis gratiæ facilius
33 ꝯceduntur, ut est tex. in c. de multa. in fi. de præb. Insuper † aduertēdum puto, q tpe impetratæ primæ pogationis nō restabant nisi quinque dies semestris, & aduersarius ad inducendū Papam ad ꝯcedēdum sibi pogationem hoc tacuit, & asseruit se adhuc esse j. tempus sex mensiū, & q non sperabat posse j. illud tp̄s expediri. Cum aūt aduersarius esset certus, q j. illud tp̄s nō poterat nec literas expedire. Et demum ad partes portare, uel mittere iudicibus, pñtare & demum ꝯ d. Io. experiri, euidenter apparet, q illud uer. sperat, dolosè posuit ad reddēdum Pōt. faciliorem, nā nemo negabit (ut arbitror) q si Papa sciuisset, d. impossibilitatem expediēdi, & experiēdi, q fuisset difficilior ad ꝯcedendum pogationem aduersario, q. taliter
34 sua culpa se arctauerat. Consequēter † dicta surrogatio tanq̄ surreptitia, & obreptitia fuit nulla. Tum pp dolosam expressionem. Tum ēt quia oīa, quæ possent reddere Papā difficiliorem ad ꝯcedendum, sunt exprimēda; ut est tex. in c. cum adeo.
35 ibi, delen. nō scribemus. & hr̄ in c. super literis. de rescr. ¶ † Ad vltimum dr, q prioratus, de quo agitur, nō est curatus. Nam, ut mihi psupponitur ꝯstare ex actis, in loco illo sunt duæ ecclesiæ, vna prioralis simplex, altera parrochialis vnica, inuicē p duo miliaria distātes, & q ad parrochialē eccl̄am rector vnicus est, & pñtatur per Abbatē, & instituitur per epm. Item q in cura aīarum nullo mō prior pōt se intromittere. Itē q nulla est cōio inter priorem, & rectorē, nisi qa rector dat priori certā portionem fructuū, quos percipit ex eccl̄a, vnde non vi-
36 deo, qūo iste prioratus possit esse curatus. Nam † tex. in cle. ne in agro. de sta. mona. requirit curam esse penes priorē & exercitium penes alium, sed vbi quis exercet curā per alium, tunc ille alius dēt deputari de ꝯsensu illius, qui curā hēt, fm Card. in cle. vnica q. 12. de off. vica. & ita probatur in c. ad hoc, eo. tit. & in c. extirpēdæ. §. qui verò. & in c. in Lateranen. de præb.
37 Absonum † eñ esset, q cura spectaret ad priorē, & q prior neque in exercēdo, neq; in deputādo aliū, aliquo mō interueniret; cum in administratione rerū alterius requiratur ꝯsensus dñi ubi intelligit. §. inuiti. inst. de cura. & l. qui hēt. §. fi. ff. de tu
38 te. & in regu. id qd nr̄m. Hinc † est, q platus sanæ mētis suo ꝯsensu coadiutorē assumit c. j. de cler. ægro. lib. 6. Insuper arbitror, q de hoc sit casus expressus in c. cū singula. post prin. de pb. li. 6. ibi, prioritatibus uel ecclesijs curam aīarum hñtibus, ēt si cura eadem nō per ipsos sed per presb. ad eorum pñtationem per epos institutos habeat exerceri. Aut ergo illa uer. ad eorum pñtationem, sunt superflua ꝯ §. quib. & c. si Papa. aut ibi est casus, q ad hoc ut prior nō exercens curā dicatur curatus, requiritur, q ipse pñtet presb. curā exercētem, & aliter dicendo ista cura erit sicut chimera, q̄ non reperitur in esse. Cū
39 † tñ in iure nuda noīa non soleant esse in ꝯsideratione: ut dicit tex. in l. 2. §. sed si sint. ff. ad tertul. & in §. sed hæc solennia,
40 inst. de uer. obl. Preterea † ille dr esse principalis platus & hr̄e curam, qui pcipit fructus, & nō ille qui de manu alterius recipit aliquam portionem fructuum; ut firmat Abb. post glo. & alios in c. exposuisti. in fi. de præb. & idē vult Card. in d. clem.
41 unica. q. 9. de off. uica. Itaque † cū prior, de quo agimus, percipiat portionē fructuū de manu alterius, ergo ipse nō est neq;
42 curatus, neque platus principalis. Nec † ad rē pertinet, q ipse pcipit fructus aliquos ex eccl̄a parrochiali. Nam & clerici in plebibus ꝯstituti fructus ex illis pcipiunt, & tñ non dñr hr̄e aliquam curā, ut hr̄ in c. ut quisque, de vi. & hone. cleri. Non
43 † est. n. incōueniens, q in ecclesia sint plures bñficiati, & tñ unus ex eis tm̄ sit curatus; vt declarauit Inn. & alij in c. cū non ignores, de præb. forte ēt prioratus, de quo agit, non est in ec-
44 clesia parrochiali, sed in alia, de qua s̄. dixi. Similiter † non obstat prædictis, q in asserta prouisione facta per Papam parti meæ per aduersariū producta narratur prioratus curatus. nā dicimus, q talis gratia non fuit impetrata per nos, & q ad petitionem aduersarij nō cogimur exhibere titulum nostrum, iux. no. per glo. in c. 1. de reg. iur. lib. 6. & in c. ordinarij. de off.
45 ordi. & in l. cogi. C. de pet. hæred. Præterea † illa sunt uerba narratiua nō de facto Papæ, & in quibus Papa se non fundat, vnde nihil probant, ut est tex. in clem. vnica. de prob. Vltimò
46 † non obstant assertiones factæ in processibus in partibus inter alios agitatis: cum confessiones factæ absente parte non pbent. l. fi. ff. de interro. ac l. certum. §. si quis absente. de ꝯfess. &
47 no. glo. Abb. & alij in c. si cautio de fi. instr. Insuper † illæ confessiones sunt fictæ & erroneæ: ut patet ex s̄. dictis, & ideo cū de ipsarum errore constet ante latam sententiam, nobis non obstant. l. error facti. C. de iur. & fac. igno. & l. non fatetur. ff. de confes. & maximè quia illas reuocabimus. Parisius.

SVMMARIVM.

1. *Episcopus uel alius collator non potest constituere procuratorem ad conferendum beneficia.*
2. *Generalis potestas cōferendi tribui nō potest per episcopum, nisi con-*

constituat vicarium cum facultate conferendi.
3 *Multa permittuntur transire per quandam vniuersitatem, quæ non transeunt per se specialiter.*
4 *Patroni laici possunt in genere constituere aliquem ad præsentandum etiam ante vacationem beneficij.*
5 *Sacrista maior potest constituere sacristam minorem vicarium suum cum potestate conferendi.*
6 *Inferior ab episcopo potest constituere vicarium ad tempus.*
7 *Etiam si non haberet iurisdictionem.*
8 *Plebanus potest constituere vicarium in temporalibus & spiritualibus.*
9 *Constituens simpliciter procuratorem ad conferendum, videtur constituere ipsum ad uacatura.*
10 *Procurator constitutus ad conferendum qualis debeat esse, ut cesset fraus.*
11 *An valeat consuetudo, q; habentes dignitatem in ecclesia possint constituere procuratorem ad conferẽdum beneficia ante uacationem.*
12 *Archidiaconus potest constituere vicarium.*
Archipresbiter idem facere potest.
13 *Qualitas adiecta uerbo debet intelligi secundùm tempus uerbi.*
14 *Testatoris uoluntas seruanda est.*
Vt possit alicui concedi præpositura, an sit necesse, illum esse sacerdotem, & præceden. & seq.
15 *Geminatio ostendit enixam uoluntatem disponentis.*
16 *Præbenda sacerdotalis tribus modis dici potest.*
17 *Beneficium quandoque non potest conferri alteri non habenti ordinem requisitum.*
18 *Verba negatiua non habentia decretum, uel perpetuam causam prohibitionis, magis non ligant quàm uerba affirmatiua.*
19 *In uerbis dubijs testatoris interpretantur illa ex vsu ipsius.*
20 *Idoneus qualis debet esse, si talis qualitas fuit apposita in fundatione iuris patronatus.*
21 *Familiaritas expectantis debet esse tempore datæ.*
22 *Qualitas debet interuenire tempore, quo celebratur actus.*
23 *Circa qualitatem personæ non prouenientem ex natura beneficij attenditur tempus datæ.*
24 *Clausula apposita in regula prærogatiuarum qualiter sit intelligenda.*
25 *Inducta ad unum effectum non debent operari contrarium.*
26 *Declarationi factæ per Papam, aliquem esse familiarem tali tẽpore, an sit standum.*
27 *Vbi dispositio potest referri ad ea, quæ sunt de iure, & ad ea quæ non sunt, relatio potius facienda est ad ea, quæ sunt de iure.*
28 *Dictio, perinde, respectu familiaritatis, quid operetur.*
29 *Familiaritas an debeat esse tempore uacationis beneficij respectu dictæ regulæ.*
30 *In mentione facta de regibus & Reginis, non comprehenditur Imperator propter sui solennitatem.*
31 *Imperator ante coronationem habet omne priuilegium Imperatoris.*
32 *Licet dicatur per Papam, aliquem gaudere eisdem prærogatiuis &c. si non loquitur de derogationibus, nihil operatur.*
Aliud est prærogatiua, aliud derogatio.
33 *Familiaris fictus non comprehenditur in uerbis regulæ prædictæ de familiaribus.*
34 *Vsusfructus an sit propriè in rebus, quæ usu consumuntur.*
35 *Familiaris prædictus, non debet præferri habentibus primarias preces.*
36 *Gratia concessa ad remunerationem irreuocabilis efficitur.*
37 *Pacis priuilegia multa sunt.*
38 *Priuilegium primum non debet tolli per secundum, in quo non fit mentio de primo.*
Declaratio quæ non concernit dubium in iure, sed in facto, non debet præiudicare tertio.

CONSILIVM L.

1 Dominus Iac. Sacrista † rõne Sacristæ, quæ ibi dignitas reputat̃, habet ↄferre bñficium. de quo agit̃, non potuit ante vacationem bñficij ↄstituere ꝓcuratorem ad ↄferendum, primò pp prohibitionem. §. ꝓhibemus. in c. prouida deliberatione. de off. leg. lib. 6. p quem tex. gl. ibi in uer. cuicũque. in fi. dicit, q; eps alteri, quem nõ constituit vicarium, non põt dare ptãtem ↄferendi bñficia, qđ ibi sequuntur doc. & D. Ant. Io. de Imo. & Abb. in c. ↄstitutus. de
2 cõcess. præb. Vbi † dicit Io. de Imo. super gl. pen. in 3. col. q; ẽt in genere cõmittendo ptãtem ↄferendi, & administrationem rerũ suarum non põt eps, nisi eum faceret vicarium, cõmittere facultatem ↄferendi, & idem dicit ibi Abb. q; tunc põt collator dare facultatẽ ↄferendi, qñ omnimodã ptãtem trãsfert: quia ↄstituit vicarium, idẽ tenet Old. ↄsi. 77. & Belleme. decis.
3 343. Quia † multa pmittuntur, ut trãseant per quãdam vniuersitatem, q̃ non p se transirẽt. l. q̃dam. ff. de acq. rer. do. l. in modicis. ff. de ꝯh. emp. & in c. ex literis. & ibi Inno. de iu. pat. idẽ tenet Rot. decis. 5. in tit. de off. vica. in no. Si eps, & quod
4 no. gl. fi. in c. statutum. de p̃b. lib. 6. Et † ideo Ab. in c. fi. de cõces. præb. dicit, q; licet p̃ronus laicus possit in g̃ne ↄstituere añ vacationem bñficij ptãtem pñtandi, non tñ eps. ratio: q̃a pa-
5 tronus non põt hr̃e vicarium, sed eps sic. Et † in casu nostro Sacrista maior poterat ↄstituere vicarium suum Sacristam minorem, & ei dare ptãtem, sicut ex ↄsuetudine ecclesiæ repræsentat vices suas minor Sacrista data absẽtia maioris, nec exercet iure proprio, ꝓut latè in sim. Oldr. ↄsi. 102. factum. Nam
6 † ẽt inferior ab epo potest ad tps constituere vicarium, ut tradit Io. An. in c. cum ex eo. de elec. lib. 6. & Car. in cle. 1. de off.
7 vica. q. 14. & latè Lap. alleg. 5. Vbi † loquũtur nedum in plato inferiori ab epo hñte iurisdõnem, sed ẽt in non hñte, ut clarè Lap. in fi. d. alleg. Io. An. dum loquũtur de rectore parochialis in d. c. cum ex eo. & ibi Gemi. & tradũt Doct. post Io. An. in c.
8 fi. de off. vica. lib. 6. Dum † loquũtur de plebano, qui ↄstituit
9 vicarium in tpalibus, & sp̃ualibus. Nam † vr̃ constituẽdo simpliciter procuratorem ad ↄferendum dictus Sacrista permittere ius ad vacatura, ꝯ concilium Lateranen. & in d. c. ↄstitu-
10 tus, & d. §. prohibemus. & † hoc p indirectum, qui. n. vult permittere ius ad vacatura alicui, ↄstituit vnum procuratorẽ amicum illius, quem scit illi bñficium collaturum, & sic fit fraus, ut tradit Io. An. in d. ↄstitutus, & gl. fi. in c. fi. de off. vica. lib. 6.
11 & Arch. 16. q. 1. in c. statuimus. Non † obst. quod allegatur, q; est ↄsuetudo, q; hñtes dignitates in ecclesia ↄstituunt procuratores ad ↄferendum bñficia ante eorum vacationem, eis aliter non ↄstitutis vicarijs; quia dico primùm, q; hoc faciunt illi, q. hñt dignitatem sine aliquo ministerio eccle. sed ex sola reputatione, & noĩatione appellãtur dignitates, iux. no. per Inno. & cõiter doc. in d. c. de multa, de præb. in alijs verò dignitatibus quæ hñt aliquod ministerium, sicut Sacrista, de quo in tit. de
12 off. sacr. in c. vnico, in decretal. Et † sicut Archidiaconus, & Archipresbyter, qui ↄstituunt vicarios, ut est tex. in c. 1. de off. Archipr. & in c. 2. eo. titu. in fi. vbi ẽt fit constitutio vicarij ad ministeria nõ iurisdictionalia, prout no. ibi Ant. de But. nõ debet procedere dicta consuetudo per supra allegata: quia per no. in d. c. cõstitutus, de conces. præb. cum talis cõstitutio procuratorem ante vacationem beneficij sit circa uotum captandæ mortis, & sic ꝯ bonos mores, ut in c. mala 8. dist. eo maximè cum (ut supra allegaui) Sacrista minor solet gerere vices Sacristæ maioris, ẽt iuxta ordi. funda. quia præposi. eleemosinæ in arredãdis fructibus nil dẽt gerere incõsulto Sacrista maiore, & in eius absentia, Sacrista minore, ideo dictus Sacrista faciendo d. Abba. procuratorem in tpalibus tm̃, inualidè eum constituit procuratorem ad prouidendum, & per ꝯñs inualida fuit prouisio. q; autem tempore, quo quis prouidetur de præpositura prædicta, requiratur, q; sit sacerdos, patet ex uerbis, ubi stabilimentum eleemosinę, & presbyteri habeat Sacrista maior, qui post decessum ipsius p̃sbyteri eligat vnum pres-
13 by. idoneum, & loco competentem. Nam † qualitas adiecta verbo debet intelligi f̃m tempus uerbi. l. in delictis. §. si extraneus. ff. de nox. & in l. Titius. ff. de testa. mil. & per Bar. in l. ex facto. in prin. ff. de vul. & pup. tum q̃a forma mãdati, & uolũ-
14 tas testatoris seruãda est. l. uoluntas. C. de fideicomm. Et quia fundator sæpius repetit, uerb. p̃sbyterum. & ponit illa uer. p̃sbyterum idoneum, & loco cõpetentem, & illa alia, p̃sbyterũ
15 prouidum, & honestum. Quæ † verborum repetitio, & cumulatio magis oñdunt uoluntatem defuncti. l. balista. ad treb. & quod habetur in l. 2. ff. de excusa. tuto. & quod not. glo. in cle.
16 1. de iure patro. & Mod. in trac. de uerb. gemi. Tum † quia doct. in c. ei cui. de præb. lib. 6. & ibi Dy. post Io. And. & Lap. super glo. 2. col. 8. dicunt, q; tribus modis potest dici præbenda sacerdotalis. Primo modo, q; ex fundatione non potest cõferri nisi sacerdoti. Secundo, q; promotus ad illã teneatur fieri sacer-

ſacerdos,aliàs illa priuabitur. Tertiò,ꝙ teneatur fieri,aliàs nõ
percipiet fructus , & dicit Lap. ꝙ in j.mõ oportet, ꝙ ſit ſacer-
dos , in 2. ꝙ ſit habilis & in ætate habili , & clarius hoc dicit
Card.in clem.ut hi qui.de æta.& qual.§.illi verò.in j. oppoſi.
17 Et † qñque annectitur ordo per modũ , ut non poſſit cõferri
bñficium nõ habẽti talem ordinem, qñque annectit per mo-
dum neceſſitatis impoſitæ iam bñficiato,& ꝙ teneatur recipe
re ſacerdotium,& tunc procedit,vt nõ requiratur,ꝙ ſit actu ſa
18 cerdos.Nec † video drĩam inter verba iſta,nõ eligatur, niſi ſa
cerdos,& verba illa affirmatiua,eligatur ſacerdos, cum uerba
negatiua nõ habẽtia decretum,vbi nõ eſt perpetua cã prohibi
tionis,non magis ligent,vt per doct. in c.2. de teſti. & in c.ex
parte.de conſti.& per glo.in c.tua. de ſponſ.duo. & quod no.
19 gl.in reg.quæ ꝯ iura.de reg.iur.lib.6.Item † multum facit, ꝙ
teſtator & fundator pollicetur ſe ponere presb.& ꝙ poſt mor
tem illius ſacriſta maior ponat alium presb. Nam ſemper in
verbis dubijs teſtatoris interpretamur verba ex vſu ipſius te-
ſtatoris.l.ſi ſeruus plurium.§.fi.de leg.j. l. cum alimenta.ff.de
alim.& cib.& l.damnas. §.fi.ff.de vſufru.leg.& plenè Bar.in l.
cum certum.ff.de ui.triti.ol.leg. Item hoc ẽt interprætatur,ꝙ
ſemper poſitus fuit ibi presbyter actu.item ad prędictã ſñiam
facit,quod tradit Lap.alleg.116.dum ponit caſum,& dum fa
cit drĩam inter iura cõia,& illum caſum . item facit tex.in ca.
20 nemo.de elec.lib.6.iuncta glo.in uer.ſacerdotio.Item † aduer
tendum,ꝙ aduerſarius nullo modo ex uita ſua eſt idoneus, &
loco competẽs,nec prouidus & honeſtus, prout requirit fun-
datio,quæ eſt ſeruanda,iuxta no. per doct. in c. cum dilectus.
21 de cõſuet.ex quib.patet,aduerſariũ repellendum.¶ † Ad aliud
præſuppono,ꝙ familiaritas expectantis debet eſſe tẽpore datę
expectatiuæ,nec ſufficit,ꝙ adſit poſt tp̃s datæ expectatiuæ. Pri
mum,quia hoc vr̃ atteſtari Papa in bulla deſcriptorũ, dum di
cit,uigore expectatiuarũ eis.ſ. familiaribus cõceſſarum . Tum
quia uer.eis,refert qualitatẽ deſcriptorũ. l. a Titia. §. teſtator.
ff.de alim.leg.& quod no.Bar.in l.ſi quis ſeruum. §. fi. de leg.
22 2.Tum † quia qñ qualitas determinat verbum , per quod ſi-
gnificatur actus diſponẽdi,oportet , ꝙ interueniat tẽpore actꝰ
uerbi.l.Mela.in prin.ff.de ali.leg.l.in delictis §.ſi extraneus. ff.
de nox.l.Titius.ff.de teſta.mili. et declarat Bart. in l. ex facto.
23 col.2.ff.de vul.& pup.Tum † ẽt quia circa qualitatẽ perſonę,
quæ nõ hẽt peruenire ex natura bñficij , attenditur tp̃s datæ.
c.ſi eo tpe.de reſcri.lib.6.& ita in terminis reperio, ꝙ nõ ſuffi
ciat,ꝙ poſt datam ſuperueniat familiaritas quò ad p̃rogatiuã,
24 tenere Bal.cõſ.447.uol.3. Nec † curo , ꝙ in fi.regulæ prærogatiuæ illuſtrium, dicatur, ſaluis p̃rogatiuis certis familiaribꝰ
in literis apoſtolicis deſcribendis ꝯcedendis, qm̃ per deſcrip-
tionem nõ cõſequuntur familiaritatẽ, ſed p̃rogatiuantur præ
25 alijs.Quia † inducta ad vnum effectũ nõ debet operari aliũ.
l.non oĩs.ff.ſi cer.pet. & quod habetur in l. ſi quis nec cãm.ff.
26 eo.& in l.legata inutiliter. de leg. j. Quibus † præſuppoſitis,
cum Papa in declaratione, quam facit , declaret eum familia-
rem a tpe receptionis,quam dr̃ feciſſe Card.ergo ante nõ præ
ſupponitur familiaris. l. ſtatuliberũ.§.j. de leg.2. Nec curo,ꝙ
Papa dicat,ꝙ gaudeat prærogatiuis in bñficijs uigore expecta
tiuarum ei conceſſarum,quia intelligitur.ſ.de cõceſſis poſt re
27 ceptionẽ.Tum † per doctr.Inn.cõiter approbatam in c.dudũ.
de decim.ꝙ ubi diſpõ Papæ põt referri ad ea, quæ ſunt de iu-
re,& ad ea,quæ nõ ſunt de iure , potius facimus relationẽ ad
ea,quæ ſunt de iure,& ſequitur Bal.in c.1. in fi.col. pen.& in
prin.ſecundæ,in ti.per quos fi.inueſti.in uſib.feu. Sed de iure
demonſtratũ eſt,ꝙ nõ ſufficit , ꝙ familiaritas ſuperueniat poſt
datam,igitur &c.Tum ex illis uerbis poſitis in d.declaratione
a tpe receptionis,& paulò inferius,dum dicit,ſic debere iudi-
cari per quoſcunq; iudices a tpe receptionis, ergo ante recep-
28 tionẽ aliter interprætari nõ poſſet.Tum † ex illo uer. perinde,
ac ſi in noſtro tinello comediſſet, quaſi ad hoc ſit facta decla-
ratio,vt nõ obſtã.ꝙ nõ comederit,ſit familiaris . Nam ſi ſape-
ret grãm,p̃inde ualere,ac ſi eſſet tpe datæ familiaris,hoc utiq;
Papa expreſſiſſet.c.ad audientiã.de decim.l.ſi ſeruum.§.nõ di
xit.ff.de acq.hære.& in l.j.§.ſin aũt ad deficiẽ.C.de cad.tollẽ.
29 Cõfert † ad p̃dicta,ꝙ dictus.V.nõ fuit familiaris tpe uacatio-
nis bñficij,& ſic tpe quo ceſſit dies acceptãdi , igitur ſibi non
debet ex eo,ꝙ dicatur in regula p̃rogatiuarũ , ꝙ familiares in
aſſecutione bñficiorũ p̃ferantur alijs, ergo tpe aſſecutionis de
bent eſſe familiares,iux.d.l. in delictis. §. ſi extraneus.cũ alijs
30 ſup.alleg.Ex † alio ẽt capite dictus.V.eſt excluden.qa iſte no-
ſter dat de iure tertij habẽtis preces regales Imperatoris: con
ſtat aũt, ꝙ hñtes preces regales præferunt per bullã Papę om-
nib.familiarib.fictis,uel ueris deſcriptis,& non deſcriptis. Et
licet modernus Papa det p̃rogatiuã deſcriptis, ꝙ p̃ferantur ẽt
noĩatis ab Imperatore, non tñ hoc dicit in p̃rogatiuis aliorũ
familiarũ non deſcriptorũ,licet de noĩatis a regib. ſeu reginis
faciat mentionẽ,non tñ de Imperatore, qui pp ſublimitatem
ſuæ maieſt.nõ debet cõprehendi,p no.per Cy,in l.fi.C. ubi ſe
na.uel clariſſ.& qđ hr̃ in c.ne aliquid.de priuile. lib. 6.& c.fi.
de off.del.eo.lib.& in c.2.de p̃b.eo.lib.& in c. quia periculo-
ſum.de ſen.exc.lib.6.& in c.ſedes. de reſcrip. iuncto c.ſolitæ.
ibi,duo luminaria.de maio.& obed.& qđ no. Anch. cõſ.396.
Pro clariori,col.3.iunctis no.in l.bñ a Zenone. C.de quad.p̃-
ſcri.per doc.& ſuper glo.in uer.reges.in clem. ne Romani, ꝙ
31 † Imperator ante coronationẽ hẽt oĩa priuilegia Imperatoris.
Quintò magis in caſu nr̃o,cũ neq; de regib.fiat mẽtio, neque
de Imperatore,& nõ hẽt clauſulas derogatorias ſp̃aliter de in-
dulto precum Imperatoris , neq; ẽt per uerba ęquipollentia.
32 Et † licet dicatur,ꝙ gaudeat eiſdẽ p̃rogatiuis : nõ tñ dicit cũ
eiſdẽ derogationib. quia aliud eſt diſpoſitio, & p̃rogatiua , &
aliud derogatio,iux.no.per Pau.cõſ.364.In facto p̃ſenti.& Fe
33 de.de Sen.cõſ.236.Item † quia dictus. V. non põt dici fami-
liaris uerus,ſed fictus & priuilegiatus, igitur ceſſant uerba re-
gulæ p̃rogatiuarũ familiarium Papæ, dum dicit veris familia-
rib.Quòd aũt.V.nõ dicatur uerus , patet ex hoc, ꝙ nõ probat
comediſſe,nec ꝙ ſteterit ſeruitijs Cardin.prout alij familiares
ueri,igitur nõ debet gaudere priuilegijs.l.ſub p̃textu.C.de ſa-
croſan.eccl.& l.ſi duas.§.minuere.ibi, & circa operationẽ ne-
gligẽtes ſe nõ habeant.& l.j. C.de collegi. & ibi Bart. li.11.&
in l.ſemper.§.fi.in uer.negociatores.ff.de iu.immu.& per Bal.
in proę.digeſtorũ,col.2.Pet.de Anch.cõſ.399. Præmittit pro
34 clariori.Tum † qa ipſemet Papa in declaratione atteſtatur, ꝙ
nõ comedit in tinello,ergo nõ dr̃ uerus familiaris,& facit,qđ
hr̃ in l.2.ff.de uſufr.ear.re.quæ uſu cõſum. ubi nõ põt uerum
uſufr. Senatus facere in illis rebus, in quibus non cadit uerus
uſufr. Igitur ſi nõ eſt uerus , nõ p̃fertur hñtibus primarias p̃-
35 ces.† Max. cũ in bulla ꝯceſſa Imperatori ſint illa uer. labores,
quos ſuſtinuit Imperator pro diuini noĩs gloria , & cõſeruãda
eccleſiæ unitate,ergo grã irreuocabilis,argu.l. ſed & ſi lege.§.
cõſuluit.ff.de pet.hær.& quod no. Old. in propoſito in cõſil.
266. et 300. et quod habetur in l.ſi pr̃.§.fi.& ibi no.ff. de do-
na.& quod no.Bar.in l.qui ſemel.ff. de decr. ab ord.facien.&
36 Bal.in l.qui ſe patris.C.vnde libe. Et † propter priuilegia pa-
cis,& unionis facit , quod ſcribit Ang. in l. Imperatores.ff.de
pact.& in c.niſi,de præb.& Moder. in trac. de priuil.pac. Igi-
37 tur † tñi,& tam forte priuilegium Imperatoris nõ debet tol-
li per ſecundum non faciens de ipſo primo mentionem , arg.
quod habetur in c.cum olim.de pręſcri.& in d.conſil.Pau.de
38 Caſt.364.& cõſil.55.& Fed.in d.cõſi.236.Tum † quia decla
ratio prędicta , ex quo non concernit dubium in iure, ſed in
facto,non debet tertio pręiudicare,per ea quæ no.Pau.de Ca.
in §.ſed ſi notam. in l. hęredes palam.ff.de teſta. & quod no.
Pet.de Anch.in d.conſil.399.in fine. Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Pubes contrahens per uerba de præſenti matrimonium, cũ mu-
liere habente octo annos, non poteſt diſſentire, & contraueni-
re, ſi illa perueniens ad ætatem legitimam ratam habuit illã
deſponſationem ita factam, & nu.9.& 10.*

2 *Iuris enim interpretatione talis diſpenſatio reſoluta fuit in ſp̃õ
ſalia de futuro.*

3 *Spõnſalia per uerba de præſenti contracta ſuperueniente legiti
ma ætate ambobus in illis perſeuerantibus tranſeunt in uerum
matrimonium, etiam nulla copula ſubſecuta, & nu. ſeq.*

4 *Conſenſus etiam capitur, & inducitur ex tranſmiſſione, & mu
nerum receptione, & ſi ita ſe nominabant.*

5 *Aſſertionibus prædictorũ ita contrahentiũ ſtandũ eſt . et nu. 6.*

7 *Sponſalia ab initio contracta per uerba de futuro per ſuperue-
nientiam legitimæ ætatis ſolùm non tranſeunt in legitimum
matrimonium, etiam ſi ita ſe nominaſſent , & tranſmiſiſſent
munera & ſecuti fuiſſent amplexus, & oſcula.*

8 *Neceſſariò enim ſubſequi debet conſenſus , & ratihabitio ex-
preſſa, uel ſaltem tacita per copulam ſubſecutam .*

Secus

9 *Secus autem erit, quando fuere facta per uerba de præsenti.*

10 *Matrimonium uerum perficitur consensu, & non per copulam.*

11 *Matrimonium legitimè contractum non potest separari solo cõsensu, & uoluntate sponsi, nec etiam accedente consensu spõsæ.*

12 *Matrimonium secundum contractum, per uerba de præsenti nullum est, nec præiudicat primo matrimonio, & num. seq.*

13 *Sponsalia per uerba de præsenti cõtracta nõ soluũtur, per aliud subsequens matrimonium contractum per uerba de præsenti, etiam si esset consumatum.*

14 *Matrimonium per uerba de præsenti contractum, an possit dirimi, & tolli per summum Ponti. & quo casu & quando.*

15 *Princeps in dubio non præsumitur uelle uti plenitudine potestatis, & tollere ius commune, & præiudicare tertio, & illis, quibus est ius quæsitum.*

16 *Concessio à Principe facta interpretãda est sine ꝑiudicio tertij.*

17 *Literæ emanatæ à Pontifice declarandæ, & intelligendæ sunt secundùm formam ipsarum, & supplicationis datæ.*

18 *Literæ dirimentes matrimonium odiosæ sunt, & strictissimè interpretandæ.*

Idem quando agitur de interesse alterius.

Idem quando obtentæ sunt expresso falso.

Literæ continentes dispensationem, uel per quas mandatur dispensari, odiosæ sunt, & strictè interpretandæ.

Dispensatio obreptitia, & surreptitia ipso iure uitiat etiam in matrimo. & nu. 51.

19 *Differentia est, & magna, an sponsalia contrahantur per uerba de futuro, uel per uerba de præsenti.*

20 *Metus considerabilis debet esse talis, qui cadat in constantem uirum.*

21 *Maritus non debet timere aliquid machinari ab eius uxore, quæ sub ipsius iurisdictione debet moram trahere.*

22 *Boni mores, & bona indoles excludunt omnem sinistram suspicionem.*

23 *Interpretatio illa sumenda est, ut quis non delinquat.*

24 *Suspicio à uerosimili aliena reijcienda est.*

Quod non est uerosimile, minus est considerabile, & circa uerosimile aliqua adducuntur.

25 *In mandato quantuncunque generali non includitur, fuisse mãdatum illicitum, & quod sonet in delictum.*

26 *Præsumendum non est, quem uelle incidere in peccatum.*

27 *Literæ apostolicæ obreptitiæ impetratæ ipso iure sunt nullæ, et odiosæ ac uitiosæ.*

28 *Idem quando emanarunt ex causa falsa.*

29 *Idem quando per falsam demonstrationem fuere impetratæ.*

30 *Idem quando fundantur super qualitatibus minimè ueris, immo falsis.*

31 *Dispensatio emanata ex falsa causa nulla est, & num. 18.*

32 *Dispensatio cessat cessante causa ipsius dispensationis.*

33 *Surreptitio emanata per simplicitatem, & ignorantiam non reddit literas ad lites ipso iure nullas.*

34 *Fallit, quando in dictis literis fit gratia, & datur iurisdictio ad executionem ipsarum, tunc enim sunt ipso iure nullæ.*

35 *Surreptio etiam non dolosa in istis gratiosis uitiat.*

36 *Surreptio etiam non dolosa ratione connexitatis uitiat rescriptum ad lites, sicut uitiat rescriptum gratiæ.*

37 *Processus & omnia subsecuta uirtute literarum prædictarum non ualent, nec tenent.*

Eo magis, cum absente parte, & non citata fuerint gesta.

38 *Processus, & inde secuta nulla sunt, quando causa fuit delegata, & commissa ultra unam dietam respectu loci, in quo aduersarius moram trahebat.*

39 *Etiam si pars nihil opponeret.*

40 *Talis enim impetratio est ipso iure, nec ualidatur etiam cõsensu partium.*

41 *Processus, & inde secuta redduntur nulla, quãdo fabricatus fuit uirtute rescri. surreptitij, contra quod aduersario poterant cõpetere exceptiones notæ, & cognitæ impetranti.*

42 *Processus talis delegati redditur nullus ex prædictis, etiam si nõ fuissent opposita.*

43 *Processus & inde secuta gesta per delegatum contra formam rescri. sunt ipso iure nulla.*

44 *Processus conuenire debet narrationi, & conclusioni ipsius rescripti.*

45 *Delega. se reddere debet conformem cum intentione delegantis, & illi non contrauenire.*

46 *Delegatus aliquid iniustè faciens non dicitur repræsentare delegantem.*

47 *Delegatus procedere debet secundùm intentionem delegantis, & non suo arbitrio.*

48 *Delegatus proferens sententiam separationis matrimonij contra formam rescripti nulliter procedit.*

49 *Sentẽtia nulla non transit in rem iudicatam, nec exequi debet.*

50 *Sententia lata in cã matrimoniali non transit in rem iudicatã.*

51 *Matrimonium malè separatum à quolibet de populo potest in dubium refricari.*

52 *Maximè si fuit separatum ex depositionibus falsorum testium.*

Etiam si separati transissent ad secũda uota.

53 *Matrimonialis causa grauis est, & ardua, & requirit testes omni exceptione maiores.*

54 *In causa matrimoniali licitum est uictori uenire contra propriã confessionẽ etiam iuratã, esto quòd sententia esset promulgata.*

55 *Assertio iudicis deleg. dicentis reperisse supplicata, & narrata uera, minimè probat.*

56 *Pro sententia, quæ transiuit in rem iudicatam, præsumendũ est.*

Fallit autem pluribus in casibus.

57 *Et maxi. si talis sententia refert se ad acta probatoria, ex quibus detegitur error.*

58 *Itẽ si pars, pro qua lata est, confitetur illã esse iniustã & iniquã.*

59 *Animæ bonum considerandũ est, & omnibus rebus præferendũ.*

60 *Dispensatio commissa fieri à Pontifice per aliquem, ut ualeat, facienda est ex causa rationabili.*

61 *Scandali timor quando, & quo casu sit considerabilis.*

CONSILIVM LI.

Considerata Facti narratione, uisis literis apostolicis, & snĩa lata per delegatũ;
dico matrimoniũ secundo loco ꝯtum per d. Illust. d. Pet. non
subsistere, tanquã de facto emanatũ, & primum per eum legitimè
ꝯtum cum Illust. d. Fran. de iure subsistere, & ualere, illiq; ipsum. d. Pet. debere adherere. Tum pro ueritate, tũ pro
iustitia, tumq; pro suæ cõscientiæ exoneratione, in nullo prædictis obstãtib. literis apostolicis, & snĩa delegati separãtis ma
1 trimonium primũ. Ad † ita dicendũ moueor primò, qm̃ ipse.
d. Pet. pubes per uerba de ꝑsenti, & publicè desponsauit, & anulo subarrauit ipsam. d. Frã. q̃ licet tunc suæ ætatis annũ ageret octauũ, & defectu ætatis matrimoniũ ꝯhere nõ posset: tñ
astrictus erat ipse. d. Pet. pubes expectare quousq; ipsa. d. Frã.
perueniret ad annos nubiles, & isto intermedio dissentire nõ
poterat, cum semel ꝯsensisset. c. de illis. ubi gl. & doc. plenè attingunt, de despõsa. impu. & qm̃ ipsa. d. Frã. ꝑueniens ad legitimam ætatẽ talem desponsationẽ, & anuli subarrationem ratam, & firmã habuit, perseuerante insuper ipso. d. Pet. spõsalia
prædicta mõ quo s̃. celebrata, in uerum & legitimũ matrimonium trãsierũt, esto ꝙ inter ꝑdictos nulla subsecuta fuerit car
2 nalis copula † quãuis. n. ipsa. d. Fran. fuerit despõsata per uerba de ꝑsenti cum anuli subarratione per ipsum Petr. tunc puberẽ, & quò ad formam uerborũ uideretur esse uerum matrimonium ꝯtum: tñ propter minorem ætatem Frãciscæ iuris
interpretatione in utroq; talis despõsatio resoluta fuit in spõ
salia de futuro, per tex. in c. 1. §. idem quoque. de spõsa. impub.
lib. 6. no. Cald. cõsi. 4. Minor. in tit. de spõsal. & Cardi. consil.
109. Casus talis. & in cle. j. q. 18. de cõsan. & affin. & Bal. cõsil.
3 391. Incipiam. uol. j. cum concord. Quæ † sponsalia per uerba
de præsenti contracta superueniente legitima ætate ipsius Frã
ciscæ, & ambobus in illis perseuerantib. transiuerũt in verum
& legitimum matrimoniũ, licet copula carnalis secuta nõ fuerit, nam satis fuit post dictã ætatẽ interuenisse signa taciti con
sensus, vt post glo. firmat Io. And. Gemi. Phil. Fran. & Petr. de
4 Anch. in 7. not. in d. c. 1. §. 1. & in prin. Vbi † Phil. Fran. in fi. §.
1. considerat, tacitum consensum induci ex transmissione, &
munerum receptione, ut sentit etiam Cald. d. cons. 4. uel quia
5 se ita nominabant, ut ꝯcludit Abb. in c. fi. de spons. Et † de perseuerantia & ratihabitione satis constat per assertiones prædictorum, quibus standum est, cum hoc dependeat ab animo, &
uoluntate ipsorum, iux. gl. in §. aliæ. insti. de actio. & in c. significasti. el j. de homic. & in l. si cui. §. eisdem. ff. de accus. max. cõ
curren-

currentibus signis p̄dictis,& alijs ꝯiecturis dictũ tacitum cõ-
6 sensum,& pseuerationem ꝓbantib. Et† hanc ꝯclonem sentit gl.in uer.placere.de desp͡os.impub.& ibi Abb.in fi. & D.Ant. in c.is qui fidẽ,in fi.de spon.& in c.j. de matr.ꝯc.ꝯ interdic.ec cl.& plenè ꝓsequitur Are.ꝯs.143.Ex facto proponit,col.6.in 2.dub.& Dec.ꝯs.366.In cã mr̃imoniali,col.3.uer.2.mõ,& tra dunt doc.in c.attestationes,& in c.fi.de desp.impub.& in c.is qui.& c.fi.de spon.& est dec.Rot.ĩ no.j.in ti.de spon.aliàs ƒm
7 nu.462.Dubitat,† si duo. Si.n.ista sponsalia ab initio fuissent ꝯcta p verba de futuro, p superueniẽtiam lt̃imæ ætatis nõ trã- siuissent in legitimũ mr̃onium ex illis signis noĩationis, trans- missionis munerũ,amplexus,seu osculi,uel similiũ.Qm̃ oñde rent tacitum ꝯsensum spe futuri mr̃imonij,ut in c.j.de eo qui
8 ꝯx.ꝯ interd.eccl. Et† iõ necessarũ esse hr̃e,uel ꝯsensum & rati habitionẽ exp̃ssam,uel tacitã, subsecuta copula,ut in d.c. is q. fidem,& in d.c.j.de matr.ꝯc. & p Abb.in c.fi.uers.sed q̃ro,de sp͡os.& p alios doc.vtrobiq;,& p Cald.ꝯs.2.& 4.in ti.de spon.
9 Quæ † minimè necessaria sunt, qñ fuerunt ꝯcta per verba de p̃nti,& iuris interpretatione pp minorem ætatẽ fuerunt iudi- cata sponsalia de futuro.Ista.n.per superueniẽtiam lt̃imæ æta- tis trãseunt in uerũ,& legitimum mr̃imoniũ,interueniẽtibus signis taciti ꝯsensus,ẽt nulla subsecuta carnali copula,ut deci- sio.& iurib.superius deductis,vbi doc.firmãt,hãc opinionem
10 esse cõem,& ƒm eam esse iudicãdum. Nec†mirũ:qm̃ verum mr̃imoniũ inducit & pficit ꝯsensus,& nõ copula.l.nuptias.ff. de reg.iu.c.cũ apud,c.cum locũ.c.dilectus.c. tuæ, de sponſ.c.
11 sufficit 27.q.2.cum si.Istud†igitur mr̃imoniũ ita legitimè ꝯ- ctum,& postea ꝯfirmatum nõ potuit separari ꝯsensu D.Petri, ẽt si exp̃sus ꝯsensus interuenisset dictæ D.Franc. ut p locum a spãli hr̃ in c.2.& in c.ex publico,de ꝯuer.coniug.& p Dec.ꝯs.
12 112.in prin.& ꝯsi.140.& pro tenui. Et†licet ipse D.Pet.cum alia mr̃imonium p verba de p̃nti scdo loco ꝯxerit; tñ adhære- re dẽt d.D.Franc.primæ vxori,& non scdæ,nam cum scda ta- le mr̃imoniũ nõ subsistit,tanq̃ de facto subsecutũ,& p̃nt nul- lum,c.ex parte,c.is qui fidẽ,in fi.de spõ.c.j.& c.2.de spõ.duo.
13 Sponsalia † ẽm de p̃nti ꝯcta,ut fuere ista prima,nõ soluuntur p aliud subsequens mr̃imonium ꝯctum p verba de p̃nti, ẽt si esset ꝯsumatum.c.si inter, de sp͡os. ubi dẽt fieri separatio istius scdi primo subsistẽte,& est bo.tex.in c.licet,de spon. duo. ubi reprehẽduntur illi,q aliter iudicabũt, & idẽ tex.in c.duas,eo. tit.vbi tollitur ꝯsuetudo,q̃ ꝯrium suadebat, & sic attenta iuris dispõne hoc ƒm mr̃imoniũ de facto ꝯctum nullum existit, & illi ipse d.Pet.minimè dẽt assentire, nec in illo pseuerare stãte primo mr̃imonio legimo & iusto necessariò dẽt adhærere, & stare,& in illo pseuerare. ¶Nec p̄dictis hñt obstare lr̃æ ap̃lice; qm̃ si ꝯsideramus eas,ut sum.Pontifex uoluerit super d. impe dimento dispẽsare,ita ut ipse D.Pet. impeditus iure cõi ꝯhere ƒm mr̃imonium virtute dictarum lr̃arum,auctoritate summi Pont. dispẽsantis, & separãtis,ac dissoluentis primum ꝯctum
14 cũ dña Franc.licitè potuerit ꝯhere ƒm.Et†in hoc aduertendũ est: qm̃ omisso articulo.An Põtifex possit mr̃imonium ꝯctum p verba de p̃nti dirimere, & eo sublato p̄stare licẽtiam vtriuſ- que ꝯhendi cum alijs simp̃r sine aliqua cã utens plenitudine p̃tãtis,uel cum cã ex p̃tãte ordinaria.Et q̃ & qualis debeat esse iusta cã,de quo plenè p scrib.in d.c.ex publico,& in c.ex par- te,il 2.de ꝯuer.coniug.& p Abb.in c.fi.de spon.duo. & p Fely. post alios in c.q̃ in eccl'arum,col.6.nu.26.de ꝯsti.& Mar.Soc. ꝯsi.28.Circa primũ,col.3.& seq.uol.j.& Io.de Mil.in uer.di- spẽsatio,uer.dispensare non põt Papa,& Ant.Rosel.in trac.de monarch.car.82.col.2.& seq.uer.videamus mõ si Papa,& dif fusè per Dec.ꝯsi.112.In p̃nti consulta. Illud tñ certum est, ꝙ sum. Põtifex circa dispẽsationem hãc in d. literis non vr̃ vsus
15 plenitudine p̃tãtis.In†illis.n.nullibi hoc colligi põt,& in du bio nõ est p̄sumendum, principẽ uelle uti plenitudine p̃tãtis, tollere ius cõe, & p̄iudicare tertio,& alijs,quib. est ius quæsi- tum,ut tradit Bal.in l.si testm̃,& ibi ẽt no.scrib.C.de testa.per Inn.in c.innotuit, de elec. & p Bald.in l.bene a Zenone.C.de quadri. p̄scrip. Pau.de Cast. in l.princeps.ff.de legi.& in l.ex imperfecto.C.de test.cum alijs adductis per Fran.de Cur.ꝯsi. 69.Memoriæ recolẽdæ, car.9.col.2.& Dec.ꝯsi.363. Viso ꝯsi-
16 lio,col.2.& 3.Quæcunque†ẽm ꝯcessio a principe facta in du bio intelligi dẽt,& interpretari sine p̄iudicio tertij.l.2.§.meri tò.& §. si quis a principe.ff.ne quid in loc.publico.c.quamuis de rescrip.lib.6.c.super eo, ubi Abb. de off.deleg.& ibi plenè

17 Mod.& per Dec.d.ꝯsi.373.nu.10.Dictæ†ergo lr̃æ omissa ista suprema p̃tãte intelligi,& declarari dñt ƒm formam,& teno- rem ipsarum, & potissimè supplicationis, ut p illum tex.dicit Bal.in c.inter dilectos,de fi.instr.l.j.ubi ẽt Bal.C.de diuer.re- scri.& in l.quod fine.§.quod Papin.ff.de mino. & per Abb.in c.2.de treug.& pa.& Dec.d.ꝯsi.373.col.3.nu.11.& ꝯsi.noui-
18 ter impresso primo,nu.15.& per Alex.ꝯsi.48.uol.4. Et † eo magis cum sint odiosæ; quia ad dirimẽdum mr̃imonium legi timè ꝯctum, sunt strictissimè interpretãdæ, ut sonant c.odia, de reg.iu.l.cũ quidam.ff.de lib.& posth.cum vulg. & quia agi tur de interesse alterius, ad plenè no.per Fel. in c.at si clerici. §.de adulterijs,nu.13.de iud.& q̃a obtentæ exp̃sso falso impe- trans tenetur ꝓbare expressa, & supplicata vera esse, maximè qñ dispẽsationem ꝯtinent super mr̃imonio, & Papa nõ dispẽ- sat,sed mãdat alteri dispẽsationem,ut per Old.ꝯsi.253.& per Io.And.in add.ad Spe.super rub.de clandesti.desponſ.& in c. 1.de lit.ꝯtest.in nouel.& p Io.de Mil.in uer.gratia,uer.gratia si dr̃ surreptitia & obreptitia,seu surreptitia dispẽsatio ipso iu re uitiant,ẽt in cã matrimoniali, tex.gl.in c.quod dilectio,de ꝯsan.& affi.pulchrè in hac materia Gem.ꝯsi.33.Pro examine,
19 col.j.Supplicatum † nãque fuit & narratum, ipsum D.Petrũ ꝯxisse sponsalia cum ipsa D.Frãciscã forsan per uerba de futu- ro: qui tñ verè ꝯxit per uerba de p̃nti, & cum anuli subarra- tione, inter quos modos ꝯhendi multum interest,& longa da tur dr̃ia,ac diuersus effectus: ut superius fuit oñsum. insuper expressit,ꝙ fuit certificatus,& luce clarius cognouit ipsam D. Frãciscam & eius matrem ꝓcurasse propinari venenũ cuidam Paulæ d.D. Petro uti credebatur gratæ, opinãtes eam esse im- pedimento, quominus ipse D. Petrus mr̃imonium cũ eadem D. Frãcisca ꝯsumaret, quamobrem ipse D. Petrus territus nõ poterat amplius inclinari ad d. mattrimonium ꝯsumandum, memoria tenẽs hmõi veneni propinationẽ, & timẽs ne quod in D.Paula fieri ꝓcuratum erat,in eũ perficeretur,q̃ expressio & cã minimè verificata & ꝓbata fuit, qnimmo penitus nõ ve ra fuit,ut est expressa,ex quo nec ipsa D.Frãcisca,nec eius geni trix p̄dicta nũquam procurarũt,nec cogitarunt, nec vnquam notitiã aliquam habuerũt assertæ ꝓpinationis ueneni,& licet ꝯ aliquos processum fuisset de huiuscemodi delicto, & illi de tenti ac torti ꝯfessi fuerint, participẽ dictæ propinationis ue- neni fuisse quẽdam Sebastianũ solitum ad ip̃m D. Petrum ue- nire noĩe matris D.Frãciscæ, tñ nũquam ab aliquo nĩata fuit, nec ipsa Frãcisca,nec eius genitrix, ꝙ in aliquo procurauerint seu cogitauerint talem uenenationẽ,& res inter alios acta præ
20 iudicare minimè hẽt dictæ Franc.iuribus vulg. Vana† igitur fuit suspicio, & metus p̄dicti d.Petri, nec talis,qui cadere po- terat in ꝯstantem virum, ergo minimè ꝯsiderandus.l.metum. & l.seq.& ibi gl. & scrib.maximè Ang. allegãtes ꝯcor.ff.quod met.cau.c.cũ dilectus.ubi gl.& Can.ẽx eo.& p scrib.in l.inter positas.C.de trãsa.& per Dec.ꝯsi.42.Et pro facultate,col.4.&
21 seq.nu.5.& 6.in 3.dub. Eo†magis cum d.D.Frãcisca moram trahere debebat sub iurisdõne ipsius d.Petri,ad nota.in l.fi.ff.
22 quod met.cad. Attẽtis † ẽt bonis moribus,bona indole d.Frã ciscæ pudicissimæ,timoratæ ꝯsciæ,& timẽtis Deum,q̃ hucuſ- que oĩ criminis suspicione caruit, arg. eorum q̃ hñtur in l.nõ oĩs.§. a barbaris.ff.de re mil.& in vulg.l.meritò.ff.pro soc. Et
23 † qm̃ nõ est p̄sumendũ,nec interpretatio faciẽda, ꝙ quis de- linquat,immo oppositũ,ut tradit Bar.in l.nõ solũm.§. sed ut ꝓbari.ff.de ope.no.nun. & ibi Alex. & q̃ plures alij adducti p
24 Dec.ꝯs.256.In cã,nu.3.Et,† quod deterius est,in maritũ uel- let cogitare p̄dicta cõmittere,& quod nõ est verisimile,mini- mè est ꝯsiderabile;cũ ualidũ sit arg.a verosimili.l.fi.ff.qđ met. cau.c.qa uerisimile.de p̄sum.l.nuptura. in fi.ff.de iu.dot. & p Bal.in l.j.col.3.C.de ser.fug.uolentẽ remotũ a uerosimili, eẽ quãdam falsitatis imaginẽ,& tex.in cle.ne romani, in prin.de elec.ut no.ibi Car.dicit opinionẽ nõ ꝯsonam ueritati,nec ue- rosimilẽ esse reijciẽdã,& allegãs nõ verosimile minimè audiẽ dus est,ƒm Bal.in l.fi. C.de edẽ.& ad id plura cumulãt Mod. in repe.rubrice.C.de prob.car.6.col.j.& 2.nu.108.& plurib. seq. & esto ꝙ ille Sebastianus noĩatus ab illis inculpatis appa- reret qñq; missus ad d.D.Pet.per mr̃em ipsius d. Frãciscæ; tñ missus fuit ꝓ agitãdis causis & negocijs honestissimis,& non ad ꝓcurandũ dicti ueneni ꝓpinationem, nec vnq̃ reperiri po
25 terit ad hoc aliquod mãdatũ habuisse a mr̃e ipsius.Et†in iure uerissimũ est,ꝙ in mãdato quãtunq; g̃nali nõ includit̃ mãda-

tum

tum illicitũ,& quod tẽdit in delictũ, ut hr̃ in l.ſi ꝓcurator.ff.
de ꝯd.ind.& ibi no.Bar. & ſcrib.oẽs maximè Iaſ.q ad hoc plu
ra cumulat,col.j.2.& 3.nu.4.& ſeq.expreſſit inſuper d.Pet.in
ſupplicatione deſiderare hr̃e prolẽ & ꝯ̃here cũ alia,cũ qua ceſ
ſante timore, quieto aĩo poſſet dormire & viuere, q̃ quidẽ cã
ſemoto timore,ut dictũ eſt,penitus ceſſat: qm̃ cum d.Franci-
ſca poterit quietè viuere atq; dormire, & ex ea ꝓlem ſuſcipe-
re, cũ ipſa forſitan attẽta ætate, optima validitate corporis &
mẽbrorũ ꝯpleſſione magis ſit apta ad ſuſcipiendũ, quã iſta 2.
26 cũ qua d.Pet.de facto mr̃ium ꝯ̃xit. Et† ꝙ i dictis lr̃is dr̃, ꝯſide
rata iuuenili ætate ipſius d.Pet.ſi cũ alia non ꝯ̃heret excluſa d.
Frãciſca, veroſil̃r ipm̃ caſtè nõ viuere, dareturque ppea occa-
ſio,& cã peccãdi & fornicãdi,minimè ſubſiſtit:cũ in dubio p̃-
ſumẽdum ſit,neminẽ, ẽt q̃tuncũque iuuenẽ uelle in peccatũ
incidere.c.eſtote,de reg.iu.l.ſi ꝯſtat. C.de pę. & ſi ꝯtineri non
poſſet,remedium hẽt paratũ ꝯfirmare mr̃ium cũ ipſa d.Frãci
27 ſca ſua vera ꝯiuge,in qua ceſſat oĩs ſiniſtra ſuſpicio. Patet † ex
iſtis tales lr̃as apoſtolicas fuiſſe obreptitiè impetratas, ꝯñr ip-
ſo iure nullas.c.cũ dilecta.vbi Inn.& ſcrib.oẽs no. & p doc.in
c.ſup literis,de reſcr.cũ ſi. ꝯſtat ẽt fuiſſe ſubreptitias, & obre-
ptitiè impetratas,ꝯñr in totũ fuiſſe & eſſe uitioſas,ut in d.c.ſu
per lr̃is.ubi pleniſſimè ſcrib. & p Fel.poſt alios in c.ad audien
tiã,il 2.e.ti.& in d.c.cũ dilecta,p Bar.& alios in l.p̃ſcriptione.
28 C.ſi ꝯ̃ ius,cũ ꝯcor. Prout † ẽt:qm̃ emanarunt ex cã falſa & nõ
vera d.l.p̃ſcriptione.ubi Bar.& reliqui no.l.fi. C. de diuer.re-
ſcr.& p Abb.poſt gl.in c.qa circa,de ꝯſan.& affi. & in d.c. ſup
29 literis,cũ alijs alle.p Dec.d.ꝯſi.373.n.13.col.4. Ad†quod ẽt:
qm̃ impetratę,& emanatę p falſam demõſtrationẽ,arg.l.ſi pr̃,
& l.nec apud.C.de hær.inſt.& p Rom.ꝯſ.227. Iſtæ ſunt rões,
in fi.& p Alex.ꝯſ.138.vol.2.& p Fel.in c.ſignantes,nu.4.de re
30 ſcri.Prout†ẽt:qa fundatę ſup qualitatib.de quib.s̃.non veris,
immo falſis,& ꝯñr nullæ,ut p Rom.ꝯſi.194. per Fel.relatũ in
c.poſtulaſti.col.5.nu.18.& ſeq.de reſcr.& p Fran.de Cur.ꝯſi.
31 16.Clarus vir.car.pe.col.3. Ad†quod ẽt:qm̃ diſpẽſatio ema-
nata ex falſa cã nulla eſt, ut p Abb.in d.c. qa circa. & Petr. de
Anch.ꝯſ.242.Ex tenore.& p Fel.in c.quod ſup his, de fi.inſtr.
32 & Dec.ꝯſi.318.In cã,col.3.nu.5.Et†ceſſante cã diſpẽſationis
ceſſare dẽt ipſa diſpẽſatio.c. cũ ceſſante, de appel.l. adigere.§.
q̃uis.ff.de iu.pat.& per Rom.ꝯſi.417.Omnipotentis,& p Fel.
33 in d.c.q̃ in eccl̃arum,col.10.nu.43. Ad † quod inſuper,nam
eſto,ꝙ ſurreptio diceretur p ſimplicitatem & ignorãtiam ema
nata, & ꝯñr nõ redderet ipſas literas ad lites ipſo iure nullas,
ut pleniſſimè per doc.in d.c.ſuper literis, & in c.cum dilecta.
& c.ſi aũt,& in c.plerunque,& c.cęterũ,eo.tit.cũ ꝯcor. Tamẽ
34 † iſtud nõ procedit,qñ in eiſdem literis fit gr̃a,& dat̃ iuriſdõ
ad executionẽ earum: ut punctaliter eſt in caſu p̃nti. Tunc.n.
ſicuti gratia p talẽ ſurreptionẽ annullatur ipſo iure,ita ẽt & da
tio iuriſdõnis,& iudicis,per tex.in c.ſuper gr̃a,de off.deleg.li.
6.ubi doc.not. firmat Abb.& alij in d.c.cęterũ,col.2. & ad id
plura adducit Fel.in c.ad audientiã,il 2.de reſcr.col.13.n.44.
35 & ſeq.in 2.limi.& col.14.ubi plenius in 11.limi. Vitiat † em̃
ſurreptio ẽt nõ doloſa in iſtis gratioſis, ut ad plenum tangunt
36 doc.in d.c.ſuper lr̃is,maximè Fel.nu.8. Et † rõne cõnexitatis
iſta ſurreptio ẽt non doloſa hẽt vitiare reſcriptũ ad lites, ſicu-
ti uitiat reſpectu gr̃æ,c.ꝯſtitutus,de reſcr.& d.c.ſi ſuper,de of.
deleg.li.6.& p Ab.in d.c.ſuper literis. & ibi Fel.nu.7. quanto
igitur fortius d.literæ fuerũt & ſunt nullæ: cũ fuerint obtẽtæ
exp̃ſſis cauſis,demõſtrationib.& qualitatib.nõ ueris,ut de ſin
37 gulis ſupius eſt deductũ. Quib. † ſtãtibus & ꝯſideratis, ꝓceſ-
ſus factus,& alia inde ſubſecuta virtute d.lr̃arum.ut s̃. emana
tarũ non ualẽt,nec tenẽt, nec ſubſiſtũt, ad pleniſſimè no.in d.
c.cũ dilecta,& in d.c.ad audiẽtiam,p Fel.nu.44.& 54.& in d.
c.ſuper literis, eo magis cũ geſta appareãt ipſa d.Fran.abſente
38 nõ citata,& ſic nõ ualẽte opponere,nec uti iurib.Prout†ẽt aſ-
ſertus ꝓceſſus redditur nullus:qm̃ talis cã delegata,& cõmiſ-
ſa fuit ultra vnã dietã reſpectu loci,ubi ipſa d.Franciſca morã
trahebat,ſine derogatione,c.ſtatutum.§.cũ verò, & ſeq.de re-
ſcrip.li.6.& eorũ q̃ tradũtur in c.nõnulli,de reſcrip.in antiq.
39 Eſto†ꝙ pars nihil opponat,ut p Ab.in d.c.olim, de exce. col.
2.uer.in 2.q.& p Fel.ibi col.j. & 2. & alios ſcrib. & Card.ꝯſi.
40 72.oĩs a me charitas.Et† hoc optima rõne.Nã hodie vltra die
tã talis impetratio eſt ipſo iure nulla, & ſequẽs ẽt ꝯſenſus par
tium non põt illã validare,ut p Card.d.ꝯſ.& Fel.in d.c. olim.
Prout ẽt oĩa geſta ruunt,& nõ valẽt ex eo:qm̃ talis iudex dele
41 gatus ſciebat,iuriſdõnem ſuã poſſe elidi cauſis,de q̃b.s̃.Et†li
cet iſtud nõ videretur ſibi notoriũ; tñ quia ex ſuorũ relatione
erat cognitũ,ipſi d.Pet.tales exceptiones cõpetere Fran.abſen
te,& p̃dicta illorũ ſuaſione & ꝯſilio tacuit, ꝓceſſus, & alia ge-
ſta ad cõmodum ſui p̃ntis,minimè tenet,ut tradit Inn.in c.fi.
de accuſ.& D.Ant.in c.cũ Bertoldus,de re iud.& firmat Abb.
in c.ſi duob.col.5.uer.uenio ad ſ̃m,de appe.& ibi Fel.col.pe.
& fi.nu.13. Potiſſimũ cum d.Fran.abſenti, & nõ citatæ nihil
42 penitus poſſit imputari,quare nõ oppoſuerit.Eo†ẽt:qa ſupra
dicti defectus impediẽtes iuriſdõnem dicti delegati nõ erant
occulti,quo fit,ut licet nõ fuerint oppoſiti,reddunt tñ omnia
geſta inualida,ut firmat Abb.in c.ſciſcitatus,uer.in 3.q.col.3.
& 4.de reſcri.ſtãte abſentia ipſius Franciſcę non uolẽtis oppo
43 nere. Ad † quod ẽt: nã talis proceſſus,& alia inde geſta apertè
oñdũtur per ipſum delegatũ facta ꝯ̃ formã dictarum lr̃arum
ꝯñr ipſo iure fuerũt,& ſunt nulla.c.cũ olim Abbas,de off.de-
leg.vulg.l.diligẽter.ff.mãd.& tex.apertus in d.c.cũ dilecta,de
reſcrip.vbi Abb.col.2.in 4.& 5.not. & reliqui ſcrib.oẽs iſtud
firmãt, uolentes ꝓceſſum per delegatũ factũ ꝯ̃ formã reſcripti
44 eſſe ipſo iure nullũ,allegant deci.ꝯcor.ut p eos. Nec † mirum
quia ꝓceſſus dẽt ꝯuenire narrationi,& ꝯcluſioni ipſius reſcri-
45 pti,ut dñt oẽs,maximè Fel.in d.c.ſuper literis,nu.j. Et†dele-
gatus dẽt ſe reddere ꝯformem cũ intẽtione delegãtis,& nõ ꝯ̃-
uenire illi,quẽ aliter nõ repñtat d.c.ſuper literis,in fi.ubi Ab.
46 & alij ſcrib.no. Quãdo†.n.iniuſtè aliquid facit,non dr̃ dele-
gantẽ repñtare, ut tradit Pau. de Caſt.ꝯſ.117. Notãdum,col.
fi.in prin.& Dec.ꝯſi.143. In caſu,nu.2.& 3.& ꝙ dictus dele-
gatus nõ ſeruauerit formam mãdati, & literarũ, euidẽtiſſimè
apparet: qm̃ expreſſis, & narratis q̃ pluribus p ipſum d.Petr.
ſupplicantẽ ſummo Pont.ipſe Põtifex uidens cãm arduam,&
grauem, nõ ſimpliciter annuit, nec cõſenſit ſupplicationi,ſed
delegato expreſsè mãdauit,ꝙ de oĩbus narratis,& ſupplicatis,
& eorum vniuerſis circunſtantijs diligenter deberet ſe infor-
mare, & ſi reperiret per informationẽ receptã oĩa narrata eſſe
uera: tũc ſepararet mr̃imoniũ primũ,& daret ſñiam &c. Quæ
forma tradita minimè p ipſum delegatũ fuit ſeruata,nã de ue
ritate narratorũ minimè p ipſum fuit repertũ,nec illa erãt cla
riora luce,ut d. D.Pet. exponebat,immo penitus deuiabant a
veritate,a ueroſimili, & oĩ honeſtate, ut ſigillatim de ſingulis
expreſſis,& ſupplicatis ſupius fuit deductũ. Quę neceſſariò in
ferunt,delegatũ excedẽdo fines reſcripti & lr̃arum proceſiſſe,
47 & ſic nulliter. Suum†.n.erat ꝓcedere,& interpretationẽ face
re,ſ̃m intẽtionem Pontificis ꝯcedentis literas, & nõ ſuo arbi-
trio illas trãſgredi,ut no.Inn.in c.cum eccl̃aſticæ,de excep.&
Bal.ĩ l.reſcripta,col.pe. C.de p̃ci.imp.off.& in l.ex facto,in 3.
48 no.ff.de vul.& pup.Infertur†poſtremò,& neceſſariò,ꝙ aſſer-
ta ſñia ſeparationis primi mr̃imonij per ipſum delegatum ꝓ-
lata fuit, & eſt ipſo iure nulla, tanq̃ lata ꝯ̃ formam dictarum
lr̃arum,ut in d.c. cum olim, de off.deleg. & in d.c. cum dile-
49 cta,de reſcrip.cum cõcor. Et † ea ſtante nulla nõ tranſiuit in
rem iudicatã: cum de nullitate poſſit ẽt per lõgiſſimum tp̃s di
ci,nec executionẽ debuit hr̃e.l.4.§.ꝯdemnatũ,ubi Bar.& alij.
ff.de re iud.l.j.§.& parui.ff.qđ vi aut clam.Bal.& Pau.in auct.
quæ ſupplicatio.C.de p̃cib.impe.off.& latè per Phil.Fran. &
50 alios in c.dilecto,ex̃ de appel.cum ꝯcor. Et † quia ſñia lata in
cã matrimoniali nõ tranſit in rẽ iudicatã,c.lator.ubi ad plenũ
51 ſcrib.de re iud.Et † qm̃ qñ mr̃imonium eſt malè ſeparatũ,q-
libet de populo audit̃ ad illud reſtaurandũ,ut p Hoſt.& Abb.
ĩ d.c.lator.col.3.& p Fel.in c.2.col.4.nu.13.de maio.& obed.
52 Et†maximè qñ ſeparatũ fuit ex depoſitionib. teſtiũ falſorum
ſeu corruptorũ. nã iſto caſu ẽt ſi ſeparati tranſiuiſſent ad ſcđa
vota,iſta ſecũda dẽnt ſeparari,& reſtaurari mr̃imonia priora,
ut firmat gl.pe.in c.ſicut,de teſti. & ibi Abb.col.2.uerſi.ulte-
53 rius oppono.& ibi latè Fel.n.9. Nec†mirũ: qm̃ in cã iſta mr̃i
moniali, cũ ſit grauis & ardua, requirunt̃ teſtes oĩ exceptione
maiores.c.literis,ex̃ de teſti.c.j.& ibi ſcrib.de ꝯſan.& affi.Fel.
in rub.de ſpon.nu.15.& Dec.ꝯſi.133.Viſo,nu.1.in fi. & cõſi.
54 310.Viſis,nu.j.Et † iõ Ang.ꝯſi.208.Ego Angelus, dicebat,in
hac cã mr̃imoniali licitũ eſſe victori uenire ꝯ̃ propriã ꝯfeſſio-
nẽ ẽt iuratã,licet ſñia eſſet ꝓmulgata, ex quo agit̃ de periculo
55 aĩæ. Nec † iſtis hẽt obſtare aſſertio iudicis delegati in ſua ſñia
affirmãtis reperiſſe ſupplicata & narrata p d.Pet. fuiſſe,& eſſe
uera,nã ſuæ aſſertioni nõ eſt ſtandũ.c.cũ a nobis. ex̃ de teſtib.
56 pleniſſimè p Abb.& oẽs alios ſcrib.in c.qm̃ ꝯ̃.de prob. † Nec
dicatur

dicat̃ q̃ p̃sumẽdũ est p̃ sñia, q̃ trãsiuit in rẽ iudicatã,l. res iudicata.ff.de re iu.l.ingenuũ.ff.de sta.ho.c.cũ inter. de re iud. & diffusè p oẽs,in d.c. qm̃ ꝯ. Nã in casu p̃nti istud cessat,ex quo sumus in cã mr̃imoniali. Itẽ qa nulla,vt supius deductũ est. Itẽ qa d.Iudex delegatus in sua sñia expssè se refert ad acta nedũ subalia,sed ẽt pbatoria,p q̃ dicit supplicata fuisse repta vera; vt est videre ex verbis & tenore d. sñiæ,dũ dñt, q̃ sibi ꝯstitit & ꝯstat ex pcessib.corã ipso pductis,& ex ꝯfessionib.& ꝯstitutis ĩ illis descriptis factis p nõnullos de Bordulanis inqsitos ꝯuictos & noĩatos.Et ẽt sibi ꝯstare asserit ex pcessu nouo p ipsũ facto,in quo d.inqsiti spõtanea ꝯfessione declararũt & ratificarũt oĩa in illis pcessib. ꝯtẽta, ac ẽt p ꝯfessionẽ aliorũ noĩatorũ . Et tñ re vera ex d. pcessib. ꝯfessionib.& decl'onib.ad quas d.delegatus expssè se refert,nullibi apparet,nec ipsã Frãcischinã, nec eius genitricẽ fuisse & eẽ noĩatos,nec q̃ aliq̃ cogitationẽ & cognitionẽ habuerint circa ppinationẽ dictę venenatio-

57 nis.Min⁹†ẽt ex illis apparet alia expssa & supplicata p ipsũ d.Pet.fuisse verificata,quo fit : vt talis sñia se expssè referẽs ad d.acta pbatoria,reddat̃ nulla detecto errore p eadẽmet acta,vt p Fel.plenissimè p⁹ alios,ĩ c.inter cęteras,col.4.de re iu.& in c.licet cãm,col.17.ver.2.ꝯclo. & post Abb.Imo.Arc.& alios,p eũdẽ in d. c. qm̃ ꝯ.vbi ego post alios,nu.110.& seq. referẽdo al's deci. ꝯcludo, q̃ dictũ Inn.ĩ d.c.cũ Bertol.cũ sim. pcedit & ẽ verũ,videlicet,talẽ sñiã expssè se referẽtẽ ad acta pbatoria esse nullã,nec p ea eẽ p̃sumẽdũ,detecto errore p eadẽ acta.

58 Ad†qđ ẽt.Nã esto q̃ à sñia nõ fuisset appellatũ , & illa trãsisset ĩ rẽ iudicatã;tñ si prs, p qua lata ẽ,& illã approbauit,ꝯfitetur illã eẽ ĩiustã & iniquã,isto casu retractãda ẽ,vt vult Inn.in c.qa plerisq;,de ĩmu.eccl.Ab.Imo.& Arc.col.7.ĩ fi.ĩ d.c.qm̃ ꝯ.& ibi Fel. & Mod. & ego post alios secutus sum,nu.114.Maximè ĩ dãnũ, & p̃iudiciũ ꝯfitẽtis iniqtatẽ,vt ẽ ip̃e d.Pe.q. ppria sinderesi stimulat⁹ oĩũ p̃dictorũ veritatẽ mõ recti⁹ĩformat⁹ꝯfitet̃.iuxta illud,exẽplo qđcũq; malo ꝯmittit̃,ipsi displicet auctori prima ẽ hęc vltio,&c.& qm̃ peccati , & errati salutaris medicina ẽ ip̃a ꝯfessio.Nec ab re:cũ.n.aptissimè ip̃e videat ĩ p̃nti,& cognoscat talẽ dispẽsationẽ,& successiuè sñiã ĩde secutã emanasse falsã đ cã,& ꝯ tenorẽ lr̃arũ,& ĩtẽtionẽ ipsius Põt.& ex ea ĩ foro ꝯtẽtioso perpẽdat, se nõ eẽ tutũ,vt ex supius deductis luce clari⁹ apparet.

59 Videt†ẽt & à fortiori se ñ eẽ tutũ ĩ foro ꝯsciæ, & quò ad Deũ;cũ p̃dicta tẽdãt ad dissipationẽ aĩæ, & nõ ad dispẽsationẽ,vt p gl.ĩ c.cũ ad monasteriũ, de statu mon. & Host.& Abb.post alios,ĩ c.qa,de p̃b.& p Fel.ĩ d.c.q̃ ĩ ecclarũ,adducẽtẽ al's deci.& doc.Theolo.col.8.nu.34. in c.de multa,de p̃b.& ĩ c.cũ adeo,de rescr.& diffusi⁹ p eũdẽ Fel.ĩ d.c.ad audiẽtiã,il 2.col.2.& trib.seq.& p Rosel.ĩ monar.car.mihi 75.col.j.& 2.& p doc. post gl.ĩ c.

60 lr̃as,de rest.spo.Et†eo magis ĩ casu nr̃o ip̃e d.Pe. dẽt ꝯsuluisse,& foro poli:qm̃ asserta dispẽsatio ñ fuit fcã ab ip̃o Põt.fđ ꝯmissa fuit à Papa faciẽda p ip̃m delegatũ, quo casu qñ ita ꝯmissa ẽ,sp̃ ĩtelligi dẽt ꝯmissa,vt fiat & dispẽset̃ cũ cã rõnabili,f̃m Inn.in c.dudũ,il 2.circa fi.đ ele.& p Fel.ĩ d.c.ad audiẽtiã,col.5.nu.12.quarũ cãrũ rõnabiliũ nulla hic adest,& illę expsse ĩ supplicatione,f̃m quas Papa mãdat dispẽsari,nõ fuerũt,nec sũt vere,imo falsæ,& delegat⁹ ip̃e ꝯ Põt.mẽtẽ & ĩtẽtionẽ ad d.dissipa

61 tionẽ pcessit.Nec†dẽt eẽ ĩ ꝯsiderõne timor scãdali; cũ ip̃e d.Pe.cũ scđa mr̃ĩũ de facto pcedẽs minimè ꝯsumauerit,& qa potius dẽt tolerari scãdalũ,q̃ veritas relinq. c.q scãdalizauerit,de reg.iu.p Inn.& Abb.in c.officij,ĩ fi.de pęn.& remis.p Abb.& doc.ĩ c.2.de pscr.& Dec.d. ꝯs.368.ĩ fi.ex qb.ꝯcludo, put supi⁹fuit firmatũ.Par.Pa.

S V M M A R I V M.

1 *Duas vxores quis eodem tempore habere non potest.*

2 *Matrimonium primum funditus dirimit secundum de facto contractum.*

3 *Matrimonium impeditur celebrari multis ex causis vltra consanguinitatem,& nu.4.*

Matrimonij impedimenta quàmplura sunt.

5 *Matrimoniũ primũ dirimit scđm etiam prima muliere mortua.*

Impedimentum perpetuum causatum fuit ex causa prædicta.

6 *Consensus præstitus secũdæ vxori viuẽte prima fuit nullus, nec matrimonium induxit quò ad sponsum,licet prima moriatur.*

Matrimoniũ ab initio nulliter contractum confirmari non potest.

7 *Consensus à principio nullus,pp aliquod impedimentum,non validat matrimonium secũdum,esto q̃ tale impedimentum cessat.*

Maximè si vxor prima mortua fuit pendente lite.

8 *Esto etiam quòd prima postmodum mortua non fuisset carnaliter cognita ab eius viro.*

9 *Matrimonium contractum cum secunda mortua prima aliquo casu reualidatur.*

10 *Quod verum,quando mortua prima interuenit nouus consensus saltem tacitos circa secundam.*

11 *Matrimonium secundò contractũ non validatur mortua prima, esto quòd secunda illa ratificet,si vir de nouo saltem tacitè non consentit, & fortius si contradicit.*

12 *Procedit istud,si cum secunda facta est pollutio.*

Quid autem si nulla fuit cum secunda subsecuta copula, an mortua prima matrimonium cum secunda duret.

13 *Et quid si secunda notitiam habuit primi matrimonij.*

14 *Intellectus c.fi.de eo qui dux.&c.*

Et quid si mortua prima nullum consensum saltem tacitum maritus præstitit erga secundam,& nu 15.

Et quid si secunda istud peteret,& maritus non contradiceret.

Et quid si contradiceret & vellet cum alia tertia contrahere.

16 *Maritus iste an cogi possit per secundam ad præstandum consensum de nouo mortua prima,& alijs seq.maximè.17.*

Intellectus,c.primi,de eo qui dux.&c.& nu. 17.& alijs seq.

18 *Geminatio ostendit enixam voluntatem disponentis.*

Scientia secundæ vxoris de prima constituit eam in mala fide.

19 *Et qd si scĩa supuenit ex post facto licet à p̃ricipio fuerit ignorãs.*

20 *Et data scientia filij nati ex secundo matrimonio nullo,non propterea validant dictum secundum matrimonium.*

21 *Scientia quibus coniecturis & indicijs probetur.*

22 *Et quid si secunda non fuit corrupta,nec carnaliter cognita,sciẽtiam tamen habebat primi matrimonij, an possit cogere maritum ad consentiendum mortua prima,& alijs seq.*

23 *Dispositio.d.c.primi,& similiũ,quo casu loquatur & procedat, an in polluta & conscia,vel in alia secunda non polluta cõscia tmen subsecuta morte primæ vxo.*

24 *Maritus isto casu an possit cogi per secundam,si non fuit in dolo & fraude,& nu.25.*

25 *Et quid si secunda erat conscia stante fraude,& dolo mariti.*

26 *Qualitas à lege requisita omnino probanda est.*

27 *Dolus in dubio non præsumitur.*

28 *Probandus est enim ab eo, qui eum deducit & allegat.*

29 *Scienti dolus non committitur.*

30 *Dolus & fraus non præsumitur , si in actu interuenit consensus & auctoritas superioris.*

31 *Idem quando palam & publicè actus fuit gestus.*

32 *Credens fide digno excusatur à dolo.*

33 *Dolus in his,quæ sunt de genere prohibitorum, præsumitur.*

34 *Fallit,quando ille actus communiter reputatur licitus.*

35 *Dolus ex qb.indicijs& cõiecturis p̃sumatur interuenisse vel nõ.*

39 *A dolo qualibet causa etiam iniusta excusat.*

37 *Cõsanguinei in tertio gradu prohibẽtur mr̃imoniũ contrahere.*

38 *Dispensatio in gradu prohibitio strictissimè est intelligenda.*

39 *Dispensatio super istis obreptitia & surreptitia nulla est.*

40 *Matrimonium inter consanguineos contractum,et per verba de p̃nti,cũ sit nullum,non est impedimẽto, quominus cõtrahentes possint alia matrimonia contrahere sine aliqua licentia.*

41 *Matrimonium per verba de præsenti contractum inter coniunctos,non valet , etiam si Papa dispensasset,quãdo vnus nõ vult vti dicta dispensatione,seu vult cum alia contrahere.*

42 *Idem si Papa dispensat ad petitionem vnius , nam alia pars potest cogi vti illa dispensatione.*

43 *Contrahens cum secunda,postmodum mortua prima , relicta secunda potest cum alia tertia contrahere.& nu.45.*

44 *Etiam si secuuda cogeret illum iudicialiter consentire , & lis super hoc penderet.*

45 *Maximè attenta nobilitate ipsius sponsi.*

46 *Sterilitas plurimũm attenditur in damnum mulieris sterilis.*

CONSILIVM LII.

DIXI In alio ꝯsilio sup huiuscemodi cã p me absoluto mr̃ĩũ p d.Pet. de facto cũ illa scđa ꝯctũ nõ subsistere,nec tenere, ex quo primũ per eũdẽ cum d.Frãcisca ꝯctũ erat validũ & firmũ,iurib.deci.& rõni

1 bus ibidẽ deductis.Cũ†ipse d. Pet. nõ posset duas hẽre vxores

vxores,ſtãte validitate primi.l.cũ q duas, cũ ↄcor.ibi al leg.C.de adul. Eo ẽt:qm̃ ꝑm celebratũ apparet ſtãte pri mo ↄ̃ ĩterdictũ eccłę,& ↄ̃ ↄſtõnes & canones ſcriptos,
2 de qb.in d.cõſ.Prohibẽtes†ſtãte primo ↄ̃hi ꝑm,& indu cẽtes circa hoc ꝑpetuũ impedimẽtũ, ꝙ nedũ impedit, ſed penit⁹ dirimit ꝑm ita de facto ↄ̃ctũ,c.ↄ̃dicimus. 35. q.3.c.nõ dẽt.de ↄſan.& affi.cũ ſi.& tradit Hoſt. in ſum. de mat.ↄ̃c.ↄ̃ ĩterd.ecc.col.j.ver.à quo,& ver.aliqñ verò & co.2.§. qd iuris,ver.ſi ꝑpetua.& col.3.§. qd iuris,ver. hęc locũ hñt.Et idẽ Hoſ.poſt gl.ibi cõiter ab oĩb.appro
3 batã,ĩ c.tua.§.fi.de ſpõſ.duo.& ibi Ant.de Bu.dicẽs †ſuf ficere ẽt aliud impedimẽtũ,q̃ ↄſanguinitatis,ꝙ ſeqꝛ̃ ibi Abb.volẽs ſufficere aliud impedimẽtũ ſimile,dũmõ ꝙ ſit ꝑpetuũ,vt vult idẽ Ab.in c.2.in 2.no.& in c.j.ver.no ta bonũ tex.ex̃.de matr.ↄ̃c.ↄ̃ interd.eccl.& firmat.Spe.
4 & ibi Io.An.in add.in ti.de matr.ↄ̃c.ↄ interd.eccl.Et†ꝙ hẽat locũ ↄcło iſta in pñti impedimẽto, ſatis ſuadeť ex illo ti.q refert & relationẽ hẽt ad titulos ꝑced.in qb.po ſita sũt impedimẽta,vt dicit Ab.in rub.de mat ↄ̃c. &c. Inter q̃ eſt impedimẽtũ pñs:vt aptiſſimè dñt iura & de cił.allegatæ,& deductæ in alio ↄſ.& faciũt tradita ꝑ Ge mi.ↄſ.33.Pro examinatione,col.3.ver.& iſtud ĩpedimẽ tũ.& ſequunť Mod.in d.trac. col.2.ver. gl.in ver. pote- ris.& ver.ſed opæ ꝑtiũ eſt.cũ infinitis alijs cõcor. Quæ
5 ↄcło nedũ ꝓcedit viuẽte prima, cũ qua fuit verũ mřimo- niũ,ſed ẽt ea mortua.Nã talis exñtia primiicauſauit ꝑpetuũ ĩpedimẽtũ ; vt nõ valeat illud ↄ̃ctũ cũ ſcđa; cũ qua nõ fuit mřimoniũ, nec poterat eſſe ſtãte d.impedi mẽto,vt ſentit gl.fi.q̃ ſequũť ibi cõiter oẽs,in c.1. de eo q dux.in mat.q̃ poil.ꝑ adult. & firmat Abb.in c.2.in 3. no.eo.ti. & idẽ Abb. ꝑ illũ tex.in c.ſuꝑ hoc, eo.ti.& ibi D.Præp.in 1.no.&alij ſcrib.oẽs,& eſt melior tex.in c.ex lřarũ.vbi ẽt oẽs,no.e.ti.& tradiť,in c.veniẽs ad apłicã,& in c.cũ in apłica.ex̃.de ſpõſ.vbi ſcrib.oẽs,& sẽtit ẽt Ab.
6 in c.veniẽs,e.ti.in 1.no.Ea†rõne:qm̃ viuẽte prima ↄſen ſus ꝑſtitus ſcđæ fuit nullus,ſtãte d.impedimẽto,nec in- duxit mřimoniũ ẽt quò ad ipſũ d.Pet.ↄsẽtiẽtẽ,licet pri ma moriať,ex quo tale mřimoniũ ab initio ita ↄ̃ctũ,& de iure inualidũ non põt ↄfirmari ẽt prima poſtmodũ moriẽte,& ſic ceſſante impedimẽto, vt ꝓbãt iura ibi ꝑ eũdẽ Abb.allegata,& ſentit Io.An.relatus à D.Præp.in c.accepiſti.de ſpõſ.duo. dũ declarãt ver. nũq̃, ſ.ex eodẽ primo ↄſenſu,q fuit nullus,& tenet Hoſt.ĩ d.c.ſuꝑ hoc,
7 §.fi.& plenè ꝓſeqꝛ̃ Gem.in d.ↄſ.33.col.pe.Vbi†adducẽ do alias plures deciſ.firmat,ↄsẽsũ à principio nullũ nõ validare mřimoniũ, licet ceſſet ĩpedimẽtũ illud annul- nullãs, ex quo neceſſarius ẽ ↄsẽſus nouus ſaltẽ tacitus, vt ĩ.diceť,ex qb.inferť,aſſertũ mřimoniũ nulłr cũ ſcđa ↄctũ nõ validari,nec ↄfirmari,eſto ꝙ d.D.Frãciſca fue-
8 rit mortua,maximè pẽdẽte lite ſuꝑ d.nullitate.Et†ↄcło ſuꝑius firmata ꝓcedit,ẽt ſi d.D.Frãciſ. poſtmodũ mor tua nõ fuiſſet ałr carnałr cognita ab ipſo d.Pet. vt dicit Inn.& Hoſt.in §.fi.ver.vixerit,ĩ c.fi.de eo q dux.in mat. &c.& Spe.e.ti.circa fi.& Collect.in c.ſignaſti.in fi.e.ti.& Ant.de Bu.in d.c.ſignauit.ver.& no.ĩ d.c.fi.ver.qd ſi pri mã,& Card.Flor.in c.2.e.ti.& Abb.ibi,in 3.no.& ibi D. Præp.in vlt.no.volẽtes ſatis eẽ, mřimoniũ cũ prima de iure validũ fuiſſe celebratũ ꝑ verba de pñti, licet ałr nõ
9 fuiſſet carnali copula ↄſumatũ.Et †licet in aliquo caſu reperiať viuẽte prima mřimoniũ ↄ̃ctũ cũ ſcđa mortua poſtmodũ prima poſſe reualidari,vt ĩ c.1.c.veniẽs,& c.
10 fi.ex̃ de eo q dux.tñ† ꝓcedit iſtud,qñ mortua prima in teruenit nouus ↄſenſus,ſaltẽ tacitus,vt ꝓbať,in d.c.ve- niẽs.& ibi Ab.in 1.& vlt.no.& idẽ Ab.ĩ d.c.1. col.fi.vbi in fi. alleg.aliã gl.& rõne,& Io.An.& D.Præp.ĩ d.c.acce piſti.de ſpõſ.duo.& idẽ Præp.ĩ d.c.veniẽs,ĩ pe.no.& ĩ d.
11 c.fi.ver.qd ſi tacitus ſaltẽ.& ver.ſed q̃ reqřať.† Volẽtes, tale mřimoniũ ſcđo ↄ̃ctũ nõ reualidari mortua prima licet ſcđa illud ratificet, ſi vir nõ ↄsẽtiat de nouo, ſaltẽ tacitè,& qñ ↄ̃dicit,nõ ꝑt recõualidari,vt punctuałr đt Hoſ.in d.ver.ſed qd ſi mulier.& Collec.in d.c.1. ver sũt ſeparãdi,& qm̃ ĩ caſu pñti ipſe d.Pet.mortua d.Frãc.ex ꝑſsè ↄ̃dixit,& ↄ̃dicit, & nullũ ↄsẽsũ ẽt tacitũ ꝑſtitit,ne- ceſſariò dđm ẽ, aſſertũ mřimoniũ cũ ſcđa ↄ̃ctũ ꝑ mor
12 tẽ d.Frãc.nõ eẽ reualidatũ nec ↄfirmatũ.†Nec ꝑdictis hẽt obſtare,ſi dicať,ea ꝓcedere,qñ ſcđa fuiſſet polluta,

ſec⁹ ſi cũ ipſa tñ mřimoniũ fuiſſet de facto ↄ̃ctũ ꝑ ver ba de pñti,& nõ fuiſſet ꝓceſſũ ad aliũ actũ,vt extitit in caſu pñti.Nã tũc mortua prima mřimoniũ durabit cũ ſcđa,ꝑ tex.in c.fi.de eo q dux.ĩ mat.q̃ poll.&c.& firmat Spe.e.ti.in 2.for.libelli,ver.hinc nobis,& ver.qd ſi nec.ĩ
13 fi.Etiã† ſi ſcđa fuiſſet ſciẽs primi mřimonij,vt dicit Car. ĩ c.cũ hřet,col.j.ver q̃ro gnałr.& in d.c.j.col.j.ĩ fi.ver.rłę affirmatiuæ.e.ti.& tenet Ab.in 1.q.ver.aut qs ↄ̃dixit:vt no.ẽt Abb.in d.c.fi.in vlt.no. & D.Præp.in rub.de eo q
14 dux.&c.ꝑ d.c.fi.Nã † d.c.fi. ꝓcedit & intelligi đet,qñ vir mortua prima ꝑſtitit nouũ ↄsẽsũ erga ſ. đã ſaltẽ taci-
15 tũ,ꝑ d.c.veniẽs,& ꝑ dec.alias ſuꝑi⁹ adductas.Qui†ↄſen ſus nouus neceſſariò đẽt interuenire, ex quo nõ obſt. morte primæ ipſe licitè ꝑt cũ alia tertia ↄ̃here, vt illico diceť,& obiectio ꝓcederet,qñ ſcđa iſtud peteret,& ipſe d.Pet.nõ ↄ̃diceret, eo ãt ↄ̃dicẽte,& volẽte cũ alia tertia
16 ↄ̃here ceſſabit diſpõ d.c.fi.Minus†ꝑdictis hẽt obſtare,ſi poſtremò diceret,ꝙ ipſe d.Pet.poterit ꝑ ipsã ſcđã cogi & ↄpelli ad ꝑſtãdũ ↄſenſũ de nouo,& ad remanẽdũ cũ ipſa,ꝑ tex.in c.1.de eo q dux.in mat.volẽtẽ mortua pri ma poſſe maritũ cogi ꝑ ſcđã ad ↄſentiẽdũ mřimonio ſcđo loco ↄ̃cto.Nec ipſe d.Pet.đ ſuo dolo ſciẽter ↄ̃hẽs cũ ſcđa ↄ̃ canones lucrũ hẽat reportare,& gl.fi.ibidem iſtud firmat & ſcrib.oẽs ibi ſequũť,& Hoſt.in ſum.e.ti. in prin.& ĩ d.c.1.& ibi Io.An.Ant. de Bu.& reliq ſcrib. & Spe.e.ti. in ſcđa for.libelli,& ibi Io.And.ĩ add.in ver.
17 æquũ eſt,& ꝑ doc.in d.c.cũ in apłica.de ſpõſ.cũ ſi.†Nã aduertẽdũ eſt, ꝙ diſpõ d.c.1.volẽtis ſcđã poſſe cogere maritũ ad ↄsẽtiẽdũ mortua prima , ꝓcedit & locũ hẽt ↄcurrẽrib. duob. qñ maritus ſciẽter,& dolosè ↄ̃xit cũ ſcđa,itẽ & qñ ſcđa erat inſcia & ignorãs primi mřimo nij;vt ꝓbat ille tex.ibi, inſciã,à ↄ̃rio sẽsũ, & exꝑſsè hoc vult ibi gl.in ver.inſciã.Nã ſi fuiſſet ↄſcia, nõ poſſet co- gere,nec ꝓcederet ille tex.vt ꝓbať ibi; qa tñ ꝑfata mu- lier erat ĩſcia,ibi Põtifex ꝓcedit ad dictã dec.ↄſiderãdo
18 d.rõnẽ ignorãtię.Qđ†geminatis vicib.replicat ꝑ ꝑ ꝙ tã to magis enixa oñdiť volũtas diſponẽtis,ad no.in l.bali ſta.ff.ad Treb.& ĩ l.cũ ſcim⁹.C.de agr.& cẽ.li.11.cũ vulg. Et ẽt qa ſcĩa ↄſtituit eã in mala fide cũ ↄ̃ canones ſcien ter ↄ̃x erit ↄtinẽtes ꝑpetuã ꝓhibitionẽ, vt dictũ fuit ſ. Quę diſpõ ceſſat data ſcĩa,vt firmat Hoſ.ibi ver.ſed qd ſi prima,& ĩ §.qa tñ,ĩ prin.Io.An.ibi,ver.ĩſciã,& ibi An.
19 đ Bu.co.2.ver.aut ẽ.Volẽtes,†tex.illũ ꝓcedere data ſcĩa ſcđæ ẽt ex poſt facto,licet ab initio fuiſſet ignorãs,vt ẽt vult Hoſt.in sũ.e.ti.col.2.ver.ſed qd,& ver.ſin ãt ſcđa,& tradit Inn.ĩ d.c.cũ in apłica,ĩ fi.vbi ita declarat & intel- ligit.d.c.1.& ſeqꝛ̃ ibi Hoſ.ĩ fi.prin.& ĩ §.verũ.ver.verũ ſi fuiſſet ↄſcia.& in fi.& ſeqꝛ̃ ibi Car.in fi.in ſua diſt.ita de- clarãdo,d.c.1.& ibi d.Ant.ver.gl.fateť,apti⁹ hoc firmat volẽs duo reqri ; vt vir poſſit cogi à ſcđa, primũ, ꝙ vir fuerit ĩ dolo,ſcđo,ꝙ ſcđa fuerit inſcia, & ignorãs, ałs ſi fuiſſet ſciẽs,nõ ꝓcederet,vt clarè ẽt poſt Io.An.vult D. Pręp.ĩ d.c.cũ ĩ apłica.col.pe.ver.aut verò primũ, & ꝓ bať ĩ d.c.veniẽs, ibi,ĩſciã, vbi D.Ant.Abb.& alij ẽt doc.
20 firmãt,& ẽ tex.apt⁹ ĩ c.j.cũ hřet,e.ti.Vbi † vtroq; ẽt volẽ tẽ data ſcĩa vtriuſq; poſt mortẽ primę nõ pñt de nouo ↄ̃here, ẽt ſi ex ſcđo mřio nullo multi eſſẽt filij ꝓcreati, & ẽt ſi diu ĩſimul habitaſſẽt,& ibi doc.ẽt iſtud firmãt & ẽ gl.pe.ĩ c.2.e.ti.& firmat Io.An.& D.Pręp. ĩ d.c.acce- piſti,de ſpõ.duo.& ꝓbať ĩ c.ſuꝑ.e.ti.& ponit Car.ĩ d.c.2. & doc.ĩ diuerſis locis,vt tãgit D.An.ĩ d. c.ſignauit, ver.
21 obſtat ſcđo,e.ti.Et†ꝙ iſta ſcđa fuerit ↄſcia, & habuerit ſcĩã ipſũ D.Pet.pri⁹ ↄ̃xiſſe cũ d.D.Frã. ſatis aptè ꝑt oñ- di;eo qm̃ ĩ facto pñt verificari illa,ꝑ q̃ ei⁹ ſcĩa ĩ caſu pñ- ti põt probari,vt tradit Hoſt.ni.d.c.veniẽs, ĩ ver.inſciã, & Io.An. ĩ in d.c.fi.& Ant.de But.in d.c.ſignaſti , & D. Pręp.ĩ d.c.veniẽs,co.2.ver.ab ex̃ & ĩ d.c.j.col.2.ver.& ꝑ ꝑdicta,& ĩ c.fi.col.2.ver.ab ex̃.Data igiť ſcĩa ſcđæ ceſſa bit coactio,& diſpõ d.c.j.& lʒ d.c.veniẽs,& c.cũ hřet,& ſi.loquãť ĩ ſcđa corrupta;& carnałr cognita,vt data ei⁹ ſcĩa ñ poſſit cogere maritũ ad ↄsẽtiẽdũ mortua prima & videať dđm,iſtud nõ ꝓcedere qñ ſcđa ñ fuit polluta nec cognita,ꝑ d.c.fi.& ꝑ ałs dec. quas ſ.adduxi volẽtes ſcđã ẽt ↄſciã poſſe remanere ĩ mřimonio mortua pri-
22 ma,tñ †aduertẽdũ ẽ: qm̃ c.1.& c.veniẽs, & c.cũ hřet,& ſi.exꝑſsè volunt, ꝙ ſi ſcđa fuit polluta,& ↄſcia,ꝙ nullo modo

modo mrimoniũ põt ſubſiſtere mortua prima ẽt cõsẽ
tiente viro,& ſic vtroq;,& à fortiori ipſa nõ poſſet co-
gere maritũ ad cõſentiendũ:qñ aũt ſecunda nõ fuit co
gnita,nec polluta,eſto ꝙ fuerit ſciẽs mortua prima, li-
citè põt remanere in matrimonio.d.c.fi. cũ alijs. s. ad-
ductis,interueniente tñ nouo cõſenſu ſaltem tacito. vt
ſuperius fuit cõclusũ, ſed ꝙ iſta ſecũda cõſcia nõ pol-
luta,poſſit cogere mortua prima maritũ recuſantẽ, &
ↄdicentẽ ad cõſentiendũ,iſtud minimè dr̃ in d. c. fi.ſed
ſolũ põt hoc prætendere,ꝑ d.c.ꝙ nullo mõ põt ꝓcede
re in cõſcia,& in ſciente,vt apertiſſimè fuit ſuperius de
24 ductũ.Pretcrea†obiectio,ꝙ poſſet cogi,ꝓcederet,qñ ip
ſe d Petr.fuiſſet in dolo,& fraude,ex q̱b. lucrũ reportaſ
ſet;vt aptiſſimè dicit tex.in d.c.1. ceſſante igit̃ dolo, &
✻ fraude nõ poterit cogi, vt cõcludũt * cõiter oẽs ꝑ illũ
tex.in d. c. 1. ſe fundantẽ ſuꝑ p̃dictis qualitatib. vt patet
ibi,ſcienter,& ibi,de ſuo dolo,& ponit Spe.eo. tit. in 2.
for.libelli,& ponunt oẽs maximè Anto. de But. in d.c.
cũ in apoſtolica.& Hoſt.in ſum.eo.tit.in prin.cũ ↄcor.
& q̱a d.Pet.caret dolo,& fraude,meritò aſtringi nõ po
25 terit.Vtrũq;†.n.& copulatiuè dẽt interuenire, vt tex.il-
le locũ ſibi vendicet,ignorãtia.ſ.ſecũdæ,& dolus d.Pet.
q̱ cũ ceſſet,ceſſabit & ipſius diſpõ,vulg.l. ſi hr̃di plures.
ff.de ↄdi.inſt.cũ ſi.c.cũ ceſsãte,extra de app.l. adigere.§.
26 q̃uis ff.de iu.pat.Et †d.qualitas à lege req̱ſita, vt ꝓcedat
ipſius diſpõ,oĩno probanda eſt, vt tradit Io. And. in c.
1.de homi.li.6.& Ale.cõſ.1 vol.3.& ↄſ.3.vol. 4.& Frã.de
Cur.ↄſ.16.& duob.ſeq.& Fel.in c.licet cãm, de ꝓba.ꝙ
27 mõ † ipſe d.Pet.nõ fuerit in dolo, nec in fraude,oñdit̃
ex plurib.& primò: qm̃ in dubio dolus nõ p̃ſumit̃, cũ
ſonet in delictũ,vul.l.meritò.ff.ꝓ ſoc.l.quoties.§. q̱ do-
28 lũ.ff.de dolo,& l.quoties.§.q̱ dolo.ff. de ꝓb.ꝑ † quẽ tex.
inductũ eſt,dolũ & fraudẽ debere ꝓbari ab eo,q̱ illũ de
29 ducit & alleg.vt in l.dolũ,C.de dolo.Prout†ẽt: qm̃ d.ſe
cundę ſcienti dolus nõ põt dici cõmiſſus.l. cũ donõ-
30 nis.C.de trãſ.l.1.ff.de acq.emp. Prout † ẽt qm̃ dolus, &
fraus minimè p̃ſumit̃,qñ interuenit ĩ actu ↄsẽſus, & au
ctoritas ſuperioris,vti ĩteruenit hic diſpẽſatio.S. Põtifi.
& ſnĩa ipſius delegati.l.1.& ibi no.doc.C.de p̃d. cur.lib.
10.l.fi.in prin.ff.ꝙ me.cã,& adducit Ale.ↄſ.92. Perſpe-
31 ctis.n.15.vol.6.Ad†ꝙ ẽt:qm̃ palã,& publicè ipſe d. Pet.
p̃dicta geſſit.l.nõ exiſtimo.ff.de admi.tut.cũ alijs allega.
32 ꝑ Ale.ↄſ.31.habita.in fi.vol.7.Et†eo ẽt: qm̃ à dolo excu
ſat̃,q̃ fide digno credidit,vt fecit ipſe do.Petrus, fidẽ ad-
hibens aſſertæ diſpẽſationi,& ſnĩæ delegati,& alijs ꝓbis
& fide dignis viris:vt tradit gl.in ver.actiones,circa fi.&
in l.Titio fundus,& ibi not.doc.ff.de cõdi.& demon.&
33 ꝑ Bar.& alios,in l.Celſus.ff.de vſucap.Prout†ẽt, q̱a licet
dolus prima facie p̃ſumat̃ in his, q̃ ſunt de gñe ꝓhibito
34 rũ.l.1.ad leg.Corn.de ſicar.& ſim.Tñ †ceſſat iſtud,qñ il
le actus cõiter reputat̃ licitus,vt tradit Bar. in l.q̱d ſit fu
gitiuus.§.apud Labeonẽ,& ꝑ illũ tex.ff.de ędil.edic.ꝓut
hic cõiter licitus reputat̃ ſtãte diſpẽſatione Põtificis, &
35 ſnĩa delegati,& alijs circũſtãtijs ſuperius adductis,ex†q̱
bus cõiecturis,ꝑꝑ quas dolus p̃t p̃ſumi interueniſſe vel
nõ,vt tradit̃,in c.2.de renũ.li.6.& in c.1. de re. ꝑmu. eo.
lib.6.& in l.dolũ.C.de dolo.& ꝑ Ale.ↄſ.143.nu. 6.vol.6.
36 cũ alijs vulga.apertiſſimè†colligit̃,ipsũ d.Petrũ nõ fuiſ-
ſe in dolo,nec vſum fuiſſe fraude: eo ẽt qm̃ q̃libet cã ẽt
iniuſta excuſat à dolo,vt hr̃ in l.1.in fi. & ibi no. Ang.&
alij ſcrib.ff.ſi q̱s ius dicen.nõ obtemp.& eſt caſus in l.igi
tur.§.pater.ff.de libe.cau.& tradit Soc.cõſ.59.nu. 31.in
fi.vol.3.& Pau.de Caſt.cõſ.192.In cã,col.2. ver. 2. cũ ſi.
Cõſequenter ab ipſa ſecunda cogi nõ poterit ad ꝑſe-
uerandũ in dicto nullo mr̃imonio: tũ maximè cũ ipſa
ſecunda hoc nõ petat,& ſi peteret,repellẽda erit; vt cõ-
37 clusũ eſt.†Eo ẽt cũ ipſa & d.Petrus ſint ↄſanguinei,&in
tertio cõſanguinitatis gradu cõſtituti,& ſic ꝓhiti mr̃i-
moniũ ↄ̃here.c.nõ dẽt,cũ vulg. de cõſang. & affi. Nec
diſpenſatio Pontificis ſuꝑ iſto impedimẽto poterit ꝓ-
deſſe dictę ſecundę, ex quo in ea nulla facta fuit mẽtio
primi mr̃imonij ꝑ ipsũ.d.Petrũ ↄ̃cti cũ dicta d. Fran. Et
38 talis†diſpẽſatio ſtrictiſſimè intelligẽda eſt, & interpretã-
da,cũ ſit odioſa,iuxta.c.2.de fi.preſby.lib.6. nec dẽt ad
iſtũ caſum nõ expreſſum extendi,vt dicit Pau. de Caſt.
cõſ.221.Super puncto,col.2. & 3. ver. nec obſtat, & eſt
optimũ cõſ.Gemi.33.& firmat Car.cõſ.53.Dico ꝙ iſte
col.4.ver.itẽ diſpenſationes,& Barb.cõſ.54.col. 12.vol.
39 1.tum†ẽt q̱a aſſerta diſpenſatio fuit & eſt obreptitia &
ſurreptitia,ↄñr nulla:vt plenè deduxi in alio cõſi.diffu-
40 sè ꝓſequit̃ Gem.d.cõſ.33.Et †q̱a mr̃imoniũ inter cõſã
guineos ↄ̃ctũ ꝑ verba de pñti nõ tenet, & ita ↄ̃hẽs põt
aliã capere ſine aliqua licẽtia,& iudicio ecclæ,vt tradit
41 Bal.cõſ.mihi.118.Verba mr̃imonij,vol.1. Et † mr̃imo-
niũ per verba de pñti inter cõiunctos ↄctũ nõ tenet, ẽt
ſi Papa diſpẽſaret,qñ vnus nõ vult expectare, nec vti d.
diſpenſatione,ſed vult cũ alia ↄ̃here,vt tenet Bal. conſ.
42 mihi 60.tractat̃ parẽtela,vol.2. Et † qñ Papa diſpẽſat ad
petitionẽ alterius,in arbitrio alterius partis erit, illa vti
vel nõ,& ſi ea nõ vult vti,põt cũ alia ↄ̃here, vt dicit Pet.
de Anch.cõſ.239.Parũ dubitationis,cir.fi.q̃ bñ adaptã
tur ad casũ pñtem;cũ ipſe D.Petrus nõ fuerit ad plenũ
vſus dicta diſpẽſatione,& ꝓteſtatus ſit mortua Frã. nol
43 le ea amplius vti.Et†cõprobant̃:qm̃ ipſe D.Petrus libe-
rè põt cũ alia tertia mr̃imoniũ ↄ̃here,nõ obſtante mor
✻ te d.Franciſcæ relicta dicta ſecũda,vt firmat gl.fi. † cõi-
ter ab oĩbus approbata in d.c.1.de eo q̱ dux.&c. tenet
Hoſt. ibi, & Collecta. circa prin. ver. q̱d ſi. & Hoſt. ibi,
verſ.q̱d ſi pẽdẽte,quẽ ſequit̃ Io.An. ibi ver. & ſm Hoſt.
44 Vbi † dr̃,ꝙ ẽt pẽdente cõpulſione poterit liberè ↄ̃here
cũ alia tertia, q̃ erit vera vxor, inferentes ad qõnẽ bñ
facientẽ ad caſum nr̃m,ꝙ poſſit liberè cũ tertia ↄ̃here,
vt ꝑ eos,quos ſequit̃ ibi Ant.de Bu.circa fi.& d.Prępoſ.
col.2.verſ.& per p̃dicta,& ꝙ poſſit cũ tertia ↄ̃here, vult
Hoſ.per illũ tex.in d.c.ſignificauit.§.mãdamus, & in d.
c.ex lr̃arũ.ver.prima mortua,& Spe.eo.tit.in 2.for.libel
li,in verſ.ęquũ eſt,expreſsè iſtud firmat,& Abb.idẽ vult
in d.c.1.ſequẽdo gl.ibi,& idẽ Abb.in d.c.ex lr̃arũ,in vlt.
not.& in c.fi.e.tit.ver.ſed hic q̃ro, vbi apertiſſimè iſtud
tenet,ꝓut ẽt vult Hoſt.in ſum.eo.tit. col. 2. verſ. ſed q̱d
ſi,vbi ad id adducit iura & rõnes,& D.Præpoſ. idẽ ſequi
45 tur in d.c.1.col.fi.& in d.c.ex lr̃arũ,in ſum.Et†eo magis
ipſe d.Petrus põt cũ alia ↄ̃here,cũ valde ſua, & aliorum
nobilium ſtatus ipſius interſit hr̃ere prolẽ, ad pleniſſi-
46 mè no.in l.1.cũ cõcor.ff.ſolu.matri. Et † valde ſuſpicet̃
ob ætatẽ,& aliud quoddã corporis vitiũ, ipsã ſecundã
eſſe cariturã ſobole,& nõ aptã ad prolẽ, ↄñr eſſe ſterilẽ,
ↄ̃ quam ſterilitatẽ videri poterunt adducta per Bar. &
alios omnes,in d. l.1 ff.ſol.mat.Cõcludit̃ ergo iſtis con-
ſideratis,mr̃imonium nulliter cũ ſecunda ↄ̃ctum non
ſubſiſtere, nec reualidari per mortem D. Franciſcæ, &
ipſum D.Pet.non poſſe cogi per ipſam ſecundã ad per-
ſeuerandum,& conſentiendum d.nullo mr̃imonio, &
ꝙ ſecuta morte d.Franciſcæ poterit cũ alia tertia libe-
rè mr̃imoniũ cõtrahere relicta dicta ſecunda.Par. Pad.

SVMMARIVM.

1 *Clandeſtinitas non reddit matrimonium nullum.*
2 *Ad probandum matrimonium clandeſtinum duo teſtes ſufficiũt.*
3 *In dubio pro matrimonio iudicandum, declaratur tamen, quando procedat nu. 32.*
4 *In dubio illud ſequendum eſt, quod partibus eſt minus damnoſũ.*
5 *Scandalum eſt euitandum ſed declaratur nu. 33.*
6 *Vbi veritas de facili haberi non poteſt, teſtes inhabiles recipiuntur, ſed declaratur nu. 34.*
7 *Teſtis inhabilis ſupplet̃ per habiles, ꝙ declarat̃ nu. 35. 36. & 37.*
8 *Cauſa matrimonialis grauis eſt & ardua.*
9 *In qua teſtes eſſe debent omni exceptione maiores.*
10 *Qui dicantur omni exceptione maiores.*
11 *Teſtimonium de auditu quo caſu recipiatur.*
12 *Pauper an, & quando ſit teſtis idoneus.*
13 *Amicus an, & quando ſit teſtis idoneus.*
14 *Inimicitia cauſat̃ ex eo, quia aſtabat cum aduerſario, & nu. 16.*
15 *Socius & particeps criminis repellitur à teſtimonio.*
16 *Inimicitia capitalis repellit à teſtimonio.*
17 *Affectans & deſiderans victoriam pro eo, pro quo deponit, non eſt idoneus.*
18 *Prcourator & ſolicitator non ſunt idonei teſtes.*
19 *Cõtrarius ſibiipſi repellit̃, & nu. 23. & 24. vbi de vario ſibi ipſi.*
20 *Falſus in vno, præſumitur in omnibus falſus.*
21 *Presbyter prohibetur nuptijs clandeſtinis interuenire.*
22 *Non valet teſtimonium, ſi incertum eſt, quo loco fuit præſtitum & iuratum.*

 Singu-

25 *Singularens non probant.*
26 *Decoctor & debitor fugitiuus nō est idoneus testis, quia infamis.*
27 *Inimicitia capitalis repellit, etiam si procedat culpa illius, contra quem deponit.*
28 *Et satis est, quòd inimicitia sit tempore, quo iurat, seu deponit.*
29 *An qui non debet admitti, admissus probet, & quando, & nume ro 30. & 31.*
30 *Et quid si fuit oppositum.*
31 *Et quid si fuere oppositiones reseruatæ.*
37 *Quando testes sunt coniungendi, & quando non.*
Imperfecta quomodo iunguntur.
38 *Iuramentum suppletoriū non datur, qñ nullus testiū est idoneus.*
39 *Nec præstatur in causa matrimoniali, in qua agitur de statu, & seruitute.*
40 *Semel testis ꝓductus, & approbatus nō pōt reprobari à ꝓducēte.*
41 *Matrimonium metu contractum non subsistit, & nu. 50. plenius.*
42 *In omni actu consensus requiritur.*
43 *In matrimonio actus dēt esse purus, liber & mutuus, & nu. 46.*
44 *Vbi in actu reqrit̃ aliqua qualitas, illa dēt necessario īteruenire.*
45 *Qualitas informat subiectum, cui inhæret.*
47 *Metus quid sit.*
48 *A quo fuerit inductum, metu gesta non esse rata.*
49 *Metus contrariatur voluntati & libertati.*
51 *Metus iustus qui dicatur.*
52 *Et si dubitat vulnerari, iustus est, nam vulnus expectare, non debet, & nume. 57.*
53 *Palliditas metum arguit.*
54 *Voluntas nedum verbo, sed facto datur intelligi.*
55 *Protestatio declarat animum.*
56 *Per actus sequentes declaratur voluntas q̃ fuerit in præcedētib.*
57 *Metus iustus est, ēt si actualiter ius nō inferat̃, & nu. 58. & 59.*
58 *Ex qb. iustus metus arguat̃, & nu. 51. 52. 53. 57. 59. 60. & 66.*
60 *Arbitrio iudicis remittitur, quis metus iustus dicatur.*
61 *Metus in se dolum continet, qui ex coniecturis probatur.*
62 *Magis creditur duobus de metu deponentibus, quàm pluribus deponentibus de spontanea & libera voluntate.*
63 *In his quæ sunt difficilis probationis, lex contēta est coniecturis.*
64 *Validum est argumentum à solitis.*
65 *Quod non est verisimile, debet reijci, & non admitti.*
66 *Quando non fit, quod verisimile est, metus præsumitur.*
67 *Habet̃ ꝓ ꝓbato id cuius cōtrariū nō est verosimile, nec credibile.*
68 *Metus attenditur, etiam si sui culpa quis in metum inciderit.*
Culpa non ordinata ad actū, non tollit remediū, ꝙ competebat.
69 *Et in matrimonio, vt non valeat, culpa habet excusare.*
70 *Quando & ex quibus metus dicatur purgatus.*

CONSILIVM LIII.

1 Quamuis Canones† detestētur mr̃imonia clādestinè ɔ̄cta, ex hoc tñ nō vitiat̃ mr̃imoniū: qm̄ sola clandestinitas ipsū nō reddit nullū, dūmō ɔ̄ctū ꝓbetur ꝑ mutuū cōsensū & liberū illud ꝑficientē. l. nuptias. ff. de reg. iur. & tradit Abb. ꝑ illū tex. &
2 alij sequūt̃ in c. 1. de cland. despō. in prin. Et† ad ꝓbandū mr̃imoniū ita esse ɔ̄ctū, sufficientes erūt duo testes, siue masculi sint siue feminæ. c. sup eo. el 2. de testi. & Ab. & alij ibi firmāt, & ꝑ gl. 2. q. 5. in sum. & in c. ꝑsul. Ex qb. inferri pōt d. Marinā in p̄nti iudicio obtinere dr̄e: cū ꝑ duos testes fuerit ꝓbatū inter ipsā & Io. Mariā mr̃imo
3 niū fuisse ɔ̄ctū licet clādestinè. Ad† cuius opinionis corroboratiōe illud adduci posset, traditū in c. fi. de reiu.
4 vt in dubio iudicādū sit ꝓ mr̃imonio. Et† qa in casu dubio illa pars eligenda est, ſm quā minus p̄iudiciū partibus infert̃, vt tradūt Pau. de Cast. Ale. & alij, in l. 1. ff. si qs
5 cau. Eo† magis, cū si tale mr̃imoniū nō demādet̃ executioni, scandalum de facili posset oriri, ex quo d. Marina fuit (vt dr̄) carnaliter cognita ab ipso Io. Maria, arg. tex. in c. 1. in fi. de cogn. spir. & in c. sup eo. & not. per glo. &
6 alios, in c. 2. de p̄scr. Et† qa videmur versari in eo casu, in quo veritas aliter nō posset hēri, quo fit: vt testes aliàs inhabiles debeant admitti. l. cōsensu. C. de repud. c. veniens, il 2. de testi. ꝑ Spe. eo. tit. §. 1. vers. itē ꝙ est domesti
7 cus, & ꝑ doct. in c. 3. loco, de ꝓbat. Prout† ēt: quia fides & depositio vnius testis ēt inhabilis vr̃ supplenda ꝑ habiles & idoneos, ꝑ quos reintegrat̃, vt in si. traditur per Bal. & alios, ī l. si qs ex argētarijs, §. 1. ff. de edē. & ꝑ Rom. ɔ̄s. 486. In casu, ī fi. Istis tñ minimè obstantib. cōsiderata facti veritate ɔ̄ria sn̄ia verior est, vt ipse Io. Maria oīno liberādus, & absoluēdus veniat. Et declarandū sit inter
8 ꝑdictos mr̃imoniū nullū vel saltē fuisse ɔ̄ctū. Illud †. n. certū est, p̄ntē cām mr̃imonialē eē graue & arduā, ſm d. Abb. & alios, in c. si ꝑ debilitate, ex̃ de of. dele. & in c. cām mr̃imonij. & ꝑ Spe. in ti. de rescr. p̄sen. §. rōne formę, ver. nūc ad destructionē, & ꝑ Dec. ɔ̄s. 133. Viso ꝓcessu, col. 1. in fi. & ɔ̄s. 310. Visis vol. 1. In† qua cā ꝑp sui gra
9 uitatē reqrūt̃ & dēnt eē testes oī exceptione maiores. vt hr̄ ī c. 1. de ɔ̄sāg. & affi. ibi, circūspectas, oī exceptione
10 maiores & Ab. ibi ī 3. no. Et† alij doc. post gl. dn̄t, illos oī exceptione esse maiores, q nulla ltīma exceptione p̄nt repelli, vt tradit gl. ī ver. idoneos, isti. đ inu. stip. §. itē verborū, & Bal. ī l. optimā. col. 2. C. đ ɔ̄h. & ɔ̄mi. stip. & Ale. ɔ̄s. 18. Viso. col. fi. vol. 1. & magis aptè ī terīs nr̄is ɔ̄s. 146. In cā. col. 7. ver. p̄terea testes. vol. 5. & And. Barb. ɔ̄s. 54. col. 3. in fi. & ɔ̄s. 45. col. 2. vol. 1. & ꝑ Dec. d. ɔ̄s. 133. & 310. Et posita ꝑ firma & valida p̄nti ɔ̄clone, vti vera est, ɔ̄siderādo oēs ꝓbōnes adductas ꝑ ipsā d. Marinā, minimè inuenio, eius intētionē sufficiēter fuisse ꝓbatā, nā hucusq; duo tm̄ testes ꝑ ipsā apparēt ꝓducti, & postmodū examinati, primus est Tadeus, minimè idone⁹, nec oī exceptione maior, ex quo q̄plures ltīmas patit̃ exceptiones. Et primò illā satis vrgētē, qa sup interrogatorijs attestat̃, verū esse nō recordari de hmōi facti ɔ̄tingētia, ꝑp q̄ obliuionē die p̄cedēti hora serotina seipsū cōtulit ad plebanū S. Cātiani, vt d. asserto testi ī memoriā reduceret facti veritatem, ipm̄q; plebanum eidem narrasse factū, reduxisseq; ad suā memoriā, rē ita se hr̄e ꝑut ipse pleban⁹ sibi dixerat. Quib. ex verbis aptissimè colligit̃, d. Tadeū illa, q̃ dixit, nō đ posuisse ex vera & ꝓpria scīa, sed solū illa deposuit ex relone & narratione eidē fcā per ipm̄ plebanum, & ex eo qa illa audiuit nar
11 rari & referri à d. plebano. Testimoniū † aūt de auditu & relone alterius post litē motā nullā facit p̄sumptionē, & minimè est recipiēdū, ex quo nō sumus ī antiqs sed in negocio de recēti gesto. c. p̄terea. c. tā lr̄is. de test. c. testes. 3. q. 9. l. si arbiter. ff. de ꝓb. & ꝑ doc. in c. licet ex quadā. de testib. & in l. 2. §. itē Labeo. ff. de aq. plu. arc. & Ale. ɔ̄s. 82. In cā, vol. 1. & Dec. ɔ̄s. 321. In cā. col. 3. nu. 7. & alijs seq. & apertius ɔ̄s. 82. Viso ꝓcessu. nu. j. vbi adducit Arch. Abb. & Rom. ferè in terīs nr̄is loquentes, qm̄
12 testes depōnūt de relone facta post litē motā. Ad† ꝙ ēt qa, vt ipsemet asserit, pauper est, & nihil hēt in bonis, vt no. in l. 3. ff. de testib. & per Spe. eo. ti. §. 1. ver. itē ꝙ ē pauper, & per Io. And. Imo. & alios, in c. si qs testiū. ex̃ de te
13 stib. & Ale. ɔ̄s. 15. Viso ꝓcessu. vol. 3. cū ɔ̄cor. Prout† insuper: qm̄ Tadeus ipse magna amicitia, vt ipse đt, ɔ̄iūctus est Aloy. fr̄i d. Martinæ, q ipm̄ Io. Mariā coegit (vt asserit̃) eādē Marinā eius sororē, despōsasse, & q Aloy. fuit & ē capitalis inimicus d. Io. Mariæ, & talis amicitia minimè leuis testē repellit. l. 3. de testib. l. latæ culpæ. §. amicos. ff. de ver. sign. c. quoties. eo. ti. & ꝑ Spe. ī ti. de teste. §. j. circa prin. est* cōis opi. refert. Alb. ī trac. đ testib. col. 6. ver. dicto de inimico. Vbi ēt adducit aliquas deci. ɔ̄cludētes, etsi ab initio nō veniat amicus repellēdus tñ ipm̄ minimè posse dici idoneū, ɔ̄currentib. insuper alijs qualitatib. fidē diminuētib. vt q̄plures in ipso Ta-
14 dæo cōcurrunt. Quartò† ob. ipsi Tadęo odiū & inimicitia causata inter ipm̄ & d. Io. Mariā; ex eo qa ipse Tadæus vnà cū Raphaele eius fr̄e associarūt d. Aloy. vt ipsemet fatet̃, & astabat cum eo p̄stans illi fauorē comet tēpore, quo dr̄ ipsum Aloy. coegisse eundē Io. Mariam
15 ad despōsandū d. Marinā. Et† certissimū est, cōsociū, & participē dictę coactionis in testē nō dr̄e recipi, sicuti nō recipit̃ particeps & socius crīs. l. qm̄. C. de testib. & ibi plenè Bal. & alij, & ꝑ Spe. eo. ti. §. 1. ver. itē ꝙ est soci⁹, & 4. q. 3. §. liberi. & in c. veniēs, vbi doc. de testib. & hr̄ in l. fi. C. de accus. ꝑ Sal. post alios, & ꝑ Albe. in tract. de testib. car. mihi. 8. col. 2. ver. ɔ̄nr ꝓ declone. & Pet. de Anch. ɔ̄s. 23. Visa. Fulg. ɔ̄s. 137. Super eo. col. fi. & ɔ̄s. 173. In
16 cā col. 1. & Io. de Ana. ɔ̄s. 59. Visa. Et† meritò ex cā ꝑdicta causata & orta fuit inter d. Tadæū & Raphaelē ex vna, & d. Io. Mariā ex altera capitalis inimicitia q̃ ꝓrsus à testimonio reddēdo ipsos hēt repellere. l. 3. ī pri. ff. de testib. & ibi gl. allegās ɔ̄cor. c. ꝑ tuas. §. nos verò. đ sim. vbi post gl. & doc. alia adducūt, & hr̄ in c. cū P. Manconella.

uella.& in c.meminimus,de accus.& p Ale.ɔs. 127.vol.
17 1.Prout†ēt ipse Tadæus nullā prorsus fidē facit,ex quo vt ipsemet asserit,affectat & desiderat victoriā pn̄tis cāæ in fauorē d.Marinę,vt in sim.dicimus de aduocato.l.fi.
18 ff.de testi.c.fi.eo.tit.li.6.Et † de ꝓcuratore & solicitatore,ſm D.de Rot.in ant.decis.11.& decis.seq.& p Ang. cōs.233.in cā,col.3.& Ale.in terminis nostris cōs. 154. col.2.ver.p̄terea,vol.5.& Alberi.in d.trac.ī rub. qn̄ test.
19 repell.rat.affect.col.3.Ad†ꝙ insup:qa in eius depositione sibi ipsi ɔ̄rius reperit̄.Nā interrogatus sup 25.interrogato.& 32.dicit, nulla verba minatoria fuisse dicta p ipsū Aloysiū; & tñ sup tertio interrogato. apertissimè deponit,Aloysiū erga ipsū Io.Mariā imperatiuè loquēdo,dixisse,velle tale matrimoniū celebrari illomet sero & ꝙ Io.Maria instabat,vt sinerent ipsū abire, & Aloysius recusauit, q̄ postmodū vt ꝑcepit āǀd. Marina eius sorore eā fuisse p̄gnantē & grauidā , dixit erga Io. Mariā , potius seipsū velle interficere,q̄ ipsū abire p̄mittere,q̄ verba nedū minatoria , verū metū inducētia sunt & oñdunt,& iō tanq̄ varius,& sibi ipsi ɔ̄rius nedū repellēdus venit,verū puniri dēt.l.2.l.q varia.ff.de testi.l.eos. vbi plenissimè Bar.ff.de falsis,& p Ale.in l. inter stipulātē.§.si Stichū , col.5.ff. de ver. ob. & Tindar. in tract.de
20 test.varian.& Dec.cōs.8.nu.8.Et †q in vno falsus reperitur,in oïb.reddit̄ falsus,c.si scripturas,& ibi gl. 9. dist.& p pract.Pap.car.31.col.1.ver.sed qd dicemus, & Ale.ɔs. 106.vol.4.& Corn.ɔs.197.Visa,vol.2.& Soc. cōs. 56.nu. 13.vol.4.& Ias.in l.si ex falsis,in fi.C.de trās.& Ioā.Crot.
21 in tract.de testi.nu.388.¶†Secūdus testis p d. Marinam ꝓductus est qdā plebanus,& p̄sbyter, q ꝓhibitus est interesse nuptitijs clādestinis , ɔ̄nr semiplenā probationē minimè facit,vt p illū tex.no.do.Præposi. in c. cū inhibitio.col.1.& 2.de clāde.despōsa.ꝓut ēt fidē nō facit, nā & si noïatus & ꝓductus p ipsā Marinā appareat: tñ illo tp̄e nō erat pn̄s,nec iurm̄ p̄stitit ipso Io.Maria pn̄te seu
22 ad id citato.Et†in quo loco suū testimoniū explicauerit,seu iurm̄ p̄stiterit,incertū est,quo fit: vt eius depositio nulla prorsus reddat̄,c.in noïe,vbi diffusè doc.de testi.p gl.Bar.& alios,in l.si qn̄.C.eo.nu.8.& 13.& Lanfrā. c.qm̄ ɔ̄,de ꝓb.in ver.testiū depositiones,col.3.vers.q̄ro
23 sextò,nu.13.Et†qa si verba depositionis cōsiderantur, varius,& ɔ̄rius sibi ipsi reperitur:nā sup vigesimo interrogatorio dicit ꝓ suo cognoscere, Io. Mariā nō fuisse in aliquo timore, & tñ superius in alijs interrogatorijs apertè dicit d.Aloysium , & Io Mariā fuisse altercatos, nā ille volebat discedere,& Aloysius recusabat, q postmodū ꝑcipiēs sororē esse grauidā erga Io. Mariā dixit, potius se velle interficere,q̄ viuere cū tali ignominia, & ꝙ nō p̄mitteret ipsū Io.Mariā abire,impetratiuè ēt dicēdo,velle illo sero mr̄imoniū celebrari, q̄ verba minatoria,& iratè dicta,an metū inducāt,qsq; dijudicare p̄t ex qb.infert̄,ipsū plebanū fuisse,& esse variū , & sibijpsi ɔ̄riū,ɔ̄nr repellēdū,vt supius deduximus. Nec ēt caret affectione erga Marinā,dū in 25.interrog.dicit se p̄suasisse Io.Mariæ,vt tale mr̄imoniū ɔ̄heret, & seipsū poneret in locū Aloysij,& affectās cām fidē minimè facit,vt oñdimus. p̄terea in multis plebanus iste ɔ̄riat̄ Tadeo , & varij repiūt̄ in eorū dictis.Nā iste plebanus dicit, statim sibi ingresso domū Aloysiū dixisse,ꝙ faceret verba cōcernētia mr̄imoniū,cuius ɔriū asserit Tadæus,scd̄ò dicit,secretò fuisse allocutā Marinā primò,& demū Io. Mariā,cuius oppositū dicit Tadeus, tertiò plebanus asserit verba ɔcernētia mr̄imoniū semel tm̄ dixisse, Tadeus verò affirmat bis & geminatè illa verba fuisse p̄ eū ꝓlata,& vlterius plebanus attestat̄ dicta verba primò dixisse erga Marinā,& d̄mū erga Io.Mariā, cui⁹ oppositū refert Tadæ⁹,q vlterius d̄t post verba,Marinā,& Io.Ma-
24 riā īuicē tetigisse man⁹,& osculū d̄disse, de quo osculo pleban⁹ verbū aliqd̄ minimè facit , q postremò d̄t oēs masculos tūc tp̄is ibi eē stātes,& tñ Tadę.asserit Io.Mariā sedētē sup puteo.Vn̄ cū ī tot,& tātis variātes sint,et sibijpsis ɔ̄riātes,ītegri dici minimè posśūt,qnimo repellēdi veniūt.d.l.eos,& d.l.q varia.cū alijs ṡ.alleg. & plenè p Mod.ī c.p tuas,d̄ ꝓb.& p pract.Pap.car.32.col.1. ver.
25 varij,& ī ver.īuicē ɔ̄rij,& p do.Ant.& Ab.ī c.nihil obst. d̄ ver.sig.Et†ɔtestes minimè dici pn̄t,sed singulares,quo casu minimè ꝓbant.c.cū dilecti.c.bonę. de elec.c.licet cām,de prob.l.vt iurisiurādi.& ibi Bal.C. de testi.& per Mod.post alios,in c.tā lr̄is.ex eo.cū vul.Raph.aūt alius testis noïatus minimè aūt ꝓductus, nec adhuc examinatus ex plurib.recipi nō dēt,nec receptus fidē facit,tū
26 qa†pauper vt diximus ṡ.& debitor,fugitiuus, & decoctor,& ɔ̄nr īfamis,vt d̄t Bal.citatus p Io.Bap.de S.Seue. in trac.de debitor.fugi.& a testimonio repellit̄ īfamis, vt p Cy.Bar.& alios,in l.1.C.de sum.Tri.& ēt ī l.3.§. de lege Iul.ff de testi.& plenè p Alb.in d.trac.de test.ī rub. qn̄ test.repe.rat,inf.Tū qa est amicissimus Aloy. vt deduximus.ṡ.eo.ēt qa eūdē Aloy.associauit, & cum ipso erat p̄stādo fauorē,vocādo plebanū,& ibidē astādo,vt Io.Mar.despōsaret Marinā,& affectat,& desiderat victoriā in pn̄ti cā ꝓ ipsa Marina,q̄ singula faciūt ipm inhabilē,vt deduximus supius erga Tadęū , ꝓut penitus est repellēdus:qm̄ ex cā p̄dicta fuit,erat,& est capitalis inimicus ipsi⁹ Io.Mar.vt ṡ.ɔclusimus.Eo ēt qa post dictā cām inducētē capitales inimicitias supuenit & alia, nā ipse Raphael trib.vulnerib.læthalib.vulneratus fuit inculpādo Io.Mar.fuisse auctorē,& cām dictorū vulnerū & minat⁹ ē d.Io.Mar.velle de vulnerib. vindictā facere.
27 Quæ†inimicitię ipm ꝓrsus repellūt, ēt si nō ꝑcessisśēt culpa,& cā ipsius Io.Mar.vt firmat Ant.de Bu.in c. veniēs.il 2.de test.& ale.ɔs.99.In cā.vol.1.& Ias. in l. hr̄di-
28 tas,nu.4.C.de his qb.vt indig.Et†in casu pn̄ti satis est,ꝙ talis inimicitia vigeat,& subsistat tp̄e,quo testis iurat,licet per aña nō fuisset,vt hr̄ in l.si arbiter.C.de sent. in l. 1.C.de testa.& ibi Ias.col.4.ver.vlt.anteq̄, & per Dec.in terīs nr̄is ɔs.163.in cā,col.pe.nu.11.vbi allegādo plures aľs dec.firmat qualitatē testis,an sit habilis,idoneus,vel
29 ne,esse ɔsiderādā tp̄e,quo testificat̄.Nec†istis obstat, si diceret̄,istos testes semel fuisse admissos,ɔ̄nr dr̄e facere aliquā ꝓbōnē,esto ꝙ nō dr̄ent admitti,ſm Bar.in l.maritus,ff.de q̄st.& per Abb.ī d.c.de cętero. de testi.& per Fel.in c.cū dilecti,de accus.col. pe. Nā cessat obiectio, qn̄ examinat̄ ille,cui lex resistit: tūc.n. nullā facit fidē, nec indiciū,& admissus nihil ꝓbat,ſm Fel.in d.c.cū dilecti.in 3.limi.& Ale.d.ɔs.154.vol.5.Dec.d.ɔs. 133. & d.
30 ɔs.310.Item†tollitur obiectiò,qn̄ ɔ̄ testē fuit oppositū vt factum apparet in cā pn̄ti,tunc.n.receptus.nil ꝓbat, vt d̄t Are.in c.ex parte.car.5.de testi.quem refert,& se-
31 quit̄ Fel.adducēs ɔcor.in d.c.cū dilecti.in 5.limi.Eo†ēt qa tales oppositiones ɔ̄ testes factæ fuerunt reseruatæ, vt tradunt oēs in c.pn̄tium.de testi.& diffusè per Ias.in l.admonēdi.ff.de iureiu.col.8.vers.licet rr̄a sit,& faciūt tradita per Alex.ɔs.118.Visa,& duob.alijs seq. vol.4.Ex qb.infert̄ necessariò,tale assertū mr̄imonium minimè fuisse ꝓbatū.Et in ɔ̄ntiā d.Io.Mariā dr̄e absolui , & declarandum esse in sui fauorē,cū actrice nō ꝓbāte, reus venit absoluendus,&c.ſm iura vulg.& cōia. Quib. nō obstant adducta supius in ɔ̄rium.Nā mr̄imoniū clādestinè ɔ̄tū tūc demū tenet, qn̄ est ꝓbatū sufficiēter, & cōcludenter fuisse ɔ̄ctum,& sic per ɔtestes, & oī exceptione maiores,vt ꝓbat̄ in iurib.ibi alleg.q̄ penitus cessant in istis testib.per ipsā Marinā ꝓductis, vt superius
32 apertè fuit oñsum & deductū.Nec†ob.c.fi.de re iud.nā nō sumus in dubio,sed in casu aptissimo & claro,ī quo ꝓbōnes adductę per Marinā sunt sufficientes & incōcludētes,& iudicādū est super casu claro & vero:cum reqrant̄ probationes apertissimę & clarissimæ,necnō & cōcludentes,vt deduximus suprà , & firmat Dec. d. cōs.133.nu.3.& col.fi.& alibi sępius,& qa sumus in claro & nō in dubio,pars ista clara est eligēda , qua stāte Io.Maria inuitus cogēdus nō est ad tale mr̄imonium, nec tali seruituti adijciēdus:cū mr̄imonia dēant esse li-
33 bera,vt statim dicemus.Nec†ob.illud de scādalo.Nam Ale.cōs.152.col.2.vol.5.& Dec.cōs.133. in fi. allegātes aľs deci.rn̄dent,à veritate nō cēt recedēdū rōne scādali,eo magis cū hic nullū immineat scādalū,nec ɔstet,ipsū Io.Mar.fuisse amore ꝓsecutū d.D.Marinā, nec ꝙ ipsā carnaľr cognouerit,& assertioni.d.Mar. minimè est
34 stādū,iurib.vul.Minus†ꝙ dicebāt tales testes inhabiles dr̄e recipi,ex quo aľr veritas hr̄i non potest. Nā ꝓcederet obiectio,qn̄ essemus in casu,& actu , ex cuius natura alij testes verisiľr non poterant interuenire,secus in

actu et casu pñti,ĩ quo verisit̃r alij poterãt interuenire et habiles,vt post gl.dt̃ d.An.ĩ d.c.3.loco,de ꝓb. et Fel. ibi col.2.et in c.decętero.col.2.e.ti.et Ale. in teris nr̃is, conſ.150.& 152.& 154.vol.5.& Soc.ↄſ.17.col.3.vol.j.&
35 Dec.d.ↄſ.133.nu.6.& d.ↄſ.310.nu.3.Postremò†nõ obſt. vltimũ in quo dicebat̃,fidẽ vnius testis poſſe ſuppleri ꝑ alios testes habiles:nã ſumus ex̃ illã doctrinã,ex quo in caſu pñti nullus adeſt habilis,& idoneus,& oẽs sũt imꝑfecti,& nõ entiũ nõ pñt ↄſiderari qualitates aliq. l.ei⁹
36 in prin.ff.ſi cer.pe.Prout†ceſſat obiectio,ex quo hic ad ſunt in vnoquoq; teste ꝗplures defect⁹,ↄ̃ quos nõ fuit oppoſitũ,vt aptè deducit allegãdo deci Dec.ĩ d.ↄſ.133.
37 col.2.in fi.& col.3.& d.ↄſ.310.col.2.in prin.Nec†iſto caſu testes iſti ſunt ↄiũgẽdi,cũ nullus de ꝑ ſe ↄſiderat⁹aliqd ꝓbet,& multa de ſe imperfecta nõ pñt vnũ ꝑfectũ ↄſtituere,nec ad id pñt ↄiũgi,ſm̃ Bal.in l.ſi qs ex argẽtarijs.§.j.de edẽ.& in l.ſpadonẽ.§.4.de excuſ.tut.& Ale. d.ↄſ.150.col.fi.& ↄſ.ſeq.vol.5.& Fel.in d.c.veniẽs, & ĩ d. c.cũ cãm.& plura adducit Iaſ.ĩ l.admonẽdi, de iureiu.
38 car.24.col.j.ver.iſtã ↄcl.notabil̃r limita.Nec†in ſupplementũ põt eſſe locus delationi iuramẽti,cũ null⁹ adſit teſtis idoneus, &oẽs ſint ſingulares,inhabiles,minimè integri,ↄ̃rij,& penitus repellẽdi,ad plenè tradita in d.l.
39 admonẽdi cũ ↄcor.Et†qa verſamnr in cã mr̃imoniali graui,& põderoſa,ĩ qua agit̃ de ſtatu & ſeruitute hoĩs ꝑꝑ q̃ iur̃m deferri nõ põt,ſm̃ gl.& ibi doc.in c.fi.de iureiu.& Imo.in c.mulieri.eo.ti.Bal.in l.bonę fidei.col.2. C.de reb.cre.Pau.de Caſt.& Ale.in l.3.in prin.ff.de iure iu.& Ale.ↄſ.143.Qm̃,vol.2.& ſeqt̃ Dec.d.ↄſ.133. col.2.
40 nu.2.Scđo†principal̃r ipſe Io.Mar.abſoluẽdus eſt,&in eius fauorẽ ꝓnũciãdũ eſt,qm̃ ꝑ eoſdẽmet teſtes ꝑ ipſã Marinã ꝓductos,& quos ſemel approbauit, vlteri⁹ reprobare nõ põt,vt hr̃ ĩ l.ſi qs teſtib.C.de teſtib.& Doc. oẽs ibi no.adducẽtes ↄcor.apertiſſimè ꝓbatum apparet, ſi qđ mr̃im̃oniũ tũc fuiſſet ↄ̃ctum,illud ꝑ metũ ↄ̃ctũ
41 fuiſſe per ipm̃ Io.Mar.Et † illud certiſſimũ eſt mr̃imoniũ ↄ̃ctum ꝑ metum nõ tenere,nec ſubſiſtere, ſed eſſe ipſo iure nullũ,vt firmãt ſac.Theo.in 4.ſent. diſt. 29.& eſt tex.in c.cum locũ.de ſpon.vbi Abb.col.3. & reliqui ſcrib.iſtud firmãt,allegãtes ↄcor.& hr̃ in l.Titia,in prin. ff.de ver.obl.& in l.ſi mulier.§.ſi dos.§.ſi dos.ff.qđ met. cau.& tradit Abb.in c.Abbas,col.2.ver.4.qđ met. cau. & Iaſ.poſt alios,in l.interpoſitas,in j.fal.C.de trãſa.& hr̃ in c.de muliere.& in c.veniẽs,il 2.& in c.ↄſultationi.de ſpon.& ꝑD.de Rot.in no.in ti.de renũ. deci.5. cũ ſim.
42 Nec†immeritò,qm̃ licet in oĩ actu reqrat̃ ↄſenſus,& ſi ne eo actus nõ valeat. l.ſi ꝑ errorẽ.ff.de iuriſ.om.iud.l.
43 j.ff.de pact.cũ ↄcord.tñ†in mr̃imonio nedum requirit̃ ↄſenſus mutuus & purus,qnimò in eo adeſſe dẽt,& interuenire ↄſenſus cum plena libertate, & ſecuritate,vt dt̃ tex.in d.c.cũ locum.& in c.cũ ſignãuit,de eo q dux.ĩ
44 matri.&c.Et†ↄfirmat̃:nã vbicunq; ad ſubam actus req rit̃ diſpõ qualificata,nõ dr̃ iuri ſatisfactum,niſi interueniat actus ille qualificatus,vt dt̃ gl.in c.notificaſti.33.q.
45 5.Nã†qualitas informat ſubiectum,cui inhęret.c.ſtatu
46 tum,de ele.li.6.c.vbi periculũ.§.cęterùm.eo.ti.Et†qa in mr̃imonio reqrit̃ voluntas cum plena libertate, & ſecuritate,vt deduxit & tenet Ab.in d.c.Abbas,ĩfert̃ neceſſariò,ꝙ volũtas et libertas neceſſaria sũt in ipſo mr̃imonio.Et ſi adeſt volũtas,& nõ libertas nõ poteſt dici ſatisfactũ diſpõni iuris,nec mr̃imoniũ ita celebratũ po
47 terit ſubſiſtere,iurib.& deci.qb.ſ̃.†Met⁹.n.vt tradit̃ ĩ l. j.ff.qđ met.cã,eſt trepidatio mẽtis, periculi inſtãtis vel
48 futuri,& tollit libertatẽ. Qua†de cã Spiritusſanctus in ore ꝑtoris poſuit,vt geſtũ ꝑ metũ nõ eẽt ratũ & firmũ ſed nullum,toto ti.ff.C.& ex̃ qđ me.cã, vt dicebat Raymun.de Pet.ſanc.quẽ refert & ſeqt̃ Bal.in rub.de ↄtro
49 uer inueſt.Nihil †.n.ſub cęlo eſt ita ↄ̃riũ volũtati,& libertati,ſicut met⁹.l.nihil ↄſẽſui.ff.de reg.iu. c.ſup hoc,
50 & ibi Ab.de renũ. Et ꝙ†mr̃imoniũ metu ↄ̃ctũ ipſo iure reddat̃ nullũ,tradit Bal.aſſignãs aliã rõnẽ ĩ trac.ſciſma.col.12.ver.vbi eſt ↄſiderãdũ,& aliã adducit Barba. ↄſ.54.col.7.vol.j.et Ale.plura cumulat ↄſ.99.Qm̃.et ↄſ. 100.In caſu,vol.3.q̃ ↄſilia repetita ſunt in 4. vol. in ordine 46.et ſeq.et ẽt tradit Ale.ↄſ.vlt.vol.3.et ↄſ.156.Viſo ꝓceſſu.vol.5.vt ẽt facit Cor.ↄſ.41.Videtur, vol. 2.et

Barb.ↄſ.54.Illud afferã,et conſ.60.Sapiẽter.vol.j. et alij quãplures conſuluerũt,iſtud firmantes, citati in locis
51 ſupius allegatis.Et†in materia pñti iuſtus metus,& cadẽs in cõſtãtẽ virũ eſt metus mortis,vel cruciatus corporis,vt ꝑ illũ text.dñt Bar.& alij,in d.l. interpoſitas,& gl.in l.metũ.la j.ff.qđ met.cã.& ꝓbat̃ ĩ l.ↄtinet.in fi.eo.
52 ti.& in c.cũ dilectus.ex̃ eo.Prout † ẽt iuſtus metus eſt, qñ qs dubitat vulnerari,ſm̃ Bal.in prin.col.j.ver.2.noto,C.de iu.deli.cum alijs traditis ꝑ Abb.& alios, in c.1. & in c.ad audiẽtiã.qđ met.cã.& in d.c.veniẽs,& d.c.cõſultationi,& per gl.& doc.in d.c.cũ locũ.& ꝑ Bal.in c.j. §.itẽ ſacra,de pace iura.fir.& diffuſè per Ale.Corn.& Barb.in ↄſ.ſ̃.cita.Cum igit̃ ipſe Io.Mar.vt teſtes ꝑ Marinã ꝓducti deponunt,tpe nocturno ſolus in diploide & ſine armis fuiſſet reptus in domo,in qua Marina habitabat,ꝑ Aloy.fratrẽ ipſius Marinę,aſſociatũ à ꝑdictis Raphaele,& Tadæo,& armatũ vna daga, & in qua domo erãt alia arma haſtata,& in ſupiori parte domus ad
53 eſſet pr̃ dictę Marinę homo ſubitus & terribilis.Et†ipſe Io.Maria abſcõditus eẽt ſubt⁹ ſcalã.& demũ coactus ĩde exire pallidus & tremẽs,q̃ ſigna timorẽ arguunt, vt tradit̃ ĩ diffinitione metus,& citãdo alios refert Par.de ſynd.in ver.tortura.col.mihi.4.ver.repertus in crĩe, & col.9.ver.& adde.& q̃ſiuit pluries inde exire,& eidẽ nõ fuiſſet ↄceſſum,nec ꝑmiſſum,& ipſe Aloy.feciſſet venire plebanũ,eiq; dixiſſet,vt faceret verba ↄcernẽtia mr̃imoniũ,& ipſe Io.Mar.aptè diceret,ſe nõ facturũ volũtariè,ſed ꝑ vim,& coactè,& peteret dimitti,& ĩde exire & D.Aloy.impatiẽ loqueret̃,velle illoſero mr̃imoniũ celebrari,& vlterius cũ percepiſſet à D.Mari.eius ſorore cã eſſe ꝑgnãtẽ,iratus dixerit,potius velle ſe ipm̃ interficere,q̃ dimittere ipm̃ Io.Mar.abire,& q̃ viuere cũ illa ignominia,verbo,facto & re ipſa oñdendo eius aĩũ, & incutiẽdo metum iuſtũ & cadẽtẽ in quẽcũq; ↄſtãtẽ virum ita repertũ,nedũ in ipm̃ Io.Mar.pacificũ, qetũ,natura debilẽ minimè rixoſum,pauidũ,timidũ,ſolũ ſine
54 armis,necnõ mercatorẽ,& modici aĩ,& ſpiritus.Et†qa voluntas nedum verbo,ſed re ipſa & facto dat̃ intelligi l.de qb.circa fi.ff.de legi.l.Pau.ff.rẽ rat.hab.l.reprehẽdẽda.C.de inſti.& ſubſti.& Aloy.ipſe verbo,& facto armatus & aſſociatus aptè,& geminatis vicib.dixerit,velleta le mr̃imoniũ tũc tpis ↄ̃hi.& ꝙ nullo mõ volebat ꝑmittere ipm̃ Io. Mariã inde abire ſed potius mori minimè dubitãdũ erit,Io.Mariã ꝑ metũ tale aſſertũ mr̃imoniũ
55 ↄ̃xiſſe.tñ † cõſiderata dicta facti ſerie,tum qa ꝓteſtatus eſt,declarãdo aĩum ſuum,ad plenè tradita in d.c.1.qđ met.cã.& in c.cum M.Ferr.de ↄſti. & in c.ſolicitudinẽ, de app.ꝑ Bar.& alios,in l.q aliena.§.fi.ff.de acq.hęre. & diffuſè ꝑ oẽs,in l.nõ ſolùm.§.morte.ff.de no.ope.nun.
56 tum†ẽt ↄſideratis actib. poſtmodum ſubſequẽtib. per quos poſtq̃ inde ipſe Io.Maria exiuit,ꝑſiſtẽs in ſua primęua volũtate,d.aſſerto mr̃imonio ſemper ↄ̃dixit, ꝑut ↄ̃dicit,& nunq̃ illi cõſenſit,per quos actus ſubſequẽtes declarat̃,qs & qualis fuerit eis aĩmus in ꝑteritum.l. ſed Iulian⁹.§.ſed ſi ab initio.ff.ad Mace.l.ſi q.C. de adul. §.pauonum.Inſti.de rerum diuiſione.& ꝓbat̃ in c.ↄſultatione.& in d.c.ad id,de ſpon.& per Ale.d.ↄſ.99. in fi.
57 & ↄſ.100.col.fi.vol.3.Nec†ipſe Io.Mar. dẽbat vlterius expectare,ꝙ interficeret̃,ſeu vulneraret̃ à D. Aloy. ſeu eius patre,ſi ipm̃ vocaſſent,vt ſunt apertiſſimè deci. ĩ. citãdæ:Ad inducẽdum.n.iuſtum metũ ſufficiẽtes fuerunt actus ſuperius annotati , vt dicit Bar. in l.j.§. ſi qs tñ.ff.qđ vi aut clã,& Bal.in d.trac.ſciſma.col.13.& Ale. Corn.& Barb.vbi.ſ̃.& Abb.ↄſ.60.Qm̃ ſatis.col.pe.ver. 4.vol.j.firmãs,ꝙ ẽt ſi actual̃r vis nõ inferat̃,tñ ſufficit,ꝓ babil̃r timeri,ne inferat̃,ꝑ tex.ſingularẽ in l.nouiſſimè. in prin.ibi,q.n.ff.qđ fal.tut.auth.& q̃plures alij ſequunt̃ relati per Fel.in d.c.cum M.Ferr.col.10. & in c.1.col.j.
58 de off.deleg.& in c.fi.in fi.de re iud.Et†qa ipſe Io.Mar. erat inermis,ſolus,modici ſpiritus & aĩ,& ita reptus,& d.Aloy.armat⁹,& aſſociat⁹à ꝑdictis Tadęo,& Raphaele inſtabat,vt mr̃imoniũ ↄ̃heret̃ impetratiuè loquẽdo, & verbo,& facto ad id oñdẽs eius aĩum,nec ꝑmittẽdo Io.Mariã inde abire,iuſtiſſimo timore ductus tale aſſertum mr̃imonium ↄ̃xiſſe dr̃,vt ẽt probatur in l.j.§. q armati,vbi Ang.& alij no.ff.de vi & vi ar.& ꝑ Alc. Cor.& Barbat.

59 Barbat.plenè in ɔſ.ſ.allegato.Eo † ēt,qa ipſe Ioã.Maria cuſtodiebat & obſeruabat, ne inde recederet, vt punctualiter dicit Ale.cõſ.10.col.2.& Barb.cõſ.54. col. 16.
60 & Cor.ɔſ.41.col.2.Et † verè nullus iudex aliter poterit arbitrari,niſi talem metũ multipliciter fuiſſe iuſtiſſimũ cũ id eius ſano arbitrio remittat.l.3.in fi.ff. ex q.cau.& p Inn.in c.cũ dilectus,q, met.ca.& Bal.in d. §. itē ſacra, & Anch.cõſ.130.aliàs.299.Viſa ſupradicta,& Cor.d.ɔſ. 41.col.3.verſ.put ad iudicis,&Dec.ɔſ.219. Viſo pũcto,
61 nu.3.Metus†enim cõtinet in ſe dolũ, q ex cõiecturis,in dicijs & circunſtantis pbat.l.dolũ.C.de dolo. c.2.de re nun.lib.6.& p Bal.in d.§.itē ſacra,col.1.& 4.& Anch.d. cõſ.299.col.1.& faciũt no.in c.ſup his,de pſump. Hinc
62 dicimus † magis credendũ duob.teſtib.aſſerentibus de metu,quam decē deponentib.deſpontanea voluntate, ſm Ang.in l.nõ ē veriſimile.ff.q met.cau.& tradit Ale. in terminis noſtris.d.cõſ.99.col.3.& d.cõſ.100.col. 2.& in alio cõſ.156.in prin.& col.2.vol.5.& Cor. d. cõſ. 41. col.2.& Barb.d.ɔſ.54.col.1.& 2.& cõſ.60.col.5. & Dec.
63 d.cõſ.209.col.1.& fi.In†his enim q̃ ſunt difficilis probationis,lex ɔtenta eſt indicijs & cõiecturis,ſm Bar.in l.ſi qs in hoc.C.de epiſ.& cle.& in caſu noſtro tradit Ale.d. cõſ.99.col.pen.& d.cõſ.156.col.1.& 2. bñ faciũt tradita p Abb.in c.1.q met.cã,p tex.in d.c.cõſultationi,& Cuma.cõſ.68.In pſenti,col.2.vbi pulchrè loquit cũ alijs al
64 le.p Dec.d.cõſ.219.nu.3.Et†cõfirmantur iſta.Nã qñ mrimoniũ ɔhit liberè, nõ interueniũt qualitates, & actus ſuperius expreſſi,q clarè oſtendunt, ɔhentē liberè nõ ɔxiſſe,ſumpto argumento à ſolitis cõiter accidentib.l. neq; natales.C.de pb.l.certi cõdictio.§.ſi nũmos. ff. ſi
65 cer.pe.cũ ſi.Et†illud,q nõ eſt veroſimile, reijci debet,& nõ admitti,tanq̃ ſit imago falſitatis,ſm Bal.in l. 1. C.de ſeru.fug.& in rub.C.de prob.vbi repet.plura cumulant vt in caſu nr̃o,facit Barb.d.cõſ.54.col 3.& cõſ.47. Præclarè.col.1.vol.2.& Ale.d.cõſ.156.col.pen. vol. 5. Hinc
66 Bal.†in d.l.interpo ſitas,in prin.dicebat,metũ pſumi,qñ
67 ſit aliquid,q nõ eſt veroſimile fieri.Et†idē Bal.cõſ. 204. Longũ thema.in fi.vol. 3. aſſerit hr̃i debere pro probato id cuius ɔrium nõ eſt credibile, nec perſuaderi põt alicui bono viro, & validũ eſt argm̃ à veroſimili. l.nuptura,in fi.ff.de iu.dot.l.fi.ff.q met.cau.c.quia veriſimil. de pſump.Ex quibus infertur valida, & firma cõcl.tale matrimoniũ,ſi q ɔctum fuit p ipſum Io. Mariam fuiſſe meticuloſè & coactè ɔctum, & ɔnr nullũ & inuali-
68 dũ,nec ſubſiſtere mõ aliquo. ¶ † Et pdictis obſtare nõ hēt,ſi diceret,talē metũ nõ hr̃e prodeſſe d.Io.Mariæ, ex quo ſua culpa incidit in actũ dicti metus,arg.eorũ,quę hñr in l.ſi mulier,in prin.ff.q met.cau.et in reg.damnũ. de reg.iu.lib.6.qm̃ ceſſat obiectio ex eo,quia talis culpa non fuit ad id ordinata,ſm gl.in ver.ſuſpēſus, in c.quia diuerſitatē,de cõceſſ.pb.et p Fel.et Mod.latè,in c.cũ in-
69 ter,nu.32.de excep.Prout†ēt ceſſat,nã et ſi probata eſſet eius culpa, et q fortius eſt, ſi fuiſſet repertus cũ do. Marina in actu venereo,tñ nõ propterea culpa inducit validitatē matrimonij p metũ ɔcti,eſto q, dediſſet cãm actui meticuloſo,ita tex.apertus in c.veniēs,il 2.de ſpõſ. et poſt alios do.Præpo.ibi col.fi. iſtud firmat, reſpõdēs ad d.l.ſi mulier, vt iſto caſu nõ procedat,ex quo matrimonia dēnt eſſe libera, et culpa pcedēs nõ reddit illa p metũ ɔcta valida,et magis in terminis iſtud tenet Alex. in d.cõſ.100.col.1.vol.3.et eſt gl.et ibi no. Arch. et do. Præp.in c.clericum. 50.diſt. et idem Præp. poſt alios,in
70 c.ad eius,in fi.5.diſ.vbi obiectioni alio mõ rñdet.¶† Minus poſtremò obſtat,ſi diceretur, talē metũ fuiſſe purgatum,ex quo poſt deſponſatã Marinã tetigit eius manum,et eam fuit deoſculatus,et vna cum alijs poſtea aſſociauit plebanum ad ipſius domum,arg. no. p Bar. et alios,per illum tex.in l.2.C.q me.cau.et in c. veniens,el 1.et c.cõſultationi, et c. ad id q,de ſpõ. Nã ceſſat obiectio, qm̃ talis tactus manus et oſculum aſſertum geſta fuerunt eo inſtanti,et eo tpe,et durante eadē cauſa metus,et fortius ſi eo tunc carnaliter cognouiſſet do.Marinam,nõ ppea metus pcedens,et q durabat,diceretur eſſe purgatus,vt in ſimili dicũt Bar.et alij,in d.l.2.et Pet. de Anch.d.cõſ. 299.Et in terminis noſtris tradit Abb. in d.c.cõſultationi,et in d.c. ad id q,vbi pleniſſimè do. Prep.& idē Abb.& Præpo.in c.puenit.col.2.18.diſt.& ſequit Alex.d.cõſ.99.col.pen.& fin.& conſ.100. col.pen. & fin.vol.3.& Cor.d.conſ.41.col.pen.volum. 2.& Barbat.d.ɔſ.54.col.17.vol.1.& cõſ.vlt.col.13.vol.2.& multa cumulat Dec.d.ɔſ.219.col pen.& fi.nu.8.& ſeq. Et illa aſſociatio plebani nullã hēt cõſiderationē, cum tendat ad actũ penitus,& prorſus extraneũ & diuerſũ, ex quib.minimè infertur ſm iura vulg.& cõia. Cõſequenter oĩbus cõſideratis cõcluſio erit valida & firma aſſertũ mr̃imoniũ nõ eſſe ſufficienter,& cõcludenter pbatũ.Et ſi aliqua minus ſufficiēs ipſius cõiectura deducta apparet.Tñ ex teſtibus per ipſã Marinã pductis, apertè cõſtat,meticuloſè & coactè per ipſũ Io. Mariã fuiſſe factũ & celebratũ,& ſic nulliter & inualidè. Ex qua infertur pronunciandũ eſſe in fauorē.d.Io.Marię,confirmãdo ſñiam p ipſo primo loco datã, & declarando malè fuiſſe iudicatũ ſecundo loco ɔ illã primã. Eo magis cũ aſſerta ſñia ſecũda aptiſſimè & notorè ex ſuperius deductis appareat iniqua,& iniuſta, cõtinēs apertiſſimã, & manifeſtã iniuſtitiã,ac iniquitatē, de cuius nullitate in pſenti aliquid minimè dico,ex quo q̃plures deductę fuerunt p peritũ d.aduocatũ, & pcuratorē ipſius Io. Mariæ,de quarũ nullitatũ veritate diſcuſſio remittit ſano,& integro iudicio integri,& ptiſſimi hñtis iudicare. Et iſta ſatis in pſenti erũt quò ad cõmodũ & victoriã, nec nõ,& optimũ ius d.Io.Mariæ oſtendēdũ.Par.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Sententia euidenter iniuſta, & manifeſtè iniqua ex eiſdem actis non eſt confirmanda,nec exequenda.*
2 *Vxor petens ſeparationem thori,& dotis reſtitutionem, ſuccumbit,ſi non probat,quæ opponit marito.*
3 *Separatio thori non conceditur propter paupertatem mariti.*
4 *Paupertas non priuat maritum fructibus rerum dotalium.*
5 *Et ſi dos conſiſtit in rebus ſtabilibus, non venit ex hac cauſa reſtituenda.ſi maritus illa bene adminiſtrat.*
6 *Paupertas mariti formiter probanda eſt,vt conſtante matrimonio dos reſtituatur.*
Quando diſpoſitio requirit aliquam qualitatem, illa probãda eſt.
7 *Matrimonium ſeparatur quò ad thorum propter ſæuitiam, & ſeueritatem mariti,& dos venit reſtituenda vxori iſto caſu, & conſtante matrimonio,& nu.12.*
8 *Maritus & vxor ſunt ſocij diuinæ & humanæ domus.*
9 *Thorus ſeparatur,ſi maritus vrberat vxorem, ſed contra numero 33.& 39.*
11 *Semel malus ſemper præſumitur malus in eodem genere mali.*
12 *Fit ſeparatio thori, quando maritus capitali odio proſequitur vxorem.*
13 *Et propter ſęuitiam fit ſeparatio,ēt ſi vxor dederit cãm timori.*
14 *Cauſa ſeparationis thori, & matrimonialis grauis eſt & ardua.*
15 *Et in ea requiruntur probationes concludentes.*
15 *Et teſtes in illa deponentes debent eſſe idonei, & omni exceptione maiores.*
17 *Teſtis deponens de auditu non probat.*
18 *Teſtis ſingularis minimè probat.*
19 *Teſtis deponens per verbum credo,non probat.*
20 *Et idem ſi deponit de iudicio ſuo.*
21 *Et idem ſi de videri ſuo.*
22 *Teſtis deponens de confeſſione extraiudiciali facta parte abſente non probat.*
23 *Teſtes debēt in eorũ depoſitione neceſſariò cõcludere, & nu. 50.*
24 *Religioſus deponens ſine licentia ſui ſuperioris quando probet.*
25 *Teſtis bis examinatus,& referens ſe ad primam depoſitionem illam probat.*
26 *Conſanguinei,& affines non ſunt idonei teſtes.*
27 *Paupertas an,& quando repellat teſtem.*
28 *Infamis infamia facti non eſt idoneus teſtis.*
29 *Affectantes cauſam,& ſolicitantes,non ſunt idonei teſtes.*
30 *Bona fama,& vita ſatis probat.*
31 *Teſtes domeſtici idonei ſunt ad probandum geſta in domo.*
32 *Minæ parum conſiderantur,quãdo ex calore iracundiæ procedũt.*
33 *Maritus cum cauſa poteſt verberare vxorem, & vinculare.*
34 *Et licita eſt marito correctio vxoris, ēt poſt præſtitam cautionē.*
35 *Ceſſat ſæuitia quando maritus præſtat ſatiſdationem.*
36 *Et an ſit talis,cui non poſſit prouideri per ſatiſdationem, remittitur iudicis arbitrio.*
37 *Separatio thori & reſtitutio dotis procedere debent ex cã iuſta.*

38 *Nec concedenda est propter fictam sæuitiam, & timorē vxoris. Alijs enim remedijs poterit esse consultum.*
40 *Moneri debet maritus, ne ostendat sæuitiam erga vxorem.*
41 *Ecclesia ex officio, vt coniuges insimul redeant, cogere potest.*
42 *Propter fornicationem mariti conceditur vxori separatio thori & dotis restitutio.*
43 *Etiam si maritus fornicetur cum soluta.*
44 *Licet vxor non possit accusare maritum de adulterio, tamen potest petere separationem thori, & restitutionem dotis.*
45 *Et mulier adultera non perdit dotem, si maritus fornicatur.*
46 *Vxor tenetur probare fornicationem, quam opponit marito.*
47 *Non sufficit proponere, sed necesse est probare.*
48 *Mulier confitendo se esse cognitam ab aliquo, nō probat, & alijs sequentibus.*
49 *Meretrix est infamis infamia facti.*
50 *Socia criminis repellitur à testimonio, & non probat.*
51 *Adulterium vxoris, & fornicatio mariti compensantur. Maritus committens fornicationem, non debet pati separationē thori, & restituere dotem, si mulier etiam adulteriū commisit.*
52 *Vxor temerariè discedens è domo mariti, dicitur eum spoliare, & antea illi restituenda est.*
53 *Maximè si maritus id petat.*
54 *Argumentum à verosimili validum est.*
55 *Attendi debent prosecuta & probata, & secundùm illa iudicandum est.*
56 *Vxor propter adulteriū perdit dotem, & donationē pp nuptias.*
57 *Et illi non sunt præstanda alimenta, nec expensæ.*
58 *Etiam si per viam exceptionis adulterium sit probatum.*
59 *Adulterium dicitur notorium, postquam est probatum, licet ab initio non esset.*
60 *Et vxor adultera non potest se iuuare propter sæuitiam mariti.*
61 *Adulterium probatur ex præsumptionibus, coniecturis, & indicijs, & alijs seq.*
63 *Quæ non possunt directò probari probantur per coniecturas.*
64 *Literæ amatoriæ dant coniecturam adulterij, si fuere recognitæ.*
65 *Coniecturæ legales manifestam probationem inducunt.*

CONSILIVM LIIII.

Assertæ Snīę ꝯ Cæsarē de Dulcinis ꝑlatæ in fauorē Diamātis de Dulphis euidētē iniustitiā, & manifestā iniquitatē ex actis apparentē conti-
1 nent, ꝯñr† nullo mō veniēt approbādæ, nec exequēdæ, potissimū cū ab illis fuerit ꝑ ipsū Cæsarē legitimè appellatū & ꝓuocatū, ad plenè no. ꝑ Abb. & alios, maximè Fel. in c. inter cęteras, de re iud. & Abb. in c. cū inter & alios in c. cū Bertoldus. eo. ti. & ꝑ scrib. oēs, in l. 1. C. de err. calc. & Rot. in no. decis. 435. Itē fuit iudicatū, & Ale. in l. rei iudicatæ. §. 1. ff. sol. ma. cū alis citatis in decis. ꝯs. Neap. 18. Latæ fuerunt, & decis. 39. Per binas & 47. Fuerunt latæ, nec dictæ duæ iniquæ snīę potuerūt sumere robur ex alia tertia, qm̄ illa fuit, & est ipso iure nulla, vt ex plurib. deduximus in alijs informationibus. Euidētis-
2 sima † aūt, & manifesta iniustitia, & iniquitas assertarū duarū snīarum colligit, & ōnditur, qm̄ ipsa Diamantes petens thori separationē, ac dotiū & rerum paraferna liū restōnē minimè intentionē suam ꝓuauit cōsiderādo singula capita, qb. ꝑtendebat cōsequi ꝑ eā petita, à qbus ipse Cæsar meritò debebat, & debuit absolui, ꝑ illā tertiā, & vulgatā regulam, actore nō proban. &c. Quinimò ipse cōsideratis ꝓbatis per Cæsarē cōdemnanda
3 venit ad nonnulla, de qb. inferius dicemus. Primū † cōcernēs absolutoriā Cæsaris, clarè ōndit, dū ipsa Diamātes petit thori separationē, & restōnē bonorū pp paupertatē ipsius Cæsaris. Hmōi nāq; cā si vera ac ꝓbata esset, minimè thori separationē inducit. c. ꝑ vr̄as, vbi post gl. firmāt oēs citātes cōcor. ex̄ de don. inter vir. & vxo. & tradūt oēs ꝑ illū tex. in l. si ꝯstāte, in prin. ff. sol. matr. & in l. vbi adhuc. C. de iu. dot. & in auth. de æqua. dot. §. illud. & Host. in sum. titu. de do. post diuor. resti. ver. & qñ cōstat. & ꝑ gl. & Abb. col. 2. ver. septimus casus, in c. 2. de
4 sequestra. poss. & fruct. Minus † ēt allegata cā priuat maritū fructib. dotaliū, vt tradit̄ cōiter ꝑ oēs, in dictis lo-
5 cis. Eo † ēt qa dos Diamantis cōsistit in reb. stabilibus - quo casu mulieri iā cōsultū est, cū ita de facili nō possint alienari, nec minus occultari, nec cęlari. ff. & C. de fun. do. ꝑ totū, & inst. quib. alie. lic. vel nō. in prin. & qa ipse Cęsar dictas res dotales immobiles, nedū bñ tractauit & administrauit, qnimò meliores fecit, & illas meliorādo multas ꝓprias pecunias ꝑsoluit, vt no. oēs in d.
6 c. ꝑ vr̄as, & in alijs locis s̄. relatis. Eo† magis, cum asserta paupertas nō appareat formiter deducta, & minus ꝓbata cōsiderando qualitates de iure reqsitas, de qb. in d. l. si cōstāte, & in d. l. vbi adhuc, & in d. §. illud, & ꝑ oēs, in d. c. ꝑ vr̄as. iūctis ad plenū cumulatis ꝑ Fel. ī c. licet cām de ꝓba. col. pe. & in c. 2. col. 2. de rescr. & Ale. ꝯs. 79. vol.
7 4. & cōs. 1. vol. 3. & Fran. de Cur. ꝯs. 16. & duob. seq. † Alia verò cā ad separationē thori, & restōnē ꝑdictarū rerū adducta ꝑ ipsā Diamantē prima facie vr̄ esse sufficiens, nā ipsa ꝓponit sæuitiā & sæueritatē Cęsaris sui mariti; tū qa ipsi malā ac pessimā fecit societatē, ꝯ illud vulg.
8 de quo in l. seruus ea lege, ff. de ser. expor. Et † qa erāt socij diuinæ & humanę domus. l. aduersus. C. de cri. expil.
9 hære. & ī l. ex diuerso. §. j. vbi gl. ff. sol. ma. Eo† ēt qm̄ atrociter ipsā verberauit, fune, fercula, seu corrigia, & eā cū pugione voluit vulnerare, & mortē illi ꝯminatus est, ad no. in auth. de nup. §. mitiores itaq; nuptiarū. ver. aut gladio, & ver. aut ēt si flagellis, & in l. ꝯsensu. §. sup plagis. C.
10 de diuor. Et† eā capitali odio ꝑsecutus est, & ꝑsequit̄. c.
11 ex trāsmissa, de rest. spol. Et † qa ipse Cęsar primā vxorē dr̄ venenasse, & semel malus, &c. reg. semel. de reg. iu. li.
12 6. & arg. no. in l. 2. C. de epis. aud. Et † certū est pp sęuitiā mariti vxorē posse petere separationē thori, & restōnē dotis. d. §. mitiores itaq;. vbi scrib. istud firmāt, & hr̄ in d. c. ex trāmissa, & ī c. literas, in fi. eo. tit. vbi doc. oēs citantes ꝯcor. istud volūt, & tradit̄ in c. de Bñdicto. 32. q. 1. & ꝑ gl. & do. Præp. in ver. steterit, in c. de illis, col. pen. in 12.
13 casu, de spōsa. & in c. 1. in fi. de diuor. & † Abb. in c. 1. nu. 7. vt li. pen. volētē id ꝓcedere, ēt si talis timor ꝓcesserit cā, & culpa ipsius mulieris, cū illa nō fuerint gesta, nec ꝓcesserint ad effectū istū, ꝼm gl. ord. in ver. suspēsus, in c. qa diuersitatē, de ꝯce. ꝑb. Istis tñ nō ob. ꝯsiderata facti veritate cā ꝑallegata ipsi Cęsari minimè nociua est, qm̄ sæuitia asserta, & īputata ꝑ ipsā Diamātē minimè formiter, nec ꝯcludēter, vt iura exigūt ꝓbata ōnditur;
14 quo casu sup ea nō potest hr̄i ꝯsiderō. Cā† nāq; ista separationis thori, & restōnis dotiū, & successiuè mr̄imonialis grauis est, & ardua, ꝼm Spe. ī ti. de rescrip. ꝑsen. §. rōne formæ. ver. nūc ad īstructionē. d. Ant. & Abb. in c. si ꝑ dbilitate. & ī c. cām mr̄imonij, ff. de off. de le. & Bal.
15 in l. 3. in prin. de iureiu. Et † in ea requirunt̄ ꝓbationes necessariæ & ꝯcludētes, ꝼm Ale. adducētē plura ꝯs. 143.
16 Qm̄ abundè. vol. 1. Et † testes in d. cā deponētes eē dēnt idonei, & oī exceptione maiores, ꝼm gl. & Abb. ī 3. no. ī c. 1. de ꝯsā. & affi. & ꝑ gl. fi. in c. in literis, de testib. & alia adducit Barb. ꝯs. 45. col. 1. & ꝯs. 54. col. 3. ver. 3. ꝑmitto, vol. 1. Discurēdo aūt testes sup hmōi cā ꝑductos ꝑ ipsā Diamantē, nec idonei sūt, nec oī exceptione maiores, qnimò claudicāt, & multas patiūt̄ exceptiones, vt est videre ex lectura depositionū ipsorū, quorū dicta, & defect⁹ sūmatim, sigillatim, & specificè referūt̄ ī informatione facti ꝑ parte ipsi⁹ Cęsaris exhibita, qb. ꝯsideratis isto ēt casu versabimur in regula supius citata, actore ñ ꝓ-
17 bāte, &c. Aliq nāq; ipsorū testiū solū deponūt de auditu, & relatu ipsi⁹ Diamātis aduersariæ, & certū est, testimoniū de auditu nihil ꝯcludere, ꝼm gl. in l. ī sūma. §. idē Labeo. ff. d̄ aqua plu. ar. ꝑ Ab. & alios, ī c. licet ex quadā, in 2. no. de rest. & ꝑ gl. ī c. hoc vr̄. 22. q. 5. & ꝑ d. An. Imo.
18 Are. & Fel. ī c. tā lr̄is. ex̄. d̄ testi. Aliq† ēt ipsorū sūt singulares, ꝯñr nihil ꝓbātes ēt si mille eēnt. l. iurisiurādi. C. de testib. c. licet cām, de ꝓb. c. bonę. c. cū dilecti. de ele. & ꝑ Bal. in l. de qb. col. añpen. ver. sed nunqd testis. ff. de testi.
19 Aliq† ēt deponūt de credulitate, & ꝑ verbū, credo, qđ testimoniū penitus reijcit̄, ꝼm gl. & doc. in l. testiū. C. de testi. gl. & Bar. in l. 2. §. pe. ff. de aq. plu. arc. ꝑ gl. & doc. ī c. quoties. ex̄ de test. & in c. 3. loco, de ꝑsum. & Mod. in l. j. ff. de iuſ. & iu. col. 5. & ī rub. ff. de iureiu. cumulātes alia
20 Et idē dđm erit quò ad alios, testes deponētes d̄ ipsorū iudicio, ꝼm Ang. ī l. sciēdū, col. 2. de ver. obl. & Alex. ꝯs.
21 73. Viso testō. vol. j. Vbi† citādo Bal. in l. de qb. col. 20. ff. de legi. d̄t idē esse, qñ testes deponūt de videre ipsorū.
22 Et† qdam alij deponētes de ꝯfessione Cęsaris, ꝼm eos dicētis verberasse d. Diamātē, minimè cōcludūt, tum qa licitū erat illā verberare, & castigare, vt inferius dicemus;

mus;tũ quoq; qm̃ nõ sunt in hoc ꝯtestes, sed singulares tũ ẽt qm̃ asserta ꝯfessio nõ dr̃ fcã pñte ipsa Diamãte nec in iudicio,sed ex͂,ꝯñr minimè attẽdi dẽt,ẜm Bar.& alios,in l.certũ.§.si qs.ff de ꝯfes.vbi Ale.ꝯcor.citat,& ꝑ eũdẽ Ale.in l.3.C.de repu.hę.Fel.in c.si cautio.col.6.de fi.instr.& Barb.in c.fi.col.3.de succ.ab ĩtest.& Iaſ.in l.error.col.1.C.de iu.& fac.ign.& ĩ l.postq̃ liti.C.de pac.ꝑ
23 ut†aliq deponẽtes audiuisse ipsã Diamãtẽ in suo cubiculo clamãtẽ min⁹ ꝓbãt:cũ nõ declarẽt ex qua cã clamabat:tũ ẽt qa singulares sunt,& depõ ꝯcludẽs reijcit.
24 l.nõ hoc.C.vñ leg.c.in pñtia de ꝓb.Nec † fr̃ Cęsare⁹ ꝯcludẽter ꝓbat:tũ qa deponit de auditu:tũ quia singularis,tũ quoq; qm̃ examinat⁹ sine lĩa sui sũperioris,c.si religiosus.c.si abbatẽ.de ele.li.6.c.fi.de sepul.co.li,c.q̃q̃.14.
25 q.2.& ꝑ doc.in c.nũcius,ex͂ de testi.Et†alius testis D.Iulius de Maya aptissimè in fauorẽ Cęsaris deponit ꝯsiderata prima eius depõne fcã in turrono,ad q̃ vltimo loco examinatus se refert;ad no.ꝑ Bar.in l.eos.ff.de fal.& in l.Labe.nu.*.ff.de supp.leg.& ꝑ Tind.ĩ trac.de test.varian.circa fi.& ꝑ Mod.in trac.de testi.nu.375.faciũt ẽt
26 no.in c.cũ cãm,& ĩ c.sicut,de test.ꝑut†ẽt depõ aliquorũ ruit:eo qm̃ sunt ꝯsãguinei,& affines d. Diamãtis.c.lr̃as,vbi doc.maximè Fel.ꝯcor.citã.de ꝓsum.ex͂.l.Iulia.ff.de testi.c.accedẽs,vbi gl.& alij no.vt li.ꝯtest. cũ si.Sũt
27 ẽt†& aliq pauperes,& viles,ad no.ꝑ Io.An.Im.& alios, in c.si qs testiũ,de test.l.3.in prin.ff.eo.& ꝑ Ale.ꝯs.15.viso ꝓcessu.vol.3.& ꝯs.150.vol.5.col.4.ver. nũc discutiẽ-
28 dũ,& Abb.in c.sũp eo.de test Et†aliq testes infames ĩfamia facti ꝯsideratis ẽt alijs eorũ qualitatib. in pñti cã reijciẽdi sũt,ẜm Bal in l.cũctos populos C.de sum.Tri.& fi.cath.vbi ẽt Mod.tãgũt,& ꝑ Abb.in c. testimoniũ,
29 col.4.de test.Aliq†ẽt affectãtes victoriã ꝓ ipsa Diamãte, & solicitatores pñtis cãę,ad no.ꝑ Abb.ĩ d.c. sũp eo.& in c.vestra,in fi.q mat.accu.pos.& Ale.ꝯs.154.col.1.vol.5.& ꝑ Rot.in ti.de testib.deci.11.& 12.in antiq.nec aliqs testis ꝓbat,Cęsarẽ occidisse primã vxorẽ:cũ illa Elisabeth sit singularis,vt minus ꝯcludẽter attestet̃ istud, sit ẽt pauꝑ,& ꝯmater Alex. Maluitij amasij p̃dictę Dia-
30 mãtis.Et†eo magis d.p̃dictorũ testiũ ruũt:qm̃ testes examinati ꝑ Cęsarẽ ꝯcludẽter deponũt bonã vitã & famã ipsi⁹,ad no.ĩ l.nõ oĩs.§.à barbaris,de re mil.Affirmant
31 ẽt†bonã societatẽ ipsi⁹ Cęsaris erga ipsã Diamãtẽ q̃diu stetit in ei⁹ domo,& añq̃ inde aufugisset, à quo Cęsare fuit honorata,& vt vera vxor tractata ac dilecta, qb testib.cũ domestici esset,& de gestis in domo deponant, magis credẽdũ est,q̃ aliis exteris ꝯ̃riũ deponẽtib.c.sũp prudẽtia el 1.14.q.2.l.ꝯsẽsu,§.sũp plagis. C. de repud.l.
32 quoties.vbi Bar.de naufr.li.10.Et †qa Cęsar nunq̃ pugione vulnerauit ipsã Diamãtẽ,& si qñ minatus fuisset ꝙ minimè verũ est,ꝓfecto istud minus est ꝯsiderabile cũ passim mariti ꝯminẽt mulierib.& cũminæ minimè fuerint mãdatæ executioni, maximè qñ calore iracundiæ ꝓcessere.l.1.C.si qs ĩp.malè.vbi Ang.no.& tradit̃ ĩ l.ꝙ calore.ff.de reg.iu.& in c.si qs iratus.§.notãdũ·2.q.
33 3.& facit.l.ob hæc verba.ff.đ his q no.ĩfa.Et † si aliqua verba ipsi Diamãti Cęsar ipse ĩtulit, iusta de cã id fecit ꝑꝑ lr̃as amatorias reptas penes ipsã, & adulteriũ ꝑ cã ꝯmissum cũ dño Ale.de Maluitijs,qua de cã nedũ eidẽ Cęsari licuit eã ita modicè verberare,qñimò maiorib. pęnis impunè eãdẽ afficere poterat,& talia verbera illata nõ inducũt sęuitiã:cũ marito licitũ sit vxorẽ corrigere,verberare & castigare.c.quẽadmodũ,vbi oẽs tradicẽs istud cẽ notãdũ:vt qñ cã adest magna,licebit marito castigare & vinculis alligare vxorẽ,& rñdet,oĩb.ꝯ̃ rijs,& tradit̃ ꝑ gl.& alios,in c.sicut.7.q.j.& in c. placuit 33.q.2.& multa cumulãt Mod.ĩ l. miles. §. q iudicauit. nu.7.ff.de re iu.& ĩ l.1.nu.24.ff.de legi.& Sign.de Amo. ꝯs.63.Titi⁹.in prin.& Bal.in l.fili⁹.C.de pat.pot.& ꝓbat̃ in §.si qs aũt ꝓpriã.ĩ auth.vt lic.ma.& auię.& ꝑ Ale.ꝯs.
34 96.vol.3.Et†hmõi correctio maritalis ꝑmissa ẽ marito, ẽt si pri⁹ ꝓstitisset cautionẽ ꝑꝑ sęuitiã suã,de qua time-
35 bat,ẜm Abb.s̃.citatũ ĩ d.c.quẽadmodũ.Et†cã p̃allegata cessat:qm̃,& si aliqua sęuitia timet̃, tñ illi ꝯsultũ fuit ꝑ satisdõnẽ ꝓstitã ab ipso Cæsare,& ꝑ eã satis est cautũ d.Diamãti,q̃ marito restituẽda est,vt tradit Abb.ĩ c.ex trãsmissa.de rest.spo.nu.2.4.& 13.& in c.lr̃as.eo.ti.nu.7.& in d.c.quẽadmodũ,& tradit̃ in c.de Bñdicto.32. q.1.& ꝑ D.Prep.ĩ c.đ illis.co.pe.de spõ.& ĩ c.1.de diuor. cir
36 ca fi.& ꝑ Abb.ĩ c.j.vt li.pẽd.nu.7.Eo†magis cũ istud totũ remittat̃ arbitrio iudicis,an sęuitia dicatur tãta,vt illi nõ possit ꝓuideri ꝑ cautionẽ,ẜm Abb.ĩ d.c.lr̃as.nu.7.
37 Et†qa separõ thori & restõ dotis dẽt eẽ & ꝓcedere ex cã licita,& iusta,vt tradit̃ ĩ c.j.& 2.de don.int.vir. & vx.
38 Nec†honestati ꝯuenit,ꝙ marit⁹ iniuriatus & offensus priuet̃ vxore & grauet̃ restituere dotẽ culpa & cã ipsi⁹ vxoris fingẽtis sęuitiã & timorẽ,ad no.in l.in executione.§.fi.ff.de ver.obl.& bon⁹ qsq; vir ꝯsiderata culpa & malitia vxoris dãtis cãm sęuitię alio remedio vtrique posset ꝯsulere,qñ sęuitia esset ita maxima, vt ꝑ satisdõnẽ nõ posset illi ꝓuideri,ꝙ vtiq; cessat in casu pñti, & fiet denegãdo cohabitationẽ,& reponẽdo illã in loco honesto,& minimè grauãdo maritũ restituere dotem cũ id sui culpa minimè ꝓcedat;ẽt si sęuitia tãta eẽt, cui ꝑ satisdõnẽ nõ posset ꝓuideri.nã hoc casu alio ꝓuidet̃ remedio,de quo in d.c.lr̃as.in fi.& Abb.ibi nu.7.& ĩ d.c.ex trãsmissa.nu.4.& ꝑ gl.fi.in d.c.2.de sequest. poss.& fruct.& Abb.ibi,col.2.ver.octau⁹casus.& col.pe.ver.ex
39 hoc ẽt dico.nu.24.†Et allegata sũpius in ꝯ̃riũ minimè obstabũt,sublata nãq; singula apparẽt ex deductis s̃.in fauorẽ ipsius Cęsaris,& tex.in d.auth.de nup.§. mitiores.& in d.l.ꝯsensu.§.sũp plagis.nihil obstabũt,nã vt đt Accur.in d.§.mitiores.in gl.in verbo flagellis,iura p̃dicta sũt correcta ꝑ tex.ĩ auth.vt lic.mat.& au.§. si qs aũt ꝓpriũ,vbi aptè tex.đt,ꝙ s̃.deduximus,& meritò cũ licitũ sit marito castigare & corrigere vxorẽ,vt oñdimus ẽt ex alijs,& si d.iura qs velle attẽdere, minimè ꝓcede-
40 rẽt,qñ adest iusta cã verberãdi,vt deduxim⁹.Eo †magis cũ ipse Cęsar nunq̃ fuerit monitus nec sub pęna, nec sub iuro,nec sęuitiã,odiũ aut crudelitatẽ oñderet vxori,ad tradita in c.j.vt li.nõ ꝯtest.& arg.eorũ q̃ hẽnt̃ in l. pñti.§.1.C.de his q ad eccl.ꝯfug.& in l.1.vbi Bar. & alij no.ff.de his q sunt sui vel alię.iur.& ꝑ Bal. in l. vnica.§. sed simus.C.de lat.li.toll.& ĩ l.si ab hostib.§.si vir. ff. sol. ma.cũ alijs traditis in d.c.de Bñdicto.& in d.c.ex transmissa.& in d.c.lr̃as.& ĩ c.accedẽs,il 2.vt lite nõ ꝯtest.Ma
41 ximè†cũ eccl̃a possit ex officio cogere vtrũq; ꝯiugũ, ẽt si se separassent,vt in vnũ redeãt,vt ꝑ Abb. & alios,ĩ c.ad id qđ.de spõ.& in c.cũ hẽret,de eo q dux. in matr.
42 Nec†ipsa Diamãtes hẽt intẽtionẽ suã fundatã ex eo,qđ postremo adducit ꝯ̃ ipm Cęsarem,cũ videlicet ꝯmisisse fornicationẽ,& adulteriũ , ꝑꝑ q̃ ꝯcedẽda est separõ thori,& dotis restõ,vt ĩ d. auth.de nup.§.mitiores,& in d. auth. vt lice.matri.& auię.§.cãs,& §.si qs in sua. & in d.l.cõsensu.C. de repud. & hr̃ apertè in c. plerũque. de do.inter vir.& vxo.vbi oẽs id firmãt,vt ẽt tradũt doc.ꝑ illa iura in c.1.& in c.de maritis,de adult.& in c.fi.de ꝯuer.ꝯiuga.ꝑ Abb.& eũdẽ,in c.de infideli de ꝯsangui.& affi.& in c.ex parte,de spõsal.& in c.q̃siuit.& in c.signifi casti.vbi Mod.in vlt.not.& in gl.vltima,de diuor. & 32. q.6.ꝑ totũ.& q.7.c.oẽs , & tradit̃ in d.c.quemadmodũ, de iureiu.& ꝑ gl.in ver.offenso.in c.Romana, de sen.ex cõ.li.6.& in c.pe.& fi.de adul.& in c.dixit , & c. si qs.32. q.2.et & ꝑ Ab.in 1.notab.& in c.2.de ꝯiu.lepro.& Pau.
43 de Cast.ꝯs.392.De quadã.col.1.cũ si.Quæ† ꝓcedere vident̃, ẽt si ipse Cęsar fornicationẽ cõmisit cũ soluta.c. nemo.32.q. 4.vbi Arch.& alij istud firmãt, & tradit̃ ĩ c. in ꝯiugio.32.q.1.& in c.nõ solũ.q.7.& in c.meretrices. q.4.& ꝑ Soc.ꝯs.148.Memini,col.2.vol.1.& Frã.de Cur. ꝯs.73.Suꝑ memorata.col.24.in prin.ver.& bñ facit.Li-
44 cet†.n.maritus nõ possit ꝑ vxorẽ accusari de adulterio ẜm Abb.in d.c.1.in 2.notab.vt li.nõ ꝯtest.& Soc. d. ꝯs. 148.& Mod.in l.ex parte.§.mulier.nu.4.& seq.ff.de ver. obl.Tñ qñ fornicat̃,ꝓstat cãm vt separet̃ thorus,& fiat
45 dotis restõ,iurib.& deci.quib.supra.Ita † vt mulier etiã adultera nõ dicatur dotem perdere,si maritus adulterium seu fornicationẽ cõmisit,ẜm Pau.de Cast. citantem iura cõs.128.Hæc†mulier. Quib.non obstãtib.per
46 sistendo in cõclusis superius, dr̃,cãm istã minimè dẽre nocere Cęsari.Procederet.n.qñ ipsa Diamãtes ꝓbasset fornicõnẽ, & adulteriũ ꝯmissũ ꝑ Cęsarẽ.Non.n.sibi satis fuit opponere, sed vlteri⁹ necesse hẽbat ꝓbare,

ſm gl.& alios ꝑ illa iura in c.pen.& fi.de adul.& in c.ſi-
gnificaſti.de diuor.& ꝓbat in d.l.ɔſēſu,& ī d.c.plerūq;
47 & in aliȷs locis ſ.in ɔ̃riū citatis.Et†ſuadet ex illa vul.reg.
diſponēte,nō ſufficere ꝓponere aliqd,niſi ꝓbetur, l.ſi
pri⁹.ff.de ope.no.nun.& ī c.dilecti.de excep.ibi,oppoſi
ta & ꝓbata.cū ſi.Nec ipſe Cęſar tpe aliquo domi, ſeu
ex̃ domū retinuit ɔcubinā:vt loquūt aliqua iura citata
ſupi⁹,maximè.c.ſignificaſti.de adul.cū aliȷs alle. ꝑ Lud.
48 Bolo.ɔſ.23.col.1.Et†licet opponat,ipm ɔmiſiſſe forni
cationē cū Helena nūcupata la Fratina ſemel tm̃,& nō
reiteratis vicib.qđ vtiq; leue reputat.l.capitaliū. §.non
oēs.& §.venerarȷ.ff.de pęn.l.3.C.de epiſ.aud.tñ iſtud mi
nimè ꝓbatū apparet:qm̃ depō d.Helenę nullā ꝓrſus fa
49 cit fidē,tū†qa meretrix,& īfamis infamia facti,l.palā.§.
q adulterio.ff.de ritu nup.& adul.d.c.meretrices. 22.q.
50 4.& ꝑ Spe.ī ti.de teſt.§.j.ver.itē qd ſi accuſatus.Et†ēt qa
ſocia crīs,vt hr̃ in c.ſignificaſti.de adul.& in teris nr̃is
tradit Hoſt.in ſum.de diuor.col.5.ver.caueat ār iudex,
volēs iſtā tāq̃ ſociā crīs nullā ꝓrſus fidē facere. l. fi. vbi
oēs tradūt.C.de accuſ.c.j.de ɔfeſ.& plenè ꝑ oēs,in c.ve
niēs,de teſti.& in c.ſi qs Papa.79.diſt.& ꝑ gl.in c. memi
ni.15.q.3.& in ꝓprȷs terīs nr̃is tenuit Iaſ.ɔſ.22.accuſat
Ioſep.vol.1.ɔcludēs ex multis ꝑ eū citatis,adulteriū ſeu
fornicationē nō ꝓbari ꝑ ɔfeſſionē mulieris adulteratę
maximè quò ad ɔdēnationē,nec ēt ꝓbari ꝑ teſtes de-
ponētes đ auditu ɔfeſſionis,vt dr̃ adulteratæ,eo magis
cū d.Helena ad ita deponēdū acceſſerit p̄cib. aduerſa-
riæ & alteri⁹ de Dulph.ei⁹ ɔſāguinei,& amaſȷ.d.Helenę
ēt ī d.ſuo ſingularis,nec dictā fornicationē ꝓbat Vrſo
lina deponēs vidiſſe Cęſarē cū d.Hele.ī cubiculo:tū qa
ſingularis:tum qa famula,& ancilla.d.Hele.pauꝑima,
mēdica,meretrix, & īfamis, & ea q̄ depoſuit,aſſerit ſe
depoſuiſſe p̄cib.illi⁹ de Dulphis amaſȷ d.Hele.& ſua de
pō minimè ī aliquo ē ɔcludes,ꝓut eē dēt, ɔñr interp̄-
tāda venit ɔ̃ ꝓducētē.l.nō hoc.C.vñ leg.& ī c.in pñtia.
51 de ꝓba.Eo † inſuper:qm̃ hmōi oppō fornicationis, &
adulterȷ,ēt ſi formiter,& plenè ꝓbata fuiſſet,d. Cęſari
in nullo hr̃et obſtare ꝑꝑ adulteriū ɔmiſſū ꝑ ipsā Dia-
mātē,vt ſtatim dicet,quo ɔſiderato mutua ɔpēſatione
p̄dicta delicta tollerēt, & ipe Ceſar nullā dr̃et pati pęnā
l.viro.l.cū mulier,ff.ſol.ma.c.ſignificaſti.in fi. vbi gl.ɔ-
cor.citat,de diuor.c.pe.& fi.de adul.tradūt oēs, in c.di-
ſcretionē.maximè D.Pręp.in 8.no.de eo q cogn. ɔſan
gui.& in c.j.ī gl.3.de frigi.& malef.Patet igit ex iſtis cās
oppoſitas per ipsā Diamātē ɔ̃ Cæſarē ad ſeparōnē tho
ri,& reſtōnē dotiū,nō eē ꝓbatas, nec ſufficiētes vt ipa
52 potuerit ɔ̃ eū obtinere,& de iure ſnīas reportare. † Et
qa ꝓpria auctoritate ac temerariè diſceſſit è domo d.
ſui mariti ipm ſpoliādo,añ oīa cogēda ē,vt reuertat ad
ipm.c.accedēs.il 2.ex̃ vt li. nō ɔteſt.c.porrò.c.ſignifica
ſti.de diuor.& tradit in c.lr̃as,& ī d.c.ex trāſmiſſa,& per
Inn.in c.veniēs.de reſt.ſpo.Io.de Ana.& alios,in c. ītel-
lexim⁹ de adul.& ꝑ Bal.in ɔſ.221.Nā qñq;.vol.2.& Hēr.
53 Boych.in d.c.ſignificaſti.de diuor.Maximè † cū Cęſar
iſtud petiterit,& petat,ad no.in c.ex parte,vbi Mod. in
6.no.de ſpōſ.& ꝑ eoſdē,poſt Abb.ī c.ex lr̃is.in 9. no.de
diuor.& ꝑ Abb.in c.veniēs.de ɔuer.ɔiu.In.& Abb.ī c.
de illa.de adul.& tāto magis iniqtas,& manifeſta īiuſti-
tia aſſertarū ſnīarū aptiſſima oñdit:cū ī illis Cęſar ipſe
appeat ɔdēnatus ī expēſis,necnō ad reſtōnē quorūdā
bonorū mobiliū,& parafernaliū,q̄ nūq̃ fuere ɔſignata
ipſi Cęſari ɔcludēter ꝓbāti,ꝑ ꝓprȷs ſuis pecunȷs feciſ-
ſe eidē Diamāti q̃plures veſtes,monilia,anulos, & ioca
lia, quorū bonorū nullā unq̃ fecit alienōnē,ſeu diſſipō
nē, & qñ ipa Diamātes Cęſare exñte carcerato,& īui-
to ei⁹ ſocero,temerariè receſſit ab ei⁹ domo doloſè,&
aſtutè publicauit ei⁹ veſtes fingēs illas reponer ī capſaq̃
ſignare fecit à quodā Mazzerio,eo alr ñ īſpiciēre q̄ bo
na eēnt int⁹,eadē Diamāte ſucceſſiuè ibidē remanēte,
& de qb.ad ipm Cęſarē nihil ꝑuenit,& excarcerat⁹ nū-
q̃ dictā caſpā apuit veroſilr ipa diſcedēs oīa ſecū aſpor
54 tauit.Qđ†argm̃ validū eſt.l.fi.ff.qđ met.cau.l.nuptura.ī
fi.ff.de iur.do.c.qa veriſilr.de p̄ſum.Maximè ɔſiderata
diſpōne ſtatuti Bon.ſub rub.de dot.reſti. quo cautum
eſt,bona parafrenalia in caſu reſtōnis eſſe reſtituēda ī
eo ſtatu,in quo reperiunt. Nō potuit igit cōdemnari,
ꝓut fuit ɔdēnatus,nec ad expēſas,nec ad reſtōnē dicto
rū bonorū,ſeu eorū ęſtimationē,nec ad reſtōnē dotiū
& min⁹ ꝓferri potuit ſnīa ſuꝑ ſeparatione thori: & qm̃
iniquè & īiuſtè,euidēter ac manifeſtè aſſertę ſnīę appa
rēt ꝓlatæ,meritò veniūt reuocādę,& retractādę ī fauo
rē ipſi⁹ Cęſaris, q à p̄dictis oīb.erit abſoluēd⁹,& ipa Dia
mātes cogēda erit redire ad ipm,rōib.cāis,& dec.qb.ſ.
55 Et†qm̃ ɔſideratis ꝓbatis & executis ꝑ ipm Cęſarē ɔ̃ &
duerſus ipsā Diamātē,ꝓut neceſſariò ꝓſecuta veniūt
ɔſiderāda,& ſm illa ſnīa & iudiciū ꝓferēda.l.de reb. ff.
de arbi.Bar.& alȷ,in l.ſub p̄tex.C.de trāſa. ꝑ Fel. in c.li-
cet Hely.col.pe.de ſimo.Probatū apparet, ipsā adulte-
riū ɔmiſiſſe cū Ale.de Maluitȷs, meritò cū renitēs ſit
redire ad ipm Cęſarē,ɔdēnāda venit ad priuationē do
56 tiū.Necnō†& donōnis añ nuptias,quas ipſe Cęſar ma
ritus ꝑꝑ adulteriū lucrat.c.plerūq;.vbi oēs tradunt, de
don.inter vir.& vxo.c.ſignificaſti,& c.ex lr̃is, de diuor.
& ꝑ oēs,in c.1.& in c.accedēs.vt li.nō ɔteſt.& ī d.c.quē
admodū.de iurei.c.pe.& fi.de adul.d.l.viro.& l. cū mu-
lier.ff.ſol.ma.& ī c. auth.de nup.§.mitiores,& ī auth.vt
lic.mat.& auiæ.§.qa verò.& in d.l. ɔſēſu.C.de repud.&
57 ꝑ Mod.ī l.nō dubiū.nu.32.& alȷs ſeq.C.de leg.Et†Lud.
Bolo.ɔſ.23.ɔcludēte iſto caſu,tali mulieri,& vxori ñ eē
58 p̄ſtāda alimēta nec expēſas.Et†q̄ ɔclō nedū ꝓcedit,qñ
maritus accuſat vxorē de adulterio, ſed ēt qñ ꝑ viā ex-
ceptionis opponit de adulterio,& illud ꝓbat,vt ad ple
nū ꝓſeqt Io.de Ana.poſt alios,in c.intelleximus.col.4.
& alȷs ſeq.ex̃ de adul.& Abb.in 3.no.& ibi Mod.in d.
c.plerūq;.& plenè ēt tāgit Ale.ɔſ.189.In cā & lit.col.2.
& 3.vol.6.& Ang.ī ſum.in ver. adulteriū. § 3. & in ver.
59 dos, §.15.Qñ†.n.excipiēdo opponit de adulterio, ad-
huc nō notorio,& ſuꝑ illo recipiūt ꝓbōnes,ex qb. ꝓ-
bat & efficit notoriū,& ɔñr vir lucrabit dotē,& donō
nē ꝑꝑ nuptias ſm D.Pręp.in d.c.ſignificaſti,de diuor.in
60 fi.Nec†ipſa Diamātes poterit euitare amiſſionē dotis,
& donōnis ꝑꝑ nuptias allegādo ſęuitiā mariti, ad no.ī
c.ex lr̃is.de diuor.cū alȷs citatis ꝑ Lud.Bolo.d.ɔſ.23.in
prin.nec ēt ꝑ viā ɔpēſationis poterit euitare amiſſionē
p̄dictorū,allegādo fornicationē & adulteriū ipſius Cę
ſaris,cū verè ipſe Cęſar nō fuerit fornicat⁹,nec adulte-
61 riū ɔmiſerit,vt ſ.oñdim⁹.Et†ꝙ ipſa Diamātes ɔmiſerit
adulteriū,ſatis ꝓbatū apparet ꝑ teſtes de viſu deponē-
tes ipsā cū d.ſuo Amaſio vidiſſe ſolos ī cubiculo, nec-
nō & in domo cuiuſdā lenę,necnō ꝑ famā publicā, ad
plenè no.in c.p̄terea,de teſtib.& ī c.lr̃is,& in c.3.loco.đ
ipm.ꝑ gl.& Bar.in l.capite qnto.& in l.qđ ait lex. ī ptin.
de adul.& in l.2.§.fi.eo.ti.& Ale.loquētē in terīs nr̃is.d.
62 ɔſ.189.nu.10.& Bar.in l.2.ff.de fur.& Lap.alle.60.Et†qa
adulteriū ñ p̄t ita directò ꝓbari & ſpecificè,& admitti
dēnt ꝓbōnes ꝑ ɔiecturas,& p̄ſūptiones,vt tradit ī locis
p̄all.& ī c.j.& c.ſignificaſti.de adul.& in c cū cām,de ꝓ-
63 ba.& ꝑ Bal.in c.1.qb.cau.feu.ami.Ad†qđ illud vulg.di-
ſponēs,admitti ꝓbōnes ꝑ ɔiecturas in his,q̄ ſūt diffici-
lis ꝓbōnis,& q̄ directò ꝓbari nō pñt.d.c.p̄terea.& per
Bar.in l.in illa ſtiplōne.in fi.de ver.obl.& eūdē & Mod.
alia adducētes in l.ſi qs ex argētarȷs.§.pe.ff.de eden. &
64 Ale.ɔſ.53.Viſo themate.vol.2.ɔcor.Et†illæ lr̃æ amato-
riæ reptę penes ipsā Diamātē, & ꝑ eandē ſcriptæ eius
amaſio & adultero aptā ɔiecturam dicti adulterȷ indi
cant:cū iā fuerint ꝑ eā recognitę.l.nō eplis.C.de ꝓb.l.
Publia.ff.depo.l.cū de indebito.ff.de ꝓb.& ꝑ Fel.citātē
alios,in c.ſcripta.nu.12.de fi.inſtr.iūctis traditis ꝑ Bar.
65 poſt gl.in d.l.c.5.& ꝑ Mod.in rub.C.de eden.Et†qa ta-
les ɔiecturæ legales apertas & liqdas inducūt ꝓbōnes.
l.ſi quis locuples.ff.de manu.teſt.l.licet Imperator.vbi
Mod.plura cumulant,de leg.1. Pariſius Paduæ.

S V M M A R I V M.

1 *Matrimonium poteſt per epiſtolam contrahi.*
2 *Et qualiter teſtis dēt deponere de tranſmiſſione literæ, vt ꝓbet.*
Probatio debet eſſe concludens.
3 *Non entis non poſſunt eſſe qualitates, & literæ debēt apparere*
4 *Quòd fuerint reſtitutæ conſtare debet.*
5 *Quod eſt remotum à veroſimili, imaginem habet falſitatis.*
6 *Opinio veritati non conſona eſt reȷcienda.*
7 *Iudex non debet dare fidem ei, quod non eſt veroſimile.*
8 *Et inſpicitur, quod eſt veroſimile, non illud, quod poſſibile.*

9 *Argumentum à verosimili validum est.*
Comparatio literarum quando probet, & fidem faciat, & seq.
10 *Et quid quando deficiunt extrema, & nu. 11. 12. & 13.*
13 *Comparatio à quibus est capienda.*
14 *Per quæ verba contrahatur matrimonium.*
Et an verba debeant statim interuenire, & inuicem.
Et quid si ex interuallo alter respondet.
15 *Et an consensus vnius & alterius possit præstari dieb. separatis.*
16 *Et quid si ille primò consentiens perdurauit in consensu vsq; ad illud tempus, quo secundus consensum præstitit.*
17 *Et quid qñ contrahitur per literas, an mittens eas debeat in consensu perseuerare, vsq; quo consentiat ille, ad quem sunt missæ.*
18 *In causa matrimoniali plenæ requiruntur probationes.*
19 *Et quia est grauis & ardua, testes debent esse idonei, & omni exceptione maiores.*
20 *Testis singularis non probat.*
21 *Mediator & proxeneta non est testis idoneus.*
22 *Dans operam lenocinio non caret infamia.*
23 *Affectans causam non est idoneus testis.*
24 *Et idem si sperat commodum ex victoria.*
25 *Et quid si pauper est.*
26 *Non carent falsitate testes per eadem ferè verba deponentes, & num. 37.*
27 *Parentes regulariter in testes non admittuntur.*
28 *Fallit in causa matrimoniali fauore matrimonij,*
Sed declaratur 30. 34. & seq.
29 *Et quid si adest disparitas inter eos.*
30 *Et quid si in eis concurrerit aliqua qualitas detrahens de fide.*
31 *Nec debet ius singulare, & contra communes regulas extendi.*
32 *Exempla non restringunt, nec excludunt casus simlies.*
33 *Regula in alternatiuis verificatur in vno:*
34 *Et quid si parentes causam affectant.*
35 *Et quid si adesset sinistra suspitio, casu quo non contraheretur matrimonium.*
Quando mater permittit filiæ actus minimè cõuenientes facere.
36 *Et quid si insimul habitant.*
38 *Et debẽt esse honestæ & bonæ famæ, & carere omni suspitione.*
39 *Et etiam data paritate, adhuc iudicis arbitrio remittitur.*
40 *Et illa qualitas bonæ famæ probanda est.*
41 *Calores & amores iuueniles nõ inducũt probationẽ matrimonij.*
42 *Transmissio annuli, an & quando inducat subarrationem matrimonij, & nu 43.*
44 *Et quid si ante transmissionem nullus præcessit tractatus.*
45 *Quando admittuntur testes inhabiles, si veritas non potest per alios probari.*
46 *Quando & quo casu procedat illa regula, & quæ non prosunt singula, & nu. 47 & 48.*

CONSILIVM LV.

Attingam In hac ↄsultatione necessaria tm̄ & ea solũ, q̄ verã p̄ntis cãæ decisionẽ cõcernũt resecatis q̄plurib. q̄ copiosius & diffusius cu
1 mulari possent. † Principale & potissimũ fundm̄ actricis est, vt ipsamet asserit, mr̄imoniũ de iure per lr̄as & ep̄lam posse ↄ̃hi: vlterius ꝙ p̄ns mr̄imoniũ per lr̄as, & ep̄lam rei cõuenti ad ipsam actricẽ trãsmissam subsecuto ipsius ↄsensu verè extitit ↄ̃ctum. Primũ minimè inficiat̃, nã iura clara sunt & apta dictantia ꝑ lr̄as & ep̄lam posse ↄ̃hi, l. 4. & l. fi. ff. de spõs. l. muliere. ff. de ri. nup. tradit gl. in ver. vxor. & ibi doc. in c. nec illud. 30. q. 5. & gl. parua in c. honorant̃. 32. q. 2. & gl. in ver. ĩter nunciũ. in c. ex parte. il 2. de ↄuer. ↄiug. & in c. veniẽs. q̄ cler. vel vouẽ. cũ ↄcor. Secundũ penitus inficiat̃: negat. n. ipse reus ↄuẽtus, tales lr̄as & ep̄lam trãsmisisse, quo fit: vt intẽtio actricis nõ ꝓbata minimè subsistat, iur. vulg. dictantib.
2 actore nõ ꝓbãte, &c. Quòd † ipse reus tales lr̄as & ep̄lã trãsmiserit minimè ꝓbatũ apparet. illa. n. Elisabeth asserta internuncia nõ attestat̃, reũ ꝓprijs manib. lr̄as, & hãc ep̄lam ei dedisse, sed solũ dicit, famulũ ipsius rei asserẽtẽ dn̄m suũ illã ep̄lam trãsmittere, q̄ aũt esset ꝙ ↄtineret, vel à quo esset scripta, dictus famulus verbum ꝓtulit nullũ, q̄ ꝓbatio q̃tũ sit impꝰtinẽs & incõcludẽs, oĩb. aptissimè patet, ↄñr nõ attẽdẽda, ad no. ĩ l. nõ hoc. C. vñ leg. & in c. in p̄ntia. de ꝓb. & in terĩs nr̄is ꝑ Abb. ꝑ illũ tex. in c. veniẽs. in 1. nota. de spõs. tum ẽt q̄a ipsa Elisabeth singularis & vnica est. Asserit ẽt, se nescire legere, & q̄ plures alios patit̃ defectus testimoniũ ipsius fundi-tus reddẽtes inualidũ, inefficax, nullius roboris, & momenti, vt inferius succinctè dicet̃, ad ꝙ ẽt, qm̄ ipse reus sꝑ negauit, & in p̄senti negat, tales lr̄as & epistolã trans-
3 misisse, & scripsisse. Et † cũ assertæ lr̄æ nõ appareant, nec exhibeant̃, ꝑfecto super illis minimè faciẽda est aliqua cõsideratio: cũ nõ entis aliquæ partes cõsiderabiles dari nõ possint. l. eius qui. in prin. ff. si cer. pet. nec valet excusatio actricis in suis articulis asserẽtis, tales lr̄as retro misisse dicto reo: tum q̄a istud ẽt in minimo nõ apparet ꝓbatum, vñ &c. tũ ẽt qm̄ cãæ retromissionis dictarũ lr̄arũ adductæ ꝑ ipsã actricẽ in articulis, & ꝑ vnã ex eius sororib. Margaritã, ex ipsarũ lectura apparẽt euidẽ
4 ter inanes, inualidæ, imaginariæ, fictitiæ & nõ veræ. † tũ et qm̄ nulla iusta cã retromissionis colligi põt, quo fit: vt suspectæ reddant̃, vt in fi. dicit tex. in l. fi. C. de fi. instr. & pulchrè tradit̃ in dec. ↄs. Neap. 330. Quidã Thomas. ver. in ↄ̃riũ. Tũ postremò q̄a cum substãtia istius mr̄imonij tota cõsisteret in dictis literis, virtute quarũ ipsa actrix dicit se mr̄imoniũ ↄ̃xisse, & vlterius asserat illas penes se habuisse, nulla cadit verosimilitudo, ꝙ illas retromisit reo, & ꝙ voluerit ipsa se priuare illis, in quib.
5 solis cõsistebat substãtia. Et † ꝙ est remotũ à verosimili, imaginẽ hẽt falsitatis, vt dicit Bal. in l. 1. col. 3. C. de ser. fu
6 gi. Et † opinio nõ consona veritati reijciẽda est, vt tradit
7 Card. in cle. ne Rom. in prin. de ele. Et † iudex nõ dẽt dare fidẽ, ei ꝙ nõ est verosimile, vt dicit Pet. de Anch. cõs.
8 227. Si p̄dicta sn̄ia. col. fi. Nec † inspicit̃, ꝙ est possibile, sed ꝙ est verisimile, vt dicit Bal. in l. scripturæ, col. 1. in in fi. C. de fi. instr. & in l. 1. col. 3. C. de ser. fug. & Abb. in c. q̄a
9 verisimile. de p̄sum in vlt. not. Vbi † ẽt ꝑ illũ tex. colligit̃ argm̄ à verosimili esse validũ, ꝓut ẽt ꝓbat̃ in l. fi. ff. ꝙ metus cau. & in l. nuptura. in fi. ff. de iu. dot. cum alijs cumulatis per Mod. Bono. in repet. rub. C. de prob. col. 21. & seq. nu. 108. & quatuor seq. Et q̄a assertæ literæ nõ exhibent̃ per ipsam actricẽ, supradictis cõsideratis infertur apertissimè, alia de cã istud nõ fieri, nisi qm̄ assertę literæ nõ cõtinebãt illud, ꝙ actrix ipsa asserit, esto ꝙ doctũ esset de ipsarũ trãsmissione, ꝙ ẽt vtiq; negat̃, vt dictum est, insuper nec cõtinẽtia assertarum literarum apparet ꝓbata, nã si cõsideramus testimonium Gasparis, nihil est; cum oĩa dicat, q̄ dicit ex relatione actricis, vt sũt iura vulgaria. Prout ẽt q̄a ipse affirmat nõ vidisse reum scribentẽ, nec transmittentẽ dictas lr̄as, nec põt testificari ꝙ ipse reus scripserit, & q̄a verbũ nullum asserit, assertã epistolã cõtinuisse verba mr̄imonialia, vnde, &c. Et ad hoc ẽt tẽdit testimonium Elisabeth, q̄ cũ nesciat legere cõtẽta in assertis literis, solùm affirmat ex lectura & relatione actricis, & sororum, q̄ necessariò nõ cõcludunt, & potuerũt esse nõ vera & fallacia, minus etiã testimoniũ mr̄is & sororũ duarum ipsius actricis probant cõtinẽtiam dictarũ assertarum literarum, nã mater, Marga. & Felicitas sorores dicunt, assertas lr̄as fuisse scriptas per ipsum reum, ex quo illas cognoscunt per cõparationẽ & similitudinẽ lr̄arum, ad alias lr̄as per ipsum reũ dictæ actrici trãsmissas similes lr̄is p̄dictis. Quę cõparatio à p̄dictis mulierib. facta nulla fuit, ex quo ab alijs debuit fieri, q̄b. istud fuisset spãliter cõmissum, vt probat tex. in l. cõparationes. §. fi. C. de fi. instr. & ibi no. Bar. in ver. oppono, dr̄. & ver. seq. Bal. Sal. & Pau. de Cast. ibi. col. pe. ver. itẽ no. asserẽtes, ꝙ si non fit comparatio
10 s̃m formã ibi traditam, nulla est. Prout † ẽt nõ est cõsiderabilis in casu p̄senti: qm̄ deficiũt extrema habilia ad cõparationem faciẽdã, quorum vnum vt adsit scriptura, ex qua fit illa cõparatio, vt per illũ tex. tradunt Bar. & oẽs, in d. l. cõparationes, & in authẽ. & si ↄ̃ctus. eo. tit. & ꝓbat̃ in authẽ. de instr. cau. & fi. ferè per totum, cum alijs adductis per Are. cõs. 64. & Are. cõs. 229. Põderatis his. col. 2. vol. 6. & alibi pluries, & per Can. in c. 2. de fi. instru. Sed cum hic non adsit nec appareat scriptura, ad q̄ deberet fieri cõparatio, vt dictũ fuit superius, meritò de cõparatione nõ est disceptandum, tum ẽt quia nõ adsunt scripturæ validæ, & tales vt à iure requiritur, ex q̄b. possit esse locus cõparationi: cum illæ scripturę, ad quas mater & sorores se referunt, & ex q̄b. volunt capere ↄparationẽ, nõ sint tales nec hẽant qualitates à iure reqlitas, de quib. in d. l. cõparationes. & in authen. ad hæc.

11 hæc.& in corpore vnde sumitur,cum cōcor.Et † quia adhuc nō est doctū,esse scriptas p ipsum reū aliqb.pn̄tib.nec apparēt subscriptæ ab aliqb.vti reqrit,& tradūt doct.p illa iura in d.l.cōparationes.& in auth. & si ꝯtractus.eo.tit.maximè p Pau.de Cast. in d.l.cōparationes. col.2.post Bal.ibi col.4.ver.sed hic dubitat. & col.2.in 1. oppos.& in ver.seq.& in 3.q. & per Sal. col.3.q.3.& per Alexan.cons.76.Ponderatis his, col.2.& 3.ver.illud aūt nō est.& ver.posito per cōparationē.& col.4.vol.3. vbi adducit alias decis.vt ēt ipse Alex.facit in cōs.114.nu.6. & cōs.210.Pater.nu.2.vol.7.& cōs.239.col.2.vol.6. & p Soc.ꝯs.274.In cā.col.6.& seq.vol. 2. & pbat in auth. de fi.instr.§.si qs igit.vbi Bar.& Ang.no.& in §.si tñ qsq;& §.si qs.col.2.ver.oportet.& p Abb.& alios,in d.c.2.col. 2.ver.postremò in hac materia.& pulchrè p Are. cōsi. 64.Diligēter & maturè.col.3.& 4.& in decis.cōs. Neap. 181.In quodā pcessu,col.2.& p Alex. magis in terīs no
12 stris in cōs.150.In cā,col.5.ver.deponit,vol.5.Nec† immerito,qñ assertæ lr̄æ potuerunt esse scriptæ ab alijs, & p firmo assertū fuisse scriptas à reo pp similitudinē. Istud.n.tanq̄ cōtinēs fallaciā à iure reprobat,vt in auth. de instr.cau.& fid.in prin. & hr̄ in d.l.cōparationes, in prin.& per Are.d.cōs.64.& diffusè psequit Corn.cons.
13 58.In hac cōsultatione,col.1.& 2.vol.3.Prout† ēt facit Soc.d.cōs.274.col.4.& 5.& col.8.ver.qñ verò.eo magis qa ipsa Margarita capit cōparationē,& similitudinem solū per alias lr̄as cōsimiles, prout ēt capiūt mater, & Felicitas soror pp tres literas appositas in fi.literarum, q̄ assertio cāæ est penitus incōcludēs,& adeo inefficax & inualida, ꝙ si pdictæ oēs mulieres deponerent, & dicerēt cognoscere dictas literas esse scriptas manu dicti rei cōuēti,ex quo habēt notā ipsius manum,& scripturā,& pluries viderunt eū scribere, & ꝙ ita tenēt pro firmo,adhuc tñ talis depositio est incōcludens, & nō inducit pbationem idētitatis scripturæ, ex quo de facili ipsi testes possent decipi similitudine literarū,vt scriptū est,ita firmat Are.d.cōs.64.& Alex.d.cōs.150.col.5. ver. deponit,vol.5.& cōs.121. Discussis, col.3. ver.sed testes nō deponūt,vol.1.& d.cōs.76.vol.3.col.4. vers. constat aūt,& cons.110.Viso pcessu,col.2.ver.bene possunt decipi,vol.4.vbi ad id allegat Bar. hoc volentē post gl. ibi in d.auth.& si ꝯctus,col.2.ver.oppono, dr̄ hic, & Alex. d.cōs.239.nu.6.vol.6.& Soc.d.cōs.274. col.8. ver.sed ad p̄missa rn̄detur,& d.decis.cōs.Neap.181.in fi.vbi ita fuit iudicatū talem scripturā priuatā nullā inducere pbationē,etiā si appareret,& de ea cōstaret,esto ꝙ testes dicant,ꝙ eam regnoscunt & habent notā manū illius,& ꝙ eis vr̄,ꝙ sit scripta p eū.Quanto ergo fortius in casu nostro,in quo dicti testes ita nō asserunt,sed solùm cōsiderant similitudinē fallacem, & deceptiuā, & asserta, epistola nō apparet,nec extat. Ex qb. infertur necessariò,hucusq; nō esse pbatū de assertis lr̄is, & epl̄a, vt dr̄ trāsmissa p reū cōuentū dictę actrici,qua pbatione cessante nō video, ꝙ mō aliquo in pn̄ti cā ipsa possit obti
14 nere.† Cōfirmant ista ex his,q̄ tradit Spec.in tit. de spō. in prin.col.2. ver.tenet ergo tunc mr̄imoniū, vbi vult, mr̄imoniū ꝯhi p verba de pn̄ti exprimētia mutuū cōsensum,ita ꝙ rn̄sio mulieris sequat statim, & incōtinēti,ex quo requirit actus cōtinuus,& simultaneus,c.tuę & c.si inter.de spon.innuēs ꝙ si p interuallū subsecutus est cōsensus,nō dr̄ ltīmè ꝯhi,& hoc idem post Bo.guy. sequi vr̄ Io.An. in d.c.si inter, in prin. volens ꝙ dēnt ꝯhentes sibi inuicē rn̄dere, antequā ad alia diuertant, & sequit ibi Collecta. in prin. & D.Præp.in 3.nota. & clarius Ant.de Bu.ibi ver.q̄ro primò,dicēs ꝙ primò consentiēs credit cōsentire,si alter cōsentiat incontinenti, ergo secus si ex interuallo,& ita firmat Bal.in c.cū cōsuetudinis.col.2. in fi.ver.pone exemplū, cx̄ de cōsuet. exp̄ssè volens,ꝙ si puella rn̄dit ex interuallo, talis rn̄sio nō inducit validitatē mr̄imonij,& hoc idē voluit Abb. in c.dilect.de spō. in fi.vbi asserit tutius,& verius esse , ꝙ cōsensus pstet simul,& nō p interuallū, allegādo decis.vt p eū,quē refert Crot.in rub.ff.de ver.ob. in 1.lect. nu.13.& Ale.idē sentit cōs.154. Viso themate. col. pen. ver.& posito,vol.5.& bene faciūt,quæ tradit post alios Ias.in l.ait p̄tor,aliàs in l.nō erit.§.fi.ff.de iureiur. col.2. in fi.volēs in materia spirituali,vt est pn̄s mr̄imonialis, actū dr̄e fieri incōtinēti; qa aliàs nō psumit pseuerātia
15 volūtatis.Et† licet Host.in d.c.si inter. dicat consensum vnius,& alterius posse pstari separatis vicib. vt dicebat Arch.in c.sufficit.27.q.2.& potissimū qñ ꝯhit p pcuratorē,nūciū,vel eplam,& recipiēs illā incōtinenti pstitit cōsensum,illū notificādo mittēti lr̄as seu alteri,vt tradit in c.fi.p Arch.de pc.li.6.col.1.in fi.ibi,& dixerūt qdā,& Io.An.ibi in Nouel.& col.2. in fi.& Gem. ibidē in §.sanè,col.1.in fi.& Anch.ibidē in fi.& Phil. Frāc.ibi,col.2. ver.in gl.in ver.ꝯxerit,& sum. Ang. in ver. mr̄imoniū. scd̄o,ver.vtrū p lr̄as,ver.20.& p Ale.cōs.146. In cā & lite.col.4.ver.qa rn̄deo.nu.21.vol.5. & tradit ēt Gemi. in c.fi.col.2.de lit.cōtest.li.6.& D.Præp. in d. c.si inter.col. 2.ver.& p pleniori intelligētia,& in d.c.dilect. col. pen. ver.Panor.hic,& in l Henr.Boy.col.2.& Abb.in c.cū inter canonicos.col.2.nu.6.de ele.& Io.And.in d.c.dilec. in fi.& Crot.in l.1.§.1.in 2.lec.in fi.ff.de ver.ob.& Ias. in l.si stipuler.§.fi.ver.adde ꝙ idē est,nu.3.eo.tit.& ibi Ale. nu.5.dicit hāc esse cōem,& Car.Flor.in d.c.si inter,ver. q̄ro primò,cū alijs cōcor.in qb.cōcludit,mr̄imoniū esse validū,licet ex interuallo cōsensus alterius illud ꝯhē
16 tis sit pstitus,iurib.& rōnib.ibidē p eos alle.tñ † pcedūt ista qñ ille,q primò cōsensit,pdurauit, & pseuerauit in illo suo cōsensu vsq; ad illud tp̄s, quo scd̄us cōsensum suū pstitit,si aūt nō pseuerasset: tūc scd̄o cōsentiēs nō ꝯhit ltīmè,ex quo eo tp̄e deficit cōsensus illius, qui primò cōsensit, & sic nō dr̄ cōcurrere cōsensus simultaneus,& mutuus, si nō apparet de pseuerātia primò cōsentiētis,licet scd̄o ꝯsentiēs ignoraret illū primò cōsētiētē nō pseuerare in suo cōsensu,ita tex.formalis,in c. fi.de pc.li.6.& ibi doc.oēs istud firmāt,put exp̄ssè istud tradit Inn.ī c.iuuenis.ver.itē p̄t.nu.7.de spō. quē refert & seqt Bal.in l.sufficit.ff.de spō.in prin.& Fulg. ibi dicit istud esse verissimū,esto ꝙ gl.de hoc ibi dubitauerit, & hoc idē tenet gl.in ver.alieno.in c.sup eo.de cōd.appo. & Io.An.in d.c.dilect.in fi.ibi, & alterius cōsensus cōtinuat vsq; ad suū cōsensū,& seqt Hēr.Boyc.ibidē.col.2. ver.qa hoc verū,& Ant.de But.ver.q̄ro primò,vbi vult hoc maximè pcedere, qñ vnus ipsū negat, & Abb. ibi firmat in illis verbis & duret in pposito suo,& apertius idē Abb.in c.inter canonicos.col.2.nu.6.de ele.ibi, qa perseuerādo,&c.& Car.in d.c.si inter,ver.tu dic. apertè istud firmat,put facit sūma Ang.loco & ver.supius alleg.ibi,vnū,ꝙ mittēs pseueret,&c.vbi loqt,qñ missę sūt lr̄æ seu eplæ,vt talis mittēs dēat pseuerare, put aptissimè firmat Ale.d.ꝯs.146.col.4.& 5. ver.p̄terea illa spālis, vol.5.& est gl.aptissima,ver.sed qd dices,in d.c.nec illud
17 30.q.2.q̄ sequunt ibi Arch.& alij scrib.Apte† dicēs, qñ mr̄imoniū ꝯhit p lr̄as, illū eas mittētē dr̄e perseuerare vsq; ad tp̄s,quo ille,ad quē tramittunt,cōsentiat,& hāc glosā allegat,& seqt Fel.in c.ex parte decani.col.3.in fi. nu.16.de rescr.& hoc idē firmat Lap.alleg.57.visis,& plectis,col.3.ver. vñ nō cōstat,& Ias.in d.l.si stipuler. §.fi. nu.3.ibi,dūmō pseueraret, & apertè hoc idē firmat D. Præp. ī d.c.si inter.col.2.ver.dū tñ prius.At in casu nr̄o nedū doctū & pbatū nō apparet de pseuerātia ipsius rei cōuēti,qnimò nec de aliquo primęuo suo cōsensu cū sp negauerit & neget nedū nō pseuerasse, verū vllo vnquā tp̄e minimè cōsensisse, nec tales lr̄as aut eplam trāsmisisse suū cōsensū cōtinētes,vt supius plenissimè fuit discussū,meritò absoluēdus venit, cū actrix suā ītētionē & sub alia ad sui victoriā minimè pbauerit,nec d. Elisabeth testificāti de pseuerātia ē aliqua fides adhibēda cāis,qb.s.& statī dicet.Accedat † qualitas ipsius cāæ
18 mr̄ialis,ī qua exhibēt plenæ pbationes,vt d̄t gl.ī c.mulieri.de iureiu.& Bal.ꝯs.196.In hac cā.vol.3. & Fel.in c.illud.col.fi.de p̄sum.iūctis traditis p gl. p̄alleg. & p Bal. in l.in bonæ fidei.col.1.in fi.C.de reb.cred.& p Alex. cōs.
19 236.Qñ abūde.col.2.in prin.vol.2.Est †.n cā grauis, in qua nō sufficiūt,nec recipi dēnt oēs testes, sed solū idonei,& q sint oī exceptione maiores:vt tradit gl.& doc. ī c.1.de ꝯsan.& affi.& Alex.d.cons.146.col. pe.vol.5. & Barb.ꝯs.45.col.1.& cōs.53.col.3.vol.1 & Fel.in c.1.col.2. ver.super gl.vt lite non cont.& in rub.de sponsalib.col. pen.& per Dec.consi. 143. In causa.colum. 4. & consi. 130.

330.Visis,in prin.cū ꝯcor.testes aūt ꝑ actricē ꝓducti nedū sunt tales,vt à iure reqrit̄,quinimmò inhabiles,& tales qb.fides aliqua minimè est adhibēda,eo ēt cū in testimonijs ipsorū minimè ꝯcludāt, & plurimos patiant̄ defectus,ꝯñr oī respū reus ipse absoluēdus venit. Et vt exordiamur ad d.Elisabeth, apertissimè apparet,cā deponēte de trāsmissione epłæ & annuli, & de perseuerātia ipsiusrei,nō ꝓbare ꝯcludēter,vt dictū fuit supius.Itē
20 dictū † & testimoniū eius est singulare, ꝯñr inualidū.c. bonæ, el 1.de elec.c.licet cām.c.in oī. c.cū à vobis.c.licet vniuersę.c.licet ex quadā.de testi.l.iusiurādi.l.testiū. C.eo.l.vbi numerus.ff.eo.cū infinitis ꝯcor. q̄ ad id possent adduci.& in terīs nr̄is tradit Alex.ꝯs.153.Visis.col. pe.& ꝯs.154.Vi themate.col.2.in fi.vol.5. & Dec.d.cōs.
21 133.& 310.col.fin.Prout † ēt repellit̄;qm̄ asserit,se fuisse mediatricē & internūciā,& vt recipiat̄, nō cōcurrit cōsensus vtriusq; partis,vt tradit̄ cōiter ꝑ scrib.in c.mediatores.de testi.li.6.post gl.& in c.Romana.& ꝑ doc.in c. dilectorū,de test. cog.cū alijs adductis,in ꝯs.Ingolstad. in p̄nti cā in fauorē ipsius rei absoluti,& ꝑ Cro.in trac.
22 de testi.fo.10.nu.176.Prout † ēt:qm̄ nō caret infamia; cū operā videat̄ dedisse lenocinio,& nomē Lenæ fuerit assecuta,arg.eorū,q̄ hn̄r,ī l.palā.§.lenociniū. ff.de ri.nup. & in l.athletas.§.lenociniū. ff.de his q no.infa.iūctis his q̄ hn̄r in l.sed & ꝗnis.§.fi.& l.seq. ff.de iniur. & ꝑ Dec. d.ꝯs.133.col.3.ver.accedit,ꝙ ista.& per Alc.ꝯs.150.col. 3.nu.12.vol.5.nec circa hoc valet sua excusatio, fecisse p̄dicta cā mr̄imonij ꝯhendi:nā friuola est, & penitus remota à cōiter accidētib.& qm̄,vt experiētia nos docet, ꝑ hmōi coloratas & fictitias cās attētat̄ pudicitia virgi-
23 nū.Ad † ꝙ ēt:qm̄ ipsa valde affectat hoc mr̄imoniū sor-
24 tiri effectū:tū ꝑꝑ sui honorē & excusationē,tū † ꝑꝑ cōmodū,ꝙ sperat hr̄e,vt ꝑ Abb.in c.super eo. de testib.&
25 per Ale.ꝯs.150.col.2.in fi.vol.5.& statim dicet̄,tum † ēt quia pauperrima est,vt in l.3.in prin.ff.de testi. & tradit Host.in sum.de testi.§.2.& Ale.ꝯs.15.Viso, vol.3.& Are. ꝯs.13.col.9.& Soc.cōs.17.col.vlt.vol.1.& per Dec. d.ꝯs. 133.col.3.cōs.310.col.fi.cum alijs adductis,in d.cōs.In-
26 golstad.Ad † ꝙ ēt:qm̄ nō caret suspitione falsitatis cum per eadēmet p̄mediata & formalia verba in aliquib.deponat,sicut deponunt mr̄ & sorores actricis, vt inferi⁹ dicā. Prout ēt: qm̄ de tenore lr̄arum, cum ipsa nesciat legere,deponit solū ex relatione lectura & auditu actricis,& sororū,ꝙ testimonium fragile est,& caducum.c. tā lr̄is.c.p̄terea,vbi Doc.ex̄ de testi.l.testiū.C.eo.l.si arbiter.ff.de prob.cum alijs adductis per Fel.in d.c.tam lr̄is. col.fi.& per Alc.cōs.150.col.6.ver.dn̄a.D.vol.5.& alibi pluries,& per Cor.cōs.108.Vr̄,col.3.ver.nec obst.vol.1.
27 & Soc.cōs.205.Difficultas,in fi.vol.2.cum si.† Circa testimonium matris & sororis ipsius actricis, esto ꝙ parētes rł̄r nō admittant̄,l.parētes. C. de testi. attenta nā causæ grauis, & sim.causis criminalib.& idē de sororibus erit iudiciū.c.si r̄r.3.q.5.& ꝑ Bar. in l.qui testō. §.qcūq;.ff.de testa.per gl.& doc.in c.nō dēt.de ꝯsan.& affi.
28 cū alijs plenè cumulatis,in d.ꝯs.Ingolstad.tn̄ † in cā mr̄imoniali fauore ipsius mr̄imonij tales ꝑsonę recipi p̄nt, qn̄ inter cōiuges dat̄ paritas.vt hr̄,in c.sup eo.il 2.de testi.& ibi oēs ferè doc.istud sequūtur,ꝓut ēt faciūt post gl.in c.vr̄.qui matr. accus.pos. & tradit Host.in sum.de testi.§.2.ver.vbi aūt.& ver.5.sed ꝑsonæ. & Ale. cōs.151. col.vlt.vol.5.& Are.ꝯs.13.col.6.cum si.& idē ēt si daret̄ modica disparitas:vt firmat Ab. post gl.& alios, in d.c.
29 sup eo.& Are.d.cōs.13.col.6.vers.his p̄missis. Et † ēt data disparitate,adhuc tale testimoniū non erit suspectū, qn̄ militāt aliæ circūstātiæ, vt puta qa iuuenis ꝑ plures annos virginē dilexit,& in eā deperibat,q̄ aliter hr̄e nō potuisset,nisi in vxorē eā duceret, vt dicit Host.relatus ab Abb.in d.c.sup eo.sn ꝑ gl.1.& seqtur ibi Fel. col.fi.& Imo.& Henr.Boych ī d.c.vr̄.ver.itē q̄, dr̄.postalios doc.
30 per eū citatos,& tradit Ale ꝯs.150.col.3.ver.& licet,vol. 5.In † hoc aduertendū est:qm̄ tales ꝑsonæ in cā mr̄imoniali tūc demū recipi & admitti dn̄t,qn̄ in eis nō ꝯcurrit alia qualitas,ꝑ q̄ à testimonio reijciatur:si.n.qualitas alia ꝯcurreret vltra cōsanguinitatē:tunc erimus,in rł̄a cōi,de qua,ī d.l.parētes cū ꝯcor. Ex quo ꝯcurreret duplex impedimentū,ꝙ est fortius,vt pūctualr̄ tradit Fel. ad id allegās deci.in d.c.sup eo.col.pe.ver.sed cū prima
31 opinione.Et † suadet̄:qm̄ si fauore matrimonij ꝯ cōes rł̄as fuit inductū,ꝙ cōsanguinei admittant̄, qn̄ est solū impedimētū ꝯsanguinitatis,& concurrit paritas.certè nō dēm⁹ hoc i⁹ singulare,& exorbitās trahere ad alios casus,& ī illis corrigere ius cōe.l.ius singulare.ff.de leg. l.p̄cipimus.cū vulg.C.de app.& hoc aptè firmāt doct. oēs,in d.c.sup eo.dū tex.ille ꝯsiderat disparitatē in altero illorū quatuor casuū;qua data testimoniū mr̄is , & ꝯsāguineorū ruit:qm̄ ꝑꝑ vnā ex illis qualitatib.ī istis ꝑsonis deponētib.cadit affectio,qua data testimoniū red-
32 dit̄ suspectū,& inualidū.Et † tex.ille cā exēpli ponit illos quatuor casus,q̄ exēpla nō p̄nt restringere alios ꝯsimiles,ꝑ quos īduceret̄ affectio,vł alia qualitas,reddēs testimoniū suspectū,vulg.§.hactenus.insti. de grādi.& l.dāni īfecti stipło.ff.de dam.inf.& tradit Soc. d.cōs.17.col.
33 4.vol.j.& Dec.d.ꝯs.310.col.j.Eo † ēt,qm̄ tex.ille ponēs dicta exēpla loqt̄ alternatiuè,quo fit:vt satis sit, ꝙ in vno verificet̄,rł̄a in alternatiuis.de reg.iu.li.6.cū vulg.& tradit Spe.in ti.de testi.§.1.ver.sed nūqd,& Soc. & Dec.vbi s̄.& Fel.post alios, in d.c.2. in 2.no.& Henr.Boyc.in d.
34 c.vr̄.ver.& Host.Qd † mō in mr̄e & sororib.cadāt suspitiones & affectiones, ꝑ quas à testimonio repellant̄, & reddat̄ testimoniū ipsarū īualidū,vt sentit Abb.& oēs, in d.c.sup eo.& Host.in sum.relatus ab Ab.in d.c.super eo.nu.8.in fi.col.2.ver.an aūt idē. & Are. d.ꝯs.13.col.6. ver.his p̄missis.& col.pe.ver.vel possum⁹ dicere.& Ant. de Bu.ī d.c.vr̄.& Ale.ꝯs.153.Visis,col.5.in prin.vol.5.& ꝑ Dec.d.ꝯs.310.nu.3.Satis suadet̄,& oñdit̄,cūipsa actrix, mr̄,& sorores euocauerint in ius ipsum reū absentē,& ꝯ ipm deduxerint cās imaginatas;& nō veras, de qb.in
35 ipso ꝓcessu.Prout † & fortius: qm̄ nō caret sinistra suspitiōe, si tale mr̄imoniū ad effectū nō ꝓduceret̄:cū palā hēat̄,& oēs fateātur;actricē captā esse amore rei ꝯuēti,& ad ipm pluries trāsmisisse internūciā,epłas, anunlū,sertū,& cordulā,mr̄e & sororib.sciētib.& p̄mittētib. & suadentib.ista fieri,q̄ q̄tū ꝯueniat virgini , & pudicis mr̄onis,quisq; suo arbitrio poterit cōp̄hendere, nec in hoc mr̄ & sorores carēt culpa,& volētes se ipsas ab illa exonerare finxerūt habuisse lr̄as de mr̄imonio ꝯhēdo, quas reus penit⁹ inficiat̄,ꝑ q̄ negociationē,mr̄ & sorores iā affectæ sunt iniuria.vltra ipsā actricē,cuius cōdō ex p̄dictis ī nubēdo reddita est durior & deterior, quo fit,vt oīo appetāt, & affectēt mr̄imoniū tale dr̄e ꝯhi & effectū sortiri,& ꝯñr ipsarū testimoniū erit suspectū,& inualidū,decisionib.qb.s̄ iūctis traditis ꝑ Bar. & alios, in l.lege Cor.ff.de iniur. & ꝑ.Bal.in l.j.ī 5.no.C.de raptu virgi.& Ale.ꝯs.154.Viso,co.2.ver.p̄terea.vo.5.& ꝑ Dec. ꝯs.133.& 310.& sētit Are.d.ꝯs.13.col.7.ver.Et ēt redundaret.& ꝑ ea,q̄ tradit Bar.in l.deferre.ff.de iu.fisc.& per
36 Ant.de But.in c.cū oporteat.de accusa.cū si.Prout † ēt: qm̄ mr̄,sorores,& actrix insimul habitāt & viuūt, domesticitatē,& familiaritatē,& ꝯtinuā ꝯuersationē hn̄t, & iō oīo à testimonio repellēdæ,cōiter tradūt oēs , ī l. 2.C.de testi.& in l.2.& pe.ff.eo.& cōiter can. ꝑ illū tex.ī c.in lr̄is.ex̄ de testi.& per Abb.in terīs nr̄is,in d.c.super eo.in 3.no.in fi.& per D.Ant.& Ana.in c.cū oporteat. de accu.& ꝑ Alb.in trac.de testi.in c.qn̄ test. repel.rōne domesticita.& famil.& ponit Are.d.ꝯs.13.col.pe.& Soci.d.ꝯs.17.col.j.& seq.vol.j.& Dec. d.ꝯs.133. col.2.ī fi.& col.3.ver. p̄terea ēt.& d.cōs.310.& Pet.de Anch.ꝯs.247.
37 In cā agitata,col.2.Prout † ēt testimoniū p̄dictarū reddit̄ suspectissimū;qa ꝑ eadēmet verba formalia p̄meditata oēs deponūt,ꝯñr sunt iu euidētissima repulsione, ꝑ tex.in l.3.§.j.ibi,vnū,eundeq; p̄meditatū sermonē attulerint.ff.de testi.& doc.ibi istud firmant,& tradit Bal. ꝯs.131.Quis melius,vol.2.& Dec.ꝯs.310.col.pe.ver. prim⁹ ē Bar.vbi allegāt ał's dec.& ꝑ Ale. ꝯs.53.Visis, col.4. ver.nō caret.vol.5.& ꝑ Cor.ꝯs.63.ver.immò si diceret, vol.1.Eo magis cū à t̄pe, quo asserūt legisse tales lr̄as,vsque ad t̄ps,quo deposuerūt,decursū sit fere bieniū,nec verosiłe est, ꝙ ita tenaciter memoria retinuissent talia verba formalia ꝑ tm̄ t̄pis:cū lr̄æ p̄ manib.nō hērent̄,vt
38 ipsemet testant̄.Accedat † ēt:qm̄ vt tales ꝑsonæ ī cā mr̄imoniali possint eē testes,necesse est,ꝙ sint ꝑsonæ honestę,& talis qualitatis ꝑꝑ ꝙ careāt suspitione peierādi,&

ꝙ sint

ꝙ sint bonæ famæ & vitæ,vt tradit Host.& Abb.in d.c. super eo.in 2.nota.& col.2.ver.& gl.istā.nu.8. & Henr.
39 Boych in d.c.vř,ver.reqrit,ꝙ parētes.Et† iō ēt data pari tate,testimoniū ipsarū in totū remittit arbitrio iudicis: vt dňt Host.in d.c.sup eo.& Ab.ibi,col.2.nu.8. ver.hinc dixit allegātes iura,& Spe.vt ꝑ eos.& Fel.ibi col.fi.ver.& de alijs.& sequit Henr.Boych in d.c.vř.ver.ergo quò ad totū.& Are.cōs.13.col.7. ver.nā ēt.& Alex. d.ɔs.153.&
40 cōs.154.in prin.Et† hmōi qualitas,ꝙ sint bonæ vitæ,& valdæ honestę deducēda,& ꝓbāda est,vt tradit Ale.ɔs. 154.Viso,col.2.ver.nec pdictis obstat.vol.5.& corrobo rat ex dictis Bal.& Ang.ī l.j.§.si quis neget.col.fi.ff.quē-ad.testa.aper.& in teris nřis firmat Ale.ɔs.150.ī cā.vol. 3.in fi.ver.& licet Ant.vol.5. Postremò testimoniū pdi ctarū nō dēt esse in cōsiderōne: qm̄ nō deponūt ɔclu-dēter de veritate lřarū & epłæ,ꝙ verè fuerint trāsmissę ꝑ eū,sed solū ex relatione Elisabeth internūciæ,ꝙ testi-moniū nullū est:vt fuit dictū , eo ēt qm̄ attestatio ipsa-rū nō ꝓbat assertas lřas fuisse scriptas ꝑ ipsū reū,nec ip sum perseuerasse, vt diffusius dictū est supius,& ꝓ veri-tate nō pñt ɔsiderari,ꝙ testimoniū pdictarū ēt in mini mo hēat nocere ipsi reo ɔuento,vt ēt deducit,in d.cōs. Ingolstad.in quo ēt oñdit,alios testes ꝑ ipsam actricem ꝓductos nō obesse,nec nocere d.reo,sed potius illorū depositiones tēdere in ipsius fauorē & excusationē.Et
41 calores † & amores iuueniles nō hñt inducere ꝓbōnē mřimonij, vt ibidē dř,& qa minimè ꝓbatū apparet,ip sum cōuentū in ipsam actricē deperisse,potissimū cōsi deratis actib.sequētib.& cōtinua denegatione ipsius,ꝑ quos declarat volūtas pcedēs.l.si q adulterij.C.de adul. cū alijs alleg. & per Dec.in cōs.nouiter impresso.19.nu.
42 12.Nec† in casu pñti pōt esse in considerōne trāsmissio annulli,ita vt inducta fuerit subarratio,iux.gl.in c.fi.de spon.impu. & c.tenor.de re iud. & iuxta ea q̄ hñr, in c. nostrates.& in c.fęminę.30 q.5.& sum.Ang.in ver.spō salia.§.7.& per Mod.in trac.de mat.in prin.ver. vlterius q̄ro.qm̄ minimè probatū apparet de transmissione an nulli ad effectū,de quo agit:nā illa sola internuncia mi
43 nimè ꝓbat,vt dictū fuit superius.Prætereà † tūc demū subarratio ꝑ immissionē annulli operat talē effectū,qm̄ ꝗm cōsuetudinē talis subarratio appellat mřimoniū,ꝑ q̄ inducit ɔsensus vtriusq;,vt tradit per gl.Abb.& alios, in d.c.tenor.& diffusius ꝑ Abb.& D.Præp.in c.fi.de de-spon.impu.& ꝑ Ab.& alios,in c.illud,de psumptio.col. pe.& fi.& per D.Præp.in rub.de spon.col.6.& diffusè ꝑ Barb.cōs.6.scriptū est,col.6.& seq.vol.1.& ꝑ Lap.alleg.
44 57.Visis.& Are.d.cons.13.col.3.ver.circa ꝗm.Quib.† in locis concluditur,ꝙ per immissionē annulli factā à pñ te pñti inducitur illa psumptio mřimonij,qm̄ præcessit aliqs tractatus,aliàs secus,vt cōcordādo opi.dicit Lap. in d.alleg.57.col.fi. qm̄ aūt nō pcederet tractatus , tunc nulla inducitur psumptio,sed solū psumit facta quedā donatio,q̄ nō pōt dici subarratio, nec inducit probō-nem ɔ̄cti mřimonij, arg.l.ꝙ sponsæ.ff.de don.int.vir.& vxo.& no.in c.j.de eo q ɔ̄x.mat.ɔ̄ interd.eccl.& ꝑ doc. in c.is q.de spōs.& ꝑ Ale.cōs.153.in fi.vol.5. & expressè hoc tradit D.Ant.in d.c.fi.& Abb.in d.c illud,col.pen. ver.qñq; nihil ꝓbat.q̄ sequit Fel.ibi,col.fi.dicēs, ꝙ pfe-ctè Ab.loquit,quāto ergo magis qm̄ annulus fuit mis-sus ꝑ absentē absenti,cuius ēt delatio inducit signū ęqu-uocū:vt ꝑ Abb.& oēs in d.c.illud.in fi.& ꝑ Are. d. cōs. 13.col.3.& Ale.d.ɔs.153.in fi.& cōs.150.col.6.ver.itē su per decimo.vo.5.Nec hēt obstare,si alleget,ꝙ prędicti actrix,& reus noīarūt se cōiuges,& ita cōfessi fuerunt, itē ꝙ de hoc mřimonio est fama & vox publica, & ꝙ ī dubio iudicandū est pro mřimonio: cū sit fauorabile. nā ista oīa & singula in pñti cā nō sunt in aliqua cōsi-derōne,& perfectè euacuantur, in d.cons.Ingolstad.in quo ēt euacuat illa alia obiectio,in qua posset dici,ꝙ de fectus testimonij mřis & sororū actricis, & illius Elisa-beth pōt suppleri ꝑ alios testes , ex quo verè nō adsunt alij testes,q ad cām faciant & aliàs,vt plenius,in d.ɔs.in quo insuꝑ penitus & funditus tollit alia obiectio,& ɔ-cludēter,q̄ ex parte actricis posset fieri , dicēdo ꝙ testi-moniū illarū mulierū dřet admitti,ex quo veritas aliàs hři non posset,nā istud est falsum cū de sui natura, & à

cōiter accidentib.talis actus possit ꝑ alios probari,nec culpa dř carere ipsa actrix,quæ potuit alios habiles ad-hibere,& negociū istud honorificè,& ꝗm veritatē tra-ctare,& ꝑ psonas ad id ɔueniētes,& vt plenius, in d.ɔs.
45 Ad† q̄ faciūt deducta per Ias.in l.cūctos populos . C.de sum.Tri & fi.Cath.in fi.& per Crot.in trac.de test.fo.5, nu.71.& 16.& ꝑ Mod.Bon.in sing.24.& ꝑ Fel.in c.ter-
46 tio loco.de ꝓb.col.3.† Postremò minus obstabit si di-cat,ꝙ licet singulæ ꝓbōnes per actricē ꝓductæ,vt vna-queque de per se cōsiderata nō inducāt talē ꝓbōnē,tñ oīa insimul iūcta dēnt illā inducere,iuxta illud, vt q̄ nō ꝓsunt singula,&c.c.cū cām.& ibi gl. allegās cōcor. cx̄ de ꝓb.& per scrib.ibi,& est gl.& ibi scrib. no.in l.instrū. C.de ꝓba.& tāgit Bar.& alij,in l.admonēdi.ff.de iureiu. & Ale.d.cōs.150.col.pe.vol.5.cū si.allegatis per doct.in
47 c.veniēs.el 1.extra de testib.Nā † ꝓcederet obiectio,qm̄ vnaqueque semiplena ꝓbatio,& vnumquodq; singula re, de per se esset in sua specie pfectū , secus aūt erit, qm̄ vnumquodq; de per se est imperfectum:tunc.n. nō iū
48 gūtur,nec simul iuncta probāt. Nec † isto casu proce-dit rła superius allegata,videlicet,si nō prosunt singula &c.ita expsse tradit Bal.quē sequuntur ibi scrib. in l. si qs ex argētarijs.§.1.ff.de eden.& in l.spadonē.§.quarta. ff.de excus.tut.& ita tenent D.Ant.& alij, in c. licet. de testi.& in d.c,veniēs,& ibi Fel.& Alex. hoc idē sequit.d. cōs.150.in fi.& cōs.seq.& in alijs cōs.q̄ adducunt Mod. Bon.in l.vnius.§.testes.ff.de quæst.& hoc firmat Ias.alle gās plures alias decis.in d.l.admonēdi.car.24.col.j.ver. istā conclu.notabilius limita.dicēs ꝙ vnaqueque semi-plena probatio dēt de per se esse perfecta: qm̄ duo im-perfecta nō possunt iungi,nec facere vnum perfectum nec isto casu hēt locum regula prædicta,vt quæ nō pos sunt,&c.quib.omnibus cōsideratis infertur necessaria & iuridica conclusio,ipsum reum debere absolui,non obstante sententia contra ipsum lata. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Impedimentum contrahendi matrimonium inter consobrinos & coniunctos in secundo gradu consanguinitatis inductum est sta tuto canonico, & lege positiua.*
2 *Pōt tamen summus Pontifex super tali impedimento dispensare.*
3 *Licet aliquid iure prohibeatur,non tamen censetur prohibita di-spensatio super illo.*
4 *Iure antiquissimo canonico statutū fuit vsque ad septimum gra dum matrimonium non posse contrahi inter coniunctos & con sanguineos.*
Poterat tamen super tali impedimento dispensari.
5 *Super iure positiuo summus Pont.dispensare potest suo arbitrio.*
6 *Magna est potestas summi Pont.ita, vt nō liceat de ea disputare.*
7 *Potest summus Pontifex super iure positiuo inducto constitutio-ne dispensare.*
Inferiores autem non possunt.
8 *Impedimentum contrahendi matrimonium inter duos consobri-nos & filios duorum fratrum non est inductum iure diuino.*
9 *Nec etiam est inductum iure naturali,nec ex dictamine natura-lis rationis,sed de iure ciuili.*
In matrimonijs seruandum est ius canonicum, & non ciuile.
10 *Dispensatio,per quam fit reductio ad primæuum ius,facilius con cedi debet,cum hoc sit fauorabile.*

CONSILIVM LVI.

Licitè & lege permittente poterit cōtrahi lřmū & solēne mřimonium inter d.Baldasarem, de Keuring.& d.Anastasiam de Zelchin.stante dispen-satione apostolica,filijq; inde nasciturí legitimi,& natu
1 rales erūt.Licet.n.sint consobrini,& in secundo cōsan guinitatis gradu inuicē cōiuncti,& cōstōne canonica, & iure positiuo prohibiti mřimoniū cōtrahere.c.cum igitur,in prin.& in fi.35.q.1.& c.constōnes. q.3.& in c. nō dēt,de ɔsang.& affi.& in cle.j.eo.ti.& per Theolog. super quarto,dist.40.& in proprijs terminis tradit gl.in l.celebrandis.C.de nup.& sequuntur doc.ibi,vt ēt post
2 gl.faciūt,in §.duorū.inst.eo.ti.cū si.tñ † summus Ponti-fex potuit suꝑ tali impedimēto dispēsare,& eius dispen satio firma,& valida est:cū facta sit inter coniunctos ꝑ lineā trāsuersalem in secundo gradu,& æquali consan guinitatis,vt hř in c.lřas.de rest.spo.ꝑ gl.Abb.& alios,& tradit in c.ꝓposuit,de cōcés.pręb.& post Old.cōs.256,
Firmat

firmat D.Præp.in c.fi.col.5.ver.Itē diſpēſat,de ſpō.duo.
Quib.in locis cōiter ↄcludūt,ſum.Pōt. poſſe diſpēſare
in ſcđo gradu ↄſanguinitatis collateraliū,& vt inter cō
ſobrinos,& filios duorū fratrū,ſeu fr̄is,& ſororis legiti
mū ↄ̄hat̄ mr̄imoniū,& ↄfirmant̄ iſta ꝑ tex.in c.quocir
ca,de ↄſang.& affi.vbi oēs firmāt,valere diſpēſationem
Pōtificis ↄceſſā ſuꝑ gradu ꝓhibito iure poſitiuo , dū-
3 mō nō ſit obreptitia, vł ſurreptitia.Licet†.n.iure aliq̄d
ꝓhibeat̄,nō ꝑpea ꝓhibita cēſet̄ diſpēſatio circa ꝓhibi
tionē illā,ſm Abb.in c.innotuit,col.1. de elec.& diſpē-
ſando tollit impedimētū,ſm eundē Abb.ibi, col.5. ad
4 id citantē iura.Et†ſuadet̄,nā ante d.c.nō dēt,prohibitio
ↄſtituta erat vſq; ad ſeptimū gradū,vt ꝓbāt iura ibi ci-
tata ꝑ gl.& alios,& tn̄ ſuꝑ tali ꝓhibitione diſpēſabat̄,&
diſpenſatio illā tollebat, vt hr̄ in c.q̄dam lex.§.ꝙ ſcripſi
35.q.3.& in c.de gradib.q.8.& in c.ꝙ dilectio.de ↄſang.
& affi.vbi poſt alios D.Præp.in 3.no.& col.2.ver. oppo
5 no ↄ̄ tex.iſtud firmat.Et† ↄ̄ talē ꝓhibitionē iure poſiti-
uo inductā ſola volūtate ſum.Pōt.diſpēſare pōt, ſm In
no.& alios,in c.ad monaſteriū,de ſta.monach.& Abb.
in c.tū ex lr̄is,de reſt.in integ.& in c.oppoſuit,col.5. de
ↄceſ.ꝑb.& d.c.innotuit,ex quo eſt s̄. illud ius , vt ibidē
hr̄;& tradit Io.An.in c.ꝑ venerabilē,q̄ fil.ſint legi.& cōi
ter Theol.ſm S.Tho.& Richar.ſuꝑ 4.diſt.38.quos ſeq̄t̄
fr̄ Ang.in ſua ſum.in ver.matrimoniū.tertio,in 18. im-
6 pedimēto.§.2.ver.ſilr̄ dico.Nec †in p̄nti opus eſt diſce-
ptare de ꝑtāte ipſius ſum.Pōt.c.ſi q̄s ſuadēte, in fi. 17.q.
4.& l.2.C.de crim. ſacril.& aliàs diffusè in cā ſatis ardua
7 multa deduxi eius ꝑtātē ſuꝑmā ↄcernētia.Et † licet tale
impedimētū ſtatuto ecclæ, & ꝑ cōciliū ḡnale inductū
appareat,d.c.nō dēt.cū ſi.& inferiores ſum. Pōt. nō va-
leāt, nec poſſint rł̄r illud tollere, nec ſuꝑ eo diſpēſare,
vt tradit̄ in d.c.ꝙ dilectio. & in d.c.quocirca. cū ↄcor.
tn̄ ſum. Pōt. ꝓculdubio pōt ſuꝑ illo diſpēſare,vt hr̄ in
d.c.innotuit.& per gl.in c.ſunt q̄dā.25. q.1. & ſatis hoc
colligitur in d.c.nō dēt,iūctis his quæ hn̄r in c. nullū.&
in c.ꝓgenie.35.q.1.& 3.& ꝑ gl.& Abb. in c.dilecti.& in
c.dilectus.de ꝑb.& ꝑ gl.Pau.de Leaz.& alios, in d. cle.1.
& ꝑ Arch.in ſum.66.diſt.& Spec.in Ru.de diſpē.§.ↄn̄r,
ver.ḡnaliter dico.& ēt no.in c. ſignificaſti.de elec. & in
c.poſt trāſlationē.de renū. & plenè ꝓſequit̄ Ant. Roſ.
in ſuo trac.de monarc.fol.65.col.1.& 2. ver.minus fuit
8 ligatus.& D.Præp.in c.q̄m de naturali 15.diſt.Et†aduer
tēdū eſt,tale impedimētū minimè eſſe inductū iure di-
uino:cū ſit in ſcđo gradu collateraliū, & in linea ęquali,
& filij fratris & ſororis exiſtāt,& Iudæi antiq̄tus,ac ēt
hodie tali gradu ↄiuncti matrimoniū ↄ̄hebāt & ↄ̄hūt,
vt dicit Sal.in d.l.in celebrādis.& ꝓbat Geneſ.Leui.Nu
meri,& Tob.locis ī.citādis,& in teris ↄcludit & decla-
rat Abb.in d.c.lr̄as,de reſt.ſpo.& in c.gaudemus, de di-
uor.col.2.nu.11.citās & declarāt ad hoc tex.Leuit. ī c.
18.& ꝑ fratrē Ang.in ſua ſum.in ver.mr̄imoniū tertio,
in 6.impedimēto,& in §.1.& hoc ſtante minimè opus
eſt in p̄nti attingere articulū illū , an & q̄n Papa poſſit
9 diſpēſare ſuꝑ ꝓhibitis d.iure.Aduertēdū † eſt inſuper ,
hmōi impedimētū nō eſſe inductum iure naturali,nec
ex dictamine naturalis rōnis. Nam illo iure mr̄imonia
iſta nō erāt ꝓhibita,vt in fortiorib. teris legimus in fi-
lijs Adæ,Abraā,& Iacob,& alijs q̄plurib.vt Geneſ.c. 24.
11.in fi.& 29.& Numeri.c.fi.& Tob.c.7.& alijs q̄plurib.
& 32.q.4.c.q̄rit̄,& iure ciuili iſtud iā ꝑmiſſum erat. l.3.l.
nō ſolū.§.1.ff.de ri.nup.& d.l.in celebrādis. C.de nup.&
inſt.eo. §. duorū. Prohibitio itaq; iſtorū mr̄imoniorū
ſolum ꝓceſſit cōſtōne canonica,& iure poſitiuo,vt s̄.
ꝓbauimus,& licet tale ius canonicum dēat obſeruari ,
ſm gl.inſt. de nup.in prin.& in §.hactenus,inſt.de grad.
& ī l.1. C.de ſec.nup.& ꝑ Abb.& alios,in c.pe.& fi.eo.ti.
& in c.fi.de rapto.cū ſi.tn̄ de tali ↄſtōne canonica,& iu
re poſitiuo ſuo arbitrio potuit ſū. Pōt.diſpēſare,& di-
ſpēſando ceſſabit impedimētū d. iure inductum, et di-
10 ſpēſatio obſeruāda erit,vt ſuꝑ iā deduximus. Potiſſi-
mū:†cū talis diſpēſatio negotiū ipſū reducat ad diſpō-
nē primęui iuris naturalis et ciuilis,ꝙ quidē facilius cō
cedit̄;cū ſit fauorabile. l.ſi vnus. §.pactus ne peteret.ff.
de pac.et eſt gl.or.in ver.numerādū.in c.ſtatutū. de ꝑb.
li.6.Et q̄m tale impedimētū nō fuit inductū iure natu-
rali,nec ex dictamine naturalis rōnis.minimè in p̄ntia-
rū opus erit attingere difficultatē illā, an & q̄n ſū. Pōt.
valeat & poſſit ſuꝑ illis diſpēſare,verſamur nāq; ſolum
circa impedimētū ↄſtōne canonica. & l.poſitiua indu-
ctū,ꝙ ipſe ſū.Pōt.ſuo arbitrio diſpēſando potuit tolle-
re,ꝓut ſuſtulit,& eo ſublato verū erit, inter ꝑdictos no
biles d.Balthaſſarū,& d. Anaſtaſiā ltīmū poſſe ↄ̄hi mr̄i-
moniū,& ex eo ↄ̄cto filios naſcituros eſſe ltīmos & na-
turales & ad oīa habiles, ꝓut ſunt alij de ltīmo mr̄imo
nio nullo impedimento ſtante ↄ̄cto nati. Pariſ.Bono.

SVMMARIVM.

1 *Filij nati ex ſecundo matrimonio,ſtante primo , non poſſunt eſſe legitimi.*
2 *Nec prodeſt allegare ignorantiam primi.*
3 *Nec allegatio bonæ fidei ſecundi matrimonij, ex quo præſumitur ſcientia primi, & nu.4.*
Clandeſtinum matrimonium dicitur illud , quod non eſt legitimè contractum,nec in facie eccleſiæ.
4 *Clandeſtina matrimonia non carent ſuſpitione.*
5 *Scientia ſecundæ vxoris tollit bonam fidem.*
6 *Matrimonium primum præſumitur ſi illa vxor prima fuit tranſducta tanquam vxor, nam per tacitum conſenſum præſumūtur verba præceſſiſſe de præſenti.*
7 *Matrimonium primum præſumitur ex cohabitatione ſimultanea & ex fama loci.*
8 *Item & ex confeſſione ipſorum coniugum.*
10 *Matrimonium clandeſtinū probatur;quia factum in domo extra nei,etſi fuit occultum illis,qui ſoliti ſunt ſcire,& nu. 11.*
Item ſi fuit dictum,quòd ſecretò teneretur.
12 *Clandeſtinum etiam dicitur,quando procuratur,ne veniat in notitiam alterius,maximè illorum quorum intereſt.*
Item quando actus, qui publicè ſolet fieri, celebratur corā duob.
13 *Item quando contrahitur inter illos,qui conſueuerunt palam, & non occultè contrahere.*
14 *Scientia primi matrimonij præſumitur ex publica voce & fama quæ viget in illa ciuitate, & nu. 15.*
16 *Dubium,an primus maritus viuat, non excuſat ſecundò contrahentes;quoniam debet eſſe omnimoda ſcientia mortis primi.*
Quiſque viuere præſumitur vſque ad centum annos.
17 *Teſtis vnicus ſufficiens eſt ad cauſandam malam fidem in contrahendo ſecundum matrimonium.*
18 *Qui non debebant contrahere, contrahendo dicuntur eſſe in mala fide .*
19 *Singularitas in teſtib.non nocet , quando illi tendunt ad probandum verum finem & ſcientiam alterius.*
20 *Qui aliquam eligit ſibi in vxorem,præſumendum eſt,habuiſſe notitiam qualitatis ipſius.*
21 *Maximè ſtante importantia facti,& temporis diuturnitate.*
22 *Filij vt legitimi iudicentur, fauendum eſt in dubio, ſecus quando ſumus in claro.*
23 *Ignorantia non præſumitur in contractib. perpetuis & importantib vt eſt matrimonium, & etiam in facto longinquo.*
24 *Contrahens cū aliquo præſumitur hr̄e notitiam qualitatis illius.*
Societas matrimonio æquiparatur.
25 *Dicenti ſe ignoraſſe illa,quę ſunt publica & notoria, non eſt credendum.*
26 *Contrahēs matrimoniū occultè,nō excuſatur ab ignorātia iuris.*
27 *Scientia & dolus præſumitur in his,quæ ſunt de genere prohibitorum, nec in illis poteſt allegari ignorantia.*
28 *Matrimonium contractum ſine pompa & cōcurſu conſanguineorum , & coram minori numero quinque teſtium, pręſumitur fraudulentum.*
29 *Fraus pręſumitur propter diſparitatem generis & nobilitatis .*
30 *Affinitas, & iuſtitia publicę honeſtatis impediunt matrimonium contrahi cum illo,qui cognouit ſororem iſtius , & nu.31.*
32 *Copula carnalis probatur,ſi quis fuit deprehēſus cū illa in lecto.*
33 *Idem ſi iſte filio illius aliquid annuum reliquit.*
34 *Coitus probatur ex pręſumptionibus.*
35 *Pręſumptiones veroſimiles habentur pro vera probatione.*
36 *Inſtrumento ſcripto per notarium, aliàs de falſo accuſatum non datur plena fides.*
37 *Presbyteri aliàs condemnati de falſo non poſſunt eſſe idonei teſtes inſtrumentarij.*
Presbyter prohibetur intereſſe nuptijs clandeſtinis .
38 *Ad probandum matrimonium debent eſſe teſtes omni exceptione maiores.*

Inſtru-

39 *Inſtrumentum redditur ſuſpectum reſpectu loci & temporis, ſi fuit celebratum de nocte, & in domo priuati.*
40 *Notario aſſerenti matrimonium publicè eſſe contractum, minimè credendum eſt in præiudicium tertij.*
41 *Quando matrimonium non deducitur principaliter in iudicio, ſed incidenter per modum cauſæ; quia principaliter agitur de ſucceſſione, probari poteſt quò ad fidem legitimitatis & ſucceſſionis, per quālibet ſpeciem probationis, licet præiudicetur illis, qui volebant ſuccedere, & alijs ſeq.*
42 *Legitimatio filiarum probatur leuiorib. probationib. dempta vera probatione matrimonij.*
43 *Legitimatio filiorum probatur per matrimonium præſumptum, & per leuiores probationes.*
44 *Dominium incidenter deductum probatur per poſſeſſionem, ſecus ſi principaliter deduceretur.*
45 *Nec conſideratur ad legitimationem filiorum probandam intereſſe aduerſariorum.*
46 *Nam illud erit conſiderato intereſſe matrimonij, non reſpectu intereſſe reſultantis ex legitimatione, & quoad ſucceſſionem.*
Quando matrimonium venit ad iudicium incidenter, & per modum cauſæ, ſufficiunt leuiores probationes.
47 *Commiſſarius ſeruare debet formam mandati, ſibi facti, & aliter procedendo nulliter dicitur procedere.*
48 *Clauſula, ſi ita eſt, appoſita in reſcripto, & clauſula, ſi rapta non fuerit, conditionem important, & verificandæ ſunt.*
49 *Etiam in reſcriptis gratioſis.*
50 *Nā in illis monitionem, inſtructionē, & verificationem exigunt.*
51 *Clauſula, ſi ita eſt, & ſi eſt idoneus, à pari videntur procedere.*
Clauſula, ſi eſt idoneus, requirit pronunciationē ſuper idoneitate
52 *Habens mandatum diſpenſandi ſuper matrimonio nō pōt diſpenſare, niſi præcedente inquiſitione, & ſeruata forma reſcripti.*
53 *Mandatum de diſpenſando circa matrimonium conditionale non habet vim diſpenſationis, ſi forma ipſius non fuit ſeruata, & adimpleta.*
54 *Aſſertioni executoris, & commiſſarij in præiudicium tertij non eſt credendum, nec ſtandum.*
55 *Aſſertio nuda executoris ſine ſigillo & ſubſcriptione nullam, prorſus facit fidem.*

CONSILIVM LVII.

1 Stante Priori†mr̄imonio, filij ex ſecūdo nati non
pn̄t eſſe ltīmi, c. tāta, q fil. ſint leg. & in c. ex
2 tenore, & c. referēte. Nec† ꝓdeſt allegatio ignorantiæ, ſi
nō eſt ꝓbabilis, ſm Abb. in d. c. referēte, & c. ꝑ venerabi
3 lē. Nec†obſtat bona fides ſcđi; qa nō pōt qcquā opari,
ex quo fuit clādeſtinū, vt in c. fi. §. pęnis. de clandeſt. de-
4 ſpōſ. & ver. pari mō. Quia†nō ɔ̃ctū publicè, nec ī facie
eccłæ, ex quo p̄ſumit ſcīa primi, Gem. cōſ. 27. in fi. pul-
chrè Anch. ɔſ. 402. In primo dubio, & ēt no. in c. ex te-
nore, q fil. ſint leg. & ibi Abb. quałr dicat clādeſt. & per
Bar. in l. 2. C. de his q de pub. rat. li. 10. & ꝑ Mod. in l. clam
poſſidere. ff. de acq. poſſ. & in c. ɔſuluit, col. fi. de of. dele.
& facit. l. 3. §. fi. & l. ſeq. ff. ꝙ vi aut clā. Et clādeſtina nō ca
rēt ſuſpitione, vt dicit gl. ꝑ illū tex. in l. 1. §. mittat. de vēt.
5 inſp. Et†fortiter obſtare videtur ſcīa maritatæ apta, per
6 no. in c. ab excōicato, de reſcr. Et†de primo ſatis cōſtat,
qa fuit traducta tanq̄ vxor, & ſic à tacito ɔſenſu p̄ſumū
tur verba p̄ceſſiſſe de pn̄ti, gl. in l. cui fuerint. & ibi Pau.
7 de Caſt. ff. de ɔd. & dem. Scđò † cohabitatio inſimul, &
8 fama loci, c. illud, de p̄ſum. Itē†& ɔfeſſio ipſarū. c. ſuper
eo. vbi Abb. & alij, de eo, q cogn. ɔſan. vxo. ſuæ, & ꝑ Bal.
ɔſ. 48. Quidā, vol. 2. & Alex. ɔſ. 24. col. 5. vol. 2. & Dec. ɔſ.
9 163. col. 2. Et†eſto, ꝙ ꝓbet ɔfeſſio emanata abſente par-
te, tn̄ ſufficiēs eſt, gl. in c. quoties cordis. 1. q. 7. D. Anto.
Car. & Imo. in c. ſi cautio. de fi. inſtr. & Dec. d. conſ. 163.
10 col. 2. Clādeſtinitas†ſcđi ꝓbat: qa factū in domo ex̄nei,
& qa occultū illis, q ſoliti ſunt ſcire, vt ꝑ Bar. in l. nō in-
telligere §. tacitè. ff. de iu. fiſ. & in l. in fraudē, in prin. ff. de
his qb. vt indig. Et qa dixit, vt ſecretò teneret, & in ſim.
Imo. in l. poſt ɔ̃ctū. ff. de don. de inſtr̄o occultè fabrica-
11 to, ꝙ hēt ſuſpitionē ſimulationis. Faciūt†no. ꝑ Dec. in l.
quo tutela. §. clā. de reg. iur. Barb. cōſ. 46. col. 3. vol. 1. &
q̄ no. Bar. in l. Barbarius, col. 1. ff. de off. prçto. & Bal. in l.
nemo. de ſum. Tri. Iaſ. in §. ſi qs in fraudē. inſt. de acti. &
12 Fel. in c. cū qdē, col. pe. de iureiu. Et †clādeſtinè dr̄ fieri,
qn̄ ꝓcurat, ne in notitiā alterius veniat, & maximè illius
cuius ītereſt, vel qn̄ actus, q publicè fieri dēt; vt eſt mr̄i-
moniū fit, corā duob. teſtib. ita Bar. in d. l. 2. C. de his qui
de pub. rat. li. 10. & Barb. cōſ. 45. Scribit. col. pe. vol. 1. &
13 in ſi. no. Dec. cōſ. 399. Cōclonē, col. fi. Et†ēt ſi eſt ɔ̃ctum
inter illos, q cōſueuerūt palā & non occultè ɔ̃here: vt
no. Barb. cōſ. 54. Illud afferā, col. 6. ver. p̄mitto ēt. vol. 1.
14 Et†notitia primi p̄ſumit ex publica fama primi. c. 1. de
poſtu. p̄la. c. cū in tua. q matr. accu. poſſ. & in c. fi. & per
Dec. cōſ. 154. & in c. 2. de cōſt. li. 6. Dummō ꝓbet in ciui
tate fuiſſe, aliàs ſcīa non p̄ſumit, Bar. in l. is pōt, col. 3. ff.
15 de acq. hær. doc. in d. c. q in tua. Stāte †ēt vicinitate loci,
& tꝑis modicitate. l. ꝑegre. ff. de acq. poſſ. iuncto. c. quoſ
dā, & c. quāto, de p̄ſum. & ꝑ Mod. poſt Bar. ī l. 1. ff. ſi cer.
16 pet. Nec†dubietas vitæ primi excuſat; cū requirat om
nimoda certitudo mortis primi. c. in pn̄tia. de ſponſ. c.
dn̄s, de ſec. nup. auth. hodie. de repu. C. & quia qlibet p̄-
ſumit viuere vſq; ad cētum annos. l. fi. C. de ſacroſ. eccl.
17 & ꝑ doc. vbi ſ̃. Et†qa teſtes deponunt de ſcīa. †Nec di-
cat, ꝙ ſunt ſingulares. Nā ſolus vnicus teſt is ſufficit ad
accuſandā malā fidē in ɔ̃hendo, ſm c. p̄terea, & c. cum
in tua. & ibi doc. de ſpōſ. Et quia ſola fama primi publi
18 ci ſufficit ad impediēdum ſm. Et † quia nō dēbat ɔ̃he-
re, & ɔ̃hēdo fuit in mala fide, l. qui ɔ̃. C. de inceſt. nup. c.
19 q ɔ̃. de reg. iu. li. 6. & c. quæ ɔ̃ 8. diſt. c. illa 12. diſt. Et†quia
teſtès tēdunt ad vnum finē, ſ. probādi ſcientiam, ſingula
ritas nō nocet. l. q ſn̄īam. C. de pę. vt dr̄ de diuerſis con-
feſſionib. mutui, bene probat mutuum, ꝑ Pau. cōſ. 204.
20 Iudex eſt miniſter. circa fi. Et†qa elegit hanc vxorē, prę
ſumendū eſt, ꝙ habuerit notitiā eius qualitatis. Bar. in
21 l. ſi p̄ronus. ff. de cōfir. tut. Stāte†ēt importantia facti, &
tꝑis diuturnitate. Inn. in c. veniens. de fil. p̄sby. Rom. ɔſ.
22 481. col. 2. Et†in dubio verū eſt, vt filijs faueamus, vt le-
gitimi iudicētur. l. miles. §. defuncto. ff. de adult. Bal. in l.
23 filiū. col. fi. ff. de his qui ſunt ſui, cū ſi. † Secus, qn̄ ſumus
in claro, vt no. Alex. cōſ. 152. col. 2. vol. 5. & argumento
24 c. ex tenore, de fo. cōp. cū cōcor. Et†qa in ɔ̃ctib. ꝑpetuis
& maximę importātiæ, vt eſt mr̄imoniū, qn̄ graue eſt,
ēt in facto lōginquo nō p̄ſumit ignorātia. c. cū illorum
de ſent. exc. Ale. in d. l. ꝑegre. & grauis eſt cā mr̄imonij,
latè Soc. cōſ. 17. col. 3. vol. 1. cū ſi. Et q cū alio ɔ̃hit, p̄ſu-
mit hr̄e notitiā illius, cum quo ɔ̃hit. Bal. in l. ciuile. C. de
fur. & nō excuſat à pęna, qa debuit inueſtigaſſe, Ale. ɔſ.
129. Titulus. col. pen. vol. 3. prout in ſocietate, q̄ mr̄imo
nio æquiparat Pau. in l. 1. §. nō aūt. ver. item aliàs con-
25 ſului. ff. de exerc. cū cōcor. Nec†creditur dicēti ignoraſ
ſe, ſi illa publica ſunt & notoria. c. fi. 16. diſt. cū ſi. Prout
26 nūquā excuſat ab ignorātia iuris, q mr̄imoniū occulte
ɔ̃hit. Bal. in l. 1. C. de interd. matr. cū ſit ꝓhibitū, toto ti.
27 de clandeſt. deſponſ. Et†in his, q̄ ſunt de gn̄e ꝓhibitorū,
ſcīa & dolus p̄ſumant, nec pōt ignorātia allegari, vt dr̄
ibi, & in l. fi. ff. de rit. nupt. no. Fel. ꝑ illū tex. in c. fi. de ſen.
28 excō. & ibi tradit gl. Et † qa ɔ̃ctū corā minori numero
qnq; ꝑſonarū & ſine pōpa & ɔcurſu cōſanguineorū,
iō fraudulētū. Bal. cōſ. 148. in caſu propoſito. col. fi. vol.
1. Barb. d. cōſ. 45. Et q̄ tradit tex. in c. ałr. 30. q. 5. & Hoſt.
in ſum. de cland. deſponſa. §. 1. & ꝑ oēs, in c. 1. & 2. eo. ti.
& ꝑ totū, & ꝑ Soc. ɔſ. 17. Supradicta. co. 3. ver. qnimmò
29 cū ſit. vol. 1. Et†quia diſparitas gn̄is & nobilitatis, q̄ ma-
ximū argm̄ fraudis arguūt, Barb. d. cōſ. 45. col. fi. Prout
30 qa rumor erat, ꝙ †iſte cognouerat ſororē iſtius, cum
qua clandeſtinè ɔ̃xit, quo caſu mr̄imoniū nō potuit eſ
ſe: qa fuit generata affinitas, & publicæ honeſtatis iuſti-
tia. Inn. & alij, in c. diſcretionē. & c. fr̄nitati. de eo qui co
31 gno. cōſang. Et†hæc ſola ſufficit ad tale impedimentū,
32 argō tituli de cōſang. & affi. cū vulga. Et † ꝙ ſororē co-
gnouerit, patet: qa dep̄henſus cū ea in lecto, vt in ſim. ꝑ
Bal. in l. neq; natales. in prin. C. de prob. & q̄ ꝑ. Bar. in l.
2. in prin. ff. de fur. & q̄ ꝑ gl. in l. ſi verò nō remuneran-
33 di. §. adoleſcēs. ff. mād. Et †qa in teſtō reliquit filio iſtius
ſororis certū qd annuū, & eidē ſorori eius matri aliqd
legauit, argō eorū q̄ dicit Bar. ī l. cū qd. ff. ſi cer. pe. Quæ
34 præſumptiones bn̄ probant dictū coitū. l. ſi qui adulte-
35 rij. C. de adult. c. literas. cū ſim. de p̄ſump. Et† qa ſunt ve
roſimiles, hn̄r pro vera ꝓbōne, gl. in ver. legitimis, in l.
36 2. §. 1. ff. de excu. tut. Rom. conſ. 7. viſis. Et †inſtr̄m ɔ̃ctus
matrimonij, per quod prædictum aſſeritur publicè
contractum, nil obſtat, primò: quia notarius aliàs
fuit

fuit ille de falſo accuſatus,regu.ſemel. & q̃ latè ꝑ Fel.in
c.frnitatis.de hr̃ti.& Bar.in rub. de fi.inſtr.col.pen.poſt
Bar.in l.2.ff.ad leg.Iul.repetun.Scđ ò:ꝗa teſtes in inſtr̃o
deſcripti ſunt p̃sbyteri,& aliàs de falſo dãnati , vt volũt
Doct.citati ꝑ Mar.ſig.74.& ꝑ Fel.in c.teſtimoniũ.de te-
37 ſti.Et †ẽt ꝗa p̃sbyter eſt ꝓhibitus intereſſe nuptijs clãde
ſtinis,& iõ ẽt ſemiplenã nõ faciũt ꝓbõnẽ;vt no.D.Præ
po.in c.cũ inhitio.ꝑ illũ tex.ĩ prin.de clãd. deſpõ.ꝗ tex.
negatiuè ꝓcedit,& ſi actus in ɔ̃riũ factus erit nullus,ad
no.in l.nõ dubiũ.C.de legi.& ꝑ Fel. in c.ex parte,de ɔſt.
38 Alius†verò teſtis nõ eſt ſucffiẽs:ꝗa vnicus,& plures re
ꝗrunt̃ & oĩ exceptione maiores,& rogati.Barb.ɔſ.45.
ſcribit̃.col.1.& 2.vol.1.& ɔſ.54.illud afferã.col.3.eo.vol.
39 Tertiò†inſtr̃m reddit̃ ĩualidũ rõne loci,& tp̃is,ꝗb.fuit
celebratũ in domo priuati,& de nocte,ad no.ĩ c.lr̃is.de
teſtib. & in l.ɔſenſu. C.de repud. & ꝑ oẽs,in l.1.ff.ſi cer.
40 pet.Et†ꝗa tẽdit in p̃iudiciũ tertij,illi ſtãdũ nõ eſt.Barb.
ɔſ.8.Sapiẽter.col.2.vol.2.poſt Inn.ĩ c.illud.de p̃ſum.Nã
licet ꝓbaret inter ɔ̃hẽtes,nõ tñ ꝓbat in p̃iudiciũ tertij.
41 Ad†aliud ꝓ reſołone dubij dati eſt optima deci.Gem.
ɔſ.27.Sup dubijs.vbi ɔſiderãdo plures caſus tãgit pñtẽ,
de quo vertit̃ qõ,ɔcludẽs ꝙ qñ principał̃r agit̃ de ſuc-
ceſſione,& mr̃imoniũ nõ deducit̃ principał̃r ĩ iudicio,
ſed ĩcidẽter,& ꝑ modũ cãę, tũc q̃libet ꝓbõ vr̃ ſufficiẽs
ad ꝓbãdũ tale mr̃imoniũ quò ad finẽ ltĩmitatis,& quò
ad ſucceſſionẽ,licet ĩterſit eorũ,ꝗ p̃tẽdebãt ſuccedere,
adducit iura,deciſ.& rõnes ꝓbãtes hãc cõcłonẽ, & rñ-
det ɔ̃rijs,q̃ adduci poſſent,q̃ doc. cõprobari põt ex di-
ctis ꝑ Abb.poſt gl.& alios,in c.lator.ꝗ fil.ſint leg. col.2.
ver.no.gl.vbi infert ad limitationẽ, & decłonẽ eorum,
42 q̃ hñr in l.filiũ.ff.de his ꝗ ſunt ſui vel alie.iur.Et †faciunt
no.ꝑ D.Præp.in c.ꝑuenit,in fi.ſcđi nota. & in c.ex teno
re,in 5.no.ex̃ ꝗ fil.ſint leg.vbi ꝑ illa iura cõcludit, ad ltĩ
mationẽ ꝓlis ſufficere leuiores ꝓbationes, ẽt dẽpta ve-
43 ra ꝓbatione mr̃imonij.Quæ†ẽt coadiuuari pñt ex his,
q̃ dicit Dec.ɔſ.153.In effectu q̃rit̃,col.2.& 3. & vbi ɔclu-
dit ad ltĩmationẽ filiorũ ſufficere mr̃imoniũ p̃ſũptũ ,
& leuiores ꝓbationes:cũ lex inquãtũ poſſit,faueat filijs
vt in dubio iudicent̃ ltĩmi , & ſucceſſibiles, adducit va-
44 rias,& plures deciſ.q̃ videri poterũt.Et†bñ facit illud,ꝙ
dr̃,ꝙ ſi ĩ iudicio principał̃r deducat̃ dñiũ: tũc nõ ſuffi-
cit ſola poſſeſſio ad ꝓbationẽ ipſius , ex quo aliæ ꝓba-
tiones ɔ̃cludẽtes ĩteruenire dẽnt, ſecus aũt qñ dñiũ ĩci
dẽter ĩ iudicio deducit̃, nã tũc ad ꝓbationẽ ipſius ſuffi
cit poſſeſſio:vt no.Bar.ĩ l.ꝗdã ĩ ſuo.ff.de ɔd.iſt.& latè di
xi poſt Bar.ĩ l.ſi prius ff.de no.ope.nũ.& ſẽtit Fel.in c.il
lud,col.2.ex̃ de p̃ſump.ex ꝗb.omiſſis plurib.alijs, reſul-
tat ɔcło firma,ꝓbationes, de ꝗb.in ꝓceſſu, bñ & opti-
mè ſufficere,Iacobũ fuiſſe,& eẽ filiũ ltĩmũ.q.Bernar.&
45 ɔñr ſucceſſibilẽ.Nec†erit in ɔſiderõne intereſſe aduer
ſariæ,vt in ſui p̃iudiciũ tales ꝓbationes nõ videant̃ ſuf-
ficere;vt vr̃ ſentire Bal in auth. ſi ꝗs in aliquo documẽ-
to,col.2.ver.iux.hoc q̃ro.C.de edẽ.& Flor.in l.harũ.§.ſi
q̃rat̃.ff.ſi ſer.vẽd.& Soc.conſ. 9.Viſis,& inſpectis,col.5.
46 ver.nec coadiuuat̃,vol.1.Nã†deciſiones p̃dictę non lo-
quũt̃ de intereſſe reſultãte ex ltĩmatione,nec de intereſ
ſe quò ad ſucceſſionẽ,ſed de ĩtereſſe quò ad fędus mr̃i
monij,vt exp̃ſſis verbis declarat ipſe Bal.in d. auth.ſi ꝗs
in aliquo documẽto,col.2.ver.pal .vbi ita exẽplificat ta
le ĩtereſſe tertij ɔſiderabile:vt ſeq̃t̃ Fel.in d.c.illud,col.3.
ver.ſed quãtũ ad ꝓpoſitũ,in fi.& ꝙ ita dẽat intelligi,ap
tè oñdit̃ ex Gem.in d.ɔſ.27.& ex alijs s̃.adductis,ex ꝗb.
cõis ɔcło,ꝙ ad ꝓbãdũ ltĩmationẽ filij, ẽt reſpũ ſucceſ-
ſionis,quo caſu tractat̃ de ĩtereſſe tertij, vt ĩ totũ, vel ꝓ
parte excludat̃ à ſucceſſione,ſufficiũt ꝓbationes leues,
eſto ꝙ plenè mr̃imoniũ nõ ꝓbet̃ , qñ mr̃imoniũ venit
in iudicio incidẽter,& ꝑ modũ cãæ, vt eſt in pñti caſu,ĩ
quo ſnĩa ꝓferẽda venit declaratiuè,eundẽ Iac.eſſe filiũ
47 ltĩmũ d.Bern. † Ad illud,an ordinarius cõmiſſarius, &
executor ſeruare debuerit formã mãdati, & p̃tãtis ſibi
attributę,ꝗ ñ potuit p̃dicta excedere, vñ ał̃r ꝓcedẽdo,
vti fecit nuł̃r ꝓceſſit c.cũ olĩ,de of.del.vul.l.diligẽter.ff.
mãd. Ordo.n.datus,nedũ ſubalis,ſed q̃libet alius ſeruã-
dus eſt,& ſi nõ ſeruat̃,nuł̃r ꝓcedit̃,vt ꝑ Inn.& alios,ĩ c.
48 cũ dilecta,vbi plenè no. de reſcr. & aliàs plenè dixi. Ad
ꝙ,†nã in d.reſcripto appoſita eſt cł̃a,ſi ita eſt,& cł̃a,ſi ra

pta nõ fuerit,q̃ formã, cõdõnẽ ſiue inſtructionẽ indu-
cũt:vt hr̃ in c.ab excõicato.de reſcr. & in c.cũ ɔtingat,
de off.deleg.vñ cõcludit̃, ꝙ adimpleri debuit per dictũ
49 executorẽ,ꝑ iura vulg.Et†licet poſſet dici , ꝙ dictæ cłæ
nõ importãt condõnẽ in reſcriptis gratioſis, vt eſt pñs
materia,vt plenè hr̃,in c.fi.de p̃ſum. & in c.1. de off.de-
50 leg.& ꝑ Belle.deci.4.cũ cõcor.tñ †in puncto adhuc in-
ſtat̃, ꝙ licet ſimus in gratioſis,& licet cõdõnẽ non im-
portent:tñ monitionẽ,& inſtructionẽ exigunt , licet
parte non vocata, vt pleniſſimè no.in dictis deciſ. & in
pũcto eſt deci.in terĩs Lap. alleg.61.Viſis lr̃is, col.2.vbi
tenet , ꝙ in mãdato de diſpẽſando ſuꝑ mr̃imonio exe-
cutor dẽt ſaltẽ ꝓceſſum fulminare,licet non cogat̃ aſ-
ſumere partes iudicis,tñ dẽt ſe informare: vt ꝑ Inn.ĩ c.
licet,ex̃.de trãſl.& Car.in cle.fi.de reſcr.vbi allegãt̃ aliæ
51 deci.Præterea†cł̃a ſi ita eſt,& cł̃a, ſi eſt idoneus, ꝓcedũt
à pari,vt pleniſſimè in d.c.fi.& alijs s̃. alleg.& tñ execu-
tor dẽt ꝓnũciare ſuꝑ idoneitate,vt tenet Lap.alleg.15.
idẽ eſt dicere,& ſuꝑ hoc dẽt fieri decło, vt tenet Rot.ĩ
ant.deciſ.88.ita erit & in executore,in diſpẽſando cum
52 cł̃a,ſi ita eſt.Prout†ẽt,ꝗa diſpẽſatio facta ꝑ hñtẽ mãda-
tũ diſpẽſandi fieri dẽt p̃cedẽte inꝗſitione,& ſ̃m formã
mandati,ad hoc vt ſatisfiat volũtati & intẽtioni mãdã-
tis,& de p̃dictis cõſtare dẽt,vt in ſim.tenet Rot. in deci.
recoll.ꝑ Thom.Faſtol.cau.27.dub. 51. q̃ deciſ. optimè
53 ꝓbat ꝑ locũ à ſp̃ali.Ex†p̃dictis infert̃,ꝙ mandatũ de di-
ſpẽſando nõ cõcurrentib.s̃.deductis nõ habet vim di-
ſpenſationis,ex quo nõ eſt ſatisfactũ intẽtioni mandã-
tis.Nec obſtant no.ꝑ Mod.in c.quia circa. de ɔſang.&
affi. ex quo loquunt̃ in diuerſis terĩs . Itẽ intelligi dẽnt
ſ̃m ſuꝑius deducta,ad q̃ no.in l.quidã conſulebat.ff.de
54 re iu.†Ad vltimũ cõcluditur,ſoli verbo, & nudæ aſſer-
tioni aſſerti ordinarij minimè eſſe credendũ in præiu-
dicium tertij,cui mõ eſt ius quęſitũ,ꝑ no.in l.ſi forte.ff.
de caſtr.pecu.& ꝑ Mod.in l.1.in prin.col.19.ff.de off.ei⁹.
55 Maximè † quia nullæ apparẽt lr̃æ,nec ſcripturæ publi-
cæ,neq; ſignatæ ſigillo dicti ordinarij quo caſu ſua p̃di
cta nuda aſſertio fidẽ nõ facit, vt plenè hr̃, in c.cum in
iure.de of.dele.& ꝑ Ale.ɔſ.33.vol.4. & bene per Rot.in
nou.in ti.de prob.deci.10.per locũ à ſpeciali,& ꝑ Bern.
Biſign.in tit.de fide inſtr.prima. & per Belle. deciſ.618.
& diffusè aliàs de prædictis dixi. Pariſ.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Soror in cauſa ciuili, an ſit idonea teſtis pro ſorore.*
2 *Et quid ſi cauſa eſt matrimonialis.*
3 *Et quid ſi inter litigantes ſuper matrimonio non eſt diſparitas.*
4 *Et quid ſi diſparitas eſt modica.*
Conſanguinei & proximi, an ſint idonei teſtes in cauſa matrimoniali, & ſeq. & nu.77.
5 *Clandeſtinitas ſolo, an vitiet matrimonium.*
6 *Matrimoniũ prabari põt per duos teſtes maſculos ſiue fœminas.*
7 *Pro matrimonio in dubio iudicandum eſt.*
8 *Scãdali euitatio in plurib. cõſideratur & declaratur. & nu.48.*
9 *In dubio illa via eligenda eſt, quæ minus præiudicium infert partibus, & nu. 50 declaratur.*
10 *Quando veritas aliter haberi non poteſt , recipiuntur teſtes, qui aliàs non acciperentur, declarantur, nu.50.*
11 *Teſtes inhabiles coadiuuantur per alios habiles.*
12 *Soror & conſanguinei regulariter non ſunt integri teſtes pro cõſanguineo, & nu.27.*
13 *Domeſtici & ſimul cohabitantes, & ſimul viuentes non ſunt integri teſtes, & nu.71. & 88.*
14 *Maximè quando talis familiaritas & domeſticitas habet coniũctam conſanguinitatem.*
15 *Iniuria facta vni vr̃ facta omnib. de illa familia, & nu.78.*
16 *Et ideo non ſunt integri teſtes pro iniuriato.*
17 *Teſtis habens affectionẽ ad cãm repelli debet, & nu.79. & 84. Vt eſt aduocatus, procurator, vel ſolicitator, & alij ſupradicti.*
18 *Soror in cauſa matrimoniali non debet recipi in teſtem, data diſparitate coniugum, & nu.24.*
19 *In cauſa matrimoniali requiruntur probationes concludentes, nec ſufficit ſola fama.*
20 *In cã matrimoniali teſtes debent eſſe omni exceptione maiores.*
21 *Idoneus teſtis quis dicatur.*
22 *Conſanguinitas bene poteſt probari per conſanguineos.*
23 *Intellectus c. videtur, de eo qui dux. in mat. & c.*

25 *c.super eo.de testib. loquens in matre, extenditur ad sorores & alios consanguineos.*
27 *Ratio generalis legis attendi debet, & non dictum particulare.*
27 *Reductio ad ius commune facilis est & fauorabilis.*
28 *Probatio quę facienda est cum aliqua qualitate ruit si qualitas illa non est probata, nam qualitas requisita probanda est.*
29 *Intellectus prædictorum, c.super eo. & c.videtur, vt nõ procedat quando cum consanguinitate concurrunt aliæ qualitates grauãtes testes. & seq.*
30 *Duo vincula magis stringuunt, quàm vnum.*
31 *Ius singulare & exorbitans non debet trahi ad alios casus.*
32 *Honor omni lucro est præponendus.*
Timor stupri bonis viris maior est, quàm timor mortis.
33 *Soror & consanguinei data disparitate ab initio repellendi sunt, & non admittendi in testes. & seq.*
34 *Dictio, aliquatenus, æquiparatur illi clausulæ, quod nec in minimo reciperetur.*
35 *Dictio negatiua præcedens abnegat omnem potestatem, & imponit necessitatem, vt actus non fiat,*
36 *Testis receptus & examinatus q̃ nõ debebat recipi, nihil ꝓbat.*
37 *Disparitas coniugum cõsideratur ex bonis & diuitijs. & nu 79.*
38 *Item ex respectu amicorum: cum amicitia valde consideretur.*
39 *Item respectu morum honestatis, & bonæ conuersationis.*
40 *Item & respectu honoris, & nobilitatis.*
41 *Filius naturalis tantùm an dicatur de domo.*
42 *Et q̃d si naturalis fuit legitimatus, an dicatur verè legitimus.*
43 *Legitimatus an excludat substitutum.*
44 *Legitimatus non debet vocari spurius.*
45 *Legitimatus quò ad omnia etiam nobilis dicitur.*
46 *Disparitas verificata in vno ex illis quatuor requisitis sufficiẽs est, licet omnia illa quatuor copulatim non verificentur.*
47 *Peccatum ita viget in coniungendo non coniungendos, sicut in separando non separandos.*
52 *Testis semel admissus, qui nõ debebat admitti, an, & q̃n debeat.*
53 *Et quid si fuit oppositum tempore quo fuit productus.*
54 *Et quid si fuit oppositum & oppositio fuit reseruata.*
55 *Testis repulsus et reprobatus habetur perinde ac si non fuisset testificatus.*
56 *Matrimoniũ metu cõtractũ est ipso iure nullũ. & nu.6. & seq.*
57 *Matrimonium secũdum præfertur primo per metum contracto, etiam non petita rescissione primi.*
58 *Qualitas reqsita ad substãtiã actus si nõ interuenit, vitiat actũ.*
59 *Qualitas enim informat subiectum, cui inhæret.*
60 *In matrimonio reqrĩt volũtas cũ plena libertate, & sic vtrũq;.*
62 *Sponsalia metu contracta sunt ipso iure nulla.*
63 *Etiam si prædicta essent iuramento vallata.*
64 *Metus iustus reddens matrimonium nullum, est metus mortis, & cruciatus corporis.*
65 *Idem quando quis timet vulnerari, nam non debet expectare, quòd vulneretur, & nu 66. & 75.*
Idẽ q̃n subest cã, propter quam debet timeri futurum damnum.
Idẽ q̃n fcã ẽ offensa alicui, à quo tũc videt posse offẽdi, et nu.66.
Idem quando timet posse compelli.
66 *Idẽ q̃n adest iusta suspicio, esto ꝙ non sequaꝛ̃ effectus, & nu 76.*
Metus est valde contrarius consensui.
67 *Metus ꝑsumiꝛ̃, q̃n remittitur, vel sit aliq̃d, q̃n nõ est verosimile.*
68 *Metus hẽt in se dolũ, & vterque cõiecturis probatur, & nu.86.*
69 *Metus purgatur, per actum subsequẽtem volũtarium, & nu.87.*
Nisi in eodem actu duret eadem causa metus, & nu.87.
70 *Actore non probante reus debet absolui.*
72 *Particeps delicti, & criminis non est idoneus testis.*
73 *Inimicus repellitur à testimonio.*
74 *Committens crimen, & cogens aliquem per metum ad faciendũ actum puniendus est.*
80 *Testes contrariantes sibijpsis non probant.*
81 *Testis singularis minimè probat.*
82 *Mediator non admittitur ad testificandum.*
83 *Qui non confitetur semel in anno, non est idoneus testis.*
85 *Veniens expensis alicuius, non est idoneus testis pro illo.*

CONSILIVM LVIII.

Agit Corã D.Suffraganeo, & Vicario Pad.d.Lucia filia Frã.Pãdini, ꝯ̃ d.An.Marię Barbo, petẽdo ꝓnũciari, & declarari, eũdẽ, d.Ant. per verba de pñti, & apta ꝯ̃xisse ltĩmũ mr̃imoniũ, & illud ꝯsumasse cũ ip̃a, & ꝯñr cogi, & ꝯpelli ad traducẽdũ eã, & p̃stãdũ maritalia obseq̃a, & al̃s, vt in libello. Ex aduerso ip̃e D.Ant đt cũ ipsa ltĩmè, & verè nullũ ꝯ̃xisse mr̃iũ, & dato terĩo ad ꝓbãdũ ipsa Lucia ꝓduxit in testes quẽdam Alexiũ, & quẽdã Victorẽ. Et vlterius ꝓduxit duas eius sorores, ꝯmorãtes in eadẽ domo cũ ipsa Lucia instãs illas dr̃e recipi, & examinari. Contra quos Alexiũ, & Victorẽ tp̃e ꝓductionis minimè al̃r cognitos fuit oppositũ ex parte ipsius d. Ant. & oppõ admissa. Cõtra istas verò sorores opponiť, & dr̃, eas nõ dr̃e recipi, nec admitti. dubitatur, an sint reijciẽdæ, & repellẽdæ. & an depõ d.Alexij, & Victoris noceat ipsi d.Ant. casu, quo appareret ipsos vel aliquẽ ipsorũ aliq̃d deposuisse sup̃ asserto mr̃imo-
1 nio. †Circa sorores prima facie dicẽdũ vr̃, ipsas dr̃e recipi. Eo q̃m sumus in cã ciuili, & soror ꝓ sorore recipi dẽt, ſm gl. ĩ l.parẽtes. C.de testi. & in c.cũ P. canonicus,
2 & ĩ c.insinuãte, de of.dele. & ĩ c.1.3.q.5. Eo† potissimè: q̃a sumus in cã mr̃imoniali, & mr̃imonio, quo casu, nedũ soror venit admitrẽda, sed ẽt parẽtes, & ꝓximiores q̃ licet in alia cã nõ admittãť, tñ ĩ ista recipiũť, vt ẽ tex.
3 ĩ c.vr̃, q̃ mat.accu.pos. & ĩ c.1.3.5.q.6. Et †hoc: cũ nõ sit dare disparitatẽ inter ipsã Luc. & ipsũ d. Ant. quo casu nedũ soror, sed ẽt mr̃ admittiť, vt ẽ tex. ĩ c.sup̃ eo. il 2.de
4 test. Et† licet ĩ aliquo eẽt disparitas, tñ modica est, q̃ modica nõ op̃ať, vt p̃sonæ p̃dictę nõ recipiãť, ſm gl. cõiter approbatã, in d.c.sup̃ eo. in ver.mr̃. ver. sed ꝙ hic dr̃, ꝓ qua faciũt no.p̃ Bar. ĩ l.p̃cia rerũ. ff.ad l.Fal. & ĩ l.scio. ff. de ĩ integ.rest. cũ alijs ꝯc. vbi de modico, & minimo nõ
5 est curãdũ. Et† esto, ꝙ pñs mr̃imoniũ nõ fuerit ꝯ̃ctũ publicè, sed clãdestinè, tñ ex hoc ñ vitiať clãdestinitas aut nõ vitiat ipsũ mr̃imoniũ, dũmõ ꝓbeť; cũ ĩ eo sufficiat solus ꝯsẽsus. l.nuptias. ff.de reg.iu. ſm Abb. p̃ illũ tex. in
6 c.1.de clãd.despõs. in prin. Et† ad ꝓbãdũ mr̃imoniũ sufficiũt duo testes, siue masculi, siue fęminę. d.c.sup̃ eo. et
7 ibi Abb. & alij, & no.p̃ gl. 2.q.5. in sũ. & in c.p̃sul. Ad† ꝙ ẽt facit, q̃a in dubio iudicãdũ ẽ ꝓ mr̃imonio. c.fi. de re
8 iud. Et† tãto magis in pñti casu, in quo si nõ esset mr̃iũ vr̃ scãdalũ oriri, ex quo d.D.Lucia fuit carnal̃r cognita p̃ ipsũ d.Ant. & suscepit sobolẽ, argu. tex. in c.1. in fi. de cogna.spiri. & in c.sup̃ eo. & no.p̃ gl. & alios, in c.2. de
9 p̃scr. Et† ꝙ in dubio eligẽda est illa pars, ſm q̃ minus p̃iudiciũ inferať partib. l.1. vbi Pau. & Alex. ff.si q̃s cau. Ad
10 ꝙ ẽt facit, q̃a sumus in casu, in quo veritas aliàs hr̃i nõ põt, quo casu testes aliàs inhabiles dẽnt admitti in defectũ talis ꝓbationis, esto ꝙ aliàs nõ admitterenť. l.ꝯsensu. C.de repud. c.veniẽs, il 2.de test. & p̃ Spe.eo.ti.§.1.ver. itẽ ꝙ est domesticus. & p̃ doc. in c.tertio loco, de prob.
11 Prout† ẽt idẽ vr̃ dicendu, ex quo cũ dictis duab. sororibus cõcurrunt s̃. dicti duo alij testes, qui vñr idonei, p̃ quos idoneos istę sorores, quatenus ĩ aliquo essent inhabiles, reintegranť, vt in si.hr̃ p̃ Bal. & alios, in l.si q̃s ex agẽtarijs.§.1. ff.de edẽ. & p̃ Ro. ꝯs.486. In casu ꝓposite
12 cõsulta. in fi.† His tñ nõ obstãtib. ꝯ̃riũ est ipsa veritas, & oñdiť clarissimè, nã dictæ testes ꝓductæ sunt sorores & ꝯsanguineæ ipsius Luciæ ꝓducẽtis, vt ipsamet fateť, q̃n ꝓduxit illas, & ẽt in capitulis & articulis, vñ cõiter non sunt integræ testes; vt no. in d.l.parẽtes. & p̃ Bar. in l.admonẽ. col.9. ver.venio ad tertiũ, & ibi latè Mod.car.18. ff.de iureiur. & p̃ Alex. ꝯs.18. Viso pũcto. vol.1. & Bar. in l.qui testa.§.q̃cunq;, col.fi. ff.de testa. & gl. in d.c.insinuã
13 te. & in d.c.cũ R.canonicus. insup̃ † domesticæ sunt & habitãtes in eadẽ domo, & insimul viuẽtes, quo fit, vt ĩtegrę nõ sint, ꝯñr ꝙ nõ dẽnt admitti, iuxta no. in l.2.C. de testi. & in c.lr̃is. de test. & p̃ Spe. in ti.de teste.§.1. ver. itẽ ꝙ est domesticus, & plenè p̃ Alb. in trac.de teste, ĩ c. q̃n testes repel.rat.domestici. & fami. & iõ Abb. in d.c. lr̃is. in 3.no. dicit, testẽ hñtẽ talẽ qualitatẽ nõ dẽre interrogari, ex quo nõ facit, nec indiciũ, nec p̃sumptionem
14 aliq̃, adducendo tex. in c.testes.4.q.3. Et† tãto magis, q̃n ista familiaritas, domesticitas, & insimul viuere sunt cõiuncta cũ ipsa ꝯsanguinitate, & sororeitate, ſm Bal. ĩ d. l.parẽtes. col.2. & d.Ant. & Io.de Ana. in c. cum oporteat. in prin. de accu. & Pet.de Anch. cõs.247. In causa
15 agitata. col.2. Præterea † certũ est, ꝙ si matrimonium istud nõ hẽret effectum ipsa Lucia afficeretur maxima iniuria & dedecore; cum fuerit carnal̃r cognita, vt ipsa pluries fateť p̃ ipsũ d.Ant. & talis iniuria cederet in magnũ dedecus totiꝰ domꝰ & familiæ, & potissimè dictarum

rum sororũ insimul habitãtiũ cũ ipsa,quo casu vnus ꝯiunctus ꝑ alio iniuriato cõiũcto non põt testificari, ex quo agit̃ de ꝓprio interesse. Et iniuria isto casu vĩ esse cõis,& ꝓpria:cũ facta vni cẽseat̃ facta oĩb. ẜm Bar. in l. lege Corn.ff.de iniur.quẽ cõiter sequũt̃ doct.& benefacit.l.1.C.de rap.virg.& ibi Bal.ĩ 5.no.Et eo maximè in casu pñti,vbi dictæ sorores insimul habitabãt cũ d.Lucia in eadẽ domo,in qua dr̃ cognita ꝑ ipsũ d.Ant.& põt ipsis imputari,quare pmittebant ipsã Luciã carnaliter
16 cognosci ab ipso D.Ant.Vnde†deponẽdo tractarẽt de earũ exoneratione,si mr̃imoniũ tale ꝓbaret̃, & iõ admitti nõ dñt,arg.eorũ,q̃ tradit Bart.in l.deferre.ff.de iure fisc.& Ale.cõs.154.Viso themate.col.2. vers. pterea d. Bart. vol.5.& ꝑ Alb.in d.trac.de test.in c.qñ test. repell. rõne
17 affect.col.3.Ex†qb.infert̃ necessario, p̃dictas sorores ad pñtẽ cãm hr̃e maximã affectionẽ,& testis hñs ad cãm affectionẽ repelli dẽt,vt in fi.dr̃ in l.fi. ff.de testi. & in c.fi. eo.tit.lib.6.Vbi de aduocato,& de ꝓcuratore,ꝑ Rot.in antiq.in ti.de testi.deci.11.Et de solicitatore dec. seq.cũ alijs adductis ĩ c.accedẽs,il 2.vt li.nõ ꝯtesta.& in d.trac.
18 Alb.eo.c.qñ test.rep.rõne affect.Et†in pũcto ꝙ sorores nõ admittãt̃ in cã mr̃imoniali data disparitate ꝯiugũ, iux.tex.in d.c.sup eo.voluit expresse Ale. d. cõs. 154.& Dec.ꝯs.133.Viso ꝓcessu,vol.1.& ꝯs.310. Visis diligẽter, vol.2.Vbi dñt,sororẽ ꝑ sorore, & alios ꝯsãguineos ĩ cã mr̃imoniali nõ esse admittẽdos in testes, maximè ꝯcurrẽtib.qualitatib.de qb.s̃. adducẽtes ex mente Spe. qa si admitterent̃,qsq; posset dicere ꝯ̃xisse cũ dignissimo, & id ꝓbare ꝑ ꝯsãguineos : qñ cã mr̃imonialis est grauis ẜm Spe.in ti.de rescript.p̃sen.§.rõne formæ, ver.nũc ad destructionẽ,& ẜm no.ꝑ Ab.in d.c.si ꝑ debilitate,& in
19 c.cãm mr̃imonij,de off.deleg.Hinc †est,ꝙ in tali cã requirunt̃ ꝓbationes ꝯcludentes,nec sufficit sola fama , iux.
20 gl.in c.veniẽs,de testi.Hinc †est ẽt,ꝙ in tali cã testes dñt esse oĩ exceptione maiores,ẜm gl.in c.1.de cõsãg.& affi. & ibi Abb.in 3.no.& latè ꝑ Barba.ꝯs.45.col.1. vol. 1.&
21 & ꝯs.54.col.3.ver.3.ꝓmitto,eo.vol.Et †certissimũ est,ꝙ stantib.qualitatib.de qb.s̃.dictæ sorores nõ sũt idonæ; qa nõ omni exceptione maiores,vt dicit Abb. in d. c.1. gl.in l.magnã.C.de ꝯ̃h.& com.stip. cũ alijs adductis per Ab.& Fel. in c.cũ Io.heremita,col.16.vers.5.declara.de fi.instr.& nullo pacto veniũt admittẽdæ ; cũ vocent̃ ad deponẽdũ sup iniuria ꝓpria,& ad exonerãdũ se, & ad
22 cãm maximã & ꝓpriã habeãt affectionẽ. †Quib.nõ obstã.superius adducta,& maximè tex.35.q.6.ĩ c.1. qa tex. ille loqt̃.qñ dẽt ꝓbari cõsanguinitas,ad q̃ ꝓbãdã ẽt admittunt̃ ꝯsãguinei,ꝙ nõ est pñtis speculationis, & hoc
23 manifestè ꝓbãt verba illius.c. Et† eodẽ mõ põt rñderi, ad d.c.vr̃,ẜm ꝙ pluries gl.ibi dicit,& suadet̃ ex verbis il-
24 lius literę,ibi,qm̃ vnusquisq; suã geneologiã.Et si†volumus ꝯsiderare verba finalia ipsius literæ, & rõnẽ ibi positã,põt rñderi ex mẽte oĩum scrib. ibi post gl. & oĩum doct.in d.c.sup eo.ꝙ ꝓcedit data paritate ꝯiugũ, vt tũc cõsanguineus admittat̃ in cã mr̃imoniali ad ꝓbãdum mr̃imoniũ,secus data disparitate,vt est in pñti casu,per
25 tex.in d.c.sup eo.Tũc†ẽm soror nõ dẽt admitti,rõnib. de qbus in illa litera,q̃ licet loquat̃ in mr̃e, & d. c. vr̃,loquat̃ ĩ parẽtib.tñ ẽt extẽdit̃ ad sorores,ẜm Ale.d.ꝯs.154. & Dec.d.ꝯs.133.& 310.allegãtes auctoritates , & bñ facit tex.in d.c.vr̃,ibi ꝓximiores,ꝙ ẽt suadt̃;qa eadẽ rõne data disparitate ꝯiugũ locũ hñt in sorore,q̃ & in patre, & matre,ideo idẽ dicendũ in sorore,ꝙ in matre, & pa-
26 tre,vulg.l.illud.ff.ad leg.Aq.Et†nõ debemus attẽdere dictũ speciale,ẜm Bar.in l.regula.§.si qs ius.ff.de iur.& fac. igno.cũ alijs no. in l.cum pater.§.dulcissimis , de leg. 2. & qa exempla nõ restringunt r̃lam.§.hactenus. insti.de
27 gradi.Quod†ẽt suadet̃,nã certũ est, ꝙ regularitèr sorores;& parẽtes nõ sũt idonei,nec integri testes d. l. parẽtes & licet in cã mr̃imoniali admittant̃ ꝯ̃ cõem regulã fauore mr̃imonij; vt dicit tex.in d.c.vr̃, in fi. Tñ hoc est verũ,qñ cõcurrit paritas coniugũ, data aũt disparitate nõ debẽt admitti.d.c. sup eo. Tũc enim dispõ reducit̃ ad terminos iuris cõmunis , ad ꝙ facilior est trãsitus. l. si vnus.§.pactus ne peteret.cũ ibi no. ꝑ scrib. ff. de pact. & ꝑ Ale.in l.fi. §.in ꝯputatione.C.de iu.deli.& in l.4.§.

ait p̃tor ff.de re iud.vñ nõ dẽnt esse istę ꝑsonę in cã mr̃imoniali habiles,qñ nõ ꝓbat̃ dicta qualitas paritatis ꝯiugũ,vt reqrit tex.in d.c.sup eo.& iõ ea nõ probata nõ
28 dẽnt admitti.Qñ.n.†probatio dẽt fieri cũ aliqua qualitate,si qualitas illa non est ꝓbata ruit ꝓbatio alr̃ facta, ẜm Bar.in l.diuus.ff.de re iu.& in l.Fulcinius . §. 1. ff. ex qui.cau.in pos.ea.& ꝑ Bar.ꝑ illũ tex.in l.1.§. q̃situ. ff.de aq.quo.& æsti.cũ alijs adductis ꝑ Fel.in c.2.col.2.& seq. de relc.& in c.licet cãm,col.20.de ꝓb.& in qualitate requisita in teste est bona decis.Bar.ĩ l.1.§.si qs neget,col. fi.ff.quẽadmo.test.aper.& ibi latius ponit Ang.& in pũcto hoc tenet Ale.cõs.150.In cã,& lite.col.3.in fi.vol.5. quãto magis in casu pñti,vbi expresse ꝓbata est dispari
29 tas,vt dicet̃ statim.Quæ†obiectio ẽt ex alio põt tolli,nã tex.in d.c.vr̃,& in d.c. sup eo.solũ ꝯsiderãt ꝯsãguinitatẽ, vt data paritate ꝯiugũ ꝯsãguineus admittat̃ ꝑ mr̃imonio,vel ꝯ̃ fauorẽ mr̃imonij , nõ aũt d. iura loquũt̃, neq; disponũt,qñ cũ ꝯsãguinitate ꝯcurrũt aliæ qualitates grauãtes ipsos testes,vt tũc dẽant admitti, vñ cũ loquãt̃ in ca singulari,& qñ solũ est ꝯsãguinitas,nõ dẽnt extẽdi ad aliũ casũ,qñ cũ ꝯsãguinitate ꝯcurrũt alięqua
30 litates reddẽtes inhabiles ipsos testes. Duo † .n. vincula magis stringũt q̃ vnũ,& ꝯñr duo impedimẽta, iuxta ea q̃ no.in c.1.de tre.& pa.& in l.1.C.de pac.& ꝑ Mod.in l. certi cõdõ. §.qm̃.ff.si cer.pe.& in si.hoc sẽtit Fel. in d.c. sup eo.col.pe.ver.sed cũ prima opi. & bñ facit . l. si domus.ff.de ser.vrb.p̃d.vbi remissio vnius seruitutis nõ se
31 extẽdit ad aliã seruitutẽ. Itẽ † qa si fauore mr̃imonij ꝯ̃ cões regulas fuit inductũ, ꝙ ꝯsãginei admittãt̃ , qñ est solũ ĩpedimẽtũ ꝯsãguinitatis, & ꝯcurrit paritas ꝯiugũ,certè nõ debemus hoc ius singulare; & exorbitans trahere ad alios casus, & in illis corrigere ius cõe . l. ius singulare.l.ꝙ verò ꝯ̃,ff.de legi.l.p̃cipimus. C.de app. cũ si.Cũ in istis casib.nõ sit dare similitudinẽ rõnis . Patet in domestico familiari insimul cohabitante habẽte affectionẽ ad cãm,tractãte de se exonerãdo, & deponẽte
32 de ĩiuria cõi,& ꝓpria & de honore ꝯseruãdo.Qui †honor dẽt lucro p̃poni,vt no.ĩ l.Iulian⁹.ff. si qs omis. cau. test.& bonis viris maior est timor stupri , q̃ mortis l. isti qdẽ,ff.ꝙ met.cau.& verè in caput alicuius nõ cadit , ꝙ dictũ c.vr̃,& sup eo ẽt data paritate possint ꝓcedere in ꝯsãguineo,in quo ꝯcurrit alia qualitas reddẽs ipsũ inhabilẽ ad testificãdũ , put colligi põt ex dictis ꝑ Alex.&
33 Dec.ĩ ꝯs.p̃all.Et†aduertẽdũ est, ꝙ data disparitate,dictę sorores dẽnt repelli ab initio,& mõ aliquo nõ dẽnt admitti ad testificãdũ,ita ꝓbat tex.ĩ d.c.sup eo, dũ formatur q̃stio in prin.An mr̃ dẽat recipi ad testimoniũ,& demũ in decisione dr̃ , tale testimoniũ nõ eẽ aliquatenus admittẽdũ:eo qñ vĩ suspectũ data disparitate,& sic cõstito de inæqualitate nõ dẽt ab initio recipi, ex quo lex dicit nõ admittẽdũ,ẜm ea,q̃ no.do.Floria.ĩ l.2. §.lex Iulia.de testi.& Fel.ĩ d.c.cũ dilecti,col.pen.vers. sed p̃dicta
34 ꝓcedũt,de accus.Can. †.n.vult in d.c.sup eo.ꝙ data disparitate testimoniũ reddat̃ suspectũ,ꝯñr ab initio reijciẽdũ,ꝙ ẽt suadet̃ ex illa dictione,aliquatenus nõ admittẽdũ,ꝙ idẽ est,ac si diceret̃ in minimo,& aliquo nõ dr̃e
35 recipi,ẜm Albe.in dictio.in vers.aliquatenus.Et†eo maximè:qa p̃cedit dictio negatiua nõ esse, q̃ abnegat oẽm ptãtẽ,& necessitatẽ imponit,vt actus nõ fiat,iux. gl.cõi
36 ter approbatã in c.1.de reg.iur.li.6.Et †qa testis,in quo ꝯcurrũt aliæ qualitates ipsũ inhabilitãtes,de qb.s̃.ẽt receptus,& examinatus nihil ꝓbaret,& iõ ab initio venit reijciẽdus,iux.gl.& q̃ ibi no.in vers. nihilominus , in c. cũ ꝯtingat,de offi.deleg. Disparitas oñdit̃ primò in bonis:cũ ꝓbatũ sit ipsũ d. Ant. in bonis stabilib. hr̃e vltra duc.mille in annuis reditib.sup bñficijs, & pensionib. duc.200.Ipsa vero Luc. nec obolũ qdẽ in bonis tenet,
37 ꝑ q̃ verificat̃ tex.ĩ d.c.sup eo.Quãta†.n.disparitas causet̃ ex diuitijs,& qs fruct⁹ ex illis ĩsurgat,tradũt doc.ĩ d.c.super eo.& ꝑ Bar.& alios ĩ l.1.C.đ digni.li.12.& ꝑ repe. in c.grãdi.de suppl.negl.p̃l.li.6.& no.ĩ §.sãcim⁹. in auth.de
38 testib.& ꝑ Ale.ꝯs.48.Circa†hãc,& ꝯs.76.Animaduersis. vol.4.Scd̃o apparet disparitas respũ amicorũ: cũ fulcitus sit ipse D.Ant.plurib.amicis,ipsa verò Lucia nullo, q̃ disparitas ĩ casu pñti ꝯsideratur ĩ d. c.sup eo. vbi plenè doctores,& bñ faciũt no.ĩ l.cũ allegas.C.đ vsur.vbi ami

citia præponderat affinitati, & expedit habere amicos. l.gñali.in prin.ff.de vsufr.leg.& ꝑ Bal.ĩ ti.de ꝓhi.feu.alie. per Fed.col.4.& ꝑ Fel.in c.sunt alij,de rescrip.& in c.qm̃
39 Abb.de off.de leg.Tertiò†disparitas ostẽdit in honore, cũ ipse d.An.sit iuuenis, imbutus bonis literis & moribus,bonæ & honestæ vitæ,& cõuersationis, honoratè viuens ex bonis & reditibus suis, ipsa verò Lucia sit iã effecta anus,nec formosa, & fuerit iã cõcubina Antonij Brusolini,qui eã incestuabat, cũ matrimoniũ inter eos esse nõ posset, cõmittẽs cũ ipsa incestũ, & stuprũ, sitq; talis,q̃,vt ipsa fatet̃,longè concubinauerit cũ ipso d. Anto. sucipiendo ex eo filiã añ ꝓtensum m̃rimoniũ, & hæc disparitas honoris sufficit ad repellendũ testes cõsãguineos d.c. sup eo.& ibi doctores, circa quẽ honorẽ faciunt,quę ponit Barb.in c.in præsentia, de ꝓba
40 tionib.Si†quarto cõsideramus nobilitatẽ,vtique in illa damus disparitatẽ, cũ potissima ↄsiderõ nobilitatis sit ex parte patris,vt ꝑ doctores in d.c.sup eo.& Bar. in d.l. 1.& ꝑ Moder.repeten.in d.c.grãdi, & cõsiderãdo patrẽ ipsius Luciæ,verè in illo nõ põt ↄsiderari scintilla nobilitatis,si verò cõsideramus genitorẽ ipsius do. Antonij habemus ꝑsonã descẽdẽtẽ ex patritio Veneo, & succes
41 siuè ipsũ d.Ant.ꝓcedẽtẽ ex eo.¶†Nec obst.obiectio facta ex aduerso,ꝙ sit naturalis, nã ẽt isti dicũt̃ de domo, ſm Bart.in l.ꝓnũciatio.§.familiæ.ff.de verb.sign.& licet idẽ Bar.ĩ l.fi.C.de ver.sig.ↄ̃riũ teneat,& Ias.nu.13. Imo. in l.ex facto.§.si qs rogatus.ff. ad Tre.& ibi Ale. nu.53. & in add.ad Bar.in d.§.familiæ,& cõs.174.Sup eo. vol.5.
42 & Cor.cõs.200.col.fi.vol.4.Verũ † qa ipse d. Ant. est iã legitimatus,& ꝑ legitimationẽ restitutus natalib. & ita legitimitatus dr̃ verè legitimus, ꝑ Bar. in l. si is q ꝓ emptore 3.q.prin.vers.itẽ q̃rit̃.ff.de vsuca.& Imo.cõs.35.In
43 casu ꝓposito.Hinc†dicimus,talẽ legitimatũ excludere substitutũ,vt ꝑ Ale.in l.gñaliter.§.cũ aũt. C. de instit. &
44 subst.& cõs.2.Visis codicil.vol.1.Et†Bal. in l.Imperialis. C.de nup.dicebat, talẽ legitimitatũ ꝑ rescriptũ nõ dr̃e
45 vocari spuriũ.Et † legitimatus quò ad oĩa, vt est iste, ẽt nobilis dicit̃,ſm Pau.de Ca.in l.sed si hac. §. patronũ.in fi.ff.de in ius voc.& Fel.in c.in p̃ntia.col.10.ver.4.in quã tũ,de ꝓbat.Vnde vt in plurib.legitimatus æꝗparat̃ legitimo,ſm no.in l.Gallus.§.forsitan.ff.de lib.& posth.&in §.nũc de lege Velleia.& ꝑ Fran.de Cur.ↄs.13.& cõs. 73. col.12.& cõs.17.col.1.& cõs.35.col.3. & plura adducũt̃
46 ꝑ Deci.cõs.258.In casu d.Francisci,vol.2.Ex †istis remanet euacuata prima obiectio de iurib.in ↄ̃riũ adductis, potissimè de d.c.sup eo. cuius dispositio data disparitate in vno illorũ quatuor ibi enumeratorum,cessat, ſm Abb.& alios scriben.ibidẽ,& Ale.& Dec. in cõs. ꝑalleg. Quanto magis in præsenti casu , vbi disparitas viget in oĩbus,& vbi vltra ẽt cõsanguinitatẽ ↄ̃ ipsas testes adsũt aliæ qualitates.s̃.enumeratæ,eas penitus repellẽtes.Nõ enim sumus in m̃rimonio simpliciter clandestino , qđ iã valeret,si esset ꝓbatũ , sed negat̃ ẽt clandestinè factũ, & ad illud ꝓbandũ non debent recipi dictæ sorores, vt s̃.Et disparitas nõ est in modico, & sic cessant aliæ duæ obiectiones,s̃.factæ de clandestinitate & modica disparitate.Nec ob.aliud,ꝙ in dubio sit iudicandũ ꝓ matrimonio,quia hic nõ sumus in dubio,sed in claro,cũ nõ sit probatũ.Nec dictæ testes dẽnt admitti ad istud pro-
47 bandũ.Nec†minus peccatũ est,nec minor eror,iungere nõ cõiungendos,q̃ separare nõ separãdos, vt no.in c.iurauit,de ꝓba.& in c.cõsanguinei,& c.lator. de re iu
48 di.Nec†obstat,ꝙ dicebat̃ de scãdalo: nã cũ appareat de veritate,& iustitia ipsius do.Ant. nõ est ab ipsa veritate recedendũ,ẽt si quodlibet immineret scandalũ.c. q scãdalizauerit,de reg.iu.& ꝑ Abb.in c.officij,de pęniten.& remis.& in c.2.de præscrip.quanto magis hic, vbi nullũ
49 imminet.Nec†ob.ꝙ amplectenda sit pars, per quã minus præiudicat̃,qa illud ꝓcedit stãte dubio, secus in casu p̃senti,vbi clara apparet veritas & iustitia,vt no. Pau.
50 & Ale.in d.l.1.ff.si qs cautio.Nõ † ob.aliud,ꝙ casus p̃sẽs sit talis,in quo aliàs veritas hr̃i nõ põt, ↄ̃nr dictæ sorores testes dẽnt admitti.Nã illud est verũ,qñ ex natura ipsius facti in actu,de quo q̃rit̃ , testes verisimiliter alij nõ possent interuenire,ꝓut loqnũt̃.d.l.cõsensu,& in d.c.veniens.secus aũt si possunt interuenire verisimiliter, tũc

em̃ suspecti & inhabiles nõ recipiunt̃,esto ꝙ res aliter ꝓbari nõ posset.Itã d.Ant.in c.3.loco,de ꝓb. post glo. & ibi scrib.maximè Fely.col.2.ver.in tex.ibi fratres, plura cumulat,& idẽ Fel.in c.de cętero.col.2.de testi.& Alex. ↄs.64.Viso the.col.pe.vol.1.& magis in terminis ↄs.152. Viso processu,col.5.vol.5. cũ alijs adductis in d. trac.de test.in c.qñ rep.rat.domesticita.col.fi. & in pũcto Dec.
51 d.ↄs.133.& 310.Mar.cõs.17.col.3.vol.Non † ob.vltima obiectio,ꝙ istæ sorores dẽnt recipi; eo qm̃ reintegrant̃ per alios idoneos testes,ſm Bal.in l. si qs ex argentarijs. §. 1. quia in casu p̃nti non sunt alij testes oĩ exceptione maiores,vt dicet̃ ĩ sequẽti difficultate.Itẽ qa ĩ istis,nedũ est vnus defectus,sed plures,vt s̃.ostensũ est, quas sorores cõprobat Dec.& ẽt dat alias,in d.ↄs.133.col.2.in fi. & col.3.Circa aliũ testẽ noĩe Alexiũ ꝓductũ,examinatũ breuib.dr̃,nullã fidẽ facere:nõ.n. debuit recipi & admitti,ex quo erat,& est maritus sororis do.Luciæ, ↄ̃nr eius cognatus & sororius,vt ipsa dicit,& fatet̃ in capitulis.Sicuti.n.soror nõ venit recipiẽda data disparitate ↄiugũ,vt s̃.cõclusũ est,ita nec iste Alexius cognatus , & sororius ipsius Luciæ,q vlterius tpe,quo morat̃ Paduę stat & habitat,& insimul viuit cũ ipsa Lucia , & in eadẽ domo,& sic vltra affinitatẽ,adsunt in ipso aliæ qualitates,s.domesticitas,familiaritas,cohabitatio , & affectio ad ipsã cãm,ac ẽt iniuria ꝓpria,& cõis, cum ẽt facta videat̃ sibi,ſm Bar.in d.l.lege Cornelia. & iõ veniebat re-
52 pellẽdus sicuti eius vxor,& soror ipsius Lucię.Nec†ob. si diceret̃,ꝙ iste Alexius semel fuit admissus , & ↄ̃nr dẽt facere aliqualẽ probatiõnẽ,esto ꝙ nõ deberet admitti, ſm no.per Bart.in l.maritus.ff.de q̃õ.cũ alijs adductis ꝑ Abb.in c.de cętero.de testi.& ꝑ Fel.in c.cũ dilecti.de accus.col.pen.Nã hoc tollit̃ ſm Fel.ibi in 3.limi. qñ lex resistit examinationi,tũ enim examinatus, q nõ debebat examinari,nullũ facit indicium,sed vt s̃.ꝓbaui, cõsanguineus data disparitate cõiugũ nõ dẽt admitti , vnde admissus nihil penitus dẽt ꝓbare , & ad hoc bñ faciunt ea,q̃ deponit Ale.in d.cõs.154.& Deci.d.ↄs.133. & 310. Vbi cõsanguinei iã erant admissi ad testificandũ , & tñ hoc nõ obstãte data inæqualitate ↄiugũ,ↄcludũt,eorũ depositionẽ nihil obstare, & maximè qñ in ipsis testib. vltra cõsanguinitatẽ ↄcurrrũt aliæ qualitates,& inhabilitates ipsos repellẽtes,vt est in casu p̃senti,& dictũ s̃.Itẽ
53 tollit̃ † obiectio ex his , q̃ dicit Aret.in c. ex parte Adæ. car.5.de testi.quẽ refert,& seqt̃ Fel.in d. c. cũ dilecti , in 5.limita.adducẽs ad id alias decisio.volẽtes , ꝙ si ↄ̃ testẽ fuit oppositũ.esto ꝙ fuerit receptus, tñ eius depõ nullũ facit indiciũ ꝑp oppositionẽ factã.Nã sicuti nõ ꝓbaret producente,si à principio fuisset repulsus, & nõ examinatus,ita examinatus post oppositionẽ , & reseruatio-
54 nẽ nullũ facit indiciũ oppositione ꝓbata.Ad †ꝙ bñ faciunt ea,q̃ in simi.adducũt Mod.Pap.de oppos. & reseru a.ↄ̃ testes,in d.l.admonẽdi,col.8.ver.1. licet regula sit, & q̃ ꝑ illũ tex.poñũt̃ ꝑ Can.in c.p̃sentiũ, de testi. sed sic est,ꝙ ↄ̃ istũ Alexiũ,q tpe,quo fuit ꝓductus, nõ erat cognitus ꝑ ꝓcuratorẽ,& aduocatũ ipsius d.Ant. fuit oppositũ formiter,& cũ dicta oppositione, & reseruatione fuit examinatus,& receptus , vnde cũ mõ appareãt ↄ̃ ipsũ ꝓbati obiectus eundẽ repellẽtes,certissimũ erit,
55 eius depositionẽ in nullo p̃iudicare do.Ant. Ad † ꝙ ẽt facit,quia testis repulsus & reprobatus,hr̃ perinde, ac si nõ fuisset testificatus,ſm And.de Iser.in ↄst. reg. Neap. vsurariorũ.tit.de vsur.& in alia ↄst.Pessimã,in tit.de pę. mulier.& bñ faciũt,q̃ ponit Ale.ↄs.118. Visa inquisitione,circa fi.& duob.seq.vol.4.& And.de Iser.in ↄstit.reg. Neap.si dãna clãdestina,& vlterius credit̃, ipsũ Alexiũ in sua depõne si aliqd dixit de asserto m̃rimonio, ꝙ oĩno testificatus fuerit de metu illato ipsi d. Ant. ꝓut ẽt credit̃,& de metu deposuisse aliũ testẽ Victorẽ,si ad plenũ,& interrogatus deposuit. Quo stãte succedit cõclusio vera,assertũ m̃rimoniũ nullum esse, esto ꝙ appare-
56 ret verè ꝓbatũ,ex quo metu ↄ̃ctũ fuit. M̃rimoniũ † .n. metu ↄ̃ctũ est ipso iure nullũ,vti tenẽt Theolo.in quarto sẽtẽtiarũ,dist.29.& hr̃ ꝑ Can.potissimè ꝑ Abb.col.2. ver.4.in c.abbas,ꝙ me.cau.& ꝑ doct.in l.ĩterpositas. C. đ trãs.& est tex.& ibi Ab.col.3.dicẽs,hãc eẽ cõe opi.ĩ c. cũ locũ,đ spõsa.vbi dr̃,in m̃rimonio nõ sufficere purũ

con-

consensum,ex quo dẽt eẽ ɔsẽsus cũ plena libertate, &
57 securitate.Et † bñ facit tex.in c.sigñauit,de eo q dux.in mat.&c.vbi tenuit fm mrĩmoniũ,nõ obstãte primo ɔ̃ctõ per metũ,ẽt nõ petita rescissione primi mrĩmonij.
58 Et † põt esse rõ,nam vbicunq; ad substantiam actus requirit̃ dispõ qualificata,nõ dr̃ satisfactũ iuri, nisi interueniat actus qualificatus,ita gl.in c.notificasti. 33. q. 5.
59 Qualitas †.n.informat subiectũ,cui inheret, vt no.in c. statutũ,de elec.li.6.In mrĩmonio aũt requirit̃ volũtas cũ plena libertate, & sic reqrit̃ volũtas, & libertas,vñ si adest volũtas,& nõ libertas,sequit̃ ꝙ nõ est satisfactũ di
60 spõni iuris.Probatur † in simi.in c.vbi periculũ. §.ceterũ,de ele.li.6.vbi requirit̃ volũtas,& libertas in actu eligẽdi,& dato ꝙ adsit volũtas,si nõ adest libertas,nõ põt dici electio facta: qa nõ verificata in volũtate & liberta
61 te,arg.no.in l.si hr̃di plures.ff.de ɔdi.inst.Et † ꝙ sit nullũ ipso iure,ponũt Do.i l.Titia.ff.de ver.ob.& Old. ɔſ. 25. & Bal.in trac.scisma.col.12.ver.vbi est cõsiderãdũ, ad-
62 ducẽs aliã subtilẽ rõnem.Que † ɔclo ꝓcedit ẽt in sponsalib.de futuro fm Abb.ꝑ illum tex.in c.ex lr̃is,de spõs.
63 impu.& tenẽt Doct.in d.l.interpositas.Procedit, † ẽt si esset iure firmatum,fm gl.quã ibi exclamat Abb.& alij Scrib.in c.sigñauit,de eo q dux.in mat.& ꝑ Abb.in d.c.
64 Abbas,col.3.ver.quarta solo.Et † in materia pñti iustus metus dr̃:vt tale mrĩmoniũ ipso iure nullũ declaret̃,ex verbis & mẽte edicti,metus mortis,vel cruciatus corporis,fm cõiter Doct.in d.l.interpositas,& qñ qs dubitat inferri cruciatũ corporis,vel vulnus,fm Bal.in l. fi. in prin.col.1.ver.2.no.C.de iu.delib.dicẽtẽ iustũ metũ
65 esse,vbi adest iusta suspitio.Et † bñ facit,ꝙ vult Alex.ɔſ. 99.Qñ ꝑ excellentissimũ.col.2.vol.3. ꝙ est repetitũ in vo.4.46.dicẽs,ꝙ qñ qs timet vulnerari,est iustus metus nec dẽt expectare,ꝙ vulneret̃,addẽs ẽt, ꝙ iustus dr̃,qñ subest cã,ꝑ q̃ debemus timere futurũ damnũ, & qñ qs facit iniuriã vel offensam alicui,à quo tũc videt posse offendi,iustissimus erit metus,vt ꝑ eum,& d.ɔſ.46.& 99.dicit paria esse,ꝙ qs cõpellatur, vel ꝙ timeat com
66 pelli.Vñ † Bar.in l.1.§.si qs tñ.ff.quod vi aut clam.dicit, iustum metũ esse,vbi adest iusta suspitio,esto ꝙ non sequatur effectus,quod ẽt tenet Bal.in d.trac. scism. col. 13.& bñ faciunt no.per Ale.cõsi.fi.vol.3.dicentẽ, ꝙ qs nõ dẽt expectare,ꝙ vulneret̃,vel ĩferat̃ cruciatus: qa si istud expectaret,tũc ageret̃ de cruciatu,& nõ de metu Et iõ non immerito Bal.in c.1.§.itẽ sacra, col.1.de pa. iur.firm.dicebat,metum impressiuũ & expressum esse, qñ timet̃ cruciatus corporis,vel eius offensio, & nõ ẽt immerito Spiritussanctus posuit in ore ꝑtoris,ꝙ metu gestum esset,ratũ nõ haberi,toto ti.ff.& C.ꝙ metus cã. ita Raymun.de Petrafor.quẽ refert Bal.in trac.de ɔtrouers.inuest.Nihil.n.volũtati sub cęlo est ita ɔ̃riũ, sicut metus.l.nihil cõsensui.ff.de reg.iu.ad ꝙ c.super hoc,& ibi Abb.de renunc.& idẽ Abb.ɔſ.60. Qñ satis. col.pe. ver.4.vol.j.dicit,ꝙ licet actualr̃ vis nõ inferatur,sufficit tamen probabiliter timeri, ne inferatur , per textum singularem in l.nouissimè.ibi,q.n.ff. ꝙ sal. tut. auth.in prin.ꝙ ẽt sequunt̃ doc.de qb.ꝑ Fel.in c.cũ M.col.10.in prin.de cõst.& in c.1.col.1.de offi.dele.& in c.fi.in fi.de
67 re iud.Vñ † Bal.in d.l.interposita.in prin.dicebat, metũ pręsumi,vbi remittit̃,vel fit aliquid,ꝙ nõ est verosimile fieri,& idem Bal.ɔſ.204.Longũ thema.in fi.vol.3.dicit haberi debere pro probato id,cuius ɔ̃rium nõ est credibile.nec persuaderi põt alicui bono viro, & idẽ Bal. cõſ.26.pũctus.vol.3.dicit,ꝙ compulsus dr̃,q vehementer timet,ne cõpellat̃,& ꝙ sufficit timor impressionis,
68 licet impressio nõ sequat̃.Et † certissimũ est,metũ cũ in se hẽat dolum,probandũ esse ex coniecturis,& circunstãtijs.l.dolum.C.de dolo.c.2.de renũciationib. li.6.ita Bal.in d.§.item sacra.col.1.& 4.& Pet.de Anch.ɔſ.299. col.1.& no.in c.super his,de præsump.& profecto cõsideratis his,q̃ superius dicta sunt,in mentẽ alicuius nõ cadit,si ipse Victor deposuit aliquid sup asserto mrĩmonio,ꝙ tale mrĩmoniũ nõ fuerit metu ɔ̃ctum,cõsideratis qualitatib.d.Lucię,& ipsius.d.Ant.& ipsorũ dispari tate,& ɔsiderato loco,& illis,in quorũ pñtia diceret̃ ɔ̃-
69 ctum,& ꝙ tali matrimonio ipse nunquã assenserit voluntariè & liberè,vti de iure reqrit̃,vt s̃.Nec † ob.si forsã diceret̃,talẽ metũ fuisse purgatũ ꝑ copulã secutã, & cũ nã casu quo istud appareret ꝓbatum,ꝙ non credit̃, tñ adhuc nõ inducit purgationẽ:cum copula facta fuerit durãte eadẽ cã metus,& metu instante,ꝑ q̃ aliqua purgatio nõ inducit̃,fm Bar.in l.pen.ff. de cond. ob turp. cau.& in l.2.C.ꝙ met.cau.vbi doc.& ꝑ Pet.de Anch.d. ɔſ.299.dicẽtem metũ semꝑ dici cõtinuatũ qñ in scdo actu viget eadẽ cã & rõ q̃ in primo, ad quæ no.ꝑ Ab. in c.ad id ꝙ,& c.cõsultationi,de spon.& in c.insuꝑ. vbi ẽt d.Prepo.qui mat.accusare.poss.Tũc.n.copula & cohabitatio purgãt metũ præcedẽtem , qñ est volũtaria, secus aũt qñ fit durãte eodẽ metu,& eadẽ cã metus vt hr̃ in locis superius adductis.Cõcludit̃ itaq;,dictas sorores nõ dr̃e recipi,neq; admitti ad testimoniũ perhiben
70 dũ,insuꝑ ꝙ depõ. Alexij nihil nocet ipsi d.Ant.& † ꝙ sumus in teris,in quib.ipse dẽt liberari & absolui ꝑꝑ illã vulg.reg.actore nõ probante,&c.c.inter dilectos, in fi. de fi.instr.l.qui accusare.C.de edẽ.insuper ꝙ casu,quo ille Victor aliqd deposuerit suꝑ asserto mrĩmonio ꝙ nõ credit̃:tñ credibile est,ipsum deposuisse ẽt de metu, quo stãte ɔclo firmissima est,assertũ mrĩmonium metu ɔ̃ctum fuisse & esse ipso iure nullũ.Vlterius † iste Ale-
71 xius testis ꝓductus multiplici ex capite nullã fidẽ facit,
72 Primò: † qa(vt ipse asserit)& ẽt alij testes deponũt,habitabat tpe asserti mrĩmonij,& in pñtiarum habitat insimul & in domo d.Lucię,quo fit: vt integer non sit,l.2. C.de testib.c.in lr̃is.cũ eo.ꝑ Spe.in tit. de testib. §.1.ver. item ꝙ est domesticus,& ꝑ Ang.consi.128.In facto proponit,cum alijs adductis,per Alb.in d.trac.de test.in c. qñ test.repell.rat.domesticita. &c.& bñ faciunt no.per Abb.in d.c.in literis.in 3.not. Scđo reddit̃ inhabilis: eo qñ,vt deponit Dimitrius,ipse Alexius dedit ordinẽ, ꝙ ibi illo sero reperirẽtur testes ipsi armati ad effectũ, vt cogerent ipm d.Ant.ɔ̃here mrĩmoniũ assertũ, & ipse fuit cã asserti clãdestini mrĩmonij,& meticulosi, cũ deponit se dixisse d.Anto.*che gliera forza che sposasse la ditta Lucia*, & ẽt dum geminatis vicib. deponit, ꝙ ipse coegisset d.D.Anto.per vim ɔ̃here dictũ mrĩmoniũ casu, quo recusasset ɔ̃here,quo fit:vt ipse nedũ sit particeps
73 delicti & crĩs,quinimmo potius auctor.Ex † ɔ̃ñr dẽt à testimonio repelli:vt no.in c.veniens,extra de testib.& in l.fi.C.de accus.& no.Pet.de Anch.cõſ.23. Visa inquisitione,& Fulg.ɔſ.136.Super eo.col.fi.& cõſ.173. In cã
74 inquisitionis.col.j.& Io.de Ana.cõſ.59.Visa.Ex † qb.infertur,ꝙ ipse Alexius fuit,& est inimicus ipsius d.Ant. cum ꝑdicta ordinauerit & patrauerit, & ɔ̃ñr tanq̃ inimicus & iniuriatus ipsi d.Ant.venit repellẽdus.l.2.ff.de testib.l.1.§.quęro.ff.de qõ.& ꝑ Inn.& alios, in c. cum oporteat,extra de accu.& per Arch.in c. accusatores. 3.q.5.plenè per Alb.in d.trac.in eo.c. Quinimmo ꝑꝑ talem metum adhibitũ & tales iniurias factas Alexius ipse,nedũ nõ facit fidem,qnimmo dr̃et puniri,toto titulo de iniu.& ff.ꝙ met.cã,& no.in c.fi. extra de clãdestina desponsatione,& per Host.in sum.eo.ti.§.q̃ pęnã, ex dictis aũt,& depositione ipsius Alexij satis clarè patet,ꝙ ipse vnà cum alijs erãt ibi armati ad talẽ effectũ, cogẽdi videlicet ipm d. Ant. ɔ̃here assertũ mrĩmoniũ, & ꝙ ipse d.Ant.erat inermis,& solus, & ẽt satis apertè colligit̃,ꝙ ipse Alexius dixit Ant.ꝙ illi erat necesse despõsare ipsam Luciã,& si nõ despõsaret, ipse erat paratus eũ cogere,vt per vim despõsaret,vnde si ꝙ mrĩmonium fuit ɔ̃ctum,certè fuit meticulosum, & ɔ̃ñr ipso
75 iure nullum,vt plenè dictum s̃.Quando † .n.quis dubitat inferri cruciatum corporis , & adest iusta suspitio, dr̃ iustus metus:non enim debet expectare,vt vulneretur,vt no.per Bal.in l.fi.in prin.col.1.ver.2.no. C.de iu. deli.& per Alc.consi.99.Quoniam,vol.3.& ɔſ.46.vol.4.
76 Et † Bar.in l.1.§.si quis tñ.ff.ꝙ vi aut clam,dicit, iustum metum esse,vbi adest iusta suspitio,esto ꝙ nõ sequatur effectus,& bene per Ale.consi.vlt.vol.3.Et vltra veritatẽ ipsius Alexij,& discrepãtiam,quæ est cum Dimitrio,vt dicet̃ inferius, Alexius ipse erat & est cognatus ipsius Lucię:vt ipse testificat̃,& ẽt ipsa Lucia dicit in suis articulis,licet Dimitrius dicat,ꝙ soror Luciæ est ɔcubina ipsius Alexij,vñ quomodocũq; cõsideremus, ipse Ale-
77 xius non potest esse testis,tum † quia consanguineus,

vt in l. parētes, C. de testib. & p Bar. ĩ l. admonēdi. col. 9. ver. venio ad tertiū. ff. de iureiu. & ibi Ias. car. 18. & Ale. ɔſ. 15. Ex his q̃ in themate. & ɔſ. 18. Viſo pūcto. vol. 1. & p gl. in c. inſinuāte, & in c. cū R. canonicus, ex̃ de of. dele. Prout† ēt venit repellēdus, nā ſi hmōi mr̃imoniū nō hr̃et effm̃, ipſe Alexius afficeret maxima iniuria, & dedecore: tū q̃a cōſanguineus, & cognatus: tū ēt q̃a ipſe fuit cā, ꝙ aſſertū mr̃imoniū meticuloſū ɔheret, & talis iniuria ēt dr̄ facta ſibi, ſm̄ Bar. ĩ l. lege Cornelia. ff. de iniurijs. Cū† nō poſſit eſſe, ꝙ ipſe nō hēat affectionē ad tale mr̃imoniū, & iō ad illud probādum nō dēt admitti, ſm̄ Ale. ɔſ. 154. Viſo thema. col. 2. vol. 5. & Dec. ɔſ. 133. Viſo ꝓceſſu. vol. 1. & ɔſ. 310. Viſis diligēter. vol. 2. Quib. in locis ɔcludit, ɔſanguineū in cā mrimoniali nō eſſe admittēdum in teſtē, maximè ɔcurrētib. qualitatib. de q̃b. ſ̃. & ēt cōcurrēte diſparitate inter ipſos aſſertos ɔiuges: tū ēt reſpū bonorū & diuitiarū: tum reſpū amicorū: tū ēt reſpū nobilitatis & cōſanguineorū, q̃ oĩa in p̄nti caſu cōcurrunt, ɔſiderata qualitate ipſius Luciæ, & ipſius d. Ant. & potiſſimè q̃a in cā mr̃imoniali teſtes debēt eſſe oĩ exceptione maiores, ſm̄ gl. in c. 1. de ɔſan. & affi. & Abb. ibi in 3. notab. & latè per Barb. ɔſ. 45. col. 1. & ɔſ. 54. col. 3. vol. 1. & ſtātib. ſupradictis ipſe Alexius nedū nō eſt oĩ exceptione maior, q̃nimmo penitus inhabilis, & nullā faciēs fidē, tal̄r, ꝙ ab initio nō dēbat examinari, & iō examinatus nullā fidē facit, vt fuit dictum.

80 Accedat† ēt: q̃m̄ dictū ſuū eſt valde differēs cū d. Dimitrij. Nā dum vult ꝓbare verba formalia aſſerti mr̃imonij, nihil ɔcludit, & iō nō ꝓbat, ſm̄ dn̄m Ant. in c. nihil, ex̃ de ver. ſig. & Bal. in c. bonę, il. j. de elec. & p Ale. in l. 1. §. fi. ff. de ver. ob. & ɔſ. 150. In cā & lite. col. 2. vol. 5. & ɔſ. 153. Viſis. col. 3. eo. vol. Nec dictū ipſius Alexij pōt coadiuuari p alios teſtes, ex quo nullus aliorū eſt idoneus, q̃nimmo laborāt eodē morbo quo & ipſe. Patet ɔſiderādo aliū teſtē noīe Victorē, q̃ nihil ɔcludēs deponit & recuſās dicere veritatē, noluit integrè ſe examinari, pp̄ ꝙ iuſtiſſimus, & ſapiētiſſimus iudex ipſū à teſtimonio repellit, & meritò, vñ de dictis eius nulla hn̄da erit ɔſideratio. Dimitrius alius teſtis ꝓductus infraſcriptis inuolutus eſt inhabilitatib. Primò tūc tp̄is ipſe habitabat & in p̄ntiarū habitat inſimul & ĩ domo d. Luciç ibidē bibēdo, dormiēdo, & comedēdo, & fuit & eſt domeſtic⁹ ipſius Luciç, & d. Alexij eius cognati, quo fit, vt pp̄ tales qualitates penitus repellat̄, vt fuit dictū. ſ̃. ɔ Alexiū. Scdō repellēdus venit: eo q̃m̄ vt ipſe aſſerit, ibi interuenit dato ordine, & ad effm̄: vt ipſe d. Ant. deſpōſaret. d. Luciā, & ipſe deponit, ꝙ ipſe d. Ant. erat in metu, dū aſſertū mr̃imoniū ɔhebat, vñ ipſe erat particeps crĩs, & nedū fidē nō facit, ſed veniret puniēdus, vt ſ̃. dictū eſt

81 de Alexio. Tertiò† dictum ſuum eſt ſingulare, iō nō ꝓbat. c. bonę, il j. de elec. c. licet cām, ex̃ de ꝓb. plenè in d. l. iuriſiu. p Bar. & alios Scrib. & p Bal. ĩ l. d̄ q̃b. ff. de legi. & iō dictū vnius, dictū nullius. l. iuriſiu. C. de teſtib. Probat̄ ſingularitas, q̃a interrogatus de tp̄e, d̄t ſe nō recordari, & poſtmodū d̄t, ꝙ potuit eē de mēſe Ianuarij, Alexius verò d̄t, fuiſſe de mēſe Februarij. Preterea deponit ipſā Luciā tūc tp̄is fuiſſe indutā veſte nigra ſaię, ipſe verò Alexi⁹ deponit, ꝙ erat ĩ pellicia, vlteri⁹ dū d̄ponit de verbis formalib. aſſerti mr̃imonij, interrogat⁹ q̃uō ĩtelligit mr̃imoniū ɔhi p verba de p̄nti, d̄t hoc eē, q̃n fit in p̄ntia teſtiū, ex q̃b. patet ſua ſingularitas, ɔrietas, & d̄pō

82 nō ɔcludēs. Vlteri⁹† venit repellēdus, eo q̃m̄ d̄t ſe fuiſſe mediatorē dicti mr̃imonij, & ɔpatrē, & mediator ñ admittit̄ ad teſtificādū, niſi de ɔſēſu vtriuſq; partis ſm̄ gl. in c. fi. ĩ ver. ĩ teſtē, de teſtib. li. 6. p tex. in §. q̃m̄. ĩ auth. de teſtib. & no. Bar. ĩ l. deferre. circa fi. ff. de iu. fiſ. & ĩ l. oĩb. in fi. C. de teſti. & p d. An. Imo. & alios, in c. cū nobis. ex̃ eo. ti. & ĩ pūcto ponit Ale. d. ɔſ. 150. In cā. in tertia rōne,

83 vol. 5. Repellit† ēt: q̃a interrogatus d̄t hoc anno ſe nō fuiſſe ɔfeſſū, quo fit: vt incurrat pœnas, de q̃b. in c. oĩs vtriuſq; ſexus, ex̃ de reliq. & ven. ſan. inter quas erit iſta, vt plenè no. in c. teſtimoniū, ex̃ de teſtib. ĩ c. 1. ex̃ de ex-

84 cep. vbi ēt ponit̄, q̃d ĩ ɔcubinario teſte, vt ipſe eſt. Ad† q̃ ēt faciūt, nā ipſe Dimitri⁹ in ĩterrogatorijs d̄t affectare & deſiderare victoriā p̄ntis cāę, p ipſa Lucia, & ꝙ aſſertū mr̃imoniū hēat locū, quo fit, vt p talē affectionē veniat repellēdus, vt in ſim. dicimus de aduocato. l. fi. ff. de teſt. c. fi. eo. ti. li. 6. & de ꝓcuratore, ſm̄ Ro. in ant. deci. 11. & ſeq. vbi de ſolicitatore, cum alijs adductis p Ang. ɔſ. 233. In cā. col. 3. & p Ale. d. ɔſ. 154. & facit c. accedēs. il 2. ex̃ vt lit. nō ɔt. Accedat ēt, q̃m̄ ipſe Dimitrius tūc tp̄is, ibi aſtabat armatus, & ordine dato ibi interuenit, tal̄r ꝙ ſi ip̄e d. An. nō ɔxiſſet mr̃imoniū erāt parati ip̄m cogere ad ɔhēdū, vlterius ipſe Dimitri⁹ fuit & eſt nepos ipſius Alexij, vñ ɔcurrētib. iſtis, vltra p̄dictas qualitates indubitāter ɔcludit̄, nullā fidē facere, ex quo eſt penit⁹ reprobatus, & maximè in cā mr̃imoniali, q̃ eſt grauis, ſm̄ Abb. in c. ſi ꝓ debilitate, de off. dele. & ĩ ea requirunt̄ teſtes oĩ exceptione maiores, vt ſ̃. Ex p̄dictis ſatis patet ꝙ iſti tanq̃ inimici, & domeſtici, & patiētes al̄s inhabilitates, de q̃b. ſ̃. nullo pacto dēnt recipi & admitti, & ad-

85 miſſi fidē nō faciūt. Et† eo magis, cū ipſe Dimitri⁹ viuat expēſis. d. Alexij, iux. nō. p Gem. ĩ c. Rom. de teſtib. li. 6. & p Ro. deci. 12. in ti. de teſtib. ĩ no. & per Rom. ɔſ. 320. Propoſita, in prin. & plenè p doc. in d. c. cū R. canonic⁹ Ad ꝙ ēt: q̃a iſti dn̄t, aſſertū mr̃imoniū fuiſſe ɔctū tp̄e noctis & in camera ipſius Lucię, ſtātib. ipſis armatis, & ipſo d. Ant. inerme, ex q̃b. colligit̄ metus, & ꝙ ɔpulſus

86 & coactus fecerit. Ex† iſtis. n. & ſimi. ɔiecturis, ꝓbat̄, cū ĩ ſe metus hēat dolū, arg. l. dolū. C. de dolo, & ĩ c. 2. de renun. li. 6. & verè in mētē alicui⁹ nō cadit, ꝙ aſſertū mr̃imoniū, ſi ꝙ fuerit, nō fuit meticuloſū, vt colligit̄ ex depōnib. aſſertorū teſtiū, & iō fuit & eſt ipſo iure nullū.

87 Quib.† nō obſtat, ſi dicat̄, ꝙ met⁹ fuit purgatus p cohabitationē poſtmodū ſecutā, nā dr̄ hoc nō fuiſſe nec eē verū, & ſi qua fuit, vt ipſi Alexius & Dimitrius vñr deponere, illa fuit meticuloſa, & fcā durāte eadē cā met⁹ & iō metū nō purgat, ſm̄ Bar. ĩ l. pe. ff. de ɔd. ob tur. cau. & ĩ l. 2. vbi alij Scrib. C. ꝙ me. cā. & Pe. de Anch. ɔſ. 299. & p Abb. ĩ c. ɔſul. ex̃ de ſpō. & in c. ĩſup. vbi alij ſcrib. ex̃ q̃ mr̃im. accu. poſ. & maximè q̃a talis cohabitatio ñ ꝓbat̄, niſi p d. Alexiū, & Dimitriū, q̃ in nullo fidē faciunt,

88 cāis & rōnib. de q̃b. ſ̃. Alię†. n. duę teſtes Gaſp. & Maria nihil dn̄t d̄ cohab. poſt aſſertū mr̃imoniū, & iō earū depōnes ĩ nihilo nocēt d. Ant. Tāto magis; q̃a vtraq; teſtis dr̄ habitare in domo ipſius Lucię, p q̃ habitationē veniūt repellēdę, & fidē nō faciūt vt dictū fuit ſ̃. de Alexio & Dimitrio, ad ꝙ ēt facit, q̃a vtraq; teſtis eſt paup, & rōne pauptatis teſtis nō eſt idoneus. l. 3. ff. d̄ teſt. & p Spe. eo. ti. §. 1. ver. itē ꝙ eſt paup, maximè cū ex aduerſo qualitas alia nō ſit ꝓbata, de quo plenè in trac. de teſti. per Alb. in c. q̃n teſt. repel. ex defec. perſo. Pariſ. Paduę.

SVMMARIVM.

1 *Actore non probante reus debet abſolui.*
2 *In cauſa matrimoniali ad ſeparationem requiruntur teſtes omni exceptione maiores, & nu. 4.*
3 *Teſtis idoneus & omni exceptione maior qui dicatur.*
4 *Cauſa matrimonialis dicitur eſſe grauis.*
In cauſa graui requirūtur teſtes idonei, & omni exceptione maiores.
5 *Verba iocosè & tripudiando dicta, non ſunt in conſideratione.*
6 *Verba enunciatiua & propter aliud dicta, non probant.*
7 *Nominatio vxoris & mariti, de muliere coniuge & marito, nō probant matrimonium, maximè quādo in prę iudicium alterius matrimonij dicitur facta. & nu. 8. & ſeq.*
8 *Nominatio prædicta etiam in inſtrumento facta nō probat matrimonium.*
9 *Præſumitur enim facta ad detegendum peccatum & fornicationem.*
10 *Cohabitatio maſculi & fœminæ, & reputatio & tractatus ſimultaneus ac fama viciniæ an neceſſariò probent matrimonium, & num. 11.*
12 *Teſtis deponens de iudicio ſuo, non probat.*
13 *Teſtis ſingularis nihil probat, etiam ſi eſſent mille.*
14 *Teſtis receptus parte non citata, nihil probat.*
15 *Teſtis de auditu non probat.*
16 *Quòd maſculus tetigerit manū conſanguinei aſſertę vxoris, non propterea probatur matrimonium.*
17 *Confeſſio alicuius dicētis ſe contraxiſſe matrimonium cum tali, non probat illud matrimonium, maximè in præiudiciū alterius matrimonij.*
18 *Confeſſio facta abſente parte non probat.*

Matri-

19 *Matrimonium perficitur consensu,& non copula carnali.*
20 *Munuscula hincinde missa non probant matrimonium fuisse contractum inter illos ea mittentes.*
21 *Asserens se adamasse mulierem aliquam, non propterea ex hoc probatur matrimonium inter illos contractum.*
22 *Desponsatio facta in actu venereo,& illicito,nulla est.*
23 *Verba relatiua intelligi debent secundùm relata; quæ si non apparent,dispositionem non inducunt.*
24 *Testis insimul cohabitans,& viuens cum alio,non est idoneus testis pro illo.*
25 *Mater non potest deponere in fauorem filiæ in causa matrimoniali data disparitate.*
26 *Testis deponens de sua exoneratione & negligentia,& ad se excusandum non est idoneus.*
27 *Testis idoneus coadiuuatur per alios habiles.*
28 *Singula si non prosunt, an simul iuncta faciant fidem, qualiter procedat,& nu.29.*
29 *Semiplena probatio tunc consideratur,quando de per se in sua specie est perfecta.*
30 *Testes aliàs inhabiles admittuntur, quando aliàs veritas haberi non potest.*
31 *Quo casu,& quando istud procedat,declaratur.*
32 *In dubio pro matrimonio iudicandum est.*
33 *Scandalum vt euitetur,considerabile est.*
Ad rescindendum matrimonium probationes debent esse apertæ,& concludentes.
34 *Matrimonium contractum lite pendente super alio, an subsistat.*
35 *Matrimonium verum contrahi potest lite pendente super alio matrimonio nullo.*

CONSILIVM LIX.

In Huiusmodi cã matrimoniali agitata inter Luciã actricẽ ex vna,& Ioanẽ de Gratijs reũ ꝯuẽtũ ex altera,meritò possumus dicere illud idẽ, ꝙ dicebat Alex. in simi.cã mrimoniali,ꝯs.150.In cã,& lite,vol.5. ꝙ omnino ipse Io.dẽt absolui,& partes ipsius dñi iudicare debẽtis debent esse in pronũciando, & absoluẽdo d. Io. seu eius ꝓcuratorẽ à petitione d. Luciæ,& sui ꝓcura-
1 toris.Eo † qm̃ sumus in regula,ꝙ actore nõ ꝓbãte reus debet absolui.c.fi.de iureiur.c.1.vt eccl.benef.l.q accusare.C.de edẽ.cũ si.& ꝙ hmõi cõclusio sit vera, deducitur apertissimè:eo qm̃ ipsa Lucia intẽdit separare mrimoniũ ꝯctũ,& in p̃sentiarũ ex istẽs inter d.Io.& eius p̃-
2 sentẽ vxorẽ.Quo†casu testes ꝓducti ad dissoluendũ,& separandũ mrimoniũ p̃dictum dẽnt esse oĩ exceptione maiores,vt hr̃ in c.1.de consan.& affi.ibi, circũspectos oĩ exceptione maiores,& Abb.in 3. no. post glo. dicit.
3 Qđ†illi sunt oĩ exceptione maiores, q nulla ltima exceptione possunt repelli,vt no.gl.in ver.idoneos, inst. de inut.stip.§.itẽ verborũ.& Bal.in l.optimã,col.2. C.de ꝯhẽ.& cõmi.stip.& Ale.cõs.18.Viso ꝓcessu,col.fi.vol.1. & clarius in terminis idẽ Alex.ꝯs.146. In cã & lite, col. 9.vers.p̃terea testes, vol. 5. vbi ad id multa alia adducit, & bene facit glo.fi.in c.literis,adducta p And.Sicu.cõsi. 53.col.3.in fi.& seq.& cõs.45.col.1.vol.1. & p Dec. cõsi.
4 163.In cã mrimoniali,col.5.vol.1.Quod †maximè suadet,qa cã talis dr̃ esse grauis,ſm do.Anto.Abb.& alios, in c.si ꝑ debilitate,extra de off.deleg.vnde nõ mirũ si requirunt testes oĩ exceptione maiores,vt dicit idẽ Dec. d. cõs.& ẽt cõs.133.Viso ꝓcessu,vol.1.& cõs.310.Visis diligenter,vol.2.vbi plura adducẽs post alios dicit,cãm matrimonialẽ esse grauẽ, & in ea debere recipi testes oĩ exceptione maiores, & potissimè qñ agit̃ ad dissoluendũ matrimoniũ,vt est casus p̃sens, eo ẽt qa assertum matrimoniũ, ꝙ ipsa Lucia dicit ꝯctũ,fuit clandestinũ, ꝯ ꝙ iura insurgunt,toto titulo de clandesti. despon.cũ sim.Hoc stãte, discurrẽdo ꝑ oẽs probationes adductas ꝑ ipsã Luciã nõ inuenio,ꝙ in aliquo sufficiẽter ꝓbauerit suã intentionẽ, & primò Bernardinus de Bergamo caballarius primus testis productus per eã deponit, ꝙ ipse Ioan.dixit eidẽ Bernardino p̃sente ipsa *Lucia volemo*
5 *cambiar mogliera* & ẽt dicit,ꝙ nominabat eam vxorẽ,& ꝙ habitabat,& dormiebat cum ea.Istius†testis depositio nõ cõcludit aliquid,primò:quia illa verba, *volemo cambiar mogliera*, sunt verba iocosè,& tripudiãdo dicta, q̃ nihil inducunt.c.cũ venissent,de insti.& inst. de testa.
6 mil.§.planè.ver.cæterũ.Præterea †sunt verba enũciatiua ꝑ aliud dicta,& ideo nihil ꝓbãt;vt in fortiorib. terminis dicit Ale.ꝯs.154.Visis,& narratis,col.pe.& clarius cõs.155.Aliàs cõsultus,col.1.vol. 5. & clarius per Dec. ꝯs.310.palleg.vol.2.& istis ẽt medijs excludit̃ d.D.Maria de Crema,q̃ fuit vxor d.Bernardini de Bergamo, q̃ vr̃ esse cõtestis cũ d.Bernardino circa illa verba, vt asserit̃, ꝓlata per ipsum Ioan.videlicet, *volemo cambiar mogliera*. ex quo sunt verba iocosè dicta,& enunciatina, & nihil
7 ꝓbãt circa substãtiã mrimonij,vt dr̃,ꝯcti.Præterea, †& fortius dico,ꝙ licet ipse Ioã.pulries,& pluries nominasset & appellasset Do.Luciã vxorẽ, vt vnr̃ dicere aliq testes per ipsã ꝓducti, singulares tñ, adhuc ipsa nominatio nõ probat mrimoniũ esse ꝯctũ, maximè qñ hoc tẽdit in p̃iudiciũ alterius mrimonij,ita dñt oẽs doc. in c. illud,ex de præsum.& Bal.in auth.si qs in aliquò, col.2. C.de eden.& Ale.cõs.151.Repetitus, col.3. & cõs. p̃ce. col.fi.& cons.153.Visis & narratis,col.pen.vol.5.& per
8 Dec.d.ꝯs.133.& plenius.d.ꝯs.310.col.pen.in fi.Vbi †vult post Ale.in d.cõs.ꝙ nominatio facta de muliere ꝓ ꝯiuge,nedũ simplici voce,sed ẽt in instrõ publico, nõ inducere ꝓbationẽ mrimonij,ẽt si ille,q nominat, carnaliter cognouisset dictã mulierẽ,& cũ eo cohabitasset, & hoc ꝑ tex.in d.c.illud,& ꝑ ea q̃ vult Inno. in c. ex parte M.de rest.spo.col.fi.vbi inquit, ꝙ adulteri & fornicato-
9 res,vt celẽt peccatũ,qñq; vocãt se cõiuges.Et†sic vult, ꝙ nõ sufficit cõcubitus,nec ẽt sufficit, ꝙ se vocẽt ꝯiuges,& Io.An.& Host.in d.c.illud,dicũt, ꝙ ẽt nõ sufficit, ꝙ tractauerint se,vt cõiuges, iacendo in eodẽ lecto, in eadẽ domo,& mensa,& hoc maximè qñ agit̃, vt retractetur aliud mrimoniũ,vt est casus pñs,& hoc dictũ sequũtur alij doc.in d.c.illud.& Alex.d.ꝯs.500.col.4.vers. præterea,vol.5.& ex istis ẽt tollit̃,ꝙ idẽ testis dicit, ꝙ insimul habitabãt & dormiebant & se tractabãt, vt vir & vxor:quia omnia ista nõ probant mrimoniũ, vt plenis-
10 simè per Ale.d.ꝯs.150.& 151.col.3. vol. 5. Vbi† fortius vult,ꝙ ẽt si cõcurreret fama viciniæ, adhuc p̃dicta nõ probarẽt mrimoniũ esse ꝯctũ,qñ agit̃ de p̃iudicio alterius mrimonij,vt est in casu pñti,dicẽs,ꝙ ad minus tractatus ille debuit esse ꝑ decẽ annos, quorũ neutrũ est in casu nostro: quia talis cohabitatio fuit ꝑ annũ, seu circa,nec probat̃ de fama viciniæ, vt idẽ Ale. tenet ꝯsilio p̃cedẽti,& pluries hoc repetit.d.cõs.151. & 153.col.
11 pen.vol.5.Et †bñ facit,ꝙ vult idẽ Ale.ꝯs.155.Aliàs consultus,eod.vol.& sequit̃ Dec.d.ꝯs.310.& cõs.153.In affectu q̃rit̃,col.2.nu.2.vol.1.volũt,ꝙ talis cohabitatio & ꝯuersatio magis probãt fornicationẽ, q̃ mrimoniũ, ad-
12 ducẽdo alias decisiones.¶† Nec ẽt obstat, ꝙ d.Bernar. dicat,ꝙ iudicio suo tenet,inter p̃dictos fuisse matrimoniũ;quia testis deponẽs de iudicio suo,nõ probat, nec ita deponẽti est credẽdũ;qa vr̃ iudicare, & nõ deponere,iux.not.ꝑ Bart.in l.q testõ.§.fi.de testa.& ponit Ang. in l.sciẽdũ.in repe.col.2.de verb.obl.& Ale.ꝯs.74. Viso testõ,col.3.vol.1.cum alijs allegatis ꝑ Dec.ꝯs.256. In cã inquisitionis,col.3.nu.5.vol.2.& per Ias.in rub.col. 2.ff. de iureiur.ꝙ ẽt fortius suadet̃; qa ad ita iudicãdũ & tenẽdũ,testis ipse mouetur causis superius adductis, ex q bus verũ iudiciũ non resultat,vt s̃.probatũ est, & dicit
13 Deci.in d.cõs.Et†eo maximè testis prædictus venit reijciẽdus;qm̃ in pluribus est singularis, nec hẽt cõtestem in loco,& tpe, & ideo nullã fidẽ facit.c.cũ dilecti. c.bonæ,de electio.c.licet cãm, de probationib. Et tm̃ probat vnus,quãtũ mille singulares, ſm Bal. in l. iusiurãdi, col.3.C.de testib.& ibi dicit, ꝙ plures testes singulares minus probant q̃ vnus solus,& maximè in casu matrimoniali,vt per Ale.in cõsilijs.s̃.adductis, & Dec. d. cõs. 133.& 300.Satis ergo patet, dictũ Bernar. primũ testẽ nihil probare,& in nullo nocere ipsi Ioãni Secũdus testis productus per eandẽ Luciã est ser Bñdictus de Cyrago,qui nihil penitus probat,tũ qa est singularis,& de loco & tpe nõ hẽt contestẽ,vt dictũ est, ꝯ p̃cedentem
14 testẽ,tũ†ẽt qa apparet receptus & examinatus ipso Ioanne,seu eius procuratore nõ citato, ad vidẽdũ iurare ipsũ testẽ,quo stãte,talis receptio & examinatio fuit,& est ipso iure nulla,& nihil penitus ꝓbat ꝑ tex.apertũ in c.in noĩe dñi,extra de testibus,cũ ꝯcord. ibi allegatis,ꝑ gl.& omnes scriben.Preterea testis ipse deponit de iudicio

cio suo, q̃ depositio nulla est, vt fuit dictũ. Itẽ deponit de cõuersatione, cohabitatione in lecto, & mẽsa ipsius d. Io. cũ d. Lucia, q̃ oĩa nõ ꝓbant substantiã mr̃imonij
15 veri, & mõ existẽtis. Itẽ † q̄a deponit audiuisse à matre, & fratre ipsius Luciæ, q̄ dictus Ioãnes erat eius maritus q̃ depositio vltra singularitatẽ nõ probat, q̄a est de auditu. l. testiũ. & ibi scrib. C. de testib. c. tã literis, extra de testib. l. 2. §. idẽ Labeo. ff. de aqua plu. arc. & p̄ Ale. d. cõs. 150. col. 8. Potissimè q̄a dicit se hoc audiuisse à matre, & fratre ipsius Luciæ, q̄ sunt suspectissimi, & fidẽ nõ faciũt ẽt si principaliter examinati essẽt. c. sup eo. il 2. de testi.
16 & p̄ Ale. d. cõs. 154. & p̄ Dec. d. cõs. 310. Præterea † d. testis deponit, ꝙ ipse Io. tetigit manũ cuidã religioso, tãq̃ de domo, & vt affini. Tale. n. dictum nihil valet: tũ q̄a in hoc testis ipse est singularis: tũ q̄a nõ dicit, ipsũ Io. declarasse, ob quã cãm tãgebat manũ dicto religioso, & iõ talis ꝓbatio est dubia, & nõ cõcludẽs. Præterea talis tactus manus nõ ꝓbat mr̃imoniũ esse ꝯtũ, q̄a potuit eã tangere, qm̃ ibi cõuersabat, & practicabat, vt cõiter fit, & in ꝓprijs terminis hoc tenet Ale. d. cõs. 154. col. 7. ver. nõ obstat, vol. 5. vbi dicit, testẽ deponẽtẽ, illũ, q̄ p̄tẽdit maritus, dicentẽ, *questa è mia mogliera*, & facientẽ tangere manũ illi assertæ mulieri, pp̄ hoc non ꝓbari mr̃imoniũ. Tertius testis ꝓductus p̄ Luciã est p̄sbyter Iacobus, q̄ in nullo ꝓbat: tũ q̄a est singularis, & nõ hẽt cõtestẽ in loco, & tp̄e, vt patet ex eius depositione, iũctis depositionib. de q̄bus s̄. tũ q̄a apparet receptus & examinatus, ipso Io. nõ citato, q̃ examinatio nulla est, tum ẽt q̄a deponit de cohabitatione d. Luciæ, & Io. p̄ annũ tantum, q̃ cohabitatio nihil facit, vt s̄. dictũ fuit. Itẽ q̄a deponit de tactu manus, q̃ depositio nõ cõcludit, tum q̄a in hoc est singularis, tũ ẽt quia talis tactus manus nõ ꝓbat mr̃imoniũ, vt fuit deductũ. Itẽ dũ ipse testis deponit, se dixisse, ipsum Ioannẽ esse maritũ d. Luciæ, & ipsa Lucia dixit, esse suũ maritũ, p̄nte ipso Io. & nihil dicẽte.
17 Hæc † depositio in nihilo ꝓdest: tũ q̄a in hoc testis ipse est singularis: tũ ẽt quia cõfessio alicuius dicẽtis ꝯxisse matrimoniũ cũ tali, nõ ꝓbat mr̃imoniũ fuisse ꝯtũ, nisi verè ꝯtũ ꝓbet, maximè in p̄iudiciũ alterius mr̃imonij, ita Ale. ad id plura adducẽs. d. ꝯs. 150. col. 8. & cons. 151. col. 2. & col. fi. & plenius, d. cõs. 153. col. 7. in fi. & clarius istud tenet Dec. d. ꝯs. 132. in prin. & col. fi. in princ. & in d. ꝯs. 310. Quartus testis est. d. Maria, q̃ fuit vxor Bernardini primi testis. & deponit de illis verbis dictis Bernardino ab ipso Io. videlicet, *vol cambiar mogliere*, q̄ testes pp̄ dicta verba ꝓlata ab ipso Ioã. nihil ꝓbãt quo ad substãtiã mr̃imonij, ex quo iocosè & tripudiãdo fuere dicta, & enũciatiuè fuere ꝓlata pp̄ aliud, & sic cã loci, vel nõ ad effectũ ꝓbãdi assertũ mr̃imoniũ, & iõ nõ cõcludũt, vt fuit plenè dictũ superius circa primũ testem.
18 Itẽ † dũ ipsa deponit. Io. dixisse, ꝙ ꝓmisit accipere ĩ vxorẽ. d. Luciã, nihil ẽt ꝓbat q̄a in hoc est singularis. Item q̄a cõfessio p̄dicta fuit facta absẽte Lucia p̄dicta, & sic nihil ꝓbat. c. si cautio. vbi plenè Fel. cũ de fi. instru. & p̄ Ale. d. cõs. 144. col. fi. in prin. Itẽ q̄a dicta verba tendunt ꝓmisisse ipsã accipere in futurũ, & sic denotabãt sponsalia futura, nõ ãt mr̃imoniũ ꝯtũ. Pariter dũ ipsa testis dicit, ꝙ ipse Io. nominabat d. Luciã vxorẽ, & ꝙ cõuersabat cũ ea, et cohabitabat, dormiẽdo, et comedẽdo. Hec oĩa nõ ꝓbãt mr̃imoniũ ꝯtũ, vt s̄. deductũ est. Ex q̄bus infert, ꝙ cõfessio ipsius Ioannis facta p̄ eũ, r̃ndẽdo positionib. d. Luciæ, in qua dicit se habitasse, & cõuersasse cũ ipsa Lucia, ac eã carnaliter cognouisse, ac ipsã amasse, nullo pacto ꝓbat mr̃imoniũ ꝯtũ, ex quo ipse Io. dicit, hoc fecisse cũ d. Lucia, tanq̃ amica & amasia, nõ tãquã eius vxore, & cohabitatio, ac cõuersatio nõ ꝓbãt
19 mr̃imoniũ, vt s̄. deductũ est. Nec † ẽt cõcubitus, nec co-
20 pula carnalis illud ꝓbat, l. nuptias. ff. de reg. iu. Et † munuscula p̄ ipsũ data dictæ Luciæ minus ꝓbãt mr̃imoniũ, ex quo illa sunt signa p̄cedẽtia ad venerẽ, & sic ad coitũ illicitũ, nõ aũt ad coitũ cõiugalẽ, vt colligit ex dictis p̄ Bar. post gl. in l. capite q̄nto. ff. de adul. & p̄ Ang. in tra. de malefi. in vers. *che mi hai adulterato la mia donna.*
21 Et † ꝙ ipse Io. ꝯfiteat se adamasse d. Luciã, minus ꝓbat mr̃imoniũ ꝯtũ, q̄a talis amor illicitus nõ probat nuptias, vt pũctualiter dicit Dec. ꝯs. 133. col. 3. & 4. Postremò ꝯ ipsũ Ioannẽ adducta est in testẽ Lucretia mater dictæ Luciæ, q̃ deponit se p̄sente, & nõ alijs, ipsũ Ioãnẽ in actu venereo desp̃õsasse dictã Luciã p̄ verba de p̄nti, cuius testis depõ in nullo nocet ipsi Ioã. primò: q̄a est singularis, vt ipsamet Lucretia dicit, & ꝯñr dictũ vnius,
22 erit dictũ nullius, vt s̄. allegatum est. Secũdo † eius depõ tollit: eo q̃m̃ dicit talẽ desp̃õsationẽ fuisse factã in actu venereo, & sic penitus illicito, & turpi ac inhonesto, pp̄ q̃ nõ cõtinet verosimile, & ideo reijciẽda, ca. q̄a verisimile. de p̄sumptio. l. nõ est verisimile. ff. ꝙ metus cã. Tertiò ruit: eo q̃m̃ ipsa Lucretia dicit, ipsũ Ioãnẽ desp̃õsasse dictã Luciã per verba de p̄senti, s̃m ꝙ desp̃õsauerat aliã suã vxorẽ, per q̃ verba nõ simpliciter desponsauit, sed cõditionaliter, s̃m ꝙ aliã desp̃õsauerat, q̃ verba relatiua ad aliã desp̃õsatã nõ sunt hucusq; verificata, q̄a nõ docuit, p̄ ipsum Ioãnẽ aliã vxorẽ fuisse desp̃õsatã p̄ ver-
23 ba de præsenti. Et † talia verba relatiua intelligi dẽnt s̃m relata, q̃ si nõ apparent, dispositionẽ nõ inducunt. l. asse toto. ff. de hæredibus instituen. authenti. si q̄s in aliquo
24 documẽto. C. de edẽdo. Quartò † & fortius, depõ ipsius Lucretiæ nihil facit, ex quo insimul cohabitat cũ ipsa Lucia in eadẽ domo, & insimul viuunt, & ideo eius dictũ nõ est integrum. l. 2. C. de testibus, cap. in literis, extra eodẽ, & ibi Abb. in tertio notabili, dicit talẽ testem hñtẽ talẽ qualitatem nõ debere recipi, ex quo nõ facit
25 nec indiciũ, nec p̄sumptionẽ aliquã. Quintò † & fortius talis depõ nihil valet, ex quo dicta Lucretia est mater dictæ Luciæ, inter q̃ & Ioannẽ est magna disparitas respũ bonorũ & diuitiarũ, & ideo in cã matrimoniali nõ dẽt recipi, c. sup eo. il 2. extra de testib. vbi oẽs scribẽtes hoc tenẽt, & c. vr̃, extra q̄ matri. accu. poss. & per Ale. ꝯs. 154. col. 1. vol. 5. ex quo si admitteret in testẽ, in facultate matris, & cõsanguineorũ esset desp̃õsare, & dare nuptui filiã cuicũque maximo viro, adducit ad hoc plures decisiones, vt ibi p̄ eũ, & idẽ voluit ipse Ale. cõs. 152. col. 6. vers. nec obstat. vol. 5. dicens, matrẽ non recipi in testẽ in matrimonio filiæ, q̃n ex tali matrimonio accedit honor, vel incrementũ filiæ. adducit iura & auctoritates, vt p̄ eũ, & idẽ clarius sequit & firmat Dec. dic. cõs. 133. & 310. vbi ad id adducit cõcludentẽ rõnẽ, ex quo agit de honore seu dedecore filiæ, & eius iniuria; cũ asserat se carnaliter cognitã & redditã p̄gnãtẽ, q̃ iniuria, & ꝙ dedecus cõcernit nedũ ipsã Luciã, sed matrẽ & totam familiã, ꝙ ideo testificari nõ dẽt, ex quo agitur de interesse & dedecore ꝓprio, s̃m Bar. in l. lege Cornelia.
26 ff. de iniurijs. cũ alijs plenè adductis p̄ eũ. Ad † ꝙ ẽt facit, quia ipsa Lucretia deponẽdo de asserto mr̃imonio, tractat de sua exoneratione, ex quo negligẽs fuit, ꝓmittẽs filiã cognosci carnaliter, & iõ eius depositio est suspecta, ex isto capite, s̃m Ale. ad id plura allegantẽ, d. ꝯs. 154. col. 2. ver. præterea. vol. 5. & s̃m Dec. d. ꝯs. 133. & 310. & potissimè d. Lucretia nullã fidẽ facit, ex quo deponit, vt dirimatur mr̃imoniũ præsens, existens inter Ioãnẽ,
27 & suã præsentẽ, & verã vxorẽ. ¶ † Nec supradictæ conclus. hẽt obstare, si dicat, ꝙ dicta superius, ꝓcedunt cõsiderãdo vnũquemq; testẽ de p̄ se, ex quo nõ ꝓbat, nec fidẽ facit, tñ si iungantur insimul, tũc bene fidẽ facerẽt, ex quo fides vnius adiuuat & supplet p̄ fidẽ alterius, s̃m Bal. & alios, in l. si q̄s ex argentarijs. §. 1. ff. de eden. & per Rom. cõs. 46. In casu ꝓposito, in fi. & Ale. cõs. 5. In cã, col. 3. vol. 1. & cõs. 189. Abunde, post principiũ. vol. 2. & alibi pluries, & Soc. cõs. 94. In cã. col. 2. vol. 1. & Deci. ꝯs. 133. col. fi. & Barb. cõs. 2. vol. 3. & cõs. 16. vol. 4. Nã tollit obiectio: tũ quia in casu p̄senti nulli alij sunt testes idonei, & ideo sumus extra doctri. Bal. & q̄a nõ sunt alij, & defectus istorũ quinque nõ põt suppleri, quia non entis non possunt esse qualitates & cõsiderationes, l. eius, q. in prin. ff. si cer. peta. Secũdo tollit obiectio trib. alijs modis positis p̄ Dec. d. ꝯs. 133. col. 2. in fi. & col. 3. & d. ꝯs.
28 310. † Minus ẽt obstat, si dicat, ꝙ ꝓbationes adductæ p̄ ipsã Luciã cõsiderãdo vnãquãq; de p̄ se, nõ ꝓbant, & ita procedũt dicta superius, sed cõsiderãdo & iungẽdo dictas ꝓbationes insimul bñ ꝓbarẽt, p̄ illã regulã, q̃ hẽt, vt q̃ nõ prosunt singula, &c. s̃m gl. & scrib. in l. instrumenta. C. de proba. & per Bar. & alios, in l. admonẽdi. ff. de iureiur. vbi semiplenæ ꝓbationes iungũt ad faciẽdũ

vnam

vnam plenam & perfectã,& per doc.in c.veniẽs.il.j. ex̃
de testib.& in c.cum cãm.vbi Fel.ex̃ de prob.Obiectio
29 tollitur† ex quo ꝓcederet,qñ vnaqueq; ꝓbatio de per
se esset perfecta, secus aũt est, qñ vnumquodq; de per
se est imperfectũ,q̃a tunc non iunguntur,nec isto casu
procedit rr̃a superius d.videlicet si nõ prosunt singula,
&c.ita Bal.& scribẽtes in d.l.si q̃s ex argẽtarijs.§.1.& in
l.spadonẽ.§.quarta.ff.de excus.tut.& D.Ant.& alij in c.
licet.extra de testib.& Fel.in d.c.veniens.& d.c. cũ cãm
& Ale.hoc voluit in plurib.ꝯsiliis adductis per Mod.in
l.vnius facino.&c.§.testes torquendi.col.2. ff. de q̃stio-
nib.& in puncto idẽ voluit Ale.d.cõs.150.col.fi. & cõs.
seq.vol.5.vbi propriè loquit̃ in causa matrimoniali, &
postremò hoc tenet Ias.adducendo alias decisiones in
d.l.admonẽdi.car.24.col.1.vers.istã conclusionem no-
tabiliter limita.dicens,ꝙ ad hoc vt semiplenæ proba-
tiones possint iungi & probent,necesse est, ꝙ vnaque-
que de per se sit perfecta,al's secus, ex quo duo imper-
fecta non pñt iungi ad faciẽdum vnum perfectum,sed
sic est,ꝙ singulæ ꝓbationes adductę ꝑ ipsam Luciã de
per se ꝯsideratæ sunt imperfectę, vt s̃. ideo iungi non
30 pñt.Minus† ẽt obstat p̃dictis,si dicat̃, ꝙ assertę ꝓbatio-
nes dẽnt sufficere,eo qm̃ sumus in casu, in quo veritas
al'r hr̃i nõ põt,quo stante aliàs inhabiles debẽt admitti
in defectum talis ꝓbationis,esto ꝙ aliàs admittent̃.l.cõ
sensu.C.de repu.c.veniẽs,il 2.ex̃ de testib.& per doct.in
31 c.3.loco,extra de proba.Hmõi † obiectio tollit̃,ex quo
procederet,qñ essemus in casu & actu, ex cuius natura
alij testes verisil'r nõ pñt interuenire,secus aũt si sumus
in actu ĩ quo verisil'r pñt ĩteruenire: nã tunc remanẽt
inhabiles & suspecti,& nõ recipiuntur,esto ꝙ actus al'r
probari non possit,ita d.Ant.post gl.in d.c. tertio loco
& ibi latè Fel.col.2.& idem Fel.in d.c.de cętero. col.2.
de testib.& ita Alex.propriè in simili materia nr̃a mr̃i-
moniali,d.cõs.151.152.& 154.vol.5.& Dec.d.cõs.133.
& 310.adducendo Mar.cõsi.17.Supradicta.col.3.vol.j.
32 Minus† ẽt obstat,si diceret̃,ꝙ in dubio iudicandum est
33 pro matrimonio.c.fi.extra de re iuc.Et† eo magis in p̃-
senti casu,in quo,si nõ esset mr̃imoniũ,posset oriri scã
dalum:eo qm̃ D.Lucia fuit carnaliter cognita per ip̃m
Io.& suscepit filiã,arg.tex.in c.1.in fi.de cogna.spiri. &
in c.sup eo.& no.per gl.& scrib.in c.2.de p̃scri.tollitur
obiectio,q̃a nõ sumus in casu dubio,sed claro,ex quo
agit̃,vt separet̃ mr̃imonium verũ,& iõ tales ꝓbationes
dubię adductę per ipsam Luciã nõ debẽt rescindere il
lud,pro quo vero & claro est iudicandũ d.c.fi.cũ si.Et
obiectio s̃.facta retorquet̃ in oppositũ,ex quo proba-
tiones Luciæ ꝯsiderarent̃,& hẽrẽt effectũ, separaretur
verũ mr̃imoniũ in pñtia existens inter ipsum Io.& suã
vxorẽ,qui procrearunt plures filios,& si talis separatio
fieret,immineret maximũ scãdalũ, & periculũ, ꝙ esse
nõ dẽt,& filij,dicerent̃ illegitimi,ꝙ esset iniq̃ssimũ stan
tib.assertis friuolis ꝓbationib.d.Lucię,& nihil ꝯcludẽ-
tib.q̃ debẽt reijci tanq̃ nullæ & insufficiẽtes,& iudican
dũ est ꝓ isto vero mr̃imonio,nã si d.Lucia stat, prout
stetit ꝑ tot annos sine marito,nullũ erit scandalũ, ꝓut
nõ fuit de p̃terito,ꝙ secus esset,si separet̃ hoc pñs verũ
& indiciũ satis vrgens hoc indicat:nam ipsa Lucia cæ-
pit agere, & postmodũ supersedit per plures annos,&
mõ iterũ agit,vt separetur verũ mr̃imoniũ, q̃ indicant
verã calũniã ipsius,& ꝙ hoc facit aĩo vexandi & inde-
bitè molestãdi d.Io.nõ aũt,ꝙ scandalum timeat, & ad
obiectionem alio mõ rñdet Ale. ꝯs.152.col.2. vol.5.&
34 Dec.d.ꝯs.153.in fi.Minus † ẽt ob.si diceret̃, ꝙ hoc pñs
mr̃imonium nõ põt subsistere tanq̃ celebratũ,& ꝯ̃ctũ
li.pẽ.toto ti.C.& ex̃ vt li.pen.nihil inno. nã tollit̃ obie-
ctio primò:q̃a ex parte.d.Luciæ hoc ꝓbatum nõ appa
35 ret,ꝙ li.pen.pñs fuerit ꝯ̃ctum.Secũdò, † q̃a ẽt li. pẽ.põt
ꝯ̃hi mr̃imonium verũ,qñ primum assertũ, super quo
vertitur lis,nõ ꝓbatur ꝯ̃ctũ,vt est in casu pñti,& in sim.
hoc probatur in l.pe.C.de aq.quo.& æsti. & plenius in
l.si prius,vbi scrib.ff.de ope.no.nun.& al's dixi, & maxi
mè hoc procedit in casu nostro,vbi nulla ꝓcessit inhi-
bitio iudicis,& ẽt tollit̃ obiectio ex his quæ dicit Alex.
d.cõs.150.col.pe.vol.5.de fama viciniæ seu publica vo-
ce asserti matrimonij ꝯ̃cti,non opus est aliquid dicere
ex quo nullus testis productus per ipsam Luciam ali
quid deponit de publica voce & fama viciniæ,ꝙ fuerit
matrimonium ꝯ̃ctum inter d.Io. & d.Luciã,vñ super
hoc minimè est insistẽdũ,cum nõ entis nõ sint aliquæ
partes c.ad dissoluendum,de despon.impu.Paris.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Matrimonium metu cõtractum est ipso iure nullum, & ferè per totum,& nu.9.& 11.*
2 *In omni actu requiritur consensus ad ipsius validitatem.*
3 *In matrimonio requiritur consensus cum plena libertate & securitate,& nu.7.*
4 *Matrimonium secundum tenet,& valet non obstante primo cõtracto per metum.*
5 *Ad actus validitatem si requiritur dispositio qualificata, illa qualitas necessariò debet interuenire.*
6 *Qualitas informat subiectum,cui inhæret.*
8 *Metus quid sit.*
9 *Metus est contrarius voluntati & libertati.*
10 *Sponsalia de futuro contracta per metum sunt ipso iure nulla.*
11 *Etiam si matrimonium, & sponsalia essent iuramento firmata.*
12 *Metus mortis.& cruciatus corporis iustus metus dicitur.*
13 *Timens vulnerari iustum metum dicitur habere.*
14 *Nec debet expectare,quòd interficiatur,& vulneretur.*
15 *Esto,quòd actualiter vis non inferatur.*
16 *Sufficit enim probabiliter timeri.*
17 *Custoditus,& obseruatus ab inimicis suis iustè dicitur timere.*
18 *Metus an sit iustus iudicis arbitrio remittitur.*
19 *Metus an operetur erga illum, qui sui culpa incidit in actum metus.*
Repertus in domo alicuius mulieris,& metu contrahens matrimonium,potest illud rescindere tanquàm per metum contractum,licet culposus in hoc reperiatur.
20 *Metus probari debet ab eo,qui illum allegat.*
21 *Metus in se dolum continet,& vterque probatur indicijs, & cõiecturis.*
22 *Duobus testibus deponẽtibus de metu magis est credẽdum,quàm decem deponentibus de spontanea voluntate.*
23 *In his,quæ sunt difficilis probationis,lex contẽta est,vt probentur indicijs,& coniecturis,& nu.24.*
25 *Metus an sit probatur vel ne,iudicis arbitrio remittitur.*
26 *Arg. à solitis,& communiter accidentibus validum est.*
27 *Non verosimile repelli debet,tanquàm falsitatis imago.*
28 *Metus præsumitur,quando fit aliquid non verosimile fieri.*
29 *Pro probato haberi debet id,cuius contrarium non est credibile,nec persuadendum bono viro.*
30 *Quando partes dicunt aliquid teneri secretò, ostendunt actum illum non esse iuridicè celebratum.*
31 *Existens in libertate,& declarans contraxisse matrimoniũ per metum,satis ostendit,liberè illud non contraxisse.*
32 *Fama,& communis opinio formiter probata considerabilis est.*
33 *Metus per actum subsequentem liberum purgatur.*
34 *Quod verum,nisi subsistat in illo actu eadem causa metus.*
35 *Clandestinitas non vitiat matrimonium.*
36 *Matrimonium consensu contrahitur.*
37 *Confessio reperti in aliquo actu nõ licito,præsumitur per metum facta,si metus tunc instabat.*
38 *Verba enunciatiua ad alium effectum prolata,non probant, & numero 39.*
40 *Confessio incidenter facta propter aliud non probat*
41 *Instrumentum,in quo quis confitetur,aliquam esse suam vxorẽ,& eam carnaliter cognouisse, non propterea probat matrimonium.*
42 *Annuli transmissio de masculo in fœminam, an probet matrimonium.*
43 *Voluntas ita facto,sicut & verbo declaratur.*
44 *Testis singularis etiam religiosus non probat.*
45 *Confessio extraiudicialis ad minus probanda est per duos testes.*
46 *Ita probata semiplenam facit probationem.*
47 *Annulus dari potest,etiam ob aliam causam, quàm contrahendi matrimonium.*
49 *Subarratio quandoque appellatur matrimonium.*
Subarratio,quæ fit per trãsmissionem annuli, necessariò non probat matrimonium.
49 *Annuli amissio quando probet matrimonium.*
50 *Et quid si nullus præcessit tractatus.*

CONSILIVM LX.

Agitur In pñti cõsultatione de virib. & validitate asserti matrimonij ɔ̃cti inter D. Marc. Ant. Battiferum, & Camillam Guidalottam de Vrbino, & omissis pluribus, quæ hincinde adduci possent resolutiuè, & cõclusiuè attingẽdo purã veritatẽ, dico, tale assertũ mr̃imoniũ fuisse, & esse nullũ ipso iure, & virib. nõ subsistere: cũ.n. in facto verũ sit, ipm Mar. An. tertia hora noctis sup tecto cuiusdã domus fuisse apphẽsum per Bern. Iac. & Fed. ɔsãguineos Camillæ armatos diuersis armis, & ab illis vulneratũ quatuor vulnerib. ac ẽt in terra ꝓstratũ, & pugione ad pectus posito ɔpulsus ipsis ꝓmittere, vt d. Camillã despõsaret, al's ꝙ ipsũ interficere decreuãt, q Mar. Ant. timore p̃dicto ductus, & vt mortẽ effugeret, oĩa se facturũ ꝓmisit, qua ꝓmissione habita, eũdẽ adduxerũt ad domũ, in qua morã trahebat d. Camilla, & ita vulneratus coact⁹ fuit illã
1 despõsare, & subarrare corã notario & testib. Quo† stãte ꝓculdubio verũ erit dicere, tale mr̃imoniũ p metũ fuisse ɔ̃ctũ, & ɔ̃nr fuisse, & esse ipso iure nullũ, vt firmãt sacri. theo. in 4. sen. dist. 29. & est tex. in c. cũ locũ, ex̃ de spõ. vbi Abb. col. 3. & reliq scrib. istud no. alle. al's ɔcor. deci. & hr̃ in l. Titia. in prin. ff. de ver. ob. & in l. si mulier, §. si dos. ff. ꝙ met. cau. & doc. max. Ias. in l. interpositas. ĩ prima fal. C. de trãs. hoc idẽ firmant ɔcludẽtes deci. & plures adducendo, ꝓut ẽt est deci. Ro. in no. in ti. de renun. 5. in ordine, & ẽt hr̃ in c. de muliere. & in c. veniẽs.
2 il 2. & in c. ɔsulta. ex̃ de spõs. & ẽt in locis ĩ. alleg. Et† nõ immerito ɔcludit, mr̃imonium ita ɔ̃ctum esse ipso iure nullum: nã licet in oĩ actu reqrat ɔsẽsus, & al'r factus nõ valeat. l. si p errorẽ. ff. de iu. om. iud. l. j. ff. de pac.
3 cũ si. tñ† in mr̃imonio nedũ reqrit purus ɔsensus, quinimò in eo dẽt esse cõsensus cum plena libertate & se-
4 curitate, vt hr̃ in d. c. cũ locum. Hinc† est, ꝙ mr̃imoniũ secundo loco ɔ̃ctum tenet, nõ obstãte primo per metum ɔ̃cto, licet nulla fuerit petita, & obtenta rescissio primi mr̃imonij meticulosi, vt hr̃ ĩ c. sigñauit. ex̃ de eo
5 q dux. in mat. &c. Et† ẽt rõne, nã vbicũq; ad subam act⁹ reqrit dispõ qualificata, nõ dr̃ satisfactũ iuri, nisi interueniat ille actus qualificatus, vt d̃t gl. ĩ c. sigñasti. 33. q. 5.
6 Qualitas†.n. informat subiectũ, cui inheret, vt tradit in c. statutum. de ele. li. 6. & in c. vbi periculũ. §. cęterũ. eo.
7 tit. In† mr̃imonio aũt requirit volũtas cum plena libertate. d. c. cum locũ. per gl. & Abb. in d. c. Abbas. cũ cõcor. ɔ̃nr & volũtas, & libertas necessaria sũt, vñ si adest volũtas, & nõ libertas, necessariò sequit, nõ esse satisfactũ dispõni iuris, & ɔ̃nr mr̃imoniũ nõ subsistere. Me-
8 tus†.n. vt tradit in l. j. ff. ꝙ met. cau. est trepidatio mẽtis periculi instantis vel futuri, q tollit libertatẽ, qua de cã spiritussanctus in ore p̃toris posuit, vt gestũ per metũ nõ esset ratũ, sed nullũ, toto ti. ff. C. & ex̃, ꝙ me. ca. ita dicebat Ray. de Petras. quẽ refert Bal. ĩ rub. de ɔtrouer. ĩ.
9 ue. ĩ vsib. feu. † nihil. n. est sub cęlo ita ɔ̃riũ volũtati & libertati, sicut met⁹ l. nihil ɔsensui. ff. de reg. iu. ad ꝙ. c. sup hoc. & ibi Abb. no. ex̃ de renun. aliã rõnem & subtilẽ, ꝙ tale mr̃imoniũ metu ɔ̃ctũ sit ipso iure nullũ, adducit Bal. in trac. scisma. col. 12. ver. vbi est ɔsiderandũ, & aliã Barb. ɔs. 54. col. 7. & ad id plura cumulat Alex. cons. 99. Qm̃ per excellẽtissimũ. & cons. seq. In casu p̃dicto. vol. 3. q cõs. sunt replicata in 4. vol. nu. 46. & 47. & cõs. vlti. eo. vol. 3. & idẽ Ale. ɔs. 156. Viso ꝓcessũ. vol. 5. & Corn. cõs. 41. Vr̃. vol. 2. & q̃plures alij, max. Barb. cõs. 54. Illud
10 afferã. & ɔs. 60. Sapiẽter scripsit. vol. 1. Et† nedũ mr̃imonium ita ɔ̃ctũ est ipso iure nullũ, sed ẽt sponsalia de futuro per metũ celebrata sunt ipso iure nulla. ita Abb. & cæteri Cano. per illũ tex. in c. ex l'ris, de despõs. impu.
11 & p doct. in d. c. interpositas. Procedũt† p̃dicta, ẽt si tale mr̃imoniũ esset iure roboratũ, vt dicit gl. p illũ tex. q̃ ibi, exclamat Abb. & d. Præp. col. fi. in c. sigñauit. de eo q dux. in mat. &c. & tradit ẽt Abb. col. 3. ver. 4. fallo. in d.
12 c. Abbas. Et† in materia pñti iustus metus, & cadens in ɔstãtẽ virũ, est metus mortis, vel cruciatus corporis, vt per illũ tex. dñt Bart. & alij, in d. l. interpositas, & ponit gl. in l. metũ. la j. ff. ꝙ me. cau. & ꝓbat in l. ɔtinet. in fi. eo. ti. & in c. cũ dilectus. ex̃ eo. & est tex. in l. 3. ff. ex qb. cau.
13 maio. Et† qñ qs dubitat ẽt vulnerari, iustus est, s̃m Bal. in l. fi. in prin. col. j. ver. 2. no. C. de iu. deli. cum alijs traditis in c. j. & ĩ c. ad audiẽtiã. p Abb. & alios ex̃ ꝙ met. cã, in d. c. veniens, &c. ɔsultationi. & per gl. & alios, in d. c. cum locum. despõ. & tradit Bal. in c. 1. §. itẽ sacra. de pa. iuram. fir. & diffusè per Ale. d. ɔs. 99. & 100. vol. 3. & ɔs. 156. vol. 5. & p Cor. d. ɔs. 41. vol. 2. & per Barb. d. ɔs. 54. & 60. vol. j. cum igit ipse Mar. Ant. esset vulneratus, & ꝓbabil'r dubitaret, ꝙ p̃dicti Bern. Iac. & Fed. cõsanguinei. d. Camillæ & armati eũ interficerẽt. nõ debuit expecta-
14 re, ꝙ interficeret. Illi†.n. actus p̃cedẽtes iustissimũ induxere metũ, vt dicit Bar. in l. j. §. si qs tñ. ff. ꝙ vi aut clã. & Bal. in d. trac. scisma. col. 13. & Ale. & alij vbi s̃. & Abb.
15 ɔs. 60. Qm̃ satis. col. pe. ver. 4. vol. 1. Dicẽs, † ꝙ ẽt si actualiter vis nõ inferat, tñ sufficit ꝓbabiliter timeri, ne inferatur. per tex. singularẽ, in l. nouissimè. ff. ꝙ fal. tut. auth. ĩ prin. ibi, q. n. ꝙ sequunt, q̃plures alij, de qb. per Fel. in c. cũ M. col. 10. de const. & in c. 1. col. 1. de off. deleg. & in c. fi. in fi. de re iu. ex quo. n. ipse Mar. Ant. inermis, solus, & dicti ɔsanguinei Camillę eũ vulnerassent, & armati astarẽt, vt tale mr̃imoniũ ɔ̃heret, iustissimo timore ductus ɔ̃xit. l. j. §. q armati. vbi doc. maximè Ang. ff. de vi, & vi arma. cũ alijs adductis p Ale. d. ɔs. 99. col. i. & ɔs. 100. col. j. vol. 3. & in d. ɔs. 156. col. 2. vol. 5. & per Corn. d. ɔs. 54. col. 2. ver. & licet. & ver. seq. vol. 2. & per Barb. d. cõs.
16 54. co. 16. Et† ẽt qa à p̃dictis custodiebat & obseruabat, ne inde recederet, vt tradit Cor. d. cõs. & ver. s̃. allega. & Barb. d. cõs. 54. col. 16. & per Ale. d. cõs. 99. & d. cõs. 100.
17 Melius. col. 2. vol. 3. Et† nullus iudex poterit al'r arbitrari, nisi talẽ metũ multipl'r fuisse iustissimum, cũ an sit iustus vel ne, ad eius arbitriũ recurrat, vt dicit Inn. in c. cum dilectus, ꝙ me. cau. & Bal. in d. §. item sacra, & per Pet. de Anch. cõsi. 130. al's 299. Visa supradicta. & Cor. d. cõs. 41. col. 3. ver. ꝓut ad iudicis, & est tex. in d. l. 3. in fi. ff. ex qb. cau. maio. cum alijs cumulatis per Dec. ɔs. 219.
18 Viso puncto. nu. 3. Nec† p̃dictis hẽt obstare, si diceret, ꝙ talis metus nõ hẽt releuare ipsum Marcum Anto. ex quo sua culpa incidit in actum dicti metus, argõ eorũ q̃ hñtur in l. si mulier. in prin. ff. ꝙ met. cau. nã obiectio cessat, qm̃ nulla ꝓbabit eius culpa istud euenisse. Prete-
19 rea, † esto ꝙ ꝓbaret eius culpa & ꝙ forti⁹ est, ẽt si fuisset reptus ĩ domo cũ D. Camilla, tñ talis culpa nõ inducit validitatẽ mr̃imonij ɔ̃cti per metũ, nec obstaret, quominus ipse Mar. Ant. posset allegare dictũ metum, & rescindere mr̃imoniũ metu ɔ̃ctum, esto ꝙ dedisset cãm actui meticuloso, ita tex. apertus in c. veniẽs. il 2. de spõsa. & ibi, D. Prepo. col. fi. apertè hoc dicit, rñdens ad d. l. si mulier. vt nõ ꝓcedat isto casu, vt per eum, & ita ẽt firmat Ale. d. ɔs. 100. col. j. vol. 3. volentes, ꝙ si aliqs est reptus in domo alicuius puellæ dormiẽs cum ea, & cõpulsus ɔ̃hit mr̃imoniũ, talis metus dicet iustus, ita ꝙ mr̃imonium rescindit, & est ẽt gl. & ibi no. Arch. & D. Prępo. in c. clericũ. 50. dist. & per eũdẽ Pręp. & alios, in c. ad
20 eius vero. in fi. 5. dist. vbi ẽt al'r soluit obiectionẽ. † Nec p̃dictis ẽt obstat, si dicat, ꝙ talis metus nõ apparet ꝓbatus: nã ñ sufficit ꝙ allegetur tm̃, sed necesse est, ꝙ ẽt ꝓbet, vt tradit in l. j. in prin. iũcta gl. ĩ ver. dicat. ff. si quadr. pauper. fec. dica. & est tex. ĩ c. dilecti. ibi, opposita, & ꝓbata. ex̃ de excep. & ꝓbat in l. si prius, iũcta gl. in verbo, egisset, & ibi scribẽtes istud tradũt. ff. de ope. no. nun. Nã
21 obiectio† cessat: qm̃ metus cõtinet in se dolũ, & iõ satis est, ꝙ ꝓbet ex cõiecturis & circunstãtijs, l. dolum, C. de dolo. c. 2. de renun. li. 6. ita Bal. in d. §. itẽ sacra. col. j. & 4. Pet. de Anch. d. ɔs. 299. col. 1. & faciũt not. in c. sup his,
22 ex̃ de p̃sump. Hinc† est, ꝙ magis credit duob. testib. deponẽtib. de metu, q̃ decẽ deponẽtib. de spõtanea volũtate, s̃m Ang. in l. nõ est verisile. ff. ꝙ me. ca. & plenè tradit Ale. d. ɔs. 99. vol. 3. vbi ꝓpriè infert ad casũ nr̃m, qñ metus fuit illatus de nocte, & in domo puellę, cũ qua fuit mr̃imoniũ meticulosè ɔ̃ctum, & idẽ hr̃ d. cõs. 100. col. 2. in prin. vol. 5. tãgit ẽt Cor. d. ɔs. 41. col. 2. vol. 2. & Dec. in d. ɔs. 219. col. 1. & fi. & Barb. d. cõs. 54. col. 1. & 2.
23 & seq. & d. ɔs. 60. col. 5. In his. n. q̃ sunt difficilis probationis lex cõtenta est indicijs & cõiecturis, vt dicit Bar. in l. si qs in hoc. C. de epis. & cle. & ad id inferẽdo ad casum nostrum, plura adducit Ale. d. cõs. 99. col. pe. vol.
24 3. & d. cons. 156. col. 1. & 2. vol. 5. Quæ† etiam comprobantur

bantur ex his, q̃ dicit Inn. in sup hoc. de renũciatio. ꝑut refert & sequit̃ Bal. in d. tract. scisma. & in l. obseruare. §. ꝓficisci. ff. de of. ꝓcõs. & ẽt bene facit tex. i d. c. ꝯsultatio. & q̃ tradit Abb. in c. 1. ex̃ ꝙ met. cau. & Cuma. ꝯs. 68. Iu p̃nti. q. col. 2. vbi pulchrè loquit̃. Et †iõ cõiter cõ-
25 cludit, iudicis arbitrio relinqui, an metus sit probatus, vel ne, vt in l. 3. ff. ex qb. cau. maio. & ꝑ Abb. & Mod. col. 3. post Inn. & D. Ant. in d. c. cũ dilectus. ꝙ met. cau. & ꝑ Bal. Alex. & alios, in d. l. interpositas. C. de trãs. & ꝑ Bal. in rub. & in c. 2. ex̃ ꝙ met. cau. & multa adducit Dec. d. cõs. 219. nu. 3. applicãdo mõ factũ dispõni iuris, apertè probabitur, dictũ Mar. Ant. fuisse deꝑhensum à prædictis cõsanguineis in tecto certę domus, & ab ipsis fuisse vulneratũ, apertè insuꝑ cõstabit per notariũ & alios testes vocatos ꝑ d. Bernar. & alios, ipsum Marc. Ant. solũ, inermen, sine clamide, in diploide & burricho, ac ex vulnerib. valde tristẽ & dolentẽ repertũ fuisse in domo patris d. Camillæ, vbi ipsa etiã erat, & ꝙ prædicti Bern. & alij armati ibidẽ astabãt, & ꝙ demum reb. sic se h̃ntib. despõsauit dictã Camil. Quæ †oĩa apertè indicãt ta-
26 le m̃rimoniũ fuisse per metũ ꝯctum, q̃n. n. liberè ꝯhitur nõ interueniunt qualitates supius dictæ, q̃ clarè ostendunt, ꝯhentẽ liberè nõ ꝯxisse, capiẽdo argm̃ à solitis & cõiter accidẽtib. l. neq; natales. C. de ꝓb. l. certi cõd. §. si nũmos. ff. si cer. pet. l. ꝙ si nolit. §. qa assidua. cũ sim. ff. de
27 ędil. edic. Et †ꝙ verisimile nõ est, repelli dẽt tanquã imago falsitatis, & nõ dẽt attẽdi, vt dicit Bal. in l. 1. C. de ser. fug. & in rub. C. de ꝓb. vbi repet. plura cumulãt, & in casu nostro idẽ facit Barb. d. cõs. 54. col. 3. & cons. 47. Præclarè scripsit, col. 1. vol. 2. & Alex. d. cõs. 156. col. pen. vol.
28 5. Et †iõ Bal. in d. l. interpositas. in prin. dicebat, metũ p̃-
29 sumi, q̃n fit aliquid, ꝙ nõ est verisimile fieri. Et †idẽ Bal. cõs. 204. Longũ thema. in fi. vol. 4. dicit haberi d̃re pro ꝓbato id, cuius ꝯriũ. nõ est credibile, nec põt psuaderi
30 alicui ꝓbo viro. †Quæ ẽt comprobant̃, q̃m ipse Mar. Ant. vt inde viuus discedere posset, dixit, ꝙ oĩa prædicta d̃rent teneri secretò, ꝙ arguit animũ suum nõ fuisse liberũ, vt in simili tradit̃ ꝑ Bar. in l. nõ intelligere. §. tacitè. ff. de iur. fis. & in l. in fraudẽ, in prin. ff. de his quib. vt ind. cũ alijs traditis ꝑ Barb. d. cõs. 54. col. 8. ver. pręmitto
31 ẽt. Et †qa illico, ꝙ exiuit dictã domũ, & se cõtulit ad domũ patris, & sic data fuit facultas libertatis, declarauit & protestatus fuit, se ꝯxisse tale matrimoniũ per metũ, q̃ ꝓtestatio, & declaratio ita incõtinenti facta probat actũ præcedentẽ, super quo interponit̃, fuisse meticulosum, vt h̃r in c. cõsultationi. de spon. & ẽt probatur in c. ad id. eo. tit. ibi, cũ mora tanti tꝑis, à ꝯrio sensu; & ita in casu nostro firmat Alex. d. cõs. col. fi. & d. cõs. 99. in fi.
32 vol. 3. Accedat †etiã fama, cõis opinio vniformis & nõ variata, & trahens originẽ à personis fide dignis, ad plenè no. in c. veniens. il 2. extra de testib. & per oẽs scrib.
33 in l. admonẽdi. cũ si. ff. de iureiur. †Nec prædictis potest obstare, si dicitur, ꝙ talis metus fuit purgatus, ex quo ipse Marc. Ant. post desponsatam Camillam, eam fuit deosculatus, & vlterius dixit, ꝙ omnia tenerentur secretò ad effectũ reducẽdi suum patrẽ, vt huiusmodi matrimonio consentiret, arg. no. ꝑ Bart. & alios, per illum tex. in l. 2. C. ꝙ met. cau. & etiã eorum, quæ h̃nr in c. veniens, il 1. & c. consultatio. & diffusius in c. ad id ꝙ. extra
34 de spons. Nam †dico, ꝙ cum tale osculum fuerit exhibitum instante Bernar. qui cũ alijs apprehenderat ipsũ Marc. Ant. & etiam dicta verba fuerint prolata eodem instãti, & durãte metu & cã ipsius ꝑmanente, osculũ & verba p̃dicta nõ inducũt purgationẽ metus, quinimo oĩa censent̃ facta & ꝓlata etiã ꝑ metũ, & si ipse Marc. Ant. carnaliter cognouisset D. Camillã dicto metu durãte, talis copula nõ purgasset metũ p̃cedentẽ, nec validasset tale m̃rimoniũ metu ꝯctũ, vt plenè tangunt Bar. & alij, in sim. in d. l. 2. & Pet. de Anch. d. cõs. 299 & tangit in terĩs nostris Abb. in d. c. cõsultatio. & diffusius in d. c. ad id ꝙ. vbi plenissimè D. Præp. istud cõprobat. idem firmant Abb. & Præp. in c. insuper, qui matr. accu. pos. & idẽ Præp. in c. peruenit. col. 2. 18. dist. & Alex. idẽ sequitur d. cons. 99. col. pen. & fi. & cõs. 100. col. pen. & fi. vol. 3. & idem sequitur Corn. d. cons. 41. vol. 2. col. pen. & fi. & diffusè tangit Barb. d. cons. 54. col. 17. & seq. vol. 1. & plenius cons. vlt. col. 13. & seq. vol. 2. & ꝙ metus præcedẽs nõ censeat̃ purgatus per actum sequentẽ, q̃n actus sequens fit durãte metu, existente eadem causa metus, multa cumulat Dec. d. cõs. 219. col. pen. nu. 8. & seq. In-
35 super †aduertendũ est, ꝙ ipsa Camilla asserit per prius, & sic ante dictũ matrimoniũ metu ꝯctũ, ꝙ ipse Marc. Ant. eã desponsauerat, & cũ ea matrimoniũ ꝯxerat, & licet fuisset clandestinũ: attamen clandestinitas nõ vitiat, dummõ ꝙ probet̃ ꝯctũ, vt dicit Abb. & alij Can.
36 ꝑ illũ tex. in c. 1. de clan. despon. cũ cõcor. Solus †. n. cõsensus ad matrimoniũ ꝯhendum sufficit, vt in d. c. cũ locũ. & in c. tuæ, de spõ. & in l. nuptias. cum si. ff. de reg. iu. Nã considerandũ est, ꝙ nunquã fuit verũ aliqđ matrimonium ẽt clandestinũ fuisse ꝯctum ꝑ ipsum Marc. Ant. cũ D. Camilla, cuius soli assertioni minimè est stãdũ, ꝑ iura vulg. Et †licet ad probandũ tale matrimoniũ ipsa deducat duo: tñ in nihilo obstant ipsi Mar. Ant. dũ. n. primò ad probandũ matrimoniũ clandestinũ adducitur cõfessio coram notario, & testib. facta per ipsum Marcũ Ant. in domo patris D. Camillæ, dũ ipse Marc. Ant. dixit, ꝙ nõ erat necesse nouiter desponsare ipsam Camillam, ex quo aliàs eã desponsauerat, & ꝙ erat eius vxor, quæ verba vñt probare ipsum Marc. Ant. aliàs D. Camillã desponsasse, ꝙ nõ v̄r posse procedere nisi respe-
37 ctu alterius matrimonij clãdestini præcedentis. † Nam r̃ndetur, talẽ confessionẽ, & dicta verba in nihilo obesse ipsi Marc. Ant. ex quo fuerũt prolata durãte metu, & existẽt eadẽ cã metus, & ꝯñr omnia tunc temporis nedum dicta, sed ẽt facta tolluntur, & nõ subsistunt: quia censentur oĩa meticulosè, & facta & dicta, vt dixit Alex. d. cõs. 156. col. 3. ver. præterea sufficit, prout & secundò cessat oppositio; qa talia verba ita enunciatiuè ꝓlata ꝑ ipsum Marc. Ant. referebant̃ ad matrimonium eadem hora antecedenti meticulosè ẽt ꝑ ipsum ꝯctum cũ D. Camilla, nã d. Bernar. Iac. & Fed. cũ ipsum vulnerassent & vulneratũ deduxissent ad domũ p̃ris D. Camillę, coegerunt ipsum vt eã despõsaret, & ita ꝑ metum desponsauit, & vidẽtes d. Bernar. & alij, ꝙ talis despõsatio non poterat ꝑ idoneos testes ꝓbari, miserunt ad notarium & testes, vt venirent ad effectũ: vt ꝓbatio potuisset h̃eri & cum notarius & testes venissent, ipse Marc. Ant. dixit dicta verba, ex quo illi instabãt, vt despõsaret, & sic habuit relationẽ ad desponsationẽ tunc paulò ante factã,
38 q̃ pariter fuit meticulosa & sic nulla. Prout †& tertia oppositio ruit, nã talia verba enunciatiua ipse ꝓtulit ad effectum, vt eã nõ despõsaret, nec cogeretur ad desponsandũ, si cõtẽti fuissent dictis verbis, & ad hoc, vt citius domũ p̃dictã exiret, & ꝯsultum esset eius vitæ & saluti, quo fit: vt talia verba nullo mõ inducãt dispõnẽ, vt tradit Bar. in l. ex hac scriptura. col. fi. ver. q̃ro quid in ꝯctibus. ff. de don. & tradit Alex. in cã matrimoniali. cons.
39 153. Visis narratis. col. 1. vol. 5. Et †cũ talia verba nõ fuissent ꝓlata ꝑ ipsum Marc. Ant. principaliter, vt m̃rimoniũ ꝯfiteret̃, qa tunc de hoc nõ agebat̃, sed vt nõ cogeret̃ m̃rimoniũ ꝯhere, & vt inde viuus exiret, certè non ꝓbabunt aliqđ m̃rimoniũ ꝑ ipsum fuisse ꝯctum, vt tradit̃ per Bar. in d. l. ex hac scriptura. & h̃r in l. optimã. C.
40 de ꝯh. & commi. stipul. Vbi †probatur, ꝙ cõfessio facta incidenter propter aliud nõ ꝓbat, vt declarãt D. Ant. Abb. & alij, in c. illud. extra de præsum. & ita in terĩs nostris, & in fortiorib. tenet & cõcludit Dec. cõs. 310. Visis diligẽter, col. 2. ver. 2. cõsiderandum est. & nu. 4. & 5.
41 vbi ad id adducit ꝯs. Alex. & alias deci. Prout † ẽt oppõ cessat, nã si ipse Marc. Ant. fuisset positus in libertate & spõtaneè ꝑ instr̃m publicum ꝓmisisset, ac dixisset, ꝙ D. Camilla erat sua vxor, & eã noĩasset in vxorem, ẽt addendo, ꝙ carnaliter eam cognouisset, nõ ꝑpea induceret̃ sufficiẽs probatio matrimonij, vt est tex. in d. c. illud, de præsum. & ibi hoc volũt Abb. D. Ant. & reliq scrib. & idẽ Inn. in c. ex parte M. de resti. spol. & firmat Alex. cons. 150. In causa & lite, col. 4. ver. preterea. vol. 5. refert & sequit̃ Dec. d. ꝯs. 310. col. pen. & fi. in prin. & bene faciunt, q̃ ponit Alex. cõs. 151. repetitus, col. 3. & cõs. 153. col. pe. vol. 5. & Dec. d. cõs. 330. col. pen. in fi. & verè cõsiderando facti contingentiam, talia verba à dicto Marco Anto. prolata non possunt adaptari verisimiliter ad aliud,

aliud, nisi ad effectum, ne cogeret desponsare eã, q etiã clarè oñditur. nam illico q inde exiuit, & ad domũ patris sui se cõtulit per instrm publicum declarauit, omnia gessisse p metum, quæ declaratio ita incontinenti facta multũ adiuat, vt supius dictum fuit, & declarat ẽt talia verba, & cõfessionẽ fuisse prolata, & emanasse p metum, & durãte causa metus, & 9ñr reddit penitus inualida, & nulla sicuti in sim. dicimus de cõfessione facta metu tormẽtorum, p decis. vulg. & ẽt de alijs gestis durãte metu, quæ nõ valent, nec tenẽt, vt dictum est. Se
42 cundò † ipsa Camilla ad probãdum clãdestinum matrimonium adducit quẽdã religiosum, q deponere vr ipsum Marc. Ant. cõfessum fuisse d. Camillæ dedisse quẽdã annulũ, p p dationẽ annuli vr iuris psumptio insurgere, q licet aliqua verba nõ interuenerint, q tñ inter eos fuerit 9ctum ma trimoniũ mutuo cõsensu, demõstrato p dictũ signũ, ita q pro matrimonio psumitur, nisi 9riũ probet, arg. eorum q hñr in c. nostrates, & in c. femine 30. q. 5. & p gl. in c. si quis vxorẽ. 27. q. 2. & in c. interrogasti. 27. dist. & plenè per gl. & alios, in c. vlt. de
43 spõ. imp. & p San. Doc. sup 4. dist. 29. ar. 3. Ita † n. facto, sicut & verbo declarat voluntas: vt tradit per gl. in d. c. & probat in l. Paulus rñdet. ff. rẽ tat. hab. & in l. de quib. in
44 fi. ff. de leg. Hæc † oppositio nihil ob. ipsi Marc. Ant. nã talis religiosus est vnicus, & singularis. & iõ eius dictum nõ esset in consideratione. c. bonæ, il 1. de elect. c. licet cãm. de prob. tradit Bal. in l. iusiurãdi, col. 3. ver. deinde nota rõnem. C. de reb. cre. & plenè p Bar. & alios, in l.
45 admonẽdi. ff. de iureiur. Secundò † nõ obst. ex quo deponit d e cõfessione extraiudiciali, q dẽt probari ad minus per duos, qui sint cõtestes, aliàs nullius est effectus, vt dicit D. Anto. & alij sequunt, in c. licet ex quadã, col. pe. extra de testi. & Cy. in l. 2. q sit long. cõsue. & Pau. de Cast. 9s. 277. Viso pcessu. col. 3. & 9s. 378. Visa petitione
64 col. 3. & p Ias. in d. l. admonẽdi. nu. 256. Et † qm est ita pbata p cõtestes, adhuc nõ faceret nisi semiplenã, vt tradit Bar. in d. l. admonẽdi. col. 13. ver. his pmissis: cum alijs
47 ibi post alios, alle. p Ias. nu. 158. Tertiò † nõ ob. oppositio: qm dictus testis nõ deponit ipsum Marc. Ant. dedisse D. Camillæ annulum cã 9hedi sponsalia vel mrimonium, & iõ potuit tradi alia de cã, & 9ñr talis depositio tanquã nõ cõcludens attẽdi nõ dẽt. l. non hoc. C. vnde
48 legi. c. in pñtia. extra de pb. Præterea † aduertẽdum est, q subarratio, q fit per missionẽ annuli, nõ dico illam q sm vulgare loci appellat matrimoniũ, de qua p gl. Ab. & alios, i c. tenor, de re iud. sed qñ p immissionẽ annuli interuenit cõsensus tacitè vel expsè; tunc qñq; inducit psumptionẽ sponsaliorum, qñq; mrimonij, & de ista loquunt c. c. superius allegata. & plenè tradit Abb. in d. c. tenor. col. 2. ver. nota singulariter, & diffusius idẽ Abb. in c. illud. de præsum. col. pen. & fi. & etiam hr in c. 1. de consang. & affi. & per D. Præp. in rub. de spon. col. 6. & in c. tuæ. col. 2. & 3. post Io. An. eo. tit. & diffusius tangit Barb. cõs. 6. Scriptum est, col. 6. & seq. vol. 1. & ad plenũ
49 hr per Lap. alleg. 57. visis per lectis. Quibus † in locis cõcluditur, q tũc demum per annuli immissionem inducitur præsumptio sponsaliorũ, seu matrimonij, ita q dicenti 9rium incumbit onus probandi, qñ pcedit alius tractatus, aliàs si nullus tractatus præcedit, per talẽ traditionẽ, & signum, nulla inducitur psumptio, nec spõsaliorum, nec matrimonij, vt punctualiter dicit Lap. in d. alleg. col. fi. qui ita distinguẽdo cõcordat op. & argumenta, quæ pro vna, & alia parte adducuntur, & est de
50 mente gl. & doct. vbi s. Et † istud suadetur ratione vrgẽti, nam qñ nullo præcedente tractatu datur alicui mulieri annulus, in dubio nõ psumitur nec matrimoniũ nec sponsalia, sed solùm præsumitur facta quædã donatio, quæ nõ est subarratio, ita pulchrè dicit D. Ant. in d. c. fi. de despon. imp. & firmat punctualiter Abb. in d. c. illud, col. pe. ver. qñq; nihil probat. quem sequit & approbat ibi Fely. col. fi. dicens q perfectè loquitur, vnde cũ talis depositio prædicti religiosi nõ cõtineat, q ipse Mar. Ant. dederit talẽ annulum D. Camillæ præcedẽte aliquo tractatu, sed solùm simpliciter, nõ potest induci aliqua præsumptio per talem dationem, nec sponsaliorum, nec matrimonij, sed solùm præsumitur donatio, & munus. Ex quibus apertè colligitur, nullam probationem vigere 9 ipsum Marc. Ant. q contraxerit cum D. Camil. aliquod matrimonium nec verum, nec præsumptum, nec clandestinum, sed tantùm illud, q nocte prædicta meticulosè contraxit, quod ipso iure fuit, & est nullum, vt dictum est. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Allegans matrimonium illud probare debet.*
2 *Eo non probante, pars aduersa absolui debet.*
3 *Non sufficit aliquid dicere, sed necesse est illud probare.*
4 *Testis singularis nihil probat.*
5 *Asserenti, se fuisse nuncium, & procuratorem, non est credendũ.*
6 *Matrimonialis causa ardua est, & grauis.*
7 *Notario asserenti sibi aliquid esse commissum per iudicem, non creditur.*
8 *Asserenti contenta in capitulo esse vera, an, & quando sit credendum.*
9 *Excedens fines mandati non præiudicat mandanti.*
10 *Testis varius, & sibi ipsi contrarius repellendus est.*
11 *Falsus in vno in omnibus alijs iudicandus est falsus.*
12 *Testis inimicus repellendus est.*
13 *Testis de auditu non probat.*
14 *Confessio extraiudicialis facta absente parte nihil prodest.*
15 *Munera hincinde transmissa & recepta non probant matrimonium.*
16 *Inimicus repellitur à testimonio. etiam quòd inimicitia sui culpa non processerit.*
17 *Satis est, quod inimicitia sit tempore, quo testis producitur, & iurat, licet antea non fuerit.*
18 *Affectans causam non est idoneus testis.*
19 *Testis inhabilis in causa matrimoniali, an admittatur, si veritas aliter haberi non potest.*
29 *Quo casu procedat, testem inhabilem admitti casu, quo veritas, aliàs haberi non possit.*
21 *Perseuerantia necessariò præsupponit principiũ, & antecedens.*
12 *Continuatio præsupponit aliquid antecedens, cui annectitur.*
23 *Verba enunciatiua non inducunt dispositionem, maximè in causa matrimoniali.*
24 *Nominatio in aliquo instrumento facta de aliqua muliere pro coniuge, non probat matrimonium.*
25 *Fama & publica vox qualiter sit probanda, vt effectũ inducat.*
26 *Et à quibus debeat habere originem.*
27 *Et qualiter testes debeant istud deponere.*
28 *Quæ non prosunt singula simul iuncta quandoque considerantur.*
29 *Quo casu, & quando istud procedat.*
30 *Causa matrimonialis cum sit grauis, requirit testes idoneos, & omni exceptione maiores.*
21 *Matrimonia debent esse libera, & omni libertate gaudere.*

CONSILIVM LXI.

1 Vincentiæ actrici, vt † obtinere posset, necesse erat probare, q proponebat & asserebat, & sic mrimonium inter ipsam & Baptistã fuisse 9ctum. l. ei qui. ff. de prob. l. qui accusare. C. de eden. cũ
2 vulg. Et † qm id minimè pbauit, necessariò Baptista dẽt absolui, & ipsa ad expensas cõdemnari. l. properãdum. §. sin autem, & l. sancimus. C. de iudi. c. finem. litib. de dolo & cõtu. l. terminato. C. de fruct. & lit. expen. c. vnico,
3 vt eccl. benefi. c. inter dilectos. in fi. de fi. instru. Non † n. sufficit dicere & proponere, sed necesse est, propositũ, & dictum probare. l. si prius. in ver. egisset. & ibi gl. ff. de ope. no. nun. l. 1. in prin. & ibi gl. in ver. dicatur. ff. si quadr. paup. feci. dica. c. dilecti. ibi, opposita & probata. ext. de excep. q nõ probauerit, apertissimè colligit ex deductis per eã, & ex processu fabricato: nã dicit 9xisse mrimoniũ cum D. Baptista per verba de pñti mediãte quodam nuncio seu procuratore ad id specialiter deputato per ipsum Bap. quam nuncij seu procuratoris destinationẽ & mandatum (vt dicitur) factum per ipsum Baptistã minimè pbat: solùm. n. pductus apparet Io. Liberalis de Candelotto, q dr nuncius & pcurator: nullus . n. alius testis adductus est q dicat, fuisse præsentẽ dicto mãdato, solus ergo iste Io. Liberalis assertus nuncius, seu procurator, deponit se fuisse missum, vt nuncium, & procuratorem à dicto Baptista, cui tanquam vnico & singulari nulla est fides adhibenda, cum dictũ vnius sit dictũ nullius. l. iusiurandi. C. de testib. c. cum à vobis.

extra

extra eodē, cū vulg. prout etiam ex alio ei nihil est credendum, nā cum asserat se fuisse nunciū & procuratorē destinatū à D. Io. Bap. necessariū erat, talē cōmissionē & mandatū probari p alios testes. Etenim † asserenti se fuisse nunciū, & procuratorē, nec est credendū, nisi doceat de mādato p alios testes. l. 1. vbi plenè doct. C. de proc. & de cōmissione nuncij hr in l. fi. C. de exhi. & introdu. re. & in l. cū proponas. p Mod. C. de pac. Et † potissimè in hac cā mrimoniali, quæ est ardua & grauis, in qua si dubitat de mādato, nō dēt quis admitti ēt cū cautione, vt dicit Ang. in l. iusiurādi. §. fi. & in l. qui ita. §. 1. de iureiur. & Ias. in d. l. 1. col. 2. ver. sextò intellige. C. de pcu.

5

6

7 Prout † ēt solemus dicere, φ nō credit notario asserenti sibi aliqd esse cōmissum p iudicē, nisi doceat de cōmissione p alios, q̃ per seipsum, vt firmat Abb. in c. qm ꝯ. de pb. & ibi Fel. col. 23. in 2. q. & Dec. col. 27. in fi. & ꝯsi. 42. & p facultate, col. 2. nu. 4. Et licet ipse Io. Liberalis, vocet in cōteste Sebastianū, asserēdo eū tunc fuisse pñtē, tñ ipse Sebastianus examinatus istud inficiat; solū. n. dicit hoc audisse à d. Bap. vt est videre in sua depositione sup 1. c. & sup 2. 3. & seq. In qb. dicit, se tm audisse à pdicto Bap. & interrogatus, quib. pñtib. dicit de se solo, & de d. Bap. ex cuius Sebastiani depōne patet, ipsum Ioā. Liberalis falsum deposuisse, cū asserit tale mandatum à Bapt. pñte Sebastiano. Prout ēt si ipse Sebastianus esset præsens, adhuc non potest dici probatū: qm esset iste Sebastianus vnicus, & singularis, ex quo assertio d. Ioā. Liberalis dicētis se nunciū, & procuratorē, nō est in cō

8 sideratione, vt dictū est. Rursus † depositio d. Io. Liberalis nihil facit, nā esto, φ dicat cōtēta in capitulis esse vera, tñ postmodū interrogatus de verbis formalib. prolatis ab ipso Baptista dicit illum dixisse, φ alloqueretur d. Vincentiā, si volebat promittere capere ipsum in ma

9 ritū. Vnde † si postmodū ipse vltra pcessit egrediēdo fines mādati, nō potuit ipsi Baptistæ piudicare, vulg. l. diligēter. ff. mā. l. c. cū olim Abbas, de off. deleg. Prout ēt dictus testis repellēdus penitus est: qm examinatus super capitulis, maximè sup sextò, dicit illa esse vera, & potissimè, φ p verba de pñti despōsauit ipsam Vincentiā ꝯm pcepta ecclesię, & tñ reexaminatus sup interrogatorijs dicit se non dixisse dicta verba ꝯm pcepta ecclesiæ, ꝯñr varius, & ꝯrius sibijpsi. Prout ēt ꝯrius reperit, dum in vno loco dicit portasse rñsum D. Baptistæ pñte famulo illius, & tñ iterum interrogatus de hoc, dicit φ nullus

10 fuit pñs. Et † varius & ꝯrius sibijpsi, nedū repelli, sed puniri dēt. l. 2. l. q varia. ff. de testi. l. eos, vbi plenissimè Bar.

11 ff. ad leg. Cor. de fal. & p Dec. cōs. 8. nu. 8. Et † qui falsus est in vno, in oīb. alijs falsus iudicādus est. c. fratern. vbi Cano. ex de frigi. & malef. cū alijs plenè cumulatis per

12 Mod. in l. si ex falsis. C. de trās. Repellendus † etiā est ipse Io. Liberalis: eo qm, vt ipsemet asserit, est inimicus ipsius Baptistæ, & patris. l. ob carmen. §. si verò. ff. de test. c. cū P. Manconella, extra de accu. l. 3. in prin. vbi glo. & Bar. ff. de testib. cum alijs adductis p Ias. in l. hæreditas, nu. 4. C. de his qb. vt indig. Præterea aduertendū est, qm iste Io. Liberalis nullū hēt cōtestem, dum dicit se deposuisse ꝯ Vincentiā: nā tunc tpis, vt ipsemet fatetur, nullus alius erat pſens. Ex quib. efficacissimè cōcludendū est, nō esse probatum, tale matrimoniū fuisse ꝯtū, nec φ ipse Baptista dederit aliquod mandatū ad illud ꝯhēdum. Dicit vlterius d. Vincentia, φ ipse Baptista laudauit & approbauit dictum matrimoniū, recipiendo munera, φ quidē nullus deponit, nisi d. Io. Liberalis, qui nedū nihil probat, sed tāq falsarius puniri dēt, vt dictum est superius. Alij. n. duo testes nō deponunt nisi de audi

13 ditu, seu cōfessione d. Baptistæ. Et † testes de auditu minimè probāt, vt in c. pterea, & in c. tā literis, de test. & no. in l. 2. §. item Labeo, de aq. plu. arc. & in l. si arbiter. ff. de

14 pb. & p scrib. in c. licet ex quadā. de prob. Et † confessio ipsius Baptistæ de cōfessione nasitergij, vt dr sibi missi à d. Vincētia, non probatur p cōtestes, quo casu nihil facit, cū sit extraiudicialis cōfessio, & facta absente parte. l. certum. §. si quis me absente. ff. de cōfess. vbi Bar. & maximè in causa matrimoniali, vt dicit Alex. cōs. 152. viso processu, col. fi. & cōs. 154. viso themate, col. pen. vol. 5. cum alijs alleg. per Dec. cōs. 310. visis, in fi. & mille testes singulares minus pbāt, quàm vnus: vt firmat ibi Dec. allegando decis. maximè cū dicti duo testes vltra singularitatē nō sint idonei, immo penitus inhabiles, & ini-

15 mici ipsius Baptistæ, vt statim dicet. Et † ēt qa missio, & receptio munerū nō probat, nec matrimoniū, nec appbationē ipsius, c. 1. & ibi scrib. de matr. ꝯ interd. eccl. Vlterius d. Vincētia dicit, ipsum Baptistā pseuerasse in dicto matrimonio, & φ insimul fuerunt cōuersantes, φ vltimū nullus deponit, sed solū ad probādum pseuerantiā ipsa in testē adducit d. Io. Liberalis, cuius depositio in aliquo ēt minimo nō est considerabilis, vt cōclu

16 sum fuit s. Producit † etiā D. Sebastianum, cuius depō in aliquo ēt minimo nō est considerabilis, ex quo, vt ipsemet fatet, est inimicus capitalis d. Baptistæ; qm interfecit eius patruum, iurib. super alleg. Qd procedit, ēt si inimicitiæ processissent nō culpa ipsius Sebastiani, sed culpa ipsius Baptistæ, seu patrui, vt dicit Ant. de But. in c. veniēs, il 2. extra de testib. & Alex. cōs. 99. in ca, vol. 1.

17 & Ias. in l. hæreditas, nu. 4. C. de his qb. vt indig. Et † satis est, φ talis inimicitia probet vigere, & subsistere tēpore quo producit ipse testis, & tpe quo iurat, licet perātea nō fuit, vt in l. si arbiter. C. de sent. l. 1. C. de testa. & ibi ex pſse Ias. col. 4. ver. vlti. anteq̃ veniā ad gl. & pulchrè per Dec. ꝯs. 163. In cā matrimoniali. col. pe. nu. 11. vbi allegādo plures decis. firmat, φ qualitas testis cōsideratur, an sit habilis, vel ne, vel idoneus, an nō, tpe, quo testificat.

18 Repellendus † est ēt D. Sebastianus; qm vt ipsemet fatet affectat victoriam pñtis causæ pro d. Vincentia, quā dicit, & desiderat velle, pſentem causam obtinere, & affectans cām nō est idoneus, vt dicimus de aduocato, procuratore; solicitatore, & sim. vt ad plenū psequit Alb. Iun. in trac. de test. car. 6. sub rub. qn test. repel. rat. affec. Vlterius ipsa Vincētia ad probādū pseuerantiā producit in testē Liberalē filiū Saluatoris, q deponit, quodā sero cū d. Bapt. iuisse ad domum d. Vincentiæ & fuisse pñtē, qn ipse Baptista dixit fratri ipsius Vincētiæ, φ intellexerat illū velle maritare eam, & φ hoc nō faceret, ex quo erat sua vxor, cuius depō redditur singularis, ex quo alij duo testes Sebastianus, & Io. Liberalis nullā fidē faciunt, vt supius fuit dictū, & quia singularis nihil penitus pbat, & ēt repellēdus venit, nā inimicus capitalis est ipsius Baptistæ, qm interuenit d. homicidio, & vlterius talia verba plata p ipsum Bapt. ēt si cōstaret illa eū ptulisse, non probāt assertū matrimoniū, vt statim dicet. Nā ipsemet testis Liberalis dicit illomet sero cū d. Bapt. & duob. alijs pdictis testib. iuisse ad domum Io. Mariæ molendinarij, cui ipse Baptista dixit, φ nō dēret ire ad postulandum Vincentiam pro vxore alicuius, ex quo erat sua vxor, vbicunq; esset, & idē videtur deponere d. Io. Maria, quæ verba vltimo loco prolata vident probata primo aspectu, & p cōtestes vltra D. Sebastianū, & Io. Liberalem, verùm qm ipse ēt Liberalis est inimicus, solū remanet depō d. Io. Mariæ, qui in hoc remanet singularis, & ꝯñr etiā dicta verba asserta prolata à Bapt. nō apparent plenè probata. tñ etiam adhuc talis probatio nō concludit, neq; probat dictum matrimoniū: tum quia verba pdicta in vtroq; loco prolata p ipsum Bap. nihil referunt, nec exprimunt de mrimonio aliter prius ꝯcto, ꝯñr non probant illud per prius

19 ꝯtum fuisse. † Nec dicatur, φ tales testes, & seqēs Liberalis aliàs inhabiles de iure non deberent admitti; tñ icto casu vñr recipiendi, & recepti videntur probare, ex quo sumus in casu, in quo veritas aliter haberi non pōt, vt tradit in l. cōsensu. C. de repud. & in d. c. veniens,

20 de testib. & p Doct. in c. 3. loco, de prob. Nā † pcederet, & locū hēret obiectio, qn essemus in casu, & actu, ex cuius natura alij testes verisilr non possunt interuenire, tūc. n. isti inhabiles remanēt inhabiles, & suspecti, & nō dēnt recipi, esto φ actus aliter probari nō posset, ita D. Ant. post gl. in d. c. 3. loco, ibi Fel. col. 2. & idē Fel. in d. c. de cetero, col. 2. de test. & Alex. pprie in materia nostra matrimoniali, cōs. 150. & 154. vol. 5. & Dec. d. cōs. 134. & & 310. vbi adducit Maria. Soc. cōs. 17. suprascripta, col. 3. vol. 1. Sed qn dicitur d. Bap. dedisse commissionem dicto nuncio, & ēt tpe, quo dicitur ipsum Bapt. recepisse nasitergium, & approbasse assertū matrimoniū, & protulisse

tulisse verba, de quib. superius dictum est, verosimiliter
poterāt interuenire alij testes, q̄ isti inhabiles, suspecti, &
penitus repellēdi ex natura dictorū actuum, meritò er
21 go de istis nulla hn̄da est consideratio. †Et si dicatur, ꝙ
ꝓbāt ꝑseuerantiā. rn̄detur, nō posse istud ꝓcedere, cū
ꝑseuerantia necessariò præsupponat principium & an
22 tecedentiā. l. vrbana. §. ꝑ no ctare. ff. de verb. signifi. Vt †in
sim. dicimus de continuatione, q̄ præsupponit aliquod
antecedēs, cui cōtinuatio annectitur. l. continuus. ff. de
23 de verb. obl. & patet in cōtinuatione rubricarū. Et †vl-
terius illa verba. *quella è mia moglera*, sunt verba enuncia
tiua, q̄ dispōnē minimè inducunt. l. Publia. §. fi. ff. depo.
Bar. in l. ex hac scriptura, col. fi. ver. quæro, qd in ꝯctib.
ff. de don. & ꝑ doc. in l. his. C. de testa. mil. maximè in cā
mr̄imoniali, vt dicit Alex. cōs. 153. visis. col. 1. vol. 5. & in
terīs nr̄is firmat Dec. d. cōs. 310. col. 2. vers. 2. cōsiderādū
est. vbi in fortiorib. terīs istud cōcludit, & idem Dec. d.
24 cōs. 133. col. 1. & col. fi. Prout † ēt: qm̄ noīatio facta etiā
in instr̄o publico ꝑ aliquē de aliqua muliere, ꝑ cōiuge
nō probat mr̄imonium: vt est tex. in c. illud. extra de p̄-
sum. & firmat Dec. d. cōs. col. fi. Ad ꝙ ēt, qm̄ dicta verba
prolata ꝑ Bapt. nō vn̄r arguere nisi quandā noīationē,
& cōfessionē extraiudicialē, quę absente parte facta nō
probat, vt dixi supius allegando Bar. & Alex. ꝓsequitur
Dec. d. cōs. 310. col. fi. nu. 6. & diffusius. d. cōs. 133. ꝑ totū
maximè col. 1. & fi. & potissimè cū testes asserētes de ea
sint penitus inhabiles, vt s̃. ostensum est. & per Dec. ibi
col. fi. Nec obstat illud, ꝙ d. Vincentia nititur probare,
videlicet ꝙ ipse Bapt. habita relatione nuncij, ꝙ mr̄imo
niū erat ꝯctum, illud cōprobauit. Nā istud solum depo
nit Io. Liberalis, qui in in nullo dēt attendi: vt dictū est,
& Sebastianus deponit, istud intellexisse à d. Bap. cuius
testimoniū minimè debeat attendi ex dictis superius,
eo etiā qm̄ in hoc sunt singulares, & ipse Sebastianus
deponit solùm de cōfessione ipsius Baptistę. Postremo
nō obstat fama & publica vox, de dicto matrimonio,
adducta ꝑ ipsam Vincentiā, qm̄ de ea solùm attestant᷑.
d. Ioā. Liberalis & Sebastianus reprobatissimi & fundi
25 tus inhabiles ex plurib. vt dictū est. Et †vlterius, ꝙ peius
est, formiter nō probāt assertā famā, & publicā vocem
nā non dicunt audiuisse à maiore parte hoīum villæ,
ꝙ erat necessariū, ſm Bar. in l. de minore. §. plurimū. ff.
de quæst. & in l. 3. §. eiusdē. ff. de testib. cū alijs adductis ꝑ
26 Dec. cōs. 37. Prout † ēt qm̄ ipsi nō assignant originē &
cām famæ, vt ꝑ Bar. & alios, in d. §. plurimū. & per Dec.
27 d. cōs. 37. Ad† ꝙ ēt, qm̄ nō dicunt, à quib. ꝑsonis audiue
runt, ꝙ erat necessarium, vt per Can. in c. qualiter & qn̄
de accus. & per Bar. in d. §. plurimū, & per Dec. d. consi.
28 37. †Nec obstat, si dicatur, ꝙ saltem oīa ista simul iun-
cta dēnt probare matrimonium prædictum, licet vnū-
quodque de per se consideratum non sufficeret, iux. il-
lam regulam, vt quæ nō prosunt singula, &c. vt dicit gl.
29 in l. instrumenta. C. de prob. Nam †obiectio procederet
qn̄ vnūquodq; de per se esset perfectum, aliàs secus, vt
dicit Bal. in l. si quis ex argentarijs. §. 1. ff. de eden. & in l.
spadonē. §. quarta. ff. de excus. tut. & plenè Ias. in l. admo
nendi. char. 24. col. 1. ver. istam ꝯclus. notabiliter limita.
ff. de iureiur. duo. n. imperfecta non possunt facere vnū
perfectum, vt per doct. ibi, & in terminis nostris firmat
Dec. d. cons. 133. col. fi. ver. tertiò nō obstant, vbi respō-
det ad illam obiectionē, quæ posset fieri, ꝙ causa matri
monialis est fauorabilis, & in dubio est iudicandū pro
ea. Nā sumus in casu claro, vt ibi per eū, allegantē iura,
qui ēt rn̄det ad aliā obiectionē, quæ posset fieri de scan
dalo euitādo, & maximè cessat: cū ipsa Vincētia non di
30 catur carnaliter cognita. Et †ad comprobationē prædi
ctorū accedat, qm̄ in cā matrimoniali dr̄ esse grauis, &
ꝯn̄r in ea dēnt esse & requiruntur testes oī exceptione
maiores, vt tenet gl. per illū tex. in c. 1. de cōsang. & affi.
& ibi Abb. in 3. nota. cū alijs cumu. der Dec. cons. 134. vi
so processu, nu. 1. in fi. & seq. & cons. 163. In causa ma-
trimoniali, col. 5. ver. 8. ponitur. & in d. consi. 310. nu. 1.
31 Eo †magis, cum hic tractetur de matrimonio clandesti
no, contra quod omnia iura clamant, vt extra de clan
de. despon. per totum. & quoniam matrimonia debent
esse libera & gaudere plenissima libertate, vt in c. cum
locum, & in cap. requisiuit, & in c. Gemma. de sponsa.
& per fraudes & dolositates, non debet quis trahi ad
matrimonium contrahendum, & etiam quia circa fi-
dem adhibendam testib. iudex debet esse valde circun-
spectus, vt in l. 3. ff. de testi. & ista deducta censeantur ad
abundantem cautelam, vt mos gerat᷑ consultanti, & vt
magis ostendatur iustitia ipsius Baptistæ, dolositas, &
fraus d. Vinc. & agentium pro ipsa, & non ꝙ causa in-
digeret consultatione, cum de se pateat, & demonstra-
tione alia minimè indigeat. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Sponsalia contracta in ætate minori per verba de futuro non trā seunt in matrimonium per superuenientiam ætatis, nec per oscula, nec per amplexus, & nu. 3. & seq.*
2 *Sponsalia modo prædicto contracta non transeunt in matrimonium, nisi subsequatur copula carnalis.*
3 *Oscula, amplexus, & similes actus censentur fieri spe futuri matrimonij.*
4 *Cohabitatio sponsi in domo sponsæ non operatur: vt sponsalia trā seant in matrimonium.*
5 *Statutum concedens marito lucrum dotis præmoriente vxore nō habet locum in sponsalibus contractis per minores, & per verba de futuro.*
6 *Statutum loquens de marito, & vxore, an. & quando extendatur ad sponsum, & sponsam.*
7 *Matrimonium, & sponsalia, maritus, & sponsus, vxor, & sponsa differunt.*
8 *Sponsalia per verba de præsenti contracta in minori ætate iuris interpretatione resoluuntur in sponsalia de futuro.*
9 *Et an sponsalia ita contracta superueniēte maiori ætate per oscula, amplexus, cohabitationem, & transmissionem munerum, & reciprocam nominationem in coniuges transire dicantur in matrimonium.*
10 *Et quid respectu statuti concedentis lucrum modo, quo supra.*
11 *Statutum loquens de lucro dotis, an locum sibi vendicet in sponsalibus contractis inter maiores per verba de pręsenti, licet sponsa non sit traducta ad domum mariti, & numero 19. & sequen.*
13 *Et quid si simul cohabitarunt, vel fuit traducta ad domum mariti. tamen non carnaliter cognita, & nu. 19. & seq.*
14 *Et an habeat locum in taliter desponsata, esto ꝙ non fuerit traducta, nec carnaliter cognita, si de proximo erat cognoscenda, & nu. 19. & seq.*
15 *Statutum prædictum qua ratione fuerit inductum, & alijs seq. & nu. 25.*
16 *Statutum prædictum, an sit validum, & firmum, & seruandum.*
17 *Statutum prædictum, an sit fauorabile.*
18 *Et an sit ampliandum, vel restringendum.*
19 *Statutum prædictum an vendicet sibi locum in desponsata modo prædicto.*
20 *Et quid si in statuto facta est mentio de liberis.*
21 *Vel maritus nulla sustinuit onera matrimonij.*
22 *Statutum excludens nuptam, an extendatur ad desponsatam, & quam comprehendat.*
23 *Opinio consuetudine obseruata, & approbata sequenda est.*
24 *Et quid si est magis æqua, & applaudens opinioni vulgari.*
26 *Statutum prædictum correctorium est iuris communis.*
27 *Statutum loquens de dote lucranda quo casu locum habeat.*
28 *Et vt locum habeat, an sit necesse ꝙ mulier sit dotata, & carnaliter cognita, & ante maritum mortua.*
29 *Matrimonium consumatum quando dicatur, & quid si non stat per maritum.*
30 *Statutum prædictum, an habeat locum in dote data, vel promissa, seu destinata.*
31 *Statutum loquens in dotata, an habeat locum in desponsata per verba de præsenti, vel requiratur matrimonij consumatio.*
32 *Nomen dos, propriè in qua dote verificetur in materia statutaria. & nu. 33.*
33 *Et quid si mulier habet alia bona.*
34 *Patrimonium vxoris, & sic bona parafernalia, an veniant in augmentum dotis.*
Dotis augmentum, an iudicetur vt dos.
35 *In dote constituenda per puellam minorem, an sit necessarium iudicis decretum.*
36 *Dotis augmentum consideratur vt accessorium, & cessat sublato principali.*

Qua-

37 *Qualitas adiecta verbo regulatur secundùm tempus verbi, & quo tempore debeat adesse.*
38 *Qualitas à statuto requisita adesse debet eo tempore, quo requiritur à statuto.*
39 *Qualitas requisita in aliquo actu, necessariò interuenire debet.*
40 *Et prius constare debet de dictæ qualitatis interuentu.*
41 *Nec sufficit, quòd talis qualitas postmodum interueniat.*
42 *Qualitas à statuto requisita, necessariò deducenda, & probanda est.*
43 *Statuti remedium intentans non potest obtinere, nisi probet qualitates requisitas à statuto interuenisse.*
44 *Geminatio enixam voluntatem disponentis ostendit.*

CONSILIVM LXII.

1 Pro vera resolutione pñtis consultationis. † Primò cõsiderãdũ est, quib. verbis, & in qua ætate ꝯcta fuerũt spõsalia inter d. Leonardũ Filezar, & d. Magdanñam. Si.n. ꝯcta fuerunt in ætate minori, & ꝑ verba de futuro, conclo vera erit, ꝙ nõ trãsierũt in mr̃imoniũ ꝑ supuenientiã ætatis, nec ꝑ oscula, nec amplexus, nec receptionẽ munerũ, ex quo ꝑdicta nõ faciũt spõsalia ipsa trãsire in mr̃imoniũ, vt est tex. in c.j. vbi d. Ant. & Ab. in 2. not. hoc expsse colligunt, de matri. ꝯc. ꝯ interd. ec
2 cl. Et † ibi In. dicit, ꝙ vt talia spõsalia trãseãt ĩ mr̃imoniũ, necessaria erit copula c. is q̃ fidẽ, de spõs. talr ꝙ nixus, & conatus ad copulã nõ sufficeret. c. attestationes, de despõ. imp. c. fi. de spõ. & ponit Cald. in tit. de spõs. cons. 2. q̃ requirant, & Card. cõs. 53. & cons. 109. casus talis est.
3 Oẽs †. n. isti actus fieri vñr spe futuri mr̃imonij, vt dicũt doct. in locis ꝑall. & Dec. cons. 368. in cã matrimoniali, nu. 1. & 2. & Gem. & Phi. Frã. post alios, antiq. in c. 1. §. idẽ
4 quoq; de spõs. imp. li. 6. Minus † ẽt cohabitatio facta in domo ipsius sponsæ existẽtis sub regimine suæ matris opat trãsitum dictorum spõsaliorũ in mr̃imonium, vt declarat Abb. in gl. 2. & Card. in 5. opp. in c. cõtinebat, de despõs. imp. & no. Arch. in c. priusquã. 27. q. 2. & Soc. in l. cui fuerit, col. 2. ver. ex quib. infert. ff. de cõd. & dem. sentit ẽt Dec. d. cõs. 368. nu. 1. & col. pen. & cõs. 153. in effectu q̃rit, nu. 2. vbi plura adducit, probantia ex cohabi
5 tatione nõ induci nec ꝓbari mr̃imoniũ. Et † si dicta spõsalia in ætate minori, & ꝑ verba de futuro fuere ꝯcta, erit conclo verissima, ꝙ statutũ cõcedẽs marito lucrũ dotis ꝑmoriẽte vxore, nõ hẽbit locum in sponsalib. ꝑdictis, vt cõcludit Cy. Bal. Pau. de Cast. & Cor. in l. nõ sine, col. pe. ver. inducit ẽt. C. de bo. quæ lib. & Pau. de Ca. in l. si ante nuptias, quã legit cum lege ꝑced. de diuisione. ff. solu. mat. & tenuit Bal. cõs. 184. si qua, vol. 3. & in l. Deo nobis. C. de episc. & cle. vbi Pau. de Cast. & alij idem firmãt, & expsse tenet Soc. cõs. 27. visis instris, col. 1. nu.
6 1. vol. 4. vbi ad id alias adducit decis. Et † col. 2. & 3. nu. 9. dicit, statutũ loquẽs de marito, & de vxore nõ extendi ad spõsum, & spõsam, q̃n spõsalia sunt ꝯcta mõ, quo s. & cõprobari pñt ex his, q̃ hñr per oẽs Cano. maximè Mod. in rub. extra de spõs. Volentes statutũ loquens de
7 marito, & vxore nõ extendi ad tales spõsos. Cum † spõsalia & matrimoniũ, maritus & spõsus, vxor, & sponsa valde differãt, vt aptissimè oñdit ex diffinitione dictorũ noĩum, de qua ibi ꝑ eos, ꝑdicta cõprobãtes rõne, & decisione, q̃ cõclusio corroborat ex his, q̃ dñr inferius vbi in fortiorib. teris cõcludet, statutũ ꝑdictum cõcedens
8 lucrũ, cessare. Si † verò talia spõsalia inter ꝑdictos fuere ꝯcta aliquo ipsorũ existente minore ꝑ verba de pñti, licet quò ad formã verborũ ipsa verba fuerunt de pñti: tñ ꝑꝑ minorẽ ætatẽ iuris interꝑtatione fuerunt resoluta in spõsalia de futuro, ꝑ tex. in d. c. 1. §. idẽ quoque, de spõs. li. 6. & ibi no. oẽs maximè Phil. Fran. & tradit Bal. cons. 391. incipiã à radice, vol. 1. & Car. cõs. 4 & d. cons. 109. & in cle. 1. q. 18. de cõsang. & affi. & Cald. d. cõs. 4. An
9 aũt talia sponsalia ita ꝯcta transiuerint in matrimoniũ superueniente ætate maiori ꝑ oscula, amplexus, cohabitationẽ, transmissionẽ munerũ, & mutuã ac reciprocã noĩatione in coniuges, doct. magis inclinare vñr, ꝙ sic, ꝑ gl. in d. c. 1. §. idẽ quoq; vbi Gem. & Phil. Fran. latè tãgunt, & tenet Cal. d. cõs. 4. in tit. de spõs. & Aret. cons.
10 143. ex facto proponit cũ alijs cumula. per Dec. d. cõs. 348. col. 3. & 4. ver. secundo modo spõsalia, & nu. 3. † tñ aduertendũ est, ꝙ quantùm ad lucrũ, ꝙ cõcedit ex forma statuti marito muliere ꝑcedẽte in mr̃imonio, talia spõsalia, quò ad istũ effm̃ nõ dñr transire in mr̃imoniũ, si talis spõsa nõ fuit trãducta ad domũ mariti, nec cum ipso carnaliter copulata, ita voluit Bal. cõs. 195. incipiã à radice, & diffusius, & clarius cõs. 200. in cã ista, vol. 3. vbi optimis rõnib. & deci. expsse istud firmat, cuius opinio in casu pñti de plano ꝓcedit, cõsideratis his, q̃ dicã statim in seq. articulis, in q̃b. cõcludetur tale statutum cessare in casu pñti, ẽt in fortiorib. teris, q̃n matrimoniũ fuisset ꝯctum ꝑ verba de pñti, ẽt inter maiores, qualiter aut dicta spõsalia fuere ꝯcta, & per quæ verba, & in qua ætate, satis aptè oñdit per clarissimũ aduocatũ d. Elisabeth, & eius cõsortis, qui plenè examinat. An testes ex aduerso ꝓducti probẽt, vel ne, & pitissimus d. Iudex veritatẽ facti ex lectura ꝓcessus ꝑcipere poterit, q̃ũocũ
11 que aũt sit in casib. duob. s. narratis statutũ cessabit. † Si verò & tertiò dicta spõsalia ꝑ verba de pñti fuere ꝯcta inter maiores, prima facie dicendũ vr̃, ꝙ tale statutum loquẽs de marito, & vxore locũ hẽat ẽt in despõsata ꝑ verba de pñti, licet nõ fuerit carnaliter cognita, nec ad domũ mariti traducta, per apertã doctr. Bart. in l. nihil. ff. rer. amota. ꝑ illũ tex. & ꝑ alia iura ibi per eũ allegata, & etiã ꝑ tex. in l. cui fuerit. ff. de cõd. & dem. vbi Pau. de Cast. dicit, ꝙ ita cõiter tenetur, & ꝙ ita vidit cõsuli, & tenet Bal. per illũ tex. in l. Deo nobis, col. 2. C. de episco. & cle. Pro qua sñia plura possent adduci fundamẽta, quæ sigillatim post Abb. refert Fely. in c. 3. loco, col. 1. extra de ꝑsump. & idem Fel. in rub. extra de spõs. col. 2. ꝙ sequtur ẽt ibi D. Prep. remissiuè tñ, col. 3. Prout: & facit Ioã. Campeg. in tract. de dote, in 5. & vlti. par. q. 13. col. 1. &
12 fi. & vbi asserit, hanc opi. seruari in practica, tñ † ibi in fine dicit ꝓcedere, q̃n maritus sustinuit onera mr̃imonij, & nõ aliter, quã ẽt sñiam vr̃ sequi Bal. cõs. 110. consuetudo, vol. 2. & Signoro. de Amode. cõs. 145. in q̃õne q̃ vertitur, & idẽ vult Pau. de Cast. & Cor. col. pen. & fi. vbi dicit hãc opi. esse veriorẽ, & cõem, in l. non sine. C. de bon. q̃ lib. & Pau. de Cast. in l. de diuisione, col. pe. & in l. si marito. §. 1. ff. sol. ma. & in d. l. Deo nobis, & in l. si donaturus. §. fi. ff. de ꝯd. cau. da. ꝙ ẽt vr̃ sequi Ias. ibi col. fi. & plenè hanc opi. ꝓsequit Ang. Aret. inst. de act. §. fuerat, col. mihi 16. nu. 24. ver. q̃ro de quæst. quotidiana
13 Cor. cõs. 139. licet, col. 1. Cõsiderat † tñ ibi cohabitationẽ & traductionẽ in domũ mariti, & onera, licet copula nõ fuisset subsequuta, prout expsse cõsiderat Abb. cõs. 79. stãte statuto, vol. 2. vbi idẽ cõsuluit, q̃n est traducta ad domũ mariti, licet nõ sit cognita. Prout ẽt vr̃ innuere idẽ Cor. cons. 248. col. 1. vol. 2. licet postmodum ibi concludat contrarium, & hanc sñiam vr̃ sequi Bal. Nouel. in trac. de dote, in 6. par. prin. in 22. speciali, fol. mihi 26. & bene faciũt ad eandem sñiam, ea quæ ponit Soc. cõs. 28. circa primũ, col. 3. vbi cõcludit, ante copulã adhuc esse verum matrimonium, vol. 1. & clarius, & copiosius cons. 223. circa præsentem consult. col. 2. vol. 2.
14 ver. ꝙ autem dicit, & col. pe. Vbi † concludit, tale statutum habere locum in desponsata per verba de ꝑsenti, esto ꝙ non sit traducta ad domum mariti, nec carnaliter cognita, & potissimè si matrimonium erat de ꝓximo consumandum, vt vr̃ firmare idem Soc. cons. 8. col. 1. nu. 2. vol. 2. & aliæ deci. firmãtes hanc opi. possunt adduci, quæ referunt per doct. in locis, & cõs. adductis.
15 s. Volentes, † ꝙ rõ, qua fuit inductũ. d. statutum non sit ꝑꝑ onera matrimonij, sed ꝑꝑ fœdus, & bonum mariti, & vt facilius maritus inducat ad ꝯhendũ matrimoniũ, vt expsse vr̃ firmare Pau. & alij, in d. l. si donaturus. §. fi. & Corn. in d. l. non sine, col. pen. & diffusius Soc. d. cõs. 223. vol. 2. & in d. l. cui fuerit, col. pen. & fi. ff. de condi. & dem. & cons. 26. nu. 17. vol. 4. & Bal. Nouel. in d. tract. in 6. par. princ. in 27. speciali, in fi. & Cor. in auth. ex testamento, col. 5. vers. 5. in quantũ. C. de coll. & Ias. in auth. præterea, col. 12. C. vnde vir, & vxor. Prout ẽt concludere videtur Dec. cõs. 240. quæritur breuiter, nu. 2. & nu.
16 4. in fi. & nu. 6. Quib. † consideratis dicẽdum vr̃, locum fuisse factum lucro concesso per d. statutum, ꝙ est validum, & firmum, & seruari debet, vt voluit Bal. in l. 1. in 3. q. & ibi Pau. de Cast. C. de inoff. test. & in l. hac edictali. col. 2. C. de secun. nup. cum alijs cumu. per Franc. de Cur.

Cur.ɔſ.78.D.Fräceſchina,col.2.in fi.& col. 3.& ꝑ Dec. cõſ.195.ſtudẽdo breuitati,nu.1.& cõſ.283. & diligẽter, nu.1.& 7.& cõſ.294.in teſtamẽto,nu.3.& cõſ.19.& pro
17 tenui,col.1.& cõſ.402.in cã Illuſtriſſimi,nu.1. Eo†magis cũ tale ſtatutũ videatur fauorabile attẽta principali rõne ipſius, q̃ fuit inuitare hoĩes ad ɔ̃hendũ mr̃imoniũ,
18 ꝙ eſt fauorabile.l.1.ff.ſol.ma.Cõſequẽter†debet amplia ri,& nõ reſtringui,vt ſentit Alex.conſ.48. viſis, col.pen. vol.1.& cõſ.213.viſis,col.pe.vol.2.& Dec.cõſ.353.in ca-
19 ſu ꝑpoſito,col.2.nu.3.†Iſtis tñ nõ ob.ɔ̃ria opi.vr̃ magis vera,magis cõis & magis obſeruata ĩ practica, & ɔ̃ſuetudine approbata, q̃ opi.expſsè tenet Bal.in d.l.nõ ſine rõnib.ꝑ eum adductis,& idẽ Bal.in auth.dos data, col. 2.C.de don.ante nup. & conſ. 290.vol.1. iſtæ allegationes,col.3.ver.ꝙ vir nõ lucretur,vbi cõſiderat, an in ſtatuto fiat mẽtio de liberis, & an maritus ſuſtinuerit onera mr̃imonij,& rñdet ad no.ꝑ Bar.ĩ d.l.nihil.ff.rer.amo. & idẽ ẽt vult ipſe Bal. vbi bene loquit̃ ad caſum nr̃um, conſ.267.factũ dignoſcitur,vol.4.& eandem ſñiam ſecutus eſt Sal.in l.cũ te.C.de don. an. nup. vbi ꝑ ſex col. examinat articulum, & cõcludit in hãc partẽ,& rñdet adductis in ɔ̃rium,& idem facit in d. l.Deo nobis, & in l.mulierẽ.ff.de ri.nup.ſequitur ẽt Ang.in l.1.C.de impo. lucra.deſcri.lib.10. & Cuma.in d.l.de diuiſione, & in l.ſi cum dotem.§.transgrediamur.ff.ſol.mat.& Fulg. in d.l. nõ ſine,dicit ita fuiſſe iudicatũ,prout ẽt refert ibi Cor. col.pe.in fi.& pro hac parte tenuit Sal. conſ. ſuo incip. Iacobus promiſit Stephano,tenuit ẽt Pet. de Anch.ɔſ. 17.pro ſolutione dubiorum,& in lectu.ſua idem tenet, in c.1.de ſponſ.lib.6.hãc eandẽ opi.ſequitur Abb.in c.ſi inter de ſponſ.& in c.2.de ſpon.duo. & in c.ex publico de conuerſ.coniuga.& plenius in c.3.loco, de præſum. & diffuſius conſ.1. vol.1. vbi adducit pro hac ſñia rõnes,& deciſ.rñdet contrarijs, & hanc eandem ſequitur expreſsè Fel.in d.c.tertio loco.col.2.& 3.vbi dicit, eam eſſe magis ſuſtentabilem , quam firmat plurib. medijs, rationibus,& deciſio.& reſpondet fundamentis,& rõnibus in ɔ̃rium adductis , & diffuſius proſequit̃ idẽ Fel. in Rub.de ſponſa.col.2. 3. & 4. Vbi dicit expreſsè hanc
✲ opi.eſſe magis * cõem,vt ſtatutum cõcedens lucrum marito prædecedente vxore locũ nõ habeat,qñ eſt deſponſata ꝑ verba de pſ̃enti, non tamen traducta ad domũ mariti,nec carnaliter cognita,prout euenit, & cõtigit in caſu præſenti,& prac. Pap.in for.libel.quo vxor ag.ad dot.col.5.ver. vñ pro eius declaratione, fol.mihi 61.col.2.firmat hanc opi.& dicit, ꝙ conſuetudo incli-
20 nat in hanc partem,contra opi.Bar.Et†eandem opi.tenet Corn.vbi plenè tangit conſ.248. in præſenti cõſultatione,col.3. vol.2.maximè quãdo in ſtatuto facta eſt mentio de liberis,& reducit ibi opi.doct.ad concordiã quæ concordia facit in fauorem ipſius d. Eliſabeth, &
21 conſortis.Et†Iaſ.in l.nõ tãtum. C.de leg. dicit opi.Bar. eſſe falſam,quãdo maritus nulla ſuſtinuit onera matrimonij,vt punctualiter eſt in caſu præſenti, ꝙ vltimum expreſsè tenet Io.Campeg.in d.trac.in vlt. par.q. 13. in fi.& Soc.in d.l.cui fuerit.ff.de cond.& dem.hanc opi.ſequitur comprobando eam ratione, & authoritate, &
22 reſpondendo contrarijs, Ad† ꝙ bene faciunt, quæ vult Soc.conſ.30.quamuis ex his,vol.1.Vbi concludit,ſtatutum excludens nuptam,non extendi ad deſponſatam. Solùm.n.comprehendit eam,cum qua tpe mortis matrimoniũ fuit contractum, & carnali copula cõſumatum,& idem vult ipſe Soc.conſ.8.col.2vol.3.& poſtremò nouiſſ.Bono.in ſing.106.qui de proximò eſt cingẽdus,affirmat hanc opi.eſſe cõem.Non tranſcribo iura, rationes,& deciſ.quib.doct. prælleg. mouentur ad tenendũ opi.iſtam, rñdendo adductis pro ɔ̃ria ſententia, ex quo oĩa impreſſa ſunt,& oculatim videri poterunt.
23 Quib.†ſtantib.hæc opinio tanquam magis cõis,& magis vera, magis obſeruata, & conſuetudine approbata ſequenda eſt,vt hr̃ in c.nouimus,de verb.ſign. & in l.1. ff.de off.quæſto.& inſtit.d e hær.inſt.in prin. & per Can. in c.ne innitaris,de conſtit.& ꝑ Bar.in l.2. C.de pę. iud. qui ma.iud.cum alijs vulg.iunctis ẽt no.in l.minimè, & in l.ſi de interpretatione.ff.de legi. & in c.cum dilectus,
24 de cõſue.Et†quia eſt magis ęqua, & magis applaudens opi vulga. l.ita vulneratus.§. pe.ff.ad leg.Aquil.l.1.ff.de iuſt.& iu.& ibi Pau.de Caſt.& latè Dec. in l.ea q̃ in partes.§.1.de reg.iur.iunctis ẽt nota. ꝑ Bal. in l.maximũ vitium.C.de lib.præte.& in c.1.de pa.Conſtan. ver. Opizzoni, in fi. & refert Iaſ. in l.eũ q ita,§.q ita,& in l.qui añ cal.col.2.ff.de ver.onl. Volentes ſenſum, & intellectum non conſonantem aurib. vulgi eſſe extraneũ, & mini-
25 mè tenendũ.†Ad quã opi.cõprobandã primò aduertẽdum eſt, ꝙ licet aliqui Doct.in locis s̃. citatis teneãt, ꝙ rõ ſtatuti prædicti cõcedẽtis lucrũ marito, &c. non ſit illa ſola ꝑp onera mr̃imonij,ſed alia,de qua s̃.tñ ipſi nõ inficiantur, ꝙ potiſſima cã,& ratio inductiua non fuerit ꝑp onera mr̃imonij, quinimmò à cõiter accidẽtib. doct.cõiter concludunt, ꝙ ratio inductiua ſtatuti fuerit ꝑp onera matrimonij, licet in ſtatuto nõ fuerit expreſſa,vt dicunt cõiter antiqui Docto. in d.l.ſi donaturus,& in alijs locis pro hac opi.adductis s̃.maximè per Abb.d.cõſ.79.col.2.vol.2.& ꝑ Iaſ.in l.non tm̃.C.de leg. col.2.& ponit ẽt Dec.d.cõſ. 402. nu.7. vbi infinitas ferè ad hoc adducit deciſ.hoc comprobãtes, & d.cõſ. 353. nu.4.ponunt ẽt oẽs doc.maximè Soc.in l.de diuiſione. ff.ſol.mat.& cõſ.9.ver. 16.& cõſ.25.ver.ſecundù hoc ꝓbatur,vol.1.& Pau.de Caſt.conſ.232.pro pleniori, col. 2.& tenendo hanc rõnem potiſſimam inductiuã dicti ſtatuti ea ceſſante,vti ceſſat in caſu præſenti, ceſſare dẽt & diſpõ ipſius.l.adigere.§.q̃uis,ff.de iu.patr.c.cũ ceſſan-
26 te,cum alijs cõcor.de app.Secundò † conſidero, ꝙ tale ſtatutum eſt correctoriũ iuris cõis,volentis ſol.mat.dotẽ reſtitui hæredib.mulieris. l.vnica, circa principiũ. C. de rei vxor.act.l.fi. C.ſolu. mat.c.fi.in fi.de do.int.vir.& vxo.Cõſequẽter procedere debet in ſolo caſu expreſſo in ſtatuto,nã alius cenſetur eſſe omiſſus,& nõ includit̃, ſi nõ eſt expreſſus,ita Signoro. de Amod.ɔſ. 9. quæſtio ꝓponit̃,& Ang.cõſ.158.ſi pater filiã,in princ. & Bened. Cap.cõſ.84.cũ viſis,col.2.& Fel.in d.c.3.loco,& in rub. de ſponſ.col.3.& Franiſc. de Curt. d.conſ.78. colum.6. & per Abb.d.conſ.1. & per Soc. in d.l. cui fuerit, & firmat Dec. d.conſ.19. num.3.In quib. locis concludunt tale ſtatutum correctoriũ iuris cõis, & odioſum, ſolũ habere locũ in caſu expreſſo, & nõ extẽdi ad alium caſum nõ expreſſum,nec etiã ad caſum fictũ, nec ad caſũ
27 impropriũ,vt ẽt firmat Soc.cõſ.8.col.fi.nu.6.vol.3.†Et eſt optima deciſ.Bal.in l.1.C.de cõd.ob cau.quã refert, & ſequitur Io.Campeg.in d.tract.in vlt.par.q.19.volentes ſtatutũ loquens de dote lucranda, nõ hẽre locũ niſi in caſu vero,& propriè cõprehẽſo in ſtatuto, & cõprobari poſſunt ex his,quæ dicit Fran.de Cur.conſ.9.col.1. volẽs tale ſtatutũ odioſum nõ dr̃e extendi, maximè qñ in eo verba ſunt clara,nã tunc ad vnguẽ, & ad cõtextũ dẽnt obſeruari,vt idẽ Franc.de Cur. vult allegãdo alias
28 deci.ɔſ.35.col.7.& ɔſ.37.col.3.in prin. Quib.†ſtãtib.ɔ̃ſiderãdo verba dicti ſtatuti, repio ſtatutũ loq, qñ mulier fuit copulata,& dotata,& mortua eſt añ maritũ,verbũ aũt copulata, intelligitur de ea q̃ fuit carnaliter cognita,vt expſsè in terĩs dicit Bal.in d.l.nõ ſine,quẽ ibi ſeq̃tur Pau.de Caſt.& alij ibi relati per Corn.& idẽ Pau. in d.l.Deo nobis.in fi.expſsè tenet Bal.d.cõſ.195. & conſi. 200.vol.3.& Fel.in d.c.3.loco & in d.rub. de ſponſ. col. 2.circa fi. & facit, ꝙ hr̃ in c. ſuper eo.de eo qui cogno. cõſang.vxo.ſuæ.& firmat Soc.d.ɔſ.8.col.2.vol.3.In qb. locis concluditur, ſtatutum loquens de copulata,non
29 verificari,niſi in ea, quæ fuit carnaliter cognita.† Quibus nõ obſtat,ſi dicat̃, ꝙ tale verbum fuit adimpletum, ex quo nõ ſtetit ꝑ ipſũ d.Leonar. cõſumare dictũ matrimoniũ,vt tradit Bal.in d.l.nõ ſine. & ſequit̃ ibi Cor. in fi.& idẽ Bal.in d.l.Deo nobis,& Soc.d.cõſ.8.vol.3. Ex quo minimè probatũ apparet, ꝙ ipſa D. Magdalena recuſauerit cõſumare matrimoniũ caſu, quo probaret eam fuiſſe viripotentẽ. Prętereа obiectio tollitur ex his quæ dicit idẽ Soc.d.conſ.8.col.fi.& Bal.conſ.110.conſuetudo,vol.2. Similiter cõſiderando verbũ & participium poſitũ in ſtatuto prædicto, dotata, neceſſe eſt di-
30 cere†ꝙ verificetur in dote q̃ fuit tradita ſeu data,vel ad minus promiſſa ſeu deſtinata in teſtõ,iuxta pleniſſimè no.ꝑ Bar.& oẽs ſcrib.in rub.ff.ſol.mat.dũ tractant diffinitionẽ dotis, & ꝑ Mod.Sen. ibi col.1.& 2. & per Bar. & alios,

&alios,in l.Titio centum. §. Titio genero. ff.de condi. & demon.&in casu præsenti nulla dos fuit tradita, nec data,minus apparet destinata in testō,minus & promissa,ꝯñr illud participium,dotata,modo aliquo non pōt
31 verificari.Et†est bona deci.Soc.cons.63.in causa vertete,col.4.& col.pe.ver.nunquid.vol.1.vbi vult,ꝙ statutū loquens in dotata,non habet locum in desponsata per verba de pñti,ex quo requiritur consumatio matrimonij,& idem Soc.cōs.170.In præsenti consultatione.col. 2.ver.confirmatur,& cons.207. in causa D.Annæ. col. 2.in fi.vol.2.tenet, ꝙ dotata dicitur,qñ dos est tradita, ex quo tale participium requirit actualem dotationē, & significat effectum iuris, vt dicit Bal. in l.mater pro filia.in fi.C.de iur.dot. cū alijs alleg. per Dec.cons.106.
32 pro tenui.col.2.nu.2.Pariter †si consideramus nomen dotis positum in statuto, certè non poterit verificari propriè,nisi in dote data, seu tradita,vel saltem promissa,vt dicunt omnes,in d.rub.ff.solu.matr.& in terminis nostris ponunt omnes scrib. in d.l.si donaturus. & Ias. in d.§.fuerat.car.fin.col.1.& in d.rub.col.5.&6.vbi allegat.consi. Alex. & alias decis. & ponunt omnes maxi. Mod.in l.de diuisione.ff.sol.matr. & Soc.cons.32.nu.4. vol.3.& Io.Campeg.in d.tract.de dote,in vlt.par. q.14. & quia d.D.Leonardo nulla fuit dos data, nec tradita, nec promissa, statutum isto casu locum habere nō poterit, vt in istis terminis optimè tradit Corn. cons. 172. Licet in hac consultatione,vol.4.vbi ratione,& auctoritate concludit, tale statutum non habere locum, nisi in dote data,vel promissa, secus autem si nulla fuit con
33 stituta dos.Quinimmo †vlterius vult,ꝙ etiam si mulier habeat alia bona,statutum adhuc non haberet locū,ex quo loquitur in dote, quod nomen nō verificatur nisi mō,quo supra,& vlterius propriè vr̃ tangere casum nostrum,si in libello,& articulis ipsius mariti actoris nihil dr̃ de dote data seu promissa, prout est in casu præsenti,considerato libello,& capitulis ipsius d.Leonardi, & ad idem est cons.Abb.46.Tria mihi,in 2.dub.volum.1. vbi tenet, statutum cessare qñ mulier nihil dedit in dotem,& magis in terminis est cōs.Cuma.509.D.Ioanna, col.2. volēs tale statutum cessare qñ nulla dos est data. & istud idē prius voluit Bal.cons.102. Mulierē maritus, vol.4.ꝙ refert Ias.in rub.ff.solu.matr.col.5. vers.adde,ꝙ Bal.& Bal.cōs.200.In causa.vol.3. vbi vult statutum cessasse,qñ nulla dos est cōstituta,& qñ maritus nihil possidet de bonis ipsius vxoris, vt propriè cōtingit in casu præsenti,& idem Bal.cons. 134. Si qua.in tertia parte, maximè qñ dos nō est cōstituta, & puella est minor,ex qb.patet,ꝙ qualitates requisitæ à statuto non sunt modo aliquo verificatæ,ꝯñr cessabit dispositio ipsius,probandæ.n.erant ab ipso d.Leonar.actore, vt statim dicā.
34 Nec†prædictis habet obstare,si dicatur,ꝙ ipse d.Leon. debet lucrari medietatē patrimonij,ꝙ habuit tpe mortis ipsa D.Magd.quæ successit eius patri, & ꝑ fideicommissum.q.D.Io.eius patruo,& hoc virtute d.statuti volentis maritum lucrari medietatē.d.patrimonij,esto ꝙ non fuerit datum in dotem. Prout ēt,qa tale patrimoniū dr̃ euenire in augmentum de quo idē dicendum & iudicandum est,prout de ipsa dote.l.si marito.§.si.ff. solu.mat.l.ēt.C.de iu.dot.& in terminis d.statuti firmat Cy.in l.si constante.C.de don.ante nup.& est tex.in l.inter.ff.de pac.do.& ponit Abb.d.cōs.46.in 1.dubio, vol.
35 1.Io.Campeg.in d.trac.in vlt.par.q.9.Nam†cessat obiectio considerando minorem ætatem ipsius d. Magd.& quia nullū interuenit decretū iudicis, nec authoritas alicuius personæ post mortē dicti sui patris, & quia de bonis d.spōsæ nihil vnquam fuit possessum à d. D.Leonar.vt punctualiter dicit Bal.d.cōs.184.vol.3.& Cuma. cons.109.q.ēr tangit D.aduocatus ipsius d.Elisabeth,&
36 consortis.Nec†de augmento est facienda consideratio ex quo illud consideratur tanquā accessoriū ad principale,quo sublato necesse est,& ipsum accessorium sub uerti,regula accessoriū,de reg.iu.li.6.cū vulg. Præterea & magis in terīs,& cōcludenter cessat obiectio, qñ statutū non simpliciter cōcedit marito in lucrū medietatē sui patrimonij,sed cū illa qualitate, qñ vxor haberet matrimoniū,tpe,quo nubit,vt patet ex verbis statuti ꝙ geminatē istud exprimit,& sic necesse est,ꝙ mulier tpe quo nubit,hēat patrimonium, ad effectū,vt medietas illius cedat lucro mariti,vxore postmodū ꝑmoriente,& qa ipsa D.Mag.tpe, quo nupsit, nullū hēat pr̃imoniū,
37 necessariò cessabit dispō dicti statuti.Qualitas†.n.adiecta verbo regulatur ẜm tēpus verbi, dētq; adesse tēpore verbi,vt dispō procedat,& locū habeat, vulg.l.in delictis.§.si detracta.ff de nox.l.Titius.ff.de testam.mil.l.plenū.§.equitij.ff.si vsufr.pet.& pulchrè ꝑ Bar. in l.Titius, & plenius ac diffusius in l.ex facto.in 2.oppo.ff.de vulg. & pup. & pulchrè in materia statuti tangit Cuma. cōs. 146.col.2.& Soc.q alias dec.adducit ꝯs.19.col.2.nu.3.& ꝯs.81.nō est dubiū.nu.12.vol.3.& ꝯs.121. Visa ꝯtingētia. col.j.vol.j.& multa ad id ī materia statuti cumulat Dec. cons.5.nu.4.& cōs.218.In casu ad me transmisso. nu.8.
38 Istæ†.n.qualitates ad d. statuto requisitæ debēt interuenire, & adesse eo tēpore, quò reqritur ab ipso statuto, vt per Bar.vbi s̃.& per Dec.cōs.24.& pro virili. nu.3. & probatur,qm̃ ista qualitas est magni effectus,ꝯñr debet esse tunc tpis,ꝙ requiritur à statuto, & probandū est, ꝙ eo tēpore interuenerit.d.l.Titius,vbi Bar.Bal.& oēs, & idem Bal.& alij in d.§.si detracta.cū alijs adductis per Fran.de Cur.cōs.16.Clarus vir.vol.12. vers.vel rñdemus, & cons.17.Viso puncto.col.5. ver. quantū ad quartam
39 considerationem,& cons.55.Super processu. col.4.†Et suadetur, nam qñ actus requirit aliquā qualitatem, necesse est, ꝙ interueniat, & actus & ipsa qualitas, vt in c. vbi periculū.§.cęterum.de elect.lib.5. & ponit Fran. de
40 Cur.cōs.66.Sapienter.col.antep.in prin.Et†ad hoc vt dispō locum hēat,necesse est, ꝙ prius cōstet de dicta qualitate,aliàs dispositio nō valet.l.diuus.l.Titius,vbi Bar.& alij.ff.de test.mil.& ꝑ Bar.in l.diuus,col.2. ff.de re iud. & ꝑ Alex.cōs.1.vol.3.& ad id multa adducit Fran. de Cur.
41 cōs.59.Dux Philippus,col.7.ver.tum quia quoties.† Et adeo prædicta vera sunt,ꝙ non sufficit dictam qualitatem interuenire ex post, ex quo necesse est, ꝙ prius interueniat,& tpe actus celebrati.Nec illi est satisfactū, si postmodum superueniat,vt ꝑ Bal. in l.Fulcinius. §.hoc edictum.ff.ex quib.cau.in po.ea. & per Alex. cons. 121. Viso processu,col.fi.vol.1.cum alijs plenissimè cumulatis per Fran.de Cur.cons.73.Super memorata. col.3. & no.Soc.cōs.16.Anno Domini.nu.38.vol.4. Qualitates
42 .n.†requisitæ à statuto,debēt deduci,& probari ad hoc, vt habeat locum,vt dicit Barto.in l.1.§. ait prætor.ff.ne quid in loco pub.& in l.4.§.prætor ait,in fi. ff.de dam.infec.& no.Io.And.in c.1.de homi.lib.6. cum alijs cumulatis per Dec.cōs.222.viso puncto,nu.2.& cons.242.Superiorib.dieb.nu.2.& cons.356.in causa. nu.4. & ponit Soc.in d.consi.63. col. 4. circa fi.vol.1. & d. consi.207.
43 col.2.vol.2.Intētās†.n.remedium statuti,ad hoc, vt obtinere possit,necesse habet probare qualitates requisitas ab ipso statuto, vt dicit Bar.in l.1. ff.de cond. ex leg. & Bal.in l.si quis non dicam rapere.C.de episco. & clecum alijs per Soc.cons.27.Visis instrumentis,col.3.nu. 14.& cons.65.Conclusio s̃.firmata,nu.4.& consi. 104. Visis cōpromisso.nu.15.vol.4.& ponit Corn.cōs.87. Visis actis,col.2.vol.3.& ad id plura cumulat Frā.de Cur. cons.16.& 17.&18.& plenius Fel.in c.2.col.2. de rescri. & in c.licet causam,de proba.& in c.quoniam Abbas, de offi.deleg.& in c.examinata.col.3.&4.de iud.& in c. licet Hely.de simo. Vnde cum qualitates requisitæ à dicto statuto minimè interuenirent tpe requisito ab ipso statuto,& minimè probatæ & verificatæ appareāt ꝑ ipsum D.Leonar.actorem, necessariò concludendum est, ipsum nō posse vti, nec gaudere beneficio & reme-
44 dio d. statuti. Potissimè† cū statutū & verba geminata requirat dictas qualitates, quæ geminatio tāto magis ostendit voluntatē ipsorum statuentium fuisse,vt dictę qualitatis deberēt interuenire tempore, quo ipsa dicta Magd.nupsit,iuxta no.in l.balista.ff.ad Treb.& per Bar. in l.cū scimus.C.de agric.& censi.lib.11.cum alijs adductis per Can.in c.fi.extra de offi.deleg.& per Mod.in l.1. in prin.ff.de off.eius.& per Fran.de Cur. cons.30. & ꝯs. 40.col.4.& cons.65.col.8.& per Dec.cons.60. Viso themate.col.2.Quibus omnibus consideratis, omissis pluribus alijs,quæ ad præsentem consultationem possent adduci,

adduci, resultat vera & firma conclusio, ꝙ ipsa D. Elisabeth,& eius consors debent absolui,ex quo ipse Do. Leo. nec bene, nec iuridicè ꝯ ipsos præsens iudicium intentauit, nec euitare poterit condemnationem expensarum,per iura vulgar. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Mutus & surdus simul à natura,an possit matrimonium contrahere,& seq.& nu.4.*
2 *Et quid si ex accidenti fuerit mutus & surdus.*
3 *Mente captus matrimonium contrahere non potest.*
4 *Mutus & surdus à natura reputatur,vt mente captus.*
5 *Et quid si talis mutus & surdus à natura,signis, & coniecturis ostenderet intellectum,& nu.7.*
6 *Matrimonium consensu contrahitur.*
8 *Mutus & surdus à natura, an signis & coniecturis ostendat intellectum,relinquitur arbitrio iudicis.*
9 *Mutus & surdus eueniente ætate habili si matrimonium contrahere permittuntur per gubernãtes illos,vocandi sunt substituti.*
10 *Legitimatus regulariter excludit substitutum sub conditione, si grauatus decesserit sine filijs.*
Tēpore tñ legitimationis prædictæ citari debet ipse substitutus.
11 *In quolibet actu fiendo,per quem quis potest lædi, citandus venit ille, qui potest ex eo lædi & offendi.*
12 *Asserenti aliquid,incumbit onus probandi.*
13 *Et quibus signis & coniecturis probetur mutum, & surdum à natura habere intellectum. (secis.*
14 *Quod quis careat mẽte,& intellectu ꝑcipi nõ põt ex actib.extrin*
15 *Mutus & surdus à natura,an possit condere testamentum.*

CONSILIVM LXIII.

Mortuus Est nobilis Spiritus Forbini D.de Gardana relicto filio masculo ĩfante muto & surdo à natura,& vna filia, qui Spiritus dictum filium vniuersalem hæredem instituit,filiam verò in certa summa pro dote & legitima tñ,& dicto filio,si decesserit sine filijs masculis,substituit.D.Franc.& Claud.Forbinj fratres cõsanguineos suos,excludendo filias & neptes,vt bona cõseruarentur in agnatione & familia, cũ talis substitutio sit valida & firma,& pfati substituti ptẽdant post mortẽ dicti filij muti,& surdi venire ad dictã successionẽ virtute substitutionis, ꝓut disponunt iura cõia & aperta,dubitabant tñ ꝓ eorũ interesse & ꝓ his, q̃ in futurũ euenire possent informari, & resolutionẽ hr̃e sup infrascriptis,& primò.An dictus filius verè mutus,& surdus à natura adueniẽte legitimo tpe possit ꝯhere mr̃imoniũ,& quo casu,& qbus solẽnitatib.id fieri debeat.Ita vt tale mr̃imoniũ à dictis substitutis nõ possit impugnari.Secũdò,an talis filius possit ꝯdere testm̃. Tertiò & vltimò ex qbus signis & cõiecturis possit cõprehendi,ꝙ talis filius mutus & surdus à natura habeat
1 intellectũ.¶ †Ad resolutionẽ primæ dubitationis Bald. Ang.Fulg.Ro.& Corne.col.1.in l.discretis.C. qui testa. fac.pos.per rationẽ, de qua in illo tex. expresse volunt, ꝙ mutus & surdus insimul à natura nullũ possit ꝯhere matrimoniũ,nec spirituale,nec carnale: nã in ipso ꝓsumitur carẽtia & defectus intellectus,quo fit, vt nullũ possit per talẽ personam matrimoniũ ꝯhi,quia nõ põt intelligere spirituale vinculũ matrimonij, ꝓut sonat in
2 ius.Secus† qñ mutus & surdus simul esset ex accidẽti,& hanc sñiam sequit Ias.in d.l.discretis,col.3.in fi.& col.fi. vers.nunqd aũt mutus,& r̃ndet ad c.cũ apud, extra de
3 sponsal.Et† eandem sñiam sequi vr̃ Ang.in l. humanitatis.C.de impube.volens,ꝙ mẽte capti nõ pñt ꝯhere matrimonium: cum nõ habeant cõsensum, qui in matrimonio requirit,vulg.l.nuptias.ff. de reg. iur. & hoc idẽ
4 sequitur Ias.in d.l.humanitatis.circa fi.Et † ꝙ mutus,& surdus à natura nullum possit ꝯhere matrimoniũ, tenet ẽt Bal.Ang.& Moder.in l.ex facto,in prin.ff.de vulg. & pup.& Ias.in l.mutum.col.1.nu.4.ff.de acqui. hære.& ista opinio absque dubio procedit, qñ talis mutus, & surdus à natura non habet intellectum, vt sunt mente capti,prout in dubio præsumitur in d.l. discretis, cum
5 concor.Si † autem haberet intellectum, & consensum, quem posset signis, & coniecturis ostendere, isto casu talis mutus & surdus à natura bene posset matrimoniũ ꝯhere, ꝓ tex.apertũ. in d.c.cum apud.in fi. & ꝓ tex.
6 in c.tuę.eo.tit.de spõs.Quæ † iura expsse disponunt, ꝙ mutus & surdus habens intellectũ & consensum, quẽ signis posset demonstrare,bene posset ꝯhere matrimoniũ, ad ꝙ ꝯhendum consensus sufficit, vt probãt dicta iura,& est tex.in c.dilectus.& in c.cũ locũ.eo.tit.& in c.
7 sufficit.27.q.2.& in d.l.nuptias.Et† licet Host.& Io. An. dicant.ꝙ est mutus & surdus simul à natura,& dubitat an possit ꝯhere,ꝙ isto casu cõsulendus esset Papa,tamẽ cõiter Can.per dicta iura concludũt,ꝙ etiã talis mutus & surdus simul à natura possit ꝯhere matrimonium, dummodo habeat intellectum, & per alia signa possit consensum ostendere,vt post alios Can.firmat.D.Præposi.Alex.in d.c.cum apud.col.3.ver.glo. in versic. surdus,dicens hanc esse cõem,& bene faciũt, quæ tradũt ferè oẽs scrib.in l.1.in prin.de verb.obl.& in d.l.mutũ, & ea quæ tradunt in sum.Ang.in ver.matrimonium.2. nu.5.& 7.in 18.impedimento,vbi auctor dicit, difficilimũ esse,istud posse ostendi signis. Et † Abb.in d.c.cum
8 apud.in fi.& in d.c.tuæ.dicit,hoc totũ relinqui discreto arbitrio iudicis,an ex signis, & cõiectura possit colligi cõsensus,qui si colligitur, & signa sufficiẽtia ad id erũt, talis mutus & surdus poterit matrimonium ꝯhere,ex quo in dubio præsumptio est, ꝙ careat intellectu, sine
9 quo matrimoniũ esse non põt, vt dictũ est.† Eueniẽte igitur ætate habili ad ꝯhendũ matrimonium, si gubernantes dictũ mutum, & surdũ prætendunt velle eum ꝯhere matrimoniũ nõ debẽt ex abrupto,& sine discussione istud facere, sed pro ipsorũ interesse vocãdi sunt dicti substituti,qui si nõ vocarentur,de facili possent lædi & offendi,nã si matrimoniũ de facto fuisset semel ꝯctũ,licet de iure nõ posset ꝯhi, tñ teneret, vt in teris hr̃ in l.patre furioso.ff. de his qui sunt sui vel alie. iur.& in
10 l.furor.ff.de spõs.& in l.oratione.in fi.ff.de rit.nup. †Et ideo ne istud contingat,ipsi vocandi sunt,vt in sim.dicimus,ꝙ legitimatus per rescriptum principis regulariter excludit substitutũ sub conditione, si grauatus decesserit sine filijs legitimis & naturalib.vt plenè tradit ꝑ Alex.& alios,in l.generaliter.§.cum autem.C.de instit. & substi.per doc.in l.Gallus.§.& quid si tantum.ff.de libe.& posthu.cum alijs alleg. per Dec.cons. nouiter impresso.23.In casu proposito.est hodie.427.col. 2. nu.2. tñ istud hẽt locum quando in tali legitimatione fuit citatus ipse substitutus,vt dicit Pet.de Anch.cõs.428.Circa primum quæsitum,& Ale.cõs.67. Consideratis his, vol.j.& Soc.in d.§.& quid si tm̃,col.fi.nu.30.& sequitur
11 Ias.ibi nu.159.& Dec.d.ꝯs.23.col.3.& 4.Et †facit illa vulga.reg.de qua in l.nã ita diuus.ff.de adop.& in l.de vnoquoq;.ff.de re iud.quæ vult,quòd in quolibet actu, ex quo aliquis læditur,citandus est,& vocandus ille,qui lędi põtest,ꝯñr dicti substituti vocandi sunt; cum ipsorũ interest, an talis mutus & surdus ꝯhat matrimonium
12 vel non.Sub †qua autẽ forma, & quibus solemnitatib. tale matrimonium debeat cõtrahi,vt dixi,præsumptio iuris est pro ipsis substitutis,ꝙ talis mutus, & surdus à natura careat intellectu,qui ergo contrariũ dicit,onus probandi assumere debet;vt firmãt Mod.Pap.adducẽtes decisi.& iura in l.non hoc.col.4.nu.15.C.vnde legi. & Cano.maximè Mod.in c.in præsentia, extra de proba.quo fit,vt ex aduerso probetur,talem mutum & surdum à natura habere intellectum,& posse præstare cõsensum signis & cõiecturis,vt dicit expresse tex. in d.c.
13 cum apud,& in d.c.tuæ.Quę† signa & cõiecturæ requirantur,& necessariò sint probandæ,adhoc vt ex illis palam & clarum fiat, talem mutum & surdũ habere intellectum,& qualiter ista dẽant deduci in probationẽ, colligitur ex dictis Bar.& aliorũ,in l.j.in prin. col. 2. de verb.obli.& in l.j.ff.de bon.po.infan.dela.& apertius ac diffusius per eundẽ Bar.& reliquos scriben. in d.l.me-
14 tum.ff.de acq.hær.Nam† ꝙ quis careat mente & intellectu,consistit in intellectu,quòd quidem non põt percipi,nisi ex extrinsecis actibus,& concludunt oẽs doc. maximè Arc.in l.2.ff.de test.volẽtes, ꝙ an aliquis sit sanæ mentis,vel ne,est quid inuisibile, ꝙ nõ percipit sensu corporis,sed intellectu ex aliquo extrinseco actu,vt plenè tradunt Mod.Pap.post alios,in l.seniũ.C.qui test. fac.poss.col.j.& ẽt hr̃ in l.furiosum,eo.tit. vbi ex signis probat,an quis sit sanæ mẽtis,vel careat mẽte, de quibus

bus etiam traditur in l.quidam in suo.ff.de condi.insti. & per Barto.in tract.de teste,in cap.opposita prudentiæ, & per Alexand.& alios in l.si cum dotem.§. si maritus.ff.solu.matrimonio,& consi.86.viso themã.uol.2.& alibi sępius,& plures docto.legendo & consul. relatos per Moder. in d.l.furiosum.in terminis autem nostris difficillimum erit, vt s.dictum est,per signa colligi posse, talem mutum & surdum a natura habere intellectum, & consequenter posse cõtrahere matrimonium, quo fit: ut iudex diligentissimè aduertere debeat ad signa & coniecturas,ex quibus ex aduerso prætenderetur talem mutũ & surdum habere intellectum, & præstare consensum, & ex
15 istis habetur resolutio tertij dubij. ¶†Secundum autem dubium. An talis mutus & surdus a natura possit condere testamentum, pro decisione habetur tex. apertus in d.l.discretis. vbi disponitur, ꝙ nullo modo possit testamentum condere, quando simul & semel a natura vtrunque impedimentum cõcurrit,ut hic. ad quod etiam facit.l.qui in potestate.§.si cum l.seq. & ibi plenè tangunt Docto.ff.de testa. & l.octaui.§.fratris.ff.vnde cogna.cum alijs concor.adductis per scriben. omnes in d.l.discretis. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Cessionarius dotis an gaudeat eodem priuilegio, quo cedens circa interusurium dotis non restitutæ, per totum.*
Mulier soluto matrimonio ab hæredibus viri licitè potest capere quid annuum, quousque dos sibi soluatur.
Quod capitur ratione lucri cessantis, licitè capitur, & numero 2.
3 *Mulier soluto matrimonio quousque dotem recipiat, debet alimentari ab hæredibus mariti.*
Et loco dictorum alimentorum potest capere interusurium concessum per statutum, & nu.4.
4 *Et quæ qualitates, vt id licitè capiatur, debent concurrere.*
5 *Interusurium prædictum concernit dictam dotem, & non personam mulieris, & est priuilegium reale, non personale.*
6 *Mulier licitè potest tale interusurium in alium transferre, & nume.7.*
Cessionarius talis iuris ex causa onerosa potest licitè tale interusurium percipere.& nu.7.
8 *Dispositio. l. curabit. C. de action. empt. transit in successorem.*
9 *Ius reale indistinctè transit ad cessionarium, cui competit actio uendicandi tale ius.*
10 *Interusurium prędictum transit ad cessionarium;cum concernat ipsam dotem.*
11 *Maximè quando cessio euidenter tendit ad vtilitatem mulieris cedentis, & nu.12.& 13.*
14 *Gener a socero licitè potest percipere interusurium propter dotem non solutam.*
Declaratur doctrina Bald. in rubric. C. de vsuris. & numero 13.
Intersurium ut iudicetur lucrum illicitum, quæ qualitates sint considerandæ.
15 *Cessionarius ex causa onerosa licitè prosequitur ius cessum.*
16 *Dispositio.l.per diuersas.& l.ab Anastasio.C.manda. quando et quo casu procedat.*
17 *Aextimatio rei dotalis, quando & quo casu facit emptionem.*
18 *Aextimatio dictarum rerum quando transferat dominium in maritum.*
19 *Periculum dictarum rerum æxtimatarum ad quem spectet.*
20 *Damnum & deterioratio ad quem spectet.*
21 *Consumptio uestium datarum vxori ad quem spectet.*
22 *Bona parafrenalia data æxtimata marito efficiuntur mariti, et de illis iudicandum erit prout de dote æxtimata.*
23 *Vxor asportans bona mariti an teneatur, & qui probare debet asportationem.*
Diurna taciturnitas considerabilis est.
24 *Petenti dotem restitui, an possit opponi retentio.*
25 *Et an possit opponi compensatio.*
26 *Mulier an & quando teneatur restituere res, quas asseritur asportaße.*

CONSILIVM LXIIII.

Mulier Soluto matrimonio antequam dos sibi restituatur, si non fuit in mora repetendi dotem, sed non obstan. eius diligentia consequi non potuit ab hæredibus mariti, qui uel in fraudem uel quia non potuerũt dotem minimè restituerunt, eo etiam quòd ipsa sit pauper & nõ habeat vnde aliũde possit se alimentare, & cum iure & ciuili, & canonico ab hæredibus viri potest certum quid annuum licitè recipere,& præsertim in casu præsenti,in quo viget statutum vrbis,seu noua reformatio, permittens mulieri soluto matrimonio licere certum quid percipere quousque dos sibi soluatur,& cum concurrant qualitates,de quibus supra,proculdubio mulier soluto matrimonio ab hæredibus viri capere potest licitè certum quid annuum, quousque dos
1 sibi soluatur. Capitur † enim illud ratione interesse lucri cessantis,quod permissum est,ita Cyn.& Barto.in auct.ei qui.C. de bo.aucto.iudi. poss. & Ange.in l. Titia.ff.soluto matrimo. Abb. & communiter alij in cap. salubriter.de vsur.max.Ana. colum.3.uersi. quæritur etiam iuxta prædicta. & col.sequen. & Cardin.in cap.1.eodem titu. Bald.in l.fi.§. præterea. C. de iu.dot. Cardin.in clemen.ex graui.de vsur. plenè per Paul.de Cast.Alexand.& alios,alia cumulantes,in l.diuortio.in princ.
2 ff.soluto matrimonio. Volentes † concurrentibus qualitatibus,de quibus supra,hanc esse communem opin.& etiam habetur per Bal.nouel.in tract.de dote.in 3.parte,in 9.priuileg. & per Ioan.Camp.in eod.tract.in 3.parte princ.q.195.& seq.
3 Nam † non recuperando dotem debuit alimentari consideratis præmissis,loco quorum alimentorum succedit interusurium concessum per statutum.ita idem Ioan.Campe.in d.tracta. in 2.par.q.18. & hanc dicit esse communem sententiam Corn.consi.77.placet,vol.3.& consi.71.uol.4. & consi.206. Circa thema.uolum.2. quam sententiam isto casu approbant Summist.& habetur in sum.Angel.in ver.dos.uersi.pen.& sequitur Do. Laur.in tract.de vsur.q.65.& Alex.Ariost.in eod. tract.de vsur.car.mihi 23.& seq.uersi.vtrum sit vsurarium,&
4 car.20.uersi.utrum licitum sit mulieri.in 1.lib. Et † licet Barto.in l.in insulam.§.vsuras.ff.sol.matr. videatur innuere contrarium;tamen eius doct. intelligenda est s̃m superius allegata, quando non concurrunt qualitates, de quibus supra: illis enim concurrẽtibus licitè potest mulier recipere,& ita declarat & intelligit ibi Alex. & alij scrib. allegantes alias decisi.& & diuersa consi.docto. in casu autem nostro, vltra dispositionem statutariam,& nouarum reformationum vrbis, concurrunt qualitates prędictę,ꝑñr licitè mulier soluto matrimonio potuit & potest dictum interusurium petere & recipere, s̃m quantitatem in illis taxatam;cum hucusque dos nõ fuerit sibi restituta & soluta, faciunt no.per Ange.Aret. & Mod.insti.de
5 actio.§.fuerat.Rursus †aduertendum est,ꝙ tale interusurium quod potest licitè percipi, ut supra, concernit ipsam dotem, non autem personam mulieris,vnde sonat in priuilegium reale,non autem personale: vsuræ enim pp moram ex causa dotis non solutę ueniunt,non respectu personæ,sed pp moram dotis nõ solutæ,& ideo tale interusurium respicit dotem nõ autem personam mulieris,patet rõne viua;quia venit rõne interesse lucri cessantis, ut s. ita probatur in l.fi.§. præterea sancimus.C.de iu.dot.l.unica.§.exactio. C.de rei vxo.actio.& tale priuilegium percipiendi dictum interusurium cõnumeratur in priuilegijs concessis doti.& sic rei,non autem personæ. ita expresse firmat Ioan. Camp. in d.tract. in 3. par. princ.q.80. col.4.& 5.& uersi.13.quia promissor.& Bald.nouel.in d.tra-
6 cta.in 7.parte.in 3.priuileg. Infertur † ex prædictis;cum ipsa mulier licitè potuerit percipere dictũ interusurium; & cũ tale ius percipiẽdi sit reale,ꝙ licitè potuit illud & tale ius transferre in cessionariũ, qui cum ueniat titulo oneroso, bene,& licitè poterit percipere dictum interusurium, sicuti poterat ipsa mulier cedens,ita est tex.in l.nomen debitoris. in prin.§.1.
7 de lega.3.& tenuit Rota.consi.38.& consi.135.Sicut † enim

poterat dicta mulier cedens illud licitè lucrari, pariter & ipse
cessionarius, qui habet omnia iura cessa ex causa onerosa,quo
stante nulli dubium,quòd cessionarius gaudet eodem priuile
gio quo & cedens,ita determinat Laur.de Rodul.in d.suo tra
cta. de vsur.in q.de monte.in 4.dub. princip. & in q.5.col.3.
8 Ad † quòd facit decisio consi.Neapo.91.circa fi.concludens,
9 dispositionem.l.curabit.transire in cessionarium . Ad † quod
etiam: quia cum dictum ius sit reale,indistinctè transit ad ces
sionarium, cui competit actio dictum ius uendicandi.l.iuris-
gentium.§.pactorum.l.si tibi decem.§.fi.ff.de pactis, Barto.in
l.si venditor.§.fin.ff.de distrac.pigno. & quæ not.in l. si filius.
§.diui. de legat.1. & in l.ea lege. C. de condi.ex lege, & in l.si
10 quis id quod.ff.de iurisdict. omn.iudic. Prout † etiam , nam
cum dictum ius concernat ipsam dotem, transit ad quemcun
que cessionarium: ut firmat Bartol.in l. post dotem . circa fi-
nem,& ibi scriben. ff.solu.matrimonio.& Ioan.Cãpe.in dicto
tracta.in 1.parte, quæst.81. & est decisio Bald.in l.per diuer-
sas,colum.fina.uersi.17.quæro.C.manda.& in l.cum eorum,
11 in fi.C.de sentent.& interlocuti.omn. iudic. Prout † etiam:
quia dicta cessio euidenter tendit ad vtilitatem ipsius mulie-
ris,quę ex pecunijs sibi assignatis a cessionario secũdò nupsit,
& cum ipsa cedens viuat, concludendum est, tale ius transire
in ipsum cessionarium,ut per Bartol.& scriben.in d.l.post do
tem, & quæ not.in l.1.ff.soluto matrimonio. & Ioann. Cam-
pe.in dicto tracta.in 1.parte,q.82.& Bald.nouel. in d.tracta.
12 in vltima par. car. 5. & sequen. ¶†Nec prædictis habet obsta-
re decis.Bald.in rubr. C.de vsur.cum alijs concordantijs ad il
lam,ubi concludit, generum a socero licitè posse percipere in
terusurium propter dotem non solutam,secus si cessit dictum
ius in alium: nam talis cessionarius non potest,ex quo dictum
ius est personalissimum , & ideo in cessionarium non tansit.
13 Nam † aduertendum est; quoniam dicta doctr. Bald. & se-
quac. non procedit generaliter & in omni casu,sed recipit li-
mitationem , ut in casu præsenti minimè locum habeat , &
eius ratio,quòd sit personalissimum &c. impugnatur a Salyc.
in authen.ad hæc,quæst.13. C.de vsur.& habetur in sum.An
ge.in uer. vsura.1.uersic.26. & patet ex superius deductis, in
quibus extitit conclusum, ius percipiendi interusurium con-
cernere dotem , non autem personam , vnde cessante ratione
in qua Bald.se fundat,cessare debet eius determinatio, vulga.
14 ca.cum cessante,cum vulga. Prætereà † aduertendum. Nam
cessionarius præsens nunquam fuit solitus dare pecunias ad
vsuras,nec illas exercere,sed volens complacere dictę mulieri
cedenti,vt secundò nuberet,& vti erat obligatus,emit dictum
ius ab ea,quæ minimè promisit illi restituere pecuniam.ut pa
tet ex contractu emptionis & cessionis, quo casu licitè dictus
cessionarius potest percipere dictum interusurium ; cum non
mutuauerit dictam pecuniam, nec solitus sit vsuras exercere,
& quia cessat omnis suspicio fraudis vsurarum , sicuti cedens
poterat percipere,illud pariter & cessionarius ex causa onero-
sa,qui dictum ius emit, in quibus terminis nõ procedit dicta
decisi.Bald. & ita communiter declarant doct.in d.cap. salu-
briter. vbi Ana.col.2. & habetur in sum.Pisanel.in ver.usura.
1.car.4.uer. pone,quòd gener.& in sum.Ang. in d.uer.usura.
1.uersi.26.& 27.Alexand.Ariost.in d.tracta. de usur.in 1.lib.
car.22.uersi.pone,quòd gener.& facit Collect.in d.c.salubri-
ter. & quæ ponit in puncto Lau. de Rodul.in d.tract. in q.de
15 monte.in 5.q.col.3.uersi.nec ob.quod scripsit Bal.Et † quòd
ipse cessionarius non mutuauerit,patet ex contractu inito in-
ter ipsam cedentem,& ipsum cessionarium, qui excludit om
nem speciem mutui; ut no.in l.2.ff.si cert.peta. & econtra in-
cludit contractum verum emptionis: cum precium numera-
tum contineat.§.precium.inst.de contrah.empt.l.2. in princ.
vbi Bartol.& alij.ff.si cert.peta.uel saltim includit veram ces-
sionem,& ex causa onerosa,quę licita & permissa est.l.ab Ana
stasio.l.per diuersas. C.mand. cum alijs vulga.vnde cum non
simus in mutuante, sed in emente , & in cessionario oneroso,
in quo cessat omnis suspicio vsurarum , sumus in interusurio
quod licitè potest percipi per cedentem, & ipsa cedens viuat,
uersamur etiam in iure, quod respicit ipsam dotem, nõ perso
nam,& decisi.Bald.in d.rub.non habet obstare,nec est in con
16 sideratione.¶†Nec dicatur,quòd dispositio.d.l. per diuersas.
& l.ab Anastasio.procederet,quando emisset pro concurrenti
quantitate,secus si pro minori &c. Nam aduertendum,quòd
non est cessa dos, sed iura ad dotem , quæ non poterant forte
valere tantum,quantum ipsa dos: tum propter dubium cum
omni casu deberetur; tum & propter expēsas & onera litium,
quæ occurrũt ad illam recuperandam, quæ considerationes
operantur,ut etiam pro minori sit licitum , & cessat istis con-
sideratis dispositio dictarum.ll. ita Corne.consi.263. In cau-
sa uertente.colum.3.& 4.ubi plura ad id adducit, volum.3.
17 Et † bona iocalia & uestes,de quibus agitur,marito.& q.soce
ro tradita fuere per q. patrem Margaritæ , & non simpliciter,
sed æxtimata in florenis 2140.& vlterius prædicti maritus &
socer in euentum soluti matrimonij promiserunt restituere
non dicta bona assignata, sed ipsorum æstimationem non in-
certam,sed certam ut supra,quo casu dicta æstimatio, & certa
emptionem induxit,ut nota.in l.3.ff.loca. & habetur in l.ple-
runque. & in l.quoties.ff.de iu.dot. & in l.vnica.§. æstimata-
rum.C.de rei vxor.act. & per glo.in l.fi. C.de præd.curia.lib.
18 10.& Bald.in l.ex conuentione.C.de pact.Et † per consequēs
dominium ipsarum rerum irreuocabiliter fuit viri & soceri,
iuxta nota. in l.si æstimatę.cum.l. sequen. ff. soluto matrimo-
nio . & in l.quoties.& in l.si inter. vbi gloss. C.de iu.dot.cum
19 simil. Et † ideo omne periculum spectabat ad ipsos: vt com-
muniter tenent Docto. post gloss. & tex.in d.l.plerunque , in
princip. & in §. si ante. & in d.l. si æstimatæ. cum l. sequen.
20 Quinimmo † & damnum deteriorationis factæ etiam per
ipsam mulierem spectabat ad ipsos: ut d. tex.in d.l.plerũque.
in princip. & in d.l. æstimatæ. & ibi Bald. quem refert & se-
21 quitur Alex. ibi dicens. quòd † si mulier dat iocalia & vestes
æstimatas marito , & maritus dimittit illas penes vxorem , &
vxor eas consumit, talis consumptio seu deterioratio est peri-
culo & damno mariti , & in euentum restitutionis hæredes
mariti tenentur ad æstimationem , vt dicit tex.in d.l. plerun-
que.§.sciente. & habetur in l.cum dotem. C.de iu.dot.& per
Bald. nouel. in d.tracta.8. par.in 7.priuileg. In casu præsenti
omnia prædicta concurrunt, consequenter concludendum,
quòd hæredes dicti mariti teneantur soluere dictam æstima-
tionem dictæ Margaritæ: eo maximè quia in casu restitutio-
nis ita fuit promissum per dictum maritum & eius patrem,
22 vnde &c. Et † licet dicta bona non essent dotalia; tamen quia
vltra dotem fuerunt assignata marito & socero,& æstimata,vt
supra,de eis ita est iudicandum, sicut & de dote; cum diuersi-
tatis ratio assignari non possit, vulga.l. Titio.ff.de furt.& l.il-
lud.ff.ad leg.aquil. ad quæ tex. & ibi nota. in l. si ego.§. dotis
autem.ff.de iur.dot.& in l.fi.C.de pact.dotal.cum alijs simil.
23 ¶†Nec prædictis obstat obiectio, quæ fit per hæredes mariti,
quòd Do. Margarita asportauerit secum dicta bona , & amo-
uerit a domo mariti, per quam asportationem & amotionem
intendunt retinere & fugere solutionem dictæ æstimationis.
Nam considerandum est, non probari , quòd ipsa Margarita
asportauerit, quo casu cessat obiectio, per regu. qui accusare.
C.de eden. & quia maritus viuens viuente etiam Dom. Mar-
garita per triginta annos nihil dixit, nec conquestus est de
huiusmodi asportatione, quod verisimiliter fecisset, si verè
asportasset,per no.in l.cum de indebito.ff.de proba. cum sim.
24 Prout † etiam considerandum;quoniam ipsis hæredibus ob-
stat tex.in l.vnica.§.sed nec retentio.C.de rei vxor.act.& quæ
nota.in l.diuortio.§.ob donationes. & in l.rei iudicatæ.§.1.ff.
25 soluto matrimonio . Ad † quod etiam : quoniam si ipsi uo-
lunt uenire via compensationis,considerari non posse,ex quo
hoc non allegant, nec concurrunt alia ad id requisita , quæ
not.in l.neque.& in l.fina.C. de compensa.& in d.§.ob dona
26 tiones. & §.1.in d.l. rei iudicatæ . Prout † etiam consideran-
dum,quòd nullo modo sunt audiendi, nam aut res prætensæ
asportatę extant: & tunc possunt videri,& de eis haberi ratio,
aut non extant , & tunc Margaritæ hæredes pro rebus etiam
asportatis & amotis ab ea,non tenentur, nisi quatenus proba-
tum esset ad eos peruenisse,ut est tex.in l.fi.C.rerum amo.sed
quòd de bonis asportatis & amotis per ipsam aliquid sit vel
peruenerit ad eius hæredes, minus probatum apparet , con-
cludendum igitur, quòd neque via retentionis, nec via com-
pensationis , nec via actionis , vel aliquo alio remedio hære-
des mariti possunt fugere , quin necessariò teneantur soluere
dictam æstimationem , vt superius in principio fuit dedu-
ctum . Parisius.

SVMMARIVM.

1 *Mulier post contractum matrimoniũ an possit ingredi religionẽ, & infringere matrimonium adhuc non consummatum.*
2 *Et quid si post professionem per triennium in illa perseuerauerit.*
3 *Professio prædicta an obligauerit ipsam saltim in genere.*
4 *Actus peccans in forma substantiali, ipso iure est nullus.*
5 *Actus, qui non ualet, ut agitur, non potest ualere alio modo.*
6 *Actus, qui non ualet in specie, an saltim ualeat ĩ genere. & n.3*
7 *Forma profitendi quæ & qualis debeat esse.*
8 *Professio facta contra formam statutam nulla est. & nu.7.*
10 *Nemo dat, quod non habet.*
11 *Matrimonium metu contractum est ipso iure nullum.*
Idem in matrimonio spirituali.
12 *Argumentum de matrimonio carnali ad spirituale ualidum est.*
13 *Vtraque matrimonia debent esse libera, & non coacta.*
14 *Metus & coactio contrariantur consensui.*
Metus ex quibus probetur.
15 *Mulier facultatem habet contracto matrimonio ingrediendi religionem.*
16 *Fallit, quando matrimonium fuit consumatum.*
17 *Intellectus c.uerum. & c.ex publico, de conuers.coniuga. & alijs præceden.*
18 *Protestatio facta per mulierem postmodum professam, quo tempore sit facienda, ad hoc ut ualeat.*
19 *Post copulam actus sequentes parum prosunt.*
20 *Metus qualis debet esse, ut excludat actum professionis.*
21 *Metus minor in muliere sufficit quàm in uiro.*
22 *Pœnitentiaria non potest prouidere contra ius diuinum positiuum, & stilum curiæ.*
23 *Matrimonium consumatum dicitur esse de iure diuino.*
24 *Vxor soluto matrimonio an aliquid possit petere de bonis soceri.*
25 *Et quid si maritus nihil aduentitij habebat.*
Filius morien. an possit in matrem transmittere ius petendi bona soceri uel patris.
26 *Intellectus l.apud hostes. C.de suis & legi.*
27 *Socer an teneatur instituere uel exhæredare nurum.*
28 *Pater filio moriente occupat omnia iure peculij.*
Idem in auo moriente nepote.
29 *Et quid si filius uel nepos habet bona aduentitia, castrensia, uel quasi.*

CONSILIVM LXV.

1 Difficultas causæ uersatur, utrum asserta profes
sio valuerit vel ne. Et† prima facie vi
detur dicendum ꝙ ualuerit per iura clara in c.verum. & in c.
ex publico. de conuers.coniuga. ubi dicitur, quòd etiam inui-
to marito vxor potest intrare religionem, & facere professio-
nem, dummodo carnalis copula non sit subsecuta, sed in ter-
minis nostris tempore assertæ professionis non erat copula
2 subsecuta, ergo. Prætereà† ex alio dicitur ualuisse: quia p̱ trien
nium perseuerauit in ipsa asserta professione, & sic videt̃ pur-
gata omnis obiectio, q̃ a principio forsan potuisset fieri, iuxta
tex.in cap.cum virum. de regul. Prout posito & non concesso
quòd de iure communi non valuerit, saltim valuit vigore lite
rarum a sede Apostolica impetratarũ, uidelicet a pęnitẽtiaria,
3 vt de ipsis literis ꝯstat in processu. Vltimò† posito, & non con
cesso, quòd ista professio non valuerit, & per consequens non
obligauerit illam in specie: tamen obligauit illam in genere,
iuxta doctri. Abb. & aliorum in cap. 1. quod metus causa. & in
c.non solùm. & in c.constitutionem. ubi Archidia. & Petr. de
Ancha. de regu.lib.6. ¶ Sed his omnibus non obstan. puto
de iure uerius, quòd ista asserta professio non valuerit, & ꝙ
4 fuerit nulla ipso iure. Nam† regula est, quòd vbicunque actus
peccat in forma substantiali, est nullus ipso iure.text. est in c.
cum dilecta. de rescrip. c.quia propter, de electio. §. precium.
5 institut. de emptio. & venditio. cum similibus. Et† adeò vera
est, quòd ubi actus non valet, vt agitur, non valet etiam, vt va
6 lere potest. l.1.§.si quis ita. ff.de uerb.obli. Et† ex hoc tollitur
illud, quod suprà fuit dictum, si non ualuit in specie, ualuit
saltim in genere, quia istud non procedit, vbicunque actus
peccat in forma, & ita in specie in terminis istis tenet Gemin.
in c.constitutionem. columna penulti. de regu. libro sexto. &
Lapus allega.47. In Dei noĩe, factum ita se hẽt. allega.4. An di
7 spositio. Sed† in casu isto actus peccat in forma, quia non fuit
illa seruata, tradita in c. vidua. 20.q.1. & in c. porrectum. de
regula. vbi Inno. & alij tenent, & tradunt formã, q̃ seruari de-
8 bet, qñ fit ꝓfessio solennis. Et† oñditur: nã ista asserta profes-
sio fuit facta in una domo prophana, & priuata, cũ debuerit
fieri in eccl'a coram altare, & in monasterio approbato. Item
9 † in manibus illius, q̃ nõ erat Abbatissa seu Priorissa, & quod
fortius est, non erat ꝓfessa, nec uelata: vt esse debet, ſm tex. in
c.indemnitatibus, de elect.lib.6. & probatum est in processu,
& ipsamet istud protestata est in quadã sua supplicatione, dũ
peteret a sede Ap'lica, ꝙ gr̃a ei ꝯcederet, vt possent erigere vnũ
monasteriũ, & suscipere velum, quod, minimè hẽbant, ergo
10 † non potuit Martam istam recipere in professam in monaste
rium: quia nemo dat, quod nõ hẽt c.Daybertũ. 1.q.7.c. quod
autẽ. de iur. patr. cum simil. ad quæ.d.decis. Lap. & alia. 129.
11 Prout† ẽt, nam tex. in c.significauit. de eo qui dux. in uxo. & c.
vult, ꝙ matrimonium metu cõtractum sit ipso iure nullum,
idem est in casu nr̃o: cum validum sit argumentum de ma-
trimonio carnali ad spirituale. c.licèt. c.quanto, de translatio-
12 ne præla. Et† maximè: quia militat eadem rõ. nam sicut mr̃i-
monium carnale debet esse liberum. cap.cum locum. cap.Gẽ-
13 ma. de spõsal. ita & spirituale. c.nõ est. 15. quæst. 1. Vbi† dr̃, ꝙ
Deus vult militem voluntarium, non coactum. Præterea, vbi
adest metus vel coactio, ibi deficit cõsensus, & libera volũtas,
14 quæ in casu nostro de substantia requiritur, ut supra. Et† ꝙ in
casu nr̃o interuenerit iustus metus, ꝓbatum est per plures te-
stes item p̱ confessionem ipsius Martæ, quæ extat in auctenti
co processu, ubi parum post ipsam professionem coram iudi-
cibus delegatis protestata est, ꝙ istam assertam professionem
fecit ob reuerentiam matris, quę eis istud pluries ita præcepe
rat, tum ẽt pp̱ timorẽ ipsius Matthæi, qui ei pluries fuit mina
tus de occidendo eam, nisi ita faceret, & ꝙ nunquàm habuit
animum intrandi aliquam religionem, sed uolebat permane-
re cum Ioan.Petro marito suo, ad nota. per glos. in ca.pręsens.
20.q.3. in uer.patrum. circa fin. Bart. in l.1.§.quæ onerandæ.
15 ff.quarum rerum act. cum simi. Et† adhuc erat in facultate
ipsius Martæ vel intrare religionẽ approbatam ſm terminos.
c.verum. & c.ex publico. de conuers.coniug. uel adhærere ma
16 rito suo. Et† cum adhæserit marito suo, & consumauerit ma-
trimonium per copulam, non est amplius in eius facultate in
trare religionem, sed requiritur consensus mariti, iuxta text.
in dicto capit.verum. & in dicto cap.ex publico. vbi Doct.no.
17 cum similibus. Et† sic illa iura potius faciunt pro ista opinio.
q̃ contra, quæ recipiunt intelligentiam de habilitate, iuxta c.
fin. de ætate & quali. lib.6. & in l.ut gradatim. §. si lege. ff. de
18 muneri & hono. Et† si dicat̃, ꝙ ista protestatio debuit fieri an
te professionem. Respondetur, non obstare: quia sufficit quòd
fiat post, cum ante non potuerit fieri pp̱ timorem, & ita tenet
glos. 1. cõmuniter approbata in c.1. quod met. causa. sequitur
19 Fely. in capi. cum. M. de constitutio. ¶† Nec obstat si dicatur,
ꝙ nunc perseuerat, & dicit, ꝙ sponte suscepit habitum, & fe-
cit professionem, & non interuenit aliquis metus, vel dolus
&c. Nam dicitur, ꝙ non firmatur tractu temporis, quod de
de iure ab initio non subsistit, nec pręstat impedimentũ, quod
iure non sortitur effectum. vt not. Ioan.And. in d. regu. nõ fir
matur. de regu.iur. lib.6. nam per copulam res deuenit ad
actum, a quo non poterat incipere, quod secus esset, si copula
non fuisset subsecuta, & per consequens ratihabitio non pro-
cedit isto casu: vt not. Io.And. in dicta regu. non firmatur. Prę
20 tereà† non obstat, si diceretur, ꝙ iste metus non fuit sufficiens
ad impediendum actum professionis; quia nõ interuenit eua-
21 ginatio ensis: vt in c.1. quod met.cau. Nam † in muliere mi-
nor metus sufficit quã in viro, vt not. Abb. & alij in c.cũ locũ.
de spons. & in c.fi. de condi.appo. vbi uolunt, ꝙ sola reuerẽtia
paterna inducit iustũ metũ, vt not. doc in locis præal. sed hic
vltra reuerentiã mr̃nam interuenerunt minæ ipsius Matthæi,
q̃ sufficiunt ad inducendũ iustum metũ, vt no. doc. ubi. s̃. ꝯñr
22 iste metus fuit sufficiens ad annullandũ actũ. ¶† Vltimò non
ob. gr̃a obtenta a pęnitentiaria, qua cauetur, ꝙ nõ obstante co
pula subsecuta, dũmodo subsecuta fuerit post assertam profes
sionẽ, ꝙ oĩno remaneat in monasterio. Nã dr̃ esse nulla: cũ sit
ꝯ ius diuinũ positiuũ, & stilũ curię, & ꝙ fuerit obtẽta p̱ suppſ
sionẽ veritatis: qa si in supplicatione narratũ fuisset, ꝙ asserta

professio esset nulla, & stante ista nullitate fuisset subsecuta copula, nunq̃ cōcessisset pœnitentiaria talem gratiam. Cum
23 †mrimonium consumatum sit de iure diuino.c.debitum. de bigam.ubi Abb.cum simi.ergo non fuit in facultate pęnitentiarię tollere in totum ius diuinum,nec ēt Papa posset de potestate ordinaria. cap.sunt quidam.25.quęst.j. & not. Docto. in cap.eccl'a S.Marię.& in c.quę in ecclesiarum. de constitutio.& si dicatur,ꝙ ista copula interuenit post assertam professionem: quia interuenit post professionem nullam, per dictā regu.non præstat.de regulis iuris lib.6.argum.l.4.§.condemnatum de re iudicata,mrimonium itaq; subsistit, pro quo iā latæ sunt duę snīæ conformes,ad quæ videatur Calde.in titu. quod metus caus.consi.1.& quæ aliàs consulendo deduxi.

¶In alia uerò causa omissis multis,quæ allegari possent,cōcludo siuè dico illam vxorem nihil posse petere super bonis istis & de iure excludēdam esse dicta petitione, nisi eius maritus uel successiuè eius filij habuissent aliqua bona aduentitia super
24 †bonis autem & hæreditate dicti eius soceri ipsa nihil petere potest,tum ex persona sua: quia non instituta, tū quia extranea,& exclusa a filijs dicti testatoris,toto titu.de hæredi. institu.ff.C.& Institu.de successio.ab intestato.& in aucten. de hæ
25 red.ab intesta.uen.cum vulga.Quæ†etiā ex persona eius mariti aliquid petere nō pōt,cum maritus nihil aduentitij haberet,& mortuus fuerit viuente eius patre, quo casu hæreditatē viuentis transmittere nō potuit.l. qui superstitis.ff. de acquirenda hæreditate. & not.in l.fi.C.de pactis, cum concordan. nec ēt ex persona eius filij audienda est: cum filius cōsequenter nepos ipsius testatoris mortuus fuerit viuente dicto testatore,& sic eius auo,& dictam hæreditatem viuentis transmittere non potuit,ut suprà.Siue consideretur transmissio respectu suitatis,siue cōsideretur ex beneficio.l.vnicæ.C. de his q ante aper.tabu.siue cōsideretur ex beneficio.l.cum antiquioribus.C.de iure deliberan.omni.n.casu & capite dicta transmissio cōsiderari nō pōt,nec locum habet.vt no. in d.ll. & in l.in suis.ff.de liberis & posthu.& in l. emancipata.C. qui admit.plenissimè in l.uentre.ff.de acqui.hæredita. & per Pau. de Cast.in l.si emancipati.in glos.1. vbi alij Doct. C. de coll.
26 ¶† Nec habent obstare no.in l.apud hostes.C. de suis & legi. cum si.ex quo illa iura loquuntur & locum habent,q̄n filius & nepos superuixerunt auo,vel patri.nam tunc transmittunt, secus econtra,quando ipsi præmortui sunt: tunc enim hæreditatem viuentis transmittere non possunt,vt suprà.Compro
27 batur:nā † cum primus testator fecerit testamentum & instituerit filios hæredes ad validitatem eius testamenti,nō astringebatur,dictam uxorem instituere uel excludere, nec de ea mentionem facere,& ideo ipsa tale testamentum modo aliquo impugnare non potest,toto tit.de libe.præter.ff. & C.&
28 Instit.de exhær.lib.p totū,& de inoffi.testa.Confirmatur † ex not.in l.unica.§.in secundo.C.de cadu. toll. quando.n. filius moritur viuente matre,vel nepos viuente patre,uel nepos viuente auo de iure antiquo,pater vel auus oīa occupabant in re peculij.l.2.ff.de castren.pecu.l.fi.§.filijs.C.de bon.quę lib. & licet hodie succedatur filio & nepoti: vt no. in l. quod scitis.C.de bon.q̃ lib.& latè per Bar.in l.post dotem.in 3.quęst. ff.solu.matri,tn̄ in casu nostro dicto filio & nepote mortuis superuiuēte auo cessat & occupatio peculij & successio, ex quo non habebant,nec castrensia,nec aduentitia, vnde de vltimo ad primum concluditur necessariò,istam super bonis & hæreditate dicti primi testatoris nihil posse petere,nec consequi.
29 Si†uerò.d.filius,uel nepos habebant aliqua bona aduentitia, castrensia uel quasi; tunc bene ipsa in illis posset succedere, p not.in d.l.quod scitis.&in l.quæcunque.C. de bon.quæ libe. & in auct. de hæred. ab intest.§.j. & in auc.in successione.C. de suis & legi.& inst.ad Orfic. & in l.mater.C.ad Tertul.cum concord. Parisius.

SVMMARIVM.

1 *Renunciatio beneficij facta per metum nulla est & inualida.*
2 *Et quid si metus illatus fuit consanguineis.*
3 *Metus prædictus qualis debet esse.*
4 *In curia an cadat metus.*
5 *Metus, per quem actum probari debet.*
6 *Et an probetur ex coniecturis & circunstantijs.*
7 *Superiorum preces an inducant metum iustum, et quando, et numero 8.9.10.et 11.*
10 *Minæ superiorum quando inducant iustum metum, & numero undecimo.*
12 *Metus purgatur ex uoluntariè postmodum gestis, et quando cessabat causa metus, et nu.13.et 15.*
14 *Metus limitatus limitatum producit effectum.*
16 *Resignatio potest fieri uerbis expressis, et etiam tacitè, et tacita ita operatur sicut expressa.*
17 *Renunciatio tacita ex quibus resultare uidetur, et nu.18.*
19 *Præsens et tacens quando uideatur consentire.*
20 *Protestatio quando et quo casu iuuet.*

CONSILIVM LXVI.

1 Renunciatio beneficij†facta per metum inualida est & rescindi debet,ac renuncianti regressus datur. capitulo super hoc. & ibi Imola, de renunciatio.capi. Abbas.cap.ad audientiam.quod metus causa. Calde.consi.j.eodem titu.Felyn. in cap.si uerò, de iureiuran. per.l.interpositas.C.de transactio.Rot.in antiquis, eodē titu. ij.& in no.5.de renunciat. Alexand.consilio 46. uolumine 4.
2 cum similibus.Et † sufficit metus illatus consanguineis, dicto capitulo Abbas. & per Rot. in nou.in titu. de renunciatio.7. Imola in capitulo super hoc. qui matrimoni. accusare poss. Alexand.consilio 100. uolumine tertio. Bar. & alij in dicta.l.
3 interpositas. cum concordan. Tamen † aduertendum est, ꝙ non sufficit quilibet metus, sed debet esse talis, qui cadat in constantem.l.metum.ff.qd metus causa. & ibi pulchrè Ange.
4 l.si donationis.C.eodem.& in dicto capit.Abbas. Iste † enim Ioann.Roderici,quando resignauit,in curia residebat, in qua erat copia Pontificis, & nullus in ipsum & bona eius fuit me-
5 tus incussus,ergo &c.l.finali.quod metus causa.Et† licet Neapoli resideret magnus Capitaneus, eius patri metum aliquem minimè incussit, & quòd incusserit probatum non apparet, quod quidem apertissimis probationibus,& per actum de ꝓpinquo probandum est,ut dicit text.in.l.finali, & ibi pulchrè Ange.ff.quod metus causa. quod cum factum minimè appa-
6 reat,sequitur &c.Et†licet per indicia, circunstantias & coniecturas probari possit,ut uidentur concludere Doctor. in locis præalleg.& infrà allegandis: tamen totum hoc residet in arbitrio iudicis,ut dicit gl.& Docto.in c.cum dilect. quod metus causa.& Cald.d.consi. 51.& Bal. in l.2. C. de his qui per met. non appella.cum similibus.In casu autem nostro nec indicia, nec coniecturæ, nec circunstantiæ hæc indicant, quod fuerit metus illatus, nec domino Ioan.Roderici, nec eius patri,un-
7 de &c.Dictus † enim magnus Capitaneus dicto eius patri metum aliquem non incussit. ¶Et si dicatur, quòd eum deprecatus fuit, quòd filius Ioann.Roderici resignaret,& quia preces superiorum habentur pro mandatis, & iustum inducunt metum,capitulo cum inter, de electio.gloss. in lege prima. C. si recto. prouinc.Abb.in d.cap.Abb. cum infinitis concordan
8 tijs.Respondetur; † quòd & Rex catholicus, & magnus Capitaneus,nunquam soliti sunt sæuire in illos, quos deprecabātur,quando preces non admittebant, unde contraria procedere possent in deprecante superiore,& solito desæuire, tūc preces superioris metum inducunt,ita Abb.in d.cap. Abb.col.1. & Sal.post Ang.in l.1.si quis imp.maledi. Abb. & Felyn. col.
9 2.in cap.primo,de offi.delega.Ad†quod no.per Ioā. Andr. & Abb.in cap.insinuante.qui cleric.uel uouen. & quæ Felyn. in dicto capitulo primo, col.2.quòd in dubio preces superioris non inducunt metum,nisi expresse probetur, quòd solitus esset sæuire in denegantes, in casu nostro nedum sumus in dubio,sed in claris,quòd & Rex catholicus, & magnus Capitaneus nunquam soliti sunt sæuire in non admittentes preces,
10 igitur &c.Ad†quod: nā in minis,& terrore superioris, & domini attendenda est qualitas personæ minantis, & terrentis; ut per Abb.& alios in dicto capitulo primo,de offi.deleg.per Ang.& Salyc.in dicta l.prima.C.si quis imper.maled.& Bella
11 me.decis.626.Ad†quæ etiam nota.in uulga.§.equitij,& quę per Alexan.in l.uel uniuersorum.ff.de pignoratitia actione.& per Moder.in capitulo cum M.& in capitulo ex literis,de constitutionibus.& per Moder.in l.diem functo. ff. de offi. assess. si enim preces porrectæ resignanti sufficerent ad rescindendam resignationem, profecto nulla reperiretur, quę non appareat

pareat

pareat facta precibus, ꝯñr veniret extingueñda, quod minimè
admittendũ, vulg.l.non ad ea.& l.minimè. ff.de legi. cũ vulg.
12 Prout † idem necessariò dicendũ ex alio, nam si qua scintilla
metus incussa fuit eius patri, purgata penitus extitit ex uolun-
tariè gestis per ipsum Io.Romæ, & ex interuallo super dicta cã
toriã, licet enim metus a prin.interueniat: tamen per actũ uo-
luntarium purgatur, si ex interuallo postmodum interuenit,
& tẽpore, quo non durabat metus, nec eius causa, ut dicit tex.
in l.2.& ibi Barto.& oẽs scriben.cõiter cumulantes multa. C.
quod me.cau.& Cal.in d.consi.j.& est tex.& ibi Ant. & Abb.
in c.1.quod me.ca.& deci.Bal.in l.1.C.quod met.ca.& Alex.
consi.47. Quoniam per excellentissimum, col.fi.uolu.3.cum
13 concor. Metus † enim in casu nostro asseritur illatus patri Io.
per magnum Capita. ex literis regijs causa Alphonsi Mora-
lis, vnde Morale mortuo cessabat causa, ergo & metus, vulga.
c.cum cessante.de app.& vulg.§.quamuis.l.adigere. ff.de iur.
pat.& per Mod.in d.c.quæ in ecclesiarum. & d c.ex literis, de
14 ꝯsti. Et † quia limitatus erat metus ob dictum Moralem, & cã
ipsius tm̃ limitatum producebat effectum, vulg.l.in agris, de
acqui.re.do.l.cum pr̃.§.dulcissimis, de leg.2. cum itaq; dictus
Morales mortuus fuisset, & cantoria uirtute regressus puenis-
set ad reuerendissimum.S.Crucis existẽtem in curia, qui post-
modum resignauit in fauorem Io.de Tamera reseruata pẽsio-
ne.d.Io.duc.150.qui Io.supplicauit Ponti. ut dictam resigna-
tionem admitteret, & sibi reseruaret.d.pensionẽ, certè ex hoc
non uideo, quin oĩs metus fuerit purgatus per iura superius
15 allegata. Et † ꝙ fortius, ex istis dico, ꝙ si prius nũquã resignas-
set, ꝙ vr̃ expresè renũciasse, nedum purgasse metum, quæ pur
gatio, & exp̃sè, & per actum tacitum quæri potest, ut expresè
dicit Bar.in d.l.2.& per glo.in c.fi.qui cleri.vel uou.& in c.id
16 quod, de spon.& per Lap.alleg.47. Et † ꝙ nedum uideat pur-
gasse metum, sed etiam de nouo renunciasse, probatur, nam re
signatio nedum uerbis expressis fieri põt, ut toto titu. de renũ.
in antiq.lib.6.& in clemen.& in 2.quæstio.1.sed etiam tacitè,
ut no.de iur. quæ tacita renunciatio in præiudicium ipsius re
nunciantis ita operatur sicut expressa, prout de utroq; est tex.
& ibi glo.& omnes scribẽ.in c.ex ore, de his quæ fi. a mai.par.
cap.& no.in c.cum uenissent, circa fin.de instit. & de tacita est
tex.in cle.gratia, & ibi scriben.de rescri.& quæ per Rot.in no.
in tit.de renun.3.& Belleme.decis.1.& quę no.in c.ex literis,
17 de transac.cum simil. Et † ꝙ uideatur renunciasse, probatur,
nam Ioan.sciebat, renunciationem per eum factam in fauorẽ
Moralis, utique illum postea mortuum, & uirtute regressus
cantoriam peruenisse ad reuerend.S. Crucis, & dictum reue-
rendissimum resignasse in fauorem Io.de Tamera, & ipsemet
supplicasse Pontifi.ut admitteret.d. resignationem constituta
sibi pensione annua duc. 150. quibus omnibus fuit præsens,
& nedum non ꝯdixit, quinimmo expresè institit, & supplica
uit, ꝙ fierent, consequenter si quod ius habebat in dicta can-
toria, illi renunciasse uidetur, nedum purgasse metum, qui nõ
fuit, per ea quę no.in d.c.ex literis.& in d.c.ex ore, ubi Car.op
po. 10.& ibi Abb. Imo & Cap. & quæ no.in d.clemẽ.gratia.
18 Ad † quod, nam cum consenserit dictæ resignationi in perso
nam Io.de Tamera, & supplicauerit, pensionem sibi cõstitui,
vr̃ omni iuri renunciasse, si quod in dicta cantoria habebat, ut
est doctr.Hostien.Ioan.And.quos ibi sequuntur Imo. & Cap.
in dicto capitulo ex ore.& decis.Tancre. Archidia. & Præpo.
in c.si seruus. 54.distin.uolentes, quòd si sit actus de beneficio
in præsentia alicuius habentis ius, & tacentis, illi præiudica-
tur, & quando ultra præsentiam & taciturnitatem gessit ali-
quem actum: tunc absque aliquo dubio sibi in omnibus præ-
iudicasse uidetur, ut dicit Imo.colum. secunda, & Capra co-
lumna finali, in dicto capitulo ex ore. respondentes ad aliqua
quæ in contrarium adducebantur. At in casu nostro, nedum
19 præsentia, sed ipse Io.supplicauit, vnde &c. Ex † quibus tolli-
tur regula, quòd præsens & tacens non uidetur consentire in
sui præiudicium, regu.qui tacet.quia uerum, quando nõ gęssit
alium actum ultra præsentiam & taciturnitatem, aliàs secus,
ut in casu nostro, ut per Docto.in l.quæ dotis.ff. soluto matri
monio.& per Abb.in capitulo non ne, de præsumptio. Asser.
ta protestatio non iuuat, ex quo actus non dependebat a uo-
luntate ipsius Roderici, ut per Bartolum in l. qui in aliena.§.
Celsus.ff.de acquirenda hæreditate.& quæ per Abb.in cap.1.
quod metus causa, cum similibus. Parisius.

SVMMARIVM.

1 *Articulus & capitulum quando dicatur generale uel incertũ.*
2 *Libellus quando dicatur generalis & incertus.*
Exceptio quando dicatur generalis & incerta.
3 *Exceptio incerta non debet recipi, nec admitti parte opponẽte.*
4 *Exceptio generalis, & nõ proposita in specie nõ debet admitti.*
5 *Obscura enim iudicatur propter generalitatem, & habetur pro non opposita.*
6 *Generaliter opposita non continent in se aliquid certum, quod excipiat.*
7 *Ita opposita, calumniosa iudicatur, & sic reijcienda.*
8 *Consequenter admitti non debet, ex quo non releuat.*
9 *Exceptio propriè est actionis exclusio.*
10 *Argumentum à nomine ualidum est.*
11 *Capitulum impertinens, & non concludens reijciendum est parte opponente, aliàs secus, & nu.12.*
13 *Articulus non concludens impertinens dicitur, & reijci debet.*
14 *Articulis impertinentibus non est respondendum.*
15 *Articulus non faciens ad causam reijciendus est.*
16 *Articulus etiam si esset probatus, & non releuans considerandus non est.*
17 *Articulus multipliciter intelligibilis necessariò non concludit.*
18 *Argumentum à sufficienti partium enumeratione ualet.*
19 *Priuatus non potest exercere iurisdictionem.*
20 *Deputati auctoritate iubilei, quæ possint facere, & quæ non.*
21 *Et seruare debent formam commissionis, contra quam si aliquid gerunt, nihil agunt.*
22 *Deputati ad iubileum non possunt disponere aliquid in foro contentioso.*
23 *Forus conscientiæ, & contentiosus differunt.*
24 *Princeps nunquam præsumitur aliquid concedere in præiudiciũ tertij.*
25 *Nec est præsumendum sine causa uelle ius tollere.*
26 *Confessores deputati pro iubileo non possunt recipere testes super dissolutione matrimonij.*
27 *Talibus confessoribus aliquid asserentibus non est danda fides.*
28 *Assertioni Pontificis in damnum tertij, an & quãdo sit standũ.*
29 *Doctores Theologi non habent potestatem decidendi, & terminandi causas matrimoniales.*
30 *Consilium prædictorum Doct.non est necessariò sequendum.*
31 *In causis matrimonialibus standum est decisionibus doctorum iuris canonici, & non Theologorum, & nu.seq.*
32 *Idem in materia usurarum, & sim.& nu.33.*
34 *Theologi, super quibus habent potestatem decidendi.*
35 *In decisionibus causarum standum est canonibus & decretalib. & non dictis sanctorum.*
36 *Potestas ista concessa fuit Pontificibus, & non sanctis, & n.37.*
38 *Articulus impertinens an posit recipi cum illa protestatione saluo iure impertinentium, & nu.seq.*
39 *Et quid si nõ est dubius, sed sumus in claro, quòd est impertinẽs, & num.40.*
41 *Statutum uolens capitula debere recipi cum illa protestatione saluo iure &c.quo casu, & quando procedat, maxi.quando apparent esse impertinentia.*
42 *Statutum interpretationem passiuam recipit à iure communi.*

CONSILIVM LXVII.

1 Capitulum † De quo in pręsenti agitatur in vim
exceptionis productum a Francisco
de Caprellis ex sui lectura euidenter apparet gñale non speci
2 ficum ꝯñr incertum. Et † si parte non opponente potuisset pro
cedere, ut in simi.dicimus de libello.l.fi.ubi gl. Bar. & alij.C.
de annali except.& per gl.in l.si quis intentione.ff.de iud.per
doc.in l.edita.C.de edẽ. & propriè in exceptione firmat Ang.
in l.1.ff.de excep.Alex.Aret.& Ias.nu.14. in l. Titiæ textores,
in princ.de lega.1.& per Fel.in c.pastoralis, nu.15.& seq. ex-
3 tra de exceptio. Tamẽ † cum oppositum sit, exceptio prædicta
recipi, & admitti non debet, ut traditur in locis, de quibus s̃.
4 & in alijs inferius deducendis. Tum † quia est gñalis, & debet
in specie proponi.cap.præsentium.§. testes. & ibi doct.no.de
testib.lib.6.& per Innoc.in cap.super eo, de app.et per Rot.in
no.in tit.de exceptio.decis.5. si in termino. aliàs ẽm numerũ

decis.3 26.& per Bar.in d.l.Titię textores,& ibi Moder.plura cumulantes,& per Bar.in l.si quis legauerit.nu.1.eo.titu.Pro-
5 pter† gñalitatem enim suam iudicatur obscura,& ideo habetur pro non opposita.l.1.§.Labeo.ff.de flu.cle. ꝯstitutionē. de elec.& in d.l.Titiæ textores,in princ.ubi Bar. & alij no.maxi.
6 Ias.in j.no.adducens plures alias decisio.ut per eum. Et † etiā quia ita opposita nō reperit in se quid certum,quod excipiat, & ideo nihil valet.d. clem. ꝯstitutionem, & d.§.testes,cū alijs
7 adductis per Ias.in d.l.Titiæ.num.12. Et†ita opposita non caret calumnia,& ꝯñr reijcienda.c.post electionem. de concess. præb.l.2.C.de fals.Bal.in l.1.in fi.C.de sen.quæ si. certa quanti.& per Mod.Papien.in l.2.col.4.nu.15.& seq.& in l.4.§.cō
8 demnatum.col.3.nu.10.& seq.ff.de re iud.Quibus†consideratis,cum ita opposita non releuet, meritò nō debet admitti, vt per Inn.in d.c.super eo.& per Bald.in l.præscriptione.in 5. q.C.si contra ius uel uti.pub. & per Ias.in d.l.Titiæ, col.2.&
9 3.nu.11.& seq.†& ēt quia exceptio propriè est exclusio actionis,& intentionis agentis.l.j.& ibi doct.ff. de exceptio.& per
10 Fel.in rub.extra eo. nu.1. † & præsens opposita eo modo,uti est,ēt si probata esset,non induceret dictum effectum, meritò & nomine ꝯñr,& effectu propriæ exceptio.carere debet,insti. de dona.§.est & aliud genus, uersic.& ꝯñtia nomina rebus.cū
11 simi.Prout† ēt dictum capitulum est reijciendum,qm̄ est impertinens,& necessariò non concludens, nec releuans producentem,& si parte non opponente potuisset procedere, & afferre damnum illi,ꝯ̃ quem producitur,ut per Bart. & alios in l.si duo.§.idem Iulianus.col.fi.ff.de iureiu.& per Bal.& Saly. in l.fi.C.de non nume.pec.& Alex.in l.Seius & Augerius,col. fi.ff.ad leg.Falc.& Cano.in c.cum contingat,de off. delegat.& Soc.consi.48.Viso,in fi.uolu.4.& per Ias.plura adducentem, argum.illius tex.in l.patre furioso.ff.de his qui sunt sui, uel a-
12 lien.iur.nu.20.& seque. Tn̄†quia hic expressè contradictum apparet,& oppositum,meritò tale capitulum impertinens reijci debet,& non admitti,ut inconcludens, & nihil releuans, ut probatur in l.si duo patroni.§.idem Iulianus. ff. de iureiur. vbi Bar.& omnes expressè istud firmant,allegantes alias decisiones concor.ut etiam facit Bal.in c.fi.col.3.de iureiur. & in c.cum olim Abbas,col.3.de off.deleg.& in c.per tuas,de test.
13 Capitulum † .n.& articulus necessariò non ꝯcludens impertinens dicitur,& sic reijciendus:nam admitti non debet ad probandum,quod probatum non releuaret.l.neque natales.l.matrem.C.de prob.c.in præsentia.& ibi scrib.extra eo. l.nō hoc. ubi omnes maximè Ias.nu.3.C.vnde legiti. Roma.in l.mortis causa capimus.ff.de dona.cau.mor.Rot.in antiquis,in titu.de testi.decis.9.no.articulus.aliàs secundùm nu. 373. & per Ca-
14 no.in d.c.cum contingat. Volentes † talibus articulis impertinentibus,& inadmissibilibus non esse respondendum, ut ēt sentit Bar.& alij in d.§.idem Iulianus, & est decis. Rot.in no.
15 nu.394.Si suspenso. Prout † etiam capitulum prædictum impertinens est, nam positum eo modo,ut legitur,nihil facit ad causam,& ideo reijciendum, vt expressè sentit Bar. in d.§.idē Iulianus,col.fi.quem alij communiter sequuntur, maximè Iason nu.13.adducens alias concor.prout etiam facit Cor.con-
16 si.18.In præsenti,litera I.uol.3.Prout † etiam impertinens,& inadmissibile iudicandum est, quoniam probatum eo modo vt deductum est,nihil releuaret.l.ad probationem.d.l. neque natales. C.de probat.& in d.c.cum contingat,ubi glo.& Abb. in ult.no.& practica Papien.allegans alia iura in for.excipien. contra positiones,car.mihi.27.col.3. uer. impertinentes. Ad
17† quod etiam:quoniam articulus multipliciter intelligibilis necessariò non concludit intentionem illius,qui habet se fundare super altero de intellectibus,ad quos trahi potest, ut firmat Gemin.consi.54.Quidam sacerdos,in fin.qui allegat dictum c.in præsentia,& c.illud.extra de præsump. ¶ Quòd mō tale capitulum a d.Franc.productum sit impertinens, nec necessariò concludens,nec releuans,& habens defectus, de quibus supra, satis apertissimè ostenditur ex ipsius lectura. Nam dum per Excellentiss.do.Alex.actorem, & cōsortes deductum sit,ipsum Franc.natum esse spurium,& illegitimū: eo quoniā natus ex Rosa,quæ tunc vera uxor erat,ut de præsenti est Hierony.Marangoni de villa nouarum. Ipse Fran. excipiendo dicit tempore iubilei de anno.1524.ex consilio sacrorum doct. Theolog.dictum matrimonium inter Rosam, & dictum Hieronymum fuisse annullatum, ex quo uidebatur processisse de facto,& q̄ dicti Rosa,& Hieronymus fuerunt licentiati ad cōtrahendum matrimoniū cum alijs,quæ quidem asserta annullatio,& licentia data,licet in capitulo non exprimatur a q̄bus personis processerit, nec exprimatur persona in specie,de cuius tanquā doctoris in Theologia consilio istud factū fuerit, tn̄ necessariò includitur,prædicta gesta fuisse, uel a ꝓfessorib. deputatis tempore asserti iubilei auctoritate ipsius, uel ꝓpria,
18 aut saltem de consilio doctorum in Theolog. Quorum†utrūque ēt si uerè probatum esset, in aliquo adhuc nō releuaret ipsum Franc.opponentem,arguendo a sufficienti partium enumeratione,quod fieri pōt,dicta l.patre furioso, & vulga.§.om
19 nium,insti.de actio. Aut † enim ipsi confessores electi a personis pęnitentialibus,& confessis prædicta declararunt, & fecerunt auctoritate propria,& plusquā certissimū est,nō potuisse facere,& facta minimè tenere,quia penitus priuati,& omni iurisdōne,& potestate carentes.l.priuatorū, cum uulga. C.de iurisdictione omn. iudi. aut prædicta fecerunt auctoritate iubilei,ut in d.c.asseritur,& tunc uidentur fecisse uti deputati executioni dicti iubilei, & vti quæstores eleemosinarū per confi-
20 tentes,& pęnitentes erogandarum.Et † isto casu certissimum est,eam solam ptātem a Pontifi.eis fuisse attributam,quæ ex lectura iubilei apparet,& non alia.cap.cum ex eo. de pęniten.& remissio.in antiquis.cap.ut officium.§.compescendi, de hæretic.lib.6.clemen.2. de pœniten. & remissio. & utrobique latè per Doct. sed ex literis dicti iubilei non apparet ista eis fuisse commissa,sed solùm facultas audiendi peccata in foro ꝯscientiæ,& iniungendi pœnitentibus pęnitentiam salutarem, nihil autem eis fuit demandatum, quod pertineret ad forum contentiosum,& quod tenderet in damnum tertij,ut est casus p̄-
21 sens,& j.dicetur.†Necessariò sequitur, q̄ talia gesta p eos fuerunt facta ultra formam,& fines mandati, consequenter nulla,& penitus inualida.c.cum dilecta,de rescript.ca. cum olim Abbas.de officio delega.uulgata.l.diligenter.ff. mandati.cum
22 similibus.In † istis enim literis iubilei nunquam Papa cōsueuit mandare confessoribus eligendis,& quæstuarijs, concernentia forum contentiosum, nec aliquod tendens in damnū tertij, sed solùm concernentia forum pœnitentiæ, & conscientiæ purgationem, ut communis practica, & obseruantia nos docuit,& docet,quæ est optima rerum magistra.ca.quàm
23 sit,de electio.lib.6.Et † forus conscientiæ valde differens sit a foro contentioso,ad plenissimè no.in cap.nouit, extra de iud. per Bar.in extrauagan.ad reprimen.in uers. denunciationem. & de vno non est arguendum ad aliud,cum diuersa sint, uulga.l.Papinianus exuli.de minor.l.inter stipulantem.§.sacram. versicu.sed hæc dissimilia sunt. ff. de uerborum obligatio. &
24 vulga.§.nihil commune. Nunquam † enim Princeps per rescriptum,priuilegium, seu aliam quamlibet concessionem videtur uoluisse præiudicare iuri tertij, quinimmò in quacunque sua etiam amplissima concessione, semper ius tertij uidetur esse reseruatum. l. secunda. §. meritò, & §.si quis a principe.ff.ne quid in loco publico.bon.tex.in capitu.quamuis, de rescript.libro sexto.l.nec auus.C.de emancipat. cum alijs adductis per Decium consilio 286. In causa. numero 8.& alibi
25 pluries per Docto.& legendo & consulendo. Eo † magis quoniam minimè præsumendum est,principem & Pontificem sine causa uelle tollere ius tertii,& ius alteri quæsitum, ut esset in præsenti casu,ad plenissimè not.in cap.quæ in ecclesiarum, de constitutio.& in l. finali. C. si contra ius uel utilitatem pu-
26 blicam. Eo † etiam, quia tales confessores forsitan electi fuere sup aliquibus depositionibus, & confessionibus dictorum Rosæ & Hieronymi,quæ cum tendant contra matrimonium, & ad illud dirimendum,minimè debent recipi, nec attēdi,ut est tex.apertus,& ibi Cano.in c.super eo.de eo qui cogno. cōsangui.uxo.suæ,& in c.fi.§.his ita.30.quæstio.ult. & per Doc. in cap.finali, de confess. maximè do. Anto. & per eundem in
27 c.cum causa,de rescri. Et†etiam quia p̄dictis assertis confessoribus ita asserentibus minimè esset fides adhibenda. cap. cum
28 a vobis.extra de testi.& maximè in damnum tertii. Quo † casu etiam Pontifici in damnum alicuius aliquid asserenti minimè credendum esset, ut per Doct. in dicto capitulo cum a nobis.& per Paulum de Castro consilio 158.colum. penul.& fi. & Ancha.consilio 399.Præmitto, colum.fina.& Deci.in cap. nouit,col.5.de iud.& consilio 357.num.6.& Old. cons.69. Cōsueuit.col.3.uer.& sic, & Dec. cons.114.Et pro tenui,col.

3.uer

3.uers.cõfirmatur,& col.fi.in prin. & ad plenum per Fran.de
Cur.cons.20.Dñs,col.5.& seq.& cõsi.21.& per Dec. ꝯs.noui
ter impresso.8.aliàs:410.In cã, col.3. num.10.& seq.& alibi
pluries per doc.& legẽdo & cõsulendo.Si verò fecerũt ista de
ꝯsilio doctorũ Theologorũ,ut in d.c.asseritur,& tunc aduertẽ
dum est,nam si ipsi ꝯfessores secuti fuerũt tale ꝯsilium,tanquã
hoc esset ei⁹ demandatũ a sũmo Pont. & istud stare nõ p̃t,qm̃
in literis Iubilei Papa illis nõ mandat hanc cognitionẽ, nec ꝙ
procedant de cõsilio doctorũ Theologorũ,& ꝯñr excedentes
29 fines mãdati nulliter fecerunt, ut dictum est. Si † verò secuti
sunt tale ꝯsilium; eo qm̃ doc.in Theologia hẽant sup istis iu-
risd.& ptãtem decidẽdi & terminãdi, & istud dicere est plus-
quam erroneum, cũ priuati sint, & omni prorsus careant iu-
risdic.ꝯsiderati de per se, vt ꝯsiderantur,& sunt doct. Legistæ,
& Canonistæ, & iõ ꝯsilium ipsorũ tanq̃ priuatorũ non debe-
30 bat,nec attendi,nec exequi, ut superius est dictũ. Si † verò se-
cuti sunt tale ꝯsilium tanq̃ peritorũ & doctorũ,& respectu do
ctoratus habentiũ ptãtem interp̃tandi & declarandi, ac exhi-
bendi eorũ opin. & isto ẽt casu tale ꝯsilium nõ erat necessariò
sequendũ;nam opi.doc.sunt probabiles,persuasiuæ, & nõ ne
cessariò sequendæ,ad plenè no.per oẽs allegãtes decis. ꝯcor.l.
31 j.ff.si cer.pet.Tum † ẽt,qm̃ in hac cã matrimoniali potius est
standũ doctoribus iuris canonici, quã magistris sacræ theolo-
giæ,ut sentit Host.in c.1.de cõsang. & affi. quẽ post alios seq-
tur Abb.& ibi do.Præpo.col.3.uers.q̃ro vltimò.& ad plenum
tangit Pet.de Anch.in sua dispu. antiquis & modernis tp̃ibus,
quẽ refert & sequit Io.de Ana.in c.in ciuitate. car.4. de usur.
& Alex ꝯs.j.col.5.& 6.& ꝯs.109.Pro inuestigatione, col.5.uo
lu.2.& Io.Bapt.de S. Seuerino in repe.l. cunctos populos. C.
de sum.Tri.& fi.cat.car.mihi.8.col.3.ver.10.& ult.& Dec.in
c.ne innitaris,in j.lec.in fi.& Ias.in l.j.col.6.num.34.ff.si cer.
32 pet.Dicẽtes, † ꝙ in materia vsurarũ, decimarũ, mr̃monij, &
similiũ deci.spectat ad doc.iuris canonici,& nõ ad theologos,
quia lex canonica principaliter tendit ad interpretandũ ius di
uinũ in casibus dubijs ptinentib.ad moralẽ philosophiã,vt in
proœ. decret. Sciẽtia aũt theologorũ pertinet ad interpretan-
dũ ius diuinũ quò ad opera dñi nr̃i Iesu Christi, & quò ad ea
quæ tendunt ad spiritualitatẽ & agnitionẽ ueræ fidei, & ꝯ hæ-
reticos,Iudæos & alios infideles,subdẽtes,ꝙ sæpe isti theologi
rñdentes super dubijs, q̃ occurunt in causis mr̃imonialibus,
& simil.grauiter errãt,nam periculosum est illis, in istis aliq̃d
affirmare, uel negare,tenet ẽt istud Fel.in c.fi. de magist.nu.j.
in fi.& nu.seq.& Archiep.Flor.in 2.par. suæ sum.in ti. 1.c.7.
versi.quis aũt,& Dec.ꝯs.111.Et pro tenui.n.3.& 4.& ꝯs.151.
col.3.uer.& nobis,ubi alios adducit, & p d.Ant. relatũ a Do.
Præp.in c.lege.col.2.ver. differunt tñ.dist. 10. cũ alijs cum.p
Sil.nup.fol.mihi.128.col.2.& seq. uer. Anch.in disp.& sum.
33 Ang.in uer.opi.col.3.uer.aut sunt theologi. Et † facit tex.in
d.c.1.de ꝯsang. & affi. uolens cãm mr̃imonialẽ debere decidi
s̃m sacros Canones,& peritos sacrorũ canonũ, & per ordina-
rios locorum. Ad qđ ẽt no.p Inn. & alios in rub. de decim.&
34 in c.1.eo.ti.lib.6.& in c.fi.de pœ.Ad † theologos. n. spectat di-
scutere ea, q̃ sunt Dei, & quæ ꝯcernunt fidẽ & purã ꝯsciam,&
sunt de foro poli,& de foro ꝯscientiæ, nõ aũt ea q̃ sunt de fo-
ro fori,& de iurisdõne ꝯtentiosa,ista.n.spectãt ad Can. Nã to-
tũ ius canõ.ꝯcernit decis.causarũ in diuersis materijs,ẽt trahẽ
tibus originẽ a iure diuino,ut in mr̃imonijs & simi. q̃ decidẽ.
35 dæ sunt p iudices hñtes ꝯtentiosam iurisd. Et † bñ facit tex.&
ibi glo.in c.1.20. dist. ubi in deci.causarũ standũ est canonib.
& decretal.& epistolis sum.Pont.& nõ dictis sanctorũ doc.Et
36 † doc.canonũ a sum. Pont. data est ptãs interp̃tandi canones,
& decreta Põtificũ,& nõ magistris theologiæ,ut in pꝛœ. Greg.
37 & in proœ.Sexti.Et † oĩs creatura obedire dẽt canonibus & de
cretis Papæ c.2.de maio.& obed. & iõ opi. & ꝯsilium theolo-
gorũ in hac cã matrimoniali nullius dẽt esse ꝯsiderationis, ex
q̃b.necessariò ꝯcludendũ erit, tale capitulũ necessariò nõ cõ-
cludẽs,non releuans,nec ꝯcludẽter faciens ad cãm,nõ debere
38 recipi,nec admitti, & oĩno esse reijciendũ. ¶ † Nec p̃dictis ob
stat,si dicatur,saltem debere recipi cũ illa protestatione,saluo
iure impertinentiũ,& nõ admittẽdorũ, s̃m cõem practicã,vt
lites breuient,ut tradit do.Ant. & alij can. in d.c. cũ ꝯtingat,
in fi.Bar.& alij in l.ille a quo.§.si de testõ.ff. ad Treb.& l.p̃tor
ait.§.j.ff.de dã.infe.cũ alijs adductis per Alex.& Mod. in l.nã
& postea.ff.de iureiur.quã legunt in l.prætor. & sentit Pau.de
Ca.in l.si duo patroni.§.idẽ Iulianus.eo.ti. & ibi Ias.nu.31.&
per Dec.cõsi.162.In causa,nu.1.dicẽtem, melius esse ab initio
istud discutere,ut p Car.& Barb. in d. c. cũ ꝯtingat, ne partes
39 vexẽtur in expẽsis.Obiectio † ista pꝛocederet, qñ dubiũ esset,an
deberet admitti uel ne, qñ aũt probõnes sunt apparẽter imp-
tinẽtes,uel nõ admittẽdæ,ut est casus p̃sens,iudex nõ dẽt illas
admittere,ẽt cũ illa pꝛtestatione,saluo iure &c.ita gl.no.ĩ uer.
nihilominus.ĩ d.c.cũ ꝯtingat,quã exclamat ibi Bal.& alij Ca-
40 no.& Ias.istud firmat in d.§.idẽ Iulia.col.pe.nu.35.Valde † .n.
dãnosum esset & p̃iudiciale ipsis actoribus, si ꝯ iuris dispõnẽ
reciperetur,& iõ dẽt reijci, ex quo saltẽ uexarẽtur sumptibus
& expẽsis,arg.eorũ quæ hñr in l.si is a quo. ff. ut in pos. leg.&
p Io.And.in c.1.de li.ꝯte.li.6.col.j.& in c.finẽ litibus, de do.
& ꝯtu.cum si.& qa potissimè in iudicialibus multa impediũ-
41 tur fieri,q̃ &c.d.l.p̃re furioso, ubi plenè Mod.Et † statutũ Vi
centinũ,uolẽs capitula debere recipi cũ illa protestatione,sal-
uo iure &c.pꝛcedit & locũ sibi uendicat,qñ euidẽter nõ appa-
reret,ꝙ essent impertinẽtia,& nõ admittẽda, qñ.n.talia eẽnt,
ut est in p̃ntiarum,debẽt reijci, & nõ reseruari nõ obstãte sta-
tuto,doc.est Ioan. de Imo in terminis statuti ita loquẽtis in l.
dies,quæ est.4.§.p̃tor ait,col.2.uersi.& sic facit.ff. de dam.in-
fec.ubi dicit ita seruari in practi.refert & sequit Ias.dicens esse
bñ notandam in d.§.idem Iulianus.col.pe.nu.34. & diffusius
sequitur eam Clau.de Seisel.in d.l.ille a quo.§.si de testõ, col.
fi.ubi illam approbat ratione & auctoritate,& asserit, ꝙ serua
tur in practica,& sequit Barb.cõsi.36.nu.24.uol.2. ubi eã cõ-
42 firmat alijs medijs.Et † potissimè,qm̃ statutum dẽt interpre-
tari s̃m ius cõe,& recipi interpretationẽ passiuã a d.iure.l.j.§.
lex falci.ff.ad l.fal.l.si serui uestri. C. de noxa.c.cum dilectus,
de consue.Ex quib.infertur, tale capitulũ nõ esse in cõsidera-
tione,ꝯñr debet reijci, & nõ admitti etiam cum illa protesta-
tione,saluo iure impertinen.&c. Paris.Pad.

S V M M A R I V M.

Cognatus an possit in vxorem capere relictam.q. fratris sui sine prole defuncti ex dispensatione summi.Pont.per totum.

1 *Matrimonium prædictum an sit probibitum iure diuino simpliciter vel sub aliqua qualitate, & an Papa possit super eo dispensare,& quo casu dispensatus an sit tutus utroq; foro, & alijs quampluribus seq.*

Matrimonium prædictum videtur probibitum iure diuino, ita vt Papa non possit dispensare.

2 *Declaratio Leuiti.c.18.& quæ litera sit vera.*

3 *Quando agitur de fide veteris testamenti quibus voluminibus standum est.*

4 *Declaratio Leuiti.c.20.*

5 *Quæ personæ sint probibitæ matrimonium inter se contrahere iure diuino,& nu.7.*

6 *Declaratio euang.Matth.Mar.& Ioan.*

8 *Ius diuinum strictè dicitur illud, quod continetur in veteri & nouo testamento.*

9 *Præcepta Leuiti.promulgata fuerunt ab ipso Moyse.*

10 *Vxor fratris, facta videtur una caro cum ipso fratre, & num. 187.& 310.*

11 *Et cognatus videtur esse in eodem gradu attinentiæ,quo est frater,& sic in primo,& nu.12.*

Soror in i.gradu est,& sic probibetur duci vxor à fratre,& nu. 12.& 15.

13 *Matrimonium in primo gradu consanguinitatis & etiam affinitatis de iure diuino videtur esse probibitum.*

14 *Affinitas post dissolutionem matrimonij adhuc durat: cum sit causa probibitionis.*

16 *Ratio quare ĩter istas p̃sonas matrimoniũ sit pꝛhibitũ, & n.17*

18 *Ex istis coniugijs reprobatis soboles nõ possunt succrescere.*

19 *Præceptum probibens tale matrimonium uidetur esse morale, & num.seq.*

Præceptum morale quale propriè sit, & nu.20.& seq.22.23

21 *Præceptũ morale & negatiuũ obligat semper & omni tẽpore.*

24 *Præceptum diuinum non potest tolli, nisi ab ipso conditore.*

Papa an possit tollere tale præceptũ,& sup eo dispẽsare,et seq.

Inferior non potest tollere legem superioris, & nu. 25.& seq.

26 *Papa seruus dicitur.*

27 *Pontifici statuenti contra legem diuinam non est parendum, nec obediendum.*

28 *Par in parem non babet imperium.*

29 *Pontificis summi iudicium debet esse conforme iudicio & statuto diuino.*
30 *Papa legem diuinam usque ad animam & sanguinem tenetur defendere.*
31 *Papa contra ius diuinum & præceptum morale non potest dispensare.*
32 *Ius diuinum,& tale præceptum dicitur immutabile. & n.33.*
34 *Papa contra ius diuinũ habens efficaciam de præsenti, & cõtinens præceptum morale non potest dispensare.*
35 *Dispensatio est operatio ministrorum præsupponens institutionẽ & fundamẽtũ, quæ cõcedi nõ debet ad destructionẽ illorũ.*
36 *Papa non potest subuertere ius diuinũ perpetuum & immutabile habens perpetuam causam prohibitionis,& nu.37.*
38 *Papa an possit dispensare in i.gradu iure diuino prohibito, & qua ratione.*
39 *Et quid in gradib. iure & lege diuina ꝓhibitis, & seq.& n.45.*
40 *Negatiua præposita verbo potest,inducit præcisam necessitatẽ non disponendi.*
Intellectus.c.literas,de resti.spol. & nu.39.41. & seq. & 79. 180.& 307.
42 *Qui nihil dixit,nec exceptuauit uidetur oẽm casum exclusisse.*
43 *Lex positiua referens legem diuinam non est dispensabilis per successorem ad nutum.*
44 *Papa an possit in secundo gradu dispensare.*
46 *Dispensationes contra legem diuinam & preceptum morale factæ decolorant statum ecclesiæ.*
47 *Papa an possit dispensare contra statuta positiua, quãdo discoloraretur status ecclesiæ,& ipsa ecclesia ex tali dispẽsatione.*
48 *Capere uxorẽ fratris, uel aliam personam iure diuino prohibitã,peccatum est & turpitudo.*
49 *Papa an possit dispensare, si dispensatio haberet peccatum & ad illud induceret dispensatum.*
50 *Papæ non est obediẽdum, quãdo ex obedientia sequeretur peccatum à Deo prohibitum.*
51 *Nulla causa adduci potest, quin peccatũ iure diuino inductũ, non sit peccatum.*
De se mala & reprobata concedi non debent.
52 *Consuetudo inducens peccatum non tenet,nec subsistit.*
Idem quando est contra ius diuinum, & trãsgreßio ipsius peccatũ induceret.
53 *Peccando nullus fidelis potest saluari.*
Pontifex contra articulos fidei, & concernentes fidem non potest dispensare.
Nec in his quæ sunt ita annexa articulis fidei, sine quib. salus non potest haberi.
Christianus ut saluari possit,quæ debet credere,& seq.
54 *Actus indecens personæ Pontificis reputari debet impoßibilis,& nume.55.*
Potißimè si consideratur indecentia respectu potestatis inducẽtis hanc impossibilitatem.
56 *Dißipatio magis nominanda est, quæ circa prædicta fit, quàm dispensatio.*
57 *Dispensatus in istis à Papa non remanet tutus nec securus: cũ dispensatio sit nulla,nec tollat peccatum,& seq.*
58 *Dispensatio Pontificis, continens iniustum, & peccatum non reddit tutum dispensatum.*
59 *Præceptum de non ducendo relictam fratris in uxorem,an fuerit absolutè prolatum,uel conditionaliter.*
60 *Lex Leuit. præall.qualiter fuerit promulgata, simpliciter vel sub conditione.*
61 *Fratrissa cogebatur contrahere cum fratre defuncti.*
62 *Tale præceptum qua ratione fuit inductum.*
63 *Tale præceptũ Leuiti. an fuerit ante ꝓceptũ Deuter. & Ruth.*
Præcepta prædicta an insimul & eodẽ tp̃e fuerit promulgata.
64 *Præceptum Deutero.& Ruth,fuit obseruatum ante legem Leuit.de qua in dicto cap.18.*
65 *Præceptum Deuteron. Ruth, & Genes.an potius inducant exceptionem & dispensationem ad illud generale Leuiti.*
66 *Et an potius induxerint legem generalem ad omnes,& nu.68.*
67 *Dispensatio non continet pœnam sed gratiam.*
Lex Deuter.noua est, & obseruari debet quò ad omnes.
69 *Lex prædicta allegari potest in decisio.causarum, si per legem nouam non apparet immutata.*
70 *Lex prædicta Deuteron. continet pręceptum generale, & non dispensationem,& nu.71.*
Dispensatio non est lex,sed remißio legis facta ex ea ab habente potestatem.
71 *Dispẽsatio inducit relaxationẽ legis ex aliquo respectu, & cã.*
72 *Præceptum Deuteron. prædictum non continet peccatum.*
73 *Casus iste an sit prohibitus lege euangelica, & seq.*
74 *Declarantur euangelia loquentia de Herode tenente uxorem fratris,& seq.& nu.89.*
75 *Mulier non potest habere duos maritos.*
76 *Nec dimisso primo poterat capere alium.6*
77 *Ex Philippo fratre Herodis aderat proles, & sic cessabat præceptum mandans,quòd caperetur fratrissa.*
78 *Iura ad concordiam reducenda sunt.*
79 *Lex referens se ad aliã legẽ, secundùm illam intelligenda est.*
80 *Doctorum auctoritas an necessariò sit sequenda.*
81 *Lex una generaliter loquens potest distingui per aliam.*
82 *Papa an possit dispensare circa legẽ diuinã eo casu, quo dicta lex diuina reperitur limitata per aliam legem diuinam.*
Papa an & quando possit limitare & declarare legem diuinã & nu.199.& alijs seq.
83 *Vsuræ iure diuino an aliquo casu sint concessæ.*
84 *Præceptum diuinũ nõ simpliciter sed conditionaliter loquens si est renouatum per legem euangelicã simpliciter,an censeatur in totum sublata conditio.*
85 *Lex euang. noua quo casu uidetur reformare legem diuinam antiquam,& seq.*
86 *Sanctus Io. Baptista non habebat facultatem legis condendæ.*
87 *Et quid si dicta ipsius sint scripta in nouo testamento.*
88 *Et quid si simpliciter tantùm referantur,an disponant.*
90 *Talia præcepta de ducendo relictam fratris in uxorẽ, fuerunt mistica,& figuratiua,& seq.*
Prima figura quæ fuit.
91 *Alia figura traditur.*
92 *Alia traditur.*
93 *Præceptum figuratiuum seruare hodie apud christianos esset iudaizare,& sic peccare mortaliter.*
94 *Præceptũ de baptis.circũcisiõe & sabbato an euanuerit hodie.*
95 *Mistica & figuralia hodie penitus cessant, cessante maximè significante.*
96 *Misticum licet cesset in figura: tamẽ in quantũ cõtinet moralitatem, seu legem iudicialem,an remaneat firmum & ualidũ quò ad moralem intelligentiam sibi annexam.*
97 *Figuratũ & significatum an hodie remaneãt & debeãt attẽdi.*
98 *Lex Mosaica et Deutero.an hodie debeat seruari in decis.cãrũ.*
99 *Præcepta oĩa nõ cõtinẽt moralitatem, esto quòd essent diuina.*
100 *Et licet in ipso figurato contineant moralitatem, tamẽ super eo potuit Deus dispensare.*
101 *Papa an possit facere de peccato non peccatum, quando peccatum est inductum mero iure positiuo.*
102 *Multa fuerũt ꝑmissa à Deo, q̃ hodie prorsus denegantur, et seq.*
103 *Et quid si fuerunt permissa non perpetuò sed figuratiuè.*
104 *Inclusio unius temporis est alterius exclusio.*
105 *Lex Deuterono. positiua,et iudicialis an possit per Pontificem statui,quòd seruetur,vel non.*
Lex iudicialis licet dicatur mortua,& non obliget;tamẽ obligabit,si Papa mandat illam seruari.
106 *Præcepta iudicialia ueteris testamẽti obligant,si sunt confirmata per Papam.*
107 *Iudicialia quo respectu & qua de causa fuerunt instituta, & usque ad quod tempus.*
108 *Mistica & figuratiua fuerunt & sunt sublata.*
109 *Lex Deuteron.de qua supra,usque ad quod tempus durauit.*
110 *Papa an possit perpetuare legem diuinam temporalem.*
111 *Et quid si lex diuina fuit simpliciter prolata.*
112 *Papa ex magna causa an possit dispensare contrahi matrimonium iure diuino prohibitum.*
113 *Trecepta secundæ tabulæ & alia moralia, de quibus in lege Mosaica, & euangelio, an possint per Papam in aliquo casu particulari limitari & dispensari,& seq.*
114 *Papa licet generaliter non possit ista, an in casu speciali subsistente causa possit,& seq.*
115 *Papa licet in uniuerso non possit dispensare contra ius diuinum & morale,an in casu particulari posit.*
116 *Et an possit in primo gradu affinitatis.*

117 *Et quid*

117 Et quid in gradibus diuina lege prohibitis,& seq.& nu.311.
118 Ex causa multa permittuntur fieri,quæ aliàs non licerent.
119 Quæ de nouo emergunt,nouo indigent auxilio.
120 Præcepta moralia an possint recipere interpretationem in ali quo speciali ex causa,& seq.
121 Ratio recta dictat,in ecclesia esse aliquem loco Dei,qui periculis & infirmitatibus pensatis possit obuiare.
122 Quando in casu particulari istud fit, non erit subuertere legẽ diuinam,sed potius illam declarare.
123 Præcepta inducta fuere,ut conuenientia pluribus nõ ut omnibus,& per omnia semper essent immutabilia.
Papa si ex causa dispensat in istis,non propterea dicitur facere contra ista præcepta.
124 Lex Leuiti. intelligenda est, nisi subsit causa, propter quam possit declarari & immutari.
125 Ius diuinum ex causa potest limitari & distingui.
126 Dispensatio Papæ isto casu præferenda est iuri diuino.
127 Dispensatio prædicta tollit peccatum,& dispẽsatus erit tutus.
128 Et dispensatum erit licitum sublata obligatione iuris diuini. Et quid in homicidio,furto,testibus.
129 Dispensandi iusta causa an sit pax & cõcordia,ac amicitia & confederatio,& declaratur qualiter procedat.nu.207.
130 Pax & concordia plura habent priuilegia.
131 Dispensandi causa iusta potest esse qualitas personarum, & n. 237.& seq.declaratur.
132 Dispensandi iusta causa potest esse euitatio scandali, & nu. 241.& seq.declaratur.
133 Item diuturnitas longi temporis, quo dispẽsati perseuerarunt in copula,& matrimonio,& nu.245.& seq.declaratur.
134 Iura uariãtur ex processu, & temporis uarietate,& nu.135. & 248.declaratur.
136 Dispensandi iusta causa potest esse consuetudo, & obseruantia,& nu.249.& seq.declar.
137 Exempla plura, in quibus Papa dispensauit in gradu prohibito iure diuino,& nu.138.& nu.251.& seq.declaratur.
139 Papa potest ex causa declarare, & limitare præcepta moralia etiam negatiua,& ius diuinum.
140 Præceptum negatiuum decalogi,non occides, qualiter interpretatum fuerit,& limitatum,& nu.265.declaratur.
141 Similiter & illud, non furtum facies, & nu.266. declaratur.
142 Pro bono communi,& pub.possunt exponi bona particularia subditorum.
143 Et quid de illo præcepto, sabbata sanctifices, & nu. 268.& 269.declaratur.
144 Et quid etiam de horis canonicis dicendis, & nume. 145.& 269.declaratur.
146 Quid insuper super uotis remittendis, vel commutandis, & seq.& nu.149.& declaratur nu.270.& seq.
148 Papa an possit dispensare ex causa, ut monacus ducat uxorẽ.
149 Papa super decimis an dispensare possit,& nu.151.& declaratur nu.272.& seq.
152 Testium numerus de iure diuino qualis debebat esse,& declaratur num.274.
153 Et de iure positiuo circa eos quid fuerit inductum.
154 Habere duas uxores de iure diuino prohibitum est, & an super istud posit dispensari,& nu.175.istud declaratur.
155 Iuramentum de iure diuino fuit inductum.
156 Papa super eo an posit dispensare,& nu.277.declaratur.
157 Papa an possit dispẽsare in bigamo,& n.178.& seq.declarat.
158 Præcepta decalogi,exceptis duobus, an ex causa sint dispensabilia,& mutari possint,& declaratur numero 280.
159 Pontifici omnia licet, nisi contra fidem faciat, & nu.280.& alijs seq.declar.
160 Pontificis potestas & præeminentia maxima, & declaratur numero 280.& seq.
161 Papa Deus est in terris.
162 Papæ consistorium & Dei idem videtur esse.
163 Papa vicarius Dei in terris.
164 Papa ex causa magna potest se intromittere in his, quæ sunt iuris diuini,& declaratur nu.288.
Potest validare matrimonium nullum ex impedimento legis diuinæ,declaratur nu.286.& seq.
Cognoscit etiam de articulis fidei,declaratur nu.289.& 290.
165 Sacrilegium est de eius potestate disputare.
166 Papa in dubijs potest declarare,an causa dispensandi sit iusta vel non iusta,& eius declarationi est standum.
168 Contra talem declarationem nulli licet contrauenire, & nu. 285.& seq.
169 Et declarando ut homo errat,talis error non potest corrigi, nisi ab ipso,declaratur nu.284.294.& 300.
170 Papa dispensando contra ius diuinum sine causa peccat. & nume.286.& 287.
171 Dispensatio tamen tenet.& nu.172.
172 Coniunctio matrimonialis licet reperiatur aliquo casu prohibita,tamen eius dispensatio non uidetur prohibita,& declaratur nu.287.& 291.& seq.
173 Dispensatio nulliter facta à quo possit reuocari,& nu.284.
174 Pontificis potestas maior reperitur in contrahendo matrimonium,quàm in dissoluendo contractum.
175 Pluries cõtractum matrimonium tenet,licet ab initio sit prohibitum contrahi.& nu.295.declaratur.
176 Multa facta tenent,quæ aliàs fieri non possunt, & nu.296.& seq.declaratur.
177 Dispensata per Papam repeririretur delusa, si dispensatio non teneret,& nu.301.& seq.declaratur.
Auctoritate sedis Apostolicæ quis non est decipiendus.
178 Saluus conductus datus bannito obseruandus est.
179 Inconueniens est, mulierem regiam reperiri concubinam, si dispensatio non teneret.
180 Intellectus.c.literas,de resti.spol.
181 Dispensatus non potest sequi conscientiam propriam contra dispensationem,declaratur nu.285.& seq.
182 Conscientia non est facienda per quemcunq; suo capite.
183 Maximè si læderet alium.
184 Intellectus.c.sunt quidam.
185 Papa ex mente legis diuinæ potest illam declarare.
186 Et ita declarando,status ecclesiæ non decoloratur, & cessant omnia absurda & inconuenientia.
187 Vxor fratris an sit una caro cum fratre,qualiter intelligatur.
188 Pater & filius sunt una,& eadẽ persona, qualiter intelligatr̃.
189 Gradus primus affinitatis qua lege sit probibitus.& nu.311. 317.& 343.
190 Uxori fratris adhibenda est reuerentia, quliter intelligatur.
191 Reuerentia quibus alijs personis,quàm fratrissæ debeatur.
192 Horror maior est coire cum sorore,quàm cum fratrissa.
193 Soror iure naturali, & diuino ante legem scriptam poterat capi in vxorem.
194 Dispensatio multipliciter describitur,& alijs seq.
195 Dispensare quid propriè sit.
196 Dispensatio non debet passim concedi,sed ex causa.
In dispensatione,ut sit bona,quæ requirantur.
197 Dispensatio in iure diuersimodè recipitur.
198 Interpretatio largè dicitur dispensatio.
200 Papa potest declarare & limitare ius diuinum, non autem contra illud dispensare propriè.
Et quid in præceptis moralibus,vel in alijs inductis ex lege veteri vel noua.
201 Ecclesia in casibus lege diuina probibitis non dispensat.
202 Dispensatio prædicta reperitur prohibita ex defectu potestatis,non ex defectu causæ.
203 Et an ex causa possit hoc relaxare, & dispensare in casibus lege diuina prohibitis,& nu.204.
205 Et si aliquo casu dispensat,debet adesse causa, quæ tollat peccatũ vel quæ inducat maius bonum, vel tollat maius malũ.
206 Et causa,propter quam dispensat, debet esse rationabilis,necessaria,utilis, concernens utilitatem publicam, & non priuatas personas & per quam appareat illo casu cessare ratio nem legis diuinæ prohibentis.& nu.239.
210 Pax non potest esse,ubi insidiæ latent.
211 Pax inducens causam peccati imperfecta est & simulata.
212 Pax ex qua resultat iniustitia & detrimentum animarum,nõ dicitur pax.
213 Dispensatio surreptitia & obreptitia ipso iure uitiat etiam in causa matrimoniali.
214 Dispensatio emanata ex causa falsa,& non uera nulla est.
215 Dispẽsatio fundata sup qualitatib. falsis & nõ ueris nulla est.
216 Dispensatio cessat,cessante causa dispensationis.
217 Motus proprius non tollit falsitatem causæ expressæ.

218 Clausula, ex his & alijs causis &c. quid importet, & nume. 232. & 233.
219 Assertioni Pontificis an semper sit standum.
220 An præsumenduta sit, ut actus dispensationis in dubio valeat in casu permiso.
221 Maxi. cum actus sit à principe supremo.
222 Quando princeps facit actum contra ius in casu, in quo potest dispensare, intelligitur dispensasse.
223 Actus factus à principe præsumitur factus de plenitudine potestatis, quando aliter non potest valere.
224 Actus in dubio præsumendus est factus, ut valeat.
225 Dispensatio facta contra ius non præsumitur facta ex causa, nisi illa exprimatur, & sit certa, & aperta.
226 Causa debet exprimi, nec sufficit, quod habeatur pro expressa in casu, quo requiritur causa ad essentiam actus.
227 Assertioni Pont. non est standum in his, in quibus non habet plenitudinem potestatis.
228 Assertio Pontificis non validat actum minimè dependentem simpliciter à uoluntate sua.
229 Assertioni prædictæ non est standũ in damnũ alterius et aĩarũ.
230 Maximè in concernentibus præiudicium animarum & peccati incursionem.
231 Assertioni Pontificis non est standum, quando per euidentiam facti indirectè ostenditur oppositum.
234 Causa dissimilis dispensationi factæ propter causam rationabilem non debet attendi.
235 Causa quando est expressa, alia non præsumitur.
236 Pontificis potestas cessat, quãdo facit actum cõtra ius diuinũ.
237 Personarum acceptio reijcenda est.
238 Quãdo quis maior est, tanto magis consideratr maius peccatũ.
240 Personarum qualitas & dignitas quo casu debet attendi & considerari.
242 Princeps non debet velle, nisi quod est æquum & iustum.
243 Veritas præferenda est cuicunque scandalo.
244 Maximè quando scandalum continet peccatum mortale.
245 Diuturnitas temporis aggrauat peccatum. & nu. 246.
247 Gradus ꝓhibitus lege diuina nõ defẽdit tẽporis diuturnitate.
249 Consuetudo super matrimonijs illicitis & prohibitis lege diuina non debet attendi, & nu. 250.
251 Exemplis non est iudicandum. & nu. 252.
253 Exempla quando, & quo casu debent attendi.
254 Argumentum ab exemplis quando valeat.
255 Exemplis Pontificis quibus & quando sit standum.
256 Intellectus. c. fi. de diuor. & nu. 326.
257 Proœmium inducit causam finalem illius dispositionis.
258 Casus inductus fauore fidei nõ debet trahi in consequentiam.
259 Inducta propter infirmitatem aliquarum gentium nõ debent trahi in consequentiam.
260 Casus exceptuatus aliquo respectu nõ est trahẽdus ad cõsequẽtias.
261 Matrimonia contracta tempore infidelitatis an durent illis demum ad fidem conuersis.
262 Dispensatio, de qua in c. fin. de diuor. an sit declaratoria iuris antiqui, vel promulgatoria noui.
263 Finis correspondere debet principio.
264 Si dispẽsatur aliquo casu cõtra ius diuinũ, non erit stricta dispẽsatio, sed impropria pro declaratione & interpretatione.
267 Feriæ an semper sint seruandæ, & seq.
272 Papa an quando, & quo casu possit decimas remittere. et seq.
281 Potestas illa, quodcunque solueris &c. qualiter debeat intelligi & interpretari, & nu. 282. & 283.
285 Dispẽsatus & malè non redditur tutus, & stare debet conscientiæ suę, & non dispensationi.
287 Papa dispensando contra ius diuinum peccat, & nulliter dispensat, nec valet dispensatio.
291 Ducere in vxorem relictam fratris sui prohibitum est, & dispensatio etiam super eo prohibita, & alijs seq.
296 Regula illa, ꝙ multa facta tenent &c. recipit plures declarationes, de quibus nu. 297. 298. 299.
302 Ignorantia iuris non præsumitur.
304 Scientia ex quibus præsumatur.
305 Pontifici dispensanti non est obidiendum, quando dispensatio inducit peccatum, & est contra legem diuinam.
306 Proles quando & quo casu debet reputari legitima propter ignorantiam parentum contrahentium in gradu prohibito.
312 Lex Leuiti. an sit moralis positiua, vel iudicialis.
313 Præceptum illud Leuiti. an sit iudiciale, & hodie euacuatum, & nu. 318. & sequenti.
314 Et quid si lex positiua mandat illud seruari, & n. 318. & seq.
315 Et an sit iudiciale.
316 Et quid si coniunctiones sunt in linea transuersali.
317 Affinitas quo statuto & iure sit prohibita, & nu. 245. & 359.
319 Tale præceptum an fuerit morale omni tempore, & seq.
320 Et an omni tempore ante legem scriptam, vel post obligaret.
321 Lex moralis absoluta dari solet.
322 Lex naturæ & moralis est indispensabilis.
323 Lex naturæ quæ propriè sit, ita vt immutabilis reddatur.
324 Lex naturæ & moralis an possit dispensari quantum ad obseruantiam & casus particulares contingentes.
325 Maximè si præceptũ nõ cõtinet reuerentiã diuinã, sed priuatã.
327 Qualitas addita enti ponit illud in noua specie.
328 Præceptum prędictum Leuiti. quale fuerit.
329 Talis prohibitio an inducat peccatum mortale.
330 Præcepta iudicialia qua ratione non obligabant.
331 Papa an possit dispensare in præceptis positiuis utriusque testamenti institutis à Deo & concernentibus bonos mores.
332 Prohibitio prædicta qua ratione posse iudicari moralis.
333 Et etiam contra ius naturale.
334 Nec non & contra legem positiuam ciuilem.
335 Matrimonia prædicta per gentiles apparent reprobata.
336 Mores boni & mali ex quibus iudicantur & apparent.
337 Ius naturale dicitur, quod consistit in lege veteris testamenti.
338 Et qd si cõsonãt primis pricipijs, et cõclusionib. inde deductis.
339 Præceptũ iudiciale potest etiã cõsiderari morale & naturale.
340 C. translato, de const. quo casu procedat.
341 Lex Mosaica quando possit allegari & attendi.
342 Lex positiua referens ius diuinum & naturale non potest tolli per Pontificem.
344 Intellectus. c. cum igitur. & c. primi. 35. q. 1.
345 Ante legem scriptam multa permittebantur, quæ postmodũ fuere prohibita.
346 Ratio naturalis ligabat etiam infideles.
347 Naturalis lex quæ propriè dicatur.
348 Lex Leuit. prædictæ qualis sit, & in quo gradu naturalitatis.
349 Papa quando & in quibus casibus possit dispensare circa præcepta moralia, & iuris naturalis. & nu. 350.
351 Matrimonium inter relictam fratris mortui sine sobole, & cognatam an sit prohibitũ iure naturali, & Papa possit super eo dispensare, & alijs seq.
352 Ius naturale primæuum propriè quale sit.
Dicto iure quæ matrimonia impediebantur.
Declaratio illorum verborum, relinquet patrem & matrem, & adhærebit uxori, & cætera.
353 Concubitus Loth cum filiabus fuit condemnatus.
Inter ascendẽtes & descẽdẽtes coitus etiã in brutis reprobatr.
354 Gentiles tales concubitus reprobarunt.
355 Matrimonia inter transuersales primæuo iure naturæ nõ erãt reprobata.
Pluribus exemplis istud comprobatur, & seq.
356 Parthi sororibus copulabantur.
357 Mr̃imonia ĩter trãsuersales quo iure & qua lege sint ꝓhibita.
358 Et quare differant ista matrimonia ab illis inter ascendentes & descendentes.
359 Affinitas quo iure præstet impedimentum.
360 Ius naturale quibus principijs fuit inductum.
361 Ius naturale quid sit, & nu. 370.
362 Matrimonium contrahi cum relicta fratris an sit prohibitum iure naturali.
363 Ius naturale propriè quod dicatur immutabile.
364 Matrimonium prædictum quo iure fuit prohibitum.
365 Lex vt sit bona, quid debet continere.
366 Prohibito dicti matrimonij descripta in Leuiti. an sit dispensabilis in casu particulari secundùm materias occurrentes, & numero sequen.
367 Ius naturale ex causa an possit interpretari, & limitari, & pro parte tolli.
368 Ius diuinum in casu particulari potest limitari.
369 Ius naturale pluribus modis capitur, & seq.
370 Ius naturale ut conueniat homini, & brutis, quod propriè sit.

Ius

371 *Ius naturale prædictum dicitur ius diuinum, quando &c.*
Et an sit dispensabile.
372 *Ius diuinum continens moralia, non mistica, nec cerimonialia dicitur ius naturale.*
373 *Præcepta moralia contenta in lege ueteri, seu in euangelio dicuntur ius naturale.*
374 *Natura.n. hoc est ipse Deus illud nobis tradidit, & docuit nos.*
375 *Ius naturale subiectum rationi, & conueniens homini quem effectum producere debeat.*
378 *Ignorantia dicti iuris neminem excusat.*
379 *De lege naturæ, nedum sunt illa principia practica, uel cõclusiones descendentes ex illis, sed etiam illa, quæ sunt cõsona dictis principijs, & conclusionibus, & illis consormia.*
380 *Probibitio dicti matrimonij videtur moralis, & inducta secũdum bonos mores & contra malos & turpes.*
381 *Naturæ fœdus viget inter has personas prohibens coniunctionem concubitus.*
382 *Probibitio prædicta quas personas comprehendat.*
383 *Gentiles abhorruere talia connubia multis rationibus.*
384 *Concubitus prædicti prohibiti sunt lege ciuili.*
385 *Etiam de illa, quæ erat relicta fratris.*
Papa super istis an possit dispensare, & seq. & nu.392.
386 *Coniunctio prædictarum personarum qua lege, & qua ratione etiam hodie sit prohibita.*
387 *Abraham duxit Sarram in uxorem neptem suam.*
388 *Tamar an fuerit filia Dauid.*
389 *Ortoniel copulauit se cum Ansa filia fratris.*
390 *De Adonia, & Abisaac quid fuerit secutum.*
391 *De Tamar, & filijs Iudæ remißiuè.*
392 *Præceptum istud prohibitum quo respectu possit dici de iure naturali.*
393 *Consuetudo contra tale ius inducta nulla est.*
394 *Matrimonium inter relictam fratris, et cognatum prohibitum est lege ciuili.*
395 *Item & lege canonica.*
396 *Item & statuto ecclesiæ per concilium generale.*
397 *Papa an possit dispẽsare cõtra cõcilia gñalia, & n.398.et 399.*
400 *Papa an sit supra concilium.*
401 *Papa põt interpretari cõcilia generalia, & sup illis dispensare.*
402 *Statuta in concilijs generalibus non semper dicuntur edita Spiritusancto.*
403 *Papa solus an possit tollere constitutiones conciliares.*
404 *Constitutio concilij tacitè habet clausulam derogatoriam.*
Vnde ut Papa deroget, specialis mentio est facienda.
405 *Et quid si in rescripto apponuntur aliæ clausulæ, an ex illis censeatur derogatum.*
406 *Papa an possit dispẽsare super iure positiuo, et statutis ecclesiæ.*
407 *Papa de non licito potest facere licitum, & liberare aliquem à peccato inducto lege positiua, & nu.412.*
408 *Lex ciuilis prohibet hanc dispensationem.*
409 *Ecclesia vniuersalis regitur Spiritusancto.*
Et statuit, ne circa hoc dispensaretur.
410 *Papa an possit dispensare contra legem positiuam, fundatam ratione naturali, & super iure diuino. & seq.*
411 *Istis concurrentibus nõ dicetur simplex & merum ius positiuũ, sed dependens à diuino, & à iure naturali.*
412 *Papa non potest tollere peccatum lege diuina inductum.*
413 *Dispensatus isto casu an remanet tutus & securus.*
414 *Papa casu, quo possit dispensare super tali matrimonio, an debeat hoc facere cum causa, & illa sit exprimenda, & qualis requiratur, & quid si causa non fuit vera, & alijs præced.*
415 *Relicta fratris non carnaliter cognita sed solùm desponsata, an possit capi in uxorem à cognato, & seq.*
416 *Matrimonium si impeditur ratione publicæ honestatis, an Papa super eo dispensare ualeat, & alijs seq.*
417 *Et quid si fuit desponsata per uerba de præsenti, adhuc tamen non cognita.*
418 *Et quid si quis vult ducere sororem vxoris, & spõsæ, illa prima mortua.*
419 *Et quid de iure ciuili.*
420 *Impedimentum publicæ honestatis quo iure sit inductum.*
Papa an possit super illo dispensare.
421 *Adonias ualens copulari cum Abisaac qua ratione fuit interfectus à Salamone, et nu.422.*
423 *Concubitus prædicti qua rõne fuere probibiti, per legẽ ciuilem.*
424 *Papa super hoc impedimento publicæ honestatis, an sola uoluntate possit dispensare, uel requiratur causa.*
425 *Et quid si dubium resultat, an talis relicta fuerit cognita carnaliter à fratre præmortuo, an verò remanserit virgo.*
Et an eius assertioni in hoc sit standum.
426 *In causis m̃rimonialibus standum est opinionibus doctorum canonistarũ, et non theologorum, quando reperiũtur contrariæ.*
427 *In dubijs, et causis arduis decisio remittenda est correctioni maiorum habentium potestatem plenam determinandi.*

CONSILIVM LXVIII.

Dubium Exoritur. An cognatus possit in vxorẽ capere relictam.q. fratris sui sine prole defuncti ex dispẽsatione summi Pont. Ad dubitationis dilucidationem discutiendũ primùm erit. An tale m̃rimonium sit iure diuino ꝓhibitum simpl'r, uel sub qualitate aliqua, & successiuè, an super eo Papa possit dispẽsare, & quo casu, & ita dispẽsatus sit tutus vtroq; foro. Secũdò, an tale m̃rimonium sit prohibitum iure naturali, & qualiter, & an super eo Papa possit dispẽsare, & ita dispensatus remaneat tutus in vtroque foro. Tertiò, an tale m̃rimoniũ sit ꝓhibitum institutione eccl'astica, & sic iure positiuo, & an Papa possit super eo dispensare, & ita dispẽsatus remanet in utroq; foro securus, & tutus. Quartò ꝯcesso, ꝙ possit dispẽsari, an cã dispensationis debeat necessariò subesse, & exprimi, & qualis requirat', & si expressa non fuit verè, an dispẽsatio ruat. Cum discussione aliarum qualitatum, & difficultatũ incidentiũ, & ex istis dependẽtium, & se-
1 quentiũ. ¶†Circa primũ dicendum v' pro parte negatiua, ꝙ Papa nõ possit dispensare, ex quo tale m̃rimonium v' iure diuino prohibitũ; ut h' Leuit.c.18.ibi, & vxorem fratris sui nullus accipiat, turpitudinẽ vxoris fratris tui non reuelabis: quia turpitudo fratris tui est, ubi Do. ad Moysen locutus est dicẽs, post multas turpitudines hãc esse vnam, si accipiat' in vxorem
2 relicta fratris. Et † licet Nic. de Ly. in sua gl. ibi dicat, ꝙ tex. ille disponens, vxorẽ fratris sui nullus accipiet, non reperit' in bi-
3 blijs bñ correctis, nec esse in Hebræo, † ad quæ uolumina Hebrea recurrendũ est, & illis stãdum: cũ super fide ueteris testi agitat'.c.ut ueter. & ibi Doct. maximè Mod.9.dist. qđ sequi v' Io. maior. Tñ qm̃ oẽs tex. bibliorum cuiuscunq; idiomatis ita se hñt, ab ista cõi litera minimè erit recedendũ. Nec est verosimile, ꝙ Doc. Theologi diligẽtissimi indagatores scripturarũ sup quarto sñiarum, & alibi viri non modicæ auctoritatis, & doc. Can. & quãplures alij citarent hunc tex. si falsò fuisset ap
4 positus. Potissimum † qm̃ cum eo ꝯcordat tex. Leui.c.20.ibi, qui duxerit vxorẽ fratris sui rem facit illicitã, turpitudinẽ fratris sui reuelabit, absque liberis erit.i. filij qui nascẽtur spurij
5 iudicabuntur. Et † ꝙ tales ꝑsonæ sint d. iure ꝓhibitę suadetur ex illis carminib. nata soror fratris &c. elicitis ex illis tex. de q. bus ẽt meminit gl.j. in c. gaudemus, de diuor. & gl. doc. in d.c. 18. & huic opi. cõiter ꝯsentiunt Doct. Theol. super 4. sñiarum
6 maximè Ricar. dist.40. & Can. & † v' cõprobari ex tex. euãgelico, ut Matth.c.14. & Mar.c.6. dum Io. reprehẽdendo Herodem pp Herodiadẽ illi dicebat, nõ licet tibi hr̃e vxorẽ fratris tui, de quo in §. Ioannes.16. dist. & forsan istud uoluit dicere Abb. in c. fi. de diuor. dum in 2. no. ex illo tex. colligit, Papam posse ex cã dispensare ꝯ nouum testm̃, si est maxima cã, & idẽ sentit tex. in c. literas. ex de resti. spo. uer. opinioni aũt, ibi, in gradib. diuina l. prohibitis, vbi gl. & Can. cõiter istud no. & in uer. ꝑterea melius, ibi. in gradibus diuina l. prohibitis, & sentit Spe. in tit. de dispons. §. nunc breuiter dicẽdum, uersi.6. in
7 gradibus l. diuina prohibitis, & per doc. alibi pluries. Et † ꝙ talis ꝓhibitio sit de iure diuino, satis apertè probat tex. in d.
8 c. literas. Et † ẽt quia strictè ius diuinum dr' illud, qđ continet' in ueteri, & nouo testõ. c. non dẽt, in princ. de consang. & affi. & quod reperitur in diuinis & sacris scripturis. c. quo iure, in prin.8. dist. & firmat gl. in uers. ualet. in c.2. de priuil. lib.6. tradit Abb. post antiq. & sequuntur Mod. in 1. nota. in c. humanum genus. dist.1. & Gemi. in d.c. quo iure. col.2. uersi. huius timore, & firmat S. Thom.2. secundæ q.9. arti.4. & q.78. art.
9 2. in fi. Prout † etiam: qm̃ tale præceptum in Leuiti. promulgatum fuit ab ipso Moyse, quo fit: ut tanto strictius diuinum dicatur. c. Moyses.7. dist. & c. in noua, uer. ꝙ ẽt. 16. q.7. c. cum

causam

cām,uer.fi.ex̄ de elec.& per S.Thom.d.q.78.art.2.in fi. Vxor
10 † em̄ fratris mei facta fuit una caro cum fratre meo, iuxta il-
lud diuinū.erunt duo in carne vna,de quo in c.porrò.35.q.5.
11 Et † mihi est in eodē gradu attinentiæ,quo est frater, & sic in
primo; sicuti est soror, & vtraque d. iure prohibita,ut in d.c.
12 porrò vbi † Grego. dicit,aliter sentientes esse Antichristos,&
sentit Magister sniarum in 4.dist.40.ubi Ricar.Bonau.Pet.Pa
luden. & alij idem firmant. & S.Thom.in 3.par.q.55.arti.8.
13 Et † sicut primus gradus ꝯsanguinitatis p̄stat impedimentum
de iure diuino, ita & primus gradus affinitatis,ut dicit S. Bo-
nauen.in 4.dist.47. & probatur in c.non dēt. ex̄ de consan.&
affi.ubi scrib.omnes tradunt,& no. Host.in sum.ibi,in arbore
affinitatis primo gradu, & Io.And.in d. arbore,in j. gradu, &
alij doc.ponētes dictam arborē,& scrib.super ea, & probatur
apertissimè in Leuit.d.c.18.& d.c.20.& no.oēs ferè Summist.
14 in uer.mr̄imonium.3.uer.Impedimentum 15.Durat †enim
affinitas,quæ est cā prohibitionis post dissolutionem mr̄imo-
nij 35.q.ult.c.fraternitatis, & ideo durat effectus,qui est pro-
hibitio copulę coniugalis.c.ꝯiunctiones.ea.cau.q.3.cum alijs
allegatis per Egid.Belle.in ꝯsi.28.In facto mihi tradito.col.1.
15 uersi.durat.n.affinitas,ubi allegantur concor.Certum†est ēt,
fratrem prohiberi capere sororē dicto iure diuino.d.c. Leuit.
18.& per doct.oēs ubi s̄. pariter ergo eodē iure prohibet̄ fra-
trissa,quæ ad instar sororis hr̄: cum sit facta vna caro cum fra
16 tre meo,ut s̄.probatum est. Inter†istas.n.personas ita coniun
ctas naturali amore vigente obseruanda erat dilectio recipro
ca,amicitia,pax,& amor naturalissimus, & repellendus ille,q̄
uenit per cōnubiales amores tali dilectioni naturali repugnā
tes & applicabiles alijs nō ita coniunctis, ut inter eos fierent,
inter quos nō erat amor iste naturalis,ut tradit August. 15.de
ciuita. Dei, c.16.relatus in ca. cum igitur 35.q.1. & tradunt
Theolo.in 4.sniarum.q.40.& Bacon.dist.38.q.6. & maximè
Pet. de Palu.adducens eandē reuerentiā adhibendam esse fra-
17 trissis,quam exhibere dēmus sororibus. Et † qm̄ naturalis rō
abhorrere vr̄, ꝙ mulier existens in 1.& 2. gradu subijciatur vi
ro,ut colligitur in d.c.literas,& prosequuntur Can.in d.c.nō
dēt,& ponit Egid.d.ꝯsi.28.col.j.uer.cā autem,ubi adducit rō
nem ꝓhibitionis esse solā uoluntatem Dei, q̄ est vera iustitia;
q̄a ita ipse vult,f̄m Aug.ibi alleg. & ēt reuerentia, ne turpitu-
do fratris reueletur, & ēt quia ultra horrorem lex ciuilis dete
statur has nuptias imponēdo pœnā.l.pe.l.fi. C.de incest.nup.
18 quia scelestæ,turpissimę,& nefandæ.Experientia † enim,quę
est rerū magist.c.quā sit, de elec.lib.6.sæpe vidimus ex istis ꝯ-
iugijs reprobatis soboles nō posse succrescere.c.ad sedē,uersi.
sed experimēto.35.q.5.& asserit Greg.relatus a Magistro sen-
ten.in 4.dist.40.q.1.art.3.& Imo.in c.1.col.2. de spon.lib.6.
19 & Io.de Tabia.in uer.dispensatio,col.2.q.4.Et † qm̄ tale præ
ceptum prohibens mr̄imonium ꝯhi inter has personas descri
ptum apparet in lege mosayca, & conuenit iuri, & dilectioni
naturali,morale erit procedens f̄m dictamen naturalis rōnis,
ut innuit tex.in d.c.18. Leuiti.ibi, oīs homo ad ꝓximam san-
guinis sui non accedet,vt reuelet turpitudinē eius,& gl.ibi as-
serit tales accedentes non reputari hoīes,sed iumenta, apertè
sentiens eos iudicari ut relinquentes vsum rōnis,& incurren-
tes vitiū feritatis, & cū ex dictamine legis diuinæ ꝓcedat,mo
rale erit,ut sentit Richar. super 4.dist.40. & sequitur S. Tho.
in 1.secūdæ.q.99.art.4. & hr̄ in c.fi.§.his itaque.dist.6. & ibi
20 doc. maxi.Præp.col.j.in prin.Post†alios dicens,morale pręce
ptū esse illud,qđ refertur ad dictamen rōnis naturalis : ut ho-
mines ordinētur ad inuicē,& in Deum, dūmodo istud deter-
minetur ꝑ legem diuinā, seu humanā: ut est p̄ceptum pn̄s,de
21 quo in d.c.18.& in alijs locis.s̄.alleg. † & Abb.in d.c.lr̄as,in
5.no.& col.4.nu.12.in fi.apertè sentit,tale p̄ceptum esse mo-
rale, & negatiuum, qđ obligat sp, & ad sp, & sic omni tpe per
d.§.sic itaque.& adducit Arch.de pœnit.dist.5.in sum.& Ab.
in c.fi.col.1.uers. & ut clarius intelligas, ex̄ de consue. uolens
diuina p̄cepta moralia esse illa,quibus mores informantur. Et
22 † qm̄ tale p̄ceptum non ꝯtinet nisi honestum, & cuiuscūque
generis viro probabile,& dignum, nō aliud nisi morale iudi-
candum erit, ut sentiunt Mod. in l.j.§. ius naturale, col.26.
23 uer.subsequenter gl.ff.de iust.& iu. Et † ꝙ sit morale & nō iu
diciale,sed perpetuum,& approbatum, firmat Egid.d.ꝯsi.28.
col.1.uersi. nec ualet, si dicas, ubi ad id plura alia adducit,&
col.4.in fi.& col.5.in prin.ubi adducit doc.alios istud tenere,

& col.fi.uersi.2.dico,& inferius istud ꝓbabitur,dum rn̄debi-
24 tur obiectionib.fiēdis.Solus†igitur ipse ꝯditor legis poterit ta
le suū diuinum p̄ceptum tollere, & sup eo dispensare, qđ mi-
nimè facere pōt Papa eius Vicarius,& inferior,q̄ non pōt mu
tare, nec destruere ordinē, & legē superioris.c.cū inferior,de
maio.& obe.ca.inferior.21.dist.cle.ne Romani.§.j.de electi.
25 Nec † statutū superioris pōt tollere,ut post Inno.tradit Abb.
& alij sequūtur in c. q̄ in eccl'arū,col.4.uers.2.limitarē, ex̄ de
26 ꝯsti. Seruus†em̄,ut est ipse Papa,iuxta tradita in proœ.decret.
in prin.non pōt legē Dn̄i, & sic Dei tollere.l.nā & si magistra
tus.ff.de arbi.l.ille a quo.§.tēpestiuum.ff.ad Treb.c.j.10.dist.
27 l.rescripta, ubi gl.& doc.C.de p̄cib.imp.offe. Nec † Pontifici
ꝯ talem legē superioris, & diuinā erit parendū, nec obedien-
28 dum.c.Iulianus.c.qui resistit.11.q.3. Et † q̄a si par in parem
non hēt imperium.c.innotuit,ex̄ de elec.cū si. a fortiori infe-
rior ꝯ superiorē,& illius statuta ptātem hr̄e non dēt,ut ꝑ Spe.
29 in tit.de dispēsa.§.nunc breuiter. Iudicium†.n.summi Pon.
dēt esse ꝯforme iudicio, & statuto diuino.c.ut nostrum, ex̄ ut
eccl.benef.& ꝑ Abb.in c.de multa,col.3.uersi. vnde obstat,ex̄
30 de præb.Legem†.n.diuinam tenetur ipse Papa vsque ad aīam
& sanguinem defendere.c. sunt q̄dam 25.q.1. & per Abb.in
31 c.literas.in 5.not.de rest.spol. Hinc†dicimus, summum Pōt.
ꝯ tale ius diuinū & ꝯ tale p̄ceptum morale nō posse dispensa-
re; cum ꝯtineatur in ueteri, & nouo testō.c. qui oīpotentem.
11.q.3.& d.c.sunt q̄dam,& per Do.Ant.in c.super eo.de usu.
32 Est † em̄ immutabile.§.sed naturalia,insti.de iu.natur. & per
doc.maxi.D.Præp.per tex.apertū ibi,in c.fi.§.his itaque, in 6.
dist.per Abb.& alios repeten.car.9.col.4.uersi. circa aliam,ex̄
de consue.c.fi.& per Gem.& D.Præp.in c.sicut 14.dist.& per
eundem Abb.in c.significasti,col.fi.uer.& idem est,de elec.&
33 alibi pluries, & † tradit Ant.Rosel.in trac. de potest.fol.mihi
73.col.4.uer.si verò dispō,& fol.75.col.1.uersi.4.dubium,&
uersi. uel dispenset in gradibus diuina lege prohibitis, & fol.
34 76.col.2.uersi.ulterius dubitatur.Et † tradit S. Tho.4. quo-
libet q.14.volēs nō posse dispensari super iure diuino, qđ hēt
efficaciam de pn̄ti, & ꝯtinet p̄ceptum morale, & Pet.de Palu.
in trac.de eccl.potest.art.5.uolens,ꝙ dicere aliquod esse de iu
re diuino,& nihilominus illud esse suppositū Papæ, esset op-
positio in obiecto, quia Papa non est s̄. ius diuinum, sed sub
35 ipso, & ideo nullo mō pōt illud tollere,uel mutare. Et†idem
S.Thom.in 4.dist.27.q.4. ea rōne; qm̄ operatio ministeriorū
eccle. præsupponit eius institutionem, dispensatio autem est
operatio ministrorum,q̄ institutionem & fundamentum præ
supponit, & ꝯn̄r non poterunt,nec institutionem,nec funda-
mentum ipsius mutare,ut in sim.tradit Bar. in l.ambitiosa.ff.
de decr.ab ord.faci. & tradit Spe. in ti.de dispēsa.§. quot sunt
species,col.2.uerb.prohibita est aūt,& in §. nūc breuiter dicē
dum,uers.alij dicunt,ubi propriè adducit d.c.literas,& uersi.
3.ꝯ euangelium,ubi plura iura adducit, & in uers.6.in gradi-
bus,& tradit Io.de Tur.crem.Card. Sancti Sixti in sua sum.in
3.lib.c.54.& 57.& Inno.& sequitur ibi Henr.Boych in 5.di-
stin.in c.cum ad monasterium,extra de sta.regu. & Abb.in c.
non est voti.extra de uoto, & ponit Ange.in sua sum.allegans
plures Theologos in uer.Papa,in prin.& uersi.sunt & alia, &
Pisanel.in uer.dispensatio.col.2.uers.itē vbicunque. & Henr.
Boych in c.ex parte.el 2.col.2.uer.aut rescriptum,& col.1.de
36 off.delega. Volens, † ꝙ ius diuinum perpetuum,& immuta-
bile habens perpetuam cām prohibitionis non pōt per rescri
ptū Pont.subuerti,allega.tex.in d.c.lr̄as.§.porrò. & c.olim.8.
q.j.& sic propriè ad terminos nr̄os,uti allegat Spec.de Rosel.
ubi s̄. & in terminis, & casu nr̄o, ꝙ non possit Papa dispēsare
firmat Egid.Belleme.d.consi.28.per totum,maxi.col.4.uers.
dn̄a.B. & uersi.seq.& col.pen. & fi.& idem Henr.Boych in c.
1.de consti.col.3. uersi.aut quæritis,nu.5.asserens Papam hoc
faciētem errare,& idem in c.fi.in prin.de spon.duo. vbi ēt ad
ducit.d.c.literas, & sentit Dec.in c.ne innitaris,col.2.uersi.&
37 rō vr̄,de const. Et†est bonus tex.in c.etsi Christus, uer.q̄dam.
em̄ de iureiur.quem adducit Gem.consi.96.pro huius,col.5.
uers.charitas. uolens ius diuinum esse indispensabile,ut hr̄ ēt
in c.si is qui.24.q.4. & per Io.And.in c.2. extra de desponsa.
& latè per scrib.in d.c. quæ in ecclesiarū, & in l.fi.C.si contra
38 ius,& in l.oēs populi.ff.de iusti. & iu. Et † ꝙ Papa non possit
dispensare in isto primo gradu iure diuino prohibito, satis
suadetur: qm̄ non dispēsaret in lege sua,& iure suo,sed aliena
istud

istud expresse ꝓhibente,ac disponēte, primum gradū non recipere dispensationem: ut post alios firmat Pet.de Palu. in 4. dist,41.Io.Baco.in 4.dist.39.q.7. & apertissime istud probat in d.c.literas,de rest.spo.ubi disponitur, sedem Apostolicam non posse,nec cōsueuisse dispensare in gradib.diuina lege ꝓ-
39 hibitis.Et†istud ibi pluries,& geminitatis uicib.replicat, pp qd tāto enixius oñditur,istud oīno eē ꝓhibitum, ad not.in l.
40 balista,cum concor.ff.ad treb.Et†ēt qa negatiua ꝑponitur illi uer.pt,pp qd necessitatem ꝑcisam nō disponēdi introducit, ut p gl.in uer.nō pōt,in c.1.de reg.iur.li.6. & plenè p scribē. oēs in l.Gall.in prin.ff.de lib.& posth.& uer.ibi,pt,stabit pro priè in gradib.diuina lege ꝓhibitis,ut firmat ibi gl. in uer.nō pt,in fi.ī ul.opi.quam ibi refert,q̄ sequēda est tanq̄ magis ap-
41 probata p doctr.uul.Et†ēt qa in prin.d. c. esto ꝙ illa uera uideant eē enūciatiua,principaliter tñ apparent ꝓlata pp se, & iō disponūt,ut plenè p Bar & alios in l.ex hac scriptura. ff.de don.Eo ēt qa in decis.ibi referunt dispositiuè, & pluries uerba ꝑdicta, sedem Apostolicam non posse in dictis gradib. dispēsare,& si aliquis casus, in quo Papa posset in isto gradu dispēsare,daret,summus Pont.ibi nō ita ꝑcisè locutus fuisset,&
42 de eo aliquam fecisset mētionem.Et†nihil dicēdo, oēm casū vr̄ exclusisse,ar.c.ad audientiam, ex de decim.& l.unicæ.§.sin aūt ad deficiētis.C.de cad.toll.& in l.in fraudem,in fi.ff.de te
43 stam.mil.cum uulg.Et † licet d.c.sit lex positiua.Tñ quia refert legem diuinam,nō erit quò ad istud caput dispēsabilis,& p successorē ad nutū mutabilis : ut plenè dicet inferius in 3. prin.dubio,& Abb.ī d.c.lr̄as,in 5.no.hoc idē firmat,& apertius col.3.in fi.uers.oppono: vr̄.n.asserēs hoc eē notādū,& tenēdū:qm̄ nō pt dispēsare ꝯ ius diuinū morale, cōtinēs præceptū negatiuū,qd obligat sp,& ad sp,& oī tpe.Et col.4.uers. q̄-
44 ro,recitādo opi.gl.& Io.And.An † Papa possit in scđo gradu dispēsare,seqtur opi.gl.dicēs eā ponere veritatē,& doct. cōiter eam tenere, ꝙ nō possit in linea inæquali,& Car.Zaba.ibi col.1.uers.in gl.1. hoc idem sequitur, ꝓut ēt firmat ibi Imo.
45 nu.6.& 13.Et†bñ istud ꝓbat in c.pitacium 30.q.3.Vbi talis dispēsatio in gradib.diuina lege ꝓhibitis interdicit,& glo.ibi istud sequit in primo gradu, licet in scđo uideat sentire ex cā posse dispēsari,de quo inferius,& est optima gl.in uer.sacr̄m, in c.fi.de transl.uolēs nullam dispēsationem p eccl'am admitti circa gradus diuina lege ꝓhibitos , quam sequunt quāplures doc.ibi scrib.& non immerito stantib.rōnib.de quib.s̄.Deco
46 loraret.n.status eccl'æ ex hac dispēsatione,& iō nō ꝑmissa, ēt in casu singulari.c.& si illa j.q.7.gl.mag. ibi istud sequitur in §.nisi rigor.uers.scias ergo,ponit Arch.in d.c. sunt qdam 25. q.1.& Spe.allegans alia iura in tit.de dispen.§. quot sunt species,col.2.uers. ꝓhibita aūt est,& Fel.in c.si qñ.col.5.uer. fallit scđò,de rescr.nu.17. & in ꝓprijs terminis Rosel. in d. suo tra.car.mihi 78.col.4.uers.sed an ꝯ statutum,ubi allegat Inn.
47 & alios in c.quanto,de consuet. Volētes, † Papam non posse dispēsare ēt ꝯ statuta positiua gñalia,qñ decoloraret in tali dispēsatione eccl'a & status eius,licet regulariter istud cōcedat, firmās in dispēsatione m̄rimoniali ēt in casu particulari,&singulari istud ꝓcedere,& sequit sum.Pisanel.in uer.dispēsatio, col.2.uer.dispēsatio verò ꝓhibita est,& Mod.in trac.de iu.iu ran.in 4.par.q.1.col.1.& 2.uers.4.Papa,ubi absolutè istud tenēt,qñ status eccl'æ decoloraret in tangentib ius diuinum, in quo successor ligat p statutum sup̄ioris, adducēdo ēt Abb. in c.signasti.de elect. & sequitur Belleme.in d. cons.28.colum. pen.uers.3. eo quia ecclesia istud abhorret, & respuit. Prout
48 † ēt:qm̄ capere fratrissam, vel aliam p̄sonam iure diuino ꝓhibitā,pc̄tm̄,& turpitudo est,ut expressè dr̄ in d.c. 18. & 20. Leuit.& ꝓbat tex.in d.c.lr̄as,uers.porrò,ibi, qd nō est ex fide, pc̄tm̄ est,& ex alijs adductis p Fel.in d.c.q̄ in eccl'arum , col.
49 7.uers.cæterū.nu.31.Et†iō in hoc Papa nō pt dispensare: eo qm̄ sui natura dispēsatio hēret pc̄tm̄,& p eā induceret ad peccandum: cum de se hoc malum sit , & aperiret uia ad scælus, & delictum,ꝯ tex.in c.& si Chr̄s,uers.qdā,de iureiur. quē adducit gl.in uer.nō pt,in d.c.lr̄as,& Gemi.in d.cons.96. ꝓ huius,col.5.uers.charitas,& tenet Vincē.in d.c.lr̄as,& Abb. ista adducens post Host.& Henr.Boych in ca. ꝓposuit,de concess. præb.col.fi.uers.dicit tñ Host.ubi pro hoc ēt adducit text. in c.1.40.dist.qñ eēt pc̄tm̄ mortale inductum lege diuina,vt est pñs,& in terminis nostris post alios per eum relatos tenet Belleme.in d.ꝯs.28.col.5.uer.3.& tenet Io.And.in reg.pc̄tm̄,de reg.iu.li.6.in mercurial.in ult.art.& do.Ant.& alij in ca. super eo,extra de usur.& hr̄ in cons.mihi 48.paucis utar,col.2.uolum.4.cons. Alex.& bona decis.Spec.in tit.de dispen,§.nunc br̄,uers.7.in his,cum alijs adductis p Fely.in d.c. si qñ,de re-
50 scr.col.1.2.& 3.In†quib.concludit,Papę non eē obediendū, qñ sequeret pc̄tm̄ a Deo ꝓhibitum,ut ēt probatur in c.Iulianus,& in c.qui resistit 11.q.3.& plenius per Fely.allegantem Theolog.& Can.alios in d.c. q̄ in ecclesiarum,col.7.& 8.uersi.cæterūm,nu.31.& nu.33.uers.& adde,& uers.ex quib.Vbi
51 subdit,nullam cām legitimam posse dari ad faciendum peccatum iure diuino inductum,intelligo,non esse pc̄tm̄,nec immerito,cum de se mala,& reproba,sp sint mala, quæ committi,& cōcedi nō debēt,ēt si totus mūdus uteret, ut ēt dicimus de illicitis p legem diuinam,aut naturalem rōnem,ut dicit d. Præpo.in c.quæ ꝯ.in prin.8.dist. & in casu nostro est bona decis.Rosel.in d.trac.car.65.col.2.uers.nam ēt,& fol.70.col.4. uers.& primò dicam,qñ peccatum ꝓuenit ex lege diuina , & car.78.col.4.uers.item nō dispēsat,ubi ex plurib.ibi per eum adductis istud probat,& bona decis.Imo.post alios in c.fi. de transl.nu.7.in fi.Volens,Papam non posse dispēsare: ut qs cōmittat pc̄tm̄ mortale,uel ꝙ in eo remaneat,ut ēt ipse sentit in d.c. ꝓposuit,nu.26.& tenet Henr.Boych in c.1.de const.col. 5.uers.aut quæris,adducens Inn.& Host.in c.ex parte,& in c.
52 fi.de consue.Et†bñ facit tex.in d.c.fi. uolens consuetudinem nutrientem pc̄tm̄,& inducētem ad peccādum nō tenere, nec subsistere.Potissimum qñ est ꝯ ius diuinum,& trāsgressio dicti iuris pc̄tm̄ induceret: ut post antiq.firmat ibi Abb. col. 2. uers.& no.& Mod.oēs,maximè repeten.allegantes cōcor.decis.ibi ꝓsequunt fol.22.col.4.uer.2.sit conclusio,& fol.x.colum.1.uers.extra gl.& in casu nr̄o ēt lex ciuilis tollit hanc de-
53 turpatam cōsuetudinem,vt in l.pe.C.de incest.nup.Et † qm̄ nullus fidelis pt saluari peccādo, & huiuscemodi dispensatio pc̄tm̄ ꝑmittit,meritò fieri nō potuit. Nā licet illud sit cōe, & uulg.summū Pōt.nō posse ꝯ articulos fidei,& eam cōcernentes dispēsare,ēt istud cōiter tenet, ut dispēsare nō possit in his q̄ sunt ita annexa articulis fidei, ꝙ sine eis salus haberi & p̄stari nō pōt,f'm Io.de Deo in d.c.sunt quidam,& in §.fi.6. dist. & in c.non satis,in fi.86.dist.& ponit Spe.in tit.de dispen. §. nunc br̄,uers.2.ꝯ decem,& Io.And.& Ana. in c. cū Christus, extra de hæret.quos refert,& sequit Fel.in d.c. q̄ in eccl'arum col.7.nu.31,in fi.uers.& idem tenet. Nec immeritò: quia si Christianus saluari cupit,nedum credere debet,& sequi ea, q̄ in euāgelijs,& epistolis expressè hñr,sed ēt alia, quæ in sacris scripturis descripta reperiuntur,& istud potissimum,ut euitetur peccatum,in quo existens,nullus salutem hr̄e pōt,ut mādant omnes,& ueræ Theologorum,& Can. conclusiones.Et
54 † ꝑfectò nullus inficiabit, Pōtificē hāc dispēsationē cōcedentē indecēter se gerere,& cū actus quò ad sui p̄sonā sit indecēs reputādus erit im possibilis,saltim impossibilitate morum,de qua in c.nemo,de reg.iu.li.6.& p Gemi.post Io.Mon. in c.super eo,de hære.eod.ti. Quanto†ergo fortius cōsiderando in-
55 decentiam respectu p̄tātis, inducentem hanc impossibilitatē, ut sentit Fran.de Maio.in 4.dist.19.q.1.art.2.& Car.in c.licet,de ele.& in c.perpendimus,col.7.de sent.exc.& cōs. 141. per prædicta,& sequitur Fel.in d.c.quę in ecclesiarum,col.8.
56 uers.ex quib.nu.33. ¶†Istis itaq; cōsideratis, nō dispensatio, sed dissipatio noianda erit,ut tradit Arch.in c.sequēs 11. dis. & sequunt ibi Gemi.& do.Præpos.& tradit Inn.in c. cum ad monasterium,de sta.mon.& gl.in c.2.de scisma.& Spe.in tit. de dispens.§.qualiter,& qñ, in prin.uers.qualiter aūt.& Hēr. Boych in d.c. ꝓposuit,& firmat Richar.in 4.dist.38.qō.9. in 1.art.in fi.cum alijs adductis p Fel.in d.ca. quæ in eccl'arum, col.8.uers.& idem,nu.34.& in c.ꝑterea,de spons.col.6.num. 19.in fi.vbi ad id adducit iura,& ponit Car.in d.c.lr̄as,col.2. & tradit san.Tho.& Io.And.relati p Abb.in c.de multa,extra de pb.col.3.uers.itē & lex,& uers. concludo ergo, & in dicto c.proposuit,col.2.uers.& in hoc potest,& in alijs locis allega.
57 per Dec.cons.112.col.1.in fi.uers.talis enim relaxatio. Ex†q̄bus infertur, ꝙ dispensatus a sede Apostolica non remanet tutus,nec securus hoc casu;quo talis dispēsatio est irrita & nulla;nec tollit pc̄tm̄,ut no. Host.& alij Scrib.in d.c.fi. de cōsue. & Io.An.in rub.de const.per tex.& ibi no.in c.fi. de præscr.& p no.in c.cum contingat , de iureju.& ꝙ non reddatur tutus in foro cōscientiæ,tenet gl.Abb.& alij in c.non est uoti,extra de

de voto,& gl.in d.c.lras,& ibi Car. col.1. allegãs alias decis.
tradit Inn.& alij Scrib.in d.c. cũ ad monasteriũ,de statu mona.& in c.2.de renũ.cũ alijs cumulatis p Fel.in d.c. q̃ i ecclarum,col.8.uers.demum,nu.34.& in d.c.pterea, de spon. nu. 19.& p Abb.in c.sig̃nasti,col.fi.uers.& idem est,de ele. & per Gemi.& d.Præpos.in c.pñs.col.2.uer.quædam sunt 11. dist. & p Henr.Boyc in d.c.ꝓposuit,de cõces.pb. & istud sequitur Egid.d.ꝯs.28.col.3.uer.item ꝓbat,& col.4.uers. nec esset tutus,& p Dec.cons.112.in pñti,col.1.in fi. uer. nec iste est tu-
58 tus,&†est bona decis.Ant.Rosel.in d.suo tract. fol. mihi 75. col.1.& 2.uer.quartũ dubium est,vbi allegando plures decis. cõcludit,dispẽsationẽ a sede Apos.emanatã cõtinẽtẽ euidẽter iniustũ,& pccm̃,ut est,qñ dispẽsat̃ snp gradib.l.diuina ꝓhibitis,nõ reddere dispẽsatũ tutũ,nec dẽt seruari, & ꝙ dispẽsatus in hoc pt eẽ iudex suæ consciæ,& ꝙ potius dẽt pati se excõicari,q̃ obtẽperare d.dispẽsationi, asserẽs ulterius idẽ eẽ in foro cõtẽtioso, qñ p dispẽsationẽ inducunt̃ euidẽter mala & tendẽtia ad pccm̃,ut est in casu pñti,& ista opinio, & pars negatiua satis pt reddi cõprobata ex his, q̃ statim adducẽtur ad soluendũ obiectus,qui ꝯ eam, & aduersus prædicta possent allegari.
59 ¶†Et primò nõ habet obstare, si diceret̃, ꝙ dictum pceptum de nõ ducẽda fratrissa,de quo in Leuit.nõ fuit ꝓlatum absolutè,sed cõdõnaliter,& in casu condõnis obligabit ad oppositum,ꝓmulgatio.n.ipsius fuit, ut nullus apiret turpitudinem uxoris fris sui, nisi derelinqueret̃ a fre pmortuo absq; liberis, ut asserit D.Aug.sup Leuit.in d.c. 18. ꝓ hoc adducẽs scripturam Deuth.c.25.cum qua cõcordat Ruth.c.4.& Gene. c.38. Isto.n. casu fratre pmortuo absque liberis nõ erat prohibitus frater accipe fratrissam,quinimmo d.l.diuina sibi mandabat̃, ut eam deberet capere, ut suscitaret semen & nomen fratris pmortui,& hoc aptè ꝓbatur per tex.in c.fi.extra de diuor. &
60 gl.fi.ibi expressè sentit.Et†ꝙ d. Leuiti. fuerit ꝓmulgata cum hac cõdõne,tenet gl.in uer.diuina lege,ibi,sed hoc recipit,in d.c.lras,& gl.in uer.p Moysen,in c.1.35.q.1. & firmat Host. in d.c.lras,& sum.Rosel.in uer.impedimẽtum q̃ntum;de cognatio.carnali.& Ant.Rosel.expresse in d.suo tract.fol.mihi. 87.& seq.col.4.& seq.uer. ulterius dubitat̃ & d. Præpos.in c. gaudemus.col.3.in prin.uer.& ꝙ dr̃,de diuor. & sentit Pet.d Palu.in 4.distin. 40.uer.2.conclusio,& Nic.de Ly.in d.c.18.
61 Et†hoc idem hr̃ in c.olim 8.q.1.& apertissimè istud habetur Matt.c.22.& Mar.12.& Lu.20.Quib.in locis refert̃ d.l.Mosayca,p quam fratrissa inuita & nolẽs cogebat̃ ꝯhere cũ fratre mariti sui pmortui sine sobole, ut suscitaret semen;& nomen &c.Et iste vr̃ eẽ casus pñs,ex quo psupponit̃ in facto,primum maritum frem decessisse sine sobole,& ꝯñr casus iste l.diuina
62 non erat ꝓhibitus,immo pmissus. Et† cõsiderãdo rõnem.d. pcepti,de quo in Deuter.ẽt hodie vr̃ durare, maximè cũ non repiatur iure nouo diuino correctum,nec mutatum, arg.l.illud ff.ad l.Aq.& l.sancimus.C.de testam.& l.pcipimus.C.de app.c.de incestis,in fi.35.q.3.& facit l.quoties.ff.de act.& ob
63 li.cum si.Nec† dicat̃,ꝙ istud pceptum Deutero. & Rut.fuit post illud Leuit.ut patet ex ordine scripturæ, quo dat̃ intelligi,ꝙ nõ eodẽ tpe,& insimul fuere ꝓmulgata:qm̃ istud potius innueret ꝯriũ,tenẽdo ꝙ illud Deutero. & Ruth fuerit posterius,& ultimum,arg.c.nõ debet,extra de cõsan.& affi.& eorũ
64 q̃ hñr in l.pacta nouissima.C.de pac.Prout†etiam:qm̃ illud Deut.& Ruth cõstat fuisse obseruatũ añ l.datã Moysi,de qua
65 in d.c.18.Leui.ut aptè ꝓbatur Genes.c.38. Sicuti†ẽt quãplura alia legalia apparẽt fuisse antea obseruata . Nec ẽt dicat̃, ꝙ istud Deut.Rut.& Genes.fuerit excep.q̃dã,& dispẽsatio ad illud gñale Leui.ordinata p Deũ cõditorẽ.l.diuinæ,q̃ exceptio hodie debet cessare in alijs,ut tenet Pe.de Palu.in 4.dist. 41. subdẽs,ꝙ hmõi dispensatio & excep.hodie non cadit in chri-
66 stiano. Nam†aptè patet fuisse legem gñalem latam ad oẽs gẽtes,ad quas lex illa peuenisset,ut caperet̃ fratrissa in vxorẽ,¦fratre pdefuncto sine sobole,ut dicit tex.in d.c.25.Deut. ibi, lege debet̃,& ꝓbatur in d.c.fi.de diuor.ibi,fm legẽ Moysi,ubi Papa loquit̃ Liuoniẽsib.nõ Iudæis,& ꝓbat̃ in ca.1.ibi, porrò ad quoscunq; lex peuenerit 35.qõ.1.& ẽt istud suadet̃,ꝙ illud Deut.fuerit pceptum,& non exceptio, seu dispensatio . Nam
67 ꝯfacienti imponebat̃ pœna,de qua Ruth.c.4.& in d.c. olim. & Genes.d.c.38.de Ouan filio Iudæ, quæ pœna non cadit in dispẽsatione,q̃ est gratia.c.didici,in fi.1.q.7. seu indulgentia fm Bal.in add.ad Spe.in ti.de dispen.cum simi,& ꝙ fuerit p-
ceptum satis ꝓbat̃ p Augusti.relatũ in c.olim, & in d.c.1.ibi
68 pcepit,& ibi,pceptis.35.q.1.Et†q̃a lex Deut.noua lex appellat̃,& seruari debet quò ad oẽs gẽtes,ut ꝓbat̃ p tex.in c. p uenerabilem.§.rõnib.extra q̃ fil.sint legit.& tradit Frãcis.Aret.
69 in c.qualiter,& qñ,el scdo,in 1.not.de accus. Põt†.n.allegari in decis.cãrum,si p legem nouam nõ apparet immutata,ut in d.c.qualiter,& qñ,ubi Abb.Ana.& Fel.no.& hr̃ in c.1.& ibi Abb.de offi. deleg.tradunt Pau.de Ca.Ale.& Mod.in l.1.ff.si
70 cer.pe.& Fel.in c.2.de rescr.col.antep. Et†ꝙ dicta lex Deut. non sit dispensatio respectu illius populi Iudaici, sed pceptũ gñale,satis suadetur;quia dispensatio non est lex,sed remissio legis facta ex cã urgente ab hñte ptãtem,ut ꝓbat tex.in c. req̃ritis.§.nisi rigor,& ibi gl.& doct.1.qõ.7. & ponunt Spec.& Bal.ubi s̃.& Abb.in c.de multa,col.3.de pb.lex autem pdicta Deut.facta est gñaliter ad oẽs psonas,& ad omne tps, obligãs
71 eas in casu ibi expresso,ut supra probaui,ergo &c. Prout†ẽt: qm̃ dispensatio tẽdit ad remissionem legis , vel respectu psonarum,vel respectu tpis,ut relaxet̃ lex uniuersalis ex cã,ut dicunt Io.An.& Abb.in d.c.de multa.col.3.& in c. proposuit, col.2.de concess.præb.& san.Tho.in 1.par.q.87.art.ul. Quæ quidem uerifi cari non pñt in hac lege, & præcepto Deut. qd̃ erit generale,& obligatorium, nec immerito, ut fratrissa etiã inuita teneretur nubere fratri sui mariti pmortui sine sobole qm̃ frater magis debet esse solicitus de conseruatione nominis fratris sui prædefuncti,quàm alius quisq; extraneus . Nec
72 † dici pt,istud præceptum Deut.continere pccm̃; qm̃ hoc esset ualde absurdum,immo quodammodo hrticum asserere, Deum fecisse illam legem,& p eam mandasse pccm̃ aliqd̃ cõ-
73 mitti.Minus†ẽt pt dici,casum istum esse prohibitũ lege euãgelica,ut Matth.14.& Mar.c.6.& no.in c.cum iuro, extra de
74 homic.Qm̃†licet Ioannes ibi reprehendendo Herodẽ prohibitum capere fratrissam , non potuisset habere relationem ad cõstõnem nouã ecclæ,& ad ius positiuũ, de quo in d.ca.fi.de diuort.ex quo adhuc nõ extabãt,nec eo tpe prolatæ erãt dictę constõnes,sed solum ad pceptum Leuit.c.18.& c.20. qd̃ suo tpe iam erat prolatum,& ꝓhibebat tales concubitus.Tñ qm̃ Phil.frater Herodis,& maritus Herodiadis uiuebat, meritò illo casu Herodes fuit ꝓhibitus a Ioãne,& ꝙ Phil.frater tũc uiueret,expressè sentit Hieron.sup Math.d.c.14.narrãs hãc hi-
75 storiam.Et†q̃a erat cõiugata, habens maritum uiuum, meritò non licebat eam ducere, ex quo duos uiros habere nõ poterat.c.gaudemus,de diuor.l.eũ q̃ duas.C.de adulter.& inst.
76 de nup.§.affinitatis,uer.ꝙ ita,cum sim. Nec†ẽt licebat dimisso primo capere alium iuxta ea,quæ tradunt̃ in d.cap.gaudemus,cum alijs alleg.p Ang.in sum.in uer.mr̃imonium,tertio
77 in 13.impedimento,& in uer.matrimonium,quarto.Vel†eo in casu nõ licebat:qm̃ ex Phil.& Herodiade iã aderat filia, & ꝓles,ut sentit aptè Theo.sup Mar.d.c.6.& Euseb.sup Lu. c.3. Quo casu stãte ꝓle habebat locum ꝓhibitio,de qua in Leui. & cessabat pceptum,de quo in Deut. ꝙ locũ solùm habebat, qñ sine ꝓle,& illa Leuiti. ꝓcedebat,qñ frater uiuebat,vel qñ mortuus erat relicta ꝓle.Nefarium.n.erat, confratrem suum coire cum uxore eius,cui illa debet̃ reuerentia,q̃ & sorori,ut dictum fuit supius,& qñ frater mortuus est relicta sobole,nõ erat cõueniẽs,ꝙ suscitaret semẽ,& nomẽ fratris pmortui , qd̃
78 erat iam suscitatum existente ꝓle.Et† hoc mõ ad concordiã reducuntur dicta iura,ꝙ facere debemus.c.cum expediat, de
79 ele.li.6.l.unica.C.de inoffi. doti. Nec† obstabit d.c.literas, qm̃ relationem habet ad legem diuinam,fm quam debet interpretari,& intelligi l.in testõ.ff.de cõd.& demõ.l. asse toto, cũ uulg.ff.de hær.inst.& lex diuina relata in d.c.literas,dispo nebat,& mãdabat mõ & forma,q.b.s̃.non ꝓhibendo, immo permittendo casum pñtem.Nec obstabit naturalis rõ,abhorrens hanc copulam: qm̃ nõ põt isto casu cõsiderari , ut dicet̃
80 inferius in scdo principali dubio.Et†auctoritas doct.sentientium legem Leuiti. ꝓcedere ẽt isto casu,nõ est necessaria,iux. plenè tradita in l.1.ff.si cer.pet.Potissimum cum casus iste ex presse permittat̃ ẽt lege diuina,ut in Deut.& Ruth,& Genes.
81 c.38.Nec† inconuenit, ꝙ dicta lex Leuiti.loquens gñaliter distinguatur,& declaretur per aliam legem diuinam, de qua s̃ ut in sim.hr̃ in l.non est nouum,& l.sequẽti,& seq.ff.de legi.& i l.ut gradatim.ff.de muner.& hono.& plenissimè p oẽs in l.1.§. nunciatio.ff.de ope.no.nun.cum concor.¶Et ex istis patet tenendo hanc partem affirmatiuã sublata esse,quæ fuere

re adducta superius in primo,& secundo fundamēto factis ꝓ
82 parte negatiua.Prout† ēt tollunť, nā posito , ꝗ lex Deutero.
esset dispēsatio,& limitatio facta a Deo ꝯditore in illo casu,eo
dē mō in eodemet casu Papa poterit dispensare,ex quo repe-
riť limitatus p legē diuinā,cuius exēplo ēt Papa poterit eo ca-
su limitare,ut tradit Inn.& Abb.col.3.uer. circa primū, in d.
c.q̄ in ecclīarū,eẋ de cōsti.& sequunť ibi cōiter oēs scrib.ma-
ximè Fel.allegans alias decis.col. 5.uer.limita eam primò,nu.
22.& col.7.uer.cæterū,nu.31.& Dec.ibi col.7. uer. mō con-
cor.& tradit Abb.in c.q̄to,nu.5.in fi.de diuor.& Ang. in sua
sum.in uer.Papa,nu.2. & Gem.in d.§.is itaq;,col.2. uers.aut
nō vult,dist.6.& tradit Bar.in l.oēs populi,in 3.q. prin.ff. de
iust.& iur.& sequunť ibi scribē.maximè repet.sup d.3.q. Bar.
in 3.cōclu.Cy.& alij in l.rescripta,& in l.fi.C.si ꝯ ius,uel util.
pub.& Ant.Rosel.in d.suo trac.char.mihi.73.col.3.& 4.uer.
ad primū dico,& ꝓpriè in terminis nr̄is char.mihi.89. col.2.
uer.ex istis infertur,uolens isto casu,Papā posse dispensare, ut
ducať fratissā,qñ frater mortuus est,sine sobole: qm̄ isto casu
83 erat ꝑmissum lege diuina.Et†firmat Alex.cōsi.1.& ꝯsi.109.ꝑ
inuestigatione,uol.2.ubi loqtur de ꝑmissione usurarū aliquo
casu ꝯcesso iure diuino,de quo per doc.in l.cunctos populos.
C.de sum.Tri.& fid.cat.maximè p Ioā.Bap.de S.Seuer.car.7.
84 & seq.cū alijs ꝯcor. Nec†istis obstat auctoritas Io.Bap.de qua
Matth.c.14. & Mar.c.6.Vbi simpliciter,& sine aliqua ꝯditio
ne,& limitatione datur & induciť dicta ꝓhibitio,quo fit : ut
licet in testō ueteri nō fuisset data simpliciter,& absolutè, sed
ꝯditionaliter,si mortuus esset frater cū sobole:qm̄ qñ sine so-
bole ꝑmittebať p illud Deutero.c.25. & dictū fuit superius.
Tn̄ qa in lege euangelica,& noua renouata est talis ꝓhibitio
simpliciter,& sine ꝯditione,& limitatione aliqua,ꝯcludendū
vr̄,hanc nouā esse seruandā,uti iacet,ex quo limitatio,& cōdi
tio apposita in lege ueteri nō fuit renouata p nouā,ꝯn̄r de ea
nō vr̄ habēda hodie aliqua consideratio,& sic iure hodierno
euāgelico,quod obseruandū est,nō pōt dici casum istum iure
diuino reperiri limitatū; vt pulchrè adducendo rōnes, & de-
cis.hoc ꝓbantes cōcludit Ioā.Bap. de S.Seue.in sua repet.d.l.
cūctos populos,car.7.col.mihi prima,uersi.nō obstat, & col.
85 2.uer.ex pdictis soluitur. Et†hoc stante cessabit ista obiectio
de iure diuino limitante hunc casum,nam ista cessant posito
nunc ꝓ uero,ꝓcedere illud,qđ dicit Ioan.Bap.in suo casu, ut
locū hēant,qñ lex noua euangelica voluit nouā renouare le-
gē,& formā dare sup illo casu iure diuino ēt imitato , ut erat
86 ibi in usuris.Quod†secus est in casu p̄nti.Tū primò qa Ioā.
Bab.illud dicens nō hēbat ptātem legē nouā condendi, & re-
nouandi antiquā; vt traditur p gl.20.dist. in sum.& in c.de li
bellis,& p oēs,eadē dist.p Abb.& alios in cap.ne innitatis,de
constitu.& in d.c.qualiter,& qñ,il 2.in prin.de accus. & per
87 scrib.in l.1.ff.si cer.pet.& Mod.in c.1.de of.deleg.Et†licet re
periať talis auctoritas Ioā.descripta in nouo testō, & cēseatur
p illud approbata,tn̄ uerè ibi,nō approbatur,nec simpliciter,
nec sub aliqua ꝯditione,sed solū in euangelio refertur narra-
88 tiuè,& enunciatiuè.Quæ†uerba ita simpliciter relata mini-
mè disponunt: ut traditur in ca.1.de rer.pmu.li.6.& in l. uni-
ca.C.qñ nō peten.par.cū alijs cumulatis p Mod.in l. licet in-
ter priuatos,col.2.in fi.C.de pac.Et suadetur,qm̄ Io. dicebat
Herodi,nō licet tibi &c.habēs relationē ad p̄cepta antiqua, q̄
nō simpliciter,& oī casu ꝓhibebant,sed ꝯditionaliter, ut su-
89 perius diximus.Et†eo magis istud ēt suadeť ꝯsiderata materia
subiecta,in qua Ioannes loquebať, q̄ erat , qñ frater maritus
adhuc uiuebat,uel qñ aderat ꝓles,ut dictū est.s̄.ſm quā subie
ctā materiā interpretanda,& declarāda est,talis locutio,& di-
spositio,ad plenè tradita in l.si tibi.ff.si cer.pet.& in l. sed &
si possessori.§. itē si iurauero, ubi plenè Mod. post alios.ff. de
iur.iur.& hr̄ in l.olei.C.loc.& in l.si uno,in prin.ff. eo. cū si.
90 ¶†At tenendo partē negatiuā istis obiectionibus pōt rn̄deri,
ꝑmittendo illā maximā,& uerā disponentē,p̄ceptū Deutero-
no.c.25.& Ruth.4.& Genes.38.fuisse misticū, & figuratiuū,
ne minuereť cultus Dei,aut finirentur gn̄ationū lineæ, ut ēt
firmat Augusti.ꝯ. Manichæos,& ꝯ Faustū , lib.32.c.9. & 10.
relatus ēt in c.olim.8.q.1. vbi exponitur dicta figura de ca-
piēda fratissā ꝓ suscitando semine,& noīe frīs sine sobole p̄-
defuncti,q̄ hodie cessat in figurante,& significante,licet in fi-
gurato uigeat,& in significato,ut probat ille tex.& glo. & alij
91 scrib.maximè Gem.†Aliā figurā dicti præcepti tradit san.Bo
nauentu.in 4.dist.41.in dubijs literalibus,dicens,ꝗ iudæis ꝓ
missa erat pfecta bn̄dictio in semine,idest in Christo, & iō lex
non debuit pati,ut aliqs esset sine semine , si hēret ꝓpinquū,
qui semen suscitaret.Hodie aūt hæc ꝓmissio bn̄dictionis est
sublata,Christo iā exhibito,& iō cessare debet apud Christia-
92 nos.Aliā † ēt figurā dicti præcepti tradunt Ioā. de Lig.& do.
Præp.in c.ad audientiā,eẋ de spon.col.2.ver.gl.in ver.spon.q̄
ēt hodie penitus cessat,& glos.in ver.spōsam, in d.c.ad audiē-
tiam aptè dicit,tale p̄ceptū Deute. de quo in d.c.olim.& in d.
c.fi.de diuor.olim fuisse misticū,& hodie penitus cessare, &
do.Præp.ibi.d.uersi.dicit,scrib.hoc cōiter tenere, ꝓut idem
sentit in d.c.fi.in 4.no.dum se remittit ad gl.in d.c. ad audiē-
tiam,& aptissimè istud firmat Abb.in d.c.fi.in 1.no.in fin.di-
cens illud de suscitando semine cum fratissa fuisse institutum
in figura,q̄ hodie cessat,cū veritas illuxerit, & hoc idē seqtur
Pet.de Palu.in 4.dist.41.& S.Tho.in 3.par.q.55.arti.8. & d.
dis.41.artic.10.in rn̄sione ad ſm,& alij q̄ plures Theo.& Io.
Baco.in 4.dist.38.in 7.q.vbi asserit, illud p̄ceptum figurati-
uum fuisse datū iudæis,qđ hodie apud Christianos cessat. Si
93 †.n.illud seruaretur,esset iudaizare, & ꝯn̄r peccare mortali-
ter,ut hr̄ in c.1.de purific.post par. & ibi tangit Abb. uolens
hmōi p̄cepta figuratiua hodie euanuisse,ut est tex. clarus in c.
fi.§.his itaq;.6.dist.& sequūtur ibi doc.maximè Gemi. col.2.
& do.Præp.col.1.versi.& quantū,& p eosdem in c. cū enixa.
5.dist.& ꝓbať in c.cū cām,de elec.& in c.in noua. 16.q.7. Et
94 †satis ista ꝓbantur ex his q̄ hn̄r in c.translato,eẋ de ꝯsti.& ibi
glo.& doc.tangunt,& Henryc.Boych in c.1.eo.tit.nu.4.uers.
cæremonialia verò.tangentes illud de baptismo,& circunci-
sione,ac de Sabbato,& ēt p Imo.Ab.& alios scrib.maximè re,
petentes fol.mihi.110.col.4. uersi. opponitur multipliciter-
in c.fi.de ꝯsue.col.mihi.2.uer.unde ꝓ clariori,ubi ponit plu-
res species p̄ceptorū diuinorū, prout ēt facit Boych. ubi s̄. Et
95 †concludit allegādo iura,mistica , & figuralia hodie penitus
cessare,maximè in significante ꝓut ēt dicit Ang.in sua sum.in
uer.p̄ceptū.1.§.uolens hodie seruare hmōi figuralia esse pec-
catū mortale,ex quo p legē gr̄æ & nouā effecta sunt mortua,
& si seruantur,erunt mortifera , qa esset iudaizare , ut ēt tra-
dit.S.Tho.in 1.par.q.14.arti.3.dicens,ꝗ sicut p̄iudicať veri-
tati fidei tenēdo Christū esse uenturū in carnē, ex quo uenit.
Ita p̄iudicatur,si qs seruaret cæremonialia,& figuralia ventu-
ra significantia,q̄ nunc actu apparent exhibita,ꝯn̄r cū dictum
p̄ceptū de suscitando semine cū fratissa,& limitatio in hoc cō
cessa,quò ad prohibitionē,de qua in Leuit.c.18. & 20. appa-
rent manifestè fuisse mistica,singularia & cæremonialia ho-
die apud Christianos cessantia,de illis nulla hn̄da est ꝯsidera-
tio,ex quo & c.& sic p̄ceptū Leuit.gn̄ale remanebit hodie fir
mū ēt isto casu reiectis istis misticis,& figuratiuis , & ꝗ hodie
istud Deutero.penes fideles cesset,tenet post alios Belleme.d.
ꝯsi.28.col.4.uers.tn̄ si petatur,& in vers.sed opponens,& col.
96 pen.uersi.quartū motiuū.Nec†obstabit,si dicať, ꝗ licet istud
misticū cesset respectu eius,qđ ꝯtinebatur in figura,& cortice
uerborū,tn̄ quatenus in se ꝯtinebat moralitatē, seu legē iudi-
cialē,q̄ isto casu p dispensationē Pōtificis mādatur seruari, re-
manebit firmū,& ualidū potissimū quò ad moralē intelligen
tiā sibi annexā,ut est tex.expssus in d.§.his itaque.6.dist.& tra
dunt ibi doc.maximè Gem.& do.Præp.col.fi. & Mod. in d.c.
fi.de cōsue.uersi.superius allegato, & Henri. Boych in d.ca.1.
97 col. 3.nu.3.& 4.¶†Obiectio.n.ista cessat,nā figuratū,& signi-
ficatū bn̄ hodie debet attendi,& remanere,qđ figuratū in ca-
su nr̄o cōsideratū ſm figuras pallegatas nihil in oppositū fa-
cit ꝯsiderando actū significatū iā secutū,si aūt cōsideramus fi
gurā,& uerborū corticē volentē fratrissam posse duci ꝓ susci-
tādo semine nullā in se ꝯtinet moralitatē,ut de se patet, & ꝓ-
batur in d.c.18.& 20.Leui.& in d.c.lr̄as,qđ ad hoc adducit
Henri.Boych in c.ex parte,il.2.de off.deleg.col.1.uersi.aut est
ꝯ ius diuinū,ꝯn̄r respectu ipsius figuræ, & corticis verborum
hodie nihil remanebit: cū in illis nulla cōsistat moralitas nec
eis aliqua sit annexa,ut a ꝯrio sensu innuit tex.in d.§. his itaq;
& aptè vr̄ hoc sentire Henri.Boych in d.c.j.col.3.nu.3.& re-
petē.apertius,& clarius in d.c.fi.nu.9.col.4. uersi. opponitur
multipliciter. Nec obstabit illud Deute. cōtinere legē iudicia
lē.nā statim istud declarabitur,& posito ꝗ hoc esset, tamen ēt
illud erat misticū,& figuratiuū,quod hodie apud Christianos
nullo modo debet seruari: qa esset iudaizare,& peccare mor-
taliter

taliter,& c.fin.ex de diuor. nihil obstabit, ut inferius dicet. Et
98 † ad oĩa illa disponẽtia, legem mosaycã,& Deute.ẽt hodie de
bere seruari,& posse allegari in decis.cãrũ &c.Rñdet pcede-
re nisi essent mistica,& figuratiua, q̃ penitus sunt sublata, &
hodie cessant. Nec obstabit illud Matth.22. & Mar.12.&
Luc.20.qm̃ ex rñsione Chri data illis ipm interrogãtibus, sa-
tis colligit,illud,de quo in dicta lege Mosayca, fuisse figurati-
uè dictũ, put ẽt nõ obst.qm̃ simplr & enunciatiuè dicta lex
Mosayca referebat ab illis nõ cognoscẽtib.figuratũ,cũ quo lo
quebant,iõ talis enũciatiua relatio dispositionẽ nouã minimè
induxit,vt dixi superius,& siue illud Deut.capiat ut pceptum
gñale,siue vt dispẽsatio,& limitatio,nihil obstabit: cũ oĩ respe
99 ctu fuerit misticũ,& dictũ in figura.Nec† obst.dicere,q Deus
nõ mãdasset illud,de quo in Deute.si fuisset peccatũ, & si nõ
ptineret moralitatẽ: qm̃ nõ oĩa pcepta moralitatẽ ptinẽt, esto
q sint diuina: ut dicet inferius,& Deus mãdauit illud in figu
100 ra,q̃ bñ ptinet moralitatẽ in ipso figurato.Et† licet quò ad il
lud,qđ ptinebat in figura & cortice verborum nõ possit dici
fuisse licitũ & morale,ut superius de oĩbus fuit dictũ & osten
sum: tñ ipse Deus potuit sup eo dispẽsare, & de peccato face-
101 re nõ pctm̃ in iure suo & lege sua,& de nõ licito licitũ. †Po
tissimũ cõsiderato figurato,sicuti Papa põt facere de peccato
nõ pctm̃,qñ peccatũ est idũctũ mero iure positiuo: ut p Abb.
in d.c. pposuit,col.fi.& dicã inferius,qñ aũt pctm̃ mortale in
ductũ est lege diuina,licet Deus aliquo casu possit illud tolle-
re,ut fuit in isto figuratiuè,q̃ sublatio secuta figura hodie ces-
sat,tñ Papa nõ põt illud tollere,ut p Abb.in d.c. pposuit,col.
fi.& plenè supius dictũ est,qa inferior est & seruus &c. Sicuti
102 †ẽt Deus pmisit in casu.c.gaudemus,uersi.porrò, de diuor.
qđ hodie cessat,& denegat Põtifici,& alibi ẽt istud reperit: vt
in Abraã,cui fuit pceptũ occidere filiũ, in Sansone ut se inte-
rimeret cũ Alophilis &c. & in terminis nostris q Deus potue
rit,& Papa nõ possit,tenet Egid.Belleme.d.cons.28. col. pen.
103 uersi.nec obstat,in prin.Et† Deus isto casu illud pmisit nõn
ppetuò, sed tpaliter,quousq; ueniret, & adimpleret figura: ut
est tex.apertus in c.2.in fi.35.q.1.qua figura iã secuta cessat p
missio,& sumus in regula penitus phibita, argu.corũ, q̃ hñr
104 in l.in tẽpus.ff.de hær.inst.& in l.iperator.ff.de postu.Et† in
clusio unius tpis erit alterius exclusio.c.nonne.de psum.l.cũ
105 prætor.in prin.ff.de iudi.cũ pcor.Et† ex illis ẽt tollit,si dice
ret,dictã legẽ Deuto.fuisse positiuã seu iudicialẽ: qa lata p re
gimine reipublicę, & pro decisione cãrũ determinata, & pñr
erit ĩ ptãte Põtificis ordinare,an debeat seruari uel nõ : hẽt.n.
auctoritatẽ istud interptãdi, & statuendi,licet.n.lex iudicialis
dicat mortua,& nõ obliget: tñ istud pcedit,nisi hñs ptatẽ, ut
est Papa,mãdet illã seruari,eo nãq; casu obligabit ut ius posi-
tiuũ sm Scot.in 4.dist.12.q.5.& fiet istud sine peccato sm.S.
106 Tho.1.2.q.104.artic.3.Qñ†.n.pcepta iudicialia ueteris te-
stamenti sunt pfirmata p hñtẽ ptatẽ,tenent & obligãt,licet ali
ter essent mortua,ut no.aliq in d.§.his itaq;,& Imo.ĩ c.fi.col.
3.de psue.& in l.stipulatio hoc mõ pcepta,col.4.de uerb. obl.
& p Ange.in sum,allegantẽ alios,in ver.pceptũ.§.1.uersi. pce
pta verò,& Alex.pſ.13.attentis,nu.16.col.7.& p Mod.in l.q
107 se pris,nu.25.C.vñ lib.Fuerũt†.n.instituta ad disponẽdum
statũ ppli iudaici,q ordinabat ad Chrm̃,p cuius aduentũ mu
tato statu amplius ista iudicialia nõ obligant,vt 5.dis.in prin.
108 & c.1.de purifi.post par.Et† esto,q fuerint mistica,& figura
tiua quoad moralitatẽ,& pñr sublata.d.c. translato, & p Apo-
sto.ad Galat.5.& ad Hebr.7.ubi Augu.idẽ firmat. Tñ vr̃ quò
ad iudicia remãsisse secuta approbatione Põtificis ordinãtis il
109 la seruari.Cessant†.n.ista: qm̃ p d.l.Deuto.Deus in illo casu
remisit pctm̃,& de nõ licito fecit licitũ nõ ppetuò sed tpali-
ter & figuratiuè,& secuta figura,& adueniẽte tpe ipsi⁹ ac exhi
bito figurato remãsit eo casu peccatũ & illicitũ,vt prius erat p
legẽ Leuit.Nec illud Deuto.adimpleta figura, & adueniente
tpe amplius subsistit,ẽt capiẽdo illud in vim legis positiuæ,
seu iudicialis: qa oĩ respectu cessauit,& remãsit illicitum,licet
nõ appareret aliter p nouã legẽ reuocatũ: qa nõ erat opus re-
uocatione,cũ ad tps,& figuratiuè fuerit pmulgatum,& figura
ac tẽpus iã uenerit.& cesset rõ,qua dictũ pceptũ fuit p Deum
idũctũ, ut dicit Augu.relatus a Gra.in c.cũ igit,circa fi.35.q.
110 1.ibi,illud aũt.Et† mõ Papa nõ põt mãdare,q illud obserua
ret,nec in ptãte sua est,istud facere,ppetuare legẽ tpalẽ,&ordi
nare,q cõmitteret,pctm̃ mortale lege diuina statutũ,& si hoc
faceret, nõ esset,nisi iudaizare & peccare mortaliter, pñr sibi
phibitũ,licet Deus istud pmiserit figuratiuè & ad tps, ut s.&
sic quò ad oĩa et iudicialia,cessat mõ dicta lex figuratiua & ad
111 tps pmissã.Et† superius in priũ adducta,ut ex ipsorũ lec.ap-
paret,locũ hñt,& pcedũt,qñ lex iudicialis fuit simplr pmul
gata,& nõ ad tẽpus,& qñ p eã nõ pmittebat auctoritate diui-
na illicitũ,qđ ab ipso poterat fieri,& Pontifici postmodũ fuit
penitus denegatũ,ut patet ẽt in d.c.gaudemus,& alijs exẽplis
112 s.adductis.¶† Cõtra ẽt partẽ negatiuam,tenẽdo q tale mrĩ-
moniũ in casu isto sit iure diuino phibitũ, põt adduci illud,
qđ vñr tenere q̃ plures,volentes Papã ex magnã cã posse dispẽ
sare: vt phatur ẽt in gradibus lege diuina phibitis, vt est Sco.
Alex.Henri.& Maio.relati in sum.Ange.in uer.Papa.§.1.uer.
113 sunt & alia,& uersi.& in istis.Dicẽtes† q pcepta scdæ tabu.
& alia moralia data in lege Moysi,& in euãgelio possunt p Pa-
pã limitari & dispẽsari in aliquo casu particulariter occurren
te,ut ẽt tradit.S.Tho.in 1.2.q.87.arti.ult.in fi.& idẽ Ange.in
uers.dispẽsatio.§.3.& aptius in versi.ĩpedimẽtũ.18.§.2.versi.
114 alia sunt ipedimẽta.Vbi† in terminis nr̃is dicit,q licet Papa
nõ possit gñaliter tollere ĩpedimẽta iure diuino existentia : tñ
in aliquo casu speciali subsistente legitima cã poterit dispẽsa-
re in gradibus diuina lege phibitis,& in casu nr̃o p Egid.d.cõ
si.28.col.3.uers.ĩ princ.& ver.itẽ pbat,& hoc idẽ tenet sum.
Pisanel.in versi.dispẽsatio,col.3.uersi.ubicũq;,& sum. Rosel.
in versi.ĩpedimentũ.6.& in vers.Papa.& hoc idẽ uult.S.Tho.
in 4.distin.33.& Richar.ibi ponẽtes exẽplũ de pastore super
gregẽ,& de medicina,ut dicit do.Præpo.in cap. ius naturale.
1.dist.& firmat Inn.Io.An.Abb. & alij in cap. cũ inter mona-
steriũ,de sta.mona.& Spe.in titu.de dispen.§. breuiter.col.fi.
uers.& no.q si Papa,& Inn.in c.fi.de psuetu.& gl.in c.sunt q̃-
dã.25.q.1.& in ca.pitacium.30.q.3.& firmat Abb. in d. ca. q̃
in ecclrãũ,col.4.vers.id qđ dixi,& uersi.sed si dubitat,& Fely.
ibi col.8.uers.demũ nu.34.& nu.25.& 89.col.22.& ibi Dec.
colu.5.uers.successiuè Abb.tenet,& col.8.uersi.2.in ista pri-
ma,cũ alijs alleg.p eundẽ Fel.in c.pterea,col.6.nu.16.de spõ-
sa.& Fran.Aret.in c.ad hæc,col.pen.& fi.de rescr.& alia addu
115 cit Deci.d.cõsi.112.col.pe.versi.pterea licet Papa. Et† q in
casu particulari ex cã s ius diuinũ ẽt morale Papa possit dispẽ
sare,licet nõ in vniuerso, plura addũcit Fel.in c.2.nu.4.& c.
fi.col.fi.extra de maio.& obed.& in casu nr̃o idem vr̃ firmare
Abb.in d.c.lrãs,col.pen.uer.& not.glos.& col.5.uersic. adde
tñ,& Card. ibi,col.1.uersi.in glo.1.& Abb. in c. pposuit, de
conces.præbend.col.2.& in c.cum esses,nu.14.de testa. & in
cap.de multa,col.11.uersi.itẽ nõ obstat,de præbend.& in c.li
cet,de fer.& in ca.significasti,col.fi.uersi.& idẽ est,de electio.
& plura adducunt Mod.repeten.in c.fi.col.2.uersi.prima est
pclusio,de consuet.& Abb.in c.fin.colu.pen.uersi. & not. de
transac.& tradunt Geminia.& do.Præpos.colu.2.vers.& tunc
quædam,in cap. consequens.11.distinc.& hẽtur in ca.lector.
30.distin.& p do.Præposi.in capitu.in his,colum.1.uersi. no-
ta q sicut,& uersic.sequen.11. distin.& sequitur Ioan.Mil. in
116 uers.dispensatio, vers.Dispensare† potest Papa, volens ipsum
posse dispensare ex causa in primo gradu affinitatis,per tex.in
ca.fi.de diuor.& idem uult Ant.Rosel.in suo tracta.prædicto
car.89.col.2.uersi.ex istis infertur, ut est pprię casus noster,
& sequitur do.Tho.Gaeta.Mod.Card. San.Sixti in commen.
super secunda secundæ,bea.Thom.quæstio.154.articulo.60.
& ponit Colectar.in cap.licet, nu.9. de regular. & Mod. Pa-
pien. in l.cunctos populos,num.57.C.de sum.trinita.& fide
catho.not.etiam Alexand. consi.188.perspectis, col. fin.ver-
sicu.non obstat,uolu.5.& consi.188.nume.6.uersi. &c.volu.
7.& do. Præposi.in cap.fin.colu.5. in versi.pro parte autem
affirmatiua. extra de sponsa duo. & post Ioan. And.in cap.
per venerabilem. car. 15.& sequen. extra qui fil. sint legi.
firmat etiam in gradibus diuina lege prohibitis, Papam ex
117 causa posse dispensare.Et† etiam contra præceptum diuinũ
morale,ut tradit Soci.consi.13.versicu.2. q dispensat, col. 4.
& consi.28. col.3. uol.1. & est bona decis. Henri. Boych in
118 c.1. de constitu.nu.2.Et † ista satis comprobantur ex infra-
scriptis,statim allegandis,ubi Papa ex causa contra ius diuinũ
morale dispensat in casibus particularibus,& nõ quidẽ imme
rito: qm̃ ex cã multa permittuntur,& possunt fieri, quæ aliàs
non licerent: ut in l.si hominem.ff.manda.cum alijs ad id ple
nè cumulatis per Barbat.in repeti.Rubricæ.C. qui admit.fo.
mihi,

mihi 8.col.2.ver.ego dico fore casũ, & alijs quatuor se quẽ.& fol.7.col.4.vers.nec obstat, cũ alijs cumulatis ẽt ꝑ Fel.in c.1.col.10.& seq.de ꝯsti.& in c.si qñ,de rescrip.
119 Quæ†enĩ de nouo emergũt, nouo indigẽt remedio.l.
120 de ætate.§.ex cã.ff.de interrog.act.Præcepta †itaq; moralia,exceptis illis primis duob.decalogi, licet nõ recipiãt mutationẽ ĩ sua totalitate,& vniuerso,tñ ĩ particulari bñ recipiũt mutationẽ,ſm modũ meliorẽ, & ꝓbabiliorẽ ꝑ quẽ cessare vr̃ rõ dispõnis legis diuinę,vt dicit Henr.Boych,in d.c.1.col.3.nu.2. allegando Aug. & alias decisio.Qñ.n.adest cã,ꝑ quã apparet ꝯgruũ eẽ recedere à ꝑcepto diuino,& illo casu rõnẽ dicti ꝑcepti nõ ꝓcedere,bñ Papa põt dicto casu dispẽsare, & ius diuinũ declarat,qa hoc dr̃ facere ex mẽte legis diuinæ,ſm applicationẽ ipsius ad diuersas materias occurrẽtes,& ad casus particulares ꝯtingẽtes, vt expresse firmãt Doct. Theo.adducti ꝑ sum.Ang.in vers.Papa.§.1.& Ricch.in
121 4.dist.38.& Rose ĩ ver.Papa,ver.sed posito.Volẽtes†recta rõne dictare,aliquẽ esse in eccl̃a loco Dei, q periculis cõitatũ,& ꝑsonarũ pẽsatis infirmitatib. vtilitatib. & dãnis possit rõnabiliter obuiare,& S.Tho.2.2.q. 88.art. 10.idẽ sentit,& tradit in sim.Bar.in l.ambitiosa.ff. de decret.ab ord.faci.& Io.Bap.de S.Seue.in trac. de pẽsio.q. 19.ver.5.notandũ,vbi adducit q̃plures doc. & Theo. & canoni.Nõ.n.isto casu fit ꝯ legẽ diuinã,ex quo Papa interpretat̃, & moderat̃ cãm ex intẽtione ipsius Dei ꝯditoris,& ita in teris nr̃is allegãdo.d.c.fi. de diuor. dicunt Mod.in trac.de vlt.fi.iur.cano.& ciui.fol.mihi 20.col.3.
122 & 4.ver.at vera erit ꝯclo.Vbi †allegãtes ſm doc.firmãt in isto casu particulari nõ esse subductionẽ, sed declarationẽ,ꝑ quã ꝯstat, casũ istũ ex rõne sua cõprehendi in
123 rl̃a,& ꝑcepto diuino.Stauit†.n. Deus dicta ꝑcepta,vt ꝯuenietia pluribus, nõ vt oĩbus & ꝑ oĩa sẽper essẽ immutabilia,vñ si dispẽsat̃ ꝑ Papã ex cã, q̃ alicui ñ ꝯuenit, nõ ꝓpea dr̃ fieri ꝯ dicta ꝑcepta,vt in sim.ꝓbat tex.in d. c.gaudemus,de diuor.& tradunt Mod.in l.1.§. ius naturale.ff.de iust.& iur.col.mihi 27.ver.verũ,& vers. aduer-
124 te,ne decipiaris.Et † istud in casu nostro sentit Aegi. d. cõs.28.col.3.ver.6.qa, volẽs illã legẽ Leuiti.dr̃e intelligi, nisi subsit cã, nã hẽt in hoc istã tacitã ꝯdõnẽ ex mente Dei,& dispẽsãs ex cã nõ facit ꝯ eã,immo operat̃ ex mẽte illius,q̃ mẽs dẽt attẽdi,& non verba sola generaliter
125 loquentia.Et†est bona decis.Abb.in c.fi.col. 2. vers.vnde ꝯclude.de cõsuet.Volẽs, ꝙ ius diuinũ põt distingui, & limitari,vbi cã subest,ex quo istud ꝓcedit ex voluntate Dei,q̃ noluit distinguuere oẽs casus, sed suo vicario dedit rl̃as gñales,& sequũt̃ ibi repet.fol. 10. col. 2. ver. 1. est ꝯclusio,& vers.3.ꝯclo,& bene ẽt facit, ꝙ vult Abb.
126 in d.c.de multa.vers.pallega.Et†isto casu dispõ, & dispẽsatio Papæ dẽt ꝑferri iuri diuino,ex quo sumus in casu in quo Papa põt dispẽsare,& in quo ius diuinũ, & eius rõ cessat,qua cessante attendi dẽt dispẽsatio Pontificis, ita punctualiter Dec.in c.ne innitaris,col.2.infert̃, de ꝯ-
127 sti.allegãdo iura,vt per eũ.Et † ꝑ cã ẽt tollitur peccatũ, & dispẽsatus erit tutus,& nõ peccat, cessante rõne lege
128 diuina inducẽte peccatũ,& ea sublata ꝑ dispẽsationem ꝓcedentẽ ex cã,nec existẽtẽ ꝯ ius diuinũ . Et † sublata ob rõne dicto iure inducta ꝑ ipsã,remanebit licitum,ꝙ aliàs sine ea erat illicitũ.c.nõ dẽt,de ꝯsan.et aff. et ꝑ Fel. d.c.q̃ in eccl̃arũ,nu.1.& 4 & alios ibi, & Abb.in c. cum ad monasteriũ,col.fi.de sta.mon.& ꝑ Aegi.d.ꝯs.28.col. 3.ver.4.qa,& ver.ꝑced.tñ vr̃ verius,& Fel.ĩ c.ꝑterea, nu. 16.in fi.de spons.& arg.d.c.q resistit,cũ si.11.q.3.ꝯsiderando ipsius rõnem, & plura ad id adducit Ant. Rose. in d.suo trac.fol.74.col.3.et seq.vers.mõ capio, vbi exẽplis,et iuribus istud cõprobat quò ad homicidiũ,furtũ testes,et alia,de q̃bus sigillatim statim dicet̃, et idẽ ꝓsequtur Io.de Tur.crem.in d.sua sum.in 3.lib.c.54.55. et 56. ꝓut ẽt faciunt Mod.in d.tracta.de vlti.fi.iur.cano.et ciui.fol.mihi 20.col.4.et fol.21.col.1.ver hæc ego, et col. 2.ver.itẽ seqt̃,et bñ faciũt,q̃ statim adducẽt̃, ꝓbantia sublata ꝑ iure diuino posse dispensari ex cã,q̃ tollit peccatũ, ex istis tollunt̃ dicta superius in ꝯriũ: qa dispẽsat̃ ꝯ ius Dei ex cã,& dispẽsatio tollit pctm̃. & dispẽsatus erit tut⁹.Cã-
129 aũt†satis iusta dispẽsandi vr̃ esse,pax, cõcordia,amicitia,& confederatio,q̃ per hmõi ꝯnubia inducũtur , & seruãt̃,vt in c.2.& ibi no.doc.post gl.fi. de despon. imp. & ꝑ Io.de Mil.in ver.dispẽsatio, ver. dispensare nõ põt, & ver.seq.& ponit D.Præpo.in c.de illo,32. dist. & facit tex.in c.hæc quippe 3.q.6.et no.Arch.in c.tali.1. q. 7.et per Abb.in c.qa circa,nu,2.de ꝯsang. et affi. cũ alijs adductis per Fel.in d.c.q̃ in eccl̃arum,col.9.nu.40. vers.ꝓ
130 ista ꝯclu.et col.18.vers.si tñ pax,nu.76.Multa †.n.rõne pacis,et cõcordiæ inducũtur,et permittunt̃, q̃ aliàs nõ ꝑmitterent̃,vt ꝑ gl.et alios,in c.2.de re iudi.lib.6.et per Fel.in c.ex parte,de accus.cum alijs quampluribus plenè cumulatis per Anto.Corset.in tract. de potest. reg. col.2.et 12.et alijs seq.fol.16.et duob.seq. q. 41. vbi enu-
131 merãt̃ quã plurima priuilegia pacis.Prout †ẽt,et qualitas ꝑsonarũ,qñ sũt ĩ maxima dignitate ꝯstitutę satis rõnabilẽ cãm dispẽsandi ꝑstare vñr, arg. eorũ q̃ hñr in c. de multa,in fi.et ibi nót.doct. extra de ꝑb. et tradit Do. Præpo.in c.1 89.dist.et hr̃ in c.tali,et in c.didicisti.1.q.7. et faciunt not.in l.ad bestias,ibi roboris, vel artificij. ff. de pęn.et q̃ trãduntur in trac.de carita.subsid. q. 95. retẽto,col.1.et q.44.dictum, col.2. et in simili faciunt no. in c.statutũ,in prin.de rescr. li. 6. & in c.cũ in iuuẽtute, de ꝑsump.& in c.1.& c.qa,& c.super specula.de magist. & ꝑ Spe.in tit.de obli.& solu.col. 12.in fi. & ꝑ Ale. cõs. 116.nec arguendi,col.8.in fi.vol.2.& Ias. in l. si vrbana, in fi.ff.de cõdi.indebi.& ꝑ Dec.in c.1.col.8.vers. vlt. qa, de proba.& quæ hñr in l.nõ solũ.ff.de noxa.& in c. tua
132 nobis,de decim.et in c.eũ qui,de ꝑb.li.6.cũ si.Prout†ẽt qm̃ ex tali copula ĩter tãtas magnas ꝑsona facta cũ ꝓlis susceptione,et earũ ꝯsãguineos,& affines,attinẽtes maximũ oriret̃ scãdalũ,&malũ,si dispẽsatio ipsa ñ teneret et ipsos ligaret,ꝓ quorũ euitatione dispẽsatio aliàs,ꝓhibita vr̃ permissa,vt hr̃ in c.qa circa,et ibi doc.no.maximè Abb.nu.2.extra,de cõsan.et aff. et tradit gl. magna in fi.in c.requiritis.§.nisi rigor,prima q.7. et in c. vt cõstitueretur.50.dist.et per gl.in ver.nota ꝙ pro scandalo in c.2.de ope.no.nun.et hr̃ in c.2. vbi Fel. post alios adducit concor. col. pen. extra de præscrip. et per Ludo. Ro.cons.307.in causa propositæ, circa fi. et per Arch. Floren.in sua sum.relatũ in sum.Ang.ver.Papa.§.1.cir
133 ca fi. ponentẽ magnũ exẽplũ.Ad†ꝙ ẽt,diuturnitas lõgi tp̃is,quo dispẽsati steterũt,& ꝑseuerarunt in tali copula,et matrimonio:vt colligit̃ ĩ d.c.qa circa. et tradũt Host.Abb.et alij scrib.in c.illud,de ꝑsump.et Ab. in c.lator,nu.6.q fil.sint legit.et in si.tradit Bal.in l. eos, col.4. in prin.C.de appel.et facit,ꝙ hr̃ in l.hoc iure . §. ductus aquę.ff.de aq.quot.et æsti.et in c.sup q̃busdã. §. ꝑterea, de ver.sig.et quæ tradunt Inn.in c. Alber.de testi.et Roma.ꝯs.252.ꝓ decisione,col.2.et cõs.275.quò ad primũ
134 col. 2.Nec †mirum:qm̃ ex ꝓcessu,varietate , et tẽporis diuturnitate ius diuinũ variatũ apparet circa matrimonia ꝓhibita.c.nõ dẽt,de cõsan.et aff.et ibi scrib.no.ꝓut ẽt dñt in d.c.gaudemus,post gol.in prin.& ꝑ illum tex. & ẽt in d.c.literas,& tradit Io de Tur.crem.in d.sua sũ. in 3.li.c.55.col.1.& plura adducit Pet.de Anch. ꝯs.373. reuocat̃ in dubiũ,col.3.& Rom.ꝯs.346.circa primum, col.3.& faciũt no.ꝑ Abb.in d.c.fi.de cõsuetu. in vlt.no.
135 ver.vnde ꝓ clariori.Et†ex tẽporũ varietate,et necessitate recipit̃,et admittit̃ dispensatio : vt tradit Gemi.ꝑ illũ tex.in c.sicut.14.dist.ver.nota hic duas cãs, et seqtur ibi do.Præposi.in prin.et ꝓbat̃ in c.necessaria , et in c.ꝙ ꝓ
136 remedio.1.q.7.Et†potest etiam adduci: qa inter causas dispẽsandi cõsuetudo aliàs obseruata tradit iustã occasionẽ faciendi eã,vt tenẽt Abb.et Gemi.relati ꝑ do.Pręposi.in c.ꝯñs.11.dist.col.fi.ver.et inter cãs. Qđ † suaderi
137 vr̃ ex traditis ꝑ Inn.Io.An.Abb.et oẽs,in c.fi.de ꝯsu.vbi volũt, cõsuetudinẽ ex cã posse limitare, et distinguere ius diuinũ,vt ꝑ Abb.in c.sup eo.in fi. ex̃ de cog. spir. Et cõsuetudo satis deducit̃ cõlideratis q̃ plurib. exemplis, q̃b.patet,summos Põt.dispẽsasse in gradib. diuina lege
138 ꝓhibitis.Quæ†exẽpla,et cõsuetudo ꝑ doct.postmodũ fuerunt approbata, vt fecit Martinus V.qui dispẽsauit, vt frater caperet suã germanam in vxorẽ,vt dicit Arch. Flor.in sua sum.in 3.par.tit.1.c.11.et refert sum.Ang.in vers.Papa.§.1.in fi.et vt ẽt in alio casu refert Petr.de Anch.in d.suo cõs.373.cõcludẽs,fuisse dispẽsatũ,vt nepos hoc est,filius fr̃is acciperet in ꝯiugẽ vxorẽ sui patrui de

quo meminit Fel.ī d.c.q̄ in ecclarū,col.6.nu.26.asserēs illā dispēsationem fuisse factā in rege Angliæ, & in alio casu satis patet fuisse dispēsatū p Inn. III. cū quodā Liuoniēse, vt caperet relictā frīs pdefuncti sine sobole,de quo plenè in c.fi.de diuor.& Ale.VI.dispēsauit,vtEmanuel Rex Portugalliæ hr̄et ī vxores duas sorores,& germanas successiuè filias Ferdinādi Regis Hispanorum, esto q cū prima mrīmoniū fuisset ɔsumarū,vt ēt idem Ale.VI.fecit,vt Ferdinādus Iunior Rex Siciliæ citra farū acciperet ī vxorē suā amitā, & duo ista exēpla refert d.Th.Caeta.Car.S.Sixti in ɔmē.sup 2.2.bea.Tho.q.154. art.9.& tpib.ēt nr̄is Iulius. II. dispēsauit modernū regē
139 Angliæ capere relictā frīs sui p̄mortui sine sobole. †Et vlterius,q ius diuinū ēt ɔtinēs p̄cepta moralia, & negatiua fuerit,& sit ex ea declaratū , & limitatū p summos
140 Pōt.& p legē positiuā,oñdit ex multis& q̄plurib.Et†primò : qm̄ illud negatiuū decalogi in scd'a tabula positū nō occidēs,p cōi bono ɔ̄ facinorosos, vt de medio tollāt,interpretat,& limitat.c.miles,& c.seq.33. q.5.& ēt in alijs casib.declarat,& pmittit in titu. de sicar. vt tradūt doc.ī l.fi.C.si ɔ̄ ius vel vtil.publ.& Bar.& alij,in l. oēs populi.ff.de iusti.& iu.in 3.q.prin.col.7. vers. vñ tūc distingue,& ponit Gem.& D.Præpo.in §.his itaq; 6.dist.& in c.in his.11.dist.& p D.Præpo.in c.q̄ ɔ̄.8.dist. & Cano.in d.c.q̄ in ecclarū.vbi Fel.col.1.nu. 4. & ponit Abb. in c. fi.col.2.ver.itē nō ītelligas,& ibi Mod.repet.fol.10. col. 1.& 2.de ɔsuet.& Rose.in d.trac.fol.mihi 74.col.3.& 4.
141 vers capio tertiū,plenè psequit.Secūdo †istud patet ex alio p̄cepto in eadē 2.tabula ɔtēto, nō furtū facies , q nō sēp pcedit.c.si qs,ex̄ de furt. & p Rose. d. trac. fol. 73.col.4,ver idē in illo p̄cepto,not.D.Præpo.in d.c.q̄ ɔ̄, col.1.ver.& inde iustificat,& ponit Oc.in 1.lib.2.trac.3.
142 diale.c.10.Et † patet; qm̄ p bono cōi pn̄t exponi particularia bona subditorū.l.itē si verberatū.ff. de rei vēd. & p doct.in d.l.fi.C.si ɔ̄ ius vel vtil.publi.& in d.c.q̄ in ec
143 clarū.Tertiò†oñdit in illo tertio p̄cepto primæ tabulæ sabbatha sāctifices,de quo in c.1.ex̄ de fer.& p Fel.ī c.fi. col.fi.de maio.& obed.in quo ēt p Papā dispēsat, vt p illū tex.tradit Abb.in 4.nota.in c.licet,de fer.& Fel.vbi s̄.
144 nu.9.Quartò† pbat:qm̄ vt horæ canonicæ dicāt, inductū est iure diuino,iuxta illud,septies in die,&c.& p Ab. in c.1.col.2.de celebra.missa.& in c.cum ab oī, de vi.&
145 honest.cleri.Et † tñ recipit limitationē , si Papa cū vno dispēsat;vt nō dicat dictas horas;vt tenet Card.Florē.in cle.2.in 6.notab.de celebra.missa.& Fel.in c.fi.'de maio. & obedi.col.fi.nu.8.vbi ēt adducit Abb.in c. fi. col.3.e.
146 tit.& Fel.nu.27.in d.c.q̄ in ecclarū.Ad † idē , & quinto pōt adduci;qm̄ votū obseruādū est auctoritate diuina, iuxta illud, vouete, & reddite vota dn̄o Deo vestro , de
147 quo in c.magnæ,ex̄ de vo. †& tñ lex positiua,& sūmus Pōt.pōt ex cā illud remittere,c.nō est voti,& ibi no.oēs eo.tit.& tradit Abb.in c.pposuit,de ɔcesī.pb. col. 2.nu. 12.& in c.cū ad monasteriū,col.pen.in fi.de sta. mona. vbi post Inn.& Io.And.& Hēry.Boych in 2.dist.dicit ex cā,Papā posse dispēsare;vt monachus ɔ̄ votū solēne du
148 cat vxorē.Et †licet Bea.Tho.ī hoc variauerit, tñ ista est magis cōis sētētia,vt tenet Richar.& bea.Tho.ī 4. dist. 38.& sum.Ange.in vers.impedimētū 18.vbi asserit, hāc esse magis cōem opi.& sētit Aegid.d.ɔs.28.col. 3. vers. 4.qa put ēt plenè psequit allegādo alias q̄plures decis. Fel.in d.c.si qn̄,col.3.nu.7.& seq.col.1.& seq.vers. & ista faciūt ad qōnē,& Dec.in d.c.q̄ in ecclarū, col.5.versic. successiuè Abb.& ɔs.112.nu.6.vers.p̄terea,& D.Præpo. ī c.sicut ex literis,col.fi.de spōsa.& Soc.ɔs.13.vol.1.col.
149 4.vers.2.Et†de primo,quo ad votū p Do.Præpo. in c.ꝫ illo,32.dist.& p Fel.in d.c.q̄ in ecclesiarū,nu.27. & p Io.
150 de Mil.in vers.dispēsare nō pōt,& vers.seq.Ad†q sextò qm̄ licet decimæ debeant de iure diuino, c.reuerētimi-
151 ni.16.q.1.tñ † Papa pōt cū vno dispēsare, & eū eximere à solone decimarū:vt p illū tex.tenet glo.Host. Abb.& alij,in c.à nobis,& in c.in aliqb. ex̄ de decim. & p Abb. in disput.incip.eps,& ponit Hēry.Boych in c.1.de cōsti. col.2.& Deci.d.cōs.112.nu.6.vers.p̄terea,& Ioā. de Tur. crema.in dicta sua sum.& tract.in 3.lib.c.57.& Gemi.in
152 §.his itaq;,6.dist.col.2. Prout † & septimò: qm̄ licet de iure diuino sufficiāt duo aut tres testes,iuxta illud,ī ore duorū aut triū,&c.c.nouit de iudi. c. relatū. c. cū esses,
153 de testa.tñ† quandoque Papa statuit contra illud, cap. præsul.2.q.4.& alibi,in l.si vnus.C. de testa. cū simi. & p Bart.in d.l.oēs populi,in 3.q.princ.col.7.vers.aut de iure diuino,& plenè p Abb. & alios,in repet. dicti c.cum esses,col.4.& 5.& p Gemi.in dicto c.his itaque , & Hēr. Boych,in c.ex parte,de offi.deleg.il 2.& in d.c.1.de ɔsti. col.3.vers.aut q̄ris,& p Abbatē,& alios,in c.fi.de cōsue. col.2.vers.itē nō intelligas, & p scriben. in dicto c. q̄ in ecclarū,vbi Barba.col.4.vers.qn̄q; verò,& ibi Fel. nu.4. & 30.& p Do.Præposi.in c.in his,col.1.vers.sed aduerte 11.distin.& diffusè ponūt Mod.in tract.de vlti.fi.fol. 19.
154 & 20.& p Ant Rosel.in dicto tract.fo.73.col.2.Ad†idē & octauo:qm̄ de iure nō licet hr̄e duas vxores.c.gaudemus,de diuor.& tñ qn̄q; dispēsat,licet cɔ̄,non , vt dicit sum.Ange.in vers.impedimētū 18.§.1.in fi.& ponit Ab. in d.c.pposuit,de cōcesī.pben.col.2.in fi. & Spec. in tit.
155 de dispēsa.§.nūc breuiter,vers.1.ɔ̄.Ad †q, & nonò: qm̄ iurm est de iure diuino,iuxta illud, redde Deo iura tua,
156 Matth.c.5.& in c.& si Christus,de iureiur. cū si. Et † tñ Papa dispēsat,vt dicit Spec.in tit.de dispē. §. nūc ostendendū,vers.24.& S.Thom.2.secūdæ q.89.artic.11. dum respondet ad tertium argum. cū pluribus cōcor. allegatis p Fel.in c.præterea,col.6.nu. 16. de spōsa. & in dicto c.quæ in ecclesiarum,col.6.nu.27. & ibi Moder.sequuntur,& sentit Aegid.d.cōs.28.col.3.vers.quartò qa, & diffusius per Mod.in tract.de iureiur.in 4. parte , & p Abb.in dicto c.à nobis,de decim.& per Deci.d. ɔs. 112.
157 nu.6.Prout†& decimò: qm̄ ɔ̄ Apostolū ex cā dispensat cū bigamo,c.lector.34.distin.& ibi scrib.not. & p gl.in c.sunt quidā 25.q.1.& Aegid.d.ɔs.28.vers.4.qa, col.3.& p Fel.in d.c.q̄ in ecclesiarū,nu.27.& ibi Dec.col. 5. vers. successiuè Abb.& Soc.dicto cōs.13.col.4.vers.2. & Deci.d.ɔs.112.nu.4.& 6.& plenè p Ioā.de Tur.cre.in d.suo tract. lib. 3.c.57.& per Anto. Rosel.in d. tracta. fol. 78. col.3.vers.mō videamus.Et multa alia particularia ī casu singulari possent adduci,in quibus oñdit, Papā ex cā dispensasse & posse dispensare ɔ̄ ius diuinū in casu particulari , q̄ quisque curiosus de se colligere poterit ex
158 locis & decisionibus superius adductis.Vt†enim dicūt Host.Io.And.& Abb.in d.c.à nobis, de decim.exceptis illis duobus p̄ceptis decalogi,in qbus versat honor Dei irremissibilis,& vtilitas publica indispēsabilis, reliqua p̄cepta oīa,ēt moralia ex cā erunt dispensabilia,& mutabilia.c.fi.§.his itaque, 6.dist.& per Occā loco superius allega.& tradit S.Thom.1.secundæ,q.96.& in 4. dist. 27. q.4.& ponit D.Præpo.post Gem.col.2.vers.& nūc,in c. cōsequēs.11.distin.& Fel.in d.c.q̄ in ecclesiarū,nu.31.& 32.& p Henry.Boych in c.1.de cōstit.col.3. vbi quāplures alias decisio.adducit,& p Ant. Rosel. in dicto tract. fol.74.col.2.vers.simpliciter ɔ̄ p̄ceptū.cū simi.& p Spec. in tit.de dispens.§.nunc breuiter,vers.1. q pōt in oībus dispensare exceptis quibusdam,q̄ exceptio firmat regu
159 lam.Et†ɔfirmatur:qm̄ sūmo Pōt.oīa licent, nisi faciat ɔ̄ fidem,vt tradit Spec.in tit.de dispensa.§. nūc ostendū vers.89.& firmat Vincē.Hosti.Io.And.& Abb. in dicto cap.pposuit,vbi loquūtur de articulis fidei , & idē Ab. c.magnæ.in fi.extra de vo.& Aegid. dicto ɔs. 28. col. 3. vers.cer tū est,& plura cumulat Fel.in c.si quando. col.
160 5.de rescrip.nu.17.& Dec.d.ɔs.112.col.3.Et † de ipsius potestate,plenitudine & p̄eminentia hr̄ in c. qui se scit. 2.q.6.& in c.quicunque.24.q.1.& Io.c. vlt. de quo in c. significasti.de electio.pasce oues meas,&c. & datæ sunt illi claues,&c.iuxta illud,dabo tibi claues,&c.vt p scrib.
161 in c.1.de cōsti.& c.quodcunq; 24.q.1. Et † qa est Deus in terris,vt dicit Bal.in l.fin.C. sent. rescindi. non pos.&
162 Dec.in c.1.sup gl.in ver.& ab oīb.de cōsti.Et†idē est cōsistoriū Papæ & Dei.c.primo,& 2.cap.quanto, vbi Hostien.de transla.plat.& q̄ operat,facit vt Deus, & non vt
163 homo.cap.inter incorporalia.eod. tit. Et † in terris Dei Vicarius est,vt ibidem habet,nec hēt superiorē , nec p̄t illi dici,cur ita facis.c.solitæ,de maio.& obed. c. licet.c.
164 significasti.de electio.cū cōcord. Et † ex magna cā pōt se intromitteret in his,q̄ sunt iuris diuini;vt dicit Inno. in c.fi.de cōsuet.gl.& Arch.in dicto c. sunt quidā 25.q. 1.& matrimonium nullū ex impedimento legis diuinę

potest

pōt validare,vt ex nūc,vt dicit Io And.in c.per venera-
bilem,ver.2.q fil.ſint legit.& refert Fel.in d.c.quæ in ec
cl'arum,nu.30.Cognoſcit ēt de art.fide, ca. maiores,in
prin.de baptiſ.c.hęc eſt fides,24.q.1.& ponit Io.de Tur.
crema. in d.ſuo trac.ſeu ſum.in 2.li.c.107.& q̄plurima
alia poſſent adduci,q̄ hn̄r,& tradūt̄ p D.Cataldi. in tra-
cta.de poteſta.Pa.& in q̄plurib. alijs tractatib. relatis p
Mod.in d.trac.de iureiu.in 4.par.prin. vt ēt ipſi ibi po-
nunt & p Abb.& alios,in d.c.ꝓpoſuit,& p Ant.Roſel.
in d.ſuo trac.& per D. Prep.in c.1.15.diſt.& p Dec.in c.
1.col.2.& 3.& in c.transla.de conſti.& p oēs in d.c.q̄ in
eccleſiarum,& per Soc.d.ꝯſi.13.& 28.vol.1.Dec. d.ꝯſi.
112.& Barb.ꝯſ.1.col.18.& ꝯſ.23.col. 10. & ſequ. vol.1.
165 Nec†licitū erit de eius potētia diſputere,l.3.C.de crim.
166 ſacr.§.nemini.17.q.4.Et†qa in dubijs ipſe ſum.Pōt.pōt
declarare,c.cū veniſſent,vbi ſcribē.oēs, extra de iud.&
per Abb. in d.c.per venerabilem,in fi. & in c.tua,de de
ci.& per Henr.Boych.in d.c.1.col.3.nu.6. allegātem,c.
quoties.24.q.1.& Io.de Tur.crema. in d. ſuo trac.in 2.
167 li.c.107.in fi.& per Rich.in 4.diſt.38.Et† in terīs nr̄is ſi
dubiū reſultaret,an dicta cauſa,p p q̄ diſpenſauit Papa,
ſit iuſta vel ne,dicendū erit eſſe iuſtam,ex quo ita decla
rauit,& fecit,c.venerabilem,de elec.c.ſi.de fo.comp.li.
6.c.inter hęc.23.q.5.& tradit Abb. in d. c. cum eſſes,&
Mod.in d.trac.de vlt.fi.f.20.col.4.ver.ꝙ maximè perti-
net,& in ꝓprijs terīs tradit ſum.Ang.in ver. Papa. §. 1.
168 in prin.Et†in ꝯriū nulli licet iudicare, nec ei ꝯuenire.
c.nemo dicit.9.q.4.& per Inn. in c.ex parte,il 1. de ver.
ſign.gl.& doc.in c.cū veniſſent,de iud. c. nemini. 17.q.
3.& p Inn.in c.cum inter P.de renun.& p eūdē,& Ab.
in c.ſi.col.4.de ꝯſue.& p Fel.in d.c.p̄terea,col.3.de ſpōſ.
169 Et†licet faciendo erraret:quia homo eſt,tn̄ talis error
reſeruatur corrigēdus diuino iudicio, & nō humano.
§.hinc ēt,17.diſt.§.nūc aūt,21.diſt.& 9.q.3.c.aliorū,&c.
170 nemo.Et†eſto,ꝙ diſpenſando ſine cauſa ꝯ ius diuinū
peccet,vt no.Arch.in d.c.ſunt q̄dam, & Abb.in d. c.p
venerabilem,qui filj ſint legit.& Fel.in d.c.q̄ in eccl'arū
171 nu.34.allegans cōcor.tn̄†diſpenſatio facta tenet,vt ſen
tit Io.Baco.in quarto, dū tractat de poteſtate ſummi
Pōt.& tradit Abb.in d.c. per venerabilē, in 3. not.poſt
172 Io.And.Et†ſequitur ibi D.Prep.in §.ꝙ autem,in 3.no.
& Fel.in d.c.p̄terea,col.3.& Aegid.d.cōſ.28.col. 4. ver.
in ꝯrium,circa fin.Ad quod etiā:qm̄ licet iſta coniun-
ctio reperiatur prohibita fieri ꝓpria auctoritate:tn̄ nō
reperitur prohibita eius diſpenſatio, vt dicit Aegid.d.
cōſ.28.col.3.ver.6.quia,& leges eā prohibentes,& doc.
nō pn̄t Papę legem imponere,vt ibidē,col.3.ver.certū
173 eſt autem.Et †in tm̄ iſta diſpenſatio facta erit valida,vt
ipſemet nō poſſit eam reuocare, vt in c.ex tua ; de fil.
presby.& per Arch.in c.ꝙ pro remedio.1. q.7. cum.n.
virtute ipſius diſpenſationis tales pſonę ſint copulatæ,
ſeparari nō pn̄t,per illud,quos Deus ꝯiūxit,&c.Matth.
19.& p Henr.Boych.in d.c.ex parte,de off.deleg. col.2.
& latè p An.Roſel.in d.trac.fol.82.col.3.& 4.& p Dec.
174 d.cōſ.112.Et†quia maior poteſtas Pontificis verſatur
in ꝯhendo mr̄imonium q̄ in diſſoluendo ꝯctum, vt di
cit Io.de Mil.allegando deciſ.in ver.diſpenſare nō pōt
175 Papa.Et†quia pluries ꝯctum tenet,licet nō poſſet lici-
citè ab initio ꝯhi,vt probat̄ auctoritate Apoſtoli.2.ad
Corint.c.6.iunctis dictis per eūdem.1.ad Corint.c.7. &
176 per An.Roſe.vt ſ.proximè.Et†quia multa facta tenēt
quæ aliàs fieri nō poſſent.l.patre furioſo, cum cōcor.
ibi alleg.per doc.ff.de his q ſunt fuit vel alie.iur.& quæ
hn̄r in c.de infidelib.de cōſan.& aff.cū cōcor.ibi alle.p
gl.& doc.in d.c.ſi.de diuor.cum ſi.& in c.gaudemus,&
iſtud in caſu nr̄o ſentire vr̄ Aegid.d.cōſ.28.col.fi.dubi-
177 tatiuè tn̄.Prout†ēt qa ſi diſpēſatio nō teneret,ipſa,pu-
ella reperiret̄ decepta & remaneret deluſa auctoritate
ſedis Ap̄ſicę,ꝙ ne ſequat̄,dicendū eſt, diſpenſationem
ſubſiſtere,ita ꝙ maritus teneat̄ eidē reddere debitū:vt
tenent Inn.Io. And.& Abb.in d.c.cū ad monaſterium
de ſta.mon.col.fi.& Ant.Roſe.in d.trac.f.84.col.4.ver.
vnū eſt, allegans Inn.in c.p tuas, in fi. de don.vbi nihil
dicit,& hoc ne bona fides eā decipiat, & auctoritas pu
blica.l.j.C.de his q ven.ęta.& hoc idē tenet Pe.de Palu.ī
178 4.diſt.38.in 4.q.prin.in 4.art.in 3.concluſ. Et † confir-
matur ex dictis per Old.quem refert Bar.in l. is q reus,
col.pe.ff.de publ.iud.vbi dn̄t,ſaluumconductū conceſ
ſum bānito dr̄e ſeruari, ne ille remaneat deceptus ſub
179 fide publica.Et†qa ſequeret̄,iſtā mulierem regiā,fuiſſe
pellicem & ꝯcubinā alterius,& eius liberos eſſe illegiti
mos ꝯ ſuā bonam fidem:cū p̄ſumatur iura ignorare,
vt dicit gl.in verbo ſciens,in auth. de inceſt. nup.§.1.&
180 per Are.in l.ſciendū,col.8.in fi.de ver.obl. †Et tenēdo
hanc partem,ad tex.in d.c.l'ras,poterit rn̄deri, ꝙ cū ſit
lex poſitiua,nō pōt ligare ſucceſſorē,iurib.vulg. Vel rn̄
deri poteſt,ꝙ illud ibi refert̄ enunciatiuè & narratiuè,
vt p Belle.d.ꝯſ.28.col.3.ver.ite nō obſtat,vbi duas alias
tradit ſolutiones.Vel & tertiò,ꝙ illud ꝓcedit,niſi adſit
cā,p q̄ tollat̄ rō inductiua legis diuinę,vt d̄t ſum.Ang.
181 in ver.Papa.§.1.in fi.Et†infert̄ ex iſtis, ꝙ ſi aliā conſciē-
tiā habeat dictus maritus diſpenſatus, hēt illā depone-
re tanq̄ ſcrupuloſam,& nō verā.c.per tuas,il 2.de ſimo
vbi doct.& in d.c.l'ras,& p ſcrib.in c. fi. de pręſcr. & in
ver.conſcīa.§.1.& 2.& tradit Bal.cōſ.mihi 298.Hæc ma
182 teria,col.2.ver.& ſi in cōſcīa,vol.1.Volēs, † ꝙ non dēt
quis ex ſuo capite facere ſibi cōſcientiā,ex quo dēt ſe-
cōformare conſcientiæ legis,vt ēt dicit Io.Baptiſta de
S.Seuer.in d.tract.de penſio.q.19.verſ.ſed nō volendo,
183 & ver.ſed procliuior ſum.Eo † magis cū aliū lędat, vt
dicit Bal.in c.ſacramentum.in ti.de conſue. rec. feu.&
184 Inno. in c.nouit,de iudi.Et†c.ſunt quidam,non obſta
bit:qm̄ loquitur in concernentibus fidem: vt dicit ibi
glo.& Cardin. S. Six. & Archiepi. Floren.in ſum.relati
per Fely.in d.c.quæ in eccleſiarum,nu.29.Prout etiam
ceſſat, quando ſumus in caſu, in quo ceſſat ratio legis
diuinæ,vt fuit dictum ſupra,& ita reſpondet ſum.An-
ge.in ver.Papa.§.2.circa fi.Prout etiam nō obſtat, qm̄
ibi Papa Vrba.n.nō potuit imponere legem alteri ſuc
ceſſori,& quia nō deſtruitur iſto caſu ius diuinum, ꝙ
remanet in ſuo genere, licet iſto caſu diſpēſetur ex cā,
185 vt per Belle.d.conſ.28.col.3.ver.non obſtat.Nec † ob-
ſtabit illud,ꝙ Papa eſt inferior,& ſeruus,& nō pōt tol
lere legem diuinam ſuperioris:quoniam hic nō tollit,
ſed declarat ex mente eiuſdem legis diuinæ, vt dictū
eſt ſupra,& iſtud facit vt Deus,non vt homo,& aucto-
ritate diuina non humena,vt per Apoſt.prima ad Co-
rinth.c.9.& in c.quanto,de traſla epiſ.cum ſim.de qui
186 bus ſupra.Et†ſtante dicta diſpenſatione facta ex cauſa
& ex mente legis diuinę,& auctoritate ipſi Pōtifici ꝯ-
ceſſa in iſto caſu particulari permiſſa,nō pōt dici,ꝙ p
eam decoloretur ſtatus eccl'æ,nec ꝙ ea vigēte ſalus nō
poſſit haberi:cum per eam tollatur peccatum,& eo ſu
blato concurrentib.alijs req̄ſitis ſalus haberi poſſit,ex
quo de illicito factum eſt licitum.Nec ſtāte diſpēſatio-
ne ſumus in caſu annexo articulis fidei,ita vt ſine eo ſa
lus nō poſſit hr̄i, cū p ipſam reddatur tutus,ēt in foro
cōſcientiæ,& ab oī peccato. Nec iſtud dēbit reputari
indecēs & impoſſibile Pōtifici cōcurrente cā,per q̄ ceſ
ſat rō legis diuinæ, & ea ceſſante,Papa licitè ex mente
eiuſdē legis iſtud operet̄.Nec obſtabit,tale pręceptum
Leuiti.eſſe morale,nā teneri poſſet ꝯrium,ꝙ immo ſit
iudiciale,de quo tn̄ ſtatim dicet̄ in alia oppoſitione, &
ex iſtis infertur,hāc vt verā diſpenſationē ſubſiſtere,&
dr̄e ſeruari:quoniam iſtis conſideratis nō eſt diſſipa-
187 tio.Nec†obſtat,ꝙ fratriſſa cū fratre meo ſunt vna ca-
ro,& ſic in primo gradu,nā iſtud eſt ſm fictionē, verè
autē & naturalr̄ nō ſunt vna caro,vt in ſimi.per gl.in l.
mercis,de verb.ſign.argumento nota.in l.aff.C.cōmu-
188 nia de ſucceſſio.Et†videmus in patre & filio, qui cēſe-
tur vna,& eadem perſona fictè,nō autē verè, & natu-
ral'r.l.fi.vbi doct.C.de impuberum,cum alijs adductis p
Bar.& reliq.ſcrib.in l.ſi is qui ꝓ emptore. ff. de vſucap.
& magis videtur operari ius naturale, q̄ accidentale.l.
189 qui habet.ff.de tutel.cum concor.Et † primus gradus
affinitatis non vr̄ eſſe prohibitus lege diuina morali,
nec non ſtatuto euāgelico,ſed ſolū illa lege Leui.iudi-
ciali,& nouo ſtatuto,& cōſtitutione eccl'æ,ſup q̄b.Pa
pa bene pōt diſpenſare;vt dictū fuit ſuperius, & dicet̄
inferius ī 2.dubio principali,& ad ꝙ facit dictū Richar
di in 4.diſt.41.& firmat Scotus eadem diſt. 40.& vide-
tur probri in c.cum igitur 35.q.3.ꝙ prohibitio reſpe-

ctu affinitatis inducta sit statuto & ꝯstõne ecclastica.
190 Nec† ob.illud de reuerentia debenda fratrissæ, ꝑ ꝗ quã videatur inducta dicta ꝓhibitio,& ẽt qa reuelat turpitudo fratris.Nã hæc oĩa locũ sibi vẽdicãt ad oẽs alios ꝯsanguineos,qb.debet reuerẽtia, & quorũ turpitudo reuelaret,& ꝯñr cũ ipsis nõ posset dispẽsari in scđo gradu ęquali,vel saltẽ in tertio, quorũ ꝯ̃riũ cõiter recipit
191 vt ꝑ oẽs,in d.c.nõ dẽt,& d.c.lr̃as,cũ ꝯcor.Et† ẽt qa ꝯsiderata natura maior reuerẽtia dẽtur sorori,ꝙ̃ fratrissę cũ ꝓhibitio quò ad fratrisã nõ sit de iure diuino morali inducta,sicut est illa erga sororẽ,& maior amor viget in sorore ꝙ̃ ĩ fratrissa,& iõ nõ valet arguere de vno ad aliud,cũ ex diuersis nõ bñ inferat,& suadet:qm̃ facilius dispẽsabit Põtifex cũ fratrissa,ꝙ̃ cũ sorore,vt exem
192 plis ꝙ̃plurib.istud vidimus.Et † ẽt qa coire cũ fratrissa, nõ est tãtus horror,sicuti est cũ sorore,& hoc qdẽ totus mũdus recepit , potissimũ cũ illa ꝓhibitio quò ad fratrisã receperit modificationẽ,vt in terĩs d̃t Belle.allegãdo S.Tho.in d.ꝯs.28.col.3.in prin.ꝑ illud Deute. c. 25.ꝙ reperit in sorore post legẽ diuinã scriptã, de qua
193 Leui.18.& 20.Prout† ẽt:qm̃ soror poterat capi ĩ vxorẽ nõ ꝓhibẽte iure naturali,nec diuino añ legẽ diuinam scriptã,vt fuit in filijs Adę,& Abraã , & dicit Hyeronimus in lib. hebraic.q.Et stãte dispẽsatione ꝓcedẽte ex cã per ꝙ̃ cessat rõ legis diuinę,cessabit volũtas ꝓhibitiua ipsius Dei,ꝙ̃ isto casu nõ erit iusta ex mẽte diuina declarata per Põtificem,cessabit ẽt horror,& dispõ pęnalis legis ciuilis,& inter istos ita ꝯiunctos augebit pax & dilectio ꝑ hãc copulã ꝑmissam, ẽt iure diuino ex cã, & ẽt inter eos remabit prima,& illa ꝙ̃ añ hãc ꝯiunctionẽ dẽbat vigere,ex qb.sublatæ ꝯñr oẽs rationes adductæ, quare iure diuino inter has ꝑsonas fuerit ꝓhibita copula,& cõiunctio,& ẽt tollent alię,quę adduci possent, nam istis superius ad vnãquamq; patebit rñsio. Tenẽdo tñ partem negatiuã fundatã & ꝯprobatã , vt s̃.oĩb. istis poterit rñderi , & apertè oñdi isto casu pñti ea nõ
194 militare.Et† primò cõsiderandũ est,ꝙ licet multipliciter describat dispẽsatio,ꝙ̃ Bal.in addi.ad Spe.in ti.de dispen.§.1.ver.idẽ est,asserebat esse mitigationẽ rigoris, vel moderationem pęnalitatis, factã vel vtilitate publica,vel alia rõnabili æqtate,ꝙ̃ à lege ciuili vocat indulgẽ
195 tia.Et† S.Thomas 2.scdæ.q.88.art.10.dicebat esse ꝯmẽsurationẽ quãdam distributionis,vel applicationis cuiusdam cõis,ad ea,ꝙ̃ ipso continent, vt ẽt ethimologia vocabuli suadet,dispẽsare,quasi diuersa pẽsare,& ꝯmẽsurare singula rõne.vt sentit Abb.in c.de multa, col.3. ver.itẽ dispensatio nu.7.de præb.& añ eũ Spe.in tit. de dispen.§.quot sunt species,ver.sed nunqd,vbi ẽt d̃t, eã esse quãdam misericordiã vel ꝭm alios sit ꝓuida iuris cõis relaxatio,vtilitate siue necessitate pẽsata , ꝭm Spe. in tit.de dispen. §. 1. in prin. Tñ magis cõis descriptio sua est illa,de qua in c.reqritis.§.nisi rigor.1.q. 7. vbi gl. magna,& scrib.& Spe.loco palle.& Abb.in d.c.de multa,nu.8.& ꝑ alios alibi diuersis in locis sequẽtes eã dñt esse iuris cõis relaxationẽ,siue amotionẽ oblõnis à ꝓ̃cepto canonicè,& cũ cãæ cognitione factam ab eo,ꝗ hẽt ꝑtãtem dispẽsandi,ex qb.apertè colligit,nõ passim dr̃e fieri & cõcedi,sed ex causa exñte,& vigente rõne ꝓbabili,necessitate vel vtilitate publica,& nõ priuata.De
196 bent†.n.hr̃i ista reqsita,vt tradit ꝑ gl.& scrib.in d.§.nisi rig.& ꝑ gl.in c.ꝯstituerũt,50.dist.& ꝑ Abb. post alios,ĩ d.c.de multa,col.3.& ĩ c.quãto de trãsl.ꝑla.& ꝑ Io.An. ĩ c.1.col.2.de ęta.& qual.li.6.& ꝓbat ꝭm Abb.in c.non dẽt,de ꝯsãg.& affi.& no.Gem.ĩ c.sicut 14.dist.& D.Prępo,ĩ c.1.89.dist.& ponũt doc.in c.diuersis fallacijs , de cle.ꝯiug.& ꝑ Spe.ĩ ti.de dispen.§.qualr̃ & qñ,ver.qualr̃ aũt,vbi vult,ꝙ faciẽda est ex cã iusta,magna,& certa,vt j.q.7.c.& si illa,& ꝑ eũdẽ Spe.eo.ti.§.quot sũt spẽs,ver. ꝓhibita aũt est,allegantẽ alia iura,& ꝯcludentẽ, alr̃ factã esse ꝓhibitã,& potius nũcupari dissipationẽ , & ẽt tradit in c.innotuit,de elect.& in c.veniens, de fil.ꝑsby. & per sum.Ang.in ver.dispẽ.§.1.& 2. cũ alijs alle.ꝑ Fel. in d.c.ꝙ̃ in ecclarum,nu.34. Et faciũt dicta superius ꝓ
197 ista opi.Rursus† aduertendũ est,ꝙ terĩus iste,dispensatio,ĩ iure diuersimodè recipit,strictè & ꝓpriè,vt est iuris relaxatio.d.§.nisi rigor.scđò, ꝓut est interꝑtatio seu

decło iuris.c.in oĩ.de test.c. Quintauallis. de iureiu.& ista largè & impropriè dispẽsatio dr̃ , tertiò capit ꝓ distributione iuris,quartò ꝓut est in vno talis relaxatio, sed in alio ꝯmutato,vt in c.sup his,de vot. Et ista ẽt impropriè nũcupat dispẽsatio,ita declarat Torc. & Bñd. in trac.de potest.Pa.relatus ꝑ Io.Bap.de S.Seue.in d.tracta.de pẽsio.in 19.q.ver notãdũ,vbi ad id ẽt adducit S. Tho.2.quodlibet,in q.18.& in l.2.q. 96. Et hoc idẽ clarius sentit Anto.Rose.in d.suo trac.fol.mihi 74. col.1.
198 ver.& iõ ego dico.Vbi† postmodũ subdistinguẽdo ꝯsiderat ipsã interꝑtationẽ,ꝙ̃ largè dispẽsatio dr̃, posse capi altero de quatuor modis,vt ꝑ eũ,& Bar.in l.oẽs populi,in 6.q.prin.ff.de iusti.& iu.& ẽt ipse sentit f.83. col. 3.ver. ꝓbat,& istud idem ẽt sentit Io.de Tur.crema.ĩ d. tract.seu sum.in 2.li.c.107.& in 3.li.c.53.& diffusius 57.
199 Istis† modò stantib.ad obiectionem,& adducta supius in qb.dicebat.Põtificem ex cã posse ꝯ̃ ius diuinũ dispẽsare, rñdetur,& vr̃ verum esse interꝑtatiuè & declaratiuè,& capiẽdo dispensationẽ largè & impropriè. Non
200 aũt† poterit,capiẽdo dispensationẽ ꝓpriè & strictè ꝓ relaxatione iuris. Nã Papa nõ poterit hãc facere ꝯ̃ ius diuinũ,naturale,& morale,ꝙ est immutabile,& indispẽsabile,licet possit interꝑtari,ita pũctualr̃ d̃t Io. de Tur. crema. in d.suo 2.li.c.107.& in 3.li.c.53.& aptius & clarius c.57.vbi hanc exꝑssam dr̃iam facit de interꝑtatione,& dispensatione quoad ius diuinũ:qa prima est permissa,scđa verò denegata ĩferiorib. & solũ ꝑmissa diuino iudicio,vt est videre ĩ d.c.gaudemus,de diuor. & in ꝑ̃ceptis moralib. & ꝯcernẽtib.bonos mores,vt est pñs & in ꝑ̃ceptis ẽt positiuis vtriusq; testĩ immediatè institutis à Deo vel à Christo:vt ꝑ eũ,& idem sequit allegãdo Torcel.& alios,Theolo.Io.Bapt.de S.Seue.in d.suo trac.de pensio.q.19.ver.5.notandũ est,& ver.sup 3.q.& istud sentit sum Ang.in ver.opin.§.1.circa fi.ver. d̃t tñ Pa.& hoc idẽ aptius tenet An.Rose.in d. suo trac.f.mihi 74.col.j.& 2.ver.ĩ prima ergo dr̃,& f.78.col.3.ver. & dispẽsatio quoq;,& magis ĩ terĩs nr̃is f.83. col.3.ver. 2.
201 ꝓbat,& f.89.col.j.ver.visis mõ.Cõcludẽs,† ecclam ĩ casib.lege diuina ꝓhibitis nõ dispẽsare, maximè ĩ primo gradu,& ẽt in scđo inequali,& qa hactenus nõ reperit dispensatũ,vt ẽt tenet Belle.d.ꝯs.28.col.4.ver.tñ si petat dicẽs ẽt,nõ eẽ dispensandũ,qa vltra ꝙ nõ reperit alr̃ factũ,hoc est inusitatũ in regione canonica,& gñari posset in cordib.fideliũ,si dispẽsaret, horror & scãdalũ,& malus appetit⁹ posset oriri ad anhelãdũ similia.Cõclu
202 dẽs† ĩ sup pũctualr̃ ĩ casu nr̃o ea.col.4.ver.dñs.B.hmõi dispẽsationẽ nullatenus eẽ ꝯcedẽdã,& col. pe. ver. nec ob.subdit,ꝙ isto casu nõ est ꝯsiderãda cã dispẽsationis qm̃ dispẽsatio ipsa ꝓhibet ex defectu ꝑtãtis nõ ex defectu cãæ.si.n.ꝯsideraret cã.qñq; inter ascendẽtes & descendentes posset dispensari,ꝙ nullo mõ ꝑmisũ est,& facit gl.in ver.sacr̃m,in c.fi.de trãslactionib. volẽs, nullã dispẽsationem ab eccła adhibericirca hos gradus lege diuina ꝓhibitos,& alia etiã supius deducta ꝯfirmantia
203 hanc opinionem per d.c.lr̃as.Et † esto, ꝙ aliq superius adducti in hoc videant ꝯ̃rium sentire,ꝙ Papa possit ex cã relaxare,& dispẽsare in gradib. lege diuina ꝓhibitis vt dicit Io.And.in d.c.per venerabilem,& sequa.& Pet.
204 de Anch.ꝯs.suo superius alleg.tñ† Abb.in d.c.lr̃as.col. 5.& 4.nu.17.dicit,d.c.lr̃as,ꝓbare totũ ꝯ̃riũ.& Barb.ibi in addi.Abb.exꝑsè tenet ꝯ̃ Anch.& gl.in d. c. pitaciũ, nõ est tenenda,qa d.c.lr̃as,& gl.ibi positæ ꝯ̃riũ sentiũt. & Io.de Tabe.in ver.dispensatio,in 4.q.col.2. princ.reprehendit summam Ang.per tex.apertũ in d.c.lr̃as, & qa ꝯ̃ dicta per Abb.in c.ꝓposuit,de cõces.preb.col.pe. & dicta aliorũ doctorũ superius adductorũ, & ꝑ Abb. in d.c.per venerabilem,col.4.nu.21.& in d.c.gaudemus col.2.ver.in gl.j.nu.11.& per Imo.in d.c.lr̃as,nu. 6.& ꝑ Henry.Boych.in c.fi in prin.de spõs.duo.& Io.Baco.in 4.dist.38.q.vlt.in fi.& sic ꝯsideratis auctorib.istis,& alijs deductis circa principiũ qõnis, opinio ista melius fundata iurib & rõnib.& tanꝙ̃ magis tuta erit sequenda &
205 tenenda,iuxta cões & vulg.cõcło. Prout † & secundò deducta cessant tenẽdo etiã opinionem istorum volentiũ,ꝙ Papa ex causa possit dispensare: qm̃ illa procedit qñ causa talis,quę tollat peccatum, vel quæ maius bonum

nō inducat,vel maius malū euitet,aliàs secus;vt tradūt Host.& alij scrib.oēs,maximè Ab.col.3.in c.fi. de ꝯsue. & repeten.ibi fol.10.col.1.ver.extra istā gl. vbi plures ꝯcor.ad id allegant,& hoc ꝑ tex.in c.fi.de pſcrip. quē adducit Io.And.in rub.de ꝯsti. & expressè firmat Rose.in d.tract.fol.mihi 73.col.3.ver.semper intelligo. & fo.78. col.3.ver.itē nō dispēsat.& fol.75.col.1.ver. quartū dubiū est,cū alijs adductis ꝑ Fel.in d.c.q̄ in ecclarū,nu.31. & duob.sequen.& Barb.ibi col.4.ver.qn̄q; verò, & ponit d.Præpo.in d.§.his itaq; 6.dist. sed istorū triū nullū in casu pſenti adest;qm̄ peccatū nō tollit̄, qnimmo inducit̄,vt dictū & ońsum fuit superius, nec maius bonū inducit,vel maius malū euitat,vt de se patet, ergo ,&c.

206 Prout† & tertiò tollunt̄ posita dicta opinione ꝓ vera; qm̄ nō sufficit q̄libet cā,sed dēt esse rationabilis , & necessaria,ac vtilis,& ꝯcernēs publicā vtilitatē,nō priuatarū ꝑsonarū,& talis , ꝑ q̄ appareat dicto casu cessare dispōnē legis diuinę,qua cessāte ꝑmittit̄,col.3. ver.vn̄ dispēsatio ex eadē mēte diuina, vt expressè dictāt decisi.s̄. adductę in ꝯriū.Qn̄ aūt cā nō esset rationabilis , necessaria & cōcludēs , & dictū bonū publicū nō cōcernēs, sed priuatū solū,reijciēda penitus est, & nō cōsideranda,vt à ꝯrio istis cessantib.innuunt decisio.& auctoritates pdictæ,& apertissimè hoc firmat Abb.in d c.fi.vers. cōclude.& vers.seq.& post alios repeten.ibi fol. 10.col. 1.vers.sed vis est.& vers.seq.sed tu dic , volētes ꝯsiderandū eē fauorē publicū & nō priuatū,allegādo Theo. Cano.& alios doct.& ēt sētit Fel. allegādo alias decisiones post alios scribētes ibi,in d.c.q̄ in ecclesiarū.nu.39.&in d.c.præterea,de spōs.nu.19.& est bona decis. Abb. in d. c.de multa.de pben.col.3.& Card.in d.c. literas, col.3. Sed istorū in casu pſenti nullū viget , ꝯn̄r erimus in decisio.primo loco ꝓ parte negatiua deductis, qbus erit standū,& nō dispēsationi Pontificis nulliter factæ, ꝯ ꝓhibitionē diuinā,& q̄ nō sustulit pctm̄ , qnimo potius induxit,illud ꝑmittēdo , ꝯn̄r dispēsatus non erit tutus, nec dictæ dispensationi erit parendū rōnib. & decisio-

207 nib.de qb.ibi † Et cā pacis,amicitiæ, cōcordiæ,federū, & ipsorū amęnitas,tūc demū iusta & rōnabilis eēt iudicanda,qn̄ aliter hr̄i nō potuisset, nisi hmōi copula & dispēsatio fuissent secutæ , aliàs aūt si sine istis hr̄i potuisset,nō erit ꝯsiderabilis.ſm Host.in c. dilecti. de maio.& ob.vers.sed pone,& Pet.de Anc.allegatū ꝑ Fel. in d. c.q̄

208 in ecclesiarū.nu.76.in fi.†Et facit,ꝙ vult do. Prępos.in c.de illo.32.dist.dicens,tunc pacē esse iustā cām , qn̄ esset totius regni,igitur ista nō erat respectu regni,& boni,ac vtilitatis publicæ,ex quo forsan nullū imminebat bellum , nec aliqua suspitio ipsius nedū inter ipsos copulatos & eius affines,& cōsanguineos, verū nec inter alios,certè hmōi cā nō vera nō validabit ipsam dispēsationem,nec ēt poterit cōsiderari respectu ipsarū ꝑsonarū copulatarum,seu cōsanguineorū ipsarū; qm̄ nulla erat inter eos ꝯtrouersia vel discordia, qnimmo amicitia,& vigere dēbat amor,& charitas, licet primus maritus fuisset mortu⁹,nā adhuc eo mortuo ista durabāt, nec erāt sublata ꝑ ipsius mortē,cōsideratis rōnib.addu

209 ctis s̄.qb.hmōi copula est ꝓhibita.†Et ꝯn̄r expſsio cāę nō fuit vera,vti satis cōprobat̄ ex diffinitione ipsius pacis,de qua ꝑ Goff.& alios,in sum.đ treu.& pa.& Bar.ꝯs. mihi.200.ad declarationē,q̄ hēt,pacē eē finē discordiæ & ꝯtrouersiæ,& discordia, & ꝯtrouersia nō existēte finis iste accomodari nō pōt, surreptitiè ergo hmōi cā

210 dicet̄ expſsa.†Cōn̄r nō opitulabit̄;qm̄ vbi latēt insidię nō ē pax ſm Bal.allegātē August.in c.1.in prin.de pa.iu

211 ra.fir.†Et illa pax,q̄ est cā peccati simulata, & īperfecta ē,vt dicit.S.Theo.sup euāge.Matt.c.10. & sup euāg.Io.

212 c.14. †Nec est nomināda pax ea, ex qua resultat īiustitia euidēs,& magnū animarū detrimētū,ſm Bal. ꝯs.mi

213 hi 371.Visis ꝯsilijs meis,vol.3.†Dispēsatio igit̄ surreptitiè,& obreptitiè obtēta ēt in cā m̄rimoniali ipso iure vitiat,& reddit oīa nulla,vt dicit gl. ꝑ illū tex.in c. ꝙ delicto.đ ꝯsāg. & affi.& pulchrè tradit Gem.ꝯs.33. Pro examinatione.col.1.& tradit̄ ꝑ scrib.oēs,in c. sup literis, &

214 in c.ad audiētiā,il 2.& in c.cū dilecta,de resc. † Prout ēt reddit̄ nulla;qm̄ emanauit ex cā falsa,& n̄ vera , vt dicit gl.& Ab.in c.qa circa.de ꝯsan.& affi.& ꝯn̄r ꝯ intētionē concedentis,vt tradit Bar.in l.pſcriptione.C.si ꝯ ius vel vtil.publi.cū alijs alleg.ꝑ Dec.ꝯs.373.viso nu.13.& ꝑ Gemi.& do.Præpos.in c.ꝯcernēs, col.fi.11.dist.& Fel.in d. c q̄ in ecclarū,nu.34.& in c.sup his,nu.1.đ fi.inst.& Car. in d.c.literas,col.2.volēs istud ꝓcedere , ēt si falsitas nō posset ꝓbari,& ēt si talis cā falsa fuisset impulsiua, ſm Old.ꝯs.256.Clemēs eps,& ꝑ Dec.ꝯs.318.In cā , nu. 5.& in sum.Ang.in ver.dispēsatio.nu.seu §.11. Et qa funda-

215 ta sup qualitatib.†nō veris,immo falsis, iccirco ēt erit nulla,vt tradit Ro.ꝯs.194. relatus ꝑ Fel. in c. postulasti. nu.18.& seq.de rescr.& ꝑ Frā.de Cur.ꝯs.16. Clarus vir.

216 car.pen.col.3.† Cessāte itaq; cā dispēsationis, cessabit & ipsa dispēsatio,vulg.c.cū cessāte,de appel.l. adigere.§. q̄uis.ff.de iure patr.& ꝑ Ro.ꝯs.417.Omnipotētis,& Fel.

217 in d.c.q̄ in ecclarū,nu.43.& in c.ex literis,de ꝯst.†Et qa falsitas cāæ expſsę n̄ tollit̄ ēt ꝑ motū ꝓpriū, vt dicit Ab. in d.c.qa circa, col.1.ver,q̄ro,nu.7.ēt tenet Pet.đ Anch. ꝯs.188.Visis,col.fi.cū alijs alleg.ꝑ Dec.in ꝯs.nouiter im

218 presso,quinto,visis,aliàs 407.col.fi.nu.22. † Quāto igit̄ magis si dispēsatio fuit facta ad supplicationē istorū,reddet̄ surreptitia,cū sit ꝯ i⁹ diuinū:vt tradūt Host. Io.An. & Hēri.Boyc.in d.c.de multa,de pb. & Rosel. in d.tract. fo.75.col.1.ver.sed si dispō,& in sum.Ang. in ver.Papa. §.2.¶Nec istis hēt obstare,si fuisset apposita cla , ex his, & alijs causis animū supplicantiū, et cōcedētis mouētib.ꝑ quā stādū vr̄;et si nō assertioni ipsorū supplicātiū, saltem assertioni ipsi⁹ Pōtificis, ꝙ aliqua iusta cā fuerit

219 motus:†cū de eius facto attestet̄,vt in cle.1.de ꝓb.et tradit Ale.ꝯs.2.visis,col.fi.vol.2.et in simi.Pau.de Cast.in l. cum hi.§.ptor.ff. de trās. vt ipse Pōtifex æstimandus sit

220 dispēsasse,iuxta illud Deut.25.et in c.fi.de diuortijs.†Et licet nō fuerit dictum,hoc ꝯxisse ad suscitandum semē fratris , tn̄ istud præsumendum est , vt actus dispēsationis valeat in hoc actu ꝑmisso,et valido , ſm gl. in hmōi, in prin.de leg.1.et ibi no.Bal.et Ale.arg.tex.in l. fi.C.de

221 fideiu.†Et vt actus factus à principe valeat , vt dicit Bal.

222 in l.ex facto,in 4.no.ff.de vul.et pup.† Et qa qn̄ fit actus ꝯ ius in quo qs potest dispensare , intelligit̄ dispensasse, ſm Inn.et alios,in c.diuersis,de cler.cōiu.et in c.veniēs, de fil.psby.et in c.2.de biga.et ꝑ Fel.in c.si qn̄.nu. 10.de

223 rescr.et in c.cū vigesimū. de off.deleg. † Et qa qn̄ actus aliter valere non potest,præsumendum est, principem vti plenitudine potestatis,vt dicit Pa.de Cast. in l. ex imperfecto.C.de test.per l.3.C.de test.mil.et Fel. in c.1.nu. 35.de cōsti.licet regulariter in ꝯrium sit pręsumendū , vt traditur in l.in testō,per Pa.et alios . C. de test. mil.et per Inn.in c.innotuit.in prin.de elect. cum si.et quia in Deut.et in d.c.fi.non dicitur,ꝙ istud debeat exprimi,vt cōtrahatur matrimonium ꝓ suscitando semine, et sic

224 satisfactum vr̄,si eo ꝯcto semen fuerit suscitatū.Vel†vt talis actus dispēsationis valeat,iuxta l.quoties.ff.de reb. dub.cum vulg.præsumamus Ponti.motū aliqua rōnabili cā,ꝑꝑ quam tollebatur peccatum,et cessabat rō ꝓ-

225 hibitionis inductæ ꝑ l.diuinā.†Cessant.n.ista ; qm̄ quādo dispensatur ꝯ ius diuinum,nunq̄ pſumit̄ cā , nisi exprimat̄,et dēt esse aperta,et certa, et non retenta in pectore,et mēte,vt dn̄t Inn.et alij,in c. fi. de ꝯsu. & apertè hoc firmat Ab.in d.c.q̄ in ecclesiarū,col.mihi.4. nu. 10. ver.2.limitarem,vbi vult,ꝙ ēt in casib.cōcessis,& ꝑmissis dispēsari ex cā,in illis si dispēsatur,debet cā exprimi, & esse certa,& hoc idem ibi sequitur Fel. allegādo alias concor.col.5.nu.24.& col.8. vbi diffusius nu. 34. & bn̄ nu.82.& 89.vbi ex plurib.conclusionem hāc cōprobat vt etiam facit Dec.ibi col. 8. ver. secunda conclusio. & versic.seq.& col.antep.vers.sed considerandū, & ver.ex istis,vbi ex quamplurib.decisio.ibi per eum adductis cōprobat,qn̄ dispensatur ꝯ ius diuinū , non esse standum assertioni principis,nec credendum illi asserenti,subesse cām,si nō est expressa,licet qn̄q; in alijs præsumatur.

226 Et †maximè,quia vbi ad essentiā requiritur cā,nō sufficit,illam habere ꝓ subsistente,nisi verè ꝓbet̄ eā subsistere,ꝑ l.si forte.ff.de castrē.pec.cū alijs alleg.ꝑ Deci.vbi su

227 pra.†Et quia in his,in quibus Papa nō hēt plenitudinē potestatis,vt casus pn̄s,sed limitatā,eius assertioni , non stat̄,vt dicit Are.in c.cum à vobis, de test. post Abb.& idem Aret.cōs.166.col.7.& Frāc.de Cur.cōs. 20. col.6.

228 ver.aliqñ,& tertiò,& ꝯſ.21.col.antepen.†Et qa talis aſ-
ſertio nõ pt validare actũ nõ depẽdẽtẽ ſimpľr,& abſo-
lutè voluntate aſſerentis,ſm Bal.in c.1.ꝗ feu.da.poſ. &
Bar.in auth.ſi qs in aliquo documẽtò.in fi.C. de edẽ.&
ꝑ Fr.de Cur.ꝯſ.27.Magnificus vir.col.12.ver. qd plura.
229 Et † qa in dãnũ alterius,& animarũ ſuccedit, tãto for-
tius illi minimè erit ſtãdũ,ſm Anch.ꝯſ.399. Præmitto,
col.fi.& Dec.ꝯſ.114.Et ꝑ tenui,col.3.verſ.ꝯfirmat̃ hoc.ĩ
fi.& col.ĩ prin.& Fel.ĩ c.ad audiẽtiã , col.3. de p̃ſcrip.cũ
230 alijs alleg ꝑ Dec.ꝯſ.357.nu.6.ĩ c.nouit.col.5.đ iud.†Ma
ximè qa ſumus ĩ ꝯcernẽtib.maximũ p̃iudiciũ,periculũ
animarũ,& ĩcurſionẽ peccati,ſm gl.ĩ d.cle.1. vbi ſcrib.
231 ĩ d.c.cũ à vobis,& in ꝯſ.s̃.alleg.†Et ẽt qa ꝑ euidẽtiã facti
indirectè ſatis oñdit̃ oppoſitũ , vt nulla hic iuſta cã exi-
ſtere poſſit,quo fit: vt eius aſſertioni minimè ſit ſtãdũ,
vt tenet gl.in verſ.feciſſet,in d.cle.1.& Anch. ꝯſ.265. in
1.dubio,cũ alijs alleg.ꝑ Fel.in d.c.cũ à vobis,col.2. & 3.
232 nu.6.Et†dicta cl'a,ex alijs animũ nr̃m mouẽtib. &c.po
tius reſtringẽda venit in caſu expreſſo,ĩ quo diſpõ prin
cipaliter fundat̃,q̃ ĩ alio:cũ ad illũ veniat acceſſoriè, iux
ta tradita in cle.1.in fi.de p̃b.& ĩ reg.cũ principalis, vbi
233 Dec.de reg.iur.Et†p̃iũgi dẽt cãæ p̃cedẽti potius q̃ am
pliare ſupplicata in p̃iudiciũ animarũ,vt in fi.de iſta cl'a
tradit Dec.d.ꝯſ.373.nu.14.& intelligi dẽt de honeſtis &
iuſtis nõ alijs; vt ꝯſulendo aliàs dixi,nec põt adduci illa
cã,de qua in Deut.in d.c.fi.qñ ſi hoc diceremus, Papa
ſecutus fuiſſet ritũ & morẽ legis miſticæ & iudaizaret
& mortaliter peccaret,vt dictũ fuit ſuperius , & qa ho-
die inter fideles talis cã nõ eſt rõnabilis,neq; ſubſiſtit,vt
234 dictũ fuit s̃.& dicet̃ ẽt inferius.†Et ĩ d.c.fi.cã fuit diſpẽ-
ſandi ſatis diuerſa ab iſta, vt dicet̃. ĩ. & iſta diſſimilis illi
nõ erit admittẽda,vt ĩ terĩs nr̃is p̃ũctualiter dicit Aegi.
d.ꝯſ.28.col.4.ver.tñ ſi petat̃,nec alia põt in caſu p̃nti p̃ſu
mi,q̃ inducat effectũ,de quo s̃. tollẽdo peccatũ & ope-
235 rãdo ceſſationẽ rõnis legis diuinæ.†Potiſſimũ cũ cã ap
pareat exp̃ſſa,quo fit:vt alia nõ p̃ſumat̃, vt ꝓbat̃ in l. cũ
de in rẽ verſo.ff.de vſu.iũcta l.ſi certis annis.C.de pac.&
in d.ꝯſ.Fr.de Cur.21.col.10.in fi.& ꝯſ.20.col.6. in prin.
236 Et†plenitudo ptãtis ipſius Põt.ceſſat in caſu p̃nti:cum
gerat̃ actus ꝯ ius diuinũ,in quo nõ ſimpľr põt diſpẽſa-
re,vt ſuperius fuit ꝯcluſũ ; & ſtatim dicet̃. ſumus igit̃ in
diſpẽſatione ſine cã facta ꝯ ius diuinũ , ꝯñr nulla & in-
237 ualida, vt dictũ eſt.† Nec qualitas & dignitas p̃ſonarũ
iſto caſu erit iuſta cã diſpẽſãdi ; cũ agat̃ de pcõ & de ſa-
lute animę,quo fit:vt nulla dẽat eſſe acceptatio p̃ſona-
rũ,nec aliter cũ regib.q̃ cũ alijs agẽdũ eſt, vt hr̃ in diui-
238 na ſcriptura,de qua ĩ c.nouit,ver.ſed forſã,de iudi. †Et
q̃to qs maior eſt,tãto in eo ꝯſiderat̃ maius pctñ , iuxta
illud,oẽ animi vitiũ,&c.vt ĩ c.nulli fas.25.q.1.& in c. hõ.
40.diſt.Et ſi priuatis & humilib. nõ dẽt dari occaſio pec
cãdi, à fortiori minus dãda ẽ iſtis digniorib. & egregijs
239 quorũ exẽplo inferiores ſępius gubernãt̃.Et †qa diſpẽ
ſatio ñ ẽ ꝯcedẽda ad volũtatẽ,& vtilitatẽ priuatarũ p̃ſo-
narũ,ſed ob bonũ publicũ, vt dicit Abb. poſt alios,ĩ d.
c.de multa.col.3.Et iſto caſu ꝓcedit tex.ibi, cõſiderans
qualitatẽ p̃ſonarũ,& tradit Abb.in c.fi.đ ꝯſuet.col.3.&
alij ſcrib.ibi,maximè repetẽt.fol.10.col.1.volẽtes,diſpẽ-
ſationẽ factã ob vtilitatẽ priuatã,& ĩtuitu p̃ſonarũ,& ñ
ob bonũ publicũ,eẽ nullã,vt tradit Ale.in l.1.col. añpe.
240 ſo.mat.& alij citati ꝑ dictos repeteñ.†Nec negat̃,ꝙ qua
litas p̃ſonarũ nõ ſit in plurib.ꝯſiderãda,& ꝙ digniores
nõ differãt ab alijs,vt hr̃ in iurib.s̃.ĩ ꝯ̃riũ alleg.cũ ſi.Tñ
in caſu p̃ſẽti à pari oẽs ꝓcedũt,qnimmo maioritas ma
gis aggrauat.Potiſſimũ cũ ceſſet neceſſitas, & publica
vtilitas,& vigeat rõ legis diuinę,& ꝓhibẽtis hmõi ꝯnu-
bia,oĩb.ĩdifferẽter abſq; p̃ſonarũ acceptatione,& ĩterĩs
nr̃is iſtud ſeqt̃ Belle.d.ꝯſ.28.ꝑ totũ.poſt q̃ plures alios ꝑ
241 tiſſimos viros Theo.& Cano.ꝑ eũ allega.†Cã ẽt ſcãda-
li euitãdi nõ erit iuſta ad ipſã diſpẽſationẽ validãdã,nec
ꝯmiſtio & copula carnalis,& filiorũ ſuſceptio ; cũ tale
mr̃imoniũ fuerit nullũ de facto ꝯ̃tũ,& ꝯ expreſſã ꝓhi
bitionẽ legis diuinæ,vt in d.c.literas,& in c.cũ hẽret, de
eo q̃ dux.ĩ mat.q̃ poll.ꝑ adulte.qnimmo ꝯſideratio ſcã
dali facit in oppoſitũ,ne diſpẽſet̃,vt dicit Bellame. d.ꝯſ.
28.col.8.verſ.tñ ſi peccat̃.& hr̃ in ſim.in c.ſup eo. de co
gn.ſpiri.& Aegi.ibi loqt̃ in caſu in quo filij erãt ꝓcreati
242 vt patet ex themate. † Et ſi iſti ſũt magni principes , eo
magis rõne dẽnt viuere,& regulari.l.digna vox.C.de le.
cũ vulg.Et nõ dẽnt velle,niſi ꝙ eſt ęquũ & iuſtũ,& ꝙ ar
bitrãt̃ in alijs,dẽnt ĩ ſe ipſis reputare, arg. eorũ q̃ hñr in
243 c.1.de alie.feu.& iuxta illud,ꝙ tibi vis,&c.†Et ꝯſiderata
rõne & lege diuina,dẽnt acquieſcere, & nõ ſcãdalizari.
Nec timore ſcãdali veritas dẽt reijci,ex quo p̃ferẽda eſt
cuicũq; ſcãdalo,& eius timore nõ eſt relinquẽda . c.q
ſcãdalizauerit,de reg.iu.cũ alijs alle.ꝑ Fel.in c.2.col.3.de
244 p̃ſcr.& hr̃ ĩ c.fi.đ his q̃ vi aut met.cau.&c.†Et potiſſimũ
qñ ꝯmittit̃ pctñ mortale,ceſſare dẽt ꝯſideratio ſcãdali
ẽt ſi eſſemus in dubio,vt dicit gl.in c.2.de op.no. nũ.&
facit.c.iuuenis,de ſpõſ.& Inn.ĩ c.cũ pridẽ,đ renũ.& Fel.
in d.c.2.col.3.Et adducta ĩ ꝯ̃riũ locũ ſibi vẽdicãt, qñ ꝓ-
hibitio erat iure poſitiuo inducta, vel qñ adeſt bonũ &
vtilitas publica,vel qñ ceſſat rõ legis diuinę,ꝑ q̃ ceſſatio
245 nẽ ſum⁹ ex̃ pctñ & copula reddit̃ licita.†Nõ obſt.diu
turnitas tp̃is;qñ potius in ꝯ̃riũ,vt tãto magis aggrauet
qa ſępius repetitũ & reiteratũ,vt in l.3.C.de epi.audien.
& in l.q cũq;.& in auth.nouo iure.C.de ſer.fugi. & in l.
246 aut facta.§.tp̃s.ff.de pę.cũ ſi. †Et qa tãto magis peccata
ſũt grauiora,quãto diutius detinẽt alligatã infęlicẽ ani
247 mã.c.fi.de ꝯſ.& d.c.cũ hr̃et,& in c.cũ in ecclæ. de ſi.†Et
gradus diuina lege ꝓhibitus nõ defendit̃ lõginqtate an
norũ.d.c.ñ dẽt,de ꝯſã.& aff.& ibi Ab.& alij no.& ĩ ſum.
Ang.ĩ ver.ĩpedimẽtũ.6.§.1.ver.vñ ꝯ̃hẽtes,& ſeqt̃ Io.Ba
co.allegãdo Hoſt.ĩ 4.ſen.diſt.38.ĩ 5.q.ver. & addit.& ſẽ-
tit Aegi.d.ꝯſ.28.ꝑ totũ,& alle.in ꝯ̃riũ locũ hñt ĩ caſu ſa
tis diuerſo,qñ ceſſat pctñ,vel ĩminet alia qualitas faciẽs
248 ceſſare diſpõnẽ legis. ¶ †Nec ob.ius diuinũ circa mr̃i-
monia fuiſſe tp̃e variatũ;qa verũ ,ꝯſiderãdo principiũ
generationis,& principiũ poſt diluuiũ, poſt ãt legẽ ſcri
ptã nõ reperit̃ variatio in primo gradu,& ſcđo inęqua
li,qnimmo in iſtis adeſt oĩs certitudo,vt ſint ꝓhibiti oĩ
iure.Et ꝯñr gradus iſti erũt ĩmutabiles,& ĩdiſpẽſabiles.
249 d.c.literas,cũ alijs.s̃.adductis. † Nõ ob.cõſuetudo: qñ
tũc demũ p̃ſtabit iuſtã cãm diſpẽſãdi , qñ eẽt rõnabilis,
& ꝑ eã ceſſaret rõ ꝓhibitionis legis diuinæ, & exclude-
ret̃ pctñ,vt diſponũt ĩ ꝯ̃riũ allegata,qñ ãt ꝯſuetudo eſt
irrationabilis,nõ p̃ſtat iuſtã cãm diſpẽſãdi, nec valet,vt
dicit Ab.ĩ c.ſup eo.đ cogn.ſpir.& ſcrib.ibi,& ſũ.Ang.ĩ
ver.ĩpedimẽtũ.17.q.1.& facit tex. & q̃ ibi no.ꝑ oẽs alle-
250 gãtes ꝯcor.ĩ c.fi.de ꝯſue. †Et ĩ caſu nr̃o eſt tex.ĩ l.pe.C.
de inceſt.nup.vbi reprobat̃ ꝯſuetudo illorũ,q ſpõſã fra
tris p̃mortui capiebãt in vxorẽ ẽt nõ cognitã ſed virgi
nẽ:eo qa erat irrationabilis , & qa ꝑ eã potius inducit̃
pctñ q̃ tollat̃,& ideo tãq̃ corruptela ñ erit ꝯſiderabilis.
251 ¶†Et exẽpla ſupius adducta,in qb.apparet,ſũmos Põt.
diſpẽſaſſe in ſcđo gradu inęquali,& in primo trãſuerſa
liũ,neceſſariò minimè ꝯcludũt idẽ in alijs ſimilib.faciẽ
dũ;qñ ñ đbemus iudicare exẽplis,ſed ſm leges.l.nemo
252 C.de ſẽt.& interlo.om.iud.& ĩ l.exẽplo.C.de ꝓb. †Nec
ẽ neceſſaria ꝯñ,ꝑ anceſſores dr̃ fuiſſe factũ,ergo p̃t fie
ri ꝑ ſucceſſores,nã multa facta fuerũt ꝑ Põtifices, q̃ iu-
re nõ potuerũt fieri vt legim⁹ đ Marcellino, timore ſa-
crificãte idolis,q ſecuta p̃nĩa nõ fuit depoſit⁹,& đ mul-
tis alijs,quorũ facta & exẽpla fuerũt reuocata,& ĩ ſimi-
253 lib.ñ executa.†Et licet exẽpla honeſta ſint digna execu
tione & obſeruatione ; tñ inhoneſta & inducẽtia pctñ
nõ ſũt imitãda,nec ſeruãda iuxta illud,exẽplo quocũq;
malo,&c.& in ꝓprijs terĩs nr̃is à fortiori ẽ tex. ĩ d.l.pe.
C.de inceſt.nup.vbi exẽplũ de deducẽda fratriſſa ñ dẽt
ſeruari,qnimmo reijci.& Sal.ibi ꝑ illũ tex.no.exẽpla in-
honeſta,vt eſt ĩ p̃ſẽti caſu,ñ dr̃e ſeruari, & potiſſimũ qñ
ſũt irrationabilia;vt ẽ p̃ſẽs ſm ea q̃ dicta ſũt ſupius đ ꝯ
254 ſuetudine irrationabili. †Argñ.n.ab exẽplis tũc đmũ
ꝓcedit,qñ ſũt exẽpla ſãctorũ:vt in c.de qbuſdã . 20.diſ.
& ĩ c.verũ,& ibi Abb.in 3.no.de ꝯuerſ.ꝯiug.& qñ ꝯcor
dãt rõni,aliàs ſecus:vt dicit do.Præpoſi.ĩ c.ſi in audito-
rũ.10.diſ.& in c.turbat.37.diſt.& no.in c.in cauſis,de re
iud.Qñ ergo expreſſè ſũt ꝯ ius diuinũ,inducũt malũ,il
licita,& pctñ,nedũ obſeruãda & ſequẽda nõ ſũt,qnim
255 mo deteſtãda,rõnib.& deciſi.qb.s̃.† Prout ẽt: qñ tũc
demũ exẽplis honeſtis Papæ eſt iudicãdũ, qñ ꝓcedit di
ſpoſitiuè,vt not.Io.And,& alij,in d.c.in cãis, ſecus ãt ẽ,
qñ ꝓcedit diſpẽſatiuè, vt ſũt exẽpla ſupius adducta,nã
iſto

iſto caſu ipſius exemplis minimè iudicãdum eſt,ita Ge
256 mi.ɔſ.34.Graduatus,col.3.ver.vñ licet.Nec †exemplũ
de quo in c.fi.de diuor.nec tex.ille,q in ɔ̃riũ principalr
adducit,hẽt obſtare:qm̃ loquitur in illis, q ɔ̃xerũt ſm
ritum legis Moſaycę,quem anteq̃ fuiſſent cõuerſi ad fi
dem,obſeruabant,intelligẽtes ad corticẽ verborũ legẽ
Moſaycã, & Papa illo caſu permittit ꝙ poſſint in illo
mr̃imonio ſm dictũ ritũ ɔ̃cto ꝑmanere, vt colligit ibi
ex ꝓęmio reſpũ illorũ gentium ecclę Liuonien.noui-
ter ad fidẽ ɔuerſarum:vt in ſi.eſt tex.in c.Deus q,de vi,
257 & hon.cler.& in c.Deus q,de pę.& remiſſ.Ex†quo ꝓę-
mio colligit cã finalis illius deci.vt in l.fi.ff.de hęr.inſti.
& in l.1.ff.ad maced.& in l.reg.§.fi.ibi,nã initiũ ɔſtõnis.
ff.de iu.& fac.ign.& probat ibi,diſpar eſt ritus, & ibi de
nouo ad fid.cathol.cõuerſorum,& ibi,in matrimonijs
258 ɔ̃ctis,& ibi,poſtq̃ ad fidem,&c.Qui†caſus fauore fidei
inductus & publicę vtilitatis,iux.tex.in c.in fidei fauo-
rem,cum ɔcor.de hær.li.6.nõ dẽt trahi ad ɔñtias, l.ius
ſingulare,l.ꝙ verò ɔ̃.ff.de leg.c.quæ à iure,cũ vul.de re
259 gu.iur.li.6.Propter†infirmitatem.n.illarũ gentiũ fuit il
lud permiſſum,ne detraherent & deuiarent à fide,vt ex
preſſè dicit tex.ibi ꝑꝑ infirmitatem gentis,&c.& in ſi-
mi.de infirmitate gentium ſimilium permiſſum fuit,ꝙ
aliàs denegatũ eſt,vt in c.quædã.§.quod ſcripſi 35.q.3.
& hr̃ in c.fi.qui fil.ſint leg. & in c. de infidelib. de con-
ſang.& affi.& in c. gaudemus,de diuor.ipſis.n. ne à fide
retrahant permiſſum eſt remanere in illis,vt in dictis iu
260 rib.Et†iſte caſus ita exceptuatiſſimus nullo mõ dẽt ex
tendi in mr̃imonio ɔ̃cto vel ɔ̃hẽdo inter veros fideles
& in fide ſolidatos,vt expreſſè ꝓbat tex.ĩ d.c.fi,in fi.vo
lẽs inter iſtos fideles ſeruari prohibitionẽ diuinã ẽt eo
caſu,quo fratriſſa remãſiſſet ſine ſobole ex primo ma-
rito p̃mortuo,& ſic tex.ille,& exẽplũ ꝓbant totum op
poſitum,qñ diſpenſatio fieret inter fideles, & in fide ſo
lidatos:vt nulla ex cã poſſit iſto caſu cũ eis diſpẽſari.Itẽ
per locum à ſpeciali ꝓbat hoc idẽ:qm̃ ſi eo caſu ꝑmit
tit diſpenſatio fauore fidei, & publicę vtilitatis, cõcur-
rentib.oĩb.illis qualitatib.neceſſariò ꝓbat,in alijs caſi-
bus,in qb.iſta ceſſant, diſpẽſari nõ poſſe ẽt ex cã inter
fideles,& ꝙ ille caſus nõ dẽat trahi in ɔñtiã, nec ad aliũ
ĩ quo ceſſat cã,de qua ibi,tenet & firmat Belle.d.ɔſ.28.
261 col.4.ver.tñ ſi.Et†col.pe.ver.quartũ motiuũ,dicens, d.
c.loqui ſm illud Deut.25.reſpũ illorũ Liuonien.paga-
norũ,ad quos mãdata legis nõ dirigebant,& in matri-
monijs ɔ̃ctis tꝑe infidelitatis,& in nouiter cõuerſis,&
ideo nõ hẽt obſtare hodie quoad fideles & in fide ſoli-
datos,ex quo obſtat ꝓhibitio legis diuinę ꝓhibẽtis di-
ſpẽſationẽ,d.c.lr̃as,& Leuiti.d.c.18.cũ per eam induce
ret pctm̃,&c.& idẽ dicit Io.Baco.in 4.diſt.38.q.vlt.in fi.
262 Diſpẽſatio†igit in d.c.fi.in illo caſu particulari non eſt
declaratoria antiq iuris,ſed promulgatoria noui:vt pa
tet ibi in ver.cõcedimus,& in ver.de cętero,iux.l.ne qs
in fi.ff.de cuſto.reo.& Arch.in c.ꝓuida.de elect.li.6.†Et
263 vt finis correſpõdeat principio,& ſequẽtia p̃cedentib.
iuxta,l.ſi ſeruus plurium.§.fi.de leg.1.& in c. ſedes Apłi
ca,de reſcr.& in c.qut ad agendum, de proc.li.6.ſicuti
permittitur ibi diſpenſatio ex cã,illo caſu in matrimo-
nio iam ɔ̃cto, ita ẽt ex cauſa denegat in ɔ̃cto,ſeu ɔ̃hen
do inter fideles & qa cauſa,qua fuit ibi diſpẽſatum,ho
die inter fideles,penitus ceſſat,extante diuerſitate non
dẽt de vno ad aliud argui,& inferri,& ceſſante cauſa &
rõne,vtique ceſſabit diſpõ,ſm iura cõia & vul.potiſſi-
mum cum illud Deut.c.25.in caſu qñ frater ſine ſobo-
le fuiſſet p̃mortuus,de quo ẽt in d.c.fi.fuerit miſticũ &
figuratiuè dictum,q̃ figura iã fuit adimpleta, & talis ri-
tus inter fideles hodie ſi ſeruaret, induceret pctm̃ mor
tale, & iõ prohibitum eſt ẽt ex diſpẽſatione:qa eſſet iu
daizare,vt iã dixi ſuꝑius,& qa infideles ɔ̃hẽtes ſm ritũ
illum,fuerũt tolerati,& ẽt hodie tolerant,& cum eis in
mr̃imonijs iam ɔ̃ctis benignè agit, vt in illis remaneãt
fauore fidei,ꝙ vtiq; inter fideles minimè ſubſiſtit, vt dr̃
264 in d.c.fi.cũ alijs modò deductis.Ad†illos caſus, in qb.
ɔ̃ ius diuinum reperitur diſpẽſatum in aliquo caſu par
ticulari,eſt inductũ capiẽdo diſpenſationẽ largè & im
propriè pro interpretatione,ſeu decłone, vt eſt videre
in deciſionib.ɔtinentib.dictos caſus particulares,nam
Pontifici tanq̃ Vicario & vłi miniſtro data fuit hmõi
ptãs interp̃tãdi,& declarãdi legẽ diuinã,ſm materias&
caſus occurẽtes & emergẽtes,& ſm rõnem applicabi
lem illis caſib.qua ɔſiderata nõ dr̃ fieri ɔ̃ legẽ diuinã,q
nimmo illud fit,& operat ex mẽte dictę legis à ceſſante
rõne illius,vt fuit ſ̃.oñſum.In vera aũt ꝓpria & ſtricta
diſpẽſatione,ꝑut eſt mera relaxatio p̃cepti, iſtud non
põt fieri ſm aliquos,ẽt cum cã,vel ſm alios, niſi vigeat
rõ efficax,& ɔcludẽs,& cã rõnabilis excludẽs pctm̃,vel
inducens maius bonũ,vel tollẽs maius malũ,vel niſi ɔ
cernat publicã & nõ priuatã vtilitatem. Et cã ſit neceſ
ſaria,& recepta & admiſſa ab ecclã, vt ſigillatim dictũ
eſt ſ̃.quorũ aliquod in caſu pñti nõ adeſt,quo fit:vt de
illis caſib.ad iſtum nõ poſſit argui, nec inferri,per iura
265 vulg.Et†illud de homicidio,in quo fuit diſpẽſatũ,aptã
hẽt rõnẽ. Nã ꝑmiſſu Dei iſtud fit pro cõſeruãda repu
blica,vt facinoroſi tollant de medio,& qſque ẽt poſſit
ſe tueri & defendere,ſm Bart.ĩ l.oẽs populi.ĩ 2.q.prin.
266 ff.de iuſti.& iu.cũ cõcor.Ita†ẽt & illud de furto,& vtẽ
do alieno.Nam Deus ꝑmiſit hoc fieri Iſraelitis,& in ca
ſu maximæ neceſſitatis,& extremæ famis,vt in deciſ.ſ̃.
267 in ɔ̃riũ alle.Et †illud de ſanctificatione ſabbati,in quo
qñque diſpenſat ɔtinens p̃ceptum affirmatiuũ, diuer-
ſam hẽt rõnẽ ab iſto pñti p̃cepto negatiuo, ꝙ obligat
ſemper & ad ſemper,ideſt oĩ tꝑe,ſm Abb.ĩ d.c.lr̃as, in
268 5.no.Et†ꝙ qñque ferię nõ ſeruent,ex cã inductũ fuit
neceſſariò;qa alio tꝑe nõ dabat illa ɔmoditas, vt dicit
269 Abb.per illũ tex.in c.licet,de fer.Pariter†& illud de di
cẽdis horis canonicis,vt poſſit diſpẽſari;cum vno;qm̃
nõ vr̃ hoc eſſe ɔ̃ diuinum p̃ceptum, dum tñ ſepties in
die oret Deũ,ſm Abb.in c.1.de celebra.miſſa. & Mod.
270 in trac.de iureiu.in 4.par.prin.col.14.ver.91.Et†diſpẽſa
tio,q̃ fit ɔ̃ votum,ꝓcedit ex tacita mente iuris diuini.c.
magnæ,de voto,& ꝑ Abb.ĩ d.c.nõ eſt.eo.ti.col.2.nu.5.
vel qñ adeſt extrema neceſſitas,vtilitas, & bonũ publi-
cum,& inducit maius bonum,& tollit maius malũ,vel
cõmutando in melius,vel declarãdo nõ tenere,ſm ca
ſus emergẽtes,vt plenè ẽt colligit in iurib.& deciſ. alle.
in ɔ̃rium,& diffusè ꝑ Roſel.in d.trac.f.83.col. 1.& alijs
ſeq.ver.& iſta faciũt ad qõnem,& ꝑ Fely.in d. c.p̃terea.
deſpõſ.nu.17.& 20.& ꝑ Doct.alibi pluries & pluries.Et
271 quie†iſtæ diſpẽſationes fuerũt admiſſæ à tota ecclã,q̃
à Spiritusãcto regit,vt dicit Belle.d.ɔſ.28.col.pe.ver.nõ
obſtat,ꝙ Papa,ad ꝙ ẽt deciſ Abb.in ca.1.de voto. Nec
272 illud†de decimis hẽt obſtare,nã diſpenſatio remittens
eas vłr,nõ valeret:qm̃ induceret honorem ipſi creato-
ri nõ debere exhiberi,& nulla lege hoc ꝑmiſſum repe-
riret:eſſet.n.cõtra illa duo prima p̃cepta decalogi. Re-
273 miſſio†aũt ipſarum in particulari concernẽs cõmo-
dum ecclarum,& clericorum ɔcedit,cum ipſe Ponti-
fex hẽat liberam & gñalem adminiſtrationẽ in bñficia
lib.& reditibus bñficiorum,c.ꝓpoſuit,de ɔceſſ.p̃b.c.2.
de præb.li.6.& bñ ꝑ Abb.poſt Hoſt.in c.à nobis,de de-
cimis,& Roſel.in d.trac.f.74.col.2.ver ſiłr ɔ̃,& iſtud Põ
tifici permiſſum eſt,nec ꝓhibitũ lege diuina, vti eſt ca-
274 ſus pñs,per d.ca.literas,& Leuit.c.18.cũ ſim.Ad †illud
de teſtib.ꝙ in ore duorũ vel trium,&c. diſpenſatũ fuit
per interpretationẽ,& decłonem addẽdo,& ſupplen-
do iuri diuino,& ad cõſeruationẽ ipſius, & vt ꝓ bono
publico,& cõi falſitates.& doloſitates tollerent & ceſ-
ſarẽt,& qa ẽt tollitur peccatũ,ꝙ qdẽ ꝑmiſſum eſt,vt pa
tet in deciſio.in ɔ̃rium alleg.& per Abb.in repe.dicti.c.
cum eſſes:col.4.& 5.& Roſel.in d.trac.fol.73. col.j.ver.
idem dicit.Iſta aũt ɔ̃riantur caſui pñti,in quo totũ op-
275 poſitum viget,vnde,&c.Nec †illud de habendis duab.
vxoribus hodie receptum eſt:qm̃ licet qñque reperiat
hoc fuiſſe factum,fuit permiſſu diuino expreſſo vel ta-
cito,vt in d.c.gaudemus.§.quia verò,cũ ɔcor.Hodie ve
rò exp̃ſsè ꝓhibitũ eſt,vt ibi tradit,& hr̃.l.neminẽ. C.de
inceſt.nup.& tenet Belle.d.ɔſ.28.col.pe.verſ.nec ob. in
276 j.& ver.ſeq.Et†ſi Papa hodie iſto caſu diſpẽſaret, eẽt ɔ̃
fidẽ,& iõ nõ põt,vt plenè ꝓſequit Roſel. alle. iura in d.
277 trac.fol.82.col.4.ver.& iõ Papa nõ poſſet.Nõ†ob.illud
de iurõ:nã qñq; relaxat & ſuꝑ eo interp̃tatiuè & decla
ratiuè diſpenſat,& ex mente diuina,ſm materias & ca
ſus occurrentes,vt hr̃ in c.auctoritate, & in c.nos ſan-
ctorum.

ctorum.15.q.6.& no.in c.quãto,de iureiu.& plene tradit in alijs locis & deci.alleg.in ꝯriũ, & quando subest iusta causa,ꝑ q̃ nedũ inducit pctm̃,qnimo tollit,& reijciũt dolositates,fraudes & deceptiones,vt plenissimè ꝑ Mod.in c.debitores,& c.j.de iureiu.& S.Tho.2.scdæ q.79.art.9.cũ alijs cumulatis ꝑ Mod.in d.trac. de iureiu.ĩ 4.par.prin.col.15.& seq.ver.nũc venio,& ꝑ doc.pluries alibi legendo,& ꝯsulẽdo,dum tractãt articulũ,qñ ꝯcedẽda sit absol̃o à iur̃o ad totalẽ estm̃, seu ad cautelã,& ẽt qa isto casu in iur̃o à tota eccl̃a dispẽsatio fuit admissa,cuius ꝯriũ viget in casu pñtis q̃s.dt Egid.d.ꝯs.28.col.
278 pe.ver.nõ ob.ꝙ Papa.Et†illud vltimũ de bigamo.posito ꝙ de iure potuerit dispẽsari, ex quo multi ꝯriũ tenuerũt;vt in c.nup.de biga.cũ si.Cõcesso ẽt ꝙ possit vsque ad diaconatũ aut p̃sbyteratũ,licet aliq ꝯ, vt ꝑ Arch.d.c.lecto,& in c.sũt qdã,cessabit;qa fit ꝑp imminẽtẽ necessitatẽ legib.nõ subiectã.l.1.ff.de off.ꝯsul.c.si qs, de fur.cũ ꝯcor.cessantẽ in casu pñti,vel qa nõ est adiũcta irregularitas,vel ꝓhibita dispẽsatio, vt dt S. Tho.in 4.dist,27.q.vlt.& Arch.vbi s̃.cũ alijs adductis ꝑ doc. in c.at si clerici,de iud.cuius ꝯriũ est isto casu.d. c, lr̃as,& quia ibi dispẽsatio nõ est inductiua pc̃ĩ, ꝓut hic,& illa ibi fit p̃ter ꝓhibitionẽ Apl̃i,nõ ꝯ, vt dt Arch.& alij, in c.si qs diacon⁹.50.dist.& sic interp̃tatiuè,& declaratiuè
279 nõ aũt remittẽdo, & tollẽdo,vt hic.Et †qa Papa ĩ istis est maior Apl̃o,loquẽte de biga.c.puto.2. q. 7. cũ alijs adductis in c.qual̃r & qñ,in prin.de accus.& in l. 1.ff. si cer.pet.& ꝑ Dec.post alios,in c.ne innitaris,col.2.de ꝯsti.& Spe.in ti.de dispẽ.§.nũc breuiter,ver.primò ꝯ,nõ
280 aũt est maior diuinis p̃ceptis,sed inferior.Et†ad illud, in quo dicebat,Papã posse dispẽsare in oĩb. p̃ceptis ẽt moralib.exceptis illis duob.decalogi,& posse oĩa,exceptis articulis fidei,& ꝯcernentib.eã,& exceptis aliqb.casib.sp̃alib.ex mẽte Spe.ĩ ꝯriũ s̃.alle.Rñdet,& dr̃ hũc casũ esse exceptuatũ,vt nõ possit,vt ipsemet Papa fatet in d.c.lr̃as,& vt est,qñ dispẽsatio ꝯcernit,& inducit pctm̃, & qñ decoloraret status eccl̃e,& qñ dispẽsat in his , in qb.nõ põt sine eis salus hr̃i,vt ipsemet Spe.fatet in ti.de dispẽ.§.nũc breuiter,ver.scd̃o ꝯ,& ver.sextò in gradib. & plenè de oĩb.supi⁹ fuit oñsũ,ꝓut ẽt ista cessãt,qñ est p̃ceptũ diuinũ morale,maximè negatiuũ,& non adest cã rõnabilis dispẽsandi, nec necessitas,nec vtilitas publica,nec tollẽs pc̃m̃,nec faciẽs cessare rõnẽ ꝓhibitionis legis diuinę,vel qñ dispẽsat ex falsa cã ꝯ intẽtionẽ dispensantis, vt sigillatim supius ista oñsa fuerũt, & pa-
281 tuerũt.Et†ad amplã ptãtẽ Põt.sibi ꝯcessã , iuxta illud, quodcũq; & tibi dabo claues,&c.facit vt Deus,& non vt hõ, & ꝙ est idẽ ꝯsistoriũ,cũ alijs infinitis ꝯcor.Rñdetur ꝓcedere,nisi reperiat limitata,arg.l. vt gradatim.§. sed si lege.ff.de mu.& ho.cũ vul.vl̃ qñ iustè;& claue nõ errãte, & duce rõne istud operat,al̃s secus,vt tradit Spe. in ti.de dispẽ.§.nũc breuiter,in prin.& Abb.ꝑ illũ tex.ĩ c.à nobis,il 2.de sen:exc.Nec referri dẽt ista ptãs ad tollẽdũ ius diuinũ,vt ꝑ Inn.& alios,in c.fi.de ꝯsue.& Abb. in dispu.incip.epis.col.j.& hr̃ in d.c.lr̃as,& in d.c.sũt qdã 25.q.1.vbi patet,ꝙ ꝯ illud nõ põt venire,licet sit ei⁹ Vicarius,& idẽ repuret ꝯsistorium;hẽt.n.in istis supiorẽ,vt ĩ ꝯriũ ꝑ ip̃m gesta nõ subsistãt,nec possint tertio p̃iudiciũ afferre,iuxta plenè tradita in d.c.q̃ in eccl̃arũ,
282 & in c.1.de ꝓb.Prout†ẽt nõ ꝓcedit,qñ sine cã,de qua supius dictũ est,ista facit,vt ẽt tenet Abb.& alij,in c.solitę.de maio.& obed.& in c.quãto, de iureiu. & ꝑ Fel. in c.ꝯstitutus,de rescr.& facit tex.in c.1.de re iud.lib. 6.& alia adducta ꝑ Mod.in trac.de iureiu.in 4.q.prin.in plurib.ver.vl̃ qñ cã,qua fuit mot⁹ dispẽsare, erat falsa,vt s̃.
283 Et†qa eius ptãs restringẽda est rõne,vt ędificet , nõ vt destruat,c.illa,11.q.3.& ꝑ Apost.ad Corin.10.& ĩ terĩs nr̃is tradit Belle.d.ꝯs.28.col.4.ver.in ꝯriũ vr̃,in fi.& ver.
284 sed oppones qa.Et †si nõ vult declarare eã esse nullã, ꝙ facere dr̃et,iux.no.in c.ab excõicato.de rescr. & in l. nõnũq̃.ff de col.bo.cũ error sit patẽs,& ꝯcedat variatio in melius,eius tñ successor poterit & dẽbit tale erroneè factũ reuocare,c.sn̄iam.35.q.9.cũ,alijs alle.ꝑ Belle.d.ꝯs.28.in fi.& illi ita dispẽsanti ꝯ ius diuinum nõest
285 obtẽperãdũ,vt dixi superius.Nec †dispẽsatus hoc mõ nulliter erit tutus,& stãdũ erit ꝯsciæ suæ,q̃ isto casu cũ sit iustissima,& cõsona iuri diuino & cõib.ꝯclu.nõ erit
286 deponẽda;vt patet in decis.ẽt illis s̃. in ꝯriũ alle.† Nec isto casu stãdũ erit decl̃oni ipsius Põt. asserentis forsã ꝑ suã dispẽsationẽ factã,cãm,de qua s̃.esse iustã , & casum iustũ esse dispẽsabilẽ:qm̃ nõ sumus in dubijs,vt loquunt iura s̃.alle.hẽmus.n.legẽ clarã & Leuit.& illã de qua ĩ d.c. lr̃as,& in d.c.fi.de diuor.cũ alijs s̃.deductis,argõ eorũ q̃ hñr in l.ꝯtinuus.ff.de ver.obl.& sumus in casu certo,quo ius diuinũ vulnerat ꝑ dispẽsationẽ ꝓcedẽtẽ sine cã,qnimmo ex falsa,& dante mr̃iã peccãdi,q̃ oĩa tollũt liberũ arbitriũ & ptãtẽ absolutã ipsi⁹ Põt.Et
287 dispẽsando ꝯriũ,nedũ solũ peccat , qnimmo dispẽsatio nõ tenet,nec valet,vt ꝑ gl.in c. nõ est , de voto,& ꝑ Spe.in ti.de dispẽ.§.nũc breuiter.ver.& not. Et allegata in ꝯriũ ꝓcedũt,qñ est casus,in quo põt , vel cõcurrũt cã & qualitates,de qb.s̃.al̃s secus , vel forte est casus in quo tota eccl̃a dispẽsationem admisit,q̃ cessat hic,ꝑm
288 Belle.vbi s̃.col.pe. ver.nõ obstat ꝙ Papa.Et†eisdẽ modis tollunt ea,qb.dicebat, ꝙ Papa põt se intromittere in his,q̃ sunt iuris diuini , & validare mr̃imoniũ nullũ, vt ex nũc,nã ꝓcedũt,vel in casu lege diuina nõ ꝓhibi-
289 to,vel ꝯcurrẽtib.qualitatib.alleg.al̃s secus.Et†licet cognoscat de articulis fidei,nõ tñ põt venire,nec dispẽsare ꝯ fidẽ.c. Anastasius.19.dist.cũ alijs no.in d.c.sunt qdã
290 Ita†ẽt nõ põt ꝯ articulos fidei,nec in illis, q̃ sunt in eis ita annexa,vt sine illis salus hr̃i nõ possit, vt s̃. deductũ
291 fuit.Et†nedũ ꝓhibitũ est ducere in vxorẽ fratrissam,vt Leui.18.& 20.& C.de incest.nup.l.fratris vxorẽ, & l.pe. & d.c.fi.de diuor.cũ ꝯcor.Quinimmo ꝓhibita est sup isto casu dispẽsatio iure ciuili,vt in l.fi.C.de incest.nup. ẽt & lege canonica,vt in d.c.fi.& ĩ d.c.lr̃as,& ẽt de iure
292 diuino,de quo s̃.relato ĩ d.c.lr̃as.Et†qa satis est, quòd ista ꝓhibitio reperiat in Leuitico qua stãte ꝓhibita cẽset dispẽsatio; cũ minor nõ tollat,nec soluat legẽ supioris,vt dixi,& in terĩs nr̃is firmat Bell.d.ꝯs.28.col.3. ver.
293 sextò qa,iũcto ver.nec obstat,ꝙ opponit,col.pen. †Et istæ leges p̃dicta ꝓhibẽtes,& opiniones Doctorũ ex ipsis fundatæ,& ꝓcedẽtes,optimè ꝯcludũt,Papã isto casu nõ posse dispẽsare:cũ sit ꝓhibitio diuina, vt in d.ca. lr̃as,& Leui.18.cũ si.& nõ solæ opiniones Doct. & pũctual̃r dt Aegid.d.ꝯs.28.col.3.ver.certũ est,& col. pen.
294 ver.& ad casus sp̃ales.Et†qb.infert,ꝙ ipsemet põt talẽ errorẽ reuocare,vel suus successor,vt dixi,esto ꝙ secuta fuerit ꝯiunctio seu copula añ dispẽsationẽ seu post: qm̃ oĩa ꝓcesserũt null̃r & de facto, & isto casu nõ erit maior ptãs dispẽsandi añ ꝯc̃tũ,seu post,cũ vtroq; casu impedit,nec dissoluit Papa,quos Deus ꝯiũxit,cũ nulla ltĩma fuerit inter eos ꝯiũctio,qnimmo ꝓhibita,& iure diuino , morali , ac lege positiua,vt de diuino dictũ est
295 & de alijs dicet inferius.Nec†ꝑpea dẽt subsistere, qa ꝯc̃tũ,qm̃ qñ de facto,& ltĩmè apparet executũ, non dẽt hr̃e subsistentiã,& declarari dẽt nullũ,vt hr̃ in c.nõ dẽt, cũ sim.de cõsang.& affi.& in c.cũ hr̃et , de eo q cogn. &c.& illud,quos Deus ꝯiunxit,&c.procedit in mr̃imonio nõ ꝓhibito,sed in ꝯc̃to legitimè,vel ex dispẽsatio-
296 ne in casu permisso,vt fuit cõclusum.Nec†obst.illud, ꝙ multa impediunt fieri,q̃ facta tenẽt, &c. qm̃ ꝓcedit, qñ defectus non erat ab initio,sed supuenit ex post facto,& iõ illud ab initio rectè factũ tenet,licet supuenerit casus,quo nõ poterat fieri, vt ꝓbat tex. in d.l. patre furioso,cũ ꝯcor.ibi alle.& ꝑ Bar.& alios , in l. plurib. §.
297 fi.ff.de ver.obli.Secus† autẽ erit,qñ defectus fuit omni tempore ab initio,in medio & in fine,tunc enim actus habens in se defectum iustũ non validatur: eo qa fuerit gestus,qnimmo nullus iudicãdus est,cũ nulliter fuerit gestus,sed de facto; habet .n. hmõi ꝓhibitio diuina impedimentũ ꝑpetuũ impediens ꝯhẽdum & dirimẽs ꝯc̃tũ,d.c.nõ debet,& d.c.cum hr̃et,& in terĩs nr̃is ꝓbatur,in l.pe.& fi.C.de incest.nup.& in simi.alibi pluries.
298 Et†qa est præceptum negatiuum omni tp̃e obligat & ꝓhibet,vt per Arch in c.si peccauerit 2.q.1.& Abb. in d.c.nouit.de iud.& Theolo.in 3.dist. 37. & in casu nr̃o per Abb.in d.c.lr̃as.col.2.in 5.notab.& col.4. nu.12.in
299 fi.Prout†etiam:qñ quando actus impeditur ꝑp cãm finalẽ defectus ipsius,semper impedit,& gerendum, & ꝙ gestum est,vt in l.non distinguemus.§. de sacc.ff.de arbitr.

arbitr.

arbitr.& p Bar.& alios,ĩ d.l.patre furioso.Prout ēt obie
ctio cessat,ꝯsiderata expſſione falsę cãę reducētis dispē
satione ad nō causam, & ad verã nullitatē, & ab initio
& ex post facto cōsiderabilē,& cū fuerit ꝯctum,& in il
lo per tps perseueratū peccando, tāto magis redditū
fuit grauius, & impermissibile considerato bono aīa-
rū,vt dixi.Nec obstabunt adducta in ꝯriū: qm̄ loquun
tur in m̄rimonio ꝯcto inter infideles ſm ritū ipsorū,
antequā essent cōuersi,& fauore fidei illud ita ꝯctū to-
leratˀ,ꝙ quidē trahendū nō est ad consequentiā,vt oñ-
300 sum fuit superius.Et †Aegi.Bellem. in d.cōs.28.apertè
firmat istū casum esse indispensabilē,verū si Papa dispē
sauerit,col.fi.in fi.dubitat,an debeat dispēsatio declara
ri nulla,& inclinare vr̄ in partē affirmatiuā,ꝙ sic,nedū
per successorē dispēsantis, sed ēt per ipsummet in me-
301 lius corrigendo errorē suū.†Minimè obstabit illud,ꝙ
ista puella remaneret decepta , & delusa auctoritate se-
dis Apostolicæ, & iō ne istud sequatˀ, quò ad ipsam di-
spēsatio reddetˀ valida,ſm Inn.Abb.& Rosel. Nā aduer
tendū est:qm̄ nullā auctoritatē,nec rationē concludē-
tē ad id adducunt, vñ nulla ipsorū auctoritas, licet vi-
deatˀ probabilis:tñ nō est necessaria,vt p oēs,in l.j.cum
302 cōcor.ff.si cer.pe.Et †tale dictū fundamentū sup bona
* fide & ignorātia expſsè ꝯriatˀ illi cōi* cōcl oni,volenti,
ignorātiā iuris p̄cepti diuini esse crassam & supinā, nec
excusabilē,maxime qñ est ꝯ expressum & explicitū pr̄ę
ceptū legis diuinæ,vt est casus pñs,& hr̄,in c.si cupis.16.
q.1.& p gl.in summa.38.dist.& in c.qa ea.eadē dist.& p
Scot.in 4.dist.6.cū alijs alleg.in sum.Ang.in ver.ignorā
tia,in prin.& in §.3.ver.& hæc dr̄.& §.4.in ver.si verò id.
& in ver.opinio.§.2.ver.istud tñ limita.no.Dy.in c.igno
rātia.de reg.iu.li.6.& Abb.in c.cū cā. de empt.& vend.
Soc.in l.venia.in 4.not.C.de in ius voc.& in l.iustæ.col.
303 1.ff.de acq.pos. Nec † hic poterit allegari ignorātia fa-
cti,qm̄ ipsa puella erat certissima,& ignorātia iuris mi
nus opitulatˀ: cū p̄ceptū diuinū & ꝓhibitio sit expressa
& explicita,& potuit facile alios cōsulere, vt probatˀ,in
c.fi.37.dist.& in l.cū ignorātia.& l.si emancipata. C.de
iu.& fac.ign.& in l.iuris ignorātia.C.q admit.vbi pleniſ
simè scrib.& hr̄ in l.q ꝯ.vbi gl.in ver.acerrimo.C.de in-
cest.nup.& in l.si adulteriū cū incest.in prin.ff.de adult.
304 & §.1.Et†istis casib.nō procedit gl.in ver.sciēs.in auth.
de incest.nup. q̄ ēt ex alio tollitˀ: qm̄ isto casu apparet
de ꝯrio,& de eius vera sciā,ex quo obreptitiè & surre-
ptitiè supplicādo Pōtifici expressit cām falsam,quo cō
305 siderato,sumus ex dictū Inn.& sequac.Quod†ēt tollitˀ:
qm̄ ipsa nō debuit obedire Pontifici dispēsanti, & eius
auctoritati:cū mādaret illud,ꝙ pc̄m̄ inducebat, & erat
ꝯ legē diuinam,c.Iulianus.c.qui resistit.11.q.3.vñ nō dr̄
decepta auctoritate Pōtificis,sed sua,& sibi erit imputā
dū,reg.dānū. de reg.iu. li.6. & similia alia in ꝯriū addu-
cta loquuntˀ diuerso casu,qñ mandatˀ p superiorē aliqd
ꝯ ius positiuū,in quo hēt plenissimā p̄tātē, & qñ illud,
ꝙ mandatˀ, nō cōcernit peccatū nec cōcernit præce-
306 ptū diuinū,ꝙ Papa vt inferior mutare nō pōt.†Et ad-
uertēdū est,ꝙ hic nō agitur,an proles ex ista copula su
scepta dēat reputari lr̄ima pp ignorātiā amborū copu
latorū seu vnius,siue sit ignorātia facti,siue sit ignoran
tia iuris,de quo in c.referēte.& in c.ex tenore, q fil.sint
legiti.& in c.per venerabilē.eo.ti. & vbiq; per Abb.po-
tissimū,in d.c.ex tenore.& in d.c.referēte.& in d.c.p ve
nerabilē,col.fi.in prin. & ēt hr̄ p gl.in ver. si ambo. vbi
scrib.in c.cū inhibitio.de clandest.despon. cū si.se solū
agitur, vtrū matrimoniū ita nulliter ꝯctū,& de facto,
& ex dispensatione nulla, ꝯ expressam prohibitionē di
uinā inter ipsos ꝯhentes subsistat, vel ne,ex ignorantia
amborū vel vnius.Et dicendū est,ꝙ nō,rōnib. & decisˀ
quib.s̄.& est gl.in ver.accerrimo.& in d.l.qui ꝯ.C.de in
cest.nup.p tex.in d.l.si adulteriū cū incestu.ff.de adul.§.
307 1.ver.frēs.Et†solutiones datæ ad dictū c.literas.nō sub
sistūt:qm̄ nō est ibi lex positiua,pura & simplex,sed ad-
mixta iuri diuino,& iō Papa nō pōt illā tollere,vt dicetˀ
inferius,& ibi nedū enūciatiuè sed dispositiuè ordinatˀ,
nō posse dispensari in gradib. lege diuina prohibitis,&
aliæ solutiones datæ p Bellem.in d.cōs.28.col.3. ver.itē
non obstat.& per sum.Ang.minimè obstāt,vt ipsemet
Aegi.Bellem.ibi fatetur, & quia isto casu nulla adest cā
pp q̄ dispēsatio possit ꝯcedi,q̄ sit necessaria, ꝓbabilis &
cōtinēs bonū publicū,& tollēs peccatū,& ꝙ faciat ceſ
308 sare rōnē ꝓhibitionis diuinæ.Ita †ēt & solutiones da-
tę ad dictū capitulū,sunt quidā. tolluntˀ, & quia sumus
in connexis articulis fidei, ita ꝙ sine eis salus haberi nō
pōt:& qa decoloraretˀ status ecclesię,& quia per alia iu
309 ra casus iste prohibetur dispensari, de quib.s̄. Et † istis
cōsideratis tolluntur oīa alia in ꝯriū adducta, ex quib.
patet,nō fuisse cām, nec qualitates iustas dispēsandi,&
ꝙ ex falsa cā ꝓcessit,& ꝯn̄r nō sustulit pc̄m̄,nec per eā
dispensatus remanet tutus,nec suam bonā & iustā con
scientiā hēt deponere conformem iuri diuino & cōib.
310 conclusˀ. Et † fratrissa cū fratre meo licèt fictè sint vna
caro,tñ isto casu idē operatˀ fictio, ꝙ veritas,cū ꝯhēdo
cū ea reueletˀ turpitudo fratris,Leui.d.c.18.& 20.& ꝯn̄r
idē dēt sequi effectus,ad plenè no.in d.l.si is qui pro em
ptore.ff.de vsucap. maximè cū incurratˀ peccatū mor-
311 tale inductū ex p̄cepto diuino,vt diximus supra.Et†pri
mus gradus affinitatis l.diuina ꝓhibitus est, nō solū ca
nonica instōne,vt est tex.apertus Leuit.c.18 & 20.& in
d.c.literas,& ibi gl.& scrib.oēs,itē & rōne naturali,vt in
l.fratris,& in l.pe.& fi.C.de incest.nup. & dicetˀ,in 2.du-
312 bio,& allegata in ꝯriū loquuntˀ in alijs gradib.Et†ad il-
lud,ꝙ lex Leuit.nō sit moralis sed positiua & iudicialis,
& ꝯn̄r potuerit tolli arbitrio Pōtificis, rn̄detˀ,oppositū
esse verius,vt statim dicetˀ.Et dū ꝯsiderabatˀ,rōnes addu
ctas inducētes talē ꝓhibitionē cessare isto casu , dr̄ eas
vigere cōsiderādo horrorē,reuerentiā,& voluntatē di-
uinā amorē,& naturalē charitatē, q̄ vigere dēnt inter
has ꝑsonas absq; alia cōiunctione,q̄ non cessant ex di-
spēsatione pr̄ędicta ꝓcedēte ex cā falsa,& sic nulla,nec
tollēte peccatū,nec faciēte cessare ꝓhibitionē diuinā ,
& dispōnē legis naturalis,ciuilis,& rōnes qb.fuere īdu-
313 ctæ. †Postremò ꝯ hāc partē negatiuā pōt dici, ꝙ illud
p̄ceptū Leuit. fuit iudiciale , & sic hodie euacuatū tpe
gratiæ,nisi de nouo statutū sit illud seruari,vnde hodie
non obligabit,vt in c.15.dist.& p Sco.in 4.dist.12.q.5.
& Abb.in c.1.de homi.& facit.l.1.C.de vet.iu.enucl.ibi
oīa & dixi ēt supius : & ꝯn̄r p Papā superiorē p̄t sup eo
314 dispēsari.Et†ēt tolli sanctio canonica positiua,mandās
illud seruari,de qua in c.fi.de diuor.cū par in parē, &c.
& antecessor nō possit successorē ligare. c.innotuit.de
315 elec.cū suis cōcor.Et†ꝙ sit iudiciale,satis demonstrat
tex.in d.c.18.Leui.nā postq̄ Deus enumerauerat matri
monia prohibita, & coitus nefarios,subdit, custodite
lr̄ima mea,atq; indicia,ꝓut ēt qa est pęnale,vt ibidē hr̄,
& 8.q.1.c.olim. & qa determinatū erat ad decisionem
cārū,& ꝓ regimine reipublicæ,vel partis ipsius,vt Exo.
c.21.& in sū.Ang.in ver. p̄ceptū.§.1. ver.qdā sunt iudi-
316 cialia.Et†hāc opin.ꝙ fuerit iudiciale,seq vr̄. S. Tho. 1.
2.q.105.art.5. dū ponit hanc legē Leui.inter leges iudi
ciales,& Frāc.de Mai.ĩ 4.dist.41.dū vult vnā cū Scot. ibi
cōiūctiones in linea trāsuersali tm̄ ꝓhiberi l.diuina,&
317 sic iudiciali,nō aūt l.naturæ.Maximè†qa,vt Sco.ibi di
cebat,affinitas solo statuto eccłę est ꝓhibita,vt vr̄ ēt sē
tire Aug.relatus à Grat.in c.cū igitˀ. 35.q.1.& ibi gl.&
doct. ac ēt in c.1.ea.q.no.& in teris.q.nostræ.eādē sn̄iā
post alios ibi citatos secutus est Io.Bac.theol.& tūc pę
nitētiarius Papę,quē refert Aegi.Belle.ĩ d.ꝯs.28.col.pe.
318 in fi.ver.sciēdū tñ, rōne de qua s̄.Quia † iudicialia tpe
gr̄æ fuerūt euacuata,nisi de nouo statuatˀ illa seruari.c.
trāslato.de ꝯst.& p Apo.ad hæbr.c.7.& ibi Aug. no.ꝑ-
319 ut faciūt scrib.in d.c.trāslato.Itē †qa tale p̄ceptum nō
erat morale:qm̄ si ita esset,obligasset oēs, & oī tpe,iux
ta illud,lex Dn̄i manet in eternū,& tñ nō ligabat nisi iu
320 stos Iudęos,qb.data fuit lex.Nec †obligauit ipsos om
ni tpe,sed solū post legē scriptā,nā añ cessabat ꝓhibitio
vt patet in filijs Adæ,& Iac.& Gene.24.& 32.q.4.c.q̄ritˀ,
& 35.q.1.§.1.& Hier.in li.Hæbraic.q.& Pet.de Pal.in 4.
321 dist.41.Prout†ēt si fuisset moralis,& iuris naturalis,fuiſ
set data absolutè,& tñ habuit legē in oppositū ꝯdona-
322 lē,de qua in Deut.c.25.Et dictū fuit plenè, s̄.Ad†ꝙ ēt:
qa si fuisset lex naturæ,& sic moralis,nūq̄ fuisset dispē-
satū,cuius ꝯriū sępe vidimus,vt in c.fi.de diuor.& alijs,
exēplis supius adductis,& ēt in c.ꝙ scripsi.32.q.3. & in
c. de

c.de infidelib.de cōsang.& affi.& in c.gaudemus.de diuor.vbi illud mrimoniū tolerat᷑,ꝙ vtiq; nō esset,si ꝯ legē diuinā iuris naturæ fuisset ꝯtctū ēt inter infideles,qui

323 illa ligant᷑,vt dicit Richar.ī 4.dist.40.Et†suadet᷑ ista opi. qm̄ istud p̄ceptū nō pōt esse legis naturæ, tanq̄ principiū immediatū, practicū & euidēs, ꝓut sunt decalogi, & de honore p̄stādo Deo.Nec vt ꝯclusio necessariò deducta ab illis primis principijs,q̄ sunt immutabilia & īdispēsabilia,sed legis naturæ posset dici:qm̄ vr̄ multū ꝯsona illis, & ꝯtinēs mādata, & p̄cepta diuina ꝑ Moysen publicata, & qa ꝯtinet honestatē & bonos mores iure naturali fundatos vt tradūt Theo.in 4.dis.41.& Sco.ibi ac ēt in 3.& sum.Ang.in ver.Papa.§.⁊.& in ver. lex. §.1.

324 Et†in isto p̄cepto ita morali & legis naturę,licet q̄tum ad rōnē ipsius nō possit cadere dispēsatio,tñ bene cadit quātū ad obseruātiā,ſm materiā & casus particulares cōtingentes qb.cōsideratis cessare vr̄ rō ꝓhibitionis inductæ ꝑ legē diuinā, vt patet in iuro & voto, in ferijs; q̄ licet tēdant ad reuerētiā diuinā , tñ quoad obseruantiā

325 q̄nq; remittunt᷑ ex cā.Quanto † ergo fortius in isto p̄cepto nō cōtinente reuerentiā diuinā,sed priuatā,prout deducebant aliq relati ꝑ Bellem.d.ꝯs.28.col.3.vers.5. qa & hoc sequit᷑ sum.Ang.adducēs Aug.& alios,Theolog.in ver.Papa.§.1.ver.& in istis.& Car.Mod. S.Sixti in cōmen.super 2.secūdæ.S.Tho.q.154.in 9.art. ex mēte. S.doc.ibi,& in scda secundæ.q.89.art.6.Et p̄nt ista comprobari ex deductis supius,in quib.oñsum fuit,Papam posse ꝯ ius diuinū morale dispēsare ex cā,ſm cōtingētiam occurentē,& casus cōtingētes , ꝑꝑ quos cessat rō ꝓhibitionis legis diuinæ , & dispēsationem facere vr̄ ex mente eiusdē legis, non dispēsando vł̄r & generaliter ꝯ

326 tale p̄ceptū morale , sed solū in casu particulari. †Nec istis obstabit c.fi.de diuor.vbi mandat᷑, legem Leuit. de qua in d.c.18.hodie inter fideles dr̄e oī casu seruari.qm̄ tale statutū nō est diuinū,sed positiuū , & iō nō ligabit successorē,vt dictū est, q ꝯ illud suo arbitrio poterit dispēsare, vt dicet᷑ in 3. dubio. Ex quo iuri diuino ꝓmulgato p̄dicto,sub illa ꝯdōnē,de qua Deut.c. 25. est additū,ꝙ oī casu,& indistinctè seruet᷑ inter fideles,ꝑ quā additionē effectū est merè ius positiuū. l.ius ciuile.& ibi gl.& doc.ff.de iust.& iu.c.licet canon.iūcto c.statutū,de

327 ele.li.6. Qualitas †.n.addita enti ponit ipsū.in noua specie,ſm Bar.& alios,in d.l.ius ciuile.& Bal. in l.edita,col. 5.C.de edē.& hr̄ in c.2.in 2.resp.de ꝯst.li.6. Vbi lex positiua addēs aliqd legi diuinæ opat᷑,vt illud ius reputetur positiuum, vt post Gem.dicit Fel.in c.1.col.4.de treg.&

328 pa.Istis† & similib.tenēdo opinionē negatiuā pōt rn̄deri,& dici,tale p̄ceptū Leuit.diuinū, vt oēs fatēt᷑,fuisse & esse morale:vt iā deduxi supius in principio dubitationis,& eē ēt legis naturalis ꝑpetuū,& hodie ñ eē euacuatū,qnimo subsistere,vt apertè colligit᷑ ī d.c.lr̄as, faciēte mētione de gradib.diuina mēte & l.ꝓhibitis , q̄ ꝓhibitio facta fuit in veteri testō, & inter illos gradus ꝯtinet᷑ istæ,ꝑꝑ ꝙ aptè dat᷑ intelligi,ꝙ nō fuit euacuata in nouo testō,& ita expsse tenet Richar.Sco.& B. Th.& reliqui Theo.in 4.dis.40.& Can.cōiter in d.c.lr̄as,& in d.c.fi.& in d.c.olim.cū ꝯcor.8. q.1. vbi exēplificāt gradū p̄ntis, dubitationis l.diuina esse ēt hodie ꝓhibitū,ꝑ illud Leu. c. 18.ex quo dat᷑ intelligi,ꝙ fuit & ē ꝑpetuū, receptū ab eccl̄a cōiter,quo fit:vt duret, esto ꝙ ꝯtinuisset p̄ceptū morale,vt firmat Bellem.d.ꝯs.28.col.2. ver. nec valet,& col.pe.ver.tertiū motiuū, qa nō apparet dispositū ꝯrīū

329 tpe grę.Prout†ēt,qm̄ negari nō pt, qn hmōi ꝓhibitio īducat pctm̄ mortale in casu ꝯrio,quo ꝯ cā fieret, vt s̄. ꝓbaui.Ita ꝙ stāte tali ꝯiūctione,salus hr̄i nō posset,ꝯn̄r erit inducta ſm bonos mores,& ꝯ malos,& reprobos,

330 & sic morale,& legis nālis.Et†esto,ꝙ iudicialia p̄cepta tpe grę nō obligent, istud est:qm̄ illi q p̄sunt, & hn̄t iurisdōnē,noluerūt,nec illa recepunt, ꝙ secus est in casu p̄nti iā recepto,& ꝑ totā eccl̄am , q̄ Spiritusancto regit᷑ admisso, ēt,qa qn̄ talia p̄cepta appropinquāt ad ius naturale,& cōueniūt multis bonis morib.& rōni naturali,de mēte legislatoris Dei fuit, & est, ꝙ ꝑpetuò obligarēt,& euidēter istud colligit᷑, qm̄ vł̄is eccl̄a tpe grę iam ista recepit,tāq̄ obligātia,vt dicit Aegid.d.cōs.28.col.fi. vers.2.dico,& Io.de Tur.crema.in d.sua sū.seu tract.lib.

331 3.c.57.col.1.Volēs,†ꝙ ēt in p̄ceptis positiuis vtriusque testī immediate institutis à Deo,& cōcernētib. bonos mores Papæ,inferior nō pōt dispēsare,nisi inquātū sibi

332 apparet ꝑmissum.Et †qa hmōi ꝓhibitio satis moralis , erit cū fundet᷑ in rōne morali,& naturali, ne detegatur turpitudo fr̄is,vt d.c.18.Leuit.& tenēt Richar.Sco.& S. Tho.sup 3.& 4.sent.& idē Tho.sup quarto ꝯgētiles, & Abb.expsse in d.c.lr̄as,in 5.notab.& col.4.nu.7.in fi.cū

333 alijs ꝑ me adductis s̄.in principio dubitationis.Et † qa capiēdo legē naturalē cātā à rōne naturali, necesse hēmus fateri,hāc ꝓhibitionē moralē esse dicti iuris naturalis,vt tenet Sco.sup 3.& 4.& Pet.de Palu.sup 4.dis.41. & Guil.de Altisio in 4.tract.suæ sū. & dicet᷑ in 2.dubio, & firmat Belle.d.ꝯs.28.col.pe.ver.tertiū est,& ver. p̄ced.

334 Et†satis istud suadet᷑ ꝯsiderādo leges ciuiles diuino nutu & rōne naturali inductas, & editas penitus talia cōnubia ꝓhibētes,& ꝯhētib.ea pęnā imponētes,qm̄ habita fuerūt nefaria,incestuosa, turpissima, deuiātia à bonis morib.& amplectētia malos, turpes & pessimos,vt in l.fr̄is,& l.pe.& fi.C.de incest.nup.& in fi.hr̄ in l.si adulteriū cū incest.§.1.ff.de adul.& in lege sororis. ff.de ritu

335 nup.cū ꝯc.Et †istis ꝯsideratis gētiles facto & exēplo dicta ꝯnubia reiecerūt,vt dicet᷑ in 2.dub.& hoc idē innuere vr̄ tex:in d.c.18.vbi enumeratis ꝓhibitionib. q̄pluribus subdit᷑, ne polluamini in oīb.his, in qb.ꝯtaminatæ sunt vniuersæ gētes,quas ego eijciā, &c.innuēs tale ius ligare ēt gētiles illi innodatos.l.naturali, vt ēt hr̄ Leui.

336 c.28.Et†de bonis & malis morib.q sint,certū est,eos esse bonos,q naturali rōni cōgruūt,malos verò,q à rōne dissentiūt,vt hr̄ in l.si qs inqlinos.§.fi.de leg.1.& de īducētib.peccatū ꝑ Abb.& alios,in c.si verò.in 1.no.& col. 4.ver.nūc hēs.de iureiu.& ꝑ Theol.adductos ꝑ Mod.in tract.de vlt.fi.fol.29.col.3.maximè ꝑ S.Tho. prima 2.q.

337 100.art.1.& aliàs dixi cōsulēdo.Ad† ꝙ ēt , qm̄ illud, ꝙ consistit in lege veteris testamēti , ius naturale dr̄, cum Deus,q est summa natura,nobis illud tradidit & ēt docuit & naturali rōne, & sine extrinseca excitatione hoīes impellunt᷑ ad ea,q̄ iure diuino cōtinent᷑.c.1.5.dist.& c.humanū genus.1. dist.& ibi V.g. & alij scrib.maximè

338 Præpo.col.2.ver.2.spēs†Et qa multū cōsonat & cōcordat ac conformat᷑ primis principijs & cōclusionib. inde deductis,talia cōnubia nō fieri rationib.adductis,in prin.cōsultationis merito casus iste reddet᷑ indispēsabilis,sicuti alia p̄cepta decalogi moralia rł̄r redduntᷣ indi

339 spēsabilia,vt plenè oñsum fuit & pluries supius.†Ex qbus patet,nō obstare,dū dr̄, illud Leui.est p̄ceptū iudiciale,ergo hodie tpe grę nō obligabit, nisi nouo statuto mandet᷑ obseruari . Nā remansit perpetuū, & hodie

340 obligabit:qm̄ receptū ab eccl̄a cōiter, †q̄ à Spiritusancto regitur,prout ēt:qm̄ licet sit iudiciale,tñ est morale ēt & legis naturę,& quoad moralitatē,vt oēs passim fatent᷑,bñ remāsit,vt probat᷑,in §.his itaq;.6.dist.vbi scrib. Henr.Boych in c.1.col.3.nu.3.& 4.de cōst.& iuxta illud Matth.nō veni soluere legē,& dixi s̄. & moralitas inducit,ne dispēsetur passim,vt cōclusum est, & probāt deci.superius adductæ,& c.translato.cū cōcor.nō hēt locū in istis moralibus,& quoad caput cōcernens moralitatē,sed solū quoad alia,& deduxi superius, tenēdo,ꝙ

341 sunt in hoc immutabilia.Et †ēt qa lex Mosaica veteris testī pōt allegari,si nō reperit᷑ reprobata, si nō est misti ca.c.ꝑ venerabilē.q fil.sint legit.& ꝑ Mod.ī l.1.ff.si cert. pet.& Fel.ī c.1.de of.deleg.cū ꝯcor.Et istud Leui.absolutè & gn̄alr̄ loquit᷑,vt patet ex eius tenore, cū quo cōcordat d.c.fi.de diuor.Et esto, ꝙ illud Deuto. appareat fuisse modificatū sub illa ꝯdōne,vt suscitaret semē , qn̄ sine liberis fr̄ fuit p̄mortuus, &c.ꝑꝑ q̄ vr̄ nō fuisse legis naturæ,dr̄ illā ꝯdōnē,de qua in Deut.fuisse misticā & figuratiuā,& ad tp̄s datā ab ipso Deo,eo casu dispēsante, q̄ iā eueniente Chr̄o,& tpe cessauit & fuit euacuata. vt plenè s̄.fuit oñsū,& ea cessāte,illud Leui. morale ēt remāsit firmū,vti loquebatur gn̄alr̄,quo fit:vt ꝑ illud c.fi. de diuor.nulla qualitas sit addita iuri diuino,sed in d.c. fi.ꝯtinet᷑ illud,ꝙ erat in Leui.& ꝯn̄r erit ius diuinū mo

342 rale,relatū ꝑ legē positiuā.Quæ†non pōt à successore tolli:qa nō est simplex & purū ius positiuū, sed ꝯtinēs illud,ꝙ iure diuino mandabatur,vt dr̄ infra in 2.dub.&

Papa

Papa inferior nō pōt tollere ius positiuū,cōtinēs si vinū;cū in eo sit impar,vt dictū est circa principiū qō.Et d.c.fi.expſsè ꝓbat,nō posse dispensari,vt s̄.deduxi.Nec alia exēpla,in qb.dr̄,ꝑ sum.Pōt.fuisse dispēsatū, hēnt obstare,qa in illis fuit nō bene factū , nec dēnt ad ꝯñtiam
343 trahi,& aliàs vt plenè dixi supius.†Nec est verū, ꝙ affinitas sit ꝓhibita solo statuto,ecclæ,nā ēt in primo gradu,& scđo qñq; ꝓhibita est iure diuino,vt est tex.apertus in Leuit.c.18.& ꝑ gl.& alios, in d. c.lr̄as, & ēt rōne naturali ꝓhibet̄,vt in l.fr̄is,& l.pe.& fi.C.de ince.nup.Et
344 illud Aug.de quo in c.cū igit̄.& ēt.c.1.35.q.1. nō obstabit:qm̄ licet ibi dicat̄,illas cōiunctiones ꝓhibitas cōstōne ecclesiæ,vt ēt dr̄ in c.nō dēt.de cōsan.& affi.non ꝑpea infert̄,ꝙ ēt nō sint prohibitæ iure diuino quò ad alios gradus.Leuit.d.c.18.cū alijs s̄.de deductis, & ꝓbatur aptissimè in d.c.lr̄as,& ēt in d.c.nō dēt & alibi pluries.Verū.n.erit,esse ꝓhibitas cōstōne & terminatione ecclæ,& primo gradu,& scđo qñq; ēt terminatione diuina,& rōne ac l.naturali,iurib.qb.s̄. Et licet Io. Baco. relatus ab Aegi.d.ꝯs.28.tenuerit ꝯ̄rium,tñ vt ibi firmat Aegi.col.fi.oēs cōcluserunt ꝯ̄ eū, & eius opinio fuit reprobata,rōnib. s̄.adductis.Nec ob. ꝙ si fuisset legis naturæ,obligasset oēs,& oī tpe:nam dicta lex fuit lata Iu-
345 dæis iustis,& nō paganis,vt dictū est.Et †ante legē scriptā filijs Adæ & alijs fuit ꝑmissum ex voluntate diuina, ꝑ illud,crescite & multiplicamini,quia humanū genus nō erat multiplicatū,& sic permissum certis ꝑsonis, & ad tps cā necessitatis,& ꝑp raritatē hoīum,& personarū,vt sentit Hēr.Boych.in d.c.1.col.2.in prin. Post autē legē scriptā expſsè fuit ꝓhibitū rōnib.qb.s̄. tēdētib.ad bonos mores,& excludentib. turpes & inhonestos ac malos, & rōni naturali deuiātes ac ꝯ̄rios, vt probat̄ in c.1.35.q.1.& hr̄ in d.c.18.& in d.c.lr̄as, cū si. & ꝑ Aegid. d.cōs.28.col.pen.ver.3.& col.fi.in prin.& bene.col.3.in prin.Et ad d.c.gaudemus.cū alijs dr̄,illud fuisse ex ꝑmissione diuina expſſa vel tacita, vt hr̄ aptē ibidē, & ꝑ Aegid.d.cōs.28.col.pen.ver.nō obstat in primo, & seq. & ēt fauore fidei,vt dictū est, & per eundē apertius, col.fi.
346 in prin.Et†rō naturalis ēt infideles ligabat,vt in d.l.fr̄is. & l.pe.& fi.C.de ince.nu.tñ lex diuina fuit lata paganis, nec eos ligabat ad quos mādata legis nō dirigebant̄, ꝑ Aegi.d.col.pe.ver.quartū,& si infideles ꝯ̄hebant spreta rōne naturali,hoc faciebāt turpiter, & puniebantur.d. l.pen.& fi.& nō debebat ad ꝯñtiam trahi,&c.Nec ꝑpea pōt dici iure,& rōne naturali nō fuisse prohibitum,ꝗ̄licet de facto ꝯ̄ctū esset,& probat̄ in Leuiti.d. c.18. & 20. ne polluamini in oīb.his in qb.&c. Et quia licet rō naturalis istud ꝓhiberet,quia ꝯ̄ bonos mores, tñ ante legē scriptā nō ita de necessitate obligabat , vti est hodie post ipsius promulgationē, vt in terminis dicit Aegid.
347 d.ꝯs.28.col.fi.ver.vel alr̄.†Et†cōprobat̄: qm̄,vt dicit S. Tho.in 4.dist.34.art.1.relatus à d.Præp. in c.ius naturale.1.dist.col.3.ver.vnū tñ.& ver.intelligimus,tñ ēt illa,q̄ à rōne deriuant̄, & q̄ se offerunt vnicuiq; sine discursu aliquo,licet obligarēt l.naturali ; tñ nō hēbāt vim coactiuā ꝑ modū ꝑcepti absolutè, nisi postq̄ fuerūt sanci-
348 ta l.diuina vel humana.Nec ob.ꝙ d.lex Leui.nō est lex naturæ, vti principiū immediatū practicū euidēs,&c. vel vti cōclo ex eis necessariò deducta : sed qa cōtinēs bonos mores iure naturali fundatos, & honestatē. Nā hoc cōcesso hēmus intentū , ꝙ isto capite dicet̄ lex naturæ,& moralis,ergo rł̄r indispēsabilis: vt est in alijs ita
349 moralib.vt plenè supius fuit ōnsum.†Et ad illud,ī quo dr̄,in istis posse dispensari ex cā,rñdet̄,verū in casu particulari,capiēdo dispēsationē largè,ꝑ declōne,& interꝑtatione:qa istud fit ex mente diuina,declarata isto casu particulari cessare,& ipsius rōnē hunc casum nō apꝑhēdere,& in his,in qb.cōsideratur reuerētia diuina,nedū priuatorū,vt in ferijs,iuro;& voto, vt plenè dictum est s̄.Secus est in vera & stricta dispēsatione, ꝓut est relaxatio iuris, nā cessat ēt in his moralib. sꝑ f̄m aliquos
350 ꝑ me s̄.alleg.& potissimum in casu pñti,per d.c.literas. & d.c.fi.cū alijs s̄.deductis. † Vel tenendo opinionem aliorum,dicamus in casu particulari,posse dispēsari & fieri relaxationē ex cā,qñ adest bonū publicū, & cōe , & nō priuatū.Itē, qñ adest necessitas & cā tollens peccatū,& nō inducēs illud, vel qñ euitaretur maius malū vel induceret̄ maius bonū,& qñ ꝑ hāc cām in casu particulari vigentē cessaret rō prohibitionis legis diuinæ , & mēs ipsius,vt ipsimet fatent̄, & fuit s̄.deductū, q̄ qualitates nō pñt in casu isto adaptari,imò in ꝯ̄riū militāt vt aptè superius fuit probatū,ergo casus erit indispēsabilis,vt fuit ꝯclusum, eo magis stāte expſsione falsę cāę q̄ sola oīa reddit nulla,& sine effectu, vt dictū est, decisio dubitationis ex cā omittit̄,& ad aliud tps differt̄.Cir
351 ca†f̄m,in quo q̄rit̄, an tale matrimoniū sit prohibitū iure naturali,&c.& super eo,an Papa possit dispensare.
352 Primò†cōsiderādū est,ꝙ ex dictamine legis naturę ante legē scriptā procedēte ex naturali rōne, ꝙ ius naturale primęuum dictū est,solū impediebat̄ matrimoniū filij cū matre, & filiæ cū patre,ꝑ illud Genes. 2. de quo in c.debitū,de big.& in c.vnico.de voto.li.6. relinquet patrē,& matrē,& adhærebit vxori suæ, & hoc est relinquet thorū patris & matris, qa nō dēt ꝯ̄here cum istis, vt in d.c.debitū.& ꝑ Abb.in c.lr̄as,col.3.nu.16. de rest. spo.& per S.Tho.in 4.sent.dist.40.& Richar.ibi.q. 2. & Sco.q.5.art.2.& Frā.de May.in 4.dist.41.& S.Tho.2.2.q. 89.art.9.& ꝑ gl.in ver.Moysen,in c.1.35.q.1.& Io. Bac.
353 in 4.dist.38.q.7.referentē cōcubitū Loth cū filiab. fuisse cōdēnatum,& repħensum.decis.& rōnib. ibi per eū
354 alleg.†Et patet istud exēplo ēt brutorū,& iumentorū, q̄ istinctu quodā naturę abhorrēt parētū cōmercia,vt recitat Philo.8.c.de aīal.& sum. Ang.in ver.impedimētū sextū.§.1.& exēplo gentiliū,qui hac rōne imbuti abhorruerunt hmōi cōcubitus, vt legimus de Cynara,&
355 Mirra,de Nino,& Semiramide & alijs q̄plurib.† Inter trāsuersales aūt d.l.naturæ nō erāt prohibita cōnubia, qnimo viuētes d.l.naturæ adceperunt in vxores sorores,vt legimus in filiis Adæ,Abraā,& Iacob, vt Gen. c. 24.& 22.q.4.c.q̄rit̄,& patet ī Abraā q habuit Sarrā filiā fratris sui Loth: vt Genes.c.12. & in illa Thamar , quæ Amon fr̄i suo dixit,pete me à patre meo,& dabit me tibi,ꝙ nō dixisset,nisi tunc fuisset licitū.Et ēt in Adonia , q̄ petijt Abisaac virginē relictā à Dauid eius patre,& de fratrissa ducēda patet in alia Thamar & filijs Iudæ,Gene.38.c.& in Deut.c.25.& in c.fi.de diuor. & in plurib. alijs exēplis,in quib. dispensatū legitur ꝑ sum. Pont. in primo,& secūdo gradu trāsuersaliū,recitatis s̄. in ꝑce. dub.ꝙ minimè fecisset,si isto primęuo iure illa fuissent
356 ꝓhibita ꝙ est immutabile,vt statim dicet̄.Et †in Othoniel,qui tēpore legis Mosaycę habuit Ansam filiā fratris sui,vt Iudic.c.1. & exēplo gentiliū istud suadet̄, qm̄ Parthi sororib.copulabāt̄,vt refert Lucan.8.Pharsal.& apud Atheniēses,qui summa rōne regebantur,licitum erat coniugiū inter fratres & sorores , vt tradit Aemil. Prob.in proę.de viris illust.& Plut.eo.lib.in vita Demetrij asserit, Seleucū sapientissimū vxorē suā concessisse Antiocho filio suo,& ꝓbare istud.vr̄ tex.in c.17.Leuit. & 20.ibi,oēs.n.execrationes istas fecerunt accolæ terræ,q fuerunt ante vos , innuēs ꝙ talia matrimonia nō ꝓhibebant̄ apud oēs gētes rōne vtētes,q̄ illa faciebāt illo primæuo iure gentiū,& naturali,ꝓdito cū ipso gñe humano,de quo in l.1.§.1.ff.de acq.re.do.& ī c.1.ī prin. 5.dist.si.n.isto iure prohibitū esset,inter oēs gētes,& oī tēpore obseruatū fuisset, quorū ꝯ̄rium fuit, vt ōnsum
357 est.†Inter istos.n.trāsuersales matrimonia ꝓhibita fuerūt,nō ex dictamine legis naturalis, sed ex dictamine legis diuinæ in primo gradu,& scđo in in linea inæquali ꝯsāguinitatis seu affinitatis,vt hr̄ in Leui.c.18. & 20. & ꝑ gl.in c.lr̄as,& ꝑ Richar.in 4.dist.41.art.2.& Pet. de Palu.ibi,& cęteri Theol.& in sū.Ang.in ver. impedimētū sextum.§.1.ver.ex dictamine.& hr̄ ēt in c.1.& 2.35.q.1.
358 vbi gl.& doc.†Nō.n.cōiunguntur per se & iure suo,ac iudicio collaterales isti,vt est in ascēdētib. sed mediate, interueniēte alia ꝑsona,et iō non prohibent̄ dicto iure naturali,sed solū l.diuina,et statuto ecclesiastico,et religione ꝓhibente,vt est de mēte S.Tho.2.2.q.154.art.9. et apertè hoc sentit ibi Tho.de Caie.Mod. Car. S.Sixti
359 in suo cōmen.†Et suadet̄:qm̄ f̄m Sco.in 4.sent.dist.41. q.1.affinitas ꝑstat impedimētū solo statuto ecclesię,vt sentit Aug.de quo ꝑ Grātia.in c.cū igitur.35.q.1.et in
360 c.1.ea.dist.Et† etiā quia tale ius naturale conueniens homini

homini productũ fuit quodã naturali istinctu,& ex solo dictamine, discursu & inspiratione naturalis rõnis, absq; aliqua ꝯstitutione,&c.ius naturale.1.dist.& ibi gl.
361 & doc.plenè attingũt.Et† vt dicit S.Th.in 4.dist.33.q.j. art.1.& 1.2.q.91.art.2.& q.96.art.2.ius nãle est ꝯceptio hoĩ naturaliter inducta, qua dirigitur ad cõuenienter
362 agendũ,in proprijs actionib.†Quib.cõsideratis nõ põt dici,matrimoniũ istud cũ fratrissa tali iure naturali fuisse prohibitũ:qm̃ nec aliquo tpe, nec inter aliquas ꝑsonas fuisset celebratũ,si isto iure fuisset ꝓhibitũ,cuius ꝯ-
363 riũ s̃.ostẽdimus.†Lege itaq; naturæ istud nõ est ꝓhibitũ,vt principiũ practicũ & euidẽs ex terĩs deductũ, & ex synderesi,cui assentimur, nec vt cõclusio necessariò deducta ab istis principijs, q̃ sunt immutabilia:vt est in illis p̃ceptis,nõ hẽbis Deos alienos, &c.nõ assumes nomẽ Dei tui in vanũ,vt in c.1.5.dist.& §.sed naturalia.cũ si.inst.de iu.nat.gẽt.& ciui.& ꝑ Præp.in c. fi. 5. his itaq; 6.dis.& ꝑ Six.in suo trac.seu sum.li.2.c.52.in 10.exẽplo, & ꝑ doct.in d.c.ius naturale.1.dist.cũ ꝯcor.all.ꝑ Rosel. in d.suo tract.fol.77.col.1.ver.2. est ius naturale. & col. 2.& 3.ver. nũc est videndũ,& col.4.ver.sed hic occurrit, & ver.seq.& ꝑ rep.in c.fi.loco & ver.ꝑut.ĩ.& est bonus
364 tex.in c.fi.ver.naturale.6.dist. † Sed prohibitũ est eo q̃a ita sancitũ & ordinatũ in l.Mosayca, & ẽm bonos mores,& ẽm rõnẽ naturalẽ,non tñ ꝓpea istud dẽt dici ius
365 naturale,†ꝙ patet:q̃a oĩs lex, vt sit bona,dẽt esse honesta,iusta,& ẽm naturalẽ rõnẽ.c.erit aũt lex. 4. dist. & in l.1.in fi.ff.de leg.& tñ nõ diceť ex hoc ius naturale propriè,& strictè sumptum,ẽm gl.primã,in l.1.in prin.ff.de pac.& ibi doct.no.vt ẽt facit Fel.in c.præterea.nu.18.de spõs.& tradit Six.in sua sũ.li.3.c.57.col.5.ver.ẽm genus.
366 Et†esto,ꝙ ꝯtineať in Leuit.& sit talis ꝓhibitio inducta ẽm bonos mores,& dicať moralis,& ꝯsona primis prĩcipijs,& ꝯclonib.ex his deductis,& quãtũ ad rõnẽ ipso
367 rũ nõ possit cadere dispẽsatio.†tñ quãtũ ad obseruãtiã istorũ bñ põt dispẽsari in casu particulari, in quo deficeret rõ dicti iuris naturalis, ẽm cãs spãles & materias occurrẽtes,vt dicit Ric.in 4.dist.38.& in terĩs nrĩs sum. Ang.in ver.Papa.§.1.ver.& in istis,& in ver.impedimẽtũ.18.§.2.ver.alia sunt.Et ponit Abb. in c.q̃ in ecclarũ. col.4.ver.circa ẽm,de ꝯst.& ibi Fel.nu.89.& Dec. col.9. ver.2.principalr.vbi allegãdo quotas,cõcludũt,ius naturale ex cã posse interp̃tari,& limitari, & ꝑ parte tolli: vt ꝑ D.de Rot.ĩ ti.de ꝯsue.decis.1.aliàs ẽm nu.decis.18. Fuit dubitatũ.col.2.& ꝑ Gem.in d.§.his itaq;.6.dist.& ꝑ doc.ĩ l.fi.C.si ꝯ ius vel vti.pub.& ꝑ Hẽr.Boych. in c.1.de ꝯst.col.2.& 3.& in c.ex par.il 1.col.2.de offi. dele.ver. si rescriptũ sit ꝯcessũ.& in c.ꝓposuit, de ꝯces.pb.& ĩ c.fi. de ꝯsue.& ibi post alios,tradũt Abb.& Mod.fol.22.col. 4.ver.3.sit ꝯclo,& fol.6.col.1.in 3.no.& fol.9.col.4.ver. opponiť,& ver. seq.& Io.Bap.de S.Seue.in d.tract.de pẽsio.q.19.ver.sup tertia ꝯclõne,& Silue. in sua sum.ĩ ver. ꝯsuetudo.§.9.& ꝑ Rose.in d.trac.fol.77.ver. nũc igiť, &
368 fol.seq.ver.& ista sunt vtilia.Et †ad istorũ ꝯprobationẽ pñt adduci,ea q̃ fuerũt deducta ĩ p̃ce.dubio, dũ ibi fuit dictũ iꝰ diuinũ ex cã posse limitari ĩ casu particulari, ꝙ idẽ ẽ,ꝙ ius nãle.c.1.j.dis.c.1.5.dis.c.fi.9.dis.Et cũ hẽat ptãtẽ dispẽsandi,ita dispẽsatus erit tutus, vt dictũ fuit in p̃-
369 ce.dub.†Ex opposito,& ꝑ parte ꝯria primò aduertẽdũ est,ꝙ ius naturale capiť plurib. modis, vt plenè tradit gl.& scrib.oẽs,ĩ c.ius nãle.1.dis.& ꝑ gl.& doc.in l.1.§. ius naturale.ff.de iust.& iur.& ꝑ Hẽr.Boych.in d.c.1.de ꝯst.col.1.& 2.& diffusè ꝑ Rosel.in d.trac.fol. 75.& alijs seq.col.2.ver.mõ attingamus,& ver. sed tñ reuertor, & ver.& ẽm hoc,& ver.est igiť,& ver.igiť dicamus,cũ suis
370 ꝯc.Et†omisso illo capite, quo capiť, vt ꝯueniẽs & cõe oĩb.aĩantib.ẽt brutis,in q̃b.ille naturales & à natura insitę ĩclinationes ꝯueniũt & verificanť. Capiẽdo ius naturale vt ꝯuenit hoĩ rõnali, & rõe viuẽti,nec subiectio necessariò illis inclinationib. q̃b. bruta subijciunť, tale ius vt dixi s̃.ex mẽte.S.doc.nihil aliud est, nisi cõceptio nãliter inducta hoĩ,qua dirigiť ad ꝯueniẽter agendũ in ꝓprijs actionib.vel ẽm eũdẽ S.doc.vbi s̃. lex naturæ est participatio legis ęternę,& imp̃ssio diuini luminis ĩ rõ-
371 nali creatura,q̃ inclinat ad debitũ actũ & finẽ.Et†ꝯsiderãdo hãc essentiã,& quidditatẽ dicti iuris & legis nãlis

cõuenientẽ hoĩ instinctu & rõne prædicta naturali,ẽt absq; aliqua cõstõne, cũ rõ instinctus & ordo naturæ lex naturalis dicať.d.c.ius naturale.cũ alijs alleg.s̃.meritò dicimus,ius naturale esse ius diuinũ, vt ꝑ gl.in d.c.iꝰ naturale.& in c.1.5.dist.& in fi.9.dist.Et si ius diuinũ reputať,an sit dispẽsabile vel ne,recurrẽdũ erit ad ea,q̃ diffusè discussa fuerũt in p̃ced. dub.vt punctualr ẽt sentit Rose.in d.tract.car.77.col.1.ver.nũc igiť dicamus. Pro-
372 ut † ẽt si moralitatẽ cõsiderare hẽmus diuinũ cõtinẽs moralia,& nõ mistica,nec ceremonialia,ius nãle dr̃.d.
373 §.his itaq;.5.dist. †Et talia p̃cepta moralia,q̃ ꝯtineť vel ĩ l.veteri.seu euãgelio,ius nãle dñr.c.1.1.dis.& ibi doc.maximè Præp.col.2.ver.2.spẽs & Gem.col.2. ver.ius nãle, & col.3.ver.1.spẽs,post antiq.& ẽt d.§.his itaq;.& c.fi.9. dist.& pulchrè ꝓsequiť Henr.Boyc.d.c.1.col.2.& 3.nu.
374 2.& seq.†Sũma.n.natura.i.ipse Deus illud nobis tradidit & docuit.Nã sine alia extrĩseca excitatione nãlis rõ inclinat hoĩes ad ita exquẽdũ,ẽm V.g.& alios,ĩ d.c.hu
375 manũ genꝰ.†Vbi Gem.post alios,col.3.ver. oppono & vr̃,& ver quoddã ẽ ius,& ver.seq.exp̃sè dicit,ꝙ ius nãle subiectũ rõni exñs penes hoĩem est illud,ꝑ ꝙ hõ inten
376 dit in fidẽ Dei,& salutẽ aĩæ.†ligãs tñ eos, q̃ obediũt p̃ceptis diuinis,& nõ alios infideles, cõcordãs se cũ diffinitione Theo. de quo.s̃.& qm̃ ꝓhibitio,de qua in pñti agiť,& ꝯtineť exp̃sè in Leui. sit moralis & inducta ẽm
377 bonos mores,& ꝯ malos,vt diffusè fuit ꝯclusũ† in p̃cedẽti dub. meritò diceť esse de l.naturæ,ꝑut illa ꝯuenit hoĩ,de quo in pñtiarũ agiť,& cũ talis ꝓhibitio tẽdat ad finẽ salutis,& vt actꝰ nr̃i dirigãť ĩ Deũ,ẽt ius nãle appellabiť, & nos Chr̃iani tenemur obseruare legẽ moralẽ nãlẽ datã à Deo in cordib.& in scriptis: vt dictũ fuit in
378 p̃ce.dub.†Cũ ipsius ignorãtia neminẽ excuset, vt dixi ibi,& hr̃ ĩ sũ.Ang.ĩ ver.ignorãtia.in prin.§.2.ver.& hęc dr̃,& §.4.ver.si verò.& ĩ ver.opi.§.2.istud tñ. vbi allegãť
379 iura istud ꝓbãtia.†Et ẽt q̃a de l.naturæ nedũ sũt illa p̃cepta practica,vel ꝯclones ex illis descẽdẽtes,sed ẽt illa, q̃ sũt ꝯsona dictis principijs,& ꝯclonib.& illis valde cõformia,vt dt̃ Sco.ĩ 4.dis.17.& sũ.Ang.in ver.lex.§.j.& ĩ ver.Papa.§.j.ver.sũt & alia,& Belle.d.ꝯs.28.col.4.ĩ fi.ver. ẽm motiuũ,& col.pe.ver.tertiũ ẽ,vbi allegãdo Theo.tenet hãc nr̃ã ꝓhibitionẽ causatã rõe nãli,& ꝯñr illo iure
380 hoc mõ scripto.Et† ꝙ sit moralis,& ẽm bonos mores ĩducta,& ꝯ malos & turpes ac reprobatos,ĩnuit tex.in d.c.18.& 20.Leui.vbi post enumeratos ꝯcubitus nefarios,Deꝰ dicit illas execratiões fecisse accolas terrę,ꝑꝑ ꝙ eã polluerũt,& terra euomuit illas gẽtes,quę fuerũt pollutę,ꝯmittẽtes istas abhoĩationes,ex q̃b.aptè datť intelligi, tales ꝯcubitus ẽt illis iure nãli nõ fuisse ꝑmissos. & gl.ibi hoc sentit,ꝙ tales hmõi ꝯcubia ꝯhẽtes nõ sũt hoĩes,sed iumẽta,ꝯñr illis vt hoĩb.& rõne viuẽtib.erãt
381 ꝓhibita.†Et oñdiť:qm̃ inter has ꝑsonas viget fędus nãle ꝓhibẽs inter eas hãc sinistrã & reprobatã ꝯiũctionẽ ꝯcubitus,vt dt̃ tex.ĩ l.eũ q̃.C.de epi. & cle. Cõiũctio.n. ĩter has ꝑsonas nãlis,nedũ ꝑmittit mr̃ia nõ ꝯhi,q̃nimò exp̃sè disponit:vt ex ea ĩducať p̃sumptio,inter eas cessare suspitionẽ carnalis ꝯiunctionis,ex quo.esset ꝯ fędus
382 nãle.†Et licet tex.ille loquať de mr̃e,filia, & sororib. tñ extẽdiť ad alias ꝑsonas ꝯiũctas exñtes ĩ primo, & scđo gradu,vt hr̃ in c.cũ in iuuẽtute,vbi in hoc referť.d.c.cũ q̃.ex de p̃sump.& ibi Abb. in pe. no. ꝑut ẽt ad lr̃am hr̃ in c.à vobis,& ibi Abb.in 2.no.& plenè ꝑ gl.& oẽs,in c. 1.ex de cohab.cler.& mul.& ꝑ gl.in c.volumus,& in c.
383 in oĩb.81.dist.& in c.ĩterdixit,32.dist.Et †suadeť exẽplo gẽtiliũ,q̃ solo rõis lumine illustrati abhorruere ꝯnubia sororũ,& existẽtiũ in scđo gradu inęquali,& ẽt à fr̃issis ꝑꝑ horrorẽ,& al̃s rões adductas circa principiũ p̃cedẽtis dubij;vt dicit Philosoph.scđo politicorũ,firmãs hoc tendere in scęlus nõ modicũ,& execrabile,ac lege nãæ ꝓhibitũ,& legimus in bibli. & can.Et Lẽtulus reprobabat illa ꝯnubia Parthorũ tãq̃ ferina,vt apud. Luc. legiť octauo Pharsal.Et de comite Arnicano q̃rẽte hr̃e ger-
384 manã ĩ vxorẽ.Et†leges ciuiles nedũ sorores ꝓhibeãt ꝯsideratis bonis morib.q̃nimò,& neptẽ,& ꝓneptẽ sororis.l.sororis.ff.de ri.nup.l.si adulteriũ cũ ĩcestu.§.1. ff.de
385 adul.Et†de fr̃issa ꝓhibita hr̃ in l.fr̃is.l.pen.& fi.C.de incest.nup.q̃a leges ciuiles dicta connubia nedũ interdicebant

cebāt tanquā turpia,inhonesta,& à bonis morib.deuiā
tia,quinimmo ꝯhentes maxima pęna ꝓsequebant̃,na-
turali sola rōne attenta. Et ꝙ talis prohibitio sit mora-
lis,adduci pn̄t, q̄ fuere adducta in ꝑced. dubita . Et hoc
stāte infert̃ sup ea rr̄ nō posse dispēsari,& dispēsatū nō
386 remanet tutū,iurib.& rōnib.ibi deductis.†Et tenendo
hāc partē,adductis in ꝯrium pōt rn̄deri. Nā verū est in-
ter ascendētes , & descēdētes an̄ legē scriptā iure natu-
rali mr̄imonia fuisse ꝓhibita,& quatenus istud negatur
īter trāsuersales,replicat̃ ēt lege naturali, & morali fuis
se,& esse prohibita,& à fortiori istud vigere ēt hodie in
vim coactionis,ꝑ l.scriptā fundatā sup istis , vt patet ex
deductis,& ēt ex his q̄ dicta fuere in rn̄sionib.datis ad vl
timā oppositionē factā in ꝑced. dub. vbi rn̄sum fuit ad
illud de affinitate,q̄ ēt lege morali, & diuina fuit ꝓhibi
387 ta in primo gradu,& q̄nq; secūdo.Prout †ēt fuit rn̄sū
ad illud de filijs Adæ, Abraā, & Iacob, & ad illud de A-
braā, q habuit Sarrā neptē,rn̄det Io.Baco. in 4.dist.38.
388 q.7.in fi.Et †ad illud de Thamar , & Amon pōt dici, eā
nō fuisse filiā Dauid,sed forte alicuius vxoris ipsius,quę
ob id filia dicebat̃,vel tenēdo ꝙ esset eius filia, illud fuit
imprudēter dictū , reputādo fuisse licitū ex ꝯsensu pr̄is
389 summi Sacerdotis.Et †de Othoniel copulato cū Ansa
filia fratris,pōt dici à lege nō fuisse ꝓhibitū,ascēdētē ac
390 cipere neptē ex sorore,vel fratre.Et†de Adonia,& Abi
saac,ꝙ nō fuerit licita petitio, satis ondit̃ur: qm̄ à Sala-
mone fuit occisus:qa illa via appetebat imperiū, & re-
391 gnū.Et†ad illud de Thamar, & filijs Iudæ,& circa illud
figuratiuū,& misticū Deut. c.25. & in c.fi.de diuor.ple
nè,& diffusè rn̄sum extitit in pręced.difficultate in qua
apparet ēt euacuatū illud,ꝙ opponit̃ de exēplis,& ad il
lud de gētilib. quò ad Seleucū alia suberat cā, & Athe-
nienses in hoc à rōne deuiabāt,vt patet rn̄sio,& multi-
plex ex deductis s̄.Et ēt ex his , q̄ dixi in ꝑcedēti dubio ī
rn̄sionib.datis ad vltimā oppo.& d.c.118.Leuit.probat
hāc sn̄iam,ꝓut s̄.fuit inductū. Nā illæ gētes ita ꝯhētes
fuere punitæ,vti ꝯhētes cōnubia reprobata ēt naturali
392 rōne.Et†dū dr̄ ꝙ istud ꝑceptū nō pōt esse ius naturale:
vt principiū practicū,& euidens, vel vt ꝯclo necessario
ex eo deducta,sed qa ꝯtinet bonos mores , & est valde
ꝯsonās,& ꝯformis dictis principijs,& ꝯclonib.depēdē-
tib.ex eis,& ꝯn̄r sup eo poterit dispēsari ex cā.Nā ex de
ductis s̄.apparet , hāc ꝓhibitionē ꝯtinere legē naturæ,
ꝓut cadit in hoīe,& tēdit ad vltimū finē , & salutē aīæ,
& qa ꝯtinet moralitatē,& euitat pc̄m,& est ꝯria malis,
& turpib.& licet ex cā q̄nq; in particulari possit dispen
sari,istud est capiēdo dispensationē ꝓ interꝑtatione,&
declōne,tenēdo eā ꝓhibitionē esse iuris naturalis,ꝙ est
ius diuinū,vt deduxi.s̄.& in ꝑced.dubio,f̄m opi.aliquo
rū,vel tenēdo opinionē aliorū rn̄det̃,hic cessare causā,
& ꝯn̄r dispēsationē fuisse,& esse nullā,& tāto fortius eē
reijciēdā ꝑꝑ expressionē falsæ cāę, ob quā fuit cōcessa,
vt plenissimè fuit ibi deductū,& istis cōsideratis infert̃,
talē dispensationē ita & modis prædictis factā ꝯ hāc le-
gē naturalē mō,quo s̄.declaratā , fuisse & esse nullam.
393 Prout†ēt nulla esset ꝯsuetudo ꝯ tale ius inducta, vt in
c.fi.de ꝯsu.vbi post antiq.Abb.tāgit, col.2.ver. & nota.
& repet.ibi fol.22.col.4.& ver.3. sit ꝯclo.& fol.9.col.4.
394 & seq.& fol.6.in 3.nota.Ad†tertiū dubiū breuib. dr̄,ta
le mr̄imoniū l.ciuili positiua esse ꝓhibitū,vt ī l.fr̄is vxo
395 rē.l.pe.& fi.C.de incest.nup.Itē†& l.canonica, vt in c.li-
teras.de rest.spo.& in c.fi.de diuor.& in c.1.& c.2.35.q.
396 1.circa fi.& in cle.eos.de cōsang.& aff.cū cōcor.Itē†&
statuto ecclesiæ per cōsiliū generale.c.non dēt.de con
397 sang.& aff.cū alijs si.Et†licet dubitari possit,an Papa va
leat sup hoc dispēsare:cū sit gn̄ali statuto ecclesiæ ordi
natū,& ꝯcilia à Spiritusancto dicant̃ edita,ꝑ ꝙ vn̄r sape
re ius diuinū,cuius Papa est inferior , vt dictum fuit in
398 primo dubio,tn̄ tex.in c. innotuit. de elec.aptè dispo-
nit ꝯriū,dū ibi dr̄,Papā successorē nō ligari generali sta
tuto ꝑdecessoris edito in cōcilio generali, & est gl.in c.
399 sunt quidā.25.q.1.ꝙ Papa possit ex cā.†Et satis patet in
d.c.nō dēt.vbi doct.concludūt,in tertio,& quarto gra-
du Papā posse dispensare,& in terīs concludit Rosel.in
d.tractatu,fol.65.col.1.& 2.versi.minus fuit ligatus alle
400 gando alias decis.& rōnes.Et†in pręcedentib.& sequē-
tib.prosequitur materiā,an Papa sit s̄.conciliū,de quo
plenissimè ꝑ D.Præp.in c.qm̄ de naturali.15.dist.& per
401 Six.in d.suo tract.seu sum.li.3.Et†ad terīos nostros,co.
li.c.53.& 54.vbi concludit,Papā posse interpretari gn̄a
402 lia cōcilia,& super illis dispensare.Et†c.57.col.5. ver.ad
nonam,allegando S.Tho.dicit,ꝙ non oīa statuta in cō
cilijs dn̄r edita à Spiritusācto, & tenet Spe.in ti.de dispē
403 sa.§.nunc breuiter.ver.sed nūquid Papa.Pōt † .n.Papa
solus tollere cōciliares constitiones de fide non dispo-
nētes,vt dicit gl.in ver.cōcilium,in c. vbi periculum, de
ele.li.6.& Host.in sum.de dispēs.§.1.ver.alicuius etiā. &
Theol.ꝗplures,ac Cano.citat ꝑ Fel.in c.1.col.7. nu. 31.
404 & 32.de ꝯst.Est†bene verū,ꝙ cōstitutio concilij tacitè
dr̄ hr̄e clausulā derogatoriā ad rescripta, adeo ꝙ rescri
ptū vt tollat cōstōnē concilij, dēt facere specialē men-
tionē ipsius,nec sufficit clausula generalis, nō obst. iu-
re cōi,vt dicit Arch.in c.1.de cōst.li.6.cuius opi. cōiter
sequunt̃ oēs,vt firmat Fel. allegādo ꝗplures decis. in d.
c.1.col.8.nu.36.& in c.nōnulli,col.4.& 5.nu.8.& 9.de re
405 scri.& alijs seq.Si†aūt rescripto essent appositæ clausu-
læ,de qb.post alios ꝑ eundē Fel.in d.c.nonnulli. nu.21.
406 22.27.30.46.& seq.dicendū tunc esset vt ꝑ eū.Ad †ter-
minos aūt dubitationis.An Papa possit dispēsare, dicē
dū vr̄ posse,ēt sola voluntate,cōsiderādo prohibitionē
de iure positiuo,vt ex statuto ecclesiæ, vt tradit̃ ꝑ scrib.
in d.c.sunt quidā,& in c.cū ad monasteriū.de sta. mon.
& in c.ꝓposuit.de cōcess.pb.& hr̄ in d.c.innotuit, & in
sum.Ang.in ver.Papa.§.3.& ꝑ Abb.in d.c.q̄ in ecclarū,
col.fi.ver.circa tertiū,& plenissimè ꝓsequunt̃ scrib.ibi,
ꝓut faciūt in l.fi.C.si ꝯ ius vel vti.pub.& idē Abb. ꝑ illū
tex.in d.c.lr̄as,col.4.ver.ego dico,& in c.tāto. in vlt.no.
de cōsue.cū vulg.Et adduci possunt ea, q̄ fuere deducta
407 in primo dubio circa ꝑtātē Papæ.Et †qa ꝑdecessor nō
pōt litigare successorē, & quia par in parē, &c. Et ipse
pōt facere de non licito licitū,& liberare aliquē à pec-
cato inducto.l.positiua,vt ꝑ Abb.post alios,in d.c.ꝓpo
suit,col.fi.Et ex istis infertur,dispensatum remanere tu
408 tū.Ex†opposito tn̄ vrget lex ciuilis volens nō posse di-
spēsari,& dispensationē factā nō subsistere, vt hr̄ in l.fi.
C.de incest.nup.vrget etiā d.c.fi.de diuor. per locum à
spāli,& inducendo illud vti dictū fuit in primo dubio ,
vrget & fortius tex.in d.c.lr̄as.expresè dispōnēs , Papā
409 nō cōsueuisse & nō posse dispēsare.Ad† ꝙ ēt:qm̄ eccle
sia tota & vl̄is, q̄ à Spiritusancto regit̃, istud admisit , &
recepit,ne dispenset̃,vt dicit Belle. d.cōs.28. col.4.ver.3.
410 & col.fi.Prout†ēt & à fortiorib.qm̄ dictæ leges positi-
uæ sunt fundatæ sup rōne naturali & sup moralitate,
& bonis morib.& ēt super iure diuino , ꝙ expresè re-
fert̃,in d.c.lr̄as,vt onsum aptè fuit in 1.& 2.dubio.Quo
411 fit:†vt istud nō sit simplex , merū & purū ius positiuū,
sed dependens à diuino, & à iure morali , & l.naturali,
super quo Papa sua sola voluntate dispensare nō pōt,
nec illud tollere sine cā,ꝑ q̄ tollat̃ pc̄m inductū iure di
uino & l.naturali , & ꝑ quā tollat̃ rō prohibitionis di-
ctorū iuriū,vt sentit Abb.in c.ꝑ tuas,col.mihi 4.ver.sed
hoc dictū Bal.nu.13.& nu. 14. ꝑ illū tex. ex de arbitr. &
ibi in sua repet.col.11.ver. nec obstat. & in c. de multa .
de pb.col.4.nu.11. dicēs sine cā non posse relaxare ius
fundatū sup bono publico & in d. c.proposuit, col.fi.
ver.in ꝑtāte verò,& in c.extirpādę.§.q verò,col.37.ver.
sextū examinandū,& in c.constitutus,vol.3.de reli. do.
& Fel.in c.nulli.nu.2.de sent.exc.vt referūt Mod. in tra.
de iureiur.in 4.par.col.2.ver.5.si idē Fel.in c.1.col.7.nu.
32.de ꝯst.& in c.ad ad audientiā, il 2. vbi alias decis. ad-
412 ducit,col.4.nu.10.de rescr.Et†Rosel.in d.suo tract.fol.
65.col.2.ver.& hoc qn̄ aptè istud firmat,Papā nō posse
tollere peccatū l.diuina inductū, sed solū illud inductū
mera l.positiua,vt ipse ēt firmat car.70.col.4.ver.est aūt
necessariū,& ver.seq.fo.79.col.2.ver.alia est,& ver.& sic
ꝑt,& d.Præp.idē vult ī c.ꝯn̄r.11.dis.co.3.ver.aut supior.
An autē in casu præsenti fuerit talis cā,vel ne,ita ꝙ sub
sistat,& dispēsationem validet,& an expressio falsę cau-
sæ vitiet eam,& illam reddat nullam, dictum fuit in pri-
413 mo dubio.Et†istis cōsideratis infertur,dispensatū non
remanere tutū, cū non sit purū , & merū ius positiuū,
sed admixū diuino,morali, & naturali,vt dicit Fel.in d.
c. ad

c.ad audiētiā,col.4.nu.10.ver.& tūc puto. vbi ad id ad-
ducit rōnes decis.& est de mēte Abb.in d.c.proposuit,
col.fi.& in d.c.de multa,col.pe.ver.sed nūqd, & p Ros.
in d.tra.fol.79.col.2.ver.alia est,& ver.& iō talis,cū alijs
414 adductis in primo dub.† Ad quartū dubiū,posito q, Pa
pa possit dispēsare,an reqrat cā,& qualis esse dēat,& an
necessariò dēat exprimi,& si causa expssa nō fuit vera,
an dispēsatio illa reddat nulla. Resolutio satis apta red-
415 dit ex deductis in 1.dub.vbi ista oīa fuere discussa.† Pos
set ēt dubitari,q si frīssa non fuit carnalr cognita à frē
pmortuo,sed solū despōsata,an tale impedimētū publi
cę honestatis impediat mrimoniū ɔhi,& an sup eo pos
416 sit p Papā dispēsari.Et†certissimū ē, iustitiā publicę ho
nestatis esse impedimēto,nedū,ad ɔhēdū, qnimmo ad
dirimēdū ɔctū.c.si qs despōsauerit sibi. & c.si qs despō
sauerit vxorē.27.q.2.c.ad audiētiā.c.spōsā.de spons.vbi
417 Abb.& alij scrib.dnt,idē eē in despōsata p verba de pñ
ti adhuc nō cognita,& hr in c.referēte,q fil.sint leg.c.1.
de despō.imp.li.6.Host.in ti.de despon.§. qs sit effectus,
ver.effectus ēt,& ī ti.de mat.§. qualr impediatur, col.4.
ver.10.honestas,& p Hēr.Boych in d.c.ad audiētiā,in 3.
418 dist.& ibi scrib.oēs.Maximè† Abb.ver.itē no.vbi addit
idē esse, si qs velit ducere sororē spōsæ prima mortua.
Ang.in sū.in ver. impedimētū decimū quartū, Ric. &
Pet.de Pal.in 4.dis.41.Io.Bac.in 4.dis.34.in 3.ar.ver.10.de
419 publica.& ver.sed nūqd.Et †de iure ciuili est tex. ī l.pe.
C.de inces.nup.pūctualr in terīs qōnis,vt nō possit du-
ci in vxorē spōsa frīs pmortui relicta virgo, tex. aūt ī d.
420 c.referēte.& Ab. ibi firmāt hmōi impedimētū nō esse
inductū iure diuino,sed tm iure humano,& positiuo &
iō Papa poterit dispēsare.c.pposuit.de ɔces.pb. c.inno
421 tuit.de ele.cū alijs adductis s.in 3. dub. Et†in terīs istis
firmat hoc idē Præp.in d.c.referēte,col.1.ver.nota, ibi.
p ecclæ,& sū.Ang.in ver. impedimētū decimūoctauū.
§.2.ver.alia sunt impedimēta,& Ric.in dis.41. & Pet. de
Pal.ibi, p hoc adducēs illud de Adonia, volēte copula-
ri cū Abisaac virgine relicta à Dauid pre, pp q à Sala-
mone fuit interfectus,& vt dicit ibi Nic.de Li.hmōi pę
na fuit data:eo qa peccauit, illā petēdo ɔ legē Leuit.c.
422 18.tn†tex. ibi nihil dicit de isto impedimento publicę
honestatis,& si Adonia fuit à Salamone frē interfectus
successit istud, qm p illā viā ptēdebat regnū occupare,
423 vt dixi s.in scđo dub.Bn †verū vrget tex.in d.l.pe. C.de
incest.nup.ɔsiderādo decisionē illius legis ciuilis peni-
tus reprobātis tales nuptias ɔctas & ɔhēdas,abrogādo
ɔsuetudinē disponētē ɔriū & imponēdo ɔhētib.pęnas
verā emanatā,editā & inductā pp bonos mores,& rōe
nāli, q postmodū fuit ɔprobata p ius canonicū, pp q
posset dici,nō mero & simplici statuto ecclesiæ,& iure
positiuo istud fecisse īductū, sed iure positiuo ɔiuncto
424 bonis morib.& rōe nāli.Quib.†bonis morib.cōsidera
tis Pōtifex nō sola volūtate poterit dispēsare,sed inter-
uenire dēt cā,qn esset ɔ bonos mores,vt dicit D.Præp.
allegādo alias deci.in c.ɔns.11.dist.col.2.& 3.ver.aut su
pior.& ver.& hāc distin.cū alijs adduct.s. in 3. dub.sup
quo poterit cogitari,& ɔsiderō hri,an cā sit necessaria,
425 & qualis.Et†si dubiō resultaret, an à frē pmortuo fue-
rit cognita,vel remāserit virgo, & an credēdū sit asser-
tioni ipsius dicētis non fuisse cognitā,& qd si fr pmor-
tuus ɔriū dixisset,vel psumptiones in ɔriū extarēt,talis
eius assertio reijciat vel ne,vidēda sunt, q hnr in c.cōti-
nebat.de despōs.impu.vbi doc.examināt maximè Hēr.
Boych.& in c.attestationes.eo.ti.& in c.si qs acceperit.
33.q.1.& p D.Ant.in c.fi.de spōs.& in c.fi.de ɔiu. lepro.
& Bal.in l.Deo nobis,col.4.ver.sed ponamus. C.de epi.
& cle.& Ale.ɔs.149.Viso,col.4.ver.& psumit, vol.4. & p
Dec.ɔs.368.In cā.no.1.& col.pe.ver.& ista ɔclo. & po-
nūt doc.in c. pposuisti,de probat.& in c.duo pueri.vbi
Præp.col.2.in notabilib. & in gl.de despōs.impub.& in
c.p tuas.in 4.not.post alios,de cōd.appos.& in c.1.col.
426 2.de clāde.despō.cū alijs ɔcor.Aduertē †dū erit,q si in
aliquo articulo superius discusso reperiunt opiniones
Theologorū ɔriæ doctorib. Canonistis in ista materia
mrimoniali stādū erit opinionib.Canonistarū,vt diffu
427 sè als dixi ɔsulēdo Vicētię.Postremò†qmdns discussio
ardua est,tū ɔsiderata mā subiecta, & qualitate psona-
rū, inter quas dictę cōtrouersiæ & dubitationes ortæ
sunt:& qa agit de ptāte summi Pōtificis,idcirco oīa su
perius dicta submitto correctioni, & scripta esse volo
ɔsueta pmissa ptestatione,de qua ī c.hęc est fides.24.q.
j.cū alijs adductis p Belle.ī d.ɔs.28.col.3.ver.D.Martin⁹.
Nō.n.decisiuè locutus sū,sed dubitatiuè, hincinde ad
vtrāq; partē adducēdo, q iā occurrunt. Paris. Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Solutio pecuniæ facta secundo creditori,considerata iuris dispositione,an præiudicet primo creditori,habenti hypothecam super bonis debitoris,& per totum.*

2 *Et quid considerata æquitate,& ne commercium inter mercatores prohibeatur,& ne litib.implicentur,& nu.8. & seq.*

3 *Maritum non est interdictū vendere & alienare merces & alia venalia,licet eius vxor habeat hypothecam ad bona mariti.*

4 *Et quid si statutum super hoc prouidet.*

5 *Proęmium statuti ostendit causam finalem statuendi.*

6 *Ratio expressa in statuto comprehendit omnes casus comprehensos sub ratione expressa,etiam si sequatur correctio iuris, & numero 15.*

7 *Et quid,si nomina debitorum fuerunt data in solutum, an præiudicetur primo creditori habenti hypothecam,considerata statuti dispositione,& nu.9.& seq.*

10 *Statutum comprehendit casum non expressum verbis,si mēs statuentium ad illum porrigitur.*

11 *Casus magis frequentatus attendi debet*

12 *Etiam & ille,qui aliàs fuit obseruatus.*

13 *Et quid si pecunia soluta secundo creditori, vel merces datæ in solutum,extarent,an primus creditor excludatur, & seq.*

14 *Debitor solutione liberatur,ita ēt & per dationem in solutum.*

16 *Solutio & satisfactio à pari procedunt.*

17 *Inter mercatores æquitas sola consideratur,& procedendum est de bono,& æquo.*

18 *Statutum disponens,statuta debere intelligi ad literam, & prout iacent,quam interpretationem statutorum excludat,& nu.seq.*

19 *Et quid si interpretatio venit ex alio capite statutorum.*

20 *Et quid si non est extrema,nec extrinseca interpretatio.*

CONSILIVM LXIX.

1 Si iuris Cōis†rigorē considcramus, iste Obertus
primus creditor esset pręferēdus,ēt si dño
Vincētio de Nigro posteriori creditori fuisset facta so-
lutio p Martinū de Andoria debitorē Barth. de Pinis,
cōis debitoris Oberti & Vincētij ea rōne,qa talis pecu
nia soluta scđo creditori,pri⁹ erat hypothecata primo
creditori,vt p Bar.in l.pupillus.ff.q in frau.cre.& in l.&
si nō expedit.§.1.vbi ēt gl.ponit.ff.de bo.auth. iud. poss.
& bn facit l.pecuniā.C.de priu.fis.vbi doc.no.& ēt Pau.
de Cast.q lex loqt in creditore priuilegiato,de quo etiā
in l.ex facto.§.fi.de pecu.& faciūt,q ponit Io. An.ī add.
ad Spe.in ti.de obl.& solu.in rub.ver. videamus gnalr.
& q refert Io.Fab.inst.de act. §.itē si qs in fraudē. col.6.
ver.hoc aūt pōt pcedere,& alia,q cumulant in deci. ɔs.
2 Neap.190.pulchrū fuit dubiū.tn† cōsiderata æqtate,&
ne ɔmerciū īter mercatores phibeat, & ne litib.impli-
cent. ɔriū fuit decisū: vt talis solo facta scđo creditori
esset valida,qn bona fide pecunia fuit recepta,vt expsse
3 hr in d.deci.ɔs.Neap.190.Qđ†satis ɔprobari pōt ex his,
q dicit Bal.in l.vbi adhuc.C.de iu.dot.col.5.ver.sed po-
ne maritus,vbi vult,q licēt mulier hēt hypothecam ad
bona mariti,nō ppea marito īterdictū ē vēdere & alie
nare merces & alia venalia,& ɔhere ac exercere artem
suā,& tales res alienatæ nō potuerūt p mulierē agentē
hypothecaria auocari ea rōe, ne cōmertiū interdicat.
4 Cui†ēt deci.ɔforme est statutū Ianuæ,volēs, ne ɔmer-
ciū īter mercatores phibeat,q solo facta p cōem debi
torē scđo creditori sit valida,& q reuocari nō possit à
primo creditore, qn fuit facta ī pecunia numerata, vel
sup bancis,vel qn fuit facta datio in solutū sup mercib.
5 cōis debitoris.Et†cōsiderata dispōne dic.statuti,& ver-
ba posita in eius proęmio,ex qb.colligit finalis intētio
ipsorū statuētiū,vt in l.fi.ff.de hær.insti.vbi Bal. & Imo.
not.& in l.1.in prin.ff.ad mace.& in l.regula. §.pe.ff. de
6 iur.& fac.ign.& in l.fi.in prin.ff.de excep.do.Certè†alia
rōne statuētes nō fuere moti ad ita faciendū,nisi vt ɔ-
mercium inter mercatores nō prohibeatur,quæ ratio
in ipso statuto scripta & expressa potissimè cōsiderāda
est

est,ita vt in statuto oēs casus cōprehendant̃,qui cōprehēdi pñt sub rōne prædicta in eo expssa,etiā si sequatur iuris correctio,vt dicit gl.in c.1.de tēp.ord.li.6. & in cle.1.ver.eligat̃.& in ver.prohibet̃.de elec.& in c.si postq̃ de elec.li.6.& ponit Bal.in auth.quas actiones,& ibi Mod. Pap.nu.22.C.de sacrosf.eccl.& plura ad id cumulat Frā. de Cur.ↄſ.9.Ticinēn statuto,col.pe.& ↄſ.80. Rectè pfa
7 tus,col.2. in fi. Quo†stāte licet statutū loquat̃, qñ solutio est facta in pecunia numerata, vel in bancis, vel qñ merces fuere datæ in solutū,idē erit ēt dicendū, qñ nomē debitoris fuit in solutū datū.nā isto casu viget rō in statuto expssa,ne inter mercatores cōmerciū ꝓhibeat̃, sicuti viget qñ fuisset soluta pecunia,& extaret,qa non esset ↄsumpta,vel qñ solutio fuisset facta in bācis,& adhuc nō fuisset recepta,vel qñ merces fuissent datę in so
8 lutū,& adhuc extarēt.Istis†.n.casib. priori creditori hñti hypothecā oīa p̄dicta essent hypothecata, & primus creditor posset auocare à scđo creditore, cui à cōi debitore fuisset mō p̄dicto satisfactū , ↄsiderando rigorē iuris,de quo. s̃.quo nō obstāte ēt istis casib. statuentes voluerūt priorē creditorē excludi, ↄsiderādo æqtatē,đ qua in d.l.pupillus,in fi.& in d.l.& si nō expedit,& rōnē
9 p̄dictā,ne cōmerciū ꝓhiberet̃.Quæ†æqtas,& q̃ rō pariter viget & isto casu,qñ bona fide nomē debitoris veri à cōi debitore fuit datū ī solutū scđo creditori.vñ,&c. ad not.in vulg.l.illud.ff.ad leg.Aqui.& in l.à Titio. ff.de
10 verb.cū si. Ad†ꝙ ēt no.in l.tale pactū.§.fi.vbi gl. & scrib. ff.đ pac.vbi statutū capit casū ñ expssū verbis,si mēs ad
11 illū porrigit,& verisilr statuētes de eo disposuisēt. †Eo magis:qa ista casus est ita frequētatus,sicuti qñ merces dant̃ in solutū,ad no. in l.ꝙ si nolit.§.quia assidua. ff.de
12 ædil.edic.& in l.nō ad ea.ff.de legi. Prout†ēt si aliàs ita fuit obseruatū, ēt isto pñti casu obseruari dēt, ad no.in
13 l.minimè.ff.de leg.Prout † ēt:qa si verè pecunia fuisset soluta scđo creditori,& adhuc extaret,vel merces fuissent datæ in solutū,& adhuc extarēt, certè primus creditor excluderet̃ ea rōne:qa verò esset satisfactū,& soluēs fuisset liberatus, pariter & qñ nomē debitoris ē da
14 tū in solutū,& cessū.Sicuti†.n.primis casib.induceret̃ liberatio debitoris soluētis,vel dātis merces,ita & qñ nomē debitoris est datū in solutū,nā debitor ita dādo liberat̃,ex quo soluisse dr̃.l.fi.C.vñ fisc.vel priua.& in l.pupil li.§.soror.ff.de sol.& ibi Pau.de Ca.& Imo.in l.facta.§.si hřs.ff.ad Treb.cū alijs adductis p Soc.ↄſ.37.Quidā Nic. col.2.& pe.& ferè p totū,vol.4.vbi adducēdo iura,rōes & decisio.ac authoritates ↄcludit,ꝙ si nomē debitoris est datū in solutū & cessū,ille qui cessit,& dedit,soluisse dr̃,& liberatus est,esto ꝙ adhuc debitor, cuius nomen
15 fuit cessum,nō soluisset.Qđ †ēt cōprobari pōt. Nā tale statutū loquēs in illis trib. casib. cōprehēdit ēt pñtē, in quo viget rō.& æqtas statuti & inter ipsum & alios ex pssos nulla ↄsiderari pōt diuersitatis rō,ea.n.quę posset colligi,videlicet, ꝙ adhuc nomē dicti debitoris durat, anteq̃ soluat,ēt viget,qñ merces dant̃ ī solutū , & extāt.
16 Et†volēte creditore solo & satisfactio à pari procedūt. l.satisfactio.l.solonis.ff.de solut.& p Cor.ↄſ.11 1.col.4.in lřa I,& p Soc.ↄſ.32.In pñti cōsultatione,col.fi.vol.3.vbi
17 vult,istud ꝓcedere ēt in materia statutaria. Eo † magis qa inter mercatores sola æqtas ↄsiderāda est, & de bono,& æquo inter eos ꝓcedi dēt,& subtilitates, & rigorositates iuris minimè sunt attendēdæ,iux. no. in l.qn-
18 tus,& l.si fideiussores.§.q̃dā.ff.man.cū ↄcor. †Quib.nō obstat aliud statutū disponens,ꝙ statuta intelligant̃, ad literā,ꝓut iacēt, &c. nā nō tollit̃ interpretatio, q̃ sumit̃ ex rōne in statuto expssa,& illa, q̃ colligit̃ ex proœmio , vt dñt Mod.rep.in l.oēs pop.car.antep.col.3.ver.quęrit
19 Bar.qđ si ī volumine.ff.de iuſ.& iu.Prout,†ēt tollit̃ obiectio ex his,q̃ dicit Bar.in l.1.§.parui,col.2.vbi Alex.ī addi.plura adducit.ff.ꝙ vi aut clā,& no.ēt Bar.in l.2.col.fi. ff.de iurisd.om.iu.& Dec.ↄſ.239.Primò nō vř.nu.9. cō
20 cludētes,nō videri exclusam interptationē , q̃ venit ex capite eiusdē statuti.Prout†ēt obiectio tollit̃ plurib.modis de qb.p Bar.in l.oēs populi,col.antep.versſ.vlt.quæris̃,vbi vult, ꝙ extranea , & extrinseca interptatio censeatur sublatata,& friuola,nō autē necessaria,& intrinseca,& illa q̃ ex legis dispositione venit, vt per eum , & etiam per Corn.ↄſ.324.in litera D, & litera O, vol.3. & conſ.277.in litera N,vol.4.& per Soc.cōſ.89.in fi.vol.4. & plenius per Franc.de Curt.d.cōſ.9.col.8.& conſ. 13. col.2.& conſ.35.col.7. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Procurator in causa,an possit produci in testem cōtra suum principalem,& seq.*
2 *Et an possit esse testis in iudicio pro suo principali,& in eius fauorem.*
3 *Et an inuitus possit cogi ad deponendum cōtra suū principalem.*
4 *Aduocatus in cā,an possit esse testis contra eum,pro quo fuit aduocatus,& quid pro illo,pro quo aduocauit,& nu.11.*
5 *Ratio quare procurator nō admittitur in testē ꝓ suo principali.*
6 *Edictum de testib.regulariter est prohibitorium certarum personarum,& generaliter permissorium omnium.*
7 *Arg à ratione cessante,validum est.*
8 *Probationum materia non est angustanda.*
9 *Procurator appellantis,an possit recipi in testem pro appellante, vel contra suum principalem.*
10 *Procurator potest esse testis pro suo principali,parte aduersa cōsentiente.*
12 *Procurator,& aduocatus,an à pari procedant circa testimoniū perhibendum.*
13 *Procurator,an possit esse testis,vt deponat ea,quæ ipse sciuit,postquam fuit procurator.*
14 *Et quid de his,quæ antea sciebat.*
Procuratoris constitutio,seu reuocatio facta in fraudem,non debet nocere tertio.
15 *Procurator,an possit cogi ad deponendum vt principalis.*
16 *Notarius deputatus in remissoria,an possit esse testis de his,quę antea sciebat,& nu.17.*
18 *Donare inter viuos quisque potest.*
19 *Donare quis potest ecclesiæ,& loco religioso.*
20 *Donatio facta priori alicuius ecclesiæ,præsenti, & stipulanti,valet,& tenet,& seq.*
21 *Donatio facta validè non potest reuocari per filios donantis.*
22 *Donatio facta ecclesiæ non indiget insinuatione , si non excedit summam quingentorum.*
23 *Idem si dictam summam excederet,fauore ecclesiæ.*
24 *Instrumenta publica plenè probant.*
25 *Spoliatus ante omnia restituendus est pristinæ possessioni.*
26 *Donatio facta ecclesiæ inofficiosa potest reuocari per filios vsq; ad supplementum legitimæ.*
27 *Quando re ipsa est inofficiosa,& nō ex consilio,& nu.28. & 29.*
30 *Rei suæ quisque est moderator,& arbiter,etiam abutendo,& donando.*
31 *Debitor in præiudicium creditornm non potest donare bona sua.*
32 *Etiam si donaret partem bonorum, seu res particulares.*
33 *Nemo potest in alium transferre plus iuris,quàm ipse habeat.*
34 *Debitor cogitur satisfacere suis creditorib. super omnibus bonis suis,& de pecunia collecta ex venditione rerum suarum.*
35 *Donatarius non potest tollere ius creditorum antiquorum.*

CONSILIVM LXX.

1 PRO Resolutione†dubij,quo q̃rit̃.An procurator in cā possit ꝓduci in testē ↄ̃ suū principalē:vt pro veritate deponat,qcqđ ipse scit de his,q̃ fuere gesta,antequam in cā esset cōstitutus ꝓcurator. Aduertēdum
2 est,ꝙ variæ fuerūt doctorū opi.An † ꝓcurator in iudicio possit esse testis ꝓ suo principali, & in eius fauorē, q̃ opiniones citant̃ p Can.in c.insup.& in c.cū à nobis. ex de testi.& in c.fi..e.ti.li.6.& p doc.post gl. in l.fi. ff.de test.& p Bar.in l.deferre.§.idē decreuerūt.ff.de iu.fiſ. & p Bal.& alios,in l.oīb.C.de test.& p Alb.in trac.de test. car.6.col.2.ver.Viso de aduocato, sub capitulo , qñ testes repellunt̃ rōe affectionis,& in alijs locis ↄcor. Qui articulus non est pñtis speculationis, ex quo testis iste nō ꝓducit̃ à suo principali , sed aduersarius sui princi-
3 palis ꝓducit ipsum ↄ̃ eius principalē,†& dubitat̃.An inuitus possit cogi ad deponēdū.In quo art.Bar. pūctualiter in l.deferre.col.1.post suā dist.ver.hoc est verū.expſsè vult,ꝙ ꝓcurator pōt produci testis ↄ̃ suū principalē,ēt inuitus,dicēs de hoc esse casum in d.§.idē decreuerūt.adducēdo Inn.in d.c.insup.vbi D. Ant. & diffusius Frā.Arc.col.pe.idē tenent,& firmant, & eandē opinio. sequit̃ Alb.in d.tra.car.6.col.2.ver. si aūt ad cū procuratorē,& Fel.idem sequitur in d.c.cū à nobis,col.fi.versi. idem

4 idem produceret. Vbi † vult, ꝙ aduocatus in cā potest, esse testis ↄ eū, pro quo est aduocatus, & ver. seq. de ꝓ-
5 cur. dicit idem dicendū de ipso procuratore. † Quę cōclusio cōprobari pōt. Nā procurator in fauorem sui principalis iō nō admittit̄ in testē ꝑꝑ affectionē, q̄ hēt ad ipsam cām: vt hr̄ in d. l. fi. dē test. & in d. c. fi. eo. tit. li. 6. & in l. oīb. C. eo. quæ rō cessat in casu p̄nti, cū produca
6 tur in testē ab aduersario ↄ suum principalē. Et † iō inuitus dēt cogi: cū edictū de testib. rr̄ sit prohibitoriū certarū ꝑsonarū, & ḡnaliter permissorium oīum. l. 1. ff. de testi. inter quas ꝑsonas ꝓhibitas minimè enumerat̄ ꝓ-
7 curator, qn̄ ꝓducit̄ ↄ suum principalē ꝯr̄ † cogi dēt: cū in iure validū sit argm̄ à rōne cessante. c. cū cessante.
8 ex̄ de appell. vulg. l. adigere. §. q̄uis. ff. de iu. patro. † Prout ēt idē dicendū: qn̄ probationū materia nō est arctan-
9 da, vulg. l. qm̄. C. de hære. in fi. cū vulg. Quæ † etiam confirmantur per gl. fi. quā ibi sequunt̄ Gem. Pet. de Anch. & Philip. Franc. in d. c. fi. de testi. li. 6. quæ exp̄ssè vult, ꝙ ille tex. volens, ꝙ ꝓcurator appellantis nō dēt recipi in testē, intelligit̄ in fauorē appellantis, sed pro appellato ↄ appellantē eius principalē bn̄ recipit̄, ex quo nō reperit̄ hoc prohibitū, & poterit deponere veritatē ꝓ vtraque parte, & dictā gl. ad istū finē punctualiter adducit Fel. in d. c. cū à nobis, col. fi. ver. idē si produceret̄, & in
10 ver. seq. de ꝓcuratore. Et † cōprobari ēt possunt. Nā oēs Can. volunt in d. c. fi. & in d. c. insup. & in d. c. cum à nobis. post Bar. in d. §. idē decreuerunt. & doct. in d. l. oīb. ꝙ ꝓcurator pōt esse testis ꝓ suo principali, qn̄ pars aduersa cōsentit, ex quo ꝑ talē cōsensum purgat̄ præsumptio affectionis, pariter dicendū erit, qn̄ ab aduersario ꝓducit̄ ↄ suū principalē: cū possit deponere veritatem
11 ꝓ vtraq; parte, vt in d. gl. fi. Prout † ēt optimū simile de aduocato, qui nō pōt esse testis pro suo principali. l. fi. ff. de testib. & d. c. fi. & tn̄ ↄ suū principalē, de quo est aduocatus, bene pōt esse testis, gl. est in d. l. fi. & gl. in d. c. fi. & tenet Fel. in d. c. cū à nobis, col. fi. ver. ꝑall. & Alber. in tract. car. 6. col. 1. ver. immo posset cogi. adducens Spe.
12 idē tenētē, vt ibi per eū. Et † in pręsenti materia aduocatus, & ꝓcurator procedunt à pari, vt est tex. in d. c. fi. & tex. iūcta gl. in d. l. fi. & firmat Fel. in d. c. cū à nobis, col.
13 fi. Et † maximè in casu p̄nti p̄dicta ꝓcedunt: qm̄ iste procurator, nō ꝓducit̄, vt deponat ea, q̄ ipse scit, postq̄ ipse fuit ꝓcurator, tāq̄ instructus à suo principali, sed ꝓducit̄, vt deponat ea q̄ sciuit anq̄ eēt ꝓcurator, & maximè q̄a nō ē ꝓcurator ī cā principali, sed tm̄ ī articulo isto remissorię, & forsan fuit constitutus ꝓcurator ad effe-
14 ctū, ne deponeret, q̄ † cōstitutio nō hēt nocere eius aduersario: sicuti in simili dicimus de reuocatione ꝓcuratoris, q̄ nō nocet, qn̄ fit in fraudē, f̄m Rot. in no. dec. 126. Itē ꝙ si ꝓcurator. cū alijs alleg. ꝑ Phil. Fran. in d. c.
15 fi. in 2. no. Illud † aūt certissimū est, ꝙ talis procurator posset cōpelli ad deponendū vt principalis, f̄m Bar. in d. l. deferre. & Bal. & Ang. in l. nō solū. ff. de procu. & ita
16 pluries iudicatū fuit, vt hr̄ in deci. ꝯs. Neap. 92. † Ex istis meritō pōt inferri ad decisionē alterius dubij, quo q̄rit̄ an notarius deputatus ī d. art. remissoriæ possit ꝓduci in testē, & cōcludendū est ꝙ sic, cū producat̄ ad effectū deponēdi ea, q̄ sciuit, antequā esset cōstitutus notarius in ipso articulo remissoriæ. Non. n. ꝓducit̄, vt deponat de his, q̄ mō scribit super d. art. sed super his, quæ lōgè ante sciebat: quo fit: vt quemadmodū ꝓcurator & aduocatus pōt cogi ad deponēdum vt s̄. à fortiori cogi possit & ipse notarius rōnib. & decis. de quib. in p̄cedēti articulo, & ponit Gem. in d. c. fi. & Petr. de Anch. ibi, col. fi. ver. an notarius, & Phil. Frāc. ibidē col. 1. & melius col. 2. in fi. ver. q̄d aūt de notario, adducendo Io. An. in
17 d. c. fi. dicentē, † ꝙ notarius pōt esse testis: cum nō reperiatur prohibitū, & idem tenet Io. And. in c. qm̄ cōtra, de ꝓb. prout refert Alb. in d. tra. car. 6. col. 3. ver. videndū est nunc de notario. & ad recipiendū testimoniū & depositionē ipsius notarij deputari poterit alius nota-
18 rius, vt in fi. dnt Abb. & alij, in d. c. qm̄ ↄ. † Ad aliud, certissimi iuris est, ꝙ ti. donationis inter viuos, q̄sq; pōt de reb. suis disponere, vti vult to. ti. ff. C. Inst. & ex̄ de do. cū in re sua q̄sq; sit moderator & arbiter. l. ī re mādata. C.
19 mād. cū cōc. Et † ꝙ q̄s possit dare ecclæ & loco religioso, & donatio ipsa valeat, & teneat, est tex. ī c. cū dilecti, ex̄ de don. & in fi. C. de sacros. eccl. & in c. abbate. de re
20 iudic. li. 6. cū si. Ex † quib. infert̄, ꝙ donatio facta in ann. 1510. per q. Nic. Petri Chechi Priori S. Mariæ Magdalenæ de mōte Sumano de quibusdā campis terræ, fuit & est valida, cū dictus prior talē donationē receperit & stipulatus fuerit pro dicta ecclesia, iuxta plenè no. in c. in p̄ntia. de prob. & in auth. ingressi. C. de sacros. eccl. & per Mod. in l. j. ff. de vulg. & pup. Et ēt quia religiosi cōmorantes in d. ecclesia realiter mandarūt, executioni ī personā dicti Nic. & eius vxoris illud, ꝙ promiserūt, vt valerēt habitare in quadā domo posita post dictā eccle
21 siam, seu conuentū. Consequēter † talis donatio valida & perfecta rescindi minimè pōt ꝑ filias dicti q. Nic. toto ti. de reuo. dona. & no. in c. fi. ex̄ de donat. & l. 1. C. de inof. don. Silr̄ donatio facta dictæ ecclesiæ seu reuerendo Vicario ipsius eā recipienti & stipulāti ꝓ dicta eccl̄a per dictū q. Nic. in anno. 1513. de quibusdā alijs campis fuit, & est valida, & firma iurib. & dec. quib. s̄. cū religiosi & cōmorātes in dicta ecclesia & cōuentu adimpleuerint & adimplere parati sint oīa pacta & ꝯdōnes appo
22 sitas in dicta donatione. Quæ † nō pōt reuocari ex capite insinuationis nō factæ, iuxta l. sancimus. C. de don. tū q̄a talis donatio nō excedit summā, ꝑꝑ q̄ insinuatio ne
23 cessaria ē, vt hr̄ in d. l. sācim⁹. & d. l. pe. † tū ēt q̄a facta apparet ecclę, q̄ excludit obstaculū īsinuationis, vt plenè
24 hr̄ in l. illud. C. de sacros. eccl. Nec † de talib. donōnib. p̄t dubitari: cū de illis facta appareāt publica instr̄a, q̄ plenissimè ꝓbāt, vt hr̄ ī l. cū p̄cib. C. de ꝓb. & ꝑ Ab. & alios, in d. c. cū dilecti. ex̄ de don. Et qm̄ religiosi dicti ꝯuētus & ecclæ res donatas rea̲r app̄hēderunt & ꝑ plures annos noīe dicti ꝯuētus & ecclæ illas tenuerūt & possederūt pacificè, & q̄etè, iusto & vero ti. nō debuerūt spoliari de facto possessione dictorū bonorū donatorū à filiab. d. q. Nic. donatoris seu earū maritis. Et † iō primit⁹
25 & an̄ oīa restituēdi sūt in pristinā possessionē, qua fuerūt spoliati. l. 2. C. vn̄ vi. l. ī certi iuris. C. de īterdi. & insti. eo. ti. §. recup̄adę, & plenissimè ꝑ Bar. & alios, in l. nā̄r. §. nihil cōe. ff. de acq. pos. & ꝑ totū tit. ex̄. de rest. spol. cū alijs ꝯcor. & iō an̄q̄ ꝓcedat̄ ad aliū actū, d. eccl̄a, & ꝯuētus & religiosi ibidē ꝯmorātes restituēdi sūt ī pristinā & pacificā possessionē dictorū bonorū donatorū, qua fuerūt spoliati de facto. s̄. qua restōne fcā donōnes p̄dictę remanēt firmę, & validę, nec reuocari p̄nt, ꝑ filias d.
26 q. Nic. don. Licet †. n. dictę filię dicāt tales donōnes fuisse & eē inofficiosas, & fcās ꝑ d. Nic. ↄ officiū pietatis, ex quo nō debuit priuare suas filias ltīmas & nāles & donare bona ecclæ ↄ dictū Augustini, de quo ī c. fi. 17. q. 4. & iō tanq̄ inofficiosæ veniūt reuocādæ, vt ꝑ totū tit. C. de inoff. don. tn̄ aduertēdū est, ꝙ ipsi religiosi cōmorātes in d. eccl̄a & ꝯuētu parati sunt filiab. d. q. Nic. supplere ltīmā, q̄ ad ipsas de iure spectat, si illā hucusq; nō habuerūt, quo stāte, certū est, ꝙ filij non p̄nt reuocare res donatas ꝑ partē, qn̄ habuerūt ltīmā, & qn̄ donata-
27 rij illā supplere parati sūt. Qn̄ †. n. donatio facta ꝑ partē est inofficiosa re ipsa, & nō ꝯs. filius pōt illā tm̄ reuocare vsq; ad ltīmā & nō vltra. l. oīmō. C. de inof. test. iūcta l. fi. C. de inof. don. & hr̄ in l. si totas. & in l. si liqueat, & ī l. si mr̄. & plurib. alijs ll. C. de inoff. dona. & ponit Pau. de Cast. in rub. e. ti. & in l. j. post Bar. Bal. & Sal. & no. cano.
28 in c. fi. ex̄ de don. Cōsequēter † esto, ꝙ tales donationes essent inofficiosæ, tn̄ q̄a sunt inofficiosę re tm̄, & nō ꝯs. certissimū est, ꝙ reuocari nō p̄nt, nisi vsq; ad ltīmā, seu
29 supplemētū ipsius, iurib. q̄b. s̄. Et † ꝙ donatio ēt īofficiosa facta ecclesiæ nō possit reuocari, nisi vsq; ad ltīmā, seu supplemētū ipsius, est gl. 1. & fi. in c. si q̄s irascit̄. 14. q. 2. & tenet Io. And. & D. Ant. & Imo. in c. fi. extra de dona. & Bene. Cap. ibi, col. 6. ver. aut talis donatio, vbi post alios vult, ꝙ talis donatio inofficiosa, nedū re, sed ēt ꝯs. facta ecclesiæ, solū reuocatur ꝑ filios vsq; ad ltīmā seu supplementū ipsius, & nō aliter, nec vltra, & q̄a tales donationes factæ ꝑ d. q. ser Nic. esto ꝙ apparerēt inofficiosæ re tm̄, & nō ꝯs. inofficiosæ fuerūt, & filiæ suę dotē honestā habuerūt quæ bn̄ sufficit ad ltīmā ipsarū & casu, quo nō sufficeret, solū petere p̄nt supplemētū, q̄d, si ꝙ deest, ipsi religiosi parati sunt supplere, q̄b. stātib. aliq̄d

vltra ipsæ filiæ petere non possunt,ꝯñr nec dictas dona tiones annullare,& ideo oĩ respectu remanẽt validæ &
30 firmæ. ¶† Et aduertat̃ ad aliud, nã licet rei suæ quilibet sit moderator & arbiter,& de ea possit suo arbitrio , & voluntate disponere vulgata.d.l.in re mãdata.& l.ẽt.§.licet.ff.so.mat.ẽt abutẽdo,vt hr̃ in l. sed & si lege . §. ꝯsuluit.ff.de peti.hær.& liberaliter donãdo.l. 1. & ferè ꝑ to-
31 tũ.ff. & C.inst. & extra de dona. tñ † q debitor alicuius est,& creditores hẽt,in p̃iudiciũ,& dãnũ creditorũ suorũ donare nõ põt inter viuos,& si donaret, talis donõ reuocãda venit, volẽtib.creditorib. qb. ꝑ prius ius erat q̃sitũ,vt est tex.in l.oẽs.§.Lucius.ff.q̃ in fraudẽ credito-
32 rũ,q tex.loquit̃ de donatione oĩũ bonorũ. Et † qñ donat̃ pars bonorũ,seu res particularis inter viuos , idem statuẽdũ est,vt creditores possint illã reuocare, tãq̃ ex ea fraudati,vt ꝓbat̃ in illomet tit.l.q aũt. §. similiq; mõ, & §.in vos,& in l.si fraudator, in prin.eo.ti.& ibi glo. in vers.c.hr̃ in l.ignoti iuris.C.de reuocãdis his q̃ in fraudẽ creditorũ,& est gl.& ibi Pau.de Ca.in l.& si debitor cõsiliũ.ff.de dona.cã mort.& no.in l.p̃onus.ff.de ꝓbat.& ꝑ gl.& ibi plenè tãgit Aret.& Ias.in §.itẽ si qs in fraudẽ, insti.de actio.Quibus in locis cõcludit̃,& cõiter, ꝙ donõ facta ꝑ debitorẽ nõ hẽt p̃iudicare creditorib. nã ipsi habentes priora,& primæua iura sup rebus donatis, tanquã ex tali donatione fraudati pñt eã infringere &
33 reuocare. Quæ†ꝯclusio ẽt cõprobat̃ ꝑ tex.in l.traditio. in prin.ff.de acq.rer.domi.& ꝑ tex. in l.nemo plus iuris. ff.de regu.iur.vbi hr̃,ꝙ nemo p̃t in aliũ trãsferre plus iuris,quã ipse hẽat,ꝯñr debitor donando res suas,nõ põt in donatarios trãsferre plus iuris in illis rebus donatis,
34 quã ipse haberet.Ipse †aũt creditoribus satisfacere cogebat̃ ẽt vendendo res p̃dictas, & de pecunia & precio satisfaciendo creditoribus,iuxta formã traditã in l.à di
35 uo Pio.§.in venditione.ff.de re iud.Prout†ẽt conclusio suadet̃:nã cũ creditores habeant potẽtius ius, & antiquius, quã ipse donatarius,tale ius ipsorũ nõ põt ab eis auferri facto debitoris donantis,vt hr̃ in regula,ius nostrũ.ff.de reg.iur.Ex qb.omissis quãpluribus alijs,cõcludit̃,donõnes factas ꝑ debitorẽ nõ esse p̃iudiciales ipsis creditoribus,q tãquã ex illis fraudati,pñt eas reuocare, & refringere,ac instare, vt eis satisfiat sup reb. donatis, cũ ipse debitor alia bona nõ hẽat,nec sit soluẽdo.Paris.

SVMMARIVM.

1 *Testatoris mens in vltimis voluntatibus potissimum attendenda est,& secundùm eam est iudicandum.*
2 *Quod nedum procedit in voluntate expressa,verum & in tacita.*
3 *In vltimis voluntatibus,potius mentem testatoris, quàm verba debemus attendere.*
4 *Et satis est,quòd talis voluntas colligatur ex verbis per testatorem expressis.*
5 *Expressum dicitur illud,quod ex voluntate disponẽtis colligitur.*
6 *Omne verbum per testatorem appositum in testamento præsumẽdum est esse appositum ad effectum operandi.*
7 *Consanguineus præsumitur scire suos consanguineos, & natiuitates ipsorum,& si habent filios,vel ne.*
8 *Institutio facta de filijs fratrum , an comprehendat etiam filios nascituros post testamentum,& mortem testatoris.*
9 *Absurdum euitandum est.*
10 *Institutio de hominibus non extantibus in rerũ natura nulla est . Idem si facta esset de filijs alicuius, qui nullos haberet.*
11 *Clausula institutionis hæredum,in stirpes,& non in capita , quẽ effectum producat.*
12 *Et an referenda sit nedum ad natos,sed etiam ad nascituros.*
13 *Casus dubius ad quod tempus referendus est.*
14 *Institutio de filijs fratrum referri debet ad nascituros,si eo tempore nulli erant nati,& nu. 15.*
16 *Clausula,æquis portionibus,æqualitatem inducit. Aequalitas inter institutos simpliciter seruanda est.*
17 *Vna determinatio respiciens plures personas debet æqualiter illas determinare.*
18 *Institutio facta de filijs fratrum simpliciter intelligitur de filijs natis,& non nascituris.*
20 *Fallit,quando non posset verificari , nisi in nascituris , ex mente testatoris.*
21 *Item fallit,quando institutio esset facta per verba denotãtia tractum futuri temporis, quo casu comprehendit illos nascituros etiam post mortem testoris.*
Testator in dubio videtur se velle reddere conformem cum dispositione iuris communis.
22 *Fallit quando testator ipse aliquas adiecisset conditiones,propter quas præsumitur noluisse se conformare cum dispositione iuris communis loquentis simpliciter,sed cum illa, quæ loquitur,quãdo apponuntur dictæ qualitates,& nu. 22.*
23 *Institutio de personis incertis facta,nulla est.*
24 *Fallit,nisi essent personæ incertæ de certis.*
25 *Testatoris dispositio non debet esse in suspenso.*
26 *Fallit,quando verba testatoris inducerent suspensionem.*
27 *Hæreditas an possit adiri si stat spes, quòd alij instituti nascãtur.*

CONSILIVM LXXI.

Testamenti Et institutionis verba: in omnib. aũt alijs suis bonis mobilibus & immobilibus,iuribus,& actionibus vniuersis, instituit & esse voluit hæredes vles filios legitimos & naturales fratrũ suorũ d.Ludouici,Alex. Io. Fran. æquis portionib.in stirpes,& nõ in capita.Ex qbus verbis dubitatur, an testor instituerit, & suos hr̃des esse voluerit solũmõ filios d.Ludouici , nã tpe testĩ cõditi exclusis filijs postmodũ natis ex dictis.d.Ale.& Io.Frãcisco, an verò instituerit oẽs p̃dictos filios , tã natos q̃ nascituros ex dictis
1 suis fratribus.Ad †cuius dubitationis verã resolutionẽ primitus aduertendũ est, ꝙ in istis vltimis voluntatib. potissimũ ante oĩa attẽdere,& ꝯsiderare debemus mẽtẽ testõris,quã debemus seruare,& f̃m illã iudicare: cũ primũ locũ obtineat,& legẽ inducat.l.in cõdõnib. primũ locũ,l.Publius.ff.de condi.& demon.l. pe. de leg.1.l. nõ aliter,de leg.3.l.cũ virũ.C. de fideicõ. §. disponat. in
2 auth.de nup.cũ vulg.Quod † ꝑfecto ꝓcedit nedũ in voluntate expressa,verũ & in tacita ex cõiecturis collecta. l.licet Imperator,de leg.1.vbi Bar.& alij scriben.l.hr̃des mei.§.cũ ita,vbi doc.plura adducũt.ff.ad Tre.vt et facit So.cõs.14.Viso testõ vol.1.& cõs.12.vol.3. & Dec. cõs.
3 15.& 28 Et†potius mentẽ,& volũtatẽ testõris attẽdere & seq debemus,q̃ verba,d.l.cũ virũ,& d.l.Publius,& l.3. §.cõdi.ff.de adim.leg.cũ alijs adductis ꝑ Ale.& Mod.in l.3.C.de lib.p̃te.& in l.qm̃ indignũ. C. de testa. & Bal. & Pau.de Ca.in l.fi.C.de impub. vbi dicunt in materia vltimarũ voluntatũ ex cõiecturata mẽte testõris recedẽdũ esse à vi,& natura verborũ,vt plenè ꝓseqt̃ Corn. ꝯs. 239.Vr̃,vol.2.citando Bal.in l.si pater.in 4.q. C.de insti. & substi.& alia adducit Dec.ꝯs.397.Viso p̃ũcto. col.2.
4 3.Et†satis est,ꝙ talis volũtas colligit̃ ex verbis per testõrẽ exp̃ssis,p̃ q̃ cr̃,illã trãsiuisse in dispõnẽ,vt tradit Bal.in d.l.si pr̃,in 4.qõ. & Soc.in d.l.hr̃des mei.§.cũ ita , & in l. cũ auus,circa fi.ff.de cõd. & dem. & aliàs sæpe cõsului.
5 Istis†ẽm cõsideratis illud, ꝙ colligit̃ ex tali volũtate,nõ dicet̃ omissum,sed expressum, f̃m Ale. adducẽtẽ decis. cõs.132.vol.2.& Cor.cõs.283.Vr̃,col.3. vol. 1. & Fel. in c.trãslato.de ꝯst.& hr̃ in l.ꝑtor ait §.1.post gl. in ver.expressum.ff.de ope.no.nun.& in decis.cõs.Neap. 141. Il-
6 lud †ẽt aduertendũ erit,ꝙ oẽ verbũ vr̃ appositũ ad effectũ alicuius operationis,vt hr̃ in glo.in l.1.ff.ꝙ me.cau. & Bar.in l.q Romę.§.duo fratres.q.6.ff.de verb.obl.no. in l.si qñ , de leg. 1.cũ alijs adductis ꝑ Ias.in l.ꝑtor ait, in prin.ff.de iureiur.post Bal.in rub.C.de ꝯ̃hẽ.empt.& Roma.cõs.56.col.2.ver.3.ita sunt intelligẽda,& cõs.16.col.
7 2.ver.tertiũ aũt.Testator† ipse tẽpore cõditi testĩ bene sciebat.d.Ale.& Io.Franciscũ fratres suos nõ hr̃e filios legitimos,& naturales,ad no.in l.octaui.ff.vnde cogna. & in l.de tutela.C.de in inte.rest. mino. ꝑ Pau. de Ca.& Mod.in l.1.ff.si cer.pet.& Abb.in c.cõstitutus , de testib.
8 cũ alijs relatis ꝑ Frã.de Cur.cõs.41. Cũ †itaq; testõr filios p̃dicti Ale.& Ioã.Franc.hr̃des instituerit, & tũc tpis sciuerit eos nullos filios hr̃e, instõ per eũ facta referenda est necessariò ad filios futuros , et nascituros ex eis, iuxta plenè tradita ꝑ Soc.& alios scrib.post antiq. ꝑ eũ relatos in l.si cognatis.ff.de reb.dub.cũ alijs.ĩ.allegãdis.
9 Et†si alia intelligẽtia caperet̃,sequeret̃ absurdũ, ꝙ iudicauerit,filios Ludouici iã natos,esse filios ltĩmos,& naturales,d.triũ fratrũ,ad no.in l.nã absurdũ.ff.de iu.pat. cum
10 vul.Prout†ẽt sequeret̃,instõnẽ fuisse nullã,si de natis.d. Alc.& Io.Frã.intelligeret,cũ nullos tũc hr̃ent filios,iuxta ea q̃ hñr in l.si pr̃,vbi scrib.C.de her.ĩsti.& ĩ l.si ĩ noĩe. C.de

11 C.de test.cū si.Prout †ēt hāc sñiam optimè cōprobant
illa verba instōnis,in stirpes,& nō in capita,apertissimè
demōstrātia , mentē testōris fuisse instituere oēs filios
tā d.Lup.q̄ d.Alex.& Io.Frā.qm̄ verba p̄dicta nō pñt re
ferri ad filios tm̄.d.Lud.q nō poterāt venire,nisi p capi
ta,& post mortē parētū,vt p Sal.in l.1.& auth.post fres.
C.de legit.hær.& p Dec.ↄs.412.col.1.& no.in auth.ces-
12 sante.C.de suis,& legi.cū ↄcor.Vt † igit̄ verba p̄dicta,in
stirpes,&c.suū effectū operent̄,testōr instituisse vr̄ filios
ēt nascituros dictorū fratrū,iuxta ea q̄ tradit circa vir-
tutē istorū verborū Fran.de Cur.ↄs.42.col.6. ver. vlt.&
fortius,& col.pe.ver.ad vltimū, & Soc.ↄs.104.col.3.ver.
ↄfirmat̄ ēt,vol.3.Pau.de Ca.ↄs.272.col.vlt. ver. cū ergo
filij,aliàs est ↄs.282.vol.2.& Ale.ↄs.182.col.2. ver.3 .for-
tificant̄,vol.5.& Dec.ↄs.465. col. pe. cuius dicta bñ ↄsi-
derent̄,nā optimè inseruiūt pñti cōsultationi , dū citat
13 Ale.ↄs.34.attētis,vol.3.Eo†ēt:qm̄ talis casus,f̄m opi.ali-
quorū dubius,interpretādus eēt f̄m tp̄s,quo testm̄ fuit
ↄfectū,ad no.in l.si ita.ff.de auro & arg.leg.cū si.Cōside
14 rādo†tñ p̄sonā.d.Alex.& Io.Frā.casus nō erit dubius,q
nimmo clarus:qm̄ volūtas testōris nō pōt in p̄sonā p̄-
dictorū verificari tp̄e testī,quo nullos hēbat filios, quo
fit,vt testōr intellexerit de filijs ipsorū futuris,in q̄b.vo-
luntas sua verificari p̄t.l.q̄b.dieb.§.dn̄s.ff.de ↄd. & dem.
l.hr̄dib.§.1.ff.ad Treb.& p Ro.ↄs.134.Pro declōne,col.
15 3.ver.1.q̄a certū est.Et†cū talis instō nō possit verifica
ri in filijs nō natis p̄dictorū Ale.& Io.Frā. necessariò ve
rificāda erit in filijs nascituris,f̄m Ro.d.ↄs. 184.& Ale.
cōs.171.col.vlt.ver.postremò,& ponūt scrib.in l.q filiab.
de leg.1.& in l.si stipulatus.§.cū stipulat̄. ff. de ver. ob.&
Ale.cōs.128.vol.2.& Pet.de Anch.in c.indicāte,de test.
16 Soc.& alios,in d.l.si cognatis.q.4.& vlt.Suadet̄ †ēt istud
ex istis verbis institutionis , æqs portionib. q̄ æqtas ab
ipso testōre ↄsiderata inter ita ↄiunctos seruāda est, vti
ↄgruens vr̄,& seruat̄ in alijs dispōnib. f̄m Bal. in aut.ex
testō.C.de colla.& in l.q̄sitū.§.sed ipse.ff.de fun.instr per
Bar.in l.si pr̄,in prin.ff.de don.& Bal.in l.si filię.q.3.C.fa.
17 erciscū.Aret.ↄs.1.col.pe.ver.p̄his facit.Potissimū; †q̄a
oēs isti filij fratrū,positi sunt sub vna,& eadē determina
tione,iuxta doc.Bar.in l.Lucius.ff.de vul. & pu. & in l.si
legatarius,de leg.3.& Ale.ↄs.158.in fi.vol.6.& iuxta no.
18 in l.iā hoc iure.ff.de vul.& pu.cū si. ¶ †Ex istis ita dedu-
ctis facillimè tolli pñt aliquæ obiectiones,q̄ ↄ̄ p̄dictā cō-
clusionē fieri possent,& potissimū illa , in qua dici pos-
set,p̄dictū testōrē solūmō instituisse hr̄des filios Ludo-
uici fratris,qui tp̄e testī nati erant & ipsi testōri cogni-
ti,nō aūt voluit instituere filios futuros , & nascituros
ipsorū fratrū,q adhuc ēt tp̄e mortis testōris nō erant,
nec nati,nec cōcepti,iuxta no.in l.Titius.ff. de suis & le
gi.& in l.1.§.si q̄s p̄ximior.ff.vn̄ cogna. & inst. de hær.q̄
ab intest.§.cū aūt,ver.plenè,cū alijs adductis p Dec.cōs.
1.col.fi.post Pet.de Anch.& Imo.ī d.c. indicāte, de test.
Io.An.in add.ad Spec.in ti.de testa.in rub.ver.itē Lāber
tinus,& iuxta nota in l.cū ita.§.in fideicōmisso,de leg.2.
& p Bar.& alios,in l.q filiab.de leg.1. & in l. si ita . ff. de
au.& arg.lega.& in si.p Cy.& alios,in l.nō modus. C.de
ser.& p Bar.in l.fi.C.q̄ res pign.obl pos.& in l. si cogna-
19 tis.ff.de reb.dub.Eo †ēt qm̄ testator p̄sumit̄ se ↄformas-
se cū dispōne iuris cōis,f̄m doc.oēs, p illū tex.ī l.si duo
ff.de acq.hæ.& p Alc.post alios,in l.hr̄des mei. §. cū ita.
ff.ad Tre.post Bal.in l.p̄cib.C.de impub.& p Frā.d̄ Cur.
20 cōs.83.col.2.Cessāt †nāq; ista,qm̄ dispō p̄dicta, & instō
nō pōt verificari in natis,vt deduximus , & iō necessa-
riò verificāda erit in nascituris,ↄsiderata potissimū mē
te testōris instituētis,nedū natos, sed nascituros,attētis
singulis qualitatib.& verbis p ipsū testōrē exp̄ssis ī d.in
stōne,d̄ q̄b.supius sigillatim dictū extitit p dec. ibidē d̄-
ductas,ad q̄ bñ faciūt,q̄ hñr ī c.q̄a circa,ex̄ de priuil.vbi
Ab.& alij citāt Bar.in d.l.si ita,col.2.ver. si vero cēt orō
īdefinita,volētē,ꝙ si tractat̄ de magno p̄iudicio, & futu
ra potuerūt p̄iudicari p dispōnētē,ad illa fit extēsio,& in
sim.faciūt,q̄ hñr p oēs doc.p illū tex.in l.si ex toto.ī pri.
de leg.1.& ibi gl.adducēs leges ↄcor.& q̄ volūt doc.oēs,
p illū tex.in l.dāni.§.si is q vicinos.ff.de dā.infec.& Ias.in
d.l.q filiab.nu.13.& in l.quo minus. nu.138. ff. de flum.
21 & Alb.Bru.in tra.de aug.in 3.q.prin.Prout †ēt tollitur:
qm̄ talis instō facta apparet verbis denotātibus tractū
tp̄is futuri,quo fit,vt ēt cōprehēdat ipsos nascituros ēt
post testōris mortē:attēditur.n.tp̄s cōdōnis euenictis,
quo instō effectū sortiri p̄t,& satis est,ꝙ ↄcepti reperiat̄
tp̄e,quo dn̄r vocati & instituti, & eo tp̄e quo cedit dies
īstōnis,vt p̄bat̄ in l.ei quoq;.ff.de pecu.leg. & sētit Bar.
in d.l.si cognatis,col.2. & ibi Soc. & alij firmāt,post Io.
An.in add.ad Spe.in ti.de test.ver.itē Lābertinus, & sē-
tit Pau.d̄ Ca.ↄs.78.Viso dicto pūcto,Ale.ↄs.22.& ↄs.26.
Videret̄,col.fi.vol.52.Soc.cōs.37.Viso testō,vol.5.& ↄs.
51.Visa facti narratione,col.fi.vol. 4. & Dec. ↄs. 217. In
22 casu p̄posito,circa fi.¶ †Ex q̄bus ēt tollit̄ alia obiectio,
in qua dicebat̄,testōrē voluisse reddere se ↄformē iure
cōi,nā verū esset in casu dubio, & qn̄ simpliciter testōr
instituisset filios fratrū,nulla aliecta qualitate, quo casu
sua dispō f̄m ius cōe potuisset sortiri effectū , in casu ve
rò pñti talis instō, & dispō ī filijs natis nullo-mō potuit
nec pōt verificari alijs filijs postmodū susceptis , in q̄b.
oīb.necessariò erat verificāda,iuribus & deci. q̄b.s̄.p̄p
qualitates appositas p ipsū testōrē in dicta instōne , p̄p
quas noluit se reddere cōformē cū dispōne iuris cōis
vocātis p̄sentes natos,qn̄ simpl̄r fuissent instituti, à qua
dispōne iuris cōis testōr voluit recedere apponēdo in
illa instōne qualitates , de q̄b.s̄. p̄p quas voluit reddere
se ↄformē cū dispōne iuris cōis loquētis eo casu , quo
instō esset facta cū illis qualitatib.f̄m quas ius cōe dispo
nit venire ēt nascituros,vt aptissimè superius fuit dedu
ctū,& q̄a dictæ qualitates in instōne appositæ aduersan
tur iuri cōi,qn̄ instō fuisset simpl̄r facta de filijs fratrū,
idcirco istud erit attēdēdū ↄsideratis dictis qualitatib.
& nō ius cōe,loquens de instōne simpl̄r facta , vt sensit
Soc.ↄs.51.col.15.vol.1.& in si.tradit Fel.in c.1.col.3 ver.
priuilegiū ↄtinēs,de rescr.& Bal.cōs.10.vol.2. potissimū
cū dictus testōr noluerit instituere fratres p̄ximiores,
sed filios fratrū in stirpes,aliqua fortasse ductus rōne,
23 q̄a potus voluit illos instituere q̄ fratres. † Minus ēt ob-
stabit,si diceret̄,talē instōnē relatā ad nascituros esse in
certā,& ↄ̄nr nullā,ad tradita in §.sed nec hæc species,in
sti.de leg.& in l.si seruus pluriū.§.hmōi,de leg.1.& eorū
q̄ hñr in l.si legato.§.fi.de leg.3.& l.2.& 3. de au. & ar.le.
24 cū si.Nō†.n.sumus in penitus incertis de certis & verifi
cādis,quo casu valida reddit̄ dispō,vt in d.§. hmōi, & §.
incertis.inst.de legat.& diffusè aliàs ↄsului, & hr̄ p oēs,
in d.l.si cognatis,& l.q̄dā,de reb.dub.& in alijs dec. cita
25 tis superius.¶Nec insup habebit obstare,si diceret̄,talē
dispōnē & īstōnē nō ↄprehēdere nasciturос, nā si hoc
esset,dispō p̄dicta staret in suspenso,ↄ̄.l.receptū. ff. cōia
26 p̄d.Qm̄ † verba dictæ institutionis nō pñt operari effe-
ctum,nisi expectentur nascituri ex intentione , & mēte
ipsius testatoris volētes venire ēt futuros,& nascituros
& ↄ̄nr eius dispōnē stare in suspēso , vt firmat Rom.d.
27 cōs.134.rñdens ad d.l.receptū est.Nec filij . d. Ludouici
iā nati potuerunt dictā hr̄ditatatē adire existēte spe , ꝙ
alij nascerent̄ ex fratrib.testōris,iuxta no.in l.2.§. vtiq;.
ff.de suis & leg.& p Soc.cōs. 19.col.vlt.& cōs. 41. vol. 3.
cū cōcor.Ex istis resultat ↄclusio, in p̄dicta instōne fuis
se vocatos filios fratrū natos, & nascituros ltīmos , &
naturales in stirpes,& q̄uis aliq filij dictorū fratrū non
sint ltīmè nati,tñ apparēt formiter & plenariè ltīmati,
quo casu p̄inde hñr,& iudicādi sūt, ac si esset ltīmè na
ti,vt admitti dēat ad p̄setē successionē ↄsiderata facul-
tate ↄcessa p supremū principē comiti legitimāti, & ↄ-
siderata forma p̄dictæ legitimationis, de quo articulo,
si opus erit,diffusius poterit dici , & eo fortius ad dictā
hr̄ditatē admittēdus est.d.Rober.filius.d.Io.Frācisci,&
q iā natus erat tp̄e dicti ↄditi testī , & notus ipsi testōri,
q.d.Robertus,licet tūc,& tp̄e mortis dicti testōris nālis
tm̄ esset,tñ legitimatus apparet formiter & plenariè,vir
tute cuius legitimationis p̄inde habēdus est,ac si legiti
mus natus esset,vt suo loco,si opus erit, dici poterit de
virtute dictæ legitimationis , in quo d. Roberto cessāt
oēs illæ obiectiones,q̄ fieri possēt,licet nulliter, ꝙ in di-
cta instōne fuerint vocati nati,& nō nascituri , cū ipse
d.Rober.tp̄e dicti testī esse natus,& successiuè legitima
tus.Nec hēbit obstare sñia lata ↄ̄ d.Alc.& Io. Fran. pa-
tres p̄dictorum, nā nullū potuit afferre p̄iudicium præ-
dictis

dictis filijs minimè citatis, nec vocatis, toto tit. res int. al. acta. cũ vulg. & si ipsorũ parẽtes egerunt, ꝓprio noĩe id vtique fecerunt ad cõmodũ ipsorũ, sperantes cõsequi vsumfructum in dictis bonis peruẽturis ad filios, ꝙ quos parentes sentẽtia lata minimè habet obesse ipsis filijs prætendentib. succedere & consequi dictam successionem, ad quam per testatorẽ fuere vocati, iuribus & decisi. superius deductis. Parisius.

SVMMARIVM.

1 *Feudum paternum & antiquum quod propriè sit.*
2 *Tenor in feudalibus potissimùm attendi debet.*
3 *Feudum ex pacto & prouidentia quod propriè dicatur.*
4 *In feudis ex pacto & prouidentia succedunt descendentes masculi ex primis acquisitoribus, esto quòd non sint hæredes illius vasalli vltimo loco defuncti.*
5 *In feudis antiquis succedunt agnati transuersales.*
Qui feminas vltimi vasalli excludunt.
6 *Descendentium appellatione veniunt masculi, & feminæ.*
7 *Fallit in materia feudali, in qua non veniunt nisi masculi.*
8 *Descendentium appellatione in materia feudali veniunt omnes masculi in infinitum.*
9 *Feminę à successione feudorum antiquorum excluduntur, & ipsæ & descendentes ab eis.*
10 *Primogenitura in feudis excludit feminas.*
11 *Possunt aliqui de familia facere conuentionem, ꝙ in bonis ipsorum succedant masculi & non feminæ, & nu. 15. & alijs seq.*
12 *Conseruari bona in familia, laudabile est, & lege antiqua cautũ.*
13 *Statuta Italiæ hoc etiam statuerunt ex causa prædicta.*
13 *Per pactum an permitti possit, quod per statutum potest fieri.*
15 *Pactum, quòd aliquæ res non veniant ad certas personas, validum est.*
16 *Libera facultas testandi in aliquibus rebus particularibus deneganda non est.*
17 *Per fideicommissum dari potest certa forma succedendi, quam hæredes substituti seruare tenentur.*
Trebellianica ne detrahatur, prohiberi potest.
18 *Conuentio, per quam fœminæ excluduntur à successione, valida est, & seq.*
19 *Conuentio, quòd bona conseruentur inter masculos, valida est.*
Conuentio facta inter nobiles, quod ad successiones eorum admittantur masculi & non feminæ, valida est.
20 *Nec erit necessarium seruare formam aliquam verborum in cõstituendo eam, nec habere licentiam superioris.*
21 *Vnius inclusio est aliorum exclusio.*
Inclusio masculorum est exclusio feminarum.
22 *Quod disponentes non expresserunt, omisisse videntur.*
23 *Per masculos conseruatur familia & agnatio, & ipsarum dignitas.*
24 *Feminę transeunt in alienas familias.*
25 *Descendẽtes ex feminis sequuntur familiam patris, non matris.*
26 *Feminæ transferunt bona in alienas familias.*
27 *Rei suæ quisque potest apponere cõditionem, & legẽ, & nu. 47.*
28 *Qui vult consequens, velle videtur necessarium antecedens ad illud, & nu. 86.*
29 *Masculinitas considerata per disponentes, vt bona conseruentur in familia, debet haberi pro expressa.*
30 *Familiæ dignitas sine bonis & diuitijs seruari non potest.*
31 *Qualitas masculinitatis apposita in principio vnius capituli, an censeatur repetita in alijs seq.*
32 *Vnum capitulum declaratur ex præcedentibus & sequentibus.*
33 *Dictio, alij, repetitiua est similium.*
34 *Pars vna dispositionis dubia declarationem recipit per aliam partem claram.*
35 *Qualitas, masculis. apposita in vna parte capituli, censetur repetita in alia. si eadem oratione complectitur, & nu. 34.*
36 *Maximè si adest copula, &, quæ vniformiter cadere potest in vnoquoque ex copulatis.*
37 *Qualitas apposita inter plura, quæ reguntur in eadem oratione, & ab eodem verbo, qualificare debet omnia pariformiter.*
38 *Vna determinatio respiciens plura debet illa pariformiter determinare.*
39 *Qualitas apposita in vna oratione censetur relata ad omnes illos sub illa oratione comprehensos.*
40 *Duæ substitutiones rectę ab eodem verbo, & eadem oratione, pariter qualificantur.*
41 *Et vna sumit de natura alterius, & econtra.*
42 *Verbum, substituo, æquiuocum positum in vna parte testamenti vt directum, debet ita capi in alia parte, in qua simpliciter est positum.*
43 *Verbum ambiguum declaratur ex præcedentibus & seq.*
44 *Et quid quando capitula sunt penitus separata, nec aliquid constat de mente disponentis.*
45 *Geminatio enixam voluntatem disponentis ostendit.*
46 *Repetitio qualitatis non est facienda, quando resultaret aliquod absurdum, seu correctorium iuris.*
47 *Dispositio l. cum auus. de cond. & dem. non procedit, quando facta est mentio de masculis.*
48 *Contrahentium mens & voluntas attendi debet, secundùm intẽtionem primariam & secundariam, & seq.*
Et etiam tacita sicut expressa.
51 *Tacitum habetur pro expresso.*
52 *In contractibus attendi dabet causa finalis, & non verba, & nu. 61. & seq.*
53 *Causa finalis in contractibus significat principalẽ intentionem.*
54 *Contractus potius iudicantur ab effectu, & re ipsa, quàm à verbis. & seq.*
56 *Coniecturæ inducunt liquidissimam probationem.*
57 *Argumentum à verosimili validum est.*
58 *Pro expresso haberi debet illud, quod statuentes disposuissent, si de eo fuissent interrogati.*
59 *Effectus durat durante causa inducente illum.*
60 *Mens disponentium attendi debet, nec est impedienda propter nimiam subtilitatem.*
64 *Verba debent inseruire menti, & non econtra.*
65 *Mens & ratio est anima dispositionis.*
Et potissimum in intentione disponentis.
66 *Et declarat, ampliat & restringit contractum & omnem dispositionem.*
67 *Stipulatio stricti iuris, est, & omissum habetur pro omisso, tamẽ comprehenditur casus ex verosimili mente stipulantis.*
68 *Primogenituræ priuilegia multa sunt.*
69 *Primogenitura dignitas quædam est.*
70 *Primogenitura vnde traxit originem.*
71 *Primogenitura masculis competit & non feminis.*
72 *Potissimùm in rebus feudalibus, vel in alijs habẽtibus naturam feudalium, & nu. 73.*
74 *Ius primogenituræ sapit naturam feudalium.*
75 *Feminæ regulariter non succedunt in feudis.*
76 *Feminæ regulariter excluduntur à dignitatibus.*
77 *Primogenitura locum sibi vendicat etiam in feudis diuiduis.*
78 *Feminę in feudis nõ succedunt etiam deficientibus masculis.*
79 *Semel legitimè exclusa perpetuò censetur exclusa, etiam deficiẽtibus illis qui eam excluserunt.*
80 *Exclusa matre, à fortiori censentur exclusi filij ipsius.*
Maioricatus quibus verbis inducatur, & idem est quod ius primogenituræ, & in Hispania ita appellatur.
81 *Maioricatus constitutio ea ratione constituitur, vt bona conseruentur in primogenitis masculis.*
82 *Fideicommissum regulariter non durat vltra quartum gradum.*
83 *Vltra quartum gradum bona non sunt subiecta fideicommisso.*
84 *Fallit, quando esset relictum descendentibus, tũc enim durat perpetuò.*
85 *Item fallit, quando fuit inductum, vt bona in familia, & agnatione conseruarentur, & seq.*
87 *Fideicommissa ampliantur, & restringuntur ex causa & ratione, quibus fuere inducta.*
88 *Alienationis prohibitio in certis personis quandoque extenditur ad alias.*
89 *Grauamen reale durat perpetuò in omnibus personis possidentibus res grauatas.*
90 *Idem si fuit dictum, quòd bona transirent de antiquiore in antiquiorem.*
91 *Qui vocantur de familia ad fideic. censentur vocati gradatim & successiuè.*
92 *Fideicommissum relictum in familia durat perpetuò.*
93 *Verba disponentium non debent interpretari fuisse apposita ludibrio.*
94 *Bona subiecta fideicommisso non possunt alienari per actum inter viuos, nec per actum vltimæ voluntatis.*
95 *Feminæ dicuntur descendere ex linea masculina, & dicuntur agnatæ & de familia.*
Fallit, nisi dispositio vocet masculos.

96 Vocatus cum aliqua qualitate non admittitur, nisi illam qualitatem habeat.
Dispositio requirens aliquam qualitatem non sortitur effectum, nisi illa adsit, & verificetur.
97 Casus omissus remanet in dispositione iuris communis.
98 Casus non dicitur omissus sed expressus, quando colligitur ex mẽte disponentis.
99 Idẽ quando disponẽs ita statuisset, si de hoc fuisset interrogatus.
100 Fęmina excluditur à primogenitura in bonis, in quibus ipsa non potest succedere, secus si posset.
101 Contrarietas in constituente, & disponente tollenda est.
102 Exclusus conditionaliter, & limitatè, non censetur perpetuò exclusus.
103 Agnati in feudalibus succedunt vltra septimum gradum,
104 Et in feudalibus continentibus ius primogenituræ admittuntur in infinitum.
105 Feuda dignitatum de consuetudine transmittuntur ad hæredes, & nu. 106.
107 Nepos descendens ex primogenito præfertur patruo in iure primogenituræ.
108 Posthumus ex filio primogenito excludit alios transuersales in iure primogenituræ.
109 Primogenitura non datur inter transuersales, cum transuersalis non possit generare transuersalem.
110 Cessante causa dispositionis, cessare debet eius effectus.
111 In bonis, in quibus habet locum ius primogenituræ, succedunt transuersales, esto quòd non essent primogeniti illius defuncti, cui prætendunt succedere.
112 Et hoc, si feuda sunt diuisibilia.
Primogenitura bene cadit inter ipsos transuersales, qui prætendunt succedere, vt ipsorum maior succedat.
113 Et hoc, quando feudum, ad quod prætendit succedere, est indiuisibile, vel res, ad quas succedere prætendit, habent naturam feudalium, & nu. 114.

CONSILIVM LXXII.

Ad Verã sołonẽ p̃ntis cõsultationis primitus ꝯsiderãdũ erit, cuius spẽi, & qualitatis sint bona ista de q̃b. in p̃ntiarũ litigat̃ inter D. Guilielmũ Galcarãdũ de castro & de pinos, Vicecomitẽ de euol. & ĩter d. Berẽgariũ Aluero de Ceruellõ vara de laguna, si.n. bona ista sũt feudalia, ꝓculdubio in illis succedere dẽt d. Guiliel. descẽs ex directa linea dõ Pet. Galcarãdi filij primogeniti dõ Bern. Galcarãdi, & excludi dẽt ipse dõ Berẽgarius descẽdẽs ex linea fęminina dõ Philip. filij d. D. Pet. primogeniti, videlicet ex d. Elieta filia eiusdẽ dõ Phil. &
1 ex d. Io. filia Dõ Philip. el bueno. tũ † q̃a feuda p̃dicta & bona ipsa feudalia, ꝯsideratis illis primis ꝑsonis ꝯstituẽtib. ea, videlicet Bern. Galcarãdi, & d. Aldũtia, & ꝯsideratis ꝑsonis istorũ succedere p̃tẽdẽtiũ dñr & ꝯsiderant̃ vt feuda paterna & antiqua; cũ isti descẽdẽtes sint vltra quartũ gradũ illorũ cõiũ parẽtũ acquirẽtiũ ipsa, iuxta ea, q̃ hñr in c.j.§.j. vbi oẽs scrib. max. Bal. de gradi. suc. in feu. & in c.j. de nat. succ. feu. & ꝑ Bal. ĩ auth. defuncto. C. ad Tert. Ale. ꝯs. 30. col. 3. vol. j. cũ alijs citatis ꝑ Dec. ꝯs.
2 53. placet mihi, col. 1. & 2. & Ias. ĩ p̃lud. feud. nu. 83. tũ † ẽt ꝯsiderato tenore, quo bõa ipsa fuere fcã feudalia, q ꝯsiderãdus est. c.j. ĩ fi. de duo. fra. à Capitan. ĩuest. vbi Bal. & alij no. & ẽ tex. ĩ c.j. ĩ fi. de suc. feu. & ĩ c. si cui, ibi, tenorẽ tñ, &c. in ti. de q̃busd. al. & de ex̃ord. c. cũ ꝯcor. Talia
3 feuda † dñr ex pacto & ꝓuidẽtia, cũ ꝯcedãt̃ primogenito masculo & alijs descẽdẽtib. ab illo, de maiore in maiorẽ nulla fcã mẽtione hr̃dũ, nec successorũ: vt firmat And. de Iser. in c.j.§. hoc quoq;, col. 2. de succ. feu. & ĩ c.j. in prin. in ti. an agna. & ĩ c.j q succ. tene. & ĩ c.j. de alie. feu. pr̃. cũ alijs adductis ꝑ Alc. ꝯs. 50. ꝑspectis, col. 5. ver. & ꝑ hoc apparet, vol. 4. & ꝯs. 10. Ponderatis, col. 4. & ꝯs. 55. ꝑspectis, col. 5. vol. 3. & ꝯs. 19. 26. 28. & 128. Visis, co. 4. vol. 5. & ꝑ Dec. ꝯs. 78. Licet, col. fi. & ꝯs. 185. In cã, col. 2.
4 & 3. In † q̃b. feudis descendentes masculi ex illis primis p̃nt venire, & illorũ successionẽ ꝯseq, esto ꝙ nõ sint hr̃des istius vltimi defuncti sine filijs masculis, nã p̃dictis agnatis est q̃sitũ ius ex tenore illius primæ ꝯstõnis. c. 1. §. q̃a, in ti. de feu. da. pos. & ibi oẽs no. vt plenè ꝓsequũtur Mod. Pap. in trac. de feu. in 8. q. prin. f. 8. col. 2. & ꝯs. 1. col. 5. & 6. posito post illũ trac. de feu. & in eo. trac. in 3. par. prin. f. 26. col. 4. ver. ex p̃dicta igr̃, & f. 31. col. 1. & 2. ver. successiuè, & col. 3. & 4. ver. 4. circa istã, & hr̃ in c.j. de feu. mar. & in c. 1. de grad. suc. ĩ feu. & Frã. de Cur. ꝯs. 48. Memoriæ recolẽdę, col. 3. ver. feudũ ãt pr̃nũ, & ver.
5 seq. Et † ꝙ trãsuersales agnati succedãt, hr̃ in c. 1. §. & q̃a, q feu. da. pos. & in c.j.§. satis, de ꝓhi. feu. alic. ꝑ Lotha. & Bal. in auth. cessãte. C. de legi. hęr. & in l. 2. C. de suis & leg. Ale. ꝯs. 29. vol. 5. & Alb. Cru. ꝯs. 76. cũ si. & ꝑ Ang. ꝯs. 106. Sãctissima, post gl. in ver. inuestiri, vbi scrib. no. ĩ ti. de feu. suc. cũ si. Et licet vltimus vasallꝰ descedẽs moriat̃ relictis filiab. fęminis, tñ à tali successione filię fęminæ excludũt̃, & agnati masculi trãsuersales illiꝰ primi acq̃rẽtis eas excludũt, & ad feudũ admittũt̃, vt hr̃ in c. Titiꝰ si de feu. fue. ꝯtro. int. do. & agn. & in c. 1. de eo q fec. fi. agn. & tradũt oẽs in l. Gal. §. ẽt si parẽte. ff. de li. & posth. & ꝑ Frã. de Cur. ꝯs. 48. col. 3. & ꝯs. 25. Tria, col. 1. & ꝯs. 44. Sæpe reuoluta, col. fi. & post Abb. firmãt doc. max. Mod. col. 22. ver. p̃dicta ꝯc̃lo, ĩ c. in p̃ntia. ex̃ de ꝓba. & Dec. ꝯs. 208. col. 3. & hr̃ in c. de grad. suc. ĩ fe. & ꝑ Frã. de Cur. ꝯs. 49. car. 7. col. 4. & seq. ver. 5. & fortiꝰ, & car. 13. & 14. ac. 15. & ꝯs. 50. col. 3. & seq. & ꝑ Alb. Bru. ꝯs. 40. Cõtra dñm, & Mod. Pap. ĩ d. tra. de feu. ĩ 1. par. in 8. q. prin. car. 7. col, 3. & 4. & in 3. par. prin. car. 31. col. j. & 2. successiuè expedito, & doc. in c.j.§. & q̃a vidimꝰ, ĩ ti. q fe. da. pos. &
6 in c.j. de suc. feu. & Bal. ĩ d. auth. defuncto, col. j. Et † licet in d. ꝯstõne feudorũ fiat mẽtio de descẽdentib. quorũ app. ita veniunt fęminę, sicut & masculi, vt diffusè post
7 Bar. ꝓsequũt̃ oẽs, ĩ d. l. Gall. §. ẽt si parẽte, tñ † in mr̃ia feudali, vt est casus p̃ns, nõ veniũt nisi masculi exclusus fę
8 minis. d. c. Titius, cũ alijs s̃. deductis. Quorũ † descẽdẽtiũ app. veniũt oẽs mascul. in infinitũ descẽdẽtes ex illis primis, vt ꝓbat̃ in auth. de hęr. ab ĩtest. ven. §. j. & no. Iac. de Belui. in auth. de rest. fideic. in fi. & hr̃ in l. fi. C. de suis & legi. & ꝑ Bal. in d. aut. defuncto, col. 2. Ale. ꝯs. 118. Attẽtis in fi. vol. 6. Soc. ꝯs. 10. Cõsideratis, vol. 3. & ꝯs. 51. Visa, col. 1. & fi. vol. 4. & ꝑ Bar. & alios, ĩ d. l. Gal. §. nũc de lege vellei. & Dec. ꝯs. 224. In casu, col. 2. & ꝯs. 364. Visis, col. 1. &
9 pe. & Mod. ĩ l. j. ĩ fi. de ꝯst. prin. Et † q̃m à successione istorũ feudorũ antiquorũ & auitiorũ fęminę excludũt̃, vt deduximus, à fortiori excludi dñt descẽdẽtes ex eis. c. j. §. hic aũt, q feu. da. pos. c. 1. in prin. de grad. succ. in feu. ꝑ Bal. in l. fi. col. j. C. de suis & leg. & in c. 1. q feu. da. pos. & no. in l. si viua mr̃e, C. de bo. q̃ lib. Et dicemꝰ inferius. Eo
10 magis: † cũ illi primi ꝯstituẽtes voluerint in istis bonis ꝯstituere maioricatũ, & in illis succedere primogenitũ q̃ primogenitura in feudis ꝯsiderata ꝓrsus excludit fęminas à successione bonorũ feudaliũ, vt plenè ꝓseq̃t̃ Abb. in c. dilecti. de arb. & Mart. Laud. in trac. de primoge. li. 1. q. 9. & dicemus inferius. Si verò bona p̃dicta ꝯsiderãt̃ vt bona allodialia, in q̃b. ꝭm cões, & vulg. rł̃as ita succedere p̃nt fęminę sicut & masculi, ꝭm iura vul. tñ adhuc idẽ dđm vr̃ ꝯsiderato tenore successionis datę in p̃dictis bonis ꝑ p̃dictos dõ Bern. Galcarãdũ noĩatũ, lo antiquo, & à d. Aldũtiã eius vxorẽ, q specificã formã in bonis p̃dictis apposuerũt & ꝯstituerũt, vt ĩ illis succederet primogenitus masculus & alij descẽdẽtes ab illo de maiore in maiorẽ, ex qua ꝯstõne ꝑ d. verba formata & inducta clarissimè ꝯstat, in successione p̃dictorũ bonorũ ꝓrsus fuisse exclusas fęminas & vocatos
11 masculos. Certũ † nãq; est, p̃dictos nobilos d. Bern. & Aldũtiã potuisse facere d. ꝯstõnẽ & dare formã succedẽdi in bonis p̃dictis, ita vt ĩ illis succederẽt solũ masculi & fęminę excluderent̃, vna. n. familia p̃t p̃dictã ꝯstõnẽ facere & formã introducere, vt ad plenũ ꝓsequũt̃ Mod. Pap. in d. trac. de feu. in 3. par. prin. q. j. col. 5. ver. 8. fallit, cũ alijs adductis ꝑ Io. Lecir. in d. trac. de primoge.
12 li. 1. q. 22. nu. 6. Et † cõprobat̃: q̃m talis ꝯstõ tẽdebat & tẽdit ad ꝯ̃seruãdũ bona in familia & in agnatione, ꝙ ꝓbabile & laudabile est, & lege antiqua istud inductũ erat, vt hr̃ in §. cæterũ, & §. media, insti. de leg. agn. succ. & ĩ l.
13 lege. C. de legi. hęr. cũ alijs statim allegãdis. Et † suadet̃ ꝯsideratis statutis vigẽtib. ꝑ totã Italiam vocãtib. ad successionẽ masculos exclusis fęminis, vt diffusè ꝑ Doc. ĩ
14 trac. ipsorũ de stat. exclud. fęmi. à succ. Et † ꝙ põt ꝑ statutũ fieri, vtiq; et pacto & cõuẽtione ꝑmitti dẽt, ꝭm gl. in rub. C. de decur. li. 10. et per And. de Iser. in proę. cõ
15 stit. Reg. Neap. col. 4. Valet † namq; pactum et conuentio,

instrumenta vendõnis, & per lr̃as cõfirmationis tunc
6 Reuer.dñi legati de latere;quæ†oĩa de iure potuerunt
fieri.12.q.2.c.fine exceptione,& ĩ ti.de reb.eccl.nõ alie.
7 c.fi.& eo.ti.lib.6.&in cle.ferè p̃ totũ.Ex†quo titulo one
roso q̃cquid iuris quò ad p̃cipiẽdas.d.decimas,in d.pa
rochia erat penes.d.abbatissam,& ꝯuentũ,oẽ illud trãs
latũ fuit in dictũ Abb.& monasteriũ Eboracen. tanq̃
in singularẽ successorẽ.l.iuris gentiũ. §. pactorũ.l.si cũ
emptore,& l.seq.l.& hr̃di.§.fi.l.q ĩ futurũ.§. fi.ff.de pac.
& ferè p̃ totũ titulũ de empt.& vend.ff.C. & ex̃,& est ĩ
pũcto tex.in l.dolia.§.fi.ff.de ꝯh.emp.& ibi allegant̃ cõ
8 cor.p̃ gl.Ad†ꝙ vulgata reg.subrogatũ succedere in lo
cũ surrogãtis.l.si eũ.§.q iniuriarũ.ff.si q̃s cautio.& l.cer-
ti condictio,in prin.ff.si cer.pet.sicuti ergo abbatissa,&
cõuentus monialiũ licitè,in d.parochia,& villa p̃cipie-
bãt, & p̃ceperũt añ dictã vẽdõnẽ decimas maiores, &
minores de q̃b.in c.cũ in tua,de decim.nedũ antiquas,
sed ẽt de nouali b.q̃ p̃ tpe cõtingebãt in d.parochia,pa
riter Abbas & cõuentus monasterij Eboracen. succe-
dẽtes ex d.tit. vendõnis validæ licitè potuerũt p̃cipere,
& pñt ex iure ad eos deuoluto, & tanq̃ subrogati, oẽs
decimas maiores,& minores,tã antiquas, q̃ de nouali-
bus,q̃ p̃ tpe cõtingebãt in dicta parochia,ꝙ clarius stã
9 tib.p̃dictis deducit̃,& oñdit̃. Pñt†.n.religiosi in diœcesi
aliena p̃scribere decimas,& hoc dupliciter.primò:vt ip
si religiosi nõ cogant̃ ad soluendũ decimas,& ista non
est materia pñs,sed de ea hr̃ in c.de quarta,de præscr.&
10 latè per Summist.in ver.decimas.Insup̃†pñt in diœcesi
aliena p̃scribere decimas; vt ipsi eas p̃cipiãt ab alijs de-
cimantib.ꝙ fieri põt spatio 40.ann. cõcurrẽte tit.vt in
d.c.ad aures,& ibi scrib.& in c.cũ ꝯtingat,& in c.dudũ,
11 de decim.& quæ no.in c.q̃d p̃ nouale,de ver.sig. Et†q̃n
ista p̃scriptio inducta est p̃ tñ tp̃s,in cuius ꝯriũ nõ ex-
tat memoria,à fortiori procedunt absq; eo,ꝙ p̃bet̃ ti-
tulus, vt est tex.in c.1.& ibi latè scrib. de præscrip.li.6.
& p̃ Card.cõs.114.dico Petrum nõ audiendũ,circa fi.
& q̃ pulchrè adducit Fel.in c.si diligenti,col.7.de p̃scri.
cũ alijs cõcor.& Card. cõs.88. cõsultus ego Frãciscus.
12 Nec†dicat̃ prædicta procedere in p̃dijs dictæ parochię
ex quib.percipiebat̃ decima,secus aũt in p̃dijs, & in no
ualib.in quib.nunq̃ Abbas.& cõuentus perceperũt,&
in illis nunq̃ possederunt ius decimandi, & sic respectu
p̃diorũ nõ possessorũ p̃scriptio nõ dẽt esse in cõsidera
tione. cũ sit odiosa,ꝯñr restringibilis. c.odia. de reg.iu.
13 Et in tñ censetur p̃scriptum,quantũ apparet possessũ.
l.1.§.si quis hoc interdicto. ff. de itinere, actuq; priua.l.
14 denique,cũ l.seq.ff.ex quib.cau.maio.Et†p̃scriptio ipsa
nõ sit extensibilis,ẽt ad casum similẽ, vt plenè per Fel.
in c.auditis,col.6.de præscr.& facit tex. in l.ꝙ meo.§.fi.
ff.de acq.pos.& ibi latè scri.& p̃ Bar.ĩ l.si publicanꝰ. §.fi.
15 ff.de publi.Et†in puncto,ꝙ nõ extendat̃ ad noualia, est
tex.in d.c.cum ꝯtingat,in fi.& ibi latè scrib. & facit tex.
in d.c.cũ in tua,de decim.& ad idẽ in puncto est tex.in
16 c.statuto,in fi.de decim.lib.6.cum alijs sim.Nã†prædi-
cta obiectio tollit̃ in casu nr̃o p̃ tex.in d.c.statuto. §.fi.
qui dicit obiectionẽ procedere, nisi in cõtrariũ sit cau
sa rationabilis,& ad idẽ est tex.in d.c.cũ cõtingat, in fi.
qui disp̃onit,p̃scriptionẽ super decimis antiquis exten
di ad noualia ex cã rõnabili, & ibi Io. And. post Host.
17 Card.Butr.& Cap.dicunt,cãm rõnabilẽ esse, q̃n ex præ
dijs nouialiũ percipiebatur aliquid,puta q̃a erãt pascua,
valles,& canneta,q̃ postmodũ reducunt̃ ad culturam,
tunc ex istis debetur decima, sicut de antiquis præscri
18 ptis.†Et Abb.ibi dicit,causam rõnabilẽ esse,q̃n oĩa præ
dia villæ erant decimabilia: tunc.n.præscriptio sup̃ an-
tiquis extendit̃ ad noualia; sed vt in facto percepi, oĩa
prædia villæ ecclesiæ Meistoclen.fuerunt, & sunt deci-
mabilia abbatissę,& monialib.p̃dictis,& successiuè Ab
19 bati,& monasterio Eboracen.ergo,&c. Prout†ex alio
tollitur obiectio:nã in prædijs dictę parochię nullus re
ctor in dicta ecclesia percepit,seu possedit aliquas deci
mas,nec maiores,nec minores,nec de antiquis,nec de
noualib. sed oĩa p̃dicta perceperũt, & possederũt dicta
abbatissa,& dictus Reueren. Abbas ẽt à rectorib.vt su-
pra,qui cũ p̃escripserint ius decimãdi vr̃r in tota dicta
villa,& sub vniuerso,veniunt oĩa, quæ de nouo crean

tur,vt dicit Ant.de But.in d.c.cum in tua,& ibi Abb.&
Cap.volẽtes, ꝙ licet p̃scriptio sit odiosa; tñ extenditur
rõne iuris cõprehensi sub illo vniuerso,adducũt no.in
c.dilec.de capel.mona.& illud vulg.ne eadẽ res diuerso
iure cẽseat̃,& hoc max.cũ nullus sit in possessione ali-
cuius particularis,vt est in casu nr̃o,ad ꝙ faciunt tradi
20 ta p̃ Ab.cõs.71.casus talis est,vol.2.Prout†ẽt dicta obie
ctio penitus euacuatur ex no. per gl.fi.in d.c.cum con
tingat,quæ exẽplificãdo illũ tex. dicit, cãm rõnabilem
esse,q̃n vltra p̃scriptionẽ esset priuilegium,quo casu p̃-
scriptio super antiquis decimis extenditur ad noualia
nũquã possessa rõne priuilegij, ꝙ tãquã fauorabile ex
tẽdi dẽt,vt no.ibi doct,& in locis statim allegãdis,sed in
casu p̃nti vltra p̃scriptionẽ est priuilegiũ cõcessum Ab
bati,& cõuẽtui,ꝯñr sumus in claro, ꝙ extẽsio dẽt fieri
21 ad noualia ẽt prædiorũ nũquã possessorũ. †Scd̃ò prin-
cipaliter rectori nõ pñt solui decimæ,q̃n alteri reperiũ
tur concessæ rõne priuilegij.Si.n.Papa cõcedit priuile-
giũ religioso p̃cipiẽdi decimas in diœcesi aliena,vtiq; va
lidũ est,& p̃ illud p̃iudicat̃ rectori parochiali in tñ,ꝙ si
simpl̃r conceditur super decimis hñdis in tali diœcesi,
ẽt veniũt noualia.c.quia circa, de priuil.c.ex parte tua,
el 3.& per locũ à spãli,in c.tua, & ĩ. & scrib.ibi post gl.
de decim.& bonus tex.in d.c.statuto. in prin.& §.1.&
22 seq.Qui†tex.nõ loquit̃, q̃n conceditur priuilegiũ non
soluẽdi,q̃ est materia.c.suggestum, & c.ex parte tua,in
prin.de decim.cum si.circa ꝙ est priuilegiũ Sixti præsẽ
tatũ,sed loquit̃, q̃n cõceditur priuilegium religiosis p̃-
cipiẽdi decimas in diœcesi aliena, istud tãquã fauorabi-
le extẽditur ad noualia,ita scrib.oẽs,in d.c.tua,& ĩ.per
locũ à spãli,& in d.c.ex parte tua,el 3.& ibi Henr.Boyc.
qui expresè hoc dicit allegãdo no. p̃ Host. & Io.And.
in d.c.cum cõtingat,& ibi Abb. adducẽtes rõnẽ diuer
sitatis inter p̃scriptionẽ,& priuilegium,& faciunt no.p̃
23 Brixi.in q.dñicali, cuidã clerici decimas.†Nec ob.ꝙ pri
uilegium non dẽt extendi ad futura. c.cum capella.de
24 priuil.cum si.Nã†fallit isto casu,q̃n priuilegiũ concedit
decimas,tũc extẽdit̃ ad noualia,p̃ d.c.ex parte tua,& p̃
d.c.quia circa,& p̃ tex.in d.c.tua, & ĩ. per locũ à spãli,
& p̃ tex.in d.c.statuto, in prin.vbi in puncto hoc dicit
Cap.& Phil.Fran.post Io.And.ibi,& faciunt, quæ infra
25 dñr.†Nec dicat̃,istud priuilegiũ tanquã læsiuum paro
chialis eccl̃e,& eius rectoris debere restringi,iux.no.in
d.c.suggestum, & in d.c.quid per nouale,in fi.nam Io.
And.in d.c.quia circa,in fi.& Host.& alij scrib.in d.c.cũ
26 contingat,tollunt difficultatem.Dicẽtes,†si parochia-
lis esset tenuis,sibi dãdũ foret aliquid, ꝙ sufficeret:pro
27 quo in puncto est tex.in d.c.statuto,ver.vbi aũt.Et†q̃a
dicto rectori tp̃e,quo fuit pñtatus p̃ abbatissam,fuit as
signata portio cõpetens,iux.no.in c.de monachis, de
p̃b.cũ alijs s̃.alleg. & casu quo nõ sufficeret, agere de-
buit ad supplemẽtum, vt expresè cauet̃ in dictis iurib.
28 & nõ ad noualia,vt mõ egit,& ineptè. Et†licet priuile-
giũ rl̃r sit strictè interpretãdum.c.cum dilecti, de don.
29 cũ alijs vulg.tñ†à maioritate rõnis extẽditur,q̃n verba
priuilegij pariter p̃portionãtur:vt est in casu nr̃o respũ
decimarum p̃teritarũ,& futurarũ,vt est casus,in d.c.q̃a
circa,& in d.c.ex parte tua,el 3.de decim.vbi scrib.& fa
ciũt no.p̃ Io.And.& alios,in d.c.statuto,in prin. Quan
to magis in casu nr̃o,in quo p̃ indultũ,& priuilegiũ In
no.p̃dicto Abbati,& monasterio Eboracen.nedũ con
ceditur ius p̃cipiendi decimas simpl̃r, sed in puncto p̃-
30 cipiendi noualia,vt patet ex tenore ipsius.Et†noualia
nõ pñt dici nisi respectu futurorum, vt est tex.& ibi Io.
And.& alij,in d.c.q̃d per nouale, & p̃ Arch. & Scrib.in
31 in d.c.statuto.in prin.Q̃n†.n.priuilegiũ cõcedit noua-
lia,tale priuilegium nedũ comprehendit noualia quæ
erãt tp̃e datæ priuilegij ab alijs nõ possessa, sed ẽt futu-
ra,tex.est,in d.c.statuto,in prin.& ibi Io.And.Phil.Frã.
32 & Capra.Dicẽtes†ꝙ licet priuilegiũ nõ extendatur ad
futura rl̃r,vt s̃.tñ s̃m subiectam materiã extenditur,vt
est propriè materia nr̃a,p̃ d.c.q̃a circa, & p̃ d.c.q̃d per
33 nouale.Et†eo magis prædicta p̃cedunt: q̃a dictũ priui
legiũ sup̃ noualib. est concessum religiosis ordinis Ci-
stercien.q̃ in puncto,de quo quærit̃, vltra alios religio-
sos sunt priuilegiati,& prærogatiuati: vt recipiant per
pri-

priuilegium noualia ẽt integra,& ẽt ab alijs possessa, vt expressè dicit tex.in d.c.statuto,in prin.& §.1. & seq.iũcto ver.religiosos tñ,qui ver.ad oĩa precedentia referť, vt ibi cõcludunt,& tenent doc.oẽs.
34 †Nec dicať,priuilegiũ cõcedere noualia ĩ locis tñ. in quib. antiquas percipiebãt,quo fit,vt in illis tñ ꝑcipere pñt,& nõ in alijs. d.c.statuto, in prin.nam tolliť obiectio ex no.in eo.c.in ver. religiosos, q referť ad oĩa superius dicta:vt ibi oẽs tenent,ꝯñr no.in d.c.statuto, in prin.nõ hñt locum in priuil.cõcesso religiosis ordinis Cisterci.vt est casus nr̃. Præterea certũ est, moniales, & successiuè Abbatem, & cõuentũ Eboracen. possedisse decimas in toto territorio dictæ villæ,& parochiæ, & oĩa prædia ẽt rectoris fuisse decimalia:vt s̃.dictũ est,taliter, ꝙ qñ ꝑ tpe cõtingebat noualia fieri,illa à ꝑdictis percipiebanť.
35 Quo†fit, vt in toto territorio,& parochia possederint antiquas, & ẽt noualia integra,ꝯñr priuilegiũ se referens ad possessas,oĩa prædia cõphẽdit,vt no.in d.c.statuto. in prin. & ibi gl.in ver.nec aliàs,& ver.& pro ea,quas oẽs sequũtur,q̃ hoc expressè sentiunt, maxi.cũ nullus alius, in d.
36 parochia possederit ꝑdicta,nec partẽ ꝑdictorum.Et†referens cõtineatur sub relato cũ qualitatib.suis.l.asse toto.ff.de hær. instit.auth.si quis in aliquo documẽto. C.
37 de eden.cum si.†Rursus aduertendũ est, ꝙ si dictus rector vellet dicere, priuilegiũ prædictũ enormiter lædere ecclesiam suã,ꝯñr reuocãdum,vel strictè intelligendũ.d.c.suggestũ .
38 Vel † aduersus illud se debere restitui. d.c.qd ꝑ nouale,in fi.cũ sim.repellẽdus venit, causis,& rõnib.de qb.s̃.& ẽt qa iã habuit cõpetentia, iuxta.d.c. monachis, cum si. & eo quia sibi ꝓuidendũ esset d.casu,iux.tex.in d.c.statuto.§.vbi aũt,cũ alijs s̃.alleg. q̃ oĩa in pñti iudicio cessant,nec cõsiderãda sunt,cũ ad prędicta nõ egerit.
39 † Rursus aduertatur,nã aut cõsideramus noualia, q̃ rector petit tpe suæ petitionis, prout de necessitate cõsiderandũ est. Et isto casu non possunt dici noualia,nã in articulis suis fatetur, prædia, de qb.petit noualia fuisse reducta ad culturã, iam sunt elapsi anni. 40.partim.30.& partim.25.quo fit,vt cõsiderando tp̃s, quo egit,nõ possunt dici noualia,per ea q̃ dicit Abb.ꝑ illũ tex.in d.c.quid ꝑ nouale,ꝯñr isto cõsiderato, malè
40 egit.Aut†cõsideramus tẽpus dati priuilegij, & qa post eius datã fuere culta,illo tẽpore considerãto potuerũt dici noualia,ad quæ priuilegiũ se extendit, vt s̃.probatũ est,quinimmo illa expressè,& in indiuiduo cõcedit ꝙ futura veniũt d.c.statuto,in princ.ibi Io.And. & alij, & eo max. quia nullus alius possedit,& quia pastori,& rectori prædicto quando fuit præsentatus,fuerunt assignata competentia, vt supra, quæ si non sufficerent, debuit agere, iuxta not. in dicto capitulo statuto. §. vbi autem. Parisius Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Gratia secunda,in qua nulla fit mentio, de prima, concessa eidem personæ surreptitia est,& nu.4.5.6.11.& 54.*

2 *Gratia surreptitia redditur,si in ea nulla facta est mentio de iure ad rem competenti impetranti ex alia prima gratia, etiam non sortita effectum.*

3 *Gratia redditur surreptitia,si impetrans tacet aliam gratiam sibi factam etiam inualidam, & nu.20.*

5 *Etiam si impetrans velit renunciare primæ gratiæ,& se offerat dimittere primam,& nu 6.*

7 *Gratia secunda in beneficialibus surreptitia est,si in ea non fit specialis, & expressa mentio de literis obtentis ad beneficia, nec sufficit generalis,& nu.61.*

8 *Quæ speciali nota digna sunt,neglecta videntur,si specialiter non designantur.*

9 *Reualidatio secunda non faciens mentionem de prima redditur inualida.*

12 *De ecclesia vnita minimè necesse est mentionem facere,nec propterea incurritur surreptio.*

13 *Et quid si vnio fuit temporalis tantum, an de ea sit mentio faciẽda,& nu,44.*

14 *In eadem ecclesia quis non potest habere duas dignitates, & nu. 26.36.39.& 40.*

Gratia ambitiosa,& odiosa strictissimè est intelligenda.

15 *Gratia secunda obtenta lite pendente virtute primæ gratiæ non faciens mentionem de lite,surreptitia est,& nu.18.*

16 *Litis pendentia an inducatur per commissionem causæ, & quando,siue respectu actoris,siue rei, & nu.18.*

17 *Motus proprius non validat gratiam factam lite pendente, si de ea nulla facta est mentio.*

19 *Possessionem quis habere dicitur, si per eum stat, quo minus illã consequatur.*

20 *Surreptio in beneficialibus ipso iure gratiam reddit nullam.*

21 *A surreptione secundę gratiæ respectu primæ non expressæ nõ est necesse,quòd quis consequatur possessionem ex prima, nam sufficit,quòd habeat titulum,& ius.*

22 *Motus proprius regulariter tollit vitium surreptionis.*

23 *Non tamen tollit defectum mentis,& intentionis.*

24 *Verosimile non est,Papam concedendo gratiam, velle detrahere honori, & dignitati alicuius ecclesiæ.*

25 *Surreptitia gratia iudicatur, si Pontifici fuissent exposita ea, quæ retraxissent eum à concessione, vel si non ita de facili concessisset.*

26 *Verosimile non est, Papam voluisse grauare eandem ecclesiam duplici collatione, & nu.36.& 39.*

27 *Pontificis concedentis mens & intentio principaliter est consideranda.*

28 *Gratia in beneficialibus strictè intelligenda est,& in ea proceditur ex coniecturata mente concedentis.*

29 *Motus proprius necessariò non includit scientiam concedentis.*

30 *Per assecutionem incompatabilis gratia extinguitur in beneficialibus.*

31 *Difficilius concessa tolluntur,quàm concedenda.*

32 *Gratia concessa cõtra intentionem cõcedentis est ipso iure nulla.*

33 *Motus proprius non tollit surreptionem in præiudicium tertij.*

34 *Gratia ambitiosa, & odiosa censetur, tendens in damnum tertij.*

35 *Et strictissimè interpretanda est, & nu præceden.*

36 *Papa oblitus videtur prioris gratiæ,quando concedit secundam in eadem ecclesia, & nu.26.*

37 *Motus proprius non tollit inhabilitatem,nec inducit dispensationem incompatibilium,& nu.28.*

40 *Obtinens plura dispensatiuè, non potest impetrare aliud, & si impetrat,nulliter agit.*

41 *Motus proprius non tollit qualitates extrinsecas, & similes defectus.*

42 *Motus proprius non includit non verisimilia.*

43 *Gratia redditur surreptitia,si in ea nulla facta est mentio de cõcordia,& pensione promissa.*

44 *Gratia secunda non faciens mentionem de vnionibus præcedentibus redditur nulla.*

45 *Collatio de beneficio viuentis,& sic pleno, nulla est.*

46 *Gratia nulla est de beneficio viuentis,nisi reualidetur post mortem possessoris,& seq.*

47 *Fictio iuris non tollit veritatem.*

48 *Motus proprius non venit contra veritatem.*

49 *Gratia non exprimens modum vacandi ambitiosa est.*

50 *Prouisio Papæ de vacaturo regulariter non valet.*

51 *Gratia habens clausulam,si qua, seu quod vacat, seu vacauerit non faciens mentionem de prima vacatura,non comprehendit futurum modum vacandi per mortem, in quo Papa expressè prouidit alicui.*

52 *Gratia redditur nulla si in ea nulla facta est mentio modi vacandi dispositiuè,seu conditionaliter.*

53 *Processus factus,& fulminatus,super gratia reuocata,& nulla. etiam iudicatur nullus.*

Possessio apprehensa virtute gratiæ, & processus super ea nulliter fulminati censentur nulla, & inualida, & ideo de nouo apprehendenda est virtute gratiæ reualidatæ,& processus denuo fulminandi.

54 *Duæ gratię non possunt obtineri, obstante regula cancellarię, nec quis potest illis vti etiam in reseruationibus.*

55 *Clausula non obstantium, vel quòd habeantur pro expressis,&c. non operatur plus,quàm motus proprius,nec tollit defectus,de quibus supra.*

56 *Dispensatio secunda non faciens mentionem de prima nulla, est, & nu.59.& 60.*

57 *Gratia secunda exprimens defectum illegitimitatis,adhuc redditur nulla, si in ea non fit mentio de prima obtenta ad beneficium sine cura.*

Gratia secunda additatiuè dicitur venire ad primam.

58 *Concedens priuilegium in recipiendis noualibus,non videtur concedere illis, qui veteres decimas percipiebant.*

CON-

58 Et† ſi pdicti ꝯſtituẽtes de hoc fuiſſent interrogati, ꝓcul dubio ita affirmaſſent, ꝙñr pro expreſſo hr̃i debet. l. Titius, §. Lucius. ff. de lib. & poſth. l. fi. C. eo. & p gl. ordi. vbi oẽs tangunt in d. l. tale pctũ. ff. de pac. & Alex. cõſ. 167.
59 Viſis, nu. 12. vol. 7. & Dec. ꝯſ. 227. In caſu, nu. 10. Et† qm̃ in pñti ſucceſſione durat cã ꝯcernẽs maſculos deſcendẽtes ex primogenito cõſtituẽtiũ ſucceſſionẽ, conſeruatio. ſ. agnationis, familię, & dignitatis, durare ẽt dẽt eius effectus, ſicut ecõtrario dicimus, effectũ ceſſare ceſſante cã, & cũ ꝯriorum eadẽ ſit diſciplina, ad plenè tradita
60 in rub. ff. de acq. poſſeſ. Eo† ẽt qm̃ mens illorũ diſponẽtium potiſſimũ dẽt attẽdi nec dẽt impediri ꝑ nimiã ſubtilitatẽ. l. 1. in fi. C. vt act. ab hær. & ꝯ hęre. l. ſicut. §. ſi debitori, in fi. ff. de pig. l. ſi filiũ. §. ſequit. ff. de ver. ob. per
61 Mod. in l. pe. nu. 4. C. de inſti. & ſubſt. Et† in ꝯtib. & alijs diſpõnib. mentẽ magis attendimus q̃ verba, l. fi. C. q res pig. l. iuriſgentiũ. §. pactorũ. ff. de pac. cum alijs citatis p gl. in l. tale pactũ, in prin. eo. tit. & in l. ſemper, ff. de reg.
62 iur. Mod. † nu. 1. cõcludunt, in iſtis primitus attẽdi mentem & quod verè actum eſt, & non illud quod expreſſum eſt, vt etiam firmat Cur. cõſ. 75. col. pe. & Dec. cõſ. 48. col. fi. & 190. col. 2. & Alex. cõſ. 103. Qm̃, nu. 3. & cõſ.
63 222. Numeratis, nu. 1. vol. 6. cum ſi. Qualitas† namq; ꝯtractus, & diſpõnis intelligit ſm mentẽ ꝯhẽtium, l. mutuũ in prin. & ibi Mod. nu. 3. & l. rogaſti, §. ſi qs. ff. ſi cer. pet.
64 Eo† ẽt: qm̃ verba debent inſeruire mẽti, & nõ ecõtra. l. ſcire, ff. de legi. c. intelligentia, de ver. ſign. Cũ mẽs, & rõ ſit anima ipſius diſpõnis, & illa potius ſit attẽdenda quã verba, quæ inducãtur vt corpus, iuxta no. in l. cũ pater. §. dulciſſimis, de leg. 2. & p Bal. in l. ſi qs ſeruo. C. de fur.
65 per Dec. cõſ. 227. In caſu, nu. 7. Et† mens & ratio prima & potiſſima in intentione diſponẽtis, vt tradit Soc. ꝯſ.
66 89. nu. 20. vol. 4. Et† talis eſt, quæ declarat, ampliat, & reſtringit ꝯtũ, & quãcunque aliam diſpoſitionẽ, d. §. dulciſſimis, vbi Bar. & alij no. & hr̃ in l. regula. §. ſi qs. ff. de iur. & facti ign. & per Fran. de Cur. ꝯſ. 75. D. Lud. col. pe. ver ſic ẽt videmus. & Alb. Bru. cõſ. 12. Patres, col. 5.
67 ver. & iſtud. Cõcludentes, † ꝙ licet in ꝯtu ſtipl̃onis, & ſtricti iuris omiſſum à verbis hẽatur pro omiſſo: tñ ex veroſimili mente ꝯhentium, & diſponẽtium cõprehẽditur caſus nõ cõprehenſus in verbis ſtipulationis. l. ſi ſtipulatus fuero per te nõ fieri. ff. de ver. ob. cum alijs ꝯ
68 cor. q̃ ad id poſſent adduci. Pręterea† diſponẽtes ipſi. d. Bernardus, & Alduntia circa ſucceſſionẽ pdictorũ bonorum ꝯſtituerũt maioricatum, & primogeniturã, vt patet ex illis, verb. primogenitus, & ex illis, de maiore in maiorẽ, quę primogenitura multa hẽt priuilegia relata p Arch. in c. q̃ piculoſum. 7. q. 1. & p doc. in c. licet, extra de voto, & Soc. in cõſ. ſuo poſito poſt lect. de ver. obl. Viſis inſtrumẽtis, & cõſ. 47. Facti narratione, nu. 5. vol. 3. Fran. de Cur. cõſ. 56. col. 10. & cõſ. 73. col. 1. & ſeq. Marti. Laud. in trac. de primogenitu. Iaſ. in l. is põt. ff. de acq. hær. & diffuſius illa enumerat Io. Lecir. in d. tra. de
69 primogenit. li. 2. q. 2. Inter† q̃ illa potiſſima eſt, vt à primogenitura ſit dignitas, ſeu quędã ꝓgatiua, q̃ hñt primogeniti ſm Arch. & D. Pręp. in d. c. q̃ periculoſum, & Bal. in l. cũ antiquiorib. col. 6. C. de iur. deli. & Soc. in locis pręal. ac cõſ. 252. & Mart. Laud. vbi ſ. & Io. Lecir. in
70 d. trac. li. 1. q. 1. & 16. nu. 5. & q. 19. col. fi. Quæ† originem traxit à iure gentiũ, vt plenè proſequitur citãdo quàm
71 plura loca Io. Lecir. in d. trac. li. 1. q. 3. & 20. Et † cum dignitatem in ſe contineat plurib. etiam rationib. conſideratis inductũ fuit, vt maſculis ſolum competeret & non filiab. fęminis, ſm Bal. in l. ex hoc iure. ff. de iuſti. & iur. & Barb. in c. cum olim, col. 6. de couſuet. Potiſſimũ
72 ſi ſucceſſio† conſiſtit in rebus feudalib. vel in alijs, redactis tñ ad inſtar feudaliũ, quò ad formã ſuccedendi, vt pulchrè proſequitur Abb. in d. c. dilecti. col. 3. de arbit. & Mart. Lau. in d. ſuo trac. & copioſius ac diffuſius Io.
73 Leci. in eo. trac. li. 1. q. 19. col. 2. & nu. 5. Vbi† ex multis ꝯcludit, ĩ feudalib. & in alijs ad inſtar eorũ redactis quò ad formã ſuccedẽdi tale ius primogenituræ cõpetere
74 maſculis & nõ feminis, q̃ ab illis excludunt. Tale† . n. ius primogenituræ ſapit naturẽ fęudorũ, vt tradit Soc. d.
75 cõſ. 47. nu. 4. 5. & 6. ver. tertia ratio eſt, vol. 3. In† qb. rr̃ fęminę non ſuccedunt, c. 1. §. hoc aũt notãdum, qui feudum dare poſſunt, cum alijs citatis per Fran. de Cur. in
76 trac. de feu. in 3. parte prin. q. 1. & diximus ſupra. Et† qa fęminæ rr̃ excluduntur à dignitatibus, vt traditur in
77 locis ſuperius citatis. Quæ† primogenitura locum ſibi vendicat, ẽt ſi ex conſuetudine feuda eſſent diuiſibilia, vt concludit citando alios Io. Lecir. in d. tract. li. 1. in q.
78 11. Et† ſi maſculi ẽt deficerent, adhuc filiæ fęminæ non debẽt admitti, ſm Bar. ĩ ti. 1. de feu. c. vnico, §. & qa vidimus, col. 6. ver. extra q̃ro, & Aluaro. in c. vnico, de eo qui ſi. & hær. ſu. & Mart. Laud. in d. tra. & plenè ꝓſequit Io. Lecir. in eo. tra. li. 1. q. 20. licet circa iſtud aliqui ibi citati ꝯrium tenuerint, quorum opin. in caſu præſenti nullo modo ꝓcedere põt ea potiſſimũ rõne: qm̃ d. Elieta de caſtro, filia don Philippi e[illegible] Barbut fuit legitimè excluſa p d. Philip. eius fratrem, & ſilr d. Ioan. ſoror d. Philippi vltimo loco defuncti legitimè fuit excluſa à
79 d. D. Philippo eius fratre. Et† qa prædictæ fęminę à qb. don Berengarius Aluero de Ceruellon deſcẽdit, & medio illarũ pretẽdit hãc ſucceſſionem legitimè & rectè fuerũt excluſæ à maſculis, perpetuò cẽſent fuiſſe excluſæ, ita vt deficientib. poſtmodũ maſculis, nullo pacto poſſint admitti: vt cõcludit citãdo plures deci. Ale. ꝯſ. 29. in fi. vol. 1. & Franc. de Are. conſ. 144. & conſ. 154. & Soc. conſ. 296. vol. 2. poſt And. de Iſer. in c. 1. §. quin ẽt, in tit. epiſc. vel Abb. & adducit Alb. Bru. in trac. de ſtat. femi. exclud. art. 1. q. 1. & in terminis noſtris hoc idem ſequit plura adducendo q̃ alij Io. Lecir. in d. trac. li. 1. q. 21. nu. 8. & ſeq. & aliàs ꝯſului in cã Marchionatus Mõtisferrati, vbi quamplura alia iſtud idem cõprobantia
80 adduxi. Et† ſi prædictæ d. Elieta, & d. Ioanna, à quib. deſcendit iſte don Berengarius de Ceruellon, à pdicta ſucceſſione fuere excluſæ, & perpetuò, à fortiori excluſus dr̃ idẽ d. Berẽgarius Ceruellon pronepos & deſcendẽs ab illis, ar. l. ſi viua matre. C. de bo. mater. & per Bal. in l. j. ff. de ſenato. & Io. And. in c. ad apl̃icæ, de re iu. in nouel. & in terminis noſtris hoc idem ſequitur Io. Lecir. in d. tract. li. 1. q. 23. & ad idem plura adducit Alb. Bru. in d. tract. de ſtatu. exclud. fęmi. in 6. art. prin. in 3. membro, in prima ſua q. Et bene aduertatur ad iſtud, nã firmam concluſionem tradit præſentis conſultationis, vt iſtud ſolùm ſufficeret ad excluſionẽ d. D. Berengarij prætendentis hãc ſucceſſionem propter lineam & natiuitatem dictarum mulierũ legitimè & perpetuò excluſarum à dicta ſucceſſione. Vlterius aduertendũ eſt qm̃ prædicti d. Bernardus & Alduntia in ſucceſſione p dictorum bonorum cõſtituerunt maioricatũ per illa ver. de maiore in maiorem, ꝙ ius maioricatus appellat ius primogenituræ, & ecõtra, & tale ius primogenituræ in Hiſpania maioricatus nũcupat, vt tradit d. Pręp. in c. ius nãle, col. 4. in fi. j. diſt. & Old. ꝯſ. 96. al's 94. Abb. ꝯſ. 4. aliàs 3. vol. 2. & cõſ. 85. col. 2. ver. probatur, vol. 1. & Barb. conſ. 10. col. pe. vol. 2. & Soc. d. ꝯſ. 47. vol. 3. & ſequi
81 tur Io. Lecir. in d. tract. li. 1. q. 2. in prin. † Et talis conſtitutio maioricatus ſemper intelligitur eſſe facta ea rõne; vt bona vnita conſeruẽtur in primogenitis, & vt dignitates familiarũ conſeruentur in ipſis maſculis: vt citãdo deci. concludit idem Soc. d. cõſ. 47. vol. 3. nu. 6. & cũ prædicta omnia cõcernentia ſucceſſionẽ dictorũ bonorũ ordinata per ſupradictos D. Bernardum & Aldũtiã cõcernant perpetuam conſeruationẽ illorum in familia & agnatione de caſtro & de pinos, ꝙ minimè fieri põt per fęminas deſcendentes ex primogenito ipſorũ perpetuò excluſas à dicta ſucceſſione, & ſucceſſiuè fieri nõ põt à c. Berengario Ceruellon deſcẽdẽtes ab illis fęminis excluſis, neceſſariò cõcludẽdũ erit, talẽ ſucceſſionẽ ſpectare ad d. Guilielmũ Galcarãdũ de caſtro & de pinos deſcẽdentẽ p lineã maſculinã à d. Pet. Galcarãdo filio ſecũdogenito d. Petri filij primogeniti dictorũ D. Bernardini & Alduntię, eſto ꝙ ſit trãſuerſalis: cũ ſimus & verſemur in ſucceſſione, vel feudaliũ, vel rerũ hñtium naturã feudaliũ, vt aptiſſimè ſuperius oſtẽ
82 dimus. Quib. † nõ habet obſtare, ſi opponeretur, talem cõſtitutionẽ ſucceſſionis ſapiẽtẽ naturã fideicõmiſſi, nõ excedere quartũ gradum ab ipſis cõſtituentib. ſm Ang. in §. nos autem, in auth. de reſtit. fideicom. & Alex.
83 conſ. 56. in princip. volum. 1. cum concordantijs. † Et

quoniam d.Philipp.Galcarãdus,ad quē peruenerũt dicta bona tanq̃ primogenitum masculum reperit̃ constitutus vltra quartũ gradum à prædictis D. Bernardo & Alduntia cõstituẽtib.tale fideicommissum, videtur hac de causa illud expirasse,ita,vt ipse d.Phili.vltimò defunctus nõ dicatur astrictus tali fideicõmisso,& ꝯñr ꝙ libere potuerit disponere suo arbitrio de dictis bonis, tãq̃ liberis ꝑuentis ad ipm,& nõ astrictis aliquo fideicõ
84 misso,arg.d.l.in re mãdata.cum vulg.Cessat† nãq; obiectio ex deductis ꝑ Pe.de Anch.ꝯſ.26.quē refert & seqtur Dec.adducēs al's deci.ꝯſ.321.In cã Ale.col.1.vbi volunt,obiectionē ꝓcedere,qñ solùm & simpl'r fuisset facta ꝓhibitio alienationis,at qñ directò relinquit̃ descēdētib.vt est in casu p̃nti,tunc infinitè,& ꝑpetuò durat
85 fideicõmissum,& dispõ.Prout† ēt:nã prędicti ꝯstituētes moti fuerũt illa de cã, vt p̃dicta bona ꝑpetuò ꝯseruarent̃ in eorũ familia,& agnatione de castro,& de pino quę cã dēt ꝑpetuò durare,& sine tpis p̃finitione vltra quartũ gradum:quia aliàs familia,& domus nõ cõseruaretur,ſm Soc.ꝯſ.12.col.pe.& ꝯſ.43.& ꝯſ.57.In causa col.1.vol.3.& Dec.cõſ.38.in prin.& col.2.& 4. ver. sed
86 tñ his Et† qm̃ prædicti disponētes cõsiderarunt masculinitatem,& ꝯseruationē bonorũ in familia,necessariò voluerunt oĩa requisita ad eam,sine quib.illa cõseruatio durare non põt,ad no.in l.2.ff.de iur.om.iu.& in c. præterea,de off.dele.& per Soc,d.ꝯſ.67.& Dec.d.ꝯſ.38.
87 col.2.Et† talis causa cõsiderata per ipsos disponētes,& qua fuerunt moti ad inducēdũ tale fideic.cõsideranda est,& attendi dēt,vt extendatur vltra 4.gradũ; cũ fideicõmissa amplientur extendantur ac declarent̃ per rõnem,& causam,quib.disponentes fuere moti ad illa faciēdum,ꝙ solùm attēdi dēt.l.cum pater.§.dulcissimis, de leg.2.vbi Bar.& alij,& per Soc.ꝯſ.43.col.1.ver.nã rõ gñalis,vol.3.& cõſ.77.nu.2.eo.vol.Frãc.de Curt.ꝯſ.43. col.5.in fi.& conſ.43.Sæpe reuoluta,col.pe.& ꝯſ.80.Rectè,col.2.ver.sed p̃missis,& est bona deci.Bar.in l.pater filium,§.fundum,de leg.3.& Pau.de Cast.cõſ.263. Circa,ĩ 2.dub.col.pe.ver.sed ad primũ.& Dec.ꝯſ.386.In ꝯ
88 trouersijs,col.2.& seq.Vbi† volũt,ꝙ ꝓhibitio alienãdi ex rõne,& causa efficit̃ perpetua, & transgredit̃ personas ꝓhibitas,qñ facta fuit ea de cã,vt bona cõseruarētur in familia,sequunt̃ Ale.in l.filiusfa.§.diui.de leg.1. Io.Crot.ibi car.9.& 10.ver.q̃rit demũ Bar. & ver. aliqñ
89 & tertiò.Prout† ēt qm̃ rectè cõsiderãdo dictã cõstitutionem successionis,tale onus,& grauamē fideicõmissi potius vr̃ esse appositũ ipsis bonis q̃ ꝑsonis, & bona ipsa vñr grauata,vt ꝑueniãt ad masculos,& nõ ad fœminas ꝑ ꝯseruatione familię,ꝙ grauamē fideicõmissi afficit ipsa bona quocũq; vadãt, & oēs ꝑsonas illa possidētes,ita vt cēseantur grauatæ tali fideicõmisso,ſm Bart. in l.peto.§.fratre,col.2.ver.venio ad quartã,de leg. 2.& Bal.& Sal.col.pe.in l.precib.C.de impub. cũ alijs adductis ꝑ Fran.de Cur.ꝯſ.51.Sup testõ,col.11.verſ.accedat ad p̃missa,& ꝯſ.42.Quia inquit,col.2.& 10.ver.& potissimè,& ver.seq.& Soc.ꝯſ.62.nu.12.& ꝯſ.12.nu.13.vol.3.
90 & ꝯſ.250.In cã,in fi.vol.2.†Quod vtiq; ēt suadet, dum prędicti cõstituētes voluerũt succedere primogentiũ masculũ,& alios descēdentes ab illo de maiore ad maiorē,hoc est primogenito ad primogenitũ,vt ſ.ꝓbauimus,& de hr̃de in hr̃dem,& de descēdēte in descēdētē, & sic de antiqore in antiqorē masculũ;ꝑ q̃ verba inductũ fuit fideicõmissum,& onus reale,& ꝑpetuũ;vt tradũt oēs,in l.fi.C.de ver.sign.& Soc.ꝯſ.43. Visis, vol.3.& ꝯſ.51.Visa,col.fi.& ꝯſ.62.nu.2.& 12. vol.4. ac ēt ꝯſ.57. In cã,col.j. vol.3.iũctis no. ꝑ Bar.in cõſ. 51. Salimben. & Bal.cõſ.125.Viso,vol.4.& Dec.d.ꝯſ.38.nu.4.& 6. Ad
91 quod† fideicõmissum vocati ēt apparēt actiuè masculi de familia dictorũ cõstituētiũ gradatim,& successiuè & vltra quartũ gradũ,sic d.D.Guilie.Galcarãdus de castro,& de pinos,vt tradũt oēs,in d.l.fi.C.de ver.sig.& in l.Gall.§.qdã rectè.ff.de lib.& posth.& in l.cũ ita.§.in fideicõmisso,& l.vnum ex familia,& d.l.peto.§.fratre,de
92 leg.2.& in alijs locis superius citatis.Illa†.n.qualitas masculus primogenitus,& illa verba descēdētes de maiore in maiorē,cõprehendunt oēs in infinitũ descendentes masculos ex primogenito illorũ ꝯstituētiũ, ac si ꝑpetuò fuisset in familia relictũ,& ꝯñr ipm D. Guiliel.d. l.fi.& per Soc.d.ꝯſ.43.vol.3.& ꝯſ.51.col.fi.vol.4.& Dec.
93 d.ꝯſ.38.col.2.& per totũ, † al's .n.si perpetuò actiuè & passiuè fideicõmissum nõ essent inductũ, frustratoriè, & ludibrio p̃dicti cõstituentes cõsiderassent primogeniturã,maioricatũ,masculinitatē,& ꝙ bona perpetuò ꝯseruarēt in familia, & agnatione, ꝯ̃ ea q̃ hñr in l.si qñ, de leg.1.& in c.si Papa,de priuil.li.6. & ꝑ Bal.in rub. C. de ꝯh.emp.in 9.q.& ꝑ Iaſ.in l.ait p̃tor,in prin.ff.de iure
94 iu.Sequit̃ † igit̃ necessariò ex p̃dictis d,Phil. Galcarãdũ vltimo loco defunctũ sine filijs,nihil potuisse disponere de dictis bonis subiectis fideicõmisso nec ꝑ actũ inter viuos,nec ꝑ actũ vltimæ volũtatis , vt hr̃ in l.fi.§.qa, & in auth.res q̃.C.cõia de leg.& fideic.& in l.Marcel.§. res q̃.ff.ad Treb.& plene tradit̃ per oēs,in l.si ita stipulat⁹.§.à lege.ff.de ver.ob.& in l.lege.C.de ꝯd.ob cau.& dif
95 fusius in d.l.filiusfa.§.diui.de leg.1.†Minus ēt obstat, si diceret̃ p̃dictos ꝯstituētes dictã successionē bonorũ, noluisse ab ea perpetuò excludere fęminas,sed solũ respũ primogeniti ipsorũ;nã vocauerũt descēdentes ab eo,& descēdentiũ appl'one veniũt ēt fęminę,vt ſ.deduximus,q̃ ab illo primogenito dñr descēdere per lineã masculinã.l.1.C.de suis & legit. cũ alijs adductis ꝑ Soc. ꝯſ.51.Visa,nu.1.& 6.vo.4.q̃ ēt fęminę descēdētes ex masculo agnatę dñr & de familia,ſm iura & deci. vul.Tollit̃ nãq;obiectio,tũ qa p̃dictę d.Elicta,& Ioãna iã ltĩmè fuere exclusę à d.Philip.Galcarãdo el bueno,suo fr̃e,& primogenito,& à d.Philip. & primogenito vltimo loco defuncto,quo fit,vt ꝑpetuò fuerint exclusæ , nedũ ipsę,sed descēdētes ab eis,& ꝯñr exclusus fuerit ipse dõ Berēgarius Ceruellon,vt ad plenũ supius deduximus: & qa in p̃nti dictę fęminæ nõ reperiũt̃ in rerũ natura, & ꝯñr eis mortuis cessauit agnatio,& familia de castro & de pinos,& ipse don Berēgarius alterius & diuersæ est familiæ,vt sunt deci.aptè superius relatę,meritò de linea,agnatione,descēdētia,& familia p̃dictarũ fęminarũ nulla hñda est ꝯsideratio.Preterea ver. descēdentes ab illo primogenito , ꝯsideratis verbis p̃cedētib. et sequētib.ꝓlatis ꝑ dictos don Bernardũ,et Aldũtiã,et cõsiderata mēte ipsorũ,nõ verificant̃ nisi in masculis descēdētib.vt apertissimè superius fuit deductũ et ꝓbatũ,et descendentes ab illo primogenito dēbant esse cũ illa qualitate masculinitatis,q̃ ꝓrius cessat in ipsis feminis,ꝑ illud ver.descēdētes,nõ p̃nt se iuuare, cũ nõ habeãt illã qualitatē masculinitatis,et à fortiori minus de
96 scēdētes ab eis.Qñ†.n.qs vocat̃ cũ aliqua qualitate, ad hoc,vt admitti possit,necesse est,ꝙ eã qualitatē hẽat q̃ verificãda est ĩ primis,al's cessat dispõ; vt tradit Io.An. in c.de homi.li.6.et Bar.in l.1.§. ait p̃tor. ff. ne qd in flu. pub:cũ alijs relatis ꝑ Frã.de Cur.ꝯſ.59. col.7. in prin.et ꝯſ.73.col.2.ꝯſ.66.col,21.in fi.Soc.ꝯſ.55.in cã,in prin.et ꝯſ.63.col,4.circa fi.vol.j.et Dec.ꝯſ.222.viso,nu.2.et ꝯſ.
97 261.supiorib.nu.2.et ꝯſ.356.in cã,nu.4.cũ si.†Nec etiã obstabit,si dicat̃,talē cõstõnē successionis, loquētē de masculis primogenitis dr̃e ĩtelligi eo casu,quo masculi descēdentes hr̃ent masculos,secus si nõ hr̃ent.Iste.n. casus tanq̃ omissus decidēdus remanet ſm dispõnē iuris cõis,ita vocãtis fęminas sicut et masculos,ad no.in l.cõmodissimè.ff.de lib.et posth.cũ vul.iũctis traditis ꝑ Bar.in l.2.§.si sint.ff.ad Tert.et ꝑ doc.ĩ l.venia.C.de ĩ ius
98 voc.et ꝑ Abb.ĩ c.dilecti,col.3.de arbi.Nã† casus p̃ns nõ fuit omissus,qnimmo exp̃ssus,cũ illi ꝯstituētes vocauerint masculos,excludēdo fęminas,et in dictis bonis ꝯstituerint ius primogeniturę,et maioricatus, fecerintq; successionē illã ad instar feudaliũ,qb.ꝯsideratis,casus exclusionis fęminarũ ñ fuit omissus , imò exp̃ssus, vt deduximus,supius,ꝯsideratis verbis,et mētedispõnētiũ,vt in si.đt gl.in ver.Italie in c.de tēp.ordi.li.6. et gl.ĩ ver.ligat̃,in cle.j.de elec.Bald.in l.de qb.ff. de legi. Iaſ.in auth.quas actiones,C.de sacr.eccl.Fel.in c.trãslato, de ꝯsti.et ĩ terĩs nr̃is ita obiectioni rñdet Dec.d. ꝯſ.15. col.
99 fi.Prout† ēt casus p̃ns exp̃ssus dr̃,ꝯsiderata cã,et mētedispõnētiũ,q si de hoc interrogati fuissēt,vtiq; istud exp̃ssissēt,et iõ hr̃i dēt ꝑ exp̃sso,iux.tex.ĩ l.Titius.§. Luci⁹.ff. de li.et posth.vbi Bar.et alij no.et ſm gl.ĩ l.tale pactũ.§. fi.ff.de pac.et plura adducit Frã.de Cur.ꝯſ.51.col.2.et 3.

& di-

100 & dixi supius.†Nec ēt obstabit dictū Bal.in l.in multis. ff.de sta.homi.volentis, fęminā tunc excludi ꝑ consuetudinē, seu dispōnē vocantē primogenitos, qñ extaret masculus,tū quia tex.ille hoc nō probat:tū ēt quia ipse loquit̄,qñ bona possent ad fęminas deuenire, ꝙ ꝓrsus cessat in casu pñti,in quo fęminæ, à qb. descendit don Berengarius fuere ltīmè,& ꝑpetuò exclusæ,vt s̄.tū etiā qm̄ tales fœminæ ad successionē istorū bonorū nullo pacto poterāt venire,cōsiderata forma dictæ successionis,vt fuit ońsum,tū quoq; qm̄ adest masculus descendēs ex illo primogenito cōstituentiū,qui licet trāsuersalis sit,tñ ad successionē venit exclusis fęminis,siue cōsideremus dicta bona,vt feudalia,siue ꝯsideremus illa redacta ad naturā feudaliū,vt de singulis s̄.locuti sumus. Vlterius nō hēt obstare si diceret̄, ꝙ d. Pet. Galcarā. filius secūdogenitus.d.Petri Galcarādi primi,fuit exclusus à don Philippo Galcarādo eius fr̄e & primogenito d.D. Pet.filij dictorū d.Bern. & d.Aldūtię, & ꝓñr semel exclusi,ꝑpetuò iudicari dēnt exclusi,& ipsi,& alij descēdētes à d.D.Petro secūdogenito, & sic iste don Guiliel. descēdens ab illis,iurib.& deci.qb.s̄. Nā aduertēdū est: qm̄ illi primi cōstituētes hāc successionē bonorū cum iure primogenitурę,& maioricatus, & ad illā vocantes masculos,& excludētes fęminas,& descēdentes ab eis, alia de cā istud nō cōstituerūt, nec fecerunt,nisi vt bona ꝑdictā cōseruarent̄ in familia, agnatione, dignitate, & honore illorū de castro,& de pinos,& ꝑpetuò, vt s̄. aptè ꝓbauimus,quo fit, vt primogeniti masculi descēdentes ex illo d. Petr. primogenito haberent excludere alios secūdogenitos,& descēdētes ex ipso,nō simpl̄r & ꝑpetuò,sed limitatè,& ꝯdōnal̄r hoc ē, quousq; adesset masculus descēdēs ex primogenito illo,quo deficiēte noluerūt excludere masculos descēdētes ex scđogenito,qnimo illos admiserunt, vt effectū sortiret̄ cā, ꝑp quā cōstituerunt talē successionē,vt ꝑ eā bona illa cōseruarent̄ in familia,& agnatione de castro & de pinos. Si.n.illud cōcederet̄,sequeret̄ ꝯrium eius,ꝙ dicti cōstituētes statuerūt, s.ꝙ dicta bona nō trāsirent ad extraneas familias, s̄m ꝙ ordinasset Philippus Galcarandus moriēs sine liberis & primogenitus descendens ab illo
101 primogenito,†& excluderent̄ descēdētes masculi ex familia,& agnatione prædicta illius D.Petri scđogeniti illius primęui,ꝙ minimè admittendū,nec recipiendum
102 est,vulg.l.nō ad ea.ff.de cōd.& dem.Quib. †cōsideratis satis cōstat d.D.Petrū scđogenitū,& descēdentes ab ipso à successione dictorū bonorū fuisse exclusos,nō ꝑpetuò,sed tpaliter,& cōdōnaliter, quousq; extaret primogenitus descēdēs ab illo primogenito, quo deficiēte,prout in casu nr̄o defecit,ipsi nō cēsentur esse exclusi, qnimmo eo casu vocati, vt plura ad id adducit Soci. ꝯs.19.ꝓ decisione,col.2. & 3. vol.1.post Ale.ꝯs.43.cōsideratis,vol.3.& ꝯs.38. cōsideratis, col.2. ver.alia rōne, vol.2.& in fi.tradit Bar.in l.fi.ff.ad Tert.& Soc. cōs. 92. col.10.vol.2.& ꝯs.50.col.1. vol. 3. cū alijs relatis ꝑ Abb. & Bru. in trac.ꝙ stan.masc.&c.10.ar.prin.q.5. ver.alio, & 2.casu.Et suadet̄ istud cōcludēter: nā in feudo pater no,et antiquo succedūt filij,et descēdētes vasalli feudatarij,et feudū possidētis,et alij masculi descēdētes ab ipso,q excludūt à tali successione alios agnatos trāsuersales,q agnati ab illis descēdētib.masculi et ltīmè exclusi, nō dñr ꝑpea perpetuò exclusi,sed cōdōnaliter,et limitatè quousq; videlicet extarēt masculi descendētes ab illo vasallo,et possessore feudi.Si aūt masculi descendētes nō extarēt,sed fęminæ,tales agnati nō cēsent̄ exclusi,qnimmo tali casu vocati ēt excludūt illas filias fęminas à cessante cā,et qa nō fuere ꝑpetuò exclusi sed tpa-
103 liter,cōdōnaliter,et limitatè. Qui †agnati trāsuersales, esto ꝙ ltīmè semel fuissent exclusi à descēdētib. feudatarij possessoris,deficientib.tñ ꝑdictis descēdētib.vasalli possessoris adhuc succedūt ēt vltra septimū gradū existētes.c.1.§.hoc aūt, q feu.da.poss.c.1. §.hoc quoq;,de succ.feu.ꝑ Alex.et Ias.in l.certum.C.vnde legi. et Mod. Pap.in trac.de feu.in 3.par.prin.col.2.ver.circa istam secundam,& col.1.ver.successiuè,& tradit gl.in ver.vsq;, in c.j.de succ.feu.& in c.1.in ver.ꝯsobrinus,de feu.Mar. & Dec.cons.85.col.2. & per scrib.oēs,in d.§. & quia vidimus,& Fran.de Cur.cōs.48.col.3.& 9. & cōs.seq. col.
104 9.& 57.versi.sed in collateralib.Et † quia sumus in iure maioricatus,& sic in succes.rerū hñtium naturā feudalium,& in quib.constitutū fuit ius primogenituræ cōtinētis in se dignitatē,vt ꝓbauimus, in quib. successionib.admittuntur transuersales in infinitum,s̄m Bal. & alios,in c.1.§.capitanei,ver.itē oppono. de feu.marc.& Bar.Cęp.in cau.96.est dubiū,quē refert,& seqtur adducēdo alias decis.Ant.Cors. in trac.de potest.reg.q.106. & alia adducit ēt Dec.d.cōs.85.& in d.l.certum,nu.9.& Mod.Pap.in d.trac.de feu.in 3.par.prin. col.2.ver. limi-
105 tabis tñ.Et †quāuis ista feuda dignitatū nō sint trāsitoria ad hæredes,d.c.1.de feu.marc. tñ gñali cōsuetudine
106 inductū est,vt ad hr̄des trāsmittātur.Potissimè † accedēte ꝯsensu,& volūtate cōcedentis,vel cōstituentis talia feuda;vt cōiter dñt oēs,per illū tex.in c.1.§.fi.de alie. feu.& in c.1.de feu.Marc.& Ias.in ꝑlu. feu.nu.106. post Ale.ꝯs.30.col.2.& 7.nu.5.vol.1. & seqt̄ Iacobi.ī trac.de feu.col.2.& 3.& Mod.Pap.in eo.trac.in 1.par.q.8.col.2.
107 Nec † ēt obstabit,si dicat̄, ꝙ in isto iure primogenituræ nepos descēdēs ex primogenito ꝑfert̄ patruo:vt refert Ias.citādo alios,in l.maximū vitiū.C.de lib.ꝑteri.cū alijs citatis ꝑ Dec.ꝯs.443.in casu,col.1.2.& fi.& ꝑ Ioan.
108 Lecir.in trac.de primogenitu.li.j.q.25.Necnō†& post humꝰ ex filio primogenito excludit alios trāsuersales: vt citādo plures decis.cōcludere vr̄ idē Io.Lecir. in eo. trac.li.1.q.26.& alia ad idē possent adduci, in quib. hr̄, masculū descēdētē ex primogenito excludere trāsuersales.Istud.n.cōcedit̄,nec inficiatur,ꝙ descendētes masculi ex primogenito nō excludūt trāsuersales:nō tñ tāgit obiectio ꝯcernētia casū pñtē, in quo ꝓrsus cessant descēdentes masculi ex d.Petro,primogenito, qb.deficientib.admitti dñt agnati masculi descēdentes ex d.Petro scđogenito,& sic ipse d.Guil.licet sit trāsuersalis, vt
109 ꝓbauimus,& faciūt adducta ꝑ Dec.d.ꝯs.443. †Vltimò nō obstabit,si diceretur,inter istos trāsuersales,& sic d. Guilielmū ꝑtendentē succedere d.Philippo Garcarādo nō esse locū primogenituræ, nā in illis cessat,cum frater fratrē,& trāsuersalis trāsuersalē nō generet, vt dicit Io.Lecir.in d.tract.in 2.li.q.4.dū loquit̄ de cōsuetudine Parisiē.in 6.art.fol.172.col.3. adducēs ꝗplures alias decisio.& cōsuetudines,& est decis.And.de Iser. in const. reg.Neap.in successionib.in rub.de succes.nob. in feu. col.3.in ver.sed si vnus est,cū vers. seq. plenè prosequit̄
110 Guiliel.Monser.in trac.de success.reg.dub.1.Et † qa dicti cōstituentes vocarunt ad successionē primogenitū ex descēdentib.primogeniti,cōstituēdo ius primogenituræ,ꝗ cū cesset in istis,meritò cessare dēt talis cōstitutio:vt ipsi trāsuersales,& sic d.Guilielmus ad successionē nō admittatur,cū nō sit primogenitus,iux. no.in l.
111 4.§.toties,cū si.ff.de dam.infec tollitur †.n.obiectio ex plurib.Nā licet inter istos trāsuersales ꝑtendētes succedere & illū,cui succedit̄,non detur primogenitura,dat̄ tñ successio,transuersales. n.pñt illi succedere,vt firmat expsse Io.Lecir.in d.tract.loco præal. & And.de Iser.s̄. citatus,& apertius idē And.de Iser.in ti.de natu.succes.
112 feu.col.fi.Apertè†dicens,istud ꝓcedere, qñ feuda sunt diuisibilia,vt idē And.tenet ī ti.de prohi.feu.alie.ꝑ Fed. §.ꝑterea ducatus,& est gl.in d.ꝯsti. reg.in successionib. & tradunt doc.in c.licet,de voto.& in c.grādi.de suppl. negl.præl.post gl.fi.ibi, & Bal.in l.ex hoc iure. q.6. nu.5. ff.de iust.& iu.Cōseqūēter succedere poterit ipse d.Guiliel.& eius fr̄es,si quos hr̄et,tanquā collaterales, & ꝙ in ipsis cessaret primogenitura,vt s̄.cōsiderata, ꝑ decis.superius citatas,& sic istis attētis excludendus venit d.Berēgarius succedēs, & veniēs ex illis fęminis penitus ex-
113 clusis.Præterea†aduertēdū est,ꝙ in casu pñti nō ꝯsiderabit̄ primogenitura inter trāsuersales ꝑtēdētes succedere,& īter illū,cui succedit̄,cū trāsuersalis trāsuersalē nō generet, sed primogenitura cōsiderāda erit solū inter ipsos transuersales, q ꝑtendūt succedere,vt nō oēs admittant̄,sed solū primogenitus ipsorum, & isto casu seruabit̄ cōstitutio primogenituræ, & feuda, vel bona ꝑdicta redacta ad naturā feudaliū s̄m volūtatē ꝯstituētiū erunt indiuisibilia,& integrè ꝑuenient ad primogenitū illū trāsuersalē,& sic ad ipsum d.Guilielmū.Quod aperte

apertè probatur in d.c.licet, de vo. vbi mortuo rege sine descendentib. relictis pluribus fratribus ad regnum ꝙ est indiuisibile, non succedunt oẽs fratres, sed solùm frater secundogenitus, & sic alij successiuè ꝑ ordinem, & ita expressè firmat ibi Abb. in 5. not. post gl. in vers. priuãdum, cir. fi. & sequit Ant. Corse. in d. tract. de pot. reg. q. 9. & apertius. q. 10. sentit ẽt Bal. in d. l. ex hoc iure. q. 6. & And. de Iser. in ti. de nat. succ. feu. dũ considerat, an feuda in qb. trãsuersales, succedũt, sint diuisibilia, vel indiuisibilia, & apertius in d. §. ꝑterea ducatus, col. 2. nu. 2. ver. qui sunt isti, dum vult, ꝙ in istis feudis indiuiduis solũ succedit maior natu, sicut est in regno Neapolis, vbi viuitur iure Francorũ, in qb. solũ maior natu succedit, licet in Lonbardia de cõsuetudine asserat ꝯriũ ob-
114 seruari. Volens †expressè, ꝙ feudis indiuiduis, vt est, in regno, & qñ viuitur iure Frãcorũ, vt est in feudis regni Neap. maior natu solũ succedit, vt etiam hñr in decis. cõs. Neap. 119. vtrũ dispositio, vt aptè istud sequit Guiliel. Monser. in tract. de succe. reg. in 1. dubio, col. 7. & 8. vbi plura adducit. Nec ꝑfecto alia rõe istud inductum est, vt ad primogenitũ, & maiorem natu deueniant, nisi vt dignitates ꝯseruentur, & nõ diminuantur ꝑ diuisiones, d. c. licet, de vo. vbi oẽs hoc tradũt, & est gl. fi. in c. si hæredes, extra de testa. & alia adducunt Ias. in l. stipulationes nõ diuiduntur, nu. 31. ver. ꝯclude, de verb. obli. & Soc. cons. 165. visis, col. 3. vers. 1. aspectu, & col. 7. & 8. vol. 2. & Fran. de Cur. cons. 66. Sapienter, col. 10. ver. capio alium articulum, & Dec. cons. 389. col. 2. & seq. Et qñ prædicti constituentes hanc successionem bonorum hac de causa solum cõsiderarunt in ea ius primogenituræ, & maioricatus, quæ optimè conueniunt, & adaptari possunt in personam dicti D. Guilielmi considerando, vt s. deduximus, primogenituram, & ius maioricatus in transuersalib. Meritò omnib. circunspectis ipse don Guilielmus ad successionem dictorum bonorum admittendus venit, excluso prorsus d. don Berengario Ceruellon, rationibus, causis, decis. & iuribus superius relatis. Parisius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Decimæ, & noualia spectant ad parochialem ecclesiam, & eius rectorem.*
Fallit in casibus infrascriptis.
2 *Abbatissa, & conuentus monialium possunt habere ius præsentandi in ecclesia parochiali præscripti, tanti temporis, in cuius contrarium non extat memoria.*
3 *Præsentandi ius tanto tempore præscribi potest.*
4 *Abbatissa potest præsentare rectorẽ ad ecclesiam parochialem. Et percipere decimas, dando certum quid rectori.*
5 *Abbatissa etiam in diœcesi aliena potest habere prædicta iura ex præscriptione tanti temporis, &c.*
6 *Abbatissa ex causa iusta, & approbata cum consensu superioris potest vendere, & alienare ius decimandi, quod habebat in aliqua parochia.*
7 *Talia iura vendita transferuntur in emptorem, sicuti erant penes venditorem, & nu. seq.*
8 *Subrogatum succedit in locum subrogantis. Decimæ minores, & maiores quæ sint.*
9 *Religiosi in aliena diœces. possunt præscribere ius decimandi, vt ipsi non cogantur ad soluendas decimas.*
10 *Item possunt præscribere tale ius spatio annorum quadraginta cum titulo, vt ab alijs decimas percipiant.*
11 *Quod à fortiori procedit in præscriptione tanti temporis, &c.*
12 *Possessio tanquàm odiosa operatur effectum circa possessum tantum, & nu. 13.*
14 *Nec extenditur ad casum similem.*
15 *Ius decimandi præscriptum, quò ad decimas antiquas, non extenditur ad noualia.*
16 *Fallit, nisi in contrarium adsit iusta, & rationabilis causa.*
17 *Causa iusta, & rationabilis isto casu quæ sit, & nu. 18. & seq.*
19 *Possidens ius decimandi vniuersaliter in tota diœcesi, etiam videtur præscripsisse ea, quæ de nouo creantur.*
20 *Præscriptio isto casu extenditur. Priuilegium exigendi decimas extenditur etiam ad noualia, & numero 40. Idem dicendum, quando vltra præscriptionem adesset priuilegium.*
21 *Decimæ non debent solui rectori, si priuilegio reperiuntur concessa alteri. Ius decimandi in aliena diocesi per priuilegium potest concedi alteri, & nu. 22.*
22 *Priuilegium circa decimas concedi potest, vt non soluantur, prout etiam concedi potest, vt exigantur in aliena diocesi.*
23 *Priuilegium non extenditur ad futura regulariter, sed strictè est interpretandum, & nu. 28. & 32. declaratur.*
24 *Fallit, quando conceditur circa decimas exigendas.*
25 *Priuilegium læsiuũ iuris alterius restringi debet, & non extendi, maxi. si lædit ius parrochialis ecclesiæ circa decimas, & nu. 38.*
26 *Fallit quando ecclesiæ parrochiali concederetur aliquid, quod sufficeret, & nu. 27.*
29 *Priuilegium à maioritate rationis extenditur, quando eius verba proportionantur ad extensum.*
30 *Noualia quæ propriè dicantur, & nu. 39.*
31 *Priuilegium concedens noualia, nedum comprehendit illa, quæ erant tempore datæ priuilegij, sed etiam futura.*
33 *Religiosi ordinis cistercienis in decimis percipiendis sunt magis priuilegiati, quàm alij religiosi.*
34 *Priuilegium concessum super decimis percipiendis de noualibus, de quibus noualibus sit intelligendum.*
35 *Priuilegium referens se ad possessiones comprehendit omnes etiam nouas reductas ad noualia.*
36 *Referens continetur sub relato cum suis qualitatibus.*

CONSILIVM LXXIII.

1 Licet Ius† cõe velit decimas, & noualia spectare ad parrochialẽ ecclam, & eius rectorem. c. qñ, & c. suggestum. c. cũ cõtingat. c. apostolicæ, de decim. & quæ in c. trãsmissa, & in c. ad aures, de præscri. cũ si. tñ in pñti casu oĩa, & antiqua, & noualia spectãt ad ipsum Reuerẽ. Abb. & monasteriũ, & nõ ad ipsum rectorẽ, pluribus ex capitibus in iure, & in facto verissimis. Et primitus aduertẽdum est, ꝙ abbatissæ, & moniales Chiesingue antiquo tpe in cuius ꝯriũ nõ extat memoria habuerunt, vti in præsentiarũ hñt, ius præsentandi rectorẽ in dicta ecclesia Meistoclẽ. vt cõstat ꝑ confessionẽ aduersarij, & ẽt per iura per ipsum producta, tã-
2 gentia præsentationẽ, & institutionẽ. Abbatissa † n. & conuentus monialium possunt de iure habere ius præsentãdi in parrochiali, vt est text. in c. ex literis, & ibi plenè no. de iure patr. & quæ plenè hñr in c. cũ Bertoldus, de re iud. Eo maximè cũ in possessione seu quasi dicti iuris ꝑsentãdi abbatissa ꝑ tpe existẽs, & moniales dicti monasterij fuerint ꝑ tñ tps in cuius ꝯriũ nõ extat me-
3 moria. Quod †solũ sufficeret, ẽt alio nõ docto: cũ ꝑscriptione tãti tpis indistinctè quærat, maximè ꝑ personã ecclesiasticam, vt plenè hr ꝑ Fel. & alios in c. cãm, de ꝑscr. & per Abb. in rub. de iu. pat. & Mode. in rub. de iudi. col. antepe. & per Abb. in c. querelam, de elec. & in disput. sua, Angerius, & per Car. in cle. 2. de iu. pat. cum si. Rursus aduertendum est, ꝙ rector præsentatus pro tẽpore ab abbatissa ad d. ecclam nihil vnq̃ percepit de decimis maiorib. & minoribus tã antiqs, q̃ noualiũ, quæ ꝑ tpe cõtingebãt ex prædijs, nec ex aliquo prædiorum cõsistentiũ in tota dicta parrochiali: oĩa. n. ꝑdicta iura, antequã fuissent vendita, percipiebat ipsa abbatissa, & conuentus monialiũ, ꝙ licitè percipere potuerũt, cum ipsa præsentaret rectorẽ, cui certũ quid sufficiens constituebatur, reliqua oĩa erãt ipsius abbatissæ, & monia-
4 liũ. Quæ† de iure procedunt, vt in c. auaritiæ, & in c. in Lateranen. & plenè in c. de monachis. c. extirpandæ, de ꝑb. & in c. 1. eo. ti. lib. 6. & plenè in cle. 1. de suppl. negli.
5 ꝑl. melius in cle. 1. de iu. pat. cũ alijs cõcor. Prout † ẽt ex alio. d. abbatissa, & cõuentus licitè potuerunt percipere d. iura ẽt in diocesi aliena, ex ꝑscriptione tãti tpis, in cuius ꝯrium nõ extat memoria, q̃ præscrip. cãt, religiosas ꝑsonas licitè posse percipere decimas in diocesi aliena absque eo, ꝙ aliter de titulo doceatur. c. 1. de ꝑsc. lib. 6. & in fortiorib. terminis bo. text. in c. ad aures, de ꝑscr. & faciunt, q̃ inferius dicentur. ¶ Rursus aduertendum est, ꝙ do. Marg. tunc abbatissa. d. monasterij ex cã iusta, & ꝑbabili, interueniẽte tractatu, & alijs solẽnitatib. requisitis, ac cõfirmatione superioris, vendidit Reuẽ. Abbati tũc existẽti in monasterio Eboracẽ. oĩa ꝑdicta iura decimãdi ĩ villa, & parrochia d. ecclę Meistol. vt patet ꝑ instrumenta

tio, ꝙ certæ res nõ deueniãt ad certũ genus ꝑsonarũ l. si ita qs. §. ea lege. ff. de verb. ob. vbi plenè Scri. l. codicil-
16 lis. §. matre, de leg. 2. l. ea lege. C. de ꝯd. ob cau. Per † hãc. .n. ꝯstõnẽ & cõuentionẽ nõ ꝓhibetur totalis successio passiua primogenitorũ, sed solũ successio in bonis dictorũ don Bernardini & Aldũtiæ & in alijs bonis illorũ poterũt habere alios successores & masculos & fœminas ipsorũ arbitrio, vt tradit Dy. in c. indultũ, de reg. iu. li. 6. & Bar. optimè loquẽs cõs. 72. Ex facto proponit, col. 2. ver. in ꝯriũ, quẽ sequit̃ Io. Cãpeg. in trac. de dote, in vlt. par. q. 79. quia dictũ est, & Ias. cõs. 8. posito inter cõs. Alb. Bru. col. 6. ver. accedat ẽt, & Dec. in l. pactũ, col. pe. in fi. vers. 2. limitat̃. C. de pact. & Ale. cons. 29. col. antep. vol. 5. Ex istis enim tollunt̃ multi obiectus, q adduci possent, si diceret̃ talẽ cõuentionẽ & cõstõnẽ tollere liberã facultatẽ testandi ipsis primogenitis masculis, nã minimè istud verũ est: cũ nõ cõcernat vniuersalẽ successionẽ sed particularẽ & singularẽ dictorũ bonorũ
17 particulariũ. Quod † satis cõprobat̃ in materia fideicõmissaria, ꝑ quã dat̃ certa forma succedẽdi successiuis temporib. in bonis subiectis fideicõmisso, quã formã eueniente casu fideicõmissi hæredes instituti & successiuè alij dicta bona possidentes tenẽtur obseruare & adimplere nõ obstãte ꝙ in dictis bonis tollat̃ libera facultas testandi ipsis institutis, & alijs grauatis, q ẽt grauari possunt, ne Trebellianicã detrahãt, vt ad plenũ tradit̃ in l. Cẽturio. ff. de vul. & pu. in l. p̃cib. C. de impub. & in c. si pr̃, de testa. lib. 6. & in c. Raynal. & c. Rayn. eo. tit. in ant.
18 et toto ti. ff. et C. ad Treb. cũ cõcor. Et † bene faciunt tradita ad idem per Alex. post antiq. cõs. 88. Visa, col. 3. ver. et in proposito, vol. 2. et ꝑ Ias. in l. fi. nu. 7. et Dec. ibi, nu. 22. C. de pac. et eundem Ias. in l. stipl̃o hoc mõ cõcepta, nu. 19. ver. et fui motus. ff. de ver. ob. et Fran. de Cur. iunior, in cõs. 1. col. 8. posito post trac. de feu. et Dec. cõs. 225. nu. 4. et Ias. in d. ꝯs. 8. posito inter ꝯs. Alber. Bru. col. 4. vers. 7. bene faciunt, ꝙ cõs. ipsemet refert in d. l. stipl̃o hoc mõ cõcepta, col. antep. expresse firmãs se cõsuluisse, valere cõuẽtiones factas inter fratres, in qb. cõtinet̃, fœminas nõ succedere in bonis immolib. tã feudalibus quàm allodialibus, ita ꝙ masculi solũ succedant in illis,
19 citat plures deci. vt ꝑ eũ. In † quo octauo cõsi. col. 6. ver. item istæ cõuẽtiones, dicit ipsas valere et tenere; qm̃ ꝑ eas cõseruat̃ successio bonorũ inter masculos, ꝑ quos cõseruatur dignitas familiarum: vt statim dicemus, et idem ẽt firmat ipse Ias. alio cõs. suo 9. Do. Io. posito inter dicta cõs. Alber. Bru. col. 3. in fi. & cõs. seq. ꝓut idem facit Soc. cõs. 10. Visa quæst. posito inter cõsi. Alb. Bru. col. 5. ver. p̃terea cõis cõclu. & sequit̃ Io. Cãpeg. cõs. 11. Viso themate, posito inter cõsi. Alb. Bru. col. 6. vers. quãtum igitur, & apertius hoc idẽ sequitur Io. Crot. in repet. l. oẽs populi, col. 4. vers. immo nõ solùm. ff. de iust. & iu. & in c. 1. in 4. no. de cõst. li. 6. asserens valere hãc cõuentionẽ & hoc pactũ, vt fœminæ excludãtur, & masculi admittãtur, & prius istud voluit Ias. in d. l. oẽs populi, in 2. lec. col. 10. ver. an aũt, asserens se consuluisse, vnam
20 ꝓgeniem & vnã parentelã posse inducere cõsuetudinẽ ꝙ fœminæ nõ succedãt, & masculi admittantur. Et † aduertendũ est, ꝙ in istis decisi. nulla hr̃ cõsiderõ quibus verbis, & qua forma istæ cõuẽtiones sint factæ, & an ex licẽtia superioris ꝓcesserint vel ne, sed solũ ꝯsiderat̃, an ꝑ eas tollat̃ libera testĩ factio vl̃is, sed solũ in reb. particularib. quamuis. n. restringat̃, nõ ꝓpterea talis restrictio dr̃ tollere liberã testãdi facultatẽ, vt ẽt clarè patet in parẽtib. q inuiti tenent̃ filijs relinquere legitimã, respectu cuius tollit̃ facultas testãdi, ꝙ minimè est cõsiderabile, & ad idẽ adducere possem quãplura, q̃ aliàs Vincentiæ consulendo deduxi, potuerunt igit̃ d. don. Bernardus et Alduntia facere dictã cõstõnẽ et formã succedẽdi in bonis p̃dictis validè, in qua voluerũt apertissimè venire & succedere masculũ, ꝑ cuius inclusionẽ &
21 vocationẽ prorsus exclusere fœminas, tũ † qa vnius inclusio est aliorũ exclusio. l. cũ p̃tor. ff. de iud. c. nõne, ex ꝗ̃ p̃sũp. et dicta qualitas masculus, apposita fuit ad excludẽdũ fœminas, ſm̃ Pau. de Cast. ĩ l. 1. C. de ꝯd. ĩser. & Soc. in d. l. cũ auus, in 7 q. prin. col. mihi 60. vers. sed hic cadit.
22 Et † quia si voluissent venire fœminas, vtiq; eas vocasset, & nõ vocãdo eas ꝓrsus excludere, c. ad audiẽtiã, ex̃ de
23 decim. l. vnica, §. sin aũt ad deficiẽtis, C. de cad. tol. † Nec immerito p̃dicti d. Bernar. & Aldũtia vocauerũt masculos, nã vt prudẽtes ꝯsiderarũt, dicta bona ꝑpetuò dẽre cõseruari in familia & agnatione, q̃ & ẽt ipsarũ dignitas in masculis, & descendẽtib. ex illis conseruat̃, vt inst. de legi. ag. succ. §. cęterũ, & §. media, & in d. l. lege. C. de leg. hær. & ꝓbat tex. in l. 1. §. sed & si seruus; ibi, publicè. .n. interest. ff. de vẽ. inspi. cũ alijs cumu. ꝑ Alb. Bru. ĩ tra.
24 ꝙ stãt. masc. &c. in 3. & 4. art. prin. Dignitas † nãq; familiariũ & agnationes nõ p̃nt ꝯseruari ꝑ fœminas, q̃ sunt
25 caput & finis familiæ l. ꝓnũciatio, ĩ fi. ff. de ver. sig. Et † descẽdẽtes ex fœminis nõ sunt in familia fœminarũ, sequũtur nãq; familiã p̃ris. l. familiæ. §. 1. ff. de ver. si. & inst. de pat. pot. in fi. & de legi. agna. tut. §. 1. & in l. cũ ltĩmè. ff. de
26 sta. homi. Per † fœminas nãq; bona trãsferunt̃ in alienas familias, vt dicit Io. An. in add. ad Spe. in ti. de test. ĩ rub. ad fi. & in ti. de succ. ab inte. cũ alijs adductis ꝑ Soc. ꝯsi. 12. col. 2. & 3. vol. 3. & Frã. de Cur. ꝯs. 40. Dec. ꝯs. 15. col.
27 5. & 4. cũ si. Ista †. n. qualitas masculus, ꝯsiderata ꝑ prædictos d. Bernar. & Alduntiã in d. forma succedẽdi in illis bonis apposita fuit vt seruaret̃, & ꝑpetuò ꝑ oẽs descẽdẽtes ex eorũ filio masculo primogenito, & iõ cõphẽdere hẽt oẽs descẽdẽtes, vt volũtas ipsorũ effim̃ sortiri possit. l. 1. §. si ꝯueniat, ff. depos. & arg. eorũ q̃ hñr in l.
28 in re mãda. & in d. §. disponat, in auth. de nup. Et † qa voluerũt hoc ꝯñs, voluisse vñr oẽ necessariũ antecedens
29 ad illud, vulg. l. illud. ff. de acq. hær. cũ vulg. Eo † ẽt cũ apposuerint alia verba idẽ importãtia, vt statim dicet̃, nec .n. alia rõne & cã p̃dicti cõsiderarunt masculinitatẽ, nisi ad cõseruationẽ p̃dictã, quę ꝑpea hr̃i dẽt pro expressa, cũ alia assignari non possit, iuxta gl. Bal. & ali. no. in l. q̃uis. C. de fidei. & Ias. in auth. quas actiones. C. de sacros. eccl. cũ alijs adductis ꝑ repet. in l. si cõstãte. ff. sol. mat. & Alb. Bru. in d. tract. de stat. fœmi. exclu. in 4. art. princ. & Dec. ꝯs. 15. col. 3. & aliàs diffusè dixi legẽdo, & cõsulẽdo.
30 Et † certissimũ est, dignitates familiarũ sine bonis, & diuitijs cõseruari nõ posse, vt plenè ꝑ Bar. in l. 1. C. de dign. lib. 12. & ꝑ repet. in c. grandi, de suppl. negl. præla. li. 6. cũ alijs adduct. ꝑ Alb. Bru. in d. tract. ꝙ stan. masc. &c. in 3. art. prin. cũ sine illis sordescat familia, & dignitas, l. q̃ qs. C. ad leg. Iul. maiest. & l. bona. ff. de verb. sign. & ꝑ Bar. in l. aduocati. C. de aduoc. diuers. iud. & Ale. ꝯs. 36. nu. 7. & ꝯs. 134. nu. 2. vol. 6. Et qm̃ ex aduerso dici posset, hãc qualitatẽ masculinitatis, fuisse appositã solum respectu primogeniti nati ex dictis d. Bernar. & Alduntia, nõ autẽ fuisse repetitã in alijs descẽdentib. ab illo primogenito masculo ipsorũ sed omissum: nam si illã qualitatẽ in descẽdentib. volebãt repetere, vtiq; eã expressissent, & nõ
31 exprimẽdo eã omiserũt d. c. ad audiẽtiã, cũ cõcor. † Et cũ isto casu fuerit omissa, ad dicta bona succedere dẽnt descẽdẽtes tam masculi, q̃ fœminæ ab illo primogenito ꝓximiores vltimo moriẽti, ſm̃ ꝙ disponunt iura cõia ita admittẽtia fœminas sicut & masculos, & illa qualitas masculorũ posita in prin. d. ꝯst. & formæ succedẽdi, nõ dẽt cẽseri repetita ĩ illo capite tractãte de descẽdẽtib. à primogenito, vt voluit Io. de Ana. cõs. 22. Ad ꝓbãdã, & refert Ias. ĩ l. q filiab. nu. 3. de le. j. vbi adducit aliàs ꝯc. Nã aduertẽdũ est: qm̃ d. qualitas masculinitatis necessariò cẽseri dẽt repetita ĩ descẽdẽtib. ab illo primogenito, vt tales descẽdẽtes dr̃ent cẽ masculi, & nõ fœminę, tũ ꝯsideratis verbis p̃cedẽtib. illis, videlicet primogenit⁹ masculus, q̃ primogenitura tãq̃ dignitas rl̃r masculos ꝯplectit̃ & nõ fœminas, tũ ẽt ꝯsideratis illis seq. de maiore ĩ maiorẽ, ꝑ q̃ p̃dicti d. Bern. & Aldũtia ĩ d. bonis voluerũt ꝯstituere maioricatũ, q cadit ĩ dignitatẽ, & cõsiderat̃ vt feudũ, à quo rl̃r fœminę excludũt̃, & masculi admittũt̃, vt diximus, & de primogenitura, & maioricatu ẽt statĩ
32 dicem⁹. Ex † qb. p̃cedẽtib. & seq. quaten⁹ dubia eẽnt illa ver. alij descẽdẽtes ab illo, ĩ medio posita recipiũt tñ declõnẽ, vt ĩtelligat̃ de descẽdẽtib. masculis, sicuti de illis loquũt̃ expsse p̃cedẽtia, & sequẽtia, iux. no. ĩ l. vtrũ. ff. de
33 pe. her. & d. l. q filiab. & ĩ l. si seru⁹ pluriũ. §. fi. cũ si. † Facit ẽt illa dictio, alij, repetitiua similiũ, ad no. in c. sedes apl̃ica, de rescr. & ĩ l. si fugitiui. C. de ser. fug. Et ꝙ d. qualitas masculinitatis posita ĩ ꝑsona primi filij cẽseat̃ repetita

in p̄sonis descendētiū.d.filio primogenito masculo, tū expr̄ssè ɔsideratis verbis p̄cedētib.vt diximus, tū etiā ex mēte ipsorū disponētiū,& ɔstituētium dictā successionē:vt bona p̄dicta ꝑpetuò conseruarētur in familia,& agnatione:vt latè supius deduximus. Adhuc ēt euidētissimè cōprobat̄,qm̄ licet appellatione descēdentium veniāt masculi,& fęminæ r̄r, tñ in successione primogenituræ,& dignitatis,& in successione maioricatus sapiētis successionē feudalē,vt dicemus,descēdētes dēnt esse masculi,& nō fęminæ,cū p̄ns successio bonorū sit redacta ad formā successionis feudalis,à qua ꝓrsus excludunt̄ fęminæ,& admittunt̄ descēdētes masculi trāsuersales,vt supius ꝓbauimus.Eo †ēt qm̄ vna pars dispōnis intelligi dēt,& declarari,quatenus esset dubia ꝑ aliā partē,& qm̄ in eodēmet capitulo in primęuis verbis dictū est de masculis,pariter illa verba,alij descēdētes,simpl'r apposita intelligi dēnt de masculis, ita in ter̄is dicit Pau.de Cast.ɔs.79.Casus iste frequēter cōtingit, & cōs. 358.Viso dicto testō,& Cuma.ɔs.117.A.in testō īstituit Abb.ɔs.36.Videret̄.1.col.fi.vol.1.Soc.ɔs.40.Cū in p̄sentiarū,posito inter ɔs.Frā.de Cur.col.3.& 5.& ɔs.63. Visis,nu.22.ver.& patet,& vers.post mortē, & nu.25. ver. ex qb.vol.3.vbi firmat,istud sine dubio ꝓcedere,qñ sub vno & eo.c.& vnica orone ista apparēt posita, & idem vult Cor.ɔs.275.In p̄nti,col.3.vol.4.& Frā. de Cur.cōs. 43.col.2.in prin.& col.9. in fi. idē sequit̄, qñ apparet de mēte dispōnētis,& apertius ac diffusius in ter̄is nostris istud concludit ɔs.51.Sup testō Alber.col.4. in prin. & col.5.in fi.& col.6.& 7.& melius ɔs.75. D. Ludo. col.3.
35 ver.& hoc mō cessat, & col.9. ver.sic dicamus.Et † ipse Cur.d.cōs.63.col.7.ver.1.quia,& ver.his conclusis.col. 10. & 11.ver.cū igitur,expr̄ssè concludit, ꝙ qñ qualitas masculinitatis est apposita in vna parte capituli, & ī ea dē orone,cēsetur repetita in alia parte,in qua simpliciter facta est mentio de filijs, ꝓut punctualiter est in casu p̄nti.idē sequitur Dec.ɔs.15.nu.3.citando Bar.in l.Seiæ.§.Caio.ff.de fun.instruct. & in l.si legatarius. §. fi. de leg.3.& idē Dec.ɔs.270.nu.5.& ɔs.370.Viso testō, nu.3. & cōs.442.nu.12.vbi adducuntur cōcor. vt etiā volunt Ias.& alij,in d.l.q filiab.& diffusius ac aptius Ias.cōs.137.
36 In cā & lite,col.8.& alijs seq. vol.4.In†casu aūt præsenti in eo.c.& in eadem oratione apposita fuit dicta qualitas masculinitatis cū illa copula,& alij descendētes,quę vniformiter cadere pōt in vnoquoq; ex copulatis, & iō expressa in vno dr̄ expressa in alio & repetitia in alio ex copulatis d.§.Caio.& in l.in repetēdis.col.2.de leg.3. volentē idē esse,si fuisset apposita dictio itē, & sequitur
37 Imo.ɔs.108.Visa suprascripta.Et † suadetur: nā qñ vna qualitas apponit̄ inter plura,quæ regūtur in eadē oratione & ab eodē verbo,vt ꝓpriè est in casu p̄nti,illa dēt oīa pariformiter qualificare, vt tradit Bar. in l.p̄tor. §. eritq; dn̄a.ff.vi bono.rapt.& Soc.cons.60.Visa donatio
38 ne,col.7.nu.14.vol.3. Et † quia vna determinatio respiciens plura, &c. dēt illa pariformiter determinare. l.nā hoc iure.ff.de vulg.& pup.l.in testō.C.de testam.mil. ꝓut ēt qm̄ qualitas aliquod verbū qualificās dr̄ qualificare omnia,quæ ab eodē verbo reguntur, s̄m Bar.in d.§. eritq; dn̄a,& Imo.in cle.1.de exces.præla.Soc.cōs. 27.vi
39 sis instrumētis.nu.13.vol.4.Eo†ēt quia qualitas apposita in vna oratione cēsetur relata ad omnes illos sub illa oratione,comprehensos,vt dicit ipse Bar. in d. §.eritq; dn̄a.cum alijs citatis ꝑ Ale.cōs.152.Viso themate.col.1.
40 vol.2.Confirmat̄†ex dictis Bar.in d.§.Caio. & Soc. cōs. 249.Materia præsentis,col.7.ver.secūda regula est, vol. 2.volentium ꝙ si duæ substōnes reguntur ab eodē verbo & eadem oratione, illud, ꝙ qualificat vnam ex illis
41 substōnib.qualificabit ēt & aliam.Et†idem Soc.eodem cons.col.7.ver.tertia est,citando Bar.& Bald.dicit,ꝙ qñ duæ substōnes sunt vnitæ, vna summit de natura alterius,& ecōtra, ꝙ bene inseruit casui præsenti; cū facta fuerit mentio de masculis in prin.quæ qualitas necessariò intelligit̄ repetita in sequenti parte loquente de descendētib.in qua simpliciter fit mentio descendentiū, cum omnia ista vnico capitulo, & vnica ratione claudant̄,& ab eodē verbo omnia regātur & copulata sint.
42 Facit†etiam doc. Bar. communiter approbata. l.Centurio,in 3.q.prin.col.9.vers.quid enim, ꝙ etiā sequitur Cor.cōs.57.Vr̄,col.penul.ver.nō enim.vol.2.& cōs. 90. Scrupulosa,col.3.vol.3.volens verb.substituo , equiuocū positū in vna parte testī ꝑ substōne directa, & ita debere capi et interpretari si ponit̄ in alia parte testī sim-
43 pliciter.Verba †enim dubia et ambigua declarant̄ per antecedētia et sequētia:vt ēt declarat̄ clausula ita apposita,si dubia esset,d.l.q filiab.d.l.si seruus pluriū. §.fi.et ꝑ Ias.in d.l.Gall.§.ēt si parente,nu.29.et Corn.ɔs. 168.Visa,colum.fi.vers.præterea dicta clausula,vol. 1. Nec obstabit,ꝙ ex opposito posset dici,talē qualitatē masculinitatis nō censeri repetitā,quā testōr nō expressit ; qm̄ satis expressisse dicitur clarè et apertè:cū in alijs partib. eiusdem orationis et capituli ac successionis copulati-
44 uè expresserit de masculis,vt deduximus.Nec†obstabit cons.22.Ioā.de Ana.cū cōcor. illa enim oīa procedūt, qñ mētio de filijs masculis facta esset in vno.capi. penitus separato,vel qñ nō appareret de mente disponentis cōsiderantis masculinitatem et cōseruationē bonorū in familia et agnatione,ꝓut ipsi dispōnētes in casu no
45 stro cōsiderarūt,vt apertè deduximus.Eo †magis,cum dicti disponentes sæpe sæpius et geminatis ac repetitis vicib.eorū enixā ostenderint voluntatem, cōstituentes primogeniturā,maioricatū et masculinitatem , quam p̄dicta ꝓpriè cōcernūt,ad no.in l.balista.ff.ad Treb. cū alijs cumulatis ꝑ Fran.de Curt.d.cōs.63.col. 16. et cōs. 65.Super præmissa,col.8.et ꝑ Corset.in trac.de verb.ge
46 mi.quem inseruit in illo tract. de potest. reg. Nec† per hanc interpretationem et repetitionem dictæ qualitatis masculinitatis,per quā fęminę excludunt̄, resultare poterit aliquod absurdū, nec correctoriū iuris, cōsideratis dictis Bar.et aliorū,maxi.Soc.in d.l. cū auus , col.
47 44.vers.3.quæro.Volentiū,†dispōnē illius legis nō ꝓcedere,qñ testator expressam mentionē fecit de filijs masculis:excluduntur enim tunc fęminæ , vt plenè ꝓseqt̄ Fran.de Cur.d.cōs.75.et cōsi.43. Statuto, col. 3. et 4.et
48 Dec.d.ɔs.15.col.fin.vers.nō obstat illud.Et†qa disponētes ita expresè voluere,quorū mens oēs obiectiones, quæ possent fieri,prorsus subuertit,& illa solùm cōsideranda est,quæ prædictæ successioni formā tradidit, ob seruandā ꝑpetuò inter masculos descēdētes ex primo genito:cū potuerūt p̄dictā formā cōstituere,ex quo ita eis placuit,vulga.l.in re mādata.C.manda.& l. sed & si lege,§.cōsuluit.ff.de peti.hære.& arg.eorū quæ hn̄r in l.1.
49 ff.de cōsti.pecu.Quorū†cōstituētiū mēs certa , ēt si tacita diceret̄,attēdi dēt,sicut & expressa,& multo magis quā verba,vt tradit Bal.in l.nō dubiū,col.2.vers.ɔ̄ legē.
50 C.de legib.In † istis enim contractibus attendit̄ voluntas nō solū s̄m intētionē primariā, verùm etiam & s̄m intentionem secundariam,s̄m Bal.ꝑ illum tex.in l.si ab
51 sentis,in 2.oppo.C.si cer.pet.Et † quia etiam tacitū habetur ꝓ expresso.l.cū quid,ff.si cer. pet. & ibi Mode. al-
52 legantes concor.In † contractibus enim attendi debet causa finalis & non verba.l.prima. C. de condictio. ob causam.l.tale pactum.§.fi.ff. de pact. & ꝑ Soc. cōs. 251. Quoniam,volum.secundo,vers.cōprobatur. col. septi-
53 ma.Volentē,†causam finalem in cōtractibus significare principalem intentionem , vt prosequitur Dec.cōs. 350.Visis,nume.4.& cōsilio sequ.In casu.nume.quarto
54 & quinto.Contractus †enim potius iudicantur ab effectu,& re ipsa,quam à verbis.l.si vno, in princip. ff. loc.l. secunda.C.communia de lega.Bal.in l.2.C. commo. &
55 per Dec.cōs.305.Iuridicam,nume.secundo. † Isti enim principales contrahentes & disponentes principaliter cōsiderarunt in successione dictorum bonorū cōseruationem familiæ,agnationis, honoris & dignitatis, q̄
56 ꝑ masculos & nō ꝑ fęminas ꝓgredit̄,& dietim durat & cōseruat̄.Quorū † mēs apertissima est, cōsideratis p̄dictis cōiecturis,inducētib.ꝓbationē manifestā & liquidissimam.l.licet Imperator , de leg.1.l. si qs locuples,in fi.ff.de manumis.testam.l.quidam testō , in fi.ff.de vulg.
57 & pup.cū cōcor.Prout † ēt:quoniā consideratis superius deductis omnis verisimilitudo cōcurrit : vt cōstituentes talem successionē ad eā vocauerint masculos, & nō fęminas,ꝙ argumētū validū est,l.nuptura,in fi.ff. de iure do.l.fin.ff.ꝙ me.cau.c.quia verisimile, de p̄sum.

Et

CONSILIVM LXXIIII.

Gratia super dicta ꝑpositura cōcessa pręfato Ioāni inualida redditur, siue surreptionis vitio, siue alio iuris defectu, ex qua gratia dictus Io. dictā ꝑposituram retinere nō pōt rōnib. & causis infrascriptis.
1 Primò† in dicta secūda gratia nulla facta est mentio de altera prima cōcessa præfato Io. de Scholastria eiusdē ecclesiæ Cameracē. q̄ ibidē dignitas, seu officiū existit, quo casu secūda sup ꝑpositura cōcessa eidē surreptitia est, cū prima nō fuisset extincta, sed remāserit in suo robore, capitulo, in nr̄a, capitulo ad audientiā, el 2. c. si ꝓponēte, de rescript. & ꝑ Rot. eo. tit. decis. 21. in no. † Ad
2 quæ no. ꝑ scrib. maximè Mod. in d. c. in nr̄a, col. 2. Vbi de iure ad rē cōpetente nō sortito effectu in secūda gratia faciēda est mētio, aliàs gr̄a ruit, pro quo decis. Ro. in no. in tit. de rescriptis. 33. & in titu. de p̄b. decis. 25. &
3 per Io. And. in c. si motu ꝓprio, de p̄ben. lib. 6. Gratia. n. redditur surreptitia, si impetrans in ea tacet aliā gr̄am sibi factam ēt inualidam, vt tenet Host. & Io. And. in d. c. in nostra, & not. in capitulo super literis, de rescriptis, & hoc qn̄ vitio impetrātis id tacetur, vt per Mil. in ver.
4 gratia, ver. gratia beneficialis est surreptitia. Ad† quæ ēt secūda gratia nō faciens mentionē de prima surreptitia redditur, vt est bona decis. Ro. in no. 21. in titu. de re
5 scrip. Quod† ꝓcedit, ēt si impetrās velit primæ renūcia-
6 re, vt ꝑ Inn. in d. c. in nostra, & ibi scrib. Et † ēt si offerat dimittere primā, vt ꝑ Ro. in no. d. decis. 33. in tit. de resc.
7 Gratia†. n. secūda in beneficialib. surreptitia est, si in ea nō fit specialis, & exp̄ssa mentio de literis obtētis ad beneficia, nec sufficit generalis, ꝑ tex. & ibi d. Ant. in c. fi. de off. ord. ponit Cald. in d. c. in nostra, & in c. fi. de offi.
8 leg. lib. 6. & cle. 2. vbi gl. de off. ord. Ad† quæ, nā ea, q̄ sp̄aliter nota digna sunt, neglecta cēsentur, si sp̄aliter non designant, vul. l. apud Labeonē. §. hoc edictū, ff. de iniu. Pręterea†
9 aduertatur, ꝙ hic sunt duæ reualidationes, & in secūda non fit mentio de prima, ergo secūda inualida. c. ad audientiā, de rescr. ad q̄ no. in c. fi. de fil. p̄sby. lib. 6.
10 Ro. in antiq. decis. 280. Ad † quæ, nā gr̄a secunda nō faciens mentionē de prima ēt inualida est surreptitia, vt
11 ꝑ Rot. in no. 12. decis. in tit. de re iud. Et † secūda impetratio, & gr̄a nihil dicēs de prima, & sic de ista Scholastria, ex quo Scholastria vnita erat canonicatui, vt ĩ. surreptitia est, vt est deci. Belle. in ordine. 739. † Quib. non
12 ob. si diceret, ꝙ in gr̄a nō erat opus facere mentionem de prima, & sic de ista Scholastria, ex quo Scholastria erat vnita canonicatui, & præbēdæ, & satis fuit facere mētionē de canonicatu, cui erat annexa Scholastria, ꝑ iura vulg. ꝯn̄r nō surreptitia, &c. Nā† cōsiderādū est, ꝙ
13 dicta vnio fuit tp̄alis, & ad vitā d. Io. c. nouit, ver. ne plus cauisset, ne. s. vac. & de ista vnione, q̄ est tp̄alis, & meri facti, cuius Papa potuit esse ignarus, & ad supprimēdam ambitionē d. Io. iuxta. c. de multa, & extrauag. execrabilis, dēbat in ista secūda gratia fieri mētio de ista vnione ꝑcedēte, dato ꝙ secunda gr̄a esset ꝯcessa motu ꝓprio, ita Gem. in c. proposuisti, de rescrip. referūt & sequunť Mod. in d. c. in nostra, in 25. cor. & nō ob. motus proprius, ex quo p̄iudicat iuri tertij, vt ĩ. & in pūcto tenēt
14 Mod. loco p̄all. Ad† q̄ nā ꝑ d. primā gr̄am, d. Io. cōsecutus fuit ĩ eccl̄a Camerac. d. Scholastriā, & sic dignitatē, seu officiū, si secūda gr̄a valeret, ꝯsequereť ꝑposituram ꝯn̄r, & aliam dignitatē in eadē ecclesia, ꝑ quæ valde p̄iudicatur capitulo canonicorū, & ordinario illius, qui priuantur iure eligēdi, & conferēdi, ꝙ esse nō dēt, & iō. d. secunda gratia tēdens ad istud, tanquā ambitiosa, ac odiosa est strictissimè intelligēda. c. q̄uis. c. is cui, de p̄b. li. 6. potissimè cū inducat fraudē. d. c. de multa, & d. ex-
15 traua. execrabilis. † Nec obstat si diceretur, ꝙ ꝑ primas lr̄as dictus Io. nihil obtinuit: nā cū ipse fecerit cōmittere cām sup d. Scholastria, & cōmissione obtēta ꝯn̄r pēdēte lite obtinuerit secūdam gratiam sup ꝑpositura. d. secūda nulla est, & surreptitia: cū de dicta litis pēdentia nō facta mētio reperiatur, gratia. n. impetrata lite pēdēte, nō facta mentione de lite nulla est, & surreptitia, vt no. Inn. in c. fi. vt lit. pend. & ꝑ Rot. in no. tit. de dolo, &
16 cōtu. decis. 13. Et† in puncto nostro sufficit, ꝙ tempore impretationis gratiæ reperiatur causa cōmissa, licet in cā nō sit factus alius actus; nā ex sola cōmissione inuali datur, vt dicit tex. & ibi do. Ant. in c. cām q̄, il 2. de testi. Quod ꝓcedit, qn̄. d. cōmissio fuit intimata: vt dicit ibi do. Ant. & alij, & in casu nr̄o istud est: q̄a ipse Io. cām ꝯmittere fecit, & sumus in actore, & quò ad ipsum dr̄ lis pendere, vt ꝑ Rot. in no. de dol. & ꝯtu. deci. 17. & Fel. in c. sup literis, col. 8. ver. limita primò, & q̄a decreta fuit
17 citatio, iuxta no. in cle. 2. vt li. pēd. Et† motus ꝓprius nō validat gr̄am factā lite pēd. si de ea nō fit mētio: vt ꝯcludit Mil. in ver. gratia, vers. gr̄a si est surreptitia, ƌ qua materia ꝑ Mode. in c. cęterū, & c. sup lr̄is, de rescrip. & in c.
18 1. de cōfirma. vti. vel inuti. Præterea† ad. d. Scholastriam idē Io. hēt ius, maximè q̄a nō est diffinitiū de nō iure, vt vult gl. in ver. b̄n̄ficiū, in d. c. in nostra. Vn̄ cū possit ꝯsequi ad velle suum. d. Scholastriā, & sup ea fecerit cōmittere cām, quā ꝓsequi mō nō curat, sed ꝑmittit stare in pēdenti, & ea pendente obtinuerit d. gratiā super ꝑpositura, ob aliud nō pōt colligi, ꝙ hoc faciat, nisi vt ꝑ fraudē, & dolū cōsequatur ꝑpositurā, & demū reuertatur ad Scholastriā, ꝙ tolerandū nō est, ꝑ. l. nemo ex delicto. ff. de reg. iur. ad q̄ bon. tex. in c. 1. de renun. lib. 6.
19 & in l. sponsæ. ff. sol. mat. Præterea† cū ꝑ ipsū Io. stet, quo minus assequatur possessionē. S. Sholastriæ, hētur perinde ac si eā fuisset assecutus. c. cū nō stat. c. & ꝓ possess. & ibi bona gl. de reg. iur. lib. 6. ad q̄ no. in l. iure ciuili, ff. de condit. & demon. Ex prædictis colligitur, nunquā fuisse intentionis Pontificis, si prædicta narrata fuissent, ꝯcedere dictam secūdam gratiā super præpositura, ꝯn̄r
20 inualida, & surreptitia iudicāda est. Quæ † surreptio, cū sumus in b̄n̄ficialib. ipso iure reddit gratiā nullā: vt vult gl. in c. si ꝓponēte, de rescrip. & ĩ c. cū teneamur, de p̄b.
21 cū alijs cōcord. facit. l. q̄ habet. ff. de reg. iur. Ipse † enim Io. obtinebat dictā ꝑpositurā, dato ꝙ nō haberet possessionē, ex quo habebat titulū, & ius, ꝙ sufficit, vt est gl. in vers. obtinēdi, & ibi doct. in c. 1. de eo q̄ mit. in poss. li. 6. Io. And. in c. capitulū, de rescr. ēt si agať in pęnalib. cle. 1. de pęn. cle. 1. §. q̄a nemo, vt li. pēd. ēt quò ad indu-
22 cendū incompatibilitatē. ¶ † Nec obstat, si diceret, oīa p̄dicta ruere ꝑ motū ꝓpriū appositū in secunda gratia, q̄ motus ꝓprius tollit surreptionē, & defectus supra dictos. c. si motu ꝓprio, de p̄b. li. 6. cle. si Roma. Pōt. eo-
23 dem titu. Nā † obiectio p̄dicta penitus euacuať, primo q̄a licet motus proprius tollat defectum surreptionis: tn̄ non tollit defectū intentionis, & mētis, & ideo licet nō possit dari de surreptione, tn̄ semper dari potest de defectu intētionis, ita gl. ĩ d. cle. si Roma. & ibi scrib. Io. And. & alij, in d. c. si motu ꝓprio, Modern. in c. cæterū, col. 6. c. ad aures, col. 4. & 5. de rescr. & ꝑ Rot. in nou. tit. ƌ præb. decis. 6. per Belleme. decis. 475. & 746. cū concor.
24 In casu nostro datur de intētionis, & mētis defectu, ergo, &c. Defectus intētionis, & mētis ostenditur. Nam nō est verosimile, ꝙ si Papa intellexisset primam vnionē, & primā prouisionē, ꝙ concessisset secūdam, & voluisset detrahere honori, & decori tantę ecclesiæ, iuxta not. in c. detestanda, de cōcess. præben. lib. 6. & ꝙ voluisset applaudere ambitioni dicti Io. ꝯ̄ dictū. c. de multa,
25 & d. extrauag. execrabilis. Si† enim ista fuissent exposita Pōtifici, ita de facili nō habuisset secūdā gratiā, ex quo de facili retraxissent Pontificē à cōcessione, vel reddissent ipsum difficiliorē, quæ oīa vitiant, & reddunt nullam gratiā, vt habeť in c. postulasti, in c. cōstitutus. c. ad aures, de rescri. c. cū nostris, & ibi do. Ant. col. 6. de p̄bē. per Rot. in no. in tit. de rescrip. decis. 27. ꝑ Fede. in tract.
26 de permuta. benefi. q. 3. Ad† q̄, nā nō est intētionis Papę grauare eandē ecclesiā, & eandē collationē duplici collatione, potissimè in ꝑsona vnius impetrātis. c. mādatū.
27 c. literis. c. abbatē, de rescrip. Quæ † intētio, & mēs principaliter est ꝯsiderāda: vt patet in d. c. ad aures & in d. c.
28 in nostra, & in d. c. ad audientiā. Et† in ista materia, q̄ stricta est, vt no. in c. susceptū, de rescr. li. 6. ꝓcedi dēt ex cōiecturata mēte Pōtificis, vt pulchrè ꝯcludit Soc. ĩ l. si iā facta. ff. de ꝯdi. & demon. & not. ꝑ gl. & scribi. in cle. 1. de
29 ꝯcess. p̄ben. Et† q̄a motus ꝓprius nō ĩportat sciētiā. l. si deicōmissa. §. si seruo, il 2. de lega. 3. & ibi Bal. et Rot. in no. decis. 332. et Mil. in ver. gratia, ver. gratia nō pōt dici
30 surreptitia. Præterea † si intētio Papæ fuit, vt extinguať

gratia

gratia per assecutionem incõpatibilis. d. c. de multa.d.
extrauag.execrabilis,cle.graui,de rescr.quãto magis in
tẽtio sua est nõ cõcedere,cũ difficilius, & turpius eijci-
tur q̃ non admittitur hospes.c.& si Christus,de iureiu.
31 Et†difficilius tolluntᵣ concessa,q̃ cõcedenda,c.quoties,
de resc.li.6.c.2.de renunc.no.in c.si electi,de elect.lib.6.
32 Et†iõ cũ sit facta ista gratia ꝯ intẽtionem cõcedẽtis,est
ipso iure nulla,ſm Host.in c.fi.de p̄b. Inn. in c.2.de p̄b.
33 lib.6.Tollitur†ẽt obiectio, ex quo motus proprius nõ
tollit surreptionẽ in p̄iudiciũ tertij,& ꝑ Io.An.& alios,
in d.c.si motu ꝓprio,& in d.cle.si Rom.& plenissimè ꝑ
Rot.in nou.decis.28.in tit.de p̄b. de quo plenè ꝑ scrib.
in d.c.ad aures,in casu p̄nti vertitᵣ ius tertij.s.p̄iudicium
collationis ordinariæ,& electio capituli Cameracẽ. vñ
34 &c.Et†iõ gr̃a p̄dicta tãq̃ ambitiosa,& odiosa est restrin
gẽda tẽdẽs in damnũ tertij,d.c.q̃uis,& d.c.is cui,& in dã
35 nũ ecclæ tẽdit,cũ numerus dignitatũ minuatur. Ad†q̃
nã gr̃a Principis in damnũ tertij strictissimè est interp̄-
tãda.c.q̃uis,de rescr.lib.6. l.2.si qs à Principe.ff.ne qd in
lo.publ.ꝙ ꝓcedit,ẽt si sit facta motu ꝓprio, vt ꝑ Mod.
in c.cãm quæ,col.10.& in d.c.ad aures,col.4. & 5.de re
36 scr.Et†quia Papa vr̃ oblitus prioris gr̃ę,ex quo non cõ
sueuit scribere de duab.dignitatib. in eadẽ ecclesia pro
vno,ex quib.p̄sumitur nõ fuisse intẽtionis suæ, tũ gra-
uare dictũ capitulũ,& ordinariũ,& auferre ꝓuisionem
37 aliorũ pauperũ clericorũ,d.c.ad aures.Prout† motus
ꝓprius nõ tollit inhabilatẽ dicti Io.vt no.Io.An.in d.c.
si motu ꝓprio,& ibi Doct. & iõ nõ inducit dispẽsatio-
nẽ incõpatibiliũ, vt no.ibidẽ, & in d.cle. si Roma.& in
cle.ꝑ literas.eo.tit.& ꝑ Rot.in d.decis. 6. de p̄b.qui Ioã.
nõ vr̃ fuisse dignus hr̃e p̄positurã,ex quo habuit suffi
ciẽs b̄n̄ficiũ,videlicet p̄bendã,& Scholastriã,insuper,&
alias ecclãs curatas,vñ,&c.ꝑ no.in c.sup,de præb. & in
38 c.de cõquerẽte,de cler.nõ resid.Quæ†inhabilitas,cũ ꝑ
dictũ motũ ꝓpriũ nõ fuerit purgata,nec sublata, sp̄ re-
manet,& dẽt esse in cõsideratione, ꝑ c.cãm,de elect.&
in casu nostro induceret dispensationẽ,ꝯ d.c.de multa,
39 & d.extrauag.execrabilis.Et† qa haberet duo sub eodẽ
tecto,ꝙ est magis incõpatibile,vt in c.1. de cõsue. lib.6.
40 & in cle.fi.de præbẽ.Præterea†inhabilis erat:eo qa ob
tinebat prius plura,& licet cum dispẽsatione:tñ nõ ob
hoc potuit obtinere aliud,& obtinẽdo nihil fecit:nã ta
lis impetratio,seu collatio nulla est,vt dicit tex.& ibi bo
na gl.Io.An.in c.ordinarij,in fi.de offi.ord.li.6.& sequũ
tur doct.nec motus proprius habilitat, qa est defectus
intentionis,stante.n.limitata dispensatione,ad aliud est
inhabilis.d.c.ordinarij,& c.is,cui,de præb. eo. lib. & gl.
in cle.si plures,de præb.Vnde dicta prouisio de præpo
41 situra tanquàm facta inhabili nulla est.Ad†ꝙ,nam mo
tus proprius nõ tollit qualitates extrinsecas, vt in d.de-
cis.6.& iõ quia tp̄e secũdæ gratiæ dictus Io. obtinebat
alias ecclesias curatas,de dictis curatis debebat fieri ex-
pressa mentio,taliter,ꝙ motus proprius nõ tollit defe-
ctũ,vt no.in d.decis.6.& hr̃ in antiq.in tit.de rescrip. de-
cis.71.& latè Mod.in d.c.ad aures,col. 5. ver.si diceres,
42 in fi.Motus†etiã proprius nõ includit nõ verisimilia,vt
tenet Rot.in tit.de præb.decis.28. in no.In casu nostro
nulla cõcurrit verisimilitudo, ꝙ mẽs Põtificis fuerit ꝯ
cedere secundã,si de prima notitiã habuisset,qnimmo
oĩs verisim ilitudo est in ꝯriũ, tũ quia in damnũ tertij,
vt s̄.tũ quia dictus Io.inhabilis, & indignus, atq; ambi-
tiosus,tũ quia est repletus plurib. beneficijs curatis in
alijs ecclesijs, & dignitate gaudet in alia ecclã,mulitsq;
& diuersis pensionib. quas ab alijs recepit, & maximè
vnã duca.60.sup eadẽmet ecclesia Cameracẽ. de fructi
bus alterius canonicatus,de quo litigauit,& postmodũ
43 resignauit cũ dicta pẽsione.De†qua cõcordia,& literis
ex qb.dictũ canonicatũ ꝯsequi poterat, nullã fecit mẽ
tionẽ,p̄p ꝙ silr̃ prouisio de præpositura redditur sur-
44 reptitia,d.c.ad audientiã.cũ si.†Præterea aduertendũ &
fortius,nãm d.Io.præter dictam gr̃am vnionis Schola-
striæ obtinuit aliam vnionẽ de primo vacat.canonica-
tu,& p̄benda ecclesiæ S.Andreæ, quam ẽt obtinet, de
qua secũda gr̃a nulla fuit habita mẽtio in tertia, videli-
cet collatione dictæ p̄positurę, vnde meritò est nulla,
vt est bona decis.Rot.p̄alleg.in tit. de rescri. 21. in nou.
45 Et†quia dicta collatio p̄positurę ab initio nõ valuit,qa
de b̄n̄ficio viuẽtis,& sic pleno,vt ꝑ Rot.in antiq. decisi.
46 740.cũ vulg.Et †post mortẽ illius possessoris nõ fuit re
ualidata,ergo sp̄ remansit nulla.c.nõ firmat, de reg. iu.
47 li.6.& ibi no.gl.Per†fictionẽ.n.iuris nõ præiudicatur ve
48 ritati.l.in reb.in prin.C.de iu.dot.Et†mortus proprius
nõ venit ꝯ veritatẽ.l.2.§.1.ff.de orig.iu.l.1. §.proinde.ff.
de var.cog.Vnde talis ficta collatio,vt reualidaretᵣ, req̄-
rebat remotionẽ cãæ,& cõsensum subsequentẽ,qui in
49 casu deficit, vñ, &c.†Rursus aduertẽdũ, ꝙ in dicta gr̃a
ad p̄positurã non exprimitur modus vancandi, sed est
g̃nalis de prima vacatura dignitate, & iõ est ambitiosa.
50 c.fi.de rescrip.li.6.Prouisio †.n.Papæ de vacaturo non
valet.c.2.de cõcess.p̄b.c.cõstitutus,c.ex parte, & ꝑ Ber-
nar.de Bisign.in deci.Rot.5.in tit.de p̄b.vñ in dicta g̃na
li gr̃a de vacaturo tanq̃ ambitiosã non venit vacatio ꝑ
mortẽ,vt in dictis iurib.& in l.fi.C.de pact. eo maximè,
qa in casu isto mortis Papa exp̄ssè prouidit,q̃ prouisio
sp̄alis,& facta sciẽter in casu mortis pręferẽda est dictæ
gr̃æ cõcessæ Ioanni generali ambitiosæ, & nullæ, vt s̄.
51 Ad†q̃,nã bulla Ioãnis hẽt verb.si qua, seu ꝙ vacat, seu
vacauerit,& sic nõ dicit primã vacaturã,vñ nõ venit fu
turus modus vacãdi ꝑ mortẽ,in quo Papa exp̄ssè pro-
uidit alteri,iux.no.in reg.generi ꝑ speciẽ,de reg. iu.& in
c.q̃uis,de p̄b.li.6.& no.in c.dudũ,eo. tit.maximè cũ di-
52 cta gr̃a Io.sit odiosa & nõ extendenda, vt s̄. †Præterea
gr̃a Io.redditᵣ nulla,cũ facta sit nullo mõ vacandi dato,
nec dispositiuè,nec cõdõnalr̃,ꝙ est ꝯ reg. cãcellarię,in
ord.45.q̃ licet loquatᵣ de b̄n̄ficio vacante,à maiori locũ
sibi vẽdicat in vacaturo, q modus est lõgè odibilior,&
magis difficulter cõceditᵣ ius ad vacaturã, q̃ ad vacãs.c.
si postquã,de ele.li.6.l.Titius,§.Lucius. ff.de li. & posth.
cũ alijs cõcor.q̃ in c.aptandæ,& in c.quãuis, de p̄b.li.6.
53 Rursus†aduertendũ est, ꝙ iudices dati in collatione p̄-
posituræ exequentes gr̃am fulminarunt processum,&
virtute ipsius,d.Io.fuit inductus in possessionem p̄po-
situræ, & quia gr̃a fuit reuocata eodẽ mõ & ꝓcessus,
vti accessorius fuit reuocatus,rl̃a accessoriũ, de reg.iu.
li.6.Et dato,ꝙ gr̃a fuerit reualidata,tñ post reualidatio-
nẽ nõ fuit factus,nec fulminatus alius ꝓcessus,sed virtu
te primi reuocati cępit possessionẽ,q ꝓcessus vti factus
à iudice reuocato fuit,& est nullus,vt hr̃ in c.1.§.ex par
te,de ꝯcess.p̄b.li.5.& ꝑ Io.And.Ant.& alios in c.cęterũ,
54 de resc.& Cald.ꝯs.4.in ti.de off.deleg.Preterea†d.Io.ob
stat rl̃a cancellariæ,de nõ hñdo duas gratias, nec vten-
do illis, quæ locum habet ẽt in reseruationibus, vt ibi
lr̃a dicit,& cõcludit, si in scd̃a nõ fit mentio de prima,
vtraq;caret effectu,idem procedit,ẽt si vtraq;fuit facta
55 motu proprio.†Nec prædictis ob.clã, ꝙ obstantiæ ha-
beantur pro expressis,&c̄ nã nõ operatur clã ista, plus
quã operetur motus proprius, & ideo non tollit defe-
ctũ intẽtionis inhabilitatis;& alios,de quib.s̄.& in c.cũ
iõ,de rescr.d.c.si motu ꝓprio,gl.in d.cle.si Rom. & ibi
56 doc.dicentes hãc esse cõem.Et †q a scd̃a gr̃a,seu dispen
satio cõcessa per Põti.ipso iure fuit, & est nulla,ex quo
in illa nulla habita est mẽtio alterius gr̃æ, seu dispensa-
tionis primitus obtentæ per eundẽ, vt est tex.in c.2.de
57 fil.presby.lib.6.†Licet.n.in scd̃a gr̃a fiat mẽtio de defe-
ctu illegitimitatis, attamẽ in ipsa nulla hr̃ mẽtio de pri
ma dispẽsatione ad b̄n̄ficiũ sine cura, & qa dispẽsatio
scd̃a addit dispẽsationi primę,& ad illã additatiuè,& au
gẽdo venit;cũ de prima nullã faciat mentionẽ,dr̃ scd̃a
surreptitia,& nulla,tex.bon.in d.c.2.& ibi Gem. in vlti.
no.& alij scrib. & est deci.Rot. in antiq.3. in ordine,in
58 ti.de fil.p̄sby.† Ad q̃ b̄n̄ faciunt no.in sim.in rõne sui,in
c.2.§.statuimus.de decim.li.6.vbi priuilegiũ ꝯcessũ sup
ꝑceptione noualiũ nõ cõprehendit,neq; extenditᵣ ad il
lũ,q veteres decimas ꝑcipiebat,ex quo nõ est verosil̃e,
59 in talẽ casũ Papã priuilegiũ cõcessisse.Ita†in casu p̄nti,
si Papa sciuisset cũ isto primo dispẽsatũ, vtiq; scd̃o nõ
dispensasset ita faciliter,& iõ scd̃a dispẽsatio nulla, ꝓut
in puncto tenẽt Io.Mona.Archi.& Io.And.in d.c.2.&
Old.ꝯs.225.& Io.And.in merc.sup reg.in g̃nali,ver.47.
60 Prout†ẽt suprascripta cõclusio firmatur ex no. ꝑ Inn.
& Io.And.col.2.& 3.in c.veniẽs,de præscr. & ibi Mod.
allegan.decisio.ad quæ tex.& ibi no.in clem.1. de con-
cess.

61 cess.præb.Prout†etiam:nam in beneficialibus secunda gratia non faciens mentionem de prima,nec de literis obtentis ad beneficia,surreptitia est,taliter ꝙ non sufficit generalis expressio,sed specialis requiritur,per textum in cap.fina.de offi.ordina.& ibi D.Anto. & tex.in c.fi.de offi.deleg.lib.6.& glo.in clem.2.de officio ordina.ad quæ not.in vulga.l.apud Labeonem. §.hoc edictum.ff.de iniur. Parisius.

SVMMARIVM.

1 *Contractus vsurarius præsumitur,si quis percipit fructus ascendentes ad creditum,quod propterea erat ipso iure extinctum.*
2 *Contractus censualis ad decem pro centenario , an sit suspectus vsurariæ prauitatis.*
3 *Et quid si iste contractus habet alium præcedentem licitum.*
Et quid si factus est cum fideiussore præcedentis cōtractus liciti.
3 *Et quid si primæuus contractus erat suspectus.*
5 *Possessio penes aliquē præsumitur esse vigore tituli præambuli.*
6 *Et præsumitur capta ex causa potiori,& validiori.*
7 *Et potius nomine proprio,quàm alio.*
8 *Et in dubio iure licito,& non pignoris.*
9 *Possidens precariò nullam possessionem præsumitur habere.*
10 *Intentans petitorium dominum se præsupponit.*
11 *Verba enunciatiua propter aliud emissa non nocent.*
12 *Idem si erroneè sunt prolata.*
13 *Impugnans actum non potest se ex eo iuuare.*
14 *Dispositio l.curabit,quo casu procedat.*
15 *Aequitas d.l procedit,quando quis non potest vti precio.*
16 *A pari procedūt,rem nō restitutā,vel restitutam , & nō liberè.*
17 *Dispositio d.l.curabit,procedit de iure canonico propter moram tantùm,vel fructuum perceptione.*
Idem si quis promisit vendere,& non vendidit.
Procedit etiam,& in cessionario.
Et procedit in omnibus contractibus correspectiuis.
Et an veniāt à tempore traditionis, vel perceptionis fructuum.
Et quid si fructus non fuerunt percepti,sed potuere percipi.
Et quid si res est sterilis,vel interesse nō est in vsuris, sed aliūde.
18 *Cessionarius potest exigere interesse,quod poterat cedens.*
19 *Et quando gaudeat eodē priuilegio,quo gaudere poterat cedens.*
20 *Narratiua quando,& quo casu probet,& nu.22.& 23.*
21 *Vicinitas actuum suspitionem inducit.*
24 *Creditum cum fructibus perceptis quando,& quo casu compensetur ipso iure.*
25 *Et an compensatio sit necessariò petenda in iudicio,vel extra.*
26 *Sententia arbitramentalis approbata producit effectum, & nu. 41.& 42.*
27 *Contractus censualis de iure permissus est,& nu.29.& nu.36.*
28 *Censualis contractus quando dicatur,& sit.*
30 *Et an sit licitus ad rationem decem pro quolibet centenario.*
31 *Vendens censum,an potest in se suscipere casum fortuitum.*
32 *In vero credito fingitur numeratio,sicut in datione insolutum, & nu.33.*
33 *Datio in solutum cum modicitate pretij,& pacto de retrouēdendo non arguunt contractum vsurarium.*
34 *Creditur verum ex quibus probatur.*
35 *Cessio vt sit bona,& procedat,ex quibus colligitur.*
37 *Contractus vsurarius non iudicatur,si quis confitetur se debitorem in mille,& propterea vendat domum.*
38 *Res potest emi ex pecunia vsuraria,nec propterea emptio est inualida.*
39 *Hypothecaria non potest agi contra ementem,nisi discussis principalibus.*
40 *Concessio pretij recepti tollit suspitionem, quòd illud non interuenerit.*
43 *Contractus in dubio præsumendus est licitus non illicitus.*

CONSILIVM LXXV.

1 Omnis Difficultas† in pn̄ti causa dependet à validitate ꝯtus censualis nō obstāte asserta vsuraria prauitate,q̄ obijcit̄,tū ex eo, ꝙ Franc.percepe rit fructus feudorū multorū annorum vna cū multis alijs reb.& sic creditū erat ipso iure extinctū.l.j.& 2.C. de pig.act.tū ēt qa ꝯtus cēsualis fuit ī se vsurarius. cū pro sex milib.rn̄deret̄ sex centū duc.ꝯ.c.cōsuluit. c. in
2 ciuitate,de vsu.cū si.Sed † pro veritate p̄suppono vnū verissimum,q̄ ab initio inter Franc. & Iulium fuerunt initi quatuor ꝯtus carentes oī vsuraria suspitione.Primus fuit venditionis feudorū . Secundus fideiussionis ꝓ Saluatore,& creditoribus.Tertius primę ꝓmissionis indēnitatis.Quartus scd̄æ ꝓmissionis īdēnitatis,& q̄uis
3 ex dictis creditis †mercatores creditoris lucrarent̄ vsuras;tn̄ d.Frāc.fideiussor erat excusatus ꝑ eius oblōne, vt in c.ꝑuenit,& in c.cōstitutus,vbi doct.de fideiuss. Ita-
4 que†originalis ꝯtus, à q̄b.depēdet ꝯtus cēsualis, nullā sapiunt vsurariā prauitatē. Idcirco sumus extra terminos ꝯsilij Bal.110.vol.3.vbi primus ꝯtus mutui sup ponebat̄ vsurarius,& creditor ēt erat manifestus vsura
5 rius,q̄ hic cessant.Hoc †supposito,dr̄ primò aduertendū,ꝙ Frāc.vigore ꝯtus idēnitatis reaccepit possessionē feudorū in solutū,& sic fecit fructus suos.tū quia p̄cessit titulus facultatis, de qua in dicto ꝯtu idēnitatis, & preciū erat cōueniēs, igit̄ possessio p̄sumit̄ vigore tituli præambuli, & sic acceptationis in solut. vt nota. in l.2.C.de acq.poss.& in l.quedā mulier,de rei vēd.& Bar.
6 in l.1.ff.de re dub.tū †secundò:qa præsumitur accepisse in causam potētiorem,vt per Rom.post Bar.in l.Ari
7 sto,de dona.& Abb.in c.ad q̄ones,de re.permu.Et †maximè qa potius in solutū,& sic nomine ꝓprio p̄sumitur
8 accepisse.l.1.& seq.ff.de sol.tū †qa in dubio p̄sumit̄ iure licito accepisse,& nō iure pignoris , quo casu incideret in laqueū vsurariū,f̄m Bal.in l.rogasti.§.si tibi , ī fi.si cer.
9 pet.tū † qa ꝓcurator Francisci,q̄ habuit possessionē,reuocauit precariū,quo precario noīe possidebat Iulius, & sic intentio Frāc.erat,nullā possessionē hr̄e Iuliū , qd̄ non poterat esse,si iure pignoris habuisset.l. qui pigno-
10 ris,de acq.poss.tum†etiā quia cōstat Frāc.post apprehēsam possessionē litigasse in possessorio , & petitorio cū Iulio,igitur fateri oportet,supposuisse se dn̄m feudorū. l.1.C.de alie.iud.mut.ca.fa.& in posses.retinēte traditur in vulg.§.nihil cōe.tum & clarius constat , Franc.mandasse suo procuratori,vt feudum, quod vendiderat Ioāni,eidē traderet,igitur declaratur ipsum fuisse dn̄m , &
11 sic accepisse in solutū nō autē iure pignoris. ¶ Nec ob. narratiua laudi,ꝙ Fran. cesserit ius credi. tum quia talis enunciatio ꝑ aliud emissa non nocet. l. qui familiæ. ff.
12 fa.erc.tum †ēt quia cōstat per s̄.dicta ꝙ fuerit erronea & sic non noceat,vt no.in d.l.qui familiæ, & per Bar.in
13 l.ex hac scriptura,in fi.de don.Prout †ēt:qm̄ aduersarij impugnant dictum laudum,igitur non pn̄t ex eo se iu-
14 uare,ad rłam,ex eo,de reg.iu.cū si.¶†Secūdo principaliter est aduertendum,quod si Frāc.non accepisset in solutum,adhuc fecisset fructus suos; quia carebat feudis, & precio,ad no.in l.curabit, de act. emp. & in c. cōquestus,de vsur.& quāuis Frāc.cōfessus fuerit , se precium recepisse;tn̄ quia non fuit liberum ꝑ fideiussionē , ob
15 quā coactus fuit illud restituere; ideo † verū est dicere, militare æquitatē,de qua in l.Iulius.§.offerri , & in §. ex vēdito,de act.emp.vt non careat re & p̄cio , ꝑ quā æq̄tatem cōsuluit Soc.in cōs.107.pe.col.vol.1. ꝙ ex sola ꝓmissione de vēdendo pōt sequi acquisitio fructuū , ꝑ quā æquitatē solū cōsideratur ꝙ quis frui nō possit p̄-
16 cio.Quod† ꝓcedit,siue nō fuerit solutū, siue fuerit solutū,& illud nō fuit liberū,sicut in l.3. ff. cōmo. vbi paria sunt,rē nō restitutā,vel fuisse nō liberè restitutam, & in ꝯtu emp.est tex.in l.datio,in prin.vbi gl.ff. de act.emp.
17 Quæ dispō d.l.curabit , ꝓcedit ēt de iure can.ꝑ morā tm̄,vel ēt fructuū ꝑceptionē,vt per Soc.ꝯs.109.in j.vol. nō potuissent,eūdē cōs.176.pn̄s 2.vol. & cōs. 170. eod. vol.col.pe.extēdit.d.l.curabit,qn̄ q̄s ꝓmisit tm̄ vēdere, licet nō vendiderit.& d.l.curabit,vt ꝓcedat in cessionario,est deci. ꝯsilij Neap.in ord.91.circa fi.Et ad oēs ꝯct⁹ correspectiuos extendit̄,Cor.ꝯs.145.in hac ꝯsultatione 2.vol.& cōs.49.placet.3.vol.disputat,an veniāt à tp̄e traditionis,vel perceptionis fructuū.& quid si fructus nō fuerūt percepti,sed potuerunt percipi,& quid si res est sterilis,de quo in cons.Soc. & quid si interesse non est in vsuris,sed aliunde, in d. cons.59. & per Abb. & Dec. in c.cum venerabilis, de excep. in gl.in verbo, bonæ fi-
18 dei.Nec† dicatur, in cessionarium non transiuisse ius exigendi dictum interesse , quia immo transit cum sua causa,vt est tex.in l.nomen debitoris , in prin. & in §.1. ff.de leg.3.per quæ iura ita consuluit Lud. Rom.consi.
19 38.& cons.135.pro decis.Vnde †sicut poterat Frā. istud interesse lucrari,ita etiam cessionarius, qui habuit oīa iura

iura cessa ex cā onerosa nō aūt lucratiua,& tūc nō ve-
nit in dubiū,ꝙ cessionarius gaudeat eodē priuilegio,
quo cedēs;vt ꝯcludit Laur.de Rodul.in suo tra.de vsu.
20 in 3.par.in 4.dub.prin.Qđ †aūt creditū fuerit cātū ꝯtē
platione precij, ꝯstat tā ex dicto laudo homologato,
& approbato,& iurō vallata ꝑ partes, q̄ ēt ex consensu
sūperioris,maximè illi⁹,q̄ emanauit ad instātiā. Iulij ad l.
æstimaui.C.de ꝯh.stip.& al's narratiua,& geminata, &
antiqua plenè ꝓbat,ad l.j.C.de plus pet.& Bald. in l.cū
21 aliqs,C.de iu.deli. Qđ † ēt maximè arguit̄ ex vicinitate
actuū:cū ea die,de qua fcā fuit ꝯfessio Ioānis, eadē fcā
fuit ꝓmissio indēnitatis,ad no.in l.si ventri. ff. de priui.
22 cred.& in l.lecta,ver.dicebā.ff.si cer.pe.cū si.†Præterea
sola narratiua sūperioris fundat intētionē,sicut in cl.lr̄is,
de ꝓba.& ita in superiore ꝯsuluit Soc.4.col.ꝯs. 89.col.
3.& in Regina cōsuluit Pau.de Cast.in ꝯs.35. priusquā
23 iura fierēt.1.col.Itaq; † ex hoc capite patet, Fran.nullā
vsurariā prauitatē ꝯmisisse,sed iustè fecisse fructus suos
sicq; sequit̄ laudū ꝑmittēs acqsitionē fructuū esse iuri
24 dicā.†Tertiò principal'r dr̄,ꝙ si Frāc.accepisset iure pi
gnoris feuda,& fructus suos nō fecisset: tn̄ adhuc cre-
tū hmōi potuit durare; qa tūc cōpensat̄ creditū cum
fructib.ipso iure,qn̄ fructus cōsistūt in quātitate,secus
si in frumēto,vino,& alijs similib. quorū ꝯsumptio est
necessaria;qa tales fructus sunt ēt tacitè hypotecati.l.
Paulus.§.j.ff.de pig.& ita determinat Bal.in l.1.j.q.C.de
pig.act.& nō ꝯstat,ꝙ fructus feudi sint ī quātitate, nec
ꝙ añ cess.fact.Io.essent ꝯsumpti,igit̄ possibile est,Fran.
remāsisse verū creditorē in pecunijs ꝓmissis mercato-
25 rib.& debitorē in fructib.Præterea † aduertat̄, ꝙ licet
ꝓbaret̄ fructus eē in quātitate, & sic ipso iure fieri cō-
pēsationē;tn̄ illa nō hr̄ in ꝯderatione,nisi fuerit oppo-
sita,& alleg.in iudicio,vel ex̄,ſm Bar.q̄ cōiter approbat̄
in l.verū.ff.de ꝯpē.& iō creditū ante volū.declaratū est
ꝯsiderabile, & maximè in ꝓposito, in quo partes illud
26 approbāt tā in laudo,ꝙ in ꝯ̄ctu,vt dicet̄.Ex†qb.resoluit̄
prima difficultas vsuraria, q̄ dr̄ cāri à mala fructuū ꝑce
ptione,& crediti cōpēsatione, & ꝓpea dictū creditū ve
rissimū fuit,meritò approbatū per partes,& sic exclusa
cōpēsatio,tā in sn̄ia arbitrali homologata, & approba
ta,iux.l.ne arbitris.C.de arb.q̄ ēt in ꝯ̄ctu cēsuali,de quo
27 dicet̄. †Insuꝑ quātum attinet ad ꝑ̄fatū principalē ꝯ̄ctū
censualē dr̄ ipsum esse optimū, & de iure plus q̄ licitū.
Nā supponit creditū decē millium duc.cum quo tanq̄
ꝑ̄tio emptus est cēsus mille duc.suꝑ feudo,& nō in ꝑso
nā Iulij,qui ꝯ̄ctus est de iure ꝑmissus,vt no. Inn.Io. An.
& cęteri in c.in ciuitate,de vsur.& Old.ꝯs.205. vniuer-
sis,& clarius ꝑ Pet.de Anch.in sua dispu.antiqs, & mo-
dernis tpib.in solu.qō.in quarto casu, & ꝑ Laur.de Ro
dul.in suo tra.de vsur.in 2.par.in 18.q.& ꝑ oēs Summi-
28 stas.Cōtractus†cēsualis. n.est, qn̄ quis alienat oē ius,ꝙ
hēt in re,siue sit directū, siue vtile, & suꝑ illa constituit
29 oēm cēsum.Soc.ꝯs.167.in 2.vol.in pn̄ti.consulta.Et†si
qua dubietas esset,tollit̄ ꝑ extrauag.Calixti,Mart.& Ni-
co.q̄ ꝓcedūt declaratiuè,& sunt gn̄ales,ad l.fi.& ꝑ Lud.
30 ꝯs.260.in casu proposito.Nec †obstat,ꝙ nō ꝑmittatur
ad 10.ꝓ cētenario, tū qa illa Calixti refert se ad cōsue-
tudinē, q̄ in ꝓposito est ꝓbata de decē pro cētenario
tū etiā quia illa Nic. expsè cōcedit ad 10.pro centena-
rio, & loquit̄ ꝑcisè in locis Hispaniæ, & ꝓcedit in fine
dispositiuè & declaratiuè ꝑ verbū decernere & declara
re, & ſm istas ex̄uag. pluries Rota iudicauit, tū deniq;
qa idē de iure cōi defendi pōt, vt clarè colligit̄ ex his, q̄
ponit Laur.de Rodul.in suo tra.de vsur.in 2. par.ī 12.q.
vbi loqt̄ exēplatiuè de cēsu vnius floreni pro decē, &
sic ad decē ꝓ cētenario.Rursus extrauag. Marti. relat.
31 ꝑ aliā Calixti ēt ꝑmittit ad decē ꝓ cētenario.Non†ob.
ꝙ vendēs censum susceperit oēm casum fortuitū; qa
hoc est de iure ꝑmissum, vt plenè no.in l.4.§.q̄situ. ff.si
qs cauti. licet nō ꝑmitteret̄ quoad totalē interitū feu-
di,cuius periculū est emptoris cēsus,vt no.Inn. & alij,ī
32 d.c.in ciuitate.ꝙ nō fuit hic.Non†ob.ꝙ pretiū nō fue-
rit numeratū:tū qa cū verū sit creditū,igit̄ fingitur nu
meratio,sicut in datione in solutū.l.si ꝑdiū. C. de euic.
tū ēt qa etsi numeratio nō interuenerit,adhuc cessat ꝑ̄-
33 sūptio fraudis vsurariæ.Hinc †videm⁹,ꝙ dispō.c.ad no
stram.de emp.& vend.& c.illo vos, de pig.procedit:cū
pecunia numerata est, secus si pro credito daretur ali-
quid in solu. quia tūc modicitas ꝑ̄tij & pactū de retro-
uenden.nō arguerēt ꝯ̄ctum vsurariū,vt cōsuluit Fulg.
ꝯs.134.in q.versa.in 2.col.ꝙ sequit̄ Dec.d.cōs. 167.2.&
3.col. Nec ēt dicat̄ creditū decē milium duc. nō fuisse
verū,nā aut dr̄ non verū: quia nō cōstat Franciscum
fideiussorē soluisse mercatorib. & hoc est falsum:vt pa
tet ex sn̄ia arbitrali, & iō nō cōstat, Iulium satisfecisse.
Aut dr̄ nō verū: quia extenuatū ꝑ ꝑceptionē fructuū,
hoc est falsum,vt s̄.dixi.Itaq; originale creditum est ve
rissimū,& illud fuit in ꝯ̄ctu vero pretio cēsus appositū
ex quib.infert̄, ꝙ non sumus in sola cōfessione crediti
facti,in qua forte nō loquunt̄ bullæ ꝑ̄fatæ, sed sumus ī
vero & indubitato credito hn̄te notorium primordiū
34 veritatis,†ꝙ quidē meritò & in laudo & ꝯ̄ctu cōcordi
ter cōprobatur.l.Publia.in fi.ff.deposi.vn̄ supposita ve-
ritate crediti fortius procedunt dictæ bullæ ad remo-
uēdā suspitionē vsurariā, qn̄ res reperitur penes credi-
35 torē ad sui cautelā,iuxta ꝑ̄allegata cōsilia.†Nec obstat,
ꝙ in Ioannē fuerit facta cessio sine pretio;tū quia veri
tas est in ꝯ̄riū, quia Ioannes verisil'r satisfecit mercato
rib.quib.Fran.erat obligatus:tū qa satis est, cessionem
fuisse bonā & ꝑ partes & arbitros admissam.nec curo,
an ex cā dona.vel vēd.iux.no.in l.ab Anastasio.C.mād.
& ꝑ̄sumptio vsurarū nō poterat cadere in Francisco
36 fideiussore mercatorū,vt s̄.† Præterea aduertēdū,ꝙ in
proposito nō agitur,si creditū fuit in fructib. consum
ptū,& si inde vsuraria prauitas fuerit ꝑpetrata. Sed tn̄
agit̄ de validitate ꝯ̄ctus censualis, suꝑ quo dūtaxat fuit
pronunciatū, ad cuius validitatē partes supponūt ne-
cessaria . s.pretiū decē milliū duc. Item & res. s.census
37 mille duc.iux no.in d.c.in ciuitate.cū alijs prçalleg.†Et
si dicat̄,pretiū nō fuisse verū,immo nullū tanq̄ cōsum
ptū in fructib. dico ex hoc non causari ꝯ̄ctū vsurariū.
Nā si indebitè cōfiteor me debitorē in mil.pro quibus
vendo tibi domū. Nullus dicet,ꝯ̄ctum esse vsurarium,
quāuis.n.deficiat in materia:quia pretiū erat alienū;tn̄
nō deficit in forma. Ideo agitur cōdictione sine cā, vel
alia via ordinaria,ſm Bal.in l.j.ad fi.C.de pign.actio.Cla
38 rū †.n.est,posse rem emi ex pecunia vsuraria & aliena,
& validus est in se ꝯ̄ctus, quāuis ꝯ̄ emptorē agi possit
hypotecaria,vel off. iud.iuxta gl.fi.vbi Io.And.& alij,in
c.cū tu.de vsur.& Lap.alleg.74. vbi etiā determinat,in
39 3.col.ꝙ†nō possit ꝯ̄ emētē agi hypothecaria,nisi prius
discussis principalib.& sic hæredib. Francisci, à quibus
poterunt dictū creditum recuperare. Itaq; ꝯ̄ctus in se
est optimus,& meritò dēt canonizari,quia hēt sua sub
40 stantialia.Nec†releuat,ꝙ dicatur hr̄e radicē infectā,nā
immo hēt radicē perfectissimā:quia partes præsuppo
nunt pro cōstāti pretiū in credito decē millium duc.
vn̄ talis confessio tollit oēm difficultatem, iux.l.gn̄al'r.
41 C.de non nu.pec.Et†tanto magis:quia dictum creditū
fuit in laudo fundatū, ꝙ laudū fuit homologatum &
iurō vallatū,ad l.ne in arbitris.C.de arbi. & super quo
laudo sn̄ia lata in Rota transiuit in rem iudicatam, ita
ꝙ tanto fortius præsumitur pro veritate dicti crediti.l.
42 ingenuū.ff.de stā.homi.cū si.Et †nihilo minus ex abun
danti patet, dictū creditū hr̄e primordia veritatis de-
scendens à primis veris ꝯ̄ctib. in quib. Fran. fideiussor
nihil peccauit,vt s̄.dixi.& quamuis idē Fran.& eius ces
sionarius fructus perceperint:tn̄ nō propterea creditū
fuit cōsumptum,vt s̄.inter quę illud maximè cōsidere
tur, ꝙ creditū non potuit esse cōpensatum cū fructib.
parte nō allegante, vt per Bar.in d.l.verū.de comp.vn̄
cum partes illud expressè approbent, tā in laudo,quā
in ꝯ̄ctu,patet illud esse in cōsideratione,& iō agant ad-
uersarij ad dictos fructus ꝯ̄ hæredes Ioannis,q sunt bn̄
43 soluendo,cū ꝯ̄ctū,vt dixi,impugnare nō possint.†Vlti
mò ēt attendatur,ꝙ quāuis materia sit clara, vt ꝯ̄ctus
iudicādus sit licitus tāq̄ carens oī vsuraria prauitate,vt
ex ꝑmissis patet,nihilo minus qn̄ essemus in dubio, ꝙ
negari nō pōt,oīno ꝑ̄sumēdus est ꝯ̄ctus licitus & ꝑmis
sus,arg.l.meritò.ff.pro soc. & in terīs firmat Bal.in l.ro
gasti.§.si tibi.ff.si cer.pet. maximè stāte laudo approba
to & homologato à partib.nemini dubiū,qn tribuerit
iustam

iustā cām credēdi, & ista sufficiāt omissis alijs q̄plurib. q̄ p̄nt adduci. Ex qb. cōcludit̄, sn̄ias tā primi Auditoris, q̄ ēt Reuer. Cardinalis esse iure meriò confirmā. Par.

SVMMARIVM.

1 *Habens ius in re, vel ad rē pōt illi expresse, vel tacitè renūciare.*
2 *Renunciatio tacita ita prǽiudicat, sicut expressa, & nu. 3.*
4 *Renunciatione beneficium vacare dicitur, & nu. 5.*
5 *Quando per superiorem fuit admissa.*
Renuncians beneficio ad illud venire non potest.
6 *Renunciatio non trahitur ad ignorata.*
7 *Scientia ex modicitate temporis actus, ad actum præsumitur.*
8 *Præsens & non contradicens, an sibi præiudicet.*
9 *Facilius præsumitur renunciatum iuri ad rem, quàm iuri in re.*
10 *Consentiens prouideri alicui de beneficio, in quo habet ius, videtur illi renunciare.*
11 *Præsentes & tacentes videntur consentire, quando illi actui congregantur, prout singuli & vt de collegio.*
12 *Actus faciendus cum consensu alicuius dicitur ad illum spectare.*
13 *Consentiens actui sua iura dicitur perdere, & fortificare aliena.*
14 *Habens ius in beneficio, si eo præsente & tacente de illo prouidetur alteri, sibi præiudicat, & dicitur renunciare. & nu. 5.*
15 *Ex quo cum præsentia, & taciturnitate interuenit alius actus.*
16 *Cardinales in consistorio contradicunt, quando proponitur aliquid tangens ius ipsorum.*
17 *Præsens, & tacens videtur consentire, quando fit actus, quem contradicendo potest impedire.*
18 *Maximè quando agitur de præiudicio reali.*
19 *Cardinales solent contradicere, & loqui, quando in consistorio proponitur aliquid tangens interesse ipsorum.*

CONSILIVM LXXVI.

An capitula facta ī ɔclaui sint ī obseruātia, & dēant in dānum tertij obseruari, & ligare manus p̄ntis Pontifi. omitto in p̄ntiarū discutere, aliàs si opus erit dicet, & ꝓ nūc posito ꝓ ɔ̄stāti ꝙ valeāt, ɔ̄nr ꝙ ipsorū virtute potuerit expediri accessus, ꝓut fuit expeditus in ꝑsonā reuerend. Cardinalis, q̄ ex cā accessus p̄dicti venire intēdit ad d. monasteriū ɔ̄ modernū Abbatē, dr̄ ipsū Reuerendiss. venire nō posse, nec esse audiēdū rōnibus infrascriptis.

1 †Iure cautū hēmus, ꝙ ille, q̄ hēt ius in re, vel ad rē sup aliquo bn̄fidio, seu monasterio, &c. pōt dicto iuri renūciare, nedū verbis expressis, vt hr̄ in toto ferè tit. de renū. in antiqs, lib. 6. & in cle. 2. q. 1. cū alijs
2 cōcor. †Sed ēt tacitè dictis iurib. renūciare pōt, q̄ tacita renūciatio in ipsius præiudiciū idē operat̄ sicut expressa, ꝓut de vtroq; est tex. & ibi gl. & oēs scrib. in c. ex ore. de his q̄ fi. à maio. par. Cap. & not. ī c. cū venissēt, circa fi. de inst. & de tacita renūciatione est tex. in cle. gr̄ę, & ibi scrib. de rescrip. & faciūt no. ꝑ Rot. in no. in tit. de
3 renūcia. tertia in ordine, & ꝑ Aegid. Belle. deci. 1. †Ad q̄ no. in c. ex literis, de trāsac. & ꝑ Io. And. in c. in nr̄a, vbi scrib. de rescr. & ꝑ eūdē in c, veniēs, post gl. de p̄scrip. & no. ī l. nāliter. §. nihil cōe, de acq. pos. ꝑ gl. Bal. & alios, in 2. lec. cū alijs infinitis, q̄ ad istud possent allegari, in qb. expressè cauet̄ in præiudiciū renūciātis tacitā renūciationē ita esse validā sicut expressā, & ꝑ vtrāq; induci effectū, q̄ est, ꝙ ille, q̄ renunciat siue expressè, siue tacitè, nō pōt amplius redire, nec repetere renūciatū: vt hr̄ in c. q̄ periculosū. q. 1. & c. 2. & c. in p̄ntia, de renunc. cū si.
4 Et † rō suadet: quia talis renūciatio inducit verā vacationē, vt hr̄ 7. q. 1. §. ecce, & c. 1. & 2. vt lite pēd. lib. 6. & ꝑ Cap. alleg. 14. & ꝑ Rot. in no. deci. 22. & deci. 312. & 352.
5 Et† qa per dictū Car. tacita renūciatio d. monasterij facta fuit p̄nte Papa, & sic p̄nte superiore, & ꝑ ipsū superiorē admissa, cōcludit̄, ꝙ oī respū fuit, & est valida, maximè in præiudiciū ipsius Reuerēdissimi renūciātis tacitè, & ꝑ istud tollunt̄ ea; q̄ notāt̄ in c. ꝙ in dubijs, de re
6 nūc. & in alijs locis superius alleg. †Et qa in facto p̄supponit̄ dictū Reuer. sciuisse vacationē d. monasterij, ad ꝙ ꝑ accessū poterat venire. Itē sciuit ꝓuisionē de d. monasterio fieri ī ꝑsonā d. p̄ntis Abbatis, & data sciētia renūciauit tacitè, ergo stāte renūciatione venire nō p̄t, iu
7 rib. s̄. noīatis, †& ꝑ istud tollit̄ obiectū, ꝙ poterat fieri, ꝙ talis renūciatio n̄ trahat̄ ad ignorata, vt no. ī c. cū iter de renū. & in l. si mater. ff. de inof. test. cū si. Nā hic fuit sciētia exp̄ssa. Quæ ēt necessariò p̄sumit̄ cū à tpe accessus vsq; ad ꝓuisionē Abbat. cucurrerit modicū tp̄s, ɔ̄nr nō p̄sumit̄ obliuio ꝑ ea, q̄ no. in l. peregre. ff. de acq. pos. & l. 1. C. de ser. fug. cū alijs ɔcor. Difficultas erit ad ostēdēdū, ꝙ dictus Reuerēdis. tacitè renūciauerit, ad ꝙ ɔsiderādū est, ꝙ ipse sciebat, & notitiā hēbat de vacatione monasterij p̄dicti, de suo accessu, & de ꝓuisione, q̄ fiebat Mod. Abbati, q̄ corā ipso, & alijs Reueren. Car. facta fuit, ex quo ꝓuisio ɔsistorialis erat, & ad talē effectū Reuer. Car. collegialiter vocāt̄, vt votū, vocē, & auctoritatē p̄stent his, q̄ ibidē gerunt̄, vt in facto hoc clarū est, & qa ipse Reuer. d. ꝓuisioni Ab. fuit p̄sens, ad id vocatus vt vnus de collegio, vocē, & votū ac auctoritatē p̄stitit, & oīa sciebat, nō video qn ex p̄dictis, quibus mi-
8 nimè nec verbis, nec nutu ac gestis aliquibus ɔ̄dixit, †tacitè dicto accessui renūciauerit, ꝑ ea q̄ not. in d. c. ex literis, de trāsact. & ibi gl. & ꝑ nota. in d. c. ex ore. vbi Card. oppo. 10. Abb. Imo. & dn̄s Benedic. dicūt, tacitū ɔsēsū & respū iuris ī re, & iuris ad rē p̄stātē auctoritatē actui, induceret renunciationē ita validā, sicut si fuisset exp̄ssa, & faciūt not. in d. c. qđ in dubijs, & in c. ad audiētiā, de rescrip. & in c. veniēs, & c. sanè, de renū. & no. ꝑ Car.
9 in d. cle. gratiæ, col. 2. in prin. † Eo maximè, qa facilius tollit̄ & facilius inducit̄ renūciatio iuris ad rē, q̄ iuris in re, ꝑ ea q̄ not. in c. pe. de p̄ben. lib. 6. & in c. fi. de cōcess. præb. eo. li. & vtroq; casu sufficit tacita renūciatio, vt expressè voluit Car. & Imo. in d. cle. gratiæ, & superius di-
10 xi. † Prout ēt: qa ipse Reue. ɔsensit, vt de d. monasterio ꝓuideret̄ d. Abbati, quo casu iuri, ꝙ in illo hēbat, renūciasse vr̄, vt est doc. Host. & Io. And. quos sequūt̄ ibi Im. & d. Car. circa fi. & magis clarè do. Bene. ī d. c. ex ore, tenētes hoc de plano ꝓcedere ī collatore; vt est casus nr̄. Prout ēt, nā qn̄ aliqui cōgregant̄ ꝓut singuli, veluti illi
11 de collegio, tūc p̄ntes & tacētes hn̄r† ꝓ ɔsētientib. ꝓut notāt Mod. alleg. plura ī c. cū oēs. col. 6. de ɔ̄st. & latius in c. nōne. col. pe. in prin. de p̄sump. & ꝑ Ale. in l. q̄ dotis, col. 9. ver. successiuè. ff. sol. mat. in casu p̄nti Reuer. Car. ita vocant̄, & ad id fuit vocatus d. Reuer. q̄ tacuit nec ɔ̄
12 dixit, ɔ̄nr ɔsensit. vn̄ mō ɔ̄dicere nō pōt. † Ad q̄, nā qn̄ actus dēt fieri cū ɔsensu alicuius, dictus actus dr̄ ad ipm̄ spectare, ꝓut volūt Mod. alleg. iura in c. cā te, col. 14. de resc. & isto casu p̄ntia cū tali p̄statione ɔsilij, & voti hēt vim interpositionis auctoritatis, vt est tex. ī c. cū dilecti vbi Abb. de rescr. & ponūt Mod. Senē. in l. 2. §. volūtatē. ff. sol. ma. cū itaq; d. Reuer. p̄dictis interfuerit, mō quo. s̄. ac ɔsēsū, & auctoritatē p̄stiterit, nō video, qūo ɔ̄dice
13 re possit; †q. n. ɔsēsit, sua iura p̄dit, & aliena fortificat, vt ff. de adm. tu. l. qđā decedes, cū ɔcor. al̄s ꝑ me ɔsulendo allegatis. Pretereain pūcto vr̄ deci. clara Tācre. quē re-
14 fert & seqt̄ Arch. & d. Pręp. in c. si seruus. 54. dis. vbi †volunt & cōcludūt, ꝙ si aliquis hēt ius in bn̄ficio, & eo p̄nte & tacente tm̄ de dicto bn̄ficio fit colla. alteri, d. collatio valida est, ex quo ille p̄ns & tacēs, q̄ hēt ius, vr̄ dicto iuri renūciare, adeo ꝙ ad illud nō pōt redire, & licet Io. An. in mercuria. ī regula q̄ tacet, sētiat ɔ̄riū; tn̄ sn̄ia & opi. Tancre. & Arch. est verior & cōior, ꝓut teneret̄ ꝑ Im. ī col. 2. & do. Bene. col. fi. c. ex ore. vbi referētes Tācre. reprobāt Io. An. & rn̄dēt eius motiuis, vt ibi ꝑ eos, quāto fortius in casu nr̄o, ī quo vltra p̄ntiā & taciturnitatē in-
15 teruenerūt alia, de qb. s̄. †Et ꝙ d. opi. Tācre. & aliorū sit vera, vr̄ tex. iuncta gl. in verbo regressum, in ti. qb. mo. feu. amit. in §. p̄terea, q̄ gl. vt ibi dn̄t Bal. Iser. Alu. & Præpos. cōiter ab oīb. tenet̄, qn̄ cū d. p̄ntia & taciturnitate interuenit alius actus; vult. n. ibi tex. ꝙ ille, q̄ hēt ius ad feudū, si est p̄ns, & tacet, qn̄ dn̄s ꝓuidet alteri de feudo, sibi p̄iudicat, et renūciare vr̄, ita in casu nr̄o, in quo vltra p̄ntiā et taciturnitatē īteruenit alius actus, de quo s̄. Et ex isto tollit̄ obiectio, q̄ posset fieri, ꝙ nō vr̄ ɔsētire ī his, q̄ sibi p̄iudicāt, nā hoc ꝓcedere posset, qn̄ ē sola p̄ntia et taciturnitas, sed si vltra p̄ntiā et taciturnitatē īteruenit ali⁹ act⁹; tūc p̄ns et tacēs īteruenīēte alio actu vr̄ ɔsētīr et renūciare, ita oēs doc. ꝑ illū tex. et gl. ī d. §. p̄terea, et plenè ꝑ Mo. post Ab. ī d. c. nōne, et ꝑ Bar. et oēs alios, ī d. l. q̄ dotis, et in l. si filiusfamilias. ff. ad Mace. et ꝑ Bar. in l. quo. n. ff. de noua. et in l. si tacēs. ff. de ɔ̄st. pec. et ɔsului aliàs. Sed ī casu nr̄o ipse Reuer. nō solū fuit p̄sēs et tacēs, et sciēs, sed vlterius vt vn⁹ đ collegio ad id vocat⁹, et actus ad ipsū spectabat, exp̄ssè ɔsēsit dādo vocē, votum,

tum,& prçstãdo auctoritatē,ex qb.nō video,quin non cōsenserit,& qn nō renūciauerit, qua renūciatione stā
16 te,mō venire ꝯ nō pōt.†Præterea,ꝓut mihi narrat̃ in facto,verissimū est, ꝙ reuerēdissimi Card. qn̄ in cōsistorio præsente Pōtifice sunt cōgregati, & ꝓponit̃ aliqua collatio,seu ꝓuisio faciēda alicui, si aliqs Card. sup illa prætendit ius,illico ꝯdicit,& eius ꝯdictio, & ab alijs Reueren.& ab ipo Pōti.attēdit̃ & executioni demãdat̃,taliter ꝙ ꝯdictio illa impedit collationē & ꝓuisionē ad actū faciēdi,& sic sæpe sæpius in facto hoc euenit, & ita
17 fuit obseruatū. † Stãte isto resultat dispō iuris, q̄ hēt, ꝙ quotiescūq; qs est p̄sens alicui actui,cui pōt ꝯdicere,& ꝯdicēdo illud impedire,si tacet,& nō ꝯdicit, vr̃ cōsentire & approbare & iuri sibi cōpetēti renunciare, taliter ꝙ amplius ꝯdicere nō pōt,ꝑ tex.in l.fideiussor. §. patri. ff.de pig.ponit Dec.& Io.An. in regula, q tacet. Bar.& oēs,in d.l.q̄ dotis.Abb.& Cano.in d.c.nōne. & est cōis schola omniū docto.vt ꝑ Ale.cōs. 1.3.vol. & ꝑ doct. in d.§.præterea,& qa prædicta ꝯcurrūt in casu nr̃o, ideo
18 cōcludit̃,ipsum Reueren.nō debere audiri.†Et hoc potissimè;qa agit̃ de p̄iudicio reali,ꝓut est not.ꝑ Bar.in d. l.q̄ dotis,& ibi Mod.& ꝑ Abb.& Mod. in d. c. nōne. vbi Fel.col.4.ver fallit primò, dicit circa p̄iudiciū reale id ꝓcedere cōiter,ex quo tacēdo vr̃ fi audulēter hoc facere,q̄ fraus ēt alio nō ꝓbato à iure p̄sumit̃,vt ibidē ꝑ eos
19 allegantes plura iura.†Quibus nō obstat,si diceret̃,ꝙ ipse Reuerend.tacuit,& nō ꝯdixit ꝓp reuerētiã, q̄ hēbat in Pōtificē,&c.Nã in facto talis obiectio ruit attēta humanitate & vrbanitate Pōtificis, cuius sãctitati qsq; nedū Reuer.Card.dicit & ꝓponit ius suū. Itē tollit̃ attētis his,q̄ ꝑ alios Card.fuerunt dicta & gesta, qn̄ tãgit̃ interesse ipsorū, & in iure tollit̃ obiectio ex notatis ꝑ Mod. post Bar.in d.l.q̄ dotis,& ꝑ Imo.in l.si cū dotē. §. eo aūt tempore,& per Moder.Sen.in l.2.§.volūtatē. sol.ma.& ꝑ Abb.& Mod.circa fi.in d.c.nonne. cū alijs ꝯcor. Par.

SVMMARIVM.

1 *Ecclesia vnita non consideratur; quia per vnionem amisit nomē & titulum.*
2 *Eligens expeditionem per vnam viam non potest postmodum expedire per aliam & variare, & nu. 1.*
3 *Varius & contrarius repellendus est.*
4 *Via electa tibi pateat.*
5 *Contraria & inuicem repugnantia non possunt concurrere.*
6 *Eligēs vnã viã videtur alijs renunciare, ad quas reuerti nō pōt.*
7 *Quæ non sunt concessa,denegata videntur.*
8 *Quis non potest vti diuersis gratijs sibi concessis sub eadem data.*
9 *Succumbens in vna,non potest se tueri ex alia contraria.*
10 *Excommunicatus repellendus est.*
11 *Fraudantes in expeditionibus cameram, an carere debeant gratia & nu.seq.*
12 *Gratia per solam signaturam perficitur.*
13 *Pluralitas non præsumitur.*
14 *Literæ expediuntur super supplicatione & gratia præcedente.*
15 *Delictū consumatum subsecuta pęna nō tollitur per pęnitentiam.*
16 *Gratia ruit propter falsam expressionem, qua Papa fuit motus ad facilius concedendum.*
Gratia ruit,si verus valor non fuit expressus.

CONSILIVM LXXVII.

1 In causa †Ista considerandū est,ꝙ licet Iacob.aduersarius ab initio potuisset expedire in cōmēdã:tn̄ hoc nō fecit: expediuit enim ꝑ viã vnionis. & cū ista parochialis plebis fuerit vnita illi de septēnio, certū est,istã vnitã nō cōsiderari;cū ꝓp vnionē nomen amiserit & titulū,ad not.in c.1.de relig.do.c. recolētes, de sta.mo.& quæ in c.1.& 2.de reb.eccle. nō al. lib. 6.&
2 quæ in c.sup eo.de præben.eo.lib.†Modò volēs variare & expedire in titulū, nō pōt;cū titulus vnioni ꝯdicat.c. dudum,el 2.vbi gl.& docto.de electio.c. ꝓposuit.c.post
3 electionē,de cōcess.præb. † Et ideo tanq̄ varius & ꝯrius repellendus est.l.1.C.de fur.regula, & semel placuit, de
4 reg.iur.lib.6.& q̄ per Ale.cōs.107. 2.vol. † Et via electa
5 pateat,vulg.l.si mulierē,ꝙ met. cau. † Ista enim tanquã contraria inuicē repugnantia cōcurrere nō possunt, iur.p̄al.& q̄ in vulg.§.nihil,cōmune,& vulg.l.Papinia-
6 nus exuli,cū vulg. † Eligēdo enim Iacobus viã vnionis, renūciauit tit.& rō ad renūciatū remediū recurrere nō pōt,ita Ludo.Rom.in cōs.350.vers.q. f̃m, vbi in ꝓposito multa adducit. Nec dicat̃, ipsū Iacobū posse varia-
7 re.† Quia ꝯriū est veritas,vt s̃.& in supplicatione non sunt clausulæ,ex qb.variatio esset sibi ꝯcessa, vnde cū ꝯcessa nō appareat,certè denegata cēsetur,l. vnica.C.de cad.tol.§.fin aūt ad deficiētis,& vulg.c.ad audientiã, de
8 dec.cū si.†Nec dicat̃ ipsum posse vti diuersis gratijs sibi cōcessis sub eadē data & vnico cōtextu,quo fit:vt licet in vna succūbat tn̄ possit se tueri ex alia, vt ꝑ Rot.in antiq.tit.de rescrip.decis.59.& 63.Nã aduertēdū est, aliud esse diuersū,& aliud esse ꝯriū f̃m vulg.gl.iur. ciuilis, vn̄ fatendū est,quē posse vti diuersis,& ita ꝓcedãt dictæ decis.ꝯrijs aūt secus,& iste est casus nr̄, iurib. p̄alleg. & faciūt deci.Rot.dum assignãdo rōnē dn̄t,ꝙ pōt vti: eo qa sunt diuersę,secus si essent ꝯriæ:qn̄.n.ꝯriæ essent,illis ꝯrijs vti nō p̄t,& ideo succūbēs in vna,nō pōt se tueri ex
9 alia ꝯria. † Sed si est vnio & titulus, expressè ꝯria sūt,vt sup.deductū est, vnde succūbēs ī vna,alia illi ꝯria se tue
10 ri nō pōt,ꝑ d.decisiones Rot.& ex alijs si.alleg. ¶†Rursus aduertendū est, ꝙ Iacob. volēs fraudare camerã & officiales & inducere Papã ad facilius ꝯcedendū, dixit se nepotē Cardinalis,& sub ista narratiua bullas expediuit,quarū vigore possessionē d.plebis cępit, quo fit:vt virtute decreti & cōstōnis Inn.& Alc. ipso iure excōicationē incurrerit,vnde tanq̄ excōicatus repellēdus est.c. postulastis,de cler.excō.minist.& q̄ in c.1.de rap.& c.1. de exce.lib.6.c.intelleximus,de iud.& q̄ ī c.decernimus,
11 de sētē.exc.†Prout ēt:qa tales fraudãtes carere dēnt grã
12 & cōcessione,vt in d.decreto & ꝯstōne.† Sed sic est,ꝙ grã & ꝯcessio pfecta fuit ꝑ supplicationē signatã, vt ꝑ Rot.in antiq.deci.87.in tit.de rescri. & ꝑ Io. An. in nouel.in prin.lib.6.Infert̃ necessariò, ipsū Iacobū carere dr̃e cōmō d.supplicationis & grã, quo fit, vt virture il-
13 lius alias bullas & literas nō potuerit expedire. † Cū.n. expedire velit sup d.supplicatione,ex quo de alia nō apparet,& pluralitas nō p̄sumit̃,vulg.c.in p̄ntia, de ꝓb.& c.cū Io.heremita. de fi.instr.dr̃ nō posse,ex quo eius cō
14 mō carere dēt.†Et cū careat,sup eo, quo caret,expediri literæ nō p̄nt: cū literæ depēdeãt & expediant̃ super supplicatione & grã p̄cedēti,vn̄ infecto principali denegat̃ ptãs expediendi dependens ab ipso,vulga.c. accessoriū.cū si.Infert̃ ex hoc, ꝙ licet in secunda expeditione nō dixerit se nepotē Cardinalis; tn̄ ex hoc supplicatio & grã prima nō reualidat̃: cū. n. illius vigore fraudãdo camerã,&c.primas expediuerit literas, illico successit
15 pęna irritãs dictã supplicationē & grãm. †Et qa delictū fuit cōsumatū,& pęna habuit locū,cōcludit̃, ꝙ ꝑ pęnitentiã non pōt tolli,iur.vulg.potissimè in p̄iudiciū tertij,cui sit ius q̄situm,vulg.c.quãuis, de rescrip. lib. 6.cū sim.Et iō variando & faciendo secūdã expeditionē,nō tollit pęnã exequtã, & eo magis quia in supplicatione non sunt clausulæ istæ pmittētes, ꝯn̄r narratiua nō po-
16 tuit mutari†Ad quæ accedãt no.in c. postulasti, de rescrip.& in c.si grã,eo.tit.lib. 6. nã dicta qualitas nepotis Cardinalis induxit Papã ad facilius cōcedendū, q non cōcessisset,si dicta qualitas nō fuisset expressa,quo fit:vt impetrantē nō iuuet,d.iuribus,& q̄ in c.si motu ꝓprio. de præb.lib.6.Si verū in facto est, vt probatū prætenditur,verū valorē nō fuisse expressum, res eo clarior reducitur,vt gratia ruat,ꝑno.in c.in nostra, de rescr. cū cōcor.Hæc in præsentiarū occurunt, cū ꝓp librorum inopiã materiã diffusius videre nō potuerim. Par. Ro.

SVMMARIVM.

1 *Cardinalis non potest iudicari nisi à Papa & suis collegis & non ab alijs.*
2 *Citatus à Papa comparere debet,non si ab alijs.*
3 *Nisi coram illis,quibus Papa delegasset.*
4 *Alij sunt iudices incompetentes Cardinalium.*
5 *Vocans Cardinalem coram incompetenti puniendus est.*
6 *Priuatur etiam commodo causæ intentatæ.*
7 *Vocans aliquem coram vetito iudice puniendus est.*
8 *Pęnitentia an istis casibus admittatur,& quando.*
9 *Contra istos ita vocantes agi potest iniuriarum.*
10 *Iniuria est omne,quod non iure fit.*
11 *Contumelia afficitur vocatus coram vetito iudice.*
12 *Contumelia vnde dicta est.*

Iniuria

13 *Iniuria illata dignitati eo grauior est.*
14 *Iniuriarum actio non datur, nisi dolus intercedat, & numero 15.*
15 *Dolus iste consideratur ex parte committentis iniuriam.*
16 *Dolus presumitur in prohibitis in genere.*
17 *Item presumitur, quando qualitas facti illum presumit.*
18 *Item presumitur ex immoderatè gestis.*
19 *Ignorantia etiam iuris in delictis excusat, & melius nu. 25.& nu. 25.26.27.*
20 *Declaratur, quando & quo casu istud procedat.*
21 *Dicentibus errasse, non est parcendum.*
22 *Maximè existentibus in loco in quo adest copia peritorum.*
23 *Dolus & bo. fides vt passiones animi ex quibus probentur.*
25 *Faciens illicitum non excusatur propter ignorantiam iuris.*
26 *Idem in prohibitis iure naturæ, & iure ciuili.*
27 *In iudicialibus iuris ignorantia non excusat.*
28 *Declaratio. l in criminali. C. de iurisd. om. iud. & nu. 8. & alijs preceden.*

Et in terminis d. l. an requiratur dolus, vel error excuset.

CONSILIVM LXXVIII.

1 Ad dubij † resolōne aduertendū, ꝙ Card. non pōt iudicari nisi à Papa & suis collegis Card. nec ab alio, ita Host. & Io. ī c. dilectus, el 1. col. 1. & ibi Card. in 2. opp. de p̄b. refert & seqt̃ Birixiens. in ver. Car. ver. Card. ab alio, & Mil. in ver. Card. & Fely. in
2 rub. de maio. & obed. col. 4. Vñ † citatus à Papa cōparere dēt, si ab alio nō, ita Barb. in trac. de p̄st. car. q. 8. col. 5. ver. nec ob. tex. inferunt̃ duo, ꝙ iudex cōpetēs ipsorū Card. est Papa, vel quib. Papa delegaret, vt in l. si qñ. C.
3 de dila. & in d. l. in crīali, C. de iurisd. om. iud. † Alij oēs sunt incōpetentes; q̄a nedū ꝓrsus sunt aleni, ꝙ sufficeret,
4 ret, sed de ipsis est facta expressa prohibitio † ꝙ magis importat ꝑ ea, quæ no. in auth. habita C. ne filius ꝓ pa.
5 & in pūcto ponit Sal. in d. l. crīali. in 3. oppo. † Vocās ergo & citans Card. corā incōpetēti patit̃ multas pęnas, de quib. ꝑ Ang. ꝑ illū tex. in l. iniuriarū. §. si qs ꝑ iniuriā. ff. de iniur. & inter alias priuat̃ cōmodo causæ intenta-
6 tatę. vt hr̃ in c. si diligēti, de for. cōp. & est tex. in d. auth. habita, ver. q verò, & melius in d. l. in crīali, vbi Bar. Bal. & oēs, & ꝑ Spec. in ti. de cōp. iud. adi. §. j. ver. & breuiter, & ver. sed nūqd, idē est ī laico. vbi allegat alia iura. Quę
7 lex. † in crīali, ꝓcedit ḡnal̃r in quocūq; vacāte & citante aliū quēcūq; corā vetito iudice & incōpetēti, vbi d̄t tex. & Bal. in 1. not. Sal. & alij scrib. ꝙ maximè ꝓcedit in casu nr̃o, in quo est Card. cui vltra cōes p̄rogatiuas infinita ꝯcedunt̃, vt in d. trac. & alijs locis ꝯcor. Procedit insuꝑ & in quacūq; cā ēt executionis: vt ibi lr̃a ꝯcludit
8 & oēs scrib. Ab † ista pęna nō video, quō aduersarij citātes p̄nt excusari: cū eos nō pęnituerit, vt vult, d. l. ī criminali, & casu quo pęnituisset, sera est pęnitētia: vt per
9 Bal. & Sal. & ī alios cōiter, d. l. crīali † Incurrit̃ & alia pęna, s. iniuriarū, vt in pūcto est gl. in d. l. in crīali, in ver. habeat, in fi. q̄ alleg. tex. ista ꝓbāte in d. l. iniuriarū. §. si qs ꝑ iniuriā. ff. de iniur. q̄ gl. ab aliquo nō reperio reprobatā sed cū ea oēs trāsire, & Sal. in d. l. crīali, col. vlt. in fi. q. eā refert & approbat, ꝓ qua in simili facit tex. in l. si verò,
10 ver. q̄a sanè. ff. q satisd. cog. † Et pōt agi iniuriarū, ꝓ qua ēt facit viua rō, nā oē, ꝙ nō iure fit, iniuria est. l. 1. ī prin. de iniur. §. 1. insti. eo. sed talis vacatio nedū iure non fit, q̄nimmo fit ꝯ exp̄ssam iuris ꝓhibitionē, vt s̄. ergo, &c.
11 Ad † ꝙ: nā ꝯtumelia ꝑ hāc vacationē & citationē illata fuit Card. quo casu iiuriarū agi pōt. d. l. 1. §. 1. & inst. eo.
12 §. 1. † Cōtumelia nāq; à ꝯtemnēdo dicta est: vt d. iur. ꝯsul. ī locis p̄al. ver. si ꝯtumeliā aūt. Sed ꝑ hāc vocationē
13 Card. ꝯtēptus fuit, vt ad sēsū patet, ergo, &c. † Et potissimè cū nedū ꝑsonę, sed dignitati Car. illata videat̃, quo casu à fortiori iniuriarū agi pōt, vt no. in d. l. 1. §. ad dignitatē, & faciūt no. in d. c. si diligēti, cū si. & vide circa
14 hāc materiā, q̄ ponit Guido Papę in q. 334. † Dubiū fm an, & qñ actio iniuriarū nō dat, nisi dolosè fiat iniuria, si allegaret̃ ignorātia, p̄stet excusationē, p̄nt. n. dicere publicani, se errasse, credēdo clericos Camerę hr̃e iurisdictionē ēt in Card. cū al̃s & si ignorātia iuris nō excu
15 set: tñ vbi tractat̃ de excludēdo dolū p̄stet excusationē, iurib. vul. † Circa resolōne cuius licet ex parte ꝯmittētis iniuriā regrat̃ dolus, l. nō solū, in prin. & §. 1. l. si quis seruū. ff. de iniurijs. l. si nō ꝯuicij. C. & inst. de obli. q̄ ex
16 delic. in prin. cū si. † tñ q̄a sumus in ḡne ꝓhibitorū, & in his q̄ ḡnal̃r ꝓhibita sunt dolus p̄sumit̃, vt ꝓbat̃ in c. 1. de rescr. & in l. C. ad leg. Cor. de sica & in d. l. si nō cōuicij, & ꝑ Bar. in l. Aurelius. §. idē q̄sijt. ff. de lib. leg. vñ in casu nr̃o p̄sumit̃ dolosè ipsos publicanos citasse Card. &
17 in iniuriā incidisse, iurib. quib. s̄. † Ad ꝙ, nā, qñ qualitas facti ī cludit dolū, sꝑ p̄sumit̃. l. decuriones, C. ex qb. cāis infa. irrog. l. quoties. §. dol. ff. de ꝓb. l. 1. ff. de excep. doli.
18 cū ꝯcor. Prout † ēt ex immoderatè gestis ēt p̄sumit̃. l. creditor. §. Lucius. ff. de his q̄ in frau. cred. Bar. in l. fi. ff. de p̄ro. stipu. in casu nr̃o, & qualitas facti, & immoderata ac repetita instātia publicanorū ꝯ Card. inducit dolū exp̄ssum nedū tacitū, &c. Nec † ob. si diceret̃, ꝙ igno
19 rātia ēt iuris in delectis excusat; cū in illis q̄libet cā ad excusationē recipiat̃, & à dolo excuset, iux. vul. gl. in l. si plagij. C. ad l. fa. de plag. cū īfini. ꝯcor. Nā † aduertēdū ēt
20 ꝙ in his, q̄ sūt de ḡne ꝓhibitorū, dolus sꝑ p̄sumit̃, vt s̄. dictū est, bñ verū, ꝙ in ꝯriū recipit̃ ꝓbatio, & onus ꝓbādi, ꝙ dolus nō interuenerit, incūbit delinquēti, videlicet ꝙ errore hæc fecerit, ꝙ q̄dē ꝯiecturis ꝓbādū est, & nedū vna. sed plurib. vt vult gl. 2. & ibi Bal. & Sal. ī d. l. 1. C. ad l. Cor. de sic. & no. in d. l. si plagij, & in d. l. si nō ꝯuicij ī casu nr̃o nulla ex aduerso fcā est ꝓbō, ex qua colligi
21 possit ꝯiectura, ꝙ errore hęc fecerint, vnde. † ipsis dicētib. errasse nō est credēdū, nec parcēdū; si. n. hoc admitteret̃, nullū delictū esset punibile: cū sꝑ delinquēs posset dicere, erraui, vt ī pūcto d̄t Ang. & Bene. ī d. l. si pla-
22 gij, & hr̃ ī c. j. de p̄sū. Ad † q̄ q̄a nos sumus in vrbe, vbi adē copia peritorū, quos ꝯsulere potuerūt, vt ꝑ Bar. Sal. & oēs Mod. in d. l. iuris ignorātia. C. q admit. & no. in l.
23 venia. C. de inius voc. cū ꝯcor. † Dolus. n. vel bona fides sunt passiones animi, q̄ soli Deo sūt nota. inst. de actio. §. aliæ, vnde ꝑ exteriora, & ꝯiecturas, sunt declarādæ. l. Labeo. §. idē Tubero. ff. de sup. leg. & ꝑ Ang. in d. l. si plagij, vñ cū multæ cōiecturę sint ꝯ publicanos, vt s̄. seqt̃,
24 ꝙ iuuari nō p̄nt, dicendo simpl̃r se errasse. † Rursus tūc iuris ignorātia excusat, qñ est iusta, vt puta q̄a dictū ius nō est publicatū, sed ignorātia nō est iusta, puta q̄a ius est publicatū, & notū, vt in casu nostro, & fuit dictū in primo dubio, isto casu talis ignorātia non excusat, ita Sal. in l. Senatus, col. 3. ver. iusta aūt. C. de his q̄ sibi ascri.
25 ¶ † Prout aduertēdū, ꝙ iuris ignorātia in delictis nūq̄ excusat, qñ qs facit illicitū, & ꝓhibitū iure naturæ: vt facere furtū, vel facere iniuriā, & sic in casu nr̃o, ita exp̄sè & in terīs Ang. ī d. l. si plagij. col. 1. dū distinguit, & Sal. ī d. l. Senatus, in 5. & 6. oppo. & melius in distin. sua, seqt̃ ī pūcto Cępol. ꝯs. suo. 21. ī 8. col. ver. & si diceret̃, vbi mul
26 ta adducit, & ꝯs. 24. in 2. col. vbi bñ loqt̃. † Ad ꝙ ēt, si nō essemus, vti sumus, vt s̄. in ꝓhibitis, & illicitis de iure naturæ, sed de iure ciuili, ad huc idē in casu p̄senti, ex quo versamur in casu dubio, in quo dolus p̄sumit̃, & allegatio erroris iuris ñ sufficit, ita Ang. ī d. l. si plagij, col. 2. & Sal. in d. l. Senatus, in dist. & Cęp. in p̄alleg. cōsilijs, vnde vt excuset, opus est, ꝙ causet̃ à cā iusta, aliàs sec⁹, ita Sal. ī d. l. senatus, ī 5. & 6. oppo. & in dist. 2. ꝑ Ang. & Cęp. vbi
27 s̄. in casu nr̃o ista cessāt, ergo, &c. † Præterea aduertēdū ꝙ ignorātia, & cā iniusta q̄nq; excusat à dolo, & pęna ī delictis, est verū, & ꝓcedit, qū sumus in extraiudicialib. sed qñ sumus in iudicialibus, & in his q̄ fiūt in iudicio, tūc ignorantia, & cā iniusta nunquā excusat, ita Bal. in l. q nō ꝓbasse, in 2. not. col. 1. C. de calu. quē refert, & seqtur Alc. in d. l. si plagij, in addi. ad Bald. in casu nr̃o ita est, q̄a iniuria hæc facta est in iudicio, & actu iudicialiter ge-
28 sto, ꝯnr̃ versamur ex̄ oē dubiū. † An aūt in terīs d. l. ī criminali, requirat̃ dolus, vel error excuset. Io. Pet. de mōte Sparello, ver. ex̄ gl. ibi v̄r innuere, ꝙ excusat error, & dolus requirit̃, ꝙ tñ superius deducta minus tollit. Par.

SVMMARIVM.

1 *Solitum & consuetum alicuius in concedendis mandatis attendi debet.*
2 *Mandatum de prouidendo non comprehendit tunc actu vacantem ecclesiam, & seq.*
3 *Prouidere & mandare prouideri differunt.*
4 *Mandatum & gratia sumit vires à mente mandantis.*
5 *Mens & intentio potissimum attendenda.*

6 *Variatio fugienda in quocunque actu.*
7 *Mandans prouideri in genere & demum prouidens in specie, quod sit attendendum, & per totum.*
8 *Verba, vacante vel vacaturo, in mandato de prouidendo qualiter exponantur.*
9 *Mandatum de prouidendo in genere & in incerto, an comprehēdat tunc vacans.*
10 *Et quid si nullus modus vacandi fuit expressus, nec dispositiuè, nec conditionaliter.*
11 *Mens & voluntas iudicis ex coniecturis probatur.*
12 *Mandans prouideri dans executorem antequam executor prouideat nō prohibetur ipse prouidere, & locus erit præuētioni.*
13 *Habens mandatum de prouidendo debet vti diligentia.*
14 *Et ita negligens nullum consequitur.*
15 *Intrusi allegantes ius tertij non sunt audiendi.*
16 *Papa confirmando mandatum de prouidendo Cardinali, non propterea tollit eius potestatem.*
17 *Confirmatio nō debet operari cōtrariū eius, ad quod emanauit.*
18 *Drecreti clausula ligat manus omnium.*
19 *Penes Papam remanet maior potestas illa, quam mandatario concessit per indultum.*
20 *Gratia Papæ non videtur derogare indulto Cardinalis, nulla de ipso mentione facta.*
21 *Motus proprius non tollit defectum intentionis.*
22 *Nec tollit ius tertij.*
23 *Et si est procuratus, non præstat robur procuranti.*
24 *Clausula, non obstante, non tollit ius tertij.*
25 *Quando substantia gratiæ est surreptitia, etiam clausulæ surreptitiæ iudicantur.*
26 *Per clausulam non obst. quæ obstantiæ censentur sublatæ.*
27 *Derogatoriæ derogatoriarum nō ita de facili cēsentur sublatæ.*
28 *Declaratio ad c. si apostolicæ, de præben lib. sexto.*

CONSILIVM LXXIX.

1 Aduertendum est,† ꝙ solitū, & ꝯsuetū Reuer. sanct. Quatuor, fuit & est dare mādata ad vacatura nō aūt ad ea, q̄ tpe mādati vacabāt actu, & iō istud solitū & ꝯsuetū attēdēdū. l. ꝙ si nolit §. qa assidua. ff. de ędil. edic. & vul. §. eqtij. l. plenū, de vs. & hab. & q̄ plenè ꝑ Alex. in l. vel vniuersorū. ff. de pig. act. & ꝑ Fel. in c. lris, de fi. instr. & in c. cū M. Fer. col.
2 3. de ꝯst. & Mod. in l. diē functo, de off. asses. cū si. Ad† ꝙ nā nō fuit intētionis, ꝙ veniret tunc actu vacans; qa si istud intēdisset, tūc ꝓuidisset nō aūt mādasset ꝓuideri
3 Guil. vti mādauit. Et† ꝓuidere & mādare ꝓuideri differūt. c. si tibi, c. si duob. de resc. in 6. c. cū q. de p̄b. c. si soli. de ꝯces. p̄b. eo. li. Et dictū mādatū nō est ītelligēdū ꝯ̄ītētionē, volūtatē & mētē mādātis, ꝑ ea, q̄ no. ī c. ad aures, de rescr. & est tex. ī c. fi. de p̄b. ꝑ In. ī c. 2. de ꝯces. p̄b. li. 6.
4 c. qa sæpe. de p̄b. eo. li. ver. nos dubitationē. Ab† intellectu. n. & voluntate mādātis sumit vires mādatū & gr̄a,
5 Inn. in c. cū ecclasticæ. de excep. † Mēs. n. & intētio attēdēda est. c. cū iō, vbi Io. And. & c. fi. de p̄b. cle. si Rom. cū
6 si. de p̄b. † ad ꝙ: nā illico ꝙ Reuer. Card. sciuit vacare, ꝯtulit, quo attēto oñdit clarā volūtatē & intentionē d. Reuer. nō fuisse in d. mādato ꝯprehēdi ecclam, de qua agit. als in ipso daremus variationē & ꝯ̄rietatē, ꝙ non est dicēdū, rła ꝙ semel, de reg. iur. in 6. c. qualr, & q̄n. de
7 accus. l. 1. C. de ꝯd. indeb. cū ꝯcor. Et† facit: qa mādauit ꝓuideri de vac. in gñe, & demū ꝓuidit in spē, & iō spēs derogat gñi, licet de gñe nō sit fcā mētio. d. c. dudū. §. attēdētes. c. q̄uis. el 2. de p̄b. li. 6. rła generi, de regu. iu. in
8 6. Ex† istis infert, ꝙ illa verba, vacāte vel vacaturo, exponenda sunt. i. vacaturo, attenta mēte Reuer. quo ꝯsiderato, alternatiua ex ponit ꝑ. i. vt in simili, attēta volūtate executoris volūt post alios doct. Mod. Pap. in l. pe. in 8. limi. C. de ver. sig. ad q̄ plenè no. ī l. in ꝯdōnib. primū locū. ff. de ꝯd. & demon. cū ꝯcor. de mēte attendēda in
9 quacunq; dispōne. Prout† ēt: nā mādatū est de bñficio in genere & incerto, ꝯñr ad vacātia pręc. dat. als esset extēdere ꝯsensum Card. ad nō cogitata, ꝙ nō est verosimile, nec admittēdū. l. si ꝑ errorē, ff. de iuris. om. iud. cū
10 vulg. Facit† ēt rła Cācella. in ordi. 45. ex quo nullus modus vacādi fuit expressus, nec dispositiuè, nec ꝯdōnalr, & certè si Reuer. sciuisset tūc vacare & modū vacationis, de facili nō ita ꝯcessisset, vñ nō dēt venire. c. postu-
11 lasti. de rescr. cum si. † Ad probādum dictā voluntatem & intētionē Reuer. p̄dicta indicia & ꝯiecturę sufficiūt & plenè ꝓbāt. l. nō oīs. §. à barbaris. ff. de re iud. c. fi. vbi Inn. ꝙ metus cā, & ibi Hos. Bar. in l. si qs ex argētarijs. §. pe. ff. de edē. Fed. ꝯs. 114. & ꝑ Mod. in c. verisile, de p̄su. Licitè igit p̄dictis ꝯsideratis potuit Reuer. ꝯferre nō ob-
12 stāte mādato asserto. † Ad ꝙ ēt: nā mādauit ꝓuideri, & executorē dedit ad ꝓuidēdū, quo casu licet venisset tūc vacās: tñ añq̄ executor ꝓuidisset, licitè potuit Cardinalis ꝓuidere, ex quo p̄uenit executorē, & locus est p̄uētioni; vt d̄t Ro. ī deci. sub ti. de p̄b. 33. 27. & 37. & in no. eo. ti. 16. Licet de more. ad q̄ tex. in c. dudū. §. nos attendētes, & c. si à sede, de p̄b. li. 6. & ꝑ Car. in cl. j. §. secus, col. 2. & 3. de ꝯces. p̄b. & q̄ no. ī c. si ꝑ te, de rescr. li. 6. & c. du-
13 dū, ver. nos, de p̄b. c. q̄uis, eo. ti. † Prout ēt Guilel. hñs mādatū nullā fecit diligētiā, nec acceptauit, ergo ꝑ ea quę not. in c. capitulū, de rescr. c. si clericus, de p̄b. li. 6. c. si tibi. in fi. de resc. & ꝑ Rot. ī antiq. 22. als de ꝯces. p̄b. 21. Cū
14 igit† d. Guil. nullū ꝯpetat ius ex asserto mādato, cuius vigore nō acceptauit, nō obtinuit sibi ꝓuideri ꝑ executorē, nullas fecit diligētias, nō p̄nt aduersarij intrusi de ei⁹ iure dare; & dādo nō dēnt audiri, ꝑ ea, q̄ no. Bar. ī l. 2.
15 ff. de excep. rei iud. & Dec. ꝯs. 144. cū si. † Et cū isti sint intrusi, & cū turpitudine allegēt ius tertij, nō sūt audiēdi vt exp̄ssè vult Io. And. & Copost. in c. mādatū. co. 4. ver. sed forte, de rescr. eo maximè in casu nr̄o, cū nullum
16 ꝯpetat ius, vt patet ex añtedictis, &c. † Su p̄est tollere ꝯfirmationē Pōtificis, q̄, bñ cōsiderādo in nullo hēt obstare p̄dictis: nā Pōtifex ꝯfirmādo voluit exp̄ssè validare, q̄ d. Reuer. feceret, & adijcere robur & firmitatē ſm ītētionē & mētē ipsi⁹ Reuer. patet manifestè ex verbis dictę ꝯfirmationis in qb. nō intēdit mō aliquo derogare ptāti, & volūtati d. Reuer. & hoc stāte sequit, ꝙ dicta ꝯfirmatio in oīb. rłari dēt ſm principale suū, rła accessoriū, de reg. iu. li. 6. l. more, §. & qa, ff. de iurisd. om. iud.
17 Si†. n. alio mō intelligeret, sequeret, ꝙ operaret ꝯ̄ id ad ꝙ emanauit, ꝙ nō dicēdū. l. legata inuliter. ff. d̄ le. 1. l. nō ad ea. de ꝯdi. & dem. primo ergo mō ītelligēdo hr̄ intētus, ꝙ nō dēt esse in aliqua ꝯsiderōne, vt s̄. qa mandatū
18 principale ad casum nr̄m nihil est. † Facit ēt: nā Reuer. hēbat indultū in amplissima forma ꝯcessum à Leone, in quo sunt clæ fortissimæ, maximè illa decreti, & similis, ꝑ quas ligatę sunt manus oīum volētiū ꝯferre, ēt ipsiusmet Pōtificis: vt est tex. ī c. pe. de p̄b. li. 6. & ibi Gem. in fi. & alij scrib. alleg. tex. in cle. cū ei, quę, in prin. de ꝯcess. præb. cū si. qb. stātib. postmodū ꝯferēdo nō valet collatio in p̄iudiciū dicti indulti: cū Papa illi voluerit derogare, vt no. in d. iur. & ꝑ Gemi. in c. statutū, circa fi.
19 de p̄b. in 6. † Et si diceret, ꝙ penes Papā remāsit maior ptās, vñ potuit d. c. dudū. §. nos attēdentes, cū si. fateor, q̄n hoc voluisset, in casu nr̄o noluit, vñ, &c. & sic dat defectus volūtatis nō īpotētię, ꝙ noluerit oñdit manifestè: qa d̄ derogatione dicti īdulti verbū nullū, qnimmo voluit illud validare & ꝯfirmare, nō aūt illi detrahere, & derogare: & qa noluit, iō remāsit validū & firmū, & collatio Papæ nō erit attēdēda ex defectu volūtatis: vt
20 no. doc. ī d. c. dudū, & in d. c. pe. cū si. Nō† ꝯcessisset ꝓfecto Papa dictā gr̄ā, si nouisset p̄iudiciū fieri d. indulto, ꝙ voluit ꝯfirmare, & iō collatio Pōti. attēdēda ñ erit: cū ī īdulto nō facta sit mētio, nec cogitatio de ipsius derogatione, ꝙ si cogitasset Papa, nō ꝯcessisset, ita in p̄ūcto Gem. in d. c. dudū, col. pe. ver. gl. in ver. ipsa, ad q̄ no. ī d. c. postulasti. & iō ꝯfirmatio p̄dicta intelligēda est, quatenus per eā indultui nō deroget, si ita intelligat, tunc superius dicta ꝓcedūt, vt mādatū ruat, ꝙ collatio fcā ꝑ Card. sit valida, quatenus igitur Papa prouidit, si actu vacaret intelligēdum est, si mandatum Card. ad hæc se extēderet per superius dicta, vel si vltra voluit ꝓuidere, dico ꝙ talis ꝓuisio nō preiudicat indultui ꝑꝑ clas in-
21 dulti quib. nō est derogatū. † Nō ob. cła motus ꝓprij, q̄ licet tollat surreptionem, nō tñ tollit defectum intentionis & mētis: vt per doc. in c. si motu prop. de p̄b. li. 6. & in cle. si Rom. Pōtifex, per Host. & Io. And. in c. cām quę, de testi. & ibi Mod. & sunt plures deci. Rot. in no. in antiq. & latè per Fel. in c. ad aures, & c. ꝯstitutus, de
22 rescr. & Belle. deci. 475. † Prout etiam: quia motus proprius nō tollit ius tertij, & intelligendus est sine præiudicio

dicio tertij,& sic sine p̃iudicio Reuerẽdissimi:vt p gl. 3. in d.c.si motu ꝓprio,& ibi Io.An.& scri.latè,p Fel.ĩ d. c.ad aures,col.5.& si diceret,ꝙ nõ est p̃iudiciũ Card. vt not.in d.c.dudũ,vers.nos attẽdẽtes, circa medium.Rñ.
23 ꝙ nõ ꝓcedit ex alijs s̃.deductis,&c.Ad† ꝙ ẽt:qa motus p̃dictus cõcessus ad merũ interesse istius sine aliqua rõne cõsiderabili,& immo tãq̃ ꝓcuratus,nõ p̃stat robur: vt ĩ sim.de li.ꝓcurata,ĩ l.si pp lit.ff.de excus. tut.cũ sim.
24 & in pũcto p Card.ↄs.142.in fi.¶ †Minus obstat cła illa gñalis,nõ obstãt,&c.ex quo nõ tollitius tertij, & sic dicti Reuer.de quo nulla facta mẽtio: vt latè p Mod. in c. nõnulli,de rescr.& p Corn.cõs.344. in hac cõsideratio-
25 ne,col.pen.1.vol.& ↄs.17.Viso,2.vol.Et †qa dicta cła sur reptitia est,qñ subiecta gr̃a surreptitia est,vt p Dec.cõs. 142.vbi multa adducit ĩ casu,quo ↄfirmatio hẽt d̃fectũ intẽtionis quò ad derogationẽ indulti,vt s̃.ita & cła nõ
26 obstãte,&c.Prout ẽt:†qa p dictã clã illæ obstãtię cẽsent sublatæ q̃ ex narratis p̃nt clarè colligi,nõ aũt alię: vt p
27 Belle.q.333.Ad†ꝙ ẽt:qa clæ in indulto appositę sũt for tissimæ & derogatoriæ derogatariarũ,qbus mõ aliquo nõ cẽset derogatũ ex verbis appositis in dicta ↄfirma-
28 tione p ea,q̃ latè ponũt Mod.in d.c.nõnulli. †Nec p̃dictis hẽt obst.c.si apostolicæ,de p̃b.ĩ 6.cũ si. qa ĩ diuersis terĩs,ad no.in §.nihil cõe,& l.Pap.Itẽ qa ibi aderat volũtas Põtificis,in casu nr̃o cessat, vt s̃. & qa clæ appositæ in indulto tollũt oẽm aliã ꝓuisionem, vt s̃.Par.Romę.

SVMMARIVM.

1 *Gerens se pro vicario & ita reputatus potest aliqua gerere.*
2 *Dicenti aliquem fuisse vicarium incumbit onus prpbandi.*
Vicarius substitutus à primo an possit conferre,& per totum.
3 *Scriptura priuata vt fidem faciat,qualis debet esse.*
4 *Scriptura publica vt probet, quas solemnitates cõtinere debeat, & nu.5.& alijs seq.*
6 *Rogitus est de substantia ad scripturam publicam.*
7 *Statur depositioni iuratæ notarij & non assertioni per eum factæ in scriptura.*
8 *Publicatio instrumenti est de substantia.*
9 *Variatio & contrarietas elidit probationem scripturæ publicæ.*
10 *Substitutio notarij est actus voluntarius & non iurisdictionis.*
11 *Scripta per notarium actuarium quando & quẽ casu probet. & num 10.*
12 *Vicarius generalis non potest conferre, nisi expresè istud concedatur.*
13 *Et si expresè conceditur,id facit vt delegatus, & ad quem debeat appellari.*
14 *Referens probat vt relatum.*
15 *Vnus vicarius non potest alium vicarium constituere.*
16 *Nisi de mandato episcopi,& nu.15.17.& 18.*
17 *In generali concessione non venit potestas conferendi, & seq.*
18 *Potestas constituendi aliquem loco sui,quid importet,& nu.19.*
20 *Habens potestatem conferendi idoneis, eius personæ industria videtur electa,& seq.*
21 *Quando est lecta industria personę,impeditur subdelegatio.*
22 *Et quid si est in hoc data expressa facultas.*
23 *Habens ptãtem conferendi idoneis an possit delegare. & nu.20.*

CONSILIVM LXXX.

1 Difficultas P̃ntis† causæ tota cõsistit,an ille N. assertus vicarius substitutus à D.Iacobo habuerit ptãtem cõferendi. Et primitus aduertẽdũ est,ꝙ dictus N.nõ gessit se pro vicario in dicta dioce si,nec vti vicarius aliquẽ actũ gessit,nisi tm̃ contulit ecclam, de qua in p̃ntiarũ agit,& cum nõ fuerit habitus vti vicarius, sumus ex̃ terminos decis. Rotæ primæ in ord.in ti.de offi.vica.in no.& eorũ q̃ ponit Milius ĩ ver.
2 vicarius,ver.vicarius siue officialis.Ex † quo. n. à nobis negat,ꝙ fuerit,ab aduersarijs ꝓbãdũ est,& p scripturã, vt tenet Bal.in l.aliqñ,col.1.in fi.ff.de offi.ꝓcons. & leg.
3 & sentit Rot.in no.p̃allega.titu.decis.5.cũ cõcor. Et † si ex aduerso p̃ntaret scriptura cuiusdã Dionysij, dr̃ fidẽ nõ facere;nã aut cõsideramus eã vti priuatã. Et hoc attẽto cũ careat subscriptione triũ testiũ & alijs solẽnitatibus,de qbus in l.scripturas.C.q potio.in pign. hab. & p Mod.post Bar.in l.admonẽdi.ff.de iureiu.minimè ꝓbat:vt no.in dictis iuribus, & q̃ plenè p Mod. in c. 2.de
4 fide instr.cũ vulg. Aut† cõsideramus eã, vt scripturã publicã,& hoc ẽt attẽto nõ ꝓbat,nec ẽ in ↄsideratione,ex quo in illa deficiũt substãtialia q̃ necessaria sunt ad esse & validitatẽ publicæ scripturæ.c.1.vbi Abb. & Mod.al-
5 legãtes decis.de fi.instr.Publica †eñi tũc dr̃,& tũc ꝓbat, qñ facta apparet ĩ forma solẽni,aliter ñ,d.c.1.cũ si.sed ĩ casu nr̃o apparet defectus formæ & substãtię,vnde &c.
6 Defectus† clarus est:qa Do.Dionys. tãq̃ notarius non fuit rogatus,& rogitus est de substãtia : vt in §.nos aũt, & ibi gl.& doct.ĩ auth.de tabel.Bar.ĩ auth.si qs ĩ aliquo documẽto.C.de ede.Mod.in d.c.1.col.8.circa fi.bñ per Al.ↄs.93.vol.Sup q̃sito, cõcludẽs de necessitate debere apponi ver.rogatus,vt ẽt p Roma.in l.sciẽdũ. ff. de ver.
7 obl.& Mod.in d.c.1.col antep.vers.est verũ. Et † licet in calce assertæ scripturæ notarius asserat à partibus fuisse petitũ, &c.tñ postmodũ medio iuro examinatus ↄ̃riũ asserit,& dictæ assertioni iuratæ standũ est, p Fel. in c.inquisitionis.§.tertię,de accusa.col.2.& in c.cũ ĩ tua,
8 de testib.ex qb.patet,defectũ rogitus fuisse . Ex † alio ẽt apparet defectus:qa nõ lectũ testib.nec publicatũ, nec stipulatum,vt ipsemet notarius attestat. Quo casu nõ potuit haberi ꝓ absoluto,nec ꝓbat,vt p Bar.in l.ↄ̃ctus. C.de fi.instr.p Abb.in d.c.1.& ibi Mod.col.6.vers.ẽt requiritur,vbi plura cumulãt,& ibidẽ col. antep.vers. est verũ.Dẽt eñ publicare notarius:vt dicit gl. in l.fideicõmissa.§.1.de lega.3.& p Ale.ↄs.63.vol.3.& circa istud nõ
9 est aliqua ↄ̃rietas ipsius notarij.Ad† ꝙ ẽt,nã ex depositione ipsius notarij clarè patet,in alijs esse varietatẽ & ↄ̃dictionẽ eorum,q̃ in asserta scriptura ↄtinent, quo ↄsiderato,nõ video quã ꝓbationẽ faciat,p ea , q̃ no. in l. eos.ff.de fal.& in l.q varia.ff.de testib.& per D. Tinda.in tract.de testib.varian.& q̃ hñr in l.iubemus. C. de ꝓba.
10 & in l.trãsigere.C.de transact.Et † aduertat, ꝙ iste actus cõstitutionis seu substitutionis vicarij nõ est actus iurisdõnalis,& q̃ sit fori cõtẽtiosi . Sed est actus voluntarius & extraiudicialis,vt dicit Rot.in no.p̃alleg. decis.5.in 5.dubio.Ex quo infert,ꝙ licet Dionysius tũc eẽt actuarius curię:tñ ex hoc nec plus auctoritatis,nec plus fidei hẽt,q̃ si esset simplex notarius nõ actuarius,nec ex hoc solẽnitas aliàs rq̃sita diminuta ẽ, nã illa qualitas actuariatus ꝓcederet in ↄtẽtiosis & iurisdõnalibus,nõ in voluntarijs & extraiudi.vt est casus noster,vt plenè hr̃ in c.
11 qm̃ ↄ̃,de ꝓba.cum vulg. Nec † p̃dictis põt obstare.l.in donationibus,& q̃ ibi no.cum si.C.de dona.ex quo in casu p̃nti nõ interuenerunt requisita, & q̃ in d.l.in donationib.vnde,vt plenè p Mod.post Abb.in d. c. qm̃ ↄ̃.
12 Insuper † & ex alio asserta collatio facta à dicto N. ruit & nulla est,& aduertat: nã vicarius generalis nõ põt cõferre,nisi expresè ab ep̃o hoc sibi cõmissum sit : quia istud ↄferre nõ venit in gñali,in c.fi.de off.vica.lib.6. cũ
13 si.Et† qñ hoc expresè est vicario concessum & cõfert, hoc facit vt delegatus,nõ vt ord.hinc est, ꝙ si cõtingat appellari à dicta collatione,appellat ad ep̃m, nõ aũt superiorẽ,vt oĩa p̃dicta ꝓbãt per Gem.post alios in c.2.de off.vica.li.6.col.pen.vers.itẽ si ep̃s,& per Rot. in no.co. tit.7.in ord.& per Mod.in rub.de off.deleg.& in rub.de
14 offi.eius,cum cõcor.Infert†ex hoc,ꝙ dicto N.substituto nõ fuit exp̃sè data dicta ptãs cõferẽdi; vt patet ex tenore dictæ scripturæ,ↄñr nõ venit in illa gñali, iuribus præalleg.Et si diceret,ꝙ est data expresè, ex quo Iaco. substituit cum simili ptãte sibi data,&c.l.asse toto,cum
15 vulga.de hære.insti. Aduertat.†nã de iure vnus vicarius regulariter nõ potest facere alium vicariũ. c. clericos, de off.vica.Bal.in d.l.aliqñ,& licet Doct.in c.1.de off.vic. li.6.videant in hoc in aliquibus casib.ↄ̃dicere, tñ sequẽtes cões opiniones nõ põt,nisi hoc hẽbat in mãdatis,et istud faciat de ↄsensu ep̃i, & ex iusta cã necessariæ absẽtiæ,vt expresè tenet Host.in d.c.1. dicens ita seruari de cõsuetudine,& non alr̃,& ibi Io.An.col.2.vers. in gl.officialis,Pet.de Anch.& Gem.col.2.in fi.& col.3. in prin. & est decis.Card.in cle.vnica.de off.vica.col.antep. circa fi.& Rot.in no.in tit.de off.vica.4.in ord.in casu nr̃o nullibi,ꝙ fecerit ex cã absẽtiæ necessariæ,vnde, &c.Ad
16 ꝙ†decisio Mili.in vers.vicarius,ver.vicarius ep̃i,& magister.Steph.Aufre.in q̃stionibus suis.q.36.concludentes vicarium nõ posse cõstituere alium,nisi de mãdato ep̃i sp̃ali,& isto casu non põt in sp̃ualibus , nisi hoc admittat cõsuetudo,vt ẽt ↄcludere vr̃ Rota in p̃alleg.decis.4.

17 & Gem.in palleg.c.1.de off.vic.circa fi.Prout †ēt idē dicēdū,qa eps hoc nō ꝯcessit,nec mādauit,bene dedit ptātē Iac.cōstituēdi loco sui aliū vicarium seu procu.&c. Nō aūt expresſè ꝯcessit, ꝙ posset substituere cū simili ptāte sibi attributa vel ēt cū facultate cōferēdi, sed tm̄ in gñe dedit ptātē substituēdi,quo casu in ista gñali ptāte substituēdi nō venit ptās ꝯferēdi , q̄ mētionē expſsā
18 exigit.d.c.fi.cū si.Et†illa verba,loco sui,&c.nō ꝯcludūt, nā eps cōstituēdo vicariū gñalē loco sui , &c.tñ ex hoc nō est illi ita ꝯstituto loco epi data facultas ꝯferēdi,d.c. fi.à fortiori min⁹ ī substituto à primo vicario ꝯstituto,
19 auth.multo magis.C.de sac.ecc.Cōprobat,†& forti⁹ ac cōcludēter,nā eps cōstituēdo vicariū,quē hēt notū,& verosimilè est,ꝙ de eo cōfidat, dādo illi gñale mādatū, nō venit ptās cōferēdi:vt d.c.fi.& p gl.p illū tex.in c.statutū,de pb.li.6.in gl.fi.à fortiori ꝯstituēdo vicariū,& dādo eidē ptātē substituēdi aliū ī ista gñali ptāte ꝯcessa ad substituēdū,nō dēt venire ptās ꝯferēdi, aliàs sequeretur ꝙ plus veniret, & trāsiret in secūdariū vicariū nō notū & accessoriū,q̄ in primū cōstitutū,ꝯ oēs rłas , & cōes
20 ꝯclones.c.accessoriū.de reg.iur.lib.6.cū vulg.Prout†ēt idē dicendū ex alio:nā eps cōcessit Iac. ptātē coferēdi, &c.psonis idoneis, quo casu eius industriā elegit;vt di-
21 cit tex.in c.is cui,de of.deleg,lib.6. †& iō ipse Iac.nō potuit alteri hoc subdelegare,vt no.ibidē,& in l.inter arti-
22 fices.ff.de sol.l.j.§.fin aūt.C.đ cad.tol.Et†si diceret,istud verū,nisi à cōstituēte esset expſsè data ptās substituēdi: nā tūc pōt.d.c.is cui.in fi.istud.n.tollit ex no. ibi p Are. & alios,& p doc.in l.à iudice.C.de iud. & in l. more, & qa.ff.de iu.om.iud.qa d.c.in fi.pcedit in delegato Papæ tm̄,nō in delegato ab inferiore, q̄ opinio in pūcto. iur. est verissima,& ea attēta nō ꝯdiceret supius dictis . Tñ
23 si † qs vellet tenere ꝯriā opi.tāq̄ magis cōem, adhuc dr, & verū est,ꝙ deputatus ad ꝯferendū psonis idoneis nō pt substituere,nisi expſsè hoc sit eidē à ꝯstituēte demādatū,in casu nr̄o nō est expſsè demādatū,vt s̄.ergo,Eps .n.dedit Iac.ptātē ꝯferēdi, ꝯnr̄ sumus in primo casu. d. c.is cui.nō in secūdo posito ī fi. Et illa ptās data p Epm Iac.substituendi aliū loco sui tāq̄ gñalis nō cōprehēdit mō aliquo ptātem cōferendi , q̄ expressa indigebat declone,& sub gñali nō veniebat.d.c.fi. Parisius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Regula de triennali vnde habuit originem.*
Lis mota in casu dictæ regulæ generaliter intelligitur.
2 *Dictæ regulæ effectus an impediatur per decretum citationis nō exequutæ,& nu.12.& per totum.*
3 *Regula ista tuetur pacificè possidētes in negligentiū contumaciā.*
4 *Possessor pacificus multis modis cōsiderat,& alijs seq. & nu.18.*
Vt si triennio exercuit curam animarum, & percepti fructus.
5 *Vel si per triennium contra ipsum lis non fuit mota.*
6 *Vel si non fuit facta molestia seu controuersia.*
7 *Vel si alius triennio fuit pacificus,& nu.8.*
9 *Possessor timens litem sibi inferri fecit causam committi, & decretum citationis absque tamen executione, an ex hoc non dicatur pacificus.*
10 *Citationis exequutio respectu cuius requiritur, actoris vel rei.*
11 *Innouata ex quo actu iudicantur.*
12 *Casus omissus remanet in dispositione iuris.*
13 *Lis pendere quando dicatur.*
14 *Citatio an habeatur pro exequuta, si fiat per aliquem quo minus exequatur.*
15 *Iudex summariè se habet informare,an citatio præcesserit.*
16 *Citationis commissio est quoddam præparatorium ad iudicium.*
17 *Dubitans & nesciens,an æquiparentur.*
19 *Iudicium ex quibus actis dicatur cœptum,& nu.20.*
21 *Decretum citationis non exequutæ nullam inducit controuersiā seu iuris molestationem.*
22 *Per actum abstinentiæ tolli videtur suspitio præcedens inducta per impetrationem citationis.*
23 *Consilium mutare de bono in melius laudabile est.*
24 *Possessionis ius impeditur ratione incertitudinis.*
25 *Possidere an quis desinat,si fecit committere causam,& citationem impetrauerit.*
26 *Et quid si cā est commissa super iactationibus & molestationib.*
27 *Actor merus quis dicatur, & quid de eo qui fecit causam committere super iactationibus & molestationibus,&c.*

CONSILIVM LXXXI.

1 Origo huius †regulæ tuentis pacificos coloratos, possessores pdijt ex quodā decreto cōsilij Basiliēsis edito in 20.sessione ann.1435.ꝙ decretū tuebat eū,q pacificè & sine lite bñficiū triēnio possederit & expresſè statuit,litē hoc casu ītelligi debere,si ad exequutionē citationis,iurisque sui in iudicio exhibitionē ac terminorū oīum obseruationē pcessum fuerit . In-
2 fertur†ēm dictū decretū,cōmissionē citationis nō exequutæ nō impedisse effectū dictæ rłæ, q̄ cōtēta erat,hñtē titulū coloratū pacificè possedisse triēnio & sine lite
3 dicto mō introducta.¶†Regula pdicta à ꝓluribus Pōtificibus & nominatim à Leone.X. introducta tuet eos, q pacificè possederint triēnio , hñs respectū ad fauorē eorū,q colorato titulo tāto tpe pacificè possederūt, & ad negligētiā aduersariorū molestantiū post triēniū,vt est videre ex tenore ipsius,ad q̄ not.in si.in cle.1.de seq. poss.& fruc.Cū igit in qōne nostra ipse Do.Iacob. fuerit pacificus possessor p triēniū, & nulla molestia iudicialis vel exiudicialis fuerit sibi facta , meritò gaudere
4 dr̄e bñficio dictæ rłæ . Siue † em̄ cōsideremus pacificū possessorē , iux.no.p gl.& doc.in c.cōmissa,de elec.lib. 6.ipse Iacobus talis est:cū triēnio & vltra habuerit liberū exercitiū curæ aīarū bñficij,de quo qrit,& oīa bona ac fructus oēs pceperit,vt est decis.Bellem.in ord. 704.
5 Siue † ēt cōsideremus pacificū possessorē iuxta terminos.d.cle.1.de seq.poss.& fruc.& ibi gl.& scrib.post Ab. in addi.ad gl.dicēdū est,ipsū Iacobū fuisse pacificū, cū ꝯ ipsū nō fuerit mota aliqua lis,ad q̄ not.Io.de Imo.in
6 c.2.de renūc.Siue † ēt cōsideremus pacificū possessorē iux.doctr.Pau.Car.Pet.Anch.& alipr̄ū,in cle. gratiæ,de rescri.vbi Imo.in fi.verbis,& doc.in cle. si cū plures , de præb.vbi Imo.dicēdū est,ipsū Iacobū fuisse pacificum possessorem,nec.n. apparet durāte d. triēnio ipsi fuisse factā molestiā seu ꝯtrouersiā iudicialē , vel exiudicialē
7 facti vel iuris.Siue † ēt cōsideremus pacificū possessorē iuxta no.p Inn.in c.cōstitutis,de appel.& p Ber. in c.accedētib.de priuil.& p Rot.in antiq.in tit.de cau. poss.& ꝓpriè,in tit.3.in ord.& Inn.de præb.dicendū est,ipsum
8 D.Iacobū fuisse pacificū possessorē triēnio pdicto . † q̄ no.p Bar.& repetē.in l. Celsus. ff. de vsucap. & in l. vim facit.ff.de vi,& vi arma.& in l.2.& 3.ff.de act.emp.& me
9 lius in l.Meuius.§.fundo.ff.de leg.2.cū alijs si.¶†Obijcit tñ,ꝙ immo nō possedit pacificè:qm̄ timēs litē ibi inferri,obtinuit cām cōmitti & citationē decerni,licet non fuerit executa,ex quo infert,nō pacificè possedisse : cū lis casu pdicto sup dicto bñficio pēderet,p tex. in cle.2.
10 vt lite pend.Quæ†licet respū rei exigat executionē citationis,tñ respectu actoris,vt est in casu nr̄o, ꝯtēta est solo decreto citationis,ēt nō executæ,vt p Rot. in antiq. in ti.de dolo & ꝯtu.11.& ī ti.ne lit.pēd.4.& latè p Mod.
11 in c.sup lr̄is,col.8.de rescri.Tollit†nāq; obiectio:qm̄ pdicta pcedūt quò ad īnouādū & quò ad diuersos alios effectus:vt no.doc.ī d.cle.2.& đ cis.s̄.allegatæ,& p scrib.
12 maximè Hēr.Boych,in c.cām q̄.2.de testi.Respū †verò cas⁹ nr̄i,hoc minimè dicēdū est;cū dicta ꝯmissio & decretū citationis ñ executæ nō mutauerit ī aliquo pacificā possessionē d.Iacobi,q fuit pacific⁹ possessor, vt s̄.& īclus⁹ ī terīs dictæ rłæ:cū remāserit in dispōe iuris cōis tanq̄ omissus. l.post dotē.ff.sol.mat.de quo iure cōi di-
13 cēdū remāsisse pacificū,vt s̄.Ad†q;:nā vt lis dicat pēdere in terīs d.cle.2.nō sufficit,ꝙ pars sciat se dr̄e citari,nisi verè sit citata,& sic reqrūt aliqs actus executiu⁹ vltra sciā:vt no.ibi Car. col.3.ī 4.oppo.Ita ī casu nr̄o,vbi licet iste sciuerit decretā citationē , tñ post decretā ñ fuit fa-
14 cta aliqua citatio nec scripta.Nec†ob.si diceret,ꝙ stetit p eū,quomin⁹ scriberet,ergo sufficit:vt ē tex.ī d.cl.2.qa pcederet obie.qñ dolosè staret,vt ibi tenet Car.ī 8.op.
15 & cessat ī casu nr̄o,†& iō Imo.ī d.cl.col.2.ī gl.1.đt, ꝙ iudex sūmariè hēt se īformar,an citatio pcesserit,& sit iudicatū,& ī gl.ī verbo postq̄.đt,litē īciper à tpe citatiōis
16 emissæ & executę.Ad †ꝙ:nā ī qōne nr̄a nulla fuit illata molestia d.Ia.& posito ꝙ dubitauerit,aduersarios velle tētar & molestar ipm,& bōis rspectib.fecerit cām ꝯmitti citatiōē đcerni:cū tñ hęc ñ fuerit no.aduersarijs, nec fuerit executa,sđ tm̄ fuerit qđā pparatoria ī euētū ꝯtigē

tis

tis futuri belli, ex istis nō desijt eē pacifica possessio; q̄a nemo vim vel molestiā intulit, nemo turbauit, fateor eū fuisse suspēsum & dubitātē vexationis, & turbationis, vñ licet ꝑspexerit sibi de iudice; tñ quò ad aduersarios, q̄ nesciuerūt & neglexerūt, nulla cadit cōsiderō, q̄n possessio nō durauerit pacifica, cū nulla ex parte ꝑ
17 aduersarios fuerit turbata. † Dubitās.n. & nesciens ęq-
18 parant̄ l. manifestissimi. §. fin aūt nesciēs. C. de fur. Sit † ergo ꝯclō, ꝙ licet iste possessor vt ꝓuidus q̄sierit remedia secreta ad repellēdā futurā vim seu molestiā iudicialē vel extraiudicialē, nō tñ desijt pacificè possidere. Et ista posset multis exēplis roborari ex dictis doc. alleg. s̄. dū tetigimus, q̄s dicat̄ pacificus possessor, & ex dictis doc. ī
19 l. 1. C. de lit. cōt. in c. 1. eo. ti. Ad † ꝙ: videmus.n. ꝙ ꝑ libellidationē factā iudici & nō parti, & ꝑ citationis decretū añ executionē nō dr̄ iudiciū ceptū, l. libertus aduersus. ff. de in ius voc. & ꝑ doc. in rub. eo. ti. ff. & C. & ꝑ Ange. in l. 1. C. de iud. in repetitione, qua ergo rōne nō dicet̄ Iacob. pacificè possedisse, licet obtinuerit decretū
20 citationis à iudice sup ꝯmissione sibi tñ p̄ntata. Et † bñ faciūt no. ꝑ Mod. in l. si q̄s postea, ff. de iud. & q̄ no. ff. rē
21 ra. hab. in l. amplius nō peti. Prout † ēt ꝯsiderādū, nā ex dicta ꝯmissione & decreto citationis nō exequutę nulla apparet ꝯtrouersia seu molestatio iuris, quò ad pacificā possessionē ipsius Iacobi, iurib. vulg. minus ēt apparet de aliqua cōtrouersia facti, licet tñ dubitauerit inferri. Quib. cōsideratis, semper durauit pacifica possessio, & ꝯñr sumus in terīs rłæ, vt de p̄dictis omnib. hr̄ pulchrè ꝑ Miliū in ver. actor. ver. si egit, & in verbo turbatio, & q̄ no. Ale. ꝯs. 54. Viso testō, in 2. vol. latè Mod.
22 in c. cām, q̄, de rescr. Ad † ꝙ ēt: q̄a illa talis suspitio, q̄ cadebat tpe ꝯmissionis impetratæ, sublata fuit: cū à ꝓsecutione citationis & ꝯmissionis se abstinuerit, & à tpe decreti citationis, ꝯñr dictę suspitionis, & dubitationis fuerit decursum trieniū, dicēdū necessariò remāsisse d. Iaco. pacificū possessorē trienio p̄dicto, & suspitionē illā, q̄ tūc erat, euanuisse, & ipsū discessisse à dubitatione dictarū turbationū futurarū, q̄ facere potuit ad sui libitū re illa exñte integra & aduersarijs minimè notifica-
23 ta. Cū † bonū sit de bono in melius mutare ꝯsiliū. l. nōnunq̄. ff. de collat. bon. & ꝑ Iser. in tit. q̄ sit prima cau. §. porro. & Mod. in c. 1. de iud. vbi pęnitētia admittit̄, in
24 istis terminis. Ad † q̄ no. ꝑ Bal. in l. si sic. §. 1. in fi. ff. de leg. 1. & per eundem in l. Titius hæres, ff. de act. emp. vbi rōne incertitudinis impedit̄ ius possessionis, quādo possidens fundat se super iure incerto, ita in casu nr̄o turbatio futura & incerta nō hēt infringere pacificam pos-
25 sessionem, & certam. Et † ꝯsideratis istis semper remāsit pacifica possessio, nec in iure decisum reperiet̄ per decretū citationis obtentę à possessore & nō exequutæ, ipsum desinisse pacificè possidere, & primū pacificum esse turbatū. Rursus ꝯsiderādū est, ꝙ iste Iacob. ꝯmisit
26 cām super molestationib. & † petijt silētiū imponi aduersarijs, quo casu si illi ꝯparuissent, efficerent̄ actores, & sua Iacobi petitio resultaret in vim exceptionis, & attēderet̄ accusatio naturalis illorū aduersariorum: vt no. pulchrè Dec. in c. in p̄ntia, de ꝓba. col. 3. in 4. no. ad quæ no. in fi. ꝑ Henr. Boych in c. suscitata, de rest. in integ. limitādo l. purā. §. fi. de exce. dol. ꝙ bñ facit in casu nostro, vt non dicatur merus actor. Parisius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Pensio legitimè constituta debetur.*
2 *Et ad successores transit, si Papa id mandauit.*
3 *Dummodo quòd bullæ successori intimentur iuxta regulam cancellariæ.*
4 *Super beneficio reseruato potest constitui pensio sine consensu habentis reseruationem, seu coadiutoriam.*
5 *Dies incerta pro conditione habetur.*
6 *Gratia conditionalis imperfecta est ante purificatam conditionem.*
7 *Gratia conditionalis non afficit beneficium ante purificatam cōditionem & nu·lo.*
8 *Gratia secunda purè facta pendente conditione primę gratię pręualet, esto quòd postmodum conditio purificetur.*
9 *Non enim trahitur retro in pręiudicium secundi habentis gratiam puram.*
11 *Potestas in concedente remanet, non obstante potestate concessa alteri.*
12 *Potestas & gratia cōcessa regulatur à voluntate donantis eam.*
13 *Decreti clausula afficit etiam concedentem.*
14 *Fallit, si decretum esset cōditionale ante euentum conditionis.*
15 *Decretum regulatur secundùm naturam gratię.*
16 *Decretum irritans non trahitur retro, quando est appositum super gratia conditionali.*
17 *Clausula ex tunc prout ex nunc, & econtra apposita super gratia conditionali quando operatur.*
18 *Et si est apposita ad vnum effectum, an trahatur ad alios.*
19 *Et si conditio gratię est casualis, & extitit, an trahatur ad tēpus datæ, vel conditionis existentis.*
20 *Et quid si decretū in ea appositū est sine clausula retrotractiua.*
21 *Si extitit conditio, an trahatur retro, & quo casu.*
22 *Papa dominus est beneficiorum, & de eis suo arbitrio potest disponere.*
23 *Promissio prima regulariter debet valere non secunda.*
24 *Fallit in casu, quādo prima est conditionalis, secunda verò pura.*
25 *Et quando ante purificatam conditionem primæ, fuit concessa secunda.*
26 *Fallit quando beneficium vacauit tempore secundæ & non tempore primæ,*
27 *Gratia de certo beneficio pleno odiosa est.*
28 *Et restringi debet.*
29 *Gratia concessa propter seruitia fauorabilis iudicatur.*
30 *Gratia secunda non faciens mentionem de prima censetur surreptitia, & sic nulla.*
31 *Fallit, quando prima continet ius ad rem, de quo in secunda mentio non est facienda.*
32 *Item fallit, quando in secunda sunt clausulæ tollentes surreptionem.*
33 *Prout fallit, quando pensio in secunda gratia fuit constituta in curia, in qua omnes erant præsentes.*
34 *Ignorantia probabilis in tacendo tollit vitium surreptionis.*
35 *Idem si Papa concessit, etiam expressione facta.*
36 *Pensio concessa vt transeat ad successores, quoscunque capit successores.*
37 *Regula de non tollendo ius quæsitum, intelligitur de iure quæsito purè non conditionaliter.*
38 *Gratia concedens coaditoriam facit illum successorem alterius.*

CONSILIVM LXXXII.

1 Pensio Octo † ducatorū canonicè per Alc. Sextū fuit ꝯstituta Ant. Vchi sup fructib. &c. accedēte exp̄sso ꝯsensu Bernardi tūc sacristę dicti prioratus, & accedēte cā iusta seruitiorū plurib. annis impēsorū d. Bernardo ꝑ d. Ant. ꝑ ea q̄ notant̄ in c. fraternitatem, de don. & ꝑ Old· cōs. 226. Quidā eps, & Lud. Ro. in cōs. 369. Omnipotentē, & Pet. de Anch. ꝯs. 226. Quęstio ꝓponit̄, & Mod. in c. ad audientiam, el 2. de rescrip.
2 Quæ † pensio ad successores d. Bernardi bñ trāsiuit, & dicti successores pensionem ipsam soluere tenent̄, ex quo vt ad successores trāsiret, Papa exprẹsè disposuit vt patet in bulla, & no. in c. nisi essent, vbi gl. de præb. & ꝑ Pau. de Cast. ꝯs. 51. Quia in exceptione, ēt plenè hr̄ in
3 d. c. ad audiētiam. A † qua sołone successor in dicta sacristia nō pōt excusari: cū bullę p̄dictæ fuerint sibi intimatæ, ꝑ ꝙ satisfactum est rłæ cancellariæ, & sumus in claro, ꝙ à tempore constitutionis dictæ pensionis &
4 successiuè intimationis soluere tenezt̄. † Prædictis in iure & in facto veris, non habet obstare gratia siue reseruatio concessa Anto. Viues ante constitutionem dictæ pensionis super dicta sacristia, ex quo gratia prædicta duo continet, vnum, ipsum Ant. Viues esse coadiutorem dicti Bernardi, de qua coadiutoria in præsentiarum non est opus verbum facere. Secundum gratia continet, quòd ipse Ant. Viues cum dictam sacristiam vacare contigerit per cessum d. Bern. &c. ex nunc prout ex tunc teneret ius regendi & gubernandi, & quia post dictam grati. dictus Ber. obijt, ex cuius morte est locus dictæ gratiæ, ergo in pensione dicta sacristia debita Ant. Viues non potuit grauari: cum in bulla pensionis nulla fiat mentio de gratia prædicta, nec eius Viues cessat ꝯsensus, &c. Præterea † aduertēdū est, ꝙ d. gr̄a
5 quò ad istud s̄m caput est ꝯdōnalis, patet, nam voluit Ant. Viues sacristiam obtinere: cum vacaret ꝑ cessum

vel decessū,& sic collata apparet ī die cessionis vel mortis d.Ber.& vtroq; casu in diē incertā fuit collata. Quę dies incerta mortis,vel cessionis ꝓ ꝯdōne hr̄,l.dies īcertus,& l. qb.dieb.§.qdā Titio.ff.de ꝯd.& dem.& no.ī l.1.
6 si cer.pe.Cū†itaq; gr̄a ipsa fuerit ꝯdōnalis, añ purificatā ꝯditionē fuit impfecta,& nō habuit cōsensū,& eius effectus suspēsus fuit:vt hr̄ in c.si ꝓ te.vbi gl.& alij scrib.
7 de rescr.li.6.& in cl.j.ī prin.de ꝯcess.pb.cū si.Et †talis gr̄a ꝯdōnalis,añ euētū & purificatā ꝯdōnē nō afficit bñficiū;vt ꝑ Rot.in ti.de off.deleg.4.in no.& in ti.de ꝯcess.
8 præb. deci.9.melius eo.ti.dec.12.Et†iō pēd.ꝯdōne posita ī gr̄a, si alius obtinet scd̄am gr̄am pure,illa scd̄a pura ꝓualet primæ ꝯdōnali,& scd̄us ꝑfert̄ primo,dato ꝙ postmodū veniat ꝯdō:vt est tex.in d.c.si ꝓ te.& in d.cl.
9 j.in prin.vbi Car.col.2.& ibi Imo.Talr̄ †ꝙ si postmodū fuit adimpleta ꝯdō primæ gr̄ę,tale implemētū nō operat̄,vt trahat̄ retro in ꝓiudiciū,eius, cui pēdē. ꝯditione fuit ius q̄sitū:vt hr̄ in dictis iurib.maximè ꝑ Car. in cle. 1.col.2.in 9.not.& col.3.in 2.oppo.& melius col. fi.ꝑꝑ
10 rōnem,de qua s̄.ꝙ al̄s plenè cōsului.Et † qa lr̄e Ap̄licæ añ purificatā ꝯdōnem nō afficiūt manus nedū Papæ, sed nec ordinarij:vt in d.cle.j.ī prin.& in §.secus.& no. Rot.in nou.in ti.de ꝯcess.pb.2.& Mil.in verbo Gr̄a,col.
11 3.in fi.& Car.in d.cle.1.in 10.no.Maximè†cū eadē p̄tās remāserit in pōtifice,iux.no.in c.dudū,de pb.li.6.Prout
12 ēt†nō talis p̄tās & gr̄a mensurat̄ à donāte,& iō ille dēt esse potior,cui plus dat̄,c.duob.de rescr.& ꝑ Io. Mo.in d.c.si ꝓ te.Sed in casu p̄nti Ant.Vehi hēt gr̄am puram Ant.Viues ꝯdōnalē,ergo nulli dubiū,ꝙ pura est ꝑferēda.Itaq; † potior.Quib.nō obstat decretū appositū in
13 gr̄a Ant.Viues,qđ afficere dēt ēt ip̄m ꝯcedentē, ꝑ ea,q̄ notant in c.si eo tpe,de elec.li.6.& in d.cle.1. in prin.cū
14 si.Nā†qñ decretū est ꝯdōnale,vt in casu nr̄o , añ euentum ꝯdōnis nedū nō afficit cōcedentē,sed nec ēt alios inferiores,& iō factum à cōcedente vel inferiore ꝯdōne pendente valet,& tenet,nec afficit̄ ꝑ decretū,tex.est in d.cle.1.in prin.& ibi Card.col.2.in 7.no.& col.3.in 1.
15 oppo.cum si.Nā†decretū r̄latur ꝭm naturā gr̄æ, vt ibi dicit Imo.in 1.col.ꝑ r̄lam accessorium,de reg. iur.in 6.
16 & est decis.Rot.ꝑalleg.in ti.de cōcess.pb.2.Decretū†.n. irritans nō trahit̄ retro qñ est appositū sup gr̄a ꝯdōnali:vt no.ī d.iur.Quib.†nō obstat cl̄a ex nūc,ꝓut ex tūc,
17 ex quo sp̄ refert̄ ad ꝯditionē,& ea exn̄te operat̄ effectū añ verò q̄ existat ꝯdō,dicta cl̄a nihil operat̄,gl.est in p̄ūcto in verbo ex nūc,& ibi Card.col.3.in j.opp.& sequit̄ Imo.in d.cl.1.& ꝯn̄r ista cl̄a nō ꝯsiderat̄ à tpe datę,sed à tpe purificatæ ꝯdōnis exp̄ssè notat̄ in loco sup̄ius allég.& no in ꝑalleg.deci.Rot.2.Vbi†ēt hr̄, ꝙ qñ ista cl̄a,
18 ex nūc ꝓut ex tūc,vr̄ esse apposita ad aliū effectū,nō est trahēda in ꝯn̄am retro,ex quo sumus in materia stricti iuris,& ꝯn̄r strictè interp̄tāda,per ea,q̄ notant̄ in c.cām q̄,& in c.sup lr̄is,de resc.Sed in casu nr̄o pōt intelligi & operari effectū dispēsationis,ergo nō trahēda:vt trahe
19 tur retro in ꝓiudiciū Ant.Vehi,cui fuit ius q̄sitū.†Nec p̄dictis obst.ꝙ ꝯdō gr̄ę Ant.Viues fuit & est casualis,ergo cōdōne exn̄te dēt trahi retro ad tps datę, nō ad tps exn̄tis ꝯdōnis,ꝑ ea,q̄ notant̄ in d.c. si ꝓ te, & ꝑ Rot.in
20 ꝑalleg.deci.12.in ti.de ꝯcess.pb.Nā†aduertēdū est,ꝙ p̄dicta ꝓcederent,qñ in gratia,q̄ continet cōdōnem causalem,esset appositum decretum cū aliqua cl̄a retrotractiua,quo casu virtute illius cl̄æ existēte postea ꝯdōne fit retrotractio.Si autem gratia est cōdōnalis,& ꝯtinet decretum sine aliqua cl̄a retrotractiua,tūc cōsiderat̄ à tpe existētis cōditionis,& nō à tēpore datæ:ita vult D. Card.in d. cle.j.ī prin.col.fi.vbi referēdo d.deci.Rot.dicit ipsam,& no.in d.c.si ꝓ te, ꝓcedere, qñ vltra decretū esset aliqua cl̄a retrotractiua.Si aūt est decretū simplex absque cl̄a retrotractiua:tunc nūquam trahit̄ retro in præiudiciū eius,cui fuit ius quæsitū,per d.c.si pro te,ꝙ vult procedere in quacunq; cōditione. In casu nostro
21 nulla est cl̄a retrotractiua,vnde,&c.Ad†quæ notata ꝑ Arch.in d.c.si pro te,vbi qñ ea,quæ gerunt̄ pēdēte cōdōne,& pēdēte tm̄ à potestate concedentis operant̄,ꝙ cōdōne existente non trahantur retro, ꝓ quo faciunt no.in l.quoties,de rei ven.& ꝑ gl.in r̄la q prior, de reg.
22 iur.li.6.Sed†in casu nostro Papa est dn̄s beneficiorum, & ad libitū pōt disponere,& à sua volūtate oīa dependēt,vt no.in c.si gr̄osę,de rescr. li.6.& plenissimè in c.q̄ in ecclarū,cū si.ergo,&c.Ad q̄ ēt no.in sim.ꝑ l̄scr.in ti. de inuest.de re alie.fac.col.2.& ꝑ Cur. in trac. de feu.4. par.q.14.& ꝑ Mod.ī si.in auth.res q̄.C.cōia de le.& fide.
23 Nec†obstat,si diceret̄,ꝙ primi ꝓuisio nō scd̄a dēt valere,ꝑ ea,q̄ no.in c.inter dilectos, de exces. p̄la. & in c.su-
24 sceptū,de rescr.li.6.Nā†p̄dicta r̄la fallit in casu nr̄o , vbi scd̄a ꝓuisio pura ꝑfertur cōdōnali primæ,per no.in d.
25 c.si ꝓ te,& per Card.in d.cle.1.in 10.no. Prout † nā gr̄a cōdōnalis añ purificatā conditionē ḡnalis est,& iō per scd̄am purā,q̄ dr̄ specialis,tollit̄,vt vult Fed.de Sen.ꝯsi.
26 191.Pręterea † scd̄a valet nō prima,qñ vacauit bñficiū tpe secūdæ,nō primæ,vt gl.in ver.postmodū, in d.c.in-
27 ter dilectos,in casu nr̄o ita est.Maximè †cum prima sit odiosa;qa de certo bñficio pleno,& viuētis,iux.c.ne ca
28 p̄tādæ,de cōcess.preb.Et†iō restringenda,vt no.ibi,& in c.si gratiosæ,in fi.de rescr.& in c.p̄nti,de off.deleg. li.6.
29 Nostra†verò fauorabilis,vt in prin.& qa ꝑꝑ seruitia:vt
30 in d.auth.res,q̄,C.cōia.de leg.Nec †ob.si diceret̄,ꝙ gr̄a Ant.Vehi nō facit mētionē de prima Ant. Viues,ergo nulla tanq̄ surreptitia.c.si motu ꝓprio , de pb.c. 1.& 2.
31 de fil.presb.li.6.cū si.Tollit†nāq; obiectio; qa Ant. Viues hēbat tm̄ ius ad rē,de quo iure nō erat opus facere mētionē:cū nō simus in electiuis, nec in iure patronatus ꝑ ea,q̄ no.in c.is q,de pręb.in 6.iūcto c.relatis,in antiq.& ꝑ Ro.in nou.in tit.de pręb. 16. licet de more.
32 Scd̄ò†tollit̄ surreptio ꝑ cl̄as appositas in gr̄a Ant. Vehi;ibi nō ob.&c.& ibi ac si de verbo ad verbū , &c. cū verbis seq.ꝑ q̄ vr̄ esse fc̄a sp̄alis mētio de dicta gr̄a Ant. Viues,ꝑ no.à Mod.in c.nōnulli, vbi plene,de rescr.& ꝑ
33 quas cl̄as tollit̄ surreptio:vt ibi no.Pręterea†tollit̄,nam de dicta reseruatione Ant.Viues nō erat faciēda mētio cū pensio fuerit cōstituta in curia,& d.Bernar.& Ant. Viues,& Ant.Vehi tūc tp̄is super fuerūt in curia,ꝑ ea, q̄ no.in decis.20.in antiq.tit.de rescr.18.& in ti.de concess.præb.60.& per Bern.Bisign.in tit.de præb. decis.22. Ad q̄ notata per Lap.alleg.102.col. pe.& ꝑ Rot.in no. tit.de præb.9.& per Bern.Bisig.eo.tit.decis.30.Præterea
34 aduertendū,ꝙ Ant.Viues obtinuit, d. gr̄am ipso Bern. inscio,& ignorāte,& eidem illā nunq̄ intim auit,& oēs partes superfuerūt in curia,vñ ꝓbabilr̄, & ipse Bernardus,& ipse Ant.Vehi ignorabāt d.gr̄am, quæ ꝓbabilis ignorātia in tacēdo excusat à vitio surreptionis, iuxta ea,q̄ no.in c.gr̄a,de rescr.li.6.& in c.sup lr̄is, & c.ꝯstitutus.eo.tit.in antiqs,eo maximè, qa reducēdo ad terīos iuris,d.gr̄a An.Viues erat ꝯdōnalis de qua nō erat opꝰ
35 facere mētionē,vt s̄.Ad †qđ,nā si Papę fuisset notificata gr̄a Ant.Viues,vtiq; ꝯcessisset,gr̄am Ant.Vehi,vti ꝯcessit,& iō istud omissū nō hēt vitiare ; qa si fuisset expressū,vtiq; nō retraxisset Papā à ꝯcessione,vt no.in d. c.sup lr̄is,& ī c.postulasti,de resc.cū si.& eo.maximè,qa
36 Papa voluit,ꝙ†dicta pēsio trāsiret ad successores,ergo de quocūq; successore cogitauit,q̄ cogitatio sufficit.l. iure militari.ff.de testa.mil.no.in l.sub prætex.C.de trāsac.& per Mod.in puncto in d.c.nōnulli.regula de non
37 tollēdo ius q̄situm, †intelligitur de iure q̄sito purè,nō de iure q̄sito cōdōnali:vt tenet Lud.in cōs.256.Approbo sn̄ias,in fi.alleg.d.iura.& cōcludit,ꝙ de iure cōi impetrans nō tenet̄ facere mentionē de iure alterius cōdōnali . Ad q̄ no.in c.si motu ꝓprio , cum gl. de præb. li.6.& per Mod.in d.c.super lr̄is,col.5.ver.limita primò
38 Ant.Viues est successor Bern. nō antecessor †nā gratia sua facit ip̄m successorē nō añcessorē, sed Papa voluit ꝙ oīs successor Bern.teneat̄ ad dictā pēsionē, necessariò seq̄t̄,ꝙ & ipse Viues tanq̄ successor teneat̄;cū ip̄e Viues venerit ad sacristiā tanq̄ successor Bern.& iō anteq̄ succederet Ber.Viues hēbat ius,vñ de eiꝰ ꝯsēsu auct.Pape,bñ potuit pēsio ꝯstitui absq; ꝯsēsu An.Viues successoris,q̄ ī hoc nō erat ꝯsiderādus ꝑ supius dicta.Pa.Ro.

SVMMARIVM.

1 *Canonicus supernumerarius dicitur canonicus in herbis.*
2 *Et si recipitur à Capitulo, & episcopo non præfertur recepto auctoritate apostolica.*
3 *Et quando dicatur receptus auctoritate apostolica , & quando ordinaria,*

Et

4 *Et illi, pro quo scribitur, an, & quando quæratur ius, ita vt collatio non possit fieri alteri.*
5 *Receptus authoritate apostolica, dicitur habere ius ad rē in præbenda vacatura, non in re. & nu. 7.*
6 *Quando Papa mandat conferri canonicatum, & præbendā, quæ distinctio admittatur.*
8 *Si Papa secundo prouidet, an tollat ius ad rem quæsitum primo.*
9 *Et quid si in secunda gratia est apposita clausula anteferri, & numero 10.*
11 *Et quid si prima est facta ab vno, secunda verò ab alio, & numero 11.*
12 *Per clausulam anteferri, quod ius videtur sublatum primo, & quando, & nu. 6. 10. 11. & seq.*
13 *Et quid si beneficium vacauit, & fuit acceptum per habentē primam gratiam.*
14 *Quando dicatur in secunda gratia facta mentio de prima.*
15 *Papa licet det potestatem conferendi, tamen penes eum remanet maior, & sua præualet.*
16 *Concessa potestate conferendi in genere illi præualet concessio specialis nulla facta mentione de prima.*
17 *Ius in re & ius ad rem differunt.*
18 *Canonicus qui post receptionem expectat præbendam, habet ius ad rem, cui faciliter derogatur.*
19 *Clausula, non obstante, non perimit ius alterius, sed illud differt.*
20 *Gratia, per quam Papa prouidet, præfertur illi, per quam mandat prouideri.*
21 *Gratia, per quam mandatur prouideri, est in fieri, & non facta.*
22 *Clausula, vel alio quouis modo, quid importet, & quem effectum producat.*

CONSILIVM LXXXIII.

1 Electus Et †receptus in canonicū supnumerariū dr̄ canonicus in herbis. Abb. & scri.
2 in c. cū M. Ferrarien. de cōst. Et †si recipit̄ à capitulo & episcopo nō p̄fert̄ recepto authoritate apostolica, nam receptus authoritate apostolica ēt post aliū p̄fert̄ huic primo recepto p̱ capitulū, & episcopū in p̄benda postmodū vacatura, c. hi qui. de præb. li. 6. & no. p̱ gl. & doc. in c. cū aliqb. de rescrip. eo. li. & ponit Abb. in c. relatū,
3 de p̄b. cum si. Si† autē receptus p̱ canonicos, siue receptus ex mādato Papæ & sedis apostolicæ, tunc si illi, q recipiunt nō habebāt potestatē recipiēdi, dr̄ receptus authoritate ordinaria, & p̄ literas facultatis, & monitionis tm̄, nisi in literis & mandato fuisset dictū, ꝙ authoritate apostolica recipiat̄, est de istis tex. in d. c. cum aliquib. vbi scrib. taliter ꝙ illi, pro quo scribit̄, nō quærit̄
4 ius, † & p̄bēda vacās vel vacatura nō afficit̄, quominus de ea collatio possit fieri alteri, no. Abb. in c. dilectus, de
5 præb. Quod† verū, nisi fuisset receptus authoritate apostolica: nā tunc hēt ius ad rē ad præbendā vacaturā, taliter, ꝙ collatio alteri postmodū facta nō valet, ita Ab. in d. c. dilectus, p̱ tex. expressum in c. si postquā, de p̄bē. in sexto. vbi doc. & no. pulchrè Pet. de Anch. in c. cum
6 cui canonicatus. c. fi. de p̄b. in 6. Volēs † vltra p̄dicta, ꝙ qn̄ Papa mādat cōferri p̄bendā, & canonicatum, distinguendū esse, aut cū decreto, aut sine, vt ibi p̱ eundē, ille
7 aūt, qui est receptus in canonicū auctoritate† apostolica sub expectatione p̄bendæ primò vacaturę, dr̄ ad p̄bēdā hr̄e ius ad rē, non in re. c. pen. de p̄b. in sexto, & c. fin. de concessio. præb. eod. lib. & p̱ Rot. deci. 17. in titu.
8 de præb. in no. & doct. in locis s̃. alleg. Et † si Papa postmodū ꝯferat p̄bendā nihil dicto de prima gr̄a, & receptione, ista secunda collatio nō tollit illud ius, ita doct. in d. c. si postq̄, ponentes hoc p̱ rl̄a cum quatuor limitationib. in quib. verificat̄ casus noster, vt ibi p̱ eos. Istud
9 aūt ius ad rē tollitur, qn̄ in secūda gratia est posita clausula, anteferri, p̱ textū in c. fi. & pen. de ꝯcess. præb. & in c. pen. de p̄b. li. 6. & doct. in c. causam quæ. vbi Fel. de re-
10 scrip. Quod† verū, qn̄ gr̄a prima fuit facta ab alio q̄ à faciēte secundā, si aūt secunda. & prima fuit facta ab eodē, ēt p̱ clausulā, anteferri, appositā in secunda, nō tollit̄ ius quæsitum per primam, ita tex. & ibi doct. maximè Phil. Fran. in c. authoritate, de cōcess. præb. in 6. Quod
11 limitat̄ † ibi p̱ eū, nisi cōstet de mente concedētis, ꝙ p̱ istā clausulā, anteferri voluit tolli ius quæsitū primo. Et
12 ꝙ† per hanc clausulā nō tollat̄ ius quęsitū, tenet Rot. in decis. Fastoli, cā. 26. dubio 45. & Fely. in c. capitulū, de rescri. volentes, ꝙ qn̄ vltra mandatū de recipiēdo fuit receptus p̱ secundā gratiam, ēt cū clausula, anteferri, nō
13 tollit̄ ius q̄sitū p̱ primā. Et† notandū, ꝙ hn̄s clām, anteferri, p̄fert̄ hn̄ti priorē in data, cū in bn̄ficio, ꝙ vacauit, acceptatū fuit p̱ primū ante gr̄am secundi, dū tn̄ primo ante gr̄am scd̄i nō fuerit ꝓuisum, Rot. in no. 384. Milius in ver. gr̄am expectatiuā, verūtn̄ est, ꝙ qn̄ cōstat per secundā voluisse p̄iudicare primæ, secunda præualet, vt in dictis locis. Et† etiā quia licet secundæ literę nō
14 valeant, nisi faciāt mentionem de receptione primi, vt in iurib. s̃. no. tn̄ punctus est scire, qn̄ dicat̄ facta mētio de primis in secūdis, de quo articulo p̱ Pet. de Anch. in c. duob. de rescri. li. 6. col. antep. Qui istud declarans, & dicens, ꝙ expressè dr̄ apparere & fieri mētionem, qua-
15 tuor modis, vt per eū. Considerādum † est, ēt, ꝙ licet Papa det potestatē cōferendi, &c. tn̄ sp̄ penes eū remanet maior potestas, & iō ipse pōt cōferre. Et collatio sua p̄ualet, si præuenit, c. dudū, de præb. in 6. & c. 1. de cōcess.
16 præb. eo. lib. & † quia cōcessa ptāte cōferendi in genere, p̄iudicat̄ per collationem specialē ēt nō facta mētione, de prima, doct. in d. c. dudū, & plenius in c. q̄uis, eo. ti. cū si. & latissimā Dec. cōs. 147. Concludens, aliud esse ius in
17 re, † & ius ad rē, vt in d. c. fi. de cōcess. p̄b. in sexto, & † ca-
18 nonicus, q post receptionē expectat p̄bendā, iux. c. relatū, de p̄b. hēt ius ad rē, vt p̱ doct. in d. c. fi. in vlt. no. & est tex. in c. pen. de p̄b. in 6. vbi Dom. in pen. no. & huic iuri facilius derogat̄, vt in dictis iurib. & p̱ Cald. ꝯs. 8. in ti. de rescrip. in fi. p̱ Card. ꝯs. 61. in fi. Rot. in no. in tit. de p̄ben. 16. licet de more, ad q̄ no. in l. fi. C. de acq. poss. & in
19 l. 1. C. q admitti. Præterea† clausulæ nō obst. multum valent, maximè qn̄ p̱ illas ius alterius nō perimit̄, sed dif-
20 fert̄. Rot. in nou. decis. 3. cū si. Et† circa mādatum multa tradit Mil. in ver. gr̄a, ver. gr̄a, p̱ quā prouidet Papa, volēs gratiā, p̱ quā ꝓuidet Papa, preferri illi, per q̄ mandat ꝓuideri, q̄a ius in re, præualet iuri ad rē. c. is qui, de p̄bē. lib. 6. iuncto c. relatū, eo. tit. eo maximè, quia vacauit in curia, esto ꝙ nō fiat mētio de primo, quo casu alia fit
21 distinctio, vt ibi per eū. Præterea† ista gr̄a nō dr̄ facta, sed in fieri, vt p̱ Io. And. in c. si cui. de præb. & hoc maximè qn̄ fit de nō certo corpore beneficij, vt cōcludūt doc. ibi, & per Mil. in ver. gratia, ver. gr̄a facta, allegat Rot. in
22 no. 347. Et† est alia in no. 285. De clausula autē illa, siue alio quouis modo, vide per Rot. in not. 28. Lap. 99. Excluduntur tn̄ electiua per capitu. primum, de præb. nisi nullus modus exprimat̄, sed tm̄ in genere fuerit dictū. Quod duxerit acceptandum, tunc. n. veniunt, vt p̱ Mil. in verbo gratiam habens. Parisius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Concessio in emphyteusim perpetuam facta per canonicos cū authoritate Papæ tendens in euidentiam vtilitatem valet, & nō potest reuocari.*
2 *Res ecclesiæ potest in emphyteusim perpetuam concedi.*
3 *Et transit ad hæredes, & extraneos, & nu. 4.*
5 *Verba illa, pro hæredibus, geminata multùm, operantur.*
6 *Et æquipollent illis verbis, quibuscunque, producentib. magnum effectum.*
7 *Si conceditur potestas faciendi, prout videbitur, & placebit, nihil reseruato, &c. videtur concessum omne ius, & omne dominium.*
8 *Reseruans sibi aliqua, omnia alia videtur concessisse.*
9 *Contractus censualis magis, quàm emphyteuticus, ex quib. colligatur, & nu. 7. 8.*
10 *Referens debet intelligi secundùm relatum.*
11 *Verba in emphyteusim, impropriantur quandoq; ad contractum censualem, & num. 10.*
12 *In dubio contractus magis iudicatur censualis, quam emphyteuticus.*

CONSILIVM LXXXIIII.

Locatio Facta in ꝑpetuū dn̄o Sabæ, hr̄dib. & successorib. suis à Capit. & canonicis basilicę, Principis Apost. valida authoritate Sixti IIII. & sn̄ia recipit duplicē interp̄tationē; primā, data eius validitate, ꝙ sonet in ꝯtū emphyteuticū, scd̄am, ꝙ in ꝯtū cē-
1 suarium, cōsiderando† ꝙ canonici cōcesserint d. Sabæ, hr̄dib. & successorib. dictā peciam terræ, siue hortū, ad emphy-

emphyteusim ꝑpetuam, vt vñr innuere verba lrãrum apostolicarum, ibi, in ꝑpetuã emphyteusim,& verba processus & sñiæ ibi. in ꝑpetuam emphyteusim, dr̃ dictam alienationem fuisse & esse validã,ex quo facta authoritate Pontificis in euidentem vtilitatẽ ecclesiæ interueniẽte tractatu & solẽnitatib. requisitis à iure iuxta ea,ꝙ no.in c.sine excep.12.q.2.& in cle.1.de reb.eccl. nõ alie.auth.hoc ius porrectũ.C.de sacrosan.eccl.cum
2 alijs sim.& dato ꝙ res sit ecclesiastica,tñ† in emphyteusim perpetuam dari potuit, vt est tex.in auth. de alie.& emph.§.licẽtiam.ibi,sed & ꝑpetuo, col.9. no.in §. adeo ibi ꝑpetuo,insti.de loc.& plenè hr̃ per Alex. post alios, in l.ẽt,in prin.ff.sol.mat.& hoc potissimè qñ interuenerunt solẽnitates, & legitimè fit, vt no.in locis sụpius al-
3 leg.& hr̃ ꝑ Mod.in l.1. col.2. C.de iure emph.Et† qa apparet facta in ꝑpetuũ pro d.Saba,hr̃dib.& successorib. suis,dr̃, ꝙ trãsit nedũ ad hr̃des & filios lineæ directæ ipsius Sabæ & hr̃dũ,sed ẽt ad oẽs hr̃des ipsorum & extraneos:ex quo. n.fuit facta in ꝑpetuũ,& in casu licito, & ꝑmisso,& interueniẽtib. à iure reqsitis vt s̃.quoscunq; hr̃des ẽt ex̃neos cõplectit̃,ꝑ dictũ.§.licẽtiam, q corrigit §.emphyteusim. in auth.de nõ alie. col.2. nedũ quoad tp̃s & numerũ successorũ, sed ẽt quoad qualitatẽ successorũ,vt vult Bal.in auth.si quas ruinas. C. de sacros. eccl.cũ alijs q̃ ad hoc adducit Alexã. in d.l.ẽt, & Philip.
4 Cor.ↄs.13.†in p̃nti cõsul.3.col.& 3.vol.asserens hãc opinionẽ esse cõem,& plenè ꝑ Fel.in c.in p̃ntia.col.10.extra de ꝑb.cum cõcor.& licet Alex. in cõs suis videatur aliquatenus sibijpsi ↄ̃riari, tñ intelligẽdus est vt s̃, vt te-
5 nẽt Mod.Neap.in decis.ipsorũ decis.100.Tenẽdo † igit̃ dictã cõcessionẽ esse emphyteuticã cũ apparet facta in casu ꝑmisso ac interueniẽtib.authoritate sedis Apostolicæ, & alijs reqsitis dr̃ fuisse, & esse validã, & quia facta in ꝑpetuũ trãsire ad hr̃des ẽt extraneos & hoc potissimè virtute illorũ verborũ geminatorum,pro hr̃dib.& successorib.vt cõsuluit Soc,ↄs.266.In cã,q̃ vertit̃,vol.2. col.16.& 17.vbi in ꝓposito multa adducit,& cõsiderato isto capite seruãdo formã ↄ̃ctus emphyteutici, & q̃
6 à iure in illo requirant̃, hr̃des ẽt† extranei d.q.Sabæ nõ p̃nt repelli à dicto horto seu pecia terræ.Ista.n.verba geminata æqpollẽt illis quibuscunq;,quo casu veniunt ẽt extranei.l.quædã.§.nihil.vbi Mod ff.de eden.& in d.c.in p̃ntia,licet ibi Dec.col.22.teneat ↄ̃riũ,allegãdo Are. de cuius veritate aliàs cõsului.Si verò nos cõsideramus dictã locationẽ sonare in ↄctum cẽsuariũ,tunc à fortiori hr̃des d. q. Sabæ reddunt̃ tuti, & p̃nt de dicto horto seu pecia terræ disponere, absq; cõsensu & licẽtia dicti capituli,& canonicorũ,& si starẽt ꝑ mille annos ad nõ soluendũ cẽsum octo ducatorũ,minimè caderẽt,vt sta-
7 tim deducet̃,& † ꝙ dicta cõcessio potius sonet in ↄ̃ctũ cẽsuarium,q̃ emphyteuticũ deducit̃,qa facta in casu ꝑmisso authoritate Põtificis & interueniẽtib. alijs reqsitis vt s̃.& qa facta in ꝑpetuũ ꝓ annuo cẽsu nõ ꝓ pẽsione seu canone,tũ qa d.Sabæ, hr̃dib. & successorib. fuit data ptãs à dictis canonicis faciẽdi de dicta pecia terræ seu horto ꝓut melius videret̃ & placeret sibi, hr̃dib. & successorib.suis, nulla actione nec iure reseruato cano-
8 nicis &† capitulo,quo casu vñr ↄcessisse oẽ ius & dñiũ, ꝙ hẽbãt,vulg.l.à ꝓcuratore.C.mãd.& qa nihil sibi reseruarũt,nisi tñ mercedẽ & rñsionẽ annuã ac cẽsum soluẽdũ in pecunia,nõ in re,q̃ ꝓueniret ex horto ac pecia terræ, q̃ reseruatio cõcedit iã oĩa nõ reseruata, vulg. l.
9 nã ꝙ liquidæ.§.pe.de pe.leg.oĩa† ista cõtinent̃ in instr̃o dictę locationis,ꝑ q̃ cõcludit̃,dictã ↄcessionẽ potius sonare in ↄ̃ctũ cẽsuariũ q̃ emph.ꝑ tex.& q̃ ibi no.in c.cõstit.de relig.do.ꝑ Bar.& Lu.in l.1.§.1.ff.de pub. & Mod. in l.1.col.11.ver.4.q̃ro.C.de iur.emph.Io. Fab.& alios, scrib.in d.§.adeo.& Soc.ↄs.ꝑall.266.ver.2.qa, & ↄs. 167. nõ inutilis sed necessaria.col.2.ver.2. & 2. vol.cũ alijs si. & quę ponit Fel.post Abb. in c.ad audiẽtiã,de p̃sc.in fi.
10 Nec† istis repugnãt verba literarũ apostolicarũ, ibi, in ꝑpetuã emphyteusim,& verba ꝓcessus & sñiæ ibi,in ꝑpetuã emphyteusim: tũ qa se referũt ad instr̃m ↄcessionis,in quo verbũ nullũ de emphyteusi,& relatũ est attẽdẽdũ nõ referẽs,vulg.l.asse toto.ff.de hær.inst.l.si ita scripsero.ff.de ↄd.& dem.& q̃ plenè hñr in auth.si qs in ali-
11 quo documẽto.C.de edẽ.cũ ↄcor.tũ † qa illa verba ĩ ꝑpetuã emphyteusim,impropriant̃, vt sonẽt in ↄ̃ctũ cẽsuariũ ↄcurrẽtib.alijs,de qb.s̃.vt in puncto est decis.Io. de Imo.in c.ad audiẽtiã,de reb.eccl.nõ alie.quẽ referũt & sequunt̃ Docto.in locis & cõsilijs sụpius relatis.Pre-
12 terea† aduertẽdũ;qñ ad minus denegari nõ põt,qn simus in dubio,an sit ↄ̃ctus emphyteuticus,vel cẽsuarius quo casu sp̃ iudicãdus est cẽsuarius,ẽt in eccl'a,vt dicit Alb.de Ros.in l.2.C.de iur.emph.col.8.ver. qd de q̃stio. quẽ referunt,& sequunt̃ Mod.ibi col.13.ver.ad illa adde,& Soc.in d.cõs.valde exclamat ẽt,& Mod.in d.c.cõstitutus.Vñ cõcludẽdũ,dictã cõcessionem sonare in ↄ̃ctum cẽsuarium,quo stãte sequunt̃ effectus,de quibus s̃.& videatur cõs.Phil.Dec. 164.nõ fuisset.col.2. vbi optimè loquitur ad p̃dictorũ cõfirmationẽ. Par.Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Solutio annuæ pensionis facta per annos quadraginta, quẽ contractum præcessisse ostendit,censualem,vel emphyteuticum.*
2 *Et an præsumatur saltem emphyteuticus.*
3 *Et si non apparet ad quam generationem extendatur, in dubio in re ecclesiastica præsumitur vsque ad tertiam.*
4 *Ad verosimilia in dubio recurrimus.*
5 *Si constat per apochas de solutione trium annorum vltimorum, præsumitur facta pro præteritis.*
Minor restituendus est.
Adiuncti ratione consequitur quis, quod ex se non consequeretur.
6 *Inuestitura prima an possit reuocari per secundam.*
7 *Papa non potest auferre ius,& vtile dominium aliorum faciendo aliam inuestituram.*
8 *Maximè quando secunda per Papam facta est sine causa.*
9 *Pontificis inuestituræ an sit obediendum, quando illam concessit malè informatus.*
10 *Inuestitura solemniter facta per Abbatem valet,etiã sine Pontificis consensu.*
11 *Abbas præstare solet iuramentum de non alienando sine licentia sedis Apostolicæ.*
12 *Fallit,quando alienantur res solitæ alienari.*
13 *Consensus superioris præsumitur interuenisse propter antiquitatem.*
14 *Inuestitura facta pro recipiente,& quib. ipse dederit, transit ad hæredes etiam extraneos.*
15 *Quod procedit & in feudalibus,& in emphyteuticis.*
16 *Hæres potest isto casu possessionem capere absq; licenti aabbatis.*
17 *Emphyteusis ecclesiastica etiam ad extraneos transit, & nu. 19.*
18 *Hæredum appellatione veniunt etiam extranei.*
20 *De bonis ecclesiasticis ius ciuile non potest disponere.*
21 *Exceptio debet esse de regula.*
22 *Per illa verba, & quib. ipse dederit, venit facultas disponendi, & per actum inter viuos, & per actum vltimæ voluntatis.*

CONSILIVM LXXXV.

Cum In facto habeatur ista maxima, ꝙ Iulianus tenuit & possedit domum,& apothecã an-
1 nis 40.&† vltra, pro qua soluebat annuam pensionem, cũ specificè nõ doceatur de speciali ↄ̃ctu,in dubio p̃sumit̃ inter p̃dictas partes esse celebratũ ↄ̃ctum cẽsuariũ, vt est decis.Alb.de Ros.in secunda.8.col.ver.qd de q̃st.à me quæsita.C.de iu.emp.& ibi Mod.Pap.allegan.ↄcor. ꝑ Abb.& alios,scrib.in c.ↄstitutus, extra de relig. dom. per Soc.cons.167.Non inutilis,& cons.266. In causa q̃ vertitur,vol.2.in quib. locis concludunt vt s̃. reseruatã cõsuetudine, de qua nõ est hęsitandum in casu pręsenti,etiam in reb.ecclesiasticis, & videant̃ tradita ꝑ Alex. cons.13.col.2.ver.secundò fortificatur,vol.4.& Dec.cõ-
2 si.164.non fuisset,col.2.insuꝑ si denegaretur† ꝙ non esset ↄ̃ctus censuarius:attamen nullo modo inficiari potest, quin ad minus non præsumatur celebratus emphyteuticus,vt tradit Alber.de Ros.in d.l.2.col.4. circa fi.ver.vnum ẽt,volens,ꝙ si aliquis.40.annis possedit feudum,& pro eo soluit pensionem, & non apparet aliter de contractu, in dubio præsumitur contractum emphyteuticum præcessisse,hoc idem volunt Mod. Papiẽses in d.l.2.col.64. vers.nonò quæro, quid si non appa-
3 ret,vbi allegant Ioan.Fab.& alios,& † dato ꝙ non appareat ad quam generationem videatur, & præsumatur dictum cõtractum emphytecticum fuisse celebratum, tamen

tamen in dubio, & in re ecclesiastica p̄sumit̃ ɔ̄ctū emphy
teuticū fuisse celebratum, saltē vsq; ad tertiam gn̄atio-
nē inclusiuè, licet aliqui doct. voluerint, ꝙ in ꝑpetuū, vt
ad plenū p̄dicta ɔclo examinat̃ p eosdē Mod. in d.l.2.
4 col.62.ver.6.quęro iux.concl. Ad† quorū verificationē
facit verisimilitudo, & cōiectura maxima, q̄b. in dubijs
adhærendū est. & ſm illas iudicādū, vulg. l. semp, de reg.
iur. not. in c. literas. de præsump. & in c. afferte, & q̄ h̄nr,
in l. nuptura. in fi. ff. de iu. dot. si. n. Iulianus non cępisset
dictā domum, & apothecam in cēsum perpetuū, vel sal
tē in emphyteusim vsq; ad tertiam gn̄ationem, nō fecis
set in illis melioramēta ascēdētia ad summā ducatorū
septingentorū, & vltra, quæ facta fuerunt iā sunt anni
5 elapsi. 20 & † ꝙ soluerit censum, & pēsionē pro dicta do
mo satis verificat̃ ex trib. annis vltimis, & apochis, quæ
in præteritū probant, iux. no. in l. quæcunq;. C. de apo.
publ. li. 10. cū si. aliàs consulēdo per me adductis. Quib.
non ob. asserta conuentio nouiter facta per vnum ex
filijs dicti Iuliani: tū quia fuit & est minor, ꝑñr restituen
dus, iur. vulg. tum q̄m dicta conuentio sapit expressam
alienationē, quæ per minorē facta sine decreto, & sine
solēnitatib. fuit, & est ipso iura nulla, toto ti. de reb. eo.
& C. de p̄d. mino. cū vulg. & ex alijs capitib. q̄ in simili
aliàs cōsulendo plurics deduxi, tū q̄a nō potuit p̄iudi-
care alijs filijs, & h̄rdib. toto tit. res inter alios acta, q̄n-
immo ētsi ipse, qui fecit cōuētionē, fuisset maior; tñ q̄a
alij erant, & sunt minores rōne adiūcti gaudere posset
b̄n̄ficijs ipsorū, vulg. l. si cōem fundū. ff. quēad. ser. amit.
& no. Mod. in c. 1. ext. de excep. & in l. si emācipati. C. de
colla. cōsiderando naturam rerū, sup̄ quib. facta fuit: vt
6 tradit̃ p scribētes vbi s̄. † In alia verò cā, ꝙ asserta bulla
reuocatoria inuestituræ factę de bonis, de quib. agitur,
illis de Lupo auctorib. Io. nō obstet, vr̃ clarè cōstare ex
eius tenore inquantū de facto, & ex arupto nō vocatis
p̄fatis de Lupo possessorib. nec aliqua cognitione cau-
sæ habita, fuit p p̄fatū B. ad dictā reuocationē ꝓcessum,
& sic nulliter, ad no. p Card. Abb. & Doct. in c. 1. de cā
posse. & ꝑpr. in c. cū olim, de re iud. p Bal. in l. fi. C. de le-
gib. Imo. & Doct. in cle. pastoralis, de re iud. maximè cū
p̄fati de Lupo eo tp̄e fuissent possessores vigore dictæ
7 inuestituræ. Et † ipsis erat ius quæsitū in dictis bonis, &
propterea Papa nō potuit per dictā reuocationē vtile
d̄nium ex dicta inuestitura acquisitū ipsis auferre, vt fir
mat Bar. per illū tex. in l. 3. C. de fund. patrimoniali. li. 11.
& Pau. de Cast. cōs. 158. Viso & examinato puncto, &c.
in fi. & doctores, in c. quæ in ecclesiarū, de cōst. & ꝙ di
cta reuocatio fuerit leuiter absq; l̄tima cā p præfatum
Pontificē facta, cōstat ex eo, ꝙ eadē die incōtinenti rein
8 uestituit p̄fatos de Lupo de dictis bonis pro se, & † eorū
hæredib. sua annua pēsione libræ vnius ceræ, & vigore
primæ inuestituræ soluebant̃ p̄fato monasterio quin-
decim floreni de auro, prout semp & cōtinuatis tp̄ib.
per p̄fatos de Lupo & dictū D. Ioanē soluti fuerūt vsq;
ad tp̄s motę litis, & sic apparet, ꝙ dicta reuocatio fuit
nulla, & absq; effectu, ac ex mala & praua intētione Pō
9 tificis† facta, cui credēdū & obediēdū nō erat, iux. no.
10 in c. si duo, 79. dist. & in c. in noīe d̄ni. Prout, † nam licet
credat̃ dictum monasterium immediatè subiectū esse
sedi Apostolicæ: tñ dicta inuestitura cū facta fuerit per
Abb. & capl̄m cū oīb. tractatib. & solēnitatib. à iure re-
quisitis, nō requirebat̃ in ea cōsensus Papæ: vt firmat gl.
q̄ sequunt̃ Imo. & Doct. in cle. 1. in ver. proprie, de reb.
eccl. nō alie. & no. per Doc. post Imo. in c. statuimus, de
11 transac. & †. licet Abbates soleant præstare iurm̄ de nō
alienan. sine licentia sedis Apostolicæ, vt notat̃ per Io.
And. Abb. & Doct. in c. vt super. de reb. eccl. non alie. &
12 in c. de eccle. ædifican. tñ † iurm̄ nō cōprehendit aliena-
tionē rerū, quæ fuerunt solitæ alienari, & infeudari, vt
no. gl. in c. 1. in ver. in hæresim, in fi. 24. q. 1. Ang. in l. nō
est nouum. in 1. col. ff. de legib. & no. Doct. in c. 2. per illū
tex. extra de feudis. Sed cū dicta bona, de quib. agitur,
ab antiquo antequā peruenissent ad prædictos de Lu-
13 po fuissent solita cōcedi & infeudari, ergo † & ꝑp ma-
gnā antiquitatē ipsarū inuestiturarū p̄sumit̃, ꝙ dictus
cōsensus interuenerit, quātus necessarius fuisset, iuxta
notata per gl. in c. cū noscitur de his quæ fiunt à p̄latis,
14 & in c. peruenit, de censib. † Prout inquantum opponi
tur ɔ̄ prædictū Ioan. ꝙ nō potuit h̄re dicta bona ex le-
gato sibi facto per præfatos de Lupo sine cōsensu Ab-
batis & cōuentus: q̄a extraneus. Dico, ꝙ dicta inuestitu
ra fuit cōcessa p dictis de Lupo, ipsorūq; h̄rdib. & illis,
quib. ipsi dederint, ex quib. verbis conceditur facultas
transferēdi in aliū extraneū sine cōsensu directi d̄ni, q̄a
sufficit à principio d̄ni voluntatē interuenisse, vt notā-
ter firmāt Bal. & Ang. in l. cū essent. in §. 1. ff. de serui. ru
sti. præd. p illū tex. Alb. de Rosa in l. fi. in p e. col. C. de iu.
emph. allegās tex. in c. 1. de feudo nō h̄nte ꝑpr. na. feud.
vbi vr̃ casus. & loquit̃ p illa verba, quib. ipse dederit, &c.
15 Et † licet loquatur in feudalib. tñ attenta dd. doctorum
rōne militat ēt in ɔ̄ctib. emphyteuticis, iuxta no. p Imo.
in c. potuit. in antep. & pen. car. in ver. 7. q̄ro. ext. de loca
16 to. & † sil̄r potuit præfatus Io. capere possessionē dicto-
rū bonorū absq; cōsensu dictorū Abbatis & cōuētus:
q̄a tacitè ratificarūt attēta dicta forma inuestituræ: vt
17 cōcludunt vbi supra doctores. ¶ † Nec ob. ꝙ præfatus
Io. sit extraneus: quia ēt emphyteusis ecclesiastica tran
sit ad extraneos, si cōcessio emphyteusis facta fuerit ex
cā necessitatis seu vtilitatis cū debitis tractatib. & solē-
nitatib. à iure req̄sitis ſm dispositionē c. sine exceptio-
ne. 12. q. 2. & no. per gl. eadē q. & cā, in summa. prout fuit
18 in casu nr̄o, quia † tunc app̄lone h̄rdū veniunt ēt extra-
nei, vt firmat Ant. de But. Card. Imo. & Abb. ac oēs Mo
19 der. in c. in p̄ñtia. de probat. tenētes, † ꝙ per §. licētiā. in
auth. de alienan. prout tenet gl. in §. alienationis. eo. ti.
& aliæ in sim. glossæ, & cōiter doctores in plerisq; locis
quos refert & sequit̃ Alex. in l. ēt, sol. mat. ff. quinimmo
20 prout † notanter dixerunt Io. de Imo. & Abb. in d. c. in
p̄ñtia, dispō iuris ciuilis in emphyteusi ēt ecclesiastica
nō est seruanda: q̄a princeps secularis nō p̄ot se de ip-
sis bonis ecclesiasticis intromittere aliquid statuendo,
ad no. per Inn. & Doct. in c. eccl. S. Mariæ. de cōstitu. Io.
And. in c. ɔstitutus, de religiosis domib. & Io. An. & Cal
der. in c. 1. de no. ope. nun. maximè vbi lex canonica de
illis sp̄aliter prouidet, & iō q̄uōcūq; facta fuerit cōces
sio in casib. à iure ꝑmissis ex d dispōne iuris canonici,
tūc trāsire poterit ēt ad extraneos, sed in casu nr̄o cō-
cessio vltra verba ꝓ se & suis h̄rdib. additū fuerit, & pro
illis, quib. ipse dederit, ergo apparet de intētione ɔ̄hen-
tiū, ꝙ voluerint cōprehēdere quoscūq; extraneos, nisi
exceptos, inquantū subditur exceptis ecclesijs, hospita
21 lib. & alijs in instr̄o expressis, qui † sunt penitus extranei
& potētes, ac inexigibiles, & exceptio dēt eē de regula.
22 l. nā ꝙ liquidæ. de pen. leg. cū vulg. & † per illa verba, qui
bus ipse dederit, ēt cōprehendatur facultas donandi in
ter viuos, & in vltima voluntate, & sic expresse data sit
facultas legandi, prout fuit in casu nostro, in quo di-
cta bona trāslata fuerunt in præfatum Ioan. ex legato,
quo casu attentis dictis verbis nō requirit̃ alia licentia
superioris, iuxta theoricā Alberici, & aliorū, in d. l. fi. D.
Abb. & Doct. in c. potuit. in gl. in verbo, alijs, de loc. cū
sim. aliàs per me cōsulendo adductis cōcernentib. vir-
tutem dictorum verborū, hæredib. quibuscunque, vel
quibus dederis, vel similibus, &c. Parisius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Emphyteuta à re ipsa etiam ecclesiastica non potest repelli, nec etiam sui hæredes, si adimpleuerunt conditiones appositas in in inuestitura.*
2 *Res tam ecclesiastica quàm priuatorum possunt in emphyteusim concedi perpetuam.*
3 *Emphyteuta non potest repelli, esto quòd alius meliorem afferat conditionem.*
Etiam si res fuisset ecclesiastica.
4 *Pacta apposita super re emphyteutica sunt seruanda, nec ab illis est recedendam.*
5 *Res emphyteutica transit ad hæredes sine aliquo consensu superioris.*
6 *Emphyteuta cadit propter non solutum canonem.*
7 *Nisi ipse offerat soluere, & recusetur solutio.*
8 *Hæres an cadat, si post mortē emphyteutæ nō petijt renouationē Quomodo, quando, & quo casu procedat. declaratur ibidem.*
9 *Nouus empeyteuta, habens petere renouationem, quis dicatur.*
10 *Emphyteuta vt cadat propter nō petitam renouationem multa debent*

debent concurrere.

11 *Consuetudo quid facti est,& probari debet.*

12 *Et non extenditur de actu ad actum.*

Consuetudo,quòd mortuo emphyteuta soluatur aliquid ab hæredibus pro noua concessione, an valeat,& nu. 11.

13 *Emphyteuta alienans irrequisito domino cadit domino volente, & nu. 15.*

14 *Etiam si in alienatione apponatur clausula, nec aliter, nec alio modo,&c.& nu. 15.*

16 *Et quid si domino directo solui debebat quarta pars pretij.*

17 *Caducitatis vitium an purgetur, si procurator rectoris, seu domini directi cepit canonis solutionem.*

18 *Ius tertij quando,& quo casu potest allegari vt prosit.*

19 *Homo præsumitur viuere vsque ad annos centum, qualiter intelligatur,&c. nu. 20. 21.*

21 *Quòd quis viuat, à quo deducendum & probandum est.*

22 *Quòd quis habuerit filios, facti est,& à quo istud sit probandum.*

CONSILIVM LXXXVI.

Secundum Ea,quæ in facto proponũtur, more Scæuolę Iuriscõsulti dico, filios dicti Cõradi nõ potuisse, nec posse expelli per Modernum Abb.cũ cõ ipsos nihil possit dici,vel opponi, ꝑꝑ ꝙ videantur cecidisse à dicta re emphyteutica; ex quo.n. Abbas ꝑfati monasterij interueniẽtib. à iure requisitis ꝯcessit in emphyteusim perpetuã medietatẽ prædij nũcupati. Vbba. Euerardo & Annæ vxori ac eorũ hr̃dib. & post mortẽ ipsorũ Conradus eorũ filius legitimus & naturalis sine aliqua noua inuestitura pacificè tenuerit dictum prædiũ, soluẽdo pensionẽ & canonẽ,& eius filij eo mortuo parati fuerint & sint idẽ facere, nõ con-
1 currente alio† prout in casu nõ cõcurrit, à dicta re emphyteutica repelli nõ pñt: cũ legẽ pro ipsorũ parte ad-
2 impleuerint: vt hr̃ in l. 1.& 2. C.de iure emph.cũ si.† Põt .n.res & priuati & ecclæ in emphyteusim ꝑpetuã cõcedi, vt est tex. institu. de loca. & cõdu. §. adeo. ver. quæ perpetuo,& ibi Ang. Are. ponit, Bal. in l. 1. in prin. ff. si ager. vecti. vel emphy. peta.& idẽ Bal. in rub.& in l. 2. col. 3. C.
3 de iure emph. vbi Mod. latissimè. Vnde † ab emphyteuta perpetuo nõ põt res auelli, ẽt si alius offerat meliorẽ ꝯdõnẽ; vt no. ĩ d. §. adeo,& in l. 1. C. de iure emph. ꝑ Bal. in l. 2. C. de fund. patrimoniali, q̃ ꝓcedũt & locũ hñt, ẽt si res emphyteutica fuisset habita ab ecclã, vt cõcludit Alex. cõs. 79. col. 8. circa primũ, de quo q̃rit̃, vol. 2. Rur-
4 sus† pacta apposita super re emphyteutica sunt seruanda,& ab illis nõ discedẽdũ, nec debẽt alterari ꝑ aliquã ex partib. vt dicit tex. in l. 1.& in l. 2. C. de iure emph. ponit Spe. in ti. de locato. §. nũc aliqua, ver. 169. Bal. in l. fi. §. fi. C. cõia de legatis. in casu nr̃o pacta apposita seruata fuerũt & per primos emphyteutas, itẽ per Cõradũ filium, successiuè & eius hr̃des parati sunt seruare, sequit̃ ꝙ Abbas Modernus nõ põt alterare formã primæuæ cõcessionis: ex quo clarissimè patet, ipsos hr̃des Cõradi tm̃ teneri ad ea, quæ cõtinent̃ in dicta prima conces-
5 sione & nõ ad alia quæ nouiter petuntur. Præterea † dicta emphyteusis ad hæredes dictorũ Euerardi & Annæ successiuè, & Conradi trãsiuit ẽt Abbate irrequisito: qm̃ facta fuit pro illis primis & eorũ perpetuis hr̃dib. vt ꝯcludit Alex. cons. 9.& cons. 40.& cons. 190. in 2. vol.& cons. 48. in 4. vol.& idẽ Alex.& alij scrib. in l. Gallus. §. q-
6 dã rectè. ff. de lib.& posth.† Non ob. si diceretur, ꝙ dicti hr̃des & Cõradus eorũ pater ceciderũt à dicto iure & re emphyteutica, ex quo non soluerunt canonẽ, &c. vt no. in l. 2. C. de iure emph. cum si. Nã cum in facto clarè cõstet, dictũ Cõradum paratum fuisse soluere canonẽ eodẽ mõ, & suos hæredes, Abbas recusauerit solutionem recipere, ꝑꝑ quã recusationẽ dicti Conradus & hæredes protestati fuerunt, ꝙ ꝑ eos nõ stabat, quin soluerẽt, sed ꝑ dictũ Abb. recusantem accipere, & eidẽ
7 obtulerint solutionẽ ꝑdictã † talis oblatio, & ꝓtestatio iuuant & defendũt dictũ Conradũ & hæredes, vt euitet̃ pęna caducitatis, ne possint expelli à dicta re emphyteutica, vt dicit tex. in d. l. 2. in fi.& ibi scrib. potissimè Saly. qui dicit hoc esse tenẽdũ, & de protestatione faciũt no, ꝑ Bar.& alios, in l. nõ solũ. §. morte. ff. de ope. no. nũ. & ꝑ Cano.& in c. cũ M. Ferrar. de constit.& in c. solici-
8 tudinẽ, de appellatio.† Nec ob. si diceretur, ꝙ d. Conradus cecidit à iure suo, ex quo post mortẽ parentũ non petijt ab Abbate renouationẽ seu nouã concessionẽ, silr̃ & mortuo Conrardo eius hæredes prædicta minimè fecerũt. Nã obiectio tollit̃ ex nota. per Phil. Dec. in cõs. 78.& cõs. 131. vbi allegãdo plures deci. dicit, ꝙ renouatio & noua cõcessio rei emphyteuticę fit, qñ est finita, ante aũt q̃ sit finita, nunq̃ debet fieri, in casu nr̃o nũquã fuit finita, ex quo fuit & est perpetua, vt fuit dictũ s̃. nõ requirebat̃ igitur renouatio, nec erat necessaria. Ad ꝙ nã renouatio petenda est, & fieri dẽt ab emphy-
9 teuta nouo, nõ antiquo. Nouus† aũt dr̃ ille, q nõ est cõprehensus in prima inuestitura, & in casu nr̃o oẽs cõprehensi sunt, Conrardus & hæredes, ergo non dñr noui,& ꝯñr non tenentur petere. Hinc est, ꝙ si capta fuit emphyteusis pro se & filijs seu hæredib. &c. isti filij seu hr̃des nõ dñr noui, nec tenentur petere nouã cõcessionẽ, nec aliq̃d soluere, ita gl. in auth. si quas ruinas. C. de sacros. eccl.& Ale. cõs. 9. 2. vo. Mod. Papię. ĩ l. 2. C. de iure
10 emphy. col. 123. in fine, cũ alijs cõcord. Prout † ẽt: Nam vt quis cadat à iure emphyteutico ꝑꝑ nõ petitã nouã cõcessionẽ seu renouationẽ, dẽnt concurrere multa, q̃ notãt̃ per gl. Bal.& alios, in dicta auth. si quas ruinas,& per Canonistas, in c. 1. de precar.& Mod. in l. fi. C. de iure emph. col. 122. quę seu ipsorũ requisitorum aliquod
11 in casu nr̃o minimè ꝯcurrit, vnde,&c.¶ † Nec ob. ꝙ cõsuetũ in partib. est, mortuo primo emphyteuta peti nouã cõcessionẽ ab hærede, & aliquid solui Abbati, q̃ in casu nr̃o non fuerunt facta, vñ, tollitur obiectio, consuetudo nãq; est q̃d facti, & iõ probabiliter põt ignorari, c. 1. de cõstõnib. li. 6. l. 2. C. quæ sit lon. consuetudo,& cõsuetudo hẽt tm̃ vim in actu, in quo fit, non aũt se ex
12 tẽdit ad alios actus. Nã† proprios terminos facti,& vsus nõ excedit: vt notat Bal. in l. fi. C. cõia vtriusq; iudicij, cũ alijs adductis per Fran. de Cur. cons. 11. col. 2. non. n. dẽt extẽdi, nota. in l. de quib. ff. de legib.& per Alex. cõs. 93. vol. per Mod. in c. audit. col. 7. de præscriptionib. vnde posito ꝙ in partib. sit ꝯsuetudo mortuo primo emphyteuta renouari emphyteusim,& pro ea aliq̃d esse soluẽdũ, talis asserta consuetudo est in emphyteuta nõ perpetuo, vel in emphyteusi capta pro se tm̃, non aũt procedit in emphyteusi ꝑpetua, vel in emphyteusi capta ꝓ se,& hęredib. vt est casus noster, ꝯñr de vno ad aliud nõ agendũ: cũ diuersa sint, vulg. l. Papinia. ff. de minorib. & vulg. §. nihil cõe, ad quæ nota. per gl. in §. neq; illud, in
13 authen. de non alie.¶† Vlterius ex alia cã certũ est, emphyteutam alienõnem irrequisito dño cecidisse à iure suo dño directo volente. l. fi. C. de iure emph. cum vulg.
14 Et† licet fuerit apposita clã, nec aliter nec alio mõ,&c. tamen quoad effectum caducitatis clã nihil operatur, si post dictam clausulam & protestationem deuẽtum
15 fuit ad traditionem, vt fuit isto casu, & in terĩs † tenet Bal. in c. Cumana ver. ꝙ prędicta faciunt ad q̃õnem, de elect.& in c. 1. §. hoc quoq; in titu. de successio. feud. ver. sed pone, ꝙ vendidit, & ita in puncto cõsuluit Fran. de
16 Cur. cõs. 8. viso instrumento. Et† quia Antonia, quę primò vẽdidit Thomæ, sine aliqua protestatione,& clã vẽdidit, quo casu sumus in terminis d. l. fi.& licet postmodũ Thomas vẽdiderit cũ protestatione,& cũ clausula, de qua s̃. tñ istud nõ est in consideratione, tum attenta prima vẽditione simplr̃ facta per Antoniam irrequisito dño, quæ plenam induxit caducitatẽ vt diximus, tũ ẽt attẽta vẽditione facta ꝑ ipsum Petrũ, in qua vltra ꝓtestationem & clãm ꝓcessum fuit ad traditionẽ. Ad ꝙ ẽt facit; q̃a virtute cõuentionis appositę in instr̃o ex aduerso producto nedũ dñs directus dẽbat requiri, quinimmo in casu venditionis eidem solui debebat quarta pars ꝑtij, ꝙ factũ seu sublatũ minimè apparet, ꝯñr sumus in expressa caducitate, per ea q̃ notant̃, in l. 1. 2.& 3.
17 C. de iure emph.& in c. potuit, de locatione, cũ sim.† Et solutio canonis recepta à procuratore rectoris seu plebani nõ tollit, nec purgat vitium dictæ caducitatis: qm̃ ꝓcurator sup̃ ea trãsigere non poterat, nec illã exp̃sè remittere, minus & tacitè: vt no. per Abb. in c. petitio, de procu.& in c. cõtingit, de transac.& per Bart. in l. nulli. ff. eo. ti.& faciunt no. in c. qui ad agendũ, de procu. li. 6. & quæ habẽt̃ in l. q Romæ. §. Callimachus. ff. de verborum

rum obl.p Bal.in l.nõ abstulit.C.de nouationib.cũ cõ
18 cor.†Nec aduesarius põt se tueri dãdo, put dat de iure
tertij.s.Ioãnis,& Petri,ex quo demũ tunc de iure tertij,
põt dari, qñ illud ius absorbet in totũ ius agẽtis,vt no.
Bart.in l.si alienã.ff.sol.mat.& in l.2.ff.de rei vendic.Bal.
& Sal.in l.si seruus quispiã,de ser.fug.Canon.post Com
post.in c.mandatũ,de rescr.in casu nr̃o istud cessat, vnde,&c.& ꝙ cessat ostendit̃, tũ quia nõ apparet mortua
Antonia,& Ioannẽ,& Petrum acceptasse dictũ ius em
phyteuticum.Nec apparet dictos Ioannẽ,& Petrũ viue
re, cõsequenter ipsorum ius non est considerabile&
19 iõ de eo dari nõ potest,& si detur,nõ releuat.†Nec dica
tur, ꝙ præsumptio iuris est, dictos Ioannẽ,& Petrum,
viuere; cum vita hoĩs præsumatur vsq; ad annos centũ,vulg.l.fi.C.de sacrosf.eccl.& l.an vsusfructus.ff.de vsu
20 fru.cũ si.†Nam aduertendum est,illud, ꝙ multi dicunt,
quemlibet præsumi viuere centũ annis, nõ pbat̃ iure,
immo ꝯriũ.l.hæreditatũ.ff.ad leg.Falc.Iura autẽ supius
allegata bene pbant, ꝙ quis p̃sumitur nõ viuere vltra
cẽtum annos, ex quo illud tp̃s cẽsetur esse longissimũ
vitæ,& superlatiua cõiter in paucis verificantur, vt experientia docet,quæ est optima rerũ magistr.c.q̃ sit,de
elect.lib.6.de decem milib. hominũ qui nascuntur, vix
vnus ascendit ad ætatẽ centum annorum,& iõ illud,ꝙ
cõiter occurrit,attendi debet.l.non hoc. C.vnde legi.l.
neq; natales.C.de probat. cum ergo cõiter accidat, ꝙ
quis non accedit ad centenariã ætatem,non præsumitur quis tanto tp̃e viuere,vt no.Bar.Bal.& Ang.in l.qui
21 duos.§.si in bello.ff.de reb.dub. Ad† ꝙ facit regula.cap.
quia verosimile. ff. ꝙ met. cau. & ita consuluit Philipp.
Corn.cons.350.1. vol. Quod dicta dos.col.3. & cũ vita
dictorum Ioannis,& Petri sit fundamentum partis aduersæ,ab ipsa probandum est,eos viuere,maximè cum
constet eos fuisse sexagenarios,& vltra, vt pulchrè con
22 cludit Corn.præall.cons.†Nec obstat, ꝙ dicti Ioannes,
& Petrus potuerunt relinquere, & decedere cum filijs,
&c.Nam quod habuerunt filij, facti est,& facta nõ præ
sumuntur,nisi probentur. ff.de cura.furio.l.consilio.§.
fi.vulga.l.in bello.§.factæ. ff.de capti. & postlimi. reuer.
& est doctri. Barto. in d. §. si in bello, & in l. ex facto.
§.si quis autem. ff. ad Trebel. & per Corn. vbi supra,
columna 3. Parisius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Reus absoluendus est actore malè agente, & non probante.*
2 *Incendium debet habere concludentem petitionem, vt in iudiciũ contra aliquem possit deduci.*
3 *Incendium an sit casus fortuitus, & nu.4.*
4 *Et an sit imputandum inhabitantibus, & ipsorum culpæ, & numero 7.*
5 *Ignis debet habere auctorem isto casu.*
6 *Dominus an teneatur ex incendio commisso per familiam.*
8 *Si non potest apparere, à quo habuit originem, sequi debet absolutoria, & nu.1.2.& 12.*
9 *Maritus dominus domus, à quo venit incendium, non tenetur ex culpa vxoris commissa ad id, & nu.17.*
10 *Si ex culpa leuissima venit incendium, non propterea quis tenetur.*
11 *Culpa leuissima in omittendo non facit quem teneri ad emendam damni.*
13 *Si procedit incendium culpa hominis incerti, non tenetur inhabitans.*
14 *Testis de auditu non probat, nisi, &c.*
15 *Fama qualiter debeat probari.*
16 *Omnis præsumptio est, mulierem nolle damnum mariti.*
18 *Incendio commisso, per famulos ex ordinatione domini tenetur dominus.*
19 *Aestimatio damni quanti plurimi à quo tempore veniat, & nu. 20. & 24.*
20 *Et vsque ad quod tempus crescat, & nu.21.*
21 *Et quid si fuit appellatum.*
22 *Et quid si reus non fuit condemnatus ad æstimationem, sed ad frumentum.*
23 *Maximè si actor semper recipere paratus fuit.*
24 *Interesse verum quanti plurimi vsque ad quod tempus consideretur, & nu.19.& seq.*

CONSILIVM LXXXVII.

1 In hærendo veritati,& † ꝯsideratis depõnib.testium
pductorũ p Florã actricẽ,nec nõ & testiũ produ
ctorũ p Menicũ reũ,clarissimè,& absq; scrupulo oĩ ex
capite cõcludẽdũ est,ipsam malè egisse,ꝯñr Menicum
dr̃e absolui,& liberari,iux.l.eum quẽ temere.ff.de iud.l.
pperãdum.§.sin autẽ alterutra.C.eo. l.terminato.C. de
2 fru.& lit.expẽ.cũ vulg.†Quod Flora malè egerit,oñdit̃
ex tenore suæ ineptæ petitionis,in qua dicit,ignẽ itroiuisse in domũ ipsius Floræ,nec assignat cãm nec rõnẽ,
nec ꝙ culpa,seu dolo ipsius Menici ignis introierit, &
cõbusserit, quo casu tanq̃ nõ cõcludẽs incerta & vaga
meritio reijcienda est.l.fi.C.de anna.excep.l.edita.C.de
edẽdo,& tanq̃ obscura,& inepta venit laceranda,iuxta
no.in l.1. ff.de off.assess. cũ si. & licet p parte Floræ sint
pducti multi testes;tñ nihil aliud dñt,nisi vidisse ignem
exire de domib. d. Menici, & ꝙ talis ignis introiuit domũ d. Floræ, sed q, dictus ignis habuerit originẽ in dicta domo,vel ꝙ dolo seu culpa d.Menici,seu in eius do
mo habitãtiũ fuerit cãtus,& pcesserit, nullus testis deponit,quo fit:vt Flora malè egerit, peiusq; probauerit,
ꝯñr reficere dẽt expẽsas, vt dictãt iura vulgaria,& reus
3 ipse venit liberãdus.† & Primò, licet in iure sit difficultas,an incẽdiũ sit casus fortuitus,vel ne,vt notat̃ in §. is
cui.inst.q̃b.modis re cõtrahit̃ obl̃o,& ibi p scribẽtes,&
in l.2.ff.de off.p̃f.vigi.& in l.si vẽdita.ff.de pic & com.rei
vẽd.& in l.q̃ fortuitis, vbi scribẽtes. C.de pign. act.& in
locis inferius alleg.tenẽdo tñ illã opinio.ꝙ cõnumeret̃
inter casus fortuitos,res erit clara, ꝙ nõ tenet̃, vt no.in
4 dictis iurib.Si† verò tenemus aliã opinio. ꝙ nõ ꝯnume
ret̃ inter casus fortuitos,sed ꝙ dẽt imputari inhabitantib.domus, in qua incẽdiũ cãtũ est, ꝙ in dubio ascribi
dẽt eorũ culpæ,ꝯñr teneri dẽant ad emẽdã dãni dati vi
cinis ex igne p̃dicto,vt vr̃ notari in d.l.si vẽdita,& in d.l.
2.& in l.si seruus seruũ.§.si fornicarius.ff.ad leg.Aqu.cũ
5 si.†tñ aduertẽdũ est, p̃dicta posse pcedere, qñ ignis habuit certũ auctorẽ,sed qñ ignis hẽt cãm ab incerto auctore,tunc nunq̃ imputat̃ habitãtib.d.l.si vẽdita, vt cõsuluit Bal.ꝯs.373.Quidã magister grãmaticæ.3.vol.ꝯñr
factum certi hoĩs pbãdum est, aliàs nunq̃ imputat̃ habitãtib.ita Bal.in d.l.q̃ fortuitis,col.3.in prin.allegat tex
tum hoc dicẽtẽ in l.licet.in fi.ff.nau.caup.stabu.q̃ opin.
refert,& sequit̃ Ias.post alios,in l.si q̃s ex argẽtarijs. §.fi.
ff.de edẽdo,in casu p̃nti nedũ nõ est pbatũ,qnimò nec
dictũ de auctore certo ignis, ꝯñr non imputãdum nec
6 Menico,nec habitãtib.eius domũ† Ad† ꝙ, ẽt facit doct.
Bal.in d.l.si vẽdita.volẽs piculũ incẽdij ꝯmissi à familia,
nõ trãsire in dñm, q̃a dñs nõ tenet̃ p suo familiari, adducit tex.in c.cũ ad sedẽ,de restõne spoliat.& est tex.in
l.fi.ff.furti.aduer.nau.caup.&c. Quanto fortius in casu
nr̃o,in quo nihil penitus pbat̃, à quo auctore ignis pcesserit.†Prout ẽt idẽ dicendũ,nã licet vt plurimũ p̃su
7 mat̃ incendiũ cõmissum culpa inhabitãtiũ d.l.si vẽdita.
cũ si.tñ culpa dr̃ abesse,si pbat̃,vñ incendiũ habuit originẽ,ita Bal.in l.creditor.C.de pign.act.& ibi Alexan.in
8 apostillis † & qñ nõ põt apparere,à quo habuit originẽ,ex isto casu dubio fert̃ absolutoria,& nõ p̃nt cõdẽnari inhabitãtes,ſm Bal.& Alex.ibidẽ, argõ, l.si verò.§.
si meniano.ff.de his q̃ deie.vel effud.& p Alex. & Ias. in
l.si q̃s ex argẽtarijs. §. fi.in casu p̃nti, à quo ignis habuit
originẽ,nõ est pbatũ, nec dictũ.vlterius nulla viget p̃sumptio ꝯ ipsum Menicũ & inhabitãtes eius domum,
9 ꝯñr nõ cõdẽnandus sed absoluẽdus. † Prætereà idẽ dicẽdũ & fortius,cum ẽt si pbaret̃ incẽdium cõmissum
p vxorẽ d.Menici,ꝙ tñ est penitus falsum,tñ adhuc Me
nicus nõ teneret̃,p doctr.Bal.in d.l.si vẽd.& p tex.in l.3.
§.ait p̃tor.ff.nau.caup.stab.& in l.si seruus seruũ.§.Proculus.ff.ad leg.Aqui.& in l.ædiles, circa principiũ. ff.de
ædil.edicto,pulchrè p Sal.in d.l.quę fortuitis,in 4.col.&
p Augu.de Arimino in addit.ad Ang.in trac. malefi.in
ver.incẽdiario, & est cons.Anch.349.pro decisione q̃siti,vt refert.Ias.in d.l.si q̃s ex argentarijs,& idem dicen
10 dum, † nam in casu nr̃o d. Menico nulla põt imputari
culpa,& si qua minima fuisset,illa nõ põt esse nisi leuissima omittẽdo,ex qua culpa si fuit sequutũ incẽdiũ, ipse
non tenet̃ ad emẽdã dãni facti alijs,ita Alex.in l.domos
hære-

hæreditarias.ff.de leg.1.& Anch.in pall.ꝯs.349.& Bal.in d.ꝯs.374.Alex.ꝯs.226.2.vol.Bal.in d.l.q̄ fortuitis, col. 5. Imo.in c.1.de cõmo.Ale.& Ias.in d.l.si qs ex argẽtarijs. §.fi.ꝓ quo facit tex.in l.si cuius.§.de præteritis,ff.de vsu fructu,& q̄ tradit Ias.in l.sed & si qs.§.quæsitũ, col.pe.ff. si qs cautio.& ex ibi no.põt dari alia resolutio, qñ ꝓba ret,habitãtes esse ꝑsonas diligentes, & q̄ hñr in deci.ꝯs.

11 Neap.57.vbi declaratur tota materia.† Ista .n.culpa in omittẽdo leuissima,nõ facit teneri ad emendã dãni,secus si culpa esset in cõmittẽdo,vt ꝑ Bar.in l.q. verò.carta vlt.ver.itẽ q̄ro,vtrũ leuissima culpa. ff.deposi. & ꝑ gl. & doc.in l.si mora.ff.sol.mat.ꝯñr nõ obstat. §.fornicarius, qa ibi fuit culpa in cõmittẽdo, vt declarat ibidem Alb.de Ros.quãto ergo fortius in casu pñti in quo nulla penitus culpa nedũ in omittẽdo, sed nec ẽt in faciẽ-

12 do imputari põt ipsi Menico.Ad † q̄ ẽt facit:qa cũ nõ cõstet de initio, debet ferri absolutoria : vt tenet Lud.

13 Rom.ꝯs.401.Et† qñ ignis ꝓcessit culpa hoĩs incerti,habitãs nõ tenetur,ita Bal.ꝯs.147. Punctus sup quo secũdo no.refert & sequit Ias.in d.l.si qs ex argentarijs. §.fi. Nec dicat,q̄ culpa Menici potuit esse,qm̄ dimisit stabulũ aptum.Nã ꝓpea cõdẽnari non põt:cũ incertũ sit,qs in dicto stabulo ignẽ immiserit, ꝑterea nõ claudendo stabulũ fuit in culpa leuissima, si qua cõsiderari põt in omittẽdo,ex qua teneri mõ aliquo non dẽt:vt deduxi-

14 mus† Minus obstat depõ Bernardinę vxoris Cuchæ,& Bernar.aliàs socij,q dñt audiuisse,q̄ Faustina d.Menici immiserat ignẽ:nã ruit ex plurib.tũ qa sunt testes de auditu,nec noĩant ꝑsonas,à q̄b.audierunt, ꝯñr cũ non simus in facto antiquo,minimè cõcludunt,ꝑ ea q̄ plenè no.in c.licet ex quadã, de testib.& ibi plenè scrib.& in c.cũ cãm.eo.ti.ꝑ Bal.in l.testiũ.C.de testib.cũ vulg. For

15 tius† & si deponerẽt de fama, adhuc nõ ꝯcluderẽt, cum formiter nõ ꝓbet,ꝑ ea,q̄ no.in d.l.de minore.§.tormẽta.ff.de q̄õ.& plenissimè hr̃ in c.quał̃r & qñ.de accu.cũ

16 si.Prout† ẽt depõ dictorũ testium nihil facit,ex quo oĩs ꝑsumptio,& cõiectura est in ꝯ̃riũ,q̄ ipsa Faustina voluerit immittere ignẽ domui eius mariti, & dãno eũ afficere,ꝓut fuit dãnificatus,arg.l.cũ de indebito.ff.de ꝓb. nulla potissimè stante cã inimicitiæ cum d.Flora:cessat .n.oĩs verisimilitudo,q̄ ipsa Faustina voluerit ꝑdicta facere,c.qa verosimile,de ꝑsumptionib.regula. l.sp,ff. de

17 reg.iu.cũ cõcor.Preterea† & fortius,& si plenissimè ꝓbaret,d.Faustinã immisisse ignẽ;tñ ex eius facto ipse Menicus nõ tenet:vt dicit Bal.in d.l.si vendita. & Anch. in

18 d.ꝯs.349.Sal.in d.l.q̄ fortuitis.cũ alijs superius alleg.† In alia cã dubitãdum nõ est,q̄ ipse D. Maria. ex incendio cõmisso ꝑ eius famulos ordinatione & mãdato suo tenet eidẽ D. Iulio resarcire omne damnũ passum & habitũ ex dicto incẽdio,ꝑ no.in l.si seruus seruum.§.si qs igitur,& l.qui occideret.§.in hac.ff.ad leg.Aquil.& institu.de iniur.§.fi.iun.no.in l.is damnum dat, ff.de reg.iu. & in l.nõ ideo minus.C.de accus.l.1. ff.de eo per quem factum erit,& plenè in l.si id q̄,ff.de iurisd.omn.iud. & in c.sicut dignũ. de homic. & in c.mulieres.de sñia excõmunicationis.Inn.etiã in l.2.in fi. vbi gl.ff.manda. & bonus tex.in l.nõ solum.in princ.& in §.si mandato. ff. de iniur.l.liber homo. in prin.ad leg. Aqui.& plenius ꝑ Mod.in c.nonnulli.de accus.cum alijs concor.in quib. hr̃,ex tali incendio causato mãdato,& culpa Mariani , eundem fuisse, & esse obligatum ad resarciẽdum Iulio omne damnum inde proueniẽs,& omne interesse etiã quanti plurimi à tpe moræ commissæ per seipsum Marianum in nõ satisfaciẽdo damnũ & interesse. Ad quorum declarationẽ adducitur, nã super emẽda d.damni Marianus fuit conuentus in curia capitolina à d. Iulio & lite contest.ac processu formato dictus Marian. fuit diffinitiuè cõdemnatus ad frumẽtum, hordeũ ,& alia, vt in sñia,qui nolens parere appellauit,& appellatio extitit deserta,qua desertione stante ꝯ̃ ipsum fuit factum mandatum executiuum, quo facto adhuc noluit parere sñiæ,nec tradere frumẽtũ,nec hordeum,vnde necessariò deueniẽdum est ad solutionem æstimationis, q̄ fieri debet,quãtiplurimi frumẽtum,& hordeũ valuit à tpe moræ ipsius Mariani, ꝯñr à tpe litis cõtestationis,

19 interpellatio.& sñiæ vsq; in pñs tps, in quo ẽt processit & durat in dicta mora,ꝑ nota.in l.magnam.C.de ꝯ̃h.stipula.& in l.2.C.de iure emphy.in l.quoties. ff.de verbo. obl.& in c.fi.de loc.& plenè hr̃ in l.vnum. vbi tex.gl. & Bar.& oẽs.ff.si cer.pet.& nõ.in l.in hac.ff.de triticar. &

20 plenius in l.3.§.in hac.ff.commodati.† Dictum.n.interesse quantiplurimi incipit crescere ꝯ̃ morosum à tpe interpellationis lit. cõt. vsq; ad sñiam & ẽt post sñiam, qñ ab ea fuit appellatũ,prout in casu nr̃o quousq; puniatur ad effectualẽ executionem:cum simus in debito quãtitatis,per l.fideicõmissi.ff.de vsu.& per l.ratio.§.si ꝑ venditorem.ff.de act.emp.& expresse hoc tenet Bar. in d.l.3.§.in hac.col.4.& seq.vers. quæro, & in distinct. sua

21 ibi posita,† & Mod.in d.l.vinum,col.13.ver.& sic ꝑ ista, dicũt,supradictam cõclusionem Bartoli esse veriorem, ex quo mora nũquam fuit purgata,& Pau.de Cast.ibidem col.pe.in fi.tenet,istud expresse,& idẽ Pau.in d.l.in hac.de triticar.col.2.circa medium , ex quo ille qui nõ satisfecit etiã post sñiam,dr̃ esse in duplici mora,& ꝯñr

22 puniendus.¶† Quib.non habet obstare,si diceretur, q̄ ipse Marianus non fuit condemnatus ad æstimationẽ, & valorem, sed ad frumentum,& hordeũ,vnde,&c.Replicatur. n.nam licet cõdemnatio sit facta ad frumentum,& hordeum,& nõ ad æstimationẽ,tamen ex quo non fuit traditum Iulio & ipse Marianus condemnatus fuit,& est in mora tradendi, necessariò officio iudicis mercenario deueniendum est ad dictam æstimationem,quæ solui debet ẜm interesse quãtiplurimi valuit à tẽpore moræ,ita Pau.de Cast.in d.l.vinum,col.2. ver. tenet primum,vbi allegat Specu.Bar. & alias doctrinas

23 Ad† quæ:nam ipse Iulius semper fuit paratus accipere frumẽtum & interesse,per q̄ cessant ꝯ̃ria,quæ possunt adduci ex no.in l.arbiter qui calẽdis. ff.de arbitris,& in

24 l.item illa,vbi Bar. ff.de constituta pecunia.Ad † quod accedat verum interesse quantiplurimi ipsius Iulij, qui si frumẽtũ habuisset, & hordeum ante moram in suos vsus conuertisset, vel respectu familiæ , vel vendendo : cum solitus sit talem industriam exercitare,& ideo omni respectu considerandum cum potius petatur nõ vt lucrum , sed vt interesse , argumento eorum quæ notantur in l.2.ff.de eo quod certo loco. §.fi. per Alexan. consi.42.volum.3.

P.Par. Ro.

SVMMARIVM.

1 *Sententia contra aliquem lata super falsitate reddit eum infamẽ infamia iuris.*

Conuictus de falso,& sic crimine,redditur infamis.

2 *Siue contra eum processum fuerit per accusationem, siue per inquisitionem,& nu.3.*

4 *Infamia iuris,nedum reddit inhabilem ad obtinenda,verum priuat obtentis,& nu.5.*

6 *Infamia facti reddit quem inhabilem ad obtinenda , non autem priuat obtentis.*

7 *Gratia surreptitia inualida est.*

8 *Inquisitio vt quæ fiat,quæ præcedentia habere debet.*

9 *Inquisitio in quib.plus operatur quàm accusatio,& nu.10.*

11 *Infamia facti longè magis,& facilius resultat,quàm illa iuris.*

12 *Crimen probatum per viam exceptionis infamat infamia facti.*

13 *Inquisio,confessio,& sententia infamant.*

14 *Verba illa sententiæ,visis,&c.quando,& quo casu probent.*

15 *Et quid si sumus in antiquis.*

16 *Pro sententia & verbis in ea contentis præsumitur.*

17 *Confessio coram Papa facta non potest reuocari.*

18 *Ex confessione non subsequuta sententia,an insurgat infamia.*

19 *Dispensatio super delicto an tollat infamiam,& an rehabilitet ad obtinendum.*

20 *Dispensatio stricti iuris est.*

21 *Dispensatus ad ordinem non intelligitur dispensatus ad beneficia.*

22 *Procurator primus an, & quando censeatur reuocatus per constitutionem secundi.*

23 *Procurator primus constitutus ad negotia,non censetur reuocatus per secundum constitutum ad lites.*

24 *Procurator nõ censetur reuocatus per actum postmodum gestum per principalem.*

25 *Procurator primus non censetur reuocatus , si secundo loco ipsemet constituitur sub eadem forma,qua prius,secus si sub diuersa,& nu.26.*

CONSILIVM LXXXVIII.

1 Quod Sententia super† falsitate lata ꝯ̃ dom.B.ad-
uersariū infamauerit infamia iuris, sanè ex
eo deprehendit, ꝙ de falso testimonio cõuictus & dam
natus fuit, & sic de crimine publico, iuxta l.1. ff. ad leg.
Cor.de falsis, iuncta.l.j.ff.de publicis iud.& in l.j.ff.de his
ꝗ notant infamia,& l.his ꝗ.ff.de accusationib. & l.infa-
2 mem.& ibi Bar.ff.de publicis iud.†Et forsitan ex eo vide
retur fieri difficultas, ꝙ nõ per viã accusationis; vt lo-
quunt iura prędicta, sed inquisitionis dãnatus fuit, quo
casu gl. iuris ciuilis visæ fuerunt velle non causare infa-
3 miã, vt in l.1.C.de mod.mulctarũ, cũ concor.† Dr̃, ꝙ li-
cet gl.& Cy.fuerint in ea sñia; tñ vt refert Sal. in l.1.col.
24.ver.vlterius quæro.C.de accus.Old.& And.de Pis.te
nuerunt ꝯ̃riũ. s. ꝙ ita surgat infamia per sñiam per viã
inquisitionis latã, sicut per viã accusationis, qui Sal.hoc
firmat plurib.medijs dicẽs etiã fuisse opinio. Bart.in d.
4 l.infamem.& sic cõiter teneri.† Et posito, sine præiudi-
cio, ꝙ contraria opinio esset vera, saltẽ de iure canoni-
co, iuxta sñiam Panormitani, id procederet quò ad in-
famiã iuris, in qua loquunt dicta iura,& doctores præ-
dicti, pp quam nedũ redderetur inhabilitas ad obtinẽ-
5 da,† sed priuaretur obtẽtis, iuxta no.per Inn.& Panor.
in c.inter dilectos.de excessi. præla. & in c.super eod.3.
col.in prin.de elect.& prob.tex.in l.infamia.C.de decu-
6 rionib.lib.10.†Sed quantum attinet ad infamiam facti,
quæ reddit inhabilem ad quærendũ bñficia & dignita-
tes, l.2.& ibi notatur, de dignitatib.lib.10.& probat tex.
in c.oĩpotens Deus, de accusationib.& 81.dist.c.tantis
Daniel.de testi.c.vlt.& ff.de mun.& hono.l.reus, non vr̃
posse dubitari, quin ex ista sñia cũ processu, grauata nõ
fuerit eius opinio,& de facto ipse dñs B. infamatus, vt
saltẽ nõ potuerit ꝓmoueri ad beneficiũ ecclesiasticũ.
7 Vel† ea tacita, nõ fuerit eius gratia surreptitia & inuali-
da, per tex.in d.c.oĩpotens.cum gl.& ibi no. per legen-
8 tes,& in d.c.tantis.81.dist.cum sim.†Nam si sola inqui-
sitio eum effectum operatur, ex quo præsumitur facta
præcedente diffamatione: quia aliter fieri nequit, vt in
c.qualiter & qñ, de accusationib.vt dixit Host. notabili
ter, quẽ refert & sequitur Panor.ibi, in d.c.oĩpotens. &
9 tenetur cõiter per oẽs, in c.accusatũ, de si.†Multo ma-
gis id operari dẽt inquisitio cum sñia sequuta, argõ au
10 th.multo magis.† Quinimmo volunt cõiter doct.in d.
c.oĩpotens, & in d.c.accusatum. vt ibi refert Panor. ꝙ
plus operetur ad infamiam facti considerandã inquisi-
tio ꝙ̃ accusatio vel denunciatio; quia cum accusatio,
vel denunciatio fieri posset sine diffamatione præcedẽ
te, illis porrectio non arguit infamiã facti, sicuti inquisi
tio, quæ ante diffamationẽ nõ fit. Ista ergo infamia fa-
cti nobis sufficit ad repellendũ aduersarium, nec curan
11 dũ de infamia iuris: quia nõ agitur de priuãdo, vt dictũ
est.†Quæ infamia facti longè magis de facili surgit quã
iuris, vt patet ex præmissis,& ẽt ex his ꝗ̃ ponit Panor.&
alij, in d.c.super eo.1.col.ver. sed ꝯ̃ hoc. vbi volunt ſm
12 primam lectionem illius gl.ibi.†Quòd licet crimen ꝓ-
batũ ꝑ viam exceptionis non infamet infamia iuris, vt
in c.2.de or.cogn.& in l.Lucius, ff.de his qui notantur
infam.& in c.super his, de accus.tñ infamat infamia fa-
cti, ꝗ̃ reddit inhabilẽ ad obtinendũ beneficia, vt est tex.
in d.c.super eo.ſm primã lect.gl.ibi, quã Pan.post alios
13 firmat pro vera & sustentabili.† Concurrunt ergo in
casu nr̃o inquisitio ꝗ̃ de se infamat, vt dixi, probõ crimi
nis per eius cõfessionẽ, qua nulla melior, iuxta l.secun
dã.& l.cũ te.cũ vulgarib.& desuper sñia, ꝗ̃ diffamatio-
nẽ deduxit in notorietatẽ & apparentem veritatẽ.l.in-
14 genuũ.de sta.homi.cum si.†Nec releuat, si dicatur, non
constare de inquisitione & cõfessione, nisi per renun-
ciationẽ in dicta sñia, nã dr̃ id satis esse: quia cũ fuerit la
ta in pñtem,& non appellantem, aut reclamantẽ, nec
15 postea,† & sic de antiquo decem & nouẽ annorũ, pro
eo processu præsumit, per tex.in c.bonæ. de renuncia-
tio.& in c.cũ inter, de re iud.& not.cõiter oẽs, in c.qm̃
ꝯ̃.de probat.nã, siue cõsideremus, ꝙ nõ fuerit appella-
tum, vt originaliter voluit Inno. in d.c.qm̃ contra.siue
ꝙ in pñtem fuerit lata nõ reclamantẽ, vt cõsiderant de
cis.Rot.in d.c.qm̃ contra.per Panor. siue taciturnitate
biennij considerata per Host.in d.c. cũ inter. siue longi
tp̃is, quã cõsiderant Io.And. in d.c.qm̃ cõtra. & cõiter
alij,& Lud.& alij Mod.in l.sciendũ.ff.de verb.ob.inten-
16 tum habemus: quia oĩa ista concurrũt.† Concurrit ẽt:
quia hmõi inquisitio & confessio, immo & diffamatio
p̃cedens inquisitionẽ denunciatur ꝑ iudicẽ in dicta sen
tentia, ꝙ solũ voluit Inn.sufficere vt p̃sumatur,& maxi
mè cõcurrẽte talis tp̃is diuturnitate, ad quod bene fa-
cit.l.2.C.de officio iudicis.vbi pro iudicis actu pręsumi
tur,& no. Bal.in l.si quis in hoc genere. secunda col. &
in auth.presbyteri.C.de episcopis,& clericis, ↄcurrit ẽt
cõfessio postmodũ voluntaria ipsius B. corã Papa de
17 hmõi processu & sñia.†Dũ petijt se restitui ad exequu-
tionẽ sacerdotij, & ministeriũ altaris, quæ est irreuoca-
bilis, iuxta doct.Bal.in l.si magnũ. C.qui accus.nõ poss.
18 Nec †ob.si dicatur, ꝙ ex cõfessione nõ surgat infamia,
nisi sequatur sñia: vt per Bar.in l.ictus fustium, quia id
procedit in infamia iuris.In qua ipse,& alij loquunt, li-
cet ẽt hic sñia appareat, & qñ pur oporteret processũ
producere, facile erit habendo cõpulsoriam; quia si vlli
bi, Bononiæ magis processus hmõi solẽniter cõseruan
19 tur.†Quantũ verò attinet ad dispensationẽ, ꝙ illa non
aboleuerit infamiam, vel rehabilitauerit ad obtinendũ
beneficia, credo non dubitari; quia verba sunt clara, ꝙ
non simpl̃r restitutus fuit ad statũ, in quo prius erat.
20 Sed† solũ dispẽsatus ad ministeriũ altaris; cum.n.dispẽ-
satio stricti iuris sit.c.requiritis.§.nisi rigor, dist.97.c.ꝙ
dilectio.& ibi no.de cõsang. & affi. & c.nihil, de electio.
& c.dudum.ver.insuper, de filijs presby. & in c.1.& 2.cũ
ibi no.eo.tit.lib.6.dẽt strictè intelligi.l.ꝗcquid astringẽ-
dæ, cum si.Hinc dicit Ant. in c.at si clerici. §. de adulte-
21 rijs, ver.venio ad tertiũ de iudic.† ꝙ dispensatus ad ordi
nẽ nõ intelligitur dispẽsatus ad beneficiũ, pro quo tex.
& ibi no.in c.literas, de fil.presby. Et ꝙ voluit Spe. in ti.
de dispensationib. §.postremo. vbi dixit, ꝙ si dispensat
cũ inhabili, vt possit promoueri ad sacerdotium, nõ in
telligitur propterea dispensatum, vt possit obtinere be
neficium curatũ,& in simili Old.cons.22.& Mil.in ver
bo dispensatus ad ordinẽ,& sic de simili. Hæc inferunt
ad absolutoriã qñ canonizatoria dari non posset dño
A.ob id ꝙ prætendatur mandatũ procuratoris pro eo
acceptatũ, fuisse reuocatum per ſm simplex datũ alte-
22 ri sine cl̃a, ꝙ tñ nullo modo puto admittẽdum.† Nam
licet rl̃a l.si cũ procuratorio.§.fi.ff. de procu. & in c.nõ
iuste.extra eo.ti.videat hr̃e, ꝙ per constõnẽ secundi vi-
deatur reuocatus primus, si nõ apponit cl̃a protestati-
ua, tñ illa rl̃a nõ procedit, nisi quatenus primus,& secũ
dus cõcurrũt in eadẽ cã vel negocio, & ꝯ̃ eandẽ perso
nã, ita notabiliter vult gl. & sequunt alij doc.ibi, in l.cũ
simul.ff.de adul.& notat Pau.de Cast.ꝗ eã gl.allegat ĩ d.
23 §.fi.in prin. † & propterea voluit deci.Rot.156. itẽ si ꝗs
cõstituit, quã sub isto numero allegat pro no. & sequit
Phil.in c.si quẽ.de proc.li.6.2.col.ad fi. ꝙ si primus ꝓcu
rator erat prius cõstitutus ad negocia, & lites, secũdus
verò ad lites simpl̃r, ꝙ primus nõ videbitur reuocatus
quò ad negocia, ẽt si fuerit nedũ omissa cl̃a ꝓtestatiua,
sed apposita expressa reuocatio, s. reuocans oẽs alios
suos ꝓcuratores, &c. Sed in casu nr̃o primũ mandatũ
erat ad ꝓsequutionẽ cuiuscũq; gr̃æ ↄcessæ,& cõceden
dæ, spãliter ad petendũ sibi prouideri, ſm vero nõ hẽt
ad id facultatẽ, sed solũ ad acceptãdũ & faciẽdũ fulmi-
nari ꝓcessus, vñ ꝗ̃tũ ad petẽdũ ꝓuideri, ꝙ nobis sufficit
primũ restat intactũ, sil̃r ꝓcuratoriũ ſm erat ad cõpa-
rẽdũ in Romana curia, & in ea corã quocunq; tribu-
nali,& ibidẽ acceptũ, &c. Primũ ergo ex̃ Romanã cu-
riã, vbi fuit facta acceptatio, restitit intactũ, ꝙ p̃sertim
ex verosil̃i mẽte ↄstituẽtis p̃sumi dẽt, ꝗ iõ ↄstituit, ſm
in Romana curia, vbi posset ipse facere, ꝙ non poterat
primus, quẽ sciebat nõ discessurũ de partib. & sic tẽde
ret vbiq; retia,& secũdus assisteret primo magis, ꝙ̃ ꝑ il-
24 lũ voluerit reuocare primũ.† Queadmodũ.n.si princi
palis aliquid facit in cã ꝑ ꝓcuratorẽ capta, nõ dr̃ illũ re
uocare, si vt ei assistat magis, ꝙ̃ ꝑ se cãm vellet instruere
deprẽdat verisil̃r, vt ꝓbat tex.in d.c.si quẽ, ita dicẽdũ in
25 casu, ꝙ tũc dicat primus reuocatus, †qñ nõ sunt ↄiectu
ræ, ꝙ aĩo magis assistendi, & ↄtinuandi in prima volũ-
tate,

tate, q̃ nouādi primū mādatū fuerit ɔstitutus secūdus, ꝙ probaᵗ ex notabili cōsideratione Ang. in d. l. si cum proc. §. fi. quem sequitur Paulus, dū voluit ad limitationem glo. ibi, ꝙ si secundus constituatur ille idē qui primo, ꝙ tunc non videbitur à primo mandato recessum quando ad idē & cum eadē forma fuit factum ẜm mādatum, ꝙ primum, quasi tunc non sit cōsiderare rōnē quare voluerit reuocare primū & stare ẜm, secus si in secūdo est diuersa forma; cū. n. in casu nr̄o ɔstitutus in primo sit frater carnalis, de quo nulla rō suadet, ꝙ minus ɔfiderit, q̃ de secūdo extraneo, pro certo nō credo quemquā posse præsumere ipsum ɔstituētē somniasse, nedū voluisse ꝑ cōstitutionē secundi reuocatū primū, qui hēbat tā pingue mādatū, sed potius voluisse ẜm cōstituere tm̄ ad faciendū processum fulminari statim literis expeditis in curia, & ibi posse in genere fieri acceptatio. q̃ in partib. per procuratorē fratrē fieri nō pote
26 rat, non aūt vt illum reuocaret, tex. n. in d. l. si cū procuratore. & in d. c. nō iustè, sunt fundati in verosimili præsumptione, q̃ hic similiter militat, ꝙ attēdatur. Pa. Ro.

SVMMARIVM.

1 *Instrumenta confecta per notarium excommunicatum, an, & quando valeant, & per totum.*
2 *Et an satis sit, quòd notoriè sit excommunicatus, & alijs seq.*
3 *Et quid si communi opinione habebatur pro nō excommunicato.*
4 *Et quid si istud exercet in loco longinquo, in quo ignoratur, an sit excommunicatus.*
5 *Excommunicatus an possit exequi literas apostolicas, & conferre propter clausulam cęterum, &c.*
6 *Episcopo excommunicato eius vicarius non potest iurisdictionem exercere.*
7 *Vicarius actum exercet authoritate episcopi sui superioris.*
8 *A pari procedūt, nō præstare authoritatē, vel præstare inualidā.*
9 *Siue authoritas sit voluntaria, siue necessaria.*
10 *Episcopus & vicarius idem tribunal & consistorium faciunt.*
11 *Tolerantia quando, & quo casu operatur effectum, & quādo nō.*

CONSILIVM LXXXIX.

Oppositum Est cōtra instr̄m acceptationis, & prouisionis factę in fauorem prefati N. ex eo quia p̄tēdiᵗ, ꝙ notarius de eo rogatus & qui prouidit vigore clæ, cęterū, fuerat excōicatus, declaratus, & per cedulas publicatus in campo Florę, &c. per Auditorē Cameræ ob nō restōnē cuiusdā annuli
1 ꝑ annos quatuor ante dictā acceptationē, &c. † Quod in veritate non vr̄ obstare: nā ad hoc vt instr̄a confecta per notariū excōicatum nō valeāt, dēt expresè cōdēnari & prohiberi, ꝙ instr̄a cōficere nō possit, & exercitiū sui officij inhiberi, vt notat Inn. in c. pia. de excep. quē referunt & sequunᵗ Io. And. in c. decernimus. post gl. de sen. exc. li. 6. Arch. in c. nullus. 3. q. 4. & in ꝓprijs terminis cōsuluit Fed. cōs. 74. Vetus querela, &c. in secundo dubio: cū ergo in casu p̄dicto p̄fatus notarius non fuerit cōdēnatus pro aliquo crimine, nec fuerit sibi interdictū exercitiū sui officij, imò sp̄ ꝑ notario exercuit, ac ad eū vt publicū & legalē notariū recurrebaᵗ, meritò
2 dictū instr̄m ab eo celebratū valet & tenet. † Prout posito ꝙ verior sit opinio gl. ī d. c. decernimus. ꝙ sufficiat, ꝙ sit notoriè excōicatꝰ ad hoc vt nō valeat eius instr̄m: tn̄ in casu prædicto ꝑ distantiā tp̄is; cum iā sint quatuor anni, ꝙ fuit, vt ex aduerso p̄tendiᵗ, excōicatus publicè, & postmodū publicè se exercuit in Rota in causis Palatij, ac ad ipsum tanquā catholicū hēbatur recursus, & ab oīb. erat toleratus & tētus pro nō excōicato, dico ꝙ p̄fatus N. habuit iustā ignorantiæ cām, & ꝑpea dictū instr̄m valet & tenet: vt notāter dixit Ant. de But. in c. ad probandū. de re iud. quē refert & sequiᵗ Abb. in 2. col. dicens, ꝙ qn̄ sn̄ia excōicationis fuit lata de longinquo, ꝙ verisit̄r euanuerit de memoria: tunc gesta ꝑ excōicatū valent, & idē Abb. in c. veritatis. in 11. col. de
3 dolo & contu. † dixit, ꝙ instr̄a cōfecta ab excōicato, qui cōi opinione hēbaᵗ pro soluto, valēt & tenent, & Fed.
4 de Sen. in d. cōs. 74. in fi. dicit † ꝙ si aliquis publicè excōicatus & denūciatus transferat se ad locū, vbi ignoraᵗ, sed hr̄ pro hoīe integri status, valebit, q̄cquid faciet rōne publici officij, argō. l. Barbarius. de officio prætoris. & l. primę. C. de testam. ita in proposito: cū p̄fatus notarius tam longo tp̄e post dictā pr̄etensam excōicationē se exercuerit, & cōtinuauerit in suo officio: vt publicè ab oīb. pro legali habitus fuerit, prætēsa excōicatio nō dēt præfato M. iustè ignoranti nocere, quinimmo veri simile est, ꝙ dictus notarius à dicta excōicatione fuerit absolutus, licet forsan de dicta absolutione non cōstet, & posito ꝙ absolutus nō fuisset, nō propterea dictum
5 instr̄m erit nullum attentis prædictis. † Tertio, quantū ad prouisionē factā per dictū assertū excōicatū vigore dictæ clæ, cęterū, tanquā executorem, ꝙ teneat, est decisio Rotæ in antiq. in ti. de sen. excō. 9. dicēs, ꝙ executor excōicatus potest prouidere de beneficio, maximè si ille, cui prouisio fuerit facta, ignorat eum excōicatum; quia nō inspicitur persona, quæ prouidet, sed cui acqritur prouisio, argumēto l. si legatū. ff. quib. modis vsusfructus amittaᵗ. & l. cogi. §. hi qui solidum. ad Trebellianum, cū alijs ibi allegatis. idē no. Abb. in d. c. ad probandum. in 2. not. per illum tex. referens idē tenere Io. Cal. in sua disputatione, excōicatus, &c. idem Inn. in c. si verò. de sent. excō. & in c. 1. de scismaticis. supponitur pro claro, superiorē, ad quē spectabat institutio p̄ntati, fuisse in conciliabulo, & sic schismatū, &c. excōicatū iuxta bullæ Iulij tenorē. & quāuis in proposito nostro facta fuerit ab eius vicario, quem dr̄ non interuenisse, nihilominus omisso, ꝙ etiam verè ipse interuenit, omnino dico institutionem virib. carere, tanquam factam à non
6 habente p̄tātem, & authoritatē, † quia cū ep̄s superior excōicatus cessat, & suspēsa est ipso iure iurisdictio vicarij, iux. c. 1. de off. vica. li. 6. vbi Docto. maximè Phil. in vlt. no. & ꝑ gl. singularem, in cle. fi. vbi Imo. in vlt. col. &
7 Cardinalis post Pau. in pen. q. de procuratorib. Et † rō clara est, q̄a vicarius instituit authoritate p̄fati sui epi superioris, prout notant Docto. in d. cle. fi. & sic fecit in casu nostro, iō existente nulla dicta authoritate infecta vt p̄dixi, sequitur vicarium sine authoritate instituisse.
8 Quia † paria sunt, nō p̄stare authoritatē, vel perperā, &
9 nullā præstare. l. 2. ff. de auth. tut. cum sim. † Nec est vis, ꝙ dicta institutio sit necessaria & nō voluntaria, nā Doctores loquuntur generaliter in pręallegatis locis, & in c. consulti. de procuratorib. vbi Inn. ibidem, quem seqtur Abb. in pen. col. considerat, ꝙ siue auctoritas sit necessaria, siue voluntaria, nihilo minus defectus superio-
10 ritatis afficit, † eo maximè, quia quò ad spectantia ad iurisdōnem cōtentiosam vel necessariam, superior & vicarius suus faciunt idē tribunal & cōsistoriū. c. 2. de cōsuetu. li. 6. & propriè in instōne cōsiderat Rota de off. vicarij, quinta, circa mediū, in nouissimis. Igitur impe-
11 dito & excōicato epo, cessabit potestas vicarij. † Non ob. asserta tolerantia, iuxta nota. in vulg. l. Barbarius, & Abb. in c. 1. ad fi. de schismat. nā intelligiᵗ de tolerātia superiorū, ad quos spectabat validè disponere, ꝑut, in d. l. Barbarius, & per Doctores, in c. ad probādū, de re iud. sed in proposito Papa & alij superiores legitimi non tolerabant gesta ꝑschismatos, vel alios eorū auctoritate.

SVMMARIVM.

1 *Statutum per canonicos, an valeat in pręiudicium aliorum beneficiatorum in eadem ecclesia, & per totum.*
2 *Capitulum non potest facere statuta in his, in quib. non succedit sede vacante.*
3 *Idem quando non imminet necessitas statuendi, & quando non posset episcopo viuente.*
4 *Idem quādo statutū tēderet in præiudiciū prælati, vel ecclesiæ.*
5 *Statutum episcopi non valet in concernentib. ecclesias inferiores nisi consentiant illi, quorum interest.*
6 *Præsentia sola in præiudicialib. an sufficiat, & nu. 5.*
7 *Idem non possunt statuere in præiudicium aliorum, seu tertię personæ.*
8 *Statutum quando dicatur factum in præiudicium aliorum, & ex quibus colligatur.*
9 *Idem quando tendit contra ordinem charitatis, & antiquum, & contra ius quæsitum alijs.*
10 *Statutum conditum à capitulo non integro, & alijs non vocatis, quinimmo contemptis, non valet.*
11 *Et quid si postmodum singulariter consenserunt alij facientes maiorem partem.*
12 *Quando sunt multi habentes rem cōem vt singuli, non possunt super*

super illa disponere regulariter, nisi omnes consentiant.
13 *Ita vt factum ab omnibus alijs non præiudicet vni.*
14 *Actus quando dicatur competere pluribus vt singulis.*
15 *In re competente pluribus vt singulis non iure singulari sed iure ecclesiæ potest maior pars statuere.*
16 *Quando istud procedat, declaratur. & nu. 17. 25.*
18 *In re communi pluribus ut singulis iure ecclesiæ si fiat statutũ in fauorem aliquorum non imminente necessitate, sed sola uoluntate, consensus omnium requiritur, & vnius contradictio alios impedit.*
19 *Si capitulum vult aliquid facere contra consuetas constitutiones vnus solus potest contradicere.*
20 *Si collegium vult facere statutũ nõ generale sed derogans iuri singularium personarũ, nõ sufficit cõsensus maioris partis, uerùm oẽs cõcorditer debent cõsẽtire, aliàs &c. & seq. & n. 25.*
21 *Maior pars quãdo & quo casu præiudicat absentibus, & n. 22.*
22 *Et quid si aliqui ex non vocatis renunciant ipsorum iuri, an propterea validetur, & nu. 26. & 27. 28.*
23 *Deliberatio maturius fit per congregatos, quàm particulariter, & nu. 24.*
24 *Si delictum est factum à pluribus an & quando potest agi contra vniuersitatem.*
27 *Procurator cõstitutus collegialiter, an possit reuocari à particularib. de collegio, et an possint variare, & qualiter & etiã num. 28.*

CONSILIVM XC.

Circa Primum dubium videtur multiplici rõne dicen
dum, dictum statutum non valere in præiudiciũ
portionariorũ, & dimidiorum portionariorũ dictæ ecclesiæ.
1 ¶† Prima quidẽ rõne: quia licet cõiter dici soleat, ꝙ capitulũ
vacante sede possit facere statuta circa ea, in quibus uacante
sede habet iurisdictione, & in quibus episcopus viuẽs statuere
posset: ut in c. nullus. 3. q. 4. & cap. si quis. de maior. & obed.
prout determinauit Fede. de Sen. consi. 16. Capitulum eccle-
siæ. & Io. And. in c. 1. de maior. & obed. lib. 6. ĩ nouella, & Pet.
de Anch. in c. 1. de constitu. & Anto. de Butr. & Imo. in clem.
ne Romani, de electionibus, & Moder. in d. c. 1. in sexto. Ta-
2 men† in his, in quibus capitulum non succedit, non posset sta
tuere ſm doctor. in dictis locis, & Moder. in c. cum omnes.
de constitutionibus, & bis disputando firmauit Calderi. Item
3 † vbi non imminet necessitas statuendi, nõ posset capitulum
sede vacante facere statuta in materia, in qua aliàs non posset
viuente Episcopo; cũ istud sit voluntarię iurisdictionis ſm La
pũ in c. 1. de constitu. lib. 6. argumento glo. nota. in clem. 1. de
hæreticis, in uerbo, capituli. sequitur Dominicus ĩ summa. 18.
4 distin. Itẽ† non possent dicti canonici vacante sede statuere ad
præiudicium prælati uel ecclesiæ secundùm Lapũ de Castel.
allegatione. 20. circa ea quæ prius essent laudabiliter introdu-
cta ex approbata cõsuetudine, pro quo gl. & Archi. in c. si qua
5 de rebus. 12. q. 2. Et † bene facit, quod dixit signanter Imo. in
c. vestra. de locationibus, ꝙ non ualet statutum Episcopi in cõ
cernentibus ecclesias inferiores, nisi illi, quorũ interest. cõsen
tiant, vel ad minus sint præsentes; qđ sequunt̃ But. Io. de Imo.
in d. c. cũ omnis. & Feder. consi. 17. & Archid. in c. pronunciã-
dum. de consec. distin. 3. & Abb. in c. 2. de feri. & in consi. 72.
In negocio. fortius Io. And. & Butr. in d. c. uestra. volunt, ꝙ nõ
6 sufficiat pręsentia in præiudicialibus. Similiter † nec possent
statuere in præiudicium eorum, quæ tangunt alterum seu ter
7 tiam personam. c. cõstitutus. §. fi. de uerbo. sign. lib. 6. Quo † fit
ut nec potuerit dictum capitulũ statuere, prout statuit circa di
minutionem iuriũ & portionum debitarum dictis portiona-
rijs, tam integris quàm dimidijs; quia in istis capitulũ nõ suc-
cedit; cum nec Episcopus viuẽs fortasse potuisset illis præiudi-
care inuitis, tum quia capitulum nõ potest uacante sede statue-
re in præiudicium ecclesiæ, uel alterius, aut singulariũ perso
8 narum, ut prædixi. Quod † autem dictum statutũ nouum sit
in præiudicium ecclesiæ, & possit dici leoninũ, vt in simili dr̃
in l. si nõ fuerint. ff. pro socio, in fine, patet: q̃a cõturbat̃ quies
9 & pax seruientium ecclesiæ & partis capituli. Et† ex cõsequẽti
cultus diuinus minuit̃: cũ antiqua & laudabilis ꝓuẽtuũ distri
bùtio alterat̃, calcat̃, & quidã implent̃, & q̃dã exuriũt ꝯ omnẽ
ordinẽ charitatis, & ꝯ ordinẽ inueteratũ & ius q̃sitũ dictis por
tionarijs in quasi possessione existẽtibus, argu. no. in c. cum di
lectus, de ꝯsue. & notat̃ in c. cũ in in cunctis. de his quæ fiunt a
maiori parte capituli. super verbo cõstitutũ, & no. in c. cũ con-
10 suetudinẽ de elect. ¶† Secunda rõne dr̃: quia posito ꝙ capitu
lũ habuisset iurisdictionẽ statuendi circa p̃missa: tñ statutũ cõ
ditũ a canonicis tm̃ nõ ualuit, non cõstituentibus integrũ ca-
pitulũ, cuius pars fuerũt & sunt dicti portionarij nõ vocati, cõ
tempti & iniuriam passi, facientes magnã partẽ dicti collegij,
& qui erant p̃sentes in loco, in quo morabantur deseruiendo
diuinis, ita determinat Calde. in suis consi. in titu. de his quæ
fi. a ma. par. cap. cõs. 4. An si duę partes. circa fi. đ maio. & obed.
& l. quoties. C. de leg. lib. 10. ibi, præcipiunt̃ oẽs curiales, q̃ ĩ ur
be ꝯsistunt, locũ curiæ cõuenire, & l. 2. C. de decu. eodẽ lib. & p
Cald. de cõsti. cõs. 3. An si duæ partes. p totũ, & Fede. cõs. 112.
11 Nobilis, & Alb. ĩ prima par. stat. q. 163. Nec† releuat eos in ali
quo, quòd a principio statuerint canonici, qui sũt minor pars,
postea simpliciter tot cõsẽserint, ꝙ accedunt ad maiorẽ partẽ.
c. ĩ causis, de elec. p quæ ita determinat Bal. in l. per fundũ. de
12 seru. ru. præd. itẽ ſm Lud. in rub. de arb. ¶† Tertia ratione: q̃a
qñ sunt multi habẽtes rẽ cõem ut singuli, nõ possunt super illa
disponere regulariter, nisi oẽs cõsentiãt. l. p fundũ. ff. de seru.
ru. p̃d. & determinat gl. in d. c. cũ oẽs. de ꝯsti. & in c. qđ oẽs. de
reg. iu. in 6. & gl. & Dy. in rubr. & ĩ c. ĩ re cõi. eo. tit. & lib. & gl.
3. ĩ c. si archieps. de tẽpo. ord. & ĩ c. q̃a pp. in ver. vice omniũ. de
elec. & ibi p d. Ant. ĩ 7. col. & ĩ c. in causis. eo. ti. & Imo. ĩ c. 1. de
his q̃ fi. a ma. par. capit. & Inno. ĩ c. humilis. de ma. & obe. & in
c. ĩ nostra. de iniu. & p Bar. ĩ l. & suũ. §. fi. de pac. & ĩ l. fistula. ff.
de serui. vrb. p̃d. bonus tex. ĩ l. si q̃s hac. § quoties. ff. q. & a q̃b.
& p Bar. in l. nulli. ff. qđ cuiusq; vni. no. vbi dixit, ꝙ si esset mil-
le, factũ omniũ nõ p̃iudicaret vni. & no. p Old. ꝯs. 33. Talis est.
13 & p Lap. alle. 85. Vr̃† aũt cõpetere pluribus vt singulis: q̃a cõ-
petit, licet sub nomine collectiuo portionariorũ ad vtilitatem
14 singulorũ. Nec† ex opposito aliqua infert̃ iniuria vniuerso col-
legio ſm Anto. de But. in c. si diligẽti. de fo. ꝯpe. tãtoq; magis
ꝓcedit ista tertia rõ: quia p dictũ statutũ nouũ leoninũ ĩtroi-
tus deputati oĩbus de collegio ẽt portionarijs nõ ꝯuertunt̃ ad
vsũ destinatũ, sed ad repletionẽ canonicorũ & diminutionẽ
15 notabilẽ portionariorũ ꝯ antiquũ ecclesiæ statutũ. ¶† Nec ob-
stat tex. singularis ĩ c. fi. de his, q̃ fi. a maio. par. cap. vbi dr̃, ꝙ iu-
re ꝯpetẽti plurib. vt singulis nõ iure singulari, sed iure eccl̃æ,
vt ĩ p̃bẽdis, q̃ ꝯpetũt singulis canonicis, nõ ut collegio, sed tñ ꝯ
petũt iure eccl̃æ, & nõ iure singulariũ, põt maior pars statue-
16 re. Nã† illud ꝓcederet, qñ capitulũ esset canonicè ꝯgregatũ, &
statueretur ad piũ vsũ, ſm Abb. ĩ d. c. cũ oẽs, & Butr. & Abb. in
17 d. c. fi. itẽ ꝓcedit, qñ sup redditib. supexcrescẽtibus. Nã† tũc ꝓ
priè disponit đ re ad vsũ destinatũ. 12. q. 1. §. fi. ſm Abb. ĩ dictis
18 locis, & sic nõ militat ĩ terminis nr̃is. † Quarta rõne: q̃a ẽt qñ
aliq̃d ꝯpeteret plurib⁹ ut collegio, & statutũ fieret ĩ fauorẽ ali
quarũ p̃sonarũ nõ imminẽte necessitate, sed sola volũtate tũc
req̃rit̃ ꝯsẽsus oĩum ſm Io. And. ĩ c. vnico. de rer. pm. in 6. & gl.
in c. humilis. de maio. & obed. & Io. And. in d. regula, qđ oẽs
tãgit, & Pau. in cle. 1. de rer. pm. & Fed. ĩ trac. de rer. pm. q. 20.
ergo & in terminis nr̃is, ꝙ nullo mõ licuerit canonicis statue
re volũtariè in fauorẽ ipsorũ nulla ĩminẽte necessitate, & vni⁹
tm̃ ꝯdictio ĩpediat virtutẽ d. statuti. bñ facit, qđ dicit Bal. ĩ l. 1.
19 in prin. ff. de magis. ꝯue. † Quia si illi de capitulo vellẽt aliq̃d
facere ꝯ ꝯsuetas ꝯstõnes suas, vnus solus p̃t ꝯdicere ſm Inn. in
c. accedẽtib. ĩ vers. imo plus. de priui. quẽ seq̃t̃ Abb. ĩ c. veniẽs.
de p̃scr. maximè qñ nulla necessitas, sed mera volũtas mouet il
20 los de capl̃o, ſm Inn. ĩ d. c. humilis. ꝓut vr̃ fuisse hic. ¶† Quin
ta rõne moueor: q̃a vbi collegiũ vult facere statutũ nõ gñale,
sed derogãs iuri singulariũ p̃sonarũ, nõ sufficit ꝯsẽsus maioris
p̃tis, sed req̃rit̃ oĩum ꝯcordia ſm Ang. ꝯs. 267. Visis & examina
tis. ita dicit no. gl. ſm eũ ĩ l. 2. ver. sed iõ dicit. C. q̃ sit lõga ꝯsu.
& Inn. in rubr. de ꝯsu. maximè nulla vrgẽte necessitate. ergo &
in q̃õne nr̃a nullo mõ poterit p̃iudicari p statutũ volũtariũ ca
nonicorũ tm̃, q̃ sunt pars capituli, iurib. portionariorũ, q̃ sunt
de capitulo, & quorũ ꝯsensus nõ interuenit, nec p̃ñtia, nec sciẽ
tia, & q̃ facti ꝯscij ꝯdixerũt, & q̃ nõ potuissent ẽt p̃iudicare suc
21 cessorib. futuris portionarijs. † Ad idẽ Bal. in auctẽ. si oẽs. C. si
vt se. ab hr̃. absti. vbi dicit, ꝙ tũc maior pars p̃iudicat absentib.
qñ in maiori parte oẽs reprę̃sẽtant̃, ut in negocijs uniuersitatũ
l. qđ maior. ad muni. secus si ĩ iurib. singulariũ p̃sonarum &c.
¶ Ad aliud dubiũ, videlicet, utrum ex eo ꝙ nonnulli ex dictis
portionarijs renũciarũt iuri, liti & cãę, ppea noceat alijs inte-
gris & dimidijs portiõarijs, & ẽt dignitatib. eiusdẽ eccl̃ę. Indu

bitanter vr̃ dicendum ꝙ non, aut enim volumus iudicare dictos portionarios vt vniuersos,& vt collegium portionariorũ.
22 †Considerando illos separatim a canonicis: cum quibus litigãt,& vr̃ expeditũ, ꝙ nullus ex dictis portionarijs separatim, & singulatim ꝯsentiens canonicis & illorũ statuto possit officere collegio eorũ;quia debet ꝯsentire vt collegiũ non tanquã singuli in actibus collegialibus,& ꝙ esset tanquã collegiũ con gregati vt collegialiter consentiant,ſm gl.in d.c.cum oẽs.cõi-
23 ter approbatam. † Nã liberius & maturius fit deliberatio per congregatos,vt in c.in genesi. de elec.vbi cõiter idem tenetur. qđ etiam voluit Inno.in c.auditis.eo.ti.& Bar.in l.oẽs populi. de iust.& iur.& alijs multis locis ponitur eadem ꝯclusio, maximè per Ang.cõſ.243.Visis, post glo. in l.si ex dolo.§.sed an municipes.ff.de dol.& in l.metum.§. animaduertendũ. ff. qđ metus cau.& Pau.de Ca.consi.86.In cã sfortij. & elegãter per Io.de Ligna.in cle.j.de pœn.vbi dicit, se defendisse cotam Papa ciuitatem Bononiæ:ut nõ posset tanquã rebellis puniri, ẽt si oẽs de ciuitate defecissent vt singuli,nõ vt corpus,ex quo ad hoc non ꝓcessit tractatus collegialis, de quo ibi ẽt per Moder.
24 †Aut volumus iudicare illos portionarios ut singulos, & certissimũ est, ꝙ factum vnius non nocet alij: ut l.si vnus.§.ante
25 oĩa.ff.de pac.cum simil.& in toto tit. res inter alios acta.†Aut volumus iudicare illos portionarios tam integros quàm dimidios;tanquã singulos nõ iure singulari, sed iure ecclesiæ: vt in præbendis, quæ cõpetunt singulis canonicis non ut collegio, sed iure ecclesiæ,& non iure singularium,& similiter considerando illos quocunq; modo, factũ vnius nõ nocet alteri,ut di ctis iuribus,& probatur singulariter in d.c.fi.de his quæ fiunt a maj.par.ca.vbi vix permittitur maiori parti, ꝙ possit disponere ad pium vsum de fructibus excrescentibus,sed de tollendo ordinatum & inueteratũ stipendium portionariorũ in notabili summa,& de impugnando partẽ canonicorũ cum pręiudicio maximo portionariorũ,bene facit lex & suum.§.fi.cũ ibi
26 no.de pactis,in rõne sui.¶†Ex præmissis infertur, ꝙ cũ isti portionarij collegialiter & distincti a canonicis facientibus regulariter vnum corpus instituerint litem, & cõstituerint procuratorẽ,non potuerunt aliqui ex eis variantes vt singuli recedere ab eo quod collegialiter ordinauerant, & quod respicit sin-
27 gulos iure ecclesiæ, & non iure singularium.†Hinc Egid. Belleme.conclusione decima,dixit, ꝙ si canonici capitulariter cõstituunt,& vt collegiũ procuratorẽ in cã,quæ principaliter nõ cõcernit nisi certos de capitulo in procuratorio noĩatos, non vr̃ constitutus ab illis particularibus: quia non fuerunt ibi ut particulares, sed vt capitulum repræsentantes, ergo pari rõne nõ spectat reuocatio aut renũciatio ad aliquos ex illis vt singulares: cũ prius fuerit lis instituta, & procurator ꝯstitutus noĩe collegij portionariorũ oĩum,& septem dignitatũ, sed respectu loci & numeri capitulariter & collegialiter,& posito ꝙ hoc fecissent non ut collegiũ, sed ut portionarij integri & dimidij, & ut septem existentes in dignitatibus dando mandatũ ad causas præbendarũ vel portionum suarũ collegialiter congregati non tm̃ in loco & numero capitulari, & ex cõsequenti non vr̃ procurator datus a capitulo ſm Egid.elegan.ꝯclu.108.si cano
28 nici.†Nihilominus adhuc videretur, ꝙ factũ aliquorũ ex eis variantiũ non noceat alijs,bene facit, qđ dicunt Dñi de Ro.in ti.de do.& cõtu.conclu.j.in antiquio. Ex præmissis vr̃ concludendũ,ꝙ statutum factum a canonicis tm̃,qui sunt nu. 20. nõ præiudicet in aliquo portionarijs integris,qui sunt decẽ, neq; portionarijs dimidijs, qui sunt uiginti, neq; existẽtibus in dignitate,qui sunt septẽ,& ꝯñr factum dictorũ viginti canonicorum in rem propriam,& in damnum aliorum non præiudicet dictis. 37.qui sunt de collegio sicut canonici, & non consenserunt,nec interfuerunt, neque notitiam habuerũt,sed cum primum sciuerunt contradixerunt.

SVMMARIVM.

1 *Aliud uniuersitas,& aliud singuli de uniuersitate.*
2 *Vniuersitatis bona possunt multipliciter considerari.*
3 *Tum respectũ honoris,nominis,& commodi.*
Tum respectu honoris,nominis, non autẽ cõmodi & utilitatis.
4 *Et singuli,hoc ultimo casu nõ possũt esse testes,primo uerò sic.*
5 *Licentia faciendi fornacem concessa personis talis loci, an uideatur concessa uniuersitati & alijs.*
6 *Constituens procuratorem contra omnem personam non uidetur constituere contra uniuersitatem.*
Licentia concessa contra omnes talis loci, non uidetur concessa contra uniuersitatem.
7 *Vniuersitas quando est parua,singuli sunt in consideratione.*
8 *Et quid respectu usus & commodi quò ad singulos,& alijs.*
9 *Et consideranda sunt uerba licentiæ datæ,& nu.14.*
10 *Quando est concessa omnibus,ergo vnicuique singulariter.*
11 *Dictio,omnes,est uniuersalis distributiua.& nu.12.*
12 *Et consideratur materia subiecta,& nu.15.*
13 *Lex quandoque sinonimè utitur omnibus & singulis, uniuersis & singulis.*
16 *Sequentia declarant præcedentia.*
17 *Vnum capitulum declaratur per aliud.*
18 *Prohibitio facta hominibus talis loci;, an censeatur facta ut singulis,uel uniuersitati.*
19 *Factum à singulis censetur factum ab vniuersitate,quando vniuersitas sciuit,passa est,nec contradixit, & factum non erat momentaneum.*
20 *Propria auctoritate non licet alicui sibi ius dicere de facto,& id faciens punitur.*

CONSILIVM XCI.

1 PRO Resolutione † primi dubij licet aliud sit vniuersitas, & aliud singuli de vniuersitate, & licet inter prædicta multiplex sic differentia.l.sicut.§.si quid.ff.quod cuiuſ.vniuer.no.l.sed si hoc.§.qui manumittitur.ff.de in ius voc.c. qui manumittitur.12.q.2.& quæ no.in c. cum dilectus. de simonia,el secundo,& per Mod.plenè in c.cum oẽs.de const.& ple
2 nius in c.cũ te.de rescrip.col.10. † Tñ bona vniuersitatis possunt cõsiderari multipliciter, ſm ꝙ cõsiderat Bar. & ibi scrib. in l.in tm̃.§.vniuersitatis.ff.de rer.diui.& per Aret. & scrib.in
3 §.vniuersitatis.insti.eo.ti.†Primo:vt respectu honoris, nominis,& commodi vniuersitatis,vt sunt molẽdina & alia, quæ in cõi reponuntur. Secundò sunt vniuersitatis quò ad nomen & honorem, verùm quò ad utilitatẽ & cõmodum dicuntur esse singulorũ,ut est in nemoribus,siluis, pascuis, & similibus, ut
4 no.glo.in d.l.sicut.& doct.ubi s̃.† Inferentes, ꝙ isto secundo casu,ex quo singulis quæritur cõmodum, singuli non pñt esse testes, licet primo casu sic,ut per But.in c.cum nuncius.de testi.& per Bal.in l.parentes.C.eo.& Mod.in d.c.cum dilectus. col.3.& in c.insuper.de testib.col.2.in j.fal.& col.3. in 5. fall.
5 ubi plura adducunt.†Facere fornacem in loco,de quo in sñia, singulorũ hominũ istius loci respicit cõmoditatem & vtilitatem,vnde sñia dans dictam licentiã vr̃ ut singulis illam dedisse
6 non vt vniuersitati per superius dicta.† Quibus accedat doctrina Bal.in rub.C.ad Treb.volens, ꝙ ꝯstituens procuratorẽ ꝯ oẽm personã non vr̃ cõstituisse ꝯ vniuersitatẽ,ita licentia prædicta concessa oĩbus dicti loci vr̃ esse cõcessa uti singulis non vti vniuersitati, ad quæ plura adducit Fel.in d.c.cum dilectus.
7 †Ad quod ẽt: quia si ꝯsideraretur dicta lnĩa cõcessa ut uniuersitati: tñ quia (vt audio) vniuersitas est parua,& oĩa ea pñt cadere in singulos,singuli sunt in cõsideratione ẽt in delictis, & sic in materia odiosa & pęnali, quanto fortius in materia nñ honesta & iusta,& no.in d.c.cum dilectus,& per Fel.in d.c.insuper.col.3. versi.3. no.†Præterea si dicta licentia fuisset con-
8 cessa vt vniuersitati: tñ respectu usus, & cõmodi vr̃ cõcessa ut singulis,& ideo quisq; singularis põt ea uti,licet singularis solus disponere nõ possit.c.qđ oẽs, de reg.iur.& per Bar. in l.serui electio.§.Labeo.ff.de leg.1.per gl.in d.c.cum oẽs. de cõstit. & ibi scrib.col.8.& seq.quisq; ergo singularis facere põt fornacem & dicto commodo vti: cum cõmodum unumquẽq; par-
9 ticularẽ spectet.†Et quia sermo appositus in sñia modo aliquo non denotat uniuersitatẽ,sed tm̃modo singulos ibi, oib. & io ut singulis vr̃ ꝯcessa licẽtia per ea,quæ uoluit Host. in sum. de rescr.§.qm̃ uersi.quid si Papa.& Bal.in c. sedes. de rescrip.ubi tenet, rescriptũ ꝯcessum ꝯ hoĩes de tali collegio non cõprehẽ
10 dere collegium.¶†Rursus aduertendum, ꝙ licentia ꝯcessa est omnibus,si omnibus,ergo unicuique,nã qui oẽs dicit, nullũ excludit.l.a procuratore.C.mand.c.solitæ.de maio.& obediẽ
11 †Dictio enim omnis, licet sit uniuersalis: tñ est uniuersalis distributiua & nõ collectiua,ſm ꝙ declarat Bar.in d.l.si plures
12 in prin.& in fi.de leg. 2.& in l.hoc art.ff.de hæ.insti.†ꝯcluditur ex subiecta materia uniuersalẽ poni distributiuè, & maximè in sñia,in qua oẽs ꝯdemnantur,uel absoluuntur &c.& dictio omnes,distributiuè stat.l.si plures una sententia.cum simili.†Lex
13 enim

enim vtitur quãdoq; ſinonimè dictis nominibus vniuerſis &
ſingulis &c.& nõ ꝙ appellatione omnium , & vniuerſorũ nõ
venirent ſinguli;quia bene veniunt,ſed ad tollẽdum huiuſmo
di ſcrupuloſitatẽ, vt in pũcto dicit Hoſti.in c.nimis.el primo,
in fine,de exceſ.prelat.& multa adducit Fely. in d.c.eã te.col.
12.verſi.ex his infert,vnde ſi ſentẽtia dixiſſet, omnibus & ſin-
14 gulis,nulli dubium,quòd † ſinguli potuiſſent facere fornacẽ
pariter, ex quo dicit omnibus, ſinguli veniunt,& fornacẽ fa-
15 cere potuerũt; cum prædicta æquipolleãt,vt.s. Ad†quod ẽt
quia materia ſubiecta iſtud ſuadet; cũ commodũ in particula
ri repræſentetur,vt.s.conſequenter vt ſinguli conſiderãtur,vt.
16 nota.Fely.in d.c. eam te.col.x.verſi.prima declaratio:†Prout
etiã:quia ſequentia declarant præcedentia.l. ſi ſeruus pluriũ.
de leg.j.lege cum quis.de lega.3.& vnum capitulum declarat
per aliud.l.3.ff.de libe.& poſth.l.vtrum.de petit.hæred. cum
17 ſimil. Sed † ſequentia capitula ſententiæ, & laudi clarè com
prehẽdũt ſingulos reſpectu inciſionis lignorum,& paſcuorũ,
& traductionis animaliũ,pariter & reſpectu fornacis faciẽdæ
cum in illis,vt ſinguli capiantur: quia commodũ ſingulos re-
18 ſpicit. Ad †quod etiã: quia in dicta ſententia aliqua prohibẽ
tur hominib.p̃dicti loci, vt nõ poſſint facere nouas caſas &c.
Si iſtud intelligeret reſpectu vniuerſitatis, & nõ ſingulorum
ſequeretur,ꝙ vniuerſitas eſſet prohibita nõ autem ſinguli,cõ-
ſequenter ſinguli tanquã non prohibiti poſſent prædicta veti
ta,& prohibita facere, quod minimè dicendũ, pariter & in ca
ſu noſtro, ut licẽtia videatur conceſſa etiam vt ſingulis, vnde
ſiue dicamus licẽtiam conceſſam,vt ſingulis,quod dicendum
eſt ex ſuperius deductis,habemus intentum,ſiue dicamus cõ-
ceſſam,vt vniuerſitati.Tamẽ:quia commodum reſpicit ſingu
los,vt ſupra, ſinguli habuerũt licentiam faciẽdi, conſequẽter
19 omni caſu ſinguli potuere fornacem cõſtruere.Fortius†cum
ſinguli conſtruxerunt populo illo ſciẽte,patiẽte, vidẽte, & nõ
contradicente. Iſtis concurrẽtibus tales fornaces dicuntur vt
ab vniuerſitate cõſtructæ,prout in fortioribus terminis iſtud
probatur in materia delicti,quãdo delictum non eſt momen-
taneum,ſed ſucceſſiuũ,licet nõ communicato conſilio & alijs
requiſitis fuerit commiſſum: tamẽ ſi fuit toleratum,videt ra-
tum habitum,& vt ab vniuerſitate factũ puniri põt,licet a ſin
gularibus factũ fuerit, vt notat Bar.in l.aut facta.ff. de pen.&
plenè per Fely.in d.c.cum dilectus, col. fi.& per eũdẽ in d.c.
cũ omnes, col.xv.& ſeq.ubi plura adducit,ut ẽt alibi facit: cũ
itaq; conſtructio fornacis ſit actus ſucceſſiuus viſus,toleratus
ab omnibus illis,licet particulares fecerint;tamẽ videt ab om
nibus fornax facta,conſequẽter licitè ex verbis & tenore ſen-
tẽtie,ad quæ etiã no.in vulg.l.Barbarius.ff. de offic. præto.cũ
20 alijs vulga. ¶Ex † iſtis infertur ad reſolutionẽ ſecũdi dubij, ꝙ
etiã ſi nõ potuiſſent facere ſinguli fornacẽ, licet contrariũ ſit
veritas,vt ſupra,tamẽ propria auctoritate nõ licuit illis de ſan
cto Marco illã deuaſtare, & ius ſibi ipſis dicere, ex quo facto
incurrerunt pœnã.l.extat. ff.quod me.cau.l. meminerint . C.
vnde ui.& plenè habet in l. iuſtè poſſidet. ff.de acqui. poſſ.&
plenius per Mod.in l.iubere cauere.ff.de iuriſd.om.iud.& vl-
tra pœnã incurſã p eos, de qua in locis ſuperius alleg. tenẽtur
ipſis,quib.fornacẽ cõceſſerũt,ad emẽdã damni,& intereſſe,to
to tit.ff.C. & inſtitut.ad.l.aquil. cum alijs vulga. P. Pariſius.

S V M M A R I V M.

1 *Capitulum,& canonici an poſſint ſtatuta facere.*
2 *Et quid ſi tendunt contra bonos mores , & cõtinent inhoneſtũ, & num.3.*
4 *Quòd non pulſetur compana,eſt contra bonos mores, & inhoneſtum,& num.5.*
6 *Quòd non oſtendantur reliquiæ,eſt contra bonos mores, & inhoneſtum,& num.4.*
7 *Statutum etiam iuratum contra charitatem , & laudabilem conſuetudinem non valet.*
8 *Idem quando eſt cõtra diuinum cultum , & bonum publicum.*
9 *Idem quãdo tangit ſtatũ,honorificẽtiã,ſeu reuerentiã eccleſiæ.*
10 *Quod non poteſt fieri per pactum,non poteſt fieri per ſtatutũ, & econtra,an valeat argumentum.*
11 *Statuta facta per canonicos in caſu illicito, ut valeant , ſub qua forma debent fieri.& num.12.*
13 *Et ſi ſtatutum ſit ad alienãdum , quam formam debet habere.*
14 *Et quid ſi collegium eſt paruum,vt canonicorum.*
15 *Debent congregari ad iſtum effectum,& non caſu.*
16 *Et capitulariter debet fieri,& iſtud dicendum eſt.*
17 *Capitulariter factum quando dicatur.*
18 *Concordia tendens in alienationem non valet inter clericos, & nu.29.& ſeq.*
19 *Niſi interueniant requiſita à iure.*
20 *Pacta contra leges non valent.*
21 *Minus ſi ſunt contra bonos mores.*
22 *Idem ſi ſunt illicita,& inhoneſta.*
23 *Succeſſor non tenetur ſeruare pacta illicita.*
24 *Idem ſi tendit in detrimentum animæ.*
25 *Idem ſi pactum eſſet turpe.*
26 *Quod eſt honorificum eccleſiæ,vtile eſt.*
27 *Pactum ſuper re ſpirituali non obligat ſucceſſorem.*
28 *Capitulum æquiparatur minori,& læſum reſtituitur.*
29 *Capitulum & canonici non poſſunt alienare niſi ſeruatis &c. & num.18.19.*
30 *Si vna eccleſia ſubijcitur alteri,alienationem ſapit,& nu.31.*
31 *Idem de vno capitulo ad aliud capitulum.*
32 *Dare de iure vnius eccleſiæ alteri alienationem ſapit.*
33 *Suprimere præeminentiam vnius eccleſiæ, alienare eſt.*
34 *Imponere ſeruitutem alienare eſt.*
35 *Seruitus eſt contra libertatem.*
36 *Pacta quando & quo caſu debent ſeruari.*
37 *Pacta illicita,iniuſta,inhoneſta,& ſimilia tractu temporis non reconualeſcunt.*
38 *Etiam reciproca adhuc non ſunt ſeruanda.*
39 *Superiores quando & quo caſu poſſunt aſtringere ſucceſſores ad iurandum.*
40 *Iuramentum perſonale eſt ex parte iurantis.*
41 *Iuramentum an validet huiuſmodi pacta illicita & ſimilia.*
42 *Statuta etiam iurata quando ligant ſucceſſores.*
43 *Capitulum & canonici , an & quando poſſunt tollere ſtatuta etiam iurata.*
44 *Et an & quãdo per vnum actũ contrariũ tollantur, & nu.45.*
45 *Sublato ſtatuto etiam tollitur iuramentum.*
46 *Nec propterea incurritur periurium.*
47 *Iuramentum præſtitum contra illud,quod eſt honorificũ eccleſiæ,dicitur præſtitum contra vtilitatem eccleſiaſticam.*
48 *Iuramentum ſuper rebus eccleſiaſticis præſtitum non valet.*
49 *Iuramẽtum recipit omnes illas qualitates & cõditiones &c.*
50 *Iuramento obſtant plures exceptiones.*
51 *Decreta illicita poſſunt reuocari,& ab illis recedi.*
52 *Frangenti fidem fides frangatur eidem.*
53 *Frangenti iuramentum frangatur eidem.*
54 *Non tenetur quis promiſſa iurata ſeruare illis, qui eadem iurata non ſeruant.*
55 *Statuentes quando poſſunt recedere a ſtatuto etiam iurato & confirmato a ſuperiore.*
56 *Et quid ſi non eſt ſtatutum confirmatum a ſuperiore.*
57 *Iuramẽtũ ſeruandi ſtatuta nõ ſe extẽdit ad illicita,& ſimilia.*
58 *Et ſi ea non ſeruant,non propterea incurrunt periurium.*
59 *Nec tenetur petere abſolutionem a iuramento.*

CONSILIVM XCII.

Pro primi dubij clariori reſolutione cõſidero ,ꝙ ꝯcordię
initę inter pręfata capitula , & canonicos ipſorũ poſ-
ſunt nominari , vel in uim ſtatutorum & decretorum , vel
in vim pactorum, tranſactionum, & conuentionum, & quo-
cunq; modo conſiderentur. dico dictas concordias non te-
nere, & licitũ eſſe capitulo, & canonicis beatæ Martæ ab illis
recedere inuitis cap.& canonicis.S.Seruatij.Cõſiderãdo nãq;
dictas ꝯcordias ĩ uim ſtatutorũ, & decretorũ fuiſſe factas, uti
ꝯſiderauit primus ꝯſultor,diſcutiẽdũ venit,an p̃dicta capitula
& canonici ipſorũ potuerint dicta ſtatuta facere, vel dictas cõ
1 cordias in vim ſtatutorũ .Et † licet in iure magnũ extet du-
biũ,an capitulũ & canonici pñt ſtatuta facere,de quo p Bar.&
repe.in l.oẽs populi.ff.de iuſti.& iur.& ĩ l.cũctos populos.C.
de ſum.trin.& fid.cath.Anch.& doct.in c.1.de cõſti.& ĩ c.cũ
oẽs.& c.cũ acceſſiſſẽt,eod.tit.& ĩ c.ex parte decani , de reſcri.
2 & Mil.ĩ repertorio ĩ ver.ſtatutũ.Tñ† ſequẽdo opinio.gl.ĩ ver.
ſtatutũ, in c.2.de verbo. ſign.lib. 6.& Io.And. ibidẽ,q̃ ſeruat,
vt no.Rot.in antiquis,deciſi.167.dico,ꝙ capitula,& canonici
prædictarũ eccleſiarũ nõ potuerunt facere ſtatuta , ſeu ꝯcor-

3 dias prædictas in vim statutorum.Primò †quoniam capitulũ
& canonici nõ possunt facere statuta tendentia contra bonos
mores & cõtinentia aliquod inhonestum, ita Bart.in l. ambi-
tiosa,per illum text.ff.de decre.ab ordi.faciẽ.& expressius idẽ
Bart.in d.l.omnes populi.col.9.sed prædicta statuta sunt con
tra bonos mores, & continentia inhonestũ, ergo. ꝙ cõtineãt
4 inhonestũ, & sint contra bonos mores deducitur. Nam †sta-
tutum seu cõcordia vltimo loco facta, ꝙ nõ debeat pulsari cã
pana magna,& nõ debeant ostendi reliquiæ,expressè est ꝯ bo
nos mores,& continet inhonestum: retrahit enim homines a
deuotione,a bonis operibus,& ab honorificentia & reuerẽtia
diuina,contra quæ statuta non possunt fieri, nec facta tenent.
5 Pulsatio †enim campanæ ad conuocandum gentes & populũ
ad audiendum diuina & ad præstandam debitam reuerentiã
Deo & sanctis est licita & permissa; vt notat Io. Andr. in c.1.
6 de officio custo.refert Bal.in rubri.C.de dedi.liber.tolle.† Et
ostẽsio reliquiarũ antiquarũ licita est & ꝑmissa. c.2. de reli.&
vene.sanc. in antiquis, cũ alijs allegatis per primũ cõsultorẽ.
si igitur ista sunt licita & permissa , ac continentia honestũ &
bonos mores, statuere contrarium continet illicitũ, inhone-
stum,& est ꝯ bonos mores, ꝯñr tale statutũ non põt fieri,nec
7 factũ tenet,iuribus.ꝯ alleg.Ad † qđ etiam: quoniã statutũ cõ-
tra charitatem & laudabilem consuetudinẽ non valet etiam
iuratum,ita Lapus alleg.20.si vacãte sede. allegat text. in c.2.
de verbo.signific.lib.6.vbi habetur, ꝙ etiam canonici & capi-
tula & alij habentes potestatem statuẽdi non possunt statuere
circa tangentia alios,& ꝯ charitatem & laudabilem consuetu-
dinem,& si statuũt,talia statuta etiã iurata nõ valent, ita est in
casu præsenti, nã ꝙ nõ pulsetur campana, & ꝙ nõ ostẽdantur
reliquiæ,est ꝯ charitatẽ, & contra laudabilẽ consuetudinem,
patet ad sensum,& tangit tertios,qui per sonum cãpanæ irent
ad ecclesiã,& viderẽt reliquias,si ostẽderẽtur caperentque in-
8 dulgentias consulendo ipsorũ animabus, unde &c.Prout † ẽt
quia statuta facta ꝯ diuinũ cultum & fauorẽ publicum non
valẽt,nec tenent,ita Card.cõs.130.In quadam ecclesia cathe-
drali.& Innoc.in c.accedẽtibus,col.2.de priuileg.& Modern.
in d.c.cum oẽs, in secunda fallen. & in d. c. cum accessissent,
col.2. in casu nostro nõ pulsare campanam, itẽ nõ ostendere
reliquias, est ꝯ cultum diuinũ & fauorẽ publicum. Patet† ad
9 sensum,ergo.Ad quorum confirmationem facit: quia in his,
quæ tangunt statũ vel honorificentiam seu reuerentiã eccle-
siæ,capitulum & canonici nõ possunt statuere.c.nouit. de his
quæ fiunt a prælat.fine cõsen.cap.& in cap.cum ꝯsuetudinis,
de consuet. & gl. in verbo statutũ, prealle. & Lapus in dicta
allega.20.quæ omnia verificantur in præsenti casu,igitur &c.
10 Et † faciũt pro ista cõclusione omnia, quæ infra adducẽtur,
dũ tangam caput pacti & trãsactionis: cũ validũ sit argumẽtũ
in casu nostro,quod nõ põt fieri ꝑ pactũ,minus & ꝑ statutũ,si
cut eꝯ,de quo plenè ꝑ doctores in l.fi.C.de pactis,& in c.1.&
11 2.de ꝓbationib.cũ alijs simil.Præterea† posito,ꝙ cõtẽta in in
strumento primæ concordiæ tangerent singularia negocia
capitulorum & canonicorum & non ecclesiarum,cuius con-
trarium infra ostẽdam , & ꝯñr prædicta capitula & canonici
potuissent facere statuta super illis, iuxta glo.in d.c.2.de ver-
12 bo.sign.cũ alijs supra adductis.Tñ† vt dicta statuta ẽt in casu
præfato valerent, debebãt fieri licito & legitimo modo ,&
seruata forma & solẽnitate a iure tradita,scilicet ꝙ omnes ca
nonici cõuocarent, & ꝙ ĩ loco ad id ordinato cõuenirẽt,& ꝙ
saltim maior pars duarũ esset præsens, & alia cõcurrerent, de
quibus ꝑ glo.in l.aliud.§.refertur. ff. de reg.iu. & ꝑ Bar. Alb.
de Ros. & alios ĩ l.nulli.ff.qđ cuiusq; vniuer.nom.& pulchrè
ꝑ Bar.in l.qđ maior.ff.ad muni.& ꝑ eundẽ in l.1.ff. de decre.
ab ordi.faciẽ.& ibi Alex.in l.1.& 2.de albo scriben.& in d.c.
cũ omnes,& plenè ꝑ Franc.Paui.in tra.de põt.capi.sede vacã.
folio.5.versic.præmitto quintò, & Bart.ĩ d.l.oẽs populi,col.
5.in 2.q.principali,& Ioan.Andr.in c.1.de his quæ fi.a maio.
13 par.cap. & Felyn. in c.eã te. col.ix. de rescr. in tantũ ꝙ † qñ
fit actus, vel statutũ ad alienandũ, vt est in casu nostro,neces-
se est,quòd describantur nomina omnium canonicorũ: vt di
cit Bart. in d.l.1. de albo scriben. & idem est in alijs actibus,
qñ collegium est paruum canonicorũ,vt expressè not.Barto.
14 ibidem in fi.verbis,& Alex.in add.volens† ꝙ non sufficit di
cere, congregato cõsilio,nisi dicatur, ꝙ duæ partes interuene
runt consil.& ꝙ describantur nomina, & decreta aliter facta
sunt nulla ipso iure, ita Bar.in d.l.ambitiosa, colũ.2.in princ.
15 Et † non sufficit esse congregatos a casu, sed est necesse cõgre
gationem fieri ad talem effectum, ita Alex.in d.l.nulli, vbi ad
16 dicit multa.† & nõ sufficit dicere, ꝙ capitulũ tale fecit istud,
nisi expressè dicatur,ꝙ fuit factum capitulariter,ita Anch.cõ-
si.243.Ad prædicta dubia,refert & sequitur Fely.in d.c.eã te.
17 colũ.10.& col.15.ubi melius declarat. Et † tũc dicitur factũ
capitulariter, quando præcesserunt signa capituli, vt puta so-
nus campanæ,uel alia conuocatio,locus,ordo,& alia requisi-
ta,ut ꝑ Fely.post alios in d.c.eam te.col.10.in prima declara-
tione allegantem quotas.Et qm̃ ex lectura instrumentorũ pri-
mę & secũdæ cõcordiæ clarissimè patet,prædicta nõ fuisse ser
uata,cõcludit necessariò , ꝙ ẽt si dicta capitula & canonici ha
18 buissent potestatẽ faciẽdi.Tñ† quia in statuẽdo nõ seruarunt
formas & solẽnitates requisitas vt supra,talia statuta & decre-
ta nõ valuerunt,nec tenuerunt,& fuerunt,& sunt nulla per su
perius dicta.Ad quorum cõfirmationẽ accedat;nã, ut infra ꝓ
babitur, dictæ cõcordiæ sapiunt, & sonant in speciem aliena-
tionis,quo casu ẽt si oẽs de capitulo nemine discrepãte expres
sè cõsensissent, & ẽt si seruata fuisset forma , de qua supra, ad-
huc talis actus,& talis cõcordia nõ valerent,tãquã factus lege
ꝓhibẽte.l.iubemus.§.scientes.C.de sac.sanc.eccle.Bar.in d.l.
19 qđ maior.in fi.verb.& in d.l.ambitiosa, col.2.†Qñ.n.tracta-
mus de alienatione,vt in casu nostro, nedũ requiritur consen-
sus omniũ, & solẽnitates, de quibus supra, sed ẽt requirit de-
cretũ superioris, vt vult Bar.in d.l.nulli, col.2.& in l.actor.ff.
rẽ rat.hab.col.2.in uersi.venio ad actorẽ, ꝑ text.in l.1.& 2. C.
de seru.reipub.manu.in casu autem nostro nullũ ĩteruenit de
cretũ superioris, ergo. ¶ Secundò principaliter possumus cõ-
siderare cõcordias præfatas fuisse inhitas in vim pacti & tran
sactionis,& ẽt isto casu tales cõcordiæ nõ valuerunt, nec va-
lent.Primò ex his,quæ diximus in pręcedẽti articulo:nã cũ ꝑ
statutũ nõ possent fieri , & facta nõ teneãt, pariter & ꝑ pactũ:
cũ validũ sit argumentum de vno ad aliud isto casu,vt ibi di-
20 ximus.Secũdò: †quia pacta ꝯ leges facta nõ valent,l.iurisgen
tiũ.§.prætor ait.ff.de pac.l.pacta quæ ꝯ. C.eod.tit.not.in l.nõ
dubiũ.C.de leg.cũ simil.In casu nostro pactũ istud tale est,nã
ꝑmittit lex pulsationẽ cãpanę & ostẽsionẽ reliquiarũ , pactũ
verò hoc ꝓhibet,unde &c. Vt fuit ꝓbatũ in ꝑcedẽti articulo
21 de pulsatione cãpanæ & ostẽsione reliquiarũ. Præterea† pacta
ꝯ bonos mores facta ñ tenẽt d.l.pacta q̃ ꝯ,& sũt ipso iure nul-
la,vt ꝑ gl.in c.fi.extra de pact.intãtũ ꝙ ẽt iurõ nõ firmãtur,re-
gula,nõ est obligatoriũ, de reg.iur. lib.6. cũ simil.pactũ vero
22 nostrũ ꝯ bonos mores est,patet ad sensum,ergo.Prout † ẽt, nã
pacta illicita & inhonesta non ualent nec confirmari possunt
per superiorem.c.cũ pridẽ,in rõne sui ibi,illicitẽ pactionis,ex
tra de pactis & ꝑ gl.in d. c.fi.& est text. expressus extra de pa-
23 ctis lib.6.c.fi.pactũ uerò istud illicitũ est, unde &c. † Et suc-
24 cessor nõ tenet seruare ꝑctũ illicitum.c.2.de procu.† Ad qđ
ẽt,nã pactũ tendẽs in detrimentũ animæ nõ est seruãdũ. c.fi.
de pac.extra,cũ sim.& est ipso iure nullũ,vt ibidẽ no.istud est
25 tale:cũ retrahat homines a bonis animæ, igit &c.† Præterea
pactũ turpe nullũ est d. c. fi. cũ simi. & turpe dr̃, qñ fit de re-
bus spiritualibus, vel qñ fit sup his, q̃ sui natura sunt bona &
licita , vt in d.c.fi.ꝑ gl.& alios, vt ꝓpriè est in casu nostro, ꝙ
procedit,ẽt si fuisset iuramẽto firmatũ, vt in terminis vult gl.
26 in dicta regu.nõ est obligatoriũ. Prout † ẽt:quia illud , quod
est honorificũ ecclesię,dr̃ esse vtile,ita Bald.in c.1.tn tit.epis-
co.vel Abb.& quia cõtrariorũ eadẽ est disciplina. illud, quod
nõ est honorificũ,nõ est vtile.in casu nostro cõcordiæ nõ ĩdu-
cũt honorificẽtiã , cõseqũter nec vtilitatẽ,& sic fieri non po
tuerunt:cum tendant in damnũ,nec prædictæ cõcordiæ cõti
27 nent honorificentiã,ꝯñr damnum & inutilitatem.Prout †ẽt
pactum seu transactio super re spũali non obligat successorẽ
cap.veniens,& ibi gl.extra de transact.& nedũ successor reuo
cat,& reuocare potest,sed etiã ille,qui fecit:cũ nõ fuerit cõfir
matũ modo aliquo a superiore,ut in casu nostro,& qui fecit,
reuocat indistinctè & sine dubio, saltim ꝑ uiã restitutionis in
integrum,vt tenent ibi gl.& doct.de qua restitutione nihil di
co: cum plenè sup hoc fuerit allegatum per magnificũ domi
28 Consultorẽ.Ad †quæ accedat: quia capitulum æquiparat mi
nori, vt possit in integrũ restitui: vt vult Ab.Phili. Fran.& alij
29 ꝑ illũ text.in c. significauit, extra de appellat. cũ similib.† Et
quia pacta & conuentiones seu cõcordiæ, de quibus in primo
& secundo

&c secundo instrumento sapiunt speciem alienationis,ꝯñr fa-
ctæ a capitulo & canonicis nõ valuerunt, nec valent: cũ ĩ illis
nõ fuerint seruatę solemnitates a iure requisitę,ut de omnib.
plenè habet ĩ aucté.hoc ius porrectũ.C.de sacr.sanc eccl.& in
toto tit.de reb.eccl.nõ alie.in antiq.lib.6.& in clem.& ĩ auct.
de sanc.episc. & per Rot. in no. decis.229. & plenissimè per
Franc.Cur.in trac.de feud.in 2.par.principali,q.4.& ferè per
totum,& Deci.consil.36.& consil.142.cum alijs concord.ꝙ
non fuerint seruatæ solẽnitates patet ex lectura ĩstrumẽtorũ.
30 Quod† sapiant speciem alienationis probat: quia p dictas cõ
cordias una ecclesia subijcit alteri, & canonici & capitulum
vnius ecclesiæ subijciunt alteri, ꝯñr pacta, & trãsactiones sup
tali subiectione nõ possunt fieri,& facta nõ tenẽt,ut est tex.in
31 c.præterea quãto,extra de trãsactionibus,† ex quo sapiũt spe
ciem alienationis; vt not.ibi & negari nõ potest per dictas cõ-
cordias submissionem fieri de vna ecclesia ad aliã,de uno ca-
pitulo & canonicis ad aliud & alios, & dictæ submissiones in
iure prohibentur fieri: cũ sapiãt speciẽ alienationis,ut est text.
32 in c.2.de reb.eccl.nõ alien.lib.6.Item† dare de iure vnius ec
clesiæ alteri sapit speciẽ alienationis. c.1.de reb. eccl.nõ alie.
lib.6.cle.fi.eod.tit.in casu nostro de iurib. unius ecclesiæ dat
33 alteri, ergo.Et† supprimere præeminẽtiam vnius ecclesiæ est
alienare.clem.1.de reb.eccles.non alien. & hoc fieri nõ põt,
vt no.ibi.etiam per omnes canoni. vt volũt Moder. in d. c.cũ
34 accessissent,col.7. Et† qa imponere seruitutẽ, est species alie-
nationis,ita Andr.de Iser.& Bal.loquẽtes in materia feudali,ĩ
titu.de inuestitu.de re alie.fact.And.col.2.Bal. in octauo con
trario,& plenius per Franc.Cur.in d.tract.de feud.in 4.parte
35 principali,q.14.cum simi.† Cõfirmatur: nã imponere serui-
tutem est uenire contra libertatem, quod in re ecclesiastica ꝓ
hibitũ est: ut not.per Modern.in c.venerũt,de sentẽ. excõmu.
& per Lapũ allega.92.& Alex.cõsi.212.in 2.volu.cũ similib.
Cum itaq; prædictę concordię sapiãt speciem alienationis,ut
supra,& in illis non fuerit seruata solemnitas & forma requisi
ta a iure, sequit quòd sunt ipso iure nullæ, quibus non habet
obstare,quòd saltim apparenter videntur dictæ concordiæ li-
citæ, & consequenter nõ sunt ipso iure nullæ. nã respõdetur,
ꝙ immò apparenter sunt illicitę,patet ex supra deductis, & si
apparẽter viderent licitę,adhuc nõ fuit seruata forma & solen
nitas,& si fuisset seruata forma & solẽnitas & eẽt apparẽter li
cita,adhuc tñ competit restitutio in integrũ: vt expresse volũt
scribẽ.maximè Fely.in c. quæ ĩ ecclesiarum. extra de cõstit.in
36 prin.vbi ad hoc alleg.multa.Nec habet obstare,si diceret† ꝙ
pacta debẽt seruari d.l.iurisgẽtiũ. §.prætor ait,& c.1. extra de
pact.cũ si.quia istud verum,nisi pactũ sit illicitũ,nisi sit cõtra
legẽ, nisi sit inhonestũ, nisi sit cõtra bonos mores, nisi sit tur-
pe, & nisi sit de illis, de quibus supra, & ideo nõ possunt ĩtro-
duci p pactũ, vt expresse vult.d. Dioni.post alios ĩ l.peto.§.fra
37 tre. ff.de leg.2. Prout† nõ habet obstare,si diceret,ꝙ lõgo tẽ
pore dicta pacta fuerũt seruata c.cõtingit.ĩ fi.de trãs.Nã respõ
detur,ꝙ pacta,de quibus supra,nullo tractu temporis recon-
ualescũt,nec firmant,vulga.l.qđ ab initio.ff.de reg.iur.& vul.
38 reg.nõ firmatur.de reg. iu. lib.6. Quibus† nõ habet obstare
si diceretur,ꝙ dictæ cõcordię sunt reciprocę, & ꝯñr respectu
reciprocitatis deberẽt valere: qm̃ respõdetur,pacta ꝯ leges,cõ
tra bonos mores,illicita,inhonesta,turpia,& tendentia in alie
nationem,& inhonorificentiam diuinam, in submissionem,ĩ
seruitutem,& alia, de quibus supra, nõ valere, nec tenere res-
pectu reciprocitatis, & nullibi reperit hoc iure cautũ, immo
totum contrarium.Præterea negatur in facto, ꝙ sit omnimo-
39 da reciprocitas. ¶†Quò verò ad illud, an superiores potue-
rint astringere successores ad iurandũ.dr ꝙ nõ,in materia illi
cita, inhonesta, & alia, de qua supra, & no.c.ego. N. extra de
40 iur.iur.cũ si.† maximè cũ iurm̃ ex parte iurãtis sit psonale,&
nõ trãseat ad successores, vt expresse hr̃ per Io. And.& domi-
41 Ant.& alios ĩ c.veritatis. eo.ti. cũ ꝯcor. Et† quia statura pfa-
ta,seu pacta nõ valuerũt, nec valẽt,ut s̃.fuit ꝯclusum, ꝯñr ip-
sis sublatis tãquàm principale,tollit iurm̃ ẽt tãquàm accesso-
riũ,uulga.reg.accessoriũ, de reg.iur.& c.2.de pcario,& est de
cisi.ĩ terminis do. Lap.all. 21. Ad dubiũ, q̃ uult ĩ materia ꝓ
pria statutaria,ꝙ q̃ñ iurm̃ est temerariũ,& ꝯ laudabilẽ ꝯsuetu
dinẽ,nõ est seruãdũ, & sic potius est timẽda pęna temerarij
42 iuramẽti obseruationis,quàm trãsgressionis ipsius† q̃ñ statu
ta ligẽt successores ẽt iurata,hr̃ p Bar. remissiuè in d.l. oẽs po-
puli,vbi scri.& in d.l. cũctos populos, & per doc.in d. c.1.de
consti.& statuta maximè,de quib.s̃.nedũ possint reuocari per
successores,sed ẽt p illosmet, q ea fecerũt,maximè cũ nõ fue-
43 rint cõfirmata a superiore,vt in casu nostro,†illi.n.de capitu-
lo possunt collegialiter tollere statuta eorũ ẽt iurata, ut vult
Inn.ĩ d.c.cũ accessissent, & ibi latè scrib. & p gl.ĩ c. cũ nõ de-
ceat.de electio.lib.6.& pulchrè p Fely.ĩ d.c.cũ oẽs, col.10.&
44 in c.ꝯstitutus,de rescr.& c.pterea, de sponsa.col.fi.†Quinim-
mo & p vnicũ actũ in ꝯriũ factũ a statuẽtibus,vel eorũ succes-
soribus collegialiter tñ, vr̃ statutũ esse sublatũ & tolli d. c.cũ
45 accessissent.vbi tex.& doc.Quæ† ꝓcedũt ĩ statuto ẽt iurato:
quia sublato statuto tollit & iuramẽtũ : vt volũt docto. post
gl.in d.c.cũ accessissent, & pulchrè not.in c.dilecto.de præb.
46 Et† ex hoc,ꝙ ꝯueniũt,nõ ĩcurrũt piuriũ: ut expresse no. ĩ di-
47 ctis locis,& ẽt habet in clem.j.de regular.†Iuramẽtũ.n.pstitũ
ꝯ illud, qđ est honorificũ ecclesiæ, dr̃ esse pstitũ ꝯ vtilitatẽ ec
48 clesiasticã† vt fuit probatum, ꝯñr non tenet: ut no.in c.sicut.
de iureiur.iuramentũ enim super rebus ecclesiasticis præstitũ
49 nõ valet,& est nullum.c.peruenit,el. 1.de iur.iur.† Iuramẽtũ
ẽt recipit illas cõditiones, limitationes,ĩterpretatiões,& exce
ptiones,quas recipit principale promissum vel dispositum;ut
not.p Ant.& alios in c.quintauallis, de iur.iur.& nota. ĩ l.fin.
50 C.de nõ num.pec.Et† Rot.in antiq.decis. 141.vult, ꝙ iura-
mento obstent oẽs illę exceptiones, quæ ponũtur in capitulo
51 quẽ admodum. de iureiur. † & a decretis illicitis põt recedi,
& illi,qui fecerũt, possunt ea reuocare: ut notat Bar.ĩ d.l.am-
52 bitiosa.col.fi. Ad† quorũ confirmationẽ facit: quia prędicti
de sancto Seruatio non seruarũt cõcodias, fidem,& iuramen-
tum,& cõsequenter licitè potest illis frangi fides,vulgata.l.cũ
proponas.la secũda.C.de pactis.in cap.peruenit.lo secũdo,de
53 iureiur.ubi latè† frangẽti.n. iuramentum est frãgendũ eidẽ,
vt vult Abbas ĩ cap.1.de tregua & pace, latè Fely.ĩ d.c. perue
54 nit.lo secũdo.Quis† n.nõ tenet adimplere illud,quod iura-
uit illis,qui nõ seruãt promissa,& iurata per eos, ut nota.ĩ di-
55 ctis locis,& in regula frustra.de reg.iur.lib. 6. Et† nedũ suc-
cessores possunt recedere a statuto,ut supra,sed ẽt illimet sta-
tuẽtes,ẽt si statutũ esset confirmatũ a sede Apostolica,q̃ñ p re-
cessum reditur ad ius pristinum;ut vult Bar.in d.l.oẽs populi.
col.16.versic.iuxta prædicta,& est textus in d.c.cum accessis-
sent,& ibi scribentes maximè Fely.col.2.& 3.vbi multa addu
56 cendo concludit,† quòd quando statutũ non est confirmatũ
a superiore,põt tolli nedũ per successores, sed & per illosmet
statuẽtes,& q̃ñ est cõfirmatũ ẽt a Papa, põt tolli per prędictos
quando tollẽdo statutũ reduceretur, & fieret reductio ad ius
pristinũ,& primæuũ ẽt inuitis alijs, de quorũ interesse posset
cogitari, uel in quorũ fauorem fuissent facta in casu nostro
prædicta statuta,& pacta nõ fuerunt confirmata,& si cõfirma
ta fuissent,ex quo tollendo illa,& nõ obseruando fit reductio
ad ius pristinũ, & primæuũ statum dictarũ ecclesiarũ, capitu
lorum, & canonicorum, concluditur, ꝙ nedum præsentes
successores potuerunt illa tollere,& non obseruare,sed etiã il
57 limet,qui ea fecerunt.Nõ† habet obstare iuramẽtũ præstitũ
a statuentibus,uel successoribus,p quod iurauerũt seruare sta-
tuta,& cõsuetudines &c.Quia tale iuramẽtũ ita pręstitũ a ca-
nonicis non se extendit ad statuta illicita,inhonesta,turpia,&
obuiantia libertati ecclesiæ,& alijs,de quibus supra,textus in
58 c.1.de iur.iur.li.6. & ibi latè scribentes, † & ideo iurãtes nõ
tenentur seruare dicta statuta,& ea non seruando nõ dicũtur
incurrere periurium : cum iuramentũ ad illa se nõ extendat,
& not.in d.c.1.& ibi Philip.Fran.& not.in c.sicut.de iureiur.
59 & p Fely.in c.ex tenore,de sentẽ.excõmuni.† & in tm̃ in casi-
bus præfatis,& in casu nostro quis nõ tenet ad obseruãtiã iura
mẽti , & illud nõ seruãdo nõ dicit incurrere periuriũ. Qui-
nimmo ẽt nõ tenet petere absolutionem a iuramẽto, ut nota.
in iuribus s̃.allegatis. maximè in capitulo primo , ubi Fran-
cus,& est decisio quò ad absolutionẽ iuramẽti, Lap. in allega.
sua 21.vbi vult, ꝙ absolutio nõ est necessaria, sed tantũ debet
peti ad cautelam,pro quibus faciũt no.p Moder.in d.c.cũ ac-
cessissent.in 1.gl. de qua materia videatur latè scripta in c. cũ
contingat,& ĩ c.1.de iureiur.& ĩ auc.sacram.pub.C.si aduers.
venditionẽ, & quæ aliàs cõsulendo in simili deduxi. Par. Ro.

SVMMARIVM.

1 *Simoniacum est omne illud , qđ datur ad consequendum bene ficia seu possessionem illorum.*

 Statutum

2 *Statutum disponēs, debere aliquid solui pro ingreßu seu poßessione non valet. & num. 15.*
3 *Etiam si illud, quod exigitur, conuertitur in pios vsus.*
4 *Statutum non valet, quando caret aliquibus qualitatibus.*
5 *Papa statutis etiam iuratis alicuius ecclesiæ potest derogare.*
6 *Electio, promissio & confirmatio differunt, & statutum loquēs in vno non habet locum in alio.*
7 *Statuta alicuius ecclesiæ non includunt promissiones faciendas à superiore.*
8 *Canonicus resignans, antè receptam resignationem habet possessionem canonicatus, & num. 9.*
10 *Et si denuo ad canonicatum fuit permissus, potest continuare poßessionē, in qua prius erat, in choro & stallo, si Papa istud mandauit, & num. 11. & alijs sequent.*
11 *Et quando secunda prouisio fuit facta rebus non mutatis & re integra.*
12 *Papa dominus est beneficiorum, & num. 24.*
13 *Per resignationem primus titulus dicitur extinctus, et in præiudicium tertij non debet ad illum restitui. & nu. 19.20.21.*
14 *Fallit, nisi Papa aliter disponat re integra, & num. 10.11.12.*
16 *Statutum loquens de ingrediente poßessionem non habet locū in regrediente, seu continuante, num. 21.22.*
17 *Princeps potest fingere in his, quæ sunt iuris vel facti.*
18 *Papa est lex animata, & in istis potest fingere.*
20 *Papa non præsumitur velle præiudicare tertio.*
21 *Etiam in minimo.*
22 *Statuta stricti iuris sunt, strictè intelligenda.*
23 *Ius ad rem facilius tollitur, quàm ius in re.*
25 *Deportatus restitutus recuperat priorem statum.*
26 *Renuntians beneficio quò ad illud pro mortuo habetur.*
27 *Restitutus ad bñficiū, qđ renūciauit, ad quæ videaŕ restitutus.*

CONSILIVM XCIII.

Michael canonicè obtinens canonicatū & pb. in ecclesia Fauēti. dedit in mādatis Africano, ꝙ resignaret in curia, qui resignauit in fauorem Cæsaris, per quē obtentum fuit sibi prouideri per sedem Apostolicam de prædictis, & literis non expeditis, Cæsar resignauit dictum canonicatum & præbendam in curia, uirtute cuius resignationis Papa prouidit de prædictis dicto Michaeli illi mandans continuare possessionem dicti canonicatus & præbendæ, ac ipsum manuteneri, & aliàs ut in literis, capitulum & canonici dictæ ecclesiæ uirtute cuiusdam statuti petunt a dicto Michaele solui centum libras ratione admisionis & ingressus, & donec soluerit intendunt ipsum nō percipere distributiones. Itē ꝙ dictus Michael debeat vltimo in loco sedere, dubitaŕ, an te-
1 neatur ad prædicta.† & concludendū videtur ex omni capite Michaelem nō teneri; omne.n. illud, qđ petitur & exigitur ad cōsequēdum beneficia, vel possessionem ipsorum, simoniacū est, & ideo nō attendendum, nec considerandum, toto titulo de simon. & 1.q.3. per totum, ad quæ notatur in c. non sicut, de simo. & per Bar. in l. Titio centū. ff. de condi. & demon. &
2 in l. Titia. ff. de verbo. oblig. ubi & scribentes,† & in pūcto statutū disponēs aliquid debere solui propter ingressum vel admissionē, est simonia, & nō ualet, ut dicit tex. in c. ex multis, & in c. fin. 1. q. 3. nota. in c. sicut decætero, in c. ad nostrā, in c.
3 ad apostolicā. de simo. Nā† si illud, quod exigiŕ, cōuerteretur in pios usus, adhuc est simo. & statutū id disponens nō valet, ita cōcludit Fely. post alios doctores in c. Iacobus. extra de simo. vnde cū tale statutū Fauētinū sit simoniacū, virtute ipsius Michael cogi nō potest ad soluendum dictas libras centum. & ꝙ statutum nō valeat, plenè per Moder. in c. cum M. de constit.
4 col. 13.† præterea ex alio ruit; apparet.n. ꝯfectum sup re illicita. Itē & ꝯ canones, ut. s. Itē & ab illis, qui potestatem ita statuendi nō habuerunt: cum auctoritate superioris cōfirmatū minimè appareat, iuxta plenè notata in c. ꝙ super his, & ī c. 1. de maior. & obed. & in c. cū omnes. c. cum accessissent. c. cum M. Ferrar. de constit. & in c. edoceri. de rescri. ad quę faciunt not. ī c. 1. de iu. iur. lib. 6. & ī decis. Rot. in tit. de iur. iur. prima
5 in no. cū alijs concord. Ad† quæ etiam: nam per Papam statutis etiam iuratis dictæ ecclesiæ derogatū est in fauorem dicti Michaelis, quo casu etiam si dictum statutū esset iustum, licitū nō simonia. & factū ab habēte potestatem; adhuc in casu nostro nō militaret propter dictā derogationem: vt plenè habetur in c. 1. de constitutio. lib. 6. & in decis. Rot. in no. in tit. de præben. 1. & plenissimè per Moder. in c. nōnulli. extra de
6 rescr. cū sim. Ad† quod etiam facit: quia assertū statutū loquitur ī electo & confirmato nō autem in prouiso, quòd penitus differt ab electione, & confirmatione, vt habetur in c. cū in illis. de præbē. lib. 6. iuncta clem. 1. cum ibi nota. eod. tit. & iux-
7 ta notata in c. fi. de iur. iur. Ad† quæ facit. nam assertum statutum non potest includere prouisiones faciendas a Pontifice, & sic a superiore ipsorum statuentium, iuxta nota. in c. cum inferior. de maior. & obed. & ī clem. ne Romani. de electionib.
8 & per Rotam in simil. in not. in tit. de prob. prima.† Minus etiam Michael astringi debet ad sedēdū ī vltimo loco, ex quo sedere debet in loco & stallo, in quo sedit ante suam primam resignationem. Nā ipse mandatū facit ad resignandū in curia Africano, propter quod tantùm nō debuit, nec poterat dimittere possessionem, in qua erat; ante enim quàm dicta eius resignatio admissa fuisset, & recepta per superiorem, ipse nō poterat dimittere possessionē canonicatus & præbēdæ: vt habeŕ in c. admonet, & in c. qđ in dubijs, & in c. super hoc, vbi Inn. & alij extra de renūciatio. & per Rot. in no. in tit. de renunci.
9 quarta, & in decisi. 6. in tit. de cōsuetudinibus. Per† dictā enim resignationem seu mandatum de resignando ipse Michael nō erat priuatus dicto canonicatu & præbēda, ut dicit Host. & Innoc. ī d. c. quod in dubijs. & ponūt Modern. in c. 2. de rescrip. & cū dictus Cæsar literas nō expediuerit super eius prouisione, nec dicta prouisio ītimata appareat Michaeli, bene ipse perstitit in dicta possessione nō obstante mandato ad resignādum, quod clarissimè suadetur: nā cū dictus Cæsar literis nō cōfectis postmodum resignasset, Papa prouidit dicto Michaeli, & expresè disponit, quòd ipse debeat cōtinuare possessionē dicti canonicatus & præbēdæ, in qua semp perstitit, nedū virtute nouę prouisionis, sed etiā virtute primi tituli, quē habebat, ex quo primo titulo nō potest cogi ad aliquid soluēdū,
10 nec etiam debet mutare stallum, † & cū Papa mandat possessionē cōtinuari, & ipsum Michaelem in ipsa manuteneri, necessariò ꝯcluditur, quòd de nouo nō habeat apprẹhēdere possessionem, nec mutare stallū; cum aliud sit capere possessionē & aliud cōtinuare, & in illa manuteneri; ut plenè habetur per doctores in l. 1. ff. de acqui. poss. dum tractat materiā, quid sit possessio, & per Alex. consi. 83. col. 2. in princ. lib. 2. vbi. statutum loquens in ingrediente, non habet locum in regrediente possessionem, & allegat iura, & est bona doctrina Petri de V-
11 baldis in tract. vnion. in q. 2. col. 3. circa medium † & etiam facit: nam cū inter primā, & secundam renūcitationem interuenerit modicum interuallū, & de prima nō fuerint literę expeditę, & secunda fuerit facta rebus non mutatis, consequēter re integra & incontinenti, hoc est possessione nō dimissa, ille actus primæ renunci. non debet esse in consideratione: potissimè cum Papa velit, dictum Michaelem continuare possessionē etiā virtute prioris tituli, per ea quæ habentur in l. qui ex liberis. §. testamēto, ubi pulchrè Bar. allega. cōcordāt. ff. de bono. poss. secūdùm tabulas, & faciūt nota. ī simili, īstitut. de rerū diuisione. §. vēditę. versi. interdū, & nota. in l. lecta. ff. si cert. peta. & ī l. cōtinuus. ff. de verbo. in versi. itē qui insulā, & no. in l. qui in vtero. ff. de statu homi. p Alex. cōsi. 39. 1. vol. in
12 princ. & cōsi. 29. in 2. vol. Ad † qđ ēt: nā Papa dñs est beneficiorū & rerū ecclesiarū: vt habeŕ in c. cōstitutus, de religiosis domibus, & p Dominicū in cap. si gratiosè. de rescr. lib. 6. &
13 Modern. ī cap. quę ī ecclesiarū, de cōstit. §† Nec obstat, ꝙ primus titulus p resignationē fuit extinctus d. c. quod ī dubijs. ergo nō debet restitui cū pręiudicio tertij, cap. quāuis. de rescrip. lib. 6. ad qđ, cap. statuimus. de maio. & obed. & l. 2. §. si quis a principe. ff. ne quid ī loco publico, cū similibus, & no-
14 ta. ī capit. cū olim. de cōsuetudine Nā† tolliŕ obiectio ex dictis supra, virtute enim primi tituli, & virtute cōtinuationis remāsit, & in his Papa potest nō obstan. pręiudicio tertij, consequenter & in istis stallo & loco successiuè, quod depēdet ab illis, unde sublato & nō obstante maiori, minus obstat depen-
15 dens, iur. vulgar. † Vlterius non insistendo, an statutum de quo agitur, valeat uel non cum clara sit decisio Modernorum & nouissimo. in ca. cum M. in decimatertia columna, de constitutionibus, quæ est communis, quòd non valeat per ra-
16 tiones, de quibus ibi † sed posito, sine præiudicio, tale statutum ualere, dico non obstare in casu nostro, prout in terminis consuluit

consuluit Alex.cons.83.in 2.col.in prin.2.vol.volens, quod statutum loquens de ingrediente possessionē non habeat locum in regrediente vel continnante dictam possessionē. l. patre furioso.ff.de his qui sunt sui &c.& c. quemadmodū. de iureiur. cum similib.vnde cum statutum,de quo agitur, disponat tantùm, ingredientem possessionem debere soluere &c. non dēt habere locum in ɔtinuante, nec minus debet cogi mutare stallum in choro, & locum in capitulo;cum in gratia cōcessa Michaeli appareat expressè de intentione Pontificis, quòd ex resignatione prius facta nullum penitus præiudicium ei infera-
17 tur,sed tam virtute primi q̄ secūdi tituli possit se iuuare.†Nā in his,quæ sunt iuris vel facti,princeps pōt fingere, argumento tex.in l.qui in vtero.ff.de statu homi. Alex.cons.39.in prin
18 cip.1.vol.& cons.29.2.vol.†Cum.n. Papa sit lex animata potest fingere factum fuisse, quod scit non fuisse factum: vt in clem. vnica,per gl.de immu.eccle. Bar.in l. si is qui pro emptore.ff. de vsucap.ita & econtra, quod factum habeatur pro nō facto: vt dicit tex.in dicta cle.vnica,& ibi gl. ¶Circa tñ istud aduertendū
19 est † quia cū per primam resignationē iam admissam primus titulus fuisset extinctus.c.admonet.c.quod in dubijs.de renūciationibus,nō potest restitui cum præiudicio tertij. c. quamuis.de rescri.lib.6.& sic quod possit obtinere eūdem locū in choro & cap.facit textus in c.statuimus.de maio.& obed.Nam cū illi, qui sequebatur per resignationē factam ab illo statim fuisset acquisitum ius quo ad locum sedendi,& successiuè quò ad
20 omnes sequentes de gradu in gradum † per verba illa generalia apposita in resignatione, quod possit continuare possessionem &c.Non intelligitur Pōtif.voluisse isti tertio præiudicare, vulgata.l.2.§.si quis a principe.nequid in loco publ.& in c.super
21 eo.de offi.deleg.cum si.†& talis cōiectura procedit ēt quoad minimum pæiudicium,gl.no.in c.cum olim. de consue. & sic debet intelligi, quod iste possit continuare possessionē, quatenus tertio non inferreretur præiudicium. Ex quibus concludendū videtur,quod iste, cui secundo loco fuit facta resignatio, nihil teneatur soluere virtute statuti, ēt supposito quod statutū valeret: quia non loquitur in ɔtinuante possessionē,sed tm̄ de ingredię
22 te† vnde cūm statuta sint stricti iuris. l. quicquid astringendæ,de verb.obl.c.in nostris, de iniu.debet intelligi in casu suo &c.& per alia supra dicta.¶Quoad s̄m an possit cōtinuare, & obtinere locum suum cum præiudicio sequētium per rōnem
23 supra adductam dubitatur. Attamen est aduertendum, † qm̄ potest cōsiderari, quod hoc ius sit ad rem,nō in re,quo casu,de facili tollatur per Papā,c.si.de cōces.præb.lib.6.& c.pen.de præ ben.eod.lib. & consideratis verbis Papæ,si qđ ius erat ad rē,est sublatum : dum enim vult vigore prioris tituli absq; alia &c.
24 & ibi, vt prius absq; possessio. nouæ apprehēsione &c. † Papa enim in beneficialibus largissimas habet habenas.c.2. in prin. de p̄ben.lib.6.cle.1.in si.vt lite pendente,ad quæ no.in c. per principalē 9.q.3.& per Fel.in c.quæ in ecclesiarū,col.3. de cō
25 sti.†Item est clausula decreti,quæ omnia irritat,quæ cōtra dispositionem venire possunt.c.tibi qui.de rescri.in 6.c. si eo tēpore.de electio.eod.lib.item deportatus, qui pro mortuo habetur,restitutus per principem recuperat primum statum, ac si non fuisset.l.fi.C.de sen. pass.vbi Batt. cum cōcor.qui etiam renunciat pro morruo habetur quoad beneficium, cap. susceptum.vbi gl.& docto.de rescrip.lib.6. Abb.in c.nisi essent, de præb.super gl.fin.in casu isto Michael,qui resignauit,postmo-
26 dum impetrauit † cum qualitate, quod remaneat &c.vnde videtur restitutus cōsequen. ad quæ regula cancellariæ in ordine 34.& quia cum restitutus censeatur quoad canonicatum primæuum quoad possessionem,quoad non solutionem, eodem
27 modo † & quoad stallum,quod venit in consequentiam,arg. no.in l.2.ff.de iurisd.om.iud.c.fanè.el secundo, de offic.dele. & cap.præterea,cum similibus, & videnda sunt, quæ aliàs in præsenti causa deduximus. Parisius Romæ.

SUMMARIUM.

1 *Beneficium litigiosum an fiat per solam citationem exequutā in curia,& per totum.*
2 *Fallit,quando citatio emanauit à iudice incōpetenti, et n.15.*
3 *Iudex incompetens dicitur, quando processit non seruata forma commissionis,& nu.8.12.*
4 *Signatura attendi debet & non supplicatio.*
5 *Citatio nulla est,si processit non seruata forma signaturæ.*
6 *Verba signaturæ,constito &c.faciunt conditionem,& nu.13.*
7 *Ablatiui absoluti resoluuntur in conditionem.*
8 *Iudex datus sub conditione incompetens est, si procedit conditione non purificata,& nu.1.2.3.*
9 *Nec ante potest procedere ad decretum citationis.*
10 *Et si fuit processum,actus est nullus.*
11 *Si proceditur non seruata forma data,omnia sunt nulla.*
13 *Signatura continens,constito &c.habet, ut prius constare debeat,antequam procedatur.*
14 *Asserens se qualificatum;prius docere debet de qualitatibus.*
16 *Comparens pro interesse suo non admittitur, nisi prius de interesse doceat summariè.*

CONSILIUM XCIIII.

1 Beneficium litigiosum † fit per solam citationē executam in curia,cap.causam.el 2. & ibi scribentes,de testib.clem.2.vt lite pendente.Ro.in deci. 279.aliàs in titulo,vt lite pendente, in nouis cum infinitis cō
2 cord.quæ allegari possent.†Tñ conclusio non procedit, qñ citatio emanat à iudice incompetenti,vt dicit tex.in dicta clem. 2.à contrario sensu.& ibi gl.in versi.cōpetente,& post doctores antiquos hoc sequitur ibi Card.in j.& 4.notabili. & Imo.
3 in secundo nota. & super glo. prædicta col.3. † Incompetens autem iudex licet pluribus modis dicatur: tamen in pūcto dicitur,qñ datur iurisdictio citandi sub certa forma,& ea omissa procedit citatio,ita Card.in dicta clem.2.col.3.versi.3.quæro,allegat tex.in clem.vnica.versi.volumus, de for. compe.in casu nostro ita est,vnde &c.signatura enim,quæ consideranda est,vt per Imo.& alios in cap.super literis.de rescrip.per Bart. & alios in l.præscriptione.C.si cōtra ius vel vtilitatem publi-
4 cam,& est regula cancellariæ in ordine.26. † quæ dat auditori formam citandi,cōstito sibi de interesse,quo casu forma prędicta seruanda erat, & capienda informatio de interesse, antequàm procederetur ad actum citationis,& quia factum mi-
5 nimè fuit.† Iccirco citatio nulla,vulg.c.cum dilecta. de rescr.
6 c.cum olim.de offic.deleg.vulg.l.diligenter.ff. man.†Ad quæ nam illa verba,constito de interesse,faciunt conditionē : nam ablatiui absoluti cōditionem important.l.j. l. a testatore.ff.de
7 condi.& demon.l.euictis.ff.de vsu. † & resoluuntur in conditionem,si tibi constiterit,quæ similiter cōditionem importāt, vt per Bar.& alios in d.l.j.& per Bal. in l.etsi nō cognitio.C.si cōtra ius vel vti.publi.& per Lap. alleg.16. cum alijs cōcord.
8 † & cum iurisdictio & citatio fuerit commissa sub cōditione, illa nō purificata, iudex redditus fuit incompetens. c. ab exc. de rescrip.c.1.de plus petit.l.qui hæres.in fi.ff.de cōd.& dem.
9 †Ad decretum igitur citationis cōditione prædicta nō verificata non potuit deueniri,vt dicit tex.& glo. in c.2. de rescrip.
10 †& si fuit processum, nulliter actum fuit: vt est tex. in c. fi.vbi
11 Abb.extra de præben.†Cum enim fuerit data forma citandi a lege viua,ea nō seruata citatio, & omnia inde secuta reddūtur nulla,tex.& glo.in c.fides.10.dist.& glo.in cap.1.in uersic.donec,de re iudi.& textus ibi Innocen. & Ant. in cap.insinuant. de procuratoribus,& cap.cum dilectis. de empti.& vendi.Ad quæ not.in clem.1.de iure patronatus, & per Lud.Rom.con-
12 sil.236.† Iudex enim datus sub conditione non censetur habere iurisdictionem,nisi prius conditio verificatur, & ante nō
13 potest dici iudex.d.capitu. ab excommunicato.† Ad quæ nota.per Bald.in l. sed & si prætor ait. ff. de in ius vocando,& in dicta l.præscriptione,& per Innocen.in d.c.super literis,ubi signatura continens,constito &c.inducit, quòd antequam pro-
14 cedatur ad citationē, debet præcedere causæ cognitio.†Prout ēt,nam asserens se qualificatū,prius,& ante omnia dēt se ostendere qualificatū illa qualitate in rescripto, & signatura expssa ut est in puncto decis. Rot.in ti.de rescrip.j.& decis.recollecta per Bernar. de Bisg. & per Lap. alleg.59. 65. 66.&77.& per
15 Mod.in c.licet causam,de proba.†Præterea in puncto, vt per citationem beneficium dicatur litigiosum,requiritur, quod citatio sit apta, & legitima:nam sicut in iudice requiritur competentia vt supra,eodem modo,& in citatione, vt in terminis est glo.in d.clemē.2.in versic.incompetente, circa fi.& istud ibidem post antiq.sequitur dom.Cardin. in 4.not.& magis clarè Imol.in 2.not.& col.3.super glo.in versic.competenti, vbi ad hoc allegat iura in casu nostro,nec legitima,nec cōpetens fuit

quia emanata contra tenorem rescripti tempore incongruo,& antequam constaret de interesse, vt supra, cõsequenter non in-
16 duxit vitium litigiosi.†Ad quę omnia accedat dispositio iuris cõis, volentis, aliquem comparentem pro interesse, nullo mõ debere admitti, nisi prius de interesse constet saltem summariè, vt vult decisi.Rot.Ber.prima,& alia decisi.in antiq.in ord. 55.aliàs sub ti.de iud.11.& no.plenè per Mod.in c.super his. col.7.de accusa. Parisius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Episcopus quoad monasteria sita intra suam diœc. potest exercere iura episcopalia.*
2 *Dicta monasteria non sunt exempta à lege iurisdictionis.*
3 *Et in monacos in illis cõmorãtes episcopus habet iurisdictionẽ.*
4 *Et potest episcopus monasteria,& monacos uisitare.*
5 *Abbas benedictionem solennem populo dare non potest, nam episcopis tantùm est concessum.*
6 *Ius istud per abbates non potest præscribi.*
7 *Abbas non potest uti Pontificalibus,fallit &c.nu.8.*
8 *Priuilegium alleganti incumbit onus probandi.*
9 *Fallit,nisi sint exempti,de qua habent docere,& nu.13.*
10 *Exemptio ista qualiter sit probanda,& nu.11.*
11 *Et qualiter super ea sint formandi articuli.*
12 *Priuilegium Papæ an præiudicet ordinarijs.*
14 *Bullæ tenor uerificandus est.*
15 *Præscriptio non currit erga obedientiam, quam abbas tenetur præstare episcopo.*
16 *Præscriptio non currit aduersus uisitationem.*
17 *Exemptio,ut possit præscribi,multa debent concurrere.*
18 *Et possessio debet esse pacifica,non uiolenta,nec clandestina.*
19 *Et debet esse cum bona fide.*
20 *Debet etiam esse continua non interrupta.*
21 *Interrumpitur nanque unico actu contrario.*
22 *Debet etiam habere causam,saltem coloratam.*
23 *Non præscribuntur, quæ priuilegio tantùm sunt concessibilia.*
24 *Fallit,nisi esset præscriptio tãti tẽporis,in cuius cõtrariũ &c.*
25 *Præscriptio ista qualiter sit probãda,& articulãda, & n.24.*
26 *Episcopus exercens iurisdictionem suam non dicitur alicui inferre molestiam.*
27 *Pronunciandum est super petitorio,& possessorio.*

CONSILIVM XCV.

1 Stante informatione† facti de iure resultat vera cõclusio in fauorem Reuerẽd.P.d. Galfredi moderni episcopi cõtra Io.Abbatem;constat enim monasterium prædictum esse situm.ĩ.territorium,& diœcesim Cestriæ, quo casu dictus eps in illo habet,& exercere potest ex dispositione iuris cõis iura epalia, de quibus in c.cõquerente,de off.ord. in anti.
2 cum concor.†Monasteria enim inter diœce. sita a lege iurisdõnis nõ sunt exempta 8.q.2.c.hæc tñ monasteria.& c. cognomi-
3 nis.† & 16.q.j.c.interdicimus,& melius.16.q.7.c. omnes basilicæ, & in monacos ibidem existentes ipse eps habet iurisdictionem.c.cum de persona.11.q.j.& in c.cõstitutus.& in c.cũ venerabilis.de religiosis domibus.& in c.cum personæ.versic.
4 licet,& versi.fi.de priui.li.6.†ꝙ monasterium & monacos ibidem existentes ipse eps facultatem habet visitandi.d.c.cõque-
5 rente & c.seq.iuxta nota.in c.1.de cõsti.lib.6.cum si. † Prædictus ẽt Abb. benedictionẽ solennem populo facere non põt: cum istud concessum sit episcopis, & de iure cõi denegatum Abbatibus,vt est tex.in c.Abbates.de priuilegijs,lib.6.Itẽ dato ꝙ ecclesia & monasteriũ pleno iure ad Abb.spectet, nihilomi-
6 nus benedictionẽ prædictã facere non põt,vt dicit ibi tex. † In tm̃,ꝙ hoc ius præscribere non põt, vt pulchrè firmat Philipp.
7 Fran.in d.c.abbates.in 2.nota. allegans rõnes & iura.†Insuper dictus Abbas,Mitra,Annulo,Baculo Pastorali, & alijs Pontificialibus vti non põt,oĩa.n.ista epo sunt cõcessa, & de iure cõi Abbatibus denegata,vt de Baculo Pastorali est tex.in c.1.ad fi. de sacra vnctio.& in c.nullus eps.de cõsecra.dist.j. De annulo hr̃ in c.pe.versi.nec annulos.de uita & honest. cleri. de Mitra est tex.in c.vt apostolicæ.de priuil.lib.6. & allegat Lap.19.cũ
8 suis cõcor.¶†Nec ob.si diceretur,ꝙ prædicta dictus Abb. exercere põt, & vti dictis insignijs ex priuilegio sibi cõcesso &c.vt videntur ẽt innuere iura præallegata;qm̃ negatur aliquod priuilegium esse super pdictis:& cum eps in oĩbus habeat fundatam intentionẽ de iure vt s̃. Abbati fundanti se super priuilegio,qđ facti est,incumbit onus probãdi:vt no.in d.c.Abbates,
9 & d.c.apostolicę,& dicetur inferius.¶†Prædictis nõ hẽt obstare,si diceretur,ꝙ Abbas, monaci & monasterium sunt exẽpti a iurisdictione dicti cõi ordinarij, per quam exemptionẽ episcopus nõ habet ius visitandi,nec coercendi, nec exercendi iurisdictionalia. Primò:qm̃ de dicta exemptione modo aliquo nõ apparet,& cũ exemptio sit quid facti, & eps habeat fundatam intentionẽ, vt s̃. dicto Abbati incumbit onus probandi exemptionem prædictam,vt no.in c.ꝯ morẽ.100.dist.& in c.cũ personæ.de priui.lib.6.& in c.eps.de offi.ord.eod.lib. cum simil.
10 †& qualiter exemptio prædicta sit probanda,latè hr̃ in c.si Pa-
11 pa.de priui.li.6.& in c.1.de verb.signi.eod.lib.†Qualiter ẽt sit articulandũ in ista materia,ponitur per Mod.in ca. nouit ille. de iud.col.3.& est deci.Rot.in no.237.& 308.& in anti.116. & per Belleme.decisi.312.ponit Mil.in uer.articuli.uersi.articuli, de præscriptio.& per eundem in verb.psumptio. versi.pscribi non põt exemptio, quæ requisita pro parte dicti Abba-
12 tis minimè probata apparent, vñ concluditur ut s̃.†Ad quod
13 tex.in c.ne aliqui.de priuil.lib.6.† vbi hr̃, priuilegium Papæ non extendi ad ordinarios,nec piudicare,prout no.in ca.cum personæ.de priui.eo.li.ubi tex.disponit, ꝙ allegans exemptionem debet ostẽdere priuilegiũ exemptionis ordinario suo, & eidem tradere transumptũ, quæ cum facta minimè appareant
14 ex aduerso , concluditur ut s̃. ¶†Nec hẽt obstare asserta bulla Clemẽtis.VI.sub data Auinion.3.no.Ianuarij anno.4. tum qa nõ apparet,nec eius tenor est verificatus, iuxta not. in c. cum olim,de priui.& in auct.si quis in aliquo documẽto.C.de edẽ. & in c.fi.de fi.instrorum , et quia dicta bulla reuocata apparet per Vrbanũ. ¶Minus ẽt habet obstare, si dictus Abbas vult se
15 tueri ex pscriptione seu possessione. † Primò:qm̃ esset aduersus obedientiã,quã ipse Abbas tenetur præstare.d.epo, ad no. in d.c.cõquerente.& nullo pacto põt præscribere, nec præscriptio currit,ex quo semper est in mala fide.l.j.C.de ser.fug.c.fi. de reg.c.cum nõ liceat.de præscri.gl.in c. sicut nobis, de regula.Mod.in d.c.nouit.& per Butr.in c. peruenit. de cẽsi.vltima
16 car.uersi.uenio ad tertiũ.†Prout ẽt: nam ꝙ ipse Abbas seu monasterium nõ visitetur, minimè põt pscribi: ut est tex.in c.cum ex officij.de pscrip.& no.But.in d.c.peruenit,& Lap.alleg.30.
17 col.3.& Philip.Frã.in c.1.de pscri.lib.6.col.1.in fi. † Exẽptio quoad alia iurisdictionalia,ut possit pscribi, multa sunt necessaria & insimul cõcurrere debẽt. nã qui dicit se exemptum ex pscriptione,debet eã probare, vt est tex.ad literã in d.c. cũ per-
18 sonæ,versic. si aũt.†Item debet esse præscriptio ex possessione pacifica,& non violenta,nec clandestina, vt dicit tex. ad literã in d.c.cum personę.pro quo facit.c.licet.de priuilegijs,eod.li. & c.eum qui.de præb.in 6.& 16.q.j.c.legimus.no. latè in c.ueniens.de præscrip.& per Bar.in l.j.§.ꝙ ait. ff. vti possid. cum
19 similib.†& talis præscriptio seu possessio debet esse cum bona fide,ꝙ probandũ est,necnon,ut dicit tex.in c.vigilanti, & in c.
20 fi.de præscriptio.cum vulgarib.† debet ẽt esse cõtinuata,& nõ interrupta,iuxta notata in c.illud.de præscriptionib.& in regula sine possessione.de reg.iur.li.6.per Alex.cõsi.110.2.uol.per
21 Butri.Imo.& alios in d.c.fi.de præscrip.†intantum quod vnico tm̃ actu ꝯrio interrumpitur, nec est necessaria multiplicata interruptio: ut plenissimè habetur per docto.maximè Butr.
22 & Moder.in c.auditis.de præscri.& talis præsumptio † debet esse cum causa saltem colorata: ut dicit tex.in d. c. cum personæ.in d.versi.licet,ad quæ not.per But.in d.c.peruenit. de cen
23 sib.col.15.volens, † ea quæ priuilegio tm̃ sunt concessibilia, vt propriè est in materia pñti,& patet per iura præallegata,nõ præscribi,nisi tanto tẽpore, in cuius ꝯrium hominũ memoria non existat,vt ẽt no.in c.1.de præscriptio.li.6. & per Dec.cõs. 134.Cõcludentes,ꝙ pręscriptio,quę sit ꝯ ius cõe,vt est in casu nostro,debet habere titulũ,uel saltim esse talis dẽt, in cuius ꝯ-
24 rium hoĩum memoria nõ existat.¶†Nec ob.si diceretur, ꝙ in casu nostro est pscriptio seu possessio tanti tpis,in cuius ꝯrium hominum memoria non existit, quo casu est valida ; & ipsum Abbatẽ iuuare debet,ut no.in d.c.1.de præscri. & in d.c.cũ psonæ.cũ cõcor.Nã tollitur obiectio,& negat dictũ Abbatẽ possedisse tãto tpe, quod clarissimè ostendit;qa testes per eũ producti sunt iuuenes anno: 30. quo casu talis pscriptio per eorũ depositionẽ probari non põt,difficilis.n. est ,pbatio talis pscriptionis,

25 ptionis,& ad eam probandū multa sunt necessaria, & † articuli debēt formiter fieri,ad no.p gl.& doct. in d.c.1. de præscript.& latè per Alexan.in.consi.67.4.uol. & per Dec. d. consil. 134.Quæ ex parte aduersa minimè sunt articulata , nec probata,unde eo maximè : quia ultra ætatē dicti testes sunt familiares & nuncij dicti Abbatis , quorū testimonijs fides nō est
26 totalis adhibēda , p iura & decisiones uulga.& † prædicta procedunt indifferenter;nam episcopus prædicta exercens nō dicitur molestiam inferre, & qui.n.aliquid iustè exercet & facit, ex hoc non dicitur molestare aliquē , nam molestia intelligitur de iniusta non de iusta:ut in casu nostro , & gl.in c.1. aliàs secundo, de statu monacorum, & per Fely.in ca.super eo, in fi.de off.deleg.ubi alleg.concor. & per eundem in c.querelam,de simo,col.2.& in c.præsētia. col.2.de proba.& in c.cau
27 sam quę.col.antep.in prin.de rescrip.Cōsequenter† dicto Abbati imponendum est silentiū non episcopo exercenti licita, & de iure permissa, & cum episcopus opposuerit se liti tam respectu possessorij quàm petitorij,super utroque pronunciādū est; cum petitorium suspensū nōn appareat, iuxta plenè no.in c. pastoralis. de causa possession. & pprietatis, & in c.cum dilectus.eo.ti.& cum notoriè constet de non iure ipsius Abbatis in possessorio,audiendus non est, ut tenet Rot.in no. ꝯclusio. 16.160.& 235. Parisius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Regula de triennali,tuens possessorem,intelligi debet de habili.*
2 *Et an locū habeat in spurio , & illegitimo, & nu.6. 19.20.*
3 *Possessio facti est.*
4 *Spurius,& aliàs inhabilis possidere potest.*
5 *Regula prædicta solùm tuetur a molestijs.*
6 *Ordo datur ab episcopo, habente potestatem,per literas etiam dimissorias, & nu.21.*
7 *Tolerantia quos defectus tollat, & nu.22.& alijs seq.*
8 *Clericus an possit exercere artem cirurgiæ, & non incurrere irregularitatem.*
9 *Irregularitas non incurritur nisi in casibus expressis in iure,& nu.30.31.32.33.*
10 *Et in casu dubio non est iudicandum pro irregularitate.*
11 *Et quid si nullus perijt culpa exercentis cirurgiam.*
12 *Tale exercitium in urbe passim permittitur, & sic an excuset consuetudo,& nu.13.35.*
14 *Et si culpa adesset, illa ad mortem non fuisset ordinata, consequenter excusabilis.*
15 *Lite pendente non permittitur subrogatio,& nu.16.36.*
16 *Potentior quis iudicetur,& nu.36.*
17 *Contra factum proprium non licet venire.*
18 *Collatio facta criminoso nulla est.*
20 *Regula de triēnali,an extēdatur ad casus similes exceptuatis in ea.*
22 *Tolerantia an suppleat defectum potestatis.*
23 *Vel defectus concernentes gratiam.*
24 *Vel defectus extantes contra formam mandati.*
25 *Capitulū sede uacāte nō dispēsat super defectu illegitimitatis.*
26 *Dispensatio obtenta ex falsa causa non valet.*
27 *Gratia obreptitia non sanatur propter ingnorantiam.*
28 *Gratia non ampliatur, nec ualet propter ignorantiam.*
29 *Ignorantia iuris, quando tractatur de lucro, nūquam excusat.*
In irregularitate proceditur de similibus ad similia.
34 *Opinio communis sequenda est.*

CONSILIVM XCVI.

1 Pro Lupo adducuntur ista † & primò quoad beneficia alia impetrata ultra archidiaconatum datum est de regula de triennali, & probatum de requisitis ad illam. Nec obstat, quòd opponatur de illegitimitate personæ, & talis regula loquens de possidente debet intelligi de habili, argumento.l.
2 ut gradatim. ff.de mune.& ho.Tamen † ueritas est, illam habere locum etiam in spurio & illegitimo: tum ex eo, quòd regula tantùm duos casus excipit , & sic in alijs quibuscunque exceptionibus tuetur possessorē.l. nam quod liquidæ .§.fin. ff.de pen.lega. no.in regu. prima, de regu. iur.cum concord.
3 &† quia cum possessio sit facti,iuxta no. in c. cū nostris.de cō-
4 cess.præbē.in l.1.in prin.& §.si uir.ff.de acq.poss.etiā† spurius uel aliàs minus habilis potest possidere beneficiū,licet non canonicè possideat , vt no.in cap. in literis. de restituit. spoliat.
5 iunctis his,quæ ī c.1.de re iud.ī 6.† & hic de canonica institutione nō est quærēdū: cū regula solùm tueatur a molestijs; vt semper interpretatur in Rot.& licet gl. regularū in princ. sui commenti velit intelligere de habilibus;tamē in fi.commenti dicit,communiter intelligi etiam in spurijs & inhabilibus, vt ibi per eā. ¶Quò uerò ad archidiaconatū,& etiam alia beneficia licet multa obijciantur; tamē in duobus in præsentiarū insistēdū erit circa clericatū , & circa irregularitatem causatam(vt prætēditur) ratione cirurgię.Ad primum de clericatu licet fuerint multa dicta de cōmuni reputatione illius vicarij sede uacāte & plures aliæ literæ dimissoriæ fuerint datę p eū,& aliquæ in Rota canonizatę;tamē ad duo aduertēdum.
6 †In primis, ꝙ ordo ēt datus fuit impressus ab episcopo, & sic ab habēte potestatē, unde circa dantem ordines non deducimus reputationem, & sic cessant dicta Moderniorum Papiensium in l.Barbarius,in vlt.col.4.fallen.sed tantùm circa facultatem dandi remissorias, ꝙ non est dare ordines, & sic in hoc
7 habet locum d.l.Barbarius,& c.ad probādum.de re iudi.† Secundò aduertēdum,ꝙ creditur probatum, ꝙ Lupus p episcopum ordinariū fuit toleratus ut clericus, & beneficiatus, quo casu si quis defectus esset, ille est sublatus p talem tolerātiā, text.ī c. Lugdunē. ubi Gemi.& Alex.ix.q.2.& sic ptēsus obie-
8 ctus nō clericatus est sublatus.† Quò uerò ad prætēsam irregularitatē adhuc insistitur pro parte nostra,ꝙ cum Lupus fuerit tantùm clericus primæ tonsuræ, & omnia iura loquentia de materia loquuntur de existētibus in maioribus ordinibus: vt in c.sentētiā.de homicidijs, cum expositionibus Ioan.Andr.& Panor.in d.c.sentētiā.in vlt.col.cū ex eo, quòd dicit tex.
9 in c.is qui.de sentē.excommuni.in 6.† ꝙ qui allegat aliquem irregularem, oportet ꝙ alleget text. expressum in iure, aliàs p subauditos intellectus doc.nō debet quis iudicari irregularis,
10 ut ibi per Gemi.& Philip.† tum & tertiò: quia saltim negari nō pōt,quin sit hic articulus dubius,utrū Lupus inciderit in irregularitatem propter dictum usum cirurgiæ,meritò succedit,quod dicūt Host.& Inno.in c. significasti.de homici. ꝙ in
11 dubio non debet iudex iudicare.† Accedit ad pręd cta, ꝙ cū nulla eius culpa perierit, immo creditur probatū ꝯriū: ut Lupum nō lædat remorsus conscientiæ,& sic clericus in minoribus(ut dixi)nō debet censeri irregularis,per tex.ī ca.ad aures de æta. & quali. iunctis his quæ notantur p Fely. soluendo ꝯrium d.c.tua. de homi. ubi ad longum in d.ca.tua. adiūgēdo etiā solutionem illam, ꝙ hic exercuit in urbe Roma. ubi pas-
12 sim permittitur,ut ibi per eū. Ad †quod ultimum confirmādum creditur de nouo probatum,ꝙ communis consuetudo, & obseruantia in urbe est, ꝙ clerici passim exerceant artem cirurgię,sicut periti in ea absque eo, ꝙ molestentur p aliquē, quę consuetudo & obseruantia ultra dicta p Fely. ibi saltim excusat ab incursu pœnę & irregularitatis, pro quo no. ī c.cū venerabilis,p gl.secundā,de consuetudine,& p Pe.de Ancha.
13 in consi.272.Iure †script.&c.& Moder. Papienses multa ad propositum cumulāt in l.de quibus, in 2.col.ff.de legi.& Re
14 pe.in c.fi.de consuetudine.Nec†omitto,ꝙ talis prętensa irregularitas si esset,certè esset sine culpa,saltim ordinata ad mortem,quo casu non uidetur reddi incapax ad obtinendū beneficia per ea,quæ nota.Fely.in c.in nostra.37. corellario , in fi. de rescrip'. consequen. nō habet præiudicare.¶Vltimò est ad
15 uertendum,† ꝙ probatum creditur,aduersarium longè potētiorem Lupo in subrogatione facta lite pēdēte narrauit aduersarius se non esse potentiorē, & sic gratia aduersarij nulla propter falsam expressionem alterantem verosimilem mētē principis.c.super literis,& c.postul.de rescrip. & licet, an quis sit
16 censendus potētior,posset dubitari,† tamē quādo lite pēdente fit cessio,ex quo illa propter litis pendētiā præsumitur fraudulenter fieri,minor potētia requiritur in cessionario , quàm aliàs requireret: ut probatur in c. 2.de alienatione iudic.mutandi causa facta,ubi docto.maximè Collecta.volens,ꝙ si litigans in clericū nō censeatur propterea cessisse in potētiorem; tamē secus est, si id fiat lite pendente, ut ibi per eum, de cus cedat mum cum & cedens fuerit familiaris reuerendissimi Cardinalis sanctæ Crucis etiam aduersarij, nō est dubium,potētiorē esse: cū eius minas posset uerosimiliter timere, ut p do-
17 ctores in d.c.2.Quare cessio fraudulēta.¶†Nec puto omittēdū,ꝙ Lupus habet archidiaconatū ex cessione aduersarij ī recōpēsam cessionis iuris, litis & causæ factæ p eū de thesauraria

ria

ria,quæ est valoris octingentorũ ducatorum: vnde quantum deceat præcipuè clericis contra factum proprium venire, iudi
18 candum relinquitur.¶†Contra autẽ Lupum deducuntur ista & primò, quantùm ad alia beneficia vltra archidiaconatũ eidem non opitulatur regula de triẽnali, ex quo ipse Lupus erat notoriè criminosus,& talis,qui non poterat tergiuersatione cęlari, & exiſtẽs in tali crimine obtinuit dicta bñficia virtute mãdati de prouidendo, quo casu talis collatio fuit, & est de iure nulla.ita Cald.in cõs.20.in ti.de præb.& Mod.in c. ex parte,de rescrip.col.4.versi.limita ẽt omnia,cum simi.& sic excluditur
19 regula de triennali.†Præterea dicta regula non procedit in patiente defectum inhabilitatis personæ per ea,quæ no.in l.j.C. de sac.san.eccle.& in l.j.§.nunciatio.ff.de no.ope.nun.Nec obstat, ꝙ in dicta regula excipiuntur duo casus, & sic in reliquis remanet firma.l.nam quod liquidæ.§.fi.ff.de pecu.lega. cũ cõ
20 cor.† Nam etiam extenditur ad casus nõ exceptuatos similes tñ,& in quibus viget eadem ratio: vt est casus noster,in quo viget maior nedum similis.s.inhabilitas personæ, vt vult gl.in l. j.C.de condi.indebi. & latè per Alex.consi.121.In cã Strazarolum.col.3.in princ.4.volu.& in simili per doc.in authen.ex causa.C.de libe.præte.& in auth. quas actiones. C. de sac.san. eccle.ad illud,in quo dicitur,ꝙ cõmunis reputatio illius vicarij sede vacante, & communis tolerantia debet iuuare dictum Lupum quoad clericatũ,& quò ad dispensationem illegitimitatis,& ista potuerunt inducere verosimilẽ ignorantiã,quæ habet excusare a surreptione dispensationis apostolicæ, quæ fuit sine præiudicio tertij &c. & ipsi tanquam possessori dẽt da-
21 ri absolutio &c.†Respondetur nam licet eps, qui dedit ordines non pateretur inhabilitatem:quia episcopus erat; tñ quia Lupus erat alterius iurisdictionis,ordinatio talis quoad execu
22 tionẽ non ualet.c.1.& c.eos.de temp.ord.lib.6.†& tolerantia dicti uicarij sede uacante ac communis reputatio nõ iuuat ipsum Lupum,quia quoad dictum vicariũ erat defectus in potestate;vt volunt doc.in l.Barbarius. & in c. cum dilecta,& in c.
23 scisicitatus.de rescrip. † & erat defectus circa cõcernentia gra-
24 tiã,vt in d.c.cum dilecta.†Item defectus contra formã mãda-
25 ti,vt vult Bal.in d.l.Barbarius.col.6.cum si. † Præterea negari nõ potest,capitulum sede uacante non posse super defectu illegitimitatis dispensare.talis dispensatio nõ est debita, sed oĩno voluntaria;vt tenet Fel.in c.cũm olim.in 8.q.de maio.& obe. & Ioan.And.in c.1.de filijs presbyterorum in 6.& maximè in casu nostro,vbi capitulum expresse uoluit, ꝙ Petrus Gondisal
26 ui non possit dispensare.†Nec dispensatio obtenta per Lupum valet per aliàs allegata, & maximè quia facta apparet ex falsa cã narrata,dum dicit,super defectu nataliũ fuisse cũ eo dispensatum per ordinarium,& ꝙ ritè fuit insignitus clericali caratere,quod fuit,& est falsum,& sic dispensatio nulla,per not.in c. 1.per Fel.in 4.fal.& in ca.quæ in ecclesiarum.col.8. de consti.
27 †Quibus non obst. verosimilis allegata ignorantia: nam tollitur ex notat.in c.gratia.de rescrip.lib.6.& c.constitutus, & ca. super literis,eod.titu.in antiquis, ubi concluditur,gratiam obreptitiam per ignorantiam obtentam non iuuare, quando ius
28 resistit illi;ut est in casu nostro respectu illegitimitatis.†Prout tollitur ex no.per Gemi.& Philip.in d.c.gratia.uolentes, non
29 inducere dispensationẽ,nec gratiam ampliare†Ad quod: nam ignorantia iuris,ut in casu nostro,nunquam excusat,dato ꝙ sit probabilis,cum tractetur de lucro,toto ti.ff.& C. de iur.& fa.
30 igno.per Moder.in c.per tuas,& c.quoniam.de simo.†¶Quãtum ad caput cirurgiæ aliàs fuit dictum,ꝙ Lupus illã exercendo incurrit irregularitatem . Non obstat, ꝙ ad hoc vt quis incurrat irregularitatem,debet esse casus expressus in iure.cap.is qui.de senten.excommuni.lib.6.Modernio.Senen.in c.ad au-
31 dientiam.de homic.in 3.qõ.princip. &c.† Nam respondetur casum nostrum dici expressum in iure.nam nedum illud dicitur expressum,quod verbis exprimitur, sed illud, quod venit ex mente,& sensu.l.nominis.§. verbum ex legib.ff.de uerb.si-
32 gni.& est tex.in l.non dubiũ.in prin.C.de legib. † & licet textus ponat dictũ speciale, tñ si ratio est generalis, rõ prædominatur,& omne illud,quod uenit ex rõne, dicitur expresè ueni re,ut per Bar.in l.regula.§.si quis.ff.de iur. & facti igno.& Alexan.in dicto consi.121.volentem,ad id quod applicatᶜ lex,uenire ex mente.l.& ratione eius, & non extensiuè, ad quod faciunt no.per Moder.in c.translato, col.2.& 3. de constitut.& quod not. in l.nõ possunt.ff.de legib.& Alex.consi. 48.uol.2. volens illud dici expressum,quod fuisset concessum, si dispo-
33 nens fuisset interrogatus,& in d.ca.sententiam. ponuntur infiniti casus irregularitatis,de quibus non est tex.expressus, sed in illis proceditur de similibus ad similia, vel ex identitate rationis &c.ut est in casu nostro &c.& facit tex.in c. tua nos, de homici.ponens casum expressum, & ratio ibi posita militat in quolibet clerico seculari; vt vult ibi Alb.& communiter doc. & Abb.in c.sententiam,ne clerici vel monaci. cum si. quæ cõmunis opinio in iudicando semper est tenenda & sequenda, vt no.in c.1.de constitu.& per Alex.consi.7.& consi.43.vol.4.
34 ¶†Quibus non obstat,dum dicitur, dubium esse, an inciderit
35 in irregularitatem. † Quoniam articulus est clarissimus ut s. Ad illud de culpa aliàs fuit responsum,& etiam ad illud de cõsuetudine allegata,& ad doctrinam Fely. in c. in nostra.de re-
36 scrip. in 37.corellario in fine aliàs fuit etiam responsum.†Ad vltimum,ꝙ dicitur de potentiore.Respon.ꝙ dominus thesaurarius non sit potentior,ut declarant doctores in capitu. 2. de alienatione iudicij mutãdi causa facta,& in l.1.C.ne liceat potentior, nec cessio facta domino thesaurario habet ei nocere, per nota.in dicto cap.2. Parisius Ro.

SVMMARIVM.

1 *Electio facta sine uoluntate abbatis, cuius uoluntas ex priuilegio seu consuetudine requirebatur,non est nulla, dummodo nõ requiratur pro forma.*
2 *Si abbas,qui debet consentire,est puer, eius consensus non requiritur,& nu.5.12.& 26.*
3 *Et eo tempore,quo requiritur uolũtas,debet esse abbas, et n.5.*
4 *Resignans retinens unum alijs uidetur renunciare.*
5 *Interessentes debent esse professi.*
6 *Qui debebat interuenire,si non adfuit,tamen nunquam cõtradixit,non propterea uitiat electionem.*
7 *Impetratio habens clausulam, si non fuerit alteri ius quæsitũ, ruit propter electionem prius factam,& nu.15.*
8 *Et quid si electio illa ueniret reuocanda.*
9 *Ius alterius pendens impedit impetrationem, donec annulletur,& num.10.*
11 *Interessentia abbatis in electione quando requiratur pro forma,& nu.12.*
13 *Non adimplentur in æquipollenti ea, quæ pro forma requiruntur,& num.14.*
16 *Probare debet quis ea, quæ sunt fundamenta suæ intentionis.*
17 *Instrumentum ut probet,concludere debet.*
18 *Instrumentum & consuetudo non extenduntur ad illa, quæ in eis non continentur.*
19 *Electio facta per inspirationem non requirit alias solennitates.*
20 *Electio abbatum ordinis Cisterciensis facta concorditer non indiget confirmatione.*
21 *Præsentia abbatis in electione quando requiratur pro forma, & quando non,& si requiritur,quem actum facere debet.*
22 *Vocatio illius,qui debet interuenire,est de iustitia.*
23 *Solennitas leuis omissa non uitiat.*
24 *Quando res bene geritur,actus ualet,etiam omissa solennitate.*
25 *Formæ defectus non semper uitiat.*
26 *Abbas minor propter defectum ætatis non est uocandus, licèt aliàs deberet uocari.*
27 *Electio, quæ debet fieri de consilio,nulla est, facta illo uocato tamen non expectato.*
28 *Et consilium nedum est petendum,uerum expectandum.*
29 *Et an aliàs possit agi de contemptu,& quando.*
30 *Consuetudo in istis obseruanda,si de ea constat.*
31 *De electione irrita mentio non est facienda.*

CONSILIVM XCVII.

Satis ex informatione facti apparet, non constare legitimè de interessentia Abbatis.N. ut cũ eius uoluntate eligatur Abbas de Casagine, nec de quasi possessione considerabili. Verùm præsupposito quòd electio debuisset fieri cũ eius uoluntate, quæ cessauit, dico tamen, quòd prouisio apo-
1 stolica aduersarij non subintrat. † Primò quia cum non reperiatur datum pro forma,quòd illius uoluntas requiratur,licèt aliàs ex consuetudine uel priuilegio requireretur, electio non est nulla, sed bene posset annullari illo prosequente contemptum.cap.quòd sicut.§.j.de electio.& nota. Card. Zabar.in c. cum

cũ in ueteri.maximè in undecima oppositione, ita intelligẽdo illum text.ꝙ ibi propter formam datam a Papa non tenet electio,ubi aliàs si nõ esset forma,teneret mero iure: ut d.c.ꝙ sicut.cũ autẽ hic prætensus Abbas.N. nunquàm prosecutus est contemptum suum,& aliàs electio fuit mero iure ualida,meritò semper remansit bona: cum aliud peccatũ in tali electione non detur.d.c.quod sicut.cum no.in d.c.cum in ueteri.Prout
2 talis electio semper fuit ualida. Nã † cũ dictus Abbas resignauerit, & monasteriũm fuerit cõmendatum uni puero, certè si consideramus personã pueri, illius consensus & uoluntas nõ debet requiri tanquã minus capax.c.ex eodem, de electio. ĩ 6.
3 facit, quod not.in clem.ut hi qui.de ætat.& qualita.si † attẽdimus personã resignantis, minimè: quia ipse non est Abbas,ut prætensũ priuilegium Clementis requirit uoluntat. patris Abbatis, requiritur ergo, ꝙ tẽpore, quo eius uoluntas sit exquirẽda, fuerit Abbas, argu.l.in delictis.§.si extraneus.ff.de noxa.titulũ autẽ Abbatis resignando a se abdicauit, & licet retinuerit administratione ĩ spiritualibus & temporalibus dicti monasterij, non tamen retinuit denominationem & interessentiã cum in dicta electione nõ ueniat, nisi ratione tituli Abbatialis quia dicit, ꝙ intersit pater Abbas nõ ratione nudæ administra
4 tionis, alioquin sequeretur, ꝙ † si monasterium daretur alicui clerico seculari in cõmendam, ex quo cõsueuit hodie in commendam dari, administratio tã in temporalibus, quàm in spiritualibus: ut est tritum & notum, ꝙ eius interessentia cũ uolũtate deberet interuenire, quod esset absurdum: quia in similib. oportet interessentes debere esse professos. d.c.ex eodẽ, & no. in c.indemnitatibus, eodem tit.lib.6. unde ĩ proposito: cũ iste non remanserit Abbas, non debuit requiri eius interessẽtia seu
5 uoluntas, cũ † sub qualitate patris Abbatis requiratur, unde ea deficiente deficit dispositio, faciũt no.in c.1.de homic.libr.6.
6 Præterea † ex quo talis prætensus Abbas, licet quatenus opus esset, requisitus fuerit, nunquam tamen comparuit, nec contradixit, tenuit talis ergo electio, prout no. Card. in d.c. cum in ueteri.in 13.q.& faciunt no.in d.c.ꝙ sicut. stante itaque ua
7 liditate electionis, impetratio aduersarij propter clausulam, si non fuerit alteri ius quæsitum &c.non tenet iuxta decisionem Rot.uulga.licet de more. 16.de præbend.in no.cum concord.
8 Quod † etiam procedit, si talis electio uenerit reuocanda. Nã licet Cardi.Zabar.cõsi.mihi.92.dicat de electione ualida sed irritanda nõ debet fieri mentio: tamen uerior opinio est in cõtrarium: quia antequã irritetur, non uacat, & in impetratione seu noua prouisione datur, ut de uacãti, igitur nulla: quia bene
9 ficium non liberũ.ca.1.de concess.præben. Præterea † tale ius pendulum nõ potest negari, quin impediat, donec annulletur per tex.& ibi not.in c.si tibi absenti.de præbend.in 6.Præterea hoc tenet Calde.in consi. 14.in titulo de rescript. Fely. in c.ex tenore, de rescript.in §.1.in uersi.limita secundò &c.licet etiã
10 ibi referat Card. † Cardinalis tñ nõ uidetur se firmare, & Fel. dicit tenere cum Calde. & supradictę rationes uigent prò opinione Calde.quare concludendum est, impetrationem aduersarij fore nullam, & electionem ualidam, ad quod maximè habent inclinare.P.V.R.cum noster sit monacus, & electus una-
11 nimiter a monacis, aduersarius sit commendatarius. Et † ulterius aduertatur ad unum. Quia aut bulla, præsupposito, sine præiudicio, quòd faceret fidem, inducit formam, aut nõ.si nõ tunc interessentia patris Abbatis non ꝓ forma, electio non est nulla mero iure, prout no. Card.in c.cũ in ueteri.ĩ septima
12 oppositione.de electio.cũ alijs allegat. Aut † inducit formã, & tunc, ex quo pro forma etiam requireretur consiliũ, & uoluntas patris Abbatis, & hic nullus est pater Abbas, igitur non est cuius uoluntas esset requirenda, non commendatarius, quia puer.c.ex eo, de elect. in 6.non cedens: quia non reseruauit si
13 bi denominationem, nec pater dici potest Abbas, & † licet reseruauerit administrationẽ in tẽporalibus & spiritualib. &c. iuxta ca.is cui.de electio.in 6.Tamen cum in his, quæ pro forma requirũtur, non sufficiat adimpleri per æquipollens.Bal. ĩ l.1.de libe.& posthu.& plenè Moder.multa cumulãtes in c.
14 dilecta, de rescrip. meritò nõ sufficit talis administratio, & † c. is cui, loquit in administratore dato ecclesiæ uacanti, hic autẽ erat plena, unde talis reseruatio tãtũ in concernit monasteriũ, nõ autem ea, quæ per patrem Abbatem in alio monasterio debent fieri: cum ipse non sit pater Abbas, & sic omnio est dicẽ
15 dum, electionem aut ualidam, aut impeditiuã † commẽdæ aduersarij, in qua non fit mentio de tali electione, iuxta consiliũ Calde. 14.an impetratio, de rescriptis, cum allega. per Moder.in c.ex tenore.eodem tit.Præterea electio canonicè & cõcorditer facta per omnes monacos monasterij Casaginę in ꝑsonam fratris Ioannis de Franchia nõ redditur nulla, nec irrita ex capite: quia in ea non fuit uocatus & expectatus Abbas monasterij sancti Sulpitij, nec fuit habitũ eius consilium, &
16 uoluntas. Tum † quia non apparet, ꝙ monasterium Casaginæ exiuerit de domo monasterij sancti Sulpitij, nam tunc erat uocandus Abbas: ut dictat charta concordię, & priuilegiũ Clem. & istud erat probandum per aduersariũ: cũ sit eius fundamẽtũ, uulga.l.ei qui, de prob.cũ si.& ꝓ nobis uigeat præsũptio iuris: cum in dubio præsumatur liberum non subditum nec seruum. Nec instrumenta ex aduerso præsentata hoc probant, nã primum & antiquum nõ apparet recognitum, ergo nec instrumentum ultimi status aliquid dicit, ꝙ monasterium Casaginę exiuerit de domo sancti Sulpitij, item dictum instrumentum non concludit ex eo: quia Abbas sancti Sulpitij est, qui loquit & monaci nihil dicunt. item per illud non probatur, ꝙ mona
17 ci uocauerint eum, sed † tantùm in eo dicitur, ꝙ ipse iuit, & facit commissarium, quem non apparet in electione illa dedisse uocẽ, nec aliquid fecisse nomine Abbatis sancti Sulpitij, ex quibus instrumentum non reddit probationem aliquam concludentem, & sic nõ considerandum.c.in præsentia.de probatio.
18 l. neque natales.C.eodem, cum simi.Prout † dictum instrumẽtum non potest extendi ad alia in eo non contenta, & cũ in eo non dicatur, ꝙ fuit uocatus, nec ꝙ interfuit, nec ꝙ uocẽ dederit, nec ꝙ eius consiliũ & consensus fuerit secutus, cõcluditur ꝙ strictè debet intelligi: cum in materia electionis tantum cẽseatur præscriptum, quantum possessũ, ut pulchrè dicit Abb. per illum tex.& alij in cap. cumana. de electio.in 7.notab. & ĩ qua materia non fit extensio de actu ad actum; ut aliàs plenè
19 cõsului. Propterea † facta apparet electio cõcorditer & ab omnibus monacis nullo penitus discrepante.& sic per quasi inspirationẽ, quo casu non requiritur aliqua solennitas, nec forma aliàs de iure requisita, sed ualet indistinctè: cũ sit magis priuilegiata alijs. Ita tex.& ibi omnes scribentes in ca.quia propter. uersi.nisi, de electio.& cum non astringatur alicui formæ, indistinctè est confirmanda & tenenda, & isto casu præsentia & cõsiliũ nihil operasset, vnde cum habeamus effectum, non curan
20 dum de modo, iurib. uulgarib.& c.cum dilecta.de rescr.† Ad qđ priuilegiũ Clemẽtis uolentis in electione Abbatum Cistercien.ut in nostra, si apparet electionem cõcorditer factam, nõ indigere confirmatione aliqua, sed haberi pro cõfirmata ab ip
21 so Pontifice. Propterea † Abbas casu, quo debuisset interuenire, non habeat dare uocem, nec cõsilium, ac consensum, sed tãtùm, & solùm exhibere præsentiam sui, ut dictat priuilegium Clementis, infertur ex hoc, ꝙ sua præsentia non requirebatur ꝓ forma, & ideo si nõ fuit uocatus, & fuit electio facta, nõ redditur nulla ipso iure, sed annullanda, ut fuit aliàs dictũ, quo casu non subintrat prouisio Papæ; cum in ea non fuerit mentio habita &c. pro quibus Rot.in no. conclusio. 37. & not. in ca. bonæ, el secundo, de electio. quia contempus non reddit nul-
22 lam. Ad † quæ doctrina Abb.in c.ecclesia uestra.colu.2.de electio.circa medium, uolẽtis, ꝙ uocetur ille, qui debet interuenire, est de iustitia tantùm, non de forma substantiali. ergo omissum non uitiat, ut ipse ibidẽ tenet, per ca.quod sicut.eodẽ
23 tit.& † etiam quia dicta interessentia nuda erat de solennitate leui, unde ipsius omissio nõ habet uitiare: ut concludunt Moder.in c.ex parte.col.2.in princ.de constitu.& c. cũ dilecta.de rescript.col.8. Alex. consi.90. in 4. uol. & in 2. uolum. 143.
24 consi.& † quando res bene geritur, actus ualet omissa solẽnita
25 te in c.causam.col.pe.de iudic.Fel. Defectus † formæ non semper uitiat, in ca.cum super.de off.delega.& ex istis facilimè tol
26 luntur, quæ posũt in oppositum adduci. Præterea † monasterium sancti Sulpitij habebat tunc temporis & habet commẽdatarium & minorem decem annis, qui uocandus nõ erat ex defectu ætatis: ut fuit dictũ, item quia incapax, & inhabilis, ad quæ doctrina Bar.in l.1.§.si plures.col.6.de exercito. uer.& ꝑ hæc, & per.Moder.in c.ex parte.de cõstit.col.3.uers.3.limita.
27 Ad † quæ no.in c.eam te.col. 14.de rescrip.& primò si adduceretur tex.uulg.in c.cum in ueteri.de electio.ubi electio, quæ debuit fieri de consilio, nulla fuit illo etiam petito, & nõ expectato, prout etiã per illum tex.Ioan.And.Ant. de But. Abb.& alij

alij ibi, & in l.1.§.finaût plures.ff.de exercito.per Bar. in l. Titiũ & Mæuium.ff.de adminiſt.tu.prout etiam Bal.in l.1.in pe. char.C.qui admitti.& in c.2.de feudo ſine culpa non amitté. glo.in clem.ſæpe,in verſ.ſequutum.de verb.ſignif. & Ange.in vulg.§.iuſſum, cum alijs quæ adducuntur, in quo nihil peni-
28 tus eſt ꝯdiction.† & ꝙ in caſu noſtro in præſtatione ſubijcit', vltra conſilium,ꝙ debet etiam eſſe voluntas,fuit adiectum; vt idem conſiliũ non ſolùm ſit petendum, ſed etiam ſequendũ, de quo aliàs dubitatur in d.c.cum in veteri, & in l.1.§.ſinauté plures,per Bar.præallega. Nam conſiderata facti cõtingentia,
29 & veritate,de qua ſupra,iſta ceſſant. ¶†Item circa contemptũ ad dictum.c.quod ſicut. dici ex aduerſo poſſet, eos terminos eſſe omnino diuerſos,ex quo ꝯtemptus,de quo in d.c.quod ſicut.cauſatur,eo ꝙ quis aliàs vocandus, non fuerit vocatus, dato ꝙ aliàs non fuerit illius votum ſeu conſilium ſequendum, prout ibi præcisè dicitur,quod tamen non eſt in caſu noſtro, in quo conſtat,conſilium fuiſſe petendum & habenda voluntas,ad quod no.in auth.offeratur,& in l.ſciendum: cum ſimilib.iunctis not.in c.cum expediat.cum concordan. Nam in fa
30 cto totum oppoſitum eſt,vt fuit dictum. ¶†Nec obſt.ſi dicat', ita in plurib.præceden.electionib. ſeruatum, ad quod vulg.c. cum dilectis.& l.de quib.cum ſimilib.iunctis not.in c.querelam,& in c.cũ olim.Nam prorſus iſtud inficiatur. Ad † quod
31 ét in ꝯriũ dici poſſet, eſto, ꝙ potuerit argui propterea contemptus; tñ ex quo poterat etiam eiuſmodi electio irritari, non eſſet impedienda prouiſio poſtea facta, etiam nulla de ea electione irrita facta mentione, dum tamen non fuerit aliàs de Abbate canonicè prouiſum,prout Card.in conſi.92. in 7.col. dum allegat no.in c.ex tenore, de reſcri.vbi etiam Mod. dum examinant vulgatam regulam non præſtat, & quod in c.cum noſtris.per Abb.poſt gl.in verſ.non vacaret, de conceſſ.præb. nam ſuperius plenè fuit reſponſum. Par.Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Contractus conductionis, & locationis a iure approbatur.*
2 *Monaci poſſunt locare prædia monaſterij alijs,& nu.1.*
3 *Et fieri poteſt per adminiſtratores ad modicum tamen tempus. & nu.4.10.*
5 *Modicum tempus infra decennium intelligitur.*
6 *Ad longum uerò tempus fieri non poteſt.*
7 *Et ſi eſt ſolita res ad modicũ tempus locari, ceſſat extrauag.*
8 *Idem ſi eſt ſolita locari ad longum tempus.*
9 *Conſuetudo alterans formam iuris in alienationibus rerum eccleſiæ, valida eſt.*
10 *Locatio ad modicum tempus non dicitur alienatio.*
11 *Non licet monaſterio,& monacis recedere a locatione.*
12 *Et pacta in tali contractu appoſita ad unguem ſunt ſeruanda.*
13 *Et ſi ea non ſeruantur, tenentur conductori bonæfidei.*
14 *Etiam ad totale & integrum intereſſe.*
15 *Ex quo reijcitur facto locatoris.*
16 *Et quia non poteſt uti re conducta facto illius.*
17 *Tenetur etiam ad ſumptus & expenſas factas in re conducta.*
18 *Etiam ſi expenſæ eſſent utiles.*

CONSILIVM XCVIII.

Præſupponendum eſt, quòd Reuerendus pater dominus Baſſanus abbas ſancti Pauli, necnon religioſi don Bernardus Prior,& frater Benedictus decanus,& cellerarius præfati monaſterij ſindici & procuratores eiuſdem habebant poteſtatem & facultaté locandi & arẽdandi tenutas, & caſalia,ac poſſeſſiones dicti monaſterij.Hoc ſtante cum præfati Abbas,Prior, Decanus,& Cellerarius ad quinquẽniũ locauerint Dominico de Maximis totum caſale uulgariter nuncupatũ,Longezza,ſuis finibus limitatum cum omnibus pertinentiis ſuis ad fruẽdum, fructus & redditus percipiendum ex eo &c. pro annua penſione ſeu mercede ducatorum ſeptingentorum octuaginta de carlenis, & aliàs ut plenius ĩ cõtractu inde celebrato,qua ſerie fa
1 cti uera reſultat iuris diſpoſitio,quod† dictus contractus conductionis & locationis fuit ualidus & firmus a iure approba-
2 tus, toto titu.loca.ff.C.inſtitut.ac extra Nã† eccleſia & monici ꝓuentus & fructus poſſeſſionum ſuarũ omnibus & quibuſcunque perſonis poſſunt locare non obſtante ſtatuto cõtrario
3 ut eſt tex.in c.ueſtra.& ibi doct.extra de loca.Et † ꝙ poſſeſſiones monaſteriorũ poſſint ad modicum tempus locari,eſt tex. in clem.1.in fi.ubi glo.& doc.volentes iſto caſu locationé poſſe fieri a ſolo priore & adminiſtratore,& taliter facta ualet &
4 tenet, ꝓ†quibus textus a contrario ſenſu in c.ad audientiã.de rebus eccleſi.non alienan.taliter ꝙ prælati ad modicum tempus poſſunt bona immobilia eccleſiæ ſubmittere.c. 2. ubi gl. de reb.eccleſ.nõ alien. & plenè per Alex.cõſi.16.uolu.4.Viſo inſtrumento locationis, concludens, locationem ad modicũ
5 tempus de rebus eccleſiæ factã ualere, & tenere. Modicũ † autem tempus infra decennium eſt,ita glo.in uerbo non modicum.in d.c.2.& gl.in uerbo modicum, quæ in puncto loquit' in dicta clem.1.& per Lapũ allegatio.80.Quæris, an locatio. & per Belleme.concluſio.748.& pleniſſimè per Alex.in d.cõ-
6 ſil.16.& per eundem conſi.175.uolu.2.Cum † igitur locatio prædicta facta ſit ad modicum tempus,concluditur fuiſſe validã & efficacem.Quibus nõ obſt.c.1.de reſtit.in integr. quia tex.ille intelligitur de locatione ad longũ tempus & nõ modicũ:ut tenet ibi gl.& doc.ubi.ſ. Inſuper ex dicta locatione nõ apparet dictum monaſteriũ fuiſſe læſum, ut diſponit dictum c. primũ,& quando apparuiſſet læſio,quod negatur, tamen debuit peti reſtitutio in integrum,quæ in caſu noſtro petita non
7 fuit,vnde in aliquo obſtare non habet.Minus†etiam obſtat extrauagans Pauli,ex quo ex verbis dictæ extrauag. tollit': cũ dicta tenuta fuerit,& ſit ſolita locari ad quinquẽniũ,& ideo obſtare nõ habet ex verbis in ea poſitis ibi, de rebus & bonis ab antiquo cõcedi ſolitis,ſed ſic eſt, ꝙ dictũ caſale & ante dictam extrauag.& poſt fuit & eſt ſolitum concedi ad quinquennalé
8 locationem,ergo extra caſum.Præterea,†qñ res eccleſiæ eſt ſolita locari,& in perpetuum locari poteſt, etiam ſine licẽtia ſuperioris,no.in c.2.de feu.& ꝑ doc. in c.deſup.de reb. ecc.non alie.per.Alex.in d.conſi.175.Inſpecto diligenter proceſſu, cũ
9 alijs concordan.† Cõſuetudo enim circa alienationes rerũ eccleſiarum alterãs formam iuris ualida eſt.Ita Rot.in antiq. cõcluſione 135. Nota ꝙ ibi, ſub rubrica de conſue. & de reb.eccle.non alie.de quo pleniſſimè per Franc. Cur.in trac. de feu.ĩ
10 2.par. prin.in 3.& 4.q. Tollitur † ét,ſi dicatur, ꝙ dicta locatio tendit in alienationem,& conſequenter prohibita,toto ti. de reb.eccleſi.non alie.Nam cum facta ſit ad modicũ tempus conſequenter in caſu a iure permiſſo nõ dicitur alienatio,nec
11 eſt ex tali obiectu inualidãda,iuri.præalleg.Stantibus†prædictis dicto monaſterio,& monacis non fuit licitum recedere a dicto contractu in damnũ ipſius Dominici,uulgata.l.ſicut,de
12 ac.& obl.C.Et † cum ſit ꝯctus bonęfidei,pacta in ipſo appoſita, quæ leges appellantur,ad unguẽ ſeruanda ſunt.l.ſi merces.
13 §.conductor.ff.loca.inſtitut.eod.ti.§.conductor, & † eccleſia non ſeruans locationem tenetur conductori exiſtenti in bona
14 fide,gl.in c.ad audientiam,de reb.eccle.nõ alie.Et† cũ prædicti monaci non obſtãte aliqua neceſſitate, nec caſu ſed uoluntariè receſſerunt a d.ꝯtractu, & in perpetuã emptionem dictũ caſale conceſſerint alteri, tenẽtur de iure dicto Dominico cõductori ad omne intereſſe: cum nouus emphyteuta non patiatur ipſũ frui dicta re locata, ita tex.in terminis ĩ d.l. ſi merces. §.qui fundum,& tex.in l.qui fundum,& in l.ſeq.ſi fundus,& ĩ
15 d.l.& hæc. ff. loca. & † ideo qñ non finito tempore locationis conductor reijcitur facto locatoris, ſibi competit actio cõtra ipſum locatoré ad omne intereſſe, ita textus a contrario ſenſu
16 in l.dominus horreorum.§.fi.ff.loca. Si† enim conductor nõ põt uti re conducta facto domini locantis, tenetur locans ad omne intereſſe, per textũ in l.ſi uno.§.ubicunque.in fin. & eſt melior tex.in l.ſi in lege.§.colonus.ff.loca. Cũ igitur facto dictorum monacorum locantiũ ipſe Dominicus conductor uti non potuerit,nec poſſit dicta re locata, & conducta ſibi cõtra dictos locatores,& monaſterium ad omne intereſſe competit
17 actio.Et † nedum intereſſe omne eidem reſtituendũ eſt, quinimmo actionem habet contra dictũ monaſteriũ ad ſumptus & expenſas per ipſum conductorem factas in dicto caſali,per quas caſale prædictum melius factum eſt, per tex.in cap. 1. in
18 fi.& ibi gl.& docto.extra de reſtitutione in integrum.Ex † expẽſæ factæ per cõductoré nedũ neceſſariæ,ſed utiles tm̃ repeti poſſunt, ut eſt tex.ĩ præallegata l.dominus horreorũ.§.ĩ cõducto.ét ſi nihil inter partes de hoc eſſet cõuentũ, ꝓ quib.ét eſt text.in l.pen.in princ.eod.tit.cũ ſi. Pariſius Romæ.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Agens remedio recuperandæ probare habet duo extrema.*
2 *Possessio an probetur propter demolitionem ædificij, & quando, & num. 3.*
4 *Possessio an probetur per actum gestum a procuratore.*
5 *Et quid si est factus iure familiaritatis.*
6 *Possessio an probetur ex proiectu sordium, seu prohibitione, ne proijciatur.*
7 *Ad agēdū pōt alicui statui terminus, ut eo elapso excludatur.*
8 *An sit necessaria geminata requisitio, uel vna sufficiat*
9 *Proclama si non habet insertum tenorem commissionis, an & quando valeat.*
10 *Et quid si sit in urbe, ubi adest Papa.*
11 *Restitutio an sit concedenda absenti uoluntariè.*
12 *Absentia non iusta non excusat.*
13 *Et quòd in dubio non præsumitur.*
14 *Et quādo absens dimisit aliquē, cessat restitutio ex illo capite*
15 *Idem si non dimisit, uerum potuit dimittere.*
16 *Cardinalis illustris est, & personaliter in iudicio non debet cō parere.*
17 *Possessio tradita nomine Pontificis, possidens eo nomine dicitur possidere.*
18 *Expulsus a possessione auctoritate Papæ non potest agere recuperandæ, et nu. 19.*
19 *Et cui id cōmittitur, hoc pōt exequi possessore aliter nō citato. Tantam potestatē habet, cui cōmittitur, quantā committēs.*
20 *Idem si per bullam imponitur silentium super possessorio.*

CONSILIVM XCIX.

1 Adriano agenti possessorio† recuperandę contra capellam iuliam apertissimè obstat extremū necessarium in interdicto prædic. ab eodem minimè probatū, scilicet eundem aream & metam, de qua agitur, minimè posse disse, iuxta not. in c. ꝯsultationibus, de off. delega. cum ꝯcordā.
2 ¶† Nec eidem patrocinatur allegatus actus possessionis, s. demoliri fecisse dictam metā & cementa cępisse: nam ex parte capellæ probatur, & etiam per testem inductum pro parte aduersa, ipsum Adrianum prædicta fecisse fieri tanquam clericum Cameræ Apostolicæ & thesaurarium Papæ, ac nomine dictæ Cameræ & ordinationis Pontificis, quo casu cum alieno nomine predicta fecisset, ipse possessor dici nō poterat, sed is, cuius nomine prædicta fieri faciebat, vulga. l. generaliter.
3 & l. quod meo. ff. de acquiren. possess. Ad† quæ uerba bullæ, in quibus Iulius Secundus expresè asserit demolitionem prædictam fuisse factā p ordinationem Alexandri Sexti & cęmenta & materiam illius ex voluntate dicti Pontificis fuisse distributa, quæ uerba satis clara cum sint assertiua, & super illis Papa se fundet, bene probāt, iuxta no. in c. si Papa. de priuileg. li. 6. & in clemētina literis. de probatio. & per Lapum allega. 7. potissimè cum ex aduerso in contrarium nihil adducatur. ¶† Mi
4 nus eidem Cardinali opitulatur assertus actus possessionis gestus per Eneā eius negotiorum gestorem: tum quia de procuratorio ipsius Eneæ & mandato ad acquirendum possessionē minimè apparet, consequēter nec quæri, nec cōtinuari potuit vulg. l. 1. §. per procuratorem. ff. de acquiren. possessio. cū simi.
5 Præterea actus gesti ab Enea non denotant poss. acquisitionē & continuationem: cum a quocunque uicino fieri potuissent ut in similibus experientia docet, ad quæ not. in l. qui iure familiaritatis. ff. de acquiren. possessio. ad quæ etiam nota. in l. secūda. per glo. & alios. C. de serui. & aq. & per Modern. in tra cta. de seruitu. circa primas quæstiones, cum similibus, &
6 quia† unicuiq; licet in loco sibi uicino proijciētes stercora & fecē prohibere, ex quo actu prohibenti minimè quęritur possessio, nec continuatur, sed eidem tantùm competit ius prohibendi ad euitandum fętorem, uel malū aspectum, ut dicit tex. in l. secunda. §. si quis cloacam. & §. idem ait si odore. ubi Bar. ff. ne quid in lo. publi. per eundem Bar. in l. quanquā. ff. de clo
7 ac. ¶† A prędicto interdicto recuperandæ etiā excluditur uirtute dictæ bullæ & proclamatis inde emanati per commissarium: potest enim nedū per Papam, sed & per iudicem statui terminus ad agendum, intra quem si non agitur, excluditur aduersarius. l. si accusaturus. ff. de adult. l. mācipiorū. de opti.
8 lega. vulg. l. diffamari. cum si. Et† sufficit una requisitio: ut contra Ang. firmat Ludo. & Moder. in l. quandiu. la tertia. ff. de acqui. hære. & Modernio. in l. fi. ff. de feri. per Canoni. in c. ex lite
9 ris. de consti. Quod† proclama ualidum fuit, licet cum inserto tenore bullæ nō emanauerit, ex quo præfato cōmissario credendum fuit, cui satis erat postmodum requisitus dare copiā bullæ, ut tenent Modernio. in cap. cū in iure peritus. col. 2. de
10 offic. delega. & in c. quod super his. de fide instrumen. † Præterea, ex quo commissarius procedebat in urbe, ubi Papa præsens erat, ad quē de facili poterat haberi recursus, præfato cō missario credendū fuit, licet in proclamate tenor bullæ insertus nō fuisset, ita Mod. in d. c. quod super his. col. 5. de fid. īstr.
11 ubi allegātes decisiones dicūt de stilo curię ita seruari. ¶† Aduersus prædicta non potest Adrianus se iuuare ex capite absentiæ, nec ex eo concedenda est restitutio; cum absentia uolūtaria fuerit, iuxta no. per Bar. in l. fi. ff. de in inte. restit. & p Bal. in l. ab eo. C. quomodo & quando iud. & per Canonistas in c. quoniam. §. porrò. ut lite non contesta. ad quæ no. in. §. itē tria onera. instit. de excusa. tuto. & in c. irrefragabili. de offic. deleg.
12 Absentia† nanque non iusta, nec prodest, nec excusat. c. cōsul
13 tationibus. de off. deleg. Et† in dubio non iusta præsumitur consequenter inexcusabilis, quādo absens tenebatur residere, ut latè per Mode. in d. c. consultationibus. ita & ipse Adrianus
14 residere tenebatur iuribus uulgaribus, unde &c. Preterea† ut ipse asserit, dimisit Eneā, qui adhuc uiuit, ex quo capite restitutio denegatur, ut per Bar. ī d. l. fi. & in l. si qua. §. 1. ex quib. cau.
15 maio. Prout† si non dimisisset, dictum Eneam potuit dimittere: quia causa erat talis, in qua poterat, iuxta not. in c. querelā. de procurato. & in l. quæsitum. ff. de re iud. cum ergo nō dimiserit, cū potuerit, denegatur restitutio. uulg. l. Papinianus exu
16 li. ubi Bar. ff. de mino. & per Bal. in d. l. ab eo. Et† quia Adrianus ipse illustris est, ut latè p Mod. in trac. de præstan. Cardin. consequenter si uoluisset personaliter comparere, nō poterat sed cogebatur procuratorem cōstituere. l. fi. de iniur. l. quoties de digni. lib. 12. & in auth. ut ab illust. & q̄ super eas personas. col. 5. præsētia ergo & absētia sua in casu nihil operatur, & sic
17 nō cōsideranda, iuri. uulg. Ad† quod: nam Iulius ex certa sciētia, motu proprio ac de plenitudine potestatis dictam metam & aream applicauit dictæ capellæ, vlterius mandando cōmissario, ꝙ possessionem ipsius pro dicta capella caperet nomine Pontificis, ac illam deponeret imponēdo perpetuum silentiū omnib. alijs &c. ut est uidere ex uerbis bullæ, quo casu possessio metè capta per commissarium capta censetur auctoritate Pōtificis, & cū fuerit tradita capellæ, ipsa possidere dicitur auctore Pontifice, & sic iustè, uulg. l. iustè possidet. de acq. poss.
18 Vnde† expulsi a prædicta possessione etiam per uiolentiā dicta auctoritate non possunt agere possessorio recuperandæ cō currētibus in casu nostro, quæ cōcurrunt, ut firmat Bal. in cō si. 195. in 3. uol. ad euidentiam. ad quæ nō. per Albe. in l. si de ui. in ult. col. ff. de iudic. & p doct. in c. de cau. de re iudic. & dictus cōmissarius post prędictam etiam non citato Adriano ca
19 pere potuit, cum† tantā potestatem habeat is, cui princeps cō mittit, sicut ipse princeps, ut p Ang. in l. fin. C. de impube. ad q̄ etiam no. in l. quidam cōsulebat. ff. de re iudi. & in l. princeps. ff. de leg. in c. 2. de pact. & p gl. & Bal. in l. 1. C. si aduer. solutio.
20 Et† minimè audiri debet in possessorio virtute dictæ bullæ imponētis perpetuū silentiū omnibus, etiā super possessorio, ac ordinantis omnibus iudicibus, quos contingeret de pręsēti causa cognoscere, ita eos debere iudicare, ac ēt expressè uolētis, quòd omnibus pretendētibus habere interesse, uel ius super dicta meta solueretur pcium &cęt. & hoc ex causis iustis in dicta bulla cōtentis, quę omnia a Papa potuisse fieri, dubitādū nō est, iuxta plenissimè not. p cano. in ca. quę in ecclesiarum. extra de constitu. cum concordan. Parisius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Prima probibitio de non alienando facta per pactum, seu contractum non impedit dominij translationem, uerum alienans tenetur ad interesse.*
2 *Fallit, quādo nō contrafacienti fuisset reseruatū ius in re ipsa*
3 *Quod ius reseruatum dicitur, quando adiecta fuit hypoteca & obligatio bonorum.*
4 *Fallit etiam, quando paciscētes considerarūt solam alienationis*

nis attentationem.
5 *Et quid si non alienauit, sed mandauit alienare, & nu. 6*
7 *Et cõsequenter sufficere videtur solus conatus, etiam effectu non sequuto.*
8 *Hæres tenetur seruare facta per defunctum.*
9 *Nisi adeat hæreditatem illius cũ beneficio legis & inuentarij.*
10 *Inuentarium etiam pœnam reseruat.*
11 *Et quid si mandauit alienare post mortem paciscentis, & sic ad tempus habile.*
12 *Qui per alium facit, ipse facere videtur.*
13 *Mandans tenetur perinde ac si ipse fecisset.*
14 *Mandans alienare per actum vltimæ voluntatis habetur pro vero alienante.*
Mandans an teneatur non sequuto effectu.
15 *Et quid si est peruentum ad actum intrinsecum.*
16 *Et quid si lex punit conatum solùm, & attentationem.*
17 *Prohibitio ista non excludit hæredem ab intestato, & nu. 20.*
18 *Prohibitus alienare capit omne tempus.*
Dispositio an possit conferri ad tempus habile.
19 *In re communi habet quis partem in quolibet cespite.*
20 *Non alienanti accrescit portio alienantis.*
21 *Alienatio voluntaria, et necessaria quæ sint.*
22 *Per istud pactum acquiritur fortius ius, quàm si alienatio pro hiberetur per fideicommissum.*
23 *Vt alienãs incidat in pœnã, an et quãdo sequi debeat traditio.*
24 *Ita prohibitus non potest hæredem instituere, nec legare seu fideicommissum facere, et nu. 25.*
26 *Et quia non reuocauit suam vltimam voluntatem, ideo quæritur alteri.*
27 *Punitur isto casu conatus, vt supra.*
28 *Ad actũ alienationis peruenisse dicitur, qui prohibitus alienare, illãm alteri legauit, & cum dicta voluntate mortuus est.*
29 *Satis interest vltimi ex paciscentibus, habere liberè rem prohibitam alienari, & nu. 30. 31.*
31 *Interest etiam & hæredis ipsius eam liberè consequi.*
32 *Veniens virtute pacti grauari non potest, nec ab intestato, nec ex testamento.*
33 *Nec etiam in extimatione poterit grauari.*
34 *Prohibitus perpetuò alienare intelligitur durante eius vita, vel ne. & nu. 37. 38. & 39.*
35 *Paria fieri tempore habili, vel conferri ad tempus habile, qualiter & quando procedat, & nu. 36. 37.*
36 *Dictio, perpetuò, quod tempus, & cuius vitam comprehẽdat, & nu. 34. & 39.*
40 *Requiri debet alter paciscens, si vult emere ante alienationẽ.*
41 *Conductor tenetur soluere mercedem pro toto tempore, quo possedit & tenuit rem conductam.*
42 *Et quid si fuit impeditus vti. & nu. 43. 44. & alijs.*
44 *Impedimentum notificandum est locatori.*
45 *Minæ solæ non præstant iustum impedimentum. & nu. 46.*
46 *Nec verbis & assertioni minantis est credendum, & standum.*

CONSILIVM C.

1 Regula iuris est, quòd prohibitio† de non alienando facta per pactum siue contractum non impedit dominij translationem in alium, sed contrauenients tenetur ad interesse. l. ea lege. C. de condictio. ob cau. & l. si ita quis. §. ea lege. ff. de verb. oblig. l. filius. §. diui. ff. de lega. 1. cum
2 simi. Tamen † dicta regula non procedit, quando vltra contractum, & pactum de non alienando fuit alteri paciscentium reseruatum ius in re prohibita alienari: tunc enim ex quo res ipsa est affecta, prohibetur dominij translatio alienatione facta per prohibitum, doctrina est Bartoli in l. si creditor. §. fi. ff. de distractio. pignorum. & eiusdem Bar. in d. §. diui. col. 3. circa fi. & ibi omnes scribentes sequuntur, & faciunt no. per eundem Bar. & scribentes in l. prima. §. quod autem. ff. de superfici. cũ alijs concordantijs in casu isto, & casale & domus sunt ꝓhibita alienari per ipsos paciscentes consequenter res ipsæ sunt affectæ & prohibitæ alienari, per quæ ipsis paciscentibus est re
3 seruatum ius in dictis rebus. Quod† etiam ostenditur per obligationem & hypotecam omnium bonorum adiectam inter ipsos fratres diuidentes in casu cõtrauentionis, & in fine dicti instrumenti diuisionis, per quam hypothecam est reseruatũ ius in re: vt plenè per repetẽtes in d. §. diui. cha. 8. col. 2. uersi.

4 septimò & vltimò, & per Phili. Dec. consi. 321. Præterea† in casu nostro per dictum pactum impeditur trãslatio dominij; ex quo contrahentes, nedum simpliciter apposuerunt pactũ de non alienando, sed vlterius progressi sunt, uolentes quòd si aliquis ipsorum tentaret alienare, quòd talis alienans ipso iure cadat a portione sua, & dicta portio accrescat alteri non alienanti, quæ verba expressã impediunt translationẽ, & ita limitatur dispositio dictæ. l. ea lege. cũ alijs similibus: vt expressè tenet Bar. in d. §. ea lege. & ibi scribentes, & in l. si quis absẽti. §. eodẽ. ff. de acq. poss. & in d. §. diui. col. fi. quem omnes scribentes sequuntur maximè repetentes ibi char. 8. & Corne. in
5 præalleg. consi. 321. ¶ † Nec prædictis habet obstare, si dicatur in casu nostro, Stephanũ non alienasse, sed mandasse alienari, consequenter aliud est alienare, aliud mandatum de alienando, & sic prohibitus in primo nõ censetur prohibitus in secundo per ea, quæ nota. in l. inuitũ. per gl. C. de cõtrahen. emptio. cũ similib. Nam obiectio nihil facit: quia tex. & glo. in l. inuitũ. præallegata nihil dicunt: & quia paria sunt, quòd quis alienet per se, seu alienet per aliũ. §. omnia nostra facimus. l. 1.
6 C. de vet. iu. enu. cum vulga. Præterea † si contrahentes volentes dictas res non alienari possent per alterum, cui mandarent alienare, certè inaniter contraxissent & cõuenissent, & tale pactum fuisset appositũ verbis, & inaniter ac nulliter, quod non dicendum, argum. l. non solùm. ff. de actio. & oblig. cũ cõ
7 cordantijs. Et† quoniam contrahentes voluerunt, quòd etiam tentans alienare incurreret pœnam, & consequenter quòd solus conatus absque effectu sufficeret, sed nulli dubiũ, quòd mãdans alienare, dicitur tentare alienationẽ, ex quo mandatarius non potest alienare, nisi mandato mandantis, ergo mandans principaliter considerandus, toto titu. ff. & institu. mandanti.
8 ¶† Nec obstat, si diceret, quòd dictus Gabriel fuit hæres Stephani, & consequẽter debet seruare dispositum a Stephano, & non cõtrauenire: cum sit hæres alienantis, vulgata. l. si a patre.
9 C. de rei uend. Nam† si bene consideretur, Gabriel non simpliciter adiuit hæreditatẽ Stephani, quo casu posset procedere obiectio. Sed dictam hæreditatem adiuit cum beneficio legis & inuẽtarij, quo fit, ut omnia iura cõpetentia dicto Gabrieli super bonis Stephani fuerunt, & sunt sibi reseruata, & non sunt confusa: ut probatur in l. fi. C. de iure delibe. Sed dictum ius circa casale & domũ competebat Gabrieli virtute contractus diuisionis, consequẽter fuit & est sibi reseruatũ, licet fuerit & sit hæres Stephani, ex quo adiuit cum beneficio legis
10 & inuentarij. ¶ † Nec obstat, si dicatur, ꝙ inuentarium non reseruat pœnam, nam aduertendum, ꝙ pœna quæsita erat Gabrieli, antequã adiret, ergo reseruat: ut dicit Ias. in d. l. fi. §. in
11 cõputatione. col. 3. versi. breuiter intelligit. ¶ † Nec prædictis habet obstare, si diceretur, ꝙ Stephanus mandauit dictum casale alienari post mortem d. Gabrielis, & sic ad tempus habile & ita dispositum debet esse ualidum, arg. l. in tempus. ff. de
12 hæredibus instit. cũ simi. Nam† inferius respondebitur, maximè quia in ciuilibus, qui ꝑ aliũ facit, ipse facere uidetur. l. ita autẽ. §. gessisse. ff. de administr. tut. l. 3. §. fi. ff. de neg. gest. & in
13 delictis qui mandat, tenetur perinde, ac si fecisset, † quãdo cõstitutio sonat in rẽ, ut per Bar. in l. 1. §. deiecisse. ff. de ui & ui arma. & per Ang. in l. non solùm. §. si mandato meo. & l. sed si unus. §. seruus meus. ff. de iniur. & plenissimè ĩ l. si id quod. §. fi. ff. de iurisdi. omn. iud. & in c. mulieres. de sent. excom. cũ concor. In casu isto Stephanus nedũ mãdauit alienari, quinimmo alienauit, nã in ultima uoluntate nõ reuocata, sed morte illius cõfirmata alienauit, seu alienari tẽtauit casale, quo casu uirtu
14 te pactorum peruenit ad Gabrielem superuiuentem. ¶† Nec obstat, quod no. in l. item apud Labeonẽ. §. si curauerit. ff. de iniur. ubi si ex mandato non fuit sequutus effectus, non tenetur quoniam dictus Stephanus nedum mãdauit, sed perfecit & alienauit in ultima volũtate non reuocata, & talis casus alienationis comprehensus est in pacto diuisionis consequenter per ultimam uoluntatem alienasse dicitur quò ad sui intentionẽ quæ alienatio rescinditur uirtute pacti, & sic respectu Stephani nedum fuit mandatum alienandi sed perfecta alienatio.
15 † Preterea, qñ quis tentat aliquid facere, & deuenit ad actum intrinsecũ, licet non sit sequutus effectus: tamen ille conatus punitur & cõsideratur ad effectũ, de quo quæritur: ut no. Bar. in d. §. si curauerit. & melius in d. l. non solùm. §. si mandato meo. ff. de iniur. & habetur in l. si quis non dicam rapere. C. de episc.

epis.& cler.& per Fel.in tract.qñ punitur conatus.In casu isto Stephanus peruenit ad actum intrinsecum & perfectum alienationis, vt supra disponendo & moriẽdo cum dicta dispõne,
16 igitur &c. †Prout etiam;nam qñ lex expresse punit conatum & attentationẽ,non est amplius quęrẽdum,an sequutus fuerit effectus:quia dictus conatus,& attẽtatio punitur ẽt effectu nõ sequuto;vt notatur in locis s.allegatis,& est tex. in c.1. de homic.lib.6.& Bar.in d.§.si mandato meo,in vltimis verbis, sed hic ita est; qm̃ pacto diuisionis expresse cautum est, ꝙ si quis
17 tẽtaret,caderet a iure suo &c.¶†Nec ob. ꝙ in dicto casali Stephanus poterat hr̃e hæredem ab intestato , & Gabriel poterat grauari ad dandum æstimationẽ;vt in d.§.diui. & in l.qui Romæ.§.cohæredes.de ver.obl.tollitur nanque obiectio, ex quo in dictis bonis, nec Stephanus hẽt hæredem ab intestato , nec
18 reliquit æstimationẽ casalis & domorum,igitur &c.¶†Minus obstat, si diceretur, ꝙ Stephanus uoluit alienare in tp̃s habile &c.per l.in tp̃s.ff.de hæredib. instituẽ. quia cõsideratis verbis pactorum diuisionis,nullo tpe potuit alienare,nec cõsiderato initio,nec medio,nec fine;partes enim voluerunt,ꝙ nulla partium posset aliquo tempore in perpetuũ tentare alienare,quo casu comprehenditur omne tempus,ut not.in clemen.2.de rescriptis,& in l.j.ff.pro soc.& in c.fi.de rescr.lib.6.& per Mod. in c.Dei.de simo. Et etiam tollitur obiectio ex no. per Moder.
19 in c.cum dilecti.de accusa.¶†Nec obstat, si diceretur, dictum casale seu domum , non fuisse quæsitum Gabrieli in uita, nec post mortem,nam consideratis uerbis pactorum diuisionis,ex quibus patet,ꝙ casale & domus manserunt in communi,consequenter in qualibet minima parte Gabriel hẽt dominium & portionem;vt plene notatur in l.si duo.ff.de acquir.hæred. & semper ipse possedit & viuente Stephano, & post mortẽ, & illico ꝙ Stephanus tentauit alienare,vt fecit,virtute dictorum pactorum cecidit ipso iure a portione sua,quæ peruenit & accreuit Gabrieli superuiuenti, & post mortem Stephani conti-
20 nuanti possessionem suam. ¶†Nec dicatur per dictum pactũ non fuisse inductum fideicõmissum,& Stephanus poterat habere hæredes ab intestato,vt notatur in d.§.diui. cum cõcord. Tollitur enim obiectio virtute pacti appositi inter ipsos fratres quod fuit simplex,& purum de nõ alienando,& appositũ in fauorem non alienantis,casu quo tentaret alienare , & alienando ceciderunt a iure suo, & portio ipsorum simpliciter,& absq; aliquo onere peruenit ad non alienantẽ, ad quẽ res prohibita alienari debuit peruenire pure, simpliciter,& absq; onere,vt notatur per Bar.in d.§.diui.vbi repetẽtes char.12.col.2. & 3.versi.2.no. & licet Stephanus potuisset hr̃e hęredes ab intestato;tñ istud non est in casu præsenti cõsiderabile,quia nul
21 lum habuit, † & non entis nullæ sunt qualitates.l.eius qui.ff. si cer.pet.& non sumus in alienatione uoluntaria, consequenter prohibita, contraria verò procedunt in alienatione necessaria,vt no.Bar.in d.§.ea lege.& in §.diui. vbi ẽt plenissime repetentes char.6.& ex diuersis non bene infertur, vulg.l. Papi-
22 nianus exuli.†Et per tale pactum de nõ alienando corroboratum , celebratum ut supra, fuit inductum fortius ius,quàm si esset fideicõmissum,vt plenissime habetur in d.§.diui. & omni casu alienatio voluntaria est prohibita virtute dicti pacti.
23 ¶†Quibus iudicio meo non habent obstare ea,quę nouiter ex aduerso dicuntur,ꝙ dictus Stephanus nõ alienauit, nam licet mandauerit alienari casale, non tamen incidit in pœnã; cum casale nõ fuerit alienatum , nec fuerit sequuta aliqua traditio, quæ requiruntur ad dictum effectum,vt uidentur no. doct.in l.2.C.de iure emphy.& in l.si ita quis.§.ea lege.ff. de ver. obl.
24 & in l.qui Romæ.§.cohæredes.ff.eo.& in vulgato.§.diui.†Nã aduertendũ est,ꝙ fratres paciscentes in diuisione exp̃sse voluerunt, dictum casale nõ posse alienari, verbo alienationis large sumpto,quo casu omnis alienatio videtur esse prohibita,& inter uiuos,& causa mortis, & in quacunque vltima volũtate;vt est communis conclusio,iuribus,& locis supra allegatis,sequitur ex hoc, ꝙ Stephanus in vltima uoluntate nõ potuit disponere,& disponẽdo,vti disposuit,incidit in pœnam pacti ; nam uigore ipsius in casali nõ poterat instituere hæredẽ , nec illud legare,nec fideicõmittere,nec mãdare alienari,ut ex pretio ipsius satisfieret suis legatarijs;oĩno enim ista, & vnumquodque ipsorũ denotant alienationẽ respectu ultimæ uolũtatis;ut plene habetur in d.§.diui.& no.per Bar.in l.peto.§. fratre.ff.de lega.2.quæ prohibita erant Stephano virtute pacti, & ita prohibitus alienare in vltima voluntate disponẽdo vno de modis su pradictis, & moriendo cum dicta dispõne alienare dicitur, ex quo perfecit,quicquid potuit,& in ultima uoluntate non po-
25 test aliter verificari alienatio, vt in dictis iuribus. † Et patet ad sensum ex ratione viua, & contraria procedunt in alienatione quæ consideratur inter viuos,secus in illa, quæ cõsideratur in vltima voluntate,ut est præsens,& licet hoc sufficeret;tñ negari non potest, ꝙ dictus Stephanus respectu ultimæ uoluntatis non tentauerit alienare, mandando uti mandauit , & legando casale uendi,& ex precio eius satisfieri legatarijs, quo casu casale legatum vr̃;cum subrogatum sapiat naturam principalis, & legatum pecuniarum factum taxatiue,ut debeatur ex pretio casalis vendendi,casale ipsum legatum est, quo cõsiderato Stephanus nedum tentauit,uerùm alienauit, & virtute pacti vnũ
26 ipsorum sufficit,vulg.§.affinitatis,insti.de nuptijs.¶†Non obstat,ꝙ ipse Stephanus nõ tentauit,ex quo poterat reuocare acceptationem suam,quæ erat ambulatoria vsque ad mortẽ &c. vulg.l.4.ff.de adim.leg.& c.cum Marte.de celebratione missarum.nam Stephanus non reuocauit,sed mortuus fuit cum dicta uoluntate,& perfecit oĩa,quod potuit: cũ mortuo testatore testm̃ summat robur,& exequendum sit non per ipsum,sed per alios deputatos ab eo;cum executores omne,quod faciũt, auctoritate eis concessa a testatore faciunt.ca. religiosus,de testa.li.6.& eius dispositio pro lege habetur.§.disponat. in auth.
27 de nup.¶†Nec obstat , ꝙ conatus Stephani non debet puniri, ex quo pęna imponitur ipso iure.Nam aduertẽdum in hac specie,nedum puniri alienationem sequuto effectu, sed etiam solam attentationem,& conatum virtute pacti, quod dedit legẽ l.j.§.si cõueniat.ff.deposi.Solus itaque conatus attentãdus, & puniendus: ut partes voluerunt, ad quod tex.in c.1. de homi. lib.6.& no.per Bar.in l. nõ solùm.§.si mandato.in ultimis verbis.ff.de iniur.& in proprijs terminis est decisio Bar.in d.§.diui.col.3.in fi.& 4.in princi.ubi dicit,sufficere , si fuit inceptus
28 actus alienationis,licet nõ fuerit perfectus &c.¶†Nec ob.si dicatur,ꝙ Stephanus nõ attẽtauit,sed stetit in puris terminis cogitationis,& non processit ad aliquem actum extrinsecum ; ut notatur in l.si quis non dicam rapere.C.de epis. & cler.& per Bal.in l.3.C. de seru. fug. Nam aduertendum prædicta procedere posse in actu,qui fieret inter uiuos, sed in actu,q̃ celebratur in vltima voluntate;vt est præsens,non militarẽt,ex quo in vltima voluntate quis disponẽdo, & cum d.dispõne moriẽdo nedum dr̃ stare in simplici cogitatione, quinimò dr̃ perfecisse actum,ex quo fecit omne,quod faciendũ erat, toto ti.de testa.
29 de leg.& in tota materia vltimarũ volũtatum. ¶†Et si dicerẽt, ꝙ pactum istud de non alienãdo fuit factum fauore fratrum maxime ultimi morientis,iste finis iam cessat mortuo Gabriele,cuius postmodum nihil intersit, & cum Stephanus mandauit alienari post mortẽ Gabrielis,vr̃ igitur dispositio bona.Nã aduertendũ est,ꝙ dictum pactum de non alienando, bene fuit factum in fauorẽ Gabrielis ultimi morientis, qui fauor erat,ꝙ ad ipsum casale deberet peruenire,vnde si nõ peruenit, cessat fauor suus,& commodũ,quod nõ dicendum : quia ẽ tex.in l. quod fauore.C.de legib. deberet enim peruenire liberum ; q̃a fratres in diuisione voluerũt casale non posse diuidi , nec posse alienari,& ꝙ legitima,& trebellianica, ac debita essent salua super alijs eorum bonis,& ꝙ si quis tentaret alienare,portio illius illico deueniret ad alium superuiuentẽ, ex quibus colligitur, ꝙ in casu attentationis ad superuiuentẽ libere deueniret.
30 †Et valde interest Gabrielis hoc fieri,ex quo si libere ad ipsum peruenit,dispositio sua facta super casali erit valida , sinaũt nõ peruenit libere,erit totum contrarium, interest nãque testatoris,eius dispositionem seruari.§.plus.insti.de action.l. quia po
31 tetat.ff.ad Treb.†Interest etiam hæredis Gabrielis,qui eius representat personã: ut in auth.ut defun. seu fune. & faciũt no. in l.Gallus.§.quid si is.ubi glo.& doct. ff. de libe.& posthum.
32 ¶†Nec obstat,si diceretur , quod Gabriel potuit grauari in dicto casali per Stephanum,nam aut venit ab intestato,aut ex testamento,& vtroque casu grauari potest.l.de eo.C. de fideicõmis.cum no.in l.j.ff.de leg.1.& concordan. Nam aduertendũ quòd Gabriel nec ex testamento , nec ab intestato venit ad casale,sed tãtùm virtute pacti diuisionis,cui pacto fuit factus locus;ut patet ex instrumento inuentarij,& diuisionis hæreditatis,& ex iudicio discussionis factæ,& sic non consideratur casus,qui non est,& quia venit uirtute pacti , grauari nõ potuit.

¶†Et

33 ¶†Et si diceretur, ꝙ potuit grauari in æstimatione, & in dicto casali Stephanus poterat hr̃e alium hæredẽ ab intestato &c. Rñdetur, ꝙ dictæ considerationes in facto nostro non concurrunt. nã nullus alius hæres est ab intestato, nec Gabriel fuit grauatus in æstimatione, & ideo nõ ꝯsiderandum : cum non entis nullæ sint qualitates. c. ad dissoluendũ. de despon. impub.
34 & l. eius qui. ff. si cer. pet. ¶†Nou ob. sæpius dictum, ꝙ Stephanus ꝯtulit alienationem in tp̃s permissum, s. post mortem Gabrielis, ergo potuit hoc facere, vt notatur in l. in tp̃s. ff. de hær. insti. Et illa dictio, perpetuò, posita in pacto debet restringi ad tempus vitæ Gabrielis, ut in simili per gloss. in l. j. ff. pro soc.
35 †Nam aduertendũ est, obiectionẽ sublatam aliàs fuisse per ea, quæ no. in c. cum dilecti. de accu. tñ magis clarè respondendo dr̃, cessare obiectionẽ ex his, quæ no. Bar. in l. alia. §. eleganter. col. 2. ver. non obstat, quod dicit paria. ff. sol. mat. ubi tenet, paria esse, fieri tpe permisso, uel cõferri in tp̃s habile, qñ non requiritur certa habilitas in tpe, quo actus fit: si enim tpe, quo fit actus, requiritur certa habilitas : tunc interuenire dẽt tpe, quo fit, nec sufficit, ꝙ conferatur ad tp̃s habile, allegat iura, qđ in casu nostro uerificatur; nam qui alienat, tempore alienationis debet esse habilis, & dicto tpe consideratur habilitas & nõ
36 alio. † Prout obiectio potest tolli ex no. per Bar. in l. si constãte. §. quoties. col. 2. in prin. ff. sol. mat. ubi limitando d. l. in tempus. dicit, non procedere, quando in initio debet cõsiderari habilitas, & lex resistit in initio actus: nam tunc non sufficit conferre in tempus habile, in casu præsenti pactum de non alienãdo, quod loco legis habetur, considerat initium, quo quis nedum alienat, sed tentat alienare, ꝯsequenter non ad paria. †Ad
37 quæ bene faciunt uerba pacti ibi, ullo unquam tpe nec perpetuo: quia si non clauderent omne tp̃s, etiam post mortem Gabrielis, nihil operarentur, qđ non dicendum, uulga. c. si Papa. de priuil. lib. 6. l. si qñ, de leg. 1. Probatur ꝯsequentia: nam simplex pactum de nõ alienando includeret tp̃s uitæ, & dicta uerba, quæ respiciunt tp̃s, ultra si non operarentur, essent frustratoria, quod non dicendum, & dicta prohibitio est perpetua, & sic excludit omne tp̃s, & si non excluderet, ꝯtrariaretur sibijpsi,
38 quod non dicendũ. †Dictio enim in perpetuum, denotat infinitatem tpis. l. annua. §. si Titio. ff. de annu. leg. & in auct. de resti. fideicom. §. nos aũt, iuncto princi. quæ perpetuitas est sine præfinitate. l. sine præfinitione. ff. de pę. vnde si limitaretur ad tp̃s uitæ, nõ denotaret perpetuitatem, & sic cõtrariaretur sibi.
39 †Et licet aliqñ dictio, perpetuò, limitetur ad uitam. l. j. ff. pro soc. istud procedit, qñ subiecta materia hoc patitur, ut erat ibi in societate, quæ finitur morte sociorum. l. adeo. §. finita. eo. ti. in casu uerò nostro materia subiecta arguit totum ꝯtrium, ut s. debet itaque illud perpetuò, intelligi post uitam; nam ad quid fratres uoluerũt casale esse indiuisibile, & ꝙ ullo unquã tpe, & in perpetuum nõ posset alienari, & ꝙ legitima & trebellianica esset salua in alijs rebus, nisi ad effectum, ꝙ dictum casale perueniret ad superuiuentẽ in casu ꝯuentionis pacti, liberum omni tpe, & faciunt illa uerba, ullo unquam tpe, quæ sunt generalia & prægnantia, & multùm ꝯsideranda, ut dicunt Mod. in l. quædam. §. nihil interest. ff. de eden. & not. per Bal. in rub.
40 C. de ꝯhen. emp. q. 9. ¶†Non obst. §. hæredes. ut satis sit, ꝙ requiratur, ut ibi no. nam in casu nostro nulla fuit requisitio, ꝯñr Gabriel in mora minimè constitutus fuit, vnde cessat dispositio. d. §. ut ibi uolunt oẽs, & quasi perpetuò debebat remanere in familia; ut patet per uerba pacti, quo casu, etiã requisitione præcedente alienari non põt, ut not. Bar. & alij in d. §. cohæredes. & in l. peto. §. fratre. de leg. 2. ¶Vlterius cõsiderandum est, ꝙ Gabriel locauit casale, de quo agitur, aduersario pro mercede annua uti instr̃o locationis, & quia mortuo Gabriele hære-
41 dibus suis de dicto casali mercedẽ non soluit, nõ uideo †quin pro tempore decurso nõ teneatur ad solutionem dictæ mercedis, toto titu. ff. C. & institu. locati. cum de locatione, ac ꝙ dicti actores sint hæredes Gabrielis constat per instrumenta præsen-
42 tia. ¶†Nec obst. ꝙ Titius impedit istum uti, & frui dicto casali, et quòd hoc facit causa dictorum hæredum, consequenter uidetur conductorem non teneri ad solutionem pensionis per ea quæ no. in l. si merces. §. culpę. & in l. si fundus. ff. loc. cũ
43 si. †Nam aduertendum est, ꝙ ante tempus impedimẽti allegati nulla est difficultas, quin conductor non teneatur ad soluendum mercedem, & etiam no. in præallegato. §. culpę. & præallega. l. si fundus. difficultas tantùm esse vr̃ post impedimentũ, quo casu habemus considerare ipsum non esse audiendum nisi a tempore, quo impedimentum notificauit actoribus: quoniam de tempore antecedente notificationem nõ resultat difficultas, quin non teneatur ad solutionem mercedis temporis præcedentis notificationem, ut no. per doc. in iurib. præalleg.
44 & in l. in his. in prin. ff. sol. ma. † Post tẽpus uerò notificati impedimenti allegati cadit duplex consideratio. Prima: nam hæredes Gabrielis actores notificatione eis facta protestati sunt ꝯ conductorem petentes alterum duorum, uel ꝙ perseueret in ꝯductione, & solueret mercedem, uel ꝙ recederet a locatione & conductione: & quia ꝯductor alterum prædictorum nõ elegit, minimè dubitandum, quin repelli debeat ab ipsa cõductione; cum non seruet formam locationis habentis, ꝙ non soluendo mercedem sit licitum locatori expellere conductorẽ, quæ conuentio. l. dat. l. j. §. si cõueniat. ff. deposi. nec conductor põt se iuuare dicendo, impediri causa dictorum hæredũ locatoris, ex quo ille impedimentum præstat odio & inimicitijs ipsorũ hæredum. Nam aduertẽdum est: qm̃ non creditur probatum
45 illum expulisse cõductorem & eius animalia a casali. † Et esto ꝙ probarentur minæ : tñ solæ non sufficiunt. l. ui. l. metum. ff. quod met. cau. & per Fel. in c. 1. de off. deleg. in prin. Prout ẽt quia si minæ essent in aliquali consideratione: tamen ipsi hære
46 des nullam dederunt causam inimicitijs. †Et quãuis ille dicat hoc facere causa dictorum hæredum: tamẽ cum ipsi hæredes uerè causam non dederint, dictis & uerbis illius non est credẽdum, nec ex hoc locatores debent pati damnum & retentionẽ pensionis, ut vr̃ concludere Pau. & Imo. in d. l. in his. & Bal. cõsil. 227. in 2. uol. Fulg. Salyc. in d. §. culpæ. & melius per Alex. consi. 169. in 2. uol. requisiti, ubi declarat intellectum dicti §. culpæ, & dictæ. l. si fundus. & concluditur, ut sup. Par. Ro.

SVMMARIVM.

1 *Expectantes pares in data, & processu mutuo se impediunt, et ad ordinarium recurritur.*
2 *Minus diligens non potest acceptare, nec sibi facere prouideri stante concursu aliorum expectantium, qui sunt diligẽtiores.*
3 *Concurrens magis obstat, quàm exclusus.*
4 *Decretum expectantis fortioris impedit debiliorem quantumcunque &c.*
5 *Decretum nedum ordinarium uerum exequutorem expectantis debilioris afficit.*
6 *Expectans debilior quo casu, & quo ad quid possit defendi aduersus potentiores.*
7 *Diligentior in processu excludit alios minus diligentiores.*
8 *Minus impeditus ex pluribus impeditis eligendus est.*
9 *Excluditur ab illis, qui habẽt, quod ipse habet & plus aliquid.*
10 *Vbi concurrunt plures prouisiones factæ ab eadem persona super eodem beneficio, nec apparet de prioritate, ambæ prouisiones sunt inualidæ.*
11 *Gratia, si neutri, quo casu locum habere potest, & numero 16. 17. & sequen.*
12 *Obligatio plurium debitorum quid operatur.*
13 *Beneficiũ potest deberi duobus, quamuis tribuendũ ueniat uni.*
14 *In terminis cap. duobus. facta electione per ordinarium electus habet ius in beneficio magis prouisione executoris quàm ordinarij electione.*
15 *Legatum dandum uni ex pluribus eligendo a Titio, a quo iste dicetur consequi legatum.*
18 *Plures in eodem beneficio an possint habere ius, & nu. 19.*
20 *Licet ius in re super beneficio non possit quæri pluribus in solidum, potest tamen quæri ad beneficium.*
21 *Declaratio gratiæ, si neutri, & nu. 22. 23.*
22 *Dictio, seu, utrunque casum comprehendit.*
23 *Et per dictã gratiam Papa quibus uidetur derogare, & n. 24.*
25 *Princeps difficilius derogat iuribus litigantium, quàm aliorũ.*
26 *Declaratio ad capitulum primum, de eo qui mitti. in poss.*

CONSILIVM CI.

1 Si quærimus † An isti expectantes mutuò se impediant ad effectum; ut prouisiones exequutorum expectatiuarum non possint sortiri effectum sine alio adminiculo, dicendũ puto ꝙ sic; ut est tex. expsſus

sus in c.si duobus,in fine,de rescrip.lib.6.vbi dr,φ stãte
ꝑitate expectantiũ,recurrendũ est ad electionẽ ordi-
narij,& sic in illis terminis prouisio executoris non est
effectualis nisi cũ ea cõcurrat volũtas seu electio ordi-
narij,si verò q̃rimus,an se impediãt ad effectũ:vt cẽseãt
nullũ ius hr̃e,vt sit locus acceptationi & ꝓuisioni alte-
rius expectãtis habẽtis ius debilius, & dicendũ puto φ
2 nõ:vt deducã in seqũetib.dubijs ¶ †Ad ſm dr,φ Io.mi-
nus diligẽs nõ potuit acceptare,nec sibi ꝓuideri facere
stante cõcursu aliorũ expectantiũ,q sunt diligentiores
in ꝓcessu:nã cũ decretũ expectãtis fortioris impediat
expectantes debiliores,ẽt vbi ipse expectans fortior ab
alio expectãte excludit,vt est casus in c.auctoritate, de
cõcess.ꝑben. lib. 6. vbi decretũ appositũ in literis tertij
expectãtis excludit primũ, quãtumcunque ipse tertius
excludatur à secũdo,fortius ergo decretũ expectantiũ
habentiũ gratias fortiores dẽt impedire expectantẽ de-
3 biliorẽ,vbi ipsi fortiores nõ excludũt sed ꝯcurrũt.†Cũ
magis obstet cõcurrens,quã exclusus,vt de se patet, &
probatur in l.qui soluendo,la prima.ff.de hæred. insti-
tuen.& l.duo sunt Titij,de testa.tu. põt ẽt ad hoc indu-
ci tex.in c.pen.de ꝑben.lib 6.vbi decretũ expectãtis for
4 tioris impedit debiliorẽ.† Quãtumcunque gratia for-
tioris ꝓpter superueniens impedimentũ nullo mõ pos
set sortiri effectũ,multo magis ergo in casu nostro im-
pediet debilior expectans,cũ fortiores expectantes nõ
sint in totũ impediti,imò cõcursu nõ obstãte benefi-
ciũ sit dandũ alteri ex eis,vt dicit tex.in d.c. duob.in ver
5 bo teneat.†q vult stãte cõcursu expectantiũ: vt ordina
rius in tñ teneat alterũ eligere, φ nõ põt ꝓuidere ter-
tio,vnde patet,φ decretũ expectantiũ insimul cõcurrẽ
tiũ est efficax in ꝑiudiciũ aliorũ , qua enim rõne afficit
manus ordinarij collatoris,eadẽ afficiet executorẽ ex-
pectantiũ debiliorẽ,vt ꝓbat in clementina vnica, primo
6 rñso,de cõcess.ꝑb. † Insup,si expectantes fortiores cõ-
currerẽt solũ ad inuicẽ,sed tractaremus de snĩa absolu
toria,vt debilior possideret,forte tũc ferenda esset snĩa
pro debiliori expectante,sed ex quo q̃rimus de validita
te ꝓuisionis,& sic ad effectũ snĩę adiudicatorię, nõ vi-
deo quõ defendi possit expectãs debilior:cũ expectãtes
fortiores ẽt cũ ipso cõcurrãt,& pugnãt aduersus ipsũ,
vt ex facto apparet,vnde si expectantes fortiores impe-
diunt seipsos,fortius dẽnt ẽt expectantẽ debiliorẽ,qa si
φ plus est,impeditur,fortius ergo id,φ minus, authen.
multo magis.C.de sacrosan. eccle. & in regula nõ dẽt,
7 cui φ plus est.† Vltra hæc casus vr̃ esse in d.c. duobus,se
cũdo rñso,vbi est expressum,φ stãte aliquo expectante
diligẽtiore in ꝓcessu,alij minus diligẽtes excludunt,sed
in casu nostro sunt duo expectantes diligentiores Ioã-
ne,ergo est exclusus,& aliter dicendo sequeretur maxi
mũ inconueniens,nã iura volunt, ex pluribus impedi-
tis eligendũ minus impeditũ, vt in regula quoties nihil
8 sine exceptione,& ĩ regula in obscuris, †nos aũt ex plu
rib.impeditis ad cõsequẽdũ bñficiũ,de quo agit, elige-
mus magis impeditũ,cũ Ioan.obstẽt oĩa, q̃ obstãt alijs,
& vltra illa obstet minor diligẽtia. & φ Io. Impeditur à
duob.simul;cũ tñ quilibet aliorũ expectantiũ nõ impe
9 dit nisi ab vno,vt patet intuenti.† Vltimò dicendũ pu-
to,φ dictus Ioannes lædat, seu impediat ẽt rõne parita
tis seu cõcursu ; nã licet alij expectantes hẽant plus quã
ipse,tñ habent ẽt illud idẽ,cũ in eo,φ est plus, &c. vt in
regula iuris,& in l. 1. §.si stipulati.ff. de verbo. obli.vnde
cũ verũ sit,eos in omnibus cõcurrere , & cõcursũ im-
pedire effectũ ꝓuisionũ , dicto cap.duob. ergo ꝓuisio
10 Io.canonizari nõ põt.† Ad vltimũ dicendũ puto,cano
nizãdũ esse gr̃a gratificationis Pauli,nã gratia,si neutri,
Io.canonizari nõ põt, ex quo cũ illa in eadem data cõ
currat alia gratia,si neutri,Pauli,& certũ est,φ vbi con
currũt duæ ꝓuisiones factę ab eadẽ ꝑsona super eodẽ
beneficio,nec apparet de prioritate, ambæ ꝓuisiones
sunt inualidæ,nisi supior alr̃ declaret,nec hoc casu pos
sessor ꝑfert,vt cõcludũt Io.An.& alij,in c.si à sede.de ꝑ-
bẽ.li.6.sed in casu nr̃o nõ cõstat de prioritate dictarũ ,
grãrũ,nec Papa alr̃ ꝯclarauit,nisi forte in fauorẽ Pauli,
cui postea prius gratificauit, ergo dicta gratia,si neutri
11 Io.est inutilis. †Præterea (vt arbitror) hoc casu nõ põt
hr̃e locum gr̃a,si neutri, qa nõ est verũ,neutri cõpete-
re,immo ius cõpetebat illis duob.expectantib. fortio-
rib.qui cõcurrebant,probatur hoc: quia necesse erat
dare bñficium istud alteri ex eis,vt in d.c. si duob. in fi.
sicut ergo in obligationib.alternatiuis obligatio est in
vtraque re, quantumcunq; altera tñ sit soluenda . l. si
duo rei,in fi.ff.de ver.obl.& nota,in l.qui decẽ.§.Stichũ
12 ff.de sol.Et†sicut obligatio cõsistit insolidũ in plurib.
reis credendi,& debẽdi,quantũcunq; sufficiat vni sol-
ui,& solo facta ab vno:vt inst.de duob.reis,ĩ prin. & ff.
e.tit.l.2. sic & in casu nostro beneficiũ,de quo agit,de
bebatur ambob.dictis expectantib. q̃uis alteri tñ per
13 electionem ordinarij tribuẽdũ esset.†& si alr̃ dicimus,
sequeret,φ vbi non sunt nisi duo expectantes,q inuicẽ
concurrant,ordinarius poterit alteri cõferre, ex quo
neutri ius cõpetit,& sic neutri facit iniuriã, φ tñ absq;
14 dubio est falsum,vt patet ex d. glo.in c.si duob. †Insu-
per puto,φ in casu d.c.si duob.facta electione per or-
dinariũ electus habeat ius in bñficio magis vigore pro
uisionis executorũ,q̃ electionis.Probat hoc:quia ordi
narius caret potestate cõferendi stante decreto,& op-
positione manus Papæ.c.vt nostrũ,de appe.& in c.si so
15 li,de cõcess.præb.li.6.Confirmat† hoc:quia sicut lega-
tũ factũ vni ex plurib.quẽ Titius elegerit,nõ censet da
tũ ab eligente,sed à testatore.l.vnũ ex familia.§.j.ff.de leg.
2.ita in casu d.c.si duob.beneficiũ dẽt censeri collatũ
à Papa mediãte executore gr̃æ,ex quo ordinarius co-
git alterum ex illis eligere,& facit ad hoc.c. cũ aliquib.
de rescr.li.6.Cõfert his tex.d.c.si duob.nã ponit aliqua
verba,per q̃ videatur,φ stante d.cõcursu non possit di
ci neutri ius cõpetere,ex quo in euẽtum electionis or
dinarij collatio executoris dat plenũ ius in Bñficio.Cę
16 terum arbitror,φ Papa dãs grãm,si neutri,intendit illã
hr̃e locum,vbi inter collitigantes est paritas, nec vult
alicui ꝑiudicare,vt patet ex illis verbis,si neutri , &c.sed
in casu nr̃o nõ est paritas,ex quo bñficiũ debet Paulo
17 licet alter cũ eo cõcurrat,& Io.aliquo mõ debet.†Itẽ
si diceremus grãm,si neutri,hr̃e locum pręiudicaret di
spositioni dicti cap.si duobus,& tñ in vna parte gratia,
si neutri,vt arbitror,derogat dispõn. illius cap. si duo-
bus,concluderẽ ergo,nõ esse locũ gratiæ, si neutri,sed
sequẽti gratiæ gratificationis,& istud clarè vr̃ determi
nare gl.in verbo concurrunt,in d.c.si duob.dũ dicit in
18 terminis esse locum gratificationi.†Non ob si dicat φ
plures nõ pñt simul hr̃e ius in eodem beneficio. c.ma
iorib.& c.dilecto.de præb.& l.si vt certo.§.duob.ff.cõ-
19 modati.nã hoc procedit ſm veritatẽ,†secus aũt est re-
spũ fictionis.l.plerunq;.ff.si cer.pe.l.si is q pro empto-
20 re.ff.de vsucap.Præterea†ius ad rem põt q̃ri plurib.in-
solidũ.ff.de duo.re.ꝑ totũ,& l.quoties,C.de rei vend.Et
21 ad†hoc vt deficiat gr̃a,si neutri,sufficit φ alter ex litigã
22 tib.hẽat ius ad rẽ.†Nã dr̃ in hmõi gratijs,si repieris neu
tri dictorũ collitigantiũ in dicto beneficio,seu ad illud
ius cõpetere,&c.dictio seu,vtrunq; casum includit.l.si
qs ita legauerit.ff de auro & argen.leg. sed clarũ est, φ
Pau.hẽt ius ad rẽ,ergo non est locus gratiæ, si neutri.
23 Nec† dici põt,φ Papa ĩ gr̃a,si neutri, vellet derogari iu
ri ad rem ꝑ illã clausulam,aut si aliqui super prouisio
nib.sibi faciẽdis,&c.qa ista clausula nõ operat effectũ,
vbi ẽt in casu nostro vltra lr̃as apostolicas beneficiũ
vacauit,& fuit ꝑ expectãtẽ acceptatũ, licet in hoc sint
opiniones,vt ponit Ber.de Bisi.de cõcess.ꝑb.decis.8. &
24 decis.in nouis.245.licet de more, † &c.Vel verius,dato
Papa ꝑ illã clausulã derogaret ẽt acceptationib. expe-
ctãtiũ,tñ hoc nõ refert nisi ad expectãtes, q nõ sunt in
lite, quò aũt ad litigãtes Papa præseruat ẽt ius ad rẽ,vt
patet ex dictis verbis,seu ad illud,& est rõ:qa princeps
25 difficilius ꝑiudicat iuri litigantiũ, †& in dubio nõ cre-
dit velle ꝑiudicare litigãtib.vt in auth.in medio litis nõ
fieri,ꝑ totũ,in c.si.vt lite pendẽte,& in c.1.& 2.eo. tit.li.
6.& si aliter dicimus,nõ video, quid operarẽtur in gra
26 tia,si neutri,illa verba,seu ad illud,&c.†Præterea in ca-
su nr̃o vltra acceptationẽ est ẽt ꝓuisio,licet impedita
ꝑ cõcursum.Insuper nõ obstant not.in c.vnico, de eo
q mit.in poss.qa in casu nr̃o iura actoris,& rei sunt inę
qualia,attẽta gratia gratificationis,quã hẽt. Pau.Paris.

SVMMARIVM.

1 *Sententia lata contra carceratum, qui non poterat adesse in iudicio, est nulla.*
Quando quis non potest interuenire in iudicio ex iusta, & necessaria causa, non tenetur constituere procuratorem, & sentẽtia contra ipsum lata est nulla ipso iure, & nu. 3. 4. & 5.
Impedimenti causæ quando remedium introducant.
2 *Impedimentum ex quibus verificetur, & de eo quando dicatur constare.*
3 *Carceratus de facto, & iniustè non tenetur mittere procuratorem.*
4 *Carceratus propter delictum sui culpa habere dicitur impedimẽtum necessarium, ita vt non teneatur constituere procuratorẽ & sententia contra eum lata est nulla.*
5 *Et quid si nõ habet facultatem se defendendi per procuratorem.*
6 *Vel si causa esset ardua.*
7 *Causa ardua eße iudicatur ex valore ipsius, vel quando, &c.*
8 *Et quid si impedimentum est duraturum longo tempore vel paruo.*
In causa ardua non tenetur quis procuratorem constituere, & nu. 5. 6 & 7.
9 *Pauper dicitur non habere facultatem mittendi procuratorem.*
10 *Impedimentum iustum reputatur, quando quis non potest habere documenta pertinentia ad causam pro ipsius defensione.*
11 *Si bona alicuius sunt publicata, postmodum non est agendum cõtra ipsum, sed contra fiscum.*
12 *Capitaliter condemnatus habet iustam, & necessariam causam non comparendi, si coram alio conuenitur.*
13 *In firmus corpore habet iustum impedimẽtum non comparendi.*

CONSILIVM CII.

Quod sentẽtia lata à Cõseruatorib. sit euidẽtissimè nulla ex plurib. capitib. oñdit᷑. Primò
ꝗa fuit ꝓcessum ꝯ Io. Frã. carceratũ, ꝗ nõ poterat in iu
dicio adesse ex cã necessaria & ꝓbabili: ꝗm de mãdato
Ducis fuerat carceratus & capitali sñia ꝯdẽnatus de-
scriptis oĩb. eius bonis & iurib. & fisco Ducali applica-
tis, & cognitionis & sñię tpe detinebat᷑ in carcere, ex
1 ꝗb. †apparet, ꝙ hmõi sñia ꝯ ipsum lata est ipso iure nul
la, nam qñ quis non põt adesse ex iusta & necessaria cã
procuratorẽ ad cãm mittere nõ tenet᷑, & si causę impe
dimenti añ sñiam iudici innotescãt, sñia postea lata est
ipso iure nulla. Si aũt post sententiã ostẽdant᷑ per in in-
tegrum restitutionẽ sententia rescindit᷑, ita Bar. & doc.
cõiter cõcludunt, in l. q̃sitũ, ff. de re iu. l. 2. §. si ꝗs. ff. si ꝗs
caut. in l. fi. ff. de in integ. resti. in l. 1. ff. de diuer. & temp.
præscr. l. 2. †. fi. de custo. reo. c. 2. de ꝓcu. Cãæ aũt impe-
dimenti innotuerũt Conseruatorib. quia comparuit
defensor dicti Io. Fran. ad allegãdũ causas hmõi impe-
dimenti citatis aduersarijs, & in hac cognitione vene-
rũt lrę ducales emissę ad Cõseruatores, q̃ ipsos certio-
res redebãt de carceratione, & illos hortabant᷑: vt diffe
2 rẽt ꝑ duos mẽses ĩ cã ꝓcedere: vt †carceratus potuisset
adesse defensioni, q̃ oĩa ad effectum certiorãdi iudices
abũde sufficiũt, ꝑ Bar. & doc. in d. l. q̃sitũ, & ꝑ Bar. in l. li
ber. §. litẽ. ff. de neg. gest. & in ext̃uag. ad reprim. in ver-
bo neglexerit. & ꝑ Abb. ĩ d. c. 2. ꝙ aũt Io. Frã. iusta & ne
cessaria cã fuerit impeditus, patet; ꝗa fuit iniustè & de
facto cõdemnatus bonis oĩb. priuatus, & in carcerem
ꝯiectus: vt patet ex ꝓcessib. formatis ꝯ ipsum, in ꝗbus
nullũ eius delictũ apparet. Nã carceratus de facto & in
3 iustè nõ tenet᷑ mittere procuratorẽ. Et †si iudici ꝯstitit
de carceratione añ sñiam, sñia est ipso iure nulla, si aũt
postea constet, rescindit᷑: vt ꝑ doc. maximè per d. Ale. in
4 l. 2. de in ius voc, & in d. l. q̃sitũ. †Cæterùm posito, ꝙ ali
quo mõ posset apparere fuisse carceratum ꝑꝑ delictũ
cõmissum, & sic eius culpa, & quodãmodo iniusta sed
necessaria cã impeditum, arg. l. Papinianus. ff. de min. l.
sed & si per p̃torem. §. 1. ff. ex quib. cau. ma. in casu nr̃o
ęquè iudicari põt ac si iusta & necessaria cã fuisset im-
pedimentũ, & ꝑꝑa nõ tenebat᷑ mittere ꝓcuratorẽ, & ꝑ
5 ꝯñs sñia nullius fuit momẽti †namqñ ꝗs est iustè car
ceratus, vt propter delictum, si non habeat facultatem
comparendi per procuratorem: tunc sententia con-
tra carceratum non valet, vel rescinditur: vt dictũ est, &
ita intelligitur, quod dicit Bar. in l. is ꝗ reus. ff. de publi.
iudi. in fi. ꝙ quidem declarat᷑ per Pau. de Cast. in l. 2. §. si
quis. ff. si ꝗs, cau. & in d. l. 2. §. si ꝗs, de in ius voc. quẽ ibi
seqt᷑. d. Alex. in d. l. si q̃sitũ, videlicet, ꝙ si carceratus hẽat
facultatẽ se defendẽdi ꝑ ꝓcuratorẽ, alterno tñ istorum
deficiẽte, vel ꝙ fuerit iniustè carceratus, licet hẽat facul
tatẽ mittendi ꝓcuratorẽ, vel ꝙ fuerit iustè carceratus,
& nõ hẽt facultatẽ mittendi ꝓcuratorẽ, nõ põt ꝓcedi
validè contra carcerũ, & ita loquitur Bar. in d. l. 2. de in
ius voc, idemq; dixit, d. Alex. in d. l. q̃sitũ. 2. col. ex aucto
ritate eiusdem Pau. ibi, & Bar. in l. idemque. ff. ꝓ soc. in
eo. ꝗ est iustè carceratus, & habeat habilitatẽ mittẽdi ꝓ
6 curatorẽ, & cã non sit ardua. Altero †tñ istorũ subsistẽ
te, vel ꝙ nõ habeat facultatẽ mittendi ꝓcuratorẽ, vel ꝙ
cã sit ardua, ꝓcedat Bar. in d. l. 2, de in ius voc. videlicet,
ꝙ nõ valet sententia ꝯ iustè carceratũ, & in summa di-
cẽdũ est ex sententia doct. in locis p̃dictis, alterũ ex ꝓxi-
mè relatis sufficere ad hoc, vt sententia ꝯ iustè carcera
tũ sit nulla, vel ꝙ nõ habuerit facultatẽ mittendi ꝓcura
7 torẽ, vel ꝙ cã sit ardua. Quòd †aũt cã huiusmodi sit ar-
dua apparet: quia est valoris decẽ milliũ ducatorũ, vl-
tra, & quasi de tota substãtia agit᷑, & propterea dicit᷑ cã
ardua. l. itẽ ꝓpter litẽ, ff. de excusa. tuto. c. 1. de rest. spol.
lib. 6. & not. ꝑ Abb. in d. c. 2. de procur. in vlti. col. & ibi-
8 dẽ. d. Ant. in 6. col. Et †sanè qñ cã est ardua, siue impedi-
mentũ sit duraturũ longo tẽpore, siue nõ, impeditus
nõ tenet᷑ mittere procuratorẽ, per tex. in d. c. querelã,
de ꝓcu. & ita intelligit. d. Ant. in c. cum dilecti, de dol. &
contu. & Bal. in l. ab eo. C. quo. & quan. iud. quos refert,
& sequit᷑ d. Alc. in d. l. 2. §. si ꝗs. ff. si ꝗs cau. in 2. col. & idẽ
tenet Abb. in d. c. q̃relã, & tãto magis in casu nostro nõ
tenebat᷑ mittere ꝓcuratorẽ ex eo, ꝙ causa erat ardua;
& quia fuerant Cõseruatores certiorati ꝑ literas duca
les, ꝙ impedimentũ non erat longo tempore duratu-
9 rum. Quod †autem dictus Io. Fran. carceratus non ha-
buit facultatem mittendi procuratorem ostendit᷑ pri-
mò propter egestatem, in qua erat inuolutus: cũ nihil
ei capitaliter condemnato bonis omnib. priuato reli-
ctũ erat p̃ter miserandã fortunã paupertatis. pauper-
tas. n. est impedimentũ & iusta ac necessaria cã, & æqui-
paratur graui corporis infirmitati, propter quã pau-
pertatẽ nõ habebat facultatẽ mittẽdi ꝓcuratorem, &
ideo nõ tenebatur: vt nota. per. docto. in d. l. 2. §. si quis,
maximè ꝑ d. Ale. in 1. col. & nota. in c. ex ratione, de ap-
pel. facit. l. si procuratorẽ. §. si ignoran. ff. man. item nõ
habebat facultatẽ mittendi procuratorem, ꝗ potuisset
causam eius defendere; ꝗa oĩa iura & documenta ad
causam necessaria fuerant cõfiscata simul cũ alijs scri-
pturis & bonis, & quæ adhuc apparẽt inscripta in quo
dam repertorio fiscali, vbi bona oĩa descripta fuerunt;
10 Nã †ille, qui allegat nõ posse habere documẽta pertinẽ
tia ad causam, dicit᷑ iustè impeditus in defensione cãę,
& documentis postea habitis retractat᷑ res iudicata, ex
quo hr̃i nõ potuerũt tẽpore cognitionis, ita no. Ang.
in l. imperatores. ff. de re iudi. & Bar. in l. 1. C. de senten.
11 aduer. fis. lat. lib. 10. Præter †hæc illud plenè efficit sentẽ
tiã & ꝓcessũ ꝯ p̃dictũ carceratũ nullius esse momẽti;
ꝗa fuit actũ ꝯ carceratũ post publicationẽ & ꝯfiscatio
nẽ oĩum bonorũ, nõ amplius dominũ nec possessorẽ,
ꝗ debuissẽt agere ꝯ fiscũ, cui bona erãt applicata, vt no.
Bar. in l. fi. 2. col. ff. de in integ. resti. nã ꝑ publicationẽ bo
norũ erat liberatus ab actionib. passiuis, iuxta. l. 1. C. de
fideiuss. & l. 2. C. ad leg. Iul. đ vi publ. vel priuat. iniquũ est
,n. actiones aduersus eos dr̃e dari, ꝗb. bona ablata sũt, vt
12 dicit tex. in l. fi. §. fi. ff. de his q̃ in frau. cred. †Deniq; illud
omittendũ nõ est, ꝙ in casu nostro nõ solũ interuene-
rũt hmõi impedimẽta relata, sed ẽt ꝯdẽnatio capitalis,
etenim capitaliter cõdẽnatus dr̃ impeditus iusta & ne-
cessaria cã, & hmõi impedimentũ cõnumerat᷑ inter iu
stas & necessarias cãs; vt est text. in l. sed & si ꝗs, in prin.
13 ff. si ꝗs cau. & †meritò æquiparari põt aduersæ valetudi
ni, in qua propter infirmitatẽ corporis dr̃ quis impedi
tus iusta & necessaria cã. d. c. q̃sitũ & d. l. 2. §. si ꝗs, quãto
magis capitaliter cõdẽnatus ꝑꝑ animi ęgritudinẽ dici
potest aduersa valitudine laborare, qua ratione rece-
ptum est, vt nõ tã infirmitas corporis ꝓpria sed & suo-
rũ dicat᷑ impedimẽtum ex iusta, & necessaria causa. 23.
distinctione. cap. communis, & ibi gl. & per doctores in
d. l. 2.

d.l.2.§.si quis,& in d.c.quærelam,& in d.l.quæsitum,& hoc propter merorem,& animi dolorem,quo quis afficitur suorum infirmitate,vt dicit tex.in dicto capitu. communis. Parisius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Papa super bonis ecclesiasticis liberam habet facultatem disponendi.*
Et potest super uebus feudalibus facere inuestituram, & concurrere cum ordinario.
2 *Et inuestituram factam per ordinarium potest extendere ad feminas.*
Et masculis potest præiudicare per dominum feudi.
3 *Ius competens agnatis ex inuestituris est in spe, & non dicitur esse in bonis, antequam, &c.*
4 *Et illi iuri potest per principem præiudicari; vt fit per legitimationem, & similia.*
5 *Vt etiam in filio adoptiuo.*
6 *Feminæ à successione feudorum quare excludantur.*
7 *Papa potest dare nouam formam succedendi in feudalibus.*
8 *Et licet sine causa princeps non possit vasallum deuestire; tamen potest ponere feudum sub certa regula.*
9 *Consuetudo, quod liberè feuda possint vendi, & alienari, an valeat, & idem fieri poterit per priuilegium.*
10 *Inuestituræ antiquæ vacātes ad feminas deuolui solitæ attēdi debent.*
11 *Consuetudines feudales iuris sunt positiui, & alterari possunt.*
12 *Quando princeps concedit aliquid non sunt citandi illi, quorum potest interesse.*
13 *Narratiua, an, & quando reddat dispositionem surreptitiam.*
14 *De prima inuestitura quando facienda sit mentio, vt cesset surreptio.*
15 *Et quæ taciturnitas reddat gratiam surreptitiam, & sequen. & num.18.*
16 *Negligens petere inuestituram priuatur iure suo.*
17 *Frater in feudo quando succedat fratri.*

CONSILIVM CIII.

Quod habilitatio facta per D.N. Pontificem in persona D.Annæ de dictis castris ꝓ se & eius descendentibus legitimis,& naturalibus vtriusq; sexus valeat,& teneat,vr̄ nō esse dubitandum:cū facta fuerit à Pontifice habēte liberam facultatem, & ptātem sup bonis ecclesiasticis,iux.no.ꝑ Abb.& doc. in c.in pn̄tia, deprobati.per Ioan.And.& alios,in c.2.de conces.præ
1 ben.& in cle.1.vt lit.pend.† Quia Papa concurrit cum omnibus alijs personis cum potestate,& iurisdictione, & ideo potest infeudare nedum ea,quæ suntsui apostolatus,sed etiam omnes res,quę sunt aliarum ecclarum vt no.Io.Mona.in c.si eo tempore,de rescr.in 6.& Bal. in c.1.in prin.qui feu.da.poss.quanto magis in casu nostro,in quo eps Asten:infeudauerat dictum Principuallum de dictis castris pro se,& successoribus suis mascu
2 lis qbuscunq; † & Papa solum extendit dictā infeudationem ad fęminas.quæ licet rl̄r in feudis non succedant,vt in c.1.§.filiæ.de successio.feu. tamē prout dicit Bal.in c.1.quemadmodum feu.per. masculi. agnati ex quodam priuilegio excludūt filiam,cui priuilegio potest derogari per dominum feudi, inuestiendo filiam amore patris,ergo multo magis potuit Papa,q est supremus oīum ordinariorum,dictam inuestituram ad
3 pręfatam D.Annā,eiusque successores extendere. Secundò†ius,quod competit agnatis in feudalib.ex inuestituris antiquis dr̄ esse quoddam ius in spe, antequam deueniat casus successionis:vt no.doct.in d.c.1.de suc-
4 ces.feu.†quod ius non dicit̄ esse in bonis nostris;vt no. Bar.in auth.si qua mulier.in fi.C.de sacrosanc.eccle.& propterea in eo potest per principem successoribus præiudicari:vt no.dicit Bald.in l.2.C.de iur.& fact. ign. l.1.in fi.de iu.annu.aure.& in l.rescripta, in fi.de preci. Imper.offer.& latè per Pau.de Cast.& doc.in l. Gallus. in §.& quid si tantum,de libe.& posthu. pro quo facit bonus tex.iunctis nota.per glo.& doct.in c. naturales, si de feu.fue.contro. vbi licet aliàs naturales legitimati non succedant in feudo; tamen si expresè ad feuda legitimentur, excludunt alios agnatos sequentes, &
5 idem dicitur de filio adoptiuo: vt no. in c. adoptiuos, eo.titu.Quia†princeps potest præiudicare in iure quęrendo,maximè in feudalib.vt no. doct. in c. verum,de condi.app.& Bald.in l.qui se patris,in pen.col.C.vnde l
6 be.Tertio, †fęminæ excludūt à successione feudi ex ꝯsuetudine feudorū,ac ex volūtate principis, nō aūt ex dispositione iuris cōis: cū nulla deberet esse discrepantia sexus in successione,iuxta l.maximum vitiū, vt not.
7 glo.in c.1.in §.hoc aūt,ꝗ feu.da.pos. † Ergo pari mō ex voluntate principis dēnt posse habilitari ad succedendū:ꝗa Papa pōt nouā formā succedēdi in feudalib. dare:vt no.Bal.in l.fi.in prin.ff.de sena.allegās.l. ꝗ fundos. C.de om.agro deser.lib.10. & idē dixit in suo cōs. 333. ad intelligētiā sequendorū, in 1. vol. ꝙ licet Imperator
8 nō possit vasallos deuestire, vt in c. 1.de natu. feu. † tn̄ pōt feudū ponere sub quadā regula iustitiæ,& æquitatis,q̄ certè maior esse nō posset in casu nr̄o, q̄ ꝙ D.Anna succederet patri suo ī dictis castris filijs masculis nō existētib.ꝙ ꝑ dictos fratres cōsobrinos aduersarios nō excluderet, ꝑut in d.bulla statutū fuit.Quartò ad comprobationē dictæ extēsionis,& habilitationis allegatur ꝯsuetudo illius patriæ ab immemorabili tp̄e,qua dispo
9 nitur:†ꝙ feuda possint liberè vendi, & alienari in p̄iudiciū agnatorū sequentiū, ergo multo magis eidē Annę cōcedi; quia nō debet esse maioris effectus cōsuetudo q̄ priuilegiū:vt no.gl.in d.c.cū cōtingat,de foro cōp.& ibi ꝑ Io.And.& doct.in c.nouit,de iudi. & ꝑ Bar. in pęmio florū,& Bal.in l.ꝗcūque.C.de ser.fug.†Quintò alle
10 gantur antiquę inuestituræ factę de castris mōtis S.Stephani,& Castagneti,in ꝗb.apparet,ꝙ antiquitus erāt solita cōcedi ēt ꝓ fęminis,& ꝑpea non fuit nouū,nec inusitatū ad pristinā ipsorū naturā, & quantū ad castrū Pleyę,& castrū Montis alti extēderet, & ad fęminas dicta inuestitura,quod fieri potuit per Pōtificē ꝗ est oīa, & super oīa, vt dicit Bal. in c. 1. qualiter dn̄s proprieta.
11 cū cōsuetudines feudales sint iuris positiui, †in quo Papa habet liberā facultatē,vt in c. proposuit, cū vulg.de cōcess.p̄b.& disputare de eius potestate circa ea est ad
12 instar sacrilegij,vt in l.disputari,C.de cri.sacrile.¶†Nec obstat,ꝙ in dicta extēsione,& habilitatione nō fuerunt citati,nec vocati dicti aduersarij,ꝗa in priuilegijs,in ꝗb. princeps aliquē habilitat,seu cū aliquo dispēsat,nō requirit̄ aliqua citatio,vt no.Inn.in c.cū dilectus,de cōfir.vtili.vel inutili.Arch.in c.ꝯ morē.100. distin. Ant.de But. in c.debitores,de iureiur.Bal.in l.nā ita diuus, de adop. in l.fi.C.de fruc.& lit.expen.& in l.fi.C.ꝗb.res iu. nō no. ¶Nec ēt obstat quod opponitur de surreptione ꝯ dictā bullā apostolicā,inquantū in ea dr̄,ꝙ infeudationes prædecessorum dicti Principualli de portionib. dictorū castrorū Mōtis acuti S.Stephani,ac Mōtis alti, & Castagneti,factæ fuerāt ꝓ successorib.vtriusq; sexus, ꝙ tn̄ nō cōstat in īfeudatione facta pro portione castri Mōtis al
13 ti. †Itē quia prætenditur ꝑ partē aduersā, ꝙ vltimæ infeudationes factæ de dictis portionib. fuerūt solùm ad masculos,& nō fęminas cōces.&c.Nā respondet̄, ꝙ dicta narratiua nō reddit dictū priuilegiū surreptitiū, q̄d patet;quia in castro Pleyę,ꝙ erat maioris valoris,& importantię narratū erat,ꝙ erat cōcesū ad masculos tātùm, & nihilominus Papa extēdit dictā inuestiturā ad fœminas,ergo multo magis in dictis portionib. castrorum,si nō fuisset expressum, ꝙ erāt solita cōcedi ad fœminas,Papa nō fuisset retardatus ad dictā extēsionē cōcedendā;quia falsitas expresā,q̄ nō inducit Papā ad citius ꝯcedēdū,nō vitiat gratiā,vt no.Rot. in tit. de rescr. in antiq.decis.70.allegās no.ꝑ Inn.in c.fi. de rescr. & ī c. cū nostris,de cōcess.p̄b.itē not.Aegid decis.4. & in pluribus decis.ꝙ ēt patet ex fine dictę bullę inquantū Papa simpl̄r facit dictā extensionē, nec dat aliquā clām, ex qua videat̄ se fundasse circa dictas antiquas inuestituras,immo exp̄sè dicit,exclusis Andrea, & eius descēdētib.ac alijs eiusdē Principualli cōsanguineis,&c. Quare ex p̄dictis vr̄,ꝙ clarè ꝯstet de iure p̄fatæ dominę An
14 nę in dictis castris. †Nec obst.ꝗdā inuestitura de dictis castro Pleyę,& alijs portionib. castrorū impetrata ꝑ p̄fatū Andreā suo,& Principualli noīe, ꝓ quo derato ꝓmisit,&c.in anno.1520.à Do.B.tūc epo Asten.q̄ fuit an inuestituram obtentam per præfatū Andream Principuallū à D.Petro tūc episcopo Astē. de qua prima inuestitura nō fuit facta mētio in dicta secunda inuestitura, nec

nec in dicta bulla apostolica,&c. Quia respōdet, ꝙ dicta inuestitura obtenta ꝑ Andreā nūq̃ sortita fuit effectū,nec constare pōt de ratificatione p̄fati Princiualli, immo cōstat de ɔ̄rio:q̄a præfatus do. Princiuallus cōtinuatis tēporibus dictū castrū Pleyę tanq̃ propriū sibi specialiter in testamento paterno relictū tenuit,& possedit, & de eo inuestiturā habuit p̄fato Andrea verisimiliter sciēte,& nō ɔ̄dicēte,& ī ɔpēsā dicti castri Pleyę p̄fatus Andreas habuit dictū castrū Colocij, & plura alia bona maioris valoris,ꝓut ꝓbari poterit, quatenus opus sit,q̄nimmo filij p̄fati Andreæ nūc aduersarij à p̄fato domino Princiuallo cōduxerūt possessiones dicti castri Pleyę tāq̃ spectātes,& ꝑtinētes eidē domino Princiuallo,& ꝑ eū possessas,ꝓut ex instr̄o locationis ī actis producto cōtinet̄,& propterea de dicta inuestitura taliter per præfatū Andreā ɔ̄ dispositionē testamenti pa-
15 terni†impetrata,nō debuit p̄fatus do.Princiuallus facere mētionē, & eius taciturnitas nō reddit dictā gratiā apostolicā surreptitiā,ꝓut not.gl.in c. cū nr̄is,in verbo de facto,de concess.ꝑben.in c.suggestū,in verbo posterius,de iu.patro.& in c.in nostra,in gl.1.in fi.de confes. & firmat Lud.cōs.457.dubitat̄ primò,&c. in penu. col. Cald.in titu.de rescri.cōs.14.& Rot.in antiqu.eodē tit. decis.68.nota ꝙ gratia. Vnde fuit facta mentio in dicta bulla apostolica de dicta vltima inuestitura ꝑ parte p̄fati Princiualli impetrata,quæ sortita fuit effectū, & illa per Pontificē cum consensu episcopi, & dicti domini Princiualli, de quorum præiudicio immediatè tractabatur,fuit ad præfatam dominam extensa, quæ ex-
16 tensio valuit;vt patet ex prædictis.Itē†aduertendum ꝙ And.neglexit petere inuestiturā à Petro episcopo,ꝓpter cuius neglientiā deuolutum fuit castrum Pleye ad ecclesiam ipso iure:vt in cap.1.quo tēpore miles,& c.1. §.quam,de prohibi.feu.alienat.per Federicū, de quo castro præfatus do. Princiuallus inuestitus fuit in solidū à dicto Petro episcopo de anno.1519.& possederat ꝑ octo annos, & vltra vsq; ad tēpus dictæ bullæ extēsionis apostolicæ,ꝙ propterea ipse Andreas, q̄ erat priuatus per dictam negligentiam, non poterat aliquod ius prætendere in dicto castro, quia semel exclusus fuit, q̄nimmo si mortuus fuisset Princiuallus sine filijs,nō potuisset præfatus And.succedere: quia in feudalibus fratri non succedit frater, quando feudum fuit de nouo
17 acquisitū,facit not.in c.primo,de benefi.fratr.Et†multo magis non debet posse succedere stante dicta extensione apostolica ad præfatam dominam Annā. ¶Item quò ad portiones aliorum castrorū aduertatur ad dictam Bullam apostolicam,quod in ea non narrauit, ꝙ vltimæ inuestiturę fuerant concessę pro masculis,& fęminis,immo expresè primò dicitur, quod inuestitura impetrata per Princiuallum fuerat cōcessa pro medietate dictarum partium pro hæredibus, & successorib. masculis quibuscunque,& deinde dicitur, ꝙ aliàs prædecessores ipsorū Princiualli,& And.de dictis portionibus pro eis,& eorū descēdentibus vtriusque sexus inuestituras obtinere consueuerunt, & sic facta fuit relatio
18 ad inuestituras antiquas,quæ verificantur, † & de vltima inuestitura facta fuit expressa mentio, prout est,ergo de aliqua surreptione notari nō potest, iuxta nota. in c.super literis,& in c.postulasti, cū vulgarib. & ꝑpea ex hoc de aliqua surreptione dicta Bulla notari nō p̄t.

SVMMARIVM.

1 *Præsens resignationi beneficij,in quo habet pensionem, & tacēs, an videatur iuri suo renunciare.*

Quando quis dicatur venire per materiam obiectiuam.

2 *Qui venit per hanc viam,debet clarè deducere,& probare obiectus datos,& nu. 6 & alijs.*

Obiectus,& exceptio debent clarè deduci,& probari, nec sufficit præsumptiuè.

3 *Excommunicatio an probetur per denunciationem in dubio præsumptiuè.*

4 *Et in aduersarium an transferatur onus probandi de nullitate ipsius,& nu.7.*

5 *Obiectus, quod gratia sit consumpta per acceptationem alterius beneficij, qualiter sit probandus.*

8 *Quando quis specialiter debet aliquod probare, non sufficit id probare præsumptiuè, & nu.9.*

10 *Quòd beneficium fuerit creatum post datam gratiæ specialiter, & clarè probandum est.*

11 *Idem quando exceptio rei contrariatur iuri actoris in origine sui.*

12 *Idem si exceptioni contrariatur præsumptio vehementior.*

13 *Præsumptiones iuris cessāt,nec locum habent, vbi non est verisimilitudo.*

14 *Obiectus malè specificati quando possint melius & clarius specificari.*

15 *Sub renunciatioone, seu reuocatione generaliter facta de gratijs reseruatis, concessis, seu concedendis, non includitur, & non comprehenditur reseruatio facta causa renunciationis.*

16 *Sub alternatiua non comprehenduntur,nisi similia expressis.*

CONSILIVM CIIII.

1 Dico ꝙ supposito sine p̄iudicio,† ꝙ ex deductis p̄sumatur Archiep̄m interfuisse,q̄n prætensa renunciatio facta fuit sine rl̄a,ꝙ tn̄ talis p̄sumptiua ꝓbatio in casu isto,in aliquo non releuat aduersarium, nam certum,ꝙ sic excipiēdo aduersarius venit ꝑ obiectum;per gl.in c.vt circa,in verbo,formam,in fi.& gl. in clementina constitutionem,de elect.in verbo percipi,& ibi Butr.& Imo.post alios in quantū volunt, dici materiam obiectiuā quandocunq; ex subiectione, vel al̄r datur de nullitate prouisionis,& probat tex.in c.1.
2 de lit.conte.li.6. Quo†casu notissimū est,obijcientem dēre clarè obijcere,& clarè probare,d.c.vt circa, iūcta d.clem.constitutionem,& al̄s in c.super litis, & accedēs,cum materia,de accusa.& decidit clarè Io. And. in d.c.vnico,de lit.cōtest.li.6. vbi reus excipit de tacito in gratia beneficiali,secus si de falsa expressione vt idem ibi doct.4.col.ad finem,sed probatio resultans ex dicta
3 præsumptione nō est talis,vt deducā,ergo,&c. †ꝙ nō sit talis,constat ex his,quæ ponit gl.post Host.& Arch. Io.And.& Domini,ibi in c.pia, de excep.li.6.iūctis infrascriptis decisionib.vbi omnes firmant, in d.c.pia, ꝙ per denunciationem probatur in dubio excommunicatio ex eo:quia pro iudice,& eius actu præsumitur,c. in præsentia,de renunc.c.bone vir,& c.cum super eū, quam rationem specificè adducit ibi Archid.& tenet idem ipse in c.nemo contemnat,9.q.3.super glo. & gl. Domini,in c.licet,de sent.excommunicatio.lib.6.cadē ratione,vt ibi Io.de Imo.qui adducit in casu tex. in c. curiæ.11.q.3.& licet ista sit communis sententia ꝙ p̄sumptiuè probetur per denunciationem excommu-
4 nicatio,†ita ꝙ transfert onus probandi in aduersariū docendi de nullitate excommunicationis: tn̄ vbi reus venit peremptoriè,& per objectū ad ius agentis,nō releuat̄ ꝓbādo sic p̄sumptiuè de dicta excōicatione, ita decidūt D. de Rot.ī ti.de exce. deci.pen.in no.q̃ tenet, & sequitur Domini.in d.c.pia,dicens idem tenuisse Io. de S.Geor.ad idem,quòd ponunt ipsi Domini deci.sequent.vbi volunt non esse sufficientem obiectionem
5 ad consumptionē gratię,ꝙ†dicat̄,ꝙ aduersarius acceptauit aliud beneficiū ꝑ se,vel alium,nisi subdat eius ꝓcuratorem,&c. confert ad idem deci.5.eo.ti.in ant.vbi
6 dicunt Domini,†ꝙ dantes obiectiuè debent clarè probare,ita ꝙ probatio reddat̄ luce clarior,iuxta, l.sciant cuncti,iuncto d.c.vt circa.ad idem Aegi.deci.561.ɔcto
7 ꝙ si,circa medium,vbi tenens idem ꝙ Domini.s̄. † ꝙ denunciatio non probet excōicationem,q̄n perēptoriè opponit̄,dicit,ꝙ ex præsumptionib.nō iudicat Ro
8 ta in materia obiectiua. † Rursus in materia ipsa obiectiua requirit̄ probōluce clarior,vt dictis iurib. & dn̄t Dom.vbi supra,sed vbicunq; adiungit̄ alicui aliud specia l̄r ꝓbandi onus,nō releuat̄ iuris pręsumptione, sed dēt verè,& certè probare,iste est tex.no.ad hoc,f̄m intellectum Dyn.& Bar.ibi,in l.Lucius,de conditio.& demonstra.vbi si est apposita conditio,si probaueris testium meū,non purificat̄ talis conditio ꝓbando illa,ex quib.resultat pręsumptiua probatio,iux.l.filium diffinimus,quem adducit Alex.in l.licet imperator, de leg.
9 primo,ad limitationem eius †quod ibi colligit̄, quod iur. pręsumptio dicatur euidens: vt dicatur verum nisi in casu illo requiratur specialiter probatio : quia tūc non

non sufficit, quod bene ẽt probatur per Bar. in l. 1. C. de fi. instr. & iure hastæ fisc. lib. 10. in prin. vbi q dẽt spãliter in casu aliqd probare, nõ releuat per præsumptionẽ, vt
10 ibi no. Bar. multo minus sufficeret in casu nr̃o, †vbi nõ solum probatio, sed luce clarior requiritur. d. decis. 5. in antiquis, & optimè facit gl. in cle. fi. de rescrip. ĩ ver. crea tũ, ad fi. inquantũ ꝙ excipiẽs beneficiũ creatũ post datã gratiæ ad effectũ, vt nõ ꝯprehẽdat in gratia, iuxta tex. ibi dẽt clarè, & verè illud ꝓbare, velut veniẽs ꝯ ius auctoris, clarè idẽ Bart. in l. bonæ fidei, ad fi. C. de re cred.
11 Vbi† decidit, ꝙ si exceptio rei ꝯriatur iuri actoris in origine sui, nõ releuabit reus cũ ꝓbatione vnius testis à iuro, licet secus sit, vbi alia sit rei defensio, per quã reus fũdet intentionẽ suã, quia tũc ita releuabit reus in fundãdo intentionẽ, ꝓut actor releuaret in fundãdo sñiam. Probatur ergo liquidè ex hoc dicto, ꝙ ea ꝓbatio, quæ aliàs releuat ad fundãdũ eã, nõ releuat in probãdo obie
12 ctũ, & ita dici dẽt lex de p̃sumptiua probatione. †Accedit, ꝙ huic præsumptioni, ꝙ Archieṗs præsumat interuenisse in actu dictæ renũciationis, aduersat specialis, & potentior p̃sumptio, de qua in l. cũ de indebito. ff. de ꝓba. s. ꝙ in dubio qs nõ præsumat suo iuri renũciasse, q̃ veluti specialior ĩ casu, & vehemẽter attẽdẽda vr̃, iuxta.
13 c. literas, de p̃sump. & tex. in d. l. cũ de indebito, †& ꝙ ibi
14 ponit Bar. Bal. in l. siue. C. de hæred. insti. †ꝙ iuris p̃sumptiones nõ hñt locũ, nec trahunt ad nõ verisimile, &c. Ex p̃dictis liquet, ꝙ cũ materia, ex qua venit reus excipiẽdo ad gratiã actoris, si obiectiua, & in terio, nõ dẽt hodie admitti ad melius specificandũ, vt innitit aduersarius dãdo nouos articulos, ex clara, & nota dispõne tex. cle. ꝗstõnẽ, de electionib. Itẽ ex alio dictæ materiæ nõ sũt admittẽdæ veluti nõ releuãtes, & sic ꝯstat liquidius de bono iure Archieṗi: qa grã reseruationis hmõi fuit ꝯcessa eidẽ, & illi attributa ex cõpositione, quã cũ eo habuit renũciandi pẽsionẽ mille ducatorũ, quã habebat in ecclesia illa, & sic fuit recõpẽsatiua, siue remuneratiua; vt clarè ex attestatione Papæ, qui in minorib. talẽ cõcordantiã tractauit, & expediuit, & aliorũ liqdè
15 cõstat, †quare nõ cõprehẽditur sub renũciatione gñaliter facta de gratijs reseruationũ cõcessis, vel cõcedẽdis p̃ p̃occupationẽ, vel aliàs, de qb. cãtat p̃tensa regula attestãtia, & ad hoc sufficiat tex. cũ ibi positis p̃ Bart. in l. Aquilius, de don. & cõs. Pet. de Anch. mihi 296. ꝓ clariori euidẽtia, col. 4. ver. 5. ꝙ dicta regula, iũctis positis p̃
16 Bal. in l. cõuẽticulã. C. de episc. & cler. col. 5. vers. †Itẽ est argũ à natura alternatiua horũ, inquantũ põderat, ꝙ sub alternatiua nõ cõprehẽdũtur nisi similia exp̃ssis, vt si dicat statutũ, puniat pęna pedis, vel alia, intelligit alia, s. alterius mutilationis mẽbri, p̃ tex. in l. 1. de re. dub. Nõ aũt capitalis, vel pecuniaria, q̃ multũ dissimiles sũt ab amputatione pedis, & idẽ ipse Bald. in l. filia. C. de coll. hoc dico, qa illa verba, p̃ p̃occupationẽ, vel aliàs, nõ possunt cõprehẽdere, nisi gratias p̃ p̃occupationẽ, vel aliàs ex simili more gratiosè, & volũtariè cõcessas, nõ aũt ꝯcessas ex debito cõcordiæ, vt ita est, &c. Ex qb. infert, talẽ p̃sumptiuã ꝓbationẽ nõ sufficere, nec releuare ipsũ.

SVMMARIVM.

1 *Episcopus potest subsidium charitatiuum implorare, & contra denegantes vti armis spiritualibus.*
2 *Subsidium istud adeo est debitum, vt minui non possit per statuta capituli, sede vacante.*
3 *Implorari potest ex iustis causis, & quæ sint iustæ, & rationabiles, & nu. 4.*
3 *Quod maior pars facit, minor sequi debet.*
6 *Episcopus in isto subsidio charitatiuo, an ex causa potest excedere summam taxatam in extrauaganti Benedicti, & seq.*
Extrauagans Benedicti, vas electionis, quò ad taxatam non fuit recepta.
7 *Doctori dicenti, aliquid seruari de consuetudine, an sit credendũ.*
8 *Statutum non obseruatũ non ligat, & quãdo dicatur nõ receptũ.*
9 *Per contrariam obseruantiam, superior patiens, videtur illud statutum tollere.*
10 *Dicta extrauagans non fuit recepta.*
11 *Si fuit solutum vltra illam taxatam, non fuit statuta pęna.*
12 *Volens teneri de casu fortuito, de quo intelligitur insolito.*
13 *Et an teneatur de solito.*
14 *Distinctio bona circa prædicta, cum intellectu plurium iurium.*
15 *Et de quiqus casibus debeat intelligi.*
16 *Et quid de his, quæ rarissimè contingunt.*
17 *Intellectus ad d. extrauag. Benedicti.*
18 *Mens verosimilis attendi debet.*
19 *Ratio naturalis potissima est in quacunque interpretatione.*
20 *Salarium aduocati in causis quale debeat esse.*
21 *Et quid, si sunt aduocati magnorum virorum, vel in causis arduis.*
22 *Membra omnia, & quæcunque singula sunt consideranda.*
23 *Immunitas an sit extendenda, & quando.*
24 *Necessitas permittit plures visitationes posse fieri.*
25 *Necessitatis priuilegia remissiuè.*

CONSILIVM CV.

In Causa subsidij charitatiui implorati per Reuer. d. Her. administratorẽ ecclæ ꝯ clerum super beneficijs ecclesiasticis non curatis, super trib. dicam, quod sentio. Primò, an potuerit implorare, ita vt ꝯ negantes potuerit vti armis spiritualib. Scd̃ò, an causæ, ꝑ quas implorauit, & ꝑ quas exigere proposuit, sint iustæ, & manifestè, rõnales à canonib. approbatę, explicitè, vel implicitè. Tertiò supposito, ꝙ potuerit petere, & ex iustis causis, & manifestè rõnabilib. an licuerit petere, & liceat exigere, aut recipere ẽm moderamẽ impositũ, ꝙ dr̃ auxiliũ cũ charitate moderatũ, si excederet taxã, q̃ statuit in subsiduo moderatiuo, seu charitatiuo extrauagãs Bñdicti, q̃ incipit, Vas electionis, in com. ver. Præmissis quoq; adijciẽdo statuimus, & an sit timor iustus an d. D. Her. incurrerit aliquas pęnas, posito ꝙ dici possit trãsgressor. d. cõsti. Bñdicti. Circa
1 † primum, vr̃ posse breuiter respõderi, ꝙ sic, vt in c. cũ apostolus. §. inhibemus, cũ similib. de censib. & ibi doc. cõiter tenẽt, posse subditos cõpelli per censuras ad soluendũ, arg. c. qui emendam. 43. dist. dummodo nõ excedãt, vt in c. sanè, & c. cũ ad quorundã, de excessi. pręla. de quo ẽt per D. Ant. in c. cõquerente, de off. ord. & c. cum ex officij, de præsc. & ẽm aliquos per D. de Rota decis. 315. in no. &
2 Cald. cons. 3. sub rub. de censib. in fi. cons. †Et in tm̃ est debitũ tale subsidium charitatiuum, ꝙ nõ valeret statutum capli sede vacante diminuens charitatiuũ subsidiũ eṗo, ẽm Lap. alle. 20. & 21. & doc. ĩ d. c. 1. de sta. mona. & in d. c. cum apostolus, & in trac. de charita. subsi.
3 & in trac. de epi. †Super scd̃o, an in casu nr̃o ꝯcurrant iustę causę, & manifestè rõnales ad p̃dicta. Dico ꝙ sic. in primis iusta vr̃, ꝙ soluant, & cõtribuant ꝑ graues expensas factas pro ipsius Reuer. D. Her. ꝓmotio. ad dictã administrationem ecclæ, & ꝓ necessarijs solonib. factis Camerę Apostolicę, vt vr̃ determinare satis in terrĩs Cald. in pręallegato cons. 3. circa fi. dico ẽt, ꝙ in casu nostro cõcurrunt multæ causæ rõnales, q̃ nedum simul iunctę, sed singulę sufficerẽt ad tale subsidiũ charitatiuũ implorandũ, q̃ deductę in articulis, & vt credit probatę, respiciẽtes manifestas cãs, quę superuenerũt,
4 necessitatẽ dictæ ecclesiæ, & vtilitatẽ publicã ipsius ecclesiæ, & totius dięce. respiciẽtes, †quas cãs elegãter iustificat Old. cõs suo. 103. circa propositũ, vbi videndũ, ad cuius Old. decis. se remittunt Mod. in add. in d. c. cũ apostolus, & Io. de Paui. in suo comm. seu gl. sup extra uag. Bñdicti, quę ĩcipit, Vas electionis, in §. p̃missis quoque, in gl. super ver. subsidiũ referũt se ad Old. ibi, quæ etiam adiuuant ex multis dictis eiusdẽ cõs. 256. dũ tractat de potestate Episcopi sup reb. ecclarum suę diœces. & ꝙ iustæ concurrerint causæ, ex eo etiam liquet, ꝙ ex trigintasex archidiaconatibus subditis dictæ ecclesiæ omnes clerici charitatiuè subuenerunt, vnius archidiaconatus tantùm clericis exceptis contradictoribus, qui suę duritiei innituntur, contra, cap. ne innitaris, de constitu. & illud sapientis Catonis. Iudicium
5 populi nunquam contempseris vnus. † Bene faciunt ad iustificationem istarum causarum, quæ dicunt docto. post Inno. in d. c. cum apostolus. †Super tertio, vbi vr̃ stare tota vis, videlicet an potuerit præfatus D. Her. excedere summam, vt dr̃ taxatam per dictam constitutionem Benedicti. Prima facie videtur ibi casus in terminis ꝙ nõ, sed maturè considerando videtur indubitanter dicendum oppositũ ex multis, & primò atten-

tabo vnū, ꝙ nō vr̄ aīaduersum à doc.vel ꝙ magis credo data opera tacitū, videlicet; ꝙ dicta ꝯstitutio; vas electionis, quātùm attinet ad taxā dicti subsidij charitatiui, nō sit curāda, nec in foro fori, nec in foro poli; cū nō fuerit ab initio recepta, nec vsu approbata. 4. dist. c.leges, & ꝑ doc.in c.i.de treu.& pace, ita attētauit Lap. alleg.37. stante cōstōne Bñdicti, & c. ꝙ aūt nō fuerit ab initio recepta, nec vsu approbata testat̃ idē Lap. cui vr̄ in hoc credēdū, sicut glossatori dicēti, iure cauet̃, sed ꝯsuetudine nō hr̄ de quo in infinitis locis in vtroq; iure & in specie determinat Bar.sing.in repe.l.de qb.ff.de legib.in 4.q.prin.† Volens, ꝙ credat̃ doc.dicēti aliqd seruari de cōsuetudine, donec probet̃ ꝯrium, ꝙ d. Mod. extollunt: tñ est dubitabile, vt ꝑ doct.ibi, & non minus

8 extollūt illud aliud supradictū, † videlicet, ꝙ qñ statutū sit à superiore, & nō recipit̃ à subditis, immo seruat̃ ꝯrium, & hoc fit sciēte, & patiēte superiore, q fecit statutū, ad tollēdum tale statutū, ꝙ nō liget, nō requirit̃ cōsuetudo ꝑscripta ꝑ 10.an.sed simpl̃r vsus ꝯrius, 4.dist.

9 §.j.Dñt † ēt doc.in d.c.1.ꝙ qñ lex, vel constitutio nō recipit̃ ab oīb. sciente superiore, talis ꝯstō nō ligat; quia superior vr̄ eā tacitè tollere, ex quo scit ꝯrium obseruari, & patit̃. idem si dicta constitutio recipit̃ à maiori parte, & à maiori parte nō obseruat̃, ne sit in potestate minoris partis, ꝙ induceret maiorē partē ad peccatum, ꝙ incurreretur per transgressionē legis, ſm doct. in d.c.1.ꝙ velut multùm singulare, & verum vidi tm̄ teneri consulendo ab Excellen.doct.& nominatim à D.

10 Frācisco Are.suo ꝯs.11. Et † nisi fallor Lap.dixit verùm vsque ad sua tempora, & nos possumus idem dicere, & verius ſm nostra tempora, quib. dicta cōstitutio iacet quasi abolita, vel nō recepta, tātoq; magis vr̄ credēdū Lapo: cum tpe dictę cōstitutionis viueret, & superuixit diu post. Et aduertat̃, ꝙ dictus Papa Bñdictus, q fuit ad Papatum assumptus ann.1334. & obijt anno. 1341. illam constitutionem ꝓmulgauit anno. 2. sui Pont.& superuixit annis 5.& vidit illā nō receptā; vt potui colligere, licet Io.And.in c.Felicis, de censi.lib.6.in nouella de illa extrauag.mentionem faciat, & dicit per illā limitatū charitatiuū subsidium ad vnā procurationē tm̄, q̄ fit per alium, de illius tñ receptione, vel nō, tacuit. Verum igit̃ puto, ꝙ dixit Lap.illam ēt ab initio nō fuisse vsu receptā, ergo nō curandum, & tanto minus hodie cum ēt si fuisset recepta ab initio, desuetudine sit abolita, à cuius ꝯstitutione ad hāc diem fluxerūt anni.170. Et ad istum nō vsum abrogantem faciūt, q̄ dicit Abb. in c.Ioanne, de clericis coniug.& c.ad audiētiā, de cler. nō resid. Sed posito ꝙ fuerit, & sit in viridi obseruātia, illud in primis vr̄ notādum, ꝙ Papa ibi voluit obuiare ꝓcuratorib. ordinarijs, & quasi cōtinuis immoderatis quas Rom.Pont.tanta diligentia curauit cōpescere, & moderari, vt d.c.cum apl̄us, & c.1.2.& 3.eo.ti.in 6.& in cle.1.& 2.eo.ti.& ne dictis ꝓcurationib. fieret fraus sub noīe charitatiui subsidij, limitauit, & taxauit tale subsidiū, ꝙ ordinariè aut sæpe ex causis ꝑtensis rōnabilib. postulabat̃, q̄ multæ esse pñt, vt per doc.in d.c.cū apl̄us

11 lus, & Arch. in c. vnio.10.q.3. Quòd † si Papā habuisse diceret̃ ēt respectū ad subsidiū charitatiuū ꝓpriè, & nō in fraudē, adhuc dico, ꝙ minus curauit de tali subsidio ꝙ patet ex eo, ꝙ ꝑ illius excessu nullā pęnā repetijt ex primò insertis ꝓcurationib.& iō nec cēsetur repetita ſm Lap.in d.alleg.37.quē sequit̃ præalleg. glossator dictę constitutionis, vbi ēt voluit ꝙ spōte soluētes vltra dictā taxam nullam in pęnā inciderent, sed ponamus, ꝙ pęnę essent adiectæ ēt durissimæ ꝯ spoliātes & exigētes & spōtè ēt recipientes talia subsidia charitatiua vltra dictā taxā, adhuc putarem dictā cōstitutionem nō militare in casu nr̄o extraordinario, & rarissimo contingente, & maximi pōderis, & cui leues medicinæ nō prodessent in tanta necessitate, & tam publica cōi vtilitate nullatenus postergāda. Hoc aūt vr̄ probari multiplici rōne, & primò per tex.notab.in l.fistulas.§.frumēta.ff.de ꝯhen.emp.per quem dicit Bar. in l. sed & si qs.

12 §.quæsitum.ff.si quis cautio.† quòd vbicūque supra dixerat, quem teneri de casu fortuito, intellexit de solito nō de casib.insuetis, aut nō verisimilib.vt d.§.frumēta, vbi dixit esse casum. Sed dicet aliqs, licet lecturę Bar. cōiter ita dicāt, aliquæ tñ dicūt cꝯ, videlicet ꝙ tenet̃ de casu insolito, nō aūt de solito, vt d.§. frumenta, & ita dicit

13 Ang.Bar.ēt ī l.Seio amico.§.medico.ff.d̄ an leg.dixit † ꝙ suscipiēs casū fortuitū nō tenet̃ de illo, q in mille annis vna vice cōtigerit, & allegat dictū §.frumenta, vnde ex dictis suis in dictis locis, & alibi resultat ꝑplexitas q̄dam ad pauca respiciēdo, quare do.Io. Petruti de Perusi. in

14 d.§.q̄sitū, distinguebat dicēs, † ꝙ aut agit̃ de tali casu, q cōsueuit euenire, de isto nō tenet̃ suscipiēs casū fortuitū: vt clarè ꝓbat̃ in d.§.frumēta, & l.ex cōducto. §.si vis. ff.loc. Nā ille dr̄ casus fortuitus, q est insolitus, ſm Bal. in l.licet.C.eo.tit.in 2.col.aut agit̃ de tali casu fortuito, q est insolitus, idest rarò cōtingens, vel cōiter nō solet cōtingere, & iste sit ꝓpriè ille casus, de quo tenet̃, vt ꝓbat̃, in d.§.frumēta, ſm And.de Pisis ibi. Aut igit̃ de casu fortuito insolitissimo, & de isto nullo mō tenet̃, & ita loquit̃ Bar.ī d.§.medico, & istos casus dicit idē doc. euidētissimè ꝓbari in d.§.frumēta. Nā primus colligit̃ ibi, cōsuetudinē, secūdus ibi.si immoderatè, idest insolitè, tertius à ꝯrio sensu, verbi immoderatæ, quasi dicat nō immoderatissimę, & q̄ solet ratissimè cōtingere, & ꝓpea dū Bar.dixit intelligi de solito, nō de casib.insuetis aūt oīno nō verisimilibus, idest ratissimè cōtingētibus sed intelligi dēt, ꝓut dixit in d.§.medico, & ꝓut expres-

15 sè probat in dicto tex.† Ad cuius intelligentiæ cōfirmationē adduco, ꝙ Bal.in d.§.q̄sitū, in lect.9.col.8. dixit, ꝙ si qs susceperit in se periculū ꝑdonū, vel exbannitorū, nō vr̄ suscepisse periculum exercitus: qa ista est maior violētia, de qua nō vr̄ cogitatū.ff.loc.l. si merces. §. vis maior, & l.itē q̄rit̃.§.exercitu.& l.si ea res, de act. emp.& Guiliel.in d.§.frumēta, idē Bal.col.10.dicit, ꝙ si interuenerūt verba gn̄alia specialibus, iuncta cl̄a gn̄ali nō refertur ad maiora expressis, vt d.§.frumēta, alleg. Guilie.& Cyn.in l.1.C.cōmo.in addi.idē Bal.col.11.dicit, q̄ro, an intelligat̃ de casib. fortuitis consuetis, an solummō de casib.fortuitis inopinatis, dicit Bar. ꝙ est casus in d.§. frumēta, ꝙ intelligit̃ solū de casib. fortuitis improuisis. Vñ si cōe Perusij vēdidit fructus aquæ lacus, & ꝓmisit defendere, & suscepit in se casus fortuitos, nō intelligit̃ de inuasione sola, q̄ tpe ꝯctus potuit ꝑuideri ꝑ emptores, sed bene intelligit̃ de guerra ecclæ Roma.q nō erat in cōsideratione mētis ſm Bar. subdit Bal. si qs vellet rn̄dere, ꝙ venirēt oēs casus soliti, facile ē rn̄dere ad d.§.frumēta, qa in illo.§.id ꝙ est solitū, nō dr̄ casus fortuitus, ꝙ enim sint in hyeme niues, si nō sint immoderatæ ſm cōsuetudinē, iste nō dr̄ casus fortuitus, sed q̄dā cōtingentia ſm naturā, vnde in d.§.frumēta, vēditor q suscepit in se periculū casus fortuiti, nō tenet̃ ad casū solitū, ideo quia nō est casus fortuitus, sed naturalis, nō aūt dicit ibi, ꝙ si quis susceperit in se casum fortuitū, non tenet̃ de casu fortuito quocūque modo contingente, & iō gl.ibi bene dicit, ꝙ obligauit se ad insolita, non tenet̃ ad solita, & ꝑ eū latius, idē Bal.in d.§.frumenta, dixit nō casum, ꝙ cōe Perusij vēdidit frumēta re colligēda in ꝯclusio Perusino, hoc acto, ꝙ ꝑiculū guerræ, & grādinis pertineret ad cōe Perusij, dicit iste tex. ꝙ intelligitur de guerra, & grādine insolita, q̄ nō potuit ꝑuideri, innuit, & iste tex.ꝙ idē esset in casu simili extra guerrā, & grādinē, puta si insolita pluuia corrupisset frumēta, tādē se remittit ad Guiliel.ibi.idē Bal.in ꝯs.incip.verba dicūt, dicit, ꝙ ille, q suscepit in se oē rischiū, & periculū ꝓmittēs manutentionē clusæ molendini durāte decēnio, nō tenet̃, si clusa ruit ꝑ inundationes insolitissimas aquarū;

16 qa de tali casu nō vr̄ cogitatū. † Quia ad ea, q̄ rarissimè cōtingūt, neq; lex, neq; hoīs mēs vr̄ adaptari, & subdit id maximè ꝓcedere: qa illa clusa reqrebat maximos sūptus ꝑ refectione, idē Bal. sepius ꝯsulēdo allegauit illū tex.ꝙ cōuētio nō intelligit̃ de insolitissimis, & verisimiliter nō cogitatis aliquo mō, ergo similiter in terīs nr̄is dicta ꝯstō Benedicti nō intelligit̃ taxasse subsidiū charitatiuū, ꝙ rarissimè peteret̃ ꝑ cā emergēti rarissima, gra-

17 ui, & inopinata, maximā subuētionē reqrēte, † cuinullū

18 fructuū faceret subsidiū ſm taxā Papæ Bñdicti, † ad hāc interpretationē inducit verisimilis mēs Papæ, iuxta gl.ī l.tale pactū.§.fi.de pac.& in cle.1.ī verbo, ꝑsidētes, de rescriptis,

ſcriptis,& rõ naturalis hoc dictat, quæ eſt potiſſima in
quacũq; interptatione,ſm Pet.Cy.& Bal.in l.nõ dubiũ
C.de legib.& i l.cũ à matre.C.de rei vend. & in multis
19 alijs locis.Scđo†moueor in cauſis ſalariũ aduocati ta-
xatũ eſt à lege vſque ad centum aureos.l.1.§.licitũ.ff.de
20 var.&extraor.cogn.& nihilominus in cauſis crimina
lib.quæ ſunt arduæ põt accipere lõgè plus, ſm doc.in
l.ſi pater.§.ſi.ff.de don.item qñ cauſa eſt de vita , vel de
ſtatu;tunc nullum cenſeť taxatum ſalarium à iure,ſm
21 Bal.in l.1.in fi.mand.Vñ†infert, ꝙ illi, qui ſunt aduoca-
ti epõrum,vel Abb.pro ſtatu dignitatis ipſorum ẽt ma
ximũ ſalarium recipere pñt,vt d.§.fi.ꝑ quẽ dicit ita de-
terminaſſe Ray.de Forli.ergo & in propoſito,nec cen-
ſeať taxatum ſubſidium ꝓ re grauiſſima,& rariſſima ꝑ
22 illam cõſtõnem,nã eſſet vna faba in ore Leonis. †Nec
eſt veriſiľe Rom.Pnot.voluiſſe deſere caput languens
argu.l.cũ in diuerſis.ff.de relig.& ſumptib.funerum,cũ
23 ſi. † Tertiò moueor argumẽto.l.Rutilia Polla,& l.in le
ge.ff.de contra.emp.& eorum quæ per dictas leges di-
xerunt Ray.& ſequaces;in l.ſi ex toto, in prin. de leg. 1.
ſcilicet de immunitate nõ extendenda ad onera extra
ordinaria rõne guerrę ſupuenientis veriľr nõ cogita-
24 tę.Quartò†moueor,nam pp neceſſitatem ſuperueniẽ
tem licet facere plures viſitationes,& exigere plures ꝓ
curationes.nõ obſtante,ꝙ ſemel tñ in anno ſit permiſ
ſa talis viſitatio,& ꝓcuratio,vt per doc.in d.c.cõquerẽ
te,& vbique. † Quintò ex multis,q̃ no.conglutinauit
Lud.Rom.in l.ſi verò.§.de viro,ſoluto matr. in fall. 54.
intitulata propter neceſſitatem,inter quæ ſunt aliqua
valde ad rem,& maximè dum allegat pro 21. argu.l.ꝙ
ad præſens.C.de murileg.li.11.& Bar.ibi. Concluditur
ergo,dictum ſubſidium caritatiuũ potuiſſe peti , exigi
ẽt mediantib.cenſuris:quia ab hñte poteſtatem à iure
quia ex iuſtiſſimis cauſis approbatis à iuriſtis ; q̃a mo-
deratum,& quia reſtitutio Benedicti non cenſeť taxaſ-
ſe in iſtis caſib.rariſſimis,& grauiſſimis ; itẽ quia nun-
quam fuit recepta,& fruſtra allegaretur ad obſeruan-
tiam etiam ſi caſum noſtrum includeret. Pariſius.

SVMMARIVM.

1 *Ab abſolutoria expenſarum iuſtè appellari poteſt,& nu.2.*
2 *Abſolutio ab expenſis ſine cauſa fieri non poteſt.*
3 *Expenſæ debent ſolui cum effectu.*
4 *Appellatio legitimè interpoſita deuoluit negocium ad ſuperiorẽ & omnia poſtmodum ſequuta ſunt nulla,& nu.5.*
6 *Si iudex à quo,detulit,omnia ſequuta poſtmodum ſunt nulla.*
7 *Reſcriptum ſurreptitium,poſt quam fuit oppoſitum nullam tribuit iuriſdict.& nu.12.*
8 *Surreptitium eſt.ſi in illo nulla fit mentio de re iud.& nu.13.*
9 *Reſcripto contradicenti iuri non eſt ſtandum.*
10 *Pęna priuationis beneficij inuentarij non eſt imponenda.*
Reſcriptum intelligẽdum eſt,vt nõ tollat ius alterius,& nu.9.
11 *Reſcriptum conditionale non tribuit iuriſdictionem,niſi conditione adimpleta.*
Iudex deferens appellationi non poteſt procedere ſuper negocij principali.
14 *Dilatione pendente proceſſus factus nullus eſt.*
15 *Super negocio principali adhuc non inſtructo procedi non poteſt ad ſententiam.*
16 *Sententia confirmans primam nullam, erit & ipſa nulla.*
17 *Si eodem die appellatur , & obtinetur commiſſio, præſumitur prius appellatum.*
19 *Probatio debet eſſe concludens.*
18 *Nullitas cognoſcenda eſt,eſto quòd appellatio ſi deſerta.*
20 *Iudex delegatus,à cuius diffinitiua appellatur,deferens appellationi,eſto quòd non conſtet,ipſum aliter pronunciaſſe,an à ſe iuriſdictionem abdicauerit,& alijs ſeq.*
Delegatus ſententiando functus eſt officio ſuo,& nu.24.
21 *Deferendo eius auctoritas,& iuriſdictio ceſſat.*
22 *Etiam ſi appellatio friuola eſſet.*
23 *Satis eſt ipſum pronunciaſſe,licet non appareat illud, quod pronunciauit.*
Aliud eſt pronunciatum,aliud quod continetur in pronunciatione,& num.24.
Iudice volente ſcribi quod pronunciauit , non propterea iſtud debet nocere parti.
25 *Iudex referendo,etiam ſi re integra reuocaret grauamen , non propterea recuperat iuriſdictionem.*
26 *Deferendo abdicat à ſe iuriſdictionem , eſto quòd ſolùm appelletur voce,& non ſint petiti apoſtoli , & in appellatione non ſit cauſa inſerta.*

CONSILIVM CVI.

1 Bonifacius Grauatus per auditorẽ Vicarij iu-
ſtè appellauit. †& ſup dicto graua-
mine per locũtenentẽ Auditoris Cameræ fuit ꝓceſſũ,
& dũ reuocauit dictũ grauamẽ, bene ſententiatũ fuit:
attamẽ in quantũ abſoluit partẽ aduerſam ab expẽſis
ipſe locumtenẽs de nouo grauauit Bonif. q̃ à dicto gra
uamine iuſtè potuit appellare,prout appellauit: vt eſt
2 deciſio Rotæ in no.in titulo appellatio. 47. Nõ † enim
potuit locũtenẽs partẽ aduerſã ab expẽſis abſoluere,ex
quo nulla cã abſolutionis allegať,nec cõſiderari põt,vt
plenè nota.in l.properãdũ.§. ſin autẽ alterutra.C.de iu
di.& ibi Moder.col.3.verſic.4.& col. 6. circa fi.& col.5.
verſ.vlti.& habeť plenè in capit.finẽ litibus , de dolo &
3 cõtuma.Et†dictæ expẽſæ effectualiter dẽant ſolui; vt di
cit Bald.in l.edita.C.de eden.in repeti.Peruſina, col.24.
& ibi Sal.& referunt Mod.in l.ſãcimus. C. de iud.col.4.
verſ.tertiò quæro, cõcludẽter nõ ſufficere oblationẽ,
4 per quod tollitur obiectio, †quæ ex aduerſo fit de obla
tione dictarũ expẽſarũ,per quã abſolutionẽ expenſarũ
ipſe Bonifacius grauatus iuſtè appellauit, & appellatio
ita legitimè interpoſita totũ negociũ deuoluit , & oĩa
poſtmodũ inde ſequuta fuerũt,& ſunt nulla: vt nota.in
c.nõ ſolum.§.illa,de appel.lib.6.& in c.ex parte Adę. de
teſti.per Lap.allega.1.in fine primi dub. & pulchrè per
5 Imo.in c.ſæpe,de appellatio.col.penult. †Quicquid igiť
poſt dictã appellationẽ fecit locumtenẽs,fuit, & eſt nul
lũ & reuocãdũ venit,vt not.in d.iuri.& in deciſio.Rotę
6 in no.in titulo de appallatio.44.Et † eo maximè: q̃a lo-
cũtenẽs detulit appellationi Bonifacij , & q̃cquid poſt-
modũ fecit,nullũ fuit,& eſt,& reuocandũ venit. c.cum
appella.friuolis,de appellatio.lib.6.cũ cõcord. per Ro-
7 tã in nou.343.aliàs in titulo de appel.44.Et †locũtenẽs
procedere nõ potuit ſuper negocio principali virtute
aſſerti reſcripti electiui à parte aduerſa obtẽti,ex quo aſ
ſertum reſcriptum fuit & eſt ſurreptitiũ, & cũ p̃ illud ꝑ
ipſum Bonifaciũ fuerit datũ de ſurreptione nõ potuit
cõcedere aliquã iuriſdictionẽ,per nota. in c. cæterùm,
8 & in capit.ad audientiã.extra reſcript.Vbi † pleniſſimè
ſcribentes , de ſurreptione cõſtat , ex quo in aſſerto re-
ſcripto nulla fit mẽtio de re iudicata obtenta in fauorẽ
Bonifacij in curia Capitolij:vt not.in capi. ſuper literis,
extra de reſcriptis , & per Lap. alleg. 89. cum alijs con-
9 cord. †Præterea aſſertum reſcriptum contradicit iuri,
ideo illi non ſtãdum:vt habetur in c.ex parte tua, de of-
fic.deleg.& in cap.cauſam inter nos, de re iudi. contra-
dictio apparet,dum per illud tollitur ius ipſius Bonifa-
cij,& ideo ſtrictiſſimè eſt intelligendum:vt not.in capi.
ſedes,de reſcrip.& in l.eleganter.§.ſi poſt,verſic. quid er
go.ff.de condictio.inde.& intelligentia ipſius eſt,vt non
tollat ius ipſius Bonif. per ſignaturam enim reſcripti,
quæ attendi debet,& non narratio , in aliquo non tol-
litur ius Bonifacij: cũ illi non ſit in aliquo derogatum:
vt plenè hř in d.c.ſuper literis,vbi Inn.& Mod. & ꝑ Bal.
& alios,in l.præſcriptione.C.ſi cõtra ius vel vtilit. publ.
& eſt regula cancellariæ in ord.25. Nunquã enim cen-
ſetur ſublatũ ius tertij per reſcriptum, niſi expreſsè de-
rogetur,cap.quamuis de reſcriptis,lib.6.l. 2. §. meritò,
& §.ſi quis à principe.ff. ne qd in loc. publi. & hodie eſt
regula cãcellariæ in ordi. 16.ad quæ no. ꝑ Ant. & alios
in cap.ex parte,el ſecundo,de officio deleg.in 5. notabi
10 li. †Propterea iſtud reſcriptũ tẽdit ad pęnã priuationis
beneficij inuẽtarij, vt de ſe patet, & talis pęna priuatio-
nis beneficij inuentarij nõ eſt modo aliquo imponẽ-
da,ex quo nõ reperitur iure ſcripta, ita in pũcto Barba.
qui multa adducit in c.primo,in gl.2. de teſta. Vnde cũ
dictũ reſcriptũ fuerit ſurreptitium , & ꝑ illud nõ fuerit
nec ſit ſublatũ ius Bonifacij, dominus locumtenẽs nõ
potuit ꝓcedere ſuꝑ negocio principali, & ꝓcedẽdo,vt
ꝓceſſit,nulliter egit, eo maximè: q̃a virtute dicti reſcri-
pti ipſe locũtenens ſtatuit d.Bonif.certũ terminũ , quẽ
ſtatuere non poterat,ex quo ꝑ dictũ reſcriptũ electiuũ

cōcedebatur iurisdictio sup negocio principali in euē tū, qui euentus cessauit: cū per ipsum Bonifa. fuerit do-
11 ctū, & obtentū sup grauaminibus. Vnde † cū rescriptū esse cōditionale, & cōdō minimè fuisset adimpleta, iurisdictionē nō cōcessit, p iura vulgaria c. cū dilecta, de rescri. Bal. in l. ꝙ fauore, de legib. est deci. Rotę ī nouis, in titulo de officio deleg. aliàs 130. Mili. in verbo, iudex appellationis, & in ver. rescriptū, per ꝙ cōmittitur, & pcedēdo virtute dicti rescripti absq; iurisdictione, nulliter pcessit. Ad ꝙ, nā ipse Bonifacius à dicto termino sibi præfixo appellauit, & fuit repositus, & pars aduersa à repositione iterū appellauit, q̄ ēt fuit reposita, à qua vltima repositione Bonifacius vltimò appellauit, & dictę appellationi locūtenens detulit, & cā postmodū fuit ꝯmissa, vnde postmodū proceden. sup negotio principali nulliter pcessit. d. c. cū appella. friuolis, iuri. ac decisi.
12 s̄. alleg. ¶ † Minus ēt locūtenēs pcedere potuit virtute cōmissionis, & rescripti vltimo loco obtēti ex aduerso, qm̄ dicta cōmissio nullā eidē cōcessit iurisdictionē, fuit .n. & est surreptitia, & de surreptione datū, vnde, &c. d.
13 c. cæterū. cū si. † Surreptio ostēdit: qa in dicta vltima cōmissione nulla fit mētio de supradicta re iudicata, nec de grauamine illato Bonifacio ab auditore Vicarij, & à dicto locumtenente, nec fit mētio de appellatione per Bonifa. interposita, nec de delatione appellationis facta per locūtenētē, nec de inhibitione post modū inde secuta, q̄ oīa nedū simul iuncta, sed separatim cōsiderata surreptionē inducūt: vt plenè hr̄ in d. c. sup literis, & p Ro. in no. tit. de rescrip. 25. & Lap. alleg. 2. & alleg.
14 89. Ale. cōs. 41. in 4. vol. cū cōcor. Et † virtute dictæ vltimæ cōmissionis etiā nulliter processit: cū ea sibi pręsentata per Bonif. fuerit oppositū, & datę exceptiones, & pendente dilatione ad ipsas corrigēdū fuerit pcesū ad diffinitiuā, & sic nulliter. l. siue pars. C. de dilat. toto tit.
15 nil nou. cū si. ¶ † Præterea, sup negocio principali pcedi nō potuit ad diffinitiuā, ex quo minimè fuerat instructū, & sup ipso locumtenens iurisdictionē nō habebat, & sic instrui nō potuit: iurisdictio. n. sua erat sup grauaminib. tm̄, sup negocio vero principali in euētū, q̄ cessauit, & cū instructū nō eēt, nec instrui potuisset, locūtenēs diffinitiuā sup eo pmulgare nō potuit: tum qa instructū :tū qa p̄cipitāter pcessit, stāte surreptione multiplici, de qua. s̄. & pēdēte dilatione, vt s̄. ad q̄ not. in l. 2. C. de edē. & plenissimè p Mod. in c. cū ecclesia S. Ma-
16 riæ, de cōsti. † Cōstat ex prædictis, sententiā assertā dicti domini locūtenētis fuisse, & esse nullā, ꝯnr̄ sententia lata à domi. Michaele, ex quo simpliciter cōfirmat primā nullam, ēt erit nulla, de qbus nullitatibus ēt nō obstante dicta cōfirmatoria dici pōt, iuxta not. in cle. 1. de sequest. possess. & fruct. & latè p Mod. in l. 4. §. cōdēnatū. ff. de re iud. & Ale. cōs. 79. 2. vol. & di. Bonifacius non dēt repelli, nec excludi à prædictis propter assertā rem iudicatā, quā pars aduersa prætēdit, ex quo infra decēniū ab asserta sententia domini Michaelis puocauit, & cō-
17 missio extitit obtēta post dictā appellationē. Et † dato, ꝙ eodem die vtrunq; appareat factū, tn̄ cum nō apparet data in cōmissione, p̄sumit prius appellatū: vt vult deci-
18 sio. Rotæ in no. in tit. de exceptio. 2. Et † pbationes ex aduerso factę tanquā nō cōcludentes nō tollunt dictā præsumptionē, iuxta no. in l. nō hoc. C. vnde legitimi, & c. in præsentia, extra de pba. potissimè cū Bonifacius vsus fuerit diligentia, & stilus curiæ ita se habeat, vt no. in l. de qbus. ff. de legib. & in c. q̄ graui, de crimine fal. cū
19 simi. † Præterea obiectio excludit ex dictis nullitatib. super quibus etiā stāte desertione appellationis cognoscidēt, & pnunciari etiā absq; alia cōmissione: cū simus in diffinitiua: vt habet in l. 1. in fi, de feri. & plenè p Bal. in l. 1. C. qn̄ puocare nō est necesse, & p Io. And. in c. 1. de appe. lib. 6. & Rot. in antiq. in titu. de appel. 12. habetur plenè in l. si expressim. ff. de appel. & in c. dilecto, ex̄ eo.
20 Pro † resolutione verò illius dubij, an iudex delegatus, à cuius diffinitiua sn̄ia appellat, & appellationi defert, q̄uis nō cōstet ipsū pnūciasse, deferēdo appellationi, abdicit à se iurisdictionē. Aduertēdū ē, ꝙ delegatus sn̄iandō fructus ab officio suo, & eius auctoritas, & iurisdict. cessat. l. iudex postq̄. ff. de re iud. c. ī literis, de offi. dele. cū
21 ꝯcor. † Insup si appl'oni coram ipso interpositę detulit, eius actoritas, & iurisdō cessat, c. sępe. c. ī terposita,
22 de appel. gl & scrib in d. c. lr̄is. Qđ † pcedit ēt si applō esset friuola, iniusta, & talis, cui nō esset deferēdū, tn̄ si delatū est, iurisdictionē abdicat, vulg. c. cū applō. friuolis, de appel. li. 6. cū alijs vulg. Cum itaq; locumtenens diffinitiuè pnūciauerit, functus fuit officio suo, insup cū à tali pnunciatione fuisset appellatū, & apploni delatū, abdicauit à se iurisdictionē, vt s̄. fuit deductū. Qui-
23 bus † nō ob. ꝙ dr̄, nō ꝯstare, ipsum pnunciasse: nā clarè patet, ipsum pnunciasse, licet nō appareat illud, ꝙ ꝯtinebat ī pnunciatione: aliud est. n. ipsa pnunciatio, & aliud ꝯtentum in pnunciatione, sicuti aliud est instr̄m & aliud ꝯtētum in instr̄o: pōt. n. esse instr̄m, & nō ꝯtēta in eo p̄nt esse falsa, vt plenè hr̄ p Inn. Abb. & Mod. in c. cum venerabilis, de excep. & p Fel. in c. caplm, char. pe.
24 ver. limi. octauò, de rescr. † Vn̄ cum appareat ipm̄ pnūciasse, licet nō appareat ꝯtētum in pnuncia, satis est, ex quo pnunciādo functus fuit officio, & deferēdo appellationi abdicauit iurisdictionē, & vtrūq; de per se sufficit. d. c. in lr̄is, ōndit clarius, nāq; nō appareat ꝯtētū in pnunciatione, istud est culpa, & facto dicti iudicis, qui noluit extendere, vel subscribere, ꝙ nō dēt esse nociuū
25 parti appellanti, & cui delatum est. † Probat: nā iudex deferendo ēt re integra reunciādo grauamē, nō recuperat iurisdictionē abdicatā, vt p Gēm. in d. c. cū appel. col. pe. post Io. And. quem cōiter sequunt doct. & per Phil. Fran. in c. cum cessante, de appe. col. 10. ver. quintò limita, ita in casu nr̄o nō extēdendo sn̄iam, vel nō subscribendo, ex hoc nō debet recuperare iurisdictionem abdicatā, ad ꝙ ēt facit: cum licet sit appellatū sine scriptis, licet ap'li nō sint petiti, licet in appellatione nō sit inserta cā ex quib. appellatio ruit: tn̄ si tali appellationi iudex detulit deferendo abdicauit à se iurisdictionē: vt per Arch. in c. cordi, & ibi scribētes, de appe. li. 6. & per Rotam in no. deci. 54. in ti. de appel. & Fran. in c. vt debitus, eo. ti. col. 20. ver. vlt. pone. Parisius Romę.

SVMMARIVM.

1 *Sententia secunda confirmans primam nullam, non meretur executionem, & nu. 7.*
2 *Iudex ad quem, prius debet procedere super grauaminibus & demum super negocio principali, quando vtrūque est cōmissum, & non econtra.*
3 *Et quid si cum grauamine est commissum negocium principale, & alijs seq. 4. 5.*
5 *Et quid si separatim est commissum grauamen, & separatim negocium principale.*
6 *Et quid si commissio dat iurisdictionem in euentum, si grauamina sunt purgata.*
7 *Si secunda confirmans primam nulla est etiam nulla exequi non debet.*
8 *Lata sententia cofirmatoria primæ nullæ, de nullitate primę non potest dici vlterius, quando secunda confirmatoria fuit lata ex noua causa, secus si ex eisdem.*
Item verum, quando confirmatoria transiuit in rem iudi. eo quia non appellatum.
Item secus, quando prima esset nulla ex defectu iurisdictionis, nā tunc confirmari non potest.
9 *Notoria nullitas, & iniustitia nullitati æquiparatur.*
10 *Et non debet exequi, & exequenti potest resisti.*
11 *Notoria isto casu quando dicatur.*
12 *Granatur quis, quando per sententiam tollitur ius suum.*
13 *Contra rem iudicatam potest dari de exceptione limitante sententiam.*
14 *Sententia lata contra intentionem rescribentis, nulla est.*
15 *Sententia nulla potest confirmari in causa appellationis, quando esset diffinitiua, secus si interlocutoria.*
16 *Interlocutoria, quæ transiuit in rem indicatam, exequi debet.*
17 *Executio cuius vsq; ad an. 30. fieri potest.*
18 *Maximè quando approbatur ab aduersario.*
19 *Sententia secunda lata contra primam, quæ transiuit in rem iudicatam, nulla est.*
20 *Siue simus in diffinitiua, siue interlocutoria.*
21 *Signatura debet attendi, & non narrata.*
Attenditur enim conclusio, non narrata.
22 *Rescriptum sumit vires ab intellectu scribentis.*

Rescri-

23 *Rescriptum recipit interpretationem restrictiuam*
Et reduci debet ad ius commune, vt illud non lædat, & ad illud est reducendum in dubio.
Nec tollit ius, nisi expressè deroget.
24 *Et contra legem non valet.*
25 *Et si concedit aliquid contra iuris ordinem, qualiter sit interpretandum.*
26 *Rescriptum alternatiuum, quando, & quo casu valeat.*

CONSILIVM CVII.

1 Non obstat † ꝙ sententia transiuerit in rem iudicatam, per notat. in c. ea quæ, de re iud. Qm̄ exequutionē non meretur, ex quo lata iuris ordine nō seruato: vt in pūcto, qn̄ secūda sn̄ia cōfirmat primā nullā, dn̄t Abb. & Mod. post alios, in d. c. ea quæ, qn̄ enim profert̄ iuris ordine nō seruato quò ad seipsam, nulla est, licet transiuerit in rē iudicatā; tn̄ exequutionē non meretur, no. in d. c. ea quæ, & est tex. in l. prolatam, vbi Bar. Bal. & alij. C. de sent. & interl. om. iu. & faciunt no. in c. exhibita, de iud. cū concor. & in c. ei qui. ver. vt sn̄ia, 2. q. 6. & tex. vbi gl. in ver. nō seruatum, in c. per venerabilē, qui filij sint legi. c. accedens, vt lite non contest. clem. di
2 spendiosam, in prin. de iud. † In casu isto iam fuit appellatum prius per Bonifacium à grauaminib. illatis per Locumtenentē, & demū à diffinitiua per eundē prolata, & vtraq; causa cōmissa Michaeli, qui prius sup causa grauaminis, & postmodū sup negocio principali procedere debuit, & cū non fecerit, nulliter fecit. d. c. exhibita, & in pūcto est doctrina Phil. Fran. in c. quia nobis, 3. col. ver. quæro, de appella. vbi alleg. iura, facit tex. in c. cordi, ver. posthæc, de appel. lib. 6. & deci. Rot. in antiq. 798. sciendū, aliàs sub titulo, de appell. 71. vbi dicit Rot. ita seruare, nisi volente appellato articulus grauaminis sit omissus, & in casu nostro est totum ꝯtriū: quia semp Bonifacius protestatus est, ꝙ super grauaminib. prius
3 procederetur, &c. † Non ob. si diceretur, prædicta procedere, nisi cum grauamine fuisset commissum negocium principale: quia tūc omisso grauamine procedi pōt; vt tenet Rot. in antiq. deci. 391. aliàs de foro comp.
4 4. nota, ꝙ auditor, cum sim. † Nā procederent prædicta, si prius grauamina essent purgata, aliàs secus; vt tenet Phil. Fran. in c. vt debitus, de appel. in d. c. cordi, ver. post hac, col. fi. vbi plenè loquit̄, & Mil. in ver. appellatio, ver. appellationis potest petere, & melius per eundē, in ver. iudex, vers. iudex appellationis, cui est cōmissa cā, & est in puncto deci. Bellem. 347. vbi proceditur super principali omisso articulo grauaminis de consensu tacito, vel expresso, aliàs secus, melior decisio eiusdē in ordine
5 606. † In casu pn̄ti fuit totū ꝯtriū, ergo propterea aduertēdū; quia separatim fuerūt cōmissa grauamina, & separatim negociū principale, dū fuit appellatū à diffiniti-
6 ua, ergo sumus in doctr. Phil. in d. c. tua nobis. † Et quia vltima cōmissio ex aduerso obtenta præsentata d. Michaeli dat ipsi iurisdōnē in euentū, ꝙ grauamina essent purgata, si erant: & quia non fuerunt purgata cōfirmare nō poterat, ex quo carebat iurisdōne: cū cōdō non fuerit impleta. c. cū dilecta, de rescrip. c. olim, de offi. deleg. l. diligenter. ff. manda. consequenter sn̄ia Michaelis ex isto capite defectus iurisdōnis nulla est, & nō mere-
7 tur executionē. † Esto, ꝙ transiuerit in rem iudicatam, & confirmauerit primā nullā, ex quo laborat eodem morbo, quo prima: vt dn̄t Mod. in c. sup literis, col. pe. de rescr. & in d. c. ea q̄, & in c. 1. de cōfirma. vtil. vel inut.
8 & c. dilecta, de appel. † Et aduertendum: nam licet lata sn̄ia confirmatoria primæ nullæ, non pōt dici de nullitate primæ: vt notatur, in d. c. ea quæ, cum sim. Istud ꝓcedit, qn̄ sn̄ia cōfirmatoria fuit lata ex noua cā refirmādo primam, & qn̄ interuenerit noua solēnitas, & causę cognitio, ꝯm Bar. in l. si expressim, de app. & Bal. in l. 1. C. qn̄ prouo. nō est necesse. col. 4. ver. 4. quæro, aliàs secus, ꝑ l. fi. ff. ꝙ cū eo. & l. per hanc. C. de temp. ap. & l. eos. C. de app. & ita sentit Inn. in c. 1. de confir. vtil. quia laborat eodē morbo, & quia à prima fuit appellatū: vt Imo. dicit, & ꝑ Bal. in l. 2. q. 14. C. de rescin. vend. itē est verum, qn̄ sn̄ia cōfirmatoria trāsiuit in rem iudicatam: qa nō appellatum, & doceatur de iustitia sn̄iæ confirmatorię secundū ea, quæ no. in c. in præsentia, de renunc. & in l. hi q. C. de app. & ꝑ Imo. in d. c. 1. de ꝯfir. vtili. & qn̄ trāsit in rē iudicatā, eo qa non appellatū, quo casu nō appellās vr̄ tacitè ꝯfirmare sn̄iam. l. ab eo. C. quō. & qn̄ iu. & l. 1. C. de app. sed qn̄ trāsiuit in rē iudicatā ꝑ lapsum fatalīū, secus, nā hic est diuersa rō, cle. si appel. & ista rō pōderat̄ à doc. in d. c. ea q̄, & qn̄ prima est nulla ex defectu iurisdōnis, ꝯfirmari nō pōt. l. obseruare. §. post hæc. de
9 off. ꝓcon. & no. ꝑ Mod. in d. c. ea q̄. † Vlterius negari nō p̄t, qn̄ sn̄ia Michaelis nō sit notoriè iniqua, & iniusta, ꝯn̄r nulla, cū notoria iniqtas, & iniustitia inducat nullitatē, & nullitati æquiparet̄, vnde licet in rē trāsiuerit iu
10 dicatā: † tn̄ executionē non meret̄, vt de p̄dictis oīb. est tex. & ibi latè scrib. oēs in c. inter cęteras, de re iud. vbi
11 infinita allegāt, & est cōis ꝯclusio, & † exequēti notoriè iniustā pōt resisti. c. si qn̄. de off. deleg. vbi Mod. & vt ibi no. notoria est, qn̄ ex eisdemmet actis qb. iudicatū est, appareret iniqtas, vel iniustitia, cū acta notoriū inducāt. c. fi. de coha. cle. & mulier. certè Michael ex eisdē, & non alijs, qb. iudicauit Locūtenēs, ipse ēt iudicauit, nō reuocādo, nec purgādo grauamina, nō audito Bonifa-
12 cio sup negocio principali, vn̄, &c. † Et grauamina illata Bonifacio erant plura & signāter illud, ꝙ tollebat ius suū, & beneficiū inuētarij, & operabatur, ipsum in solidū teneri, ꝯ oīa iura: cū hęreditatē adiuerit bn̄ficio le-
13 gis, & inuentarij. l. fi. C. de iu. delib. cū si. † Et rescriptū electiuū ex aduerso obtentū fuit: tū qa ꝯ. ll. tū quia tollit ius Bonifacij, & Papa hoc nō voluit: tum quia surreptitiū: vt fuit dictū, & ĩ. dicet̄. Præterea, ꝯ executionē sn̄ię ēt bn̄ latæ, & in rē iudicatā transactæ pōt dari de exceptione limitāte sn̄iam, & executionē, & maximè de exceptione inuētarij, q̄ talis est, vt no. ĩ d. l. fi. & plenissimè ꝑ Mod. in l. 1. C. de iur. & fac. ign. & bonifa. dedit & dat, vn̄ audiēdus, nec dicta exceptio est sublata ꝑ rescriptū electiuū: tū qa sub reptitium: tū ꝯ ius, & ꝯ. ll. tū qa tollit ius Bonifacio, & ipsius forma nō fuit seruata, ad no. in d. c. cū dilecta, & ꝙ nō sit forma seruata patet; qa nō dat electionē aduersario, & ipse dedit, ergo. Præterea esto, ꝙ daret̄ tm̄ electio, dēbat fieri, vt Bonifaci⁹ teneret̄, ꝯm ꝙ hr̄ditas erat obnoxia, & sic ꝑ virib. hr̄ditatis, nō autē
14 vltra, & ita integral̄r de suo, vt fuit data dat. † Et iō sentētia lata ꝯ intentionē rescribentis nulla est. c. si. de p̄b. cū
15 si. Propterea † sn̄ia nulla licet possit ꝯfirmari in cā, ap. ꝓcedit in diffinitiua, & nō in interlocutoria, vti est casus pn̄s, ad no. in cle. appellāti. de appel. qa ex eisdē actis, &c.
16 Prout † principal̄r aduertendū, nā in curia Capitolij inter easdē partes sup eisdē reb. fuit lata sn̄ia interlocutoria, q̄ iā trāsiuit in rē iudicatā licet esset interlocutoria: vt no. in l. si arbitro. ff. q satis. cog. maximè respectu partiū litigātiū, vt no. gl. in c. qm̄ ꝯ, de ꝓb. & in l. q. iussit, de
17 re iud. & in c. cū cessante, de app. tū † qa nō sunt decursi adhuc 30. anni: vt ꝑ Bal. in rub. extra de p̄sc. col. vlt. & de exequu. rei iud. ꝑ totū, tanto. n. tpe p̄scribit̄ nō aūt citeriori. l. fi. C. de p̄scr. 30. vel 40. annorū, no. Bal. in l. credi-
18 torū. C. de pac. Io. An. in ti. de exeq. sen. §. postremò. † tū qa fuit approbata à parte aduersa, vt no. in l. si ꝓcedēte. §. inanis. ff. mād. & per Bal. in l. alia. C. de his qb. vt indi-
19 gis. † Nec obst. alia scd̄a sn̄ia lata ꝯ illā, qa ista scd̄a nulla est, lata ꝯ primā, quæ in rē iudicatā trāsiuit. l. 1. C. qn̄ ꝓuocare nō est necesse, latissimè in c. inter monasteriū, de re iud. c. ei q. ver. itē si sn̄ia. 2. q. 6. & tex. in cle. si appel
20 lationē, & ibi gl. magna, de appel. † q̄ ꝓcedunt nedū in diffinitiua, sed ēt in interloquutoria, ex quo nō apparet secundā latā aīo renouādi primā, vt no. ꝑ Bal. in d. l. ꝙ iussit, ꝑ Abbatē, & alios, col. 5. in c. cū olim, de re iu. & ꝑ Mod. in d. c. inter monasteriū, col. antep. ver. limita. 13. de re iud. & qa modò corā Reuerēdissimo cōstat, ideo nō hęsitandū, ꝙ exequi debet prima sn̄ia iusta, ęqua, &
21 nō scd̄a ei ꝯria, nulla, iniqua, iniusta, & fraudulēta. † Propterea dēt attendi signatura rescripti, & nō narratio c. sup literis, de rescri. & iō narrata, & petita per signaturā restringunt̄, & ampliant̄. Imo. in d. c. sup literis, & ibi Mod. col. 7. Bal. in l. p̄scriptione. C. si cō. ius, vel vti. pub. Rot. in no. dec. 358. rr̄a cācella. 25. no. in l. 1. in princ. de
22 verb. ob. † Attendit̄. n. cōclusio rescripti, non narratio, But. in c. ex parte, de fo. cōp. ver. 5. no. summit secundò vires ab intellectu scrib. per Inn. in c. cū ecclesiasticæ,

de

de excep.mẽs.n.& intentio rescrib.attenditur.c.cum iõ
23 vbi Io.And.& c.fi.de p̄b.cle.si Roma. Pont. eo.tit. † Et rescripta recipiunt interp̄tationẽ restrictiuã.l.elegãter. §.si post.de ꝯd.indeb.& strictè sunt intelligẽda. c.sedes, de rescri.c.cũ olim Abb.de offi. deleg.ẽt interp̄tari dẽt s̃m ius cõe, vt illud minus lędat.c.cãm q̃ de rescrip. & ibi Ant.vult, ꝙ intelle. rescr. ẽt p resolutionẽ clausularũ reduci dẽt ad ius cõe, vt ipsum nõ lędat, ꝓ quo vr̃ casus in c.super eo. de off. deleg.& in gl.2.post Host.in c. quał̃r,& qñ,de acc.hr̃ de primo ẽt in §.quoties plures, inst.de inut.stip.& gl.in §.p̄terea,eo.ti.l.inter stipulantẽ. §.stipulãte,de ver.ob.Vbi alternatiua petitio,& interrogatio restringit̃ p rñsionẽ,imò tollit̃ in totum,qñ rñsio nõ rñdet interrogationi:vt ibi no.Ad ꝙ, nã rescriptũ, ꝙ põt iuri cõi accomodari, in dubio est intelligẽdum, s̃m ius cõe,vt p Ant.in c.ex parte,il 2.de off.deleg.& satis est,ꝙ in minimo addat,& operet̃,vt in ꝓęmio decreti,p Gem.latè,& Mod.in l.1.col.27.de off.eius,cui mãd. est iurisdictio,& eundẽ Gem. in c. si Papa, de priuil. in 6.Rescriptũ.n.tollit ius,nisi exp̄ssè deroget.c.q̃uis,de rescrip.li.6.l.2.§.si quis à Principe.ff.ne quid in lo.pub.plenè in d.c.super literis,& in regula cancel.16.& debet esse specialis mẽtio.l.rescripta. C.de precib.Imper.offer. c.1.de const.cum sim. ad quæ no. p Mod. in c.causam
24 quæ,& c.ad aures,de rescrip.†Vbi in damnum strictissimè interpretãda sunt, & rescriptum ꝯ̃ legem nõ valet. l.causas.C.de transf.in auth.de non.alie.in prin.l.3. C.ꝓ suo,& ff.ꝙ quisque iur.Et †rescriptum cõcedẽs aliquid ꝯ̃ iuris ordinem sp̃ est intelligendum, vt non recedat à iure cõi,gl.in c.exhibita,de iud.ne quid iniquitatis, vel absurditatis inducat,de rest.spo.c.audita, & c.conquerẽte,& licet rescriptũ alternatiuum valeat.c.cõstitutus de rest.in integ.istud tñ procedit, qñ vtrunq; cõmittit̃, vel qñ simpliciter rñdetur, secus si sup̃ vno ex alternatiuis sit respõsum:vt per Inn.in c.inter cęteras, de rescr. col.3.ver.sed quæro de vtili.q.ad quę videant̃ plenè no. in l.1.in prin.& in §.si quis simpliciter, & in §. stipulãti. ff.de verb.oblig.cum simi. Parisius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Sententia episcopi an possit exequi.stante secunda infirmatoria illius primæ.*
2 *Appellans non habet instare,vt expediatur causa appellationis, istud enim spectat ad appellantem,& nu.4.*
3 *Sententia per lapsum fatalium remanet firma.*
5 *Et ipso iure confirmatur,& transit in rem iudicatam.*
6 *Iudex ad quem,prius debet cognoscere de veritate,seu mendacio precum.*
7 *Et malè impetrantem repellere debet.*
8 *Appellans debet solicitare,& si est negligẽs imputãdum est sibi.*
9 *Impendia,expensæ,& similia in omnib litigãtib.sunt communia.*
10 *Annus tertius quando,& ex qua causa concedatur.*
11 *Impedimentum allegatum probandum est.*
12 *Clausula si preces veritate nitantur, in quolibet rescripto intelligitur.*
13 *Impotentia & paupertas, vt prosit,probanda est.*
14 *Commissio,si non habet aliam extensionem, intelligitur concessa, prout de iure,& nu.15.*
Per lapsum fatalium causa sopita est,nec habet statum.
15 *Clausula, constito de impedimento, & refectis expensis,qualiter intelligatur.*
16 *Committens causam,videtur commisisse ea omnia,sine quib.&c.*
17 *Quod non expressit,noluisse videtur.*
18 *Rescriptum ac lites sunt stricti iuris,& extendi non debent.*
19 *Et contra rem iudicatam sunt exorbitantia, & prohibita.*
20 *Signatura quando se refert ad supplicationem,intelligitur concedere,quæ in illa continentur,& non alia.*
21 *Sententia secunda ex quibus reddatur nulla.*
22 *Lata super libello inepto nulla est.*
23 *Idem si profertur super inepta supplicatione.*
24 *Et quid in causis summarijs.*
25 *Sententia redditur nulla ex omissione probationis necessariæ.*
26 *Sententia delegati nulla est,lata non seruata forma delegationis.*
27 *Restitutio debet esse limitata ad impedimentum.*
28 *Et quando, & quo casu concedi debeat secundum fatale, & tertius annus.*
29 *Sententia lata sine instantia nulla est.*
30 *Sententia infirmatoria primæ valida non impedit illius executionem.*
31 *Et si profertur post decursa fatalia, est nulla,& sic appellatione deserta.*
32 *Appellatione deserta iurisdictio reuertitur ad iudicem à quo.*
33 *Et si alia profertur sententia,erit nulla, tanquam lata à non suo iudice,& nu.34.*
34 *Sententia contra sententiam lata non valet,& nu.39.40.41.*
35 *Rei iudicatæ magna est authoritas.*
36 *Solutum auctoritate rei iudicatæ, an potest repeti vt indebitum.*
37 *Pro re iudicata præsumitur.*
38 *Sententia facit notorium.*
40 *Et quid si iudex exequendo tulit sententiam contra primam.*
41 *Sententia secunda lata contra primam quo casu valeat.*
42 *Sententia secunda contra primam dicitur nulla, non ex defectu iurisdictionis.sed alijs.*
43 *Tractus futuri temporis non spectant ad iudicem.*
44 *Pronunciatio super competentia qñ valeat,& qñ nõ, & nu.42.*
45 *Sententia lata contra notorium non valet.*
46 *Appellatio interposita per procuratorem quando & quo casu ratificet sententiam.*
47 *Sententia nulla facto priuatorum non potest validari.*
48 *Procurator non potest renunciare appellationi.*
49 *Ita appellando non præiudicat domino,si sententia fuit nulla.*

CONSILIVM CVIII.

Pro Solutione propositi quæsiti, an ep̃s possit suam sñiam exequi stantib.prædictis,præsertim.d.secũda sñia archiep̄i infirmatoria primę,difficultas dep̃ẽ
1 dere vr̃ ex virib.p̄fatæ scd̃ę sñiæ.†Quia si illa virib.subsistit, indubiũ est,ꝙ prima sñia tanq̃ reuocata executioni mãdari nõ possit.l.4.§.cõdẽnatũ.ff.de re iud.ad ꝙ videndũ inspiciendus esset ꝓcessus,& forma.d.scd̃ę sñię. Itẽ & tenor attẽdẽdus rescripti, & supplicationis super cõmissione.d.archiep̄i.d.primam sñiam infirmantis,ꝙ ex sui facie ex plurib. impugnari, & redargui posse vr̃.
2 Et†primò:quia in eo narrat̃, ꝙ ep̃s appellatus nõ curauit facere ĩfra tp̃s cãm expediri,ad quẽ hoc spãliter spectabat,ꝙ in iure falsum est:qm̃ hoc solicitandi onus nõ ad appellatũ,sed ad appelantẽ ꝑtinebat,& hoc sibi solũ incumbit,qui summa ope niti debebat,vt cã suæ appellationis, ĩ.sua fatalia expediretur : vt est expressum,in l. fi.§.fi.C.de temp.app.ibi,summa ope nixum litẽ exerce
3 re.†Quinimmo stultus esset appellatus,si instaret cãm expediri;vt poneret se indiscrimine victoriæ: cũ certus sit,ꝙ sñia sua lapsu fataliũ firma remãsura sit;vt dixit gl. notãda in auth.de his qui ingrediunt̃ ad appel.in §.si ve
4 rò neuter.†& ibi per Ang.licet posset,si vellet,nõ tñ ad id tenet̃,nec cogi põt,vt in c.ex parte, el 2.de rescr.& si
5 gnãter voluit Fed.de Sen.cons.173.† Cõstat.n.ꝙ lapsu bienij cõfirmat̃ sñia ipso iure,& in rem trãsit iudi.& rata ꝑmanet perinde, ac si ab ea nũ quã fuisset appellatũ, vt est expressum,in auth.ei qui.C.de temporib.appella. & in corpore vñ sumitur,in l.2.& l.fi.§.illud. C.eo.tit.in c.cũ sit.de appel.& in cle.si appellationem.eo.ti.cũ con
6 cor.†De quarũ precũ mẽdacio, licet in iure cõsistente ipse Archieps delegatus añ oĩa cognoscere debebat; vt dicit l.p̄scriptione.C.si ꝯ̃ ius vel vtilitatẽ publ.ibi,siue
7 in iuris narratione mendaciũ reperiat,siue in facti,† & repellere à se impetrantẽ tanq̃ mendacẽ precatorẽ,qui impetratis literis carere dẽt,vt dicit tex.notab. in l.& si legib.C.si ꝯ̃ ius vel vtilitatẽ publi.Scd̃ò : quia in eadem supplicatione exposuit appellans negligentiã suam, dũ
8 subditi.†Nec ẽt ipse vr̃ ꝑ eius impotentiã & dispendiũ & incõmodum, ꝙ patitur litigando extra propriũ domiciliũ, expeditionem dictarũ causarũ solicitauit,&c. Quia q nõ solicitat, negligit, & nõ dixit solitare nõ potuit,sed solicitauit, ex quo eius incuriã & desidiã detegisse vr̃,& ꝙ nõ fuit summa ope nixus,vt tenebat̃,ꝑpea allegata cã impotẽtiæ nõ fuit sufficiẽs ad se excusandũ à prosecutione appellationis,dũ illã explicãdo dixit ꝑꝑ
9 incõmodum,& dispẽdiũ nõ solicitasse.† Quia ista sunt cõia in quolibet litigante ꝯtingẽtia, videlicet dispẽdiũ, ꝙ exponit̃.i.detrimentũ expensarũ,& incõmodũ,vt hr̃ in l.si quis prouocatione.in tex.& gl.C.de app.in c.fine litib.de dolo & cõtumacia,& in c.dispẽdia.de rescr.li.6.
10 Quinimmo † tertiũ fatale, i.tertius annus non conceditur,

ditur,nisi subsistente legitimo impedimēto;vt ꝙ fuerit
impeditus facto iudicis,vel aduersarij,vel infirmitate ꝓ
pria,vel defectu instrorū,vel tēpestate nauigationis,vel
alia simili cā inexonerabili,vel ineuitabili;vt est expssū,
in auth.de app.§.deinceps.col.8.& in auth.de his,qui in
gredi.ad app.§.i.& 2.& seq.colla.5.vbi pluries repetitur
verbū ineuitabile,& latè declarat Spe.ī ti.de app. §.nūc
br.in ver.1.cum seq.per duas col.& Imo.& canon.in c.
ex rōne,de app.quas causas nō sufficit appellanti asserere
11 re,vel allegare,†sed oportet ipsum probare, & de eis fi-
dē facere in iudicio per ltmā ꝓbationē, ad hoc vt sibi
cōcedat restō lapso biēnio ad tertiū annū, seu tertiū fa
tale:qa de impedimēto legitimè cōstare liquereq; dēt
prætori.l.hæc aūt.§.j.ff.ex quib.cau.in poss.eatur.in tm:
vt nec iuro appe.stari dēt,nisi data magna distātia loci,
ſm Io.And.in d.c.ex rōne,ꝙ Abbas ibi nō admittit,di-
cens nullo casu stādum esse proprio iuro:cū agatur de
graui præiudicio appel.de iure suo ab eo abdicando,ꝙ
ēt tenet & firmat Io.de Imo.in d.c.ex rōne, 8.col. & vr
clarè probari per tex.in d.§.illud,de tpib.appe.ibi.dū di
cit,nisi ipse appellator euidentissimis probationib. pos
sit ostēdere, se quidē summa ope nixū voluisse litē exer
12 cere,&c.†& semp in rescriptis intelligitur hæc tacita ɔ-
ditio vel clā, si preces veritate nitantur, vt l. vniuersa.
C.de diuersis rescrip.canonizata.25.q.2.rescripta. & in
cle.de rescrip.Nec est verisimile, Papā voluisse stare,vel
credere simplici verbo, vel nudæ assertioni appellantis
sup eius impotētia, vel paupertate in damnū,& pīudi-
13 ciū app.sed ꝙ deberet deduci†& probari talis impoten
tia & paupertas,q̄ meritò excusaret, in l.si ꝓcuratorē.
in §.si ignorantē.ff.man.& in auth. de his qui ingre.§.1.
14 & 2.& ꝙ no.d.c.ex rōne.vbi ēt Mod.om.scrib. † Ad ꝙ
ēt,ꝙ impetrās,in d.sua supplicatione vr fuisse sibijpsi ɔ-
rius,dū dixit & narrauit,oīa fatalia fuisse decursa,& po
stea petijt cām cōmitti in eo statu,& terminis in quib.
nūc existit,nō obstāte lapsu fataliū: qa nō pōt cōmitti
cā in eo statu,in quo est,data desertione;cū fuerit peni
tus extincta & sopita lapsu fataliū.l.2. & in l.cū apud,iu
dicatū solui.& in l.grecę.§.post litē.ff.de fideius.nisi pri⁹
fuerit ɔcessa restō,q̄ nec petita fuit ī supplicatione,nec
ꝑ Papā ɔcessa restō,q̄ simplr dicit,ɔcessum,ꝙ cōmittat
archiepō,& si nō apparet alia extēsio ipsius,dēt intelligi
cōmissio facta ꝓut de iure,ex quo absolutè dicit,ɔcess-
sū ꝙ ɔmittat,absq; copula ītermedia,inter verbū ɔces
sum,& verbū,ꝙ cōmittat,& sic solū cōcessa fuit cōmis
sio ī forma iuris,videlicet, ꝙ ɔstito de ltmo impedimē
15 to restitueret ad aliud fatale refectis expēsis,& faciat iu
stitiā, ꝓut † refici debēt aň oīa à quolibet desertore re-
stōnē petēte restitui volēte:vt est expssum, in d.auth.ei
q.C.de tēp.app.& in corpore vn sumit.& in c.Nicolao.
& in c.rephēsibilis.de app.iuxta iuris dispōne:cū ēt ipse
16 supplicās postulauit cām cōmitti iuxta iuris formā &
tenorē.†Nec ob.si qs diceret, ꝙ Papa vr tacitè restituis
se impetrātē:qa ɔmittēdo cām,vr ɔmisisse ēt oīa, sine
17 qb.ipsa iurisdō explicari nō pōt.l.2.ff.de iuris.om.iud.&
in c.pterea,de off.deleg.cū cōc.† Quia multiplr rndet,
18 primò:qa signatura hoc expssisset, si voluisset restitue-
re,vel cōmittere restituēdū.c.ad audientiā, de deci.† &
rescripta ad lites sunt stricti iuris,nec patiūtur extēsio-
nē vltra eorū verba,vt in c.P.& G.de off.deleg. in c.sup
19 lris,& in c.Rodulph.& in c.fi.de rescr. & ꝑ Imo.in c.eā
te.c.ti.† Quinimmo rescripta hmōi ɔ snīam, q̄ iā trāsi-
uit in rē iudicatā,sunt valde exorbitantia, & à iure cōi
ꝓhibita,& nō valēt,nisi ɔtineāt in se specificā clām de-
rogatoriā, & ꝙ expressim cōcedat restō, vt hr in l.fi.C.
si ɔ ius vel vtilitatē publicā,& l.cās,vel lites.C.de transa
ctio.& in l.terminato.C.de fructib. & lit. expen.ex quo
infert,ꝙ facta relatione signaturæ ad nouationē seu pe
titionē supplicātis,ꝓut fieri dēt, arg.in l.si defensor. §.q
20 interrogatus.ff.de interrogator.actio.cū si.† Nō pōt vi
deri ɔcessam restōnē à Papa, nec facultatē cōcedēdi iu
21 dici,nisi ꝓut de iure:cū vltra petita nō videat aliqd cō-
cessū:qa nō petēti nihil īpartit.† Qd aūt snīa pdicta ar-
chiepi ifirmatoria prioris nō valeat,sed sit ipso iure nul
la,vr iferēdū ex pdictis:qa cū sit lata vigore dicti rescri-
pti,& prædictę supplicationis,in qua plures ineptitudi
nes cōtinentur ex mēdacitate precū,ex causis nō con-
22 cludētib.& sibi inuicē ɔrijs repugnātib. †sicut snīa lata
sup libello inepto reddit nulla: vt legitur & notat in l.si
patronus libertam.ff.de iureiu.& est expressum in c.cū
dilecti.de emp. & vendi.& allegatur gl. singularis instit.
de oblig.in prin.& ꝑ Bal.in l.2.in 12.col.C.de rescindē.
23 vend.& gl.& Bal.in l.1.§.1.ff.si mēsor fals.mod.† dixer.
Ita snīa lata super inepta supplicatione,quæ loco libelli
hr:vt notatur per Inn.in c.dudum.el 2.de electionib.&
Abb.in c.præterea,de dilationib.hoc firmans maximè
in summarijs,in quib.non porrigitur alius libellus,nec
aliud petitur,nec ab ea recedi pōt, & vr optimè proba-
24 ri in auth.qui semel.C.qūo & qn iudex. † vbi tenet Sal.
ibi in tex.precib. Principi oblatis, iudiciq; insinuatis &
ꝑ eum aduersario cognitis,& ponit ēt Bal.in l.1.C.quā.
libel.prin.dat.& in l.1.C.de pcib.imper offe. & hoc ma
ximè liquet,ex quo idē Archieps ꝓcessit nulla facta ꝓ-
batione impedimēti per dictū impetrantē, & omissio
medij probationis, reddit snīam ipso iure nullā. 2. q.1.
25 nos†in quemq̄,& gl.ibi in summa,& no.in c.ecclesia S.
Mariæ,de cōstitutionib.in l.2.in verbo, subditos,de sen
tētijs ex breuic.recitādis,in c.tā literis, de in integ.resti.
& ꝑ Bal.in l.prolatā.C.de sent.& in c.inter pares,de leg.
26 Conra.Et†quia nō seruata forma mādati,snīa delegati
redditur nulla,in c.cum dilecta. de rescriptis, & iudex,
cui nil probatū est,nil decernere,vel ꝓnūciare pōt.d.l.
27 hæc autē.§.1.ff.de re iud. † Vlterius snīa dicti archiepi-
scopi ex alio corruit,qa dato absq; præiudicio, ꝙ po-
tuerit cōcedere dictam restitutionem, ꝙ tn negatur.
Sed proponitur,ꝙ si ipse restituerit, aut ɔcesserit aliqd
tēpus determinatum, vel diffinitū, videlicet, trium vel
sex mēsium,aut anni ad prosequēdum dictam cām,ꝓ-
ut facere debebat, qn posito impedimento in biēnio,
vel secūdo fatali restituere debebat ad tantum tempus
quantū fuerat impedimentū nō vltra,nec aliter,ſm In
noc.& Io.And.Imo.& alios,in c.ex ratione. de appella-
28 tionib.†Et expeditum est,ꝙ propter impedimentū cō-
tingēs in biennio, vel secundo fatali,nō datur vlterius
tēpus,nec tertius annus, seu tertium fatale,nisi ope re-
stitutionis,vt tenet gl.in d.authen.ei qui.dicens, ꝙ pri-
mus annus,& secūdus datur ipso iure,& tertius à iudi-
ce iusta de causa,ꝙ ēt voluit Cald.in tit.de appella. cōs.
10.& hæc est cōis opinio,quam sequitur Bar.& Ang.in
d.authen.ei qui.& firmat Imo.& Abb. in d. c.ex ratio-
ne,ex quo sequitur, ꝙ non data prius vel concessa re-
stitutione, nec assignato certo, & determinato termi-
no ad prosequendam dictam appellationē, reperit sen
tētia lata per eū absq; instātia:cum prior fuerit deserta,
& extincta lapsu biēnij ꝑ dictam authenticam ei qui, &
dictā clem.si appellationē,cum alijs iurib. s.allegatis,&
29 ɔnr†lata sine instantia est nulla. l. properandum. §.1. &
seq.C.de iudicijs.Quod voluit & firmauit Bar.expressè
per textum ibi in l.1.C.quando prouocare non est ne-
cesse,in l.duob. ff. de exceptione rei iudicatæ, dicens,ꝙ
snīa cōtra sententiam lata sine instātia est ipso iure nul
la,& sequit Abb.in c.inter monasterium. de re iudica-
ta,de quo ibi plenè per D.Ant.& Imo.ac alios,& ꝑ legi
stas etiam in d.l.1.& in l.nam & postea. §.sed si damnet.
30 ff.de de iureiur.† Vltimò: quia dicta snīa Archiepisco-
pi infirmatoria primæ lata post lapsum biennij, & sic
postq̄ prima sententia episcopi rata & firma permāsit
& in rē iudicatam trāsitum fecerit, fuerit, & sit fundi-
tus nulla,nec aliquo mō impediat,nec impedire possit
quo minus primus iudex suā priorē snīam exequat, &
exequi posset,determinat in indiuiduo qōnis gl. notā-
da,& singularis in cle.si appellationē,in ver. appellatus,
de appella.vbi per illum tex.confirmatur opinio. Host.
reprobata opinione Innoc.in d.c.ex ratione, volens ꝙ
si post decursa fatalia feratur sententia infirmatoria pri
31 mæ,ꝙ non valet,nec inducat exceptionē rei †iudicatę,
quia deserta appellatione habetur perinde, ac si nunq̄
fuisset appellatum. l.2. in fi.C.de de temporib. appella-
32 tio.& in auth.ei qui,†& iurisdictio est reuersa ad iudicē
à quo,vt no. in l.eos, in prin C. de appellatio. & in au-
then.de appellatio.& infra quæ tempora.§.1.& deserta
appellatione sententia firma remanet, ita dicit tex. in
dicta

dicta auth.ei qui,& in corpore vnde sumitur,ergo sñia lata in ɔ̃riũ remanet lata à nõ suo iudice,& sic nulla.c. at si clerici,de iud.& l.1.p totũ.C.si à cõpe.iud.& eandẽ
33 opinionẽ,&†sñiam firmauit idẽ Io. And. in Nouell. in d.c.ex rõne,in 3.col.& sequunt Doct. in eadẽ cle. Car. Zabar.& Bal.no.tenẽt eãdẽ,in l.fi.C.de tẽp.in integ. resti.& in c.sancimus,quo tpe miles,in vsib. feu. & Alex. in suis aposti.in d.l.eos, in prin. de ap.q̃ opi.fortiter cõprobat ex rña iuris,volẽtis sñiam ɔ̃ sñiam nõ valere:vt
34 est exp̃ssum in d.l.1.C.q̃n prouocare. †quã licet Bar.& Sal.in l.nã & postea.§.si damnet. ff.de iureiur. intellexerint,q̃n sñia secũda esset lata sine renouatione instãtiæ hoc est sine pductione noui libelli,& litis cõtest. tñ Raphael Fulg.ibi nõ inelegãter tenet,nõ valere secundam q̃n prima nõ esset appellatione suspensa, dicẽs q l.1. s̃. allegata nõ fundat se in defectu instãtiæ vel processus,
35 sed in eo,q sñia scda fuerit lata ɔ̃ res prius† iudicatas. Quarũ rerum iudicatarũ magna est authoritas, in tm̃ vt ius faciãt,& habeant pro veritate,l.res iudicata,de re
36 gu.iur.l.ingenuũ.ff.de sta.homi. †& solutũ earũ p̃textu nõ põt repeti.l.si fideiussor.§.in oĩb. ff.mandati. & l. 1.
37 C.de cõd.indeb.l.Iulia.ff.eo.†Itẽ q pro eis p̃sumatur, de renunc.c.in p̃sentia.ff.de euict.l.Herẽnius.§. Caia,itẽ q res mino.indebitè alienet.l.3.§.itẽ quæri potest.ff.de
38 reb.eorũ.†& quia sñia facit notoriũ,vt notatur in c.ad nostrã,de iureiu.& p Bal.in c.1.qualiter do.fe.priue. & hr̃ in l.emptorem.ff.de act.empt. & plures similes alios
39 effectus producit.†vnde nõ est mirum,q ad iuris rigorem seruãdum statutum sit, sñiam ɔ̃ sentẽtiam nõ valere,& quia par in parem nõ habet Imperiũ, in l.nam & magistratus.ff.de arb.& in c.innotuit,de electionib.Secundò mouetur Fulg.per l.si vt proponis.C.de execu.
40 rei iud.† quæ loquitur,etiam quãdo iudex exequẽs tulit sentẽtiam ɔ̃ primam,& tamen secũda est nulla. Tertiò per legem post sententiam. C. de senten. quæ indistinctè loquitur. Quartò: quia intelligendo ſm q facit Bar. d. lex 1. esset super indubitabili : quia clarum est, sñiam sine instãtia nullam esse.l.prolatam. C. de sentẽ. l.properandum.§.cum. C. de iudicijs, & tenet oĩno q
41 sñia secũda sit nulla, nisi quãdo,vel ignoraretur primã esse latam,per c.inter monasterium, de re iud.vel quãdo aliquo modo dubitaretur de ipsa sñia & eius virib. quia tunc pp dubium valeret secunda sñia in derogationem primæ latæ,per l.primam,in prin. ff.quæ sentẽ. sine appella.rescinda.& hanc partem etiam tenuit,& secutus fuit Pau. de Cast. in d. §.damnetur, & nouissimè Alex.ibidem,subdẽs q cõis opinio gl.& Docto.in d.l.1. & in d.c.inter monasteriũ,& in c.pastoralis, de rescrip. est ɔ̃ Bar. vt secunda sñia ɔ̃ primam non teneat exceptis certis casib.de quib.per Docto. in dictis locis,quæ opinio vr̃ verior & probabilior rationib. & iurib. s̃.al-
42 legatis.†Non obst.q dictus archiepiscopus pronunciauerit se iudicem competẽtem,à cuius sñia non fuit appellatum,& processit ad reuocãdum, vel infirmãdum dictam primã sñiam,nõ discusso de desertione, &non cõcessa aliter restitutione , nec aliquo tpe assignato ad prosequutionẽ faciendã:quia licet nõ possit dici nulla ex defectu ptãtis,potest tñ dici nulla ex defectu instantiæ,ex quo ante inchoatã litem,& in primordio litis ingressus,pnũciauit se iudicẽ in primo actu citationis in cõtumaciã partis, ex quo sup hoc nõ fuit pnunciatũ, q̃a talis pnũcia nihil reperit vbi figat pedes, & nõ facta vel data restõne instãtiæ perẽptæ nõ fuit resuscitata,vñ super eã vel instãtia,quæ nõ est in rerũ natura, pnũcia talis nõ fecit cum iudicẽ, cum nõ entiũ nullæ sint qua-
43 litates.l.actor.C.de probat.cum cõcor.†Et tractus futuri tẽporis nõ spectat ad iudicem.l.nõ quemadmodũ.ff. de iudicijs,& l.1.in prin.ff.de vsu.secus dicũt p̃dicti Doctores,q̃n primò pposita fuisset desertio, & postea inchoaret instãtia,& reuocaretur in dubiũ de defectu iurisdõnis,& ipse pronũciaret se iudicẽ competẽtem, vel
44 procedẽdum ad vlteriora.† Quia tunc videretur pnũciatũ sup instãtia,&c.valeret, si nõ esset appellatum pp dubium,per not.in d.c.inter monasterium, & in d.l.1. quan.prouo.& in l.1.C. senten. rescindi nõ poss.ſm D. Ant.& Imo.in d.clem.si appellationem, q etiam clarè voluit & determinat Pau.de Cast.cõsi.337. Iam deserta appellatione,vbi p̃dictã opinionẽ firmat, q hmõi sñia secunda sit nulla,ẽt data dicta proũncia super competentia,ẽt si per plures iudices esset sñiatũ, nisi prius cognitũ,& discussum esset super desertione, antequã sup meritis vel iustitiæ causæ cognosceretur . hoc insuper firmat,& tenet Io.de Imo.in d.c.ex ratione.in pen.col. & eleganter refert,& sequitur Phil.de Fran.in suo notabili cõmento,in d.c.ex rõne,in 7.car.in 8.mẽbro,prin. dicens hanc esse notabilem limitationẽ ad dictã glo.d. cle.si appellationem, & idem vr̃ fuisse de mẽte Abbatis ibi,in 8.col.in d.c.inter monasteriũ.post D.Ant. q tũc valeret secũda,q̃n iudex data prãte,& instãtia causæ super iustitia vel iniustitia,causa cognita pronũciasset,nõ aliàs,sequit ex prædictis d.secundã sñiam archiepiscopi sic.vt s̃.latã euidẽter ex oĩ capite nullã fuisse, non tenere,& ɔ̃ñr impedire nõ posse prioris excutionẽ: tũ quia lata super inepto processu:tũ absq; instantia , ſm Bart. opinionẽ,quã dixit esse veram, sicut Deus est Deus, in predicta l.duob.de exceptio.rei iudi. quã ẽt tenuit & sequutus fuit Abb.in d.c.inter monasteriũ. & hoc indubitabile est,vt omnes fatentur;tum quia lata à non cõpetẽti iudice añ discussionẽ, & cognitionẽ desertionis, ſm Imo.Abb.Pau.de Cast.& Philip. vt s̃.non obstante dicta pronũcia cõpetẽtiæ:tũ ẽt quia lata ɔ̃ res prius iudicatas,nulla appellatione suspensas,quæ ſm cõem opinionẽ nullatenus valere põt,vt s̃.relatum est:cum dicatur contra notorium,& sic non teneat,vt in c.inter ce-
45 teras.de re iud.ſm D. Ant. † à qua cõi opinione nõ est recedendũ, præsertim in consulendo & iudicando, vt dicit Bar.in l.cũ prolatis.ff.de re iud.& in l.is qui reus.ff. de publicis iudicijs,& no.per Iac.But.& alios,in l.1.C.q pro sua iurisdõne,& Ang.in d.l.si expressim,& per doc.
46 in c.pe.de const.cum si.¶†Non ob.q à secunda sñia p procuratorẽ dicti episcopi fuerit appellatum, ex quo actu videtur ratificata,iuxta id,quod hr̃ in l.3.§.falsus.ff. rem ratã hab.quia id procedit, q̃n sñia deficeret ex defectu consensus partiũ, secus q̃n ex defectu solẽnitatis iuris,vel potestatis iudicantis,quibus casibus per appellationẽ nõ possetɔ firmari sñia,quæ omnino caret fun-
47 damento iuris,qualis est dicti archiepiscopi.† Prout determinat Bar.& sequuntur alij,in l.si expressim. ff.de appellationib.& Abb.in c.1.de re iud.quia facto priuatorum non potest validari sententia , quæ nulla est. C.de iuris.om.iud.l.priuatorum, & quod notatur , in l.2.C.
48 communia vtri.iud. † Et præsertim per appellationem procuratoris,qui sicut nõ potest in preiudicium domini renunciare appellationi exp̃ssè ẽt per se interpositæ: quia renũciare est donare,quod non comprehenditur in mandato,vt l.contra iuris.§.fi.de pac.secũdum Ang. in l.ab executore.ff.de appel.§.fi.& Bal.in l.fi.in §.fin.C. de tempo.appe. & Ang.in l.bonorum. C.qui admit.& per Ioan.And. & Imo.in c.cum olim Abb.de offic.de-
49 leg. † Ita non potest per factum suum appellationis facere confirmari sententiam nullã in præiudicium domini;cum nihil aliud sit, quàm iuri domini sui renunciare,quod sibi non conceditur absque speciali, & specifico mandato,per supradicta. Parisius.

SVMMARIVM.

1 *Si sententia secunda confirmatoria primæ transiuit in rem iudicatam vlterius dici non potest de nullitate primæ, & ferè per totum.*
2 *Etiam si null'tas primæ deducatur ex defectu iurisdictionis.*
3 *Statutum volens non posse dici de nullitate, non capit illam procedentem ex defectu iurisdictionis.*
4 *Quod procedit, si esset defectus totalis iurisdictionis, secus si non totalis sed elidibilis, & nu. 5.*
5 *Et quid si non fuit oppositum.*
6 *Et quid si fuit apposita, & successiuè reiecta.*
7 *Pater est legitimus administrator, & potest actiones mouere.*
8 *Et potest dari curator, & sic duas personas repræsentare.*
9 *Sententia an potest dici nulla propter except. excommunicationis oppositam.*
10 *Et quid si per statutum prohibetur exceptio.*
11 *Excommunicationis exceptio, an, & quando suspendat processum, & num.12.*

Et

12 *Et quando per iudicem fuit admissa, probanda est.*
13 *Et si illa opposita, & pendēte oppositione fuit processum, an, & quando reddatur nullus.*
14 *Dies octo dati ad eam probandam à quo tempore currunt.*
15 *Sicut appellatio prohibetur à trib. ita quando à prima, & secunda stante statuto.*
16 *Nullitatis exceptio sicut non impedit in trib. ita & in duab. stante statuto.*
17 *Restitutio in integ. non impedit executionem post tres.*
Ita & post duas, stante statuto.
18 *Restitutio calumniosè petita non impedit executionem sententiæ.*

CONSILIVM CIX.

Omisso ꝑ nūc illo articulo, an sñia primi collateralis subiaceat vitio nullitatis, in quo
si esset insistēdū, demōstrareť, nō fore nullā, sed qa aliū
de hēmus intentū, iō ṕsupposito sine veri ṗiudicio, ꝙ
sit nulla, dico ꝙ ex quo de iurisd. iud. appellationū non
dubitať, cū sit ordinarius, & corā illo fuit obiectum de
nullitate sñiæ dicti primi collateralis, & nō obstāte ta-
li obiectu fuit sñia cōfirmata, à qua nō fuit appellatū,
meritò vlterius nō pōt opponi de nullitate primæ sen
1 tētię cū† per hāc sñiam nullitas, si qua fuit purgata sit,
& pro hoc decis. in ter. Ang. in l. 2. in 7. fall. ff. si qs in ius
voc. nō ier. vbi dicit, ꝙ si corā iudice cōpe. obijcitur de
nullitate primę sñiæ, & hoc nō ob. sentētia cōfirmatur
& trāsit in rem iud. nō potest amplius quæri de iurisdi
2 ctione primi iud. alleg. Inn. in c. suꝑ literis, de rescr. †vbi
obijciebatur de defectu iurisd. primi iud. ꝓut hic, & tñ
ex quo illius sñia fuit cōfirmata, nō potest amplius obij
ci de nullitate & defectu iurisdictionis, & idē Ang. in l.
qdā cōsulebāt, circa medium. ff. de re iud. cū plurib. q̄
ad ꝓpositū cumulat Fel. in c. ea quæ. de re iu. & ſm illa
dicta pluries est iudicatū in Rota. præterea stante statu
to, ꝙ si semel fuit dictū de nullitate, & succubuit, non
possit vlterius audiri, excludēdus est, & cū cōmissio di-
recta V. P. sit cōditionalis, quatenus possit dici de nulli-
tate, de qua, vt patet nō potest dici, tū de iure cōi, vt s.
tū ex forma statuti, meritò debet procedi ad executio-
3 nē. Nō† obst. ꝙ statutū dēt intelligi, nisi esset defectus iu
risdictionis, iux. gl. in cle. ad compescendas, de seq. po. &
4 fruc. iunctis his, quæ in cle. 1. de re iud. Nam† rñdetur, il
lud esse verū, qñ esset defectus totalis iurisdōnis, adeo ꝙ
iudex ꝓnūciās careret oīmoda iurisdictione, & sic op
poneret exceptio negatiue, videlicet non hēbat iurisdi
ctionē, aut vbi habebat iurisdictionē, sed illa poterat eli
di: tūc talis exceptio defectus iurisdictionis nō totalis
non pōt opponi stāte hmōi statuto, ita declarāt Io. de
Imo. & Card. Zabarel. in d. cle. ad compescēdas, ad fi. &
ibi etiam Barb. sed in casu nr̄o, primus collateralis hēt
iurisdictionē, & est iudex ordinarius, ita ꝙ corā eo po-
tuisset cā introduci, licet ṗtendatur præuētam iurisdi.
qa Senator præuenit: tñ istud nō arguit defectum tota
5 lis iurisdictionis, sed † hr̄e iurisdictionem elidibilem per
pręuentionē, iux. l. vbi cęptum. ff. de iud. & cum nō fue
rit obiectū, vel exceptum, vel si fuit exceptū, talis exce-
ptio fuit reiecta ꝑ processum ad vlteriora, iux. no. in l. à
ꝓcedente. C. de dilat. cum suis concor. meritò non pōt
dici defectus iurisdictionis totalis, immo ꝙ subest iuris-
6 dictio. † Nec pōt q̄ri de ista nullitate ṗtēsa ex eo, ꝙ iam
de eadē fuit oppositū, & nihilo minus sñia cōfirmata
lata, ita ꝙ militāt, q̄ diximus ad materiā. c. ea q̄. de re iu.
Demū ēt: qa statutū tollit facultatē opponēdi de nulli-
tate, nec ista est nullitas respiciēs iurisdictionē, vt sic nō
7 possit negari executio. † Tāto magis cū nō possit argui
nullitas, ex quo pr̄, q est ltīmus administrator, & q hēt
actiones mouere, iux. l. fi. C. de bonis q̄ liberis, petijt dari
8 curatorē filio vigore spālis cōmissionis, & fuit ipsemet
deputatus, adeo ꝙ† repr̄sentauit duas ꝑsonas: vt patet in
curatore, argō no. in c. olim, de re iud. ꝑ Fely. vt sic iudi-
9 ciū valuit, cū pōt dici ꝓcurator in ꝑsona agētis, & ma-
ximè cū simus in executione sñiæ & rei iudicatę. † Et
qm̄ adhuc dubitať, an sñia vltima lata sit cēsenda nul-
la, ex quo fuit opposita exceptio excōicationis, iuxt. c.
10 pia, de exceptionib. ī sexto, q̄ difficultas etsi cessare dr̄et
ex his, q̄ dixi † cum non possit opponi exceptio aliqua
nullitatis, & ṗcipuè cū ista nō cōcernat defectū totalis
iurisdōnis, iuxta no. in cle. 1. de re iud. iunctis his q̄ in d.
11 cle. ad compescendas, de sequest. pos. & fruc. † tñ: vt satis
fiat obiectis, dico, ꝙ propterea nō potest dici nulla sen-
tentia, nā sola oppositio exceptionis excōicationis nō
suspēdit processum, nisi sit admissa per iudicē & proba
ta infra terminū ad probandum: vt declarat Gem. post
Anch. ibi, in 2. opposi. & Cap. co. 3. in gl. in verbo, differt
in d. c. pia. §. 1. in 1. col. & Phil. Fran. col. antep. sed hic nō
fuit admissa ꝑ iudicē, immo reiecta, saltē tacitè per pro
cessum ad vlteriora. s. ad sñiam, iuxta no. in l. à procedē
te. C. de dilatio. cū vulgarib. à qua sñia non fuit appella
tū: cū nō potuerit stāte statuto: & dato ꝙ potuisset ap-
12 pellare, tñ † nō iustificať ex aduerso talis exceptio, & sic
nullo modo sit probata, & prout no. dicit Gem. in d. c.
pia. §. 1. & seq. Host. ꝙ talis exceptio nō impedit proces-
sum effectualr̄; quia si non probatur, semꝑ tenuit pro-
cessus quanto magis cū hic nec fuerit admissa per iudi
cē, nec probeť, nec hodie iustificať, ꝙ secus fuisset, si ad-
13 missā fuisset & probata. Ad† ꝙ, nā exceptio ista opposi-
ta, si oppositione pendēte est ꝓcessum in cā, processus
redditur nullus, qñ post oppositionē est probata, alias
gesta nō sunt nulla, ita Gem. in d. c. pia. in 2. opposi. §. 1.
14 & plenius Frācus ibidē ver. pe. circa fi. † Vñ & isti octo
dies dati ad probandū nō currunt, nisi post admissam,
ita Anch. ibi ver. quis, in prin. & Fran. eo. ver. col. antep.
15 Et † cum vigore statutorū vrbis à Papa confirmatorū
nō licet à sñia cōfirmāte primā secundò appellare, ꝓñt
clemētina, vt calumnijs, habebit locū, vt habebat locū
in trib. à iudice latis, sicut qñ ex forma statuti semel tm̄
licet appellare: qa statutū prohibens aliā appellationē
vr̄ quodāmodo cōfirmasse illas duas, & si sunt tres, hēt
locū, d. cle. ita singulariter voluit Bal. in l. fi. in vlt col. ver.
sed nunquid. C. de sententijs, & interlocutio. omn. iud.
16 dicēs, † sicut exceptio nullitatis nō impedit in trib. ita in
17 duabus vigore statuti, si hēt locū, clemētina † vt calūnijs.
tunc vera est illa opin. ſm quam pluries est iudicatum
in Rota, ꝙ restō in integ. non impedit executionē post
tres, ad terminos, d. cle. vt no. Bal. in l. 1. ad fi. C. ne liceat
tertiò prouocare, cuius dictū refert, & sequiť Ale. in l. 4.
§. condemnatū. in pen. col. ff. de re iud. quicquid dixerit
Mil. in ver. executio, ergo nec impediret post duas, qñ
ex forma statuti nō licet vlterius appellare, per dictum
18 Bal. in d. l. fi. in vlt. col. † Præterea & si nō essent tres con
formes, vel duæ nō haberēt vim triū, adhuc dēt dici nō
impedien. executionē, ex quo qñ est præsumptio, ꝙ pe-
tatur malitiosè aīo differendi, nō impeditur executio
præstita cautione, iuxta textum, in ca. suscitata. & ꝙ ibi
Panor. & alij de restitutione in integrum, cum concor
dantijs. Adhuc cōsiderandum est, ꝙ post quā causa pē-
det iam duodecim annis, & fuit iudicatum per duas cō
formes: vt est dictum; cum nō posset aduersarius audi-
ri, vlterius institit super nullitate illarum, in quo labora
tū per trienniū & vltra, & tandem viso ꝙ non erat nul
litas, & sic ꝙ omnino est fienda executio, confugit ad
remedium restitutionis in intergrum animo diffugiē-
di talem executionem, quo casu nō debet impediri, per
dictum capitulum suscitata, cum ibi not. P. Paulus.

SVMMARIVM.

1 *Legatum conditionale conditione defecta non transmittitur ad hæredes legatarij, sed remanet penes hæredes testatoris, & nu. 8. & 11.*
2 *Legatum factum filiæ pro dote an sit conditionale, vel purum, & nu. 3. & 4.*
5 *Differt, an legatum fiat pro dote, an per illa verba cum nupserit.*
6 *Legatum pro dote quam ob causam est conditionale.*
7 *Conditionale est, & ita consuetudine seruatur.*
9 *Ista legataria, isto interim, an habeat consequi alimenta, & numero 10.*
10 *Et quid si statutum loquitur per alia verba.*
12 *Aeris salubritas conseruanda est, vt duret, & illam corrumpentia tollenda sunt.*
13 *Aqua non debet corrumpi per immissionem rei fetidæ.*
14 *Punitur ista faciens.*
15 *Titulus de cloacis, propter quid emanauerit.*
16 *Excusatur quis comparere propter loci intemperiem.*
17 *Publica vtilitas præfertur priuatæ.*

CON-

CONSILIVM CX.

Statutum vrbis sub rubrica de successionib. ex testamento, vult, q filiæ dotatæ à patre sint cõtentæ dote relicta in testõ patris, cõtra quod testm̃ filia reliquo iure venire non potest, nec illud impugnare, quod testm̃ est validum, & firmum, & virtute dicti statuti Bonifacius obtinere debet: cum Calistus testator Lauræ eius filiæ reliquerit pro dote magnam quantitatẽ, proculdubio ascendentẽ vltra legitimã, & voluerit, q si mortua fuisset in pupillari ætate, vel aliàs qñcunq; sine filijs, q dicta dos reuerteretur ad Bonifacium, vel alium, & cum dicta Laura mortua fuerit sine filijs, & conditio legati non extiterit, legatum ipsum non potuit transmitti ad hæredes Lauræ, sed debet es-
1 se penes dictũ Bonifacium † & alium, iuxta voluntatẽ testatoris, doctrina est Bar. in l. Titio centũ. §. Titio genero, col. pen. de cond. & dem. ver. quęro statutũ, & idẽ sequitur ibi Bar. circa fi. & Imo. col. pen. ver. extra gl. dicens hanc opinionẽ veram & ęquam, maximè qñ statutũ dicit, q filia sit cõtenta dote relicta, & q nihil pos-
2 sit dicere ꝯ testm̃: vt propiè est in casu nostro. † Et licet Pau. de Cast. in d. §. Titio genero, col. pe. videatur distinguere & considerare qualiter, & per quæ verba loquat̃ statutũ: tñ eius sñía facit pro hac opinione, cũ verba sta-
3 tuti loquãtur eo modo, quo ipse Paulus cõsiderat. † Et q dictum legatũ non sit purum, sed condõnale, ꝯñr q nõ transmittatur, in terminis hoc voluit idem Paulus, in auth. nouissima, col. 2. in prin. C. de inoff. test. dicẽs, q ita vidit pluries cõsultũ. & eãdem opi. tenet Paulus, in l. qñ in priorib. C. eod. ti. dicens se ita consuluisse, & ibidem hoc sequitur Ias. pro qua opinione ita consuluit idẽ Pau. ꝯs. 78. Viso dicto puncto, & ꝯs. 232. Pro pleniori rñsione, vbi loquit̃ propriè in puncto nostro, qñ stante statuto pater reliquit pro dote, & voluit, q si filia moreretur sine filijs, &c. Idem etiam cõsuluit Pau. cõs. 28.
4 Super eo q quæritur, & etiam cons. seq. † Et licet Pau. ipse cõs. 233. cõsuluisse contrarium; tñ in veritate ibi loquitur in diuersis terminis, qñ verba statuti aliter sonãt quod non est in casu nostro, vbi diuersificatur factum.
5 Preterea ibi Pau. cõsiderat dñam esse, an legatum fiat pro dote, an per condõnem, cum nupserit, & tñ in iure ista dña nõ procedit nec recipitur: cũ vtroq; casu lega-
6 tum ipsum sit condõnale. † Legatum nanq; pro dote tacitam in se habet ꝯditionẽ, si nupserit. l. stipula. & l. tali. ff. de iure dot. Bar. & oẽs, in d. §. Titio genero, & idem
7 Pau. vbi supra, & Doctores infra allegan. † Nam dictum legatum esse condõnale tenuit Bald. in l. non sine. C. de bonis quæ liberis, dicens opi. Bar. de cõsuetudine seruari, hoc idẽ voluit Cy. in l. sancimus. C. de nuptijs, & in ꝑprijs terminis cõsuluit Rom. cõs. 234. Pro declaratione, idem sequuntur Mod. Bald. nouel. in tract. de dote, in 6. par. car. 10. col. 4. circa fi. dicens cõiter teneri opi. Bar. & car. seq. col. 1. asserit hanc opi. esse verissimam, & eadem carta, col. 2. dicit legatũ hoc pro dote, stante statuto, si-
8 ne dubio esse cõdõnale. † Et q nõ trãsmittatur, voluit Bal. cõs. 341. 2. vol. & Ang. in auth. de hæredib. & Falcidia. §. 1. col. 2. & eandem opi. sequunt̃ Mod. repeten. d. auth. nouissima, car. 8. col. 2. circa fi. affirmãtes hanc esse cõem, vñ cum legatum prædictũ non sit purum sed condõnale, & conditio nõ extiterit, per dictam Laurã nõ potuit transmitti ad hr̃des suos plurib. rõnib. & decisio. deductis in locis supra relatis, quæ videri possunt.
9 Nõ † ob. doctrina & distinctio Salyceti, posita in d. l. sancimus. Nã licet statutũ nõ faciat mentionẽ de alimẽtis, nec testator erga dictam Laurã aliquid disposuerit de illis: tñ illo interim anteq̃ nubat, ab hæredib. testõris alimẽtanda erat, vt ꝑm Bal. ibi, probat̃, in l. qui filiũ. ff. vbi pupil. educ. debe. q sequit̃ Imo. in d. §. Titio genero. col. pe. & Pau. de Cast. in d. cons. 78. col. 2. ver. vnde teneo. & Bal. in d. l. nõ sine, in fi. & plenius Mod. in d. tract. de do-
10 te, loco superius allegato. † Minus ẽt obstat illud, q voluit Alex. cons. 133. vol. circa primum. & cons. 84. Viso themate. eod. vol. & cõs. 49. Redẽptoris nostri. eod. vol. videtur cõcludere & tenere contra Bar. nam, in d. cõs. diuersificatur factum, & statutum, super quo Alex. cõsuluit loquebatur per alia verba quàm statutum vrbis, de quo tractamus, vt clarè ostẽditur ex lectura cõsiliorum. Nec obstat, q dicunt Mod. in tract. quem faciunt
11 sup statuto, q stanti. mascul. &c. Nam ibi recitant opi. & licet postmodum videãtur concludere, q relictũ factum à patre nõ debet habere onus, & q cẽsetur purũ, tamen nõ respondẽt ad ea, quæ adducuntur in ꝯrium
12 & ad cõmunem opi. de qua. s. † Ad aliud dico, q salubritas aeris cõseruãda est, & omnia inducẽtia eius corruptionẽ sunt ꝓhibita & fieri nõ dẽnt, expedit. n. bono publico, vt cõseruetur aer, dicit tex. in l. ædil. ff. de via publi-
13 ca. † Hinc est, q aqua nõ dẽt corrũpi ꝑ immissionẽ alicuius rei fetidæ. l. 1. §. 1. ff. de extraord. crim. & qui talia fa-
14 cit, punitur vt ibi. † Hinc Vlpianus iurecõsul. in l. 1. §. 1. ver. curauit. ff. de cloac. dicit, edictum illud factum ad sa-
15 lubritatẽ ciuitatum, & ad tutelã † nam ꝑꝑ immunditias & similia cęlum fit pestilẽs, & minatur ruinã, ad quæ in l. de pupillo. §. si qs riuos. ibi, cũ publicæ salutis, &c. ff. de noui operis nun. & no. per scrib. in l. 1. ff. sol. mat. maximè circa illam quæstionẽ de fabro malleante iuxta studium. Hinc gl. 1. in c. omnes. 23. dist. dicit, q ꝑꝑ intem-
16 periem loci, excusatur quis à cõparitione. † Publica. n. vtilitas priuatæ præferenda est, vt dixit tex. in l. 1. §. pen. C. de cad. tollẽ. ex prædictis cum sim. quæ ad prædictorũ corroborationẽ allegari possent, cõcluditur, monetariũ à dictis incolis licitè posse ꝓhiberi, vt se abstineat à dicto exercitio, inducẽte aeris corruptionẽ & intęperiem, & ꝯñr mortem & interitũ prædictorum incolarũ: cum prętẽdat exercere officiũ cudẽdi monetam ac dissoluendi, & distilandi materias ad id conuenientes, ex quibus insurgit illa intemperies aeris, incolas ad mortem deducens. P. Paulus.

SVMMARIVM.

1 *In materia euictionis fideiussor potest accedere.*
2 *Et accedens eo modo tenetur, quo principalis.*
3 *Et an res debeat euinci per sententiam vt teneatur.*
4 *Et quid si est certum, & notorium vendidisse rem alienam.*
5 *Dicta in exceptionibus reus fateri videtur, si fuere acceptata à parte.*
6 *Confessio notorium inducit.*
7 *Acta inducunt notorium.*
8 *In notorijs sententia non est necessaria.*
9 *Citatio non est, quò ad illud facienda, quando certum est, illi defensionem non competere.*
10 *Contra confessum non sunt partes, nisi in condemnando.*
11 *Fideiussor euictionis qua actione tenetur.*
12 *Periurus an possit allegare exceptionem simulationis.*
13 *Et quid si iurauit omnia, & singula esse vera.*
14 *Promittens factum alienum ad interesse tenetur.*

CONSILIVM CXI.

1 In Materia euictionis, † ac actionis ex empto fideiussor accedere põt, & vti principalis tenet̃, ita & ipse. l. si is cui. §. si is cui fundum. ff. de euict. l. authore. C.
2 co. cum si. † ipse Andreas fideiussor tenet̃ de euictione eo modo, & prout tenebatur venditor, toto tit. de eui-
3 ctio. ff. & C. quib. non obstat, q domus nõ apparet euicta per sententiam, iuxta no. in l. euicta. & in l. si dictum. §. si compromisero. & in l. Herẽnius. §. Caia. ff. de euic.
4 Nam † certum & notorium est, venditorem vendidisse domum alienam, & sibi super ea ius non competere, & isto casu sententia expectanda non est, vt dicit tex. & ibi omnes scrib. in l. emptorem. ff. de act. emp. & est doctri. Fulg. in l. si ideo. in prin. ff. de euict. Pont. Rom. in l. nõ solùm. §. morte. ff. de no. ope. nunc. Quod aũt in casu præsenti notórium sit, nullum ius competere venditori ꝯñr & fideiussori, clarè patet ex confessione ip-
5 sius fideiussoris, † qui prędicta attestatur in suis exceptiõ. ea. n. quæ reus in suis excep. dicit, confessionem validã inducunt, quando à parte fuerunt acceptata, vt fuit in casu nostro, & tradit gl. in l. cum precum. C. de liberali causa, Bar. & Alexand. in l. certum. §. si quis absente. ff. de confessis. Mod. in c. examinata. col. 2. de iud. & in c. si
6 cautio, col. 11. de fi. instrum. † Confessio enim partis notorium inducit, c. fi. de cohab. cler. & mulierum. c. cum
7 olim, de verb. signifi. † Et quia omnia prædicta constãt ex actis, icirco notorium inducunt, vt plenè per scribẽ. in dicto c. cum olim, & per Rotam in nouis. deci. 1. & Alex.

8 & Ale.cōs.53.in 4.vol. †Cū itaq; p̄dicta notoria sint,sententia non est necessaria,ad q̄ no.in l.si verò. §. qui pro rei.ff.q satis.cog.& in l.cū apertissimi. C. de iudi. p But. in d.c.cū olim,p Bar.post gl.in l.2.§.de frumenta. ff. de
9 reb.ad ciuita.pertinen.†Vbi hr̄, ꝙ licet quis sēp sit citā
10 dus:cū citatio pōt omitti. †ita dicimus in simili in casu isto,potissimè cū ꝫ ꝯfessum,nullæ sint partes iudicis in cognoscēdo,sed tm̄ in sn̄ando & exequēdo.l. pinde.
11 §.notandū.ff.ad legem Aquil.cū alijs ꝯcorda. † Præterea dubitādū nō est,ꝙ dictus fideiussor actione ex empto teneat̄ ad totale interesse,licet de euictione nō possit cōueniri, ꝙ tn̄ negatur,vt s̄.Venditor. n.vt ipse fideiussor fatetur,sciēter vendidit domū alienā, ꝯn̄r actione ex empto ad oē,& totale interesse tenet̄.l.1.l.exēpto in prin.& §.ex empto,ff.de act.emp.est tex.& ibi Bar. in l.emptorē,§.deniq;.ver.qui aūt.ff.de act. emp. & in l. si seruum.§.si sciens,vbi Bar.eo.ti. & in l.si seruum, etiam est tex.in l.Iulia.§.si fundum.eo. ti. qua actione ex empto negari non pōt, quin dictus fideiussor ad totale in-
12 teresse nō teneatur,iurib.de quib.s̄.†Nec ipse exceptionē simulationis allegare pōt:quia periurus est, ꝯn̄r nō audiendus,vulgata l.si qs maior.C.de transac.cum sim.
13 Eo†potissimū:quia iurauit omnia,& singula contenta in instr̄o producto fuisse,& esse vera, & ꝫ illa nō potuisse venire, quo casu exceptionē simulation. opponere nō pōt,dicit Bar.in l.fi.in fi.C. de non nume. pecu. Butri.& alij in c.cū ꝯtingat,de iu.iur. Ale. in l.Seius & Auge.col.vlt.ff.ad legem Falci.& ista vr̄ cōis cōclo, à qua in practica nō est recedendū :vt dicunt Mod. Papiēses, post Alex.& Arc.in l.nemo pōt,col.9.ff.de leg. 1. vbi ēt volunt isto casu nō debere cōcedi absolutionē à dicto iur̄o,de quorū veritate aliàs diffusius consulendo dixi.
14 Nec † obst.ꝙ dictus fideiussor promiserit factū alienū, nā licet præcisè nō teneatur ad factū: tn̄ tenetur ad interesse,vt dicit tex.in l.qui autē.§.sed si qs. ff. de cōstituta pecunia,& p Mod.in l.stipulatio ista habere licere.ff. de verb.obli.& p Soci.cōs.288.in 2.vol.vers. circa quintam quæstionem,& plenè aliàs consului. Par.Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Quando prouidetur,seu mandatur prouideri de iure patronatus, intelligitur de consensu patroni.*
Papa non præsumitur velle præiudicare iuri tertij.
2 *Concessum sub conditione,non censetur concessum, nisi conditione purificata.*
3 *Concessum de consensu intelligi debet de legitimo.*
4 *Concesśū per modū cōditionis impleri debet in forma specificata.*
5 *Consensus præstitus in genere ad primum vacaturum est nullus.*
6 *Et an possit concessio intelligi de nulliter præstito,& nu.7.& 22.*
7 *Ita vt ita suppleatur ex declaratione Pontificis approbatio.*
8 *Recurrendum est ad prothocollum, quando discordat cum inde sumpto.*
9 *Abbreuiatores vnde dicti.*
Expeditio quæ fit per cancellariam, in quo differat ab illa, quæ fit per cameram.
10 *Nec vni,nec alteri videtur concessa expedito,per quam tollatur ius alterius.*
11 *Expeditio quæ fit per cameram,non potest dictum ius tollere.*
12 *Stylus,an & quando attendi debeat.*
13 *Et qualiter sit probandus.*
14 *Ex stylo non potest argui, quando in probatione ipsius datur discrepantia.*
15 *Stante discordia de stylo cameræ, non inconuenit debere recurri ad cancellariam.*
16 *In expeditionibus attendi debet data,ad quam recurritur.*
17 *Concessio ex expeditione quando perficiatur.*
18 *Attendi debet quando agitur de restitutione iuris ablati.*
19 *Concessio limitata limitatum producit effectum.*
20 *Consensus nulliter præstitus,an sit in supplicatione narrandus, & nume.23.*
21 *Concessum propter merita an requirat ipsorum specificationem.*
22 *Si præsentatur inhabilis,seu pro eo consentitur, Papa potest instituere,& dispensare,nec requiritur alius consensus.*
24 *Consensus an dicatur præstitus ex aliquo actu illum importante.*
25 *Et an sufficiat taciturnitas per tempus à iure statutum.*
26 *Si principalis præstat consensum, cessat mandatum factum alijs præstando illum,& num.30.*
27 *Variatio in istis reprobata est.*
28 *Gesta per metum non tenent.*
29 *Reuocatio consensus quando sit intimanda.*
30 *Mandatum consumitur per factum principalis.*
31 *Concessio ad primum,& si non ad illud,ad secundum,& sic deinceps, qualiter intelligatur.*
32 *Præsentatio,& consensus ante vacationem nihil valet. Declaratur qualiter procedat.*
33 *Quæ nota speciali digna sunt exprimi debent,nec veniunt, &c.*

CONSILIVM CXII.

1 In hac materia,†qn̄ prouidet̄ seu prouideri mādatur de beneficio patronato, intelligi sanè dēt de cōsēsu patroni,nec aliàs vr̄ Papa eius iuri voluisse p̄iudicare,iuxta vulga.§.meritò, & ꝙ in c. cām, cum sim.& in ꝑprijs ter̄is patronatus, in c. super eo.de offi. deleg.prout ēt idem cōstat dispositū per regulā,quę habet,nō debere expediri literas de eiusmodi patronatu nisi cum eodē cōsensu, seu aliàs eiusdem iuris derogatis. Quod quidē in casu nostro potest & debet eo fortius, & absq; aliqua prorsus difficultate dici, ex quo in ea cōcessione,de qua agitur,cōstat p̄cisè dictū de consensu:vt sic nihil aliàs veluti ex dispōne sub condōne, cōcepta,nisi cā primitus purificata,inferri possit, iux.l.
2 cedere diē,†& ꝙ in §.ex condōnali,iunctis his,quæ etiā in sim.ter̄is mandati de prouidendo.in c.si pro te.de re
3 scrip.li.6. Ad†ꝙ, ēt,qn̄ de eo cōsensu dr̄, ꝙ intelligi dēat de legitimo tm̄,iuxta no.in regula nō præstat. iunctis, plurib.quæ per Fel.in c.ex tenore.col.10. de rescri. cum
4 cōcor. †& quia ēt ꝙ per modū cōdōnis cōcedit̄,debet in forma specifica impleri,vulg.l.cui fundus, & ꝙ in l. Męuius.de cōd.& dem. cū alijs vulg.cum ergo in casu nostro solùm cōstet de consensu ante vacationē eius-
5 modi monasterij†& qdem in genere ad primum vacaturum præstito sicq; oīno nulla,iuxta vulgatum. c. fi.
6 de cōces.p̄b. †& aliàs in supplicatione de præstito post vacationē ipsam, sicq; legitimo intelligi debeat, fateri oporteat literas,in qb. de eo cōsensu sic nulliter præsti
7 to dr̄,tanquā tunc per Papam videātur approbari,iuxta vulgatam.l.idem Vlpianus.ff.de excus.tut. † & ꝙ no. in l.quidam cōsulebat.ff.de re iud.& Mod. in c.cū inter priorē, de excep. ꝑut ēt quia supplicatio ex eiusmodi Papæ appellatione declarat̄, vt in c.hoc quippe, ƒm gl. in ver.cōcessio.in c.cōstitutus,tit.de concess.præb. Ad
8 ꝙ†ēt exemplū de protocollo sumptum qn̄ discordat, ꝙ ad idem protocollū recurri debeat.§. pe. vbi ēt gl. in auth.de tabell. & ꝙ in l. Sempronius Proculo, & in l.si librarius,& in l.si qs ex argētarijs. §.pręṫor ait.de eden. & in l.Imperator.iūctis ēt quæ in c. super lr̄is cum sim.
9 Nec†his obstat,ꝙ arguatur eiusmodi expeditio facta p cameram,qa esto, ꝙ abbreuiatores, qui eo noīe appellant̄ tanquā breuiori cōpendio concipiāt impetrata, in supplicationib.quas postmodū latius extendūt in literis, ꝑut ēt aliàs de abbreuiatura notarij; per Bar.in l. chyrographa.ff.de admin.tut.& Bal.in rub. C. de fi.instru.in 6.col.nō pn̄t ab illarū tenore recedere, vt in d.l. si librarius,& ꝙ aliàs in l.argētarijs. in §.idē credendū. iunctis ēt,quæ in c.cū.P.tabell.& in c.fi.de fi. instr.camera verò habeat latiorē facultatē,quia cōsueuit supplere
10 clausulas dari aliàs solitas.iuxta vulg. c.cū nisi. † tn̄ nec eidē cameræ,nec alicui profecto pōt, seu debet intelligi quicquā esse cōcessum,qn̄ ius alteri quæsitū ex ea expeditione tolleretur, tanꝙ tūc ꝙ est actum,atribui debeat circunuētioni impetrantis,seu ēt errori,vt prosequit̄ Aegid.Bellem.in decis.724. & referunt ēt plura ad propositū Mod. in c.cū olim,de re iu.& aliàs in c.si qn̄,
11 de rescrip. †Ad ꝙ ēt:quia in eiusmodi facultatis expeditione in camera cōcessa gn̄aliter,idē nullatenus venire intelligatur.l.generaliter.cum cōcor.& ꝙ no. Bar. in l. ambitiosa.in 2.col.dū allegat dictū §. meritò. ff.de administ.re.ad ciui.per.& cōfert, ꝙ dr̄ in l.si procurator. ff. de cond.indebiti.Prout etiam practici in his soliti sunt
12 dicere.†Et aduertendum, ꝙ non potest isto casu argui stylus aliquis, nisi diceretur in his ter̄is præcisè cōsueuisse per camerā dari eiusmodi expedition. arguendo ꝙ.idē prætēsus stylus, super quo instatur, strictissimus sit,

fit, prout in l.de quib.ff.de legib.& in c.fi.de cõsue.& ꝙ
13 in regula odia.& in c.auditis,de præscri.Et † Aegid.Bel
lem.monet, ꝙ arguẽtes stylũ seu cõsuetudinem dẽant
deducere casus,in quib.fuit ita actũ, & vt possit digno-
sci,vtrũ ex illis possit argui ad eũ,de quo est cõtrouer-
siã,in decis.65.& 164.& scrib.in d.c.fi.in 12. col.& quia
14 nõ põt dici ea expeditio facta ꝑ camerã, † ex quo duo
D.Reuerendissimi ei ꝑsunt,inter quos vti in cõmissio-
ne dicitur, est discordantia,arguendo ex no.in vulgat.
§.si plures,& ꝙ in l.si duo.& in c.fi. eo. tit. de re iudi. &
stãte eiusmodi inter eosdem discrepãtia, & ambiguita-
te argui nõ põt,ad no.in vulgato c.in præsentia,ẽt no.
in l.in ambiguo.ff.de reb.dub.iunctis no.in c.de quarta
15 eo.tit.de præscriptionib.Et†quia etiam nõ inconuenit
ꝙ stante eiusmodi dubitatione de prætẽso stylo came-
ræ dẽat recurri ad cãcellariam veluti in his expertã,iux
16 ta no.in §.ꝑterea.instit.de rerũ diuisi.Et †ꝙ ẽt aliàs in si
mi.in c.olim,de ꝯsue. ad ꝙ ẽt forte stare posset eiusmo
di expeditio, qñ sub eius data, postq̃ ex ea expeditione
instat,iux.vulg.l.asse toto,& in l.si ita scripsero,de ꝯd.&
dem.iunctis,q̃ in l.1.§.dies.ff.de eden.& in l.1. C. de plus
petit.iunctis,q̃ hñr in c.duob.& in c.si à sede.de rescrip.
17 in sexto.†Et qa tunc ꝑficeretur ex ea expeditione con-
cessio,qñ res esset integra,ꝙ sic cessat ,& ẽt quia esto,ꝙ
expeditio sic ꝑ camerã dari potuisset ; tñ cõstat ipsum
Dñm nostrũ mãdare , ꝙ ad eam supplicationẽ reduci
dẽat,ꝙ quidem põt intelligi,saltẽ ꝑ modum restit.iux-
ta vulgatum c.ex literis,& ꝙ in auth. quæ supplicatio ,
vt sic reduci dẽat,iuxta c.cum dilectus , & cũ ex eadem
cõmissione ꝯstet , fuisse bene intellectũ id, de quo agit
18 d.l.idẽ Vlpia.†Et cum agatur de restõne , iuris ex ea ex-
peditione ablati à dño,d.c.olim,& in c.oẽ,& in c.cũ ac
cessissent,de const.Nec obstat,ꝙ Papa possit ea pręsen
tationẽ sine cõsensu validare,quia id sanè est cõsiderã-
dũ, qñ intelligit eam milita. ꝙ tñ nullo mõ dici potest
hoc casu , in quo immo fuit ꝑcisè actum de cõsensu ,
19 sicq; aliàs ltimo,vt s̃.†Rursus nõ obst. ꝙ fuerat cõces-
sum , posse omitti variatis ꝑsentation. quia subiũctum
ẽt fuit vlterius,de cõsensu tñ,sitq; limitatũ,iux. vulgatã
l.in agris,cũ si.& ꝙ in vulg.§.morte.in materia protesta
tionis declaratoriæ per Bar. & alios ẽt, in c. cum M. de
20 constitu.Quod quidem intelligi debet de ltimo. †Nec
obst.ꝙ dẽat narrari cõsensus qualiscunq; fuerit, etiã si
aliàs ille sit nullus , idq; spectare dẽat ad iudicem, vulg.
c.super lr̃is, & ꝙ in c.postulasti, de rescrip.quia malus ,
& nullus cõsensus iudicãdus fuerit, & sic attẽta ea sup-
plicatione , ex quo ante vacationẽ fuit præstitus iuxta
dictum capitulum fi.per eã expeditionẽ sic factam fiat
legitimus,& canonicus, ꝑcisè sumus in materia d.l.si li
21 brarius.cum alijs s̃.adductis.†Nec pariter dicatur,ꝙ in
eo cõsensu asserit, ꝙ datũ fuerit ꝑꝑ merita, &c. ex quo
nõ cõtinet aliquam illorum specificat.prout conside-
rat Old.in cõs.8. cum plurib. quæ aliàs Mod.in l.si do-
natione. C. de col. & quia etiã id respicit merita causę
nõ autẽ expeditionem,de qua tñ in præsentiarũ agit.
22 Nec†insuper obst.ꝙ qñ præsentatur minor,vel aliàs in
habilis, seu ẽt pro eis cõsentit ex eadẽ præsentation.si-
ne cõsensu,põt dari institutio seu prouisio ꝑ Papã sine
alio cõsensu requisito ẽt ad effectũ dispẽ.per eũ obti-
nẽdum. Nã ꝓcedit,qñ ita cõtinetur in supplicatione ,
ꝙ tñ nõ est in casu nostro de quo tñ agitur, & si bene
cõsideretur,est magna rõ diuersitatis inter casum ꝑsen
tationis nullius, d.c.fi.de cõcessione præbẽdæ. cuius di
spõ habet decretum,iunctis no.in c.2.eo.tit. & qñ præ-
sentatur aliàs inhabilis,iux.no.in c.cum illos,de off.or-
23 dinarij.† Nec vltimò ꝯcquã præstat,ꝙ arguatur ex eo
cõsensu,q̃uis inualido,q̃ consensus est.l.fi.ff. de reb.eo-
rũ,& per Philip.Dec.cons.172.quia cum idem cõsensus
fuerit nullus,iuxta allegatũ c.fi. & in supplicatione fue-
rit assertũ de virtualiter canonico , sicq; obstãt not. in
d.c.postulasti , ꝯñr stat ꝙ fuit dictum per dictam l.si li-
24 brarius.Ad†ꝙ ẽt aduertendũ , si arguetur ex nouo cõ-
sensu,qui posterius supponitur accessisset, tanq̃ Vice-
rex mãdauerit dari possessionem aduersario, prout in
simi. ꝙ inductio in possessionem seu mandatum de in-
ducendo id debeat inferre, Aegidus Belleme. in decis.
226.& Rot.14.de cõcessione præbẽdæ, in no.& posset
25 dici†ꝙ non solùm verus cõsensus, sed ẽt sola taciturni-
tas per tempus iure statuta,de quo in c.1, de iure patro
natus,libro sexto,sufficere debeat : vt ꝓuisio de patro-
nato nõ possit improbari,iuxta auctorita.Car.in cle.1.
col.15.vers.sed post longã disputationẽ , de supplenda
negligẽtia prælatorũ,iunctis not.in c.cũ Bertoldus , de
26 re iudi.†Ista.n.cõcernunt merita cãæ non autẽ expedi
tionẽ,de qua tantũ in præsentiarũ agit,vt fuit dictũ , &
ẽt tũc aduertẽdũ est,ꝙ cũ datã ꝓuisionis , seu cõmen-
dę aduersarij rex patronatus cõsensit ꝓ nostro, vt ex li
teris eiusdẽ regis cõstat,sicq; iã cõstaret de volũtate re-
gis in dicto monasterio ꝓ nostro , ideo fateri oportet,
euanuisse mãdatũ in ꝑsonã eiusdẽ Viceregis ꝓ aduersa
rio,vt Moderni dicũt in simil.teris in c.ex parte decani,
de rescrip.in 2.limita.ad cle.Papam,de renun. ꝓut ẽt qa
ante expeditionẽ literarũ aduersarij,ex quarũ executio
ne arguit, iã fuerat mandatũ nostro dari possessionẽ ꝑ
27 eundẽ Viceregẽ, sicque effectũ † idẽ cõsensus iã fortius
fuit,& in ipso Viceregẽ,& principali,& nõ erat amplius
variabilis,iuxta no.in c.cũ autẽ,& c.ꝙ autẽ , de iure pa-
28 tronatus,† ꝓut ẽt potest dici totũ id, ꝙ ꝑ aduersariũ ꝑ-
tẽdit in reuolutione regni Siciliæ,tãq̃ metu facto, nihil
præstitisse,iuxta vulgatũ.c.2.& toto titulo,ꝙ metus cã.
29 Nec†his obstat,ꝙ obijcit ꝺ nõ intimat.reuocat.ꝯsẽsus,
iuxta vulgatã l.si mandatũ,tũ qa in d.l.si mandassem,&
alijs cõcordantijs supponit consensus validus, ꝙ nõ po
30 test argui in proposito,& in regula nõ ꝑstat. †tum secũ
dò;quoniã quando mandatũ consumitur per factum
principalis,prout in casu nostro ; quia rex cõsensit pro
nostro, non est alia intimatio eiusdem facti seu cõsen-
sus per principalem præstit.necessaria , vt dicunt Mod.
in eodẽ.c.ex parte decani , in secunda limitatio. tũ ter-
tiò:quia dici debet eiusmodi intimatio facta Papæ, ex
quo fuit ei tradita præsentatio de nostro ad idem mo-
nasteriũ de alio facta satis reuocat,ad not.in d. c.cũ au-
tẽ,& d.c.ꝙ autẽ,& in §.sic itaq;,institu. de actio. iunctis
no.in c.inter dilectos.§.cętetũ,de fide instru. & cõfert,
ꝙ dr̃ in l.si vt certo,§.si duob.vehiculũ.ff.cõmodati,iũ-
ctis ẽt nota.in c.post electionẽ,ꝓut ẽt fateri oportet,eã
intimationẽ reuocatã ex mãdato generali facto ꝑ Re-
gẽ ẽt Viceregni,ꝙ nulla ꝑsentatio seu cõsensus ꝑtensus
qui vel q̃ ab eo emanasset,valeat , seu vigore illius aliqd
fieri,nisi primitus eodẽ Rege admonito , ꝓ quo fuisset
idẽ consensus ꝑstitus,seu de quo facta fuit ꝑsentatio , vt
31 deliberare possit,& nõ dubitã. †Quia idẽ cõsensus Re-
gis ꝓ nostro,in dicto monasterio præstitus, eo facilius
iuuari debeat,ex quo in eo, qui prætendit per aduersa-
rium,fuit præcise dictum,ꝙ si nõ posset habere primũ,
haberet ₰m,& si impediretur in secũdo,haberet tertiũ,
arguẽdo ex no.in c.dilectus,& in c.cũ sup, de cõcessio
ne præben.iunctis nota.in c.si clericus,de ꝑbendis, lib.
6.& quia ẽt remanet ei saluus idem cõsensus in eisdem
alijs duobus monasterijs,ꝓut cõsiderat Rot.eod. tit.de
præbend.in 6.in no.& per scribentes in d.c.causã, & ꝙ
32 in vulg.c.ex parte,de officio deleg.¶ † Et vlterius aduer
tẽdũ,nã supposito,ꝙ præsentatio, & cõsensus sic ante
vacationẽ factus seu ꝑstitus nullius fuerit momẽti, sic-
que dato ꝙ laicus possit secũdo ꝑsentare cumulatiuè,
sicq; tñ nõ priuatiuè,ꝙ recedat à ꝑnta,iuxta nota. in d.
c.cũ aũt,& in d.c.ꝙ aũt,qñ fuit añ vacationẽ,liberũ de-
beat esse Regi post vacationẽ pręsentare, seu cõsentire
validè,arguẽdo ex d.regula,nõ ꝑstat, cũ simi. & ꝙ aliàs
in c.suggestũ,& in c.illud,eod.titu. de iure patro. fateri
oportet vltra iã dicta,adhuc posse stare eã expeditio.tã-
quã cõsensus eiusdẽ Regis nullius suppletiuã,sicque vir
tualiter eiusdem cõsensus sublatiuã, ꝯ̃ vulgatũ. c. dile-
ctus,& ꝙ aliàs in c.cũ dilectus, nec intelligi dẽt, Papam
velle alterius iuri ꝑiudicare in quauis ẽt materia , iuxta
dictũ c.cãm.Præsertim Regi,de quo cõstat ex dicta re-
gula in his terminis dispositiuis, ꝙ ẽt specialis deroga-
33 tio ꝯ̃ eũ requiratur, †ad quod etiã vulgariter dicimus,
quod nota speciali sit dignus , iuxta notata in cap. fina.
de officio delegati.libro sexto , & in cap. nec aliqui.de
priuileg.libro sexto,& confert etiam, quod in clemen.
prima,de baptis.& in constitutione execrabilis . Par.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Monitorium resoluitur in vim simplicis citationis, comparente monito.*
2 *Libellus articulatus in curia potest dari, licet ab initio debeat offerri, & nu. 3.*
4 *Item & tempore, quo fertur sententia. Stilus attendi debet.*
5 *Petitio bona est, in qua quis petit, rẽ sibi restitui, si extat, aliàs eius valorem.*
6 *Libellus attendi debet, & non monitorium resolutum in vim citationis.*
7 *Prosequuta debent attendi, & satis est sententiam illis esse cõformem.*
8 *Vno deducto, videtur etiam deductum antecedens necessariũ ad illud.*
9 *Libellus saluandus est, & ut procedat multa impropriantur.*
10 *Declaratio & additio ad monitorium fieri potest, cum aduersarius non lædatur.*
11 *Societas, & institoria morte finitur.*
12 *Emens res alienas excusatur a furto. Dominus tamen verus potest rem suam consequi.*

CONSILIVM CXIII.

1 Monitorium emanatum† ab Auditore Cameræ ad instantiam Michaelis resolutum fuit in vim simplicis citationis per comparitionem factam a procuratore Ioannis Fráçisci, ut plenè per Are. & alios
2 citãtes iura & decisi. in §. curare. inst. de actio. † & per scriben. in l. filiusfa. §. diui, de leg. 1. cum si. super quo monitorio, cum lis minimè contestata fuerit, & cum resolutum remãserit loco citationis, meritò ipse Michael dedit libellum articulatum, q in curia bene dari potest; cũ in dictis articulis posità appareat generalis conclusio, quæ sufficit s̃m no. per do. Ant. in c. cũ di
3 lectus, de ordi. cogn. † Licet enim libellus a principio offerri d̃beat, auth. offeratur. C. de lit. contest. cum vulga. tñ de stilo curiæ admissum est, ꝙ possit dari in articulis, in quib. possit fieri
4 conclusio ut s̃. † Quinimmo dari potest & tempore, quo fertur sententia, qui stilus excusat, & omnia reddit valida. l. an in totum. ff. de ædifi. priua. c. deniq; . 4. di. & c. 2. de tẽporibus or-
5 dina. & quæ plenè in l. de quib. ff. de legi. † Potuit itaque ĩ articulis petere res sibi dari & restitui, si extarent, aliàs ipsarũ valorem, quæ petitio valida est, & de iure procedit. l. ꝙ indebitũ. ff. de condi. inde. Bar. in l. qui autem. ff. quorum legatorũ. & in
6 l. si seruũ. §. fi. ff. de uer. obl. & plenè ĩ l. vinũ. ff. si cer. pet. ¶ † Nõ obstat, ꝙ in monitorio sit petitũ precium, ex quo super eo nõ fuit lis contestata, & quia per compaㄧritionem resolutum fuit in vim citationis, quibus stantibus attẽdi debet libellus articulatus & petitio facta ante sententiam, quibus ẽt correspondet ipsa sententia consequenter valida, per no. in d. l. vinum, & in
7 c. licet Heli. de simo. † ad quod ẽt: quia attentis prosecutis sententia est conformis, & satis est, ꝙ respectu prosecutorũ sit ꝓlata. l. de reb. C. de arb. & per Bar. & alios in l. sub p̃tex. la. 2. & in
8 l. si de certa. C. de trans. Fely. in d. c. licet Heli. de simo. † & quia ad precium non competebat actio, nisi rebus non existen. quo casu tãquã necessarium antecedẽs vr̃ deductum: ut in similib. per Imo. & Alex. in l. si cũ nulla. ff. de re iud. & quæ in si. in l. 2.
9 ff. de iuris. om. iud. & in c. præterea. de off. de leg. † Prout ẽt idẽ dicendum. Ná ut libellus procedat & saluetur, multa solẽt impropriari, & diuersimodè ĩterpretari. l. si vno. ff. lo. & quæ plenissimè p Mod. in l. sed & si possessori. §. si de ꝓprietate. ff. de iu
10 reiu. † Ad quod ẽt: quia dicta declaratio seu additio ad dictũ monitorium potuit semper fieri: cũ per eá aduersarius in aliquo nõ fuerit læsus, ad plenè no. per oẽs in l. edita. C. de eden.
11 cũ si. ¶ Non obstat asserta comparitio illorũ. † Ná aduertẽdũ est, ipsum. Io. Frã. emisse ab hæredibus. d. Ant. quo casu, aut Antonius erat tanq̃ institor, aut tanq̃ socius ipsius Michaelis, & utroq; casu morte finita fuit ĩstitoria & societas. l. si quis alicui. §. morte. ff. mãd. l. actione. §. morte. ff. ꝓ socio, cũ si. Nõ potuerũt ergo hr̃des. d. Ant. in quos nec societas, nec institoria transit, uẽdere & alienare ĩ ipsũ. Io. Frã. ĩ p̃iudiciũ ipsius Michaelis merces & res ipsius. Qui nõ obstãte alienatione & venditione potest illas repetere ab ipso emptore. l. rem alienam. ff. de con-
12 tra. empt. cum vulg. † Licet. n. propter illam compaㄧritionẽ ex cusetur a furto, emendo res alienas. l. inciuile. C. de furtis, tñ vero domino non præiudicatur, quin ab emptore & possidẽte possit illam repetere. d. l. rem alienam, & l. alienũ. C. de furt. Quando enim dictus Io. Franc. emisset & soluisset dicto quondã Ant. posset resultare aliqua difficultas, sed cũ emerit ab hæredibus, qui de dictis bonis non poterant disponere, & eis precium solutũ minimè appareat, necessariò cõcludendũ, ipsum Io. Franciscũ teneri ad restitutionem dictarum rerum, si extãt, seu ad ipsarum precium, ut iam extitit cõdemnatus. Nõ obst. asserta communis opinio, quæ ipsi Michaeli in aliquo non habet præiudicare. Parisius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Vnio, in qua non fit mentio de præcedenti reseruatione, surreptitia est, & præualet reseruatio.*
2 *Si enim fuisset expressum de illa Papa concessisset vnionem.*
3 *Clausula illa, præterquam &c. non debet referri ad reseruata.*
4 *Beneficia iuris patrona. regis non cõprehenduntur sub reseruatione etiam in corpore iuris clausa, & nu. 18. & 19.*
5 *Exceptio debet esse de regula.*
6 *Exceptio non ampliat regulam, ut in illa cõprehendantur, quæ aliàs non comprehenderentur.*
7 *Resignatio limitatè facta obseruari debet, aliàs prouisio illius causa facta nulliter processit.*
8 *Per regreßum continuatur primus titulus, nec impeditur per vnionem.*
9 *Concessio generaliter loquens generaliter est intelligenda.*
10 *Beneficium, & gratia concessa regi est latè interpretanda.*
11 *Reseruatio facta motu proprio, & mentali, fauorabilis est.*
12 *Dictio ex, causam immediatam designat.*
13 *In odiosis casus mixtus non comprehenditur sub simplicibus.*
14 *Ius patr. mixtus qualiter consideretur.*
15 *Ius patr. potest concedi priuilegio propter augmentum dotis.*
16 *Mens, & intentio consideratur in qualibet dispositione.*
17 *expressi vim habet illud, quod fuißet dispositũ per cõcedentẽ, si de eo fuisset interrogatus.*
18 *Beneficia spectãtia ad collationẽ, seu præsentationem regis ex priuilegio nõ cadunt sub reseruatione, & n. 19. 20. 21. & 24.*
19 *Idem si Papa reseruet.*
20 *Nec ista poßunt acceptari per expectantes.*
21 *Derogatio iuris patro. non includit regium.*
22 *Verba narratiua Papæ, an & quando probent.*
23 *Fundans se super iure patro. debet illud probare.*

CONSILIVM CXIIII.

1 Cum Reseruatio† præcedat vnionem, in qua se fundat aduersarius, & in qua nõ est facta mentio reseruationis, præualebit reseruatio, per ea quæ not. Rot. in decisio. 4. in tit. de reb. ecc. non alienand. in antiq. not. quòd reseruatio, in tit. de reb. ecc. non alienand. in antiq. dic ꝙ vnio, & Lap. allegatio. 27. & decisio. 6. eod. tit. in antiq. dic ꝙ vnio, & Lap. allegatio. 27. & Calde. consi. 13. in tit. de reb. eccle. non alien. vbi loquitur
2 de vnione facta per Papam de beneficio prius reseruato, † si enim fuisset expressum Papæ de reseruatione præcedenti, non ita concessisset de facili vnionem, facit capit. postulasti. de rescript. ubi de leui. consensus regis non est attendendus in vnione: quia non fuit memor prioris consensus. Nec quòd istud monasterium esset in iure patronatus, nec potuit variare, ex quo Papa contulerat ex nunc prout ex tunc, quòd illa exceptio, præterquam ratione vacationis illorum apud sedem prædictam, vel ex eo quòd illa obtinẽtes nostri & prædecessorum nostrorum R. Pontificũ ac venerabilium fratrum nostrorum sanctæ Rom. ecclesiæ Cardinalium viuẽtium tunc familiares continuiq; cõmensales fuerint, generaliter reseruat, nõ comprehẽdat monasteria de iure patronatus regis, ex priuilegio apparet: quia cum Papa reseruauerit nedũ quatuor monasteria Siciliæ de iure patro. sed alia quatuor in regnis Maioricarũ, & Aragonum, & principatu Cathaloniæ † clausula illius
3 exceptionis nõ debet referri ad illa quatuor monasteria de iure patrona. quia potest referri ad alia, quę non sint de iure patro. in quibus est diuersa ratio: ut in l. si idem cum eodẽ. §. si. ff. de iurisd. omn. iudic. postq̃ enim reseruauerat quatuor monasteria de iure patro. regis in regno Siciliæ, & quatuor alia in Hispania

Hispania,quæ non sunt de iure patro.subiunxit illa verba,ēt si essent specialiter,vel generaliter reseruata;& quia nimis largè locutus est quoad monasteria,quæ nō sunt de iure patr.quæ cadunt sub reseruatione,ideo possunt illam exceptionem,præter quam rōne vacationis apud sedē,vel rōne familiaritatis generaliter reseruata, ex quo beneficia iur. patro.regis ex priuile-
4 gio nō comprehēdunturꝰ† sub reseruatione ēt in corpore iuris clausa,ut tenet Io.Mona.& Io. An.& ibi Dom. in c.2.de pbendis in sexto, attento stilo Papæ, & regula cancellariæ regis patronatui non deroganti, maximè qa aduersarius ꝯfiteť in sua vnione,qđ est ēt ex fundatione, & iō Papa dicit ī reseruatione, de iure patr. regis ex priuilegio, cui nō est hactenus in aliquo derogatū,quasi ex hoc innuat,per reseruationes ei nō esse dero
5 gatū,† cū exceptio debeat eē de pdicta regu.ut p Bal.ī l.ī his.
6 ff.de leg.& Bar.in l.maritū.§.fi.ff.de adul.† & cū exceptio non faciat ꝯprehendi sub regula,q̄ aliàs nō comprehēduntꝰ.l.generali.§.vxori.ff.de auro & arg. lega.maximè quia pariter diceremus,quādo vacarēt ex persona familiarū Cardinaliū dicta monasteria iur.pat.regis extra curiā,ꝙ non includerētur sub bulla reseruationis:cum sub eadē exceptione ponātur, ꝙ est absur-
7 dum.†Item ex quo Leontius Archimādrita resignauit in fauorem archiepi,& dedit mādatum ad resignandum in fauorē archiepi,& non volebat aliter, nec alio mō valere resignationē, & reseruat sibi regressum, certè si stante unione nō valuit ꝓuisio archiepiscopi facta p Papā de monasterio uacante ex causa resignationis in manib. Papæ, uel non ualuit resignatio iuxta decisi.Rotæ quartam,titulo de rerū permu. in antiquis, uel si
8 ualuit resignatio,& nō prouisio,locus fuit regressui. † Qui regressus nō impediťper unionē,ex quo fingiťcōtinuare primū titulum,& non fuisse aliàs resignatum, iux. consi. Oldr.275. Et tunc quia redijt ad Leontium, inducta est uacatio per eius mortem extra curiam,& comprehenditur in reseruatione, cupiētes,de quatuor,quæ de iure patr.regis Siciliæ ultra farū ꝓ tēpore existen.ex priuilegio apostolico,cui hactenus in aliquo derogatum non sit, existant,seu quæ ad eius nominationem ꝑtineāt in prædictis ac quatuor alijs monasterijs, necnō duob. prioratibus conuentualibus in Aragonum, & Maioricarum regnis &c.si.n.Papa uolebat reseruare ea,in quib.rex nō haberet ita iuridicam dispositionem;sicut est, qñ concurrit priuilegiū cū fundatione,utique quatuor monasteria cuiuscunque ordinis primò uacatura fortius reseruasset,quæ non pertinerent ad regis pñtationē,& in quibus rex nullo mō haberet disponere si intendebat euitare pręiudicium regis,sed quia intēdebat Papa reseruare monasteria, de quibus rex in regno Siciliæ pōt disponere & intēdebat prouidere illi, nō curat Papa distinguere merum priuilegium non habēs iustificatam causam fundationis,a priuilegio habēte causam iustificatiuam fundationis; tū quia generaliter loquitur de iure patr.ideo generaliter intelligendum est.l. 1.§.generaliter. de leg. præstan. & c.solitæ. de
9 maio.†Tū quia,ex quo intendit complacere regi† & nō præiu
10 dicare, & rex etiam consensit, censetur gratia non ambitiosa sed beneficium etiam in præiudicium regis consentientis latè interpretandū.c.cū dilect.de do.& in c.olim.de uer.sig.Attenta persona regis ꝯsentiētis gñaliter & in personā filij sui Reuerendissimi archiepiscopi Cæsaraugustan. iuxta.l.pe. C. de do. int.uir.& uxo.& l.sancimus.C.de don.& l.sed & si susceperit. ff.de iudic.& quod tradit Oldr.de rege donante uel cōsentiē-
11 te in consi.159.Ex præsenti themate,† considerata ēt reseruatione fauorabili:quia facta motu proprio,& mentali,iuxta notata pēr Lapū, & Dominicū in c.1.de cōsti.lib.6. & quod no. idem Dominicus ī c.si eo.tēpore. de rescrip.li.6. & Fed.ī trac. permu.in 1.q.& qđ hř in c.si pluribus, de præb. eo.lib.attēto ꝙ ex priuilegio utroq; casu dicunť esse iuris patr. regis dicta monasteria,siue cōcurrat fundatio,siue non,ex quo sūt monasteria,quæ habent cōuentū,iuxt.c.nobis.de iure patr.& c.messana. & c.sacrosancta.de elec.Præterea Papa non potuit diuinare quis rex fundauerit, nec potuit ponere illa uerba,ēt si essent
12 de iure patro.ex fundatione;†quia dictio,ex,designat causam immediatā.l.1.§.ex incendio.ff.de incendio,ruina,naufragio; cū nec de iure,nec de stilo cācellariæ monasteria dicantur esse de iure patro.regis ex priuilegio, cui hactenus in aliquo nō sit derogatū, ex quo deprehenditur intentio Papæ uolentis disponere de illis monasterijs,in quibus regi remanet integra & nō
13 uiolata dispō. ¶†Ad id qđ dicitur, ꝙ in odiosis casus mixtus sub dispōne simpliciū nō cōprehēditur, dico,ꝙ hic nō sumus ī odiosis sed in fauorabilibus per ea, quæ dixi, dū allegaui no. per Lapū,& Dominicum in c.1.de consti.lib.6.& in c.si eo tēpore.de rescrip. lib.6.& quæ no. Fed.in trac. permu. in 1.q. quo casu in fauorabilibus casus mixtus sub simplici cōprehēdiť: vt in l.si ita scriptū.ff.de libe.& posthu.& in l.seruis urba-
14 nis.§.fi.ff.de lega.3.& Modern.in l.2.in prin.de verb.ob.†Immo si rectè cōsideremus,non pōt dici casus mixtus: qa nō sūt monasteria de iure patronatus ex fundatione & ex priuilegio, sed tātùm ex priuilegio,per.c.nobis.de iure patronatus, verū
15 est,ꝙ causa iustificatiua est fundatio, † sicut qñque augmentū dotis inducit Papam ad cōcedendum ex priuilegio ius patro. & ideo illa verba,ex priuilegio,comprehēdunt priuilegium ex quacunque causa, ex quo nō exprimitur magis vna quàm alia
16 arg.l.si mater.cū ibi no. ff.de excep. re. iudi. † Item in vnione aduersarij ponuntur illa verba, quæ de iure patronatus regis Siciliæ pro tēpore existentis ex priuilegio apostolico existunt.
17 † Item est consideranda intentio semper Papæ in suis dispositionibus: ut in c.mandatū.in glo.fi.de rescriptis, & si fuisset interrogatus,si volebat reseruare monasteria iuris patro.ex priuilegio concurrente fundatione,certè dixisset ꝙ sic. igitur perinde ac si esset expressum,facit.l.tale pactū.§.fi.cum gl.ff.de pac. & quod no.gl.in ver.præsidentes,in cle.1.de electio.cū simili.
18 †Quòd beneficia spectantia ad collationē uel præsentationē regis ex priuilegio apostolico non cadant sub reseruatione.ca. 2.de præben.in sexto.dico,ꝙ licet Archi. teneat, ꝙ cadant,qñ ex priuilegio apostolico pertinet collatio ad laicū: tñ Io.Mona.& Io.And.& Domi.tenent, quòd nō cadunt sub reseruatione, & quòd hoc tenet Io.And. & Lapus in alleg.96.Beneficia vacantia in curia.post medium,dum dicit, ꝙ Ioann.And.in c.
19 2.de præb.lib.6.sup glo.nil tractat † an reseruatio beneficiorum vacantium in curia includat beneficia,quæ laici habēt cōferre ex priuilegio apostolico.In quo artic.Arch.& Io.An.sunt contrarij,& Io.An.sequitur Io.Mona.& cum eo ēt transit Do. idem tenet Io.de Imo.in c.dilectis,de off.deleg. dicens sup gl. fi.ꝙ si Papa reseruat beneficia vacantia,non extendetur hæc reseruatio ad beneficia spectantia ad pręsentationem patroni laici,uel ad collationē laici ex priuilegio apostolico, & dicit hoc
20 tenere Io.An.in c.2.de præb.in 6.† Accedat,quod tradit Abbas in consi.29.In causa communis castri,ꝙ expectans non potest acceptare beneficia pertinentia ad pręsentationē patronorum ex priuilegio,& hoc maximè in rege, cui nō intēdit Papa
21 derogare: vt est ēt regula cancellariæ † ꝙ etiam si derogat iuri patronatus,nō includitur regium.facit ca.vel aliqua. de priui-
22 le.li.6.& c.fi.de off.deleg.† Insuper attendatur, ꝙ non probatur,ꝙ Archimandritus fuerit fundatus per regem Rogeriū;qa licet verba narratiua Papæ sufficiant quò ad intētum Papæ,nō tñ si principaliter reuocareť in dubiū,an fundator fuisset Rex, vt tradit Lapus alleg.7. post mediū, allegat no.in c.illud.de psumpt.& in l.optimam.C.de cōtrah. & commit.stipul. ad idē
23 Egid.decis.630.licet dominus Vicecācellarius.†Præterea bulla aduersarij unionis est surreptitia: qa nō constat,ꝙ monasterium.S.Panthaleonis sit iuris patro.regis Siciliæ. Immo ꝯstat, ꝙ nō sit iuris patro.quia ī alio registro causæ & litis sup.d. monasterio.S.Panthaleonis, quam litem prosequebatur Macharius,& producta prouisio dicti monasterij, quam fecit Archimandrita tanquam prouisor, & est data potestas cōferendi, & nullū verbū de præsentatione seu institu. P. Paulus.

SVMMARIVM.

1 *Petens aliquid vt consaguineus, seu proximus defuncto id probare habet, aliàs excluditur.*
2 *Dicens se talem, id probare debet.*
3 *Fama vt probet, qualiter sit deducenda & probanda.*
5 *Scriptura priuata debet recognosci, & parte citata præsentari, & numero 4.*
6 *Consanguinitas qualiter probetur.*
7 *Dictio vti, & tanquam, improprietatem denotant.*
8 *Verba sequentia literarum declarantur ex præcedentibus.*
9 *Necessariò probandum est, rem istam fuisse in bonis defuncti.*
10 *Donatio causa mortis morte secuta validatur.*
11 *Scriptura facta per actuarium probat plenè.*
12 *Pia causa multis gaudet priuilegijs.*
13 *Donatio causa mortis, an per solā recōualescentiā censeatur reuocata*

uocata,& nu.14.
14 *Onus probandi reconualescentiam cui incumbit.*
15 *Onus probandi pupillum mortuum intra pupillarem ætatem, cui incumbat, substituto vel alijs.*

CONSILIVM CXV.

1 Ioannes aduersarius † casale prædictum petere vr̃ tanquam hæres presbyteri Ioannis, & tanquam proximior ꝯsanguineus seu cognatus, qui audiri nō de
2 bet: qm̃ se ꝯsanguineum dicti Ioānis minimè probat.† Quod potissimum erat.l.1. & 2. ff.de probat. l.non epistolis. l.non nudis. C.eod.& per scribent.in l.is pōt.ff.de acqu.hære. com simil.ad quæ no.in c.in pn̄tia.de probat. Nam dicens se talē, illud ꝓbare habet.l.si verò.§.qui pro rei qualitate. ff.qui satis da.cogan.& per Moder.in c.examinata, de iudic.col 3. & 4.
3 ¶† Non obstant assertæ probōnes super hoc ex aduerso factæ; vt illa de fama publica &c. Nam formiter probata & deducta non apparet: vt plenè per Bar.in l.de minore.§.tormenta. ff.de qō.& plenissimè per scriben.in l.admonendi. ff.de iureiur.& Moder.in c.cum oporteat.de accusa.cum concord. As-
4 sertæ † literæ ad idem ex aduerso productæ minus faciunt; tum quia parte non citata, vulgata.l.de vnoquoque. c.in no-
5 mine.de testib.† tum quia non formiter recognitę; vt per In-
6 noc.& scrib.in c.1.de fide instrum.† ꝓut ēt: quia ipsis in hoc non datur fides, nec per assertionem talem in illis contentam probatur consanguinitas: vt est tex.in d.l.non epistolis, & in d.l.non nudis, & eo maximè: quia in assertis literis positę sūt
7 dictiones † importantes improprietatem: vt est dictio, vti, &
8 dictio, tanquam.l.pecuniam, quam.ff.si cer.pet.cum sim.† & verba assertarum literarum ibi, totus vr̃ &c.declarationem cāpiunt ex præcedentib.vulgata.l.si seruus plurium.ff.de leg.1.
9 cum concor.¶† Secundò principaliter aduersarius excludendus, ex quo non probat, dictum casale fuisse in bonis & hereditate d.Ioannis, ꝙ de substantia ꝓbādū erat.l.4. l.Neratius, & l.seq.l.item videndum, & l.seq.& ferè per totū. ff.de petit. hæred.& in l.hæreditas.ff.de verb.signif.& l.hæreditas. ff.de reg.iur.& quæ no.Bal.in auth.ex testa.C.de colla.col.7.versi.
10 x.capitulum, & Alex.ꝯsi.mihi.96.vol.4.† prout & fortius excludens est: qm̃ Ioannes casale, de quo agitur, donauit ecclesiæ, a qua noster Pantaleon cām hēt, quæ donatio licet fuerit cā mortis: tn̄ remansit valida & firma, & secuta morte d.Ioānis habuit effectum, toto ferè titu.de dona.causa mor.ff.C.&
11 instit.eod.in prin.† de donatione ista satis apertè ꝯstat particulos ex parte nostra datos, & ꝯfessatos ex aduerso, ac p scripturam seu instrumentum pn̄tatum, quod plenam facit fidē; cum in actis & officio deputato appareat facta, ꝙ sufficit, etiā sine testib.in l.hac sacratissima, & melius in l.in dona.ubi Bar
12 to.& alij.C.de do. Ad † quæ no.in l.illud.C.de sac.san. eccl. & in l.si quis pro redemptione. C.de donat. & in l.sunt personæ.ff.de religio.& sump.fune. & per Ludouicum in authē.
13 similiter.C.ad leg.Fal. ¶† Nec donatio ipsa impugnari pōt, si diceretur, fuisse reuocatam: eo qm̃ Ioannes reconualuit: vt hr̃ in iurib. communi. & vulg. Nam ꝙ post donationem factam reconualuerit, minimè apparet, vnde satis est dicere, vti docuimus de donatione facta, & morte postmodum secuta, per quę fundata est intentio, iur.superius allega.& aduersario volenti repetere rem donatam ex capite reconualescentiæ incumbit onus probandi, vt actio seu condictio possit sibi competere, vt hr̃ in l.senatus.§.sed mortis cā, & ibi Imo.ff.de do. cā mor. & per gl.in l.3.eo.tit.& faciunt no.in l.si aliena.§.Marcellus,
14 eo.tit.& quæ hn̄r in l.non omnis.ff.si cer.pet.Qui † enim donat cā mortis donare vr̃ sub conditione negatiuè concepta, si non reconualuerit &c.l.1.versi.item cum ipse.ff.de dona. tit. generali, & donatario satis est probare mortem secutam, & negatiua, si non reconualuerit, probata est, si ex aduerso ꝯrium non probatur, vulgata.l.actor.cum simi.C.de probat. petenti ergo reuocationem donationis: eo quia non valuit, cū sit fundamentum intentionis suæ, incumbit onus probandi, vulgata.l.ei qui, cum simili.ff.de proba.ad quod etiam no.in §.commodum.instit.de interdi.& quæ ponunt Doct. in d.c.in præ-
15 sentia.† Prout optimum simile adductum per Mod. Papienses, post alios Doct.in d.c.in præsentia.col.226.circa fi. volentes satis esse substituto probare, grauatum pupillariter mortuū, licet non ꝓbet, ꝙ ꝯ.pupillarem ætatem, & ēt satis est probare, grauatum fuisse mortuum. nam præsumitur sine filijs mortuus, nisi ex aduerso probetur ꝯrium. Par.Ro.

SVMMARIVM.

1 *Sententia, a qua non fuit appellatum, transit in rem iudicatā.*
2 *Et pro veritate habetur.*
4 *Et ius facit inter ipsas partes.*
4 *Et exequi debet.*
5 *Executioni rei iudi.quanto tempore præscribitur.*
6 *Sententia lata contra aliam, quæ transiuit in rem iudi. nulla est, & nu.7.& 13.*
8 *Sn̄ia reuocans aliam in vno capite in reliquis eam confirmat*
9 *Murus quòd sit communis, ex quibus probetur.*
10 *Muri proprietas per quæ signa probetur.*
11 *Testis deponens per iudicium suum nihil probat.*
12 *Quibus testibus sit standum.*
13 *In muro alterius quis non potest aliquid facere.*
14 *In muro communi non licet facere scalam.*

CONSILIVM CXVI.

Certum est, ꝙ Antonius principaliter intendebat in loco vacuo, de quo pn̄s vertitur qō, facere & ꝯstituere scalam, per quam ad eius cantinam sibi daretur aditus; cumque dictum locum vacuum effodisset, & demum instante.d.Francisco fuisset prohibitus pœna apposita, tandem seruatis seruandis per Metropolitanum ordinarium diffinitiuè condemnatus extitit ad replendum locum & reducendum ad pristinam formam, ꝯn̄r & necessariò condemnatus, ne dictam scalam ibi faceret. & licet aduersus
1 dictam sn̄iam fuerit dictum de nullitate† tn̄ nihil vrgens fuit deductum, ꝯn̄r remansit firma & valida.& cum ab ea nō fuerit ex aduerso appellatum, meritò in rem transiuit iudicatam
2 l.1.cum vulga. C.de appella.† Si transiuit in rem iudicatam pro ueritate hr̄.l.ingenuum.ff.de statu hominum.l.res iudica
3 ta.ff.de regu. iur.† Et inter ipsas partes ius facit & constituit c.cum inter. de re iudica. & quæ plenè habentur in c.qm̃ ꝯ.
4 de proba.† Si pro veritate habenda est inter litigantes, in rem transiuit iudicatam, meritò exequenda est: vt ff.& C.& extra,
5 de re iudi.& de executione rei iudicatæ, per totum.† Cui executioni minimè apparet præscriptum: cum nōn sint decursi anni.30.vt habetur per Bal.in rub.de præscr. col.vlti. & in l.
6 creditor.C.de pact.cum concor.† Dictæ rei iudicatæ nō habet obstare sententia lata per Reuerend.D.Camillum, ex quo asserta sn̄ia nulla est: lata enim apparet ꝯ rem iudic. ꝯn̄r nulla.l.1.C.quando prouocare non est necesse.plenè in d.c.cum inter.& habetur in c.ei qui.vers.item si sententia.2. q.6. & in clem.si appellationem. de app. Ad quæ no. & in fortioribus terminis in l.quod iussit.ff.de re iud. & in c.cum olim, extra
7 eo.titu.¶† Inquantum igitur sententia.d.Camilli concedit aduersario facultatem in d.loco vacuo faciendi scalam, expressè est ꝯ dictam rem iudi.in qua prohibitus fuit aliquid facere, quinimmo & condemnatus, ꝙ omnia reduceret ad pristinum, ꝯn̄r ꝙ ibi non construeret scalam, quam construere in
8 tendebat: & quia ꝯ rem iudicatam, ꝯn̄r nulla. Ad † quod etiam, sententia lata per Reuerendum patrem dominum Nicolaum, quæ impugnat sententiam latam per ordinarium respectu pœnæ tantum, in reliquis confirmat, vulg.c.nonne, de
9 præsumptionib.l.cum prætor.in prin.ff.de iudicijs.† Quò verò ad aliud caput contentum in asserta sententia D. Camilli, in qua asseritur, murum domus ipsius dominæ Franciscæ esse communem, clarè patet sententiam ipsam continere iniquitatem & iniustitiam. Communio enim dicti muri non probatur: eo quia fuerit communiter ædificatus per dictos litigantes, vel eorum antecessores, uel quòd inter partes ipsas fuerit expresse actum, quòd communis esset, vel quòd ipse Antonius, vel antecessores immiserint tigna, vel aliquod onus in dicto muro, vel quòd ibi essent lapides aliquantulum extensi, per quę denotaretur communis iuxta ea, quæ habent in l.cū duobus.§.item Mela. & in l.4.in prin.ff. pro socio, & ī l.si ædes cōmunes.ff. communi diuidundo, cum alijs concordantijs allegatis per Bartholomæum Vero. in tractatu deseruitu.

30 uitu.in rubr.de muro & pari.¶† Ex aduerso pro parte D.Fraciscæ ostenditur, murum esse proprium, ex quo ibi habet fenestram respicientem dictum vacuum, & in totum perforantem dictum murum, per quod denotatur proprietas ipsius, vt hr in d.tractatu de serui.in rub.de muro & pari.& melius in rub.de fenestr.& cum in nullo appareat communis, ꝯn̄r re
31 putatur ꝓprius, vt plenè hr̄ in locis s̄.relatis, & licet aliqui testes ex aduerso producti videantur asserere eorum iudicio dictum murum esse cōem; tñ minimè ꝓbant: cum concludẽtem rōnem non reddant.l.testium.C.de testib.c.tertio loco, de probat.& quæ plenè in l.1.ff.si cert.pet.& per Mod.in ru-
32 brica.ff.de iureiurã. † Prout idem dicendum; quia testes D. Franciscæ expresè asserunt, murum esse proprium ipsius, & cum afferant concludentem rōnem, & plures sint numero, sit magis est credendum, q̄ testibus aduersarij, ex nota.in l.3.
33 ff.de testib.& in c.cum tu, & in c.in nostra, eod.tit.†cum itaque murus sit ꝓprius D. Franciscæ, denotat iniquitatem dictæ sñiæ, in qua hr̄ esse cōem, si ergo ꝓprius, in ipso non pōt facere scalam, ut dictat sñia D. Camilli: debet.n.relinquere aliquod spacium, vt dicit tex.in l.fi.ff.fini.regun.cuius dispositio ꝓcedit ēt in fundo vrbano: vt tenet Bartholomæus in d. tract.de serui. in d.rub.de muro & pari. col.1. & faciunt not. per eundem in d.tract.in rubr.de scalis, col.2. versi.ego autẽ teneo. ubi p multa iura & bonas rōnes tenet, ēt in muro cōi non licere facere scalam ꝓhibente altero, ut aliàs dixi. P. Ro.

SVMMARIVM.

1 *Expectantes plures mutuò se impediunt, ne prouisiones executorum expectatiuarum sortiantur effectum sine alio adminiculo, & alijs seq.*
2 *Expectantium, data paritate, recurrendum ad electionem ordinarij, & nu.23.*
3 *Sententiæ plurium delegatorum parium numero, se inuicem impediunt.*
4 *Expectatiuarum executores vicem obtinent delegatorum.*
5 *Testamenta plura eiusdem datæ, & diuersa in substantia, se inuicem impediunt.*
6 *Idem in duabus sententijs contrarijs, & similibus.*
7 *Expectantes isti non se impediunt: vt censeantur nullum ius habere, vel vt sit locus acceptationi, & prouisioni alterius expectantis habentis ius debilius, & seq.*
8 *Decretum appositum in literis expectantium, an obstet possessori in processu minus diligenti, vt non possit acceptari, & sibi facere prouideri infra mensem.*
Et videtur quòd non, stantibus alijs in processu diligentiorib.
9 *Decretum fortius non impedit debiliores, nisi fortiore acceptãte, & nu.10.12.*
10 *Acceptare facti est, & sola mentis declaratio.*
11 *Declaratio mentis meæ non impedit declarationem mentis alterius.*
12 *Acceptatio fortioris absque alia prouisione excludit expectãtes debiliores.*
13 *Nec debiliores possunt obtinere, si fortiores fuere negligẽtes, vel ipsorum gratiæ non habuerint effectum ex aliqua causa, & nu.22.*
14 *Prouisio beneficij ab initio nulla non potest reconualescere.*
15 *Quando plures vocantur ordine successiuo, sequentes non possunt prius admitti, nisi præcedentes in totum excludantur.*
16 *Pater non potest accusare durante tempore concesso marito contra vxorem adulteram.*
17 *Quousq; procedit vnus, alter non potest beneficium quærere.*
18 *Beneficium affectum pro vno non potest per ordinarium conferri alteri.*
Via, quæ non capit duos, minus capit tres.
19 *Prior in gratia non valens capere, si subest causa, quòd in futurum capere possit, excludit interim sequentem in ordine.*
20 *Qui non admittitur ad partem, an & quando faciat partem.*
21 *Qui habet decretum fortius potest excludi ab alio expectante, ita ipse excludit debiliores.*
22 *Habens fortius impedit debiliorem, licet ille ex aliqua causa careat gratia.*
23 *Expectantium stante concursu ordinarius eligit, non tamen propterea præiudicatur tertio.*
24 *Et quid si expectantes fortiores concurrerent, & debilior possideret.*
25 *In gratijs, si neutri, si nulli, in quibus est locus gratificationi, quis dicatur potior.*
26 *Gratia, si neutri, vt locum habeat, quid concurrere debeat.*
27 *Dictio seu, quorum concursum requirat.*
28 *Acceptatio sola expectantis acquirit ius ad rem.*
29 *Expectantes non impediuntur acceptare ratione concursus.*
Pluribus potest quæri ius ad rem ad idem beneficium.
30 *Idem est beneficium esse debitũ, vel ad illud habere ius ad rẽ.*
31 *Canonicus receptus habet ius ad rem.*
32 *Difficultas præstationis non impedit, rem pluribus insolidum deberi, postquam ab initio stipulatio fuit vtiliter contracta.*
33 *Impossibile, duos in solidum idem beneficium consequi.*
34 *In obligationibus alternatiuis obligatio est in vtraque re.*
35 *In pluribus reis debendi, & credendi obligatio in quolibet in solidum consistit.*
36 *Vbi concurrunt duo æqualis potentiæ, vnum non perimit effectum alterius.*
37 *Ignorans habere facultatem eligendi vnum ex pluribus, accipiendo vnum non præiudicat iuri eligendi.*
38 *Vbi plura ita se habent, q eorum alterum eligendum, interim non potest fieri alia dispositio in præiudicium electionis.*
39 *Si neutri ius competijsset, ordinarius posset conferre.*
40 *Vbi plures executores prouident pluribus expectantibus concurrentibus inuicem, nulla erit inutilis, nam pendent ex futuro euentu a confirmatione superioris.*
41 *Intellectus.c.si duobus.in fi.de rescr.in sexto.*
42 *Legatum vni, quem Titius elegerit, intelligitur datum a testatore non ab eligente.*
43 *Confirmatio retrotrahitur ad tempus prouisionis, perinde ac si nullus concursus interuenisset.*
44 *Gratificatio quando locum habeat.*
45 *Gratificationi locus est inter plures præsentatos ad idem beneficium.*
46 *Clausula illa posita in gratia, si neutri. videlicet, si per euentũ litis &c. qualiter intelligatur.*

CONSILIVM CXVII.

Si quærimus † An isti expectãtes mutuò se impediant ad effectum: vt ꝓuisiones executorum expectatiuarũ non possint sortiri effectum sine alio adminiculo, dicendum puto q sic, vt est tex.in c.si duob. in fi.de rescri.lib.6.vbi est expresũ, q stante paritate expectã-
2 tiũ, recurrẽdum est ad electionẽ ordinarij, & sic patet, q ubi est paritas expectantiũ,† nulla ex prouisionib. executorũ per se sine alterius adminiculo effectũ sortit, & ꝯn̄r se inuicẽ impediunt; cũ semoto ꝯcursu quælibet ꝓuisio ꝯsequeret effectũ ex se ipsa, vt ꝓbat in eo tex.1.& 2. rn̄so, & in plurib.c.eiusdẽ
3 tituli, & de pbe.& de ꝯces.pb.quasi per totũ.†Cōfirmat: quia si sunt sñiæ pluriũ delegatorũ pariũ numero se inuicẽ impediunt.l.duo iudices, de re iud.l.si cui.ff.de arbit.& in c.fin.de
4 re iud.† Sic ēt debent se inuicem impedire ꝓuisiones executorũ apostolicorũ, stãte in oībus paritate: cũ tales executores vicẽ delegatorũ obtineãt, iuxta no.in cle.vnica. in glo.magna
5 de off.deleg.& p Inn.& alios in c.fi.de rescr.†Cōfert his: q̄m ēt plura testamenta eiusdem datæ & diuersa in substantia regulariter se mutuò impediunt: vt ꝯcludũt gl.& Bart.in l.1.§. nō aũt.ff.de bon.pos.sec.tab.& in l.fi.in fi.C.de edic.di. Adri-
6 tol.Dy.& Bal.& Ang.in l.eũ qui.in prin.ff.de acq.hær.†& idẽ dr̄ in duab.sententijs ꝯrijs: ut nulla sortiatur effectũ, vt vult Bald.in l.1.in antep.col.C.qñ ꝓuocare non est necesse, & idẽ in si.terminis dicit Bald.in l.de reb. C.de do.ante nuptias, & gl.& Bal.in 1.C.ꝯstit.§.in quib.& Bal.in l.falsus.in 12.col.C. de furt.Posset ēt induci.l.duo sunt Titij.ff.de testamentaria
7 tutela, cũ suis ꝯcor.† Si verò q̄rimus, an dicti expectãtes se impediant ad effectũ: vt censeant nullũ ius habere, vel vt sit locus acceptationi & prouisioni alterius expectãtis habẽtis ius
8 debilius, & dicendũ puto, q nō, vt deducã in seq. † An aũt decretũ appositũ in eorũ literis obstet possessori in ꝓcessũ minus diligẽti, quominus acceptare & sibi ꝓuideri facere potuerit.ĩ.mensem eis datum, dr̄ q Ioãnes minus diligens nō potuit acceptare, nec sibi facere ꝓuideri, stantib. alijs expectantibus

tibus diligentioribus in processu. Nam oẽs isti tres expectãtes,
vt ex facto apparet, acceptauerũt beneficium, de quo agitur.ĵ.
primum mensem a die vacationis, vnde aut tenemus, ꝙ decre
tum appositum in gratia fortiori, ẽt sine alia acceptatione.ĵ.
primum mensem impediat expectantes debiliores acceptare,
& sibi facere prouideri, vt voluit Io.An.in addi. Spe.de cõces-
sione præbendæ, in rub.col. 2. Old.alle. 136. Quod ex produ-
ctis & alleg. 137.decis.Rot.in antiquis. 55. ꝙ ubi duo sunt, &
decis. 381. Cum ad collationem, & tunc indubitatum vr̃, ꝙ stã
tibus fortioribus decretis acceptatio Ioannis.ĵ.dictum primũ
9 mensem fuit nulla. ¶†Nec obst. concursus habentium gratias
fortiores, ex quo ſm dictam opinionem ad impendiendũ de-
biliores expectantes habent eundem mensem ad acceptandũ,
& ꝙ decretum fortius non impediat debiliores expectantes ac
ceptare; nisi fortiori acceptante, voluit Cald.in sua disputatio-
ne, quæ incipit, duo clerici, & latè Card. referens multos idẽ
tenere in clem.vnica.§.secus, in 6.q.de concess.præben. & hic
ẽt necesse est concludere, ut arbitror, dictum Io. minus diligen
tem excludi: cum in casu nostro Petrus, & Gerardus habentes
gratias fortiores acceptauerint, & sic quamcunque opinionem
10 teneamus, dictus Io. remanet exclusus. ¶†Nec dici põt, prædi-
ctos fortiores non potuisse acceptare pp concursum: quia acce
ptatio est nudi facti: cum nihil aliud sit q̃ mentis declaratio,
ſm Car. in d.q.6.& idẽ dicit Dec.in cons. 194. & 317. & 436.
11 col. 2.†& certum est, ꝙ declaratio mentis per vnum facta non
põt impedire alium mentem suam declarare; cum ea, quæ in
facto consistunt, non tm̃ per simplicem uoluntatem hominis,
sed ẽt per legem scriptam impediri non possint. l.j. §. si uir.ff.
de acq. poss.l.in bello.§.factę.de capti.& in reg. verum est.ff.
de reg.iur. Cum ergo dicti expectantes fortiores non obstante
concursu potuerint acceptare, & acceptando fortior gr̃a impe
diat debiliorẽ, ergo dictus Ioannes minus diligens fuit impedi
tus acceptare, & sibi facere prouideri. Nec ẽt dici põt, ꝙ acce-
ptatio & prouisio Ioannis reconualescant, ex quo prouisiones
12 habentium gratias fortiores impediuntur per cõcursum.†So
la enim acceptatio expectantis fortioris &c. absque aliqua pro
uisione excludit expectantem debiliorem: ut declarat Dñicus
post Io.An.in c. 1.§.fi.de concess.præb.lib.6.& ita uidi pronun
ciari, & idem in effectu vult Dñicus post alios in c. si clericus,
super glo.in uer. debita, & in c.quoddam.col. 2. de præb.eod.
lib. Dicens, ꝙ vbi prouisio expectantis debilioris fuit impedi-
13 ta per gratiam fortiorem, †licet propter negligentiam ex-
pectantis fortioris uel uoluntatem, gratia fortior non habebit
effectum, non tñ ppea reconualescet prouisio, quæ fuerat facta
14 expectanti debiliori ſm eum.†Nec enim potest reconualesce-
re prouisio beneficij, quę ab initio fuerit nulla.c.auditis.de ele
15 ctionib.c.postulastis.de cleric. excom.minist. † Vlterius con-
firmantur ista: quia qñ plures uocãtur ad aliqđ ordine successi
uo, & contingit aliquem seu aliquos ex præcedentib. non dico
in totum excludi, sed impediri in euentum alicuius temporis,
vel ꝯditionis, sequentes in ordine non pñt aliquo mõ admitti,
nisi prius p̃cedentes in totũ excludant, ita est tex. in l.j.§. si fi-
lius.ff.de suis & leg.hær.ubi filius captus ab hostibus, licet ip-
se succedere non possit, tñ impedit succedere nepotẽ existentẽ
in ciuitate, quousq; certũ sit, filiũ succedere nõ posse, sic ergo
in proposito, ex quo expectãtes fortiores pp cõcursum nõ sunt
in totũ exclusi, sed expectant futurũ euentũ, uidelicet, quis eo
rum ab ordinario eligatur, iuxta c.duob.ergo non põt interim
præueniri ab alio expectante posterioris gradus. Imò casus il-
lius.l.est fortior: cum poterat esse, ꝙ filius nunquã reuerteret
ab hostibus, & sic nunquã hæres, sed in casu nr̃o oĩno ordina-
rius erat coactus eligere alterũ ex illis: ut hr̃ in d.c. si duob.er-
go &c.& eodẽ modo posset induci.l.si maritus. la 2. in princ.
16 ff.ad legẽ Iul.de adul.ubi dr̃, † si maritus est impeditus accu-
sare vxorem de adulterio, licet pr̃, qui hẽt æquale ius cũ mari-
to, non sit impeditus: tñ quandiu durat impedimentũ mariti,
ẽt pr̃ accusare nõ põt, vnde si impedimentũ tangens vnũ ex vo
catis impedit admitti alterũ, hñtem ius ęquale, fortius ergo in
casu nr̃o debet impedire minus diligentẽ, & sic posteriorẽ in
17 ordine.†Ex alio ẽt confirmant̃ ista: quia intellectualiter loquẽ
do, via ad quærẽdum bñficium ecclesiasticum in dimidio, est
ita arcta, ꝙ q̃diu p̃cedit vnus, est impossibile, ꝙ alius possit q̃re
re sibi illud beneficium, nisi remoueatur in totum ille, qui p̃ce
dit, illud probatur, ex eo ꝙ non ualet prouisio Papæ de bñficio
vacante, nisi deroget expectantibus: ut cõcludunt oẽs in cap. si
postquam.de præb.lib.6.& decis.in no. 246. Licet de more, &
18 decisio.in antiq. 174.& Cald.de præben.cons. 3.†Item proba
tur ex eo, ꝙ iura dicunt, beneficium pro vno affectũ non posse
per ordinariũ ꝯferri alteri.c.si clericus, & c.postq̃.de præb.lib.
6.& plenè in c.si soli.de ꝯcess.præb.eod.lib. & ideo cum certũ
sit, illos duos expectantes fortiores non esse remotos a spe ac-
quisitionis, sed adhuc esse in uia quærendi bñficium, non pñt
ire duo simul effectualiter: ut patet ex eo, ꝙ per ꝯcursum se im
pediunt, ergo illis duobus impeditis in uia existentibus nõ po
terit tertius transire: quia via, quæ non capit duos, fortius non
capiet tres.l.qui indignus.ff.de senat.& sic dicas, ꝙ iste tertius
ibit per aliam viam.r̃ndetur, cur ergo pari rõne illi duo expe-
19 ctantes priores nõ currunt per diuersas vias?†Vlterius persua
detur dicta ꝯclusio ex theori.Bar.in l.j.§.filium.ff.de bon.pos.
ꝯtab.per illum tex.& §.si ex tribus.in eadem.l.ꝯcluden.ꝙ licet
prior in gradu non possit capere, si tñ subest de iure cã aliqua,
ꝙ in futurum capere possit, excludit interim sequentẽ in ordi-
ne.ita ẽt in casu nostro, licet illi duo expectantes interim cape-
re non possint; tñ ex quo de iure cõi alter eorum est eligendus
ab ordinario, & sic est spes acquisitionis de iure cõi, minus di-
ligẽtes interim admitti nõ possunt. Præterea Bar.& alij in l.pla
nè.§.si coniũctim.& in l.hmõi.§.si Titio.de lega. 1.& in l.vni-
20 ca.§.in primo.C.de caduc.tol. cõiter concludunt † ꝙ qui nul
lo iure admittitur ad partem, non facit partem, sed qui aliquo
iure potest admitti ad partem: cum ergo quilibet ex expectan.
concurrentibus possit acquirere beneficium, de quo agitur ui
gore dicti c.si duob. & si quilibet eorum possit admitti aliquo
21 iure, ergo quilibet eorum excludit posteriores in ordine.†Vl-
terius confirmantur ista: nam cum decretum expectantis for-
tioris impediat expectantes debiliores, ẽt ubi ipse expectãs for
tior ab alio expectãte excludit: ut est casus in c. auctoritate. de
concess.præb.li.6.vbi decretum appositũ in literis tertij expe-
ctantis excludit primum, quantumcunq; ipse tertius excluda-
tur a secundo, fortius ergo decretũ expectantiũ habentiũ gra-
tias fortiores dẽt impedire expectantẽ debiliorem, & ipsi for-
tiores non excludunt̃, sed concurrunt: cũ magis obstet cõcur-
rens quàm exclusus, ut de se patet, & ꝓbatur in l.qui soluẽdo.
la j.ff.de hęr.insti.& in l.duo sunt Titij.de test. tut. põt aũt in-
22 duci ad hoc tex.in c.pe.de pręb. li.6.†Vbi decretum expectã-
tis fortioris impedit debiliorem, qñcunque gratia fortioris ꝓ-
pter superueniens impedimentũ nullo mõ posset sortiri effe-
ctum, multo magis ergo in casu nostro impediet̃ debilior expe
ctans: cum fortiores expectantes non sint in totum impediti.
23 †Præterea hoc vr̃ decisum per gl. cõiter approbatam in d. c.si
duob.in uerbo teneantur: dum vult, ꝙ stante concursu expe-
ctantium, ordinarius in tm̃ tenetur alterũ eorum eligere, ꝙ nõ
põt præiudicare tertio, vnde patet, ꝙ decretum expectantium
insimul concurrentium est efficax in præiudicium aliorũ, qua
enim ratione afficit manus ordinarij collatoris, eadem afficiet
executores expectantium debiliorum, & probatur in cle.vnica
24 primo r̃nso, de conces.pręben.†Insuper, si expectantes fortio-
res concurrerent solùm adinuicem, uel tractaremus de senten
tia absolutoria, & debilior possidet, forte tunc ferenda senten-
tia pro debiliori expectante, iuxta no. in c.3. de eo qui mit.in
poss. sed ex quo quærimus de ualiditate prouisionis, & sic ad
effectũ snĩæ adiudicatoriæ, nõ uideo quõ defendi possit expe-
ctans debilior: cũ expectantes fortiores ẽt cũ ipso concurrunt
& pugnant aduersus ipsum: ut ex facto apparet, vñ si expectan
tes fortiores impediunt seipsos, fortius ẽt debent impedire ex-
pectantem debiliorẽ: quia si, quod plus est, impedit, fortius er
go id qđ minus, aut. multo magis. C. de sac.san.& in regula nõ
25 dẽt cui quod plus est lice. ¶†Quis aũt ipsorum trium sit po-
tior in gratijs seu neutri, siue nulli, sup assecutione, de qua agit̃
& gratificatione de q̃bus in actis. dicendũ puto, canonizandã
esse gratiam gratificationis Petri, nã gratia, si neutri, Ioannis ca
nonizari non põt, ex quo cũ illa in eadẽ ꝯcurrit alia gr̃a, si neu
tri, Petri, & certum est, ꝙ ubi concurrunt duæ ꝓuisiones, sunt
inualidæ, nisi superior aliter declaret. Nec hoc casu possessor
ꝓfertur: ut ꝯcludunt Io.An.& alij in c.si a sede. de præb.lib.6.
26 †Præterea, ut arbitror, in terminis nostris non põt habere lo-
cum gr̃a, si neutri. Ad hoc enim ut gratia, si neutri, locum hẽat
est necesse, nullum ex collitigantibus habere ius, neq; in re, ne-
que ad rem, nam dr̃ in huiusmodi gratijs, si reperieris neutri
dicto-

dictorum collitigantiũ in dicto beneficio seu ad illud ius cõ-
27 petere &c.†Et sic ad hoc ut sit locus huiusmodi gratiæ, est necesse, ambos casus uerificari: cum dictio seu, vtrunque casum
28 includat.l.si quis ita legauerit.ff.de aur.& arg. leg.†Sed certũ est, ꝙ per acceptationẽ expectantium solùm quæritur ius ad rem, ut vult gl.fi.in c.fi.de concess.præben.lib.6.& est decis.in no.194.Quòd acceptatio facta, itaque, cum bñficium, de quo agitur, fuerit acceptatum tam per Petrum, q̃ Gerardum inuicem cõcurrentes, & sic cuilibet eorum fuerit quæsitum ius ad rem, ergo non põt esse locus gratiæ, si neutri. Nec dici põt, ꝙ ratione concursus dicti expectantes fuerint impediti accepta-
29 re, ut deduxi in proximo dubio.¶†Nec ẽt, ut arbitror, debet videri mirum, ꝙ pluribus quæratur ius ad rem circa idem bñficium. Nam qua rõne eadem res põt deberi pluribus, & eidem pluries deberi.l.3.§.si ex pluribus.ff.de acq.poss.l. quoties.de rei ven.l.siue aũt.§.si duob.ff.de public.l.pen.§. Lucius.de dona.ut in reg.nam ut ex pluribus. eadem rõne ẽt circa idem beneficium debent habere plures ius ad rem; cum hre ius ad rẽ,
30 & beneficiũ esse debitum, †idem sit in effectu: ut cõcludit gl. in cle.auditor.de rescr.in uer.debitum, & Io. de Imo.in c.dile
31 ctus filius.col.11.de pb.& in c.literis de rescr.†Istud ẽt coadiuuatur ratione. Nam certum est, ꝙ per receptionẽ in canonicum quæritur ius ad rem, ut est expressum in d.c. pen. de pbẽ. lib.6.& probatur in d.c.si clericus, & c.si postquã. eod. titu.& declarat Ant.de But.in c. veniens. col. ult.de renunciationib. vnde si ponamus plures receptos in canonicos concurrere in data, & in fulminatione processus, necessariò erit cuilibet eo-
32 rum quæsitũ ius ad rem in eodem beneficio.†Confert his, ꝙ difficultas pstationis nõ impedit ius ad rẽ pluribus deberi insolidũ, postquã stipso fuit ab initio utiliter ꝯcta: ut dicit tex. in l.j.§.ex his ergo.ff.de uer.obl.ita ergo & in ꝓposito, ex quo gratiæ concessę expectantib.ꝯcurrentib.ab initio sunt ualidæ,
33 non dẽt impediri acquisitio iuris ad rem † licet sit impossibile, ambos idem bñficium ꝯsequi.c.dilecto.de præbẽ.l.si ut cer
34 to.§.si duob.ff.cõmo.†Accedit his, ꝙ in obligationibus alternatiuis obligatio est in utraque re, licet altera tm̃ sit soluenda. l.si duo rei.in fine.ff.de uerb.oblig.& no.in l.qui decem.§ sti-
35 chum, de solu.†& in pluribus reis credendi & debẽdi obligatio consistat in quolibet insolidũ, quantũcunque sufficiat vni solui, & solutio facta ab vno, insti.de duob.reis, in princ.& ff. eod.l.2.sic ergo, quantũcunque istud beneficium sit dandum alteri ex ꝯcurrentibus, non tũ inconuenit, ꝙ uterq; interim habeat ius ad rem insolidum, & ꝯñr non esse locum gratiæ si neu
36 tri.†Vlterius confirmatur istud: quia ubi concurrunt duo æqualis potẽtiæ, impossibile est, quòd vnum perimat effectum alterius, ut dicit tex.in l.si reus. ff.de duob. reis. in l. generaliter, & in l.hæres.§.j.ff.de fideiuss.& in l.non est nouum.de act. empt.cum ergo acceptationes expectantium cõcurrentiũ sint æqualis potentiæ, ergo vna non potest impedire effectum alterius, & ꝯñr ex qualibet quęritur ius ad rem, & ideo stãtibus huiusmodi acceptationibus non potest esse locus gratiæ, si neu
37 tri.†Ex alio etiam confirmatur ista. Nam sicut ignorans se habere facultatem eligendi alterum ex pluribus, accipiendo vnũ non præiudicat iuri eligendi, quod sibi competebat, ut dicit textus in l.manifestissimi.§.sin autem.C.de fur.& in §.sin autẽ. insti.de obligationibus quæ ex delict.sic & in proposito Papa prouidendo uni ex duob.ignorans quòd inter eos cadebat ele
38 ctio, nõ debet præiudicare, nec tollere illud ius eligendi.†Prętерea, ubi plura ita se habent, ꝙ alterum eorum eligendum est, non potest interim fieri alia dispositio circa illa in pręiudiciũ electionis: ut est tex.in l.si cum optio.ff.de optione legat.& in d.c.1.circa finem, de concessione prębend. ex quo igitur Papa post gratiam, si neutri, scienter gratificauit & elegit Petrum, ergo pręcedentes gratiæ, si neutri, in præiudicium iuris eligendi
39 factæ a Papa ignorante sunt nullæ.† Præterea si diceremus, neutri competijsse ius in dicto beneficio, sequeretur, ꝙ ordinarius potuisset illud alteri conferre, quod tñ est falsum: ut habetur in d.c.si duob.ergo dicere non possumus, neutri ius cõ-
40 petijsse, & ꝯñr non est locus gratiæ, si neutri.†Vltra prædicta puto posse sustentari, ꝙ ubi plures executores prouiderint pluribus expectantibus inuicem concurrentib. nulla illarum prouisionum sit inutilis, sed pendeant ex futuro euentu, uidelicet a confirmatione Papæ, uel ordinarij, cui Papa in d.c.si duobus dedit potestatem confirmandi, & ita uidetur expresse probari in c.fi.de re iud.ubi est expressum, ꝙ si duo delegati proferant in eadem causa diuersas sententias, ambę sunt in pendenti, donec superior alteram cõfirmet, & ibi, & in l.duo iudices.ff.de re iud.doc.assignant rationem, quare magis illud procedat in diuersis sententijs delegatorum, quàm in sententijs ordinariorum, vñ puto idẽm dicendũ in diuersis prouisionibus executorum expectatiuarũ: cum eadẽ sit ratio, & istum puto esse intel-
41 lectum dicti capituli si duob.in fi.†Nam non possumus dicere, ꝙ in casu illius capituli facta electione per ordinariũ expectans dicetur beneficiũ ab ordinario assecutus, cũ ordinarius in illis terminis careat omni ptãte prouidendi stante decreto, & appositione manus Papę cap. ut nostrum. de appellationib.
42 & in c.si soli.de cõcess.pręb.lib.6.†Confirmatur: quia sicut legatum factũ vni ex plurib.quem Titius elegerit, non censetur datum ab eligente, sed a testatore.l. vnum ex familia. §.j.ff.de leg.2.ita in casu. d. c. si duob. beneficium debet censeri collatum a Papa mediante executore gratiæ, ex quo ordinarius erat coactus alterum ex illis eligere, & si aliter diceremus, ubi ordinarius elegisset vnum, non deberet vacuari respectu alterius. Nam si ordinarius contulisset, non deberet uideri ecclesia grauata, quod tamen est contra illum tex. Potest etiam ad hęc induci tex.in c.cum aliquibus. de rescri.eod.lib.Vnde si pręsupponimus executorum actus in dictis terminis non esse nullos, sed expectare cõfirmationẽ superioris, sine dubio vr̃ tenendũ, non esse locum gratię, si neutri, quia cõfirmatio retrotrahitur ad tempus prouisionis perinde, ac si nullus concursus interuenisset, ut probatur in dicto cap.fi. de re iud. ibi, pendet &c.
43 †Iunctis quæ habentur in l. si is qui pro emptore. de usucap. in §.si ab hostibus, institut.quibus modis ius patr.pot.solui.in l.qui potior.& in l.qui balneum.ff.qui potio.in pig.hab.& in
44 l.fi.C.de sen.pass.¶†Vltimò ꝙ in casu nostro nõ sit locus gratię, si neutri, sed gratię gratificationis uidetur determinare gl. in d.c.si duobus.in uerbo concurrant.dum dicit, in illis termi
45 nis locum esse gratificationi. † Coadiuuantur etiam hęc: quia ubi inter plures præsentatos ad idem beneficium est paritas, locus est gratificationi, ut dicit Anto.de Butr. in ca. quoniam, in 5.col.& gl.in uerbo, & potior. in c.cum autẽ, de iure patronatus, & Ioan.de Imo.in clem.fi.in pen.col.eo.ti.Idem in similibus terminis dicit glo.in l.si quis in graui.§.2.in uersicu.cõtraxisse.ff.ad Sillan.& Bar.in l.2.§.fi.de custo.& exhi. reorum.
46 †Istud ẽt uidetur clarè determinari per bullam Petri, dum dicit, si per euentum litis huiusmodi tibi ꝯstiterit nulli &c.in dicta &c.seu ad illã ius cõpetere, seu esse adeo pares, ut se inuicẽ impediãt, & sit locus gratificationi, ex quo.n. Papa istos duos casus reputat diuersos, ergo in grã, si neutri, non cõprehendit̃ gratificatio, aliàs hmõi adiectio gratificationis ĩ dicta bulla supflueret, ꝯ capitulũ si Papa, cũ vulgarib. ¶Puto igitur concludendũ, canonizandã esse gratiam gratificationis Petri, contra quam nihil obstat. Laus Deo. Par.Romę.

SVMMARIVM.

1 *Noua prouisio obtenta durante tempore dato expectãtibus ad publicandum, an ualeat, uel ne, & per totum, & 3. & 5.*
2 *Noua prouisio unde dicatur, Papa potest titulos multiplicare.*
4 *An quæratur ius plenum resolutiuum, & quid stante regula, & nume.14.*
5 *An quæratur tale ius, quod perditur per non publicationem, & nu.16.*
6 *Et quid si minus prærogatiuatus acceptat, & obtinet prouideri, & pendente termino ad publicandum, tertius obtinet sibi de nouo prouideri, an ualeat noua prouisio.*
7 *Et tale ius quæsitum sit resolubile.*
Papa apponendo manus, & nulliter reseruat beneficium.
8 *Aliqui uolunt talem nouam prouisionem esse nullam.*
9 *Beneficium commendatum non uacat durante commenda.*
Et ista prouisio an sit suspensa.
10 *Et acceptatione & prouisione, an quæratur ius uel ne.*
11 *Papalis non tollitur per subsequutam prouisionem.*
12 *Prouisiones apostolicæ an laborent uitio surreptionis.*
13 *Et quid si omnes fecerunt diligentiam.*
14 *Electus, & confirmatus moriens ante consecrationem facit uacare ecclesiam, & nu.15.*
16 *Acceptatio, & prouisio expectat publicationem.*

17 *Si*

17 *Si acceptans prouisus moritur pendente termino ad publicandum sumus extra regulam.*
18 *Gratia expectatiua an trahatur ad reseruata.*
19 *Regula quo casu prouidet vltra ius commune.*
20 *Et an expectantibus quæratur ius absconditum, & paleatum.*
21 *Quæ faciant pro apostolico, & quæ contra.*
22 *Si minus prærogatiuatus acceptauit, & fuit prouisus, & alius impetrauit a Papa.*
23 *Decretum in causa reseruationis, an & quando licet.*
24 *Minus prærogatiuatus acceptat, secundò idē facit magis prærogatiuatus, pendente termino ad publicandum, tertius obtinet nouam prouisionem.*
25 *Et quid si ante nouam prouisionem fuisset vnus alius apostolicus, & num. 26.*
27 *Declaratio dictæ regulæ, & verborum ipsius.*
28 *Quid si minus prærogatiuatus acceptauit, & fuit prouisus, & moritur.*
29 *Et quid si minor acceptauit post acceptationem maioris.*
30 *Minus prærogatiuatus acceptat, & est prouisus, magis prærogatiuatus secundo loco idē facit, ab illo primo impetratur noua prouisio, ambo defecerunt in diligentijs, quid iuris.*
31 *Decretum fortius valde consideratur.*
32 *Fictio in casu ficto tantū operatur, quātū veritas in casu uero.*
33 *Seruitutis impedimentum per fictionem tollitur.*
34 *Regula vult non vacare ex personis illorū propter diligentias non factas.*
35 *Noua prouisio ad quid venit.*
36 *Cogitatio in genere consideratur.*
37 *Ordinarius post menses elapsos an possit prouidere.*

CONSILIVM CXVIII.

1 Circa materiam, an † noua prouisio obtenta durante tempore dato ad publicandum expectantibus valeat, necne, vide consi. Ludoui. in ordine 433. Quoad primum, in secundo articulo, pro cuius dictis facit: quia impetrans in noua sua prouisione dicit, dubitans acceptationem &
2 prouisionem viribus non subsistere † propterea impetrat de nouo prouideri, istud dubitare dependet ex mente ipsius impetrantis, & siue dubitatio sit bona, siue nō, Papa vult de nouo dare, & propterea cancellaria appellat nouam prouisionem, & potest Papa titulos multiplicare; quia iste nō poterit se iuuare nisi ex vtroque vero; quia si deteget veram causam dubitationis, & subsistentem, propter quam acceptatio non fuit bona, nitur ex noua prouisione, si non deteget poterit initi ex acceptatione, si erit facta diligentia, vñ poterit ex eo titulo, quo voluerit, inniti. Nec est hoc absonum, quòd si quis habeat unum titulum bonum, possit etiam obtinere alium titulum de nouo, & ex eodem inniti volente superiore, hoc videmus quo
3 tidie, & illam canonizamus, quæ nobis videtur melior. † Et idē quod Ludouicus videt uelle Oldradus consi. 306. Quāuis, & in Rota fuit ita iudicatum, licet aliqui noluerint esse quæsi-
4 tum plenum ius resolutiuum. † Quod dixi, uerum de mero iure cōmuni secūdùm posita in c. si tibi abséti. de præb. in sexto, & in cap. fin. de concess. præben. eodem lib. per Dominicum cum similibus, sed secus stante regula, ut hic in proposito, quod etiam ostendunt illa verba regulæ, dum dicunt, ꝙ per non factam diligentiam in publicando ex ipsius persona nō censet vacare, licet aliqui restrinxerint solùm illa verba respectu aliorum acceptantium, de quib. apparet factam diligētiam. Et id quod sentit Ludouicus videtur idem firmare cons.
5 329. in fine secund. colum. † Quidam tamen voluerunt, ꝙ esset ius plenè quæsitum, quod perditur per non publicationem, sicut in illo, qui habet beneficium, quod perditur p eius delictum, uel aliàs facto suo, & ideo qa aduersarius acceptauerat ante nouam prouisionem, licet post nostram acceptationē quia nos non publicaueramus, & ipse sic habuit sententiā ꝓ se; quia dicebat, quòd nostra noua prouisio non poterat tollere ius sibi quæsitum p acceptationem & prouisionem. Nec obstat præcedens acceptatio nostra: quia ius nostrum fuerat deperditum per nō publicationem, & ius suum fuit validū sem-
6 per. † Verùm postea in alia causa in tali casu minus prærogatiuatus acceptat, & facit sibi prouideri, & pendēte termino ad publicādum, tertius obtinuit sibi de nouo prouideri; quia fuerat prouisum per ordinarium, idem magis prærogatiuatus postea acceptauit, & fuit prouisus, & fecit diligentias, fuit iudicatū pro noua prouisione; quia fuit dictum, ꝙ propter maius decretum istius non potuit. B. acceptare, & facere sibi prouideri pp consi. Oldrad. 36. qui loquitur, ubi non est regula, & ... in clem. cū ei q. §. secus. de cōcess. præben. & in cōsi. Pad... & sic dantur uarietates, tunc vnum, nunc aliud, sicut in ... cedenti, voluit Rota, ꝙ noua prouisio nō suffragaretur. D. qui etiā ibi erat magis prærogatiuatus propter acceptationem & prouisionem alterius expectantis medio tempore postea factum, cui dicebat ius quæsitū; qa nō similiter in casu sequenti acceptatio & prouisio. B. non impediunt de nouo ꝓuideri illi tertio, nec ista contrarietas potest ex aliquo solui, nec variat casu, licet in primo idem. D. qui acceptauerat primò, & primò prouisus non fecisset diligentias: qa non agitur de iure suo ex gratia expec. si ex noua prouisione, quam impetrauerat ipse ante factas diligentias p aduersariū, & tñ sibi non opitulat, & in proposito licet p. B. fuerint factæ diligentiæ, sibi nō suffragātur pp nouam prouisionem tertij, & D. fuit exclusus: quia acceptauit post illam nouam prouisionem, licet diligentias fecisset, ut per Brixiens. in versiculo, expectans. ¶ † Vna tantum ra-
7 tio, cui difficile est responderi, facit, quòd minus prærogatiuatus habeat ius, si tenemus, quòd quæratur ius, sed resolubile; quia si post acceptationem & prouisionem Papa prouidit, per appositionem manus Papæ antequam prærogatiuatus acceptet, impeditur postea acceptare propter clausulas in prouisione apponi consuetas, ex quo etiam nulliter apponendo manus remanet reseruatum. c. inter dilectos. de excess. prælatorum, & sic decretū potentius magis prærogatiuati non potest impedire minus prærogatiuatum vlterius, & sic ius remanebit minus prærogatiuato, ex quo secundùm prædicta ius fuerat sibi q̄situm resolubiliter, & resolutio fieri non potuit post appositionē manus Papæ prærogatiuato, ergo est necesse hodie dicere, ꝙ propter regulam, nullum ius q̄ritur minus prærogatiuato, ex sola acceptatione & ꝓuisione saltim plenū. ¶ Nec obstat, si dicatur, quòd per prouisionem Papę non tollit acceptatio cū prouisione præcedenti; quia illud est propter clausulas in ꝓuisione, quæ licet tollant acceptationē, per quam nullum ius est acquisitum, non tollunt prouisionem, per quam q̄ritur plenum ius de iure communi circunscripta regula; quia
8 p regulam hodie non plenū. ¶ † Et si dicatur, quare etiā hodie & quotidie iudicatur, ꝙ si post acceptationem & prouisionē Papa prouidet, prouisio est nulla. Quia dico, ꝙ prouisio Papæ erit nulla, si expectans fecit postea omnes alias diligentias, aliàs erit valida, quia s̄m regulam ex persona expectantis, neç ex sua acceptatione & prouisione nō est inducta vacatio, ergo nullū habuit plenius ius, licet in contrariū faciat, qđ diximus in commenda: qua durante beneficium non vacat, gl. in c. ne-
9 mo. de election. lib. 6. † Sed ea cessāte vacat primo modo. Nec dicamus propterea validitatē prouisionis apostolicæ medio tēpore factæ esse in suspenso, & pendere ex futuro euentu; quia validitatis effectus est causatus incontinenti, vel inualiditatis & detegit a principio, fuisset vel non fuisset validū, & dato si diceret, quòd fuerit in suspenso, nō propterea esset ita graue, sicut in simili videmus in decisi. Bisig. vlt. de præb. licet in ꝯriū faciat, nam est ꝯ naturam prouisionis; ut per glos. in c. 2. de electionibus lib. 6. & in c. si tibi absenti, & ex ratione &c. & quia non expectato tempore. c. commissa. de electionibus, lib. sexto.
10 ¶ † Et si dicatur, quòd ex acceptatione & prouisione hodie nō quæratur plenum ius, ergo semper prouisio Papæ superueniēs ante factas alias diligētias deberet valere, & impedire expectātem, & ipsum præoccupare; ut postmodū aliæ diligentiæ factę non prosint: sicut dr̄ de iure cōmuni de prouisione Papæ quæ tollit acceptationem, per quam non quærit ius plenū, sed nō prouisionē, sic hodie tollat acceptationē & prouisionē, p quā
11 stante regula non quærit ius plenum. † Et sicut de iure communi si subsequat prouisio, non tollit papalem, sic nec hodie deberet per regulā, subsecuta publicatione, & alijs diligētijs. Nā potest rñderi, quòd illud est propter clausulas generales ī prouisionibus apostolicis, uidelicet, aut si aliqui &c. & clausulā, dūmodo nō sit alteri ius quęsitū, q̄ licet tollant acceptionē ꝑseruant prouisionē, vnde ēt stante regula præseruant clausulæ prouisionis, & per illam est quæsitum licet non plenum ius, tñ non pōt negari, quin aliquid ultra quàm p solā acceptationem, & de quo requiritur aliàs fieri mentionem, ut tollat ad not. in similibus in cap. si tibi absenti. de præbēdis, in sexto. ¶ † Et

12 ¶† Et si dicatur, ergo hodie semper prouisiones apostolicę essēt surreptitię, si clausulæ non tollant prouisionem, nec de illa faciant mentionem. Dico, quòd ex quo prouisio sola non dat plenum ius, & expectat publicationem, nō erit etiam a principio surreptitia, quod detegitur ex nō publicatione, qa regula vult quòd non inducat vacatio ex illa præambula acceptatione, & prouisione, & clausulæ prouisionū papaliū præseruant prouisionem post acceptationem factam, licet ex regula, ita demū, si aliæ diligētiæ fuerint factæ: cū autē nō dicat prima prouisio, & iō clausula, dūmō nō sit alteri ius q̄sitū, & regula, ita demū p̄seruat sequutā prouisionē sequutis alijs diligētijs; qa p talem prouisionem, regula nō vult quæsitū plenum ius, sicut ius commune, item ex quo in casu pposito omnes fecerant diligētiā,
13 omnino ius videt apostolici. ¶† Et si teneamus, q ēt hodie nō obstante regula q̄ratur plenū ius ex acceptione, & prouisione, sed resolubile, & commutabiliter; ut volunt domini; qa sumus extra casū regulæ, quæ solùm eo casu fingit non inducit uacationē, si magis prærogatiuatus deficiat in faciendis diligentijs, sed cum hic omnes fecerint diligentias, sumus extra terminos regulæ, & ideo quò ad hæc in iure cōmuni, quòd secundus, q. habet fortius decretū, impediuit minus prærogatiuatū acceptare, & facere sibi prouideri, & ideo valebit prouisio apostolica, q̄ nō debebat facere mentionem de prouisione, & acceptatione
14 nulla, s̄ Oldra. & Calde. †Et pro dominis, quòd quæratur ius, sed resolubile, est, quod dicitur de electo, & confirmato, qui moritur pendēte tempore ad consecrandum, per cuius obitū inducetur vacatio: vt in cap. 2. de translatione prælatorum, & cap. cum in cunctis. de election. & sicut dicit Innoc. electo & confirmato est quæsitum plenum ius, sed commutabiliter; quia si non fecerit se consecrari, perditur; vt dicitur in cap. iter dilectos. de excessi. prælatorum, & cum eo casu, licet expectetur nullus, dicet, quòd per prouisionem apostolicam tollatur ius electi, & confirmati pendente termino ad consecrandum.
15 † Nisi respondendo dicatur, quòd maius vinculum contrahitur ex electione, & cōfirmatione, vt in d. c. 2. quàm ex simplici
16 acceptatione. & prouisione. ¶ † Ex alio videtur, quòd non sit quæsitum plenū ius: quia ex quo acceptatio, & prouisio expectat publicationem per regulam, adhuc dico beneficium vacare, sicut ī simili dicit Domi. in d. cap. si tibi absenti. in terminis illis, quòd beneficium ante ratificationem dicitur vacare, licet ordinarius impediatur conferre, si ponderētur ver. regulæ, credo, quòd Domini bene dicant, quòd ex acceptatione, & prouisione queritur plenum ius, sed resolubile ex nō publicatione; quia hoc denotant verba regulæ. dum dicit, perinde, ac si non acceptassent, vnde retro fingitur non acceptatum, nec censeatur ex personis non facientibus alias diligentias inducta vacatio, non vult ergo regula induci vacationem propter alios expectantes, ne sint impediti ex sola acceptatione, & prouisione maioris p̄rogatiuati, & non dicit q acceptanti prouisio non tribuat ius, sed nō censeatur, vnde potius præsupponi, quòd licet plenum ius fuerit quæsitum, habeatur, ac si non esset quæsitum aliquod eo casu, quo deficit in faciendis diligentijs.
17 † Et ideo postmodum in alia causa fuit dictum, quòd si pendente termino ad publicandum moriatur acceptans prouisus q non essemus in terminis regulæ; quia non dicitur defecisse in faciendis diligentijs, & ideo tanquam extra casum regulæ, quod ex persona ipsius dicatur beneficium vacare: ut p glos. in clem. 1. ut lite pend. in versic. collatio, & Ioan. Andr. i addi. ad Spec. in tit. de ac. & peti. in §. super petitionibus. in quęst.
18 ¶ Nec obstat ratio supra adducta cōtra magis prærogatiuatū, per quam videbatur excludi per prouisionē apostolicam, quātumcunque nulliter factam: quia esset inducta affectio p capitulum inter dilectos. & gratia expectatiua nō trahitur ad beneficia reseruata, & sic magis prærogatiuatus postea acceptās, & alias diligentias faciens nihil haberet: quia respōdetur, quòd ex prouisione apostolica nulliter facta: tunc demum inducit affectio, quando prouisio est de beneficio vacante, secus si de pleno: ut erat ī proposito: quia erat plenum per acceptationē & prouisionem minus prærogatiuati, licet cōmutabiliter, itē decisi. 21. in antiquis in ti. de cōces. præb. dicit, quòd talis affectio nō impedit expectantes acceptare verè, itaque potest esse cōclusio huius dubij pro ipso apostolico eo casu, quo alter defecisset in faciendis diligentijs. Namque prouisus apostolicus posset aliquid habere: qa impetratio surreptitia de beneficio pleno tanquam vacanti, quinimmo ēt in casu proposito apostolicus nihil videtur posse habere: quia, q secundus magis prærogatiuatus faciat diligentiā, pendet ex futuro euentu, & prouisio apostolica anterior nō potest validari ex futuro euentu, item non sumus extra terminos regulæ; quia habet duas partes, quò ad primam, q omnes possunt valide acceptare, & sibi facere prouideri, & alia pars si potiores defecerint in faciendis diligentijs, qđ reliquorum acceptationes &c. sortiātur effectum, ac si non acceptassent magis prærogatiuati prouideri, nō sumus extra regulam, & ideo videtur, q apostolicus nihil habeat, sed magis prærogatiuatus, fuit tamen indicatū p apostolico: ut p Brixiensem in uer. expectans apostolicus, multū etiā facit quærere, si primo minus prærogatiuato ius sit q̄sitū, vel ne, in casu pposito: qa verum est dicere, q acceptantibus q̄ritur ius, sed resolubile ex regula, ita generaliter loquendo, sed respiciendo quomodo resolubile, oportet dicere, q acceptanti vigore regulæ quæritur ius resolubile ex eo; qa nō fecerit diligentias, sicuti dictū est s̄. de electo & confirmato, & istud dicere est verum eo casu, quo agimus de acceptante prouiso, nullo alio existente, q. habeat fortius decretum; qa eo casu non cadit dicere, q minus p̄rogatiuatus prouisus habeat ius resolubile, sed verius, non habuisse ius pp impedimentum fortioris decreti: qa siue minus p̄rogatiuatus psequatur in diligentijs, siue non, nunquam aliquid habet, qđ patet: qa stante fortiori decreto alterius acceptantis, quæsitū est ius fortiori, & eodem tempore duo nō possunt habere ius in eodē beneficio p iura vulgaria. ¶ Nec cadit dicere, q ius sit in suspenso: qa iura in beneficijs abhorrēt dicere, q ius pendeat ex futuro euentu, & interim sint in suspenso: vt cessent ergo ista inconuenientia, & regula quò ad quęrendum ius ex acceptatione, & prouisione, sanctius est dicere, nihil immutatum a iure cōmuni: qa sicut de iure, q. habet fortius decretum acceptans prouisionem habet ius, & impedit aliquod ius quæri minus prærogatiuo, sic ēt ex regula, vt innuunt verba regulæ, dum dicunt, & si potior defecerit in faciēdis diligētijs aliorum acceptationes, & prouisiones sortiantur effectum. ¶ Infertur igitur, q ante nullū ius alij haberent, sed q causetur illis ex negligentia magis p̄rogatiuati: qa dispositio est cōditionalis, & simi. &c. Quod clarius ostendunt verba sequētia, perinde, ac si potiores in diligētijs deficientes nullatenus acceptassent, nec ex eorū psona censeat inducta vacatio, est ergo hæc p fictionem, non per veritatem, quia dictio, perinde, ac si, demonstrat, quòd erat quæsitum ius fortiori tantùm, sed resoluitur, & ex tunc subintrat minus prærogatiuatus, & ab initio fingitur ex acceptatione, & prouisione sua quæsitū fuisse sibi ius, & quò ad hoc tātùm regula deuiat a iure per fictionem ab ea causatam. ¶ Habita ergo ista consideratione remaneret conclusio, quòd ius in casu proposito cōpeteret apostolico, sed non esset verū dicere, quod dicunt Domini, quod omnibus acceptantibus q̄rit ius resolubile. Quęritur ergo ius resolubile ex negligentia deficiēdo facere diligētias, sed nō resolutum ius ex superexistentia potioris acceptātis prouidi; quia resolutio causatur ex persona propria deficiētis facere diligentias, sed ex persona habētis fortius decretum acceptantis prouisi causatur impedimentū, quod non quærat ius debiliori, & ideo dico fortius ius acceptātis prouisi: qa si fortius non vteretur decreto, nō impediret minus decretum hodie propter regulam, & negligētiam. ¶ Sed in casu proposito remanet vna cōsideratio, an minus p̄rogatiuatus impediat a potiori, vr̄ quòd nō: quia prouisio apostolica impediuit potiorem validè acceptationē facere, ergo vr̄, quòd sit perinde, ac si magis p̄rogatiuatus nunquā acceptasset, & sic acceptatio & prouisio prius facta debiliori p illam fuisset q̄situm ius, & impediuisset apostolicam prouisionem nō facientē de illa mētionem: quia clausulæ bullarum præseruāt prouisionem expectanti factam, istud dependet ab illo, si quæratur, ius minus p rogatiuato infra mensem illum datū expectantibus: quia si, ut dictum est, non quæritur ius pp alios habentes fortius decretum, prouisus apostolicus obtinet; quia nō tenetur facere mētionē de prouisione inualida, si tenemus, q quęratur ius, prouisio apostolica esset nulla, & non pręstaret impedimentum magis p̄rogatiuato, & nihil haberet minus p̄rogatiuatus pp impedimentū potioris, nec appositio manus. Propterea isto casu afficit beneficium: ut supra dictum est, vnde totū dependet, si ex regula omnibus quęritur ius ex acceptatione, & prouisione,

& stet

& ſtet in pendenti, vt ſupra dictum eſt, vel nō, quod credo nō
quæri ius ſtante magis prærogatiuato, vt ſ.dictum eſt, & tenē-
do iſtam partem minus læditur ius commune per regulam.
19 ¶†Nec ratio minus prærogatiuati poteſt eſſe bona; quia con-
cluderentur duo contraria. Primū videlicet, ꝙ prouiſio apoſto
lica eſſet nulla ex eo, ꝙ ſua acceptatio, & prouiſio præcederent,
& deinde, ꝙ eſſet valida ad impediendum ſecundum habentē
fortius decretum. Vnde ex ꝓpoſito regula ꝓuidet in hoc ul-
tra ius cōmune, videlicet ꝙ ĩ. eundē menſem poſſunt validè
acceptare omnes, ſed in hoc concordat, ꝙ illi quæritur ius,
qui habet fortius decretum plenum alijs, impedimētum præ
ſtans, iuxta conſi. Old. 306. ſ.allegatū, item in hoc vltra ius
commune prouidet regula, ꝙ licet aliàs habens fortius decre
tū ĩ. menſem impediat minus prærogatiuatū, etiam ſi habens
potentius nō acceptet, vt per Oldr. in dicto conſil. 306. in tan
tum ꝙ ſi infra dictum menſem acceptaſſet minus potens, licet
magis prærogatiuatus non acceptaret infra dictum menſem
nihilominus acceptatio, & ꝓuiſio minus prærogatiuati omni-
no viribus non ſubſiſtrent; & quia a principio nulla non con
ualeſcit, ſecus eſt ex regula, quia deficiente magis prærogatiua-
to, vel ſuo decreto, vel gratia ipſo non vtente, aliorum accepta
20 tiones, & prouiſiones ſortiuntur effectum. ¶†Poſſet ēt atten-
tari, ꝙ regula velit, omnes expectātes ex acceptatione quærere
ius, ſed abſconditum, & paleatum illorum, qui haberent mi-
nus decretum ex verbis regulæ, dum dicit, expectantes de mi-
nori, vel æquali data ēt minus prærogatiuati valeant accepta-
re, & facere ſibi prouideri, quod videtur intelligi de valida, &
efficaci, quæ dat ius in re, ſicut dicitur in cap. finali, de cōceſſio
ne præbendæ, cum ſimilibus; quia nō videt̄ regula fruſtratoriè
ꝓuidere uelle, & innuitur ēt ex verbis ibi, & ſi potiores ĩ faciē
dis diligentijs defecerint, reliquorum acceptationes, & ꝓuiſio
nes ſortiantur effectum, quaſi velit, ꝙ licet eſſet ꝑ acceptatio-
nem, & ꝓuiſionem quæſitum ius, impediebatur ſortiri effectū
ꝓpter magis prærogatiuatum, ſed ꝙ primò dictum eſt, uidet̄
verius, vt ꝑ regulam minus lædatur ius commune, & eſſet in-
conueniens, ꝙ plures habeant ius plenum ex ꝓuiſione ſuꝑ eo
dem beneficio, & verba ſequentia regulæ demoſtrāt, ꝙ aliorū
acceptationes, & ꝓuiſiones ſortiātur effectum perinde, ac ſi
potentiores nō acceptaſſent, ergo hoc vult fieri ꝑ fictionē non
ꝑ veritatē; quia veritas erat, ꝙ ex quo nō erat alijs minus pręro
gatiuatis quæſitum ius, nō poterant acceptationes, & ꝓuiſio-
nes, quę erant nullæ, ēt deffi cientib. magis ꝓ̄rogatiuatis, ſortiri
21 effectū, & ideo pōt dicere minus ꝓrogatiuato.† Si vinco vin-
centem te, & cætera ad præmiſſa, & ꝓ apoſtolico facit deciſio
Egidij, 488. & deciſio in nou. de cōceſ. præben. not. primus,
& ſecundus, & plures aliæ cōcordantiæ. Facit item ꝓ apoſto
lico; quia in dubio pro prouiſione Papali, ſed ꝯ eū facit: quia
ſequeretur incōueniens, quòd multùm præiudicaretur expe-
ctātibus, & ſemper impedirētur; quia prouiſus apoſtolicus ad
excludendum acceptātem iam prouiſum ſemper quæreret, a-
liū expectantem habentē fortius decretum; ut ſic excluderent
minus pręrogatiuatum, & quæret̄ ſua ꝓuiſio, item ſi nō quę-
retur ex acceptatione, & prouiſione ius, aliud ſequeret̄ incon-
ueniēs, ꝙ ſi acceptans faciat ſibi prouideri, & apoſtolicus im-
petret poſt, licet acceptans feceritpoſt alias diligentias fruſtra
quia præuentus a Papali prouiſo impediretur, niſi dicamus, ꝙ
qñ vnus ſolus acceptat, & facit ſibi prouideri, ex quo ab alio
non impeditur, ꝙ quæritur ius, ſed vbi eſt alius magis ꝓ̄rogati
uatus nō alijs, ſed illi tantùm quæritur ius, & iſtam veram cre
do. ¶Nec obſtat, ꝙ nimis lęderent̄ expectātes: quia ſanctius eſt
iſto ordine ꝓuidendi, quàm ꝑ expectatiuas cōſequi beneficia,
& uidemus, ꝙ cancellaria oſtēdit, ꝙ magis valent prouiſiones
Papales quàm executo. in expectatiuis; quia adinuenit clauſu-
las derogantes expectantibus, & ita in Rota fuit iudicatum ꝓ
apoſtolico, ex his videtur, ꝙ tantùm vni quęritur ius, ſed pro-
pter fictionem regulæ eſt in occulto, donec fictio habuerit lo
22 cum, uel non, ex cuius euentu detegitur poſtea. ¶† Alius ca-
ſus poteſt cōſiderari, minus prærogatiuatus acceptauerat, &
fuerat ꝓuiſus, poſtea alius impetrauerat a Papa, qui contra ꝓ-
uiſum dedit de una reſeruatione fortiori, cuius uigore nō ac-
ceptauerat ille, pro quo emanauerat; quia minus pręrogatiua
tus fecerat diligentias, ꝓpter regulam dicebat ſibi ius compe
tere, & quòd non fuerat impeditus ꝓpter decretum reſerua-
tionis ꝓpter regulā, quę dato, ꝙ poſſint omnes acceptare, & ꝙ
deficientes in diligentijs habeantur ꝑinde, ac ſi nunquā acce-
ptaſſent, & in caſu ꝓpoſito eſt fortius: quia nūquā acceptauit.
23 † Et decretum in cauſa reſeruationis non ligat, ſi noluit illo
vti, iuxta dicta doctorum poſt Ioannem Monacum in c. ſtatu-
tum, de præb. in 6. alioquin ſequeretur magnum abſurdū, ꝙ
ꝓpter decretum in reſeruatione impedirentur omnes expectā
tes, & fruſtratoriè eſſent expectatiuæ in loco reſeruationis, nec
eſſent alicuius effectus, & ordinarius nō poſſet cōferre, & be-
neficia ſtarent vacantia, ſi reſeruatiuus nō acceptaret, & ꝓpte-
rea multi fuerunt ꝓ expectante; quia fecerat omnes diligen-
tias, & ꝓuiſus apoſtolicus reperierat beneficium plenū ex ac-
ceptatione, & ꝓuiſione minus prærogatiuati; quia nec demū
magis prærogatiuatus, quo fecit diligentias ꝓpter fictionē re-
gulæ, de pluribus acceptātibus, & clarius oſtēdit regula de pu-
blicandis, quæ nedū vult, quòd deficiētes habeātur ꝑinde, ac
ſi acceptaſſent, & ꝙ non cenſeatur inducta vacatio ex eius pſo-
na, ſed ꝙ ordinarius poſſet liberè cōferre ꝑinde, ac ſi dictæ ex-
pectatiuę nullatenus emanaſſent, ergo habetur ꝑinde, ac ſi nō
emanaſſet reſeruatio, quando nō fecit diligentias, non fuit im
peditus minus prærogatiuatus, igitur, & ꝓpterea menſis appo
ſitus in reſeruatione hoc oſtēdit, quia, ut operet̄ decretū, vult,
ꝙ infra menſem acceptet, vnde minus prærogatiuatus ſemper
habuit ius incommutabiliter, ſed detegitur, poſtquàm videt̄,
24 ꝙ valeat fictio a regula introducta. ¶† Alius caſus conſiderat̄,
minus prerogatiuatus primò acceptauerat, ſecūdo loco poſtea
magis prærogatiuatus infra tempus ad publicandū, tertiò ſu-
peruenit noua prouiſio, minus prærogatiuatus, & utriq; defe-
cerunt in diligentijs, fuerunt multi ꝓ noua ꝓuiſione, quæ nō
reperiebat aliquod impedimentū; quia expectantes, ex quo nō
fecerunt diligentias, habebantur ꝑinde, ac ſi nunquā acceptaſ-
ſent, & ſi nunquā acceptaſſent, clarum eſt, ꝙ noua ꝓuiſio cano
25 nizaretur.† Et conſideratur in ꝓpoſito alius etiam caſus, ꝙ ſi
ante nouā ꝓuiſionē fuiſſet unus alius apoſtolicus, noua ꝓui-
ſio nō ualuiſſet; quia reperiebat ius plenū, & in caſu ꝓpoſito
facit, ꝙ ſi magis prærogatiuatus feciſſet diligentias oēs, quòd
beneficium fuiſſet ſuum, ex quo acceptauerat, & fuerat proui-
ſus ante apoſtolicos; quia tunc fictio regulæ nō cadebat in pro
26 poſito. †Et ſi ille alius apoſtolicus fuiſſet ante acceptationem,
& prouiſionem iſtius magis prærogatiuati, ille habuiſſet bonū
ius, quātuncūq; magis prærogatiuatus feciſſet diligentias om-
nes: quia tēpore ſuæ acceptationis & prouiſionis reperiebat
27 beneficiū plenum.† Quæ omnia conſideranda ſunt, qñ caſus
accideret, & ſi prædicta regula bene inſpiciatur, vult, ꝙ ꝓ̄roga
tiua minus prærogatiuorum non valeat, niſi in defectum dili
gentiarum potiorum ſeu magis pręrogatiuorū, non autem ꝑ
verba, quæ dicunt, & ſi potiores defecerūt, ꝓuiſiones minorū
ſortiantur effectum, ergo ante euentum cōditionis carebat ef-
fectu, aliquin ſi contrarium eſſet, infinitæ abſurditates reſulta
rēt, prout patet exemplis clariſſimis, nam pone, ꝙ ſint quinq;
aut plures expectantes, quorum ſecundus eſſet magis prærog
atiuatus primo, tertius ſecūdo, quartus tertio, & quintus quar-
to, & ſucceſſiuè &c. quorum primus minus prærogatiuatus ac
ceptat, & facit ſibi prouideri, ſequeret̄, ꝙ haberet ius vſq; ad
acceptationem ſecundi magis pręrogatiuati, & deinde ſecun-
dus haberet ius vſq; ad acceptationē tertij magis prærogatiua
ti, & ſucceſſiuè &c. & ſic eſſet caſus, ꝙ vnus habuiſſet ius ĩ vno
beneficio ꝑ vnam diem vel horam; cū collatio debeat eſſe pu-
28 ra, ꝙ non eſt credēdū † vel pone, ꝙ ſint duo tm̄ expectātes mi
nus & magis prærogatiuatus. ſ. minus prærogatiuatus primò
acceptat, & facit ſibi ꝓuidere, & deinde infra eūdē mēſem mo
ritur, & per vnam, aut dies duos poſt obitum illius magis præ-
rogatiuatus acceptat, infra eundem menſem ſi minus præro-
gatiuatus habuiſſet ius; tunc vacaſſet beneficiū ꝑ obitū illius,
ita ꝙ, ſi ex aliquo capite; quia fuiſſet familiaris alicuius Cardi-
nalis, fuiſſet reſeruatum, magis prærogatiuatus non potuiſſet
amplius acceptare beneficiū reſeruatum, nec poſſet dici hoc
caſu, ꝙ acceptatio minus prærogatiuati ꝑ acceptationem ma-
gis prærogatiuati reſoluat̄: quia tempore acceptationis ipſius
magis pręrogatiuati acceptatio ipſius minus pręrogatiuati nō
29 erat in eſſe: cum ille eſſet mortuus.† Patet etiam: quia regula
intelligitur ętiam de acceptatione minoris facta poſt accepta-
tionem maioris, & tamen eſt nulla, & nihilominus conualeſ-
cit data negligentia maioris, itē etiā ſi minus pręrogatiuatus
haberet ius, magis prærogatiuatus nunquam reperiret benefi-
cium,

cium,ita vt illud posset acceptare iuxta gratiam suam, quæ di-
cit, ꝙ debeat acceptare beneficiũ, si quod vacet, & multa alia
infinita exempla possunt ad hoc adduci: & quoniam dictũ est
ĩ hac specie, si minus prærogatiuatus primò acceptauit,& fuit
prouisus, postea secundo loco acceptauit, & fuit prouisus ma-
gis prærogatiuatus, postea est impetrata noua ꝓuisio a minus
30 ꝓrogatiuato,& ambo defecerũt in diligentijs. † An noua pro
uisio sit valida.& dicebam, ꝙ si non essent regulæ cancellariæ,
res nõ haberet difficultatem, quòd pẽdulitas iuris fortioris in
decretis impediret nouam prouisionem, acceptationem & ꝓ-
uisionem debilioris in decreto, per ea quæ plenè in cap. cum
ex officij.de præscrip.secundùm magis communem cõclusio-
nẽ.Sed duæ regulæ altera de insinuatione & publicatione,alte
ra de pluribus expectãtib.&c. quę de. accrescendis solet appel
lari demonstrãt in pręsenti casu nouam ꝓuisionẽ debilioris
fore canonizãdam. nam licet dicatur, acceptationem & ꝓui-
sionem debilioris nõ valere ꝓpter defectum diligẽtiarum, &
nouam ꝓuisionem minimè propter pendulitatem iuris habẽ-
tis fortius decretũ, cui pantea fuerat per exequutorem proui-
sum p capitulum si tibi absenti. tamen ex pluribus deducitur
contrarium.Primò: quia dictę regulę nõ factis diligentijs,ne-
dum annulant acceptationes,& prouisiones,sed disponunt re
tro,& fingunt,perinde ac si minimè acceptassent,& cõsequen
ter tollitur impedimentum cum effectu suo, si ergo tale impe
dimentum fortioris decreti nõ fuisset, clarum esset, nouã pro-
31 uisionem bonam † eodem sublato impedimento, per glo. re-
putatam notab.in clem.2.in verbo pro infectis, de immu.ec-
cle.& ibi Cardi.in 7.notabi.& Imol.in 2. col. qui plura dicũt
32 ad propositum.† Facit etiam: quia tantũ facit fictio in casu fi-
cto, quantum veritas in casu uero.l. filio quem pater. de libe.
& posthu .& ibi no.cum simi. sed si verè non fuisset facta ac-
ceptatio per habentem fortius decretũ, noua prouisio esset bo
na, igitur & nunc postquam fingitur non fuisset, prout etiã vi-
demus, quòd impedimento seruitutis aut alio per fictionẽ sub
33 lato. Vt † etiam impedita valeant, ac si nunquam fuissent im-
pedita, vt in.l.lege Cornelia, de testa.& in l.lege Cornelia, de
vulg.& pup.& plura exempla possunt adduci ex nota.in l.si is
qui pro emptore, in materia fictionis translatiuę. ff.de vsucap.
& sic noua prouisio sublato impedimento acceptationis, & ꝓ-
34 uisionis per fictionẽ ita valeat, ac si nunquã illud fuisset. ¶† Vl
terius aduertendũ, ꝙ regula intantum eradicat de medio acce
ptationem,& prouisionem non sequutis diligentijs, vt licet ve
rè ex persona negligentium vacare uiderentur, quibus per bo-
nam prouisionem exequutoris fuit ius quæsitum; tamẽ cauda
regulæ, videlicet, ex illorũ personis, nullatenus censeri vacare,
ergo illud ius, quod nedũ fuit resolubile, sed iuris fictione nul
lum, parit effectum, ac si nunquam fuisset in rerum natura, nõ
habet patrare impedimẽtũ nouæ prouisionis p regulam iuris
nõ præstat impedimẽtũ.faciunt no.per Bart.& alios in l.si tibi
hoc.§.cum seruus.ff.de leg.2.in l.a Titio.ff.de fur.cum si.non
ob.prætensa pendulitas iuris habẽtis fortius decretũ, propter
quam noua prouisio esset in pendulo, ꝙ non est dicendũ.nam
dico, ꝙ regulæ admittunt istam pẽdulitatem, patet in prouisio
ne facta per exequutorem habẽtis debilius decretum; quæ est
in pendulo, & pẽdet a futuro euentu diligentiarum fortiorũ
pariformiter,& noua prouisio, nõ est inconueniens, ꝙ sit in pẽ
35 dulo ex eadem prouisione regulæ.† Quod probatur: quia no-
ua prouisio venit ad perficiendam illam acceptationem,& ꝓ
uisionem, quę poterit resolui in euentum etiam nõ diligentia
rum, per nouam etiam prouisionem consolidatur, & tollitur
futura resolutio,& sic beneficium suum purè, vt clarè intuenti
declarat Lud.Roma.consi.433. Sicut ergo permittitur a regu
la pendulitas in prouisione prędicta infecta, ergo & in eo per
quod peruenitur ad perfectionem ipsius, per regulam.l.2. ff.
de iur.om.iud.& l.oratio.per cõtrarium.ff.de sponsa.facit tex
in l.penult.ff.de vsufru.quem alle.Fran.Are.in c.de testib ĩ 3.
36 col.de testib.& sic noua prouisione.† Quæ, vt dixi perficit &.
purificat illam prouisionem exequutoris pręambulam.proba
tur etiam: nam eo ipso ꝙ Papæ in noua ꝓuisione narratur ac-
ceptatio & prouisio, vigore gratiæ expectatiuę Papa incõtinen
ti potest percipere saltem in genere illum esse, vel posse esse su-
biectum regulæ pręsdictę, argumento.l.qui iure militari.de te-
sta.mil.sed illã acceptationem & prouisionem posse esse in pẽ-
dulo, deinde mandat prouideri de nouo, videtur pariformiter
illam nouam prouisionem eodẽ modo regulari,& sicut admi-
sit pendulitatẽ in prouisione, ita & in noua prouisione; quia di
spositio regulatur a subiecta materia, & propter subiectã ma-
teriã discedimus a communibus regulis.l. si uno.ff.loca.l. dã-
ni infecti quidam.ff.de dam. infec. cum vulgaribus, sicut &
ratione psonę, cui verba diriguntur.l. plenum. §. equitij. ff.de
vsufru.cum his quę plenè cumulat Fely.in c.causam q̃.12.col.
de rescrip.& sic non obstat.c. si tibi.& similis materia de pẽdu
37 litate. ¶† Non obstat, ꝙ in cauda regulę, de insinuatione & pu-
blicatione, disponatur, ordinarium nõ posse conferre, nisi post
menses elapsos. quia respondetur, ꝙ si id fuisset de iure, frustra
Papa prohibuisset; quia nihil superfluum, vt in vulgato.§.qui-
bus. & verba debent operari.c.si Papa.l.si quando.ergo demõ
stratur, ꝙ nisi Papa prohibuisset, tenuisset prouisio ordinaria
propter fictionem regulę, demum non sequitur, prohibuit or-
dinario, ergo sibi, a quo nunquam abducitur potestas, iuxta c.
dudum.nam si voluisset, vtiq; sciuisset dicere, argumento.c.ad
audientiam.l.1.§.sinautem ad deficientis.cum vulgaribus.C.
de cad.tol. Parisius.

S V M M A R I V M.

1 *Ordo regulæ prærogatiuarum obseruandus est.*
2 *Prouisio facta alicui pendente termino ad acceptandum, nulla est in præiudicium illorum, qui habent fortius decretum, & numer.3.14.20.*
4 *Si habentes fortius decretum non faciunt diligentias, gratia habentium minus resurgit.*
5 *Restitutio intelligitur concessa sine præiudicio tertij.*
6 *Papa non potest prouidere de beneficio concesso absenti, antequam ille non consentiat.*
7 *Ex quo illi erat quæsitum ius ad rem.*
8 *Clausulæ aliquæ tollunt ius ad rem.*
9 *Expectans an præferatur prouiso à Papa, vel econtra.*
10 *Intellectus ad capitulum si tibi absenti, & num.6. & seq.alijs multis.*
11 *Gratia beneficialis æquiparatur vltimæ voluntati.*
12 *Infra tempus deliberandi alij non possunt adire.*
13 *De gratia inualida mentio non est facienda.*
15 *Gratia facta sub conditione an valeat.*
16 *Beneficium non debet ad tempus conferri.*
17 *Intellectus regulæ de acceptando &c.*
18 *Dispositio conditionalis non habet effectum ante conditionem impletam.*
19 *Actus producens malum effectum non est expectandus.*
21 *Ad regulam de pluribus expectan.an minus prærogatiuatus propter non factas diligentias ab alijs præferatur, & beneficium per obitum, cuius dicatur vacare, & alijs sequenti.*
22 *Eodem tempore an possit esse ius quæsitum pluribus in eodem beneficio.*
23 *Verba testatoris vel constitutionis eundem recipiũt intellectũ.*
24 *Contractus verba differunt ab istis.*
25 *Verbum, deficere, quos casus comprehendat.*
26 *Conditio potestatiua habetur pro defecta, quando deficit per casum venientem in personam eius, qui debet adimplere.*
27 *Mors, voluntas, negligentia in quibus æquiparantur.*
28 *Impetrans parrochialem infra annum moriens, antequam fuit prouisus per sui obitum facit vacare beneficium.*
29 *Prouisio facta ab executore inhabili nihil valet.*
Acceptatio sola tribuit ius ad rem.

CONSILIVM CXIX.

1 Super Hoc dubio † pręsuppositis priuilegijs potioribus nobilium & familiarium immediatorum apparet dictum Petrum & dictum. A. fortius decretum habuisse quàm dictum.B. quia nunquam pręrogatiuatus cantori etiam nobili, qui fuit immediatus familiaris ex ordine literę regulæ prærogatiuarum præfertur, cui ordini standum est.l.generaliter.§. quid ergo. de fideicommissari. libertati.l. hæredes mei.§.peto.ff. ad Trebell.l. quoties.ff. de vsufru. c. si
2 quis iusto.de electio.in 6.& c.mandato.de præb. in 6.† etiam propter priuilegia cantorum, ex quo patet, quòd prouisio. B. facta pendente termino, quo Petrus & A. poterant acceptare habentes fortius decretum, fuit nulla. c. quod. de præb. in 6.& clem.cũ ei qui.§.secus.de conces.præb.Oldr.cõsi.137.

Plures

3 Plures sunt. † & consil. 306. Quamuis pater reuerende. cum consi. sequen. & decisio in antiq. quæ est. 33. in tit. de concess. præb. Primus & secundus in dat. aliàs. 833. & decisio Bisigneti, prima, eo. ti. & Egidius decis. 468. Si primus. & consi. Card. 105. & decisio. ult. in tit. de præb. quæ est Bisigneti. Nec obst. si dicatur, ꝙ inualidatio acceptantiũ hñtium fortius decretum pp non factas diligẽtias facit gratiam restringere illius, qui hẽt minus decretum, iuxta regulam cãcellariæ; quia id est in dicta
4 regula pp verbum, perinde, † quod denotat fictionem. l. iure ciuili. ff. de cond. & demon. & l. sacrilegij. ff. ad legem Iuliam pecul. in quem dicit regula, ꝙ portioribus deficientibus in diligentijs minus prærogatiuorũ prouision. effectus habeantur
5 perinde, ac si illi non fecissent prouideri, † ista fictio seu retro tractio non præiudicat rei medio tẽpore mutatæ. ca. quamuis. de rescrip. in 6. l. quod si minor. §. restitutio. ff. de mino. l. fi. ff. de pac. l. Pantonius. ff. de acq. hæred. no. Cy. in 6. q. in l. fi. C. ad Maced. facit c. si pro te. de rescr. lib. 6. & sic non fiet præiudiciũ prouisio. F. medio tpe factæ, quanto magis quia ostenditur de diligentijs illorum cantoris & nobilis, & sic cessat regula de ac
6 ceptando. ¶ † Non obst. si diceretur, ꝙ prouisio. F. non debebat tollere acceptatũ præfato. B. & eius prouisionẽ, quæ pp spem defectus diligentiarũ illorum potiorum poterat effectum habere, sicut dicimus in c. si tibi absenti. de præb. in 6. ubi habet; ꝙ antequàm absens consentiat prouisioni, si est dictum benefi
7 cium impetratum ẽt a Papa, ꝙ impetratio non valet. † Quia respondetur, ideo in d. c. impetrando non tolleret ius ad rem illi absenti quæsitum, ẽt si esset clausula, si alteri non est ius quæsitum, quæ in illo casu intelligitur de iure quęsito ad rem, ut tradit Lapus, & Pet. de Anch. & doct. in d. c. si tibi. in plurib. uersiculis. & ibi etiam Bened. Capra: quia sumus in illo, qui in totũ priuaretur, si eius ius ad rem tolleretur, sed nos sumus in casu, quo cõseruarentur expectatiuę verisimiliter tpe impetration. F. ipsi. B. quò ad alia beneficia propter clausulam acceptandi. iuxta elegantem decisionẽ in nouissimis, quæ est. 244. Licet de
8 more. in tit. de præb. † Suffragabuntur ergo clausulæ consuetę, quæ in impetratione. B. & F. sunt positæ, videlicet clausula. Nõ obstantibus literis aliorum generalibus, vel specialibus, quib. quò ad hoc beneficium volumus eundem anteferri, sed non quò ad alia præiudicium generari, quæ inducitur: ut tollat ius ad rem, etiam per acceptationem quæsitum, vt tradit Cardin. consi. 61. Casus, super quo consilium, in fi. & Ioã. de Imo. post Card. in antepen. col. c. inter cætera. de præben. & Ioan. And. & Dominicus in cap. si postquàm. in ult. colum. & in ca. dudum.
9 in 3. col. de præben. in 6. ¶ † Nec obstat decisio vlt. quæ incipit, vtrum innocentiam. in tit. de rer. permut. in nouis. quia loquitur inter duos expectantes, nos de expectante ex vna parte, & prouisio a Papa ex alia, inter quæ est differentia, cap. si duob. de rescrip. iuncto c. si a sede. de præbẽ. in 6. Secundò respondetur
10 ad dictum. c. si tibi absenti. † ꝙ ibi valebat prouisio, quatenus respiciebat conferentem, qui ptãtem habebat cõferendi, adeo ꝙ non licebat variare ei, & ab ea recedere: ut ibi patet per illã rationem; quia cum habeamus, ꝙ optione semel facta non licet variare. l. apud Aufidium. ff. de optione lega. & l. serui ele-
11 ctione. de leg. 1. † Et gratia beneficialis vltimæ uoluntati æquiparatur. c. cum aũt. de conces. præb. in 6. non licebit dico variare, quam similitudinem facit Ioan. Monacus, & Ioan. And. ibi, vt refert do. Gemin. in d. c. si tibi absenti. col. 4. uesi. sed quæro. qui etiam eadem col. assimilat illum absentem in ti. illi, qui est infra tempus deliberandi, infra quod alius adire non potest. l. quandiu. ff. de acquir. hæred. l. j. §. siue. ff. de success. edict. meritò in d. c. si tibi, collatio alteri facta non tenet. At in casu. F. &
12 B. non præcessit collatio valida. † Etiam si potestatem collatoris, idest executoris, qui. B. contulit respicimus: qa eius manus propter fortius decretum sunt ligatæ. d. c. quod. de præben. in
13 6. & dicta clem. cum ei qui. §. secus. † & sic cum fuerit inualida, de ea mentio facienda non fuit. c. non præstat impedimentum. de reg. iur. in 6. & quod habetur in c. ex tenore. de rescri. & quod tradit decisio in nouis. 310. Si reus & possessor. & de-
14 cit. Egid. 700. & Old. consi. 299. † Nam pendente termino potiorum, aut prouisio. F. & B. fuit facta simpliciter & non valet: quia dicitur acceptasse beneficium alteri debitum. l. penul. C. de edi. diui Adria. toll. ibi, qui primo loco institutus est, induci in possessionem debet. l. si quis seruum. §. decretũ. ff. de leg. 2. & cap. cum in ecclesi. & cap. si postquam. de præb. in 6. & no tat glo. in uerbo proximo. in c. tibi qui. de rescrip. in 6. aut fuit facta sub conditione, & non valet, cap. actus legiti. de reg. iu. &
15 in c. 2. de electio. in 6. ¶ † Nec potuit durasse dicta prouisio. B. vigore expectationis sibi factæ, donec illi potiores acceptarẽt,
16 & diligentias facerent. † Quia beneficia non debent ad tempus conferri. 55. distin. c. præcepta. & 6. q. j. pastor. ut not. glo. in c. ueniens. de filijs presby. & in c. si gratiosè. de rescrip. in 6. Prout non obstabunt uerba dictæ regulæ cancellariæ de acceptando iure, quę dicere uidentur, ꝙ infra tps potiorum possint minus prærogatiuati sibi facere conferri: quia intelligitur de
17 collatione facta inualida. † Nam si diceremus, ꝙ tribuisset talis collatio ius, iam potiores non potuissent tale beneficium acceptare, vt pote non uacans. c. fi. de cõces. præb. c. qui de non. & c. nulla. de conces. præb. & pater, ꝙ regulæ prędictæ induxerunt, ꝙ acquiratur ius, non ex tunc, sed a tpe collationis. ꝗ. tempus potiorum factæ minus prerogatiuato: quia ponit cõditionem regula, ꝙ sortiãtur effectum, si illi potiores in diligentijs defecerint: constat aũt, ꝙ antequã dispositio sortiatur effectũ, prius debet conditio impleri. l. qui hære. & l. Meuius. ff. de cõ-
18 di. & demonst. † Facit tex. ad propositum in l. j. §. quibus. ff. de success. edic. ibi, si quis eorum dari sibi voluit, tunc cæteris bo. possess. perinde competit, ac si prior ex numero non fuerit, põ
19 derando dictionem, tunc. l. 4. ff. de cond. & demonst. † Prout ẽt respõdetur ad dictum c. si tibi absenti. ꝙ ibi speratur actus, qui non induxit tristem euentum, sed uoluntatẽ acquirentis hic desiderat tristem euentum, s. annullationem acceptationũ potiorum, quod est contra. l. inter stipulantem. §. sacram. ff. de
20 verb. obl. † Potest autem & aliter responderi, ꝙ in c. si tibi. est prouisio conditionis quæ dependet a uoluntate illius, cui fit prouisio. l. si ita legatum. §. illi si volet. de leg. 3. non aũt sumus in conditione prouisionis. B. quæ dependebat ad eam validandam ex casu tertij, puta potioris non facientis diligẽtias, & sic non impeditur ante euentũ conditionis gratia alteri medio tẽpore facta. d. c. si pro te. ubi post Io. And. tradunt doctores in 2. col. qui alleg. glo. in uersic. executorem, in d. c. cum ei, quem, & sic vr̃ ex prędictis gratiam & prouisionem. B. esse validam. ¶ Et ulterius ad illud, vtrum per obitum quondam Io. qui erat familiaris Papę, & scriptor apostolicus, & dictos canonicatum, & prębendam acceptauerat, nulliter tñ fecerat sibi per laicum prouideri, & ante factas diligentias obijt, per cuius obitum N. impetrauit dictos canonicatum & prębendam, prẽfatus uerò. E. licet habeat minus decretum, tñ propter dictas diligentias per prẽfatum Ioã. non factas prętendit uigore gratię suę expectatiuę acceptationem & prouisionem, & regulę de pluribus expectantibus, ꝙ propter defectum prouisionis dicti Io. remãserit sua acceptatio & prouisio ualida, nec per obitũ dicti Ioã.
21 fuit inducta vacatio. † Quod profecto uidetur esse iuri consonum, & ex mente Papę in dicta regula uidetur expressum, & comprehensum; coniungendo regulam pręcedentem de publicandis in fine, in qua ęquiparantur deficientes & negligentes ibi, deficere uel negligentes esse contigerit &c. & dictam regulã de pluribus expectan. dum dicit, ꝙ si potiores defecerint in diligentijs, perinde habeatur, ac si non acceptassent, nec censeantur beneficia hmõi sic acceptata ex personis eorundẽ acceptantium, & suas acceptationes non publicantium, uel nõ intimantium possessoribus eorundem, uel aliàs diligentias nõ facientibus, ut tenebantur, quouis modo uacare. ex quibus uerbis colligitur, ꝙ in omnibus acceptationibus ex acceptatione, & prouisione quęritur ius gradatim, & subordinatur in beneficio acceptando: tñ eius effectus est in in pendulo, & per exclusionem primi potioris propter defectum diligẽtiarum statim corroboratur ius secundi, & fit potentius & ualidius respectu tertij, & propterea eo ipso quòd potentior primus non fecerit suas diligentias, aut propter defectum potentię: quia cesserit, uel pp defectum uoluntatis: quia neglexerit: tunc incontinenti subintrat secundus, nec aliquo momento datur uacatio, & ꝯñr non potest dici, ꝙ per obitum primi deficientis ante diligentias factas inducatur noua uacatio. Quinimmo ius quęsitum primo per acceptationẽ & prouisionem censetur esse conditionale, si sequantur reliquę diligentiæ stante dicta regula permissiua acceptationũ & prouisionũ plurium expectãtium diuersimodè pręrogatiuarũ. aliàs enim: si dictum ius non censeretur conditionale, sequeretur inconueniens, ꝙ eodem tempore esset quęsitum ius pluribus in eodem beneficio, quod ẽt non

non poteſt.l.ſi ut certo.§. ſi duobus uehiculum. ff. cõmodati. & nota.in regula beneficium in 6.
22 † Hoc ergo præſuppoſito dico, ꝙ vbicunque eſt appoſita conditio reſolutiua actus purè facti, ſi ante euẽtum conditionis ille deceſſerit, ius reſoluitur, nec trãſmittitur ad hæredes ex perſona defuncti; vt eſt bonus tex.in l.ſi legatum purè.ff.de adimendis legatis, & in l.quibus diebus.§.quibus diebus.& §.quidam Titio.ff.de cond.& dem. ex quibus probatur, ꝙ in vltimis voluntatibus conditio reſolutiua poſt legatum purè factum appoſita facit ipſum conditionale, ergo idem in dicta conditione reſolutiua appoſita in di-
23 cta regula & conſtitutione.† Quia verba teſtatoris & legũ conditoris eundem recipiunt intellectum, ut eſt tex.quem ad hoc ibi notat Angelus, in l.ſi quis legauerit Titio.de lega.1. & in l.ſi ita fuerit.in §.fina.de manumiſſis teſtamẽto. & notat Gulielmus de Cuneo in l.ſi eum. in §.fi.ff.ſi quis cautio.Bar. in l.centeſimis.in §.fi.ff.de verb.obl.& Bal.in l.quoties. C.de fideicõ.
24 ¶† Nec obſt.tex.in l.j. & 2. ff. de in diem adiecti.vbi conditio reſolutiua contractus reddit contractum cõditionalem, & illa iura loquuntur in contractibus, qui ex uoluntate cõtrahentium perficiuntur, & ſunt firmiores, quàm vltimæ volũtates, vel conſtitutiones, quæ a uoluntate teſtatoris, vel principis dependent, & ad libitũ reuocari pñt, ut notant ibi doctores. Præterea conſideratur, ꝙ ſi diceretur ius quæſitum eſſe primo purè, & non conditionaliter, ſequeretur, ꝙ non poſſet quæri ius ſecundo ex acceptatione, & prouiſione tunc temporis facta, ſi primus in diligentijs defecerit, quod eſſet opus noua prouiſione facienda poſteriori in prærogatiua, cuius contrarium diſponitur in dicta regula, inquantum in ea dicitur, ꝙ prouiſiones prius factę ſuum ſortiantur effectum, & conſequenter ambæ prouiſiones ſunt in ſuſpenſo, donec appareat de diligentia vel
25 negligentia primi. ¶† Nec uidetur fienda differentia, vtrum omiſſio diligentiarum ſit cauſata ex negligentia primi, vel ex caſu mortis: quia dicta regula de publicandis, inquantum loquitur per verbum, defecerit, vel negligẽs fuerit, vř vtrũq; caſum comprehendere, & verbum defecerit, poteſt etiam caſum negligentiæ, & mortis comprehendere, ut notatur in l.j. de inſti
26 tu.& ſubſti.ſub conditio. factis.† Et conditio poteſtatiua deficiens per caſum venientem in perſona eius, qui debet implere, habetur pro defecta: vt notatur in l.ſub diuerſis.ff. de cõdi-
27 tio.& demonſt.& per doct.in l.2.C. de inſti.& ſubſtit.† Præterea mors, & voluntas vel negligentia æquiparatur ad effectum deuoluendi, ſeu ſubleuatione obſtaculi prioris habentis aliàs melius ius, ut notatur.in l.vnica.C. quando nõ petentium partes, in l. meminimus.in §.fi.C. de legitimis hæredibus.& in §.pen.inſti.de bon.poſſeſſ.ergo in caſu prædicto, ſiue deficiat ex negligentia, ſiue ex impotentia, debet habere locum diſpoſitio dictæ regulæ de pluribus expectã.quæ in eorum fauorem fuit edita, vt quàm citius poſſent effectum ex gratia conſequi, & ſi in caſu negligentię uoluit tollere obſtaculum primi expectan. multo magis in caſu mortis debet habere locum: quia de alterius præiudicio non tractatur, & magis fauendum eſt ſecundo expectan.cui erat quæſitum ius in beneficio per acceptationem & prouiſionem, quàm præfato Stephano nouiter impetranti, cui tempore acceptationis & prouiſionis pręfati.E.nullum ius in dictis canonicatu & prębenda pretendere poterat.
28 † Nec obſtat, quod opponitur ex aduerſo de.c.licet canõ. iuncto.c.cõmiſſa.de electionib.in 6. vbi impetrans parochialem, ſi moritur infra annum, antequam ſe fecerit promoueri, vacat ex perſona ſua &c.quia reſpondetur, ꝙ in dicto caſu nõ datur concurſus plurium ad idem beneficium eodem tempore, nec dabatur ſuſpenſio vtriuſque iuris & fortificatio ſecundi expectan.per remotionem primi impedimenti, & propterea inducitur nouatio, & ius diſponit, ꝙ per lapſum anni ſit priuatus, ergo ſi ante deceſſerit, nõ erat priuatus, & ſic inducitur vacatio per obitum ipſius ante annũ, ꝙ ſecus eſt in caſu noſtro.
29 ¶† Vltimò conſideretur, ꝙ pręfatus Io.dici potuit negligẽs ẽt ante obitum, inquantũ fecit ſibi prouideri per laicum, & licet dictus actus prouiſionis ſit reiterabilis: tñ cõſtat de eius negligentia, inquantũ eligit inhabilem ad prouidendũ, & ſic remãſit ſimplex acceptatio, quę ſolũ tribuit ius ad rem non aũt in re; ut notatur per doct.in c.ſi tibi abſenti.de præb.in 6. & in c. fi.de cõceſ. prębendę, ergo non uidetur, ꝙ ex perſona pręfati Ioannis potuerit induci noua vacatio & cõſequen.pfat. E. erit potior in dicto canonicatu & pręb.de quib.agitur. Par.Rom.

SVMMARIVM.

1 *Citari perſonaliter quis non poteſt regulariter.*
2 *Ita tamen citatus per ſe debet cõparere non per procuratorẽ.*
3 *Citari ad perſonaliter comparendum poteſt quis omni caſu per Papam.*
4 *Ita & per delegatum Papæ, ſi ſpecialiter eſt ſibi commiſſum, & num. 5.*
5 *Et in citatione inſeri debet tenor poteſtatis.*
6 *Citari quis poteſt ad perſonaliter ad comparendũ in cã crĩali*
7 *Talis cauſa cuius qualitatis debeat eſſe.*
8 *Crimen legis Iuliæ de ui publica quando committatur.*
9 *Pœna dicti criminis quæ ſit.*
10 *Crimen commiſſum uiolenter congregata, & coadunata gente, cum armis, an ſapiat ſpeciem criminis læſæ maieſt.*
11 *Ita citati, & non comparentes poſſunt excommunicari, & ab eis pœna exigi.*
12 *Informatio capta ſufficit ad decernendam talem citationem.*
13 *Quæ cauſæ excuſent à dicta comparitione.*
14 *Conatus ad delinquendum punitur, quando &c.*
15 *Conatus perficit crimen.l.Iuliæ de ui publica.*
16 *Executor excedens mandati fines malè dicitur procedere.*
17 *Et debuit ſeruare formam traditam à doc. cũ reperijſſet alios poſſidere.*
18 *Clauſula, ammoto quolibet, non tollit ſurreptionem.*
19 *Excommunicatio timenda eſt.*
20 *Excommunicati celebrantes vel faciẽtes celebrare, uel audientes diuina incurrunt irregularitatem.*
21 *Abſolutio habita à non habente poteſtatem nulla eſt.*

CONSILIVM CXX.

1 Regulariter † Quis non poteſt citari ad perſonaliter comparendum. ca. querelã. de proc.l.j ff.eod.ti.tamen qñ citatus eſt quis, ut perſonaliter cõ-
2 pareat, † debet per ſe, & non per alium cõparere.c. cupientes. §.ꝙ ſi per viginti.de election.lib.6.c.1.de iudicijs, eod.lib.ca. cum dilecta, de reſcrip.c.fi.de accu.
3 ¶† Et licet, ut diximus, talis citatio regulariter non poſſit fieri: tamen fallit in Papa, qui indiſtinctè in omni caſu põt citare ad perſonaliter comparendum.c.dilecti.de dolo, & contu.glo.in c.fi. de maio. & obedi.
4 glo.& doct.in d.c. 1. de iudicijs.† Eodem modo & delegatus Papæ, cum ſpecialiter eſt data dicta poteſtas, poteſt citare ad perſonaliter comparendum, ut notatur per omnes in d.c. 1.&
5 per glo.& alios in d.c.fi.cum concord.† In caſu noſtro reuerẽdo Vicario vrbis data eſt ſpecialis poteſtas a Papa citandi modo prædicto, vnde bene fieri potuit, & citati perſonaliter dẽnt comparere: cum citati appareant inſerto tenore poteſtatis pdictę iuxta notata per Imo.in c.cæterùm, de iudi. & in c.cum ſit
6 generale, de for.compe.cum ſi. † Præterea in cauſa criminali, in qua non poteſt interuenire procurator, citari quis poteſt ad perſonaliter comparendum, tex.gl.& omnes in d.c. 1.gl.in d. c.fi.Rot.in deciſ.724.Moder.in tract.de citatione, 20.q.prin. artic.15.cauſa iſta criminalis eſt, item & criminaliter intenta-
7 ta, iuxta notata per glo.& doct. in d. c. 1. ergo. ¶† Non obſt.ſi diceretur, ꝙ debet eſſe criminalis cauſa, & talis, quę inferat pœnam corporis afflictiuam, ita quòd in ea non poſſit interuenire procurator, iuxta nota.in c.veniens, de accuſationibus, & in l.penul.§.ad crimen.ff.de pub.iud.nam pręſens cauſa talis eſt,
8 vnde.† Quòd deducitur; nam congregata, & coadunata gente crimen prędictum commiſſum apparet uiolenter, & cum armis, conſequenter ſapit crimen. l. Iulię de ui publica: ut notatur in l.in eadem.ff.ad l.Iuliam de ui publica.in princ. & in l.vti ne, & l.qui dolo malo, verſic.hac lege, eod.ti. pulchrè per And.de Iſern.in conſtit.reg.comes, ſub rub. de his qui in reg. quær.mo.& in conſtitutione, intentionis, de illicita portione armorum, ſi crimen eſt leg.Iul. de ui publi. in eo nõ poteſt in-
9 teruenire procurator, † cum pœna dicti criminis ſit qñque capitalis, vt dicit tex.in l.pen.ff.ad legem Iuliam de vi pub. quãdoque interdictio aquę, & ignis, uel deportatio, ut dicit textus in l.qui dolo.§.fi.eod.titu.ubi glo.& tex.inſti.de pnblicis iudicijs.§.item.l.Iulia de vi.ſi talis eſt pœna, non admittitur igitur ꝓcurator, vt cõcludunt oẽs in d.c.veniens, & in d.§. ad crimẽ. meritò itaq; potuit fieri talis citatio ad perſonaliter comparendum.

10 dum.† Nec esset ponere os in cœlum dicere, hoc crimẽ sapere crimen læsę maiesta. iuxta no. in extrauag. q. sint rebelles, & in puncto per Pau. de Cast. in l. 3. cum ibi no. C. de epi. aud. &
11 per Card. in cle. pastoralis. de re iud. † Ad quæ decisio Rot. ĩ no. 272. licet contra, quæ in puncto loquitur: cum ꝓ prędictos delinquẽtes propter enormitatem delicti & scãdali exorti in partibus & ad terrorem aliorum, & ne similia ꝑpetrẽtur & ut magis per eorum responsionem veritas habeat, legitimè potuit dicta citatio fieri, & cum facta sit, si personaliter nõ cõpareant, possunt excõmunicari, & pœna exigi: ut notatur ĩ di
12 cta decisio. Rot. † Eo maximè cũ de ꝑdictis criminibus fuerit capta informatio, & per eam de ipsis constet, quæ ad dictã citationem decernendam capi potuit, ẽt ipsis nõ citatis, vt vult Rot. in no. decis. 477. & per Bellemer. decisi. 708. cum con-
13 cor. ¶† Nec ipsis obstat allegata excusatio delinquentium, ex quo causæ per ipsos allegatæ ad personaliter non comparendum, non sunt in facto verę, nec in iure subsistunt, vt dicit Calde. ꝯsi. 5. sub tit. de dilati. & Phil. Fran. in d. c. 1. de iudicijs
14 in fine col. 1. ¶† Minus ẽt obstat, ꝙ fuerit solus conatus, & ad effectum non deductus. nam conatus ad delinquendum regulariter punitur, qñ non fuit simplex, sed vltra deuentum fuit ad actus exteriores & propinquos: ut in præsẽti casu, ꝑ nota. ꝑ Bal. in l. nõ ideo minus. C. de accusa. col. 7. versi. 6. quę ro. & in l. si quis nõ dicã rapere. C. de episc. & cleric. & per Fe
15 ly. in compendio, qñ puniatur conatus, in fallen. † Propterea conatus in casu nostro inducit crimen leg. iul. de publi. ui: vt dicit allegata. l. in eadẽ. in princ. & d. l. vti ne. & d. l. qui dolo malo. versi. hac. l. ꝑ quæ iura clarè patet, ꝙ talis conatus ꝑfecit
16 delictum, & meretur pœnam, vt. s. † sumus igitur in delicto cõsumato nõ attentato, & reuerendus episcopus Iulianus assertus exequutor malè processit; cũ fines sui mandati excesserit iuxta nota. in c. cũ olim. de offic. delega. & vulga. l. diligẽti.
17 † Eo maximè: quia cum reperisset alios possidere, non debuit procedere, vti processit, sed seruare formam traditam ꝑ Imolam in c. proposuit. in fi. de conces. præb. ẽt quia parte possidẽte & non vocata processit, iuxta notata per Archidia. 12. q. 2.
18 c. q. & per Rotam in antiq. decis. 188. ¶† Nec excusat ipsum clausula ammoto quolibet &c. Nam surreptionem non tollit, vt tenet Lap. in allega. 15. & Moder. in c. in nostra. de rescrip. in 36. col. & in c. licet in corrigendis. de officio ordi. cũ
19 simi. † Et aduersarij excõmunicati ab ordinario debuerunt illam timere: cum timẽda sit, siue iusta, siue ẽt iniusta esset. 11. q. 3. c. sententia. c. quod super his. de fide instrumentorum. c. ꝑ
20 tuas. de sententia excommunicationis. cum concor. † Et ita excõmunicati celebrantes vel facientes celebrare, vel audiendo diuina irregularitatẽ incurrerunt, gl. in clem. 2. de priuilegijs.
21 plenè per Moder. ĩ d. c. ad audientiã. ne cleri. vel mona. † Nec eis opitulatur asserta absolutio; tum quia facta a non habẽte potestatem, iuxta notata in c. prudentiam. de officio delega. tũ quia parte nõ citata c. olim ex lite. de rescr. c. præterea. de officio ordinarij. vbi Modern. alia adducunt. Parisius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Fideiussor soluere tenetur, quod tenebatur principalis:*
2 *Et satis est liquidare debitũ principalis in iudicio agitato contra fideiussores.*
3 *Fideiussores soluere, quicquid talem debere constiterit, necesse est debitum liquidari viuo debitore, non post mortem.*
4 *Ex diuersis non bene infertur.*
5 *Intellectus l. qui Romæ. §. Augerius. ff. de verbo. obli. Et procedit, qñ fideiussor cõsiderauit tempus futurũ, aliàs secus.*
6 *Et si promiserunt soluere debitũ, de quo iam cõstabat, tenẽtur.*
7 *Verbum, constiterit, qualiter capiatur.*
8 *Residuum, quod tempus respicit.*
9 *Et quid si viuo debitore constaret de debito.*
10 *Constare de debito ex quibus dicatur.*
11 *Instrumentum publicum legitimam inducit probationem.*
12 *Si mortuo debitore liquidatio fuit facta contra fideiussores, an sufficiat.*

CONSILIVM CXXI.

Isti Fideiussores Antonij, Iulius ĩ quadraginta, & Bernar. in residuo, quod Ioãnes debebat consequi a dicto An-
1 to. † inspecta forma & verbis fideiussionis tenentur dicto creditori soluere residuum, ad quod tenebatur Anto. principalis debitor. l. vbi autẽ non apparet. §. qui verò. ff. de verbo.
2 obli. & ferè per totũ titulum. ff. C. insti. & extra de fideius. † & satis est liquidare debitum principalis in iudicio agitato contra fideiussores per ea, quæ latè habentur in auc. præsente. C. de fideius. cum alijs concordantibus, & per Soc. ĩ §. Augerius. l. qui Romæ. ff. de verbo. obli. in casu præsenti concurrunt
3 prædicta, consequenter effectualiter tenentur. † Solùm contra Ioannem principalem obstare videtur text. & ibi docto. in d. l. qui Romæ. §. Augerius. de verb. obli. vbi communiter cõcluditur, quòd si quis fideiussit soluere, quicquid talem debere constiterit &c. si debitum non fuit liquidatum viuo principali debitore, fideiussor est liberandus, dato ꝙ postmodũ debitum fuerit liquidatum contra hæredes debitoris. in casu nustro verba præsentis fideiussionis ita sonare videntur, unde Iulius & Bernar. fideiussores censentur liberati, & nõ debẽt teneri; cũ Io. creditor viuente Antonio principali debitore nõ liquidauerit debitum. & licet motiuum prima facie videat obstare Io. creditori, & sit uerum in terminis, in quibus loquuntur doct. tamen consideratis uerbis fideiussionis in puncto nõ
4 militat, nec obstat Ioanni. † Termini enim sunt satis diuersi, ex q. bus nõ bene infert, vulga. l. Papinianus exuli. ff. de minori
5 bus, & vulga. §. nihil cõmune. † Diuersitas ostenditur & clarè, nã d. §. & omnes doctores ibi loquuntur, quãdo fideiussor ꝓmisit soluere, quicquid constiterit, talẽ debere &c. & sic in futurũ & conditionaliter. Nã tempore fideiussionis nõ cõstabat de debito, sed dedebat constare in futurum post fideiussionem datam, ideo illa conditio, quæ futurum tempus respiciebat, debebat adimpleri in forma specifica, & sic viuente principali debitore, & nõ post mortem, ita declarat glo. 2. d. §. Augerius, illud uerbũ, cõstitisset, scilicet in futurum & cõditionaliter, idẽ firmant Bar. Bal. Ang. Alex. Are. & Moder. omnes in d. §. Auge
6 rius. in summario. & in glo. 2. † Sequitur ex istis, ꝙ si fideiussores promiserunt soluere debitum, de quo tunc cõstabat in præteritum uel in præsenti, ꝙ tunc nõ procederet. d. §. Augerius. nec dicta doctorũ ibidem; quoniam illa stipulatio & fideiussio in præteritum, uel in præsenti sortita fuisset effectũ, & tanquam pura esset validissima, & fideiussores tenentur qñocũq; & qñcunq; debitũ fuisset liquidũ, siue in vita, siue post mortẽ debitoris principalis; vt est tex. ad literam in d. l. vbi autem nõ apparet, in verbo, qui verò a Titio, & tex. in l. cũ stipulamur. ff. eodem tit. de verb. obli. cum simi. quando enim fideiussor promittit soluere illud, quod debet in præteritũ, vel de pręsenti debitor principalis, semper tenet, siue sit facta liquidatio debiti viuo debitore, siue post eius mortẽ dictis iuribus, & ĩ pũcto post alios doctores est decisio Alex. in d. §. Augerius. col. 2. ver-
7 sic. in glo. super verbo extitisse, † vbi secus si constitisset de debito tẽpore stipulationis, in dicto. §. Augerius, verbum cõstiterit, capitur in futurum; quoniã erat verbum dubium, & in pręteritum vel de pręsenti non poterat verificari; vt tenent omnes doct. ibi in glo. 2. & in summario, at quando verbum esset clarè in pręteritũ uel in pręsens, & dictis temporibus poterat verificari, cessat dispositio. d. §. Augerius, & procedit tex. ĩ uersic. si uerò, & d. l. cum stipulamur, & doctrĩ. Alex. ubi. s. post a-
8 lios. † in casu pręsenti dicti fideiussores ꝓmiserunt soluere omne residuum, quod Io. debet consequi, ponderetur verbũ, residuũ, ergo debitum erat de præterito, & de pręsenti, & de illo constabat per scripturas publicas, ad quod. l. 2. C. de hęred. instit. ponderetur ẽt verbum, debet, quod est de pręsenti, & validũ vt in pũcto est tex. in l. vbi autem nõ apparet, versi. qui verò. ibi, debet, cum alijs cõcordã. vnde cum fideiussores ꝓmiserint purè & simpliciter soluere debitum, quod erat de pręterito vel de pręsenti, tenentur ad illud soluendũ, siue sit liquidatũ viuo debitore, siue post mortem: vt notatur in iuribus allegatis, cessatq; dispositio dicti. §. Augerius, & doctri. de qua ibi ꝑ doctores, q̃ loquũtur in terminis, ĩ quibus loquitur, videli-
9 cet, qñ fideiusio fuit facta in futurũ † & conditionaliter, & sic extra casum nostrũ debet intelligi, ẜm ꝙ intelligit Bar. ibi circa finẽ, versi. & ita si cõstitisset, & omnes docto. eum sequũtur, quando viuo debitore de debito nõ cõstaret, sed si viuo eo cõstaret, nõ procederet, in casu nostro de debito Antonij debitoris eo uiuo cõstabat, fideiussores itaq; nõ sunt liberati, sed tenẽ
10 tur. † Et ꝙ constaret de debito viuo Antonio, patet per instrumenta publica, in terminis autem, d. §. Augerius. de debito dicitur constare, nedum quando constat per sñiam, sed etiam si cõstat per alias probationes legitimas, ita Alex. ibi colũ. 2. in apostil-

apostillatione literæ, versic. in tex. ibi debere cõstitisse, hoc idẽ sequitur Aretinus ibi in versi. si tamen ista clausula, idẽ sequitur ibi Ias. col. 2. versi. in textu ibi debere constitisse, & idẽ firmat ibi dominus meus Socinus in 3. notabili, q. doctores allegantes leges & cotas volunt, ꝙ in præsenti casu cõstare de de-
11 bito dicatur, nedum per sententiam, † sed ẽt per alias legitimas probationes, contra dictum Anto. debitorem eo viuo cõstabat de debito per instrumenta publica, quæ legitimã probationẽ inducunt; vt in l. 1. vbi doctores. C. de fide instru. & ꝑ Bal. in rub. ibi, & Canonistas extra de fide instrum. in rubr. cũ concord. de quibus in c. licet causam. de probat. per om. neces-
12 sariò igitur concluditur, dictos fideiussores teneri. † Prout. ẽt tollit dispositio. d. §. Augerius. ex his, quæ dicit Ias. ibi col. 4. ponendo nouum intellectum ad illum tex. volens, ꝙ ideo ibi fideiussores non tenentur: eo quia liquidatio debiti nedũ nõ fuit facta viuo debitore, vt supra, sed ẽt eo mortuo non fuit facta contra fideiussores, sed tantùm cõtra hæredes debitoris, vnde si facta esset mortuo debitore contra fideiussores, tenerẽtur fideiussores, & nõ procederet dispositio tex. ibi, in casu nostro ꝯ fideiussores facta est liquidatio, ergo. P. Pa. Ro.

SVMMARIVM.

1 *Solutio facta illi, qui erat institor, & ẽt socius, quo nomine cẽseatur facta, & num. 13.*
Habens potestatem vendendi videtur habere potestatem recipiendi precium.
2 *Præposito alicui negotiationi bene potest solui.*
3 *Qui videt & patitur solui alicui, vt institori, approbare id videtur.*
4 *Solutio prædicta fuit valida & liberationẽ præstitit, & nu. 14.*
5 *Idem si pecunia soluta versa apparet in vtilitatẽ principaliũ.*
6 *Solutio in dubio applicari potest facta in causam eligendam per debitorem.*
7 *Vel in debitum antiquissimum & vetustius.*
8 *Vel in debitum, cuius dies cesserat tempore solutionis.*
9 *Vel in debitum durius.*
10 *Vel in debitum grauius.*
11 *Vel in debitum efficacius.*
12 *Vel in illud, quod erat pœnale, si non solueretur.*
13 *Contractus vnus non alteratur per alium gestum inter alios.*
14 *Vel ad aliud, quod poterat exigi.*

CONSILIVM CXXII.

1 In causa † Ista prima datur difficultas, an isti principales debitores rectè & legitimè potuerint soluere Sigismundo, & ex solutione illi facta censeantur liberati. & breuibus dicitur, legitimè potuisse solui, ex quo ipse Sigismundus habebat potestatem vendendi coria, quo casu etiam habuisse videtur potestatem recipiendi solutionem, tex. est vbi Bart. not. & alij in l. quod seruus. ff. de solu. & idem
2 Bar. in l. filiæ. eo. tit. versi. item habuistis. † Rursus Sigismundus institor ipsorum de Cohisijs erat & prepositus pecunijs exigẽdis in negocijs ipsorum ripalibus, quibus stantibus bene potuit solui. l. si quis. l. dispensatori. l. dispensatorem. & ibi doc. ff. de solu. est tex. & ibi scribẽtes in l. eius qui. ĩ princ. ff. si cer. per. & in l. si quis mãcipijs. §. impuberes. ff. de instito. cũ simi.
3 † Ad quæ, nã isti de Cohisijs videbant & sciebant, ipsum Sigismundũ & Annibalẽ dicta facere & exigere passi sunt & approbarunt, vnde, ꝑ ea quæ not. in c. 2. vt lit. nõ contest. & in l. 1. ff.
4 si quis ius dice. nõ obtemp. cum concor. † Ex quibus infert, ipsos ratam habuisse dictam solutionẽ. fuit igitur valida, & liberationem præstat. l. si quis offerenti. l. dispẽsatorem. ff. de sol. to
5 to tit. rem ra. hab. † Ad quæ. nã versæ apparent pecuniæ solutæ in vtilitatẽ banchi, quo casu plenissimam præstant liberationẽ toto tit. de in rem verso, cũ simi. ¶ Secũda difficultas principalis est, ex quo nõ apparet, qualiter Sigismundo fuerit facta dicta solutio, an vti socio ipsorum venditorum, an verò vti institori, vel habenti potestatem, & sic nomine ipsorũ de Cohisijs, & hoc propter societatem inter eos initam post venditionẽ coriorum &c. Ad quod dicitur, attẽto ꝙ versa fuit solutio facta Sigismundo & Annibali in vtilitatem banchi, attento etiam ꝙ bancum ratum habuit, difficultas ex istis & alijs. s. euacua-
6 tur. † Tamen strictius respondendo dicitur, non posse aliud cõsiderari, nisi solutionem factam Sigismundo & Annibali, non vti socio, sed vti institori, vel habẽti potestatem, & sic nomine ipsorum de Cohisijs; tum quia dicta solutio est simpliciter facta, quo casu de iure applicari potest in casum eligendum per soluẽtes, & declarãdũ per eos, vt dicit tex. in l. 1. ff. de solu. vbi
7 Bar. & alij. † Præterea contractus venditionis & emptionis coriorum vetustior & antiquior erat, quàm cõtractus societatis, & in dubio solutio facta censetur in debitũ vetustius & antiquius, nõ in recens, vt dicit tex. in l. in his. in prin. & in l. cũ ex
8 plurib. & ĩ l. si ex pluribus. & ibi gl. & doct. ff. de sol. † Rursus dies solutionis in contractu societatis nõ venerat, sed bene venerat dies solutionis contractus emptionis coriorum: tempore. n. quo solutio facta fuit Sigismundo & Annibali uenerat dies solutionis coriorũ, patet ex contractu & die solutionis factæ, quo casu in dubio solutio facta censetur in debitũ, in quo dies uenerat, & non in aliud, in quo minimè uenerat. d. l. j. vbi gloss. & Bar. & dicta l. cum ex pluribus. & melior tex. in l. 3. ff.
9 de solu. † Præterea debitũ de Cohisijs durius erat, quàm debitũ Sigismundi, quod nullũ erat, nedũ minus durũ, quo casu in dubio solutio facta censetur in durius. l. 3. & 4. ff. de solu. Bar. in l. 1. col. 2. versi. item opponitur, & in l. in his. in prin. eodẽ ti
10 tu. cũ concor. † Ad quod: nã debitũ de Cohisijs erat grauius, quàm illud Sigismundi, quod nullum, nedũ minus graue, quo casu in dubio in grauius. l. si ex pluribus. ubi Bar. declarat, &
11 l. si quid ex fundo. ff. de solutio. † Prout etiam: nam debitũ de Cohisijs erat magis efficax, quàm dictũ Sigismundi, quod nullũ, nedũ minus efficax, quo casu in dubio in efficax facta dicitur l. si is cui. §. Flauius. & ibi Bart. ff. de solutio. & maximè,
12 quia erat pœnale, † & in forma cameræ, ad not. in l. 4. ff. de so-
13 lutio. cũ simi. † Et aduertendũ, ꝙ cõtractus societatis nõ alterat primũ vẽditionis, toto tit. res inter alios acta, vnde cũ virtute primi potuerit solui Sigismundo, uti fuit solutum, dicta solutio liberationem præstat: ut in prima difficultate fuit dictũ, nã in secundo contractu societatis nõ negatur, solutionem illi fieri nõ posse, immo expresse hoc dicitur respectu capitalis, ut patet per verba secundi contractus, ex quibus clarè colligitur, ꝙ Sigismundo debeat solui capitale tantũ, scilicet duc. 4500. & istud ibi nominatur capitale, quod debet exponi. i. debitum ipsum de Cohisijs, vel debitum ipsorum emptorum, aliud ipsi Sigismundo non erat soluẽdum; nam soluto capitali prædicto, de damno & lucro ipsi emptores habebant dare computũ fidele ipsi Sigismũdo & nõ soluere, vnde cum Sigismũdo erat soluendũ capitale tantùm, si fuit postmodum solutũ, uti fuit, appatet solutũ sibi capitale illorum de Cohisijs, cõsequẽter solutio facta dicitur nomine ipsorum de Cohisijs, quorum erat capitale, non autem potest considerari solutio facta Sigismundo, uti socio, ex quo uti socius nullũ habebat capitale, & nõ en-
14 tis nullæ sunt partes. d. l. eius qui. in prin. cũ simi. † Attentis itaq; verbis contractus societatis necessariò concludunt, solutionem capitalis factam uti institori vel deputato ad exigẽdũ nomine ipsorum de Cohisijs, quorum erat capitale, & nomine ꝓprio Sigismundi, qui capitale nõ habebat facta uti institori, cõcluditur, ꝙ solutio liberationem cõcessit, maximè quia facta præsumit in debitum, & capitale quod poterat exigi nõ autem in debitũ, & capitale ipsius Sigismundi, quod nõ erat, nec exigi poterat; ut est doc. Bart. in præalle. §. Flauius. ubi ad debitũ quod poterat exigi, nõ ad illud, quod non poterat; ut ĩ casu nostro, ꝓ quo. l. fundus coloni. & in l. sequẽti. ff. de fund. inst. & no. in l. 1. ff. si cer. petat. in illa quæst. quãdo debetur ex legato &c. cum alijs. s. alleg. ad quod, nam virtute contractus societatis nõ debebat solui alteri, nisi Sigismundo, & tamẽ solutũ apparet Annibali nõ ut substituto Sigismundi in societate, sed ut deputato ad exactionẽ debitorũ ripæ, ꝑ ipsos de Cohisijs, vel saltem per ipsum Sigismundum vti eorum institori, & non aliter, vnde &c. Parisius Ro.

SVMMARIVM.

1 *Bulla Sixtina, quando & quo casu cogat vicinũ ad vendendũ domum contiguam, per totum ferè.*
Et quid si illa non indiget vicinus.
2 *Et si duo vicini concurunt, an sit locus præuentioni.*
3 *Quilibet potest rem suam vendere, cui vult regulariter.*
4 *Nec vendentes debent requirere vicinos, si volunt emere virtute dictæ bullæ.*

5 *Virtute*

5 *Virtute bullæ agi non potest, si eius forma non seruatur.*
6 *Non requiritur intimatio respectu eius, qui scit, & nu.7.*
8 *Cogi inuitus quis non potest ad emendum.*
9 *Monitio, & denunciatio quid operatur.*
10 *Et tuetur monentes, quatenus ad id tenerentur.*
11 *Et an sit facienda in iudicio, vel sufficiat extra iudicium.*
12 *Et an possit fieri diebus feriatis.*
13 *Et quot vicibus sit facienda.*
14 *Paria sunt nolle emere, vel offerre precium uile.*
15 *Relinquens in integrum dominium domus, an videatur relinquere proprietatem, vel vsumfructum.*
16 *Vsufructuario mortuo res reuertitur ad proprietarium.*
17 *Si habens declarare moritur ante declarationem, quid agendũ.*
18 *Legatum cõditionale reuertitur ad hæredes cõditione defecta.*
19 *Et quid in vltimis voluntatibus declaratione non facta.*
20 *Et ad quos hæredes reuertitur vniuersales, vel particulares.*
21 *Testatoris voluntas expressa, seu tacita sequenda est.*
22 *Præcedentia declarant sequentia quatenus essent dubia.*

CONSILIVM CXXIII.

1 Attento Tenore bullæ Sixtinæ, & confirmatione Iulij, & Leonis, † clarè patet, ipsum Hierony. teneri, & compelli debere vendere domum, de qua in recõuẽtione, ipsi Augustino, ex quo Hierony. dicta domo non indiget, sed eam locatam tenuit, & tenet, & cum sit intermedia inter domum antiquam ipsius Augusti. & domum aliam ipsius Augusti. quam nouiter emit a frattribus Populi, & paratus sit ędificare, & omnia hæc cedant ad ornatum urbis, & domus ipsa magis conueniat domibus ipsius August. quàm Hierony. concluditur, ipsum cogi ad vendendum, ex quo ipse August. paratus est soluere preciũ arbitrandũ p magistros, & paratus est se obligare in fra tempus arbitrãdũ, vt supra, ædificare.
2 ¶†Nec ob. asserta præuentio allegata, nam in domo reconuenta nulla est præuentio, sed illa cõsideratur in alia domo, quæ fuit fratrũ, non ista, & ideo in diuersis nõ cadit pũentio, iuxta ea q̃
3 no. in c. proposuisti, de foro comp. cum concord.† Domus verò, quæ fuit fratrũ, empta p August. dr̃ esse ipsius Augustini, qui ad reuendendum Hierony. minimè cogitur, ex quo valida fuit, quilibet. n. rẽ suã, cui vult, vẽdere põt. l. nec emere. C. de iure delib. l. in re mandata. C. mãd. l. dudum. C. de cõtrah. emp. cũ si. & bulla nõ ob. ex quo cõsiderata indigẽtia, & decore vrbis super quibus bulla figit pedes, qualitates istę ↄcurrũt in psonam Augustini magis, quàm in personam Hierony. nã ipse August. indiget, & locatã tenet domum Hierony. & paratus est ædificare ad sui ĩdigentiã, necessitatẽ, & ↄmoditatẽ, ac vrbis decorum, quæ oĩa cessant in Hierony. & sic sumus ĩ regula iuris,
4 ꝙ potuit emere, nec vendere cogitur. ¶†Non ob. quòd fratres irrequisito Hiero. non potuerũt vẽdere, & vẽditio facta est nulla virtute bullæ &c. Nam bulla hoc non dicit, ꝙ vendentes debeant requirere emptores, quinimo dr̃ in bulla totum ↄtrium, quòd emptores volentes ædificare debẽt requirere vẽditores, qui si volunt, vel recusant uendere, tunc venditio alijs facta debet rescindi, vt ex uerbis illis, nolũt, vel recusant, colligitur, ꝙ
5 ipsi sunt requirendi ab emptoribus, non econtra. † Quòd Hieronimus ipsos fratres requisiuerit, minimè apparet; & qa tenor bullę non est seruatus, nec forma agẽdi ex ea excludi debet. c. cũ dilecta, de rescri. l. diligenter. ff. manda. c. cũ olim, de
6 off. dele. ¶†Et si diceretur, saltim fratres debuerũt notificare Hiero. ꝙ volebant vendere, ex quo in dubio præsumitur ignorantia, vulg. l. verius, vr̃ ꝙ ipse Hiero. bene sciuit, & notitiã habuit, quòd uolebãt uendere, ↄtr̃ talis scientia sufficit iuxta ea, quæ no. in. l. itẽ ueniũt. §. petitã, cũ si. ff. de pet. hæred. ꝙ sciuerit be-
7 ne pbatur, nec ipse inficiatur. ¶†Sed ulterius cõsiderãdũ est, ꝙ de urbanitate fratres fecerũt id, ad quod minimè tenebantur denunciauerunt enim, & notificauerũt eidem Hierony. uelle uendere domum, & protestati sunt, quòd uolebãt uendere, & monuerunt, ꝙ erant parati eidem uendere, si uellet, qui semp
8 recusauit. † Vnde ad emendũ ipsum Hiero. inuitum cogere non poterant, iuxta. d. l. nec emere, & quæ no. Bald. ĩ. l. 1. C. de
9 epis. & cleric. & Abb. in cap. 1. de emptione, & uend. †Ista enĩ monitio, denunciatio, & protestatio declarauit, & deduxit ad notitiã Hieronymi animum, & uoluntatem fratrum uolentiũ uẽdere, iuxta notata in cap. cumana, de electio. & in. l. si quis ĩ principio testamenti, de legatis tertio, & in capitulo, cũ. M. de
10 constitu. cũ similibus. †Et istos protestantes, monentes, & denunciantes, quatenus ad id tenebuntur, tuetur, ut not. ĩ dictis iuribus, & per Bar. & alios in. l. non solũ. §. morte, de operis no
11 ui nũciatione, & in capitulo solicitudinẽ, de appellatio. ¶† Et si diceret, ꝙ talis monitio, & denunciatio, ut pdesset fratribus consequenter ipsi Augustino, debebat fieri in iudicio, & nõ extra, ut fuit facta. Respõdetur, & dicitur, canonicè fuisse factã, ẽt extra iudiciũ, ut in pũcto est decisio in terminis fortioribus domini Matthæi de Afflict. in tractatu de iure pthomiseos in uersi. ut infra triginta dies, col. 4. in fine, & col. 5. in prin. ubi cõcludit, ꝙ in quocunq; loco ẽt extra iudicium põt fieri, & facta tenet, ẽt si faciens ad istud teneretur, allegat. l. amplius. ff.
12 rem ratã haberi, & not. in. l. mora. ff. de usur. †Subdẽdo, ꝙ ẽt dieb. feriatis conceditur, ex quo fit ad effectum tollendi ignorãtiã, vt p Bar. in. l. 1. §. nunciatio. ff. de noui operis nũciatione,
13 & in l. miles. §. 60. ff. de adulterijs. ¶†Nec obstat, ꝙ debuit fieri pluries, & sic ad minus ter, nec vr̃ sufficere semel fieri; qm̃ ptestatio, monitio, denunciatio extra iudiciũ, satis est, ꝙ semel sit facta, p nota. in c. cupiẽtes. §. ꝙ si p viginti, vbi gl. & Geminia. de electionibus lib. 6. & p gl. in l. mora, de vsur. & ĩ l. Titia Seio, versi. vsuras, de lega. 2. & plenissimè Moder. ĩ c. ex literis, col. 4. de cõstitutio. & in pũcto nostro est decisio Bal. in d. tractatu, de iure ptho. col. 1. versi. sed nunquid requirat, & dom. Mattheus in eodẽ tractatu, prælega. vers. col. 5. vbi multa ad hoc adducit; cũ ergo ipse Hieronymus sciuerit, fueritq; sibi denunciatũ, & recusauerit emere, non video, quin fratres liberè non potuerint uendere Augustino, & attento iure communi, vt supra, & attento tenore bullarum, vt supra declaratarum, ¶Quibus nõ obstat, si deceret, ꝙ ipse Hieronymus volebat emere, sed fuerũt discordes in precio, & alijs, & sic nõ stetit per
14 eũ. †Nã aduertẽdũ, ꝙ paria sunt nolle emere, uel uelle emere p precio modico, & cũ qualitatibus insolitis, ut dicit tex. in. l. nõ dubiũ, circa finẽ, de lega. 3. & in. l. si domus. §. qui ↄfitet, de lega. 1. q̃ licet loquatur in uẽditore: tñ locũ habent in emptore; cũ sint correlatiua. l. fi. C. de indic. uiduit. l. fin. de accept. unde cũ fratres fuerint parati vendere, sed per Hieronymũ stet erit, sequitur, ꝙ modò rumpere non põt venditionẽ ritè, & rectè factã. ¶†Circa aliã difficultatẽ, licet ex verbis illis, integrũ
15 dominiũ, videat ipsi Augustino relicta pprietas dictæ domus &c. Tamen p verba sequẽtia, ibi, reseruatio, & ibi, sua vita durãte, & ibi, in vltimo relinquendi iuxta eius conscientiã, & benemerita dictorũ suorũ filiorũ, clarissimè patet, nõ esse relictã pprietatem, sed tm̃ vsumfructũ in uita, & ĩ morte arbitriũ relinquendi domum, & apothecã filijs iuxta eorũ merita. Illa. n. verba, sua uita durante, limitant & restringunt verba illa præcedẽtia, integrum dominium, & nõ proprietas, sed vsusfructus, ex quibus verbis clarè apparet, testatorẽ voluisse limitare legatũ domus, ut non respectu proprietatis, sed tm̃ respectu usufructus, sit relictũ, ut tenet Bar. in l. 4. ff. de alimen. & ciba. lega. allegãdo tex. qui hoc probat, in. l. Titia. §. Titia. ff. de leg. 2. & ibi
16 doctores, & maximè repeten. col. 5. & 6. †Infertur, ꝙ mortuo vsufructuario; domus ipsa debet redire ad hæredes uniuersales testatoris, & filios, uel uirtute fideicõmissi post mortẽ &c. ut dicit textus in d. §. Titia, ĩ ultimis uerbis, uel mero iure finita tẽporalita. iuxta tex. in. l. Titia. C. de lega. ubi scribẽtes plura
17 cumulant. †Iste. n. Augustinus poterat in morte relinquere domũ nõ simplr̃, cui uellet, sed filijs testatoris, & non simpliciter oĩbus, sed ſm ipsorũ benemerita, inspiciẽda, & declaranda ſm ↄscientiã ipsius, & quia ipse minimè declarauit, resultat duplex ↄsideratio, uel ꝙ cõditio declarationis defecerit, iuxta l. si quis arbitratu. ff. de uerb. & l. fi. C. de ↄhenda emptione, & l.
18 multa, de ↄd. & demon. †Et ↄditione defecta ad hæredes uniuersales domus debet redire, & legatũ applicari. l. unica. §. sin
19 aũt sub ↄditione. C. de caducis tollẽdis. †Vel ↄsiderato, ꝙ cũ simus ĩ ultimis uolũtatib. ẽt declaratione nõ facta, legatũ applicabit legatarijs, seu fideicõmissarijs, iuxta. l. fi. §. sed ii qs. C. cõ
20 mu. de lega. †Et utraq; ↄsideratione habita, domus debet puenire ad filios masculos hæredes uniuersales nõ aũt ad filias fœminas, & Bonãnũ hæredes particulares, ex quo filię fœminæ, & Bonãnus fuerũt particulariter ĩstituti, & phibiti plus petere, iuxta nota. ĩ. l. quoties. §. si duo. ff. de hæredib. instituẽdis, & plenè in. l. quoties. C. eodẽ, cũ ↄcor. Ad qd: nã testator uoluit, domũ puenire ad filios nõ simplr̃, sed ſm benemerita ad ↄsciẽtiã Augustini, unde mẽs, & uolũtas testatoris fuit, ꝙ domus peruenire ad filios ſm ipsorũ benemerita declarãda, qua declaratione

tione per eũ nõ facta succedit, & surrogatur arbitriũ boni iudicis,qui ſm voluntatẽ testatoris,& ſm benemerita filiorũ habet dictã domũ applicare ipsis filijs,& arbitriũ iudicis erit cõsiderare benemerita filiorũ, vel erga testatorẽ, vel erga matrẽ, vel erga ipsosmet filios;ut virtutibus operã darẽt,frugi essent, & bene viuerẽt,quæ qualitates in Bonanno minimè ɔcurrũt, ɔsequenter ad partẽ domus venire nõ põt.Tum quia nõ benemeritus in aliquo.Tũ quia particulariter institutus,& ꝓhibitus vltra petere,ut supra,alij verò duo filij & in testatorẽ,& in matrem,& in seipsos fuerunt,& sunt benemeriti, ſm quæ domus est ipsis applicanda. Tum quia ẽt vniuersaliter instituti a dicto testatore, ex quibus colligitur arbitrium clarum, ꝙ ipsis,& non Bonanno domus est danda.†In istis enim sequenda
21 est volũtas testatoris expressa,& etiam tacita, vulgata.l.in ɔditionibus primũ locũ,de cond.& demon.l.cũ virũ.C.de fideicom.l.3.C.de liber.præterit.cũ similibus, & ex præcedẽtibus in dicto testamento colligitur, quid testator voluit intelligere de benemeritis filiorũ,non certè aliud,nisi quod superius di-
22 ctũ est.† Et præcedentia declarant sequentia, quatenus dubia essent,vulga.l. si seruus plurium.§.fina.ff. de legatis primò,cũ similibus. Parisius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Sententia lata non visis actis, præcipitanter, & sine causæ cognitione nulla est ipso iure,& nu.3.& nu.22.*
2 *Siue sit diffinitiua,siue interloquutoria.*
4 *Maximè si causa fuit commissa cum illa clausula, constito &c.*
5 *Gesta per iudicem à quo post inhibitionem nulla sunt.*
6 *Et quid si iudex ad quem reuocauerat inhibitionem.*
7 *Et an possit illam reuocare.*
8 *Et quid si à primo iudice causa fuit sublata per viam auocationis,& nu.10.11.12.*
9 *Et quid de stilo curiæ.*
11 *Procedens sine iurisdictione nulliter procedit.*
12 *Et taliter procedens punitur.*
13 *Idem quando dicit se officialem,& non est.*
14 *Falsum committunt dicẽtes habere potestatẽ, quam nõ habẽt.*
15 *Falsi pœna,quandoq; capitalis est,quandoq; alia.*
16 *Exercens leuiora ut iudex,cum nõ sit, punitur extraordinariè.*
17 *Rescriptum surreptitium non est nullum ipso iure, sed venit annullandum,& num.21.22.*
18 *Onus probandi surreptionem cui incumbit,& nu.20.*
19 *Processus factus virtute rescripti surreptitij parte non opponente valet.*
22 *Et quid si secunda commissio surreptitia,nedum conferat iurisdictionem verùm illam reuocat ab alio.*
23 *Commissio etiam surreptitiam auocans iurisdictionem ab alio tribuit iurisdictionem.*
24 *Clausula illa, constito de aßertis,posita in signatura partis citationem exigit.*

CONSILIVM CXXIIII.

1 Sententia Lata non visis actis, & sine causæ cognitione,†& sic p̃cipitanter nulla est ipso iure,iux.nota.in cle. pastoralis, vers.verũ,ibi,iudicantis p̃cipatatione, & uersi. diciue ergo sñia non meruit, vbi scriben. de re iudicata, in clementin.& 2. q.6.§.diffinitiua, uers.item si ɔ̃ solutum, gl. 11.q.3. in summa, & est vulgata doctrina Bar. in l. prolatam,in fi.C.de sententijs, & interloquut.oĩum iudicum, quã cõiter sequunt doct.in l.2.C.de edẽdo,& plenius scribentes,maximè Fely.ĩ c ecclesia sanctæ Mariæ, de ɔstitutionibus, col.5.& seq.vbi arguẽdo ad partes tãdẽ ɔcludit, hãc opinionẽ
2 esse cõem,ꝙ sit ipso iure nulla, allegat quotas,& decisio.†Qđ nedũ procedit in diffinitiua,sed ẽt in interloquutoria: ut vult Bal.in.l.ex stipulatione.p illũ tex.C.de sentẽtijs, & Bart.ĩ.l.fi. ff.de fer.cũ alijs allega.ĩ d.c.ecclesia sanctæ Mariæ,col.11.ver. 4.nota.& licet in dictis locis ɔ̃ hanc cõem sñiam adducantur aliquæ limitationes;tñ nulla ipsarũ in casu præsenti põt verificari,ɔsideratis illis, & ipsarũ unaquaq;, ac facti ueritate; cũ.n. Reuerendo patri dño Auditori fuerit cã cõmissa, & ipse hora 24.inhibuerit, & postmodum die immediate sequenti hora nona reuocauerit,inhibitionẽ,nõ viso registro,nõ auditis partibus,nulla p̃cedẽte ĩformatione,nec facti, nec iuris, ex ista tẽporis breuitate,cũ nox vna tantũ,& breuis octo horarũ cõcurrit,nõ potuit instrui de meritis causæ,nõ potuit de ipsa etiã minimam habere cognitionẽ,ɔsequenter talis reuocatio ita celeriter facta fuit ipso iure nulla p decisiones.s̃.citatas,& est ĩ terminis doctrina Dominici de sancto Gemini.ĩ.c.põderet. 50.di
3 stin.vbi per illum tex.†exclamat contra iudices,quibus de sero mittitur processus,& de mane iudicant,ad quæ faciãt allegata,& cumulata ĩ d.c. ecclesia sanctæ Mariæ,col. 12. p Fely.circa finẽ,quãto magis in casu nostro,vbi nec ẽt illo vnico sero ꝓcessus fuit datus iudici; nã erat penes iudicẽ primum a quo,& nõ penes istum ad quẽ , qui nec ẽt oculo tãtùm videre potuit, & reuocauit inhibitionẽ,ex quibus cõcluditur,reuocationẽ ip-
4 so iure nullam. † Eo potissimùm:quia cum & articulus fuerit eidem cõmissus cũ clausula,ꝙ ɔstito de assertis,per quam clausulã,si ɔstiterit,pars debebat citari, vt p Rotã ĩ antiq.dec.684. & 773.& cum nullo modo constiterit, sed reuocauerit, ut s̃.
5 talis reuocatio nulla fuit.†Et quia in præsenti articulo iudex, cui cã fuit commissa,inhibuit , & facta inhibitione iudicia quo,oĩa,quæ iudex ille gessit,fuerunt nulla, vt in.c.nõ solùm. de appellatio.lib.6. & p Rotã in nou. decisio.195. cũ similib. iudex itaq; a quo declarãdo, & absoluẽdo colonos malè fecit; cũ ista agitauerint inhibitione prius sibi facta, qua stãte nihil
6 agere potuit,& quæ egit,nulla fuerunt,& sunt.¶†Nec obstat, si dicatur,verũ esse,nisi iudex ad quem reuocauerit inhibitionẽ,ꝓut reuocauit,& stãte dicta reuocatione,bene iudex a quo
7 potuit ꝓcedere,& ꝓcedẽdo acta sunt valida.†Nam dubiũ est, primò an possit reuocare inhibitionem, per Federicum consi. 93.ꝓut ẽt:quoniam in casu præsenti cõsiderandũ est,causã nedũ per viam appellationis fuisse deuolutam ad iudicẽ ad quẽ, & nedũ ista uia appellationis fuisse sublatam de manibus pri-
8 mi iudicis: † Verùm etiam per uiã auocationis: fuit enim, ut patet in signatura cõmissionis, causa expresse auocata a primo auditore,quo casu succedit doctri.Abba.& docto. p illum textũ,in capitulo ut nostrum,de appellati.volens, plus auocationẽ causæ operari,quàm appellationẽ;nã p appellationẽ iurisdictio iudicis a quo dicitur stare,& esse in suspenso, sed p auocationem inficit, ut per doctores ubi supra , ꝓ quo facit text.ĩ l. iudicium soluit. ff. de iudi. & p Rotam in nou.decisio. 12.& scribẽtes in capitulo cum M.post Innocẽtiũ, de const.q̃ decisi. loquitur de stilo cur.& Abba.not.in d.c.cum. M.col. penul.
9 dicit†ꝙ facta reuocatione processus sequens est nullus.ita instinctè tenet,& etiã tradit Rot.in no.dec.76. in additionibus
10 †vbi concludit,ꝙ postquàm Papa auocauit negotium,processus factus per inferiorem est nullus, capitul. licet, de officio delegati.c.prouide.de elec.lib.6.allegatur.c.ut nostrum,ut supra,& not.in d.c.cum M.Ferrarien.in fine,& not.Mili.in verb. iudex si datur unus, ubi idem concludit; cum itaq; Papa auocauerit causam a primo,& commiserit secũdo, dato ꝙ secundus inhibuerit,& reuocauerit inhibitionem;tamen ex hac reuocatione non est tributa iurisdictio iudici a quo, ꝓpter auocationẽ factã a superiore; qm̃ iudex primus iurisdictione caruerat p auocationẽ factam, & sine noua commissione Pontificis auocantis nõ potuit in causa se intromittere: cũ iurisdictio-
11 ne careret,† & quia sine iurisdictione ꝓcessit, oĩa facta ab ipso tanquã a priuato nulla sunt,iuri.vulga.& p Belleme. decis.
12 747.& Iser.in ɔstitutio.Reg.terminum uitæ, tenet †ꝙ carens iurisdictione faciens actum in modum iurisdictionis tenetur
13 pœna leg.iul.maiesta.& qñq; alia,ut ibi col. 2.†& dicẽs se officialẽ,q nõ est, punit;ut ĩ ɔstitutio.durã,& ibi Iser.& iure Romano est crimẽ leg.iul. maiest.lege tertia, in fine.ad legẽ iuliã maiestatis.& ibi Ang.& in usurpantes talia statuta est pœna quæ,ut per Cæpol.in tract. de serui.rustic.prædiorũ,in capitulo mare, & est capitalis,lege probatorias, &.l.fin.§.ultimo. C. de
14 diuers.offi.lib. 12.† Nam falsum committunt dicendo, potestatem habere, quã nõ habent, & ubi nõ est pœna statuta, pu-
15 niuntur extraordinariè.l.in his.C.de diuers. offi.eod.lib.† Nã in falso pro qualitate delicti aliquando pœna est capitalis, aliquando nõ.l. vbi.C.de fals.l.1.§. vltimo.ff.eod.l. maiorem. C. de fals. quandoq; puniuntur in quadruplũ. l. 1.C. de statu. &
16 imagi.†& exercens leuiora ut iudex,cũ nõ sit,punitur extraordinariè,dicta.l.ꝓbatorias.l.in his,quandoq; in 3.lib.anti.l.fi. in fi.C.de offic.quæsto.& etiam crimine sacrilegij,ut dignitatũ ordo seruetur,lib.12.l.1.& crimine stellionatus,qđ est,quã deficit titulus criminis. l.2. ff.de crimi. stelli. & dictam doct. Iser.in dicta const.terminũ uitæ , refert,& sequitur domi.Ioã. Bapt.

Bapt. de S. Seue. in l. imperiũ. in 10. q. in fi. de iurisd. om. iud.
17 †Vlterius rescriptũ surreptitiũ non est nullum ipso iure, sed
venit annullandũ ope exceptionis, cap. cęterũ. c. ad audiẽtiam
cũ ibi not. de rescrip. Belle. dec. 600. & Ber. de Bisig. in tit. de
18 rescr. dec. 13. †Et qui habet ꝓbare de surreptione, tradit̃ ꝑ Fe-
lyn. in c. ꝯstitutus, de rescrip. in prin. & in cap. sup literis, eodẽ
19 tit. †Processus. n. factus in vim literarũ surreptitiarũ parte nõ
opponẽte valet, & si nõ excipitur, ẽt in materia appellationis,
vt not. ĩ d. c. sup literis, & Bernar. de rescrip. dec. 13. Gemin.
20 in c. ab eodẽ, de appellatio. lib. 6. †Alleganti namque surre-
ptionem incumbit onus ꝓbandi in rescrip. ad lit. Fel. in c. ꝯsti
21 tutus, in prin. de rescri. †Literæ etiam ad lites subreptitię, non
sunt nullæ ipso iure, sed ope exceptionis Fel. in c. ad audientiã,
el secundo, de rescrip. col. 12. & seq. & ibi col. 14. tenet, istud
ꝓcedere, ẽt si secũda ꝯcessio surreptitia nedũ ꝯferat iurisdictio
22 nem, †sed ẽt iurisditionẽ ab alio reuocat; ut est isto casu, alle-
gat decisio. dicebã itaq; reuocationẽ inhibitionis factã ita p̃ci-
pitáter a secũdo auditore fuisse ipso iure nullã, & insup abso-
lutionẽ excõmunicationis postmodũ subsequutã a primo au-
ditore, a quo expresè causa fuerat auocata, laborare eodẽ mor
bo, & ẽt virib. nõ subsistere tanquã facta ab eo qui iurisdictio-
ne carebat. Auditor enim secundus, qui reuocauit inhibitio-
nẽ, & remisit causam primo auditori, non poterat illi iurisdi-
ctionẽ dare quæ ab eo fuerat expresse auocata a Papa, ut. s̃. al-
legatur, unde post auocationẽ absolutio subsequuta virib. non
subsistit, iuxta no. ꝑ Rotã in nou. 76. in additio. ubi ꝯcluditur,
gesta ꝑ inferiores post auocationẽ factã nulla esse, ꝑ tex. in c. li-
cet, de officio leg. & qđ vult Mili. in Reperto. in ver. iudex, ver
si. si dat̃ vnus. ¶ Nec habet p̃dictis obstare, si diceret̃, ista ꝓcede
re, nisi cõmissio secũdo loco obtempta esset surreptitia, nã per
eã nõ vr̃ sublata iurisdictio a primo iudice. nec concessa scđò.
Respõdet̃ nãq;, nullibi apparere, cõmissionẽ secũdo loco im-
petratã fuisse surreptitiã, & posito ꝙ surreptitia fuisset, adhuc
ꝓcedũt, quę diximus: nã surreptio ẽm cõem doctri. non facit
cõmissionẽ ipso iure nullã. sed tãtùm annullãdã ope exceptio-
nis, & nisi opponat̃, cõmissio ꝓcedit, & ꝓcessus eius uirtute fa
ctus valet, ut not. oẽs in c. cæterũ, in c. sup literis, in c. ꝯstitutus,
& in c. ad audiẽtiã, el secũdo, de rescrip. & est decisio in termi-
nis Thom. Fastol. in tit. de rescrip. 13. in ordine, ubi in mate-
ria appellationis vult, cõmissionẽ subreptitiã valere, & ꝓces-
sum iudicialiter factũ, nisi excipiat̃, ꝓ quib. est Belleme. dec.
600. & Gemin. in c. eo. de appella. in sexto, vnde cũ cõmissio ẽt
subreptitia tenuerit, & ꝓcessus eius virtute factus valuerit, ex
quo non fuit oppositũ, dicemus ꝑ eã fuisse auocatã causam, ut
expresè auocata fuit, & potissimè, q̃a allegãti surreptionẽ ĩcu
bebat onus probandi, Fel. in d. c. cõst. in prin. & istud de subre
ptione nunq̃ fuit allegatũ, nec ex aduerso probatum, ergo &c.
23 †Et ideo cessat cõmissio secunda, ẽt subreptitia ꝯferens iurisdi
ctionẽ, ẽt si ab alio iurisdictio auocet̃; ut expresse tenet Fel. ĩ d.
c. ad audientiã, col. 14. dicamus, ꝑ hãc scđam ẽt subreptitiã iu
risdictionẽ fuisse ꝯcessam, & auocatã a primo, & si subreptitia
erat, dedebat ex aduerso excipi, & ꝓbari; & q̃a nõ fuere facta,
24 sequit̃, ũt ꝯclusum fuit, †& potissimè: q̃a in scđa ꝯmissione dr̃
in signatura expresè, ꝯstito de assertis, q̃ signatura req̃rit cita-
tionẽ partis, & ꝙ audiat̃, Rot. in antiq. dec. 684. & dec. 773. q̃
cũ nõ interuenerint, gesta ab isto scđo auditore remittẽte fue-
re nulla, & postmodũ gesta a primo, à quo exp̃sè cũ fuit auoca
ta, sunt nulla, esto ꝙ ꝯmissio fuisset surreptitia, ut. s̃. Pari. Rom.

S V M M A R I V M.

1 *Beneficij ecclesiastici ut quis sit capax, an sit necesse, quòd saltẽ habeat primam tõsuram, vel ordinẽ clericalẽ, & alijs seq.*
2 *Et quid si est scolaris laicus purus, qui asserit se clericum; cum non esset.*
3 *Et quid si nullam de clericatu fecit mentionem; tamen mente destinauerat clericari.*
4 *Et si post factus est clericus.*
5 *Cancellaria autem solet apponere clausulam, qui cupit &c.*
6 *Et quid si erat purus laicus, & expressit, quòd desiderabat ascribi militiæ clericali.*
7 *Et quid si adhuc non habebat primam tonsuram.*
8 *Et si postmodum tonsuratur, an literæ summant uires.*
9 *Et quid si non erat clericus, sed tonsuratus nõ ab Episcopo seu Abbate, sed à superiore monasterij, & receptus ad habitũ, vt religiosus, & pro tali se gerens & nu. 13. & 20.*
10 *Clericus qui dicatur lato sumpto vocabulo, & nu. 12.*
11 *Animi destinatio cum tonsura an sufficiat, vt sit capax.*
12 *Religiosus professione, & habitu an sit capax, & nu. 13.*
14 *Quid si iste nihil dixit de clericatu, sed professus est.*
15 *In regularibus an sufficiat expressa professio.*
16 *Cancellaria solet supplere, postquam fuerit clericali carectere insignitus.*
17 *Præceptoriæ sancti Antonij habẽtur ut dispensationes bonorũ*
18 *An in istis vltra professionem requiratur clericatus.*
19 *Consuetudo in ordine sancti Antonij quid seruat in istis.*
20 *Et quid si fuisset tonsuratus ab habente potestatem.*
21 *Accolitus an sit capax.*
22 *Psalmista an sit capax.*
23 *Et an sufficiat tonsura clericalis minor.*
24 *Et isti incapaces, an reddantur tuti per regulam de triennali.*
25 *Intrusus non dicitur habens beneficium ab eo, qui dare potest, licet de viribus tituli disputetur.*
26 *Nec ille, qui bona fide possedit, fretus doctorum auctoritate.*
27 *Sufficit colarata possessio.*
28 *Licet posset esse defectus ex parte recipientis.*

CONSILIVM CXXV.

An Collatio vel commenda facta per Papam, seu manda-
tum de conferendo, aut commendando cuidam reli-
gioso iam recepto per superiorem sui ordinis, puta Abbatem
in canonicum dicti ordinis de præceptoria eiusdem ordinis,
tunc uacante in curia per renunciationem, hoc modo, ut rece-
pta ab eo professione expressa ei prouidere de illa valeret, & si-
militer prouisio, si eo tp̃e nondum erat clericus, sed ad destina
tionem clericalis militiæ ascribendus, & fuerat a suo superio-
re in eius receptione tonsuratus, & indutus habitu. d. ordi-
nis, demũ post aliquos menses fuit ordinatus canonicè. Et vi-
det̃ ꝙ non, arg. c. cũ adeo, de rescri. & c. ex literis, de trans. el 2.
& c. 2. de insti. & no. ꝑ Host. & Io. An. & per Viuianũ in d. c. cũ
adeo, & Archid. 12. q. 1. c. nulli, ubi latè, & refert Clem. Quar-
1 tũ ità dixisse, †ꝙ ut quis sit capax beneficij ecclesiastici, necesse
est, ꝙ habeat saltẽ primã tonsurã, aut ordinẽ clericalẽ, & idem
retulit Spec. ĩ tit. de actio. seu petitio. §. super petitionib. versi.
sed nũq̃d scholaris, cũ qua opinione visũ fuit, ꝙ trãsirẽt But.
Car. Flo. Io. de Imo. Abb. & Mod. ĩ d. c. cũ adeo, & ĩ d. c. ex lr̃is,
& in d. c. 2. Verũ ĩ proposita q̃õne ex facto agitãda visum fuit
acutius, & minutius indagare ueritatem, & in primis ꝯsidera
re casus minus dubios, & dictũ casum propositum cũ suis cir-
2 cunstantijs. †Primus casus est de scolari, idest puro laico, qui
impetrauit bñficiũ ecclesiasticũ asserẽs se clericũ, cũ nõ esset,
isto casu oẽs tenẽt impetrationẽ nullã: q̃a surreptitiã, ut hr̃ in
3 d. locis per doc. †Secũdus casus est, de puro laico, qui ĩpetrauit
bñficiũ ecclesiasticũ asserẽs se scholarẽ, nulla de clericali men-
tione facta, destinauerat tñ aĩo ascribi militiæ clericali, & ad-
huc doc. vñr magis cõiter dicere, ꝙ impetratio nõ teneat, q̃ia
4 si sit incapax, ut hr̃ ĩ d. c. cũ adeo, ꝑ Compo. & alios. †In tantũ
ꝙ si postea factus esset clericus, non validaretur impetratio p̃-
dicta, secũdũ gl. in d. c. cũ adeo, & Archi. ĩ d. c. nulli. de quo ali-
5 quid infra dicet̃. † Cancellariæ apostolicæ stilus hẽt hoc casu
vt subintelligatur, seu suppleat̃ clausula, q̃ cupit militiæ cleri-
cali ascribi, & in literis subdat̃, postq̃ clericali caractere fuerit
6 insignitus. †Tertius casus est de puro laico, qui impetrauit bñ
ficiũ ecclesiasticũ sibi conferri per executorẽ ob id, quod ascri
bi desiderabat militiæ clericali, & hoc casu doc. admittũt im-
petrationẽ valere; q̃a Papa fuit certificatus, ꝙ tũc non erat cle-
ricus, sed clericãdus post, & ita firmat disputãdo Cald. ĩ. d c. 2.
7 de insti. †Quartus casus est de scholari. i. puro laico nõdũ ha-
bẽte primã tonsurã, q̃ literas sup bñficio ecclesiastico impe-
trauit, ĩ quo Cle. IIII. dixit, ꝙ non potuit ĩpetrare; quia non est
capax, ut d. c. cũ adeo, & d. c. ex literis, & hoc secutus est Arch.
ĩ d. c. nulli, & Bonif. VIII. fuit sequutus ĩ cã nepotis sui, dixit tñ
8 idẽ Papa Clem. †ꝙ si impetrauit, & postmodũ tõsuret̃, lr̃æ sum
mũt uigorẽ, & is, cui scribit̃, ei ꝓuidere tenet̃, licet prius nõ te
neret̃, & cũ hoc trãsiuit Spec. in d. uer. q̃d si scholaris, vbi sub-
dit, ꝙ sic obtinuit, & fuit iudicatũ, & cũ hoc trãsiuit Bal. ĩ add.
sua parua, dũ allega. l. si superatus. ff. de pignorib. & idẽ Bal. ĩ d.
c. cũ adeo, in vlt. col. quod nõ vr̃ placuisse Bernardo in d. c. cũ
adeo, nec Io. And. nec Butr. ibi, nec Io. Cald. in d. c. 2. qui alle-
gat. c. si eo tempore, de rescr. in sexto, contra determinatio. Cle
9 men. IIII. †Vltimus casus est, quãdo ille, qui impetrat, verè nõ
erat

erat clericus tũc,sed erat tonsuratus nõ p Episcopũ, uel Abbatẽ,iux.c.abbates, in fi. de priu.in 6.sed per aliũ suũm in dicto monasterio superiorem,& ab eo fuerat receptus ad habitũ vt religiosus,& pro religioso se habebat, & reputabatur,an impetratio valuerit, vel non.Compo. in d.c.cum adeo,in ver.item
10 q̃d si tonsuratus,arguit ꝓ & ꝯ, tãdem stetit† ꝙ ualent literæ, ẽt si asseruit se clericum; quia non est mẽtitus se clericum: q̃a clericus est lato sumpto vocabulo, idest in sortem electus. 21.
11 dist.cleros.12.q.1.c.clericus.†Itẽ cũ destinatio cũ tõsura sufficiat ad hoc,ꝙ sit capax secundũ gl.ord.in d.c.2.in inst.cõcludit,ꝙ satis est capax beneficij,ex quo est tonsuratus,& habilis
12 ad ordines recipiendos.¶†Non ob.ꝯria;quia militant in laico puro professione,& habitu, secus in laico quò ad carentiã ordinis ecclesiastici,qui largè est clericus: quia religiosus professione,& habitu vr̃ capax bñficij fm gl.Bern.ĩ d.c.2.quã sñiam fuerũt sequuti Lau.Tan.Io.Phi.Boa.Compo.& quasi oẽs doc. illorũ tpum,usq; ad tpa Host.ĩ d.c.cũ adeo.& in d.c.ex literis, & in d.c.2. cum iã animi destinatione esset clericus.23.q.1.c. paratus,cum.n.iam sit persona ecclesiastica, tale ius cadit ĩ eũ, quę opinio placuit ẽt Paulo de Liaza. in repe.c. nobis.de iur. patro.&alijs, vt Vinc.Gof.Host.Io.And.Spec.Clemẽ.IIII.& Bonifa.VIII.nec non But.Imo.Abb.& cõiter Mod.magis pla
13 cet,†ꝙ is,qui non est in clericum adhuc tonsuratus,nõ sit capax beneficij ecclesiastici,quod ẽt placuit Henr.Boych in d.c. 2.p rationes Host.ibi,& Archid.1.q.3.c.si quis objcit,ẽt Vgo.
14 1.q.4.in summa. ¶†Sed incidit dubitatio, quid si retentis dictis terminis talis tõsuratus, & in religiosum a superiore cũ assumptione habitus receptus impetrauit mandatũ de prouidẽdo,nulla facta mentione de clericatu,& emissa professione expressa executor sibi contulerit ut idoneo,iuxta tenorẽ mandati & fuerit inuestitus, & in possessionẽ positus, & gesserit se ꝓ præceptore dictæ præceptoriæ,& post aliquos mẽses fuerit ꝓmotus ad ordines per ordinariũ, nunquid eius collatio ꝯualidabitur per dictam superueniẽtiã ordinũ. Ex sñia Clem.IIII. vbi.s̃. Spec.& Bal.quæ obtinuit ex facto, dicendũ esset, ꝙ sic, quæ placuit Rotę in antiq. conclu.11.in ti. de proba.licet aliqui contra senserint, ut supra retuli, nimis inhærendo rigori, satis ẽt vr̃ tolerabile, ꝙ religiosus iã tõsuratus habitũ sui ordinis gerens, & demũ expresse professus tpe collationis sibi factæ,beneficiũ regulariter sui ordinis possit impetrare,& obtinere ut capax,maximè secuta tonsura per ordinis susceptionẽ
15 sequẽtẽ.†Nec iura uidentur expresse exigere in regularib.nisi professionẽ expressãm.c.ad nostram.c.cum magistrũ.de elect. c.nullus,eo.tit.in 6.clẽ.ne in agro.c.sanè,de sta. mona.de quo
16 tñ in c.quia ingredientibus, de testam. p doc.†Et aduertatur, ꝙ licet si scolaris.i.laicus impetrat beneficiũ simpliciter dicẽdo se scolarẽ,cãcellaria suppleat, postq̃ clericali caractere fuerit insignitus &c.in laico tñ scolari impetrante beneficiũ regulariter concellaria nil dicit, ꝙ cupiat clericari, nec supplet,ꝙ postq̃ fuerit dicto caractere insignitus,sed tm̃ dicit,ꝙ cupit cũ Abbate,& cõuẽtu illius sub regulari habitu uirtutũ dño famulari,& mãdat sibi prouideri de bñficio tali regulari,postq̃ habitũ susceperit,& professionẽ emiserit.Hinc sumo argu. ꝙ cãcellaria vr̃ hr̃e talẽ professurũ,& demũ professum capacẽ bñficij regularis,licet non sit clericus,& hoc putarẽ diligentissimè
17 ponderãdũ, †& præsertim vr̃ hoc admittẽdũ in istis pręceptorijs ordinis sancti Antonij Vienen.quę vidẽtur dispensationes quædã bonorũ ad hospitalitatẽ, seu hospitalia, sicut in simili dr̃ in c.quãuis,de deci.de istis,& de hospitalarijs sancti.Io.Hierosolimitani,de quib.ẽt p gl.in c.1.in uer.persoluant, de uer-
18 bo.sig.in 6.& p doc.in c.canonica, de sent.excõ. ¶†Nec dicat aliquis, ꝙ ẽt in talib. regularibus ordinis prædicti Vienen.ad capacitatẽ bñficij ecclesiastici non sufficiat esse religiosum, & monacũ professum, nisi sit ẽt clericus;ut vr̃ dicere text. 16.q. 1.c.simonacus,cuius uerba sunt hæc, si monacus ad clericatũ ꝓmoueat,bñficia p̃stent ei pleniter,& annonæ, & decimæ donent &c.Nã loq̃t de monaco presb.seu plato;ut colligit ex rubro,& ex p̃ceden. & seq. textib. cui monaco presb.vult p̃stari bñficia pleniter, & ẽt curata, & pinguia, nõ aũt exigit ille tex. clericatũ ad capacitatẽ bñficiorũ ecclesiasticorũ, loq̃t de bñficijs.i.p̃tate sacerdotali, ut dicunt tex.seq. & colligit ex quadã
19 summa Io.super decreto,super illo tex.†Audiui ẽt,ꝙ in dicto ordine sancti Antonij Vienen.est cõsuetudo inueterata,ꝙ bñficia,& p̃ceptoriæ illius ordinis conferant expresse professis il-

lã regulã nõ habito aliàs respectu ad tonsurã clericalẽ, seu caracterẽ clericalẽ ab ordine,uel alio habẽre auctoritatẽ i mpresso,vnde tanto magis putarẽ talẽ ꝓfessum capacẽ in vim ẽt cõsuetudinis, quæ consuetudo põt habilitare laicũ religiosum
20 ad ecclesiastica tractanda, secũdũ doc.in d.c.2.† Credo ẽt,ꝙ statuta ordinis prædicti suffragentur, quib.inter cætera cauet, ꝙ nullus religiosus possit obtinere bñficia dicti ordinis, nisi sit expresse professus, quasi exigant solã ꝓfessionẽ,& nõ clericatũ,si concurreret, ꝙ tpe primæ receptionis huius ad religionẽ,& habitũ dicti ordinis Abbas vel alius potestatẽ episcopalẽ habens iuxta.c.cũ contingat,de ætate,& quali.& c.abbates,de priuil.in 6.dedisset ei primã tonsurã,nullã putarẽ superesse dubitationẽ;qm̃ oẽs doct.reputant clericũ habẽtẽ primã tonsurã
21 esse capacẽ bñficiorũ; ut habetur in locis primò alleg. † & de acolito est glo.notab. in c.placuit.32. distin.sup verbo cõsue-
22 tudinũ, † & de psalmista est gl.in d.c. cũ contingat, de ætate, & quali.& in c.Ioannes,de cleri.coniuga. & voluit Vinc.in d. c.in ecclesia,& est de mente oĩum scribentiũ, ꝙ ad capacitatẽ bñficij ecclesiastici sufficiat habere tõsurã clericalẽ minorem.
23 †Et posito, ꝙ de stricto iure dicta impetratio nõ possit defendi rõne cessationis tunc clericatus,an sit tutus p regulã de trie-
24 nali &c.†Putarem, ꝙ sic: quia bñficiũ,de quo agit, fuit assecutus ex mandato Papę, & apostolica auctoritate, & possedit pacificè p annos quinque absque simoniaca labe. ¶Nec obijcit,ꝙ erat reseruatũ reseruatione ĩ corpore iuris clausa; q̃a uacauerat p resignationẽ auũculi in manu Papæ, unde dicta regula nõ tueat ipsum quasi intrusum in bñficio tali reseruato, ut s.
25 †Nã iste fuit assecutus ut reseruatũ dicta reseruatione inclusa in corpore iuris, & possedit ut seruatũ, non ut intrusus, sed ut canonicè titulatus apostolica auctoritate, regula autẽ p̃dicta excludit intrusum, qualis nõ est noster clericus: nõ.n.dicitur intrusus, qui hẽt beneficiũ ab eo, qui dare põt, licet de ipsius intitulati, vel ꝓuisi titulo disputari possit, an valeat, Inn.in c.
26 nihil, de elec. in gl.mag. circa medi. † Possedit ẽt optima fide ductus auctoritate ferè oĩum docto.ueterũ ante Host.& auctoritate gl. & Rot. in antiq. & auctoritate Clemen.IIII.Spec. &
27 Bal.† Itẽ stilo cãcellariæ apostolicæ in huiusmodi bñficijs ecclesiasticis regularibus,ut p̃dixi,quæ nõ videt attẽdere clericatũ,sed professionis destinationẽ,& sequutã professionẽ expres-
28 sam quò ad capacitatẽ, quis negare poterit,†ꝙ iste non fuerit plusq̃ coloratus possessor;cũ obtinuit auctoritate apostolica sine mendacio aliquo,iuxta no.per doc.in c.cum nostris,de cõcessio.præb. habuit.n.ab eo,qui dare potuit, & a Papa,licet forsan fuerit defectus ex parte recipiẽtis, ergo eius possessio fuit colorata secundùm Host.in summa,in ti. de concessio.præbẽ. §.nunc,post prin. & Cald.& Mod.ĩ d.c.cum nostris, & p Lap. alleg.10.& alleg.103.bene faciunt,quæ scripsit elegan.But.ĩ c. veniẽs,de filijs presb.quare putarem,quòd si thorax prouisionis Apostolicæ factæ dicto iam religioso,& professo,licet tunc fortasse non clerico, sed clericato post, nõ tuetur hunc regularem in dicto bñficio regulari, & quasi hospitalarij, de stricto iure,saltem defendatur vmbone dictæ regulæ de triennali,cuius clipeus verificatur in omnibus in casu nostro. Parisius.

SVMMARIVM.

1 *Nullitas sententiæ ex eo capite, quia termini non seruati ex quibus tollatur.*
Qua die gubernator potest sententiam proferre.
2 *In interdicto retinendæ ille obtinet,qui de antiquiori docet.*
3 *Possessio iunior & clandestina non iuuat.*
4 *In materia turbatiua quod remedium est sufficiens.*
5 *Turbatio facti quæ sit.*
6 *An inducat turbationem locatio.*
7 *Sequestrum an indicat turbationem.*
8 *Turbare an dicatur,qui iudicio se opponunt.*
9 *Negantes nos possidere,turbare dicuntur.*
10 *Possessio naturalis,& ciuilis an perdatur:cum quis dubitat se posse repelli,& nu.11.*
11 *Et quando,& quo casu istud procedat.*
12 *Requisita ad interdictum recuperandæ.*
13 *Interdictum recuperandæ,& retinendæ,an insimul possunt intentari,& quando,& quo casu.*
14 *Attẽduntur prosequuta, super quibus iudex ex officio p̃cedit.*
15 *Clausula, omni meliori modo,& sup quibus, producit effectũ.*
16 *Remedia multa pro possessione recuperanda.*

CON-

CONSILIVM CXXVI.

1 Nullitas sniæ: qa termini nō seruati,† tollit ex facultate ɔcessa Gubernatori, ī qua patet, in oīb. causis ēt cōmissarijs, & delegatis posse ꝓcedere terminis non seruatis, insup ex stilo ꝓducto euacuat alia nullitas ex aduerso opposita, ꝑlationē sniæ optimè, & ritè ꝓcessisse die veneris: cū ī causis delegatis qñ Gubernator ius dicit, debet illa die ius dicere, q̄ obseruat̃ p Rotā, & alios iudices cōmissarios, ꝙ fuerit cōmissa cā sup vi turbatiua, & demū snīa lata fuerit sup interdicto recuperandæ, qđ vr̃ fieri iure nō potuisse ex deductis ex aduerso. Aduertendum est, ꝙ petitio ipsorū actorū, & demū snīa desup lata nedū cōplectit̃ interdictū recuperādæ, sed etiā interdictū retinendæ, clarè patet ex verbis petitionis, & sniæ,
2 & ꝙ p̄dicta rectè & ritè ꝓcesserint oñdit̃. † Cōsiderādo nāque interdictū retinendæ in eo ipsi actores obtinere debēt: cū de antiquiori possessione docuerint, insup & de alijs reqsitis ad
3 obtinendū sup dicto interdicto, † possessio aduersarij iunior clādestina est, q̄ nō iuuat. c. licet cām, vbi plenissimè scribē. de ꝓb. Bar. in l. si duo. ff. uti possid. & in l. 1. C. eo. p Alex. ɔs. 110.
4 1. vol. & ɔs. 82. 2. vol. & ɔs. 8. 5. vol. p Cur. ɔs. 24. † Eo ēt: cum actores tpe turbationis fuerint in possessione, & hoc stāte psu
5 munt̃ possedisse ēt tpe litis ɔtestatæ, † quo ɔsiderato in materia turbatiua obtinendū sufficiēs est remediū; vt declarat Are. in §. retinendæ, instit. de interdi. col. 3. versic. sed an sufficit. & Host. Io. And. But. & Abb. in c. cū ad sedē, de restit. spol. col. 6. & in decis. ɔs. Neapoli. 394. ꝙ aduersarij turbauerint facto, & verbo, doctū est, facto p ea q̄ dicit iurecōsult. in l. vim facit. ff.
6 de vi, & vi arma. † & ex plenè not. p Mod. in d. c. licet cām, &
7 Alex. ɔs. 82. 2. vol. † ubi tangit de turbatione, q̄ inducit̃ ex locatione, vt est in casu p̄nti, & ēt p Anch. ɔs. 244. ad p̄dicta, quod refert Fel. in d. c. licet cām, col. 9. & 10. vbi tangūt de turbatio
8 ne, q̄ inducit̃ p sequestrū; vt est in casu p̄nti. † Prout ēt: qa aduersarij opponentes se iudicio turbare dñr, ut p Lap. alle. 65. & seq. & 72. & p Mil. in ver. actor. & in verb. turbatio, & latis-
9 simè p Bar. & alios scrib. in l. si prius. ff. de ope. no. nūc. † Ad qđ ēt: quia aduersarij negātes nos possidere turbare dicunt̃, not. Bald. in l. 1. col. 5. vers. 2. oppono. C. vti possid. & Barto. in l. 1.
10 §. huius aūt. ff. eo. tit. & in d. decis. 394. ɔs. Neap. ¶ † Nec dicat̃, interdictū vti possid. cessare, ex quo ipsi actores amiserunt naturalē, & ciuilē possessionē: cū viderent aduersarios possidere, & dubitarent se posse repelli, quo casu debuerūt intentare interdictū recuperādæ, & nō retinēdæ p ea, q̄ no. in l. qđ meo. §.
11 fi. & in l. clā possidere. §. q ad nūdinas. ff. de acq. pos. † Nā ꝓcederet obiectio, si actores desiissent ingredi possessionē dubitātes, ne deiicerent̃, qđ minimè fuit: solùm. n. dubitātes, ne rixā incurrerēt, & ne aliquis de ꝑsona offenderet̃, possessionē petierūt sequestrari, quo casu retinuerūt ciuilē: ut est tex. & ibi gl. ī l. licet. C. de acq. pos. quā sequit̃ Bar. ibi, & not. Pau. de Cas. in
12 d. §. q ad nūdinas, hoc mō saluans gl. ibi, col. pe. † Potuerunt insup, & rectè intentare interdictū recuperandæ, cū. n. ꝓbauerint se possedisse, & aduersarij ɔfitent̃ spoliasse, hñr reqsita ad obtinēdū in illo. c. significantib. de offi. deleg. c. cū ad sedē, cū alijs simi. de resti. spol. & iuxta plenè not. in vulg. §. nihil cōe.
13 p oēs. † Qđ ēt remediū retinēdæ & recuperandæ insimul, & semel potuerūt intentare, deducit̃ ex no. p Bal. in l. si de ꝓprietate, col. pen. C. si a no. cōpe. iudi. & p ea q̄ hñr p Rot. in no. in tit. de resti. spol. secunda; cū. n. pendente iudicio sup vi turbatiua sequutū fuerit spoliū, iudex debet sup vtroq; ꝓnūciare possessionē, videlicet restituēdā, & ea restituta cessandū a molestatione & ꝑturbatione, decisio est ī p̄ūcto ɔs. Neap. in ordi. 156. ꝓ parte, & bñ faciunt no. p Abb. & alios in c. veniēs, col. 6. & seq. de præscr. ad qđ decisio Bisign. 9. in ord. de resti. spol. & ea q̄ no. p Inn. in c. ex tenore, de rescr. & Fel. in c. licet Heli. de si-
14 mo. in 10. limita. † ɔcludentes, attendi debere ꝓsequuta, ex quib. iudex ex officio ꝓuidet, & q̄ potissimè attendi dēant. l. sub ꝑtextu, la 2. vbi Bart. & alij. C. de transa. & l. super reb. de
15 arb. cū si. † Prout ēt illa clausula omni meliori mō &c. & super quib. & c. p no. in l. edita. C. de eden. inst. de act. §. 1. Pan. in c. 2. de ordi. cogn. & latissimè per Maria. in c. significantib. de
16 libe. obla. 13. art. prin. † & quia plura remedia introducta sūt ad possessionē recuperandā, de quib. p Mod. in l. rē q̄ nobis. ff. de acq. poss. inter q̄ illud est, qñ interuenit violentia ex l. inuasor. C. vnde vi, & qñ sine violentia, illud de quo in l. fi. eo. tit. de quib. per Pau. de Cast. in d. §. qui ad nundinas. in fi. & quodcunq; remedium consideretur, sufficiens est, siue. n. coniunctim, siue separatim intentata appareant, idem habetur effectus, stantibus superius deductis. Paris. Rom.

SVMMARIVM.

1 *Pactum de non diuidendo, & quòd res remaneat perpetuò communis, regulariter non valet, & per totum.*
2 *Fallit, si appositum esset iuramentum, & nu. 3.*
4 *In re propria potest apponi pactum obligans rem.*
5 *Pactum consideratur vt pars precij.*
6 *Pacto fieri potest, quòd res sit communis, & seruiat vtrique.*
7 *Contractus nullus redderetur, si conditiones in illo appositæ non seruarentur.*
8 *In contractu reciproco, actio non cōpetit illi, qui non obseruat.*
9 *Pactum istud non est turpe, nec simpliciter fuit factus, sed adiectis causis.*
10 *In re propria potest apponi seruitus.*
11 *Seruitutes sunt perpetuæ, etiam reales.*
12 *Reales transeunt ad omnes cum ipsa re, & nu. 13.*
14 *Diuisio rei, quæ esset inefficax, non est petenda, nec concedēda.*
15 *Contrahentium mens attendi debet.*
16 *Seruitus consideratur super quolibet cespite, & propterea facit cessare diuisionem, & adiudicationem.*

CONSILIVM CXXVII.

1 Licet pactū† de nō diuidēdo, & ꝙ res remaneat ꝑpetuò cōis, rl̃r nō valeat, nec teneat, vt hr̃ in l. in hoc iudicio. §. si ɔueniat. ff. cōm. diui. & in l. fi. C. eo. & plenè in l. si nō
2 sortē. §. si cetū. ff. de ɔdi. indeb. cū alijs ɔcor. † Tñ istud ꝓcedere nō vr̃, qñ fuisset appositū iurm̃, vt est in p̄nti casu, rōne. n. iurī tale pactū remanet firmū, & validū p ea, q̄ no. in auc. sacramenta pub. C. si aduer. vēd. & in l. si qs ꝓ eo. ff. de fideius. p Bar. & q̄ p Cano. in rub. & c. cū ɔtingat, de iureiur. & in c. quāuis, de de pac. lib. 6. & in puncto est decisio Alb. de Ros. in d. l. fi. C. cōm. diui. & hāc partē vr̃ sequi Ias. in d. §. si centū. col. pen. vbi
3 rñdet ɔs. Alex. † qui ɔ̄rium voluit, ut ibi p eū, de qua materia iurī, & de pacto de non diuidendo iurato p Corne. ɔs. 44. qm̄ 3. lib. vbi vr̃ innuere, iurm̃ tenere in casu in quo ligat, & licet pactū nō teneret, tñ diuisio est facienda s̄m tenorē ɔdōnū ap
4 positarū in pacto; ut nulli afferatur p̄iudicium, † & quamuis istud esset sufficiens, & ɔcludens, tñ vlterius ɔsiderādū est, nā res vendita Benedicto auctori aduersarij in totum fuit Ioannis auctoris Dominici principalis, & Ioannes vendidit Benedicto pacto adiecto, ꝙ nunquā res diuideret̃, nec per emptorem, nec p eius heredes, ɔ̄ñr in re ꝓpria pactū istud potuit apponi, vulg. l. mādata. C. manda. & appositum seruandū est. l. 2.
5 C. de pact. inter empto. & uēdi. † Eo maxime: quia ꝓ minimo precio apparet vēdita, & pacta, & ɔuentiones pars precij sunt, & ideo oīmodè seruanda. l. fundi partem. ff. de ɔ̄hen. emp. & plenè per doct. in l. lecta. ff. si cer. pet. & l. petens. C. de pac. &
6 in l. iurisgentium. §. igitur nuda. ff. eo. † stante itaq; modicitate precij, & ɔdōnib. appositis, mēs vera ɔ̄hentiū fuit, ꝙ res vēdita esset cōis, & seruiret ipsis ɔ̄hentib. s̄m ɔdōnes appositas, quæ a quocunque possessore seruari debent: cum sint reales, vt hr̃ in l. 2. C. de pact. conuen. & in l. fi. fine cens. vel reliqui.
7 & no. in l. fi. C. de reb. eccle. non alien. † & si conditiones non seruarentur, esset inducere inualiditatem dicti ɔ̄ctus; cum factus appareat sub dictis conditionibus, quæ non obseruatæ reddunt ɔ̄ctum nullum, per ea quæ notantur. ff. de condi. & demon. per totum, & per Bal. in l. Aretusa. ff. de sta. homi. & in l. si pecuuiam. ff. si cer. pet. & insti. de uerb. obl. §. oīs, & in §. ex
8 ɔdōnali, cum alijs vulga. † ad quod ēt facit, nam talis ɔ̄ctus est reciprocus, & continet reciprocas ɔdōnes, quo casu vni parti ū nō seruanti eas, actio non potest competere, vulg. l. Iuliatius. §. offerri. ff. de ac. emp. & ea quæ per Mod. insti. de excep.
9 cum concor. ¶ † Nec dicatur tale pactum reprobari a lege in odiū apponentis: qm̄ nullum continet enorme, nec turpe, nec simpliciter fuit appositum, ꝙ nō diuideretur, sed adiectis causis, ut deseruiret illis ɔditionibus, de quibus in eo, quæ iustissimæ sunt, & utranque continet utilitatem, q̄ non nocet opponenti, & exprimenti, ut in simili p Bart. & alios in l. si filius. §. diui.

diui.ff.de leg.1.& q̃ in l.qui Romæ.§.cohæredes.ff.de verb.&
10 ꝑ Bal.in l.ea lege.C.de ꝯdi.ob cau.cũ ſi.† Præterea aduertendũ; nã iure ꝑmittente Ioãnes vẽditor in re ſua, quã vendebat Benedicto,potuit apponere ſeruitutes,vti appoſuit,erat.n.res ꝓpria ipſius venditoris,in qua pactionib.& ſtipulationib. licitè potuit apponere ſeruitutes, vti appoſuit, inſti.de ſerui.§.1.
11 & in l.1.cõm.pd. ff.cũ uulg.† Et ſeruitutes appoſitæ oẽs ſunt ꝑpetuæ,& reales,vt eſt illa de immũdicijs,& ſpurcitijs nõ projciendis,nec de ſtabio,& illa,ne ibi ędificet,& illa,de ponẽdo pannos ad feneſtras,& illa,de explicando granũ,& bladũ,quę oẽs reales ſunt,inſti.de ſerui.ff.eo.ferè ꝑ totũ, & in l.altius.C. de ſerui.& aqua.& plenius ꝑ Cępo.in ſuo tra.de ſerui.& potiſſimè in rub.de ſerui.altius nõ toll.& in rub.de ſerui. ne lumi.
12 offi.& in rub.de ſolo, ſeu area. † & q̃ reales trãſeũt cũ ipſa re, ad quoſcunq; tes ipſa ꝑueniet,& ſeruãdæ ſunt ſpecificè a poſſeſſorib.dictarũ rerũ: cũ ſint onera realia. l. 2.§.1. l. ſi forte.§. pe.ff.ſi ſer.vẽd.l.cũ fundo.ff.de ſerui.ruſt.pd.& facit text.in l. iuriſgentiũ.§.pactorũ.ff.de pac.& in l.ſi tibi decẽ.§.pactũ, & ĩ
13 l.cohæredi,cũ l.ſeq.e.ti.cũ vulg.† ad qđ faciũt no.ꝑ Bar. ꝑ illũ tex.in l.ſi creditor.§.ſi.ff.de diſtr.pig.& q̃ ꝑ eundẽ in d.l.ea lege,& ibi Bal.col.2.& 3.C.de ꝯd.ob cau. & qđ ꝑ Bart.quẽ ibi oẽs ſequunt̃ in d.§. diui,col.3.in fi.& col.4.in prin. & q̃ ponit Bar.in l.1.§.qđ aũt ait.ff.de ſupfi.& in l.ſi qs poſſeſſionẽ. ff.de acqu.poſ.& q̃ hñr ꝑ Mod. poſt antiquos in l.ſi quis id qđ.ff.đ iur.om.iud.vñ cũ d.Io.vẽditori licitũ fuerit in re ſua vendita apponere dictas ſeruitutes reales q̃ ſemꝑ trãſeũt cũ ipſa re, & a quocũq; poſſidẽte rẽ ipſam ſeruãdæ ſunt,ꝯñr nõ põt ædificari ibi, nõ pñt ꝓijci ſordes & alia ĩmũda, nec ſucceſſores Io.vẽditoris pñt explicare granũ,& bladũ, ad quid igit̃ petitur diuiſio ipſius: cũ ſi diuideret̃ nullũ afferat̃ cõmodũ aduerſario, q̃ in ea re nõ p̃t ædificare,nec ꝓijcere ſordes,& ĩmũda, ceſſabit
14 † itaq; diuiſio,q̃ eſſet inefficax ꝑ ea,q̃ in ſimili no.in l.ad ꝓbõnẽ.C.de ꝓb.& actus eſſet fruſtratorius,quod nõ dicẽdũ,arg.l. quoties.de reb.dub.& l.nõ ſolemus.ff.de act.& obli. cũ ꝯcor.
15 † Ex quib.clarè colligit̃ mentẽ ꝯhentiũ,q̃ attendenda eſt, ut ĩ d.§.pactorũ,& plenè hr̃ in l.in ꝯdõnib.primũ locũ. ff.de ꝯdi. & dem.& in l.inter ſocerũ.ff.de pact.dota.fuiſſe, ꝙ cũ res vẽdita fuiſſet ꝓpria d.Ioãnis,ꝙ reduceret̃,& fieret cõis cũ Bñdicto emptore,& hr̃dib.amborũ ad effectũ, ꝙ deſeruiret ambob. & eorũ hr̃dib.& ſucceſſorib.in ſupradictis ſeruitutib.q̃ licitè potuerũt apponi,& appoſitæ ſeruandæ ſunt,& cũ dẽant ſeruari, inducũt diuiſionẽ nõ faciẽdã, maximè cũ petat̃ ſine effectu,
16 † cũ res vẽdita hẽat deſeruire dictis ſeruitutib. q̃ ſuꝑ toto, & qualibet eius ꝑte poſitæ ſunt, diuiſio ipſius cõmodè fieri non põt,quo caſu pactũ de nõ diuidẽdo eſt validũ, ut inſti. de offi. iud.in §.pen.& fi.& l.ſed & ſi res.ff.cõm.diui.cũ ſi.nec dẽt vni adiudicari,vt vr̃ notari in d.iur.qa ꝑ adiudicationẽ ſeruitutes appoſitæ nõ ſortirent̃ effectũ,qđ nõ dicendum. Par.Ro.

SVMMARIVM.

1 *Ius patronatus ex quibus colligatur constructum ab Episcopo vt ordinario.*
2 *Et ex quibus appareat fundatum vt ecclesiasticum.*
3 *In dubio præsumendum est ecclesiasticum.*
4 *Ecclesiasticum etiam præsumitur ex translatione.*
5 *Papa potest disponere de iure patronatus ecclesiastico.*
6 *Ius patronatus constructum ab ordinario ex quibus bonis præsumatur dotatum.*
7 *Ecclesiasticum præsumitur, si dotatum apparet ex bonis quæsitis ex fructibus ecclesiæ.*
8 *In dubio idem, & nu.9.*
10 *Iuri patronatus laicorum Papa an deroget.*
11 *Et quid si eßet regium.*
12 *Quid si dotatio est mixta partim de bonis laicalib. & partim ecclesiasticis.*
13 *Ius patronatus mixtum regulatur vt ecclesiasticum.*
14 *Et quid respectu derogationis.*
15 *Relatum attendi debet.*
16 *Res donata ecclesiæ nihil habet vlterius laicale.*
17 *Et in illis donatis solùm consideratur ecclesia donataria.*
18 *Expræßio facta ad effectum demonstrationis non producit aliũ effectum.*
19 *Episcopus in bonis aliũde quęsitis põt habere hæredẽ, quẽ vult.*
20 *Si personæ, ad quas est translatũ ius patronatus, sunt ecclesiasticæ, etiam illud erit ecclesiasticum.*
21 *Et quid quò ad effectum derogationis.*
22 *Vnio igitur illius erit valida, si consenserunt illi, ad quos fuit translatum.*
23 *Et si patroni laici tacuerunt per quatuor menses post prouisionem factam.*
24 *Stilus cancellariæ attendi debet.*
25 *De laicis patronis quando non est facienda mentio.*
26 *Patroni putatiui non sunt in consideratione.*
27 *Et quid iuris, quando fieret vnio.*
28 *Doctor intelligi debet secundùm decisiones, quas allegat.*
29 *Declaratio consi.Cardi.quò ad vnionem, & nu.30. & seq.*
30 *Vnio ex quibus causis concedatur, & nu.31. & seq.*
35 *In vnione patroni debent consentire, & nu.36.*
37 *Cogitatio in genere, an tollat surreptionem.*

CONSILIVM CXXVIII.

In capella Beatę Marię ꝯtigua eccleſiæ cathedrali duplex cadit ꝯſideratio,vna reſpectu fundationis,alia reſpectu dotationis. Quò ad primã attẽtis literis fundationis,ibi,ĩ caſtro nr̃o, & ibi, iuxta ecclã cathedralẽ &c. fundata apparet in fundo, & ſolo eccleſiæ.Rurſus fundata, & ꝯſtructa a Ioãne Archiepo pſona eccleſiaſtica,& ut ab ordina-
1 rio. Qđ†patet ex verbis fundationis,ibi,Ioãnes Archieps &c. & ibi,auctoritate nr̃a ordinaria &c. ad q̃ not.in c.qm̃ Abb.cũ
2 ſi.de offi.deleg.† Iſtis ꝯſideratis in d. capella ius patronatus,ſi qđ ꝯſiderari põt,attẽto capite fundationis nõ põt iudicari,niſi merè eccleſiaſticũ, ꝑ not.in c.cũ aũt, in c.cũ pp, in c.cũ paſtoralis,& c.cũ dilectus,de iur.pat.& plenè ꝑ mod.in tract.de iu.pat.in ver.ius.q.7.& in uerbo, eccleſiã fundauit,& verbo,
3 ꝯſtruxit,& † licet ex p̃dictis ſimus in caſu claro,tñ ſi eſſemus ĩ dubio,adhuc idẽ dicẽdũ, ꝑ ea q̃ in ſimili dicit Fel.in c.ex lr̃is,
4 col.1.de ꝯſti.& dicet̃ inferius.† Attẽta igit̃ origine eccleſiaſticũ eſt.Attẽta inſuꝑ trãſlatione idẽ,voluit.n.idẽ Archieps poſt eius mortẽ dictũ ius trãſire ad capitulũ,& canonicos; vt hr̃ in c.vnico,de iu.pat.lib.6.& ꝑ Rot.in antiq.eo.tit.deciſ.8.& per
5 Fel.in trac.qñ literæ apoſtolicæ &c.col.7. † Conſideratis iſtis potuit Papa de dicta capella diſponere: ut plenè in d.c.vnico, & d.c.cũ dilectus,& ꝑ Fel.in d.tra.& ꝑ Rot.in no.62.de p̃b.1. in ordine,vñ attẽto capite fundationis clã illa latiſſimè extẽdẽte,abſq; dubio includit caſum nr̃m,& tota fundatio,ut iacet, narrãda eſt,in quo nõ eſt dubitãdũ,cũ Papa potuerit,& voluerit abſq; eo,ꝙ expreſsè derogauerit, ut in locis pall. ¶ Quò ad ſecũdã ꝯſiderationẽ reſpectu dotationis aduertẽdũ eſt,ꝙ d.Io. Archieps inter alia dotauit de quodã molẽdino eccleſiæ Strigonien.patet ex lr̃is dotationis,res iſta eccleſiaſtica eſt.Rurſus dotauit in duas domos poſitas in caſtro Budẽ. Iterũ dotauit de uillis Hemerẽ.& Lijbicẽ.in intricen.& trinchinen. cõmitatib.emptis a Regia maieſtate,nõ apparet de qua pecunia emptæ fuerint a Regẽ,minus qualr̃ dictę domus eẽnt Archiepi,
6 & ad eũ ꝑuenerint.† Vñ cũ nõ apparẽt,ꝙ domus eẽnt p̃rimoniales,vel ꝙ dictæ domus, & villæ eẽnt de pecunia p̃rimoniali,vel induſtriali. Iterũ cũ nõ appareat d.Archiepm habuiſſe p̃rimoniũ amplũ, nec pecunias ex eo ꝓueniẽtes, minus appareat,ipſum fuiſſe ĩduſtrioſum,q̃ ꝓbãda erãt, Bar.ĩ l.ſi forte.ff. de caſtr.pec.& no.ĩ l.ſi dona.C.de coll.Quinimmo cũ ex ꝯrio notoriũ ſit,dictũ dotãtẽ fuiſſe Archiepm,& Strigonẽ. & hñtẽ ſingulis annis ĩ redditib. ꝓfuſiſſimas pecunias,ꝯſideratis iſtis: cũ in ꝯriũ aliud nõ vigeat, ꝓculdubio dicẽdũ, & domos & villas p̃dictas emptas ꝑueniſſe ad ipſum Archiepm ex redditib.
7 d.Archiepatus.† Cõſequẽter eſſe bona eccleſiaſtica , ut hr̃ ĩ c. 1.3.& fi.de pec.cle.& in c.cũ in officijs, & in c.relatũ,& in c. cũ eſſes,cũ alijs ſi.de teſta.& licet iſta ſufficiãt; tñ ſi eſſemus ĩ
8 dubio,idẽ dicẽdũ.†Qñ.n.clericus dat dotẽ,nec apparet, ꝙ de bonis p̃rimonialib. vel eccleſiaſticis,in dubio dicẽdũ,ꝙ de eccleſiaſticis,bona eſt deciſio Fel.in d.c.ex lr̃is, col.1. quẽ ꝯſideratis ſupradictis ꝯiecturis ſequit̃ Roch. in trac. de iur. patr. in
9 ver.ius.q.4.† Ad quę rõ allegata ꝑ Fel.in d.c.ex literis, & quæ not.in fi.in l.2.C.de acq.poſ.& ꝑ Bar.in l.gerit,de acqui.hęre. & quæ in l.meritò.ff.ꝓ ſoc.cum ſim.ad quæ glo.in c.apoſtolicus.12.q.2.Abb.in c.audientiam,de eccl.ædifi.Roch.in verb. eccleſiam fundauit.q.7. vbi in dubio dr̃ eccleſiaſt. dotauit, & vlti-

& vltimò d. Archieps de villis vocatis Aschcospalta, & Boisibi
donatis à Regia maiest. ꝓut ex literis Regis &c. respectu istius
rei datę ī dotē orit difficultas, ꝙ dotatio fuerit de bonis laici,
quo casu p Papā nō fuit derogatū, ex quo expssè debuit dero-
10 gari.†Nec expssio supplet p clausulā latissimè extēdētē; cū de
11 laico dēat fieri mētio, ut hř in d. decis. 1. de pb. cū si.†Et est rľa
cācellariæ, & eo fortius; qa laicus Rex, ut ī pūcto dicta regula,
& p Fel. ī d. trac. In hoc aduertēdū est, ꝯcesso.n. ꝙ dictæ villæ
datæ a Rege puenerint ad Archiepm ut bona laici, & sic ꝯside
rent ut laicalia; tñ ipse Archieps dotās, nedū dotauit de dictis
12 bonis datis a Rege, sed de alijs, de quib. s. † quo casu dotatio
est mixta, partim de bonis laicalib. & partim ecclesiasticis, quo
casu attēdēdū est illud, qđ magis pualet, & sic molēdinū do-
mus, & res emptę, q̄ sunt maioris valoris, q̄ uillę donatæ, arg.
eorū, q̄ no. ī l. Aristo. ff. de don. & ī l. 1. ff. de æstimato. actio. cū
13 cōcor.†Præterea, qñ ius pat. est mixtū laicale & clericale, regu-
lat ut ecclesiasticū, ut p gl. ī d. c. vnico, & ī cle. fi. ī uer. plures, in
fi. eo. ti. & p Abb. ī c. eā te, de iur. pat. & p Roc. ī d. trac. ī ver. ius.
14 q. 2. & 3.†Et licet respectu derogationis aliq teneāt ꝯriū; tñ lo
quunt ī diuerso casu, qñ patroni sūt partim laici, & parti cleri-
ci, sed qñ est pronus unicus, & clericus, & dotat parti de bonis
ecclesia. & parti de bonis laicalib. tūc pualet illud, qđ est potē
tius, in casu nřo ita est, ergo &c. arg. l. qrit. ff. de sta. ho. cum si.
15 ¶†Rursus aduertēdū, ꝙ archieps dotat đ bonis datis a Rege,
de qua donatione se refert ad lřas, ergo literæ donationis rela-
tę sunt attēdēdę, vulg. l. asse toto. ff. de hęr. īst. & l. si ita scripse-
ro. ff. de ꝯd. & dē. literę donationis dñt, Regē dedisse archiepo,
cū facultate alienādi, & disponēdi ad libitū ipsius archiepi,
ex q̄b. uerbis Rex ī dictis reb. donatis abdicauit a se oē dñiū, &
oē ius, qđ ī illis habebat, q̄ trāslata fuerūt in archiepm donata-
riū. vñ Rex nō est amplius ī ꝯsideratione, ꝯñr de eo nulla habē
da mētio, & sic nō ob. regula cācellariæ, & alia ī ꝯriū adducta.
16 †Cū.n. in reb. donatis reseruauit sibi ius psētādi, vel aliud, qđ
esse debebat. c. nobis, de iur. pat. & p Cal. ꝯsi. vlt. eo. tit. & Mod.
17 ī c. ex pte. 5. col. 1. de rescr.†Est ergo solˀ ꝯsiderādus archieps
donatarius, ī quo si dicimˀ dicta bona donata ītuitu dignitatis,
& ecclesiæ, & pp seruitia, q̄ fecit Regi tāq̄ ꝯstitutus ī dignitate,
nō aūt tāq̄ priuatus; cū officiū cācellariatus fuerit sp vnitiuus
dignitati archiepāli Strigo. & ipe archieps pstitit seruitia Regi;
eo qa ꝯstitutus ī dignitate archiep. aliàs sine ea tāq̄ priuatus nū
q̄ pstitisset: tūc res est clara, ꝙ ēt dicta bona sunt ecclesiastica p
18 iura superius allegata. s. c. cū ī officijs. c. relatū, cū si.†Si uerò ꝯ-
sideramus dicta bona donata archiepo tāq̄ laico, & penes ip-
sum dicta bona donata fuisse, uti penes laicū: tūc cadit alia sub
tilis ꝯsideratio, ī qua aduertēdū, ꝙ archieps dotādo exprimit
dicta bona donata à Rege nō ad effectū, ꝙ Rex deberet esse in
aliqua ꝯsideratione, ut. s. sed ad effectū demōstrationis; vt dif-
ferat ī alijs reb. emptis a Rege, arg. eorū, q̄ notant ī l. forma. ff.
19 de cēsi. & ī l. demōstratio. ff. de cōdi. & de.†Cōsiderādo igit ar
chiepm ut laicū in dictis bonis, respectu dictorū bonorū ipse
archieps potuit hře hrdē, quē uolebat; ut not. ī c. 1. de iur. pat.
sed uoluit eo uiuo dicta bona donata esse ppetua dictæ capel-
læ, & eo mortuo dcm̄ ius pat. trāsire ad capitulū, ex qua trāsla-
tione oē illud laicale, qđ poterat ꝯsiderari penes archiepm,
fuit extictū, & ī nihilū redactū, & solū ꝯsiderādū est ius, qđ ui-
get ī illis, ad quos trāslatio facta ē: cū itaq; canonici, & capitu
20 lū, ad quos trāslatū fuit dcm̄ ius, sint psonę ecclesiasticæ, †Er-
go ecclesiasticū dicēdū, & ꝯsiderādū; ut ī pūcto de pdictis est
tex. ī d. c. vnico, de iu. pat. lib. 6. & tex. iūcta gl. & ibi scrib. ī c. di
lectus filius, de pb. cū si. & do. ī c. 2. de pb. lib. 6. & p Fel. ī d. tra.
21 col. antep. ver. limita 6.†Vbi allegat Maria. & dicit quò ad effe
ctū derrogationis iudicari hoc casu ecclesiast. dato ꝙ olim fue
rit laicorū; qa cessat rō retrahēdi laicos &c. & sic est puētū ad
casū a quo si ab initio ita esset, Papa uoluit, & potuit derogare,
22 †ut. s. Vltimò ꝓ nūc ꝯsiderandū est, ꝙ laicus in casu psenti nō
poterat ꝯsiderari, nisi Rex uiuēs tpe unionis tāq̄ successor Re-
gis donātis. Iterū nō poterat ꝯsiderari nisi successor archiepi, q̄
in capella est capitulum, sed ad effectū unionis, de qua agit, &
Rex, & capitulū successores, si ꝯsiderari debēt, supplicarūt, &
nullus alius poterat lædi, ergo necessariò ꝯcludendū, dictam
vnionē, vel dispōnē validissimā, arg. eorū q̄ notā. ī l. 1. §. quęsi-
tū. ff. ad treb. & ī l. 1. ff. de auct. pstā. & q̄ no. ī cle. si una, de reb.
23 eccle. nō alie. & ī l. nō solū. §. necessitatē. C. de bo. q̄ lib.†Ad q̄:
nā patroni ēt laici, si post ꝓuisionē, quā sciebāt, tacuerūt p qua
tuor mēses, talis ꝓuisio remanet ualida, dato ꝙ ī ea de iu. patr.
laicorū nō sit dictū, ut firmat Car. in cle. 1. mihi col. 8. uers. sed
post lōgā, & latè p Fel. in d. tra. col. pe. uers. limita decimò, quā-
to fortius ī casu nřo, vbi expressè supplicarūt &c. de supplē. ne
24 gli. pl. c. 1.† Quib. oīb. nedū simul iūctis, sed specificè, & de p
se ꝯsideratis ꝯcludēdū est, & inspecto capite fundationis, & ca
pite donationis, dictā capellā iu. pat. ecclesiastici, & de bonis
ecclesiasticis dotatā esse, Papāq; uoluisse, & potuisse derogare,
dictāq; clausulā importare plenā narrationē, & fundationis,
& dotationis, & hoc potissimè attēto stilo cācellarię, iuxta no.
25 ī l. minimè. ff. đ legib.†Facit ī sup rō bona: qa dato, ꝙ tpe vnio
nis posset ꝯsiderari aliqđ laicale ī d. capella: tñ tūc tpis nullus
laicˀ erat ī aliqua quasi possessione iu. pat. quo casu nō erat ne
cesse de illis facere mētionē: ut p Inn. ī c. cū eccľa, de cau. poss.
& ppr. & p Cal. ꝯs. 69. vacāte quadā, ī fi. & Fel. ī d. tra. co. pe. ver
26 si. limita 9.† ad q̄: qa putatiui nō sunt ī ꝯsideratione, vt ibidē
colligit, & hř ī rľa, nō pstat īpedimētū, & p Fel. ī c. ex tenore, đ
rescri. & ī c. gratū, de offi. deleg. Vñ de eis mētio faciēda non
27 erat, & iō gr̄a nō surreptitia ex dicto capite.¶†Nō obstāt pdi-
ctis, quæ ponit Fel. ī d. tra. col. antep. & pe. uers. limita 7. dū vř
ī nuere, pdicta nō ꝓcedere, qñ fieret vnio, uti vř esse ī casu nřo
&c. Nā bñ aduertēdo nihil facit ī ꝯriū, immo ꝓbāt directò, &
firmāt, quę s. diximus, qñ lit, ibi Fel. ponit casus, ī quib. Papa
nō hēt necesse facere mētionē de patronis laicis, iter quos di-
cit, ꝙ si patronus laicus hēt ī ecclesia ꝯuētuali ius patr. honori
ficū, & quò ad alimēta, & Papa ꝓuidet nulla facta mētiōe de
dicto iure laicorū, nihilominus ualet ꝓuisio, nisi fieret unio
illius cōuētualis ecclesiæ ad aliā, ad utrūq; ꝓbādū allegat con.
28 Card. ī ordi. mihi 96. incip. Papa vniuit quādā abbatiā,†& ni-
hil adducit aliud, vñ intelligi dēt ſm cons. alleg. vulg. doctr.
29 Bar. ī l. nō solū. §. si liberationis. ff. de lib. leg. cū si.† Cōsiliū ue-
rò alleg. Card. nō dicit hoc, immo ꝯriū, & in pūcto probat ea,
quæ s. diximus. nā ī facto dicti cōsilij vnio nō ualuit; eo qa fal
sū fuit expositū circa tenuitatē ecclesiæ, cui fiebat vnio, itē qa
ī loco nemoroso, & ꝙ abbatia regebat p solū Abbatē, & ꝙ ꝯdō
ecclesiarū illarum melioraret, & ꝙ abbatia erat tenuis, item
nulla fuit facta mētio de patronis laicis habentib. ius honirifi-
cū, q̄b. iūctis, & quorū interetat, nō debuit fieri; tū qa scāda-
lū oriebat, quæ ī facto ibi narrata erant falsa, & ideo nimirū si
vnio illa cōcurrentib. tantis causis non valuit, super quib. oīb.
causis ibi Cardi. se fundat in fi. cōsi. ibi, quib. simul iunctis &c.
30 †Quæ in casu pnti penitus cessant; oia. n. narrata Pōtifici fue-
rūt, & sunt uera, nullū scādalū orit, cultus diuinus & seruitiū
auget, iuxta not. ī c. ex parte, de cōsti. fuit & est plusquā neces-
31 saria attenta notoria paupertate: ut ī c. cōsti.† & in cap. expo
suisti. de præb. in c. 1. de reb. eccle. nō alien. in 6. & in c. vnio,
32 cū si.† & in fauorē piæ causæ vulg. l. sunt personæ. c. fi. de re iu-
33 di. † tū qa lōgo tpe possederunt virtute vnionis, vulg. §. com
34 modū † tū quia si qui patroni poterāt ꝯsiderari, ꝯsenserunt ex
presse, iuxta. c. suggestum. de iu. pat. & ibi Inn. & alij. obstare
35 † igit nō hēt mō aliquo. Rursus qñ fit unio, patroni debēt ꝯ-
sentire, ut d. c. sugg estū. in casu nřo ꝯsenserūt, ut s. ergo ī diuer
so casu, sup qua rōne Card. se fundat; quia inuitis patronis, &
oriret scādalū: ut patet ibi, in uer. quoad cām secundā. Rursus
36 ī ecclesia conuētuali †ibi patroni erant laici, & habebant ius
honorificū & alimentorū. vñ illis inuitis nō debuerūt priuari
cū de eis ac de iure pat. nulla fuisset facta mentio in unione, in
casu nřo expressè derogatū est iuri patr. Itē hoc ius patronatus
ecclesiasticū est, ut. s. rursus patroni cōsenserunt, sumus itaq;
in casu penitus diuerso. Prout, nā unio ibi ruit: qa surreptitia, ī
nostra nulla est surreptio, & si qua esset, sanata est ex illa clausu
37 la, & si ex narratiua, in qua† Papa reuocauit oīa & saltē in gñe
cogitauit, iuxta not. in c. in nostra. de rescri. l. sub prætextu. C.
de transf. cū vulg. Ad quod, nā in d. consi. patroni quò ad ius ho
norificū & alimentorū semper fuerunt & tēpore unionis erāt
laici, vñ nimirū si eis inuitis nō debuit fieri in casu nostro, si
quod laicale erat, respectu alicuius rei datæ in dotē capellę, il-
lud fuit extinctū per trāslationē factā ab eodē dotante ī perso
nā ecclesiasticā: ut in d. c. unico, & superius est dictū. & sic ī ca
su. penitus diuerso, Fel. ergo malè allegat, & Card. in d. cōsi. te-
net bene consideratus pro hac parte. Parisius Rom.

S V M M A R I V M.

Aqua propria alicuius quādo dicatur, & quādo non, & nu. 2.
1 *Aqua propria alicuius quādo dicatur, & quādo non, & nu. 2.*
3 *Tertius, qui nō habet proprietatē aquæ, nō potest impedire.*

4 *Et quid si aqua egressa est possessionem, in qua nascitur.*
5 *Aquæ commoditas potest capi ex publico.*
6 *In aquarum ductu quid sit inspiciendum, & considerandum.*
7 *Aqua publica ex quibus possit dici.*
8 *Aqua publica an dicatur, & sit communis.*
9 *Et primo occupanti conceditur.*
10 *Et quid si longissimo tempore, fuit occupata & tanto, in cuius contrarium &c.*

CONSILIVM CXXIX.

1 Constat †Aquam, de qua litigatur, ortum, & originem non hře in fundo supradicti Vinc. nec ibi nasci, ɔñr non potest dici propria ipsius, & sic sumus extra terminos. l. fluminum, in fi. & l. Proculus. ff. de dam. inf. cum alijs quæ citantur per Cępo. in trac. de serui. sub rub. de ser. aquæduc. car. 8. & seq. Quæ oĩa procederent, qñ aqua de qua litigatur, nascet̃ in fundo Vinc. & esset ꝓpria ipsius: ut dicit tex. in d. l. Proculus. ibi, aquã meã, & isto casu bñ daretur ipsi
2 Vinc. facultas diuertendi eã, & faciendi vti prætẽdit. † At qm̃ aqua nunq̃ ortũ habuit, nec hẽt per possessionẽ Vinc. nec per suũ fundũ trãsit, & cũ per ipsũ nõ fuerit occupata, nõ pót dici ꝓpria sua, nec eius dñinũ hẽt; & q̃a sumus ĩ claro, ꝙ aqua nascit̃, & ortũ hẽt ex superiori parte cuiusdã vię publicę, & illico ꝙ nata est, descẽdit ad viã p̃dictã, & domũ per vallonẽ publicũ decurrit vsq; ad mare, aqua ipsa dr̃ publica per ea, q̃ no. per Bar. & scrib. ĩ l. quominus. ff. de flum. p illũ tex. & p alia iura ibi
3 dẽ p eos alleg. † & dato ꝙ nascat̃ ĩ fi. possessionis alicuius priuati, ɔñr dici posset, ꝙ aqua esset illius, ĩ cuius possessione nascitur p d. l. Proculus. cũ si. Tñ istud nõ hẽt ꝓdesse Vinc. q̃ tãquã tertius nõ pót impedire: cũ nõ nascat̃ in suo, & si ille, ĩ cuius possessione nascit̃, posset impedimentũ afferre, & cui soli cõpeteret ius impediẽdi, & nõ Vinc. tanquã tertio. Nã quò ad ipsũ tertiũ ipse Reuerẽdus eps̃ licitè aquã occupauit. l. loci corpus. §. cõpetit. ff. si ser. ven. & pulchrè p Bar. ĩ d. l. quominus. in 2.
4 col. & ĩ 2. q. circa fi. & ibi Ias. † Et licet ille, ĩ cuius possessione nascit̃, anteq̃ aqua egrediat̃ fundũ suũ, habebat dñium ipsius, & de ea alij nihil possint disponere; tñ postq̃ aqua egressa est d̃ fundo ꝓprio, in quo orit̃, & p̃uenit ad locũ publicũ, effecta est publica & pót capi, & occupari, & duci ad irrigãdos agros, & firmat Bar. p illũ tex. ĩ l. impatores. ff. de ser. rust. præd. & p Pau. de Cast. ĩ l. aq̃. C. de serui. & aqua. qui ita intelligit Bart. in d. l.
5 quominus. ĩ 12. q. & ibi p Ang. & † Ias. isto. n. casu commoditas aquę dr̃ capi ex publico nõ ex priuato, ut trad. Ang. in l. prętor
6 ait. §. si quid ĩ loco. ff. ne quid ĩ loc. pub. † Eo maximè. quia in aquarũ ductu nõ ĩspicim⁹ principiũ aquæ, vñ decurrit, sed solũ alueos, & meatus, vñ transit, & uetustissimũ aquarũ cursũ, ut dicit Bal. in c. 1. §. si quis de manf. in 5. col. de ɔtrouer. inuesti.
7 quẽ refert, & sequit̃ Cępo. ĩ d. tra. ĩ 4. q. prin. † Et qm̃ vallonus, & uia, p quã aqua currit, fuit, & ẽ publicus, iõ ipa ibidẽ discurrẽs dr̃ publica; ut tenet Bal. ĩ l. itẽ lapilli. col. 2. ff. de rer. diu. &
8 Ange. in l. 1. §. fluminũ. & §. si insula. & §. si fossa. ff. de flu. † Cũ itaq; aqua, de qua q̃rit̃, rõnib. s̃. dictis sit publica, ɔñr cõis ut vult Bal. in c. 1. in tit. q̃ sunt regalia, & doc. in locis. s̃. alleg. cõcedet̃ occupãti, ut tenet gl. & ibi Bal. & alij in d. l. itẽ lapilli, &
9 Bar. & alij ĩ d. l. quominus. † Et q̃ primò occupauit, p̃fert̃ oĩb. alijs, vt latè p Bar. in d. l. quominus. in 5. q. ibi Ias. Ang. & alij doc. in l. 1. & 2. C. de seru. & aqua. & p Cępo. ĩ d. trac. in 5. q. prin. in ver. tertio mõ dr̃, volens, ꝙ si est alueus paruulus vel fons, aqua p̃dicta efficit̃ occupãtis, & q̃ primò occupauit, p̃fertur oĩb. alijs, allegat iura, vt p eũ. Ad q̃ oĩa facit Old. ɔsi. 13. Cũ igit̃ dicta aqua nõ oriat̃ in fundo. d. Vinc. & nõ sit sua nõ pót illã impedire, sed in ea ius hẽt ipse Reuerẽdus eps̃ ad irrigandã suã possessionẽ, q̃ licitè. d. aq̃ occupauit: cũ fuerit, & sit publica
10 ut. s̃. † & cũ eã occupauerit, oĩb. alijs est p̃ferẽdus: eo maximè cũ lõgissimo tpe, & tãto, ĩ cuius ɔ̃riũ hoĩum memoria nõ existit p ipsũ, & eius p̃decessores aqua ipsa licitè fuerit occupata, q̃ p̃scriptio sufficeret de p se, vt tenet Bar. in d. l. quominus. in 2. q. & ibi Ias. & Cępo. in d. trac. alleg. multa, q̃ Vinc. eo magis excludi dẽt ex his, q̃ tradunt̃ p doc. ĩ l. p agrũ, & in l. nõ mod⁹. C. d ser. & aqua. & no. Bar. & alij in d. l. quominus, & Cęp. vbi s̃. & ex his & alijs, q̃ aliàs plenè cõsulẽdo deduxi. Parisius.

SVMMARIVM.

1 *Permutatio, ex quib. arguatur fraudulenta, & nulla, per totũ.*
2 *In his, quæ secretò committuntur, sufficiunt coniecturæ.*
3 *Inæqualitas beneficium istud arguit.*
4 *Beneficium vacat per professionem.*
Si de proximo erat ingressurus religionem.
Vel infirmitate detinebatur.
5 *Idem si post mortem in nepotem beneficium peruenit medio alterius permutantis.*
6 *Idem si renuncians remanet in possessione.*
7 *Non dicitur dimissum, quod mox est reaßumptum.*
8 *Personarum coniunctio.*
9 *Et quia aliquibus medijs fictis beneficium peruenit ad nepotẽ. & num. 10.*
11 *Leuis tractatus toleratur in permutatione, secus si eßet conclusio & conuentio firmata. & nu. 12.*
13 *Simoniaca conuentio non propterea sanatur, quia facta inter intelligentes & consentientes, nisi Papæ adsit aucłoritas.*
14 *Præstare aucłoritatem actui non intelligitur ille, qui ignorat eius qualitatem.*
15 *Quando aliquid mandatur sub certa cõditione, si non seruatur conditio, contradicere uidetur.*
16 *Dictio, ex, significat extremitatem temporis, a quo actus geri potest, & non ante.*
17 *Concessio conditionalis ad actum non potest deduci, nisi prius conditione impleta.*
18 *Testimonium in causa propria non valet.*
19 *Falsum conuincitur, quod habet expreßè imaginem falsitatis.*
20 *Producens in secunda instantia nouas materias non continentes ius commune, dolo non caret.*
21 *Omnis transgreßio mandati hominis habet in se decretum.*

CONSILIVM CXXX.

Ad demonstrandum Fraudẽ & nullitatẽ permutationis factæ de decanatu, noscendum est, ꝙ cũ idem Vitus deliberat ingredi & profiteri religionẽ, & percepisset de dicto decanatu mandatũ in euentũ dictæ professionis prouideri. N. cũ intenderet de illo disponere in vtilitatẽ. E. nepotis sui adhuc impuberis; cũ pp ætatẽ ille inhabilis esset ad illũ, q̃ dignitas est in ecclesia, & cui iurisdictionalis cura imminet, varijs medijs machinatus est ita decanatui renũciare; vt inde qñ maius ad nepotẽ perueniret cõmodũ: ut q̃a decanatũ in aliũ trasferre nõ poterat, trãsferret in aliũ, qui bñficiũ suũ in nepotẽ trãsferret; cũ ille capax existeret, & ꝓpterea iurauit primò ad fictã resignationẽ Io. ꝓuideri nepoti. 15. Septẽ. & 16. eiusdẽ mẽsis illã permutari cũ. N. canonico cũ quo 29. eius mẽsis permutauit Vitus decanatũ valoris. 150. duc. ꝓ capellania valoris 12. & statim Vitus facta dicta ꝑmutatione restituit Io. q̃ illius titulum
1 accõmodauerat, nepoti capellaniã. † Conuincitur igit̃ fraudulẽta & nulla dicta ꝑmutatio ex multis ɔiecturis, quę in talib. quę secretò cõmittuntur, satis sufficiunt c. 2. de renun. lib. 6. l.
2 dolũ. C. de do. † Quæ cõiecturę iure probatę liquidissimę ꝓbationes dijudicãtur. l. si q̃s locuples. ff. de manum. test. l. licet
3 imperator. ff. de leg. 1. † Prima cõiectura offert̃, bñficiorũ pręmissa notabilis inæqualitas, & hæc ɔ̃ naturalẽ hominũ inclinationẽ ad acquir. l. fin. C. arbi. tutel. nõ aũt ad perdendũ. l. cũ de indebito. ff. de prob. c. cũ super hoc, de renun. quæ cõiectura sufficit ad irritandũ permutationẽ, si cũ illa aliæ cõiecturæ cõcurrant, ita Old. ɔsi. ult. incip. factũ tale est, dñs noster Clemẽs. 10. col. Io. And. ĩ c. 1. de re. permu. lib. 6. Fed. de Sen. tra. pmu. q. vlt. Inn. in c. fi. eo. ti. in vlt. col. & q. pe. & idẽ post d. Ant. & Pa. in c. 1. de cler. nõ resi. vbi tertius in hoc cõsentit, si pmutãs p̃sumat̃ de ꝓximo uita decessurus. ubi subijcit, ꝙ cõiecturę
4 suscipi pñt ex. d. c. 2. † Cõcurrunt dictę inæqualitati & aliæ ɔiecturæ de q̃b. ẽt in d. c. 2. quas parit̃ Old. plenè ꝓsequit̃; q̃a ꝑmutatio facta de decanatu inęquali fiebat p decanũ, cui imminebat tũc ingressus & futura ꝓfessio, uñ illius decanatus erat de ꝓximo vacatur⁹. c. bñficiũ cui, d̃ regula. ĩ 6. & q̃d hr̃ ĩ c. statuimus, eo. ti. ĩ c. trãsmissa, d̃ renũ. verba. n. tex. sic dñt, de fraude appareat saltẽ p ꝓbabiles ɔiecturas; ut q̃a dictę renũciationis tpe is q̃ dignitatẽ p̃iguiorẽ habebat, ĩfirmitate graui d̃tinebat̃, vel q̃d aliud imminebat, pp q̃d illius dignitas d̃ ꝓximo vacare credebat̃, & gl. ĩ ver. alias, exẽplificat: vt q̃a religionẽ vult ꝓfiteri, iõ verè rectè ɔcurrũt iuito renũciãte, q̃ erat d̃ ꝓximo ingressur⁹ & ꝓfessurus, q̃d & euẽtus demõstrauit: q̃a idẽ ad tres mẽses ingressus extitit, quo subsecuto detegit̃ ɔsil. renũciandi, argu. l. si qui adulterij. C. de adulter. l. sicut. §. superuacuum. ff. quib.

5 quib.mod.pig.vel hip.solui.†Cócurrit in casu nostro: quia ex effectu secuto apparuit, dictũ decanatũ renunciatũ in utilitatẽ nepotis: q̃a renunciatũ in fauorẽ illius, qui suũ canonicatũ ꝑ nihilo trãstulit ĩ nepotẽ imaginaria pmutatione facta cũ capellania cũ nepote, q̃ falso noĩe in illũ trãslata erat, vñ aduersari⁹ nihil acceperat ab.E.nepote, q. capellanus nõ erat, licet pcariũ ti.a Io.sibi accõmodauerat, nec ẽt dictus Vitus aliq̃d ptensa pmutatione q̃siuerit, qui mox capellaniæ fictũ titulum restituit Ioãni, qui nepoti renũciauerat, iã cõprobatur hoc solũ esse actũ, qđ in ueritate pmansit.s.decanatũ eẽ renunciatũ, & de illo ꝓuisum.N. de canonicatu ꝓuisum. E.nepoti capellaniã uerò
6 imaginario noĩe agitatã. † Et q̃a illã semp possedit Ioã.illi⁹ renũciatio simulata, & frauduléta dignoscit̃.l.sicut.§.supuacuũ. ff.q̃b.mo.pig.vel hyp.solui.l.& qui sub his.§.igit̃. C.de remis. pig.ut no.Bar.in l.post ꝯtũ, in 6.ꝯiectura.ff.de don.quã ẽt cõiecturã in hoc magnificat Inn.ĩ d.c.1.itẽ q̃a breue est post exequutas machinatas de illa resignationes ex cã permutationis, mox fuit a Vito restituta renũcianti, vñ p̃sumit̃ ea uolũtate, & eo aĩo a Io.renũciata, ut illã mox recuperaret, al's oĩno nõ fuis
7 set dimissurus, arg.§.pauonũ.insti.de re.diui.†Neq; .n. p̃sumit̃ dimissum, qđ mox est reassumptũ, ad hoc.l.uir mulieri, & qđ
8 ibi Bar.ff.de don. int.ui.& ux. † Cócurrit in hoc ꝯiunctio psonarũ Viti & Decani, & E. in quẽ puenit canonicatus p renũciationẽ.N.qui ꝯsequutus est decanatũ, vñ gñat̃ maior fraudis suspicio.arg.l.data.C.de don.& l.pen.de bo.lib.& ita per illas leges Bar.d.l.post ꝯtũ.ĩ 3.suspicione simulatæ alienationis, vbi ẽt allegat ad hoc.l.pe.in prin.ff. de bo.li. quã dicit ad hoc multum notab.ad idẽ.c.gr̃a.de pb.& qđ in c.ex parte. N.de off.de
9 leg.†Patet ẽt ex p̃missis, ꝙ cũ ex eisdẽ pcedentibus pactionib. ac fictis renunciationib. capellaniæ deuentũ sit ad collationẽ dicti decanatus.N.ad finalẽ intentionẽ, vt inde canonicatus deriuaret̃ in E. nepotem Viti decani, ꝙ dicta collatio nulla fuit, q̃ interueniẽtib.pactionib.imaginarijs renunciationib.ꝓcura-
10 ta fuit.c.pactiones.c.cũ pridẽ.de pac.c.nisi essent. de pb.†Probat̃ clarius simoniaca pmutatio, & collatio; q̃a ad illa peruentũ fuit firmata, & ꝯclusa ꝯuentione pmutatio.Viti.& E. q̃ non dubitat̃ q̃n sit simoniaca & nulla. c. cũ olim.& c. cũ uniuersorũ.de rer.pm.& certũ est, ꝙ ad effectũ p̃dictũ pmutasse dñr, & simoniã incurrisse, q̃a inter se de pmutãdo ꝯuenerũt: ut no.d.
11 Abb.in d.c.cũ uniuersorũ.in 7.not.†Et ꝓbat tex.in d.c. cum pridẽ.ibi, inter se nõ tñ nobis mediãtib. ꝯuenerunt, ubi simonia dijudicat̃ oĩmodè cõuentio sup bñficijs pter auct.superioris.& ppea nulla fuit collatio; ut ẽt no. Abb.in d.c.cum uniuersorũ.ult.not. & quãuis simplex trac. permutationis non ꝯclu-
12 sus † in bñficijs toleretur, q̃ nõ hẽt deliberatũ ꝯsensum.c.tua. de his q̃ fiunt a pl.c.fi.de his q̃ fiunt a mai. par.c. & ꝯsentit gl. in cle.j.de rer.pmu.secus aũt si cõclusus tractatus, & pmutatio facta, aut ꝯuenta, ꝙ autẽ fuerit ꝯuenta ꝓbatur instr̃o publ.pro parte.E. ꝓducto, ubi asserit̃, Vitũ decanũ.N.cœpisse facere permutationẽ de decanatu, & cũ illo totaliter cõcordasse, q̃ uerba clarissimè cõcordiã cõtinent, & in instr̃o ab E. ꝓducto ipsum ꝯfessum cõuincit, iuxta Inn.in c.cũ uenerabilis, de excep.in c, cũ olim.de cẽsi.ad qđ.l.cũ pcum.C. de lib.cau.& no. Bar.in l.
13 legatũ.ff.de his quib.ut indi.†His nõ obst.qđ dici põt, nõ cõmitti fraudulẽtiã, & in fraudẽ collatoris permutationẽ cessisse, qui uolens intellexit & cõcessit.l.cum donatorẽ.C.de transa.l.nõ fraudant̃.de reg.iu.q̃a si iã erat simoniaca ꝯuẽtio firma ta inter agẽtes auctoritate epi, nõ nisi solus Papa potuisset ualidare dãnatũ factũ, ad qđ tex.ĩ d.c.cũ pridẽ.& qđ in d.c. ex par-
14 te.N.de off.dele.†falsum pterea est, ꝙ eps & capitulũ sciuisset simulatã renunciationẽ capellæ, q̃ agitabat̃, q̃ ẽt apparuit ex illius restõne facta Io.cuius fuerat primò, & q̃ nõ potuerunt eẽ cognita epo, q̃ & intellexerat, decanũ uelle renunciare cũ alijs bñficijs & nõ cũ capellania minimi ualoris, vñ suspecta fuisset pmutatio, & nõ potuit intelligi ꝯsentire & auctoritatẽ p̃stare actui, cuius qualitatẽ ignorabat: cũ error ꝯrius sit ꝯsensui.l. si p errorẽ.ff.de iur.om.iud.& auctoritas superioris nõ firmat, qđ nõ plenè cognouit.l.bonorũ.C.qui admitti, & ad ꝓpositũ not.Old.d.cõsi.Iterũ cõsensus capituli fuit pacto interuenien. de dãdo sigillũ.c.post mediũ annũ, dũmõ ipse hẽt vnã clauẽ, cũ tñ ſm cõem ꝯsuetudinẽ patriæ siue ecclesiæ illa dẽt esse penes decanũ, qđ pariter simoniacã cõcludit permutationẽ ut s. ¶Iterũ aduertendũ, ꝙ per dictum epm mandatũ fuit Ioanni, ut interueniẽte cõsiliario, & si & inquantũ capituli ꝯsensus ca-
15 pitulariter accederet, † & præstito iur̃o per.N.in manibus dicti cõmissarij, ex tunc auctoritatẽ præstaret permutationi, cõmissarius aũt nõ purificatis dictis cõditionibus cõsensũ præstitit, & sic ante quæsitã facultatẽ, in quã eps nõ ꝯsensit ante purificatã ꝯditionẽ.c.1.in fi.de despõsatione impuberum, lib.6.gl. in c.si pro te, de rescri.eo.lib.l.cedere diẽ.ff.de verb. sig.immo dissensit expressè illis prius nõ impletis dicẽdo, ꝙ ex tũc &c. & ꝯñr prohibuit antea ꝯsentiri.l.statuliber.§.stichũ.de leg.2.l. cũ ptor, in prin.ff.de iud.& qđ in l.imperatores.ff.de postul.&
16 hoc importat illa prepositio ex, † q̃ significat extremitatẽ tpis, a quo actus geri pt, & nõ ante ipsius initiũ l. hæreditas ex die, & ibi not.Bar.ff.de hær. insti.& quod in l.4.ff.de. ꝯd.& dem. ad idẽ qđ voluit Inn.in c.prudẽtiã, in gl.nouissima 4.col.de offic.
17 dele.†Nec quæri, nec deduci posse ad actũ extraiudicialẽ facultatẽ sub ꝯditione cõcessã, nisi prius impleta ꝯdõne, quod est regulare ĩ oĩ dispõne, ꝯditionẽ oportere præcedere condõnatũ ſm Bal.ĩ l.Arethusa. ff. de sta.ho. & ad propositũ Inno. in c.super eo.quẽ allegat, de ap.Nec dubiũ, p̃missam ꝯditionẽ & formã adiecisse mãdato: cũ nec de iure inessent, & præcedere deberẽt actũ, iux.gl. & Bar.in l.vniuersa. C.de preci. imper. offer. ¶Nõ obstãt literę cõsensus capituli in 1.istãtia ꝓductæ; quia in alijs nõ asserit̃ interuenisse nisi nouẽ canon. & septem consensisse, cum essent.22. capitulares, nec cæteris vocatis, &
18 in contumacia constitutis.†Non enim & aliæ eadem die datæ, & in 2.instantia ꝓductæ, primò: quia illę solius sigilli testimonio roborantur, quod retinebatur penes decanũ producẽtẽ, & sic in re propria attestatur, ꝙ nihil ꝓdest.l.nullus.ff.de testi.Præterea continent rem cõtra omnem uerisimilitudinẽ attestantes, canonicos capitulariter cõgregatos cõsensum præstitisse die ueneris sancta, & probatum credit̃, obseruatã cõsuetudinẽ illius ecclesiæ, ꝙ per eã hebdomadã minimè capitulum
19 pro re aliqua tractanda aut agenda ꝯuocaretur.†Quod ẽt satis põt cõcludi in qualibet alia ecclesia, cum eo die uideat̃ esse ꝯ christianorũ officiũ indulgere alijs actionib.q̃ lachrymarum, diuinorũ officiorũ, uel lamentationũ, itaq; propriè falsum cõuincitur hr̃e expressè imaginẽ falsitatis, ad hoc Bal.in l.j.C.de ser.fug.& qđ Pet.de Anch.cõs.23.ubi ẽt Bal.allegat.ꝯfirmatur suspicionis ꝯiectura, quia post latã sñiam in j.instantia, ubi ꝓduxerat aliud instr̃m, ꝯsensus prorsus insufficiẽs, & diuersa cõtinens a p̃misso, vñ non est uerisimile, ꝙ si bonũ habuisset, produxisset ꝓrsus inutile, ad qđ decis.Egid. 365.Item ꝙ articulus
20 †ꝙ qui producit in 2 instãtia nouas materias, q̃ nõ ꝯtineãt ius cõe, nõ caret suspicione, fuit & trãsgressio mandati, q̃a nõ p̃stito iur̃o, sed dilata illius p̃statione, qđ non erat facultatis cõmis
21 sarij, nec cõsiliarij. † Cũ igit̃ oĩs transgressio mãdati hoĩs hẽat in se decretũ, ſm Bal.in l.nulli.§.si decuriones. ff. qđ cuiusque uniuersi.no.& ꝯditiones ubi sunt plures, oporteat oẽs impleri.l.si hẹredi plures.ff.de ꝯdi.insti.appareatq; istum nullius superioris auctoritate in decanatũ se intrusisse, sine cuius auctoritate ius in bñficijs acquiri non põt, iurib.vulgarib.P.Paulus.

SVMMARIVM.

1 *Ponitur casus similis illi, de quo in l.Publia.ff.deposi.*
2 *In deposito dolus & lata culpa tantùm uenit.*
3 *Si depositarius se obtulit deposito, tenetur de leuissima.*
De fortuito tenetur; quando culpa casum præcessit.
4 *Quando est, quòd culpa præcedat casum.*
5 *Quid si fuit cõuẽtũ, ut periculũ spectaret ad fratrẽ depositariũ.*
6 *Et quid si recepit precium pro custodia.*
7 *Et quid si mora præcessit casum.*
8 *Ex numeratione an trãsferatur dominium, ita ut depositarius teneatur ex casu, & alijs sequen.*
9 *Et pro parte affirmatiua adducitur.*
10 *Doctoris auctoritas est probabilis non necessaria.*
11 *Declaratio l.Lucius.ff.depositi.*
12 *Pactum de restituendo tantundem, uel illud idem in materia depositi, an ualeat.*
13 *Pactum de non alienando rem propriam, an valeat.*
14 *Nisi intersit alterius paciscentis.*
15 *In nummis non cadit affectio.*
16 *Quod dominiũ ex numeratione nõ transferatur. & nu.20.21.*
17 *In deposito ueniunt usuræ à tempore moræ.*
18 *Numeratio non operatur contra mentem contrahentium.*
19 *Mens ipsa est substantia contractus.*
21 *Non debet de casu teneri.*

 Et quid

22 *Et quid si pecunia numeratur in depositū apud nummularios. & num.23.& 24.*

10 *Intellectus.l.die sponsaliorum,& nu.11.21.& seq.*

25 *In materia cambij quando pecuniæ unius peruenerunt ad aliū: ut ille teneatur propter æquitatem.l.si me & Titium.*

26 *Quando quis habet rem meam,uel mihi obligatā sine cā, potest cogi officio iudicis ad restituendum,ne locupletaretur &c.*

27 *Ad idem etiam in ista materia cambiorum ut competat actio negotiorum gestorum.*

28 *An inter fideicommissarios uniuersales sit locus iuri accrescē di,si coniuncti aliquo modo fuerunt à testatore.*

CONSILIVM CXXXI.

1 Miles In exercitū iturus deposuit centū aureos numeratos apud quendā fratrē † ea ꝯdōne: vt si in ꝑlio interfectus fuisset,pecuniæ ꝓ aīæ suæ salute impēderent̃,si verò supuixisset,frater pecuniā bona fide acceptā restitueret,simi lē casum hēmus in l.Publia.ff.depositi.ꝯfecto ꝑlio miles incolumis euasit, frater aūt victoris exercitus fortunā euadere minimè potuit,nā spoliatus à militib.non solū depositā pecuniā verū ēt & propriā amisit.Post certū tp̄s miles fratrē ꝯuenit petitq; ab eo pecunias sibi restitui,frater negat se teneri : cū fuerit à militib.spoliatus,breuiter cōpromissum faciūt,arbitri fra

2 trē ad soluendā militi pecuniā cōdemnauit.†Quærit̃, an iustè

3 fuerit ꝯdēnatus.†Primò;cū vulgatū sit in iure in deposito dolū duntaxat,& latā culpā p̄stari.l.ꝯ̄ctus.ff.de reg.iur.l.1. C. deposi.vbi melius ḿm Bar. ibi, & q̇d si frater deposito se obtulisset;qa eo casu cū teneret̃ de culpa leuissima.l.j. §.sæpe euenit. ff.deposi.si culpa p̄cessisset casū, iustè fuisset ꝯdēnatus,nam q̇d dr̃,nemīnē teneri de fortuito casu in bo.fi.iudicijs. l.q̄ fortuitis.C.de pig.act.intelligit̃,nisi culpa p̄cessit casum. l. in reb.in

4 prin.l.si ut certo.§.cōmodatū.ff. cōmo.cū si.†potuit aūt culpa p̄cedere casum,si potuit se subtrahere, nec subtraxit, saluo tñ honore suo:qm̄ ea dicimur posse, q̄ salua dignitate possumus. l.nepos Proculo. ff. de uer.sig.& ꝙ si ꝯuenerint, ut periculum ad fratrē spectaret:qa rata dēt esse ꝯ̄ctus ꝯuentio.l.j.§. si cōue-

5 niat.ff.depo.†Cōsiderandū , an p̄tiū ꝓ custodia accepisset:qa magis in locatū q̄ i depositū ꝯuētio trāsisset,insti.de loc.ī prin.

6 cū vulg.†Postremò instandū,an mora p̄cessisset casum,iux.l.q̄ in Asia.§.fi.ff.depo.& cū eēt purū depositū,& nihil horū inter

8 uenisset,credo nulla alia rōne ductos illos doct.nisi†ꝙ æstimauerint,ex numeratione fuisse translatū dñium, & sic periculū ad fratrē spectasse:qa res perit ꝑiculo dñi.l. pignus. C.de pig.

9 act.†Nec est mirū,ꝙ fuerint in ista opinione:qa idē vr̃ voluisse gl.in l.3.C.dep.in uerbo q̇d furti. & idē exp̄ssè affirmat Ias. in l.si q̇s nec cām.in §.j.in fi.ff.si cer.pe.ubi ēt tenet accipientē

10 de casu teneri.¶†Sed in oppositū facit.nā dū dr̃,ex numeratione trāsferri dñium,& allegat̃.l.Lucius. & l. die sponsaliorū.in fi.ff depo.dictū doctoris,cū eius auctoritas sit probabilis,non aūt necessaria glo.in l.j.C.de legi. Bar. & ipsemet Ias.in l.j.ff si cer.pet.dēt intelligi ḿm.ll.quas allegat.Bar.in l. nō solū.§.si li-

11 berationis.ff.de lib.leg.dictæ leges vñr ꝯ̄rium probare.†Nā in l.Lucius , quidā Titius cōfitetur se recepisse centū cā depositi annumerāte seruo,& cum orta esset qō vsurarū,r̃ndet iurisc.si actū est,ut certa corpora redderent̃, depositi actionē locū hr̃e, si verò ut tantūdē,egredit̃ depositi terminos . Mō si ex numeratione fuisset translatū dñium, nō fuisset bona distin.iuriscō. quia quotiescūq; trásfert̃ dñium pecuniæ in accipientē,ex natura ꝯ̄ctus teneret̃ tātundē reddere.l.2. cū ibi not. ff.si cer.pe.

12 †Pactū itaq; de tantundē reddē.cū ꝯ̄ctui inesset,frustra fuisset factū;quia exp̄ssio eorū,q̄ tacitè insunt nihil operatur.l.3.ff.de leg.1. Pactū uerò de eisdē corporibus redden. si p numeratione trāsisset dñium in accipientē sine dubio fuisset nullū : quia pactū de nō alienando rē propriā nō ualet. l. nemo paciscēdo.

13 ff.de pac.Nā†si fuisset obligatus eadē corpora reddere, fuisset

14 ēt obligatus nō alienare &c. Nec pōt dici,ualere hmōi pactū, eo ꝙ esset appositū traditioni : quia quotiescūq; pactū de non alienādo rē propriā apponit̃ traditioni, non ualet, nisi intersit paciscentis.Ita no.Bar.in l.filiusfa.in §.diui.in 3.col. ff. de leg.

15 1.†non potuit aūt interesse paciscentis : quia in nummis non cadit affectio.l.3. ff. de in li.ē iura. quid.n.eius intererat solui eadē corpora,uel solui æquè bona,sequit̃ ergo,si ex numeratione fuisset translatū dñium,uana fuisset Papiniani r̃nsio , q̄ bo-

16 na erit p̄supposita ueritate,†ꝙ ex sola numeratione dñium nō trásferatur:quia tunc si agatur: ut eadē corpora reddant̃, declarant ꝯhentes,velle se depositū ꝯ̄here, in quo, cū sit bona fide,

17 veniunt vsuræ à tp̄e moræ offic.iud.ut in d.l. Lucius.†Si verò agatur,ut tantundē reddat̃,licet remaneat depositū, ad hoc ut post morā ueniant usuræ.l.die spō.ff.depos.p̄nt tñ cōdici quasi mutua.l.certi ꝯdō.§.fi.ff.si certum,& hoc est, q̇d vult dicere tex.in d.l.Lucius.ibi, egredit̃ ea res depositi terminos , & hoc est ēt q̇d in fi.l. ꝯcludit, vsuras deberi à tp̄e moræ in utroq; ca-

18 su &c.¶†Præterea habemus, ꝙ numeratio pecuniæ nō operat̃ ꝯ̄ mentē ꝯhentiū.l.non oīs.ff.si cer. pe. & quis est tā rudis,qui nō uideat, militē illū timore imminētis periculi cōmendasse pecuniā fratri,donec præliū cōficeretur, sperās magis tutā futurā apud illū,q̄ apud se ipsum , nō aūt aīo trāsferēdi dñium. Neque est credendū,fratrē habuisse aīum obligandi se ad casū fortuitū;cū tm̄ periculū immineret,vñ dicere, ꝙ frater teneat̃

19 de casu,est sentire ꝯ̄ mentē utriusque.†& sic substantiā ꝯ̄ctus. l.obligationū substantia.ff.de act.& oblig.l.si tibi pecuniā.ff.si

20 cer.pe.¶†Vltimò ꝙ ex sola numeratione non fuerit translatū dñium, occurrit tex.in l.quintus.ff.depositi, & clarior in l.certi ꝯdō.§.fi.ff.si cer.pet.Nā dicit ibi tex. deposui penes te decē, postea permisi tibi uti,hic certū est,fuisse numerata decē,si igitur ex sola numeratione accipiēs fuisset effectus dñs,nō indigebat p̄missione eius, qui deposuerat; quia cū iam essent sua illa decē,ipse erat arbiter, & moderator in re sua.l.in re mandata.

21 C.manda.¶†Deniq; , omissis legū subtilitatibus, vr̃ inhumanū, & à naturali æquitate abhorrens : ut bonus ille frater,qui nulla mercede p̄stitit bñficium custodiēdæ pecuniæ teneatur de vi,cui resistere nō potuit,ut in simili inquit Iuriscō. in l.Lu

22 cius.ff.depositi,in fi.¶†Nō ob.si diceret̃, ꝙ quotidie uidemus deponi pecuniā numeratā apud nūmularios,& absque aliquo pacto trāsferri in eos dñium,q̇d patet:cū eis utant̃ publicè,nā si dñium nō transferretur,utēdo cōmitterēt furtū.l. si deposi-

23 ta.C.depositi.l.si saccū.ff.eod.†Q̇d minimè dicendū est, nam dr̃ hoc ideo esse;quia cū sciat is,qui deponit, depositariū usurū pecunia,tacitè ꝯsentit,ut utatur, depositarius uerò non alia de cā pecuniā depositā accipit,nisi ut utatur,& ex usu eius fructus p̄cipiat,qui succedūt loco mercedis custodiæ,quā p̄stat,&

24 de qua tenet̃.†Cū igitur accedat ꝯsensus utriusque, nō est mirū,si trāsit dñium in accipientē, & si cessaret hæc rō , quæ sine dubio uera est, forsitā esset,idē adhuc dicendū;quia diuersum est forū mercatorū in multis a foro ciuili , cū in eo ēt ex pacto nudo oriatur actio,ḿm Bar.in l.quintus. ff.mand. & in multis alijs casib.quos nūc recensere non oportet.si nihil igit̃ ob.cogi

25 tare quisq; poterit pro sui ingenij fetu. ¶†Ad aliud, competit istis actorib.actio ꝯ̄.q.Io.Ballæ ꝯuentū.Nā posito,ꝙ nullū fuisset gestū negotiū inter ipsos,& dictū q.Io. & nullus īter eos p̄cesserit ꝯ̄ctus,ex quo ille Io.esset eis obligatus,tñ quia pecunia & marchæ auri,de quib.litigatur,erāt debitæ illis actorib.per q.Stephanū de Iannucijs,& ꝑuenerūt ad ipsum Io.Ballæ,ut cōstat in facto,licet ꝑuenerit ad eū ab ipso q. Stephano, & nō ab ipsis actorib.de æquitate inductū est,ut dictus q. Io. teneat̃ ad restituendū dictas marcas actoribus taliter, ꝙ cōpetit eis certi ꝯdictio gñalis,tex.in l.si me & Titiū.ff.si cer. pe. ubi oēs scrib. allegan.alia,& quæ lex literis aureis esset scribēda, & ualde seruanda inter mercatores,ut dicit Bal.in suo cōs.incip.Factæ fue

26 runt literæ cambij &c.†Cōpetit ex alio actio : quia ubicūque quis hēt rē meā,uel mihi debitā sine cā , ex qua efficitur locupletior,de iure cano.datur officiū iudicis.Hostiē. in c.bonę. 2.

27 col.& ibi Io.And. & alij de a꜒.p.†Insuper dictus q. Stephanus ex ordinatione ipsorum actorū remittebat pecunias eis debitas,& sic remisit ad cambiū Lugduni dictas marcas noīe ipsorū de Spinolis gerendo ipsorum negotiū, & dictus quond.Io. Ballæ cœpit illas , & promisit solui facere Lugduni per suū factorē illis de Omellino noīe ipsorū actorū , & sic negotiū fuit gestū per d.quond.Stephanū dantem,& dictum quond. Io.recipientē noīe actorū, q̇d postmodū ratum habuerunt , & hñr, ꝯñr cōpetit actio negotiorū gest.toto ti.ff.& C. de neg. gest.cū

28 si.¶†Ad illā aūt difficultatē, an inter fideicōmissarios uniuersales sit locus iuri accrescendi, si coniuncti aliquo modo fuerunt a testatore.Pract.Papi.in for.libel.qñ agitur ex substitutione in glo.sua fin.tenet, ꝙ non est locus, uti primò istud uoluit Pau.de Ca.in l.Lucius.§.quæ hēbat.ad finem.ff.ad Treb.refert Ias.in l.re coniuncti.col.45.uers.8.no.casus.nu. 206.ff.de leg. 3.rōnibus de quib.ibi,uerum Ias.ibi tenet ꝯ̄,ꝙ immo locū habeat in fideicommissarijs uniuersalib.per tex. ibi alle.per eum & aucto.

& auctoritate Bar.in ꝯſ.ſuo.Ser Piccarelus. vbi in terminis ita ꝯſuluit,& facit.c.Raynaldus.extra de teſtam.verſ.porrò.iūcta gl.in verbo cū ex patruis. Ad eandē ſnīam eſt deciſ.ferè in terminis D.Raph.Fulg.in ꝯſ.17.Teſtator quidā.col.pe. & fi.vbi apertiſſimè iſtud tenet.Et idē ꝯſuluit Phil.Cor.ꝯſ.307.In hac ꝯſultatione,col.1.verſ. his tñ non obſtat,& verſ.ſequ. iuncto verſ.ex his itaq;.col.pe.lib.1. vbi tenet, hr̄e locū ſiue ꝯiuncti ſint re,& verbis,ſiue verbis tm̄. & idem tenet Corne.ꝯſ.238. circa primū.col.pe.verſ.deuenio itaq;.lib.2.quib.in locis aſſerit,iſtud eſſe clarū & indubitatū,ſentit ēt eādem opin.Bened. Cap.ꝯſ.40.Cū viſo.col.2.Sed apertius allegando Bar.in d.ꝯſ. 2.aliter tenet hāc opi.d. Math. de Vbal.in rep.l.1.§.hæc autē oīa,col.4.in prin.& verſ.& inducit.C.de cadu.tol.eādē ſentit expreſſè Soc.in l.1.§.ſed & quoties.nu.3.ff.ad treb.dū vult,ꝙ ſi inter fideicōmiſſarios nulla adeſt ꝯuentio, adhuc erit locus iuri accreſcēdi,ſi hæres reſtituit vni, & alter poſtmodū nō acceptat.nā accreſcit volūtate hr̄dis, ſentiens ꝙ ſi eſſent aliquo mō ꝯiuncti,nulla hereť dubitatio, quin ius accreſcendi locū nō hr̄et,vt dicūt ibi nouiſſimi ſcrib.Ad idem vř aperta deciſ. Bal.in l.1.q.9.C.qñ nō pet.par.dū vult, teſtatorē poſſe prohibere ius accreſcendi in fideicōmiſſario vři, ꝑut vult Imo.in c. Ray.car.6.de teſta.& Io.Cro.in d.l.re ꝯiuncti.col.16.verſi.2. caſus eſt,& Iaſ.vbi ſ.ſi.n.tenēt poſſe ꝓhibere,inferūt locū hr̄e cū priuatio habitū ꝑſupponat,vulg.l.decē,de verb.obli. cū ſi. Argumēta,iura,& rōnes ꝑ hac ſnīa colliguntť ex dictis p hos doc.vbi ſ.ex quib.ad ꝯria optimè rn̄dereť. P.Paulus.

SVMMARIVM.

1 *Contractus collatus in arbitrium tertij,illo non arbitrante,an ſit reſolutus.*
2 *Fallit,quando ſoluta eſſet maior pars precij,& nu.12.*
3 *Idem quando res non eſſet integra.*
4 *Eligere arbitrum,eſt apponere conditionē,quæ ceſſat illis non arbitrantibus.*
5 *A perſona electa poteſt recedi de iure canonico, licet de iure ciuili ſit dubium.*
6 *Et voluntariè poteſt etiam recedi.*
7 *Aextimatores & relatores electi quid habent facere.*
Et quid ſi æxtimatio tranſiuit in rem iudi.
8 *Si contractus eſt firmatus, in reliquis ad arbitrium boni viri recurritur.*
Et ſatis eſt,partes fuiſſe præſentes.
9 *Si arbitratur iniquè,receditur à perſona.*
Illico quòd eſt arbitratum,contractus fuit firmatus.
10 *Sufficit probatio per teſtes.*
11 *Partes poſſunt validare aliqua,& multa facere,quæ lex non concederet.*
13 *Si conſtat,partes habuiſſe cōtractum pro perfecto, receditur a perſona.*
14 *Cum dominium eſt tranſlatum,res dicitur non integra.*
15 *Idem quando eſt ſolutum precium in totum vel in parte in contractu venditionis.*
16 *Quando precium eſt declaratam,& excedit dimidiam,receditur a perſona.*
17 *Referens,& iudicans,partibus præſentibus, & non reclamantibus rem iudicatam inducit,& nu.18.& 28.*
19 *De commiſſione ad referendum, qualiter debeat conſtare.*
20 *Cardinali ita aſſerenti credendum eſt.*
21 *Et quid ſi referens hoc eſt perſona fide digna.*
22 *Relatio partibus præſentibus facienda eſt.*
23 *Et ſufficit partes eſſe præſentes ſine citatione.*
24 *An requiratur cauſæ cognitio in relatione.*
25 *Articulus & punctus,ſuper quo relatio eſt facienda, dandus eſt partibus.*
26 *A relatione an poſſit reclamari,et dici de nullitate,& nu.28.*
27 *Præſens,& tacens in iudicio habetur pro conſentiente, etiam in ſui præiudicium.*
28 *Quando relatio fit partibus præſentibus,tacentib. & nō reclamantibus,cenſetur ab ipſis approbata,nec pōt appellari.*

CONSILIVM CXXXII.

1 Prima † Facie vř dicendū, ꝯtūm eſſe reſolutū ex eo qñ arbitratores nō æſtimarūt, & colligiť in l.ſi quis arbitratu.ff.de verb.ob.& in l.fi.C.de ꝯhē.emp.vbi diffuſè tāgūt Doct.& ibi firmat hoc do.meus dicens ſe ita ꝯſuluiſſe in d.l.ſi quis arbitratu.col.24.& eſt ꝯſilium ſuum in j.vol. in ordi.44.in pn̄ti ꝯſultatione.

2 ¶†Nihilominus dř præmiſſa non hr̄e locū,qñ eſt ſoluta maior pars precij,& ſic ultra dimidiā;ut tenet Bald.in d.l.fi.quē ſequiť Io.de Imo. in d.l.ſi quis arbitratu.col.6.in fi.& nemo reprobat in caſu pn̄ti: cū nōdū maior pars verū ēt integrū preciū, & vltra eſt ſolutū, vñ &c. & facit rō Imo.in d.l.ſi quis arbitratu.col.3.dicēs qñ eſt ſolutū vltra dimidiā recediť: quia utile per inutile &c.vt j. Prout

3 quia iura dicentia,ꝙ arbitris nō arbitrantib.ꝯtus reſoluiť,nō hr̄e locū,qñ nō eſſet res integra,vt poſt alios firmat Iaſ.in ꝑal. l.ſi quis arbitratu,in 6.limitatione, qui refert Pau.de Caſt.ita tenere in l.ſi lege.& l.merces.ff.locati.poſt Bal. in d.l.fi.col.2. cū ergo hic res non ſit integra, quinimmo vltra ſolutionem precij venditor ex tunc tranſtulit dn̄ium & oē ius,ac ēt poſſeſſionē,q̄ fuit penes Felicē multis annis,& ſic res ipſa deſijt eſſe integra,ita ꝙ erimus in limitatione ſcribentiū ſuperius allegatorū de re nō integra,vt per Soc.in d.l.ſi quis arbitratu.col.8.

4 in fi.& melius col.14. Præterea,† omiſſa diſputatione doctorū,an ſteterit p ꝓmiſſorem,aut ſtipulatorē,dř,ꝙ arbitrū eligere eſt ꝯdōnem apponere,qñ non arbitrať, ꝯdō ceſſat,& remanebit firmus ꝯtus ꝑ precio numerato, ꝑut in eo, qui vendidit rē cū appoſitione vnius bouis, vel libri arbitrio Titij,quo non arbitrante tenet ꝯtus ſine libro & boue, ita Iaſ.in d.l.ſi quis arbitratu. col.fin.qui refert plures alios ſic tenentes. Pro

5 ut†& melius.nā licet ſit magna altercatio doc. iuris Cæſarei, an recedatur a perſona electa vel non. Tñ de æquitate canonica pōt,& debet recedi a perſona arbitratoris,& recurriť ad arbitriū boni viri, ꝑut tenet Soc.in d.l.ſi quis arbitratu. 16.col. poſt Archid. in c.ſunt nonnulli.1.q.firmant ēt Panor.in c.1. de decimis.cui quidem iuri canonico,ꝙ ſit ſtandū,ſatis notū

6 eſt.¶†Aliud in pn̄ti ſpecie plurimū ſtringit,ex actis nanq; cōſtat,aduerſariū ſpōte ſua receſſiſſe a perſona arbitratoris poſt obitū,& erimus in claro; nā mortuis illis aduerſarius coegit Felicē ad eligēdū alios loco defunctorū ſup æſtimatione, in hoc faciēs magnā vim,& nunquā voluit deſiſtere, donec fuit facta electio,& ēt eſtimatio: cū igiť aduerſarius voluerit ab illis recedere,nulli dubiū,ꝙ potuit ſibi præiudicare, & iuri ſuo renūciare,dato itaq; milies, ꝙ a principio ꝯtus eſſet reuolutus,& potuiſſet dicere,ſe nolle alios eligere;tñ p ſecūdam electionē vř iuri forte ſibi cōpetenti renūciare, & declarare, velle ſtare ꝯtui,ad qđ facit l.qui ad certū.ff.locati.cū l.ꝑced.§.fi.

7 vbi bonū exēplū tradiť.¶†Nō obſt.ſi diceret,æſtimationē fuiſſe nullā: qm̄ ſi nō tenuit prima, ſaltim tenet ſecūda,de qua cōſtat,nā omiſſa diſputatione de ordinario & delegato: cū hic ſumus in materia extiudiciali,videlicet in relatione æſtimatoris,vř ſatis clarū,æſtimatores potuiſſe iterato referre finito officio:ut no.Bal.in d.l.fi.1.col.ver.immo q̄ro. ponit Inn.in c.ī literis,de offic.deleg.& Cy.in ꝑalleg.l.fi. & Bar.in l.ſi ſocietatē.§.arbitrorū, ꝑ ſocio.& Soc.vbi ſ.Prout ēt ꝯſiderari pōt, ꝙ ſup æſtimatione emptor hēt rē iudicatā, de qua ꝯſtat ex actis, nā 11.Ian.fuit factū mādatū ꝯ æſtimatores, vt deberēt referre, a quo nō eſt appellatū, ſucceſſiue. 13.eiuſdē æſtimatores retulerūt,a qua ſiľr nō reperio appellatū.Quinimmo dū aduerſarius inſtaret ꝑ reuocatione mādati facti ꝯ æſtimatores, iudex ꝓnūciauit,mādatū nō eſſe reuocādū, a qua quidē ꝓnūciatio

8 ne ſiľr nō eſt appellatū. Et† quia qñ ꝯtus eſt firmatus, de reliquo recurriť ad arbitriū boni viri mortuo arbitratore. Bar.in d.l.ſi quis arbitratu.col.2. verſ.formo tibi, idē in d.§.arbitrorū.col.1.ſufficit pſentia partiū,latè Bar.ī d.l.ſi quis arbitratu.

9 col.3.† vbi reliqui ſcrib.& qñ arbitrať, licet iniq;,recediť a pſona.l.ſi ſocietatē.§.arbitrorū, ꝑ ſocio, vbi Bart.& oēs in d.l.ſi quis arbitratu.& d.l.fi.& d.§.ꝑciū.ea rōne: quia illico ꝙ arbitrať,ꝯtus eſt pfectus & firmatus, vñ &c. ita vt eo mortuo recedať a pſona: cum ſit firmatus & perfectus, & ſufficit ꝓbare

10 p teſtes†& nō requiriť ſcriptura. Bar.in terminis in d.§.arbitrorū.col.antepe.† & p partē fiunt multa,q̄ nō aliàs fierēt,eſt Neapol.ꝯſi.deciſ.191.& Fel.in c.paſtoralis.§.cū aūt.de offic. deleg.& Rot.in no.deciſ.258. vbi validant proceſſum nullū. Belleme.deciſ.534.& poſſunt facere,ꝙ poteſtas duret perpetuò.l.ꝙ ſi nolit.§.ſi quis ita.de ædil.edic.doct.in d.l.ſi quis arbitratu. & Imo.ibi col.3. recitando opin.tenet,ꝙ ſi ſolutum

12 eſt ultra dimidiam, tenet; quia utile per inutile &c. ſecus

cus ſi ỹ.dimidiã: quia ſuccurrit̃ p l.2.de reſcind.vend.C.Item
13 † qñ apparet, partes habuiſſe ꝓ pfecto; tunc recedit̃ a pſona. Alex.in d.l.ſi quis arbitratu.col.2.& 3.melius & iſtud cognoſcit̃, qñ res nõ eſt integra, vt ibi p eũ, ꝙ eſt, qñ partes ꝓceſſerũt
14 ad executionẽ ꝯtus, ut ĩ caſu nr̃o † & ſequit̃ Soc.dicẽs hãc eſſe purã veritatẽ approbãdo ꝯcordiã Alex.& res dr̃ non integra : cũ dñiũ eſt translatũ, ita in terminis nr̃is Bald.in d.l.fi. col.2.
15 verſ.ſi dubitat̃, † vel qñ eſt ſoluta maior pars pcij, vt ſ̃.in ꝯtu vẽditionis res nõ dr̃ integra, qñ eſt ſolutũ ptiũ in totũ vel in parte.l.1.& 2.C.qñ licet ab emptione diſcedere. Idẽ qñ traditio rei vera vel ficta vel ꝯſtitutũ adeſt, gl.ĩ l.ab emptione.ff.de
16 pact.& p Mod.in tract.de emptio.in 5.q.princ.in 8.q. Et † qñ ptiũ eſt declaratũ, & excedit dimidiã, recedit̃ a pſona. Bal.ĩ d.l.fi.col.2.circa fi.ita in caſu. Nã ſolutũ declaratũ fuit patet p inſtr̃m in ver.reſiduũ, & quia ſolutũ excedit dimidiã, ergo ſumus in caſu Bal.ſ̃.citati. ¶ Ad aliud de relatione dr̃, ꝙ relatio facta ad Reuerendũ patrẽ D.Ant. de Burgo Sanctiſſimo D.N. executionẽ meret̃, & ab ea recedi nõ põt; cũ.n.ipſe D.Anton. de cõmiſſione Sanctiſſimi D. N. cognouerit de cã inter ipſas partes & habita informatione de meritis, ac viſis iurib.dedu-
17 ctis, durante cã coram eo p bieniũ † & vltra relationẽ fecerit ac ꝓnunciauerit inſtan.aduerſarijs pñtib. & nõ reclamantib. ſeu ꝯdicentib.nihil obſtare vr̃, quin res dicatur iudicata, & exe
18 qui dẽat p iura ſatis vulgata.& l.a diuo Pio.de re iudic. † & in relatione eſt gl.in l.1.& ibi ſcrib.C.de relat.gl. & oẽs canoni. in c.intimaſti, ex̃ de appel.& ibi Philip.Fran.col.5. verſ.aliqñ
19 & ſecundò, cũ alijs ꝯcor. ¶ † Non obſt.ſi diceret̃, ꝙ nulla appareret cõmiſſio facta d.D.Antonio, ꝓñr ſibi non credendum.l. iuſiurandi.C.de teſtib. cum alijs vulgarib. Nam in caſu nr̃o eidem credendum eſt: cũ aſſerat cõmiſſionẽ ſibi factam a Sanctiſſimo D.nr̃o, & Reuerendiſſ.D.Cardinale, qui Sanctiſſimus & Reuerendiſſimus ſemp pſentes fuerunt, quo caſu d.D.Antonio pdicta aſſerenti credendum eſt, & dato ꝙ aliter non doceat̃, vt no.per Spec.in tit.de ꝓbat.§.videndum. verſ.quod de. auditorib. & per Mod.poſt alios in c.cum in iure peritus, de
20 offic.delega.& c.quod ſuper his.de fide inſtrum.cũ ſimi. † eo maximè Cardinali ita dicenti credẽdũ fuit, ut not.d.c.cum in iure.& d.c.quod ſuper literis, & in puncto Cardinali aſſerenti habuiſſe a Papa viuæ vocis oraculo credendum eſt, vt not.
21 Lap.alleg.33.Ad † quæ: nam ipſe D.Anton.fuit & eſt perſona fide digna, & virtutum prædita, perita, electa a Pontifice, & qui per 30.annos & vltra in celeberrimis Italiæ Gymnaſijs maxima cum laude profeſſus eſt, moram trahens in palatio, frequenter accedens ad pñtiam Pontificis a quo in magnis, grauioribuſq; cauſis exercetur.Referẽdarius vtriuſq; ſignaturæ, in quo oĩs ſuſpicio ceſſat, dicere niſi veritatem, ꝓñr eius dictis & relatis credendũ eſt, ut hr̃ in d. c.quod ſuper his. & in c.in beato.& in c.ſuper his.de accuſ.cum ꝯcord. & per glo.in l.Titio fundus.de condi.& demonſt.cum ſim. volentem cre-
22 dendum dicto boni uiri. † Verum relatio debet fieri præſentib.partib. notat Alex.ꝯſi.219.in 2.vol.vel citatis illis, quorũ intereſt. Barto.& cõiter Doct.in l.decem.de verbo.Ang.in l.ſi perluſorio.in prin. ff.de appel. & in l.de unoquoque.ff.de re
23 iud. † Satis eſt tm̃ partem eſſe præſentem abſq; eo, ꝙ citatio præceſſerit, Io.Andr.in c.fi.de elect.in 6.ad quod.c.qualiter. el 2.§.debet.de accuſa.& no.in l.de vnoquoque, de re iudi.l.
24 4.& l.ſi ut ꝓponis, la 2.C.qũo & qñ iudex. ¶ † Nõ ob.ꝙ proceſſit ſine cauſæ cognitione, & cæt. nam tollitur ex deciſione La-
25 pi 27. † Nec obſt. ꝙ articulus ſeu punctus, ſuper quo relatio debebat fieri, non fuit editus partibus, ut fieri debebat, p legem primam.C.de relatio.& in c.intimaſti.vbi ſcribentes omnes plenè materiam tangunt, ut etiam faciunt Geminia. & D. Præpoſitus in c.biduum. §.ſi quid.2.q.6. ꝓñr ex iſto capite
26 pñt reclamare & annullare relationem. † Nam cum pars aduerſa ſciuerit, inſtiterit, audiuerit, & non ꝯdixerit, videtur fateri, ꝙ punctus ſit bene formatus: ut per Barto. in d.l.1.& iõ a tali formatione puncti non poteſt reclamari, nam ex quo
27 inſtetit, ſciuit, & tacuit, † vr̃ confeſſa, prout in puncto continetur, ita Bald.in d.cap. intimaſti, per text.in l.fina.ff.quando appellandum ſit, ſequuntur Modern. in d.cap.intimaſti. col.3. & iſto caſu quo ſumus in actis & iudicio, præſens, & tacens habetur pro confeſſo in ſui præiudicium per cautelam, quam tradit Barto.in l.1.C.de relatio. & Modern.in d. cap.intimaſti, & per Iaſ.ĩ l.patre furioſo.ff.de his qui ſunt ſui. vbi alia adducit, maximè.c.primum .de accuſationib.in 6.&
28 † quando relatio fit partibus præſentibus, tacentibus, & non contradicentibus: tunc cenſetur approbata, & reprobari non poteſt glo.in d.l.1.Inno. & Ioan.Andr.in d.cap.intimaſti.& ibi Moder.col.5.uerſic.aliquando & ſecundò. dicentes hanc eſſe communem, & ſecundum eos hoc maximè procedit, quando infra decem dies non fuit appellatum, ut in caſu noſtro contingit.

SVMMARIVM.

1 *Pax rupta dicitur: cum aliquis in ea comprahenſus fuit interfectus.*
2 *Et quid ſi non fuit facta pax, nec data ſecuritas.*
3 *Conditionis defectus ſuſpendit prouiſionem.*
4 *Ante implementum conditionis diſpoſitio non ſumit effectum.*
5 *Referens nihil probat, niſi relato apparẽte, declaratur nu.12. & ſequen.*
6 *Dictio eo ipſo, denotat miniſterium iuris abſque aliquo interuallo.*
7 *Si partes habuerunt reſpectum ad promulgationem laudi tantùm, ſufficit promulgatio, eſto quòd non appareat promulgatum, & alijs ſequentibus, & nu.ſexto.*
8 *Aliud eſt laudum, aliud contentum in laudo, aliud eſt inſtrumentum aliud contentum in inſtrumento.*
9 *Et ſic conſideratum fuit promulgatum, non contentum in illo*
10 *Vnius incluſio, eſt aliorum excluſio.*
11 *Ex diuerſis non bene infertur.*
12 *Relatio facta ad actum verificatur, ſi de actu conſtat, licet non appareat contentum in actu.*
13 *Relatio quando, & quo caſu requirat contentum in relato apparere, & nu.12.*
14 *Pacis priuilegia, remiſſiuè.*

CONSILIVM CXXXIII.

1 In cauſa iſta cum clarè † conſtet, Antonium fuiſſe interfectum de mandato Iuliani, non video quin pax non dicatur rupta, & fracta, conſequenter D. Iulianum ac eius fideiuſſores teneri ad pœnam contentam in compromiſſo propter pactum fractum, iuxta ea quæ per omnes nota.in l.4.§.Cato.ff.de uerbor.oblig.& in rubr. & in c.1.ubi plenè Modern.de treg.& pace, cum ſimilibus aliàs per me cõ
2 ſulendo deductis. ¶ † Et licet ex aduerſo dicatur, quòd non fuit facta pax, nec data ſecuritas inter partes ipſas, quo caſu non entis non poſſunt eſſe aliquę partes.l.eius qui, in princ. ff.ſi cer.pet.c.ad diſſoluendum. de deſpon.impub. cum ſecuritas promiſſa videatur in euentum, in quem arbitri ab ipſis partib.electi laudarent, ſed arbitri nullo modo laudarũt ergo.
3 † Defectus.n.conditionis ſuſpendit promiſſionem dictæ ſecuritatis, ut per Bar. in l.1. ff.de condit.& demon. & Lap.alleg.
4 119. † Et antequam cõdõ adimpleatur, diſpoſitio nunquam
5 ſummit effectũ.l.Aretuſa.vbi Bal.ff.de ſtatu hom. † & licet arbitri pronunciauerint, & laudauerint prout in cedula : tñ ex quo cedula, ad quam fit relatio, non apparet, referens nihil ꝓbat.l.aſſe toto.ff.de hæredib.inſti.l.in teſtamento.ff.de condi. & demon.& plenè in aucten.ſi quis in aliquo documento.C. de eden.tñ conſiderandum eſt, ꝙ in caſu præſenti non agitur ex laudo, ſed ex compromiſſo, & conuentione, & ſecuritate facta per inſtrumentum compromiſſi, in quo partes ipſę voluerunt expreſsè, ſecuritatem eſſe datam, & pacem factam eo ipſo ꝙ laudum eſſet promulgatum, & latum per dictos arbitros, & laudo lato, & ſolùm ꝓmulgato, eo ipſo intelligeretur facta
6 pax, & ſecuritas inter partes, † quæ dictio, eo ipſo, denotat miniſteriũ iuris abſq; aliquo interuallo: ut c.ſtatutũ. in fi. de reſcrip.in 6.in clem.1.de religioſis domib. & in c.1.§.fi. & in c. fi.de offi.ord.lib.6.& per Alb.in diction.ſuo in verbo eo ipſo, vñ cum ꝯſtet, dictos arbitros laudaſſe, & ꝓmulgaſſe, verificata fuit conuentio, & purificata dictæ ſecuritatis conditio.
7 † Oſtenditur clarius: nam partes voluerunt ſecuritatem datã ſecundum tenorem laudi ferendi, & ſecuritatem dederũt laudo lato, & ſolũ ꝓmulgato, & ſic ꝯſiderauerũt ꝓlationes laudi non aũt contentum in laudo, differunt.n.iſta. Nam aliud eſt
8 laudũ, ſeu ꝓlatio laudi, & aliud eſt contentum in laudo † ſicut

cut in simili, aliud est instrm, & aliud cōtentū in instro, vñ potest esse instrm, & tñ contenta ī eo possunt esse falsa, vel nulla, vt plenè hr per Inn. Abb. & Mod. post Fel. in c. cū venerabilis, de excep. & per Barto. in l. in testō. ff. de fideicom. libe. Ang. in l. 1. C. de præscr. 30. ann. & quæ plenè per Fely. in c. capitulum char. pe. ver. limita octauò, de rescr. cū simil. aliud est. n. ꝯtinēs. aliud cōtētū; ut in locis præalleg. vnde cū partes ipsę fecerint pacē sub conditione ꝓlationis laudi, & laudū fuit promulgatū, ꝑñr conditio adimpleta, sequit̃ necessariò quòd rupta pace potest agi ex dicto instro cōpromissi iam purificati per prolationē laudi, de qua apparet instrm publicū, cōtraria verò ꝓcederēt, qñ pax esset facta sub ꝯditione cōtētorū in laudo, qđ nō

9 est dicendum. †Nam partes non senserunt de contentis in laudo, sed tātum de prolatione laudi, quarum intentio attēdenda

10 est, vulga. l. non oīs, & l. rogasti. ff. si cer. peta. †& quia vnū casum incluserunt, alia uidētur exclusisse. l. cum prætor. ff. de iu-

11 di. c. nonne. de præsum. ¶† Nō ob. d. auc. si quis in aliquo documento. ex quo termini sunt diuersi, ex quib. nō bene īfertur

12 vulg. §. nihil cōe, diuersitas ostēditur, nā. d. auc. †& eius materia loquitur de scriptura se referente ad aliā, quo casu regulariter referens non probat relata, nisi exhibita, sed nos sumus in actu, & cōpromisso cōditionali, quæ ꝯditio fuit adimpleta, statim ꝙ per arbitros facta fuit prolatio laudi, de qua prolatione ꝯstat per instrm, & sic compromissum ex istis remansit purificatū, & ex eo modo agitur, non aũt ex laudo, nec contentis in

13 eo, vnde nihil obstat, q̄n ad pęnā agi possit. ¶† Ad qđ: nā asserta relatio ad laudū ferendum facta vr̃ demonstratiuè, & cōditionaliter, nō aũt limitatiuè, & taxatiuè, & si limitatiuè tūc ad illud tm̃. s. ad ꝓlationē, ꝙ factū fuit: ut no. in l. postq̄. §. si dies.

14 ff. vt leg. nomi. cauea. †Ad quæ accedant aliæ ꝯiecturæ, & præsumptiones positæ in informatione facti, & ea quæ habentur per Modernio. in tractatu de potesta. reg. ubi ponunt priuilegia pacis post alios referentes. Parisius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Compromissum quantuncunque generale, in illis tantùm præiudicat rebus, in quibus facta est prosequutio, & super quibus fuit laudatum.*
2 *Et quid si in compromisso fuit dictum, quòd extendatur ad incogitata, & ad ea quæ dolo gesta sunt.*
3 *Et an propterea videantur omnia remissa.*
4 *Ex proœmio colligitur mens, & voluntas disponentis.*
5 *In controuersiis requiritur partium citatio.*
6 *Cogitatum potest esse in genere, & in specie.*
Non venit actio nunquam intentata.
7 *Sufficit cogitatio ī genere, ut super illo arbitri possint laudare.*
8 *Verba laudi generalissima restringuntur ad ea, quæ possunt liquidari ex actis & productis.*
9 *Si probatio tollitur facto aduersarij cōburētis scripturas, operatur, ut stetur iuramento partis.*
10 *Compromissum fieri non potest super spiritualibus, & eius connexis, & tangentibus alienationē rerum, & iurium ecclesiæ.*
11 *Compromittere species est alienationis.*
12 *Compromissum quādo & quo casu potest fieri à procuratore.*
13 *Et quid si mandatum procuratoris fuit limitatum.*
14 *Laudum latum post tempus nullum est.*
15 *Laudi prorogatio quando potest fieri.*
16 *Et à quo possit fieri.*
17 *Procurator an possit prorogare terminum.*
18 *Prorogatio fieri debet, durante termino, & non post.*
19 *Et an de nouo possit compromitti per procuratorem.*

CONSILIVM CXXXIIII.

1 Nulli Dubium, † ꝙ quantumcunq; generale sit compromissum, in illis reb. præiudicat, sup q̄b. est facta discussio, & laudum est sequutum. l. si cum dies. §. plenum. l. de rebus. ff. de arb. cum sim. sed Petrus nec coram aliquo iudice ante ꝯpromissum, nec corā arbitris est prosequutus actionem furti non manifesti, nec arbitri super ea laudarunt, ergo est sibi integra actio furti non manifesti. d. §. plenum. ver.

2 sed si forte. ¶† Non obstant duo, quæ in ꝯtrarium adducuntur. Primū: q̄a in cōpromisso est dictū, ꝙ illud trahatur ad īcogitata, & quæ dolo gesta sunt, & in laudo est expressum, ꝙ ēt ab solūt ab his, quæ gesta sunt dolo, & ab īcognitis, & quietatio

3 generalis est facta per Petrum, iuxta formā laudi. †Ergo videntur oīa esse remissa, iuxta nota. per Bar. in l. cū aquiliana. ff. de transac. & per hoc tolliur tex. cū materia in l. Aurelio. §. Caius.

4 ff. de liber. lega. & in l. tres fratres. ff. de pac. †Nam respōdetur, & ex duobus oñditur non obstare. Primò: quia certum est, ꝙ ab exordio cuiuslibet dispositionis licitū est arguere mentē disponentiū. l. fi. ff. de hær. insti. cū concor. sed arbitri dixerunt, se ferre sñiam sup illis differentijs, quæ corā diuersis iudicib. versę erant, & nūc corā eis vertebantur. Considera duo. Primū, ꝙ determinant lites, quæ corā diuersis iudicibus pepēderāt, sed

5 ista actio furti non manifesti nondū fuit intentata, ergo. † Secundū, ꝙ iudicāt super controuersijs, ad cuius cōtrouersię substantiā necessariū est, ꝙ pars citetur. l. diuus Pius. in prin. in gl. 1. & ibi Bar. ff. de peti. hære. sed super actione furti non manifesti nunq̄ fuit Io. Iacob. citatus, & ita impossibile est, ꝙ trahat̃

6 laudū ad eā actionē: cū nunq̄ fuerit ꝯtrouersia, nedū lis. † Ad verbū, incognita, respondetur, ꝙ non tenet ꝯsequentia, arbitri voluerūt trahi ad incognita eorū laudū, ergo intellexeunt de actionibus nunquā intentatis, & ꝑñr nō cogitatis; quia potest esse aliquid cogitatū in genere: tñ nō est specialiter cognitū, ut declarat Bar. cū quo alij transeūt in l. si de certa. versic. hic aduerte. C. de transa. Petrus aũt, q̄ intētauit actionē iniuriarū,

7 potuit cogitare gñaliter de taxatione, †sed quæ & qualis erat futura taxatio, erat sibi incognitū, itē petijt ꝯdemnari Io. Iacobū ad restitutionē pecuniarū quas fratres dicti Io. Iacobi accepērāt, sed quæ, & quales & quātę essent dictæ pecuniæ, erāt ipsi Petro incognitę, gñaliter tñ potuit de eis cogitare, & sic non

8 est verū, ꝙ sup incogitatis laudauerint arbitri. ꝓut ēt rñdet̃ † ꝙ licet verba laudi essēt gñalissima; tñ semp vr̃, ꝙ restringātur ad ea, quæ pñt liquidari ex actis; & ita vr̃ esse de ītētione Ang. ꝯsi. 247. col. 2. versi. ꝯcludo. & in ꝯsi. 75. subdēs rōnem; quia aliàs de facili daret̃ circūuētio & deceptio, ꝙ esse nō dēt, citās tex. in l. cū hi. §. cū lis. ff. de trāsa. cui decisioni vr̃ adhærere Alex. &

9 Barbati. in d. l. cum aquiliana. in additionib. ad Bart. ¶† Nō ob. Pet. nō docet, qđ ꝯtineret̃ ī cōputo, ergo nō pōt ęstimari duplicatio. Præterea Petrus nō docet quāti sua interfuit, nō cōburi cōputū, ergo saltē de ęquitate canonica non audiendus. Nam rñdet̃, ex quo facto aduersarij cōburētis cōputū est sublata facultas ꝓbādi, uel saltē arctata, statur iuro Petri, ꝙ in ꝯputo ꝯtineret̃ quanti sua interfuit non ꝯburi. l. si de possessione, & ibi post Cyn. C. de prob. cumulat Alexan. in aucten. si q̄s ī aliquo, co. 2. C. de eden. & uidēda sunt, quæ aliàs ꝯsulēdo circa oīa ꝓdi

10 cta deduxi. ¶† Circa aliud laudū latū uirtute asserti ꝯpromissi, nullū fuit, ex quo tale ꝯpromisśu fieri nō potuit sup rebus tāgētib. spiritualia, & illis ꝯnexa, & sup rebus tāgen. alienationē & dismēbrationē rerū dictarū ecclesiarū, iuxta nota. in c. p tuas. de arbitris, & p Spec. in eo. ti. §. reperit. versi. itē de sñia, & p Host. in summa eo. ti. vers. de qua re. & notāter p Inn. in c. de

11 cætero. de trāś. & p totū de reb. ecclesia. non alienā. †Ad quę: nā cōpromittere species est alienationis, & q̄ cōpromittit alienare dr̃, & cui ꝓhibet̃ alienatio, prohibet̃ & ꝯpromissum, pulchrè p Lap. in alleg. 111. et Deciū cons. 44. in fi. vbi notat̃, ꝙ in talib. sine ꝯsensu superiorū ꝯpromitti nō pōt, ad qđ ꝯsi. dñi Signor. de Amodeis, quod incipit, dñs eps Nouariæ, & q̄a in casu nr̃o auctoritas, & cōsensus superiorū nō interuenit, sequit̃,

12 vt s̄. †Præterea posito, ꝙ potuerit cōpromitti; attñ ex alio laudū assertū nullū est. Nā cōpromissum factū apparet, nō p principales, sed p assertos ꝓcuratores, q̄ habentes speciale mādatū, uel gñale cū libera potuerūt compromittere, iuxta no. in l. trāsactione. C. de transa. & in c. q̄ ad agendū, ī fi. de procur. lib. 6.

13 †tñ assertū mandatū fuit limitatū ad cōpromittēdū vsque ad certū, & limitatū tp̄s, a cuius forma, & tenore procuratores recedere non potuerūt, p no. in l. diligēter. ff. mād. & in c. cum dilecta. de resc. & cū tale cōpromissum factū fuerit iuxta formā

14 mandati usq; ad certū tp̄s, elapso tpe expirauit, †& laudum latum post dictū tp̄s fuit, & est nullū, ut dicit text. in l. si cū dies. in prin. & in §. si intra diem. & in l. si de meis. §. fi. & l. seq. cum concor. ff. de arbit. & per Spec. in d. tit. §. finitur, & pulchrè p

15 Bal. in c. quintauallis, de iu. iur. †Quibus non ob. asserta ꝓrogatio, ut dr̃, facta p dictos procuratores, primò: q̄a de ea nō cōstat, vñ non entis nullæ sunt qualitates, vulg. l. eius q̄. ff. si cer. pet. ¶Et si diceret̃, ꝙ licet expresè ꝓrogatio nō appareat: tñ tacita fuit procedendo ad vlteriora, & expeditionē cōpromissi.

16 †Nā replicat̃, ꝙ asserti ꝓcuratores nullā habebāt ptātē ꝓrogādi, ergo ꝓrogare nec expsè, nec tatitè poterāt, p no. ī l. cū q. d. ff. si cer. pet. faciūt no. ī d. c. cū dilecta. & l. diligēter, mā. Et licet

quis

quis habeat ptãtem cõpromittendi; tñ nõ cẽsetur hr̃e ptãtem prorogãdi, nisi expresse hoc dicatur, tex. & ibi gl. in l. nõ distinguemus. §. fi. ff. de arbi. & Mod. in trac. de arbi. in ver. prorogatio. vbi in proposito volunt, & ꝯcludunt, ꝙ ad hoc vt cõpromissi prorogatio valeat, multa debẽt cõcurrere, & copulatiuè interuenire, quę in casu nr̃o penitus cessant, ꝯñr asserti ꝓcuratores nõ habẽtes ptãtem in hoc prorogare expresse, nec tacitè nõ poterãt, & laudũ assertũ latũ virtute .d. tacitę ꝓrogationis post lapsũ termini fuit, & est nullũ. vt s̃. & aliàs plenè cõsului.

17 † Ad quæ no. in cle. quandiu. de appell. vbi procurator nõ põt prorogare terminũ, & ẽt p Cal. in cõsi. 3 ĩi ti. de procu. ad quæ no. in l. qui Romæ. §. Calimacus. ff. de verb. obli. & faciũt ĩ puncto no. per gl. & doc. in c. cũ olim, el 1. de offi. dele. & p. Mod. ĩ l. si cõuenerit. ff. de iurif. om. iudi. vbi habet, procuratorẽ iuris-

18 dictionẽ prorogare nõ posse. † Ad qđ ẽt: quia ꝓrogatio cõpromissi fieri dẽt durante priore tpe in cõpromisso statuto, & nõ post. l. sed si manẽte. ff. de precar. & gl. in l. Labeo ait. §. fi. & ĩ d. l. si cũ dies. in princ. ff. de arbit. & Modern. in d. trac. in ver. prorogatio. faciunt no. in c. cum P. & B. de offi. deleg. & in l. 11. & 2. ff. de iud. cũ sim. Cũ ergo asserta prorogatio facta dicatur post lapsum termini in cõpromisso statuti, necessariò sequit̃, ꝙ prorogatio dici nõ põt, sed deberet sibi assumere nomẽ noui cõpromissi; ut notatur in dictis iuribus, & tale nouũ compromissum esse nõ põt; tũ quia factũ nõ apparet; tum quia asserti

19 procuratores ptãtem faciendi de nouo nõ habebant, † & considerando oĩa capita necessariò concludendum est, assertũ laudum nullius fore momenti, & roboris. Parisius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Obtinens parochialem auctoritate ordinaria potest capere possessionem, & administrare.*
2 *Renuncians non potest vlterius ad beneficium redire, nec se intromittere.*
3 *Resignatio simoniaca non priuat resignantem titulo.*
4 *Resignatio meticulosa non valet.*
5 *Metus non inducitur per vim impulsiuam, seu inquietatiuam.*
6 *Metus debet esse talis, qui cadat in constantem.*
7 *Metus non inducitur per solam accusationem institutam.*
8 *Metus debet esse continuus, & de præsenti.*
9 *Exemplum non probat.*
10 *Præsumptio non est, quòd princeps voluerit facere iniustitiam, & priuare aliquem suis bonis sine causa.*
Superioris auctoritas excusat à metu.
11 *Metus debet esse cum eisdem, non cum alijs.*
12 *In ciuitate libera non præsumitur inferri metus.*
13 *Metus quando consideratur.*
14 *Liberans aliquem licitè recipit aliquid.*
15 *Resignatio meticulosa ipso iure valet.*
16 *Resignatio simplex valida est.*
17 *Etiam si mente cõcipiat renunciare in fauorem certæ personæ.*
18 *Simonia mentalis tollitur per pœnitentiam.*
19 *Resignatio facta absenti tollit suspitionem simoniæ.*
20 *Licitè potest quis dare aliquid, ne molestetur super beneficio, & redimere vexationem.*
21 *Simonia non est, quando promittitur, quod inest, & quod est debitum de iure communi.*
22 *Simonia commissa cum tertio non est nociua alijs.*
23 *Et ex ea transfertur titulus &c.*
24 *Habens titulum licitè potest cedere tertio.*
25 *Simonia an cõmittatur per solam prouisionem factã à tertio.*
26 *Promissio facti alieni nulla est.*
27 *Quod dependet à voluntate principis impossibile iudicatur.*

CONSILIVM CXXXV.

1 Ioannes Ex collatione ordinaria obtinuit † parochialem vacantẽ per obitum Benedicti, & licitè ex dicta collatione, & eius auctoritate potuit se intromittere ecclesiæ præfatæ, & eius administrationi, & possessionem capere. c. statutum. c. si a sede, de preb. lib. 6. cum simi. Et dato ꝙ quondam Cardinalis sanctæ B. impetrauerit beneficium a sede Apostolica reseruatum, & literis nondũ confectis cesserit illud Petro, qui per edictum contra dictum Ioannem in curia Romana processit obtinendo sententiam, & mandatum de exequendo &c. Tamen istud non habet obstare, ex quo dictus Petrus sponte, & liberè in curia Romana in fauorem dicti Io. cessit, & renunciauit dictæ liti, & causæ, ac etiam omni iuri sibi competenti super dicta parochiali de mandato ad resignãdum, patet per instr̃m publicum, de resignatione facta per procuratores dicti Petri etiam constat per instr̃m publicum; & ꝙ dicta resignatio fuit facta in cancellaria Apostolica, consequẽter coram superiore, per illam dictum beneficium vacabat, & per dictam renunciationẽ omne ius, quod forte habebat di-

2 ctus Petrus, fuit ab eo abdicatum, † & dicta renunciatione stãte super dicto beneficio, amplius se non potest intromittere, ut est decisio Rot. in no. conclu. 306. & ponit Mil. in ver. renũciatio. uersi. renunciari liti, & uel. sequen. ¶ Nõ ob. assertum instrumentum concordiæ inter dictum Petrũ, & quondam Antonium tanquam procuratorem dicti Ioãnis: nam ex eo duo arguuntur, præsumptio metus, & ꝙ dicta resignatio fuerit meticulosa, consequenter ꝙ non habeat obstare. Secundò arguit̃

3 simonia, & ꝙ simoniacè fuerit facta, † & sic ꝙ titulus nunquã discesserit a dicto Petro, iuxta no. in c. cum vniuersorum, de re-

4 rũ permutatio, & p Rotã in antiquis decisi. 256. † Primũ de metu tollitur: nã licet renunciatio meticulosa nõ valeat. c. sup hoc, de renuncia. c. ad audientiam, qđ metus causa, cũ simi. tñ ex infrascriptis euacuatur; tum quia nõ fuit in casu nostro me-

5 tus. † Nam ex deductis apparet, fuisse allegatã uim impulsiuã, seu inquietatiuam, in quibus non cadit metus, nec actio, quod metus causa. l. ea, in gl. fi. ff. qđ met. cau. Mil. in ver. metus, cũ

6 sim. † Prærerea metus debebat esse talis, qui caderet in cõstantem virum, & non alius, vt est in proprijs terminis tex. in d. c. ad audientiam, & in c. cũ dilectus, & gl. in c. 2. eod. tit. l. si per vim. l. metum. ff. eodem, in casu nostro nõ fuit talis. uñ &c.

7 † Prout ẽt: quia accusatio sola instituta non sufficit ad arguendũ iustũ metũ, tex. in l. accusationis, & ibi gl. C. eo. & tex. in l. nec timorẽ, ibi, uexationis. ff. eod. in casu nostro accusatio, & institutio, instituta per procuratorẽ generalẽ illustrissimę Comi-

8 tissæ ꝯ Petrũ nõ induxit iustũ metũ. † Præterea metus dẽt esse cõtinuus, & de præsẽti tpe, quo actus fit, nã si fuit a principio, & postmodũ nõ durat, dr̃ purgatus, & nõ iuuat. c. 1. qđ metus cã, & gl. in terminis in d. c. ad audientiã, tex. in l. 2. & in l. si per uim. C. eod. & in l. metum aũt præsentem. ff. eod. & ideo suspi-

9 cio de futuro non valet, ut ibi. † Ad qđ: nã talis metus dr̃ esse illatus p literas Illustrissimę Comitissæ instantia aliorũ Cõmitũ &c. quæ literæ non obstant: cũ fidem nõ faciant, ex quo est mera copia extracta parte nõ citata, nec p uiã ꝯpulsus a dño in aucten. si quis in aliquo documento. C. de eden. c. fi. de fid. in-

10 stru. † Et in principe nõ est præsumptio, ꝙ voluerit facere iniustitiã, & priuare aliquẽ bonis suis sine iusta cã, maximè cum ex aduerso nõ sit uerificatum, dictos Principes, & Comites fuisse solitos in similib. exigere pęnas, immo sit deductũ & forsitã uerificatũ ꝯtriũ, ꝙ dicti Comites sẽper fuerunt iusti, auctoritas quorũ sẽper excusat a metu; ut vult gl. & Bal. ĩ l. 1. C. de pręd. curia. lib. 10. & Io. And. in c. sup hoc. de renuncia. In Principe .n. sẽper p̃sumit̃ iustitia, & cã iusta. vt vult tex. & gl. in l. relegati. ff. đ pęn. Et eo magis; quia dicta Illustris Comitissa fecit monitoriũ Petro, ꝙ dẽret allegare cãs, quare bona nõ deberẽt reduci ad manus &c. ex quo dat̃ intelligi aĩus ipsius paratus facere iustitiã, & non grauare, & qui nullũ passus fuit dãnũ, nullus

11 igit̃ metus fuit. † Præterea metus tollit̃, ex quo ꝯcordia facta fuit inter dictũ Petrũ, & Ioannẽ, ꝯñr ĩter alios, & nõ cũ Ioãne, in cuius fauorẽ cessio fuit facta simpliciter, & sic ille Damas nõ potuit p̃iudicare Ioãni, toto titulo, res inter alios acta, & in materia metus est tex. ĩ l. metũ aũt præsentẽ. §. sed licet vim, & in l. si quis aliũ. ff. qđ met. cau. & in l. si cũ exceptione, uersi. quid. n. si metũ, ibi, ꝯcio, eod. tit. ff. nõ. n. probat̃, ꝙ Damas fuerit ꝓcurator dicti Ioãnis, & narratiua illius Damas in præiudiciũ Ioãnis nõ hẽt obstare, nec aliqđ opat̃, vulgata. l. optimã. C.

12 de cõtrahen. & commit. stipul. † Ad qđ: nã mandatũ ad cedendũ, & postmodũ cessio apparent facta in loco exẽpto a iurisdictione Illustris Comitissæ, & sic in loco tuto, ubi reddebatur iustitia. s. in Ciuitate Bisuntinensi, in quo nõ p̃sumit̃ met. illatus. l. fi. & ibi Bar. ff. qđ met. cau. & ideo necesse est, ꝙ plenè, & clarè ꝓbet̃, nec sufficiũt ꝓbationes per cõiecturas, ita Bar. vbi

13 s̃. & Mil. ĩ ver. metus si allegat̃. † Prout ẽt: nã ex dicta cessione nihil peruenit ad Ioannẽ, ergo metus nõ poterat illi obesse. l. qđ diximus. §. si. cũ l. sequen. ff. qđ met. cau. tutus enim erat Ioãnes collatione ordinarij, & pacifica possessione octo annorũ, per quæ poterat repellere Petrũ, & sic illatus metus ad cedendum nõ erat nociuus. l. si cum exceptione, quod met. caus. eo

maximè

maximè quia Petrus per dictã ↄcordiã liberabat̃ a metu illato
14 per aliũ, † & ille, qui liberat licitè recipit, ut est tex. in d. l. metũ. §. sed licet uim, & ꝙ nihil puenerit ex cessione p̃dicta ad Io. patet: qa tenebat bñficiũ ex collatione ordinaria, & illud possederat, ut s̃. & statim ꝙ habuit notitiã sñiæ, & mandati de exequendo obtẽti ad instantiã Petri, appellauit, & Romæ fuit cõmissa cã appellationis, & decreta inhibitio ad partes, & dictus Io. nunq̃ acceptauit dictã cessionẽ, nec literas expediuit; ut patet ex registro, nec habuit notitiã de gestis per Damas cũ Petro, nec illa ratificauit, quinimmo expresśè ↄ̃dixit, ut patet per
15 instr̃m declarationis suæ. † Præterea titulus ex dicta cessione, ẽt si esset meticulosa, fuit trãslatus in dictũ Io. nam renũciatio meticulosa bñficij ipso iure ualet. Ro. in no. conclu. 372. & qa nõ fuit rescissa, titulus remãsit, & fuit penes dictũ Io. q̃ potuit postmodũ illud cedere alteri, vt no. per scribentes in c. cũ pridẽ. de renũciatio. Eo potissimũ, qa mandatũ Io. ad renũciandũ fuit factũ añ instr̃m ↄcordiæ, & ante litẽ motã, patet ex data dictorũ instr̃orum, & sic mandatũ Io. ad cedendũ per triennium fuit factũ ante instr̃m ↄcordiæ, & ẽt ante mandatũ Petri ad cedendum, ex quo infertur, ꝙ Ioã. nunq̃ habuit ratam dictã cessionẽ: cum anteq̃ fuisset facta, per trienniũ ipse fecerit manda-
16 tum ad cedendũ &c. † Tollit̃ & caput simoniæ: tũ quia renunciatio facta per Petrũ fuit simplex; ut patet in mandato ad resignandũ, & ex instr̃o resignationis, si simplex, ergo ualida, iuxta nota. per totum titulum de renunciatio. & in c. ex parte, el pri-
17 mo, de offic. deleg. † In tm̃, ꝙ si habuisset in aĩo renuncians renunciare personæ certæ; tñ si nõ exprimitur, istud non facit illum, in cuius fauorem resignatur, simoniacũ, c. dilecto, de præben. c. cum pridẽ, de pac. 1. qõ. 1. c. ordinationes. c. cum in tua,
18 de simo. ubi Inno. Mil. in uers. renunciatio beneficij. † Licet. n. ista sit mentalis simonia; tñ sufficit ad eam tollendã pęnitẽtia.
19 c. fi. de simo. † Eo maximè qñ fit absenti, ut in casu p̃senti: tunc enim nulla cõmittitur, no. in d. c. ex parte, & Abb. in c. nemo,
20 de simo. Mod. in trac. de simo. col. 17. & 18. † Præterea ne q̃s molestetur super beneficio, qđ possidet, licitè põt dare, uel promittere. c. ad audientiã, ubi Io. And. de simo. maximè pro iure quæsito conseruando; ut in casu nostro, & per Abbatẽ in c. cõstitutus, de trans. Mod. in d. tract. col. 22. & Io. And. & Host. in c. dilectus, el j. de simo. & ibi Fel. post do. Anto. in casu nostro Damas promissit, ne molestetur Io. super bñficio, quod tene-
21 bat, vnde &c. † Prout: nam promittere illud, quod inest, & qđ erat debitum de iure cõi, non est simonia, ita Abb. & Fel. in c. ad audientiã, el 2. de rescr. col. 6. Dec. consi. 117. post do. Ant. in c. cũ M. Ferrar. de ↄsti. col. 32. uenio ad f̃m notabile. & in c.
22 significatum, de præben. cum si. † Ad quod, nam dicta conuen
23 tio, posito ꝙ esset simoniaca; † tñ non fuit cum Io. sed cum Damas, & sic tertio ↄ̃cta ignorante Io. cuius scientia nõ probatur, nec minus, ꝙ dederit mãdatũ Damas, & in dubio præsumitur ignorantia. l. uerius, de probatio. eo maxime qa Io. in instr̃o declarationis dicit, nunq̃ habuisse notitiã de illa. Vnde ista ↄuentio facta a tertio nõ hẽt nocere Io. in cuius fauorẽ fuit cessum sed est valida, & ex ea titulus fuit translatus: nõ. n. in casu nr̃o est priuatus, sed uenit priuandus; ut vult do. Ant. in c. nisi cum pridẽ, de renũ. & no. in c. simoniacæ, de simo. ubi Io. And. Ant. & alij, & in c. pen. de elec. Io. And. in c. p tuas, de simo. Mil. in uer. simo. & Mod. in d. trac. col. 31. uersi. sed si quidam amicus
24 meus. † Et qa per dictã cessionẽ titulus fuit translatus in Ioan. ut s̃. licitè ipse Io. potuit cedere tertio: ut no. per glo. & doc. in d. c. cum pridẽ, & qa ille tertius, in cuius fauorẽ cessit Ioan. habuit possessionẽ dictæ parochialis, p cuius obitum iste noster cliens uenit. ↄcludit̃ itaque, talẽ p̃tensam simoniã nõ esse in cõ
25 sideratione. Eo insup † qa in ↄcordia Damas p̃missit, & sic ipse tanq̃ tertius ẽt promisit tm̃, & nihil dedit, neq; fecit. Vñ per promissionẽ solã factã a tertio, an simonia cõmittat̃, hr̃ in c. no
26 bis, de simo. † Et aduertatur, ꝙ ipse Damas promissit factũ alienum, quæ promissio nulla est, inst. de inutili. stipul. §. si quis a-
27 lium. cum si. † Itẽ p̃missit illud, qđ pendebat a uolũtate principis, & consequenter impossibile. l. idem Iulianus scribit. §. fi. de leg. 1. ubi impossibilia iudicantur, quæ a principis ptãte depẽdent, imo reputatur casus fortuitus factum Principis. Alex. cons. 221. in 2. uol. ubi iura citat. Paris. Rom.

SVMMARIVM.

1 *Spurius non est habilis ad obtinẽdum beneficia, & dignitates, nisi dispensetur.*
2 *Capitulum, sede uacante non dispensat super tali defectu.*
3 *Prohibitus à minoribus, uidetur prohibitus à maioribus.*
4 *Ordo receptus ab alieno Episcopo sine literis commendatitijs non ualet quò ad exequutionem.*
5 *Capitulum, uel alius, cui committitur, sede uacante potest dare literas commendatitias.*
6 *Mandati fines sunt custodiendi.*
7 *Communis opinio, & reputatio quando sit in consideratione.*
8 *Et quid si alius defectus, quàm inhabilitatis personæ.*
9 *Et quid si inhabilitas causatur ex inhabilitate rescripti, commissionis, uel potestatis.*
10 *Et quid si defectus est circa concernentia gratiam.*
11 *Et quid quando sine potestate ipse se iniecit,*
12 *Et quid quò ad spiritualia, & quò ad ordines.*
13 *Et quid si ignorantia est supina.*
14 *Tolerantia debet habere scientiam.*
15 *Et quid si actus est inualidus.*
16 *Et quid si actus concernit priuatam utilitatem.*
17 *Et quid si esset contra formam mandati.*
18 *Et quid si erat priuatus, uel suspensus.*
19 *Communis reputatio non probatur per unicum actum.*
20 *Tolerantia capituli non sufficit respectu facultatis.*
21 *Et quid si sumus in casu certo.*
22 *Dispensatus ad simplicia non dicitur dispensatus ad alia.*
23 *Dispensatio restringenda est.*
24 *Dispensatio concessa ex falsa causa nulla est.*
25 *Gratia surreptitia, & ignoranter obtenta nulla est, quando ius illi resistit.*
26 *Legatus non potest cum illegitimo dispensare.*
27 *Legatus non dispensat super pluralitate incompatibilium.*
28 *Potestas limitata non debet excedere limites.*
29 *Concessio facultatis dispensandi probanda est.*
30 *Verba Cardinalis dicentis aliquem familiarem, non probant.*
31 *Assertioni Cardinalis, etiam legati non creditur.*
32 *Et recipitur probatio in contrarium.*
33 *Qualitas debet esse illo tempore, quo actus fit.*
34 *Cirurgia est prohibita clericis.*
35 *Exercens priuatur à promotione fienda.*
36 *Exercens fit irregularis, quando fuit ex exercitio sequuta.*
37 *Maximè si lucri auiditate exercuit.*
38 *Collatio facta criminosa propter literas ad beneficia, & de prouidendo est nulla ipso iure, & nu. 39.*
39 *Et quid si est facta personæ irregulari.*
40 *Irregularis non potest acquirere beneficia sine dispensatione, bene tamen potest retinere quæsita.*

CONSILIVM CXXXVI.

1 Stante Defectu † nataliũ. N. inhabilis fuit, & est ad obtinendũ beneficia, & dignitates, de quibus in p̃sentiarũ qõ uertitur, iuribus vulgarib. & licet Ep̃s possit super dicto defectu dispensare, & ↄcedere licentiã ad ordines minores, & ad bñficia sine cura, ut in c. 1. de filijs presby. lib. 6. cum
2 si. † Tñ capitulũ sede vacante non põt super tali defectu dispẽsare; cũ dispẽsatio talis nõ sit debita, sed oĩno uoluntaria, ut tenet Fel. in c. cũ olim, in 8. q. de maio. & obe. allegãdo Io. And. in d. c. cũ cõcord. & posito, ꝙ sede uacante capitulũ hoc posset facere, qđ negatur, ut s̃. Tñ cũ d. N. capitulũ minimè dispẽsauit, vñ &c. ¶ Nec ob. ꝙ cũ d. N. dispẽsauit Pet. officialis ecclesiæ sede uacante &c. nam dictus Pet. quò ad dictã dispensationẽ cõcedendã erat penitus inhabilis, & carebat ptãte: ut patet per instr̃m ptãtis sibi concessæ a d. cap. in quo potestas dispen-
3 sandi non fuit cõcessa. † Quinimò dictus Pet. expresśè fuit prohibitus dispensationẽ præfatã dare: nam capitulũ uoluit, ꝙ d. Pet. nõ posset dare literas cõmendatitias, patet p instr̃m potestatis datæ, si igit̃ fuit p̃hibitũ istud, qđ erat minus, ergo a fortiori dispẽsatio, qđ erat maius, auct. multo magis. C. de sac. san.
4 eccl. c. qui ad agendũ, de proc. lib. 6. & cle. non põt, eo. ti. † Præterea d. N. ordines suscepit sine literis cõmendatitijs ordinarij sui sub alieno Ep̃o, ↄñr talis ordinatio non ualet, quò ad exequutionẽ, ultra alias pęnas in iure traditas. 9. q. 2. per totũ. c. 1.
5 & 2. c. eos, de temp. ord. lib. 6. ¶ † Nõ ob. ꝙ capitulũ sede uacante, uel ille, cui administratio tali tp̃e est ↄcessa, põt lr̃as cõmendatitias dare. c. cũ nullo, uers. ep̃o, de tẽpo. ord. eo. lib. & d. Pet.
6 concessit dictas literas præfato. N. † Tollitur. n. obiectio: nam

dictus

dictus Pe.carebat ptāte dādi dictas literas,vñ cũ ptāte careret,
fecit istud tanq̃ priuatus,ↄñr facere nõ potuit, & factũ non te
nuit.d.c.cum nullus,& quia excessit fines sui mãdati,& ptãtis
dictæ literæ cõmendatitiæ nõ valuerunt,vulgata.l.diligẽter.ff.
man.Mod.post glo.& alios in c.cũ olim,de off.dele.Alex.ↄſ.j.
7 4.uol.¶†Nõ ob.ꝙ dictus Pet.fuit reputatus tanq̃ gñalis admi-
nistrator,sede vacãte &c.& ꝙ cõis opinio erat, ipsum posse p̃-
dicta ↄcedere, quæ reputatio & cõis opinio dẽnt ꝓdesse d.N.
8 & ẽt iuxta no.in l.Barbarius, de offi. p̃to.ff.cũ si.†Nã obiectio
tollitur ex no.per Mod. in d.l.Barbarius;qa non sumus in de-
9 fectu † inhabilitatis psonæ,sed in alio,vñ. Tollit̃ insup ex not.
p doc.in c.cũ dilecta,de resc.& per Mod.in c.sciscitatus,eo.ti.
qñ inhabilitas causat̃ ex nullitate rescripti,cõmissionis, uel po
10 testatis datæ,ut in casu nr̃o.†Item tollitur ex nota.in d.c.cum
dilecta.qñ defectus esset circa ↄcernentia gratiã;ut in casu no-
11 stro.†Prout tollitur,qñ sine ptãte qs se iniecisset in illis; nam
cõis opinio,nec reputatio,nõ iuuant,nec acta ualent,Inn.in c.
12 nihil,de electionib.Mod.in d.l.Barbarius,in j.limita.†Itẽ tol
litur ex dictis p Inn.in d.c.nihil,& p Bal.in l.nõ mutant.C.de
liberali cã,ubi uolunt,cõem opinionẽ,& reputationẽ nõ ꝓce-
dere quò ad spiritualia,& quò ad ordines suscipiendos, ut est
13 in casu nr̃o.†Prout tollitur,nam. d.l.Barbarius. nõ ꝓcedit in
14 ignorantia supina,ut per Inn.& alios in d.c. sciscitatus,†& to
lerantia dẽt hr̃e scientiã,Bal.in d.l. Barbarius, & doctores ibi,
15 Alex.consi. 1.in fi.in 2.uol.†Itẽ non ꝓcedit in actu inualido,
16 Mod.ibidẽ versi. 5. notabiliter limita.†Itẽ non ꝓcedit in con
17 cernẽtibus vtilitatẽ priuatã, in d.uersi. 2.limita.†Item limitat̃
18 per Bal.ibi col. 11.qñ ↄ̃ formam mandati &c.†Et qñ ille fuis-
set priuatus,uel suspensus,cap.cum simus, de offi.deleg. Alex.
19 in additio. in d.l.Barbarius. † Eo maximè, quia non constat
de cõi reputatione, & opinione dicti Petri quò ad cõcedendũ
literas cõmendatitias,& dispensandum cum illegitimis,nisi p
vnicum alium actum,qui non sufficit,ut nota.in d. c.cum di-
20 lecta,& in d.l.Barbarius.¶†Nec obst.si diceretur,ꝙ tolerantia
capituli tanq̃ superioris inducit præsumptionẽ, ꝙ dictus Pet.
habuisset aliud mandatum sufficiẽs &c.ut est decisi. Lap.in al-
leg. 88.refert Mil.in ver.beneficium impetran.&c.Nam istud
non procedit in tolerãtia respectu facultatis,ut in casu nostro,
& s̃.probatum est in casibus limitatis a regula d.l.Barbarius,q̃
admittit tolerantiam populi Romani superioris circa defectũ
inhabilitatis personæ,& nõ circa,de quibus s̃.uerificata in ca-
21 su nostro.¶†Insuper motiuum procederet in casu dubio etiã
incerto,qñ nullum appareret mandatum;quia tũc esset locus
cõiecturis,secus in casu nr̃o certo, in quo apparet de expresso
mandato,& ptãte, & aliud non p̃sumitur: cum actus multipli
citas non p̃sumatur,nisi probetur,vulg.c.cum Ioan.heremita,
ubi Mod.de fide instr.cum simil.item procederet,qñ diu fuis-
22 set toleratus non modicum tp̃s.¶†Non obst.dispensatio facta
cum d.N.per Alex. Sextum, nam facta apparet tm̃ ad simpli-
cia se inuicem competentia,vnde ad alia,de quibus mõ litiga-
tur,se non extendit,ca. 1. & ibi doc. de fil.presby.lib.6.Ro.in
23 no.conclu.240. † & talis dispensatio est restringeda, c.nõ po
test,de præb.lib.6.& strictissimè interpretanda,ut per Bellem.
conclu.477.& non extendenda,cum sit odiosa; ut latissimè p
24 Mod.in c.pastoralis,de rescr.†Ad quod: nam dispẽsatio Alex.
facta apparet ex causa falsa narrata per dictum.N. dum asserit
super defectu natalium fuisse cum eo dispensatum per ordina
riũ,& ꝙ ritè fuit insignitus clericali caractere,quod fuit,& est
falsum,vnde talis dispensatio cõcessa ex tali falsa causa fuit, &
est nulla: ut no.Mod.in c. 1. in 4.fal. & in c.quæ in ecclesiarũ,
col.8.de consti.& in d.c.postulasti,col. 15.ad quæ no.in c.gra-
tia,de rescrip.lib.6.& in c.constitutus, & c.super literis,eo.ti.
25 in antiq.†Vbi obreptitia ẽt per ignorantiã non iuuat,qñ ius il
li resistit,ut in casu nostro. Item non inducit dispensationẽ,ut
ibi per Fel.Item est ignorantia iuris, & tractat de lucro, & sic
nullo modo iuuat &c.iuribus vulgatib.Nec obst. alia dispensa
tio cum dicto.N. facta per Reuerendissimum Cardinalẽ tunc
legatum: nam laborat eodẽ morbo, quo & dispensatio facta p
Alex. quia in ea asseritur fuisse dispensatum per ordinarium.
26 †Item quia legatus non potest dispensare cum illegitimo,glo.
in uer.sedis Apostolicæ,in c. 1.& ibi scribentes,de fil.presbyte
27 rorum,lib.6.Fed.de Sen.consi.80.factum tale est.Ad † quod:
nam legatus super pluralitate incompatibilium nõ dispensat.
Rom.consf.286.& quia ptãs dicti Reuerend.Cardinalis legati
dispensandi erat limitata,& qualificata respectu suorum fami-
liarium continuorũ cõmensalium,& sequentiũ ipsum in mu-
nere legationis, quæ qualitates non concurrebant cum d. N.
28 †Potestas enim limitata non debet excedere limites.d.l. dili-
genter,& latissimè per Mod.in c.cum ordinem, de rescr. & in
29 c.si qñ,eod.ti.cum sim.†Et talis qualitas tribuens hanc pote-
statem dispensandi est de necessitate probanda, aliàs factum
erit,& nullum est,Mod.in c.cæterùm,& in c.examinata,de iu
dic.Lap.alleg. 59.Belleme.decisi.747.cum concordant.& ver
30 ba illa narratiua Cardinalis,familiarũ & c.nõ probant.†Tum
quia non asserit eum sequutum fuisse in munere legationis,&
copulatiuè oĩa requirebantur, & concursus omnium erat ne-
cessarius, vulg.l.si hæredi plures,& latissimè in c. 2.de rescr.p
31 Fel.post alios.†Ad quod: nam assertioni Cardinalis ẽt legati
non creditur,maximè in præiudicium tertij,ut in casu nostro.
c.si sum.Pontifex,de senten.excom.lib.6. Archid.in c.nobilis-
simus.97.distin.Ioan.And.in nouella,in c. 1.de offic. deleg.li.
6.Belle.conclu.628. & sequen. tribus, & pulchrè per Lapum
alleg.67.& Fely.in c.sunt & alij, de rescrip. col.4. ita limitan-
32 tes clem. j.de proba. cum concor. † Insuper contra dicta uer-
ba narratiua potest probari contrarium, & probatio admitti-
tur.Lap. ubi s̃. in casu nostro contrarium probatum est, nam
per matriculam magistri domus dicti Reuerendissimi Cardi.
apparet, ipsum.N.non fuisse ibidem descriptum, consequẽter
non fuisse cõmensalem, sed exclusum: matricula.n. probat.l.
matriculam.C.de agen.in reb.lib. 12. Bal. in d.l. Barbarius,&
Mod.in c. 1.de fide instru. & licet matricula prædicta non ha
beat datam,tñ probatur per testes, assignatam fuisse tpe reces-
sus dicti Card.ad legitimationẽ, vnde &c. ¶Non ob. ꝙ dictus.
N.nititur probare, ꝙ fuerit commensalis prædicti Reuer. Car
dinalis,ante & post: quia hoc non creditur probatum,& dato,
ꝙ fuisset probatũ: tñ talis probatio ipsum non iuuat.nam non
est cõcludens,sed debuit expresse probare, ꝙ tpe dispensatio-
33 nis erat familiaris,& cõtinuus cõmensalis,†& non sufficit, ꝙ
fuit ante,uel post: qualitas.n.debet esse tpe,quo actus fit,& nõ
sufficit,ꝙ fuerit ante,uel post.l.in delictis. §. si extraneus. ff.de
noxa.l.ex facto,ubi Bar.ff.de vulgari & pup.latè Mod.in c.exa
34 minata,de iud.cum si.†Insuper dictus N.stipendiatus,& sala-
riatus in urbe,& extra publicè exercuit artem cirurgiæ, ac am-
putauit,& incisit diuersa mẽbra, & multi sub ipsius cura mor
tui sunt,ut creditur ad plenum probatũ, quo casu succedit iu-
ris dispositio uolens,ꝙ cirurgia sit prohibita clericis.c. 3.c.sen
tentiam sanguinis,extra ne cleri.uel mon.rõnibus, & causis de
quibus ibidẽ per Abb.col.pen.qui vult esse prohibitum,nedũ
35 sacerdotibus,sed etiam clericis.†In tantum, ꝙ si cõstitutus in
minoribus cõpetenter beneficiatus non põt dictã artem exer-
cere,& si exercet & mors inde sequuta est, uel mẽbri abscissio,
seu truncatio, etiam sine culpa arcetur a promotione faciẽda,
& ꝙ non põt ultra promoueri,f̃m Marianum Soc.in repetitio
36 ne.cap.ad audientiam,de homicidijs in 8.prin.qõ. † Insuper
Abb.in d.ca. sñiam sanguinis, post Cardinalem,& alios ibidẽ,
col.fi.expresse vult, ꝙ clericus exercens artem cirurgiæ effici-
tur irregularis, qñ fuit sequuta mors, uel membri abscissio,ẽt
si non fuerit in culpa,alle.tex.in c.tua nos,de homicidijs, ubi
idem Abb.extendit dictum tex.ad clericos omnes seculares ex
identitate rationis,sequuntur Moder.Senen.in d.repeti.qõ.7.
37 princip.colum. 13.†Vnde iste.N.exercens, ut supra non intui
tu pietatis,ut dicit.d.c.tua nos, sed salariatus,& lucri auiditate
38 oĩno irregularis erat,& inhabilis ad obtinendum, ut s̃.¶†Ite-
rum.N.erat notoriè criminosus,& talis,qui nõ poterat aliqua
tergiuersatione celari,& negari: ut ꝓbatum creditur, infertur
ex hoc, ꝙ existens in tali crimine notorio obtinuit uirtute mã
dati de prouidendo uicariam perpetuam ac ẽt pręstimonium,
quo casu succedit doctrina, ꝙ collatio facta criminoso uirtute
literarum ad bñficia,& de prouidendo,pp eorũ maximã odio
sitatẽ est ipso iure nulla,ita Cal.ↄſ.20.pendẽte inquisitione,ij
titu.de præb.& consf.4. fuit formata, in titu.de accusa.refert
& sequitur,& exclamat Fel.in c.ex parte,de rescrip.col. 4.uer
si.limita ẽt oĩa,& idem Fel.in c.inquisitionis, in princ. col.3.
uers.sed ad limitationẽ prædictorũ,de accus. vnde quò ad istã
uicariã,& præstimoniũ collatio facta uirtute dicti mãdati Lu
39 po criminoso nulla fuit. ¶ † Insup licet in iure,& inter doc.sit
maximũ dubiũ, an collatio facta criminoso sit ipso iure nulla,
de quo p Fel.post alios.d.c.ex parte,ubi per 4. col. licet uidea-
tur

tur concludere, q nō sit ipso iure nulla, tñ qñ fit personæ irregulari est ipso iure nulla, ita idē Fel. ibidē col. 3. versi. cōsidera ī tanta varietate, faciūt no. p eūdē Fel. in c. querelā, de iureiur. & in c. si qñ. per Abba. de notorio indigno, de rescr. in casu nro Lupus nedū erat notoriè criminosus, sed irregularis pp artem
40 cirurgiæ, quā exercuit, ut supra, unde &c. † Quādo enim quis est irregularis, nō pōt beneficium acquirere sine dispēsatione, licet acquisita retineat, donec priuet, Inno. Io. And. Card. in c. cū nostris. in prin. de conces. præb. de quo pulchrè per Mil. in Repertorio, ī ver. irregularis, vers. irregularis, ut homicidia, Maria. in d. repeti. q. 8. quæ nō fuit in casu nostro sublata p aliquā
41 dispensationē, ergo † & irregulari non confert beneficium. c. is qui, in secundo respon. de senten. excom. lib. 6. gl. magna circa medium in c. fi. & Abb. in c. sententiā sanguinis. col. pen. in fi. ī addi. ad Cardinalē in d. c. cum nostris &c. Fel. in c. 2. de rescri. col. 3. in fi. & q collatio nō valeat facta irregulari, tenet Abb. ī d. c. fin. de excessi. prælatorum, qui ita intelligit Inno. ubi supra, & plenius, & clarius idem Abb. in d. c. cum nostris, ubi allegat cotas, & alia iura, & Modern. post Cardinalem in additio.
42 ¶ † Non obst. doctrina Fel. in c. in nostra, col. 37. in fine, de res-
43 cri. quia tollitur ex dictis per eum ibidem. ¶ † Minus obstat, quòd irregularitas non incurrit, nisi in casibus a iure expressis ut not. Maria. in d. repet. in 3. q. prin. quia dicitur, istum casum esse expressissimum, ut dicit idem Maria. in d. repet. q. 7. prin. col. 13. ergo &c. P. Parisius,

SVMMARIVM.

1 *Papa disponens onus transire etiam ad successores, intelligendum est de primis.*
2 *Dispensatio odiosa est, & strictè intelligenda.*
3 *Verbum, hæres, successor, comprehēdit nedum primum, sed omnes in infinitum.*
4 *Et quid, si tractatur de re sui natura nō trāsitoria ad hæredes.*
5 *Debitū antecessoris, an successor episcopus teneatur soluere.*
6 *Infinitas euitanda est.*
7 *Non est præsumendum, Papam voluisse grauare ecclesiam, & successores in infinitum.*
8 *Dispositio loquens in mutuo uero, & naturali, non uerificatur in ciuili.*
9 *Cōfessio mutui facta per præcessorē, an præiudicet successorib.*
10 *Bulla se referens ad contractum intelligenda est, secundùm illum, & num. 11.*
12 *Si creditor non petijt à primis, & stetit per aliquod tempus, & fuit præsens.*
13 *Maximè si erat diligens in exigendo.*
14 *Et quia trapezitæ, & bancherij.*
15 *Nec soliti iactare suum.*
16 *Argumentū à solitis, & consuetis, & cōmuniter accidentibus.*
17 *Experientia rerum magistra satis attenditur.*
18 *Coniecturæ inducunt validam probationem.*
19 *Quæ non possunt singula &c.*
20 *Ex cōiecturis procedi potest ad diffinitiuā maximè liberatoriā.*
21 *Episcopus in sua diocesi potest facere constitutiones sinodales. Et istæ ligant omnes.*
22 *Mandatum sub pœna priuationis potest fieri presbytero concubinario, quòd dimittat concubinam.*
23 *Incorrigibilis potest priuari. Periurus idem, & nu. 24.*
25 *Potest quis se obligare sub pœna priuationis.*
26 *Potest quis cogi præstare cautionem de non offendendo.*
27 *Per adulterium commissum, & sic reddidit eam pregnantem, & partum surripuit.*
28 *Adulterium an probetur per solam confessionem mulieris.*
29 *Probatur autem ex coniecturis, & indicijs.*

CONSILIVM CXXXVII.

Contra Reuerendū episcopum Melletan. modernū solum obstare vr bulla Innocentij ex aduerso producta, quæ præiudicare non habet ipsi Episcopo, ex quo intelligi debet de primis successorib. dicti Reuerendissimi Cardinalis, & non de sequentibus post primos, vulgata. l. boues. §. hoc sermone. ff. de verb. sig. & per Alberi. de Rosa. in l. benefi-
1 cium. ff. de consti. prin. † Eo maximè quia sumus in dispensa-
2 tione, quæ est odiosa, & strictè intelligēda, † & tendit in damnum ecclesiæ, & tertij, & omnis verosimilitudo concurrit, q uerificetur in primis tantùm, & non sequentibus, ut plenissi-
3 mè nota. per Modern. in c. 2. de treg. & pa. † & q in casu præsenti debeat verificari in primis successoribus tm, deducitur ratio satis vrgens, & concludens, nam licet regula sit, q verbū hæres, & successor, verificetur nedū in primo, sed in infinitū.
4 l. in annalibus. C. de leg. l. sciendum. ff. de uerb. sig. cum si. † Tñ qñ tractatur de re sui natura nō transitoria ad hæredes, & successores, talis sermo verificatur de primo tantùm, & non vlteriori, ita notatur in d. l. in annalibus, & in d. l. sciendū, p text. in l. antiquitas, C. de usufru. & ibi Bal. & est doctr. Bal. ī l. fi. C. de hær. insti. pulchrè per Bar. Bal. Ang. & alios in l. Gallus. §. et si parente. ff. de libe. & posthu. latè per Alexan. consi. 37. viso
5 themate, super quo, col. 3. 2. vol. cum concor. † Sed in casu nostro sumus in materia, & in re sui natura nō transitoria ad hæredes, & successores; ut plenè hr in c. 1. de solutio. c. quibusdā, de fideiuss. c. fi. ne prælati uices suas. c. veniens. c. decætero, de trāsac. concludit igitur, q bulla Inn. adstringens successores dicti Reuerēdissimi Cardinalis debet verificari tm in primis, &
6 non ulterioribus. † Ad quorū cōfirmationē accedat vulgata regula posita in c. ad hoc, & in c. sedes, extra de rescri. q infinitas est euitanda maximè in casu nostro, ubi verba bullæ non sunt apta importare infinitatē, iuxta plenissimè no. per Lu. & Alex. in l. qui bona. §. fi. ff. de dam. infec. quod nō possint adaptari ad infinitatē satis clarè ostensum fuit ex supradictis, & ex his quę notantur in informatione facta pro parte ipsius Episcopi data.
7 † Et ēt quia non est præsumendū, Pontificem in dicta bulla voluisse in infinitū præiudicare iuribus dictæ ecclesiæ, & successorū, vltra primos per nota. in. l. 2. §. sed quòd. ff. ne quid in lo. pub. & in c. super eo, de offi. deleg. ad quod no. ī l. 2. §. creditū.
8 ff. si cer. pet. † Vbi dispositio ī mutuo vero, & naturali nō veri-
9 ficat in ciuili. † Bulla. n. disponit respectu mutui habiti ab ipso Reuer. Card. & sic ī naturali, & potentiori nō aūt in ciuili, maximè asserta cōcessio mortui facta per Car. nō hēt præiudicare ecclesiæ, vel successoribus, per Abb. in c. fi. de præscr. & per Fede. de Sen. consi. 143. cōfessio facta, & latissimè per Mod. in c.
10 edoceri, de rescr. † Prout. nā bulla se refert ad cōtractū, & ideo sm illum intelligēda. l. asse toto, de hær. insti. l. si ita scripsero, de condi. & dem. Lap. alle. 77. col. 4. Moder. in c. 1. de fi. instru.
11 & cōtus fundantur super triennio, vnde &c. † Et illa verba, vsquequo integrè satisfactę fuerint, intelligi debent durante triennio, de quo. s. in quo poterat dicta summa satisfieri, & lōgè plus, & ex pcedētib. ita de necessitate intelligēda. l. si seruus pluriū. §. fi. de leg. 1. cū si. & mens Pōtificis nō pōt colligi, q in infinitū, nec verba bullę aliud sonāt; ut in informatione facti.
12 † Aduertendū insuper est in fauorē Reuerendi Epi, q dicti de Gaddis a tpe dicti cōtus semper fuerūt ī vrbe, & nunq̄ petierūt a primis, nec secundis successorib. dictas pecunias, quo casu resultat magna psumptio, & cōiectura, q eisdem fuerit satisfactū iuxta nota. in l. si filius. C. de pet. hær. & in l. si qs in aliena. §. 1. ff. de acq. hær. & in l. 1. C. qui admi. cū not. in l. sciēdū. ff. de ver
13 bo. ob. † Ad qđ: qa dictus quondā Thadeus, & alij de Gaddis fuerūt, & sunt personę diligentissimę in exigēdo; ut in simili p gl. & Bal. in l. si psidi. C. de dona. an. nup. & in c. 1. ex q b. cau.
14 feu. amit. cū si. † Et facit: qa bācherij, trapezitę, & Florentini, ut ī simili hr p Bar. in l. si cū venderet. §. fi. ff. de pig. & per oēs,
15 & Ang. in l. continuus. §. cū ita. ff. de uer. obl. † Ad qđ not. in l. cū de indebito. ff. de prob. & ī l. rē legatam. ff. de adimen. lega.
16 † & not. ī l. neq; natales. C. de prob. & in l. vel vniuersorū, vbi latè Alex. ff. de pig. actio. ubi de psumptione a cōiter accidenti
17 bus &c. † Et qa experiētia est bona rerū magistra, vulgato. c. q̄ sit, de elec. faciūt no. p Ludo. consi. 269. magister Paulus. in
18 prin. † Ex quib. psumptio. & cōiecturis clarè colligit fuisse satisfactū, & tales probationes manifestę sunt, & ualidę. l. licet,
19 de leg. 1. latè p Alex. cons. 24. col. 2. 2. uol. † Quæ pręsumptiones licet singulares, & vnaqueq; de per se nō sufficeret; tñ simul iunctę prosunt, iuxta nota. in c. cū causā, de proba. & latissimè
20 in l. admonēdi. ff. de iur. iur. † Ex quib. cōiecturis, & psumptionib. maximè in cā ciuili, & quò ad absolutotiā pueniri dēt ad diffinitiuā. c. afferte. c. qa nō est uerosimile, extra de psumtio. p Bal. in l. siue possidetis. l. fi. C. de pbatio. cōcurrentib. potissi-
21 me supius deductis. † In alia cā ipse Reuerendus Eps licitè potuit facere cōstitutiones sinodales, quæ ab oībus clericis obseruādæ sūt, potissimè cū sint honestę. c. ut aīarū, ubi gl. & doc. de consti. lib. 6. c. 2. de maiorita. & obedien. Bar. & scriben. in l. 1. in princi. ff. qđ quisq; iur. & ī l. oēs populi. q. 9. primę partis

cum

cũ alijs sim.ꝯñr ẽm formã traditã in dictis cõstitutionib.circa ordinẽ iudiciariũ potuit ꝓcedere ꝯ d. Ioannẽ sup criminibus,
22 & priuatione beneficiorũ.†Eo potissimũ: qa d.Ioãnes nedum fuit ter citatus ad domũ ẽm formã dictarũ cõstitutionũ,sed ẽt ꝑsonaliter fuit sibi mãdatũ sub pœna priuationis beneficiorũ, ꝙ nõ deberet amplius se cõmiscere cũ illa maritata. Vlterius, & citationes factæ ꝯ ipsũ ad eius peruenerunt nõtitiã,quo fit, ut sufficiẽter dicat citatus, ꝯñr priuari potuit; ut tradũt Modern. in c.accedens.§.porrò,colum.6.ut lit.nõ cõtest. & per Rot. in
23 antiq.decisio.771.†Et quòd delicta fuerint talia,ex quib.potuerit priuari,ostẽdit,nã vltra incorrigibilitatẽ ipsius Ioannis, quæ sola sufficit,vulga.c.cũ nõ ab hoĩe.de iudi.vbi plenissimè scriben.Adest crimen periurij,ipse.n. cum iuro ꝓmisit se nol le cõmisceri cũ illa; cuius ꝯrium postmodũ fecit scienter, &
24 dolose deierando, † ex quo periurio priuari potuit, docto.in d.c.cum nõ ab hoĩe.Imol.in c.postulasti, de foro cõpe. Abba. & alij in c.querelam, de iureiur.& per Moder.in tract. de iu-
25 reiur.q.vlt.†Insuper nedum per iuramentũ promissit se nolle commisceri cum illa, sed ẽt sub pęna priuationis beneficiorũ, ad quam bene se potuit obligare.c. cum dilecta, circa finẽ, de
26 electio.c. fi.de fal. & vbique per gl.& doct. † Rursus astringi potuit ad præstandum fideiussoriam cautionem de non offen dendo maritum, ad nota.per Bar.in l.illicitas.§. ne potentiores.ff.de offi.præsid.& per Modern.latè in Rubrica, & in c.primo,de treg.& pa.quo fit, ut in casum, in quẽ nõ præstaret sub pęna sibi cõminata priuationis,potuerit priuari: cum dictam
27 securitatem nõ præstiterit.† Prout ẽt: qa adulteriũ ꝯmisit cũ illa,cum qua,& prius,& postmodũ illicitã ꝯsuetudinẽ habuit, reddendo ipsam grauidã,& successiuè eidẽ surripiendo partũ, de quo adulterio per prius iã fuerat punitus,& in eo incorrigi bilis erat, vnde ex tali adulterio ita qualificato iũctis superius dictis sine aliquo dubio potuit priuari per ea, quę post Abba. & alios antiquos plenissimè no. Moder.in c.at si clerici. & in
28 d.c.cũ nõ ab homine.de iudi.cũ fi. ¶†Nec dicat, adulterium nõ esse probatũ per solã ꝯfessionẽ illius mulieris, ad nota.in c.
29 significasti,de adulter.†Nam aduertendũ est,adulteriũ proba ri ex ꝯiecturis,& pręsumptionibus.c.ex literis.c.tertio loco,de præsump.c.præterea,& ibi gl.de testib.plenissimè per Ang.de male.in verbo, fama publica,& in uer.tu me hai adulterato la mia dõna,in præsenti casu nedũ est sola ꝯfessio mulieris, uerũ multæ aliæ adsunt cõiecturæ,& præsumptiones, ex quib.adul teriũ prædictum sufficienter in terminis præsentis disceptatio nis probatum apparet, quo stante potuit priuari potissime cõ currentibus alijs,de quibus supra. P. Parisius

SVMMARIVM.

1 *Expressio facta per impetrantem supplicationem probãda est, nam dicitur pars gratiæ.*
2 *Negatiua quandoque probanda est per negantem.*
3 *Gratia conditionalis ruit non purificata conditione.*
4 *Conditio adimplenda est in forma specifica.*
5 *Potissimùm quando est voluntaria.*
6 *Clausula,vocato Titio, & alijs, qui fuerint euocandi, qualiter sit intelligenda.*
7 *Reseruatio generalis resultat in familiaribus Cardinalium, & ad quem effectum.*
8 *Vbicunque concurrunt plures reseruationes ex vna vacatione vel ex vnius persona, de omnibus est facienda mentio.*
9 *Et quid de illa, quæ inducitur per regulam.*
10 *Papa non intendit derogare reseruationi generali.*
11 *Stilus quando Papa vult derogare generali reseruationi. Clausula,vel alio quouis modo,nõ supplet defectũ reseruationis.*
12 *Quos autem defectus supplet.*
13 *Testis de auditu in antiquis an probet, quando dicit audiuisse communiter dici.*
14 *Et quid si dicit, quòd fuit cõmuniter dictum,& reputatum, & nu.17.20.23.24. Debet interrogatus sui dicti reddere rationem.*
15 *Satis est, quòd ratio reddita inferat sciẽtiam præsumptiuè, seu implicitè per sensum rationis.*
16 *Scio, quia sum vicinus, an concludat.*
18 *Testium dicta non sunt cauillanda, sed coadiuuanda.*
19 *Testium dicta capienda sunt, ut vulgus capit.*
21 *Testis loquens assertiuè, præsumitur præsens.*
22 *Fama qualiter probetur, & nu.23.24.*
25 *Actore non probante reus absoluitur. Asserenti res esse emphiteuticas, incumbit onus probandi.*
26 *In factis antiquis, si non adsunt instrumenta, & testes recurritur ad communem hominum memoriam, & famam.*
27 *Præscribere uniuersitas an possit, & quando.*
28 *Alienatio præsumitur facta dolo, quando lite pendente fit.*
29 *Idem quando parum ante.*
30 *Possidere, & desijsse possidere, quando procedant à pari.*
31 *Qui dolo desijt possidere, tenetur ad æstimationem.*
32 *Reintegratio facienda est ad bona, & fructus.*
33 *Testes vniuersitatis an sint idonei, & probent, & nu.34.*
34 *Testes repelluntur propter affectionem.*

CONSILIVM CXXXVIII.

1 Dico in Ista causa ꝓ domino Petro, ꝙ ex pluribus nõ est locus mãdato de ꝓuidẽdo ex aduerso.†Primò quia negatiuè narrat in eo, ꝙ sine aliqua dispensatione dictas duas parochiales obtinebat, quæ expressio dẽt ꝓbari p impetran.qa dr pars gratiæ,iuxta doctrinã Io. An.& Domini.i c.
2 1.de lit.cont.lib.6.† Nec curo,quòd sit negatiua nõ coarctata, cuius nõ fit ꝓbatio;qa sibi dẽt imputari impetrãs,q ĩ ea se fundauit,ut no.Inn.in c.sup his.de accus. volẽs, ꝙ si dixi te piurũ: qa nõ soluisti tali.ĩ. terminũ ꝓmissũ, nõ satis est mihi docere de debito,& cursu tpis,sed adstringor ꝓbare negatiuã,ꝙ.ĩ.tps nõ solueris,& ibi sequunt alij,& Bart.in l.2.C.de iure emphyte.& in l.in illa, de verbo.obl.ubi Alex. cumulat cõcordãtias,
3 & optimos tex.vt alij Mod.ibi ẽt faciũt. ¶†Secundò: qa gratia fuit ꝯditionalis, videlicet si uocato d.Ioãne, & alijs, q fuerint euocãdi, tibi ꝯstiterit,dictã ecclesiã,ut pmittit, vacare, q̃ uerificata nõ est,nec verificari põt eo mortuo, vñ resoluta est grã.l.
4 cedere diẽ,cũ vulg.¶†Nec dicẽdũ, posse purificari eã ꝯditionẽ vocãdo successorẽ: qa ꝯditio dẽt impleri in forma specifica.l. qui hæredi,de ꝯdi.& dem.ubi ꝯditio,si hæredi dederit, nõ purificat,si dat dño serui hæredis,& in l.Meuius, eod.tit.ubi licet ꝯditio adiecta videat inutilis, ut si dicat, si tali decẽ dederis, q incapax erat capiẽdi;tñ dẽt impleri in forma sua ad satis
5 faciẽdũ volũtati dispõnẽtis, aliàs locus ei esse non põt, † & iõ Bar.in l.Gallus.§.& qd si tñ,cũ quo alij trãseunt,dũ examinat regulã de ęquipollentib.dicit, ꝙ aut ꝯditio loquit p modũ dispositionis,aut p modũ ꝯditionis,si p modũ ꝯditionis, q est casus noster, & tũc dicit, aut loquimur in ꝯditione necessaria ex parte effectus,& casus nõ expressus est similis expresso; & tũc põt impleri p ęquipollẽs,q nõ est casus noster;tũ qa ꝯditio nõ est talis; tũ qa casus nõ est similis sed lõgè diuersus; quia aliã peteret facere dispẽsationẽ defunctus,& de dispẽsatione doceret,ꝯscius suorũ iuriũ,quã nõ pt facere successor eorũ ignarus, arg.l.q ĩ alterius,d re.iu.& l.fi.ff.ꝓ suo,aut loqmur dicit Bar. de ꝯditione volũtaria, & tũc dẽt oĩno impleri ĩ forma specifica, nec põt verificari ĩ alio casu, quãtũcunq; hñte eundẽ effectũ.d.l.qui hæredi,& l.Meuius,nos nõ sumus ĩ casu isto; quia hæc ꝯdõ nõ erat necessaria ex parte effectus,sed oĩno volũtaria fuit,& omnimode implẽda ĩ forma, & tãto magis qa ĩter utrũque casũ.s.vocãdi defunctũ,vel successorẽ,lõga est dña,ut pręs
6 dixi.†Et istud fundamẽtũ vr luce clarius.Cui nõ ob.si dicat in ea,& alijs q fuerũt euocãdi,quasi ꝙ satis sit uocare hũc;qa illa verba sunt supposita copulatiuè ad uocationẽ Io.ita ꝙ necesse est eũ oĩno fuisse principaliter vocatũ, & alij,si q sint,euocãdi
7 fuerint.l.q hæredi,cũ suis ꝯcor.ff.de ꝯd.isti.†Prout qa ipse Scipio familiaris erat Car. ex quo resultat gñalis reseruatio p regulã, nõ dico ad effectũ habẽdi ꝯsensum eius,ut ex alia regula cauet;qa illa nõ hẽt locũ nisi in vacãtib.p obitũ, sed ad effectũ subreptionis grę,postq̃ de illa reseruatione facta nõ est mẽtio, iuxta c.2.de pręb.lib.6.& decis.Dñorũ.18.de pręb. in antiqs,
8 & Egid.decis.425.cũ si.†Nec satis est, ꝙ Papa voluerit. ¶Non obst. ꝙ reseruata fuerit alia gñali reseruatione.s. ꝯstitutionis execrabilis.huic ꝓuidere;quia vbicunq; ꝯcurrũt plures ex vacat.vnius personæ de omnibus est fienda mentio,ut per doctores in c.2.de præbend.lib.6.& Calder.consi.7.de rescriptis,& quòd ista sit generalis, quæ resultat ea regula propter familiaritatem, decidit ipse Calder. ibi dum loquitur in capellanis,
9 scriptoribus &c.¶†Nec in hoc obstat Mil. cum decisione sua, quòd de reseruatione inducta per regulam non est fienda mẽtio, tanquam de uerosimiliter nota: quia id procederet, vbi Papæ esset expositum id, ex quo scire posset reseruationem

ex

ex regula resultare,ut quia dictum,φ erat familiaris Cardina-
10 lis,vel scriptor,& sic de simi.† Et φ Papa non intellexerit alte
ri generali reseruationi derogare, patet in eo qđ subdit, etiã si
Apostolicæ sedi specialiter reseruata existat; quia includendo
derogationē specialis reseruationis, intellexit excludere dero-
gationē generalis non expressę.c.nonne,de præsumptio.l.ma-
11 ritus.C.de ꝓcurato.&.l.cũ ꝓtor,de iudi.cũ similibus.†Et no-
uerunt de stilo, qui habet: cũ Papa vult etiã generali reserua-
tioni derogare,subdit in dicta clausula verbũ,vel generali,qui
ꝓ.l.debet seruari,capitulo quàm graui,de fal.& dicit Cald.in
ꝓposito notabiliter in dicto ɔsilio, nec hunc defectũ supplet
clausula,alio quouis modo, quàm expresso quod vacabat per
assequutionē,vnde resultat reseruatio generalis,& Papa subdē
do,vel alio quouis modo,intelligatur ēt de simi.scilicet etiã si
aliunde resultat alia similis reseruatio, ut audio ex aduerso
12 moueri.†Quia ista clausula nõ habet hũc sensum, sed simpli
citer tolleret obstaculũ , capitul. statutũ, de rescriptis lib.6.
Vt scilicet narrato uno modo vacandi nõ veniat alius.Non au
tē habet expressionē qualitatis reseruationis resultãtis ex mo-
do vacãdi ; quia aliud est dicere quomodocunq; vacet , aliud
quãdocũq; reseruatũ existat, aliàs nunquàm de reseruatione
etiã p vacationē apud sedē, vel aliàs esset fienda mentio; quia
semp clausula alio quouis modo apponit̃ hodie ĩ literis,quod
13 est alienũ a veritate,& stilo.¶†Circa verò testes;qa sumus ĩ an
tiquis dico , φ si testes dicant , se audiuisse communiter dici,
14 expeditũ est,φ ꝓbãt,ut no.Bar.in.l.Labeo.ff.de sup.lega.†Sed
si testes nõ dicãt , se audiuisse cõiter dici,sed solũ dicãt, φ fuit
cõiter dictũ,& reputatum,& tũc Barr.in d.l.Labeo.vr̃ velle,φ
nõ ꝓbent:quia nõ testificãtur aliquid,qđ suo sensu percipiãt,
ꝓut facere debent.l.qui testamētũ.§.fin.ff. de testamen. ut est
qñ testis est interrogatus; ut reddat rationem dicti sui, iuxta
nota.in.l.solam.C.de testibus,& ĩ.c.cũ causam,quæ inter Ar-
chiepiscopũ,de testibus,tamē in hoc videtur , φ magis cõiter
damnetur opi.Bar. & contra eum consuluit Dy.vt refert,& se
quitur Bal.in.l.de quibus,in pen.col.ff.de legibus,& Bal.in.c.
præterea,de testibus,& in.l.testium,in fi.C. de testib.& in.l.3.
§.eiusdem,in lectura Florentina.ff. de testibus.& ibi nota. per
glo.in ver.fama,& in.l. si quis patrem.ff. ad Macedonianũ, &
15 ibi Cy. in additio. refert dictum consi. Dy.†Quia satis est, φ
ratio reddita præsumptiuè, seu implicitè inferat scientiam p
sensum rationis:ut no.Bar.& doct.in.l. 1.ff.si cer. peta.& in.l.
de tutela.C.de in ĩtegrũ restit.min.& Bart. in tract.de testi. &
Bald.in.l.conuenticulam.C.de episc.& cleri.& in.l.nõ oĩum.
ff.de legibus, & in.l.1. C. de ser.fug. & in d.l.testiũ, in vltima
col.& Ang.in aucten.de testibus,ad fi.prin.& Anto.de Butr.ĩ
16 c.literas, per illum text.de præsump. cum suis concord.†Dũ
præfati doctores cõcludunt,satis esse,φ testis interrogatus de
causa scientiæ dicat;scio:quia sum vicinus &c.Quoniam vici
nus præsumitur scire facta vicini.l.si vicinis.C.de nuptijs.l.si
ita.in fine.ff.de fundo ĩstructo, capit.quosdam,&.c. quãto,de
17 præsump.†Ergo testis, qui dicit, φ communiter fuit dictum,
& reputatum præsumptiuè,debet reddere rationes p sensum
corporis auditus;quia quis præsumit̃ audiuisse ea, quæ com-
muniter dicũtur,capitulo. 1.de postula.prælat. 16. distinct.c.
18 φ dicit̃.& not.in.l.si tutor petitus.C.de pericu. tut.†Et dicta
testium nõ sunt cauillanda, sed adiuuanda, p Bal.in d. c.præ-
19 terea,& in dicta.l.de quibus,& in.l.secũda, de tēpo.app.†Pro
hoc etiã facit, φ dicta testium debēt accipi secũdùm φ vulgus
accipit,vt dicit Bal.de pace Constan.in versi.possessiones,in fi
ne,aliàs est in versi.nobis,el primo,ar.cap.ex literis,el primo,
de sponsali.l.librorum.§.φ tamē Cassius,de lega.3.Sed nõ pu
to esse dubiũ, φ hæc verba,videlicet,φ ita cõmuniter dictum,
& reputatũ fuit &c.intelliguntur apud communē, & vulgarē
20 vsum†intelligēdi,& loquendi de eo,qđ a maiori parte dicit̃,
& reputatur, & ita etiã in quæstione ista affirmat Saly. in.l.ea
21 quidem.C.de accusa.in antepe.car.†Pro ista autem opinione
ēt adduco tex.in.c.tertio loco, maximè cũ ibi nota. per Bald.
de proba.ubi ponderat ibi ꝓbari, φ ubi testis loquit̃ assertiuè
præsumitur eē præsens,& per hoc infert,φ si testes dixerũt,φ
ita se habet publica uox,& fama,& interrogati in causa sciētię
22 responderũt,quia sic dr̃ per populum.†Nã probabũt,quãuis
expressè nõ dicant se audiuisse;quia dicta hoc satis importãt,
sicut patet in d.c.tertio loco,ĩ illis testib. qui erãt de ɔuētu, &
deposuerunt, φ qñ inter fratres de illa re aliqua fiebat mētio
conuentus fuit vnanimis,& scienter videntur deponere se fuis
se præsentes,& dicit,φ ille tex.ita bñ ꝓbat sicut alius,q̃ sit ĩ iu-
re,eandē opinionē sequit̃ Ludo.Roma.in.l.de pupillo.§. si qs
riuos.ff.de ope.no.nũciatio.& refert ita tenere Bal. ĩ ɔclusioni
bus suis: qa verba debēt intelligi secũdũ subiectã materiã.l.si
vno,in princ.ff.loca.l.si stipulatus,ĩ prin.ff.de vsur. Ergo testis
ꝓferens dicta verba,dũ deponit de fama,debet intelligi,φ ver
ba sua intelligit secũdùm,φ exigit natura publicæ famæ,ita vr̃
secundùm Bal.esse in teste,qui dicit,φ audiuit publicè dici,ut
23 probet,† Ita ēt ɔcludit Tãcre.de Corne.ĩ cõpēdiosa sua,regul.
sexta.q. 10.& interrogatus in causa sciētiæ respondeat: quia pu
blicè dr̃,sufficit,mouet̃ pp consi.Dyn. ita ɔsulentis per.l.tertiã.
ff.ad Macedonianũ.& per.l.secũdam.C.eod.tit.& φ testis pro
bet famã,si dicat, se publicè audiuisse dicere, uidet̃ velle Bald.
in.l.hæredes palam,in prin.ff.de testamen.& alijs locis,in qui
bus retuli supra Bald. tangere quæstionē de teste deponente p
hæc verba, scilicet,quia communiter dicitur,ita etiam tenebat
Franc.Accursij,ut refert.Bald.in addi.Spec.in tit.de sententia,
in 24. colum. quia secundùm eum illa verba, audiui dici pu-
blicè, accipiuntur, idest populariter, argumen.l.quoties idem
sermo.ff.de reg.iur.&.l.seruum quoq;.§.publicè,cum similib.
ff.de procurato. & ita per plura multùm latè firmat Ang.in re
petitione dictę.l.ea quidem, in antepe. car.& vide consi.Aret.
24 103. in 2.col. † qui concludit, si testes deponunt de cõmuni
reputatione & dicto ꝓbant,si dicũt audiuisse dici a duobus ad
minus,& maximè qñ cum communi reputatione est addita fa
25 ma , ut in casu nostro , & in antiquo. ¶†Nec prędictis obstat,
φ non videatur esse probatum, quę res fuerunt illæ, quę fue-
runt in emphiteusim concessæ, vñ actore nõ probante reus de
bet absolui, vt.l.q accusare.C.de edendo, in.l. 1. & 2.ff.si ager
vectiga. vel emph.petatur,ponit Spec.in tit.de locato.§. nũc
verò aliqua.uersi.61.Nam respondetur,φ iudex debet esse cir
cunspectus ad ea,quę ponit Spec.eodem tit.versic.59. & uer-
sic.76.sed in casu nostro res dicitur clara respectu siluæ,quę ꝓ
batur emphiteutica per publicam vocem,& famã, & alias pro
26 bationes , de quib.s̃.† Quia vbi non apparent instrumenta,
nec testes,ut in factis antiquis, recurritur ad communem ho-
minum memoriam, & famam; ut in l.si arbiter.ff.de proba.&
tradit Bal.in.c. vasallus.el primo, si de feu.fuer. controuer.in-
ter dominum & agna.Cum ergò in casu nostro de quadã silua
infra certos confines fuerit plenè probatum,dictam siluã per-
tinere ad Monasterium per famam testiũ de auditu, & alias ꝓ
bationes, ut supra, satis dicitur esse probatum, dictam siluam
27 ad dictum monasterium pertinere. ¶†Nec prędictis obstat ꝑ
scriptio: quia donec vixerunt illi de vniuersitate,qui in emphi
teusim acceperunt, non potuerunt pręscribere propter malã
fidem,cap.fin.de pręscr.& in tali vniuersitate ponunt Barto.&
Cuma.in l.potest.ff. de vsucapioni . & Innoc.Cardi. & alij in
cap.cura.de iure patronatus,& licet mortui essēt illi de vniuer
sitate,ēt alij non potuissent præscribere ; ut dicunt Bar. & In-
no.in casu nostro pp cõem,& publicam vocem,& famam,ut
in l.si tutor,& ibi gl.& oẽs. C.de peri.tuto. & in c.cũ in tua ,
qui matrimo.accusa.possunt,& sic patet, φ dicta vniuersitas
non potuit cum mala fide præscribere. Nec ēt successores in
vniuersitate in facto tam arduo; quia iam essent in mala fide,
præsertim arguendo a uerosimili,& cõiter accidentib. vt tra-
dit Abbas in ɔsilio 30. in 2.uol.ɔcluditur igitur, φ non obstã
te præscriptione præfata ecclesia debet primò reintegrari ad
quandam siluam, quæ probatur fuisse dictæ ecclesiæ,& ab ea
possessa ; vt in c.reintegranda, 3.q.1. tradunt Doct. in c.cum
ad sedem,& in c.sæpe, de restitu.spolia.& Bar.& alij latissimè
in l.rem quæ nobis.ff.de acq.poss. Debent etiam & secundò
animaduertere dñi iudicantes ad dictum instr̃m emphiteu-
sis , & multa alia instrumenta locationum,infra confinia , &
notabilia,& probationem publicæ vocis & famæ,ne uniuersi
tas locupletetur cum iactura ecclesiæ,& habere consideratio
nem ad id,quod notabiliter ponit Spec.in titu.de aduocato.
§.nunc verò aliqua,dicto uersi.59. & secundùm illas iudica-
re,licet non constet ultra dictam siluam,quę bona fuerint ec
28 clesiæ.† Et quia aliqua bona,quæ dicunt̃ esse ecclesiastica, &
& uendita post litem motam,uel parum ante, & sic præsumi
tur facta uenditio dolo, uel desierint dolo possidere, ut in l.
29 si uętri.§.in bonis.ff.de priui.credi.†Nã uicinitate actus præ
sumitur dolus,ut in l.post contractum,per Bart.ff.de donati.

30 †A pari etiam procedunt possidere,& desijsse possidere.l. sinantem.§.si.ff.de rei uend.& in regula pro possessore,de reg.iu.
31 lib.6.†Vnde,qui dolo desijt possidere, tenetur ad æstimationem: ut concludit Abb.in c.sæpe,in ultima col. de resti.spol. quinimmo plus dicit,ꝙ ēt tenetur ad æstimationem, si nō dolo desijt possidere,in l.si me. ff. de ui & ui arma. & ibi latius p
32 eum.¶†Quartò in his,quibus ecclesia reintegranda est ad bobona,quæ reintegrari debet etiam,& ad fructus dictorum bonorum: quia si ēt fuisset in bona fide, tenetur & ad perceptos, ſm Archidiaconum,& doctores in dicto ca.reintegranda, sed in casu nostro: quia possederunt rem tanquam propriam,quæ erat ecclesiæ,sine titulo,mala fide,tenentur etiam de percipiēdis;ut tenuit Rot.in decisio.antiq.decisio.10.& latè do.Anto.
33 & Abb.in cap.grauis.quæ,extra de restitutio.spolia.†Nec curandum est de testibus uniuersitatis partis aduersæ; quoniam dicti testes non probant duplici ratione.prima quia illi de vniuersitate capiunt commoditatem in communi,& in particulari,vnde non probant,secundùm Paulum de Leazar. Ioā.And. do.Anto.Imo.& doct.in cap.cum nuncius, de testibus, & per Bartolum in l.in tantum.§.qui uniuersitatis.ff. de rerum diuisio.quia propter particularem utilitatem dicuntur in re pro-
34 pria testificari, ut in l.omnibus.C.de testi.†Secunda ratio est quia causa est magna, unde præsumitur magna affectio illorū de uniuersitate,& sic non sunt idonei testes, secundùm Bal.notabiliter.in d.c.cum nuncius,& tenet Bal.in rub.ff.de rer.diuisio quia causa magna æquiparatur causæ criminali,ut in l.propter litem.§.j.ff.de excusation.tutorum,& in cap.1. de restitu. spoliato.lib.6. sed in causa criminali non sunt idonei testes;ut est tex.in c.de prudentia.13.q.2.& ponit Abb.in cap.insuper, de testibus,ut per Ioan.And.in d.cap.cum nuncius, repelluntur & ex alijs causis plenè relatis in consi.explicato pro episcopo Anglien. P. Parisius.

SVMMARIVM.

1 *Venditio facta per uxorem metu mariti rescindi per hæredes uxoris potest.*
2 *Emptio consensu perficitur.*
3 *Metus quid sit,metus impedit liberum arbitrium.& nu.11.*
5 *Metus per quos actus inducatur,& nu.12.15.16.*
6 *Metus continet dolum,& ex coniecturis probatur,& nu.7.*
7 *Verisimile ualde consideratur circa materiam ueritatis.*
8 *Testibus duobus de metu deponentibus magis creditur quàm decem deponentibus de spontanea uoluntate,& nu.9.*
10 *Iudicis arbitrio remittitur,an metus sit probatus.*
11 *Metus contrariatur uoluntati,& consensui.*
12 *Metus mariti in uxorem ex quibus colligatur,& nu.15.*
13 *Metus iustus est,ubi adest iusta suspicio,& nu.17.18.*
14 *Paria sunt,quòd quis compellatur,uel timeat cōpelli,& n.21.*
16 *Quando quis tirannicè tractat non parentes suis præceptis.*
19 *Metus præsumitur,quando remittitur, uel uenditur,quod nō est uerisimile.*
20 *Lex habet pro probato illud,cuius contrariū non est credibile.*
22 *Metus per quem debet inferri.*
23 *Metus an tollatur per præsentiam affinium,& quando.*
24 *Et quid si adest copia iudicis,uel superioris.*
25 *Metus quando,& ex quibus dicatur purgatus.*
26 *Argumentum à communiter accidentibus.*
27 *Argumentum à uerosimili.*
28 *Poterunt hæredes uēdentis per metum ratificare uenditionē. Et consequenter precium unà cum interesse consequi. Non conuenit,emptorem retinere rem & pretium.*
29 *Dies apposita solutioni interpellat.*

CONSILIVM CXXXIX.

Stante Facti narratione prædictis pupillis Helisabet venditricis contra & aduersus Oliuerium emptorem competit remedium rescindendi uenditionem: cum
1 facta appareat metu Ioannis mariti dictæ Helisabet. † Quæ.n. metus causa facta sunt,rata,& firma non debent haberi. l.j.ff. quod metus causa, & ferè per totum titulum. l. interpositas. C.de transac.cum concord. emptio enim consensu perficitur.
2 l.consen.ff.de actio.& oblig.insti.eo.ti.in princ. Metus aūt,ut vult Vlpia.in d.l.j.nil aliud est,nisi instātis, vel futuri periculi cā mentis trepidatio,& quatio mentis, per quā usus liberi ar-
3 bitrij impeditur.†Hinc est, ꝙ cum per metū impediatur libe-
4 rū arbitriū, Spiritussanctus posuit in ore prætoris,†quod metu gestū est,ratū non habebo,toto ti.ff.& C.qd me. cau.ita pulchrè magister Ray.de pet.for. quē refert Bal.in rub. de cōtro-
5 uer.inuesti.in vsib.feudorū.†Hinc pulchrè Bal.in c.1.§.itē sacramenta. de pa.iura.firman.col.1.dicebat,metū impressum esse per carcerē,uel verbera actualiter interuenientia,itē & per suspicionē non temerariā mentis,ut metus parentis,mariti, do-
6 mini &c.†Præterea: cū metus habeat in se dolū, ex ɔiecturis, & circunstantijs probandus est.l.dolū.C.de dolo, ita Bal.in d. §.item sacramenta,col.1.& 4.& Pet. de Anch. consi.299.col.
7 1.†Eo maximè cum veritas facti multum cōsistat ex uerosimili,potissimè in materia metus, quæ principaliter pēdet ex aīo,
8 & ɔiecturis,c.super his,de pſumptionibus.†Hinc est, ꝙ magis creditur duobus testibus asserentibus de metu,q̄ decem deponentibus de spontanea uoluntate: ut per Ang.in l. non est verisimile.ff. qd met.cau.& est rō: quia cū spontanea uoluntas pendeat solū ex animo, non cadit verè in sensum directum testis,
9 sed solum per signa,& per indirectū. † Hinc est, ꝙ pulchrè dicit Inn.in c.super hoc,de renunc.quē refert Bal.in tractatu scismatis,& in l.obseruare.§.proficisci.ff.de off. procōsul.ꝙ testes deponentes de uoluntate coacta, licet sint pauciores numero pferuntur testibus deponentibus de uoluntate libera, de quo
10 per Abbatē.in c.1. quod met.cau.†& id cōiter ɔcludunt doc. ꝙ an metus sit probatus,vel ne,relinquitur arbitrio iudicis: vt
11 dicit tex.in l.3.ff.ex quib.cau.maio.cum ɔcord.† Nihil enim sub cęlo est ita ɔ̄rium uoluntati, & cōsensui sicut metus: ut est tex.in l.nihil.ff.de reg.iu.& in c.duo,de renun. & c.super hoc eo.ti. Ad quæ faciunt not.per illum tex.in c.Abb.qd met. cau. ex prædictis concluditur,venditionem,seu ɔ̄ctum metu factū debere reuocari: cum in ea deficiant substantialia, vt s̄. ɔ̄nr vēditionem factā a dña Helisabet debere rescindi: cum facta ap-
12 pareat metu sui mariti,vñ &c.†Dictus enim suus maritus, q̄ miles rixosus, lusor, impatiēs,& malè morigeratus, sæpe sepius verberibus afficiebat ipsam Helisabet, taliter ꝙ eidem erat valde timorosus & metuendus, & eundē ipsa Helisabet valde timebat,qui timor est iustissimus, & omnē ɔ̄ctum rescindit: ut notatur in dicta l.interpositas,per Bar.& oēs: ut in c.ɔsultationi,de spon.in fi.& tex.in l.metū.ff.qd met.cau. & in c.cum dilectus.extra eod.ti.cum concord.& est talis, qui bene cadit in
13 constantē uirū: ut no. in præallegatis iuribus, vñ &c.†Ad quę no.per Bal.in l.fi.col.1.C.de iure delib. ubi tenet, iustum metum esse,ubi est iusta suspicio,ad nota.etiam per Bar.in l.j.§.si quis tantum.ff.quod ui aut clam,& per Alex. cons. ultimo, in 3.uol.faciunt nota.in cap. ad audientiam, quod metus causa, & in cap.1.de offic.delegat.& per Angelum consil.215.& pulchrè consuluit Alexan.consil.59. in 3. uolum. & consil.46.in quarto uolumine,ubi vult, metum iustum esse, ubi subest causa,propter quam debet timere, & pulchrè idem Alex. consil.
14 100.in tertio uolumine,& præallegato consil.46. † tenet, paria esse,quòd quis compellatur,uel quòd timeat compelli, alle
15 gat multa, † & in puncto est decisio Bar.per illum tex.in l.j.§. quæ onerandæ.ff.quarum rerum act. Vbi vult,nedum uerbera uiri,sed magnam reuerentiam quò ad uxorem inducere iustum metum,& ibi Alex. in apostil. allegat infinitas quotas ad hoc facientes,& bene probantes,ad quæ no.per Abb.in c.fi.in
16 fine,qui clerici,uel uouen.post Ioan. And.†Quòd si quis consueuit tirannicè tractare non parentes suis præceptis, uel notis,satis dicitur probatus iustus metus,& dicit signanter notādum,& allegat multa, & sequitur idem Abb.consi.60.quoniā
17 satis,colum. 2.j.lib.uersicu.4.† & plus dicit,quòd licet actualiter uis non inferatur, sufficit tamen probabiliter timeri, ne inferatur,per textum singularem in l. nouissime,in princip.ff. quod falso tuto.auc.& hoc sequuntur doctores relati per Fel. in c.cum M.col.10.in prin.de constitu.& in c.1.de offic.dele.
18 col.1.& in cap.fi. in fi. de re iudi.†Dicens etiam hoc maximè procedere in his,quæ fieri non cōsueuerunt, nisi a compulsis: ut propriè est in puncto nostro,& Bal.in d.l.interpositas,dicit
19 †quòd metus præsumitur,ubi remittitur,uel uenditur, quod
20 non est uerosimile sponte uēdi.† Ad quod optimè facit, quod vult idem Bald.consi.404. longum thema, in fine,lib.1.ꝙ lex habet pro probato id,cuius ɔtrarium non est credibile,nec potest

test persuaderi alicui bono viro, ad quæ not.per Bald.consil.
21 223.pnnctus, in princ.lib.1. dum dicit † q compulsus dicit, qui vehementer timet, ne compellatur, & sufficit timor impressionis, & faciunt notata per Fely. post alios in c. ecclesia col.37.de constitu.ex quibus nedum simul iunctis, sed de per se,& singulariter consideratis concluditur,dictam Helisabeth metu fecisse dictam venditionem:consequenter rescindi debere;cum eius maritus eam sępissime verberauerit, minas intulerit, fuerit ꝯditionis,ut supra,interuenerit venditioni,& preciũ in se susceperit, eidemq; persuaserit,q faceret dictam vẽditionem. Nec verosimile sit ipsam Helisabeth dictam venditionẽ fecisse spontaneè,nisi metu mariti, cõsequenter debere iudicari meticulosam; tãto magis quum exceptioni metus nõ fuerit
22 modo aliquo renunciatum.¶† Quibus non obstat, si diceret, q dictus metus fuit illatus per alium,& non per dictum Oliuerium emptorem. Nam tollitur obiectio per textum in l.metũ. §.sed licet vim.ff.quod metus causa, & in l.si quis alium,& ĩ l. si cum exceptione,versi. quid enim si metũ, eod. tit. cum alijs cõcord. ¶Non ẽt obstat, si diceretur, metum non probari. Nã satis,& sufficienter probatus ẽ ex ꝯiecturis,præsumptionibus, & verisimilitudinibus,de quibus supra,quarum etiam vna suf
23 ficeret. ¶† Minus etiam obstat, q metus fuit sublatus præsentia,& interuentu illorum assertorũ affiniũ, qui præsentes fuerunt in ipsa vẽditione,per quorum præsentiam videtur metus cessasse, iuxta nota. in l.transactione. la vltima.C.de transact. Nam procederet, quãdo essemus in casu,in quo talis pręsẽtia,
24 & interuentus tolleret metum viri. † Quod in casu præsenti cessat per notata in dicto §. quæ onerandæ, & in dicta.l.transactione.vbi ẽt Modern. Papienses hoc dicunt, per quæ etiam tollitur, si dicatur, q metus non interuenit, ex quo erat copia iudicis, & superioris.l.nõ est verisimile.ff. quod metus causa.
25 † Nam præsentia iudicis nec verbera,nec metum uiri tollit,dicto.§. quæ onerandæ.nec alias præsumptiones metum inducentes,de quibus supra.¶Minus ẽt obstat,si diceretur,quòd dictus metus fuit purgatus,iuxta notata in l.2.C.qđ metus causa,cum concord.Nam tollitur ex notatis per Bart.in dicta.l.2. & per Ancha. consil.299. & Alex. consil.1.in 3. vol. col.6.& consi.53.eod.uol.ex quo semper durauit eadem causa metus,
26 & ipsa Helisabet præmortua fuit viro, vnde &c.† Ad quorũ corroborationem accedat.Nam argumentum a cõmuniter accidentibus validũ est in iure.l. neq; natales. C.de probationi-
27 bus.† Item & argumentũ a uerosimili,regula non est verisimile,de regulis iuris.Quod ergo verosimile,& qđ cõmuniter accidẽs in præsenti casu verificari põt, q dicta Helisabeth habẽs filios ex primo matrimonio sine aliqua necessitatę voluerit vẽdere bona dotalia,& preciũ capi a marito,nisi metu mariti.Ad quæ nota.in.l.cũ de indebito.ff.de ꝓbat.& in.l. rem legatam.
28 ff.de adim.leg,† Si uerò dicti filij Helisabet nollent dictã venditionẽ ex capite prædicto rescindere, sed vellent illam ratificare,possent; tamen ipsis cõpetit ius & remedium petẽdi a dicto Oliuerio residuum precij non soluti vnà cũ interesse a die, quo dictus Oliuerius promisit soluere;cum ipse habuerit rem venditam,& ex ea semper perceperit fructus, consequenter ad residuũ precij & ad ĩteresse tenet ipsis hæredibus Helisabeth, vt dicit tex. apertus in.l. Iulianus. in §. ex vendito.ff. de actio. empt.& tex.in.l.curabit.C.eod.titu.cũ concord. ex quo percipiendo fructus,semp fuit in mora,ẽt sine aliqua interpellatio-
29 ne: vt in d.l.curabit, & aliàs consului.† Ad quæ etiam;nã dies apposita solutioni dicti precij interpellauit, & ĩ mora dictum Oliuerium constituit absq; alia interpellatione, ex quibus ad interesse tenetur: ut plenè nota. in l.traiectitia. ff.de actio. & obligatio. & in l.si ex legati causa. ff.de verborum obli.in l.qđ te.ff.si certum petatur, plenissimè per repetentes in l.si mora. ff.solu.matr.cum similibus. Parisius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Literatura & scientia ualde laudanda & commendanda.*
2 *Indulta & priuilegia hac de causa concessa sunt fauorabiliter intelligenda.*
3 *Absurdum videtur,talia priuilegia simpliciter tolli per clausulam illam,non obstante &c.*
4 *Priuilegia concessa à pluribus Roman.Põtificibus successiuè idindulgẽtibus & ex certa sciẽtia,nõ cẽsentur sublata per clausulam generalem non obstan.*
5 *Idem videtur,quando apparet concessum in fauorem alicuius nationis.*
6 *Clausula,non obstante,nunquam tollit dispositiones confirmatas,nisi de confirmatione fiat mentio.*
7 *Clausula motus proprij non tollit defectum intentionis & mẽtis verisimilis.*
8 *Nec supplet defectum inhabilitatis.*
9 *Nec tollit ius tertij.*
10 *Per clausulas generales derogatorias non præiudicatur priuilegiatis de iure, quales sunt pauperes clerici indigenæ in sua patria.*
11 *Non sufficit derogatio de primo indulto,nisi etiam fiat de secũdo ad confirmationem primi emanato,eo maximè si secũdum de nouo statuit.*
12 *Quando Papa confirmat actum perfectum & validum, quem potuisset tollere, si confirmat animo inducendi de nouo,videtur illum primum reuocare & de nono inducere.*
13 *Qui addit,vel detrahit,nouam constitutionem facit.*
14 *De istis facienda est specialis derogatio.*
15 *Quando sunt plura obstacula,de singulis mentio est facienda.*
16 *Expectatiuæ conceduntur secundùm taxationem decima, cui standum est.*
17 *Libris cameræ apostolicæ adhibenda est fides.*
18 *Vacatio putatiua attenditur.*

CONSILIVM CXL.

Inspectis indultis illustrissimo Duci in fauorẽ ducatus sui & oĩm indigenarũ originariorũ & incolarum dicti ducatus, itẽ in fauorẽ ecclesiarũ & studiorũ, videlicet, ut pauperes clerici & scholares possint cõmodius dare operã studijs literarũ, & scientiarũ thesauros assequi, p quos totus mundus illuminatur, & ad obediẽdũ Deo & Apostolicæ sedi & eius ministris in vita subiectorum informat, &
1 † infinita laudabilia bona nascunt: ut dicit tex. in auth.habita.C.ne fil.pro patre,& p quos ut oriũdos seu incolas dicti ducatus in ceremonijs illarum partiũ, diuinoq; cultu & debita residẽtia in ecclesiis maior fructus sperat, quod ꝯsiderarũt sacri canones & leges imperiales,ut 61.dist.c.nullus. & c.obitũ.c.bonæ.el 2.de postula.p̃lat. & l.in ecclesijs.C.de episc. & cler.cum sim.& eleganter per gl.in c.si ꝓponente.de rescr.& ibi p Doct. maximè cũ tẽperamẽto, de quo in dictis indultis, respiciente exteros:cum quib.esset dispensatiuè agẽdũ p Papã & p̃fatũ illustrẽ ducẽ.itẽ inspecta summa obseruantia Apostolicæ sedis apud dictã nationẽ,nõ põt negari,dicta indulta fuisse ꝯcessa cũ summa circũspectione & ꝓuidẽtia & ad decorem
2 ecclesiarũ.† Igit talia indulta sunt fauorabiliter intelligenda, quãtũ illorũ uerba patiunt,& vt satisfiat fini a p̃fatis Romani Põtificib.ꝯsiderato, vt in regula iuris,odia. cũ uulgarib. Hinc
3 † vr̃ ꝓ obseruãtia fidei datæ p̃fato illust.duci, & ut p̃rogatiuę & priuilegia data p Apostolicã sedẽ nõ sint ita facile irrita, & possit querelanter dici,illud, quod semel Anglici dixerũt tpe Host.dño Papę & Cardinalib. in camera tpe ꝯcilij Lugdunẽ. videlicet, q sub vagabũdo noĩe, nõ obstãte, vno ictu oĩa eorũ priuilegia destruebant, vt refert Hostien.in summa in ti.de re
4 scri.§.quæ possint obijci.in vers.sed & si plura. ¶† Quod gratia dñi A. fuerit defectiua & surreptitia ob non factam mẽtionẽ & derogationem sufficientem dictorũ indultorũ. videlicet primi indulti,ut prædicit,& secundi, moueor ad prædicta: qa priuilegia ꝯcessa a plurib. Romanis Pontificib. successiue idẽ indulgentib. & ex certa scientia non censentur per clausulas generales,non obstant.&c. sublata,quam ꝯclusionem triplici fundamento probat Pontanus suo ꝯs.417. Quod indultum. eadem ꝯfirmo ex dictis Ant.de But.in c.ꝯstitutus. de rescript. col.7.vbi in terminis ꝯcludit, debere specificam mentionem fieri de confirmatione, & hoc videtur etiam de intentione aliorum doctorum ibi post gl.primam,& in clem.dudum.ad
5 fi.super vers.pacta.de sepultu.† Secundò moueor: quia dictũ indultum fuit concessum in fauorem totius nationis,& ad publicam utilitatem totius ducatus prædicti, unde tanto minus videtur de intentione Papæ fuisse illis derogare accedente robore tot Pontificum, prout idem Ludo. determinauit in eo-
6 dem consil.in secunda principali ratione. † Tertiò moueor,

quia dicta clausula, nõ obstante, nunquam tollit dispositiones
confirmatas, nisi de cõfirmatione fiat mentio, ita voluit idem
Ludo. in suis singularibus singulari octauo, & consi. 393. ad fi
nem, quò ad primũ, & 327. Istę sunt rõnes, & 436. præsens cõ-
7 sultatio. in 4. col. ¶ † Nec obstaret præmissis, ꝙ clausula motu
proprio sit inserta in literis dicti Accursij: quoniam nõ tollit
defectum intentionis, & mentis non verisimilis, secundum do
8 cto. in c. si motu proprio. de præben. in 6. † Nec videtur ꝑ illã
clausulam facta dispensatio super inhabilitate personæ, nec in
præiudicium iuris tertij, secundùm docto. in clem. ꝑ literas, &
9 in clem. si Romanus. de præben. † quod posset multiplici au-
ctoritate roborari. Insuper clausulæ generales cõmunes positæ
in literis Papæ non iustificant personam, cui fit gratia, sed for-
mam tantùm literarum, quæ cõcessæ sunt: ut fuit interlocutus
& ꝓnũciauit Bonifac. Octauus, ut refert Io. And. in c. 1. de fil.
p̄sbyte. lib. 6. ergo idem in proposito: ut ꝑsonę alienigenæ a di
cto ducatu per indultum, de quo agitur, inhabilitatę nõ videã
10 tur iustificatę per dictas clausulas generales communes † Con
firmatur ista conclusio auctoritate Cy. & Bal. in l. 1. C. quan-
do Imperator inter pupill. & vidu. dum dicunt, per clausulas
generales derogatorias non præiudicari priuilegiatis de iure,
quales sunt pauperes, clerici, & indigenę ĩ sua patria, quas qua-
litates considerauerat Papa in suo indulto, considerauit præte-
rea vtilitatem publicam studiorum & ecclesiarum illius duca
tus. tex. est optimus in l. decurionibus. C. de silenti. lib. 12. Idẽ
probat tex. in c. si propter. de rescr. in 6. de quo facit festum Lu
do. in l. si verò. §. de viro, solu. matri. fallen. 24. ad quod alle-
gat tex. in l. liber, la secũda. §. posthumus. ff. de alimen. & ciba.
lega. & Pont. allegat in dicto consil. 417. & in pluribus alijs.
Idem sentit Mart. Laud. in tract. de priuileg. c. 39. Cardi. Flo.
in clemen 1. q. 3. de sepultu. & Pau. de Cast. consil. 53. & Lu-
doui. consil. 327. Istę sunt rationes, & quod dicit Bald. in l. iu-
bemus, la prima in secundo nota. C. de sac. sanc. eccles. & Bar.
in l. quò ad præsens. C. de murileg. lib. 11. & Oldr. consi. 300.
Factũ tale est &c. Item Bart. in l. neminem. C. de canon. frumẽ.
vrb. Rom. ubi de pluribus obstaculis. Alio fundamento mani
11 festius ostẽditur, † ꝙ derogatio, quæ pretenditur facta ex aduer
so indulto prędicto, non releuat. Quoniam posito, ꝙ fuisset
sufficiens quò ad illud tale indultum; quia tamen nõ fuit dero
gatum alteri ĩdulto, frustra laborãt, argumen. l. si domus. ff. de
seruitu. rustico. pręd. cum simi. Et eo maximè: quia gratia prę-
dicta secunda non fuit simplex cõfirmatio, sed vera gratia, sed
noua ꝯstitutio, cum aliter statuerit, & voluerit nouum modũ
& nouum ius inducendi in ducatu prædicto, in illa enim gra-
tia prima licet dicatur, ꝙ nemo alienigena recipi valeat vel ad
mitti ad beneficia &c. Licet intelligi debeat, ꝙ nec eis quęrat
ius ex collatione eis facta; ut colligit ex literis Iulij ĩ fauorẽ di
cti Ioannis, in quibus retulit, & glossauit verba ĩdulti primi, p̄-
dicta dicit illud voluisse, ꝙ nullus possit assequi vel admitti ad
ẽt ius ad rem & sine possessione, ut in c. is cui, & c. si pauper cle
ricus, de pręben. in 6. & ex dictis domi. de Rot. ĩ antiq. concl.
800. incipit, Papa, & in antiquioribus ascriptis Bernard. de Bi-
signe. Rubr. de rescr. cõclusio. Papa, & est duodecima. Nihilo-
minus in constitutio. illa secunda expresse dicitur, ꝙ nulli alie
nigenę vigore gratiarum expectatiuarũ, aut specialium reserua
tionum, seu conferendi mandatorum beneficia ecclesiastici il-
lius nationis acceptare, aut de illis sibi facere prouideri, seu il-
la assequi valeant, nisi ducis pro tempore ad hoc accedat ꝯsen-
sus, donec similes gratias in alijs partibus habere possint, & il-
lis liberè gaudere, & quò ad hoc duntaxat dictas literas pręin-
sertas primas, & omnia in eis contenta, quatenus hęc ꝯcernere
possunt, auctoritate apostolica ex certa scientia cõfimauit sup-
plens oẽs defectus, si q̄ interuenerint in eisdem, & ita expres-
sè se velle statuere, quę indicant ipsum de nouo statuere, vt in
12 proemio clem. ¶ † Insuper ẽt qñ Papa ꝯfirmasset actum perfe-
ctum & validum, quem ipse cõfirmans potuisset tollere liberè
si ꝯfirmat animo inducẽdi de nouo, vr̃ illum primum reuoca-
re & de nouo inducere l. posthumus. in fi. ff. de iniust. testam.
& in l. quęrebat, de milita. testam. & per Bal. in l. more. ff. de iu
risd. om. iud. in 2. opposi. & ita cõtigisse videtur ĩ casu nostro.
13 † Illud ẽt certum est, ꝙ qui addit, vel detrahit, nouam ꝯstitu-
tionẽ facit. l. ius ciuile. de iusti. & iu. & ibi ꝑ docto. & de mate-
ria ꝑ Butr. & Moder. in c. 1. de rescri. cũ igit nouã ꝯstõnem fe-
cerit iste secundus inhabilitãs expresse respectu inhibitę acce

ptationis & prouisionis eradicantis priuilegia acquisitionis iu
ris. Item modifican. indultũ prædictum ẽt quò ad durationẽ,
infert ꝙ longè magis erat facienda derogatio indulti secundi
posterioris alterantis in substantialib. & de nouo statuentis &
inducentis, ut est gl. ordi. in c. si apostolicę. de præb. in 6. ĩ ver.
14 confirmamus. quæ vñr decidere qõnem. † Concludit ergo,
non fuisse sufficienter derogatum dictis duplicatis indultis,
& maximè indulto secundo, prȩsertim attentis causis, ꝑp quas
15 dicta indulta ꝯcessa fuerunt. † Qñ. n. sunt plura obstantia, de
singulis defectib. est faciẽda mentio fm Bal. in l. 1. in 9. col. C.
de fur. & in l. eam quam. C. de fideicom. col. 14. maximè qñ
non esset verisimile, principem fuisse dispensaturũ. Io. And. in
c. cui. de præb. in 6. ¶ Circa aliud dubiũ, dũ obijcit ꝑ aduersa-
riũ, ꝙ dictus archidiaconatus excedit valorem sexaginta libra
rũ Turo. paruorũ &c. Dr̃, ꝙ posito ꝙ ita esset, & nõ esset ꝓba-
tus valor cõprehensus in gratia, Ioanni non obstat, cuius gra-
tia se refert ad taxationẽ decimæ, ꝓut qñ referunt gratiæ expe
ctatiuæ. Ostendit aũt manifestè, ꝙ fm taxationem decimę, q̄
appareret in camera Apostolica in libro authentico bene cu-
16 stodito in archiuo Apostolico † gratia nõ põt impugnari, nec
ꝓuisio facta huic Ioanni, in quo libro dictus archidiaconatus
apparet taxatus ducatos vigintiquinq; auri de camera, cui ta-
xæ standum est, vt determinat Rot. in titu. de rescrip. dec. 35.
Item no. ꝙ vbi Papa, in antiq. & ꝓbat ex nota. in clem. 1. de de
cimis. super vers. ꝯsuetam, & ita reperi tenuisse palatium apo-
stolicũ & antiquos aduocatos curiæ, arg. nota. in c. cũ cãm. de
ꝓba. in clem. ne Romani. de electio. & in clem. Romani, in vl-
tima gl. de iureiur. & ꝑ Bart. in l. quidam. §. nummularios, de
eden. & in l. decem. ff. de uerb. oblig. & docto. in l. census. de ꝓ
17 ba. cum si. † Constat ẽt, ꝙ fides illius libri taxæ, quæ semp du-
rat, donec alia fit, vt determinarũt D. de Ro. de concess. p̄b. 32.
in antiq. & Egid. ꝯclus. 9. & 675. Vr̃ indubitatam facere ꝑp au
ctoritatem publicam, dignitatem loci & notoriã illius libri fi
dem: ut in locis prælleg. & probatur ex dictis Bar. in l. 1. ff. si
18 cer. peta. & ex dictis Mod. in c. 3. de rescri. † Et prout creditur
indubitanter esse probatum quò ad extrauagan. execrabilis, di
ctum est satis aliàs, & inter cætera allegaui Lap. alleg. 89. ꝙ at-
tenditur putatiua vacatio per obitum, & possibilem, & verosi
milem dispensationem. Paris.

SVMMARIVM.

1 *Nominatus ab habente facultatẽ nominandi, an iuuetur per gratiam concessam nominãti, & quando, & quo casu censea tur dicta facultas reuocata, & per totum.*
2 *Clausula, ex certa scientia, non solùm surreptionis, uerùm & defectum intentionis tollit.*
3 *In concessionibus principis finalis conclusio est attendenda.*
4 *Quod non fuit expressum, omissum videtur.*
5 *Dictio, alius, significat similitudinem expressi, cui subijcitur.*
6 *Satis expressum dicitur, quando relatio non potest fieri nisi ad vnum.*
7 *Pro expresso haberi debet illud, quod concedens expressisset, si de eo fuisset interrogatus.*
A dispositione qualibet generali videtur exclusus cardinalis. & nu. 8.
9 *Nominandi facultas fauorabilis iudicanda est.*
10 *Talis facultas non compræhenditur in generali reuocatione, nisi specialis mentio fiat.*
11 *Reuocatio concessionum & gratiarum non est extendenda.*
12 *In dubio non est iudicandum pro reuocatoria.*
13 *Exceptio licet firmet regulam, tamen eam non ampliat ad cõ præhensionem specierum, de quibus in exceptione, si in dispositione non compræhendebantur.*
Excipiens diminuere intendit, non augere, nu. 14.
Qui negat non potest interpretari, ut affirmet.
Actus agentium non operantur ultra intentionem.
15 *Attenditur quod principaliter agitur, ita quòd si de certa specie in illis non disponitur, ẽt si de illis in clausulis executiuis fiat mentio, non tamen de illa intelligitur dispositum.*
16 *In exceptio. facta de regibus & principibus, etiam videtur includi cardinalis.*
17 *Extensio facta motu proprio & ex certa scientia ad omnia se porrigit.*

18 *Concessa*

18 *Concessa priuilegia eandem habent substantiam, quam naturaliter in esse producta.*
19 *Translatio de vna persona in aliam intelligitur facta cum omnibus qualitatibus & prærogatiuis.*
20 *Filius regis etiam viuente patre rex vocatur.*
21 *Regalis dignitas excepta videtur à generali dispositione.*
22 *Princeps concedendo priuilegia, censetur se conformem reddere cum iure communi.*
23 *Exceptio iuri communi conformis recipit omnes illas extensiones quas ius ipsum commune.*
24 *Etiam si apposita esset dictio taxatiua tantùm, etiã in odiosis.*
25 *Episcopi principes dici possunt.*
26 *Illustres etiam dici possunt.*
27 *Habent insuper culmen dignitatum.*
28 *Pares etiam Papæ uidentur quò ad quædam.*
29 *Principis appellatione, an veniant barones, & qui.*
30 *Episcopus an & quando, & quo casu possit dici ante consecrationem, & seq.*
31 *Si subiecta materia loquens de episcopo concernat ea, quæ nõ sunt ordinis, verificatur in episcopo confirmato, nondum adhuc consecrato.*
32 *Duabus gratijs quis uti non potest, & nu. 38.*
Depositio effectum capit a reualidante eam, quæ fuerat nulla.
Princeps non potest ligare successorem.
33 *Declaratio fit super re dubia, non super clara.*
34 *Dispositio declaratoria quando, & quo casu locũ sibi uẽdicat.*
35 *Princeps non potest facere, ut factum sit non factum.*
36 *Verbum, volumus, ac illud, declaramus, sunt noui iuris promulgatiua.*
37 *Declaratoria trahitur ad præterita non ad futura.*
38 *Nominatus à quo dicitur gratiam consequi, à nominante, uel a concedente facultatem nominandi.*

CONSILIVM CXLI.

Ad solutionem Dubiorum datorum est præmittẽdum, Illustrissimo Regi Poloniæ fuisse concessam facultatem nominandi suos dilectos ad beneficia vacatura, & eam extensam in personam Regis Boemiæ filij dicti Regis, & iterum extẽsam de persona Regis in Reueren. Do. Cardinalem. Contigit per generalem reuocatoriam eiusdem Papæ reuocatas omnes reseruationes spẽales vniones tpales &c. conferendi mandata, exceptis facultatibus noĩandi concessis regibus & principibus, ac demum per successorem reuocatas gñaliter oẽs nominandi facultates, ac rursum de certa scientia in dicta reuocatione minimè cõprehensam facultatem Cardinali concessam, mandatumque, noĩationes factas oĩno sortiri effectum.
1 † Quantumcunque nulla igitur fuerit noĩatio Cardinalis: cum post dictam reuocationem Papæ successoris fuerit facta; tñ Papa de certa sciẽtia mandãs illam sortiri effectum nil obstat, quin effectum sortiri deat; cũ Papa nullum fecerit aliquid, cuius est principiũ. c. ad petitionẽ. de accus. & no. Old. consi. 257. 8. col. ¶Nõ ob. si dicatur, surreptitiam aut defectu intentionis vitiari. d. validationẽ ex eo, q tacitum fuit in illa, q per reuocatoriam Papæ iam esset reuocata; quia qñ id maximè verum esset, cuius tñ ɔ̃rium demon-
2 strabimus, tñ clausula, ex certa scientia, †tollit obiectum: quia efficitur, ut cesset allegatio non solum surreptionis, sed ẽt defectus intentionis, vt voluit Inn. c. 2. de cõfir. vtil. vel inut. & idẽ no. Io. And. in c. fi. vt lite pendẽ. Iterum est aduertendum, q in dicta reualidatione successoris, licet aliqñ verba referantur ad tollendum obstaculum reuocatoriæ ipsius Papę. Nihilominus conclusio est gñalis minimè restricta ad suam reuocatoriam, sed mandat nominationes sortiri effectũ ab earum data subie-
3 cta derogatoria ad quascunq; constitutiones apostolicas.† Cũ igitur in cõcessionibus principis finalis conclusio sit attendenda ſm Innoc. in ca. super literis, de rescrip. Bald. in l. rescripta. C. de precib. impe. offer. & l. edita. C. de eden. ergo in d. reualidatione attendimus solũ intẽtionẽ validãdi, vt in ea legitur, &
4 sic aduersus quãcũq; cãm, quæ illi obstaret.† Potuisset. n. subiungere, perinde ac si d. nostra ɔstitutione excepta esset; ut solet cum vult ad suam restringere, q quia nõ fecit, noluisse intelligitur, & gñaliter oẽ obstaculũ remouere, arg. l. vnicæ. §. ne aũt.
5 C. de cad. tol. c. ad audientiã. de decimis. † Et propterea subiecta derogatoria ad prædictas reuocationes, & alias constitutiones apostolicas, ergo necessariò derogatum uoluit cuicunque constitutioni Apostolicæ cuiuscunque, & sic Papæ ẽt reuocatoriæ, quod significatur per relatiuum, alias, & sic de simili expresso, cui subijcitur, & ad qđ refertur, iuxta c. sedes. de rescri. & qđ Io. Mona. in regula. in generali. Old. consi. 189. Factũ ta-
6 le est, fratres.† Et quia nulla alia apostolica ɔstitutio affertur in ɔ̃rium, nisi hæc, perinde habendum, ac si illa specialius esset expressa, & illi derogatum. l. 2. & 3. ff. de lib. & posth. & quod in c. ex parte. N. de offic. deleg. cum si. Accedit & dignitas Cardinalatus, quę erat corporis concedentis pars, iuxta c. antiqua. de priuileg. itaque de intentione concedentis dijudicandum est, q fauorabiliter, & remotis quibuscunque, ẽt reuocationib. Papæ voluerit illam potiri beneficio; cum illius beneficiũ es-
7 set proprium, † ideo & iudices iudicare possunt, q concedens si interrogatus esset, verisimiliter fuisset ita rñsurus, arg. no. in l. tale pactũ. §. fin. in gl. ff. de pact. & quod in l. graui. ff. de iure
8 codicil. & Old. consi. 278. gl. in c. fi. de rescrip. †& quod de exclusione Cardinalis a disposito oneroso, ẽt si illud processit ex causa fidei, Lud. Ro. consi. 493. qui plenissimè pro nobis concludit. Ex quibus cõcluditur, reualidationẽ successoris effectũ suum sortiri non obstãte reuocatione Papæ; quia de certa sciẽtia; quia Cardinali; quia derogatur oĩb. constitutionib. apostolicis. Accedit, & fauor cõseruandi facultatẽ noĩandi, quæ fauo-
9 rabilis est.† Ex quo obtinenti nihil quæritur, sed per illũ beneficiũ in aliũ deriuat' ſm Lap. in c. dudũ: & c. is cui. de pben. in
10 6.† Secundò dicimus minimè verũ, q reuocatoria Papæ reuocauerit facultatẽ noĩandi, sed solum spãles reseruationes, vniones tpales, facultates ɔferendi, & nil horũ verificatur in facultate nominandi, ergo illã non cõprehendit. l. 4. in §. toties. ff. de dam. infec. l. j. §. interdictũ aũt hoc. ff. de fonte. c. indẽnitatib. §. sed cum eas. de decimis, lib. 6. & idẽ Bar. in l. ita aũt. in prin.
11 ff. de adminis. tuto. † Nec in hac materia debet esse locus extensioni: cũ reuocatio sit ɔ̃ naturã priuilegij, qđ esse decet mãsurum, vt in regula decet. ad hoc. l. pcipimus, de appel. l. sancimus. C. de testa. cũ iuuari nõ decipi cõueniat bñficio, & illud minimè per ɔcedentẽ intẽpestiuẽ reuocari. l. in cõmodato. §.
12 sicut. uer. si. sed si pupillares. ff. cõmo. † cum vr̃ ɔ̃ bonam fidẽ, quæ dẽt in Apostolica sede splendere. c. per tuas, de dona. vt ẽt demonstrat Fed. cõsi. 225. qua rõne in dubio pro reuocatione minimè iudicandũ, sed pro persistentia priuilegij, quæ iuri cõsentanea ſm no. 25. q. 2. ĩ summa, & c. in Galliarũ, qđ maximè ɔuenit naturæ indulti, de quo agimus, qđ est fauorabile, ut præ-
13 misi.¶† Nõ obst. q a gñali reuocatione pdictorum excipiunt' facultates noĩandi cõcessæ regibus, principibus: quia ob id nõ dignoscuntur reuocatæ facultates noĩandi. Primò: quia cũ de facultate noĩandi in exceptione mẽtio habita sit, exceptio quidem firmat regulã, sed nunq̃ ampliat ad cõprehensionẽ specierum, de quibus in exceptione, si in dispositione non cõprehendebantur, ut probat' in l. gñali. §. vxori. ff. de vsufru. lega. quem in hoc notat Bar. in l. quęsitũ. §. denique. ff. de fundo instructo; & rõ quia qui excipit, intendit diminuere de pmisso gñe, ergo non põt sequi ampliatio ɔ̃ intentionẽ. l. legata inutiliter. ff. de adimendis legatis, & quia uenit ad negandũ, non põt interpre-
14 tari affirmatiuẽ, †ut est tex. notandus in l. Titia seruis suis. ff. de manumis. testõ, quem allegat Old. in hoc cõsi. 228. Quòd fratres. Præterea actus agentium vltra eorum uoluntatẽ nõ operantur, lege, si quis nec causam. lege, non omnis. ff. si cert. peta.
15 † Iterum in huiusmodi disposito attenditur, qđ principaliter disponitur, ita q si in illis de certa specie non disponitur, ẽt si de illa in clausulis adiectis fiat mentio, non tñ de illa intelligitur dispositum, ut probat tex. in clemen. j. §. j. de præbend. longè minus intelligitur dispositum in casu nostro de specie, quę per exceptionem & exclusionem expressa est, qđ maximè dicẽdum in casu nostro, ubi reuocatio odiosa & concessio fauorabilis, vnde per interpretationẽ excludenda nõ includenda, argumẽto. c. statuto. §. statuimus. de dec. li. 6. c. super eo, & quod ibi
16 glo. in uer. ordinet. de officio delegati. † Esto sine piudicio veritatis, q & nominandi facultates Papa reuocasset, exceptos tamen a reuocatione uoluit reges & principes, & in ea exceptione comprehensus est illustrissimus Cardinalis, itaq; mãit facultas illi data. l. quæsitũ. §. deniq;. ff. de fundo instruct. Quòd autem cõprehensus sit, demõstrat'. Primò inquantũ excipiunt' ɔcessę regibus: quia cõcessa illustrissimo Regi in filiũ extensa est, expssis uerbis ɔcessionis extẽdimus & ampliamus, ergo est eadẽ, quæ Regi cõcessa fuit. l. sed si manente. ff. de precar. l. La-

 beo. ff.

beo,ff.de arbitris.l.4.in prin.vbi per Bar.ff.de damno infecto,
17 †porrò cum Papa extẽsionem esse voluit motu proprio, & de certa scientia, sortietur oẽs effectus extensionis remota omni contradictione quacunque: cum ad ipsum spectet priuilegio facere,quod non est,iuxta notata per Bar.in l. si is qui pro emptore.ff.de vsucapionibus,& in l.si maritus.§.legis Iuliæ.ff.de adulterijs,& dispositũ per priuilegium habet eandem substan
18 tiam,†qđ naturaliter in esse productum,fm Bal.nota.in l.siue possidetis.C.de.probationib.allegat Io.And.in c. fi.de consue. lib.6.Ad hoc verba adiecta,in oĩbus & per omnia, quæ omnẽ effectum concludunt.l.2.§.furiosus.ubi nota.Ange. ff.de iure codicil. Bar. in extrauaganti ad reprimendam,in verbo perin-
19 de.†Est igitur vera extensio: quia Papa, qui potuit, extẽdendo disposuit,& esto,ꝙ esset translatio, idem consequimur: cum illa intelligatur fieri cum oĩbus suis causis & prærogatiuis.l.a filio.§.testator.ff.de alimen.& cib.leg. ergo cum regali qualitate, quæ sit exempta a gñali reuocatione ẽt iure cõi c. ne aliqui. de priuilegijs,lib.6.ad hoc tex.in c.fi.§.j.de offi.legati.eod.lib. cõprehenditur rursum hac facultate Cardinalis in exceptio-
20 ne, quę fauorabilis est,& odiosa illius reuocatio: †quia filio regis cõcessa,qui ẽt in vita patris rex vocatur: vt est tex. & ibi nota.gl.j.in c.fi.24.q.j.ad hoc.l.in suis.ff.de lib.& posth. sunt.n.
21 vna caro.25.q.3.§. is, † & vox vnius intelligitur vox alterius, institut.de inutili.stipulat.§. item & alij. ita exceptio facta per Papam a gñali reuocatione fundatur iure cõi; quo a gñali disposito reuocatorio priuilegiorum eximuntur reges,d.c.ne aliqui.& hoc propter regalem dignitatẽ, vt dicit tex. in d.c.fi.§. j.regalis aũt dignitas, quæ est in rege, dignoscitur inesse filio, probat hoc tex.in l.j.C.de digni.lib.12.vbi expresse dicit Bar. ẽt in filia regis,quæ nupsit comiti, ꝙ omnino appelletur regalis, & habeat regiam dignitatem,& ꝯñr consequatur eas præ-
22 rogatiuas præstitas ratione regiæ dignitatis,dictis iuribus.†& quia princeps intelligitur se in priuilegijs conformare iuri cõmuni,argumento. c. causam quæ. de rescrip. & quod notatur in vulgata.l.ex facto.in princ.ff.de vulg. & pupill.& sic motus ad excipiendum ratione regiæ dignitatis,quæ rõ ex dictis iuribus expressa est,ergo intelligitur excepisse filios regum, in quibus regia dignitas dignoscitur,ex quo eadem rõne,& filiorum regum priuilegia a gñali reuocatione ob Regiam dignitatem per ipsa iura expressius excepta sunt, a quibus priuilegia interpretationem accipiunt,concludit rõ eadem expressa, cuius cõsideratione ẽt in casu nostro expresso militat exceptio, iuxta.l. milites agrum.ff.de re mili. & quæ gl. & Bal.in l.quamuis.C.
23 de fideic.†Item quia dicta exceptio,de regibus, ꝯformis est iuri cõi, recipit oẽs extẽsiones,quas ipsum ius cõe.c. ex parte.de cleri.non residen.& quæ no.in c.1.eo. ti. lib.6. Quinimmo si in dicta exceptione casus essent expressi per dictionẽ taxatiuã
24 duntaxat, venirent similes † vbi eadẽ rõ dignosceretur,p no.p Bar.ĩ l.j.§.& parui.ff.qđ vi aut clã.Bal.ĩ l.ita pudor.C.de adul. do.Ant.in c.ex parte,il 2.de off.deleg.ad hoc glo.in l.illud.C. de sac.san.eccl.ad idem,quod uoluit Guli.de Cun.in auc.non licet.C.de natu.lib.quod ẽt in materia exhęredationis filiorũ, quæ plusquã odiosa existit, ad quã sunt certæ causæ iure expſsæ.in §.aliud quoq; capitulũ.in auct.ut cũ de appel. cogno.suf ficerent & aliæ similes paris rõnis, quod & sequitur Alex.cõsi.
25 203.2.uol. & aliàs dixi.†Comprehenditur rursum exceptione,qua principũ facultates excipiuntur,cum sit eps,episcopos aũt constat esse principes terræ,nã in terris tenent locum Apostolorũ.c.quorum vices.68.dist.c. in no.21.dist. nemo dubitet, eos esse principes terræ,ut Apostoli fuerunt, ut in actibus Apostolorũ legitur,qua rõne & illustres dici posse ꝯsentit Ho-
26 stiẽ.in c.tuæ.de procu.& in c.fi.de iud.li.6.†Item in eis est cul
27 men dignitatũ;ut no.gl.in c.2.de præben.in 6. † Et sunt oĩno in dignitate & ptãte pares Papę,sicut & Petrus fuit par cæteris Apostolis honore & potestate,ut dicit tex.in c.loquitur.24.q.
28 j.†Ita & epi pares Papæ.vt ibi glo. licet non in plenitudine potestatis,ut in c.perlectis.25.di.& cum iste Cardinalis regat tẽporaliter multa ẽt castra & temporalitatem ratione episcopatus,non potest negari,ipsum principem esse; ut cõsentit glo.in clemen.j.uersic.regum.de baptis.volens verbum princeps ve-
29 rificari,etiam in barone obtinente castra, † hoc declarat mos Pontificis,qui in literis concordatorum Germaniæ,quæ iniuit cum primatibus illius generis,de illis loquens dicit: cum principibus secularibus, & ecclesiasticis, intelligens de episcopis.

30 ¶†His nõ obst.si dicatur, dñm Cardinalem tẽpore reuocationis Papæ non fuisse consecratum, & propterea non posse dici episcopum,per tex.in c.eam te.vbi Io.And.de rescrip.& tex.in c.cum literis.de testi. & sic non dicantur illi conuenire,q̃ sunt
31 principatus.† Quia immo ꝯrium dicimus: nam cum ex prouisione Papæ quæsita fuerint illi iura electionis & confirmationis,quæ utriusque vim obtinet,fm Inn.in c.cum olim.de cau. possess.& proprie.& in c.constitutus.de appel.glo.in cap.1.de electio.in sexto. Iam nactus est gubernacula regiminis & imperij,& totalis iurisdictionis, & administrationis exceptis his,q̃ sunt ordinis, itaque principatus inesse dignoscitur iuri potius præessendi & imperandi, quàm exercendi, quæ sunt ordinis, nisi subiecta materia,in qua de episcopo loquimur, cõcernat ea,quæ sunt ordinis,sermo de episcopo in confirmato rectè verificabitur,ad hoc nota.per Io.Andream in c. cũ ex eo.de elec. lib.6.in nouel.& domi.Abb.in clemen.1.de so.competen.maximè quia sumus in materia fauorabili,ut ostẽdi ad finem excipiendi episcopum ab odiosa reuocatione fauorabilis dispositi,ex quibus superuacuò dubitabitur, an dominus Cardinalis comprehensus sit exceptione,in quem prorogata siue translata est facultas Regi concessa: cum sit filius Regis & Regia dignitate pollens, & eadem ratio, qua iura a reuocatione etiam filios Regum excipiunt. Ex quibus extensionem recipiunt indulta Papæ, quibus se creditur conformasse, & episcopus seu electus & confirmatus habens administrationem plenissimã, merum & mixtum imperium,iuxta c.transmissa.de elec. cum
32 glo.†Et frustra aduersarius opponit Papæ de vsu duarum gratiarum; nam ex quo facultas nominandi per Papam erat concessa, per successorem simul, cum alijs reuocata, iam desierat esse; vt patet de reuocatoria apud acta; & postquam rursus per Pontificem istum reualidata esse censetur, iam non illius Papę sed istius: quia dicta facultas aliàs nulla robur & essentiam ab isto validante summit,qđ nullum erat.l.adoptio nõ iure facta. ff.de adoptio.& tunc validans dr̃ agere taaquam cã specifica secundùm Bal.in l.ex placito.C.de rerum permutatione,secunda,& tertia col.ad hoc.cap.si cum.de præbendis in sexto,ergo cum sit noua gratia istius,nõ subiacet vlterius iam regulis, nec reuocatorijs prædecessoris,qui non potuit successorem ligare. c.fina.de rescriptis,lib.6.¶His non obstat, ꝙ in literis reualidationis dicatur supplicatum a Card. declarari intentionis Papæ non fuisse, facultatem comprehẽdi reuocatoriam: cum de cõprehensione liquidè constet in reuocatoria, non potuit esse declaratio facta de re indubia,secundùm Bart. in l.ab executore.
33 versic.3.quæro. ff. de appellationibus. † & quod Innocent.in c.cum clamor,de testibus. sicut cum excutitur granum de spica.l.adeo.§.cum quis. ff.de acquirendo rerum dominio.l.hæredes palam.§.sed si notam.ff.de testamentis. secundùm Old. consil.54.quæritur,si prælatus,circa finem, & consi.166. Ante omnia,Ioan.Andreas in additione Spec.tit. de testa.§. nunc uidendum,decima colum. Item quia reuocatoria habebat clarum sensum comprehendendi,& dispositio diffiniens contrarium nullo pacto obtinet uires declaratoriæ, glo. in cap.1.de postula.prælat.lib.6.& not.domi.An.in c.fina.de sponsa duo.
34 †tunc enim in contrarium literam exponere, esset perinde ac non exponere,dicit tex.in cap. cum dilecti. de accusat. neque
35 enim facere potest princeps: ut expressa reuocatio † literis cõtenta non fuerit secundùm Barto.in l. si sciente.ff.de parricid.
36 Bald.in l.non dubium.C.de legibus. † Item licet Cardinalis petat declarari &c. Papa tamen in uerbis dispositiuis non utitur verbo declaramus,sed uerbo uolentes, & decernimus,quę sunt nouæ dispositiones,pro quo duæ glo.nota. in clemen.vnica. de officio uicar. & in clemen. vnica,de rerum permuta. in
37 versicu.volumus. † Item Papa in uerbis dispositiuis dicit quò ad bñficia uacatura, & ita repetit, quò ad beneficia uacatura, per quod expresse denegauit illam suam concessionem esse declarationem: quia contra naturam declaratoriæ est, quod trahatur ad futura,in auctentico,de fili.ante dota.instru.na.circa principium.Ad quod.l.vnum ex familia. §. si de falcidia.ff.de
38 leg.2.†Iterum non obstat dicta regula, quia ipsa de gratijs expectatiuis loquitur: nihil autem de nominationibus & expſsius de gratijs apostolicis. Nominatio autem nullo pacto dici potest gratia apostolica,sed Cardinalis nominantis,qui gratificat in personam,Ad hoc not.in c.relatum.de pręben.licet Cardinalis recipiat gratiam a Papa. P. Paulus.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Prouisio apostolica an præualeat habenti reseruatio. ad primò vacaturas.*
Regula contra non expedientes literas gratiæ expectatiuæ extenditur ad non expedientes literas reseruationis.
2 *Reseruationes speciales, an sortiantur effectum literis non expeditis.*
3 *Vna regula per aliam incontinenti sequentem declaratur.*
4 *Et ex vtraq; sumitur mens condentis illas.*
5 *Literæ apostolicæ non possunt esse secretæ, cum per tot manus expediantur & transeant.*
6 *Verbum, quomodolibet, generale est, omnem modum prouisionis in se continens.*
7 *An quando Papa in reseruatione processit ad collationem, sit acquisitum aliquod ius in beneficio, ita ut data vacatione, nõ requiratur alia acceptatio.*
8 *Per simplicem reseruationem quod ius quæratur, & quando.*
9 *Verbum, assequi, denotat acquisitionem iuris & facti.*
10 *Per collationem tunc demum in beneficio acquiritur ius, quãdo fuit acceptata per eum, cui facta fuit collatio.*
11 *Reseruatio facta per Papam in personam sui, ut possit prouidere &c. an sit alijs fauorabilior, & quando.*
12 *Ex cõtinuatione & vicinitate actus sumitur ꝓsũptio ueritatis.*
13 *Considerari debet quid agitur, non quod simulatè concipitur.*
14 *Taxatio bullæ ostẽdit, ĩ personã cuius gratia uerè emanauerit.*
Actus sequentes declarant præcedentes.
15 *Collatio Papæ interpretationem capit, si literæ fuerint expeditæ secundùm tenorem regulæ.*
16 *Dispositio principis sequens declaratur, & limitatur secũdùm dispositionem principis præcedentem.*

CONSILIVM CXLII.

1 Quod Reseruatio † apostolica de canonicatu & præbenda primò vacaturis in dicta ecclesia in fauorem Antonij concessa non obstet prouisioni Apostolicæ de eisdem canonicatu & prębenda præfato. M. factæ clarè constat ex eo: quia tempore vacationis prędictorum canonicatus & præbendę nondum erat expedita bulla reseruationis prædictæ, licet prætendatur per dictum. A. quòd ante a tempore datæ in dicta reseruatione appositæ dicta reseruatio fuerit concessa. Ideo pro parte dicti. M. fuit oppositum de regula. ꝯ non expedientes literas gratiæ expectatiuæ, seu specialis reseruationis edita. Quæ regula licet per Pontifices duos solum contra
2 expectatiuas edita fuerit; tñ per Modern. Pont.† bene fuit extensa ad speciales reseruationes: vt ex collatione dictæ regulę ad alias regulas dictorum Pontificum liquet apparere, ex quo manifestè colligitur, ꝙ intentio eiusdem Pontificis fuerit, ꝙ in omni casu speciales reseruationes non debeant sortiri effectũ,
3 nisi literę fuerint expeditę, † & hoc ea rõne statuisse videtur, ne quis pluribus gratijs apostolicis in prejudicium ordinariorum clam habere posset, quod patet ex sequenti regula de nõ habendo duas gratias, quę incontinenti & quodammodo cõtinuatiuè ad prędecentem regulam vr̃ cum ratione posita, & propterea referri debet ad pręcedentem regulam, & ꝙ vna per
4 aliam declaretur, † & ex utraq; simul iuncta mens Papę colligatur, argumento. l. talis scriptura, in fi. de leg. 1. & l. pen. ff. de reb. dub. quam ad hoc not. Bar. ibi, & facit tex. in l. Titia. §. idē
5 respondit. in fine, de verb. oblig.† Sed quando literę apostolicę de gratijs expediuntur, non possunt esse secretę: cum transeant per plures manus, & publicè expediuntur, ut dicit gl. in c. ad audiẽtiã, el primo. de rescrip. meritò Papa statuit, ꝙ literę desuper expediri debeant, aliàs gratię nõ sortiantur effectũ, & ex hac ratione infero, ꝙ quãuis in dicta reseruatione partis aduersę fuerit apposita clausula, ꝙ Papa motu proprio dictos canonicatum & pręb. primò vacaturos cum vacauerunt eidē. A. exnunc prout extunc contulit, & de illis ēt prouidit &c. tñ si literę expeditę nõ fuerint ante dictam vacationem non debent sortiri effectum: cum eadem rõ in dicto casu vendicet sibi locum, sed ut quis non possit uti pluribus gratijs ēt si sit apposita illa clausula collation. & prouisionis &c. ut patet ex dicta seq. regula. ēt si ambæ vel altera earum motu proprio, seu
6 aliàs quomodolibet concessæ fuerunt &c.† Quod verbũ quomodolibet, est generale, omnē modum prouisionis ĩ se ꝯtinēs, ut not. in c. quia pleriq;, in uerbo quõlibet. de offic. ord. lib. 6. in cle. 2. in fi. de priui. & per Archi. in c. indẽnitatibus. §. 1. de
7 electionibus. lib. 6. ¶† Nec obstat, inquantũ ex aduerso prætendit, ꝙ qñ Papa in reseruatione processit ad collationē, sit quæsitum ius in beneficio, & sic nõ requiratur aliquod ministeriũ hominis, sed acceptatio. sicut requirit, qñ est facta simplex reseruatio, quo casu prohibeat assecutio ꝑ dictã regulã, si literæ
8 nõ fuerunt expeditæ.† Nã respondet, ꝙ ad hoc ut ꝑ collationē quęrat ius in beneficio, requirit, ꝙ fiat de vacãti non autem de vacaturo; ut singulariter dixit Io. And. in c. fi. §. sanè. in versic. vacantiũ. de concessione prębendę. lib. 6. quē tex. ad hoc not. Philip. Franc. ibi in fine, allegat. c. primũ. eodē tit. & lib. Sed in casu ꝓdicto reseruatio & collatio fuerũt factæ de canonicatu & præbenda vacaturis vñ ante vacationem non fuerat quęsitũ ius in illis præfato. A. Aduenien. aũt vacatione minimè po-
9 tuit acquiri ius obstante dicta regula in uerbo, assequi, † qđ verbum denotat acquisitionē iuris & facti in beneficio; ut not. Io. Andreas in c. ne captan. in vers. ius in ipso. de ꝯcessione ꝓbēdæ, lib. 6. quē sequit Dominicus & doctores ibi, & facit text. in c. ad decimas, de restitu. spol. lib. 6. & in c. fi. de clericis non residen. Prouisio igit apostolica præfato. D. ꝯcessa per dictam reseruationē, & collationem in ea factã, nõ debet impediri, maximè q̃a in dicta ꝓuisione Apostolica fuit expresè derogatũ specialibus & generalibus reseruationibus alijs ꝯcessis. & ꝓpterea expeditio dictę reseruationis postmodũ facta nõ potuit ꝓiudicare dictę prouisioni, q̃ iã sortita fuerat effectũ, & si aliter diceremus, daret materia fraudandi dictã regulã, & ꝓcurãdi dictas collatio. & tũc in reseruationibus, q̃ collationē absque difficultate obtinent, & sic regula seruiret de nihilo, & nõ obuiaret fraudibus, q̃ in talibus reseruationib. nõ expeditis cõmitti solēt, & tanquã odiosę ꝓiudicãtes collationi ordinariorũ sunt restringēdę, ut est de mēte Papę, q̃ ex dicta seq. regula col
10 ligit.† Pręterea, prout dicit Lap. quē refert, & sequit Domi. in d. §. sanè. in fine, tunc ꝑ collationē acquirit ius in bñficio, qñ fuit acceptata ꝑ eũ, cui fit collatio, seu ꝑ eius ꝓcuratorē, allegat. c. cũ inter canonicos. de electionibus, & nota. in d. c. ne captãdæ, & in c. si tibi absenti. de ꝓben. in 6. & faciunt not. ꝑ gl. in clem. fi. in fi. ut lite pēdēte, sed in casu nr̃o dicta reseruatio & collatio factę fuerũt motu ꝓprio, nec ante expeditionē dictarũ literarũ apparet, ꝙ fuerit acceptata, post vacationē verò nõ potuit acceptari obstan. d. regula, meritò expeditio dictę reseruationis post vacationē factã nõ potuit, nec ꝑt ꝓiudicare dictę ꝓuisioni factæ in fauorē ꝓfati. D. cui erat iã ius q̃sitũ in d.
11 canonicatu & ꝓbēda. ¶† Itē ad id, quod ꝓtendit ꝑ partē aduersã, ꝙ dicta reseruatio, de qua agit, fuerit reseruatio facta in ꝑsona Papæ dicto canonicatu & præbēda primò vacaturis, ut posset ꝓuidere ꝑsonæ sibi gratę &c. & propterea dicta reseruatio sit cēsenda magis fauorabilis, & nõ regulat, nec restringat ſm dictã regulã ꝯ nõ expediētes lr̃as &c. Nã rñdet, ꝙ dicta reseruatio in ꝑsona Papæ & collatio prædicta in persona præfati. A. ex nũc prout extũc fuerũt vnico ꝯtextu factę, & nõ sub diuersis
12 bullis & diuerso tpe.† & propterea ex ꝯtinuatiõe actus apparet, ꝙ fuerit ficta & momētanea ĩ persona Papæ ad vtilitatē ipsius. A. facta, licet fuerit adhibita dicta cautela, quæ nõ debet officere veritati, & ideo talis reseruatio regulari debet ſm dis-
13 positionē d. regulæ de expediēdis lr̃is, ꝯsiderari † em̃ debet id, qđ agit nõ ãt qđ simulatè ꝯcipit. l. emptione. C. plꝰ vale. qđ agitur, no. Bar. in l. si sub specierũ. C. de postu. & in l. si ex precio.
14 si cer. pe.† & hoc clarè ꝯstat ex modo expeditiõis d. bullæ reseruationis, q̃ fuit taxata in cãcellaria Apostolica; ut ĩ ea patet, q̃ taxatio ostēdit, ꝙ nõ fuit in ꝑsona Papæ, sed ad instãtia præfati A. q̃a si fuisset ĩ ꝑsona Papæ expedita, scriptũ fuisset ĩ cãcellaria, visa &c. & q̃a actus sequētes declarãt, q̃ fuerũt gesta ĩ præteritũ. l. si q̃ adulterij. C. de adulterijs. §. pauonũ. institut. de rer. diuisi. cũ si. ¶ Itē nõ obstãt derogationes appositæ in d. reseruatione circa regulas derogatorias reseruationũ; q̃a, ut patet, specialiter ĩ ea derogatũ est aliquibus ex dictis regulis, nõ ãt est derogatũ vltimæ regulæ ĩ cã ꝓductæ, q̃ primò ꝯseruat reseruationes cõcessas circa officia, deinde ĩnouat circa bñficia oēs alias regulas reuocatorias ꝓcedētes, & illas ꝯfirmat, nisi reseruationes ꝯsistorialiter eēnt factæ, de qua regula nulla ē mētio ĩ d. reseruatione, nec ipsa reseruatio ꝯsistorialiter fuit ꝯcessa, & ꝓpterea derogationes in illa appositæ nõ cõprehēdunt dictã regulã, ꝓterea ĩ quantũ derogat in fine alijs ꝯstitutionib. & regulis loquit expresè de edēdis, & publicãdis, nõ autē de editis maximè de

mẽ ḋ dicta vltima regula antea edita, vt ex tenore dictarũ dero gatoriarum apparet. ¶ Vltimò ꝯsideretur, ꝙ dictæ derogationes in dicta reseruatione positæ solùm loquuntur de regulis annullantibus reseruationes, sed dicta regula contra non expediẽ tes literas apostolicas, nõ annullat reseruationes, sed susp endit earum effectũ, donec literæ expediant, ut patet ex ipsius teno-
15 re, ergo in dictis derogationibus non cõprehenditur.† Immo dicta collatio Papæ ex nunc prout ex tunc de canonicatu, & p̃benda primò vacaturis intelligi debet ſm tenorem dictæ regu
16 læ primæ, si literæ desuper fuerint expeditæ † cũ vna dispositio principis sequẽs intelligat, & limitet ſm dispositionẽ principis præcedentẽ, vt no. Bar. in. l. Gallus. §. & quid si tãtùm, de libe. & posth. & idem Bart. & doct. in. l. hæredes mei. §. cũ ita. ad Trebell. & ꝑpterea videt, ꝙ dicta reseruatio non possit obstare prouisioni apostolicæ in ꝑsona præfati. D. factæ, qui est familiaris Papæ, & eidẽ gratus, vt ab exordio suæ prouisionis colligitur, & sic mens Papæ nõ est frustrata, inquantũ reseruauit, ut prouideret personæ sibi gratæ, ut est. D. in cuius prouisione Papa derogauit specialib. & generalib. reseruationib. alijs ꝯcessis cũ clausula, ẽt si dicti canonicatus, & p̃benda dispositioni apostolicæ specialiter reseruatæ existũt. Parisius Romæ.

SVMMARIVM.

1 *Terminus, & dies datus per regulã prouisis ex vacatione per resignationem, an incipiat à die datæ supplicationis, vel à die consensus præstiti, & seq.*
Dictio ex tunc, refertur ad extremum tempus, de quo est præmissum.
2 *Literis loquentibus de facto apud dantem celebrato credendum est, nec contrarium probatur.*
3 *Impedimentum expediendi literas infra terminum, an & quando excuset.*
4 *Debet tamen concludenter opponi, & probari.*
5 *Et quid si alij non obstante illo impedimento expedierunt literas infra terminum.*
6 *Et quid si impedimentum fuit iustum; tamen pars nullam fecit diligentiam.*
7 *Publicatio, & petitio possessionis debent fieri ab illo resignatario non à resignante, ut satisfiat regulæ.*
8 *Resignans quò ad beneficium resignatum pro mortuo habetur.*
9 *Duo determinabilia debent pariformiter determinari.*
Declarantur verba dictæ regulæ.
10 *Qualitas vnius verbi declarationem recipit ab alio.*
11 *Dispositio requirens duo, ambo adeße debent, nec sufficit vnũ.*
Regula prædicta, & publicationem, & petitionem poßeßionis copulatiuè requirit.
12 *Renunciatio simoniaca ex quibus coniecturis probetur.*
13 *Vt si renuncians vnicum tantùm habeat beneficium.*
14 *Et quia non præsumitur quis suum iactare. & nu. 15.*
16 *Et si in dita retinuit resignans omnes fructus. & nu. 20.*
Euentus rei, & actus sequens ostendunt, qualis fuit animus in præteritum.
17 *Clausula insolita apposita in resignatione idem arguit.*
18 *Resignans non debet manere in poßeßione, nec fructus percipere, aliàs intrusus est.*
19 *Nam resignando voluntariè priuatur beneficio.*
20 *Attenditur magis, quod uerè agitur, quàm quod simulatè concipitur, ex pluribus.*
21 *Ex vicinitate actus, & continuatione præsumitur fraus.*
22 *Personarum coniunctio simulationem & fraudem arguit.*
23 *Et si à sene & valitudinario.*
24 *Et si pars resignatoria confiteretur, erit idem.*
25 *Nec validatur, si præcedente pactione simoniaca fructus beneficij resignati reseruãtur alicui publicè, si de tali pacto Papa, qui confirmauit, ignorantiam habuit.*
Papa enim super vitio ignorato non dicitur dispensare.
Clausula ex certis causis animum mouentibus, de quibus debet intelligi. & nu. 26.
27 *Dispensatio ex causa falsa obtenta nihil valet.*
28 *Sureptitia gratia dicitur, si modus facti non fuit narratus.*
29 *Et si super simoniaca resignatione emanauit, adhuc nulla est.*
30 *Fraus secreta in animo consistens simoniam arguit.*
31 *In istis attendi debent tenores mandatorum.*
32 *Mandatum procuratoris ad facienda non operatur in iam factis, operatur tamen ratihabitionem factorum.*
33 *Ignorans factum nunquam dicitur ratificare.*
34 *Substituens procuratorem nõ videtur ratificare gesta per eum, si ignorabat.*
35 *Si mandatum est ad pensionem, non extenditur ad reseruationem fructuum.*
Mandatum debet intelligi secundùm relatum.
36 *Prouisio redditur nulla, si non implentur contenta in illa.*

CONSILIVM CXLIII.

1 Quod Terminus † præscriptus a regula, prouisis ex vacatione per resignationem, incipiat a die datæ suppositionis, quæ pariter in literis apposita est. non autem a die consensus in cancellaria præstiti, ostenditur ex uerbis regulæ, quæ cum præmisisset de resigna. beneficijs, & illorum resignation. in præfixione termini astringit prouisos ex tunc ad publication. &c. dictio autem, ex tũc, refertur ad extremum tempus, de quo est expressum. l. 4. ff. de condit. & demonst. l. fi. ff. de fideicommissa. liber. l. 1. §. rectissimè. ff. de ui & ui arma. in glo. in cle. 1. in versi. ex tunc, de iure patronatus. facit glo. in cle. 2. in princ. in uersic. ex nunc, de hereticis, & no. Archi. in c. si eo tempore. de electionib. lib. 6. & in c. ego Ludou. 63. distin. & consequenter a tempore resignationis factæ, de qua prędixerat, resignatio autem, quin sit facta sub data literarum, dubium non admittit; cum ita Papa testetur de facto apud se,
2 & in suis manibus explicato, ꝯ cuius† assertionem probatio in ꝯriũ non admittitur. cle. literis. in tex. & gl. de proba. per rationem, de qua per Io. And. in. c. si motu proprio. de præb. in 6.
3 † quæ ad excusationem aduersarij ad effectum seruandi mandata regulæ dicuntur, ꝙ non potuit infra terminum accedere ad vrbem ad literas expediendas propter bellum quo itinera essent non tuta, nõ possum formaliter pręcisè respondere sed cum distinctione, pręmisso ꝙ impedimentum tale verificatũ excusaret. c. ex parte. de appel. c. accedens. vt lite non contestata, quod ĩ c. cupientes. §. quòd si per viginti. de electionib. lib. 6. c. ex ratione. de appell. & quod ibi no. Cæterùm oportet cõ-
4 cludenter deduci. † Hinc Imperator Alex. confutat allegationem excusantis se non potuisse accedere ad sui præsentiam ad appellationem interponẽdã, quòd per vnam viam, qua citius eundum erat, itinera essent infesta militibus, si mõ alia quãuis longiore tutius esset accessus. l. Imperator Alex. quam ita ĩtellexit Bar. ff. de appel. eandem confutationẽ facit Papa in c. cũ dilecti, de dolo & ꝯtumacia, ꝙ sicut tutus mitti potuit nuncius, potuisset pariter procura. & per hãc cõfundit allegatio aduer-
5 sarij, præsupposito† ꝙ in themate, sine dubio, probetur, ꝑ id tempus instantis dilationis & termini a renũciatione, alios ꝑ eadem itinera venisse tutè ad vrbem: q̃m nõ est ratio, cur ipse venire non potuit: cũ alij cõiter venerint, sicut ẽt Papa in c. cũ dilecti. de dolo & ꝯtumacia, reijcit excusationem citati, q alle gat non potuisse mittere procuratorẽ, cũ tñ probat misisse nũciũ, ita ꝙ sicut vnus venit, ita & alter cõiter venisse potuisset, ita & in casu nr̃o, & lõgè magis, si ꝯstat multos venisse, pariter
6 ꝯstare ꝯcludat & ipsũ.† Pręterea, q̃ impedimẽtũ fuisset vtiq; iustũ, nõ est allegabile ab aduersario, de quo nulla diligẽtia ostẽ dit, vñ ꝯstet, impedimẽtũ fuisse immediatã causã; quia nõ uenerit ad literas expediẽdas, itaq; pinde appareat, impedimẽtũ fuisse immediatã causã ꝑhibẽdi aduẽtũ, ꝑ no. ꝑ Inn. in c. transmissa. de p̃scr. Bar. ꝑ illũ tex. in l. qui ꝯmeatus. ff. de re mili. ĩ l. 2. §. qđ diximus. ff. si quis cautio. ex quibus hanc theoricam sumit Abb. in c. sciscitatus. & in c. plerũq;, de rescriptis, ad quod
7 affert no. in c. 1. & c. ad audientiã. de rescrip. ¶ † Non ẽt obstat ꝙ renunciãs dicat in c. publicè testatus, se renunciasse: quia publicatio, & possessionis petitio exigit ab illo, quẽ res tãgit ſm
8 verba regulæ, & post renunciationẽ ꝙ prædicta fiant, † non interest amplius resignantis, qui quò ad beneficium resignatũ habet ꝑ mortuo. §. ecce, in quibus. 7. q. 1. & Rot. in ti. de procur. decisio. 28. in no. & siue resignatio sit nulla, vł aliqua vsq; ad
9 ipsius obitũ, ꝑ regulã nil disponit in ipsius p̃iudiciũ. † Præterea verba, nisi resignatio publicata, & possessio petita, deriuant ab vnico verbo, fuerit, qđ debet illa pariformiter determinare. l. iã hoc iure, ĩ princ. ff. de vulg. & pup. l. quãuis. & l. hr̃ditatẽ. C. eod. tit. certũ aũt, ꝙ petere possessionẽ, nõ tãgit, nec respicit nisi personã prouisi ꝑ resignationẽ, nõ aũt resignãtis, qui frustra

peteret

peteret, quod habet, sicut ergo vnũ ex duob. qđ eadẽ ratione eodemque verbo terminatur, non nisi ꝑuiso ꝯuenit, ergo &
10 alterũ, scilicet publicatio resignationis.† Cum etiam & qualitas vnius verbi ab altero declarationẽ recipit, iuxta.l.si seruus plurium.§.fi.ff.de lega.1.cũ simi. Ad hoc tex. elegans ĩ l.1.ff. de reb.dub.&, ut p̃misi, certũ sit, nec publicationẽ nec possessionis petitionẽ ptinere ad resignantem. itaque verba regulæ de illo intelligi non possunt, in quo illa nõ verificantur. l.4.§. toties.& quod ibi Bar.ff.de dam.in fec.l.1.§.interdictum autẽ hoc.ff.de inter.c.indemnitatibus.§.sed cum.de electionib.lib.
11 6.† Item frustra tantum insistimus: cum regula copulatiuè requirat publicationem & possessionis petitionẽ, vnde vbi maximè publicatio, vel legitimè facta esset, non esset satisfactũ regulæ ꝓpter non petitam possessionem.l.si is qui ducenta.§.vtrũ.
12 de reb. dubijs. cum simi. ¶† Vlterius renunciatio simoniaca ꝯuincitur, & sic nulla, secundùm Innoc. in c.cum vniuersorũ, de rerũ pmutatione. Archid. in c.ordinationes.1.q.2. & in c. dudum.in prin.de p̃bend.lib.6.glos.in verbo pecuniæ.in c.super hoc.& ibi Inno.de renunciationibus.& tenet Rot.decisio. 236.in antiq. hoc autẽ clarè demonstratur ex ꝯiecturis cumulatè ꝯcurrentib.& ꝯuincentibus. Primò: quia materia ipsa renunciandi bñficio suo labore quæsito est ꝯtra iuris p̃sumptionem.c. super hoc. de renunciationibus.l. cum de indebito.ff.
13 de ꝓbationibus † aggrauat suspicionem; quia non nisi vnicũ beneficium habuisse ꝯstat, tunc grauior iudicatur amissio; ut ꝓbat text.in l.si collectaneus.ibi, ut non utique seruum vnum
14 habeat.ff.de manumis.vindic.† Item quia & si alia haberet, nõ
15 præsumitur iactasse honorabilius.† Vnde fraus suscipitur per tex.quem in hoc nota. Ang. in l.summa cum ratione.ff. de peculi.& idem etiam Imol.in l.fin.ff.de stipulatione seruorũ.vbi ad id allegat textum in auth.de trien.& semis.§.1.ibi, alijs quidem meliora.& ꝓpterea non credendum renunciare voluisse purè & liberè, sed uerius pactione retinendi omnem vtilitatem, quę de beneficio proueniebat, ut euentus demonstrauit.
16 † Comprobat hoc ipse euentus; quia cum retẽtione omnium fructuum in vita.itaque talis conuentio & intentio creditur a principio machinata & ꝯuẽta, ut ꝓbat tex.in l.sicut.§.superuacum.ff. quib. modis pignus vel hypothe.solui. & l.& qui sub imagine.C.de distra.pignorũ.ad idem textus in l.si qui adulterij, & hanc ꝯiecturã pcipuè affert Bar. ad ꝯuincendũ ꝯtractũ simulationis, non purè, sed p̃sumpto pacto retinendi ius in re simulatè alienata in l.post contractum.ff.de donationib. est & coniectura fraudis; quia in mandato ad renunciandum, purè & liberè, adiecta est clausula insolita atque superflua, scilicet,
17 cũ fructib. vniuersis ad archidiaconatum spectantibus.† quæ clausula insolita, ubi de simulatione agitur, suspicionẽ eximiè aggrauat: ut est glo.not. in l.6. C.de condi.institu.& not.in l. cũ allegas.C. de usur. superflua autem indubiè committitur: quia cũ renũciatione reddidisset se omnino exclusum, & alie-
18 nũ a iure & titulo beneficij.† fructus nullo pacto ptinuissent ad ipsum, qui illos pcipiendo fur & latro conuinceretur.c.dudũ.de elec. & ꝯtinuando in possessione remansisset intrusus, sicut quiuis beneficij titulo priuatus.c. cum dilectus.de purga.
19 cano.† Porrò maior priuatio causatur voluntaria renũciatione, quàm illa, quæ in inuicem, ut demonstrat eleganter Oldr. ꝯs.227.col.4.a Io.An.in add.Spe.eo.ti.ꝯuincunt dicta verba, cum fructibus, magis fraudem; quia in hoc eum contrarium
20 voluisse euentus demonstrauit, † cuius contrariũ effingere voluerũt, ad hoc quod not. Bal.in l.3. plus valere, quod agitur, ꝙ verba in contractu emptionis aliàs suspect. quòd vendidit purè & liberè & non in fraudẽ vsurarũ, maiorem ingerunt suspicionẽ: cũ expresè negant, quod facere intendunt ad id cõtingendum, quod notabiliter attulit, do.Cardi.in c.ad nostrã. de emptio.& uendi.idem no.Bal.in l.2.p illum tex.C.de collu.dete. in creditore extorquen. confessionem apud episcopũ quòd pro uero & puro mutuo & capitali nõ autem in fraudẽ vsurarum, cui cõsonat quod apud Martialem in quarto. Ars ẽ fraudandi, quod nolis velle videri, & apud Oratium ad Quintum lib.1.epistolarum. Da mihi fallere, da sanctum, iustũque videri, noctem pacatis, & fraudibus obire nubem. Comprobatur certius: quia qua die in cubiculo dñi p̃sente Francisco mãdatũ est renunciari cũ fructibus, eodẽ loco & tempore, præsens ibi Franciscus interuentu eiusdem notarij, & testiũ, eidẽ procuratori, cui. A. renunciari mandauit ꝯsentiri reseruationi oĩum fructuum in uita. A. quæ tpis eiusdem celeritas etiã suspicionem ingerit, argumento.l.si ventri.§.in bonis.ff.de priuil.credi.& f̃m Bart.in d.l.post ꝯtractum, ad id.c.officij. de
21 electionib.& l.4.§.quod si ab ignoto. ff.de manumi. & † ita eorum nomine simul suppositum, renunciatum, ꝯcessum, & ꝯsensum, quæ igitur relinquitur dubitatio ita ꝯuentum, quẽ-
22 admodũ eodem loco &c.mandatum & executum† ꝯcurrit. Præterea ꝯiunctio p̃sonarum patrui in nepotem, quæ pariter suspicionem simulatæ alienationis purè aggrauat.l.data.ibi, domesticis fraudib. facile quiduis ꝓ negocij opportunitate ꝯfingi põt, vel id quod verè gestum est, aboleri.C.de dona.
23 † Item quia a sene & valetudinario, quem ꝯstabat, nõ posse diu viuere, ita ꝙ ad præueniendum, & fraudandum collatorem præsumatur, argõ.l.cum rõ.§.in bonis.ff.de bo.damn.& l.post ꝯtũ.de dona.ubi dictas ꝯiecturas ad fraudẽ cõprobat
24 Bar.& plenè Oldr.ꝯs.308.4.col. † Vltimò negari non p̃t, dictam renunciationem ex præmissis non ꝯuinci factam in fauorem Francisci, quod & ipse Franciscus proprio ore testatus est in quadam sua ꝓtestatione, ita ꝙ talis cã simonicã red-
25 didit renũciationẽ, vt ꝓbatur ĩ c.ex parte.de of. deleg.† Nec ob.ꝙ renũciationi & reseruationi fructuũ accessit auctoritas Papæ: quia hoc Old.in ꝓposito rectissimè ꝯfutat; quia minimè fuit expressum Papæ, ꝙ p̃cedẽ.pactione simonica, ut ꝯuincitur, quare non potuit auctoritate confirmari ab ignorãte.l. seruus.in prin.ff.de bon.posses.l.bonorũ.C.qui admitti, & alijs auctoritatib.quib.id comprobat, neque enim prĩceps dispẽsat sup uitio ignorato, argumẽto.l.sed si hac.§. patronũ.ff. de in ius uocan.quam in hoc Bal.alleg.in c.super literis.de re
26 scri.& Ang.no.† Falsa præterea fuit expressio, ꝙ ex certis causis animum suum mouentib. quia potuit intelligere nõ de dã-
27 natis, argu.c.solitæ.de maior.& obed.† Cũ princeps flagitiosos existimet indignos beneficio, argum.l.Lucius. §.Lucius Titius Damã. ff.de leg.2.& sic surreptitiè & nulliter.c.ad au-
28 dientiam, de rescriptis. † Et gratia intelligitur subreptitia, si non narretur ẽt modus facti, f̃m gl.& Inn.in c.dilectus filius
29 Abbas.de rescrip.quem ẽt alleg.Oldr.d.ꝯs.† Item mulier: qa simoniacè, ut no.in c.de simoniacis, de election.& in c.nisi cũ
30 pridem, in gl.de renunciationib.c.postulasti.de rescri. † simoniaca aũt concluditur, & plenè probatur dictis coniecturis, sicut & quælibet fraus secreta & in animo consistens, argum. l.qui autem.§.simpliciter.ibi, si modo nulla &c.ff.si quis omissa causa testamenti, f̃m Oldra.ibi, ꝙ idem Innoc.in probanda simulatione ꝯhentium in c.illo vos. de pignor. & ꝑñr etiam de non uacan.promissum : quia simoniacè renunciatum. Itẽ mandata ad renunciandum, & pariter ad consentiendum reseruationi fuerunt data anno.1515.die 12.Martij, renunciatio uerò narratur facta tertio non.Februarij anni ab incarnatione 1516.cum reseruatione fructuum, & præstitus consensus in cancellaria tam reseruationi quàm resignationi de mẽse Aprilis eiusdem anni, vnde illorum mandatorum uirtute non potuit validari resignatio & reseruatio iamdudum facta, cum mandata de futura resignatione facienda loqueretur, ut probatur in l.si verò non remuneran.§.si post creditum.ff.mã-
31 da.ut no.glo.in l.Iulianus ff.qui satis.cogan. ¶† Non ob.si dicatur, impetratio potuit fieri per quemcunque; quia non tamen renunciatio, quæ specialiter mandatum exigit. Non obstat, ꝙ mandatum & consensus non pertinet ad renunciationem faciendam sed comprobandam de voluntate domini fa-
32 ctam.† Ideo quandocunque superueniat, hoc conuincitur p̃sertim; quia mandatum circa facienda licet non operetur in iam factis, operatur tamen ratihabitionem actorum, ut probat tex.in d.l.Iulianus, quia in casu nostro neutrum præmissorum est possibile uerificari: cum comprobatio factæ resignationis tunc inferri posset ex mandato ad faciendum: cũ man-
33 dans sciret iam factum.† Cæterùm si ignorauit factum, nunquam potest intelligi ratificasse, ita notan. præmissa limitat Io.Andr.in addi.Spec.tit.de procu.§.j.vers. sed quid si procuratorium.ad quod.l.qui cum tutorib.§.fi.ff.de transac. & l.si
34 quis ita.§.pe.ff.de testam.tutel.† ita in ꝓcuratore substituẽte alium, ut hoc ipso intelligatur ratificasse gesta, quæ sciuit ab illo gesta tanquam substituto, volunt dñi de Rota in nouis. decis.443.aliàs 454.incipit. Item fuit dubitatum, utrum pro-
35 curator.† Item uidetur, ꝙ mandatum datum per Franciscũ non fuit sufficiens ad consentiendum reseruationi oĩum fru-

ctuum

ctuum; quia licet mādauerit ꝯsentiri reseruationi fructuū, nō tamen omnino, sed loco pensionis ꝯstituere. si igitur pensio ꝯstituta non appareat, non est existimandum, ipsum uoluisse ꝯsensum pstari, nisi per subrogationem iam cōstitu. & ꝓpterea si non apparet relatum, cuius occasione in exonerationem pēsionis erat consentiendum, cessat mandati executio, arg. l. in testamento, la grande. ff. de ꝯdi. & demon. ita ꝙ intētio erat; vt onus pensionis extingueretur, & transfunderetur in reseruationē pręmissam iure cuiusdā nouationis. Si igitur nulla erat obligatio, non potuit procurator iuxta mandatum talem consensum præstando, oneri mandātem subijcere. ¶ † Nō obstat, 36 si dicatur, mortuus est. A. nec tractamus amplius de reseruatione; quia dicimus, ꝙ defuit intentio Papæ ꝓuidere Francisco de Archidiaconatu, nisi pariter valide fructus reseruarentur A. si igitur hodie apparet, nunquā Franciscum ꝯsensisse, ergo ꝯuincitur nulla ꝓuisio quò ad intētionē mādantis. P. Pari.

SVMMARIVM.

1 *Clausula, etiam si præsentationes nominationes &c. ius qualium personarum reseruat.*
Et si epus nō iure deuoluto, sed ordinario disposuit, an valeat.
2 *Sufficit consensum patroni post institutionem interuenire.*
3 *Licet retrotractio in præiudicium tertij nō possit fieri, quando actus a principio erat nullus. secus quando actus a principio habuit subsistentiam, licet potuerit irritari, nam tūc fit. nu. 4.*
5 *Collatio episcopi de iure patronatus, maximè clerici, ab initio non est nulla, sed bene venit irritanda per præsentationem patroni. & numero. 5.*
6 *Ordinarius potestatem habet disponēdi de ecclesiis. & nu. 10.*
7 *Etiam post actum intermedium in præiudicium tertij.*
8 *Iuri patronatus renunciari potest expressè verbo, & etiam tacitè ipso facto, & per aliquem actum.*
9 *Alternatiua concessa episcopo dicit gratiosa, & priuilegiata.*
11 *Et latissimè venit interpretanda in præiudicium concedentis.*
12 *Et an per eam, & ex quibus verbis uideatur episcopus exemptus a spectatiuis.*
13 *Intentio concedentis potissimùm attenditur.*
14 *Clausula vniuersalis, seu quamuis aliam dispositionem, licet in materia restringibili nō importet diuersam speciem a potestate conferendi a specificatis, tamen secus est in materia larga seu priuilegiatiua.*
15 *Implicatiua, etiam, ampliat gratiam.*
16 *Et maximè, ne dispositio reddatur delusoria.*
17 *Institutio & præsentatio quando & quo casu iudicantur ut diuersa. & nu. 18.*
19 *Clausula, communiter, vel diuisim, qualiter interpretetur.*
20 *Si ius patronatus commune episcopi, & capituli totum fuit deuolutum ad episcopum, potest ipse conferre & plenè disponere de illo.*
21 *Et actus iste collationis an vitietur, attēta primordiali natura.*
22 *At, an attendatur actus magis quàm habitus.*
23 *Consuetudo, ut capitulum disponat de tertia uacantia, qualiter sit intelligenda. & nu. 24.*
25 *Dispositio interpretanda est, ut non lędat ius tertij.*
Paria sunt, non esse, vel non posse disponere.
26 *Ius quæsitum per confessionem non potest tolli per contrariam probationem.*

CONSILIVM CXLIIII.

Scripseram Pridie super hoc dubio, credens hāc alternatiuam concessam episcopo, aliam interpretationem recipere in illo versiculo, etiam si præsentationes, nominationes &c. Sed audio, ꝙ stylus abbreuiatorum aliter se habet, uidelicet ꝙ propter illam clausulam reseruetur ius non solùm inferiorum, sed etiam capituli, de quo prius specificè locutum est, quasi alternatiua priuilegiet, non solùm quando episcopus habet dispositionem super beneficio, sed etiam si capitulum, vel alij haberent aliquod ius præsentandi, vnde stat difficultas, an collatio episcopi isto casu excludat a iure præsentandi ordinarium, non expectata præsentatione capituli, quod tamē nullam fecit præsentationē, & tēpus sex mensium iā labi permis. uirib. subsistat. Ad quod habemus illam decisio. in antiq. satis vulgatam, nu. 650. quæ in- 1 cipit, infra tempus patroni, † quæ post longam disputationem dicit, ꝙ si episcopus non iure deuoluto sed ordinario, & primordiali disposuit de ecclesia patronata inf. tempus psentandi, talis collatio valet, & sola ratificatio, quæ surgit tacitè ex la- 2 psu tēporis roborat ipsam collationem, † cū satis sit ꝯsensum patroni post institutionem superuenire: cū nō explicetur per uiā auctoritatis, sed simpliciter, iuxta no. in c. cura. c. suggestū. c. si uerò. & c. per vestras, & utrobique per Abb. & cæteros, de 3 iure pat. & no. in c. cū consuetudinis. de consue. ¶ † Nec obstat in ꝓposito, si diceretur, ꝙ ista ratificatio ex lapsu temporis nō potest in casu nostro operari: cū prouisio apostolica in beneficium aduersarij fuit explicata ante lapsum sex mensium, & sic retrotractio nō possit fieri ad præiudicium tertij: cum ex ista prouisione erat ius quæsitum, iuxta docto. Bar. in l. bonorū. ff. rem rat. hab. & l. qui balneū. §. fi. qui poti. in pig. hab. & in ca. si pro te. de rescrip. lib. 6. Nam ad hoc dupliciter respondetur, ꝙ ista ꝓcedunt, quando actus a principio gestus esset nullus, nā 4 † censetur valere prout extat tempore, quo ratificatur, secus quando actus a principio habuit subsistentiam, licet potuerit irritari non accedente consensu, ut dicit Abb. Sicu. in d. c. cu- 5 ra. & Io. And. in c. ratum. de regul. iuris. in 6. † Sed certū est, ꝙ collatio diocesani de beneficio patronatu maximè clericorū non est nulla a principio; ut est tex. in c. illud. in verbo irritāda & ibi nota. de iure patron. & Archid. 16. q. 7. ca. decernimus, 6 † nam ordinariè residet potestas in diocesano disponēdi de ecclesijs. c. omnes basilicæ. 16. q. 8. & sic ius pat. ut seruitus, eatenus diminuit de iure primæuo episcopi, quatenus qui habēs seruitutē hanc vult ipso iure uti, quasi patrono nō utente habenæ episcopi remanent liberę, ꝓ hoc allego unam decisio. in 7 antiq. 526. incip. † Quidam laicus, in qua apparet, consensum superuenientē in materia iuris patrona. etiam post actū intermedium, & in præiudicium tertij, videlicet filij secundùm illos terminos operari effectū validationis, quò ad pıudiciū n. 8 illius, & actus intermedij. † Secundò, & clarius respondetur, ꝙ capitulum a principio declarauit animū suum nolle psentare, faciendo actum incompatibilem cum psentatione fienda; nam admisit expectantem, & eum in possessionē induxit, ex quo tacitè videtur declarare, se nolle aliter psentare, & tacitè renunciare iuri præsentationis, ut no. in c. accedentibus, de priuileg. & in ca. ut qui ducis. de electio. lib. 6. & in indiuiduo p Abb. in d. c. per nostras, ex quo apparet, ratificationē patroni surgere a principio ante prouisionē apostolicam, ita ꝙ episcopus videns iam capitulum abdicasse a se per actum incompatibilem omne ius, potuit per se solum actū explicare, ut not. in 9 d. c. si verò, & c. cum te. ¶ † Pro cuius dubij resolutione siue cumulatione cotarū, deducā, quæ immediatè existimem ptinere ad decisionē ipsius. & primò psuppono, ꝙ indultū istud, siue alternatiua ꝯcessa episcopo præfato, dicitur dispositio gratiosa, & priuilegiatiua, ut no. in c. si cui nulla, vbi p Io. Andr. 10 post Arch. de pben. in 6. maximè cū conformet † non deuiet cū dispositione iuris communis, p quam dispositio beneficiorū regulariter spectat ad episcopū. 16. qō. 8. c. omnes basilicæ. no. in c. quanto. de his quę fiunt a præla. & p Io. An. in c. si cap. 11 de cōcel. præben. lib. 6. ex quibus apparet † ꝙ quoad interpretationem in præiudicium ꝯcedentis verba dictæ alternatiuę debent latissimè interpretari, licet secus quoad præiudiciū ter- 12 tij. c. quamuis, cum vulgaribus, de rescrip. in 6. † Quib. suppositis, credo tam ex vi verborū dictæ alternatiuę, quàm ex intētione concedentis, ꝙ dato, sine præiudicio ueritatis, tātùm institutio pertineret ad episcopū isto casu ex vi consuetudinis vt nititur deducere pars aduersa: tamen alternatiua exclusō ca. seu p decretū expectatiuæ impedito, episcopum instituentē complectantur. nam primò tam ex præfatione, quàm ex verbis dispensatiuis apparet, intentū Papæ fuisse eximere ab expectatiuis & reseruationibus in certis mensibus omne ius episcopi competens in collationibus, siue proprium siue commune cū. c. immo ex indulgentia facta episcopo propter participationem collat. cū ca. priuilegiat Pontifex etiam capitulum 13 in consequentiam, † quasi mens Papæ fuerit in dictis mēsibus qualecunque sit ius episcopi, ipsum conseruare, quæ intētio in huiusmodi interpretatione restringit, & dilatat habenas, iuxtā no. p Ant. de But. & Mod. in c. cū dilecta. de rescrip. & c. su- 14 per eo. de off. deleg. ex quo possumus dicere † ꝙ licet aliàs in materia restringibili & ambitiosa, iuxta c. cū i illis. de præbendis,

dis, lib.6.& clem.1.eo.ti.clausula vniuersalis & generalis, seu quamuis aliam dispositionem, non importet diuersam speciẽ in potestate conferendi a specificatis: tamen in materia indifferenti seu priuilegiatiua, prout est ista, hoc verbum dispositio, ex lata eius significatione denotat omnem modum seu actum, quo prouideri pōt de beneficio, vt est gl.& ibi doc.in cle.si.de elec.& in cle.quia regulares. in uersic.dispositis, de supplenda negligentia prælatorum, & latè Gemin.in d.c. cum in illis, qui allegat tex.& ibi gl.in c.post electionem. de concessione prębẽdæ, vbi habet importare institutionẽ, & sic in proposito dicere debemus, ꝙ licet specificetur collatio, præsentatio, electio, siue quælibet alia dispositio, importabitur actus institutionis, ꝙ ẽt demonstrat alia clausula dictæ alternatiuæ, dum dr̃, ẽt si p̄ntation.noīation. &c. vbi Papa saluat & reseruat præsentationes aliorum in alijs casibus, ita ꝙ in dictis mensibus dispositioni
15 ẽpi non habeant obesse; cum illa clausula.per illam † implicatiuam ẽt, ampliet dispōnem in fauorem ẽpi, s̃m Lapum in c.licet.de priuileg.& c.quorundam.§. volentes, de electionib.& Gemin.in c.1.ne sede vacante, lib.6. Vnde ponendo vnum ex correlatiuis, videlicet, pręsentationem aliorum in dictis mensibus ẽpo non nocere, tacitè ergo præsupponit institution.ad ẽpm pertinentem includi sub alternatiua. Quibus ita stantib. Io.And.Gemi.& reliqui in c.cum in illis. in fortioribus termi
16 nis videntur decidere q̄onem, dum volunt, † ꝙ impetratio ad institutionem ẽpi sortiatur effectũ, ne dispositio reddatur delusoria, & si de præsentatione spectante ad alium nihil sit di-
17 ctum, quasi tacitè sit derogatũ præsentationi alterius. ¶ † Nec obstat, ꝙ institutio & præsentatio sint diuersa, & sic literæ loquentes in vno casu non extendantur ad alium, ut in d. c.cum in illis, quia, ut dicit ibi Archi.& reliqui, illa procedunt, quando referuntur ad eandem personam, non q̄n ad diuersa, ut in proposito nostro: cum aliàs dicta clausula, ad institutionẽ episcopi, superflua esset, ergo cum in casu nostro capitulũ, ad qđ spectat præsentatio: cum nulla sit participatio in actu præsen-
18 tationis cum episcopo, † & ipsi actus p̄sentationis & institutionis sunt successiui, meritò non cōprehenditur in alternatiua, in qua tantũ vocatur, q̄n participat cum dispositione episcopi.
19 ¶ † Nec ob.clausula cōiter uel diuisim: quia illa dẽt referri nō ad diuisionem cum ẽpo, sed vel inter ipsos singulares de cap. vel inter ecclesiam illam, & aliam: vt latius prosequitur Gemi
20 nianus post alios in c.1.ne sede vacante, lib.6. † ex quibus satis euidenter apparet tam ex mente, quàm ex uerbis, ẽpm instituẽtem debere vti alternatiua, & in ipsa includi. sed fortius dato, ꝙ alternatiua actum institutionis explicitè non specificatũ nō importet; attamen adhuc ius ẽpi præsupposita dicta consuetudine, ꝙ in ista uacatione haberet instituere, diceretur saluum, ꝙ probo: nam certum est, vt dixi superius, capitulum, ad quod spectat præsentatio, hr̃e manus ligatas uigore decreti expectatiuæ, & sic tanquam impedit totalis dispositio deuoluitur ad ẽpm hoc casu: ut in d.c.1.ne sede vacante, ergo vr̃, ꝙ cum institutio per deuolutionẽ resoluatur in vim plenariæ dispositionis & collation.ut est no.Io.An.in c.ne pro defectu, & c. cām quæ, vtrobique Ant.& Abb.Sicu.de electionib. ergo literæ nō solùm priuilegiatiuæ, prout est nostra materia, sed ẽt etiam restringibiles & ambitiosæ, quæ loquuntur ad collationem epi, habebunt effectum isto casu, quo institutio episcopi per deuolutionem est reuoluta in collationem. Ista est deci Zẽzel. quā ibi approbat Lauren.in cle.si de beneficio.de pręben. Quicqd
21 dixerit ibi glo. ¶ † Nec ob. ꝙ iste actus collatiuus non sit, attenta primordiali sui natura, ac etiam ꝙ deductus sit in esse post datam literarum, quasi non sit in consideratione, ut cōprehendatur per capitulum eam te, & capitulum si eo tempore, de re
22 scrip.in 6.& in clem.literas, de rescriptis. † Quia respondetur, ꝙ cum in materia nostrâ ad verificationem literarum loquentium ad collationem episcopi magis actus, quàm habitus attẽdatur, ut in d.clem.si de beneficio.cum materia, ẽt ꝙ actus collationis deducatur in esse post datam literarum; attamen venit in literis: quia cap.negligente post datam, ad quod spectabat præsentatio facta ut noua collatio, quæ surgit in ẽpo ex deuolutione verificet literas restringibiles & ambitiosas loquentes ad
23 collationem. † Quanto ergo fortius in materia nostra fauorabili, ad quod adduco, ꝙ ista ꝯsuetudo: vt de tertia vacantia disponat, capitulum debet intelligi, nisi ex facto superioris capitulũ impediatur, iuxta capitulum quia diuersitatem, de concessione præbendæ, pro quo faciunt duæ deci.Rot.in antiquissima. 185. Quæ incipit, vbi s̃m statuta. alia 416. quæ incipit, supponitur quędam compositio, in quibus ponitur casus, quòd, prout in proposito nostro, vacationes primæ spectabant ad dispo-
24 sitionem episcopi, alia tertia ad quendam inferiorẽ, † & tamen impedito episcopo virtute expectatiuæ, in turno suo in duab. vacationibus disponet de tertia vacatione, in tantum, quòd licet primordiali natura spectet ad collationem inferioris ex cōsuetudine, tamen literæ ad colla. episcopi verificabuntur isto casu, qui est in actu, & nō primordialem naturam beneficij in ista vacatione. Quanto ergo fortius dicendum est in proposito nostro in materia larga, quòd cum præsentatio capituli decreto expectatiuæ impediente non habeat locum, magis debet verificari dispositio ad collat.episcopi hoc casu propter huiusmodi consolidationem, quàm quòd dicatur beneficiũ ad præsentationem capituli; cum ea, quæ inficit capitulum, episcopo
25 non præiudicet ex vi alternatiuæ. † Comprobatur: quia debemus interpretari quamlibet dispositionẽ, vt non lædat ius tertij, iuxta vulgaria, vnde intelligẽdo, ꝙ vacantia, quæ spectat ad capitulum tertia vice, debeat intelligi de ea tertia vacantia, de qua effectualiter capitulum potest disponere, sic vt conseruet indẽne, ut non uideatur vacantia in turno suo consumi, & deficere eo casu, quo subsistit impedimentum, nec disponere potest, vt latissimè prosequitur illa vlt.dec.416. Demonstrando, ꝙ ex acciden.etiam pro cōseruatione iuris ipsius capituli consideratis ut in turno episcopi, quasi non computetur in numero tertia vacantia, subsistente impedimento: cum paria sint, nō esse, vel non posse disponere.l.nec emere.de contrahen. empt. cum vulgaribus. ex quibus vel eo, ꝙ non computetur ista vacātia in turno, & sic capitulum habeat de alia sequenti disponere, in qua expectatiua non impediat, vel ex primis capitibus; quia intentum Papæ, & pinguendo verborum alternatiuæ demonstrat, ius episcopi siue cōe, siue proprium in collation.beneficiorum fuisse præseruatum & comprehensum in alternatiua. Credo vel ex vno, vel ex alio capite hanc materiam non fore releuantem præfatum. D. cum ad episcopum in vtroque
26 casu spectet talis dispositio, vt prædixi. ¶ † Audio secundò, ꝙ ex registro constat, dictum. D. in articulis suis repetendo deducta & in alijs suis productionibus, deduxisse pertinentiam collationis ad ẽpm, ex qua productione vr̃ fateri, collationẽ ad episcopum spectare in tm̃, quòd est quæsitum ius. P. per istam tacitam cōfessionem, nec pōt sine facto ipsius. P. tolli per ꝯtriam probationem, argumento no.per legistas in l.cum plures. §.locator horrei.ff.loca.per Canonistas in c.solicitudinẽ.đ app.& latiss. per Inn.& doct.in c.cum venerabilis.de excep.consuluit in si.Pet.de Anch. in consi. 224. Ad euidentiam præmitto, & sic ẽt ex isto capite.2.essemus in tuto, ꝙ per huiusmodi subterfugia.nūc in tertia instantia iste. D. dādo istas nouas materias, quas a principio bene potuit p̄uidisse, non debet rem claram sub velamine isto litigium diutius protelare. P. Paulus.

SVMMARIVM.

1 *Habens possessionem ciuilem ingrediens naturalem uacantem, uel in ea existentem aliquem, non dicitur de nouo illam acquirere, sed continuare,*
Naturalis possessio accessoria est ad ciuilem.
Ita ingrediens non dicitur aliquem spoliare.
2 *Habens ciuilem potest propria auctoritate repellere habentem naturalem, & nu.10.*
Et agere potest interdicto, uti possidetis.
3 *Clam possidere quando quis dicatur, & nu.6.11.*
4 *Habẽs ciuilẽ q̄n, & quo casu possit agere de spolio. & unde ui.*
5 *Antiqua possessio iustior dicitur.*
6 *Possidere naturaliter quis dicatur, & quis ciuiliter.*
7 *Possidens fauore seculari, si deijcitur, non est restituendus.*
8 *Possessio non probatur per instrumenta. & nu.9.*
10 *Testes recepti parte non citata, & cā nō deuoluta nō probant.*
12 *Transumptum, an, & quando, & quo casu probet.*
13 *Reseruatio ut effectum habeat, quæ continere debet.*
14 *Clausulæ importantes derogationem.*
15 *Gratiæ quando, & ex quibus dicatur consumpta, & num.16. 17.18.& 20.*

17 Et

17 Et an per adeptionem beneficij inualidam consumatur.
18 Et quid si consequitur aliud incompatibile cum gratia.
19 Consumptio propriè fit per aßecutionem.
21 Declaratio mentis, qualiter vult uti gratia, facienda est, & coram notario, & nu. 22. 23.
22 Et quid si alibi est facta.
23 Si quis non expressit, vt debuit, sed incontinenti post fecit, excusatur, si ius aduersarij non est factum deterius.
24 Incontinenti fieri quando quid dicatur.
25 Clausula, dummodò alia gratia tibi conceßa non sit, debet intelligi de simili non de alijs non similibus, & nu. 29.
Dictio, alius, similitudinem implicat.
26 Gratia in forma pauperum sub qua forma cōcedatur, & ī quo differat ab illa gratia iustitiæ. & nu. 27.
27 Gratia in forma iustitiæ & communi qualiter fiat, & in quo differat ab alijs.
28 De gratia, cui renunciatum est, mentio non est facienda.
29 Clausula, dummodo alia gratia non sit conceßa, debet intelligi de alia, quæ habuit effectum.

CONSILIVM CXLV.

Cum in facto exponatur, uenerabilem virum fratrē P. præceptorem dictę pręceptoriæ per biennium, antequam frater. A. illius possessionem accepisset, per suum procuratorem apprehendisse, & per multos menses cōtinuasse cum titulo ordinarij magistri. d. religionis corpore & animo: cum tunc ad tutelam rerum fidei christianæ & dictæ religionis apud Rhodum existens eo ibidem existente & ignorante, præfatus frater. A. fauore ducis ac per eius literas possessionem & fructus dictæ præceptoriæ accepisse, asseratur. Nihilominus frater. P. postmodum rediens & reperiens naturalem possessionem vacantem, vel dictum fratrem. A. illi non insistētem, sed ab illa absentem, eandem possessionem ingressus animo continuandi non dicitur spoliasse, neq; de nouo possessionem illius acquisiuisse: quia habens possessionem ciuilem ingrediendo naturalem possessionem vacantem vel nemine existente non dicitur de nouo acquirere, sed potius continuare
1 suam possessionem ciuilem; †quoniam naturalis siue corpora- possessio est accessoria ad ciuilem, text. est not. de hoc in c. cum venissent. ibi, vitiosè tamen non sunt possessionem ingressi, & ibi ponderat & declarat Panor. in no. vltimo. de rest. spol. & facit. l. si id quod. ff. de acqu. poss. cum ergo frater. P. post adeptā possessionem recesserit ex causa prędicta, & sic saltem ciuiliter semper possederit, per l. clam possidere. §. qui ad nundinas. ff. de acqui. possess. redeūdo sine ui & violentia naturalem possessionem ingressus non dicitur spoliasse, neque nouam possessionem adeptus, sed potius acquisitum prius ius continuasse & ↄ-
2 tinuare. d. c. cum venissent, & d. §. qui ad nundinas. † Hinc dicit gl. no. magis communiter approbata in l. 1. §. interdictum. ff. uti possíde. ꝙ habēs ciuilem possessionem potest propria auctoritate expellere clandestinum possessorem habentem naturalem, & propter ciuilem illam possessionem potest etiam agere interdicto, uti possidetis. cum igitur frater. A. absente fratre. P. asseratur possessionem naturalem dictę præceptoriæ ingressus vel adeptus, ac fauore laicali præfati ducis & consequēter clam & uitiosè possessionem habuisse, per d. l. clam possidere. ī prin. meritò etiam si in possessione præceptoriæ tunc fuisset potuit propria auctoritate per fratrem. P. expelli virtute suæ ciuilis possessionis, ꝑ d. glo. in d. §. interdictum, & ita tenent magis cōmuniter doc. in l. quemadmod. ff. de acq. pos. poterat. n. frater. A. attento fauore seculari, quo fuerat possessionem īgressus vel adeptus iusta suspicione suspicari per iudicem ecclesia-
3 sticū posse repelli, ideo dicitur clā possedisse & uitiosè, †& consequenter propria auctoritate a fratre. P. expelli, per l. si nolit. ff. de acq. poss. & d. §. qui ad nundinas, & d. c. cum venissent. a ↄtrario sensu ibi, si non uitiosè &c. immo, dum frater. P. vigore suæ ciuilis ingrediens vel volens ingredi non fuisset admissus, vel frater. A. pati noluisset, diceretur eū ui spoliasse, & sua possessione priuasse, & potuisse tunc agere de spolio, per l. uim facit. ff. qđ ui aut clam, iuncta l. 3. §. cū igitur. ff. de ui & ui arma.
4 †& tunc agere potuisset vnde ui, ad possessionem ciuilem recuperandā, secundùm glo. communiter approbatam in d. §. qui
5 ad nundinas, † & est etiā ratio: quia antiquior dicitur esse iustior. c. licet causam, extra de probatio. & l. si duo. in prin. ff. uti
6 possi. †Quòd autē frater. A. ingrediens possessionē absentis. d. fratris. P. dicatur clam possedisse ꝓbat tex. apertus in d. l. clam possidere, in prin. & in d. §. fi. vnde frater. A. dicitur possidere, videlicet corporalē seu naturalem, & frater. P. absens similiter possedisse, scilicet ciuilē: ut ꝓbat text. in d. §. ad nundinas. ex ꝓmissis infertur, dictū fratrem. P. nō esse spoliatorē, sed potius spoliatū temere & iniustè a fratre. A. & ꝓpria auctoritate potuisse suam naturalem recuperare, & fratrem. A. & suo nomine possidentes expellere ꝑ iura ꝑdicta, & ↄsequēter dictū fra-
7 trem. A. nullatenus esse restituendum, †tum quia fauore seculari adeptus est possessionem illius, per ca. quisquis. de elec.
8 †tum etiam quia non plenè docet de possessione: quoniā per instrumenta non ꝓbatur possessio. c. inter dilectos, de fid. in-
9 stru. & l. ꝑdia. ff. de acqui. pos. †tum quia in instrumentis non ponitur affirmatiuè possessionis adeptio, & fructuū ꝑceptio sed potius enunciatiuè, ergo nō ꝓbatur inter alios. l. magnā.
10 C. de ↄtrahen. stipu. †tum quia tres testes examinati fuerunt parte nō citata & cā adhuc deuoluta ad curiā fuerūt recepti, ideo nō faciūt fidē. l. si quādo. C. de testi. & quia non ꝓbat de spolio: quoniā frater. P. potius dicitur suā possessionē ↄtinuasse, quàm spoliasse, ꝑ d. c. cū venissent. & ꝑsertim quia potuisset & potuit fratrem. A. & suo nomine possidentes ꝓpria auctoritate expellere, ex quo re vera frater. A. fuit clandestinus possessor absentis fratris. P. possessionem ingrediendo, ꝑ d. l. clam possidere. in princ. ideo potuit impune ꝓpria auctoritate, etiā si possessioni insisteret, expelli, ꝑ glo. in d. l. 1. §. interdictum, &
11 no. doc. in d. l. quemadmodū, & d. §. qui ad nundinas, †& ꝓbatur etiā hæc ↄclusio in cap. olim. 2. de restit. spolia. vbi deciditur, ꝙ ingrediens possessionem ad aliū ꝑtinen. ignorāte eo ad quem spectat non modò animo acquirit possession. ciuilē sed dicitur clandestinus possessor, & ei vim intulisse, ideo potest a vero possessore priore expelli, ut ibi ꝓbatur secūdùm docto.
12 †Præterea reseruatio & commenda suspendunt effectum ad tempus ꝓfessionis, de qua quidem sufficienter nō ↄstat: quia dictū transumptū parte nō citata & coram incompetenti iudice fuit transumptatum, ideo nō ꝓbat. c. fi. de fid. instru. & l. fi. ff. eod. ti. ideo frater. A. remanet merus laicus, ꝓut fuit tempore datæ reseruationis & tempore vacationis, & ↄsequenter inhabilis ad dictā ꝓceptoriā. c. cum autem. de rescrip. Nec ēt creditur sufficienter derogatum dictæ antianitati concessę fratri. P. actu seruiēti, & tuenti castra fidei christianæ, & stabilimētis ac priuilegijs dictæ religionis, ꝑ reseruationem prædictam autem saltē ex defectu intentionis est surreptitia, ex quo actu incumbit & incumbebat & incūbuit antedictæ expeditioni & & custodiæ. S. Petri, arg. l. miles. de testa. mili. & l. sub prætextu.
13 cū ibi no. C. de sac. san. eccl. †Præterea reseruatio fratris. A. est penitus discolorata ita, ut nullatenus competere posset virtute duarū regularū cancellarię derogantium & penitus extinguētium reseruationem prædictam, præsertim illa, quæ fuit edita die 8. Augusti, quæ amplissima est ad futuras & præteritas reseruationes, secunda discolorata in spē per statutum Papæ ad perpetuam rei memoriam volētis, ꝙ dictæ præceptoriæ non includantur sub quibusuis generalibus vel specialib. reseruationibus apostolicis factis, & quas fieri contingeret etiā apud sedem vacan. decernēs nullum ius ante coloratum titulum tribuisse posse alicui, & sic tam petitoriū, quàm possessoriū infecit, ergo comprehendit reseruationem fratris. A. etiā si dicatur fuisse reseruatam in petitorio Papę, vel in genere emanasse; quia Papa talibus reseruationib. generalib. vel specialib. sub quibusuis formis non vult eam includi per dictum statutum, sed tantùm Magistrū generalem posse de his occurentē vacatione disponere, siue reseruatio sit motu ꝓprio, siue ex certa scientia, vel aliàs quocūque modo, præsertim quia dicta reseruatio semper fuit specialis, & a princ. in fauorē dicti A. ordinata, & concessa, ex eo ꝙ simul in eadem bulla est reseruatio & commenda, & ideo nō possunt diuerso iure vel tempore censeri fuisse factas: quia actus est simul tētus, pariter & ꝑ clausulas generales adiectas in reseruatione & cōmēda. A. nō est sufficiēter derogatū dicto singulari statuto Papæ, emanato in fauorem religionis & fidei & in compensam laborū, ꝑ glo. Gui. de monte Laud. in extrauagan. sedes Apostolica. & reliqua, maximè cū in eo disponatur, ꝙ nisi de verbo ad verbū tollatur & exprimatur, non intelligatur per generales clausulas id importantes derogatū, ac nisi interuenerit cōsensus Magistri

dictæ

dictæ religionis, per l. si quis in prin. de leg. 3. & psertim quia statutum Papæ est in utilitatem reipublicæ, & christianæ reli-
14 gionis,† & reseruatio. A. vtilitatem priuatam respicit. itē sta-
15 tutū fauorabile, reseruatio odiosa.¶† Ad regulam cancellariæ dico, q nec secūda pars pdicta obstat d.P.qm prima gratia in forma paupeRū, iam tpe impetrationis & expeditionis secundæ gratiæ specialis erat extincta renuncia. prædicta, & pōt dici ɔsumpta tunc fm doct. in c. cum in multis, de rescrip. in 6. ubi procedunt a pari, succubuisse per sniam, per laudum aut compositionem addo, & renunciation. l. postquam liti. C. de pac. c. ueniens. de renunc. & c. ex ore. de his q fi. a præla. unde
16 Lud. ɔs. 229.† dixit, q gratia dr̄ consumpta, siue hn̄s gratiam nactus sit beneficium validè, siue inualidè, scienter, siue igno-
17 ranter,† & nihilominus perseuerauerit prosequi, siue renunciauerit iuri, seu composuerit, aut neglexerit psequi. Benefa-
18 facit, quod dixit Oldr. ɔs. 228. Et quod hr̄ in cle. gratiæ. de rescrip. vbi si quis assequitur beneficiū, quod de iure nō pōt teneri cum beneficio sub eius gratia expectatiua comprehenso, censetur renunciare dictæ eius gratiæ expectatiuæ, & dicta eius gratia expectatiua erit ɔsumpta. si igitur per tacitam illā renunciationem gratiæ censeatur gratia ɔsumpta, multo magis per expressam illius renunciationem, put fuit in casu nr̄o.
19 † Hoc idem probatur per Egi. Belle. consi. 62. & seq. & licet p ptcrea dicat ɔsumpta p assecutionem. l. apud Aufidium. cū si. de optio. leg. fm Egid. prædictum ɔs. 10. Tn̄ largè oīs modus, per quem gratia fit, extincta dr̄ illius ɔsumptio: vt colligit ex dictis prefatorum doctorum in dictis locis, vnde non obstat
20 dicta secunda pars regulæ,† Nō ob. ēt alia pars, dū dr̄, q expeditis literis super vtraq; gratia, est opus declarare suam mētē, vtra uoluerit uti ex illis in cācellaria, & corā notario ipsius cācellariæ, aliàs careret effectu vtriusq; gratiæ. Nam loquit eo casu, quo nulla illarū erat ɔsumpta, sed utraq; erat in suo primo vigore, quo casu oportet, alteram eligere in cancellaria, ut s̄. in expeditione posteriorum literarum, sed in casu nostro prima erat iam ɔsumpta seu extincta per d. renunciationem factā ante impetrationem, & expeditionem secundæ gratiæ, ergo non
21 ob.† Bene fatendum, q qn̄ d. renunciatio nō præcessisset impetrationem secundæ gratiæ prædictæ, & tpe impetrationis illius secundæ gratiæ, prima gratia staret, & voluisset declarare mentem suam, utrum uellet uti in expeditione posteriorum literarum, debuisset illam declarare in cancellaria, & corā notario cancellariæ, nec fortasse releuaret, si alibi aut aliter declararet nō satisfacto formæ datæ auctoritate regulæ, ut pulchrè colligit ex dictis Iaco. But. Bal. & Sal. in l. fi. C. de bo. auc. iud. pos. dū loquuntur de cimiliarcha. i. sacristia, & sacrista &c. At
22 casus nr̄ est longè diuersus, vt prædixi.† Dicet fortasse aduersarius, illa renunciatio facta corā testib. non in cancellaria, nec corā notario cancellariæ, fuit clandestina, potuit occultari in fraudē Papæ, & suæ regulæ, & ideo non debet releuare dictū Nicol. Ad hoc rn̄det, q immo nulla fuit fraus sed simplicitas,
23 † quæ clarissimè patet ex ɔiunctio. alterius renunciati. p eundem P. factæ in cancellaria, & coram notario ipsius cancellariæ longè ante vacationem beneficij, de quo agit, licet post expeditionem posteriorum literarum ī. mensem, ex quib. argui tur, q nulla fuit fraus; & cum sumus extra casus regulæ, satis est, & maximè qa nulli alteri erat ius quæsitū in d. beneficio, quod nondum uacauerat. Ad hoc notanda doctr. Io. An. in nouel. post Host. in d. c. cum in multis, super verbo in primo citatorio, vbi dicit, si non expressit, cum debuit, sed incontinenti post, excusat, si ius aduersarij non est factū deterius, ad hoc bona. l. apud Aufi. de opt. leg. satis autem dr̄ incontinenti, si ī. mensem, fm materiam subiectam, fm Bal. in l. lecta. ff. si cert.
24 pet. sed illud magis me mouet, q † cum ante literas secūdas fuerit facta renunciatio primæ, licet extra cancellariam, & per 10. menses uel circa ante vacationem beneficij sit facta secunda renunciatio in cancellaria, & coram notario ipsius cācellariæ tollitur omnis fraudis psumptio, sumus extra casum regu
25 læ.¶†Restat rn̄dere illis uerbis contentis in secunda gratia in forma speciali, ibi. dummodo alia gratia expectatiua tibi a nobis ɔcessa non fuerit. Dico. n. q debent intelligi, dummodo alia gratia. s. similis qualitatis ī forma similis gratiæ specialis,
26 tibi a nobis ɔcessa non fuerit.† Ita. n. implicat illa dictio, alia l. fi. §. cui dulcia. ff. de ui. tri. & ole. leg. & no. p gl. & doct. in l. si fugitiui. C. de ser. fug. ɔstat aūt, q illa prima gratia, in forma pauperum, in multis differt a gratia speciali, & ideo gratia, in
27 forma pauperū, appellat gr̄a in cōi forma.† Gratia, cum fm apostolicum, est gratia iustitiæ. At alia vocatur gratia specialis fm doct. in c. postulasti. de rescrip. & in c. cum fm. de pben. & alijs locis vulg. Item dicta prima gratia expectatiua nullū penitus habuit effectum an̄ renunciationem illius, perinde igit est, ac si nunquā fuisset obtenta: cū per illā nullum cuipiā fue
28 rit grauamē seu præiudicium illatū.† Secūdò dico, q iā illi renūciasset, hr̄ p nō ɔcessā, nec de illa debet fieri mentio. Qn̄ renūciatio valuit, put in casu nr̄o &c. sine superiorum approbatio. fm docto. in c. quod in dubijs, de renuncia. & Rot. de renun. ɔclusi. 12. de conces. præb. in antiq. & de rescrip. 32. &
29 Lap. alleg. 89.† Illa. n. verba, dummodo alia gratia expectatiua tibi a nobis concessa non fuerit, debent intelligi cum effectu, s. quæ sit in suo uigore, uel quæ habeat effectum, non qn̄ fuisset consumpta, uel aliàs extincta: ut colligitur de mente Papæ ex regula antedicta. P. Paulus.

SVMMARIVM.

1 *Commißio surreptitia dicitur, in qua nulla facta est mentio de possessione aduersarij.*
Omnia gesta uirtute commißionis surreptitia sunt nulla.
2 *Presbyter capellanus, qui debet interuenire testamento, non habet potestatem faciendi instrumentum testamenti, si aliter non est notarius.*
3 *Consuetudo, quòd credatur scripturis presbyteri, an valeat, & quandò.*
4 *Instrumentum continens plusquam originale, falsum præsumitur.*
5 *Scripturæ variæ & diuersæ inuicem fidem non faciunt.*
6 *Testamentum imperfectum nullum producit effectum, & qualiter dicatur imperfectum.*
7 *Et quid si testator volebat aliud addere.*
8 *Et quid inter liberos.*
9 *Et quid quò ad ea, de quibus iam disposuerat.*
10 *Testamentum perfectum, & absolutum quando dicatur.*
11 *Probatio potentior vincit aliam minus potentem.*
12 *Testibus instrumentarijs magis videtur credendum.*
13 *Possunt tamen reprobari.*
14 *Testes deponentes de testamento vt probent, qualiter habent deponere, & nu. 15.*
16 *Substitutio quando debet iudicari directa vel fideicōmissaria.*
17 *Verbum, remaneat, commune est.*
18 *Fœminæ exclusæ a statuto, an habeantur vt exhæredatæ, & non ut suæ.*
19 *Quando duo sic se habent, quod vnum iuducitur ad instar alterius, quod dicitur de vno, etiam iudicatur de eo, ad cuius instar deducitur.*
20 *Dispositio §. ex imperfecto, an locum habeat in filiabus exclusis per statutum a succeßione.*
21 *Testamentum, an in omnibus rumpatur posthumi agnatione, & nu. 22.*
23 *Natus imperfectus in quinto, sexto, uel septimo mense, licet statim moriatur, an rumpat testamentū, & nu. 24. 25.*
26 *Mater et frater succedūt filio & fratri ab intestato mortuo.*
27 *Etiam in hæreditate filio & fratri infanti delata.*
28 *Mater succedit filio etiam in hæreditate illi delata nondum adita.*
29 *Per pupillarem succeditur pupillo, cui est facta, & quò ad eius bona.*

CONSILIVM CXLVI.

Circa articulum attentatorum cum liquidò constare credamus, dn̄am F. ante hmōi litem motā fuisse in hæreditate, de qua agitur, & eiusdem debitorum exactione
1 possessione † & quasi, nulli dubium, cōmissionē dependē. ex aduerso extortā, in qua de ipsius dn̄æ E. possessione, & quasi nulla fit mentio, surreptitiam fuisse, & iō inhibitoriā, & qcqd illius vigore fuit actum, est reuocandū. c. cæterū. c. super lr̄is.
2 cum ibi not. iuncto c. 1. & 2. vt lite penden.† Ad fm articulū, an p scripturā Cechi presbyteri, psupposito ēt q fuisset sanus presbyter, probetur testamentum. Dico breuiter, q licet ca. cū esses.

esses, foueat testamentũ parrochiani corã presbytero suo; non tamen tribuit facultatẽ presbytero desuꝑ ↄficiendi instrumẽtum, vbi aliàs non esset notarius. ideo de ea iudicandũ ut de qualibet scriptura priuata, iuxta no.ꝑ Inn. & alios in c.1. & 2. in c.cũ.P. tabellio, de fide instr. nec creditur ꝓbata ↄsuetudo
3 †ꝙ instrumentis seu scripturis ipsius Cechi credatˀ, iuxta no. in c.cũ dilectus, de fide instr.ꝑ Io. Andreã in c. seculares. de foro competenti, libro sexto, cum requiratur in huiusmodi ↄsuetudine scientia & patientia principis, qui potuerit ipsum notariũ creare: ut not. ꝑ dominũ Antoniũ in c.1. de fide instrumentorũ, vbi dicit, quasi possessionẽ notariatus, vbi aliàs quis verè nõ est notarius, nõ acquiri, nisi sciẽte & patiente superiore, qui potuisset notariũ ↄstituere; ut ꝑ no. in c.cũ ecclesia sutrina, & in c.bonæ, el grande, ꝑ Innocentiũ de postula. præla. &
4 in alijs locis vulgaribus. † Præterea cũ illud ꝑtensum instrumentũ ꝓductũ plus ↄtineat, quàm originalis scriptura, cense-
5 tur falsum: ut ꝑ Egidiũ decisio.165.†Si notarius, not. Inno. in c. fraternitatis, de hæreti. est quoque ↄsiderandũ, ꝙ in ꝑsenti iudicio, de quo agimus, fuerunt ꝓducta tria instrumenta, seu potius tres scripturæ priuatæ variæ: ut ex illarũ patet ĩspectione, quorũ neutri ipsorũ standũ est. l. scripturæ. C. de fide instrumentorũ. c. imputari. de fide instrumẽtorũ, cũ vtrobique
6 no.¶†Ad tertiũ articulũ, vtrum testamentũ, de quo agitur, saltem ꝓbetur ꝑ testes examinatos. Dico etiam breuiter, ut percipere potui ex depositionibus testiũ examinatorũ corã Reuerendo. D. A. C. nullo modo ꝓbari testamentum saltem ꝑfectũ quoad voluntatem; concordant enim plures testes, inter quos est illemet presbyter, qui scripsit, dum essent in confectione testamenti, superuenisse sincopã, & ex post testatorẽ dixisse ꝑsbytero, reuertatis, cras faciam: quia uolo facere testamentum, voglio contentare ogniuno, & similia, ex quibus verbis apparet testatorẽ nõ habuisse testamẽtum ꝓ perfecto, quod si fuisset perfectũ, nihil addi potuisset. l. perfecta. C. de donationib. quæ sub mo. l. perfectam. quando li. ab emp. disce. cũ similib.
7 †cum igitur testamentum imperfectum appareat imperfectæ
8 †voluntatis, quamuis inter liberos, non subsistit, glo. communiter approbata in l. si is qui. ff. de testamen. not.ꝑ Bal. & scribentes in l. hac ↄsultissima. §. ex imperfecto, & dicit no. Pau. de Ca. in d. l. si is qui, ꝙ etiã si testator fecisset institutiones, si tamen testator non habuit testamentũ pro perfecto, non valet, etiam quoad substintutos & institutos, per tex. ibi. & ꝑ. l. ex ea,
9 eodem tit.†& ibi sequitur dominus Franciscus de Are. versus finẽ, versi. 2. casu principali, dicens hanc esse communem opinionem, & quando, & quomodo dicatur testamentum perfe-
10 ctum, †& absolutum, declarat Bal. & ipse dom. Fran. Aret. in d. l. si is qui. facit etiã, quod Oldra. consi. 119. Titius ↄdidit testamentum. & Io. An. in addi. in ti. de instrum. edi. §. compen-
11 diose. addit. incipiente, si primũ testamentũ, & ad†præmissa facit etiã text. in l. furiosum. C. qui testamenta facere possunt, & hæc probatio, ꝙ scilicet testator nõ habuit testamentum ꝓ perfecto, quæ colligitur ex verbis ipsius testatoris, tanquã potentior confundit probationem partis aduersæ tanquam ꝓbationem minus potentem: ut notatur ꝑ Bal. in l. admonendi, &
12 ꝑ Bal. in sua disput. accusatus de ui turbatiua.†Nec possumus dicere, testes partis aduersę esse instrumẽtarios, quib. forte magis crederetur iuxta materiam. c. cũ Ioannes. de fide instrumẽtorum. Quia, ut s̃. dixi in secundo articulo, hoc non est instru-
13 mentum sed scriptuta penitus priuata.†Præterea testamẽtum potest reprobari per alios testes, etiã non instrumentarios, ut habetur in l. 2. §. si quis neget. ff. quemadmodum testa. ape. in l. in exercendis. C. de fide instrumentorum. & ĩ d. c. cũ Ioãnes.
14 † Aduertendum etiam: quia cum agatur de ꝓbando testamẽtum ꝑ testes, nisi testes deponant de toto tenore testamẽti singulariter, nihil probant, & si aliqui deponunt plus, aliqui minus, nõ ꝓbabunt etiam in eo, in quo sunt ↄcordes: quia nõ videntur interfuisse toti testamẽto, ex quo totũ nesciunt, ita pulchrè Bal. Paulus, & alij post Alex. in l. cũ antiquitas. C. de testamẽtis. Bal. in l. si nõ speciali, eod. ti. & d. Ant. de But. ĩ c. nihil.
15 de verb. sign. dicens†ꝙ ubi agitur de probando tenorem testamenti ꝑ testes, nisi concordent testes in cortice verborum, nõ probatur testamentum; cum igitur testes, qui stare vidẽtur ꝓ testamẽto aliqui minus, aliqui plus præsertim circa clausulã codicillarẽ, & circa illud. Prete torna dimane, & circa legatũ & onus missarũ sub mẽdicãtib. variè deponãt, meritò nõ resul
16 tat sufficiens probatio per. s̃. dicta.¶†Bd quartum, vtrũ dato sine præiudicio veritatis, testamentũ subsistere, substitutio, de qua in casu nostro, debeat censeri directa vel fideicommissaria. Breuiter: quia articulus est tritus & latè examinatus ꝑ oẽs in l. Centurio, in l. ꝑcibus, in c. Raynutius, & in c. si pater. dico
17 tenẽdo opinionẽ Barto.†ꝙ cũ verbũ remaneat, sit verbũ commune, ut nota. in d. l. Centurio. ꝑ Barto. & alios fauore matris censetur fideicommissaria, & opin. Bar. communẽ dicunt Io. de Ana. in consi. suo. 70. Fran. de Aret. consi. 151. Et hanc esse communem opin. ꝑ quam doctores consulunt, attestatur Bal. in l. iam hoc iure. ff. de vulg. & pup. & dicit Aret. in d. cõsi. nõ esse tutum recedere ab hac opinione in iudicãdo & ↄsulẽdo, licet disputando multa possent dici, ut aliàs plenè consului.
18 †Nec obstat, ꝙ filiæ sint substitutę: quia cum etiã essent exclusę a statuto stante masculo & ↄsequenter tanquã exheredatę a statuto & exclusæ nõ dicuntur suæ, ut dicit Bart. in l. 1. §. sciẽdũ. ff. de suis & legit. Bald. in l. maximũ vitiũ, circa finẽ. C. de liberis præter. qui addit, ꝙ isto casu filiæ sunt reductæ ad instar extraneorũ, vnde quod statuitur in extraneis, cẽsetur statutũ in talib. filiabus exclusis a statuto, de quo tamen diffusius
19 aliàs diximus.†Nam regula est, ꝙ quãdo duo sic se habent, ꝙ vnum iudicatur ad instar alterius, ꝙ iudicatur de vno, iudicatur de eo, ad cuius instar iudicatur, argumento glosæ in c. nõ debet. de consanguinitate & affini. & ita dicit dominus Anto. in materia extensionis in c. fin. in 5. & 7. fall. de ↄsuetu. faciũt not. in c. 1. ne sede vaca. & ꝑ istam rationẽ inficitur ẽt substitutio de ipsis filiabus tanquã facta in minus solenni testamẽto;
20 quia ex quo (ut ꝑdixi) censentur extraneæ† & nõ sunt suæ, nõ habet locũ dispositio. §. ex imperfecto, & ↄsequen. substitutio facta de eis in minus solenni testamẽto non valet, ita pulchrè, & subtiliter declarat Fran. de Areti. in l. 1. in 6. requisito. ff. de vulg. & pup. ꝑ tex. in l. fi. in prin. C. fami. ercis. faciũt no. ꝑ Mode. in d. §. ex imperfecto, & ꝑ Fulg. in l. ea. l. §. ꝑ nuncupationẽ, & ꝑ Rotam conlu. 179. Amplissime doctor, & ꝑ Mod. ĩ tract.
21 de statu. excluden. fœminas &c.¶†Ad quintũ articulũ, an similiter sine ꝑiudicio veritatis dato testamẽtũ subsistere, agnatione posthumi testamẽtũ qnoad omnia sit ruptũ? Breuiter: quia ẽt articulus plenè examinatur in auth. ex causa, si ignoranter fuit ꝑteritus, ut in veritate ꝑsupponitˀ, opinio Bartoli, quæ
* etiã *communis est, ꝙ sic, & dicit Alex. ꝙ pluries ita ↄsuluit, vt referunt Mod. ibi, ꝙ periculosum esset recedere ab opinione
22 Bar. de quo tamen plenè aliàs diximus.†Et licet hæc opinio Bartoli videatur ꝑ Alex. ibi limitari, ut non ꝓcedat, quãdo alius filius esset institutus: quia sicut grauauit vnum filium, ita
23 grauasset reliquũ: tamẽ, ut dicũt ibi Moder. nõ est tuta.¶†Nõ obstat, si diceretur, posthumum nõ superuixisse: cũ illico mortuus fuerit; & quia in quinto, vel sexto mense natus, qui nõ rũpit testamẽtum, ꝑ l. 7. mense. ff. de statu homi. ut videntur tenere quidam Mod. in l. pe. C. de posthu. hær. insti. & in l. cum auus, de cond. & demon. & aliàs cõsului; quia dico de hoc nõ constare, scilicet ꝙ in quinto, vel sexto, immo in septimo natũ per sex menses post mortem testatoris natus fuerit, uocẽ emi-
24 sit, lactauit, baptizatus fuit† & per vnam diem superuixit, & sufficit ẽt vnam diem septimi mensis tetigisse, ut ꝑ glo. & scriben. in d. l. septimo. vnde qui vult dicere natũ quinto, vel sexto, debet hoc ꝓbare; ↄtingit enim, & qui in nouo mense emittuntur illico resolui seu mori, ut experiẽtia docet.¶Nõ obstat auctoritas medicorũ deducta ꝑ Soci. in l. cum auus. ad partẽ contrariam inducendo subtiliter. l. vxoris abortu. quia actoritas medicorum cõcludit, etiam esse partus, qui emittuntur in nono mense, & tamen nullus dubitat, posthumũ, qui nascitur in nono mense, quamuis statim moriatur, rũpere. Secũdò dico: ut põderat Philippus Cor. in d. l. pe. ꝙ opinio ↄtraria est ↄ-
25 tra illũ tex.†Nec obstat d. l. septimo. ut respondet ibi idẽ do. Philippus, & saltẽ in hac varietate opinionũ, ex quo clarè nõ ↄstat, posthumũ natũ in quinto, vel sexto mense, nõ debemus
26 violare generalẽ dispositionem. d. l. pe.¶†Ad sextũ & vltimũ quis & in quanto posthumo succedatˀ, dico clarũ, matrem, & fratrẽ ad successionẽ posthumi vocatos, authẽ. defuncto, & in
27 corpore vnde sumitur. C. ad tertu.† & ipsius hæreditatem ex potẽtia suitatis ad eosdẽ trãsmissã quãuis non agnitam, ut no. in l. si infanti. C. de iure deliber. & in l. cum antiquiorib. in l.
28 quoniã sororem. eod. ti. tex.†& ibi no. in l. 5. C. de his qui an. apert. tabu. cumq; postmodũ frater infans hæreditate ꝑ eius

tutorem

tutorem non adita: cum non agatur de hæreditate paterna sed
29 fratris, decesserit, in totũ defert matri. d.l. si infanti. Nec† substitutio pupillaris fatri facta trahit ad bona posthumi, cui non fuit aliquo modo facta substitutio, per quam succeditur tantùm pupillo, & ĩ bonis pupilli, cui facta est. l. sed si plures. §. ad substitutos. ff. de uulg. & pup. cum sim. In istis itaque articulis ita succintè & breuiter tactis, quàm plura potuissent cumulari & deduci, sed in pręsenti ista sufficiant, cum ex illis haberi possit uera & communis in omnibus decisio. P. Paulus.

SVMMARIVM.

1 *Accusatus licitè potest detineri, quousque satisdet.*
2 *Iudex in maleficijs statim potest capere malefactorem, & delinquentem.*
3 *Accusatus non debet resistere cõmilitoni, & executori ipsius iudicis, sed debet obedire, & resistendo dicitur esse in culpa.*
4 *Qui resistit & commilitoni admenat ensem, crimen enorme cõmittit.*
5 *Et talis admentatio, & resistentia punibilis est, ex quo infert iniuriam, & maior pœna potest imponi.*
6 *Delictum consideratur maius, & respectu loci, & respectu personæ, & quia in præsentia magistratus commissum.*
7 *Si offenditur magistratus, dum iurisdictionem exercet, offensio dicitur fieri dignitati, & ipsemet potest illam uindicare.*
8 *Delictum notorium cõmissum coram iudice potest ab ipsomet puniri, ex quo sibi constat ut iudici.*
9 *Etiam ordine non seruato, & notorium dicitur, quando coram magistratu committitur, & 10. & 15.*
Ad puniendũ delicta notoria proceditur ex officio, & sola executio committenda est.
11 *Nec requiritur processus ordinarius.*
12 *Et facta condemnatione non recipitur appellatio.*
13 *Et in istis notorijs non seruatur ordo, nec solennitas, & 14. 15.*
14 *Nec delinquenti datur copia repertorum.*
Nec requiritur citatio, nec datur terminus ad se defendendũ, & num. 15.
15 *Nec requiritur sententia.*
16 *Filiusfamilias delinquens punitur.*
Et in iudicio criminali contra ipsum intentato non requiritur consensus patris.
Ex quo in istis potest esse in iudicio sine ipsius consensu.
17 *Iudex potest condemnare ad pœnam, & casu quo non solueretur, potest in dicta sententia alterare.*

CONSILIVM CXLVII.

Vidi allegationes & consilium clarissimi doc. Ioãnis Andreæ a Scutellis in causa sua propria ꝯ & aduersus Io. Pet. Parolium, quæ cõsultatio mihi placet rationibus, & decis. in illa deductis. Ad quorum cõprobationem aduertendum est: q̃m ipse Io. Petrus erat accusatus coram ipso Io. And. tunc Prætore de vulneribus per eum illatis in quandam mulierẽ, & eius filium, & cum ipse accusatus esset in conspectu ipsius do.
1 Prætoris, † & adhuc non satisdedisset, iure & l. permittente, ipse do. Prætor potuit mandare, prout mandauit, vt detineretur, quousq; satisdaret ẽm Bal. in l. 2. C. de his, q latrones, & Ang. ĩ l. ite apud Labeonẽ. §. qd. ff. de iniurijs, & in auth. ut iudices si-
2 ne quoquo suffragio. §. sciẽtes. † Hinc Sal. in l. nullus. C. de exhi. reis dicit, ꝙ in maleficijs Iudex põt statim capere malefactorem, & plura ad id post Alex. consi. 240. Perspectis. col. 1. in 6. vol. adducunt Mod. Bonon. in eorum practica criminali, col. mihi. 9. in uerbo cõstante. nu. 5. & eam tangit Paris de syndi. in uerbo captura, col. 3. uersi. an potestas possit capi facere, & Ang. de malefi. in uerbo, qui iudex dictum Cayum carcerari & detineri iussit, & per Can. per illum tex. in c. si clericos. de sen. excom. lib. 6. ex quibus patet, ꝙ ipse D. Potestas secundùm iura, & leges mandauit suo commilitoni, ꝙ deberet carcerare dictum Io. Petrum accusatum, quousque satisdaret, quod mandatum fuit iustissimum, & quia ipse commilito & executor debebat & volebat illud exequi, ipse Io. Petrus tali cõmilitoni exequenti non debuit resistẽtiam facere, sed debuit obedire dicto
3 mandato iustissimo, † & dicto commilitoni illud exequenti, & resistendo, & non obediendo fuit in culpa, iuxta no. in c. cũ parati. de appellationib. & in l. commentariensem. C. de custodi. reorum, cum alijs adductis per Parid. de syndica. in uerbo nũtius, col. 6. & seq. versic. fuit magistra. quæst. & faciunt not. per doct. in l. j. in prin. ff. si quis iusdicent. non obtemperauit. & in ti. ne quis eum, ferè per totum, & no. in l. 2. in fi. ff. si quis cautio. & quę vult Ang. per illum tex. in auth. ut iudices sine quoquo suffragio, in §. scienter, & Paris de syndic. in uerbo carcer. col. 3. uer. Potestas potest punire, & in uerbo præceptũ, & q̃m ipse Io. Petrus nedum recusauit obedire, quinimò, & quod peius fuit, ꝯ dictum commilitonem exequentem dictum mandatum, & in conspectu dicti d. Prætoris cognoscentis de hac causa, denudauit, & euaginauit ensem admenando dicto cõmilitoni uelle eum percutere dicto ense, certissimum est, ꝙ per talem
4 admenationem† & denudationẽ commisit enorme crimen & punibile: ut in leuioribus terminis est tex. in d. l. item apud Labeonem. §. si pulsatus. ff. de iniur. quem Bar. ibi dicit esse singularem declarãdo, quæ dicatur admenatio, quod propriè est in casu præsenti, quam doctrinam sequitur Ang. & Aug. de malefi. in uerbo admenauit, conualidantes talem actum esse punibilem, & Ang. in d. §. si quis pulsatus. idem tenet, prout etiam facit Ias. in l. j. §. hæc aũt uerba. circa finem. ff. quod quisque iuris, & vr̃ concordare tex. in c. si quis pulsatus. de pœniten. dist.
5 j. † quinimmo Mod. Bonon. in l. qui falsam, col. 2. nu. 3. & 4. ff. ad l. Corn. de falsi. allegantes varias decisiones concludunt, ꝙ ille, qui admenauit cum armis tenetur alia maiori pœna secũdum no. per Bart. in l. si ex plagis in §. tabernarius. ff. ad leg.
6 Aquiliam, † & tanto magis prædicta gesta ab ipso Io. Petro grauant dictum delictum considerato loco, in quo fuit commissum. Item & considerata persona commilitonis exequentis iustum præceptum factum ab ipso D. Prætore. Item & quia omnia prædicta ipse est patratus in conspectu, & p̃sentia ipsius d. Prætoris cognoscentis de eadem causa, quæ facta fuere in uilipendium ipsius magistratus, vt plenè probatur in decisionibus
7 & iuribus adductis per ipsum spectabilem do. Ioan. And. † Ad quorum cõfirmationẽ bene facit, quod habetur in l. j. in prin. ff. de postulan. & in l. si familia. in prin. ff. de iurisd. om. iud. & 2. q. 1. c. si quis ab epo. & in c. Romana. de pœn. lib. 6. ubi concluditur, ꝙ q̃n offenditur magistratus exercendo iurisdictionem, ipsemet põt uindicare iniuriã, quasi illatam dignitati, & est optimũ consilium Oldr. 7. in ordine, & plura ad id adducit Paris de syndica. in uerbo. iniuria. col. 4. & 5. uersi. an si officialis procedit super iniuria, & ex istis ẽt infertur, ꝙ tale crimen cõmissum per dictum Io. Petrum modo, quo supra, fuit noto-
8 rium, † quo fit: ut ipse do. Prætor potuerit illud punire & de eo iudicare ẽm conscientiam suam, quam habebat informatã ex dicto notorio, ex quo sibi constabat ut iudici, ut tenet Ang. in §. scimus. in auth. de testi. & Inno. in c. ad nostram, de iur. & in §. scimus. in auth. de testi. & Inno. in c. ad nostram, de iur. & gl. in l. j. C. qui & aduers. quos. & do. Abb. & Can in c. 1. de offi. ord. & in c. pastoralis. §. quia uerò. de off. deleg. & Aret. insti. quib. mod. tutel. fini. in prin. & Alex. in l. magistratib. ff. de iurisd. om. iud. & plenè tangit Ias. in §. si cuius. insti. de act. & ponit Paris de syndica. in uerbo iudex, col. 2. uersi. iudex non debet iudicare, quibus in locis concluditur, ꝙ q̃n crimen est notorium, iudex põt procedere ad punitionem illius iuris ordine non seruato, & notorium dicitur, q̃n committitur in cõspe-
9 ctu iudicis exercentis iurisdictionem, † & ideo Bar. in l. 2. §. si publico. ff. de adulter. dicit, ꝙ q̃n crimen committitur coram iudice, potest ipsemet iudex procedere in illo crimine, & illud punire, & idem Bar. in l. si quis obrepserit, de falsis. dicit, ꝙ si iniuria committitur ꝯ familiam iudicis in actu iudiciario, ipsemet iudex potest ex officio procedere, si crimen est notoriũ, põt talem offensam factam in familiã punire: quia in istis notorijs iudex non dicitur facere, nisi solam executionem, ut no. Spec. in ti. de noto. cri. & Cyn. in l. j. C. ne quis in sua causa. & ibi ẽt not. Bal. & ad id plura adducit And. de Iser. in consti. regni humanitate suggerente. vbi vult, ꝙ si quis delinquat iudice sedente pro tribunali perinde est, ac si probatũ esset per testes, & iudex statim potest illum punire, & 2. q. 1. cap. quando.
10 † & Luc. de Pen. in l. quoties, de dignita. lib. 12. dicit, ꝙ omne crimẽ, quod cõmittitur coram iudice, est notorium: quia sem per ibi multi astant, & etiam propter acta, quæ inducunt notorium, & ꝙ ꝯ tales delinquentes fit condemnatio sine alio pro-
11 cessu, & ẽt executio, adducit iura & exempla, ut per eum, † vñ q̃n in actu iudiciario fit aliqua iniuria coram iudice, talis iniuria

ria poterit puniri absq; aliquo processu: ut plenè probat Paris de sindic.in uerbo notorium.col.1.2.& 3.& inter alia adducẽ do Bar.in l.scriptus,de religiosis & sumptib.funerum,dicit,ꝙ iniuria facta corã tali iudice iudicãte põt statim,& eadẽ die pu niri ex mero officio,& maximè qñ examinati sunt testes ꝓban
12 tes tale delictũ;ut fuit in casu præsenti, † & in tali delicto facta ꝯdemnatione non admittitur appellatio: ut in l. abstinendũ.C.quorum appel.non recipi.& per Bar.in d.l.scriptus.& ꝑ doct.in l.ea quidẽ.C.de accus.& in istis notorijs, in quib.non
13 desideratur ordo iudiciarius † iudex in modo procedendi põt legem transgredi, ut dicit Paris de syndic. in uerbo præceptũ. cessat enim in istis notorijs solennitas iuris,& in ipsis põt pro
14 cedi sine accusatore.†Nec est necesse,ꝙ tali ita delinquenti detur copia repertorũ.Nec propterea si non seruatur ordo, & solennitas in istis,poterit dici de nullitate, ut dicit Ang. de malefic.in verbo,ẽt per modum notorij, ex quo in istis ordo est ordinẽ non seruare,vt dicit Bal.in c.ad nostram.el 3.de iureiu.& ibi Abb.qui ẽt in c.super his.de pęnis.dicit,ꝙ in delicto notorio iudex põt mandare pœnam imponi delinquẽti sine aliqua condemnatione,allegat Inn.in c.ex parte. el j. de uerb.sign.& ad id plura adducunt Mod.Bono.in repeti.rub. C. de probat. col.4.& quinque seq.& faciunt,quæ ponit Fel. post alios in c. euidentia,de accu.& in c.sciscitatus.de rescrip.in prin. & in c. cum non ab homine.de iud.vbi allegando.c.peruenit,de app. & alias decisi.dicit,ꝯ talem notoriè delinquentem non requiri citationem, nec illi est dandus terminus ad se defendendũ, ſm Dñicum de Sancto Gemi.in c.ordinarij.§.j.de offi. ord.li.
15 6.† & And.de Iser.in ti.quo tempore miles,in usibus feudorum,in c.scimus,expressè vult,ꝙ quando delictum committitur iudice sedente pro tribunali,dr̃ crimen notorium, & in eo non requiritur sñia, ex quo potest procedi ad executionem,ut per Bal.in l.ictus fustium.ff.de his qui notan.infa. & ponit Innoc.in c.statuimus.de elec. lib. 6.& multa ad propositum nostrum cumulant Moder.Bonon.in eorum practica crimina.in verbo aggredior. nu.125.& pluribus seq.fo.mihi.62.& in verbo,secunda,fol.41.& pluribus seq. ubi allegantes multas dec. concludunt, in tali notorio non requiri causæ cognitionẽ,nec citationem,nec solennitatem sñiæ, & ꝙ in eis potest incipi ab executione, ut ẽt ipsi tenent in dicta practica in uerbo,examinanda,nu.7.& seq. & in uerbo, aggredior.nu.134. Ex quibus omissis pluribus alijs, quæ adduci possunt, resultat firma conclusio,& vera,ꝙ tale delictum fuit notorium,& enorme,& cõ missum in vilipendium magistratus, & ꝯñr valde punibile,& quòd in eo contra ipsum Io.Petrum delinquentem potuit be-
16 ne,& iuridicè procedi,prout fuit processum.¶†Nec prædictis obstat,si dicatur,quòd omnia gesta contra ipsum Io.Petrũ fuerunt nulla;eo quoniam ipse Io.Petrus erat filiusfamilias, & in tali iudicio non interuenit consensus, & auctoritas patris,iuxta plenè no.in l.non solùm.§.necessitate.C. de bon. quæ liber. & per scrib.in l.j.C.qui admit.cum concor.Nam aduertendũ est,ꝙ in p̃senti casu pater nõ est legitimus administrator. Nec sumus in casu, in quo tractetur de eius usufructu, ex quo sumus in delictis,in quibus potest procedi contra filium accusatum, etiam sine cõsensu patris,ut habetur per Bar. & alios scriben.in d.§.necessitate,& ibi no.Pau. de Cast.col.fi. uersi.in gl. ibi vel aliud, in istis autem criminalibus filiusfamilias põt esse in iudicio sine patris consensu, vt dicit Bal.in l.pe. C.de noxa.& consi.suo.83.Verba libelli,col.fin.in j.vol.vbi vult, ꝙ qñ filius conuenitur ex delicto, non requiritur consensus patris, sequuntur Moder.Bonon. in eorum practica in uerbo expedita.num.82.circa finem folio. 29. & in verbo sequens, nume. 54.fol.51. Eo potissimè: cum tale delictum fuerit notorium, vt supra dictum est. ¶Minus etiam obstat, si dicatur, quòd ipse Ioannes Petrus erat minor. Nam cessat obiectio, ex quo istud non fuit allegatum,& cum eo tanquam cum maiore fuit processum,& minor ætas non operatur, quin delinquens non pu-
17 niatur.l.auxilium.l.Emilius.ff.de mino. † & sunt iura vulg.& deductum est in consilio præfati d.Ioan.Andreæ,qui bene potuit condemnare eo modo,quo condemnauit alterando pęnã casu,quo prima non fuisset seruata,iuxta plenè tradita per Angel.de malef.in verbo, quas si nõ soluerit infra decem dies. & in verbo amputetur sibi manus &c. & iuxta not. in l.gratia.ff. de termi. amot. & per Paridem de syndi. in uersic. paupertas. col.mihi.20.versi. iudex pro pecuniaria pœna,cum alijs alle. per præfatum excellen.consultorẽ, quibus cõsideratis,nõ põt in aliquo redargui, nec ẽt de excessu,cũ verè in nullo excesserit,quinimò vsus fuerit omni humanitate. Paris. Paduæ.

SUMMARIUM.

1 *Quando plures sunt in rixa, & reperitur vulneratus quis, & nescitur à quo,per totum consilium.*
Consideratur genus armorum,quo quis alium percutit.
Tortura contra inquisitum potest reiterari, quando per primã indicia non sunt purgata,etiam si non extarent noua indicia, & num.2.
3 *Quando plures sunt in rixa,& quis est vulneratus,& demum mortuus,& nescitur a quo, an omnes sint condemnandi, uel absoluendi,seu puniendi,& qualiter,& 4.*

CONSILIVM CXLVIII.

Vidi Processum criminalem ad me transmissum per illustrem do. Sigismundum de Bellispergo capitaneũ de Teluana fabricatum per spectabilem do. Vicarium de castro nouo seu iurisdictionis Teluanæ contra & aduersus Ioan. filium ser Baldassaris Brussamolini,& contra Ant.de Langelo, nec non contra Anto. filium Simonis del Pyna de Castro nouo, inquisitos super homicidio, & morte quondam Vincẽtij de Carpanodo iurisdictionis Bassani, & bene consideratis dispositionibus testium super ipso homicidio examinatorum ac etiam consideratis depositionibus & confessionibus extra torturam, & in tortura factis per dictos inquisitos. Reperio omnes prædictos, & etiam alios fuisse præsentes in dicta rixa, in qua dictus quondam Vincentius fuit vulneratus, & postmodum ex dicto vulnere mortuus. Reperio insuper omnes prædictos tũc temporis fuisse armatos,& euaginasse enses seu mucronem, & quòd in dicta rixa ipse quondam Vincentius fuit vulneratus in brachio punctim & non cesim, hoc est cum acumine vnius armaturæ. Quis autem prædictorum fuerit qui talem vulnus intulerit dicto quondam Vincentio, adhuc ex processatis non apparet, bene verum, & ex depositionibus testiũ & ex ꝯfessione dicti Antonij del pyna satis constat, ipsum Anto. præsentem in dicta rixa fuisse armatum quodam stocchio seu mucrone, & quod stocchum ipsum euaginauit contra dictum quondam Vincentium, necnon eum admenauit animo offendendi ipsum Vincẽ.& licet ipse Antonius dicat, ꝙ admenauit cesim, & non punctim, hoc est, de taglio non de ponta & ita admenando percussit dictum Vincentium in digito non autem in brachio;tamen considerando qualitatem instrumẽti,& armaturæ,hoc est,ipsius mucronis,& stocchi, cuius proprium est percutere punctim, & non cesim, satis urgens indicium insurgit cõtra ipsum Ant.del pyna,quòd ipse fuerit, qui dictum.q.Vincent. in brachio vulnerauit, ita ꝙ eius ictus ueniat considerandus,ut dicit tex.in l.fin.ff.ad leg. Cor.de sicca.
1 †& qualitas armorum, quibus quis percussus est, valde cõsideratur: ut in terminis nostris dicit tex.in c.significasti.el 2.uersi.ibi,tùm ratione instrumẽti,cum quo ipse percussit, extra de homi.& est bon. tex.in l.1.§.sed si claua.ff.de sicca.& in l.j.C. de emenda.seruo.& bona doctr.Bal.in proœ.ff.orum, col. 3.& ad id multa adducit Io.de Ana.in d.c.significasti.col.8.uersic.no.ꝙ moderamen consideratur,& etiam D.Fel.ibi col. 5.uersi.ibi,nota ratione instrumenti, vnde cum cõstet ipsum Ant.del pyna præsentem in d.rixa euaginasse mucronem, & illum admenasse contra dictum q.Vincen.animo ipsum offendendi,& propriũ mucronis sit percutere punctim,& non cesim, cõstet ẽt dictum q.Vinc.fuisse vulneratum in brachio punctim, & ꝙ ex d.vulnere fuit mortuus, dico tale vrgens indicium ꝯ ipsum Ant.adhuc non esse sufficiẽter purgatum per torturam sibi adhibitam, quo indicio adhuc sufficienter nõ purgato dico, partes ipsius spectabil.do.Vicarij,seu alterius, qui iudicare hẽt, esse,ut iterum ipse Ant.del pyna subijciatur qõnibus,& torturæ ad hoc,ut tortura iterum adhibita habeatur, vel veritas istius delicti,vel purgatio vera.d.indicij, esto enim, ꝙ ipse Ant. fuerit tortus: tamen stantibus prędictis, dico non fuisse sufficien-
2 ter tortum,quo fit,vt sine alijs nouis indicijs possit repeti. † & de nouo subijci torturæ,secundùm Bal.in l.2.C.quo.app.non recipia.D.& Catald.in trac.de sin.ver.160.Incipit adde,ꝙ torqueri

quæri nõ põt, & no. Bar. in l. vnius. §. j. ff. de qõ. & in l. repeti. ff. eo. tit. & vtrobique Mod. addcentes alias decisio. & si ipse Ant. del pyna iam tortus confitebitur punctim. d. mucrone vulnerasse prædictum. q. Vincẽ. potuit ꝯdemnari iuxta formã iuris cõis, & statutorũ vigentiũ in d. loco, vbi cã pñs agitat, si verò inficiabit, & perseuerabit in suis ꝯfessionibus aliàs factis; tunc erimus in casu, qñ plures fuerunt in rixa, & ab ipsis fuit illatũ vnicũ vulnus mortale, ex quo vulneratus fuit mortuus, nesciť tñ quis tale vulnus intulerit, an oẽs teneãtur pęna capitali, an verò tñ debeant cõdemnari pecuniariter. ¶In qua difficultate

3 aliqui adducunt tex. in d. c. significasti.† ꝙ oẽs debent condemnari, & tex. in l. itẽ Mela. §. si plures, & in §. sed & si seruum plures. ff. ad l. aquil. & gl. in d. l. fi. ad l. Cor. de sicca. & Bar. ibi col. pen. & fi. tñ rectius ꝯsiderãdo casum pñtem reperio, ꝙ tale homicidium casualiter, & accidentaliter fuit perpetratũ non aũt dolosè, apensatè, & ex industria: nam ludentes postmodum rixati sunt, ꝯstat ẽt in facto, ꝙ non oẽs prædicti inquisiti vulnerarunt dictum q. Vinc. fuit. n. illi illatum vnicũ vulnus mortale, & incertũ est, a quo fuerit illatum, quib. stantib. est in terminis ꝯs. Pet. de Anch. in ordine. 206. Incipit, nos Bar. de Saly. ubi ipse Pet. de Anch. & alij doc. ibi nominati in puncto qõnis nostræ determinarunt, & ꝯsulerunt, ꝙ nullus ꝑdictorum debet puniri capitaliter, bene uerum ꝯcludunt, ꝙ debeat cõdemnari pecuniariter, per glo. in d. l. item Mela, in d. §. sed & si seruum plures, & per alias rõnes, & fundamẽta, quæ uideri pñt, quod ꝯsilium refert, & sequitur Io. Ana. in d. c. significasti, col. 7. & 8. versi. circa prædicta reperitur quoddã ꝯsilium, & ibi rñdetur ad d. c. significasti, ut procedat respectu irregularitatis, & ẽt respõdent ad d. l. item Mela, & ad gl. in d. l. fi. ut procedant quoad pœnam pecuniariã, & rñdent ad d. Bar. in d. l. fi. ut eius doctrina locum hẽat, qñ oẽs percusserũt, ut plenius tangit. d. Io. de Ana. in d. c. significasti. col. j. uer. no. ꝙ plures, & col. 7. & 8. ver. no. ꝙ si discerni, & uer. quærit ẽt, & Fely. ibi, col. 3. uer. sed difficilis qõ est, ubi adducit ꝑdictum ꝯsi. Anch. & aliorum idẽ tenen. quam ẽt sñiam sequitur Aug. de Ari. in addit. ad Ange. de male. sup. gl. in uer. Andreã auxiliatorẽ, col. 4. & 5. uersic. & aduertas, & uer. tu aũt in hac materia, ubi declarat, in quibus terminis procedat doc. Bar. in d. l. fi. & adducit Archi. in c. fin. 23. q. ult. & alios doc. idem firmantes, & in terminis est ꝯs. do. Ale. de Imo. 15. viso processu, col. 3. & ẽt col. 6. & 7. uer. 4. moueor. & ver. 5. moueor. in j. uol. ubi adducit d. consi. Pet. de Ancha. & alias decisi. & cõcludit, pp incertitudinẽ nullum istorũ debere condemnari pœna mortis, sed tñ pœna pecuniaria, & idem vult Lud. Ro. consi. 401. eo ꝑsupposito, & Spec. in titu. de homic. §. j. uer. pone, ꝙ quatuor hoĩes, & consuluit ẽt Bal. cõsi. 77. Præsupposito, ꝙ in ciuitate. 5. lib. & in cons. 311. Quidam minor, & cons. ult. dr̃, ꝙ certi. in 3. li. consuluit ẽt Raph. Cu. cõsil. 134. Visis. col. 2. & And. Bab. & ẽt Alex. in plurib. alijs consilijs, quæ referunt vnà cum alijs quotis, & decisi. Mod. Bon. re. pe. rub. C. de proba. col. 83. & seq. uer. item redeundo ad materiam incertitudinis, ubi attestantur in ꝯtingentia facti ter consuluisse, & allegasse, & semper ita obtinuisse, & hoc ẽt firmãt ipsi Mod. Bon. in d. l. fi. ad leg. Cor. de sica. col. 2. uersi. ego aũt circa hoc, ubi se remittunt ad dicta per eos in d. rub. de proba. C. & idem ẽt tenent in singulari eorũ. 217. inci. ter, uel quater, & uideri ẽt possunt eorum cons. mõ iam impressa. vnde sequẽdo has cões do. si ipse Ant. del pyna perseuerauerit in suis ꝯfessionibus, ex quo incertũ est, quis ipsorũ tale vulnus mortale intulerit. d. q. Vincentio, pp talem incertitudinẽ dico partes præfati spectabilis. D. Vicarij, siue alterius, qui iudicare hẽt, fore, & esse ad cõdemnandum prædictos inquisitos ad pœnam tñ pecuniariã, in qua condemnatione, si pęna erit limitata a statuto, illam poterit imponere, & ad eam condemnare ꝑdictos inquisitos, si aũt pœna pecuniaria nõ reperitur taxata a statuto: tũc pœnam pecuniariam taxabit suo arbitrio, minus tñ condemnando. d. Io. filium ser Baldassaris Brussamolini & Ant. de Lãg. in plus autem condemnabit d. An. del pyna tanquã magis culpabilem. considerabit itaque ipse specta. D. Vicarius facultates dictorum inquisitorum, & suo arbitrio condemnabit prædictos ad pęnam pecuniariam modo, & forma, quib. s̃. si pęna a statuto non reperitur limitata. P. Paduæ.

SVMMARIVM.

1 *Res sacræ & ecclesiasticæ non possunt effici propriæ alicuius.*
2 *Laicus in istis potest sibi quærere aliquod ius honorificum.*
Vt est ius patronatus.
3 *Et ius præcedendi, & sedendi in loco eminentiori.*
4 *Laicus potest sibi quærere istud ius honorificum multipliciter, & potissimum consuetudine seu præscriptione.*
5 *Qui tale ius honorificum habet, patronus & aduocatus dicit.*
6 *Tale ius honorificum potest etiam successione acquiri.*
7 *Et idoneior & dignior successor alijs præfertur. & num. 8. esto quòd ad plures transeat.*
9 *Istud ius honorificum debet præstari, nedum à laicis, sed etiam ab ipso administratore ecclesiæ.*
10 *Et si eripitur, agi potest contra eripientem, & nu. 11.*
12 *Et dicitur ex hoc affectus iniuria, & potest agi. & nu. 16.*
13 *Iniuria committitur etiam rei.*
14 *Et re, & facto, nedum uerbo.*
15 *Et nedum præsenti, sed etiam absenti.*
17 *Non põt condemnari iniuriarũ, qui non fuit in dolo, seu culpa.*
18 *Quæcunque causa excusat a dolo.*
19 *Iniuria præsumitur facta animo iniuriandi, nisi aliud probetur, & num. 21.*
20 *Non admittitur excusatio, esto quòd iniurians dicat, non fecisse animo iniuriandi.*
21 *Dolus consistit in animo, & probatur ex coniecturis.*
22 *Animus declaratur uerbo, & facto.*
23 *Gesta à iudice præsumuntur geri sine iniuria, secus quando geruntur à priuato.*
24 *Obtemperans mandato in genere prohibito non excusatur propterea, quin puniatur.*
25 *Agitur iniuriarum, quando fit contra honorem.*
26 *Inscriptiones sepulchrorum probant.*
Falsus in uno, in totum reditur falsus.

CONSILIVM CXLIX.

In Præsenti cã vertente inter nobilẽ ac eximiũ artiũ & medicinæ doctorẽ. d. Hiero. Bretiũ Stellimaurũ ex vna, & Baptistã Angeli de Orzano plebis Ciuezani ex altera, vr̃ prima facie dicendũ, ꝙ ipse Baptista dẽat absolui & liberari: tum qa ipse d. Hiero. vr̃ malè intentasse actionẽ iniuriarũ, & nõ bñ fundasse intẽtionẽ suã ꝯ eundem Baptistã: tum ẽt qa vr̃ ex parte ipsius Bap. probatũ, sine dolo amouisse scãnum, seu scabellũ, quibus ꝯsideratis partes iudicantis esse ꝑsupponunt in liberando & absoluẽdo. Tñ rectius ꝯsiderando, & facti seriẽ, & iuris dispõnem cir. vtrumque verior vr̃ ꝯria opi. & primò aduer

1 tendũ est.† Nã licet realiter res sacræ & Deo dicatæ, & ecclesiæ non possint effici propriæ alicuius priuati, ita ꝙ laicus quærat sibi ipsarũ proprietatẽ, nec in totum, nec in partẽ, ut hr̃ in l. j. §. j. ff. de re. diu. & in l. sacra. eo. tit. & clarius insti. eo. §. nullius. & in §. sacræ. & in c. oẽs basilicæ. & c. seq. 21. q. 7. cũ alijs con-

2 cor.† Tñ receptũ est: ut ẽt laicus in ædibus sacris & in istis religiosis & spũalibus possit sibi quærere aliqđ ius honorificũ: vt puta ius pñtandi, ius ꝑcedendi, & ius sedendi in eminentiori loco, ut de iu. pa. per illũ tex. plenè hr̃ in c. q̃to. extra de iud. & per totũ ferè ti. extra de iu. pa. in antiq. & melius iñ c. 1. eo.

3 ti. lib. 6. & in cle. eo. tit. per totũ,† & de iure ꝑcedendi ac sedendi in eminentiori loco hr̃ in c. piæ. & in c. Frigentius. 16. q. 7. & in c. nobis. in fi. & ibi Abb. in ult. no. de iu. pa. in antiq. cum alijs addu. per Pau. de Cittadi. in trac. de iu. pa. in 6. parte prin. in j. q. vbi dicit, Italos multũ curare istos honores, ad hoc Gof. in sum. eiusdẽ tit. & istud ius honorificum à laico potest multis modis quæri, inter quos ille receptus est, ut quæratur ꝯsuetudine vel ꝑscriptione, declarãdo ut per Archi. in c. hortamur 71. dist. ut per Abb. & Fel. & alios in c. cãm, de præscrip. & per eundem Abb. in consi. 106. casus, uersi. 2. principaliter. in 2. li. & ponit Alex. consi. 75. uisis. in fi. in 4. lib. cum alijs cumu. per Roc. de Cur. in trac. de iu. pa. car. pe. & fi. & per Pau. de Citta. in eo. trac. de iur. patro. in 3. parte prin. in 5. cã, ubi ꝯcludunt, ꝯsuetudine & ꝑscrip. posse tale ius quæri ẽt a laico ẽm Arch. ubi s̃. cuius opinio est uera, & iudicando & consulendo seruatur ab oĩbus, vnde cõsiderando tp̃s, quo in d. ecclesia antecessores ipsius. d. Hiero. & successiuè ipse tenuerũt dictũ scãnũ seu scabellũ in loco. d. ecclesiæ, vnde fuit remotũ ab ipso Bap. Certũ est cucurrisse tp̃s habile ad causandũ dictã ꝑscri. & ꝯñr dictũ ius.

4 †Item ꝯsiderando gñalem consuetudinẽ uigentẽ in d. loco, ut nobiles & regulani dicant aduocati. d. ecclesiæ, & possint tenere scãnum, seu scabellum in loco eminentiori. d. ecclesiæ, & antecessores ipsius d. Hiero. & successiuè ipsi fuerint & sint nobiles

les,& regulani,iure dictante,uirtute dictæ cōsuetudinis merito potuerunt quærere, ꝓut quęsiuerunt, dictū ius honorificū, decisi.quibus.sup. Nā ēt ille, qui hēt dictū ius honorificū,qñ que non solū dr̄ patronus, sed ēt aduocatus. c. quia clerici.de
5 iu.patro.qui aduocatus dr̄ defensor† & curā habet defendēdi bona ecclesię,ꝯñr nimirum si tale ius honorificū sibi debetur, & talis aduocatus seu patronus,nedum ꝯsuetudine & præscriptione,ut s̄.pōt quærere tale ius honorificum, quinimmo illud cōsequitur per successionem succedendo illi, qui tale ius
6 q̄siuit,nedū si succedit ut suus,sed ēt si esset extraneus.†Nā per successionē tale ius ēt in extraneū transfertur,ut in c.1.& 2.de iure patro.in antiq.& per Gof.& Hostien.in summa dicti ti.& per gl.magnam in c.piæ mentis.16.q.7.& in cle.fi.de iu.patr. cum alijs cumu.per Roc.de Cur.in d.trac. de iu.patr..fol.30.
7 col.1.& per Citta. in eo.tra.in 9.par.prin.q.1.† & ut in dictis locis habetur, nedum tale ius transiret ad vnum tm̄ successorem,sed ēt ad plures,si plures sunt.Est bene uerum, ꝙ qñ plures sunt, idoneior,& dignior præferendus est alijs, argu.l.fi.ff.
8 de fid.instr.†& eorum q̄ notantur in l.ꝓcurator.C.de edē.cū alijs adductis per Roc.de Cur.in d.trac.fol.9.col.2. & 3.& in puncto ponit Pau.de Citta.in simi.tract.in 6.parte prin.uersi. 5.quæro.& uerſ. 5.si essent plures patroni. Vñ cū in facto certum sit,tale ius honorificū peruenisse ad ipsum d.Hier.ex successione. q. nobilis do. Odorici de Rochabruna dicti de Seregnano,ꝙ ita ꝯsiderandum est in personam.d.D. Hier.sicuti cōsiderabatur in personā ipsius do.Odorici, & licet ipse Baptista conuentus dicat, tale scānum,seu scabellum fuisse.d.D.Vigilij de Seregnano,& ꝯñr suorum hæredū, tñ ex hoc non tollit, ꝙ non fuerit d.D.Odorici,& ꝯñr ipsius do. Hiero. qui fuit & est eius successor & hæres,& ipse D.Hiero.tanq̄ dignior ꝯsiderandus & præferendus est,iuribus & decisi.quib. sup. Quibus accedat,ꝙ tale ius honorificū debetur illi,qui illud hēt nedū ab
9 alijs laicis,†sed ēt ab ipsomet administratore ecclesiæ,ut hr̄ in c.filijs.& c.quicunque.16.q.7.& per doct.in c. nobis. in fi.extra de iure patro.& in puncto ponit Pau.de Citta. in d.trac.in
10 6.parte prin.in 2.q.in fi.†Hinc est,ꝙ si talis honor denegatur seu eripitur,ꝙ pōt agi ꝯ eripientē,ut no.in c.pastoralis.de appel.& c.cū Bertoldus.de re iud.& in c. si decernimus.16.q.7. & per Abb.in c.cum aūt. de iure patr. Ad quæ faciunt no.per Abb.in c.quanto.prællег.de iud.circa fi.ubi uult, ꝙ si laicus
11 impeditur in istis iuribus honorificis, † prout ēt in iure funerandi,& sepulturæ,ꝙ pōt agi ꝯ talem impedientē, & a fortiori ꝯ eripientē tale ius,& Bal.ibi quē refert,& seq̄tur Andr. Barb. in addi.ad Abb.ferè in terminis dicit,ꝙ si quis per uiolentiam
12 repellatur a iure patro.†& sic a iure honorifico sibi debito, ꝙ dr̄ affici iniuria,pp quam pōt agi ꝯ ipsum ēt coram iudice seculari,sed nulli dubium,ꝙ corā ecclesiastico agi pōt actione iniuriarū,ut ibi dicit Philip.Dec.col.fi.& oēs ꝯcludunt,ꝙ cōmittit iniuria,& ꝙ pōt agi iniuriarū, qđ vr̄ decidere casum pñtem,ēt si hoc fuisset commissum ab ipsomet administratore ecclesiæ. ¶Ex quibus quoq; infertur, ꝙ iniuria ēt cōmittitur rei & iuri incorporali,prout de re est tex.in l.si statua.ff. de iniu. cum si.
13 †Quo fit,ut ipse d.Hier.dicatur verè iniuriatus per ammotionē dicti scamni, sicut in simili dicit tex.in d.l.statua,pp quam ammotionē bene potuit agere iniuriarū,ut est ibi tex.in terminis,prout ēt agere potuit pp tale ius honorificū sibi sublatum pp talem ammotionē,ut dicunt oēs in d.c. quanto. & ēt certū
14 est,ꝙ iniuria nedū verbo,†sed re & facto cōmittit.l. j. §. iniuriarū.l.lex Cornelia.§.si quis librū.ff. de iniu. & insti.eo.§.j.&
15 per Azo.in sum.eod.tit.†Prout ēt verū est, iniuriā nedū p̄senti,sed absenti fieri posse.ut l.item apud. §. conuitiū.ff. de iniu. & C.eo.ti.l.si quidē.Quib.bene animaduersis,apertè patet,ꝓ dicta ammotione scamni eidem. d. Hie. fuisse illatā iniuriam,
16 ꝯñr eidē iure permittente licitū fuisse agere iniuriarū,†prout egit,& qđ in d.loco & ecclesia, & in alijs vicinis & cohærentibus tale ius honorificū possit quæri per nobiles & regulanos ꝯsuetudine,& qñ est ita quæsitum,ꝙ nō possit tolli per quamcunq; personā, & casu quo scamnū, seu scabellum tolleret de loco digniori,ubi positū erat, & poneretur in loco inferiori,ꝙ cōmittatur iniuria,& possit agi iniuriarū ꝯ illum talia ꝑpetrantem,expressè deponunt magnifici & excellen.uiri producti in testes per ipsum d.Hiero.videlicet, magnificus d.Io.Cōtes de Trilaco,& magnificus d.Balthasar de Clusio, & excellens do. Io.Baptista Galasius,& d.Franc.de Sale,& notorium est, dictā

ꝯsue.extare,quæ nobilibus & regulanis dictum ius honorificū
17 ꝯcedit,†& ꝙ per ammotionē scamni cōmittitur iniuria.vnde attenta nobilitate ipsius do. Hier. dignitate uerificata insuper per priuilegia & scripturas pñtatas, attenta ēt ignobilitate dicti Baptistæ ammouentis scamnū, iustus iudex eius arbitrio taxare poterit dictā iniuriā, uel prout petitū est per d.D.Hiero. vel prout eius sano arbitrio melius uisum fuerit, ut plenè not. in l.iniuriarū ęstimatio.ff.de iniur.& per Abb.& Cano.in c.1. & fi.extra de iniu.& dāno dat.& per Ang. Aret. insti.de iniur. in §.pœna.& in §.in summa. patet itaq; iniuriā per dictū Bapt. fuisse illatā ipsi d.Hier.qui iniuriatus bene agit iniuriarū actione,& optimè eius intētionē probauit.¶Solū superest, ut discutiatur, an causæ & defensiones ad sui excusationē allegatæ per ipsum Bapt.habeant ipsum iuuare,ita ꝙ ꝯdemnari non possit: cum,ut iniuriarū ꝯdēnari possit, necesse sit, ꝙ fuerit in aliquo dolo vel culpa, aut in aliquo defectu: cum aliàs iniuria nō cōmittatur sine effectu iniuriandi,ut in l.illud.ff.de iniu. & l.qui in iure.in prin.& l.uerum. ff.de fur.& l. sed & si quacūque.§. iniuriā.& §.si magister.ff.ad leg.aqui. & l.si non ꝯuicij.C.de iniu.& in dubio nō est præsumendum,ꝙ hoc fecerit aīo iniuriandi,ut in simili no.in l.iniuriarū.§.is qui.ff.de iniu. ubi gl.not.
18 & Ang.in d.l.iniuriarū.§.si quis,de honoribus.†Prout ēt:qñ quæcunque cā ēt iniusta & bestialis vr̄ excusare a dolo.l.igitur §.& gñaliter.ff.de libe.cau.& est tex.cū glo.in l.j. in fi.ff.de abige.& gl.in l.plagij.C.ad l.flaui.de plagia.& facit ēt gl. in ca.1. §.fi.in titu.de l.Corra. & ulterius plures uidentur colligi coniecturæ,ꝙ dictus Baptista non fuerit in dolo, nec in culpa.Prima: quia ipse amouit scamnū de mandato & ordinatione rectorum dictæ ecclesiæ.Secunda:quia ante ammotionē fuit petita licentia ab hæredibus.d.Vigilij.Tertia:quia ex cā fuit amotum pro peragendis negocijs dictæ ecclesiæ. ¶Istis nō obstan.ꝯsiderando facti ueritatē,& iuris dispōnem, ꝯrium vr̄ ue-
19 rius.†Illud.n.certū est,ꝙ iniuria pręsumitur cōmissa, & facta aīo iniuriandi, nisi aliud probetur,cōis est conclusio oīum per illum tex.& glo.in d.l.si non cōuitij.& l.j.C.ad leg.Cor.de fal-
20 car.& in l.3.ff.de iniu.†Nō.n.admittitur excusatio,esto ꝙ iniurians dicat non fecisse animo iniuriandi;ut est tex.in c.1.vbi Cano.multa adducunt extra de præsum.& ratio est qñ facere vel cōmittere iniuriam est prohibitū omni iure ēt naturali,& ideo nullus excusatur eam committendo, siue sit rusticus siue masculus,siue fœmina,ut hr̄ per gl.& alios in l.venia. C.de in ius vocan.& per gl.in l.fi.§.licet.ff. de publ. & per Ang.in l. plagij.cū alijs adductis per Bar.Cępolā cōsi.21. Ego Bartholomeus.col.pen.ver. & si dicat,& ꝯsi.24.Visa accusatione.col.
21 astringimur.n.oī iure alteri iniuriā nō inferre.†Quo fit, vt qui quis iniuriā infert,dolosè p̄sumat istud facere.Cū.n. dolus in aīo ꝯsistat.§.aliæ.ubi gl.& doct.insti. de actio. ita clarè probari non pōt,sed ex ꝯiecturis,indicijs & facti qualitate colligitur dolū.C.de dol.c.fi.de renū.li.6.l.j. C.ad l. Cor.de sica.& d.c.
22 1.de p̄sump. † Ita.n. facto declaratur aīus sicut & uerbo.l.de q̄b.in fi.ff.de legib.l.Paulus.ff.rē ra.ha.l. si nō rephendēda.C. de insti. & substi. ꝯñr ꝯsiderādo actū gestū p ipsum Bapt.q.in clarā & notoriā iniuriā ipsius.d.Hiero.factus apparet,vt s̄.deductū est,nō p̄t aliud p̄sumi, nisi ꝙ dolo p ipsum factus & ge-
23 stus fuerit,deci.quib.s̄.†Nec ob.gl.& dictū Angeli in d.l.iniuriarū.§.is q mere. & §. si q̄s de honorib. q̄a loquunt,qñ actus gerit a iudice, ut tūc in dubio pp iurisdictionē p̄sumat gestus sine aīo iniuriādi, ꝙ secus est in priuato,& ita declarat Bar.Cępo.ꝯsi.71.Visa prius.col.3. uerſ. nec in dubio est p̄sumendum, ꝙ ēt probat p dictā.l.si nō ꝯuitij,cū alijs. s̄. adductis, ex q̄b.necessariò infert,ꝙ ipse Baptista nō p̄t se iuuare dicēdo, nō fecisse aīo iniuriādi,& ꝙ in dubio nō p̄sumit dolus, nā ꝯriū est verius ꝑ superius adducta,& ēt q̄a si hoc esset,oīa ferè delicta essent impunita: vt dicit Bar.Cępo. in d.cōs. 21.& 24.verſ.prę allegatis.ex quo quisq; posset se excusare dicēdo.Nō obst.alia excusatio,ꝙ hoc fecerit de mādato & ordinatione rectoris dictæ ecclesiæ,nā tale mandatū nō excusat ipsum mandatarium Baptistā facientē, ex quo tractamus de his q̄ sunt de gñe ꝓhi-
24 bitorū omni iure,ut s̄. dixi.†Consequēter ipse Baptista nō debebat obtēperare, & obtēperādo tenet & incidit in pęnam, vt no. Bar.in l.nōn solū.§. si mandato.ff.de iniur.cū alijs not.per Bal.in l.liber homo.ff.ad l.aquil.& per Ang. de malefi.in uerbo Sempronium mandatorem, versi.4.quæro, cum alijs adductis per Bar.Cępo.consi.34.35.36. & duobus sequen. & tanto

magis

magis prædicta ꝓcedunt: quoniam de iure ipsemet rector ecclesiæ nõ poterat tollere dictum scabellum, ut superius probatũ est, & ipse Baptista non excusatur errando in iure & credendo, ꝙ rector posset mandare: cum fecerit ea, quæ omni iure sunt ꝓhibita, & error iuris non excuset: ut iur. vulg. Minus ẽt iuuat dum dicit, petijsse licentiam ab hæredib. d. D. Vigilij, tũ quia istud minimè probat; tũ ẽt quia si probaret, adhuc nõ deberet habere excusationẽ, nã ipse. d. Hiero. est regulanus & aduoca-
15 tus dictæ ecclesiæ † & respectu. d. scãni ita habebat ius honorificũ, sicuti habebãt hæredes. d. D. Vigilij; nã tale ius apud plures esse põt, & qñ apud plures est, ille venit ɔsiderãdus, qui est dignior, nobilior & magis honoratus, de uno quoq; istorũ superius sigillatim dictũ est, & ɔsiderando qualitates hæredũ. d. D. Vigilij & ipsius. d. Hiero. oĩbus patet, eundẽ & digniorẽ, honorifi. ac nobiliorem esse consideratis priuilegijs & scripturis ꝓñtatis, vnde licentia ammouendi scãnum erat ab ipso petenda, nõ aut ab hæredibus. d. Vigilij; & qm̃ incõsulto eo ac inuito scãnũ fuit sublatũ, certa affectus fuit iniuria, pro qua agere põt, cũ personã & eius honorẽ ɔcernat, ut dicit Bar. & alij doc. in l. 4. §. Cato. col. pe. ff. de ver. obli. cũ alijs ibi cumu. p Mod. repe. Minus ẽt poterit se iuuare ipse Baptista, asserendo dictũ scãnum fuisse ammotũ pp necessitatẽ ecclesiæ: ut in eodẽ loco poneretur armariũ rerũ ecclesiæ ꝑdictæ, nã ɔsiderãdũ est, ꝙ pp hanc cãm ita ꝑcipitanter propria auctoritate & incõsulto ipso D. Hiero. istud fieri nõ licuit; ut superius apertissimè probatũ est, ꝑterea si ipse sustulit dictũ scãnum hac de cã, saltẽ debuit illud ponere in alio loco d. ecclesiæ digniori & eminentiori, ubi poni tunc cõmodè poterat, dico in loco ubi mõ sepultus apparet ille nobilis de familia Triultiorũ, qui tunc tẽporis ibidẽ sepultus non erat, ut indicãt inscriptiones. d. sepulchri & monu-
26 menti, iuxta no. in l. monumẽtorũ. C. de reli. & sum. fu. † Et ea quæ hñr in c. sanè, el. 2. 24. q. 2. & per Abb. in c. cũ cãm. colu. 2. versi. dico ergo. de proba. & per d. Ant. in c. 1. col. 13. de fi. instr. & licet aliqui testes producti per ipsum Baptistã dicant tpe amotionis dicti scãni dictum monumẽtum & sepulchrum ex-
27 tare, tñ falsum deponunt. † Ex quo infert, quòd cum sint falsi in uno ẽt in minimo, ꝙ in totũ reddunt falsi. c. si ad scripturas, & ibi gl. 9. dist. cũ alijs cumu. per Fely. ĩ c. licet cãm. colu. 5. de prob. & ĩ c. fraternitatis. de testi. & in c. fraternitatis, de hær. & ponit Gandin. in rub. de fals. uer. quęs. utilis. & prac. Pap. car. 31. col. 1. in prin. versi. sed quid dicendum. & Alex. consi. 29. & consi. 47. lib. 2. & ponunt Mod. in l. si ex fal. C. de trans. prętерea saltem dictum scamnum debuit poni ante scamna rusticorũ existentia in d. ecclesia, prout prius positum erat, & qualitas & dignitas ipsius. d. Hiero. exposcebat, ut ita poneret, ꝙ cũ factũ non fuerit, quinimo ipse Baptista illud posuit post scamna rusticorum, certè nulla ratione excusabili dici potest, quin istud factum non fuerit ad claram & notoriam iniuriam ipsius d. Hiero. ex quo apertissimè colligitur dolus & animus ipsius Baptistæ amouentis scamnum ad iniuriam, ex quo sequitur, ꝙ talis iniuria debet esse punibilis: tum attenta facti qualitate, & quia sumus in prohibitis omni iure; tum etiam quia nulla cadit verisimilis & iuridica excusatio ĩ personam ipsius Baptistę amouentis scamnum.

Parisius Paduæ

SVMMARIVM.

1 *Per transactionem, an uideatur remissa actio criminalis, & quãdo, & nu. 4. 8. 9. & nu. 17.*
2 *Limitata causa limitatum producit effectum.*
3 *Potest agi criminaliter, quando adhuc nulla actio fuit intẽtata.*
4 *Non obstãte pacto, & transactionibus factis ante actionem institutam potest adhuc agi criminaliter.*
5 *Reseruatio iuris operatur melius, nu. 20. 23.*
6 *Finita transactione non possunt vlterius suscitari.*
7 *Transactio potest fieri super lite futura, & quæ timetur.*
8 *Et si fuit generalis extenditur ad omnia.*
9 *Extenditur ad connexa, & accessoria.*
10 *In transactione sufficit cogitatio in genere.*
11 *Super furto potest transigi, & nu. 12. & seq.*
13 *Transigi põt super crimine ingerente pœnam sanguinis, & seq.*
14 *Reus transigens habetur pro absoluto.*
15 *Qui desistit ab actione ciuili non admittitur ad accusandum super eodem facto.*
16 *Qui dicatur destitisse, & nu. 18.*
17 *Transigens quando possit accusare.*
19 *Si transactio fit post processum inchoatum.*
20 *Reseruatio, & casus exceptuatus includit alia.*
21 *Pro errore calculi non competit criminalis, sed ciuilis.*
22 *Errans non dicitur in dolo, & delicto.*
23 *Vna actione electa excluditur alia.*
24 *Impeditur cumulatio, quando absolutoria & c.*
25 *Desistens non potest vlterius agere criminaliter.*
26 *Geminatio operatur*
27 *Quo casu procedat l. i. C. quando ciui. act.*

CONSILIVM CL.

Considerata Facti narratione vĩ prima facie dicendum, ꝙ d. Alber. & d. Georg. filij, & hæredes q. magnifici. d. Georg. puchimer olim capitan. j castri Iuni possint criminaliter agere de furto, prout agunt ɔ̃ ser Gasparinum Granellum, nam licet inter ipsos ex una & dictum Gasparinum ex altera redditis rationibus per eundem de administratis, & exactis per eum fuerit facta transactio: tñ non apparet instrõ transactionis. d. Gaspa. fuisse remissam aliquam actionem criminalem, qua tenebatur ipsis d. Alb. &
1 Georg. † Et consequenter per eam non vĩ fuisse sublata actio criminalis cõpetens ipsis, ut hr̃ in l. age. & in l. si de certa. & l. sub prætextu. la. 2. C. de trans. & in l. si ita quis. ff. de ver. ob. cũ seq. ibidem alle. per Bar. & alios volentes, ꝙ nunquam transactio extẽditur ad ea, quæ non fuerãt petita seu prosequuta aut cogitata, ut ẽt not. Can. maximè Imol. & Pano. in c. 1. de transa.
2 † Et cõprobantur ex illa trita regula, quæ habet, ꝙ limitata cã limitatum producit effectum. l. in agris. ff. de acquir. re. do. l. milites agrũ. ff. de re mil. Præterea per ipsos. d. Albe. & Georg. non apparet fuisse intentatam aliquam actionẽ nec ciuilem,
3 nec criminalem ɔ̃ ipsum ser Gaspar. † & ɔñr cum nulla actio ciuilis sit intentata, nec pendeat, non vĩ esse prohibitum agere criminaliter actione furti, prout agunt, ut est tex. in l. 1. & ibi scrib. oẽs. C. quan. ciuil. ac. & no. per Bar. & alios in l. interdũ.
4 ff. de publ. iud. & in l. 2. §. fi. de sepul. uiol. † Præterea transactio, & pactũ non operant; ut non possit agi criminaliter, & qñ fit pactũ aut transactio ante accusationem institutam non valet, & ipsemet, qui remisit per pactum, vel transactionem, poterit accusare, ne delicta remaneant impunita; ut hr̃ in l. 2. §. si his. ubi Bar. & alij. ff. de sepul. uiol. not. gl. in verbo, non liceat, & ibi doc. in l. iurisgentium. §. si paciscar. ff. de pact. & glo. fi. & ibi Bal. & Sal. in l. accusationẽ. C. qui accus. non pos. & ponit Bart. in l. si maritus. §. si negauerit. col. 2. ff. ad l. Iul. de adult. & gl. in verbo, licet, & ibi Bar. Cy. & Rayn. in l. trãsigere. C. de trans. ubi Ale. col. 2. dicit, hanc esse communem opinionem, quando pactũ, & transactio fiunt ante accusationem institutam, & quia in casu præsenti ita vĩ facta, cõcludẽdum vĩ, ipsosmet do. Albertum & Georgium paciscẽtes & transigentes posse criminaliter agere & accusare dictũ Gasparinũ nõ obstante dicta trãsactio-
5 ne. † Eo potissimè: quia in trãsactione reseruarũt sibi ius agendi, si in ea erratũ fuisset, q̃ reseruatio habuit ɔseruare ius ipsorũ; ut latè p Bar. & alios in l. nõ solũ. §. morte. ff. de ope. no. nun. & per Cano. in c. cũ. M. Ferrariẽsis. de ɔsti. & in c. solicitudinẽ. de appel. ¶ Istis tñ nõ obstan. rectè seriẽ veritatis considerando ɔ̃rium vĩ verius, ꝙ stante dicta trãsactione ipsi do. Albertus & do. Georgius nõ possint agere criminaliter ɔ̃ ipsum ser Gasparinũ, ad ita dicẽdũ moueor; qm̃ ipsi coegerunt dictũ ser Gasparinũ, quẽ detinebant in Castro ad reddendũ rõnem de administratis, gestis, & exactis per ipsum tpe, quo viuebat eorũ pater & reddita rõne & factis cõputis & calculationib. inter eos ipse ser Gasparinus remansit eorũ debitor in rainensib. 2428. & sol. 7. & demum trãsigẽdo, ex quo in dicta calculatione & redditiõe rõnis poterat esse error ex cã: qa ipse ser Gasparinus ꝑtractauit bona, & exegit introitus & debitores dicti castri, & qa ẽt soluit aliquas pecunias, de quib. ipsi. d. Alber. & Georgius tanq̃ absentes & inexperti poterãt habere iustã ignorãtiã. & ẽt qa poterat error interuenire nedũ in dictis rebus, sed ẽt in alijs ptinentib. ad iurisdictionẽ & ad bona dicti castri; tũ etiã qa rõnes poterãt esse ĩ aliquib. duplicatæ & in aliquib. omissæ, ppea ambæ partes voluerunt, ꝙ ĩ. bienniũ tũc futurũ si reperiretur aliquis error, ꝙ vicissim & reciprocè deberet emendari & corrigi & refici, ita ꝙ pp dictum errorẽ nulla dictarum partiũ remaneret ĩ dãno, & vlterius alia dũ ipse Gasparinus eẽt in d. Castro facta dicta compositione & transactione inde non potuit exire, nisi præstitisset fideiussores de soluendis dictis rainensib. 2428

2428.& solu.7. & vlterius coactus fuit dare fideiussores ꝓ palijs rainensibus quingentis casu, quo fuisset factus error in dictis computis & calculationibus & rõnibus redditis si per errorem ipse Gasparinus reperiretur debitor in dicta summa rainensium. 500. & si reperiretur debitor in vlteriori summa, uoluerunt ipsum obligari ad solutionẽ ipsius, qua translatione facta Gasparinus ipse satisfecit & soluit integram summam in qua se debitorẽ ↄstituit, quib. consideratis apertè patet, partes ipsas voluisse in totum recedere ab omni ↄtrouersia, tam ciuili quàm criminali, quæ inter eas poterat existere uirtute dictæ
6 administrationis & causarũ prædictarum.†Per quã trãsactionem recessum fuit ab omni lite tunc p̄sente seu futura, quę ꝑ transactionẽ ipsam fuit finita & sopita, & ideo vlterius etiã de nouo intẽtari & reuiuisci nõ põt.l.causas.l. fratris.C.de trãsa. c.1.de litis ↄtesta.lib.6.cũ alijs vulgaribus; cum.n. voluntariè dicta transactio facta appareat, seruanda est l. 1.ff. de pactis.l. nõ minorem.C.de transact.cũ alijs not.in l.sicut.C. de actio.
7 empt.& uẽdi.†Licet enim nõ fuisset quæstio mota, & ↄtrouersia in iudicium deducta; tñ quia erat timor litis futuræ quò ad transactionem fiẽdam & ualidam idẽ operatur ipse timor litis futuræ, ꝙ operatur ipsa lis, cum nedũ sup lite mota sed ẽt super mouenda trãsactio potest fieri, ut notat.in d.l. causas.& in l.2.C.de transa.& in l.3. ff.eod. tit. & ponit Alex.consi.42. Super premissa.col. antepe.in 1.lib. Quæ transactio ↄsideratis verbis ipsius est valde generalis sup omnibus gestis exactis & solutis ꝑ ipsum Gasparinũ quomodocunque & qualitercũque de quib. omnibus, quæ mõ petuntur, fuit cogitatũ ꝑ ipsos tran
8 sigentes.†Quo fit, ut ad omnia debeat extendi, & sic ad ea, quę mõ criminaliter petunť, ut est tex.& ibi Bar. & alij in l.cũ aquiliana.ff.de transf.& est gl.& ibi not.doct. in l. de his.ff.eod.tit. & ponit Bart.in l. Aurelio.§.Caio.ff.de libe.leg.& Ale.cõsi.11. Viso.col.4.li.2.ubi dicit hoc probari ꝑ text. expressum in l.sub prætextu.C.de transa.& ibi scrib.om. hoc firmant, allegantes ad id alias decisiones, & ponit Bar. in l.fi.§. idẽ quæsiuit.ff. de
9 condi.indeb.†Quod confirmatur: quoniam transactio extẽditur ad connexa & accessoria, ut probať in l. si de certa.& l.age. & l.sub p̄textu.C.de transa.& Pau. & Ale.in l. 2. in prin. ꝑ illũ tex.ff.si quis caut.dicunt, ꝙ trãsactio facta super sorte etiã operatur super pęna, de quo plenè per Fely.in c.super literis.colu.
10 13.extra de rescri.†Et etiam quia sufficit cogitatio in genere.l. qui iure militari.ff.de test.mil. per Bar.in l.fi.C.in quibus cau. resti.in integ.non est necessaria, & in d.l.sub prætextu.ubi diffusè Moder. Nec obstat, si dicatur, quòd sup crimine furti, quod mõ intentatur, non potuit fieri transactio: cum sit crimẽ priuatum, & nõ ingerat pęnam mortis; ut not.doct.maximè Bart. per illum tex.in l.trãsigere. C. de transa.col.4. versi.quæro q̃d
11 in priuatis criminibus.†Nam aduertendum est, quòd super furto non põt transigi, ut hr̃ in l.athletas.§. fin.& l.seq.& seq. & ibi gl.Bal.& alij not.ff.de his qui no. infa. qui tex.loquitur ꝓpriè in furto, & gl.& doct.illum intelligunt ꝓcedere in transactione, quæ super furto fieri põt, & licet tex.ille iuncta gl.dicat, talem transactionem inducere infamiam & confessionem delicti; tñ quòd licitè omni respectu possit super furto transigi ex parte vtriusque, dico probari in d.l.transigere.iuncto statuto municipali, qđ pro furto imponit pęnã mortis & sanguinis, vnde considerata pœna, quæ per statutum imponitur, sup crimine furti & iuncta dispositione dictæ.l. trãsigere. & eius ratione, licet crimen sit priuatum: tñ super eo permissa est transa
12 ctio.†Et licitè potest fieri ex utraq; parte, ex quo debet attẽdi qualitas pœnę & nõ titulus criminis, ita Cyn. in 3.q. & Albe. de Rosa.& Io.Fab. & Saly. col. 12. & Pau.de Ca. col.2.in d.l. transigere.& Ias.ibi expressè hoc ponit col.2. uersi.item attende, qui adducit Ant.de But.in c.1.de colu.deteg.& hoc idẽ ibi ponit Io.de Ana.col.11.vers.nũquid sit licitũ.& sic patet, ꝙ ↄsiderato statuto super crimine furti, põt licitè transigi, & cũ transactio ipsa sit permissa, ex ea sequunť effectus, q̃ resultãt ex transactione licita & permissa super crimine, super quo põt trãsigi q̃ñ ex eo uenit imponẽda pęna sanguinis p. d. l. trãsigere.cum
13 simi.†qui effectus not. per Ale. Ias. & alios scrib. ibi post Pau. de Ca.& alios antiquos, inter quos ille propriè ꝑtinẽs ad casũ nr̃um est, ꝙ q̃ñ fit transactio super crimine ingerente pęnam sanguinis ante accusationem institutam; vt est in casu præsenti talis transigens non põt reum amplius accusare, ita Alex.in d. l.transigere.colu.1.versi. & similiter proderit post Bal.ibi.col. 3.versi.oppono tertiò.& Mod. oẽs sequũť, & maximè Ias.colu. 1.& 2.versi.3.quia, adducentes tex.in l. qui destitit. ff. ad turpil.& alias decisio.& Pau. de Ca. ibi col.antepen. versi.in tex.
14 ibi transigere.†idem firmat etiam in casu fortiori, & col.pen. vers.secundus articulus.& ver.3.& ult.ubi vult, quòd q̃ñ transactio est licita, & accusator est ille, in quem fuit ↄmissum crimen, ꝙ reus transigens hr̃ pro absoluto, ita quòd trãsigens nõ põt amplius accusare, & Alex. in d.l. trãsigere.col.3. ver.in gl. magna.idem firmat.& col.4.q̃ñ fit añ accusationem super cri-
15 mine permisso, †quæ ↄprobari p̄nt per.l.qui destitit.& ibi glo. no.& Bar.ff.ad Tur.ubi Bar.vult, ꝙ ille, qui destitit ab actione ciuili, nõ admittiť ad accusandũ criminaliter super eodem facto, ꝙ ẽt tenet Alex.ĩ additio. ad Bar.in d.l. accusationẽ.C. qui accu.ꝙ ꝓpriè verificať in casu p̄nti; cũ isti.d. Albe. & Georgius destiterint ab actione ciuili mediante transactione ꝑmissa, ↄtr nõ admitti debẽt ad accusandũ criminaliter sup eodẽ delicto.
16 †Et ille dr̃ destitisse, qui cũ aduersario se composuit.l.ab accusatione.ff.ad turpil. & gl.ibi intelligit, ꝙ q̃ñ istud fit trãsigẽdo, & Bar.ibi & in §.1.dicit, hoc fieri ꝑ actũ ↄtriũ accusationi, ut in l.destitisse.eod. tit. & ꝙ isti apertè destiterint ꝓbatur ex dictis Bar.in l.1.§.si quis aũt.ff.ad turpil. in casib.enim ingerẽtib.pœnã sanguinis licita est trãsactio ex vtraque parte ẽt ante accusationẽ, & hoc mõ ꝓcedãt superius dicta, secus si fieret in casib.
17 ꝓhibitis: †tunc.n. nõ ꝓhiberet transigens accusare, & in istis terminis ꝓcedit gl. in d.§. si paciscar. cũ alijs superius in ↄtriũ allegatis, & ita pũctualiter declarat Pau. d.§. si paciscar. in distin.quã ibi ponit, & est gl.in d.l.accusationẽ.C.qui accu.non pos.& ibi Bal. col.2.& Saly. col.fin.& bene faciunt not.in l.quis.& ibi gl.& Saly. C. ad turpil.& ẽt quæ ponũtur ꝑ Bar.in l.
18 quęsitũ.ff.ad turpil.†Quæ ẽt comprobari possunt ex his, quę dicit Azo in summa.C.ad Turpil.col.2.versi.sed & qui transigit, ubi vult, quòd qui transigit cum aduersario, dr̃ destitisse, d.l.ab accusatione. & respectu rei transigentis nõ distinguit, super quo crimine fiat transactio; quia reo semp licet transigi.
19 † Quæ tanto magis procederent, q̃ñ talis transactio fuisset facta post processum inchoatum. Quo casu transigens nõ posset amplius accusare, per dictã.l. qui destitit. & l.mulier.§.fin. ff.ad turpill.& l.q̃uis.in fi.C.eod.& l.1.C.de gene.aboli.& per Bal.in d.l. si maritus.§. si negauerit, in quæstio.fi. cũ alijs not per Bar.in d.l. trãsigere. col.4. versi.mihi vr̃.& versi. prædicta vera, & versi.procedo vlterius, q̃ñ aũt fit ẽt ante accusationem sup crimine permisso, ut est casus præsens attento statuto, talis transigens vlterius accusare non poterit, decis. quibus sup q̃ rursus apertissimè suadenť ↄsiderata reseruatione ꝑ ipsas partes trãsigẽtes exceptuata in dicta gñali trãsactione, quã uoluerũt habere locũ & ꝓcedere in omnibus alijs casibus, excepto casu reseruato, quæ reseruatio solùm excludit casum reseruatũ
20 ut non comprehendatur in dicta trãsactione: †alios enim omnes admittit, ut notat Bar.& alij in d.§.morte. & Cano. in d.c. cum.M. & d. c.solicitudinem.sicut dicimus de casu exceptuato, qui solus excluditur, & omnia alia admittit, ut habetur in l. nam quod liquidæ.§.fi.ff. de pen. leg. & in l.in his.ff.de legib. vnius enim exclusio est aliorũ inclusio. c. nonne.de pręsump. l.maritus.C.de procu.l.cum prætor.in prin.ff.de iud. vnde cũ partes ipsę transigentes voluerunt dictam transactionem procedere generaliter & omni casu, & quòd perpetuò deberet seruari, nisi reperitur aliquis error, manifestissimè colligitur, ꝙ in omnibus alijs debet esse firma & ualida, nisi in casu erroris reseruato & exceptuato, ex quo infertur, quòd virtute dictæ reseruationis, & etiam attenta dispositione iuris, si ipse domi. Albert.& Georgius prætendunt fuisse & esse errorem in aliquo capite dictæ transactionis rationis redditæ & calculationis, ut puta quia fuit aliquid omissum seu duplicatum, bene licitũ est eis illud ostendere, & ciuiliter agere, non autem criminaliter prout agunt; ciuilis enim competit actio pro dicto errore non criminalis, ut probatur in l.vnica.potissimè in fi.C.de erro.cal
21 cul.& C.ubi de ratio. agi opor. per totũ.†Quæ uia ciuilis per ipsos electa debet eis patere, & eam debẽt prosequi.l. si mulier in fin.ff.quod metus cau.nõ enim patitur æquitas, ꝙ quis prosequať causam criminis, & instet conuentionem impleri, repellitur enim tanquam ↄtrius: ut dicit tex.in l.1.C.de fur.& ad casum præsentem satis accomodať, nã cum partes ipsę exceptuauerint & reseruauerint casũ erroris, certè exclusei ũt oẽm dolũ
22 & fraudem: †qui.n.errat, non consentit.l. si per errorem.ff.de iurisdi.

iurisd.omn.iud.& delicta, ut est furtum, non pñt cõmitti sine dolo & ꝯsensu.l.j.l.qui iniuriæ.ff.de fur.l.j.ff.ad leg.Corn. de sicar.l.si non ꝯuicij.C.de iniur.cum sim. vnde cum sibi reseruauerint ius agendi pp errorem, non pñt agere pp dolum, ꝓut mõ agunt, & ideo actio ciuilis eis reseruata competit nõ verò criminalis, a qua destiterunt transigendo ut s.& ad illam casu, quo competijsset, amplius reddire non pñt: cum transactio fuerit facta super casu permisso, vt superius de singulis si
23 gillatim dictum est. † Et coadiuuant, nam per talem reseruationem elegerunt uiam & actionem ciuilem, qua electa dormire debet criminalis: cũ.n.ad idẽ plures alicui competunt actiones, una electa alia dormit.l.quod in hæredem.§.eligere.ff.de trib.l.nemo.§.quoties.ff.de reg.iur.no. Bar. & alij per illum tex.in l.interdum.ff.de publ.iud.& in l.2.§.hoc edicto. ff.ui bon.rapt.& in l.1.C.quá.ciuil.actio.in 2.oppo.vbi uult, ꝙ pendente ciuili non põt intentari criminalis, qñ ex eadẽ cã actiones cõpetunt, & idem actor experit ꝯ eundẽ reũ; ut no.in l.3.C.de ordi.iudi.& in l.quod senatus.& l.seq.§.1.ff.de iniu. & ponit Sal.in d.l.1.in 5.oppo.& in 7.oppo.& in opp.10. in
24 distin.sua.† Vbi ẽt tractat, an possint cumulari, & pp quid impediat cumulatio dictarũ actionum, & an absolutoria lata in ciuili ꝑiudicet in criminali, ꝯcludens, ꝙ sic, qñ super facto ꝓfert, qđ remissiuè sentit Bar.in d.l.1.& diffusius in l.2.§.1.ff. vi bono.rapto.de quo per Dy.& alios in reg.nullus plurib. de reg.iur.lib.6.& per doct.in l.edita. C.de edẽ. & in l.naturaliter.§.nihil cõe.ff.de acq.pos.& per Cano.in c.2.& 3. extra de libel.obl.& ꝓñr cũ d.D.Alber.& Georgius per dictã trãsactionẽ & reseruationem elegerint actionem ciuilẽ, quę hucusque non est finita, sed pendet, ea pendente criminalem intentare
25 nõ pñt.† Prout a criminali sunt penitus exclusi ẽt posito ꝙ ciuilis electa fuisset finita, pp eorũ desistentiã a criminali a qua destiterunt transigendo sup crimine & delicto, sup quo ex dispositione iuris, iuncto statuto & lege municipali, omni respectu licita & ꝑmissa fuit transactio oĩ tpe, vt s.probatũ est, quibus omnib.ꝯsideratis resultat aperta & uera ꝯclusio, ipsos D. Albertum & Georgiũ nõ posse agere criminaliter de furto ꝯ ipsum ser Gasparinũ, si aũt ꝑtendũt aliquẽ errorẽ fuisse cõmissum, illũ ciuiliter ꝓsequi pñt, ꝓut elegerunt & reseruarunt. Non obst.adducta superius in ꝯriũ, ꝙ dicta trãsactio fuit limitata, & nõ debet capere cãm criminalem, nã, ut superius ꝓbatum est, dicta trãsactio fuit & est gñalissima, & ex uerbis in ea ꝯtentis cõprehendit oẽm cãm & ciuilem & crimi. ꝓcedẽtem ex eodẽ facto, ꝓut est pñs, quæ est annexa, & đ ea absq; aliquo dubio fuit saltem in gñe bene cogitatũ, ut s.in iure ꝓbatũ est.
26 † Et coadiuuat ex geminatione & reiteratione dictæ trãsactionis, q̃ post se habet instrm̃ fideiussionis ꝯtinens idẽ, & instrm̃ solutionis, quæ geminatio oñdit enixã volũtatẽ.l.balista. cum
27 uulg.ad Treb.& ampliat istũ, ut ibidẽ not.† Nõ obst. ꝑm, de l.1.C.quan.ciuil.act.crim.nã cessat, qñ ciuilis est electa & pẽdet, ut s.deductũ est, item qñ crimina. fuit sublata mediante transactione & desistentia. Non obst.tertium, nam in priuatis delictis, in quib.uenit imponenda pęna sanguinis & mortis, ꝓut est in furto stãte statuto municipali, ꝑmissa est trãsactio utrinq; & omni tpe ẽt ante accusationẽ, ex quo ꝑ eã inducta fuit desistẽtia, quæ penitus excludit trãsigentẽ in casu ꝑmisso & desistentẽ, ut ulterius criminaliter ꝯ eundem reũ agere non possit: ut plenissimè de vno quoque superius dictũ est. Nõ obstat vltimũ de reseruatione, nã retorquetur in ꝯriũ & fortiter stringit ꝯ dictos D. Alber.& Georgium, ut ꝯ ipsum ser Gasparinum nõ possint criminaliter agere, prout agunt, rõnib. iurib. & decisi.sup.adductis. Paris.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Indicium probandum est per duos testes.*
2 *Vnus testis de visu directò deponens de maleficio sufficiens est ad torturam.*
3 *Quod verum, quando talis testis est integer, & omni exceptione maior.*
4 *Mandatarius in delictis puniri debet, nec excusatur propter mandatum. & nu.7.*
Depositio mandatarij non facit indicium ad torturam contra & aduersus mandantem.
6 *Fallit in aßaßino.*
7 *Mandatarius non est idoneus testis contra mandantem.*
8 *Particeps & socius criminis nõ est idoneus testis, & nu.9.*
9 *Interrogari non debet de alijs regulariter socius criminis. & nume.8.*
10 *Et depositio socij criminis sola non facit indicium ad torturã, & nu.11.& 12.*
13 *Bona fama & uita inquisiti purgat indicia, & in sui fauorem multa operatur.*
14 *Arbitrarium iudicis est, an delicta sufficiant ad torturã, tamẽ tale arbitrium debet esse regulatum & non absolutum.*
15 *Antequam perueniatur ad torturam, necessariò multa præcedere debent.*
16 *Socius criminis in tortura nominans aliquem non operatur, quòd nominatus ex hoc solo sit torquendus.*
17 *Testis vilis sine indicijs non debet torqueri, & si istud fit, eius dispositio contra alios non probat.*
18 *Suspicio de falso quando habeatur pro veritate.*
19 *Exemplum non facit fidem.*
Scribens allegationes iuris falsò quando puniatur, & per totum consi.
20 *Iudex non tenetur sequi allegationes iuris.*
21 *Falsum quid sit, & nu.25.*
22 *Falsitas potest committi etiam in scriptura priuata.*
23 *Debet esse nociua falsitas, vt puniri posset aduersus mandantem seu falsificantem, & seq. & nu.28.29.30.*
24 *Falsum strictè sumptum, vt puniatur leg.Corne.contineri debet in aliquo capite dictæ l.*
25 *Mutare quid sit.*
Scribens falsò scripturam non auctenticam, nec sigillatã, qua pœna sit afficiendus, & seq.
26 *Falsò scribẽs priuilegiũ regis quando & qua pœna puniatur.*
27 *Abradens priuilegium regis quando & qua pœna puniatur.*
28 *Falsitas requirit dolum.*
29 *Quælibet causa excusat a falso.*
Fabricans falsam scripturam, licet ea non vtatur, & licet non sit nociua, tamen puniri debet, nõ pœna leg.Corne.sed alia arbitraria, nu.29.& 30,
30 *Scribens falsò priuatam scripturam testamenti, et dictans seu mandans non punitur l.Cor.sed alia pœna.*
31 *Qui non vtitur scriptura falsa non punitur.*
32 *Obripiens iudici contra veritatem, quando teneatur pœna falsi. & seq.*
Intellectus plures dantur ad leg.si quis obrepserit, & Bar.ibi. ff.de fals.& seq.
33 *Dicta l.obrepserit, procedit quando quis præsentauit aliquid obreptitiè, & obtinuit, non autem in scribente seu dictante falsas allegationes.*
34 *Nec procedit quando agitur ciuiliter.*
35 *Sed procedit in obreptione probatoria, non in ea quæ narratoria est, quoniam ista pertinent ad l.rhemiam.*
36 *Allegans dicta, & apostillas alicuius doctoris falsò, quando teneatur pœna falsi, & sequenti.*
37 *Quando in scriptura continentur veræ allegationes, & apponitur falsò nomen auctoris non veri, an cõmittatur falsum, & quo casu, & per quem, nu.39.*
38 *Allegans falsas ll.an committat falsum, & qua pęna puniaẽ.*
39 *In quibus casibus procedat doctrina Bar.in l.fi.ff.de falsis.*

CONSILIVM CLI.

1 **Paucis** Agam circa pñtem consultationem in qua cõsiderandum est, † ꝙ regulariter quodlibet indicium probandum est per duos testes: ut hr̃ per gl.in l.fi.C.fami.ercis.ubi Bar.& doct.& per Bar.& alios scriben.in l.fi.col. ulti.ff.de quęst.& in l.admonendi.colum.11.ff.de iu.iur.ponit Inno.in c.sicut, extra de simo.cum alijs adductis per Ang. in trac.malefi.in uer.fama publica.car.2. uersi.quæro, qualiter probetur indicium, & per Alex.in cons.18.Viso processu, col.ult.in 1.lib.& per Bartho.Cæpol.consi.40.Lucius, car.3.
2 col.ultima.& per Sal.in l.fin.C.de quæsti.† Tñ qñ est unus testis, qui deponit directò de ipso maleficio, sufficiens est ad torturam, ut not.gl.in l.quisquis. C.ad l.Iul.maiest. & in l.maritus, vbi ẽt Bar.ff.de quæst.& ponit Bar.& Bal.in d.l.fi. C.fam. erc.& in l.in bonæ fidei.C.de iu.iu. & in l.admonendi.eo.tit. ff.quo

ff.quo ꝯsiderato vr̃ dicendum,ꝙ ipse Hierony.Caleita,qui inquirit̃ de falsitate, possit ad eruendam veritatẽ torqueri; quũ ꝯ̃ ipsum sit examinatus Martinus malpaga, q̃ deponere vr̃ de ipso maleficio,& falsitate;qm̃ asserit,se scripsisse illas allegationes,quæ prætẽdunt̃ falsæ dictante,& mandante ipso Hierony. Caleita, & ꝯn̄r eius depositio directò est super ipso maleficio, & nõ super indicio remoto, quo casu dictũ vnius vr̃ sufficere ad torturã, decisionib.& iuribus.s̃.adductis, & p Phil. Cor.in ꝯsi.suo.260. Visa inquisitione.col.pe.ver. nec ob.in 3.lib. vbi vult, ꝙ testis vnus deponẽs directò super delicto facit indiciũ sufficiens ad torturã, licet aliàs indicia remota debeãt ꝓbari p duos testes,ut.s̃.allegatũ est,& esto ꝙ testis vnius sit dictũ.l.iurisiurandi.C. de testi.c. tam literis c.licet ex quadam, extra de testib. ¶Hoc tñ nõ obstante in casu præsenti necessariò ꝯcludẽdũ est ꝯ̃riũ, nam ex pluribus depositio dicti Martini nõ sufficit,ut dicto Hieronymo tortura adhiberi possit: si.n.cõsideramus eius depositionem ut vnius testis, licet directò videat̃ deponere sup ipso delicto: tñ cũ nõ sit integer, nec idoneus, nec testis omni exceptione maior, eius depositio modo aliquo nõ
3 sufficit ad torturam.†Tũc.n.dictum vnius testis directò deponentis super ipso maleficio sufficit ad torturã,qñ talis testis est integer,idoneus,& omni exceptione maior,aliàs secus, ita Barto.& scriben.p illum tex.in l.1.§.idem Cornelio.in prin.& ibi Ale.in addi.ff.de quæstio.& idem Bar.eo.ti.in d.l.maritus.ĩ 2. oppo.& in l.fi.eo.ti.& ĩ d.l.admonẽdi,ubi Bal.& reliqui scrib. & per Bal.& Saly.per illum tex.in l.fi.C.de proba.adducentes, l.optimã.C.de ꝯ̃hen.& cõm.stip.& ponit Bal.in l.cũctos pop. col.6.C.de sum.tri.& fid.catho.& Ang.in l.fi.C.de quæstio.& Bal.in l.milites.eo.ti.cum alijs adductis per Mod.post alios in tract.de indi.& tortu.col.2. Quòd aũt dictus Martinus nõ sit integer, nec idoneus, nec omni excep.maior, satis apertè ꝯstat ex his, quę per ipsum Hieronymum ꝯ̃ eũdem, & eius personã sunt opposita,& probata, quæ reddunt ipsum nedum nõ integrum, & nõ omni exceptione maiorem,sed talem, cuius dicto
4 nulla est fides danda. † Prout ẽt eius depositio in totũ ruit: eo qm̃ asserit se scripsisse dictas allegationes mãdante,& iubente, & dictante dicto Hieronymo,quo fit;ut si falsę erant,esto ꝙ ut mandatarius scripserit,tñ pęnam nõ euadit;cum mandatarius in delictis puniri debeat c.1.extra de offi.delega.l.non solùm. §.si mãdato.ff.de iniurijs l.si id quod.ff. de iurisdictione oĩum iudicum. Vnde cũ ipse Martinus fateatur se scripsisse dictas allegationes tanq̃ mandatarius dicti Hieronymi,& ꝯn̄r dicat de liquisse exequendo & acceptando mandatum,eius depositio ꝯ̃ mandantem nõ facit indicium ad torturam, ita Bal.consi.suo.
5 429. An mandatarius criminis. in 3.libro, † ubi vult, quòd si mandatarius acceptauit mandatum, & postmodum deponit ꝯ̃ mandantem,eius depositio sufficit ad instructionem, nõ aũt ad probationem,nec ad torturam,ex quo deponit tanquam socius criminis, cuius depositio nõ sufficit ad torturã: ut statim plenè dicetur,& quòd depositio mandatarij non sufficiat ꝯ̃ mãdantem ad torturam,qñ acceptauit mãdatum, ponit Bertach. allegans dictum consi. Bal. in repertorio suo in uerbo mãdata.
6 criminis,† vbi dicit hoc nõ procedere in assassino,cuius depositio facit indicium ad torturam ꝯ̃ mãdantem, esto quòd assassinus mandatarius acceptauerit mandatum,per l.non ideo.C. de accusa. vnde in reliquis delictis cõclusio uera erit in ꝯ̃rium vt depositio mandatarij acceptantis mandatum non sufficiat ad torturam ꝯ̃ mandantem,& refert & sequitur Moder. Bon.ĩ l.1.§.diuus Antoninus.colu.2.uer.an autem mandatarius.nu. 9.ff.de quæst.ubi in contrarium postmodum adducit ꝯsilium Alex.88.Qm̃ omne.col.pen.in quinto lib.qđ ꝯsilium non tollit p̃cedẽtem ꝯclu. quia in illo casu erant plures mandatarij & alia ꝯcurrebant,quæ cessant in p̄nti casu,& quòd mandatarius nõ sit idoneus testis,tenet expressè D.Phil.Cor.in ꝯs.suo 172.
7 Visa copia.colu.2.in fi. & col.3. in prin.in 3.lib. † vbi vult, ꝙ mandatarius in delictis nõ excusatur l. liber homo.ff.ad l.aq. & esto ꝙ excusaretur, tñ non est idoneus testis ad probandum mandatum; quia versatur ipsius interesse, & sic deponit de re ꝓpria, ꝙ non licet l. omnibus.C. de testi.l. nullus. ff.eo.ti. & idem tenet ipse Phi.Cor.d.consi.241.in 4.lib.circa princ.maximè qñ cum eorum dictis non concurrunt alia indicia;ut est in casu præsenti, & in terminis est decis. Ludo. Rom.& Ang. in l.& si certus.ff.ad sil.vbi volunt,quòd depositio mandatarij non est sufficiens ad torturam, prout etiã depositio.d. Martini indiciũ prædictum facere nõ p̃ot, ex quo asserit se scripsisse dictas alleg.tanq̃ mãdatarius,ꝯn̄r fuisse participẽ criminis & delicti,& debere in ꝯsequẽtiã puniri casu,quo delictũ esset punibile; ut sup.dictũ est, ex quib.necessariò infert̃,ꝙ quũ se participem & sociũ criminis dicat, ꝙ eius depositioni standũ non
8 erit. † Regulariter enim ꝯfessus de se nõ debet interrogari de socijs l.fi. ubi doc.C. de accu.l. repe.§.1. ubi Bar. & alij. ff.de quæst.l.qm̃ liberi.C.de testi.c. veniẽs,el.1.de testi.c.1.de ꝯfes. cũ alijs cumu. in dictis locis,& p Mod.in d. trac.de indicijs &
9 tortur.col.9.& 10.versi.addẽdo ad supradicta.† Et licet sint aliqui casus spãles, ĩ quibus socius criminis põt interrogari de alijs,q̃ enumerant̃ in d.l.fi.& ĩ alijs locis.s̃.adductis, ĩter quos Ang.in d.l.& si certus,enumerat participẽ criminis posse iterrogari de mãdante qđ vr̃ verificari posse in casu p̄nti: tñ esto,ꝙ casus præsens esset de exceptuatis, ĩ quibus interrogari posset, nihilominus talis interrogatus de socijs & ꝯfessus nõ facit indiciũ sufficiens ad torturã ,si ꝯ̃ illum, ꝯ̃ quem interrogatur, non sunt aliæ præsumptiones & ĩdicia,ita Saly.in d.l.fi.C. de accu.
10 †quem refert & sequitur Alex.in consi.suo.90.Viso themate. in 3.li. col. 3. versi. quinimmo secundũ Saly.ubi adducit alias decis.& clarius hoc tenet Ang. & Lud.in d.l.& si certus. ĩ fi.ff. ad sil.& D.Phi.ꝯsi.suo. 58.Dicit̃ mihi.in 1.lib. col.pe. & fi.vbi vult, quòd licet socius possit interrogari in casibus exceptuatis & deponat de alio socio, talis depositio nõ facit indicium ple-
11 num ad torturã, † adducit ibi plures ad id decis. & idem vult consi.172.in 3.lib.col.2. & 3.in prin. & consi.241. in prin.in 4.lib.hoc idem vult Aug.de Arim. post Ang.in trac. de male.ĩ ver. fama publica. col.7. versi. quæro an participes criminis. vbi adducendo Guid.de Suza.in tract. malefi. & Gandi. dicit, ꝙ nominatus a consocio criminis etiam si esset malę conditionis & famæ, propter talem nominationem nõ debet torqueri.
12 †Et idem sequitur Mod. Bon. in l.1.§. diuus Anto. col.2.ver. & in materia ista scias.ff. de quæst. ubi adducit consi. Alexan. & Imol.in c.1. de confes.& clarius ac diffusius voluit hoc idẽ in singulari suo.209.incipit, socius criminis. ubi adducit etiã alias decis.& clarius hoc idem voluit Brun.in d. trac. de indi. & tortu.col.10.& seq.versi.ad secũdum.ubi ꝯcludit, tũc sociũ criminis in casibus exceptuatis,in quib.põt interrogari,facere indicium ad torturam ꝯ̃ socium nominatum,qñ ꝯ̃ illum ꝯcurrerent aliæ præsumptiones & indicia, aliàs secus. ex quib. patet. ꝙ siue ꝯsideremus dictum ipsius Martini tanq̃ testis, siue tanquàm mandatarij, siue tanq̃ socij & participis criminis, ẽt in casibus exceptuatis,ꝙ sua depositio ꝯ̃ ipsum Hiero. non facit modo aliquo indicium sufficiens ad torturam,¶Nec dicat̃, ꝙ alia indicia vrgent cõtra ipsum Hiero.ex quo in allega.scriptis per d.Martinum sunt aliquæ apostillæ, & verum consiliũ. D. Frã. de Cur.erat penes ipsum Hiero. nam hęc duo obiecta penitus cessant; qm̃ ipsæ apostillę non sunt scriptę manu ipsius Hieronymi,nec ẽt in facto uerum est, consi.ipsius D.Franciscini fuisse penes ipsum Hiero.& ideo contra ipsum solùm obstare videtur depositio d.Martini,quæ quò ad torturam ni-
13 hil operatur,ut supra conclusum est.† Quibus etiam accedat qualitas ipsius Hieronymi, qui fuit,& est homo optimę famæ & uitæ,etiam bene morigeratus,& persona optimæ conuersationis & famæ,quo casu si quod indicium contra ipsum esset, per tales probationes penitus esset purgatum , per text.in l.nõ omnis.§.a barbaris.ff.de re mil. & per Bal.in l.1.C. loca. circa fi.& in l.1.col.4. C.de confes. cum alijs addu. per. Barth.Cępol.consi.suo.40.inci.Lucius.col.8.& consi.21.col.pe.& fi.& consi.22.col.2.ubi propriè loquitur de inquisito super falsitate,& ponit Alex.in prælleg.consi.90.in 3.lib.colum.penu.in prin.vbi etiã in materia propriæ falsitatis concludit,probationem bonę famæ purgare indicium si quod esset contra inquisitũ,& D.Phili.Cor.in ꝯsi.suo. 18. Visa inquisitione. in 2. lib. in litera.R. dicit, probationem bonæ famæ & uitæ præcedentis inducere purgationem indiciorum & præsumptionum adductarum in ꝯ̃rium,allegat optimas rõnes & decisi.& comprobari possunt ex his,quæ ponit Fely.in c.super his.circa fi.de accu.& in c.cum contingat.de rescri.cum alijs cumu. per noui. scrib.in l.1.§.quæsti. colu.2.& seq.& in §.fi.col.3.& seq. ff.de
14 quæst. † Ex quibus ẽt infert̃, ꝙ licet iudicis arbitrio cõmittat̃, an indicia sint sufficientia ad torturã vel ne.s̃m Bartho.in l.fi. col.2.ff.de quæst.& per Abba.in c.cum in contemplatione.in prin.de reg. iu. & per Alex. in ꝯsi.77. In cã.col.2.in 1.li.tñ tale

le arbitrium non debet esse absolutum, sed limitatū l.& legis dispositionē ꝯsiderando, arbitrium recti iudicis in casu præsenti nō pōt esse aliud, nisi vt se abstineat a tortura per.ll. & iura
15 & decisiones superius adductas. † Nā ꝯ aliquem iudex nō debet ꝓcedere ad torturam, nisi prius ſm legis dispositionē verificentur ea, quæ torturā præcedere debent, q̄ ponunt̄ p Parid. de Put. in trac. sindicat. in verbo tortura, & p Franc. Brun. in trac. de indi. & tortur. in 3.q. prin. & p Phil. Cor. in ꝯsi. 101. In causa, in 2. lib. & plenius p nouiss. scrib. in l. 1. in prin. ff. de qō. quæ requisita cessant in casu præsenti, & aliter iudex ꝓcedēdo
16 nō bene sibi ꝯsuleret: † quū in sindicatu possit puniri, vt no. p Parid. de sind. & alios vbi. s̄. Infert̄ & vltimò, ꝙ dictus Martinus ēt si in tortura nominaret dictū Hiero. tñ adhuc nō faceret indicium sufficiens ad torturam, vt expressè dicit Ang. &
17 Lud. in d. l. & si certus, cū alijs. s̄. adductis. † Nec arbitror iudicē ꝯ ipsū Martinū ꝓcedere debere ad torturā ex his, quæ dicit Bar. in l. ex libero. ff. de qō. & in l. 1. §. idem Cornelio. ī 1. oppo. & in l. maritus. in 2. opp. ff. de qō. vbi vult, ꝙ ēt testis vilis non debeat torqueri nisi præcedant indicia, & si sine indicijs ꝯ alios torquet̄, eius depositioni stādū nō est, ꝙ clarius firmat Ang. in d. l. & si certus, vbi propriè loquitur de mandatario & participe criminis in tortura deponēte ꝯ mandantē & ꝯ sociū, cuius dictū & depositio nō facit indicium sufficiens ad torturam ꝯ eum, ꝯ quē deposuit. Cessant ēt ex prædictis ea, quæ po-
18 nit Archid. in c. in memoria. 19. dist. † Nā procederent, qñ suspicio de falsitate esset fortiter probata, & qñ ꝯ eam non extarent ea, quæ extant in casu præsenti, & prout aliàs ꝯsulendo dixi. ¶ Vlterius ꝯsiderandum est, ꝙ dictæ allegationes scriptæ p ipsum Martinum non fuerunt scriptæ; vt essent originales, nec ēt subscriptio apposita in dictis allegationibus fuit scripta tanquam originalis, sed solùm in modum exempli omnia per ipsum fuere scripta eadem manu, non transformando, nec falsi-
19 ficando literam ipsius do. Francisch. † quo casu talis scriptura ita exemplata nullam penitus faciebat, neque facit fidem; ut plenè not. in auctentica, si quis in aliquo documento. C. de eden. cum similibus. Insuper ipse Martinus tanquam priuatus prædicta scripsit & exemplauit, non autem tāquam notarius, quo ēt fit: ut dicta scriptura fidem non faciat, per iura vulgaria. Insuper in dicta scriptura non ꝯtinetur aliquid quod ha-
20 beat in facto mutare veritatem. † Solum enim ꝯtinet allegationes iuris, quæ dantur ad iudicis instructionem ꝓ ueritate habenda secundùm iuris dispositionem; ut no. in l. 1. C. ut quæ desunt aduocat. & iudex, qui in iure peritus, & doctor p̄sumit̄, iuxta notata in l. 2. ff. quod quisq; iuris, cum concord. cui allegationes dantur, non cogitur illas sequi, sed ad velle suum est illas inspicere, & secundùm eas vel ꝯ eas determinare, ut quotidie fit. Quibus stātibus resultat ꝯclusio firma, quòd talis scriptura nō erat nociua, nec poterat nocere, & ꝯñr scribens illam,
21 & etiam mandans scribere, non tenetur pœna falsi. † Licet enim falsum sit mutatio veritatis; ut in auctētico de instrum. caute. & fid. in princip. & per Azo. in summa. C. de fals. & in l.
22 quid sit falsum. ff. de falsis. † & possit committi & fabricari in scriptura etiam priuata; ut in l. 1. §. qui in rationibus. & in l. Paulus. §. Paulus. ff. de falsis. & C. eodem titulo. l. qui veluti. & l. damus. tamen quando talis scriptura non est nociua, nec de
23 se fidem facit. † nec etiam nocere potest, non inducit crimen falsi; ut talis scribens, vel mandans scribi possit teneri pœna falsi iuxta ea, quæ habentur per Cyn. Bal. & Saly. in l. 1. C. de sepulc. vio. & per. Barto. ī l. si quis legatum. ff. de falsis. & est glo. penul. in cap. quanto, extra de iureiuran. & per Barto. & Imol. in l. is qui. ff. de falsis. & per Alexan. cons. 35. Non puto. in 1. libro, vbi vult, quòd instrumentum confectum a notario si est nullum alio respectu quàm falsitatis, notarius illud conficiēs non potest puniri l. Cornelia. de falsis, adducit Bald. in l. iubemus. C. de testamen. & clarius hoc idem voluit Alexand. cōsi. suo. 51. Ponderatis verbis in 3. libro, colum. 1. versicu. confirmatur. ubi adducens Tancred. & notata in l. dictantibus. C. de testamen. & in l. diuus. C. de falsis. dicit, quòd ille, qui scienter dictauit notam, ex qua redactum est instrumentum nullum, nō punitur de falso; quia illa nota est scriptura priuata, quæ nō facit probationem, & quòd scriptura falsificata, quæ nulli nocet, non facit puniri conficientem illam pęna l. Corneliæ de falsis, tenet idem Alexand. in consi. suo. 74. Viso testamento. col. 4. uers. & licet scripsisset, in primo lib. tenet etiam Ang. in suo tractatu, de malefi. in verbo falsario. colum. 3. & colum. 2. versicu. habeas tñ ꝓ fundamēto. vbi ad id adducit plures decisiones, & idē vult Philippus Corn. consi. 45. Elegāter. in 3. libro, colum. penul. & ꝯsi. 182. Videt̄ prima facie. in 4. libro, colum. penul. versi. & maximè. ubi dicit idē esse in crimine stellionatus, & bene facit, qđ volunt domin. de sacro ꝯsi. Neapol. in decisi. dicti ꝯsi. 22. quæ incipit, dubitabat̄, in facie penultima, ver. 2. ꝓ hac parte. vbi apertius & clarius hoc firmant, & idē volunt in decisi. 404. quæ est vltima, ꝗbus in iure stantib. quū talis scriptura fuerit & sit nulla, neminique nocuerit, nec nocere potuerit, necessariò infert̄, & scribentē, & mandantem
24 scribi non teneri pœna falsi l. Corneliæ. † Quæ cōprobantur, nam capiēdo falsum strictè & ad hoc vt puniat̄ pęna. l. Cor. de falsis debet esse falsum ꝯtentū in aliquo capite. l. Corneliæ. de fals. quæ enumerātur. ff. & C. de fals. & p Azo. in summa eo. titu. in 2. q. & p Saly. in l. 1. C. de falsis. nō enim sufficit, ꝙ falsū cōmittat̄ ad hoc ut ꝗs puniat̄ l. Cornelia de fals. esto quòd sit in dolo, uel in deceptione, nisi simus in aliquo dictorū casuū, ita Bar. in l. qđ sit falsum. ff. de fals. & Saly. in l. nec exemplū. C. de fal. & Ang. ī d. tract. de malefi. in ver. falsario. col. 2. versi. quot modis. & Alex. in prælleg. ꝯsi. 73. in 1. lib. & est decisi. ꝯs. Neap. prælleg. 21. & quia casus noster non est de illis enumeratis ī dictis locis, vnde cessare debet pęna. l. Corn. de fals. quę etiam suadentur, nam in dicta scriptura nō videtur esse aliqua immutatio, nec celatio veritatis, & ꝯñr non potest dici falsum.
25 † Patet: quia mutare est facere & trāsformare aliquid ī aliud. vt l. dicere. §. fi. ff. de arbi. & iste Martinus scribens nō mutauit literas d. D. Francischini, sed solùm scripsit exemplādo alleg. & subscriptionem, & sic nō possunt dici literæ mutatæ, nec allegationes, nec subscri. ita in terminis est decisi. d. consi. Neapoli. 21. facie. 2. versi. facit pro ista parte, & tenet D. Phi. Cor. qui bene loquitur, in prælleg. cōsi. 45. in 3. lib. col. 1. uersi. primum autem delictum. & est de mente Bar. per illum tex. in d. l. quid sit falsum. in prin. prout etiam: nā licet aliquis falsò modo scribat, si talis scriptura nō est auctentica, nec sigillata, non dicitur
26 falsitas. † Et ꝯñr scribens non punitur pœna l. Corneliæ de falsis, deci. est prælleg. 21. ꝯsi. Neap. vbi in fortiorib. terminis dicitur, quòd si quis falsò scripsit priuilgium nomine regis, si tale priuilegiū nō fuit effectū auctenticum seu sigillatum, scriptor nō punitur pęna l. Corneliæ de fals. quū talis scriptura sit
27 nulla, & nihil ualeat, nec potuerit nocere. † Et clarius hoc idē volunt in decis. 404. ubi cōcludunt, ꝙ abradens priuilegium regis, si talis abrasio non est alicui nociua, abradens non tenetur pęna l. Corneliæ de falsis, sed arbitraria; ut enim ꝗs possit puniri de falso, necesse est, qđ sit tale, qđ noceat alicui, & vlte-
28 rius ꝙ sit dolo factum & cōmissum; † ꝗa aliàs si nō dolo esset cōmissum, nō esset punibile; ut no. ī d. l. damus. & in l. nec exēplum. C. de falsis. & per Philip. Cor. in d. consi. 45. in 4. lib. & per Hosti. in summa, extra de crimi. fal. & in l. quid sit falsum.
29 & l. diuus. ff. de falsis. † Hinc est, ꝙ quęlibet colorata & quodā modo bestialis causa excusat, ut per Bartho. Cępollam in cōsi. 30. col. 2. & col. 4. & consi. suo. 21. col. pen. & consi 22. & consi. 23. col. 2. in prin. & licet fabricans falsam scripturam mutādo veritatem, esto quòd ea nō utatur, debeat puniri ratione fabricationis, siue talis scriptura sit nociua siue nō, ut no. in c. licet, extra de cri. falsi. & in l. si falsos. C. de falsis: tñ si scriptura nō est nociua, nō tenebit̄ pęna l. Cornelię, sed arbitraria; vt cō
30 cluditur in d. decis. consi. Neap. 404. & 21. † Accedat etiam prædictis, qđ vult Bar. in l. 1. §. ex illa. ff. de fals. & Bar. in l. 1. C. de his qui sibi ascrib. cum alijs adductis per Alex. consi. 51. Pōderatis verbis. vbi cōcluditur, quòd si aliquis ut priuatus, & ēt vt exequutor mandati alterius scribit aliquid tanquam a testatore relictum, non incidit in pœnam falsi; cum testamentum per illam scripturam nō probetur, & etiam quia interpretatio faciēda est, ut falsum euitetur, ſm glo. & Bald. in l. iurisgen. §. quod ferè. ff. de pactis. & per Alex. consi. 33. Ponderatis uerbis. col. 6. circa medium, in 3. lib. Infertur ex prædictis, ꝙ ipse Martinus scribens non tenetur pęna l. Corneliæ. & a fortiori minus tenetur ille, qui dictasset, seu mandasset scribere, minus ēt tenetur aliqua pœna ille, qui verum consilium domini Francischini bona fide accommodasset, minus etiam tenetur & pars principalis, in cuius fauorem tendebant dictæ allegationes iuris; tum quia eas non scripsit, neque mandauit scribere; tum quia illis non fuit visus, iuxta doctrinam Barto. & aliorum.

31 aliorum in d.l.si falsos.C.de fal.& in l.diuus.ff.eo.†tũ ẽt qa, ẽt si scripsisset,& dictasset,ex hoc non diceret falsum cõmisisse; ut patet ex superius adductis,quæ tanto magis ꝓcedunt: cum non ꝯstet,nec appareat,ꝙ dictæ allegationes fuerint præsentatæ iudici per scribentem seu mandantem, ut scribens asserit,& falsò,seu per partem principalem,in cuius fauorẽ ten-
32 debant.¶†Solùm prædictis obstare vr̃.l.si quis obrepserit. & quæ ibi not.Bart.ff.de fal.ubi obripiens iudici ꝯ ueritatem vr̃ teneri pœna falsi, & in casu p̃nti p dictas alle. vr̃ iudici fuisse obreptũ,& ꝯñr talis obripiens veniret puniendus p d.l.si qs
33 obrepserit. quæ obiectio penitus cessat: † nõ.n.apparet quis iudici dictas alle.p̃ntauerit,p qđ iudici fuisset obrept.dicta.n. l.si quis obrepserit,vt oẽs scrib.dicũt,locum hẽt qñ quis p̃ntauit aliquid iudici,p quẽ actum dr̃ obrepsisse,nõ aũt ꝓcedit in scribente seu dictante allegationes, quas postmodũ minimè iudici p̃ntauit.Præterea Bart.ibi loquit̃, qñ iudici est aliquid p̃ntatũ obreptitiè, p quã obreptionẽ fuit aliquid obtentũ ab ipso iudice,qđ penitus cessat in casu p̃nti.Prout ẽt si d.l.procederet in casu p̃nti locũ sibi vẽdicaret tm̃ ꝯ Martinum scribentem.Nõ aũt ꝯ Hieronymum p̃dictum,qui nec scripsit,nec dictauit,nec mandauit scribi,ut fuit plenè dictũ s̃.in primo dubio. Præterea.d.l.si quis obrepserit.nõ hẽt locũ qñ litigatur ci
34 uiliter.† Nam tunc solùm uenit refectio expensarum,ita Bal. in l.& si legib.C.si ꝯ ius uel utili.publi. quem refert & sequit̃ Hippol.de Marsi.in d.l.si quis obrepserit,quæ ꝓcedit & locũ habet in obreptione probatoria nõ aũt in obreptione narratoria,quæ ptinet ad l.Rhemiam,in qua prodest desistentia,&ꝓducens falsam narrationem nõ tenetur pœna falsi, decisio est in terminis Bal.in d.l.& si legib.ver.interdũ obripitur.& eiusdem in l.1.C.si nup.ex rescri. per. & clarius hoc vult Bal.qui
35 oĩno uideatur,in l.quicunq;.col.fi.C.de ser.fu.† ubi ad literã dicit,ueritatem esse,obripientem iudici ex falsa accusatione, seu narratione non teneri pęna falsi per d.l.si quis obrepserit, quæ solùm procedit in obreptione probatoria, sed solùm tenetur.l.Rhemia,in qua prodest desistentia, quam doctrinam refert & sequit̃ Alex.in d.l.si quis obrepserit.in addi.ad Bart. in verbo quæro aliquis.& clarius Mod.ibi col.fi. dictæ aũt alleg.probationem aliquam in facto non continebant,narrabãt enim ea,quæ iuris erant,quæ per iudicem poterant uideri, an facerent ad cãm vel ne,illis aliquis usus non est,ab eis penitus fuit & est cessatum, pp illas aliquid obtentum non fuit, unde necessariò ꝯcludendum erit,& scribentem,& prætensum mã-
36 dantem,seu dictantem in aliquo non teneri. ¶†Postremò nõ hñt obstare ea,quæ dicit Bar.in l.fi.per illum tex.ff.de fals.vbi no.l.illam ꝯ eos,qui allegant apostillas & dicta tãquã aliquorum doctorum,quæ non sunt,ꝙ vr̃ posse verificari in casu p̃nti,nã obiectio tollitur ex plurib.primò procedere posset, qñ corã iudice esset allegatum,uel qñ iudici fuissent allegationes datæ,quod penitus cessat in casu præsenti, ubi dictus Martinus solùm scripsit,& d.Hierony.prætenditur dictasse,& falsò ut s̃.Secundò obiectio ꝓcedere posset ꝯ allegantem, seu scribentem,& p̃ntantem, non autẽ ꝯ ipsum Hieron. qui nec scripsit,nec dictauit,& minimè præsentauit,ꝯ quẽ non obstat de-
37 positio d.Martini,ut plenissimè dictum fuit superius. † Præterea dicta scriptura ꝯtinet allegationes iuris,& in ea allegant̃ auctores veri,& legum,& decisionum, ut ex ipsius lectura videri poterit,& licet subscriptio dicat d.allegationes emanasse a D.Francischi.quod ultimum non prætenditur esse uerum: tñ istud ꝯcernit scribentem dolosè,ut fuit dictum s̃.non autẽ alium ignatum, ut est casus p̃ns respectu Hieronymi, & qm̃ ipse Marti.solùm scripsit,nec voce allegauit,nec scripturã præsentauit iudici,cessat penitus doctr.Bar.in d.l.fi.quæ intelligi debet f̃m ea quæ fuere dicta superius ad intellectum.d.l.si qs
38 obrepserit.† Et bene aduertat̃:qm̃ Bar.in d.l.fin.non dicit, ꝙ talis allegans puniatur pœna.l.Corneliæ.sed bene in argumẽtum adducit.d.l.ꝯ tales allegantes,vt qñ dolosè hoc faciunt, & iudici p̃ntant,seu coram ipso allegãt,debeant puniri nõ pęna falsi,sed alia,quod necessariò ita intelligendum est.nam dictæ allegationes ꝯtinent tantùm narrationem,per quam non incurritur pœna falsi sed alia,f̃m Bal.in d.l.quicunq;.in fi. & tanto magis quia nullus est vsus dictis allegationib. & ab eis fuit recessum,& pp illas aliquid non fuit obtentum,& iura & decisiones,quæ in illis allegationibus adducuntur, non sunt nec falsæ,nec correctæ,& doctri.Bar.locum habet, qñ allegat̃ dictũ nouum alicuius doctoris, qđ in ueritate non esset, nec apparet esse illius,& ꝯñr allegatio fit sub falso auctore, quod cessat in casu nr̃o,in quo iura & decisiones adductæ in dictis
39 allegationib.sunt veræ,& veridicos ꝯtinent auctores.† Nõ.n. in illis aliquid attribuit̃ D.Francischino,quo casu loquit̃ doctri.Bar. sed solũ subscriptio illarũ tãquã ab ipso allegatarum attribuit̃ d.D.Frãcischino,quæ subscriptio,& intitulatio licet nõ esset vera: tñ ista scribẽs pœna falsi puniri nõ debet,ut plenè ꝓbatũ superius est,& si pur in aliquo esset punibilis, pœna afficere debet scribẽtẽ certũ,nõ ãt ipsum Hieronymũ,& alios penitus ignaros,ut s̃.deductum est. Paris.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Vt quis teneatur de auxilio, debet in inquisitione apponi clausula quòd sciẽter tale auxilium præstitit,aliàs nõ procedit.*
2 *Et debet apponi clausula, quòd tale auxilium præstiterunt, ut habilius tale delictum committeretur.*
3 *Absens non potest diffinitiuè condemnari.*
4 *Et quid stante statuto, nu.8.*
5 *Statutum non habet locum,si qualitas in eo requisita non probatur.*
Qualitas probanda est.
6 *Testis omni exceptione maior quis dicatur. & num.7. & seq. & 22.*
9 *Statutum interpretatur,vt minus deroget.*
10 *Testes nõ sunt idonei,qui propter delictũ affecti sunt iniuria. Vt sunt consanguinei,& affines offensi.*
11 *Familiares,& domestici non sunt testes idonei.*
12 *Qui interuenit in rixa,non est testis idoneus.*
13 *Nec inimicus idoneus erit testis.*
14 *Nec amicus offensi.*
15 *Testis deponens de iudicio non probat.*
16 *Testis affectans,& desiderans condemnari inquisitum, non est idoneus.*
17 *Testis pauper an sit idoneus.*
18 *Testes singulares non probant.*
19 *Variantes,& contrariantes non sunt integri.*
20 *Deponentes ambiguè,dubiè,& obscurè non probant.*
21 *Testis in uno falsus,in totum redditur falsus.*
22 *Non reddentes concludentem causam rationis non probant.*
23 *Testes an possint coniungi,ut probent,& quando.*
24 *Et in criminalibus non iunguntur imperfecta.*
25 *Imperfecta quando coniungantur.*
26 *Et quid si delictum non potest aliter probari.*
27 *Pater vt defensor potest comparere pro filio inquisito.*
28 *Prouocatus potest impunè se defendere.*
29 *Astans armatus maleficio quando dicatur auxilium præstare ita vt puniatur,& seq.*
30 *Requiritur,quòd scienter & dolosè assistat,& nu.31.32.*
33 *Vt quis teneatur de auxilio,necesse est,vt probetur,quòd præcesserit tractatus ad maleficium committendum.*
34 *Et non tenentur de excessu, quando congregatio fuit facta ad vnum.*
35 *Sola præsentia non infert auxilium sine alio actu, & num.36. 37.40.*
37 *Auxilium debet esse cooperatiuum.& nu.38.cum fauore.*
39 *Præstans auxilium an puniatur eadem pœna,& seq.*
40 *Cessat eadem pœna,quando fuit sola præsentia sine actu.*
41 *Quando auxilium est præstitum post delictum non ita punibile eadem pœna,nec est proprium.*
42 *Iudex immediatè sine causa non debet procedere ad bannum.*
43 *Vt possit quis banniri,requiritur, quòd delictum sit verè probatum.*
44 *Nec ad id sufficit sola contumacia.*

CONSILIVM CLII.

Vidi Exemplum inquisitionis formatæ contra dominum Georgium, domi.Anto. & domi. Marianum fratres & filios magnifici domini Ioannis Contis de Trilaco comitis & contra alios, de auxilio (ut dicitur) per eos præstito dom.Paulo domi.Ioannis Contis & Bolpato circa uulnerationem,& successiuè mortem in personam q.dom.Pauli de Taba-

de Tabarellis, in quo minimè reperio appositam clausulã,† quod scienter tale auxilium præstiterunt,& non ignoranter,propter cuius omissionem inquisitio prædicta minimè procedit, vt dicit Bar.in l.oēs.C.de agri.& censi.& Lud.Rom.consi.473.Circa propositum.& Angel.in §.iubemus. in auc.de eccle.titu.& Alex.in apostillis ad Bar.in l.is qui opem.ff.de fur.sequitur Fely.in c.1.col.7.versi.limita,nisi præstans.de offi. deleg.& in c. sicut dignum.col.3.versi.& ideo Bar.& Mod. Bono.asseuerantes,inquisitionē aliter non procedere,in eorum practica criminali,in uerbo constante.nu.63.versi. teneas ēt menti. & num. seq.

2 †Et quare istud requiratur,inferius tangam, & prout etiã prædicta inquisitio vr̄ defectiua, ex quo in ea minimè declaratur,quod auxilium prædicti inquisiti præstitere,nec dr̄ in ea,vt habilius tale delictũ cōmitteretur a prædictis dño Paulo & Bolpato propter eorum assistentiam seu opem,quod necessariò exprimendum erat,vt inquisitio procederet,vt per Bar. in l. si in rixa.col.pe.ff.ad l.Corn. de sica.vbi Mod.Bono.plenè attingunt & no.Ang.Aret.in tract.de malefi.in verbo,dicto malefi.semp astitit.in prin.& plenè tangit Bar.Cœpo.cō.1.col.3.versi.præterea.vbi adducunt decisiones conformes,& rationem, quare dicta clausula sit apponenda, quare eius omissio inquisitionē vitiat,de quo ēt per Bar.in l.qui seruo.ff.de fur.& per Moder. Bono.in eorum practica criminali in uersi.constante. nu.51.

3 versi.& ideo,vbi alia adducunt.¶†Rursus aduertendum est,quod de iure cōi absens inculpatus de delicto non pt̄ diffinitiuè cōdemnari.l.absentem.ff. de pœn.& ibi gl. allegans iura concordantia,declarando,vt facit Bar.& alij in l.pen.§. ad crimen.ff. de pub.iud.& per docto.in l. seruum quoque. §.publicè.ff.de proc.& per Can.maximè d.Mari.Socin.in c.veniens,de accus. & per And.de Iser.in consti.regni.terminum vitæ. col. fi.& in consti.si quis in posterum, col. 2. qua dispositione iuris communis stante prædicti inquisiti absentes minimè possunt diffinitiuè condemnari,si verò cōsideramus dispōnem statuti Tri-

4 dentini,†volentis absentem inculpatum de delicto,in quo venit imponenda pœna mortis,vel abscissionis mēbri,posse diffinitiuè condemnari,adhuc considerandum est,quod dictum statutum non simpliciter hoc permittit,sed tunc demum, quando tale delictum cōtra inquisitum absentem est manifestè probatum per testes omni exceptione maiores, quæ qualitas probationis a statuto requisita,vt sit locus statuto, necessariò interuenire debet,& verificari, aliàs statutum minimè locũ haberet.

5 †Nam, vt habeat locum, necesse est,quod qualitas,de qua statutũ loquitur,sit probata,ita Barto. in l.j.§. ait prætor.ff.ne quid in lo.publi.& consi.11.quidam decessit, & in l.diuus. ff.de re iu. per tex.in l.Fulcinius.§.j.ex quibus cau. in poss. ea. & in l.Titius.ff.de testam.mil.& nota.Ioan.And.in c.1.de homic.lib.6. & plura ad id cumulat Philip.Dec.consi.13.& cons.261.superioribus diebus,col.2.num.2. prout etiam facit do.Soc.consi. 57.in causa filiorum,in 3.volum.colum.6.nume.13. ubi allegando Bald. in l.si quis non dicam rapere. C. de episc.& cleri. & alias decisiones cōcludit, quòd ille, qui fundat se in aliquo statuto,debet probare,& uerificare omnes qualitates a statuto requisitas. Nam cum talis qualitas sit causa dicti effectus, necessariò probanda est;vt dicit Franc.de Cur. cons. 16.& 17.& 18.colum.4.& consil.55.colum. 4.& consil. 59. colum. 7.& consil.73.colum.2.notat etiam Alex.consil. 3.& consil.79.in 4.uolum.& consil.j.in 3.uolum.& Ang.de malefi.& ibi Augusti. in additionibus in verbo, qui dictus iudex addidit, vel extraxit,& Barto.Cœpol.consi.58.Franciscus.colum. vltima, versicu.postremò.& consi.2.& Signor.de Amode. consil.135.colum.fina.in princip. & ad id plura cumulant Moder. Bono.in Rubrica.C.de probatio.colum.86.versicu. & ideo dicunt, & in singulari.187.qualitas apposita,& diffusius in l. si quis,nume.153.& tribus sequen.ff.de quæstio.prout & faciunt Mod. post Abb.& Fely.per illum tex.in cap. licet causam. de proba. & idem Fely.in cap.2.colum.2.de rescrip.& in cap.examina-

6 ta.colum.3.de iud. † Testis autem omni exceptione maior dicitur ille,contra quem nulla potest opponi exceptio, ut habetur in l.optimam,& ibi nota.scriben.C.de contrahen. & commit.stipu.& facit tex.cum glo.in uersi.idoneus, in §.item verborum,& ibi no.Papin.adducentes Bald. in alijs locis hoc firmantem,insti.de inuti.stipula.& est glo.magna in c.3.loco,de proba.& optima gl.in c. 1.in verbo maiores,de consang. & affi.& ponit Alex.consi.18.uiso processu,col.fi.in j.uol.& cons. 146.in causa,& lite,colum.9.uersi.præterea testes,in 5.uolu. & plura adducit Philip.Deci.consil.163.in causa matrimonia li,col.5.uersi.8.opponitur.& Bal. & Sal. in l.in exercendis.C. de fide instru.dicunt,quòd uerbum, omni exceptione maior, inducit,ut etiam modicus defectus uitiet testes,quando requiruntur omni exceptioni maiores,ut est in casu presenti,& Bal. in d.l. optimam, dicit, quod ille dicitur omni exceptione maior, qui superat omnem friuolam exceptionē,ita quod nulla exceptio contra ipsum potest opponi,& Abb.Imo.& Cal.in c. cum Io. Heremita.de fi.instru.quos refert,& sequitur ibi Fely. colũ. 5. uersi. 5.declara,per illum tex.dicunt, quòd quando dispositio ad probationem alicuius actus requirit testes omni exceptione maiores,quod isto casu non sufficit, quod sint aliàs simpliciter idonei:debent enim tales esse, cōtra quos nulla possit opponi exceptio,declarando,vt s̄.declaraui,& Ang.& Bart. in l.j.§.si quis neget.ff.quemadmo.tes.ape.dicunt,necesse esse, quod articuletur,

7 & probetur,†quod testes tali casu producti sint talis qualitatis, & faciunt ad prædicta, quæ ponit Ang.in l. vel necare, eo.tit.ubi vult,quod ubicunq; optima opinio testiũ est causa inductiua probationis,quę aliàs non esset;tunc est articulandũ,& probandũ de tali optima opinione, & infert ad materiã statutariã, prout referunt,& sequuntur Mod.Bono.in d.l.si quis. nu.153. ff.de qō.& bona est decisio Abb.in d.c.1.de consang.& affini.col.j. versi.item nota,quod testis, ubi inferendo propriè ad materiã statuti requirentis testes omni exceptione maiores, dicit esse eos qui nulla pñt exceptione legitima repelli,prout dicebat etiam Soc.cons.54.visis testib.num. 8.in 3.uol. ubi allegando Bar.in l.admonendi.ff.de iureiur.& Abb.in c. at si clerici,in princip. de iud.& dictum Ang.& Bar.de quo supra, vult, quòd idonei testes illi dicuntur,qui non possunt aliqua occasione repelli,& quod istud debet articulari, & probari;isti enim testes huiuscemodi qualitatis habent prærogatiuas ultra alios;ut tangunt, & cumulant Moder. Bonon.in l.j.§.si quis vltro. colum.3. & 4.de quæstio. & non immerito statutum talem qualitatem in ipsis

8 testib.necessariã reputauit. † Nam quum tractetur de condēnatione diffinitiua contra absentes, meritò uoluit testes, per quos tale delictũ probatur, debere esse omni exceptione maiores: cum tractetur de causa graui, & de uita hominis, in qua probationes debent esse clarissimæ,ut in l.fin.C. de probatio. & in criminalib.etiam de iure communi testes requirunt omni exceptione maiores, ut dicit Bal.in l.fi.colum.2.& Ioan.de Ana.cons.17.visa relatione, & per Alex. cons.23. animaduertas,colum.3.in 2.uolu.& ponit Philip. Dec. in consil.suis nouiter impressis,num.17.licet in causis, colum. 2. uersicu.4.in criminalibus, ubi istud comprobat aliquibus medijs, prout etiam facit Ioan.Crot.in tract.de testib.colum.4.nu. 12. Quibus stantibus, cum contra istos inculpatos de auxilio &c. aliqua non appareat facta probatio,nisi solùm per testes,licet inefficax,& nulla; ut uirtute illius ex dispositione statuti contra ipsos absentes possit procedi ad diffinitiuam,necesse est, quòd qualitas dicti statuti requisita in ipsis testibus fuerit uerificata. Hoc est,quod tales testes recepti, & testificantes contra dictos inquisitos fuerint omni excep. maiores, prout statutum exigit, aliàs enim si omni exceptione maiores non sunt,propter eorũ depositiones minimè diffinitiuè poterunt cōdemnari dicti inquisiti absentes ex dispositione iuris cōis, de qua supra dictũ est, cui dispositioni per statutum tali casu non est derogatum.

9 † Solùm enim derogatio fit, quando delictum manifestè probatum esset per testes omni exceptione maiores, quod cessat in causa præsenti,consequenter sumus in casu nostro per statutum,& sic in dispositione iuris communis, ad not.in cap. nonne,de præsumptio.& in l.maritus.C.de procu.& in l.cum prętor,in princ.ff.de iud.& ad no.in l.si extraneus.ff.de cōdi.cau. dat.& plenè in l.si cum dotem,in princ.ff.solu.matr.¶Discurrendo itaque testes productos contra ipsos inquisitos, nullus ipsorum potest dici omni excep.maior, aut enim sunt iniuria affecti propter tale homicidium, propter assertam iniuriam factam dom.Paulo de Tabarellis, & iniuria facta vni censetur fa-

10 cta omnibus de cognatione, taliter,†quod a testimonio repelluntur,ut dicit Bar.in l.lex Cornelia.ff.de iniur.& habetur in l.j. 2.& 3.ff.de lib.cau.& bene facit tex. in l.j. C. de raptu uirg.& ibi tangit Bal.in 5.no.& ponit Alex.cons.24.animaduersis,colum.7.in 2.uolum. & no. Philip.Deci. cons.133. uiso processu, colum. 2. & consil.163.præalleg.colum.3. uersicu.4.allegatur.

gatur. Hinc est, ꝙ consanguinei, & affines offensi in causa criminali contra inquisitum nō sunt idonei testes, & omni exce. maiores, ideo non admittūtur, vt dicit Barto. in l. qui testō. §. quæcunque, col. fi. versic. quæro. quid in criminalib. ff. de test. & habetur in c. accusatores. 3. q. 5. & in c. 1. & in c. absens. 5. q. 9. ibi, nec affinis testis admittitur, no. Abb. & alij scriben. in c. literas, col. 3. vers. 2. casu, de præsump. & Philip. Dec. d. consil. 135. col. 2. nu. 4. & consi. 310. visis diligenter, num. 3. & bene tangit Bar. in l. admonendi, col. 7. versi. venio ad tertium. ff. de iu. iu. & ibi Ias. nu. 147. vbi alia cumulat, volentes testes nō esse omni excep. maiores, prout etiam vult Alexā. consi. 18. viso processu, col. 2. in 1. lib. & in alijs consi. relatis per Deci. vbi s.

11 †Prout etiam quia aliqui dictorum testium erant familiares dicti offensi, & domestici, propter ꝙ nō possunt dici omni exceptione maiores, vt in c. literis, vbi plenè Cano. extra de testi. & in l. ēt, & in l. eos. C. eo. tit. & no. Ang. cōsi. 128. prout refert, & sequitur Philip. Dec. præalle. consi. 133. col. pen. num. 6. ponit etiam practi. Papien. in rub. de for. iur. testi. in verbo protestante, colum. 2. versi. 2. dixi, & habetur in cap. repellantur extra de accusa. & in l. idonei, & in l. testes. ff. de testibus, & ponit Alber. in tracta. de testib. in capitu. quando testes repelluntur,

12 †& ratione domesticitatis, ac familiaritatis, & potissimè repellendus est famulus dicti do. Pauli offensi, qui interuenit in rixa, & erat armatus in fauorem dicti domi. Pauli, & fuit percussus, & vulneratus in gutture ab ipso Bolpato, seu a do. Paulo, quo casu nedum tanquam familiaris, & domesticus venit repellendus, sed etiam tanquam inimicus, & tanquam prosequens iniuriam propriam, vt plenè tangunt Canon. in d. ca. repellantur, de accusa. & habetur in l. omnibus. C. de testi. & ff.

13 eod. tit. in l. nullus. †Prout etiam aliqui prædictorum testium veniunt repellendi: quoniam inimici fuerunt & sunt dom. Io. Contis patris dictorum inquisitorum, & odio prosequūti sunt ipsum, & eius filios, cum quo iam litigarunt, & litigant, ut habetur in l. 3. in prin. ff. de testi. & in c. cum P. Manconella. & c. minimus, de accusa. ubi plenè scriben. & in c. accusatores. 2. q. 5. & per Alex. consi. 127. in j. volum. & per Alber. in d. trac. de testi. in c. quando testis repellitur ratione domesticitatis, & ponunt plura repetet. Bono. in l. fi. C. de prob. prout idem faciūt in singulari. 178. inimicus, & Io. Crot. in trac. de testibus. num. 97. Prout etiam: quia aliqui prædictorum testium erant magna amicitia coniuncti cum dicto do. Paulo offenso, & cum cō

14 sanguinibus & affinib. ipsius. †Quo fit: ut reddantur suspecti, & in causa criminali non possunt dici integri, c. cum oporteat. de accusa. & nota. in l. liberi. C. de inoff. test. & per Cyn. & Bal. in l. si quis testibus, col. fi. C. de testi. & facit, quod vult Bart. in l. sciendum. §. j. ff. de lega. & quæ ponit Ias. in l. exigendi. nu. 6.

15 C. de procur. & in d. l. admonendi, num. 147. †Prout ēt: quia aliqui dictorum testium deponunt de iudicio ipsorum, quorū depositioni minimè standum est, vt dicit Bar. in l qui testamēto. §. fin. ff. de testa. & Ang. in l. sciendum, col. 2. ff. de uerb. obl. & Alex. consi. 74. viso testamento, col. 3. in 1. uol. & Ias. in rub. ff. de iur. iur. col. 2. & Philip. Deci. consil. 256. in causa inquisi-

16 tionis, colum. 3. num. 5. †Prout etiam: quia aliqui prædictorū testium sunt affectantes, & desiderantes, ꝙ prædicti inquisiti deberent condemnari, & in hoc conspirant cum consanguineis & affinibus dicti offensi, & procurant omni via, istud posse fieri, quo casu non possunt esse omni exceptione maiores, immo veniunt repellendi, ut in si. dicitur de aduocato in l. fi. ff. de testi. & in c. fi. eo. titu. lib. 6. & in simili dicitur de procuratore, vt per dominos de Rota in antiquis, in decisio. 11. & seq. & no. Ang. consil. 133. in causa, colum. 3. & Cano. in cap. accedens, el. 2. vt lit. non contesta. ponit etiam Alexan. consi. 154. in 5. uol. & Philip. Deci. d. consi. 133. col. 3. versi. confirmatur hoc, & not. etiam practi. Papi. in rub. de for. iur. testium, in verbo protestante, versi. 8. dixi, & versi. nonò dixi, & in uersic. 11.

17 dixi. †Prout etiam: quia aliqui dictorū testium sunt pauperes, & viles personæ, propter ꝙ nō iudicantur integri, ut dicit practi. Papien. loco præallegato, versicu. 7. dixi, & not. Ioan. Andr. Imol. & alij in cap. si quis testium, extra de testi. & Alex. consil. 15. uiso processu, in 3. uolum. & Ioan. Crot. in tract. de testib. nume. 24. & Aret. de malefi. in uerbo, nec non ad querelam, versi. 18. quæro, & plura cumulant Moder. Bonon. in eorum practi. criminali in prin. nume. 9. Prout etiam contra personas dictorum testium plures, & aliæ poterunt dari exceptiones, & oppositiones per excellentes dominos aduocatos interuenientes noīe dicti do. Ioannis patris inquisitorum, ex quibus apertissimè constabit, ipsos nō esse omni exceptione maiores, quas

18 nequaquam refero breuitatis causa. ¶†Minimè tñ illud prætermittendum censeo, ꝙ aliqui prædictorum testium in eorū dictis sunt singulares, quo casu minimè probāt. c. cum dilecti. c. bonæ. de electio. c. licet causam, de probatio. l. iurisiurand. C. de testi. & ibi Bal. col. 3. qui dicit, ꝙ tantum probat vnus quantum mille singulares, & ꝙ plures testes singulares minus probant q̃ vnus solus, & plenè per Bal. in l. de quibus. ff. de legi. & per Ias. in l. admonendi, nu. 318. & per Io. Crot. in tract. de testibus, num. 318. & per Cano. in c. tam literis, extra de testi. & per Alex. consi. 73. non puto, col. 3. in j. vol. ponunt ēt Moder.

19 Bonon. in singulari. 114. vulgatum, & tritum. †Prout ēt: quia aliqui prædictorum testium deponunt inuicem varia, & ꝯria, quo fit, ut minus integri uideantur. l. qui varia. ff. de testib. l. eos. ff. de fal. & per Tinda. in suo tract. de test. variā. & no. Alex. in l. inter stipulantem. §. si stichum. col. 5. ff. de uerb. obl. & plenè tangunt Mod. in c. per tuas, de probat. & pract. Papi. car. 32.

20 col. j. versi. varij. & in uerbo, inuicem ꝯrij. †Prout ēt: quia aliqui ipsorum ambiguè, dubiè, & obscurè deponunt, & non cōcludenter, quorum dicta interpretanda veniūt ꝯ producentē. c. in præsentia, extra de probationibus, per Bart. & alios in d. l. inter stipulantē. §. si stichum. no. Soc. in cōs. 275. in causa, col. 3. uersi. circa primum, in 2. vol. & Io. Crot. in tract. de test. nu.

21 283. †Prout ēt: quia aliqui ipsorum in parte sunt falsi, & ideo ipsorum dictum in totum redditur falsum. ca. si ad scripturas, & ibi gl. 9. dist. ponit practi. Pap. car. 31. col. j. versi. sed quid dicemus, & Soc. consi. 56. num. 13. in 4. vol. & Ias. in l. ex falsis, in fi. C. de transactio. & Alex. consi. 106. in 4. lib. & Philip. Corn. cōs. 197. visa. in 2. vol. & Moder. Bono. in l. eos. ff. de fal. nu. 13. & in singulari. 76. & Ioan. Crot. in trac. de test. numero 388.

22 †Prout etiam: quia aliqui prædictorum testium non reddunt concludentem causam rationis eorum depositionis, quo fit, vt in totum depositio ruat, vt plenè not. doct. in l. solam. C. de testi. & in c. cum cām, extra de testib. & no. Sal. in l. fi. col. 2. C. de proba. & Alex. consi. 15. viso processu. col. 6. in 1. volum. & practi. Papi. car. 33. col. 1. in uerbo reddunt rationem, & Moder. Bono. in prac. criminali, in uerbo diligenter, num. 31. ubi plura referūt multum facientia ad causam præsentem. patet itaqꝫ ex istis apertissimè, testes productos ꝯ ipsos inquisitos nullo modo esse omni exceptione maiores, & consequenter, quòd in personis ipsorum non est uerificata qualitas requisita à statuto, & in consequentiam, quòd nullo modo propter deposi-

23 tiones dictorum testium poterunt diffinitiuè ꝯdemnari. †Nec prædictis obstat, si diceretur, quòd bene considerando vnumquemq; testem de per se, nullus erit omni exceptione maior, tamen simul iuncti bene ꝯsiderantur ut idonei, ut fides vnius suppleatur per alios: ut in simili tradit Bald. quem scriben. sequuntur in l. si quis ex argentarijs. §. primo. ff. de edendo. Nam tollitur obiectio, ex quo nullus dictorum testium cōsideratus de per se est omni exceptio. maior. & ideo sumus extra casum

24 domi. Bal. †Præterea tollitur obiectio ex his, quæ dicit Philip. Deci. in consil. 133. colum. 2. in fine, & colum. 3. & consilio 310. & etiam consil. præallegato 37. nouiter impresso, nume. 13. Vbi vult, quòd in criminalibus probationes imperfectæ nō iunguntur ad faciendam plenam probationem, ut dicit Bald. in d. l. si quis ex argentarijs. §. primo, & plenè tangit ipse Deci.

25 in capitulo, cum causam, colum. pen. de probatio. † Et ex istis tollitur etiam obiectio, quæ posset fieri, quòd probationes semiplenæ iunguntur. Nam procederet, quando vnaqueque de per se esset perfecta in sua specie, ut no. in dicto capit. cum causam. & plenè tangit Ias. in d. l. admonendi, car. 24. colum. j. ver

26 sic. istam conclusionem, ubi ad id plura cumulat. †Nec etiam obstat, si diceretur, quòd sumus in casu, in quo delictum non potest aliter probari, nam ex sui natura uerisimiliter bene potest probari, quo casu testes inhabiles non recipiuntur, ita Cano. post glo. in cap. tertio loco, de probation. & ponit Philip. Dec. d. cons. 133. & consi. 310. Minus etiam obstat, si dicatur, quòd non constat de prædictis oppositionibus, & exceptionibus superius datis cōtra ipsos testes, ex quo dicti inquisiti nunquam comparuerunt, nec aliquā defensionem fecerunt. Nam respondetur; satis constare: cum do. Io. Contis ipsorum legitimus pater tanquam defensor comparuerit, & compareat, & prædi-

prædicta velit in facto verificare ꝓ innocentia filiorū suorū,ꝯ quos ꝑtenditur diffinitiuè ꝓcedi ad ꝯdemnationē virtute statuti, & tales ꝓbationes factę p ipsum patrē bene possunt ip-
27 sis filijs; quum ex illis ꝯstet de ipsorū innocentia,†quā pater deducere potest, & ut deffensor, & ut pater, ut dicit Bar. in l. seruum quoq;.§.publicè,col. 2.ff. de ꝓcu. & in l.pe.§. ad crimen,col.3.versi.aduerte.ff.de pub.iud.& sunt multa ꝯsilia supid edita,& p do.Barth.Veron.& alios Pataui. ut patet in cōs. eiusdem do.Bar.76.Titius vulnerauit,& in plurib. alijs cons. seq.& ēt est consi.Philip.Cor.273. visa inquisitione, col.2.& cōsi.eiusdem.325. primò aduertendū,col.pen.in 3.vol.& est cons. Phili. Deci.27. ꝑallegatum nouiter impressum, licet in causis,col.2.vbi adducuntur aliæ decisiones concordantes,& Mod.Bono. in eorum prac. criminali in verbo, sequitur, nu. 40.& seq.istud idem sequunt̄ adducentes plures alias decisi. & maximè qñ ex forma statutorū absens pōt banniri,& diffinitiuè ꝯdemnari,& impune offendi, vt esset in casu p̄senti; tūc .n. p ipso absente possunt deduci causæ innocētiæ,ex quib. ēt infertur,ꝙ minimè pōt ꝓcedi ꝯ do. Pau.& Bolpa. principaliter inquisitos de d. homicidio, quū testes ꝯ ipsos ꝓducti non
28 sint omni exceptione maiores,† & ēt quia ipse do.Paulus fuit prius ꝓuocatus, & agressus a d.D.Paulo offenso, qui ꝑparaue rat insidias, quo casu licitè ad sui honorē, & defensionē potuit facere ea , quæ fecit,ad plenè no.in l.ut vim. ff. de iust.& iu.cum alijs ꝯcor. ꝯsiderata potissimè originali cā. d.rixę,quæ ortum habuit ab ipso.q.do.Pau. indebitè capiente decimā de iure spectantē ad ipsum do.Io.Contis, & etiā ꝯsiderata qualitate,& moribus,dicti.q. do.Pau. offensi, & ꝑdicti do.Paul.inquisiti, de quibus suo loco plenius notandū erit.¶Vlterius aduertendū est, ꝙ supradicti iculpati de auxilio , vltra superius
29 deducta, nō pn̄t aliquo modo ꝯdemnari ex pluribus.† Licet .n.regulariter dicatur, ꝙ ille, qui astat armatus maleficio,ēt si nihil facit;quia dr̄ ꝑstare auxiliū,ita ꝙ de eo venit puniendus, vt dicit Inn.in c.ꝯtinentia,de cleri.percus.cū alijs plenè cumulatis p Ang.de malefi.in verbo Andreā auxiliatorem, versi.& aduertendū est,& in verbo,dictus Andreas armatus, col. 1.& p Fel.in cap.1.colū.8.versi.& not.de offic. deleg.& plenius p eundem in c.sicut dignum.col.3. ver. in ista materia, & per Barth.Veron.consi.2.col.2.versi. sed licet primum, & ꝯsi.34. col.4.ver.de iure autem cōi,& p Phil.Cor.consil.57.visa,col. 2.in 1.vol.& consi.8.in 3.vol. in litera F.& G. & plura adducunt Mod.Bon.post Bar.in l.si in rixa,nu.12.ff.ad l.Corne.de sicar. & diffusius in eorum pract.criminali,in verbo,constan-
30 te,nu. 56. & 61.† Tñ istud ꝓcedit, qñ sciēter, & dolosè quis fuit ꝑsens delicto, & ad illud committendum ꝑstitit auxiliū, & astitit,secus aūt qñ ignoranter, vel per errorem,vel casualiter,& incidenter fuit præsens,& astitit,& non animo doloso,
31 & appensato ꝑstandi auxilium.†Tunc.n.non punitur; quum careat dolo, nec ibi interuenerit, ut maleficium committeret hoc expresè probant decisiones adductæ in principio istius ꝯsilij,vltra quas est decis.Fely.in c.quum vicesimū,in prin.ex tra,de offi.deleg.tenet ēt Sign.de Amode. cons.135.in q.col. 2.versi.præterea est aduertendū, & bona decisio Bal. in l.quicunque,col.pe.ver.nota sextò.C.de ser.fug.prout refert Fely. in d.c.sicut dignum,de homic.col.3.ver.est verum,ubi adducit etiā alias decisiones, & ea quæ ipsemet Fely.dicit, in d.c.si quis episcopus. extra de hæret. & multa ad id cumulāt Mod. Bono.in d.l.si ī rixa.nu.12.ff.ad.l.Cor.de sicar.& ideo Bal. in l.ob hæc verba.ff.de his qui no.infra.dicit,ꝙ ille,qui inciden
32 ter reperitur pn̄s,licet sit armatus, † non dr̄ ꝑstare auxilium, qđ refert,& sequitur Ang.de malefi.vbi bene loquitur in verbo dictus Andreas armatus , & est bonum ꝯsi.Ludo. Ro.116. qđ refert,& sequitur Fely.d.c. sicut dignū,col.3. versi.& omnia ista limita,volentes,ꝙ si casualiter,& incidenter quis repe ritur in delicto,ꝙ nō tenetur de auxilio,& dicit Felyn.ꝙ in dubio istud præsumitur,allegando ꝯsi. Pet. de Anch.217.in fin. & Bald.in lectura antiqua in l.1.ff.de ser.corrupt.& in c.1.de benefi.fra.& bene tangit Bart.Cæpol.consi.34.col.6.& Phil. Corn.consi.149. viso.col.pen. & fi.in 1. volu.dicit, ꝙ si quis astat delicto armatus , non tenetur de auxilio, si ex alia causa ibi aderat.& Mod.in d.l.si in rixa, nu.13. dicunt , ꝙ interueniens incidenter & casu aliter non data opera nō tenet̄ , & ꝙ in dubio istud ꝑsumitur, & ita etiā dicunt in l.nihil, nu.4. & 8.eod.tit.adducunt decisiones ut per eos, quas prius adducit Fely.vbi s̄.& in d.l. nihil,nu.12.dicunt,ꝙ si ignoranter,vel erroneè interuenerunt delicto, ꝙ minimè tenentur de auxilio, ex quo requiritur dolus & scientia,quod ꝓbāt auctoritate,& exemplo, ꝓut ēt ipsi dicunt in eorū practi. in verbo, ꝯstante, nu.47.48.49.& 55.versi.quintò limita,& melius nu.40. vbi ꝯcludūt,ꝙ ignorāter,& erroneè interuenientes,seu incidēter, fortuitò,& casualiter nō tenētur de auxilio,& ꝙ ī dubio istud ꝑsumitur,nisi ꝓbetur scientia,& dolus,vt ēt ipsi dicūt in l.vnica.C. de rap. virgi.nu. 87. & est bona decisio Ange. de malefic.in verbo,dictus Andreas armatus,col. 1.quę minimè in casu ꝑsenti deducta,& ꝓbata apparent,nullus enim testiū dicit, ꝙ ꝑdicti do.Ant.& Martinus sciēter,& dolosè, ut dictū delictū committeret,ibi interuenerunt, vñ in dubio ꝑsumendū est, ꝙ ignoranter,& erroneè,& tanto magis istud ꝓcedit,ꝯsiderata eorū ętate,& ēt quia ignorāter discesserunt e domo,sequentes do.Paulū eorū fratrem,qui nec eos vocauit,nec eis aliquid dixit, & ꝯñr licet fuerint præsentes asserto delicto , non ppea possunt teneri de auxilio, ꝓut non tenetur d.Georgius,qui casualiter, & fortuito ibi interfuit;ut dicunt plures testes ex ad-
33 uerso producti,& examinati.†Præterea, ut quis teneat̄ de auxilio,necesse est, ꝙ ꝑcesserit tractatus ad maleficiū committēdū,& ꝙ principaliter ad hoc fuerint coadunati : vt dicit Pet. de Anc.cōsi.217.nos Bar. & Alex.in l.si duo patroni.in prin. ff. de iureiur.aliàs si istud nō probatur,præsumptio est,quòd ignoranter,& erroneè, vel casualiter interuenerint,& ꝙ superuenerint delicto absque dolo,ita ꝙ de auxilio minimè tenentur: ut habetur in dictis decisio. & in alijs cumulatis p Mod. Bono.in d.l.nihil,nu.8.& 11.vbi ponunt, quæ sint probanda per inquisitores ad hoc, ut inquisiti possint puniri de auxilio & idem etiam ipsi ponunt in l. vnica. C. de rap.virgi.nu. 81. 180.& sequē.prout ēt idem faciunt in eorum practi.criminali,in verbo,constante,nu.45.46.& nu.47. concludentes allegando plures,&plures decisiones,& ad hoc,ut aliqui teneantur de auxilio,necesse est,ꝙ probetur,quòd præcesserit tractatus,& ꝙ communicato consilio, & deliberatione ad delictum committendum iuerint.Nam aliàs sola præsentia minimè ꝓbat auxilium; & qm̄ de prædictis nihil probatum est ꝯ dictos inquisitos,non poterunt de auxilio teneri, & condemnari.ad
34 †quæ bene facit,qđ vult Pau.de Cast.in ꝯs.189 in cā in carceratorum,quem refert, & sequitur Augusti. de Arimi. in additionib.ad Ang.de malefi.in verbo,Andream auxiliatorē, col. 5.versi.vlt. in hac materia , & in verbo dictus And.armatus, ver.intellige tñ prædicta,vbi volunt,ꝙ congregati ad bastonādum aliquem , nō autem ut interficeretur,si principalis delinquēs ipsum interfecit, tales auxiliatores nō possunt teneri de auxilio,q ad istud principaliter nō iuerunt,nec interuenerūt, animus enim principaliter considerari debet. Ad ꝙ etiā: quo niā sola præsentia non inducit auxilium; qm̄ necesse est, ꝙ vl-
35 tra eam interuenerint alij actus,† per quos saltim insultās,& offendēs reddatur audacior,& securior ad maleficiū committendū,& offensus reddatur timidior,ut dicit Bald.in l.1.ff.de ser.corrup.quem refert, & sequitur Ang. de malefi.in verbo, dictus Andreas armatus. vers. vide tamen, & in verbo, dicto maleficio semp astitit, in princip. & co.7. versi. tu autē,& co. fi.ver.& aduertas.vbi dicit se habuisse de facto Ferrariæ,& necesse est, ꝙ specifice dicatur , qđ & quale auxilium fuit ꝑstitū, ex quo sola præsentia non inducit auxilium, & ꝙ in dubio nō præsumitur ad hoc assistere,nisi aliud appareat,allegat decisio nes id probantes,ut per eum,& Bar.Vero.in cōsi. 1.dicit magis credendū testib. deponentibus , quod non erat ibi animo dandi auxilium,quàm testibus deponētibus ꝯriū,ex quo istud magis conuenit iuri,& colum. 3. & seq.addit, quòd in dubio istud præsumitur, qñ nō interuenit aliquis actus denotans auxilium,& quòd cōsiderari debent,quæ causæ præcesserint, & ponit,qualiter testes debent deponere; ut cōcludant auxiliū, & quòd in dubio in mitiorem partem,& sic in absoluendo iudicandum erit,vnde ut quis teneat̄ de auxilio,necesse est,ꝙ declarentur, & probentur actus,per quos dr̄ auxilium præstitū, aliàs præsumitur in benigniorem partē; ut dicit Bar.in l.qui seruo.§.fi.ff.de furt.& Bar.Vero.ꝯs.74. Primum dubiū , colu. 3.versi.videamus modò.vbi ēt vult,ꝙ inquisitio nō procedit,
36 qñ in ea simpliciter dr̄,quòd ꝑstiterit auxiliū &c.† sed debet poni, & probari, ꝙ per talē ꝑsentiā offendens factus fuit audacior,& offensus timidior;ut dicit Bal.in l.non ideo.col.pe. versi.

vers.item quæro.C.de accusatio. cum alijs allegatis per Fely. in d.c.sicut dignum,col.3.vers.item notãdum est,& in d.c.1. col.8.ver.& nota.de offi.delega.& firmãt Mod.Bono. in l.nihil.ff.ad leg.Cor.de sicar.col.fin. & in d.l.si in rixa.nu. 16. & in d.l.vnica.C.de rap.virg.nu.181. & in prac.crĩali,in verbo, constante,nu.61.& 56.Sola.n.præsentia simplicem fauorẽ in ducit,& remotum, pp quæ offendens minimè effectus est audacior,nec delictum dr̃ esse auctum,ꝯñr ex tali simplici fauo-
37 re quis non tenetur.†Nam tale auxilium, ut sit punibile,debet esse propinquũ, & cooperatiuum ipsi delicto,& debet dare causam proximã illi,ita Ang.de malefi.allegans plures decisiones in verbo,dicto maleficio semp astitit. col.5.versi.3.modo,& diffusius ibi Augus̃t. in additio. col. sequen. versi.itẽ ad de, istud prosequitur inferendo ad materiam statutariam punientem auxiliatores,ut intelligatur de auxilio modo,quo supra, non simplici, & remoto, & qñ interuenit actus remotus, & nõ proximus,nec circa causam mortis,& sic qñ nõ fuit cooperatiuum,ut plenè ẽt hr̃ per Bar.Vero.cõs.34. si nunquam. col.4.in 2.dub.& diffusius cons.2.ferè per totum,ꝑut ẽt ipse vult.consi.27.requisitus,col.3.ver.præterea,& idem etiã vult Philip.Cor.prællegato consi.149.col.pen.& fi.in 1. lib.dicẽs quòd testes necessariò debent concludere,& ꝓbare, quòd auxilium fuit præstitum, & ꝙ ibi astabant animo præstãdi auxilium,& hoc idẽ tenẽt Moder.Bono. in d.l. si ĩ rixa. nume. 15.
38 †Vbi declarant,qñ dicatur simplex fauor, & qñ auxiliũ dicat̃ cooperatiuũ,prout declarat do.Bartholo.Veronẽ. consi.ꝑallegatis, & idẽ volunt præfati Bono. in singulari.15.& in pract. crĩali,in verbo,constante, nu.49. nu.50.nu.61.& nu.70.vbi adducunt plures decisiones, firmantes conclusionem prædictam,ponit etiam practi.Papi.in verbo,opem,& auxilium dedit,versi.hic quæritur,& ponit etiam Fel. in d.c.1. de offi.deleg.versi.limita primò, co.7. vbi adducit Salyce.in l. 1.C. de rap.virg.& alias decisiones in d.c.sicut dignum,col.2.ver.modò aduerte,& discurrendo dicta testium productorũ ꝯ dictos inquisitos nullus est,qui deponat, ꝙ prædicti do. Anto.& do. Mar.aliquem actum fecerint. Minus ẽt probatur, ꝙ ipsi sciẽtes,& dolosè ibi communicato consilio adfuerint.Nec ẽt probat̃, ꝙ do.Pau.& Bolpatus effecti sint pp eorum præsentiã audaciores,& do.Pau.offensus timidior,iccirco necessariò absoluendus uenit, ex quo illa sola præsentia ipsorum, & simplex assistẽtia eis minimè nocuit,quum incidenter,ignoranter,& ꝑ errorẽ fuerit, & præsumatur præstita, & licet aliqui testes dicant,ꝙ dictus Anto.erat armatus;tñ istud nõ est verũ,vt in facto ꝓbabitur, item testes prædicta dicentes nõ probant.Tum quia singulares, Tum quia varij, & non concludentes. Tum etiam alijs de causis, de quibus supra.Minus etiã d. Geor.nocet depositio duorum testiũ asserentium ipsum admenasse cũ Iannettina, nam talib.testib.minimè credẽdum est,causis,de quibus sup.Prout ẽt quia ipse do. Georg.nullum actum fecit, & solùm incidẽter ibi interuenit, quo fit, ut minimè puniri possit, & condemnari, rationib. & decisionibus, quib.sup. ex quib.euidentissimè patet nullum penitus auxilium fuisse ꝑstitũ.d.homicidio ꝑ ipsos do. Ant.do.Marti. & do. Georg.ante maleficiũ commissum, vel tempore quo committebatur, & ideo nõ est necesse examinare illũ articulũ,an veniant puniendi eadem pœna, qua puniri deberent principales occisores.
39 †Nam licet regulariter dicatur,ꝙ agentes,& cõsentientes pari pęna puniuntur,ita ẽt & auxiliũ præstantes,& in l.nihil interest,& in l.si in rixa.ff.ad.l.Cor.de sica.& in c.1. de offi.deleg. & in d.c.sicut dignũ,& ꝑ Fely.in c.cũ vicessimũ, de offi.deleg.
40 & ꝑ Bart.Vero.ꝯsi.2.& ꝯsil.34.col.4. cum si.† Tñ regula ista non habet locum, qñ fuit sola præsentia, & simplex sine aliquo facto cooperatiuo, & quando fuit per eorrem, & ꝑ ignorantiam,seu incidenter,& casu fortuito, & quãdo per eam offendens nõ fuit effectus audacior,& offensus timidior,& quãdo ꝑ eam delictum non fuit auctum;tũc enim in nullo est punibile,vel si pœna danda esset; tũc minima deberet applicari, vt patet apertissimè per decisiones, & consilia superius allegata, singula singulis capitibus adaptando, prout etiã tãgit Barth.Veron.consi.27. col.3. vbi etiam vult, quòd de iure communi verè præstans auxilium non tenetur eadem pęna, prout etiam dicit Phil.Cor.consi.8.lib.3.col.1.& Ang.de malefi.in verbo.d.maleficio semper astitit, col.4. & Fran. de Cur.cons. 41.& Moder.Bono. in d.l.nihil, num.4. & seq. & plenius in singulari.15.& in pract. criminali, in verbo, ꝯstante, versi.& nu.163.supra alleg.& ponit Prac.Pap.in uerbo,opem,& auxiliũ, quanto magis in casu præsenti puniri non debent eadem pœna,immo in totum absolui;cum uerè auxilium minimè ꝑstiterint,ut in iure, & in facto superius deductum est. Si autẽ ꝑfati inquisiti dicerentur teneri ex auxilio præstito prædicto
41 do.Pau.& Bolpato post delictum commissum.†Aduertendũ est,quòd istud minimè probatum apparet formiter,& cõcludenter, & aliqui testes sunt singulares, nec adducunt concludentem rationẽ depositionis ipsorum,quo fit;ut minimè probent,maximè,quia uerè nullum auxilium præstiterunt post tale delictum commissum,considerata etiam ętate,& moribus. d.Ant.do.Mart.& do.Georg. nec.d. Pau. & Bolpatus indigebãt aliquo auxilio a prædictis.prout ẽt:quia si uerè hoc fuisset probatum,quod negat̃; tamen tale auxilium non est ita punibile sicut illud,quod præstatur maleficio.Nec eadẽ pœna tale auxiliũ venit puniẽdũ,ita Ang.de malefi.in verbo.d.maleficio semper astitit.uer.quæro qua pœna, & versi.quærit Bar. adducẽdo Bar.in l. furtum.§.nõ committi.ff. de fur.Bar.& Ang.in l.1.C.de his qui latro.& idẽ Ange. de malefi.ĩ verbo, Andreã auxiliatorem,col.1.versi.post uerò maleficia,& ibi August.de Arimi.volentes,ꝙ auxilium præstitum post delictum nõ dicitur propriè auxilium,& firmat Francis.de Curt.cõsil.41.col.fi.& Fel.in d.c.1.col.8.versi.limita, dũmodo, ubi allegat alias decisi.& ponit D.Sign.de Amode.consi.133.co.2.uer.aut dicemus,& idem Fely.in d.c. sicut dignum, col.3. & Bar.Vero. in consi.1.col.4.ver.circa tertium dubium, & consi.27.co.2. ver.unde uidendum est,& ad id plura adducunt Moder.Bon. in d.l.si in rixa, nu.15.ver.secũdò limita,& in l.1.de rap.virg. nu.85.& sequ.& nu.179.& 136.& in eorum prac.criminali, in verbo,constante,nu.54. ponit etiã Pract. Pap. in verbo,opẽ & auxilium,uer.post uerò maleficiũ,car.119.co.3.Quib.omnibus bene consideratis dico & concludo, ꝙ prædicti do. Georgius,do.Antonius, & do.Martinus nullo modo possunt diffinitiuè condemnari de tali auxilio, nec diffinitiuè banniri,siue consideremus dispositionem iuris communis,siue dispositionem statuti Tridentini,cuius qualitas non est modo aliquo uerificata,& etiam quia ipsi non possunt dici auxilium præstitisse,& taliter deliquisse,propter quod deberent puniri pęna mortis,uel abscissionis membri, quo fit,ut absoluẽdi ueniant,uel ad peius banniendi ad inquirendũ, quod ultimũ ẽt minimè fieri debet; quum non constet eos deliquisse, & cum
42 de innocentia satis apertè pateat,†ideo iudex non debet procedere ad bannum sine cã, & inordinatè. Nam si ad illud ita ꝓcederet,certè nihil faceret,& nullum esset,nec haberet uim sententiæ,ut dicit Bal.in addit.ad Spe.in tit.de execu. sentẽtię colu.pen.in uer.bannũ, & etiã quia, ut quis possit ita banniri,
43 necesse est,quòd delictum sit ꝓbatum uerè,†Ex quo sola contumacia istud non induceret,etiam stãte statuto permittente inquisitum non comparẽtem posse diffinitiuè banniri & condemnari;ut dicit Bal.& Imol.in l.mora.ff.sol.ma.quod refert Alc.in l.omne delictum, in additio ad Bart. fi. de re milita. ꝑut ẽt sequuntur Mode.Bono.in eorũ prac.criminali in uerbo,postquã,nu.54.cum seq.ubi istud cõprobant alijs decisio. Prout etiã ipsi dicunt in uerbo, postquã, nu.48.& quoniam ex superius deductis satis constat, præfatos inquisitos licet ꝯtumaces non esse culpabiles, spectabilis iudex ꝯ ipsos mõ aliquo procedere non potest ad condemnationem,ut dicit Barto.consil.100.a do.Cy.colu. 45.& Bart. Vero.consi. 49.postquã,col.fi.cum alijs cumulatis ꝑ Mod. Bono. in dicta eorum prac.in uerbo,opportunè,nu.8.& ĩ uerbo.2. quæstio.nu. 29. & in uerbo,ultima quæst. nu.14. & in uerbo aggredior. in fi. & qđ dictum est de prædictis do.Geor. do. Ant.& do. Marti. idem ꝯcludendum est de alijs inculpatis de auxilio, ꝯ quos minimè probatum apparet aliquid concludenter, nec tale, propter quod diffinitiuè possint condemnari. Parisius.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Temerè agens condemnatur in expensis.*
2 *Qui agit,probare debet,& nu.4.9.*
3 *Nec reus astringitur iurare,actore non probante,& nu. 5.*
4 *Criminaliter agens probare debet,& nu.5.*
6 *In furto non datur iuramentum accusatori ad probandum.*
7 *De ciuili potest deueniri ad criminalem.*
8 *In criminali causa prius iudici constare debet de delicto.*

10 *Verosimile*

10 *Veroſimile debet attendi, & nu. 30.*
11 *Fama publica operatur, & in cã ciuili, & criminali, & nu. 19.*
12 *Verùm quando habet originem à perſonis fide dignis, non maleuolis, & nu. 17.*
13 *Et quando teſtes dicunt audiuiße a maiore parte. & nu. 14. Ad quod datur cautela probandi.*
15 *Et ſi non aſſignant cauſam ſcientiæ, nihil probant.*
16 *Et fama debet eſſe legitima.*
18 *Contra malam famam poteſt probari bona.*
19 *Fama fortiter probata quam probationem faciat.*
20 *Et an in ciuilibus faciat ſemiplenam.*
21 *Et in criminalibus an faciat indicium ad torturam.*
22 *Et quid quando non eſt vehemens, ſed vana vox.*
23 *Et quid ſi iungitur cum ſemiplena in criminali.*
24 *Quæ ſunt neceſſaria, ut perueniatur ad torturam.*
25 *In ciuilibus ceſſat tortura.*
26 *Confeſſio extraiudicialis facta abſente parte, an faciat ſemiplẽ nam probationem & indicium ſufficiens.*
27 *Sed debet formiter probari, & per conteſtes, & nu. 28.*
29 *Et quid ſi fuit geminata.*
30 *Confeſſio non veroſimilis minimè attenditur.*
31 *Et debet eße certa, & tempore, & loco.*
32 *Contra negociantem, an ſit præſumptio furti. Expenſio pecuniarum quando faciat indicium furti, & nu. 23.*
34 *Vnum indicium tollitur per aliud.*
36 *Bona fama inquiſiti eum purgat.*
37 *Semiplenæ probationes, & indicia quando iungantur, & num. 37. & 38.*
38 *Vnum imperfectum non poteſt facere aliud perfectum, etiam ſi eßent plura.*
39 *Probatio debet eße concludens.*

CONSILIVM CLIII.

In cã iſta uertente inter Bulpum, & Moyſen Iudæos ex vna
actores, & magiſtrum Petrũ Suaſchic calcearium ʒuẽtũ
ex altera, breuib. inſiſtendo veritati, viſo proceſſu, & alijs dedu
ctis ʒ̃ ipſum magiſtrũ Petrũ firmiter, & abſq; dubio dico, par-
tes Magnifici, & Spectabilis dñi iudicare debentis nõ poſſe de
iure eſſe alias, niſi in abſoluendo ipſum magiſtrum Petrũ a pe
titis per ipſos actores, qui oĩmodo veniunt ʒdemnandi ad ex-
penſas, & ad damna, q̃ ipſe magiſter Petrus paſſus eſt ꝑꝑ talem
indebitam uexationem, iuxta l. eum quem temere. ff. de iudi.
& inſti. de pęn. teme. litigã. & C. de fru. & lit. expen. cum ſi. Et
1 † iſtud dico: eo qm̃ iſti iudæi mõ aliquo non probauerunt in-
tentionem ipſorũ, & actore, ſeu accuſatore non probante reus
uenit omnimodo abſoluendus: ſiue. n. ʒſideremus iudicium,
& actionem ciuilem per ipſos hebræos intentatam, ipſis non
probantib. magiſter Petrus ʒuentus abſolui debet l. ei, qui. l.
ab ea parte. ff. de probat. l. qui accuſare, & in l. fi. C. de eden. c.
2 1. extra, vt eccleſiaſtica beneſi. † Nõ. n. ſunt ꝓbõnes ſumendæ
ex domo ipſius rei taliter, ꝙ ſi ipſe actor non probat intentio-
nem ſuam, reus non aſtringitur ad iur̃m præſtandum oblatũ
per ipſum actorem, iuxta terminos. l. manifeſtę turpitudinis.
3 ff. de iureiur. † Prout ſingulariter voluit Specu. in titu. de iura.
delati. §. 1. uerſ. ſinaũt actor, & Bal. ĩ l. fi. ff. qđ met. cau. & Abb.
in c. fi. extra de iu. iur. cũ alijs cumulatis per Iaſ. in l. admonen
4 di. ff. iu. iur. car. mihi. 8. col. 4. & ſeq. † Pariter ſi dicimus, ipſos
Iudęos intentaſſe iudicium criminaliter, ipſe magiſter Petrus
accuſatus abſolui debet, ex quo aliquid ſufficiens Iudæi nõ ꝓ-
barunt, ut d. l. qui accuſare, & l. de minore. §. tormenta, & l.
5 vnius facinoris. §. in ea cá. ff. de qõ. † Nã ſi ʒſideramus hãc cãm
ut criminalem, decidenda eſt ueris probationibus, nõ autem
iur̃o partis, ut hr̃ in l. fi. C. de proba. & in l. metum. C. qđ met.
ca. Hinc eſt, ꝙ in talibus cauſis non defertur iur̃m in ſupple-
mentum probationis, ſecundùm Petr. de Anch. in c. mediato-
res, uerſi. not. tertiò, de teſti. lib. 6. ubi adducit glo. in c. tam li-
teris, extra de teſti. uolentem in cauſa criminali etiam ciuiliter
mota non deferri iuramentum, licet habeat præſumptionem
pro ſe, ex quo in tali cauſa habet locum regula ſuperius addu-
cta, quòd accuſatore non probante &c. & ponunt Mod. in c.
1. uer. 2. principaliter limita, extra de appella. & eſt tex. prout
ibi not. Bald. & Fel. col. 2. in c. ueniens. el primo, extra de teſt.
uerſ. ultimò no. & iſtud uoluit gl. in c. cum ſint iura, de reg. iu.
in 6. & gl. in d. l. admonendi. & ibi plenè Iaſ. car. 25. col. 3. &
6 Alex. conſi. ſuo. 66, viſo ꝓceſſu, col. 1. in 1. vol. † Hinc eſt, ꝙ in
furto nõ eſt locus iuramẽto accuſatorũ ſecũdùm Bald. ĩ l. nau-
ta. §. quæcũque. ff. nau. cau. ſtab. & tenet Alberi. de Roſa. ĩ ſecũ-
da par. ſtatutorũ, quæſt. 63. incipit, itẽ quæro aliã quæſtionẽ, ẽt
Alex. in l. 2. ff. de dam. infec. & ĩ ʒſi. 167. requiſitus. col. 1. in 2.
vol. cũ alijs adductis p Moder. in d. §. tormẽta, & in d. §. in ea
7 cauſa. † Cũ itaque præſens cauſa fuerit ciuiliter intẽtata, licet
poſtmodũ incidenter fuerit ꝑuentũ ad criminalitatẽ, & ſic ad
crimẽ furti, iuxta notata p Bart. & alios in l. falſus. §. ꝗ alienũ. ff.
de fur. & no. in l. ſi quis naufragio. ff. de incend. rui. & naufra.
cũ alijs adductis p Fely. in c. cũ oporteat, col. fin. extra. de accu-
ſa. & in c. poſtulaſti, extra de iudæis; tñ quocũque modo conſi-
deremus cauſam præſentem, ſiue ut ciuilem, ſiue ut criminalẽ,
vera erit cõcluſio, quòd ipſe magiſter Petrus omni reſpectu ue
nit abſoluendus, ex quo dicti Iudæi ʒ̃ ipſum nihil ſufficiens
probarunt, ſiue conſiderentur ut actores, ſiue ut accuſatores,
iuribus & deciſionibus, de quib. ſupra. Ad ita tenẽdũ moueor:
quia ipſi Iudęi nihil docuerunt, ꝙ habuerint dictas pecunias,
quas dicunt perdidiſſe, nec etiam docent illas predidiſſe, quo
8 non docto abſolutio ipſius magiſtri Petri ſequi debet. † Ante-
quam enim iudex procedat ad condemnationem, ſeu ad tor-
turam debet ei cõſtare, & liquere delictum, ꝓpter quod vult
condemnare, ſeu torquere, eſſe commiſſum, aliàs ſi ſibi de deli
cto non conſtat, non poteſt procedere maximè ad torturam,
ita uoluit Tancre. in ſua compendioſa, quæſt. 17. adducens
bonum tex. in l. 1. §. illud autem. ff. ad ſilla. & ibi Bart. hoc te-
net, & Ludo. Ro. & idem Bar. in l. fi. col. 1. ff. de quæſt. & in l. 1.
ff. de teſtam. mili. & facit tex. in l. 1. C. ubi cau. fiſ. & in l. ſi quæ-
ramus. ff. de teſt. & idem voluit Ange. Aret. in tract. malefi. in
verbo, fama publica, car. 18. uer. 12. ubi inter cætera dicit, ꝙ ſi
dicitur eſſe commiſſum furtum, curia debet mittere officialẽ
ad locum, ubi dr̃ cõmiſſum, & ſi aliter facit iudex, tenet̃ in ſin-
dicatu, & bene facit, qđ vult Bal. & Ang. in d. §. illud aũt, & Bal.
in additionib. ad Spe. in ti. de ſententijs, col. 18. in fi. & in tit.
de confeſ. col. 2. ver. Titius confitetur, & idẽ Bal. in l. cũ ꝓba-
tio. ff. de prob. & qđ vult Frã. Brun. in trac. de indi. & tortu. car.
9. col. 3. & videant̃ oĩno, quæ ponit do. Paris de Puteo in ſuo
trac. ſind. car. 33. col. 1. & qđ vult Bar. in l. 1. ff. fur. aduer. nau.
cau. Dicens, ꝙ ſi hoſpes intrauit hoſpicium, & poſtmodum di-
cit pecuniã ſibi fuiſſe ſubtractam, non ſtat̃ dicto ſuo neq; iur̃o
ꝗa ʒſtare debet ualiſiã ſiue fardellũ fuiſſe portatũ in domo ho
ſpitis, vñ cũ ipſi Iudæi minimè probẽt habuiſſe ſaculũ pecu-
nię, nec ẽt ꝙ illũ perdiderint, obtinere minimè pñt, ſiue p̃ſens
9 iudiciũ ʒſideret̃ ut ciuile, ſiue ut criminale. † Non. n. credendũ
eſt, nec ſtandũ aſſertioni ipſorũ Iudæorũ in p̃iudiciũ alterius,
ex quo non ſufficit aliquid aſſerere, & dicere, ſed neceſſe eſt il-
lud ꝓbari, ſ̃m gl. in verbo dicet, in l. 1. in pri. ff. ſi quadru. pau.
feciſ. dic. & eſt tex. & ibi gl. ĩ uerb. egiſſet. ubi Ale. & alij multa
adducũt ĩ l. ſi prius. ff. de ope. no. nũ. & potiſſimè ĩ caſu nr̃o ꝓ-
cedũt ſuperius dicta: qm̃ ipſi Iudęi in ſecũdo eorũ c. dñt, ꝙ dũ
ipſe Moyſes trãſiret aquã Ferſinę ꝓpe Perzinũ de equo ĩ ipſã
aquã cecidit unus ſacculus plen⁹ pecunijs argẽteis, quẽ hẽbat
retro ſellã, & tñ nõ ʒſtat, ꝙ tpe, quo trãſiuit, hẽret dictũ ſaccu-
lũ. Præterea hoc abhorret, & alienũ eſt ab oĩ veroſimili, ꝙ pe-
cunię portent̃ in ſacculo, & talis ſacculus liget̃ retro ſellã, a cõi
ter. n. accidẽtib. pecuniæ portant̃ intus valiſiã, vel incluſæ ĩtus
manticã, fardellũ, ſeu aliũ locũ, nõ aũt ſacculus ipſe ſolus ple-
nus pecunijs ligat̃ retro ſellã, & iõ quũ talis eorũ aſſertio non
ſit ueroſimilis, nõ caret mẽdacio, & reijciẽda uenit. l. nõ eſt ue
riſimile. ff. qđ me. cã. c. ꝗa ueriſimile, extra de p̃ſum. cũ alijs ad
10 ductis p Mod. in rub. C. de proba. col. 24. † & qđ abhorret ab
eo, qđ cõiter accidit, ẽt ſuſpicione nõ caret, vulga. l. neq; nata-
les, cum ſi. C. de prob. & eo maximè quia actores Iudæi ſunt,
quorum natura, & fides qualis, & quanta ſit, plenè hr̃ p totũ.
11 C. & extra de iude. ¶ † Minutatim, ac ſigillatim ʒſiderãdo pro
bationes ipſorũ Iudæorũ ʒ̃ ipſum magiſtrũ Pe. adducit̃ fama
publica, q̃ erat ĩ d. Burgo Perzini, ipſos hębreos amiſiſſe ĩ d. flu
mine certã denariorũ q̃titatẽ, & ipſe magiſter Pet. inuenit ſac-
culũ dictarũ pecuniarũ, prout deponit Gaſpar primus teſtis iu
dæorũ, & Iac. Mirana, Geor. Cribellus, Bap. Godardi, Criſtel-
lus Geor. Ioã. Lignanus, Laza. Abizola, Pet. Sacchinus, & Ant.
Gaſſius, quæ fama publica tã in iudicio ciuili, quàm in crimi-
nali multũ operatur, ſ̃m doctor. Canoni. in d. c. veniens. el pri
mo, de

mo.de testib. & in c. qualiter & qñ. & c.cũ oporteat. extra de accusa.& p Bart.& alios in l.de minore.§.tormenta.& ĩ §. plurimũ.ff.de q̃onibus. & pleniſſimè poſt Bar.p repetẽtes,& alios in l.admonẽdi.ff.de iureiur.Quę obiectio ꝯ ipſum magiſtrum Petrum nihil penitus facit: eo qm̃ p teſtes ꝑdictos nõ eſt formiter fama ꝓbata,ut decet, ꝙ.n.fama aliquid operet̃ neceſſe ẽ
12 ꝓbari,† ꝙ originẽ habuit a pſonis fide dignis, & nõ a maleuolis, ut in d.c.qualiter, & qñ, & ibi plenè Cano. cũ alijs adductis p Bar.in d.§.plurimùm.& ibi p do.Alex.in additio.& p Saly.in l.ea quidẽ.C.de accusa.& facit tex.in c.iuuẽtute, extra de pur.cano.vñ ſi nõ ꝓbet̃,ꝙ a talibus pſonis habuit originem fama,nõ ſufficit,nedũ quò ad ꝯdẽnationẽ, ſed ẽt nõ facit indiciũ ſufficiẽs ad torturã,ſm Bal. ĩ c.itẽ ſi vaſallus.in tit.de ꝯtrouer. inueſti.col.ul.in uſib. feud.& p Bal.& Saly.in d.l. ea quidẽ, & bene facit tex.in d.c.qualiter,& qñ.el.2.& in l.miles,in §.mulier, ubi ẽt Bar.ff.de adult. cũ alijs infinitis ꝯcor. adductis per Mod.in d.§.plurimũ,& p do.Phil.Dec.in ꝯſi.37. in cã rigoroſæ.col.6.nu.9.& 10.in 1.uol.& conſi. 133. uiſo proceſſu, ſed ſic eſt,ꝙ oẽs teſtes ipſorum Iudæorũ non dicunt,talẽ famã habuiſſe originem a perſonis fide dignis, vnde perinde habetur, ac ſi deducta non eſſet, ex quo informiter eſt probata, & talis probatio informis,& non concludens nihil operatur c.in pręſentia,extra de prob.l.non hoc.C.unde legi.†Præterea & ſecũ
13 dò talis aſſerta fama informiter eſt probata, ex quo teſtes Iudæorũ oẽs non dñt audiuiſſe a maiori parte populi,ꝙ eſt neceſſarium ad uerã probationem famæ,ſm Bar.in d.§.plurimũ.adducentem gl.in l.3.§.eiuſdẽ.ff.de teſti.& bene facit,qđ vult Saly.in d.l.ea quidem.& Bar.in d.l.3.& do.Ant.& Cano. in d.c. veniens, & in c.cum cãm, extra de prob. cum alijs adductis p Alex.conſi.72.col.8.in 1.vol. inſpecto diligenter, & per eum dẽ conſ.100.ſuper primo, col.6.in fi.& conſi.94.in cã, & lite col.fi.in 2.uol.& ꝯſi.150.in cã,& lite,in 5.uol.& p Deci.in ꝑallegato conſi.37.& plenius per do.Phili.Cor.in ꝯl.68.aliquandiu, in 2.uol.qui omnes ꝯcludunt, teſtes volentes probare famã debere dicere, ꝙ audiuerũt a maiori parte populi illud, de quo dicunt eſſe famã,& aliter deponendo non probant famã, ſm ẽt Bal.ꝯſ.ſuo.280.ad euidentiam, in 5.uol.& ꝯſ.323.utrũ, in 1.uol. & ideo Bar. in d.§.plurimũ,& in d.l.3.§. eiuſdem.ff.
14 de teſti. & in l.Labeo.ff.de ſupel.leg.† Dabat cautelã, ut teſtes volentes probare famam dicant,ꝙ eſt publica uox,& fama;qa publicè dr̃ per ciuitatem a maiori parte populi &c.uolens ꝙ ſi teſtis ſolum diceret, publica eſt uox, & fama, non probaret; quia tali caſu non reddit cauſam per aliquem ſenſum,& idẽ eſſet ſm Bar.ſi teſtis diceret, ꝙ audiuit publicè dici.nã hoc non ſufficit,niſi addat, audiuiſſe publicè dici a maiori parte hominum ciuitatis &c.quæ oĩa penitus ceſſant in caſu præſenti;qm̃ teſtes inducti per ipſos Iudæos hoc minimè dicũt;quia potuit ẽe ꝙ vnus tãtùm hoc dicebat publicè corã alijs,quã opinionẽ Bar.ſequitur Imo.& Pau.in l.hæredes palã.ff.de teſta. & Mod. in c.1.de appel.& ẽt Alex.conſi. 25.in 4.uolu.& do. Phili.De-
15 ci.præallega.conſi.ſuo.37.in 1.uol.†Tertiò aſſerta fama nihil facit,ex quo teſtes ipſi non aſſignant cauſam famæ,& ideo potius dr̃ uana uox uulgi, quæ nihil operatur.l. decurionũ. C.de pœ̃.& per Bar.& alios ſcrib.in d.§.plurimum,& per do.Phil. Cor.conſi.198.in 2.uolu.& per Bal.in conſi. ſuo.245.incipit, fama viciniæ,circa fi.in 3.uol.Debet enim teſtis deponens ſuper fama aſſignare cauſam, & perſonas famæ etiam nõ interrogatus, ut dicit Deci. multa adducendo in d. conſi. 37. & per do.Phil.Cor.conſi.198. præallegato. uiſa inquiſitio. in litera.
16 R.& conſi.130.in 4.uol.in col.fin. † Non.n.debemus capere famam, ſimplr̃,ſed legitimam,ſm Abb.& Fely. in d.c.veniẽs, & ibi Bal.dicẽs, ꝙ iudex diſcretus non ſolùm debet interrogare de fama,ſed ẽt de ratione famæ, ad qđ Fely. ibi plura adducit,& plenius tãgunt Mod.in d. §.plurimũ. teſtes autẽ hæbreorũ nullam adducunt rationem aſſertę famæ,vñ ipſorum depo-
17 ſitiones penitus ruũt.†Præterea & quatuor teſtes prædicti deponentes ſup fama interrogati a quib.pſonis audiuerũt, dicũt non recordari, nec nominant perſonas hoc dicẽtes,& ideo talis eorum depoſitio nulla eſt ſm Inno.in d.c.qualiter,& qñ,& ſm Bart. & alios ſcrib.in d.§.plurimũ,ubi Alex.adducit Saly. in d.l.3.§. eiuſdem. & alias deciſiones, idem uolentes quãdo teſtis de hoc fuit interrogatus,& Mode. ad hoc in d.§.plurimũ multa alia cumulant, & do. Phili. Deci.in d.conſi.37. ex quibus patet, aſſertam famam tanquã informiter probatã,& non ꝯcludentẽ in aliquo nõ præiudicare dicto magiſtro Petro: eo potiſſimè: quũ p oppoſitũ ipſe magiſter Pet. ꝓbet bonã famã
18 ſuam, † quæ ꝓbatio bonæ famæ debet pręualere malę famæ informiter ꝓbatę ſm Bar.in d.§.plurimũ, & ibi Mode.ad hoc plura adducũt, & Cano.in c.quum oporteat. de accuſa.& per Abb.in c.cũ in tua.extra de ſponſal.& p Ale.in ꝯſi.51.qm̃ abũde.circa fi.& Fely.ĩ c.cũ ꝯtingat, col.2.de reſcrip. & p do.Bar. Veronen.ꝯſi.ſuo.40. col.8.& p Cor.d. ꝯſi. 198.in d. litera.R. Vlterius circa hanc aſſertam famã aduertẽdũ eſt; nam ſi ꝯſideramus præſens iudiciũ ciuiliter intentatũ,fama ẽt formiter ꝓbata nõ facit plenam probationẽ regulariter, niſi in aliquibus caſibus exceptuatis,enumeratis p Fely.ĩ d.c.veniẽs,& plenius
19 p Mod.ĩ d.§.plurimũ,† inter quos caſus ſpeciales nõ eſt caſus noſter, & ideo tanq̃ omiſſus decidit̃ p cõmunem regulã, quæ habet, in cauſis ciuilibus famã nõ facere plenam probationẽ, ut plenè hr̃ per Bar.& alios ſcribẽ.in d.§.plurimũ, & in d.l.admonendi, & ibi Iaſ. car. 22.col.4. & tenent, & ſequuntur oẽs
20 alij repet.ibi,& plenè per Cano.in d.cap.ueniens † An autem in ciuilibus faciat ſemiplenam probationem,fuerũt uarię opiniones relatę per Moder.repet.in d.l.admonẽdi, & per Mod. in d.§.plurimũ,& per Fely.in d.c.veniens,col.3.& 4.in 2.concluſione, & cõiter ꝯcludit̃, hoc eſſe arbitrariũ ꝯſiderata origine famæ, & eius rõne,& alijs adminiculis, vñ in caſu pſenti ꝯſiderãdo hoc iudiciũ ut ciuile,talis aſſerta fama nedum nõ facit plenam,ſed nec ẽt ſemiplenã probationem;cum informiſſimè,& non ꝯcludenter appareat probata, ut ſuperius plenè di-
21 ctum eſt. † Si verò cõſideremus præſens iudicium ut criminale, dico,ꝙ talis aſſerta fama,nedum nõ facit plenã probationẽ nec ẽt ſemiplenã, quinimo non facit indiciũ ſufficiẽs ad torturam,ſm Io.And.in additio.Spec.in ti.de proba.in §.uidendũ, in uerſi.13.& ſm Bal.in l.mulieres. C.de qõ.cũ alijs adductis per Ange.Areti.in tracta.malefi.in uerbo,fama publica, uerſi. & an fama, & per Alex.in cõſi.ſuo.5.col.2.in 1.uol. & per Io. And.in addi.Spe.in tit.de noto.crimi.§.fama,& iſtã opinionẽ ueriorem,& ęquiorem ſequuntur Mod.in d.§.plurimũ,colu. 5.nu.30.& Abb.in c.1.ĩ fi.de pur.can.& Imo.in l.ſi.ul.col.ff. de hære.inſti.& Fely.poſt alios ĩ c.cũ oporteat, col.pe. uerſ.&
22 ꝑdicta,extra de accuſa.† & eo potiſſimè dicendum eſt in caſu pſenti,ubi huiuſmodi fama non eſt vehemens ſed potius vana uox populi, item non habuit originem a perſonis fide dignis, nec ẽt eſt formiter probata ut ſ. ꝙ ẽt ſequitur Paris de Puteo in tract. ſindica. car.98. uerſi. & an fama, & Franci. Brun.in tracta.de indi.& tortu.cart.4.uerſ. an fama publica, & prædicta oĩa ꝯfirmantur; eo qm̃ fama ẽt iuncta cũ ſemiplena probatione in criminalibus non eſt ſufficiens ſm gl. in d.c.ueniens, Mode.in d.§.plurimũ,nu.62.& facit tex.in l.3.§.eius.ff.de te-
23 ſti.†Quanto magis in caſu nr̃o,ubi nulla ſunt adminicula,ut infra dicetur;qñ.n.agitur de crimine ẽt ciuiliter, fama cũ alia probatione non ſufficit,ut per Abb.in d.c.ueniens,& ſi in iure datur caſus,ꝙ coniungat̃ cum alia probatione,iſtud eſt,qñ fama eſt perfecta in ſuo eſſe, & eſt formiter ꝓbata; tũc.n. iungit̃ aliàs ſecus ſm Bal. in l.ſi quis ex argentarijs, poſt principiũ.ff. de eden.& per Fely.in d.c.veniens, circa finẽ,& per Abb.& Fely.in c.cum cauſam, col.pen. & fi.extra de proba. & plenius p
24 Mod.plura adducẽtes in d.§.plurimũ.col.15.†Ex quibus neceſſariò infert̃,aſſertã famã taliter ꝓbatam per teſtes ipſorum iudeorum in nullo obeſſe,nec pĩudicare ipſi magiſtro Petro,ꝯ quem ad torturam modo aliquo procedi non poteſt; quia nõ ſunt verificata ea, quæ torturã pręcedere debent, quæ ponunt per Paridem de Puteo in tracta.ſindi.in uerbo, tortura, ac per Franc. Brun.in d.tracta.de indi.& tortu.in 3.q.principa. & p Mod.in l.1.ff.de quæſt. in principio.col.2.& 3.quod dico cõſiderando præſens iudicium ut criminale, ſi uerò conſiderat ut ciuile,tunc firmatiſſima eſt ꝯcluſio,quòd ad torturã perueniri non põt; ut hr̃ in l.dinus Pius.ff. de quæſtio.in l.maritus, eodem titu.& per Bald.conſi.ſuo. 281.incipit,factum tale eſt,
25 in 4. uolu. ¶†Secundò principaliter ꝯ ipſum magiſtrum Pe-
26 trum adducitur eius confeſſio extraiudicialis, † ex quo confeſſus fuit ſer Antonello aliàs eius ſocero inueniſſe dictas pecunias in ſaccullo, quę penes ipſum Antonellũ depoſuit,& ẽt cõfeſſus fuit magiſtro Franciſco cauponi, quod inuenit dictũ ſacculũ pecuniarum, & illi dedit quàm plures ex dictis pecunijs ad cambium, & talis ꝯfeſſio extraiudicialis facta abſente etiam parte uidetur facere ſemiplenam probationem, & indicium

dicium sufficiēs ad torturā, secundū Bart.in l. capite. 5.ff.de adulter.& l.quæro.ff.de ędil. edic. & p eundē in d.l.admonēdi,& ibi Ias.car. 16.col.2. ubi ad idē plura adducit & p Franc. Brū.in d.tracta.in 3.q.prin. ver.aliud est indiciū, & p Ang.de malefi.in verbo,cōparuerunt dicti inquisiti, & in versi.sequenti,& p Felyn.in cap.olim,de rescript.& in cap. si cautio. extra de fid.instr.& p Pari.de Put.in trac. sindica.in verbo, tortura. Quæ obiectio ꝯfessionis extraiudicialis nō habet ī aliquo ꝑiudicare ipsi magistro Pet.primò: qa dictus Antonel.& magister Franc. multas patiunt̄ exceptiones , ex qbus reddunt̄ inhabiles, & nō idonei ad testimoniū perhibendū,prout ꝯstat in ꝓcessu,in quo patet,multa ꝯ ipsos eē probata,q̄ oīa breuitatis cā omitto, & Magnifi. seu excellēs aduocatus dicti magistri Petri poterit illa oretim, seu in scriptis adducere, solùm deduco, ꝙ
27 hmōi ꝯfessio extraiudicialis nō est formiter probata. † Nā ad hoc,ut formiter probet̄,necesse est, ꝙ probet̄ p testes ad minus duos,q. deponere debent corā ipsis,eo.loco, & tpe ꝯfessionem fuisse factā: al's.n.si vnus testis deponit, ꝯfessionē corā se fuisse factā certo loco,& tpe,& alius testis deponit, ꝯfessionē corā eo factā diuerso loco,& tpe, non dn̄r contestes, nec dicuntur deponere de eadem ꝯfessione, quinimmo sunt singulares,& non debent coniungi,ex quo deponunt de diuersis confessionibus ita tenet Io.Calde.& do.Ant.de Bu.col.ul.in d.c.veniēs,de testi.& do.Abb.post Bal.in c.cū cām,co.2.extra de proba.& Bal. in l.spadonem.§. q̄ iura.ff.de excusa. tut.& do. Ant. de But.in c.licet ex quadā, extra de testi.col.pe.ver. & ꝑ hoc deciditur, & idem tenet in c.fi.col.āpe.de cōsue.& Ale.consi.72.col.3. in 1.uol.& consi. 68. uiso processu , in 3.vol.& idē voluit Bal.
28 in l.1.versi.quilibet actus.C.de testib.† Eo qm̄ talis confessio, prout quodlibet aliud indicium,debet probari per duos testes contestes de loco, & tpe,f'm gl.ī l.fin.C.fami.ercis.& per Bar. in §.plurimum, & per eundē in l.fi. vbi plenè Mod.ff.de quæstio.& per Ang.in trac.malefi.in verbo,fama publica,& ita pū ctaliter dicit Ias.in d.l.admonendi, car.23.col.3.vers.ꝑ ista ꝯsidera,vbi reprehendit Pau.de Cas. tenentē ꝯrium in consi.suo. 276.& cons.378.& hoc idem dicunt Doctor. de consil. Neapo.in decisio. dicti consilij, in deci.354.incipit, fuit decisum. & in decisio.375.quidam Diomedes,ꝙ ēt sequitur Alex.in d. consil. suo.68.in 3.vol.& sequuntur Mod. in d.§. plurimum, col.15.nu.97. dicentes, ꝙ indicium est probandum per duos testes, & contestes,taliter ꝙ si duo testes deponunt de duabus confessionibus,vnus de vna facta certo loco, & tempore, alius de alia consimili facta diuerso loco, & tempore, isti dicuntur testes singulares,& nō ꝯtestes,& nō debēt ꝯiūgi, nec formiter dicuntur ꝓbare dictā ꝯfessionem, adducunt do. Ant.ut supra, & Fely.post Abb.in d.c.cum causam,col.pen.& fi.& consi.do. Alex.ut ibi per oēs,ad quæ bene faciunt adducta p eosdē Mod. in l.vnius.§. testes torquendi. ff.de qō. Certū aūt est, ꝙ dictus Antonellus,& dictus magister Franciscus deponunt de cōfessione ipsius magistri Petri facta ipsis diuerso loco,& tpe, ut ap tē est uidere in eorum depositionibus,& ideo singulares sunt, & non contestes,nec debent coniungi, ut supra probatum est, ꝯn̄r necessariò sequitur, assertum indicium confessionis extra iudicialis non esse formiter probatum,& sic non facere,nec se
29 miplenā probationē,nec indicium sufficiēs ad torturam;† & ꝙ in nullo habet obesse ipsi magistro Petro. Et per ista tollitur obiectio,quę posset fieri, ꝙ talis confessio multū operatur , ex quo fuit geminata, iuxta no.per gl.& Bar.in l. cū scimus.C.de agrico.& cens.& in l.balista. ff.ad Trebel.& per Fely. in d. c.si cautio.& per Moder.in l.1.§.qōni.ff.de qō.Nam nulla dictarū confessionum dr̄ formiter esse probata,ex quo quælibet ipsarū probatur per singularem testem,& ꝯn̄r informiter,& ideo nedum non pōt dici confessio geminata,sed nec ēt simplex, ut.s.
30 deductum est. † Præterea tales testes non deponunt confessionem habentem uerisimile, & ideo dictis ipsorum testiū minimè est standum: quia talia dicta carent uerisimili, & satis apertè hoc suadetur. nam verisimile nō est, ꝙ ipse magister Petrus hoc confessus fuerit,& vlterius, ꝙ depositauerit sacculum repertum pecunijs plenum penes dictum Antonelum, qui si habuit dictum sacculū depositatum plenū pecunijs,debet illum
31 restituere,†& ideo talibus depositionibus non sapientibus uerisimile,iudex nō debet fidem accomodare,f'm Pet. de Anch. ꝯsi.suo. 257.ex ordine,col.fi.& idem Pet.consi.157. uisa facti narratione, col.7.in fi. dicit, ꝙ alllegans non verisimile nō debet audiri,& Bal.in l.fin.in fi.C.de eden.dicit, ꝙ probō debet esse verisimilis,& aliàs tali probōni non est standū,& Inno.in c.auditis,extra de ꝑscrip.dicit,ꝙ testib.deponentib.non verosimilia non est credendum, quod sequit̄ Fel.in c.licet cām,extra de proba.in ver.nota decimò, & Alex.in ꝯsi.suo 438. circa primū, col.pe.f'm numerū, dicit ꝙ testis dictū non verisimile est suspectū de falso,& bene facit quia ꝯfessio facta p principalem non uerisimilis nō nocet confitenti,f'm Bald.in l.si quis in hoc genus. C.de epis.& cleri. & f'm Fran.Bru.in d.trac. de indi.& tortu.in 5.q.prin.vers.aliud est indicium,& f'm Mod. ad id plura cumulantes in l. 1.in prin.col.12.& duab.sequ. ff. de qō.& per tepeten.in rubr.C.de proba.col.24. cum alijs adductis per Fel.in c.quia uerisimile,extra de præsump.& p scribentes in l.non uerosimile.ff.quod met.cau.Præterea tūc confessio facta extra iudicium aliquid operatur, & facit indiciū , qn̄ ex certo tpe,& loco,hoc est, qn̄ confitens dicit de tpe,& loco commissi maleficij,ita Fran.Brun. in d.trac.q.præallegata, 3.vers.aliud est indicium,& vers.aduerte tn̄ f'm quosdam, qđ minimè factum apparet in casu nostro, ut est videre in depositionib. d. Antonelli, & magistri Fran.& ideo talis asserta confessio ita formiter probata per testes singulares, & deponētes non uerosimilia, præterea & per testes inhabiles , & non idoneos nihil facit,nec operatur ꝯ ipsum magistrum Petrum , tā in iudicio ciuili,q̄ in iudicio criminali. ¶Tertiò principaliter ꝯ ipsum magistrum Petrum adducitur alia præsumptio , seu indicium,videlicet,ꝙ ipse post amissionem dictarum pecuniarum exercuit mercantias,& maiora negocia,q̄ prius exercuis-
32 set. † Item ꝙ expendidit monetam de illa forma,seu impressione,de qua ipsi Iudæi esse cussam monetam deperditam, videlicet,de stampa Nurimbergæ, quæ indicia videtur sufficere ad torturam,& probare furtum f'm Ang.in l.milites.C.de qō. & bene facit in argumentum.l.quintus.ff.de dona..inter vir. & uxo. & quæ ponit Bar. in l.fi.ff. de qō. Hæc ꝑsumptio nihil obstat ipsi magistro Petro, primò: quia non est probatum , ꝙ ipsi Iudæi amiserint pecuniam talis formæ, nec aliam pecuniam,& ipsorum simplici assertioni standum non est. vt supra in princ.dictum,& conclusum fuit. Præterea tollitur ex alio : eo qm̄ per oēs ferè testes productos per ipsos Iudæos interrogatos,& examinatos super interrogatorijs ipsius magistri Petri plenè probatur, ipsum magistrū Petr.maiora negocia exercuisse per prius,& an̄ assertāamissionem pecuniarum q̄ post. Item probatur per eosdemet testes, & plenius per testes ꝓductos per ipsum magistrum Pet.ꝙ tpe assertæ amissionis, & ante,& post currebat, & expendebat pecunia dictæ formæ, & sicut alij ipsam expendebant,ita & ipse magister Pet.qui se exercebat in arte sutoria,& similib.& ēt in uendendis corijs, & ēt in emendis,& uendendis frumentis,uinis,& alijs rebus, & ēt quia in actu exercebat hosteriam , hospicium,seu tabernam , dietim capiendo & expendendo pecunias dictæ formæ,& alia
33 rum impressionum , quæ tunc tpis currebant † ex quibus resultat vera ꝯclusio, ꝙ talis expensio pecuniarum nullum facit indicium, qn̄ ille,qui expendit,erat mercator,ita Ange.in d.l. milites.& Fran.Brun.in tract.de ind.in 3.q.prin. vers.itē quia visus fuit expendere,& in uers.seq. dicit ꝙ si qualitas personæ expen. est honesta , ꝙ purgat tale indicium,argumento.l.non omnes. §.a barbaris.ff.de re milita. Nam unum indicium , & una præsumptio tollit aliam,& illa præualet,quæ est magis verisimilis,& potens l.diuus.ff.de in integ.resti. l.non solùm.§. de uiro.ff.de rit.nup.c.literis. extra de præsum. & bene facit , quod uult Bal.in l.inciuile.C.de fur. & in l.fi.post Cyn. C.de
34 hære.insti.& quod vult Bar.in l.1.§.1.ff.de qō. † dicēs vnum indicium tolli per aliud ; ut per Barthо. Veronensem in cons. 68.circa primum,col.pen.in fin.col.fin. Et prædicta comprobantur : eo qm̄ plenissimè probatum est , & per testes productos per ipsos Iudæos,& ēt per testes ipsius magistri Petri, eundem magistrum Petrum per annos uiginti uel circa,semp exercuisse legaliter & fideliter exercitia superius dicta,& ꝙ semper seruauit fidem,& soluit creditoribus suis,& ꝙ fuit, & est personа ualde industriosa , & singulis annis superlucrabatur aliquid,& ulterius,quòd fuit, & est homo legalis , honestus , &
35 bonæ conuersationis , & famæ , † quo casu,si qūa indicia essent contra ipsum , quæ tamen nulla sunt, censentur esse purgata , per text. clarum in d.§.a Barbaris . cum alijs adductis per Bartholo.Veronen.consil.suo 40.Lucius, colum.8.& per

Dyn.& alios in c.semel malus,de reg.iuris lib.6.& domi.Philip.Corne.consi. suo.58.uisa inquisitione,in 2.uol.in lit.R.dicit,probationem bonæ famæ,& uitę præcedētis inducere purgationem indiciorum,& præsumptionum adductarum ī ꝯriū adducit optimas decisiones,ut per eū.bñ faciūt, quæ ponit Fely.in c.sup his,circa fi.de accusa.& in c.cū ꝯtingat,de rescr.cū alijs q̄ plurimis cumulatis per Mod.in l.1.§.ad q.col.2.3.& 4.ff.de qō.& in d.l.1.§.fi.col.3.4.& 5.Vbi plura pp honestatē, & bonitatem alicuius viri admittunt,recipiunt, & tolerant ꝯ cōes regulas,quod nō debet esse alienū, quò ad ipsum magistrū Petrū honestū, & bonū, & Christi fidelē, cui magis fides est adhibenda,q̄ Iudæis, potissimè quum ipse non fuerit, nec sit pauper,ex quo ultra lucrū, qđ singulis annis faciebat & facit, lucro ei accesserūt dotes aliatū suarum mulierū ptæmortuatū,nec aliquid verisimile urget, ꝙ assertas pecunias inuenerit, & ꝙ recuset illas restituere. ¶Quartò principaliter magistro Petro nō ob.si dicat,ꝙ licet indicia, & p̄sumptiones s.adductæ non obstent ipsi magistro Petro, si vnumquodq; indiciū,& vnaqueq; p̄sumptio ꝯsideret de perse,& sigillatim.†Tñ oīa simul iuncta bene debent facere probōnem plenā, uel saltem indiciū ad torturam argō illius regulæ,q̄ habet, vt q̄ non prosunt singula,tñ simul iūcta iuuāt,ut dicit glo.& scrib. in l. instra.C.de proba.& per Bar.& alios latissimè in d.l.admonēdi,ubi semiplenę probationes iunguntur ad faciendum unam plenam,& perfectam, & per docto.in d.c.ueniens, & in d.c.
37 cum cām, ubi plenè Fely. cum alijs simílib.† Nam obiectio procederet,qñ vnumquodq; indicium, seu præsumptio esset perfectum,seu perfecta,secus aūt si unumquodq; de perse est imperfectum; quia tunc nō iunguntur. Nec isto casu procedit illa regula,si non prosunt singula &c. ita Bal.in l.si quis ex argentarijs.§.1.ff.de eden.& D.Anto.in d.c.licet, extra de testib.& Fel.in d.c.veniens, in fi.& plenius in d.c.cum cām, ita ēt tenet Bald.in l.spadonem. §.quarta.ff.de excu. tuto. & in l. iurisiur.C.de testib. & Alexan.in pluribus consi. allegatis per Mod.in l.vnius facinorum.§.testes torquendi,col.2.de q.hoc idem tenet Bartho.Veronen.in consi.suo 32. quidam rustici, colum.7.& dom.Ias.in d.l.admonendi,cart.24.col.1. versic. istam conclusionem notabiliter limita, & ēt in car.præceden. dicens,ꝙ ad hoc,ut ista īdicia, seu semiplenę probationes possint iungi,& probēt, necesse est, ꝙ vnaqueque in sua specie de perse sit perfecta, aliàs secus; quia tūc nullo pacto iunguntur, adducit plures,& varias decisiones,ut ibi per eum,in casu aūt nr̄o præsumptiones,& īdicia,de quibus supra,sunt penitus de perse imperfecta, ut s. apertissimè dictum est quò ad famam, & assertam ꝯfessionem, & expensionem monetæ, & ideo modo aliquo non iunguntur.imperfecta.n.duo non possunt facere vnum perfectum;ut plenissimè probat Ias.in d.l.admonendi,car.& uersi.pręallegatis,quæ conclusio est communis,& ab oīb.ibidem scrib.& repet.tenetur, & ī actu practico ita seruatur,& bene faciunt,quæ ponit Ale.ꝯs.suo.150.in causa,& lite,
38 in quinto volumi.& ēt in consi.seq.† Vnde quum alia ꝯ ipsū magistrum Petrum non adducant,& ista quatuor ꝯ ipsum adducta, de quibus supra,ut sigillatim dictū est,sint penitus euacuata,& in nullo obstent ipsi magistro Petro, siue præsēs iudicium cōsideretur ut ciuile, siue ut criminale,necessaria,& formalis cōclusio sequitur, ꝙ ipse magister Petrus omni respectu venit absoluendus, & liberandus,& ipsi Iudæi temere litigantes,& calumniosè inculpantes ipsum,debent ad omnes expensas cōdemnari iuribus,de quibus supra. Ad quæ etiā accedat, nam probatum minimè apparet, ipsum magistrum Petrum ꝑquisiuisse dictas pecunias, & si quādo ī dicto flumine Ferzinę ꝑquisiuit,hoc fecit præsente Iudæo,qui apertè uidit ipsum nihil inuenisse, eo aūt absente non perquisiuit,nec ꝙ in eius absentia perquisiuerit probatum est.Vlterius, & alij potuere perquirere posito pro uero, ꝙ pecuniæ ceciderint, quod falsum ē ut supra,& ideo non ualet ꝯsequentia,magister Petrus perquisiuit,ergo inuenit: quia qñ perquisiuit,Iudęi erant pręsētes,& nō inuenit,& ipsis absentibus nunq̄ perquisiuit,& alij potuerunt perquirere,& inuenire,& ideo ꝯ ipsum magist. Pet.nō sequit conclusio, & ꝯnā.l.siue possidetis.l.matrem. C.de proba.
39 l.non hoc.C.vñ legit.c.in præsentia,extra de proba.† Non.n. Iudæi probant,ꝙ nullus alius perquisiuit d.pecunias, quòd ꝓbare debebant,coarctando illā, ut posset aliquid inferri ꝯ ipsū magist.Pet.iuxta no.in l.actor. C.de proba. & in l.in illa stipulatione si calēdis.ff.de verb.obl.& in c.qm̄ ꝯ,extra de prob.cū alijs ꝯcor.& eo magis procedūt ꝑdicta: quia d.Moyses egit solùm ciuiliter,nec hucusq; intentauit iudiciū criminale, super quo iudex ex officio ꝓcedere nō pōt stātib.superius adductis, & si ꝓcederet,necessariò ipse magister Petrus venit liberādus, vt manifestissimè patet ex his,q̄ sup.dicta sunt,siue ꝯsiderem̄ p̄ns iudicium vt ciuile,siue vt criminale. Paris.Pad.

S V M M A R I V M.

1 *Clericus inculpatus de homicidio coram iudice laico remittendus est ad forum ecclesiasticum,nedum ipse, sed alij complices,& consocij criminis,esto quòd sint laici.*

2 *Lege antiqua impune permittebatur marito interficere uxorē comprahensam in adulterio,& nu.etiam 20.*

Per alias postmodum leges potestas prædicta fuit limitata, vbi etiam ponitur,quid de iure regni,& nu.20.

3 *Marito an licitum sit impune interficere adulterum vilem repertum in adulterio.*

Quid de iure regni.

4 *Et quid quando adulter fuit præmonitus à marito.*

5 *Et quid si adulter reperitur in camera in aliquo actu uenereo.*

6 *Et qua ratione ista fuere permissa marito.*

7 *Et maritus ista peragere potest,nedum solus, sed etiam amicis & consanguineis suffultus,& nu.etiam 16.*

8 *Cui conceditur aliquid,videntur cōcessa oīa,sine quib.&c.*

9 *Maritus autem non potest ista demandare alteri.*

10 *Sed soli tantùm filio,& nu.etiam 15.*

11 *Et licet lege ciuili marito ista permittantur; tamen peccat mortaliter,si ea patratur.*

12 *Et in terris ecclesiæ ista non sunt permissa,& licita marito.*

13 *Et respectu cuius pœnæ euitandæ ista dicantur permißa marito,& nu.14.*

15 *An excepto filio alij impune possint interesse cum marito ad ista patrandum,& nu.16.& seq.*

17 *Qui potest prohibere delictum,& non prohibet,an debeat pati pęnam.*

18 *Delicta sine dolo non committuntur,nec patiuntur.*

19 *Ignorantes,& aßistentes,ac præsentes delicto non puniuntur.*

20 *Præstantes opem,& auxilium delinquenti non possunt maiori pęna puniri quàm principalis delinquens,& nu.21 & 22.*

22 *Et isti præstantes opem,& auxilium marito prædicta committenti mitiori pęna debent puniri,quàm puniatur maritus.*

23 *In delictis,in quibus pęna relegationis tantùm imponitur, potest accusatus comparere per procuratorem.*

24 *Quando a lege pro delicto certa pęna imposita est, iudex non potest suo arbitrio illam alterare.*

CONSILIVM CLIIII.

Ad Resolutionem primi dubij dicendū est,ꝙ clericus inculpatus de homicidio coram iudice laico remittendus est ad iudicē ecclesiasticum.c.si iudex laicum, de sententia excom.lib.6.cum concordan. & nedum ipse venit remittendus, sed ēt alij complices, qui inculpantur vnà cum ipso clerico tale delictū commisisse,& hoc ratione adiuncti,& q̄a magis dignum tahit ad se minus dignum, & ēt quia continentia causæ non debet diuidi, ut concludit Maria. Soci. consil. 12.in 1.li.& ī c.1.de fo.compe.& in c.fin.de mut. peti.& idē sequitur d.Soci.filius in l.cum senatus. in fi.ff.de reb.dub.dicens in facto ita obtinuisse, refert & sequitur Felyn. in cap.1. col.4.de præscri.& Crot.in l.1.ī princ.nu.15.in 2.nota.ff.de verb.ob.& ego dixi in d.c.1.& faciunt nota.per Ias.in l.si emācipati.C.de colla. & ī l.naturaliter.§.nihil cōmune.ff.de acq. pos.& per Felyn.in d.c.1.vbi adducentes plures decisiones dicunt,rōne adiuncti ꝯcedi qñque illud, qđ principal'r non ꝯcederet,& ad id alia adducit silua nup.fol. 147.col.3.& tribus sequ.ubi declarat,qualiter istud procedat,ex quib.infert,istos ꝯplices dicti delicti laicos rōne dicti clerici remitti dēre ad ec-
1 cl'iasticum iudiciū.¶†Ad resolutionē secūdi dubij aduertēdū est,ꝙ prima lex romanorū impune & sine aliqua pęna permittebat marito interficere uxorem repertam in adulterijs. Ita Aulus Gel.li.10.noctium Atticarum c.23.& ꝯcordat tex.in l. si quis in grraui.§.si maritus.ff.ad syl.postmodum autem inductum

2 dictũ fuit,† ꝙ liceret marito istud facere impune quò ad pęnã
l.Cor.de sicar.& quò ad pęnã corporis afflictiuam, statutũ tñ
fuit,ꝙ maritus non vilis pateret̃ pęnã relegationis nõ ꝑpetuã,
sed tpalẽ,ita tex.in l.si adulteriũ.§.Imperatores.ff. ad leg.Iu.de
adul.& tex.in l.j.in fi.ff.ad l.Corn.de sicar. & ibi ponit Ang.&
Mod.Bon.ꝓut ẽt ipsi Mod.ponũt in l.pr̃e uel marito. col. 1.2.
& 3.ff.de qõ.& in l.j.in prin.nu.x.ff.ad leg.Cor.de sica.& po-
nit Ang.de male.in gl.in uerbo, che me hai adulterato la mia
dõna,& doc.ĩ l.Grachus.C.de adul.Abb. & Fel.in c. si uerò.el
j.de sen.excõ.& idẽ Abb.& Fel.in c. interfecisti.de ho.cũ alijs
ꝯcor.de iure aũt regni ĩpune licitũ est marito eã interficere,ut
3 in ꝯsti.regni si maritus.†Pariter licitũ est marito impunè inter
ficere adulterũ repertũ in adulterio, si est uilis ꝑsona:ut dicit
tex ĩ l.marito.ĩ pri.ff.ad l.Iul.de adul.& est te.ĩ d.l.Grachus, si
aũt adulter nõ est uilis ꝑsona, maritus occidẽs eũ nõ tenet̃ pę-
na.l.Cor.de sic.nec pęna corporis afflictiua,sed tm̃ pęna exilij,
ita tex.in d.l.Grachus.in fi.& hr̃ & no.p gl. in l. nec in ea.ff.de
adul.& ĩ locis supius adductis, de iure uerò regni maritus tale
adulterũ impune interficere põt, cuiuscũq; sit ꝯdõnis & ĩ quo
cũq; loco,dũmõ ꝙ reperiat̃ in actu,ut hr̃ in d.ꝯsti.regni si ma-
ritus,& hoc ibi firmat gl.& And.de Iser.& idẽ And.in suo rep
torio ĩ uerbo si maritus,& vide q̃ refert silua nupti.fo.14.col.
1.2.& seq.cũ qua ꝯst.ꝯcordat tex.in §.is quoq;.in auc.si q̄s.C.
4 de adul.†ubi licitũ est marito quẽcũq; adulterũ p̃monitũ iux-
ta formã ibi traditã occidere,ꝓut intelligit gl.in d.l.marito.&
Bar.& Ang.in d.§.is quoq;. & Ang. de male.in d.gl. in prin.&
Sal.in d.auc.q̃uis.& latè examinãt Mod.in d.l.1. in pri.ad leg.
Cor.de sic.nu.x.uer.4.limita,de quo latè ĩ sil.nup.fo.15.& se.
5 col.4.& 1.& 2.†Et ꝓcedũt p̃dicta,ẽt si adulter repiat̃ in came-
ra in aliquo actu uenereo;ut tenet Bar.in l. ꝙ ait lex.in prin.ff.
ad leg.Iul.de adul.& Ang.de male.in gl.p̃al.& Sal.in d.l.Gra-
chus.col.2.&Mod.Bon.in d.l.pr̃e uel marito.ff.de qõ.nu.3.&
6 & in l.1.nu.1.C.de rap. uir.†Et qua rõne ꝑmittat̃ marito hr̃ ĩ
iurib. p̃al. & ẽt q̄a hoc crimẽ ultra alia crĩa multa hẽt priuile-
gia,& singularia,de q̄b.p totũ fere ti.ff.& C.ad leg.Iu.de adul.
& p doct.in l.trãsigere.C.de trãsa.& p Cano.in c.fi.de adul. &
pulchro p Pa.de Ca.ꝯs.192.incarceratorũ.co.pe. ubi optimas,
apparentes & satis palpabiles rõnes adducit.Et bñ facit ꝯ.Bal.
427.lib.5.& latè in sil.nup.fol.14.col.4.& fol.6.col.1.2.& 3.
7 ubi plenè,& nõ solũ maritus p̃t superius dicta exeq̄ solus.Qui
nimò põt amicos & ꝯsanguineos ꝯuocare, ut magis tutè supe-
rius dicta faciat,si uerisil'r timet de adultero, & an sit associa-
tus.Prout in simili dicit gl.in uerbo incõtinẽti.in l.3.§.cũ igit̃.
ff.de ui & ui arma.& notãt doct.Mod.in l.ut uim. ff.de iust.&
iu.& latè sil.nup.fo.15.col.3.& 4.& facit illa vulg.reg.volẽs,ꝙ
8 si alicui ꝑmittit̃,†& cõcedit̃ aliq̄d,eidẽ vñr ꝑmissa oĩa, sine q̄-
bus illud tutè & uerisil'r fieri, & exeq̄ nõ potuisset:ut plenissi-
mè no.Can.in c.p̃terea.de off.dele.& doc. oẽs in l. 2.ff.de iur.
om.iud.ubi ad id adducũt iura, & plures decisi.maximè Ias.q̄
adducit dictũ Bal.in c.fi.col.2.de iura. cal.& est decisi. Pau.de
Ca.& aliorũ in l.refectionis.ff.cõmu.p̃d.& in l.raptores.col.2.
C.de epis.& cle.& bonũ ꝯsi.Barth.Vero.4. col. pe. de quo ip-
semet mentionẽ facit in trac.de serui.in j.par.c.23. cir.fi.& ad
id plura adducunt Mod.Bon.in sing.175. Cõcesso vno,& dif-
fusius,& melius in l.1.colũ.3.& 4.nu.11.C. de rap.uirg.& est
9 ꝯsi.Pau.de Ca.præallegatũ.192.col.antepen.& pen.†Est bene
uerũ,ꝙ maritus non põt istud demandare alteri ; ut dicit Pau.
de Ca.in l.si cũ dotẽ.§.trãsgrediamur.ff.sol. ma.sup gl. 2.& te
net Fel.in d.c.si uerò.ubi allegat Bal.hoc tenentẽ in plurib.lo-
cis,& tenet Sal.in d.l.Graccus,& Ang. de malefi.in glo.p̃alleg.
col.3.uersi.quid si pr̃.& col.15.uer.an maritus possit, ut hr̃ p
10 Bar.in l.nõ solũ.§.si mãdato.& ibi Ale.tãgit. ff.de iniur.†Per-
misit aũt istud demãdare filio,p tex.in d.l.Graccus,& no.oẽs ĩ
locis.s̃.adductis cũ alijs plenissimè cumulatis per Mod.in d.l.
11 1.C.de rap.uirg. col.2.& 3.nu.3.& seq.†Est bene uerũ,ꝙ ma-
ritus p̃dicta faciens peccat mortaliter:ut tangit Fel. in c.eccle-
sia.S.Mar.col.16.uer.itẽ posset,de ꝯsti. & Io.de Ana.in c.inter
fecisti.de homici.col.3.& Ang.de malefi.in gl.p̃alleg.col.1.in
fi.& Mod.Bon.in l. patre uel marito.col.2. nu.7. & duob.seq.
& plenissimè tangit Fortunius in trac. de ultimo fi.iur. can.&
ciuil.in 11.illatione.colum.47.& alijs seq.ubi ad id plura iura
12 canonica adducit hoc probantia.†& Io.de Ana. in d.c.interfe
cisti.expresse tenet, ꝙ in terris ecclesiæ non licet marito inter-
ficere adulterã, & adulterum,& Fortunius ubi. s̃. idẽ tenet,&
fortius ꝯcludit,ꝙ ẽt in terris imperij nõ liceat,ꝯprobat istud rõ
ne,& lege,rñdet omnib. ꝯ̃rijs, ut p eũ, cõis tñ ꝯclusio legistarũ
est,ꝙ licitũ sit marito declarãdo,ut.s̃.& hãc defendit sil. nup.
fol.14.col.2.& seq.ubi rñdet ꝯ̃rijs. Nec p̃dictis habet obstare,
si diceret̃,ꝙ decisio.supius allegatę loquũtur,q̄ñ lex seu statutũ
ꝯcedit, & ꝑmittit vindictã seu homicidiũ impunè,ꝙ non est in
casu p̃nti,ex quo leges ciuiles puniũt tale homicidiũ ĩ d.l.Grac
13 cus,& in d.§.imperatores.& in d.l.1.§.fin.de sica.† Nã aduer-
tẽdũ est,ꝙ.d.l.bene puniũt tale homicidiũ quò ad pęnã relega
tionis,& circa hãc pœnã nõ est ꝑmissum,immo ꝓhibitũ & pu-
nibile. Quãtũ verò ad pœnã leg.Cor.de sica. & pęnã corpis af-
flictiuã est ꝑmissũ, & impunibile; ut patet p eadẽmet iura,quo
fit respectu istius pęnę mortis,& corpis afflictiuę liceat & ꝑmit
tat̃ marito,ita ꝙ impunibile reddit̃.Et respectu istius capitis di-
cimus,licere marito impune, & nõ solũ sibi,sed ẽt filio,si istud
demãdabit̃,licebit ẽt impune isto casu ꝯuocare amicos,& ꝯsan-
guineos, & ita ꝯsiderãdo ꝓcedũt superius dicta de iure ciuili,
14 †nõ aũt habito respectu ad pœnã relegationis.Nã quò ad hãc
pœnã tale homicidiũ erit punibile,nõ ꝑmissum ẽt de iure ciui-
li,nisi adulter esset uilis, vel p̃monitus, ut. s̃. seruata forma d.
auc.si quis,& in corpe vñ sumit̃. Nõ.n. de iure ciuili ẽ simplex
homicidiũ,& punibile simpl'r,nec simpl'r ꝓhibitũ,sed qualifi-
catiuè,& ꝭm quid quò ad pęnã relegationis,quò verò ad alia est
ꝑmissum,& impunibile, & hoc est, de quo q̃rimus,& respectu
istius capitis,& ꝑtis erit licitũ,& ĩpunibile;ut in fi. dr̃ in l.vxo-
res.ff. de diuo. ubi aliquid ꝯsiderat̃ tale quò ad q̄d, & quò ad
q̄d nõ,validũ est.n.argm̃ de pte quò ad partẽ, sicut valet de to-
to quò ad totũ, vulgata.l.quæ de tota.ff.de rei vẽ.& quia ꝓhibi
tũ in vno capite censet̃ esse ꝑmissum in alijs.l. cũ ptor.in prin.
15 ff.de iudic.c.nõne. de p̃sump.¶†Circa tertiũ dubiũ tex.in d.l.
Graccus,& ibi gl. vidẽtur innuere,ꝙ speciale sit in filio, ut im-
punè possit interesse, q̄ñ pater interficit adulterũ, ꝯ̃nr oĩb.alijs
vr̃ esse ꝓhibitũ,& p̃uctaliter Angelus ibi circa principiũ dicit,
ꝙ associãtes, & p̃stãtes opẽ marito interficiẽti adulterũ,& adul
terã puniũt̃ exceptis ꝑsonis,quæ marito tenent̃ obedire; tñ pro
veritate textus ille loquit̃ in filio mãdatario,qui impunè põt ta
le homicidiũ facere,sicuti põt pater mãdãs, nõ aũt loquit̃ in as
sociãte,& p̃stãte opẽ,& ita illũ tex.intelligit Bar.in d.l.nõ solũ.
§.si mãdato, & oẽs doctores in p̃cedẽti dubio adducti, ex quo
maritus nõ põt hoc demãdare alteri, nisi filio, ut per.d.l.Gra-
16 chus,ubi est casus specialis in filio mandatario.†Licitũ aũt est
marito ꝯuocare amicos,& alios ꝯsanguineos,ut sint p̃sentes ho
micidio, nõ aũt ꝙ ipsi illud exequant̃, ita Paulus de Cast.in d.
l.refectionis,ita respondens ad dictã.l. Graccus, & idẽ Paul.in
d.ꝯsi.192.col.pen. & Bartho. Veronensis p̃allegato cõsi.4.co.
pe.impune.n.alij euocati a marito possunt interesse, sicut põt
maritus impunè occidere, ut dicunt Mod. repeten. in l.vnica.
C.de raptu virginum, col.3. & 4. ubi allegant alias decisiones
17 id expresè probantes.¶†Et pro vera resolutione dubij consi-
derandum est: qm̃ si isti, qui fuerunt præsentes, inculpantur
ea rõne:quia potuerunt prohibere dicta homicidia,& non ꝓ-
hibuerunt, certum est, ꝙ ex hoc nullam pęnam merentur, ut
not.Cano.in c.non est sine culpa, de regulis iuris, libr.6.& gl.
Guil.& alij maximè repeten.in l.ut uim.ff.de iustitia & iure,&
ponit Bar.in l.culpa caret.ff.de reg.iur.Pro qua conclusione di
co in puncto nr̃o esse tex.in d.l. si quis in graui.§. si maritus.ff.
ad Sillanianum, ubi serui vxoris adulterę depræhensę in adul-
terio & occisæ a marito non incurrũt pœnam senatusconsulti
Silleniani,si non prohibuerunt, nec restiterũt marito interfi-
cienti dominam adulteram, ad quod tenebantur, si maritus
interfecisset non deprehensam in adulterio, & ille text.a for-
tiori probat,quòd alij extranei & non serui, qui casu fuissent
præsentes dicto homicidio, nullam pœnam incurrunt pro-
pter præsentiam : & eo quia ibi astabant, ex quo licebat mari-
to istud facere,ut litera dicit, nisi probaretur, ꝙ dolosè & ha-
bito tractatu ibi interuenissent, & essemus in casu, in quo ma-
18 ritus deberet puniri. † Delicta enim considerantur ex animo
& proposito,& sine dolo non puniuntur.l.1. ad l. Cor.de sic-
ca.in §.diuus,& ibi Moder.in j.not. multa adducunt, & idem
faciunt in l.nihil interest.eo.tit. col.pe. & in casu est bona de-
cisio Bal.in l.quicunque.col.pe.uer.not.6.C.de ser.fug.& Fel.
in c.sicut dignum.col.3.de homi.plura adducit.Prout faciunt
repetẽ.in l.j.C.de rap.uirg.nu.81.& idẽ Mod.Bon.in l.fi.ff.ad
19 l.Cor.de sica.nu.15.& 16.†Ignorãtes.n.assistentes,& p̃sentes
 delicto

delicto in nullo puniunť, & in dubio ignorātia præsumiť, nisi probetur ꝯrium ex ꝯiecturis & indicijs,arg.l.meritò.ff.pro so. & per Bal.& per Fel.ubi s̄.cum alijs allegatis per Mod. Bono.
20 in d.l.fi.& in d.l.vnica.in numeris.s̄.alle.†Et casu quo per cōiecturas & indicia probaretur, istos associātes fuisse p̄sentes & conscios,ēt ꝯclusio vera erit,ꝙ si maritus interficiens est in casu speciali,ubi nulla pœna punitur,ut fuit dictum s̄. in 2.dub. ēt isti nulla pœna debent puniri , si uerò maritus est in casu,in quo uenit relegandus,isti præsentes & cōscij non possunt pati
21 maiorem pœnam q̄ relegationis.†Nam regula firma iuris est, ꝙ p̄stantes opem & auxiliū delinquenti non p̄nt maiori pęna puniri q̄ puniretur principalis delinquens.Immo ut plurimū puniuntur minori,uel saltim æquali: ut colligitur ex dictis per Bar.in l.is qui opem.ff.de fur.& per doc.in §.ope.insti.de obl. quæ ex delicto,& per Sal.in l.1.C.de rap.uirg.& ibi Mod.repeten.plura cumulant nu.80.& 7.seq. & ad plenum tangit Fely. in d.c.sicut dignum.& Ang.& de male.in uerbo Andream auxiliatorem, & in uerbo dicto maleficio semper astitit.& ponit Bar.Vero.consi.34.col.4.& seq.incip. Si vnquam magnifice.& & infinitas decisiones cumulant Mod.Bono.in d.l.fi.ff.ad leg.
22 Cor.de sica.nu.15. & plurib.seque.†& tangunt ēt in sing.15. Statuta cōiter.& in terminis nostris est optima decisio Pau.de Cast.in prælleg.consi.192.col.antepen.& pen. ubi in fortioribus terminis ēt includendo casum præsentem concludit, cōscios præsentes & associātes maritum in actu dicti homicidij, ac præstantes opem puniri debere maiori pœna , q̄ principalis cōmittens homicidium.Et faciunt,quæ habentur in regula accessoriū.de reg.iu.lib.6. cum alijs notatis per Mod.Bon.in singu.17.Accessorium sequitur. Ex quibus cōcluditur, ꝙ isti,qui fuerunt p̄sentes dicto homicidio, uel ad nullam pœnam tenētur,uel ad peius tenentur,cōsiderata omni rigorisitate,eadem pœna,qua pōt teneri maritus occidens.Cōsequenter tenebantur ꝯsiderata omni rigorositate pœna relegationis non perpetua,sed tp̄ali,qua teneretur maritus interficiens . ¶Resultat ex p̄dictis decisio vltimi dubij,si enim seruus in casu, in quo maritus occidens nullam pœnam meretur , ēt isti p̄sentes & associantes nullam pœnam merebuntur . Consequenter poterunt cōparere per procuratorem,& ipsorum procuratori cōcedi debent defensiones.Prout idē dicendū erit, si maritus est in casu, in quo meretur pœnam:nam illa nō pōt esse nisi relegationis. Et ad plus eadem tenentur isti, ut superius vtrunq; deductum
23 est.†Consequenter in isto casu cōparere possunt per procuratorem,ut habetur per docto.in l.seruum quoque.§.publicè.ff. de procu.& per Bar. & alios maximè Benedi. de Plumbino in l.pen.§.ad crimen.ff.de pub.iudi.& latè tangit do. Maria. Soc. in repe.c.ueniens.de accusa. col. 10.& seq.col.43.& seq. ubi allegando plures decisiones,& uarias opiniones concludit, posse interuenire procuratorem, qñ uenit imponenda pęna relegationis.Item qñ s̄nīa pōt ferri ꝯ absentem.Prout plenè & diffusè tangit Phil.Cor.consi. 17.Licet.col.1.2.& 3.& cōs.273. Visa inquisitione.& consi.ult. col.3. in 3.uol. de quo ēt habetur per Ange. de Malefic. in glo. in uerbo,qui iudex uidens,ꝙ dicti inquisiti non comparent, & in gloss.in uerbo,necnon ad querelam,& per Barto.Vero.in consi.41. Licet inuitus.& consil.46.Titius vulnerauit.& in pluribus seq. & plenè tangiť per Moder. Bonon. in eorum practi.criminali in uerbo,sequitur. nu.42.46.ubi enumerātur casus, in quibus potest quis in causa criminali non comparere per procuratorem, & procuratori dandæ sunt defensiones.¶Nec prædictis obstat, si dicatur,ꝙ præsentia ipsorum reorum est necessaria, qñ iudex ex arbitrio suo fortasse vellet imponere pœnam carceris,ad quam subeūdam necessaria erit præsentia ipsorum reorum. Nam obiectio cessat:quoniam a lege isto casu certa pœna, & relegationis imposita est . & ideo iudex non potest illam alterare, ex quo isto casu eius arbitrium est limitatum , & pęnam a lege limitatam egredi non potest:ut habetur in l.quid ergo.§. pœna grauior. ff.de his qui no.infa.& in l.hodie.ff.de pęnis, & ponit Bal.in l. Labeo.§.hec aūt clausula.ff.de arbitris.& Paris de sindi.in uerbo arbitrium.& faciunt no.per Mod.in l.1.ff.de iuris.om.iud. dum loquuntur de offic. & arbi.iudi. quando est limitatum . Ex quibus infertur conclusio firma, quòd isti inquisiti de ope, & auxilio præstito per eos marito,committenti dicta homicidia comparere possunt per procuratorem,cui ipsorum nomine dandæ sunt defensiones. Par.Pad.

SVMMARIVM.

1 *Qui seipsum interficit,an,& quando bona eius publicentur.*
2 *Et an tales habeant hæredes,& nu.3.*
3 *Et an testamentum ab istis conditum efficiatur irritum.*
4 *Et quid si statutum disponit, bona committentis homicidium debere publicari,locum an habeat in istis.*
5 *Mors omnia soluit.*
6 *Omnia crimina morte finiuntur regulariter,& nu.8.*
7 *Exceptio firmat regulam.*
8 *Mortuus non potest condemnari regulariter, & si fit,non ualet sententia.*
9 *Cesßat confiscatio bonorum, delinquente mortuo, & si statuta disponet bona ipso iure confiscari.*

CONSILIVM CLV.

VBI Est casus legis , nulla cadit iuris dubitatio. l.ancillę.
1 C.de fur.l.qd Labeo.ff.ad carbonia.† in casu p̄nti qd̄ deciditur per.l.fi.§.1.ff.de bo. eorum qui ante sen.& in l.fi.C. eo.ti.& in l.in fraudem. §.eius.ff. de iu.fis. quibus in locis gl.& doc.scrib.adduc.alia iura concor.dicūt, ꝙ si quis non postulatus, nec accusatus, nec inquisitus de aliquo crimine, pro quo eius bona uenirēt publicāda, siue suspēdio vitam finiuerit,siue aliquo alio modo,ut in d.l.fi.C. de bo. eo. siue ēt se p̄cipitauerit, ut dicit tex.in l.2. C.qui testa. face. pos. siue ꝓiecerit se in
2 flumina,ut punctaliter dicit ibi Bal. in prin.†Isti.n. ita finientes uitam habent hæredes vel ex testamento vel abintestato, ad quos eorū bona trāseunt, ita.d.l. fi.§.1.ff. de bo.eo. & d.l.si quis filio.§.ꝙ si quis.ff.de iniu.rup. test. qui.n.se ipsum intere-
3 mit,testatus moritur, si prius testamētū fecit;†nec p talē mortem eius testm̄ irritatur, ut.d.l.2.& d.§.ꝙ si quis,ubi scrib.cōiter hoc firmāt. Iste Ioannes Ludouicus sanus mente testamētū ꝯdidit,hæredem sibi instituit,licet postmodū tedio uitę,uel aliqua desperatione ductus seipsum p̄cipiauerit,vitaq; finiuerit, ex hoc testamentum suum non redditur irritum, & ideo hæres ab ipso instituta ex testō consequetur hæreditatem & eius bona,penitus excluso fisco, per dicta iura clara & decisiones apertas.Non enim ipse Ioannes Ludouicus tp̄e, quō vitam finiuit,postulatus erat de aliquo crimine, & ideo eius bona transire debent ad hæredem testamentarium , iuribus & decisionib. de quibus s̄.maximè per Bal.& alios scriben.in d.l.2. dum plenè distinguūt,& casus noster non est de illis,de quibus bona se ipsum interficientis deberent publicari,quæ conclusio ꝓcedit ēt in materia statutaria disponente, ꝙ bona cōmittentis homi-
4 cidium deberent confiscari.†Nam tale statutum non comprehendit seipsum interficientem , si postulatus non erat de crimine, ut supra, & ita verba statuti interpretāda sunt f̄m dictas leges & f̄m dictum ius cōe,f̄m.d.Phi.Cor.plenè tangentē articulum in cons.195.in 2.li.adducta per retroscriptum excellē.
5 d.Cōsultorem,†cuius dicta comprobari possunt;eo qm̄ mors oīa soluit,uulgato.§.deinceps. in aucten. de nup.l.in summa. in fi.ff.de re iud.l.Neratius.ff.de reg.iu.omnia.n.crimina mor
6 te finiuntur.l. defuncto.ff.de pub.iud.cum vul.†& licet sint aliqui particulares casus, qui ēt post mortem ꝯsiderantur,& in quib.pōt procedi post mortem,de quib.per gl.& scrib.in §.per ꝯrium.insti.de hę. quæ ab inte.defe. & per Bar.in l.qui a latronib.§.1.ff.de test. cū alijs adductis p Ang.Are.in tra.malefi. in uer.qui iudex uidēs.& per Ang.ibi in addi.& per gl. 24.q.2.in sum.& per Cępo. consi. 14.Visa.colu.3. & seq.& per Fely.in c. cum nobis,colu.4. de præs. & in c. contingit. & in c. a nobis. el.2. de sen.excom. & per Mod.in l.fi.ff. de qō.tn̄ casus noster non ponitur, nec numerať inter dictos casus exceptuatos, quo fit: ut debeamus stare rl̄ę.l. oīs diffinitio.ff.de re.iur.l.quoties. ff. si quis cau. maximè quia exceptio firmat rl̄am in casib.non
7 exceptuatis. l.nam qd liquidę.§.fin.ff.de pe.leg.†rl̄a aūt est,de qua in prin. dictum fuit , ꝙ bona se ipsum interficientis non postulati nō debent ꝯfiscari,sed transire debēt ad hæredes suos uel ex testō vel ab intestato.Prout idē dicendū;eo qm̄ si aliqua sententia ferretur ꝯ dictū Ioannē Ludouicum,seu eius bona,esset ipso iure nulla.l.pen. ff.quæ sententia sine appel. cum alijs adductis per do.Fran.de Cur.in ꝯsi.suo.59. Dux Philip.col.6. in prin & col.seq.ubi concludit adducendo uarias decisiones,
8 †ꝙ morte sequuta ante ꝯdemnationem extinguitur oē crimē, nedū quò ad personam, sed etiam quò ad publicationem bonorum

notū p l. de qua re. §. cū absentē. vbi Bar. & Ang. ff. de iudi. cum
9 ɔcor. † & ibi fortius ɔcludit, ꝙ si statutū ɔfiscaret bona ipso iu re: tñ cessat ɔfiscatio bonorū delinquente mortuo ante declaratione vel ɔdēmnationem, taliter ꝙ camera fiscalis oīno excluditur a bonis illius, quāto magis in casu nrō, ubi dictus Ioānes Ludouicus nō fuit in aliquo delicto, nec postulatus de aliquo crimine, & statutū suprascriptum nō facit publicationem cōmittentis homicidiū ipso iure, quib. stantib. nulla cadit ambiguitas, ꝙ bona d. Ioānis Ludouici nō debent ɔfiscari, nec publicari, sed puenire debēt ad eius hæredē in testō scriptā, & videat ɔs. D. Decij. 1 3 6 ¶ Accuratè, nouiter editū super hmōi facti contingentia emanatum. 9439 Paris. Pad.

SVMMARIVM.

1 *Orator missus ad consignādum pecunias debet adimplere mādatum, aliàs tenetur restituere.*
2 *Nec creditur illi asserenti pecunias fuisse furto subtractas.*
3 *Probare enim tenetur talem amißionem & furtum.*
4 *Et in furto præsumitur culpa eius, qui tenetur de custodia.*
5 *Et probare tenetur sine culpa furtum fuisse factum.*
6 *Quando culpa præcedit furtum & amißionem, adhuc tenetur culposus, & non liberatur.*
7 *Furtū nō cōnumeratur inter casus fortuitos, sed contra n. 20.*
8 *Mandatarius non repetit ea, quæ amisit casu fortuito. nume. 42. & 30.*
9 *Et potissimum quando ex hoc mercedem recipiebat & stipendium & nu. 30. 42.*
10 *Quando pecunia consignatur vt quantitas, periculum ipsius spectat ad recipientem eam. & nu. 43.*
11 *Mala electio est in culpa. & nu. 12.*
12 *Mandatum videtur esse datum secundùm aliàs solita in similibus, & nu. 43.*
14 *Et contra furem agendum est per mandatarium, non per mandantem. & nu. 40. 41.*
15 *Semel liberatus non debet iterum molestari, & nu. 43.*
16 *Furtum communiter clandestinè fit, & per indicia, & cōiecturas probatur concludenter, & nu. 17. 18.*
18 *Et eius probatio difficilis est, & ideo recipitur vt supra.*
19 *Furtū potest committi sine culpa, quando id probetur. & seq.*
20 *Furtum domesticum iudicatur, quādo sine culpa committitur.*
21 *Prout casus fortuitus indicatur, quādo sine culpa cōmittitur.*
22 *Confidens electo & misso a mādante non dicitur esse in culpa, nec tenetur de mala electione.*
23 *Qui confidit & credit viro communi existimatione bono non est in culpa.*
24 *Quando quis facit, quod cōiter solet fieri, excusatur a culpa, & non tenetur de periculo, licet postmodum malè succedat.*
25 *Quando quis tradit rem nuncio sibi dato, si contingat nūcium subtrahere dictam rem, periculum spectat ad dantem.*
26 *Et si nuncius subtraxit rem illi, cui fuit datus, dans tenetur dānum resarcire.*
27 *Furtum potest dici commißum in genere, & non specialiter per aliquem.*
Quando incidenter furtum deducitur, probationes leuiores sufficiunt.
28 *Bona fama inculpati multùm operatur.*
29 *Quando ualisia reperitur aperta, præsumptio inducitur aduersus eum, cui fuit consignata.*
30 *Damnum, quod patitur orator, in peragendo negocium, resarciendum est a mittente illum, esto quòd pro expensis mercedē aliquam recipiat. nu. etiam 42.*
31 *Et si orator aliquid amisit casu fortuito, resarciendum est ei.*
32 *Quod secus est in mandatario, in hoc differente ab oratore.*
33 *Et maxi. qñ orator fuit rogatus & astrictus sumere tale onus.*
34 *Qui diuertit a via, redditur suspectus & dolosus.*
35 *Ex insuetis insurgit suspicio mali.*
36 *Palliditas & mutatio vultus inducunt præsumptionem mali.*
37 *Qui per prius erat pauper, & post furtum pecunias expendit, caret suspicione furti.*
38 *Et maxi. quando pecunia, quæ expenditur, est eiusdem formæ, sicut illa, quæ dicitur furto subtracta.*
39 *Fama publica formiter probata inducit indicium.*
Mandans agens contra aliquem super re furto subtracta, videtur ratificare gesta per mandatarium.
40 *Furtum factum a misso imputandum est mittenti.*
41 *Et actio intentata per mittentem est ab ipso prosequenda.*

CONSILIVM CLVI.

Vidi Processum ad me transmissum p magnificum dñm Paulū Maurocenū Ptātē & capitaneū ciuitatis ac districtus Bellunensis cāæ & ɔtrouersiæ vertentis inter magnificā cōitatem Bellunensem seu eius sindicos actores ex vna, & D. Ant. Philonum reū ɔuentum ex altera, de & sup restōne ducatorum 1 3 0. & aliàs ut diffusius in ipso ꝓcessu, quo bene cōsiderato, prima facie vr̄ dicendū, ꝙ ipsa magnifica cōitas dēat obtinere, & ipse D. Ant. ɔdemnari. probatur. n. ꝙ ipse tanquam orator recepit ducatos mille sibi numeratos noīe dictæ cōitatis partim Belluni & partim Venetijs, ut eos ɔsignaret serenissimo Principi, uel illi, cui ipse serenissimus mandaret, & solum ɔsignauit & numerauit iuxta formam dicti mādati duc. octingentos septuaginta, reliquos uerò centum triginta minimè cō
1 signauit dicto serenissimo † nec alteri ex mandato ipsius, quo fit: ut si illos alicui tertio ɔsignauerit, nō ꝓpterea mādatū adimpleuit, ɔñr ad illorū restōnem teneri vr̄: ut hr̄ ī l. si verò nō remunerandi. §. dedi. & in l. si mandauero. §. si ubi. ff. manda. & in l. Cassius. ff. de solutio. & in l. si is cui. C. de fur. & in l. si qs uxori. §. Iulian. ff. eo. & ī l. si pupilli. §. si quis pecunia. ff. de neg. gest. iūctis his, q̄ hñr in vulgata. l. diligenter. ff. mand. & in c. si cui de non sacerdotali, de præben. lib. 6. & in ca. cū dilecta, de rescrip. vbi fines mandati sunt diligenter custodiendi. ¶ Nec p̄dictis vr̄ obstare, quod dicit ipse D. Anto. dictas pecunias amisisse casu fortuito, & fuisse sibi furto subtractas: tū quia talis amissio & tale furtum nō vr̄ sufficienter & ɔcludenter probatum, ɔñr talis probatio non vr̄ ipsum releuare iuxta ea, quę habentur in l. non hoc. C. vnde legit. & in l. neq; natales. C. de ꝓba. & in c. in pñtia, extra de proba. † Probare. n. ipse D. Anto. te
2 ba. & in c. in pñtia, extra de proba. † Probare. n. ipse D. Anto. te
3 nebantur dictā amissionem & furtū, ut tradit Bar. & Alex. † & alij in l. si quis ex argentarijs. §. an verò. ff. de eden. & hr̄ in §. fi. inst. qui. mo. re ɔhi. oblig. & per Bald. ɔs. 476. Factum tale est, col. 2. lib. 1. & sentit Ang. in l. eum qui. §. si rem. ff. cōmo. & per Bar. & alios in l. si creditor. C. de pig. ac. cum alijs cumulatis p
4 Phil. Cor. cons. 318. pro vecturali. col. 2. & 3. in 4. lib. † & qm̄ furtum præsumit factum culpa eius, qui tenetur de custodia: ut hr̄ in l. cum duob. §. damna, quæ. ff. pro soc. & insti. quib. mod. re ɔtr. oblig. §. præterea, cū ɔcord. allegatis per Bart. Cæpol. cons. 18. Statutum Vincentiæ, col. 1. & per Philip. Corne.
5 ɔs. 28. in hac ɔsultatione. lib. 3. † Non solùm ipse D. Antonius tenebat probare amissionem & furtum, quinimmo astrictus vr̄ ad probandū p̄dicta euenisse sine aliqua sui culpæ: ut hr̄ p gl. in d. §. fi. ubi scrib. hoc firmant, & ponit Bar. Alex. & Iaso. in d. l. si quis ex argentarijs. §. an uerò, ubi allegantur aliæ decis. concordantes, quo non probato, præsumptio est, culpam præ
6 cessisse talem amissionem & tale furtum, † & qñ culpa præcedit casum, non propterea culposus liberatur, quinimmo tenetur. l. si creditor. l. creditor. l. si nulla. C. de pig. act. & d. l. cū duobus. §. damna. l. si vendita. & l. lectos. ff. de peric. & comod. rei vendi. & ponunt Can. per illum tex. in c. 1. extra de commod. & hr̄ in l. quod si fuerit. insti. de emptio. & uend. & per Bar. in l. si ut certo. §. sed interdum. ff. commod. cum alijs adductis per Phil. Corn. consi. 108. Videtur prima, in princi. in 1. vol. & consi. 28. in 3. uolu. & per Lud. Rom. consi. 396. col. fin. eo
7 magis † quoniam furtum non connumeratur inter casus fortuitos, ut habetur in insti. quibus mod. re contrahi. oblig. §. sed si
8 is. & vers. seq. & in §. præterea. Eo † ēt magis quoniam mandatarius non repetit ea, quæ casu fortuito amisit & perdidit. leg.
9 inter causas. §. non omnia. ff. mandati. † Etiam quia ipse D. Antonium mercedem recipiebat. d. l. inter causas. §. non omnia,
10 & l. qui mercedem. cum concor. † Prout etiam quia dicta pecunia fuit dicto D. Anton. consignata ut quantitas, non ut species. Quo uidetur fieri, ut periculum spectet ad ipsum. l. incendium. C. si cer. peta. eodem modo quòd ipse consignauerit eam Hierony. caballario, & ad domum magnifici domini Ioannis Alouisij Venereo, & postmodum appareat deperdita, talis amissio ipsum non excusabit. l. si quis uxoris. §. apud Labeonem. ff. de furt. ubi Dyn. & Barto. & in l. si seruus. §. hæc puto uera. eod. titu. & probatur in d. l. cum duobus. §. damna. & sen-

& sentit Pau.de Ca.in l.argentũ.ff.cõmodati.Prout ẽt;quia nõ põt redargui nisi mala electio ipsius domini Antonij; tũ circa dictũ Hieron.tum circa domũ dicti do.Io. Alouisij, quæ mala
11 †electio in culpa est,nec liberat actorem.l.cum mandato.ff.de mino.& melius in §.præterea is.insti.quib.mod.re ɔtr.oblig.& ĩ l.qui nõ tam diui.ff.cõmoda.& in l.nã & Seruius.§.fi.ff.de ne
12 goc.gest. & p Bar.in d.l.argẽtũ.†& quia dicto do.Ant.vr̃ mãdatũ fuisse datũ f̃m aliàs in similibus solita, ut p Ro.ɔsi.44. col. pe.in fi.& hr̃ in l.plenum.§.equitij.ff.si vsufr. petat. & in l. vel
13 vniuersorũ.ff.de pigno.act.cũ suis ɔcordan.†Prout ẽt:quia dictus Hieron.caballarius nõ fuit datus ad custodiã p ipsam cõmunitatem, quo fit.licet ipse pecuniã amiserit,ꝙ tale periculũ nõ spectabit ad communitatẽ, sed ad ipsum domi. Ant. l. si ut certo.§.si me rogaueris.& §.seq. si de me,ubi Bart.& alij.ff.cõ-
14 modati.†Prout ẽt:qm̃ si quod furtũ dictarũ pecuniarũ fuit factũ,ɔ furẽ agendũ est p ipsum do.Ant.nõ p ipsam communitatẽ,iux.not.in l.cũ in plures.§.vestimẽta.ff.locat.& in §.fulloni. insti.de obligatio. quæ ex delic.& ĩ l.itaque.ff.de furt.& in ambasciatore, qui passus est furtũ, & decis.Baldi in d.l.inter cau-
15 sas.§. nõ oĩa. & facit.l.si is. ff. depositi.†Eo magis: qm̃ dictus Hieronymus inculpatus ab ipso do.Anton.de dicto furto relaxatus fuit,ꝙ ex alio nõ est præsumẽdũ fuisse factũ nisi ex innocẽtia;& quia tale delictũ nõ commiserit.l.2.C.de offic.ciuil.c. in p̃sentia.de renũ.l.Hærennius.§.Caia.cum sim.ff. de euictio. ¶Istis tñ nõ obstantib. attentis ꝓbatio. factis p ipsum do. Anto.ɔ̃tria sententia est verior. Ad ita dicendũ moueor. Primò ex his, quæ habentur in l. 1. in princ.ff. de furt. & in §. 1.insti. de
16 oblig.quæ ex delicto.†ubi ponitur ethymologia furti, & cõcluditur cõiter fieri clandestinè & occultè. Hinc est,ꝙ furtum cõcludenter probatur per indicia & coniecturas: ut dicit Bar. & ibi Alex.& Ias.sequuntur allegantes plures decis.in præallegata.l.si quis ex argentarijs.§.an verò.& ponit Pau. de Ca.in l. si creditor.colu.2.C.de pign.act.ubi etiam alij doct.notant,& Ale.ɔs.50.Visis,col.5.in 1.vol.& cons.146. Viso Themate . in
17 6.vol.†Et suadetur rõne; nam cum probatio furti sit difficilis lex cõtẽtatur probatione per indicia & cõiecturas.c.præterea. extra de testib.& per Bar.in l.de pupillo.§. si quis ipsi prætori. col.6.ff.de ope.no.nun. & in l. in illa stipulatione, si calendis. ff.de uerb.obli.& per Alex.consi.146.prælle. ac ẽt cons.139. In cã & lite.col.3.in 6.uol. & plura adducit Ias. in l. cũ ea.col.
18 2.C.de trans.†Et certum est,ꝙ talis probatio,quæ fit per indicia & coniecturas dr̃ euidens & manifesta; ut dicit Bar.p illum tex.in l.licet Imperator.ff.de leg.1.& hr̃ in l.si quis locuples.ff. de manu.test.& in terminis nr̃is hr̃ ĩ l.si creditor.C.de pig.act. & no.Bar.in d.l.si quis ex argẽtarijs.§.an uerò.& Abb.in c.licet cãm,col.3.ĩ 11.not. & ibi Moder. plura cumulat,extra de ꝓb. & ponit Fran.de Cur.consi. 56. Super processu, col.8. & Moder.Bon. ad casum nostrum in materia furti plura deducunt in eorum pract. crimi. car. 1.& 3. in prin.nu.7. & nu. 14. & duo.seq.prout idem ipsi faciunt in l.de minore. §. plurimũ.ff. de qõ.nume.75. ubi plura adducentes concludunt, furtum ꝓbari ex indicijs & coniecturis,& ꝙ prædicta inducunt plenam probationem. Ad quæ etiam faciunt ea, quæ ponit Phil. Cor. cons.35.circa primũ,col.6.vers.& in casib. & cons.113. Circa primum,col.2.vers.& in his,& vers.seq.in 1.lib.& consi.192. Viso dicto puncto,col.fi. in 4.lib.& hr̃ per Alex. consi.46.lib. 4.& consi.26.in 2. lib.¶Quibus stantibus consideratis depositionibus testium productorum per ipsum do. Ant. dico satis concludenter probari, dictos ducatos centum triginta fuisse amissos & furto subtractos, ɔñr cessat illud, quod superius in ɔ̃rium dicebatur,ipsum non probasse talem amissionem & furtum; quia immo concludenter prædicta probauit. Cessat etiã illud, quod in ɔ̃rium primo loco dicebatur, ipsum non adimpleuisse mandatum susceptum.Nã obiectio procederet,qñ distulisset adimplere,& fuisset in culpa adimplendi, quæ cessant in casu p̃senti, ex quo pp furtum non potuit adimplere, & tale periculum non debet ad ipsum spectare consideratis probationibus per ipsum factis,cum quibus ẽt ɔcurrit iuris dispõ, licet enim,ut superius dictum est, furtum regulariter non videatur
19 posse committi absque culpa;tñ istud intelligitur†nisi probetur casus absque culpa,ita Barth.Cepo.consi.70. in prin. circa primum, ubi iura adducit, & in uer.& est ratio, hoc comprobat rõne;quia una præsumptio tollit aliam.l. non solùm.§.de viro.ff.de ri.nup.l. diuus.ff. de in integ. rest.c. literas, extra de præsump.concludens,ꝙ illa p̃sumptio volens furtum regulariter nõ committi sine culpa, tollitur, qñ furtum ꝓbatur commissum absque culpa;tunc enim furtum casus fortuitus est,& vero dño tribuit damnum, ut p Bart. & alios in d.l. si quis ex argentarijs.§.an verò.& p Mod.insti.quib.mod.re ɔtr.oblig.§. præterea.cũ alijs inferius allegãdis.& licet soleat dici, furtũ nõ
20 esse casum fortuitum†ut superius deduxi; tñ istud nõ ꝓcedit, qñ furtũ fit a domesticis,& famulis; tunc.n. casus fortuitus iudicatur,ita gl.in d.l.cũ duobus.§.dãna.ff. ꝓ soc. & ibi Albe. de Ros. expresse dicit, furtum domesticũ esse casum fortuitum, & Sal.ibidẽ istud firmat,& Bald.& Sal.in l.1.C.depos.idẽ volunt,& idẽ ẽt firmat Abb.& alij Can. in c. 1. colu.pe.extra de commod.in domesticis,consanguineis, licet dubitet in famulo,& idẽ Bal.consi.222.Hæc quęstio,li.2.ubi bene loquitur,ꝓpriè in terminis nostris,quãdo fit furtũ a persona nota, put ẽt ipse Bald.innuit consi.suo. 132. Franciscus dñi Bartholini.in 5.lib.& Alex.idẽ voluit in d.l.argentũ. in apostil.ad Bar.& tenet Rom.in ɔs.395.col.fi.& ꝙ furtũ domesticũ sit casus fortuitus,expresse firmat Christoph. Porcus & Ias. inst. quib. mo.re contr.obli.§.itẽ is cui, vers.itẽ nota,col.2.& melius in §.p̃terea, col.2.vers.gl.sup verbo debet,& col.fi.circa fi.ɔcludẽter, furtũ domesticum & factum a famulis esse casum fortuitum,& ꝙ fit sine culpa,cuius periculum spectat ad verum dñm, quod comprobatur. Nam qñ furtum est sine culpa: tunc iudicatur casus fortuitus,ut dicit gl.in d.§. damna, & sine culpa dr̃ committi,
21 qñ fit ab eo,de quo quis multùm confidebat,†& qñ talis, cui committuntur pecuniæ, erat in cõi existimatione uir probus & bonę fidei, istis enim casibus, si ille, qui ita reputabatur, cui commissæ sunt res,facit furtum illarum,certè tale furtum dicetur casus fortuitus,& fieri sine culpa committentis,etiam si ille,qui furto subtraxit, nõ esset famulus, nec domesticus,uel ɔsanguineus illius , qui illi commisit res. Ita expresse probatur in d.l. argentum. & in l. eum qui.in fi.& l. seq.ff. commo. ubi Bar.& alij in eorum distin.istud firmant, ex quo eligendo talẽ, eligens non est in culpa, & Ale.in d.l.argentum. in apostil. dicit,istud procedere,etiam si ille talis electus esset pauper, dum modo ꝙ non fuerit malæ famæ, alleg.Bar.in l.suspectum.ff.de
22 suspec.tuto.†& hoc idẽ vult Bar.qñ talis electus erat idoneus in d.l.si ut certo.§. si de me.vers.reassume ĩ 1.capite suę distic. ff. commod. dum se remittit ad ea, quæ ipse dixit in eadem. l. in §.si de me.ubi expresse idẽ firmat,& alij doc.sequuntur ibi, & facit.l.apud Labeonem.§.fi.ff.de præscriptis ver.& hoc vult ẽt Pau.de Cast.in d.l.argentum.dicens, ꝙ quis potest licitè cõfidere de eo, qui reputatur bonus, & Alb.de Ros.ibidem istud sequitur ẽt in d.l.eum qui.§.fina. prout etiam facit Salyc.in d. l.eũ qui.§.fi.& magis apertè est decis.Bal. in præal.consi.222.
23 in 2.lib. & præal. cons. 132.in 5.lib.†Et comprobari possunt ex his,quę cumulat Fel.in c. super his.colu.fi. de accus.& in c. Petrus.col.1.de homici.& Ias.in l. 1.col.3.vers.2. limita.ff.de eo per quem factum erit,& tangũt Mod. Bono. in eorũ pract. crim.in prin.col.4. & 5. faciunt etiam notata per glo.in verb. actiones,in l.Titio fundus.ff.de ɔd. & dem. & per Bart. in l.si solueres. ff. de solu.ubi uiro cõi estimatiõe bono credendum
24 est,& credentes illi non sunt in culpa.†Præterea,qñ quis facit illud,quod communiter solet fieri,licet postmodum malè succedat,liberatur,& excusatur a culpa , & periculum non spectat ad ipsum,sed dominium rei,ita tex.in l. pignus. C. de pig.act. ubi Bal.& alij doc. notant maximè Pau.de Ca.in l.si creditori. eo.tit.col.2.in prin.& ponit Bal.in l.quæ fortuitis. C. eod.tit. & facit tex.in l.3.ff.ad maced. & in l. quis sit fugitiuus.§.apud Labeonẽ.ff.de ędi.edic.& est bona decis.Bar.in l.si negotio.C. de negoc.gest.& Sal.in d.l.cum duabus.§.dãna.& plura adducit Phil.Corn. consi. 180. col.3.ver. ɔ̃ctus aũt, in fi.in 1. li.& cons.28.circa princ.in 3.lib.faciunt ẽt no. per Bar.in l.qd Nerua.ff.depositi.& bon. tex.in l.si fine.§.Lucius.ff.de admi.tut.& ponit Spec.in tit.de instrum. edi.§.fi.uer. quid si.& quod vult Bar.in d.l.eum qui.§.fi.ff.commo.dum considerat illud, quod
25 consuetum est.†Præterea,qñ quis tradit rem nuncio sibi dato uel misso a domino rei,si contingat postmodũ talẽ nunciũ subtrahere dictam rem, peculium spectabit ad verum dominũ dãtem seu mittentem nuncium, nõ autem ad illum, qui dictam rem tradit nuncio. ex quo isto casu non dicitur esse in culpa, ita text. in dicta.l.cum qui.§.fi.ff.commodati. ubi gl.& doctores hoc firmant, maximè Bar.in sua distinctione, & etiã not.in dicta

d.l.argentum & hř per Bar.& oēs alios, per illum text.in d.l.si certo.§.si me.& §.si de me.ff.cōmodati,& facit ēt tex.in l.si ser uus cōis.§.quid vero,& §.seq.vers.certum.ff.de furtis,& est de cisio Bal.in puncto præalleg.suo ɔs.272. in 2.lib. not. ēt Pau. de Cas.in l.is cui.C.de fur.ēt tenet Bal.in præalleg.cons.132.ī 5.lib.Immo & fortius nedum illud damnum, quod commit-
26 tit nuncius,cedit periculo dñi mittentis.† Quinimmo si nun cius furto subtraxit ꝓpriam rem illi,cui fuit datus, dans tenetur damnum illud resarcire: ut hř in l.si tibi.§.1.ff.ubi glo.adducit iura concordantia,& ēt hř in l.si seruus cōis.§.is etiā, & in §.seq.ff.de fur.& facit,quod vult Bal.in d.l.eum qui.§.fi. & l.seq.ff.commod. Considerando modò dictas ɔclusiones in iu re veras applicando illas ad factum, & casum pñtem, reperio in facto probatum,ipsum D. Anto. per mediam personam d. Hieronymi caballarij sibi destinati,& dati a d.Magnifica com munitate ad inseruiendum in præsentimet negocio asportasse dictas pecunias Venetias, & illico numerasse eas ibidem,& numeratione facta inclusas sacculis ipsas reposuisse in eius quodam tascherio bene suto omni ex parte, & integro claudē do illud claue,quam penes se semper retinuit,& dictū tascherium ita clausum cum dictis pecunijs unà secum trasportatū fuit ad officium quæstorum,seu Camberlingorum,ut ibi pecu niæ deponerentur,seu numerarentur, & cum reperisset dictū officium clausum,iusta de causa; quia satis urgens vigebat su spicio,noluit illud tenere in domo,ubi hospitabatur, & ideo ɔsultius,& cautius,ac securius sibi uisum fuit, ꝓut unicuiq; vi ro bono visum fuisset,dictum tascherium cum pecunijs depo nere penes Magnificū D.Io.Aloysium Venereo virū probatissi mum,& ex omni parte integerrimum,mandando D.Hiero.ut cum dictis pecunijs,& tascherio clauso,cuius clauem penes se habebat, iret vnà cum ipso D. Ioanne Aloysio ad ipsius domū in cuius studio tascherium fuit repositum,& demum inde rehabitum,& asportatum ad dictum officium Camberlingorū, quo aperto repertum fuit de sacculis,& pecunijs ibi positis de ficere duos ɔtinentes summam ducato.130. repertumq; fuit dictum tascherium in latere desutū per tantum spacium, quo inde dicti sacculi pecuniarum poterant extrahi,& numeratione facta reliquarum pecuniarum ibidē existētiū apertè potuit deficere ducatos 130. furto subtractos, ex quibus patet probatam amissionem,& furtum dictarum pecuniarum per superius allegata.Patet etiam,ꝙ non fuit in culpa, non tenere.d.pe cunias in domo,ubi hospitabatur iustissimis causis in processu deductis.Patet ēt licitè, & sine culpa potuisse illas deponere,prout deposuit penes dictum D.Io.Alouisium uirum nobi lem,diuitem,& integerrimum. Patet insuper apertè, ꝙ licitè, & sine culpa potuit dictum tascheriū, & pecunias tradere trāsferendas.d. Hieron. prout fecit; & quia omnia prædicta bona fide,& diligenter gessit,& fecit, & fm ꝙ alij fecissent, & facerēt, nō pōt de culpa redargui, nec aliquid sibi cōcludenter im putari,nt patet per decisi. superius adductas illas singulas istis singulis capitibus applicando, ex quibus inferť, ꝙ siue ipse.d. Ant.ɔsideret, vt negocio.gestor siue vt mandatarius,siue vt cō ductor,siue vt orator,de d. furto,& amissione nullo pacto debet teneri: cū in nulla culpa fuerit,ut ꝑ Barto.latè in præalleg. l.quod Nerua,siue d.pecuniæ fuerint furto subtractæ ī domo d.magnifici do.Io.Aloy. qđ minimè suspicandum est, siue per dictum Hiero. quod præsumitur verū esse, vtroque.n.casu ipse do.Ant.non fuit in culpa,ɔñr furtum commissum alio modo non debet ad ipsum spectare,sed ad ipsam magnificam cō-
27 munitatem, iuribus,† & decisionib.quibus supra, siue etiā cō sideremus furtum fuisse commissum saltim in genere,& non specialiter per aliquem,adhuc habemus intentum,vt per Mo de.Bono.in eorum prac.criminali in prin.col.5.nu.12.& etiā quia incidenter hic deducitur furtum,quo fit: ut leuiores ꝓbationes sufficiant, ut per Bar.in fi.in l.quidam in suo.ff.de ɔditio.institu.Siue ɔsideremus tale furtum fuisse commissum a dicto Hieronymo,quod verū esse præsumitur, ut infra dice-
28 tur,a fortiori ipse dom.Anto non debet teneri.† Ad quorum corroborationē accedat ītegritas,& bonitas ipsius domini An tonij carētis omni suspicione,& solùm quò ad præsentem casum conuenti,& inquietati de culpa,propter quā integritatē, & bonitatem etiā in materia furti ipsius assertioni de amissio ne prædicta credendum est,& si quid sinistri in alijs potest suspicari,in eo cessat,vt superius iure fuit probatum,dū locuti su

29 mus de eo qui credit viro cōi æstimatione bono.† Accedat ēt, quod dictum tascherium fuit datum per ipsum do. Antoniū integrum & clausum & postmodum repertum desutum,iuxta no.per doctor.maximè Fulg.in l.j.§.si cista.ff.depositi.& in l.j. ff.nautæ, caupon.stabul. & in l.si quando.C. vnde vi.& ꝑ Moder.insti.quib.mod.re contrahi.obliga.§.præterea,col.2.uers. in casu aūt,& per Abb.in c.fi.quod met.ca.cum alijs adductis per Moder.in repet.rubricæ.C.de probationib.col.24. versic.
30 quæ iura.† Accedat ēt,ꝙ ipse do.Antoni.fuit electus ambascia tor & orator ad peragendum dictum negocium, nec eam ambasciatam procurauit, quinimmo coactus dictum onus assum psit,quod munus publicum est.l.j.§.j.ff.de muner.& hono.l.j. in prin.ff.de vaca.& excu.mune.& licet habuerit aliqualē mer cedem pro expensis faciendis, non propterea pōt dici, ipsum assumpsisse officium procuratoris, vt dicit punctualiter Albe. de Ros.Bal.& Fulg.in d.l.inter causas.§.non oīa. ff. manda.& Bar. in l.si seruus cōis.§. quod verò.ff. de furt. in quibus locis
31 concludunt stantibus terminis prędictis,† ꝙ si talis orator,dū peragit dictum officiū,casu fortuitò amisit aliquod propriū,ꝙ omne illud ita deperditū debet sibi restitui ab ipsa cōitate mit tente illum.& Fulg.in d.§.non omnia,punctualiter dicit, ꝙ si ambasciator passus est damnū in rebus dñi mittentis ipsum, indistinctè periculū spectat ad dñm,per l. pignus. C. de pign. act.quæ decisio propriè est in terminis nostris,vbi damnū fuit
32 in pecunijs ipsius magnificæ cōmunitatis, † & per istud tollitur illud,quod superius in ɔrium adducebatur.per tex.in præallegata.l.inter causas.§.non oīa.ex quo non procedit in amba sciatore: vt dicunt scrib.omnes ibi,& Bar.in d.§.quod verò.& qm̄ ipse do.Ant.fuit rogatus, & coactus dictum onus assumere,periculum,qđ postmodū superuenit,nō ad ipsum,sed ad rogantem,cogentē, & mittentem spectat.l. si gratuitam.§.j.ff.de præscrip.verbis,& in l.si rem.§.j.eod.tit.& plenè per Bar.in di cta l.quod Nerua.ff. depo. ¶ Quòd modò dictus Hieronymus cōmiserit tale furtum,multa vigent & adsunt indicia & conie cturę.Prima est, nam cum ipse Hiero. primùm habuit dictum tascherium cum pecunijs,vt iret cum dicto d.Io. Alouisio ver sus domum ipsius, diuertit ab eo eundo per porticum Riui al ti, qui locus erat obscurior & prębebat commoditatē desuēdi dictum tascherium: vt probatur per fm testem super. 18. cap.
33 † Et certum est,ꝙ ille qui diuertit a via, redditur suspectus,& in eo præsumitur dolus: cum ex verisimili ad bonum hoc nō tenderet, vt dicit Gandi.in ti.de præsump.& indi.col. 2.in suo trac.malefi.& dicit etiam Bal.in l.obseruare.§.antequam.ff.de offic.procons.& leg.& Bartho.Cępo.in l.si fugiti.col.12.C.de seruis fugi. Aliud indicium est:nam statim posito tascherio in custodia dicti do.Io.Alouisij, antequam haberetur aliqua notitia de dicto furto,ipse Hieron.petijt licentiam redeundi domum, vt deponit secundus & vltimus testis super. 38.cap.& præter solitum est in cabalarijs ad tale negociū deputatis, qui debent inseruire oratoribus eundo,stando, & redeundo,ut ap
34 tè probatum est.† Ex quibus insuetis insurgit suspicio mali, vt dicit Bald.in l.cum de consuetud.& l.sequen.ff. de legi.& Bar to.in l.quicunque.C.de apo.publi.lib.decimo. Eo magis quia caballarij habent unum ducatum pro seruiendo oratoribus portantibus censum, & iste affectabat recedere, priusquam sol uerentur pecuniæ dicti census. Ex quibus insurgit suspicio,ꝙ volendo discedere,erat propter aliquod illicitum,vt dicit Bal. in l.prima.colum.8.C.vnde vi,per l. illud.cum l.sequen.ff.de iniur.& no.Barto.Cœpol.consil.1.colum.3. ad quod facit gl. in §.si verò.in authen.de exhib.re.uolens, quòd res furto subtractæ pręsumuntur subtractę per familiarem fugitiuè recedē
35 tem. † Aliud indicium est;nam cum primum detectū fuit fur tum dictarum pecuniarum, & tascherium fuisse repertum desutum,& orator conquereretur de tali furto,ipse Hier.obmutuit & subito effectus est palidus,iuxta no.per Bar.in l. de minore.§.plurimū.ff.de quęst. cū alijs adductis per Ang. Arer.in trac.de malefi.in uerbo fama publ.col.24.uersi. 9. quęro.& ꝑ Fran.Bru.in tract.de indi. colum. mihi. 12.versi.alia quędam indicia. & ponit Paris in sindi. prope. fin.tract. dum loquitur de indicijs,& facit illud.Heu quàm difficile est, crimen nō ꝓ-
36 dere vultu.Aliud indiciū & satis vrgens est.† Nā ipse Hier.añ dictum furtū erat pauper,grauatus familia & inutili,vt deponūt testes plures,& post dictū furtum expendidit magnā quātitatem pecuniarum soluendo suis creditorib. & faciendo va-

rias expensas in ꝯstructione suæ domus & in alijs, quæ expensæ ascendunt ad summã ducatorũ 100. vel circa, qđ maximã inducit in materia furti ꝯiecturã, ut dicit Bar. in l. fi. col. 3. ff. de qõ. arg. l. quintus. ff. de dona. inter uir. & uxo. sentit Bal. in l. cõuenticulã. C. de epis. & cle. & no. expressè Fran. Bru. in trac. de indi. col. 6. in 3. q. princ. ver. item est aliud. Aliud ẽt indiciũ &
37 urgens uiget ꝯ d. Hierony. † Nam post dictum furtum expendidit monetam similẽ illi, quæ fuit furto subtracta, & sic eiusdem qualitatis & formæ, ut dicit Ang. in l. milites. C. de qõ. & no. Bar. in l. fi. col. pen. ff. de qõ. & Fran. Bru. in præal. tracta. de indicijs, col. mihi. 6. in 3. q. princi. ver. item quia visus fuit. ad quod faciunt no. per Bar. in l. cum quidã. §. 1. ff. de acqu. hære.
38 † Aliud ẽt indicium ꝯ dictum Hieron. est ista fama publica, & vehemens, quæ originẽ sumpsit a personis fide dignis: cũ qua ꝯcurrunt ẽt alia indicia, quo casu multũ stringit: ut dicit Bart. in d. l. fi. de quæst. & in l. de minore. §. tormenta. eo. tit. & Bald. in c. 1. §. iniuria. col. 9. de pace iura. firm. & Alex. in c. veniens. de testi. col. 4. 5. & 6. & Fely. ibi col. 5. uers. limita tertiò. & per Bar. ꝯs. 196. Dño Paci. & Bal. in l. ea quidẽ. C. de accus. & Are. ꝯs. 73. cũ alijs adductis per Franc. Bru. in d. tract. col. mihi 12. vers. an fama publica, & diffusius per Mode. in d. l. de minore. §. plurimum. nu. 22. & seq. ff. de qõ. quib. indicijs ꝯsideratis rõ apertè præsumit̃ & oñditur, dictum Hieronymũ surripuisse, & furto subtraxisse dictas pecunias, pp quod ipse D. Antonius
39 minimè debet teneti. † Periculum ergo dicti furti spectabit ad ipsam magnificam cõitatem, quæ iam egit ꝯ dictum Hierorony. per quam actionem intentatam ꝯ eundem vr̃ ratificasse illud, quod fecit ipse D. Ant. dum tradidit dictum tascherium cum pecunijs d. Hierony. ut dicit Bal. in d. cons. 132. in fi. lib.
40 5. † & malè gesta per ipsum Hieron. sunt imputanda dictæ cõmunitati ipsum mittenti ad inseruiendum dicto negotio, iuxta no. in l. debet. ff. nau. cau. stabul. & per Bart. in l. 1. §. familię. ff. de publica. & in deci. Neap. 82. Dubitat̃. col. fi. cum alijs supra adductis, & bene facit, quod vult Bal. & Saly. in l. fin. C. de
41 fur. † vbi tangunt, a quo talis actio furti ꝯ dictum Hieronymũ prosequenda erit, prout iam intentata fuit per ipsam communitatem, non per ipsum D. Ant. ambasciatorem: quum pecunia cõitatis ab eo fuerit furto subtracta, & nõ ꝓpriè res ipsius D. Antonij: ut ẽt hr̃ in præalleg. l. Caius, & in l. si uxorem. §. Iulianus. ff. de fur. & notat Bal. & Pau. in l. si is cui. C. eo. & idem Bal. in d. l. inter causas. §. non omnia, & in d. ꝯs. 132. lib. 5. in fi. Nec obst. ꝙ ipse Hieronymus fuit relaxatus. Nam talis relaxatio non fuit diffinitiua, & tunc ꝯ eum non ꝯstabat de prædictis indicijs, ꝓut modo poterit ꝯstare. Præterea, etiam si fuisset diffinitiuè absolutus, non propterea infertur, ꝙ ipse D. Anto. teneatur, ex quo plenè probauit amissionem dictarũ pecuniarũ saltem in gñe, quod sufficit, ut dictum est. Probauit ẽt, ꝙ non fuit in culpa, & ꝯñr ꝙ in nullo tenet̃. ¶Non obstant allegata superius in ꝯrium. Nam ex deductis s̃. ad omnia patet rñsio, & iterum vr̃, ꝙ procedunt. l. Cassius, & similia, ex quo ibi expressè apparet de dolo mandatarij, hic aũt secus, immo constat de dolo nuncij missi ab ipsa cõitate, ut dictum est. Minus obstat, ꝙ dicebatur, D. Ant. fuisse in culpa & nõ probasse amissionem. nam ꝯrium est ipsa ueritas, ut s̃. deductum est. Nõ ob. ꝙ furtum non sit casus fortuitus: quia immo in plurib. casib. hic uerificatis, de quibus superius plenissimè dictum est, hr̃, & reputatur ut casus fortuitus. Non obstat, quod dicebatur de mandatario non repetente &c. Nam hic non sumus in procuratore, sed in ambasciatore, qui bene repetit, & etiam quia res propriæ ipsius cõitatis fuerunt furto subtractæ, ad quam spectabat periculum, & ipse D. Anto. fuit rogatus, & coactus dictũ onus assumere: ut patet ex superius deductis. Non obstat illud de mercede, ex quo ipse inuitus accessit, & non procurauit ambasciatam, & ppea non iudicatur a pari cum procuratore, & ita punctaliter respondit Bal. Alb. Sal. & Fulg. in d. l. inter cæte
42 ras. §. non omnia. † Minus obstat, quod dicit Pau. de Cas. in d. l. argentum. cum alijs iuribus per eum allegatis, ꝙ dicta pecu-
43 nia fuit consignata ut quantitas, non vt species. † Nam in contrarium est veritas, fuit. n. consignata dicto D. Anto. ut illãmet consignaret Serenis. Principi, vel illi, cui dictus serenissimus vellet, ꝯñr tanquam species, ut certum corpus est consideranda: ut hr̃ in l. planè. §. 2. & in l. sed si certos. ff. de leg. 1. cum si. & satis suadetur: quia facta numeratione dictarum pecuniarũ illamet fuit reposita in ualisia, & postmodum in tascherio, ut eadem consignaretur, & ipse D. Anto. semper habuit clauem, ita ꝙ ut species, & vt certum corpus fuit considerata. Quo stãte sumus in terminis conclusionis superius tactæ, non obstante numeratione dictarum pecuniarũ facta ipsi D. Ant. ex quo non fuit factum hoc, ut in eum usus seu dominium illarũ esset translatum, sed ut constaret de quantitate, & an census esset integer. Pecunia aũt illamet, quæ sibi fuit numerata, erat consignanda, ad quæ no. per Bar. ut d. l. si ut certo. §. videndum. col. 2. ff. commoda. Non obstat illud de mala elect. Nam ipse D. Ant. fuit in optima electione nolẽs tenere pecunias in domo, vbi hospitabatur pp iustam suspicionem, & illas deponẽdo pones D. Io. Alouisium Venereo, uirum probissimum, & ẽt tradẽdo eas ad transferendum d. Hieronymo nuncio per dictam cõmunitatem sibi dato ad peragendum tale negociũ, cuius nũcij electio cõitati, & non ipsi est imputanda, ut dictũ est. Nec est in ꝯsideratione, ꝙ ipse Hieronymus non fuit datus ad custodiẽdum dictas pecunias. Nam satis fuit, ipsum fuisse datũ ad inseruiendũ dicto negocio, cui meritò ipse D. Ant. potuit committere dictas pecunias, ut eas transferret; cum ad id specificè fuerit sibi datum a dicta cõitate, & dolus ipsius Hieronymi non est imputandus ipsi D. Ant. sed cõitati illũ mittenti. Nec obstat illud, quod dicebatur de mandato ſm ꝯsuetudinem, & solitum. nam nulla apparet probata ꝯsuetudo, ut per Barto. & alios in l. de quib. ff. de legib. & per eundem, & Bal. in l. 1. C. q̃ sit longa consuetudo, & facit l. 2. ff. de proba. Quinimmo ex ꝓcessu constare vr̃, ꝙ orator deputatus ad soluendum dictum censum suo arbitrio elegit custodiam, ubi pecuniæ stent quousque numerentur illi, cui Serenissimus mandauerit, dummodo in eligendo careat culpa, ut ꝯtingit in ipso D. Ant. ut s̃. deductum est. Non obstat ultima obiectio, quis habeat agere uel ne, nam superius dictum est, ꝙ ipsa Magnifica communitas debet agere, prout egit, & relaxatio facta d. D. Hiero. nõ potuit præiudicare ipsi D. Anto. ut dictum fuit, ꝯñr siue rigorem iuris consideremus, siue æquitatem, iuxta not. in d. §. non oĩa, & in d. l. si seruus communis, cum si. Dico & consulo partes magnifici dñi Potestatis, & Capitanei ciuitatis & districtus Bellunensis fore & esse ad pronunciandum, & sententiandum, & ita diffinitiuè sententiet & pronunciet, dictum D. Anto. reum conuentum fore, & esse absoluendum & liberandum a petitis in præsenti iudicio ab ipso per dictam Magnificam communitatem, seu per spectabiles dominos sindicos & agentes nomine ipsius, utranque partem ab expensis hincinde factis ex causis non friuolis absoluendo. Par. Pad.

SVMMARIVM.

1 *Si propter delictum bona debent publicari, an in publicatione veniat peculiũ aduentitiũ filijfamilias delinquẽtis. & nu. 57.*
2 *Filiofamilias interdicta est alienatio bonorum sine patris consensu.*
3 *Excepto peculio castrensi.*
4 *Intellectus ad l. fi. §. filijs autem. C. de bon. quæ lib. & nume. 32. 33. 34.*
5 *Licet pater aliquib. in casibus nõ habeat vsumfructum in bonis aduentitijs filiorum, tamen in illis habet commoditatem. & nume. xlij.*
6 *Cessat publicatio bonorum propter delictum filijfamilias ratione patriæ potestatis, & nu. 7.*
8 *Delictum filij non debet præiudicare patri, etiam in acquirendis. nu. etiam, 43. 44.*
9 *Spes acquirendi vsumfructum est considerabilis.*
10 *Pater potest retinere vsumfructum sibi quæsitum ex persona filij, ẽt post extinctam patriam potestatem,*
11 *Factum filij non debet nocere patri, nu. etiam. 50. & 51.*
12 *Proprietas dicitur quæsita filiofamilias in hæreditate aduentitia, post ipsius aditionem.*
13 *Plures sunt casus, in quibus patri non quæritur vsusfructus in bonis aduentitijs.*
14 *Et unus est, quando expressè fuit cautum, ꝙ non quæreretur.*
15 *Pater tunc habet legitimam administrationem in bonis aduentitijs filiorum, quãdo in illis habet vsumfructum, aliàs secus, numero, 32. & 43.*
16 *Administratio bonorum filijfamilias, in quibus pater non habet usumfructum, spectat ad filium. & nu. 32. 43. & 49.*

17 *Et*

17 *Et de illis potest disponere inter viuos suo arbitrio sine consensu patris.nu.18.32.33.& 49.*
18 *Dictio taxatiua includit alios casus, præter exceptum.*
19 *Pro homicidio ex ordinatione statuti potest quis banniri & cōdemnari cum publicatione bonorum, & condemnatus æquiparatur deportato.*
20 *Filiusfamilias deportatus, bannitus, & condemnatus desinit esse in potestate patris.*
21 *Patria potestas est causa acquirendi vsumfructum patri, & concedendi legitimam administrationem in aduenticijs.*
22 *Proprietas bonorum aduentitiorum venit in publicatione bonorum pro delicto filij, quando vsufructus est alterius.*
23 *Etiam si proprietas filio debeatur sub conditione.*
24 *Si vxor delinquit constante matrimonio, proprietas bonorum suorum confiscatur, & vsusfructus reseruatur marito.*
25 *Per has enim confiscationes non fit præiudiciū vsufructuario.*
26 *Appellatione bonorum continetur proprietas.*
27 *Prout etiam continentur iura.*
Et ista veniunt in confiscatione bonorum propter delictum filij, si tempore delicti erant quæsita.
28 *In publicatione bonorum non veniunt futura.*
29 *Nec venit hæreditas non adita.*
30 *Statutum loquens de confiscatione debet operari.*
31 *Venit in publicatione bonorum propter delictum filij peculiū aduentitium, quando patri non quæritur vsusfructus, nu.38.*
34 *Dispositio dicti.§.filijs autem, non habet locum in alienatione necessaria, quæ fit per leg. nu. 35.& qualiter textus procedat.nu.41.*
35 *Peculium aduentitium venit in publicationem, quando pater renunciauit administrationi, aliàs secus, nu.38.*
36 *Peculium profectitium qua ratione in publicatione bonorum non venit.*
37 *Peculium castrense an veniat in publicationem.*
Multum differt castrense, & aduentitium.
38 *Intellectus.l.2.C.de castren.pecu.lib.12.nu.39.*
39 *Vna lex declaratur per aliam.*
40 *Exceptio firmat regulam, non tamen ampliat.*
44 *Præiudicat patri filius delinquendo, si propter delictum perditur patria potestas.*
45 *Quòd filius condemnatus restituatur, est casus fortuitus.*
46 *Restitutio condemnati non debet nocere alijs, quibus erat ius iam quæsitum.*
47 *Restitutio intelligenda est sine damno tertij.*
48 *Gesta per filium condemnatum remanent firma etiam in præiudicium patris, licet filius postea restituatur.*

CONSILIVM CLVII.

Nobilis Olim Franciscus de Cathabenis orbatus & carens filijs, & habēs tres fratres, vȝ Io Frá. Ludo. & Alex. suū solenne ꝯdidit testamentū, in quo plenum vsumfructū bonorū suorū & integrum eius vxori toto tēpore suæ vitæ legauit, & demū suos vniuersales hæredes instituit filios lītimos & naturales spectabiliū & nobiliū fratrum suorū prædictorū.d.Io.Fran.Lud.& Ale.Defuncto prædicto testatore eius vxor omnium bonorū suorum habuit & recepit integrum vsumfructū ꝑut de p̄senti hēt & recipit. Et qm̄ p̄dictorū fratrū alij non extarent, nec extent filij lītimi & naturales, nisi Nicolaus, Maria, & Cathabenus filij dicti.d. Lud.qui tanquàm hr̄des instituti ꝯsentiente ipsorum patre hr̄ditatem p̄dictam tanquam aduentitiam adiuerunt. Nouissimè ꝯtingit, ꝙ dicti Nicolaus, Maria, & Cathabenus dolosè & apēsate ꝯmisserūt homicidiū, ꝑꝑ qđ virtute statutorū inclitę ciuitatis Mātuanæ fuerunt ꝯdemnati & ipsorū bona publicata. Dubiū modò orit̃, an in tali publicatione bonorū veniat, & ꝯprehēdat̃ dicta hr̄ditas aduētitia p̄dicti testatoris q̄sita dictis filijs homicidiarijs ꝯdēnatis, ut s̃.ita ꝙ ꝓprietas ꝑtinens ad ipsos dicat̃ publicata & ꝯfiscata, saluo remanente vsufructu legato p̄dictæ vxori quousque vixerit. Et ꝓ parte negatiua, ꝙ nō veniat, nec ꝯprehē-
1 dat̃, facit doct. Bar. † quā cōiter sequunt̃ oēs scrib.ibi maxi.Im. Pau.de Ca.col.fi.& Alex.in l.si finita.§.si de vectigalib. col.4. & 5.uer.6.quæro.ff.de dā.īfec.& tradit Ang.Imo.& Lud. Ro. in l.si filiusfamilias, in prin.eo.ti.& sentit ēt Bar.ꝑ illum tex.& per alia iura per eum ibidem allegata in l. Imperator. ff.de fideic.liber.& ibidē Bar.in l.j.col.2.versi.3.quæro.ff. de bo.dāna.& in l.si quis in tantā.col.3.uers.q̄ro an dn̄s.C. vn̄ vi.& Albe.de Ros.in trac.statutorū.in 3.par.q.12.& Nellus in trac.de banni.in j.parte secundi tp̄is.q.25.& Ang.Aret.insti. de act.in §.actiones.col.5.uers.aut publicatis.nu.13.in fi.& Ias.ibi col. 10.versi.tangit ēt hic Ang.& Aret.in trac.malefi.& ibi Aug.in addi. in glo. & eius bona publicamus. Quibus in locis & alijs quāplurib.ꝯcordantibus vr̃ cōiter ꝯcludi, ꝯdemnato filiofamilias, & eius bonis publicatis, nō publicari aduentitia bona ipsius, nec proprietatē ipsorū, quam in illis filius hēt, ex quo remanere debent penes patrē in illis hn̄tem usumfructū ea rōne: qm̄ filiofamilias interdicta est oīs alienatio bonorū sine pa-
2 tris consensu.l.fi.§.filijs aūt.C.de bon.mater. † Et ꝯn̄r videtur esse prohibita alienatio, quam filius delinquens necessariò facere vr̃. Mouentur ēt per tex.in l.3.§.sed vtrum. in fi. ff.de minoribus. ubi etiam hoc uolunt Bar. Alber.& alij, qui tex.disponit, in publicatione bonorum patris non venire peculium profectitium, ita nō veniet in publicatione bonorum ipsius filij, Item per tex.in l.si filius.C.de bon.proscrip.& damna.ubi plenè scrib.omnes hoc firmant, qui tex.disponit, in publicatione bonorum filij non uenire peculiū castrense. Etiam cōprobari pōt secundò opi.ista per tex.in l.2. C.de castren. pecu.lib.12. volentem, filiumfamilias nullius rei hr̃e alienationem sine uoluntate patris excepto peculio castrēsi, & illa dictio nullius rei vniuersalis includere vr̃ quæcunque aduentitia, argumen.l.Iu-
3 lianus.ff.de leg.3.& c.solitæ.de maio. & obedien. † Et illa exceptio castrensis peculij regulam firmat in alijs non exceptuatis. l.nam quod liquidę.§.penul.ff.de penu legat.l.in his.ff.de legibus. Prout & tertiò adduci possunt rationes traditæ per Imperatorem in d.§.filijs autem.ibi, melius est enim coarctare iuueniles calores, & ibi.enim, sicut dictum est, parētes alere eos cōpellentur &c. Quæ rationes ita militant, quando pater habet vsumfructum in bonis aduentitijs, & ipsorum administrationem, sicut quando prædicta non habet, & tales rationes generales non debent restringi ad illud dictum speciale, & ad casum ibi positum, quando pater habet usumfructum & admi-
4 nistrationem, ut † in simili per illum textum tradit Barto.in l. cum pater.§.dulcissimis.ff.de leg.2.& in l.regula.§.& licet. ff. de iuris & fac.ignor.& facit tex.in d.l. fina.§. si autem ęs alienum, C.de bon.quæ lib. Prout & quartò: qm̄ licet pater in aliquibus casibus non habeat usumfructum in bonis aduentitijs
5 filiorum, † tn̄ in illis habet quandā cōmoditatem: ut traditur in l.plurium.§.quanquam, & in l.filio.in fi.ff. de vsu & habitatione.& per Angel.Aret.instit.per quas person. nobis acquiritur.§.4.col.pen.uersicu.sed tu aduerte.nume. 5.& respectu talis commoditatis & iuris etiam filiofamilias videtur interdicta alienatio dictorum bonorum fauore patris habentis talem commoditatem. Prout & quintò benefacit tex.in l. cum ancillis.C.de incest.nup.expresse uolens, quòd filiusfamilias committens delictum, propter quod eius bona veniunt publicanda, si reperitur in potestate paterna, cessabit bonorum publica-
6 tio. † Potestas enim patris talem publicationem bonorum impedit: ut sentit Bald. apostillando illam literam, col.1. uersic. ibi, liberatus. & Saly.expressè istud colligit in d.l.si filius, col.
7 1.uersi.4.pro casu.C.de bonis damnat. † Præfertur enim pater fisco in publicatione bonorum aduentitiorum: ut tradit Bar. in l.exequutorum.col.10.uer.si uerò sit castrense.C.de execu. rei iudic.& in l.reos.col.6.uer.istud dico.C.de accusatio.Præterea glo.in uerb.intendo.in l.3.§.si filius.ff. quod quisque iuris.communiter ab oībus approbata apertissimè vult, quòd qn̄ filiusfamilias committit aliquod delictum, non propterea prę iudicat patri, cuius conditio non poterit per talem actum fie-
8 ri deterior, nedum in iuribus quæsitis patri per filium, † sed ēt in acquirendis in futurum.& Bald.ibi post Iac.Butrig.istud firmat, & apertius, & diffusius Iaso.ibi in j.no. volens allegando iura, quòd licet regulariter filius in acquirendis possit præiudicare patri: tamen quando patratur delictum consistens in faciendo, per tale delictum filius non præiudicabit patri etiam
* in acquirendis per dictam gl.* communiter approbatam, vnde per dictum delictum filiorum nō uidetur posse præiudicare.d.Lud. patri in iure quærendo post mortem uxoris dicti testōris, respectu usufructus dictorū bonorū aduentitiorum.
9 † Maximè, quum talis spes quærendi dictū usumfructū sit cōsiderabilis, ut in simili tradunt Bar.& alij in l.is pōt.ff.de acq. hære.

10 hære.†Eo etiam quia pater retinere põt vsũmfructũ sibi quæsitũ mediante psona filij, post finitã, & extinctã patriã potestatem: ut in l. de emãcipatis. C. de legit. hære. in l. fi. C. de vsufru. & ad corroboratione adduci põt titulus. C. ne pater pro filio, vel ne filius ꝓ patre, & quæ in simili tradunt Bal. & alij in l.
11 ob maritorum. C. ne ux. ꝓ mari. cum ꝯcord. ¶†Sed istis adhuc non obstantib. pars affirmatiua verior videtur, ꝙ ꝓprietas dictæ hæreditatis veniat in ipsa publicatione, cũ enim ꝓ firmo ponamus, talem hæreditatẽ esse aduentitiã aditã, ꝓculdubio in dictis bonis aduentitijs, pdictis filijs delinquẽtibus, quæsitũ
12 fuit dominiũ, & vera ꝓprietas, †esto ꝙ in potestate patris fuissent, ut est text. apertus in l. 1. C. de bo. quæ libe. & inst. p quas pso. nob. acquir. §. 1. & plenè traditur p omnes in l. placet. ff. de acqui. hær. & in l. cũ filiofamilias, in 1. & 3. parte, & in 2. q. Barto. ff. de lega. primo. moueor & secundò. Nã licet regulariter ẽt hodie in aduentitijs pri quærat vsusfr. & lex illi cõcedat in dictis bonis legitimã administrationẽ, ut in iurib. & decisionibus
13 paulò ante adductis & quamplurib. alijs concordantibus. †Tamen multi sunt casus, in quib. patri in bonis aduentitijs filiorũ nõ quæritur vsusfructus, qui casus enumerantur in auth. excipitur, & alijs seq. & per glo. Bal. & reliquos docto. ibi, & in auth. idem est. C. de bon. quæ libe. & per gloss. per illum text. in verbo parentibus. in auth. ut liceat matri & auiæ, & p doct. institu. p quas perso. nob. acqu. in §. 1. & inter alios casus ille reperitur expressus, quando filijfamilias ab aliquo instituti sunt hæredes, & vsusfructus hæreditatis relictus est alijs; tunc enim patri vsufructus nõ quęritur, ꝓbat tex. ĩ d. auth. ut lic. matri & auiæ, in princip. ibi, hoc enim & extraneis relinquere poterãt,
14 qui casus adamussim adaptatur pręsenti discussioni. †Nã dominus Frãciscus testator institutis filijs fratrum vsumfructum bonorũ suorũ omnium plenum & integrum reliquit eius uxori, & sic proculdubio domino Lud. patri talis vsusfructus non potuit quæri, per tex. apertum prææallegatũ ibi. vnde nulla parẽ
15 tibus utilitas nasceretur &c. † Tertiam facio conclusionẽ, ꝙ pater solum habet legitimam administrationem in bonis aduentitijs filiorum, quando in illis habet vsumfructum, si autẽ sumus in casu, in quo patri nõ quæritur vsusfructus; tũc pater nõ habet legitimam administrationem in bonis prædictis. Prima pars ꝓbatur per glo. & scribentes in l. non solùm. §. si pater. ff. de procura. & in l. 1. vbi Bal. & alij no. C. de bon. mater. & p Bal. in l. 2. C. de contrahend. & commit. stipu. & in l. fi. §. vbi autẽ, & §. fin autem. C. de bo. quæ libe. & integram ꝯclusionem probat Bar. allegando iura in l. fi. §. 1. ver. & est ratio, quem communiter ibi sequuntur docto. de verb. oblig. & idem Bar. in l. si filij. ff. de iniurijs, & in l. lis nulla. ff. de iudi. & est glo. ibi, scribentes ponũt in dicta auth. excipitur, & Bal. in d. l. cũ oportet. §. sed cum tacitas, in fi. & tradũt omnes in d. l. fi. §. necessitatem. C. de bonis quæ liber. & Moder. in l. nõ solùm. in princ. ff. sol. mat. maximè Ias. num. 15. Volentes, sine difficultate istud ꝓcedere, quãdo est casus, in quo patri nõ quæritur vsusfructus eo quia nõ põt quæri, etiam si ipse vellet, prout est casus præsens, & ita etiam dicit Pau. de Cast. in d. l. fi. §. filijs autem. C. de
16 bon. quæ libe. †Administratio igitur isto casu istorum bonorũ spectabit ad filiũ, si eius ætatis est; ut administrare posset, seu constituetur curator; ut probat text. apertus in d. auth. ut liceat matri & auiæ, in §. 1. & ibi glo. in verbo, rebus, adducens casus
17 similes, est glo. clara in dicta authen. excipitur. †Quarta erit ꝯclusio, ꝙ filiusfamilias in bonis aduentitijs, in quibus patri nõ quæritur vsusfructus, habet liberam facultatem, & potestatem per actum inter uiuos alienandi dicta bona, & de eis disponendi suo arbitrio, etiam sine voluntate, & cõsensu patris, licet sub eius sit potestate ea ratione: quia pater in illis nõ habet legitimam administrationem, ex quo attributa est per legem ipsi filio seu eius curatori, ita tex. probat in d. aucte. ut lic. matri & auiæ, in §. 1. ibi, licẽtiam habeant, quo volunt modo disponere, & post glo. ibi hoc firmant Bar. & Ange. & considerando illam vniuersalem, quomodo, includitur etiam casus, quando delinquendo filius alienat, maximè cum talis alienatio necessariò veniat, ut inferius dicetur, & ꝓbatur etiam per tex. in d. l. fi. §. filijs autem. ibi, in his duntaxat casibus, in quibus vsusfructus
18 parenti quæritur, †nõ licere citra voluntatem parentum alienare &c. Quæ dictio taxatiua duntaxat, includit omnes alios casus præter exclusos, vt in l. 3. §. cum Titio. ff. de adim. lega. cũ alijs in terminis nostris adductis per Lud. Roma. in cõsi. 512.

Quoad primũ, col. j. ver. fallit secundò, & in auth. similiter. carta. 12. C. ad legem Falc. vt est doctr. aperta Bar. in d. l. nõ solùm in prin. col. 2. ver. in contrarium dicit Dy. vbi concludit, filiũfamilias solùm ꝓhiberi alienare aduentitia in his, in quibus patri quæritur vsusfructus, non autẽ in alijs, & Mod. ibi communiter sequuntur Bar. & expressè istud vult Pau. de Ca. in d. §. filijs aũt. in prin. dicens ꝙ tũc demũ filius ꝓhibetur alienare aduentitia inter viuos eo casu, quo pater in illis habet vsumfructũ, secus si nõ haberet. Nã tũc auctoritas patris nõ est necessaria, & ꝓbatur p tex. clarũ in fortiorib. terminis in d. l. fi. C. de bo. quæ liberis, disponens, auctoritatẽ paternã nullũ pstare impedimentũ, quãdo filius alienat aduẽtitia ẽt eo casu, quo vsusfructus momento quæreretur patri, quãto ergo fortius in casu nostro, quando vsusfructus nec momento patri põt quæri, ut est psens, ꝙ filius inter viuos plenissimã habeat facultatẽ de bonis aduentitijs disponẽdi sine ꝯsensu patris, videatur, quæ ad plenũ tangunt doct. maximè Alex. & Ias. in l. pe. C. qui testã. facere poss. ubi allegando iura, decisiones & rationes firmant effi-
19 caciter ꝯclusionẽ superius factã. †Quinta ꝯclusio erit, ꝙ ꝯsideratis statutis inclitæ ciuitatis Mantuæ isti filij homicidiarij & bãniti ꝓ homicidio possunt impune offendi, & pdunt omne commodũ, nedum ciuitatis, sed & iuris ciuilis, & communis quoad bona existẽtia in dicta ciuitate, ex quo cũ banno accedit publicatio bonorũ & sic deportatis æquiparantur; ut tradit gl. & ibi scrib. oẽs firmãt in §. relegati. insti. quib. mod. ius pat. pot. & glos. in c. domino guerram. in prin. in ti. hic finitur lex Corradi, tradit Barto. & alij plenè attingũt in l. 1. C. de hære. insti. & doct. in l. eius qui. §. 1. ff. de testa. & firmat Alexa. consi. 118. Animaduersis statutis. in 2. vol. & d. Nellus ĩ 1. par. in tract. de
20 bannitis secũdi temporis. q. 4. †Hinc est, ꝙ si tales delinquẽtes & banniti sunt filijfamilias desinunt esse in potestate patris; ut habetur in §. cũ autẽ. insti. quib. mod. ius pat. pot. sol. & bene p Bar. in l. fi. C. de sent. pass. & per Nell. loco & quæstione prææallega. q. 20. & q. 45. in 1. par. secũdi tẽporis, & est doctrina Bar. adducentis iura istud probantia in l. si adulterium cum incestu. §. liberto. in fi. ff. de adult. & in l. eos. ff. de recepta. & plenè tãgit Alexan. cõsi. 75. Visis & diligenter prospectis. in 1. volu.
21 † Cõclusio etiã vulgata & communis est, quòd patria potestas est causa acquirendi vsumfructum patri, & illi concedendi legitimam administrationem in bonis aduentitijs, si enim filius reperitur sui iuris, non considerantur bona aduentitia. l. fi. C. de inoff. testam. & exemplum patet, quando filius emãcipatus est, in cuius bonis pater nec usumfructum nec administrationem habet ea rõne; quia cessat potestas paterna, quæ ẽ causa acquisitionis prædictorum, & iura omnia concedentia patri talem acquisitionem & administrationem expressè loquuntur quãdo filij sunt in potestate, ut uideri omnia possunt, & sic cessante patria potestate cessabit & acquisitio usufructus & administratio. c. cũ cessante. de app. ¶Istis sic præmissis, certissimũ est, ꝙ dicti filij delinquentes in dictis bonis hæreditarijs tpe delicti habebãt verã ꝓprietatem, ꝯñr talis proprietas venit in
22 publicatione bonorũ. †Probat hoc tex. & ibi Bar. & Ang. sentiunt in l. si postulauerit. §. iubet lex. ff. de adult. ubi disponitur ꝙ delinquens, cuius bona veniunt publicãda, si nudã proprietatem habet, & usufructus est alterius, nuda proprietas venit in publicatione, & istud idem firmat Ang. in auth. bona damna. col. 1. ver. sed te. C. de bon. damna. dicens, ꝙ si delinquens habet nudam ꝓprietatem, illa sola publicatur, referunt & sequuntur Moder. in addi. ad Ange. de malefi. in glo. & eius bona publicamus, in fi. & est de mẽte Bar. in l. si quis in tantã. col. 4. vers. itẽ. C. unde ui. uolẽtis, filiũfamilias inuadẽtẽ rem peculij aduentitij priuari illius proprietate, & ibi Albe. de Ros. col. 2. uer. item dicit, referendo antiquos tenet, ꝙ talis ꝓprietas cõ
23 fiscatur filio delinquente. †Quando condemnatur filius in cõfiscatione suorum bonorum, venit proprietas, quæ sibi debet sub conditione, ut firmat Saly. allegando iura istud probãtia in l. 1. col. fi. ver. de eo quod. C. de bo. liber. & etiã suadetur. Nam si vxor damnatur, & eius bona publicantur: licet maritus in il-
24 lis habeat usumfructum. †Tamẽ proprietas confiscatur. l. quinque legibus, & l. seq. ff. de bo. dam. & notant doc. in l. si constante. §. fi. ff. sol. mat. & Nell. in d. tract. in 1. parte secundi tem-
25 poris. q. 29. †Esto enim, ꝙ proprietas confiscetur & publicetur non propterea præiudicatur usufructuario quoad usumfructum, quousque durat, ut tradit Bal. in ti. de controuer. inuesti.

§. rur-

§.rursus.col. 2.versic. pone ergo,& in l.3.§.si filius, in fi.ff.qđ quisq; iur.& Alex.in d.§.si de vectigalibus,car.7.col.3. uersic. sed q.d ꝯ. & Nell.in d.tracta. in prima parte secundi tẽporis q.
26 27.¶† Et qm̃ statuta Mantuana publicant omnia bona delinquentiũ, ꝓculdubio veniunt illa quæ ad delinquẽtes ptinent. l.2.& fin.C.de bon.damna.venit ergo dicta ꝓprietas, quæ bo norũ appellatione ꝯtinet̃.l.nã qđ,in fi.ff. ad Trebel.l. subsigna tũ.§.bona,& l.ꝓprie.ff.de verbo.signi.eo magis,quũ statuta ꝑ-
27 dicta absolutè loquant̃ de bonis, †quorum appellatione etiã iura & actiones veniunt in materia ꝯfiscationi bonorum.l. si mandauero. §.is cuius.ff.mand.& tradit Card.consi.83.Secũdùm puram,in fi. & Imo. in ꝯsi.35.In causa præmissa.colũ.
28 antepen.†Eo ẽt quia talis proprietas erat quæsita prædictis filijs delinquentibus tempore delicti,& sic erant bona ipsorum de præsenti.Per quod cessat obiectio,quæ posset fieri,ꝙ in publicatione bonorum nõ veniunt futura; ut plenè tangit Nell. in dicto tractatu in prima parte secundi tẽporis. q.18. & seq. & Alexand.in d.l.3.§.si filius,& Dec.in consil.nouiter impres-
29 so.40.In causa.num.20.Itẽ cessat obiectio,quæ posset fieri† ꝙ talis hæreditas non esset adita: ut plenè tangit Dec.in d.consi. num.18.& sequen.& Nellus in dicto tracta.in 1.parte,secũdi
30 tempo.quæst.30.eo etiam: quia si ista non uenirent † talis cõ fiscatio nihil operaretur,cõtra.l.si quando.cum vulgaribus,de lega.primo,& in terminis nostris tangit Ang.& Roma.in d.l. si filius, & in dicto.§. si de vectigalibus. ff.de dãno infecto, & Nellus in dicto tracta.in prima parte secundi tẽporis,quæstio-
31 ne 25. eo insuper: quoniam in talibus bonis † & proprietate dicti filij habent plenam administrationẽ & potestatẽ disponẽ di inter viuos etiam sine consensu patris; quũ ipse non habeat nec administrationem nec vsumfructũ,ut superius in præmissis dictum est, & nihil obstat,quin dicta ꝓprietas non veniat in dicta publicatione & ꝯfiscatione iuribus & rationibus,quibus supra, & ita in puncto dicit & firmat Io. Crot. in repeti.l. frater a fratre.ff.de ꝯdi.indebiti,col.mihi.7.in fi.vers.3.& vlti ma conclusio, & versi. ex prædictis inferri potest, volens, ꝙ si patri non queritur usufructus, peculium aduentitium venit ĩ publicatione bonorũ solùm,per tex.in d.auten. ut liceat matri & auiæ. §.1.¶Ex quibus tollunt̃ & euacuant̃ omnia quę in ꝯtrium superius adducta fuere pro parte negatiua;tamen ut sine scrupulo aliquo,& vt apertius præsentis cõsultationis veritas appareat,sigillatim accõmodabit̃ responsio prędictis obie ctionibus.Et primò non obstat,quod dicebatur,peculiũ aduẽ titium non venire in publicatione bonorum cõdemnato filio.
32 † Nam illud est verum, quãdo pater in talibus aduentitijs habet vsumfructum & legitimam administrationem. Tunc eñ dicti peculij aduentitij prohibita est alienatio fauore patris,& ita procedit tex.in d.§.filijs autem,& decis.Bart.& aliorum in d.§.si de vectigalibus,cum concord. & bene ꝯsiderentur dicta doctorum superius allegatorum in cõtrarium: nam omnes se fundant super huiusmodi ratione, quãdo vsusfructus quærit̃ patri,& filius non habet administrationem,& alienatio est ꝓhibita fauore alterius & sic patris, quæ omnia cessant in casu præsenti,in quo patri non quæritur vsusfructus,nec illi ꝯcedi tur administratio, ex quo filius habet talẽ administrationẽ & plenã licentiã alienandi ꝑ actũ inter viuos bona propria aduẽ titia & proprietatem ipsorum, sine aliquo consensu patris, ut plenè iuribus & decisio.extitit probatum superius in præmis
33 sis in 3.& 4.conclusione, † & expresè ita se declarat Bart.in d.l.si quis in tantam.col.3.versi.ego fui tantæ audaciæ, ubi ꝯsiderat,cuius fauore prohibita sit alienatio aduentitiorum, & ita facit Pau.de Cast.in d.§.si de vectigalibus. colum.fin.& fir mat Saly.in d.l.si filius,versi.quæro,qđ de peculio. C.de bon. dam.& Bar.in d.l.Imperator.ff.de fidei.liber.& Aret. cõsi.14. Viso,colum.6.cum alijs adductis per Modern. Bonon. in singulari ipsorum.114.Prohibitio alienationis,& quoniã in casu præsenti cessant rationes,quibus doct.pæallegati tenẽt, aduẽ titia non publicari per delictũ filij, meritò ipsorum auctoritas nihil obstabit, argum.l. adigere. §. quãuis. ff.de iure patro,& eorum quæ habentur in l.2.in fi.ff.de donat.& per Canon.in d.c.cũ cessante,de appel.& etiam quia doct.pręallegati fundãt se super dicto.§.filijs autem.qui tex.probat cõtrariũ quando patri non quæritur vsusfructus,ut ostensum fuit supe
34 rius in conclusionibus. † Prout etiam: quia dictus.§.filijs autem,non habet locũ,nec procedit in alienatione necessaria, q̃ fit per legem,ut est tex.in l.cũ filij.C.qui bono.ced.poss.& ibi notant scrib.maxi.Saly.in 2.notab.uolens in terminis fortioribus,ꝙ ẽt si pater in aduentitijs haberet usumfructũ & administrationem: tñ in illis filius põt facere alienationem necessariã sine ꝯsensu patris,& ita limitatur d.§.filijs autem, ubi Salyc.ẽt
35 hoc idem firmat. † Quanto igit̃ fortius alienatio erit ualida sine consensu patris in casu pñti,in quo pr̃ nec usumfructum, nec administrationem habet, vt ꝓbatum fuit superius in 2. & 3.præmisso,& pñs publicatio bonorũ est necessaria pp delictũ filiorũ,& uirtute dictorum statutorũ. Cõmittendo.n.delictũ filius tacitè peculium dr̃ alienare, arg.l.Imperatores.ff.de iure fisci,ibi, teq; huic pœnę subdidisti,& suadẽtur etiam ista ex his, quæ tradunt Bart.& Imo.in d.§.si de uectigalib. dum uolunt,ꝙ peculium aduentitium uenit in publicatione,qñ pater renunciasset administrationi,fortius ergo erit, quãdo nullam
36 habet administrationem.† Nec obstat tex.in l.3.§.sed vtrum. ff.de minor. Nam loquitur in peculio profectitio,quod filius fuit cõsequutus,uel ex substantia patris, uel eius contemplatione, unde nimirum si non uenit in publicatione bonorum filij,qui non habet aliquam ptãtem illud alienandi, ut ad plenum post alios tangit Alex.in d.l.si finita. §.si de uectigalib. & docto.in d.§.sed utrum,& Nell.in d.tract.in 1.parte, secundi tpis.q.16.& Saly.in d.l.si filius. quæ ratio cessat in peculio aduentitio eo casu,quo patri non quæritur usufructus, nec administratio. Tum quia tale aduentitium non procedit nec ex substantia nec contemplatione patris. Tum etiam quia filius in casu prædicto per actum inter uiuos habet plenam licẽtiã, & facultatem illud alienandi, & de eo disponendi, ut ostensum fuit superius. Nec obstat illud, quod dicebatur in d.l.si filius.C.de bo.dam. de peculio castrensi. Nam licet multi tenuerint,ꝙ hodie ueniat in publicatione, ut dicit Ange. & Ro. in l.si filiusfamilias.ff.de dam.infe.& Ro.in d.§.si de uectigalib. & Nell.in d.q.25. tñ qm̃ quamplures alij tenuerunt ꝯtriũ ut ad plenum tangit Alex.in d.§.si de uectigalibus. respondetur istud quoad peculium castrense procedere speciali ratione,qñ ad filium peruenit iure speciali: ut tradunt cõiter oẽs
37 in locis superius adductis, quæ cessat in peculio aduentitio, quod ad filium peruenit iure communi,& ex diuersis non bene infertur, uulg.§.nihil commune.cum concor. Et quanta in corpore iuris reperiatur differentia inter peculium castrense, & aduentitium,non oportet modo iura adducere, & loca; cũ de se pateant, & ius speciale non sit trahendum ad ꝯñtiam.l. quod uerò.l.ius singulare. ff.de legi. Non obstat tex.in l.2.C.
38 de castren.pecu.lib.12.† Nam procedit, quando patri quæritur usufructus, & ita glo.intelligit illum tex.dum allegat dictum §.filijs aũt,& clarius istud sentit ibi Io.de Plat. dũ vult, ꝙ filius non potest alienare sine consensu patris,per illum tex. qm̃ præiudicaret patri in usufructu.d.§.filijs autem, & ꝯñr, qñ sumus in casu, quo patri non quæritur usufructus, filius poterit alienare sine consensu patris: ut probatũ fuit superius in 4.ꝯclusione, & ita declarari & intelligi debet d.l.2. cũ una
39 lex recipiat declarationem per aliam,† esto ꝙ loquatur generaliter,& per dictionem uniuersalem.l.ut gradatim.ff.de munerib.l.1.C.de sacrosanct.eccle.iuncta l.fin.C.qui testam.fac. pos.& plenè tradit Bart.& alij Moder.in l.1.§.nunciatio.ff.de oper.no.nunc.Et exceptio quoad peculium castrense, de qua in d.l.2.procedit eo casu,qñ patri quæritur usufructus in ad uentitijs,quæ filius sine eius consensu non potest alienare, be
40 ne tñ põt filius alienare castrensia sine patris voluntate.†Non autem debet exceptio referri ad casum, in quo patri in aduentitijs non quæritur usufructus. Nam si istud diceremus, esset ꝯ tex.in auth.ut liceat matri & auiæ.in §.1.& ꝯ decisiones adductas supra in 4.conclusione, & exceptio licet firmet regu lam in non exceptuatis, tamen non ampliat, nec dilatat eam, ut faciat comprehendi ea,quæ de sui natura non comprehenduntur, ut concludit Bart.in l.generaliter.§.vxori, per illum tex.ff.de vsufr.lega.& ita erit in casu isto.Non obstant,quæ tertio loco adducebatur,s.rationes adductæ in d.§.filijs autem, quæ uidentur generales,& non debent restringi. † Nam dico
41 rationes illas necessariò esse intelligendas eo casu, quo patri quæritur usufructus, ut probat ille text. in illa taxatiua duntaxat,si enim generaliter intelligeretur, destrueretur tex.in d. authen.ne liceat matri & auiæ.§.1.& etiam corrigeretur text. in d.l.fina.§.fina.C.de bonis quæ liberis,inductus ut supra, & aliæ

aliæ decisiones etiam superius adductę in 4. conclusione, per quas filio ꝯceditur plena potestas ꝑ actum inter viuos alienādi aduentitia, quando in illis pater non habet administrationē nec vsumfructum, & text. in d.l.fi.§. sinautē æs alienū, expressè loquitur, quando pater habet usumfructum, prout etiam loquitur tex. in.l.1.C.de bonis maternis. Tunc enim habet administrationem, vt dixi superius in tertia ꝯclusione, aliàs secus. Non obstat, quod quarto loco dicebatur, ꝙ pater licet non ha-
42 beat vsumfructū, tamen habet commoditatem. † Nā istud ꝓcederet, quando vsusfructus fuisset quæsitus filio: tunc enim licet pater nō possit ꝯsequi vsumfructum: tñ habebit quandam commoditatē, & ita ꝓcedit tex. in.l. plenum.§. quanquā, & in l.filia.ff.de vsu, & habi. vbi si vsus, & habitatio legatur filio, & vsusfructus est alterius, pater habet illam commoditatē habitandi, & vsus etiam ex persona filij, licet nō possit habere vsum fructum, ex quo filius adhuc habet vsum, & habitationē, quā communicat cum patre; vt ꝓbatur in dictis iuribus, quæ cessāt in casu pñti, ubi dicti filij nec vsum, nec habitationē habent; omnia enim ista sunt vxoris dicti testatoris, & ideo commoditas aliqua ꝯsiderari non pōt, & sic cessat obiectio, ꝓut etiā tollitur: quoniam si vsusfructus esset filiorum; tamen ipsi possūt alienare etiam inuito patre, ut ꝓbatum fuit superius in quarta ꝯclusione, & sic pater poterit habere commoditatem, quādo filius habens ꝓprietatē, & vsumfructum non alienasset, alienatione autem sequuta cessabit dicta commoditas. Nam ꝓpter
43 eam filius non ꝓhibetur alienare, ut dictum est. † Non obstat, quod dicebatur de lege cum ancillis. C.de incestis nup. & per Bald. in d.l. exequutorem, & in d.l. reos, volentē, patriā potestatem esse impedimento publicationi, & ꝯfiscationi bonorū filio delinquente, & damnato. Nā verum est, quando pater ipse habet administrationem, & vsumfructum, aliàs autē sola patria potestas nihil impedit, quin filius possit alienare per actū inter viuos; ut est textus apertus in dicto.§. filijs autem, & in d.l.fi.§. fi. & clarius in §.1. in auctēn. ut nō liceat matri, & auiæ, & aliæ
44 decisiones quamplures adductę superius in 3. & 4. ꝯclus. † Nō vltimum ob. de glo. communiter approbata in.l.3.§. si filius. ff. qď quisque iur. Nā omissis intelligentijs ac dictis antiquorū, quos ibi refert Albe. de Ros. & etiam omissis dictis Fulg. & do. Iaso. ibidē. Dico illā glosam ꝓcedere, qñ per delictum filij, & ꝯdemnationem pater non priuatur potestate paterna; tunc eñ filius delinquendo nō potest p̄iudicare patri, ex quo licet delinquat, & ꝯdēnetur: tamen adhuc durat patria potestas, propter quam non præiudicatur patri etiam in acquirēdis, q̄ omnia cessant in casu præsenti, in quo propter delictum dictorum filiorum dictus do. Ludoui. priuatus fuit paterna potestate; vt probatum fuit superius in quinta cōclusione, & cessante patria potestate cessabit acquisitio, ut fuit dictū superius in dicta cōclusione. Cum enim isti filij desierint delinquendo & ꝑ condemnationē esse in potestate patris, amplius paterna potestas nō est considerabilis, & consequenter illa spes paterna consequendi vsumfructum moriente uxore. d. testatoris non erit ꝯtemplanda. Tum etiam quia eueniente tali casu ipse do. Ludo. tunc temporis non habebit dictos filios in potestate, & cum ea potestate careat, nihil poterit acquirere. Tum quia carebit pa-
45 tria potestate, ut dictū est. † Tum quia sperare, ꝙ.d. filij in pristinum restituantur, est casus fortuitus, & dependens a sola voluntate superioris, & propterea non considerabilis; ut habet in l.quarta.§. quid ergo.ff. de fideicom. liber. & ī.l. apud Iulianū.
46 §.fi.ff.de leg.1. † Tum etiam quia si in pristinum restituerētur, tale beneficium non deberet nocere prioribus habentibus ius super dictis bonis propter delictum filiorum, & ipsorum ꝯdēnationem, & bonorum publicationem.l.2. & 3.C. de sentētiā pass. & plenè per Bar. & alios in.l. Gallus.§. & quid si tantū, col. pen.ff.de lib. & posth. & per Salyc. in.l. final. C. de exequutione rei iudicatæ, & per Alexan. in d.§. si de vectigalibus, volentes in peculio posse fieri cōdemnationem etiam patre inuito, si debi-
47 tum fuit causatum, priusquam peculium esset. † Tū etiā quia restitutio intelligenda est, & interpretanda sine damno tertij, & sic fisci vel aliorum habētium causam ab eo c. quāuis, de rescrip. lib.6.l.2.§. meritò; &.§. si quis a Principe.ff. ne quid in lo-
48 co pub. plenè per Bart. & alios in d.§. & quid si tantùm. † Tū etiam quia gesta per tales filios cōdemnatos remanet firma ēt in præiudicium patris, licet restituerentur in pristinum, ut est tex. apertus in.l.fi.C. de sententiā passis, & bona decisio Bal. in d. auth. item excipit. C. de bon. quæ lib. circa prin. uolentis, patrem non posse acquirere usumfructum hr̄ditatis delatæ filio ipse, quo pr̄ fuit bannitus, licet postmodum ipse pr̄ sit in pristinum restitutus, ex quib. patet, talem spē patris esse frustratoriam, & non considerabilem eo magis: cum dependeat a casu & ꝯdōne, quæ pōt se hr̄e ad esse, & non esse, arg. eorum, quę habentur in l. vnica.§. sinautem sub ꝯdōne. C. de caduc. tollen. & in l. Lucius.§. Paulus.ff. de uulg. & pup. Prout ēt gl. in d.§. si fi-
49 lius. nihil obstabit pñti ꝯsultationi: † cum iura uelint, filium & per actum inter uiuos, & delinquendo posse alienare, & de reb. aduentitijs disponere sine ꝯsensu patris, casu quo illi vsusfructus non quæreretur, ut plenè fuit deductum superius in quarta ꝯclusione, locum ergo habebit dicta glo. qñ essemus in casu, in quo patri quæreretur usufructus. Tunc. n. filius nec alienando, nec delinquendo poterit præiudicare patri: si. n. aliter diceremus, sequeretur correctio omnium deductorum in dicta quarta conclusione ꝯ ea, quæ habentur in l. præcipimus. cum uulgarib. C. de appel. & leges legib. sunt concordandæ.l. unica. C. de inoffic. dot. c. cum expediat, de elect. lib.6. Nec obstat, quòd filius moriens seu delinquens non facit, quòd pater
50 priuetur usufructu.l.fin.C. de vsufructu, cum simi. † Nam uerum est, quando usufructus fuit quæsitus patri mediante persona filij. Tunc enim illud ius quæsitum non potest tolli a patre per delictum seu mortem filij, esto ꝙ priuetur patria potestate, & meritò, per totum titulum, ne filius pro patre, & ne uxor pro marito, & res inter alios acta; & quia alteri per alterum non debet iniqua conditio inferri, quæstio autem præsens & respectu bonorum aduentitiorum, in quib. patri non fuit quæsitus usufructus, nec administratio, nec aliquod ius, in quibus aduentitijs filio data est facultas in casu prædicto suo arbitrio, & sine patris uoluntate per actum inter viuos disponendi, & per ista cessabunt adducta de titulo, ne filius pro patre, & de lege ob maritorum. C. ne uxor pro marito, proce-
51 dunt enim in iurib. quæsitis patri vel uxori † quæ facto mariti, vel filij tolli non possunt, ex quibus omnibus, ut supra adductum est, firma est ꝯclusio, in tali publicatione bonorum venire, & comprehendi proprietatem hæreditatis prædictæ, & dictorum bonorum aduentitiorum. Paris. Pad.

SVMMARIVM.

1 *Instantia de iure communi perimitur triennio, vel tempore a statuto limitato.*
2 *Et quid, si à statuto tempus statuatur iudici.*
3 *Et quid, si iudex profert sententiam infra tempus limitatum a iure communi, post illud taxatum a statuto.*
4 *Et quid si instantia cœpit initium aliter, quàm ex forma iuris cōmunis.*
5 *Statutum de emendatione damnorum, an comprehendat furtum, & per totum, & nu. 9. & 11. & seq.*
Furtū an sit diminutio patrimonij, & veniat appellatione dāni.
6 *Tale statutum an sit fauorabile.*
7 *Verba statuti debent aliquid operari.*
8 *Eadem ratio statuti videtur militare in furto sicut in damno.*
9 *Et quid si in furto adest culpa passi dānū, nu. 10. & 22. & seq.*
11 *Furtum, & damnum sunt vt species separatæ.*
12 *Tale statutum est contra ius commune.*
Vnus non debet teneri pro alio.
13 *Verba statuti debent seruari, & strictè intelligi.*
14 *Qui non exprimit contrarium, videtur permittere.*
15 *Exempla declarant regulam.*
16 *Sequentia declarant præcedentia.*
17 *Et præcedentia declarant sequentia, & restringuntur ad naturam rei.*
18 *Dictio etiam, dictio alia, implicant.*
19 *Dictio prædicta, refertur ad superiora.*
20 *Damnum potest capi ut species separata a furto.*
21 *Doctori asserenti communem usum, seu consuetudinem nō est credendum.*
22 *Furtum commissum culpa passi damnum non comprehenditur in statuto loquente de emendatione damni.*
23 *Quod optimè procedit in furto pecuniarū, secus in furto equorum, & animalium, propter diuersitatem rationis.*
24 *Qualitas a statuto requisita obseruari, & probari debet.*

25 Assumptio

25 *Aßumptio notarij debet scribi in actis per alium notarium.*
Relatio,& actus gesti die feriata non subsistunt.
26 *Falsus in vno redditur falsus in omnibus.*
27 *Vt veniat emẽdatio damni virtute statuti neceßariò damnum est probandum.*
28 *Nec isto casu potest probari per iuramentum paßi damnum.*
29 *Ex quo non agitur contra principalem delinquentem, sed contra tertium virtute statuti pro facto alterius.*
30 *Licet capsa reperiatur fracta,non propterea probatur,pecuniã fuiße intus.*
31 *Non creditur testi deponenti non verosimilia.*
32 *Et plura adducuntur ad illud de verosimili.nu.33.*
Argumentũ à solitis,& cõmuniter accidentibus valet.nu.31.
Non est verosimile,quòd quis furetur pecunias & dimittat saculos,intus quos sunt reconditæ.
Nec est verosimile, ꝙ quis disceßurus lõgius & per plures dies absfuturus dimittat pecunias domi, nullo ibi relicto, nu. 32.
33 *Suspicio falsi an habeatur pro falsitate.*

CONSILIVM CLVIII.

1 Si ius cõmune † attendimus, instãtia præsentis causæ ꝓculdubio perempta fuit,& est.l. properandum, in prin. vbi scrib. omnes tradunt. C.de iudicijs, prout ẽt faciunt Cano.in c.venerabilis, extra eo.titu. & habeť in l.2. & 3.C.vt infra certũ tempus,cũ concord.& idem dicere cogimur,attẽta dispositione statuti Bononi. restringentis & coarctantis tẽpus de iure cõmuni ꝯcessum instantiæ, vt diffusè tradit per omnes
2 in locis pallega. ¶†Nec Matthæus de Pezectinis actor poterit se tueri asserendo instantiã minimè esse peremptã,quum a statuto tẽpus statuat ipsi iudici tantùm, quo decurso, adhuc causa poterit terminari,ut habetur in l.1.in fin.C.ut om.iud.tam ciuil.quàm militares, & tradit Bart. circa fin.in d.l.properandum,in prin.Bal. & alij scribẽtes ibi, maximè Paulus de Cast. colum.2.uersi.aut dirigit verba,& Ias.nu.26.uersic.limita primò,cũ alijs adductis per Fely.in d.c.venerabilis.nu.26.& per Mari.Soci.ibi asserentẽ hanc esse cõmunem in 12.artic.princ.
3 ver.sed communis opi.† Nam procederet obiectio ista,quando iudex hoc faceret post tempus a statuto præfixum infra tẽpus de iure communi cõcessum instantiæ,secus si post tempora prædicta,uti contingeret in casu præsenti, causa terminaretur;tunc enim post dicta tempora terminari non posset,ita pũctaliter firmat idẽ Maria.in d.12.artic. princ.circa prin. versi. dummodo id faciat,quod satis cõprobari potest ex his,quę ipsemet Maria.adducit in d.c.venerabilis,in 5.arti. prin. uer.itẽ
4 aduerte.† Secundò tollitur obiectio, ex quo præsens instantia initiũ cępit aliter, quàm ex forma iuris,quo casu tempus etiã præfixum iudici præcisè debet obseruari,ita ꝙ sentẽtia post tale tempus lata redderetur nulla, ut in terminis tradit idẽ Mari.in d.c.venerabilis.in 15.art.princi.in fin.&idem ipse sẽtit ĩ 12.arti.princ.in fi.dum se remittit ad ea, quæ dicit in d.15.ar
5 tic.in fi.¶†Si uerò consideremus merita ipsius causæ, concludendum erit,eundem Matthæũ nullo modo posse obtinere,licet enim intẽtauerit remedium statuti Bon. situati sub rub.de emendatione damnorum datorum,a quibus ignoratur,& prima facie dicendum videatur tale statutum comprehẽdere furtum continens patrimonij diminutionem,prout cõtinet damnum, quod est diminutio patrimonij; ut habetur in l.2. ff. de dam.infec. Et damnum ita cõsideratum tanquam genus comprehẽdere debet furtum,tanquam speciem ipsius,iuxta.l.sem
6 per in generalibus.ff.de reg.iur.& etiam quia tale statutum cẽsetur esse fauorabile,ut dicit Calca.consi.62.col.fi.† quum tẽ
7 dat ad publicam utilitatem,& communem vigilantiam,& diligentim.& ut delicta euitentur † Tum etiam cõsideratis verbis dicti statuti,ibi,uel alia maleficia,& ibi,& de omnibus alijs damnis. Quæ vltra ibi expressa comprehendere debent furtũ
8 ut aliquid operentur, & ne reddantur elusoria.l.si quando.ff. de leg.1.l.diuus.§.stipulatio ista.ff.ut lega.no.cau.cũ simi.†Et ẽt qa quamcunq; rationẽ considerare volumus, qua moti fuerant statuentes ad tale statutum condendum,illamet militat ĩ furto,ut diffusè prosequitur Bartho.Vero.consi.18.statutum Vincentiæ,col.4.& 5.vbi ex pluribus concludit,tale statutum locum sibi vendicare etiam in furto,quod consi.refert,& citat Philipp.Deci.in l.si familia. nu.7. & 8.ff.de iur. om.iud. præcipuè se fundantes sup communi vsu loquendi, qui se habet, passum furtum dici passum esse damnum,prout ẽt illud citant Mod.in.l.de minore.§.tormenta.nu.3.& in.l. maritus, nu.15.
9 ff. de quæst.†& ꝙ tale statutũ locũ habeat in furto,firmare videť And.de Iser. col.1. versic. sed secũdus intellectus post glo. magnam ibi in consti.reg.sub rub.de maleficijs clandesti. pu-
10 ni.†& procedere uidetur ista uia , si in tali furto adesset culpa passi damnum,ut sentit Bald.consil.154. Casus talis est,col.2. versi.sed ad hoc,in 2.volumi.& Pau.de Cast.asserens ita practicari consi.347.Statutum,col.2.versi.nec obstat,& Barthol.Veron.d.cõsil.18.colũ.penult.versic. aut est ꝓbata,& versic. seq.
11 ¶†Contrarium tamen,& quod tale statutũ nõ uendicet sibi locum in furto, nec illud comprehendat tenuit expresè Bald.& Floria.in lege si seruus seruũ.§.oliua.ff.ad legem Falcid.& in.l. nauta.in fi.ff.nautę,caupones, stabularij.ex quo ꝑ illa iura furtũ,& damnum ponũtur ut species separatæ,& de uno ad aliud nõ est inferẽdũ iurib.vulgaribus,& idem firmat Bal. in.l.ait ꝑtor , in prin.ff.de iur.iur.& in tit.de pace Constantiæ,in verbo possessionis, sequitur hoc idem Alber. de Rosa.sup statutis,in secũda parte,q.68.Item quęro aliam quæstionẽ,& plenius hoc idẽ firmat post Romanũ ibi domi.Alex.in.l. 2.ff. de dam.ĩfec. & diffusius in consil.168. Requisitus,in 2. volum.nume.3.& 4.col.1.quod consiliũ est repetitũ in.5.vol. consi.20. Vbi adducendo rationes,& decisiones apertissimè hanc opinionẽ tenet,ꝑut etiã ipse facit in d.l.si familia.ff.de iurisd.om.iud.ubi domi. Claud.hoc idem sequitur, prout facit etiam ibi Ias. col. 2.num.5.& in.l.si quãdo.num.47.C.vnde vi,& hanc sentẽtiã legendo sequitur Philip.Dec.in.c. cognoscentes, in.2.lectura, num.1. extra de constitutionib. & consulendo etiam idem firmat,ut est videre in consi.suo.83. In causa.colum.3. versic.4. ad prædictum statutum, & postremò istud idem allegando rationes, & decision.firmant Modern.Bonon.consi.6.In causa ac cusatorum, colum.1. & 2.& etiam in eorum practica crim.in verbo postquam.nu.3. & 4. & in verbo expedita. col.4. num. 75. Quibus consideratis opinio ista reddi videtur magis communis ; consequenter ab ea iudicãdo minimè erit recedendũ secundùm communes opin.vulgares,quæ satis etiam compro
12 bari potest.†Nam esto,ꝙ tale statutum uideatur fauorabile ratione,de qua supra;tamen minimè inficiari põt,quin nõ sit cõtra ius commune, ut ex delicto vnius alter puniatur, toto titulo,res inter alios acta, & C.ne vxor pro mari. cum simi.& sentit ipse Dec.d.cõsi.83. versic.& primò,& Bartho. Veron.dicto consi.18.col.4.versi.ego autem, & ideo strictè, ad vnguem, & contextum debet seruari, & a uerbis ipsius minimè est recedẽdum: cum sit præcisi fori, & stricti iuris.l. quod constitutum. de testam.mili.l.cõstitutionib.ff.ad municip.l.quicquid astrin
13 gendæ. ff. de verb. obliga.cum concord.†Et quia si statuentes voluissent in statuto comprehẽdi furtum, utique istud expressissent, sicuti alia expresserunt, & non exprimendo satis patet, noluisse hunc casum comprehendi, sed illum omisisse decidẽdum secundùm ius commune.l.si cum dotem.ff.solu.matr.in princ.cum simi. & argum.c. ad audientiam, extra de decim.& in.l.1.§. sinautem ad deficientis.C. de caduc. toll.quod quidẽ
14 satis suadetur,consideratis verbis dicti statuti ibi,†& ad inquirendum de incendijs,robarijs, arsuris &c.quæ uerba,& exempla ibi posita satis declarant animum statuentium fuisse, furtũ non comprehendi. licet enim exempla regulam non restrin-
15 gant.†Tamen illam declarant,quibus in casibus procedat; ut est text.apertus in.l.fin.§.cui dulcia.ff. de triti.uin.& ole. lega.
16 & apertè probatur in clemen.non potest.de ꝓcur.†Tum etiã quoniam per sequentia declarantur præcedẽtia.l.si seruus plurium.§.fi.&.l.qui filiabus.ff.de lega. 1.l. utrum.ff. de peti.hæ-
17 red.†& verba illa generalia damnorum datorum, & illa,damnũ aliquod,& illa,uel alia maleficia, & etiã illa,& de omnibus alijs damnis, restrictionem & interpretationem recipiũt ex sequentibus; ut dictum est, & restringuntur ad naturam rei, cui adijcitur;ut probatur in.l.stichus.ff.de leg.3. & in.l.ex militari.ff.de mili.& in.l. hæc actio.ff. de calumniato. & in simi.traditur in.l.iubemus.C. ad Velleia. & in terminis nostris apertè hoc voluit glo.dictæ constitutionis reg.in glo.mag.uersic. nec obstat.ubi dicit, per verba illa generalia statuti bene comprehẽdi singula generum,& non genera singulorum,& consequẽter
18 non furtum,†& etiam quia illę dictiones,vel alia maleficia,& illę,de omnibus alijs damnis, habent naturam implicandi similia

milia expresis,& non alia, ut hr̃ in d.clem.nõ põt, & tradit in c.2.de rescr.lib. sexto, & diffusius in c.sedes, de rescrip. in antiq.& ponũt doctor.omnes in l.sed si quis.§.quæsitũ.ff.si quis cau.& in l.si fugitiui. C.de seru.fugit. & ẽt ɔsideratis verbis dicti statuti seq. ibi, & de omnibus alijs damnis in dictis reb. & bonis, & ibi, & de prædictis, ꝑ quæ verba fit relatio ad exempla superius explicata: ut dicit Bart.per illum tex.in l. 1.§.hoc edicto,in vers.seq.ff.de postulan.& in l.talis scriptura.ff.de le-
19 ga.1.§.fin.¶†Nec obstant allegata in ɔ̃riũ, ꝙ in statuto damnũ
20 capit vt genus. † Nã consideratis exẽplis ibi positis & alijs,de quibus supra,ponit ut species separata a furto, ita ut cõprehendat tantùm singula generũ & nõ singulorum genera, nec omnem patrimonij diminutionẽ, ad quid enim statuẽtes exẽpla illa posuissent,si damnũ in termino generico cępissent;cũ iam
21 tale genus omnia comprehẽdisset.†Nec illud,qđ dicebãt Barthol.Veronen.& Dec.volẽtes cõmunem vsum loquendi ita se habere,est admittendũ;qm̃ doctori istud asserenti minimè est danda fides, facti enim ista sunt,& probari debent, & ideo ita asserentibus absq; alia ꝓbatione fides minimè est tribuẽda; ut nota.Bal.in l.ɔsentaneum,in 5.oppositione in fi.C.quomodo, & qñ iud.& Alex.in l.post dotẽ,in vltima char.in princ.ff.solu.matri.& Areti.ɔsi.133. In causa. col.3. & diffusè Ias.in l.de quibus,col.pen.& fi.ff.de legi.& ipsemet Dec.consi.142.Et ꝓ
22 tenui.col.2.nu.5.†Nec obstat dictum Bal.& Pau.de Cast.relatum a Bartho.Veronen.in dicto suo consi.18. Dum voluit, statutum procedere etiam data culpa, & negligentia passi damnum.Nam istud admittitur in casibus,in quibus statutum loquitur. Quod vtiq; non recipitur in casu præsenti; ut dictum est,& dum Veronen.considerat etiam in furto istud debere recipi, ex quo in eo habet locum ratio,per quam statutum emanauit,aduertendũ est, ꝙ illo casu, quo ipse ɔsuluit,contingen-
23 tia facti erat satis diuersa a præsenti. † Nam ibi furto fuerant subtracti equi, qui non poterant ita asportari, quin ꝑ territorium non transijssent,& a communiter contingentibus non fuissent uisi. At in casu nostro agitur de furto pecuniæ, quę de facili,& absq; eo quòd videatur a cõmuniter ɔtingẽtibus huc, & illuc asportatur,& in furto equorum potest imputari negligentia hominibus Castri seu villæ,& mala custodia, & vigilantia. Quod secus in furto pecuniæ,ad quod bene faciũt tradita per Alber.de Rosa.& Bal.vbi supra,& diffusè per Ludoui.Roma.cons.6. Visis,col.2.versi.aduertendum tamen,& per And. de Iser.in præallegata consti.regni.col.pen.versi.qui facit.Præterea contingentia facti ibi se habebat aliter quàm in pręsenti. Nam statuto illo disponebatur, standum esse iuramento passi damnum,& in eo damno non commisit fraudem vel dolũ.ex quibus infertur,ꝙ si statutũ illud ita non disposuisset, minimè locum sibi vendicasset, quãdo nulla negligentia nec culpa poterat imputari hominibus Castri seu villæ,& quãdo crassa culpa poterat imputari passo damnum,prout imputari potest prędicto Matthæo,ut sunt decisiones Bald. Alb.Roma.& And.de Iser.præallegatæ.Nullus enim iudicij recti pecunias suas dimisisset domi,& inde discessisset ꝑ plures & plures dies nullo domi relicto, & de facili si statutum in furto pecuniarũ interpretaretur locũ habere,uia fraudibus aperiretur. Quisq; enĩ posset palam pecunias ostendere, & deinde discedere, & asserere postmodum fuisse furto subtractas, cõtra.l.4.ff.de pac. dotat. cum vulgar. Quæ non ita procederent in furto equorum seu aliarum rerum,& cũ in illis, & in furto pecuniæ diuersa penitus vigeat ratio,de vno casu, & illo ad aliũ diuersum, & sic ad casum nostrum minimè est inferendum & arguendum, vulga. §.nihil commune, cum simili.standum ergo erit cõmunibus decisionibus superius adductis, disponentibus statutũ prædictum nõ comprehendere furtum, & potissimum quando dicitur factum in pecunia,& crassa culpa potest imputari passo dãnum, & nulla negligẽtia potest attribui hominibus Castri vel
24 villæ.†Præterea & secũdò,ipse Matthæus ex alio nõ potest uti remedio dicti statuti, nec illo se iuuare. Quoniam nõ apparet seruata forma.& qualitas a statuto requisita,quæ necessariò ab ipso fuit fõrmiter obseruanda,ut dicit ipsemet Veronensis ĩ d. consi.18.col.5. versi. aut damnum, & ideo nõ potest gaudere beneficio statuti propter defectum formale ab eo requisitum. Necessariò itaq; qualitas requisita probanda erat, ut traditur ĩ c.ubi periculum.§.cæterùm,de electio.lib.6.& per Io.And.in c.1.de homicid.eo.lib.& ꝑ Bart.in l.ex facto.in 2. oppo. ff.de vulg. & pup.& in.l.1.§.ait ꝑtor.ff. ne quid in loco publico,cũ alijs alleg.ꝑ Alex.ɔsi.1.in 3. vol.& ꝑ Soci. ɔsi.27. Visis, nũme. 14.in 4.volu.& ꝑ dictũ consiliũ.222.Viso puncto,num.2.Disponit igitur statutũ, ꝙ ad petitionẽ damni passi iudex habeat transmittere vnum ex eius notarijs ad videndũ & inquirendũ &c.& minimè apparet assertũ notariũ,qui dicitur accessisse,ad id fuisse assumptũ,vnde &c.Nec illi aut eius assertioni creden-
25 dum est de assumptione:†quia testis est in facto ꝓprio,& talis assumptio actis publicis demandanda erit ꝑ aliũ notariũ,ut dicit Io.And.in regula cũ quid,de regu.iur.lib.6. & Alex.asserẽs hanc esse communem,consi.212.Viso,col.3.in 2.vol.& tenet Abbas,Fely.& alij maximè Dec.num.59.in c. quoniã ɔtra, extra de ꝓbationib. vbi allegantur aliæ quam plures decisiones. Prout ẽt asserta relatio ꝑ eũ facta ruit.Nam, ut ex ea ẽst videre, actus ꝑ ipsum gesti,& ꝓcessus factus cõfecti,& confectus appa rẽt die feriata in honorem Dei, ut ꝑ totũ.ff. C. & extra de fer. ꝓut etiã ruit, ex quo falsa redditur; cũ in illa asseratur illa omnia fuisse gesta præsente massario villæ, cuius contrarium appa-
26 ret probatum†& falsus in vno in omnibus redditur falsus; ut tradit gl.in.§.penult.in auctẽn.de tabel.& Bal.in.l.iubemus.§. sanè.C.de sac.sanc.eccl.& Mod. alia adducunt in.l. si ex fal.in fi.C. de trans.& quia quælibet suspicio falsi habetur pro falso,
27 vt statim dicetur.¶†Tertiò principaliter ipse Matthæus obtinere non põt;quoniam minimè damnum,quod ꝑtenditur,apparet probatum,& eo non probato homines castri, & uillæ ad ipsius emendationẽ non tenentur.In ista.n.materia emẽdationis damnorum hoc est maximum,& potissimũ: ut minimè homines castri,& uillę teneantur, nisi damnum,robaria, seu fur-
28 tũ fuerit plenè probatum.†Nec sufficit illud ꝓbari ꝑ iuramẽtum, ut expresè firmat Barto.in.l.diuus.ff.de testa.mil.esto ꝙ statutum disponeret de damno, seu de quãtitate,& ęxtimatione stari debere iuramento damnum passi,ut tradit idem Bar.in l.si quando. C. unde vi.post Cy. & sequitur post eum Bald.& ibi diffusè prosequitur Ias.num.36.& seq. allegãdo quamplures decisio. & asserendo hanc esse communem, ꝙ villa seu homines de castro minimè teneãtur, nisi verè damnũ probet,& hoc idem firmat Philip.Deci.in.d.suo cons.83. col. 2. num.5. & apertè istud sentit Bartho. Veron. d.consil.18. colum.5.in princ. versic.aut damnum passus,& Barb. consi.76. Sapientes, colum.5.in fi.in.4. volu.ubi citat quamplures alios ita tenentes.Prout etiam faciunt Mod. Bono.in.l.1.col. 2. uers.ulterius
29 scias.ff.de quæst.& consi.33.in causa,colum.1.& 2.nu.31.† ꝗ licet in practica ipsorum in princ. col. 2. & 3.nu.6.& sequẽ dicant admitti probationes per coniecturas, quando furtum aliter non potest probari,& recipi iuramentum passi damnum circa quantitatem,quando ille esset homo legalis,bonę conditionis,& famæ & concurrerent aliæ coniecturæ, tamen illa ꝓcedunt, quando ageretur contra principalem delinquentem contra quem potest inquiri,& ex coniecturis,& indicijs procedi ad torturam,& successiuè ad alios actus,ut ipsimet ibi declarant.Non autem uendicant sibi locum, quando uirtute statuti agitur cõtra homines castri seu villę, qui pro delicto alterius vexantur; tunc enim plenè delictum, & furtum probandũ est, secundùm communem omnium sententiã, de qua supra.In casu uerò pręsenti tale damnum,& furtum minimè probatũ apparet, consequenter homines castri ad emẽdationẽ nullo modo tenentur;onus enim istud probandi incumbebat.d.Matthi actori, ut disponunt iura communia, & uulgaria. Item ꝙ non sit probatum damnum,apertè colligitur ex relatione ipsius notarij, ut dicitur assumpti, qui referendo asserit, ignorari, & ꝙ uerè ignoratur damnum. Nec probationes factę per Matthęũ sunt efficaces, & concludentes, licet enim dicãt testes,capsam quandam repertam fuisse fractam & ianuã domus aliqualiter commotam ex clausula,quę retro sustinebatur quodam ligno,
30 non propterea ex istis probatio redditur concludens;†quia licet capsa sit fracta,non sequitur,ergo pecunię erãt intus,ut tradit Bar.in.d.l.si quãdo.cum alijs ibi alleg.per Ias.nu.43.& per Alex.consi.53.Viso themate. in 2.uol.& per Mod.Bonon.ɔsi. 8.In causa,nu.5.& testes deponentes die pręcedenti,qua Mathęus discessit urbem uersus,uidisse quasdã pecunias penes ipsum Matthęum postmodum illas ponẽtem in capsa fract... Nõ ꝓpterea concludẽns redditur probatio, ex quo postmodũ,qñ discessit,poterat illas secum asportare,& in capsa nõ dimittere & sic probatio reddit inconcludens & minus legitima, consequenter

quenter non recipienda, ad not. in c. in præsentia, de proba. ĩ l. non hoc. C. unde legi. Ad qđ ẽt: qm̃ tales testes minimè deponunt verosimilia: & quia per eundem ferè sermonẽ p̃dicta asserũt, & per verbum credere, ad nota. in l. 3. ff. de testibus. † Et
31 plenè per Moder. in rubri. ff. de iureiur. a communiter enim accidentibus & frequenter, & a solitis, quod argumentũ ualidum est. l. certi condictio. §. si nummos. ff. si cert. peta. & p gl. in l. neque natales. C. de probationib. & in l. cum dotem. C. de iure dotium. Qui pecunias habet, eas non palã ostendit, nec ventilat, sed tutò & secretò eas custodit & tenet, ex quibus depositio dictorũ testium redditur ualde suspecta, prout ẽt suspecta redditur, dum deponũt cognouisse saculos, intus quos illę pecunię erant repositæ. Nam quum semel tantùm illos viderunt, nec deponant, per quæ signa illos recognoscũt esse eosdẽ
32 probatio uacillat. † Tum quoque considerando verosimile & quod cõiter & frequenter cõtingit, fures furto subtrahẽtes pecunias nõ dimittunt sacculos, intus quos reconditæ sunt. Nec est verosimile, quòd ipse Matthæus discessurus vrbem versus, voluisset dimittere dictas pecunias domi & intus dictã capsã & nullum dimittere domi, & quæ non sunt uerosimilia, imaginem habent falsitatis, ut dicit Bal. in l. 1. col. 3. C. de seruis fugit. & probatio non consona verosimili reijcienda est, ut tradit Cardinalis in clem. ne Romani, ĩ princ. de electionib. & iudex non debet dare fidem ei, quod nõ est uerosimile: ut dicit Petr. de Anch. consi. 207. Si prædicta. colu. fi. cum alijs cumulatis per Moder. in repet. rubricę. C. de probationib. col. 21. & seq.
33 nu. 108. et quatuor sequentib. † Et quia suspicio falsi pro falsitate habetur, ut dicunt Archidia. & Gemi. in c. in memoriam 19. distinc. & Ana. in rubri. extra de crimine falsi. col. fi. & Alex. consi. 77. in causa. col pen. in 1. uol. quum simus in causa ciuili: ut diffusè concludit Dec. allegando decisiones, consi. 189. Lætatus sum. nu. 1. 2. & 3. & consi. 175. In causa. nu. 4. Infertur modò ex istis, damnũ & furtũ minimè fore probatum, ꝯñt homines de Castro Butrij minimè teneri ad emandationẽ aliquã, & ꝯsideratis superius adductis eos debere absolui, & Mathæum ad expensas cõdemnari. Quũ simus extra casum statuti. Et quum forma & qualitas a statuto requisita minimè appareat obseruata & probata: ut deductũ est. Paris. Bon.

SVMMARIVM.

1 *An statutum simpliciter & indistinctè loquens compræhendat subditum delinquentem extra territorium, & quando, & per totum, & nu. 2.*
& quid si expreßè statuto id cauetur.
Et quid in alijs actibus non tendentibus ad delictum.
3 *Dispositio generalis magis videtur afficere, quàm specialis.*
4 *Et si statutum simpliciter loquitur, an liget subditum ratione originis.*
5 *Delinquens duos habet iudices, vnum vbi delinquit, alium in patria, & origine, qui potest puniri pœna illius statuti, sed contra. nu. 6. & seq.*
6 *Statutum simpliciter loquens locũ habet in delictis cõmissis in territorio non autem in commissis extra per subditum. nu. 9.*
7 *Et isto casu solùm contra subditum potest procedi per viam accusationis ad pœnam impositam de iure communi. nu. 12. contra.*
8 *Statutum nõ ligat subditum delinquentem extra territorium. nu. etiam. 9.*
10 *Statuentes non exprimendo aliquid, videntur illud omisisse.*
11 *Statutum permittens inquisitionem non videtur permittere condemnationem.*
12 *De eodem delicto non debet sæpius quæri.*
13 *Et satis est, quòd quis condemnatur semel in vno loco.*
Contumax bannitus & mulctatus una pœna, an, & quando poßit iterum puniri.
14 *Qualitas à statuto requisita necessariò est probanda.*
15 *Statuta sunt stricti iuris, & debent intelligi, ut loquuntur, & omissum habetur pro omisso.*
Statutum loquens de habitatione locum habet in illo, qui retinet ibi familiam, licet sit absens, nu. 15. & 16.
16 *Nisi verba statuti loquantur de continuò habitante.*
Scholaris non descriptus in matricula non potest dici habitare causa studij.
17 *Verba statuti debent intelligi in casu proprio, & uero non ficto regulariter, nu. etiam. 18.*
18 *Sunt tamen plures casus, in quibus recipitur casus fictus.*

CONSILIVM CLIX.

An Statutum nobilis ciuitatis Brixiæ quinquagesimumsextum. Si quis homicidium fecerit, sub rubrica de pęn. homici. comprehendat sibi subditos extra territorium suum existentes, & delinquentes, consequenter an liget nobilem domi. Aurelium (ut dr̃) delictum, & homicidium committentem Bononiæ, ita quòd ꝯ ipsum per dictum Potestatem Brixiæ procedi & inquiri possit, & condemnandus ueniat
1 pœna imposita per dictum statutum. † Inficiari non potest quin doctores uario modo loquuti fuerint, & circa propositã quæstionem diuersas, & ꝯrias firmauerint opiniones. Barto. n. relatis prius opinionibus antiquorum in l. cunctos populos. C. de summa trini. & fide cath. in octaua princi. quæst. nu. 44. uersi. dic ergo, & uersi. aliqñ iuris, & nu. 47. uersi. item quæro distinguebat, an statutum simpliciter, & indistinctè loqueretur ut tunc non ligaret, secus autem quando expresè mẽtionem faceret de homicidio & delicto extra territoriũ commisso, iuribus & rationibus ibi per eum adductis, quę opinio, quando statutum expresè hoc decernit, satis comprobari põt per l. fi. ff. de decret. ab ordi. fac. & in l. 2. C. de eunuc. eũ alijs ad plenũ cumulatis per nouissimos repet. in l. fi. ff. de iurisd. om. iud. colu. 2. uersi. ulterius quæro. nu. 142. et tribus seq. uolẽtes, plures in hoc decipi, qñ in fraudem statuti prohibentis ꝯctum illum cõficiunt extra territorium, putantes statutum uires suas
2 eo casu voluisse locum habere † verùm in hoc Philip. Corn. ꝯsi. 89. Viso, col. 3. in litera. H. in 3. uol. firmat ꝯrium, uolens etiã isto casu non vendicare sibi locum statutum originis, allegando plures decisiones, & ipsius opinio quoad materiam delictorũ satis cõprobatur ex dictis per Ang. & Pau. de Cast. in d. l. fi. col. 2. uersi. ultimò per hoc, ubi reprobant hanc distinc. Bar. & ꝯ ipsum concludunt, firmantes, ꝙ ẽt si statutum expresè hoc
3 diceret. † tñ adhuc non ligat subditũ delinquentem extra territorium ex eo: qm̃ magis afficit generalis dispositio q̃ specialis & si per generalẽ nõ ligatur, a fortiori minus & p specialẽ quam sententiam ꝯ Bar. firmat Abb. in c. à nobis, col. pen. uer. quo ad tertium de sen. excommunica. per rationem. c. ut animarum. §. statuto. de consti. lib. 6. & Card. Flor. ibi istud sequit̃ & apertius per optimas rõnes hoc idẽ firmat Abb. in c. fi. nu. 40. de foro compe. & domi. Card. in d. c. ut animarum, col. 6. & seq. uer. aduerti tñ debet, & Gemi. ibidẽ in §. statuto, & Crotus. colu. 4. uer. ult. no. & diffusius repet. nouiss. ubi allegant alias decisio. & rõnes, col. 7. uer. fallit primò, & uersi. seq. fallit secundò. Quod ẽt cõprobari potest ex his, quæ statim adducẽtur, & quia prædictum statutum expresè istud nõ disponit, ex quo loquitur simpliciter, & indistinctè, dubitandum venit, an
4 liget ipsum do. Aurelium subditũ ratione originis, † & vr̃ prima facie dicendum ꝙ sic, per. d. l. fi. de decret. ab ord. facien. & per l. si quis in hoc genus. C. de epis. & cler. & per alia iura, & rationes adductas post Cy. p Bal. in d. l. cunctos populos. colu. pen. & fi. uersi. uiso, an forensis, & uersi. ultimò quæro, concludentem, ꝙ si pœna apposita a statuto requirit sñiam, & factum iudicis, originarius, & subditus delinquens extra territorium
5 tenetur illa pęna. † duos enim habet iudices, unum ubi delinquit, aliũ in patria, & origine, ut sentit Sal. in d. l. cunctos populos. col. 3. uer. 2. q. & apertius Franc. Areti. ibidem col. pen. uersi. ultimò quæritur, alleg. l. 2. & aucten. qua in ꝓuincia. C. ubi de cri. agi opo. & ea quæ habent̃ in c. fi. de foro cõpe. & Alex. ibidem in apostillis in verbo, ciuitatis, allegando Ange. in sua disputatione tenet, subditum ligari pœna statuti loci originis, & sequitur Bal. ubi supra, hoc idem vr̃ firmare Ang. in trac. malefi. in prin. col. 15. uer. quærit hic, & ibi Ang. in addi. dicẽtes, cõem se habere, ꝙ ꝯ subditum possit isto casu inquiri, & etiam pœna imponatur tradita a. d. statuto. quando sententia hominis requiritur, allegãtes quamplures alios doc. istud tenere, & hoc sentit Abb. in c. 1. col. pen. uer. nũquid iudex, extra de rapto, & ẽt Bar. quò ad pęnam in d. l. cunctos. nu. 47. & ita consuluit Ludo. Bolo. cons. 57. Iudico, reuerendissime. col. 2. uer.
6 & primò. §† Contrariũ autem tenuit Bar. in d. l. cunctos populos, in 8. q. prin. nu. & uersi. præalleg. ea ratione: quoniam statutum loquens indistinctè, & simpliciter locum sibi uendicat solùm in delictis commissis in territorio, non aũt in illis commissis etiam per subditum extra territorium, per d. l. fin. & per alia

alia iura,& rationes, ita ꝙ iure ratione originis, vel aliter subditus statuētibus delinquēs extra territoriū vigore prędicti statuti nō poterit inquiri in loco originis; ut ēt tradit Iacob. de Belui.in d.l.1.C.ubi de cri.ag.opor.& sētit Bal.in d.l.cunctos pop.col.31.uer.8.in 2.membro, & Bal.in addi.ad Spec.in ti. de sen.col.21.uersi.sentētia lata ex inquisitione, & Io.And. in addi.ad Spec.in tit.de cōpet.iud. adit.§.1.uersi. longè plus, & istud apertissimè sequit Alex. allegādo alias decisi. & firmādo hanc esse cōem, & ab ea nō esse recedendū consi.3. pōderatis, col.2.& 3.nu.4.& 5.& uer.& quum sit cōis, in 1.uol.ↄcludēdo, ꝙ ↄ talē delinquētē nō pōt inquiri, nec dicta via ꝓcedi, nec
7 puniri pęna statuti.†Bene aūt poterit procedi uia accusationis, & ad pœnam impositam de iure cōi, & utrūque ipsorū firmat domi.Sign. de Amode. cōsi.128. factū dr̄, & allegando alias decisiones hoc idē sequit Ludouic. Bologni.ↄsi.8.ut in ꝓposi to,ubi de vita,col.1.uersic.1.quia, & col.2. uersi. capio igitur, ubi asserit hanc esse cōem,& hanc eandem sententiam adducendo alias rōnes & decisiones firmant Modern.Bononi.& repetentes dictam.l.fi.ff.de iurisdi.omn.iudi.nu.134. & quinq; alijs sequentib.dicentes se ita ↄsuluisse,prout uerè ↄsuluerunt; ut est videre in ipsorum consi.110.In causa inquisitionis, nu. 10.& nu.15. cū alijs sequentibus, & ēt in alio eorum cōsi.57. Spiritussanctus, nu.7.& nu.34.uersi.item addo unum,& in ipsorum practica in princ.in uerbo constante. nu.9. ubi tenent,
8 hanc esse cōmunē,ꝙ nō possit inquiri.† & facit: eo ꝗa statutū nō ligat subditū delinquētem extra territoriū,ut post alios dicit Fely.in d.c.a nobis.nu.3.allegando decisiones, & firmādo
9 hanc esse cōem.†Nam statutum non extenditur extra territorium,ēt ↄ subditum per dictam.l.fi. & p dictum.§.statuto, & Gemi.& alij notāt,maximè nouis.repetētes col.6.uersi.2.conclusio.& col.9.uersi.successiuè.& col.15. uersi. subsequenter. in 2.ampliatione,& idem sequitur Alber. Brun.ī suo tract.de cōstitutionib.& decre.in uerbo,territorium,uersi,statutū pœnale,& uersi.statutum quòd offendens,ubi allegando Bar.in l. nullus.in fi.C.de iudicijs,tenet,statutum non valere,qn̄ disponit,quòd offendens subditum extra territorium puniatur, si in loco delicti reperitur iustitia, & quòd intelligi statutum debet de delinquentibus in territorio f̄m Bal.consi.199.in 2. vol.& Fulg.consi.157. col.2. Quum igitur statutum Brixiense simpliciter & indistinctè loquatur. proculdubio intelligendum uenit in delictis commissis intra territorium,non in illis commissis extra ēt per originariū & subditum,ↄ quem uigore dicti statuti per viam inquisitionis non pōt procedi, nec pęna dicti statuti puniri pōt ipse do.Aurelius,rōnibus & decisionibus,quibus s̄.Quæ comprobari possunt ex his,quæ adduxi superius f̄m opinionem illorum tenentium,tale statutum nō ligare subditum,ēt si expresse loqueretur de delicto commisso extra territoriū, & coadiuuantur ex alio statuto octauo,de homicidijs & alijs delictis,& ex alio.57. de forense occidente &c.q̄ statuta expresè disponunt de delicto commisso extra territorium , sicuti.n. statuentes in istis duobus statutis uoluerunt & expresserunt , delinquentem teneri,& ↄ ipsum posse procedi, ēt si delictum esset commissum extra territorium, vtique idē expressissent, si hoc voluissent in dicto statuto de pęna homicidij,& quia noluerunt,iccirco non expresserunt, & in l.j.§.fin. aūt ad deficientis.C.de cad.tol.c.ad audientiā.extra de decim.
10 ¶†Nec dicatur,ꝙ ↄ.d.Aurelium pōt procedi virtute dicti statuti octaui de hom.& alijs delictis,& alterius statuti.57.de foren.occident.volentiū posse procedi ↄ occidentē vnū Brixiensem ēt extra territorium. Nam circa hoc tale statutum non videtur habere locum,nec subsistere:quia per offensionem personæ subiectæ statuentibus,Iudex loci statuti non efficitur cōpetens , ex quo persona offensa non est habilis ad id,ut dicit Bar.in l.cunctos populos.nu.44. versi.aliqn̄ ciuis, & sequunt Bal.& Saly.ibi col.3.versi.2.quæstio , & apertius Fracisc. Are. col.pe.ver.finaliter est videndum, cum alijs alle. per Fely.in c. postulasti.nu.12.de foro compe. & si pur aliquis vellet insistere & dicere,quòd prædicta duo statuta adhuc habent locū cōtra offendentem ciuem extra districtum Brixiæ, ex quo de hoc expresè loquuntur,iuxta opinionē Bar.& aliorum.& ex eo ꝗa per uiam accusationis poterit procedi, & pęna imponi de iure cōi statuta,ut superius sigillatim fuit deductum.Respōndetur dictum statutū 57.nihil facere,ex quo loquitur in forense,qui peruenit in fortiam cōis Brixiæ, ↄ quem uel aliter contumacē procedendum est f̄m formam aliorum statutorum,quæ oīa attingunt minimè casum præsentem,& statutum octauū, de homicidijs & alijs delictis,solùm ↄcernit modum ꝓcedēdi p viā inquisitionis.Nihil autem loquitur de pęna, nec de modo cōdemnationis,nec ad hunc casum pōt trahi.Nam statutū pmit-
11 tens inquisitionem,†non dr̄ permittere condēnationē;ut tradit Inno.in c.exhibita.de iudicijs,& Alex.in additio.ad Bar.in l.qui ꝓcuratorem.ff.de proc.& quia si hoc uoluissent statuentes,expressissent: sicuti expresserunt in alijs statutis, ut dixi superius.Vnde si iudex procedit inquirēdo virtute dicti statuti, non poterit condēnare pęna dicti statuti quinquagesimisexti, de pęna homicidij; quum illud nō loquatur in delicto commisso extra territorium,ut superius ostensum fuit, ↄdemnabit ergo ad pęnam pecuniariam solùm f̄m formā alterius statuti 20.Nullus corporaliter puniatur, nisi lege municipali caueat, de quo statuto mētionē facit D.Signor.de Amod.ↄsi.29.Quæstio talis est. Nā quū dictū statutū octauū loquatur in delicto commisso extra districtū , de quo delicto nō apparet imposita pęna corporalis p l.muninipalem. Necessariò sequitur, ꝙ quò ad pœnā & ↄdēnationē venit declarandū p dictū statutū vigesi-
12 mū imponens solùm pęnā pecuniariā.†Et ad illud, quod debet imponi pœna f̄m ius commune, si ꝓceditur p viam accusationis.Respondetur ꝓcedere, quando per iudicem loci, ubi delictū fuit commissum, non fuisset inquisitum & processum ↄ delinquentem ; tunc enim si fuisset processum per iudicē loci originis, non poterit inquiri, nec procedi; quum de delicto eiusdem hominis non debeat sępius quæri.l.licet.§.fin.ff.nau. caupo.stabularij.l.in delictis.§.fin.ff. de noxalibus.c.super his de accusationibus.cum alijs bene ad propositum adductis per Areti.consi.58.deligenter consideratis,colum. penult.versi.2. principaliter adduco, ubi ex pluribus istud comprobat, & in terminis nostris istud firmant Modern. Bonon. in eorum practica crim.in princ.in verbo constante,nu.91. & bene faciunt tradita per Alex.post Bal.in l.sanctio. ff.de pœnis,& per Bar.in l.quid ergo.§.pœna.colu.1.ff. de his qui not. infa.ut per Cyn. & alios in l.qui sepulchra.C. de sepulchro violato, & Bal.in l. data,col.3.C.qui accusare nō poss.& Imo.in l.2.ff.de publicis iudicijs,& per Bar.Veron.consi.14.col.2. in prin. ubi volunt,
13 vnam tantùm pœnam debere imponi. † Quando pro eodem delicto imponitur duplex pęna per statuta diuersa , & quòd statis est,vnam procedere cōdemnationem, ēt si minor pœna statueretur per vnum statutum,quā per aliud, & per ius cōmune ut tradit Bar.in l.qui rem. ff.vi bon.rapt.& in l.senatus, col.3. ff. de accusa.& in l.sepul.ff. de sepul. vio. & Aret.in præallegato consi.58.col.& versi.præallegatis. & licet Bar.in d.l. sepulchri.dicat,istud non procedere ↄ contumacem bannitū,& adhuc non punitum. Nam in fauorē sui non pōt istud adducere ne ex delicto præmium consequatur. Tñ quia Bononiæ ex forma statutorum pōtest procedi ad condemnationem ↄ ibi delinquentem & contumacē , ut in casu præsenti ita fuit processum,ↄ ipsum domi.Aurelium, qui extitit corporaliter condēnatus,& vlterius ad confiscationem omnium bonorum , quæ condemnatio respectu bonorum in d.loco existentium fortita iam fuit effectum,ēt respectu banni & exilij.Meritò concludendum erit,in ciuitate Brixiæ ↄ eundem pro eodē delicto nō posse procedi,ēt per viam accusationis;ut per Bar. in d.l.sepulchri,& Areti.in pręalleg.consi.58. Et si procederet , pęna non poterit esse nisi pecuniaria , iuxta formā dicti statuti vigesimi. Nullus corporaliter puniatur. Ad quod aduertendum est,qm̄ dictum statutum octauū de homicidijs, & alijs delictis,loquitur in delicto commisso ↄ ciuem, vel districtualem Brixiē.cōtinuè vel pro maiori parte anni ibi habitantem , quæ qualitas a statuto requisita necessariò erit verificanda;vt statutum possit habere locum;vt tradit Ioan.And.in c.1.de homicidijs lib.6. & Bar.in l.j.§.ait prętor.ff.ne quid in flumine publico, cū cō-
14 cord.†Iste autem qui a domi.Aurelio occisus dr̄, cīto ꝙ esset ciuis Brixien. Tamen continue , vel pro maiori parte anni ibi minimè habitauit, quo fit, ut statutum isto casu nō possit hr̄e
15 locum: † quum qualitas in illo requisita non possit verificari statuta enim sunt stricti iuris & strictè debent intelligi , prout loquuntur,& prout uerba sonāt, ita quòd quicquid omissum est a uerbis statuti,habeatur pro omisso;ut tradunt Bar. & alij in l.quicquid astringendę.in princ.ff.de verb.oblig.& in l.Titius.ff.de testa.mili.& in l.constitutio. ff. ad municip. Et licet

Bart.

Bar.in l.1.§.perimitur.nu.5.ff.de lib.agnosc.dicat,statutũ loquens de habitatione verificari in illo,qui habet ibi familiã,licet sit absens,vt ẽt tradit Dec.allegãdo alias deci. in l.cũ filiusfamilias.nu.4.ff.si cer.pet.tñ istud quò ad casum pñtem parũ facit:eo q̃m statutũ non loquitur simpliciter de habitãte, sed addit illam qualitatem,ꝯtinuè vel pro maiori parte anni. Quę
16 † uerba mõ aliquo non pñt verificari in ciue absente pro maiori parte anni;quum verbum,ꝯtinuè,non cadat in isto, iuxta l.continuus. ff.de uerborum obligation.& ea quæ nota. in l.1.§.quotidiana.ff.de aqua quoti.& æsti.& in l.1. §.item fluminum.ff.de flumini.cum alijs alleg.per Ludo.Rom.ꝯs.264. Vt Io.Vursinus.vers.de hac aũt,vbi declarat,quis dicatur cõtinuè habitare:ut non verificetur ẽt in illo, qui absens fuit paucissimo tpe ex cã iniusta,p tex.in l.Paulus rñdit. § Caius. ff.de liber.caus.& per tex.in l.seruum qui.§.seruus.ff.de statuliber. ꝙ propriè verificari põt in isto occiso,qui ꝯ præcepta illustrissimi D.Venetorum,& pñr iniustè moram trahebat Bononiæ, & illa verba, pro maiori parte anni, in illo adaptari non pñt, nec dici põt,illum habitasse Brixiæ,ex quo absens erat iusta cã studiorum. ¶Nã primò dr̃ cãm hanc absentiæ stante mãdato & præcepto illustrissimi Dñij esse iniustam. Secundò inficiat, ꝙ Bononiæ cã studij morã traheret, ex quo in matricula, vbi scolares describunt,minimè apparet descriptus,iuxta l.j.& 2. C.de primicerijs.lib.12.& l.matricula.de agen.in reb.eo.lib. & ea quæ tradunt in l.in illa stipulatione.ff.de uerb.obliga. & C.de profes.& medi.lib.10.ferè per totum cũ uulga. Tertiò
17 † ex eo:q̃m talis habitatio non posset dici,nisi impropria & ficta,& statutum & eius verba debent intelligi in casu ꝓprio & vero,adeo ꝙ in casu ficto non verificant: vt per illum text.tradunt Bar.& alij in l.3.§.hæc uerba.ff.de neg. gest. ex quo sunt stricti iuris,& ibi Bal.dicens,ꝙ statutũ loquens de offendente ciuem, non cõprehendit illum, qui fictè ciuis est, & Alex.in d.§.hęc uerba.in apostillis ad Bart.adducit quamplures alias ꝯcordantes decisio.& maximè Bart.in l.1.ff.de fonte.& Bal.in
18 l.si quis seruo.C.de furt.†Et licet Ale.ibi & diffusius in l.1.§. lex Falcidia.ff.ad leg.Falcid.post Imo.ꝯsideret plures casus,in quib.statutũ sibi locũ vendicat in casu ficto: ut ẽt tradit Fel. in c.insinuante,de simonia.& plures refert Alber.Bru.in suo tractã.de ꝯsti.in uerbo fingere,& post Bar.in l.oẽs populi.ff.de iusti.& iur.in 6.q.princ.ponunt Mod.repeten.tñ rectè ꝯsiderando ipsorum dicta,nullus illorum casuum põt adaptari in pñti difficultate,ex quo diuersa viget rõ in casu ficto q̃ in vero, itẽ quia dispositio est penalis: ut tradit Bart.in l.si quis maior.C. de transact. & casus verus & fictus non reperiuntur isto casu æquiparati,& dispositio.d.statu.emanãs præter ius cõe limitata est ad certum effectum,& ideo sub ea non cõprehendit iste casus fictus fm Io.Andr.in c.fi.extra de ꝯsuetudine, & per repeten.in d.l.oẽs populi.in 6.q.Bar.in 8.ꝯclusio. Ex quib.concludendum venit pro dicto delicto ipsum D. Aurelium non posse molestari in dicta ciuitate Brixiæ, nec ibi puniri aliqua pœna corporali,nec etiam pecuniaria. Par.Bon.

SVMMARIVM.

1 *Carnaliter cognoscens aliquam an teneatur eam dotare, num. etiam 20.& per totum.*
3 *Pro stupro in virginem quæ sit pœna de iure ciuili.*
4 *Debet esse honestæ vitæ.& seq.*
5 *Et ita intelligitur.l.1.C.de rap.virg.*
5 *Quomodo & ex quibus dicatur viuere non honestè, & seq.*
7 *Palàm fieri dicitur per binum actum.*
8 *Et quæ admisit tres maritos non dicitur honestè viuere.*
9 *Et de ea quæ transiuit ad tertia vota.*
10 *Et quid de istis fanciollastris.*
11 *Et procedunt ista de iure ciuili & canonico.*
12 *Declaratio c.primi & secundi.de adulterijs,extra,num.13.& seq.& nu.20.vt intelligatur in illa,quæ honestè viuit.*
13 *Inhonestè viuentes non debent dotari.& nu.2.*
17 *Limitatio debet esse de regula.*
18 *Referens secundùm relatum intelligitur.*
19 *Vt limitatio procedat,dari debent extrema habilia.*
21 *Cõcessa mulierib.non habent locũ in illis quæ viuunt honestè.*
22 *Corrupta dicitur illa,quæ mente sola corrupta est.*
23 *Stuprans tenetur dotare,quãdo stupratur virginem,non aliàs.*
24 *Ex quibus probatur,quam non esse virginem.& nu.23.*
25 *Coitus probatur per coniecturas.*
26 *Confessio superat omnes probationes.*
27 *Præsumptio transfert onus probandi.& nu.28.*
29 *Vna præsumptio tollit aliam.*
30 *Mulieri asserenti se ab illo fuisse defloratam quando sit credendum,& quo casu.*
31 *Communis opinio hominum operatur.*
32 *Et transfert onus probandi.& nu.33.*

CONSILIVM CLX.

Difficultas vertitur,an Nicolaus teneatur dotare Theodosiam, quam ꝯfessus est carnali
1 ter cognouisse,† & ipsa iureiurando asserit a d.Nicolino fuisse defloratã.& vr̃ primò dicendum ꝙ sic,per text.in c.1. & 2.
2 de adulte.& ibi Abb.& Io.de Ana.post antiq.† Tñ aduertendum est;nam assertum stuprum non dr̃ cõmissum cũ uiolentia,seu rapina,sed uolente ipsa Theodosia & sponte se ꝯferẽte
3 ad domũ dicti Nicolini,vbi ab eo fuit cognita, † & licet fm leges ciuiles pro stupro in virginem ꝯmisso statuta esset pęna, de qua in §.item lex iulia.& uers.sed eadem.insti.de publi.iudi.& per Bal.in l.raptores.C.de epis.& cleri. & per Ana.in d.
4 c.1.& 2.cum sim.† Tñ lex ciuilis tunc demũ punit stuprãtẽ, qñ stuprata fuit virgo,seu vidua honestè uiuẽs.secus aũt si stuprata viuebat inhonestè,ita tex.in d.§.item lex Iulia.& ibi glo.
5 in uerbo viduã.† Prout in simili de rapiente uirginem hr̃ in l. vnica.in prin.C.de raptu virgi.qui tex.disponit,debere eẽ honestæ vitæ.& tenet gl.& Pau.de Ca.in prin. in d.l.raptores. & & d.Io.Baptista de sancto Seueri.in l.si qua illustris.colu.8. & seq.C.ad orfic.& quia ipsa Theodosia antequã fuisset cognita a d.Nicolino,nõ viuebat honestè,ergo &c. Oñditur hoc ulti-
6 mũ,†namq; corporis sui copiam facit & permittit:ut nuda ab hominib.tãgat,& in pudibũdis,& ꝙ osculet passiuè & actiuè, & ulterius ꝙ sola cũ solis ꝯuersetur in cubiculo & alijs locis obscuris,dici nõ põt,ꝙ honestè uiuat:ut not.in d.§.itẽ lex Iulia.&.in l.palam.ff.de ritu nup.& ibi gl.& doct. & tradit Car.
7 ꝯs.81.In casu ꝓmisso.col.1.uers.itẽ dicta lex, † ubi probat, ꝙ
8 palã id dr̃ fieri,qñ per binũ actũ exercetur,† & quia mulier libidinosa & meretrix dr̃,quæ saltim admisit tres. c.vidua. 34.
9 distin.& per Soci.ꝯs.50.Visis.col.3.in 3.vol. † Prout solemus dicere,ꝙ mulier transiens ad tertia vota dr̃ inhonestè uiuere, & pñr priuari debet legato sibi relicto sub illa ꝯdõne, si honestè uixerit,fm Ang.in auct.qũo opor.epis.§.hæc de Deo. & in l.mulier.§.cum ꝓponebat.ff.ad Treb.& per Barbat.cõsil.17. Præclarè scriptum est.col.2.in prin.in 2.uol.& quod uult An
10 ge.in d.l.si qua illustris.† loquens de istis fantolastris modò vnam domum,modò aliam ingredientib. & esto ꝙ ista procedant fm legem ciuilem imponentem pœnam stupranti,si stu-
11 prata esset honestæ uitæ,aliàs secus.† Idem dicendum erit de iure cano.ut carnaliter cognoscens teneatur dotare per dictũ ca.1.& 2. ita demum, si stuprata honestè uixerit, aliàs secus. Quod deducitur:nam tex.in d.c.1.dicit, ꝙ stuprans debet da
12 re dotem,† quam uirgines consueuerunt accipere, sed inhonestè uiuentes non merentur dotem,consequenter tex.ille nõ procedit in ea,quæ viuit inhonestè;ut vr̃ id sentire Host.in sũma de adulterijs. versi quomodo committitur,& Ana. in d.c.
13 2.†& quia mulier inhonestè uiuens nõ debet habere dotem; ut notatur in auctentica si post.C.de inoffi. testamẽ.& per Saly.in l.qui liberos.ff.de ritu nuptia.& ponit Bal.nouel.ĩ trac. de do. in 6.parte, in 16.priuilegio, car.17. col.2.& 3. & Moder Bono. in eodem trac. in 3.parte, secũdæ partis prin.q.13.
14 †Accedat.nam dictum.c. secundum, loquitur in virgine honestè viuente, ut colligitur ex verbis illius text.ibi, de.l. ciuili erat plectendus.& gl.Innoc. Hosti.& alij scrib.ibi intelligunt illa verba de lege ciuili , ut relationem habeãt ad text. in d.§.
15 item lex Iulia.qui loquitur de ea ,q̃ uiuit honestè. † Et ad idẽ facit tex.in d.c.2.ibi,nos aliquatenus mollientes duriciem legis,scilicet ciuilis,de qua dixerat supra,quæ loquebatur in mu
16 liere honesta.†Ad quod etiam. nã dictum.c.primum,& fm. limitant pœnam iuris ciuilis,ut stuprans de iure canonico te
17 neatur dotare,†licet de iure ciuili esset secus,ut dixi superius, limitatio autem debet esse de regula. l.in his. ff.de legibus.l. pen.§.nam quod liquidæ.ff.de pe. legat.l.1.ff.de regu. iur.regula

gula aūt ſm ius ciuile loquebatur in muliere viuente honeſtè,
18 ut.ſup. pariter & limitatio † Ad quod, nam in c.1.& 2.referuntur leges ciuiles & limitãtur,ꝯñ relatio continetur in referente cum omnibus ſuis qualitatibus,ſm Bar.i l.ſi quis ſeruũ. §.fi.nu.5.ff.de legatis.2.& in l.1.in prin.ff.de receptato. & in
19 l.1.in fi.ff.ſi familia furt.feciſſ.dica.†Eo ẽt:qa ut limitatio ꝓcedat,oĩa extrema debẽt dari habilia,arg.l.qui teſtó. in princ.
20 ff.de teſt.. & l.furioſum.ff. qui teſt.fac. poſ. † Ex quibus cõcluditur,dictum.c.primum,& ſm, volẽtia, ſtuprantem teneri ad dotandum procedere,qñ ſtuprata erat honeſtæ uitæ,ut etiã
21 ſentit do.Io.Bap.in d.l.ſi qua illuſtris,col. 8.& ſeq.†Ad quod facit illud volens,conceſſa mulieribus non habere locum in illis, quæ luxurioſè, inhoneſtè & impudicè viuunt, ſm gl.in c.
22 paſtoralis,de iud.& ibi Mod.plura cumulãtes.†Prout ẽt:quoniam corrupta nedum dr̃ illa,quæ corpore corrupta eſt, ſed ẽt illa quæ mente:ut hr̃ i c.propoſito,& in c.ſicut.& in c.Paulus & in c.nec ſolus.32.q.5.& per And.de Iſer. in ꝯſt. reg. ſi quis
23 rapere,de rap.virg.col.pe.& fi.¶†Secũdò principaliter aduertendum eſt,ꝙ ſtuprans tenetur dotare,qñ ſtuprauit uirginẽ,ſecus ſi non uirginem; tunc.n.nõ tenetur ad dotem, licet eã cognouerit;ut no.in d.c.1.& 2.& in d.l.ſi qua illuſtris,& qa tempore, quo Nicolinus rẽ veneream habuit cum. d. Theodoſia, ipſa non erat virgo,ſed ab alijs prius cognita,unde &c.deducitʳ hoc vltimum; nam ipſa fatetur,& per alios teſtes probatur, ꝙ anteq̃ Nicolinus eam cognouiſſet, ipſa amicitiam habebat cũ alijs,cum quibus tpe nocturno, & in locis ſecretis ſola ſtabat ĩ lecto,permittens ſe ab ills paſſiuè,& actiuè oſculari,& in pudi
24 bundis tangi,† quæ præſumptiones ſunt vehementes,& tales ꝙ ex eis lex indicium facit, eſſe uerè cognitam; ut in c.literis,
25 & ĩ c.tertio loco,& ibi plenè ſcriben.de proba.† Coitus enim per ꝯiecturas probatur,ut eſt,qñ uir habet acceſſum ad mulierem, qñ ſtat ſolus cum ſola, & per ſimilia, ſm gl.in c. propterea. de teſti. & no.in l.Lucius.ff. de condit. & demon. & per
26 Paul.de Caſtro conſi.165.ſuper primo,co.pe.† Et quia nulla eſt maior probatio q̃ partis propria confeſſio,ſm glo.& doctores in l.cum te.C.de tranſactionib.& in auct.generaliter.C.de
27 non nu.pecu. cum ſimil. † Nec danda eſt fides ipſi Theodoſiæ ad ſui excuſationem dicentis, Nicolinum ipſam defloraſſe nam indicia,& præſumptiones ſuperius adductæ in eam onus probandi transferunt, ꝙ tunc temporis eſſet virgo,aliàs ſi expreſſe id non probat, ꝯ ipſam iudicandum erit; ut in ſimilibus conſuluit Pau. de Caſtro, ad id plura ſatis accomodata adducens , in conſi. 272. Quia per primum, colum. 5.& ſequenti.
28 † Licet enim in dubio mulier præſumatur bonæ, & honeſtæ uitæ,& non deflorata;tñ non procedit iſtud,qñ indicia, coniecturæ,& præſumptiones eſſent in ꝯrium, ut cõſuluit Barthol. Veronenſis conſi.58.Franc.de Biſſar.col.pen.vna enim pſumptio tollit aliam,& debet attendi illa, quæ fortior eſt.d.c.lite-
29 teris,& l.diuus.ff.de in integ.reſti.† Et ad iſta facit, quod uoluit Io.And.Card.Zaba.Panormi.& Io.de Ana.in d.c.2.dicentes, mulieri aſſerenti ſe fuiſſe defloratam uirginem eſſe credẽ
30 dum,qñ fuit cognita per vim,†ſecundùm ẽt Anto.de But.ibi, & iſtè non caſus præſens,ſed qñ fuit cognita ſpontaneè,& uoluntariè,ſm Abba.& Ana. eſſet ẽt ſibi credendum, qñ in ꝯriũ non eſſent coniecturæ, & præſumptiones, & iſto caſu ceſſabit
31 pæna dotationis,de qua agitur.c.1.& 2.†Prout etiam: quia attentis deturpatis moribus Theodoſiæ, & eius mala conſuetudine,& cõſeruatione cum alijs,opinio erat tpe,quo fuit cognita à do.Nicolino, ipſam Theodoſiã fuiſſe uitæ inhoneſtæ, impudicam,& corruptam,quo caſu abſque pæna dotationis potuit cum ea Nicolinus coire,iuxta tradita in c.cum iudex laicus,de ſententia excommunica.lib.6.& per Bart. in l. itẽ apud
32 Labeonem. §.ſi quis virginẽ. ff.de iniurijs.† Et ulterius talis cõis opinio onus probãdi transfert in ipſam Theodoſiã,ut ex-
33 preſsè firmat Cardi.& Abbas in d.c.2. † Et ſtantibus iſtis præſumptionibus, per ipſam Theodoſiam dictæ qualitates honeſtæ,& bonæ uitæ,ac virginitatis probandę erant, ꝙ in ipſa aderant eo tempore,quo à do.Nicolino fuit cognita, ad plenè notata ĩ l.in delictis.§.ſi extraneus. ff.de noxalibus,& per Barth. Veronen.d.conſi.58.cum concordan. Pariſ. Pad.

SVMMARIVM.

1 *Mandans verberari aliquem, an teneatur pæna capitis, ſi ex verberibus ſequuta fuit poſtmodum mors,nu.etiam.18.*
2 *Mandans videtur cauſa proxima,& ideo tenetur.*
3 *In maleficijs inſpicitur effectus & euentus non animus.*
4 *Verbera & vulnera non dantur ad menſuram.*
5 *Homicidium eſt de genere prohibitorum.*
6 *Qui mandat verberari,dat operam rei illicitæ.*
7 *In delictis mandans & mandatarius an differant.*
8 *In delictis & homicidio,vt puniatur quis capite, dolus verus debet interuenire.*
9 *Et lata culpa non ſufficit,nec dolo æquiparatur.*
10 *Statutum imponens pœnam pro homicidio, vt procedat, debet fieri cum dolo.*
11 *Conſtitutio regni terminum vitæ,dolum requirit.*
12 *Si in homicidio & mandato non interuenit dolus expreſſus, non tenetur pœna capitis.*
13 *Quòd quis non habuerit animum occidendi ex pluribus colligi poteſt;& primò ex genere inſtrumenti,qui percuſſit cum baſtono,& ſimi.nu.14.*
15 *Mandans & mandatarius non puniuntur eadem pœna,quando lex loquitur in perſonam.*
16 *Et idem quando ſunt diuerſæ qualitates.*
17 *Quando quis delinquit in plus,quam voluiſſet,an & qualiter teneatur & puniatur.*
18 *An mandans teneatur de occiſo, ſi mandatarius exceſſit, nu. etiam.21.*
19 *Et quid ſi mandauit vulnerari,& nu.22.*
20 *Et quando eſt in facultate mandatarij non excedere.*
21 *Et an debeat puniri alia pœna arbitraria.*
23 *Conſiſcatio bonorum non venit pro homicidio.*

CONSILIVM CLXI.

Dicendum prima fronte vr̃, Camillũ mandãtẽ debere puniri pęna capitis, & l.Cor. de ſic.toto tit.ff.& C.ad l.Cor.de ſica.& in ꝯſti.reg.terminum
1 vitæ,ſub rubr.de ho.† Nã fuit cã Camillus motiua, & principalis d.homicidij.Bernardinus.n.mãdatarius & occiſor nõ ꝑ
2 cuſſiſſet,nec in ꝯñtiã occidiſſet Antoniũ,†ſi ipſe Camillus nõ mãdaſſet,& ſic fuit cã ꝓxima,& ipſe vr̃ occidiſſe. l.q occidi.
3 §.in hac.ff.ad legẽ Aqui.cũ ꝯcord.† Ad qđ,nã in maleficijs inſpicit̃ euentus,& effectus,qñ ſunt pfecta,& nõ voluntas. l.aut facta.§.euẽtus.ff.de pęnis, cũ ſim & facit doct.Bart.& aliorũ i
4 l.qm̃ multa.C.ad legẽ Iuliã de vi. †Et quia ipſe Camillus debuit ſcire,& cogitare,ꝙ verbera & vulnera non dantur ad mẽſurã,& iſta nõ cogitare vr̃ lata culpa, quæ dolo æquiparat̃, ut not.in l.1.§.1.ff.ſi menſor fal.mod.& in l.qđ Nerua. ff.depoſi-
5 ti.† Prout quia homicidiũ eſt de gñe ꝓhibitorum, & iõ ius pſumit ꝯ occidentẽ vel mandantẽ.l.1.C.ad l.Corne.de ſica.l.ſi
6 non ꝯuicij.C.de iniur.c.1.de pſum.† Et mandando prædicta ipſe Camillus rei illicitæ operã dabat,ꝯñ ei imputandum eſt oẽ, quod inde ſucceſſit. l.eũ qui.§.ſi iniuria. ff.de iniur.& per
7 Bar.in l.reſpiciendũ §.delinquunt.in fi.ff.de pęnis.† Præterea in delictis mãdãs & mãdatari⁹ nõ differũt,& eadẽ pęna debẽt puniri;ut per Bar.in l.ſi quis id quod.ff.de iuriſ.om.iud.& Cano.in c.mulieris,de ſent.excom.cũ ꝯcor.ſed occiſor debet mori,ita & mandãs,& ad pdictorum ꝯfirmationem adduci pñt, quæ tradit Barth.Veron.ꝯſil.34. Si vnquam.in tertio dubio. ¶Sed ipſis non obſtant ꝯrium vr̃ verius,ꝙ Camillus ipſe non teneat̃ pęna mortis.Primò:qa regula & ꝯcluſio eſt, ꝙ in maleficijs,& potiſſimum in homicidio,& quò ad pęnam leg. Cor.
8 de ſica.† vt quis poſſit puniri,interuenire debet dolus expreſſus & verus.l.1.l.in lege.l.qui cędem.ibi,dolo malo.ff.ad leg. Cor.de ſica.& doc.oẽs hoc firmant,& Bar.in l.1.§.non aũt.ff. ſiquis teſt.cũ alijs inferius allegãdis, & in dictis locis traditur
9 alia & vera ꝯcluſio, † ꝙ in tm̃ dolus requiritur, ut lata culpa non ſufficiat,ex quo in pęnis corporalibus lata culpa non æquiparatur dolo,ut ſunt apertæ, & plures aliæ deciſ. adductæ in materia homicidij per Bartho.Veronen.conſi.29.col. pen. &
10 conſi.30.31.& 34.† quibus in locis datur alia & 3.concluſio,ꝙ ſi ſtatutum imponit pro homicidio pęnam: ut locum habeat,neceſſe eſt,quòd occidens ſit in uero delicto,ex quo recipit interpretationem à iure communi.l.ſi ſerui ueſtri.C.de noxa.l.1.§.ſublata.ubi Bart.& alij.ff.ad Trebel.& in terminis noſtris tradit Saly.in l.non ideo minus.col.10.& Bald.in l.nõ data opera.col.5.ff.de accuſat.† Ex quibus infertur, quòd dicta
11 conſtitutio regni, terminum uitæ. & eius pœna ut locum habeat,

beat, requirit in occidente seu mādante verū & expressum do lū adesse, ut probant verba.d.ꝯsti.ibi, aggressus, & ibi maligni tate animi, & ibi innocentia ꝯsilij, & apertius istud firmat Andr. de Iser.ibi col.2.uer qđ si voles.& in fi.idē Andr.in tit.de pac. iuro firma.in verbo, homicidiū.circa finē principij ibi, & animo occidendi, & cōprobant ista ex deductis in ꝯsilijs sup. alleg.
12 leg.† Et ex istis infert, ꝙ si in homicidio, uel in mandato non interuenerit dolus expressus occidēdi; qa ille, q̄ pcussit, seu mādauit percuti, non habuerunt animū occidendi, licet ille percussus postmodū mortuus fuerit; tn̄ percutiens seu mandans sine animo occidēdi non tenent̄ pęna.d.l.Corne.text.est ad literā in l.1.C.ad l.Cor.de sica. & istud ibi doct.oēs firmant, & latè cōprobāt, & est tex.in l.1.§.diuus. ibi, occidēdi animo.ff. eo.tit.ubi Bar.& alij expresse istud volūt, & plura ad id adducit
13 cit Barth.Veron.in pallег.consi.† Et ad cognoscēdū ꝙ percutiens seu mandans non habuerit animū occidēdi, poterit ꝯstare ex præsumptionib.& ꝯiecturis verisimilibus, quas ponūt &
14 accōmodāt doctores in locis sup.citatis. † Inter quas illa ꝯiectura cōprobat, ut id cognoscat ex genere instrumenti, quo pcussio facta fuit: ut probat in c.significasti.el 2.ibi, nō rōne instrumenti, extra de homicid.& sequunt ibi doctores, maximè Moder.alleg.cōcord.& firmat Bar.in d.§.diuus, per textū ibi, claua percussit, propriè loquens de percutiente cū bastono, ut propriè consuluit Ale.ꝯs.144.Post redditū, col.fi.in 2.uol. & Barth.Vero.cons.28.& 29.& qa ipse Camillus mandauit percuti Anto.baculo in humeris & brachijs tm̄, prohibendo, ne percuteret in capite, animus suus apertus ostendit, ꝙ non fue-
15 rit in occidendo † Ad qđ ēt: quia mandatarius & mādans nō debent puniri eadē pęna, qn̄ lex imponens pęnā loquit personaliter, & in personā: ut est doctrina Bar. & aliorū allegantiū ꝯcord. in d.l.si quis id qđ, & volunt Cano. in d.c.mulieres, & bene per Ale.ꝯs.59.In nomine, in 4.uol.& Ang.Aret.in tract. malefi.in verbo, Semproniū mandatorē, & maximè qn̄ sumus in statuto, & ita loquitur d.cōst.reg.terminū uitæ.ibi, occidit.
16 †Prout eadē pęna nō puniunt, qn̄ sunt diuersę qualitates nō ex natura personarū sed aliunde, ſm Bar. in l.is qui opē.ff.de furtis, & in l.uerū.ff.ad legē Pōpe.de parrici.& hr̄ in ꝯsil.Bar. Vero.36.in casu isto, col.pen. Demum prædictis accedat doctri.Bar.in l.diuus.ff.ad legē Corne.de sicar.in fine, ubi q̄rendo, qn̄ quis deliquit in plus q̄ uoluisset, an & qualiter teneat,
17 distinguit, ꝙ si delictum principaliter fieri propositū non tēdebat ad aliā speciē delicti, qđ postmodum fuit patratū, non tenetur, per.l.uerum.ff.de furt.ubi Bar.in princ. idem tenet, & ita limitat nota. in d.l. qm̄ multa. ex quibus colligitur in d.l. ꝯsiderari animum & non euentum, qn̄ deliquit in plus, incidendo ppea in aliā speciē delicti, & hæc doctrina cōprobatur ex multis deductis per Bart.Veron.ꝯsi.30.31.& 36.& qa Camillus habuit animum tm̄ verberandi ī humeris & brachijs. ppqđ inducebat vna species delicti, si domi.Bernardinus mādatarius excessit, & plus operatus est, id nō debet imputari Camillo; cum per talem excessum deuentum fuerit ad aliam speciem delicti, & sic ad homicidium, quo casu nō consideratur euentus sed animus. Et ex istis tolluntur ea, quæ superius in ꝯ-
18 rium fuere adducta. ¶†Nā & ulterius ad hanc sententiā facit qm̄ si quis mandat alicui, ut aliquem tm̄ vulneret, expresse ꝓhibens ne illū occidat, si mandatarius excessit fines mandati vulnerando & occidēdo, an mandans teneatur de occiso, q̄st. ista in terminis ponitur ꝯsilio inserto in ꝯsilijs Barth. Veron. qđ est do. Antonij Roselli & aliorū doctorū in ordine.35.36. 37.&38.ubi illi doc.ex plurib.ꝯcludūt, ꝙ dictus mandans solū vulnerari, non tenetur de occiso, nec pœna mortis, & esto ꝙ Bartho.Veron.in ꝯsi. suo.34.in tertio dubio videatur tene-
19 re ꝯtrium eo casu, quo mandauit uulnerari, & nō occidi. † Tn̄ rōnes suæ ibidem allegatæ minimè ꝯcludūt in casu nr̄o, ī quo ipse Camillus mandauit percuti baculo in humeris & spatulis & ideo non tenetur de occiso, si mandatarius excessit, ſm Bal. in d.l.non ideo minus, col.pe.uersi.itē quæro, quē refert & sequitur Ang.Aret.in tract.maleficio.in uerbo Sēpronium mandatorem.q.18.ꝯcludentes, ꝙ qn̄ in delictis est in potestate mādatarij non excedere fines mandati, si mandatarius excessit, mā-
20 dans non tenetur de excessu, † & in casu nr̄o ī potestate mādatarij erat nō excedere, unde &c.& bene facit, qđ voluit Pau. de Cast.ꝯs.89. In cā, & Ang.in additio. ad Ang. de maleficijs, in verbo Andream auxiliatorem, colu.5.uers.ulti.in hac materia
21 & in vers.dictus Andreas, uers.intellige tn̄.† Præterea, qn̄ q̄s aliquē mādat pcuti bastone, si mādatarius taliter pcussit, ꝙ percussus mortuus est, mādās nō tenet pęna mortis, ſm Bal.in l. si mādati.C.mād.quē referūt & sequunt Mod.allegātes ꝯcor. in l.1.C.de ser.fug.col.7. & iō puniēdus erit alia pęna arbitraria & nō corporali, ut ꝯcludūt Doct. in ꝯs.& locis sup.citatis.
22 Et † ex istis tollunt ea, q̄ dnr̄ p Bart.Vero.in d.ꝯs.34.in 3.du-
23 bio.† Nec isto casu venit publicatio bonorū ipsius Camilli, p tex.ī auth.bona dāna. C.de bo.dā.& tradūt oēs ī l.is cui.ff.de testa.& ī l.2.C.q testa.face.pos. & p Ab.ī c.veritatis, de dol.& ꝯtum.cū si.ꝙ qđ ē ꝓcedit & de iure reg. vt tradit And.de Iser. in tit.de pac.iur.firm.in ver.homicidiū, circa princi. Parisius.

SVMMARIVM.

1 *Instrumentum de substantia debet continere præsentiam & descriptionem testium.*
2 *Et sine testibus non probat.*
3 *Et ad minus debent esse duo testes.*
4 *Duo testes descripti in instrumento sunt numerarij & necessarij, & per eos instrumentum potest redargui de falso.*
5 *Et contra instrumentum recipitur probatio in oppositum, rem fuisse aliter gestam, & hoc probato non meretur executionē.*
6 *Instrumentum falsum non est instrumentum.*
Falsum quid sit.
7 *Et isto casu contra instrumentum recipitur probatio, etiam si aliàs esset prohibita.*
8 *Et potest id fieri etiam per vnum testem necessarium.*
9 *Asserere negatiuam videtur habere suspicionem falsi.*
10 *Tamen potest negatiua probari in pluribus casibus, & maximè quando est coarctata loco & tempore.*
11 *Et probatur per contestes.*
12 *Debent tamen testes formiter concludere, vt eam probent, nu. etiam 13.*
14 *Satis probatur, quando deponunt taliter, quod verisimile est, eis esse cognitum, quod dicunt.*
15 *Prout sufficit, si dicatur, audiui: quia fui præsens.*
16 *Et probantes negatiuam debent esse contestes.*
17 *Testes concordantes in facto principali dicuntur contestes, licet discordent in circunstantijs.*
18 *Et reducendi sunt ad concordiam.*
19 *Et eorum dicta possunt comprobari per scripturas priuatas.*
20 *Instrumentum potest comprobari per contestes.*
21 *Quibus testibus magis credatur deponentibus pro instrumento, an deponentibus contra illud.*
22 *Attendi debet tēpus conclusionis cōtractus, & ipsa cōclusio.*
23 *Et non ea quæ per partes dicuntur antè, seu post.*
24 *Testes coadiuuantes instrumentum debent esse sufficientes numero & contestes.*
25 *Substantiale fideiussionis est obligatio principalis.*
Falsitas in substantia consideratur.
26 *Fideiussor solùm tenetur pro illo, pro quo intercedit & non pro alio.*
27 *Et teneri non potest, quando non consentit.*
28 *Et protestatio declarat consensum non adhiberi.*
29 *Fideiussor accedens conditionaliter, non tenetur, si conditio non adimpletur.*
30 *Falsitas tunc consideratur, quando est nociua.*
31 *Notarius falsarius potest condemnari.*
32 *Et torqueri ad veritatem habendam.*
33 *Et maximè si solitus est aliàs falsum committere.*
34 *Suspicio de falso habetur pro veritate.*

CONSILIVM LXII.

1 Instrumētū †Inter alias solēnitates hr̄e dēt p̄ntiā & descriptionē testiū.§.sed si instrā, in auth.de instr.caut.& fi. in §.si verò absunt, in auth.de hære. &
2 Falci.& p gl.in l.gn̄ali.C.de tabula.lib.10† Hinc est, ꝙ sine testib.nō ꝓbat.l.donationib.C.de dona.& per Imo.& alios in c.qm̄ ꝯ.de ꝓba.& per Lap.alleg.81.† Et ad minus duos testes
3 requiruntur ſm glo.in uer.alliciatur, in d.§.& si instrā. per l. vbi numerus.ff.de testibus. ex quibus infertur, ꝙ duo testes præsentes & descripti in instr̄o sunt numerarij & necessarij.

4 †Et per tales instr̃m pôt reprobari & de falso redargui, per tex. in c. tã lr̃is, in fi. de test. & not. in c. tertio loco, de proba. & per Bar. & alios in l. 1. ff. quẽad. testa. ape. & p doct. ĩ l. in exercẽdis.
5 C. de fi. instr. p Imo. & alios oẽs in c. cũ Ioan. hære. eo. tit. †Cõtra. n. instr̃m recipitur ꝓbatio, maximè qñ p testes instrumẽtarios & necessarios ↄ̃stat, rẽ aliter fuisse gestã, & hoc ↄ̃stito ĩstr̃m tanq̃ suspectũ nõ meret executionem, ut tradit in iur. & legi. s̃. citatis & bonus text. & ibi plenè doct. in l. fi. C. de edict. diui.
6 & per Soci. ↄ̃s. 171. Cũ tale, in 2. uol. † Et qa tale instr̃m falsum nõ pôt dici instr̃m, per. l. Paulus. ff. de re iudi. & falsũ dr̃ cũ ueritas mutat. l. quid sit. & ibi Bar. & alij. ff. de fal. & p gl. & alios
7 in auct. de instr. caute. † Et eo magis, qñ testes dicũt illud falsò fabricatũ & rẽ aliter gestã, q̃ in eo sit scriptũ, quo casu recipit ꝓbatio, ẽt si aliàs esset prohibita, f̃m Bar. & Bal. ĩ l. diuus. ff. de mil. testa. & plenè per Fely. in d. c. cũ Io. col. 7. uer. sed numerat.
8 † Et procedunt ista nõ solũ, qñ oẽs testes numerarij & necessarij ↄ̃dicunt, sed ẽt si vnus ex eis id attestatur, nã facit in str̃m uacillare; ut per Bart. & Imo. in d. l. 1. §. si quis neget. per Ant. de But. & Fely. post alios in d. c. cũ Ioannes, col. 9. asserentẽ hanc esse cõem. pro qua est ↄ̃si. Pau. de Ca. mihi. 163. Et ꝙ testes instrumentarij deponant, rẽ aliter gestã deducitur; nã licet
9 videant asserere negatiuã † rerũ natura ĩprobabilẽ. l. actor. C. de proba. c. bonæ el. 1. de elect. & ↄ̃nr deponentes negatiuã uideantur suspecti de falso: ut hr̃ in c. cũ eccl'a sutrina. de cau.
10 pos. & proprie. & in d. c. tertio loco, cũ simi. † Tñ plurib. in casib. pôt negatiua ꝓbari, & testes de ea deponentes nõ redduntur suspecti, inter quos casus ille modus & p̃cipuus & frequẽtatus est, qñ negatiua probat coarctata quò ad locũ & tps, f̃m gl. in c. clerici. 81. disti. & hr̃ in l. optimã. C. de ↄ̃hẽ. stipu. & in §. itẽ verborũ. insti. de inu. sti. per gl. & alios in l. Pãtonius. §.
11 rei perduellionis. ff. de acq. hær. cũ ↄcor. † Et quia duo testes deponũt hãc negatiuã loco & tpe coarctatã, eorũ depositio ua-
12 lida est. † Nec obstat, si dicatur, ꝙ nõ ↄcludunt, ex quo potuit esse, ꝙ G. principalis fuisset noĩatus, & ipsi testes id intelligere nõ potuissent; ut dicit gl. in §. si uerò absunt. iu auct. de here. & falc. gl. & Bar. in l. 1. §. 1. ff. de iti. act. priu. tex. in c. ex tenore. de testi. Alex. ↄ̃s. 156. Viso. in 5. uol. Areti. ↄ̃si. 70. Diligenter. col. 3. & 5. cũ simili. nã dicti testes formiter & ↄcludenter deponũt, dũ asserũt, ꝙ domi. G. dicto loco & tpe nunquã fuit nominatus, & ꝙ impossibile erat, ipsũ fuisse nominatũ, quin nõ audissent, ex quo stabant attẽti, & sic deponũt f̃m terminos iuris
13 & probant, ut. s̃. † Et ex hoc tollit doctr. Bal. in l. presbi. la. 1.
14 C. de epis. & cle. & Imo. in d. c. cũ Io. † Ad qđ ẽt; nã qñ testis deponit taliter, ꝙ verisimile est, faciliter id, qđ dicit, esse sibi cognitũ: tũc ẽt in probatione negatiuę non est opus, ꝙ dicat, nec potuisset aliter fieri, uel dici, quin audiuisset, sed satis est, ꝙ implicitè seu explicitè dicat, se fuisse p̃ñtem, & non audiuisse, ita firmãt Bal. & Are. in d. c. tertio loco. col. 2. uers. sed ad primũ. allegantes tex. in §. hinc nobis. ĩ fi. in auc. de hær. & fal. & Abb.
15 ita intelligit. d. c. Fely. ibi col. pe. † Ad q̃ bñ facit, qđ uult. Aret. in c. cũ cãm. col. 6. circa fi. de testi. ubi citãdo tex. in d. §. si verò absunt. & Bar. in d. l. 1. in fi. quemad. testa. aperi. dicit satis esse, ꝙ testis dicat, non audiui, qñ simpliciter id nõ dicit, sed ultra procedit dicendo: quia fui p̃sens in loco, nec requiritur, ꝙ dicat, nec potuisse dici, quòd non audiuissem, & dato ꝙ hoc potuisset fugere sensum testis; tñ quia coarctata est loco & tpe, & testis stabat attentus ad diẽ & horã, bene probat pp magnam
16 concomitationem. † Et quia in casu isto sunt ↄtestes, nõ possunt argui de singularitate; ut post alios dicunt Mod. ĩ d. c. cũ Io. col. 9. uers. 2. limita. Nec obstabat, si dicatur, ꝙ testes p̃dicti
17 in aliquibus videntur uarij, discordes & ↄ̃rij. † Nam ex quo cõcordant in facto principali, licet discordent in circunstantijs ex hoc nõ dicunt uarij; ut plenissimè post Bal. dicũt Modern. allegantes plures decisio. in l. 2. C. de bono. pos. sec. tab. & ↄsu-
18 luit. Soci. cons. 244. & ↄ̃si. 263. in 2. uol. † Et quia de plano oĩa possunt ad concordiam reduci, & cessabit varietas, ad no. in c. cum tu. de testi. & in l. si arbiter. ff. de proba. & per oẽs in l. 2. §.
19 pen. ff. si cer. pet. & in l. qui ante calendas. ff. de uer. ob. † Et ista falsitas pôt cõprobari ex illa cedula scripta, & subscripta p dictos tpe ↄ̃ctus, & notario præsente, ex qua patet, ꝙ d. G. nunq̃ fuit nominatus, quę cedula bene probat: cum fuerit recognita. l. iubemus. C. de testa. & diffusè per Bar. & alios in l. admo
20 nẽdi. ff. de iur. iu. cũ. si. † Nec obstat, si dicat, instr̃m coadiuua
21 ri dictis aliorum testiũ, p quos vr̃ tolli suspicio falsi, ut firmãt doc. in d. c. cũ Ioan. & Saly. in d. l. in exercendis. † Nã vnus ipsorũ est ꝑsoneta, & nihil deponit circa tps, quo ↄ̃ctus fuit ↄclusus, & dictũ alterius testis ↄfundit pp depositionẽ aliorũ testiũ instrumẽtariorũ impugnantiũ instr̃m, quibus pluribus numero, idoneiorib. ad præsentem effectũ magis est credẽdum, f̃m Ang. & Imo. in d. l. 1. §. si quis neget, & Fely. in d. c. cũ Ioannes,
22 col. pe. uer. limi. secundò. † Prout ẽt: qa dictus testis nõ ↄcludit, ꝙ illo tpe. d. G. fuit nominatus, ex quo debet attẽdi tps cõclusionis ↄ̃ctus, & ipsa ↄclusio, & nõ illa q̃ dicunt ante p ipsas partes volentes ↄ̃here, f̃m Saly. in d. l. in exercendis, col. pen. &
23 Fely. in d. c. cũ Ioannes, col. pen. uersi. secũdò intellige. † Et qa multa dicunt ante, & post ↄ̃ctũ, in q b. non fit ↄclusio, ↄ̃nr non
24 attendunt, f̃m Abb. & alios citatos p Dec. ↄ̃s. 9. † Prout ẽt: quia ipsi testes coadiuuantes instr̃m nõ sunt sufficiẽtes numero, & ideo ruit ipsorũ depositio f̃m Imo. & alios in d. c. cũ Ioannes. & ibi Fely. col. pen. uer. 3. intellige. Nec obstat, si dicat, ꝙ hic nõ fuisset cõmissa falsitas, ex quo notarius, se retulit ad obligationẽ factã heri, nec declarauit, q s esset principalis obligatus.
25 † Nã obiectio cessat, ex quo iste volebat certificari de obligatione facta heri, & notarius respondit, ego certifico uos, p quæ verba nihil certi exprimitur de persona obligata, nec de modo obligationis, & sic deficit illud, quod erat de substãtia ipsius: cum iste veniret accessoriè tãquam fideiussor; & cum notarius istud substantiale omiserit, non caret suspicione, ut allegando decisiones firmat Soc. consi. 97. col. 2. in 1. uol. ad quod etiam quia iste dicit uelle certificari, & protestatus fuit, ꝙ nolebat fideiubere nisi pro illis trib. nec unq̃ fuit nominatus. d. G. quo
26 casu eius obligationi non accessit, nec consensit † Fideiussor enim solùm tenetur, pro quo se obligat, & nõ pro altero. l. grecè. §. si quis stichum. ibi, sed quia in alia, & in l. hæres. §. seruo tuo. ff. de fideiuss. & probatur in l. blanditus. C. eo. & in l. 5. §.
27 satis acceptio. ff. de uerb. ob. † Et quia respectu. d. G. defecit cõsensus, ad not. in l. 1. ff. de pac. & in l. ↄsensu. ff. de act. & obli. cũ
28 uulg. † Et quia ipse protestatus est, ꝙ nolebat f̃m Bar. & alios in l. ita stipulatus. in 1. oppo. ff. de verb. obl. & diffusè per oẽs in l. non solùm. §. morte. ff. de ope. nou. nunc. & in c. cũ. M. de consti. & in c. solicitudinem. de appel. & in l. qui in aliena. ff. de ac-
29 qui. her. † Prout ẽt: quia iste Ioannes accessit obligationi factę heri conditionaliter, si illi tres nominati releuarẽt ipsum indẽnem, pro quibus tribus tm̃, & non pro alio vr̃ accessisse, & conditionaliter, quæ conditio non fuit adimpleta, & ideo ea deficiente ruit dispositio. l. Arethusa. ubi Bal. ff. de stat. homi. l. qui hæredi. §. fin. ff. de condi. & demon. per Bar. in l. 1. ff. de cõdi. &
30 demon. Lap. allega. 119. Alex. ↄ̃si. 26. in 4. uol. † Minus obstat si dicatur, ꝙ ista falsitas non est punibilis, ex quo est nociua ipsi Ioanni, iuxta nota. in l. damus. C. de fal. nam satis est nociua, ergo punibilis, ut ibidem no. & ff. C. & extra de fals. per totum, & ꝙ sit nociua deducitur: qm̃ iste nõ accessit pro. G. & illi tres ꝓmittentes indemnitatem pro cessione facta. G. non tenentur, nec sunt obligati, ergo valde nociua, prout ẽt: quia facilius quis obligat se pro uno nobili, & cognito, q̃ pro incognito & ignobili, ut experientia docet. c. ubi periculum. de elec. in 6. & quia noluit accedere pro. d. G. nec consensit, ut deductum est.
31 † Et stante. d. falsitate notarius puniendus venit. l. qui sententiam. C. de pęn. cum si. Sequi. n. pôt condemnatio f̃m Areti. in d. c. tertio loco. col. 3. & 4. & Fely. ibi col. fin. & in c. quia uerisi
32 mile. de præsum. & nota. ĩ l. 1. ff. si cert. pet. † Et ad magis eruẽdam veritatem poterit ipse notarius torqueri f̃m Saly. in d. l. in exercendis. col. 4. & Fely. in d. c. cum Ioan. col. 17. uersi. 6. &
33 vltimò. † Eo magis: quia inculpatus alias falsitates commisisse, ut tradit Alex. consil. 63. In cã accusationis, in 3. uol. ubi plura adducit circa delictum falsitatis, & ut ex indicijs adhibea-
34 tur tortura f̃m Aret. in d. c. tertio loco. † Et quia suspicio de falso habetur pro ueritate, f̃m Archy. & Gem. in c. in memoriam. col. fi. 19. dist. & ibi Mod. per tex. in l. pen. C. de proba. cũ alijs concor. de quo aliàs diximus. Parisius.

SVMMARIVM.

1 *Crimen sodomiticũ & contra naturam nefandũ & punibile est.*
2 *Et nedum punibile, quando consumatum extitit, sed etiam quãdo fuit attentatum per actus propinquos.*
Actus propinqui ad uenerem, sunt oscula, amplexus, & tactus membrorum.
3 *Et præparatoria sunt ad tale crimen et punibilia.*
4 *Actus uenereus nedũ dicitur, si actualiter ĩ eo quis se exerceat, verùm*

rùm si inueniatur in præludijs, dicetur illum committere.

5 *Delictum nedum est improperandum, verùm probandum necessariò est.*

6 *Ad probandum crimen & delictum minor annis decem non est idoneus testis.*

7 *Minor ætas in criminalibus non est apta ad testimonium.*

8 *Socius & particeps criminis non est idoneus testis.*

9 *Testis singularis nullam facit fidem.*

10 *Non est verosimile, quòd quis voluerit subagitare minorem decem anno.*

Valet argumentum à verosimili.

In dubio præsumendum est licito amore puerum deosculari.

Crimen sodomiticum, an probetur dicto illius asserentis fuisse subagitatum, per totum consilium.

11 *Indicium probandum est per duos contestes.*

12 *Non præcedentibus indicijs quis minimè torquendus est.*

13 *A tortura non est inchoandum.*

14 *Sola denunciatio maleficij non est sufficiens ad torturam.*

15 *Torturam præcedere debent indicia clara & legitima.*

16 *Bona opinio & fama inquisiti satis illi prodest ad purgandum contra ipsum opposita.*

17 *Et propter bonam & optimam famam corruit inquisitio.*

18 *Per testimonium participis criminis tantùm inquisitio est formanda.*

19 *Fuga & discessus purgatur per bonam famam.*

20 *Fuga quando faciat indicium.*

21 *Inquisitio non præcedente inculpatione & infamia non est formanda.*

22 *Et quando inquisitio inepta est, omne quod ex ea subsecutum fuit, nullum redditur.*

23 *Inquisitione reddita nulla, sequi non potest condemnatio.*

24 *Indebitè tortus & confessus condemnandus non est: nam cõfessio & successiuè ratificatio facta in tortura non præcedentibus indicijs confitenti in nullo nocent.*

CONSILIVM CLXIII.

1 Quam sit detestabile, † ac punibile nefandũ hoc crimen ꝯ naturã & sodomiticũ, apertissimè ꝯstat
p l.cũ uir.C.de adult.& in auct.ut nõ luxu.ꝯ natur.& institut.
de publi.iudi.§.itẽ lex Iulia,& vtrobique p doct.citantes similes & ꝯcor.ll.tradit' ẽt in c.clerici.de exces. præl. & in c.Hagitia.22.q.7.& copiose p Andr.Barb.ꝯsi.64.Scribit' lib. Ester.in
1.uol.in calce cuius hr̃ quæstio disputata super eodẽ crimine
p do.Ana.plat.Mediolan.& alia deducit Lau. Calc.consi.109.
2 Quia cã ista,& alibi pluries p doct.tũ legẽdo tũ ꝯsulendo.† Et
nedũ crimen istud punibile reddit',qñ ꝯsumatũ & pfectũ extitit,verùm ẽt punibile existit,qñ ꝯsumatũ nõ fuit,sed solũ attẽtatũ,dũmodo ꝙ peruẽtũ fuerit ad actum propinquum, exẽpli
gratia ad oscula & basia, amplexus & tactus membrorũ inhonestorum: cum sit crimen atrocissimum & grauissimũ, ut ꝓbat tex.in l.1.in prin.& ibi gl.de ijtis præce. ad uenerẽ loquẽs,
& apertius in puero ea.l.§. qui puero.ff.de extraor. crimi. ubi
Bar.& alij doct.istud apertè firmant;ut etiã faciunt Cy. Bal.&
alij in l.si quis non dicam rapere. C.de epis.& cler. cũ alijs ad
plenum cumulatis per Fely. in c.1. de præsum. & in suo trac.
an & quando sufficiat conatus,& per Moder.Bono. in l.is qui
cum telo.ff.ad leg.Cor.de sica. & in l.qui fal. ff.de fal.& in ꝯs.
105.nu.14.19.31.& alijs,& ad terminos propriè nr̃os est am-
3 pla decisi.ꝯsi. Neap.276. Serenissime Rex. † Sunt etenim ista
præparatoria ad actum illum scelestissimum venereũ, & ad illum propinqua, per quæ actus ille probat', ꝯñr & punienda.c.
1.§.1.titulo quibus mod.feu.ami. & per Bal.in c.tuæ. uers.q d
si, de procu.& tradũt Moder.in rubr.C.de eden.gl. Bar.& alij
4 in d.l.1. & in l.capite. 5. ff.de adulte. † Actus.n.venereus non
tm̃ dr̃, si actualiter quis in illo reperiatur ĩ dictis præludijs ad
uenerem,ßm Bar.in d.l.1.& eundẽ post gl. in d.l.capite. 5.& ĩ
l.quod ait lex.eod.tit.cũ alijs cumu. per Moder.Bono.in l.patre vel marito. col.1.nu.3.ff.de quæst. & per eosdẽ in l.vnica.
col.1.nu.1.C.de rap.virg.& qm̃ istum Io.Baptistã asseritur Camillum filium Martini pluries fuisse deosculatum & amplexatum & mẽbrum virile tetigisse,ac pluries cũ eo dormisse,ꝯcludendũ sequit', eundẽ tale crimẽ ꝯ naturã cõmisisse, seu saltim
attẽtasse & peruenisse ad actus propinquos,ꝯñt omni capite considerato esse puniendum & plectendũ, iuribus & decisi.superius adductis,potissimum cum e ciuitate Mediolani,vbi morã
trahebat,successiuè discesserit.¶Quibus minimè obstan. ꝯsiderata facti ꝯtingentia.d.Io. Baptista a tali suspicione & inculpatione omni mõ venit absoluendus & liberandus;procederẽt.
n.superius dicta,qñ de tali crimine & alijs attentatis legitimè
ꝯstaret,verũ cum in præsenti istud minimè ꝯstare possit,neces-
5 sariò sequi debet absolutio.†Nõ.n.sufficit imputari crimẽ,sed
necessariũ est illud probari & legitimè,quo nõ docto sequi debet absolutio.l.qui accusare. C. de eden. l.ei qui.ff.de proba.l.
6 actor.C.eod.l.j.ff.si quadru.pau.feci. dica.†Nec ad probandũ
tale crimen seu attentationẽ ipsius sufficiens, & idoneũ erit testimoniũ & assertio do.Camilli ex pluribus : tum quia minor
annis decẽ.l.testiũ.ff.de testi. & in §.testes.4.qõ.3.& per Alex.
ꝯs.64.Viso,col.j.& consi.99.In causa.col.ult.in j.uol.& in proprijs terminis tradunt Mod.Bono.consi.28.In causa.col.pen.
nu.3.& seq.& in eorum practica criminali,in verbo diligẽter.
7 nu.80.fol.17.†Tum quoque: qm̃ versamur in causis criminalibus & atrocissimis,& talis ętas non est apta ad testimoniũ: vt
per illum tex.tradit Ang.in auct.de testib. §.j. cum alijs adductis p Mod.in l.de minore.in prin.col.8.ff.de qõ. & per eosdẽ
in d.ꝯsi.28.col.pen.nu.15.tum ẽt quia iste Camillus minor socius est & particeps criminis,& ideo minimè idoneus. l.j.§.diuus Ant.de qõ.l.qm̃.ubi Bar.& Sal.C.de testi. per Mod.in ca.
veniens.extra eodẽ tit.ac ẽt per Mod.alios in d.§.diuus Ant.&
in d.ꝯs.28.col.pen.nu.16.ubi in proprijs terminis loquũtur,
& alia deducunt,maximè nu.17.& num.18. firmantes ipsum
8 †Camillum participẽ criminis ita deponentẽ,ẽt si maior esset,
& ætate idoneus, non facere indiciũ aliquod ad torturam, ex
quo reperitur infamis,& detegit turpitudinẽ suam,citant iura
& decis.ut per eos,ut ẽt tradunt ꝯs.18.nu.5.& cõs. 22.nu.38.
9 †Tum quoque: qm̃ singularis est,& nullã prorsus facit fidẽ.c.
bonæ.de elec.c.licet cãm.vbi scrib. de prob.l. ob carmen.§.fi.
10 ff.de testi.†Et eo ẽt: qm̃ considerata ætate p̃dicti Camilli nulla cadit verosimilitudo, ẽt si fuerit ipsum amplexatus & osculatus,ꝙ animum habuerit ipsum subagitandi,quod argm̃ recipiendũ est.l.fi.ff.qđ me.cau.l.nuptura.in fi.ff.de iu.do.c. quia
verisimile.vbi Fel.post alios de p̃sum. & capienda potius est illa ꝯiectura,ꝙ licito amore & beneuolentia tales actus fecerit,
arg.l.meritò.ff.pro soc.& ßm gl.in c.absit.11.q.3.& Abb.in c.
1.in fi.de cle.non resi.& Mod.in c. quanto. col. fi.de p̃sum.cũ
si.& alter filius. d. Martini ætatis annorũ octo deponens seipsum a d.Io. Baptista fuisse pluries deosculatum & amplexatũ,
nullũ indiciũ, nec fidem aliq̃ facit rõnibus & causis deductis
11 superius ꝯ Camillũ eius fratrẽ. † Et qm̃ singulares redduntur
minimè ipsos facere aliquod indiciũ ꝯ Io. Baptistã. nam indicium quodlibet per duos ꝯtestes,& idoneos probandũ est,ßm
gl.vulgatã in l.fi.C.famil.ercis. quã ibi exclamat Bar. & in l.fi.
ff.de qõ.cum alijs cumu.per Mod.Bono.consi. 8. In cã.col.4.
12 nu.9.†Et non p̃cedentib.indicijs ipse Io.Baptista minimè venit torquendus. l.si quis alicui,vbi gl.Cy.Bal.& Sal.notant.C.
ad l.Iul.maie.& Ang.in l.fallaciter.in fine.C.de aboli.& Ang.
Aret.in tracta. malefic. in ver. *che hai tradita la tua patria.* in
13 prin.†Nam a tortura minimè est inchoandũ.l.j.C. de exec.rei
14 iud.l.j.in prin.vbi Mod.alia adducunt. ff.de qõ.†& sola denũciatio maleficij & delicti non facit indicium sufficiens ad torturam ꝯ denunciatos,ut per illũ tex. dicit Bar.in l. diuus.in 3.
q.ff.de cust.reo.& Sal.in l.ea quidẽ. C. de accu. Alex.citatus p
15 Mod.Bono.consi.6.In cã.col.fi.nu.9.† Vt.n. ad torturã procedi possit, debent esse indicia clara & legitimè probata & a iure
ad id approbata,ßm Bal.consi.229. Verba inquisitionis.col.2.
in 3.vol.argõ leg.fi.C.de proba.& aliorũ adductorum per Mo
16 der.Bono.consi.20.Maturè, circa princ.†Et potissimum cum
satis appareat probata bona fama, uita, & conuersatio ipsius
Io.Baptistæ,quæ omnẽ aliam malã famam,si appareret, ꝙ huiusque minimè doctum est,habet purgare: ut dicit Bal.in l.fi.
col.7.ff.de fer. per tex.in l.non omnis.§.à barbaris. ff.de re mili.cum alijs alleg.per Fel.in c.cũ contingat.col.2.de rescrip.&
per Mod.Bon.consi. 15. Magnifice.col.5.nu.10. & consi.18.
nu.40. & alibi pluries, & stante eius optima & bona fama ac
17 vita,†corruere dẽt oĩs inquisitio ꝯ ipsum formata, ßm Raph.
Cum.consi.135.Ad primũ.col.2.& dictos Mod. Bon.ꝯs.135.
18 In p̃nti.col.pe.nu.12. † Eo magis: cũ p solã assertionẽ,& testimoniũ.d. Camilli, & alterius fratris impuberũ & inhabiliũ ꝯ

ipsum Io. Baptistã inquisitio de iure formanda non erat; ut tradit Fulg. consi. 136. In cã. col. fi. & cõsi. 107. super eo. colu. 4. & Deci. consi. 189. Lętatus. col. 5. & d. Mod. con. 78. Lecta. col. 4.
19 nu. 17. † Nec. d. Io. Baptistę imputari potest discessus a ciuitate Mediolani: non. n. põt nominari fuga, ita ut inde tanquam fugitiuus discesserit; cum verè Romam profecturus esset, nec pp suspitionem & infamiam alicuius criminis inde discesserit, & optima vita & bona fama oẽm purgat discessum & fugã ac absentiã: cũ alia de cã Romã profecturus inde discesserit, ut tradit Arch. in c. decernimus. 3. q. 9. & Frã. Bru. in tract. de indi. & tortu. fol. 30. col. 2. in fi. & d. Mod. ꝯsi. 2. Circa hanc. colu.
20 8. nu. 38. † Vbi nu. præce. citantes quamplures decis. dicũt, fugã non facere ĩdiciũ ad torturã, qñ alia de cã discessit, & de crimine minimè erat ĩculpatus, & nõ p̃cedẽte ĩculpatione & infa
21 mia, † nõ potuit ꝯ ipsum formari inquisitio. c. qualiter & qñ. il. 2. de accu. c. 1. & 2. eo. ti. li. 6. cũ alijs cumu. p d. Mod. ꝯsi. 40.
22 Scribit. col. 2. nu. 7. † Et cũ inquisitio casu, quo fieret, esset inepta, & de iure nõ faciẽda nec recipiẽda, infert. oẽ, qđ ex ea subsequutũ fuit, fuisse & esse ipso iure nullũ, ſm Ang. ꝯsi. 178. Vi
23 sis, & dictos Mod. ꝯsi. 128. Plura. col. 2. nu. 8. & 9. † Et ex ea inualida nulla põt sequi ꝯdẽnatio, argu. l. cũ principalis. de reg. iu. & per eosdẽ Mod. ꝯsi. 24. Viso, col. 5. nu. 29. Hinc etiam seq
24 tur, ꝙ si ipse Io. Baptista veniret torquendus, † Et in torturam aliquid ꝯfiteretur, talis ꝯfessio nulla erit, nec in aliquo sibi haberet p̃iudicare tanq̃ facta & emanata nõ p̃ce. indicijs. etiam si post modũ ab ipso fuisset ratificata, ſm gl. in l. pe. ff. de q̃st. & Barto. ibi, cũ alijs plenè cumu. p. d. Mod. ꝯsi. 8. In cã. col. 5. nu. 13. & ꝯsi. 18. num. 8. & ꝯsi. 12. nu. 39. & alibi pluries. ex quib. solida resultat ꝯclusio, nõ obstã. adductis superius in oppositũ lõgè diuerso casu loquentib. & locũ sibi vedicantib. ipsum Io. Baptistã a p̃tensa infamia delicti omnimodo eẽ absoluẽdũ, & in aliquo ẽt minimo non posse ꝯdemnari, & ꝯ ipsum p̃dictorũ occasione nõ posse ꝓcedi, nec inquiri, nec ad torturã deueniri.

SVMMARIVM.

1 *Capitalis inimicus nõ recipitur in testẽ, nec receptus fidẽ facit.*
2 *Pauper non est idoneus testis.*
3 *Minor quatuordecim annis ĩ cã criminali nõ est idoneus testis.*
4 *Consanguineus in eadem causa non est idoneus.*
5 *Testis de auditu non probat.*
6 *Quis in rixa interueniens non est testis idoneus.*
7 *Testis receptus parte non citata non probat.*
8 *Accusatore non probante liberatur accusatus.*
De auxilio non potest condemnari non probato delicto.
9 *Sublato principali non considerantur sequentia.*
10 *Stans armatus delicto auxilium dicitur præstare, etiam si nihil agat, & nu. seq.*
11 *Quod verum, quãdo scienter & dolosè fuit præsens, aliàs secus.*
12 *Et in dubio non præsumitur, quòd dolosè.*
13 *Vt quis teneatur de auxilio multa sunt probanda.*
14 *Et illis probatis non præsumitur, quòd dolosè fuerit præsens.*
15 *Sola præsentia alio non probato non probat auxilium.*
16 *Nec in dubio id erit præsumendum.*
17 *Præsentia ut probet auxilium, habere debet alias qualitates.*
18 *Si statutum tollit appellationem, non propterea tollit remediũ supplicationis.*
19 *Ablatiui absoluti conditionem important.*
Conditio antequam impleatur, nihil ponit in esse.
20 *Fideiußores dati præsumuntur sub illamet cõditione, qua principalis tenetur.*
21 *Fideiussor non potest in plus obligari, quàm principalis.*
22 *Pax non dicitur rupta per eum, qui se defendit.*
23 *Item & quando aduersarius dedit causam, & fuit origo rixæ.*
24 *Minus etiã quando rixa fuit facta ex causa noua dicitur rupta.*

CONSILIVM CLXIIII.

Illustrissima Dominatio tua ꝓ veritate dignetur primò ꝯsiderare, ꝙ ille Ale. Mazzolanus ꝯsul terrę castri Bolognesij, & denunciator fuit, & est inimicus capitalis istorum denunciatorum, & versutè, nec sine dolo unà cum alijs etiam denũciauit Anto. de Baronsinis mõ carceratum, ne tanq̃ testis negocij veritatẽ posset & valeret explicare, a quo Anto. Illustrissima dominatio tua poterit totius rei gestæ veritatẽ & seriẽ percipere & habere, necnon & a Bernardo de Baldutijs vocato ẽt a testib. examinatis p curiã, qui Bernardus pñs erat. d. rixę, & ab istis duob. Illustris. D. tua pcipiet, psonã dantẽ cãm & principiũ rixę culpabilẽ & dolosam. ¶ Secundò dignet aduertere, ꝙ illa vinea, pp cuius vindemiã & vuas suborta fuit rixa, erat & est cuiusdã mulieris nominatæ Nobilis, in cuius fauorẽ binæ ſnĩæ tangentes proprietatẽ & possessoriũ. d. vineæ latæ fuerũt p excelen. & doctissimũ. d. Nicolaũ auditorẽ ꝯ & aduersus Iacobũ de Carneualibus aduersariũ, & isti Sigismũdus & Hiero. ꝯduxerant a. d. Nobili istã vineã, eã laborãtes, potãtes & reddẽtes fructiferã ꝓprijs expẽsis; ut apparet p instrm̃ ꝯductionis & locationis, & d. Iacob. temere & dolosè ad dictã vineã se ꝯtulit (. d. Hiero. ibidẽ existen.) ut eã vindemiaret, & vuas exportaret, ꝙ cum facere cæpisset, suborta fuit rixa, cuius principiũ & origo fuit. d. Iacobus, dans operã rei illicitæ, & ingrediens rẽ alienã, & p̃tẽdẽs ꝯ oẽ iuris debitũ vindemiare & vuas exportare. Quæ singula in facto ꝯsisten. ostẽdunt vera & p dictũ instrm̃ & p ſnĩas latas & p depositiones illorũ testiũ examinatorũ p curiã. ¶ Dr̃ tertiò, Sigismũdũ solũ inculpatũ esse de vulnere p eundẽ (ut asseritur) illato ĩ psonã Io. dicti el fra. filij. d. Iacobi, qđ delictũ ꝯcludẽter, & ut
1 iura requirũt, minimè ꝓbatũ apparet. † Nã ꝯ dictos denunciatos & inquisitos ꝓductus & examinatus apparet quidã Thomas Cẽtulus, qui deponẽs dicit, Sigismundũ vulnerasse. d. Io. q Thomas fuit & est capitalis inimicus dictorũ inquisitorũ, & ꝯñr in testẽ nõ poterat recipi, nec fidẽ aliq̃ receptus facit. l. testiũ. in prin. & ibi gl. alle. ꝯcor. ff. de testi. c. per tuas. versi. nos verò. de simo. ubi glo. & doc. ꝯcor. adducunt decis. ut faciunt Mod. ĩ trac. de testi. maxi. Alb. col. 2. uer. subsequẽter. & tradit in c. cũ. P. Mãconella. & in c. meminimus. de accu. & per Ale.
2 consi. 127. in 1. uol. † Prout ẽt. d. Thomas testis idoneus minimè dici põt, ex quo pauper est: ut hr̃ in d. l. 3. de testi. & p Spe. eo. ti. §. 1. versi. itẽ ꝙ est pauper. & per Io. And. Imo. & alios in c. si qs testiũ. extra. de testi. & Alex. consi. 15. Viso processu. in 3. volu. Alius verò testis Fabricius de Parenterijs deponens. d. Sigismundũ vulnerasse. d. Io. nullã ẽt facit fidẽ; tũ qa inimicus &
3 pauper, ut dictũ est: tũ ẽt quia minor. 14. an. † & impubes, & sumus in cã criminali, ut hr̃ in l. inuiti. in fi. & ibi gl. & in l. 3. §. leg. Iulia. ff. de testi. & ibi gl. & doc. ꝯcor. allegant, ut plenè tradit in d. trac. de testi. car. 9. sub rub. qñ repel. test. rat. defe. plo.
4 col. 2. uersi. repellitur ẽt testis: † eo ẽt qa ipse Fabricius est nepos & ꝯsanguineus. d. Iac. iuxta no. in c. repellant. & in c. cũ oporteat. de accu. & in l. liberi. C. de inof. test. & p Cy. & Bald.
5 l. si quis testi. col. fi. C. de testi. & in l. parẽtes. eo. ti. † Depositio ẽt Hier. dicti gerino nihil ꝓrsus facit: cũ solũ deponat de auditu. c. ppea. c. tã l̃ris. de testi. c. testes. 3. q. 9. l. si arbiter. ff. de ꝓba.
6 cũ simi. † Eo ẽt qa ipse interuenit in rixa, arg. no. in l. oĩbus. C. de testi. & in l. nullus. ff. de testi. eo. ti. per Cano. in d. c. repella-
7 tur, ut ipsemet fatetur interuenisse. † Ex istis itaq; testib. cũ alij nõ adsint, & si qui forte recepti essent, nihil probarent, & nullã facerent fidẽ, cũ parte nõ citata recepti fuerint. c. in nomine cũ vulgari. extra de testi. Nullũ de iure dici põt delictũ probatũ fuisse, nec ipsos denunciatos, & inquisitos potuisse conde-
8 nari, per l. qui accusare. C. de eden. cũ concor. † Et potissimum condẽnari non potuit Ant. maria tanq̃ præstans opẽ, auxiliũ cũ nullum delictũ factum esse cõcludenter probetur, ut dedu
9 ximus, † & sublato principali non pñt considerari accessoria, & depẽdentia. c. accessoriũ. de reg. iur. lib. 6. l. cum principalis. ff. eo. tit. eo ẽt qm̃ si plenè probatũ esset. d. Sigismũd. vulnerasse. d. Io. quod quidẽ penitus inficiatur, ut deductum est. Tñ adhuc ipse Ant. Maria non põt dici commisisse aliquod delictũ vel offensionem fecisse aliquam re, uerbo, seu facto, quod quidẽ apertissimũ est. Minus ẽt põt dici p̃stitisse auxilium seu ope
10 esto, ꝙ in d. vinea fuisset pñs, & armatus tpe rixæ. † Nã licet regulariter dicatur, ꝙ ille, qui astat armatur maleficio, ẽt si nihil faciat, pręstat auxilium, ita ꝙ de eo veniat puniendus, ſm Inno. in c. continentia. de clerico percussore, cũ alijs allegatis per Fely. in c. 1. col. 8. uer. & no. de offi. deleg. & per Ang. de malefi. in verbo Andreã auxiliatorem, uersi. & aduertendũ est, & in
11 uerbo. d. Andreas armatus, col. 1. † tñ istud procedit, qñ scienter, & dolosè quis fuit p̃sens maleficio, & illi astitit, secus aũt est qñ ignoranter, seu p errorẽ, ũel casualiter, & incidẽter fuit p̃sẽs, & astitit; tũc. n. nõ punit; quia caret dolo, nec ibi interuenit, ut ꝯmitteret maleficiũ, ut tradit Bar. ĩ l. oẽs. C. de agric. & cẽsi. l. 11. & Roma. ꝯs. 473. circa ꝓpositũ, cũ alijs alleg. p Alex. in

in add.ad Bar.in l.is qui opē.ff.de fur.& Fely. in d.c. 1.colu.7. vers.limita nisi p̄stās,& ī c.sicut dignū,colu.3.ver.& ideo Bar. de homi.& in ver.est verū;& Fely. in c.si quis eps, de hæret.& in c.cum vicesimū,in prin. de offic. deleg. & Bal.in l.quicūq;. col.pen.ver.no.vlt.C.de ser. fug.& l.ob hæc.ff.de his,q no.infa.& refert Ang.de Malefi. & sequit̃ in verbo dictus Andreas:
12 armatus, & Lud.Ro. cōs. 116.†Quib.in locis ꝯcludit, ꝙ quis nō tenet̃ de auxilio, si casualiter, & incidēter reperit̃ in delicto armatus,& Fel.ī d.c.sicut dignū.colu.3.ver.& oīa iste, firmat, ꝙ in dubio ita p̄sumit̃; ut puniri non debeat, allegat ꝯsi. Pe.de Anch.217.in fi.& Bal.sequit̃ Bartho.Cæpo. consi.34.col.6.& Phil.Cor.consi.147.Viso.col.pen.& fi. in 1.vol. & Mod.in l.si in rixa.nu.13. ff.ad l.Cor. de sica. & in cōi eorū practica in verbo ꝯstante,nu.47.& seq.ver. quintò limita, & nu.60.& qm̃ in casu p̄senti nō ꝓbatur aliquis dolus ipsius Antonij Mariæ,nec aliqua scientia,quinimmò torū oppositū,ex quo Sigismundus, qui dr̃ vulnerasse dictum Io. supuenit ad uineā longè postq̃ ibi fuisset ipse Ant.Maria, necessariò sequitur ipsum in aliquo nō teneri: cū casualiter, & incidenter respectu dicti Sigismūdi ibi ꝑ prius fuisset armatus, & non ad effectū, ut p̄staret illi opē vel
13 auxiliū cū ipso absente ꝑ prius ad vineā se ꝯtulisset.†Præterea, vt quis teneatur de auxilio,necesse est ꝓbari, ꝙ p̄cesserit tractatus ad maleficiū committēdū,& ꝙ principaliter ad hoc fuerint coadunati;ut dicit Pet.de Anch.ꝯ.2 17.Nos Bar.& Ale.in l.si duo patroni.in pri.ff.de iur.iu.& si istud nō ꝓbat̃,ꝓut minimè
14 in casu nr̃o ꝓbatū apparet.†Præsumptio est, ꝙ ignorāter, vel casualiter interuenerit & absq; dolo,ut ēt dicunt Mod. in l.nihil.nu.8.& 11.ff.ad l.Cor. de sica.& in eorū practica in verbo ꝯstan.nu.45.& duobus seq.post alios ꝯcluden.ꝙ si ista superius dicta nō ꝓbant̃,sola p̄ntia nō inducit,ꝙ quis teneat̃ de auxilio,
15 ꝓut ēt qm̃ sola p̄ntia nō inducit auxiliū,†quia vltra eā necesse est ꝓbare aliquē actū interuenisse,ꝑ quē saltim insultās,& offensus redditus fuerit audacior & securior ad maleficiū cōmittendū,& offensus redditus timidior;ut dicit Bal.ī l.1.ff.de ser.corrup.quē refert,& sequit̃ Ang.de Male.in ver.dicto maleficio sēper astitit,in prin.& col.7. versi. tu aūt, & col. fi.ver. & aduertas,ubi dicit se habuisse de facto Ferrariæ,& ꝙ necesse est speci-
16 fice dici, qđ & quale auxilium fuit p̄stitum.†Nā sola præsentia non inducit illud, ꝑ quā in dubio nō p̄sumit̃ ad hoc assistere, allegat alias decisiones,ut per eū,& Barth. Vero.conf.1.col.3. & seq. & consi.64. Primum dubiū, colu.4.ver. uideamus mō.
17 †Nec quidem immerito, nā sola præsentia sine aliquo actu inducit solum fauorem simplicem,& remotum,ꝑꝑ quē offendēs non dr̃ factus audacior,nec ꝑpea dr̃ delictū esse auctum,& ꝯñr ex tali simplici fauore quis non debet teneri; nam auxilium,ut sit punibile, debet esse propinquum, & cooperatiuū ipsi delicto,& debet dare cām proximam illi,ſm̃ Ang.de malefi. in verbo dicto maleficio semp astitit.col.5. versi.3. modo.& ibi Augu.in addi. col.seq. versi. item adde, ad id allegantes q̃plures decisi.ut ēt facit Bartho.Vero.consi.2.& cōsi.34.Si nunq̃.col. 4.in 2.dubio,& cōsi.27.Requisitus.col.3.vers.p̄terea. & Phil. Cor.consi.159.col.pen.in fi.in 1.vol.& Felyn. in d. c.1.col.7. uersi.limita primò.& d.c.sicut dignū.col.2.uersi.modò aduerte.& practica Papi.in uer.opem & auxilium.uersi.sed hic quæritur.& Mod.in d.l.si in rixa. nu.15. & seq. & in eorū practica criminali,in uerbo constante.nu.49.& seq. & 61.& 70.& qm̃ prædictorum aliquod ꝯ ipsum Ant. Mariā probatum non apparet,ꝑꝑ solam suā p̄ntiam incidenter & casualiter ibi contingentem, cōdemnari de iure minimè potuit de auxilio seu ope, prout condemnatus apparet per magnificum & doctissimum auditorem,& salua semper eius reuerentia,minus bene & iuri-
18 dicè.†Et licet a p̄dicta sententia non concedatur appel.& potestas dicendi de nullitate;tñ non denegat̃,quòd per uiam recursus, querele & supplicationis non possit haberi ad illustrissimā.D.tuā tanquam principem, prout habitus fuit,quæ dignabit̃ super prædictis inquisitis & condemnatis, & potissimū.d. Anto.Mariæ,bonū & optimū ius more solito ministrare, iuxta tradita in auct.quæ supplicatio. C. de preci.impe.offe.cū simi. ¶Et qm̃ ꝑꝑ dictam rixam & assertum vulnus illi de Carneualibus prætendunt fuisse ruptam pacem annis præteritis factam inter ipsos, & illos de Canibus, ut est videre per instr̃m pacis, instantes ad exactionem pęnæ stipulatę ꝯ rumpentes & offendentes pacem, dr̃ per ipsos de Canibus nō fuisse ruptam pacē, nec ipsos incurrisse pœnā stipulatā in dicto instr̃o, ꝙ apertissimè & ꝯcludenter ex quampluribus deducit̃.Et primò,si ꝯsideramus verba dicti instrumenti, uti leguntur & descripta appa-
19 rent,† illa videlicet,approbaturis & ratificaturis,posita ī ablatiuo absoluto & ꝯditionē importātia.l. a testatore.ff.de ꝯdi. & demon.& ꝑ Ias.& alios Mod.in rub.ff.solu.ma. apertissimè sequit̃,illos de Canibus fecisse pacē & pœnam promisisse casu, quo rumperet̃ nō simpliciter pro oībus sed ꝯditionaliter pro illis tm̃, qui approbarent & ratificarent dictū instr̃m pacis; & quia dicti Hieroni.Sigismundus,& Ant.Maria, tale instr̃m pacis nunquā ratificarunt,nec approbarunt,& dicta ꝯditio ꝑ aliquē ipsorū non fuit adimpleta, ex gestis ꝑ ipsos teneri nō possunt illi facientes pacem sub dicta ꝯditione, quę antequā impleatur,nihil ponit inesse.l.si quis sub ꝯdit.ff.si quis omis.cau. testa.l.cedere diem.ff.de uerb.sig.cum ꝯcor.nec circa istud aliquid operatur subsequens datio fideiussorū, ut pax seruaretur
20 facta per istos de Canibus.†Nā instr̃m,in quo dantur dicti fideiussores,omnimodā & totalē relationē habet ad principale instr̃m pacis: ut in illo legit̃, ꝯñr ſm̃ illud declaratur & interpretatur,videlicet ut fideiussores dati dicantur sub illamet cōtione.l.asse toto.ff.de hære.insti.l.in testamento.ff.de cōdi. & demon.ꝑ Bar.in l.si seruū.§.fi. nu.5.ff.de leg.2. & in l.1.ff. de
21 recepta.† Eo ēt: qm̃ fideiussor nō pōt in plus obligari,q̃ obligatus est principalis, pro quo fideiubet.l. grecè.§.illud.ff.de fideiu. cū simi. & si quis in alio sensu exponere & capere vellet dicta verba,ratificaturis & approbaturis,adhuc dr̃,istos de Canibus aliquā pœnā non incurrisse,nec pacem fregisse;tū quia aliquod delictū per facientes pacē in p̄sonā illorū de Carneualibus,nec offensa aliqua fuit cōmissa,& dictus Hiero. minimè offendit; cū eēt in vinea, quā ꝯduxerat;ut res suas defenderet, & dictus Ant. Maria nullā nec re, nec verbo,aut facto fecerit offensionē,ex quo solùm fuit ibi præsēs;ut ꝯcludēter superius fuit ostēsum: & quia probatū non apparet,ipsū Sigismundum vulnerasse domi.Io.ut deduximus.Præterea, ꝙ pax non fuerit rupta,nec pęna cōmissa deducit̃,nam licet dictus Hiero. & Sigismundus sint de Canibus;tñ nō sunt de illo colonello, quo erant & sunt illi facientes pacem & promittentes pęnam, sed de alio penitus diuerso, qui colonellus,a quo descēdunt dicti Hiero.& Sigismūdus tempore,quo fuit pax facta, sequebatur factionem illorum de Carneualibus,illis adhærebat,& inimicus erat ipsorum de Canibus tunc facientium pacem, ex quo clarè patet, illos facientes pacē nullo mō promisisse,nec illā fecisse pro istis Hiero. & Sigismundo descendentibus ex illo colonello eis tunc temporis inimicissimo & adhærenti & fauenti illis de Carneualibus eorū aduersarijs & inimicis, & licet Anto.Maria descēdat ex illo colonello de Canibus facien.pacem & in casu,quo rūpererur ꝓmittēs pœnā; tñ dici nō pōt, ꝙ ipse pacē ruperit,uel offensam aliquā re,uerbo, seu facto cōmiserit erga illos de Carneualibus, ꝯñr omni capite ꝯsiderato ꝯcludendum erit, per istos de Canibus pacem nō fuisse ruptā nec pœnam ruptę pacis fuisse cōmissam. Et quòd per istos de Canibus pax non fuerit rupta,nec incursa pęna aliqua,ostēditur & apertius,nā d.Iacobus & Io.filius de Carneualibus fuerunt principium & origo assertę rixæ, & re ipsa primitus ipsi pacē ruperunt,ex quo ꝯ omne iuris debitū se ꝯtulerunt ad dictam vineam,quā ꝯductā habebant a.d.Nobili domina vineæ prædicti Hiero.& Sigismundus,in qua vinea erat dictus Hier. & Ant.Maria,& ibidem ipsis morā trahentibus,iuridicè & iustissimè, dictus Iac.& filius cum alijs temerè & dolosè ingressi sunt dictam vineam vindemiantes eam, volentes asportare vuas extra illam, & sic re ipsa rumpentes & frangentes pacem & incurrentes pœnam.d.casu promissam & stipulatam,ut cla-
22 rè legit̃ in instr̃o pacis.† Et omni iure licitum fuit,& erat permissum.d. Hieronymo, res suas defendere & iīuriā ꝓpulsare, l.ut vim.ff.de iusti.& iure l.3.§. cū igitur.ff.de vi & ui arma,l. 1.C.unde ui.per gl.& alios.ex quibus infertur.d. Hieronymū & filiū dedisse principiū & originē rixę,& primitus eos rupisse pacē, quo casu sine incursione alicuius pęnæ pacis ruptę licitū fuit Hiero.se defendere,& se ipsum defendēdo offendere nō ꝑpea dr̃ rupisse pacē, nec pęnā icurrisse, esto ꝙ verè fuisset offensi dicti Ia.seu filius,ex quo ipsi primò ruperūt pacē,& dederūt originē & pricipiū rixę, decisio est ī terminis Ioānis Andreæ in regula frustra, ī mercuriali, & in additione Spe.ī ti.de treg.& pace, in prin.& firmat Bar.& alij in l.cū pater.§.libertis.de leg.2.& ī l.1.§.cū arietes.ff.si quad.pauper.fecis.dica.& firmat

firmat Abb.in c.1.col.1.extra de treg.& pa.& ibi Fel.allegans ꝯcordãtias col.2.nu.4.& seq.Bal.Saly.& Pau.de Cas.in l.qui si dem.ff.de transac. & Alex.ꝯs.115. Viso themate. col.3. in 4. vol.& idem Alex.post Bal.& Sal.in l.cũ ꝓponas.nu.13.& Ias. ibi nu.7.C.de pact.allegantes alias decis.ꝓut facit idem Alex. in l.semel mora, col.1.& 2.ff.sol.mat.& i l.si insulã, col.fi. nu. 5.ff.de verb.obl.& Corn.ꝯs.42.plura quærunt.col.2. uers.his nõ obstan.& vers.seq.in 2.lib.cũ alijs ꝯcor.Nec in hoc dubitãdum est: quũ ꝯclusio ista sit cõis & ab omnib.teneat, ex qua infertur, ꝙ d.Iaco.& filius ruperunt pacem, & ꝙ per istos de Carneualib.pax diceretur rupta, & ꝙ ipsi tenentur ad pœnam pa-
24 cis ruptæ & nõ isti de Canib.†Postremò, ꝙ pax non dicat per eos rupta, nec ipsi teneantur ad aliquam pœnam, deducitur & magis apertè per doct.Bar.in l.aut facta.§.cã. ff.de pœn. & ibi Alex.in apostil.ꝯcor.adducit,& volunt, ꝙ si pax est facta pp inimicitias & causas ueteres, si superuenit noua rixa, & cã offensionis de nouo, nõ ꝓpterea dr̃ pax rupta, nec pœna incursa, ex quo offensio est cã noua, allegantur per eos iura id optimè probantia. Quod sequitur Alex.in d.l.semel mora uers.circa prædicta.ut tradit Bar.in l.si insulam.præallegata, & Ang.ibi, Bar. Bal.& Ang.Imo.& alij in l.quid ergo.§.si hæres.ff.de lega.1.& quamplures alias ad id decisi. adduxit Alex.asserens hanc esse cõem & perpetuò menti tenendam in d.l.si insulam. uersic.in tex.interest,col.1.& col.2.nu.4.& Bal.in c.1. in princ.de pac. tenen.& in l.si prædium.col.pe.C. de ędi.actio.& Rom.in d.l. semel mora.Ant.de Butr.& Imo.in c.cum inter. de renun. cũ simi.& quia in facto clarè constat, hmõi rixam non processisse ex inimicitijs & causis antiquis, sed ex noua & suborta nouiter ex superius deducta pp dictam vineam, uindemiam, & exportattonem vuarum, necessariò concludendum est, per istos de Canibus pacem illam non dici ruptam, nec istos incurrisse pœnam aliquam pacis ruptæ. Paris.Bono.

SVMMARIVM.

1 *Percutiens aliquem cubito, an dicatur illum offendere, & illi iniuriam facere, & per talem percussionem an pax dicatur rupta,& an ita percutiens incurrat pœnam pacis ruptæ. & nu.2.7.10.11.12.13.14.15.16.*
2 *Iniuria committitur etiam quando offensio fit sine armis.*
3 *Per minas solas pax dicitur rupta.*
4 *Et per inferentem metum offendendi, etiam pax dicitur rupta.*
5 *Offendere quis dicitur, quando per illum actum offensus prouocatur ad iram,& nu.17.declaratur.*
6 *Pace rupta pœna non committitur, nisi semel.*
Fallit, quando est adiecta clausula, toties quoties, vel illa, rato manente pacto,& nu.25.
7 *Verba generalia, quocunque modo: quomodolibet, directè vel indirectè, debent operari effectum,& 18.melius.*
8 *Vt paci dicatur contrauentum,& per quem modum, habenda est relatio ad capitula, super quibus pax fuit facta,& ad iniurias per eam remissas.*
9 *Credulitas an,& quando excuset,& quando sit probabilis,& recipienda,& nu.29.diffusius.*
10 *Percutiens aliquem cubito transeundo, quando dicatur illum offendere.& nu.11.*
11 *Dubia probatio non habet effectum; ut ex ea quis cõdemnetur.*
12 *Mulieres non sunt idonei testes, quãdo agitur de pœna fisco applicanda.*
13 *Pax non dicitur rupta per leuem & modicam offensam.*
14 *Modica & minima non sunt in consideratione,& nu.15.16.*
16 *Mos,& vsus patriæ,& regionis probandus est.*
19 *Qualiter intelligi debet illud, quòd verba non debent esse frustratoriè apposita, sed cum effectu operandi,& nu.7.*
20 *Quod non est expræssum a partibus, videtur omissum.*
21 *Vnius inclusio, est alterius exclusio,& econtra,*
22 *Primò insultans dicitur rumpere pacem,& ipse solus tenetur, & non insultati, etiam si illum offenderent.*
23 *Et insultati non tenentur, nec debent fugere.*
24 *Qui se defendit, non dicitur offendere insultantem.*
25 *Et insultati non incurrunt pęnam pacis ruptæ, etiam si adesset illa clausula, toties quoties,& illa, rato manente pacto, & nu.6.*
26 *Quando ex noua causa quis percutit aliquem, cum quo fecit pacẽ, non dicitur rũpere pacẽ, nec incurrit pœnã pacis ruptæ.*
27 *Et in dubio dicitur offensio fieri ex cã noua,& non ex antiqua.*
28 *Pax & alia qualibet conuentio, & iuramentum illam habent interpretationem, vt intelligantur promissa & facta rebus sic stantibus.*
29 *Vehemens credulitas habetur pro certitudine.*
Quando quis credit personæ fide dignæ, dicitur iustè credere, & excusandus venit.
30 *Quando pax rupta est, & effecta inualida, & nulla, non potest dici iterum rumpi,& sequens offensio non inducit rupturam dictæ pacis.*

CONSILIVM CLXV.

Pacem Inter se fecerũt isti de familia & agnatione de Assentio ex una, & illi de familia & agnatione de Iurato ex altera, quę partes inuicem remisserunt iniurias & offensiones præteritas, & inuicem dictam pacem celebrando ꝓmisserunt sub certa pœna se inuicem in futurum non offendere cum armis uel sine, & ꝙ dicta pęna stipulata cõmitteret, quoties pax fuisset violata, & uoluerunt illam perpetuò durare,& censeri renouatã, ut oĩa p̃dicta ꝯstant per instr̃m publicũ: & quia unus de familia istorum de Assentio pertransiens, cubito, ut vulgò dr̃, urtauit seu tetigit quendam alium de familia illorum de Iurato, quod factũ & quã cubitalem pcusionem reputantes ad iniuriã dictæ familiæ,& agnationes de Iurato prætendentes ex tali pcussione pacem ruptam p illos de Asentio, & per eos fuisse ꝯuentũ ꝯcordiæ & ꝯuentionib. armati ensib. tormentis, partisanis, scupetis & alijs armorũ generib. aggressi sunt illos de Assentio, quærentes eosdẽ percutere, & interficere,& magnis clamorib. eos psecuti sunt, admenãdo ictus trahẽdo,& actus ꝓpinquos,& ꝓximos gerendo, ut eosdẽ offenderent,& interficerent.& rumore perlato ipsos de Iurato interfecisse quatuor, seu quinque de familia illorũ de Assentio, quidam N.eiusdẽ familiæ de Assentio existens in sua possessione & extra ciuitatẽ, in qua rixa cõmissa erat, percipiens a nõnullis fide dignis, illos de Iurato interfecisse quatuor uel quinque illorum de Asentio, se ꝯtulit ad quendam locũ, ubi erat unus illorum de Iurato, quem vulnerauit,& dictus vulneratus ingrediens ciuitatem ad uindictã armatus ense persequutus est quẽdã aliũ de Asentio, in ipsum plures ictus ensis trahendo,& eundẽ quærens percutere & interficere, & quia de vulneribus mõ nihil agitat, sed solũ dubitatur, an dicta pax sit rupta,& per quã familiã dicatur rupta,& ꝯ quã pęna stipulata dicatur esse cõmissa,& quæ dictarũ partiũ teneatur dictam pęnam soluere. Iccirco primitus dicendũ vr̃, illos de Asẽtio rupisse pacẽ, & eos solos teneri ad pœnam stipulatã ex plurib.& primò: qm ille pertransiens fuit cã & origo p̃dictæ rixæ, & rupturæ dictæ
1 pacis. Non.n.debuit pcutere cubito illũ de Iurato,†& pcutiẽs cubito illũ offendisse dr̃,& si.nõ armis, tñ sine, p quã percussionẽ ita factã ꝯuentũ fuit paci & ꝯuentioni ita stipulatæ & cõceptæ,& quia ꝯdõ illius p talẽ pcussionẽ adimpleta fuit. meritò pęna ab ipsis de Asentio exigẽda venit, l.traiectitiæ.§.de illo. ff.de act.& obli.l.2.§.fi.l.idẽ iuris.l.4.§.Cato.l.5.§.fin. cũ alijs mille ꝯcor.ff.de verb.obli.maximè in l.in executione.§.fina.& diffusius per oẽs in l.ita stipulatus.eo.ti.illa.n.percussio cubita-
2 lis facta fuit ad iniuriam pcussi.† Potissimũ attenta cõi cõsuetudine regionis & patriæ, esto ꝙ uulnus aliquod illatum non sit.l.sed est qõnis.in prin.l.itẽ apud Labeonem.§.si quis pulsatus.ff.de iniur.sicut in fim.dr̃, pacem esse ruptam per solas mi-
3 nas,† esto ꝙ non fuerit sequutus effectus minarum, ẽm Ange. in l.si cũ exceptione, in §.latis.ff.quod me.cau. quem referunt & sequuntur Mod.in eorũ pract.crimi.in §.diligenter.nu.90. in l.1.in princ.col.10.in fi.ff.de qõ.& in l.is qui cum telo.nu. 21.C.ad leg.Cor.de sica.sicut ẽt pax rupta dr̃ per illũ, qui metum offendendi infert, ut dicit idem Ang.loco superius allegato, quem referunt & sequũtur Mod.in d.eorũ pract. in §.expe-
4 dita, col.1.nu.7.& eorum singulari.337.† Secutis homicidijs, in fi.& põt adduci doctr.Barto.in l.licitatio. §.quod illicitè.ff. de publica.nume.4.uolentis, offensam dici illam, qñ per eam iniustè factam quis prouocatur ad iram inferen.ad rupturam
5 pacis stipulatæ. † & ibi Alexã.in aposti. post alios docto. concor.adducit, ut ipsemet, & alij faciunt in l.si ita stipulatus.§.
6 Grisogonus.col.pen.& fi.ff.de uerb.obli.† Item ad idem facit.

Nam

Nam licet de iure in dubio pax facta interpretetur ppetua, ut traditur in rub.de treg.& pa.in c.1.de pa.ↄstan.& pœna apposita in conuentione seruandæ pacis, si rupta est, non cõmittatur, nisi semel per primam offensam, ꝟm Io.And.in add.ad Spe.in ti. de treg.& pa.in rub.cir.fi. tñ qñ apposita est clausula, ꝙ toties cõmittatur, quoties ↄfactum esset: tunc pęna pluries cõmittitꝰ & idem qñ apposita esset clausula, rato manente pacto, per l.si duo.§.j.ff.de arb.& ꝟm quod tradũt doc. in l. qui fidem.ff.de trans.& in l.cum proponas.C.de pa.& per Alex.ↄsi.114. uiso themate.col.2.uer.nec his obstat.in 4.volum.& sequitur Ant. Corset.in suo trac.de potest.reg.q.4.fol.18.col.j.uersi.75.& alia adducunt Mod.Bonon.in d.eorum singulari.337.& 472. Clausula rato manente pacto,& in eorũ prac.in §.qm̃.nu.13. volentes, per illam clausulam, toties quoties, per ↄfactionẽ bis tm̃ pęnam posse exigi: & quia isti de Assentio post illam pcussionem cubitalem per horam euaginarunt pugiones ↄ istos de Iurato, volentes ipsos percutere,& vulnerare, concludendum vr̃, eosdem reiterato in dictam pęnam incurrisse, & dictam pacem rupisse. Nec poterunt dicere illam percussionem cubitalẽ
7 non fuisse offensam, & per eam pacem non fuisse ruptam.†Nã vltra ea quæ dicta sunt sup. ipsis nõ erat licitum talem percussionem cubitalem facere, consideratis uerbis & clausulis appositis in instr̃o pacis, ut non haberent ↄ eam venire, nec illos offendere directè seu indirectè, nec alio quoquomõ, & similib.
8 †Quæ ↄsideranda ueniunt,& vnumquodq; illorũ dẽt aliquid operari.l.si qñ.de leg.1.& C.de inoffi.testa.c.si Papa.de priui. lib.6.& per Bal.in rub.de ↄhẽ.emp.q.9. Item quia pax illa fuit facta pro iniurijs,& offensis præteritis, quæ oĩa fuerunt remissa,& si ↄuentũ esset, fuit promissa pœna, quæ ↄuentio relationẽ hẽt ad offensas ꝑteritas remissas, quæ cum fuerint leues, ẽt ipsa ↄuentio in leui offensa uerificari dẽt: cum relatũ ↄtineatur in referente cũ oĩbus suis qualitatib.ꝟm Bar. in l.si seruũ.§.fi. de leg.1.& l.1.ff.de recepta.& in l.asse toto.ff. de hæred.insti. Præterea isti de Assentio in dictam pęnam pacis ruptę incurrerunt & tertiò, dum ille.N.vulnerauit illum de Iurato. Nec cadit in dubium, ex dictis vulneribus pacem non fuisse ruptam, nec dictus.N.poterit se excusari id fecisse ex noua cã, & ꝓpter rumorem & clamorem, quibus dicebatur esse occisos illos de
9 Assentio.†Nã falsus rumor erat,& illi nõ debuit credere,& talis credulitas eum non excusat.l.1.§.1.ff. de eo per quem fac. erit. Ex quibus infertur, ꝙ cum dicta pax fuerit rupta per istos de Assentio, isti de Iurato poterũt assumere arma, & seipsos defendere, necnõ & offendere dictos de Assentio rumpentes primò pacem, nec ꝓpea dñr incurrisse pęnã aliquam, ut statim dicetur. item quia ex noua cã id dñr fecisse, quo casu non põt dici eos fregisse pacẽ, nec incurrisse pęnam aliquã, ut in sequentibus dicetur,& cõclusio erit, ipsos non teneri ad pęnam aliquã, sed illam solam debere exigi, & ter ab istis de Assentio pacem
10 rumpentibus & illi ↄuenientibus.¶†Istis tñ nõ obstan. ↄsiderata facti ↄtingẽtia, alia sñia vr̃ esse uerior,& magis sana, ꝙ pax ista fuerit rupta per istos de Iurato, & non per ipsos de Assentio,& quia fundamentũ illorũ de Iurato totũ consistit in illa vrtatione & pcussione cubitali, iccirco peritissimus & magnificus. D.iudex primitus ↄsiderare hẽt, an talis percussio cubitalis fuerit facta,& per quem: põt. n. ambiguè interpretari, & ↄñr reddi incerta; cum dicatur, ꝙ pertranseundo & per uiam itinerando fuerit facta & cõmissa, interpretari poterit actiuè, & passiuè, hoc est per illum de Assentio in illum de Iurato,& ex opposito, per illum de Iurato erga illũ de Assentio, & ↄsiderando transitum,& iter,& ꝙ illo tpe percussio fuerit facta, veri similiter discerni non potuit a quo & in quem,& si istud esset, dici minimè poterit, ipsos de Assentio vrtasse, & cubito percus
11 sisse illum de Iurato.† Et stante hac dubia probatione, isti de Assentio minimè poterunt condemnari, ut in simi.tradit Bar. in l.si uxor.§.si quis uxorem.ff.de adult.in fi.& in l.2.in fin.ff.
12 de duo.re.& in l.scio quosdam.ff.de manum.uind.†Præterea, si testes concludenter firmarent, illum de Assentio cubitalem percussionem in illum de Iurato intulisse, aduertendum erit, qui & quales sint testes ipsi: cum agatur de pęna applicanda fisco, & mulieres in hoc non sint testes idonei ꝟm Inno.in c.forus.§.j.de uer.sign.& Mod.in l. qui testõ.§.mulier.ff.de test.& in terminis nr̃is firmat Alex.consi.19.Viso processu, in prin.in j.uol. considerandum ẽt erit, an dicti testes sint inimici istorũ de Assentio,& adhærentes parti aduersæ,& affines & cõsanguinei illorũ de Iurato, minimè ẽt probarent, si tales essent ꝟm de
13 cisiones cões.†Præterea, si testes essent idonei, adhuc dr̃, illam vrtationem & percussionem cubitalem, non fuisse offensam & talem, per quam pax dicatur rupta; potuit. n. fieri sine dolo,& aĩo offendendi & iniuriandi casualiter & inaduertẽter pertrãseundo, vt omni die ferè contingit in multis personis deambulantibus tum in uia, tum in ecclesijs, & cessante dolo cessabit oĩs iniuria & offensio.l.si non cõuicij.C.de iniurijs.cũ suis cõcor. Dr̃ ẽt & fortius, talem cubitalem percussionem & vrtatio-
14 nem non posse dici offensam.† Nam parui momenti & minima fuit,& appellatione offensæ nõ venit illa, quæ est leuis, modica & parua. Quæ enim non sunt modici & minimi præiudicij, non sunt in consideratione, nec attendi debent, cum inter parum,& nihil, nihil intersit.c.licet cãm.vers.quamquã, extra de probatio.& per Lu.Ro.in singulari suo.33.hodie quidam. & febricula non põt dici febris.l.quæsitũ.ff.de re iud. nec vulnusculus põt dici vulnus.l.j.§.proinde.ff.de ædil. edic. & ꝟm Bal.in l.si prædium.col.j.C.de ædil.actio.& ad ista leuia & modica, ꝙ non sint consideranda, possent quãplura adduci cumulata per Ant.Corset.in tract. de minim.quem inseruit in alio suo tract.de potesta.reg.fol.4.5.& 6.vbi inter alia dicit, modicã iniuriã non considerari ẽt ad effectũ reuocandi donationẽ factam iuxta terminos.l.fi.C. de reuoc. donatio.& ꝙ dñs non põt agere pro modica serui percussione.§.seruus.insti.de iniu. & ad idem referendo quamplures alios, quamplura ẽt cumulant Mod.Bon.ↄsi.71.Propter angustiam.col.j.& cõsi.103.in præsenti casu.col.3.& 4.num.11.& seq.& in terminis propriè nostris cõsi.80.in hac causa inquisitionis.col.1.2.& 3. ubi uolunt nu.34.citando Bal.consi.58.Laudare vos.col.4. uer.illud sciendũ.in 1.uol.pacem non posse dici ruptã pp leuem & modicam offensam, & ꝙ ille qui promittit aliquẽ non offendere, non dr̃ illum offendisse pp leuem & modicam offensam,& minimè cadit in dubium, talem cubitalem percussionẽ esse offensam leuem & leuissimam, posito ꝙ cõcludenter fuisset probata, & pp illam non põt dici pacem fuisse ruptã per istos de Assentio; cum leuis & modica fuerit offensio, ut ↄcludunt decisiones apertissimæ.s̃.deductæ. ¶Nec obstabunt adducta superius in ↄrium, in quibus dicebatur, talem cubitalẽ vrtationẽ tende-
15 re ad iniuriam & ad offensam.†Nam ↄsiderãdo dispõnem iuris cõis istud minimè verũ est, per decisio.s̃.adductas loquen-
16 tes, de vulnusculo & de leui offensa & iniuria.†Nec mos regionis & patriæ poterit istud inducere, cum hoc deductũ & probatum minime appareat, iuxta notata per Bar.in l.Labeo.ff.de suppel.leg.& per Mod.oẽs in rub.de oper. nou.nunc.& l.item apud Labeonẽ.§.si quis pulsatus.cum ↄcord. diuerso satis casu loquuntur: ut patet ex eadẽ lectura,& trahi non pñt ad casum præsentẽ.l.Papinianus exuli.ff.de minori.l. naturaliter.§.nihil cõe.ff.de acq.poss.Nec obst illud, quod dicebatur de minis,&
17 metu.†Nam in casu ꝑsenti nullus adfuit metus, nec minæ interuenerunt. Minus obstabit doctr.Bar.in l.licitatio.§.qd illici
18 te.ff.de publica. Nam ad casum ꝑsentem nihil facit† nõ.n.debuit ad iram prouocari iste cubito percussus, & alij de eius familia; cum istud leue esset,& modicum, & minime ↄsiderabile, & illa doctrina Bar. alio mõ declaratur per Alex.& alios in d.§.Grisogonus. in fine, & illa uerba apposita in instr̃o pacis, directe uel idirecte, quoquomõ, quomodolibet,& similia, de qbus plenè tangunt Mod.Bono.in d.eorum consi.80. colum. 4.nu.36.& alijs seq.non possunt operari, nec inducere, quantuncunque sint generalia, urtationem cubitalem esse offensam talem, per quam pax dicatur rupta: qm̃ restringi debent ꝟm subiectam materiam ad habilia & offensam grauem, non autem modicam & leuem: ut in terminis nostris ita respondentes dictæ obiectioni dicunt & firmant allegantes quamplures decisiones.d.Mod.Bon.in præallegato eorum consi. 80.colum.5.
19 & 6.& ferè per totum nu.45.& alijs seq.†Nec obstabit doctr. Bal.in d.rub.C.de ↄh.emp.in 9.q.volentis, vnumquodq; uerbum debere operari,& nõ censeri frustra appositum.d.l.si qñ.
20 cum concordan.†Nam prædicta intelligi debent, ut operentur ꝟm tamen naturam ↄctus, & secundum naturam rei deductæ in ↄctu, per l.si stipulatus.ff.de uerbo. oblig.& ita declarat Imo.in c.ex literis, extra de iu.pat.quẽ refert,& sequitur Socy. consi.47.colum.4.uer.præterea magis, in primo uol. & sentit Laur.Calcan.consi.25.& nu.1. dum ibi respondet contrarijs. Nec obstabit, ꝙ circa istud ultimo loco dicebatur in hac pace facta

facta contineri leuem offensam, ex quo fuit facta pro offensionib. præteritis ẽt leuibus,& relatum debet contineri in referente.Nam nullibi istud apparet,offensiones præteritas,pro quib. facta fuit pax,fuisse ita leues,& modicas,& sic causatas per vrtationem seu percussionem cubitalem: ut dr̃ fuisse istam, quæ minimè includitur in dicto instrumento,& cõuentione pacis; cum fuerit,& sit minima,leuis & sine consideratione,& si partes voluissent illam fuisse inclusam, vtique id expressissent, & non exprimendo præsumitur & colligitur noluisse eam includi,quinimò excludi,argumento eorũ quæ habẽtur in l.j.§.finautem ad deficientis.C.de cad.tol.& in c.ad audiẽtiam.de decim.& quia unius inclusio est aliorũ exclusio.c. nonne.de præ
21 sump.l.cum prætor.in prin.ff.de iud.†Patet igitur ex istis fundamentum illorum de Iurato potissimũ super ista urtatione & cubitali percussione non esse considerabile: qm̃ per talem actũ
22 non põt dici pacem fuisse ruptam per istos de Assentio.¶†Videndum modò erit,an per s̃m actum dicatur fuisse ruptam,ex quo ꝑtenditur, istos de Assentio post illam cubitalem vrtationẽ primo loco insultasse cũ pugionibus euaginatis istos de Iurato,& illis admenasse,quærentes eos percutere, & vulnerasse, quod minimè in facti cõtingentia verum est,ut apertissimè cõstat ex processu: licet.n.aliqui testes producti per illos de Iurato istud asserant: tñ illis fides minimè adhibenda est;cum sint cõplices,ↄsanguinei,affines illorum de Iurato, sint ẽt & mulieres,& apertè reprobati, & ulterius sint inimici illorum de Assentio,quibus nulla adhibenda est fides,iuribus & decisionib. vulgarib.& qm̃,ut plenissimè, & sufficienter probatum ostenditur, post illam assertam cubitalem percussionẽ istos de Iurato cœpisse arma,insultasse istos de Assentio, admenasse & plures ictus in eos proiecisse,& magno clamore intulisse minas & metum offendendi,perquirentes ipsos,nedum percutere, sed occidere,necessariò concludendum sequitur, per istos de Iurato pacem fuisse ruptam & fuisse ↄ̃uentum ↄuentioni & instr̃o ꝑdicto,& eos incurrisse pœnã ↄuentam & stipulatam, per doc. Ang.superius allegatã in l.si cũ exceptione.§.satis.ff.quod metus cã,& quia primò insultans tenetur de pace fracta & rupta, & insultati se defendẽtes,ẽt si offenderint insultantes nõ tenẽtur,nec dicuntur propulsati,& se defendẽtes pacem rũpere: vt est decisio in terminis Io.And.in regula frustra.in mercuria.& in addit.ad Specu.in ti.de treuga & pace.in prin.& tradũt oẽs per illum tex.in l.ut vim.ff.de iust.& iur.& in l.3.§.cũ igitur. ff.de ui & ui arma.in l.j.C.vnde ui, ubi oẽs post glos. et in spẽ firmat Bar.in l.j.§.cum arietes.ff. si quadru.pau.fec. dica.et in l.cum pater.§.libertis.ff.de leg.2.et Abb.in c.1.col.1.de treg. et pace,et ibi Fely.allegans concor.col.2.nu.4. et 3.et hoc idẽ tenent Sal.Bal.Pau.de Ca. et reliqui Moder.in l. qui fidem ff. de transactio.et idem Bal. Sal.Alex. et alij maximè Ias.num.7. in l.cum proponas.C.de pact.et Ale.post alios in l.semel mora col.1.et 2.ff.sol.mat.et in l.si insulam.col.fi.nu. 5.ff.de uerbo. obli.et idem Alex.cons.113.præallegato.in 4.uolu.col.1.et 2. et col.fi.et Phil.Cor.cons.42.Plura ꝗruntur: col.2.uer. his nõ obstan.et uer.seq.in 2.uolu.et tradit Pau.de Cast.in consi.74. Quia frustra.quẽ refert,et seq.Ant. Corset. adducens alias decisiones in d.tract.de põta.reg.q.41.col.antepe.et pe.uer.117.
23 †Considerandũ est. Non.n. debuerunt insultati de Assentio pro eorum honore fugere,s̃m docto.in d.l.j.C.vnde ui, maximè Bal.uersi.pone quidam.Bar.et oẽs in d.l.ut uim,et licitum fuit ipsis resistère,et se ipsos defendere, et se defendentes non possunt dici offendisse illos de Iurato, nec illis iniuriam intulisse,ut patet in decis.§.deductis, et in fortioribus terminis firmat Soc. consi.20.sæpenumeme.col.15.uer. circa s̃m. posito inter ↄsi.Fran.de Cur.et Fran.ipse de Cur. consi.21. Deus æterne.col.7.et 8.uer.cum s̃m,et ad id plura adducunt Mod.Bon.
24 consi.4.†De vultu tuo.nu.8.17.22.et ferè per totum,et cõsi.
25 41.In causa.nu.14.et cons.81.Ex tenore.num.1.et sequen.†et isto casu ipsis insultatis nihil obstabit illa clausula, toties quoties etc.et illa clausula, rato manente pacto, s̃m Salyc.et Pau. de Cast.in d.l.qui fidem, et Alex.d. consi.114. in 4.uol.colũ. 2.uer.alia rõne,et uersi.sequen.Nam illę locum habebunt aduersus primò rũpentes pacẽ et non obseruantes, et non ↄ̃ insultatos: ut ẽt dicit Ias.in d.l.cum proponas.col.fin. et sequuntur Mod.Bonon.in d.eorum singulari.337.Vbi in sim.adducunt quæ dicit ipse Alex.consi.96.Viso & oppo.colum.pen.in 6.uolum. propterea isti de Assentio non possunt dici fregisse pacẽ
26 † ex quo insultati cœperũt arma se defendẽtes ex noua cã,quo casu si illos de Iurato pecussissent, non propterea per eos dicetur pax rupta, nec ꝑpea tenerentur ad pœnã conuentionalem stipulatã;ut est aperta decisio Bart. in l.aut facta.§. causa.ff.de pœn.& ibi Alex.in apostil.adducens concord. & tradit Bart.in l.si insulam,& Ange.ibi.& Alex.asserens hanc esse cõem. col. 1.& 2.ff.de verb.ob.& idem Bar.Bal.Ang. Imo. & alij in l.q̃d ergo.§.si hæres.de lega.1.& Ro.& Ale.in l.semel mora. versi. circa prædicta.ff.sol.ma.& Ant. de But. & Imo. in c.cũ inter. de renũcia.& Bald.in l.si.prædiũ.col.fi.C.de ędil.actio. ubi in dubio dicit,præsumendũ esse nouã causam, & ꝗ offensio fuerit facta ex noua, non aũt ex antiqua, quo casu pax non dr̃ rupta, nec pęna stipulata incursa: ut apertè cõcludit idem Alex.
27 d.consi.19. Viso.in 1.vol. & præallegato consi.113.† per totũ,in 3.uol.& ẽt Antõ.Corset.ĩ d.trac.de potest.reg.q.41.col. 4.ver.31.adduco,& ad id plura cumulãt Moder.Bono.in rub. ff.de fideiu. fol.2. nu.151. & ĩ l.1.§. fi. nu. 26.ff.de quæstio. & in consi.9.nu.51.adiuua me, & consi.119.Stante pace,per totum,& consi.122.In præsentia. colu.pe. & fi. & consil. 76. Largire mihi.col.pen.& fi.& eorum prac.crim.in §.aggredior
28 nu.85.& sequentibus. † Nec quidem immerito: quoniam in conuentione pacis & in quacunque alia promissione & pacto ẽt firmato iuramento semper intelligitur inesse illa clausula,rebus sic stantib.& aliquid de nouo non superueniente.c.cũ.inter.de renũc.c.quemadmodum.de iureiur. per Bar.in l.1.§.& post operis.ff.de ope.no. nunc. Ad illud, q̃d tertio, & vltimo loco dicebatur,pacem fuisse ruptam,& illi ↄ̃uentum per d.N. vulnerantẽ illum de Iurato, respondetur,& dr̃, veritatem esse in oppositum. Nã dictus.N. illũ vulnerauit ex causa de nouo superueniente, & non ex antiqua, quod in dubio præsumitur s̃m Bal.in d.l.si prædium,col.fi.& dictum fuit superius.tenetur igitur ille.N.de vulnere,& non ad pęnam propter pacẽ ruptã. Nam ex.d.vulneribus per eum illatis ex noua cã non põt dici pax rupta,nec per illam ↄ̃uentum paci,& cõuentioni; causa.n. fuit noua.Nam rumor,& clamor insurrexerat,dictos de Iurato vulnerasse,& interfecisse illos de Assentio, & dictus rumor nouã induxit causam, qua.d.N.motus,& dolore cõpulsus vulnerauit illum de Iurato,quæ noua cã excusat ab incursione pœnæ conuentionalis, & a dolo secundùm decisi. cões, & uulg.
29 †Nec obstat,q̃d dicebatur, ipsum nõ debuisse esse credulum; qm̃ talis credulitas non est culpanda,nec reijcienda,quinimmo admittenda,ex quo fuit vehemẽs,& iusta de causa orta, q̃ iam haberi debet pro certitudine, & excusationẽ iustã tribuit ut ad plenum per illum tex. deducunt doc.maximè Fely. in c. licet Hely.col.1.extra de simo. qñ processit a persona fide digna, & cui credendum erat secundùm gl.in l.Titio fundus.ff. de ↄdi.& demõ. cũ alijs ad plenũ cumulatis per eundem Fel. in c.cum ↄtingat.col.3.& 4.extra de rescr.nu.8. & alijs seq.& est optima decis.D.Lapi de Castilio.100. Factum super quo, trad.Fran.de Cur.ↄs.71. Princeps defunctus.col.9.uers.restãt duæ difficultates,& tex.in d.l.1.§.1.ff.de eo per quem fac.e. loquitur in credulitate fatua, & iniusta, minimè aũt procedit in credulitate uehementi,& habita a persona fide digna, quæ haberi debet pro certitudine,ut tradit idem Fely. in c.1.circa fi.extra de lit.ↄtest.& sequuntur Mod.Bon.adducentes alia in rub.C.de proba.nu.174.& in rub.ff.de fals.nu.2.& ↄs.26.Status.col.3.nu.7.& ꝗ personæ fide dignæ,& eius dictis sit credẽdum,multa adducunt ijdem Mod.Bon.in eorum pract.crim.
30 in prin.col.3.& 4.nu.8. † Cessabit ẽt obiectio ex alio. Nã pax prædicta rupta fuit per istos de Iurato,qui assumpserunt arma ↄ̃ ipsos de Assentio,ut dictum fuit superius, propter quam fracturam pacis, & contrauentionem pax prædicta reddita fuit nulla, & inualida, consequenter ulterius non poterit dici rupta. Nam quod nullum,& inualidum est,rumpi non potest.l. nam & si sub conditione. ff.de iniusto, rup.l.4.§.condemnatum.ff.de re iud.& in terminis istis tradunt Mod. Bon. consi. 125. In pręsenti causa.col.pen.num.45.& seq. Ex quibus concludendum sequitur,istos de Iurato fregisse,& rupisse pacem, & condemnandos esse ad pœnam conuentam, & stipulatam iuxta tenorem instrumenti, & istos de Assentio fore, & esse absoluendos, & liberandos, & ut iustissimo, & peritissimo d.Iudici iustius uidebitur circa expensarum refectionem, ad quam condemnan. ueniunt supradicti de Iurato.

Parisius Padu.

SUMMARIUM.

1 *Præstans auxilium assassino debet plus puniri, quã si illud præstitisset alteri homicidio. & nu.6.*

2 *Assassinus quis propriè dicatur de iure communi, & statutario, & nu.3.& 4.*

3 *Qualiter discernatur assaßinium ab alio homicidio, & num.4. & 7.*

5 *Quando in dispositione exigitur aliqua qualitas, illa debet interuenire, & probari.*

8 *Intellectus ad statutum Bono. volens intelligi assaßinum illũ, qui spe data seu recepta delictum commisit.*

9 *Vnum caput statuti declaratur per aliud.*

10 *Spes lucrandi litem, an inducat crimen assassinij, si hac de causa quis fuit occisus.*

11 *In delictis, & pœnis infligendis attendi debet causa proxima, & immediata, & non remota, & mediata.*

12 *Cõfessio inquisiti cõtraria iuri, & veritati nõ est consideranda.*

13 *Statutũ loquens de pœna eius, cuius dolo fuit cõmissum, qualiter sit interpretandum, & intelligendum, & nu.14.*

Vnum statutum non debet eße contrarium alteri, concordari enim debent.

Expressa prouisio vnius statuti non submittitur generali dispositioni alterius loquentis generaliter.

15 *Non tenetur quis indicare delictum faciendum regulariter.*

16 *Suscipiens mandatum, vt indicaret occisori occidendum exiuisse domum, qualiter sit puniendus.*

Et an præstans tale auxilium dicatur præstitiße causam mortis necessariam.

Et an ex istis tribus actibus, homicidium subsecutum dicatur commißum fuiße dolo istius, & duob. seq.

17 *Et quid de eo qui suscepit mandatũ, vt in certo loco expectaret occisores, & illis indicaret occidendum inde non transiuiße.*

18 *Et quid de eo, qui alicui dixit, ut insequeretur Barigellum indicaturus, si illa via transiret.*

19 *Præstans auxilium cooperatiuum in homicidio, eadem debet pœna puniri, qua occisor, & nu. seq.*

20 *An spiare & videre aliquem exire domum, & istud indicare occisori, sit præstare cãm præcisam & neceßariam mortis.*

21 *Præstare auxiliũ homicidio incontinenti quomodo intelligatur.*

22 *Quando quis dicatur præstare auxilium cooperatiuum in ipso homicidio.*

Dictio in, denotat intrinsicitatem.

23 *Item in domo qualiter intelligatur, & quid in materia statutaria.*

24 *Multum differt, an dispositio loquatur de auxilio cooperatiuo in homicidio, vel de auxilio cooperatiuo ad homicidium, & nu.35.32.33.*

25 *Intellectus statuti Bono. loquentis de præstante auxilium in ipso homicidio, & seq. nu.31.& 33.*

26 *Dictio alio, similem casum importat.*

27 *Nullũ verbũ statuti debet eße superfluũ, & frustratorium.*

28 *Et casus exceptuatus debet esse de regula, & induci, vt regula in eo casu loquatur.*

29 *Auxilium de iure communi, vt sit punibile, debet esse cooperatiuum & propinquum.*

30 *Scholaris gaudere debet beneficio statuti.*

31 *Quo casu procedant iura & decisio. loquentes de auxilio præstito ad mortem & dante causam morti.*

34 *Licet auxilium sit præstitum ad homicidium, non tamen sequitur, ꝙ dicatur præstitũ in ipso homicidio, licet homicidiũ potuisset cõmitti aliter, & non eo modo, quo fuit cõmissum per auxilium præstitum, & nu.16.17.18.25.& seq.& 36.*

35 *Sciens animum & deliberationem occisoris, & gerens actus, de quibus supra, an poßit dici principalis: & particeps in ipso homicidio. ita vt nedum dicatur præstitisse auxilium cooperatiuum ad homicidium, sed aliquid plus.*

CONSILIVM CLXVI.

Pro resolutione dubiorum datorum primò aduertẽdum est, facti contingentiam, & ipsius veritatem longè esse diuersam, satisq; differenter illi, quæ vera præsupponit̃ in dubijs ipsis, & stante facti & exẽpli ac speciei diuersitate, satis diuersa resultabit iuris decisio & sñia ab illa, quæ ꝯcluditur ex ꝓposita facti narratione in dubijs pro uera; cũ uariatio facti etiã

1 in minimo iuris alteret dispõnem.† Dr̃ igitur in 5. dub. ipsum Annibalẽ inquisitũ eadẽ pœna teneri, qua tenet̃ Fed. & alij occisores equitis Herculis Saxonij; cũ ipse auxiliũ d. homicidio, & assassinio ꝓstiterit, quæ qualitas assassinij sicut obest, & nociua est principalib. ita & officere debet auxiliatori, ut ius cõe disponit, & statuto Bono. idem caueatur, sub rub. de pœna assas-

2 sinorũ, ver. & eisdẽ, ibi. uel qui auxilium, consilium &c. † & ꝙ Fede. principalis assassiniũ cõmiserit, satis vr̃ patefieri conside rata dispõne eiusdẽ statuti ver. intelligatur assassinus. volentis, illũ dici assassinum, qui spe data vel recepta assassinium cõmiserit, & ipse Fed. sub spe lucrandi litẽ, qua cũ d. equire Hercu-

3 le agitabat, eũdẽ occiderit.† Ad quã dubitationẽ ꝯsiderãdo ius cõe r̃ndetur, tale delictũ non posse adaptari ad assassiniũ: cum verè ille assassinus dicatur, qui precio ꝯductus, uel pecunia homicidiũ cõmittit, quæ qualitas, nec in ipso Fed. nec in ipso Annibale verificata mõ aliquo oñditur, ꝯñr cessabit crimen assassinij: ut ꝑ illum tex. tradunt Archid. & Io. And. in nouel. in c. 1. de homi. lib. 6. quos sequitur ibi Pet. de Ancha. col. 2. in 6. no. & Gem. in uer. cũ igitur, & Bar. in l. Cicero. ff. de pęn. ubi Alex. in addi. ꝯcor. citat: ut et facit Ang. de male. in suo tra. in uer. Sẽpronium mandatorẽ. col. 1. ver. & in quantũ, & Fran. de Cur. ꝯsi. 20. Sæpenumero. quod est Soc. col. 19. vers. omitto postremò.

4 qñ. n. nulla data pecunia seu promissa, sed ꝑꝑ se ipsum † & ad satisfactionem suę volũtatis cõmittitur homicidiũ vel mandatũr, seu persuadetur fieri, nullo mõ erit assassinium, nec locum hẽbunt pœnæ assassino ꝯstitutæ, erit. n. solùm homicidiũ separatũ, separatũ dico a qualitate assassinij, in quo locũ habebũt aliæ pœnæ iure cõi ꝯstitutæ ſm Bar. in l. non solùm. §. si mãdato. nu. 2. ff. de iniur. & tradũt Io. And. & Philip. Franc. in d. c. 1.

5 col. 2. in 8. notab. cũ sim.† Et istud cõprobari posset multis decisionib. dispõnẽ. qualitatẽ requisitã in aliqua dispõne debere

6 interuenire, & verificari, qua cessante dispõ ẽt cessabit, † & casu quo cõstare posset, ipsum Fed. precio recepto, seu promisso homicidiũ patrasse, quod minimè doceri poterit; cũ in oppositũ se habeat ipsa veritas, istud tñ obesse nõ põt Annibali, si qualitatẽ istã nõ sciuit, nec ei illa nota fuit; tunc. n. præstans auxiliũ assassinio eadem pęna tenetur, qñ scienter illud ꝓstitit, sciens qualitatẽ delicti, & assassinij, ut cauetur d. statuto in vers. uel q.

7 auxilium, ibi scienter, & ꝙ d. Federi. tale delictũ cõmiserit ꝑꝑ seipsum, & ad satisfactionem suæ voluntatis, & non aliquo ꝑmio recepto, seu promisso, nec sub aliqua spe recipiendi illud, manifestè liquet tibi Illustrissimo D. Gubernatori, tuoque excellentissimo, & doctissimo Auditori, totiq; & uniuerso palatio. Notoriè. n. ꝯstabant, & existebant ex causis urgentissimis capitales inimicitiæ inter D. Herculem equitem, & D. Federi. ita ut inter eos nihil aliud agitaretur, nisi ut locus esset prævẽtioni, & ut per prius vnus occideretur ab alio, quæ oĩa cum manifesta sint, & notoria, alia specificatione referre minimè curo, quo fit, ut & ſm ius cõe supra citatum, & ſm ius statutarium, de quo in præalleg. statuto de pœn. assassino. uers. rursus si aliquis, tale delictum mõ aliquo adaptari nõ possit ad assassiniũ:

8 cum nullo precio dato, vel promisso patratũ appareat. † Nec obstabit dictum statutum in illo uers. & intelligatur assassinus volens illum assassinum intelligi, qui præmio habito, vel spe data, seu recepta delictum fecit, nam illa verba, spe data, vel recepta intelliguntur, qñ fuit data spes, vel recepta de precio, uel præmio dando, ita punctaliter declarantur, & glossantur ꝑ illudmet statutũ, in d. uer. rursus, ibi, nullo precio, uel pręmio dato, promisso, uel cõuento, aut spe aliqua data de eo dãdo: & qm̃ statutũ se ipsum glossat, & declarat, minimè recurrendum est ad alias glossationes, ut in sim. dicit Bal. in auth. nisi rogati.

9 C. ad Treb. col. 2. uers. nam ibi testator, † & quia vnũ caput statuti declaratur ꝑ aliud caput. l. utrum. ff. de peti. hęred. l. qui

10 filiab. l. si seruus plurium. §. fi. de leg. 1. † Ex quibus tollitur illa glossatio, de qua in dubio dato, ut illa uerba, uel spe data, possint intelligi de illa lucrandi litem, quam (ut dr̃) inuicẽ habebant d. Fed. & d. Herc. Tum quoq;: qm̃ spes ista sub dubio est, adeo ut ſm aliquos casus fortuitus reputetur. Tum quoq; qm̃ lis principaliter non erat inter eos, sed inter uxorem d. Federici, & uxorem d. Hercu. matrem suam, & quæ lis adhuc durat, nec morte d. Hercu. est finita. Tum etiam quia ipsa uxor Federici donataria est, & per constitutum, & precarium possidet bona

na sibi a matre donata, & se defendit, & nihil vlterius pôt lu-
11 crari, & singula ista ex actis patent.†Tũ vltimò; qm̃ Federi.ip-
se pluri b.patefecit,aĩum interficere habere.d.Her.pp capitales
inimicitias ante dictã litẽ inter eos vertentes,ẽt successiuè post
cã motã reiteratas,auctas,& innouatas;& quia dubitabat ab il-
lo interfici, ipse per prius voluit p̃uenire, & huiusmodi cã fuit
p̃cipua,immediata,& finalis,quę attendenda,& obseruãda est,
non alia si qua diceretur mediata, quæ in pęnis inferendis non
debet attendi, sed illa solùm immediata; ut per illũ tex.tradit
Bar.in l.auunculo.ff.de ↄdi.si.cau.& Aret.in l.is pôt,col.4. ver
si.multũ tñ facit.ff. de acquir. hære. & iuxta tradita p oẽs post
12 Bar.ĩ l.2.§.fi.ff.de don. ¶†Nec istis obstabit ↄfessio.d.Anniba-
lis,dũ ĩ c.vr̃ fateri, ipsum Federi. fecisse tale homicidiũ spe lu
crandi litẽ,nam eo mortuo oĩa erãt finita,& ꝙ istud tẽdebat ad
assassiniũ. Confessio namque ista erronea est, & ↄ̃ dispositionẽ
iuris cõis, & statuti Bono.quib.ↄsideratis, assassiniũ nõ pôt di-
ci, ut superius deduximus,& est ↄ̃ veritatẽ; cũ lis illa nõ fuerit,
& illa uerba statuti,vel spe data,seu recepta,non capiãt hãc in-
terpretationẽ,sed longè diuersam ex glossatione eiusdẽ statuti,
vt diximus,& verissimũ est,ↄfessionem erroneã,& nõ uerosimi
lem, & ueritati, iuri cõi,& statutario ↄ̃riã nullo modò esse attẽ
dendã,nec exequendã,ut dictant cões,& vulga.doc.& doc.de-
cis.maximè cũ enunciatiuè tm̃ de assassinio in eo mẽtio habea-
tur,ad tradita in l.ex hac scriptura.ff.de dona.semoto igit̃ assas
sinio,quod ꝓrsus in aliquo ↄsiderandum non est,instandũ erit
13 circa resolutionẽ aliorũ dubiorum.¶†Et ad primum,in quo
dr̃,statuto caueri,illum pœna ultimi supplicij puniendum,cu-
ius dolo commissum fuerit homicidium,ꝙ hac pœna uenit pu
niendus ipse Annibal , qui fuit in tractatu de occidendo, & ↄ-
uenit spiare , & apostare postmodũ occisum, & camuffatus eũ
spiauit, uocãdo, & auisando occisores, & iterum postmodum
occisum expectauit in loco dicto, lo inferno, ubi homicidium
patrandum erat , ita ut ipsius dolo tale homicidium dicatur
commissum.Respondetur nullo modo posse dici eius dolo ho
micidiũ tale fuisse cõmissum. Nullam.n.cãm habebat, nec ali
quas gerebat inimicitias cum dicto Hercule, nec unquã man-
dauit alicui tale homicidium debere cõmitti, nec dolo uersa-
tus est;ut tale homicidium cõmitteret, & quia iuuenis,potius
simplex,pacificus, minimè rixosus, bonæ, & laudabilis uitę, &
in oĩbus se honestè gerens, quibus cõsideratis sumus extra ter
minos dicti statuti, sub Rubrica de pœna homicidæ,quod po-
tissimùm loquitur in mandante,& in pęna illi inferenda;ut est
videre ex verbis dicti statuti,ibi,& hoc ex eo,& ex verbis statu-
ti sequentis in princ.& ex verbis rubricæ eiusdem bene cõside
ratis,& successiuè ex declaratione illorum in ipso statuto extẽ-
14 so,ad notata in l.1.ff.si cer.pet.†Et dum tale statutum conside
rat illum,cuius dolo homicidium fuit commissum,si extra mã
datum istud intelligatur,dandus est alius actus dolosus,qui ne
cessariò dedisset cãm homicidio committẽdo: ut colligitur ex
verbis dicti statuti, ibi, & ex prædictis maleficijs, & alterius in
eo relati , vbi alia pœna puniendi sunt dantes auxilium, consi-
lium vel fauorem scienter , & dolosè ista operantes, in quibus
actibus,licet dolus interueniat,non ppea dolosè illa gerens te-
netur pęna homicidij,sed longè diuersa , & ne statuta inuicem
ↄ̃rientur,& ut ad concordiã reducantur,ut facere debemus.c.
inter dilectos.§.porrò,de fide instrum.per Bar.in l.fi.§.idẽ quę
sijt.ff.de condi. indeb. dicere cogimur, statutum istud debere
intelligi;ut pęna homicidij teneatur ille, cuius dolo fuit com-
missum,qñ vltra,uel extra mandatũ interuenit alius actus do-
losus,& principalis præstans cãm necessariã homicidio, præter
illas concernentes auxilium,fauorem, societatem dolosè præ-
stitas ad homicidium committendum,de quibus specificè lo-
quuntur alia capita statutorum , quæ cum istis in specie proui-
deatur,nõ possunt ↄtineri sub illo generali ver.uel cuius dolo,
s̃m Bart.& alios in l.talis scriptura.§.fi.de lega.1.cum simil.&
verissimũ est,nullũ actũ dolosum,& propinquum dicto homi-
cidio per ipsum Annibalem fuisse gestũ. Nec ꝙ iste induxerit
Federicum, & alios ad occidẽdum.deliberauerat.n.Federicus
omnino dictum Herculem interficere pp causas superius rela
15 tas,†& licet talem animum suum,& deliberationem patefece
rit, & communicauerit Annibali, non propterea Annibal ip-
se debet pati pœnam,si tali delicto non obuiauit, nec illud pa-
tefecit,nec indicauit; cum non saperet crimen lęsę maiestatis,
vel simile,ut ad plenum post alios tradit Fely. citando iura,&

alias decisio.in c.1.col.2.& 3.nu.5.& seq.de offi. deleg. Et qm̃
in dubio prædicto dicunt̃ aliqua p ipsum Annibalẽ gesta,quæ
verè per eundem minimè patrata fuere.Non enim ipse accessit
vocatum Federicum, & alios occisores, nec cum illis minimè
tractatum fecit de occidendo.d.Her. nec iterato reuersus est
ad domum occidendi,ut perquireret, an esset reuersus.Iccirco
necessarium erit ↄsiderare, quos actus ipse Annibal uerè gesse-
rit, & an tales sint,qui dederint cãm.d.homicidio,& an p illos
homicidium dici possit eius dolo cõmissum, & successiuè qua
pœna ex illis puniẽdus venit,& supius diximus ꝙ nullus actus
apparet p eum gestus, pp quem eius dolo homicidiũ possit di-
16 ci conmissum,†quamuis Federicus ipse declarauerit eidẽ eius
animum occidendi.d. Herculem, & eũ rogauerit , ꝙ deberet
ire visurus,an.d.Hercules exiret domum, & successiuè exitum
istum referre haberet ipsi Federico, & ipse Annibal tale man-
datum susceperit,& fuerit illud camuffatus uolens cõplacere
Federico executus, non ꝓpterea infertur ex istis eius dolo ho-
micidium commissum.Nec ꝙ ipse pręstiterit auxiliũ coopera-
tiuũ homicidio, & ita proximum,& propinquũ,ut nõ potuis-
set aliter cõmitti . Postquã.n.uidit dictũ Herculem exeuntem
domum, & iuit certioratum ipsum Federicũ de exitu, poterat
illo intermedio.d. Hercules redire domum.Prout etiã illa ho-
ra,qua fuit occisus,domùm redire poterat alia uia, quã illa in-
ferni, ubi occisores eum expectabãt,& ꝓut alia uia solitus erat
domũ redire,qđ argumentũ a solitis, & consuetis in iure rece-
ptũ est, prout ẽt illa nocte nõ poterat domũ redire , sed extra
domũ dormire, ꝓut aliàs facere solitus erat. Nec ipse Annibal
insequutus est dictũ Herculem exeuntem domũ,ut sciret,quo
tẽderet,& de hoc certioraret Federicũ, & occisores: solùm.n.
speculatus est,an exiret domũ,quo exeunte exitum notificauit
Federico, iste igitur actus ita consideratus minimè infert ho-
micidium dolo Annibalis fuisse commissum,esto ꝙ totum ha-
beret animum Federici deliberantis occidere dictũ D.Herculẽ,
est.n.actus valde remotus ab homicidio,licet aliquatenus ten-
17 deret ad homicidiũ. †Nõ ꝓpterea ex hoc debet capite puniri,
inferius dicetur. Similiter alius actus successiuè gestus ab ipso
Annibale,dũ missus a Federico iuit ad locũ inferni,ut expecta-
ret ibi Federicũ, & alios, quousque illuc venirent, & eis refer-
ret,an illac redijsset dictus Hercules, minimè ↄsiderari pôt, ut
p eum dici possit, dolo Annibalis homicidiũ commissum;cũ
ipse Hercules per prius potuisset domum redijsse,vel extra do-
mum illa nocte dormire, vel domum suam redire, seu reuerti
alia uia,uti solitus erat, & actus prædictus necessariò non infe-
rebat homicidium committendũ, nec causam necessariã mor-
tis,& homicidij præstitit, pp quod cessãt dicta Saly.in l.vnica.
C.de rap. virgi. & aliorum sequacium, ut statim subijciemus,
Eo etiam: qm̃ ipse Annibal ad locum inferni inuenerat Fede-
ricum,& occisores, & alijs nũciauerat,dictum Herculem illac
non transijsse,sed redijsse, & statim discessit inde,& post suum
discessum fere p quartum horæ occisus fuit ipse do. Hercules
ipso Annibale absente, & solùm illos duos actus remotos ab
homicidio gerente, sine armis, & solùm ut complaceret.d.Fe-
derico, ex quibus nõ pôt dici dedisse cãm homicidio,nec eius
dolo illud fuisse commissum, nec præstitisse auxilium coopera
18 tiuum homicidio,ut dicemus statim.†Nec alius actus, dũ di-
xit fratri suo,ꝙ iret insequuturus Barigellum, erit consideran-
dus: cum sit longè remotus, & eius frater suscepisset tale man-
datũ à Federico, & licet illud eidẽ suo fratri reduxisset memo-
rię,non ꝓpterea infertur, eius dolo homicidium commissum
nec pp illud dedisse auxilium cooperatiuum homicidio, cessa-
bit igitur statutum, ↄñr & dubium primum super illo forma-
19 tum.¶†Ad s̃m dubium,in quo dr̃,ipsum Annibalem præstitis
se auxilium cooperatiuum in ipso homicidio, & sic virtute sta-
tuti esse puniendum eadem pœna, qua occisores;eo ẽt quia p̃-
buit causam morti,& homicidium habuit originem ex suo tra
ctatu,& ordinatione apensata;& quia incontinenti,postq̃ ipse
discessit de loco inferni,fuit subsequutum dictum homicidiũ,
& dedit necessariam, & præcisam causam illi,quibus conside-
ratis non pôt dici remotum,sed coniunctum cum homicidio,
& in ipso homicidio s̃m Saly.in d.l. vnica, & casus præsens vt
omissus a statuto,& decidendus venit s̃m decisio.iuris cõis,de
20 quibus per Saly. & sequaces.†Dicitur primò non esse verum,
ꝙ ipse vocauerit occisores; solùm.n. certiorauit Federicum.d.
Herculem exiuisse domum,& successiuè existens in loco infer-
ni ip-

ni ipsum certiorauit, eundē.d. Herculē inde nō transiuisse, qui actus minimè causam pbuere mortis, nec p eos pōt dici auxilium cooperatiuum pstitum in morte, & in homicidio, sed solùm ad homicidiū committendum, nec isti actus dederūt cām pcisam, & necessariam homicidio, immo remotam & ɔtingentem casu, vt apertè ostensum fuit in resolutione pcedentis du-
21 bij.†Nec pōt dici, tale homicidiū incontinenti post discessū. d. Annibalis a loco inferni subsequutum fuisse ɔiunctum cum dictis auxilijs cooperatiuis; cū p quartū horæ post suum discessum fuisset commissum, & fm subiectā psentē materiā dictio incontinenti, non pōt verificari in tāta temporis dilatione, ad plenè tradita in l.lecta.ff.si cer. pet. & in l.ut vim.ff. de iusti.&
22 iur.& in l.1.§.qui psens.ff.de verbo.oblig.†Cooperatiuum.n. auxilium interuenire debuit in ipso homicidio, hoc est in actu homicidij; vt indicat illa dictio in ipso homicidio, quæ cū iungatur ablatiuo casui, intrinsicitatē importat, & exigit, ita vt cooperatio ī ipso homicidio intrinsecè requiratur; vt firmat Bar. Bal.& reliqui oēs sequuntur in l. Gallus.§. ille casus.ff.de liberis & posthumis, vbi post alios Alex.nu.15.istud ɔsequitur, vt et facit ibi Ias.nu.21. & p Fely.in c.tertio loco, de psumpt.col. 2.& Alex.consi. 116.postquā, in primo uol.& in sim.traditur p Alex.in l.cætera.§. hoc senatus, de lega.1.& in d.§. ille casus, nu.18.& in l.pleriq;.ff.de in ius uocan.ubi Ias.nu. 19. & duo-
23 bus sequen.†Dū loquunť de aliquo gesto in porticu domus, seu in hostio extra clausurā, vel in scalis affixis muro; vt illud non dicatur factū in domo pp illam dictionē, in, importantē
24 itrinsicitatē iurib.allegatis p Bar.& alios in d.§.ille casus.† Differunt.n.ista, an dispositio loquať de auxilio cooperatiuo in homicidio, vľ de auxilio cooperatiuo ad homicidiū, illa.n.ad homicidium nō ita importat ad intrinsicitatem, sicut illa in homicidio; vt dicimus qñ statutum loquiť de actu gerendo ad domum, vel de gerendo in domo, vt apertè firmat Albe.de Rosa. in suo dictionario in verbo, ad, citans ad id plura, & alias deci-
25 siones,†& hāc differentiam apertissimè sentit statutū Bon.sub Rubrica de pęn.mandan.versi.1.disponens, ꝙ q̄ pstat auxilium, vel consilium ēt associando, vel alium actum gerēdo ad homicidium cōmittendum, ꝙ iste solùm venit puniēdus in lib.300. nisi auxiliū fuerit cooperatiuum in ipso homicidio; tūc enim puniretur, vt principalis, & illa verba in ipso homicidio, debēt intelligi intrinsecè, hoc est in actu homicidij, iuribus, & decisionibus, quibus s̄. hoc idem disponitur in alio statuto de pęna homicidæ, uer.& ex prędictis maleficijs, dum loquitur de prę- stante auxilium, & fauorē scienter, & remittit ad illud statutū de pęna mandan.disponentis, ut supra.Et considerandū est; nā d.statuta loquuntur de dante auxilium, consilium, & fauorē ad
26 homicidium committendum,†& quod fortius est de associante uel alio modo cooperatiuum præstante ad homicidium cōmittendū; ut patet ex illis verbis, vel alio modo, importāt alios casus similes expressis.c.sedes apostolica, de rescrip.c.cū inmul
27 tis.eo.tit.li.6.†Et ne aliter reddantur frustratoria, ad plenè tra
28 dita,& relata per Ias.in l.ait prætor, in prin.ff.de iureiur.†Et ꝙ loquantur de auxilio cooperatiuo ad maleficium committendum, patet ex illa except.& verbis, nisi auxilium fuerit cooperatiuum in ipso homicidio, quæ exceptio debet esse de regula, & cum.d.exceptio sit, & loquatur de auxilio cooperatiuo in ipso homicidio, necessariò inducitur, regulam præcedentem loqui de auxilio cooperatiuo ad homicidium committendum, ne sequatur absurdum, exceptionem non esse de regula, ɔ̄ not.in l. in his.ff.de legib. & per Mod.in l.1.ff. de regu.iur. cum vulga.
29 †Et quia de iure communi auxilium, ut sit punibile, debet esse propinquum, & cooperatiuum ipsi delicto, & dare causam proximam illi, Ang. de malefi. in uerbo. d. maleficio semper astitit, colu.5. uer. tertio modo, & diffusius ibi per August.in addi. inferentem ad materiam statutariam nostram, & per Bartho.Veron. consi.2. & 27.requisitus, col.3. uersi.præterea, & consi. 34. si nunquam, col. 4. in 2. dubio, & Cor. consi. 149. colu.pen.& fi.in 1. volu.& per Prac.Pap. in uer. opem, & auxilium, & Fely.in c.1. de offi. deleg. col.7. uersi. limita primò, & diffusius post alios per eundem in c. sicut dignum, col. 2. versi. modò aduerte, extra de homic. & Moder. Bono. consulendo, & legendo, ac in eorum prac. sequentes conclusionem
30 istam, plura alia adducunt,†& qm̄ statutum Bono. præsentem difficultatem decidens ab eo minimè recedendum erit, cum sit cōe ipsi Annibali scolari, qui beneficio. d. statuti gaudere debet, sicuti gaudent alij ciues Bon.cum alio statuto, sub Rub. ꝙ scolares vniuersitatis &c. dispositū sit in oībus criminib.& delictis, scolares censeri, & reputari ciues, & vt ciues pęnis statutarijs debere puniri, iunctis plenè traditis in l.1.ff.de leg.1.
31 Ex†quibus patet apertissimè casum psentē non omissum a statuto.immo expressè decisum; cū statutū semp loquatur de auxilio cooperatiuo, & solū faciāt differētiā, an sit cooperatiuū ad homicidium, vel cooperatiuum in homicidio, & sic cessabunt penitus dicta Saly.& sequacium, & patet, actus gestos p Annib. non importare cooperatiuū auxiliū in homicidio, licet possent trahi ad cooperatiuū ad homicidiū, & sic ad mortem. Nec dictos actus pbuisse necessariam, & pcisam cām homicidio, īmo fuisse remotos, & non cōiunctos homicidio, ɔ̄ñr ex illis ipsum nō posse, nec debere puniri pęna capitis, sed alia, de qua in isto statuto, vel minori; vt erit arbitrium iudicis, vt in fine.d.statuti
32 cauetur, & p illum text.tradunt oēs in d.c.sicut dignū.†ubi ɔsiderant pdictæ qualitates, & actus gesti ad homicidiū committendum, & illius gesti in ipso homicidio, & bene facit.l.qua a-
33 ctione.§.Celsus.ff.ad legē aqui. cū si.†& ex istis ita cōsideratis tolluntur ea, quæ dicuntur p Barth.Vero. d.ɔsi.34.& p Soci.ɔsil.188.in 2.uolu.visa bulla, & quæ tradit Cy.in l. nō ideo minus, relatus a Bal.in l.vnica.§. ne aūt, col.fi.versi. extra quæro. C.de cad.tollen.ubi Alex.ɔcord. adducit. Satis.n.diuerso casu loquuntur dicta consi.& decisio.& in illis facti ɔtingentia longè diuersa est a præsenti; vt ex ipsorum lectura apertè ostenditur, & ex diuersis minimè inferendum est, & minima facti mutatio in totum, uel saltim in partem iuris alterat dispositionem, prout penitus cessant; qm̄ illis ī casibus nō aderat statutum, ut adest in præsenti, & quod prorsus tollit omnem ambiguitatē decidendo casum præsentem, ut deduximus. Nec obstabit confessio Annibalis dicētis, præstitisse auxilium cooperatiuū; nam illud præstitit ad homicidium, nō aūt in ipso homicidio, ut su-
34 perius fuit conclusum.†Minus obstabit, si dicatur, pp tale auxilium homicidium fuisse subsecutū, qđ ita & tali mō nō fuisset executum, si tales actus non fuissent gesti per Annibalem, ɔ̄ñr illos dedisse cām homicidio, consequentia.n.ista nō est necessaria, nec vera, ut per eam inferatur auxilium cooperatiuū fuisse præstitum in ipso homicidio. Verùm enim ēst quocunque auxilio præstito posse dici sine illo delictum non fuisse taliter commissum: tñ pp hoc non infertur, omne auxilium esse cooperatiuum homicidio, ut de se patet, & notatur in c.in prę sentia, de proba.& in l.non hoc.C.unde legiti.& in l.neque natales.C.de proba.cum simi.nam licet Fede.alio modo interfecturus esset. d. Herc. tñ non eo mō interfecisset, uti interfecit pp actus gestos ab Annibale.ex istis tñ minimè infertur, dictos actus præstitisse auxilium cooperatiuum homicidio, ut statutū requirit, & per eos Annibal capite puniri non debet, sed solum pœna statutaria, potissimùm, cum ipse Federicus omnino deliberasset, & animo concepisset, quacūq; alia uia ipsum do. Herculē interficere, & de medio tollere, Et ex istis apertissime tol-
35 litur illud, quod dr̄ in tertio dubio.†Qm̄ ipse Annibal nullo pacto fuit principalis in delicto, nec particeps in tractatu, & ordinatione; ut interficeretur do.Hercules, licet sciuerit animū & ordinationem ipsius Federi. & eam nō indicauerit. & q̄uis tanq̄ mandatarius Fede.executus fuerit illa duo mandata, & illos duos actus, non propterea ex illis dici poterit particeps, & principalis in crimine, & homicidio, sed solùm præstans auxilium ad homicidium committendum, & maximè considerato fine; cum ipse non interuenerit in actu homicidij, & stante dispositione statutaria non est puniendus capite, sed solùm pęna statuti, & tanquam pstans auxilium ad homicidium, ut ex deductis in præceden.plusquam apertissimè oībus constare pote-
36 rit.¶†Quartum dubium prorsus cessat.Tum considerato iure cōi.Tum considerata dispositione statuti Bono.expresse casum psentē decidentis, & terminantis, & minimè illū omittentis: qm̄ tales actus facti per Annibalē, & auxiliū per eum præstitū non fuit cooperatium in ipso homicidio, licet posset trahi ad cooperatiuum ad homicidium; eo etiam quia non dederunt pcisam, & necessariam cām morti, sed casu contingentem, & Federicus omnino decreuerat homicidium patrare, nec plus deliquit ipse Annibal, ut censeri possit, & iudicari factus esse ultra merum auxiliatorem, de quo in prædicto statuto; qm̄ uerè casum præsentem statutum minimè omittit, immo illum determinat, ut singula pdicta superius firmata, & aperta fuere, ex qui

bus

bus necessariò resultat ꝯclusio, eundem Annibalem non capi-
te, sed pœna tm̃ statuti esse puniendum. ¶Vltimo dubio rñde-
re minimè conuenit, nam & si arbitrium Illustrissimæ. D. tuæ
sit latissimũ; tñ semper fuit iustissimum, & æquissimum, & ma
gis inhærens æquitati, q̃ rigori, cui æquitati, & liberationi, ac
absolutioni potissimũ in dubijs semper inhærendũ esse oĩa iu-
ra clamitãt. Nec Illust. D. tua exageret criminis atrocitas, & oc-
cisi qualitas, & facti cõtingentia in dubijs datis explicata. Nã il
lius ueritas aliter se hẽt; ut in superioribus deductũ est, & An-
nibal ipse nunquam habuit animum occidendi do. Herculẽ,
& solos illos duos actus gessit, ut s̃. relatos, in quibus, & si se
malè gesserit, fatendum est, eundem pęnas daturum: non tñ il-
las, ut capite puniatur, sed solùm a statuto expressas, uel mino-
res arbitrio Reueren. D. tuæ statuendas; cum nihil uerè mãda-
uerit fratri suo, sed illi solùm memoriæ reduxerit, ꝙ Federicus
mandauerat, & talis actus penitus remotus ab ipso homicidio
minima, immo ferè nulla pęna dignus est. Reliqui uerò duo p
ipsum gesti modo, quo. s̃. uerè, ut expositum est, minimè digni
sunt morte: tũ iuris cõis dispositione ꝯsiderata; tum & illa sta-
tutaria, per quam prorsus, & omnino cessare hẽt capitalis pę-
na, & statuere oppositum esset uerè quid exemplar, & uniuer-
so studio Bono. cunctisque scolaribus odiosum, & capitale: cũ
recto tramite, & omni honestate, & æquitate iuris cõis, & sta-
tuti dispõne accedente Annib. ipse simplicitate, & cõplacen-
tia quadam dictos actus gerens capitis pęna non ueniat ple-
ctendus, nec Illust. D. tua procedere hẽt, ac statuere, ipsum An
nibalem torquendũ, prout in calce dubij instatur: cũ iam ipse
confessus fuerit puram ueritatem mõ, quo. s̃. explicatã, & q̃c-
quid fecit, & gessit, iam patefecerit, & carceribus largioribus
fuerit repositus, vt illorum purgationẽ faceret, & se ipsum de-
fenderet, & eundem torturæ exponere, nihil uerè aliud esset,
nisi eius mortem appetere: cum ea fuerit, & sit corporis quali
tate compositus, & imbecillis; ut torturæ metu quicquid expo
stularetur, fateret̃, & cũ ista Illustr. D. tuæ satis aperta sint, illa
misericorditer exequen. mandari firmissime tenemus. Par. Ro.

SVMMARIVM.

1 *Venenum emens causa necandi hominem puniendus est, etiam si non sequatur effectus, declaratur tamẽ, quãdo id procedat, nu. 12. & 13.*
2 *Venena mala emere, & retinere punibile est, & flagitiosum, & nu. 14. declaratur.*
3 *Prohibetur etiam, & venditio veneni mali.*
4 *Adamas multas proprietates habet.*
Venenum potest considerari bonum, & malum, & nu. seq.
5 *Medicina venenum est, bonum tamen.*
In dubio pręsumendum est bonum, non malum.
6 *Cessat omnis suspicio, quãdo actus palã fit, & celebrat̃ publicè.*
7 *Retinens venenum non ad causam necandi aliquem, puniẽdus non est, ita & emens illud.*
8 *Qualitas requisita à lege pœnali necessariò debet interuenire, & probari.*
9 *Bono uiro credendum est, & illi credens excusatur.*
10 *Vendentes venena non semper puniuntur, ita nec ementes.*
11 *Sine dolo non committitur delictum, nec aliquis puniendus est.*
15 *In correlatiuis fit extensio, etiam in pœnalibus.*
16 *Statuta recipiunt interpretationem passiuam.*

CONSILIVM CLXVII.

Annibal Panicus vr̃ posse puniri arbitrio iudicis, fa
tet̃ namq; a Iulio de Pensabenis, suscepisse
mandatum: vt ex Venetijs asportaret modicũ Adamantis pul-
uerizati, & eidem Iulio traderet, & quia ipse Annibal executio
ni id mandauit, puniendus venit; cũ dederit operã rei illicitæ,
& ꝓhibitæ, asportaueritq; res venenosas, & nociuas, aptasque
1 ad necem hoĩs. †Qui. n. venenũ emit, & si nõ sequatur effectus
nociuus, puniendus est, ac si effectus secutus fuisset, uel saltim
iudicis arbitrio. l. eiusdẽ. in prin. ad l. Cor. de sica. l. j. in fi. ff. ad
leg. pompe. de parri. ubi Bar. & alij not. & l. j. de malefi. & ma-
them. C. vbi doc. maxime Sal. & per Ang. de male. in uer. ex in-
2 teruallo, ver. sed aduertas, & ibi Ang. in addi. †Flagitiosum nã-
que est, & punibile, venena mala, nedum facere, uerũ & retine
re, & emere. d. l. eiusdẽ. §. 1. & uer. adiectio aũt, nec non, & uer.
alio senatuscõsulto, ubi prohibitũ est, illa vendi per oẽs, & ma-
3 ximè pigmentarios, & aromatarios, † & sicuti ꝓhibita est vẽdi
tio, eodem mõ ꝓhibita erit & emptio; cũ ista correlatiua sint,
arg. not. p Bar. & alios p illum tex. in l. fi. C. de indi. uidu. tollen.
& in l. fi. ff. de acceptila. & in l. 1. C. de cupres. lib. 11. & ita ꝯclu
dit Matth. de Afflic. in constit. regni, de malis, & noxijs medi-
camentis, consti. prima, in princi. nu. 4. & in constitutio. eadem
pœna, & ad idem adduci posset statutum Bon. sub Rubrica de
pœna venenante aliquem, imponens vendentibus p̃dictam pę
nam arbitrariam, ut locum etiã sibi vendicet in emptore, & in
eo, qui mandato alterius. d. venena asportauerit. ¶Verum istis
non obstan. dico ipsum Annibalem in aliquo non esset puniẽ-
4 dum. † Secundùm. n. Naturales, nec non & Pli. lib. 27. natu-
ralis histor. ca. 4. Adamas multas habet ꝓprietates, & plures
bonas, quàm nociuas, ita ut dicere possimus illũ sapere natu-
ram, & speciem veneni boni, & mali, iuxta ea quæ p illum tex.
tradit Bar. in d. l. eiusdem. §. adiectio. de quo ẽt hr̃ in l. qui vene
nũ. ff. de uerb. sign. & in l. quid sæpe. §. veneni. ff. de ꝯhen. empt.
& in l. cæteræ. §. mala medicamenta. ff. famil. erci. & Alex. cõsi.
5 203. super themate, nu. 6. uol. 2. †Sicut ẽt dicimus de medici-
na in se ꝯtinente venenum bonum, & salubre, ut ꝓbatur in d.
§. adiectio, & in d. l. qui venenum, & Annibal ipse exequens
mandatum p̃dicti Iulij excusandus est, cum crediderit, & ve-
ræ opinionis fuerit, ipsum velle adamante uti in bonum non
6 aũt in malum, argumẽto. l. meritò. ff. pro soci. cum vulga. †Eo
ẽt cum palam, & apertè ista fuerit executus, ex quib. cessat oĩs
sinistra suspicio, iurib. citatis p Bar. in l. frater a fratre, ff. de ꝯdi-
ctione indebi. col. pen. nu. 51. & p gl. in l. si in emptione. §. fi. &
7 in l. fistulas. §. fundum. ff. de ꝯh. empt. †Prout ẽt; nam dictus Iu-
lius mandans minimè volebat dictis pulueribus uti ad malũ,
nec illis ad id vsus est: cũ iam eas exhibuerit, & de ꝯrio nihil ap
pareat, & si p Annibalẽ fuerũt pulueres illi traditæ, nõ ꝓpterea
puniendus uenit, ꝓut in fortiorib. terminis dicimus de reti-
nente, & habẽte venenũ, seu emente, si illud nõ retinet, nec ha
bet cã interficiendi aliquem, seu nocẽdi alicui; ut ꝓbat text. in
l. 1. §. p̃terea. ff. de sica. ibi, qui hominis necandi cã venenum
fecerit, & in l. eiusdem. p̃allegata in princ. ibi, necandi homi-
nis cã fecerit, uendiderit, vl' habuerit, & in versi. seq. ibi, uel ho
minis necandi cã habuerit, & tradit Pau. de Ca. expresse volẽs,
hanc qualitatẽ esse deducendã, & ꝓbandã, consi. 179. visa in-
quisitione col. 2. versi. si tñ, nec apparet, & sequitur Mathæ. de
Aflic. in dicta ꝯstit. reg. nu. 5. cũ igitur de qualitate ista de iure
ad pęnam requisita minimè appareat, nec apparere possit, d.
Annibal tradẽs dictas pulueres Iulio puniri nõ põt; cũ ipse Iu-
lius principalis illas habens, & tenẽs puniẽdus nõ veniret, si
8 qualitas p̃dicta nõ ꝓbaretur. †& lex pœnalis requirẽs qualita-
tem, illa nõ ꝓbata, cessat, fm Io. Andr. in c. 1. de homicidijs, li.
6. p Bar. in l. 1. §. hoc interdictum. ff. ne quid in loco publi. cum
9 simili. †Dictus insuper Iulius mandans, & cõmittens asporta
tionem istorum puluerum paterfamilias erat, campsor, merca
tor diues, bonę vitæ, conditionis, & famę, pp quas conditiones
ipse Annibal meritò potuit credere, ipsum nolle vti pulueribus
in malum, iuxta glo. in uer. actiones, in l. Titio fundus. ff. de
cond. & demon. text. in l. non oẽs. §. à barbaris. ff. de re militari,
10 cũ alijs cumulatis p Mod. in eorũ practi. crim. fol. 1. & 2. †Et
illud potissimũ est in istis assertis delictis, ꝯsiderandas esse qua
litates personarum, nam & Aromatarij uendentes pulueres
venenosas non semper puniuntur, sed tunc demum qñ illas vẽ
dunt ignotis, fatuis, & personis inhonestis, at qñ probis uiris,
& patribus familiæ, in quibus nulla cadit suspicio eas uendũt,
minimè pęnam aliquam incurrunt, ut post Ang. firmant Mod.
Bono. in d. l. eiusdem. §. alio senatusconsul. exemplicantes in
vendentibus, & ementibus ad interficiendum mures, seu alia
animalia uenenosa, & est ex mente tex. in d. versi. alio senatus-
con. in illo ver. temere, & sequitur Math. de Aflic. in dicta cõ-
11 stit. reg. nu. 4. & 5. dũ considerat cãm, pp quã vẽditur, †& sua
dentur ista ex illa vulga. & communi doctrina disponente, ces-
sare pęnam, qñ sine dolo quis emit, seu asportauit, ut in termi-
nis nr̃is hr̃ in d. §. præterea, & ibi Mod. plura cumulant, & in l.
1. C. de sicar. & in c. significasti, de homicidi. & in l. si non ꝯui-
cij. C. de iniur. & per Paul. de Ca. & Ale. in consi. superius cita-
tis, & apertè probatur in d. §. præterea. ibi, necandi cã, & ibi. d.
l. eiusdẽ, in prin. & vers. 1. & versi. sed hoc solũ notat̃, & ibi, non
q̃dẽ malo animo, & versi. seq. ibi, temere, cum igitur ipse An-
nibal caruerit dolo, penitusq; ignorauerit dictas pulueres esse
aptas

aptas ad venenũ, & palã illas asportauerit Iulio p̃dicto, pp cuius qualitates potuit credere, prout credidit, illum nõ vsurũ puluerib. nisi in bonũ, prout verè fuit vsus, nullam dẽt subire pœnã, quinimmo absoluẽdus venit. ¶Nec obstãt in ɔ̃rium superius adducta, nã ex dictis puluerib. nullũ fuit attentatũ maleficiũ, & delictũ, quinimmo nec cogitatũ attentari, & versamur ex̃ terminos illorũ iuriũ punientiũ attentationẽ, & conatum, hic.n.nullus adfuit, ut oñsum fuit, & uõ entis, nullæ ɔsi-
12 derari p̃nt qualitates. l.eius q̃ in prin. ff. si cer. pet. † cessabitq; oĩs pęna imposita ordinariè, seu arbitrio iudicis pp conatum,
13 & attẽtationem. † Prout ẽt cessabit ɔsiderata gñali ɔsuetudine totius mũdi, ẽt si fuisset attẽtatum; cum effectus nõ fuerit sequutus, ẽm ea quæ refert & sequit̃ Aug. in additio. ad Ang. de malefi. in uer. & ex interuallo, & Fel. ĩ trac. an, & qñ puniat̃ conatus, & prout tãgit Bar. Cæpol. ɔsi. 81. visa inquisitione, cũ alijs relatis p Matthæũ de Afflic. in præal. ɔstitutio. reg. nu. 5.
14 & p Mod. in d. l. eiusdem. in prin. nu. 8. † Nõ ob. flagitiosum, & punibile esse, emere, retinere, & hr̃e venena. nã id ꝓcedit, vt deduximus, qñ p̃dicta exequũtur causa necãdi, uel nocẽdi, iuribus, & deci. s̃. citatis, q̃ qualitas prorsus hic cessat. nec at-
15 tingere dẽmus disceptationem illã, † an in materia pęnali licita sit extẽsio rõne correlationis, de qua p Bar. & alios maximẽ Ias. in d. l. fi. C. de indi. vidui. tol. & eundẽ in l. non tm̃, col. 2. ff. de re iudi. Nã siue ɔsideremus vendentẽ, siue ementẽ; tunc demũ imponẽda erit pœna, qñ adsunt, & ɔcurrũt qualitates, & alia superius adducta in casu p̃nti prorsus cessantia, vñ &c. Nec ob. statutũ Bono. nã & si singula ipsius verba ɔsiderẽtur, minimè attingũt casum p̃ntem, nec cõprehendunt ipsum Annibalem minimè appotecariũ, seu aromatariũ, nec vendentẽ, & si (vt dicebat̃) illius fieret extẽsio ad ementẽ; tñ id interpretandũ erit in illo, in quo ɔcurrerẽt qualitates, & alia superius
16 deducta penitus cessant in ipso Annibale, † cũ statutũ recipiat interpretationẽ passiuã a iure cõi traditã, ẽm Bar. & alios in l. j. §. lex falcidia. ff. ad legẽ falc. p Saly. & alios in l. si serui uestri. C. de noxa. & per doc. in l. 2. de leg. 1. cum sim. Paris. Bono.

SVMMARIVM.

1 *Officium iudicis latissimum, & amplissimum est.*

7 *Non est tamẽ absolutum, sed debet esse regulatum, & sine grauamine alterius.*

2 *Causa, & securitas de non offendendo potest peti officio iudicis, & in alijs & seq. & nu. 4.*

3 *Et quando ita petitur, non requiritur causæ cognitio, secundũ Dyn. tamen contraria opinio uerior est, ut in sequentibus.*

4 *Iudex non debet pati partes procedere ad arma, & mandare potest, quòd caueatur, ne id succedat.*

5 *Et nedum quis cogitur præstare dictam cautionem pro se tantùm, sed etiam pro suis, & familiaribus, & complicibus, & nu. 18. 19. 20.*

6 *Non debet quis cogi ad dictam cautionem præstandam, si non adest causa, & iusta, & alijs seq. maximè nu. 10.*

8 *Iudex uir bonus dicitur, quando iustitiam facit, & neminem grauat.*

9 *Cogere aliquem ad cauendum, de non offendendo, est grauare & onerare ipsum, quod sine causa fieri non debet.*

11 *Nec sufficiunt solæ minæ; quoniam probandum est, minantem solitum esse illas ad effectum perducere.*

12 *Quòd præstetur cautio de nõ offendendo, non est merè arbitrarium, ex quo requiritur causa, & nu. 6. 7. 8. 9. & 10.*

13 *Litigantes ciuiliter, alio non apparente, non debent compelli ad cauendum de non offendendo.*

14 *In quibus terminis procedat l. æquissimum, in princip. ff. de usu fru. & doctrina Pau. de Cast. in l. qui bona §. de illo. ff. de dam. infec. & nu. 4.*

15 *Stilus probandus est.*

16 *Offendens aliquem petere potest, ut sibi caueatur ab eo, de nõ offendendo.*

17 *Qui non potest cogi ad cauẽdum de non offendendo aliquẽ pro se, minus potest cogi, ut præstet eandem cautionem pro alijs.*

18 *Declaratio ad doctrinam Bar. in l. illicitas §. ne potentiores. ff. de off. præsid.*

19 *An frater cogatur præstare cautionem pro fratre.*

20 *Familiares qui verè dicantur, & nu. 18.*

Complices qui dicantur.

CONSILIVM CLXVIII.

1 Et Si iudicis † officiũ amplissimum & latissimũ sit. l. j. ubi diffusè oẽs. ff. de iurisd. om. iudi. inductũque fuerit illud posse implorari, ut timentib. offensionẽ dicto officio succurreretur, ne offenderent, & ut ipsis p cautionẽ & securitatẽ de nõ
2 offendẽdo ex dicto officio ꝓuideretur, † ut p illum text. tradũt Bar. & alij in l. illicitas. §. ne potẽtiores. ff. de off. præsid. & in l. denũciamus. C. de his q̃ ad eccl. cõfug. cũ alijs collectis p Fel. in Rub. ex̃ de treg. & pa. col. 5. uers. qui timet. post Ab. ibi,
3 & p Ias. in l. si super possessione, col. 2. nu. 6. C. de transac. † Et Dy. in l. 2. §. j. in fi. ff. sol. ma. noluerit iudicẽ motũ ex officio cogere posse alios ad p̃standum dictã cautionẽ nulla p̃cedente
4 cãæ cognitione † & ex solo eius arb. absoluto & nõ regulato, potissimùm cũ non debeat ipse iudex pati partes ipsas ꝓcedere ad arma & rixã, sed proprium suum sit sua iurisd. partes ipsas cõpescere, ne ad id ꝓcedant. l. æquissimum, in princ. ff. de vsufr. per quẽ tex. Pau. de Cast. in l. q̃ bona. §. de illo. ff. de dãn. infec. in fi. voluit, in arbi. iud. esse pp controuersiã & litẽ inter ipsas partes existẽtes, pronũciare cauendũ esse de non offendẽ
5 do. & Bar. in d. §. ne potentiores † nedũ voluerit partes principales posse cogi ad p̃standum dictã cautionẽ de non offendendo pro se ipsis, verùm ẽt & pro familiarib. & complicibus suis, quẽ passim sequunt̃ doc. ibi, & alij citati p Fel. in d. rub. de treg. & pa. col. pe. nu. 18. in 5. declaratione, & p Ang. de malef. in uer. verba iniuriosa, col. 5. cum si. quibus consideratis, concludẽdum vr̃, Reuer. d. Gubernatorem licitè fecisse p̃ceptum istis dñis de Lãbertinis, ut inuicẽ & mutuò p̃stare debeant dictam cautionẽ de seipsos reciprocè nõ offendendo, nedũ pro se ipsis sed ẽt pro fratrib. & alijs. ¶Tñ cõsiderata facti & iuris veritate, istis nõ ob. d. Aldraiectus de Lambertinis, nec pro se ipso, & a fortiori nec pro d. Egano eius fratre de iure astringi
6 põt ad dictã cautionem p̃standam. † Nã & si uerũ sit, officium iudicis ad id posse implorari, & ex eius officio iudicem posse partes cõpellere ad cautionẽ prædictam præstandã, decisio. & iuribus q̃bus s̃. Tñ istud passim & indistinctè nõ permittitur iudici a l. sed tũc demũ, qñ adest cã, & iusta, pp quã iudex imploratus uel ex mero officio motus id facere hẽt, absoluto. n. arbitrio & sine cã, nec imploratus nec ex mero officio id de iu
7 re facere põt. † Quãuis ipsius arbitriũ amplissimũ & latissimũ sit, tñ dẽt esse regulatũ. l. & rõne, nec cũ damno, iniuria & grauamine alterius ɔcedendum est, nec procedere dẽt, ut ad plenum per oẽs traditur in d. l. ff. j. de iurisdictione oĩum iudicũ,
8 & institut. de actio. in princ. cum sim. † Et si iudex id faceret, alium grauãdo, careret vero, & suo peculiari nomine, nec quidem alteri faciens iniustitiam vir bonus dici posset. l. uir bo-
9 nus. ff. iud. sol. l. cõtinuus. §. 1. ff. de uer. obl. † Cogere igitur aliquem ad p̃standum fideiussionem alteri, de nõ offendẽdo, est illum onerare, & grauare ut satisdet, quod sępe laboriosum est l. 2. §. si dubitetur. ff. de iud. & ipsum priuare sua libertate, qd̃ ẽt graue est. l. nõ vsque adeo. ff. si quis a paren. fue. manu. & argu. eorũ quæ no. in l. testõ centurio. §. fi. ff. de manu. test. & per Alex. & alios in l. turpia. ff. de leg. 1. & in terminis nr̃is sequit̃ Fely. in rub. de treg. & pa. col. 5. nu. 14. post Imo. in l. 2. §. 1. ff.
10 so. mat. † Et ideo in p̃nti disceptatione doc. cõiter voluere, iudicẽ requisitum, seu ex mero eius officio ꝓcedentem, nõ posse cogere aliquẽ ad p̃standum d. cautionem ex suo mero, & absoluto arbitrio, & nulla p̃cedente causæ cognitione, & iusta, sed tunc demũ ad id procedere dẽt, qñ præcedit cã, & iusta, cũ talis cautio petatur p̃stari a p̃sona personæ, ut firmauit idẽ Bar. in d. §. ne potentiores, & no. in d. l. denũciamus, ubi Alb. de Ros. & Sal. uoluere cãm iustam dr̃e præcedere, ut ẽt uoluit Bart. & Imo. per illum tex. in l. hæc aũt. in princ. ff. si cui plusquam per l. falcid. & post Guliel. de Cun. firmat Alex. in d. l. q̃ bona. §. si quis iusta. ff. de dam. infec. & Ang. de malefi. in uer. verba iniuriosa, col. 5. ver. quid si uerba, & firmat Bart. in l. capitalium. ff. de pœn. uolens, securitatem de non offendendo præstandam esse, qñ præcedit iusta causa, & specificè reprobans Dy. istud uoluit Imo. in d. l. 2. §. 1. ff. sol. mat. & Sal. in d. rub. col. 5. nu. 14. & ẽt Alex. ɔsi. 78. Viso, col. 7. in 5. uol. cum
11 alijs concor. Immo, & fortius doc. ɔsiderantes iustam causam debere pręcedere, voluere minas solas ad id non sufficere; qm̃ vlterius concurrere debet, ut ille minans solitus esset minas suas ad effectum perducere, ẽm Bar. in d. §. ne potentiores, & Abb. in c. 2. col. 2. de offi. deleg. & tradit Fel. citans alias deci-

sio.in pręal.rub.col. 5.nu.14.& Iaſ.in d.l.ſi ſuper poſſeſſione, col.2.nu.6.uer.& ex ſolis minis. C.de transa.vnde ↄſideratis oĩbus explicitis in p̃cepto facto per R.do. Gubernatorem dr̃, nullam cãm ibidem exp̃ſſam eſſe iuſtã, nec ſufficientem, nam
12 illa, q̃ hoc ſit merè arbitrariũ, minimè vera eſt.† Siue iudex p̃cedat requiſitus, ſiue ex mero officio. nam p̃cedere dẽt cauſa, & iuſta, ut oñdimus, illa ẽt cauſa, ne ↄis ciuilis efficiatur criminalis, vana eſt. Nã ſi ſola, & de per ſe ↄſideraretur oĩ caſu proce
13 deret, quod p̃fecto abſurdum eſt dicere; ut † pp litem merè ciuilem, alio non ſubſiſtente, quis cogatur p̃ſtare iſtam cautio
14 nẽ.† Nec obſtabit d.l.æquiſſimũ.in prin.diuerſo.n. caſu loqtur, qñ.ſ.partes paratæ ſunt ad rixam & arma, uolẽtes uti poſſeſſione eiuſdem rei; tunc.n. ut ceſſet tale periculũ, iudex põt dare illud remediũ, de quo ibi, & põt ẽt mandare, ut caueatur ſm̃ Pau.de Caſt.in d.§.de illo.in fi. qñ videlicet adeſt cã, & iuſta, qua iudex motus mãdat caueri, ut apertè patet ex ſuperius
15 deductis.† Nec illa cã allegata.ſ.ſtylus ciuitatis p̃cedere põt: cũ de eo minimè ↄſtet, & ſit quid facti, nec iſto caſu probari poſſit, iuxta ẽt plenè tradita per Bart. in l. Labeo.ff.de ſuppel. leg.& p Fel.in c.2.col.8.& in c.ſuper literis, col.6. de reſcrip.
16 & p Fran.de Cur.ↄſi.16.col.6. † Nec dicatur abeſſe cãm: qm̃ d.D. Eganus fuit offenſus Romæ, qua offenſione ſtante, cogi põt ad cauendũ, ſm̃ Bar. & cõiter alios in d.l.qui bona.§.ſi q̃s iuſta, de dam.infec.& Fel.in rub.de treg.& pa.col.pen.& fi.in 8.declaratione, & Iaſ.in d.l.ſi ſuper poſſ.col. pen.nu.6.uer. & iſtud p̃cedit; ignorat.n.quis eũ p̃cuſſerit, & comes Cornelius, cui & in cuius fauorẽ cautio p̃ſtanda eſt, minimè fatet̃ feciſſe illũ percutere, ↄñr nulla adeſt cã, qua iudex requiſitus, ſeu ex mero officio cogere poſſit iſtos ad p̃ſtandam d. cautionem ẽt
17 pro ſe ipſis † a fortiori igitur cogi non poterũt eam p̃ſtare p̃ alijs; tum q̃a promitteret̃ factum alienũ, quod reprobatur a iure.l. ſtipulatio iſta, in prin.ff.de uerb.obli.cum ſi. tum ẽt q̃a vnus pro altero non dẽt teneri.C.ne uxo.pro mari. & toto ti. res inter alios acta.cũ vulg. tum ẽt qm̃ dictũ Bar.in d.§.ne po-
18 tentiores, minimè probatur iure.† Et ſi obſeruaret̃ in practica, p̃cedit, ut teneatur quis illam p̃ſtare, qñ.ſ. adeſt iuſta cauſa, ſm̃ eundẽ Bar.& alios ſ̃. citatos, & iſtis ↄcurrentibus tenet̃ eam p̃ſtare pro ſuis familiaribus, & cõplicibus, ut verba ſua
19 apertè dicunt, † & d.Eganus frater d.Aldraiecti nõ eſt nec de ſuis, nec eius familiarib.iuxta no.p Spe.in tit.de teſti.§.j.uerſi. ſed de quo, & p Cano.in c.de literis, de off.deleg.citantes concordantes, & q̃uis fratres ſint, & in eadẽ domo habitent, tñ & ipſa domus, & reliqua bona inter eos diuiſa ſunt, & vnuſquiſque portionẽ ſuã cognoſcit, & oẽs ſunt principales, nec vnus depẽdet ab altero, & quiſque ipſorũ p̃priam hẽt familiam, & ſucceſſiuẽ vnus nõ põt dici familiaris alterius deciſio.q̃bus ſ̃.
20 †. Nec ipſe d. Eganus põt dici de cõplicibus, cũ cõplices illi ſunt, qui ad malũ ſocij ſunt, ſm̃ Io.And.& Ana.col.3.& alios Mod.in c. cũ oporteat.de accuſ.& plenè per Fely. in d.rub.de treg.& pa.col.pe.nu.18.& 19.ↄñr nec pro ſeipſo, & a fortiori nec pro eius fratre cogi põt dictã cautionẽ p̃ſtare. Par.Bono.

SVMMARIVM.

1 *Inquiſitio poteſt contra delinquentes fieri in pluribus caſibus vſque ad annos viginti.*
2 *Fallit, niſi tempus inquirẽdi eßet minori tempore reſtrictum per ſtatutum.*
3 *Inquiſitio non poteſt fieri poſt tempus à ſtatuto præfixum.*
4 *Confeſſio facta per inquiſitum poſt tempus à ſtatuto præfixum nociua illi non eſt.*
5 *Neceßarium tamen eſt, inquiſitum iſtud opponere, & de hoc excipere.*
6 *Statutum ut ualeat, interuenire debent à iure requiſita.*
7 *Pœnitẽtia faciẽda ĩ foro poli, & cõſcientiæ nõ præſcribit̃ tp̃e.*
8 *Statutum non poteſt indulgere facultatem delinquendi, nec iſta præſcribi poteſt.*
9 *Tempus ad inquirendum limitatum à ſtatuto currit à die cõmißi delicti, non à die ſcientiæ, & nu.ſeq.*
10 *Currit præſcriptio contra ignorantẽ factũ, ex quo cauſat̃ ius.*
11 *Præſcriptio regulariter currit contra ignorantes.*
12 *Præſcriptio ſtatutaria ſubrogatur loco præſcriptionis inductæ de iure communi.*
13 *Ceßante cauſa, qua fuit conceßum breue, ceßat & reſcriptũ.*
14 *Limitata cauſa limitatum producit effectum.*
15 *Attendi debent ſtatuta confirmata, & non reſcriptum ob cauſam limitatam derogans ſtatuto.*
16 *Iudex originis alicuius delinquentis extra territorium non poteſt contra illum inquirere.*
17 *Statutum permittens inquiſitionem non extenditur ad delicta commißa extra territorium.*
18 *Ex maximè qñ ſumus ĩ terris eccleſiæ, ubi ius canonicũ ſeruat̃.*
19 *Et quando ſtatutum ſpecialem pœnam imponit pro illo delicto extra territorium commiſſo.*
20 *Moneta, & bona, & iuſti ponderis non poteſt fabricari per aliquem ſine licentia ſuperioris.*
21 *Probationes in criminalibus debent concludere.*
22 *Delicta regulariter non probantur per ſcripturas.*
23 *Scripturæ priuatæ non probant.* *Etus.*
24 *In crimine falſæ monetæ nõ ſufficit conatus, niſi ſequatur effe-*
25 *Fabricãs aliã monetã, quã ſui principis, nõ punit̃ pena mortis.*
26 *Statutum loquens de moneta intelligitur de illa, quæ eſt uſualis illius loci, non de alia.*
27 *Cudens monetam falſam, reprobatam tamen, non punitur.*
Variatio licita eſt reo inquiſito.
28 *Expẽdens ſcienter falſam monetã & reprobatã non punitur.*
29 *Expendens ſcienter falſam monetam qua pœna punitur.*
30 *Minus punitur, ſi expendit pro eo, quod ualebant.*
Licitum eſt mercaturam fieri de monetis currentibus.
31 *Statutũ loquens de expẽdente monetã qualiter interpretatur.*
32 *Mitius puniendus eſt expendens falſam monetam, quàm fabricans illam.*
Statutum imponens pœnam monetarijs non intelligitur de pœna mortis, & nu.30.
33 *Inimicus capitalis non eſt idoneus teſtis.*
34 *Nec conſpirator erit idoneus.*
35 *Affectantes inquiſitum condemnari, teſtes idonei non ſunt.*
36 *Teſtis ſingularis non probat.*
37 *Deponentes ambiguè & obſcurè minus probant.*
38 *Non reddentes concludẽtem cauſam ſuæ depoſitionis idonei non iudicantur.*
39 *Teſtis deponens de iudicio, & per uerbum, credo, non probat.*
40 *Teſtis deponens de auditu minus probat.*
41 *Offenſus, & iniuriatus, et paſſus damnũ non eſt idoneus teſtis.*
42 *Teſtium dicta non coniunguntur in criminalibus, & nu.43.*
44 *Teſtes contra inquiſitum debent eſſe idonei & omni exceptione maiores.*
45 *Fama ut probet, initium ſumere debet à fide dig. & non à maleuolis, nu.49.*
46 *Et teſtes debent deponere audiuiſſe a maiori parte populi.*
47 *Nec ſufficit illos dicere eſſe publicam uocem, & famam, ſed quòd publicè dicebatur.*
48 *Debent ẽt aſſignare cãm famæ, nã aliàs eſſet uana uox vulgi.*
50 *Falſarius non poteſt produci in teſtem contra alium.*
51 *Mandatarius ſequendo mandatum iniuſtum puniendus eſt.*
52 *Mandatarius an ſit idoneus teſtis contra mandantem.*
Se exculpans, & agens de ſuo cõmodo idoneus teſtis non eſt.
53 *Rationes & computa abſoluta quando ueniunt retractanda, & quando ualeant & durent.*
54 *Nemo præſumitur iactare ſuum.*
55 *Falſitas quando dicatur commißa, & quando ſuper ea poßit procedi.*
56 *Falſitas ſine dolo non committitur.*
57 *Nec præſumitur falſitatem commißam fuiſſe dolo.*
58 *In dubio interpretatio facienda eſt, ut euitetur falſitas.*
59 *Præſumitur potius errore, quàm dolo fuiſſe geſtum.*
60 *Falſitas commißa errore non eſt punibilis.*
61 *Commiſſa circa ſcripturas, quæ de per ſe non probant, non punitur falſitas.*
62 *Maximè quando committens ſocius eſt.*
63 *Mens inquiſiti deponentis conſideratur.*
64 *Vnus teſtis de viſu facit inditium ad torturam.*
65 *Quod verum, qñ eſt integer, idoneus, & oĩ exceptione maior.*
66 *Tortura purgat indicia, & ſine alijs nouis tortus nõ p̃t repeti.*
67 *Carnes non debent comedi die ueneris & ſabbati in quadrageſima, & uigilijs regulariter.*
Et an quando dictis diebus comeduntur, incurratur peccatũ, & iſtud inducat crimen hæreſis. & nu.68.
69 *Nõ ieiunare, an & qñ ſapiat pcc̃m, uel inducat crimen hæreſis.*

70 Te-

70 *Testes debent cõcludenter deponere contra inquisitũ de hæresi.*
71 *In dubio præsumendũ est, quẽ benè fuisse loquutũ & non malè.*
72 *Missam non audire diebus festis, an & quado sit peccatũ, uel sapiat hæresim. & nu. 73.*
74 *Fidelis christianus debet confiteri, & eucharistiam sumere.*

CONSILIVM CLXIX.

1 Etsi Considerata† dispositione iuris cõis de delicto possit delinquens inquiri in casibus permissis de quibus post gl. per Bar. in l. 2. §. si publico. ff. de adulte. Ang. de malefi. in ver. hæc est quædã inquisitio. & per Cano. in c. qualiter & quã. de accu. cũ simi. vsque ad annos. 20. ẽm Bar. & Salyc. & cõiter in l. querela. C. de fal s. argu. illius. l. loquentis in accusatione, seu actione criminali, quæ tanto tempore intentari potest, & non vltra, vt vtrunque prosequũtur Mod. citantes alias decisiones in tract. præscr. in 4. parte. 4. partis principalis. q. 2.
2 fol. mihi. 30. col. 3. nu. 4. & 5.† Tamen si statutum præfigit minus tp̃s ad accusandum, seu inquirendum, vltra illud vlterius inquiri non potest: ut firmat Bar. in d. l. querela. quem sequuntur ibi Ang. & Saly. & Ange. de malefic. & Augu. in additio. in versi. & hæc est quædam inquisitio. col. 12. & per Moder. in d. trac. præscr. vbi. s̃. nu. 6. Pau. de Ca. consi. 197. Visa inquisitione. col. fi. & per do. Catal. in tracta. sindi. uersi. 196. Adde, an iudex debeat, rationibus & iuribus adductis per eos, & relatos p Moder. Bon. in eorum prac. crimi. in uersi. constãte. nu. 30. &
3 seq.† Nec inquisitio post dictum tp̃s a statuto limitatum facta tp̃e inhabili potest esse valida, quinimmo ruit, & processus redditur nullus, prout oĩa inde secuta ẽt redduntur nulla, tanq̃ ꝯ legem actitata. l. non dubium. C. de legi. cum alijs citatis per Moder. Bono. consi. 117. Plura profecto. col. 1. & consil. 87. In
4 præsenti. col. 1. num. 6. & habetur per doc. s̃. relatos.† Et si inquisitus post terminum a statuto præfixum confiteretur delictum, talis confessio illi nociua non est, cum ꝯ ipsum inquiri non potuisset ẽm Bal. in c. fi. col. pe. uersi. pone ꝙ maleficiũ. extra de offi. deleg. referunt & sequuntur Mod. in repe. l. fi. nu. 1. & 2. ff. de iurisd. om. iud. cum igitur statutũ Bon. sub rub. de casib. in quib. d. Potestas tenetur inquirere, disponat, post q̃nquennium, & in aliq b. post bienniũ, non posse inquiri, & in fine dicti statuti dicat, processum alio tp̃e factum ipso iure nõ valere, & ꝯdemnationẽ, & alia forsitan subsecuta reddi inualida & inefficacia, prout idem, & iterato disponit per aliud statutũ subsequens in uersi. & si quis processus, & uer. seq. in quo refertur & firmatur statutũ præcedens, & ẽt cauetur, processus alio tp̃e factos ipso iure reddi nullos, cõdemnationem insuper & alia inde secuta ipso iure esse nulla, imponendo dominis iudicib. aliter procedẽtibus pęnam. Camillus de Magliatis inquiri nõ põt, prout in præsenti inquiritur de fabricatione falsæ monetę vel ꝙ illam scienter expẽderit; cum tale assertum delictũ ex facie ipsius inquisitionis asseratur cõmissum ante bienniũ, & ante quinquenniũ tp̃is, quo formatur inquisitio, & virtute dicto-
5 rum statutorum inquiri non possit: † cum decursum sit tẽpus a statuto præfixum ad inquirendum, & ipse Camillus iam opposuerit, opponat & excipiat, non posse inquiri, stante cursu dicti temporis, obseruaueritq; doctr. Bar. in l. 1. §. accusatione. ff. ad Turpill. & in l. absentem, col. fi. ff. de pœn. quam sequuntur Mod. in d. trac. præscrip. loco superius citato, & nu. 12. fol. 31.
6 col. 1.† Nec dubitari cõuenit de validitate prædicti statuti: cũ conditum appareat ab habentibus potestatem, & sæpe sæpius ꝯfirmatum fuerit per sedem Apostolicam, ad notata in c. 1, de ꝯstitutio. extra, per Bar. & oẽs in l. cunctos populos. C. de sum. tri. & fide catho. & in l. oẽs populi. ff. de iust. & iur. cũ ꝯcord. & de quo statuto expressa hr̃ mentio per Barb. in c. fi. col. 3. extra de ꝯsue. quẽ refert, & sequit Roc. de Cur. ibidẽ col. 3. ubi post Pet. de Anch. & Abb. ibidem, & eundem Abb. in c. cũ haberet de eo qui dux. in matri. quam poll. per adul. citando. d. l. querela. alia iura & alias decisiones cõcludunt, delictũ cõmissum & ꝯsumatum, ipsiusq; pęnam infligendã præscriptione tp̃is posse aboleri, addentes, iudicẽ puniẽtem tutum p̃scriptione tp̃is in
7 sindicatu debere decapitari.† Non. n. hic agitamus de pœnitẽtia facienda in foro poli, & ꝯscientiæ, quę tp̃is diuturnitate subuerti minimè põt, sed loq̃mur in foro tẽporali & respectu pęnæ tẽporalis & publicæ uindictæ ẽm Abb. in d. c. cum haberet & doc. in c. fi. & Mod. in d. tract. præscrip. loco superius citato
8 nume. 6.† Minus ẽt statutum prædictum indulget & remittit pęnam delictorũ futurorũ, iniquissimũ nãque id esset, cũ delinquẽdi licentia nõ p̃scribatur, ẽm Bal. in repeti. l. primæ. col. 2. circa fi. C. de emãcip. li. cũ simi. adductis p mod. in d. trac. p̃scrip. ubi. s̃. num. 7. sed solũ statuit, cursu tp̃is delicta p̃terita aboleri. Quod quidẽ & l. ciuili & statuto disponi ꝓculdubio
9 põt, & dispositũ seruandũ est, iurib. & decisio. quib. s̃.† Nec insup impedimento erit, si allegaret ignorãtia delicti cõmissi, & ꝙ talis p̃scriptio a statuto inducta incipiat currere nõ a die cõmissi delicti, sed a die sciẽtiæ. Nã licet Bar. in l. si dolo malo. §. fi. alias in l. Labeo. ff. si fam. fur. fec. dica. de hoc dubitauerit, & indecisum hoc reliquerit; tñ magis cõis opi. hẽt, talẽ p̃scriptionẽ currere ñ a die sciẽtię, sed a die cõmissi delicti; ut ẽt id ĩdicãt expressa verba dictorũ statutorũ, & q̃ plures deci. doc. citatæ p
10 Ale. & alios in add. ad Bar. in l. Labeo.† Procedit n. p̃scriptio, siue maleficiũ sit manifestũ, siue occultũ a die, quo cõmittitur, & nõ a die sciẽtiæ ẽm Ang. in d. l. Labeo. Bal. & Saly. in d. l. fi. C. de dolo. & p Ale. ibi & in l. eũ qui. §. in popularib. ff. de iureiur. cũ alijs citatis p Mod. in d. eorũ practi. cri. in ver. ꝯstante. nu. 85. & alijs seq. & bene faciũt tradita p Fel. in c. vigilãti. col. 3. de p̃scri. & p Soc. in l. cũ filius. §. in hac. col. 5. & 6. ver. sed aduerte. ff. de ver. ob. volentes currere p̃scriptionẽ aduersus ignorãtẽ factũ, ex quo causat ius, licet quidã alij in hoc ꝯriũ voluerint relati p Mod. in d. trac p̃scr. loco statim citãdo & nõ bene, eo magis: cũ delicta asserta, de quib. Camillus ipse inq̃rit, nõ asserantur fuisse occulta, quinimmo noient manifesta & notoria: ut
11 affirmare vñr oẽs ferè testes ꝯ ipsum ꝓducti.† Q̃d satis suadet ex. l. fi. C. de p̃scr. lon. tẽp. cũ simi. disponẽtib. p̃scriptionẽ rñr currere ꝯ ignorãtes ẽt, ꝓut ẽt ꝯ tales currit p̃scrip. a statuto in-
12 ducta subrogata† loco illius ĩductæ de iure cõi ẽm Bal. in l. in ꝯtib. ĩ prin. in 1. nota. C. de nõ nu. pecu. & in l. fi. C. de tem. in ĩteg. rest. petẽ. Fely. ĩ c. illud. col. 2. de p̃scri. Ias. ĩ l. nemo põt. col. antepe. in 2. lectura, de le. 1. & Mod. ĩ d. tract. p̃scr. ĩ 4. par. 4. par. principalis. q. 28. nu. 91. Postremò ñ obstabit breue Iulij II. absolutũ die. 10. Ianuarij ann. 1507. & 4. sui põti. ĩ quo tale statutũ vr̃ abrogatũ, & ipse Põtifex mãdat ñ obstãte cursu quinquẽnij a die cõmissi delicti posse ĩquiri. Nã aduertẽ. est, assertũ breue solũ fuisse directũ magnifico Põtati ciuitatis Bõ. & emanasse, vt nõ obstãte cursu tp̃is annorũ quinq; magnificus Potestas posset ĩquirere ꝯ delinquẽtes p̃teritos, ꝯ quos ĩquiri nõ potuit, pp tirãnicũ statũ apertè colligit ex verbis dicti breuis ibi, & ꝙ pp malã dispositionẽ dictę ciuitatis & tirãnicũ regimẽ p retroacta tẽpora iustitia liberè administrari nõ potuerit, nec ꝯ delinquẽtes inquiri iuxta demerita tirãnicis iussionib. & metu instantib. quib. ex uerbis apertissima mens Iulij II. oñditur, voluisse ꝓuidere delictis præteritis impunitis pp metũ & iussum tirãnicum & meritò: cũ offensi, & curia pp talẽ metũ & iusũ, ẽt si voluissent, minimè ꝯ delinquẽtes procedere & inquirere potuissent, & ne delicta hac de cã remanerent impunita, Iulius II. statuit, expulsis tirãnis absolui dictum breue, & hoc casu abrogauit statutum. non aũt uoluit derogare statuto quò ad delicta, quæ in futurum cõmitterentur, & post tirãnos expulsos, & ciuitate Bono. reducta ad obedientiã & summã iustitiã
13 Pontificis.† Tũ quia cessat cã, qua dictũ breue fuit inductũ,
14 vnde &c. c. cũ cessante. cũ vulgari. de appellat.† Tum quoq; q̃m non est verosimile, Iulium II. voluisse in totum derogare dicto statuto ẽt pro delictis futuris & cõmittendis, sed solum limitatẽ mõ, quo sup. ad notata in l. quia cancellauerat. ff. de his quæ in testã. del. & vulg. l. in agris. de acqui. re. do. iunctis not. in l. nuptura. in fi. ff. de iur. dot. & in l. fi. ff. quod me. cau. & in c. quia verisimile. de p̃sumptionib. & quia ipse Iulius II. successiuè de ann. 1512. expressè ꝯfirmauit dicta statuta ciuitatis Bon. sigillatim disponendo, ꝙ in modo procedendi, cognoscendi, iudicandi, puniendi in quocunq; foro & officio coram quocunq; officiali tã ordinario q̃ extraordinario obseruarent statuta oĩa ipsius ciuitatis cũ clausulis derogatorijs & non obstan. fortissimis. Prout ẽt ꝯfirmarũt alij successores summi Pon-
15 tificis.† Et quod statutum fuit & est in viridi obseruantia post dictum breue, quo nõ obstan. attẽdi debet dispositio dictorũ statutorũ, ad plenissimẽ notata p Fel. post alios in c. nõ nulli. de rescript. & p Mod. in l. fi. C. si cont. iu. vel uti. pub. post Bar. in extrauagan. ad reprimendũ. in ver. nõ obstan. iunctis notatis in l. oẽs populi. ff. de iusti. & iur. & in l. de quibus. & per docto.
16 in c. fi. extra de ꝯsuetud. ¶† Secundò principaliter aduertendũ erit; nam ꝯ dictum Camillũ inquiritur hic Bononiæ de assertis delictis per eundem commissis extra teritoriũ Bononiense

& certũ est, iudicẽ originis alicuius in alieno territorio delinquẽtis nõ posse ꝯ illũ inquirere, nec de talibus delictis ipsum punire, per reg.l.fi.ff.de iurisd.om.iud.volentẽ, iurisdictionẽ iudicis nõ extẽdi ad delicta cõmissa extra territoriũ, & plenè tradit per scrib.in auct.qua in prouincia. & in corpore vñ sumit. C.vbi de crimi.ag.opor.& per Cano.maximè Maria.Soc.in c. fi.de fo.cõp.& ita interptandũ erit statutũ disponens iudicem
17 posse de delictis ꝓcedere per inquisitionẽ.†Nam intelligitur de illis cõmissis in terminis ſm Bal.in l. cunctos populos.col. 30.ver.8.C.de sum.tri.& fide catho.& Ale.ꝯsi.111.Ponderatis.uol.1.& q̃ plura ad id adducũt Mod.in d.l.fi.num.135.& alijs seq.& in eorũ practi.crimi.in uer.cõstante. nu.90. & 91. & consi.14.In p̄senti.nu.9.& seq.ac ꝯsi.67.Verisi.nu.63.& 64.
18 & ꝯsi.121.In cã. nu. 1.†& maximè ꝓcedũt ista in hac ciuitate Bon.subdita ecclesiæ.& de iure canonico certissimũ est, iudicẽ rõne originis nõ posse inquirere ꝯ subditũ de delicto per eum cõmisso extra iurisdictionẽ & territoriũ, ut uoluit Bal. in l.j.§. 2.col.pe.ff.de off.pfe.vrb.quẽ sequitur Aug.de Arimi.in addi. ad Ang.de malefi.in uer.hæc est quedã inquisitio.car.8. & idẽ
19 faciunt Mod.Bon.in d.l.fi.ff.de iurisd.om.iud.nu.140.†Eo ẽt: qm̃ statutũ Bon.pro delicto falsæ monetæ specialẽ pœnã imponit, quo fit: ut tale statutũ minimè extendi dẽat ad delictũ cõmissum per subditũ extra territoriũ, ut citando Bar. firmat Io. de Imo.cõsi.80.in casu premisso, in fine, & faciunt notata per Ang.in l.hæres absens.§.j.uersi.ulti.circa istũ articulum. ff.de iud.referunt & sequunt Mod.in d.l.fi.nu.174.& in ipsorũ sin
20 gulari.294.Odia restringi.¶†Præterea & tertiò ꝯ eundem Camillũ opponitur crimẽ falsæ monetę, ꝙ duas vr̃ includere species.primã ꝙ ipse cuderit & fabricauerit, seu id mandauerit fieri, qd profecto sine superioris lr̃ia alicui priuato minimè ꝯcessum reperit, ẽt si esset bona & legitimi ponderis, ut tradũt oẽs in l.1.C.de fals.mon.per l.fi.eo.ti.& per Bart. in l.qui falsam. ff.ad leg. Cor.de fals. vbi Mod.nu.59.alias & plures ꝯgregunt decisiones,& ponunt doct.in tit.quæ sint regal.& Ale.ꝯsi.104. Statutũ loquẽs.col.pe.uol.1.& Matth.de Affl. in ꝯst.reg.adulterinam,nu.5.sub Rub.de cuden.fals.monet. Ad quam speciẽ oppositam Camillus ipse dicit ultra duas pcedentes exceptiones excludentes oẽm inquisitionẽ,& processum,nihil ꝯ ipsum de p̃tensa criminis specie opposita constare,nec aliquis testis ꝯ
21 eum productus istud attestatur, vt inferius dicetur.Nec † literæ ad ipsum scriptæ per illum Virgilium,& receptæ,id probãt licet fuerint diziferatę;cum non concludant, iuxta tradita in l.fi.C.de proba.& in c.in præsentia.extra eo.tit.& in l.nõ hoc. C.vnde legi.& quia regulariter crimina non probantur p scri-
22 pturas;†ut plenè attingit,Fely.in c. cum in ecclesijs.de maio.
23 & obe.& ponit Tho. Fastol.cau.j. dub.j. † Eo ẽt: quia scriptæ a priuato,qui scribere poterat suo arbitrio, quod in buchã ueniebat,nec ppea habent præiudicare tertio.l. nuda rõ.ubi Bar. & alij notant.ff.de dona.l.nõ epistolis.C.eo.& plenè post alios per Fely.in c.2.extra de fid.instru.& in l.epistola. per doc.ff.de pac.& in l.Publia.§.fi.ff.deposi.& scrib.oẽs in l.admonendi.ff. de iureiur. & quamuis ab ipso Camillo fuerint receptę, nõ ppea ex tali receptione infertur, ipsum fateri uera esse, quę in illis cõtinebantur.Nam recepit ad alium finem, ut ex illis docere posset,dictũ Virg.illa scribẽtem, malè & pessimè se gessisse.
24 † Pręterea in illis nihil prorsus dicit de fabricatione monetę, sed solùm de attentatione,& certum est in isto crimine nõ sufficere attentatum,nisi crimen fuerit perfectum.d.l.qui falsum vbi Bar.& alij Mod.nu.60.no.citantes alias decisio, ut ẽt facit
25 Math.de Affl.in d. consti. adulterinam.nu.8.†Et quia cudere aliam monetã, quàm principis sui non uenit plectendus pęna mortis: ut concludunt Cuma.consi.138.hoc maximũ,colum. pen.& Alex.in l.eleganter.§.qui reprobos. ff.de pig.actio.& d. cõsi.104.col.2.uol.1.& per Affl.in d.consti. adulterinam,nu. 2.& 3.& Mod.in d.l.qui falsam.nu.52.& 103. & diffusius ꝯs.
26 71.pp angustiam.nu.11.†Et statutũ Bonon.loquens de fabricante monetã intelligitur de moneta usuali illius loci, in quo statutum conditum est,& de ea quæ ibi currit, nõ aũt de alia, ſm Ale.d.ꝯsi. 104. vol.4.col.pe.quẽ referũt,& sequunt Mod. in l.fi.ff.de iurisd.om.iud.nu.167.& in d.l.qui falsam.nu.53.&
27 p Affli.in d.cõsti.adulterinã.nu.3.& 2.†Prout ẽt: qm̃ ipse Camillus inquiritur de fabricatione monetæ falsę reprobatę tñ; & certum est, cudentẽ monetã falsam reprobatã nõ puniri ſm Ale.d.consi.104.& in d.l.eleganter.§.qui reprobos. referũt,& sequuntur Affli.in d.ꝯsti.adulterinã.nu.2.& 3. & Mod.in d.l. qui falsam.nu.53. Et ex istis tollit illa suspicio ꝯ ipsum Camillum deducta pp capturã eius fratris factã Regij, de qua pluries in processu mentio hr̃; illa namq; necessariò non infert crimẽ hoc fuisse cõmissum per eum, toto titu.res inter ali.acta, cum vul.nec ẽt infert necessariò, ꝙ frater habuerit illas ab ipso Camillo ẽt ut eas expenderet,nec apparet, quę & quales fuerint an reprobatę seu alię monetę, & pecunię. Cessabit ẽt obiectio suę variationis;cum reo liceat variare,& diuersis ac ꝯrijs ad sui defensionẽ exceptionib.& defensionib.uti, regula, nullus pluribus de reg.iu.lib.6.l.nemo ex his. ff.eo.l. nemo prohibetur.ff. de exce.& per Bar.in d.§.plurimũ, Ang.de malefi. in uer. fama publica,car.17.uer.nonò quęro, per Pari.de sind.in uer.tortura,col.mihi.7.uer. Viso de ind.indub. & per Mod. Bon.ꝯs.15. magnifice.nu.15.& ꝯs.130.Viso.nu.45.ad aliã spẽm dicti criminis oppositã continentem ipsum Camil. sciẽter expendisse monetas falsas,& ppea debere puniri,& ꝯ ipsum posse procedi ſm formam statuti Bon.imponentis pœnã corporalẽ, & mortis vltra exceptiones superius adductas impedientes ꝓcessum, & inquisitionem ipse dicit, & opponit id minimè constare, testes.n.ꝯ ipsum producti nihil ꝯcludunt, vt statim dicetur.minus & literæ.d.Virgilij ad ipsum transmissæ,& per eundem receptæ, & disziferatæ, rõnibus, & causis superius adductis:eo
28 †ẽt qm̃ expendens falsam monetam sciẽnter reprobatã prout erant illæ,quas (asseritur) ipsum Camil.expendisse, nulla pœna uenit puniendus per d.l.eleganter.§.qui reprobos, & plenè prosequit Alex.plura ad id adducens palleg.ꝯs.104.uolu.4.& Affl.& Mod.Bon.ubi s̃.Nec statutũ Bon.isto casu ꝓcedit, sed
29 in illo, qui expendit falsam monetã nõ tñ reprobatã. † Prout ẽt: qm̃ sciẽnter expendens falsam nõ punitur pęna mortis, sed mitiori iudicis abitrio, ſm Bar.in l.lege Cornelia. & in l.saccularij.ff.de extraord.cri.& Sal.in l.2.C.de fal.mon.& Abb.in c. quanto, de iureiur.& plenè ꝓsequitur Affl. in d. ꝯsti.adulterinã.col.fi.nu.9.asserẽs, iudices magnæ curiæ Vicarię solitos esse punire expendentes falsam monetã extraordinariè, per l. & si seuerior.C.de infami.cum ꝯcord.& idem uolunt Mod. in d.l. qui falsam.nu.64.adducentes ad id plures alias decisiones; ut
30 ẽt ꝯcludunt cons.47.In præsenti cã.nu.11.& 12.†Minus etiã punitur, si vt valebant fuerunt expensæ, ſm Bal.consi.256.Reperitur,in uolu. statutorum.in 1.uolum. quem referunt & sequuntur Moder.in d.l.qui falsam,nume.98. & faciunt tradita per Afflic.ubi.s̃.nu.5.& ex istis tollitur oppositio ꝯ.d. Camillum facta,in qua dr̃, eundem fecisse mercaturam hmõi monetarũ;ut ꝯstat listam cõputatorum sua manu descriptorũ, & de qua in processu, nam id fieri sibi non denegabatur: cum Flandriæ, ubi dicti floreni cudebantur, per eum transmissi licerẽt illos cãbiare & expendere & eos transmittere quocunque: ut constat per testes ibi examinatos, quorũ attestationibus apperẽt si & appositi sunt floreni diuersarum qualitatũ & formarũ, & passim uidemus de pecunijs fieri mercimonias & mercaturas, qñ plus ualent & expenduntur vno loco q̃ alio. Nec obstabit statutum Bono.qm̃, ut superius ostendimus, non procedit isto casu, nec qñ expẽditur moneta falsa reprobata, & illa quę
31 non est in usu.vel qñ de ea fit mercimoniũ mõ, quo supra.†Et hanc interpretationem passiuam a iure cõi traditam recipere debet.l.si serui uestri.C.de noxal.per Bar.in l. 1. §. lex falcidia. ff.ad l.falci.& per eundem & alios in l.2.ff.de leg.1.cum simi.
32 †Et quia mitius puniri debet expendens quàm fabricans illã, & statutũ Bon.nõ dẽt adaptari; vt expẽdens teneat pœna mortis, seu corporali, sed alia, ut diffusè prosequunt Mod.Bon.citãtes iura & decis.prælle.eorum ꝯsi.47.ferè per totum.¶Quòd aũt testes ꝯ ipsum Camillum producti nihil probent, nec suffi-
33 cientes sint ẽt ad torturam ex multis ostenditur.† Et primò: nam aliqui ipsorum fuerunt, & sunt capitales inimici ipsius, capitalique odio ipsum prosequuntur.l.3.in prin. ff.de testi.c. cum P. Manconella.c.meminimus, vbi plenè scrib.extra de accus.& 3.q.5.c.accusatores,& c.per tuas.extra de simo. & Alex.
34 consi.127.uol.1.& l.1.§.præterea.de qõ.ff.†Sunt ẽt,& nõnulli ipsorum ꝯspiratores ꝯ eundẽ c. per tuas. cum alijs ibi citatis
35 per glo.& Fel.†Desiderant nonnulli ipsum inquisitum ꝯdemnari,ac decapitari,quo fit: ut idonei dici non possint: ut in fi. mi.habetur in l.fi.ff.de testi.& in c.fi.eo.tit.lib.6.& per do.de Rot.in antiq.decisi.11.& seq. Ang. ꝯsi.133. In cã.col.3. Alex. consi.154.uol.5.& Deci.ꝯsi.133.col.3. uersi. confirmat hoc. sunt

36 †sunt ēt & nonnulli ipsorū testiū singulares, q̄ñr nihil proban tes, esto ꝙ plures essēt.c.cū dilecti.c.bonæ, de elect.c.licet cau sa.de proba.l.iureiura.C.de testi.& ibi ꝑ Bal.& Can.in c.tā li-
37 teris, extra eo.† Deponūt ēt nonnulli ambiguè, dubiè & obscu rè, quorū dicta interpretanda veniūt ꝯ producentē. c.in p̄sen- tia, de prob.per Bar.& alios in l.inter stipulantē.§. stichū.ff.de uerb.obl.& Soci.cōsi.274.in cā, col.3.versi.circa primū, in 2.
38 vol.† Nō reddunt ēt aliqui ꝯcludētē cām rōnis & depositio- nis, quo fit: ut eorū depositio in totū ruat f̄m doc.in l.solā.C. de testib.& in c.cū cām.extra eo.per Sal.in l.fi.col.2.C.de ꝓb.
39 & Alex.ꝯs.15.Viso processu. col.6.uol.1.† Deponunt & non nulli de ipsorū iudicio, & ꝙ ita credunt, quibus fides minimè adhibetur, ad plenè tradita per Ias.in rub.ff.de iu.iur.post Bar. in l.qui testō.§.fi.ff.de testam.Ang.in l.sciendū col.2.ff.de uer b.ob.Alex.ꝯsi.74.Viso.col.3.vol.1.& Dec. ꝯsi.256.In cā, col.
40 3.nu.5.† Deponunt & nōnulli de auditu q̄ñr nihil proban- tes, ut per Can. in c.licet ex quadā, extra de testi. & in l.2.§.itē Labeo.ff.de aq.plu.arcen.& in l.si arbiter. ff.de prob. per Bar.
41 in l.diē proferre.§. coram.ff.de arbit.cū si.† Testimoniū red- dunt aliqui tanq̄ offensi, iniuriati & damnū passi ab ipso Ca- millo, quo fit: ut eis minimè credatur, argu.no.ꝑ Bar. in l.lex Cornelia.ff.de iniur.& eorū, quæ habentur in l.1.2.& 3.ff.de lib.cau.per Alex.con.24. Animaduersis, col.7.uol.3.& Dec.
42 ꝯsi.133.Viso, col.2.† Et dicta ipsorū testiū ꝯiungenda mini- mè sunt: cū nullus ipsorū de per se ꝯsideratus sit oī exceptio- ne maior, nec ꝯcludenter probet & sic cessabunt dicta Bald.in l.si quis ex argētarijs.§.1.ff.de edē. ut firmat Deci. consi.133.
43 col.2.& 3.& consi.310.† Et qa ꝓbationes imperfectę in crīa- libus nō ꝯiungunt̄ f̄m Bal. in d.l. si quis ex argentarijs.§.1. cū alijs adductis per Deci.in c.cū cām.col.pe. de prob. & per Ias.
44 in l.admonēdi.ff.de iu.iu.fol.24.col.1.uersi.istā ꝯclus.† Et ꝯ in quisitū testes debēt esse idonei, & oī exceptione maiores, f̄m Bart.in l.qui testō.§. quęcunq;, col.fi.uer. sed quæro.ff.de te- sta.per Abb.& alios in c.literas, col.5.uer.2.casu.de p̄sump.& Ale.ꝯsi.18.Viso, col.2.uol.1.& alia refert Dec.d.cōsi.133.nu. 4.& d. cōs.310.nu.3.& quatenus ipsorū aliqui deponūt de publica uoce & fama, dr̄ tale testimoniū in nullo esse ꝯsidera- bile.nā formiter, & ꝓut iura exigunt, illā nō ꝓbant, minimè
45 declarātes, vñ habuerit originē, & a quibus p̄sonis, † nā a fide dignis & nō a maleuolis debuit initiū assumere.c. qualiter & q̄ñ.ubi diffusè Can.extra de accus.ꝑ Bar.in l.de minore.§.plu- rimū.ff.de quæst.ubi Mod.alia adducunt post Ale.in addi. ad Bar.& ꝑ Sal.in l.ea quidē.C.de accus.& Dec.ꝯsi.37.In cā, nu.
46 9.& 10.† Prout ēt talis ꝓbatio ruit: cū asserti testes minimè dicant id audiuisse a maiore parte populi, ꝓut erat necessariū f̄m Bar.in d.§.plurimū, citantē gl. in l.3.§.eiusdem.ff.de testi. ubi Bar.ēt not.& sequitur Sal.in d.l.ea quidē. & Can. in c.ve- niens, de testi.& in c.cū cām, de prob.& per Ale.ꝯs.72. Inspe- cto diligenter, col.8.uol.1.& alibi pluries, & Cor. consi. 68.
47 Aliquandiu.2.uol.& Dec.d.cōs.37.† Non.n. sufficit, ꝙ dica- tur, esse publicā uocē & famā, nec ꝙ publicè audiuit dici, f̄m
48 Bar.& alios ubi s̄.† Eo ēt: q̄m testes ipsi minimè assignāt cām famę, & ideo potius dicetur vana vox vulgi, q̄ nihil operatur. l.decurionū.C.de pœn.ꝑ Bar.& alios in d.§.plurimū. & Cor. consi.198.uol.2.Visa inquisitione.& Dec.d.consi.37.Fely. post
49 Abb.& Bal.in d.c.veniens.† Et quia minimè deponunt, a qui bus personis id audiuerunt f̄m Inn.in d.c.qualiter & q̄ñ.Bart. & Alex.in d.§.plurimū. & Saly. in l.3.§.eiusdē.ff.de testib. cū simil.Eo ēt: q̄m quā plures alij defectus testib. prædictis pos- sunt adaptari collecti ex ipsorū depositione & ex probōnibus reprobatorijs ꝯ ipsos per dictum Camillū faciendis. ¶ Contra quem insuper & principaliter inquiritur de aliquib.falsitatib. per ipsum (ut asseritur) cōmissis in libris per eū descriptis, ꝯti- nētib.rōnē de administratione societatis initę īter ipsū & alios ꝯsocios, de quib. sigillatim inferius dicā, necnō & de furtis ac de prędationibus ꝑ eū (ut dr̄) cōmissis erga socios & aduersus alias particulares personas, de quib.in ípē statim habebitur mētio, q̄ īquisitiones ꝯ eundē Camillum minimè de iure fieri potuerūt stāte p̄scriptione statutaria; & qa asseritur, asserta de- licta fuisse patrata extra territoriū Bon.ut in p̄ceden.fuit dedu ctū, & ostēsū.& ulterius in specie dr̄, assertā falsitatē sibi impu tatā de partita incipien.Lorēzo Strozzi, facta in p̄iudiciū Ga- briellis Cabrini, de qua deponit Leo vnicus & singularis testis asserēs illā scripsisse de mādato.d.Camilli, & quæ partita con-

tinet rasuram & cācellationē in loco suspecto, & apposita & de scripta apparet in extremitate eiusdem cartę & in p̄iudiciū ip- sorum sociorum. Falsitatem dico allegatam minus formiter ꝓ- bari; tū quia d̄ ea solū deponit dictus Leo, qui tanq̄ vnicus & singularis nihil ꝓbat: ut superius deduximus; tū ēt q̄m dictus
50 Leo, ut ex sui depositione constat, falsarius est, † ꝯfitetur enim se falsò dictā partitā scripsisse, & falsarius ꝯ aliū in testē nō reci pitur, f̄m Bal.in margarita sua, in verbo cōfessio. in 2.versi.ci- tantem, Inn.in c.1.de confes. ut referunt & sequuntur mod.in rubr.ad leg.Cor.de falsis, nu.14. Nec recipiēda est excusatio ip
51 sius Leonis asserentis se id fecisse mādato dicti Camilli.† Tum quia de tali mandato nihil ꝯstat; tum ēt q̄m minimè excusan- dus est exequendo mandatū iniustū, ut erat istud, ut hr̄ in c.1. de offi.dele.in l.non solū.§.si mandato.ff.de iniur.& in fortio- ribus terminis traditur in l.meminerint.C.vnde ui, & in l.fi.C. si ꝑ vim vel al.mo.& ꝑ doct.in l.iustè possidet.ff. de acqui.pos.
52 cum vulg.† Potissimū: cū valde dubitandū sit, an & quo casu mandatarius recipiatur in testē ꝯ mandantē: ut plenè ꝓsequit̄ Alex.ꝯsi.88, Q̄m oē.col.pe.versi.p̄terea.uo.5.& Bal. ꝯsi.98.An mandatarius.vol.5.& Corn. ꝯs.172. Visa. colu.2.& 3.in prin. vol. 3. Et quia ipse Leo ita deponendo vult & p̄tendit se excu- sare a delicto ꝑ eū cōmisso agēs de ꝯmodo suo, quo fit: ut ido- neus testis nullo pacto dicatur, ut ꝓbat Bar. citando iura in l. deferre.ff.de iure fisci, & Cor. consi.241. circa principiū. uol. 4. Cessabitque ēt cancellatio, & rasura, & descriptio in fine il- lius cartæ, oīa nāque ista confecta fuere ꝑ d.Leonem, cuius cul pa & factū ipsi Camillo nocere minimè debet, iurib.vulgarib. Eo ēt cum talis falsitas tenderet in p̄iudicium illus Gabriellis Cabrini, qui nihil dicit, nec conqueritur, & si socij ipsius Ca- milli ex hoc p̄tendunt interesse, nullū ꝑpea damnū pati possūt; cū ipse Camillus obtulerit & offerat se paratū reddere rōnes iustas, ac soluere reliqua, si ī aliquo teneret̄, necnō & corrigere oēm errorem, si aliquis forsan interuenisset, & esset in libris cōibus & partitis ex cā dictę societatis factis, eisdemque modis tollitur, & alia asserta falsitas circa aliā partitā Laurentij Busso- ni postmodū adaptatā in Gabrielem Cabrinum. Pariter & alia scripta ꝑ dictū Leonē erga Piperarios non facit ipsum Camillū falsariū; nā uerè Piperarij erant debitores, qui licet postmodū fuerint creditores ipsius Camilli, a quo habēt chirographum, minimè illud restituerunt, quo non restituto descriptio sui cre diti bene potuit omitti, & omissum restituto chirographo po- terit describi, & oīs error, si quis esset, poterit corrigi, ut se pa-
53 ratū obtulit, & offert corrigere.† Cessabit ēt & illud negocium Virgilij cum ipsis Piperarijs & Camillo: cū computa & rōnes inter eos fuerint factæ & absolutę: ut ꝑ Bar. & alios in l.instar. C.de iure fisci, lib.10.& ꝑ doc.in l.vnica. C.de erro.calcu. Alia partita cōcernens Criuellos inefficax est, & nullius ꝯsideratio nis: tū quia ipsi Criuelli nihil dicunt, nec de aliquo cōquerun- tur; tū ēt quia inter dictos Criuellos & Camillū q̄ plura nego- cia fuere gesta, & agitata, & de asserta partita nulla vnq̄ facta fuit mētio, qd minimè verosimiliter tacēdū fuisset, si falsa fuis- set; cū p̄sumēdū nō sit, illos uoluisse iactare suū & ꝓpriū, vulg. l.cū de indebito.ff.de ꝓb.& dictus Leo potuit dictas pecunias penes se retinere, si solutæ nō fuissent, nec ꝑpea imputādū erit
54 ipsi Camillo.† Cui minimè obstare debet alia partita assertarū merciū ablatarū in ciuitate Tridētina a quibusdā mercatorib. Hispanis, cū illi nūq̄ aliquid dixerint, nec dicāt, quinimmo & tanq̄ benemerita dicto Camillo in p̄miū & ꝓ suis laborib.ac diligētia eidē donarūt quandā pecuniā, quā ad cōmodū socie- tatis ipse Camillus descripsit. Nec est uerū, ipsum Camillū ab- stulisse a societate ducatos.120.& alia uice ducatos 72.nam id solū deponit dictus Leo, cui quāta sit adhibēda fides, superius fuit ostensum, & qui uerè dictas pecunias ad sui cōmodum reti nuit, & in propriū ꝯuertit usum, nec se poterit excusare prætex- tu ipsius Camilli, qui nūquā tales habuit pecunias. Partita illi- us capsę uelaminū Camillo ñ est nociua. Nā de ea solū attestat̄ dictus Leo, & si ipse Camillus dictā capsā reposuit in alienā do mū, id nō ꝑfecto fecit aīo furādi, sed ut d.uelamina uēderēt̄ ꝓ minori p̄cio, q̄ solitū erat, & aliēo noīe nō societatis, cui honor minimè erat ꝓ minori p̄cio uēdere, & id fecit: ut hērent̄ pecu-
55 niæ citi⁹ ꝓ honore & negocijs d.societatis pagēdis.† Et circa p̄ dictas partitas & falsitates īputatas ipse Camillus dicit eē aduer tēdū, libros & rōes ñ fuisse descriptas manu sua, nec illos fuisse tales, q̄ ꝓbarēt, & si qua ī illis reperiat̄ falsitas, ꝑ quā posset ꝓ cedi

cedi & inquiri, ut plenè prosequitur Ale.ꝯsi.72. In casu, vol.3.
56 †Tñ id omne factum fuit errore & non dolo, sine quo falsitas cõmitti non põt; ut in auct.de instr.cau.& fide. in principio & in l.nec exemplũ. C. de falsis, cũ alijs collectis ꝑ moderniores in rubrica.ff. eodem, in principio, & ꝯsi.111. Lecto.num.14.
57 †Et non ꝓsumitur falsitas dolo cõmissa.l. quoties.§.dolũ.ff.de ꝓba.nec in dubio falsarius præsumitur, ẜm gl. in c.accedẽs.de crimin.fal. cũ alijs collectis ꝑ Moderniores Bono.ꝯsi.51. Licet
58 nu.24.†Et in dubio interpretatio facienda est; ut euitetur falsum, ẜm gl.in l.iurisgentium.§.quod ferè.ff.de pact.ubi Moderniores alias adducunt ꝯcordan.ut ẽt facit Ale.ꝯsi.33.Ponderatis.col.5.versi.non obstat.volu.6.cum alijs adductis ꝑ Decium
59 ꝯsi.175.In cã. nu.5.†Et ꝑ errorem potius ꝓsumunt illa fuisse descripta & annotata, seu omissa: cum iura ita mandant ꝓsumi.l.quod adhibitus.in fine.C. de his qui in testamẽ.sibi ascri. & ꝑ Aret.ꝯsi.47.Visis, col.2. & Bal.in l.1.col. fi.versi.item no-
60 ta.ff.de legi..& plura adducit Deci.d ꝯsi.175. nu.5.†Et falsitas ꝑ errorem commissa puniẽda non est; cũ dolũ requirat, ut constat ex superius deductis, & tradit Card. in cle. 1.de priuileg. quæst.39.& Ang.in auct.de test.§. licet.col. 2. & alia adducunt
61 Moderni Bono.ꝯsi.62.In cã.nu.6.& alijs seq.†Eo magis: cũ asserat cõmissa circa scripturas quæ de ꝑ se non ꝓbant, ẜm gl.&
62 docto.in c.quanto.de iur. iuran.†Et cũ ipse Camillus fuerit & sit socius, ad notata in l.meritò.ff.pro soc.& rõne societatis capitur indiciũ errore potius q̃ dolo ꝑdicta fuisse commissa: ut in simi.dicunt Moder.Bono.ꝯsi.26.Statuti, nu.3.eo ẽt cũ obtulerit & offerat se paratũ fidelẽ & plenã rõnẽ reddere, & omnẽ errorẽ, qui appareret, corrigere & emendare, ad plenè nota.C. de erro.calcu.& in d.l.inst.C. de iur. fisc.lib. 10.¶Nec postremò ipsi Camillo obstabit, ꝙ fuerit dubius in suis responsioni-
63 bus,† & ꝙ per excellentissimum & peritissimũ.D. Auditorem pluries sub pęna ꝯfessi fuerit sibi mandatũ: ut clarè responderet. nã ipse putat & dicit, se clarè respondisse, & ꝓut veritas eidẽ dictabat, & ẜm eius mẽtem in suis respõsionib.nullam inesse dubietatẽ, quæ attendenda & cõsideranda est: ut in sum. traditur in l.si quis intentione ambiguа, ff.de iudi.& in l.inter stipulantem.§. stichũ.ff. de verbo.obli. prout ẽt oĩa ista cessant stante ꝓscriptione statutaria; & quia asserta delicta dicunt̃ commissa extra territorium Bono. ꝯcurrentibus ẽt & alijs superius deductis, nec Camillus ipse potuit torqueri ex cã furti (ut asseritur) ꝑ eũ cõmissi in duobus rubinis & lapidibus præciosis.
64 †Nã & si dictus Leo deponat, ipsum cępisse dictos rubinos, quos inficiatur Camillũ cępisse, denegans societati illos restituere, & qui testis licet unicus sit; tñ quia directò deponit de ipso maleficio, & est de visu, eius testimoniũ sufficiens redditur ad torturam ẜm gl.in l.si quis. C.ad leg.Iuli.maiest.& in l.maritus.ubi Bart.& alij notant.ff. de quæstio. & idẽ Bar.& Bal. in l.fi.C.famil. erciscun. cũ similibus.Tñ hoc nõ obstan.torqueri non potuit, cum ipse Leo nõ fuerit, nec sit integer, & idoneus
65 testis,†nec omni exceptione maior: ut sup.ostendimus, qui licet deponat directò de ipso maleficio, nõ ꝑpea facit inditiũ ad torturã; cũ nõ sit integer & idoneus, quo casu ꝓcedunt iura in ꝯtrariũ adducta, & ita declarat ꝑ illum tex.Bar.Alex. & reliqui in l.2.§.idem Cornelio, & in l.maritus. in 2.oppo. & in l. fi.ff. de quęstio.& scrib.oẽs in l.admonẽdi.ff. de iu.iur.Bald. & Sal. in l.fi.C.de ꝓba.& ꝑ Ang.in l.fi.C. de quæst.& Bal.ĩ l. milites, eo.tit.& ad idẽ multa adducunt Mod.in trac. de indit.& tort,
66 col.2.†Eo ẽt: cũ iam hac de cã Camillus ipse fuerit tortus, nihilque cõfessus fuerit, ꝑ quã torturam, si quid erat, purgatum fuit, & sine nouis inditijs torqueri vlterius nõ põt; ut ꝑ Cy. & alios in l.fi.C.de quæst.Bar. & alios in l.unius.§. 1.& in l.repe-
67 ti.ff.de quæst.cũ simi.¶†Crimen hæresis & lutheranicũ imputatũ Camillo probatũ minimè apparet.nã & si aliqui deponãt ipsum die veneris & sabbati, ac in quadragesima comedisse carnes, & cibos ꝓhibitos, ꝯ not.in c.2.de obserua.ieiu.extra, & in c.de esu.c.sabbato, & alijs simil.de ꝯsecra.distin.3.id dicit se fecisse non in contemptum, sed cã sanitatis, & ut fugeret malam
68 corporis dispositionem.†Quo casu disputant theologi & canonistę, an incurratur peccatum mortale, vel ne; ut plenè attingũt summistæ in ver.gula, & in ver.ieiunium, pro absoluto firman-
69 tes id minimè tendere in hæresim.†Et idem concludunt, si diebus statutis & in quadragesima non ieiunauit, qñ in contẽptũ id non fecit; ut per oẽs in rub. & in c.2. extra de obseruatio.ieiu.& per Summistas diffusius in ver. ieiunium. Archy. & alios in c.vtinam, 76.dist.& c.per Abb.in c.qm̃ ꝯ, in ult.not.de ꝑb. & iam passim uidemus, maiorem partem christianorum & fidelium minimè ieiunare, qui & si ꝑpterea peccent, qñ casum excusabilem nõ hñt, non ꝑpea hæretici iudicãtur, nec ꝯ eos in-
70 quirendum est de hæresi.† Et illud, qd eidẽ Camillo obijcit̃, pluries fuisse loquutũ de reb.fidei & opinionib. lutheranicis, minimè concludit; cum non dicatur de quibus, nec de ipsorũ ꝯtinentia, ad nota.in c.in pñtia.de ꝓbat.& in l.non hoc.C.vnde legitimi, & in l.neq; natales.& in l.siue possidetis. C.de pro-
71 bat.† Et quia in dubio præsumendum est, ut bene fuerit loquutus de fide & non malè, argu.d.l.meritò. cum vulg. ff.pro
72 soc.† Nec ẽt obst, quod obijcitur, ipsum nõ audiuisse missam dieb.festiuis, ꝓut de præcepto tenebatur.c.missas.c.ad celebrãdas, de ꝯsecra.dis. 1.c.vt dñicis, de parrochi.vbi Abb.not.& extra de celebra. missa. nã istud solùm ꝯcernit peccatũ mortale, qñ non daret̃ excusatio ẜm doct.in locis sup.citatis, & plenè ꝑ
73 Summist.in ver.ferię, & in uer.missas.†Minimè aũt ista omissio sapit hęresim ẜm theologos & Can.citatis locis sup.relatis. Nec ꝑpea tale crimen detegitur, si in ecclesia aspatiatus est tpe, quo celebrat̃, & irreuerens fuit sacramentis, diuinis officijs & celebrationib.missarum, nam si qñque ex istis incurrat̃ peccatũ, non ꝑpea illud sapit hęresim, si namq; istud affirmaret̃, oẽs Itali alteriusque regionis homines tanq̃ hæretici inquiri pos-
74 sent, cũ prædicta passim & publicè exequantur.†Nec ꝯstat ipsum Camillũ nõ fuisse ꝯfessum, nec assumpsisse eucharistiã; cũ vere prædicta executus fuerit tãquam verus & bonus christianus, obseruaueritque præceptum traditũ in c.omnis utriusq; sextus, de pęnitenti.& remissio.cum simi. Parisi.Bon.

SUMMARIUM.

1 *Raptus virginis detestabilis est & punibilis.*
2 *Testes an probent, uel ne, arbitrio iudicis relinquitur.*
3 *Verosimile attenditur.*
4 *Raptus cessat, nec est punibilis, concurrente voluntate ipsius raptæ.*
5 *De iure ciuili inter raptam, & raptorem non potest matrimonium contrahi.*
6 *De iure uerò canonico legitimè contrahitur.*
7 *In matrimonijs attenditur ius canonicum non ciuile.*
8 *Instrumentum publicum manifestam, & euidentem inducit probationem.*
Matrimonium probatur per instrumentum.
9 *Verbum, sponte, liberam arguit voluntatem.*
10 *Mulier viripotens est in anno.12.*
Eo tempore legitimè matrimonium contrahit.
11 *Habet eo tempore legitimam personam ad contrahendum, etiã si rapta esset.*
12 *Matrimonium legitimè contractum non potest dissolui voluntate alterius.*
13 *Copula carnalis probatur per cõiecturas, si solus cũ sola &c.*
14 *Matrimonium consumatum non potest dissolui per vnum ex coniungibus volentem ingredi religionem.*
15 *Et ap impediẽdũ ingressũ monasterij sufficit confessio ipsius raptæ asserentis matrimoniũ fuisse contractum, & consumatũ.*
16 *Cogenda est talis vxor redire ad eius maritum.*
17 *Raptus purgatur per matrimonium subsequens, quando fuit contractum liberè, & spontaneè, & ex longo interuallo, secus incontinenti.*
18 *Matrimonium metu contractũ est ipso iure nullũ, fallit nu.27.*
19 *Metus probatur ex coniecturis approbandis iudicis arbitrio.*
20 *Metus videtur perdurare, & perseuerare, quousque durat eadem causa metus, fallit nu.27.*
21 *Metus cessat in ciuitate libera, in qua viget iustitia.*
22 *Chorizare, & canere indicant liberam voluntatem.*
23 *Qui potest e loco discedere, inde non discendendo, voluntariè dicitur ibidem habitare.*
24 *Cohabitatio spontanea uxoris cum marito purgat metum præcedentem.*
Metus præcedens purgatur per consensum subsequentem.
25 *Immissio annuli, & eius apportatio ostendit signum liberæ voluntatis.*
Sufficit signum, per quod ostendatur, raptam consensisse.
26 *Metus purgatur per liberã voluntatẽ, & cõsensum subsequẽtẽ.*

CON-

CONSILIVM CLXX.

1 Detestabilis † Et valde dānatus ac punibilis est raptus in virginē per uiolentiam cō
missus,& ꝯ raptorem insurgunt iura,maximè ciuilia;ut hr̄ in l.
vnica.C.de rap.virg.& in l.raptores,C.de epi.& cle,& in auct.
de rap.mulier. & in c.cū cā. ubi scrib.post glo. extra de rap.&
36.q.2.& prosequitur.d.Sig.de Amo.consi.171.& 209.& dif
fusius Barba.consi.vlt.sapienter,col.j.& seq.vol.2.cum si.Nic.
igitur de Sauijs inculpatus de raptu per ipsum cum violentia
cōmisso in personā Mesinæ filiæ.q.Iac.de Vaccharijs astrictus
vr̄ dictis iurib.& dispōne ipsorum, si verè raptum cōmisisset,
& per violentiam ac ꝯ voluntatē.d. Messinæ, & ipsam de loco
ad locum asportasset, verū primitus aduertendū erit, an asser-
tus raptus sit probatus,ꝯsiderandi.n.erunt testes de eo deponē
tes,si nanq; ipsorum qualitatē attendimus, aut erunt singula-
res,aut inimici,& odiosi ipsius Nicolai,aut domestici,& fami-
2 liares partis aduersæ,†aut ꝯcludenter minimè probantes,quę
oīa sano arbitrio reuerendi, & peritissimi iudicare debentis cō
templanda relinquuntur,iuxta no.in l.3.ff.de testi.& diffusius
in l.admonendi.ff.de iureiur.cum vulg. ꝯsiderandi ēt erunt te
stes deponētes Mesinam ꝑced.die,qua dr̄ rapta,dixisse ulterius
3 nō esse inspiciendā in illa domo.† Attendenda ēt erit verosimi
litudo,a qua validum est arg.l.nuptura.in fi. ff.de iu.do.l.fi.ff.
quod me.cau.c.inspicimus, de reg.iu.lib. 6,c. quia uerisimile,
de ꝓsump,nulli.n.cadit in caput ipsum Nico.absque aliquo cō
sensu & uoluntate.d. Mesinæ,& sine aliquo tractu.uoluisse, ut
dr̄,asportare eam,& demum cum illa ꝯhere matrimoniū, qđ
suadetur dispōne aliquorum testium dicentium ipsam Mesi-
4 nam id confessam fuisse.† Et stāte eius uoluntate proculdubio
hodierno iure cessabit raptus, ut plenè traditur per oēs in d.c.
cum causa,& in d.l.vnica.C.de rap.virg.& per Barba. d.consi.
vlt.uol.2.accedente insuper confessione dictæ Mesinæ asseren
tis & circa alimenta,& circa uestes malè & indecēter fuisse tra
ctatā & gubernatam per Thomasium de Venchis & eius vxo
rem, posito aūt pro constante, ꝙ ipse Nicolaus rapuerit.d.Me
sinam,adhuc dr̄ tale raptum & dictam rapinam fuisse prorsus
& in totum purgatā vel abolitam per subsequens matrimoniū
libero arbitrio & ꝯsensu ac spontanea voluntate successiuè, &
postmodum ꝯctum inter Mesinam & dictum Nicolaum, quo
fit, ut allegatus raptus seu rapina quoad ualiditatem ipsius ma
5 trimonij in nullo ueniat in præsentiarū ꝯsiderandus.† Quam-
uis.n.iure ciuili inter raptā & raptorē matrimoniū ꝯhi nō po
tuisset,& ꝯctum non teneret.d.l.unica.C.de rap.uirg. & d.l.ra
ptores,& in auc.de rap. mulier.& idem dispositum fuisset per
antiquos canon.36.q.2.c.de puellis.c.aūt.c.placuit, cum con
6 cor.† Tn̄ hodierno iure statutum fuit oppositū,ut inter ipsas ꝑ
sonas mr̄imonium possit liberè ꝯhi,& ꝯctum teneat, ita ut ra-
ptus præcedens dicatur purgatus per subseqūēs mr̄imonium
tex.est apertus in d.c.cum cā,& c.fi.extra de rapto.ubi post gl,
doct. maximè Abb. passim istud approbant, citantes iura alia
idem probantia,& quæ habentur in c.tria,& in c.denique.36.
q.2.ut ēt faciunt not.in c.de muliere, extra de spons.& firmāt
oēs maxi.Mod,nu.199.in d.l.vnica,& in d.l.raptores, & gl.&
scrib.in c.s.citatis,& ēt ipse Barb.d.con.vlt.uol.2.col,mihi.2.
7 versi.capio modo alia duo.† Nec erit dubitandum,in causis ip
sis matrimonialibus standum esse dispositioni iuris can. omis-
so iure ciuili;ut tradit glo.insti.de nup.in princ. & in terminis
nostris Abb.in d.c.fi.& Mod.alia cumulant in d,l. vnica, C.de
rap.virg,nu.191.& alijs seq.ut ēt facit Ias. in l. sed est quæsitū,
num.8.ff. de lib. & posth. ¶ Quòd aūt ipsa Mesina post assertū
raptum & rapinam ex interuallo ꝯxerit matrimonium cum d.
Nicolao in ciuitate Ferrariæ sponte,& ex suo libero arbitrio cō
8 cludenter & manifestè ostenditur cōsiderata die, qua dr̄ rapta
† & per publicum instrm̄ inde confectum, quod manifestam,
& euidentem contentorum in eo inducit probationem. ca.li-
cet causam,de proba.ubi scrib.alia adducunt, ut ēt faciunt per
illum tex.post Abb.in j.no.in c.cum dilecti,de dona,& in c.cū
olim,de censib.& Bar.in l.j.col.2.in j.q.ff.de oper. no.nunc.&
alia adducit Dec.cons.682.In causa,col.1.& melius ꝯs.35.Prę
stantissime docto.col.2.nu.2. qđ matrimonium ēt & per testes
9 productos per ipsum Nicol.adhuc ēt apertissimè probat† de-
ponentes, ipsam Mesinam sponte & hilari vultu tale matrimo
nium ꝯxisse, ut ēt asseritur & dicitur in pallegato publico in-
stro,ad not.in auct.sacram.pub.C.si adue.uend. & per gl.in c.
1.§.item sacra.in ti.de pa.iuramen.firm.& ibi no.Bald.in §.ut
furtum,uersi.quæro utrum,& Bar.in l.j.§.si quis ultro.ff.de q.
Ang.in l.qui in aliena.§.Celsus.ff.de acq.hær.Barb. consil.60.
Sapienter scripsit, col.mihi.10.versi.modò ib casu isto.uol.1.
10 † Et qa tpe dicti matrimonij ꝯcti dicta Mesina viripotens erat,
compleuerat nanq; annum, 12.insti.de nup. in pri.& qb.mo.
11 tut.fini.in prin.& l.fi.C.quan.tu.vel cura.cum si.† Legitimā
personam dr̄ habuisse ad matrimonium prædictum ꝯhendū;
cum nullum aliud obstaret impedimentum,ut est tex. in d.ca.
fi.extra de rapto.& ibi post glo.not.Abb.Io.de Ana. & alij scri
ben,in terminis propriè nostris, & habetur per totum ferè ex-
tra de spōsa.imp, & in pluribus capitulis de sponsalibus extra
12 tit,gn̄ali.† Tale.n.matrimonium a d.Mesina uiripot. & legiti-
mam personam habente liberè & uoluntariè ꝯctum, dissoluē-
dum non uenit sola voluntate ipsius Mesinæ, iūxta illud vulga
tum,quos Deus coniunxit &c.& c.sæculares.33.q.2.& c.dixit
dn̄s.32.q.1.c.ex parte,& c.pen.extra de spons. & diuor. ferè ꝑ
totum ; cum vulg.maximè cum fuerit carnali copula cōsuma-
tum,ut ipsa Mesina pluries ꝯfessa fuit, quæ licet in præsenti id
deneget;tn̄ attendi debet cōfessio Nicolai mariti dicentis op-
positum,iuxta plenè tradita in c.si quis acceperit uxorem.33.
q.1.& post gl.per oēs per illum tex.in c.continebatur, de spō.
impub. eo magis cum assertio mariti dicentis eam carnaliter
cognouisse,ꝯcordet cum confessione dictæ Mesinæ, sepius per
eam repetita, prout ēt de dicta carnali copula deponit illa te-
stis,se uidisse linteamina sanguinolenta die sequenti primam
noctem;qua dicta Mesina & Nicolaus insimul dormierunt,&
ꝯcto matrimonio se inuicem cōiunxerunt, & quidem plurib.
alijs noctibus,ut ēt ipsa Mesina fatetur, & per plures testes ꝓ-
batur, insimul soli erant in cubiculo in eodē lecto dormiētes,
& uigilantes, & de die ēt soli in cubiculo moram trahebant,
13 † quibus ex actibus copula carnalis probatur; cum aliàs dire-
ctò probari non possit.c.literis,de ꝑsum.c. præterea. de testib.
17.q.1.uersi.nec aliqua,& per glo.in c.si quis accesserit.34.q.
1.& per Bal.in l.Deo nobis,col.3.uersi.sed ponamus.C.de epi.
& cle.& Alex.in l.j.col.5.uersi.exemplū.ff.si cer.pet.& alia ad-
14 ducit Dec.consi.477.Viso,col.3.nu.10.& seq.† Contracto igi
tur ac consumato matrimonio prædicto ipsa Mesina, maximè
Nicolao reluctante non pōt illud dissoluere,ēt si uellet religio
nē ingredi,prout asserit uelle; ut propriè in terminis est tex.in
d.c.cū cā,de rap.extra,& ibi Abb.in ult.notab.& ēt Io.de Ana.
in notab.ad idem adducunt totū fere titulum, de ꝯuers. ꝯiug.
& alia iura post gl.ibi illa citantē,& in d. cum cā.tex.aperte di
15 sponit ad impediendū ingressum monasterij,† sufficere cōfes-
sionē raptæ affirmantis se post rapinam ꝯxisse matrimonium
cum raptore,& ab eo fuisse carnaliter cognitam,licet mō ꝯriū
dicat; ut plenè post antiquos prosequuntur Abb. ibi col.fin.&
Io.de Ana.col.3.cogenda igitur erit dicta Mesina redire ad di
ctum Nic.eius maritū,non obstante, ꝙ asserat se uelle ingredi
16 religionē,cum id facere non possit, † maxime inuito d. Nico-
lao,iuribus & decisi.quibus.s.& per dictum c.cū causa,dispo-
nens eam esse cōpellendam,ut redeat ad eius uirum, & firmat
Abb.in c,ad id,qđ,in ult.no.extra de sponsa. & facit totus ferè
titulus,maxi.c.literas,de rest.spol.extra,cū si. † Nec istis obsta
re hēr,si diceret ea procedere,& locū sibi uendicare,qn̄ post ra
pinam ex longo interuallo fuit ꝯctum matrimonium, & qn̄ ꝑ
17 raptam fuit ꝯctum spōtaneè & libero consensu.† Vt ad plenū
prosequitur Barb.d.ꝯs.ult.uol.2.col.mihi.12.& alijs seq.& cō
si.54.illud afferam.fol.pen.& cons.60.fol.pe.uol.1,quæ qua-
litates non uidentur applicari posse in matrimonio ꝯcto ꝑ Me
sinam; cum ipsa post raptum steterit & fuerit in domo patris
& matris ipsius Nicolai & successiuè Ferrariæ in domo cōsan-
guineorum prædictorū Nicolaj, & nunquā fuerit restituta suæ
18 pristinæ libertati, † quo casu tale matrimonium videtur per
eam cōtractum meticulosè, & ita ꝯctum non tenet,nec per il-
lud purgatur raptus præcedens ēt sequuta carnali copula.c.ve
niens.el 2.c.cum locum.extra de spons.& per gl.in c.significa
uit,de eo qui dux,in matrimo.quam poll.cum alijs cumulatis
per Ias.in l.Titia,in prin.nu.6 ff.de uerb. obl. & in l.interposi-
tas.C.de trans.& alibi pluries per doc.& legen. & ꝯsulendo,&
ꝙ per metum ipsa Mesina matrimonium ꝯxerit,uidetur colli-
19 gi ex ꝯiecturis;† tū quia rapta;tum quia habitauit in locis, qb.
supra,& ibi erat tpe,quo ꝯtraxit matrimonium, & iudicis arbi
trium

trium considerata prima violentia, ad id inclinare dēt; cum totum istud eius iudicio relinquat, ſm Bal. in l. ſi quis uec genus. verſi. adde tñ vnum. C. de epiſ. & cle. cū alijs adductis p Deci. in l. in oīb. cauſis, col. 2. nu. 7. ff. de reg. iur. & Cor. cōſi. 41. Vr, col. pe. uer. prout, uol. 2. & metus ille primus inductus per rapinam vr duraſſe & perſeueraſſe ſm Bar. in l. 2. C. qd me. ca. & Cor. adducentē alia. d. ꝯſ. 11. col. pe. verſ. metus. n. præcedens,
20 & Deci. d. l. in oīb. col. fi. † Ceſſant. n. obiectiones iſtæ conſiderata facti cōtingentia; non. n. incōtinenti, & eodem contextu, quo ipſa Meſina dr rapta, fuit ꝯctum mrimonium, ſed poſtmodū per plures dies & in ciuitate Ferrariæ, in qua uigebat & uiget iuſtitia, & quæ regit & gubernatur ab Illuſtr. Duce & alijs deputatis a ſua Excell. vnicuiq; ius ſuum reddentibus, & minime patientibus ac tolerantib. alicui metū & iniuriā inferri, ad
21 no. in l. fi. qd met. cau. † & ipſa Meſina poſt raptum hilaris & læta erat in domo patris Nicolai, in qua vnà cū ipſi⁹ matre tri-
22 pudiauit & chorizauit, per quē actū ſequentē, † nedum declaratur eius libera, & tunc ſpontanea voluntas, verū & præterita, & quę fuerit tpe raptus, ad no. in l. ſi q adulterij. C. de adul. & in l. ſed & ſi ab initio. ff. ad Mace. & inſti. de rer. diui. §. pauo num. & qui actus oſtendit tractatum aliquem prius interueniſſe inter ipſam Meſinam & Nicolaum; ut ipſe eam traduceret e domo do. Thomaſij & ſucceſſiuè cum ea ꝯheret mrimonium, & qui actus approbare vr dicta per ipſam Meſinam pręcedenti die, qua dr rapta: ut ſuperius diximus, & dum moram
23 traheret Ferrariæ ſuo arbitrio, ut teſtes deponunt, † poterat diſcedere, & exire domos, in quibus morā trahebat, & inde auſugere, & inde minimè diſcedendo, ſpontaneè ibidē habitauit, p quam ſpontaneā cohabitationē oīs metus purgatus dr, ſi quis prius fuiſſet, ut ipſemet Barb. vr firmare. d. conſi. 54. col. pe. & fi. uol. j. & d. ꝯſ. 60. eod. uol. & ꝙ per cohabitationē ſpontaneā metus pręcedens purgetur, probat tex. in d. c. ad id qd, extra de ſpōſ. & ibi oēs notant, cōſiderantes cohabitationē ſufficere, ſi
24 facta fuit, † & proceſſit minori tpe vnius anni; cū ſatis ſit ex ea colligi tacitè liberū conſenſum, per quē ſubſequenter purgat met. aña, ſi quis fuiſſet, ut hr in c. de muliere, & in c. veniens, el j. eo. tit. de ſponſ. & in c. de illis. de ſponſ. impube. & per Gemin. conſi. 24. Quia diffuſè, col. 1. & quia uoluntas & conſenſus nō pōt clarius exprimi, q uerbis; cū nemo exiſtimandus ſit dicere & loqui, qd non prius agitauerit mente & uoluntate. l. Labeo. ff. de ſuppe. leg. & ipſa Meſina pluries & pluries uerbis apertiſſimis iam expſsit, ſe ſponte & libera voluntate mrimonium ꝯhere & ꝯxiſſe cum dicto Nicolao: ut cōſtat per dictum inſtrm matrimonij, & ēt per teſtes, & ſi tunc alterius fuiſſet voluntatis, certè poterat ꝯdicere, & non ꝯdicendo ꝯſenſiſſe, & liberā uoluntatē mrimonio pſtitiſſe intelligitur, arg. no. in l. 2. §.
25 voluntatem. ff. ſol. mat. ¶ † Immiſſio ēt annuli & eius apportatio per ipſam Meſinam facta ſignum efficax oſtendit eius conſenſus, purgans omnem actum præcedentem meticuloſum ēt ut in terminis noſtris firmat Io. de Ana. in d. c. fi. de raptorib. in j. not. firmās ſufficere aliqd ſignum, per quod poſſit percipi tacitus conſenſus ipſius raptæ, & per quem cōſenſum oīa præcedentia dicūtur eſſe purgata, & ulterius in præſenti ſpecie & diſceptatione adſunt ſigna & alia apertiſſima, quib. apertè oſtēditur, ipſam Meſinam liberè conſenſiſſe dicto matrimonio; tū qa Ferrariæ erat libera, ibi canebat & corizabat, & abſente Nicolao ſua libera uoluntate ibat ad thalamum cum eo domitū, de die ſimul ſtabant, de mrimonio ꝯcto & cōpula inde ſequuta cōtenta uidebatur, & per quæ ſigna, & ēt ſeq. ſatis apertè dr ſuam liberam voluntatem præſtitiſſe & oſtendiſſe ad ꝯhendū dictum matrimonium; cum uolūtas nedum uerbis, uerū ēt & facto re ipſa oſtendatur. l. Paulus rñdet. ff. rem rat. hab. l. de quibus. ff. de legib. l. rephendēda. C. de inſt. & ſub. & ulterius adeſt & aliud euidens ſuæ liberæ uoluntatis ſignū, nā qñ Barigellus eā inuenit, & uoluit eam aſportare e domo, ubi morā trahebat recuſabat inde diſcedere plorando & affirmando, Nicol. eſſe eius maritū, & cum eo matrimoniū legitimè ꝯxiſſe, & cū eo velle morā trahere, & (quod fortius eſt) qñ dictus Thomaſius uoluit annulum e digito dictæ Meſinæ extrahere, & illi dicebat, ꝙ eum proijceret, ipſa corā Bariſello, & alijs ſocijs aduerſus d. Thomaſium prædicta recuſauit facere, affirmans Nicolaū eſſe eius maritum, & cum ipſo matrimonium contraxiſſe, & nulli dubium, ꝙ tunc corā Bariſello libera erat, & in ſua libertate repoſita, ad not. in d. l. fi. ff. quod metus cā. Per iſta igitur ſigna cō currētibus alijs ſ. enumeratis, & cum minimè ꝯſtet, ipſum Nicolaum metum aliquē aliū dictæ Meſinæ intuliſſe, neceſſariò vr ꝯcludendum, oēm raptum & rapinā pcedentē fuiſſe purgatā, & eodem mō purgatus fuit oīs metus, ſi quis prius interceſ-
26 ſiſſet. † Cū purgetur ex libera uoluntate, quæ poſtea expreſſè vel ex aliquo actu depræhenditur, maxi. accedente aliquo temporis ſpatio ſeu interuallo: ut tradunt Bar. & alij per illum tex. in l. 2. C. quod met. cau. cū alijs adductis per Cor. d. ꝯſ. 41. col. 2. uer. licet. n. & Dec. in d. l. in oībus, col. fi. nu. 12. ex quibus arbitriū iudicis adaptandū oīno uenit, tale matrimoniū fuiſſe li-
27 berè ꝯtractum, & raptū & metum per illud fuiſſe purgatū. † Et hoc mō limitatur illud, quod dr, matrimonium metu contractum eſſe ipſo iure nullū: ut procedat, niſi metus apparet purgatus per aliqd ſignum; ut probat tex. in d. c. ad id quod, & in d. c. ueniens. & in d. ca. de illis. cum alijs ſ. adductis, nec metus dicitur perſeuerare & durare, qñ ſuperuenit conſenſus & ſpōtanea uoluntas, nedum expreſſa, ſed tacita, prout interuenit & multipliciter in caſu pręſenti, & ita tolluntur illa, quæ in oppoſitum adducebantur per l. 2. C. quod met. cau. cum alijs ſ. cit. quib. ꝯſideratis concluditur, matrimonium contractum interdictum Nicol. & Meſinam fuiſſe & eſſe ualidum & firmū, nec poſſe infringi per aliquem metum, nec pp aſſertam rapinā præcedentem, & qm fuit carnali copula conſumatum, ēt infertur ipſam Meſinam uon poſſe ab illo retrocedere, tentando ingredi religionem, infertur poſtremò, ipſam cogi debere ad redeūdum, & cohabitandum cum dicto Nicolao eius marito, & iuris remedijs illam eſſe eidem reſtituendam. Par. Bon.

SVMMARIVM.

1 *Bannum nullum eſt inualidum, nec ligat aliquem, & nu. 2.*
Actus nullus, & inualidus nullius eſt conſiderationis, nec aliquid operatur.
3 *Diſpoſitio interpretatur, & intelligitur, quando eſt ualida, non autem quando eſſet nulla.*
4 *Sententia lata ex banno nullo, & inualido iudicanda eſt nulla & inualida.*
5 *Bannum ut ualeat, publicandum eſt, ſicut publicari debet decretum ſeu conſtitutio.*
6 *Ignorantes non debent ligari banno, quod ignorant.*
7 *Effectus banni non extenditur extra territorium bannientis, nec ligat ignorantes, & ibi non conuerſantes.*
5 *Banni publicatio facienda eſt in omni loco, vt liget, nec ſufficit eam fieri vno loco.*
8 *Bannum licet ſit publicatum, non tamen ligat forenſes, & ignorantes in dicto loco publicationis non commorantes.*
9 *Armata, coadunatio, inuiata quæ dicatur.*
Vt armata dicatur fieri, conſtare debet de aliquo principali faciente.
10 *De auxilio quis non poteſt inquiri, ſi non conſtat de aliquo principali committente delictum.*
11 *Armata & inuiata vt ſit punibilis, fieri debet ad damnum & iniuriam alicuius.*
12 *Bannum & inquiſitio procedens cum aliqua qualitate, neceſſariò requirit probationem illius.*
13 *Et ſi plures requiruntur qualitates, omnes illæ ſunt probandæ & nu. ſeq.*
14 *Probatio debet concludere.*
15 *Quādo vnus ex improuiſo ſe coniungit cum alio, & unus ſupuenit ad alium, licet plures ſucceſſiuè reperiantur, nō tamen poteſt dici feciſſe armatam, ſeu inuiatam, nec iſto caſu tenetur pœna ſtatuti emanati contra facientes prædicta.*
Initium delicti, & ille locus venit conſiderandus, & non locus exitus illius.
16 *Actus factus palam excludit doli præſumptionem.*
17 *Vſus armorum de iure prohibitus eſt.*
18 *Ceſſat tamen data licentia.*
Ceſſat etiam ſtante conſuetudine illa deferendi.
19 *Conſuetudo excuſat à pœna, quacunque illa ſit.*
20 *Cauſa quælibet etiam iniuſta excuſat à dolo.*
21 *Tortura, quæ imponitur ut pœna, non venit infligenda, ſi de delicto non conſtat.*
22 *Tortura non imponitur, quando cauſa eſt pecuniaria.*
23 *Tortura ceſſat, quando per reum probata eſt eius bona fama.*
24 *Et purgat indicium, ſi quod eſſet contra inquiſitum.*
25 *Vnum indicium tollitur per aliud.*

26 *Bona*

26 *Bona fama facit cessare inquisitionem,& extinguit illam.*
27 *Inquisitio non potest formari pro delicto non punibili.*
28 *Appellatione pēdēte nihil est inouandū,& oīa gesta sūt nulla.*
29 *Appellatio admittenda est,simpliciter,nec debet admitti cum qualitate illa, quòd soluatur pars tertia condemnationis.*
30 *Fideiussio,iudicatum solui,expirat lata sententia in prima instan.per iudicem,coram quo fuit præstita.*
31 *Fideiussionis dies præstitæ sub conditione non dicitur venisse, nec cessisse ante purificationem conditionis.*
32 *Mandati fines non sunt transgrediendi.*
33 *Fideiussor indebitè exactus non potest exactionem repetere ab illis,pro quibus fideiussit, si exactio processit contra mandatum dictis fideiussoribus datum.*

CONSILIVM CLXXI.

1 Banna Etiam generalia†aliquo respectu inordinata & minus legitimè executa minimè ligant aliquos ꝯ illa facientes;cum hoc respectu nulla iudicentur,argum.eorum,quæ habentur per Dy.& alios in l.4.§.condemnatum.ff. de re iudic.& per Bal.in add.ad Spe.in titu.de execu.sent.col. pe.uer.bannum.in prin.& alia adducunt Mod. Bono. in eorū prac.crimi.in uer. ultima, col.3.nu.9. & facit, quod vult Bal. post Inn.& gl.ibi,in c.cum cām, col.fi.de testib. & ea quæ ad-
3 duci solent de actu nullo † & inualido nullum effectum producente,ad plenè relata per Fely.in c.ex tenore, de rescri.& in c.gratum, & in c.cum cā, & in cap.significantibus, de offi.deleg.& in c.tua nos,col.3.de iu.iur.& in c.qualiter,& qn̄,col.2.
3 & 3.de accus.& in c.nobis.de simo.†Dispositio.n.intelligi debet de actu valido,& non de nullo,argum.no.in l.hæc cōditio in prin.ff.de cōdi.& demō. & per Mod.Ferra. in rub.ff.de off. eius,col.3.& iō Bal.in add.ad Spe.in tit.de accus.in 1.par.col. 5.uer. & no. dicebat, ꝙ si bannum non valet, minus ēt valere poterit subsequens sn̄ia fundata in banno; ut referunt, & prosequuntur Mod.Bono.in ipsorū prac.crimi.uer.postq̄.nu.57.
4 & cons.134.†In præsenti cā,col.fi.nu.16.isti igit̄ de Lazaris inquisiti, & successiuè condemnati, ꝙ insimul armati fecerunt armatam, & coadunationem in festo ecclesiæ sanctæ Mariæ Caminatarum ꝯ banna emanata(ut dr̄)ab illustri.d.Leon.Pio. dn̄o.d.Castri,de iure non potuere inquiri, nec successiuè condemnari uirtute assertorum bannorū: cum illa minimè ligauerit istos de Lazaris,& ꝯn̄r hoc respectu fuerint nulla, & inualida. Tum quia d.banna minimè fuere publicata in d. Cast. Caminatarum,in quo asserit delictū cōmissum,prout de iu.necessariò erant publicāda,sicut dicimus de decreto,& noua ꝯst.minimè ligantib.alios, si non sunt publicatæ in loco, quo dr̄ ali-
5 quid fuisse gestū ꝯ tenorē illarū,†esto ꝙ publicatæ fuerint per alia loca,ut hr̄ in auc.ut fac.no. ꝯsti.i prin.col.5.& per Cano. maximè Imol.in c.2.extra de cōsti. cū alijs adductis per Alex. ꝯsi.181.In cā, col.pen.nu.12.uol.6.& per Barth. Vero.ꝯs.13.
6 †Stante quodā decreto.col.1.& istud ea rōne inductum ostendit,ne ignorantes ligent.l.fi.ff.de decre.ab ordi.fac.cū alijs citatis per Alex.ubi supra, & eundē ꝯsi.90.Omissis,in prin.uol. 7.eo ēt qm̄ isti de Lazaris nō erant nec subditi.d.illust.D. nec ēt morā trahebant in d.loco Caminatarū,& forēses erant,nec in dicto loco ꝯuersationē habebant, quo fit: ut effectus dictorū bannorū minimè potuerit extendi ad ipsos,ad plenè no.in l.fi.ff.de iuris.om.iud.& per Bal.in l.1.col.3.C.de hæred. inst.
7 cū alijs citatis per Mod.Bono.ꝯs.121.†In cā, nu.3.ꝯn̄r inquiriti nō potuerunt,nec pn̄t uirtute.d.bannorum,qui ēt si publicata fuissent in d.loco Caminatarū;tn̄ istis ꝯsideratis excusatio nē habere debēt, ut hr̄ in l.qui cū vno.§.fi.ff.de re mil. quē citat Bal.in l.data opera.C.qui accus.non pos.& est tex.in l.q cō-
8 meatus.§.fi.ff.de re mili.quē adducit Ias.ꝯs.183.† In casu, col. 2.uersi. confirmo, uol.1. allegans ēt alia firmat ēt Bal.in l. ius ciuile.in fi.ff.de iusti.& iure,& Bar.in l.cunctos populos, col. 7.nu.21.q.2.C.de sum.tri.& fid.catho. Præterea aduertendū est,nā banna prædicta ꝯtinēt, nullū subditū dicti illustriss.D. in Castris,& locis iurisdictionis suæ Illustr. dominationis debere aut præsumere facere armatā, coaduuationē, seu andatā sine ipsius licentia,imponendo pœnā duc.20.principali capiti seu capitaneo.d.armatæ, & euntibus cū illo pœnā duc.100.3.
9 ictuū funis, & uerissimū est inquisitionē inde formatā ꝯ istos de Lazaris nullo mō esse verificatā.†Tū quia minimè apparet de aliquo principali faciēte armatā, prout necessariò requirebatur:ut in terminis consuluit Alex.consi.vltimo , in ordine, 224.Viso ꝓcesu.col.2.ver.testes aūt recepti, & ver.seq. & seq. vol.2.& Cor.cōsi.99.Licet in ꝯsultatione.col.2.ver.circa hoc, & ver.tertiò iuuatur.vol.4. sequuntur Moder. Bon. in practi. crim.in ver.ꝯstante.nu.41. vbi istud comprobāt ꝑ illud simile
10 de auxilio:†Vt quis de eo nō possit inquiri, nec puniri, qn̄ nō ꝯstat de principali delinquēte,s̄m Bar. in l.si quis.§.initium.ff. de fur.Anch.ꝯsi.217.Nos Bartho.in fin.Alex.plurib. in ꝯsi.ci-
11 tatis in dicta prac. vbi s̄.†Eo ēt qm̄ ꝓbandū erat, talē armatā seu andatam fuisse factam ad iniuriam, & damnū alicuius, ꝯsiderando mentē,& finem dictorū bonorū,s̄m Alex. ꝑalleg.ꝯsi. vl.vol.2.col.2.nu.9.10.& 11.citantem Bar.in l.1.§.ait p̄tor.ff. ne quid in flu.publi.ꝯcludentem,id omnino esse ꝓbandum,& vlterius banna p̄dicta ꝯsiderarunt armatā fieri debere in loco subiecto.d. Illustr. dn̄o, quod etiā minimè verificatū apparet, quo fit: vt deficiente ꝓbatione dictarum qualitatū in bannis expressarū,virtute illorum non potuerit inquiri, ita vt inquisi-
12 tio inde formata,†& successiuè sententia subsequuta reddātur prorsus nulla & inualida, ꝯsiderato defectu ꝓbationis dictarū qualitatū;ut ꝑ gl.& Bar.in d.l.1.§.ait p̄tor.& Ioan.And.in c.1. de homic.lib.6.Bar.in l. eum actum.ff. de neg.gest.& in l.non solùm.§.sed ut ꝓbari. ff.de ope.no. nunc.& in l. denuntiasse.§. qui tn̄.ff.de adult. & in terminis nr̄is tradit Alex.d.consi. ultimo,nu.8.& 9.& consi.20.nu.4.vol.6.& Corn.d. consi.199.& Roma.consi.110. Quæstio consultationis, Bar. Vero.cons.58. Franci.col.ult.uersi.postremò. & per Fel.in c.mulieres,col.pe. de sent.excom.Ias.in d.l.non solùm.§.sciendum, col.1.cū si.&
13 oēs istæ qualitates verificandæ erāt.†Nec sufficiēs erat vnā tm̄ verificari,s̄m Alex.d. consi.vlt. nu.5. & 6. vbi insuper concludit,sequendam esse absolutoriā,qn̄ deducitur vnum,& ꝓbatur
14 aliud, iuribus ibidem per eum citatis.†Et probationes faciende per inquirentem necessariò concludere debebāt quo ad oēs qualitates in bonis & inquisitione contentis, ꝙ minimè in p̄senti disceptatione factum ostenditur, vnde&c.ad notata in c. in præsentia.de proba. & in l. non hoc.C. vnde cogna.l.neque natales.C.de prob.& per Alex.d.ꝯsi.vlt.nu.12. Potissimè cum ex parte dictorum inquisitorum apertissimè probetur,nullam fuisse factam congregationē seu armatam,sed solū ex improuiso unum accessisse ad dictam ecclesiam post alium,ita ꝙ ab initio dicti accessus nulla fuit congregatio, licet ex improuiso itinerando ad dictam ecclesiam se congregauerint, qui accessus improuisus & superueníentia alterius ad alterum,non pōt di-
15 ci armatam, nec congregationem fuisse factam.†Nec talis accessus & superuenientia adunationis potest dici punibilis,nec delictum aliquod inducere,considerato sano initio dicti accessus & vniuscuiusque inquisitorum accedentis & superueniētis ad alium,ut in proprijs terminis ꝯsuluit Corn.d.cōsi.199.col. 2.versi.circa quid.& ver.3.iuuatur.vol.4.Et quia initiū considerandum est,& locus insuper illius, & non locus exitus & finis delicti, s̄m Bar. in l.libellorum. in prin.col.3. versi.quæro quid si aliquis.ff.de accusa. & Ale.consi.216.Pond. nu. 2.vol.
16 6.†Potissimùm cum dicti inquisiti ad dictā ecclesiam accesserint palam & publicè,per quē actum cessat oīs præsumptio dolì.l.fi.ff.de ritu nup. l.non intelligitur.§.si quis palā. ff.de iur. fisci.l.pupillus.§.pen.ff.de auct.tu. per Barth. Veron.cōsi.68. circa princ.col.fi.versi.item quia palam.¶†Et licet usus armo-
17 rum illicitus uideatur,& prohibitus:ut.C.ut armo.us.li.11.& alijs cita. per Mod. in dicta prac. in uersi. pro complemento,
18 nu.1.†tn̄ licitus erit stante licentia data per superiorē,prout ostēditur data & concessa ipsis inquisitis s̄m Bald.& Ro.in rubri.C.qui admitti.cum alijs adductis in dicta pract.præall.ver
19 si.pro complemento, nu.6. & seq.†Prout ēt licita erat stāte ꝯsuetudine disponente euntes ad festiuitatem alicuius sancti,licitè & impune posse illuc se conferre armatos & congregatos, & q̄libet ꝯsuetudo ēt iniusta & iniqua excusationē ꝯcedit a pœna,s̄m Bart.in l.1.in princ.in fi.ubi Mod.alia adducūt.ff.quod quis.iur.& per Ias. in l.de quibus.col.3.ff.de leg.& repetentes in cap.fi. extra de consuet. & quælibet etiam cā adhuc iniusta excusat a dolo, sine quo delictum non potest dici esse cōmissum.l.igitur.§.pōt.ff.de lib.causa.l.1.in fi.ff. de abige.& per gl. in l.plagij.C.ad l.flauiam de Plagiar.cum alijs alleg. per Ias. in l.si id quod.in 8.nota.ff.de iurisd.om.iud. & Dec. consi.518.
20 Visa.in fi. ¶†Aduertendum est etiam: qm̄ dicta banna imponunt pœnā pecuniariam aduersus ꝯtrafacientes illis,imponūt & vlterius pœnam trium ictuum funis,quæ tortura tūc veniret imponenda

imponenda, qñ banna apprehendissent istos inquisitos, & probatū esset, ipsos deliquisse, & ꝯ dicta bāna fecisse: & qm̄ nullū ꝑdictorū ꝓcedere pōt, ut sup. deduximus, meritò tortura cessabit:
21 † cum ꝯsideret ut pęna, ad quā nemo pōt ꝯdemnari, nisi delinquat, & nisi probatū sit, ipsū deliquisse toto tit. ff. & C. de
22 pęnis, cū uulg. ¶ † Si ēt ꝯsideramus pęnā pecuniariā, certè cessabit tortura, quæ maior est oī pęna pecuniaria, ƒm Bal. ī auct. oēs peregrini. in fi. C. cōm. de succe. argum. l. in seruorum. ff. de pœn. & alia adducunt Mod. in dicto eorū tracta. in uer. expedita. nu. 58. & seq. & in l. diuus, in prin. & l. maritus. ff. de q. & ꝯsil. 6. In cā. col. fi. nu. 10. Si aūt postremò diceret, ipsos inquisitos debere torqueri ad inuestigandā veritatē & ad purgandum indicia ꝯ ipsos extantia, adhuc dr̄ non posse esse locum torturę ꝯsiderata tortura, quæ ꝑ banna apponit̃, ut pœnā, & ēt ꝯsiderata pęna pecuniaria per dicta bāna imposita, in qua cessat tortu
23 ra, ut deduximus. † Quæ eo fortius cessare debebat probata bona fama & ꝯditione ipsorū inquisitorū, ƒm Bal. in l. 1. in fi. C. loca. & in l. ea quidem. col. pen. C. de accusa. & in l. fi. colu. fi. C. de prob. cum alijs cita. per Alex. in apost. ad Bart. in l. fi. ff. de quæst. & ꝯs. 89. Viso themate. col. pen. nu. 13. uol. 3. Cor. cōsil. 58. Visa, col. fi. uol. 2. Barth. Vero. consi. 40. Lucius. col. 9. & Dec. cōsi. 189. Lętatus sum. colu. pen. nu. 15. versi. accedat bo-
24 na fama. & Moder. Bono. consi. 135. in præsenti, nu. 10. † Volens post docto. sup. citatos, reum, & inquisitum non posse torqueri vigore indiciorum vrgentium ad torturam, quando probata est bona fama, uita, & conditio, per quam tale indicium dr̄ esse purgatū & extinctum, ƒm ēt Bal. & Imo. in l. fi. ff. de hære. insti. & in l. 1. C. commu. de leg. & ƒm Alex. consi. 18. In causa. col. pe. nu. 9. uol. 2. & Augu. de Arimi. in addi. ad Ang. de male. in uer fama public. in addi. incip. tu aūt in hac materia.
25 & per Mod. Bono. ꝯs. 74. In cā, nu. 25. † Et quia vnum indiciū tollitur per aliud ƒm Bal. ī l. 2. colum. 1. C. quor. appel. & Bar. in l. 1. §. ad quæst. versi. nec facile. ff. de quęst. & Alex. cōsi. 124. Qm̄ abunde. col. 2. uol. 6. maximè cum ꝯ ipsos inquisitos nullum sufficiens indicium probatum apparet, per quod ad torturam posset deueniri. ista igitur bona fama, uita & ꝯditio ho-
26 rum inquisitorum inducit, ut cesset ꝯ eos inquisitio, † & facta corruit ƒm Cum. ꝯsi. 135. Ad primum. col. 2. & Bal. in l. ea quidem. col. antepe. versi. item quæro, an infamatus. C. de accus. &
27 per Mod. Bono. ꝯsi. prælle. 135. nu. 12. † Et qm̄ assertum delictum ꝯ ipsos non inquisitos pōt esse punibile: ut deduximus ꝯ ipsos, ñ potuit formari inquisitio ƒm Bartho. & alios in l. ubi pactū. C. de trāſ. & Bal. ī l. decuriones. C. de infa. & ꝑ Mod. Bo.
28 consi. 128. Plura. nu. 25. † Et assertę snīæ latę ꝯ istos inquisitos nullo modo subsistunt, ut superius deduximus eo magis, cū ab illis fuerit appellatum, & appellatione pendente nihil debeat innouari, & insuper factum sit nullum, & inualidum, toto tit.
29 nil noua. appel. pen. cum vulg. † Et ipse illus. d. Leonellus admittere debuit appellationē interpositam per ipsos inquisitos simpliciter, ut iura mandant, ut per totum de appel. recip. nec potuit apponere illam qualitatem, ꝙ inquisiti admitterentur ad appellandum soluta tertia parte cōdemnationis: cum istud nullibi cautum reperiatur, & erubescimus sine lege loqui, & pronunciare, iuribus vulg. ¶ Ex quibus infertur, asserta banna non ligasse ipsos inquisitos, & uirtute ipsorū nō potuisse ꝯ eos inquiri, & successiuè non potuisse ꝯdemnari, & ꝯñr oīa ꝯ ipsos gesta fuisse, & esse nulla, īualida, & sine aliquo effectu, iuribus, & decisionib. superius citatis. Infertur ēt, fideiussores datos ꝑ
30 ipsos inquisitos nō esse molestādos, nec in aliquo teneri. † Tū quia dominus Capitaneus, corā quo fideiusserūt, pronūciauit & sentētiauit, & finita dicta instantia per sententiam. d. Capitanei extincta prorsus fuit asserta fideiussio; ut per illum textū cōiter concludunt Bar. & oēs alij, maximè Alex. adducēs alias concordan. in l. cū apud Sempronium. ff. de iudi. sol. Tum etiā qm̄ asserta fideiussio fuit conditionalis, & data ac præstita ad soluendā ꝯdemnationē faciend. de iure, quæ conditio minimè fuit purificata, ꝑut de iure debebat purificari, & sic illius dies nō dr̄ nec cessisse, nec uenisse. l. cedere diem. ff. de uerb. signi.
31 cum si. † De iure. n. ipsi inquisiti nō potuerunt, nec possunt in aliquo cōdemnari, ut ad plenum supra deduximus: cum ꝯtra ius inquietarent̃, & uexarentur, seu in aliqua summa exigerent̃ non ꝑꝑea illud debet esse damnosum ipsis inquisitis, qui minimè ipsis fideiussoribus mandatum dederunt, ut pro eis isto casu fideiuberent, sed solùm cōditionaliter, & in illa prima instātia, q̄ iā extincta fuit, & ꝯdō nō extitit purificata, ꝯñr ipsis fideiussorib. ad aliud nō tenent̃, si trāſgrediētes fines mādati aliqd solueret̃, ad not. in l. diligēter. ff. mād. & in c. cū olim. de offic. deleg. c. cū dilecta. de rescrip. & ꝑ Mod. in l. si ꝓcurator. C. de
32 ꝓcur. † talis nāq; exactio forsitā ꝯ ipsos faciē. ī putā. erit illust. D. Leonello, q. pateret̃, & ꝑmitteret ꝯ oēm iustitiā, & æquitatē illud exigi, & extorqueri a dictis fideiussorib. qd̄ minimè credendū est ꝯsiderata virtute, & qualitate ipsius illustriss. Domi.

SVMMARIVM.

1 *Donator reseruans sibi vsumfruct. in donatarium transfulit possessionem.*
2 *Per constitutum transfertur possessio, & ciuilis, & naturalis.*
3 *In filios, & hæredes, mortuo patre, nulla transfertur possessio sine apprænhensione, nisi constitutum sit factum etiam pro hæredibus, & nu. 4.*
4 *Vel nisi reseruatus fuisset vsusfructus.*
5 *Possessio quando, & quo casu possit interuerti.*
6 *Voluntatis mutatio non præsumitur.*
7 *Præsumendum non est, quem incurrere in periurium.*
8 *Attentare non dicitur, qui suam possessionem prosequitur, & continuat, & nu. 9.*
10 *Nec quando possidebat ciuiliter, & postmodum cœpit naturalem.*
Nec isto casu dicitur spoliasse possidētem naturaliter, et n. 11
11 *Statutum loquens de soluendo gabellam pro acquisitione pensionis, de qua intelligatur.*
12 *Attentatorum remedium non datur ad accessoria eorum, quæ gesta erant ante litem.*
13 *Attentata post inhibitionem reuocantur, quando inhibitio non fuit surreptitia.*
Fallit, si inhibitio fuißet surreptitia, uel emanata ex cōmißione surreptitia.
14 *Item quando continuauit suam præcedentem possessionem.*
15 *Item quando inhibitio non fuit canonica.*
Inhibitio quando dicatur canonica, & quando non.

CONSILIVM CLXXII.

1 In Cā † illorū de Verona ꝯsiderandū est, ꝙ in donatarium, hoc est in D. Anto. translata fuit possessio, ex quo Andr. donator reseruauit sibi toto tpe suæ vitæ vsumfructū bonorū donatorū vt l. quisquis. C. de dona. per quā reseruationē vsusfructus transtulit ciuilē in donatariū, vel ciuilē & naturalem ƒm varias opiniones, de quib. latè in l. naturaliter. in princ. ff.
2 de acqui. poss. † Sed in casu nr̄o transtulit oēm possessionem: quia ꝯstituit se donator possidere noīe donatarij, ut in l. quod meo. ff. de acqui. pos. & ibi Bar. ut probat̃ ꝑ oīa instr̄a donationum, in quib. est ꝯstitutū, & licet in ultimo instr̄o nō sit clausula ꝯstituti: tñ donator refert se ad alia instr̄a cū omnib. clausulis, & oēs clausulæ in alijs instr̄is appositæ censent̃ repetitæ in hoc instr̄o. l. si ita scripsero, & ibi Bar. ff. de ꝯdi. & demōſ. & l. ait prætor. §. si iudex, & ibi Bar. ff. de re iu. vñ ꝯcludo, ꝙ tpe quo mortuus fuit D. Andr. donator, filij donatarij possidebāt ciuiliter & naturaliter per ꝯstitutū, per quod fuit omnis vera
3 possessio translata, ut in d. l. qd̄ meo. vbi Bart. † Nec obst. ꝙ D. Ant. donatario mortuo nulla possessio trāslata fuerit in filios, vt in l. cū hęredes. ff. de acqui. poss. quia post mortē D. Antonij ꝑ quinq; mēses And. tenuit Castrū, & bona hæredū D. Ant. ut usufructuarius, & ēt quia ꝯstituit se possidere nomine hæredū, & cum donator tenuerit bona dictis de causis post mortē donatarij, & possessio ciuilis & naturalis mortuo donatario
4 vacaret, † iterum donator acquisiuit ipsis hæredib. possessionem, vt in glo. & ibi doct. D. Alex. Areti. & Soc. hoc declarant in l. qui uniuersas. §. quod per colonum. ff. de acqu. pos. & hoc casu acquiritur hæredibus possessio sine noua apprehensione per ꝯstitutum & reseruationem usufructus ipsius donatoris,
5 ut plenissime præfati declarāt, nec pt̄ donator dicere, † ꝙ post mortem donatarij incipit possidere nomine proprio, & interuertit possessionem: qm̄ interuertere non poterat solus cām
6 possiden. l. cum nemo. ubi plenè. C. de acquir. possessi. † Item mutatio voluntatis non præsumitur. l. cum tacitum. ff. de pro
7 bat. † Item incidisset in periurium, ꝙ non est præsumendum. l. meri-

l.meritò.ff.pro soc.& si præsumeret, nõ deberet audiri, ut traditum est in c.1.de iureiu.in antiq. præsertim cum nunquam
8 petierit se absolui a dicto periurio. † Meritò ergo filij D.Antonij donatarij mortuo D. Andrea donatore petierunt a iudice seu superiore, vt manutenerentur in possessione sua, & sic in sua ciuili & naturali,& per ꝯñs non dicuntur aliquid innouasse & attentasse,& stante priore statu ante cãm cęptam,sed potius fecisse cã fugiendi maiores tumultus,& vt non turbarentur in possessione; vt dicit Bal.& ibi Moder. Perus.in c.an sit. de appell.& dicuntur hoc fecisse potius ex vrbanitate, q̃ vt aliquid attentarent: vt dñt Inn.Io.And.& Io.de Imo.qñ dñs accipit possessionem propria auctoritate emphiteutę, c.potuit. de loca. vrbanius agendo adeundo iudicem, propterea nõ dr̃
9 attentasse aliquid.† Immo cum per constitutum esset translata omnis possessio,accipiendo propria auctoritate, hoc fecisse præsumitur pro defensione,vt declarat no.Bar.in l.creditores
10 in 4.prin.q.C.de pignor.† Quinimo fortius non dicerentur attentasse,si possedissent tantùm ciuiliter, & accepissent naturalem,vt est casus in c.cum uenissent. & ibi in vltimo not.D. Abb.de resti.spo.per quem dicit,ꝙ habens ciuilem, si accepit de nouo naturalem,non dicitur de nouo aliquam possessionẽ
11 acquirere,sed continuare, † ex quo infert ꝙ stante statuto ꝙ pro noua acquisitione possessionis soluatur gabella,non debebit solui ab eo,qui habet ciuilem,& occupat naturalem; quia non dr̃ acquisita noua possessio, ex quo naturalis est accessoria
12 ad ciuilem.† Confirmatur: quia non datur remedium attentatorum ad accessoria eorũ,quæ erant gesta ante litem,sed ante litem in casu nostro erat quæsita possessio nedum ciuilis sed naturalis,ergo nullum datur remedium,ẽt si donator possedisset naturaliter tam quam naturalis fuit accessoria ad ciuilem ꝑ ea,quæ no.Io.de Imo.in cle.1.in 1.opp.vt lit.penden. faciunt no.per Pan.in c.ut nostrum,de appel. fortius ergo in casu nostro,in quo omnis possessio erat translata,& sic cõcludo, ꝙ filij donatarij nihil innouarunt, sed urbaniter fecerunt adeũdo iudicem, & non dicuntur aliquid attentasse de nouo, sed ꝯtinuasse & se defendisse.¶Ex quibus patet clara rñsio ad inhibi-
13 tionem factam,ad quam respondetur tribus modis.† Primò, ꝙ pars aduersa in impetratione iudicis super attentatis narrauit falsum, ꝙ filij D.Ant.petierunt se mitti,& induci in possessionem, & hoc fuit falsum; quia solùm petierunt se manuteneri,& sic rescriptum commissionis fuit subreptitium: qa sup manutentione non ꝯcessissent, ꝙ attentata reuocarentur, vt in
14 c.super literis,& ibi no.de rescri.& aliàs ꝯsului.† Secũdò rñr, ꝙ post inhibitionem nihil innouarunt, ex quo iustè ꝯtinuarũt in possessione,sed potius pars aduersa innouauit illis, si nõ permittebat eos continuare possessionem: ut est gl. cõiter approbata in c.non solùm.in gl.magna, ad fi. de app. & gl. in cle.2.
15 vt lit. pen. vt aliàs ẽt consului. † Tertiò rñr, ꝙ innouata post inhibitionem reuocantur, si inhibitio est canonicè facta, vt in d.c.non solùm.de appel.lib.6. Requiritur.n.primò, ꝙ constet appellationem interpositam, item ꝙ inceperit cognoscere de ueritate causæ: ut no.Io.Andr.& Mod.in d.c.non solùm. Qui dicit, ꝙ inhibitio nunquã inducit reuocationem attentatorũ, nisi qñ est canonicè facta, & citata parte, ut dicunt ibi Dñi. & alij. Sed hoc non erat necessarium: quia post inhibitionẽ nihil fuit innouatum, sed fuerunt manutenti in possessione præsertim: cum licet super relaxatione iuramenti ꝯtus & appellatione penderet causa, non dicebatur pendere super rescissione ꝯtractus,& rebus donatis, sed tantùm super relaxatione iuramenti appositi super contractu, ut consuluit Fed.de Sen. in consi.290.

Paris.Romæ.

¶Clarissimi atq; Celeberrimi Iuris vtriusq; Excellentissimi domini Petri Pauli Parisij Consentini, Quartum volumen Consiliorum explicit.

FINIS.

REPERTORIVM
IN QVATVOR VOLVMI.
CONSILIORVM

PETRI PAVLI PARISII
Consentini. V. I. D. Clarissimi,

OB EXIMIAM AC SINGVLAREM DOCTRINAM,
atque virtutem à Paulo Tertio Pontifice Maximo
Cardinalatus honore decorati.

Alphabetico ordine, reiectis superfluis in eo qui proximè excusus est, in omnium gratiam nunc summa cum diligentia in lucem emissum.

VENETIIS, M D L X X X.

INDEX MATERIARVM VERBORVM ET SENTENTIARVM,

QVAE IN QVATVOR LIBRIS CONSILIORVM P. PAVLI PARISII, V. I. Doct. Clarissimi continentur fidelissimus, nouo ordine vsque ad hæc tempora non seruato: Iuris professoribus, vtilissimus reiectis superfluis in eo qui proximè excussus est editus, fœliciter incipit.

Numerus margini præfixus. 1. Primam. 2. Secundam. 3. Tertiam. & 4. Quartam. & vltimam consiliorum partem indicat.

A

4 *ABBAS de iure communi, dicitur habere iurisdictionem quasi episcopalem. conf. 22. nu. 14* fo. 34

4 *Abbas habens iurisdictionem potest deputare aliquẽ ad exercendum eam. ibi. nu. 19* fo. eo.

Abbas potest habere ius instituendi ex priuilegio. consil. 35. num. 9 48

4 *Abbas tenetur præstare alimenta monacis etiam cum eo litigantibus. consi. 49. nu. 29* 60

4 *Abbas minor propter defectum ætatis non est vocandus, licet alias deberet vocari. conf. 97. nu. 26* 117

4 *Abbas in inuestitura præstare solet iuramentum de non alienando, sine licentia sedis apostolicæ, fallit quando alienatur res solita alienari. consi. 85. num. 11. & 12* 109

4 *Abbas benedictionem solennem populo dare non potest, nam episcopis tantum est concessum, ius istud per abbates præscribi non potest. consil. 95. numero 5* 116

4 *Abbatis præsentia in electione quando requiratur pro forma & quando nõ requiritur, quem actum facere debet. consi. 97. nu. 21* 117

4 *Abbates non possunt vti pontificalibus, nisi sint exempti, de qua habent docere. conf. 95. nu. 7. & 8. & 9* 116

4 *Abbatum cisterciensis ordinis electio facta concorditer non indiget confirmatione. conf. 97. nu. 20* 117

Reliqua vide infra in litera, E. in ver. electio.

4 *Abbatissa potest conferre beneficia, & ecclesias existentes in territorio monasterii, si à superioribus ad ista potestatem habet. consi. 13. nu. 1* 26

4 *Abbatissa potest præsentare, & fœmina etiam laica. ibi. nu. 3* fo. eo.

4 *Abbatissa est persona religiosa. ibi. nu. 7* eod.

4 *Abbatissa & conuentus monialium possunt habere ius præsentandi in ecclesia parochiali præscriptione tanti temporis, in cuius contrarium non extat memoria. conf. 73. nu. 2* 101

4 *Abbatissa potest præsentare rectorem ad ecclesiam parochialem, & percipere decimas, dando certum quid rectori. ibi. nu. 4* eod.

4 *Abbatissa etiam in diocesi aliena potest habere prædicta iura ex præscriptione tanti temporis &c. ibi. nu. 5* eo.

4 *Abbatissa ex causa iusta & approbata cum consensu superioris potest vendere & alienare ius decimandi, quòd habebat in aliqua parochia. ibi. num. 6. & talia iura vendita transferuntur in emptorem, sicuti erant penes venditorem. ibid. num. 7* 101

4 *Abbreuiatores vnde dicti. conf. 112. nu. 9* 128

2 *Ab intestato succedunt proximiores in conf. 50. nu. 11* 127

3 *Et conf. 81. nu. 17* 139

2 *Ab intestato proximiores succedunt fœminæ & masculi secundum ius cõmune, fallit, quãdo statutum contrarium disponit. conf. 66. nu. 1. & 2.* 140

2 *Ab intestato ille debet admitti, qui tempore mortis testatoris proximior reperitur. conf. 85. nu. 35* 172

2 *Ab intestato ita succedunt fœminæ sicut & masculi. consilio 89. numero 27* 181

3 *Ab intestato proximiores succedunt mentecapto morienti. consilio 87. numero 17* 147

1 *Ablatiui absoluti conditionem important. consi. 81. num. 7. fol. 148. & consil. 97. num. 86* 174

1 *Et consi. 9. nu. 60. fo. 18. consi. 12. nu. fo. 29. c. 27. conf. 22. num. 90. f. 67. consi. 51. num. 28. fol. 128. consi. 53. nu. 6. fol. 131. consil. 85. num. 32. & 34. fo. 172. conf. 91. nu. 5. fo. 184. & consi. 93. nu. 27* 189

3 *Et conf. 34. nu. 6. fol. 54. conf. 49. nu. 21. fo. 77. conf. 59. num. 30. fol. 98. consi. 92. nu. 12. fol. 156. & conf. 102. nu. 24* 167

4 *Et conf. 5. nu. 96. fol. 25. consi. 11. nu. 12. fo.* 25

2 *Ablatiui dispositionem inducunt, quando sunt prolati ab habente talem potestatem. consi. 23. nu. 26* 70

2 *Abnepos repræsentat personam parentis, & succedit vnà cum matertera, quando agitur de succedendo ascendentibus. consi. 40. nu. 4* 111

2 *In abnepote descendente ex fœmina deficit linea masculina. ibidem numero 17* eod.

2 *Abortiuus succedere non potest, nec rumpit testamentum, esto quòd viuus nascatur, & reprobatur opin. Cor. in l. fin. C. de posth. hæred. inst. consil. 56. num. 8. & 9* 135

4 *Abraam duxit Sarram in vxorem neptem suam. consilio 68. numero 85* 387

4 *Abradens priuilegium regis quando & qua pœna puniatur. consilio 151. nume. 27* 155

1 *Abbreuiatum &c. annotata in prouisione de iudicio sisti, non comprehẽdit cautionem de iudicatum soluendo. conf. 48. nu. 26* 107

4 *Absentia quandoque excusat ab interessentia diuinorum, ita vt taliter absentes participent de distributionibus quotidianis, & absentia isto casu qualiter interpretatur & describatur. consilio trigesimosecundo, numero 19. & 20* 45

4 *Absentia non iusta non excusat, & in dubio non præsumitur. consilio 99. num. 12. & 15* 119

4 *Absens voluntariè an restitui debeat. conf. 99. nu. 11* 119

4 *Absens quando dimisit aliquem, cessat restitutio ex illo capite. ibidem numero 14* eo.

Et idem si non dimisit, verùm potuit dimittere. ibi. nu. 15 eo.

4 *Absens non potest diffinitiuè condemnari, & quid stante statuto. conf. 152. num. 3* 156

4 *Absentes quando habeantur pro præsentibus, & dicantur personaliter inseruire ecclesiæ. conf. 32. nu. 3* 45

4 *Absentes non participant in distributionibus quotidianis, à quibus etiã priuilegiati excluduntur. ibi. nu. 4* eo.

4 *Absentes an possint participare de oblationibus. ibi. nu. 21* 45

3 *Absentibus vtilis actio quæritur absque aliqua cessione notarii, & ratificatione absentium. conf. 69. nu. 136. & 148. cum seq.* 117

1 *Absolutio generalis multùm operatur. in consilio 20. nume. 34. fol. 42. & potissimum quando partes voluerunt eam extendi ad quæcunque cogitata, & incogitata & ad penitus extranea. ibid. numero 35. 77. & seq. & num. 82. & 83* eo.

1 *Absolutio an peti possit à renunciatione vallata iuramento. ibidem numero 41* 42

1 *Absolutio & liberatio generalis referenda & restringenda est ad ea de quibus agebatur, & non ad alia. ibi. nu. 77* 42

1 *Absolutio generalis referenda est ad narrata & expressa primitus, si salua ratione recti sermonis id potest fieri. ibi. nu. 78* eo.

1 *Absolutio à iuramento obtempta sine causæ cognitione nulla est, in consilio 44. num. 14* 99

Et quid si fuit iuratum non petere absolutionem à iuramento: isto enim casu prius peti debet relaxatio ab ista qualitate iuramenti ita præstiti. ibidem num. 15 eod.

1 Absolutio à iuramento per periurum peti non potest.ibi.nu.16 eod.
1 Absolutio à iuramento vt prosit petenda ab omnibus capitibus iuramenti præstiti,nec sufficit,quòd ab vno petatur.ibi.nu.17 eod.
Et peti debet etiam à iuramento præstito in prorogationibus. ibidem numero 18 eo.
1 Absolutio excommunicationis obtinenda est,vt prosit,ab omnibus causis quibus fuit excommunicatus, nec sufficit, quòd ab vna, alias erit subreptitia.ibid.num.1 99
1 Absolutio à iuramento malè petita nihil prodest.in cons.44.nu.1 100
1 Absolutio à iuramento infra quot dies est petenda, stante statuto,quòd debeat reclamari infra tot dies.ibid.nu. 2. & non est vera opi. Bologni.circa istud,ibid.nu.3 100
1 Absolutio à iuramento obtineri debet,antequam reclamatur &c. ibidem num.16 eod.
1 Absolutio à iuramento petenda est,quando fuit renunciatum illo præstito. consilio 45.num.52.& 53.fallit,quando nullum fuit præstitum iuramentum.ibi.nu.54 101
1 Absolutio à iuramento ad effectum agendi obtineri potest etiam aduersario non citato.in consi.96.nu.25.& 26 171
1 Absolutio à iuramento vt valeat,à quo sit concedenda.ibid.nu. 87 171
Et quid si fuit obtenta parte non citata sine causa.ibi.nu.88 eo.
Et quid si obtinetur non docto de læsione.nu.89.& 90 eo.
Et quid quãdo aduersus transactionem iuratã obtinetur.ibi.nu.90 eo.
Et an possit concedi periuro.ibi.nu.91 eo.
Et petenda est nedum ab vno iuramento,sed ab omnibus aliis præstitis.ibi. nu.92 eo.
1 Absolutio à iuramento conceditur,quando quis re ipsa læditur enormissimè.in cons.99.nu.20 181
3 Absolutio à iuramento petenda est, antequam iuramento contrauenitur. in cons.69.nu.109 118
1 Absolutionem à iuramento in cõtractu simulato iurata non est necesse sẽ per petere.in cons.54.nu.86 115
4 Absolutio aliquo casu reseruata sedi apostolicæ, non censetur eo casu denegata legato de latere.in cons.28.nu.42 39
4 Absolutio ad cautelam conceditur absque probatione, & solum præstita cautione, quando censuræ fuerunt nullæ.ibi.nu.45 eo.
4 Absolutio ad cautelam fieri potest,etiam si non allegetur causa excommunicationis.ibi.nu.48 eo.
4 Absolutio ad cautelam impetratur absque aliqua causæ cognitione extra curiam.ibid.nu.49 eo.
1 Absolutio & liberatio facta à minore non est eidem nociua. consilio 99. num.21 181
4 Absolutio ad effectum valde prodest illi, cui fit, ad obtinenda beneficia. in cons.29.nu.24 40
4 Absolutio ab expensis sine cã fieri non potest.in cons.106.num.2 124
4 Absolutio habita à non habente potestatem nulla est.in consilio 120. numero 21 134
3 Absolutione tollitur obligatio & hypotheca.fallit,nisi sit facta sub conditione & cum reseruatione.cons.102.& nu.23.& 24 167
1 Absolutoria ab obseruatione iudicii an sit diffinitiua, vel interlocutoria. in cons.67.nu.1.2.& 3 132
4 Absolutoria sequi debet,si apparere non potest, à quo ignis habuit originẽ. in cons.87.nu.1.2.8.& 12 111
1 Absurdum fugiendum est & euitandum,in cons.8.num.40.fo.20.& in cons.111.nu.35 208
3 Et cons.70.nu.10.fol.123.consi.72.nu.59.64.& 65.fol.126.& consi. 96.num.21 161
4 Et consi.71.nu.9 97
1 Absurdum fugiendum, & cessare debet, & ideo debet aliquid operari, in cons.70.nu.8.& 9 134
2 Absurdum est, remotiores in gradu habere plus iuris, quàm proximiores. in cons.56.nu.30 135
2 Absurdum minimè est, reformationem corrigere ius commune seu statutum in parte hæreditatis & non in personis agnatorum. ibid. numero 32. & 33 eo.
1 Abundans cautela non nocet.in cons.92.nu.36 165
1 Et cons.67.nu.127 132
1 Acceptatio qualificata in vno casu excludit omnes reliquos, in consil. 30. num.15 78
4 Acceptatio est facti, & sola mentis declaratio.in consi.117.nu. 10 130
4 Acceptatio fortioris absque alia prouisione excludit expectantes debiliores.ibi.nu.12 eo.
Nec debiliores possunt obtinere, si fortiores fuere negligentes, vel ipsorum gratia non haberet effectum ex aliqua causa.ibi.nu.13 eo.
4 Acceptatio sola expectantis acquirit ius ad rem, num.28.fo.108.& consil.19.num.29 32
4 Acceptatio & prouiso expectat publicationem.in consi.118.nu.16. 134
4 Si acceptans prouisus moritur pendente termino ad publicandum sumus extra regulam.ibi.nu.17 eod.
1 Acceptatio duelli sub conditione habetur pro pura, illa verificata.in cons. 31.nu.20.sed contra,nu.32.& 33 79
1 Acceptans literas dicitur eas approbare & in eis consentire . in consilio 91.num.2 164
1 Acceptare quis potest partem & non totum, quando oblatio continet diuisibilia, & non inuicem connexa.in cons.91.nu.29 148
1 Acceptari potest vnum & aliud refutari, quando capitula sunt separata, & non connexa.in cons.30.nu.28 78
3 Acceptans legata & ea satisfaciens, non propterea excluditur à petitione legitimæ.cons.43.nu.34 66
4 Acceptans beneficium se obligat illud administrare in consilio quinto numero 85 15
1 Acceptatio personarum cessat in iudiciis.in cons.101.nu.48. 185
1 Accessiones auctorum iunguntur ad præscriptionem.in consilio 1. numero 117 3
4 Accessiones ad ius canonicæ debent iudicari vt canonicatus.in consi. 32. num.12 45
4 Accessorium penitus ruit sublato principali.in cons.18.nu.25 31
1 Accessoria & sequentia regulantur secundum principale. consilio 64.numero 72 128
2 Accessoria obligatio quandoque tenet, licet principalis non subsistat.consi. 16.nu.111.& 112 43
1 Accipiẽs rem alterius certa lege, si illi non paret, tenetur ad omne interesse.in cons.91.nu.21 164
4 Accolitus an sit capax beneficiorum.consi.125.nu.21 137
3 Accrescendi ius quandoque locum habet in donatione.& in contractibus in cons.69.nu.153 118
3 Accumulatio verborum debet aliquid operari.cons.71.nu.191 124
4 Accusatori furti non datur iuramentum ad probandum consilio 53.numero 6 65
4 Accusatore non probante liberatur accusatus.cons.144.nu.8 170
4 Accusatorum & testium nomina an inquisitis danda sint. consi.2.num. 156.& 164 5
4 Accusatus licitè potest detineri, quousque satisdet.consi.147.num.1. 153
4 Accusatus non debet resistere commilitoni & executori ipsius iudicis, sed debet obedire, & resistendo dicitur esse in culpa.ibi.nu.3 152
4 Accusatus comparere potest per procuratorem in delictis, in quibus pœna relegationis tantum imponitur.in cons.154.nu.23 160
3 Accusare matrem de adulterio non potest filius, nec propterea illam occidere.cons.64.nu.21 103
4 Ad accusandum super eodem facto non admittitur, qui desistit ab actione ciuili.in cons.150.nu.15 154
1 Actus dicitur fieri motu proprio ex actu geminato.consi.1.nu.43 3
1 Actus gestus cum tyranno quando præsumatur factus metu. ibidem numero 64
1 Actus quando fit contemplatione alicuius, licet ille non sit in eo expressus tamen dispositio ad illum porrigitur.cons.5.nu.47
1 actus quando fit ex certa scientia denominatur à confirmante.consilio 19. num.22 41
2 actus nullus & frustratorius minimè est faciendus, consilio 24.numero 21
1 actus nullus propter formæ omissionem non potest ratificari.consi.49.num. 12.sed contra.ibi.nu.61 108
1 actus nullus ratificari non potest.cons.100.nu.66 183
2 actus nullus redditur in indiuiduis si pro parte tamen non valeret. consilio 12.num.75 28
2 actus nullus redditur ex omissione formæ.cons.33.num.24.fol.99.& consi.18.nu.59 50
1 actus nullus redditur ex breuitate temporis.cons.125.nu.27 223
4 actus nullus & inualidus nullius est considerationis,nec aliquid operatur consi.171.nu.1 178
3 actum nullum non est præsumendum, quem facere voluisse.consilio 90.numero 3 154
2 actus annullatur quando requisita pro forma non interuenere. consilio 19. num.22 54
1 actus agentium non operantur vltra intentionem agentium.consilio 88.numero 22 158
2 Et consi.65.nu.27 47
3 Et consi.109.nu.23 174
4 Et consi.19.nu.11.fol.31.& consi.141.nu.14 146
3 actus contrarius protestationi ostendit mutatam voluntatem protestantis

stantis.conf.69.nu.114 118
Actus contrarii primò facti per adulterum non derogant præcedentibus. in conf.10.nu.11 21
Actus factus palam caret fraudis suspicione.conf.13.nu.60 33
4 Et conf.171.num.16 178
Actus factus præcipitanter parum operatur.conf.115.nu. 29 215
Actus in dubio magis censetur factus sub conditione, quam sub modo.cõs. 19.nu.253.254.& 256 55
Et quid quando implementum requiritur ad originem.ibid.
Actus factus ab illo, ad quem faciendum habebat mandatum ab aliquo, præsumitur factus ex causa dicti mandati præcedentis, vt illud adimpleret conf.72.nu.34 153
2 Actus & solutio in dubio magis videtur factus, vt quis se liberet, quando tenebatur illam facere, quàm quòd de nouo voluerit illam inducere. ibid. num.35 eod.
2 Et quid si fecit actum non sub illamet forma, qua mandatum erat, sed in æquipollenti.ibid.nu.36 eo.
3 Actus in dubio videtur fieri, vt valeat.conf.2.nu.69 6
4 Et conf.68.nu.224 79
3 Actus vnus præsumitur factus contemplatione alterius, quando eadem hora, momento & incontinenti omnia fuere gesta. consilio 97. numero 24. 163
4 Actus quilibet regulariter ita potest fieri per actum inter viuos sicut & per actum vltimæ voluntatis.conf.46.nu.22 57
4 Actus dispensationis an præsumendum sit: vt in dubio valeat in casu permisso.conf.68.nu.220 85
Maximè cum actus sit à principe supremo.ibid.nu.21 eo.
4 Et quando princeps facit actum contra ius in casu, in quo potest dispensare, intelligitur dispensasse.ibid.nu.222 eo.
4 Actus factus à principe præsumitur factus de plenitudine potestatis quando aliter non potest valere.ibid.nu.223 eo.
4 Actus faciendus cum consensu alicuius dicitur ad illum spectare. consilio 76.num.12 105
1 Actus frustratorius reücitur à lege.conf.101.nu.46.& 94 185
4 Actus propinqui ad venerem sunt oscula, amplexus & tactus membrorũ. conf.163.nu.2 169
4 Et præparatoria sunt ad tale crimen & punibilia.ibid.nu.3 eo.
4 Actus venereus nedum dicitur, si actualiter in eo quis se exerceat, verùm si inueniatur in præludiis dicetur illum committere.ibi.nu.4 eo.
1 Actus gestus per metũ non valet, nec tenet, conf.10.nu.27.& 30 221
1 Actus gestus præsumitur in fraudem rõne vicinitatis.conf.13.nu.65. 33
1 Actus gestus per procuratorem notus domino, ab eo videtur approbatus, si eum reuocat.conf.31.nu.40 79
Fallit nisi sit contractum per actus sequentes, qui declarant animũ in præteritum.ibid.nu.61 79
1 Actus gestus contra formam potest quandoque ratificari.in consilio 49.numero 61 108
1 Actus gesti post inhibitionem nullam tenent.conf.108.nu.11 202
2 Actus gestus per seditionem & machinationem nullus est.conf.26.numero 56 81
2 Actus gestus per aliquem in dubio videtur gestus nomine proprio, & vt de per se, & non procuratorio, seu executorio nomine.consilio 72.numero 30 153
4 Et conf.39.nu.29 52
3 Actus gestus forma non obseruata nullus est, si statutum procedit annullando actum.consi.47.nu.28 72
3 Actus in dubio gestus à furioso præsumitur gestus tempore furoris & non tempore sanæ mentis, licet ipse habuerit dilucida interualla, consil.87.numero 13 147
Et onus probandi oppositum incumbit alleganti contrarium.ibidem numero 14 eo.
Idem dicendum, etiam si actus factus per furiosum fuisset post furorem ex interuallo, & post longum tempus.ibi.nu.15 eo.
Idem etiam si probaretur, furiosum habuisse dilucida interualla post furorẽ ibid.nu.16 eod.
3 Actus gestus & celebratus non seruata forma à statuto tradita est ipso iure nullus.conf.97.nu.2 161
4 Actu gesto sub conditione resolutiua statim nascitur obligatio, & actio resoluenda tamen &c.conf.5.nu.13 15
4 Actus gestus per canonicos sub aliqua conditione ruit, conditione non impleta.conf.31.nu.17 43
4 Actus gestus à persona prouida & honesta præsumitur iustus & factus in casu possibili.conf.41.nu.12 53
Tollitur autem præsumptio ex factis contrariis.ibi.nu.13 eo.
4 Actus gestus forma non seruata redditur nullus.ibid.nu.15 eo.
4 Actus gestus si non valet vno modo, valere potest alio.consilio 46 numero 39 57
4 Actus inter viuos geri potest etiam in vltima voluntate.ibidem num. 35. & 36 eo.
4 Actus talis quando & quo casu possit fieri in vltima voluntate. ibid. numero 37 eod.
4 Et actus ita gestus dicetur factus inter viuos.ibi.nu.37 eo.
4 Actus gesti die feriata non subsistunt.conf.188.nu.25
4 Actus gerendus tunc est, quando redderetur validus & non frustratorius & nullus.conf.5.nu.42.& 55 15
1 Actus geminatus enixam ostendit voluntatem.conf.10.num.57.fol.22. conf.131.nu.1 229
1 Actus geminatus non tollit restitutionem in integrum. consilio 89.numero 66 160
3 Actus geminatus magis operatur quàm simplex. in consilio 47. nu. 100. fol.77.& conf.69.nu.188 118
3 Actus geminatus in malum magis aggrauat.conf.67.nu.22 111
3 Actus geminatus satis operatur.conf.69.nu.52 117
4 Affectus geminatus operatur effectum.conf.5.nu.64 15
2 Actus legitimandi in aliena iurisdictione exerceri non potest.consilio 2.numero 15 7
2 Actus legitimandi est voluntariæ iurisdictionis, & potest extra territoriũ exerceri.conf.2.nu.5.& 14.fo.7.& conf.3.nu.4.& 23 8
2 Actus legitimationis an & quando probet illam.conf.10.nu. 20 9
1 Actus præcedens declarat sequentem, & econtra.consi.14.nu.31.& 32. fol.35.& conf.23.nu.108 51
1 Actus præcedens nullus validatur, quando vltra tempus cessat impedimẽtum, & superuenit causa confirmans.conf.49.nu.27 108
1 Actus subsequens declarat animum, qualis fuerit in præteritum.consil.8. num.20.& 21.fo.18.conf.23.nu.22.fo.51.conf.24.num.9.& 17.folio 62.consi.35.nu.20.fol.91.conf.47.nu.106.fol.105.conf.55.num.42.f. 118.conf.75.nu.8.fo.141.cõs.92.nu.30.fo.205.conf.112.nu.43.211 117
2 Et conf.23.nu.39.fo.70.conf.43.nu.44
4 Et conf.2.nu.32.fol.5.conf.3.nu.7.fol.11.conf.5.nu.19.fol.15.conf.53. nu.56.fo.65.& conf.142.nu.14 148
1 Actus voluntarii non extenduntur vltra quàm gerantur.in consil.84.nu. 12.fol.153.conf.85.num.8.fol.158.consi.68.num.9.fol.157.in consilio 113.num.22 213
3 Et consi.56.num.4 93
2 Actus voluntarii non inducunt necessitatem in aliis.conf.81.nu.58. 166
1 Actus loquens de hæredibus, quando & quo casu intelligatur de primis. conf.33.nu.37.38.39.40.& 41 87
1 Actus sequentes non validant contractum dolo factum.consi. 49.numero 6 108
1 Actus prohibitus à lege potest semper & quandocunque reuocari. consilio 62.num.15 126
1 Actus separati ad effectum habendum, an iungantur.consilio 67.numero 5 132
1 Actus quilibet & rei veritas ità per testes sicut & per scripturam potest probari.consi.83.nu.10.fo.152.& consi.120.nu.1 219
1 Actus contra formã statuti celebratus nullus est.in cõs.100.nu.30. 183
1 Actus non præsumitur fieri frustratoriè.conf.113.nu.37 213
1 Actus possunt probari eo modo quo disponitur in loco, quo fuere gesti & secundùm ius ibi vigens debet res terminari.conf.120.nu. 10 219
2 Actus celebratus sine solennitate in dubio præsumitur damnosus. consilio 12.num.55 28
2 Actus qui considerentur circa probandã filiationem.consi.13.nu.4 36
2 Actus principalis, & non ipsa traditio consideratur in donatione causa mortis.conf.16.nu.10 42
2 Actus & dispositio intelligitur rebus sic stantibus.ibi.nu.16 eod.
2 Actus non semper vitiatur omissione solennitatis.conf.19.nu.180 55
2 Actus statuentium iurisdictionis est, nec extenditur extra iurisdictionem. conf.68.nu.9 150
3 Actus successiui declarant, quæ fuerit voluntas in præteritum.consil.67. nu.76.& 78 111
3 Actus vitiatur omissione appositionis diei.conf.68.nu.4 116
3 Actus quando & quo casu vitietur ex falsa grammatica & mala latinitate.ibi.nu.38 116
3 Actus vltimæ voluntatis contrariatur actui inter viuos. conf.68. numero 172 118
3 actus simplex donationis non arguit fatuitatem.consi.88.nu.46 149
4 actus reciprocus dicitur esse æqualis, nec debet claudicare.consilio 5.numero 26 15
4 actus non vitiatur expositis ad cautelam, & demum omissis.ibidem numero 37 15

4 Actus iudicantur diuersi & separati, quando plures sunt, & omissus habetur pro omisso, & non expressus de voluntate exprimentis dicitur omissus in d.cons.5.nu.40.& 41 51
4 Actus quando momento expediri potest, dies incerta legalis dacursa non constituit debitorem in mora sine interpellatione.ibi.nu.50 51
4 Actus vitiatur, si factus est omisso vno ex requisitis.in cons.10.n.19.24
4 Actus renunciationis habet implicitum certum finem.in consilio 9.numero 8. 16
4 Actus & dispositio regulariter verificatur in primo & in vna vice. cons.14.num.14 27
Fallit, quando dispositio redderetur temporalis, si de prima vice intelligeretur.ibi.nu.15 eo.
Fallit secundò, quando materia subiecta aliud suadet stante stilo.ibidem numero 16 eo.
Fallit tertiò, quando datur facultas aliqua ad certum tempus.ibi.nu.17.
Fallit quartò, quando per primum actum non esset satisfactum menti disponentis.ibid.nu.18 eod.
4 Actus habens eandem vim, quam desiderabit solennitas seu forma, valet & tenet, licet ad vnguem forma non sit seruata, & satis est, quòd forma verisimiliter seruetur, licet superficialiter non videatur seruata.consil.20.nu.16.17 32
4 Actus, qui iudicant consuetudinem.consi.31.nu.44 43
4 Actus potest confirmari ex causa superuenienti, maximè quando actus requirebat tempus ex natura rei, & si erat conditionalis, si beneficium cõferretur.cons.43.nu.3.4.5 55
4 Actus debet intelligi rebus sic stantibus.cons.47.nu.36 58
4 Actus quilibet consensum requirit.cons.53.nu.42 65
4 Actus debet esse purus, liber & mutuus in matrimonio.ibi.nu.43.45 65
4 Actus requirit consensum ad ipsius validitatem.cons.60.nu.2 76
4 Ad actus validitatem, si requiritur dispositio qualificata, illa qualitas necessariò debet interuenire.ibi.nu.5 eo.
4 Actus peccans in forma substantiali ipso iure est nullus.consi.65.numero 4 82
4 Actus, qui non valet: vt agitur, non potest valere alio modo.ibidem numero 5 eo.
4 Actus qui non valet in specie, an saltem valeat in genere.ibi.nu.6 82
4 Actus indecens personæ Pontificis reputari debet impossibilis, potissime si consideratur indecentia respectu potestatis inducentis hanc impossibilitatem.cons.68.nu.54.& 55 84
4 Actus quando dicatur competere pluribus vt singulis.consilio 90.numero 14 113
4 Actus producens malum effectum non est expectandus.consi.119.numero 19 133
4 Actus continuatione & vicinitate sumitur veritatis præsumptio. consilio 142.nu.12 148
4 Actus an magis attendatur quam habitus.cons.144.nu.22 149
1 Actui præcedenti si aliquid additur, nouam speciem illud additum constituit.cons.91.nu.22 164
3 Actui coram eo gesto non contradicens videtur illi acquiescere. consi.67.num.62 111
4 Actui consentiens iura sua perdere dicitur, & fortificare aliena.cons.76.num.13 105
1 Actum celeriter an quid dicatur, iudicis arbitrio remittitur.in consil.79.num.14 145
4 Actum non facienti imputari non potest, si paratus erat illud facere, & fuit impeditus.cons.5.nu.52.cum aliis seq. 15
1 Actu contrario receditur à verbis primò dictis.in cons.30.num.27 78
2 Et cons.7.num.66 14
2 Actu vltimo receditur à primo.cons.2.nu.20 7
1 Acta iudicii fidem faciunt contra illos, quorum interest, quãdo illi habuerunt notitiam dictæ litis.cons.116.nu.84 217
3 Actus, super quibus est conclusum, notorium inducunt.cons.54.nu.106.fo.84.& in consi.77.nu.19 135
3 Acta in vno iudicio, quando & quo casu, fidem faciunt in alio.consi.87.num.46 147
3 Acta facta in iudicio plenario, an faciant fidem in alio, & quando. ibid.num.57 eo.
3 Acta iudicii faciunt rem notoriam.consi.98.nu.25 163
4 Et cons.111.nu.7 127
Actor in rei vendicatione habet probare dominiũ.cons.104.nu.3 191
3 Actor & reus procedunt à pari.cons.82.nu.33 140
4 Actor merus quis dicatur, & quid de eo, qui fecit causam committere suis per iactationibus & molestationibus &c.cons.81.nu.27 107
3 Actori incumbit onus probandi errorem.cons.58.nu.24 95
1 Actore non probante reus debet absolui.cons.1.nu.9.& 135.f.2.consil.22.nu.66.f.48.cons.104.nu.1.f.191.cons.115.nu.9.f.115.& consilio 131.num.3 229
4 Et cons.58.nu.70.fol.72.in cons.59.nu.1.fol.74.cons.138.nu.25. 144
4 Actore non probante, reus non tenetur iurare.cons.153.nu.3 158
1 Actio qualibet & omne ius per longissimam præscriptionem tollitur.consi.15.nu.12 37
1 Actio personalis quando & quo casu competat contra singularem successorem.consi.32.nu.117 84
1 Actio ad redimendum quãdo competit hæredibus, vnus solus an & quo casu possit redimere.cons.33.nu.47.& 48 87
1 Actio iudicati ex sententia & re iudicata oritur.cons.33.nu.71 87
4 Actio criminalis an videatur remissa per transactionem, & quando.consi.150.nu.3.4.8.9.& 17 154
1 Actio oritur ex pacto nudo, quando sumus in casu, in quo agitur de bono & æquo.cons.34.nu.11 89
1 Actio nata ad interesse durat, licet postmodum illud varietur.cons.37.numero 19 93
1 Actio oritur ex sententia lata ab arbitro seu arbitratore &c. consi.42.nume.4.& 6 98
1 Actio oritur ex sententia arbitri homologata.cons.46 nu.22 104
1 Actio nulla competit transgredienti formam.cons.47.nu.41 104
1 Actio ad exhibendum an competat contra detinentem tabulas testamenti, & an competant alia remedia, aut actio in factum & interdictum de tabu.exhiben.cons.57.nu.1.2 120
1 Actio ad exhibendum quibus competat.ibi.nu.7 eod.
1 Actio quando vni aduersus plures personas insolidum competit, suo arbitrio est eligere, contra quam vult agere.cons.74.nu.44 140
1 Actio non est necessariò exprimenda.cons.76.nu.6. 143
1 Actui vtilis absenti quæritur per notarium stipulantem pro eo.consi.77.nu.22.23.28.& seq. 143
1 Actio realis competit minori pro rebus malè alienatis.consilio 98.numero 24 178
1 Actio intentata quando est incompatibilis aliis narratis redit libellum & iudicium nullum.cons.131.nu.8 230
2 Actio, quæ competat fideicommissario pro restitutione ipsius fideicommissi.cons.5.nu.29 11
2 Actiones actiuè et passiuè transferuntur in fideicommissarium facta fideicommissi restitutione.ibi.nu.30 eo.
2 Actio non potest quæri alteri, nisi illo ratificante.consi.12.nu.110 29
2 actio competens hæredi contra defunctum an & quando per aditionem hæreditatis censeatur esse confusa & extincta.consilio 69.numero 33.& sequen. 150
2 Et quid si cohæredi creditori factum est prælegatum.ibi. nu.34 eod.
2 Et quid si sunt plures cohæredes, & pro qua parte censeatur actio confusa.ibid.num.35 eod.
2 Et quid si cohæres inuentarium confecit.ibi.nu.36 eod.
2 Et quid si testator remisit inuentarii confectionem.ibi.nu.37 eod.
2 actio durat enim isto casu in beneficium hæredis adeuntis.ibid.nu.38. eod.
Et hæres poterit trebellianicam detrahere.ibid.
2 Et quid si non confecit inuentarium, & grauatus est, post mortem restituere.ibid.nu.39 eo.
2 actio an & quando connumeretur inter mobilia vel immobilia.in consilio 94.num.2 191
2 actio quid incorporale est.ibi.nu.7 191
5 actio non competit illi, qui non obseruat in contractu reciproco.consi.127.num.8 138
2 actio adhuc competit hæredibus mariti exigere dotem, & postmodum causam soluere vxori.cons.95.nu.4 193
3 actio quanto minoris prætoria concluditur anno.in cons.78.nu.1 137
3 actio quanto minoris exempto est perpetua.ibi.nu.2 eod.
3 actionem quanto minoris habens, à fortiori potest opponere talem exceptionem.ibid.nu.3 137
3 actio præscriptis verbis in factum subsidiaria potest competere pro quocunque damno.ibi.nu.25 137
3 actio quælibet præscriptione.30.ann.tollitur.in cons.93.nu.19 158
3 actio quælibet et naturalis extinguitur præscriptione.ibi.nu.21 158
4 actio competit ecclesiæ pro decimis.cons.6.nu.8 22
4 actio negotiorum gestorum an competat in materia cambiorum.cons.131.num.27 140
4 actio nunquã intẽtata non venit in controuersiis.in cons.134.nu.6 143
1 actioni hypothecariæ intentandæ quanto tempore præscribatur cõtra tertios possessores.cons.50.nu.2 110
1 actionis hypothecariæ quæ sunt essentialia.ibi.nu.11 eo.
1 actio hypothecaria illis competit, quibus bona sunt obligata, licet sit appositum solùm verbum pignus exprimens.ibi.nu.14 eo.

1 Actio hypothecaria competit hæredibus creditoris.ibi.nu.16 eod.

Actio hypothecaria est realis.ibi.nu.18 eo.

1 Actione hypothecaria contra tertios agi non potest, nisi prius fiat discussio super hypotheca speciali.ibid.nu.26 110

1 Actio hypothecaria habet priuilegium prælationis. consilio 80.numero 30 146

1 Actio hypothecaria non tollitur hæredi adeunti sine beneficio inuentarii. consi.25.nu.64 78

4 Actio ciuilis & non criminalis competit pro errore calculi.consi.150.numero 21 154

4 Actiones an & quando veniant appellatione bonorum mobilium. consil. 94.nu.1.3.6.& 9 191

4 Actione vna electa excluditur alia.in cons.150.nu.23 154

3 Sine actione nemo experitur.cons.70.nu.24.fo.154.& in consi.32.num. 1.in 3.vol. 84

2 Actiones passiuè an transeant contra legatarium.cons.94.nu.21 191

3 Actione iniuriarum, seu subsidiaria in factum agere possunt instituti in testamento contra illum, qui dolo & fraude instat vt testamentum mutetur. cons.57.nu.56 94

4 Adamas multas proprietates habet.cons.157.nu.4 174

1 Adducens mandatum illud probare habet.cons.47.nu.36 104

3 Ademptio & translatio rei donatæ quando præsumatur facta. in consilio 90.nu.27 154

3 Ademptio quo casu facta intelligatur.cons.108.nu.51 173

4 Adequatus prosequitur priuilegium illius, ad quem adequatur, quando vnus adequatur alteri.cons.17.nu.3 30

4 Adequatus aliis ex quibus verbis inducetur.cons.28.nu.2 39

2 Aditio hæreditatis & ius succedendi sunt de iure ciui.in cons. 1.numero 60 2

2 Aditio hæreditatis per quos actus inducatur.cons.16. num.40.41.& sequenti. 42

1 Aditio hæreditatis fit soluendo credita,& exigendo debita. ibidem numero 41 eo.

2 Aditio hæreditatis fit soluendo legata, & disposita per testatorem adimplendo.ibi.nu.42 eo.

Et habitando cum aliis & communicando fructus.ibi.nu.43.44

2 Aditio hæreditatis inducitur per bonorum diuisionem.ibi.nu.46. eo.

2 Aditio hæreditatis per celebrationem contractus nomine suo & aliorum inducitur.ibid.nu.45 eod.

3 Aditio hæreditatis facta per minorē formiter, remanet firma, si aduersus eam non est petita in integ.rest.cons.69.nu.43 117

3 Aditio & immixtio facta ex causa testati nulla est, data causa testati.consil.33.nu.87 51

3 Aditio non valet, si in causa aditionis erratum fuit, & deficit in ea cōsensus,& idem si fit ex causa falsa.ibid.nu.88 eo.

3 Aditio hæreditatis an possit suspendi.cons.23.nu.25 36

1 Aditio facta ex causa intestati nulla est, si datur causa testati, & facta ex vna causa non trahitur ad aliam.cons.63.nu.27 127

3 Aditioni hæreditatis præscribitur annis triginta.cons.48.nu.11 76

1 Aditionem hæreditatis non arguunt necessariò tutela recepta per matrem & alii actus ab ea gesti.cons.50.nu.69 110

2 Aditione cohæredis confirmatur institutio & legatum. consilio 69. numero 3 150

1 Adiens cum beneficio inuentarii omnia iura sua habet salua, in consil. 63. nu.24.& 25 127

3 Adiens hæreditatem obseruare debet ordinata per testatorem, in cons.33. num.81.sed contra ibi.nu.95.96.98.& 100 51

3 Adiens hæreditatem omnia in præiudicium suum approbasse dicitur. & hæredum suorum.ibi.nu.82 eo.

3 Adiens hæreditatem & se immiscendo, dicitur quasi contrahere cum legatariis & fideicommissariis.ibi.nu.83.& 100 eod.

3 Adiens semel seu immiscens, non potest vlterius repudiare, ibi. nu.85. Et quid si ignorans testamentum seu fideicommissum se immiscuit.ibi. eod.

3 Adiens hæreditatem cum beneficio legis & inuentarii nullum debet pati damnum eo confecto.ibi.nu.90.91 eo.

3 Adiens simpliciter ordinata per testatorem approbare dicitur.consil. 44. nu.30.sed approbando an dicatur renunciasse detractioni trebellianicæ.ibi. nu.31.& 38 51

3 Adiens hæreditatem & acceptans legata non renunciat legitimæ.ibid.numero 36 eo.

3 Adiens hæreditatem cum beneficio inuentarii non tenetur vltra vires hæreditarias.consi.69.nu. 160 118

2 Adiens hæreditatem simpliciter & sine inuentario confundit omnes suas actiones.cons.16.nu.49 42

3 Adeuntes cum inuētario videntur approbare gesta per defunctum, nec possunt contrauenire.cons.48.nu.7 76

1 Additum antiquæ inuestituræ regulatur secundùm alia antiqua.consi.22. num.96 48

1 Adiectio qualitatis nouum contractum inducit, maximè si concernit substantialia, cessabitque isto casu nouatio.cons.91.nu.22 164

3 Adiectus tantùm solutioni non habetur vt donatarius, & ab eo potest repeti sibi solutum.cons.107.nu.10 169

3 Adiectus seu procurator ad vnum actum extraiudicialem constitutus non potest in iudicio agere.ibi.nu.11 eo.

3 Adiectus solutioni specialiter quando quis dicatur.ibi.nu.30 eo.

3 Adiectus solutioni, in rem suam procurator constitutus videtur, quando interest adiicienti solui adiecto.ibi.nu.32 eo.

3 Adiectus solutioni vt in rē suā habet vtiles actiones, ibi.nu.33 eod.

3 Adiectus solutioni simpliciter potest recipere solutionem, esto quòd non possit agere, nisi esset adiectus in rem suam.ibi.nu.47 169

2 Adiectiuum seu participium intestatus, in qua persona propriè & strictè verificetur.cons.22.nu.15 66

2 Adiectiuum seu participium intestatus ad personam refertur.ibi.nu. 82.f. 66.& cons.23.nu.36 70

2 Adiectiuum prolatum sine alio termino ex propria significatione comprehendit masculum & fœminam.cons.23.nu.23 70

3 Adimpleri quando quid possit in æquipollenti.cons.9.nu.8.& aliis seq. 16

1 Adiudicatio in solutum pro parte falsa in totum redditur falsa.consi. 100. num.32 205

2 Adiudicatio facta vni ex cohæredibus, licet vnus illorum solueret totū, alii tamen cohæredes tenentur soluere cohæredi soluenti partem debiti, pro quo res hæreditariæ sunt obligatæ.cons.69.nu.22 150

2 Adiudicantur vni ex cohæredibus, sed non diuiduntur, credita & debita hæreditaria, nomina debitorum & creditorum.ibi.nu.20 eod.

Et licet adiudicentur vni, non propterea creditori tollitur facultas quin agere possit contra omnes hæredes pro virili portione.ibid.nu.21 eo.

3 Adiuncti ratione declaratur dubitatio, quæ posset esse in solo expresso, in consi.44.nu.50 70

3 Adiuncti ratione quis consequitur, quod ex se non haberet.in consi.47.nu. 75.in 3.vol.fo.71.cons.50.nu.31 8

4 Et cons.3.nu.93.fo.11.& cons.85.nu.5 119

3 Adiunctio ratione dispositio.alteratur.in cons.74.nu.64 130

4 Admenans commilitioni cum ense crimen enorme committit, nedum pœna iniuriarum tenetur, sed alia maiori pœna.cons.147.nu.4.& 5 152

4 Administratio potest obtineri ex actu principis absque dispensatione, si non est prælatura, maximè quando talis administratio est reuocabilis ad nutum, vt sunt commendæ ordinis hierosolimitani.cons.43.nu.1.& 2 55

4 Administratio bonorum filiifamilias, in quibus pater non habet vsumfructum, spectat ad filium.cons.157.nu.16.32.43.& 49.fo.163. Et de illis disponere potest inter viuos suo arbitrio sine consensu patris.ibid.num. 17. 18.32.& 49 163

1 Administrans societatem de ea tenetur reddere rationem, & reliqua soluere ac veros facere debitores societatis.cons.88.nu.6 158

1 Administrator quilibet astrictus est reddere rationem. cons.96.num.1.& 24 171

1 Administrator reddens rationem satisfacere dicitur oneri sibi iniuncto. ibi. num.36 eod.

2 Administratores locorum piorum possunt ipsorum arbitrio distribuere bona, nec possunt ab aliquibus iudicibus, etiam secularibus molestari. consi. 34.num.31 101

Admissus ad societatem, cuius dicatur socius, in cons.72.nu.4 153

4 De Adonia & Abisaac quid fuerit secutum, in cons.68.nu.290 86

4 Adonias volens copulari cum Abisaac qua ratione fuit interfectus à Salomone.ibi.nu.421 86

2 Adoptio vt valeat, quæ requirantur.cons.16.nu.20 42

2 Adoptatus non eximitur à potestate patris legitimi & naturalis.cons. 16. num.21 42

2 Aduentus condonis quando constituat quem in mora.cons.19.nu.193. 55

2 Aduentus mortis seu diei incertæ quādo cōstituat quē in mora.ibi.n.194.e.

3 Aduerbium congregandi naturam habet, congregare ad suum subiectum. consi.79.nu.21 137

1 Aduersarium vincere insidiis & fraude, an & quando licitum sit.consilio 31.nu.7.24.48.& 49 79

4 Adulteriū vxoris & fornicatio mariti cōpensantur. cons.54.nu.51 67

4 Adulterium dicitur notorium, postquam est probatum, licet ab initio non esset.ibi.nu.59 eo.

4 Adulterium probatur ex præsumptionibus, coniecturis & iudiciis.ibid.nu. 61.& aliis seq. eo.

4 Adulterium coniecturatur ex literis amatoriis, si fuere recognitæ. ibid.numero 64 eo.

4 *Adulterium an probetur per solam confessionem mulieris.consil.137.numero 28* 144
4 *Adulterium probatur ex coniecturis & indiciis.ibi.nu.29* fo.eo.
4 *Adultera non perdit dotem, si maritus fornicatur. consi.54.nu.45* 67
4 *Adultera non potest se iuuare propter sæuitiam mariti.ibi.nu.40* 67
2 *Adulter non debet per nominationem seu tractatum facere quem sibi filium, & subuertere præsumptiones iuris, & sic excludere dispositionem legis & voluntatem testatoris.in consil.10.num.24.& 107.21.& consil.12.num.248* 29
Reliqua vide infra in litera M.in ver.maritus.
3 *Adulta maritata facilius potest à marito persuaderi & decipi, quam alia non maritata.consi.16.nu.41* 24
1 *Adultus an possit societatem contrahere.consi.24.nu.55* 63
1 *Adultus sine curatore potest contrahere.consi.99.nu.40* 181
2 *Adultus non faciens testamentum intestatus dicitur mori. in consil. 22 num.11* 66
3 *Adultus & pubes de iure communi potest testamẽtum condere, quòd procedit etiam si haberet curatorem.consi.16.nu.1.& 2* 24
4 *Aduocatus in causa an possit esse testis contra eum, pro quo fuit aduocatus, & quid pro illo, pro quo aduocauit.in consi.58.num.17.72. & consi. 70.num.4* 96
4 *Aeris salubritas conseruanda est, vt duret, & illam corrumpentia tollenda sunt.consi.110.nu.12* 127
4 *Affecta & reseruata spectant ad Pontificem, & in istis affectis & reseruatis cessat consuetudo & statutum de optando.consi.10.nu.4.& 5.* 24
4 *Affectans & desiderans victoriam pro eo, pro quo deponit, non est idoneus testis.in consil.53.num.17.consi.55.num.23.69.consi.61.numero 18* 77
4 *Affectantes causam & solicitantes non sunt idonei testes, consi. 54.numero 29* 67
4 *Affectantes inquisitum condemnari, testes idonei non sunt.consil.169.numero 35* 175
1 *Affectio habetur ad possessiones, quæ fuerunt antiquorum.consilio 32.numero 29* 84
2 *Affectio & dilectio probant filiationem, in consi.10.nu.60* 21
2 *Affectio & pietatis coniectura multa operantur circa interpretationẽ mentis disponentis.in consi.83.nu.37* 169
2 *Affectio dictat, quem potius velle vocare suos, quàm extraneos.ibid.numero 30* eo.
3 *Affectio ordinata admittit primos, & excludit alios posteros.consi.21.numero 15* 32
3 *Affectio ad aliquam rem considerabilis est, consi.99.nu.47* 77
3 *Affectio nuda recuperandi alienata vana est sine pecunia, per quam possit recuperari, ibi.nu.48* eo.
3 *Affectio sola debitoris habendi immobilia non reddit eum idoneum, ibid. num.49* eo.
3 *Affectio ista an & quando sit considerabilis arbitrio iudicis remittitur, ibid.nu.50.& 51* eo.
4 *Affectio non cadit in nummis.consi.131.nu.15* 140
4 *Affictus an dicantur distributiones quotidianæ.conf.32.nu.5* 45
4 *Affictus, qui ponuntur in communi grossa & semel in anno diuiduntur, an concedantur absentibus priuilegiatis, ibid.nu.8.& 9* eo.
3 *Affinitas quando & quo casu consideretur in teste, consil.87.num.26.& alijs seq.* 147
4 *Affinitas & iustitia publicæ honestatis impediunt matrimonium contrahi cum illo qui cognouit sororem alicuius consi.57.nu.30.& 31* 83
4 *Affinitas post dissolutionem matrimonii adhuc durat, cum sit causa prohibitionis, in conf.68.nu.14* 84
4 *Affinitas quo statuto & iure sit prohibita.ibid.nu.317.343.& 359.* 85
4 *Affinitas quo iure præstet impedimentum.ibi.nu.358* 85
4 *Affines non sunt idonei testes, consi.54.nu.26* 67
4 *Affines offensi à testimonio repelluntur, consi.152.nu.10* 156
4 *Affirmatiuam alleganti incumbit onus probandi, non autem neganti, consil.31.nu.5* 43
1 *Affirmans recepisse merces debet reddere rationem & soluere quod inde percepit, consi.90.nu.13* 162
1 *Idem si gessit negotia mercede constituta, ibi.nu.14* eo.
1 *Idem si tanquam socius illa gessit.ibid.nu.15* eo.
1 *Idem si tanquam gestor id fecit mercede non constituta.ibid.nu.16* eo.
4 *Idem si tanquam transmissor seu mandatarius id fecit, ibi.nu.17* eo.
1 *Idem si incertum esset, quo titulo fuerit id executus.ibi.nu.18* eo.
4 *Affirmans falsum pro vero in dolo est, quando tale mendacium est proficuum asserenti, conf.4.nu.16.& 17* 13
1 *Affirmare dicitur nedum qui confitetur, sed etiam qui negat, consi.30.numero 7* 78
2 *Affixio terminorum in prædiis & agris distinguunt & separant illa, & quid si duplex est aditus, qualiter iudicandũ sit, conf.80.n.18.& 20.* 165
1 *Affrancandi pactum est considerabile ad precii æqualitatem.in conf.65. num.15* 131
1 *Agens rei vendicatione & dicens se dominum obtinet, si præscriptionem probat, consi.104.nu.94.95.96.97.98.115.& 117* 191
2 *Agens sine actione repellitur.conf.15.nu.78* 40
3 *Agens temere & iniustè condemnandus est ad expensas.consil.24.num. 41* 126
4 *Et conf.153.nu.1* 159
3 *Agens ex iure sibi concesso, quòd est incompatibile cum iure sibi competenti ex propria persona, videtur dicto iuri proprio renunciare, consi.72.numero 17* 126
3 *Agens iure prothomiseos & congrui, necesse habet probare, se esse dominum rei vicinæ.conf.82.nu.31* 140
4 *Agens probare debet.consi.153.nu.2.4.& 9* 159
4 *Agens criminaliter probare debet.ibid.nu.4* eod.
4 *Agens remedio recuperandæ probare habet duo extrema.consilio 99.numero 1* 139
1 *Agenti possessorio obstat exceptio prioris spolii per eum facti, consi.1.numero 144* 2
1 *Et ipsum repellit, licet spolium sit purgatum quò ad possessionem, nã debent restitui damna, ibi.nu.145* eo.
1 *Et agi potest contra primum spoliatum.ibid.nu.146* eod.
1 *Agenti possessorio obst.exceptio præscrip.30.an.ibi.nu.153.etiam si agatur remedio.c.reinteg.3.q.1.nam illi præscribitur.ibid.num.155* eo.
1 *Agens possessorio recuperandæ, quæ habet probare.ibi.nu.156* eo.
1 *Agenti possessorio recuperandæ obst.exceptio dominii, de quo notoriè constat, virtute sententiæ latæ super petitorio.ibid.nu.163* eo.
1 *Agenti recuperandæ etiam remedio.c. reintegranda.3.q.1.obstat exceptio, quòd culpa sua cecidit à possessione.ibi.nu. 164* eo.
1 *Agens remedio d.c.reintegranda, quæ probare habeat. ibid.nu. 167* 3
1 *Agenti possessorio quando obstat exceptio dominii.ibid.num.170.fol.eod.*
4 *Et conf.107.nu.24* 199
1 *Agens possessorio recuperandæ probato spolio obtinebit etiam in petitorio consi.107.nu.17* 199
4 *Agens remedio possessorio intentato iuxta.d.c. reintegranda, satis est probasse de antiquiori possessione.consi.12.nu.1.& 2* 26
4 *Agens possessorio recuperandæ in beneficialibus, nedum habet probare de antiquiori possessione, sed etiam de tit.suo, ibi.nu.2* eod.
Et tenetur probare titulum canonicum & legitimum.ibid.nu.4 eod.
Et excluditur etiam ex defectu non iuris sui notorii.ibi.nu.5 eo.
Et denegatur taliter non bene agenti fructuum restitutio.ibi.nu.6 eo.
4 *Agens remedio d.c.reinteg.probare habet, aduersarium clam, vel iniuste possidere respectu suæ possessionis.ibi.nu.9* 26
1 *Agere vt quis possit, debet ex sui parte adimplere, conf.33.nu.57.sed contra.ibid.nu.64* 87
1 *Agere vt quis possit, exigere pœnam necesse est, quod non coniuratus prius, item & pro parte sua adimpleuerit prius.conf.34.nu.21* 89
4 *Agere criminaliter non potest vlterius desistens.consi. 150.nu.25.* 154
4 *Agi pôt criminaliter, quãdo adhuc nulla actio fuit intẽtata.ibi.nu.3.* 154
4 *Agi potest criminaliter non obstãte pacto & transactione facta ante actionem institutam.ibi.nu.4* eod.
1 *Agi an simul possit ad interesse & ad factum, conf. 34.nu.44* 89
1 *Agi potest contra singularem successorem, quando ius est quæsitum in re consi.32.nu.116* 84
4 *Agi potest virtute bullæ, si eius forma non seruatur, nec requiritur intimatio respectu eius, qui scit, consi.123.nu.5.6.& 7* 136
4 *Agitur iniuriarum quando fit contra honorem, conf.149.nu.25* 153
1 *Plus valet, quòd verè agitur, quam quod simulatè geritur, cõs.53.n.7.* 113
1 *Si non valet, quod ago, vt ago, valeat vt valere potest, quando procedat, ibid.nu.41* 113
1 *Quod agitur principaliter consideratur, & non quod venit in consequentiam consi.73.nu.18* 137
4 *Aggerum refectio probat confines, in consi.4.nu.6* 13
2 *Agnatio in masculis consideratur & per eos conseruatur.conf. 76.numero 2* 160
3 *Et conf.25.nu.15.fo.55.& conf.47.nu.9* 69
4 *Et conf.72.nu.23* 98
2 *Agnatio non conseruatur per naturales filios, conf.100.nu.12* 199
2 *Agnationis & familiæ conseruatio considerata censetur, si facta est mentio masculinitatis.in conf.77.nu.14* 162
3 *Agnationis appellatione quæ personæ comprehendantur.conf.22.nu.65 & 66* 31
3 *Agnata fœmina an & quando vocata dicatur, si statuti reformatio est c.u...*

cludit genus maternum, & vocat & includit agnatos, consi.47.nu.40. & aliis seq. 73

3 Agnata dicitur consanguinea ex linea masculina sicut masculus. ibidem nu.41.42.43.& 44 fo.eod.

3 Et de iure communi est talis & descendens ex ea, & ita succedit, ibi.num. 44.& 45 fo.eo.

3 Agnata fœmina descendit ex linea masculina.ibi.nu.60.& nu.70

3 Et agnata dicitur & consanguinea, quousque viuit.ibid.num. 61.& 70. & nu.105. eod.

3 Agnata dicitur vocata ad exclusionem cognatorum. ibid. numero 64.70. & 111

3 Agnata filia continetur in linea agnatorum.ibi.nu.65 eod.

3 Agnata an dicatur exclusa per caput inclusiuum agnatorum.ibidem.numero 69

3 Agnata exclusa non dicitur, si excluditur linea materna, seu agnatorum, ibidem.

1 Agnatus non potest in feudo paterno & antiquo aliis agnatis præiudicare per actum inter viuos vel alio modo, consi.2.nu.5 9

1 Agnatis inuitis potest quis in feudo nouo disponere vti vult, consilio 2.numero 9 9

1 Agnatus renuncians feudo ecclesiastico decimali non præiudicat aliis agna tis, qui ad feudum veniunt iure proprio & non vt hæredes consil.5.numero 15 16

1 Et licet dominus directus recipiat renunciationem feudi, tamen illa non præiudicat agnatis.ibi.nu.16 eo.

1 Etiam si facta esset, vt alius inuestiatur, & feudum censeretur nouum. ibi. nu.17.& seq. eod.

1 Agnatis est ius quæsitum ex prima inuestitura; & ideo non potest ab eis auferri per subsequentes inuestituras.ibi.nu.20 eo.

1 Agnatis non præiudicat consensus agnatorum in istis feudis. ibid. numero 23 fo.eo.

1 Agnati descendentes ex primis inuestitis succedunt in feudo paterno virtute primę inuestituræ & ex natura participii, in quo feudum fundatur.consil.13.num.2 32

1 Agnati transuersales descendentes ex primo inuestito succedunt, licet non sint hæredes illius, qui feudum alienauit.ibi.nu.3 eo.

1 Etiam si feudum esset hæreditarium.ibi.nu.4 eo.

1 Et ab agnatis excluduntur filiæ fœminæ vasalli prædecedentis. ibi. num.5.

1 Et quia in materia feudali appellatione hæredum & descendentium non veniunt fœminæ sed masculi.ibi.nu.6 eod.

1 Agnatus viuente vasallo & post mortem ipsius non dicitur possidere, & ideo non potest agere possessorio recuperandæ, sed solum acquirendæ, cons. 13.nu.83.& 87 33

1 Agnatus vt succedere possit in feudo, quæ necesse probare habeat.cons.15. num.14 37

1 Agnatus masculus, qui superest ex primo inuestito, excludit filiam vasalli prædefuncti, de cuius successione agitur.ibi.nu.17 eod.

1 Agnatus veniens ad successionem ascendentium in feudo hæreditario necessariò debet esse hæres feudatarii præmortui, & quando succedit transuersali non est necesse, quòd sit hæres prǽmortui. sed sufficit, quod sit hæres primi inuestiti immediate seu mediate, vel descendētiū ab eo.ibi.nu.18.19.fo.e. Et probare habet istud; & quòd descendit a primo, & ex illa linea & legitime.ibidem.numero 19. nonnulli autem voluerunt, quòd sit necesse, vt sit hæres vasalli vltimo loco defuncti, & qui isti sint ponuntur, ibidem numero 21 eo.

1 Agnatus transuersalis succedit in feudis antiquis & auitis, & filias excludit.consi.17.nu.8 39

1 Agnatus masculus succedit in dictis feudis, esto quòd non descendat ex primis acquirentibus, nec sit hæres ipsorum, dummodo sit de agnatis, & descēdat ab aliquo ex antecessoribus prædictorum. licèt inuestitura dicat pro hæredibus, successoribus & descendentibus ex eis, si feudum est concessum vt paternum & antiquum.ibi.nu.9 eod.

1 Agnatis vocatis ex prima inuestitura an possit per secundam præiudicari, ibi.nu.14 eod.

1 Agnati collaterales succedunt in feudo paterno & fœminam excludūt, in consi.21.nu.12 45

1 Agnatis non debet nocere delictum vasalli, ita quòd propter delictum feudum non reuertitur ad dominum, nisi delictum vasalli directò sit commissum erga dominum, nam tunc eis nocet etiam in feudo paterno.ibid.nu.51. 52.& 54 46

1 Agnati transuersales non succedunt in feudo nouo, ibi.nu.59.fol.eo.

1 Agnati vasalli defuncti non dicuntur legitimi contradictores, quando hæres prædicti vasalli petit se mitti in possessionem omnium bonorum, quæ defunctus tenebat, nam ipsorum ius reseruatur in iudicio proprietatis, in cons. 22.num.66 48

1 Agnati transuersales non succedunt in feudis vltra septimum gradum, cōs. 23.nu.120. Fallit, quando primò veniunt ad descendentes ex acquisitore primæuo, nam tunc in infinitum fit transitus, maximè in feudo paterno & antiquo, ibi.nu.121.& 122 51

1 Agnatus in feudo paterno venit iure proprio tanquam vocatus. & ex persona propria ordine successiuo & gradatim, si inuestitura facta est ad familias vtriusque sexus, & idem quando in inuestitura facta est mentio de liberis, & idem in re emphiteutica.ibi.nu.128 23

1 Agnati non veniunt in feudis vt quilibet hæres, sed ex beneficio & prouidentia, & ex pacto, & contractu, & vt hæredes sanguinis.ibidem.numero 135 52

1 Agnatus in feudo antiquo, succedit, licet non sit hæres illius vasalli præmortui, nam satis est, quòd sit hæres mediate; seu immediate illius primi acquisitoris, & non illius transuersalis mortui, quia venit isto casu ex dispositione legis, & non iure hæreditario præmortui, ibidem.numero 177.numero 178 52

1 Agnatus potest repudiare hæreditatem agnati vasalli præmortui, & consequi feudum.ibi.nu.179 52

1 Agnatus prætendens succedere non differt a filio, nam vterque debet esse hæres primi, ibidem.numero 180. Sed dubia est opinio illorum volentium, quòd debeat esse hæres vasalli vltimo loco defuncti. vt ibi.numero 181 eodem.

1 Agnati in feudo antiquo non succedunt vltra septimum gradum, quando agitur de successione transuersali.ibi.nu.261.& seq. 52

1 Agnatus naturalis tantùm non est idoneus educator pupillæ, esto quòd esset legitimatus.consi.56.nu.19.& 20 119

2 Agnati transuersales in feudis paternis & antiquis succedunt, consil.1.numero 115

2 Agnati propter inuestituram habent spem succedendi in feudis, quæ est de iure positiuo, & continet ius quærendum & non quæsitum. & tale ius potest princeps tollere sola voluntate legitimando.ibi.nume.126.& 127.& an tale ius dicatur esse in bonis.ibi.nu.127 2

2 Agnati ad feudum veniunt iure successionis eis delatæ consuetudine feudorum & constitutione imperatorem & non veniunt iure pacti, seu contractu, ibid.nu.128.& 136. Quod optimè procedit in feudo hæreditario. ibi. num.129 eo.

2 Agnatus non succedit in feudo hæreditario, nisi sit hæres primi acquisitoris aut descendentium ab eo.ibi.nu.134 2

2 Agnati citandi sunt in dispensatione, in cons.14.nu.47 38

Agnatis auferri hæreditatem & bona antecessorū, & applicari extraneis, iniquum & durum est, in consi.28.nu.27 89

3 Agnatos etiam vocare dicitur, qui consanguineos ex linea masculina vocat.consi.47.nu.60.61.70 & 111 73

3 Agnati quando & quo casu dicantur positi loco exclusorum, ibi.nu. 114. & nu.17.18 73

3 Agnati non admittuntur ad successionem feudi vt ex nunc, sed vt ex tunc, consi.65.nu.19 104

3 Agnato decedente sine masculis feudum transit ad alios agnatos masculos, & finitur in persona illius, qui moritur sine masculis, et aperitur aliis agna tis, ibi.nu.23 eo.

3 Agnatus transuersalis in feudo hæreditario succedit ex legis dispositione nō vt hæres.ibi.nu.33 105

3 Agnatus transuersalis succedit in feudo hæreditario mixto, licet non sit hæres vniuersalis vltimi vasalli habentis alium hæredem vniuersalem. ibid. nu.34 eo.

3 Agnati volentes succedere in feudo, satis est, quod habeant illam qualitatem ex eorum persona, quam habebat vasallus defunctus. ibidem.num.36 eodem.

3 Agnati transuersales in successione feudi hæreditarii mixti, qualiter succedant vasallo agnato mortuo, an proximiores tantùm vel omnes insimul. ibidem.nu.39.40.41.& seq.44 eod.

Et quid si succeditur patruo.ibi.nu.40 eod.

3 Et quid si aliis transuersalibus vlterioribus in gradu.ibi.nu.41 105

3 Agnatus effectus maior, si per annum & diem nihil dixit de gestis per prędecessorem in materia feudali, nec illis contradixit, an possit vlterius venire contra gesta per eum, ex quo videtur illa tacitè ratificasse.ibidem.num.62 105

4 Agnati transuersales in feudis antiquis succedunt, & fœminas vltimi vasalli excludunt.consi.72.nu.5 98

4 Agnati in feudalibus succedunt vltra 7.gradum.ibi.nu.103 98

4 Agnati in feudalibus conuenientibus ius primogenituræ admittuntur in infi eod.
nitum, ibi.nu.104

1 Aggregatio referenda est ad modum non ad quantitatem, in consi.111.nu. 19.in 1.vol. 208

1 Alberici de Rosate quanta habeatur authoritas, in consi.73.nu.39 137

1 *Alienatio feudi valet, quando non tendit in præiudicium domini vel reipublicæ.consi.2.nu.11* 10

1 *Alienatio facta per vasallum in feudo hæreditario quando præiudicat filiis & aliis, si fiat cum consensu domini inter viuos seu in vltima voluntate, ibi.nu.31.& 32.seq.* eod.

1 *Alienatio feudi paterni non valet in præiudicium agnatorum, etiam cum consensu directi domini, consi.13.nu.10.11.& 37* 33

1 *Alienatio facta fraudulenter non nocet agnatis.ibi.nu.55* 33

1 *Alienatio feudi hæreditarii facta per possidentem feudum valet, & sine cõsensu filiorum, si adest assensus principis directi domini ipsius feudi. consi.106.nu.28.& 29* 197

3 *Alienatio feudorum facta per prædecessorem etiam cum consensu directi domini non præiudicat aliis agnatis successoris.consil.65.numero 49.& 50* 105

3 *Alienatio, quæ fit virtute statuti, necessaria dicitur, in consilio 91.numero 39* 62

2 *Alienatio conditionalis purificata tenet.consil.14.numero 21.23.& 24 35*

1 *Alienatio facta in fraudem non tenet.ibi.nu.33* eod.

4 *Alienatio præsumitur facta dolo, quando lite pendente fit.consi.138.num. 28* 144

4 *Idem quando parum ante ibi.nu.29* 144

1 *Alienatio facta ab eo, qui laborat in extremis, an præsumatur fraudolosa, consi.14.nu.34* 35

1 *Alienatio rerum spectantium ad romanam ecclesiam facta per aliquos nõ valet.consi.19.nu.1. Nec potest confirmari per occupatorem illius loci.vt ibi.nu.2* 41

1 *Alienatio prædicta non recipit fomentum ex generali confirmatione pontificis.ibi.nu.4.7.8.& seq.* eo.

1 *Alienatio rerum minoris non valet, si de iure requisita non interuenerunt. consi.99.nu.1.fo.181.& consi.100.nu.1* 183

3 *Et consi.85.nu.17* 144

3 *Alienatio rerum minoris vt valeat multa interuenire debent, consi.85.nu. 18.cum plu.seq.* 144

1 *Alienatio rerum minoris vt valeat, debet adesse vrgens causa alienandi, vt æs alienum, consi.99.nu.2* 181

1 *Et quòd non adsint mobilia, ex quorum venditione possit satisfieri creditoribus.ibi.nu.3* eo.

1 *Et istud debet liquere iudici per bonorum dispositionem.ibi.nu.4.eo.*

1 *Et super isto ferenda est interlocutoria.ibi.nu.5* eo.

2 *Et debet vendi illa res, quæ minus est damnosa pupillo.ibi.nu.6.& consil. 100.nu.2* 183

1 *Alienatio rei minoris facta absque iudicis decreto & sine causa cognitione nulla est in d.consi.99.nu.6.& 10* 181

1 *Alienatio rerum minorum requirit subhastationem.ibi.nu.15.fo.181.& consi.100.nu.8* 183

1 *Alienatio rerum minorum facta contra formam statuti nulla est, consil.98. nu.25.in 1.174.& consi.99.nu.26* 181

1 *Alienatio rei minoris facta a tutore sine iudicis decreto, nulla est, consilio 100.nu.27* 183

3 *Alienatio immobilium interdicta est minoribus.consi.85.nu.11* 144

2 *Alienatio rei prohibitæ alienari, an comprehendat emptorem ignorantem prohibitionem prædictam.consi.81.nu.43* 179

2 *Et quid si alienatio facta est per tertium, ad quem res peruenit, & non per prohibitum alienare.ibi.nu.44* eo.

2 *Et quid si fideicommissarius, ad quem debebat dicta res peruenire, consensit alienationi.ibi.nu.45* eod.

2 *Et quid si alienatio fit ex causa dotis tam constituendo quàm restituendo. ibi.nu.46.47.& 48* eod.

2 *Et quid si dos non fuit congrua, sed excessiua.ibi.nu.49* 179

2 *Alienatio prohibita censetur per testatorem disponentem bona conseruari in familia, in consi.93.nu.23* 189

2 *Alienatio prohibita ad tempus post illud permissa videtur.consi.14.nu.13. fo.32.& consi.31.nu.34.35.& 36* 82

2 *Alienatio prohibita ad certum tempus durat quandoque post illud consilio 31.nu.39* 96

3 *Alienatio prohibita ad tempus, an & quando iudicetur perpetua consil.7. num.17* 14

3 *Alienatio quælibet tam inter viuos quàm in vltima voluntate dicitur prohibita, prohibita alienatione per testatorem. consilio 39. numero nono 61*

1 *Alienationis prohibitio facta vni personæ nõ extenditur ad alias. consi.33. nu.13.sed contra.ibi.nu.36.& 37* 87

1 *Alienationis prohibitio odiosa & exorbitans est, & deo restringenda. ibid. num.16* eod.

1 *Alienationis prohibitio habens causam generaliorem dicto vltra illud non extenditur.ibi.nu.36.37.38.& 44* 87

1 *Alienationis prohibitio potest induci etiam per actum inter viuos.ibi.num. 98* 87

1 *Alienationis prohibitio odiosa est.consi.95.nu.10* 169

2 *Alienationis prohibitio quo casu & quando inducat fideicommissum.consi. 26 nu.15.fo.81.consi.31.nu.33.fo.96.consi.52.nu.9.11.& 12.fo.130. consi.53.nu.13.fo.132.consi.57.nu.7.fo.135.consi.75.nu.32.fol.177. & consi.82.nu.12.& 14* 168

1 *Alienationis prohibitio facta ad tempus, etiam post illud porrigitur, ex causa & ratione a testatore expressa, consi.31.nu.37* 96

2 *Alienationis prohibitio facta cum causa fideicommissum inducit, consi.52. num.11.fol.130.consil.75.num.8.33.& 34.fol.177.& consi.92.num. 42* 187

4 *Et consi.18.nu.6* 30

2 *Alienationis prohibitio extra familiam per testatorem expressa non se extẽdit vltra quartum gradum. Fallit quando, contrarium apparet ex mente testatoris.d.consi.52.nu.18* 130

2 *Alienationis prohibitio ad tempus limitata, quando inducat fideicõmissum, & per quæ verba, consi.55.nu.14.15.& 16.& quid si data est potestas alienandi, inter ipsos hæredes, ibi.nu.16* 134

2 *Alienatio in extraneis prohibita videtur, si data est potestas vendendi inter hæredes.ibi.nu.17.& 18* 134

2 *Alienationis prohibitio, an inducat reciprocum fideicommissum.consi. 58. num.2.& 8.& seq. Et an satis sit ad excludendum substitutum, quòd grauatus tempore mortis reliquerit filios, licet postmodum illi decesserint. ibid. 137*

2 *Et quid si ille decedens postmodum moritur sine filiis.ibi.nu.4*

2 *Alienationis prohibitio facta in personam vnius non extenditur ad alios. ibi.nu.8.fo.eo.& consi.78.nu.13* 179

2 *Alienationis prohibitio in actu inter viuos non extẽditur ad actum vltimæ voluntatis.in consi.58.nu.10* 137

2 *Alienationis prohibitio non concernit illam, quæ fit in familia disponentis. ibi.nu.11* eo.

2 *Alienationis prohibitio odiosa est, & non comprehendit nisi personas prohibitas alienare, in consi.63.nu.2* 142

2 *Alienationis prohibitio per actum inter viuos nõ comprehendit illam, quæ fit per actum vltimæ voluntatis.ibi.nu.3* eod.

2 *Alienationis prohibitio fideicommissum inducit gradatim, & successiuum. ibi.nu.12* eo.

2 *Alienationis prohibitio comprehendit personam etiam non expressam quãdo de coniecturata mente testatoris, sic volentis constat. ibidem nume. 20 143*

2 *alienationis prohibitio extra familiam per testatorem expressa includit prohibitam esse hæredis institutionem.ibi.nu.22* 143

2 *alienationis prohibitio facta filiis, vt bona conseruentur in familia porrigitur ad nepotes, & pronepotes.ibi.nu.28* eo.

2 *alienationis prohibitio in conditionem constituta, conditione adimpleta impedit ipsam alienationem.in consi.81.nu.23* 16[illegible]

2 *alienationis prohibitio perpetuò inducta extenditur etiam vltra quartũ gradum.in consi.88.nu.23* 1[illegible]

2 *alienationis prohibitio quando & quo casu trahatur ad hæredes prohibitos alienare.ibi.nu.21* eo.

3 *alienationis verbo venit omnis species alienationis & inter viuos, & in vltima voluntate. Maximè quando eadem ratio prohibitæ alienationis viget vtroque casu.consi.7.nu.13.& 14* 14

3 *alienationis prohibitio, filiis facta, an & quando extendatur ad nepotes & alios.ibi.nu.16.& aliis plu. seq.* eod.

alienationis prohibitio extenditur quandoque de persona ad personam.ibi. num.18 14

3 *alienationis prohibitio facta ex causa euas personas comprehendat. consi. 22.nu.12* 34

3 *Alienationis prohibitio limitata ad certas personas cẽsetur prohibita quo ad alias.ibi.nu.25* 34

3 *alienationis prohibitio an etiam comprehendat institutionem hæredis legitimi.ibi.nu.50* 34

3 *alienationis prohibito an comprehendat actum alienandi, tam inter viuos quàm per vltimam voluntatem.ibi.nu.51* eo.

3 *Et quid si adsint verba prægnantia alienationem prohibentia. ibi.num.52 eodem.*

3 *Et quid si testator in casu alienationis voluit bona peruenire ad tertium.ibi. num.53*

3 *Et quid si expressè fuit prohibita alienatio per actum vltimæ voluntatis.ibidem.nu.54.* eo.

3 *Et an censetur prohibita alienatio per viam successionis ab intestato.ibi.*

tio.ibi.nu.55 fo.eo.

3 Alienationis prohibitio quandoque inducit simplex fideicommissum quandoque illud inducit secuta alienatione, & non aliter, consilio 70. numero 3 123

3 Alienationis prohibitio simpliciter & generaliter facta debet intelligi simpliciter & generaliter, etiam si essemus in correctoriis, etiam si maior ratio vigeret in vno quàm in alio casu.ibi.nu.5.& 6 fol.eo.

3 Alienationis prohibitio cuius fauore dicatur facta. consilio 74. numero 37 130

4 Alienationis prohibitio in tertiis personis quandoque extenditur ad alias. consi.72.nu.88 98

4 Alienationis prohibitio facta per pactum seu contractum non impedit dominii translationem, verùm alienans tenetur ad interesse. consil.100. nu.1. 119

Fallit quando non contrafacienti fuisset reseruatum ius in re ipsa. ibid. numero 2

Fallit etiam, quando paciscentes considerarunt solam alienationis attentationem.ibi.nu.4 fo.eo.

Et quid si alienauit, sed mandauit alienare.nu.5 eo.

3 Alienatione prohibita censetur etiam prohibita transactio.in consi. 85.nu. 15.& 16 144

3 Alienatione prohibita censetur prohibitum contractus emphyteuticas & liuellarius.ibi.nu.8 eo.

4 Alienationem sapit, quando vna ecclesia subiicitur alteri.consi.92.nu.30.& 31 114

4 Alienationem sapit, quando vnum capitulum alteri subiicitur. ibi. numero 31 eo.

4 Alienationem sapit, dare de iure vnius ecclesiæ alteri. ibidem numero 32 fol.eo.

1 Alienatione prohibita intelligitur de ea, quæ inter viuos, & de ea quæ fit in vltima voluntate.consi.12.nu.14 10

4 Alienatio voluntaria & necessaria quæ sint.consi.100.nu.21 119

1 Alienatio quæ fit per inter viuos magis propriè fieri dicitur facto alienãtis. consi.32.nu.35 84

1 Alienatio rerum stabilium pupillorum & minorum quæ necessariò continere debeat.consi.98.nu.1.licet in instrumentis dictarum alienationum allegetur iusta causa, onus.s.æris alieni, tamẽ id solùm sufficiens non est, dicũt enim creditores instare vt eis soluatur.ibi.nu.2.& 3 178

1 Alienatio, quæ non continet læsionem, & ordine procedit valida est nec rescinditur ipso iure, seu per restitutionem in integrum, secus si ordine iuris non processit.ibi.nu.22.& 23 178

3 Alienatio per hæredem grauatum potest fieri in vnum ex familia quando id fit secundùm voluntatem testatoris, consi.1.nu.57 2

2 Alienatio fieri potest per actum inter viuos, & etiam in vltima voluntate, consi.44.nu.40 120

3 Alienatio, quæ fit per hominem, sicut non prohibetur, ita nec legalis.consil. 74.nu.36 130

3 Alienationis appellatione venit contractus emphyteuticus & liuellarius, consi.85.nu.8 145

2 Alienata per filium cohæredem imputantur in suam legitimam & trebellianicam, quam elegisse videtur in illis rebus alienatis.consil.44. numero 46 120

2 Et quid si alii cohæredes consentiunt.ibi.nu.47 eod.

3 Alienata per hæredem grauatum computantur in legitimam, cons.109.numero 34 174

3 Alienandi potestas concessa alicui, in qua veficatur, an in illa, quæ fit inter viuos, vel in illa, quæ fit per vltimam voluntatem.consi.71.nu.22 100

3 Et omnis alienatio venit, quando concessa fuit per verba, prout noluerit.ibi. num.23 eod.

3 Et an veniant alienatio sola tantùm, qua ille fuit vsus in vita, numero 24 eodem.

3 Et omnis alienatio venit, quando facta est per verba, prout voluerit, vel simile, ibi.nu.25 eod.

3 Idem quando concessa fuit per illa verba prout videbitur & placebit, ibid. num.26 eod.

3 Alienatio, quæ fit per vltimam voluntatem, propriè dicitur alienatio hominis ibi nu.27 eo.

3 Alienatio legalis est illa, quæ fit per successionem ab intestato.ibi.num.28 eodem.

3 Alienationum species tres sunt.ibi.nu.28 eo.

3 Alienandi potestas concessa diuidentibus qualiter & quibus modis veniat interpretanda.ibi.nu.33 eod.

3 Alienandi potestas concessa diuidentibus, potest intelligi nedum de alienatione, quæ fit inter viuos, sed etiam de illa, quæ fit per actum vltimæ voluntatis ibi.nu.34 eod.

3 Alienandi potestas concessa intelligitur, quando fratres diuidentes opposuerunt verba concernentia actum inter viuos, & per vltimam voluntatẽ. ibi.num.39 174

3 Alienandi & disponendi facultas de rebus propriis est fauorabilis.ibidem. num.71 eod.

2 Alienandi prohibitio personalis & temporalis cessat post illud tempus.cõsil.25.nu.23 78

2 Et si facta est in fauorem vnius, non debet in eius odium retorqueri. ibid. num.24 eod.

2 Alienandi potestate concessa dubitatur, in qua qualitate verificetur & quid si alienatio fit in fraudem substituti.ibi.nu.25 eod.

2 Alienandi potestas concessa capit alienationem fiendam in vita & in vltima voluntate.ibi.nu.17.22.& 25.fo.eo.& consi.74.nu.23. 156

1 Alienandi potestas non venit sub verbis generalibus.cons.19.nu.8 41

2 Alienandi totalis facultas concessa alicui, liberum, & absolutum arbitriũ alienandi inducit.in consi.74.nu.24 136

2 Alienandi generalis potestas quæ comprehendat, consi.95.nu.75 194

4 Alienandi potestas concessa alicui interpretatur, vt fieri possit, & pactum inter viuos, & per actum vltimæ voluntatis.consi.64.nu.20 57

1 Alienare prohibitus non censetur inter suos prohibitus testari etiam inter illos de familia, etiam remotiores, consi.2.nu.39.& 46.& maximè quando alienatio feudi fit inter suos liberaliter.ibi.nu.40 10

2 Alienare qui non potest, minus potest facere actum, per quem sequi potest alienatio.consi.12.nu.42 28

2 Alienare prohibitus non potest instituere fœminas exclusas a testatore. in consi.26.nu.16 81

2 Alienari prohibiti non censentur prohibiti alienare vni ex familia. cõs.44. nu.19.& 22 120

2 Alienare prohibitus, nedum ipse verùm & eius successores censentur prohibiti, si mens testatoris talis fuit, cons.52.nu.16.& nu.17. 130

3 Alienare dicitur, qui extra familiam alienauit, etiam si legaret vxori suæ. consi.7.nu.11 14

3 Alienare prohibitus aliquo precio, etiam censetur prohibitus alienare alio modo.ibi.nu.12 eo.

3 Alienare prohibitus inter viuos, an censeatur prohibitus alienare per vltimam vuluntatem.cons.70.nu.29 123

3 Alienare prohibitus fauore descendentium suorum non potest alienare etiã per vltimam voluntatem, ibi.nu.31 eo.

3 Alienare quis potest, quando non est prohibitus.consi.72.nu.62 126

3 Alienare potest quis rem suam, cui vult de iure communi.in consi. 83.nu. 1.& istud prohiberi potest per statutum seu consuetudinem quæ attendi debent.ibi.nu.2.& 3 126

3 Alienare prohibitus cadit a iure suo illico, quod alienauit.consi.109 num. 33 174

Reliqua vide infra in litera.P.in verbo prohibitus alienare.

1 Alienari vt possit res dotalis constante matrimonio, plura requiruntur.cons. 80.nu.52 146

3 Alienari potest res minoris propter contractum factum a patre.in cons.85. num.50 144

3 Alienans lege permittente, non per hoc committit fraudem, nec dolum.consil.72.nu.71 124

4 alienans pro parte, an cadat in totum.in consi.6.nu.19 22

4 alienans vt incidat in pœnam, an & quando sequi debeat traditio cõsi.100. num.23 119

2 alimentatio an probet filiationem.in consi.10.nu.17.& nu.102.fo.21.& consi.12.nu.247 29

3 alimenta debentur filiæ ab hæredibus patris, vsque quo nubat. consil. 108. num.47 173

2 alimenta non possunt constitui in rebus emphyteuticis. in consil. 98.nu.8. 198

2 alimenta super rebus subiectis fideicommisso non possunt per grauatum alteri constitui.ibi.nu.13 eod.

2 alimenta quando relinquuntur, & etiam dos, alimenta veniunt taxanda secundùm quantitatem dotis, & non secundum facultatem relinquentis.ibid. num.32 198

2 alimentorum taxatio & moderatio facienda est, secundùm quantitatem bonorum; de quibus poterat constituens disponere, & considerandæ sunt facultates disponentis.ibi.nu.28.& 29 eod.

Item & qualitas personæ, cui sunt relicta.ibi.nu.30. eod.

Item & mores & consuetudines illius, existentes post mortem relinquẽtis. ibi.nu.31 eod.

3 alimentandæ penes quas personas debeant moram trahere.consi.74.num. 73 131

2 aliud est esse tale vel haberi pro tali.in cons.22.nu.17 664

1 allegatio erroris & læsionis tollitur, quando sunt renunciantes ex certa scien-

scientia.consi.20.nu.38.96.97.& 98 42
1 Allegare turpitudinem suam an & quando quis possit.consil.55.num.64.65.66 118
1 Allegare solutionem non satis est, nec sufficit, nisi probetur, consi.90.numero 19 162
1 Allegare non sufficit, cum requiratur allegatorum probatio.consi.112.numero 13 210
1 Allegare aliquid & dicere non sufficit, nisi probetur.consi.10.numero 35 22
1 Allegare & proponere idem important, & qui proposuit affirmat.in consi.30.nu.9 78
1 Allegare statuti ignorantiam quis non potest.consi.49.nu.37 108
1 Allegari potest turpitudo, & quis venire contra iuramentum præstitum cũ illa clausula, omnia & singula esse vera.consi.54.nu.86 115
1 Allegans metum illud probare debet concludenter, & formiter, nec sufficit sola protestatio ad eum probandum.consi.10.nu.34 22
4 Et consi.5.nu.168.& 169 15
4 Allegans litis penden.illam probare debet.consi.47.nu.41 58
4 Et quid si lis non est super titulo, sed super criminalib.ibi.nu.42 58
4 Et quid si a lite fuit recessum, & sic fuit finita.ibi.nu.43 eod.
4 Allegans matrimonium illud probare debet, & eo non probante pars aduersa absolui debet.in consi.61.nu.1.& 2 77
4 Allegans falsas leges, an committat falsum, & qua pœna puniatur.in cons.151.nu.38 155
4 Allegans dicta & apostillas alicuius doctoris falsò, quando teneatur falsi.ibi.nu.36.& 37 eo.
1 Allegans aliquid affirmare illud dicitur.in consi.30.nu.8 78
1 Allegans contraria non auditur, ex quo illa dicitur affirmare.ibi.numero 2 78
1 Allegans turpitudinem suam non auditur, eadem ratione, ibidem, num. 12 eodem.
1 Alleganti aliquid incumbit onus probandi.nu.10 eod.
1 Alleganti consuetudinem incumbit onus illam probandi, maximè quandò illa est contra ius.in consi.31.nu.14 79
4 Et in consi.10.nu.14.& 15 24
3 Alleganti testatorem errasse incumbit onus probandi.in consi.58.num.13.& 24 95
2 Aliquorum res esse possunt, esto quòd non essent communes.in consi.91.numero 39 184
1 Alternatiua resoluitur quandoque in coniunctam ex mente.in consi.44.numero 2 100
2 Alternatiua in certitudinem inducit, si in vtraque sui parte non inducit effectum requisitum.in consi.12.nu.52 28
3 Alternatiua posita inter personas, in vltimis voluntatibus resoluitur in cõiunctam.in consi.21.nu.8 32
2 Alternatiua non comprehendit nisi similia expressis.in consi.104.num.16 122
4 Alternatiua concessa episcopo dicitur gratiosa & priuilegiata.in cons.144 num.9 149
4 Et latissimè venit interpretanda in præiudicium concedentis.ibidem nu.10 eodem.
4 Et an per eam, & ex quibus verbis videatur episcopus exemptus a spectatiuis.ibi.nu.12 eod.
4 Alternatiua concessio an sit fauorabilis vel odiosa.consi.42.nu.5 54
1 Alueus fluminis non est mutandus in alterius iniuriam. consilio 105.numero 2 196
1 Amittenti Res competere potest actio contra plures, & si contra vnum egit, non dicitur contra alios extincta.consi.74.nu.42 135
3 Et quando offerat vnica solutione esse contentum.ibi.nu.43 eod.
1 Amicus, an & quando sit idoneus testis.consi.83.nu.41 149
4 Et consi.53.nu.13 65
4 Amicus offensi non est idoneus testis.consi.152.nu.14 156
2 Amita an dicatur propinqua a parte patris.in consi.20.nu.31 66
2 Amita in quo gradu consideretur, in consi.23.nu.16 70
2 Amita descendit ex patre & linea patris & est eius de familia & dicitur agnata.consi.20.nu.33.& 34.fo.68.& cons.23.nu.20.& 21 70
3 Amitini quem gradum faciant, consi.21.nu.23 26
1 Amor nullus vincit paternum.in consi.106.nu.49 197
2 Amor paternus erga filios valde considerandus est.cons.75.nu.55 177
3 Amor paternus potissimum consideratur erga filios, magis quàm in cognatos & agnatos.consi.3.nu.22 8
2 Amor inter amasiam & amantem qualiter probetur, in consi. 10.numero 33 21
2 Ampliatio ad §.reliquum.in auth.de hæredi.ab intesta.veni.consil.99.numero 7 199
2 Ancilla an sit testis idonea.consi.32.nu.51 98
3 Ancilla producentis non est testis idonea.consi.67.nu.81 111
2 Animalia & sese mouẽtia an veniant appellatione mobilium.consi.67.nu.1.& 2.fo.136.consi.79.nu.41.fo.163.& consi.96.nu.10 196
2 Et an veniat fœtus ipsorum animalium.in d.consi.96.nu.11 196
2 Anima mariti dicitur contristari & iniuria effici per mulieris transitum ad secunda vota, consi.95.nu.21.& nu.56 193
4 Animæ bonum considerandum est, & omnibus rebus præferendum.consi.51.nu.59 62
1 Animus & voluntas verbis declaratur, consi.131.nu.20 130
2 Et consi.15.nu.20 39
3 Animus contrahendi domicilium ex coniecturis comprehẽditur, consi.12.nu.19 20
3 Animus repatriandi, ita vt domicilium non constituatur, declarari debet infra decennium.ibi.nu.23 eo.
3 Animus necessarius est & factum vsufructuarii, vltra patientiam ad acquisitionem possessionis, in consi.37.nu.5 57
4 Animus ex protestatione declaratur, consi.53.nu.55 65
4 Animus declaratur verbo & facto, consi.149.nu.22 153
4 Animus non inspicitur in maleficiis sed effectus & euentus. consil. 161.num.3 165
4 Animus non occidendi ex plurib.colligi potest, & primo in genere instrumenti, si percussit cum bastono & similibus.ibi.nu.13.& 14 165
2 Animi vehemens applicatio circa modum faciendi inducit formam seu solennitatem necessariam.consi.19.nu.11 54
2 Animi declaratio ex quibus colligatur ibi.nu.104 55
4 Animi destinatio cum tonsura, an sufficiat, vt quis sit capax beneficii ecclesiastici.consi.125.nu.11 137
2 Annonæ ciuiles an veniant, quando mulier relicta est vsufructuaria &c. & in consi.96.nu.20 196
1 Annua pensio licita est in contractu locationis & conductionis. in consil.60.nu.9 124
1 Annua pensio licita est in contractu emphyteutico & liuellario, ibidem. num.10 eod.
1 Annua pensio an licitè possit taxari ad sex pro quolibet centenario.ibi.numero 29 124
1 Annuus census seu redditus licitus est, esto quòd solutio fiat in pecunia.in cons.60.nu.13.& 14 124
3 Annui redditus & emphyteusis, an imputentur in legitimam.cons.55.nu.12.16.& 17 91
3 Annui redditus an & quando connumerentur inter immobilia, ibi.num.13.& 15.fo.eo.& in consi.86.nu.7 145
4 Et consi.31.nu.8 43
4 Annus tertius quandò, & ex qua causa cõcedatur, consi.108.nu.10. 125
4 Annus tertius & secundum statale quando & quo casu concedi debeat.ibi.nu.29 125
4 Annulus dari potest etiam ab aliam causam quàm contrahendi matrimonium, consi.50.nu.47 61
4 Annuli transmissio de masculo in fœminam an probet matrimonium.ibi.nu.42 eod.
4 Annuli missio quando probet matrimonium, & quid si nullus præcesserit tractatus.ibi.nu.49.& 50 eod.
2 Annuli gestio & deportatio, an probet matrimonium contractum cons.15.nu.36 40
4 Annuli immissio & eius portatio ostendit signum liberæ voluntatis. in consil.170.nu.24 177
1 Antecedens concessum videtur concesso subsequente.consi.35.nu.1 91
3 Antecedentia regulantur a sequentibus.consi.23.nu.15 36
3 Antecedentia declarant sequentia.consi.96.nu.11 7[illegible]
1 Antiquitas temporis inducit præsumptionem, quòd omnia requisita interuenerint.consi.104.nu.45 191
1 In antiquis probatio melior illa est, quæ per instrumenta fit.ibi.nu.46. eod.
1 In antiquis verba enunciatiua probant, etiam inter alias personas. ibi.nu.47 204
1 Antiqua obseruantia sequenda est.consi.109.nu.59 59
2 Antiquior familiæ quo tempore consideretur, vt fideicommissum ita factum sibi debeatur.consi.93.nu.31 189
2 Antiquior ex quib.qualitatib.consideretur & dicatur.ibi.nu.31.et 32.e.
3 Apertura testamenti in scriptis conditi quam solennitatem continere debeat.consi.19.nu.7 28
2 apotheca, ad quam dabatur aditus per domum, an veniat legatis domibus.in consi.80.nu.4.& 21 165
1 appellatio an sit mixti imperii.consi.8.nu.13 19
1 appellatio an sapiat naturam causæ primeuæ, & iudicetur secũdum ipsam.ibi.nu.14 eod.

1 Appellatio an possit tolli per principem.consi.46.nu.5 104
1 Appellatio an possit tolli per statutum.d.consi.46.nu.6 fo.eo.
1 Appellatione in vna causa non suspendi iurisdictionem iudicis a quo in aliis.consi.66.nu.7 131
1 Appellatio quando est limitata non potest prosequi in omnibus sed solum in limitatis.ibi.nu.9 eo.
1 Appellatio vnius quando prosit aliis non appellantibus.ibi.nu.21 eo.
1 Appellatio non extinguit iudicatum,consi.80.nu.49 146
1 Appellatio in dubio non præsumitur deserta.consi.115.nu.1 215
1 Appellatio licet denegetur aliquo casu competit supplicatio,consi.118.numero 4 218
2 Appellatio suspendit iudicatum.consi.12.nu.226 29
3 Appellatio legitima iurisdictionem suspendit.consi.98.nu.8 163
3 Appellatio a grauamine exceptionis reiectæ iustificatur, quando excipiẽs eam probauit,vel se obtulit probaturum.ibi.nu.10 eod.
3 Appellatio geminata non nocebit.ibi.nu.14 eod.
3 Appellatio vlterius non conceditur contra tres diffinitiuas sententias.ibid.num.20 eod.
4 Appellatio nulli est deneganda.in consi.28.nu.11 39
4 Appellatio in quacunque causa,in qua modus exceditur,permissa est ibid.num.12 eod.
4 Appellatio legitimè interposita transfert iurisdictionem, & totum negotiũ ad iudicem ad quem.ibi.nu.22 eo.
4 Appellatio legitimè interposita suspendit iurisdictionem in iudicio a quo ibi.num.23 eod.
4 Et eximit appellantem in omnibus ab illo.ibi.nu.24 eod.
4 Protegit nedum appellantem, sed etiam adhærentes appellationi. ibidem.num.25 eod.
4 Appellatio non est necessaria ab actu nullo,sed solùm ab actu iniusto.cõsi.41.nu.17 53
4 Appellatio nunquam deuoluit causam ad curiam, nisi probetur interposita ex causa legitima.consi.49.nu.20 60
4 Appellatio irrationabilis non suspendit iurisdictionem.ibi.nu.21 60
4 Appellatio legitimè interposita deuoluit negotium ad superiorem & omnia postmodum sequuta sunt nulla.in consi.106.nu.4.& 5 124
4 Appellatio interposita per procuratorem quando & quo casu ratificet sentẽtiam.consi.108.nu.46 125
4 Appellatio sicut prohibetur a tribus,ita quando a prima & secunda stante statuto.consi.109.nu.15 126
4 Appellatio admittenda est simpliciter,nec debet admitti cum qualitate illa,quòd soluatur pars tertio condemnationis.consi.171.numero 29 179
1 Appellationis instantiam non esse peremptam in dubio inducandum est. in consi.124.nu.12 222
4 Appellationis reiteratio a iure non est probibita, maximè si quis pluries grauatur.in consi.28.nu.13.& 14 39
2 appellationi interponendæ an possit renunciari.consi.39.nu.25 95
1 Appellatione pendente nihil est innouandum,& attendendum, & omnia gesta sunt nulla.in consi.39.numero secundo fo.95.& consi.105.numero 33 196
4 Et consi.28.nu.26.fo.39.& consi.171.nu.28 179
2 Appellatione pendente quis potest continuare in sua possessione,nec propterea dicitur aliquid innouare,seu attentare.consi.39.nu.3 95
1 Appellatione pendente quis non est sua possessione priuandus. ibid. numero quarto eo.
3 Appellatione probibita an & quando dicatur probibita supplicatio seu recursus ad superiorem.consi.54.nu.39 89
4 Appellatione deserta iurisdictio reuertitur ad iudicem a quo.cons.108.nu.32.& si alia profertur sententia,erit nulla tanquam lata a non suo iudice.ibi.nu.33 125
4 Appellatum prius præsumitur, si eodem die appellatur, & obtinetur commissio.consi.106.nu.17 124
2 Appellatio hæredum comprehendit omnes,tam in institutionibus, quam in fideicommissis.consi.52.nu.23 130
2 Idem in dispositione fauorabili tendẽte ad honorem & commodum.ibi.nu.24.26.27.& 28 eod.
2 Appellatio filii comprehendit nepotes & alios descendentes.ibi.
2 Appellatio bonorum & hæreditatis a pari procedunt.consilio 72.num.37 153
2 Appellatione mobilium,suppellectilium,massaritiarum &c. quæ veniant. in consi.21.nu.34 64
1 Appellatione hæredum veniunt omnes in infinitum.consilio 20.numero 7 42
1 Appellatione successorum veniunt omnes in infinitum.ibi.nu.8 42
1 Appellatione descendentium veniunt omnes in infinitum.ibi.nu.11 42
1 Appellatione posterum qui veniant.ibi.nu.12 eod.
Appellatione filiorum in contractib.non veniunt nepotes.ibi.nu.14
3 Appellatione testamenti quando veniat codicillus. in consilio 51. numero 23 82
3 Appellatione domus & cippi qui veniant.in consi.53.nu.29.& 32 84
3 appellatione filiorum non veniunt quandoque fœminæ. ibidem numero 39.& 48 85
3 Appellatione familiæ veniunt filii & alii.ibi.nu.101.102 85
3 Appellatione liberorum qui veniunt.in consi.26.nu.28 40
1 Appellans debet exprimere nomina illorum,contra quos appellat.in consi.66.nu 1 131
1 Et quid si expressit nomen vnius,an sufficiat.ibi.nu.2 eod.
1 Et qualiter procedat,ibi.nu.11 eo.
1 Appellans ab vno an dicatur appellasse ab aliis.ibi.nu.5 eod.
1 Appellans ab vno illud tantum debet prosequi.ibi.nu.6 eod.
1 Appellans inserto tenore sententiæ potest omnia capita illius prosequi. ibi.nu.9 eod.
3 Appellans coram iudice a quo,pro defensione suæ possessionis non dicitur aliquid innouare nec appellationi renuntiare.consi.54.nu.21 89
3 Appellans dicitur rectè appellasse, esto quòd non expresserit & nominauerit omnes aduersarios sed solum aliquos,quando vnica est causa tangens omnes.ibi.num.23 eo.
3 appellans a grauamine & successiuè,appellans a diffinitiua,non propterea dicitur renunciare puræ appellationi.consi.98.nu.13 163
4 appellans debet solicitare,et si est negligens,imputandum est sibi cons.108.num.8 125
4 appellatus non habet instare,vt expediatur causa appellationis,istud enim spectat ad appellantem.consi.108.nu.2.& 4 125
1 appellare simpliciter satis est, quando vna est causa.cons.66.nu.10. 132
1 appellare vel dicere de nullitate non est necesse,quando peccatur in forma.consi.95.nu.39 170
4 appellare quis potest a grauamine asserente interesse.cons.28.nu.10 39
4 appellari potest a grauamine præterito,præsenti,& etiam de futuro.ibi.nu.7.& 8 eod.
4 appellari iustè potest ab absolutoria expensarum.cons.106.nu.1.& 2.124
1 appellari an & quando possit a sententia lata in duello.consi.31.nu.75.& 86 79
1 appellari potest a sententia iudicis reductionis.cons.45.nu.93 161
1 appellari licet a sententia lata super possessorio,tamen non retardatur ipsius executio.cons.108.nu.20 202
3 appellari potest a iudice reiiciente exceptiones propositas, vel procedente vlterius illis non admissis.consi.98.nu.11 163
1 appellãdum est a sententia vicarii alicuius castri ad eum,qui ipsum posuit,& non ad superiorem ponentis, consi.8.nu.36 28
1 appositio numeri per genitiuum facta non est considerabilis.in consi.65.numero 12 131
2 appositio alicuius clausulæ denotat voluntatem apponentis eam fuisse, vt ibi contenta seruentur.in consi.9.nu.64 18
1 apposita in vno actu non debent ad alium referri.consi.73.nu.59 137
3 apponere seruitutem concernit damnum & non vtilitatem.consilio 33.numero 64 11
3 apponere fideicommissum,onus & grauamen est respectu rerum insensibilium.ibi.nu.65
3 Respectu verò personarum, si est reciprocum, videtur fauorabile, considerando familiam & agnationem.ibi.nu.66.contra.nu.73.fol.eo.
1 approbatio facta a superiore alienationis rerum minorum facta sine solennitate,& non sequuta forma iuris nulla est.cons.99.nu.22 181
1 approbatio sententiæ nullæ solùm valet in vim pacti,& procedit quando facta est a persona habili,aliàs secus,in consi.100.nu.58.& 59 183
1 approbatio sententiæ nullæ non potest operari,vt valeat sententia,& ex ea tertius extraneus non potest se iuuare.ibi.nu.60.61 eod.
2 approbatio refertur ad petita.& non ad alia.in consi.24.nu.16 72
2 approbatio expressa laudi solum valet in vim conuentionis, seu transactionis,& vt ita valeat, simultaneus consensus necessarius est ibid.num.162.& 163 eod.
2 approbatio testamenti facta per filium inducit,vt trebellianica non possit detrahi,quando expressè ipsius detractio a patre testatore est probibita.consil.26.nu.32
2 approbatio veri testamenti videtur inducere effectum, vt filius approbans videatur remittere illud ius,quòd habet aduersus testamentum.ibid.nu.33 eodem
2 approbatio testamenti facta per filios,an valeat, & ipsos obligat ad obseruantiam,& quando & quo casu.consi.35.nu.42 103
3 approbatio relatiua interpretatur secundum relatum.consi.43.nu.39. 66
3 approbatio limitatè facta,debet limitatè intelligi.ibi.nu.40 eo.
3 approbatio facta contra voluntatem nihil operatur.ibi.nu.41 eo.

4 appro-

4 *Approbatio & confirmatio alicuius actus facta per pontificem satis operatur in consi.111.nu.3.& 7* 25

4 *Approbatio pactionum facta ab executore apostolico censetur facta ab ipsa sede apostolico.consi.30.nu.8* 41

3 *Approbans expressè testamentum non dicitur trebellianicæ renunciare.consil.43.num.38* 66

3 *Approbans testamentum & legata facta non propterea excluditur a petitione legitimæ.ibi.nu.35* fo.eod.

3 *Approbans personam alicuius intelligitur eam approbare, rebus sic stantibus.in consi.99.nu.45* 164

3 *Approbans voluntatem testatoris non potest aduersus illam venire.in con sil.61.nu.42* 100

1 *Approbare an & quando videatur, qui non contradicit, consi.33.num.59* 87

1 *Aqua grisidea, quæ sit, aurum ab argento diuidens. consil.61. numero 14* 125

4 *Aqua non debet corrumpi per immissionem rei fœtidæ, sed punitur ista faciens.consi.110.nu.13.& 14* 127

4 *Aqua propria alicuius quando dicatur & quando non.consi.129.num.1.& 2* 139

4 *Aqua impedîri non potest a tertio non habente aquæ proprietatem. ibidē, num.3* fo.eo.

4 *Et quid si aqua egressa est possessionem, in qua nascitur.ibi.nu.4.* eo.

4 *Aqua publica ex quibus possit dici ibi.nu.7* eo.

4 *Aqua publica an dicatur & sit communis.ibi.nu.8* eo.

4 *Aqua publica primo occupanti conceditur.ibi.nu.9.* eo.

4 *Et quid si longissimo tēpore fuit occupata, & tanto, in cuius contrariū &c. ibi.nu.10* eo.

1 *Aqua debetur possessionibus primis etiam facta diuisione, debet tamen constare, seruitutem fuisset tempore diuisionis. consil.114.numero 17.& 19* 215

Et in dubio præsumitur occupata per habentes prædia superiora.ibi.nu.3. eodem.

Et de ea dominus dicti fundi potest facere quicquid vult.ibi.nu.23.4.5.6.7.& seq. eod.

Et potest eam retinere ille, per cuius fundum transit.ibi.nu.5 eo.

1 *Aqua ex quibus dicatur occupata.ibi.nu.8* eod.

1 *Aqua per se fluens ad inferiora sine vsu & facto hominis non inducit præscriptionem.ibi.nu.29* 215

Etiam si quis ea vteretur per annos mille.ibi.nu.30 eo.

Et idem si facto hominis cucurrit iure facultatis & non seruitutis. ibidem. num.31 eod.

4 *Aquæ commoditas potest capi ex publico.consi.129.nu.5* 139

1 *Aquæ proprietas illorum est, quorum in prædiis nascitur, nec isti cogi possunt eam concedere aliis, etiam illa indigentibus.consi.112.nu.1* 210

1 *Aquæ occupatæ ius durat.si non apparet deperditum.ibi.nu.9* eo.

1 *Aquæ seruitus potest acquiri, vt alternatis hebdomadis inseruiat prædiis multorum.ibi.nu.12* eod.

1 *Aquæ seruitus longo tempore præscribitur.ibi.nu.36* eod.

1 *Aquam quem occupare in damnum & iniuriam vicinorum non est præsumendum.ibi.nu.10.& 11* eod.

3 *Aquæductus qualis propriè dicatur.in consi.57.nu.46* 94

4 *In aquarum ductum quid sit inspiciendum, & considerandum.consi.129. num.6* 139

4 *Arbitrarium iudicis est, an indicia sufficiant ad torturam, tamen tale arbitrium debet esse regulatum & non absolutum. consilio 151. numero 14* 195

1 *Arbitramentum sapit translationem.consi.118.nu.21.& 25* 218

1 *Arbitramentum bona fide factum valet etiam in feuda libus.ibid.num.22* eodem.

2 *Et maximè quando non possidebantur ab vno transigenti. ibidem numero 23* 198

2 *Arbitramentum non potest inducere fideicommissum reciprocum. consilio 24.nu.116* 72

1 *Arbitramentum est quædam translatio & amicabilis compositio.consi.45. num.12* 101

1 *Arbitrium plenum & libera voluntas quid importent.consi.111.num.13* 280

4 *Arbitrium concessum alicui in re aliena, quibuscunque verbis committatur, non debet esse absolutum.consi.8.nu.21* 23

1 *Arbitrio iudicis residet, intra quod tempus debet liquidari debitum.consil.121.num.25* 220

4 *Arbitrio iudicis remittitur, quis metus iustus dicatur. consil. 53.numero 60* 65

Arbitri redacta sunt ad instar iudiciorum.consi.46.nu.19 104

1 *Arbiter & moderator quilibet in re sua.consi.72.nu.3* 154

1 *Arbiter non potest bis laudare.si non fuit ad id data potestas, & maximè postquam fuit id sibi inhibitum, consi.45.nu.33.& nu.34* 101

1 *Arbiter post laudum an possit corrigere errorem.consi.46.nu.23* 104

1 *Arbiter non potest immutare laudum per eum latum per errorem. ibidem. num.24* eod.

2 *Arbiter vltra petita pronunciare non potest.consi.24.nu.137* 73

1 *Arbitri iuris seu electi ex forma statuti æquiparantur ordinariis. in consi. 42.nu.2.fo.94.& consi.46.nu.9* 104

1 *Arbitrii iuris vel electi virtute statuti differunt a voluntariè electis. consi. 45.num.84* 101

1 *Arbitri habent notiorem, etiam si careant iurisdictione.consilio 76.numero 17* 142

2 *Arbitri procedentes ex bono & æquo possunt disponere, vt bona data pro dote retineantur.consi.100.nu.30* 199

2 *Arbitri prohibere non possunt alienationem bonorum.consi.24. num. 73* 113

1 *Arbitrator condemnare potest ad aliud, quàm sit petitum, consi.76.num.5 142*

2 *Arbitrator an & quando possit extendere manus ad res non comprehensas in fideicommisso.consi.24.nu.151.& 152* 73

2 *Coram arbitratore requiritur talis qualis verbalis petitio, informatio, & probatio.ibi.nu.137* fo.eo.

4 *Archidiaconus potest constituere vicarium.consi.50.nu.12*

4 *Archipresbyter vicarium constituere potest.consi.50.nu.12*

1 *Argumentum a verisimili validum est in iure.consi.8.nu.29.fo.20.consi. 22.nu.13.fo.47.cōsi.23.nu.69.fo.51.consi.32.nu.48.fo.84.cōsi.41.nu. 33.fol.87.consi.47.nu.104.fo.105.consi.64.nu.40.fo.128.cons.74.nu. 37.fol.140.consi.95.nu.46.fo.170.consi.113.num.39.fo.186.& consi. 117.nu.15*

2 *Et consi.9.nu.80.fo.19.consi.32.nu.10.fo.98.consi.23.nu.15.70.consi. 80.nu.25.& 46.fo.165.& consi.81.nu.55*

3 *Et consi.10.nu.13.fo.17.consi.22.nu.71.fo.14.consi.58.nu.60.fol. conf.96.nu.13.fol.205.consi.97.nu.19*

4 *Et consi.5.num.25.fol.15.consi.7.nu.9.fol.23.consil.54.nu.54.fol. consi.55.nu.9.fo.60.consi.72.nu.57.fo.99.consi.139.nu.27.fo.144. consi.163.nu.10*

4 *Argumentum a verosimili validum est affirmatiuè & negatiuè. consil. num.7*

1 *Argumentum a communiter contingentibus valet.consi.22.nu.76.fo. consi.104.nu.49*

2 *Et consi.32.nu.10.fo.83.cons.33.nu.16*

3 *Et consi.34.nu.27.fo.54.cons.43.nu.55.fo.70.cons.87.nu.24*

4 *Et consi.40.nu.26.& 27.fo.57.cons.53.nu.64.fo.65.consi.60.nu. fo.76.consi.137.nu.16.fo.144.consi.139.nu.26.fo.145.& consi. nu.31*

1 *Argumentum de emphyteusi ad feudum an valeat.consi.12.nu.42*

2 *Et consi.1.nu.147*

1 *Argumentum ab absurdo valet.consi.20.nu.17.fo.42.consi.32.nu. & 83*

3 *Et consi.41.nu.8.& 71*

3 *Argumentum ab absurdo validum est in vltimis voluntatibus.consil. numero 24*

3 *Argumentum ab absurdo & ab inconuenienti quo casu cessat.consil. num.71*

2 *Argumentum in substitutionibus valet, hoc non dicit substitutio, ex qua illa non habet locum, nisi in casu expresso.consi.18.nu.6.& 41.fo.50.consi. 31.nu.6.fo.80.cons.38.nu.21.fol.109.cons.74.nu.21.fo.176.consi. nu.42.fo.177.consil.86.nu.11.fo.174.consi. 89.nu.9. fo.181.consi. nu.3.fo.176.consi.97.nu.9*

3 *Et cons.1.nu.47.fo.7.cons.7.nu.36.fo.14.cons.41.nu.24.fo.62.cōs. nu.6.fol.70.& consi.63.nu.7*

1 *Argumentum a consuetudine validum est.cons.22.nu.77*

1 *Argumentum a contrario sensu valet.consi.30.nu.16*

2 *Et consi.22.nu.71.fo.67.& consi.25.nu.15.fol.78.cons. 29.nu. 291.cons.64.nu.23*

3 *Et cons.29.nu.29*

1 *Argumentum a contrario sensu valet etiam in statutis. consilio 56. 32*

3 *Et cons.16.nu.14.& 48*

1 *Argumentum a contrario sensu valet in contractib.cons.110.nu.65.*

2 *Argumentum a contrario sensu in vltimis voluntatibus.validum est. 69.nu.30*

1 *Argumentum de vltimis voluntatibus ad contractus valet.consil. numero 71*

3 Et consi.26.nu.50 40
1 Argumentum a lege ad voluntatem testatoris valet.in consilio 19. numero 229 55
1 Argumentum ex ratione legis correctæ sumitur.consi.29.nu.74 91
1 Argumentum a coniecturata ratione & mente testatoris valet. consil.3. num.30 8
3 Argumentum à contrario sensu non sumendum, quando ex eo daretur in testatore contrarietas.cons.53.nu.50 131
2 Argumentum à contrario sensu cessat in testamento, quando induceretur correctio & inualiditas voluntatis testatoris.cons.57.nu.23 136
1 Argumentum valet à solitis & consuetis.cons.22.nu.76.f.48.cons. 23. nu.99.fo.62.cons.74.nu.38.f.140.& consi.117.nu.16 217
2 Et consi.4.nu.13 710
3 Et cons.87.nu.24.f.147.consi.109.nu.47 174
4 Et consi.46.nu.26.& 27.f.57.consi.53.nu.64.fol.67.consi.60.nu.26. f.76.consi.137.nu.16.fo.144.& conf.158.nu.31.& 32 168
2 Argumentum à solitis valet & denotat animum facientis.consi.9.numero 79 19
1 Argumentum valet de præterito ad præsens.cons.47.nu.71 105
1 Argumentum sumitur de præsenti in præteritum.consil.74.num.34.cum seq. 140
1 Argumentum valet de re ad tempus.con.94.nu.17 167
2 Argumentum de matrimonio ad generationem non est validum. consilio 29.nu.70 91
4 Argumentum valet de matrimonio carnali ad spirituale.consil.37.num. 10.f.50.& consi.65.nu.12 82
2 Argumentum à maiori validum est.consi.34.nu.37.f.101.& cons.61. num.45 141
2 Argumentum de fructibus ad trebellianicam, an sit validum, & quando procedat.cons.47.nu.18 124
3 Argumentum de pacto ad statutum an valeat.cons.16.nu.11 24
3 Argumentum de alimentis ad dotem non semper est validum.consil.29. num.39.70.& 71 45
3 Argumentum non valet de statuto ad testatorem, nam diuersa ratione potuere moueri statuentes, & alia diuersa testator. consilio 41. numero 83. 63
3 Argumentum ab æquiparatis procedit, quando illa sunt æquiparata per viam regulæ.in consi.49.nu.85 77
3 Et quando vniuersaliter.ibid.nu.86 fo.eo.
3 Vel in casu æquiparato in indiuiduo & non in aliis.ibi.nu. 86 fol.eo.
3 Argumentum ab æquiparatis non procedit, quando corrigeretur ius commune, si æquiparatio fuit particularis.ibi.nu.71 fo.eod.
3 Argumentum à causa cessante valet.consi.57.nu.21 94
4 Argumentum non valet de vno speciali ad aliud.cons.2.nu.68
4 Argumentum an sumi possit ex defectu causæ &c.cons.37.nu.22 50
4 Argumentum à nomine validum est.cons.67.nu.10 83
4 Argumentum à sufficienti partium enumeratione validum est. ibidem numero 18 eo.
4 Argumentum ab exemplis quando valeat.consil.68.nu.254 85
1 Argumentum à ratione cessante valet.in cons.72.nu.6.f.135.consi. 77. nu.f.143.consi.111.nu.42.fo.208.& cons.121.nu.6 220
4 Et consi.nu.163.f.5.& cons.70.nu.7 96
2 Argumentum à ratione cessante validum est in statutis & in dispositionibus.consi.78.nu.28 161
3 Argui non potest in statutis à ratione non expressa.consilio 41.num. 73. & 82 63
4 Argui ex stylo non potest, quando in probatione ipsius datur discrepãtia. consi.112.nu.14 121
2 Argui non potest à ratione statuti non expressa.cons.23.nu.30 70
2 Armarium studii an differat ab exercitio & officio cubiculi seu cameræ, & quid significent.cons.80.nu.13.& 23 165
4 Armata coadunatio & inuiata quæ dicatur.in consi.171.nu.9 17
4 Armata vt dicatur fieri, constare debet de aliquo principali eam faciente. ibi.num.9 eo.
4 Armata & inuiata vt sit punibilis, fieri debet ad damnum & iniuriam alicuius.ibi.nu.11 eo.
1 Armigeri an militare possint in campo aduersarii & quando.in cons.31. nu.66.& 96 79
1 Armigerorum iudicia varia sunt, nec illis est standum.ibidem num. 120. 12.& 16 79
1 Armorum genus quo quis alium percussit consideratur.consilio 148. numero 1 152
1 Armorum vsus de iure prohibitus est.in consi.171.nu.17 178
1 Armis, insigniis & diuisia virtute priuilegii quis vti potest, & prout vsi sunt antecessores sui.cons.29.nu.1.6.& 7 77
1 Item ex consuetudine vetustissima & longissima præscriptione, in cuius contrarium &c.ibi.nu.2.& 3 fo.eo.
1 Item potest quis vti virtute sententiæ & laudi, ibi.nu.5 fo.eo.
1 Arma alterius familiæ quis deferre põt ex priuilegio.ibi.nu.7 eod.
1 Armis, insigniis & diuisia alterius quis suo arbitrio non debet vti. ibid. nu.8.fo.eod. & eo magis si prohibetur ab illis, quibus fuere concessa. ibidem, num.9 eo.
1 De armorum delatione quando inter duos est quæstio, quis sit præferendus & ex quibus causis.ibi.nu.12.& fere per tot.consi. eo.
2 Arrogatio valida facienda per aliquem minorem anno.60. fieri regulariter non potest, nisi in aliquibus casibus & rationabiliter.consi.29.numero 31.& 32 91
2 Arrogatio fieri debet cum causæ cognitione & simpliciter seu indistinctè. ibid.nu.35 f.eo.
2 Arrogatio naturam imitatur.ibi.nu.36 eo.
1 Arte illicita an & quando sit permissum.consi.10.nu.82 22
1 Articulus habens annexam iurisdictionem non potest subdelegari. in consil.83.nu.17 152
1 Articulus impertinens est, quando continet illud idem, quod primus, vel est nouus.in consi.122.nu.1 221
1 Idem in nouo, cum pluralitas factorum non præsumatur.ibi.nu.2 eod.
1 Articulus nouus contrarius primis impertinens est.ibi.nu.6 eo.
Et quid si vnà cum testibus producit instrumentum.ibi.nu.7 eo.
Et quid si instrumentum seu scriptura non est valida.ibi.nu.9 eo.
4 Articulus & capitulum quando dicatur generale vel incertum.in consil. 67.num.1 83
4 Articulus non concludens impertinens dicitur & reiici debet. ibidem numero 13 fo.eo.
4 Articulus non faciens ad causam reiiciendus est.ibi.nu.15 eo.
4 Articulus etiam si esset probatus & non releuatus considerandus non est. ibid.nu.16 83
4 Articulus multipliciter intelligibilis necessariò non concludit. ibidem numero 17 eo.
4 Articulus impertinens an possit recipi cum illa protestatione saluo iure impertinentium.ibi.nu.38.& seq. 83
Et quid si non est dubius, sed sumus in claro, quòd est impertinens.ibid.nu. 39.& 40 eo.
4 Articulus & punctus, super quo relatio est facienda, dandus est partibus consi.132.nu.25 141
3 Articuli concernentes petitorium sunt pertinentes etiam ad possessorium vt per illos verificatos eo magis roboretur possessorium. consilio 60.numero 7 100
3 Articuli ad probandum furorem & dementiam, quid debeant continere, vt concludant.consi.88.nu.55 149
4 Articuli etiam concernentes petitorium an sint pertinẽtes vel ne in interdicto retinendæ.consi.31.nu.53.55.56.60 43
4 Articuli tangentes proprietatem an & quo casu admittantur in interdicto retinendæ.ibi.nu.55.56.& 60 eo.
1 Articuli impertinentes recipiendi non sunt, consi.97.nu.131 174
4 Articulus impertinentib non est respondendum.in consi.67.nu.14 83
1 Articulos tangentes proprietatẽ in possessorio recuperandæ licitum est dare ad iustificandum possessionem, de qua agitur.cons.107.nu.3 199
1 Ascendens in feudis potest stipulari pro suis descendentibus. consilio 23. num.139 52
2 Ascendentes in quocunque gradu sint, repellunt fratres defuncti ex vno latere tantùm coniunctos.consi.84.nu.1 170
3 In ascendentibus nulla fit distinctio bonorum paternorum seu maternorũ. consi.59.num.39 80
4 Assassinium qualiter discernatur ab alio homicidio.cons.166.nu.3. 173
4 Assassinio præstans auxilium plus puniri debet, quàm si illud præstitisset alteri homicidio.ibid.nu.1 eod.
4 Assassinium an iudicatur ex tempore lucrandi litem, si de hac causa quis fuit occisus.ibid.nu.9 eod.
4 Assassinus quis propriè dicatur de iure communi & statutario, consi.166. nu.2.3.& 4 173
4 Assassini depositio facit indicium ad torturam contra mandantem. in consil.151.nu.6 155
1 Assensus præstitus per dominum in obligatione feudi intelligitur præstitus sine præiudicio tertii.consi.18.nu.3 40
1 Assensus directi domini in alienatione rei feudalis an sufficiat, quòd interueniat post mortem alienantis, & quid in dote, in aliis videtur secus.consil. 13.num.1.& 2 32
1 Assensus alienationi potest præstari post mortem alienantis stante consuetudine feuda posse alienari cum consensu domini. Et ita præstitus valet in præiudicium domini illum præstantis.ibi.nu.4.& 5 eod.

1 Assensus

1 Assensus superueniens validat omnia.ibi.nu.6 eo.
4 Asserens se qualificatum prius docere debet de qualitatibus,consi. 94.numero 14 116
4 Asserens se adamasse mulierem aliquam non propterea ex hoc probatur matrimonium inter illos contractum.cons.60.nu.21 75
4 Asserenti contenta in capitulo esse vera,an & quando sit credendum. in cons.61.nu.8 77
4 Asserenti se fuisse nuncium & procuratorem non est credendum. ibidem num.5 fo. eo.
4 Asserenti aliquid incumbit onus probandi.cons.63.nu.11 80
4 Asserenti res esse emphyteuticas incumbit onus probandi.consil. 138.numero 25 144
2 Asserenti testem deposuisse falsum per corruptionem incumbit onus probandi.cons.56.nu.19 135
1 Assertio maioris ætatis licita est & honesta.cons.97.nu.114 174
2 Assertio & confirmatio alicuius testamenti per aliquem facta non præiudicat tertio,cons.81.nu.57 166
4 Assertio super actu,qui non dependet à voluntate asserentis,nec potest illum facere,non validat actum prædictum,nec illum probat.in consilio 15.num.27 28
4 Assertio iudicis delegati dicentis reperisse supplicata & narrata vera, minimè probat.in consi.51.nu.55 621
4 Assertio Pontificis non validat actum minimè dependentem simpliciter à voluntate sua.in cons.68.nu.228 85
4 Assertio Pontificis non debet tollere ius quæsitum alteri indirectè. consil. 15.nu.26.28.& 31 28
4 Assertioni Pontificis regulariter standum est,quando attestatur de gestis per eum,vel coram se,etiam si fuissent gesta ante papatum.consi.15. numero 19 28
4 Contra assertionem Pontificis nunquam censetur exclusa probatio,per quã indirectè oppositum deducitur & ostenditur.ibi.nu.22 fo. eo.
4 Assertioni Pontificis non creditur de gestis per alium & non coram se,potissimum in his,quæ sunt maximi præiudicii.ibi.nu.23.& 24 28
4 Assertioni Pontificis non creditur in illis,in quibus non habet plenitudinẽ potestatis,vt est in prophanis,& contra nõ subditum sibi naturaliter, licet subsit ratione causæ.ibi.nu.25.& 31 fol. eod.
4 Assertioni Pontificis non est standum in præiudicium non subditorum ẽt si asserat de gestis à se,vel coram se.ibi.nu.24 fo.eo.
4 Assertioni Pontificis in damnum tertii an & quando standum sit. in consil.67.nu.28 83
4 Assertioni Pontificis an semper sit standum.in cons.68.nu.219 85
4 Assertioni Pontificis non est standum in his, in quibus non habet plenitudinem potestatis.ibi.nu.227 eo.
4 Assertioni prædictæ non est standum in damnum alterius & animarum. ibi.num.229 eo.
Maximè in concernentibus præiudicium animarum & peccati incursio non.ibi.nu.230 fo.eo.
4 Assertioni Pontificis non est standum,quando per euidentiam facti in directè ostenditur oppositum.ibi.nu.231 eo.
4 Assertio Cardinalis intimata non tollit,quin possit dici nulla.consil.41.numero 15 53
4 Assertioni Cardinalis an sit standum.ibid.nu.12 eo.
4 Assertioni Cardinalis standum non est,si constat de contrario.ibidem numero 16 eo.
4 Assertioni Cardinalis etiam Legati non creditur, & recipitur probatio in contrarium.cons.136.nu.31.& 32 143
4 Assertio nuda executoris sine sigillo & subscriptione nullam prorsus facit fidem.consi.57.nu.55 71
4 Assertioni executoris & commissarii in præiudicium tertii non est credendum,nec standum.ibi.nu.54 eo.
1 Assertio falsa patris non præiudicat veritati.consi.73.nu.69 137
1 Assertioni donãtis statur de meritis,nec aliter probanda sunt.ibi.n.11. 137
1 Assertioni alicuius non est standum,quando illa non potest actum facere, nisi in aliquo actu & casu speciali,casus enim ille verè probandus est.ibid. num.67 138
2 Assertioni partium firmantium dubium esse de lite non est standum. consi. 12.num.34 28
2 Assertioni partium aliter dicentium quàm sit compromissum,non est standum,maximè quando compromittentes erãt in pacifica possessione rerũ, de quibus postmodum apparet latum laudum.consi.24.nu.125.& 126 73
2 Assertioni arbitratorum habentium potestatem procedendi &c.an & quãdo sit standum.ibid.nu.139 73
2 Et quid quando agitur de nullitate laudi.ibi.nu.140 eod.
4 Assertioni prælati quando sit standum.cons.3.nu.331 11
4 Assertioni,quem esse vicarium,standum non est alio non docto.consil.12. num.15 26
3 Assertioni executoris dicentis se citasse per edictum minime credendum est.cons.31.nu.28 50
1 Assertioni notarii seu iudicis dicentium interuenisse solennitates in alienatione rerum pupilli non est standum.cons.98.nu.9 78
1 Assertiones tutorum & aliorum minimè releuant nullitatem . ibidem numero 13 fo.eo.
4 Assertionibus contrahentium matrimonium quando standum sit. in consil. 51.num.5 62
1 Assumens onus probandi ad quod non tenetur,debet illud exequi.cons.66. nume.8 132
4 Assumptio notarii debet scribi in actis per alium notarium. consilio 158. num.25 166
4 Astans armatus maleficio quando dicatur auxilium præstare,ita vt puniatur.in cons.152.nu.29.31.& 32 156
4 Astans armatus scienter & dolosè maleficio auxilium præstare dicitur, & puniri debet.ibid.nu.30 eo.
4 Astans armatus delicto auxilium præstare dicitur,etiam si nihil agat,&c. verùm quando scienter & dolosè fuit præsens alias secus, & in dubio non præsumitur quòd dolosè.cons.164.nu.10.11.& 12 170
4 Assistentes delicto & ignorantes non puniuntur.consi. 154. nu.19 160
1 Attendi debet,quod agitur principaliter,& non quod venit in consequentiam.cons.13.nu.75.& 79 fol.33
1 Attendi non debent supplicata sed solùm concessa.consilio 23.nume. 52 119
1 Attendi debet consuetudo regionis,in qua contractus celebratur.consi.64 num.71 12[illegible]
1 Attendi debet mens potissimum in contractibus & obligationibus. consil. 78.num.10 144
1 Attendi debet communis practica & obseruantia mercatorum.consil 9[illegible] nume.8 166
1 Attendi debet forma data præscriptioni.ibi.nu.52 146
2 Attendi debent ea,quæ contingere solent communiter,& non quæ rarò.con si.29.num.50 91
3 Attendi debet,quod solitum est & consuetum.consi.24.nu.28 37
1 Attendi debet verisimile.cons.111.num.8.f.208.consi.131.nu.21. 230
3 Attendi debet ius canonicum,quando aliquid dubium est de iure ciuili,& clarum de iure canonico.Fallit,quando per statutum disponeretur esse [illegible] candum secundùm ius ciuile.consi.27.nu.10.& 11 41
2 Attendi debet ratio & causa in fideicommissis.consilio 43.numero 47. 84
3 Attendi debet,sub quo nomine per statutum vocentur personæ.consil. 47. num.63 73
3 Attendi debet veritas,& non fictio,vel simulatio.consilio 86.numero [illegible] 145
4 Attendi debent prosequuta & probata,& secundùm illa iudicandum [illegible] consi.54.nu.55 67
4 Attendi debent prosequuta,super quibus iudex ex officio procedit. consil. 126.num.14 1[illegible]
4 Attendi debet in expeditionibus data,ad quam recurritur.consil. 11[illegible] mero 16 128
4 Attendi debet,quando agitur de præstitutionibus iuris ablati. numero 1[illegible] ibidem. fol.eo.
4 Attendi debet stylus.cons 113.nu.4 12[illegible]
4 Attendi debet contrahentium mens.cons.127.nu.15 13[illegible]
4 Attendi debet tempus conclusionis contractus & ipsa conclusio,& non [illegible] quæ per partes dicuntur ante seu post.cons.162.nu.23.& 24 169
4 Attendi debent statuta confirmata & non rescriptum ob causam lim[illegible] derogans statuto.consi.169.nu.15 175
4 Attenditur,quod principaliter agitur,ita quòd si de certa specie in illis non [illegible] disponitur,etiam si de illis in clausulis executiuis fiat mentio, non [illegible] illa intelligitur dispositum.consi.141.nu.15 145
1 Attenditur data & ex ea sumitur prioritas.cons.31.nu.125 79
1 Attenditur locus,in quo contractus celebratur quò ad solennitatem. consi. 99.num.54 181
2 Attenditur voluntas testatoris priusquam scriptara, quæ præsumitur de[illegible] ctiua.consi.75.nu.51 157
4 Attenditur conclusio & non narrata.consi.107.nu.21 124
1 Attẽdũtur prosequuta non petita & super illis est proferenda sententia.con si.113.nu.1 213
1 Attentatum cessat inhibitione existente nulla.cons.108.nu.21 2[illegible]
1 Et quid si fuit attentatum infra decem dies datos ad appellandum. ibidem nume.22 [illegible]
1 Et quid si nihil fuit attentatum.ibi.nu.23 fo[illegible]
1 Attentatum non dicitur, quando super possessorio declaratur, exec[illegible] tion[illegible]

sionem fieri, ibi.nu.24 — 202

Nec quando ingressus est possessionem, & post appellationem.ibid. num.25 — eo.

Et quid si clarè, & notoriè cōstat de nō iure appellantis.ibi.n.27.e.

1 Attentatum non dicitur, quando appellatio est nulla.ibi.nu.26.eo.

Et quando ille fuit per sententiam condemnatus. ibidem numero 28 — eo.

4 Attentata post appellationem an sint ipso iure nulla.in consil.28. nume.27 — 39

4 Attentata post inhibitionem reuocantur, quando inhibitio fuit subreptitia.in con.172.nu.13 — 179

Fallit si inhibitio fuit subreptitia, vel emanata ex commissione subreptitia.ibi.nu.13 — eod.

Item quando continuauit suam præcedentem possessionem. ibidem numero 14 — eo.

Item quando inhibitio non fuit canonica.ibi.nu.25 — eod.

Attentatorum remedium non datur ad accessoria eorum, quæ gesta erant ante litem.ibi.nu.12 — eod.

4 Attentare non dicitur, qui suam possessionem prosequitur & continuat.in con.172.nu.8.& 9 — 179

Nec quando possidebat ciuiliter, & postmodum cæpit naturalem. ibi.nu.10 — eo.

3 Attestationes non publicatæ nihil probant. in consilio 87. numero 47 — 147

Attestationes in vna instantia an probent in alia, in qua agitur de re diuersa ab illa prima.ibi.nu.48 — eo.

2 Attinentes si ad legatum per testatorem vocantur, an dicantur vocati omnes, an verò proximiores.in consilio quadragesimonono, numero 9 — 126

2 Attinentium appellatione qui veniant.in consilio 40.num.10. & sequent. — 126

Attinentium appellatione an veniant masculi vel fœminæ. in con. 23.nu.18 — 126

2 Auctentica sacramenta puberum, C.si aduer.vend.in quo iuramento procedat, in consilio 96. numero vigesimosecundo, & 95.& sequen. — 171

1 Auctentica prædicta an procedat in iuramento assertorio, seu confirmatorio. ibidem numero vigesimotertio, & plenè nume. 97. & 98 — eo.

Et an quando fuit iuramentum præstitum ex falsa causa.ibi.nume. 24.& 99 — eod.

Auctentica sacramenta puberum, an procedat quando iuramentū respicit præterita & non præsentia.ibi.nu.95 — eod.

1 Auctentica sacramenta puberum, in quo iuramento loquatur.cōsil.97.nu.13.14.& 17 — 174

Auctentica sacramenta puberum, an habeat locum in impubere iurante.ibi.nu.49 — eod.

2 Intel.auth.Item si quis sine.C.de natur.lib.con.12.nu.229.& 331. cum alijs seq. — 29

2 Authentica sed in ea.C.ad l.Falci.procedit & in Trebellianica.in consil.9 — 18

2 Authentica res quæ.C.de fideicommis.non habet locum in dote confessata.in con.52.nu.40.& 43 — 130

2 Auth.hoc inter liberos.C.de testamen.quomodo procedat.in consi. 34.nu.44 — 101

Authentica ex causa.C.de liber.præteri.cum simili.locum sibi vendicat in fideicommisso vniuersali, in consilio 60.numero vndecimo 139

2 Dispositio dictæ auth.& simil.procedit etiam in præteritione lineæ maternæ.ibi.nu.12 — eod.

Dispositio dictorum iurium locum sibi vendicat etiam in posthumo ignoranter.præterito.ibi.nu.13 — eo.

Dispositio.d.auth.ex causa, nihil innouat respectu institutionis hæredis.ibi.nu.36 — eod.

2 Dispositio.d.auth.procedit in præteritione lineæ maternæ & exhæredatione.nu.12.con.61 — 141

Maximè quando testator potuit mutare testamentum & non mutauit.nu.15 — eod.

Et quid si præteritio posthumi fuit ignoranter facta, numero decimoseptimo — eo.

1 Authoritas & decretum iudicis quando reddant actum validum. con.12.nu.74.& 92 — 29

1 In concessione. immunitatis an intelligatur exceptuata superioris authoritas, si vellet hospitalitatem, nec aliud propter suum exercitium.in consi. 68.nu.32

4 Superioris authoritas excusat a metu.in consilio fol.133.135.numero 10 — fo.142

Authoritas pontificis regulatur secundùm actum, cui interponitur in con.5.nu.10 — 15

4 Authoritas, & superioritas sola alio non concurrente non probāt metum.ibi.nu.170.& 181 — 16

4 Authoritas pontificis an supleat solennitates in alienatione rerū ecclesiæ.in consi.24.nu.4 — 35

Authoritas pontificis maxima est in rebus ecclesiasticis.ibidem numero 12 — eo.

4 Authoritas Papæ nedum præcedens verùm & subsequens purgare.potest vitium pactionum illicitarum, in con.30. numero quinto & sexto — 41

Authoritate pontificis seu executoris ipsius non debet quis decipi. ibid.nu.17 — eo.

4 Authoritate, sedis apostolicæ quis non est decipiendus.in con.68. nu.177 — 85

4 Authoritas doctorum an necessariò sit sequenda.in conf.68.numero 80 — 84

4 Authoritatem præstare actui non intelligitur ille, qui ignorat eius qualitatem.in con.130.nu.4

1 Augmentum dotis procedere dicitur voluntariè.& fol.139.& ex conuentione.con.126.nu.2 — 224

1 Augmentum dotis non nouat dotem prius constitutam, cum qua est contemptibile.ibi.nu.3 — eod.

Iusta causa ipsius est, vt æqualitas inter filias inducatur. ibidem nume.4 — eo.

Augmentum istud regulatur secundùm naturam dotis. 16. numero 10 — eo.

1 Augmentum & multiplicatio necessariò præsupponit illud, cui fit augmentum.con.4.nu.14

1 Auia caret omni maligna suspicione.consilio quinquagesimosexto nu.26 — 119

Et quandoque lex ordinat filium magis apud matrem quàm patrē morari.nu.27.16 — eo.

Et si concurrunt auus maternus & paternus, iudicis erit arbitrium apud quem.nu.28 — eod.

1 Auia potest esse legitima tutrix, & curatrix suæ neptis.consi.56. nu.29 — 119

Et maximè si fuit considerata a patre pupillæ, numero trigesimo ibid. — eo.

Et mater transiens ad secunda vota suspecta est, numero trigesimoprimo, ibi.

1 Auia materna excludit fratrem vterinum tantùm.consi.14.numero 1. — 19

Auia vnà cum sorore defuncti vtrinque coniuncta de iure communi succedunt æqualiter.nu.6.ibi.

1 Auia negligens infra annum petere tutorem nepoti an excusetur propter existentiam matris pupilli negligentis etiam tutorem petere.numero 29.& nu.30.ibi.

Et quid si mater præmortua est auiæ.nu.30.ibi.

3 Auia materna in statutis an veniat appellatione matris, consi.49. nume.54 — 77

Auia an dicatur surrogata in locum matris, nume.61.& 78. difusius.ibidem.

3 Auia venit appellatione ascendentium.consil. quinquagesimonono nume.33 — 98

Auia mortua matre assumit sibi locum illius, consi.eodem, numero 34.ibidem.

2 Auus nepotibus ex filia potest legatum facere de iure communi.cōsil.54.nu.21 — 132

Et quid si statutum prohibet auum relinquere descendentibus ex fœmina, stantibus masculis per lineam masculinam.numero vigesimoprimo, ibi.

Auo & patri de iure communi qui succedant, numero tregesimoprimo, ibidem.

3 Auunculus in quo gradu computetur, consilio vigesimoprimo, numero 23 — fo.32

4 Auxilium debet esse cooperatiuum.consilio 152.nume. 37.& 38. cum fauore. — 156

Auxilium præstans an puniatur eadem pœna & ex sequen.n.39. ibidem.

Cessat eadem pœna, quando fuit sola præsentia sine actu.numero 40 — eod.

Auxilium quando est præstitum post delictum, non est ita punibile

eadem pœna, nec est proprium. nu. 41. ibidem.

4 *Auxilium & opem præstantes delinquenti non possunt maiori pœna puniri, quàm principalis delinquens. consilio 154. nu. 20. 21. & 22.* fo. 160

Auxilium & opem præstantes marito prędicta committenti mitiori pœna debent puniri, quàm puniatur maritus. numero 22. ibid.

4 *Auxilium præstans assassinio debet plus puniri, quàm si illud præstitisset alteri homicidio. consi. 166. nu. 1. & 6.* fo. 175

Auxilium licet sit præstitum ad homicidium, non tamen sequitur, quòd dicatur præstitum in ipso homicidio licet homicidiũ potuisset committi aliter, & non eodem modo, quo fuit commissum per auxilium præstitum. consi. eod. numero trigesimoquarto 16. 17. 18. vigesimoquinto & sequente. & 36 fo. eod.

4 *Auxilium quis præstitisse non potest inquiri, si non constat de aliquo principali committente delictum, consilio 171. numero decimo.* fo. 178

B

1 BALDI authoritas quanta sit, consilio septuagesimotertio 137

1 Baldus in l. cum a socero, quo casu loquatur. consi. 77. nume. 36 143

1 Bannitus non amittit omnia bona, quæ vbique locorum habet con. 51. num. 3 112

1 Bannitus in aliquo loco potest secundum ius contestari, consilio. eo. nume. 4 eo.

3 Bannum latum contra contumacem non valet, si ex actis constat, illum non esse contumacem. consilio centesimoseptimo, numero 114 170

Et si verè esset contumax, si tamen.

Iudici de contumacia non constet processus contra illum fabricatus nullus redditur, numero 115. ibidem.

4 Bannum, nullum est inualidum, nec ligat aliquem. consilio 171. numero 1. 178

Bannum vt valeat, publicandum est, sicut publicari debet decretũ seu constitutio. con. 171. nu. 5 178

4 Bannum licet sit publicatum, non tamen ligat forenses & ignorantes in dicto loco publicationis non commorantes. ibidem numero octauo fo. eo.

4 Bannum & inquisitio procedens cum aliqua qualitate, necessariò requirit probationem illius. Et si plures requirũtur qualitates, omnes illæ sunt probandæ, ibidem. nu. 13 178

4 Banni effectus non extenditur extra territorium bannientis, nec ligat ignorantes & ibi non conuersantes. nu. 7. eo.

4 Banni publicatio facienda est in omni loco, vt liget, nec sufficit ea fieri vno loco. ibi. nu. 5 eo.

4 Banniri vt quis possit, requiritur, quòd delictum sit verè probatum. Nec ad id sufficit sola contumacia. con. 152. nu. 43. & 44 156

4 Banniri quis potest & condemnari cum publicatione bonorum, & condemnatus ęquiparatur deportato. con. 157. nu. 19 164

Et quid si fuit cum clausula, si quis senserit se grauatum. ibi.

Et an possit fieri contra possessores bonorum illo loco. ibid. numero 118

Et possint apponere pœnas & mulctas. ibi. nu. 119 fo. eo.

Et illas insuper exigere. ibid. numero 120. fo. eodem. Et super istis erunt iudices, & exercent iurisdictionem, & quando & quo casu. ibi. nu. 40 eo.

1 Baro contra ius commune constitutionem edere non potest. consil. 27. nu. 60 70

1 Baro imponens collectas an super illis sit iudex competens. con. 25. nu. 43. 120. 121. & 122 64

1 Barones, quibus sunt concessa imperialia, quid possunt, vel similia. consi. 25. nu. 53. 66. 64

1 Barones possunt statuta condere & valent. ibi. numero 78. & alijs seq. 64

1 Barones possunt facere proclamata & generalia edicta. con. 25. nu. 216. fo. 64. & nu. 117. 118. & 40 64

1 Barones in eorum territorio an possint imponere collectas & grauamina de iure communi & quando. consilio vigesimoquinto, nu. 63. & nu. 64. & seq. Et quæ causæ imponendi eas dicantur iustæ. n. 64. & 65. & seq. & 7. & alijs. & 46. Et quid si antecessores imposuerunt vel conuicini domini. nu. 68. 64

1 Bar. authoritas maxima est. consi. 74. nu. 36 137

4 BENEFICIATVS non residens in beneficio non facit fructus suos. consilio 31. nume. 1

Fallit, quando beneficiatus esset priuilegiatus priuilegio clauso in corpore iuris. Et quando abest pro euidenti vtilitate ecclesiæ. ibid. numero 2 fo.

4 Beneficialibus illud tantum venit, quod expressum est & non alio consi. 31. nu. 19

1 Beneficio l. 2. C. de rescind. vend. potest renunciari. consi. 20. numero 89

1 Beneficium tollitur per iuramentum. d. l. 2. nisi ab eo sit petita absolutio. ibi. nu. 94

1 Beneficium principis debet latè interpretari. Eo magis quando in eo fit mentio meritorum. con. 23. nu. 2. & 3.

1 Beneficio alterius quis consequitur, quod de se non haberet, & sic habebit restitutionem. con. c. nu. 73 183

2 Beneficium competens minori communicatur alijs. consil. 12. numero 73

1 Beneficium cessionis differt a dilatione quinquennali, con. c. nu. 1. & nu. seq. & 12 183

4 Beneficium quis alteri conferre non potest, quod per se non valet retinere. con. 40. nu. 29

4 Beneficium affectum dicitur per appositionem manus pontificis. consil. 11. nu. 4

4 Beneficium certum si mandatur conferri, ad collationem episcopi spectantis, valet mandatum, esto quòd non spectet ad collationem episcopi, si de corpore beneficij constat, secus si mandatum est generale. consi. 44. nu. 17

4 Beneficium reseruatum non potest conferri per ordinarium, & si confertur, collatio redditur nulla. con. 29. nu. 22

4 Beneficium resignari potest. con. 29. nu. 23

4 Beneficium vnitum alteri desit habere nomen, & solum consideratur beneficium, cui fit vnio. Eo maximè si beneficium vnitum erat suppressum & extinctum. con. 30. nu. 10. & 11

4 Beneficium electiuum non venit in gratia facta per pontificem, si non fuit facta expressa mentio beneficij electiui. con. 31. nu. 21

4 Beneficijs non datur successio. consil. 39. num. 2. fol. 51. & consil. 40. nume. 7

4 Beneficiorum vacatio diuturna tollenda est. con. 40. nu. 5

4 Beneficium sufficiens qualiter intelligatur. ibi. nu. 18

4 Beneficium commendatum non dicitur vacare per mortem commendatarij seu alio modo. con. 41. nu. 7.

4 Beneficium vacans per resignationem non potest conferri tanquam vacans per obitum. ibi. nu. 8

4 Beneficium quando dicatur vacare per resignationem. ibi. numero

4 Beneficium suum quod propriè dicatur. con. 43. nu. 12

4 Beneficium plenum conferri non potest. con. 57. nu. 11

4 Beneficium vacare dicitur, esto quòd aliquis de facto in illo se ingesserit. con. 47. nu. 33

4 Beneficium quandoque non potest conferri alteri non habenti ... nem re quisitum. con. 49. nu. 17

4 Beneficium litigiosum an fiat per solam citationem exequutam in curia & per totum. consi. 95. nu. 1

Fallit, quando citatio emanauit a iudice incompetenti. ibi. numero 2. & 15

4 Beneficium potest deberi duobus, quamuis tribuendum veniat vni. consi. 101. nu. 13 120

4 Beneficium & gratia concessa regi est latè interpretanda. con. 114. nu. 10

4 Beneficium affectum pro vno non potest per ordinarium conferri alteri. consi. 117. nu. 18 130

4 Beneficium commendatum non vacat durante commenda. con. 118. num. 9 131

4 Beneficium non debet ad tempus conferri. con. 119. nu. 16 139

4 Beneficium vacat per possessionem. consi. 130. nu. 4

4 Beneficij appellatione comprehenduntur hospitalia. consilio 44. numero 5 55

4 Beneficia consueta dari laicis tantùm comprehenduntur in mandatis de prouidendo. consi. 44. nu. 6 55

4 Beneficij vacantis possessio non debet capi ante institutionem. con. 49. nu. 18 60

4 Beneficij ecclesiastici vt quis sit capax, an sit necesse, quòd saltem habeat primam tonsuram vel ordinem clericalem. consi. 125. nu. 1. & alijs seq. 137

4 Beneficij ecclesiastici impetratio a puro laico asserente se clericum cum non esset, non valet. consi. 125. nu. 2 137

4 Et quid si nullam de clericatu fecit mentionem, tamen mente destinerat clericari. ibidem. nu. 3 fo. eo.
4 Et quid si postea factus est clericus. ibi. nu. 4 fo. eo.
4 Et quid si erat purus laicus & expressit, quòd desiderabat ascribi militiæ clericali. ibidem. nu. 6 eo.
4 Et quid si adhuc non habebat primam tonsuram. ibi. nu. 7 eo.
4 Et si postmodum tonsuratur, an literæ sumant vires. ibi. nu. 8 eo.
4 Et quid si non erat clericus, sed tonsuratus non ab episcopo seu abbate, sed a superiore monasterij, & receptus ad habitum, vt religiosus, & pro tali se gerens. ibi. nu. 9. 13. & 20 eo.
3 Beneficia statutorum an denegentur forensibus, vel communicentur. con. 12. nu. 26. & 27 20
4 Beneficia vnire magis est, quàm conferre. con. 11. nu. 3 53
4 Beneficia conferre potest episcopus sine capitulo, nisi consuetudo cõtraria sit. ibi.
4 Beneficia conferre non est concessum laicis, con. 40. nu. 21 25
Et infra in litera. C. in ver. Conferre.
4 Beneficia per resignationem in curia factam dicuntur. affecta, nec per alium quàm per Põteficem conferri possunt. con. 47. nu. 30. 58
4 Beneficia vacantia in curia per mortem cõcedens durant quò ad facultatem conferendi concessam alicui. con. 49. nu. 7 60
4 Beneficia iuris patronatus regis non comprehenduntur sub reseruatione etiam in corpore iuris clausa. consi. 113. nu. 4. 18. & 19 129
4 Beneficia spectantia ad collationem seu præsentationem regis ex priuilegio non cadunt sub reseruatione. Idem si Papa reseruet, nec ista possunt acceptari per expectantes. ibi. nu. 4. 18. 19. 20. & 21 eo.
2 BIBLIOTECA seu armarium studij & bibliotecæ an differat ab exercitio & officio cubiculi seu cameræ, & quid significent. cons. 80. nu. 13. & nu. 23 165
1 BONA an extent, & an quis sit soluendo, consideratur tempore litis contestatæ. con. 50. nu. 66 80
1 Bona in bello capta possunt recuperari etiam stabilia iure postliminij. con. 24. nu. 29. & quando id procedat, declaratur, ponendo ad id requisita. ibi. nu. 30. 63
1 Bona rebellis pp rebellionem possunt publicari. cõs. 101. nu. 32 185
1 Bona confiscata possunt per fiscum vel donari. con. 1. nu. 120 2
4 Bona alicuius si sunt publicata, postmodum non est agendum contra ipsum, sed contra fiscum. con. 102. nu. 11 121
1 Bona feudalia non comprehenduntur in confiscatione bonorum, redeunt enim ad dominum. con. 101. nu. 35 185
1 Bona in dubio præsumuntur allodialia & non feudalia. con. 20. n. 1. fo. 42. & con. 23. nu. 9 51
4 Bona particularia subditorum possunt exponi pro bono communi & publico. con. 68. nu. 142 85
4 Bona vniuersitatis possunt multipliciter cõsiderari. con. 91. n. 2. 113
2 Bona & familia conseruantur per masculos & non per fœminas. cõsil. 26. nu. 12. fol. 81. & con. 42. nu. 2. & 14 115
2 Bona conseruari in agnatione, referuntur ad liberos & descendentes masculos. con. 31. nu. 47 96
3 Bona conseruari in agitatione & familia, interest reipublicæ. con. 16. nu. 21 24
3 Bona, quòd conseruentur in familia, fauorem filiorum respicit. con. 52. nu. 27. & 29 83
4 Bona conseruari in familia laudabile est, & lege antiqua cautum. con. 72. nu. 12 98
2 Bona conseruari in familia facile inducitur per fideicommissum. cõsil. 90. nu. 21 182
2 Bonorum conseruatio in familia valde est conseruabilis. consil. 23. nume. 37 70
2 Bona perpetuò in familia conseruari inducunt fideicõmissum in proximiores agnatos. ibi. nu. 22 eo.
2 Bona fideicommisso subiecta non dicuntur quæsita hæredi grauato perpetuò & irreuocabiliter. con. 9. nu. 89. cum seq. 55
3 Bona fideicommisso subiecta debentur fideicommisso purificato, con. 11. nu. 43 19
2 Bona fidecõmisso subiecta alienari non possunt, nec inter viuos, nec in vltima voluntate. con. 87. n. 30. fo. 179. & con. 92. nu. 69 187
3 Et con. 1. nu. 52. & 53. fo. 2. & con. 11. nu. 44. & 45 19
4 Et con. 72. nu. 94 98
3 Bona fideicommisso subiecta non possunt alienari etiam pro parte. con. 18. nu. 35 27
3 Bona, quæ per fideicommissum pater grauatus erat restituere, non includũtur in dote relicta filiab. per patrem testatorẽ. ibi. nu. 36. 27
1 Bona fideicommisso subiecta an sint obligata p dotis restitutione, si extant alia bona non subiecta tempore datæ dotis. con. 119. n. 5 219
2 Bona fideicontmisso subiecta obligari & alienari possunt pro dote restituenda, quam grauatus recepit. con. 52. nu. 4. & 5 129
2 Idem erit pro dote constituenda. ibi. n. 33. & 34. cum aliis seq. fo. e.
2 Bonis fideicommisso subiectis detrahenda est legitima debita nepotibus ex filio. con. 51. nu. 2 128
1 Bona quæsita per tutorem seu administratorẽ bonorũ sunt tacitè hypotecata pupillo vel illi, cuius bona fuerunt administrata. Ista hypoteca inducta a lege ideo tacita nominatur. con. 80. nu. 34 146
Et talis hypoteca est vera & non ficta. ibi. nu. 35. & 36 eo.
Et a pari procedit cum expressa quò ad prælationem, & prefertur tanquam anterior tempore alijs habentibus posteriorẽ expressam ibi. nume. 37 fo. eo.
Et in subsidium præfertur habenti expressam, licet ipsa sit generalis ibi. nu. 38 fo. eo.
1 Bona quæsita per filios existentes sub patris potestate quærũtur patri, & eo mortuo diuidenda veniunt inter filios. con. 85. nu. 1 156
2 Bona testatoris post aditam hereditatẽ ab hærede effecta sunt vnũ patrimonium. con. 5. nu. 27 11
2 Bonorum descriptio an succedat loco inuentarij. con. 25. nu. 51 78
2 Bona vt reseruentur masculis, valet contentio ita facta. con. 26. n. 101 81
2 Bona quòd veniant de hæredibus in hæredes, idem est, ac si diceretur, de descendente in descendentem. con. 30. nu. 27 94
2 Bona alienata an computentur in portionem ipsius alienantis. con. 44. nu. 41 120
2 Bona intelliguntur deducto ære alieno. con. 95. nu. 11 193
2 Bona consignata marito pro dote possunt per maritum licitè retineri, et talis consignatio bonorũ licitè fieri põt cõ. c. n. 27. & 28. 199
2 Bona alienata p filiũ grauatũ cõputãtur ei in duabus quartis ascẽdentib. ad dimidiã ipsi filio ab intestato debitam. con. 55. nu. 26 134
3 Bona animi reliquis bonis præferenda sunt. con. 20. nu. 69 29
3 Boni mores potissimum attendi debent. con. eo. nu. 70 eo.
3 Bona patris quo tempore debent cõsiderari, vt arguatur læsio enormissima. con. 26. nu. 76 40
3 Bona clericorũ nõ vidẽtur subiecta statuto laicorũ. cõ. 40. nu. 9 61
3 Bona patrimonialia clericorum differunt a bonis ecclesiasticis, nec a pari procedunt. con. 40. nu. 24 61
3 bona considerantur tempore testamenti, an de illis omnibus fuerit facta distributio & non alio tempore futuro. con. 43. nu. 100 66
3 Bonum animæ præferendum est. consi. 67. nu. 63 111
3 Bonorum appellatione nedum veniunt mobilia & immobilia, sed etiam iura. con. 84. nu. 2 143
3 Bona minoris non possunt alienari in emphiteusim & liuellum, Et minor non potest ea gerere cũ consensu tutoris. con. 85. nu. 9 144
3 Bona mobilia facile pereũt, qđ nõ est in immobilib. cõ. 99. n. 53 164
4 Bona ecclesiæ & dos possunt præscribi. con. 3. nu. 16 11
4 Boni mores & bona indoles excludunt omnem sinistram suspicionẽ con. 52. nu. 22 62
4 Bona parafernalia data æxtimata marito efficiuntur mariti, & de illis iudicandum erit. prout de dote æxtimata. con. 64. nu. 22 81
3 Bonorum immobilium appellatione non veniunt mobilia. Differunt enim inter se. con. 86. nu. 1 145
2 Bonorum appellatione an veniant emphiteutica. con. 21. nu. 61 65
2 Bonorum mobilium appellatione an & quando veniant actiones. con. 94. nu. 1. & nu. 3. 6. & 9 191
2 Bonorũ appellatione ueniũt pecuniæ et nõĩa debitorũ. ibi. n. 12. 191
4 Bonis, in quibus habet locum ius primogenituræ, succedunt transuersales, esto q non essent primogeniti illius defuncti, cui prætendunt succedere. con. 72. nu. 111 98
4 Et hoc si feuda sunt diuisibilia. ibi. nu. 112. eo.
4 Et quando feudum, ad quod prætẽdit succedere, est indiuisibile, vel res ad quas succedere pretendit, habent naturam feudalium. ibi. n. 113. & 114 eo.
4 Bona fama & vita inquisiti purgat indicia, & in sui fauorẽ multa operatur. con. 54. nu. 30. fo. 67. con. 151. nu. 13. fo. 155. & con. 153. nu. 35. fo. 159. con. 156. n. 28. fo. 133. & con. 163. nu. 16 170
4 Bona fama facit cessare inquisitionem, & illam extinguit. con. 161. num. 26 179
2 Bonæ famæ & opinionis pbatio valde attẽditur. con. 29. n. 23 91
1 Bona fides requiritur omni tempore. con. 50. nu. 8 110
3 Bona fides & titulus necessaria in præscriptione. con. 32. nu. 15 50
3 Bona fides præsumitur ex temporis diuturnitate etiam in titulo nõ apparente. con. 32. nu. 18 80
1 Bona fides in dubio præsumitur. consi. 104. nu. 110. 192
3 Et consi. 48. nu. 28. fo. 76. & con. 93. nu. 25 158

1 Bona fides requiritur in præscriptione.con.104.nu.108. 192
1 Bona fides adest, quando quis putat rem esse tradentis.nu. 109.ibi.
1 Bona fides præsumitur ex cursu annorũ triginta. cõ.111.nu. 60.208
1 Bona seu mala fides indicijs & coniecturis probatur. consi. 112. numero 52. 211
1 Bona fides præsumitur propter possessionem longissimã, et sine titu.
3 Eo magis quando non apparet alius antiquus possessor. con.15.nu. 22.& 23. 37
1 Bona fides satis est, quòd allegetur, licet aliter nõ probetur. Et sufficit, quòd tacite allegetur, dicendo præscripsisse.ibi.nu.25.& 26.37
2 Bona fides causatur etiam ex legato.consi.16.nu.148. 43
3 Bona fides in quibus casibus non requiritur in præscriptione. consi. 92.nume.8. 156
3 Bona fides præsumitur per tempus longissimum.cons.93.nu.26. 158
1 Bonefidei in contractibus cessat pænitentia.consi.64.nu.19. 128
3 Bonam fidem allegare satis est.cons.93.nu.27. 158
4 Bono viro credendum est, & illi credens excusatur.consil. 167. numero 9. 174
1 Bono pro viro præsumendum.consi.68.nu.17. 121
1 BREVI manu pecunia de vno in alium transit.consi.42.numero 34. 98
1 Breuitas temporis reddit actum nullum.consi.125.nu.27. 223
2 Breuitas temporis tollit causæ cognitionem, & arguit omnia fuisse gesta præcipitanter.consi.12.nu.62. 28
1 Breuitas temporis tollit præsumptionem, quæ capitur ex decreto, etiam si notarius attestetur solemnitates, & causæ cognitionem interuenisse.cons.95.nu.33.& 34. 169
1 Breuitate temporis, & vicinitate oritur coniectura simulationis.cõsil.55.nu.40.& 43.& 44. 118
1 Breuitate temporis non præsumitur ratio bene reddita, nec aliquid sufficienter explicatum.cons.96.nu.6. 171
4 Breue an censeatur suspectum, propter reiectionem alicuius commissionis.consi.41.nu.11. 53
Et quid si Papa attestatur, se aliquid rectè concessisse, an de nouo videatur id concedere.ibidem.
4 BVLLAE tenor verificandus est.consi.95.nu.14. 116
4 Bulla sixtina quando & quo casu cogat vicinum ad vendendum domum contiguam, per totum fere cons.123.nu.1. 135
Et quid si illa non indiget vicinus.ibi.
Et si duo vicini concurrunt, an sit locus præuentioni.nu.2.ibi.
4 Bulla se referens ad contractum, intelligenda est secundùm illum.cõsil.137.nu.10.& 11. 144

C

1 CALCVLATIO insufficienter reddita, & errorneè denuo reddenda est.cons.131.nu.27. 229
1 Calculatio & computatio malefacta, niterato reducẽda est ad veram computationem.ibi.nu.28. eod.
1 Calculatores electi de consensu partium dicuntur legitimè electi, & calculatoribus ipsorum standum est, nam fidem faciunt. consil. 79.nu.4.& 5. 160
1 Calculi error cessat, quando post illum ad pactum deuentum fuit & stipulationem.ibidem.nu.6.& nu.39.contra. 160
1 Calculi error cessat, quando interuenit translatio.ibi.nu.11. 160
1 Calculi error cessat, quãdo fuit sentẽtiatũ.ibi.nu.13.61.& 62.160
1 Calculis & computationibus factis a deputatis & electis quandoque non est standum.ibid.nu.35. 160
3 Calculus erroneus & computatio per errorem facta potest reiterari.consi.55.nu.28. 93
4 Calores & amores iuueniles non inducunt probationem matrimonij.consi.55.nu.41. 69
3 Calor iudicij, & iudicis præsentia facit dictam donationem irreuocabilem.consi.69.nu.150. 181
1 Calor iudicij plures producit effectus.ibi.nu.151. 133
1 Cambia licita quæ sint.consi.91.nu.4. 164
1 Camera fiscalis occupat bona confiscata & in illis præfertur alijs. consi.108.nu.1. 201
2 Camera & cubiculũ sunt partes & membra domus.cõs.80.n.7.165
1 Cameræ præsidentibus creditur, quando asserunt de spectantibus ad eorum officium.consi.82.nu.46. 149
2 Cameræ appellatione an veniat studium, ad quod dabatur accessus & aditus per illam cameram.consi.80.nu.119.& 20. 165
Campana quòd non pulsetur, est contra bonos mores.consil. 92.numero.4.& 5. 114
1 Cancellari qualiter procedat in extensione commissionis.consi.45. numero 11. 56
4 Cancellaria solet apponere clausulam qui cupit, in promouendo laico ad ordinem clericalẽ, vt fit capax beneficij ecclesiastici.con.12.nume.5. 15
2 Cancellatio & interlineatura diei appositæ in instrumẽto an indicat suspicionem falsitatis, maximè si in tali cassatione & cãcellatione nulla iudicis interuenit authoritas.consi.28.nu.8.9.41.42.43.44.45.46.47.48.& seq. 89
2 Cancellatio in scriptura originali fieri potest per eũdemmet notarium maxime quando fit incontinẽti, & antequam instrumẽtũ detur parti, & præsentetur in iudicio.ibi.nu.41, & 42. 89
2 cancellatio quando et quo casu reddat instrumentum suspectum.ibi. nu.44.cum alijs seq. 89
2 cancellatio cuius mandato præsumatur esse facta.ibi.nu.45. 89
2 Cancellatio non est nociua, nec suspicionẽ inducit, quando ex præcedentibus & sequẽtibus colligi potest, scripturam debere stare, prout cotinetur in rasura.ibidem.nu.46. eo.
4 Canonicatus per consuetudinẽ potest obtineri cũ beneficio.con.40. nu.15. 52
4 Canonicatus resignãs ante receptam resignationem habet possessionem canonicatus.cons.93.nu.8. 115
Et si denuo ad canonicatum fuit permissus potest continuare possessionem in qua prius erat, in choro & stallo, si Papa istud mandauit. ibi.nu.10.& 11.cum sequen. 115
4 Canonici de capitulo paruo præsumũtur scire propter paucitatem, & ideo puniuntur propter patientiam, & non prohibitionem.cons. 21.nu.40. 32
4 Canonicus regularis pro ecclesia sua non potest agere sine mandato aliorum.ibidem.nu.56
4 Canonici uocari debent, quando celebratur actus concernẽs ecclesiam & fructus ipsius.cons.31.nu.13. 43
4 Canonici noui nouiter superuenientes an debeãt de istis participare.cons.22.nu.10. 34
4 Canonicus non residẽs in ecclesia propter aliquem defectum, an & quo casu participet de distributionibus. ibi.nu.24. 34
4 Cnonicus supernumerarius dicitur canonicus in herbis.cons.83.nu. 1. 108
4 Canonicus, qui post receptionem expectat præbendã, habet ius ad rem cui faciliter derogatur.ibi.nu.18. 108
4 Canonicus receptus habet ius ad rem.cons.117.nu.31. 130
Reliqua vide infra in litera.R.in ver.receptus.
4 Canonicorum conuocatio & capituli sub qua forma sit faciendum consil.31.nu.15 43
4 Canonicorum expressus consensus requiritur, quando alienantur res ecclesiæ, nec sufficiat tacitus.ibi.nu.16 eo.
4 Canonicorum pars aliqua non potest aliquid cõstituere, seu assignare in præiudicium mensæ capitularis.cons.31.nu.6 43
4 Canonicorum conuocatio ad quem spectet.consi.31.nu.40 eo.
1 Capiens rem cum facultate vendendi, si non vendit, non constituit debitorem suum ita tradentem in mora.cons.91.nu.18 164
1 Capitale in societate quomodo consideratur.cons.82.nu.70 149
1 Capitale in societate consideratur.cons.85.nu.12 156
1 Considerantur & persone illã exercẽtes et operæ ipsarũ.ibi.nu.13.eo.
4 Capitulariter factum quando dicatur.cons.92.nu.17 114
4 Capitalis inimicus non recipitur testem, nec receptus fidem facit consi.164.nu.1 170
1 Capitulum vnum declaratur per aliud.cons.56.nu.33 119
4 Capitulum, is cui, de præben.li.6.in quo iudice procedat. consi. 40. nume.14 52
4 Capitulum, super eo.de testi. loquens in matre extenditur ad sorores & alios consanguineos.cons.58.nu.25 72
4 Capitulum impertinens & non concludens reijciendum est parte opponente, aliàs secus.cons.68.nu.11. 85
4 Capitulum, translato.de constitu.quo casu procedat.cons.68.num. 340 85
4 Capitulum non potest facere statuta in his, in quibus non succedit sede vacante.cons.90.nu.2 111
4 Idem quando non iminet necessitas statuendi, & quando non possit episcopo viuente.ibidem.nu.3 eo.
4 Idem quando statutum tenderet in præiudicium prælati, vel ecclesiæ, ibi.nu.4 eo.
4 Capitulum potest deputare aliquos in actibus gerendis, & deputati totum capitulum representant.cons.21.nu.5 31
4 Capitulum & canonici contrauenientes transactioni incurrunt pœnam conuentionalem.ibi.nu.18 eod.

4 Capitulum dicitur collegium paruum, & an propter hoc puniatur ibidem. nu. 39 51
4 Capitulum non præsumitur mandare illud, propter quod incidit in pœnam. ibid. nu. 41 51
4 Capitulū & canonici facientes aliquid debent illud obseruare, et cōtra factum proprium non possunt venire. cons. 31. nu. 1. & declaratur nu. 10. & seq. 43
4 Idem quando aliquid fit a maiori parte capituli. ibi. nu. 2 fo. eo.
4 Idem videtur in longæua solutione alicuius quantitatis per capitulum facta. ibi. nu. 3 fo. eo.
4 capitulum sub qua forma debeat citari & intimari. ibi. nu. 32 eo.
4 capitulum & canonici vltra prębēdas distictas possunt habere aliqua bona, quorum fructus diuidantur in fine anni. con. 32. n. 9 45
4 capitulum & canonici an possunt statuta facere. con. 31. nu. 42. fo. 43. & con. 92. nu. 1 114
4 capitulum & canonici non possunt facere statuta, quæ tendunt contra bonos mores, & continēt inhonestum. con. 92. nu. 2. & 3 114
4 capitulum æquiparatur minori & læsum restituitur. ibidem. numero 28 114
4 capitulum & canonici non possunt alienare nisi seruatis &c. ibi. n. 18. 19. & 28 114
4 capitulum & canonici an & quando possunt tollere statuta etiā iurata. ibi. nu. 43 114
4 capitulum, sede vacante, non dispensat super defectu illegitimitatis. con. 96. nu. 25 117
4 capitulum sede vacante non dispensat spurium ad obtinendum beneficia & dignitates. con. 136. nu. 2 143
4 capitulum, vel alius, cui committitur sede vacante, potest dare literas commendatitias. ibi. nu. 39 143
1 capitulum finale ad omnia præcedentia venit referendum. con. 47. nu. 39 104
1 capitulum pacis loquens de possessionibus intelligitur de iustis, non autē de violentis, dolosis, & de occupatoribus, & inuasoribus. con. 24. nu. 34 63
1 capitulum pacis de bonis restituendis possessoribus qualiter sit interpretandum. ibi. nu. 30. cum seq. 63
1 capitulum pacis loquens de restitutione facienda possessoribus de bonis occupatis, declaratur & multiformiter. ibi. nu. 36 eo.
3 capitula ratione pacis inita inter aliquam communitatem & regē an locum sibi vendicent in testamento vel in alijs. Et quid si capitula loquuntur generaliter. con. 11. nu. 28. & 29 20
4 capitula & conuentiones factæ inter aliquos, comprobatæ per sedē apostolicam valent & tenent. con. 46. nu. 2 57
3 capitula intelligi debēt secūdū mentē contrahentiū. ibi. n. 31. eo. 46
3 capitula disponentia, Ianuenses ligari constitutionibus Hispanorū, quo casu procedant. ibi. nu. 43 eod.
3 caput testamenti, quod refertur ad aliud caput, debet intelligi secūdum qualitates appositas in illo, ad quod refertur. co. 74. n. 30. 130
3 caput vnum testamenti declaratur per aliud. con. 25. n. 16. fo. 38. & con. 36. nu. 22 56
1 caput vnum dispositionis declaratur per aliud. con. 30. nu. 124. 78
1 caput vnum contractus declaratur per aliud. con. 22. n. 56. 75. 48
1 caput vnum clarum, declarat alia quatenus dubia essent. consi. 35. nu. 24 91
3 capellanus hospitalis an sit integer testis ad probandum hospitale fuisse institutum. con. 24. nu. 56 37
3 captatoria voluntas probibita est, etiam in milite & in legatis. cōsil. 89. nu. 42. & 43 152
3 captura debitoris suspecti inducitur, vt satisdet. & præstita satisdatione relaxetur. con. 99. nu. 44 164
3 captura si indebitè processit, potest tamen validari per confessionē debitoris successiuam. ibi. nu. 35 eo.
4 captura capere vxorem fratris vel aliam personam iure diuino probibitum, peccatum est & turpitudo. con. 68. nu. 48 84
4 captus in bello iusto an habeatur pro mortuo. consi. 19. nu. 14 31
2 carbonianum edictum competit impuberi etiam hæredi instituto, vt filio, si negatur filius eum instituentis. con. 11. nu. 34 27
1 carbon. edict. & remedium non competit, nisi prius impubes satisdationem præbet. ibi. nu. 35 27
1 carbo. edict. cessat quando testamentum dicitur nullum, et inualidū ex quo impubes venit. ibi. nu. 36 eod.
1 carbo. edict. vt non competat, necesse habet impubes probare summariè, se esse filium illius, cuius possessionem bonorum prætendit cōtra. ibi. nu. 37 eo.
1 carbo. edic. non conceditur sine causæ cognitione. ibi. nu. 38 eo.
2 Et in isto Carbon. edict. negantes illum esse filium audiendi sunt, & admittendi ad id probandum. ibi. nu. 38 fo. eod.
2 Et probare dicuntur, si docent, illum natum ex coniugata habitāte cum marito. ibi. nu. 39 eod.
4 carcer regulariter viuentis est ad custodiam. consi. 2. nu. 148 5
4 carcer ad pœnam de iure canonico in aliquibus casibus deputatus est. ibi. nu. 149 eod.
4 carceratus de facto & iniustè non tenetur mittere procuratorem. consi. 102. nu. 3 121
4 carceratus propter delictum sui culpa habere dicitur impedimentum necessarium, ita vt non teneatur constituere procuratorem, & sententia contra eum lata est nulla. ibi. nu. 4 fo. eo.
Et quid si non habet facultatem se defendendi per procuratorē. ibi. nu. 5 fo. eo.
Vel si causa est ardua. ibi. nu. 6 eo.
Et quid si impedimentum est duraturum longo tempore vel paruo ibid. nu. 8 fo. eod.
4 cardinalis non potes iudicari nisi a Papa & suis colligis, & non ab alijs. consi. 78. nu. 1 105
4 cardinalis illustris est, & personaliter in iudicio non debet comparere. consi. 99. nu. 16 119
4 cardinalis citatus a Papa comparere debet, non si ab alijs, nisi corā illis, quibus Papa delegasset, & alij sunt iudices incompetētes cardinalium. consi. 78. nu. 2. 3. 4 105
1 cardinales possunt recusari ex illis causis, quibus repellitur testis. consi. 31. nu. 98 79
4 Cardinales in consistorio contradicunt, quando proponitur aliquid tangens ius ipsorum. consi. 76. nu. 16 105
4 cardinales solent contradicere & loqui, quando in consistorio proponitur aliquid tangens interesse ipsorum. ibi. nu. 19 eod.
4 caritas regulariter dictat, vt primò nobis, & nostris debemus subuenire. cons. 26. nu. 32. & nu. 33 37
4 carnaliter cognoscens aliquam an teneatur eam dotare. cons. 106. nu. 1. cum seq. 168
4 carnes non debent comedi die veneris & sabbati, in quadragesima & vigilijs regulariter. consi. 169. nu. 67 175
4 Et an, quando dictis diebus comeduntur, incurratur peccatum & istud inducat crimen hæresis. ibi. nu. 68 eod.
3 casatæ appellatio qui veniant. consi. 35. nu. 3 55
2 casus omissus remanet in dispositione iuris communis. consi. 41. nu. 14. fo. 113. consi. 41. nu. 3. fol. 115. consi. 90. nu. 7. fo. 182. & consi. 92. nu. 4 186
3 Et consi. 4. nu. 25. fo. 10. con. 5. nu. 7. fo. 11. con. 50. n. 7. & 51. fo. 80. con. 53. nu. 7. fo. 84. & con. 108. nu. 39 173
4 Et consi. 2. nu. 83. fol. 5. consi. 72. nu. 97. fo. 98. & consi. 81. numero 12 107
2 casus a testatore omissus remanet decidendus secundum iuris communis dispositionem. consi. 75. nu. 41 157
3 Et con. 1. nu. 17. fo. 2. & con. 11. n. 8. fo. 19. con. 63. n. 8. fo. 103. cōs. 66. nu. 3. fo. 106. & con. 73. nu. 4 128
2 casus omissus in reformatione decidendus est secūdùm statutum antiquum corrigens in hoc ius commune. consi. 56. nu. 26 134
2 casus non dicitur omissus, quando ex verbis seu mente statuentium censetur dispositus. con. 66. nu. 12 148
2 casus expressus restringitur ex verisimili mente testatoris contra proprietatem verborum. con. 70. nu. 15 151
1 casus non dicitur omissus, si venit ex mente testatoris. consi. 75. numero 38 141
2 casus omissus seu expressus quando & ex quibus dicatur & consideretur. con. 77. nu. 30 161
2 casus plures in quibus exclusis filiabus non videntur excludere nepotes & alij sequentes. consi. 86. nu. 64 174
2 casus contingens præter ordinem testatoris non includitur in eius dispositione, ēt si in illo esset maior rō disponendi. con. 89. n. 20. 181
2 casus non dicitur omissus sed comprehensus attenta mente & rōne disponentis. con. 92. nu. 47 187
3 casus non dicitur omissus, quando aliquo modo a testatore fuit consideratus, ēt si ex coniecturis illud colligatur. con. 1. n. 49. & 30. fo. 2. & con. 25. nu. 38 38
2 casus omissus a statuto seu constitutione minicipali remanet decidendus secundùm dispositionem iuris communis. cons. 54. nu. 25. fo. 122. con. 56. nu. 25. fo. 135. & cons. 78. nu. 24 162
3 Et consi. 12. nu. 3 20
3 Casus non expressus a statuto censetur omissus. consi. 16. n. 15 24
3 casus, in quo videt rō statuti, dicitur a statuto expressus & nō omissus.

sus ibid.nume.14 fo.eo.
3 Casus expressus dicitur a statuto, si statuentes de eo cogitassent, idē statuissent, siue de eo fuissent interrogati.ibi.nu.43 24
2 Casus mixtus non continetur sub simplicibus in materia statutaria & exorbitanti ac odiosa.con.54.nu.10 132
3 Casus dicitur expressus & non omissus, quando ex mente illud constat con.66.nu.60 107
3 Casus sequens ex expressis non potest dici omissus.ibi.nu.62 107
3 Item quando eadem æquitas & ratio viget in alio casu seu persona.ibi.nu.63 fo.eo.
3 Casus quando dicatur omissus seu expressus.con.83.nu.50 142
4 Casus inductus fauore fidei non debet trahi in consequentiam.con.68.nu.238 85
4 Casus magis frequentatus attēdi debet, etiam & ille, qui aliàs fuit obseruatus.con.69.nu.11.& 12 97
4 Casus dubius ad quod tempus referendus est.con.71.nu.13 97
4 Casus non dicitur omissus sed expressus, quando colligitur ex mēte disponentis, idem quando disponens ita statuisset, si de hoc fuisset interrogatus.nu.98.& 99 97
1 Casus plures, in quibus gesta per tyrannum valent.con.1.nu.60.& 61. 2
1 Casus, in quibus valet transactio facta super feudo, etiam sine consensu domini ponuntur.ibi.nu.132.133.& 134 2
1 Casus, in quibus præscriptio non currit, sed dormit.consil.27.numero 144 70
1 Casus speciales non sunt trahendi ad consequētiā.cō.31.n.102 79
1 Casus dicitur comprehensus non extensus, vbi eadem est ratio.con.32.nu.7 84
1 Casus superueniens non liberat conductorem a casu culpę præcedentis.con.37.n.10 93
1 Casus superueniēs an & quādo liberet a culpa.ibi.n.15.& 16 93
1 Casus exceptuatus declarans alium inclusum, in quibus terminis loquatur & procedat.con.68.nu.15 132
4 Casus exceptuatus aliquo respectu non est trahendus ad consequentias.con.68.nu.260 85
1 Casus exceptuatus in contractu extenditur ex identitate rationis, nec isto casu dicetur illud omissum.con.32.nu.74.75.& 80 84
1 Casus exceptuatus alios includit.con.37.nu.8.& 9. 93
4 Casus exceptuati a regula probandi sunt per excipientem.con.5.numero 6 15
1 Casus exceptuati includunt alios sub regula, nec debent ad alios extendi.con.43.nu.18.& 19 127
1 Casus plures, in quibus mater excusatur non petendo tutorem.con.76.nu.21 157
2 Casus fictus æquiparatur vero in materia statutaria legali & simili.con.22.nu.41 67
2 Casus iste fictus, quod pupillus habeatur pro intestato, procedit in quacunque successione.ibi.nu.43 eod.
2 Casus aduersus non est in consideratione.con.25.nu.26 78
2 Casus specialis, de quo in d.l.si non speciali.C.de testa.potest dari, q̄do aliqua esset infirma peste, & staret in aliqua casula paruula absque lumine, & testes haberēt notā vocem ipsius.con.33.n.22.99
2 Casus non potest dici omissus, quando comprehenditur in ratione et causa a disponente expressus.con.42.nu.15 115
1 Castro vendito an dicatur vendita iurisdictio.con.20.nu.29 42
1 Castro vendito cum pertinentijs & iur.an dicatur vendita iurisdictio.ibi.nu.29 & 22 eod.
1 Et quid quando expressè est vendita iurisdictio.ibi.nu.32 eo.
1 Castrum & iurisdictio si considerantur vt feudum, vendito castro non dicitur vendita iurisdictio, quando de ea nulla facta est mentio & quādo vēditio fit sine consensu domini.n.46.& n.48.& 49.eo.
1 Castrum potest vēdi vt res particularis, & vt locus, in quo est ædificatum, & clauditur muris & fossa, & isto casu eo vendito nō dicitur vendita iurisdictio.ibi.nu.50.55.& seq. 42
1 Castrum quod dicatur venditum tanquam res particularis, potest colligi ex verbis contrahentium.con.20.nu.56 42
1 Item ex quantitate precij.ibi.nu.57 eo.
1 Castrum potest vēdi vt quid vniuersale, & differt a territorio.ibi.nu.58 eod.
1 Castrum quando venditur vt quid vniuersale, dicitur vendita iurisdictio regulariter.ibi.nu.58 42
Fallit, quando venditor non fuisset in quasi possessione iurisdictionis.ibi.nu.59 eo.
Itē fallit, q̄ ille uēditor ignoraret iurisdictionē sibi cōpetere, ex quo principaliter attēditur & eius mens & cōsensus.ibi.n.60.& 61.e.
Itē fallit, quando iurisdictio non coherebat castro.ibi.n.61.& 62.e.
Prout fallit, quando precium, quo fuit venditum, non est correspondens existimationi & valori castri & iurisdictionis.ibi.nu.70 42
1 Castrum omne in regno est feudum quaternatum. Potest tamen cōcedi in vim meræ donationis, & non erit feudum.con.23.nu.1 58
1 Castrum destructum sine spe refectionis perdit omnia iura, quæ habebat. consi.101.nu.32.34.& 38 185
4 Castrum situatum intra prouinciam seu regnum vel patrimonium ecclesiæ potest esse liberum & non feudale, si prædicto castro nunquam fuit data aliqua inuestitura, nec præstitum aliquod seruitiū. con.16.nu.18.& 19 29
4 castrum de iure communi non habet territorium.ibi.nu.20 eod.
4 castra situata in territorio alicuius hodie dicuntur habere territorium & iurisdictionem de consuetudine.ibi.nu.25 29
4 cathedraticum & census diuersa sunt & differunt.con.12.nu.2.et nume.seq. 34
4 cathedraticum soluitur in signum subiectionis & in honorem cathedræ & debetur ordinario ex lege diocesana.ibi.
3 causa æstimationis limitat & declarat affectum ipsius. Et si non est apta ed emptionem eam non inducit, sed facta censetur, vt sciatur pro qua quantitate consignatur.con.81.nu.12.& 23 139
4 causa finalis debet attendi & non verba.con.20.nu.13 32
1 causa finalis in contractibus debet attendi.con.32.nu.42 84
4 causa finalis in contractibus significat principalem intentionem.consil.72.nu.53 98
1 causa finalis colligitur ex proœmio & ex verbis narratiuis.consi.24.nu.38 63
3 causa finalis est inspicienda, propter quam facta fuit renunciatio generalis, & secundùm illam regulatur.con.49.nu.43 77
4 causa finalis attenditur & non impulsiua.con.4.nu.14 13
Causa durante durat effectus, sicut causa cessante cessat effectus.consil.32.nu.54 45
4 causa debet exprimi, nec sufficit, quòd habeatur pro expressa in casu quo requiritur causa ad essentiam actus.con.68.nu.226 85
4 causa dissimilis dispensationi factæ propter causam rationabilem non debet attendi.ibi.nu.234 eod.
4 causa quando est expressa, alia non præsumitur.ibi.nu.235 eo.
4 causa sopita est, nec habet statum per lapsum fatalium.consi.108.nume.14 64
4 causa quælibet etiam iniusta excusat a dolo.cons.52.nu.36.fo.64. con.149.nu.18.fo.153.& con.171.nu.20 178
3 causa est consideranda, propter quam à parentibus recepta est renunciatio ab vno filio & non ab alijs consi.69.nu.45 117
1 causa remuneratoria multa habet priuilegia. Et ex dicta causa possunt alienari res mobiles ecclesiarum.con.11.nu.45.& 46 21
1 causa proxima dicitur, quæ in se rationem continet, & propria [illegible] con.32.nu.53 [illegible]
1 causa limitata limitatum producit effectum.con.33.nu.49.fo. con.94.nu.18.fo.167.& con.116.nu.8
2 Et cons.14.nu.14.fo.37.& con.61.nu.42
3 Et cons.1.nu.124.fo.2.con.41.nu.77.fo.63.& cons.96.n.12.[illegible]
1 causa limitata absolutionis limitatam producit liberationem.con.102.nu.16 190
1 causa & tit.consideratur, quibus dominium quæritur.cons.42.numero 27 98
1 causa proxima reuocationis donationis est natiuitas filiorum, quæ attendi debet.cons.72.nu.15 135
1 causa in sententia non ex necessariò exprimenda, si tamen exprimitur, est a causa expressa regulanda.con.102.nu.1.& 2 190
1 causa proxima & immediata debet attendi.con.127.nu.4 226
3 Et consi.41.nu.7. 62
1 causa expressa falsa & inepta reddit libellum nullum.consi.131.numero 6 230
2 causa pia, pro causa pia, nō semper est iudicandū.con.86.n.70.174
2 causa pia multa habet priuilegia.consi.70.nu.28 152
4 Et consi.115.nu.12 129
2 causa pia non excludit substitutum contra voluntatem testatoris.consi.86.nu.76 174
2 causa pia sub conditione substituta non admittitur, nisi conditione adimpleta. ibid.nu.78 eod.
2 causa pia substituta in certis & limitatis casibus non admittitur in alijs.ibid.nu.79 eod.
3 causa pia vocata sub aliqua conditione non potest venire illa non adimpleta.consi.74.nu.1 130
3 causa pia limitatè vocata in vno casu non potest venire per alium

dium omissum.ibi.nu.10 130
3 Causa pia non potest dici substituta, quando vocatur limitatè ad re lictum particulare.consi.74.nu.38 130
3 Causæ piæ fauor non attenditur, quando adest voluntatis defectus. ibi.nu.22 130
2 causæ piæ in dubio fauendum est.con.86.nu.68 174
2 Piæ causæ & ecclesiæ non ita fauendum, vt fiat iniustitia,consi.86. nume.71 174
3 Causæ piæ fauor non attenditur, quando versamur in claro.con.86. nu.69 145
3 Et consi.74.nu.23 130
2 causæ piæ non est fauendum in materia substitutionis contra communes regulas.con.86.nu.74 174
1 causa falsa tollit vires iuramenti.con.96.nu.24 171
2 causa falsa vitiat actum.con.12.nu.99 28
3 causa falsa in sententia vitiat sententiam.con.107.nu.138 170
3 causa falsa & error satis apparet ex verbis sententiæ habentibus relationem ad acta.ibi.nu.139 fo.eod.
4 causa falsa & demonstratio non vitiat, quando illa apposita est sine necessitate & superfluò.con.4.nu.33 13
1 causa expressa & intentio quando est inepta,libellus nullo modo potest saluari nec procedit iudicium.con.131.nu.9 226
2 causa, q legitimatus nihil peccauit, & q primeuo iure omnes nascebantur legitimi, non est sufficiens, nec etiam illa ratio conseruandæ agnationis erit sufficiens.con.9.nu.39 18
4 causa non dicitur auocata per commissionem negotij principalis.cōsil.49.nu.24 60
4 causa & securitas de non offendendo potest peti officio iudicis.con. 168.n.2.Et quando ita petitur, non requiritur causæ cognitio.ibid. nu.3.cum sequentib. 175
2 causa non præsumitur in dubio in comite legitimāte, quæ debet esse rationabilis & exprimenda est.con.12.nu.162 29
2 causa in legitimatione, q nihil peccauit legitimatus, non est concludens.con.12.nu.161 293
2 causa matrimonialis grauis est & ardua, & requirit testes idoneos & omni exceptione maiores.con.15.nu.13 39
4 Et con.53.nu.4.& 9.fol.158.con.14.15.& 16.fol.160.con.59.n. 4.fol.74.& con.61.nu.30 77
2 causa testati præfertur causæ intestati.con.17.n.8.fol.41.& con. 59.nu.1.fo.116.& con.85.nu.56 171
3 Et consi.3.nu.6.fol.10.& con.73.nu.26 119
2 causa falsa non vitiat fideicommissum.con.75.nu.29 177
3 causa attendenda in fideicommissis, per quam regulantur.consi.41. nu.12 61
3 causa illa pro expressa haberi debet, quando vnica potest esse. consi. 51.nu.11 62
3 causa nullitatis potest delegari.con.54.n.46 89
3 causa testati & intestati longè differunt. con.59.nu.49 98
3 causa suspicionis aduersus debitorē debet superuenire de nouo post contractum debitum. Sufficit tamen, q fuerit eo tempore, si creditor illam ignorabat.con.99.nu.25 164
4 causa concessionis prædictæ facultatis consideranda est.con.45.numero 23 57
4 causa nunquam auocatur per secūdam commissionem non facientē mentionem de commissione præcedenti.con.49.nu.22 60
4 causam, non est verisimile, Papam velle auocare a primis iudicibus ibidem.nu.23 eo.
3 causam de nouo oriri, vel de nouo peruenire ad notitiam creditoris paria sunt.con.89.nu.26 164
2 causa cessante non cessat dispositio, quando illa vigente sortita est effectum.con.85.nu.50 177
Reliqua vide infra in ver.cessante.
4 causa & ratione cessante, quibus inducta fuit regula, cessare debet eius dispositio.con.5.nu.57 15
4 causæ, quæ excusent delinquentes ad cōparēdū.con.120.n.13.1 54
2 causa ingratitudinis possunt probari viuente patre.cō.1.nu.137.2
Declarando vt ibi, & debent esse veræ.ibi.nu.138 eod.
Et possunt remitti per reconciliationem.ibi.nu.140 eo.
2 causæ ingratitudinis reuocantes donationem factam, quæ & quales sint.consi.16,nu.76.& 77 81
Causæ, quibus facta fuit donatio, cessant natis filijs.consi.72.numero 57 135
1 causæ mercatorū tractandæ & decidendæ sunt de bono & æquo, nec in eis disputatur de apicibus iuris. Et in eis veritas attenditur alijs omissis.consi.88.nu.3.4.& 5 128
1 causæ expressæ in sententia, ad quæ capita sunt referenda.con.109 num.8 215
1 causæ feudales possunt per arbitrium seu arbitramētum terminari. consi.118.nu.24 218
Ita etiam & finem accipiunt per transactionem.ibidem.nu.15.& 23 fo.eo.
3 causæ exhæredationis solùm sunt illæ, de quibus.in §. aliud quoque capitulum.con.29.nu.9.& nu.10.11.& seq.& 18 45
3 causæ restitutionis in integrum concessæ infra quod tempus debeat expediri.conf.65.nu.60 105
3 causæ suspicionis fugæ debent allegari ac iustæ & concludentes per creditorem.consi.99.nu.24 164
1 causarum diuersitas ex quibus colligitur.con.108.nu.8 202
1 cautela vt protestetur non esse admittendos articulos proprietatē tangentes.consi.109.nu.25 199
1 cautela, vt protesteris, non admitti tangentia petitorium.con.113. nu.7 213
1 cautelę arguunt quandoque dementiam.consi.88.nu.14 158
2 cautio præstanda est super restitutione rerum mobilium, quæ vsu cōsumuntur.con.21.nu.39 65
4 cautio, nedum quis cogitur præstare cautionē de non offendendo pro se tantùm, sed etiam pro suis & familiaribus, & complicibus.con. 165.nu.5.18.19.& 20.& non debet quis cogi ad dictam cautionē præstandam, si non adest causa & iusta.ibi.nu.6.& 10.cū seq. 171
4 cautio de non offendendo q præstetur, non est merè arbitrarium, ex quo requiritur causa.ibidem nu.6.7.8.9.10.& 12 eo.
4 cautio, qui potest cogi ad cauendum de non offendendo aliquem pro se, minus potest cogi vt præstet eandem cautionem pro alijs, ibidem nu.17 171
1 Cedens & consignans nomina debitorum tenetur illos facere veros. Et si ex illis ad eum aliquid peruenit, tenetur illud reddere cessionario, & etiam omne illud, quod peruenit ad suum antecessorem. con.88.nu.13.& 14 158
3 cedens post cessionem paciscendo seu transigendo cum debitore hoc sciente cessionario non præiudicat.consi.19.n.63 28
3 cedens recipiens solutionē quādo præiudicet cessionario.ibi.67.eo.
3 Et quid si cedens transtulit in cessionarium omnia iura sua. ibidem num.68 eo.
3 Et quid si cedens non sit soluendo.ibi.nu.69 eo.
3 cedēs vsumfructū alteri omni vsufructu priuatur.con.37.n.9 57
3 cedens non potest in cessionariū transfere plus iuris quàm ipse habeat.con.73.nu.16 128
4 cedenti sub conditione seu pactis postmodum non subsecutis tanquā spoliato conceditur restitutio.con.5.nu.11. 15
4 cedens & dans aliquid vt liberet fratrem iustè carceratum, non potest illud rescindere prætextu metus.con.5.nu.178 16
3 cedula, ad quam testator se retulit, qualiter possit comprobari.con. 19.nu.17 28
3 cedula, ad quam fit relatio, vt probet, quid debeat continere. ibidē num.27 eo.
3 cedulæ prædictæ identitas probanda est.ibi.nu.25 eo.
3 cedulæ identitas an probetur per comparationem literarum. ibi. nu.31 28
1 Celator testamenti in pœnam falsi incidit.consi.55.nu.9 117
4 Censuarius non potest repelli, si censum soluit.con.23.nu.8 34
4 In dubio an quis præsumatur vt censuarius magis quàm emphyteuta liuellarius.nu.9.& 10 eo.
1 Censuræ appositæ inhibitoriæ habeāt tacitam conditionem, si in ea expressa vera sunt, & si preces veritate nitūtur.con.31.nu.29.79
1 Census redditus annui & liuelli connumerantur inter mobilia.cōsil.86.nu.7 157
4 Census potest præscribi. Et pro eo competit & possessorium & petitorium.consi.12.nu.12.& 13 27
4 Census solutio a priuato actiuè potest præscribi, etiam si non probetur de constitutione ipsius, nam sufficit, q allegetur, dummodo solutio probetur facta per 10.annos.ibi.nu.14 eo.
4 Cēsus cōstituitur et dētur ex alia cā, quā cathedraticū.cō.22.n.3.54
4 Census & reseruata principi regulariter non possunt præscribi contra supremos.con.25.nu.19.contra tamen dominos inferiores bene præscribuntur.ibi.nu.20 36
1 Certitudo debet attendi, quæ grosso modo capitur, & non illa, quę prouenit per partes designatas per quotas.consi.61.nu.45 125
1 Certitudo inducitur etiam per relationem.con.78.nu.9 144
3 Et consi.3.nu.17.fo.8.& consi.9.nu.16 16
1 Certa quælibet pars pōt possideri & si nō sit quotitatiua, vt capiūc

& docto.& alij,ibi.nu.47 112
3 *Certum qualiter dicatur esse factum seu nominatū.con.2.nu.54.* 6
3 *Certum dicitur illud, quod per relationem apertam demonstratur. con.110.nu.52* 176
4 *Cessatio causæ impulsiuæ nunquam facit cessare dispositionem.con. 49.nu.14* 60
4 *Cessante causa dispositionis cessare debet eius effectus.con.72.numero 110* 98
4 *Cessante causa, qua fuit concessum breue, cessat & rescriptum.consi. 169.nu.13* 175
1 *Cessante ratione statuti cessare videtur eius dispositio.con.99.numero 39* 178
4 *Cessatio causæ impulsiuæ quando & quo casu vitiat gratiam.consi. 4.nu.35* 13
1 *Cessio quando fit cum reseruatione, exequutio qualiter sit facienda con.58.nu.9.& nu.11* 121
1 *Cessio quandoque fit ad commodum cedentis, quandoque cessionarij ibi.nu.13.& 14* fo.eod.
1 *Cessio potest gratis fieri, & ita grata valet.con.125.nu.10* 223
3 *Cessio & donatio iurium & hæreditatis an sint illicitæ & reprobatæ.con.9.nu.18.Et an illis possit renunciari.ibidem.nu.19.nu.57. cum sequen.* 16
3 *Cessio & constitutio procuratoris in rem suam validæ sunt, nec prohibentur a iure.ibidem.nu.54* 16
3 *Cessio & donatio hæreditatis valida est.ibi.55* fo.eo.
3 *Cessio facta per aliquē an & quo casu possit reuocari.ibi.n.57* eod.
3 *Cessio quando facta est ad commodum cessionarij.ibi.nu.64* eo.
3 *Cessio potest fieri simpliciter & liberaliter, item & precio statuto. con.82.nu.29* 140
3 *Cessio facta aliquo precio certo accedit emptioni & venditioni & non donationi.con.83.nu.19* 140
3 *Cessio censetur facta titulo emptionis, quando non fuit expressa alia causa, & facta fuit pro certo precio.ibi.nu.20* eod.
3 *Cessio an & quo casu possit fieri absenti.con.107.nu.7* 169
3 *Cessio & mandatum simplex differunt.ibi.nu.8* eod.
3 *Cessio valida est, quando nomen debitoris fuit datum in solutū, nec talis dicitur propterea redemptor litium.ibi.nu.37* 169
3 *Cessio an indicatur ex illis ver. ꝑ me vel nōīe meo.cō.107.n.48.* 169
4 *Cessio per superiorem acceptata excludit cedentem cum in se contineat perfectionem.con.5.nu.63* 15
4 *Cessio vt sit bona & procedat, ex quibus colligitur.cons.75.numero 35* 104
3 *Cessionarius tenetur obseruare omnia ea ad quæ tenebatur cedens. con.nu.25* 38
4 *Cessionarius dotis an gaudeat eod.priuilegio, quo cedens circa interusurium dotis non restitutæ, per totum.con.64.nu.1* 81
4 *Cessionarius talis iuris ex causa onerosa potest licitè tale interusurium percipere.ibi.nu.6.& 7* eo.
4 *Cessionarius ex causa onerosa licitè prosequitur ius cessum.ibidem nu.15* eo.
4 *Cessionarius pōt exigere interesse, qđ poterat cedēs.cō.75.n.38.* 104
4 *Et quando gaudeat eod.priuilegio, quo gaudere poterat cedēs.ibi. nume.19* eo.
3 *Cessionario & donatario non præiudicat confessio cedentis.consi.9. nu.59* 16
4 *Chirurgia est prohibita clericis.con.136.nu.34* 143
4 *Chirurgiam exercens priuatur à promotione fienda.ibi.n.35.* 143
4 *Chirurgiam exercens fit irregularis, quando fuit in exercitio secuta mors, vel membri abscissio, maximè si lucri auiditate exercuit. ibidem.nu.36.& 37* eo.
4 *Christianus vt saluari possit, quæ debet credere & sequi.con.68.numero 53* 84
3 *Cippus domus quot modis capiatur.con.35.nu.1* 55
3 *Cippus & stipes sinonima sunt.ibi.nu.2* eo.
3 *Cippus domus capit descendentes per lineam masculinam non fœminam.ibi.nu.9* eo.
3 *Cippus domus capitur pro stirpe, generatione seu progenie.ibidem nu.6* 31
3 *Cippus domus an conseruetur in fœmina.con.48.nu.10.76.& nu. 13.14.& nu.50.& sequen.57.& alijs* 76
3 *Cippus domus quid importet, et quos capiat.ibi.nu.51.& nu.52.& alijs sequentibus* 76
2 *Citandus est substitutus in legitimatione ad hoc ut excludatur a legitimato.con.9.nu.24* 18
1 *Citandus in quolibet actu fiendo, per quem quis potest lædi, venit ille qui potest ex eo lędi & offendi.con.63.nu.11* 80
3 *Citatio facta pro die feriata cadit in diem sequentem.con.107.numero 94* 170
4 *Citatio per edictum vt fieri possit, quæ forma requiratur.con.31.numero 29.& 30* 41
4 *Citatio per edictum in casu, quo conceditur ad minus affigenda est in duobus locis.nu.31* eo.
4 *Citatio partis necessaria est, quando causa committitur cum clausula, constito de assertis.con.45.nu.9* 56
4 *Citatio partis requiritur in summaria cognitione.ibi.nu.11* 56
4 *Citatio an habetur pro executiua, si stat per aliquē, quominus exequatur.con.81.nu.14* 107
4 *Citatio nulla est, si processit non seruata forma signaturæ.consi.94. nume.5* 116
4 *Citatio non est quò ad illud facienda, quando certum est illi defensionem non competere.consi.111.nu.9* 127
1 *Citatio in multis casibus non requiritur.con.1.nu.32* 1
1 *Citatio non requiritur, quando certum est alicui non competere defensionem.ibi.nu.33* eo.
1 *Citatio nō requiritur in sententia declaratoria, quādo profertur super notorio, quod non potest tergiuersari & cęlari.ibi.n.35.et 38.* 1
1 *citatio contra contumacem & absentem qualiter sit facienda, vt sententia valeat & processus.con.45.nu.88* 101
1 *citatio illorum non requiritur, quando certum est, nullum eis competere defensionem.con.101.nu.123* 186
1 *Et idem quando versamur in notorij.ibi.nu.124* eo.
1 *citatio omissa reddit sententiam nullam, et quid est in supremo principe.con.118.nu.15* 218
1 *citatio nō requiritur, quando certum est principē velle auferre ius alterius & potest procedi extraiudicialiter.con.1.nu.27.& 28.* 1
2 *citatio est defensio, & tolli non potest, etiam in sententia declaratoria.ibi.nu.19.20.23.24.& 28* 1
2 *citatio non requiritur aliorum agnatorum in legitimatione filij viuente & petente patre.con.1.nu.24* 1
2 *citatio non requiritur quādo constat, principem fuisse dispositum ad ita faciendum præcisè, & quando dicatur istud cōstare.ibi.n.72.* 1
2 *citatio agnatorum an & quando sit necessaria in legitimatione filij.con.10.nu.130* 21
2 *Et quid si comiti palat.data est potestas legitimandi citatis & non citatis agnatis.ibi.nu.131* eo.
3 *citatio quando interrumpat præscriptionem.con.32.nu.8* 49
4 *citationis executio respectu cuius requiritur, actoris vel rei.con. 81.nu.10* 107
4 *citationis commissio est quoddam preparatorium ad iudicium.ibi. nume.16* 107
1 *citationis defectus reddit sententiam nullam.con.125.nu.25* 221
3 *citatus vna die ad videndum iurare testes, si eadem die non iurant sed alia, illorum depositio nulla redditur.con.24.nu.32* 36
3 *citatus ad locum habentem aerem corruptum non tenetur ire, etiamsi ꝙ in tali loco redderetur. Idem si ibi sæuit pestis procedens ex aeris corruptione.con.28.nu.1.& 2* 41
4 *citatus ad talem locum potest statim appellare. Et si notoriè ista stant, citatio erit ipso iure nulla, a qua insuper appellari potest.ibi. nu.34.& 5* 39
4 *Citatus ad locum non tutum appellare potest, etiamsi fuerit excommunicatus.ibi.nu.9* eo.
4 *citatus ad comparendum personaliter, non potest per procuratorem comparere.con.12c.nu.2* 134
4 *citati ob crimen violenter commissum, vel lesæ maiestatis non cōparentes possunt excōicari, & ab eis pœna exigi.con.120.n.11* 134
4 *citari personaliter quis non potest regulariter.con.120.nu.1* 134
4 *citari ad personaliter comparendū potest quis omni casu per Papā ibi.nu.3* eo.
4 *Ita & per delegatam Papæ, si specialiter est sibi commissum.ibidem nu.4.& 5* eo.
4 *Et in citatione inseri debet tenor potestatis.ibi.nu.5* eo.
4 *citari potest ad personaliter comparendum in causa criminali.ibid. nume.6* eo.
4 *Talis causa cuius qualitatis debeat esse.ibi.nu.7* 61
1 *ciuilis possessio sola inducit præscriptionem.con.24.nu.13* 191
1 *ciuilis possessio sola est causans præscriptionē.cō.104.n.126* 191
1 *Ciuiliter possidenti licitū est propria autoritate deijcere possessorem naturalē & turbatorē, & incontinenti dicitur istud facere: cū sua ciuilis continuè turbetur per illam naturalem.con.24.nu.14* 61
3 *Ciuis quis propriè dicatur.consi.54.nu.90* 80

Ciuis efficitur qui à ciuitate aliqua in ciuẽ receptus est, & ita assũptus perinde habetur, ac si originarius fuisset, & efficitur ex hac ratione ciuis verè & non fictè, & vera ciuilitas isto modo quæritur, & per quæ verba. con. 71. nu. 3. 4. 5. & 8 135
1 Ciuis efficitur receptus ad ciuilitatem per priuilegium, maxime cũ de fauore agitur. con. 71. nu. 9. & 10 135
1 Ciuitas potest concedere immunitatem exteris venientibus ad habitandum. con. 71. nu. 12 135
3 Ciuitas an & quando possit condere statuta. con. 36. nu. 1 56
1 Ciuitas seu castrum, quæ passa est in feudum dari, non põt contradicere vlterius, nec se ex priuilegio exemptionis iuuare, si per longissima tempora id passa est, con. 23. nu. 111. & n. 112. & 113 51
1 Ciuitas quando possit concedere immunitatem. con. 68. nu. 8 132
1 Ciuitas concedendo immunitatem licet superioribus nõ præiudicet tamen sibi bene præiudicium affert. ibi. n. 33 132
4 Ciuitas ponitur pro loco circundato muris. con. 27. n. 12 38
3 Ciuitas in vna eadem ciuitate habitare possunt plures viuentes diuersis moribus & legibus. con. 53. nu. 92 85
3 Clamores & iurgia consanguineorum & attinentium an & quando dicantur præstare impedimentum, ne quis testetur. con. 67. numero 43 116
1 Clandestina possessio quæ sit. con. 107. n. 37 199
2 Clandestinum quando dicatur contractum. con. 13. n. 14 35
4 Clandestinum matrimonium dicitur illud, quod non est legitimè cõtractum, nec in faciem ecclesiæ. con. 7. n. 3 71
4 Clandestinum ẽt dicitur matrimoniũ, quando procuratur, ne veniat in notitiam alterius, maximè illorũ, quorum interest. ibi. nu. 12. 71
4 Item quando actus, qui publicè solet fieri, celebratur coram duob. ibid. nu. 17 f. eo.
4 Item quando contrahitur inter illos, qui consueuerunt palam & nõ occultè contrahere. ibi. n. 13 71
4 Clandestina matrimonia non carent suspicione. con. 57. nu. 4 71
Reliqua vide infra in litera M. in ver. matrimonium.
4 Clandestinitas non reddit matrimonium nullum. con. 54. nu. 1. 65
4 Clandestinitas sola an vitiet matrimonium. con. 58. nu. 5 72
4 Clandestinitas non vitiat matrimonium. con. 60. nu. 35 76
1 Clausula, ex certa sciẽ, non supplet ea, quæ in facto cõsistunt, sed operatur in his, q̃ sũt iuris. con. 1. nu. 81. f. 2. & con. 11. nu. 122 26
2 Et con. 4. nu. 30 10
4 Et con. 3. nu. 56 11
1 Clausula, ex certa scientia, nihil operatur, quando probatum est contrarium, & constat rem aliter se habere. con. 1. nu. 82 2
2 Et con. 4. nu. 31. & 32 10
4 Et con. 4. nu. 60 13
1 Clausula, ex certa scientia, non operatur, quando erratum est super priuilegij substantia & est subreptitia. con. 1. nu. 83 2
1 Clausula,, ex certa scientia, non capit interpretationem, per quam alteri præiudicatur, nec operatur in his, quæ sũt magni præiudicij. con. 1. nu. 84 2
4 Et con. 3. nu. 62 11
2 Clausula, ex certa scientia, & similes multùm operantur remissiuè, con. 22. nu. 83. 44. con. 106. nu. 42 197
4 Et con. 22. nu. 10 34
1 Clausula, ex certa scientia, maximi est effectus. con. 30. nu. 30. 41
4 Clausula, ex certa scientia, tollit simulationem. con. 54. nu. 16. 115
4 Clausula, ex certa scientia, tollit subreptitionem & obreptionem, & defectum intentionis. con. 3. nu. 70. & 71. fo. 11. & con. 5. n. 120. f. 15. & con. 141. nu. 2 146
1 Clausula, ex certa scientia, non tollit ius tertij. con. 82. nu. 65. 148
4 Et con. 5. nu. 115 15
4 Clausula, ex certa scientia, non inducit præiudicium alterius. cõ. 11. nu. 121 25
1 Clausula, ex certa scientia, cum alijs verbis solitis apponi tollunt omnem errorem & ignorantiam. & allegationem doli. con. 96. numero 70 171
4 Clausula, ex certa scientia, iuncta cum alijs magis operatur, quàm sola. con. 3. nu. 91 11
2 Clausula, ex certa scientia, tollit citationem. con. 1. nu. 70 2
2 Clausula, ex certa scientia, non supplet erroneam & falsam informationem. con. 4. nu. 33 10
4 Clausula, ex certa scientia, facit cessare præsumptionem malæ informationis & intentionis defectus. con. 5. n. 124 16
2 Clausula, ex certa scientia, non supplet ignorantiã. con. 4. n. 30. 10
4 Et consi. 5. n. 114 16
2 Clausula, ex certa scientia, excludit omnem ignorantiam & errorẽ & probationem, quæ in contrarium posset fieri, per quam dicenti in contrarium imponitur silentium. con. 15. nu. 60. & 61 40
4 Et consi. 3. nu. 74 11
4 Clausula, ex certa scientia, non prodest, quando substantialia deficiunt & narrata sũt falsa. con. 3. nu. 51 11
Fallit, nisi interueniat scientia supplendi, & omnium suppletio. ibi. num. 53 eo.
4 Clausula, ex certa scientia, æquiparatur clausulæ motu proprio. cõ. 3. nu. 57 11
4 Clausula, ex certa scientia, & motus proprij, consideratur dupliciter. con. 3. nu. 57 11
4 Clausula, ex certa scientia, non supplet defectum substantialium. con. 3. nu. 61 11
4 Clausula, ex certa scientia, præiudicat illi, cui est ius quæsitum. con. 3. nu. 46. & 77. f. 11. & con. 5. nu. 127 16
4 Clausula, ex certa scientia, æquiparatur clausulæ de plenitudine potestatis. con. 3. nu. 78 11
4 Clausula, ex certa scientia, ostendit apponentem illam ita processisse con. 5. nu. 118 16
4 Clausula, ex certa scientia, super facto proprio apposita satis operatur. con. 5. nu. 123 16
4 Clausula, ex certa scientia, non tollit ea, quæ per viam contractus concessa sũt, nec trahitur ad iniqua. con. 11. nu. 123 25
2 Clausula, ex certa scientia, tollit omnem ignorantiam, per quam patet principem voluisse præiudicare alijs. con. 1. nu. 67 2
3 Clausulæ, ex certa scientia, standum est, tanquam facta in facto proprio. con. 3. nu. 75 11
1 Clausula sciens, et ex certa scientia, & non per errorem &c. nõ trahitur ad diuersa extranea, & separata. con. 20. nu. 96 42
3 Clausula, ex certa scientia, & deliberatè, quid operetur. con. 56. numero 48 91
2 Clausula de plenitudine potestatis nõ producit effectum in his, quæ consistunt in facto, & quæ ignorantur. con. 1. nu. 85 2
1 Clausula, de plenitudine potestatis, non supplet, nisi defectus iuris positiui. con. 1. nu. 86 2
1 Clausula, de plenitudine potestatis, non tollit ea, quæ concessa sũt p̃ viam contractus. con. 1. nu. 87 2
1 Clausula, de plenitudine potestatis, multùm operatur. con. 106. nu. 40 197
4 Et con. 1. nu. 79. & 80. f. 2. & con. 22. nu. 10 34
2 Clausula, de plenitudine potestatis, supplet omnes defectus, con. 15. num. 64 40
1 Et con. 1. nu. 80 2
3 Clausula, de plenitudine ptãtis, quid importet. con. 46. nu. 43. 71
4 Clausula, de plenitudine potestatis, habet vim clausulæ derogatoriæ ad omnem legem contrariam continentem etiam derogatoriã clausulam. con. 5. nu. 93 16
4 Clausula, de plenitudine potestatis, non tollitur à regula tollẽte motum proprium, & certam scientiam. consi. 5. nu. 94 16
1 Clausula, de plenitudine potestatis, maximi est effectus. con. 30. numero 30 78
4 Clausula, de plenitudine potestatis, quando exprimitur, ostendit apponentem illam ita processisse. con. 5. nu. 119 16
4 Clausula, de plenitudine potestatis tollit subreptionem obreptionẽ & omnes defectus intentionis. con. 5. nu. 120 16
2 Clausula, de plenitudine potestatis tollit citationem. con. 1. nu. 71. 2
2 clausula, de plenitudine potestatis, operatur, quòd principi non potest dici, cur ita facis. in con. 1. nu. 68 2
2 clausula, de plenitudine potestatis, superat omnes alias. con. 1. numero 68 2
1 clausula, motu proprio, tollit defectum citationis. con. 1. nu. 74 2
1 clausula, motu proprio, non operatur in præiudicium tertij. consi. 1. nu. 75. & con. 82. nu. 67 149
4 Et consi. 79. nu. 9 106
1 clausula, motu proprio, non operatur vltra mentem & scientiam concedentis. consi. 1. nu. 76 2
1 clausula, motu proprio, non importat scientiam. con. 1. nu. 77 2
1 clausula, motu proprio, non tollit inhabilitatem, nec inducit dispensationem. con. nu. 78 2
4 Et consi. 74. nu. 37. fo. 102. & consi. 140. nu. 8 146
1 clausula, motu proprio, non tollit qualitates & defectus extrinsecos vltra narratos. con. 1. nu. 79 2
4 Et consi. 74. nu. 41 102
1 clausula, motu proprio, nõ includit nõ verisimilia. consi. 1. nu. 80. 2
2 Et consi. 4. nu. 28 10

4 Et

4 Et consi.74.nu.42 102
1 Clausula, motu proprio, non tollit defectũ intentionis & mentis nõ verisimilis, con. 1.nu.78.fo.2.& con.92.nu.66 149
4 Et consi.5.nu.113.fo.16.consi.42.nu.76.fo.54.con.74.nu.23.fo.102.consi.89.nu.21.fo.112.& consi.140.nu.7 146
2 Clausula, motu proprio, tollit omnem subreptionem & iustam causam importat.consi.4.nu.27.fo.10.& consi.15.nu.58 40
4 Et consi.17.nu.15.fo.30.consi.74.nu.22 102
2 Clausula, motu proprio, in exhorbitanti materia latè & amplè interpretatur.consi.15.nu.58 40
2 Clausula, motu proprio, apposita semper præsumitur adesse iusta cã. adeo vt non admittatur ꝓbatio in contrarium.consi.15.nu.58. 40
2 Clausula, motu proprio, non supplet errorem & alios defectus.con. 4.nu.28 10
4 Clausula motus proprij multùm operatur.con.22.nu.10 34
4 Clausula motus proprij non tollit falsitatem causæ expressæ. consil. 68.n.217 85
2 Clausula, motu proprio, & ex certa scientia, ostendit disponentem velle vti plenitudine potestatis. consi.15.nu.63 40
4 Clausula motus proprij & non obstantibus, multùm operatur.con. 44.nu.23 55
1 Clausula motus proprij, & non possit dici de defectu intentionis, tollunt subreptionem.consi.11.nu.120 26
1 Clausula, supplentes, non supplet inhabilitatem & defectus substãtiales, nec inducit dispensationem, sed ea solùm, quæ sũt iuris positiui.consi.1.nu.88 2
3 Et consi 46.nu.42 71
3 Et consi.3.nu.64 9
1 Clausula, supplentes, non habet locum in his, quæ ignoranter & in facto consistunt.consi.1.nu.89 2
4 Et consi.3.nu.64 11
4 Clausula, supplentes omnes defectus, non prodest, quando substãtialia deficiunt, & narrata fuere falsa. fallit, nisi interueniat suppletio omnium & narrata fuere falsa.consi.3.nu. 52.& 53 11
4 Clausula, supplentes, tollit omnem solennitatem iuris positiui.consi. 5.nu.3 16
4 Clausula, supplentes, non tollit defectum substantialium, nec ignorantiam facti.consi. 5.nu.116 16
4 Clausula, supplentes, tollitur subreptio, obreptio, & omnis defectus intentionis.con. 5.nu.120 16
4 Clausula, supplentes omnes defectus, tollit singulos defectus iuris positiui, & trahitur ẽt ad non specificatos.con.11. nu.4 25
3 Clausula, supplentes omnes defectus, quæ inducat. consi. 19.nu.21. 46.& 47 31
4 Clausula, supplẽtes omnes defectus, idem operatur vt ex certa sciẽtia.con.3.nu.45 11
1 Clausula, nõ obstantibus, non auget gratiam. consi.1. nu.90 2
1 Clausula, nõ obstantibus, regulatur à mente concedentis.consi.1.nume.90 2
1 Clausula, nõ obstantibus, non operatur in his, quæ sũt ignorata.cõ. 1.nu. 90 2
1 Clausula, nõ obstãtibus, nõ operatur vltra narrata, cõsi.1. nu.91.2
1 Clausula, nõ obstãtibus, subreptitia dicitur, si substãtia priuilegij est subreptitia, nec se extendit ad ignorata.consi.1.nu.92 2
1 Clausula, nõ obstãtibus, nõ tollit ius tertij. cõsi. 1.nu. 93.f.2. & cõ. 11.nu. 119.& 123.fo.26.& cõsi.81.nu.62 149
4 Et consi.89.nu.24 106
1 Clausula, non obstantibus, comprehendit inualida & defectus non expressos. cõsi. 1.nu. 94 2
1 Clausula, non obstantibus, non tollit, nisi defectum expressum.cõsi. 1.nu.95 2
1 Clausula, non obstantibus, non nocet nõ subdito cõsi.82.nu.61.149
1 Clausula, non obstantibus, generalis non derogat legibus cõtrarijs consi.72.nu.62 135
1 Clausula, non obstantibus, tollit dispositiones confirmatas.cõsil.82. nu.64 149
2 Clausula, non obstante, quando apponitur voluntas principis, colligitur.cõsi.1.nu.66 2
2 Clausula, non obstante etiam generalis, sufficit quò ad derogationẽ consi.1.nu.142 2
2 Clausula, non obstantibus, generalis vel specialis quid operetur.cõsil.15.nu.68 40
4 Clausula, non obstantibus, quantæ sit efficaciæ, remissiuè, cõsi.45.numero 32 71
3 Et consi.1.nu.82.fo.2.& consi.11.nu.5 25
4 Clausula, non obstantibus, quos defectus tollat.consi.3.nu.66 11
4 Clausula, non obstantibus, tollit consuetudinem & statutum.consi. 10.nu.8 24
4 Clausula, non obstantibus, quòd statuta tollat præterita, præsentia, vel futura.consi.24.nu.15 [illegible]
1 Clausula, non obstante concessione alteri facta, intelligitur de inualida, consi.101.nu.66 186
4 Clausula, non obstante, quæ obstãtiæ censeantur sublatæ.con.79.nume.26 106
4 Clausula, non obstante, non perimit ius alterius, sed illud differt.cõsi.83.nu.19 109
4 Clausula, non obstante, nunquam tollit dispositiones confirmatas, nisi de confirmatione fiat mentio.consi.140.nu.6 146
4 Clausula, non obstantibus, tollit & derogat ius quæsitum ad rem. consi. 5.nu.92 16
4 Clausula, non obstantibus priuilegijs sub quacunque verborum forma conceptis, quid importet.consi.42.nu.17 54
4 Clausula non obstantium, vel quòd habeantur pro expressis & c. nõ operatur plusquam motus proprius, nec tollit defectus, de quibus in consi.74.nu. 55 102
1 Clausula, quòd obstantia habeãtur pro expressis & specificatis, quid operetur.consi. 11.nu.15 25
3 Et consi.46.nu.41 71
4 Et consi.1.nu.84.fol.2.& consi.11.nu.6 25
1 Clausula, quòd obstantia habeantur pro expressis, quos defectus tollat.consi.1.nu.96 2
2 Clausula, habentes pro expressis, habet vim expressæ derogationis consi.1.nu.93 2
4 Clausula, habentes pro expressis, quos suppleat defectus.consil.3. nu.65.98.99.& 100 11
2 Clausula, pro expressis habentes, habet omnia pro expreßè enumeratis.consi.15.nu.66 40
2 Clausula, pro expressis habentes, declarat mentem cõcedentis, qualis fuerit.consi.15.nu. 58 40
4 Clausula, pro expressis habentes, procedit, quando in prima dispositione non sũt clausulæ geminatæ & fortes derogatoriarum derogatoriæ.consi.42.nu.27 54
4 Clausula, pro expresso habentes, an deroget priori dispositioni habenti fortiores clausulas.consi.42.nu.18 54
4 Clausula, ꝙ tenor haberi debeat pro expresso. an operetur, quando de alia cõcessione facienda esset expreßa mentio.con. 42.nu. 12. 54
4 Clausula, tenore habito pro expresso, refertur ad principalẽ dispositionem, non aũt ad verba derogatoria contenta in illa, & idem in clausula, non obstantibus priuilegijs. consi.12.nu.18.19.& 21. 26
2 Clausula, saluo iure succedentium ab intestato, limitat facultatem. consi. 14.nu.42.& 43 38
1 Clausula, saluo iure omnium personarũ, semper subintelligitur, etiã quòd non exprimatur, & multùm operatur, maximè quando est geminata, & reiterata.consi. 5.nu.26.27.& 28 [illegible]
1 Clausula, saluo iure apposita in inuestitura multùm operatur. consi. 13.num.12 30
3 Et consi.65.nu. 51 105
1 Clausula, saluo iure, præsumitur semper apposita, & multùm operatur consi 15.nu.11 [illegible]
1 Clausula, saluo iure impertinentium, quando locum habeat. consi. 97.nu.133.& 134 171
3 Clausula, saluo iure, apposita in inuestitura conseruat ius tertij. consi.70.nu.19 121
3 clausula, saluo iure coloni, apposita per venditorem multùm operatur.& quid si nullus adesset colonus, adhuc tamen ista clausula satis operatur.consi.70.nu.16.& 17 121
3 clausula, saluo iure apposita per creditorem pro hæc verba, saluo iure residui & solidi, satis operatur.consi.70.nu.18 121
3 clausula, saluo iure, vim habet exceptionis, & æquipollet illi.consi. 70.nu.21 121
3 clausula, saluo iure, nedum limitat & restringit præcedentia. verùm etiam limitat & restringit ac declarat sequentia. consi.70.numero 22 121
3 clausula, saluis alijs præmissis, declarat, limitat & restringit sequentia consi.70.nu.13.15.& 16 121
3 clausula, saluis & c. quid importet ex sui natura, & attenta mente disponentis.consi.70.nu.28 121
1 clausula, sine præiudicio tertij, apposita in inuestitura, quomodo & qualiter sit intelligenda, & interpretanda.consi. 16. nu.30 [illegible]
1 clausula, sine præiudicio alicuius, qualiter sit intelligẽda.consil. 20. numero [illegible]

nu.2.4.5.6.7.12.& 13 134
1 Clausula, sine præiudicio, apponitur ad cautelam abundantem. con. 70.nu.10 134
1 Clausula, sine præiudicio, intelligitur, præter quàm in concessione cõtinetur.con.70.nu.12 134
2 Clausula, pro infectis haberi, annullat omnia obstantia. con.15.nu mero 65 40
1 Clausula, ius & iustitiam ministrari, producit effectum: vt obtineat actor. Si deduxit vnã causam, & probauit aliã.con.131.nu. 9. 230
1 Clausula, ius et iustitiam ministrari, nihil operatur circa ea, quæ cõtinent repugnantiam.consi.131.nu.11 230
1 Clausula, ius & iustitiã ministrari, pcedit, quãdo sumus in casu certo & actione certa, & pbationes ad id nõ tendunt.ibi.n.12.fo.eod.
1 Item & quando generaliter peteretur iustitiã ministrari. ibi.n.13.
1 Clausula, peto mihi ius &c. quid operetur.consi.76.nu.8 142
1 Clausula, sola veritate inspecta, effectum pducit, vt actor obtineat, si vnam causam deduxit & aliã pbauit.consi.131.nu.14.fallit nisi lex vel statutum post dictam clausulam vlterius pro edat. Itẽ quãdo adesset repugnantia, & quando actio intentata est incompatibilis alijs in libello narratis.ibi.nu.15.16.& 17 230
1 Clausula, omni meliori modo, & similes appositæ ex stilo notariorum non firmat actum inualidum & nullum.con.83.nu.72 152
3 Clausula, omni meliori modo, cuius sit virtutis.consi.33.nu.28 51
1 Clausula, omni meliori modo, quid importet. consi.76.nu.9 142
2 Et consi.50.nu.9 127
3 Clausula, omni meliori modo, plures producit effectus.consi.3.nu.8. f.8.consi.21.nu.53.f.32.& consi.62.nu.9.& 10 142
4 Et consi.126.nu.15 137
2 Clausula, omni meliori modo, quos defectus suppleat.consi.54.numero 9 132
2 Clausula, omni meliori modo, multùm operatur.con.79.n.31 163
3 Et consi.90.nu.11.fol.154.& consi.107.nu.120 170
4 Et consi.46.nu.40 57
1 Clausula, omni meliori modo, concernit expressa, & non alia extranea consi.12.nu.68.& 69 30
2 Clausula, omni meliori modo &c. apposita in vltimo testamento, cũ illis verbis, quòd præferatur alijs, continet specificam derogationẽ. consi.24.nu.31 72
2 Clausula, omni meliori modo, an & quando suppleat hæredis institutionem.consi.50.nu.9 127
2 Clausula, omni meliori modo &c. habet vim clausulæ codicillaris, & tẽdit ad cõseruandã voluntatẽ testatoris.consi. 62.nu.16 143
2 Clausula omni meliori modo &c. apposita in testamento producit effectum, vt relicta per patrem filijs simpliciter, cẽseantur relicta iure institutionis.consi.3.nu.9 8
3 Clausula, omni meliori modo, multum operatur, nõ tamen trahitur ad casum, quem ordinare non poterat ille, qui eam apposuit.con.54 num.28 89
3 Clausula, omni meliori modo &c. inducit facultatem implorandi officium iudicis.consi.107.nu.120 170
2 Clausula, omni meliori modo, operatur: vt prælegatum saltim valeat in vim donationis causa mortis, consi.79.nu.32 163
1 Clausula, appellatione remota, qualiter interpretetur.cõs.8.n.27.20
1 Clausula posita in capitulo sequenti non refertur ad præcedens habens clausulam propriam & determinationem specificam.consi.36. num.16 92
1 Prout non refertur, quando daretur impossibilitas & nullitas referentis ad relatum.ibi.nu.17 eo.
1 Nec etiam refertur, quando relatio esset contraria menti disponentis ibi.nu.18 eod.
1 Item & quando sequeretur absurdum, si talis relatio fieret.ibi.numero 19 eo.
1 Nec etiam refertur, quando apposita est non de per se sed per contextum capituli sequentis & accessoriè seu incidenter.ibi.num.20. 21.& 22 f.eo.
1 Clausula quando dicatur apposita de per se & quando ad qualificandum dispositionem ibi.nu.20 21.& 22 eo.
1 Clausula posita in diuersa oratione non refertur ad aliam orationẽ diuersam, & maximè in contractibus, & quando agitur de rebus et locis.ibid.nu.23.& 24 eo.
1 Clausula posita in vno capitulo refertur ad aliud, quando eadem vi get ratio. Fallit autem in pluribus.ibi.nu.25 eod.
1 Clausula iuramenti, omnia & singula esse vera, excludit exceptionem simulationis.consi.54.nu.11 115
1 Clausula renunciationis doli & in factum idem operatur.ibi.nu.17
Sed contra.nu.40 115
1 Clausula, obseruare omnia & non contrauenire, non alterat dispositionem, sed regulatur secundùm illum.nu.38 eod.
1 Clausula illa, omnia & singula esse vera, an sit impedimento, quin possit simulatio opponi, quando fuit vallata iuramento. consil.55. nu.64.65.& 66 118
2 Clausula, omnia & singula, quid operetur.consi.16.nu.17 42
3 Clausula, omnia & singula, effectum indiuiduæ expressionis operatur consi.1.nu.105 2
1 Clausula, omnia & singula, quæ comprehendat.consi.97.nu.87.91. 120.& 121 174
1 Clausula, ad omnia & singula, habet relationem ad præcedentia. consi.32.nu.101 84
4 Clausula, cuilibet eorum, quid operetur.consi.13.nu.16 27
1 Clausula, & alijs confinibus verioribus, inducit mensuram poni taxatiuè.consi.64.nu.28.sed contra.nu.74.& 75 128
1 Clausula, ad habendum omnia infra confines &c. comprehendit illa.ibid.nu.34 128
1 Clausula, quas omnes res vendicat, includit omnia possessa per venditorem.ibi.nu.46 128
1 Clausula generalis subsequens an & quando comprehendat maiora.consi.68.nu.27.28.& 29 133
1 Et quid si est appositum signum vniuersale vel geminatum. ibidem num.29 eo.
1 Et quid quando, salua ratione recti sermonis, non possunt aliter stare.ibid.nu.30 fo.eo.
1 Et quid si superior potest in libello aliter prouidere. ibi.nu.31 eo.
1 Clausula generalis non trahitur ad expressè ordinata consi.70.numero 13 134
1 clausula ex alijs, importat similia expressis.consi.73.nu.71 137
1 clausula, & cætera, ad quæ extendatur. consi.76.nu.7 142
1 clausula, promisit non contrauenire, intelligitur rebus sic stantibus consi.87.nu.48 143
1 clausula, singula singulis & congrua congruis, quid operetur. ibidem nu.92 eo.
1 clausula, qua pœna soluta &c. operatur, vt possit peti promissum. consi.109.nu.36 181
1 clausula de rato obligat mandantem etiam vltra fines. consi. 117. nu.27 174
1 clausula generalis apposita in mandato trahitur ad alia similia nõ expressa.nu.28 174
1 clausula, & quouis modo, quid significet.consi.128.nu.29.& de eius effectu.nu.30 217
1 clausula, & quouis modo, ostendit enixam voluntatem apponentis eam.consi.128.nu.30 227
3 clausula, & quouis modo, cuius sit effectus.consi.33.nu.29 51
4 clausula, vel alio quouis modo, non supplet defectum reseruationis consi.138.nu.11 144
4 clausula, vel alio quouis modo, quos defectus supplet.ibi.n.12.eo.
1 clausula, si plus valet dono, ad quæ referatur. consi. 128.num.32. & 33 227
2 clausula, etiam si talia essent &c. habet vim expressæ derogationis consi.1.nu.92 2
2 clausula illa, si ita est, & si praces veritate nitantur, in priuilegijs subintelligitur.consi.4.nu.29 10
2 clausula illa, & ex alijs iustis & rationalibus causis &c. qualiter debeat interpretari.consi.6.nu.41 12
2 clausula illa, ex alijs rationabilibus causis &c. non est sufficiens. consi.9.nu.41 42
2 clausula, confici, denotat fiduciam committentis, qui non aliàs commisisset.ibid.nu.61 42
2 clausula continens actum geri debere cum ratione, moderamine, & honestate denotat arbitrium boni viri, & multipliciter interpretatur importatq; discretam inspectionem actus gerendi.ibi. num.65. & 66 42
2 clausula, promisit obseruare, adimplere, non contrauenire &c. qualiter intelligitur & interpretatur.consi.12.nu.92 28
2 clausula, ex alijs iustis & rationalibus causis, qualiter interpretetur & ad quæ referatur.ibi.nu.65.& 66 18.& 19
2 clausula, confisi de ratione, moderamine & honestate actus per vos faciendi, quid importet, ibi.nu. 180.cum alijs seq. 29
2 clausula, prout ratio dictaret, intelligitur posita iustificatiuè. ibid. num.191 eod.
2 clausula. put ordo rationis exegerit, idem importat.ibi.nu.192.eo.
2 clausula, citatis & nõ citatis, qualiter ĩtelligatur.cõ.12.n.211. 29

2 Clausula, quòd legitimatus comprehendatur in quacunque dispositione loquente de legitimè nato qualiter intelligatur. consi. 12. nume. 211 29
2 Item illa, quòd æquiparetur in omnibus & per omnia natis ex legitimo matrimonio. ibi. & nu. seq. 29
2 Clausula, absque præiudicio venientium ab intestato. quid importet cons. 14. nu. 43 38
2 Clausula, absque præiudicio venientium ab intestato, inducit: vt legitimatus propriè dicatur dispensatus. cons. 14. nu. 45 38
2 Clausula, bene informatus, excludit omnem ignorantiam & errorem & probationem, quæ in contrarium posset fieri, per quam dicẽti contrarium imponitur silentium. consi. 15. nu. 60. & 61 40
2 Clausula, non aliter, nec alio modo, habet naturam præcisam. con. 19. num. 16 54
2 Clausula apposita in primo capitulo quando & quo casu referenda sit ad alia. ibi. nu. 65. 66. & 67 55
2 Clausula apposita in vno capitulo quando & quo casu referenda est ad alia. ibi. nu. 79. 80. & 81 55
2 Clausula generalis, si qua mihi causa &c. concedit restitutionem in integrum, fallit, quando quis non adimplet voluntatem testatoris. nu. 248. cons. 19. nu. 247. 52 55
2 Clausula continens derogationem potestatis testandi, potest per testatorem de facili tolli. ibi. nu. 26 eo.
2 Clausula approbans testamentum in omnibus & per omnia, an habeat effectum indiuiduæ approbationis & expressionis. consil. 26. num. 42 81
2 Clausula actum &c. denotans perfectionem actus regulariter attendi debet. cons. 27. nu. 15 86
2 Non tamen probat publicationem & rogitum. ibi. nu. 16 eo.
2 Nec actum perfectum denotat, quando post talem clausulam scripta fuerunt aliqua gesta. ibid. nu. 17 eo.
2 Clausula præsentibus &c. inducit præsumptionem rogitus, nisi scriptura talis reperta fuerit extra prothocolla & imbreuiaturas notarij. con. 27. nu. 18 86
2 Clausula apposita in instrumento præsentibus testibus vocatis, & rogatis, ad omnes refertur. cons. 28. nu. 51 89
2 Clausula, quòd bona conseruentur in familia, an videatur inducere grauamen in alijs omnibus personis à testatore non vocatis, nec expressis & alijs seq. con. 31. nu. 23 96
2 Clausula derogatoria testi non obstat, quãdo in vltimo testõ expressa & indiuiduo facta est mentio dictæ clausulæ. con. 24. num. 8. & nu. 9 72
2 Clausula derogatoria effectum solum producit in his, in quibus derogat, non autem in alijs. con. 24. nu. 14 72
2 Clausula derogatoria testamenti faciendi quando & quo casu locũ sibi vendicet. ibi. nu. 108 72
3 Clausula derogatoria contenta in primo testõ tunc operatur effectum, quando fuit scienter apposita à testatore. cons. 10. nu. 10. 17
3 Et quid si fuit apposita p testatorẽ, maximè quãdo testator est ignarus literarũ, clausulæ sunt ignotæ ipsi testatori. ibi. nu. 11. & 12. e.
3 Clausula derogatoria apposita in voluntate minus solenni nihil operatur. ibi. nu. 19 17
3 Clausula derogatoria apposita in codicillis non operatur validitatẽ testamenti, sed vt valeat in vim codicillorum. ibi. nu. 20 eod.
3 Clausulæ derogatoriæ derogatum videtur pluribus modis. ibid. nu. 20. 21. 22. 23. 24. & 25 eo.
3 Clausula derogatoria ad sequentia excludit consensum ab illis. consi. 43. nu. 42 66
2 Clausula derogatoria nihil operatur, si apparet de voluntate & intentione contraria condendi secundum. con. 34. nu. 57 73
2 Clausula derogatoria cessat, quando inter primum testamentum & secundum decursum esset decennium, etiam si primum esset conditum inter liberos. ibi. nu. 58 73
3 Et consi. 10. nu. 17 17
4 Clausula derogatoria quo casu non sit necessaria alterius constitutionis habentis clausulam derogatoriam. cons. 42. nu. 6. fo. 54. & quid si derogatio fit per modum legis. ibi. nu. 13 24
2 Clausulæ derogatoriæ simplici facilius derogatur, quàm clausulis fortioribus derogatorijs. con. 42. nu. 7. 15. & 16 115
1 Clausula in fine apposita non refertur ad præcedentia in spetie decisa, & idem in relatione seu alia dispositione. con. 39. nu. 20 95
1 Clausula in fine posita non refertur ad omnia, si sequeretur absurdum. con. 87. nu. 22 158
2 Et consi. 53. nu. 34 131
1 Clausula in fine apposita non refertur ad ea, quæ habuere specialem determinationem. con. 86. nu. 32. & 33 157
2 Et cons. 36. nu. 20 104
1 Clausula in fine posita ad quæ referatur. con. 97. num. 90. 93. 98. & 102 171
2 Et consi. 53. nu. 31. fo. 111. consi. 66. nu. 17. fol. 126. con. 70. nu. ... fo. 129. & con. 86. nu. 41 174
2 Clausula in fine positã referenda est ad omnia. con. 9. nu. 23 18
2 Clausula in fine posita quando ad omnia referri debeat. consil. 53. nu. 32. fo. 131. & con. 86. nu. 43 174
2 Clausula posita in fine limitat & restringit præcedentia. consil. 9. nu. 58 18
2 Clausula posita in fine limitat & declarat præcedentia. consi. 12. num. 178 29
2 Clausula in fine posita referenda est ad omnia præcedentia. consi. 12. nu. 175. fo. 20. con. 42. nu. 20. fo. 115. & con. 85. nu. 10 172
2 Clausula in fine posita non est referenda ad aliam dispositionẽ, quãdo non est apposita de per se, nec principaliter, sed solùm ad qualificandum. con. 36. nu. 21 104
2 Clausula posita in fine vnius capituli an sit referẽda ad omnia præcedentia. cons. 50. n. 14 127
2 Clausula in fine posita an & quando sit referenda ad proxima. consi. 50. nu. 15. fo. 127. & con. 53. n. 11 131
2 Clausula in fine posita est generalis, nec adest ratio, quare magis ad proxima, quàm ad omnia referatur. con. 50. n. 17 127
2 Clausula in fine posita frustratoriè & ludibrio apposita censeretur si ad omnia non referetur. con. 53. nu. 33 131
2 Clausula in fine posita ad omnia est referenda, cum constet de mente testatoris volentis ad omnia referri. con. 53. nu. 35 131
2 Et quid si est apposita in contextu & fine vnius versiculi, & eadem ratio vigeret quò ad alia. ibi. n. 36 eo.
2 Et quid si non potest referri ad versiculum præcedentem habentem dispositionem determinatam, & perfectam. ibi. nu. 37 eo.
2 Clausula in fine posita non est referenda ad casum præcedentem iam decisum. con. 66. nu. 18. fo. 148. & cons. 85. nu. 49 172
2 Clausula in fine posita non est referenda ad casum exorbitantem à iure communi. cons. 66. nu. 19 148
2 Clausula in fine posita refertur ad tempus futurum, vel clauditur sub vnica ratione. con. 86. nu. 44 174
4 Clausula in fine posita declaranda venit ex præcedentibus, ne inducatur correctio. cons. 30. nu. 27 41
2 Clausula in fine posita referenda est ad oĩa præcedentia, fallit quando læderetur rectitudo sermonis, & implicaret contradictionem & absurdum. con. 36. nu. 15. & 16 104
2 Clausula posita in vno capite testamenti an videatur repetita in alio capite. con. 38. nu. 18 10...
2 Clausula posita in medio, an debeat connumerari in præcedenti vel sequenti capitulo. con. 38. nu. 30 ...
2 Clausula denotans tractum temporis inducit fideicom. cons. 4... 37
2 Clausula codicillaris an trahatur ad fideicommissum, quando institutio est directa, & quid si directa habet tractum successiuum temporis. nu. 54. ibi. nu. 53. & 54 11...
2 Clausula, si non valet iure testamenti, valeat iure codicillorum vel alio meliori modo &c. an & quando suppleat hæredis institutionem. con. 50. nu. 9 127
2 Clausula codicillaris supplet defectum nullitatis causatæ ex præteritione, & etiam illam procedentem ex morte hæredis ante testatorem con. 60. nu. 22 139
2 Clausula codicillaris resoluit institutiones in fideicommissum, maximè quando talis clausula respicit tempus futurum. ibi. nu. 24 eo.
3 Et cons. 12. nu. 2 28
2 Clausula codicillaris sustinet testamentum, in quo facta est exhæredatio. con. 60. nu. 25 139
2 Clausula, quòd testamentum valeat omni meliori modo &c. operatur: vt dispositio saltem valeat in vim codicilli. ibi. nu. 26 139
3 Clausula codicillaris apposita à notarijs an aliquid operetur. ibi. numero 27 160
2 Clausula codicillaris, an aliquid operetur in posthumo ignorãter præterito. ibi. nu. 28 eo.
3 Clausula codicillaris apposita in testamento sustinet illud, etiã si ... filij sint præteriti. con. 3. nu. 10 8
3 Clausula codicillaris fideicommissum importat. consilio 11. numero 33 18
3 Clausula codicillaris operatur: vt institutio facta in re particulari resoluatur in vim fideicommissi. con. 17. nu. 43 25

1 Clausula codicillaris sustinet dispositionem in vim vltimæ voluntatis.cons.61.nu.40 100
2 Clausula codicillaris, an aliquid operetur circa personam non vocatam.nu.29.ibid.
3 Clausula codicillaris operatur: vt relicta in testamēto debeantur a venientibus ab intestato.cons.60.nu.20.fo.139.cōs.61.n.19.141
3 Et cons.18.nu.3. 26
2 Et quid si in testamento fuere instituti alij cohæredes, & vnus ipsorum mortuus est viuo testatore.cons.61.nu.21 141
2 Clausula codicillaris supplet defectum testamenti. cons. 61.nu.22. f.119.& cons. 64.nu.16 146
2 Clausula codicillaris sustinet testamentum, etiam si in illo fuisset præterita posthuma.ibid.23 146
2 Maximè quādo dicta clausula respicit tp̄s futurū.ibi.nu. 24.fol.eo.
2 Clausula, quòd testamentum valeat omni meliori modo &c. operatur effectum, vt dispositio valeat ab intestato.ibi.nu.25 fo.eo.
2 Et hoc quando a testatore prædicta clausula fuit scienter apposita ibid.nu.26 eod.
2 Clausula codicillaris semper præsumitur apposita in testamento cōdito inter liberos.consi.62.nu.13.& seq. 143
2 Clausula codicillaris operatur, vt substitutio facta verbis directis trahatur ad fideicommissum.cons.62.nu.13.& 14.fol.143.& cōsi.91.nu.22.fol.184.& cons,93.nu.11. 189
2 Clausula codicillaris operatur: vt relicta in testamento debeantur a venientibus ab intestato, esto quòd ex testamento non possit hæreditas adiri per institutum viuo testatore cons. 64.nu. 31.& 14 146
2 Clausula codicillaris sustinet testamētum, in quo posthumus fuit p̄teritus, si de eo testator saltem in genere cogitauit.ibi.nu.17. eo.
2 Clausula, tunc, & eo casu, referenda est ad testatorem, eo magis si testator sciebat eius filium habere bona aduentitia.consil.73.numero 21.& 22 155
2 Clausula, si nō valet iure codicillorum &c.valeat, &c.multum operatur.consi.74.nu.16. 156
2 Clausula posita in vno capite statuti, an & quādo referatur ad alia. cons.85.nu.40. 172
2 Clausula posita in contextu vnius capituli an referatur ad alia.nume.48.ibid.
2 Clausula stans de per se, an referatur ad alia cons.86.n.49.ibi.176
2 Clausula non refertur ad omnia, quādo assignari potest ratio, vt magis referatur ad vnum quàm ad aliud.cons.eo.nu. 50.vol.eo. 172
2 Clausula nō refertur ad illa, in quibus certū statutum est.n.51.ibi.
2 Clausula in fine posita declaratur & interpretatur ex antecedentibus & sequentibus nu. 53.ibi. 154
2 Clausula sequens non extenditur ad casum expreßè prius dispositū. cons.90.nu.35. 183
3 Clausula apposita executiuè nō ampliat dispositionē.cōs.54.n.29.89
3 Clausula, pleno iure, verificatur quandoque in habente tantùm directum dominium.cons.58.nu. 41. 95
3 Clausula illa renunciationis exceptionis doli mali, in factum &c.cōtinet renunciationem omnis exceptionis.cons.75.nu.10. 144
3 Clausula, quocunque alio modo &c.comprehendit alia capita nō expressa.cons.90.nu.10. 154
3 Clausula, sine exceptione aliqua, satis operatur.ibi.nu.20. 154
3 Clausula, habēs rata, grata &c.tollit suspicionē doli.cō.93.n.17.158
3 Clausula, animo deliberato sine aliqua exceptione &c.tollit omnem errorem & ignorantiam.ibi.nu.18. 138
4 Clausula vna interpretatur aliam.cons.96.nu.34. 161
4 Clausula, quòd non possit dici de defectu intentionis.con.1.nu.75.2
4 Clausula, & ne prætextu erroris, quid operetur.cons.3.nu.80. 10
4 Clausula, quatenus totum, vel pro parte.cons.3.nu.80. 10
4 Clausula, non astringens &c.quid operetur.cons.13.nu.41. 65
4 Clausula, iuribus nostris & curiæ semper saluis, multum operatur. consi.21.nu.55. 46
4 Clausula, pleno iure, concessa alicui abbati quid operetur. consi.21. nume.14. 34
4 Clausula, quòd debeant obseruari narrata &c.cuius sit effectus.cōs. 11.nu.8. 32
4 Clausula decreti inficit & titulum & possessionē.cons.12.n.19.34
4 Clausula, donec eas duceret reuocandas, conditionem importat.cōsi.18.nu.6. 30
4 Clausula, vt est moris, comprehendit præstationem iuramenti & similia.cons.20.nu.11. 32
4 Clausula præstationis iuramenti, quòd nulla simoniaca intercesserit conuentio &c.qualiter intelligi debeat, & de quibus conuentionibus.cons.30.nu.29. 41
4 Clausula, siue alio quouis modo, quē effectū inducat.cōs.37.n.16.50
4 Clausula, mandans ab omnibus iudicibus ita iudicari, & diffiniri, quid importet.cons.38.nu.7 51
4 Clausula generalis subiecta mandato præmissis aliquibus requirentibus mandatum speciale an extendatur ad collationem beneficiorum.cons.41.nu.1 53
4 clausula prædicta non includit maiora expressis. ibi.nu.2 53
4 clausula, constito summarie de assertis, inducit conditionem, & de illis debet cōstare, & aliter gesta redduntur nulla.cōs.41.n.14.53
4 clausula, nō valeant expectatiuæ, nisi in eis fiat expressa mentio de alternatiua, quid operetur, si in gratia alternatiua apponitur. cōs. 42.nu.13 54
4 clausula. statum causę habentes pro expresso, an verificetur in æquipollenti.cons.42.nu.14 54
4 clausula illa, cum derogatione literarum latissimè extendenda, qualiter intelligatur & interpretetur.cons.42.nu.23 54
4 clausula, p̄inde valere, quæ priuilegia dicatur tollere.ibi.n. 45.54
4 clausula, perinde, ad quæ sit referenda.cons.45.nu.25 56
4 clausula, perinde valere, quem effectum producat.cons.44.nu.6.55
4 clausula, perinde valere, latissima est, & plures producit effectus. cons.44.nu.22 55
4 clausula illa, etiam & perinde ac si, quem effectum producat. cons. 44.num.7 55
4 clausula, in oībus & per omnia, cuius efficaciæ sit.cons.44.nu. 9.55
4 clausula, si constiterit, apposita in rescripto illud resoluit in conditionem.cons.45.nu.5 56
4 clausula, si constiterit, tradit formam in procedendo, qua omissa omnia redduntur nulla.ibid.nu.7 55
4 clausula decreti ligat oēs ordinarios ēt ignorātes.cōs.47.nu.31.58
4 clausula apposita in regula prærogatiuarum qualiter sit intelligenda cons.50.nu.24 61
4 clausula, si ita est, apposita in rescripto, & clausula, si rapta nō fuerit, conditionem important, & verificandæ sunt. Etiam in rescriptis gratiosis.cons.57.nu.48.& 49 71
4 clausula, si ita est, & si est idoneus, a pari videntur procedere.cōs. 57.nu.51 71
4 clausula, si est idoneus, requirit pronuuciationem super idoneitate. cons.57.nu.52 71
4 clausula institutionis hæredum in stirpes, & non in capita, quem effectum producat. Et an referenda sit, nedum ad natos, sed etiā ad nascituros.cons.71.nu.11.& 12 97
4 clausula, æquis portionibus, æqualitatem inducit.cons.71.n.16 97
4 clausula decreti ligat manus omnium, con.79.nu.18 106
2 clausula, ex nunc p̄ut ex tūc, operatur effectū: vt cōdō retrotrahatur, & vt actus videatur a principio purè factus.con.62.n.23 143
2 clausula, ex nunc prout ex tunc, & econtra, importat: vt vnum tēpus videatur inesse alteri, ita vt ex quolibet tempore dici possit, actum sumere initium.con.26.nu.128 82
4 clausula, ex tunc, prout ex nunc, & econtra, apposita super gratia conditionali quando operatur. Et si apposita est ad vnum effectum, an trahatur ad alios.con.82.nu.17. & 18 108
4 clausula, vel alio quouis modo, quid importet, & quē effectum producat.con.83.nu.19 109
4 clausula, si praces veritate nitantur, in quolibet rescripto intelligitur con.108.nu.12 125
2 clausula, si talia forent, quid operetur.con. 1.nu. 143 2
4 clausula, constito de impedimento & refectis expensis, qualiter intelligatur.con.108.nu.15 125
4 clausula illa, præterquam &c. non debet referri ad reseruata. con. 114.nu.3 129
4 clausula illa posita in gratia, si neutri, videlicet, si per euentum litis &c.qualiter intelligatur.con.117.nu.46 130
4 clausula, amoto quolibet, non tollit subreptionē.cōs.120.n. 18.154
4 clausula illa, constito de assertis, posita in signatura partis citationem exigit.con.124.nu.24 136
4 clausula, super quibus, producit effectum.con.126.nu.15 137
4 clausula, vocato Titio & alijs, qui fuerint euocandi, qualiter sit intelligenda.con. 138.nu.6 144
4 clausulæ generales derogatoriæ non p̄iudicant priuilegiatis de iure quales sunt pauperes clerici, indigenæ ī sua patria.n. 10.cō.140 146
4 clausula insolita apposita in resignatione idem arguit. con.143.numero 17 148
4 clausula, ex certis causis animum mouentibus, de quibus debet intelligi.ibi.nu.25.& 26 148
4 clausula, etiam si præsentationes, nominationes &c.ius qualium p̄sonarum

sonarum reseruat.cons.144.nu.1 149

4 *Clausula vniuersalis, seu quamuis aliam dispositionem, licet in materia restringibili non importet diuersam speciem a potestate conferendi à specificatis, tamē secus est in materia larga seu priuilegiatiua.cons.144.nu.14* 149

4 *Clausula, cōiter, vel diuisim, qualiter ĩterpretetur.cō.144.n.19.* 149

4 *Clausula, dūmodo alia gratia tibi concessa non sit, debet intelligi de simili, non de alijs non similib.cons.145.nu.25* 150

4 *Clausula illa, dummodo alia gratia non sit concessa, debet intelligi de alia, quæ habuit effectum.ibi.nu.29* 150

1 *Clausula renunciationis, exceptionis, doli, &c. & illa ex certa scientia quem effectum operentur.cons.12.nu.71.72.73.& plenè n.77.78.cum seq.fo.2.nu.62.73.& plenè nu.87.88.& seq.* 48

1 *Clausula apposita ad cautelam non nocet. cons.19.nu.46* 41

1 *Clausula, promiserunt habere rata, grata, & firma, & ea obseruare, & non contrafacere, multum operatur.cons.20. nu.40.& num.102.& seq.* 42

1 *Et si vallata est iuramen. an possit peti absolutio. ibi.nu.41.& nu.105.& 106* fo.eo.

1 *Clausula illa, quòd debeat extendi ad cogitata, incogitata, & insolita, interpretatur quò ad cōcernentia rem, de qua agebatur, non autem quò ad alias res separatas, & penitus extraneas. cons.20.nu.84.& 85.& seq.* 42

1 *Clausula, consultè, deliberatè, ex certa scientia, & non per errorem non extenduntur ad incognita, incogitata, & extranea à rebus, de quibus agebatur, esto quòd detur generalis cogitatio.ibi.nu.85.* 42

1 *Clausulæ appositæ ex consuetudine notariorum parum operantur.con.20.nu.87.fo.42.& cons.110.nu.101* 205

3 *Et consi.74.nu.68* 130

2 *Clausulæ appositæ videntur potius de stilo notariorum, & ideo non alterant.cons.16.nu.18* 42

3 *Clausulæ appositæ ex capite notariorum non sunt in consideratione.cons.19.nu.20* 28

3 *Clausulæ appositæ accessoriè & executiuè motus proprij, de gratia speciali, ex certa scientia, de plenitudine potestatis, & non obstantibus, parum operantur, remissiuè cons.23.nu.153* 36

1 *Clausulæ in compromisso positæ obligant ēt ad pœnā eo magis, si laudum a superiore fuit approbatum cons.29.nu.15.& 16* 77

4 *Clausulæ solitæ apponi & appositæ non arguunt suspicionem, & idē quando apponuntur ad executionem dispositionis quam nō alterāt.con.5.nu.189.& 190* 15

1 *Clausulæ insolitæ arguunt suspicionem.con.54.nu.39* 115

4 *Et consi.5.nu.166* 16

1 *Clausulæ libelli generales, peto ius &c. nihil operātur circa ea, quæ continent repugnantiam.cons.7.nu.21* 18

1 *Nec circa ea, quæ nullo modo sunt narrata.ibi. nu.22* 18

1 *Nec quādo actiones cōpetunt ad ea, quæ petuntur.ibi.nu.23* 18

1 *Clausulæ & renunciationes appositæ in contractu simulato iudicantur simulatæ.con.53.nu.13* 115

1 *Clausulæ ēt appositæ instrumento simulato simulatæ præsumuntur.cons.54.nu.35.& nu.40* 115

1 *Et præsumuntur appositæ accessoriè & ad executionem etiam iuratæ ibi.nu.37* f.eo.

1 *Clausulę appositæ exequutiuè non alterant dispositionem.cons.89.nu.72.vol.1* 160

1 *Clausulæ accessoriæ & positæ ad executionem restringuntur ad casus in quibus loquitur principalis dispositio.con.110.nu.102* 205

1 *Clausulæ in fine libelli solitæ apponi sustinent libellum. cons.125.numero 6* 223

2 *Clausulæ appositæ in instrumento donationis causa mortis non alterant eius naturam.cons.16.nu.17* 42

2 *Clausulæ accessoriæ ad principalem illam non alterant. cons.75.numero 34* 158

2 *Clausulę positæ ad executionem dispositionis illam non alterant.ibi.num.35* eo.

3 *Clausulæ positæ ad executionem non alterant.consi. 33.nu.9* 51

3 *Clausulæ appositæ in renunciatione, eam non ampliant, cum sint accessoriæ.con.49.nu.46* 77

3 *Clausulæ appositæ in instrumento de non contraueniendo tolluntur propter enormissimam læsionem.cons.75.nu.32* 133

3 *Idē in clausula renūciationis, & ex certa sciā.& simil.ibi.nu.33.* e.

3 *Clausulæ & renunciationes appositæ in contractu simulato indicantur esse nullæ, simulatæ & inefficaces.cons.86.nu.25* 145

4 *Clausulæ aliquæ tollunt ius ad rem.cons.119.nu.8* 133

4 *Clausulæ importantes derogationem.con.145.nu.14* 133

1 *Clausulæ exequutiuè, & accessoriè positæ non ampliant dispositionem.con.11.nu.134* 26

1 *Clausulæ compromisso positæ obligant ēt ad pœnam, eo magis si laudum à superiore fuit approbatum.con.29.nu.15.& 16* 77

1 *Clausula illa, promiserunt contrauenire, &c. non operatur, quin possit peti iustum precium.ibi.nu.102* 77

1 *Nec habet locum, quando agitur de re separata. & non inclusa in contractu.ibi.nu.103* f.eo.

1 *Et dicta clausula potest dupliciter intelligi.ibi.nu.104* fo.eo.

1 *Et data enomiss. læsione potest contraueniri.ibi.nu.105* fo.eo.

4 *Clericatus an sit probandus per dispensatum ad promotionem ordinis & professionis faciendæ.cons.44.nu.4* 55

1 *Clericus an coram laico possit reddere testimonium, sine licentia sui superioris.cons.83.nu.35* 152

1 *Clericus non potest prorogare iurisdictionem, etiam voluntariam.con.2.num.16* 9

4 *Clericus in concernentibus vtilitatem ecclesiæ potest in iudicio cōparere, & assumere defensionem.con.32.nu.25* 45

4 *Clericus ab intestato habet successorem in bonis quæsitis ex industria laborare & intuitu personæ.con.33.nu.26* 46

4 *Clerico ab intestato morienti quis debeat succedere. ibid. num.29.& 30* fo.eo.

4 *Clericus coniugatus cum virgine, an possit esse subexecutor in expectatiuis, & prouidere expectanti.con.40. nu.20.& simplex clericus potest ista facere.ibi.* 46

4 *clericus transeundo ad matrimonium explicat actum contrarium clericatui, & renunciare videtur priuilegio cleri.ibi.nu.24* eo.

4 *clericus coniugatus non potest esse officialis, seu vicarius episcopi.ibidem.nu.25* eod.

4 *clericus coniugatus nec administrator rerum ecclesiæ, nec sindicus vniuersalis esse potest.ibi.nu.26* eod.

4 *clericus coniugatus non potest conferre.ibi.nu.22.& 29* eod.

4 *clericus per matrimonium subsequens amittit beneficium, quod habebat.ibi.nu.30* eod.

4 *clerico coniugato duo tantùm priuilegia reseruantur, in reliquis vt laicus reputatur.ibi.nu.21* eod.

4 *clerico coniugato cēsentur probibita laicis, exceptis duobus casibus.ibi.nu.27* eod.

4 *clericus an possit exercere artem chirurgiæ, & nō incurrere irregularitatem.con.96.nu.8* 117

4 *clericus quis dicatur lato sumpto vocabulo.cons.135.nu.10* 137

4 *clericus inculpatus de homicidio coram iudice laico remittendus est ad forum ecclesiasticum: nedum ipse, sed alij complices, & consocij criminis, esto quòd sint laici.cons.154.nu.1* 160

4 *clerici gaudent beneficio statuti conditi a laicis. cons.48.nu.15.* 59

2 *clerici absentes pro seruitio episcopi seu Papæ, quo casu habeantur pro præsentibus quò ad omnia.con.22.nu. 44* 57

4 *coadiutor quando dandus est prælato.con.49.nu.38.39* 59

2 *codicillus vt valeat, quas solennitates continere debet.con.2.numero 3.* 101

2 *codicillus non valet in vim codicilli, quando in eo adest institutio recta.con.35.nu.9* 101

2 *codicillus non valet vt testamentum, si deficit numerus testium de iure requisitus.ibi.nu.10* fo.eo.

2 *codicillus ita factus non valebit vt vltima voluntas.ibi. nu.11* fo.e.

3 *codicillus trahitur ad tempus testamenti.con.2.nu. 42* 6

3 *codicillus censetur confirmatus per testamentum.ibi.nu.43* e.

2 *codicilli conditi contra formam statuti nulli sunt.con.11.nu.4* 26

3 *codicillorum scientia præsumitur, quando publicè conditi sunt.consil.2.num.44* 6

3 *Et quando de ipsis conditis adest publica vox & fama.ibi.n.45.* f.e.

3 *codicillorum verba sunt interpretanda, ne aliquid absurdum contineant.con.25.nu.19* 38

3 *codicillorum verba interpretenda sunt & declaranda, ne ex illis detur contrarietas & correctio.ibi.nu.41* 31

4 *cogere aliquem ad cauendum de non offendēdo est grauare, & onerare ipsum, quod sine causa fieri non debet.con.168.nu.9* 287

4 *cogitatum potest esse in genere & in specie.con.134.nu.6* 514

1 *cogitatio in genere an sufficiat.con.68.nu.18* 133

1 *cogitatio patris non habet preiudicare filijs.con.71.nu.33* 134

4 *cogitatio in genere consideratur.con.118.num.36* 138

4 *cogitatio in genere an tollat subreptionem.con.128.nu. 37* 139

4 *cogitatio sufficit in genere, vt super illa arbitri possint laudare.consil.134.num.7* 145

4 *cognatus an possit in vxorem capere relictam fratris sui sine prole*

prole defuncti ex dispensatione summi Ponti. con. 68. nu. 1. & per totum. con. 84 84

4 *Cognatus videtur in eodem gradu attinentiæ, quo est frater. ibi. nu. 11. & 12. eod.*

1 *Cognitio & probatio summaria qualis debeat esse. cō. 11. n. 40.* 25

Cognitio & decisio contentorum in supplicatione spectat ad superiorem iudicantem. con. 118. nu. 7 218

1 *Cognitio causæ non præsumitur ex temporis breuitate, si eadem die omnia fuere gesta. con. 99. nu. 11* 181

1 *Cognitio primarum causarum ad quos spectet. con. 8. nu. 19* 19

1 *Cohabitatio fratrum non inducit communionem bonorum, quò ad dominium, & proprietatem. con. 85. nu. 2* 156

1 *Cohabitatio & retentio bonorum in communem an indicant renouationem societatis. con. 87. nu. 5. 7. & seq.* 157

4 *Cohabitatio spontanea vxoris cum marito purgat metum præcedētem. con. 170. nu. 24* 177

4 *Cohabitatio masculi et fœminę, et reputatio, tractatus simultaneus ac fama viciniæ an necessariò probent matrimoniū. cōs. 59. n. 10.* 74

3 *Cohabitatio sponsi in domo sponsæ non operatur, vt sponsalia transeant in matrimonium. con. 62. nu. 4* 102

2 *Cohæres alienando partem, illa desinit communis & in portionem suam computatur, & reliqua pars applicatur cohæredi, & non venit diuidenda. cons. 44. nu. 44* 120

Cohæres potest ab alijs cohæredibus petere diuisionem hæreditatis iudicio familiæ erciscundæ. cons. 69. nu. 13 126

Cohæres in diuisione hæreditatis, vltra cohæredes, consequi debet prælegatum. con. 69. nu. 32 116

4 *Chorizare et canere indicāt liberā voluntatē. con. 170. nu. 22.* 177

Coitus probatur ex præsumptionibus. con. 57. nu. 34 137

Coitus inter ascendentes & descendentes etiam in brutis reprobantur. con. 57. nu. 353 72

1 *Coitus probatur per coniecturas. con. 160. nu. 25* 168

Collatio non habet locum nisi in bonis prouentis ab eo, de cuius hæreditate agitur. con. 130. nu. 6. vol. 1. 229

Collatio facta de canonicatu valet, esto quòd non esset canonicatus, sed clericatus. con. 15. nu. 7 28

Collatio facta alicui per obitum Hieronymi, valet, licet beneficium vacet per obitum Romanelli, talis enim error non impedit collationem, dummodo quòd costet de corpore. ibi. nu. 8 28

Collatio beneficiorum vacantium in curia ad solum Papam spectat. con. 47. nu. 29 38

Collatio de beneficio viuentis, et sic pleno nulla est. cō. 74. n. 45. 102

Collatio facta criminoso nulla est. con. 96. nu. 18 117

Collatio facta criminoso propter literas ad beneficia & de prouidēdo est nulla ipso iure & quid si est facta personæ irregulari. nu. 39. ibid. con. 136. nu. 38. & 39 117

Collatio papæ interpretationem capit, si literæ fuerint expeditæ secundùm tenorem regulæ. con. 142. nu. 15 148

Collatio episcopi de iure patronatus, maximè clerici, ab initio non est nulla, sed bene venit irritanda per præsentationem patroni. con. 144. nu. 4 149

Collatione prima nulla existente de iure potest procedi ad secundam validam con. 47. nu. 38 58

1 *Collateraliū appellatione, venit ēt filius fratris. cons. 82. n. 13.* 168

Collecta solui debet alibi pro rebus ibidem sitis, licet sit forensis. con. 25. nu. 85 64

1 *Collecta ex nouis causis potest imponi & potissimum propter bella, pestem, & similia. ibi. nu. 112. & 113* 64

1 *Collectas, vectigalia, & alia imponere onera qui possunt, & an ista reseruata sint supremo principi. cons. 25. nu. 1* 64

1 *Collectæ an imponi possint ab inferioribus principis, & recognoscentibus superiorem, & quando, & quo casu. con. 25. nu. 2. 14. 33. 41. 52. 53. 63. 64. 94. & alijs* 64

1 *Collectæ an imponi possint forensibus possidentibus bona in territorio imponentium eas. con. 35. nu. 4. 6. 75. 76. & seq.* 64

1 *Collectæ an propter generalem consuetudinem Italiæ possint imponi a baronibus, communitatibus & similibus. con. 25. num. 16. 18. & 19. & nu. 54. & 55* 64

1 *Collecta & noua grauamina imponi non debent. con. 69. nu. 9.* 133

1 *Collectarū impositio an possit fieri p pluribus annis. cō. 25. n. 92.* 64

1 *Collectarum impositio non est de reseruatis principi. ibi. nu. 93.* 64

1 *Collectari duobus locis quis non debet pro eisdem rebus. consil. 25. nume. 84* 64

1 *Collegium ipsorū, est religiosum, & ad episcopum spectat ipsū visitare & cognoscere an bona deputata ad vsum personarū miserabiliū distribuantur secundùm voluntatem relinquētium. con. 34. n. 8.* 40

4 *Collegium non moritur. ibi. nu. 37* 23

3 *Colonus in fine locationis potest repetere melioramenta & computare expensas factas in illis cum pensione. con. 79. nu. 16* 137

1 *Coloni cultiuantes possessiones forensium exempti ab istis oneribus con. 25. nu. 10* 64

1 *Coloni etiam dictorum exemptorum gaudere debent dicta immunitate concessa principaliter rebus & prædijs. con. 69. nu. 6* 133

1 *Coloni tenentur ad collectas, quæ imponuntur contra habitantes. con. 25. nu. 98* 64

2 *Comes non debet vti potestate sibi data legitimandi cum præiudicio alterius sine causæ cognitione, & sine citatione. con. 1. num. 44. 45. & 95* 2

2 *Comes creatus de plenitudine potestatis nō pōt illa vti, licet creās illum possit vti. nu. 45. & nu. seq. ibi. Sed contra nu. 74. & seq.* 2

2 *Comes legitimando an possit excludere substitutum, con. eod. num. 101. vol. eo.* 2

2 *Et an possit legitimare & habilitare cōtra testamētū. nu. 103. ibi.*

2 *Et an circa legitimationē possit facere ea, quæ potest ipse princeps. nu. 104* ibi.

2 *Et tota eius potestas dependet à priuilegio, vt supra num. 105. & nu. 106. & 107* ibi.

2 *Et legitimando transfert successionem in alium. nu. 108. ibi.* 2

2 *Et potest id facere sine causa. nu. 109*

2 *Et vti plenitudine potestatis, quando id expreßè concessum est. nu. 110. & nu. 111* ibid.

2 *Et quando dicatur plenè informatus. nu. 113. ibi.* 2

2 *Comes, qui dicit se habere potestatem legitimam, habet istud probare per priuilegium, cuius tenor debet attendi. con. 2. nu. 8. fo. 7. con. 3. nu. 10. fo. 8. & cons. 4. nu. 6* 9

2 *Comiti asserenti habere hanc potestatem non creditur. con. 2. nu. 9. f. 7. & con. 3. nu. 11* 8

2 *Nec istud probatur per longitudinem temporis. con. 3. nu. 10. f. & con. 3. nu. 12* 8

2 *Nec per notarium asserentem priuilegium. con. 2. nu. 11. fo. 7. consi. 3. nu. 13. fo. 8. con. 14. nu. 38* 38

2 *Comes palatinus debet probare, se esse illum, cui fuit concessa talis potestas, vel quòd descendit ab illo. con. 2. nu. 12* 7

2 *Comes palatinus an & quando possit legitimare infantem. cons. 3. nu. 22. f. 9. & cons. 8. nu. 17. f. 17. & con. 15. nu. 52* 39

2 *Comes palatinus an possit legitimare filium sacerdotis. con. 2. num. 24. f. 7. & con. 8. nu. 19* 17

2 *Comes non potest vti clausula non obstantibus. nec de plenitudine potestatis. con. 1. nu. 46. & 112. fo. 2. & con. 1. nu. 32* 7

2 *Comes palatinus vltra exhibitionem priuilegij habet necesse probare alias qualitates. con. 3. nu. 14* 8

1 *Comes quando possit exercere etiam extraordinaria. con. 5. n. 5.* 11

2 *Comes legitimando non potest tollere dominium quæsitum alijs. consil. 6. nu. 24* 12

2 *Comes etiam si appareat sibi data plenissima potestas, & cum prę iudicio alterius, tamen non debet illa vti sine causa & non vocatis & auditis his, quorum interest. cō. 6. nu. 26* 12

2 *Comes palatinus nō præsumitur, quòd faciat legitimationem cum causa, nam illa debet exprimi, & debet esse specialis, rationabilis, & consonans iuri. ibi. nu. 37. & 39* 12

2 *Nec de causis est credendū comiti asserēti facere ex cā. ibi. n. 38. eo.*

2 *Nec causæ generales sunt iustæ, & illa non peccauit, & illa, quia primeuo iure omnes nascebantur legitimi. ibi. nu. 39* eod.

2 *Comes palatinus si vltra supplicata concedit alia non caret suspicione. cō. 6. nu. 43* 12

2 *Comes vt possit legitimare quò ad quid, & in parte debet ad id specificam potestatem habere. con. 7. nu. 21* 14

2 *Comitis potestas dependet a priuilegio. ibi. nu. 50* 14

2 *Comes palatinus creatus a summo Pontifice potest legitimare filiū sacerdotis absque dubio. con. 8. nu. 20* 17

1 *Comes palatinus legitimando non potest tollere substitutis ius fidei commissi sine causa, & si habeat amplam potestatem, nō citatis, quorum interest. cons. 9. nu. 32* 21

2 *Comes palatinus non potest vti clausula, & potestate sibi concessa ibi. nu. 80. & 81* 19

2 *Comes palatinus an & quando possit legitimare seu dispensare sine cā & sine citatione. con. 8. nu. 16. fo. 17. & cons. 10. nu. 129* 22

1 *Comes palatinus non potest vti plenitudine potestatis, & tollere fideicommissum considerabile. cons. 12. nu. 172* 30

2 *Comes palatinus debet vti potestate sibi data cum ratione, moderamine,*

mine,& honestate.ibi.nu.159 29
2 Comiti palati.non sufficit potestas data cum plenitudine, sed debet adesse causa vera,& non putatiua.ibi.nu.160 f.eod.
2 Comes palat.non debet egredi potestatem sibi datam & tantum debet ea vti,quantũ illi concessa est.con. 12.n.204.205.& 206. 29
2 Comes palat. non potest legitimare quò ad successionem feudorum, nisi expressè istud concedatur,& si haberet ad id potestatem, adhuc est necesse,vt legitimet ad feuda.con.14.nu.29.& 30 38
2 Comes palat.Papalis an possit quò ad successiones legitimare in terris imperij.ibi.nu.33 38
2 Comes palatinus potest legitimare ꝑ rescriptum.con.15.nu.49.40
1 Comitatus est dignitas,& in plus se habet,quàm feudum simplex con.9.nu.9 21
1 Comminatio & minæ,quãdo sunt in consideratione,vt actus præsumatur factus in fraudem.con.14.nu.41.42.43 35
1 Commissio obreptitia,seu surreptitia non prodest.con.39.nu.17.95
4 Commissio etiam subreptitia auocans iurisdictionem ab alio tribuit iurisdictionem.con.124.nu.23 136
4 Commissio subreptitia dicitur, in qua nulla facta est mentio de possessione aduersarij & omnia gesta virtute commissionis subreptitiæ sunt nulla.con.146.nu.1 151
3 Commissio & obligatio sine causa redditur nulla.con.96.nu.8.161
3 Commissio super pluribus rebus data in dubio determinare debet æqualiter omnes illas.con.107.nu.16 169
3 Commissio prædicta si esset facta nomine proprio,an inducat delegationem.ibi.nu.18 169
4 Commissio citationis est quoddam præparatorium ad iudicium.con. 81.nu.16 107
4 Commissio,si non habet aliam extensionem,intelligitur concessa pro ut de iure.con.108.nu.14.& nu.15 125
4 Commissarius seruare debet formam mandati sibi facti,& aliter ꝑcedendo,nulliter dicitur procedere.con.57.nu.47 71
4 Cõmissa circa scripturas,q̃ de ꝑ se non probant,nõ punitur falsitas maximè quando committens socius est.con. 169.n.61.& 62. 175
4 Committens crimen læsæ maiestatis iustè carceratur,& cõdẽnatur nec ex istis ꝑt allegare metũ.con. 5.nu.172.& n. 173.& 176. 16
4 Committens crimen & cogens aliquem per metum ad faciendum actum puniendus est con.58.nu. 74 72
4 Cõmittens cãm videtur cõmisisse ea oĩa &c.con.108.nu.16 125
1 Committens se arbitrio alterius, illo non declarante, affirmare non dicitur,quod illius arbitrio commisit.con.30.nu.26 78
1 Committens se declarationi alterius , intelligitur,si fuerit iusta.ibidem num.30. 78
1 Idem si remittit se iudicio.ibi.nu.31 eo.
1 Idem si remisit,prout illi visum fuit.ibi.nu.32 eo.
2 Commodum ecclesiæ põt esse sine cõsideratione aliqua quò ad feuda ecclesia.si filius naturalis legitimatur. cons.1.nu.148.nu. seq. 2
Commoditas temporis & interusurium multum considerantur circa æstimationem veri valoris.con.81.nu.37 166
1 Communia non debent propria auctoritate capi.con.75.nu.10 141
1 Communitates nõ habentes iurisdictionem an possint imponere collectas,vectigalia,& alia onera,& quando & quo casu.consil. 25. nu.3.69.70.& 71 64
1 Communitates subiectæ an possunt imponere collectas,& grauamina & quando.ibi.nu.69 64
Et an possint cogi ad eas imponendum.nu.70.ibi.
1 Communio pascuorum inter communitates vicinas quando præsumatur,& si vna est destructa.cons.27.nu. 131 70
1 Communio pascuorum alienatio est,& sine assensu superioris nõ potest fieri.ibi.nu.133 fol.eo.
2 Cõio parit discordiam.con.100.n.3.f.183. & con.106.n.18. 197
2 Et con.34.nu.41 101
1 Cõio possessionum,& diuisio arguũt bonam fidẽ.con.113.n.28. 213
3 Communio nedum potest esse ratione dominij, sed etiam ratione possessionis.con.71.nu.59 124
3 Communiter accidentia considerantur.cons.64.nu.20 104
3 Communis opinio sequenda est.con.64.nu.28 104
1 Commune quod est,regulariter negligitur.con.106.nu. 18 197
2 Et cons.69.nu.15 150
1 Commune non est, quod proprium est.con.115.nu.15 216
3 Comparatio literarum,quæ extrema habilia habere debeat. cõs.19 nu.32.fo.28.nu.36.& 37 28
3 Comparatio literarum potest fieri ex scriptura, ex qua,& ex scriptura,ad quam.ibi.nu.38 eo.
4 Comparatio literarum quãdo probet & fidem faciat. Et quid quãdo deficiunt extrema.con.55.nu.9.10.12.& 13 69
4 Comparatio a quibus est capienda.ibi.nu.13 eod.
2 Comparatio sola literarum in validandis testamentis sufficere non videtur.cõs.27.nu.70 87
2 Comparatio literarum an sufficiat, vt scriptura possit releuari.cõs. 27.num.44 86
2 Et qđ sit scriptura corroborata est dicto vnius testis.ibi.nu.45. 86
2 Et quid si scriptura fuit publica, & notarius scribens mortuus est. ibi.nu.46 86
2 Comparatio literarum quando & quo casu facienda sit.con.27.nu. 49.50.51.& 52 86
3 Et cons.19.nu.34 28
2 Comparatio literarum inducit probationem fallacem & deceptibilem cons.27.nu.52 86
3 Et cons.19.nu.32 28
2 Cõparatio literarũ quid effectualiter concludat.con. 27.n.53. 86
2 Comparatio literarum non comprobat instrumentum vitiosum,& carens solennitate.ibi.nu.54.& 55 fo.eod.
2 Comparatio literarum ex scriptura priuata ad quam fit, quando & quo casu probet.ibi.nu.56 eo.
1 Comparatio literarum quãdo probet.cõs.112.nu.17.& 18. 211
3 Et consi.19.nu.33.34.41.& 42 28
1 cõparatiuũ quãdoq; capitur pro suo positiuo.cons.95.nu.14. 216
4 Comparẽs prò interesse suo non admittitur,nisi prius de interesse doceat summariè.cons.94.nu.16 116
2 Compendiosa continere potest in se vulgarem , fideicommissariam, & pupillarem.con.43.nu. 19.& 31 120
2 Cõpẽdiosa facta ꝑ verba cõia,sine dinumeratione ætatis,et restricta ad bona seu hæreditatem testatoris filio moriente in ætate pupillari interpretatur fideicommissaria.cons.73.nu.20.22.& 54 15
2 Compendiosa facta maiori verbis directis omni tempore valet vt fideicommissaria,& non vt directa.consi.62.nu.2 14
2 Compendiosa facta impuberi verbis directis post pubertatem nullo iure valet.ibi.nu.3 14
2 compendiosa an possit iudicari pupillaris consi. 73.nu. 4 15
2 compẽdiosa comprehẽdit fideicommissariam,quæ inducitur verbis expressis fideicommißum indicantibus.cons.53.nu.1 13
3 compendiosa fideicommissariam in se continet.consi. 11.nu.37.fo. & cons.73.nu.4 12
3 compendiosa substitutio dicitur illa, quæ facta est post mortem filiorum.consi.15.nu.13 3
3 compẽdiosa substitutio dicitur, quando facta est sub illa conditione si institutus decedat sine filijs.ibi.nu.14
3 compẽdiosa continet plures substitutiones, quæ videtur pariformiter procedere.cons.72.nu.30
3 Fallit quando inter eas concurrit diuersitatis ratio.ibi.nu.31
3 Et tales substitutiones comprehẽsæ in compẽdiosa diuerso modo nominantur.ibi.nu.32
3 compẽdiosa dicitur,quæ plura complectitur tempora.cõs.7
3 compẽdiosa cõtinet in se pupillarem substitutionem,ibi.nu.
3 compẽdiosa facta per verbum commune omni tempore videtur fideicommissaria.cons.73.nu.3
3 compendiosa continet vulgarem substitutionem.ibi.nu.7
3 compẽdiosa etiam est, quãdo continet plura tempora,licet non apponatur distributiuum quandocunque.ibi.nu.8
3 compẽdiosa erit,si continet conditionem mortis.ibi.
3 Idẽ quãdo facta est sub illa cõditione,si decedat sine filijs.ibi.n.9
3 compẽdiosa facta cum illa clausula,vulgariter, pupillariter & per fideicommissum concedit substituto electionem, vt possit succedere per quam vult, nec erit distinguẽdum, an expreßè dictæ substitutiones fuerint enumeratæ.ibi.nu.11
2 compẽdiosa continet fideicommissariam.cons.17.nu.2 55
2 cõpẽdiosa facta ꝑ verbum cõe cõtinet vulgarem.cons.19.n.173
2 compendiosa & fideicommissaria locum habere possunt,etiam in personam pupilli.consi.41.nu.56
1 compẽsatio nõ potest fieri propria auctoritate,nec fit ipso iure,& inuito debitore.ibi.nu.82.& 83. consi.82.nu.82.& 83 149
1 compensatio non cadit in societate.ibi.nu.13
1 compẽsatio põt fieri pro canone soluendo.cons.108.nu. 50
1 compensatio datur in aliquo casu,licet denegetur petitio.cons. num.36
compensatio non erit facienda propter alimenta præstita filio patrem.cons.130.nu.2
2 cõpẽsatio fieri ꝑt respectu pecuniæ debitæ sup alijs bõis.cõ.100
2 compensatio an fieri possit de specie ad quantitatem.ibi.nu.32.

Compensatio speciem habet reconuentionis.ibi.nu.32 eod.
Compensatio quandoque capitur pro retentione.ibi.nu.34 199
Competentia dotis,& congruitas,qualiter,& ex quibus considere tur,& in patre dotante,quo tempore ista considerantur.consil.26. nu.88.& 89 40
1 Compilatio feudorum quo tempore fuit facta.consi.23.nu.256. 52
4 Complices qui dicantur.consi.168.nu.20 175
1 Computa dolosa reijcienda veniunt.cons.90.nu.31 162
1 Computationb.factis per electos a partibus, & cõprobatis a ꝑtore non est recedendum habet enim vim sententiæ.cons.89.n.12 160
1 Comprehensum intra confines est illius cuius sunt confines quando prius exprimitur locus,& demum adijcitur mensura.cons.104.nu. 33.& 34 191
1 Cõpromissum vallatũ stipulatione,actionẽ ꝑducit.con.29.n.11. 77
1 Idem si fuit iuramento firmatum.ibi.nu.12 fo.eo.
1 Idem quando fuit emologatum,& approbatum.ibi.nu.13 eo.
1 Et si emologatio esset tacita.ibi.nu.14 eo.
1 Compromissum & iuramentum sub conditione præstitum non sortitur effectum conditione impleta.cons.45.nu.6 101
1 Compromissum si fuit factũ,si partes essent discordes, vt ex eo possit sequi sententia,& laudum constare debet de discordia nec de tali discordia standũ est assertioni arbitri,seu arbitratoris. Et si in casu discordiæ eligẽdus est tertius,ille tertius nulliter iudicat si prius non constat de discordia.cons.45.nu.19.20.& 21 101
1 Compromissum non debet extendi nisi ad specificata.Et idem etiam si fuisset iuramẽto vallatum.n.27.& 37.ibi.nu.26.27.& 28 eo.
2 Compromissum quæ comprehendat.consi.5.nu.19 11
2 Compromissum generale non refertur ad ea,quæ dependent ex testamento,etiam si cõpromittentes habeant scientiam testamenti,ẽt si appositum sit iuramentum.consi.24.nu.104 73
2 Compromissum factum super testamentis,& codicillis seu alia vltima voluntate non se extendit ad legata & fideicommissa ẽt si apposita esset clausula super omnibus litibus controuersiis inter ipsas partes ortis & quæ oriri possent quauis de causa,& specialiter occasione hæreditatis Titij, & den omnibus & singulis depẽdẽtibus, nam illa verba,quauis occasione vel causa,intelliguntur de ea,quæ erat de præterito vel de præsenti,& non de causa futuri fideicommissi.ibi.nu.106.107.& 108 73
2 Compromissum & laudum generale nõ comprehendit iura de futuro,maxime quando adest fideicommissum conditionale.ibi.nu.109. & 110 fo.eo.
2 Compromissum non potest fieri de rebus,de quibus non potest fieri alienatio.cons.23.nu.115 71
2 Compromissum inualidũ inducit inualiditatem laudi inde lati.ibi. nu.117 fo.eo.
2 Compromissum an & quando dicatur trãsactio proprie seu improprie.ibi.nu. 118 eo.
2 Compromissum debet fieri super eo,de quo erat lis, vel controuersia.ibid.nu.123 fo.eo.
2 Compromissum & laudum debet esse tale,vt per illud recedatur a controuersia,& lite nec fieri põt super re clara et generale restringitur ad res tãtũ deductas in lite,non alias.ibi.n.130.131.& 132. 71
2 Compromissum generale refertur ad prosecuta tantum, & non ad alia.ibi.nu.134 fo.eo.
4 Compromissum quantuncunque generale in illis tãtum præiudicat rebus,in quibus facta est prosequutio,& super quibus fuit laudatum.consi.134.nu.1 142
4 Et quid si in compromisso fuit dictum quòd extendatur ad incogitata,& ad ea quæ dolo gesta sunt.ibi.nu.2 eo.
4 Et an propterea videantur omnia remissa.ibi.nu. 3 eo.
4 Compromissum fieri non potest super spiritualibus,& eius cõnexis & tãgentibus alienationem rerum,& iurium ecclesiæ.ibi.n.10.142
4 Compromissum quando & quo casu potest fieri a procuratore.ibid. nume.32 eod.
4 Et quid si mandatum procuratoris fuit limitatum.ibi.nu.13 eo.
2 Compromissi verba strictè sunt interpretanda.consil. quinquagesimoquinto.num.25 121
2 Et consi.24.nu.99 73
4 Compromittere est species alienationis.consi.134.nu.11 142
4 Conatus ad delinquendum punitur quando, &c. consilio 120.numero 14 134
4 Conatus perficit crimen legis Iuliæ de vi publica.ibi.nu.15 eod.
4 Concedens consequentia,videtur concedere & antecedentia.consi. 9.nume.4 24
1 Concedens castrum in feudum non potest cognoscere de primis causis.consi.8.nume.30 20
4 Concedens rem videtur solum concedere ius quod in illa habet cõ. 24.num.24 35
4 Concedens priuilegium in recipiendis noualibus non videtur cõcedere illis,qui veteres decimas percipiebant.cons.74.nu.58 102
1 Concedentes immunitatem non possunt illam reuocare,tenentur nãque eam obseruare,& custodire.consi. 59.nu.5 122
3 Concepti & noti post mortem testatoris,adhuc veniunt,quãdo fideicommissum factum est per verba denotantia tractum futuri temporis.consi.66.nu.55 107
2 Concedimus verbum appositum in inuestitura rei feudalis,denotat meram donationem.cons.33.nu.1 99
1 Concessio.Ex quibus præsumatur concessionem potuisse esse factam in vim donationem quam in feudum.cons.20.nu.2.Et quid quando concedens,nil sibi reseruauit.ibi.n.23.& quando verbum nullum fuit expressum de feudo,ibi.nu.4.Et quid si concessio fuit facta propter benemerita.ibi.nu.5 42
1 Concessio feudalis comprehendit omnes descendentes, quãdo facta est pro hæredibus & successoribus.ibi.nu.6 eod.
1 Concessio quando fit propter fidelitatem,videtur reseruatum seruitium,etiam si expreßè non fuit reseruatum.Et concessio præcedens præsumitur feudalis,quando alij descendentes ex primo inuestito successiue præstiterunt fidelitatem.consi.23.numero 19.20.21.23. & 24 51
1 Concessio in aliquibus alternans naturã feudi in alijs non expressis sortitur naturam feudi,& iudicabitur feudalis.cons.23.n.26 51
1 Concessio facta in damnum ecclesię,non tenet.Et ecclesiæ aduersus eam competit restitutio.cons.26.nu.16.& 17 69
1 Concessio facta de territorio iuribus & pertinentijs,comprehendit oĩa existentia in dicto territorio,& intra fines.cons.27.nu.14 70
1 Concessio campi facta tempore limitato, expirat illo finito.con.31. nu.28.& nu.26.27.& 76.& 82 79
1 Concessio ciuitatis facienda est per coadunantiam,& pupulum ciuitatis,nisi a consilio ciuitatis concedatur.consi.71.nu.13 134
1 Concessio pasculandi an excludat buscationem & incisionem.consi. 111.nume.19 208
1 Concessio aquæ ductus non potest fieri nisi a domino. consilio 116. numero 2 217
1 Concessio aquæ ductus limitata limitatum producit effectum. ibid. numero 4 fol.eo.
1 Concessio aquæ ductus generalis declaratur per actus sequẽtes.cõsil.113.nu.13 213
1 Et an trahatur ad prædia postmodum quæsita.ibidem num.decimo quarto. eod.
1 Concessio aquæductus interpretanda est sine incommodo concedentium.ibi.nu.16 113
2 Concessio limitata limitatum producit effectum.consil. duodecimo, numero 179 29
4 Et consi.112.nu.19 128
1 Concessio feudi pro recipiente & filijs hæredibus & successoribus interpretatur,hoc est pro filijs,non autẽ extraneis.Et pro filijs masculis,non autem pro fœminis.cons.106.nu.22.& 23 197
1 Concessio vnius est aliorum exclusio.consi.111.nu.5 208
4 Et consi.3.nu.2 10
1 Concessio principis facta intelligitur sine præiudicio tertij, maximè si nõ continet clausulam non obstante.Et concessa in vna re non extenditur ad alias.consilio centesimo decimoquarto,num.13.14.15. 16.& 17 215
4 Et consi.51.num.16 62
1 Concessio facta vt ipsi & eorum filij &c. dicitur insolidum facta & operatur vt sit locus iuri accrescẽdi.Et facta duobus,et filijs vnius vel alterius,operatur ius accrescendi.cons.6.nu.18.& 19 17
1 Concessio facta ea largitate est latissime interpretanda.consil.8.numero 3 19
1 Concessio generalis est generaliter intelligenda.ibi.nu.7 eo.
4 Et consi.114.nu.9 129
1 Concessio prima præfertur puræ secundæ,esto quòd post concessionem secundę superuenerit conditio.consi.11.nu.40 26
1 Concessioni primæ non censetur derogari per secundam, etiam factam motu proprio.ibi.nu.131.& 133 26
1 Concessio noua relatiua ad causas intelligitur secundum illas,cons. 9.numero 241 21
1 Concessio quando facta fuit conditionalis,& secunda pura præualet secunda.cons.11.nu.21 25
1 Concessio facta propter benemerita multa habet priuilegia,& hẽc

vim contractus.consi.11.nu.44.& nu.49 25
1 Concessio facta per viam supplicationis & priuilegij absq; aliqua traditione transfert dominium rei concessæ ibi.nu.58 fo.eo.
1 Concessio secunda redditur subreptitia, & nulla quando in ea non sunt expressæ qualitates primæ concessionis propter qaas princeps nõ concessisset, vel saltem reddebatur difficilior.conf.11.nu.137.26
Concessio secunda quando præferatur primę.ibi.nu.126 26
1 Cõcessio facta interpretatur sine damno alterius. Et in illa censetur semper reseruatum ius aliorum.conf.116.nu.18.& 19 217
1 Et per secundam concessionem ducendi aquã non præiudicatur primæ. Et primus occupans aquam præfertur secundo illam occupãti, ibid.nu.20.& 21 189
4 Concessio & signatura pontificis interpretationem recipit a supplicationis tenore.conf.20.nu.8 62
3 Concessio quinquennalis dilationis tollit beneficium cessionis.conf.100.num.2 166
3 Concessio facta per viam reintegrationis, non dicitur noua. consil.105.nume.5 168
4 Concessio reciproca, magis admittitur quã simplex.conf.3.n.8;.9
4 Concessio quando fit ad supplicationem partis, quando dicatur fieri ex certa scientia si exprɛßè istud dicitur.consi.3.n.55 9
4 Concessio prima, non dicitur sublata per secundam in qua de prima nulla est facta mentio. Et secunda generalis interpretatur, ne primæ deroget. Et posteriores a primis interpretationem assumunt & secundam interpretationem passiuam recipit.consilio 10.n.10.11.& 12 24
4 Concessio & dispositio pontificis de vacanti, quam causæ considerationem inducat.consi.37.nu.24 50
4 Concessio perceptionis fructuum post resignationem intelligẽda est cum illis qualitatibus, quibus percipi poterant an resignationem.consi.39.nu.11 51
4 Concessio de beneficia prouidentis prohibet vicarijs, ante nominationem cardinalis ne conferant alijs quam nominandis. consil.40.numero 1 52
4 Concessio in emphyteusim perpetuam facta per canonicos cum authoritate Papæ tendens in euidentem vtilitatem, valet, & non potest reuocari.consi.84.nu.1 109
4 Concessio expeditione quando perficiatur.consi.centesimoduodecimo.nume.17 128
4 Concessio ad primum, & si non ad illud ad secũdum, & sic deinceps qualiter intelligatur.consi.112.nu.31 128
4 Concessio conditionalis ad actum non potest deduci, nisi prius conditione impleta.consi.130.nu.17 139
4 Concessio facultatis dispensandi, probanda est consilio 136. numero 29 143
1 Concessione simpliciter facta a principe, includũtur omnia iura quæ habet.consi.8.nu.6 19
1 Concessione aliqua quæ comprehenduntur veniunt licet non exprimantur.consi.9.nu.23 21
4 Concessum alicui per priuilegium potest reuocari per cõcedentẽ ẽt sine causa, licet esse ius quæsitum.conf.5.nu.87 15
1 Concessum non videtur quòd est plus, cui conceditur quòd est minus.consi.107.nu.81 199
1 Concessum dicitur quòd est minus, cui conceditur quòd est plus ibi.nume.82 eod.
4 Concessum aliquibus ex causis non ita de facili præsumitur sublatum.consi.42.nu.10 53
4 Concessum quid videatur per dictionem summariè, absque adiunctione copulæ.consi.45.nu.11.& 12 56
4 Concessum quod non est, denegatum videtur consil.septuagesimoseptimo.nu.7 105
4 Concessum in fauorem alicuius nationis, per clausulam generalem non obstanti.non censetur sublatum.consi.140.nu.5 146
4 Concessum ius patronati sub conditione, non censetur cõcessum, nisi conditione purificata.conf.112.nu.1 128
4 Concessum de consensu intelligitur de legitimo ibi.nu.3 eo.
4 Concessum per modum conditionis impleri debet in forma specifica ibi.nu.4 eo.
4 Concessum per merita an requirat ipsorum specificationem.ibi.numero 21 eo.
1 Concesso vno alia intelliguntur denegata.consi.101.nu.43 185
1 Et consi.9.nu.8 21
1 Concesso vno videntur concessa omnia, sine quibus concessum non posset explicari.consi.105.nu.21 196
1 Concesso vno intelliguntur concessa omnia tendentia ad executionem illius.consi.8.nume.11 19
1 Concesso castro quæ dicantur concessa.conf.8.nu.4 19
1 Concesso mero & mixto imperio, & omni iurisdictione videtur cõcessa cognitio causarum appellationum contra Iacob.ibi.nume.31.32.33.34.& 35 19
1 Concesso subsequente videtur concessum antecedens.consilio 35.numero 1 91
1 Concesso castro an dicatur concessa iurisdictio.consi.20.nu.30 42
4 Concessa omnia sine quibus videntur cui conceditur aliquid. consi.154.nume.8 122
1 Cõcesso castro an dicatur cõcessa iurisdictio.consi.20.nu.30.39. 42
1 Concessa per metum & coactæ minimè valent.conf.16.nu.15 69
1 Concessa pluribus ab omnibus debent geri, & non ab vno insolidũ consi.47.nu.83 105
4 Concessa præpositur æ pro dote de bonis monasterij tenent, non autem veniunt alia minimè expressa.consi.3.nu.2 10
4 Concessa fauore alicuius, non debent inducere restrictionem.consi.42.numero 1 55
4 concessa priuilegio, eandem habent substantiam, quam naturaliter in esse producta.consi.141.nu.18 147
4 Concessa mulieribus non habent locum in illis quæ viuunt inhonestè.consi.160.nu.27 168
1 Concessa potestate alienandi venit illa quæ fit per actum inter viuos & per actum vltimæ voluntatis. & quæ ab intestato, sicut ista veniunt, econtrario alienatione prohibita.consi.23.nu.44 51
4 Concessa potestate libera percipiendi fructus non propterea illi dicuntur donati.consi.8.nu.8 21
4 Concessa potestate conferendi in genere, illi præualet concessio specialis nulla facta mentione de prima.consi.83.nu.16 109
1 Concessa iurisdictione quæ videantur concessa.consi.8.nu.5 19
1 Concessa iurisdictione cum vero & mixto imperio, dicitur esse concessa cognitio omnium causarum, siue sint simplicis iurisdictionis, siue meri imperij siue mixti.ibi.nu.10 eo.
1 Concessa iurisdictione & cognitione causarum, concessa etiam intelligitur cognitio appellationum.ibi.nu.12.& 15 19
1 Concessa seruitute pasculandi, denegata videtur seruitus alia incidendi ligna.consi.111.nu.4 208
2 Concessa facultate legitimandi non venit potestas dispensandi.cõ 2.nume.23 7
3 Conclusio testamenti consistit in puncto indiuisibili.consilio 67.numero 35 111
3 Conclusio facta per iudicem cẽsetur reuocata, si post illam iudex admittit scienter partem ad probandum.consi.107.n.101 170
4 Conclusio finalis est attendenda in concessionibus principis. consi.41.nume.3 146
1 Conclusio in causa præsumitur in dubio facta infra tempus.con.115.numero 1 215
1 Conclusio satis est quòd ex norratis appareat.consi.76.n.10 14[illegible]
2 Concordia super dependentibus ex testamento quando valeat.[illegible] 15. numero 77
4 Concordia tendens in alienationem non valet inter clericos, [illegible] teruenìant requisita a iure.conf.92.nu.18.& 29.& seq. 114
3 Concordiã dare debemus & euitare contrarietatem in statutis.cõ. 47.nu.76 73
1 Concubina differt ab vxore & vidua.conf.80.nu.23 146
4 Concubitus loth cum filiabus fuit condemnatus.consilio 63.numero 353 80
4 Concubitus inter ascendẽtes & descendẽtes reprobatur apud gentiles.ibi.na.354 eo.
4 Concubitus quales probibiti sunt lege ciuili.ibidem n.384.& 385.& nume.423 80
4 Concurrens magis obstat, quàm exclusus.conf.101.nu.3 120
3 Condemnandus in expensis quis non est, quando habet coloratam causam litigandi. Idem si habet pro se opiniones & sententias iurisconsulti.conf.7.nu.43 14
4 Condemnantus capitaliter habet iustam & necessariam causam nõ comparendi si coram alio conuenitur.conf.102.n.12 121
4 Condemnatio ad hoc vt sequi possit probationes debent esse claræ et apertæ.conf.2.nu.102 5
3 Conditio voluntariè apposita restringenda est in casu suo & non extendenda.consi.41.nu.29 61
3 Conditio ab intestato respicit tempus habile.conf.44.nu.19 7[illegible]
3 Conditio soluendi hæredi, an transeat ad hæredem illius. consil.[illegible] numero 11 5[illegible]
2 Conditio siue filijs legitimis, & naturalibus excludit naturalem [illegible]

...con. 14. nu. 23 — 36

Conditio, si decesserit sine filijs institutus, expirat, & deficit, eo moriente cum filijs, & conditio talis verificatur etiam in filijs fœminis cum appellatione filiorum veniat etiam fœmina, quod declaratur. con. 17. n. 2. 3. & 4 — 50

2 Conditio filiorum masculorum posita in vno capite testamenti censetur repetita in alio capite, in quo simplex fit mentio filiorum. Et quando in vno capitulo, & in eadem oratione talis qualis fuit expressa. con. 18. n. 2. & 22 — 50

2 Conditio, sine filijs, in quibus filijs verificatur, & cuius temporis. ibi. numero 43 — 50

3 Conditio illa, sine filijs, apposita in substitutione compendiosa, qualiter interpretetur. con. 73. n. 31 — 129

3 Conditio, si sine filijs, apposita in compendiosa quam interpretationem habeat, ibi. n. 47. & alijs seq. & n. 32 — fo. eo.

3 Conditio, si sine filijs quis decedat, verificatur in grauato moriente impubere. con. 74. n. 25 — 131

3 Conditio voluntaria adimplenda venit in forma specifica. con. 74. numero 6 — 131

3 Conditio personarum in contractibus valde attenditur. consilio 96. numero 14 — 161

3 Conditio illa de restituendo hæreditatem si sine filijs natis &c. institutus moriatur, non est in consideratione, quando fuit apposita in personam alicuius constituti in sacris. consilio 109. numero 2. & nume. 3. & 4 — 174

Et vocatus sub tali conditione excluditur. ibidem.

4 Conditio resolutiua differt à conditione suspensiua. con. 5. num. 12. & alijs seq. — 15

4 Conditio suspensiua quæ sit, & quæ resolutiua. ibidem. — 11

4 Conditio resolutiua cessat, & nullum producit effectum, subsecuto implemento conditionis, & declarandum est defecisse conditionem resolutiuam, vt actus sub ea gestus reddatur inualidus. ibidem num. 29. & 30 — 11

4 Conditio suspensiua purificata reddit actum purum perinde, ac si ab initio ita fuisset gestus. Et secuto adimplemento conditio retrotrahitur. con. 5. n. 31. & 32 — 16

4 Conditio, si voluerit vti, satis dicitur adimpleta per vsum. con. 19. numero 25 — 31

4 Conditio tolerata de iure communi apposita in collatione illam non vitiat. con. 29. nu. 8 — 40

4 Conditio ex quibus verbis colligatur. con. 46. n. 41 — 57

4 Conditio potestatiua habetur pro defecta, quando deficit per casum venientem in personam eius, qui debet adimplere. consil. 119. numero 26 — 133

4 Conditio adimplenda est in forma specifica, potissimum quando est voluntaria. con. 138. n. 4. & 5 — 144

4 Conditio antequam impleatur, nihil ponit inesse. consilio 194. numero 19 — 170

1 Conditio concedentis in re communi quandoque potior est, quam prohibentis. con. 115. n. 33 — 216

2 Conditio causam finalem importat. con. 19. n. 14 — 54

3 Et consi. 92. n. 17 — 156

2 Conditio assumendi arma, & nomen testatoris, præcisè est obseruanda & conditio talis dicitur tradita pro forma substitutionis. ibi. n. 4. cum alijs seq. & nu. 21 — fo. 186

2 Conditio assumendi arma & cognomen testatoris tendit ad memoriam ipsius, & conseruationem honoris. con. 19. n. 33 — 54

2 Conditio apposita incontinenti substitutioni ipsam substitutionem conditionalem reddit. ibi. n. 26 — 54

2 Conditio assumendi cognomen, & arma testatoris continet præceptum honestum, validum, facile & voluntarium. ibidem. nu. 28. 29. 30. 31. & seq. — fol. eod.

2 Conditio prædicta obseruanda est, & non reijcienda, sicut alia continens præceptum honestum ibi. n. 29 — eo.

2 Conditio facilis & potestatiua quæ sit, ibi. n. 30. 31. & 32 — eod.

2 Conditio consistens in dando an sit potestatiua, & voluntaria. ibid. numero 32 — eo.

2 Conditio à testatore apposita in totum est adimplenda, & non pro parte. Et formaliter adimpleri debet. ibi. n. 41. & 42 — 54

2 Conditio nihil ponit in esse, antequam impleatur, et implemento deficiente nõ sortitur effectum. Et in totum suspendit actum. ibi. num. 45. & 46 — eod.

2 Conditio non adimpleta habetur pro defecta respectu eius, qui nõ adimplevit. ibi. nu. 54 — eo.

2 Conditio quãdo potest verificari in uita grauati, testator, nõ videtur apponere illum conditionem. Si sine filijs decesserit, & cessat dispositio. l. cum auus. ff. de condi. & demon. con. 19. nu. 96 — 5

2 Conditio testatoris est obseruanda et adimplẽda, & nõ remittitur. cons. 15. nu. 80 — 40

2 Conditio suspendit actum & dispositionem. con. 19. n. 156 — 55

2 Conditio modalis adimpleri debet per prius, quãdo expreßè seu tacitè potest apparere, testatorem id voluisse. con. 19. n. 257 — 55

2 Conditio regulariter adimpleri debet in forma specifica. con. 22. numero 8 — 66

2 Conditio, si sine filijs institutus moriatur, pura redditur illo moriente sine filijs. con. 26. n. 8 — 81

2 Conditio, si institutus decederet sine filijs inducit substitutionem cõpendiosam. Etiam si non esset appositum illud distributiuum, quãdocunque. con. 37. n. 9. & 10 — 116

2 Conditio autem si fuit verificata, & extitit, substitutio illa conditionalis effecta est pura. ibi. n. 16 — eo.

2 Conditio apposita per testatorem, si institutus moriatur sine filijs, uerificatur etiam in pupillo con. 41. n. 56 — 113

2 Conditio sine successoribus, de quibus intelligatur. cons. 51. numero 37 — 128

2 Conditio apposita in persona vnius, an censeatur repetita in persona hæredum illius. Et quid de conditione illa, si sine filijs decesserit & con. 60. n. 54. & 55 — 139

2 Cõditio apposita in persona grauati an cẽseatur repetita in illis venientibus ab intestato. ibi. n. 56 — eo.

2 Conditio retrahens ab ingressu monasterij est impeditiua libertatis ecclesiæ. Hinc est, quòd in totum reijcitur, sicut & illa, quæ retrahit ad matrimonium carnale contrahendum. con. 65. n. 14. & 15 — 145

2 Conditio mortis compendiosam substitutionem inducit. con. 73. numero 3 — 158

2 Conditio, si hæres moriatur intestatus, comprehẽdit tempus maioris ætatis post pubertatem. ibi. n. 26 — 155

2 Conditio, si intestatus decesserit, interpretatur, si nõ fecit testamentum, vel si facere nõ potuit. Et quid si vlterius apposita est alia conditio, si sine liberis decesserit, & quid si circa ista apparet mẽs testatoris clara. ibi. n. 30. 32. & 33 — fol. eo.

2 Conditio habẽs tractum in futurum fideicommissariam importat. Etiam si nõ esset apposita dictio, quandocũque decederẽt grauati. cõsi. 75. n. 5. & 6 — 157

2 Conditio voluntaria per testatorem apposita restringitur ad terminos suos, & ad alium casum nõ porrigitur. cõs. 89. n. 19 — 181

2 conditio, si grauatus decedat sine liberis, expirat illo mortuo cum liberis. con. 87. n. 19 — 177

3 cõditio in totum suspẽdit actum, & nihil potest fieri ante eius implementum, & prius adimplenda est. con. 8. nu. 22 — 15

3 cõditio videtur apposita eo animo, vt adimpleatur & purificetur. ibi. nu. 26 — eo.

3 conditio volũtariè apposita nõ extenditur ad alios casus. cons. 20. nu. 19. Et melius. n. 40. & 41 — 29

3 conditio de iure impossibilis nõ vitiat dispositionem. con. 38. n. 19. Sed contra. nu. 81. & seq. — 58

3 conditio cõtinens dispositionem captatoriam vitiat illam. ibidẽ nu. 53. & 81 — 58

3 conditio impossibilis de iure, contra bonos mores nõ vitiatur, sed vitiat, ibi. nu. 82 — 58

3 conditio ista vitiat captatoriã dispõnem, & deducit rẽ ad causam in testati. Et idẽ si testõr putabat eã esse possibilẽ. Nec põt de facto ad impleri, cum sit cõtra bonos mores. con. 38. n. 82. 83. 84. & 85 — 58

1 conditio non potest adimpleri in æquipollenti, sed contra. con. 23. n. 7. & n. 66. & seq. — 84

1 conditio non trahitur ad casum non expressum. ibidem nu. 8. & 12. cum seq. — 84

1 conditio apposita in persona vnius non extenditur ad alias. ibi. 84

1 conditione pendente primæ concessionis, si facta est secunda pura, illa præfertur, etiam si postmodum conditio primæ adimpleatur. con. 11. n. 22. 23. 24. 67. & 37 — 25

1 Conditio purificatiua in contractibus trahitur retro, quãdo extrema sunt habilia. con. 11. n. 18 — 25

1 Conditio nihil ponit inesse, sed ea adimpleta actus iudicatur purus. n. 12. con. 48. n. 11. & 12 — 10

1 conditio in cõtractibus esto, ꝙ trahatur retro quò ad obligationes, & quæ iã alia, tamen illud non est quò ad acquisitionem dominij. cons. 11. n. 31. & plene. n. 105. Et attendi debet tempus, quo conditio existit, quãdo actus suspẽditur in euentũ cõditionis potestatiuæ etiam collatæ in voluntatem tertij, nec trahitur retro. nu. 32. ibid.

Et quando potestas commensuratur ab ipso concedente, cõditio postea existens non trahitur retro.nu.33.ibi. 25

1 Conditio postea existens non trahitur retro, quando potestas commensuratur ab ipso concedente.ibi.nu.33 25

1 Conditio dependens ab arbitrio alterius tenuis est,& illi præfertur concessio secunda pura.con.11.nu.34 25

1 Conditio non trahitur retro in scriptis ad beneficia. ibidem numero 36 fo.eod.

1 Conditio dependens à facto & voluntate tertij non est potestatiua cons.11.nu.61 25

1 Conditio casualis seu mixta in contractibus, secuto adimplemento; si trahitur retro ad initium contractus:tunc dicatur dominium trãslatum.con.11.n.62.& n.63.65.& 68 25

1 Conditione casuali pendente, illa postmodum purificata, producũtur effectus superius annotati.con.11.n.83.& n.84.& seq. 25

1 Conditione casuali pendente in contractibus, si interuenit vera seu ficta traditio, immediatè dominium dicitur esse translatum etiã conditione pendente.con.11.n.66 25

1 Conditio potestatiua dependens à mera voluntate disponentis, multùm differt, an sit in contractu apposita. Nam tunc non trahitur retro,& an apponatur conditio casualis seu mixta, quæ trahitur retro ad initium contractus, etiam in præiudicium tertij, cui medio tẽpore fuisset facta concessio.ibidem.n.69.70.71.& 97 25

1 Conditio in vltimis voluntatibus nõ trahitur retro, ita & in rescriptis ad beneficia, quæ similitudinem habent maiorem cum vltimis voluntatibus.con.11.n.76 25

1 Conditio quò ad translationem dominij retrotrahitur, etiam in contractibus, quando traditio non est necessaria.con.eodem num.103.104.& 105 26

1 Conditio nihil ponit in esse,& protestatio iuuat potestatem, nõ tamẽ semper, remissiuè.con.23.n.229 52

1 Conditio quòd adimpleatur momẽto, licèt non duret, satis est.consi.23.nu.84 52

1 Et quid si conditio requirit perseuerantiam.ibi.nu.86 eod.

1 Et quid si momento perficitur.ibi.nu.87 eod.

1 Conditio quando infamiam irroget.con.75.n.25 fo.141

1 Conditio considerans effectum potest in æquipollenti adimpleri. consi.97.n.118 105

4 Conditio gratię si est casualis, et extitit, an trahatur ad tempus datæ, vel conditionis existentis. Et quid si decretum in ea appositum est sine clausula retrotractiua.con.82.n.19.& 20 108

4 Conditio si extitit, an trahatur retro,& quo casu.ibi.n.21 eod.

1 Conditionis primæ adimplementum si dependet à voluntate grauãdi, seu obligandi non trahitur retro.con.11.n.35 25

1 Conditionis adimplementum non trahitur retro in præiudicium tertij, cui medio tempore fuit ius quæsitum.con.11.n.27 25

2 Conditionis defectus non operatur priuationem sed effectum. vt nõ habeatur pro instituto conditionaliter vocatus.consilio 19. numero 51 55

3 Conditionis defectus non priuat aliquem, sed operatur effectum, vt dispositio habeatur pro non facta. con.8.nu.25 15

3 Conditiones plures copulatiuè positæ, omnes sunt verificandæ. Itẽ si alternatiuè ponuntur conditiones illæ, si decesserit sine filijs, vel ab intestato.con.72.n.56 124

4 Conditiones appositæ in collatione, quando dicantur simoniacæ. Et quæ dicantur honestæ, vel continentes temporalitatem.con.29.nume.6.& 7 40

4 Conditiones continentes temporalitatem appositę in collatione simoniam sapiunt.con.29.n.9 40

4 Conditiones consistentes in temporalitate sunt probibitæ tanquã simoniacæ, non quia simoniacæ. Et ita probibitæ sunt iure positiuo, in quo Papa dispensat.con.30.nu.4 41

1 Conductio rei propriæ reprobatur.con.54.n.75 115

1 Conducens rem propriam quando transferat dominium.con.59.n.30.& quando transferat possessionem.31.& 32 122

1 Et quid si fiat appositum constitutum.ibi.n.32 eod.

1 Et quid si per conducentem fuit solutus afflictus & pensio. ibi.numero 34 eo.

4 Conductor tenetur soluere mercedem pro toto tempore, quo possedit & tenuit rem conductam.con.100.n.41. Et quid si fuit impeditus vti.n.42.43.& 44.ibi.& alijs. 119

1 Conductor an teneatur de casu.con.37.n.2 93

1 Conductor si non potest vti & frui re conducta, locator omnia dãna debet emendare.con.38.n.1. Et procedit, siue casus prouidentia diuina, siue hominis facto processerit. n.2. Et conductori facienda erit isto casu remissio mercedis.n.3. Et facienda est in totũ, siue pro parte, quando propter aquarum impedimentum non potuit fructus percipere.n.4. Et si actũ est, vt pro vna causa fiat remissio, aliæ causæ exclusæ videntur.n.7

1 Conductor vti et frui debet re conducta. Et si id consequi non potest nedum remissionem mercedis habere debet, quinimo à locatore omnia damna potest consequi. Et tenetur locator ad totale interesse. con.40.n.1.2.& 3 96

1 Conductori petenti remissionem incumbit necessitas probandi damnum.con.38.nu.16 94

1 Conductori tunc remissio facienda est, quando damnum passus est & cus si ob id non lucraretur.con.38.n.12.& 13 94

2 Confectio inuentarij an possit relaxari.con.25.n.48 78

4 Conferre beneficia, priuare, amouere & transferre, quibus sit concessum.con.36.n.3 49

4 Conferre beneficia non est concessum laicis.consilio 40. nume.22.23.& 29 53

4 Conferre quis alteri beneficium non potest, quod per se non valet retinere.ibi.n.29 eod.

1 Confessio inducit plenam probationem.con.34.n.13 90

1 Confessio extraiudicialis facta parte præsente, & acceptante probat.con.eo.nu.28 90

3 Et con.77.n.39 135

1 Confessio extraiudicialis inducit semiplenam probationem.con.75.nume.12 141

1 Confessio extraiudicialis an possit probari per testes variè deponentes de loco & tempore.ibi.n.13 141

4 Cõfessio extraiudicialis ad minus probãda est per duos testes, et ita probata semiplenam facit probationem.con.60.n.45.& 46

1 Confessio extraiudicialis facta absente parte semiplenè probat.consi.120.nume.6

4 Confessio extraiudicialis facta absente parte nihil prodest.con.71.nume.14

1 Confessio extraiudicialis liberatoria plenè probat.consilio 120.numero 5

2 Confessio extra iudicium facta parte absente non inducit plenam probationem. Et si inducit semiplenam, probari debet per contestes consi.57.n.14.15. Sed contra.n.42

2 Confessio extra iudicium excidenter, enunciatiuè & propter aliud nõ probat. fallit quando fit parte præsente.con.10.n.45.& 49

1 Confessio extra iudicium de æquitate canonica probat.con.120.numero 7

4 Et cons.7.nu.12

1 Confessio extra iudicium facta non valet, etiam geminata & reiterata.consi.120.nu.6

4 Et consi.153.nu.29

1 Confessio extra iudicium a parte aduersa nõ acceptata minime iudicat.consi.131.nu.18

4 Confessio extraiudicialis facta absente parte an faciat semiplenam probationem & iudicium sufficiens.con.152.nu.26. Sed ... miter probari & per contestes.ibi.nu.27

1 Confessio procuratoris non habet nocere suo principali.cons.42.n. 51.fo.98.& cons.45.nu.22 101

1 Confessio procuratorum de discordia principalium non probat ... cons.45.nu.22 101

1 Confessio voluntaria probibita est procuratori, ex quo habet instar donationis.cons.47.nu.92 105

1 Confessio procuratoris non habentis ad id mandatum, non præiudicat.cons.115.nu.18 119

1 Confessio continens illud, quod non erat demandatum, nõ prodest. cons.47.nu.90

1 Confessio redditur suspecta, quando contra eam adsunt probationes cons.47.nu.93

1 Confessio facta positionibus per verbum credit, nocet confitenti.con.58.nu.2

1 Confessio facta in iudicio efficax est. cõsi.58.nu.4

1 Confessio geminata ostendit enixam voluntatem.consilio 58.numero 3

1 Confessio geminata plene probat .cons.58.nu.5

3 Et consi.77.nu.41

1 Confessio cedentis quando & quo casu noceat cessionario.consi. ... nu.8.12.13.14.& 15

1 Cõfessio nõ est noua dispositio, sed probatio.ibi.nu.16

1 Confessio facta inter personas, inter quas non consistit donatio, ... setur simulata.cons.62.nu.6

1 Co...

Confessio facta ad validandum actum non valet, quando non dependet actus à libera voluntate confitentis. ibi. n. 7 126
confessio si est facta in fauorem incapacis donationis non valet. ibi. numero 7 126
1 confessio facta in fauorem dotis quo casu non valet. ibidem numero 9 126
1 Nec talis confessio mariti validat assertionem mulieris. ibidem numero 10 126
1 confessio mariti videtur vim donationis habere, quæ morte illius cõfirmatur, nisi excedat summam quingentorum, & non fuerit insinuata. con. 62. n. 19. 20. & 30. Et nõ valet, quia simulata, et in fraudem facta præsumitur. Et qua ratione lex istud præsumat. ibi. nu. 21. 22. & 23 126
1 confessio, quæ non valet in vim cõfessionis, quomodo & quo casu possit valere vt donatio. con. 62. n. 12. & 13. Et procedit etiam si confessio mariti fuit iurata. n. 14 126
1 confessio est actus reiterabilis. con. 58. nu. 46. fo. 107. & con. 75. numero 14 121
1 confessio exorta per dolum & deceptiuè nihil operatur. con. 89. numero 12 160
1 confessio concernẽs præterita non firmatur iuramento. con. 96. numero 22 171
1 confessio minoris continens veritatem & iurata bene probat, et obseruanda est. con. 96. n. 85 171
1 confessio deliberatè facta cum iuramento valet, nec rescindi potest solo prætextu minoris ætatis, nec aduersus eam datur restitutio. ibi. nu. 86 fo. eo.
1 confessio omnes alias superat probationes. consi. 112. nume. 49 fol. 211. con. 115. nu. 12. fol. 215. consi. 121. nume. 30. fo. 220. & consi. 131. nu. 2 229
3 Et con. 103. n. 10 168
4 Et con. 160. nu. 28 168
2 confessio superat omnem aliam speciem probationis, potissimũ quando fit ab infirmo et morte proximo, & quando fit à persona honesta & bonæ & probatæ vitæ. con. 75. n. 52. 53. & 54 157
1 confessio an probet malam, vel bonam fidem. consilio 112. numero 49 211
1 confessio debet esse certa non dubia. con. 115. nu. 16 216
1 confessio defensoris sine mandato non præiudicat. ibi. nu. 19 fo. eo.
1 confessio alicuius sine mandato non præiudicat. ibi. n. 20 eo.
1 confessio curatoris quando præiudicat adultis. ibi. n. 21 eod.
1 Idem si respondeat libello, vt illa non præiudicet. ibi. nu. 22
1 Et per quem modum iurisdictionis dicatur ista facta, & quid si fuit facta ex abrupto. ibi. n. 22. 24. 25. 26. 27. & 28 fo. eo.
1 confessio erronea semper reuocari potest. con. 131. n. 34 229
1 confessio erronea non præiudicat confitenti. consilio 131. numero 34 229
4 Et con. 49. nu. 47 60
1 confessio erronea etiam pluries ratificata cõfitenti non nocet. con. 131. nu. 35 229
2 confessioni erroneæ non est standum, quãdo illi repugnat euidentia facti. consi. 131. nu. 30 229
1 Item quando in computo non fuere admissa, quæ debebant admitti, vel ex opposito. ibi. nu. 31 eo.
1 confessio tollit præscriptionem iuris & de iure. consilio 121. numero 31 220
3 confessio facta in scriptura priuata non præiudicat tertio. consi. 19. nume. 47 28
3 confessio cedẽtis cessionario & donatario nõ præiudicat. con. 19. nu. 59. & 61. Satis est, quòd debitor habuerit notitiam cessionis. ibi. numero 62 28
2 confessio patris ei nocet, & non potest reuocari. consilio 7. numero 44 14
4 confessio inquisiti contraria iuri, & veritati non est considerãda. cõsi. 166. nu. 12 173
2 confessio & assertio matris quãdo & quo casu probat filiationem respectu patris. con. 10. nu. 14 21
2 confessio adulteri, an & quãdo probat filiationem, & numeris sequẽtibus. ibi. nu. 44 21
Quid quãdo cum confessione et assertione parẽtum concurrit fama. ibi. n. 45. 47. & 48 fol. eo.
Si fit in iudicio probat. ibi. nu. 47 eo.
Quando de per se & principaliter. ibi. nu. 45. & 46 21
Et quando fit in supplicatione, ibi nu. 48 eo.
Confessio negatiua filiationis facta per patrem probat negatiuè, nisi aliud doceatur. con 10. nume. 54 21
2 confessio ista negatiua præfertur affirmatiuæ. ibi. nu. 55 eo.
2 confessio facta in articulo mortis satis attẽditur quò ad veritatem habendam tam contra confitẽtem, quàm contra alios. consi. 10. numero 134 22
2 concessio viri an probet cõtractum matrimonium. Et quid si allegatur longissimo tempore contractum, & quid si viuẽtes inuicẽ se tractant vt maritus, & vxor. con. 13. n. 15. 16. & 17 36
2 confessio testatoris dicẽtis fecisse testamentum, non inducit testamenti factionem, tamẽ ex ea præsumitur testamentum fuisse factũ. con. 33. nume. 44 100
confessio dotis receptæ quibus præiudicet. con. 2. nu. 41 7
2 confessio facta patre præsente præsumitur ab illa acceptata, si in illius fauorem tendit. Et magis cum ad id cõcurrat publica vox & fama. con. 75. nu. 58. & 59 157
3 confessio relatiuè facta, semper regulãda venit secundùm formam relati. con. 7. nu. 4 14
3 Confessio & declaratio facta per defunctum præiudicat hæredibus qui non possunt eam reuocare. con. 17. nu. 24 25
3 Confessio facta inter aliquos non præiudicat tertio. consilio 19. numero 60 28
3 Confessio qualificata an in totum sit acceptanda. consilio 62. numero 59 83
3 Confessio partis inducit malæfidei probationem. consilio 66. numero 103 107
3 Confessio partis præferenda est depositionibus testium. con. 72. numero 12 126
Confessio partis facta respondendo positionibus, & dubia, interpretanda est in fauorem confitentis. Et confessione partis nõ potest quis se iuuare, quando illam impugnabat. ibi. nu. 15 fo. eo.
3 confessio partis supplet defectum scripturæ, quæ necessariò requirebatur. con. 77. nu. 40 135
3 Confessio partis vim habet instrumenti. con. 99. nu. 12 77
3 Confessio partis, superat omnes alias probationes. consilio 99. numero 12 77
1 Confessioni partis non est standum, quando illi repugnat facti euidẽtia. con. 89. nu. 24 160
3 Confessio rei interpretanda est in fauorem confitẽtis, quando est dubia. con. 99. n. 8. & 10 77
5 Confessio inducit notorium. ibi. nu. 13 77
4 Et con. 111. nume. 6 127
3 Confessio includitur in quacunq. dispositione loquente de probatione. con. 99. nu. 14 77
4 Confessio prælati an & quando præiudicet ecclesiæ. consilio 3. numero 29 11
4 Confessio & declaratio facta præsente parte probat. consi. 7. numero 10 22
4 Confessio prælati, seu rectoris aut capellani quando noceat ecclesiæ. ibi. nu. 13 22
4 Confessio in articulis facta poterit pro parte acceptari, & pro parte non. con. 21. nu. 23. 24. & 25 32
4 Confessio facta absente parte non probat. con. 49. nu. 46. fol. 51. & con. 59. nu. 18 74
4 Confessio alicuius dicentis se contraxisse matrimonium cum tali nõ probat illud matrimonium, maximè in præiudicium alterius matrimonij. con. 59. nu. 17 74
4 Confessio reperti in aliquo actu non licito præsumitur per metũ facta, si metus tunc instabat. con. 60. nu. 37 76
4 Confessio incidenter facta propter aliud non probat. ibi. nu. 40. 76
4 Confessio pretij recepti tollit suspicionem, & quòd illud non interuenerit. con. 75. nu. 40 104
4 Confessio coram Papa facta non potest reuocari. con. 88. n. 17 111
4 Confessio mutui facta per prædecessorem an præiudicet successorib. con. 137. nume. 9 144
1 Confessio non verisimilis reijcitur. con. 131. nu. 3 229
4 Confessio non verisimilis minimè attenditur. Et debet esse certa & tempore & loco. con. 153. n. 30. & 31 160
4 Confessio facta per inquisitum post tempus à statuto præfixum nociua illi non est. Necessarium tamen est inquisitum istud opponere, & de hoc excipere. con. 169. nu. 4 175
3 Confessioni factæ per aliquem pro exoneratione suæ conscientiæ stãdum est. con. 196. nu. 28 161
4 Confessum. Contra confessum nullæ sunt partes, nisi in cõdemnãdo. con. 111. nu. 10 127
4 Confessores deputati pro iubileo non possunt recipere testes super dispo-

dissolutione matrimonij,& talibus confessoribus aliquid asserentibus non est danda fides.con.67.nu.26.& 27 83
4 Confidens electo & omisso à mandante nō dicitur esse in culpa nec tenetur de mala obiectione.con.156.n.22 162
4 Confidens & credēs viro communi existimatione bono nō est in culpa.ibi.nu.23 162
1 Confines probantur per instrumenta antiqua. Et maximè quādo sumus in antiquis.con.27.nu.15.16.17 70
1 Confines appositi reddunt locum certum.con.64.nu.9 128
4 Confines probantur ex pluribus.con.4.n.6 13
1 Confines probantur semiplenis probationibus,etiam per probationes minus perfectas ac per coniecturas.n.8.ibi.consi.107.nume.7.& 8 199
4 Confines possunt præscribi.con.3.n.12 11
1 Confinia probantur etiam per instrumenta antiqua & ex verbis enunciatiuis.con.103.n.26 190
1 Confinia duo an reddant rē certam.con.64.n.67.& qualiter istud consideretur.ibi.n.68 128
1 Confinia qualiter probentur.con.104.n.24 191
1 Confinium diuersitas inter nouos et antiquos tollitur,si de corpore constat ibi.n.25 fol.eo.
1 Confinium appositio & vnitas precij demonstrat, qualiter fuerit facta venditio.con.64.n.59 128
3 Confinium designatio includit omnia intra fines comprehēsa. conf.2.n.63.& 64 10
1 Confirmatio generalis nō producit effectus illos, quos producit specialis.con.19.n.8.9.11.& seq. 41
3 Confirmatio generalis non capit iniusta statuta.con.50.n.21 80
3 Confirmatio statuti facta à superiore, satis operatur in iuramento.con.33.n.14 51
3 Confirmatio statutorum nihil prodest,si obseruata nō fuit &c.con.33.n.49 51
3 Et minus operatur,si fuit facta in forma communi & simplici. ibi.numero 50 fo.eo.
3 Et quid si est facta ex certa sciētia,et in forma specifica.ibi.n.51.eo.
3 Et quid si est dictum causa cognita,& quæ requirantur,vt dicatur facta specificè & ex certa scientia.ibi.52 fol.eod.
1 Confirmatio valet vt noua,quando apparet velle primam reuocare & de nouo concedere.con.19.n.19 41
1 Idem & quando refertur tenor primæ concessionis.ibi.nu.20 eo.
1 Confirmatio vt noua consideratur, quādo concessionis dat originem & robur.con.19.n.16 41
1 Et idem quando confirmatum de per se non potest stare. ibidem numero 17 fol.eo.
1 Confirmatio cadit super re possessa iustè & pacificè.cōs.19.n.23 41
1 Confirmatio non plus operatur quàm ipsa datio de nouo.con.19.numero 26 41
1 Confirmatio cōsiderata vt reintegratio refertur ad tempus cōcessionis.con.19.n.30 41
1 Confirmatio facta ad augmentum nō importat diminutionem.con.20.nu.15 42
1 Confirmatio facta occupatoribus rerum alienarum nulla est. consi.101.n.68 186
3 confirmatio referenda est ad actus validos & nō inualidos cōs.55.nume.55 31
3 Et si in confirmatione exceptuantur aliqua,an reliqua videātur cōfirmata,& quando & quo casu.ibi.n.56 eo.
4 confirmatio subreptitia & obreptitia non valet.con.3.nu.50 11
4 confirmatio non debet operari contrarium eius, ad quid emanauit con.79.n.7 106
4 confirmatio retrotrahitur ad rem prouisionis,perinde ac si nullus cōcursus interuenisset.con.117.n.43 150
2 confirmatio tutoris nulliter in codicillis datis inualida est & inefficax.con.11.n.6 26
1 confirmationis actus spectat ad verum superiorem. consi.19.numero 3 41
1 confirmatum quando potest stare de per se & est validū ex seipso, illud attenditur.con.19.n.36 41
1 confirmatum cōtinetur in confirmāte cum omnib.qualitatibus suis, maximè quando confirmatio est facta cum inserto tenore confirmati.con.22.n.57 48
1 confirmare quid sit.con.19.n.18 41
1 confirmare & dare an sint contraria & diuersa.ibi.n.24.et 25 eo.
4 confiscatio bonorum cessat delinquēte mortuo, & si statutum disponet bona ipso iure confiscari.con.155.n.9 161
4 confiscatio bonorum non venit pro homicidio.con.161.n.23 168
3 congregādi aduerbium, naturam habet congregandi ad suū subiectum.con.79.n.21 129
1 confirmans nullum ipso iure de nouo dicitur dare. consi.19. numero 15 41
1 confirmans validum non dicitur de nouo dare.con.19.n.35 41
1 confirmans trahitur ad tempus confirmati.con.19.n.37.fo.& idē quando est de per se perfectum.ibi.n.38.& quādo confirmatio nō dat esse,sed fit ad bene esse.ibi.n.39 41
1 Et quando præcedens existentia est causa confirmationis,illud attēditur.ibi.n.40 41
1 Et idem quando confirmans venit executiuè gratia confirmati.numero 41 41
1 Et idem quādo confirmatio fundata est super concessione primæua.ibi.n.42.& 45 41
1 confirmans actum,qui in aliquo casu potest valere,dicitur cōfirmare non dare de nouo.Et idem quando confirmat priuilegia antiqua.con.19.n.44.& 45 41
1 confirmans quando potest vtrunq. prout confirmatum validū est, seu nō capitur in vim confirmationis seu nouæ concessionis, & dicitur continere naturam mixtam.con.19.n.48.& 49 41
4 confirmās in virtute sua,quos defectus tollat, & vnde tale verbū deriuatur.con.42.n.14 54
1 confirmantis potissimum mens attēditur in confirmationibus. con.19.nu.50 41
4 Et con.3.nu.54 11
4 confirmatio sedis Apostolicæ validat actum inualidum.consi.4.numero 38 11
1 confirmatio facta à Pontifice non tollit ius tertij.con.20.nu.24 4[illegible]
3 confirmatio statutorum facta per Pōtificem dicitur habere vim statuti papalis.con.106.n.3.cessat tamen istud, si cōfirmatio facta est in forma communi.ibidem numero 4.Et quid si facta est in forma specifica,& quādo dicatur ita facta,& quæ concurrere debeāt.ibidem numero 5 16[illegible]
4 confirmatio Pontificis potest fieri in forma communi, & ita facta plures producit effectus,con.3.n.35.& 36.& an inducat concessionem de nouo.ibi.n.37 11
4 confirmatio potest fieri in forma speciali, & ex certa scientia.con.3.nume.38 11
4 confirmatio ex certa scientia confirmat inualidum & quod nullum est.con.3.nu.39 11
4 confirmatio ex certa scientia tribui ius de nouo.con.3.nu.40 11
4 confirmatio ex certa scientia gratuitò facta tribuit robur & originem confirmato & isto casu attendi debet confirmans. & non confirmatum,con.3.nu.41.& 42 11
4 confirmatio ex certa scientia facta dicitur,quādo tenor confirmati apponitur.con.3.nu.43 11
4 confirmatio dicitur fieri ex certa scientia, quando totum negocium seruatum fuit Pontifici,& ipse confirmat.con.3.nu.47 11
4 confirmatio ex certa scientia facta dicitur, quādo in confirmatione fuit expressus tenor gestorum.con.3.n.48 11
4 confirmatio ex certa sciētia dicitur facta, quando ex clausulis narratis istud colligitur.con.3.nu.49 11
1 confirmatio generalis quando dicatur facta ex certa scientia.con.19.n.12.& 13 41
1 confirmatio generalis facta ex certa scientia referenda est ad ea quæ sunt iusta & licita,non autem ad alia diuersa istis.consi.19.numero 14 41
3 Et con.33.n.53.fol.51.& con.106.n.6 169
4 Et con.10.n.27 26
3 congregatio simultanea temporis idētitatem importat.con.79.numero 22 15[illegible]
3 congrua dos an possit esse minus legitima.con.36.n u.20 [illegible]
3 Et ideo transmitti poterit.ibi.n.21 [illegible]
3 Et transmittit moriēs,etiam nulla facta declaratione quātitatis.con.36.nu.23 [illegible]
3 coitus inter ascendētes & descēdentes etiam in brutis reprobatus.con.68.n.35 [illegible]
4 coitus probatur per coniecturas.con.160.n.25 [illegible]
3 coniectura vna si non sufficit de per se,plures simul iūctæ erunt sufficientes.con.66.nu.79 [illegible]
3 coniectura vna excludit aliam,& illa præfertur alijs minus potentibus,quæ potentior est.con.69.nu.46.& 47 [illegible]
3 coniectura illa capienda est,per quam dispositio testatoris reddatur conformis dispositioni iuris,& non illi contraria.con.25.nu.[illegible]
3 Coniec-

Coniectura capitur, si testator considerauit masculinitatem. cõs. 50. numero 19 80
1 *Coniecturæ & præsumptiones, quibus probatur filiatio, an sint coniungendæ. con. 10. nu. 23. fol. 26. & nu. fol. 27. plenius. fol. 21, sed contra. nu. 106* 21
1 *Coniecturæ, quibus probatur filiatio, possunt per testes bene & concludenter probari. ibi. n. 41* 21
2 *Coniecturæ colligi debent ex testamento, & ex verbis prolatis à testatore. Et necesse est, quòd mens ipsius transeat in aliquam dispositionem, nec sufficit dicere, quòd verosimiliter testator ita disposuisset, con. 31. n. 11. & 12. fol. 96. & con. 87. n. 16. & 17* 177
3 *Et con. 74. num. 16* 130
2 *Coniecturæ cessant in casu certo. con. 33. n. 57* 100
2 *Coniecturæ ex quibus colligantur. con. 78. nu. 7* 162
2 *Cõiecturæ & præsumptiones liquidissimæ sunt probationes. con. 79. nume. 27* 163
1 *Coniecturæ duæ, an sufficiant, seu præsumptiones, an verò requirãtur tres ad probandam simulationem. con. 55. n. 29. & 30* 118
1 *Coniecturæ quæ & quales sufficiant ad probandam simulationem, iudicis arbitrio relinquitur. con. 54. nu. 22* 115
3 *Coniecturæ ostendant manifestam voluntatem disponentis. con. 17. nume. 42* 25
3 *Coniecturæ voluntatis testatoris non debent capi, nisi ex verbis expressis. con. 41. nu. 23* 61
3 *Coniecturæ apertissimam inducunt probationem. con. 50. n. 48* 80
3 *Coniecturæ dicuntur apertissima probationes, & illam inducunt. cõsi. 66. nu. 61* 107
3 *Coniecturæ ex quibus colligitur propter ordinem seruatum à testatore, voluisse substitutum præmorientem grauatum transmittere fideicommissum ad hæredes suos. 66. nu. 77* 107
3 *Coniecturæ possunt colligi nedum ex testamento & verbis ipsius, sed etiam ex alijs. ibi. n. 12. & 80* 107
4 *Coniecturæ, quibus præsumitur quis donare, & si procedant in laico, tamen non habent locum in prælato. con. 8. n. 4* 23
4 *Coniecturæ legales manifestam probationem inducunt. consilio 54. nume. 65* 67
4 *Coniecturæ inducunt liquidissimam probationem. consilio 72. numero 56* 98
4 *Coniecturæ inducunt validam probationem. con. 137. n. 18* 144
4 *Ex coniecturis procedi potest ad diffinitiuam, maximè liberatoriam con. 137. n. 20* 144
1 *Coniecturæ ex quibus fraus præsumitur. con. 13. n. 67* 33
1 *Coniecturæ dicuntur legitimæ probationes. con. 57. n. 34* 120
1 *Coniecturas necesse est esse verisimiles & sufficientes. con. 87. numero 18* 177
2 *Coniuncta persona quæ dicatur, & quæ veniant eius appellatione. con. 49. nu. 12* 126
2 *Coniuncti & familiæ appellatione qui dicantur & veniant. con. 23. numero 22* 70
2 *Coniuncti re & verbis considerantur vt vnum corpus. con. 18. numero 4* 51
2 *Coniuncti re & verbis qui dicantur. con. 25. n. 11* 78
3 *Coniuncti si in vsufructu iudicantur vt legatarij, portio deficientis non accrescit ipso iure alteri inuito, sed volenti & petenti. con. 37. nume. 10* 57
3 *Coniuncti videntur vocati inuicem & non alij separat & segregati. con. 109. n. 10* 109
2 *Coniunctorum appellatione qui veniant. con. 23. n. 19. fo. 55. cons. 49. nu. 11* 126
3 *Coniunctorum appellatione veniunt etiã fœminæ. con. 81. n. 23* 139
3 *Coniunctio scripturæ & testis recipienda est, & vtrunque probat, licet vnum de per se non probaret. con. 68. n. 26* 116
4 *Coniunctio matrimonialis licet reperiatur aliquo casu prohibita, tamen eius dispensatio non videtur prohibita, & declarãtur, con. 68. nume. 172* 85
4 *Coniunctio inter affines qua lege & ratione etiam hodie sit prohibita. con. 68. n. 386* 86
2 *Consanguinei & parentes in causa matrimoniali repelluntur à testimonio. con. 15. n. 14* 39
1 *Consanguineus vel vicinus habent ius congrui non potest illud cedere alteri, quando cessio facta est simpliciter & sine interuentu alicuius rei, aliàs secus. con. 82. nu. 26* 140
4 *Consanguineus præsumitur scire suos consanguineos & natiuitates ipsorum, & si habeant filios vel ne. con. 71. n. 7* 97
4 *Consanguineus in eadem causa non est idoneus testis. consilio 164. numero 4* 170
4 *Consanguinei in tertio gradu prohibentur matrimonium contrahere. con. 52. nu. 37* 64
4 *Consanguinei & affines non sunt idonei testes. con. 54. n. 26* 67
4 *Consanguinei & proximi an sint idonei testes in causa matrimoniali. con. 58. n. 2. & 77* 72
4 *Consanguinitas bene potest probari per consanguineos. con. 58. numero 22* 72
4 *Consanguinitas qualiter probetur. con. 115. nu. 6* 123
1 *Consensus principis superueniens ex pro facto validat occupationẽ præcedentem, quando de ea facta est mentio. con. 1. nu. 105* 2
1 *Consensus directi domini non præiudicat agnatis in istis feudis. consi. 5. nu. 22* 16
1 *Nec consensus agnatorum habet præiudicare alijs agnatis. ibidem. nume. 23* fo. eo.
1 *Consensus limitatus non capit alios casus. consilio 18. numero 5. 8. & 9* 40
1 *Consensus præstitus ad vnum effectum nõ debet operari contrariũ con. 18. nu. 8* 40
1 *Consensus domini præstitus post mortem obligantis feudum bene nocet domino consentienti, nõ tamen nocet alteri, cui medio tempore fuit ius quæsitum de vtroque. ibi. n. 10* fol. eo.
1 *Consensus superioris quòd nõ requiratur in alienationibus rerũ ecclesiasticarum, consuetudine potest induci. con. 13. nu. 14* 32
1 *Consensus domini quòd requiratur, consuetudine potest induci, vt vasallus cum tali consensu possit alienare feudum in præiudicium agnatorum. ibi. n. 25. & 26* eod.
1 *Consensu post mortem præstitus non habet extremũ habile, & ideo nõ trahitur retro in præiudicium tertij. con. 18. nu. 11* 40
1 *Consensus domini quò ad præiudicium tertij requiritur pro solennitate & forma, & postmodum præstitus nõ validat actum nullum. con. 18. n. 12. & 15* 40
1 *Consensus domini præstitus post mortem vasalli an validet reseruationem dotis factam super feudo, & quid in feudo hæreditario. ibi. nu. 13. & 16* fol. eo.
1 *Consensus tempore inhabili non nocet. ibi. n. 17* eod.
2 *Consensus & animus deficit, vbi adest error & ignorantia. consi. 12. nume. 79* 28
2 *Consensus requiritur expressus, nec sufficit tacitus, vt potestas comitis possit prorogari. con. 14. n. 34* 38
2 *Consensus est necessarius ad matrimonium. con. 15. n. 19* 39
2 *Cõsensus tacitus per cursum quinquennij inductus validat omnia. cons. 16. n. 96* 43
3 *consensus generaliter præstitus nocet in omnibus. con. 38* 58
3 *consensus limitatus limitatum producit effectum. con. 19. n. 49* 28
4 *Et con. 5. nu. 8* 25
3 *consensus datus respectu vnius hæreditatis nõ extẽditur ad aliam. con. 49. n. 42* 77
3 *consensus eius, cuius bonis renũciatur satis operatur. consi. 69. numero 81* 118
3 *consensus principis reputatur consensus fisci. con. 81. num. 195* 136
3 *consensus non suppletur per iuramentum. con. 97. n. 7* 162
3 *consensus limitatus quò ad certum iudicem limitatum producit effectum. con. 98. n. 17* 163
3 *consensus præstitus alienationi nõ præiudicat, quando non fuit visum testamentum, quod minimè fuit visum. con. 109. n. 35* 174
3 *consensus vnius non præiudicat alijs prætẽdentibus interesse. ibid. nume. 36* 174
4 *consensus principis reputatur consensus fisci. con. 1. nu. 29* 2
4 *consensus præstandus est, quando extremum est habile. consi. 5. numero 55* 15
4 *cõsensus canonicorum expressus requiritur, quãdo alienantur res ecclesiæ, nec sufficit tacitus. con. 31. n. 16* 43
4 *consensus an dicatur suppleri per nõ contradictionem. cõsi. 41. numero 27* 53
4 *consensus etiam capitur & inducitur ex trãsmissione & munerum receptione, & si ita se nominabant. con. 51. n. 4* 62
4 *consensus præstitus secũdæ vxori viuente primæ fuit nullus, nec matrimonium induxit quò ad sponsum, licet prima moriatur. con. 52. numero 6* 64
4 *consensus à principio nullus propter aliquod impedimentum nõ validat matrimonium secundum, esto quòd tale impedimentum cesset maximè si vxor prima mortua fuit pendẽte lite, esto etiã quòd prima postmodum mortua non fuisset carnaliter cognita ab eius viro. ibid. num. 7. & 8*

4 consensus superioris præsumitur interuenisse propter antiquitatẽ. con.85.n.13 109
4 consensus præstitus in genere ad primum ius patronatus vocaturum est nullus. Et an possit cõcessio intelligi de nulliter præstito, ita vt suppleatur ex declaratione Pontificis approbatio. con.112.n.5.6.7.& 22 135
4 consensus nulliter præstitus an sit in supplicatione narrandus. ibid. nume.20 fo.eo.
4 consensus an dicatur præstitus ex aliquo actu illum importante, & an sufficiat taciturnitas per tempus à iure statutum. ibid. numero 24.& 25 fol.eo.
3 consentiens testatori leganti rem propriam consentiẽtis sibi præiudicat. con.2.nu.21 6
4 consentiens prouideri alicui de beneficio, in quo habet ius videtur illi renunciare. con.76.n.10 105
4 consentiens actui sua iura dicitur perdere & fortificare aliena. ibi. nume.13 105
2 conseruatio bonorum minimè inducitur, si illorum alienatio non est prohibita. con.16.n.61 39
2 conseruatio familiæ & agnationis super masculos. con.17.n.10 49
2 conseruatio familiæ & agnationis non potest commodè fieri sine bonis. con.26.n.94 81
2 conseruatio bonorum fit per masculos & non per fœminas. con.42. nume.11 115
2 conseruatio bonorum in familia valde est considerabilis. con. 24. nume.37 73
4 conscientia non est facienda per quemcunque suo capite. consi. 68. nume.4 84
1 consideranda sunt singula verba sententiæ, prout est contractus. con.102.nu.16 190
3 considerandus est ille, in quem dirigitur intentio voluntatis testatoris, & non ille, in quem verba diriguntur. con.3.nu.62 9
4 considerato iure communi tale ius patronatus dicetur mixtũ ecclesiasticum & laicale. con.35.n.7 48
4 considerari debet quid agitur, non quod simulate concipitur. consi. 142.nu.13 148
2 consideratio seruandi bona in agnatione haberi debet pro expressa ab ipso testatore, quando alia considerari non potest. consilio 77.numero 17 161
2 consideratio, an bona perueniant ex linea paterna, vel ex linea materna, quando & quo casu locum sibi vendicet. con.84.n.3 170
2 considerandum est, quod principaliter agitur, quàm quòd venit in consequentiam. con.24.n.86 73
2 consignans debitores exactos tenetur illos facere bonos. con.88.nume.17.13.& alijs seq. 179
4 consignare aliquid de fructibus mensæ capitularis tendit in perpetuam alienationem fructuum dictæ mensæ, con.31.nu.7 53
4 consignationes bonorum factæ per Præpositum eadem authoritate etiam valent. con.3.n.2 10
3 consilium Pauli de Castro volentis, appellatione filij non venire nepotes, quo casu & quando procedat. con.52.n.41 50
4 consilium doctorum theologorum non est necessariò sequendum in decidenda & terminanda causa matrimoniali. con.67.nu.30 83
4 consilium mutare de bono in melius laudabile est. consil. 81.numero 23 34
1 consequens qui vult, videtur velle antecedens necessarium ad illud consi.80.n.73 149
2 Et con.37.n.29.fo.166.& con.89.nu.7. 181
3 Et consi.2.nume.2.fol.6.consi.6.nume.19.fol.11.& cons.76.numero 31 134
4 conspiratores repelluntur à testimonio. con.2.nu.66 5
1 constante matrimonio mulier potest agere contra tertios possessores, si maritus incœpit malè vti sua substantia. consilio 80. numero 46 146
1 Notoriè dicitur constare, debitorem non esse soluendo, quando bonis cessit. nume.48.ibi. fo.eo.
4 constare de debito ex quibus dicatur. con.121.n.10 135
4 constituens simpliciter procuratorem ad conferendum, videtur constituere ipsum ad vacatura. con.50.n.9 61
2 constituens vsumfructum in aliqua re, est illam alienare. con.98.numero 5 198
1 constituens possidere tertiam partem fundi transfert dominium. cõsi.61.nu.35 125
2 Constituens vsumfructum in feudo, est constituere ius in re. con.98. numero 6 198
2 In rebus feudalibus etiam generaliter non possunt prædicta constitui. ibi.nu.7 fo.eo.
1 constitutus in extremis potest matrimonium contrahere. con.13.n.56.& n.68.& 71 32
4 constitutio regni, terminum vitæ, dolum requirit. consilio 141.numero 11 168
1 constitutiones regni obseruantur ibidem & præferuntur alijs. con.21.n.18.& 19 45
1 constitutiones regni admittentes filiam & sororem ad successionẽ feudi non sunt odiosæ, sed fauorabiles. ibi.n.29.& 23 eod.
1 constitutiones regni locum habent in quocunque feudo. con.21.numero 3 45
1 constitutiones regni locum habent in feudo concesso pro hæredibus masculis & fœminis, vel pro hæredibus vtriusque sexus. ibi.n.28. cum seq. 45
1 constitutiones regni an locum habeant in feudo concesso sub quacunque inuestitura. con.21.n.4.28.29.& seq. 45
1 constitutionibus feudorum inductum fuit, fœminas ad successionem feudorum esse inhabiles contra ius commune. ibi.n.1.& qua ratione id fuerit inductum, ponitur remissiuè. n.2 eod.
1 constitutionibus regni inductum est contra consuetudines feudorũ filiam patri, & sororẽ fratri in feudo succedere exclusis alijs agnatis. ibi.n.3.& 13 45
3 constitutiones Marchiæ non ligant curiales. con.53. nu. 89 85
1 constitutum præcarium & traditio simulata etiam iudicantur. consi.54.nu.32 115
1 constitutum appositum non transfert dominium, nec possessionem. con.59.nu.17 122
1 constitutum regulatur secundùm cõtractum principalem. con.59 nume.25 122
1 constitutum vim traditionis habet, & omnem transfert possessionẽ. con.128.nu.11.& 16 227
1 constitutum transfert etiam dominium. con.59.n.12.fol.108.& con.128.nu.12.14.& 25 227
3 Et con.33.n.30.fo.51.& con.77.nu.8 135
1 constitutum validat donationem inter virum et vxorem. con.128. nu.13.& 14 227
1 constitutum appositum super contractu nullo an operetur. ibid.nu. 18.& 22 fol.eo.
2 constitutum nihil operatur, quando confertur post mortem constituentis. con.98.n.20 198
2 constitutum non attenditur, quando est conditionale, & confertur ad res incertas. ibi.nu.22 fo.eo.
1 constitutum possessionem transfert. con.59.nu.22 122
2 Et con.98.nu.20 198
2 Et con.33.nu.30.fo.51.& con.77.n.8 115
1 constitutum appositum super venditione incerta ratione locis, & quotæ, quid operetur. con.59.nu.23 122
1 constitutum appositum super contractu incerto nihil operatur. nume.24 fol.eo.
3 constitutio, quæ potest se habere ad commodum & incommodum ligat clericos. con.61.n.38 100
3 constitutio edita à laicis non tollit vires iuramenti. Et si loquitur in contractibus & similibus non habet locum in declarationibus, strictè enim est intelligenda, & non debet extendi. con.53.nu.61.63.66.67.& 68 85
3 constitutio & statutum loquens de contractu minorum qualiter intelligendum. ibi.n.63.& seq. 85
3 constitutio facta à principe quando & quo casu producat effectũ. con.81.nu.28 139
3 constitutio iuris congrui seu protbomisius etiam locum sibi vendicat in pascuis & in iuribus postæ. con.84.n.1 143
3 constitutio iuris congrui locum habet in re communi vendita alijs. ibi.nu.10 243
1 constitutio quando locum habet in præteritis. consilio 9. numero 43 21
4 constitutio regulariter intelligenda est in casu vero non ficto vel improprio. con.29.nu.14 40
4 constitutio intelligi debet in casu vero non ficto, & improprio. con.30.nu.16 41
4 constitutio intelligenda est, rebus sic stantibus, & excepta superiorum authoritate. con.32.nu.26 41
4 constitutio pœnalis loquens in vno casu non debet extendi ad alia. ibidem. 45
4 constitutio ad hoc vt liget, an necessariò sit publicanda. Et an liges illos

illos, qui eius habent notitiam ante publicationem. Et quid si erit publicè nota. cons. 49. nu. 2. 3. & 4 — 60
1 constitutio an expiret per mortem condentis etiam literis non cõsectis. ibi. nu. 5. & 6 — 60
1 constitutio Pij emanata circa impetrationem beneficiorum Britanniæ declaratur. con. 49. nu. 1 — 60
1 constitutio prædicta Pij quam ob causam fuit inducta. ibidem numero 12 — 60
1 constitutio facta propter id, quod aliquando fuit, procedit, etiam si nõ adsit illa qualitas. ibi. nu. 13 — eo.
1 constitutio concilij tacitè habet clausulam derogatoriam. consi. 68. nume. 404 — 85
constitutio contra ius commune edita strictè interpretanda est, et attendi non debet. nu. 68. ibi.
constitutio generaliter loquens de rogationibus & releuationibus instrumentorum non debet extendi ad materiam testamẽtalem. nu. 71. ibidem
1 constitutionem nouam facit, qui addit, vel detrahit. cons. 140. numero 13 — 146
1 constitutionues nouæ variãtur propter temporum varietatẽ, maximè vt maius periculum & scãdalũ euitetur. con. 2. n. 136. & 137. — 5
1 constituens procuratorem cõtra omnem personam nõ videtur cõstituere contra vniuersitatem. con. 91. nu. 6 — 113
1 constructio murorum & castri an sit iusta causa imponẽdi grauamina. cons. 25. nu. 71. 73. & 74. Et ipsorum impositio quod munus cõcernat. nu. 75. & 5. 6. 90. & 91 — 64
1 consuetudo loci, vbi feudum est situm, attendi & obseruari debet in decidendis causis feudalibus. con. 13. nu. 18 — 32
1 consuetudo posterior præfertur priori. ibi. nu. 20 — eo.
1 consuetudine potest induci, vt fœmina succedat in feu. ibidem. numero 21 — eo.
1 Et pariter, vt possit vasallus de feudo testari. ibi. nu. 22 — eo.
1 Pariter etiam, vt feudum possit alienari irrequisito domino. ibidem numero 23 — 32
1 consuetudine potest induci, quòd nn requiratur cõsensus superioris in alienationibus rerum ecclesiasticarum. ibi. n. 24 — eo.
1 consuetudine potest induci, quòd requiratur cõsensus domini, & vasallus cum tali cõsensu possit alienare feudum in præiudicium agnatorum. ibi. nu. 25. 26. & 27 — eo.
1 consuetudo notoria & inueterata non est probanda. ibi. nu. 32 — 32
1 consuetudo notoria & inueterata per quos testes sit probanda. ibi. nume. 33 — eo.
1 consuetudo quando dicatur notoria & inueterata. ibi. nu. 35 — eo.
1 consuetudine qui vsus est, non potest eam impugnare. cõ. 13. n. 36. — 32
1 consuetudo obseruata in venditione, an locum habeat in donatione insolutum. ibi. nu. 38. 41. 42. 43. & seq. — 32
1 consuetudo obseruata in vno casu an habeat locum in alijs. ibi. n. 39. Et an debeat extẽdi. & nu. seq. & 50. 51. 52. & 53 — 32
1 consuetudo in materia feudali extenditur ad casum similem. cõsilio eo. nu. 53 — 32
1 consuetudo differt a præscriptione. ibi
1 consuetudo præstãs licẽtiam alienãdi feudum illud reduxit ad qualitatem feudi noui, & ideo inuitis agnatis potest alienari & p̃stari assensus post mortem, dummodo sit de ea certus. cõ. 14. n. 7. & 8. — 35
1 consuetudines, cõstitutiones, & statuta loci vbi feudum est situm attẽdi primitus debet in decidẽdis causis feudalibus. cõ. 21. n. 14 — 45
1 consuetudo infeudandi dum stat possunt subditi iterum in feudum dari inuiti & contradicentes. cons. 23. nu. 101 — 51
1 consuetudo posterior præfertur & attenditur. con. 21. nu. 17 — 45
1 consuetudo facti est, & ideo probanda. cons. 25. nu. 18. & 101 — 64
1 consuetudine tanti temporis, in cuius contrarium non extat memoria quæ possint induci. ibi. nu. 19. & 23 — 64
1 consuetudinem istam probare difficile est. nu. 20. & 105 — eo.
1 Et quid si habet violentum initium. ibi. nu. 21. 106. & 108 — eo.
1 Ista præsumitur in hac materia violentum habuisse principium. ibi. nume. 2 — eo.
1 consuetudo an liget forenses. con. eo. nu. 24 — 64
1 consuetudo collectandi si fuit super vna re & specie, minimè debet extendi ad alias. ibi. nu. 25. 26. 86. & 102 — 64
1 consuetudo antiqua est obseruanda in materia imponendi collectas, & onera, & qualis debeat esse, & quanto tempore. consilio 25. numero 54 — 64
1 consuetudo permittẽs, homines posse imponere collectas etiam sine voluntate superioris & officialibus suis non vocatis, valet. con. 25. nu. 24. & 57 — 64
1 Et sufficit, si inducta est per annos triginta vel decem. ibid. numero 58. & 59 — 64
1 Et procedit etiam contra forenses habentes ibi prædia. ibidem. nu. 60. & 61 — eo.
1 Et tanto tempore inducitur, licet sit contra ius, ibi. nu. 62. & 37. — eo.
1 Et idem a fortiori si esset tanti temporis, in cuius cõtrariũ &c. ibi.
1 Et quos effectus ista producat. ibi. nu. 62 — eo.
1 consuetudo collectandi in vna specie locum habet in alia & quando con. 25. nu. 25. & alijs seq. & 86. Et quando & quo casu istud procedat. ibi. nu. 87. & 89. Et per quos actus probatur ista consuetudo ibi. nu. 88 — 64
1 consuetudo & præscripto an & quando possint simul concurrere. cõsil. 27. nu. 26. & 56 — 70
1 consuetudo lõga inducit laicos aduersus ecclesiã in bonis ipsius posse ius quærere. ibi. nu. 27 — eo.
1 consuetudo spatio 40. annorum præscribitur. cons. 27. nu. 28 — 70
1 consuetudo 40. anno. spatio inducitur. ibi. nu. 29 — eo.
1 consuetudo pasculandi in territorio alieno valet, & quando. consi. eo. nu. 30. 41, 152. & 153 — 70
1 Et idem si esset tanti temporis in cuius contrarium non extaret memoria. ibi. nu. 31 — eo.
1 consuetudo etiam onerosa ecclesiæ valet præscripta annis 40. cons. 27. nu. 32. & 45 — 70
1 consuetudo tanti temporis, in cuius contrarium &c. quam vim habet & quos effectus producat. ibi. nu. 33. 34. & quando nu. 47. 49. 50. quãdo caret ratione. & n. 51. 52. 53. 54. & 55. Et in ea nõ requiritur scientia superioris. ibi. nu. 34 — eo.
1 consuetudo cum sit facti probãda est. cõs. 27. nu. 35. Et qualiter sit probãda, & qualiter testes debeant deponere & nu. 37. Et de quibus actibus. nu. 39. 40. & 36. ibi. — 70
1 consuetudo habẽs ab initio violẽtiam minimè tenet. ibi. nu. 41 — 70
1 consuetudo specialiter inducta in odium alterius non valet. ibidem numero 42 — eo.
1 consuetudo inducta a laicis contra ecclesias, & res ipsius, & cõtra clericos non valet, nec eos ligat. Et idem si onerosa ecclesiæ vel cõtra libertatem. Item si est irrationabilis, & dat causam peccandi, non debet habere comites. ibi. nu. 43. 44. 45. & 46 — eo.
1 consuetudo tanti temporis, in cuius contrarium non extat memoria qualiter sit probanda. cons. 27. nu. 47. Et qualiter super ea habeãt testes deponere. nu. 48. Et quid si caret ratione. n. 50. 51. & 52. & si est nutritiua peccati. & nume. 54. & 55. Et repugnat fini æterno nume. 54 — 70
1 consuetudo inducta iure familiaritatis nihil obstat. consilio 27. numero 56 — 70
1 consuetudo & præscriptio in aliquo actu non debet ad alium extendi. consi. 27. nu. 149 — 70
1 consuetudo & statutum, vt vicinus vel consanguineus præferatur in vẽditionibus alijs, & inducẽtes ius congrui, seu prothomisios valẽt. Et virtute dictæ cõsuetudinis seu statuti possunt venire ẽt descẽdẽtes alienantis, tamẽ non habent locum, quãdo bona al e iãtur per transactionem. cons. 32. nu. 105. 106. & 107 — 84
1 consuetudo & statutũ etiam cessant, quãdo res alienata recuperatur virtute pacti de retrouendendo, verùm procedunt, quãdo de nouo alienaretur post recuperationem factam. cons. eo. nu. 109 — eo.
1 consuetudo formiter est probanda. consil. 47. nu. 67 — 84
1 consuetudo contra statutum an sit attẽdenda, & quãdo. con. 98. nu. 81. & 82 — 178
1 consuetudo infeudandi sine solennitatibus induci potest spatio temporis, in cuius contrarium &c. con. 101. nu. 30 — 185
1 consuetudo tanti temporis, in cuius contrarium non extat memoria obseruatur. con. 112. nu. 28 — 208
1 consuetudo tanti temporis, in cuius cõtrarium &c. habet vim cõstituti &c. cons. 112. nu. 43. & 49 — 208
2 consuetudo nõ dẽt esse maioris effectus & operationis, quam sit priuilegium. con. 1. nu. 131 — 2
2 consuetudine potest induci: vt legitimatus succedat in feudo, ita ẽt per priuilegium. cons. 1. nu. 131. & 132 — 2
2 consuetudo personarum consideranda est. cons. 25. nu. 80 — 78
2 consuetudo de succedendo certo modo valida est, consil. 26. nu. 98. & 99 — 81
2 consuetudo in donationibus propter nuptias & in contra dote obseruanda est. cons. 95. nu. 35 — 193
3 consuetudo & vsus testatoris attendi debet. cons. 3. nu. 50 — 9
3 consuetudo loci, in quo testator habitabat, attendi debet ibidem. numero 51 — eo.

3 Consue-

3 Consuetudo disponens, instrumentum valere, si non habet diem, non erit obseruanda. cons. 68. nu. 3. & 25 116
3 Consuetudo id potest operari, vt scriptura habeat robur ad probandum ibi. nu. 19 116
3 Consuetudo loquens circa res minoris in praeiudicium ipsius quò ad alienationem rerum ipsius, an & quando sit valida. consilio 85. numero 51 144
4 Consuetudo ex quibus actibus probetur. con. 23. nu. 13 34
4 Consuetudo minuens quotam decimae, valida est. con. 25. nu. 21. 36
4 Consuetudo vetus toleranda est, & sequenda, & contra talem consuetudinem in praestandis censibus nihil est innouandum. Consuetudo praedicta valet. ibi. nu. 24 eo.
4 Consuetudo locorum conuicinorum satis iuuat consuetudinem loci, in quo adest quaestio super decimis soluendis. ibi. nu. 36 36
4 Consuetudinis species quamplures sunt, vt est consuetudo prouinciae. ibi. nu. 37. & 38 eo.
4 Consuetudo diocesis. ibi. nu. 39 eo.
4 Consuetudo regni & vicinarum prouinciarum. ibi. nu. 40 eo.
4 Consuetudo loci seu oppidi quae seruanda est. ibi. nu. 41 eo.
4 Consuetudo ciuitatis vel loci extenditur ad oppida & alia loca particularia illi subiecta, si non habet propriam consuetudinem contrariam. ibi. nu. 42 eo.
4 Consuetudo vigens Romae extendi debet ad alias prouincias. consi. 25. nu. 43 36
4 Consuetudo generalis in diocesi probatur etiam per testes singulares. cons. 25. nu. 46 36
4 Consuetudo etiam mala & iniqua quando excusat a poena. con. 29. numero 18 40
4 Consuetudo per quos actus inducatur. consi. 31. nu. 44 43
4 Consuetudo per quantum tempus dicatur praescripta. consilio 31. numero 46 43
4 Consuetudo dictans, aliquem non posse agere per procuratorem, nisi habeat priuilegium, quo tempore priuilegium debeat obtineri. cõ. 43. nu. 7 55
4 Consuetudo an valeat, quòd habẽtes dignitatem in ecclesia possint constituere procuratorem ad conferendum beneficia ante vacationem. cons. 50. nu. 11 61
4 Consuetudo inducens peccatum non tenet, nec subsistit. Idem quando est contra ius diuinum, & transgressio ipsius peccatum inducere. cons. 68. nu. 52 84
4 Consuetudo super matrimonijs illicitis & prohibitis lege diuina nõ debet attendi. consi. 57. nu. 249 72
4 Consuetudo contra tale ius inducta nulla est. ibi. nu. 393 72
4 Consuetudo quid facti est, & probari debet. Et non extenditur de actu ad actum. nu. 12. cons. 86. nu. 11. & 12 110
4 Consuetudo, quod mortuo emphyteuta soluatur aliquid ab haeredibus pro noua concessione, an valeat. ibi. nu. 11 110
4 Consuetudo in electionibus obseruanda, si de ea constat. con. 97. numero 30 117
4 Consuetudo alterans formam iuris in alienationibus rerum ecclesiae valida est. con. 97. nu. 9 117
4 Consuetudo, quod liberè feuda possint vendi & alienari, an valeat, & idem fieri poterit per priuilegium. con. 103. nu. 9 122
4 Consuetudines feudales iuris sunt positiui, & alterari possunt. ibid. numero 11 eo.
4 Consuetudo sancti Antonij. Vienen. quid seruet in beneficijs & praeceptorijs. consi. 125. nu. 19 137
4 Consuetudo, vt capitulum disponat de tertia, qualiter sit intelligenda. consi. 144. nu. 23 137
4 Consuetudo, quòd credatur scripturis presbyteri, an valeat, & quãdo. cons. 246. nu. 3 151
4 Consuetudo excusat a poena, quaecunque illa sit. consilio 171. numero 19 178
3 Consulis omissio non viciat hodie instrumentum. consilio 48. numero 20. & 21 76
2 Consumpta & alienata per filium computantur in legitimã & Trebellianicam. cons. 65. nu. 65 144
4 Consumptio vestium datarum vxori ad quem spectet. consilio 64. numero 21 81
4 Consumptio propriè fit per assecutionem. cons. 145. nu. 19 150
4 Contemnere an & quando dicatur non comparẽs, nec parens censuris vel sententiae excommunicationis superioris. cons. 41. n. 24 53
2 Contumacia & delictum commissum in contrafaciendo maior est illa commissa in ommittendo. con. 19. nu. 101 55
1 Contumacia habetur pro praesentia, quando legitimè procedit. cons. 5. nu. 26. Fallit, quando praesentia in aliquo actu requiritur pro forma. nume. 27 169
3 Contumacia arguit in se dolum praesumptum. consilio 107. numero 113 172
4 Contumax bannitus & mulctatus vna poena, an & quando possit iterum puniri. consi. 159. nu. 13 167
4 Contumelia afficitur vocatus coram petito iudice. consilio 78. numero 11 105
4 Contumelia vnde dicta est. ibi. nu. 12 eo.
4 Continuatio praesupponit aliquid antecedens, cui annectitur. consi. 41. nu. 22 77
4 Contrahens cum secunda, postmodum mortua prima, relicta secũda potest cum alia tertia contrahere. cons. 52. n. 43. etiam si secunda cogeret illum iudicialiter cõsentire, & lis super hoc penderet. nu. 44. maximè attenta nobilitate ipsius sponsi. nu. 45 64
1 Contrahẽs an videatur cõtrahere procuratorio nomine, an vt principalis & proprio. cons. 78. nu. 46 144
4 Contrahens cum aliquo praesumitur habere notitiam qualitatis illius consi. 57. nu. 24 71
4 Contrahens matrimonium occultè non excusatur ab ignorantia iuris. ibi. nu. 26 eo.
1 Contrahentes semper videntur se velle conformare cum consuetudine seu statuto loci. cons. 13. nu. 29 31
1 Contrahentes semper videntur velle seipsos conformare cum cõsuetudine seu statuto loci. consi. 21. nu. 47 46
1 Contrahentes possunt apponere conditiones, quas volunt. consi. 32. nume. 28 84
1 Contrahentes videntur se subijcere statutis, quae in loco contractus vigent & seruantur. cons. 53. nu. 25 111
2 Contrahentes possunt apponere legem & conditionem in contractu cons. 12. nu. 103 28
2 Contrahentes voluisse auferri liberum arbitrium testandi & disponendi, & illud restringere non est praesumendum, & est illud contra bonos mores. consi. 12. nu. 33 28
3 Contrahentes disponere possunt de rebus ipsorum. con. 1. nu. 116. 3
3 Contrahentes cogitantes & facientes mentionem de controuersia & lite intelligendi sunt loqui de lite & controuersia non iniuriosa. cons. 71. nu. 47 124
4 Contrahentes non exprimendo, videntur non expressa omisisse. con. 21. nume. 19 32
2 Contrahentium mens attendenda est & non verba. consilio 26. numero 118 81
3 Et cons. 12. nu. 32. fo. 20. & con. 71. nu. 47 124
4 Et consi. 127. nu. 15 138
3 Contrahentium mens debet attendi, & restringit generalitatẽ. consil. 12. nu. 39 13
3 Contrahentium mens attenditur non obstante ratione distributiua per eos apposita. consi. 71. nu. 43 124
1 Contrahere quis non potest cum extranea persona, & contrahens non obligatur, etiam si promittat se curaturum, dummodo diligentiam faciat. cons. 115. nu. 1. & 2 319
2 Contrahi dicitur in feudalibus. con. 1. nu. 116 3
1 Contractus quantuncunque clausulatus & firmatus iuramento nunquam excludit gesta per dolum, & isto casu potest rescindi. con. 20. nu. 107. Et idem est, quando interuenit dolus re ipsa, qui colligitur ex laesione enormissima. nu. 108 42. & 43
1 Contractus emptionis licitus est, & permissus. consilio 26. numero 1 69
1 Contractus locationis & conductionis praesumitur, quando factum est solitum locari. Item & quando vsus rei locari solet. consilio 34. numero 5 89
1 Contractus innominatus resultat, vt facio, vt facias. Et quando in illo quis adimpleuit pro parte sua, statim orta est obligatio naturalis & ciuilis. ibi. nu. 6. & 7 eo.
1 Contractus, quando est dubium, an sit nominatus, seu innominatus, praesumendus est innominatus. consi. eo. nu. 8 eo.
1 Contractus & conuentiones ligant omnes, nec ab eis potest recedi consi. 35. nu. 16 91
1 Contractus dolo factus cum minore non validatur eo facto maiore & nihil dicẽte quinquennio. con. 49. nu. 5. Et sicut expressa ratificatio non validat talem contractum, ita & tacita. nu. 6. 8. & 14 98
1 Contractus bonae fidei dolo initus est ipso iure nullus, nisi scienter dolus remittatur. ibi. nu. 46
1 Contractus gestus cum minori confirmatur post maiorem aetatem per cursum annorum quinq;. con. 49. n. 24. Et fit istud ex lege auctoritatis

ũme,non facto hominis.nu.25.ibi. 10

1 Contractus verus non fictus & simulatus attendi debet. conſ. 55. numero 19 118

1 Contractus simulatus eſt ipſo iure nullus,nec ſubſtantiam habet.ibidem.nu.20 eo.

1 Contractus ſimulatus non validatur per iuramentum.conſi.53.n.14.fo.113.& conſ.54.nu.41.43.44.45.& 83.fo.115.& conſi.55.nume.24 118

1 Contractus ſimulati fiunt occultè,ſecretò,& verſutè.con.55.num.27.& 28.& probari poſſunt per indirectum & coniecturas, quæ ſunt probationes liquidiſſimæ. 118

3 Contractus ſimulatus caret conſenſu & ſubſtantia.conſilio 86.numero 23 145

3 Contractus ſimulatus non firmatur iuramento.ibi.nu.28.& 46.cũ ſequen. 145

1 Cõtractum ſimulatum quis poteſt dicere & detegere ſuam turpitudinem,licet regulariter quis non poſſit venire contra factum proprium conſi.53.nu.15.& 15 113

3 Et conſi.86.nu.27 145

1 Contractus quando eſt fictitius & ſimulatus,quis poteſt contra factum proprium venire.conſ.54.nu.52 115

1 Contractus vt præſumatur ſimulatus & fœneratitius,quæ concurrere debeant,& an tria,vel duo ſufficiant,modicitas precij & pactũ de retrouendendo.con.54.nu.61.62.& 63 115

1 Contractus ſimulatus iuratus nnn ſemper neceſſariò requirit abſolutionem a iuramento.ibi.nu.86 115

1 Contractus in dubio præſumitur verus non fictus, nec vſurarius. con.54.n.1.& n.6.fallit.nu.81.Et talis præſumitur,qualis apparet ex facie inſtrumenti.nu.2.ibi. 115

1 Contractus ſimulatus dicitur depictus,& ſine ſubſtantia. Et caret ſpiritu.n.21.& 28.ibi.n.26.& 27.& 28 115

1 Nec ex illo trãſfertur dominium,etiam ſecuta traditione.ibi.n.29.& n.10.& 27 eo.

1 Nec etiam ciuilis poſſeſſio per conſtitutum ſeu præcarium.ibidem. numero 30 eo.

1 Contractus principalis vbi non tenet,omnia inde ſequentia ruunt. cõſi.54 num.31 115

1 Contractus venditionis nullus eſt,ſi ſit de tornaturis incertis reſpectu quotæ,& loci.Et iſta totalis incertitudo vitiat eum.con.55.n.1.2.& 12.Et non transfertur ex illo dominium,nec poſſeſſio.n.2.et nu.4.& 11.Et quæ omnia remanſerunt penes venditorem.nu.3.Et pars incerta omni reſpectu non poteſt poſſideri.n.4. Et conſtitutum & præcarium nihil operantur.nu.5.& nu.6.Et ſi ſit per nomina numeralia,non poteſt reduci ad certitudinem reſpectu quotæ, contra Iaſo.& Deci.& n.8.& 9.Etiam ſi eſſet appoſita clauſula,& pro indiuiſo.nu.10 17.& 18

1 Contractus emphyteuticus licitus eſt vtroque iure.cõ.40.n.11.124

1 Contractus liuellarius erit licitus,ſi non adeſt exceſſiua penſio.ibi. numero 12 eo.

1 Contractus quilibet in dubio iudicandus eſt licitus.ibi.nu.15 124

1 Contractus emptionis & venditionis eſt licitus.ibi.nu.6 124

1 Contractus donationis tendit ad dominij translationem.conſil.72. numero 2 135

1 Contractus & obligationes potius ab effectu, quàm ex verbis iudicantur.Ex mentis identitate quis incluſus dicitur, licet verbis nõ fuerit expreſſus.conſ.78.nu.11.& 12 144

1 Contractus factus a præſidentibus cameræ vim legis obtinet. Nec debet reuocari per mãdatum ſummi Pontificis.con.82.n.47 149

1 Contractus celebratus cum camera apoſtolica tranſit ad Pontificẽ ſucceſſorem.ibi.nu.51 149

1 Contractus ſocietatis eſt benæfidei.con.88.n.1.& 2.Et in eo proceditur iure fraternitatis. 158

1 Contractus potius ab effectu, & re ipſa iudicatur quàm ex verbis. conſi.20.num.62.fol.47.conſi.42.nume.43.fol.75.& conſil. 88. numero 20 158

3 Et conſ.33.nu.38 51

4 Et conſi.72.nu.54 98

1 Contractus interpretatur ſecundùm veroſimilem mẽtem contrahẽtium.conſi.88.nu.13 158

1 Contractus verba interpretãtur ſecundùm materiam ſubiectam. cõſil.89.nu.21 158

1 Contractus verba interpretãda ſunt,ne cõtraria ſint, & repugnẽt. & ad concordiam ſunt redigenda.ibi.nu.26 eo.

1 Contractus verba recipiunt interpretationem a loci conſuetudine. ibidem nume.57 158

1 Contractus verba generalia debent generaliter intelligi.conſi.36. numero 1 92

1 In contractibus venit illud, quod honeſtum eſt.conſi.88.nu.39.158

1 Contractus & conuentiones regulanter & interpretantur ſecundũ morem & obſeruantiam regionis.conſ.90.nu.45 162

1 Contractus a minore geſtus valet de iure communi, ſi per iuramentum confirmatorium fuit vallatus.conſ. 97.nu.32 70

1 Contractus vnum caput declaratur per aliud caput.conſilio 32.numero 56 84

1 Contractus qualitas intelligitur ſecundùm mentem.ibi.nu.59 eo.

1 Contractus iudicandus eſt ſecundùm principalem mentem. ibidem numero 60 eo.

1 Contractus regulatur ab ipſorum contrahentium intentione. ibidẽ numero.61 eo.

1 Contractus origo & initium attendendum eſt,& non titulus.conſi.54.nu.66.cum ſeq. 115

1 Contractus cum principe factus vim legis habet.cõſ.11.nu.56 26

1 Contractus appaltus ſeu veſtigalium qualis ſit.conſil.82. nume.5. cum ſequen. 149

1 Contractus emptionis & venditionis non finitur morte, & ad hæredes tranſit,& idem eſt in contractu conductionis & locationis. conſ.82.nu.6.7.& 8 149

1 Contractus verba non cenſentur appoſita fruſtratoriè & ludibrio, maximè quando ius commune ad hoc conſentit. conſil. 111. nume. 1.33.34.& 181 208

2 Contractus ſunt de iure gentium,& non poſſunt tolli per principem quò ad feuda.conſ.1.nu.117.& 118 2

2 Contractus iudicatur ex ſuo effectu & non ex nominatione. con.12. nume.5 28

2 Contractus iudicatur indiuiduus ex voluntate contrahentium. ibi. numero 74 28

2 Contractus redditur nullus ex defectu cauſæ finalis.conſilio 12.numero 97 28

2 Contractus celebratus ſub conditione illa ceſſante non ſortitur effectum.conſ.12.nu.104 28

2 Contractus quando per minorem geſtus eſt illi vtilis, ſtatutum non habet locum.conſ.16.nu.97 43

2 Contractus,quando tendit ad vtilitatem eccleſiæ,valet,licet ſolennitates non ſint ſeruatæ.conſ.16.nu.99.& 101 eo.

2 Contractus celebratus cum perſona, cum qua nulla cadit ſuſpicio, valet non ſeruata forma ſtatuti.conſ.16.nu.105 eo.

2 Contractus legem accipiunt ex conuentione contrahentium, declaratur.con.24.nu.44.& 75 72

3 Et conſ.92.nu.4 156

2 Contractus enim particularis poteſt conferri poſt mortem. conſilio 24.nu.57 72

2 Contractus factus calore iracundiæ non valet.conſ.50.nu.30.Fallit quando fit ad pias cauſas.ibi.nu.131.quod intelligi debet,quãdo ſublato calore ille perſeuerauit,nu.32. Et ſi probaretur cõtradictio poſtmodum ſubſecuta,actus prædictus factus pijs locis nõ valebit. nume.33 127

2 Contractus poſſunt quandoque in teſtamento celebrari.cõſilio 2.numero 19 7

2 Contractus clandeſtinus quando dicatur.con.13.nu.14 35

2 Contractus factus non ſeruata forma ſtatuti validatur iuramento. con.31.nu.48 100

3 Contractus & res inter aliquos geſta non extenditur ad alios.conſ. 36.nu.6 93

3 Cõtractus emphyteuticus & liuellarius de iure permiſſi ſunt,& dicti contractus neceſſariò non requirunt ab initio præſtari aliquam quantitatem.conſ.77.nu.11 135

3 Contractus liuelli ſui natura debet eſſe perpetuus.ibi.

3 Contractus emphyteuticus ſeu liuellarius an poſſit fieri & celebrari ſine ſcriptura,tum de iure,tum de conſuetudine.ibi.num.15.16.17.& 18 eod.

3 contractus liuellarius à pari procedit cum contractu emphyteutico conſi.85.nu.4 143

3 contractus liuellarius ſui natura debet eſſe perpetuus.ibi.nu.5 eo.

3 contractus liuellarius tendit in alienationem.ibi.nu.6 eo.

3 contractus emphyteuticus inducit alienationem.ibi.nu.7 eo.

3 contractus emphyteuticus & liuellarius venit alienationis appellatione.conſ.85.nu.8 143

3 contractus emphyteuticus & liuellarius cenſetur prohibitus, prohibita alienatione.ibi. eo.

3 contractus purus dicitur, quãdo cõtractus ſimpliciter fuit celebratus

tus sine die vel conditione.cons.107.nu.99 170

4 *Contractus vsurarius præsumitur, si quis percipit fructus ascendentes ad creditum, quod propterea erat ipso iure extinctum.cons.75. numero 1* 114

4 *contractus censualis ad decem pro centenario an sit suspectus vsurariæ prauitatis.cons.75.nu.2.Et quid si iste cõtractus habet aliũ præcedentem licitum.nu.3.Et quid si factus est cum fideiussore præcedentis cõtractus liciti.ibi.Et quid si primeuus contractus erat suspectus.nu.4* 114

4 *contractus censualis de iure permissus est ibi.nu.27* eo.

4 *contractus censualis quando dicatur & fit.ibi.nu.28* eo.

4 *contractus censualis an sit licitus ad rationem decem pro quolibet centenario.ibi.nu.39* eo.

4 *contractus vsurarius non iudicatur, si quis confitetur se debitorem in mille, & propterea vendat domum.cons.70.nu.37* 96

4 *contractus in dubio præsumendus est licitus non illicitus.consi.eod. numero 43* 96

4 *contractus censalis, magis, quàm emphyteuticus ex quibus colligatur.cons.84.nu.9* 109

4 *contractus conditionis & locationis à iure approbatur. consil.98. numero 1.* 118

4 *contractus unus non alteratur per alium gestum inter alios.consil. 120.nume.13* 135

4 *contractus nullus redderetur, si conditiones in illo appositæ non seruarentur.cons.127.nu.7* 138

4 *contractus collatus in arbitrium tertij, illo non arbitrante resolutus est.cons.32.nu.1* 45

Fallit, quãdo soluta esset maior pars precij.n.2.& 12.Idẽ et quando res non esset integra.nu.3 45

1 *contractum fuisse purè factum, uel sub conditione, ea postmodũ purificata, paria sunt.cons.11.nu.64.65.& 84.cum seq.* 25

1 *contractu locationis necessariò interuenire debet merces certa, & in pecunia, postquã tamẽ interuenit merces certa & in pecunia, loco ipsius potest præstari alia res, nec propterea uitiabitur locatio et conductio.cons.34.nu.3* 89

1 *contractu illud potissimum attenditur, quod inter partes fuit conuẽtum cons.37.nu.6.* 93

1 *contractibus uoluntas attenditur magis, quàm uerba. consilio 32. numero 40* 84

1 *contractibus potissimum attenditur mens & consensus. consil. 20. numero 60* 42

1 *contractibus causa finalis attendi debet & non uerba.consil. 32. numero 42* 84

4 *Et cons.72.nu.52* 98

1 *contractibus quodlibet uerbum operari debet.cons.113.n.43.* 213

1 *contrarietas euitanda est.cons.8.nu.28* 20

1 *contrarietas fugienda est, & dari debet concordia.cons.22.nu.10. fo.47. & cons.70.nu.7* 134

4 *Et consi.4.nu.28* 13

1 *contrarietas reprobatur. cons.31.nu.45* 79

2 *Et consi.25.nu.20* 78

1 *contrarietas fugienda est.cons.78.num.20.& nume.19.21.& repugnantia.* 144

1 *contrarietas reijcitur.cons.102.nu.19* 190

2 *contrarietas à testatore euitanda & fugienda est.con.41.n.66.*113

2 *contrarietas si qua resultat in testamentis, adimenda est per distinctionem, ita ut contraria reducantur ad concordiam.nu.30.consil. 92.nu.29.& 30* 187

3 *contrarietas in omnibus euitanda est, & semper est nitendum, ut nõ inducatur.cons.7.nu.7* 14

1 *contrarietas tollitur per distinctionem.cons.20.nu.22* 42

4 *Et consi.1.nu.72* 2

2 *contrarietas reprobatur etiam in legibus cons.33.nu.7* 99

4 *contrarietas in constituente & disponente tollenda est.consilio 72. numero 101* 98

1 *contrariorum est eadem disciplina. cons.31.nu.122* 79

4 *contrariorum eadem debet esse disciplina, quando in utraque eadẽ uiget ratio.cons.82.nu.49.* 108

2 *contrarij & uarij & detrahentes sibijpsis minus probant. consilio 15.numero 18* 39

3 *contraria non recipiuntur cons.43.nu.91* 66

4 *contraria & inuicem repugnantia non possunt concurrere.consil. 77.nume.5* 105

4 *contrarius sibijpsi repellendus est.consi.5.nu.157.fo.17.& consil. 53.nu.19.23.& 24.ubi de uario sibijpsi.* 65

1 *contrarius sibijpsi quis esse non debet.cons.70.nu.6.& 11* 134

2 *contrados an possit peti à muliere transeunte ad secunda uota.consil. 95.nume.41.* 193

2 *contrados non potest in totum peti soluta matrimonio ad lucrũ uxoris, nisi pro rata, pro qua fuit dos soluta.ibi.nu.42* eod.

2 *contradictor fideicommissi considerandus est, & aduertendum etiam quis eorum præferendus sit.cons.81.nu.25* 166

1 *contradicere non possunt in possessorio iudicio qui non possident, & qui litem aliquam non mouerunt.cons.22.nu.99.* 48

1 *Contrafacientes legi vel statuto in dolo dicuntur versari.cons.190. numero 67* 183

4 *Contraueniens pro parte an incurrat pœnam pro toto. consilio 6. numero 19* 22

3 *Controuersia quæ propriè dicatur.cons.71.nu.56* 124

3 *Contraueniens iuramento non potest vlterius ab illo petere absolutionem & tanquam periurus venit excludendus.consi.69. numero 106.& 107* 118

1 *Contrauenire laudo non dicitur, qui illius iniquitatem deducit & allegat.cons.89.nu.52* 160

2 *Contrauenire non dicitur, qui vtitur natura contractus. consil. 16. nume.15* 42

1 *Controuersiæ duellares terminãtur legibus imperialibus & iure cõsultorum, nisi in contrarium adsit stylus seu consuetudo militaris, et alleganti eam incumbit onus probandi.con.31.n.12.13.& 14* 79

3 *Controuersia super bonis subiectis fideicommisso potest esse etiam cũ extraneis.cons.71.nu.56* 124

1 *Controuersia & lite durante non currit tempus. consilio 108. numero 56* 201

2 *Et quisque contradicere potest, licet citatus non fuerit.ibidem.numero 16* eo.

1 *Conuentio, vt pascua sint communia, valet.cons.27.nu.76* 70

1 *Conuentio vltima inter socios attendi & obseruari debet. consilio 81.nu.4* 148

1 *Conuentio dat legem contrahentibus.con.90.nu 40* 162

1 *Conuentio, ne liceat alicui aquam quærere, valida est.consi.115.numero 41* 215

2 *Conuentio facta, quando est lis seu timor probabilis litis, largo modo dicitur transactio, & valebit conuentio tanquam contractus diuisionis, qui innominatus dicitur. cons.12.nu.4.& 6* 28

2 *Conuentio habetur pro adimpleta, quando stat per illum, qui debet adimplere, quominus adimpleatur.cons.12.nu.15* 28

2 *Conuentio vallata stipulatione regulariter obseruanda est. consilio 24.nu.43* 71

2 *Conuentio iuramento firmata seruanda est, maximè quãdo non tollit liberam testamenti factionem.ibi.nu.46.& 47* 71

2 *Et quando conuentio est reciproca.ibi.nu.48* eo.

2 *Et quando tendit ad conseruationem familiæ, & agnationis, quia fauorabile est.ibi.nu.49.& 51* eo.

2 *Conuentio reciproca inter fratres facta, & continens bona præmorientis peruenire in alium superuiuentem valida est. consilio numero 52* 71

2 *Conuentio & pactum de non contraueniendo intelligitur rebus sic stantibus & non secuta mutatione.ibi.nu.72* 71

2 *Conuentio regulatur a voluntate illius, de cuius bonis & hæreditate fuit conuentum.ibi.nu.67* 71

2 *Conuentio & promissio interpretatur secundum materiam, in qua interponuntur.ibi.nu.69* eo.

2 *Conuentio facta super fideicommisso reciproco quando valeat & teneat.ibi.nu.77* 71

2 *Conuentio reciproca inter fratres facta, & continens bona præmorientis peruenire in alium superuiuẽtem valida est.cons.24.n.52.* 71

2 *Conuentio enim prædicta regulatur a volũtate illius, de cuius bonis & hæreditate fuit conuentum.ibi.nu.67* eod.

2 *Conuentio, & promissio interpretantur secundùm materiam, in qua interponuntur.ibi.nu.69* eo.

2 *Conuentio & pactum de non contraueniendo intelliguntur, rebus sic stantibus, & non secuta mutatione.ibi.nu.72* eo.

2 *Conuentio tollens liberam testamẽti factionem nulla censetur.consil. 26.nu.57* 81

2 *Conuentio cõtinens futuram successionem nulla est, & inualida, et si reciproca esset, & promissum fuisset, conuentionem ipsam non reuocare.ibi.nu.58.59.60.61.& seq.* eo.

2 *conuentio interpretanda est, vt concepta et facta dicatur eo modo quo de iure subsistit.ibi.nu.119* 8

3 *Conuentio de succedẽdo in bonis particularibus valida est, & approbatur*

probata.consi.1.nume.112 2
3 Conuentio approbans testamentum & fideicommissa per alios facta valida est.con.eo.nu.113 2
3 Conuentio facta inter fratres, quòd succedant masculi exclusis fęminis valida est. Non enim est contra bonos mores; cum sit de parte hęreditatis, & non de tota. ibi. nu. 114. 115. 117. & 118 2
3 Conuentio continens successionem bonorum inter aliquos facta quando & quo casu sit valida & firma ibi.nu.123 eo.
3 Conuentio facta inter patrem & filium iuramento vallata valida est maximè quando per conuentionem filij reponuntur in pristinum locum & statum.consi.2.nu.17 & 18 6
3 Conuentio inhonesta non venit in genererali conuentione.consi.12. nume.35 20
Nec venit illud, quod non est verisimile contrahentes sensisse, aut disposuisse.ibi.nu.36 20
3 Conuentio partium habetur pro lege.cons.109.nu.24 174
4 Conuentio, per quam fœminæ excluduntur a successione, valida est. consi.72.nu.18 98
4 Conuentio facta inter nobiles, quòd ad successiones eorum admittatur masculi & non fœminæ, valida est. Nec erit necessarium seruare formam aliquam verborum in constituendo eam, nec habere licentiam superioris.ibi.nu.20 eo.
4 Conuentio simoniaca non propterea sanatur, quia facta inter intelligentes & consentientes, nisi Papæ adsit authoritas.consilio 130. nume.15 139
1 Conuentiones & pacta contrahentium habentur pro lege, & obseruanda sunt.cons.35.nu.2.fol.91.& cons.36.nu.2 92
4 Et cons.6.nu.3.fol.18.& con.21.nu.1 22
1 Conuentiones vltimæ sunt obseruādæ, & non primæ.con.52.n.7.112
1 Conuentiones stricti sūt iuris, cons.77.nu.27 144
1 Conuentiones reciprocæ, & æquales non inducunt votum captandæ mortis.cons.26.nu.76 81
3 Conuentiones contra bonos mores factæ inualidæ sunt.consi.69.numero 119 117
4 Conuentiones & pacta nulla sunt, sine authoritate superioris.consi. 5.nume.28 15
1 Conuictus ad soluendum electionem habet, quod debitum velit compensare.consi.121.nu.21 220
3 Conuictus de periurio non probat.consi.24.nu.22 37
3 Conuictus quis dicatur.cons.67.nu.32 111
4 Conuictus de falso, & sic de crimine publico redditur infamis, siue contra eum processum fuit per accusationem, siue per inquisitionē. consi.88.nu.1.& 2 111
3 Conuersi.contra conuersos nouiter ad fidem inquiri potest de hæresi consi.2.nu.48 6
4 Conuersi fidem christianam seruare tenentur.ibi.nu.49 5
4 Conuersi nouiter & viles non recipiuntur in testes.ibi.nu.84 5
1 Copia iudicis dicitur de esse, quando supremus princeps vim intulit.cons.24.nu.20 63
2 Copula inter amatores, & consuetudo ex quibus probetur.con.10. numero 33 21
4 Copula carnalis probatur per coniecturas, si solus cum sola &c. cōsil.170.nu.13 177
4 Copula carnalis probatur, si quis fuit deprehensus cum illa in lecto. idem si iste filio illius aliquid annuum reliquit.cons.57.numero 32. & 33 71
4 Copula requirit concursum omnium copulatorum, fallit, quando ad vnum effectum copulata ponuntur postea ad cautelam, & demum omissa, non vitiant actum. Nec requiritur concursus istorum copulatiuè positorum.cons.5.nu.35.36.& 37 15
3 Copula, & quando ponitur inter duo substantia diuersa, stat augmētatiuè.consi.7.nu.31 15
1 Copula, &; ponitur inter diuersa.consi.36.nume.14.fol.92.consi. 92.nu.13 165
2 Et consi.75.nu.62 157
3 Et consi.7.nu.30 14
1 Copula, &, operatur dispositionem factam verificari debere in omnibus copulatis.cons.92.nu.14 165
2 Copula, &, dicitur repetitiua copulatorum.con.18.nu.24 50
2 Copula, &, quandoque stat continuatiuè, & nō copulatiuè.cons.38. numero 26 109
3 Copula, &, apposita inter ver.filijs, & ver.liberis, quando stet restrictiuè, & qualificatiuè, & quando ampliatiuè, & augmentatiuè. consi.75.nu.61 157
Copula, &, posita inter ver.filij, & ver.hæredes, non potest stare restrictiuè, & qualificatiuè, sed stabit amplificatiuè, & augmentatiuè.consi.7.nu.29 14
4 Copula, &, quo ordine dicatur copulare.cons.40.nu.1 52
2 Copulatiua requirit concursum vtriusque copulati regulariter, fallit tamen, quandoque ex coniectur ata mente testatoris.consilio 43. nome.49 117
3 Cordulæ & linum necessariæ sunt in testamento in scriptis condito claudentes illud.cons.19.nu.5.& nu.6 28
1 Correctio sui ipsius fugienda est.con.39.nu.19 95
1 Correctio instantanea euitanda est.cons.47.nu.74 105
4 Correctio iurium euitanda, & concordia recipienda est. consilio 2. numero 205 5
4 Correctio includit facultatem puniendi & castigandi, & quibus ista competant.con.21.nu.18 32
4 Correctio quo casu, & quando debeat fieri, per prælatos claustrales cons.28.nu.20 39
4 Correctionis modus si excessus est, ab eo appellari potest.ibidem numer 21 eo.
3 Correlatiuorum idem debet esse iudicium.cons.72.nu.33 140
3 Correlatiuis dispositum in vno censetur dispositum in alio.consi.2. numero 16 6
4 Corrigere non præsumitur quis seipsum velle in continenti.consilio 27.nu.47 38
2 Corrigere se incontinenti quandoque quis videtur.con.7.n.13 14
4 Corrupta dicitur mulier, quæ mente sola corrupta est. consil.160. numero 22 168
4 Credens fide digno excusatur a dolo.con.52.nu.32 64
4 Credere, quando quis credit personæ fide dignæ, dicitur iustè credere, & excusandus venit.cons.160.nu.29 171
2 Credita & debita hæreditaria, nomina debitorum & creditorū non diuiduntur, sed adiudicantur vni ex cohęredibus, & licet adiudicētur vni, non propterea creditori tollitur facultas, quin agere possit contra omnes hæredes pro virili portione.con.69.nu.20.& 21.159
4 Creditum cum fructibus perceptis quando & quo casu compēsatur ipso iure, & an compensatio sit necessariò petenda in iudicio, vel extra cons.75.nu.24.& 25 104
4 Creditum verum ex quibus probatur.cons.75.nu.34 104
4 Creditor simpliciter recipiēs creditū videtur remisisse interesse, et pœnam.con.5.nu.202.& 203.& idem quando recipitur pars crediti scienter, videtur facta diuisio.nu.204. 16
2 Creditor pro suo credito petere potest, quod sibi assignetur vna res hæreditaria, de qua poterit ad libitum disponere. consilio 69. numero 43 150
3 Creditur pręiudicat sibi recipiendo alium debitorem.consilio 102. numero 11. 167
3 Creditor non mittitur in possessionem rei hypothecatæ, si debitor nō est in mora.ibid.nu.22 eo.
3 Creditor potest vti generali hypotheca, virtute primi instrumenti in quo non adest specialis, esto quòd in secūdo instrumento etiam constituatur specialis, quando in secundo cautum est, quòd illud non derogetur primo.con.103.nu.1 168
3 Creditor an & quando habens generalem & specialem hypotecam possit vti generali non facta discussione super speciali, consilio 103. per totum 168
3 Creditor in culpa est, si non explorauit conditionem debitoris.con. 107.nu.58 169
3 Creditor præiudicat sibi in recipiendo alium debitorem.consil.102. nume.11 167
1 Creditores mariti possunt reuocare bona vxoris, & hæredes. cons. 42.nu.11.12.15.16.17.18.& 24 98
1 Creditores anteriores, an sit doti præferendi.cons.119.nu.6 219
4 Credulitas an & quando excuset, & quando sit probabilis & recipienda.cons.165.nu.9 171
4 Credulitas vehemens habetur pro certitudine.ibi.nu.2.9 eo.
4 Crimen hæresis exceptuatum est.cons.2.nu.50 5
4 Crimen hæresis est valde priuilegiatum.ibi.nume.51.sed vide nu. 67.& 68 eo.
4 Et admittuntur testes variantes.nu.52.ibi.sed vide nu.70.& 71
4 Et personæ inhabiles, quæ aliàs non admitterentur, & vide nu. 53. 69.& sequen.
4 Et ad accusandum admittitur inimicus capitalis.
4 Crimen hæresis grauissimum est, & valde punibile, & in eo maturè procedendum, & non omnes in testes recipiendi sunt, et cōtra testes & eorum dicta potest opponi.cons.2.nu.95.& 96 5
4 Nec in isto crimine attenditur fama habens originem ab inimicis. ibidem.

ibidem.nu.98 5
4 Nec quis debet de isto crimine condemnari propter præsumptionē, etiam vehementem.ibi.99 eo.
4 Et an possit inquiri ex leui præsumptione.ibi. nu. 100 eo.
4 Et vt possit sequi condemnatio, debent adesse probationes claræ & apertæ.ibi. 101 eo.
4 Et licet in isto crimine possit ꝓcedi summariè, tamē necessariæ sunt probationes.ibi.nu.102 eod.
4 Et testes devent esse concludentes.ibi.n.103 eod.
4 Et an sufficiat vnus testis cum fama.ibi.n.104 eod.
4 Crimen hæresis est merè ecclesiasticū, & in omnibus spectat ad summum Pontificem.con.2.nu.105 5
4 Crimen hæresis inquiritur contra mortuos.ibi. n.208 5
4 Et qualiter sit procedendum, & memoria defuncti condemnanda. ibi.nu.207 eod.
4 Et in isto casu qualiter filij possunt se defendere.ibi.nu.208 eo.
4 Crimen probatum per viam exceptionis infamat infamia facti.cōs. 88.n.12 111
4 Crimen legis Iuliæ de vi publica quando committatur. consil. 120. numero 8 134
4 Crimen commissum violenter cōgregata & coadunata gente cū armis, an sapiat speciem criminis læsæ maiestatis.ibi.nu. 10 134
4 Crimen sodomiticum & contra naturam nefandum & punibile est, & nedum punibile, quando cōsumatū extitit, sed etiam quādo fuit attentatum per actus propinquos.con. 167.n.1.& 2 169
4 Crimē sodomiticum, an probetur dicto illius asserentis fuisse subagitatum.ibi.n.10.per totum consilium. 170
4 Criminis sodomitici quæ sint præparatoria & punibilia.ibi.n.3. 169
3 Crimen læsæ maiestatis afficit etiam filios committentis illud. consi. 69.nume.163 118
4 Crimina ecclesiastica ad summum Pontificem spectant.con. 1.n.7 2
4 Crimina autem futura Papa remittere nō potest, nec de illis potest concedi indulgentia.ibi.n.9.& 10 eo.
4 Criminosi admittuntur in testes in crimine hæresis.consilio 2.numero 53 5
1 Cronicis est credendum, & probant.con.1.nu. 50 2
2 CVBICVLVM & camera sunt pars & membra domus. consi. 80.nume.7 165
4 Cudens monetam falsam reprobatam tamen non punitur. con.169. numero 27 175
4 Culpa leuissima in omittendo nō facit, quem teneri ad emendam dāni.consi.87.nu.11 111
1 Culpa adesse dicitur, quando conductor vitiosum opus fecit.con.37. numero 11 93
1 Culpa ordinata ad factum quando noceat.cons.37.nu.13 93
4 Culpa lata non sufficit, nec dolo æquiparatur in pœnis corporalibus cons.161.nu.9 168
4 Culpa si ex leuissima venit incendium, non propterea quis tenetur cons.87,nu 10 111
Culpa præcedens operatur, vt casus sequens non liberet culposum. cons.47.nu.95 111
1 Culpa non præsumitur, nisi probetur.cons.90.nu.48 162
1 Culpa præcedens casum operatur, vt damnum spectet culposo.con. 123.nu.2 222
1 culpa leuis qua dicatur.ibi.nu.6 eod.
2 culpa quando & quo casu imputanda est moroso, siue culposo, ita vt impedimētum postmodum sequens illi non præstet auxilium.cōs. 32.nu.32 98
3 culpa non debet imputari habentibus probabilem causam litigandi.& opi.doct.con.92.nu.44 156
4 culpa non ordinata ad actum nō tollit remedium, quod competebat cons.53.nu.68 65
4 culpa habet excusare, vt matrimonium non valeat.ibi.nu.69 eo.
4 culpabilis non excusatur, asserendo se fecisse iocosè.con.21.n.46.32
4 culposus adhuc tenetur, & non liberatur, quādo culpa præcedit furtum & amissionem.cons.156.nu.6 162
3 cura animarum non potest committi regulariter, & secundùm ius commune, nisi sacerdotibus absque dispensatione.con.61.n.20.106
3 curatum beneficium non potest committi nisi sacerdoti, secundū ius commune.cons.61.nu.21 106
1 curator datus prodigo tenetur inuentarium conficere, aliàs vt suspectus potest remoueri.cons.95.nu.47 170
2 curator non est dandus, vt authoretur donationi.cons.12.56 28
1 curia & locus debet esse proprius illius prohibentis, & id probandum est.cons.115.nu.4 215
3 curia quæ propriè dicatur, & qualiter capiatur.con. 58.nn.48. 95
1 cursus temporis longissimi mandatum non probat.consilio 47. numero 38 104
1 cursus temporis quando inducat peremptionem instantiæ.cons.47. nu.20.& 21 104
1 cursus temporis quandoque operatur.cons.40.nu.29 108
1 cursus quinquennij inducit ratificationem.ibi.nu.49 108
1 cursus naturalis attendi debet & non incidens.cons.56.nu.10. 119
2 curatoris autoritas non supplet defectum nullitatis, nec tollit beneficium minoris, si illis est præiudicialis, vel damnosa.consilio 12.nume.54.& 55 28
1 curator tenetur reddere rationem.cons.96.nu.2 171
1 curator alius dandus non est curatorem habenti.cō.125.n.25. 225
1 cursus anni an & quando obstat.cons.28.nu.10 76
4 custoditus & obseruatus ab inimicis suis iustè dicitur timere.consi. 60.nu.17 76
1 custos & depositarius astrictus est restituere res depositas sine deterioratione.cons.74.nu.1 140
1 custos in dubio, an præsumatur in dolo.ibi.nu.48 140
1 custos omni tempore debet diligentiam adhibere.ibi.nu.22 eo.

D

DAMNVM quando non successit culpa locatoris, sed facto tertij, locator non tenetur ad interesse lucri cessantis, sed solùm ad remissiomem, maximè quando locator offert suo periculo recipere fructus ad excludendū conductorem petentem remissionem, seu interesse, & quid si fructus etiam exigui illo anno fuere in magna æstimatione.consilio 38. numero 17 94
1 Damnum & incommodum intolerabile isto casu quod dicatur.cōs. 38.nu.20.nu.seq.& in istis attenditur vulgi opinio.n.21. & quid si non percipit dimidiam eius, quod solitum fuisset percipi. nu.22. & si nō fuit læsus in amissione fructuum vltra dimidiam.nume.23. & quid si recipiuntur tot fructus, & redditus sufficientes ad solutionem pensionis.nu.24 94
1 Damnum occurrens mandāti, non mandatario imputandum est.cō. 47.nu.22 104
1 Damnum & lucrum nō cōsideratur, nisi finita negociatione, & cōputatis computandis.cons.90.nu.43 161
1 Damnum casu fortuito eueniens ad dominum rei spectat.consi.100. nume.42 183
1 Damnum magnum patientibus competit interdictum restitutorium, vt demoliatur.cons.105.nu.26 187
1 Damnum imputandum venit culposo.ibi.nu.27 eo.
1 Damnum est patrimonij diminutio.cons.111.nu.23 208
4 Damnum debet esse culposi & negligentis,cons.6.nu.17 11
4 Damnum & deterioratio ad quem spectet.cons.64.nu.20 81
4 Damnum quod patitur orator in peragēdo negotium, resarciēdum est à mittente illum, esto quòd pro expensis mercedem aliquam recipiat, & si orator aliquid amisit casu fortuito, resarciēdū est ei, & secus est in mandatario, in hoc differente ab oratore.numero 31.& maximè quando orator fuit rogatus & astrictus sumere tale onus. numero 32 81
4 Damnum potest capi vt species separata a furto.consilio 158.numero 20 165
3 Damnati ad mortem naturalem efficiuntur serui pœnæ.cōsilio 46. numero 11.& ista inhabilitas rumpit testamentum præcedens.numero 12 71
4 Dans operam lenocinio non caret infamia.cons.55.nu.22 69
1 Dare & confirmare an sint contraria, & diuersa.consilio 19. num. 24.& 25 41
4 Dare de iure vnius ecclesiæ alteri alienationem sapit. consilio 92. numero 32 114
4 Data attenditur in rescripto, & illud nō alterāt, quę accidunt post datam, maximè quando rescriptum non tendit ad præparationem causæ, & ad determinationem illius.cons.45.nu.2.& 3 56
1 Data priuilegij consideratur respectu temporis.consilio 101.numero 115 186
4 Data, ad quam recurritur, attendi debet in expeditionibus. consilio 112.nu.16 128
4 Data instrumenti probat prioritatem.cons.102.nu.4 121
4 Datum pro rupta fluminis diuersum est ab illo, quod imponitur pro pennellis.cons.21.nu.11 31
1 Datio insolutum habet vim venditionis.consi.11.nu.41.& fol.25.& 61 & cons.102.nu.41 3

3 ...on.82.nu.18.fo.140.& con.102.nu.11 167

1 ...atio insolutum, nō præsumitur vsuraria, nec simulata propter mo...itatem precij.con.54.nu.8.sed contra.nu.91 115

1 Datio insolutum ex quibus appareat, simulatam et fictitiam fuisse. con.54.nu.78 103

2 Datio insolutum an sapiat alienationem.con.81.nu.22 166

2 Datio insolutū redditur nulla quando res ita data longe plus valet quam sit summa, & quantitas pro qua insolutū data fuit. cons.81. nu.14. Maximè si precium dictæ rei excedit medietatem eius quantitatis, pro qua fuit insolutum data. nu.25. Maximè si dicta datio insolutū fuit facta simpliciter, & nō statuto, nec limitato certo precio.nu.26 & nu.34.idem si possessio fuit assignata loco pignoris et hypothecæ, & non insolutum.nu.26 166

2 Datio insolutum valet, nec admittit præsentiam.ibi.nu.27 166

2 Datio insolutum non potest reuocari respectu simulationis. ibi. numero 30 fo.eo.

2 Datio insolutum reputatur venditio, & per eam transfertur dominium.ibi.nu.32 166

2 Datio insolutum pro dote fieri potest, & de ea soluenda est gabella. stante statuto in dictante.ibi.nu.33 eo.

2 Datio insolutum facta precio statuto valida est.ibi.nu.34 eo.

2 Datio insolutum inducit solutionem crediti, & debiti.ibi.n.35. eo.

2 Datio insolutum transfert dominium.ibid.

2 Datio insolutum facta à iudice, si in minimo est falsa, in totū redditur falsa.ibi.nu.36 eo.

2 Datio insolutum facta pro certa quantitate, & pro interusurio valida est ibi.nu.40 166

2 Datio insolutum astringit dantem, vt teneatur ad interesse, & ex persona propria.ibi.nu.51 166

2 Datio tutelæ nulla est, quādo datur illi, qui habet tutorem, & si aliquo casu habendi tutorem potest dari tutorem, si ob illam causam nō datur sed ob aliā talis datio adhuc erit nulla etiam si interuenisset iudicis decretum.con.85.nu.1.& 2 172

2 Datio insolutum, cum modicitate precij.et pacto de retrouendendo non arguunt contractum vsurarium.con.75.nu.33 157

1 Debentes trahere gabellam possunt illam repetere à communi, quando ab eius solutione aliquem exemit. consilio trigesimoquinto numero 13 fo.91

4 Debiliores expectantes nō possunt obtinere, si fortiores fuere negligente vel ipsorum gratia non habuerit effectum ex aliqua causa.cō si.127.nu.13.& nu.22 130

3 Debitor non releuatur, si possidet immobilia extra iurisdictionē vbi conuenitur.con.99.nu.38 164

3 Debitor soluens dotem sorori ex pecunia habita ex venditione immobilium non releuatur.con.eo.nu.40 164

3 Debitor non potest capi, vt suspectus de fuga, si post obligationē & postquam contraxit, suam conditionem non deteriorauit.con.101. numero 5 166

3 Debitor ad hoc vt tanquam suspectus de fuga capi possit, multa necessariò concurrere debent.con.101.nu.6 166

3 Debitor si male captus est, ante omnia venit relaxādus, & restituē... primæ libertati, nec potest in carceribus recommendari, etiā si superuenisset dies obligationis & solutionis.ibi.nu.7 eo.

3 Debitor in diem licet possit, vt suspectus ante cessionem diei et obligationis capi, tamen postmodum captura iustificanda est ex alijs, qui per euentum diei & temporis dati ad soluendum.ibi.n.8. 166

3 Debitor promictens pro creditore voluntate illius à dicto creditore liberatur, & obligatur illi, cui promisit.con.107.nu.20 169

3 Debitor suspectus de fuga sequestrari potest.con.107.nu.53 169

3 Debitor non soluens per probibitionem à iudice sibi factam, non dicitur constitui in mora.con.107.nu.112 169

3 Debitor potest soluere creditori sui creditoris etiam inuito suo creditore.ibi.nu.128 eo.

4 Debitor quis dicatur.con.5.nu.10 15

4 Debitor solutione liberatur, ita etiam & per dationem insolutū.cō si.69.nu.14 95

4 Debitor in præiudicium creditorū non potest donare bona sua, etiā si donaret partem bonorum, seu res particulares con.70.nu.31 96

4 Debitor cogitur satisfacere suis creditoribus, super omnibus bonis suis & de pecunia collecta ex venditione rerū suarum.ibi.n.34. 96

4 Debitor priuatur dominio & possessione, quando in re sua passus est immissionem ex sententia.con.42.nu.40 98

1 Debitor qui soluit non potest dici debitor.con.88.nu.27 159

1 Debitor cedendo bonis liberatur, nisi fuerit in culpa, dolo, seu fraude seu decoxerit.con.94.nu.10.& nu.seq. 167

1 Debitor potest cedere bonis, & euitare carceres.ibi.nu.55 167

1 Debitor potest lucro renunciare in præiudicium creditorū.con.127. numero 17 226

2 Debitor non potest præscribere, etiam si statutum excluderet creditorem.con.49.nu.12 126

2 Debitor voluntariè dans pignus insolutū perdit remedium l.2. C. de rescin.ven.con.81.nu.38 166

2 Debitor factus hæres creditoris confundit actiones suas in totū, seu pro parte, prout illis successit.con.94.nu.27 191

2 Debitor à suo creditore cogi & astringi potest ad soluendum.consi. 96.numero 44 196

3 Debitor in diem suspectus conueniri potest, vt caueat de soluendo adueniente die con.99.nu.1 164

3 Debitor qui tempore contracti debiti asseruit se idoneū qui in veritate non erat, capi potest & detineri, etiam si eius conditionem nō deteriorasset con.99.nu.28 164

3 Idem si debitum contractum debitor ipse deterius & profusius conditionem suam mutauit.ibi.nu.29 eo.

3 Debitor vt suspectus possit capi, multa requiruntur.con.99.n.3.& sufficit, quod probetur debitum in diem.nu.4 164

4 Debitor suspectus præsumitur si dimisit apothecam, quam tenebat, & exercebat.con.99.n.18.& idē quando alienauit capitale apothecæ seu exercitij.n.19.ibi.idem quando se implicuit ludis à iure probibitis.nu.20.idem quando capit pecuniam sub vsuris, datis pignoribus.n.21.& idem quādo non possidet tāta immobilia per quæ cesset suspicio.nu.23.& 36 164

2 Debitor qui non reperitur nec est, nō tenetur rationes reddere.con. 89.nu.3.& 33 181

2 Debitor si semper remansit in possessione rei venditę.cōtractus simulatus presumitur.con.54.nu.71 132

2 Debitor qui post contractum soluit datia & grauamina pro re vendita, contractus præsumitur simulatus.con.54.nu.72 132

1 Debitoris quando plures sunt hæredes, executio non est contra vnū facienda.con.42.nu.39 98

3 Debitoris bona an sint sufficienti a iudicis arbitrio relinquitur.consi.99.numero 37 164

3 Debitoris causa suspicionis, quod de nouo peruenerit ad notitiā probabitur per iuramentum creditoris.con.99.nu.27 164

3 Debitorū qualitas & conditio personæ valde consideranda est, & qualis sit iudicis arbitrio relinquitur.con.99.nu.42.& 43 164

3 Debitoris præsentia & eius conseruatio in ciuitate non releuat eū à suspicione, quando concurrunt alię coniecturę in oppositum.consi. 99.nu.63 164

3 Debitorem suspectum non releuant immobilia modica & parua cō si.99.nu.36 164

1 Debitorem non esse soluendo notoriè constare dicitur, quādo bonis cessit.con.80.nu.48 138

4 Debitore mortuo si liquidatio fuit facta contra fideiussores an sufficiat.con.21.nu.12 32

3 Debitorum appellatione an veniāt onera & factiones, & grauatus à testatore soluere debita, an & quando ad hæc teneatur.consi. 57. numero 3 94

3 Debitum durare pręsumitur, si non apparet fuisse solutum seu satisfactum.con.99.nu.9 164

4 Debitum antecessoris, an successor episcopus soluere teneatur, con. 137.numero 5 144

1 Debitum iuratum secundum communem non potest regulariter cōpensari.con.121.nu.37.& 38.fallit quando agitur de euictione pęnæ & periurij.ibi.nu.39.& quando ius cōpensandi superuenit post obligationem iuratam, vel quando iurans est oppressus paupertate, & onere filiorum.nu.40.& 41 220

3 Debiti probatio fieri potest per instrumenta, & testes, & per cōfessionem debitoris.con.99.nu.5 164

1 Debita, & credita remanēt communia inter fratres mortuo patre. con.85.nu.4 156

3 Debita potius concernunt personam illa facientis, onera vero & factiones, concernunt res, quarum causa imponuntur.consilio 57.numero 5 94

4 Debitum esse beneficium, idem est vel ad illud habere ius ad rem cō si.118.nu.30 130

3 Decedere sine filijs non dicitur, qui vno relicto decessit.consilio 14. numero 18 22

1 Deceptio & inequalitas inter contrahentes conceditur.consi.117. numero 19 217

1 Imputatur contrahentibus, si nulliter contrahunt.ibi.nu.20 eo.

1 Deceptio

1 *Deceptio vltra dimidiam, arguit dolum, et tali decepto competit remedium.l.2.C.de rescin.ven.con.49.nu.50* 108
1 *Deceptus & errans in substantia facti dicitur errare in accessorijs, clausulis positis exequutiue.con.1.nu.73* 2
1 *Deceptis & non decipientibus iura subueniunt.con.95.nu.47.* 170
1 *Decipere possunt se ipsos contrahentes.con.117.nu.21* 217
1 *Decimę prædiales si non fuerunt petitę suo tẽpore, videlicet recollectionis fructuũ non possunt amplius peti.nisi consuetudo sit in contrarium.con.15.nu.26* 37
1 *Decimæ, & quæ possunt à laicis exigi.con.29.nu.29.& quid cõtra tertios possessores.nu.30.ibi.* 77
1 *Decimæ debent solui etiam de rebus feudalibus.con.101.n.29.* 185
1 *Decimæ possunt deberi principaliter, & non vt sequela alicuius castri seu territorij.ibi.nu.36* 185
1 *Decimæ possunt præscribi spacio tanti temporis in cuius contrariũ &c.etiam per laicos.nu.84.ibi.sed contra.nu.107* 185
4 *Decimæ præteritæ an & quando peti possunt.con.6.nu.11* 22
4 *Decimę sunt soluendæ à possessoribus non ab alijs.nu.12.ibi.* eo.
4 *Per non solutionem decimarum quis non cadit à iure suo. numero 13.ibidem.* eo.
4 *Decimę personales passiuè possunt præscribi, vt non soluantur.consil.25.nu.7* 36
4 *Decimæ personales debentur iure positiuo, & consuetudo non soluẽdi eas prodest, & excusat.ibi.*
4 *Decimæ personales, quę sint.ibi.nu.8* eo.
4 *Decimę reales, & prædiales, debentur diuino, & pręscribi nõ possunt.ibi.nu.9* eod.
4 *Decimę prædiales, & reales an possint pręscribi aduersus laicũ infeudatum de decimis, vel habentem ius consequendi eas ex priuilegio, vel consuetudine ante concilium lateranen.ibi.n.10.& 11.* 36
4 *Decimæ quota præscribi potest.con.eo.nu.21* 36
4 *Decimę diminutio præsumitur consensu processisset, stante pręscriptione tanti temporis, in cuius contrarium.ibi.nu.22* eo.
4 *Decimæ per priuilegium possunt minui, ita & præscriptione præallegata.ibi.nu.23.* eod.
4 *Decimæ iure diuino debitæ, possunt per legem positiuam distingui & moderari.ibi.nu.26* 36
4 *Decimæ quota potest remitti priuilegio & consuetudine, & sufficit tempus annorum 40.ibi.nu.27.& 28* eod.
4 *Decimæ tempore præterito non petitę alterius peti nõ possunt.ibi. numero 35* eo.
4 *Decimæ, & affictus an dicantur distributiones quotidianæ.con.32. numero 5* 45
4 *Decimæ & affictus qui ponuntur in communi glossa, & semel in anno diuiduntur, an concedantur absentibus priuilegiatis. ibid. numero 8.& 9* 45
4 *Decimę & noualia spectant ad parochialem ecclesiã, & eius rectorem fallit in quibusdam casibus.con.73.nu.1* 101
4 *Decimæ minores, & maiores, quæ sint.ibi.nu.8* 101
4 *Decimæ non debent solui rectori, si priuilegio reperiuntur concessæ alteri.ibi.nu.21* 101
4 *Decimæ an sint deferendæ ad domũ ecclesiæ, & cuius expensis.consi.6.nu.6* 22
4 *Decisio & dubijs & causis arduis remittenda est correctioni maiorum habentium potestatem plenam determinandi. consilio 68.numero 427* 85
4 *Decisio.Ioa.mona.in c.statutum de rescrip.li.6.quo casu procedat. con.40.nu.20* 52
4 *Decisionibus doctorum iuris canonici, & non theologorum standũ est in causis matrimonialibus idem in materia vsurarum & similiũ con.57.nu.31.& 32* 83
4 *In decisionibus causarum standũ est canonibus & decretalibus, & non dictis sanctorum.con.67.nu.35* 23
1 *Declarans nihil de nouo dat.con.8.nu.18.19.& con.9.nu.25* 21
1 *Declaratio & limitatio ad l.quoties.C.de rei ven.cõs.11.n.103.* 26
1 *Declaratio multiplex ad dicta Paridis de put.in tra. de re milita. li.2.titu.quæstio.de vno nobili, & alijs pluribus sequentibus. con.31.numero 103* 79
1 *Declaratio gl.in §.fi.insti.de of.iud.con.42.nu.30* 98
1 *Declaratio.l.multum interest.C.si quis alteri cum simili.ibid. nu. 35.36.& 37* 98
2 *Declaratio ad.l.neque asseueratio.C.de testa.con.29. nu.10* 91
2 *Declaratio.l.filium, cum simi.ff.de his qui sunt sui vel alie iur.ibi. nu.89.94.101.& 92* 91
1 *Declaratio.& limitatio.l.filiusfami.§.diui.de lega.1. consilio 37. numero 25* 106
2 *Declaratio & limitatio ad gl.in l.Lucius.ff.de hæredi.institu.con. 37.nu.35* 106
2 *Declaratio ad §.cum filius.instit.de hære.quę ab intest.defer.con. 37.numero 71* 106
2 *Declaratio ad §.cum filius.instit.de success.ab intest.con.27.num. 71.& 83* 106
4 *Declaratio ad gl.in l.cum ita.§.in fideicommisso.de leg.2.con.91.8. nu.13.& alijs seq.* 109
2 *Declaratio ad gl.in ver.proximo.in l.cum ita.§.in fideicommisso.de leg.2.con.40.nu.36* 111
2 *Declaratio plurium iurium in materia de substitutione pupillari loquentium.con.43.nu.40* 117
2 *Declaratio ad l.Titia.§.seia libertis.de leg.2.ibi.nu.53* 117
2 *Declaratio ad gl.in l.Lucius.ff.de hær. institu.contra opi. Pau.de Cast.Decij.& aliorum.con. 44.nu.11.12.13.& alijs seq.* 120
3 *Et con. 5.nu.35* 11
2 *Declaratio ad gl.in l.Lucius.ff.de hær.insti.vt non procedat, quando concurrit coniecturata mens disponentis.con.57.nu.22* 136
3 *Declaratio ad gl.in l.Lucius.ff.de hære.instit.vt secundum aliquos non procedat, quando facta est mentio de filijs masculis.cons.6.numero 17* 15
2 *Declaratio ad l.omnimodo cum simi.C.de inoffi.testa.consilio 8.numero 19* 157
2 *Declaratio ad con..Ang.& Soc.ac sequac.con.91.nu.93* 184
3 *Declaratio con.Pau..Alex.& Cor.con.2.nu.75* 6
3 *Declaratio ad l. cum auus.cum simi .con.20.nu.52* 39
3 *Declaratio l.cum auus.ff.de condi.& demon.& sequen.consi.41. numero 35* 61
3 *Declaratio l.cum acutissimi.C.de fideicom.& seq.con.40.n.36. pugnatur opi.Soc.& seq.nu.37.ibi.*
3 *Declaratio ad §.Chrisogonus.ff.de ver.obl.con. 50.nu. 52* 8
3 *Declaratio ad l.Imperator.§.fi.& l.seq.de lega.2.consilio 55.numero 67* 91
3 *Declaratio ad con.Cor.129.& Dec.con.88.nu.92* 150
2 *Declaratio dictorum Alex.Fran.de Cur.Ias.& Albe.Bru.con.9. nu.45.& nu.46* 155
3 *Declaratio ad dicta Bal.in l.1.C.de inof.dot.ibi.nu.47* 155
3 *Declaratio ad dicta Pau. de Cast.in l.si venditor. consilio 64.numero 60* 103
3 *Declaratio ad dicta Soc.con.32.con.64.nu.61 50.&* 104
1 *Declaratio con.Soc. 57.in 1.vol.con.65.nu.21*
1 *Declaratio con.Soc.98.ibi.nu.24*
3 *Declaratio ad dicta Soc.con.35.nu.48*
1 *Declaratio ad con.Cor. 59.in 4.vol.con. 65.nu.20*
3 *Declaratio ad Cle.1.de re iudi.con.98.nu.21*
4 *Declaratio ad dicta Bal.q.9.in rub.C.de contrahen.emptio.consi. numero 41* 15
4 *Declaratio ad doctrinam Bal.in rubri. de vsur.consilio 74.numero 13.& 14*
4 *Declaratio ad l.creditor.C.de vsur.& l. operis.C. de ope. liberto. con.8.nu.5* 23
4 *Declaratio ad c.quamuis de pact.lib.6.cum concor. consilio 8.numero 26* 23
4 *Declaratio cõstitutionis pij emanatæ circa interpretationem beneficiorum Britanniæ.con.49.nu.1* 60
4 *Declaratio Leuitici.c.18.& quæ litera sit vera.con.68.nu.2* 85
4 *Declaratio Leuitici.c.20.ibi.nu.4* eo.
4 *Declaratio euang.Matth.Mar.& Io.ibi.nu.6* eo.
4 *Declaratio illorum verborum, relinquet patrem & matrem, & adhærebit vxori &c.con.68.nu.352* 85
4 *Declaratio.l.in criminali.C.de iuris.omni.iudi.con.78.nume.28. & nu.8.& alijs prece.Et in terminis.d.l.an requiratur dolus, vel error excuset.ibi.* 85
4 *Declaratio ad c.si apostolicę de præben.in 6.con.79.nu.28* 106
4 *Declaratio gratiæ, si neutri.con.101.n.21.& per dictam gratiam Papa, quibus videtur derogare.nu.23.& 24* 120
4 *Declaratio ad c.1.de eo qui mit.in posses.ibi.nu.26* eo.
4 *Declaratio ad euangelia loquentia de Herode tenente vxorem fratris.con.68.nu.74.75.& 89* 84
4 *Declaratio consilij Card.quo ad vnionem.con.128.nu.28* 135
4 *Declaratio.l.Lucius.ff.deposi.con.131.nu.11* 140
4 *Declaratio.c.1.& 2.de adul.con.160.nu.12.& nu.13.& seq.& nu.20.vt intelligatur in illa quæ honestè viuit.* 1
4 *Declaratio ad doctri.Bart.in l.illicitas.§.ne potentiores.ff.de officio.*

ptisi.con.168.n.18 17

1 Declaratio postmodum facta non tollit ius medio tẽpore alteri quæsitum.con.30.nu.23 78

1 Declaratio sequens referenda est ad illud. quod primo loco est nominatum.con.65.n.5 131

1 Declaratio retrotrahitur ad principium.ibi.

1 Declaratio dicitur inesse ipsi dispositioni, & referenda erit ad omnia, quæ insimul, & semel processere cũ ipsa dispositione.ibi.n.6 eo.

1 Declaratio commissa alterius arbitrio debet esse iusta, & honesta. con.78.n.51.& n.seq. 144

2 Declaratio quo casu, & quando facienda sit.con.117.n.9 217

3 Declaratio & confessio facta per testatorem in suo testamento superat omnem aliam speciem probationis, maximè quando fit ab infirmo & morti proximo.con.17.n.21.& 22 25

4 Declaratio ita facto, sicut verbis inducitur.con.3.n.11 10

4 Declaratio ordinarij valet quandoque sine confirmatione superioris.con.3.n.37 13

3 Declarandum est defecisse conditionem resolutiuam, vt actus sub ea gestus reddatur inualidus.con.5.n.30 15

4 Declaratio nihil noui adducit, sed solùm detegit præterita.consi.5. nume.98 15

4 Declaratio expirationis reseruæ fauorabilis est.con.18.n.19 30

4 Declaratio libelli, permissa est, & fieri põt licitè.con.31.nu.59 43

4 Declarationi factæ per Papam, aliquem esse familiarem tali tempore, an sit standum.con.50.n.26 61

3 Declaratio quæ non concernit dubium in iure, sed in facto, nõ debet præiudicare tertio.con.50.n.38 80

4 Declaratio & additio ad monitorium fieri potest: cum aduersarius non lædatur.con.113.n.10 129

4 Declaratio mentis meæ non impedit declarationem mẽtis alterius. con.117.n.11 130

4 Declaratio fit super re dubia, non super clara.con.141.n.33 147

4 Declaratio mentis, qualiter vult vti gratia, facienda est, & coram notario.con.149.n.21.Et quid si alibi est facta.n.22 153

4 Declaratio quæ nõ concernit dubium in iure, sed in facto, non debet præiudicare tertio.con.50.n.38 61

4 Declaratoria & censuræ emanatæ virtute decreti nulli, etiam nullæ iudicantur.con.41.n.21 53

4 Declaratoria trahitur ad præterita non ad futura.con.141.numero 37 147

1 Decoctio sola ad societatem dissoluendam non sufficit, sed alia requiruntur.con.82.n.41.& 42 149

1 Decoctione non liberantur debitores decoquentes, nec per ista soluit, si postmodum fuit reuocata.ibi.n.43.& 44 eo.

4 Decoctor & debitor fugitiuus non est idoneus testis.con.53.numero 26 67

2 Decoctores & falliti fraudatores et deceptores non habẽt beneficiũ cessionis.con.93.n.11 167

2 Decoctores & fugitiui an possint cedere bonis.con.94.n.58.59.60.& 61.Et quid si vnius sociorũ decoctor est in culpa, an noceat alijs ibi.n.62 167

4 Decretum prætoris tollit suspicionem fraudis.con.39.n.15 51

4 Decretum an & quando liget ignorantes.con.40.n.6 52

4 Decretum prædictum quam prohibitionem inducat.ibi.n.8 eo.

4 decretum interpositum contra ius partis est ipso iure nullum.consi. 41.n.19.& n.20 53

4 decretum interpositum in monitorio continente clausulam, constito de assertis, est ipso iure nullũ, si de illis prius nõ constat.ibi.n.19 eo.

4 decretum contra formam datum, ac lege viua emanatum, est ipso iure nullum.ibi.n.21 eod.

4 decretum iudicis an sit necessarium in dote constituenda per puellam minorem.con.62.n.35 78

4 decretum citationis non exequutæ nullam inducit controuersiã seu iuris molestationem.con.81.n.21 107

4 decretum regulatur secundùm naturam gratiæ.con.82.n.15 109

4 decretum irritans non trahitur retro, quãdo est appositũ super gratia conditionali.ibi.n.16 eo.

4 decreta illicita possunt reuocari & ab illis recedi.con.92.n.51 114

4 decretum expectãtis fortioris impedit debiliorem quantumcunque. con.101.n.4 120

4 decretum nedum ordinarium, verùm exequutorem expectantis debilioris afficit, ibi.n.5 120

4 decretum appositum in literis expectãtiũ an obstet possessori in processo minus diligenti, vt non possit acceptate, & sibi facere prouideri infra mensem. Et videtur, quòd non stantibus alijs in processu diligentioribus.con.117.n.8 130

4 decretum fortius non impedit debiliores, nisi fortiore acceptante, ibi.nu.9.10.& 12 130

4 decretum in causa reseruationis, an & quando liget.consi.118.numero 23 132

4 decretum fortius valde consideratur.ibi.n.31 132

4 decretum Papæ irritans vbicunque est contra commissionem, commissio non valet, nec dat iurisdictionem, etiam si partes consentiãt. con.49.n.26 60

4 decretum fortius qui habet, potest excludi ab alio expectante, ita ipse excludit debiliores.con.117.n.21 130

4 decretum fortius habẽs impedit debiliorem, licet ille ex aliqua causa careat gratia.ibi.n.22 eo.

1 decretum, principis habet vim legis, & illo potest induci, vt aliquo casu procedatur sine citatione.con.1.n.44 2

1 In decreto & lege condita per principem præsumitur causa.ibi.nume.45.& seq. eo.

1 decretum præsumptionem inducit, quòd solẽnitates requisitæ interuenerint.con.33.nu.2 87

1 decretum interpositum sine causæ cognitione nullum est.con.89.numero 58 160

1 decretum interpositum ex falsa causa, etiam nullũ est.ibi.n.59 eo.

1 decretum quando continet iniustitiam & iniquitatem nullum est. ibi.nume.60 eo.

1 decretum iudicis non tollit restitutionem in integrum.ibi.n.60 eo.

1 decretum interpositum ex falsis assertionibus & allegationibus dicitur obreptitium & nullum.con.98.n.16 178

1 decretum, non præsumitur pro decreto, in quo sunt allegandæ et probandæ causæ iustæ & legitimæ.ibi.n.17 eo.

1 decretum quando eodem instãti, quo celebratur alienatio interponitur, pro eo non præsumitur, ibi.n.18 eo.

1 decretum quando eodem momento interponitur, non præsumitur interpositum cum causæ cognitione.ibi.n.19 eo.

1 Et idem, quando iudex non potuit sufficienter informari.ibidem numero 20 eo.

1 Pro decreto iudicum minorum non præsumitur.ibi.nu.21 eo.

1 decretum de alienando res minoris antequam interponatur, quid constare debeat.con.100.n.6 eo.

1 decretum quando non concordat cum alienatione, non valet. ibid. nume.7 178

1 decretum post interpositum, si nulla subsequuta est subhastatio rerũ minoris, non alienatio.ibi.n.8 eo.

1 decretum & licentia alienandi diuersa sunt.ibi.n.24 eo.

1 decretum, an & quando præsumendum sit pro decreto.ibi.n.6 eo.

2 decretum, non præsumitur pro decreto, quãdo non interuenit causæ cognitio.con.12.n.61 67

2 decretum, præsumitur pro decreto iudicis, quãdo in enũciante sunt solẽnitates requisitæ, & debent in eo exprimi nominatim.consi.12. nu.57.& 58 eod.

1 decretum cum causæ cognitione interponẽdum est super alienatione rerum minoris, aliàs nullum redditur, nec pro decreto aliter interposito erit præsumendum.con.99.n.7.8.9 181

1 decretum, pro decreto regulariter præsumitur, quando sumus in antiquis, aliàs secus, fallit, quando sumus in claro.con.99.num.12. 13.& 14 181

1 decretũ est stricti iuris, & strictè debet intelligi.con.100.n.23 183

1 decretum habens relationem ad supplicata est secundùm illa interpretandum.ibi.n.23 eo.

1 decretum est quid indiuiduum.ibi.nu.31.& 32 eo.

1 decretum pro parte falsum in totum erit falsum.ibi.n.31.& 35 eo.

2 decretum interpositum ex falsis allegationibus & causis nullũ est. con.12.nu.63 67

3 decretũ redditur nullum ex defectu citationis, con.54.nu.20 88

3 decretum notoriè iniustũ, etiam si esset summi Põtificis, nunquã transit in rem iudicatam. Et contra tale decretũ semper potest offensus venire, et si fuisset præsens, et nõ appellasset.con.85.n.44.& 45 145

1 decretum tale nullum redditur, quando omnia momento temporis fuerunt gesta & celebrata.ibi.nu.46 145

3 decretum super rebus minoris præstitum, sine causæ cognitione nihil nocet.ibi.nu.48 eo.

3 decretum quando emanauit sub breuitate temporis nullũ est.ibi. eo.

3 decretum, quando constat de enormi læsione, est nullũ.ibi.n.49 eo.

3 decretum non tollit præsumptionem doli.ibi.nu.49 eo.

4 decretum irritans afficit etiam ignorantes.con.29.nu.21 40

4 decretũ irritans ligat & ipsam Papam & successores. Etiam si ap-

posita esset illa clausula, nulli liceat. con. 37. n. 2. & 3 — 50
1 Decreti à forma non est recedendum. con. 100. nu. 25 — 183
4 Decreti natura est: vt sequatur dispositionem præcedentē. consi. 40. nume. 3 — 52
4 Decreti clausula afficit etiam concedentem fallit, si decretum esset conditionale ante euentum conditionis. con. 82. n. 13. & 14 — 108
1 Decreto non obstante quo casu possunt alienata minori recuperari con. 100. nu. 20 — 183
3 Deductio Trebellianicæ potest transmitti cons. 30. nu. 3 — 49
3 Deducta in positionibus inducunt probationem & confessionem. cōsi. 79. nu. 6 — 137
4 Deducto vno videtur etiam deductum antecedens necessarium ad illud. consi. 113. nu. 8 — 129
1 Defectus electionis tollit communem reputationem. con. 11. numero 51 — 185
1 Defectus citationis reddit sententiam nullam. con. 125. nu. 29 — 223
2 Defectus formę priuat omittentem, & deuoluit hæreditatē ad aliū consi. 19. nu. 145 — 55
2 Defectus formæ potentior est, quàm defectus renunciationis. ibi. numero 146 — fo. eo.
1 Defectus formæ inducit defectum consensus, & voluntatis. con. 47. numero 55 — 104
2 Defectus solennitatis requisitæ de facili ostenditur per exhibitionē instrumenti inde confecti, maximè quando nō versamur in facto antiquo, nec standum est instrumen. & præsump. inde inductæ, sed veritati. con. 12. n. 52. & 53 — 67
2 Defectus rogitus scripturā ipsam vitiat. con. 27. nu. 69 — 87
4 Defectus alius quàm inhabilitatis personæ quando sit in consideratione. con. 136. nu. 8 — 143
2 Defectus iurisdictionis & iudicis recusati ac suspecti concernūt naturalem rationem. con. 98. nu. 24 — 165
4 Defectus substantialium nō tollunt præscriptionem, transactionem, confessionem, & alia rite gesta. con. 3. n. 67 — 11
4 Defectus conditionis suspendit prouisionem. con. 133. n. 3 — 141
2 Defectus ætatis remouet spem generandi, & coitus. con. 29. numero 41 — 91
4 Defectus tituli notorius obstat petenti restitutionem beneficij. con. 12. nu. 3 — 26
4 Defectus vbi non est in persona sed in re, attenditur tempus, quo extat conditio. con. 42. n. 6 — 55
4 Defendere alios optimum opus reputatur. con. 2. n. 176 — 5
1 Defensio regulariter non potest tolli. con. 46. nu. 3 — 104
4 Defensio in causa criminali quòd nō possit à principe tolli, etiam si causa summariè agitetur. con. 2. n. 157. & 158 — 3
1 Defensionis modus potest variari. ibi. n. 4 — fo. 9
3 Delegatio & cessio, an constituant principalem creditorem illum, in cuius beneficium est facta. con. 107. nu. 1 — 169
3 Delegatio an dicatur ex istis verbis, vi commetto, & dico, che faciate per me à messer tale, la cōsignatione de panni, & lordine suo. ibi. nume. 3 — eod.
3 Delegatio fit, quando promittens est debitor delegantis, & promittit vt debitor illius, etiam si ille, cui promittitur, nō est præsens. ibi. nu. 21. & 22 — 169
3 Delegatio fit, quando quis promisit soluere alicui loco alterius, vel per alia verba similia. ibi. nu. 23 — eod.
3 Delegatio an intelligatur facta ex illis verbis. committo tali, quòd loco mei, seu vice mea tibi soluat. ibi. nu. 44 — 169
1 Delegatione in generali iurisdictionis transeunt ea, quæ sunt meri & mixti imperij eo casu, quo potest delegari. con. 9. n. 21 — 21
1 Delegatus ad recipiendum iuramenta testium, & examinationem debet ipse iuramentum deferre. Et notarius non potest istud facere sine partium consensu. con. 83 nu. 15. & 16 — 152
1 Delegatus ab inferiore nō subdelegat, nec propter impedimētū, nec propter absentiā, nec de partiū consensu. con. 124. n. 7. 8. & 9 — 222
5 Delegatus proferens sententiam iniustam, censetur nulliter iudicare contra formam mandati. con. 41. n. 21 — 53
4 Delegatus in quo loco debet sententiam proferre. ibi. n. 30 — 53
4 Delegatus se reddere debet conformem cum intentione delegātis, & illi non contrauenire. con. 51. nu. 45 — 62
4 Delegatus aliquid iniustè faciens non dicitur repræsentare delegātem. ibi. nu. 46 — eo.
4 Delegatus procedere debet secundùm intentionem delegantis, & non suo arbitrio. ibi. nu. 47 — eo.
4 Delegatus proferens sententiam separationis matrimonij contra formam rescripti nulliter procedit. ibi. n. 48 — eo.
4 Delegatus sententiando functus est officio suo. con. 106. num. 20. Et deferendo eius autoritas & iurisdictio cessat, etiam si appellatio friuola esset. ibi. n. 21. & 22 — 124
4 Delegatus Papæ potest citare ad personaliter comparendum, si est specialiter sibi commissum. & in citatione inseri debet tenor potestatis. consi. 120. nu. 4. & 5 — 154
4 Deliberans committere delictum, & postmodum testamentum faciens reddit illud suspectum. con. 46. n. 13 — 71
4 Deliberatio maturius fit per congregatos, quàm particulariter. cōsi. 90. nu. 23 — 111
4 Delictum prius iudici constare debet in criminali causa. cons. 155. nume. 6 — 158
4 Delictum qui prohibere potest, & non prohibet, an debeat pati pœnam. cons. 154. n. 17 — 160
4 Delictum faciendum regulariter nō tenetur quis iudicare. cōs. 166. numero 15 — 73
4 Delictum non committitur sine dolo, nec aliquis puniendus est con. 167. n. 111 — 174
1 Delictum reiterarum & geminatum non ita de facili remittitur. consi. 1. n. 70 — 3
1 Delictum vasalli non debet nocere agnatis, ita quòd propter delictū feudum non reuertitur ad dominum. con. 21. n. 51. Nisi delictū vasalli directò sit commissum erga dominum: nam tunc eis nocet etiā in feudo paterno. Nam in feudo nouo nullus dubitat, quin non noceat. n. 52. & 53. & 54. ibi. — 45
1 Delictum commissum à populo quando nocet vniuersitati. con. 74. nume. 14 — 14
4 Delictum consumatum subsecuta pœna non tollitur per pœnitentiam cons. 77. nu. 15
4 Delictum consideratur maius, & respectu loci, & respectu personæ & quia in præsentia magistratus commissum. con. 147. n. 6 — 15
4 Delictum si est factum à pluribus, an & quando potest agi contra vniuersitatem. con. 90. n. 24 — 111
4 Delictum notorium commissum coram iudice potest ab ipsomet puniri, ex quo sibi constat vt iudici. Etiam ordine non seruato, & notorium dicitur, quando coram magistratu committitur. con. 147. nu. 8. 9. 10. & 15 — 153
4 Delictum filij non debet præiudicare patri, etiam in acquirendis. consi. 157. n. 8. & nu. 43. & 44 — 164
4 Delictum sodomiticum nedum est improperandum, verum probandū necessariò est. con. 163. nu. 5 — 170
4 Delicto non probato accusatus non potest condemnari de auxilio. consi. 164. nu. 8 — 170
4 Delicto assistentes ignoranter non puniuntur. cōs. 154. n. 19
3 Delicta non patrari, interest reipublicæ. con. 71. nu. 72
4 Delicta regulariter non probantur per scripturas. con. 169. numero 22
4 Delicta sine dolo non committuntur, nec puniuntur. cons. 154. numero 18
4 Delicta quod non remaneant impunita, est interesse secūdarium consi. 1. nu. 12
4 Delictis in notorijs non seruatur ordo, nec solēnitas. con. 147. nu. 14. & 15
4 Delinquens duos habet iudices, vnum vbi relinquit, alium in patria, & origine, qui potest puniri pœna illius statuti. cons. 159. numero 5 — 161
4 De eodem delicto non debet sæpius quæri. n. 12. ibi. — eo.
4 Et satis est, quòd quis condemnatur semel in vno loco. n. 13. ibi. — eo.
4 Delinquens in plus quàm voluisset, an & qualiter teneatur, & puniatur. con. 161. n. 17 — 163
4 Delinquenti notoriè non datur copia repertorū. con. 147. n. 14 — 152
4 Delinquenti notoriè potest iudex mandare pœnam imponi, sine aliqua condemnatione. ibi. n. 14 — eod.
4 Delinquenti notoriè est dandus terminus ad se defendendum, nec requiritur citatio, nec requiritur sententia. ibi. n. 15 — eod.
4 Delinquētes nō possunt amplius molestari, delictis per principem remissis, con. 1. n. 61 — eod.
4 Delinquētes coram iudice, notoriè delinquere dicuntur. & contra eos proceditur ex officio, & sola executio committenda est. Nec requiritur processus ordinarius, & facta condemnatione non recipitur appellatio. con. 147. n. 14. 15. & 16 — 153
1 Demādata quando plura sunt, omnia sunt obseruanda. cons. 48. numero 70 — 10
3 Dementia seu furor non probatur ex dispositione, & ratione generali con. 88. nu. 53 — 149

3 Dementia non probatur ex eo, quòd quis facit se vocari dementem ibid.nu.60 149
3 Dementia non probatur ex eo solo, quòd quis non cœpit vxorem.cō sil.88.nu.64 149
3 Dementia non probatur ex eo solo, quod quis non confitetur peccata vel non audit missa.ibi.nu.65 eo.
3 Dementia non arguitur ex eo: quoniam quis ignorat orationem dominicam, seu angelicam salutationem.ibi.nu.66 fo.eo.
3 Dementia an probetur ex eo, ꝙ illi datus est curator.ibi.n.70. 149
3 Demens non potest alienare, nec vendere.consi.87.nu.11 147
3 Dementes quandoque prudenter loquuntur, quando faciunt signa prudētiæ, nō tamē propterea dicūtur signa sanę mētis.ib.n.44.147
2 Demonstratio significatiua affinitatis vel consanguinitatis reddit dispositionem nullam, si reperitur falsa. Et apposita videtur tanquā causa finalis.cons.4.nu.10 10
4 Demonstratio in dubio an dicatur taxatiuè, seu demonstratiuè.cōs. 4.nu.36 13
4 Demōstratio falsa nō vitiat, quādo de corpore cōstat.cō.43.n.16.55
4 Denegata videntur, quæ non sunt concessa.con.77.nu.7 105
3 Denunciatio inducit scientiam & malam fidem.con.66.nu.60.107
4 Denunciatio sola maleficij non est sufficiens ad torturam.cons.163. nu.14 170
1 Deponentes dubiè & obscurè non probant, & contra producentem fit interpretatio.consi.104.nu.142 191
1 Deponentes nō verosimiliora minimè probant.con.107.nu.70.199
4 Deponentes ambiguè, dubiè, & obscurè non probant.consi..152.numero 20 156
1 Deponenti actio competit contra furem, & contra depositarium. culposum.cons.74.nu.46 140
1 deponenti quando competat actio contra depositarium. ibidem numero 47 fo.eo.
4 deportatus restitutus recuperat priorem statum.con.94.nu.25.115
1 depositarius de dolo & latiore culpa tenetur.con.74.nu.25 140
1 depositarius quando in re deposita non adhibet illam diligentiam, quam in sua adhibuisset, in dolo versari præsumitur.ibi.nu.26.eod.
1 depositarius quando rem depositam deduxit per locū periculosum in fraude & dolo præsumpto versatur.ibi.nu.28 eo.
3 depositarius tenetur rem restituere.cons.107.nu.75 169
4 depositarius, qui se obtulit deposito, tenetur de leuissima, & de fortuito tenetur, quando culpa casum præcessit.con.131.nu.3. Et quid si fuit conuentum, vt periculum spectaret ad depositarium.n.5. Et qd si recepit preciū pro custodia.n.6. Et quid si mora præcessit casum. nu.7.& 9. Et an debeat de casu teneri.nu.21 146
1 depositario nociua est tolerantia & patientia.con.74.nu.23 14
1 depositio dubia & obscura testium interpretatur contra producentem.cons.107.nu.65 199
1 depositio vnius testis non integri suppletur per alios integros.con. 120.nu.3 219
2 depositio vnius testis dicentis, notarium fuisse rogatum, an sit sufficiens.con.27.nu.21 86
3 depositio facta in positionibus, & relata ad testamentum restringēda & regulanda venit secundū formā dicti testamēti.con.7.n.4.14
4 depositio effectum capita reualidante eam, quæ fuerat nulla.cons. 141.nu.32 147
4 depositio madatarij non facit indicium ad torturam contra & aduersus mandantem. Fallit in assassinio.con.151.nu.5.& 6 138
4 depositio socij criminis sola non facit indicium ad torturam.consil. 151.nu.10 155
4 depositioni iuratæ notarij statur, & non eius assertioni factæ in scriptura.consi.80.nu.7 107
4 deputatio seu actus gestus per canonicos sub aliqua conditione ruit conditione non impleta.cons.31.nu.17 43
4 deputati autoritate iubilei, quæ possint facere, & quæ non.con.67. nu.20 83
4 deputati autoritate iubilei seruare debent formam commissionis, contra quam si aliquid gerunt, nihil agunt.ibi.nu.21 eo.
4 deputati ad iubileum non possunt disponere aliquid in foro contentioso.ibi.nu.22 eo.
3 deputatus a testatore ad declaraneum, nominandum, seu eligendū aliquem tenetur tale vnus adimplere, si illud acceptauit.consi. 23. nu.1 35
1 deroganda quando veniunt multa capita, si derogatus vni, non censetur derogatum alteri.con.1.nu.111 2
1 derogando iuri positiuo non requiritur causa.con.1.nu.77 2
1 derogatoria expressa plus operatur, quàm tacita. consilio 49.numero 5 77
1 derogatio, non derogatur per vltimum capitulum precedentibus, quando venit ad confirmationem illorum.con.47.nu.73 105
4 derogatio iuris patronatus non includit regium.consi.114. numero 21 130
4 derogatio de primo indulto non sufficit, nisi etiam fiat de secundo ad confirmationem primi emanato, eo maximè si secundus de nouo statuit.con.140.nu.11 146
4 derogatoriæ derogatoriarum non ita de facili censentur sublatæ.cōsil.79.nu.27 106
3 derogatum quando videatur dispositioni.l.hac edictali.C.de secun. nupt.consi.11.nu.40 62
1 descendentia probanda est.cons.23.nu.233 32
2 descendens ex parte patris dicitur de familia patris, esto, quòd sit fœmina, & etiam agnata, & de stipite patris, consi.20.numero 33. & 34 62
1 descendētes agnati ex primo acquisitore feudatarij non possunt præiudicare in feudo alijs agnatis.con.23.nu.147. siue faciant actum expressum, siue tacitum, ex quo alij veniunt iure proprio virtute primæuæ inuestituræ.nu.108.ibi. 32
2 descendentes ex parte partis an sint præferendi in bonis prouentis a patre, & similiter descendentes ex parte matris an sint præferendi in bonis prouentis a matre.ibi.nu.37 70
2 descendentes ex fœmina dicuntur propinqui ex parte patris.ibidē nu.41 eo.
2 descendentes succedentes ascendenti ab intestato subintrant locum parentum præmortuorum.cons.30.nu.45 94
2 descendentes vocantur hæredes secundùm communem vsum, cons. 31.nu.49 96
2 descendentes quando & quo casu dicantur vocati ordine successiuo & gradatim. ita ꝙ primus in gradu ꝑferatur alijs in successionibus & vnus non subintret locum alterius.cons.36.nu.11 104
2 descendentes non intrant locum parentum, quando parentes erant viui tempore dispositonis.consi.18.nu.68 49
2 descendentes vocati ad fideicommissum gradatim, & ordine successiuo venire debent.con.40.nu.12 111
2 descendentes ex filia an dicatur extranei.consi.54.nu.32 127
2 descendentes ex filia non sunt in potestate aui materni.consi.eo.numero 34 eo.
3 descendentes, an & quando gradatim censeantur esse vocati.cons. 8.nu.11 13
3 descendentes non subintrant locum parentum, si viuo testatore parentes mortui erant.consi.21.nu.19 32
3 descendentes vocati post parentes eorum non possunt dici directi hæredes. Ex quo censentur vocati gradatim, & non insimul, & iure obliquo tantùm veniunt vt fideicommissarij.consi.48.nu.1 76
3 descendentes veniunt ad successionem auiæ maternæ iure proprio, & non ex eo, ꝙ auia sit subrogata loco matris.consil. 49.nu.77.77
2 descendentes subintrant locum parentum præmortuorum.con.40. nu.6 111
2 Inter descendentes ex filijs non succeditur per stirpes, sed per capita.ibidem nu.35 eo.
1 descendentes ex primo acquisitore feudi videntur vocati limitatè, quilibet de per se, & habent dominium limitatū tempore vitę suæ & vnus venit post alium ordine sanguinis, prout est proximior, nec vnus potest alteri præiudicare. Et vnus non habet causam ab alio, sed omnes a primo, & agnatus venit ad successionem vt ex tunc, nō autem vt ex nunc.con.23.nu.129.& 130 52
4 descendentes masculi ex primis acquisitoribus succedunt in feudis ex pacto & prouidentia, esto, quòd non sint hæredes illius vasalli vltimo loco defuncti.consi.72.nu. 4. 98
4 descendentes ex fœminis sequuntur familiam patris non matris. consi.72.nu.25 98
2 Descendentes nepotes ex substitutis quando & quo casu censeantur vocati.consi.18.nu.59 50
1 Descendentium appellatione veniunt omnes in infinitum.consi.20. numero 11 42
2 Et consi.30.nu.42.fol.94.consi.88.nu.14.fo.179.& consi.93.numero 62 115
3 Et consi.4.nu.30 10
2 Descendentium appellatione veniunt tam masculi quàm fœminæ, ita vt substitutum eo casu excludant, etiam si concepti essent post mortem testatoris.consi.51.nu.30.& 31 128
2 Descendentium appellatione veniunt omnes posteri.consil. 87.numero 24 177

3 Descendentium appellatione plures perso næ, & plures gradus continentur. consi. 11. nu. 27 19
2 Descendentium appellatione veniunt & fœminæ. con. 20. nu. 19. fo. 21. & con. 26. nu. 34 81
4 Descendentium appellatione ve niunt masculi, & fœminæ. con. 72. nu. 6. Fallit in materia feudal i, in qua non veniunt omnes masculi nu. 7. ibi. 98
4 Descendentium appellatione in materia feudali veniunt omnes masculi in infinitum. ibi. nu. 8 fo. eo.
2 Descriptio bonorum an succedat loco inuentarij. Et an sufficiat, vt Trebell. possit detrahi. con. 25. nu. 51. & 52 78
2 Descriptio, & annotatio bonorum subiectorum fideicommisso bene probat. con. 31. nu. 55 96
1 Designatio loci & confinium appositio, an inducant substantiam, qualitatem, seu demonstrationem, referenda tantùm sunt ad omnia disposita, & ad primum. con. 65. nu. 7 130
3 Designatio bonorum constituit fideicommissarium particularem nõ vniuersalem. con. 43. nu. 82 66
3 Designatio confinium includit omnia intra fines comprehensa. con. 2. nu. 63. & 64 6
4 Designatio voluntate partium facta probat. con. 4. nu. 7 13
1 Designum factum consensum probat. con. 104. nu. 28 191
4 Desistens non potest vlterius agere criminaliter. consil. 150. numero 25 154
4 Desponsatio facta in actu venereo & illicito nulla est. con. 59. numero 21 61
4 Destitisse quis dicatur. con. 150. nu. 16. & 18 154
4 Destinatio animi cum tonsura, an sufficiat, vt quis sit capax beneficij ecclesiastici. con. 125. nu. 11 137
3 Detentus in carceribus potest recedere impune solutione facta suo creditori, ad cuius instantiam detinebatur. con. 107. n. 109 120
3 Detentus ob non solutionem, facta solutione potest recedere sine aliquali licentia. ibi. nu. 133 eo.
4 Determinabilia duo debent pariformiter determinari. con. 140. n. 9. Et ibi declarantur verba dictæ regulæ 146
4 Determinanda sunt eodem iure plura contenta sub eadem determinatione. con. 5. nu. 14 15
1 Determinatio debet fieri æqualis, quando diuersa ratio non potest assignari. con. 45. nu. 77. fo. 19. & con. 46. nu. 27 104
3 Determinatio vna pariter determinare debet omnia contenta sub eadem determinatione. con. 23. nu. 14 36
3 Determinatio vna respiciens duas substitutiones debet illas pariformiter determinare. con. 73. nu. 24 129
3 Determinatio equalis debet esse in duobus positis in eadem oratione. con. 108. nu. 48 173
3 Determinatio vna quando & quo casu determinare debet omnia determinabilia. con. 110. nu. 15 176
3 Determinatio vna respiciens duo determinabilia debet illa determinare pariter respectu temporis. con. 79. nu. 23 137
3 Determinatio vna determinat pariter omnia, ad quæ refertur. con. 74. nu. 84 131
4 Determinatio vna respiciens plura debet illa pariformiter determinare. con. 72. nu. 38 98
4 Determinatio vna recipiens plures personas debet æqualiter illas determinare. con. 71. nu. 17 97
2 Detractio quartarum transmittitur ad hæredes etiam extraneos. consi. 18. nu. 95. Et in dictis quartis filius potest habere hæredem. nu. 96. ibi. 51
2 Detractio Trebellianicæ an possit prohiberi in filijs primi gradus. Et quid si filius approbauit testamentum patris. nume. 97. 98. 99. & 100 51
2 Detractio Trebellianicæ an cesset per prohibitionẽ alienationis. ibi. nu. 101. Et an istud consideretur in filijs primi gradus. ibi. nu. 102. Et an duæ quartæ detrahantur, si testator disposuit Trebellianicam imputari in legitimam. ibi. nu. 103 51
3 Detractio falcidiæ & Trebellianicæ expressè et tacitè prohiberi potest. con. 1. nu. 81 2
4 Dei & Papæ idem est concistorium. con. 5. nu. 76 15
2 Dicens se tale, id probare debet. con. 14. nu. 32 38
4 Et consi. 115. nu. 2 129
1 Dicens omne nihil excludit. con. 35. nu. 5 91
2 Et con. 32. nu. 79. fo. 100. & con. 61. nu. 36. fo. 141. con. 63. n. 41. fo. 144. & con. 94. nu. 10. 191 123
3 Et consi. 1. nu. 121. & 128. fo. 4. consi. 11. nu. 5. fo. 6. & consi. 70. numero 26 123
4 Et consi. 33. nu. 17 46
4 Dicenti se ignorasse illa, quæ sunt publica & notoria, non est credendum. consi. 57. nu. 25 71
2 Dicenti incumbit onus probandi. con. 23. nu. 58 52
4 Dicenti aliquem fuisse vicarium, incumbit onus probandi, con. 80. nu. 2 107
4 Dicentibus errasse est parcendum, maximè existentibus in loco, in quo adest copia peritorum. con. 78. nu. 21. & 22 106
1 Dicere non sufficit aliquid, cum necesse sit illud dictum probari. con. 10. nu. 35. fol. 22. & con. 115. nu. 57 216
2 Et consi. 26. nu. 71 81
4 Dicere testatorem verosimiliter ita voluisse, non est satis: necesse namque est, quòd processerit ad aliquam dispositionem. con. 90. numero 5. & 6 111
3 Dicere licet vnicuique facta sua apud testatorem, & instare alios satagentes damnum ipsius. con. 17. nu. 59 111
2 Dictio, alia, includit diuersa ab expressis. con. 92. nu. 5 164
2 Dictio, alia, includit causas similes expressis. con. 19. nu. 77 91
1 Dictio, alia, verificatur in minimo. con. 56. nu. 9 119
3 Et consi. 33. nu. 91 51
1 Dictio, omnia, vniuersalis est cuncta includens. consi. 90. nu. 6 162
1 Dictio, quæcunque, idem operatur. ibi. nu. 7 fo. eo.
1 Dictio, &, capitur pro etiam, & sic implicatiuè. ibi. nu. 15 eo.
1 Dictio implicatiua addit procedentibus. ibi. nu. 16 162
1 Dictio, maximè, implicatiua. est. ibi. nu. 17. fo. eo. & con. 65. numero 18 130
1 Dictio, scilicet, an sint restrictiua, & limitatiua. con. 92. nu. 33. 165
1 Dictio, infrascripta, relationem habet ad sequentia. cons. 93. numero 24 165
1 Ita & illa dictio, suprascripta. ibi. nu. 25 fo. eo.
1 Dictio, & copulatiua est, & cadit inter diuersa, etiam quandoque implicat. con. 95. nu. 6. & 8. & de natura copulatiuæ est, vt omnia copulata verificentur & adimpleantur. nu. 7. ibi. 169
1 Dictio, nisi, exceptiua est, & præcedentium limitatiua. con. 17. nu. 22. fo. 39. & cons. 96. nu. 109 171
2 Dictio, nisi posita post prohibitionem alienandi concedit potentiam illo casu id faciendi. cons. 31. nu. 35 96
4 Dictio, nisi, quid importet. cons. 6. nu. 14 22
1 Dictio, quia, nobis causam & rationem indicat, & ipsarum expressionem. con. 102. nu. 8 190
1 Dictio, cætera, generalis restringitur quandoque. nu. 27. ibi. eo.
1 Dictio, eorum, repetitiua, relatiua & restrictiua est dispositionis. consil. 103. nu. 14 190
1 Dictio, circa, in modico versatur. con. 104. nu. 13 191
1 Dictio, nunc, omnem tollit dilationem. con. 105. nu. 30. Aliam habet etiam significationem, hæc est, vsquequo, &c. nu. 31. ibi. 196
1 Dictio, ita tamen, restrictionem, & limitationem præcedentium inducit. con. 106. nu. 9 197
1 Dictio, vndique, quid importet. con. 111. nu. 11 208
1 Dictio, vbique, quid significet. ibi. nu. 12 eo.
1 Dictio & aduerbium, vnà cum, congregat. ibi. nu. 17 208
1 Dictio, cum, coniũctionem, & similitudinem denotat. ibi. n. 18. 208 103
2 Et cons. 19. nu. 12. & con. 35. fol. 103. & con. 35. nu. 18 58
3 Et consi. 38. nu. 76 84
1 Dictio, quando, conditionem importat. con. 81. nu. 6 208
1 Dictio, nec, copulat, & continuat ad proxima. con. 111. nu. 25 eo.
1 Dictio copulatiua cuius naturæ sit, ibi. nu. 26 eo.
1 Dictio, autem, aduersatiua est, & quibus aduersatur. ibi. nu. 27. eo.
1 dictio, magis, quandoque comparatiuè, quandoque electiuè ponitur consi. 115. nu. 13 215
1 dictio & clausula ad cautelam includitur. con. 117. nu. 14 217
1 dictio, omnibus, quid significat. con. 126. nu. 28 224
1 dictio, tunc, denotat temporis extremitatem. cons. 31. nu. 26 79
2 Et cons. 9. nu. 21. fo. 18. con. 25. nu. 9. fo. 70. con. 30. nu. 56. fo. 94. consi. 86. nu. 34. fo. 174. & con. 92. nu. 9 115
3 Et consil. 8. nume. 31. fol. 15. con. 50. n. 52. folio 93. & consilio 105. num. 10 168
2 dictio, tunc, extremitatem denotat & limitationem & restrictionem importa. consi. 38. nu. 28 109
2 dictio, tunc, restrictiua est, & extensionem non capit. consil. 87. numero 11 171
3 dicio, tunc, extremitatem temporis importat, & restrictionem ad casum expressum tantùm. cons. 14. nu. 9
3 Dictio, tunc, dispositionem restringit & limitat. cons. 20. n. 15. quando tamen limitatur. nu. 36. & 37 39

Dictio

3 dictio, tunc, ad causam expressam tamen adaptatur.ibi.n.16.fo.eo.

3 dictio, tunc & eo casu, restrictiua & limitatiua est. cons. 108.numero 26 173

2 dictio, de, & dictio, ex, causam immediatã & proximam importãt. con.9.n.44 18

2 dictio, vt supra, relatiua est ad præcedentia. con. 19.n.68. fol.34. con.41.n.65.fol.113.con.48.n.14.fol.125.con.66.n.6.fo.148. con.75.n.11 157

3 Et con.1.n.129.fo.2.con.18.n.8.fol.32.& con.71.nu.7 124

2 dictio, vt supra, repetitiua est præcedentium.con.80.n.49 165

3 Et con.72.nu.13.fol.125.& con.108.nu.35 173

2 dictio, si ambo decedant &c. vniuersalis est, & in omnibus verificãda venit.con.14.nu.9 37

2 dictio, si, conditionem importat.con.18 nu.1.fol.50.con.26.nu.6. fo.81.& con.30.nu.34 94

3 Et con.8.nu.8 15

2 dictio, in, conditionem importat.con.18.nu.16 50

2 dictio, item, est repetitiua copulatorum, quæ idem operatur, vt copula, & ibi.n.24 eo.

2 dictio, eorum, repetitiua restringitur, secundùm disposita in præcedentibus, ad quæ fit relatio.ibi.n.32 50

2 dictio, dum, & similes conditionem important.con.95.n.47 193

3 dictio, sinautem, conditionem importat.con.8.n.29 15

2 dictio, in, ponitur pro non.con.22.n.25 66

2 dictio, æqualiter, multùm importat in success. hæredi. con. 38. numero 81 109

2 dictio, non aliter taxatiua est & restrictiua.con.7.n.13 14

2 dictio, non aliter, qualitatem importat & naturam præcisam, à qua non est recedendum.con.19.n.15 54

2 dictio, non aliter, taxatiua & præcisa est.ibi.n.17 eo.

2 dictio, non aliter, importat necessitatem cum negatiuè ponitur. ibidem num.18 eod.

2 dictio, autem, aduersatiua est præcedentium.con.44.n.10 120

2 dictio, & qualitas masculinitatis an inducat vocatos sub conditione censeri vocatos dispositiuè.n.11.ibi.nu.12.& seq. fo.eo.

2 dictio, cuilibet, & pro quolibet distributiua est.con.49.nu.3.f.126

2 dictio, vnicuique, nullum excludit.ibi.n.7 eo.

2 dictio seu sermo, suus, ad præteritum & ad præsens quando referatur, & non ad futura.con.50.n.19 127

2 dictio, hæredes, capit omnes descendẽtes in infinitum. con. 52. numero 19 130

2 dictio, autem, aduersatiua est ad proxima præcedentium.con.53. numero 12 132

2 dictio, autem, & aduersatiuè, & pro certè, & pro sed, capi potest. ibi.n.30 eod.

2 dictio, eius, referri potest ad hæredem, cui substitutio facta est.cõs. 73.n.11.& 18 155

4 dictio, ex tunc, refertur ad extremum tempus, de quo est præmissum.con.143.n.1 148

2 dictio, forte, dubitationem inducit, & non excludit omnes casus.cõsi.29.n.18 91

2 dictio, inter, quid importet.con.20.nu.74 63

2 dictio. Item, continuatiua est.con.49.nu.48 126

2 dictio. Item, non inducit repetitionẽ stante diuersitatẽ rationis.cõs. 87.n.40 177

2 dictio. Ita quòd, repetitiua est præcedentium.con.92.n.53 115

2 dictio, ipsa, relatiua est.con.95.n.14 121

3 dictio, itaque, ad præcedentia venit declaratiuè.con.22.n.39 34

4 dictio, itaque, ad præcedentia continuatiuè refertur. cons. 40. numero 9 52

3 dictio, idem, repetitiua est præcedentium. con.16.nu.44 24

3 dictio, interesse, relatiua est præcedentium declarantiũ sequentia. con.22.n.46 34

3 dictio iuxta, quid importet.con.59.n.58 95

3 dictio, incontinenti, prolata per testatorem quid importet.con.70. nume.2 123

3 dictio, in simul, significat congregationem & vniuersitatem.consi. 79.n.20 137

3 dictio, specialiter, equipollet dictioni expressè.con.9.nu.24 16

3 dictio, saltem, est diminutiua & subsidiaria.con.34.n.7 54

3 dictio, secundùm, relatiua est.con.39.n.4 61

3 dictio, sed, aduersatur præcedentibus.con.45. nu.8 70

3 dictio, sicut, relatiua est.con.47.nu.47 72

3 dictio, scilicet, taxatiua est, & restrictiua.con.47.n.71 72

3 dictio, huiusmodi, repetit dicta in præcedẽtibus cum suis qualitatibus.consi.52.num.32 83

4 dictio, huiusmodi, denotat præcedentem qualitatem. cons. 40. numero 8 52

2 dictio, tantummodo, posita in statuto sui natura restrictiua est, comprehendit casus similes.con.85.n.14 172

2 dictio, tantummodo, restrictiua est.ibi.nu.48 172

3 dictio, tamen, aduersatiuè venit præcedentibus. con. 28.n.75 45

3 dictio, liberè & perpetuò, importat idem, quod semper & in infinitum.con.81.n.4 139

3 dictio, perpetuò & semper, à pari procedunt. cons. 53. nume. 33. & 34 84

3 dictio, perpetuò, importat idem, quod semper & in infinitum. con. 81.nume.5 139

3 dictio, perpetuò, importat perpetuitatem temporis, non tamen excludit præscriptionem longissimam.con.90.n.2 154

4 dictio, perpetuò, quod tempus, & cuius vitam comprehendat. con. 100.n.34 36.& 39 119

2 dictio, alij, similitudinaria est.con.64.n.31 146

2 dictio, alijs, importat similitudinem expressorum.consilio nono numero 41 18

2 dictio, alijs, excludit nominata, & includit alia omissa in præcedẽti dispositione.cons.78.n.21 162

2 dictio, alijs, quando dicatur apposita per testatorem, vel per notarios ib.n.23 162

2 dictio vniuersalis in fine posita ad omnia prẽcedẽtia refertur.ibi.n.35.Fallit, quando de contrarietate constaret, & diuersa ratio vigeret.n.36.ibi. Fallit etiam, quãdo resultaret absurdum, si ad omnia referretur.n.37.ibi. Prout quoque fallit, quando resultaret contrarietas, seu correctio præcedentium.n.38.ibi. 162

2 dictio, totum, vniuersalis est.con.80.n.48 165

2 dictio, dicti, repetitiua est personarum superius expressarum.cons. 31.nu.26 96

2 dictio, solùm, taxatiua & restrictiua est.con.7.n.13 14

2 dictio, suprascripti, repetitiua est præcedentium.consilio.37.numero 59 107

2 dictio, suus, seu sua, referri potest ad personam testatoris & ad personam hæredis.con.51.n.28.& 34 134

2 dictio, semper, perpetuitatem inducit.con.75.n.34.fol.134.& consi.90.nu.28 183

3 Et con.92.n.11 156

2 dictio, semper, exponitur, idest omni tempore & omni casu.con.93. nume.17 189

2 dictio, dicta, relatiua est ad præcedentia.con.86.nu.36 174

3 Et con.1.n.131.fo.2.& con.74.nu.34 130

4 Et con.4.nu.25 13

2 dictio, eorum, relatiua & repetita qualiter veniat interpretanda. con.86.nu.58 174

2 dictio, in omnibus autem, aduersatiua est præcedentibus. cons.87. nume.41 177

2 dictio, verò, qualiter capiatur.con.53.n.30 32

2 dictio, verò, diuersimodè ponitur.ibi.nu.43 eo.

2 dictio, hoc amplius, dictio, supra, dictio, præter, dictio, & vltra, repetitiua sunt præcedentium, & de nouo aliquid inducunt. consilio 95.nume.19 193

3 dictio, cuiusuis, vniuersalis est.con.1.nu.100 2

3 dictio, vltra, inclusiua est aliorum.con.2.n.65 6

3 Repetit etiam, & extendit expressa vltra illa.n.66.ibi. eo.

3 Confirmat etiam antea disposita inutiliter.nu.67.ibi. eo.

3 dictio, dictus, repetitiua est & relatiua præcedentium.con.5.nu.5. 43.& 44 11

3 dictio, alius, ad idem tendit.ibi.& nu.43.& 44 eo.

3 dictio, alius, relata ad filios, quas personas comprehendat. ibidem nume.44 11

3 dictio, de bonis, causam materialem denotat, & potest stare declaratiuè & demonstratiuè.cons.18.n.37 27

3 dictio, in, diuersimodè in iure capitur.ibi.n.38 27

3 dictio, alius, similes includit.con.20.nu.54 29

3 dictio, ipsi, relatiua est præcedentium.n.55.ibi. 29

3 dictio, dicta, repetitiua est, & relatiua præcedentium.con.21.numero 37 32

3 dictio, per lineam, non solùm denotat continuationem lineæ, sed etiam quandam personam mediam inter ipsum disponentem, & descendentes ab eo.con.21.nu.45 34

3 dictio alternatiua, vel, capitur quandoque in vim ordinis.con.31. nume.8 50

3 Dictio, &, restrictiuè, quandoque ampliatiuè capitur & augmentatiuè, vt ponitur inter diuersa.con.42.nu.9 65
3 Dictio, dictorum, vt ipsius, est repetitiua.con.53.nu.11 84
3 Dictio, &, copulatiua est, & requirit concursum omnium. con.63. nume.14 103
3 Dictio, & non vltra, exclusiua est aliorum nõ expressorum.con.68. nume.29 116
3 Dictio, eidem, & similis parum cõsideratur in substitutione pupillari.con.73.nu.43 131
3 Dictio, & vltra, in quo tempore verificetur.con.78.nu.20 137
3 Dictio, & aliter, denotat conditionẽ & formã.con.92.nu.13. 156
3 Dictio, & aliter non fuisset facta, est significatiua qualitatis. con. 92.nu.18. 156
3 Et habet naturam præcisam.nu.18.ibid. fol.eo.
3 Et est taxatiuè posita.nu.19.ibid. fol.eo.
3 Dictio, &, quando stet copulatiuè, vel separatiuè, & quo casu.con. 108.nu.55 173
3 Dictio, alij, repetitiua est similium.con.109.nu.15 174
4 Et con.72.nu.33 98
3 Dictio, & vltra, repetitiua & implicatiua est. Et idẽ operatur, quod dictio, supra.con.109.nu.48.& 49 174
3 Dictio, aut, exponitur pro idest.con.110.nu.18 176
1 Dictio, etiam implicatiua est. con.36.nu.9.fo.92.con.65.nu.18. fo.131.con.98.nu.69.fo.178.& con.99.nu.55 181
4 Dictio, etiam, implicatiua est ad maiora, & diuersa ab expressis, etiam in materia stricta & exhorbitãti.con.46.nu.30. Et auget addendo, & implicando.nu.31.ibid. 57
4 Dictio etiam, dictio alia, implicant.con.158.nu.18 165
4 Dictio, ex nunc, transfert dispositionem sine aliqua dilatione. ibid. nume.44 eo.
2 Dictio, ex nunc, operatur: vt omnis conditio retro fingatur.con.19. nu.120 55
4 Dictio, prætensio titulo, non excludit verũ titulum.con.49.n.9.60
4 Dictio, aliquatenus, æquiparatur illi clausulæ, quòd nec in minimo reciperetur.con.58.nu.34 72
4 Dictio, omnes, est vniuersalis distributiua. Et cõsideratur materia subiecta.con.91.nu.11.12.& 15 113
2 Dictio, seu, ampliat & auget.con.7.nu.38 14
2 Et quandoque stat alternatiuè & disiunctiuè.ibi.nu.39 eo.
3 Dictio, seu, quando stet declaratiuè & restrictiuè, vel ampliatiuè, & augmentatiuè ad præcedentia.con.22.nu.64.68.& 69 34
4 Dictio, seu, vtrunque casum comprehendit.con.101.nu.22 120
3 Dictio, seu, venit augmentatiuè.con.41.nu.8 65
4 Dictio, seu, quorum concursum requirat.con.117.nu.27 130
4 Dictio, vti, & tanquam, improprietatẽ denotãt.con.115.nu.7.126
4 Dictio, ex causam immediatam designat.con.114.nu.12 129
3 Dictio, ex, causam immediatam importat.con.47.nu.85 73
4 Dictio, ex, significat extremitatẽ temporis, à quo actus geri potest, & non ante.con.130.nu.16 139
2 Dictio, ex, causam proximam denotat.con.20.nu.39 62
4 Dictio, eo ipso, denotat ministerium iuris absque aliquo interuallo. con.133.nu.6 141
4 Dictio, alius, significat similitudinem expressi, cui subijcitur. con. 141.nume.5 146
4 Dictio, alius, similitudinem implicat.con.145.nu.25 150
4 Dictio taxatiua includit alios casus prætor exceptum.con.157.numero 18 164
4 Dictio, predicta, refertur ad superiora.ibi.nu.19 eo.
4 Dictio, alio, similem casum importat.con.166.nu.26 173
3 Dictio taxatiuam statuto posita nõ excludit alias personas, in quibus eadem ratio viget.con.47.nu.22 73
1 Dictio, vniuscuiusque, vnicuique, vnusquisque, vnumquemque, & collectiua, & distributiua quandoque est.con.6.nu.14.& nu.15.16. & 17 17
3 Dictio, videlicet, capi potest restrictiuè & limitatiuè, & quandoque declaratiuè.con.58.nu.18.fo.78.& con.63.nu.2 95
1 Dictio, videlicet, restrictiua est, & solet apponi ex stilo notariorũ, & consequenter parum operabitur.con.6.num.22.fol.17.& con. 91.nu.33 163
2 Dictio, videlicet, restrictiua est præcedentium & sequẽtium.con. 85.nu.47 172
2 Dictio, videlicet, restrictiua, & taxatiua est verborum generaliũ præcedentium.con.17.nu.38 49
1 Dictio, ita tamen, ponitur restrictiuè, limitatiuè, modificatiuè, & in vim conditionis.con.17.nu.19 39
1 Dictio, tamen, sine copula aduersatur præcedẽtibus.ibi.nu.20.f.e.
1 Dictio, & copulat & importat verificationem & coniunctionẽ præcedentium.ibi.nu.23 fol.eo.
1 Dictio, &, quando ponitur geminatè auget, & non restringit, et venit implicatiuè.ibi.nu.24 39
1 Dictio, cum, & dictio, si conditionem importat.ibi.nu.25 39
1 Dictio, in perpetuum, habet tractum successiuum, & importat perpetuitatem non personalitatem.con.20.nu.13 42
1 Dictio, omnimoda, multos operatur effectus, nam per eam transfertur vniuersalis iurisdictio, & merum & mixtum imperium.con.9. nu.4.5.& 8 21
3 Dictio, omnimodo, præcisa est.con.38.nu.78 58
4 Et con.1.nu.16 2
2 Dictio, omnino, quid importet.con.21.nu.25 64
1 Dictio, omnino, est præcisa.con.21.nu.40 46
1 Dictio. ex nunc prout ex tunc, operantur effectum tempore cõgruo. con.22.nu.44 48
1 Dictio, non aliter, excludit alia non expressa.con.31.nu.27 79
1 Dictio, &, copulat.con.31.nu.131 79
1 Dictio, post quã, excludit omne tẽpus anterius.con.31.nu.83 79
1 Dictio, nec, quandoque capitur pro neque, quandoque continet cõnexam implicatiuam.con.36.nu.9 92
1 Dictio, & ponitur inter diuersa.con.39.nu.21 95
1 Et quid de dictione, alij.ibi.nu.22. 95
1 Dictio, quomodolibet, qualiter exponatur.con.58.n.10. 121
1 Dictio, penitus, quid importet.con.58.nu.11 121
1 Dictio, tamen, aduersatur præcedentibus.con.78.nu.2. Et quando est sine copula aduersatur in iure, & in facto.nu.3.ibi. 144
1 Dictiones, aduerso modo, capiuntur secundùm subiectam materiã con.103.nu.36 19
2 Dictiones alterantur, & impropriantur ex cõiecturata mente testatoris.con.43.nu.45 117
3 Dictiones denotantes modum, & ordinem prolatæ ab homine in dubio censentur appositæ pro forma, potissimum quando ad idem concurrit mens disponentis.con.92.nu.14.& 15 156
2 Dictiones taxatiuè & præcisæ oppositæ in dispositione de aliquid faciendo, solennitatem & formam important & ipsarum transgressio vitiat actum.con.19.nu.12 54
1 Dictum semel non potest reuocari.con.30.nu.14 78
1 Dictum aliquod nõ debet acceptari pro parte omissa qualitate, quæ fuit expressum.ibi.nu.25 fo.eo.
1 Dictum singulare nõ est trahendũ ad cõsequẽtiã cõ.122.n.13. 2[illegible]
2 Dictum in vno capitulo non censetur repetitum in alio penitus separato.con.44.nu.35 12[illegible]
3 Dictum doctoris debet intelligi secũdùm quòd loquũtur iura per citata, & con.71.n.12 11[illegible]
4 Dictum testis non integri suppletur per alios.con.3.n.94 [illegible]
1 Dictũ generale restringitur per rõnem specialẽ. con.102.n.6. [illegible]
1 Dictũ in vno capitulo ex separatis non debet ad aliud referri. 36.n.10 [illegible]
1 Dicto vnius boni viri creditur quandoque.con.57.n.51 [illegible]
1 Dicta in capitulis plenè probant contra capitulantem. con. nume.27 19[illegible]
1 Dicta testium declarantur à ratione et causa scientiæ data per cos. con.107.n.69 12[illegible]
1 Dicta in vno capitulo quandoque censentur in alio repetita.consi. 86.n.54 157
1 Dicta in vno c. firma remanent, si in sequentibus non mutantur.co si.111.n.20 208
1 Dicta respondendo petitioni confessionem probantem inducũt. con. 115.nu.11 216
1 Dicta in supplicatione, libell', positionibus, & similibus confessionẽ inducũt.con.115.n.30. quod verũ quando fuere ista acceptata alias secus.n.31.ibi. 216
1 Dicta per reum in exceptionibus confessionem inducũt.con.12[illegible].n. 17. fallit in pluribus ista regula.n.19 223
1 Dicta in libello, & in positionibus probant contra libellantem, ponentem & respondentem.con.131.n.5 229
2 Dicta verba, omnia & singula geminata sunt.con.12.n.176. 29
3 dicta in positionibus, & acceptata plenè probãt.con.54.n.15 80
3 dicta in vno capite testamenti censentur repetita in alio. con. nume.10 5[illegible]
3 dicta & qualitas expressa in vno capite statuti seu alterius dispositionis, an & quando repetita censeãtur in alio capite eiusdem statuti.& dispositionis.con.56.n.10 [illegible]

3 Dicta in positionibus, & ipsorum responsionibus probant. con. 57. num. 9 95
3 Dicta in libello acceptata per aduersarium inducunt confessionem. con.81.nu.14 139
4 Dicta in supplicatione ꝓbant, si fuere acceptata.con.3.nu.30 11
1 Dictis iur.consul. standum absque aliqua probatione.con.22.num. 33. 66
2 Dictum Bald. in con.418.incip. quædam puella, declaratur.con.26. num.52 81
2 Dictum Bal. in l.fi.C.de indic.vidui.tol. quando procedat, & locum sibi vendicet.con.97.nu.32 197
1 Dictũ Ias. in l.in actionibus. qualiter intelligatur.con.74.n.41.140
3 Dictũ Ro.in aut.similiter.quo casu procedat.con.74.nu.17 130
3 Dicto probi viri, & eius dispositioni quandoque standum est.con.3. nu.46 9
4 Dictis sanctorum patrum noui ac veteris testamenti standum est. con.11.nu.106 25
4 Dicta in articulis possunt per aduersarium recusari, si habent præsũptionem iuris in contrarium.con.21.n.25 32
4 Dicta in exceptionibus rebus reus fateri videtur, si fuere acceptata à parte.con.111.nu.5 127
4 Dies incerta legalis decursa non constituit debitorem in mora sine interpellatione.con.5.nu.49. Eo maximè quando actus potest momento expediri.nu.50. Et idem quando obligatio contineret factũ successiuum, & dependeret à voluntate creditoris.nu.51 15
4 Dies incerta pro conditione habetur.con.82.nu.5 108
1 Dies ante condõnis euentum nec venit, nec cessit.con.32.nu.6. 84
4 Dies octo dati ad probandum excommunicationem à quo tempore currunt.con.109.nu.14 127
4 Dies apposita solutioni interpellat.con.139.nu.29 145
3 Dies relicti fideicommissi post mortem grauati secuta morte dicitur cessisse & venisse.con.8.nu.1 15
4 Dies fideiussionis præstitæ sub conditione nõ dicitur venisse, nec cessisse ante purificationem conditionis.con.171.nu.31 179
3 Differens testamenti factionem non dicitur tunc habere voluntatẽ testandi.con.68.nu.54 111
1 Dictum, an operas quis locet, an opus faciendum suscipiat, differt. con.27.nu.14 93
1 Differentia inter habentem causam, vel non quo casu procedat.con. 50.num.19 110
2 Differentia est ante aditam vel post aditam hæreditatem, & ante ius quæsitum vel non quæsitum.con.19.nu.216 55
1 Differentia adest, quando verba diriguntur ad personam, vel quãdo ad rem.con.21.nu.29. Et quid si ad vtrunque diriguntur, qđ erit considerabile.nu.30.ibi. 64
2 Differentia probabilis minimè est, an verbum ab intestato, determinet ver. succedat, an verò verbum decedat.con.22.nu.35 67
2 Differentia probabilis an sit inter ver. intestatus, & ver. ab intestato.ibi.nu.38.& 39 eo.
2 Differentia conuentionis factæ inter bona particularia, & quotam hæreditatis, an & quando subsistat.con.26.nu.106 81
3 Differentia est inter delatam hæreditatem & non delatam, ius quæsitum seu quæsitum.con.26.nu.85 40
3 Differentia magna est, an persona eligenda sit omnino incerta, an incerta de certis.con.38.nu.31.32.& 33 38
3 Differentia & distinctio in iure consideratur.con.71.nu.64 114
4 Differentia consideratur inter accusatorem & testem, & vnus recipiatur, alter verò reiiciatur.cons.2.nu.75.& 76 5
4 Differentia debet esse in persona actiua & passiua, ne idem actus cadat in vna & eadem.con.12.nu.13 16
3 Differentia & distinctio in iure consideratur.con.71.nu.64 124
4 Differentia est & magna, an sponsalia contrahantur per verba de futuro, vel per verba de præsenti.con.51.nu.29 62
3 Differentia an sit, si relinquitur perpetuò, vel in infinitum, con.74. nu.86 131
2 Differunt, an quis sit hæres scriptus, & an adeat hæreditatem.con. 62.nu.8 142
1 Difficile reputatur facto legem adaptare.con.65.nu.1 130
4 Difficilius concessa tolluntur, quàm concedenda.con.74.nu.31.102
1 Difficultas non excusat promittẽtem factum alienum etiam facta diligentia.con.16.nu.122.fo.42.& con.71.nu.53 66
1 Difficultas operatur, vt illæ probationes recipiantur, quæ aliàs nõ reciperentur.con.75.nu.18 141
4 Difficultas præstationis non impedit, rem pluribus insolidũ deberi postq ab initio stipulatio fuit vtiliter cõtracta.con. 117.n.32. 130
1 Difficultas probationis ad id iustam causam inducit.con.75. numero 16 141
1 Difficultas excusat promissorem facti alieni. Et quid si promisit se curaturum & acturum.con.109.nu.4.5.& 8 204
1 Difficultas liberat ab obligatione & à pœna.con.117.nu.3 217
1 Difficultas ratihabitionis non excusat promittentẽ etiam facta diligentia, cum in contrarium euentum se expreßè obligauerit ad pœnam seu interesse.con.16.nu. 122. & 123. Et idem si promisit cõseruare indemnem.ibi.nu.121.& nu.125.& 126 38
1 Differentia de re dependenti libero arbi.iud. vana est.con.10.num. 98.& 81 22
4 Digna speciali nota exprimi debent, nec veniunt &c.con.112.nume.35 128
3 Dignitas, probitas, & bona qualitas iudicis an excludat ipsius recusationem.con.31.nu.67.68.& 99. Et quid si facit, vt causa suspicionis cesset.nu.96.ibi. 50
2 Dignitas familiarum per diuitias potissimè conseruatur.con.91.n. 53 184
2 Dignitas sine bonis sordescit.con.93.nu.22 189
3 Et con.66.nu.39 106
3 Dignitas & honor familiarum conseruatur bonis & diuitijs. con. 1.nu.18.f.2.con.3.nu.45.fo.8.con.18.nu.34.fo.26.consi.20.nu. 13.f.29.con.66.nu.38 106
3 Dignitas & honor familiarum conseruatur per masculos. con.3.n. 44.fo.8.con.18.nu.30.fo.26.& con.22.nu.28.fo.26.& con.66. num.37 106
3 Dignitas familiarum non conseruatur per fœminas. consi.22.numero 14 26
3 Dignitas & nobilitas testium quando attendatur. consil. 67. numero 111 111
4 Dignitas prima post pontificalem in ecclesia cathedrali quæ sit, cõsideratur secundùm consuetudines prouinciarum & ecclesiarum. con.31.nu.39 43
4 Dignitas doctoratus multùm attendi debet. con.38.nu.15 51
4 Dignitas ecclesiæ semel extincta an possit renouari, vel de nouo cõstitui.con.45.nu.19
Dignus non est lege, qui in legem committit.con.47.nu.60 57
Dilatio, differt beneficium cessionis à dilatione quinquennali. con. 100.nu.1.cum seq. 119
3 Dilatione quinquennali in concedenda consideratur maior pars creditorum.ibi.nu.3 166
3 Et idem si renunciauit hæreditati debitoris ibi.n.4 eo.
3 Et quo casu & quando debent creditores conuenire. ibi.n. 5 eo.
3 Dilatio quinquennalis concedi potest eo casu, quo non cõceditur beneficium cessionis ibi.nu.12 eo.
3 Dilationis quinquennalis beneficium fallito etiam conceditur. ibi. nu.232.3.4.5.& 12 166
1 Dilapidatio fructuum quando timetur, prouideri potest remedio satisdationis dandæ, secundùm formam iuris, & per quam cessat sequestratio.con.41.nu.49 97
1 Diligentia solita ab alijs præstari consideratur, & ea requiritur, quæ in proprijs rebus solet adhiberi.con.123.nu.7.& 8 222
4 Diligens minus non potest acceptare, nec sibi facere prouideri stãte concursu aliorum expectantium, qui sunt diligentiores.con.101 nu.2 12
4 diligẽtior ĩ ꝓcessu excludit alios minus diligẽtiores.cõ.101.n.7.120
2 Dimidia venit appellatione partis & portionis, & quãdoq; totum, et quãdoque quarta debita filio. Etiã si apponatur dictio aliqua, seu minima, licet alias verificetur in modica.con.7.nu.24.& 25 14
3 Directò vocatus agere debet contra possidentem bona. conf. 54.n. 14 89
3 Directò substitutus non potest propria authoritate apprehẽdere possessionem occupatam ab hærede grauati.ibi.nu.32. Et idem si possessio esset ciuilissima.nu.33.ibi. Et quando est incertitudo omni respectu non potest acquiri possessio.nu.34.ibi. 89
4 Discedere qui non potest è loco, inde non discedendo, voluntariè dicitur ibi habitare.con.170.nu. 23 177
4 Discordia stante, de stilo cameræ non inconuenit debere recurri ad cancellariam.con.112.nu.15 128
4 Discrepantia quando datur in probatione stili, ex eo argui non potest con.112.nu.14 128
2 Discretio arbitrium boni viri importat.con.9.nu.67.fo.18.& con. 12.nu.188 29
1 Discussio licet regulariter quãdo agitur cõtra tertios possessores actione hypothecaria ꝓcedere debeat, tamẽ illa fieri põt pẽdẽte iudi-

cio intentato contra dictos tertios possessores.con. 80. nu.40. 146
Prout iudicium tale procedit, si dicitur illo pendente in bonis debitoris principalis nihil esse. & sic non interesse opponenti exceptionem excussionis.ibi.nu.41 fo.e.
1 *Discussio non est facienda, quando notorium est, principalem debitorem non esse soluendo.con.80.nu. 42* 146
1 *Discussio non est faciēda in bonis debitoris existentibus extra territorium, & iurisdictionem illius, qui iudicare habet. ibi.nu.43.fo.eo.*
1 *Discussio cessat, si debitor alienasset illam rem pendente lite contra eum intentata.ibi.nu.44* eo.
3 *Disiūctiua posita inter personas, inter quas cadit ordinata affectio stat propriè, & non resoluitur. con.21.nu.11* 32
3 *Disparitas in matrimonio inter virum & vxorem repellit testes. con.15.nu.25.26* 23
4 *Disparitas coniugatorum consideratur ex bonis & diuitijs.con.57 nu.37.& nu.79* 72
4 *Item & respectu amicorum cum amicitia valde consideretur. ibid. nu.38* fo.eo.
4 *Item & respectu morem honestatis, & bonæ conuersationis.ibidem nu.39* eo.
4 *Item & respectu honoris & nobilitatis.ibi. nu.40* eo.
4 *Disparitas verificata in vno ex illis quatuor requisitis sufficiens est licet omnia illa quatuor copulatim non verificentur. ibi.nu.46* 72
4 *Dispendia multa patiuntur propter interdictum canonici, capitulū & populus.con.28.nu.19* 39
4 *Dispensata per Papam reperiretur delusa, si dispensatio non teneret con.68.nu.177.& nu.301.& seq.declaratur.* 85
4 *Dispensatio subreptitia, & obreptitia ipso iure vitiat, etiam in causa matrimoniali.con.68.nu.213* 85
4 *Dispensatio emanata ex causa falsa, & non vera nulla est.ibi.num. 214* f.eo.
4 *Dispensatio fundata super qualitatibus falsis, & non veris nulla est.ibi.nu.215* eo.
4 *Dispensatio cessat cessante causa dispensationis.ibi.nu.216* 85
4 *Dispensatio facta contra ius non præsumitur facta ex causa, nisi illa exprimatur, & sit certa & aperta.ibi.nu.225* eo.
4 *Dispensatio, de qua in c.fi.de diuortijs. an sit declaratoria iuris antiqui, vel promulgatoria noui.ibi.nu.262* 85
4 *Dispensatio, si dispensatur aliquo casu contra ius diuinum, non erit stricta, sed impropria pro declaratione & interpretatione. ibi.numero 264* 85
4 *Dispensatio secunda non faciens mentionem de prima nulla est. cō. 74.nu.56.59.& 60* 102
4 *Dispensatio super delicto an tollat infamiam, & an rehabilitet ad obtinendum.con.88.nu.19* 111
4 *Dispensatio stricti iuris est.ibi.nu. 20* 111
4 *Dispensatio obtenta ex falsa causa non valet.con.96.nu.26* 117
4 *Dispensatio restringenda est.ibi.nu.24* 20
4 *Dispensatio odiosa est, & strictè intelligenda.con.137.nu.2* 144
4 *Dispensatio ex causa falsa obtenta nihil valet.con.144.n.27.* 149
4 *Dispensatio est operatio ministrorum præsupponens institutionem & fundamentum, quæ concedi non debet ad destructionem illorum con.68.nu.35* 84
4 *Dispensatio Pontificis continens iniustum & peccatum non reddit tutum dispensatum.ibi.nu.58* 84
4 *Dispensationes contra legem diuinam & præceptum morale factæ decolorant statum ecclesiæ.ibi.nu.46* 84
4 *Dispensatio non continet pœnam sed gratiam.ibid.nu.67* 84
4 *Dispensatio non est lex, sed remissio legis facta ex causa ab habente potestatem.con.eo.nu.70* eo.
4 *Dispensatio induxit relaxationem legis ex aliquo respectu, & causa.ibi.nu.71* eo.
4 *Dispensatio Papæ quo casu præferenda est iuri diuino.ibi.n.126.85*
4 *Dispensatio prædicta tollit peccatum, & dispensatus erit tutus.ibi. nu.127* eo.
4 *Et dispensatum erit licitum sublata obligatione iuris diuini.ibidem num.128* eod.
4 *Et quid in homicidio, furto, & testib.ibi.* 85
4 *Dispensatio nulliter facta à quo possit reuocari. con.68.n.173.* 86
4 *Dispensatio multipliciter describitur.ibi.nu. 194.& alijs seq.*149
4 *Dispensatio non debet passim concedi, sed ex causa.con.68.numero 196* 85
4 *Dispensatio, vt sit bona, quæ requirantur.ibi.*
4 *Dispensatio in iure diuersimodè recipitur.ibi.nu.197* eo.
4 *Dispensatio propriè contra ius diuinum, & præcepta moralia reperitur prohibita ex defectu potestatis, non ex defectu causæ. ibidem nu.102* 84
4 *Dispensatio quòd non suffragetur, nisi literis desuper confectis, regula ista quo casu procedat.con.44.nu.12* 55
4 *Dispensatio magis nominanda est dissipatio, quæ fit contra ius diuinum quàm dispensatio.con.68.n.51* 84
2 *Dispensatio legitimandi est odiosa & restringenda. con.2.n.21.*7
2 *Dispensatio quando dicatur.ibi.nu.22* eo.
2 *Dispensatio an possit fieri à principe seculari,ibi.* fo.eo.
2 *Dispensatio huiusmodi non potest concedi à comite palatino sine ca. ibi.nu.28* f.eo.
1 *Dispensatio non potest fieri sine citatione.ibi.nu.29* 7
2 *Dispensatio non valet facta sine causa, & nō citatis filijs legitimis con.7.nu.14* 14
2 *Dispensatio est, quando habilitatur ius ad personam, legitimatio, quando persona ad ius.ibi.nu.19* eod.
2 *Dispensatio propriè est, quando in parte aliter non legitimando, legitimatio est, quando in plena forma conceditur.ibi.nu.20* eo.
2 *Dispensatio licet strictè interpretetur, tamen in ea venit expressè & concessum ēt tacitè, & veniunt accessoria, & quæ ex præcedentibus & sequentibus colliguntur.ibi.nu.23* 14
2 *Dispensatio causam, & citationem continere debet.con.8.n.22.* 17
2 *Dispensatio & legitimatio differunt, & vna concessa venit nō alia con.12.nu.208* 29
2 *Dispensatio non potest fieri nisi ex causa.ibi.nu.209. Et quando ita fit, dicitur dissipatio.ibi.nu.210* eo.
2 *Dispensatio non potest fieri sine citatione illorum, quorum interest. ibi.nu.211* eo.
2 *Dispensatio non potest sine causa fieri à Comite.con.14.nu.46.* 38
2 *Dispensatio citationem agnatorum requirit.con.14. nu.47* 38
4 *Dispensatio facta lite pendente valet, licet de ea nulla sit facta mētio.con.30.nu.42* 41
4 *Dispensatio commissa fieri à Pontifice per aliquem, vt valeat, facienda est ex causa rationabili.con. 51.n.60* 62
4 *Dispensatio obreptitia & subreptitia ipso iure vitiat ēt in matrimonio.con.51.nu.18* 62
4 *Dispensatio emanata ex falsa causa nulla est.ibi. nu.31* 62
4 *Dispensatio cessat cessante causa ipsius dispensationis. ibi. n.32* 62
4 *Dispensatio in gradu prohibito, strictissimè intelligenda. con. 52.numero 38* 64
4 *Dispēsatio super istis obreptitia et subreptitia nulla est.ibi.n.39.*64
4 *Dispensatio non censetur prohibita, licet aliquid iure prohibeatur. con.56.nu.3* 70
4 *Dispensatio, per quam fit reductio ad primeuum ius, facilius cōcedi debet, cum hoc sit fauorabile.ibi.nu. 10* eo.
4 *Dispensatus non potest sequi conscientiam propriam contra dispensationem.con.68.nu.181.declaratur nu.185.& seq.* 85
4 *Dispensatus contra legem positiuam fundatam ratione naturali, super iure diuino an remaneat tutus & securus.con.68.n.4.*
4 *Dispensatus & malè non redditur tutus, & stare debet conscientiæ & non dispensationi.con.68.nu.285*
4 *Dispensatus ad ordinem, non intelligitur dispensatus ad beneficia con.88.nu.21* 111
4 *Dispensatus ad simplicia, non dicitur dispensatus ad alia.con.136 nu.22* 143
4 *dispensatus quòd possit promoueri ad oēs ordines & ad quæcunque beneficia &c.non comprehenduntur regularia professionis, seu religionis militum S.Ioannis Hierosolymitani.con. 44.nu.5* 55
4 *Dispensatus à Papa contra ius diuinum non remanet tutus, nec securus, cum dispensatio sit nulla, nec tollat peccatum.con.68.n.57. & seq.* 84 85
4 *Dispensare quid propriè sit.con.68. nu.195*
4 *Dispensandi iusta causa, an sit pax, & concordia, ac amicitia, & cōfœderatio, & declaratur, qualiter procedat.con. 68.nu. 129. 207. 208.& 209* 85
4 *Dispensandi causa iusta potest esse qualitas personarum. ibi.num. 131.& nu.137.& seq.declaratur.* 85
4 *Dispensandi iusta causa potest esse euitatio scandali.ibi.nu.132.n. 241.& seq.declaratur.* 85
4 *Item diuturnitas longi tēporis, quo dispensati perseuerauerunt in copula, et matrimonio.n.153.et n.245.& seq.declaratur.ibi.* 85
4 *Dispensandi iusta causa potest esse consuetudo, & obseruantia.ibi. nu.156.& nu.249.& seq.declaratur.* eo.
2 *Dispensandi potestas non venit concessa facultate legitimandi.c.2.num.23* 7

Dispositio

1 *Dispositio comprehendit illum, in quo concurrit qualitas demõstrativa.con.5.n.46* 16

1 *Dispositio, quando actus fit cõtemplatione alicuius, licet ille nõ sit in eo expressus, tamen ad illum porrigitur.n.47.ibi.* fo.eo.

1 *Dispositio suspenditur per conditionem appositum.consi.11.n.21.* 25

1 *Dispositio limitata limitatum producit effectum.con.17.n.27.* 39

1 *Dispositio verificatur in primo actu.con.31.n.40* 84

1 *Dispositio conditionalis ante conditionis euentum nihil ponit in esse.con.32.nu.4.& 17. Et non subsecuta conditione perinde est, ac si facta nunquam fuißet dispositio.nu.5.ibi.* 84

1 *Dispositio purificata conditionalis habetur pro pura.con.eodem numero 17* 84

1 *Dispositio duplici ratione durat. licet cesset vna ratio, si viget alia.con.72.nu.50* 135

1 *Dispositio cessat cessante causa finali.con.65.n.11* 131

1 *Dispositio cessat cessante ratione.consil.68.n.26.folio 117.& con.73.nu.6* 137

1 *Dispositio generalis referri debet ad specificata, quando salua ratione recti sermonis id potest fieri, & non alias.con.81.n.18* 148

1 *Dispositio intelligi debet rebus sic stantibus.con.88.n.30.* 158

1 *Dispositio tendens ad exonerandam conscientiam testatoris dicitur pia.con.90.nu.10* 162

1 *Dispositio sortitur effectum in primo actu.consil.91.nu.5. Etiam in actu inter viuos.n.6. Et quando reiterato induceret præiudicium.nume.7* 164

1 *Dispositio generalis generaliter venit intelligenda.consi.92.nu.8.& nu.32.43.& seq.* 165

4 *Et consi.46.nu.5* 57

1 *Dispositio generaliter loquens restringitur quandoque.con.92.n.32.43.& seq.* 165

1 *Dispositio quando loquitur conditionaliter, dicitur illud inducere pro forma.con.95.nu.20.& 21* 169

1 *Dispositio quando mandat aliquid fieri dicitur illud esse inductũ de substantia, nisi aliud dispositum reperiatur.n.23.ibi.* fo.eo.

1 *Dispositio an loquatur in personam, an in rem, differt.consi.99.nume.71* 181

2 *Dispositio minus conuenit, cui non conueniunt verba.consi.4.nume ro19* 10

2 *Dispositio, & verba generalia restringenda veniũt ad terminos habiles.con.9.n.54* 18

2 *Dispositio, & disponere verbum propriè verificatur per actum vltimæ volũtatis.con.21.n.48* 65

2 *disponendi potestas si data est, quam licentiam importat. ibidem nume.49* eod.

2 *Dispositio noua superueniens loquens in vno casu locum habet in alio illi æquiparato etiam in materia correctoria.con.22.n.42.* 67

2 *Dispositio specialis sequens in casu vero, an & quando trahatur ad fictum.ibi.nu.46* 67

2 *Dispositio facta contemplatione alicuius concedit illi actionem, etiã si verba ad alium dirigantur.consi.23 nu.18* 70

2 *Dispositio referens aliam, det intelligi secundùm relatam, cum suis qualitatibus.consi.30.nu.53* 94

2 *Dispositio facta sub conditione expirat conditione deficiente.consi.31.nu.2* 96

2 *Dispositio facta in testamento, vt codicillis interpretanda est, ne contrarietur.con.34.n.50* 101

2 *Dispositio testatoris obtinet vim legis.con.90.nu.2* 182

2 *Dispositio testatoris, quòd quis vocetur de sua familia, valet, et ista cõditio est obseruanda, & adimplenda, & non remittitur.con.15.nu.78.& 80* 40

2 *Dispositio testatoris volentis bona conseruari penes masculos non potest effectum sortiri, nisi comprehendat omnes eius descendẽtes consi.37.nu.34* 106

2 *Dispositio testatoris facta in vno casu regulariter non extenditur ad alium.con.38.nu.28* 109

2 *dispositio testatoris interpretanda est, ne contineat quid durum, iniquum & absurdum.consi.10.nu.26* 62

2 *Dispositio testatoris vocans filios nascituros ex tali vxore non cõprehendit filios nascituros ex alia.con.52.nu.2. fallit tamen, & declaratur.nu.25.& 26* 128

3 *Dispositio testatoris extenditur de persona ad personam quandocunque.con.50.nu.54. contra Areti.& Deci.no.58.ibi.nu.56.57.58.59.60.& 61* 80

4 *Dispositio testatoris non debet esse in suspenso.con.71.nu.25. fallit quando verba testatoris inducerent suspensionem.ibi.nu.26* 97

2 *Dispositio certa redditur propter adiectionem alicuius qualitatis.con.75.nu.19* 157

2 *Dispositio certa redditur, quando æquipollens certum est.ibidem.nume.20* 157

2 *Dispositio non cessat cessante causa, quando illa vigente sortita est effectum.con.85.nu.50* 172

2 *Dispositio facta sub conditione non habet locum deficiente conditione.con.86.nu.3* 174

3 *Dispositio an sit conditionalis, vel veniat resoluenda, differt.consi.92.nu.22* 156

3 *Dispositio conditionalis ex quibus argoatur.nu.22.ibi.* fo.eo.

3 *Dispositio loquens in casu simplici an compræhendat mixtum.con.108.nu.19* 173

3 *dispositio loquens in vno casu trahitur ad alium.nu.21.ibi.& n.39.& seq. declaratur concurrente maximè testatoris voluntate.numero 22* 173

4 *Dispositio quælibet consideratur ab effectu, & re ipsa, & non a verbis.con.20.nu.4* 32

4 *Dispositio reducens rem ad primeuum ius fauorabilis est, consi.42.num.5* 54

4 *Dispositio conditionalis non potest reddi valida conditione non adimpleta.consi.46.nu.42* 57

4 *Dispositio conditionalis adimpleta conditione redditur pura.ibi.nume.45* fo.eo.

4 *Dispositio vbi potest referri ad ea, quæ sunt de iure, & ad ea quæ nõ sunt, relatio potius facienda est ad ea, quæ sunt de iure.consi.50.numero 27* 61

4 *Dispositio quando requirit aliquam qualitatem, illa probanda est.con.54.nu.6* 67

1 *Dispositio feudi hæreditarij valet, dummodo non fiat in extraneos.con.3.nu.19.nu.20.& 21. Et quid quando fit liberaliter in persona alterius infeudati.nu.23.ibi* 12

1 *Dispositio iudicanda est in dubio vt valeat.con.111.nu.36* 208

4 *Dispositio requirens aliquam qualitatem non sortitur effectum, nisi illa adsit, & verificetur.consi.72.nu.96* 98

4 *Dispositio an poßit conferri ad tempus habile.con.109.nu.18.* 127

4 *Dispositio conditionalis non habet effectum ante conditionem impletam.con.119.nu.18* 133

4 *Dispositio loquens in mutuo vero, & naturali non verificatur in ciuili.con.137.nu.8* 144

4 *Dispositio declaratoria quando & quo casu locum sibi vendicat.cõsil.141.nu.34* 146

4 *Dispositio principis sequens declaratur, & limitatur secundùm dispositionem principis præcedentem.con.142.nu.16* 148

4 *Dispositio requirens duo, ambo adesse debent, nec sufficit vnum.cõ.143.nu.11* 148

4 *Dispositio interpretanda est, vt non lædat ius tertij.con.144.numero 25* 149

4 *Dispositio generalis magis videtur afficere quàm specialis.con.159.num.3* 145

4 *Dispositio interpretatur, & intelligitur, quando est valida, non autem quando esset nulla.con.171.nu.3* 167

3 *Dispositio facta si non potest valere in vim testamenti, valere poterit in vltima voluntate.con.61.nu.39* 100

1 *Dispositio & alienatio feudi valet, quando illa non tendit in præiudicium domini vel reipublicæ.con.2.nu.11* 9

2 *Dispositio vniuersalis omnia disponit.consi.94.nu.11* 191

3 *Dispositio generalis comprehendit omnes casus, licet in vno esset maior ratio quàm in alio con.12.nu.30* 20

3 *Dispositio odiosa dicitur coarctans facultatem testandi, & ideo strictè intelligenda: vt non comprehendat forenses.ibi.nu.42* 20

3 *Dispositio facta sub conditione non habet locum deficiente conditione.con.14.nu.3* 22

3 *Dispositio ꝙ fiat in actu, quo valet, & non eo quo redditur inualida & nulla in dubio præsumendum est.con.21.nu.52* 32

3 *Dispositio, quòd bona conseruentur in familia, & non alienentur, honesta est.con.22.nu.60* 34

3 *Dispositio conditionalis purificata conditione efficitur pura.ibi.numero 64* 34

3 *Dispositio non probatur per testes non idoneos & legitimos, quando in illis requiritur dicta qualitas, con.24.nu.18* 37

3 *Dispositio loquens de tempore intelligitur de continuo.con.37.numero 26* 57

4 *Dispositio ante implementum conditionis non sumit effectum.con.122.nume.4* 135

Dispo-

4 Dispositio multùm differt, an loquatur de auxilio cooperatiuo in homicidio, uel de auxilio cooperatiuo ad homicidium. cons. 166. nu. 24. & nu. 25, 32, 33. 173

3 Dispositio quando dicatur continere causam piam, seu prophanam con. 38. nu. 20. & num. 22. & 23. 58

3 Dispositio potest pro parte esse ualida, & pro parte uitiosa, ibidem nu. 34. 58

3 Dispositio pro parte potest adimpleri, & pro parte non. ibid. nu. 36. & nu. 47 58

3 Dispositio commissa arbitrio alieno uitiosa est, & nulla. nu. 37. ibi. n. 41. 42. 43. 44. & 58. 58

3 Et debet esse ualida de per se, & nõ pẽdere ab arbitrio alieno. ibi. n. 38, fo. eo.

3 Et idem si cõferuntur ad secreta uoluntatis alienæ. ibi. nu. 39. fo. eo.

3 Dispositio quando imperfecta dicatur in materia & forma & cõtra bonos mores. ibi. nu. 42. fo. eo

3 Dispositio captatoria est, quando substantia disponentis commissa est alieno arbritio. ibi. nu. 45. 58. 70. 58

3 Dispositio captatoria quæ sit. con. 45. nu. 12. Et cessat in relictis pijs nu. 13. 70

3 Dispositio quãdo non posset referri, nisi ad unum, ad illud est referenda. con. 53. nu. 12. 84

3 Dispositio conditionalis ante purificatam conditionem nulla est. cõ. 57. nu. 15. 94

3 Dispositio relatiua restringitur ad relata, & secundũ illa limitatur con. 68. nu. 3. 103

3 Dispositio & alius actus per contestes probari debet. con. 68. numero. 6. 116

3 Dispositio ultima est obseruanda. con. 45. nu. 11. 70

3 Dispositio non debet censeri frustratoriè facta. con. 70. nu. 9. 123

3 dispositio facta in uno casu non trahitur ad alium casum omissum. cõsi. 74. nu. 7. 9. & 10. 130

3 Dispositio hominis ponẽs aliquid cõditionaliter formam inducit. cõsi. 92. nu. 16. 156

2 Dispositio hominis verificatur in primo actu. con. 49. nu. 23 126

2 Dispositio vbi viget, eadem ratio vigere debet, & eadem iuris dispositio. con. 42. nu. 12 115

4 Dispositione qualibet generali videtur exclusus cardinalis. cõ. 141. nume. 7 146

3 Dispositio. l. quisquis. C. ad leg. Iul. maiest. an habeat locum in donatione facta per matrem filijs. con. 69. nu. 164. & alijs. seq. 118

3 Dispositio dictæ. l. quisquis. quo casu procedat respectu bonorum maternorum. ibi. nu. 171 eod.

3 Dispositio. l. hac edictali. C. de se. cun. nup. continet ius positiuũ, quod potest tolli per statutum. con. 91. nu. 11 155

2 Dispositio. l. hac edictali. C. de secun. nupt. inducta est fauore filiorum. con. 72. nu. 52 153

1 Dispositio. l. quoties. C. de rei vendica. an habeat locum in principe. con. 11. nu. 17 25

1 Dispositio. d. l. quoties. an locum habeat in feudis. ibi. nu. 18 eo.

1 Dispositio. d. l. quoties. an habeat locum in personis ecclesiasticis. ibi. nu. 19. & 20 fo. eo.

1 Dispositio. l. si vnquam. C. de reuo. don. qua ratione fuit inducta. cõ. 72. nu. 10. & nu. 12. 19. 25. & alijs seq. 135

1 Dispositio. d. l. si vnquam. procedit, quando donatio facta fuit extraneo & non descendentibus. con. eo. nu. 20 eo.

1 Dispositio. d. l. si vnquam. habet locum nedum quãdo nascitur filius naturalis, & legitimus, sed ẽt si nascatur naturalis tãtum, dummodo postea legitimetur. ibi. nu. 21. Et eo magis in legitimato per subsequens matrimonium. nu. 22. ibi. nu. 21 135

1 Dispositio. d. l. vnquam. cessat, quando donatio facta est ob causam. con. 73. nu. 9. 46. & 58 137

1 Dispositio. d. l. si vnquam. non habet locum in filio adoptiuo. ibi nu. 29 fo. eo.

1 Dispositio. d. l. si vnquam. cessat, quãdo donatio facta est propter merita seu obsequia præstita donanti. con. 73. nu. 10. & nu. 9. & 63. et seq. Et de meritis statur assertioni donantis, nec aliter probandasum. ibi. nu. 11 137

4 Dispositio. l. curabit. C. de actio. emp. transit in successorem. con. 64. nu. 8 81

4 Dispositio. l. per diuersas. & l. ab Anastasio. C. man. quando & quo casu procedat. con. 64. nu. 16 81

4 Dispositio. l. curabit. quo casu procedat. con. 85. nu. 14 104

4 Dispositio. d. l. iurabit. procedit, quando quis non potest vti præcio. ibi. nu. 15 eo.

4 Dispositio. d. l. curabit. procedit de iure canonico pp moram tãtũ, vel fructuũ perceptionẽ. Idẽ si quis promisit vẽdere, & nõ vẽdidit. Procedit ẽt in cessionario. Et procedit in oĩbus contractibus correspectiuis. Et an veniãt tẽpore traditionis, vel perceptionis fructuũ. Et quid si fructus non fuerunt percepti, sed potuere percipi. Et quid si res est sterilis, vel interesse non est in vsuris, sed aliunde. con. 25. u. 17. 36

2 Dispositio. l. ab eo. C. de fideicommis. & l. Lucius. ff. de hæredi. instit. non procedit, quando versatur causa pia. con. 86. nu. 73 174

3 Dispositio. l. iubemus. C. ad Treb. quando & quo casu procedat. con. 1. nu. 98 2

3 Dispositio. d. l. an sit correcta. per. l. scimus. §. repletionẽ. C. de inoff. testa. ibi. nu. 99 2

3 Dispositio. l. pactum. C. de pac. quo casu & in qua successione procedat. ibi. nu. 120 2

3 Dispositio. l. omnimodo. §. impuberi. C. de inoffi. testa. quo casu procedat. con. 36. nu. 18 93

2 Dispositio auth. hoc amplius. C. de fideicom. quando locum habeat. con. 19. nu. 193. & 202 255

2 Dispositio cessat. d. auth. hoc amplius. quando apposita est pœna priuationis, & in alium facta translatio. ibi. nu. fo. eo.

2 Dispositio. d. auth. hoc amplius. cessat post aditam hæreditatem. ibi. nu. 214 eod.

2 Dispositio auth. res quæ. C. commu. de lega. non habet locum in dote confeßata. con. 52. nu. 40 128

2 Dispositio auth. res quę. an procedat in expressa prohibitione alienationis facta per testatorem. con. 63. nu. 36 143

2 Dispositio. d. auth. res quæ. cessat, quando testator reliquit bona vltra illa prohibita alienari. ibi. nu. 37 eo.

2 Dispositio. d. aut. cessat, quando testator expreßè voluit bona subiecta fideicommisso non posse alienari etiã ex cã dotis. ibi. n. 38. fo. eo.

2 Dispositio. d. auth. res quæ. cessat, si testator reliquit filijs legitimã & trebellianicam. ibi. nu. 45 eo.

2 Dispositio. d. auth. cessat, si filius duxit vxorem post mortem patris, & post onus fideicomm. ibi. nu. 46. Et quid si dos fuit data filio post mortem testatoris. nu. 48. ibi. fo. eo.

2 Dispositio. d. auth. res quæ, cessat quando pater grauatus habet alia bona. ibi. nu. 49 128

2 Dispositio. d. auth. non vendicat sibi locum in dote cõfessata. ibidem num. 57 128

2 Dispositio aut. ex cã. C. de lib. præte. procedit etiam in posthumo præterito, de quo testator cogitauit. con. 64. nu. 6 146

2 Dispositio. d. auth. ex causa. procedit etiam in fideicommisso vniuersali. con. 60. nu. 11. fo. 139. & con. 63. nu. 8 143

2 Dispositio. d. aut. ex causa. & simi. procedit etiam in præteritione li neæ maternæ. con. 60. nu. 12. fo. 130. & con. 61. nu. 12 141

2 Dispositio. d. auth. ex causa. & simi. locum sibi vendicat etiam in posthumo ignoranter præterito. in d. con. 60. nu. 13 fol. eo. & con. 61. nu. 17 139. & 141

2 Dispositio. d. auth. ex causa, nihil innouat respectu institutionis hæredis. con. 60. nu. 36 139

2 Dispositio. d. auth. ex causa. procedit, quando testator potuit mutare testamentum & non mutauit. con. 61. nu. 15 141

2 Dispositio auth. dos data. C. de donatio. propter nup. cum sim. auth. hodie seruetur. con. 95. nu. 35 194

3 Dispositio auth. sed in ea. C. ad leg. falc. loquens in falcidia etiã locum habet in trebellianica. con. 17. nu. 31 25

3 Dispositio illius auth. an procedat in filijs primi gradus. ibi. n. 32. & c.

2 Dispositio auth. sed in ea. C. de falcid. locum etiam sibi vendicat in trebellianica. con. 26. nu. 35 81

2 Dispositio. l. de his. ff. de trans. procedit, si in instrumento renunciationis apposita essent illa verba consultè, deliberatè, ex certa scientia & non per errorem. con. 12. nu. 82 28

Quare. d. l. induxit cautelam, de qua ibi. nu. 81. ibi.

2 Dispositio. d. l. procedit, etiam si renunciatio esset facta in generè, non enim sufficit generalis cogitatio. nu. 83. ibi eod.

2 Dispositio. d. l. qua ratione fuit inducta, illi dispositioni etiam in specie non potest renunciari. nu. 84. ibi. eod.

2 Nec valet illa clausula, omni legum auxilio. nu. 85. ibi.

2 Quo casu dicta clausula producat effectum. nu. 86. ibi.

2 Dispositio. d. l. procedit, etiam si fuisset renunciatum cum iura. ibi. nu. 87. 88 fo. eod.

2 Dispositio. l. cum auus. ff. de cond. & demon. locũ habet etiã in feminis nepotibus, & pronepotibus, ẽt naturalibus. con. 19. nu. 65.

2 Dispositio. l. cum auus. locum habet in substitutione fideicommissaria, non autem in vulgari. ibi. nu. 91. 92. & 93 eod.

1 Dispositio.d.l.cum auus.locum non habet, quando filius vocatur cũ aliqua qualitate non concurrente in nepotibus.ibi.nu.94 fo.eo.
1 Dispositio d.l.cum auus.non habet locum, quando testator considerauit descendentes grauatos.ibi.nu.95 eo.
2 Dispositio d.l.cum auus.non habet locum, quando fideicommissum deberetur in vita grauati.con.19.nu.97 55
2 Dispositio d.l.cum auus.locum non habet, quando testator non cogitauit de liberis & nepotibus.ibi.nu.93 fo.eo.
2 Dispositio d.l.cum auus.non habet locum, quando testator in alijs substitutionibus expreßè apposuit illam conditionem, si sine liberis &c.ibi.nu.99 eo.
4 Dispositio d.l.cũ auus.non procedit, quando facta est mentio de masculis.con.72.nu.47 98
3 Dispositio d.l.cum auus.cum simi.quo casu procedat.con.20.n.49. loquitur enim in patre instituente filium, & eum grauãte post mortem.nu.50 29
2 Dispositio gl.in l.Lucius.ff.de hæred.instit.locum habet ẽt si expressa esset qualitas masculinitatis.con.31.nu.21 96
2 Dispositio cessat.l.Lucius.ff.de hære.instit.quando per testatorẽ facta est expressio masculinitatis secundùm aliquos.con.41.n.71.113
3 Dispositioni.l.de his.ff.de transa.cum concor.an specificè possit renunciari.con.95.nu.24 160
4 Dispositio.§.ex imperfecto.an locum habeat in filiabus exclusis per statutum a successione.con.146.nu.20 151
4 Dispositio.§.filijs autem.non habet locum in alienatione necessario quæ fit per leg.con.157.n.34.& nu.35.& qualiter textus ille procedat.nu.41.ibi. 115
2 Dispositio gl.in l.Lucius.ff.de hæred.inst. quando & quo casu locũ sibi vendicet.con.86.nu.80 174
2 Dispositio gl.in l.Lucius.ff.de hæred.instit.secundùm aliquos limitatur ꝙ non procedat, quando facta est mentio aliorum masculorum.con.87.nu.27 177
2 Dispositio.l.ab eo.cum concor.& gl.in d.l.Lucius.locum sibi vendicãt etiam si hæres fuerit grauatus casu, quo decesserit sine filijs masculis.ibi.nu.32 fo.e^.
2 Dispositio.l.si alij.ff.de vsufructu legato.quando & quo casu procedat.con.97.nu.17.& nu.18.& 19. Et an habeat locum in hærede habente proprietatem.nu.19.ibi. 19
2 Dispositio d.l.si alij. an habeat locum in legatis particularibus, quando apparet de mente & voluntate testatoris.ibi.nu.21 eo.
3 Dispositio gl.in d.l.is cui.ff.de actio.& obli.quo casu possit saluari.con.5.nu.15 11
3 Dispositio.l.scribit Celsus.ff.ad Treb.quo casu procedat.consil.55.nu.59 91
4 Dispositio clemen.1.de sequestratio.posses.& fruct.an habeat locũ in bonis hospotalium.con.26.nu.16 52
4 Dispositio.c.is cui.in quo beneficio procedat, vt quis non possit obtinere dignitatem in ecclesia regulari, nisi sit professus.con.40.n.17.& nu.16.ibi. 5
4 Dispositio.c.1.de eo qui dux.&c quo casu loquatur & procedat, an in polluta & conscia, vel in alia secunda non polluta conscia.tamen subsecuta morte primæ vxoris.con.52.nu.23 67
4 Dispositio.c.1.§.deinde.cum simi.de censi.li.6.in quo loco pio verificentur.con.34.nu.42 47
3 Dispositio.c.cum tibi.de testa.quo casu procedat.con.38.nu.21 58
3 Dispositio.c.quamuis.de pactis.li.6.locum habet in quocunque foro.con.26.nu.15 40
1 Dispositio.c.1.de eo qui si.& hæredibus suis limitatur per constitutionem regni.con.21.nu.30.cum seq. 46
3 Dispositio.c.cum contingat, & c.licet.cessat data enormissima læsione.con.75.nu.27 133
1 Disponere quis potest suo arbitrio in rebus allodialibus, & super illis ordinare, & relinquere fideicommissum.con.2.nu.51.fo.11.& con.30.nu.1 78
2 Disponere non semper quis potest de rebus suis.con.72.n.44 135
4 Disponere potest testamento quisque de rebus suis.con.93.n.1 189
2 Disponere verbum nedum per vltimam voluntatem, sed per actum inter viuos verificatur.con.33.nu.16 46
2 Disponens si dicat, facio testamentum, in quo lego &c.& in illa scriptura non opponit hæredis institutionem, valebit vt codicillus, & vltima voluntas.con.32.n.46.Et legata ita relicta debẽtur a quolibet succedente illi ita disponenti.ibi.nu.47 98
3 Disponentes voluisse facere actum inualidum & frustratorum non est præsupponendum.con.1.nu.136 2
1 Disponentes quod non expresserunt, omisisse videntur.con.72.numero 22 98
1 Dispositum valet, si quis in specie aliquid disponit, & postmodum se referat ad aliud, in quo relato illud dispositum non continetur.con.39.nu.18 95
1 Dispositum in vno ex ęquiparatis censetur dispositum in alio.consi.77.nu.11 14
3 Dispositum in vno ex correlatiuis censetur dispositum in alio.con.2.nu.16 6
3 Dispositum videtur, quod testator verosimiliter ordinasset, si de eo cogitasset, vel de eo fuisset interrogatus, con.25.nu.36 38
3 Dispositum aliquid per verba æquipollentia.con.47.nu.33 73
4 Dispositum in vno censetur dispositum in alio.con.5.nu.15 15
4 Dispositum quod fuisset per concedentem, id habet vim expressi, si de eo fuisset interrogatus.con.114.nu.17 129
2 Disposita in primo testamento ipso iure intelliguntur reuocata per secundum testamentum, nisi &c.con.24.nu.42 72
3 Disposita in testamento minus solenni possunt per partes comprobari.con.67.nu.23 11
3 Disposita in testamento firma manent, si in codicillis non sunt alterata.con.108.nu.27 173
2 Disposita vno tempore prohibita & disposita illo finito contrarium operantur.con.14.nu.13 37
4 Disputare de potestate Pontificis sacrilegium est.con.5.nu.70 15
4 Disputare non licet de potestate summi Pontificis.con.56.numero 1 70
3 Distinctio nulla fit in ascendentibus bonorum paternorum, seu maternorum, con.59.nu.39 98
4 Distinctio bona circa casus fortuitos cum intellectu plurium iuriũ.con.105.nu.14.Et de quibus casibus debeat intelligi.nu.15.Et quid de his quæ rarissimè contingunt.nu.16 123
1 Distributio diuersa est a solutione.con.35.nu.15 91
3 Distributio differt satis, an sit facienda ex fructibus, vel ex pecunia redigenda ex fructibus.con.74.nu.51 130
4 Distributionis natura est attribuere actum cuilibet insolidum.cõs.16.nu.3 29
4 Distributiones quotidianę quæ propriè sint, & dicantur.con.32.nume.6.& 13.& 14 45
4 Distributiones propriè quæ sint, & quibus debeantur.nu.13 eo.
4 Et quid si redditus ponuntur in communi, vt distribuantur singulis horis interessentibus.ibi.nu.14 fo.eod.
4 Distributiones quotidianæ regulariter non dantur absentibus. Fallit tamen in pluribus casibus.ibi.nu.18 eo.
4 Distributiones quotidianæ introductæ sunt in fauorẽ cultus diuini. Et debentur interessentibus tantùm & pro seruitijs, labore, & onere impenso cultui diuino.con.33.nu.1.2.& 3 46
4 Distributiones appellantur redditus casuales, & incerti, et sunt extra corpus prębendæ, & non computantur in valore, nec in fructibus, nec computantur in decimis Papalibus, nec veniunt appellatione beneficiorum.ibi.nu.4.5.& 6 eo.
4 Distributiones quotidianæ valde differunt a fructibus præbendarũ & ab alijs distributionibus.ibi.nu.7 eo.
4 Distributiones quotidianas percipientes illas faciunt suas, vt veri domini, maximè quando actualiter fuerũt habitæ & receptæ.ibi.nu.8.& 9 eod.
4 Distributiones tales percipientes possunt de illis eorum arbitrio disponere testando, & inter viuos.ibi.nu.10. Quæruntur enim ex labore & psonali seruitio, & ex industria, de quibus ita quæsitis quisque disponere potest.nu.12.Etiam per actum inter uiuos.nu.13. Et donando inter viuos.nu.14 46
2 Distributiuum quicunque, an debeat adaptari ad verbum decidendi, an verbum succedendi.con.43.nu.46 117
2 Distributiuum quandoque stat collectiuè, & non secundùm propriã significotionem.ibi.nu.48 eo.
2 Distributuũ attribuit actum cuilibet insolidum.con.49.nu.5 126
2 Distributiuum, quandocunque, fideicommissariam substitutionem importat.con.92.nu.16 187
3 Distributiuum quandocunque, compendiosam substitutionem inducit.con.1.nu.7 2
3 Distributiuum, quandocunque, plura complectitur tempora.consi.66.nu.34.fo.106.& con.72.nu.29 126
2 Distributiui natura est vnicuique insolidum attribuere rẽ, de qua agitur.con.49.nu.4 226
2 Distributiui natura est: vt singuli habeantur pro expressis.con.49.nume.6 126
2 Distributiuè siue collectiuè an aliq vocẽtur, satis differt.ibi.n.8.126

2 Diuersa

2 Diuersa sunt, an paciscatur de succedendo ipsis contrahentibus, vel ꝙ ipsorum bona perueniant ad alios,& an contrahentes paciscantur de succedendo, vel non succedendo alteri.con.24.nu.54.73

1 Diuersa. Non infertur ex diuersis.con.100.nu.29 183

1 Diuersitas nominis inducit diuersitatem rerum.con.36.nu.13 92

3 Diuersitas nominium arguit diuersitatē effectus.con.57.nu.4.94

3 Diuersitas facta diuersā iuris dispositionē inducit.cō.99.n.38.104

2 Diuersitas literarum, cancellationes,& apostillæ reddunt prothocollum suspectum.con.12.nu.29 28

1 Diuersitas causarum ex quibus colligitur.con.108.nu.8 202

3 Diues semel, an præsumatur successiuè diues.con.99.nu.57 164

4 Diuidentes debent habere scientiam fideicommissi ad hoc, vt illi cēseantur per diuisionem factam amplius verbis renunciatū.con.71. nume.10 124

3 Diuidentes videntur renunciasse fideicommisso, quando fecerunt refutationem generalem omnium iurium, & actionum competentiū in parte alterius.ibi.nu.14 fo.eo.

3 Diuidentes videntur renunciasse fideicommisso, si inter eos concessa est libera facultas disponendi & alienandi, maximè quādo data & cōcessa fuit dicta facultas, prout ipsi diuidentes voluissent. Idē si fuit data dicta potestas, prout videbitur, & placebit cuilibet ipsorum diuidentium.con.71.nu.15.16.& 17 124

3 Diuidentes possunt stipulari nedum pro ipsis, sed etiam pro eorum descendentibus hæredibus, & successoribus, nec non & distributiuè pro quolibet hærede.ibi.nu.35 124

1 Diuisio in societate qualiter sit facienda inter ipsos socios.con.85. nu.13.& n.seq. 165

2 Diuisio bonorum facta per patrem inter filios etiam iuramento vallata reuocari potest,& si filij consensissent.con.24.n.60.62. Et siue sit facta simpliciter, siue sub conditione.nu.62.ibi. Etiam si ille, de cuius hæreditate fit pactum consensisset.nu.63.ibi. 73

2 Diuisio bonorum an & quando tollat vires fideicommissi. con.26. num.52 81

2 Diuisio bonorum inter filios facta per patrem etiam iurata non valet quin possit mutari. Etiam si promissum fuisset, illam conuentionem nō reuocare. Etiā si iuramento fuisset firmata. ibi.n. 62.63.& 64. Etiam si pactum contineret altero sine filijs moriente, bona defuncti venire ad superstitem.nu.65.ibi. Etiam si tale pactum impediret liberam testamenti factionem, nedum respectu totius, sed solùm respectu partis hæreditatis, & bonorum.nu.66.ibi. 81

2 Diuisio & assignatio bonorum facta per patrem filijs an valeat in vim donationis, vel alia via, an talis diuisio,& assignatio valeat in vim vltimæ voluntatis.con.34.nu.1.& 2.41,42.& 43. 101

2 Diuisio facta per patrem inter filios etiam scriptura non interueniēte obseruanda est, ex quo habet vim,& ordinationem supremi iudicij.con.34.nu.13 101

2 Diuisio facta per patrem inter filios confirmata in vltima voluntate valida est,& seruari debet.con.34.nu.15 101

2 Diuisio facta per patrem inter filios valet in vim prælegati non obstante inæqualitate.con.34.nu.23 101

2 Diuisio alienationem continet.con.34.nu.29 101

2 Diuisio facta per patrem inter filios seruanda est.con.61.n.33.141

2 diuisio operatur statum magis pacificum.con.69.nu.16 150

2 diuisio si probibita est, censetur probibitio facta quò ad diuisionem dominij, non autem quò ad diuisionem fructuum, & iuris fruendi. ibi.nu.17 eo.

2 diuisio hæreditatis inter cohæredes facienda est in omnibus bonis hæreditatis.ibi.n.18 eo.

2 diuisio hæreditatis non facit institutos hæredes particulares legatarios con.94.nu.50 191

3 diuisio bonorum,& renunciatio trahitur ad ius de futuro, quando ex præterito non adest causa.con.71.nu.15 124

2 diuisio bonorum & consignatio filijs facta per patrem non valet, nec tenet.con.16.nu.37 42

2 diuisio non cadit, nisi vbi est communio.con.19.n.47 55

2 diuisio & assignatio bonorum facta per patrem inter filios valet in vim supremi iudicij.& non per actum inter viuos.con.34.n.42.101

4 diuisio rei, quæ esset inefficax non est petenda, nec concedenda. con. 127.nu.14 138

2 diuisio appellari potest transactio.con.12.nu.7 28

3 diuitiæ conseruant familiam,& agnationem, bonorum,& dignitatem ipsius.con.6.nu.14 13

3 diuitiæ,& quòd quis sit idoneus,& soluendo, qualiter probetur.cōsil.99.nu.58 164

3 diuitiæ & idoneitas non probātur ex illa præsumptione, quòd quis non iactet suum.ibi.nu.59.& 61 164

4 diuturnitas taciturnitatis considerabilis est con. 64.nu.23 81

4 diuturnitas temporis aggrauat peccatum.con.68.nu.245 85

4 diuturnitatis longi temporis quo dispensati perseuerarunt in copula & matrimonio est iusta causa.con.68.n.133.nu.245. & seq. declaratur. 84

4 doctor intelligi debet secundùm decisiones, quas allegat. con. 128. num.28 fo.138

4 doctoris authoritas est probabilis non necessaria.con.131.numero 10 140

3 doctoris opinio quæ sit attendenda, si vnum dixit legendo,& aliud dixit consulendo.con.91.nu.47.48.& 49 126

3 doctoris dictum debet intelligi secundùm quòd loquuntur iura citata per eum.con.71.nu.12 124

4 doctori asserenti communem vsum seu consuetudinem non est credēdum.con.158.nu.21 165

4 doctori dicenti, aliquid seruari de consuetudine, an sit credendum. con.105.nu.7 129

1 doctori asserenti de consuetudine, an & quando & quo casu credendum sit.con.25.nu. 16.& 17.18.& 100 64

1 doctori alleganti consuetudinem non creditur, nam est variabilis.cōsil.31.nu.15 79

4 doctori dicenti aliquid seruari de consuetudine, an sit credendum. con.105.n.7 129

4 doctores theologi non habent potestatem decidendi & terminandi causas matrimoniales.con.67.nu.29 83

1 doctorum authoritas an sit consideranda & pondus.con.73.numero 35 137

4 doctorum authoritas an necessariò sit sequenda.con.68.n.80 84

4 doctrina Bar.in l.fi.ff.de fal.in quibus casibus procedat.con. 151. nu.39 155

3 doctrina Bart.in l.quandiu.de acq.hære.in qua substitutione loquatur.con.73.nu.44.fo.105.loquitur etiam, siue primus substitutus moriatur relictis filijs, siue non, ibi.nu.45 eo.

1 doctrina Bar.in l.1.§.permittitur.de aqua quoti.& æsti.sit communis & an vera.con.28.nu.1. Et si vera est, an procedat solùm re existente integra vel non. nu.2.ibi. Et quid si prius alteri fuit facta cessio.ibi.n.3.ibi. Vel procedat etiam re non integra.n.4.ibi. 137

3 doctrina Bal.in con.438.incip.quædam puella.in 1.vol: declaratur con.26.n.52.53.cum seq. 40

4 doctrina Io. Mil.declaratur.con.36.nu.21 49

1 doctrina Decij in con.12.quo casu procedat.con.91.nu.19 164

1 doctrina Ang.& Cuma.in l. Apud Iulianum.§.pe.ff.ex qui.causis in possessio.ea.& Are.in §.hæres quoque.Insti.de obli.quæ ex quasi cont.quo casu loquatur.con.99.nu.49 181

2 doctrina Corne.in l.fi.C.de posthu.hæredi.instit.reprobatur, consil. 56.nu.9 113

4 doctrina Bal.in rub.C.de vsur.declaratur.con.64.n.13.& 14 81

4 dolus & lata culpa tantùm venit in deposito. con.131.n.2 140

4 dolus & bona fides, vt passiones animi, ex quibus probentur. con. 78.nu.23 101

4 dolus consistit in aīo,& probatur ex cōiecturis. con.149.n.21.151

4 dolus verus debet interuenire in delictis & homicidio, vt quis capite puniatur.con.161.nu.8 168

4 dolus expressus si non interuenit in homicidio & mandato, non tenetur pœna capitis.ibi.nu.12 168

1 dolus & insidiæ tutoris & aliorum non debent nocere pupillo.con. 10.nu.86 22

1 dolus ex proposito & re ipsa æquiparantur.con.12.nu.82 30

1 dolus ex proposito & re ipsa an procedāt a pari.con.20.n.45.108. & 109.fol.42.& con.96.n.20.48.49.57.61.& 62 171

3 Et con.26.nu.72 40

1 dolus arbitri non potest probari ex nouiter deducendis, sed ex deductis.con.45.nu.92 101

1 dolus in quacunque dispositione semper censetur exceptuatus.con. 49.nu.4 108

1 dolus non præsumitur, nisi probetur.con.eo.nu.28 108

1 dolus potest considerari dupliciter verus & præsumptus,& qualiter comprehendatur.con.49.n.30 108

1 dolus quando non sit verus, sed præsumptus.ibi.nu.31 108

1 Et quando talis dolus dicatur verus.ibi.nu.32 eo.

1 dolus verus,& præsumptus in quibus differunt.con.99.n.34. 181

1 dolus futurus remitti non potest.con.49.nu.35.fo.108. Et con.90. nume.33 108

1 Dolus velatus minor est quàm expressus.con.49.nu.36

1 Dolus verus præteritus potest remitti.ibi.nu.45 108
1 Dolus ex coniecturis apparet, & deducitur.con.75.n.31 141
1 Dolus non includitur in generali liberatione.con.90.n.35 162
1 Dolus non venit in legato liberationis, sed largum est, con.84.nu. 30.& 34 153
1 Dolus præteritus vel futurus an dicatur exceptuatus. con.84. numero 31 153
1 Et quid si est dolus consistens in faciendo.ibi.n.32 fol.eo.
1 Et quid si est dolus consistens in omittendo, & negligendo. ibidem numero 32 eo.
3 Et con.67.n.15.fo.111.con.81.n.13.fo.140.con.83.n.47.fo.142. & con.96.nu.27 161
1 Dolus & fraus indicijs & coniecturis probantur.con.89.n.29 160
3 Dolus & fraus semper intelligūtur exceptuati in generali commissione & amplissima, ac libero mandato.con.96.n.26 161
3 Dolus & fraus non debent prodesse doloso fraudem committenti. ibi.n.31 eo.
1 Dolus & fraus non præsumuntur.con.13.n.57 32
2 Et con.25.n.27 78
1 Dolus præteritus potest remitti, quando id cōstat.con.90.n.34 162
1 Dolus præsumptus à statuto rescindit liberationem etiam factam per transactionem.con.96.n.18 171
1 Dolus re ipsa vel ex proposito rescindit transactionē.ibi.n.48 171
1 Dolus re ipsa arguitur & probatur ex læsione enormissima. ibi.numero 21 171
1 Dolus & ignorantia non cadunt, quando fit transactio super illis, de quibus erat quæstio.ibi.n.71 171
1 Dolus re ipsa an idem operetur, quod dolus ex proposito.con.99.nume.20 181
1 Dolus præsumptus à lege seu statuto non indiget alia probatione. con.100.n.68 183
1 Dolus præsumptus resultat ex læsione enormissima. con. 103. numero 1 190
2 Dolus & fraus à quo probari debeat.con.26.n.70 81
3 Dolus & mala fides ex titulo putatiuo etiam erroneo excluditur, & videtur includi fides bona.con.66.n.46 106
3 Dolus impedientis, ne quis possit testari, cōsideratur.cō.67.n.9 111
3 Dolus in quacunque dispositione semper intelligitur exclusus. ibid. numero 14 111
3 Dolus malus excludi potest dolo bono.con.67.n.58 111
3 Dolus re ipsa propter enormissimam læsionem collectus æquiparatur dolo ex proposito.con.75.n.19.& 20 133
3 Dolus vterque tollit iuramentum.ibi.n.20 133
3 Dolus ex proposito non præsumitur, qui probari non debet.cōsi.93. nume.16 158
4 Dolus in dubio non præsumitur.con.52.n.27 64
4 Dolus est probādus ab eo, qui eum deducit, et allegat.ibi.n.28 64
4 Dolus non committitur scienti.ibi.n.29 64
4 Dolus et fraus non præsumuntur, si in actu interuenit consensus, & authoritas superioris.ibi.n.30 eo.
4 Dolus & fraus non præsumuntur, quando palā et publicè actus fuit gestus.ibi.n.31 64
4 Dolus in his, quæ sunt de genere prohibitorū præsumitur.con.eo.n. 33. Fallit, quando ille actus cōiter reputatur licitus.n.34.ibi. 64
4 Dolus ex quibus indicijs & coniecturis præsumatur interuenisse, vel non.ibi.n.25 eo.
4 Dolus consideratur in iniuria illata ex parte committentis iniuriā. con.78.n.15 105
4 Dolus præsumitur in prohibitis in genere.ibi.n.16 eo.
4 Item præsumitur, quando qualitas facti illū præsumit.n.17.ibi.f.e.
4 Item præsumitur ex moderatè gestis.ibi.n.18 fol.eo.
1 Dolum versatur qui non restituit.con.74.n.34.35.& 36 140
1 Dolū scienter cōmissū ratificādo remittere videtur.cō.49.n.44 108
1 Dolum versatur, qui non facit, quod facere debet.con.34.n.34.fo. 50.& con.74.n. 29 140
1 Dolum satis est fuisse semel commissum.con.74.n.30 140
1 Dolo præsumpto esse dicitur contrafaciens legi vel statuto.con.49. nume.33 108
1 Dolo deceptus nō dicitur cōsentire.ibi.n.44.f.eo.& cōs.c.n.72 108
1 Dolo nullus præsumitur versari, ideo dolus probandus est. con. 96. nu.41.67.& 68 171
1 Dolo qui desiit possidere, adhuc poterit conueniri ad restitutionem fideicommissi.con.5.n.26 11
4 Dolo inductus ad aliquid faciendum sibi non præiudicat. Et à fortiori non præiudicat alijs.con.25.n.31.& 32 36
4 Dolosè an dicatur versari, qui generalitate vtitur.cō.42.n.22 54
1 Domesticus & familiaris non est idoneus testis.cons.85.n.41 152
1 Domestici & familiares admittuntur in testes propter difficultatem probationis.con.75.n.22 141
4 Domestici & simul cohabitantes, & simul viuentes non sunt integri testes, maximè quando talis familiaritas & domesticitas habet coniunctam consanguinitatem.con.58.n.13.& 14 127
1 Domesticis nota præsumūtur, quæ domi gerūtur.con.109.n.18 204
4 Domicilium contrahitur per decem annos.con.12.n.13.& n.1.20 etiam in casu dubio 26
1 Domicilium constituit ciuilitatem.con.108.n.49 202
3 Domicilium sequens curiam imperatoriā vel regis diuersis in locis non videtur in illis contraxisse.ibi.n.16 173
3 Domicilium non contrahitur, quando ille habet animum repatriandi & non perpetuò habitandi in loco domicilij.n.17.ibi. 173
3 Domicilium per habitationem decem annorum contrahitur, esto quòd ille non subiecit onera illius loci.ibi.n.22 eo.
3 Domicilium quando constituatur per habitationem decennij.cons. 34.n.20. Et quid si ibi nō habet maiorem partem bonorū.n.32. ibi. Et si non habuit animum perpetuò ibi standi.n.22. Respondetur ad con.Deci.283.n.23.ibi. 54
3 Domicilium & habitatio per decennium quando & quo casu constituat ciuilitatem.con. 52.nu. 91 85
1 Dominium adhuc est de iure gentium, licet quæratur per modos & actus ciuiles.con.1.n.108 2
1 Dominium non transfertur per inuestiturā verbalem, nec possessio, nec ius in re, sed solùm ad rem.con.23.n.58 51
1 Dominiū & possessio rerū ecclesiasticarū debent esse penes ecclesiā & ipsius prælati habent solam administrationem.con.24.n.5 62
1 Dominium per priuilegium, & concessionem transfertur ipso iure. con.27.n.20 70
1 Dominium quando probetur per instrumentum locationis & cōductionis.con.27.n.25 70
1 Dominium est probandum, quando de eo agitur.con.eo.n.128 70
1 Dominium iur egentium quærebatur ex possessione.con.47.n.24 98
1 Dominium hoc iure ciuili quæritur multis in casibus sine possessione.ibi.n.25 eo.
1 Dominium facilius quæritur, quàm possessio.ibi.n.26 eo.
1 Dominium, consideratur causa, & titulus, quibus dominium quæritur.ibi.n.27 eo.
1 Dominium quæritur, quando datio in solutum fit in re certā.ibi.numero 20 98
3 Dominiū trāsfertur, si est dominus, qui tenetur dare.cō.33.n.25 87
1 Dominium quæritur ex sententia, etiam arbitramentali, & quando.con.42.n.28.29.30.& 31 98
1 Dominium potest transferri ex tit.ficto.con.42.n.42 98
1 Dominium rei in dubio est præsumendum fuisse illius, contra quem executio facta fuit.con.eo.n.43 eo.
1 Dominium rerum emptarum per procuratorem quæritur mandatarijs. Et periculum illarum debet ad ipsos spectare.con.47.num.16. & 17 104
1 Dominium non statim transfertur in legato quantitatis.con.77.numero 4 143
1 Dominium legatæ quantitatis an statim in ecclesiam transferatur. ibi.nu.6 eo.
1 Dominium vtile per feudum transfertur, & retinetur directum. con.23.nu.11 51
1 Dominium rerum emptarū contra formam non quæritur mandanti. con.47.n.62. Sed remanet penes gerentem actum.n.63.ibi.& damnum, & periculum ad ipsum spectabit.n.64.ibi. 104
4 Dominium ex numeratione transfertur, ita vt depositarius teneatur ex casu.con.31.n.8 140
4 Dominium quòd ex numeratione non transferatur.ibi.n.16 140
3 Dominium in legato conditionali non transfertur in legatarium. con.58.n.55 96
1 dominium vtile transfertur per emphyteusim.con.50. n.21 110
1 Dominium non transfertur ex contractu simulato, etiam secuta traditione.con.53.n.12.fo.113.& con.55.n.21 118
1 Dominiū & possessio trāsfertur per cōstitutū fictè.cōs.59.n.21 122
1 Dominium an perdat, & possessionem, qui rem propriam scienter conduceret.con.59.n.141 122
1 Dominium, & possessio possunt acquiri pro indiuiso pro qualibet parte etiam non quotidiana.con.61.n.39. sufficit, quòd pars sit expressa, nec requiritur certitudo quotæ.n.40.ibi. 122
1 Dominium tunc rei vēditæ in ecclesiā absq; traditione transfertur quando

quando precium fuit solutum, vel de eo fides habita, extremorum habilitas concurrere debet. con. 77. nu. 13 — 143

3 dominium probatur indicijs. con. 104. n. 103 — 191

3 dominium quæritur sine aliquo actu de patre in filium, & de auo in nepotem, ibi. n. 111 — fo. eo.

3 dominium an probetur per librum extimi. ibi. n. 169 — fo. eo.

3 dominiũ quæritur ex longeua possessione concurrentibus alijs, licet non probaretur, tradentẽ fuisse dominũ. & c. cõs. 107. n. 9. et 10 — 199

3 dominium qualiter acquiratur. con. 107. n. 32 — 199

3 dominium quod est penes parentes ipso iure transit in descendẽtes. con. 107. n. 15 — 199

3 dominium deductũ incidenter probatur per possessionẽ seu quasi. cõ si. 115. n. 18 — 215

3 dominium quæsitum iure gentium non potest tolli. con. 1. n. 107. fo. 2. & con. 101. n. 69. & 30 — 125. & 126

2 Et con. 6. n. 49 — 12

4 dominium incidenter deductum probatur per possessionem, secus si principaliter deduceretur. con. 57. n. 44 — 71

4 dominium quando est translatum, res dicitur non integra. con. 132. nume. 24 — 141

1 dominus directus non est astrictus feudum ad se deuolutum concedere illis, qui longissima præscriptione fuerunt exclusi. cons. 22. numero 40 — 48

1 dominus directus potest viuente vasallo feudum alteri concedere sub cõditione, si ille sine filijs moriatur. ibi. n. 41. Eo magis si accedat voluntas vasalli. n. 42. Eo etiam si persona ad id vocata est de comprehensis in primis inuestituris. n. 43 — 48

1 dominus directus potest concedere feudum cum illa qualitate: vt sapiat naturã feudi paterni, auiti & antiqui, & potissimùm quãdo dicta verba sunt prolata à principali dispositione. con. 17. nu. 1. 2. 3. & 5 — 39

1 dominus directus habens sub se vasallos & feudatarios particulares in suo dominio potest facere ea, quæ imperatur. ibi. n. 4 — 39

1 dominus directus feudum ad se reuersum potest alteri concedere. con. 17. n. 12. fo. 39. & con. 22. n. 29. fo. 47. & con. 23 — 51

1 dominus directus potest inuestire fœminam etiam in feudo antiquo multis de causis, vt etiã quando prima inuestitura fuit facta mixtim, & quando in feudo, aliàs deficiente masculo fœmina fuit admissa, & inuestita. con. eo. n. 72 — 51

1 dominus directus, qui feudum concessit, non potest illud reuocare, et se pœnitere. con. 23. n. 77. & n. 83. & 49. Tenetur enim obseruare adimplere concessionem. ibi. & n. 81 — 51

1 dominus directus si alienauit contra tenorem pactorum, an teneatur redimere & inuestire heredes primi inuestiti. con. 28. n. 21. Et quæ remedia contra ipsum competant. n. 22. ibi. — 163

3 dominus directus retinet ciuilem possessionem rerum feudalium, in quibus recognoscitur ab alijs retinentibus illas. consi. 101. numero 37 — 185

2 dominus directus non potest venire contra concessiones & inuestituras. ibi. n. 40. & seq. — eo.

2 dominus directus potest respectu sui iuris consentire, quòd feuda transeant ad alias personas ad quas de sui natura non transirent. con. 2. n. 154 — 2

3 domini directi consensus in alienatione feudi debet congruo tempore interuenire. con. 77. n. 41 — 143

3 dominus de præterito præsumitur dominus & de præsenti. con. 104 nume. 13 — 191

1 dominus quis efficitur per adiudicationem ritè factam secundũ ius commune & statutorum. con. 42. n. 19 — 98

3 dominus prædiorum habet in facultate assignare viã vno loco vel alio. con. 115. n. 6 — 215

3 dominus ille efficitur, qui missus est in possessionem authoritate iudicis & sententiæ. Et idem quando mittitur virtute secundi decreti. con. 42. n. 22. & 24 — 98

3 dominus potest ignorare factum à suo procuratore. con. 47. numero 103 — 104

3 dominus argenti & materiæ illa reducta in aliam speciem adhuc remanet dominus materiæ & argenti, sicut prius erat: cum illa species reduci possit ad primæuam materiam, & tali domino omni tẽpore competit rei vendicatio. con. 80. n. 1 — 146

3 dominus aquarum potest de illis suo arbitrio disponere. con. 114. numero 6 — 215

3 dominus alicuius rei præsens in testamento, in quo grauatur, non præiudicat sibi in re propria, maximè si eo tempore non fuit grauatus, sed postmodum. con. 2. n. 13. & 14 — 10

3 dominus præsumitur vltimus scire dedecus domus. consi. 64. numero 20 — 103

3 dominus rei venditæ per alterum suo consensu tenetur, de euictione. con. 78. n. 12. & n. 13 — 137

3 dominus de rebus suis potest pro arbitrio disponere. consi. 89. numero 38 — 152

4 dominus an teneatur ex incendio commisso per familiam. con. 87. nume. 6 — 111

4 dominus tenetur ex incẽdio commisso per famulos ex ordinatione domini. con. 87. n. 18 — 111

1 domini consensus, qui requiratur in alienatione feudi, potest consuetudine induci quòd vasallus cum tali consensu in præiudicium agnatorum possit alienare feudum. con. 13. n. 25 — 32

1 domini si duo sunt, & vnus vult liberare vasallum, alius condemnare, standum erit liberanti. con. 14. n. 13 — 35

1 domini videntur omnes considerandi. ibi. n. 14 — 35

1 domini possunt expendere pecunias, & de fructibus feudi disponere, eorum arbitrio. con. 22. n. 93 — 48

1 dominus prædiorum an & quando liceat facere munitiones & pennellos prope ripam fluminis, cui inhęrent prædia eorum. con. 105. n. 1. cum seq. — 196

2 domus consideratur vt quid vniuersale seu integrale continens sub se plures partes ab vsu eius. con. 80. n. 3 — 165

2 domus plures partes in se continent. ibi. n. 6 — eo.

2 domus habet diuersa membra & partes inter se differẽtes, et vnius appellatione non venit alia. ibi. n. 8. & 12 — eo.

2 domus vna põt in duas diuidi, pariete interiecto. ibi. n. 17. & 19 — eo.

2 domibus legatis, an veniat apotheca, ad quam dabatur aditus per ipsam domum. con. 80. n. 4 — 165

1 domus & cippi appellatione qui veniant. con. 53. n. 20 — 84

3 domus stipitis seu casatæ appellatione qui veniãt. cõs. 35. n. 3. fo. 55. Et an capiatur pro familia. ibi. nu. 4. fol. eo. & consi. 47. n. 53. 54. & 55 — 75

3 domus agnationis & familiæ dignitas per masculos conseruatur. con. 35. n. 15 — 55

1 donans priuatur dominio rei donatæ, nec potest postea in re donata onus apponere. con. 93. n. 16 — 127

1 donans reseruando sibi vsumfructum, transfert in donatarium possessionem ciuilem. con. 72. n. 1 — 135

4 Et con. 16. n. 11 — 43

2 donans seruando sibi vsumfructum, videtur tradere donationem et possessionem. con. 16. n. 11 — 43

3 donans rem alicui cum pacto ne alienet, valebit alienatio, per quã in alium transfertur dominium. con. 69. n. 117. Quod tamen plenè declaratur. n. 137. & 144 — 118

3 donans rem alicui cum pacto ne alienet, & si alienaret, vel ad actũ alienationis veniret per diem, ante dominium reuertatur ad donantẽ non poterit in alium per donatariũ dominium transferri, quãdo apposita est clausula constituti. con. 69. n. 117. 143. & 144 eo.

3 donans & reseruans sibi vsumfructum non propterea arguitur intecaptus. con. 88. n. 45 — 116

3 donans coram minori numero quinque testium videtur inter viuos donare, licet in illa fiat mentio mortis: nam videtur collata solùm ad illud tempus. con. 90. n. 4 — 154

3 donantis assertioni statur de meritis donatarij, nec aliter probanda sunt. con. 73. n. 2 — 128

1 donantem ecclesiis posse pœnitere antequam habeatur ratum, si donatur quantitas. con. 77. n. 37. & 40 — 143

1 donatarius secundus præferendus est primo, quò ad dominij acquisitionem, quando secundo facta fuit traditio rei donatæ. con. 77. numero 1 — 143

4 donatarius non potest tollere ius antiquorum creditorum. cons. 70 nume. 75 — 99

1 donato castro, censetur donatum merum & mixtum imperium. con. 9. n. 18. & omnimoda iurisdictio. n. 18. & 19 — 21

1 donandi potestas includitur in mandato quantuncunque generalissimo. con. 45. n. 51 — 101

3 donare quis potest per cedulam post mortem suam. con. 90. n. 1. & ferre per totum. — 154

3 donare res suas & de illis disponere vnusquisque potest. consi. 76. numero 3 — 134

4 donare inter viuos quis potest. con. 70. n. 18 — 96

4 donare quis potest ecclesiæ & loco religioso. ibi. n. 19 — eo.

1 donatio & concessio propter merita, & antidora est valde priuilegiata. con. 8. nu. 2 — 18

Donatio inter patrem & filium, auum & nepotem in potestate nõ valet regulariter.cons. 53.nu.1.Valet tamen facta in præmiũ emãcipationis.Et idem si fit emancipatio.nu. 2 84

1 Donatio & contractus regulariter non præsumitur simulatus. ibi. nume.6 fol.eo.

1 Donatio inter patrem & filium morte patris donantis confirmatur consi. 53.nu.4 113

1 Donatio præsumitur, quando fit de maiori parte bonorum.con.eod. nume.17 113

1 Donatio quando fit consanguineo in præiudicium alterius simulata præsumitur.ibi.nu.18 fol.eo.

1 Et quando fit nepoti,& priuatur filius.nu.19.ibi. eo.

1 Et idem quando post contractum donans permansit in possessione, & fructus pcepit,& horum nihil habuit donatarins.ibi.n.20 eo.

1 Idem etiam si bona donata remansere in æxtimo donantis. ibi. numero 21 fol.eo.

1 Donatio simulata facta filio emancipato non valet.ibi.nu.27 113

1 Donatio potest reuocari, quando exceptiuè quis venit contra eam. ibidem.nu.38 113

1 Donatio non confirmatur morte, quando fuit simulata.num.40.ibi. si non valet, quod ago, vt ago, valeat vt valere potest, quando procedat.nu.41.ibi. eo.

Donatio morte confirmatur, quando præcessit traditio, seu quasi.ib. numero 43 eo.

1 Donatio facta filio validatur iuramento.cons.53.nume.3.& 4.fol. 113.& consi.63.nu.15 127

3 Et consi. 2.nume.2 6

[Do]natio corroboratur iuramento, vt contra eam non possit veniri. [co]nsi.72.nu.4.Sed contra.nu.15.& seq. 135

1 Donatio facta omnium bonorum an sit valida.ibi.nu.5 eo.

1 Donatio reuocatur ipso iure per superuenientiam liberorum, nisi donans cogitasset de filijs.ibi.nu.6 eod.

1 Donatio bonorum vltra dimidiam reuocanda venit per superueniẽtiam liberorum. Etiam si iuramento talis donatio fuisset vallata. Nec requiritur iuramenti relaxatio in reuocatione istius donationis, nedum consideratur fauor patris & eius consensus tacitus seu expressus.Sed fauor filiorum principaliter.ibi.nu.14.15.& seq.& nu.19.25.& seq. eod.

1 Donatio facta a patre superuenientia filiorum eorum fauore reuocatur.ibi.nu.27 eod.

1 Donatio facta ecclesiæ per natiuitatem filiorum reuocatur pro parte, in totum verò, quando fit extraneo.ibi.Qua autem ratione. ibi. nume.30 eod.

1 Donatio facta extraneo a patre natis filijs tanquam inofficiosa fauore filiorum reuocatur.Et si est facta filio reuocatur pro parte,& qua ratione, ibi.nu.28.& 29 135

1 Donatio inofficiosa re ipsa facta extraneo reuocatur in totum. Facta vero vni filiorum pro parte tantùm.con.63.nu.31 135

1 donatio facta extraneo non reuocatur per filium postmodum adoptatum.ibi.nu.32 135

1 Donatio facta simpliciter per patrem conditionem recipit, nisi filij nascantur.ibi.nu.43 135

1 Donatio inter matrem & filium, & econtra fieri permittitur, nec est prohibita.cons.73.nu.1 137

1 Donatio reuocatur ipso iure, si post eam nascuntur filij ipsius donantis.ibi.nu.2 eod.

1 Donatio quãdo facta est propter merita, seu obsequia præstita donãti, cessat dispositio.l.si vnquam.C.de reuocã.donatio. & de meritis statur assertioni donãtis, nec aliter probãda sunt.ibi.n.10.& 11.eo.

1 Donatio simpliciter & purè facta tacitam in se habet conditionem, nisi filij donanti nascantur.ibi.nu.12.Et iuramentum super ea appositum eandem habet conditionem, nec obstat filijs natis. ibi. & nu. 48.49.& 53.Si fuerit omnium bonorum, siue partis quotitatiuæ, seu rei particularis spectabilis, & notabilis reuocanda venit filijs natis.nu.13.ibi.& procedit quando facta est extraneo cuicunque, exceptis descendentibus.nu.13.ibi. 137

1 Donatio quòd reuocetur natiuitate filiorum concernit commodum & vtilitatem ipsorum, & per oppositum esset damnum, & cessaret omnis spes consequendi bona donata.ibi.nu.19 eo.

1 Donatio facta ecclesiæ per natiuitatem filiorum non reuocatur in totum, sed solùm quò ad legitimam.Esto quòd pater exhæredet, seu præcreat filium, tamen contra eius voluntatem filius admittitur. consi.73.nu.24 137

1 [Do]natio re ipsa & consi.inofficiosa facta extraneo per patrem habentem filios reuocatur in totum.Et idem in casu.l.si.vnquam.C.de reuo. dona fauore filiorum non recipitur consideratio Bar. faciẽtis differentiam inter hos casus.ibi.nu.26.29.& 30 eo.

1 Donatio facta per patrem filio nõ reuocatur in totũ natiuitate aliorum filiorum, sed solùm quò ad legitimam.con.73.n.27.& 28.137

1 Donatio facta inter matrem & filium reuocatur per natiuitatem filiorum.ibi.nu.47 137

1 Donatio facta propter alimenta valet ad quantitatem alimentorũ & non vltra.ibi.nu.70 137

1 Donatio ecclesiæ facta per principem non indiget insinuatione.con. 27.nu.3 70

1 Donatio facta ecclesiæ nullo pro ea acceptante, an possit reuocari, esto quòd postmodum acceptetur.77.nu.15.& nu.16.Et quid si notarius acceptauit,& recipit pro ecclesia.nu.17.ibi. 70

1 Donatio facta ecclesiæ valida est, quando notarius pro ecclesia stipulatur.ibi.nu.27.28.& seq. 70

1 Donatio est contractus nominatus.ibi.nu.18.Et iste contractus sui natura est irreuocabilis.nu.19.Et a tali contractu nominato nõ põt discedi.nu.20.Et quãdo est facta pijs locis, nõ põt reuocari.n.21.70

1 Donatio facta absenti valida est, si notarius pro ipso eam acceptauit.ibi.nu.26.Sequi tamẽ debet ratificatio donatarij.nu.28.et 29. & seq.& 33.Et consensus illius, pro quo notarius est stipulatus.ibidem.nu.35 70

1 Donatio mortuo donatore ante ratificationẽ nõ põt vlterius ratificari.Nec põt trahi retro in pudiciũ tertij.cõ.77.n.38.& 39.143

1 Donatio in dubio non præsumitur.con.85.nu.4 141

2 Donatio reuocatur per filium legitimatum.consi.9.nu.88 55

2 Donatio causa mortis expirat per præsentiam,& reuocationem donantis.consi.16.nu.1 42

2 Donatio causa mortis quæ,& quando sit.ibi.nu.3.& 17 42

2 Donatio causa mortis est cum mortis expressio facta est.ibi.n.4. eo.

2 Donatio secunda se referens ad primam, secundùm illam interpretanda venit.ibi.nu.5.& 8 eod.

2 Donatio causa mortis ex quibus qualitatibus comprehendatur.ibidem nume.6 42

2 Donatio causa mortis non alteratur per traditionem.ibi.nu.9 eo.

2 Donatio inter viuos per quos actus inducatur.ibi.nu.12 eod.

2 Donatio inter viuos quando inducatur per illa verba, promisit non contrafacere.&c.Et quid si expressè facta est post mortem cum dictis verbis.ibi.nu.13.& 14 eo.

2 Donatio causa mortis tacitam habet conditionem, nisi donatorem pœniteat.ibi.nu.17 42

2 Donatio simplex inter viuos non valet inter patrem & filium.ibi. nume.19 eod.

2 Donatio vt valeat, quæ requirantur.cons.16.nu.20 42

2 Donatio inter patrẽ & filiũ quãdo confirmatur morte.ibi.n.22. eo.

2 Donatio non insinuata redditur inualida.ibi.nu.23 eod.

2 Donatio inter patrem & filium facta contemplatione matrimonij valet.con.16.nu.23 42

2 Donatio ob causam non indiget insinuatione.consil.16.nu.25. 26. 27.& 28 42

2 Donatio excedens summam quingentorum aureorum facta a patre filio propter nuptias, vel ob causam matrimonij est insinuanda consi.16.nu.26.& 27 42

2 Donatio prædicta facta a patre filio non confirmatur morte, quãdo non fuit insinuata, etiam si res donata fuisset tradita.consil.16.nu. 21.29.30.& 31 42

2 Donatio ob causam quando indigeat insinuatione, & quando non. cons.16.nu.28 42

2 Donatio facta filio venit conferenda, consi.16.nu.33.& 34 42

2 Donatio propter nuptias venit conferenda.ibi.nu.34 42

2 Donatio facta per patrem filio pro legitima est valida. Tamen venit conferenda.ibi.nu.35.& 36 42

2 Donatio omniũ bonorum an & quando valeat.cons.26.nu.68 81

2 Donatio quando & quo casu possit reuocari propter superueniẽtiã filiorum.ibi.nu.79 81

2 Donatio inofficiosa per patrem facta, an & quando possit per filium reuocari.ibi.nu.130 73

2 Donatio facta per patrem filio existẽti in potestate non valet.cons. 34.nu.1 101

2 Donatio propter nuptias quibus personis possit relinqui.consi.59. numero 17 138

3 Donatio facta per patrem filio emãcipato valida est,& firma.con. 2.nu.1 6

3 Donatio facta ad remunerationem laborum & expensarim non venit in fideicommisso vniuersali, in quo donatarius fuit institutus hæres,

res,& grauatus.ibi.nume.12 fol.eo.

3 Donatio non potest reuocari per consensum donatari postmodum instituti.ibi.nu.20 6

3 Donatio an resoluatur per simplicem consensum, vel resolutio requirat actum retro similem.ibi.nu.25.Et quid si post consensum secuta fuit effectualis approbatio.ibi.nu.26 fo.eo.

2 Donatio est contractus de iure permissus.con.25.nu.48 38

3 Donatio facta absenti regulariter non valet.ibi.nu.50.Fallit, quando fuit facta parte præsenti, & acceptante nomine illius absentis donatarij.nu.51.Fallit etiam, quando data fuit licentia absenti donatario capiendi & retinendi res donatas.nu.52 38

3 Donatio excedens summam quingentorum ducatorum, si non est insinuata, regulariter redditur nulla.ibi.nu.53 38

3 Donatio inofficiosa an valeat, & in qua summa.ibi.nu.54 eo.

3 Donatio expreßè facta per patrem filio in potestate non valet.conf.33.nu.11.Et quid si esset vallata iuramento, plenè nu.12.& nu.35.& 36.Et quid si in donatione non fuit seruata forma tradita a statuto.nu.13.& nu.47.& 48 51

3 donatio ascendens summam quingentorum minimè valet.ibi.n.15. Nec etiam validatur iuramento sed contra.num.16.& 45 eo.

3 donatio excedens summam quingentorum aureorum insinuanda est con.69.nu.93.Nec iuramentum supplet insinuationem.nu.94. Sed contra.nu.95.97.& 162 118

3 donatio facta propter causam non indiget insinuatione.ibi.n.96.eo.

3 donatio seu pactum conceptum in pœnam mutationis volũtatis nõ valet.ibi.nu.112 118

3 donatio in dubio non præsumitur.con.96.nu.9 161

3 donatio causa mortis quò ad sui ordinationem sapit naturam cõtractus.con.97.nu.3 162

3 donatio causa mortis facta per filiamfami.non valet sine patris cõsensu.ibi.nu.22 162

4 donatio non præsumitur, cum id non exprimatur.conf.8.nu.1 23

4 donatio & iactatio sui in dubio non præsumitur.ibi.nu.3 23

4 donatio facta priori alicuius ecclesiæ præsenti & stipulanti valet & tenet.conf.70.nu.20.& seq. 96

4 donatio facta validè nõ põt reuocari per filios donãtis.ibi.n.21.eo.

4 donatio facta ecclesiæ non indiget insinuatione, si non excedit summam quingentorum.ibi.nu.22 eo.

Idem si dictam summam excederet, fauore ecclesiæ.nu.23.ibi.

4 donatio facta ecclesiæ inofficiosa potest reuocari per filios vsque ad supplementum legitimæ.ibi.n.26.Quando re ipsa est inofficiosa, & non ex conf.nu.27.& nu.28.& 29 eo.

3 donatio facta per maritum vxori inter viuos confirmatur præmortuo marito.conf.90.nu.15.Et an isto casu sit necessaria traditio rei donatæ.nu.16.Et quid si maritus in se retinuit vsumfructum.n.17. traditio ficta in isto casu an habeatur pro vera.nu. 18.Si res donata & non tradita sine vitio reperitur penes donatarium reddit donationem validam, nu.19 154

3 donatio inter viuos facta absenti regulariter non valet.conf.90.n.21.& n.22.Et quid quando fit præsente notario.nu.23.Vel donatarius reperitur in possessione rei donatæ sine vitio.nu.24 eo.

3 donatio inter viuos facta per maritum vxori non censetur reuocata, si maritus fecit testamentum, & in illo apposuit generalem clausulam derogatoriam.ibi.nu.25 eo.

3 Minus etiam censetur reuocata per vniuersalem institutionem hæredis factam per maritum.ibi.nu.26 eo.

3 Minus etiam reuocata censetur, si idem maritus donauit prædictæ vxori donatrici aliquid aliud.nu.27.ibi.& nu.28 eo.

3 Ademptio & translatio rei donatæ quando præsumatur facta.ibi.

4 donatio causa mortis, vel inter viuos qualiter discernatur.con.46.nu.28 57

4 donatio causa mortis sapit vltimam voluntatem.nu.29.ibi. eo.

4 Donatio causa mortis morte secuta validatur.conf.115.nu.10.129

4 donatio causa mortis, an per solam reconualescentiam censetur reuocata.ibi.nu.13.& 14 eod.

1 Donatio facta inter maritum & vxorem non valet.con.128.nu.5. Confirmatur tamen mariti morte.ibi.nu.19.Et isto casu an sit necessaria rei donatæ traditio, nu.6.& n.89.Tamen sufficiens erit traditio facta.n.7.& n.89.Idem si aliud interuenit traditionis loco. nu.9.Et idem si interuenit constitutum.nu.10 227

1 donatio inter virum & vxorem, an sit penitus prohibita.Et an aliquo casu sit permissa.ibi.nu.21.& 22 eo.

1 donatio an facta intelligatur de modico sub verbis, si illud plus valet dono.ibi.nu.32.& quando & quo casu procedat.nu.33 227

1 donatio transfert dominium.ibi.nu.43 227

3 donatio facta absenti & recepta per notarium potest reuocari, si nõ fuit prius ratificata per donatarium, et ante reuocationem.cõ.69. nume.110 118

3 donatio facta per matrem filio valida est. nu.125.& 126.Maximè quando est vallata iuramento.n.127.ibi.

3 donatio facta per patrem filio in potestate existenti validatur iuramento.ibi.nu.128 eo.

3 donatio iuramento vallata non potest reuocari.ibi.

3 donatio ab initio voluntaria est, facta tamen necessariò obseruanda venit.ibi.nu.129 18

3 donatio conditionalis purificata conditione debet effectum sortiri. ibi.nu.130 eo.

3 donatio conditionalis secuto adimplemento habetur perinde, ac si ab initio fuisset purè facta.ibi.nu.133 eo.

2 donatio facta absenti in iudicio, & acceptata per iudicem erit valida licet donatarius non ratificauerit illam.ibi.nu.149 18

3 donatio primo loco facta sine traditione præualet contractui secundo loco facto cum traditione, quando in prima donatione fuere apposita illa verba, quòd per diem ante &c.cum clausula constituti.ibi. nu.154 eo.

3 donatio potest fieri absenti patre illius præsente, & acceptante.cõ. 76.nu.9 134

3 donatio facta per maritum vxori an sit inualida & nulla.conf.86. nu.13.Et quid si facta est per sponsum sponsæ ante contractum matrimonium. nu.14.& nu.15.Et an tale donatum possit conuerti in dotem. 145

3 donatio facta per maritum vxori in recompensationem dignitatis & nobilitatis vxoris valida est & firma.ibi.nu.18.& nu.21.& 45.melius eo.

3 donatio facta per maritum vxori corroborata iuramento valida est.ibi.nu.19.& nu.46.47.48.& seq. eo.

3 donatio facta a furioso seu mentecapto an valeat & teneat. conf. 88.nu.2 149

3 donatio est dilapidatio, & non cadit in homine sanæ mentis.ibi.numero 13 eo.

3 donatio facta absenti regulariter nõ valet.ibi.n.15.n.89.& aliis seq.plenè.& nu.91.& 94 150

3 donatio facta propter bene merita indiget probatione meritorum, & quando & quo casu.ibi.nu.16 150

3 donatio facta nepoti ex fratre maturè dicitur facta, & non a mente capto, cum bona proueniãt, & conseruentur in familia, quod sapientissimi est.con.88.nu.44. 149

4 donatio obseruata per plures annos, nõ ita de facili non debet retractari.ibi.nu.47. eo.

3 donatio facta absenti retento vsufructu valida est.ibi.nu.95 149

3 donatio facta absenti cum cõstituto operatur trãslationem dominij.ibi.n.96 149

3 Item valida est, si fuit notificata absenti, & recepit possessionem rei donatæ.ibi.nu.97

3 donatio facta absenti præsentibus quinque testibus saltem valet vim fideicommissi, & vltimæ voluntatis.ibi.nu.98 eo.

3 donatio facta propter bene merita, illis specificatis valet, licet aliter nõ probẽtur.ibi.nu.99.Valet etiam, quãdo fit eo modo inter personas nõ prohibitas.nu.100.Vlterius etiam valet, quãdo vltra dictam clausulam donator dixit, se dare purè, liberè, & simpliciter. nu.101.Tũc enim assertio meritorum in genere non habet alterare dictam donationem liberè & purè factam.ibi. eo. 15

3 donatio potest per epistolam fieri absenti.conf.89.nu.20 eo.

3 donatio geminata est magis valida, quàm simplex.ibi.nu.21 eo.

3 donatio facta absenti perficitur per epistolam receptam ab absente.ibi.nu.36 eo.

3 donatio causa mortis arguitur, quãdo fit mentio mortis, & reseruatur potestas mutandi & corrigendi.con.90.nu.1 154

3 donatio causa mortis debet fieri in præsentia quinque testium, alias non valet.ibi.nu.2 eo.

3 Donatio valet vt inter viuos licet in illa sit apposita conditio, si donator præmoriatur, vel si reseruata potestas mutãdi.ibi.n.5 eo.

3 Donatio potest fieri in cedula, licet non fuerit lecta, & promulgata coram testibus.ibi.nu.8.Idem in testamento & codicillis & similibus.nu.9 eo.

3 Donatio acta per maritum vxori inter viuos regulariter non valet. ibi.nu.12.Fallit, quando facta fuit propter bene merita & seruitia & propter quæ seruitia.n.13.ibi.Et si excedit merita et seruitia quo reddatur valida.ibi.nu.14 154

3 Donationis titulus ualidus est & pmissus, siue purè sit celebrata siue

...sub conditione subsecuta eius purificatione.consil. 86. numero 4.& 5 145

1 Donationis simplex actus non arguit sanitatem. consilio 88. numero 46 71

3 Donationis titulus transfert dominium.cons.89.nu.37 152

3 Donationi simplici primo loco factæ, secundus actus validatus traditione rei seu quasi iurium præfertur.cons.69.nu.121 118

1 Donatione reuocata per natiuitatem filij bona donata ad patrem reuertuntur, etiam si filius natus incontinenti moriatur.consi.73.nu. 7.& 8 137

4 Donec dictio conditionem importat.con.18.nu.4 30

4 Donec dictio sen. etiam & reseruationem temporalem inducit, quæ finito tempore expirat.ibi.nu.5 30

4 Dotatio iuris patronatus est mixta partim de bonis laicalibus,& partim ecclesiasticis.cons.128.nu.12 138

4 Dos & donatio propter nuptias, an procedant a pari. consilio 95. nume.39 193

1 Dos in legato facto vxori per maritum continente tantum, quantum est ipsa dos, vltra eam nedum comprehẽditur dos soluta, verùm & promissa nec non & præparamenta.cons.95.nu.12 193

3 Dos prælegata potius dicitur reddi, quàm dari. consilio 2.numero 74 6

3 Dos sine matrimonio esse non potest.cons.16.nu.44 24

3 Dos succedit legitimæ loco.cons.26.nu.83 40

3 Dos an possit esse minus legitima & quando & quo casu & tẽpore & quid si filia excluditur a successione p statutũ.cõs.26.nu.91 40

3 Dos quando succedat loco legitimæ.cons.29.nu.68 45

3 Dos quod sit proprium patrimonium filiæ.cons.29.nu.69 45

3 Dos per quas coniecturas dicatur tacitè constituta.consilio 34.numero 124 54

3 Dos quando dicatur repetita tertio medio, quæ fuit data primo, vel secundo marito.ibi.nu.25 54

3 Dos danda virtute statuti, excludentis a successione an sit loco legitima.cons.36.nu.17 56

2 Dos congrua & excessiua ex quibus consideretur.con.81.n.49.176

3 Dos congrua, an possit esse minus legitima.cons.36.num.30.Et ideo transmitti poterit.nu.21 fo.56

3 Dos etiam consideratur in filia ingressa monasterium, quæ potest esse apta ad dotem, & dici potest dotata.cons.62.nu.6 102

1 Dos congrua & honesta quæ dicatur.cons.63.nu.14 143

3 Et cons.93.nu.13.& 15 158

3 dos confessata habet suspicionem, nec præiudicat semper veris creditoribus.cons 101.nu.15 167

3 Dos constituenda venit secundùm qualitatem personarum.cõs.109. nume.32 174

4 dos si consistit in rebus stabilibus, non venit ex hac causa restituenda si maritus illas bene administrat.cons.54.nu.5 67

1 Dos constituta filiæ per patrem viuentem præsumitur congrua & condecens.cons.106.nu.50 297

1 Dos potest per patrem contracto matrimonio augeri ipsi filiæ.cons. 126.nu.11 224

1 Dos & donatio propter nuptias hodie non procedunt a pari. ibidẽ. nume.6 eod.

1 Et in istis consuetudo patriæ attenditur, an donatio propter nuptias censeatur facta.ibi.nu.7 eod.

1 De augmento dotis idem dicimus sicut de dote, & de principali alio ibi.nu.8 eo.

1 Dos satis exprimitur, si prędia dotalia sunt expressa.consi.127. numero 39 226

1 Dos recepta a filio non est communicanda suis fratribus.consi.130. n.13. Propria est enim ipsius filij, & de communi patrimonio venit detrahenda.n.18. Quando matrimonium durat tempore, quo pater moritur, est præcipua filij.nu.19 229

1 Dos aduentitia non confertur hodie habita ab alio. ibidem. numero 20 229

2 Dos data filiæ venit conferenda.cons.16.nu.34 42

2 Dos succedit loco legitimæ, quæ in filia potest pecunia constitui. ibi. numero 12 42

2 Dos competens quæ dicatur. Item an habeat respectum ad legitimã & debeat illi correspondere.cons.16 nu.77.& 78 43

1 Dos an & quando succedat loco legitimæ. Et an prius sit deducenda a hæreditate, super qua litigatur, tanquam æs alienum.con.25. nu.39.& 41 78

1 Dos relicta filiæ, quando esset nubilis ætatis, ad quem spectet, si illa qua est inupta, & ante nuptias.cons.25.nu.58.& 59 78

2 Dos confessata an gaudeat priuilegio dotis.consil.52.nume.39.& nume.seq. 91

2 Dos quo casu succedat loco legitimæ.cons.54.nu.14 132

2 Dos data per testatorem an computetur in legitima.cons.60.numero 43 139

2 Et quid si dos fuit data matri, an computetur in legitima neptis.ibidem nu.44 eo.

2 Et quid si dos fuit data matri, nepoti seu nepti illam petenti.ibidem nume.45 191

2 Et quid sit testator dotans superuixit filiæ dotatæ.ibi.nu.46 eo.

2 Dos soluta filiæ a patre quæritur filiæ.cons.61.nu.28 141

2 Dos congrua intelligitur respectu legitimæ.cons.63.nu.51 eo.

1 dos congrua consideratur secundùm mores regionis & conditionem patris, & familiæ.ibi.nu.52.& 53 eo.

2 Dos per statutum reseruata filiæ an succedat loco legitimæ.con.68. nume.3 150

2 Dos isto casu an debeat esse tanta, quanta esset legitima.ibi.n.4.eo.

1 Dotis lucrum in spe consistit, & potest pacto remitti. consilio 127. nume.36 226

1 Dotis fructus percepti a filio viuente patre non conferuntur.consi. 130.nu.23 229

2 Dotis fructus cedunt marito.cons.100.nu.24 199

1 Dotis causa comprehenditur in dispositione generali, nisi sit casus, in quo dos reperitur specialiter priuilegiata.cons.18.nu.14 40

2 Dotis restitutio an impediatur ex causa compensationis, seu retentionis, vel alterius debiti.cons.95.nu.7 193

2 Dotis appellatione quæ veniant.ibi.nu.7 eo.

3 Dotis competentia & congruitas qualiter & in quibus consideretur.consilio 26.numero 88.Et in patre dotante ista considerantur. nume.89 40

3 Dontis priuilegia multa sunt.cons.81.nu.8 137

4 Dotis augmentum an iudicetur vt dos.cõs.61.nu.34 78

4 Dotis augmentum consideratur vt accessorium, & cessat sublato principali.ibi.nu.36 eo.

1 dotes receptæ non censentur communicatæ. Nec bona empta ex redditibus & fructibus dotium.cons.85.nu.9 156

1 Dotes datæ filiabus sociorum an comouentur.ibi.nu.18 eo.

3 Dotes debitæ a testatore detrahendę sunt de bonis fideicommisso subiectis.cons.86.nu.10 145

4 dotari non debent inhonestè viuentes.cons.160.nu.13 168

4 Dotare quis potest altare existens sine dote etiam non requisita licentia a constructore altaris.cons.35.nu.4 48

4 dotare tenetur mulierem, qui eam carnaliter cognouit.consilio 160. nu.1.cum seq. 168

2 Dubietas vnius capituli declaranda & interpretanda venit ex præcedentibus & sequentibus. consilio octuagesimo sexto.numero 52 174

1 Dubietas aliqua si in contractu emptionis oritur, eius fit interpretatio contra venditorem.cons.64.nu.50 128

1 Dubitans quando dicatur habere bonam fidem seu malam.cons.50. nu.9.Et quando dicatur præscribere.nu.10 110

4 Dubitans & nesciens an æquiparentur.cons.81.nu.17 107

3 Dubitatio non cadit in claris.cons.81.nu.6 139

4 Dubium, an primus maritus viuat, non excusat secundo contrahentes: quoniam debet esse omnino scientia mortis primi.consi.57.numero 16 71

4 In dubio pro matrimonio iudicandum est.consilio 53.nu.3.fo.64. Declaratur tamen, quando procedat.nu.32.fo.55.con.58.nu.7.fo. 72.& cons.59.nu.32 73

1 In dubio præsumitur bona fides non mala.cons.15.nu.21 37

1 In dubio præsumitur vsus iure familiaritatis.con.27.nu.112 70

3 In dubio præsumitur quis possidere ex titulo precedenti.con.77.numero 9 135

1 In dubio standum est publicis instrumentis.cons.54.nu.1 115

1 In dubio attendi debent verba contractus & illius executio.consil. 40.nu.5 124

1 In dubio quilibet contractus iudicandus est licitus.consilio 60.numero 19 124

1 In dubio verba censentur apposita demonstratiuè non taxatiuè.cõsil.64.nu.47 128

1 In dubio iudicandum est pro possessore. consilio 64.numero 53. & 54 128

1 In dubio custos an præsumatur in dolo.cons.74.nu.48 140

1 In dubio res empta per tetorem seu administratorem bonorum pupilli seu minoris an præsumatur empta ex pecunia redacta ex vẽdi-

tione rerum pupilli.consi.80.nu.27.& 28 246
1 In dubio an & quando præsumatur causa in principe.consi.82.numero 54 149
1 In dubio præsumitur, principem vti velle plenitudine potestatis. con.101.nu.63 185
1 In dubio in principe non præsumitur iusta causa, quæ debet concernere fauorem publicum, quando disponit contra iusgentium, & maximè quando agitur de magno præiudicio & non de modico.consi. 101.nu.72.& 73 185
1 In dubio verba interpretanda sunt, vt actus valeat, & est regula re, fallit, quando talis interpretatio esset futura nimis grauis seu onerosa promissori.con.110.n.57.Item fallit, nam nō debet interpretatio fieri ita ampla, vt actus valeat omni meliori modo.ibidem num.58 185
3 In dubio a verbis non est recedendum.con.80.nu.10 138
Et consi.3.nu.19 8
1 In dubio appellatio non præsumitur deserta.consi.115.nu.1 215
3 In dubio iudicandum est appellationis instantiam non esse peremptam consi.124.nu.12
2 In dubio, an pro matrimonio sit semper iudicandum.consi.25.numero 39 39
2 In dubio fideicommissum ita censetur iniūctum vt omnimodo valeat consi.18.nu.52 50
2 In dubio an & quando censeatur fideicommissum iniunctum positis in conditione quando potuit euenire casus, in quo ab illis, posset valere.con.18.nu.53.& 54 50
2 In dubio fideicommissum censetur relictum ab eo, a quo omni casu potuit relinqui.consi.18.nu.55 50
3 Et consi.42.nu.11 65
2 In dubio fideicommissum censetur iniunctum primo hæredi, & non eius filijs.consi.75.nu.64 157
2 In dubio testator voluisse præsumitur, quod verbis expressit. consi. 44.nu.26 120
2 In dubio testator videtur vocare substitutos, prout veniunt ab intestato.ibi.nu.57 fo.eod.
2 In dubio actus magis censetur factus sub conditione, quàm sub modo.consi.19.nu.253 55
2 In dubio quis videtur habere voluntatem conformem cum dispositione statuti.consi.22.nu.59 67
2 In dubio notarius præsumitur esse rogatus.con.27.nu.19 86
2 In dubio facienda est interpretatio pro validitate actus, quod procedit, quando verè constat de ipso actu, secus si de eo dubitatur.cō. 27.nu.40 86
2 In dubio præsumendum est, falsitatis suspicionem excludi.con.28. nume.50 89
2 In dubio hæres institutus videtur non animo compensandi sed ob merita.consi.69.nu.26 150
2 In dubio piæ causæ fauendum est.consi.86.nu.68 174
3 In dubio præsumendum est, dispositionem fieri in actu, quo valet, & non eo quo redditur inualida, & nulla.consi.21.nu.52 32
3 In dubio non præsumitur donatio, nisi aliud appareat.consi.33.nu. 37.& 40 51
3 In dubio testator legando rem, videtur legare ius, quod habet in illa consi.58.nu.36.& seq.& nu.50 95
3 In dubio capienda est illa coniectura, per quam filij minus priuātur hæreditate parentum, vel parentes hæreditate filiorum.consi.67.numero 114 116
3 In dubio capienda est illa via, per quam nemini inferatur damnum consi.74.nu.80 131
4 In dubio illa via eligenda est, quæ minus præiudicium infert partibus.con.58.nu.9.& declaratur.nu.49 72
3 In dubio quilibet præsumitur sanæ mentis, & non demens, nec mētecaptus.con.87.nu.1.Fallit, quando contrarium probaretur.ibid. nu.2.fo.118.& consi.88.nu.18 147.& 149
3 In dubio quis contrahere præsumitur nomine proprio.consilio 107. nume.2 169
3 In dubio actus gestus a furioso, præsumitur gestus tempore furoris & non tempore sanæ mentis, licet ille habuerit dilucida interualla con.87.nu.13 147
3 In dubio iudicandū est in fauorē reorū.con.88.nu.48.Etiā si probationes actoris excederēt in aliquo probationes rei.nu.49 149
3 In dubio interpretatio facienda est, vt donatio facta censeatur, & iudicetur valida.con.88.nu.50 49
4 In dubio non præsumitur donatio & iactatio sui.consi.8.nu.3 23
4 In dubio potius præsumitur fatuitas, quam donatio.consi.8.n.6.23
4 In dubio non præsumitur, principem malè tractare subditos. consi. 3.nu.18 15
4 In dubia castrum & res præsumitur alodialis & non feudalis.con. 16.nu.14 29
4 In dubio præsumitur interuenisse consensum.consi.35.nu.12 48
4 In dubio quis actum gerere videtur nomine & iure suo non alieno consi.39.nu.29 51
4 In dubio illud sequendum est, quod partibus est minus damnosum. con.53.nu.4 65
4 In dubio contractus magis iudicatur censualis, quam emphyteuticus.con.84.nu.12 109
4 In dubio ad verosimilia recurrimus.con.88.nu.4 111
4 In dubio non est iudicandum pro irregularitare.cō.96.n.10 117
4 In dubio non est iudicandum pro reuocatoria.con.141.nu.12.146
4 In dubio præsumendnm est licito amore puerum deosculari.consil. 143.nu.10 148
4 In dubio præsumendum est bonum & non malum.consilio 167.numero 5 174
4 In dubio interpretatio facienda est, vt euitetur falsitas.con.169. numero 58 175
4 In dubio præsumendum est, quem fuisse bene locutum & non male consi.169.nu.71 176
3 In dubio promissio an censeatur facta causa donationis. consil. 76. numero 8 134
1 Duellum an sit prohibitum, & quo iure, vel permissum.con.31.nu.1. 79
Et quid hodie de facto, & de communi obseruantia.nu.2 eo.
1 Et quid si partes asserunt licere, & in hoc conueniunt.ibi.n.3 eo.
1 Et prouocatus ad duellum non potest illud saluo suo honore recusare.nu.4 eo.
1 Et subterfugiens non satisfacit honori, & aduersarium facit victorem.ibi.nu.5.6.& 8 eo.
1 Et distinctio illa recipitur, an recuset, antequam perueniatur ad certamen, an verò post.ibi.nu.7 eod.
1 Duellum, contra recusantem duellum quæ remedia competant prouocanti.con.30.nu.8 78
1 Duellum est ad instar iudicij contentiosi.& in vtroque procedatur pariter.consi.100.nu.9 183
1 Prouocatus non tenetur respondere nouæ querelæ.nu.10.ibi. eo.
1 Repellitur infamis in vtroque.ibi.nu.11 eo.
1 Duelli acceptatio sub conditione habetur pro pura illa verificata. ibi.nu.20.Sed contra nu.32.& 33 183
1 Duelli locum offerens non potest variare & pœnitere.ibi.n. 21.22. & 23.Sed fallit.nu.37.38.& seq. 183
1 Duelli campum offerens, liberatur, si non fuit oblatio formiter acceptata.ibi.34.Et aduersarius in mora constituitur.nu.35 183
3 Duo quando parificantur à lege antiqua, lex noua loquens de vno habebit locum in alio.consi.49.nu.59 77
3 Duo copulatiuè probanda sunt.con.64.nu.6 104
3 Duæ causæ lucratiuæ diuersis respectibus possunt concurrere 80.nu.7 135
4 Duo eandem rem insolidum possidere non possunt.con.39.nu.15.51
4 Duo quando sic se habent, quòd vnum inducitur ad instar alterius quod dicitur de vno, etiam iudicatur de eo, ad cuius instar deducitur.consi.46.nu.19 57
4 Duo æqualis potentiæ vbi concurrunt, vnum non perimit effectum alterius.consi.117.nu.36 130
4 Duos insolidum idem beneficium consequi impossibile est. consilio 117.nu.33 130
1 Duas vxores quis eodem tempore habere non potest.consi. 52.numero 1 71
3 Dummodo dictio, quot modis capiatur.consi.47.nu.7.& 8
3 Dummodo dictio, includit casum contrarium præcedētibus, quibus aduersatur.ibi.nu.8 eod.
3 Dummodo dictio, qualiter capiatur.con.57.nu.16 94
1 Dux Mediolani in suo ducatu potest ea, quæ Imperator in toto orbe ita & Rex Sicilię in regno.Et habet fiscum, & ius confiscandi consi.1.nu.25.& 26

E

1 EA quæ sunt iurisgentium, vt dominium, non possunt sine causa ab imperatore tolli. consilio primo numero 107
1 Ea quæ in animo consistunt, nō possunt sine speciali dato explicari.consi.31.nu.112
2 Ea attendi debent, quæ contingere solent communiter, non quæ rò.con

o.consi.29.nu.50 91
4 Ecclesia inferior & eius rector tenetur soluere censum antiquitus impositum illi ecclesiæ.con.13.nu.10 27
4 Ecclesia ponitur quandoque pro vniuersitate ecclesiæ, & pro prælato & capitulo.con.27.nu.10 34
4 Ecclesia in materia interdicti ponitur pro loco consecrato, & circũdato parietibus, in quo solitum est deum orari.ibi.nu.11 34
4 Ecclesiæ facere mentionem de vnica ecclesia minimè necesse est, nec propterea incurritur subreptio.consi.74.nu.12.Et quid si vnio fuit temporalis tantùm, an de ea sit mentio facienda.ibidem.numero 13.& 44 102
4 In eadem ecclesia quis duas dignitates habere non potest. ibidem. nume.14 fo.eo.
4 Ecclesia in seculari non potest quis dignitatem obtinere, nisi sit professus.con.40 nu.16 52
4 Ecclesia potest habere plures beneficiatos, et vnus ex eis habere curam.con.49.nu.43 60
4 ecclesia vna si subijcitur alteri, alienationem sapit.con.92.nu.30. Idem de vno capitulo ad aliud.nu.31 114
2 Ecclesia extincta inuestitura tenetur inuestire alium de agnatione primi inuestiti.con.1.nu.149.Nec per legitimationẽ factam de filio naturali dicitur tolli ius aliquod certum tum respectu agnatorũ tum respectu ecclesiæ directæ dominæ.nu.150 2
4 Ecclesia interdicta non potest clerus transferre se aliò ad celebrandũ si ex hoc scandalum oriretur.con.27.n.25.Et dicta trãslatio, & celebratio non admittitur, si sit in contemptum interdicti.nu.26.Et quando permissa est de iure, celebrantes nõ incurrũt irregularitatẽ nu.27.Nec etiam incurruntur censuræ.nu.28.Nec etiam celebrantes incurrunt peccatum. numero 29. Et an istis interessentibus debeantur distributiones quotidianæ. numero 30. Possunt etiam ire ad processiones cum vexillo crucis, & imaginibus sanctorum.numero 31 38
4 Ecclesia.si clerus alicuius ecclesiæ est interdictus exclusis culpabilibus alij clerici possunt in illa ecclesia non inderdicta celebrare.ibidem nu.3 38
4 Ecclesia parochiali interdicta sacerdos potest parochianos suos alibi sepelire, & habebit portionem canonicam, esto φ interim non inseruiat ecclesiæ.ibi.nu.35 eo.
4 Ecclesia interdicta propter culpam alicuius, quousque tale quid durat vel simile, non sufficit, φ illud non duret, sed necessaria est declaratio, vt possit interdictum relaxari.con.27.nu.46 38
Cetera vide infra in litera I.in ver.interdictum.
4 Ecclesia ex officio, vt coniuges insimul redeant cogere potest. conf. 54.nume.41 67
4 Ecclesia.Ratio recta dictat in ecclesia esse aliquem loco Dei, qui periculis & infirmitatibus pensatis possit obuiare.consilio 68. numero 121 85
4 Ecclesia in casibus lege diuina probibitis non dispensat.con.68.numero 201 85
4 Ecclesia vniuersalis regitur spiritu sancto.Et statuit, ne quis cõtra ius diuinum dispensaretur.conf.68.nu.409 86
4 Ecclesia vnita non consideratur, quia per vnionem amisit nomen & titulum.conf.77.nu.1 105
1 Ecclesia potest habere feudum & per alium inseruire.consi.22.numero 34 47
1 Ecclesia respectu feudi subiecta est indici seculari. consilio 23.numero 3 51
1 Ecclesia capax est rerum feudalium.ibid.nu.4.folio 56.& con.26. nume.5 69
1 Ecclesia nunquam desiit possidere, & nunquam moritur.consil. 24. nume.7 62
1 Ecclesia semper dicitur ciuiliter possidere.ibi.nu.9 62
1 Ecclesia agere potest pro vexatione facta suis colonis. ibidem. numero 11 63
1 Ecclesia subijcitur iudicio seculari quò ad feuda, quæ retinet. consi. 27.nu.9 70
1 Ecclesia, & clericus & quãdo & quo casu sint incapaces feudi. ibi. num.11 eo.
1 Ecclesia recedere potest a communione pascuorum.ibidem. numero 133 70
1 Ecclesia nunquam moritur con.101.nu.134 189
1 Ecclesia est capax feudi, & illi potest feudum donari.con.101.n.1. & 2.Et hoc per supremum principem, & ita declarantur iura dicẽtia oppositum.nu.3 189
1 Ecclesia potest præscribere feudum, & præscribendo præsumitur inuestituram præcessisse.Et maximè per præscriptionem tanti temporis, In cuius contrarium non extaret memoria, etiam si esset ius regale.ibi.nu.5.6.& 18 eo.
2 Ecclesia de suis feudis potest alios infeudare.numero vigesimosexto ibidem. eo.
4 Ecclesiæ res potest in emphyteusim perpetuam concedi, & transit ad hæredes & extraneos.conf.84.nu.2.3.& 4 109
1 Ecclesiæ competit restitutio aduersus concessionem in eius damnum factam.conf.26.nu.17 69
2 Ecclesiæ & piæ causæ non est ita fauendum, vt fiat iniustitia. consi. 86.nu.71.Maximè quando interpretatio fieret contra voluntatem disponentis.ibi.nu.72 174
1 Ecclesiæ res feudales possunt præscribi.con.27.nu.69 70
2 Ecclesiæ an intersit recipere vasallos, quos non vellet.consi. primo. nume.151 2
4 Ecclesiæ competit ius & actio pro decimis.con.6.nu.8 21
4 Ecclesiæ nocet negligentia prælati.con.3.nu.13 11
4 Ecclesiæ bona & dos possunt præscribi.ibi.nu.16 eo.
4 Ecclesiæ inseruiẽs, pro tempore quo inseruiuit est verus creditor distributionum sibi debitarum.Idem si fuerint sibi promissæ. consi.33. nume.23 46
4 Ecclesiæ status non decoloratur, & cessant omnia absurda inconuenientia.Papa declarante dispensationem factam fuisse ex causa & ex mente legis diuinæ & authoritate ipsi concessa. consilio 68.numero 186 85
4 Ecclesiæ vtile est, quod est honorificum.consilio nonagesimosecundo.nu.26 114
1 Contra ecclesiam Romanam debet esse præscriptio annorum centũ. conf.27.nu.66 70
3 Contra ecclesiam præscribitur annis 40.con.3.nu.14 11
4 Ecclesiam fundans potest pacisci, quòd ius patronatus transeat ad hæredem extraneum.conf.48.nu.3 59
1 Ecclesiarum res mobiles possunt ex causa remuneratoria alienari. conf.11.nu.46 25
4 Ecclesias propter censum simoniacum esset conferre, qui propter hoc constitueretur, census antiquitus impositus debetur & licitè exigitur.consi.13.nu.16 27
2 Edere constitutionem non potest baro contra ius commune.con.17. num.60 49
4 Edictum de testibus regularitur est probibitorium certarum personarum, & generaliter permissorium omnium.conf.70.nu.6 96
1 Effectus & non verba considerari debent.consilio 32.nu.44 48
3 Et consilio 38.nume.73.fol.58.conf.43.nume.63.fol.70.& conf. 83.nu.52 142
4 Effectus attendi debet non figura literarum.conf.20.nu.3 32
4 Effectus durat durante causa inducente illum. consilio 72. numero 59 98
1 Effectus sicut cessat, cessante causa & ratione, ita ea durante debet durare.conf.32.nu.54 84
1 Effectus semel inductus durat, licet cesset causa.Et maximè quando effectus est momentaneus.con.32.nu.95.& 96 84
1 effectus quando est consumatus durat, esto quòd superueniat casus a quo non potuit incipere.ibi.nu.97 eod.
1 effectus satis est, quòd sit consumatus & perfectus, licet perueniatur ad casum, quo actus non posset incipere. consi.73.nu.45 137
4 effectus cessare debet cessante causa.con.18.nu.10 30
1 effectus directarum actionum expirat post sententiam.conf.48.numero 18 107
1 effectus si habetur, non est de modo curandum. consilio 47. numero 4 104
4 effectus & euentus non animus inspicitur in maleficijs.consi.141. nume.3 168
2 eius dictio referri potest ad hæredem, cui substitutio facta est.consi. 73.numero 11.& numero 18.Referri etiam potest ad testatorem, nec propterea impedit, quin compendiosa valeat iure directo. nu. 12.& nu.18 155
1 electio nulliter facta ad oblatione præcedentem non est consideranda.con.81.nu.13 148
1 electio nulla afferenti dat facultatem variandi. Et variare potest quando res est integra.Et integra dicitur dictis duobus modis. nu. 14.ibi. eod.
3 Electio concessa alicui statim & incontinenti fieri debet.consi.23. nu.6 36
3 Electio concessa vsque ad certum tempus, si ante illud non est facta nõ propterea habens eligere dicitur in mora constitui.ibi.n.20.36

3 Electio facta de præsenti, quæ fuit cõcessa vsque ad certum tempus an & quando valeat. ibi. nu. 22 fo. eo.
3 Electio facta durante tempore ad eligendum, afferens præiudicium tertio non valet, nec tenet. ibi. nu. 23 fo. eo.
4 Electio personarum ad distribuendum bona a testatore relicta faciẽda est secundum mentem testatoris. cons. 26. nu. 29 37
4 Electio in loco interdicto, & quando fieri possit. consilio 27. numero 13 38
4 Electio Ponti. si esset mortuus in loco interdicto facienda est in loco viciniori non interdicto. cons. 27. nu. 15 39
4 Electio non est actus sacramentalis; tamen non potest fieri, nisi capitulariter & collegialiter. ibi. nu. 16 39
4 Electio à principio nulla, ex consensu tacito vel expresso postmodũ non potest validari. cons. 31. nu. 38 43
3 Electio personarum potest committi, nec propterea erit captatoria voluntas committentis electionem personarum. cons. 58. n. 2. 3. 4. 5. & 58. Et videtur esse commissa sub conditione, antequam eligat & electio sequens ex complementum illius. nu. 5 58
3 Electio personarum certi generis quando committitur, non est captatoria. ibi. nu. 10. 28. 48. & 49 eo.
3 Electio incertę personæ si demandatur in causa prophana, de certis valet, nec erit captatoria. cons. 58. nu. 31. Et quid si datur incertitudo personarum omnimoda. nu. 32. Et magna est differentia, an persona eligenda sit omnino incerta, an incerta de certis. nu. 33. & supra nu. 31. & 32 58
3 Electio incerti de incertis valet, nisi numerus illorum certorum esset magnus. ibi. nu. 49 58
2 Electio est beneficiata in gratijs & expectatiuis. consilio 7. numero 42 14
4 Electio, vbi plura ita se habent, quod eorum alterum est eligendum interim non potest fieri alia dispositio in præiudicium electionis. cõsil. 107. nu. 38 125
2 Electio personarum, in quas distributio facienda est, an possit fieri per deputatum a testatore. cons. 83. nu. 32. Et an possit eligere suos consanguineos, & attinentes. 33. 169
3 Electio cadit in pluribus, & non in vno. con. 73. nu. 12 130
4 Electio episcopi ad capitulum & canonicos spectat de iure communi mortuo episcopo. cons. 19. nu. 1 31
4 Electio facta a canonicis mortuo Pontifice valida est subsecuta confirmatione. cons. 19. nu. 8 31
4 Electio bene facta confirmari debet a superiore. numero decimoquinto. ibidem 31
4 Electio præcedens reseruationem non erit valida per reseruationẽ subsequentem. cons. 19. nu. 22 31
4 Electio, promissio, confirmatio differunt, & statutum loquens in vno non habet locum in alio. con. 93. nu. 6 115
4 Electio facta sine volũtate abbatis, cuius volũtus ex priuilegio seu consuetudine requirebatur, non est nulla, dummodo non requirebatur pro forma. con. 97. n. 1. Et si abbas, qui debet cõsentire, est puer eius consensus non requiritur. nu. 2. & 5. 12. 26. Et eo tempore, quo requiritur voluntas, debet esse abbas. nu. 3. & 5 117
4 Electio facta per inspirationem non requirit alias solennitates. ibi. numero 19 117
4 Electio abbatum ordinis Cistercięsis facta concorditer non indiget confirmatione. ibi. nu. 20 eo.
4 Electio, quæ debet fieri de consilio, nulla est facta illo vocato tamen non expectato. ibi. nu. 27. Et consilium nedum est petendum, verùm expectandum numero 28. Et an aliàs possit agi de contemptu, & quando num. 29 117
4 Electionis irritæ mentio non est facienda. consilio nonagesimoseptimo numero 31 117
4 Electionem habens, si statim, cum potest, non eligit, morosus est, & priuatur facultate eligendi. con. 23. nu. 5 36
3 Electus a testatore, vt distribueret hereditatem liberis suis, quibus uellet, illorum electio & hæreditatis distributio statim, & sine interuallo debet fieri. cons. 23. nu. 2 36
4 Electus ante confirmationem habet ius in actu non in habitu. consi. 19. nu. 16 31
4 Electus in terminis. c. duobus. facta electione per ordinariũ habet ius in beneficio, magis prouisionem executoris quàm electione ordinarij. cons. 101. nu. 14 120
4 Electus & confirmatus moriens ante consecrationem facit uacare ecclesiam. cons. 118. nu. 14. & nu. 15 131
3 Electi ad distribuendũ assertioni non est credendum, si dicit distribuisse. con. 45. nu. 23 70
4 Electo danda est possessio secuta confirmatione. con. 19. nu. 17 31
4 Eligendus est minus impeditus ex pluribus impeditis. cons. 101. numero 8. Excluditur ab illis, qui habent, quod ipse habet, & plus aliquid. nu. 9 120
3 Eligendi potestate data alicui statim & incontinẽti ille eligere debet. cons. 23. nu. 4 36
3 Eligendi & declarandi alicui potestas concessa, & permissa certo tempore, censetur post illud tempus prohibita. consi. vigesimotertio nu. 8. & 21 36
3 Eligendi facultas, an & quando transmitti possit ad hæredes. ibid. num. 12 eo.
3 Eligendi pauperes qui potestatem habet, debet illos eligere, & debẽt eligi pauperes & non alij, & aliter facta non valet, & an possint eligi consanguinei. cons. 45. nu. 14. & 15 70
4 Eligendi potestas deuoluitur ad superiorem proximum, si capitulum & canonici non eligunt intra tempus statutum. consi. decimonono numero 2 31
Cætera vide infra in litera P. in vers. Potestas eligendi.
4 eligas puerum honeste natum, capitatoria est, & incerta de certis. conf. 58. nu. 48 51
4 Eligere arbitrum est apponere conditionem, quæ cessat illis non arbitrantibus. con. 132. nu. 4 141
4 A persona electa potest recedi de iure canonico, licet de iure ciuili sit dubium. Et voluntariè potest ẽt recedi. con. 131. n. 5. & 6 141
3 Eligens vnum debitorem pro alio, an videatur nouare, siue ille sit debitor, siue non. con. 107 nu. 19 169
4 Eligens expeditionem per vnam viam non potest postmodum expedire per aliam & variare. cons. 77. nu. 2 10
4 Elegens vnam viam videtur alys renunciare, ad quæ reuerti non potest. ibi. nu. 6 10
1 Eligentis persona diuersa esse debet ab electa. con. 8. nu. 39
1 Emancipatio liberata a patria potestate, nisi esset simulatè facta. consil. 53. nu. 39 11
4 Emandatio damni vt veniat virtute statuti, necessariò damnum est probandum. con. 158. num. 27. Nec in isto casu potest probari per iuramentum passi damnum. numero 28. Ex quo non agitur cõtra principalem delinquentem, sed contra tertium virtute statuti pro facto alterius. nu. 29 166
1 Emens scienter in fraudem creditoris potest conueniri ab illo. consi. 32. nu. 119 84
1 Emens quotam pro indiuiso habet partem in quolibet cespite. consi. 59. nu. 27 123
4 Emens res alienas excusatur a furto: potest tamen verus dominus rem suam consequi. consi. 113. nu. 12 129
4 Emens venenum causa necandi hominem puniendus est, etiam si non sequatur effectus. con. 147. nu. 1. Declaratur tamen, quando id procedat. nu. 12. & 13 153
4 Emere venena mala, & retinere punibile est, & flagitiosum. ibi. numero 2. & nu. 24. declaratur. Prohibetur etiam & venditio veneni mali. nu. 3
4 Emergentia de nouo nouo indigent remedio. con. 1. nu. 135. fo. consi. 68. nu. 119
1 emologatio validat laudum in uim pacti. consi. 46. nu. 15 104
1 Emologatum dicitur uera transactio. ibi. nu. 16. maximè si compromissum fuit iuratum. nu. 17 104
1 Emolumenta exercitij iurisdictionis applicari debent exercenti illam consi. 106. nu. 13 197
1 Emphyteusis finita generatione conceditur agnatis primorum. consi. 19. nu. 34 41
1 Emphyteusis concessa pro legitimis hæredibus quos comprehendat consi. 20. nu. 10 42
1 Emphyteusis perpetua non finitur annis. 29. consi. uigesimooctauo. nume. 9 76
3 Emphyteusis concessa alicui ex filijs capit filios per subsequens matrimonium legitimatos. con. 71. nu. 23. Item in nato post donationẽ & legitimato per rescriptũ, ibi. Si autem natus esset ante donationem & legitimatus per rescriptum, an sit idem. nu. 24 144
1 emphyteusis concessa pro se & descendentibus, & quibus dederit comprehendit etiam hæredes extraneos. con. 71. n. 44. Habent enim isti hæredes facultatem alienandi uigore stipulationis factæ a prædecessoribus in ipsorum fauorem. nu. 45. ibi 154
3 Emphyteusis propriè contractus est. consilio septuagesimoprimo. nume. 50 154
4 Emphyteusis secunda concessio an & quando præiudicet primæ. consil. 24. num. 21

4 Emphyteusis seu feudũ concessum alicui, & filijs, & hæredibus, suis non transmittitur nisi ad illos habentes duas qualitates. con. 48. numero 10 — 59

4 Emphyteusis ecclesiastica etiam ad extraneos transit. cons. 85. numero 17 — 109

4 Emphyteusis. Res ecclesiæ potest in emphyteusim perpetuam concedi, & transit ad hæredes & extraneos. con. 74. n. 2. & 3 — 109

1 Emphyteusi finita per generationem, tenetur dominus directus concedere successoribus illius primi. con. 108. n. 55 — 201

1 Emphyteuta non soluens propter locum non tutum non incidit in canonẽ. con. 108. n. 41. Idem si non habet possessionem rei emphyteuticę. nu. 12. Et purgatur mora non soluendi propter sequentẽ solutionem receptam, n. 43 — 201

1 Emphyteuta paratus cõpensare non cadit à suo iure, si cessauit triẽnio soluere canonem. ibi. nu. 51. — 201

2 emphyteutica an ueniat appellatione bonorum. consi. 21. nu. 61. Et quid si solum tractatur de præiudicio laicorum, esto quòd bona sint emphyteutica, & ecclesiastica. nu. 62. ibid. Et quid si tempore statuti dicta bona emhyteutica fuerunt recepta, & de illis facta inuestitura. nu. 63. ibi. — 39

2 emphyteuticæ res ecclesiasticæ nõ trãseunt ad hæredes extraneos. cons. 98. nu. 8. — 198

2 In rebus emphyteuticis non possunt constitui alimenta. ibidem. numero 8. — 198

2 In dictis rebus emphyteucitis non potest disponere etiam testando in præiudicium illorum, qui ad illas uocantur per inuestiturã. ibid. numero. 10. — 198

2 De emphyteuticis bonis an idem sit dicendum sicut de alijs, stãte statuto id disponente. cons. 22. nu. 86. — 67

2 emphyteuta dũ uiuit potest in dictis rebus alimenta alteri cõstituere, dicta tamẽ constitutio durat quousque ille uiuit, eius tamen morte finitur, cons. 98. nu. 11. & 12. — 198

4 emphyteuta alienans irrequisito domino cadit à iure suo. con. 6. nu. 18. fallit in seq. nu. — 22

4 emphyteuta tenetur soluere canonem rei ecclesiasticæ. cons. 24. nu. 19. Et nedum futurum uerùm etiam & præteritum. nume. 17. Esto quòd emphyteuta cessauerit soluere per triennium, & ultra. numero 18. — 35

4 emphyteuta quando priuetur propter non solutionem. ibidem. numero 19. — 35

4 Emphyteuta a re ipsa etiã ecclesiastica non potest repelli, nec etiã sui hæredes, si adimpleuerũt cõditiones appositas in inuestitura. cõsil. 86. nu. 1. — 110

4 emphyteuta non potest repelli, esto quòd alius meliorem afferat cõditionem, etiam si res fuisset ecclesiastica. ibi. nu. 3 — 110

4 emphyteuta cadit propter non solutum canonem. ibi. nu. 6. Nisi ipse offerat soluere, & recusetur solutio. nu. 7 — eo.

4 emphyteuta nouus habens petere renouationem quis dicatur. ibid. numero 9 — 10

4 emphyteuta vt cadat, propter non petitam renouationem, multa debent concurrere. ibi. nu. 10 — eo.

4 emphyteuta. Cõsuetudo, quòd mortuo emphyteuta soluatur aliquid ab hæredibus pro noua concessione an valeat. ibidem numero 11. & 12 — 110

4 emphyteuta alienans irrequisito domino cadit domino volente. ibi. nu. 13. & 15. etiam si in alienatione apponatur clausula, nec aliter nec alio modo. nu. 14. & nu. 15. Et quid si domino directo solui debebat quarta pars precij. nu. 25 — 110

4 emphyteutæ non est nociua locatio ad modicum tempus facta. con. 6. nu. 20. Et si ad nouem annos fuit facta idem. Et quid si fuit data licẽtia alienãdi, & an isto casu directus dominus sit requirẽdus. ibi. nu. 21. Et pacta super istis valent. ibi. nu. 22. Et quid si fuit reseruatum ius dominij, vel alienauit tanquam emphyteuta. ibi. nu. 23. Et quid si dictum fuit, non aliter nec alio modo. ibid. nu. 24. Vel sub illis verbis, & si quantum possum, & non aliter, vel sub illa conditione, si cõsensus domini accesserit. ibi. nu. 25 — 22

4 emphyteuticus contractus. In dubio iudicandus est contractus magis censualis, quàm emphyteuticus. con. 84. nu. 12 — 109

4 emere nolle, vel offerre precium vile, paria sunt. consilio 123. numero 14 — 136

4 emere quis inuitus cogi non potest. ibi. nu. 8 — 136

1 emptum nomine proprio per vnum ex socijs erit ementis, nec communicatur. consilio 84. numero 14. & numero 54. & 55. Maximè si non apparet, ex cuius pecunia fuerit emptum. numero 14. Præsumitur enim quæsita pecunia ex propria sua negotiatione. numero 15 — 153

1 empta per patruum nomine proprio sua propria sunt consi. 87. nu. 8. Maximè quando non constat, ex qua pecunia fuere empta. num. 10. & nu. 11 — 157

1 empta per patruum sunt eius propria. con. 86. nu. 10. Etiam si pecunia fuisset societatis. nu. 11. & nu. 17 — 117

1 emptio inducitur per adiudicationem rei insolutum. consilio 42. nume. 21 — 98

1 emptio & venditio præsumitur, vbi in contractu fit mentio de precio. con. 82. nu. 10 — 149

4 emptio consensu perficitur. consilio centesimotregesimonono. numero 2 — 145

1 emptio conditionalis sequuta conditione trahitur retro. con. 11. numero 100 — 26

1 emptionis appellatione in materia statutaria solùm venit contractus vulgaris non alius. con. 82. nu. 21 — 149

3 emptionis appellatione, an & quando veniat alius contractus, per quem transfertur dominium. consilio octuagesimosecundo. numero 9. 15. 16. 17. cum sequen. & 27. fol. 140. & consilio 83. numero 29. 30. & 51 — 142

1 emptor percipiens fructus ex venditione facta ad mensuram an licitè id faciat. con. 59. nu. 35 — 122

1 emptor an licitè possit singulis annis consequi aliquid, si venditor recipit precium & fructus rei venditæ. cõ. 60. nu. 1. Et si contractus sapit naturam mutui videtur quòd nõ possit. nu. 2. & si certa quantitas venit soluenda, videtur illicitum. Maximè si venditio fuit ficta & simulata. nu. 3. & 4 — 124

1 emptor præsumitur dominus, si venditor est dominus. consi. 104. numero 56 — 141

1 emptor succedit in locum venditoris. consilio centesimoquarto. numero 56 — 141

1 emptor non habet probare semper necesse, venditorem fuisse dominum. cõsi. 104. nu. 98. Et maximè quando sumus in dubio: quoniam satis est probari illa tria. nu. 99 — 140

3 emptor potest venditori concedere rem emptam in emphyteusim seu libellum cum solutione annui census. cõsi. 77. nu. 14 — 135

3 emptor recipiens rem venditam non in bonitate sibi promissa, & nihil dicens, an possit excipere de quanto minori ciuiliter. consilio 78. nume. 8. Et opponendo talem exceptionem potest differre solutionem, licet regulariter contra. numero 9. ibi. & numero 10. & 11. Per istas actiones & exceptiones nedum differtur solutio, verùm extinguitur creditum pro concurrenti quantitate quanto minoris. numero 11 — 137

1 emptori licitum erit habere aliquid annuatim, licet venditio sit in certa ratione loci, & quotæ. cõs. 60. nu. 27 — 124

1 emptori omne, quod reperitur plus, quæritur. consilio 64. numero 60 — 128

1 emptorem licitum est soluere aliquid vẽditori pro precio non soluto cõ. 60. nu. 21. Illud enim soluendum venit ob retardatam precij solutionem. nu. 22. Et idem quando precium fuit solutum propter promissionem de vendẽdo. nu. 23. & 24. — 124

4 emptorem non conuenit retinere rem & precium. consilio 139. numero 28 — 145

2 enarrata plura copulatiuè debent verificari in omnibus & non in parte. cõs. 31. nu. 129 — 96

1 Ens. Non entis nullæ sunt qualitates. cõs. 26. nume. 28. fo. 69. cõsilio 31. nume. 116. fo. 79. cons. 45. nume. 45. fol. 101. cõsil. 107. nu. 28. fol. 199. cõ. 119. numero 8. fol. 228. & cons. centesimotrigesimoprimo nume. 10 — 230

3 Et consi. 11. nu. 7. fol. 6. consil. quinquagesimoseptimo. nume. 8. fol. 94. & cons. 67. nu. 121 — 111

4 Et consi. 3. nume. 5. fol. 11. consi. 4. nume. 23. folio 13. consi. 5. numero 220. folio 16. consi. 30. numero 35. fol. 41. consi. 31. nu. 13. fo. 47. & con. 55. nu. 3 — 69

1 enumeratio bonorum quando & quo casu restringat verba generalia & vniuersalia. cons. 92. nu. 31. 33. & seq. — 165

1 enumeratio quando non fit taxatiuè, seu limitatiuè non restringit. ibidem nu. 33. Et quid si enumeratio facta est ampliatiuè, & implicatiuè. nu. 34. Vel ad abundantem cautelam. nu. 35 — eo.

1 Et quid quando muneratio rerum fit ad tollendam dubitationem. ibi. nu. 39. & 40 — 165

1 Enumeratio, si sumus in dubio, qualiter iudicanda sit. ibidem numero 41 — eo.

1 Enunciatio quando consistit in se ipsa, nec terminatur ad aliud, semper est dispositiua. consi. 127. nu. 45 — 226

1 Enunciatio quando dicatur fieri propter se.ibi.nu.46 fo.eo.

1 Enunciationi minimè standum est, quando in decreto solennitates explicitè non sunt enumeratæ.con.100.nu.18 185

1 Episcopatus Et diœcesis limites & fines possunt præscribi.consilio 101.nu.22 fo.185

2 Episcopus contra ius commune constitutionem facere non potest. con.27.nu.59 fo.87

3 Episcopus dicitur perpetuus executor, & quando habeatur loco hæredis.cons.74.nu.71 130

4 Episcopus captus a paganis inducit vt capitulum administret. ac si sedes vacaret per mortem.consi.19.nu.11.Idem si caperetur ab hæreticis, seu laboribus.nu.12 31

4 Episcopus non habens velle, nec nolle, tribuit potestatem capitulo. ibi.nu.13 eo.

4 Episcopus in loco exempto etiam in diœcesi sua existente nō potest tribunal erigere sine licentia abbatis dicti loci.con.21.n.20 34

4 Episcopus non potest absoluere exemptos ad cautelam.con.28.numero 36 39

4 Episcopus non potest absoluere moniales etiam exemptas propter monasterium situm in diœcesi.ibi.n.39 eod.

4 Episcopus an possit visitare fraternitates, & loca pia, per totum.cō 34.nume.1 47

4 Episcopus habet fundatam intentionem, quòd ad omnes ecclesias, & loca religiosa, & pia existētia in eius diœcesi.con.34.n.1.Fallit nisi contrarium ostendatur.n.2 47

4 Episcopus potest visitare locum pium.ibi.n.3 eo.

4 Episcopus in illo non habet institutionem, nec destitutionem.ibid. nume.11 47

4 Episcopus super locis leprosorum, & bonis ipsorum, & administratoribus, nullam habet iurisdictionem. Subijciuntur enim iudici seculari.ibi.n.28.& 29 47

4 Episcopus non potest se intromittere super redditibus dictorum locorum, nec contra administratores.n.30.ibi. & n.31 eod.

4 Episcopus super dictis locis non potest deputare nouos administratores.ibi.n.31 eo.

4 Episcopus non habet ius visitandi dicta loca, nec exigendi procurationem.ibi.n.33.Nec in dictis locis habet iura episcopalia.n.34 47

4 Episcopus an possit visitare talia loca priuata mortuo ædificāte ad effectum videndi, an relicta dictis locis bene distribuantur. ibi.numero 38 47

4 Episcopus non temporalis non potest se in istis intromittere.numero 47.ibidem. 47

4 Episcopus habet facultatē in istis locus priuatis visitandi, & inquirēdi ad effectū, vt videat, an ibi fiat illud, propter quod locus fuit cōstructus, & an ibi exerceantur ea secundùm voluntates relinquētiū. cōs.34.n.43. Quod procedit mortuo illo, qui ædificauit, secus si viuit.n.44. Item procedit data negligentia deputatorum.n.45.& n.47. Item procedit quando loca essent constructa authoritate episcopi, vel essemus in dubio, aliàs secus.n.46. Item procedit, prout posset episcopus se intromittere pro alijs legatis relictis pro anima & non aliter.n.47. Et quid si legata sunt relicta fraternitati simpliciter.n.48. Quid enim si adesset præscriptio tanti temporis, in cuius contrarium non extaret memoria.n.49 47

4 Episcopus potest conferre beneficia sine capitulo, nisi consuetudo cōtraria sit.con.41.n.3 33

4 Episcopus vel alius collator nō potest constituere procuratorē ad conferendum beneficia.con.50.n.1 61

4 Episcopus si nō iure deuoluto, sed primordiali disposuit de ecclesia patronata infra tempus præsentandi, talis collatio valet, & sola ratificatio, quæ surgit tacitè & lapsu temporis, roborat ipsam collationem.con.144.n.1 149

4 Episcopus per alternatiuam & ex quibus verbis videatur exemptus à spectatiuis.con.144.n.12 149

4 Episcopus successor an teneatur soluere debitum antecessoris.consi. 137.n.5 144

4 Episcopus nō eligitur per capitulum & canonicos sede vacāte per mortem Pontificis, se expectatur futurus Pontifex.cōs.19.n.19 31

4 Episcopus & vicarius idem tribunal, & consistorium faciunt.con. 89.nu.10 11

4 Episcopus quò ad monasteria sita intra suam diœcesim potest exercere iura episcopalia.con.95.n.1 118

4 Episcopus in monacos commorantos in monasterijs intra diœcesim suam sitis habet iurisdictionem.con.95.n.3 116

4 Episcopus potest monasteria & monacos visitare.ibi. n.4 eo.

4 Episcopus exercens iurisdictionē suam nō dicitur alicui inferre molestiam.ibi.num.26 118

4 Episcopus potest subsidium charitatiuum implorare, et contra deuegantes vti armis spiritualibus.con.105.n.1 119

4 Episcopus in isto subsidio charitatiuo, an ex causa potest excedere summam taxatam in extrauaganti Benedicti.ibidem numero, & sequenti. eo.

4 Episcopus in bonis aliunde quæsitis potest habere hæredem, quem vult.con.128.n.19 138

4 Episcopus in sua diœcesi potest facere constitutiones sinodales. Et istæ ligant omnes.con.137.n.21 138

4 Episcopus an & quando, & quo casu possit dici ante consecrationē. con.141.n.30.& seq. 147

4 Si subiecta materia loquens de episcopo concernat ea, quæ non sunt ordinis, verificatur in episcopo confirmato nondum adhuc consecrato.ibi.nu.31 eo.

2 Episcopi constitutio facta ad supplicationē alterius tendens ad damnum tertij non valet, etiam si constitutio esset generalis, dummodo & coniecturis constare possit, illam esse editam in damnum tertij.cōsi.27.n.61.& 62 87

4 Episcopi principes dici possunt.con.141.nu.25 147

4 Episcopi illustres etiam dici possunt ibi.n.26 eo.

4 Episcopi habent insuper culmen dignitatum.ibi.n.27 147

4 Episcopi pares etiam Papæ videntur quò ad quædam. ibidem. numero 28 eod.

4 Episcopo excommunicato eius vicarius nō potest iurisdictionē exercere.con.89.n.6 111

1 Epistola semper loquitur.con.127.n.30 226

2 Et con.89.n.32 181

1 Epistola obligat mittentem eam.con.127. n.31 226

2 Epistola & literæ quando probent, & si habet subscriptionem mittentis, seu testium & proprium sigillum. consilio 19.numero 105 & 106 51

1 Epistola transmissa & acceptata dispositionem inducit.consi.127. numero 30 226

1 Epistola potest donatio celebrari, maximè si res donata reperitur penes donatarium.ibi.n.34.& 35 eo.

1 Epistolæ & literæ hinc inde transmissæ obligant mittentes & recipientes ad omnia in illa contenta, quibus non contradixerunt.con. 91.nume.3 164

1 Epistolam recipiens, & tacens consentire dicitur contentis in illa. con.127.n.32 226

1 Æqua & benigna sequenda sunt.con.71.n.42 fo.115

1 Æqualitas inter fratres seruanda est.con.92.nu.23 165

1 Æqualitas inter filios vt seruetur, considerandum est. consi.106. nu.12.fo.197.& con.126.n.30 224

2 Et consi.24.numero 36.folio 104.consi.25.nume.24.folio 71.consilio 34.numero 7.folio 101.consil.61.nume.30.& melius numero 32.& seq.

3 Et con. 2. numero 27.folio 6.con.69.num.19.fol.98.& con. 174. numero 212 97

4 Et cons.71.nu.16 97

2 Æquiparatio & adequatio quem effectum producat. con.13.numero 12 31

3 Æquipollens an & quando suppleat requisitum.consilio 119.numero 47 174

1 Equipollens. Non differt, an fiat sub æquipollenti. consilio 8.numero 18 19

3 Æquipollens. Quando quid adimpleri possit in æquipollēti.con.9. nume.8 19

4 In æquipollenti non adimplentur ea, quæ pro forma requiruntur.consi.97.nu.13 117

4 Æquitas scripta præfertur rigori, quando in specie est scripta consi.2.nume.195.197.198. & quid si concurrit naturalis, & diuina iustitia nu.196 5

4 Æquitas sola consideratur inter mercatores, et procedendum est de bono & æquo.con. 69.n.17 95

4 Æquitas.l.curabit.C.de act.& obli.procedit, quando quis non potest vti precio.con.75.nu.15 104

2 Æquitas amplectenda est.con.101.n.30 199

2 Æquitas & non rigor inter mercatores attenditur.consi.95.numero 3 191

1 Æquitas.l.curabit.C.de actio.& obli.dictat, vt emptori detur quid.con.60.n.15 98

1 Equus mortuus culpa mandatarij dat incommodum mandatario. consi.123.nu.1 223

2 Æqui-

1 *Equi & sese mouentia an veniant in legato mobilium. consilio.67 nume.1* 149

1 *Errans non consentit.con.72.nume.60.fol.135.& con.131. numero 36* 230

1 *Errans in substantia facti dicitur errare in accessorijs,& clausulis positis executiuè.con.1.nu.73* 2

2 *Errans & ignorans non dicitur consentire.con.12.n.245* 29

4 *Errans in calculatione non dicitur in dolo & delicto.con. 150. numero 22* 61

1 *Errantibus subueniendum.con.131.nu.37* 230

1 *Error si adest in vna petia terræ, an ex hoc vitietur venditio in totum.con.64.nu.69* 128

1 *Error calculi semper potest allegari,& deduci.con. 131.nu.26.* 230

1 *Error calculi cessat, quando post illum fuit deuentum ad pactum et stipulationem.con.89.nu.6.& nu.39.contra.* 160

1 *Error calculi cessat, quando peruenit transactio. ibi.nu.11.* eo.

1 *Error calculi cessat, quando fuit sententiatum.ibi.nu.13. & num. 61.& 62* 160

1 *Error calculi probatur, quando fuerunt admissa non admittenda, & omissa quæ debebant admitti.ibi.nu.27* 160

1 *Error calculi aduersus transactionem quando possit allegari. ibidẽ numero 57* 160

1 *Error probatur, quando euidentia rei contrarium ostendit. numero 38.ibi.* eo.

1 *Error facti alieni probabilis est.con.89.nu.37* 160

1 *Error probatur eo ipso, ꝙ ostenditur, rem aliter se habere. con. 89. nu.37.fo.160.con.97.nu.30.sed contra.nu.31.& 82.fo.74.et cõ. 131.nu.29* 230

3 *Et con.7.nu.6* 14

3 *Error probare potest per duos testes.con. 3.nu.35.& 36* 9

1 *Error an possit allegari.in casu.l.3.C.si min.se ma.dixer.con.97.numero 81* 174

2 *Error excludit consensum.conf.12.nu.98* 28

2 *Error & ignorantia cessat in facto proprio.con.66.nu.120* 148

1 *Error cadit etiam in facto proprio.con.131.nu.32* 200

1 *Error iuris in præscribendo, non bonam sed malam fidem inducit, et maximè quando contractus, ex quo resultat titulus est a iure reprobatus.con.27.nu.135.& 136* 70

3 *Error iuris non sufficit ad præscriptionem complendam. consil.66. nume.124* 107

3 *Error iuris, non bonam, sed malam fidem inducit.ibi.nu.107. etiam in præscriptione longissimi temporis.nu.126.ibi.* eo.

3 *Error & falsa causa satis apparet ex verbis sentẽtiæ habentib.relationem ad acta.con.107.nu.140* 170

4 *Error suppletur & ignorantia, quando ex verbis istud colligitur, et maximè quando defectus non potuit peruenire, nisi ex errore.cõ.3. nu.87.88* 11

4 *Error iuris non potest allegari per illum, qui est in loco, vbi adest copia peritorum.con. 5.nu.60* 15

4 *Error non impedit collationem beneficij, dummodo ꝙ constet de corpore.con.25.nu.8* 36

4 *Errore potius præsumitur, quàm dolo quid fuisse gestum.consil.169. nume. 59* 175

2 *Aes alienum æqualiter ab omnibus hæredibus soluendum est.cõ. 69.nu.23* 150

1 *Aes alienum a filio deducendum est antequam legitima. consi.33. nume. 20* 87

3 *Essentia statuti consistit in mente & ratione statuentium.con. 16. nume.27* 24

3 *Et dictio restrictiuè, quandoque ampliatiuè capitur.& augmentatiuè.& ponitur inter diuersa.con.42.nu.9* 65

2 *Aetas masculi ad generãdam quo tempore duret,& dicatur apta, & non vltra con.29.nu.26* fo.91

2 *Aetas maior & sterilitas a pari procedunt ad generationem impediendam.con.29.nu. 51.52.67.68.78.& 79* 91

2 *Aetas ad generandum quo tempore & quibus annis dicatur esse apta.ibi.nu.35* eo.

2 *Aetas ann.60.in masculo est terminus ad generandum.ibi.nu.37. & hoc comprobatur authoritate Aristotelis.nu. 38.ibi.* 91

1 *Aetas minor est causa inducendi restitutionem & nullitatem.con. 97.nu.40* 17

1 *Aetas minor qualiter sit probanda, quando minor verbotenus iurauit se maiorem.ibi.nu. 41* eo.

1 *Aetas rusticorum qualiter probetur.con.88.nu.78* 150

1 *Aetas perfecta & legitima quæ dicatur.con.121.nu.33* 220

2 *Aetates hominum secundùm subiectam materiam vario modo limitantur,& terminantur.con.29.nu.25* 91

4 *Etiam dictio implicatiua est ad maiora,& diuersa ab expressis, etiã in materia stricta & exorbitanti,& auget augendo & implicando.con.46.nu.30.& 31* 57

4 *Etiam implicatiua ampliat gratiam,& maximè ne dispositio reddatur elusoria.con.144.nu.15.& 16* 149

4 *Euentus rei,& actus sequens ostendunt, qualis fuit animus in præteritum.con.143.nu.16* fo.148

3 *Euictio promissa a quo debeat fieri, ad hoc vt promissor illius teneatur.con.71.nu.11* fo.124

3 *Euidens æquiparatur manifesto & notorio. consilio 20. numero 67* 29

3 *Euidentia rei superat omnes præsumptiones. consilio 99. numero 56* 164

2 *Euidentia facti considerata temporis breuitate excludit omnem præsumptionem.con.12.nu.60* 28

3 *Euitanda est in testatore contrarietas.con. 53.nu.47* 85

1 *Euitanda est iuris communis correctio,& danda est concordia.cõs. 100.nu.85.& 86* 183

4 *Euitatio scandali in pluribus consideratur & declaratur.consi. 58. nume.8* 72

1 *Exactio interesse non impeditur per appositionem pœnæ.consi.119. nu.35* 204

3 *Et consi.76.nu.16* 134

4 *Exactio fieri non potest ante terminum,& diẽ solutionis.con.45. numero 26* 56

1 *Examini, qui vltro non citatus se offert, suspectus est.consi.83. numero 18* 152

4 *Excedens fines mandati non præiudicat mandanti.consi.61. numero 9* 77

2 *Exceptio non numera.pecu.infra quod tempus possit opponi, consi. 52.nu.39* 128

2 *Exceptio non ampliat regulam. con.67.nu.16.fallit, quando non venit ampliatiuè, sed confirmatiuè.ibidem.Item fallit, quando sub verbis generalibus prolatis in exceptione necessariò includeretur ampliatio.nu. 17.ibi.* 128

3 *Exceptio oritur ex pacto.consi.78.nu.7* 137

3 *Exceptio multo magis danda est, cui datur actio.consilio 78.numero 4* 137

3 *Exceptio & remedium proueniens ex natura ipsius rei, nunquam censetur esse exclusum per quamcunque generalem prouisionem. con. 81.nu. 51* 139

1 *Exceptio operatur in casu exceptuato, & in illo præfertur regulæ. con.78.nu. 24* 144

1 *Exceptio inducta est ad restringendum & diminuendum.con. 78. nume.25* 144

1 *Exceptio spolij probanda est infra 15.dies.con. 1.nu. 149.fol. 2.& consi.107.nu.23* 199

1 *Exceptio dilatoria potest opponi ante litem contestatam.con.50.numero 44* 110

1 *Exceptio firmat regulam in alijs non exceptuatis. consilio 33. numero 39.40.& 41.fol.87.consilio 35.numero 8.fol.78.consil.99. numero 30.fol.181.consi.101.nume.10.fol. 197.& consilio 109. nume.32* 104

2 *Et consilio 63. numero 15. folio 126. & consilio 94. numero 5* 191

3 *Et consilio 7.numero 15.folio 14.consilio 25. numero 41. folio 38. consilio 31.numero 4.folio 30.consilio 33.nume. 59.fol. 51.& consi. 69.nume. 58* 117

4 *Et consilio 2.numero 162. folio 5. consilio 5.numero 146.folio 16. consilio 9.numero 7.folio 24.consilio 21.nu. 25.fol. 32. & consil. 155.nume.7* 161

1 *Exceptio regulam declarat.consi.78.nu.26* 144

1 *Exceptio discussionis etiam cessat, quando agitur contra vnum ex principalibus debitoribus.consi. 80.nu.45* 146

1 *exceptio debet esse de regula.conf.96.nu.110* 171

4 *Et consilio 85. numero 21. folio 109. & consilio 114. numero 5* 129

1 *Exceptiones excludentes aduersarium.consi.97.nu.128* 174

1 *Exceptio iuramenti, de qua in l.3.C.si mi.se ma.di.excludit agentẽ consi.97.nu.129.& nu. 130* 174

1 *Exceptio præscriptionis obstat agenti.consi.100.nu.84* 183

1 *Exceptio & limitatio debet esse de regula. consilio 111. numero 29* 208

1 *Exceptio compensationis potest opponi post sententiam in executione ipsius.con.121.nu.18* 220

1 *Exceptio compensationis competit contra instrumentũ dotale. consil.121.nu.19* 220

4 *Exceptio capitalis inimicitiæ causatur iure naturali, & per principem non potest tolli.con.2.nu.64.& quid quando causata esset in fraudem.nu.65* 5

3 *Exceptio apposita in confirmatione, reseruans ea, quæ essent contra libertatem ecclesiæ, qualiter sit intelligenda, & quem sensum capiat.con.106.nu.7* 169

1 *Exceptio dominij quando obstat agenti possessorio.con.1.n.170.& quid si intentatũ est possessorium, & petitorium insimul.n.171.ib.* 2

1 *Exceptio dominij non admittitur in possessorio recuperandæ, tamẽ probationes de eo factæ & admissæ inducunt exceptionem dominij. cons.112.60.& 61* fo.211

4 *Exceptio quando dicatur generalis & incerta.con.67.nu.2* 83

4 *Exceptio incerta non debet recipi, nec admitti parte opponente.cõsil.67.nu.3* 83

4 *Exceptio generalis, & non proposita in specie non debet admitti.cõsil.67.nu.4* 83

4 *Exceptio obscura iudicatur propter generalitatem, & habetur pro non apposita.ibid.nu.5.& ita opposita calumniosa iudicatur, & sic reijcienda, & consequenter admitti non debet, ex quo non releuat ibi.nu.7.& 8* eo.

4 *Exceptio propriè est actionis exclusio.ibi.nu.9* 83

4 *Exceptio excommunicationis, an & quando suspendat processum. con.109.nu.11.& nu.12.& quando per iudicent fuit admissa probãda est.n.12.ibi.& si illa opposita, & pendente oppositione fuit processum, an & quando reddatur nullus.nu.13* 126.& 127

4 *Exceptio nullitatis prohibens in tribus ita & in duobus stante statuto.ibi.nu.16* 127

4 *Exceptio non ampliat regulam, vt in illa cõprehendatur, quæ aliàs non comprehenderetur.con.114.nu.6* 129

4 *Exceptio licet firmet regulam, tamen eam non ampliat ad comprehensionem specierum, de quibus in exceptione, si in dispositione non comprehendantur.con.141.nu.13* 146

4 *Exceptio iuri communi conformis recipit omnes illas extensiones, quas ius ipsum commune, etiam si apposita esset dictio taxatiua tãtùm, etiam in odiosis.ibi.nu.23.& 24* 147

4 *Exceptio firmat regulam, non tamen ampliat.con.157.nu.40.* 164

1 *Exceptio in quacũque materia excluditur, nũquam intelligitur exclusa illa, quæ notoria est.con.1.nu.37* 2

1 *Exceptio non ampliat confirmationem.con.19.nu.10* 41

1 *Exceptio suspecti iudicis est ante alias proponenda.con.31.n.62. fallit nu.94* 72

1 *Exceptio ista est in scriptis proponenda, nec debet esse friuola, & temeraria.ibi.nu.63.& 64* eod.

1 *Exceptio in casu exceptuato vincit regulam.con.35.nu.17* eo.

1 *Exceptio non habet locum in casu, de quo non loquitur.ibidem. numero 19* eo.

1 *Exceptio periurij debet opponi, aliàs illi videtur renunciatum.con. 45.nu.57* 101

1 *Exceptio discussionis impedit agi contra tertium possessorem.consi. 50.nu.40* 110

1 *Exceptio rei iudicatæ impedit agantem ex simulatione.cons.54.numero 18* 115

1 *Exceptio competit etiam pro debito non adhuc liquido, quando illud fuit liquidatum per confessionem partis tantùm.consil.121.numero 22* 120

1 *Exceptio compensationis transit ad hæredem.con.121.nu.5* 120

2 *Exceptio, quem de euictione tenet actio &c. astringit hæredẽ.consi. 16.nu.143*

2 *Exceptio, hodie constat, hodie agatur, excludit alias, & illis præfertur ibi.nu.129* eo.

3 *Exceptio discussionis est dilatoria, nec potest opponi per rem iudicatam.con.103.nu.6.& 7* 168

3 *Exceptio opposita in primo iudicio, potest opponi in secundo, licet sententia in primo fuerit lata contra ipsum opponentem, si primum iudicium tendit ad diuersum effectum, ad quem tendit secundum.cõsil.87.nu.52* 147

1 *Exceptioni simulationis non potest renunciari.con.54.n.33.101.& con.55.nu.60* 118

4 *Exceptione facta de regibus & principibus, etiam videtur includi cardinales.con.141.nu.6* 246

1 *Excipiens debet suam exceptionem probare; quia in ea vt actor consideratur.con.45.nu.2.fo.181.& con.105.nu.60* 196

1 *Excipiens non confitetur.con.125.nu.18.fallit in pluribus regula ista.nu.19.ibi.* 196

4 *Et con.1.nu.80.87.& 89* 1

4 *Excipiens diminuere intendit non augere.con.141.nu.13* 146

4 *Exceptuatio confirmat regulam in non exceptuatis.con.91.numero 28* 155

1 *Exceptuata confirmant concessionem in alijs.con.26.nu.8* 69

1 *Exceptuatus casus in contractu extenditur ex identitate rationis. con.32.nu.74* 84

1 *Exceptuatus casus a regula porrigitur ad similem.consilio 23.numero 10* 87

4 *Exceptuatus casus debet esse de regula, & inducitur, vt regula in eo casu loquatur.con.166.nu.28* 163

1 *Exceptuati casus obseruantur & non regula.con.47.nu.79* 105

4 *Exceptuati casus a regula probandi sunt per excipientem.consi.5. num.6* 15

4 *Excessus vicinus et adhærens concordiæ non habet vitiare, dummodo ꝙ non sit iniustus.con.20.nu.19* 32

4 *Excessus modicus & paruus ex quibus consideretur.cõ.42.n.2.* 54

2 *Excludens filios proprios a fortiori videtur extraneos excludere.cõsil.9.n.47.non debet esse in potestate hæredis grauati excludere substitutum per legitimationem.ibid.nu.48* 18

2 *Excludens filias a fortiori videtur excludere neptes natas ex filiabus con.86.nu.46.64.65.66.& 76* 174

3 *Excludens neptes videtur excludere sorores.con.52.nu.31.& nu. 30.etiam proneptes* 83

3 *Excludere matrem a successione filij odium est.con.108.nu.3* 173

3 *Excludere qui voluit filios a fortiori videtur exclusisse nepotes ex filijs.con.109.nu.17* 174

4 *Exclusisse omnem casum videtur, qui nihil dixit, nec exceptuauit. consi.68.nu.42* 84

1 *Exclusa semel a feudo dicitur perpetuò exclusa, licet excludens cã postmodum moriatur sine filijs.con.22.nu.15* 47

1 *Exclusa per statutum dicitur perpetuò exclusa.ibid.nu.16* 47

1 *Exclusa per fratrem a successione patris potest tamen fratri eam excludenti succedere.ibi.nu.17* eo.

1 *Exclusa semel non dicitur ptrpetuò exclusa, quando concessio non continet feudum, sed donationem.ibi.nu.19.& idem quando feudum esset improprium.nu.20.& idem quando non excludũtur perpetuò sed solùm temporaliter & conditionaliter.nu.21* 47

3 *Exclusa ab hæreditate matris per statutum, an videatur exclusa ab hæreditate auiæ maternæ.con.49.nu.51.& diffusè in omnibus alijs sequen.* 77

3 *Exclusa per statutum a successione vnius, videtur exclusa a successione alterius ex identitate seu maioritate rationis. ibi.nu. 51.& diffusius in alijs sequentibus, & maximè.nu.57.64.& 66* 77

3 *Exclusa a successione, videntur exclusi omnes descendentes ex ea ibi.nu.58.& nu.75*

3 *Exclusa a statuto ab intestato, & in re certa instituta non potest petere supplementum.con.53.nu.73.& quid si excluduntur cum illa qualitate dotandi, nu.76.ibi.& quando dos succedat loco legitimæ nu.77.ibi.* 85

3 *exclusa ab hæreditate, an & quando dicatur perpetuò exclusa & omni casu, seu solùm ad tempus.con.59.nu.15* 98

4 *exclusa matre a iure patronatus a fortiori exclusa censetur eius filia.con.48.nu.13* 59

4 *exclusa semel a statuto censetur perpetuò exclusa.ibi.n.14* 59

4 *exclusa semel a legitima perpetuò censetur exclusa etiam deficientibus illis, qui eam excluserunt.con.62.nu.79* 77

4 *exclusa matre a fortiori censentur exclusi filij ipsius.ibi.nu.80.* eo.

1 *exclusus a probatione non est recipiendus ad eam faciendam.consi. 97.nu.127* 174

2 *exclusus a successore propter nõ petitũ tutorẽ intelligitur et exclusus a successione, q̃ illi deferebatur per statutũ.con.84.nu.26* 170

2 *exclusus temporaliter per statutum potest succedere finito tempore.con.85.nu.4* 172

2 *exclusus temporaliter seu conditionaliter potest petere a possidente hæreditatem satisdationum de bonis conseruandis, si eueniet casus ille.1.nu.5* eo.

3 *exclusus a testatore ne succedat, non affert damnũ monasterio, sed solùm tollitur spes succedendi.con.22.n.8.eo magis si testator voluit bona sua cõseruari in familia & agnatione.n.9.ibi.& n.10.*

3 *exclusus semel censetur perpetuò exclusus, quando consideratur tempus, quo fuit exclusus circa prælationem.con.81.nu.25* 139

3 Exclusus

3 Exclusus à substitutione non potest ad illam venire, à qua fuit exclusus & segregatus.cons.109.nu.2 174
4 Exclusus conditionaliter, & limitatè non censetur perpetuò exclusus.cons.72.nu.192 98
4 Exclusus à dispositione qualibet generali videtur cardinalis.cons.141.nume.7 146
2 Exclusio vno à successione, an filij succedentes dicantur exclusi.cōs.84.nume.8 170
3 Exclusio vno censentur exclusi eius filij & descendentes. cons. 20. nume.65 29
3 Exclusorum loco quando & quo casu agnati dicantur positi. consi. 47.nu.114.& nu.9.& 8 72.& 73
2 Exclusus existentibus in potiori gradu à forti ori exclusi videntur illi, q.i sunt in remotiori.cons.56.nu.30
3 Exclusis à testatore personis magis dilectis, censentur exclusæ magis remotæ.cons.74.nu.75 130
2 Exclusio fœminarum, an contineat odium vel fauorem.con.35.nu.26.& nu.34.35.& seq. 103
1 Exclusio certarum personarum est inclusio aliarum.consilio 35.numero 2 91
2 Exclusio fœminarum a successione disponentis, ostendit ipsum voluisse bona cōseruari in masculis.cons.37.nu.32 106
2 Exclusio filiarum, an & quo casu censeatur temporalis, vel perpetua.cons.43.nu.21 117
3 Exclusio certarum personarum, seu certi generis non est trahenda ad alias, etiam si alia persona esset similis expressis. consi. 47. nu. 77.& 78 75
2 Exclusio hæreditatis pęna est.consi. 89.nu.38 181
3 Exclusio si est personalis, non extenditur ad alias personas.con. 41. nume. 57 63
1 Exclusio vnius est aliorum inclusio, & econtra.cons.8. nume.9.fo.19.consi.19.nu.6.& 9.fo.41.cons.33.nu.50.fo. 87.cons.35.nu.9.fo.91.cons.47.nu.48.fo.104.cons.93.nu. 44.fo.166.con.106.nu.11.fol.197.cons.111.nu.21 208
2 Et cons.12.nu.185.fol.29.con.14.nu.15.fol.37.con.20.nu.41.fo.62.con.23.nume.24.fol.70.con.24.nume.41.fol. 32. & con.29. numero 33 91
3 Et con.1.nume.135.fol.5.con.5.nume.43.fol.11.con.6.num.2.fol.13.con.11.nu.15.fol.19.con.16.nu.13.& num.47.limitatur, nisi eadem adsit ratio in vtroque.fol.24.con.20.num.10.fol.29.con.49.nu.24.fol.63.con. 50.nu.4.& 47.fol.65.con. 53. nu.46.fol.70.con. 57.nume. 6.fol.77. con. 63. nume. 5.fol.103. con.86. nume.3.fol.143.con. 107.nume.63.fol.169.& consi. 108. numero 52 173
4 Et con.5.nu.145.fol.16.con.21.nu.14.fol.32.con.28.num.18.fol.39.con.31.nu.18.fo.43.con.72.nu.21.fo.98.con.133. nu.10.fol.141.& cons.165.nu.21 171
4 Excommunicatio prolata post appellationem interpositam venit retractanda per viam attentati.con.28.nu.28 39
4 Excommunicatio post legitimam appellationem fulminata est ipso iure nulla. ibid.nu.29 fol.eo.
4 Excommunicatio fulminata pro simplici contumacia de facili habet absolutionem ad cautelam.con.28.nu.44 39
4 Excommunicatio quòd processerit post appellationem, qualiter probetur.ibid.nu.50 39
4 Excommunicatio, an probetur per denunciationē in dubio presumptiuè.cons.104. nu.3. & in aduersarium an transfertur onus probandi de nullitate ipsius.nu.4.ibi.& nu.7 122
4 Excommunicatio timenda est.con.120. nu.19 154
4 Excommunicatus ab homine etiam ad cautelam, an possit absolui ab alio, quàm ab excommunicatore.con.28.nu.53 39
4 Excommunicatus repellendus est.con.77. nu.10 98
4 Excommunicatus an possit exequi literas apostolicas, & conferre propter clausulam, cæterùm &c.con.89.nu.5 112
1 Excommunicato non currit tempus, etiam si ipse causam dedisset. con.108.nume.40 202
4 Excommunicatum non videtur se fateri, licet quis dicat se absolutum.con.1.nu.88 2
4 Excommunicato non potest conferri beneficium, nec prouideri.cōs.29.nume.4 40
1 Excommunicationis absolutio obtinenda est, vt prosit ab omnib.causis, quibus fuit excommunica. nec sufficit, quòd ab vna, alias erit surreptitia.con.43.nu.20 99
4 Excommunicatus hoc modo post interpositam appellationem legitimè non tenetur desistere à diuinis.con.28.nu.30 39
4 Excommunicati celebrantes, vel scientes celebrare, vel audientes diuina incurrunt irregularitatem.con.120.nu. 20 154
4 Excommunicati admittuntur in testes in causa hæresis. con. 2. numero 53 5
3 Exculpatio & declaratio offensi multùm prodest exculpato.cōs.67 numero 119 111
3 Exculpatio non prodest delicto consumato & probato. ibidem numero 120 fol.eo.
3 Exculpatio prodest etiam delicto commisso, quādo exculpatur amicus seu consanguineus ibi.nu.122.& nu.123 111
3 Exculpatio suspecta et affecta ac procurata non debet prodesse.ibi. nu.126.& nu.129 fol.eo.
3 Exculpatio obtenta ad tollendum probationem, non debet attendi, prodest satis habere declarationem & exculpationem ab aliquo mediante instrumento publico ad effectum, vt per illud haberi possit in promptu probatio veritatis.ibid.nu.127.& 129 112
3 Exculpationem & declarationem obtinere licitum est ab illo, qui dicitur impeditus testari.con.67.nu.128 112
4 Exculpans se & agens de suo commodo non est idoneus testis.cons.169.nume. 52 175
4 Excusatio non comparendi potest assignari propter loci intemperiem.con.110.nu.16 127
4 Excusatio iniuriarum non admittitur, esto quòd iniurians dicat, nō fecisse animo iniuriandi.con.149.nu.20 153
4 Excusandus venit, & dicitur iustè credere, quando quis credit personæ fide dignæ.con.165.nu.29 171
1 Excussio quando fit, quæ bona considerentur.coa. 50.nu. 65 110
1 Excussio mortuo principali debitore facienda est contra ipsius hæredem, & quando non adest hæres contra hæreditatem iacentem dato curatore.ibid.nu.41.& 42 110
1 Excussio prius fieri debet super bonis principalis debitoris.ibid.nu mero 43 110
1 Excussio bonorum quando facienda est, an necessaria sit pronunciatio & sententia iudicis.ibi.nu.45 eo.
1 Excussio fieri potest cōtra tertium possessorem iudicio pendēte.cōs. eod.nu.46.maximè si iudex ita interloquutus est.nu.47. Itē si fuit oppositum, & iudex processit ad vlteriora. nu.48. & quando procedit illa communis practica, quando offert actor se probaturū, alia bona debitorem non esse soluendo.nu. 51 110
3 Et con.103.nu.9.& 11 168
3 Excussio cessat, quando debitor constituit se nomine creditoris possidere bona hypothecata.con.103.nu.8.cessat etiam, quando non adsunt specialiter hypothecata.nu. 9.ibid. 168
3 Excussio non debet fieri super re, in qua adest controuersia. ibidem numero 12 168
1 Executio non debet impediri per exceptiones requirentes altiorem indaginem.con.12.nu.26.& 114 28
4 Executio iuris non inducit metum, nec iniuriam . consi. 5. numero 175 16
1 Executio, quòd nō extent bona, præsumitur ex executione facta mādato iudicis.con.50.nu. 64 110
4 Executio quando in rescripto committitur nulla præcedente cognitione seu excussione, ipso iure censetur nulla.con.45.nu.3 56
4 Executione citationis respectu cuius requiritur, actoris vel rei.cōsi.81.nume.10 107
1 Executio fit contra hæredes, quando vasallus committit felloniam, propter quam ipso iure fuit priuatus, con.1.nu. 13 2
1 Executio, quando sunt plures hæredes debitoris, non est contra vnū facienda.con 42.nu.39 98
2 Executio quando fit à lege seu ab homine circa translationem hæreditatis, cessat æquitas canonica.con. 19.nu.245 55
1 Executio laudi impeditur propter læsionem enormissimam.con. 45. nume.49 101
2 Executio laudi impeditur, si continet enormissimam læsionē, & conceditur reclamatio & reductio ad arbitrium boni viri. Nec tali læsioni potest renunciari, & si renunciatur, non valet renunciatio. con.24.nu. 149.& 150 33
1 Executio & tenuta qua sub forma facienda sit . con. 125. numero 30 223
4 Executio interlocutoriæ, quæ transit in rem iudicatam, vsque ad annos triginta fieri potest, maximè quando approbatur ab aduersario.con. 107.nu. 18.& 118 125
4 Executioni rei iudicatæ quanto tpe præscribitur.con.116. nu. 5.130
4 Executor excedens mandati fines malè dicitur procedere.con.120. nume.16 134

3 Executor electus sub verbis importantibus arbitrium boni viri nō debet abuti potestate ei cōcessa,& malè arbitratus,pessimè agit,& ad superiorem potest haberi recursus,& ab illa potestate semper in telligitur exclusus dolus.con.45.nu.18.19.& 20 70

3 Executor datus ad distribuendum iudicandus est, qualis iudicatur illo,propter quem datus est.con.74.nu.42 130

3 Executor ad distribuendum precium redigendum ex venditione re rū non tenet locum hæredis.ibi.nu.43 fo.eo.

3 Executor datus ad vnum casum,non dicitur datus in alijs.ibid.numero 52 130

3 Executor & dispensator pluribus nominibus synonimis appellatur. con.26.nu.4 40

4 Executor potest facere expensas in exigendis redditus de bonis hæreditatis.ibi.nu.18

4 Executor expensas itineris facere potest.ibi.nu.19 fo.eo.

4 Executor non debet esse negligens: quoniam talis negligentia iudicatur vt dolus.ibidem.nu.20 fo.eo.

4 Executor testamentarius potest bona dispensare erga personas ab ipso testatore nominatas.con.26.nu.22.& si sibi per testatorem cō missa est electio personarum,potest se ipsum eligere. nu. 23. potest etiam eligere,& monasterium,in quo morā trahit pluribus ex causis.nume.24 fo.37

4 Executor grauatus anno quolibet maritare puellas pauperes,quas puellas habet eligere.Et an intelligatur testator disposuisse de matrimonio carnali vel spirituali, & sic de ingredientibus monasterium.con.26.n.36 37

4 Executor grauatus dotare pauperes,an possit alicui pauperi supplere dotem pro parte,sine qua non posset matrimoniū contrahere.ibi. numero 38 fo.eo.

4 Executor procedens virtute literarum surreptitiarum,nulliter dicitur procedere.con.31.nu.25.Idem si processit non seruata forma sibi tradita à superiore.nu.26 43

4 Executoris officium expirat mortuo concedente executionem. con. 18.num.24 31

4 Executoris assertioni dicentis se citasse per edictum minimè credēdum est.ibi.nu.28 43

4 Executori asserenti supplicata Pontifici fuisse vera, non est credendum.Papa committens causam cum illa clausula, si tibi cōstiterit, &c.videtur eam commisisse sub conditione, & narrata verificari debent.Et partes,quarum interest citandæ sunt.ibidem.nu.32. 33. & 34 43

3 Executores perpetuò dati regulantur secundùm personas,quas repræsentant, & personę repræsentatæ. nihil plus capiūt ex persona executorum.con.74.nu.72 130

4 Executores testamentarij negligentes tenentur, & quamprimum possunt, debent distribuere bona secundùm testatoris voluntatem. con.26.n.21 37

3 Executores dati in testamento alio dato hærede, non habentur loco hæredum. Prout non sunt loco hæredis, quando dati sunt ad distribuendum rem certam particularem.con.74.nu.39.& 41 137

4 Executores expectatiuarum vicem obtinēt delegatorum.con.117. numero 4 130

3 Executores.In executores testamentarios non transfertur aliquod dominium, sed solùm administratio, & tenentur de mala administratione,con.74.nu.70 130

4 Executores plures vbi prouident pluribus expectantibus, concurrentibus inuicē,nulla erit inutilis,nam pendent ex futuro euentu a confirmatione superioris.con.117.nu.40 130

3 Executores testamentarij non possunt distrahere fructus irrequisito hærede.Potest enim hæres retinere fructus & offerre precium illorū con.74.nu.53.& 54 130

3 Executores dati ad distribuendum bona post mortem hæredis,habētur loco hæredis.ibi.nu.55.& 56.Limitatur autem istud multipliciter.nu.57 130

4 Executorum officium expirat illis mortuis, & eorum mortuorum potestas deuoluitur ad alios iuxta dispositionem testatoris.con.35. nume.18.& 19.& quid si talis potestas alicui concessa fuit intuitu ecclesiæ.ibi.nu.20 fol.48

3 Executoribus datis suppletur verb.accipiant,quod directum est.cō si.74.nu.58.Quo casu istud procedat,& locum sibi vendicet.ibid. nume.59 130

4 Exemptio allegantis priuilegium qualiter sit probanda.Et qualiter super ea sint formandi articuli.con.95.nu.10.& nu.11

4 Exemptio vt possit præscribi,multa debent concurrere. ibidem.numero 17 fol.eo.

1 Exemptio & immunitas præscripta non potest tolli. consi.25.numero 34 64

1 Exemptio & immunitas nō soluendi collectas, & onera, vt possit præscribi, quantum tempus exigatur, & quæ alia.ibid.nu. 103.& nu.27.& 109. Et quid si nunquam superuenit casus illas imponendi.nu.105.& n.110 64

1 Exemptio & immunitas concessa potest propter ingratitudinem reuocari.con.25.nu.115 64

4 Exemptiones limitatæ non trahuntur ad alias.con.9.nu.5 24

4 Exempti ab alijs grati possunt ad dictum legatum appellare,et ab ipso ad cautelam absolui.con.28.nu.33.& 34 39

Cætera in materia exemptionis vide infra in litera.I. in versic.Immunitas.

4 Exemplum extractum ab originali præsumptionem & semiplenā probationem inducit,quando allegatur originale deperditum.con. 17.n.19 30

4 Exemplum probat,quando originale fuit visum, & lectum in forma probante vnà cum eius tenore, & substantia. ibidem. numero 20 fo.eo.

4 Exemplum non probat.con.135.nu.9 142

4 Exemplum non fuit fidem.con.151.nu.19 155

1 Exemplum probat, quando non potest haberi originale. con. 104. nu.52.Et idem si per partes fuit præsentatum,& approbatum originale.n.53.Et idem quando pluries fuit iudicatum,secundùm originale exemplatum.n.54 191

1 Exemplum, antiquum probat.ibi.n.55 fol.eo.

1 Exemplum instrumenti non probat.con.104.n.4 191

2 Exempla legitimationum factarum per principes supremos declarant potestatem per eos datam comit.palat.con.12.n.201 29

2 Exempla non restringunt regulam.con.33.n.8 99

2 Exempla plura habentur, quibus patet, fœminam maiorem anno. 50.peperisse.con.29.n.21 91

4 Exempla declarant regulam.con.158.n.15 165

4 Exempla non restringunt,nec excludunt casus similes.con.55.numero 32 69

4 Exempla plura,in quibus Papa dispensauit in gradu probibito iure diuino.con. 64.nu.137.& numero 138.& nu.251. & sequen. declaratur. 85

1 Exempla non alterant.con.66.n.13 132

1 Exempla licet non restringant, tamen declarant. consi.110.numero 62 205

3 Et con.67.nu.7 111

4 Exempla quando & quo casu debent attendi. con.68.nu.251 85

3 Exempla maiorum nostra sunt instructio.con.9.n.78 18

4 Exemplis Pontificis, quibus & quando sit standum ibidem.numero 255 18

1 Exemplis etiam principum non est iudicandum.consilio 31.numero 17 71

4 Exemplis maiorum quando sit iudicandum,& standum.con.30. mero 20 45

2 Exemplis minimè est iudicandum.con.32.n.30 98

3 Et con.81.nu.30.fol.139.con.92.nu.61 156

4 Et con.68.nu.251 85

4 Exercens actum habens potestatem & voluntatem validat illum, licet erret in qualitate extrinseca.con.15.n.8 28

4 Exercens leuiora vt iudex,cum non sit,punitur extraordinariè.consi.124.nu.16 136

4 Exercens priuatur à promotione fienda.con.136.n.35 143

4 Exercens fit irregularis,quando fuit ex exercitio sequuta &c.Maximè si lucri auiditate exercuit.ibi.n.36.& 37 143

4 Exercitium & collatio sacramentorum solùm tollitur interdicto loco.con.15.n.14 28

1 Exercitus instans an inducat iustum metum.con.10.nu.51 22

1 Exhæredatio valeat,multa requiruntur.con.1.nume.136.& num. sequenti. 2

2 exhæredatio matris,quò ad filium,reddit testamentum nullum.cōsi. 61.nume.4 141

3 Exhæredatio per statutum inducitur.con.47.nu.96 73

3 Exhæredatio seu præteritio filiarum non reddit testamentum nullū quando constitutio seu statutum istud disponit & mandat,ipsas tātùm dotari & maritari.con.3.n.7 8

3 Exhæredatio filiæ non extenditur ad nepotem ex filio.con. 41.numero 55 61

3 Exhæredatus pro mortuo habetur.con.29.nu.44 45

1 Exhibens aliam scripturā,quàm petitam mendax est.con.quinquagesimo

simoseptimo, nume.40 120

1 Exhibens rem deteriorem adhuc tenetur.ibi.n.15 120

4 Exigere decimas spectat ad ecclesiam & agentes pro ea & non ad conductores territorij ipsius ecclesiæ & emphyteutas, & non tenentur exigere, si ad id non sunt voluntariè obligati, & maximè si agentes pro ecclesia istud sibi reseruarunt. con.6.nu.1.2.& 3 22

1 Existens in mala fide, & capiens possessionem violenter aliũ spoliando non præscribit.con.23.n.206.fo.52.& con.50.n.4 52

2 Existens in anno.70. verus senex dicitur, & decrepitus.con.29.numero 29 91

4 Existens in libertate, & declarans contraxisse matrimonium per metum, satis ostendit liberè illud non contraxisse.con.60.n.31 76

2 Existentes in anno.80. generare non possunt, carent enim tali spe, & æquiparantur castè natis.ibi.n.40 91

2 Existentes in pari gradu æqualiter succedere debent.consi.83.numero 15 109

1 Exonerans se non est idoneus testis.con.74.n.20 140

4 Exorbitantia & prohibita sunt contra rem iudicatam. consi. 108. nume.19 125

4 Expeditio, clausula donec eas duceret reuocandas, conditionem importat, quæ conditio adimpleta dicitur, si per pontificem facta fuit expeditio literarum.con.18.n.6 30

4 Extunc dictio, refertur ad extremum tẽpus, de quo est præmissum. con.143.n.1 148

4 Expulsus à possessione authoritate Papæ non potest agere recuperandæ.con.99.n.18.Et cui id committitur, hoc potest exequi possessore aliter non citato.n.19 119

4 Expectans an præferatur prouiso à Papa, vel econtra. consi. 119. nume.9 133

4 Expectans debilior, quo casu & quò ad quid possit defendi aduersus potentiores.con.101.n.6 120

4 Expectantes pares in data, & processu mutuò se impediunt, & ad ordinarium recurritur.con.101.n.1 120

4 Expectantes plures mutuò se impediunt, ne prouisiones executorũ expectatiuarum sortiantur effectum sine alio adminiculo.con.117. n.1.& alijs seq. 130

4 Expectantes isti non se impediunt, vt censeantur nullum ius habere, vel vt sit locus acceptationi, & prouisioni alterius expectantis habẽtis ius debilius.con.117.n.7.& seq. 130

4 Expectantes non impediuntur acceptare ratione concursus.ibi.numero 29 130

4 Expectantium data paritate recurrendum ad electionem ordinarij, sententiæ plurium delegatorum parium numero, se inuicem impediunt.con.117.n.2.3.& 20 130

4 Expectantium stante concursu ordinarius eligit: non tamen propterea præiudicatur tertio. Et quid si expectantes fortiores concurrerent, & debilior possideret.con.117.n.23.& 24 130

4 Expectantibus an quæratur ius absconditum & paleatum.con.118. nume.20 132

4 Expectatiuæ conceduntur secundùm taxationem decimè, cui standũ est.con.160.n.16 168

4 Expectatiuarum executores vicem obtinent delegatorum.con.117. nume.4 130

4 Expeditio, quæ fit per cancellariã, in quo differat ab illa, quæ fit per cameram.con.112.n.9 128

4 Expeditio nec vni, nec alteri videtur concessa, per quã tollatur ius alterius.ibi.n.10 eod.

4 Expeditio, quæ fit per cameram, non potest dictum ius tollere.ibi. numero 11 128

4 Expendens scienter falsam monetam & reprobatam non punitur. con.169.n.28 175

4 Expendens scienter falsam monetam qua pœna punitur. ibidem numero 29 fol.eo.

4 Expendens falsam monetam minus punitur, si expẽdit pro eo, quòd valebat.ibi.n.30 175

4 Expens falsam monetam mitius puniendus est, quàm illam fabricans.ibi.n.32 eo.

4 Expensio pecuniarum quòd faciat indicium furti.consi.153.nume. 32.& 33 160

1 Expensæ quæ, & quæ melioramenta debeantur, et quot sint illarum species.con.33.n.55 87

4 Expensæ debent solui cum effectu.con.106.n.3 124

4 Expensæ, impendia & similia in omnibus litigantibus sunt communia.con.108.n.9 125

1 Experientia est rerum magistra.con. 47.nu.72.fol.105. & consi. 107.nume.50 199

3 Et con.19.n.45 28

4 Et con.46.n.26 57

4 Experientia rerum magistra satis attenditur.con.137.n.17 119

3 Expilator hæreditatis quis dicatur.con.109.n.29 174

1 Expirata iurisdictione iudex non potest illi adhærere. consilio 31. numero 77 79

3 Expressa in renunciatione & fine veniunt.con.49.n.39 77

3 Expressè fieri dicitur, quod colligitur ex mente, & ratione, & quando illud ostenditur per relationem.con.2.n.56 6

1 Expressio specialis facta dicitur, quando id ex præcedentibus potest colligi.con.78.n.7 144

2 Expressio masculinitatis an inducat, vt filij positi in conditione censeantur dispositiuè vocati.con.86.n.29 174

3 Expressio specialis, de qua in §.& generaliter, quando dicatur facta, & sit necessaria.con.19.n.6 28

1 Expressio nihil operatur, quãdo exprimitur illud, quod tacitè inest. con.110.n.47 1205

1 Idem quando expressio induceret contrarium effectum iuris cõmunis.ibi.n.48 fol.eo.

1 Item & quando magis explicite declaratur illud, quod erat expressum.ibi.n.49 fo.eod.

1 Idem est, vt non operetur contra naturam contractus, seu rei in cõtractum deductæ.ibi.n.50 205

4 Expressio. Exprimenda sunt omnia, quæ possent reddere Papam difficiliorem ad concedendum.con.49.n.34 11

3 Expressio facta in statuto de auo paterno excludit auiam maternã. con.49.n.73 77

3 Expressio masculinitatis facta censetur ad exclusionem fœminarũ. con.72.nu.35.Et solùm operatur in casibus expressis, non autem in omissis.n.36.ibi. Nec operatur ad conseruationem bonorum in familia, si aliud non est expressum.n.37.ibi. 126

2 Expressio causæ, an & quando in legitimatione requiratur.con.10. nume.127 22

2 Expressio causæ, an requiratur in dispensatione.ibi.n.128 fo.eo.

2 Expressio aliqua quando à lege requiritur ad aliquẽ finem, potest adimpleri in æquipollenti, si illud æquipollens tendit ad dictum finem.con.9.n.15 18

3 Expressio vnius causæ inualidæ inducit inualiditatem omnium.consi.35.n.43. 55

3 Expressio loci inducit certitudinem.con.110.n.49 176

4 Expressio eius, quod tacitè inest, quid operetur. consilio 30. numero 13 41

4 Expressio falsa quando & quo casu vitiet concessionem.consilio 42. numero 7 54

4 Expressio facta ad effectum demonstrationis non producit alium effectum.con.128.n.18 138

4 Expressio facta per impetrantem supplicationem probanda est, nã dicitur pars gratiæ.con.138.n.1 144

2 Expressio qualitatum ostendit animum exprimentis volentis illas obseruari.con.12.n.184 29

1 Expressio bubulcarum an dicatur facta limitatiuè, & restrictiuè, an enunciatiuè.con.61.n.22 128

1 Expressio numeri si est falsa, non propterea vitiat venditionem ex alijs certam.con.65.n.8 131

2 Expressum habetur, quod testator expressisset, si de eo cogitasset, cõsi.70.n.16.128.& con.95.n.18 51.52.& 193

2 Expressum debet haberi, quando vnica tantùm ratio dispositionis potest considerari & assignari.con.48.n.11 125

2 Expressum habendum est illud, quod ad vnum tantùm potest referri.con.27.n.64 87

3 Expressum haberi debet illud, ad quod necessariò relatio habenda est.con.2.n.28.fo.2.& con.77.n.28 135

1 Expressum facit cessare tacitum, & præsumptum.con.72.n.13.fo. 135.con.73.n.5.fo.137.& con.131.n.7 230

2 Et con.44.nu.75 120

2 Et con.49.nu.31.fo.63.& con.74.nu.28 126

1 Expressum dicitur, quod verbis generalibus colligitur.con.97.numero 106 197

3 Expressum etiam dicitur illud, quod signis, coniecturis, & mente potest colligi. consilio 3.nume.55.fol.9.con.5.nu.45.fo.11. & consi. 11.nume.42 19

3 Expressum dicitur, quod testator verum putabat.consilio tertio.numero 60 9

3 Expressum diuersimodè capitur, et secundùm subiectam materiam verifica-

verificatur.con.9.n.25 16
3 Expressum dicitur & habetur, quando vnicum tantùm fundamentum ad id potest applicari.con.20.nu.28 29
3 Expressum & comprehensum dicitur, quod ex mente testatoris procedit.nu.29.ibi.& n.30 fo.eo.
3 Expressum dicitur, quod venit ex mente & sententiæ.con.50.numero 49 80
2 Expressum dicitur, quod testator disposuisset, si de eo fuisset interrogatus.con.41.nu.n.61.fo.113.con.51.n.24.fo.128.con.57.nu.14.fo.136.& con.92.n.7 186
3 Et con.7.nume.22.fo.14.con.22.num.72.fol.34.& consi.66.numero 51 107
3 Quo casu verò istud procedat, vide.con.63.n.18 103
3 Expressum & non aliud solùm venit in materia exclusiua, & priuatiua.con.41.n.56 63
3 expressum. Non expressum in statuto habetur pro omisso. consi.56.numero 7 93
4 Et con.3.n.3 10
3 expressum quod non est à testatore, omissum videtur, maximè quando omnia erant sibi nota.con.58.n.7.& 8 95
1 expressum quod nõ est, pro omisso habetur.con.36.n.5.fo.92.consi.52.n.6.fo.102.& con.64.n.35 128
2 Et con.65.n.30 147
4 Et con.21.n.18.fo.32.con.31.n.20.fo.43.consi.141.nume.4.fol.146.& con.165.n.20
2 expressum haberi debet illud, quod statuentes disposuissent, si de eo fuissent interrogati.con.22.n.70 67
4 Et con.72.n.58
3 expressum quod non est, sed omissum, interpretatur id fuisse ex mente omittentis, con.69.n.180 117
4 expressum ex certa scientia principis pro vero habetur.con.3.nu.72. Nec potest in dubium reuocari, nec contra illud opponi, nec potest reuocari seu infringi.n.73 11
4 expressum tantùm quod est, venit in stipulationibus & conuentionib. stricti iuris.con.21.n.16 32
4 expressum in vno capitulo an conseatur in alio repetitum. con.21.numero 20 32
4 expressum verbis generalibus dicitur comprehensum in dispositione.con.33.nu.21 46
4 expressum dicitur illud, quod ex voluntate disponentis colligitur.cõsi.71.nu.5 97
4 expressum satis dicitur, quando relatio non potest fieri nisi ad vnũ.con.121.nu.6 135
4 expressum haberi debet illud, quod concedens expressisset, si de eo fuisset interrogatus.con.5.nu.135.fo.16.con.114.n.17.fo.129.& con.141.n.7 46
2 expressum satis dicitur, quando in alia parte testamenti fuit explicatum.con.18.n.33 50
2 expressum & nominatum, ex quibus colligatur factum.con.76.numero 44 160
2 expressum multis modis dicitur.con.86.n.11 160
3 expressum in vno capite testamenti, non dicitur repetitum in alio.con.74.nume.14 130
1 expressum habetur, quod continetur sub expresso. consilio 8.numero 16 19
1 expressum, quæ continetur sub genere habentur vt expressa. ibid.numero 17 fo.eo.
1 expressum, qui nõ expressit, quod poterat, dicitur illud omisisse.consi.35.nume.18 91
1 expressum dicitur, nedum illud, quod verbis exprimitur, sed quod mente.con.44.nu.7 100
3 Et con.66.nu.59 107
1 Expressum quod non fuit, non dicitur velle.con.32.n.15.fol.84.cõsi.73.n.69.fo.137.& con.103.n.10 190
2 Et con.7.nu.2 14
3 Et con.89.nume.41 152
4 Et consi.3.nume.30.fo.11.con.8.nu.2 23
1 expressum, sufficit colligi ex expressis.con.97.n.107 174
1 expressum satis dicitur, quod colligitur ex signis euidentissimis.consi.32.n.78 84
1 expressum dicitur, quod venit ex mente & ratione, ex quo virtualiter comprehenditur.con.eo.n.79 fo.eo.
1 expressum habetur, quod sequitur ex verbis expressis.con.44.numero 4 100
1 expressum habetur, quod colligitur & infertur ex verbis. consilio 44.numero 5 100
2 expressum haberi debet, quod testator verisimiliter disposuisset.cõsi.99.nume.17 199
4 expressum. Si quis non expressit, vt debuit, sed incontinenti postea fecit, excusatur, si ius aduersarij non est factum deterius. consi.145.numero 23 150
2 expresso vitiato, an vitietur tacitum.con.43.nu.42.& 23.fo.117 & melius.n.70.71.72.73.& seq. 117
1 expromissores qui propriè dicantur, & sint. con. centesimodecimo numero 14 205
1 expromissores facti alieni an excusentur propter difficultatem, & quo casu teneantur, quando promiserunt se curaturos.ibi.n.80.& numero 81 205
3 extensio fit in correctorijs de casu ad casum, & etiam ex identitate rationis.con.16.n.17. etiam si maior ratio vigeret illo casu, ad quẽ extensionem facere volumus.n.18.ibi. Maximè quando in statuto nulla exprimitur ratio, & plures possunt considerari.nu.19.ibi.& n.49.& 50.fo.24.& con.83.n.12 141
3 extensio fit in statutis correctorijs ex ratione in illis expressa.ibi.n.21.& n.35.& seq.& 12.& seq.fo.19.& con.47.n.20.79.89.& alijs.& si ratio expressa consideratur, vt genus, continebit omnes eius species.con.16.n.21 24
3 extensio ex rationis identitate in statuto expressè fit de casu ad casum virtute comprehensionis magis, quàm extensionis. con.16.nu.25.& num.seq. 24
3 extensio in correctorijs fit à maioritate rationis expressæ, seu coniecturatæ.ibi.n.42 eo.
3 extensio fit de casu ad casum, si effectus exclusionis consideratur.cõsi.20.nu.20 29
3 extensio de casu ad casum in vltimis voluntatibus admittitur.con.20.n.34 29
3 extensio de persona ad personam in substitutionibus nõ recipitur.ibi.nume.48 29
3 extensio cessat in odiosis & pœnalibus. consilio vigesimonono. numero 12 45
3 extensio fit in odiosis & pœnalibus, ne delicta paterentur. ibidem numero 52 45
3 extensio vt fiat, omnimoda ratio debet cõcurrere expressa, & quod non possit dari diuersa.con.47.nu.72.& 73
3 extensio nõ videtur posse fieri de persona ad personam in vltimis voluntatibus.consilio quinquagesimo.num.9.sed contra.num.54.& alijs sequen. 80
3 extensio statuti fit ex rationis identitate.con.56.nu.9 93
3 extensio non est facienda de persona ad personam.cõs.63.n.12.fol.103.& con.66.nume.5.fo.106.sed contrarium verius.nu.66.& seq. vbi diffuse. 107
3 extensio fit de persona ad personam ex mente testatoris.con.65.66.& quando eadem viget ratio in vtraque.n.67.ibi.& alijs, maximè quãdo ex cõiecturis id colligitur, itaque idem disposuisset.nu.68.& maximè quia vigẽte identitate rationis versamur in inclusiuo, non extensiuo.n.69 107
3 extensio nõ fit ad casum omissum, quando contingit præter testatoris volũtatem, etiam si in illo adesset maior ratio disponendi.cõsi.74.nu.24 130
3 extensio quando & quo casu in correctorijs fiat ex ratione expressa seu ad casus similes.con.47.nume.89.cum seq. 73
3 extẽsio cessat in correctorijs, vbi adsunt verba taxatiua.cõs.47.n.90.& n.91.& 92.quando & quo casu. 73
3 extẽsio in materia extẽsionis circa correctoria tutius est inhærere decisionibus, quæ in indiuiduo reperiũtur, & nõ ipsis regulis.cõsi.47.numero 93 73
3 extensio ãn fiat, quando iuri tertij derogatur. consilio 94.numero 82 159
2 extensio de vna persona grauata ad aliam nõ grauatam prohibita est.cõsi.31.num.9.fol.90.cõsi.96.nu.35.fol.174.& cõsi.87.numero 12 171
3 Et con.14.nume.10 22
3 extẽsio in correctorijs recipitur ex idẽtitate rationis, quãdo ratio est scripta in lege corrigẽte.cõsi.78.num.178.fallit, quãdo ratio descripta non esset finalis, sed impulsiua.nu.179 137
3 Extẽsio cessabit, quãdo in lege adsunt aliæ rationes finales.cõs.69.numero 181 118
3 Extẽsio cessat in correctorijs ex ratione expressa, quãdo adsunt fauora odio.nu.183.& 184 fo.eo.
3 extẽsio cessat etiam ex ratione expressa, quãdo sumus in correctorijs &

ijs & pœnalibus.ibi.nu. 189 118.
3 Extensio cessat etiam, quando casus, ad quem fieret extensio, non cõprehenderetur sublata significatione verbi expressi in ratione, ibid. nu.190.cum seq. 118
3 Extensio de casu ad casum quo casu fiat.con.49.nu.81.fo.77.& cõsi.70.nu.29 123
3 Extensio in statutis etiam correctorijs fit secundùm aliquos, quando eadem omnimoda viget ratio in casu omisso, quæ viget in expresso.con.83.n.24 142
3 Extensio in statutis fit à significatione minus lata ad magis latam, vbi eadem viget ratio.ibi.nu.31 fol.eo.
3 Extensio in materia statutaria etiam in exorbitantibus licita est ad casum similem, concurrente identitate rationis & mente statuentium.ibi.nu.19 142
3 Extensio non fit aduersus promittentes pro alijs, nisi illi, pro quibus promissum fuit, sint prius excussi.con.102.nu.21 167
3 Extensio, quæ fit ex regula, dicitur passiua, & in omni materia est permissa, con.107.nu.85 170
3 Extensio cessat de casu ad casum, quando in contrarium adest disponentis voluntas, maximè de persona ad personam.con. 108. nume. 41.& 42 173
3 Extensio statuti de casu ad casum etiã in materia fauorabili nõ est facienda, quando in casu, in quo fit extensio, non viget tanta fortis ratio, sicut in casu expresso.con. 110.n.22 176
3 Extẽsio nec fieri debet ad casum, in quo viget minori ratio, etiã stãte fauore publico.ibi.nu.23 fo.eo.
4 Extensio facta motu proprio, & ex certa scientia ad omnia se porrigit.con. 141.nu.17 141
4 Extensio fit in correlatiuis, etiam in pœnalibus.consi. 167. numero 15 174
1 Extensio fit ad casum, in quo viget eadem ratio, & extenditur consuetudo de casu ad casum ex identitate rationis.consilio 21. nu.43. & nume.44 45
1 Extensio cessat, quando sumus in materia intensiua, sed comprehensiua.con.32.n.77 84
1 Extensio etiam fit, vbi eadem, seu maior viget ratio.n.73 137
1 Extensio de vno casu ad alium non fit in materia sequestrationis. con.41.nu.48 97
1 Extensio non fit ad dissimilia, & separata, & non connexa.con.45. nu.15 101
1 Extensio fit data rationis identitate in fauorabilibus & exorbitantibus.con.99.nu.47 181
2 Extensio fit de casu expresso ad casum similem, quando constat de voluntate disponentis.con.70.n.12 151
2 Idem quando casus omissus similis est expresso.ibi.n.13 fo.eo.
2 Idem considerata verisimili mente testatoris, vt dispositio facta de filijs extendatur ad nepotes.ibi.n.14 eo.
4 Extensio ad quæ fieri debeat.con.42.n.24 54
2 Extensio de casu ad casum similem cõceditur in materia limitatoria.con.32.n.14 98
2 Extensio in priuilegijs non conceditur, etiã ex maioritate rationis, habet tamen locum comprehensio fallit, quando priuilegium est cõcessum ratione loci, & necessitatis ac impedimenti. ibidem. numero 26.& 27 fo.eo.
3 Extensio, si ratio statuti viget in casu omisso, an debeat fieri extensio ad illud.con. 54.nu.35 132
2 Extensio cessat, vbi eadem est ratio, ex quo locum habet comprehẽsio.con.22.nu.51 67
2 Extensio in statutis, quæ præferunt agnatos fœminis, non habet locum quando extarent fœminæ, pater, & agnati.consilio 54. numero 37 132
2 Extensio cessat in materia correctoria ex identitate rationis.ibidem numero 41 fo.eo.
3 Et con.47.n.20.29 & 79.fo.59.& con.89.n.175 137
1 Exteris venientibus ad habitandum ciuitatem potest immunitas concedi.con.71.n.12 135
1 Æxtimatio an debeatur, quando legatur res feudalis.consilio 7. nume.12.sed plenè quòd non contra Ioan.Fab.& alios.nu.14.15. 16.& seq. 18
1 Æxtimatio non debetur, si regatur res, quæ non est in communi cõmercio.con.eo.nu.16 eo.
1 Æxtimatio & valor rei consideratur tẽpore mortis patris & nõ illo, qui creuit propter melioramenta facta.consilio 16.numero 81. & 82 43
1 Æxtimatio & valor rei consideratur tempore, quo fit cõtractus, & non quo facta sunt melioramenta.con.16.nu.83 43
2 Æxtimatio bonorum duo operatur.con.81.nu.41 166
2 Æxtimatio bonorum dotaliũ quando & quo casu inducat emptionem ita vt sit valida, & non possit retractari.ibi.n.42 fol.eo.
3 Æxtimatio in dubio an faciat emptionem.consilio 81.nu.decimo, & quid si æxtimatio non est congrua ad precium rei.nume.vndecimo.ibidem. 139
3 Æxtimatio in dubio non facit emptionem, quãdo in contrarium adest tacita mens contrahentium.ibi.n.16 fo.eo.
4 Æxtimatio rei dotalis, quando & quo casu facit emptionem.con. numero 17 81
4 Æxtimatio dictarum rerum quando transferat dominium in maritum.ibi.nu.18 81
4 Æxtimatio damni quanti plurimi à quo tempore veniat.con.87. nu.19.& n.20.& 24.& 21.& vsque ad quod tempus crescat.nu. 20.& 21.& quid si fuit appellatum.n.21.et quid si reus non fuit cõdemnatus ad æxtimationem sed ad frumentũ.n.22.maximè si actor semper recipere paratus fuit.nu.23 111
4 Æxtimatores & relatores electi quid habent facere. con.132.n. 7.& quid si æxtimatio transiuit in rem iudicatam.n.7.si cõtractus est firmatus, in reliquis ad arbitrium boni viri recurritur. nu.8.& satis est, partes fuisse præsentes, si arbitratur iniquè receditur à persona.nu. 9.illico quod est arbitratum, contractus fuit firmatus. numero 9 141
4 Extinctum semel non potest reuiuiscere.con.45.n.21 56
1 Extraneus contrahens cum vno ex socijs nõ habebit alios consocios obligatos.con.94.n.25 167
3 Extraneus potest stipulari dotem pro extraneo.ibidem numero 13. consi.76 134
3 Extraneus quilibet potest pro filia stipulari ex causa dotis.con.76. n.11.& maximè quando executio promissionis, & stipulationis fuit collata in personam ipsius filij.n.12.ibid. 134
2 Extranei non succedunt, ex quo excluduntur per consanguineos proximiores.con.83.n.8 169
2 Excluduntur etiam per hæredes scriptos.ibi.nu.9 169
2 Et an veniant proximiores testatoris, ad quos de iure spectabat hæreditas.ibi.n.10 fo.eo.
2 Extranei nõ debent esse melioris conditionis quàm descendentes.cõsi.54.n.34 132
3 Extranei in feudis appellatione hæredum quoruncunque vel similium veniunt.con.71.n.54 124
4 Extranei hæredum appellatione veniunt.con.85.n.18 109
3 Extraneus respectu testatoris quis dicatur.con.4.n.1 10
3 Extranea persona quãdo dicatur comprehensa in dispositione. con. 58.nume.2 95
3 Extraneis potest fieri legatum, & in eos conferri heredis institutio.con.64.nu.8 104
1 Extraordinarium onus superindictum appellatur.consi. 68.numero vigesimo. 132
4 Extrauagans Benedic.ad regimen, an expiret morte condentis, sed contrarium.con.19.n.8 31
4 Extrauag.Bonifa.viij.& Pau.ij.in qua simonia disponãt. cõ.29.n. 12.tales extrauag.pœnales sunt, consequenter restringendæ.nu.13. & pœnæ dictarum extrauagantium nõ incurruntur sine dolo.n.9. fo.40.& con.30.n.15.& 18 41
4 Extrauagans Benedicti, vas electionis, quò ad taxam non fuit recepta.con.105.n.6.& 10 123
Si fuit solutum vltra illam taxam, non fuit statuta pœna. n.11 ibi.
1 Extremum à quo debet esse habile in potentia & existentia, & tale quòd actus ille, qui retrotrabitur, possit tunc incohoari.consilio 11. numero 28 25
1 Extremum in quibus casibus non est habile.con.11.n.98 25
1 Extremum à quo potest dici habile: eo quia res perijt, vel ex defectu personæ concedentis, vel ex defectu conditionis nõ purificatæ. con.eo.nu.94 25

F

1 FABRICATOR suscipiens curam ædificãdi, si opus per ipsum factum ruit, an iterũ teneatur illud reædificare.con.37.n.1.& seq. 93
1 Et si fuit in culpa fabricandi, an casus superueniens eum liberet.ibidem.nu.3 fol.eo.
1 Fabricator iste astrictus est arbitrio boni viri fabricare, et si vitiosè fabricauit, iterũ tenetur fabricare, vel ad interesse, nam perinde tenetur

netur, ac si non fabricasset, & tenetur, quod promisit, adimplere. & vsque quo opus approbetur, periculum ad fabricatorem spectat. ibi.n.4.5.6.8.& 9.& 12.82 93

4 Fabricans falsam scripturam, licet ea non vtatur, & licet nō sit nociua; tamen puniri debet, non pœna.l.Corne. sed alia arbitraria cōsi.151.n.29.& 30 155

4 Fabricans aliam monetam, quàm sui principis non punitur pœna mortis.con.169.n.25 175

1 Facere in fraudem nō dicitur, qui facit secundùm consuetudinē.consi.13.n.59 53

3 Facere quod ius disponit, prudentis est.con.26.n.74

3 Facere quando propriè & strictè quis dicatur.con. 58.n. 12 95

4 Facere quis non tenetur illud, quod factum non releuaret.consi.5. numero 44 15

4 Facere videtur, qui per alium facit.con. 100.n. 12 119

4 Facere actum nullum, non est præsumendum, quem voluisse.cōs.90. numero 3 112

4 Facere scalam non licet in muro communi.con.116.n.14 124

3 Faciens melioramenta in rebus ecclesiasticis hæredem habet ex testamento & ab intestato, in melioramentis prædictis eitam fœminæ succedunt insolidum, & pro dote & pro legitima, consi. 28.numero 3.& 4 45

3 Faciens breui tempore plures alienationes præsumitur nō sanæ mētis.con.87.n.17.& 18.19.& seq. 147

4 Faciens actum, videtur illū facere in potestate licita, & permissa, si illum poterat facere dupliciter.con. 31.n.45 43

4 Faciens illicitum non excusatur propter ignorātiam iuris.con.78. numero 25 84

4 Idem in prohibitis iure naturæ & iure ciuili.n.26.ibi. 84

1 Faciens per alium interpretatiuè dicitur facere.consilio 98.numero 51 178

2 Faciens voluntariè vnum actum non potest cogi, quòd illud iterato faciat.con.79.n.11 163

4 Faciens, quod communiter fieri solet, excusatur à culpa, & nō tenetur de periculo, licet postmodum malè succedat.con.156.n.24 162

1 Faciens nō tenetur de eo, quod successit, quando fit, quod communiter ab alijs solet fieri, & cessat culpa.con.90.n.47 162

2 Factio testamenti impediri potest per statutum.con.85.n.7 172

3 Factionem testamenti qui differt, non dicitur tunc habere voluntatem testandi.con.67.n.54 111

4 Facilius derogatur clausulæ simplicis derogatoriæ, quàm clausulis fortioribus derogatoriarum derogatorijs. con.42.n.16 54

4 Facilius præsumitur renunciatum iuri ad rem, quàm iuri in re con. 76.nume.9 105

1 Factum antecessoris in feudo hæreditario præiudicat successori, qui tenetur obseruare per gesta per prædecessorem.con.23.n.198. 51

1 Factum à particularibus an dicatur factum ab ipsa vniuersitate. con.27.n.15 70

1 Factum præter formam est ipso iure nullum.con.47.n. 50 104

1 Factum negatiuum potest reddi notorium.con. 50.n.52 110

1 Factum à consilio populi dicitur factum à toto populo. cons.71.numero 16 135

2 Factum à singulis dicitur factum ab vniuersitate, quando illud fit pro executione iuris quæsiti.con.111.n.71 208

1 Factum in re communi sciente, & patiente consocio non potest tolli.con.115.n.36 216

1 Factum alienum promittens quis non obligatur, & debet quis implere conuentiones pro parte sua.con. 52.n.11 & 12 112

1 Factum contra proprium factum regulariter non potest quis venire & allegare turpitudinē suam, fallit, quando actus est simulatus, contra quem & ipse & hæres potest venire.con. 53.n.15.& 16. fol.113.& con.54.n.51.& 52. & quid si iuratum fuit, omnia & singula esse vera.ibi.n.53 115

4 Factum, sicut quis nō potest venire cōtra illud, quod ex verbo expressit, ita nec aduersus factum proprium.con. 5.n.200 16

4 Factum, contra proprium factum non licet venire.consilio 96. numero 17.96 117

1 Factum, frustra quis admitti debet ad faciendum aliquid, quod factum non releuaret.con.101.n.45.& 94 185

3 Factum publicè quando dicatur.cons.34.n.9 54

4 Factum ex certa scientia principis, dicitur factum pro vero & non ignoranter, nec tale factum potest in dubium reuocari.cons. 5. nu. 121.& 122 16

4 Factum limitatè & restrictiuè qualiter colligatur.consilio decimo. nume.28 24

4 Factum ex certa scientia quando dicatur, debet istud exprimi.con. 3.n.46.cum seq. 10

4 Factū ex certa scientia principis nō potest in dubium reuocari, nec contra illud opponi.ibi.n.73 10

4 Factum si narratur, cessat omnis mala suggestio & suspicio, & sinistra informatio & similia.ibi.n.76 fo.co.

2 Factum contra formam statuti est nullum, & inualidum. con.16. nume.87 41

2 Factum non dicitur, nisi illud factum duret.con.24.n.71 33

3 Factum & turpitudo matris non debet esse nociua filio.con.64.numero 22 104

4 Factum & statutum à capitulo cum authoritate legati contra legē communem non valet.con.10.n.13 24

4 Factum à minori parte capituli non tenet.con.31.n.12 43

4 Factum à singulis censetur factum ab vniuersitate, quando vniuersitas sciuit, passa est, nec contradixit, & factum non erat momentaneum.con.91.n.19 113

4 Factum filij non debet nocere patri.con.157.n. 11 163

2 Facti contingentia non inducit iuris dispositionem.cons.32. numero 29 98

3 Facti alieni ignorantia præsumitur.con. 64.n.19 104

1 Facti quæ sunt, probanda veniunt.con.24.n.25 63

1 Facti contingentia narrata obreptitia, seu subreptitia non attenditur.con.31.nu.121 79

1 Facti sola narratio sufficit, quādo proceditur summariè & sine strepitu.con.76.n.1 142

1 Facto proprio in quibus casibus potest quis contrauenire, & à fortiori eius hæredes.con.23.n.200 51

1 Facto declaratur voluntas sicut verbis.con. 31.n.61 79

1 Facto legem adaptare, reputatur difficile.con. 65.nu.1 12[illegible]

1 Facto plus est aliquid facere re ipsa, quàm verbo exprimere.con. 5.nu.199 16

1 Facto ipso venit reuocandum illud, quod de facto processit.cōs. 5.numero 222 16

1 Facta plura quando deducuntur in eadem obligatione, an vnica tantùm sit obligatio vel plures.con.34.n.22 90

1 Facta non præsumuntur, nisi probentur.con.47.n.37 104

2 Et con.24.n.84 73

1 Facta incontinenti inesse dicuntur.con.78.n.1.& 19 144

3 Facta incōtinenti & vnico contextu arguunt simulationē propter temporis breuitatem.con.86.n.34 145

1 Facta nulliter & informiter habentur pro nō factis.consilio 95.numero 11 101

3 Facta à priuatis nihil valent. Si à principe non sunt confirmata.consi.80.nume.29 118

4 Facta multa tenent; quæ aliàs fieri nō possunt.con.68.n.176.fol. 74.& n.296.fo.11. quæ regula recipit plures limitationes, de quibus.ibi.n.196.297.& 298.& n. 299 fol.72

4 Factis in antiquis si non adsunt instrumenta & testes, recurritur ad communem hominum memoriam & famam.con.138.n.2 [illegible]

1 Factores & institores quando & quo casu teneantur insolidum.consi.94.n.33.34.35.& 36 167

1 Facultas alienandi & disponēdi suo arbitrio concessa vasallo constituit feudum improprium.con.23.nu.40.& idem quando concessio facta est pro se, & quibus dederit.n. 41. & per talem facultatem feudum transit ad fœminas.ibidem, etiam si clausulæ prædictæ apponantur executiuè, & accessoriè.n.42.ibi. & n.43 51

1 Facultas concessa disponendi de feudo facit feudum hæreditarium con.23.nu.169 52

2 Facultas datur filio grauato detrahendi legitimam, & Trebellianicam.con.18.nu.93 51

2 Facultas testandi concessa parentibus restringitur quò ad legitimam debitam filijs.con. 36.n.104 104

2 Facultas datur notario extēdēdi, & declarandi primam imbreuiaturam.cōs.28.n. 38.maximè quando fit incontinēti, & antequam instrumentum detur parti, & præsentetur in iudicio.n.42 89

2 Facultas data per testatorem alicui de dispēsandis aliquibus pecunijs, an & quando sit captatoria vel permissa.con.83.n.28. & nu. 29.& alijs seq. & quid si talis facultas nō est quò ad institutionē, sed respectu legatorum.n.29. & quid si substantia legatorum commissa est arbitrio hæredis.nu.31 179

1 Faculas imponēdi collectas & onera competit ex iurisdictione.consil.nu.3.& 56 57.& 59

3 Facultas, ꝙ quisq. possit rē propriam alienare, cui vult, est fauorabilis, pōt tamen dicta facultas restringi per statutum & cōstitutionem

tm superioris.con.81.nu.2 139
4 Facultas vniendi, an comprehendat casum vacationis apud sedem con.36.nu.13 49
4 Facultas vniendi ex quibus censeatur reuocata per dispositionem summi Pontificis.ibi.nu.14 49
4 Facultas concessa per testatorē restituēdi bona illi, quem elegerit in morte, electio potest fieri per vtrunq. actū.con.46.n.32. & 33. idem quando data est facultas eligendi quandocunque.n.34 57
4 Facultas disponendi venit p illa verba, & quibus ipse dederit, & p actū inter viuos, & per actū vltimæ voluntatis. con.85.n.22 109
4 Facultas nominandi fauorabilis iudicanda est.con.141.nu.9.talis facultas non comprehenditur in generali reuocatione, nisi fiat specialis mentio.nu.10 146
3 Facultates accedentes debitori post præstitam satisdationem, non probant eam iniustam.con.99.n.41 164
2 Facultates patris considerantur tempore, quo moritur.con. 16.numero 80 43
1 Falcidia in seruo legato debetur, & petitur vt pars, non vt quota. con.66.nu.20 132
3 Falcidia & Trebellianica an possit prohiberi in filijs primi gradus. con.43.n.26 66
3 Falcidia detrahitur de omnibus legatis non pijs.consilio 74.numero 84 131
3 Falcidiæ prohibitio expreßè facienda est, & an possit fieri in æquipolenti.con.9.nu.9.& 10 16
3 Fallito conceditur beneficium dilationis quinquennalis. con. 100. nume.12 166
4 Falsa causa & demonstratio nō vitiat, quādo illa apposita est sine necessitate, & superfluo.con.4.n.33 13
4 Falsæ mensuræ adiectio non vitiat venditionem.ibi.n.33. fol.eo.
4 Et quando sine illa dispositio valet, & est certa, non vitiatur propter falsam causam adiectam.ibi.n.34 eod.
4 Falsarius non potest produci in testem contra alium.consilio 169. numero 50 175
1 Falsus in vno in reliquis præsumitur falsus, con.23.n.253 52
4 Et con.61.n.11 77
1 Falsus in vno in omnibus redditur, falsus.con.84.nu.21.fo. 140. consi.83.num.39.fol.13.con.103.num.141.fol.141.con.107.numero 58 199
3 Et con.13.n.19.fol.22.& con.77.n.86 135
4 Et con.13.n.19.fol.27.& con.77.n.86 105
4 Et con. 53.nu.20.fo.67.con.149.nu.27.fol.155. con. 152.nu.21. fol.156.& con.158.nu.26 156
4 Falsitas & ambiguitas vt remoueatur, quando pro solennitate requiritur aliquid, illud non dicitur requiri pro forma substātiali, & actus gestus ea omissa valet, quando apparet, ambiguitatē & falsitatem cessare.con.33.n.41 46
4 Falsitas potest committi etiam in scriptura priuata, consilio 151. nume.22 155
4 Falsitas debet esse nociua, vt puniri poßit aduersus mandantē, seu falsificantem.ibi.n.23.& seq.& 28.29.30 155
4 Falsitas requirit dolum, con.151.n.28 155
4 Falsitas in substantia consideratur.con.162.n.26 169
4 Falsitas tunc consideratur, quando est nociua.con.163.n.30 170
4 Falsitas quando dicatur commissa, & quando super ea poßit procedi.con.169.n.55 175
4 Falsitas sine dolo non committitur, nec præsumitur falsitatē commissam fuisse dolo.ibi.n.56.& 57 eo.
4 Falsitas vt euitetur, in dubio facienda est interpretatio. cons.169. nume.58 175
4 Falsitas commissa errore non est punibilis.con. 169.n.60 175
1 Falsitatis imaginem habet, quod à verosimili remotū est. con.113. numero 40 213
3 Et con.10.n.14.fo.17.& con.86.n.33 145
4 Et con.55.nu.5 69
2 Falsitatis instrumenti sola suspicio an habeatur pro concludēti probatione, con.28.n.7 89
2 Falsitatis suspicionem an inducat cancellatio et interlineatura diei appositæ in instrumento.ibi.nu.8.41.42.43.44.45.46.47.& 48. cum seq. maximè si tali cessatione & cancellatione nulla iudicis interuenit autoritas.ibi.n.9 89
2 Falsitatis suspicionem excludi, in dubio præsumendum est.con.28. numero 50 89
1 Falsitatis suspicio an habeatur pro veritate.con.88.n.81 150
4 Falsum quid sit.cons.151. nu.21.& 25.fo.155.& consi.162.numero 6 139
4 Falsum committunt dicentes habere potestatem.quam nō habent. con.124.nu.14 136
4 Falsum conuincitur, quod habet expreßè imaginem falsitatis. con. 130.num.19 139
4 Falsum strictè sumptum vt puniatur lege Cornelia, contineri debet in aliquo capite dictæ legis.con.151.n.24 155
4 Falsum qualibet causa excusatur.con.151.nu.29 155
4 Falsum an & quo casu committatur & per quem quando in scriptura continētur veræ allegationes, & apponitur falso nomen authoris non veri.con.151.n.37.& 39 155
4 Falsi pœna quandoque capitalis est, quandoque alia. con. 124.numero 15 136
4 Falsi suspicio an habeatur pro falsitate.con.158.n.33.fol.166.& con.162.n.34 169
4 Falsi suspicionem videtur habere asserens negatiuam. con.162.numero 9 169
4 Falso scribens priuilegium regis, quando & qua pœna puniatur. con.151.nu.26 155
3 Fama quid sit.con.61.n.24 100
1 Fama publica qualiter probari debeat. Et qualiter testes habeāt de ea deponere: debēt enim causam & rationē illius assignare, et interrogati debent dicere à quibus audierūt. Et quid si fama originem habuit à personis suspectis. con.27.n.99.& 100.fo.78. con. 104. n.60.& 61.fol.191.& con.112.n.25.26.27.& 28 211
2 Et con.27.n.36.37.38.& 39. 86
3 Et con.67.n.105.cum alijs seq. 111
4 Et con.61.n.25.26.& 27 77
1 fama publica in ciuilibus quando faciat semiplenam probationem con.75.num.17.fo.141.con.104.num.165.fol.192.& con.153.numero 20 160
2 fama publica an & quando probet filiationem.con.10.n.19 21
1 fama & vox publica satis operatur.con.104.n.19 191
4 fama publica operatur in causa ciuili & criminali, quando habet originem à personis fide dignis non autem maleuolis. Et quando testes dicunt audiuisse à maiori parte. Et si non assignant causam, nihil probant.con.153.n.11.12.14.15.16.& 17.ad quod datur cautela.nu.14 160
4 fama vt probet, initium sumere debet à fide dignis.& non à maleuolis, & testes deponere debent audiuisse à maiori parte populi. Nec sufficit illos dicere, esse publicam vocem & famam, vel quod publicè dicebatur, debent enim assignare causam famæ, nam aliàs esset vana vox vulgi.con.169.n.45.46.47.& 48 175
4 fama vt probet, qualiter sit deducenda & probanda. con. 115. numero 3 129
1 fama vt probet, qualiter sit probanda testibus.con.23.n.255 52
2 fama probat, etiam si de ea testes informiter deponāt, dūmodo sint vltra decem.con.77.nu.26.105.106.107.& 108 135
3 fama qualiter probanda, & quid in curia Romana.cons.52.numero 52 83
2 fama in antiquis plenè probat.con.23. n.236.fol.71.con.27.nu.19. fol.86.& con.104.nu.20 192
3 Et con. 52.nu. 50 83
4 fama qualiter debet probari, con.87.nu.15.fol.111. & con. 188. nu.22.23.& 24 144
1 fama in antiquis habet vim notorij.con.23.n.237 52
1 fama in antiquis non operatur contra præscriptionem.ibid. numero 243 fo.eod.
1 fama probat descendentium.con.23.n.240 52
1 fama. Ad probationem famæ multæ requiruntur, remißiuè, ibidem nume.239 52
1 fama quādo tractatur de probatione, in qua requiritur verus actus & non sufficiunt verba, non probat.ibi.n.240 fo.eo.
1 fama contraria contra vnam famam poterit probari.ibidem numero 242 fo.eod.
3 fama vna tollitur per aliam famam contrarium.consilio 64.numero 24 104
3 fama vna tollit aliam.con.67.n.107 111
2 fama vltima præualet in duabus famis.con.10.n.92 22
4 fama & communis opinio formiter probata considerabilis est.con. 60.nu.32 76
4 Fama debet esse legitima.con.153.n.16 159
4 Fama bona contra malam famam potest probari.nu.18 fo.eod.
4 Fama formiter probata quam probationem faciat.ibi.n.19 fo.eo.
4 Fama an in criminalibus faciat indicium ad torturam.ibi.n.21.159

Et

Et quid quando non est vehemens sed vana vox. ibid. nu. 22. & qd si iungitur cum semiplena in criminali. ibi. nu. 23 f. eod.
4 Fama publica formiter probata inducit indicium. consi. 156. numero 38 162
3 Fama attendi debet posterior, & illa quæ continet veritatem, & est verisimilior, & quæ fundatur meliori iudicio. consi. 23. numero 242 52
3 fama vt probet, debet esse coiuncta alijs coniecturis, sola enim diurnitas non sufficit, nec prodest si contrariatur longissimæ possessioni seu titulo. ibi. nu. 257. 258. & 259 52
1 fama debet esse legitima non simplex, nec probatur, si testes dicūt non recordari, à quibus audierunt dici. consilio 104. numero 165. & 164 192
1 fama à quibus debet habere originem. consi. 107. nu. 51 199
3 fama bona vel mala multùm consideratur. consi. 29. nu. 27 45
4 fama sola non sufficit, sed requiruntur probationes concludentes in causa matrimoniali. con. 58. nu. 19 72
1 famæ non statur, quando actus subsequentes sunt illi contrarij. con. 23. nu. 256 46
3 famæ quando sunt contrariæ, vna eliditur per aliam. consi. 23. num. 242 52
2 familia non licet passim assumere nomen alterius familiæ, & facere insignia & arma illius, cum tendant ad honorem & dignitatem familiæ. con. 19. nu. 36 54
2 familia & agnatio conseruatur per masculos, & non per fœminas consi. 30. nume. 25. fol. 94. consi. 63. nume. 25. fol. 144. & cons. 93. num. 22 189
3 Et consi. 18. nu. 30 27
4 Et consi. 72. nu. 23 98
2 familia vna & eadem, seu cognatio potest habere diuersas deriuationes, & descendentias generales quò ad totam familiam, & specialem, & propriam ipsius testatoris, quæ attendi debet. consi. 51. nu. 10. 14. 18. & seq. 128
2 familia terminus, continet omnes procedentes ex masculis, & ex eodem sanguine. ibi. nu. 12 128
2 familia. Quando vocantur illi de familia ad fideicommissum, gradatim & proximiores videntur vocati. Et admitti debent illi de familia testatoris & proximiores. ibi. nu. 14. 15. 18. & 19 128
4 Et consi. 72. nu. 91 98
2 familia sine diuitijs sordescit. consi. 35. nu. 33 103
3 Et consi. 108. nu. 31 173
3 familia. Quòd bona conseruentur in familia & agnatione, honestum est & vtile reipublicæ. consi. 1. nu. 65 2
3 familia. Quando vocantur illi de familia, satis est, quòd vnus illorum sit, in quo adimpleatur testatoris voluntas. consi. 4. nume. 28. & 29 10
3 familia. Quòd bona conseruentur in familia omne tempus comprehendit. consi. 25. nu. 37 38
4 familia. Possunt aliqui de familia facere conuentionem, quòd in bonis ipsorum succedant masculi & non fœminæ. consi. 72. nu. 11. 15. & alijs seq. 98
1 familia quando vocatur, vocantur & veniunt solùm masculi, & non fœminæ. con. 33. nu. 44. 45. & 46 87
2 familia quas personas capit. consi. 93. nu. 35 189
2 familia & agnatio non conseruatur per filios naturales. cons. 100. num. 12 199
3 familia propriè consideratur illa, quæ descendit ab ipso testatore, & ab eius stipite, & non ab alio transuersali. consi. 1. nu. 60 2
3 familia præsumitur magis esse prædilecta, quàm alij extranei. con. 20. nu. 23 29
1 familiæ nomen potest referri ad personas, & includit omnes descēdentes ex sanguine gradatim. cons. 23. nu. 45 51
2 familiæ non conseruantur per fœminas sed extinguuntur. con. 23. num. 54 67
1 Et consi. 22. nu. 14 47
2 familiæ appellatione qui veniant. consi. 51. nu. 5 128
3 familiæ & agnationis appellatione quæ personæ comprehendātur. consi. 22. nu. 61 34
3 familiæ appellatione veniunt filij & alij. consilio 53. numero 101. & 102 85
2 familiæ dignitas & honor per diuitias conseruatur. consi. 91. numero 53 3
3 Et consi. 1. numero 28. f. 2. consi. 18. num. 34. fol. 27. consi. 20. numero 13 29
4 familiæ dignitas sine bonis & diuitijs seruari non potest. con. 72. num. 30 98
3 familiarum dignitas & honor sine diuitijs regi & conseruari non potest. con. 17. nu. 12 25
3 familiarum dignitates conseruari interest reipublicæ. consi. 16. numero 31 4
2 familiæ erciscundæ. In iudicio familiæ erciscundæ an habeatur ratio rerum communium consumptarum & alienatarum per vnū ex hæredibus & in portionem ipsius computentur, & quid si alienatio fieret per vltimam voluntatem. consi. 44. nu. 42. & 43 120
1 familiaritas. Qui iure familiaritatis vtitur, nō præscribit, nec ius sibi quærit. consi. 26. nu. 19 69
2 familiaritas. Qui iure familiaritatis aliquid capit, non dicitur possidere. con. 93. nu. 19 198
4 familiaritatis iure concedi potest resignanti habitatio & fructuū perceptio. consi. 29. nu. 27 40
4 familiaritas expectantis debent esse tempore datæ. consi. 50. num. 21 61
4 familiaritas an debeat esse tempore vacationis beneficij respectu dictæ regulæ. ibi. nu. 29 eo.
4 familiaris fictus non comprehenditur in verbis regulæ prædictæ de familiaribus. consi. 50. nu. 33 61
4 familiaris prædictus non debet præferri habentibus primarias preces. ibi. nu. 35 eod.
1 familiaris an sit testis idoneus. con. 83. nu. 42 151
1 familiares & domestici sunt idonei testes propter difficultatem probationis & propter subiectam materiam. consi. 75. nu. 22 141
4 familiares & domestici non sunt testes idonei. consilio 152. numero 11 156
4 familiares, qui verè dicantur. con. 168. nu. 19 175
2 famulus & ancilla an sint idonei testes tempore pestis. consil. 32. nu. 51 98
3 famulus producentis, & salariatus non est testis idoneus. Prout nec consanguineus erit idoneus. con. 67. nu. 85 111
3 fatuus & mentecaptus recipiens iudicium rei, non ita subtiliter, vt alij, non æquiparatur furioso, nec verè mentecapto. consi. 88. numero 38 149
3 fatuus habens curatorem, an possit testari. ibi. nu. 40 f. eo.
4 fatalia, an currant propter paupertatem. consi. 30. nu. 37 41
1 fauor patris, & eius consensus tacitus, seu expressus nedum consideratur, sed fauor filiorum principaliter, in reuocatione donationis bonorum vltra dimidiam factæ. consil. 72. nume. 19. & nume. 25. & sequen. 135
1 fauor patris, non autem filiorum quòd consideretur, multa faciūt. consi. 72. num. 61 135
1 fauor tamen filiorum ex istis non excluditur. nu. 62. ibi. eo.
1 fauor illius non cessat, cuius causa aliter habet beneficium. con. 75. num. 17 137
1 fauor & priuilegium conquassatur cum alio priuilegio & fauore. con. 73. nu. 28 136
1 fauor filij non cessat, licet per natiuitatem ipsius reuocetur donatio, & bona reuertantur ad patrem. nu. 43. ibi. & alijs seq. eod.
1 fauor publicus præfertur quandoque commodo priuatorum. consi. 105. nu. 19 196
1 fauor quando est diuisibilis, potest illi renunciari. cons. 127. numero 12 126
1 fauor publicus cessare videtur contracto matrimonio. nu. 11 eo.
2 fauor filiorum, & mors ipsorum quando sit considerabilis. con. 21. num. 28 64
2 fauor familiæ contra voluntatem testatoris non attenditur in fideicommissis. cons. 24. nu. 78 75
3 fauor consanguineorum & vicinorum principaliter consideratur in alienationibus. consi. 83. nu. 6 142
2 fauori suo renunciare quis potest. consi. 25. nu. 50 78
1 fauori introducto in beneficium alterius quis non pōt renunciare. nu. 41. ibi. Nec potest renunciare fauori mixto. Et si renunciatur, an & quando in totum infringatur renunciatio. nu. 42. ibi. 137
2 fauore filiationis & matrimonij præsumendum est honestū magis quam illicitum. consi. 12. nu. 236 29
2 fauendum non est ita piæ causæ & ecclesiæ, vt fiat iniustitia. consi. 86. nu. 71. Maximè quando interpretatio fieret contra voluntatem disponentis. nu. 72. ibi. 174
1 fauorabile est, rem reduci ad primum statum. consilio 19. numero 32 1
3 fauorabile est, reductionem fieri ad ius commune. consilio 53. numero 96 85

1 Fauorabilis eſt reductio ad primeuum ius.conſi.68.nu.116 111
1 FAEDERA Contra rumpentem fœdera pacis,poteſt quis vti etiam violentia.conſi.10.nu.87 fo.22
3 Fœmina.In fœmina ſufficit minor metus.conſi.26.nu.64 40
4 Fœmina regulariter excluditur à dignitatibus.conſi.72.nu.76 98
3 Fœmina comprehenditur appellatione ſtipitis, domus ſeu caſatæ:dicitur.n. de familia,ſi deſcendit ex maſculo.conſi.35.nu.5 55
3 Fœmina deſcendens ex linea maſculina an veniat appellatione cippus.ibi. num.10 55
3 Fœmina venit appellatione ſtirpis.conſi.35.nume.6.fol.44.& conſi.47. num.55 73
3 Fœmina appellatione generationis venit.conſi.35.num.7.fol.44.& conſilio 75.num.58 73
3 Fœmina appellatione progeniti venit.conſi.30.nu.8.fol.44.& conſi. 57. num.59 73
3 Fœmina deſcendens ex maſculo agnata eſt.nu.29.ibi. 73
3 Fœmina videtur excluſa,cum in ea cippus domus non conſeruetur.conſilio 47.num.13.& nu.10.14.& 50 73
3 Fœmina agnata deſcendit ex linea maſculina.conſi.47.nu.60 73
3 Fœmina quòd excludatur à ſucceſſione maſculorum aſcendentium fuit ratio conſeruandę agnationis.conſi.49.num.55. Quòd autem excludatur à ſucceſſione aſcendentium fœminarum fuit ratio alia, videlicet maſculinitatis.num.56.ibi.& nu.72 77
3 Fœmina nupta dicitur de familia, & domo patris. conſilio 81.numero 20 139
3 Inter maſculum,& fœminam non debet conſtitui differentia,niſi in caſibus à iure expreſſis.conſi.81.nu.21 139
4 Fœmina etiam laica ex priuilegio poteſt conferre beneficia. conſilio 13.numero 2 26
4 Fœmina virtute ſtatuti, excludentis fęminas repellitur à iure patronatus. conſi.48.num.16 59
4 Fœmina excluditur à primogenitura in bonis,in quibus ipſa non poteſt ſuccedere,ſecus ſi poſſet.nu.100.ibi. 59
1 Fœmina, & minor non eſt apta inducere rixas & ſcandala. conſilio 41. num.32 97
2 Fœmina maior ann. 50. non eſt apta ad generandum, contrarium tamen ſuccedere poteſt.conſi.29.nu.19 91
2 Fœmina maior ann.50.generare an poſſit,& aliis ſeq.conſil. 29.numero 44 91
2 Fœmina. Qua ratione antiquitus inductum fuit,vt maſculus maior annorũ 60.& fœmina maior ann.50.non poſſent matrimonium contrahere. conſi. 29.num.73 91
2 Fœmina pariens certa eſt.ibi.nu.45 eod.
2 Fœminæ ſunt caput & finis familiæ.conſi.37.nu.32 106
3 Et conſi.6.num.10 13
2 Fœminę vocatæ deficientibus maſculis ab illis penitus excluduntur. conſi. 40.num.44 112
3 Fœminæ non veniunt appellatione filii in materia fideicommiſſaria.conſil. 48.num.10 76
2 Fœmina deſcendens ex maſculo & maritata adhuc dicitur de familia teſtatoris.conſi.51.num.13 128
2 Fœmina vocata deficientibus maſculis, dicitur vocata poſt mortem ipſorũ. conſi.53 nu.3 131
2 Fœmina etiam maritata dicitur de familia teſtatoris.conſi.53.num.4.ibid. & declaratur.num.23 131
2 Fœmina ſicut & maſculus ipſa natura ſucceſſibilis eſt. conſilio 85. numero 17 172
2 Fœmina ſemel excluſa propter maſculos, an cenſeatur perpetuò excluſa illis deficientibus.conſi.75.num.38.& nu.39 157
2 Fœmina excluſa ad tempus per dictionem quouſque, vel ſimiles reintegratur quandoque ad ſucceſſionem.nu.41.ibid. eod.
2 Fœmina poteſt excludi à ſucceſſione ab inteſtato per ſtatutum,ſi illi aliquid reſeruatur.conſi.85.num.53 172
2 Fœmina an dicatur habere familiam,& quam. conſilio 88.numero vigeſimoſexto. 179
2 Fœmina poteſt petere poſſeſſionem feudi.conſi.98.nu.15 198
3 Fœmina à ſucceſſione excluditur,quandoque per legem. conſilio primo,numero 115 2
1 Fœmina ſuccedit etiam in iuriſdictione.conſi.3.nu.12 14
1 Fœmina de iure communi ſuccedit ſicut & maſculus.conſilio quarto numero 1 14
1 Et conſi.63.nu.1.f.121.conſi.83.num.11. 169
1 Fœmina ſecundùm conſuetudinem feudorum regulariter & rationabiliter non ſuccedit in feudo.conſi.4.nu.2.& 3 14
1 Fœmina quòd excludatur,exorbitans eſt, & quòd admittatur,eſt fauorabile.conſi.4.nu.5.fol.13.& conſi.12.num.1 14
1 Fœmina poteſt in feudis ſuccedere pluribus in caſibus.conſi.4.num.5.fol. 14.& conſi.12.nu.12.fol.20.conſi.23.nu.29 51
1 Fœmina quando expreſsè vocatur in inueſtitura,ſuccedit in feudo. conſilio 4.numero 11.cum ſequen.fol.14.conſi.9.num.26.27.30.& 33.fol. 21. conſilio 12.numero 13.fol.29.conſi.16.numero 4.fol.37.& conſilio 22. numero 2 47
1 Fœmina,quando facta eſt conceſſio,& donatio,non tendens in feudum, ſed in veram & puram donationem. Etiam ſi facta appareret pro recipiente, & eius legitimis hæredibus, ſeu pro poſteris ſeu pro coniunctis vel proximis,in feudis ſuccedit.conſi.4.nu.7.8.9.& 10 14
1 Fœmina ſuccedit in feudo,pro quo præſtantur ſeruitia determinata, & quę per fœminam poſſunt præſtari.ibi.nu.18 14
1 Fœmina ſuccedit ad feudum, quando pro illo præſtatur ſeruitium.ibidem numero 19
Nec obſtabit iuramentum fidelitatis,quod plura continet.num.20.ibidem Ex quo illa videntur ſibi remiſſa, & ſuper illis & iuramento videtur cum ea diſpenſatum.numero 21.ibid.& num.22.23.24.25.& 26.fol.14.& conſi.23.num.30 51
1 Fœmina ſuccedit in feudo conceſſo ſub annuo cenſu,ex quo tale feudum eſt improprium,& in eo ceſſant conſuetudines feudales. conſilio quarto numero 22 14
1 fœmina ſuccedit in feudo conditionato. ibi.num.16 eo.
1 Fœmina in feudo conditionato & improprio ſuccedit pariter cum maſculo conſilio 12.ibid.num.20.& 21.Nec in iſtis admittuntur maſculi, ſed omnes pariter.num.23 29
1 Fœmina ita ſuccedit ſicut & maſculus in feudo libero,& pro quo nullum ſeruitium præſtatur.ibi.nu.4. 29
1 Fœmina quando in inueſtitura poſt maſculos,vt maſculus poſſit admitti, & excludere fœminas,neceſſe habet probare dictas qualitates.conſilio 17 num.22 39
1 Fœmina & deſcendens ex ea in feudis auitis & antiquis ad ſucceſſionem minimè admittitur.conſi.17.num.7 39
1 Fœmina ſuccedit in feudo,ſi deficiente linea maſculina vocatur in inueſtitura.ibi.num.13 39
1 Fœmina vocata ad feudum limitatè & cum aliqua qualitate ad illud non admittitur,niſi qualitas illa ſit verificata.ibi.nu.18.26.& ſeq.39
1 Fœmina non ſuccedit in feudo.conſi.20.nu.18 42
4 Et conſi.72.num.75 98
1 Fœminam ad ſucceſſionem feudorum eſſe inhabilem inductum fuit per cõſtitutiones feudorum contra ius commune.conſi.21.num.1.Et qua ratione id fuerit inductum,ponitur remiſſiuè.nu.11.ibi. 45
1 Fœmina regulariter non eſt capax feudi. Nec filii ipſius poſſunt ſuccedere. conſi.22.num.1.fo.47.& conſi.23.nu.27.& 28 51
2 Fœmina quandoque eſt capax feudi.conſi.98.num.15 19
1 Fœmina iure hæreditario poteſt eſſe capax marchionatus,regni & alterius dignitatis,& poteſt iuriſdictionem exercere.conſi.22.num.3.fol.43.& cõſil.23.num.14 31
1 Fœmina admittitur,quando inueſtitura eſt pro maſculis & fœminis, maſculis non extantibus.conſi.22.num.4 47
4 Fœmina comprehenſa in inueſtitura tunc demum ſuccedit in feudo, quando non extarent maſculi.conſi.16.nu.13 29
1 Fœmina poteſt reddi habilis & ſeruire feudo,& adimplere ea,ad quæ tenetur vaſallus ex perſona ſui mariti.conſi.22.nu.32 47
1 Fœmina etiam ſuccedit in rebus merè donatis.conſi.23.nu. 16 51
2 Fœminæ etiam comprehenduntur illis verbis,pro hæredibus, & ſucceſſoribus,in feudo improprio.conſi.23.num.38 71
1 Fœmina dicitur eſſe de familia,& agnata,quouſque viuit,licet deſcendentes ex ea ſequantur aliam familiam & agnationem patris.conſilio 23.numero 45 51
1 Fœmina ad feudum vocata dicitur,& ſuccedere põt per verba illa vtriuſque ſexus,in inueſtitura appoſita.conſi.23.num.47 51
1 Fœmina ita vocata non ſuccedit vnà cum maſculo, ſed ſolùm illo deficiente.nu.48.& num.105. Et idem quando inueſtitura facta eſt pro maſculis,& fęminis.nu.49.ibi. 51
4 Fœmina ſemel excluſa à feudo perpetuò excluſa cenſetur. conſilio 16 numero 5 29
1 Fœmina ſemel excluſa perpetuò cenſetur excluſa in materia feudali,etiam ſi excludens eam decedat ſine filiis.conſi.23. num.50.Et idem in allodialibus,quando excluditur per ſtatutum.nu.51.ibid. 51
1 Fœmina ſemel excluſa à ſucceſſione feudi improprii poteſt ſuccedere poſt modum illi,qui eam excluſit. ibidem numero 55.Et idem quando excluſa fuit temporaliter & conditionaliter.numero 56. Nam circa hanc excluſionem conſiderari debent verba,per quæ fęmina ipſa excluditur.numero 57. Et idem quando per ſtatutum excluditur temporaliter, ſeu conditionaliter

in bonis allodialibus. numero 58. Et quando masculus in inuestitura, seu statuto vocatur limitatè, quousque extat, seu quousque viuit. numero 59. Et semel exclusa venit, si de nouo feudum conceditur. nu. 60 51

1 Femina multùm differt, an excludatur perpetuò seu temporaliter, vel quis vocetur simpliciter & limitatè. & idem etiam in materia statutaria. consi. 22. num. 22. & 25 47

1 Femina semel exclusa perpetuò censetur exclusa, esto quòd moriatur ille, qui eam exclusit. consil. 12. num. 7. & 8. contrarium vide ibidem numero 35 29

2 Fœmina semel exclusa à statuto, an censeatur perpetuò exclusa. consil. 48. num. 21. fol. 125. & consi. 85. nu. 31 172

4 Femina exclusa à statuto, an habeatur vt exhæredata, & non vt sua. cons. 146. num. 18 151

1 Fœmina vt succedat in feudo, consuetudine potest induci. consilio 15. numero 21 32

1 Fœmina vt valeat succedere in feudis, obseruantia multùm operatur. cons. 92. nu. 24 47

1 Fœmina in successione feudi potest habilitari à Pontifice, qui & tollere agnatis masculis ius succedendi potest. consilio 16. num. 26. Eo magis quã do fœmina vocatur in inuestitura, & feudum non præstat seruitium. Et suo arbitrio potest mutare regulam succedendi, nec isto casu necessaria est citatio agnatorum, nec obseruatio solennitatum aliàs requisitarum. ibid. nume. 27. 28. & 29 38

1 Femina non venit, sed solùm masculus appellatione hæredum in materia feudali. consilio 22. numero quinto. Quod non procedit, quando expresse femina apparet vocata; nam tunc venit appellatione hæredum. ibidem numero sexto. 47

1 Fœmina potest à principe gratificari & habilitari ad feudum propter merita parentum. consi. 22. nu. 31 47

1 Fœmina potest per alium deseruire in feudo improprio. Et redditur capax ex persona mariti: quia substantiale feudi non est seruitium, sed fidelitas. consi. 23. num. 34. 35. & 36 51

1 Fœmina in feudo antiquo propter meritum paternum potest inuestiri in præiudicium agnatorum. consilio 13. num. 74. Sed contra. numero 156. & 157. Et primum procedit, quando directus dominus ex potestate absoluta & eius plenitudine id fecit. ibidem numero 75. Sed contra. numero 157. & 158 51

1 Fœmina succedens in feudo potest propria authoritate apprehendere possessionem ipsius. consi. 23. nume. 85. Et maximè si in inuestitura data est talis potestas. numero 86. & 88. Et idem si inuestituris subsequentibus apponitur tenor patriæ. numero 87. Idem quando adsunt alia verba similia numero 88. Et si dicta potestas non esset concessa: tamen possessio eidem erit assignanda, & agnati in hoc non sunt legitimi contradictores. numero 89. Et fœmina in possessione istis casibus debet cõseruari, donec cognoscatur de meritis causæ. numero 90. Et propter melioramenta potest possessionem retinere. num. 91 51

4 Fœmina an & quando succedat in feudo empto, & quo casu. consi. 16. numero 10 29

4 Fœmina à successione feudi antiqui excluditur, & ipsa & descendentes ab ea cons. 72. num. 9 98

4 Fœmina in feudo non succedit, etiam deficientibus masculis. consilio 72. numero 78 98

4 Fœmina à successione feudorum quare excludatur. consilio 103. numero sexto 129

1 Fœminæ non obstat iuramentum fidelitatis, quando ad feudum vocatur, ex quo censetur remissum, & cum ea dispensatum: vt possit per substitutũ seruire. consi. 16. numero 5. 6. 7. & sequen. fol. 37. & consilio 21. numero 21. 23. & 24 45

1 Fœminæ habilitatio ad feudum facta conditionaliter locum habet, quando conditio adimpleta est, & non aliter. consi. 17. nu. 29 39

2 Fœminæ succedunt in solidum & pro parte pro legitima in melioramentis factis à vasallo in re feudali. consi. 28. nu. 4 40

1 Fœminæ non veniũt in materia feudali hæredum & descendentium appellatione sed masculi. consi. 13. num. 6 32

4 Et consi. 16. fo. 29. & cons. 72. nu. 6. & 7 98

3 fœminæ etiam veniunt & extranei in feudis appellatione hæredum quorũcunque vel similium. consi. 71. nu. 54 136

4 fœminæ excluduntur in feudis ab agnatis transuersalibus in feudis antiquis consi. 72. num. 5 98

1 fœminæ quandoque non veniunt appellatione filiorum. consilio 53. numero 39 131

2 fœminæ & masculi veniunt propinquorum appellatione. consilio 20. num. 18. fo. 62. & consi. 22. nu. 53 66

2 fœminæ & masculi filiorum appellatione veniunt fallit, quando testator expressam mentionem fecit de masculis. consil. 39. num. 1. & 2. fol. 111. & consi. 48. nu. 4. & 5 125

2 fœminæ hæredum & descendentium appellatione veniunt. consilio 88. numero 12 179

3 Et consil. 69. num. 49 117

2 fœminæ. Posterorum & proximorum appellatione ita veniunt fœminæ descendentes ex eis, sicut & masculi. consi. 88. nu. 13 179

3 Et consi. 81. nu. 22 139

2 fœminæ extinguunt nomen familiæ & ipsarum familiarum dignitates, & in alienas familias per eas vnius familiæ bona transferuntur nec dicitur illa conseruare in familia patris. consilio 37. numero 12. fol. 106. consilio 53. numero 2. fol. 132. consi. 63. num. 26 fol. 143. consi. 75. numero 25. fol. 157. consi. 90. num. 19 182

3 Et consilio 1. num. 26. fol. 2. consi. 3. num. 65. fol. 9. consi. 11. num. 18. fo. 19. consi. 18. num. 31. & 32. fol. 27. consi. 32. nu. 29. fo. 50. Et cons. 108. num. 30 173

4 Et consilio 70. num. 26 96

4 fœminæ non transferunt bona in alienas familias. consilio 25. numero vigesimosexto 38

3 fœminę non habent familias. consi. 25. num. 25 38

4 fœminæ transeunt in alienas familias. consi. 70. num. 24 96

3 fœminæ depauperant familiam paternam nubendo, & transferendo bona in alienas familias. consi. 6. num. 11. & 12 13

2 fœminæ successiones transferunt in familias alienas. consilio 78. numero 27 162

4 fœminæ dicuntur descendere ex linea masculina, & dicuntur agnatæ, & de familia. fallit, nisi dispositio vocet masculos. consi. 72. nu. 95 98

3 fœminæ vocatæ à testatore quæ & quales esse debeant. consilio 53. numero 10 131

2 fœminæ per testatorem vltimo loco vocatæ veniunt, etiam si essent ipsius [illegible] æ. consi. 53. nu. 18 131

2 fœminæ excluduntur stantibus masculis vocatis à testatore. consilio 57. numero 11 136

3 fœminæ censentur exclusæ, si testator illis reliquit dotes, & prohibuit vltra petere, & alios vniuersales instituit hæredes. consi. 22. nu. 31 34

3 fœminarũm exclusio includit masculos. consi. 25. num. 25 38

1 fœminis conueniunt similia nomina, soboles, progenies. consilio 23. numero 260 51

2 fœminis non conuenit terminus, masculis. consi. 39. nu. 3 111

1 fenestram facere in muro communi quis valeat. vide infra in litera M. in versi. Murus.

1 feudum quid sit. consi. 23. nu. 7 51

1 feudum est contractus reciprocus, nec subiacet imperatori. consilio 1. numero 21 2

1 feudum in se continet plus commodi, quàm oneris. consi. 11. nu. 3 25

1 feudum est contractus nominatus. remissiue. consil. 23. nume. 79. & ex eo oritur actio. num. 80 51

4 feudum præstans seruitia iudicatur vt res feudalis. consi. 16. num. 11 [illegible]

2 feuda originem habuerunt à publico, consi. 1. nu. 124 [illegible]

2 feuda sunt indiuidua quo loco & quando. consi. 17. num. 29 [illegible]

1 feudorum plures sunt species. consilio 2. num. 16. fol. 9. & consilio 3. [illegible] ro 7 13

3 feudorum consuetudines regulariter non trahuntur in consequentiam consi. 71. num. 53 124

2 feudorum iura, & cõsuetudines inducta sunt iure positiuo, & ideo per principem sola voluntate possunt alterari. consi. 1. num. 125 2

1 feudorum confirmationes & reformationes necessariò petendæ sunt consil. 22. num. 14 47

1 feudum hæreditarium, quale est. consi. 1. nu. 5. fo. 2. consi. 2. num. 17. fol. 10. consil. 3. num. 8. fol. 12. consi. 4. num. 27. fol. 14. consi. 5. num. 4. fol. 16 consi. 16. num. 12. fol. 37. & consi. 106. nu. 21 197

2 Et consi. 1. num. 133

3 Et consi. 55. nu. 10 91

1 feudum hæreditarium non transit, nisi ad illos, ad quos transit hæreditas. consilio 1. num. 6 3

1 feudum hæreditarium potest vni filiorum relinqui, licet regulariter descendo non possit testari. ibid. nu. 8 2

1 feudo hæreditario nullus potest succedere, nisi sit hæres primi inuestiti seu vltimò defuncti, & solus hæres poterit reuocare feudum alienatum. consil. 2. numero 18. ibidem fol. 10. consilio 3. numero 12. & 18. fol. 12. & consil. 4. nu. 28 14

1 feudum non transit ad agnatos, nisi sit hæres primi inuestiti, seu vltimò defuncti. consi. 2. nu. 18. & seq. nu. 25. 26. 27. 28 [illegible]

1 feudum in dubio simpliciter concessum absque aliqua expressione præsumitur hæreditarium. nu. 18. ibid. 10

1 feudo hæreditario an sufficiat, quòd sit hæres singularis, vel sit necesse quòd sit

sit hæres vniuersalis.nu.28.ibid. 10

1 feudum hæreditarium erit, quando inuestitura facta est pro se & hæredibus, licet non apponatur dictio, quibuscunque. consilio secundo numero 19.& 23 10

1 Feudo hæreditario qui succedit, tenetur seruare gesta per prædecessorem, & non potest feudum acceptare, & repudiare hæreditatem.consi.2. num. 30.& nu.31 10

1 feudum hæreditarium quando & quo casu vni agnatorum, seu filiorum possit relinqui, vel concedi per actum inter viuos.numero 32.ibid.& aliis seq. Siue interueniat consensus domini, siue non.numero 45.ibid. Et quando super istis habetur consensus, an sit necesse, quòd citentur agnati.nu. 33. ibid.& nu.seq. 10

1 Feudum hæreditarium potest alienari in proximiorem. consilio secundo numero ibid. 10

1 Feudum hæreditarium potest alienari inter agnatos. consilio 11. numero 38.& 39 10

1 Feudo de hæreditario, idem iudicatur, quod de alia re hæreditaria. consilio 11.numero 42. Et ideo venit in petitione hæreditatis, & in restitutione fideicommissi, ex quo est hæreditarium.43.ibid.fo.10.& consilio 3.numero 25 12

1 Feudum in dubio an præsumatur hæreditarium. consi.3.nu.9 12

1 Feudum hæreditarium potest vni filiorum, seu agnatorum prælegari.num. 19.ibid.& nu.20.& seq. 12

1 feudum an in iudicetur etiam hæreditarium, quando fit mentio de hæredib. in clausulis executiuis.consi.5.nu.5 16

1 feudum paternum hæreditarium potest per vasallum alienari cum consensu directi domini, & præiudicatur filiis & agnatis numero 43. ibidem eod.

1 feudo hæreditario nullus succedit, nisi sit hæres primi inuestiti, vel descendentium ab eo, & est necesse, quòd sit hæres vniuersalis, ex quo non sufficit, quòd sit singularis.consilio 16.numero 13.& 14.fol.16.& consilio 176. num.24 217

1 Feudum hæreditarium non potest acceptari ab eo, qui hæreditatem refutauit.consi.16.num.44 38

1 Feudum hæreditarium est, quando in inuestitura appositum est verbum hæredibus. Et idem quando apponitur verbum successoribus. Idem quando pro liberis, & successoribus seu hæredibus. Prout idem quando successio est facta pro filiis & hæredibus. Et idem quando facta est pro se & hæredibus & descendentibus vt etiam est, quando facta esset pro masculis hæredibus seu descendentibus.consilio 24.num.160. 161. 162. 163. 164. & 165 63

3 feudum hæreditarium mixtum in pluribus consideratur secundùm naturam feudi ex pacto & prouidentia, & an in istis feudis requiratur quòd sit hæres primi acquisitoris, vel sufficiat, quòd sit hæres particularis. consi.65. nu.37.& 38 105

1 feudum concessum pro se & hæredibus quibuscunque est hæreditarium pro priè.consi.23.nu.170.& 171. Et idem quando adsunt alia verba æquipollentia.nu.169 52

1 feudum concessum pro se & hæredibus non venit omni casu in petitione hæreditatis, seu restitutione fideicommissi.ibid. num. 173. hæreditarium igitur erit secundùm quid propter illam qualitatem, quia requiritur, quòd sit hæres, maximè in filio & descendente volente succedere patri seu ascendentibus.num.175. 52

1 feudum hæreditarium dicitur accidentaliter tanquam annexum hæreditati, & sic secundùm quid.ibi.num.182. Et satis est, quòd agnati habeant illam qualitatem, quam habebat vasallus defunctus, & propter quam habuit feudum.num.183 52

1 feudum hæreditarium transit ad filios, non tanquam ad hæredes, sed dummodo sint hæredes.consi.24.numero 184. Nec est necesse, quod agnatus sit hæres prædefuncti, quando illius hæreditas non est ad ipsum delata, sed ad alios.numero 185. Excepta illa qualitate, quòd hedeat esse hæres, tale feudum in reliquis erit vt feudum ex pacto & prouidentia.numero 186 52

1 feudum hæreditarium & non hæreditarium differunt post aditam hæreditatem, & non ante.consi.23.nu.187. 52

1 In feudo hæreditario necesse est: vt veniens ad illud probat se descendere ex primo acquisitore, & quòd fuerit hæres illius mediatè, seu immediatè. ibid. numero 188. Et quòd fuerit hæres vniuersalis.num.189.ibid.& nu.192. Esto quòd multi teneant sufficere, quòd sit hæres particularis.num.190. Et secundùm hanc opinionem necesse erit, quòd fuerit hæres particularis in illo feudo, de quo agitur.nu.191 52

1 feudum hæreditarium potest per patrem prælegari vni ex filiis.consi.106. num.33. Dummodo quòd ille, in quem disponit, sit vnus de illis, in quem poterat feudum transire.nu.34. Et consensus superioris in istis obtineri debet parte non citata.nu.35 197

1 feudum hæreditarium extraneis non potest relinqui, filiis verò, & agnatis sic.consilio 106.numero 36. Maximè accedente superioris consensu. numero trigesimo septimo. Et quando fit liberaliter, & gratis alienatio feudi in vnam ex istis personis, adhuc erit valida. numero trigesimooctauo. Spectat enim dispositio talis feudi ad vasallum defunctum. numero trigesimo nono 197

3 feudum hæreditarium dicitur, quando est concessum pro recipientibus & hæredibus.consi.65.nu.6 104

3 feudum hæreditarium dicitur, etiam si esset dictum pro hæredibus legitimis.ibi.num.7 eod.

3 feudis hæreditariis, vt quis possit succedere, nedum debet esse hæres sanguinis, sed vlterius requiritur, quòd sit hæres hæreditatis.ibidem numero nono fo.eo.

3 feudum hæreditarium potest considerari, vt sit hæreditarium simpliciter. item quòd sit hæreditarium secundum quid & mixtum.ibid. numero 10. & 30 104

3 feuda hæreditaria mixta non veniunt in petitione hæreditatis, nec in restitutione fideicommissi.prout veniunt feuda hæreditaria simpliciter. consil. 65. numero 12 104

3 feuda hæreditaria an considerentur vt aliæ res hæreditariæ, & quando.ibi. numero 13 104

3 feudo hæreditario, in quo fit mentio de hæredibus tantùm non veniunt omnes hæredes, sed solum hæredes sanguinis, & filii & descendentes masculi ex primis acquisitoribus.consi.65.numero 14. Et tales descendentes masculi veniunt ex persona ipsorum tanquam vocati in inuestitura & ordine successiuo & gradatim.numero 15.ibi. Et videntur esse vocati limitatè, hoc est quilibet de per se, & vnus post alium, ita quòd vnus non potest præiudicare alteri successuro, ex quo ille habuit dominium limitatum, tempore suo tantùm, & eo mortuo, illud erit descendentium ex eorum persona ex tenore primæ inuestituræ, & quia omne ius mortui fuit extinctum & resolutum, & alii descendentes veniunt post mortem illius, prout quisque est proximior in gradu numero 16.ibidem. Et circa prædictos vna concessio videtur facta in persona recipientis, & alia in persona cuiuslibet descendentis venientis ex iure quæsito generi masculino & iure masculinitatis. numero 17.ibidem. Et quò ad istos vnus non habet causam ab altero, sed omnes habent causam a concedente, & a primo inuestito.num.18.ibid. Et agnati non admittuntur ad successionem dicti feudi, vt ex nunc, sed vt ex tunc.num.19.ibid. 104

3 feudo hæreditario satis est, quòd sit hæres primi inuestiti, a quo habet causam. Et satis est, quòd descendat a primo acquisitore, & quod sit hæres illius mediate & immediate. consilio 65. numero vndecimo, duodecimo, & 35. 104

3 feudum hæreditarium mixtum in pluribus consideratur, secundum naturam feudi ex pacto & prouidentia. An istius feudi requiratur quòd sit hæres primi acquisitoris vniuersalis, vel sufficit, quòd sit hæres particularis. ibi.nu.37.& 38 104

1 feudum potest præscribi contra priuatum.consi.1.nu.123 2

3 feudum paternum quale sit.consi.65.nu.1 104

1 feudum paternum & antiquum quale sit.consi.2.nu.fo.2.consi.5.nu.9.& 10.fo.16.consi.13.nu.1.fo.32.& consi.23.nu.122 51

2 Et consi.13.nu.55.& 56 36

4 Et consi.72.nu.1 98

1 feudum longo tempore possessum præsumitur antiquum. consilio secundo. numero 2 9

1 feudo paterno & antiquo non potest quis testari, nec aliter disponere in præiudicium agnatorum etiam cum consensu aliorum. numero tertio. ibidem 9

1 feudum potest alienari in proximiorem, aliàs successiuum.numero quarto. ibidem. 9

1 feudo paterno, & antiquo non potest agnatus aliis agnatis præiudicare per actum inter viuos, vel alio modo.nu.5.ibid. 9

1 feudo paterno agnati collaterales succedunt & fœminam excludunt. consi. 21.num.12 45

1 feudum paternum & nouum quale sit.consi.6.nu.2 17

1 feudo illi, quibus est stipulatum, vocantur iure contractus non iure successionis.consi.2.nu.7.ibi. 9

1 feudum nouum quod sit.consi.2.nu.8.fo.9.& consi.3.nu.15 12

3 Et consi.65.nu.2.& 3 104

3 feudum nouum aliquo respectu potest dici.consi.65.nu.5 104

1 feudum potest dici nouum, & antiquum respectu diuersarum personarum. consi.6.num.25 17

1 feudo nouo potest quis disponere, vti vult etiam agnatis inuitis. consilio 2. numero 9 9

1 feudo nouo agnati transuersales non succedunt.consilio vigesimoprimo. numero 59 45

 Feu-

1 *Feudum an comprehendatur in fideicommisso vniuersali.consi.3.nu.2. & nu.26.plenè.* 12

1 *Feuda an comprehendantur in dispositione generali.nu.3,ibi.& nu.34.& 35.plenius.* 12

1 *feudum receptum pro se & hæredibus,intelligitur de masculis, & non fœminis.consi.4.nu.4* 14

1 *Feudum potest acquiri pecunia, & in illo ita quæsito succedere potest fœmina.consi.4.nu.39* 14

1 *Feudum an possit dari in dotem.nu.46* 14

1 *Feudum simpliciter concessum in dubio præsumitur hæreditarium.consi.5. Fallit tamen ibi.nu.8* 14

1 *Feudum ex pacto & prouidentia,quale sit consi.5.nu.2* 16

4 *Et consi.82.nu.3* 108

1 *Feudo ex pacto & prouidentia non requiritur,quod sit hæres, sed satis est, quòd sit filius. seu descendens, consilio quinto numero tertio. & numero 21* 16

1 *Feudum ex pacto & prouidentia paternum & antiquum non potest alienari in præiudicium filiorum & agnatorum. Et non obstante dicta alienatione filius & agnatus proximus admittitur, & excluditur dominus directus.consi.5.num.24.& 25* 16

1 *Feudum ex pacto & prouidentia non potest alienari occasione & ex causa legitimæ debitæ filio.consilio quinto. numero 33. Et tale feudum non imputatur filio in legitimam.nu.34.ibi. Quid autem si in feudo hæreditario ponitur.nu.35.ibi.* 16

1 *In feudo ex pacto & prouidentia non currit præscriptio contra alios non natos. Nec nocet nascituris.consi.23.nu.199* 52

1 *In feudo ex pacto & prouidentia neglegentia & factum antecessoris non nocet successori.consi.23.nu.119* 51

1 *Feudum si conceditur aliquibus & filiis uniuscuiusque ipsorum dicitur filiis concessum insolidum, & erit locus iuri accrescendi.consilio 6. numero 13.& 19* 17

1 *Feudum non venit appellatione hæreditatis, seu appellatione bonorum plenè.consi.7.num.2.& nu.3.4.5.6.7. Ex quo infertur ad multas quæstiones decidendas contra Specu.& modernio.nu.4.ibi.* 18

1 *Feuda non venire sub generali appellatione bonorum & hæreditatis, qua ratione inductum sit.consi.7.nu.3.4.5.& 9* 18

1 *Feudum dignitatis quale est.consi.1.nu 3* 2

1 *feuda dignitatum regulariter sunt indiuidua, & in illis succedit primogenitus.consilio 10.numero 10. Quod procedit, quando in inuestitura vocatur solus primogenitus,vel quando adest consuetudo pro primogenito numero secundo* 22

1 *feudum non erit comitatus, si conceditur vt paternum & antiquum, esto quòd sint inuestiti de comitatu.nam potest comitatus concedi in feudum, vt illi sint comites,& tamen feudum non erit comitatus. ibid. numero 12. & 13. Et ista feuda ita concessa possunt diuidi, & transeunt ad omnes filios. numero 14* 22

1 *Feuda dignitatum Italiæ per generalem consuetudinem diuiduntur,& in illis non habent locum primogenituræ,conf.10.nu.15. Et possunt diuidi stante præscriptione temporis,in cuius contrarium &c.numero 16. Et quando diuiduntur de consensu directi domini. numero 17. Et quando sunt plura feuda, in quibus commodè cadit diuisio.numero 18. Et quia administratio,& exercitium iurisdictionis potest diuidi.numero.19. Prout etiam quando dubium esset,ne partes deuenirent ad arma. numero 20. diuidi possunt aliis casibus num.21* 22

1 *Feudum regale & dignitatis habent successores in infinitum. consilio 23. num.124* 51

1 *feuda ista dignitatum ex generali consuetudine ad hæredes transmittuntur, licet regulariter contra ibid.nu.125.* eod.

4 *Et consi.72.nu.105.& 106* 98

1 *In feudis iurisdictionum succeditur in infinitum.consilio vigesimo tertio numero 126* 52

1 *Feudum iurisdictionis vnicuique videtur insolidum concedi. ibidem numero 126* eo.

feudis dignitatum vsque ad quem gradum succedatur.consilio 23.numero 267 52

1 *feudum dignitatis regulariter non diuiditur, applicatur enim primogenito. fallit,quando inuestitura aliud disponeret. Item & quando adesset generalis consuetudo diuidendi,vt est Italiæ.num.6. Item & quando sunt solita diuidi tanto tempore,in cuius contrarium non extaret memoria.num.7.consi. 106.nu.5* 297

1 *Feudum conditionatum propter quæ potest feudum appellari.consi.12.numero 26* 29

1 *Feuda non comprehenduntur in generali dispositione. Et maximè quando sunt feuda ecclesiastica. numero 49. & numero 52. consilio 12. numero. 47.48* 29

1 *feuda non veniunt in generali obligatione.consil.12.num.57. & num.60. 61.63.& 69* 29

1 *Feuda non veniunt in generali venditione bonorum.nu.58.ibid.fo.* eod.

1 *Feuda non veniunt in generali renuntiatione & quietatione hæreditatis & bonorum paternorum. numero 59.60.& sequent. & numero 62.& 64* eod.

1 *Feudum receptum ad bonum vsum & legem feudorum regulatur secundùm consuetudinem specialem loci.consi.13.nu.28* 32

1 *Feudum inter vasallos potest præscribi,dummodo concurrant ad id requisita.consi.15.& 13.& nu.14* 37

1 *Feudum quæsitum præscriptione assumit sibi ordinariam naturam feudi. ibi.nu.15* 37

1 *Feudum quando & quo casu possit in dotem dari.consilio 16.numero 31* 38

1 *Feudum per directum dominum potest concedi cum illa qualitate, vt sapiat naturam feudi paterni,auiti & antiqui.consilio 17.nu.1.3.& 5. Et potissimum quando dicta verba sunt prolata in principali dispositione. numero 2* 39

1 *Feudum reuertitur ad dominum & excluditur filia fœmina deficiente linea masculina.consi.17.nu.2* 39

1 *Feudum ex priuilegio potest transire ad incapaces & inhabiles.ibidem numero 15* 39

1 *feudum non potest obligari sine consensu domini,& pro restitutione dotis. cõs.18.nu.1. Eo magis quando in inuestitura istud expresè continetur.nu. 2.& 15* 40

1 *feudum & iurisdictio possunt diuidi.consi.20.nu.20* 43

1 *Feudum non continetur in generali alienatione.nu.47.ibid* 43

1 *feudum defuncto vasallo sine filiis reuertitur ad directum dominum. consi. 22.nu.25* 43

1 *feudum reuersum ad principem denuo per ipsum alteri concedendum est. Et penes dominum directum non potest residere feudum.numero 27. ibid. num.28* 42

1 *Feudum ad se reuersum per lineam finitam, Cæsar debet concedere potius filiæ defuncti, quàm aliis, sicut etiam dicimus in emphyteusi. consilio 22. num.36.& potius debet gratificare hæredi,quàm aliis. numero 37. Nec ad id audiri debent aliæ personæ prætendentes ius,si fuerunt in mora.num. 38.ibid.* 48

1 *Feudo transfertur vtile dominium,& retinetur directum.consilio 23.numero 2* 51

1 *Feudum nullum dicitur præstare seruitium, esto quòd id non exprimatur. quando facta est liberè & ex verbis prægnantibus. consilio 23. numero 31. Et quando nullum fuit reseruatum seruitium.numero trigesimosecundo. Licet tacitè iuramentum fidelitatis & seruitium videatur reseruatum: tamen in fœmina videtur esse remissum seruitium.numero 33. Et idem quando feudum est improprium. numero 34. ibidem. Sed contra numero 104* 51.& 52

1 *feudum proprium quale sit consi.1.num.2* 2

1 *Feudum vt dicatur proprium,multa requiruntur.conf.4.nu.13.fo.14 & consi.23.nu.40* 51

1 *feudum improprium transit ad fœminas.consi.4.nu.14* 14

1 *Feudum improprium cognoscitur ex pluribus qualitatibus contrariantibus feudo proprio.consi.23.nu.39* 51

1 *feudum improprium constituitur ex facultate alienandi & disponendi suo arbitrio concessa vasallo conf.23.num.40. Et idem quando concessio facta est pro se & quibus dederit, & per talem facultatem feudum transit ad fœminas,etiam si clausulæ prædictæ apponantur executiuæ & accessoriæ.nu. 41.& 42* 81

1 *Feudum reuertitur ad directum dominum mortuo vasallo sine descendentibus & finita linea.consi.23.nu.60* 51

1 *Et consi.101.nu.31* 185

1 *feudum potest alicui concedi viuente vasallo post mortem ipsius.consi.23. num.76* 51

1 *Feudum transit ad agnatos,nec reuertitur ad dominum, & admittitur fœmina,quando vasallus possessor mortuus est sine masculo.consilio 23. numero 132* 52

3 *Feudum agnato decedente sine masculis transit ad alios agnatos masculos, & finitur in persona illius,qui moritur sine masculis,& aperitur aliis agnatis.consi.65.num.23* 104

1 *Feudum,in quo succedit primogenitus, æquiparatur feudo ex pacto & prouidentia,consi.23.nu.136* 53

1 *Feuda inter vasallos possunt præscribi concurrentibus qualitatibus a iure requisitis,consilio vigesimo tertio numero 193. Et maximè quando adest præscriptio tanti temporis, in cuius contrarium non extat memoria.numero 194* 53

1 *feudum prohibetur præscribi, quando alienatur à prohibito, secus si ab*

in alia persona non prohibita. Et idem est in alia re prohibita alienari & supposita fideicommisso.ibid.num.196 52

1 Feudum an indistinctè possit præscribi aduersus omnes. ibidem numero 197 eod.

1 Feudum si reuertitur ad directum dominum, tenetur illud concedere agnatis vasalli præmortui.consi.23.nu.244. Quod verum, quando iste, qui petit renouationem, est hæres illius prædefuncti.numero 245. Et quando est proximior aliis prædefuncto.nu.246 52

3 Feudum ecclesiasticum decimale potest per vasallum refutari & renunciari episcopo directo domino annuente. Et de isto renunciato potest episcopus inuestire alium, & talis renuncians perdit omne ius suum consi.5.nu.12.13.& 14 16

1 Feudi ecclesiastici potest Papa disponere, & concurrit cum ordinario.consi.16.nu.24 37

1 Feuda penes ecclesiam censentur esse libera.consi.26.nu.6 69

1 Feudum inter priuatos potest præscribi, & quando.consi.27.num. 77.& num.91.& 92 70

1 Feudum vt præscribatur, quæ requirantur.nu.92 70

1 Feuda existentia in alieno territorio possunt haberi & retineri per alios existentes in alio territorio & diœcesi priuilegio seu præscriptione temporis, in cuius contrarium &c.consi.101.nu.14.& 15 185

1 contra ecclesiam priuatam præscribi potest annis 40.ibi.nu.16 185

1 Feudum contra vtilem dominum præscribi potest, maximè præscriptione tanti temporis, in cuius contrarium &c. consilio 101. numero 17.& 19 185

1 feudum potest præscribi longissimo tempore, & ita declarantur iura impugnantia præscriptionem feudi consi.101.nu.77 185

1 feudum vt præscribatur, quæ requirantur.nu.91.ibid.& seq. 185

1 feudum ad filios non transit, nisi sint hæredes.consi.106.nu.25 19

1 feudo paterno quando succeditur transuersali, filius fratris pariter succedit cum patruo, & æquales in hoc sunt consi.3.nu.43 12

2 feudis detractis in reliquis debetur legitima. consilio 17. numero 30.& 29 49

2 feudi inuestitura recepta pro filiis & hæredibus quos hæredes dicatur vocare.consi.10.nu.66 94

2 feuda an comprehendantur in fideicommisso relicto per testatorem, ibid.nu.68. Et quid si feuda sunt hæreditaria.nu.69. eod.

3 feudi successione ita admittitur cõsanguineus tantùm, sicut admittitur vtrinque coniunctus, consi.59.nu.9 98

3 feudum potest considerari dupliciter, quandoque paternum, quandoque nouum respectu diuersarum personarum.consi.65.nu.4 104

3 feudis non simpliciter hæreditariis sed mixtis multa disponũtur, quę cessant in feudo hæreditario simpliciter.consi.65.nu.10 eo.

4 feudum concessum pro masculis & fœminis, existentibus masculis fœminę excluduntur, consi.16.nu.6.& 13 29

4 feudis concessis per supremos principes & etiam duces locum sibi vendicat ius accrescendi.consi.16.nu.7 29

4 feudum potest dici fœmineum: tamen fœmina in illo non poterit succedere, si semel fuit exclusa.consi.16.nu.9 29

4 feudum potest esse liberum quò ad solutionem, poterit tamen esse obnoxium alicui seruitio, propter quod dicetur feudum. consilio 16. numero 24 29

4 feudum potest esse licet de eo nulla appareat inuestitura, dummodo aliquid fuerit pro eo præstitum alicui domino, tanquam de re feudali. consilio 16. num.27 29

1 feudum prius alteri concessum non continetur in secunda concessione. consi.101.num.64 186

1 feudum vt possit alienari irrequisito domino, consuetudine potest induci. consi.13.23 32

3 feudum non potest alienari sine consensu directi domini, nisi alienetur in proximiorem.consi.31.nu.24 50

1 feudi dispositio & alienatio valet, quando illa non tendit in præiudicium domini vel reipublicæ.consi.2.nu.11 10

1 feudi alienationem posse fieri inter viuos, vel in vltima voluntate in alium agnatum, quo casu procedat.consi.2.nu.50 10

3 feudi capaces sunt personæ inhabiles & inseruiunt per alium.consi. 22. nu. 33. sicut etiam est in ecclesia, clerico, & simil.nu.34 47

1 feudi in successione consideratur principium, origo & stirpes, & vltimus semper est successor primi acquisitoris, etiam si per mille annos & minus feudum ambularet.consi.23.nu.131 51

2 Et consi.10.nu.93 22

3 Et consi.65.nu.20.& 21 104

1 Feudi in successione non extenditur proximitas respectu personæ a qua vacat, sed respectu illius a quo incepit, & consideratur pactum & contractus eius.consi.23.nu.131 51

3 Et consi.65.nu.22 101

1 feudi res particularis non potest præscribi.consi.27.nu.93 70

1 feudi ius habens si patitur scienter alium inuestiri, sibi præiudicat accedente cursu temporis, consi.23.nu.225 52

4 feudi inuestitura pro te & filiis habilitat spurios, si de illis inuestiens notitiam habebat.consi.44.nu.16 55

1 feudo, quando succeditur, proximior admittitur, cuius debet esse proximior. consi.3.nu.6 12

3 feudo succeditur secundùm quòd disponitur per ius commune, quando per constitutiones feudales aliud non est dispositum. consilio 65. numero 43 105

1 In feudis potest quis alteri stipulari.consi.6.nu.24 17

1 In feudis non datur propria successio hæreditaria, & descendentes & agnati non veniunt vt quilibet hæres, sed ex beneficio & prouidentia & ex facto & contractu, & vt hæredes sanguinis. consilio 23. numero 135 52

3 Et consi.65.nu.24.& 27 105

1 In feudis an possit fieri compromissum & proferri laudum, & an possit transigi, renunciari & sententiari.consi.23.nu.231 52

1 In feudis quòd succedatur stipiti, quomodo intelligatur.consi.23. nu. 262. & 263 52

2 In feudis paternis & antiquis, succedunt agnati transuersales. consilio 1. num.115 2

3 In feudis consideratur sanguis, ita quòd descendentes non veniunt vt venirent alii hæredes simpliciter, sed veniunt vt hæredes sanguinis.consilio 65. num.25 105

3 In feudis consideratur hæres sanguinis & non hæreditatis.consilio 65. numero 28 105

Cætera in materia feudorum vide supra in litera. A. in ver.agnatus, & ver.alienatio.in litera.C.in ver. concessio in litera. D. in ver.dominus. & infra in litera.F.in ver.filia.& in ver.filius.in litera. H.in ver. hæres. in litera.I.in ver.inuestitura.in litera. N.in ver.nepos.in litera.P.in ver.papa. in ver.pater.in ver.præscriptio.& in ver.princeps in litera. R.in versic.renunciatio.in litera.S.in ver.successio.in litera.T.in ver.transactio.in litera. V in ver.vasallus

4 feudalis res debet continere seruitutem.consi.16.nu.16 29

4 In dubio castrum & res præsumitur allodialis & non feudalis.ibid. numero 14 29

1 feudalis rès, non potest alienari sine consensu directi domini.consil. 27.numero 130 70

1 feudalis res, Super re feudali potest fieri contractus etiam sine consensu domini, quando fit inter eos, ad quos feudum poterat transire. consilio primo num.131 2

1 feudalia non veniunt in generali dispositione.consi.12.nu.63.67.& 68 29

1 feudalia possunt alienari cum consensu directi domini.consi.36.nu.4 92

1 feudatarii domini possunt moram trahere extra territorium, & possunt de pecuniis & fructibus feudi ipsorum arbitrio disponere.consi.23.num.109.& 110 51

4 feriæ an semper sint seruandæ.consi.68.nu.267 58

1 fictio & retrotractio cessat, quando pendente conditione superuenit impedimentum impediens coniunctionem extremorum. consilio 11. numero 30. & plenè.nu.91.92.& 93. Et potissimùm quò ad acquisitionem dominii. num.31 25

1 fictio vt procedat, habere debet subiectum habile. consilio 77. numero octauo 143

2 fictio legis idem importat, quod ipsa veritas, nec in contrarium recipitur probatio.consi.22.nu.10 66

2 fictio posita a lege æquipollet veritati.consi.eo.nu.36 67

3 fictio non attenditur, sed veritas.consi.36.nu.20 56

4 fictio iuris non tollit veritatem.consi.74.nu.47 102

4 fictio in casu fictio tantum operatur, quantum veritas in casu vero consil. 118.num.32 132

1 fictione translatiua duo habilia debent concurrere, & qualiter. consilio 11. num.29 25

3 fideicommissaria substitutio ex quibus verbis inducatur.consilio 11.numero 33 19

3 fideicommissariam compendiosam continet, quando habet tractum successiuum, & in futurum. ibid.34 19

2 fideicommissaria cessat, quando institutus mortuus fuit viuo testatore. consi.62.nu.5 142

2 fideicommissaria, vt locum habeat, requirit hæreditatem esse aditam.consi.62.num.7 142

2 fideicommissarius pro restitutione fideicommissi agere potest, & contra eum qui dolo desiit possidere.consi.5.nu.26 11

2 fideicommissarii sub conditione vocati consequi debent fideicommissum

sum subsecuta conditione.consi.9.num.13 18

2 Fideicommissarius est legitimus contradictor. consilio duodecimo numero 114

2 Fideicommissario regulariter per grauatum restitutio facienda est. consilio 12.numero 115. Fallit considerata æquitate canonica. numero 115. ibid. 28

2 Item quando grauatus pendente conditione alienauit bona. ibidem numero 118 fo.eod.

2 Item quando semel facta fuit restitutio.ibid.nu.117 28

2 Item quando bona erant vacantia.ibid.nu.118 eod.

2 Fideicommissarii etiam di sunt, quando legitimatur filius grauati.consil.12. numero 154 29

2 Fideicommissarius non potest succedere, antequam cedat dies fideicommissi.consi.19.nu.157 55

2 fideicommissarius vocatus ad fideicommissum sub conditione potestatiua & facili tenetur eam adimplere absque monitione & interpellatione. ibid. numero 215 55

2 Fideicommissarius vniuersalis consideratur vt hæres. ibidem num. 217. & 230 55

2 Fideicommissarius moriens ante grauatum transmittit quandoque ius fideicommissi ad eius filios.consi.30.nu.50 94

2 Fideicommissarius succedit testatori & non grauato. consilio 62. numero 5 142

2 Fideicommissarius moriens pendente conditione fideicommissi tale ius non transmittit ad suos.consi.74.num.10.fo.156.& consi.75.nu.45.fo.157. & consi.88.nu.34 179

2 Fideicommissarius potest de rebus per fideicommissum ad eum peruentis suo arbitrio disponere.ibid.nu.18 179

2 Fideicommissarius dicitur consequi bona ex primo testamento & non ex secundo, in quo illud idem fuit sibi relictum. consilio 75. numero 30 157

2 Fideicommissarius regulariter potest bona fideicommissi propria authoritate capere.consi.81.num.18. Fallit, nisi datus esset legitimus administrator in dictis bonis.nu.19.ibid. 166

2 fideicommissarius & executor potest propria authoritate bona capere. nu. 19.ibi.& nu.20 eo.

Et quid si cum eo dati fuere per testatorem alii executores. numero 21. ibid.

2 fideicommissarius mortuus ante grauatum deducit fideicommissum in causam quasi caduci.consi.88.nu.33 179

3 Fideicommissarii sub conditione morientes pendente conditione ante grauatum non possunt transmittere ius fideicommissi in alium. consilio 4. numero 6 10

3 Fideicommissarius conditionalis non admittitur ante euentum conditionis. consi.20.nu.59 29

3 Fideicommissarius alterius hæreditatis seu bonorum non est vniuersalis. consi.43.num.83 70

3 Fideicommissarius regulariter debet capere fideicommissum per manus grauati.consi.53.nu.103.& 105. Alias possessio per ipsum capta vitiosa iudicatur.ibid.num.104 84

3 Fideicommissarius est legitimus contradictor, si incontinenti de iure suo potest docere.ibid.nu.110 84

3 Fideicommissarius vniuersalis de manu hæredis grauati capere debet bona per fideicommissum sibi relicta.consi.54.numero 3.5.& 12. Nec potest propria authoritate illa capere, & si capit, punitur numero 4. Nec etiam legitimus contradictor in possessorio aduersus hæredem vniuersalem. ibid.num.6 89

3 Fideicommissarius potest propria authoritate capere bona per fideicommissum relicta, si testator id ordinauit expressè.ibid.num. 30. Idem si fuerunt constituti executores testamenti.nu.31 89

3 Fideicommissarius, quòd capiat bona de manu hæredis, iustius & conuenientius est, quàm quòd hæres ab ipso habeat petere legitimam, & alia quæ sibi debentur.consi.54.nu.50 89

3 Fideicommissario vniuersali imputantur soluta per hæredem grauatum legatariis, & aliis creditoribus testatoris, & ad ipsum fideicommissarium spectant dicta onera.consi.55.nu.27. 91

3 Fideicommissarius & substitutus moriens ante grauatum non transmittit Fideicommissum etiam ad suos.consi.66.num.10.& 11. Et licet hoc non procedat, quando constat de contraria voluntate testatoris, procedit, quando coniecturæ colliguntur ex testamento & verbis à testatore prolatis. num. 12.sed contra. nu. 80. Non sufficit dicere, talem fuisse mentem testatoris, & si cogitasset, quod idem disposuisset, nam requiritur, quòd sua mens transeat in dispositionem.ibid.nu.13 100

3 Fideicommissarius sub conditione, illa impleta potest fideicommissum petere.consi.68.nu.31.& 46 116

3 Fideicommissario ante impletam conditionem fideicommissi nulla currit præscriptio.consi.68.nu.45 116

2 Fideicommissario an debeant restitui animalia mortua sine culpa.consi.55. num.27 134

1 Fideicommissum relinqui potest de rebus allodialibus, & super illis ordinare quis potest, & suo arbitrio disponere.consilio secundo numero 52. 10

1 Fideicommissum conditionale regulariter non transmittitur.consi.3.nu.37. 46.& 47 12

1 Fideicommissum conditionale quò ad expressè vocatos transmittitur. numero 46. Et idem quando est coniecturata mens testatoris.numero 47. ibidem. 12

2 Et consi.75.num.68 157

2 Fideicommissum conditionale quando dicatur quæri. consilio primo numero 62 3

2 Fideicommissum relictum sub illa conditione, si hæres grauatus decesserit sine filiis, expirat illo moriente cum filiis.consi.8.numero 1.& 2. Et satis est hoc colligi a contrario sensu.numero 2. Et sufficit vnus tantùm filius. num.3 17

2 Fideicommissum sub conditione factum deficit, quando conditio ipsa non extitit.ibi.nu.4 17

2 Fideicommisso conditionali purificato, ad illud veniunt substituti expressè vocati iure proprio, & ex propria persona, & non iure transmissionis, si ipsorum pater etiam vocatus fuit præmortuus ante grauatum.consil. 9. num. 19.fol.18.& consi.48.nu.1 125

2 Fideicommissum conditionale, si sine liberis grauatus moriatur &c. debetur purificata conditione.nu.29.ibid. 125

2 Fideicommissum conditionale respicit tempus limitatum, illo impleto vult. consi.14.nu.12 37

2 fideicommissum conditionale debetur substituto purificata conditione. consi. 18.num.19 50

2 fideicommissum collatum post mortem alterius conditionale est. consil.19. num.2 54

2 Fideicommissum si est factum in diem incertam, & secuta morte purificatur, conditionale est.ibid.nu.3 eod.

2 Fideicommissum conditionale post mortem grauati astringit eius hæredes ad restitutionem.consi.24.nu.133 73

2 Fideicommissum conditionale transmittitur substitutis etiam mortuis ante grauatos, quando apparet, mentem testatoris talem fuisse consilio 25. numero 5 78

2 Fideicommissum conditionale adimpleta conditione debetur, & eius dies dicitur cessisse, & venisse.consi.26.numero.8.fol.81.& consi.30. numero 35.& 36 94

2 Fideicommissum conditionale an & quando transmittatur ad suos fideicommissarios mortuos ante grauatum.consilio 37.numero 77.& seq. Et quid si in contrarium adest coniecturata mens testatoris. numero 106

2 Fideicommissum conditionale non expirat substituto mortuo ante grauatum, quando vocati sunt etiam liberi substituti.consilio 38. numero 16

2 Fideicommissum relictum sub conditione, non debetur conditione adimpleta.consi.44 num.2.& num.111 120

2 Fideicommissum relictum sub duplici conditione expirat, si prima conditio non fuit purificata, a qua dependet secunda. ibid. numero 4. & numero 8. & sequen. 120

2 Fideicommissum conditionale renunciari potest per pactum seu stipulationem.consi.45.num.22 121

2 Fideicommissum conditionale inductum dicitur, quando quis vocatur post mortem grauati.consi.60.nu.47 139

2 Fideicommissum conditionale non purificatum regulariter non transmittitur. Fallit, quando constaret de contraria mente testatoris. consilio 70. numero 7 151

2 Fideicommissum conditionale habetur vt purum conditione adimpleta.consil.72.num.14 153

2 Fideicommissum conditionale expirat, quando fideicommissarius pendente conditione mortuus est. consilio 78. numero 21. Fallit, quando testator ad fideicommissum vocauit non solùm fideicommissarium sed descendentes ex eod. numero vigesimo secundo. Item fallit, quando alii erant vocati in testamento vlterius ascendentis.numero 23. Fallit etiam, quando adessent coniecturæ, ex quibus appareret testatorem voluisse durare fideicommissum post mortem substituti morientis pendente conditione. numero 24 15

2 Fideicommissum conditionale transmittitur, quando est vnitum cum iure accrescendi,consi.76.num.15

2 Fideicommissum conditionale non transmittitur ad hæredes, fideicommissarii

missario moriente ante conditionis euentum.consi.78.num.2. Contra glos. in l.is cui ff.de actio.& obli.num.3.ibi. 161

3 Fideicommissum inducitur verbis etiam negatiuis, ex quibus constat de mente testatoris.consi.77.nu.7 161

3 Et consi.5.num.10 11

3 Fideicommissum conditionale ex coniecturata mente testatoris transmittitur fideicommissario moriente pendente conditione.ibid. numer. 10.& numer.24 161

3 Fideicommissum conditionale transmittitur, quando testator processit ad plures gradus substitutionis,& in vltima uocauit extraneos consil.77.nu. 19.& nu.21.Idem quando grauauit hæreditatem. num. 20. Idem si testator ita disposuisset, si de hoc fuisset interrogatus num. 22. Idem quando in substitutione vnitum esset ius accrescendi.nu.23 161

3 Fideicommissum conditionale, an & quando transmittatur fideicommissario moriente ante euentum conditionis.consi.78.nu.1. Et quid si constat de coniecturata mente testatoris.nu.2 162

3 Fideicommissum conditionale an possit transmitti, si fideicommissarius mortuus est ante euentum conditionis, maxime si nulla potest considerari coniectura testatoris uolentis contrarium. consilio 83. numero 3. 4.& quinto 169

2 fideicommissum conditionale dicitur effectum purum conditione impleta. ibi.num.5 169

2 fideicommissum conditionale deficiente conditione expirat.consi. 14. num. 2.fo.73.consi.86.num.2.fol.174.& consi.87.num.4.fol.177.& consi. 89.nu.12 181

3 Et consi.1.num.14 2

2 fideicommissum relictum sub conditione, si grauatus decesserit sine filiis, expirat existentibus filiis,licet postmodum illi defecerint. consilio 87. numero 5 177

2 fideicommissum conditionale non transmittitur.consil.87.numer.25 fallit,quando etiam descendentes actiuè, seu passiue vocantur. numer. 25. ibid. 177

2 fideicommissum relictum sub conditione, si institutus moriatur sine liberis, euanescit illo moriente cum filiis.consi.88.num.8 179

2 fideicommissum relictum sub conditione, si institutus sine filiis decesserit, expirat eo moriente relictis filiis, esto quòd postmodum filii moriantur sine filiis.num.13.consi.89.& num.14.& 25 181

2 fideicommissum conditionale debetur per euentum conditionis. consil. 81. num.8 166

2 fideicommissum conditionale non transmittitur, si fideicommissarius moritur ante grauatum conditione pendente.numer.19.ibid.& numer.41.& seq. eo.

2 fideicommissum conditionale transmittitur, esto quòd fideicommissarius pendente conditione moriatur, quando testator voluit sibi succedi per stirpes. consilio 91. numer.42.Item quando testator transgressus est ad plures gradus substitutionum, & post mortem omnium prouidet de vlteriori substituto. numero 43. Idem quando apparet de coniecturata mente testatoris numero 44. Idem si testator conditionaliter vocauit substitutum, si institutus decederet sine liberis, seu descendentibus. numero 45 184

2 fideicommissum conditionale purificata conditione efficitur purum & adimplendum venit.consi.53.num.9.fo.131.& consi.92.num.15.fol.187. & consi.93.num.30 189

2 fideicommissum conditionale dicitur cessisse & venisse conditione purificata.consi.93.num.28 189

2 fideicommissum conditionale per euentum conditionis efficitur purum.ibid. num.29.fol.189.& consi.99.nu.9 196

3 fideicommissum quando dicatur conditionale.consi.4.num.5 10

3 fideicommissum conditionale non transmittitur ad hæredes fideicommissario mortuo ante euentum conditionis.consi.5.num.1.& reprobatur opi.gl. in l.is cui.ff.de actio.& oblig.nu.2.ibi.& nu.3.fol. 11.consil.21.nu.1.& 2.fol.32.& consi.50.nu.1.2.10.cum seq.18.& 44 80

3 fideicommissum relictum post mortem conditionale dicitur. consilio 8. numero 2 15

3 fideicommissum conditionale, seu factum in diem incertam, secuta die efficitur purum,& debetur.ibid.num.4 fo.eod.

3 fideicommissum conditionale an transmittatur ad suos hæredes fideicommissario præmoriente ante conditionis euentum.num.5.ibid.& nume. 14. & seq. 15

3 fideicommissum relictum sub una conditione videtur ademptum per contrariam conditionem.ibid.num.18 15

3 fideicommissum sub conditione relictum debetur, licet ipsius conditio existat post mortem instituti.consi.15.num.4 23

3 fideicommissum conditionale quandoque transmittitur ad hæredes etiam fideicommissario mortuo ante euentum conditionis. consilio 17. numero 25 25

3 fideicommissum conditionale non transmittitur fideicommissario mortuo ante grauatum consi.20.num.46 29

3 fideicommissum conditionale per euentum conditionis efficitur purum, & debetur.consi.25.num.1.Et restitui debet fideicommissario & substituto. num.2.ibid. 38

3 fideicommissum conditionale non transmittitur. consilio 42. numero 21. & 23 65

3 fideicommissum conditionale non transmittitur consi.52.num.17 84
Nisi constet de contraria mente testatoris.num.18.ibid.
Et venit isto casu nepos appellatione filii.num.19.ibid.
Et idem si in nepote viget eadem ratio,quæ in filio.numero 20.ibid.& nu. 23.& 24
Et idem si ascendens simpliciter tale verbum protulit.num.21.ibid.
Et idem si non sunt nominati specificè,& non erant tunc nati, & in euentum futurum filii tantùm fuerunt appellati.num.2.ibid.
Et idem si nomen filii est appositum per modum causæ & conditionis in fauorem eorum.num.25.ibid.

3 fideicommissum conditionale potest remitti.consi.53.nu.10 84

3 fideicommissum conditionale transmittitur ante conditionem impletam propter mentem testatoris.num.18.ibid. 84

3 fideicommissum factum sub conditione merè voluntaria non extenditur ad alium casum non expressum.consi.63.num.11 103

3 fideicommissum factum sub conditione euanescit,conditione non adimpleta. consi.72.num.6 126

2 fideicommissum & ipsius validitas est de iure ciuili.consi.1.nu.61 2

2 fideicommissum potest remitti per pactum & stipulationem.consilio.12.numero 8 28

2 fideicommissum non potest remitti nisi cognitis & lectis verbis testamenti illud continentis.ibid.numero 16.nisi de eo aliter habita fuerit notitia.nu. 17.vel nisi vnicum tantùm deberetur fideicommissum, ad quod necessariò relatio esset facienda.nu.18.ibid.& num.93 28

2 fideicommissum simplex continet vtilitatem & spem probabilem. consilio 12.num.37 28

2 fideicommissum relictum, si sine filiis decedat,euanescit relictis filiis.consi. 14.num.10 37

2 fideicommissum quando inducatur per prohibitionem alienationis. consilio 17.num.12 49

2 fideicommissum nec grauamen in legitima non potest apponi,& appositum reiicitur consilio 17.numero 15.fol.49.consi.45.num.3.& 4.fol.121.& consi.52.num.3 129

2 fideicommissum inductum ex prohibitione alienationis,quando & quo casu dicatur.ibid.numero 48.Non vocati possunt grauari,quando adsunt coniecturæ.numero 49.Et maximè quando hæreditas ipsa fuit grauata. numero 50.Et quando fideicommissum fuit iniunctum primis institutis sub duplici conditione.num.51 129

2 fideicommissum in dubio ita censetur iniunctum:vt omnimodo valeat.ibid. numero 52 129

2 fideicommissum in dubio an & quando censeatur iniunctum positis in conditione,quando potuit euenire casus,in quo ab illis posset ualere. consil.18. num.53.& 54 eo.

2 fideicommissum in dubio censetur relictum ab eo,a quo omni casu potuit relinqui,& in omnem euentum grauari. ibid.num.55 eo.

2 fideicommisso,in quo vocantur proximiores filii fratrum,an insimul succedant cum patruo.consi.18.num.58 eo.

2 fideicommissi dies cedere dicitur a morte grauati.consi.19.num.1 54

2 fideicommissum relictum in primo testamento censetur sublatum per vltimum, in quo non fuit repetitum, nec confirmatum. consilio 24. numero 39 72

2 fideicommissum sola voluntate tollitur.nu.40.ibi.declaratur.num.83 72

2 fideicommisso,& substitutioni conditionali locus factus esse dicitur purificata conditione:tunc enim debetur ipsis substitutis.consilio 25. numero primo 78

2 fideicommissum relictum post mortem filiorum institutorum conditionale est.consilio 25. numero 1. Et substitutis mortuis ante institutos,tale fideicommissum dicitur relictum in causam caduci,& transmitti non potest. numero 4 78

2 fideicommissum inductum dicitur, quando testator illud ordinauit. consilio 30.num.9 94

2 fideicommissum factum post mortem plurium an dicatur factum vltimo morienti,& casu quo omnes decederent.ibid.num.17 eo.

2 fideicommissum an dicatur inductum ad prohibitionem alienationis,& quo casu.ibid.num.22 eod.

2 *Fideicommissa ampliatur & restringuntur ex mente testatoris collecta ex causis per eum expressis.consi.30.num.30* 94

2 *Fideicommissum personale non extenditur ad alias personas. consil. 31. nume.8* 96

2 *Fideicommissa inducuntur ex coniecturis. consi.31.nu.32* 96

2 *Fideicommissa ampliantur & restringuntur ex mente & ratione à testatore expressa.ibid.nu.38* 96

2 *Fideicommissum inducitur per verba denotantia tractum temporis. consil. 31.num.40* 96

2 *Fideicommissum potest dari & adimi in codicillis.consil.33.nume.1.* 103

2 *Fideicommissum factum in testamento, per quæ verba dicatur ademptum in codicillis.ibid.nu.2* 103

2 *Fideicommissum vnitum cum substitutione & illi annexũ non põt reuocari in codicillis propter indiuiduitatem.ibi.nu.15.& aliis numeris. seq.* 103

2 *Fideicommissum reciprocum inter filios, vocans masculos, an sit fauorabilius quàm reuocatio ipsius.consi.35.nume. 26. & aliis sequen. & 32.& aliis omnibus.* eod.

3 *Fideicommissum reciprocum ex quibus verbis inducatur. consilio 7.numero 38* 14

3 *Fideicommissum reciprocum inter plures substitutos quando censeatur iniunctum.conf.11.num.10* 19

3 *Fideicommissum reciprocum factum post mortem plurium quando & quo casu censeatur inductum, ita vt substitutus excludatur. consil.11.numer.47* 19

2 *Fideicommissum reciprocum an censeatur inductum inter plures institutos successiuè grauatos in tota hæreditate.si decederent sine filiis.consi.43. nume.1* 117

2 *Fideicommissum reciprocum remitti potest.conf.46.nu.21* 123

3 *Fideicommissum reciprocum inter fratres parit discordiam.consi.33.num. 69.& continet conditionem penitus incertam.nu.70. Et potest remitti per minorem tale reciprocum. Et aduersus talem remissionem non datur restitutio.nu.71.quæ conceditur contra remissionem fideicommissi conditionalis, in qua dicitur lædi.nu.72.ibid.* 51

3 *Fideicommissum reciprocum an & quando dicatur factum inter plures legatarios.consi.39.nu.7* 61

2 *Fideicommissum relictum familiæ an debeatur gradatim & salua ordinis prærogatiua, ita vt proximior veniat, & alii vlteriores non subintrent locum prædefunctorum.consi.36.nu.12* 104

2 *Fideicommissum iniunctum filiis an censeatur iniunctum descendentibus positis sub conditione.consi.37.num.19* 106

2 *Fideicommissum inducitur nedũ verbis expressis à testatore, verùm etiam ex tacita & coniecturata mente ipsius.consil.37.num.39.fol.106. consil. 43.num.23.fo.117.consi.72.nu.8.fol.153.consil.75.nume.39.fo.157. consi.90.nu.14* 182

3 *Et consi.42.nu.19* 65

2 *Fideicommissum relictum, salua gradus prærogatiua, non includit filios præmortuorum.consi.37.nu.57* 107

2 *Fidemmisso eo ordine succeditur, quo succeditur ab intestato. consil. 40. numero.5* 111

2 *Fidemmissum relictum familiæ seu agnatis vel cognatis debetur nominatis, & successiuè si non sunt aliis proximioribus in gradu. consilio.40. numero.11* 111

2 *Fideicommissum induci potest quibuscunque verbis. consiliio.41. numero.17* 111

2 *Fideicommissum inducitur etiam verbis enunciatiuis, ex quibus constare possit de mente testatoris.ibi.nu.18* fo.eod.

2 *Fideicommissum an censeatur relictum à filio, vel ab hæredibus filii, ita quòd de eo non trahatur legitima, & quid in dubio. ibid. numero.44.45. & 127.* fo.eod.

2 *Fideicommissa ampliantur, restringuntur, & limitantur à ratione & causa per testatorem expressis.consi.42.nu.13.* 115

2 *Fideicommissum tacitum non euanescit, vitiato expresso. consilio.43. numero.70. Et quid si tacitum nõ dependet ab expresso, sed stat principaliter. numero.82* 117

2 *Fideicommissum tacitum quandoque tollit expressum, licet regulariter expressum faciat cessare tacitum.ibi.nu.74.& 75.* fo.eo.

2 *Fideicommissum non censetur remissum per simplicem diuisionem factam inter hæredes grauatos, nec propterea fideicommisso censetur renunciatum, consi.55.num.13* 134

2 *Fideicommiss.per hæredes grauati quæ bona veniant restituenda. consilio. 45.num.23* 121

2 *Fideicommissum an censeatur remissum per diuisionem factam inter ipsos hæredes grauatos.consi.46.nu.9. Et quid si diuisio simpliciter est facta.nu. 9. Et quid si in ea apposita esset clausula, habentes ratum & firmum &c. & promittentes non contrauenire.nu.10* 123

2 *Fideicommisso videtur renunciatum in diuisione hæreditatis, si apponitur clausula, quòd decætero, quælibet pars de bonis sibi in partem prouentis per se & suos hæredes possit agere &c. & facere suam voluntatem, prout quilibet verus dominus facere posset. consilio. 46. numero. 23. & 24. Et quid si in diuisione datur libera potestas, & absoluta disponendi numero.25. Si data est talis potestas, quilibet potest alienare, & emptor tuus est, nec potest molestari ratione fideicommissi.numero. 26. Siue alienatio fiat inter viuos, siue in vltima voluntate. ibidem. & numero. 28. Et quando potestas concernit futurum tempus, extensio fit ad futura. numero.29* 123

2 *Fideicommissa & legata inducuntur, ampliantur & restringuntur ex coniecturata mente testatoris.conf.49.nu.19* 126

2 *Fideicommissum ad quem gradum se extendat.conf.51.nu.8.* 128

2 *Fideicommissum limitatum ad personam alicuius, non comprehendit eius nepotes & descendentes.consi.52.nu.1.* 129

2 *Fideicommissum relictum familiæ debetur gradatim & ordine successiuo. consi.52.nu.10* 130

2 *Fideicommissum relictum familiæ cum prohibitione alienationis gradatim debetur illis de familia.ibid.nu.12* eod.

2 *Fidcicommissum verbis etiam negatiuis inducitur. consilio. 53. numero 15* 131

2 *Fideicommissa ampliantur & restringuntur ex ratione, reiecta verborum proprietate consi.53.nu.17* 131

2 *Fideicommissum inducitur per verbum volo.consi.55.nu.1* 134

2 *Fideicommissum inducitur per illa verba prolata à testatore dicente quòd hæreditas sua vadat de hærede in hæredem, ex quo directò non potest transire.consi.55.nu.2* 134

2 *Fideicommissum non debetur substitutis vocatis casu, quo grauatus moreretur sine filiis masculis, si mortuus est illis relictis. consilio.57.numero 1.* 136

2 *Fideicommissum verbis negatiuis etiam inducitur. consilio 57. numero 5.* 136

2 *Fideicommissis succeditur eo modo, quo succeditur ab intestato, & eo modo regulantur.consi.57.num.16* 136

2 *Fideicommissum sustinetur ex dispositione.authen.ex causa, & per clausulam codicillarem.consi.60.nu.48* 139

2 *Fideicommissum factum videtur fauore familiæ, quando in illo facta fuit mentio masculinitatis.consi.60.nu.50.* 139

2 *Fideicommissum inducitur etiam verbis enunciatiuis, ex quibus colligitur mens disponentis. consilio 63.numero 10.folio.143. & consilio 79. numero 8.* 163

2 *Fideicommissum inducitur verbis enunciatiuis, in quibus constat de mente testatoris.consi.70.nu.5* 151

2 *Fideicommissum quibus verbis inducatur.conf.63.nu.31.* 144

2 *Fideicommissum non potest restitui ipsismet institutis. consilio 64. numero.22* 146

2 *Fideicommissum relictum incapacibus non debet applicari fisco, sed habetur pro non scripto, & remanore debet pænes hæredem grauatum. consi. 65.num.17* 14[illegible]

2 *Fideicommissum relictum religiosis capacibus bonorum valet & tenet [illegible] numero.19* 14[illegible]

2 *Fideicommissum iniunctum in casu decedentium filiorum locum sibi vendicat etiam illis non natis. Et quid si filii nati, sunt, & postmodum mortui sine filiis consi.70.nu.7* 151

2 *Fideicommissa induci possunt quibuscunque uerbis à testatore prolatis. conf.72.nu.7.* 153

2 *Fideicommissa subsistunt & inducuntur ex coniecturata mente testatoris. conf.74.num.6.* 156

2 *Fideicommissi conditio dicitur venisse & cessisse conditione purificato. consil.75.nu.14* 157

2 *Fideicommissum isto casu redditum fuit purum & simplex. consilio 75. numer.15* 157

2 *Fideicommissum non subsistit propter incertitudinem personarum quibus relictum est. ibid. nu.16. Fallit, si incertitudo potest reddi clara per relationem alterius scripturę & testamenti.nu.17.ibi.* eo.

2 *Fideicommisso vniuersali an derogatum videatur per fideicommissum particulare.conf.75.nu.46.* 157

2 *Fideicommissum inducitur ex tacita voluntate testatoris ex coniecturis collecta.conf.75.nu.50.* eod.

2 *Fideicommissum iniunctum hęredi sub duplici conditione transit in nepotem mortuo primo hærede.conf.75.nu.63.* 157

2 *Fideicommissum in dubio censetur iniunctum primo hæredi & non eius filiis, & descendentibus.ibid.nu.64.* eod.

2 *Fideicommissa ampliantur & restringuntur ex ratione & causa per testatorem considerata.conf.76.nu.4.* 160

2 Fidei-

2 Fideicōmissa ampliantur & restringuntur ex ratione & causa per testatorem expressa & considerata. consilio 77. numero 16. folio 136. & consil. 78. nu. 18 162
2 Fideicōmissum factum per verba vniuersalia habetur, vt in ipsius restitutione veniant etiam prælegata. cons. 79. nu. 5. 163
2 Fideicommissum relictum post mortem grauati astringit etiā eius hæredes ad restituendum. cons. 81. nu. 9 166
2 Fideicommissum relictum post mortem filii, censetur relictum ab hæredibus filii, & non ab ipso filio. cons. 81. nu. 10. Et quid si filius mortuus est ante pubertatem nu. 2. ibid. 166
2 Fideicommissum factum filio spurio ex causa alimentorum validum & firmum est. cons. 82. nu. 7 168
2 Fideicommissum in quorum fauorem censeatur esse inductum. ibidem numero. 16 eo.
2 Fideicommissum an dicitur defecisse, & reductū in causam caduci, si fideicommissarius mortuus est ante euentum conditionis, & ante hæredes institutos & grauatos. cons. 83. nu. 1. & 2 169
2 Fideicommissum regulatur secundùm naturam successionis ab intestato. cons. 83. nu. 14 169
3 Et cons. 1. nu. 14 2
2 Fideicommissum relictum a filiis filiorum an sit validum. consilio 86. numero 10 174
2 Fideicommissum relictum, si sine filiis institutus decedat masculis, locum habet non obstante expressione masculinitatis contra Dec. et Guid. Pap. cons. 86. nu. 15. 13. & 14 174
2 Fideicommissa inducuntur ex coniecturis. cons. 86. nu. 19. Quod verum, quando coniecturæ colliguntur ex testamento nume. 20. Aliàs autem non satis est dicere, testator ita disposuisset. nu. 21. ibid. eo.
2 Fideicommissum grauamen & onus inducit. cons. 79. nu. 24. f. 163. cons. 86. numero 26. fo. 174. consi. 87. numero 23. fol. 177. consi. 89. numero 21. & 37 179
3 Et cons. 52. nu. 16. fo. 83. cons. 86. nu. 5 145
2 Fideicommissum personale non comprehendit alias personas non grauatas. cons. 87. nu. 10 177
2 Fideicommissa indicuntur ex coniecturata mente testatoris. ibidem numero 15 178
2 Fideicōmisso & vniuersali & particulari præscribi potest. Et cum mala fide secundùm aliquos. cons. 87. nu. 55. & 56 177
2 Fideicommissa etiam verbis enunciatiuis inducuntur, in quibus constat de mente testatoris. cons. 88. nu. 5 179
2 Fideicommissum limitatum quò ad personas grauatas, & vocatas, illas nō transgreditur. cons. 38. nu. 9 179
2 Fideicommissum gradatim & ordine successiuo inductum dicitur, per illa verba de hærede in hæredem. ibi. nu. 18 179
2 Fideicomissum gradatim constitutum proximiores vocat. ibidem numero. 19 179
2 Fideicōmissa ampliantur & restringuntur ex mente & causa, quibus testator motus fuit. nu. 25. ibid. eo.
2 Ad fideicommissum venit etiam ille, qui tempore conditi testamenti non erat natus, nec conceptus. nu. 32. ibi. & nu. 31 eo.
2 Fideicommissa inducta videntur ad conseruationem familiæ. consi. 89. numero. 3 181
2 Fideicommissum iniunctum in personam grauati non extenditur ad hæredes ipsius grauati. cons. 89. nu. 11 181
2 Fideicommissum iniunctum filiis an dicatur iniunctum etiam nepotibus cons. 89. nu. 22 181
2 Fideicommissum an & quando propria autoritatæ possit apprehendi. ibi. nu. 42 181
2 Fideicommisum gradatim inductum proximioribus debetur. consilio 90. numero. 31 183
2 Fideicommisum inducitur per verbum nolo. cons. 91. nu. 1 184
2 Fideicommisum inducitur per verba, bona deueniant ibidem num. 2. 184
2 Fideicommisum an & quando inducatur per probationem alienationis. ibid. nu. 9 eo.
2 Fideicommisum an inducatur ex illis verbis, quòd bona immobilia testatoris perpetuò reseruarentur in heredes masculos. ibidem numero. 9. 184
2 Ad fideicommisum vocantur primitus nominati per testatorem, & aliis præferuntur. nu. 10. ibi. & nu. 40 184
2 Ad fideicommisum plures vocati ordine successiuo & gradatim admittuntur. nu. 22. ibid. 184
2 Fideicommisum eo ordine videtur deferri, quo defertur successio ab intestato. ibi. num. 13 184
2 Fideicommisum considerans familiam satis verificatur, si bona vni ex familia relinquuntur per grauatum. consi. 91. nu. 16. & nu. 17. Et isto casu prohibitus alienare, prohibitus censetur, si alienaret extra familiam, non autem quando alienat in vnum ex familia. nu. 18 184
2 Fideicommisum inducitur ex voluntate testatoris etiam tacita. consil. 92. num. 14 187
2 Fideicommisum inducitur ex illis verbis, hereditas mea sit & vadat ibi. numero 36 187
2 Fideicommisum inducitur verbis habentibus successiuum tractum. ibid. nume. 37 eo.
2 Fideicommisum inducitur etiam quò ad onus reale ex illis verbis, quòd bona deueniat de liberis ad liberos. ibi. nume. 45. Idem si testator voluit bona sua semper debere esse filiorum, & descendentium, & quòd transeat de herede in hæredem. num. 46 187
3 Fideicommissa particularia & vniuersalia possunt in codicillis relinqui, & distribui. consi. 1. num. 1 2
3 Fideicommissum perpetuum induci præsumitur ex illis verbis à testatore prolatis, voluit, mandauit. consi. 1. nu. 2 2
3 Fideicommissum induci videtur ex illis verbis, quandocunque aliquis ex institutis decederet sine filiis. ibid. nu. 3 eo.
3 Fideicommissum inductum videtur, si substitutio facta est filiis puberibus. ibid. nu. 9 2
3 Fideicommissum iniunctum filio testatoris, an expiret eo decedente relictis filiis. ibi. num. 13 eod.
3 Fideicommissum relictum, si institutus decederet sine filiis, extinguitur illo cum filiis decedente, nec vlterius inquirendum est de aliis filiis filiorum grauati. num. 15. ibi. & melius num. 46 12
3 Fideicommisso grauari non potest, qui à testatore non fuit honoratus. consi. 1. num. 16. & 48 2
3 Fideicommissum cessante hæres de bonis sibi relictis suo arbitrio disponere potest. ibi. num. 18 2
3 Fideicommissum factum pro conseruatione familiæ actiuè & passiuè comprehendit omnes personas ipsius familiæ. ibid. num. 44 2
3 Fideicommisso non præiudicatur per contractum factum per hæredem cōs. 2. num. 15 6
3 Fideicommissum vniuersale sibi ipsi à se ipso relinqui non potest. consil. 3. nume. 33 8
3 Fideicommissum regulatur secundùm naturam successionis ab intestato. consi. 5. num. 26 11
3 Fideicommissum locum sibi vendicat in bonis relictis à testatore, & nō in aliis bonis hæredis grauati. consi. 7. nu. 8 14
3 Fideicommissum an & quando inducatur per prohibitionem alienationis. ibid. num. 10 14
3 Fideicommissum in dubio censetur impositum primo hæredi, & non filiis ipsius in conditione positis. consi. 7. nu. 34 14
3 Fideicommissum an censeatur factum perpetuò nedum in primo grauato, verùm & in aliis descendentibus, si patriæ consuetudo istud habet. ibid. numero 40 14
3 Fideicommissum præsumitur factum secundùm consuetudinem loci, & patriæ ipsius testatoris. ibi. num. 41 eo.
3 Fideicommissum inductum dicitur etiam quò ad descendentes, si testator voluit bona sua non alienari, ex quo volebat illa remanere in descendentibus de familia. consi. 8. num. 7 15
3 Idem si testator noluit, quòd bona applicentur descendentibus aliorum, deficiente descendentia nepotum suorum. nu. 8. ibid. 15
3 Idem si testator transgressus est ad plures gradus substitutionum. ibid. numero 8 15
3 Idem si vocauit descendentes masculos. ibi. nu. 9 15
3 Fideicommissum non præsumitur factum, nisi appareat. consil. 11. nu. 1. 19
3 Fideicommissum non loquens aliquo casu, non potest deduci, nec allegari. consi. 11. num. 6 19
3 Fideicommissum inducitur, quando expressè de fideicommisso facta est mentio. ibid. num. 31 19
3 Fideicommissum inductum videtur per prohibitionem alienationis factam cum insertione causæ. consi. 17. nu. 1 25
3 Fideicommissum inducitur per verba enunciatiua, quando sunt prolata per modum causæ. ibi. nu. 2 eod.
3 Fideicommissum inducitur per verba enunciatiua, quādo sunt prolata per modum causæ. ibid. num. 2 eo.
3 fideicommissa ex coniecturis inducuntur, licet ex verbis de eis expressè nō appareat. consi. 17. num. 17 25
3 fideicommissum inductum videtur per illa verba, iussit & ordinauit ibid. num. 19 25
3 fideicommissum probatur per confessionem. num. 23. ibi. eod.
2 fideicommissum directum in personam filiorum an comprehendat nepotes. consi. 63. num. 6 143
3 fideicommissum simpliciter factum absque verbis vniuersalibus non comprehendit alia relicta in eodem testamento. consilio 18. num. 12 45

Fideicommissum

1 *Fideicommissum collatum post mortem alterius conditionale iudicatur.cō silio 20.num.45.& nu.44* 29

3 *Feicommissis vniuersalibus an sit receptum, quòd possint nutu fieri, consilio 38.nu.67.& num.66.& 68. Et quid in particularibus, an per coniecturas,& nutu.nu.67.ibid.* 58

3 *Fideicommissum an extendatur vltra quartum gradum. consi.39.num.1. Et quid si est appositum verbum perpetuum,& infinitum.nu.2* 61

3 *Fideicommissum dicitur expirare deficiente conditione, sub qua fuit factū. consilio 41.numero 32. Etiam si neptis non esset hæres grauati:tamē eius natiuitate fideicommissum expirat.nu. 33.& num.32. Et etiam si mortua esset post mortem grauati. consilio 41. numero 34. Vbi erat filius testatoris substitutus existens in primo gradu, numero 36. Et quando non est facta mentio masculorum per testatorem.numero 38.& numero 20. Videtur testator nepotem grauati anteposuisse filio suo proprio. numero 42. & numero 43* 62.& 63

3 *Fideicommissa deferuntur eo ordine, quo defertur successio ab intestato. cō silio 21.num.4* 32

3 *Fideicommissum debetur masculis, quorum contemplatione fuit factum. consi.22.num.34* 32

3 *Fideicommissum limitatum ad tempus pupillaris ætatis expirat instituto mortuo post pupillarem.ibi.num.7* 32

3 *Fideicommissis procedimus per coniecturas.consi.42.nu.18* 65

3 *Ad fideicommissum descendentes ex testatore veniunt eo ordine, quo venirent ab intestato.ibi.num.26* 65

3 *Fideicommissum particulare ex quibus colligitur.consilio 43.numero 46. & numero 84* 66

3 *Fideicommissum esse transmissibile ad descendentes, quid arguit.consi. 50. nume.20* 8

3 *Fideicommissa ampliantur,& restringuntur ex causa, & ratione quibus testator fuit motus.consi.50.nu.24* 80

3 *Fideicommissa inducuntur ex coniecturis.consi.52.nu.40* 83

3 *Fideicommissum relictum, si hæres moriatur sine filiis, expirat, si cum filiis moritur.consilio 53.num. 1. Idem si moritur relicto posthumo: quia filius est.nume.2. Idem & si relicta filia fœmina etiam vnica.nume.3. Sed contra.num.24.& seq.& 48* 76

Ista conditio intelligitur tacitè, etiam si non exprimatur.per l.cum auus.de cond.& demon.nu.4.ibi.nu.49 76

3 *Fideicommissa relicta ab ascendentibus, vel à transuersalibus differunt cōsilio 63.num.19* 103

3 *Fideicommissum immediatè sequens referendum est ad proxima.cons.63. numero 23* 103

3 *Fideicommissum an & quando videatur factum coniunctis tantum, vel omnibus institutis.nu.24.ibi.* 103

3 *Fideicommissa coniecturis etiam inducuntur.consi.66.numero 25. Et verbis nedum affirmatiuis, sed etiam negatiuis.num.26. Item & verbis enunciatiuis.nume.27. Item & ex qualitate rei relictæ per fideicommissum.numero 28* 106

Et in fideicommissis recedimus à verbis,& attendimus mentem testatoris coniecturatam.num.29.ibid. 106

Ad fideicommissum veniunt alii nominati ex persona propria mortuo primo substituto ante grauatum, nu.75.ibi. 107

3 *Fideicommissa vniuersalia possunt præscribi spatio annorum 30. cons.66. num.92.& 93. Etiam cum mala fide. Sed declaratur melius. nume.129. id procedere quando non esset agnitum, aliàs secus.* 107

3 *Fideicommissum reciprocum non intelligitur sublatum per simplicem diuisionem bonorum factam inter fratres grauatos fideicommisso. consilio 17. numero 1.fol.25. Etiam si in diuisione bonorum apposita esset clausula de non contrauenicndo diuisioni. numero 2. Quod limitatur, quando verba in diuisione apposita vltra dictam clausulam essent ampla,& prægnantia. Et quæ verba istud inducant.numero 3.& numero 4. Et quid si fuit dictum, diuidentes velle stare diuisioni in perpetuum, & alter ab altero quicquam petere non possit aliqua ratione, iure, titu. numero quinto. Idem si promiserunt stare diuisionibus factis,& diuisis.numero sexto. Idem si promiserunt de defendendo à quibuscunque personis propriis sumptibus & omni tempore toties, quoties,& voluerunt teneri de euictione.nu.9* 25

3 *Fideicommisso dicitur renunciatum per potestatem alienandi concessam diuidentibus.consi.71.nu.30* 124

3 *fideicommisso vt dicatur renunciatum, potissimùm considerandæ sunt rationes, quibus moti diuidentes venerunt ad concordiam. consilio 71. numero 60* 124

3 *fideicommissum factum super rebus immobilibus non comprehendit mobilia.consi.86.nu.1* 145

3 *fideicommisso, quod renuncians ignorabat, an possit renunciari.consilio 95. num.10. Et quid si renuntiatio fuit generalis, an extendi debeat ad ignorata,& incognita,& seq.* 160

3 *fideicommissum relictum in defectum conditionis à iure reprobatæ non debetur.consi.109.num.3* 174

4 *fideicommissum regulariter non durat vltra quartum gradum. consilio 72. num.82. Et vltra quartum gradum bona non sunt subiecta fideicommisso. num.83. fallit, quando esset relictum descendentibus: tunc enim durat perpetuò.nume.84. Item fallit, quando fuit inductum, vt bona in familia,& agnatione conseruarentur.nu.85.& seq.* 98

4 *fideicommissum relictum in familia durat perpetuò.numero 92. ibidem eodem.*

3 *fideicommissum inducitur etiam verbis enunciatiuis per modum causæ prolatis.consi.1.nume.33.fol. 2.consi.11.nume.24.fol.19.consilio 68.numero 36* 116

3 *fideicommissum locum habebit nedum in primis grauatis, verùm etiam in filiis & in descendentibus, quando à testatore consideratur masculinitas. consi.5.num.19* 11

3 *fideicommissa ampliantur, declarantur & restringuntur per rationem & causam, quibus testator fuit motus ad illa faciendum.cons.1.num.36.37. & 38.fol.2.consi.5.num.21.fol.11.consi.6.num.20.fol.13.consil.7.nu. 20.fol.14.consi.11.num.26.fol.14.consi.18.nu.21.fol.26.consi.20.nu. 31.fol.29.consi.2.num.35.fol.68.consil.25.nu.20.& 30.fol.18.consil. 22.nu.20.fo.34.consi.53.nu.36.fol.85.& consi.66.num.42* 106

3 *fideicommissi dies relicti post mortem grauati secuta morte dicitur cessisse, & venisse.consi.8.num.1* 15

3 *fideicommissum relictum post mortem dicitur adiectum in diem incertam. ibid.num.3* eod.

3 *fideicommissum relictum sub duabus conditionibus locum habet, si verificatur secunda conditio, esto quòd conditio illa existat post mortem grauatorū consi.42.num.10* 65

3 *fideicommissum in dubio vt valeat, censetur iniunctum primis hæredibus, & non ipsorum filiis.consi.42.num.11* 65

3 *fideicommissum reciprocum non censetur onerosum. consilio 52. numero 37* 83

3 *fideicommissi reciproci remisso est fauorabilis multis ex causis, nec sapit donationem,& facta per minores non arguit lesionem, consequenter aduersus eam non restituuntur.consi.71.nu.68.69.& 70* 142

3 *fideicommissa etiam coniecturis inducuntur.cons.1.num.39 fol. 2.consil. 6.num.7.& 8.fol.13.consi.11.nu.11.fo.19.consi.20.nu.32.fol.29.consil. 22.num.36.fo.34.consi.25.num.34* 38

1 *Per fideicommissum succeditur testatori illud facienti non grauato consil. 3.nu.38* 12

2 *Et consil.17.num.7.fol.49.consi.18.num.56.fol.50.consi.24.nu.58.fo. 73.consi.26.nu.10.fo.81.consil.30.nu.37.fol.94.consi.31.num.50.fol. 96.consi.36.nu.1.fol.104.consi.37.nu.40.fol.106.consil.38.nu.15.fol. 109.consi.39.nu.4.& 12.fol. 111.consi.40.nu.3.fol.111.consi.64.nu. 29.fol.145.consi.77.nu.15.fol.161.consi.74.nu.19.fol.175.consil.76. num.5.fol.160.consi.88.nu.29.fol.170.consi.90.nu.47.fol.183.consil. 91.nu.15.fo.184.& consi.99.nu.18* 199

3 *Et consi.4.num.16.fol.16.consi.5.nu.25.fol.11.consi.21.nu.20.fo. consi.22.nu.18.fol.34.consi.50.nu.28.fol.80.consi.53.num.88.fol. consi.66.num.48*

4 *fideiussor, iudicatum solui, an expiret lata sententia in prima instantia iudicem, coram quo fuit præstita.consi.171.nu.30* 179

4 *fideiussionis dies præstitæ sub conditione non dicitur venisse, nec cessisse ante purificationem conditionis.consi.171.nu.31* 179

4 *fideiussionis substantia est obligatio principalis. consilio 162.numero 25.* 167

3 *In fideiussione veniunt damna & interesse verum.consi.104.nu.12.* 168

3 *fideiussor, qui temere litigauit cum illo, cui fideiussit, & succubuit fuitque ad expensas condemnatus, nō poterit illas à reo principali pro quo fideiussit repetere.consi.104.num.1.& nu.11.& seq.* 168

3 *fideiussor debet soluere,& non litigare temere.ibid.nu. 4. Nec debet transgredi fines mandati.nu.5* eo.

3 *fideiussor dicitur mandatum habere ad soluendum non ad litigandum ibid. num.4. Et quod soluit, potest repetere à suo reo principali.num.6. In nulla enim est culpa, si soluit.nu.7* 168

3 *fideiussor si nō habet vnde soluat, poterit soluere de bonis debitoris pro quo fideiussor extit.ibid.nu.8. Et damnum, quod sui culpa passus est, repetere non potest.num.9* eo.

3 *fideiussores soluentes liberati dicuntur.consi.107.num.135* 170

4 *fideiussor in materia euictionis potest accedere.consi.111.nu.1. Et accedens eo modo tenetur, quo principalis.num.2. Et an res debeat euinci per sententiam, vt teneatur.nu.3. Et quid si est certum & notorium vendidisse rem alienam.num.4* 12

4 *fideiussor euictionis, qua actione tenetur.ibi.nu.11* 1

4 *fideiussor soluere tenetur, quod tenebatur principalis. consilio 121.numero 1. Et*

1. Et satis est liquidare debitum principalis in indicio agitato contra fideiussores.nu.2 135
4 Fideiussores soluere, quicquid talem debere constiterit, necesse est debitum liquidari viuo debitore non post mortem.consil.121.nume.3. Et procedit, quando fideiussor considerauit tempus futurum, aliàs secus.nume.5. Et si promiserunt soluere debitum, de quo iam constabat, tenentur.nume.6. Et quid si viuo debitore constaret de debito.nu.9 135
4 Fideiussor solùm tenetur pro illo, pro quo intercedit, & non pro alio. consil. 162.nu.26. Et teneri non potest, quando non consentit.nu.26 169
4 Fideiussor accedens conditionaliter non tenetur, si conditio non adimpletur ibid.nu.29 169
4 Fideiussores dati præsumuntur sub illamet conditione, qua principalis tenetur.consi.164.nu.20 170
4 Fideiussor non potest in plus obligari, quàm principalis ibi.nu.21 170
4 Fideiussor indebitè exactus non potest exactionem repetere ab illis pro quibus fideiussit, si exactio processit contra mandatum dictis fideiussoribus datum.consi.171.nu.33 179
1 Fideiussor existens sub iurisdictione illius, coram quo fideiussit, poterit præcisè cogi ad præsentandum illum, pro quo promisit, etiam si ille alterius esset iurisdictionis.consi.48.nu.5 107
1 Fideiussor tenetur pro tempore prorogato, quando facta est fideiussio simpliciter.ibi.nu.14.& nu.15 107
1 Fideiussor quando videatur promisisse de iudicio soluendo. ibidem numero 23 107
1 Fideiussor an & quando possit animo nouandi, & principaliter promittere & quo casu. consi.110.num. 13.15.66.67.69.& aliis seq. 205
1 Fideiussor animo nouandi, & vt principalis promittens quo casu obligatur & quando, consi.110.nu.69.& nu.70.71.72.73.74.75 205
1 Fideiussor quis propriè dicatur.num.70.ibid.& seq. 205
1 Fideiussor an possit promittere factum alienum, & quando, & quo casu obligetur.ibid.nu.78 eo.
1 Fideiussor succedens debitori, pro quo fideiussit, est liberatus illa obligatione fideiussoria, quæ fuit confusa, & solùm tenetur vt principalis, cōs. 121. numero 2. & numero 5. bene, fallit, quando ex hoc ius creditoris efficeretur deterius.numero 3. Item & quando ipse fideiussor adiuisset hæreditatē cum beneficio inuentarii numero 4. Tamen conclusio prima procedit, quando succedit debitori obligato naturaliter & ciuiliter. Et cui competebat exceptio, quæ sui natura transit ad hæredem, & fideiussorem.numero quinto, ibidem. 220
1 Fideiussor potest apponere exceptionem compensationis. consilio 121.numero 7.num.5.& seq. siue talis exceptio nata sit ante seu post suam obligationem.num.8. dicta exceptio realis non personalis est nume.9. Et competit fideiussori etiam inuito debitore principa.nu.10.& nu.12. Etiam si debitor excommunicatus non posset illam apponere.num. 11. Et maximè si principalis debitor non esset soluendo.nu.13 220
2 Fideiussor obligatur, si accedit contractui gesto per minorem.consilio 16. num.110 43
2 Fideiussor obligatur quandoque, licet principalis contractus non teneat. ibidem num.112.& num.111.& 113. Et idem si promisit vt principalis, & animo nouandi.nu.113 43
3 Fideiussor mandans vel expromissor, possunt vti exceptionibus, & defensionibus, quibus potest principalis.consi.96.nu.39 161
3 Fideiussor non potest in plus obligari, & teneri, quam sit obligatus principalis.ibid.num.42 eo.
4 Fidelis nullus potest saluari peccando.consi.68.nu.53 84
4 Fidelis Christianus debet confiteri & Eucharistiam sumere.consi.169.numero 74 176
3 Fides à iudice non est danda non verosimili.consi.10.nu.15 17
1 Fides habita de precio non inducit fraudis suspicionem.consilio 13.numero 63 33
1 Fides bona in dubio præsumitur non mala.consi.15.nu.21 37
1 Fides quibus testibus sit danda, quando contrariantur aliis testibus. consi.107.num.72 199
3 Fides præsumitur bona, & probatur ex possessione longi temporis, & à fortiori longissimi.consi.66.num.87 107
3 Fidem seruari interest mercatorum.consi.96.nu.4 161
4 Fidem Christianam conuersi seruare tenentur.consi.2.nu.49 5
1 Fides bona præsumitur in præscriptione tanti temporis, in cuius contrariū non est memoria, est præscriptio iuris de iure.consi.27.num.81.82.& 75 fo.65.sed contra.num.121 70
1 Fides bona & titulus requiritur in præscriptione soluendi libellum. consil. 50.num.5 110
3 Fides bona in præscriptione requiritur, quando aduersario competit actio, aliàs secus.consi.92.nu.7 156
Fieri non posse id dicitur, quod commodè & cum honestate fieri nequit.consilio 101.nu.93 186
1 Fieri incontinenti quæ dicantur.consi.97.nu.100 174
3 Fieri nominatim quando quid dicatur.consi.15.numero 23.fol.36.& consilio 9.nu.11 16
4 Et consi.145.nu.24 250
1 Fieri dicitur nominatim, quod fit per relationem, maximè quando relatio non potest nisi ad vnum referri.consi.122.nu.3.& 4 221
1 Fieri multa impediuntur, quæ iam facta tenent.consi.55.nu.10 101
4 Et consi.2.nu.45.fol.5.consi.5.nu.62 15
4 Fieri ex causa multa permittuntur, quæ aliàs non licerent.consilio 68.numero 118 85
1 Fieri quod potest per pauciora, frustra fit per plura. consilio 121.numero 17 220
4 Fieri tempore habili, vel conferri ad tempus habile, paria sunt, qualiter, & quo casu procedat.consi.100.nu.35.36.& 37 119
4 Fieri palam dicitur per binum actum.consi.160.nu.7 168
2 Fieri quod potest per statutum, illud per pactum potest celebrari. consilio 26.num.75 81
4 Figuralia hodie cessant.consi.68.nu.95 84
4 Figuratum, & significatum an hodie remaneant, & debeant attendi consi. 98.num.197. Et licet ipsum figuratum contineat moralitatem, tamen super eo potuit Deus dispensare.nu.100.ibid. 118
2 Filiatio, an coniecturæ & præsumptiones, quibus probatur filiatio sint coniungendæ.consilio 10.num.23.fol.21.& plenius.num.67.fol.20.Sed cōtra.num.106 21
2 Filiatio an probetur per epistolas, & literas missiuas per patrem filio vel aliis, cons.10.nu.16.& nu.56.& 101 21.& 22
2 Filiatio an ex alimentis probetur.ibid.nu.17.& 102.fo.eo.& consil.11. nume.25 26.& 27
2 Filiatio an & quando similitudine probetur.consi.10.num.18.& 59.& plenius.num.103 21.& 22
2 Filiatio an & quando fama publica probetur.ibi.num. 19.& 57.& plenius.num.104 21.& 22
2 Filiatio an & quando ex actu legitimationis probetur. ibid. nume.20.65. 66.67.& 105 21.& 22
2 Filiatio probatur ex tractatu etiam quò ad patrem.cons.13.num.4. Et qui actus considerentur circa istud.ibi. 35
2 Filiatio an probetur, quando pater petiit legitimari filium. consilio 13.numero 5 35
2 Filiatio an probetur per nominationem factam per patrem.consi.11.num. 15.51.52.53.86.99.& 100.fol.18.consi.11.num. 24.fo.26. Et consi. 13.num.6.fol.30. & Quid si facta à patre nedum inter viuos, verùm & in morte.in d.consi.13.num.7 eod.
2 Filiatio an probetur per communem reputationem patris, filii & vicinorū. consi.13.num.8 35
2 Filiatio an per communem famam viciniæ et ciuitatis probetur. ibidem numero 9 eo.
2 Filiatio probanda est per eum, qui se asserit filium, siue agat, siue conueniatur.ibi.num.28.sed contra.nu.109.consi.10 21
2 Filiatio spuria & adulterina etiam ex maritata cohabitante cum marito ex quibus coniecturis probari potest.consil.10.numero 38.& numero sequenti. 21
2 Filiatio probatur ex coniecturis, & præsumptionibus. ibidem numero 38. 39.& 96 21
2 Filiatio nedum probatur per plures coniecturas ad id concurrentes sed ēt per vnam approbatam à iure.ibi.num.72.& 73 22
2 Filiatio vt dicatur per tractatum probata, quando sunt diuersi tractatus, vltimus attenditur.consi.10.num.89 22
2 filiatio verè ex coniecturis probatur, nedum quasi possessio filiationis. ibid. numero 96
2 filiatio semper probanda est ab eo, qui se filium asserit.consilio 11. numero 19 27
2 filiatio an probetur per assertionem & cōfessionem matris.consilio 11.numero 41 27
2 filiatio ex parte patris probatur præsumptiuè: vt quia natus ex soluta in domo retenta, vel quia natus ex vxore in domo retenta. & quid si erat alteri maritata.consi.13.nu.1.& nu.2.3.& 4 35
2 filiationis quasi possessio & tractatus non tollunt præsumptionem legis disponentis natum ex coniugata esse filium mariti. consilio 11. numero 20 cum aliis seq. 27
2 filiationis quasi possessio expirat morte illius, qui reputabatur pater ibi.numero 22 3
2 filiationis quasi possessio limitata & certo modo facta non producit effectū quò ad alia.ibid.23 eo.
2 filiationis quasi possessio non est præferenda veritati.ibid.nu.27 eo

2 Filiatio

2 *Filiationis quasi possessio non operatur contra præsumptionem legalem. Et in decisoriis talis quasi possessio non est sufficiens. ibidem numero 28. & 29* eod.
2 *Filiationis quasi possessio non debet præferri veritati. consilio 11. numero 37* 27
2 *Filiationis probatio respectu patris difficilis reputatur. consi. 10. num. 1. & 39. fol. 21. & consi. 64. nu. 2. in 3. vol.* 145
2 *Potest tamen præsumptiuè probari, quando maritus & uxor simul cohabitabant, & nascitur filius in domo mariti, etiam tempore generationis. consi. 10. numero 2. & 3. fol. 21. Et ista præsumptio est iuris & de iure, contra quam non admittitur probatio. ibidem numero 3. Sed contra. num. 42. 82. 83. 84. & 85* 21. & 22
4 *Filiationis ius separatum est à iure succedendi. consi. 7. nu. 11* 14
Cætera in materia filiationis vide supra, in litera. C. in versi. Confessio. & infra, in litera I. in versi. Indicia. in litera N. in versi. Nominatio in litera. Q. in versicu. Quasi possessio filiationis. & in litera. T. in versi. Tractatus.
1 *Filia potest mitti in possessionem rei feudalis. cons. 13. num. 84. Et singularis successor potest idem petere. nu. 86. ibi.* 33
1 *Filiam patri & sororem fratri in feudo succedere exclusis aliis agnatis inductum est per constitutiones regni contra consuetudines feudorum. consilio 21. num. 3. & 13. & dictæ consuetudines regni, an locum habeant in omni feudo concesso sub quacunque inuestitura, numero 4. ibidem, & nu. 28. 29. & seq.* 45. & 46
1 *Filia exclusa à successione patris per fratrem potest succedere fratri etiam in bonis, quæ fuerunt patris. consi. 23. nu. 53. & 54* 51
3 *Filiam priuare successione non est afferre damnum, sed tollere lucrum. cõs. 29. num. 43* 45
3 *Filia in bonis fideicommisso subiectis dotari potest etiam si filia esset maritata. consi. 63. num. 33. & 34* 103
3 *Filiam non extare, & extare & non posse succedere propter renunciationẽ à pari procedunt. consi. 26. nu. 42* 40
2 *Filia exclusa per statutum à successione, si pater ei in testamento reliquit minus legitima, an possit agere ad supplementum. Et quid quando excluditur à successione per hominem. consi. 7. nu. 28* 14
2 *Filia potest institui in dote nedum constituta verùm etiam constituenda. consi. 16. num. 72* 42
2 *Filia renuncians institutioni, & substitutioni ex testamento consentiente patre potest adhuc per patrem hæres institui. consi. 24. nu. 25* 72
3 *Filia enormissimè læsa an possit venire contra renunciationem. cons. 26. nume. 73. 75. & 76* 40
2 *Filiæ fœminæ an & quando faciant numerum in computatione legitimæ. Et quid si statutum super hoc aliter disponat. consilio 25. numero 37. & 38* 78
2 *Filiæ possunt detrahere dotem matris, etiam si successerint patri debitori sine inuentarii confectione, quando fuit legata. consilio vigesimoquinto numero 63* 78
2 *Filiæ exclusæ à statuto à successione ascendentium, an & quando faciant partem, & connumerentur cum aliis filiis. consilio 36. numero 27. 28. & sequen. Et quid si filiæ excluduntur contemplatione agnatorum seu masculorum. num. 29. ibid.* 104
2 *Filia fœmina quando & quo casu sit connumeranda in numero filiorum in computatione legitimæ. consilio 17. numero 27. & 28. fol. 49. consilio 25. num. 33. & nu. 37. diffusius. & num. 38. 39. 40. & 41. fol. 78. & consil. 53. num. 13. & aliis seq.* 131
3 *Et consi. 55. num. 14. & 15* 91
3 *Filia non dicitur præstare impedimentum patri testandi, si eo instanti procurabat patri medicinas. cons. 67. num. 37* 111
3 *Filia à fortiori exclusa censetur exclusa matre. consilio 48. numero decimo tertio.* 76
3 *Filia non prohibetur succedere, si tempore renunciationis & iuramenti de non succedendo pater habebat filios masculos, qui postea eo viuente mortui sunt. consilio 26. numero 19. Et aliis seq. contra num. 45. 46. & aliis, & 51. 52. Et quid si sint mortui masculi transuersales. ibidem numero 22. & 24. Et quid si alia apparet patris volũtas. ibidem numero 23. 24. 25. & 26. & plenè seq. Et quid si adest aliqua persona de liberis. ibidem numero 29* 40
3 *Filia, quæ patris hæreditati renunciauit, non excluditur per alias sorores, quæ non renunciauerunt. ibi. nu. 22* 40
3 *Filia quando nullam dotem recepit, an procedat dispositio c. quamuis de pactis. lib. 6. consi. 26. num. 69. 70. & 71. Et quid si dos fuit congrua, & minimè conueniens. ibid.* 40
3 *filia, quæ dote contenta renunciauit hæreditati paternæ cum iuramento, iuramentum seruare tenetur, nec est ei absolutio concedenda. ibidem numero 87* 40
2 *filia exclusa à statuto, si fuit à patre instituta, an sit connumeranda in numero filiorum circa computationem legitimæ. Et quid si fuit instituta in re certa, & erat dotata. consi. 54. nu. 17. 18. & 19* 133
2 *filiæ exclusæ per statutum à successione respectu certarum personarum pariter exclusæ videntur à patruo. consi. 56. nu. 33* 135
2 *filia ab intestato matri morienti succedit. cons. 59. nu. 13* 138
2 *filia fœmina dicitur agnata patri, & de eius familia. cons. 63. nu. 5* 143
2 *filia licet sit de familia patris: tamen in eius persona familia finitur. consi. 63. num. 24* 144
2 *filiæ fœminæ ingressæ monasterium, & grauatæ restituere hæreditatem in casu mortis, an faciant locum fideicommissario & instituto in dictum casum mortuo. consi. 65. nu. 4* 147
2 *filia exclusa à successione paterna propter masculos potest ab illis dotem petere. consi. 68. nu. 2* 150
2 *filia super bonis paternis potest dotem petere, licet per statutum sit exclusa à successione patris, & vlterius potest succedere fratri ab intestato morienti. Esto quòd in hæreditate fratris non essent alia bona, quàm paterna. consi. 68. num. 5. & 6* 150
2 *filia exclusa à successione temporaliter seu conditionaliter existentibus masculis, non videtur propterea exclusa perpetuò, & masculis deficientibus potest succedere. consi. 85. num. 1. & nu. 2. & 40* 172
2 *filia exclusa propter filium & nepotem non reintegratur vno illorum existente. consi. 85. num. 44* 172
2 *filiarum appellatione an & quando veniant neptes. consilio 88. numero 45* 174
2 *filias excludens à fortiori videtur excludere neptes natas ex filiabus consi. 86. nu. 46. 64. 65. 66. & 67* 174
2 *filiæ fœminæ etiam nuptæ dicuntur de familia testatoris. consilio 88. numero 20* 179
2 *filia neptis ex filio grauato, an excludat substitutum vocatum casu quo institutus sine liberis decederet. consi. 89. nu. 4* 181
3 *filiæ exclusæ videntur à patre ab vniuersali successione ex pluribus coniecturis collectis ex verbis per patrem testatorem prolatis. consil. 3. numero 29* 8
3 *filiæ testatoris dicuntur descendentes per lineam masculinam, quod declaratur. consi. 22. nu. 21. & nu. 44* 34
3 *filiæ testatoris dicuntur de domo, & familia ipsius. consil. 22. num. 22. & nume. 43* 34
3 *filiæ testatoris agnatæ etiam dicuntur. num. 23. & nu. 42. ibi.* eod.
3 *filia quando renunciat patri & hæreditati paternæ non cadit læsio. consil. 26. numero 77. Et non obstabit. l. 2. C. de rescin. ven. Et quo casu dicta lex procedat. num. 78. ibid. nec obstabit. c. cum contingat. de iureiurando cum similibus. num. 79. ibid.* 40
3 *filia quando renunciat patri hæreditati maternæ seu alterius sibi delatæ, vel renunciat fratribus istius hæreditatis, vel paternæ consideratur læsio. numero 80. ibidem & numero 73. Et quid si renunciat patri hæreditati paternæ & apparet læsa consideratis bonis paternis, an possit eam rescindere. numero 8. ibid. & aliis sequen. Et videtur quòd non, considerando verba renunciationis, num. 82. ibid.* 40
3 *filia de iure ciuili sine consensu patris non potest matrimonium contrahere de iure vero canonico secus. consi. 29. nu. 1. 2. & 4* 45
3 *filia contrahens matrimonium inuito patre an possit exhæredari hac ex causa. num. 6. ibi. & seq. pluribus & num. 13. Et quid de iure ciuili numero 7. ibid. & num. 8* 45
3 *filia contrahens matrimonium inuito patre successibilis videtur saltẽ quo ad legitimam. consi. 29. num. 15* 45
3 *filia ante 25. ann. inuito patre contrahens matrimonium cum indigno potest exhæredari. consi. 29. num. 16. 17. & 18. cum seq.* 45
3 *filiam exhæredandi iusta causa est ista, quando nupsit indigno, vt supra consil. 29. nu. 28. & aliis seq. & num. 39. & 41* 45
3 *filia exhæredatur ex iniuria atroci. nume. 33. ibid. Ista causa exhæredandi est sublata iure canonico. numero 36. ibi. sunt & aliæ causæ exhæredandi expressæ. in §. causas. num. 51. ibi. & seq.* 45
3 *filia nubens indigno vt supra non est dotanda, nec alimentanda. nume. 64. ibid. fo. 51. & seq. & num. 72. Et isto casu non erit dos priuilegiata. nu. 65. Et potest priuari legitima. num. 66. & num. 6. & 28. & aliis seq. ibid. Et quid si nupsit nulla promissa dote. num. 67* 45
3 *filiæ & sorori qui succedant. nu. 75. ibid.* 45
3 *filia exclusa per statutum à successione an possit dicere testamentum nullum consilio 36. numero 17. Et si reseruatum à statuto est conditionale. & filia moritur antequam impleatur conditio non transmittit illud. nume. 18. ibid. Et si filia excluditur à statuto simpliciter & nihil ei reseruatur, debet tamen congruè dotari. num. 19. ibi.* 56
3 *filia in portione relicta patri dicitur plus dilecta quàm substitutus. consil. 41. num. 42. & 69* 62. & 63
3 *filia testatoris instituta & substituta vnà cum masculis dicitur plus dilecta.*

ēta ibid. num. 70 63

3 filia in bonis paternis habere debet legitimam. consi. 44. nu. 1 69

3 filia grauata per fideicommissum vniuersale potest consequi trebellianicã. consi. 43. num. 3 66

3 filia in duabus quartis grauata potest habere hæredes, quos vult in suo testamento. consi. 43. nu. 6 66

3 filia prohibita alienare, an possit deducere legitimam. consi. 43. num. 7. 13. 15. & seq. 66

3 filia instituta sub conditione non alienandi si hæreditatem adiuit, videtur se conditioni astringere. consilio 43. numero 8. sed contra numero 14. & 15 66

3 filia in legitima consideratur vt creditrix, & eam potest alienare. consilio 43. numero 13. Et alienando vsque ad legitimam nõ dicitur contrauenire numero 17. Et simpliciter adeundo non sibi præiudicat quò ad legitimam. num. 18 66

3 filia acceptans legata & ea satisfaciens, non propterea excluditur à petitione legitimæ. Idem & si expreßè approbat testamentum, & legata facta. consi. 43. num. 34. & 35 66

3 filia non excludit substitutum vocatum sub illa conditione, si hæres moriatur sine filiis masculis. consi. 53. nu. 34 84

3 filiæ institutæ faciunt partem, & computantur in numero filiorum. consilio 53. num. 80 85

3 Filia quando per statutum excluditur à successione, an & quando commumeretur in numero filiorum ad computationem legitimæ. consilio 55. numero 16 91

3 Filia exclusa stantibus masculis intelligitur de masculis agnatis non de cognatis. consi. 62. num. 2 102

3 Filia exclusa propter agnatos si est præterita illis minimè institutis potest dicere testamentum nullum, dummodo ipsa cum aliis ad succedendum admitti possit. consi. 62. nu. 10. & 11 102

3 Filia spuria & naturalis præterita à patre non rumpit testamentum. consi. 72. num. 14 102

3 Filia non est exclusa à bonis maternis, quibus bene potest succedere quando expreßè illis non renunciauit, & quantitas pro bonis maternis fuit promissa in dote. consi. 80. nu. 6 138

3 Filia renuncians hæreditati paternæ adhuc potest succedere ex testamento patris, & consequi sibi relicta. consi. 95. nume. 28. & nume. 30. & 31. 32. & seq. 16

2 Filiæ si vocantur & earum filii per fideicommissum, filiæ tamen præferuntur earum filiis. consi. 18. num. 78 51

3 Filiæ legitimæ & naturali, quæ citata non fuit, non nocet filii legitimatio. consi. 55. num. 19 91

2 Filius grauatus restituere alteri hæreditatem intelligitur grauatus eo casu, quo decessisset sine filiis. consi. 58. num. 7 187

2 Filius grauatus restituere hæreditatem potest etiam detrahere trebellianicam. consi. 64. nu. 26 146

2 Filius grauatus fideicommisso, potest detrahere legitimam iure naturæ debitam. consi. 81. nu. 4 166

Hanc detractionem filius præmoriens transmittere potest ad eius hæredes num. 5. ibid.

2 Filius grauatus restituere in dubio præsumitur grauatus post mortem ibid. num. 6. 166

2 Filii quòd grauati extent, licet postmodum moriantur, satis est ad exclusionem substituti. consi. 86. nu. 4 174

1 Filius grauatus fideicommisso vltra legitimam iure naturæ debitam detrahere etiam potest trebellianicam. consi. 93. nu. 47 189

2 Filius has duas quartas transmittere potest ad hæredes etiam extraneos. ibid. num. 43 189

3 Et consi. 1. nu. 80 2

3 Filius grauari non potest in legitima. consi. 1. nu. 77. & nu. 96 2

3 Filius grauatus fideicommisso vltra legitimam detrahere potest & trebellianicam. num. 78. ibi. eod.

2 Filii filiorum grauati etiam astringuntur fideicommisso, licet conditio fideicommissi existat post mortem primi grauati. consilio 7. numero 32. & aliis sequen. 14

2 Filii grauati fideicommisso deducere possunt legitimam iure naturæ debitam. consi. 25. num. 43 38

3 Filius grauatus fideicommisso potest ad hæredes suos extraneos etiã transmittere ius, & facultatem detrahendi legitimam & trebellianicam. consilio 27. numero 1. In istis duabus quartis computantur omnia, quæ ad ipsum filium peruenerunt. numero 2. Et omnia per ipsum consumpta, & dissipata. numero 3. Item & reliqua omnia, quæ per ipsum fuere alienata. numero 4. ibid. 44

Filius grauatus restituere hæreditatem sub conditione, & ad aliud tempus potest de iure canonico detrahere duas quartas constituentes medietatem illius partis, quæ ad ipsum peruenit. consi. eo. nu. 7 44

3 Filius grauatus restituere extraneo secundùm magis communem in sua trebellianica imputare debet fructus medio tempore perceptos. consilio 27. num. 19 44

2 Filius hæres particularis non potest grauatus detrahere legitimam & trebellianicam. consi. 17. num. 26 49

2 Filius super bonis paternis consequi debet legitimam, nec in ea potest grauari fideicommisso, & si grauatur, grauamen reiicitur. consilio 17. numero 15. fol. 49. consil. 26. num. 22. & num. 21. fol. 81. consil. 45. num. 3. & 4. fo. 121. & consi. 52. num. 3 129

2 Filius grauatus fideicommisso detrahere debet trebellianicam. consi. 26. nume. 22 81

2 Filius grauatus fideicommisso vltra legitimam detrahere potest trebellicanicam, & sic duas quartas. consi. 45. num. 10 121

2 Filius grauatus fideicommisso potest detrahere legitimam, & quartam trebellianicam. consi. 46. num. 4 123

2 Filius potest disponere suo arbitrio de legitima, & trebellianica debita filio grauato. consi. 47. nu. 5 124

2 Filius grauatus fideicommisso detrahere potest trebellianicam. consil. 47. num. 9 124

2 Filius grauatus fideicommisso potest detrahere trebellianicam, de qua põt suo arbitrio disponere, in qua computantur fructus medio tempore percepti consi. 9. num. 9. 10. & 11 18

3 Filius grauatus de rebus fideicommisso subiectis testari non potest. consi. 50. num. 42. Et alienata per eum computantur in suam legitimam & trebellianicam. num. 43. ibid. 80

2 Filii masculi & fœminæ possunt à patre hæredes institui de iure communi consi. 54. nume. 1. Et quid si statutum expreßè prohibet filias institui, vel ab intestato eas succedere. num. 2. ibi. & aliis seq. 132

2 Filii masculi, & fœminæ ab intestato de iure communi succedunt patri æquis portionibus. ibi. num. 12 132

2 Filius tenetur matrem instituere, vel ex iusta causa exhæredare. consi. 58. num. 14 137

2 Filius ab intestato dicitur hæres legitimus patris, & ipse habet legitimam successionem. num. 20. ibid. 137

2 Filii appellatione an veniat nepos. consi. 63. nu. 6 143

2 Filius in legitima iure naturæ sibi debita grauari non potest. consil. 64. numero 25 146

3 Filius in fideicommissis an repræsentet personam patris, & possit succedere vnà cum patruo, & quo casu istud procedat. ibidem numero 33. & 34 146

2 Filiorum appellatione an veniant nepotes. consi. 75. nu. 65 157
Et quid si tractatur de ipsorum commodo. nu. 66. ibid.
Et quid si concurrit mens testatoris, et eadem viget ratio in nepotibus, quæ in filiis. num. 67. ibid.

2 Filii positi in conditione, an & quando censeatur dispositiuè vocati. consil. 78. numero 6. & sequen. Et quid si adest coniecturata mens testatoris numero 7. ibid. 162

2 Filii positi in conditione non censentur dispositiuè vocati. consil. 76. num. 8. Fallit, quando in contrarium concurreret coniecturata mens testatoris, & disponentis, num. 9. ibid. 162

2 Filii positi in conditione excludunt substitutum. consi. 86. num. 1. fol. 174. & consi. 87. num. 3 177

2 Filii etiam masculi positi in conditione non videntur dispositiuè vocati contra Decium & Guidonem Pap. ibi. nu. 16. & aliis seq. 177

2 Filii positi in conditione an censeantur dispositiuè vocati. consil. 86. nu. 27. & nu. 28 174

2 Filii masculi positi in conditione censentur appositi ad exclusionem ipsarũ fœminarum. ibid. nu. 31 174

2 Filii positi in conditione in vno capitulo non propterea censetur ita positi in alio capitulo, in quo expreßè & dispositiuè vocantur. ibidem. numero 40 eodem

2 Filii masculi positi in conditione nõ videntur dispositiuè vocati. & ideo nec ipsi, nec descendentes ab eis potuere grauari. consilio 87. numero 6. & 7 174

2 Filii positi in conditione an & quando possint grauari. consilio 89. numero 32 181

2 Filii positi in conditione non censentur positi in dispositione, nec vocati à testatore. consi. 18. nu. 10 50

2 Filii positi sub conditione non censentur vocati à testatore. consil. 31. nu. 3. Et ideo non potuerunt grauari, nec videntur grauati regulariter. num. 4. Et cessant superius adducto, quando contrarium apparet de coniecturata mente testatoris. ibi. nu. 10 50

2 Filii positi in conditione cum illa qualitate masculis, censentur dispositiuè vocati. consi. 37. nu. 35 106

2 Filii

2 Filii positi in conditione, & vlterius grauati per eum tenentur præstare fideicommissum à testatore relictum.num.36.ibidem. Et idem quando testator digressus esset ad plures gradus substitutionum. numero 37.ibidem.

3 Filii positi in conditione censentur vocati, quando adest coniectura ta mens testatoris. Et isti habent qualem qualem testatoris voluntatem.consi.53.nume.40.& 41 85

3 Filii positi in conditione non censentur dispositiuè vocati, consi. 63.nu.10. fo.103.& consi.73.num.16 128

3 Filii positi in conditione secundùm vnam opinionem non dicuntur dispositiuè vocati.consi.66.nu.15. Alia verò opinio fuit, quòd tacitè vocati dicantur.num.16. Et ista opinio est æquior, iustior, et humanior, & potest in practica seruari.num.17.ibi. 106

3 Filii positi in conditione cum illa qualitate masculis, dicuntur vocati dispositiuè.consi.66.nu.50 106

3 Filius positus in conditione substitutum excludit.consilio 72. numero quinto 126

2 Filiorum appellatione veniunt & masculi & fœminæ. consilio 78.numero 8 162

2 Filiorum appellatione quando veniant nepotes.nu.10.ibi. & num.12. Et quid si eadem ratio viget in nepotibus, quæ in filiis.nu.11.ibi. eod.

2 Filius ex eo solo non iudicatur legitimus: quoniam testator ipsum legitimũ appellauit.consi.80.nu.52 165

2 Filii seu fratris appellatione an & quando veniat nepos.consilio 85.numero 46 172

2 Filius quando dicatur mori testatus.consi.85.nu.62 172

2 Filiorum appellatione in vltimis voluntatibus, an & quando veniant nepotes.consi.86.num.22 174

2 Et quid si verba referuntur ad tempus futurum numero 23.ibidem & numero 24 eod.

2 Et quid si repertus est filius in primo gradu, in quo filio verificata fuit dispositio.nu.25.ibi. eo.

2 Filius regulariter non repræsentat personam patris.consilio 90.numero 46 123

2 Filius pluribus in casibus subintrat locum patris præmortui in fideicommissis, & succedit vnà cum patruo, vt est quando vocantur filii præmortuorũ. consi.91.nu.34.& nu.35.& 43 184

2 Item admittuntur, quando testator considerauit successionem passiuam in stirpes.num.36 eod.

2 Filius institutus hæres à patre, & ab eo minimè grauatus liberè potest disponere de rebus paternis.consi.92.nu.5 186

2 Filius an & quando in fideicommissis subintret locum patris, & succedat vnà cum potruo.consi.92.nu.64.& nu.65 189

2 Filius an & quando subintret locum patris seu matris. consilio 99.numero 5 199

3 Filius in bonis paternis legitimam iure naturæ sibi debitam consequi potest consi.1.num.76 2

3 Filius potest detractioni legitimæ & trebellianicæ renunciare.consil.1.numero 102.maximè interueniente iuramento, & scientia. nu.103.ibi. Et si filius approbauit omnia disposita in testamento patris, in quo erat prohibita detractio.nu.104.ibid. 2

3 Filius potest disponere de legitima & trebellianica suo arbitrio. ibidem.numero 108 2

3 Filius consentiens exhæredationi eam reddit validam. consilio 2. numero 23 6

3 Filii patri ab intestato decedenti succedunt.consi.3.nu.1 8

3 Filii præteriti possunt dicere testamentũ nullum, & illud reducere ad causam intestati.ibi.nu.3 8

3 Filii viuente patre dicuntur quasi domini.consi.3.nu.21 8

3 Filio satis est extare, nec vlterius quærendum est de ipsorum filiis. consilio 4.num.26.& nu.27 10

3 Filii & descendentes quando, & quo casu censeantur reciprocè substituti. consi.7.num.39 14

3 Filius an subintret locum patris in fideicommissis. consilio 8. numero sexto 14

3 Filius mortuo patre potest testamentum patris approbare, vt excludatur à quærela inofficiosi, & à petitione supplementi. consilio nono numero primo 16

3 filius simpliciter agnoscendo testamentum reddit se conformem cum dispositione patris, vt possit petere supplementum.ibid.nu.3 eod.

3 filius petens supplementum legitimæ non dicitur impugnare testamentum patris, consilio 9.numero 27. Limitatur, quando expreßè esset prohibitus, & ipse approbasset patris testamentum, & demum supplementum peteret. ibidem 16

3 filii & descendentes quando instituto substituuntur, illi censentur vocati, & substituti ordine successiuo, vt excluso priore in gradu admittuntur sequentes.consi.11.nu.2.& 3 19

3 filius an & quando subintret in locũ patris, & succedat vnà cum patruis in fideicommissis consi.21.num.3 32

3 filius quando subintret locum patris in successione legali.ibid.num.25. Et quid si mens testatoris ostendit contrarium.nu.26 32

3 filii fœminarum non sunt de familia aui materni.consilio 22. num.37. nec dicti nepotes dicuntur de domo, cippo seu casata testatoris aui materni. numero 32 34

3 filius in bonis paternis consequi debet legitimam.ibid.numero 5. Et in illa pater non potest apponere aliquod grauamen, nec fideicommissum, & appositum reiicitur.num.6 34

3 filio quando succeditur, & fratri seu sorori in bonis, ad quæ pater vnà cum filiis succedit non habet vsumfructum.consilio 29.numero 95. & numero 96.& 97 45

3 filiis primi matrimonii fit iniuria per transitum ad secunda vota.consi. 29. nume.75 45

3 filiis maior infertur iniuria, quando mater transit ad secunda vota, quam quando pater.num.78.ibid. eod.

3 filium se probare non sufficit, sed necesse est, vt doceat se hæredem ad hoc, vt iure transmissionis possit venire, nec sufficit, quòd se hæredem quis asserat: nam alia sunt probanda.consi.32.nu.2.& 3 50

2 filius in fideicommissis non intrat locum, vt possit vnà succedere cũ patruo. consi.9.num.30 18

2 filii nominati & expreßè vocati tantùm veniunt, & nõ filii præmortuorũ. consi.9.numero 22. Et idem quando fuere vocati superuenientes, vel extantes.num.23 18

2 filius legitimatus excludit substitutum secundùm vnam opinionem. consil. 9.num.27 18

2 filius adulter nasci potest ex muliere maritata retenta in domo mariti & cohabitante cum ipso.consi.10.num.38.& 37.& 78 21

2 filius an debeat credere matri asserenti illum esse filium talis.consil. 10.numero 98 21

2 filius natus ex coniugata, & maritata præsumitur filius mariti, etiam si probaretur, vxorem suam tunc temporis fuisse ab alio carnaliter cognitam. cõsil.11.nu.13 27

2 filius natus ex coniugata asserens se filium adulteri id probare habet.consi. 11.num.15 27

2 filii naturales tantùm quando faciant deficere fideicommissum. consil.14. num.21.& nu.seq. 37

2 filii nati ex ea, cum qua non poterat esse matrimonium, sunt legitimi si illa erat ignorans.consi.15.nu.44 40

2 filii naturales qui dicantur.consi.15.nu.54 40

2 filio maiori 14.an.grauato fideicommisso succeditur quò ad legitimam.cõsi. 16.num.55 39

2 filius in bonis paternis consequi debet legitimam.consi.17.num.13.fo.41. & consi.18.nu.90 49

2 In computatione legitimæ, quæ & quanta sit, an connumeretur filia fœmina.nu.27.ibid.& nu.28

2 filium satis est tempore mortis grauati extare ad defectum conditionis si decessit sine filiis, nec vlterius quærendum est, quid de filiis sequutum sit, & iste casus, quid sequatur de filiis omissis dicitur. consilio 18. numero 4. & 5 50

2 filii fœminarum alterius familiæ & agnationis dicuntur. numero 42.ibidem 50

3 filius potest de legitima disponere, & illam potest transmittere ad suos hæredes, & grauatus fideicommisso vniuersali post mortem potest detrahere trebellianicam, & sic duas quartas, quæ capiunt medietatem.consi.30.num. 7.8.9.10.& 12 49

2 filius institutus hæres particularis an possit detrahere duas quartas. numero 104.ibid. 51

2 filius an possit detrahere duas quartas, si nullum fecit inuentarium.numero 152.ibidem. In computatione legitimæ & trebellianicæ quæ bona considerentur.nu.108.ibid. Et an consumpta per filium imputentur.num.109. ibi. Et an imputentur etiam per eundem alienata.nu. 110.ibi. 51

2 filius quando repræsentet personam patris in materia statutaria. consil.20. num.23 61

2 filius in successione quando repræsentet personam patris de iure communi. num.25.ibi.& nu.26.27 eod.

2 filii renunciantes dispositioni faciendæ per patrem, etiam cum iuramento non tenentur illam seruare, ex quo talis renunciatio continet pactum de non succedendo ex testamento.consi.24.nu.85. 73

2 filii fratris venientes ad successionem cum patruis, an succedant in stirpes vel in capita, & quid si veniunt cum filiis patruorum.consilio 35. numero 9. Et quid si filii substitutorum fuere expreßè vocati, quo ordine succedant. nu.10.ibid. 73

1 Filius transmittit ad suos hæredes ius petendi legitimam, & trebellianicã. num.29.ibid. 73

1 filius non conficiens inuentarium an perdat beneficium deducẽdi trebellia. consi.25.num.42. Et quid si inter filios & hæredes aliter conuentum est. num.44.ibid.fol.73.& consi.64.nu.28 146

3 Et consi.27.nu.17 44

2 filii etiam ulterioris gradus detrahere possunt duas quartas.consil.25.numero 56 78

2 filii agnationem patris sequuntur non matris.consi.26.nu.13 81

2 filius detractionem duarum quartarum transmittere potest ad suos hæredes consi.26.num.24 81

2 filius præsumitur natus ex marito cohabitante cũ eius uxore, licet illa fuerit adulterata, etiam si ipsa fateatur filium esse spurium.consi.29.num.12. & nu.97.98.& aliis seq. 91

2 filius succedendo subintrat locum patris, quando tractatur de successione ascendentis.consi.30.nu.1.& nu.38.39.40. Idem quando tractatur de successione patrui.num.2.ibid. In aliis verò casibus non subintrat, nec potest succedere insimul cum patruis.nu.3.ibi. 94

2 filius in successione ascendentium repræsentat personam patris, & succedit vnà cum patruis.consi.30.nu.38.fo.81.& nu.40. Reprobatur opi. Aret. in §.cum filius.instit.de successio.ab intest.nu.39.ibid.

2 filii præmortuorum non possunt dici proximiores, si alii in gradu illos præcedant.consi.30.nu.59 94

2 filius in fideicõmissis regulariter non intrat in locum patris, sed prior in gradu succedit.num.61.ibid. 94

2 Et quid si fideicommissum relictum est ab ascendente.nu.62

2 Et quid si testator expressè vocauit proximiores.nu.62.ibi.

2 filii in materia testamentaria dicuntur priuilegiati, & vnus non potest vti priuilegio aduersus alium.consi.35.nu.9 103

2 filii & descendentes, an & quando possint detrahere quartam trebellianicam ex fideicommisso relicto per antecessores prohibentes illam detrahi, & an possit prohiberi in filiis primi gradus, & ali.consilio 36.numero 23.& numero 24 104

2 filii & nepotes an & quando repræsentent locum parentum præmortuorũ, & illum subintrent ita, vt succedant vna cum patruis. Et quid quando tractatur de successione ascendentis.consilio 37.numero 1.& 2. Et quid quã do tractatur de successione patrui. Et quid quãdo in reliquis successionibus transuersalium.numero 3.ibidem. Et an prior in gradu in istis præferatur. num.4.ibid. 106

2 filii fratris præmortui in fideicommisso an insimul succedant cum patruis. consi.37.num.50 107

2 filius in fideicommissis non repræsentat personam patris. consilio 91.numero 14 184

1 filius in fideicommissis non intrat locum patris.consilio 37.numero 69: Et quid si fideicommissum est factum ab ascendente. Et quid quando vocantur superuenientes & superstites, & proximiores.numero 70.ibid. 107

2 filius præmortui non intrat in locum patris, quando ad successionem vocantur proximiores illum excludentes.consilio 40.numero 18. Idem si testator considerauit gradus prærogatiuam.numero 18.ibidem. Et filii præmortuorum vnà cum ipso minimè succedunt.numero 22.ibidem. Et quid si nepos tempore mortis testatoris non erat natus, nec cõceptus.numero 23.ibidem 111

2 filius regulariter in successione fideicommissi non intrat in locum patris præmortui.numero 24.ibidem. Et quid si fideicommissum relictum est ab ascẽdente.numero 25. Et quid si testator ascendens vocauit proximiorem, & voluit succedi ordine, & iure successiuo & seruata gradus prærogatiua numero 26.ibid. 111

2 filii masculi alicuius instituti, positi in conditione excludunt substitutum vocatum in casu, in quo institutus decederet sine filiis masculis.consi. 44. num.1.& num.11 120

2 filius legitimus & naturalis in bonis & hæreditate paterna cõsequi debet legitimam iure naturæ debitam.consi.45.num.1 121

2 filius de legitima disponere potest, & inter viuos, & in vltima voluntate. consi.45.num.7 121

2 filius de quarta trebellianica disponere potest suo arbitrio inter viuos & in vltima voluntate.conf.45.nu.14 121

2 filius detractionem quartæ trebellianicæ transmittere potest ad quoscunque hæredes.conf.45.nu.15 121

2 filius testando disponere potest, & de legitima, & de trebellianica.consilio 45.num.18 121

2 filio cui debentur, quæ bona veniant imputanda in legitimam, & trebellianicam.conf.45.num.21 121

2 filius de duabus quartis suo arbitrio, & inter viuos, & in vltima voluntate potest disponere.num.6.ibid. 121

2 filius in bonis paternis consequi potest legitimam iure naturali sibi debita. conf.47.num.3 124

2 filii nati ex fœmina non dicuntur de familia aui materni, sequuntur enim familiam patris.conf.51.nu.27 128

2 filii appellatio comprehendit nepotes, & alios descendentes.conf.52.numero 24 130

2 filius non habet electionem bonorum subiectorum fideicommisso pro sua legitima obtinenda.nu.30.ibid. 130

1 filius mala mente exhæredatus non succedit in feudo hæreditario.consi.1.nu.7.& nu.136 2

1 filius exhæredatus non succedit in feudo hæreditario.conf.2.num.29.folio 7.& conf.107.num.26 197

1 filii omnes æqualiter succedunt in feudis paternis, & antiquis.consilio 10.numero 1. Et primogenitus non excludit alios.ibidem fo.20.& conf.106 numero 11 197

1 filius non potest repudiare hæreditatem & acceptare feudum hæreditarium, secundùm communem opinionem.conf.23.nu.176 52

1 filii hæredis alienantis & renunciantis & possidentis aliquid de bonis feudi hæreditarii, & non conficientis inuentarium, possunt reuocare alienationem & renunciationem.conf.16.nu.41.& nu.43.in fi. 58

1 filius non dicitur bona, quæ fuere patris, possidere iure hæreditario, si illius hæreditatem repudiauit.conf.50.num.67. Nec præsumitur adita per cursum sex mensium.nu.68.ibid. 110

1 filius præsumitur ignorare testamentum patris.consilio 63.numero vigesimosecundo 127

1 filii qua ratione non debent exhæredari, & institui extranei.conf.72.numero 27 135

1 filius susceptus post donationem non prohibetur habere bona donata à patre, licet sit patris hæres.conf.72.nu.56 135

1 filii ad successionem patris quasi eis debitam vocantur ratione naturali. cõsil.73.num.21 137

1 filii quòd succedant, & habeant bona paterna, nedum inducitur voto parentum, verùm etiam filiorum fauore.nu.22.ibid. 137

1 filius non tenetur ex contractu gesto per patrem.consilio 94.numero decimoquarto. 167

1 filius non tenetur cõferre suis fratribus bona quæsita industria sua, vigiliis & laboribus extra substantiam patris. Nec erit facienda compensatio propter alimenta præstita filio per patrem, & quò ad dominium, & proprietatem ista quæsitũ filio, & pleno iure mortuo patre ad ipsum filium spectãt & ratione congrua fuit istud inductum.consilio 130.numero 1.2.3.4.& quinto. 229

2 filius legitimatus potest succedere patri & ex testamento, & ab intestato conf.1.numero 19.& num.seq. Et nedum quò ad legitimam, sed etiam quò ad omnia, quando nullus adest alius filius.ibi. Et an possit eis prohiberi legitima seu trebellianica.num.19.ibid. 2

2 filius naturalis potest legitimari etiam ad successionem feudorum, dum modo id expressè agatur.consi.1.num.122.& 123 2

2 filius legitimatus potest ex testamento succedere patri. consilio 3.numero 5. Et quid si pater instituit eum tanquam legitimatum, & ordinauit, quòd volebat eum esse legitimum virtute dicti testamenti.num.6.ibid.& num. 18.& seq.& num.24 8.& 9.

2 filius legitimatus simpliciter succedit eius patri ab intestato vnà cum aliis legitimè natis, & illis non extantibus excludit alios agnatos & cognatos. consi.7.nu.1.fo.14.& conf.10.nu.74.& 76 22

2 filius legitimatus præteritus dicit testamentum nullũ, & exhæredatus habet querelam.consi.7.nu.2 14

2 filius legitimatus sibi debetur legitima in bonis patris.num.3.ibid. Et agit ad supplementum ipsius.nu.4.ibid. 14

2 filius legitimatus à patre & quò ad quid, vt succedat patri in ea parte, quæ patri placuerit, dicitur dispensatus.nume.6.ibid.& num.8.9.& 10. sed limitatur, vt plenè.num.17.& 22.& seq.& 45.46.& 48. Et ita dispensatus non potest dicere nullum, nec querelare, nec ei debetur legitima, nec ad supplementum agit.num.7.ibidem & num.8.9.10.& 11. Etiam si in primo testamento fuisset hæres institutus, & illud postea per vltimum fuisset reuocatum, ibid. 14

2 filius legitimus & naturalis quis dicatur.conf.8.nu.5 17

1 filius legitimatus venit appellatione filii legitimi, & naturalis.consil.8.numero 6 17

2 filius legitimatus æquiparatur filiis legitimè natis.conf.8.nu.7 17

2 filius legitimatus, secundùm opinionem aliquorum, nec excludit substitutum.consi.8.nume.8. Imo communis est in contrarium, quòd eum excludat.num.9.ibid. 17

2 filius sacerdotis non potest legitimari prohibente consilio generali, nec sufficit generalis clausula non obstantibus.consi.2.nu.30.& 31 17

2 filius sacerdotis an & quando possit legitimari per comitem Palatinũ creatum ab Imperatore.consilio octauo numero 18.& sequen. & per comitem Palati-

Palatinum creatum à summo Pontifice potest sine dubio legitimari, num. 20.ibi.& seq. 17

2 Filius sacerdotis non potest legitimari, sed solùm dispensari.con.8.num.22. & in dispensatione interuenire debet causa, & citatio. ibid. fallit quando data esset potestas à superiore id faciendi sine causa, & citatione. numero 21.ibid. 17

2 Filius naturalis legitimatus institui potest. cons.9.nu.1.& 2 18

2 Filius naturalis succedit ab intestato patri.cons.9.nu.1 18

2 Filius natus in domo ex vxore præsumitur mariti, esto quòd mulier eo tempore esset ab aliis carnaliter cognita.cons.10. num.4. & qua ratione istud sit inductum.ibi.nu.5 21

3 Filius natus ex coniugata habitante cum adultero, ad quam maritus poterat habere accessum suo arbitrio, præsumitur mariti, & non adulteri. consi. 64.num.8 104

2 Filius legitimus & naturalis super bonis paternis habere debet legitimam debitam iure naturæ.consi.9.nu.5 18

2 Filius de legitima potest disponere & testari, vt vult.nu. 8.ibi. fo.eo

1 Filiusfamilias potest contrahere, & ex contractu obligari, & potest etiam contrahere societatem.consi.94.nu.1.& 2 167

1 Filiusfamilias insolidum obligatur, & tenetur ex gestis per ipsum tãquã socium.nu.6,ibi,& nu.63 167

1 Filiusfamilias si non est soluendo, carceratur.consi.94.nu.8.& nu.39.& aliis seq.& num.65 167

1 Filiusfamilias minor potest in integrum restitui, nisi sit in culpa, fraude, vel dolo.cons.94.nu.9 167

1 Filiusfamilias iuuatur beneficio ff.quod cum eo.l.2.cum similibus ex contractu gesto viuente patre.consi.94.num. 12.& num.43. & sequen.Fallit tamen, quando esset decoctor dolosus, & fraudulentus, numero 13. ibidem 167

1 Filiusfamilias videtur contrahere potius ob reuerentiam paternam quàm aliam ob causam.nu.31.ibi. 167

1 Filiusfamilias contrahens cum pecunia paterna quærit commodum, & incommodum patri.nu.32.ibi. 167

1 Filiifamilias exercentes societatem, & bancum habentur vt factores, & institores.nu.33.ibi. 167

1 Filiifami.minores contrahentes, & lesi restituuntur in integrum etiam si cum iuramento contrahant.nu.38.& 39 167

1 Filiusfamilias minor contrahens viuente patre eo mortuo non potest insolidum conueniri.consilio 94.num. 43. & sequen. Et quid si viuente patre filiusfamilias fuit conuentus, & condemnatus.nu. 46. Et quid si post modum efficitur sui iuris per emancipationem.num.47. ibid.& num.49. vel alio modo sui iuris efficiatur.numero 48.ibid. Et quid si filiusfamilias cedit bonis.nu.49.ibid. Et quid quando creditor esset pauperior.numero 50. ibi. Vel filiusfamilias reperitur factus locupletior.num.51.ibid. Vel si filiusfamilias habebat peculium.num.52.ibid.& num.64. Et quo casu possit conueniri eatenus, quatenus &c.num.53. ibid. Et quid si esset dolosus, fraudulentus, & in culpa.num.54.ibi. 167

1 Filiusfamilias gaudet beneficio euitandi carceris.consi.94.nu.56. Eo etiã gaudent cessantes soluere, & fugitiui.nu.57.ibi.& num.58 167

4 Filiusfamilias delinquens punitur, & in iudicio criminali contra ipsum intentato non requiritur consensus patris ex quo in istis potest esse in iudicio sine ipsius consensu.cons.147.nu.16 152

4 Filiofamilias interdicta est alienatio bonorum sine patris consensu. consil. 157.nu.2.excepto peculio castrensi.nu.3.ibi. 163

4 Filiusfamilias deportatus, bannitus, & condemnatus desinit esse in potestate patris.consi.157.nu.20 164

3 Filii filiorũ per quæ verba dicantur expressè vocati.consi.42.nu.6 65

3 Filii non subintrãt locum parentum in fideicommissis.consil.42.nume.22. Et quid si filii fideicommissarii veniunt iure proprio, & non ex transmissione.nu.24.ibid. 65

3 Filius hæres institutus, & grauatus vltra legitimam, an possit detrahere falcidiam de legato particulari.consi.43.num.71 66

3 Filii appellatione an & quando veniat nepos ingrauamine.consil. 52.nu. 15.& aliis seq.& primò quòd non.ibi. 66

3 Filius legitimus debet consequi legitimam in bonis patris legitimantis. consil.54.nu.10 89

3 Filius legitimatus non potest in legitima sibi debita grauari per fideicõmissum, & grauamen appositum reiicitur.consi.55.nu.4 91

3 Filius legitimatus non detrahens legitimam moriens potest illius detractionem transmittere ad hæredes.nu.5.ibi. 91

3 Filius adeundo approbans testamentum patris non propterea videtur renũciare legitimæ.consilio 55.numero 6. Nec in dictam legitimam imputandi sunt fructus percepti per filium grauatum restituere.numero septimo, ibidem 91

3 Filius licet non possit in legitima grauari: tamen succedentes sibi poterunt per patrem in illa grauari.num.8. ibid. Et in dubio tale grauamen videtur appositum hæredibus filii.num.9.ibi. eod.

3 Filius quando expressè fuit grauatus, reiicitur grauamen.consil.55.nume. 10.& 11 91

3 Filius succedens patri adeundo seu se immiscendo non semper extinguit nomen hæreditarium.consi.59.nu.10. & seq. Durat enim in pluribus nõ obstan.aditione.nu.11.ibid.& num.12.13.& 14. Et quia si hæreditas non fuit adita, & transmittitur.nu.14.ibi. 17

3 Filius spurius est capax institutionis, seu legati sibi relicti à patre adulterino.consi.64.num.1 103

3 Filius natus ex coniugato & coniugata, & in domo mariti vicinis scientibus præsumitur filius mariti. Etiam si ad vxorem alius habuisset consuetudinem & conseruationem.ibi.nu.3.& 4 eod.

3 Filius non potest accusare matrem de adulterio, nec propterea illam occidere.consi.64.num.21 104

3 Filius sequitur conditionem patris non matris.ibi.num.22 eo.

3 Filius impediens patrem testari potest ex hoc exheredari.consi.67.nu.99. & num.100 111

3 Filius ne excludatur ab hæreditate patris, quandoque recedimus à regulis iuris.consi.67.num.115 111

3 Filii ex pluribus capitibus possunt parentibus succedere.consil. 69. numero 12 117

3 Filii ad bonorum posses.petendam ex omni capite habent annum, extranei verò dies centum.num.13.ibid. 117

3 Filius ex quocunque capite vult succedere, semper excludit alios.num.15. ibidem 117

3 Filius renuncians excluditur ab hæreditate eius, cui renunciauit, ad quam admittuntur alii non renunciantes ex coniecturata mente parentum recipientium renuntiationem.consi.69.nu.45 11

3 Filius in bonis parentum habet spem probabilem succedendi. consil.69.numero 80 118

3 Filius habens legitimam potest pacto renunciare hæreditati.consilio 69.numero 101 118

3 Filii hæredes matris obligatæ alteri non possunt venire contra gesta, & facta per matrem.nu.122. ibid. Obstabat enim hæredibus exceptio illa, quæ de euictione tenet actio &c.num.123.ibi. 118

3 Filiis damnati patris crimine læsæ maiestatis quod non quæritur ex expressa voluntate matris inter viuos, seu in vltima voluntate, illud ipso iure quæritur fisco.consi.69.num.192 118

3 Filii appellatione an veniat nepos in fideicommissis. consilio 72. numero 1 126

3 Filius substituti mortuus ante institutum non est in consideratione.consilio 73.num.15 128

3 Filius mortuus in pupillari ætate, habens substitutum pupillarem dicitur mori testatus non intestatus.consilio 107.num.5 173

3 Filius acceptans legata sibi à patre relicta non propterea videtur approbasse testamentum in totum, quin possit petere supplementum legitimæ numero 17.ibid. 173

3 Filii iudeorum paruuli & infantes an inuitis parentibus possint baptizari. consi.2.num.38.& nu.seq. 6

4 Filii iudæorum an sint in potestate patrum.consilio 2.nume.39. & numero 40. Et quod non possint il'is inuitis, & ab eis eripi.numero 41. ibid.& nume.42. Et quid si ita baptizati maiores effecti longo tempore tacuerunt numero 43.ibid. Et ita paruuli baptizati penes quos debeant moram trahere num.44.ibid. 6

4 Filii nati ex secundo matrimonio stante primo, non possunt esse legiti. consilio 57.num.1. Nec prodest allegare ignorantiam primi.nume.2.ibid. Nec allegatio bonæ fidei secundi matrimonii, ex quo præsumitur scientia primi. num.3.ibi.& nu.4 72

4 Filii vt legitimi iudicentur, fauendum est in dubio, secus quando sumus in claro.consi.57.num.22 71

4 Filius naturalis tantùm an dicatur de domo.consil. 57. numero 41. Et quid si naturalis fuit legitimatus, an dicatur verè legitimus.numero 42. ibidem 72

4 Filius moriens an possit in matrem transmittere ius petendi bona soceri, vel patris.consi.65.nu.25 82

4 Filius regis, etiam viuente patre rex vocatur.consi.141.nu.20 147

4 Filius præiudicat patri delinquendo, si propter delictum perditur patris potestas.consi.157.num.44 164

4 Filius condemnatus quòd restituatur, est casus fortuitus.num.45.ibid. eo.

1 Filiorum fauore principaliter inducta fuit dispositio.l.si vnquam.C.de reuocan.dona.consilio 73.numero 14.& aliis sequen. & numero 31.& sequen.

2 Filiorum appellatione in vltimis voluntatibus an & quando veniant patentes.consi.87.num.20 177

1 Et quid si primus grauatus mortuus est cum filiis excludentibus substitutum.nu.21.ibid. eod.
1 Et quid si filius extitit in primo gradu, in quo verificata fuit dispositio.nu. 22.ibid. eod.
3 Filiorum appellatione veniunt nepotes in fauorabilibus, & inconcernentibus eorum commodum.consi.17.nu.7.& nu.9 25
3 Filiorum appellatione quando veniant nepotes & descendentes, si reperitur filius in primo gradu, in quo dispositio locum habuit, consi.10.num.56. Nec veniunt, quando relatio fit ad certos.ibid.nu.57. Item quando nepotes non erant nati, nec concepti tempore dispositionis, & tempore mortis testatoris.ibid.num.58 29
2 Filiorum appellatione ex meo corpore natorum veniunt etiam nati ex filia consi.18.nu.60 50
2 Filiorum appellatione in vltimis voluntatibus, an & quando veniant & comprehendantur nepotes.consi.33.nu.13.& nu.24.& 25 99
2 Filiorum appellatione veniunt & masculi & fœminæ consilio 39.num.1. Fallit, quando testator expressam mentionem fecit de masculis.num.2. ibidem & num.seq. 111
2 Filiorum appellatione ità veniunt fœminæ sicut & masculi, consilio 48. num.4. Fallit, quando facta est mentio de filiis masculis: tunc enim fœminæ non veniunt.nu.5.ibid. 111
1 Filiorum natiuitate quòd reuocetur donatio, concernit commodum & vtilitatem ipsorum, & per oppositum esset damnum, & cessaret omnis spes cōsequendi bona donata.consi.73.nu.29 137
2 Filiorum appellatione venit legitimatus.consilio 1.num.55.& nu. 56.& 57. Prout venit appellatione filiorum legitimorum & naturalium numero 56.ibid. 2
3 Filiorum appellatione ita fœminæ sicut & masculi veniunt.consilio 41.numero 25 62
3 Filiorum appellatione non veniunt quandoque fœminæ.consil. 52.nu. 39. num.48 85
1 Finalis causa ex proœmio elicitur.consi.8.nu.1 19
1 Finis vnius legis ad quæ sit referendus.consi.98.num.67 178
1 Fines mandati, qui tenetur obseruare, tenetur ad omnia in eo contenta.consilio 97.num.41 104
2 Fines mandati, & potestatis datæ non sunt transgrediendi.consilio 9.numero 81 19
4 Et consi.161.nu.32 176
3 Finis, renuntiatio, & liberatio facta per sororē fratribus de hæreditate materna, paterna &c. an valeat & per totum.consilio 93.nu.1. Et quid si est vallata pacto vel per stipulationem.nu.2.ibi.fo.158. Et consi.94. num.1. Et quid si fuit ex illa enormissimè læsa.ibi.nu.1.& 2 158
2 Finis & renuntiatio facta per filiam de hæreditate paterna cum iuramento intelligitur rebus sic stantibus, & ideo si tunc temporis erant filii masculi, ipsis postmodum defunctis filiis, quæ renuntiauit, poterit succedere, & idem quando pater, cui renuntiatum est, moritur nullis relictis descendentibus.consi.3.nu.27.18.& 29 9
3 Finis & renuntiatio facta patri per filiam dotatam de non succedendo non valet de iure ciuili: tamen de iure canonico est valida, si iuramento fuit vallata.consi.26.num.6.& 7. Et qua ratione de iure ciuili fuerit reprobata. ibid.nu.8 40
4 Finis correspondere debet principio, consi.67.nu.263 83
4 Fines, omne illud, quod continetur intra fines designatos, cedit ad commodum illius, cui facta est consignatio.consi.4.nu.1 13
1 Fiscus vendens rem postmodum euictam non tenetur ad duplum, sed ad illud solùm, quod recipit.consi.101.nu.54 189
4 Fiscus in pœnis habet causam lucratiuam.consi.1.nu.22 2
2 Flumine publico non licet aliquid facere, & quando dicatur factum. consi. 105.num.3 fol.
3 Forensis non dicitur quis ratione domicilii, imo subditus.consilio 12.numero 12 20
3 Forensis an gaudeat beneficio statuti existentis alibi.nume.24.ibid.& aliis seq.& nu.26.& 27. Maximè si statutum factum fuit in beneficium subditorum, num.25.ibid. 20
3 Forensis an gaudeat beneficio statuti de dote lucranda. consilio 34.numero 14. Et quando in loco statuti non subit onera, nec grauamina. numero 15. Et quando statuentes de forensibus minimè cogitarunt.numero 16. Et quando idem disposuissent, si de illo fuissent interrogati.numero 17. Et quid si in statuto nulla expressa est ratio, an forenses gaudeant.numero decimooctauo. 54
3 Forensis non gaudet statutis aliorum.consi.54.nu.99 85
1 Forenses an collectari possint pro bonis, quæ possident in territorio imponentium collectas. consilio 25.numero 4.& 6.& numero 75.76.& seq. Et quid si imponuntur alia de causa, quàm pro conseruatione prædiorum.ibid. num.8.9.& 76 78
3 Forensibus an denegentur beneficia statutorum, vel excommunicentur.consil.12.num.26 20
1 Forenses compelli non possunt ad collectas impositas pro cōstructione murorum, seu castri faciendi pro custodia, & securitate loci, in quo bona possident.consi.25.nu.7.fol.58.& nu.72.& 96 64
2 Forma tradita à testatore in succedendo ad vnguem, & præcisè venit obseruanda.consi.19.nu.58 55
2 Formæ defectus fortior est, quàm defectus renuntiationis.consil. 19.numero 60 55
2 Qui spernit seruare formam, recusare dicitur facere actum.ibidem numero 61 eod.
2 Formæ defectus inducit priuationem facultatis respectu eius, qui omittit. ibid.num.62 55
2 Forma substantialis quæ sit, ex quibus inducatur.consil.19.nu.185 51
2 Forma etiam leuis omissa vitiat actum, quando constaret de mente disponētis ita voluisse.ibid.nu.186 eod.
2 Si disponens processit vltra annullando actum, videtur voluisse forma substantialem inducere.nu.187.ibid. eod.
2 Forma & solennitas requisita in actu celebrādo remitti potest ex iusta causa.consi.32.nu.16 98
2 Forma videndi testatorem adimpleri debet specificè.consilio 33.numero 4. Dicta solennitas & forma aliquo casu speciali relaxatur.nume.5.ibid. Et tali casu speciali ad minus testes audire debent vocem testatoris, & eam habere notam.num.6.ibid. In dicto speciali an adhuc vigeat suspicio falsitatis & fraudis, nu.6.ibi. 99
2 Forma non debet omitti, & omissa vitiat actum.consi.12.num.47.& 48. fo.28.& consi.14.nu.23.fo.37.& consi.33.nu.24 99
2 Forma & solennitas tēpore necessitatis relaxari potest, et eo tempore actus gestus forma noua adhibita minimè vitiatur.nu.28.ibi. eod.
3 Forma & solennitas in aliquo actu requisita potest adimpleri in æquipollēti necessitatis tempore. Et maximè quando impedimentum est facti.consilio 30.num.13.& 14.fo.83.& consi.33.nu.29 100
2 Forma & eius obseruatio remittitur, quando periculum imminet. numero 30.ibid. 100
2 Forma & solennitas requisita in aliquo actu licitè remitti potest ex iusta causa.ibid.num.33 100
2 In testamentis de forma & solennitate est, testatorem proprio ore nominare debere personas hæredis.num.34. Istud tamen adimpleri potest in æquipollenti, si notarius, seu alius nominat hæredē coram testibus testatore hoc approbante.num.34.ibid. eo.
2 Forma & solennitas potest omitti, quando modus seruatus sufficeret, & virtualiter interesset, ex quo succedit loco illius formæ.consi.33.nume. 34. Fallit in cæco testante. Sicuti testes debent videre testatorem, ita testator debet ipsos testes videre.nu.36.ibid. 100
3 Forma quæ sit seruanda in testamento.consi.46.nu.3. Si non seruatur testamentum non valet vt in scriptis.ibid.& nu.4. Minus nec vt nuncupatiuum.nu.4.ibi.& plenius.nu.9 71
3 Formæ à statuto traditæ nihil potest addi vel minui.consi.61.nu.15. Et impleri debet specificè, & non in æquipollenti.num.16.ibid. Et præcipuè quādo requiritur in testamentis.nu.17.ibi. 100
2 Forma à statuto introducta satis dicitur obseruata, quando virtualiter & effectualiter fuit executū requisitum à statuto licet superficialiter appareat non seruata.consi.99.nu.15.& nu.11 164
3 Forma statuti potest quandoque adimpleri in æquipollenti. ibidem numero 17 169
4 Forma à statuto requisita satis est, quòd tacite includatur in actu, qui geritur.consi.20.nu.14 32
4 Forma debet esse conueniens, & non repugnans materiæ subiectæ. consilio 20.num.23 32
4 Forma tradita per Pontificem ad vnguem seruanda est per executorem. cōsilio 30.nu.20 41
4 Forma data à lege mortua seu viua seruari debet, & actus gestus ea seruata redditur nullus.consi.41.nu.15 53
4 Forma data à Pontifice circa translationem pensionis obseruanda est.consi. 46.num.15 57
4 Forma profitendi quæ & qualis debeat esse.consi.65.nu.7 82
1 Formæ & mandati transgressores non potest se ex illis iuuare.consi.47.nume.59.& 61 104
1 Formæ substantiæ non potest aliquid addi vel minui. consilio 95.numero 24 169
2 Et consi.12.nu.49.fo.20.& consi.19.nu.188 29
4 Formæ defectus non semper vitiat.consi.97.nu.25 117
1 Forma & ordo datus declarat voluntatem mandantis.consilio 47.numero 54 104
1 Forma vbi non seruatur ibid.non præsumitur vtilitas.ibi.num. 57 eod.

Repertorium Consiliorum.

1 *Forma continens tempus decursum reddit mandatum nullum.consilio 47. num.68* 105

1 *Forma non est obseruanda, quando non interest eam seruari. consilio 47. num.69* 105

1 *Forma tradita à communione seruanda est.consi.63.nu.6* 99

1 *Forma & modus in societate appositus seruandus est. consilio 93.numero 30* 166

1 *Forma data præpositioni debet attendi.consi.93.nu.52* 166

1 *Forma requisita adimplenda est specificè & non in æquipollenti,consi.95. num.25* 169

1 *Forma concessionis aquæductus attenditur.consilio 93.num. 12.fol.213. & consi.117.num.5* 217

1 *Forma concessionis seruanda est,nec ab ea recedendum est.consil. 116.numero 7* 217

1 *Forma, quando peccatur in forma, non est necesse appellare,vel dicere de nullitate.consi.95.num.39* 170

1 *Forma decreti obseruari debet, nec ab ea est recedendum.consil. 100.numero 25* 183

1 *Forma & solennitas requisita in alienatione rerum minorum. consil. 99. nu.1.fo.181.& consi.100.nu.1* 183

1 *Forma tradita à statuto non potest per iudicem peruerti.consilio 95.numero 28* 169

1 *Forma tradita à statuto ad vnguem obseruanda est, aliàs actus erit nullus. consi.99.num.25* 181

2 *Et consi.12.nu.47.& 48.fo.20.& consi.33.nu.24* 99

3 *Et consi.46.num.6.& 14.fol.71.consi.68.num.17.fol. 116.& consilio 99.num.11* 164

1 *Forma statuti non obseruatur quando contractus celebratur extra territorium statuentium.consi.99.nu.55* 181

2 *Forma & solennitas à statuto tradita cēsetur substantialis,ita vt actus aliter gestus reddatur nullus.consi.12.nu.46* 28

2 *Forma & solennitas à statuto tradita adimplenda est specialiter & non in æquipollenti.consi.12.nu.50* 28

2 *Forma & modus in faciendo aliquid in dispositione hominis formam inducit,maximè quando apparet,ponentem ordinem velle illum præcisè seruari,& quando apparet de mente disponentis,quod voluit inducere formam, & de vehementi affectione.consi.19.nu.8.9.& 10* 54

2 *Forma seu solennitas necessaria inducitur vehementi animi applicatione circa modum faciendi.consi.19.nu.11* 54

4 *Forma supplicationis attendi debet.consi.3.nu.56* 11

4 *Forma quæ interuenire debet in sacramento Baptismi, & quid si non interueniret.consi.11.nu.24* 5

4 *Formam aliquam verborum non est necessarium seruare in constituendo conuentiones inter confeudatarios,nec habere licentiam superioris.consilio 72.num.20* 98

4 *Forma certa succedendi per fideicommissum dari potest, quando hæredes substitui seruare tenetur.consi.72.nu.17* 98

2 *Forma requisita non adimpletur in æquipollenti.consi.14.nu.24*

4 *Et consi.97.nu.13* 117

2 *Forma,qua notarius debet subscribere instrumentum per alium scriptum. consi. 12.nu.130* 28

2 *Forma inducitur ex posito conditionaliter in dispositione legis,vel hominis consi.19.nu.13* 54

2 *Forma substantiali sublata,tollitur omnis effectus.consilio decimonono,nu. 183* 55

3 *Forma,quibus ex verbis dicatur aliquid esse inductum seu statutum pro forma.consi.9.nu.7* 282

3 *Forma iuuenis bene disposita consideratur in contrahendo matrimonio.cōsilio 29.nu.23* 45

2 *Forte dictio dubitationem inducit,& excludit omnes casus.consilio 29.nu mero 18* 91

4 *Forus conscientiæ & contentiosus differunt.cnnsi.67.nu.23* 83

1 *Fraus & collusio præsumitur,si diligentia & opera præstita per promissorem non habuit ratum ille,pro quo fuit promissum. consilio 110. num.24. sed contra.num.103* 205

1 *Fraus cessat in alienatione facta iusto precio.consi.13.nu.62* 33

2 *Fraus & dolus in dubio non præsumuntur.consi.25.nu.27* 78

2 *Fraus & dolus tolluntur ex coniecturis.consi.25.nu.82* 71

2 *Fraus & falsitas non censetur adhibita, quando de facili non potest committi.consi.33.nu.38* 100

3 *Fraus præsumitur per alienationem omnium bonorum.consilio 72. numero 78* 126

3 *Fraus & dolus non debent prodesse doloso,& fraudem committenti.consi. 96.num.31* 161

3 *Fraus & dolus coniecturis probantur.consi.97.nu.17* 163

4 *Fraus penitus cessat in actibus permissis à principe. consilio 39.numero 12* 51

4 *Fraus præsumitur propter disparitatem generis,& nobilitatis.consilio 57. num.29* 71

4 *Fraudantes in expeditionibus cameram,an carere debeant gratia. consilio 77.nu.11.& nu.seq.* 71

4 *Fraus præsumitur ex vicinitate actus, & continuatione.consilio 144.numero 21* 159

4 *Fraus secreta in animo consistens simoniam arguit.ibid.nu.30* 159

1 *Frangenti pacem impune est alteri eam frangere.consi.10.nu. 89* 22

4 *Frangenti fidem fides frangatur.consi.92.nu.52* 114

4 *Frangenti iuramentum frangatur eidem.ibi.nu.53* 114

2 *Frater fratri ab intestato defuncto succedit.consi.14.nu.1* 37

4 *Frater potest succedere fratri in feudo nouo, si ex verbis inuestituræ id apparet coucessum.consi.16.nu.4* 29

2 *Frater in feudis antiquis & paternis succedit fratri.consilio 14.nume.57. fol.36.& consi.14.nu.2* 37

4 *Frater an & quando succedat fratri.consi.104.nu.17* 122

4 *Frater an cogatur præstare cautionem pro fratre.consilio 168.numero decimonono* 175

2 *Fratris appellatione qui veniat.consi.37.num.63* 107

2 *Fratres patrueles an veniant appellatione fratrum simpliciter. ibid. numero 64* 107

2 *Frater vterinus tantùm excluditur à sorore vtrinque coniuncta.consil.84. num.2* 170

2 *Frater succedit fratri de iure communi,si non est alius proximior: consilio 100.num.5* 199

2 *Frater quærens bona præsumitur illa quæsiuisse ex industria sua,quādo cōmunia erant modica,& vix sufficientia ad victum.nu.19.ibi.nu.20.* 199

2 *Frater dotem habitam ab eius vxore, & positam in communi potest detrahere de bonis communibus.ibi.nu.21. Et prius quando cum fratre diuiditur bona,dos prædicta venit detrahenda.nu.22* eod.

2 *Fratres existentes in communi expensas debent habere de communi, esto quòd vnus habe.maiorem familiam altero.consi.100.nu.23.& 25.* 199

2 *Frater potest retinere dotes suæ vxoris in diuisione facienda cum fratre. ibid.num.29* 199

2 *Fratres in diuisione facienda inter fratres retinere possunt per vnum bona consignata pro dote eius vxoris.consi.100.nu.26* 199

3 *Fratres plures quando vocantur à testatore ad legatum seu fideicommissum videntur insimul vocati & non ordine successiuo.consilio quarto, numero 2* 10

3 *Fratrum appellatione continentur sorores, quod declaratur consilio 22.numero 20* 34

3 *Fratris appellatione,an & quando veniat soror.consi.49.num.30* 77

3 *Fratres vocati in substitutione vtrinque coniuncti excludunt alium ex vno latere tantùm coniunctum.consi.59.nu.41* 98

3 *Frater instituens turpem seu infamem personam exhæredato seu præterito fratre inofficiosè testatur, & aduersus eius testamentum competit querela consi.64.nu.11* 104

3 *Fratribus exhæredatis seu præteritis turpi persona instituta non competit querela, quando ipsis aliquid per fratrem testatorem fuit relictum.consilio 74.num.26* 104

3 *Frater potest ratificare donationem pro se ipso, & eius fratribus pupillis. consi.69.num.151* 118

3 *Fratres diuidentes & stipulantes pro quolibet hærede ipsorum perinde est ac si stipulati fuissent pro quibuscunque hæredibus.consilio 71.numero 41* 124

3 *Fratres viuentes in communi possunt committere vni ipsorum administrationem,esto quòd alii sint sapientissimi.consi.58.nu.62* 96

3 *Fratres tenentur dotare sororem pro hæreditariis portionibus.consilio 102. num.20* 167

3 *Fratres vtrinque coniuncti quò ad successionem præferuntur aliis ex vno latere tantùm coniunctis.consi.109.nu.13* 174

2 *Fratres minores penitus incapaces sunt bonorum ex legis dispositione 65. num.18* 147

3 *Frater ordinis prædicatorum professus an possit venire ad fideicommissum consi.22.nu.3* 34

3 *Frater ordinis mendicantium prohiberi potest à testatore, vt nihil cōsequatur de bonis suis.ibidem numero 4.T aliter professus excluditur à successione.numero 5.ibidem. An autem possit petere legitimam.num.5.ibid. An in istis testatoris dispositio sit obseruanda.nu.6.ibi. Et quid si talis professus fuit ante conditum testamentum.nu.7.ibid.*

3 *Frater religiosus,an possit testimonium deponere sine licentia sui superioris consi.24.num.33* 37

3 *Frater religiosus an possit esse testis in testamento. numero 34. & numero*

mero 35.ibid. 47

1 Fraternitas an dicatur locus pius.consi.34.nu.4 47

1 Fraternitas tenens hospitalitatem, an subsit episcopo.ibi.nu. 6 fo.eo

1 Fraternitas constructa per laicos non subest episcopo.ibi.nu.9 fo.eo

1 Fraternitates ita constructæ non dicuntur loca pia.ibi.nu. 20. Et de istis locis iudicandum est, ut de aliis prophanis.nume.21. Nec illis conceditur in integrum restitutio, quæ locis piis solet concedi.nu.22 eod.

4 Fraternitates prædictæ non sunt loca pia, & relicta illis in ultima uoluntate necessariò requirunt solennitates iuris communis, nam non sunt loca pia. ibid.nume.23. Sunt enim loca secularia licet legata eis facta sint ad pium usum.num.26 47

4 Fraternitas battutorum, an sint loca pia, & quò ad quæ. Et loca prædicta dicuntur loca approbata, & collegia licita. Et sunt capacia recipiendi relicta, & oblationes.consi.34.nu.27.& 29 47

2 Fraternitates administratæ per laicos, an dicantur loca pia.consilio 50.numero 27. Et personæ ecclesiasticæ an possint in illis se intromittere.numero 26. Et an gaudeant priuilegiis concessis ecclesiis, & piis locis.numero 27. Et de legatis relictis illis possit detrahi quarta trebellianica . numero 28. ibidem. 127

4 Fraternitates laicorum tempore interdicti an possint publicè facere rogationes.consi.27.nu.32 38

4 Fratissa cogebatur contrahere cum fratre defuncti.consilio 68.numero 61 84

1 Fructus quando sunt separati, & ablati à solo, cuius sit periculum.consilio 40.num.7 96

1 Fructus quando dicantur pendentes, & quando exacti.ibid.num.8. Et ad quem spectet periculum.nu. 9. ibi. Et quid quando fructus sunt in paleis, & non asportati.nu.10. Et quid si præcessit culpa locatoris nu.12. Et quid si fructus corrumpuntur.nu.13.& nu.14 eod.

1 Fructus an liceat percipere ex venditione conditionali. consilio 69.numero 35 122

1 Fructus ita percepti an veniant computandi in sortem.ibid.nu.37. Et quid si venditor habuit pretium, & ulterius percipit fructus, an sit astrictus emptori soluere aliquid.num.38 eo.

1 Fructus, in societate non habetur ratio fructuum consumptorum, nec expēsarum.consi.85.nu.16 156

1 Fructus percepti an venient computandi.consi.85.nu.19 156

1 Fructus percepti ex falsa adiudicatione, an & quando dicantur bene percepti, & ueniant imputandi in sortem & restituendi. consilio centesimo, num.33 183

2 Fructus medio tempore percepti per hæredem extraneum computantur in Trebellianicam.consi.9.nu.18 18

2 Fructus percepti ex hæreditate ueniunt computandi ad consumptionem, & extinctionem crediti, quod habet hæres aduersus fideicommissum.consi. 25.num.65 78

2 Fructus tales non computantur ipsi creditori, sed bene computantur hæredibus debitoris percipientibus illos.conf.25.nu.66. Et quid si debitum vel quasi hæredi procedit præter mentem testatoris ex alia causa, an tales fructus computentur.nu.67.ibid. 78

2 Fructus triennio tantùm seruari possunt.consi.25.nu.75 781

2 Fructus percepti per hæredem grauatum, an & quando computentur in Trebellianicam.consi.25.num.53. Et quid in filiis primi gradus. Et quid quando duæ quartæ detrahuntur.ibid.nu.54.& 55 78

2 Fructus percepti an computentur filiis primi gradus in detractione trebel. consi.36.num.24 104

2 An bona sit illatio de fructibus ad treb.ibi.nu.25 eod.

2 Fructus percepti per hæredem ex rebus hæreditariis in quartam trebellianicam computantur.consil.45.nu.16. Fallit in filiis primi gradus, quibus non imputatur.ibid.nu.17 104

2 Fructus medio tempore percepti per hæredem grauatum computantur in Trebellianicam.fallit in filiis primis gradus.consi.47.nu.12 124

3 Et consi.43.nu.80.& 81 66

2 Fructus percepti per grauatum non ueniunt restituendi in restitutione fideicommissi.consi.83.nu.19 169

2 Fructus prædicti iudicio testatoris percepti imputantur in quartam Trebellianicam.ibi.nu.20 eod.

2 Fructus ipsi quatenus concurrunt cum quarta trebellianica & non illud quod eam ascendit.ibid.nu.21 eod.

2 Fructus medio tempore percepti an computentur in Trebellianicam.consi. 93.num.53. Et quid si filii sunt grauati restituere extraneo, & sunt in primo gradu.nu.54.ibi.& nu.55 169

2 Fructus, redditus, & prouentus ueniunt etiam appellatione bonorum.cōsi. 94.num.13 191

2 Fructus an & quando intelligantur, deductis expensis.consilio 94.numero 5 191

2 Fructus intelliguntur deductis expensis.consi.96.nu.25 196

2 Fructus dotis cedunt marito.consi.100.nu.24 199

2 In diuisione facienda inter fratres retineri possunt per unum bona consignata pro dote eius uxoris.consil.100.nu.26. Et talis consignatio bonorum licitè fieri potest.nu.28.ibi. 199

3 Fructus percepti an computentur in Trebellianicam in filiis primi gradus quando detrahuntur duæ quartæ.consi.1.nu.97.& nu.98 2

3 Fructus percepti imputantur in Trebellianicam.consi.17.num.35. Fallit in filiis primi gradus.nu.36.ibid. 25

3 Fructus medio tempore percepti, an & quando computentur in Trebellianicam.consil.21.numero 54. Et quid in filiis primi gradus.numero 55.ibidem. 32

3 Fructus percepti in Trebellianicam per filium primi gradus, an ueniant computandi, quando detrahuntur duæ quartæ.consi.27.nu.15 44

3 Fructus non computantur in legitimam.consi.30.nu.6 49

3 Fructus percepti per filios primi gradus non computantur in Trebellianicam.numero 14.ibid.num.16. Et quid si fuit expressè seu tacitè prohibita per testatorem, an teneat prohibitio in filiis primi gradus.numero 15.ibid. Et quando duæ quartæ detrahantur, an fructus computentur.numero 16. ibidem 49

3 Fructus percepti imputantur in Trebellianicam.consi.43.nu.30 Fallit in filiis primi gradus.nu.83.ibid. 49

3 Fructus hæreditatis an possint peti, & quando, & qui.consilio 49.numero 38 77

3 Fructus percepti per hæredem grauatum non sunt restituendi in fideicommissario.conf.55.nu.25. Nec restituenda ueniunt bona hæreditaria usu cōsumpta, & sine culpa hæredis deperdita.nu.26 91

3 Fructus percepti per hæredem imputandi sunt in quartam Trebellianicam numero 32.ibid. & melius nu.41. ubi non imputantur in filiis primi gradus. eod.

3 Fructus percepti à testatore restituendi ueniunt.num.35.ibid.num.35.& melius num.38 91

3 Fructus percepti per hæredem post mortem testatoris, non augent hæreditatem.ibid.nu.39. Spectant enim ad commodum & incommodum hæredis. num.40.ibid. 91

3 Fructus seu redditus quando quis emit per certos annos nascituros in aliquo prædio quid videatur emere, an corpora fructuum, an verò ius usufructus.num.45.ibidem & numero 46.& 47. Et quid in casu dubio.numero 48.ibid. 91

3 Fructus, magna est differentia, an fructus legati seu empti possint percipi manu propria, an verò percipi debeant de manu alterius. consilio 55.num. 46.& 47 91

3 Fructus triennio consumuntur.consi.55.nu.60 91

3 Fructus percepti per uasallum in rebus feudalibus non sunt restituendi. ibi.nu.23.& 61 91

3 Fructus differunt an sint fructus distribuendi, & an pecuniæ redigendæ ex fructibus.consi.74.nu.49 106

4 Fructus positi in grossa debentur etiam absentibus priuilegiatis, licet in ecclesia disponatur, quòd dicti fructus non dentur, nisi interessentibus. consilio 32.num.16 45

4 Frumentum, pecuniæ, & similia, quæ distribuuntur canonicis singulis mensibus, uel hebdomadis, an debeantur etiam absentibus priuilegiatis.consil. 32.num.31 45

4 Fuga & discessus purgatur per bonam famam.consilio 163 numero 19. 170

4 Fuga quando faciat indicium.consi.143.nu.20 170

Cætera vide infra.in litera.S.in uersi. Suspicio fugæ.

1 Fugitiui gaudent beneficio euitandi carceris. consilio 94. numero 57.& 58 167

2 Funeris impensa deducenda est ut æs alienum, consilio 94. numero uigesimotertio. 162

4 Fundans se super iure patronatus debet illud probare. consilio 114. numero 23 129

4 Fundans se super aliqua constitutione, illius formam obseruare tenetur.consil.10.nu.17 24

4 Fundans ecclesiam potest pacisci, quòd ius patronatus transeat ad hæredē extraneum.consi.48.nu.3 59

4 Fundans ius patronatus, volens quod illud spectet filio suo, & descendentibus, si non habet illos, sed solùm hæredes collaterales, & extraneos, an & quando istis tale ius competat.numero 21.ibidem, & numero 22.& aliis sequentibus. Et quid si tunc temporis habebat filios & descendentes. numero 23.ibidem. Et quid si fundans voluit deficientibus hæredibus & descendentibus suis tale ius spectare ad priorem alicuius fraternitatis. nume. 24.ibidem. 59

1 Fundus quando venditur cum doliis, omnia ueniunt.conf.64.nu.64. 128

1 Fundus totus fuisse possessus præsumitur parte fundi possessa. consil. 107. num. 13 199

1 Fundus venditus si non est tantæ mensuræ, vt dictum fuit, an venditor teneatur supplere. consi. 65. num. 20. Declaratur consi. Soci. numero 21. ibidem, & nu. 22 131

3 Fundus, ius vsusfructus, perceptio fructuum diuersa sunt, & differunt. cõsil. 55. num. 54 118

3 Fundus dotalis potest per maritum alienari, si vxor præstat consensum alienationi cum iuramento. consi. 75. nu. 1. & nu. 2. 13. & seq. Et prædictum iuramentum transit ad hæredes mulieris. nu. 3 133

3 Fundus dotalis si fuit datus inæstimatus, in eo cessat prælatio virtute iuris prothomiseos. consi. 81. nu. 9. Si verò fuit datus æstimatus æstimatione faciẽte emptionem, erit secus. nu. 10. ibi. & aliis seq. 139

1 Furtum cadit in arboribus incisis, & postmodum asportatis. consilio 111. num. 24 208

4 Furtum probari debet, & in furto præsumitur culpa eius, qui tenetur de custodia, & probare tenetur sine sui culpa furtum fuisse commissum. consilio 156. nu. 3. 4. & 5 162

4 Furtum quando culpa præcedit furtum & amissionem adhuc tenetur culposus & non liberatur. ibid. num. 6 eod.

4 Furtum non connumeratur inter casus fortuitos. consil. 156. num. 7. 162

4 Furtum communiter clandestinè fit & per indicia & coniecturas probatur concludenter. ibid. nu. 16. & num. 17. & 18. Et eius probatio difficilis est, & ideo recipitur, vt supra. nu. 18 162

4 Furtum potest committi sine culpa, quando id probetur, ibid. num. 19. & sequentibus. 162

4 Furtum domesticum iudicatur casus fortuitus. ibi. num. 20. Prout casus fortuitus iudicatur, quando sine culpa committitur. ibi. nu. 21

4 Furtum potest dici commissum in genere, & non specialiter per aliquem ibid. num. 27 eo.

4 Furtum quando incidenter deducitur, probationes leuiores sufficiunt. ibid. num. 27 eod.

4 Furtum factum à misso imputandum est mittẽdi, & actio intentata permittentem est ab ipso prosequenda. consi. 156. nu. 40. & 41 163

4 Furtum an sit diminutio patrimonii, & veniat appellatione damni. consilio 158. num. 5 165

4 Furtum & damnum sunt vt species separatæ. nu. 11. ibid. 165

4 Furtum commissum culpa passi damnum non comprehenditur in statuto loquente de emendatione damni. ibid. num. 22. Quòd optimè procedit in furto pecuniarum, secus in furto equorum, & animalium propter diuersitatẽ rationis. num. 23 eod.

4 Furti suspicionem non caret, qui per prius erat pauper & post furtum pecunias expendit, maximè quando pecunia, quæ expenditur, est eiusdem formæ sicut illa, quæ dicitur furto subtracta. consilio 156. numero 36. & 37 162

4 Furti præsumptio an sit contra negotiantem. consi. 152. nu. 32 156

3 Furor & mentis insania probantur ex gestis & sermonibus conueniẽtibus fatuis, & mentecaptis. consi. 87. nu. 4 147

3 Furor & dementia ex quibus probentur. ibi. nu. 5. & 6 eod.

3 Furor & dementia probatur, si à consanguineis, & aliis fuit ita reputatus & tentus. ibi. nu. 7 eo.

3 Furore seu dementia alicuius semel probata insurgit præsumptio, quòd ille perseueret in furore, & dementia. consi. 87. nu. 12 147

3 Furor & insania mentis non videtur: tamen ex aliquibus probari posse. cõsil. 88. num. 1. & num. 3. & seq. & num. 11. & seq. Probatur etiam si parentes & consanguinei reputabant ipsum insanum & mentecaptum. num. 5. & 69 149

3 Furor per solum visum non probatur. ibi. num. 57 149

3 Furor & dementia non probatur ex eo solo, quòd quis non cœpit vxorem. ibid. num. 64 150

3 Furor & dementia non probatur ex eo solo, quòd quis non confitetur peccata, vel non audit missam. ibi. nu. 65 eod.

3 Furor & dementia non arguitur ex eo: quoniam quis ignorat orationem dominicam seu angelicam salutationem. ibi. nu. 66 150

3 Furor & dementia an probetur ex eo, quòd illi datus est curator. ibidem num. 70 eod.

4 Furor & dementia qualiter probentur. consi. 15. nu. 9 28

2 Furiosus non potest adire hæreditatem matris, nec agnoscere bonorum possessionem. Et si moritur in furore, non trãsmittit illam hæreditatem ad eius hæredes. Peruenire enim debet vnà cum fructibus perceptis ad proximiores illius primi defuncti, ac si furiosus non fuisset in rerum natura. consilio 99. num. 1. 2. & 3. Idem si curator furiosi adiuit seu agnouit. Talis enim aditio, & agnitio per curatorem facta, stat in pendenti, si furiosus resipiscat & consentiat. ibi. nu. 4 199

2 Furiosus habetur pro mortuo. consi. 99. nu. 15 199

2 Furiosus & mentecaptus habetur pro absente. consi. 100. nu. 13 199

2 Furiosus & mentecaptus non potest adire hæreditatem, nec agnoscere bonorum possessionem. Curator autem eius bene potest ista facere. Et licet curator hoc faciat, si furiosus & mentecaptus mortuus est, antequam resipiscat, non transmittit illam hæreditatem ad eius hæredes. consi. 100. nume. 17. & 18 199

2 Furiosus & mentecaptus, an possit verè, tacitè, expressè, aut fictè contrahere societatem. consi. 100. nu. 39 199

3 Furiosus probatur ex testibus singularibus, dummodo assignent causam et rationem. consi. 87. nu. 8. & 9 147

3 Furiosus & mentecaptus non potest alienare, nec vendere. ibidem. numero 10 147

3 Furiosus & mentecaptus procedunt à pari. consi. 88. nu. 38 149

3 Furiosi & dementes, quandoque prudenter loquuntur, & quandoque faciunt signa prudentiæ, non tamen propterea dicuntur sanæ mentis. consilio 87. num. 44 147

G

1 GEMINATA Confessio plenè probat & valet. consil. 75. nu. 6 fo. 141

1 Geminatio multùm operatur. consi. 6. nu. 12. fo. 17. & consi. 54. num. 67 115

2 Et consi. 12. num. 69. fol. 28. & consi. 59. nu. 12 138

4 Et consi. 32. num. 29 45

1 Geminatio ostendit enixam voluntatem. consi. 10. nu. 57. fol. 22. consi. 32. nu. 52. fol. 84. & consi. 131. nu. 1 230

2 Et consi. 9. nu. 43. fol. 18. consi. 12. nu. 145. consi. 24. num. 30. & 311. 101. & consi. 94. num. 4 191

3 Et consi. 3. nu. 43. fol. 8. consi. 10. nu. 29. fol. 17. consi. 15. num. 20. fo. 23. consi. 26. nu. 30. fo. 49. & consi. 50. num. 21 8

4 Et consi. 1. nu. 26. fol. 2. consi. 10. nu. 31. fol. 24. consi. 48. num. 24. fol. 59. consi. 50. nu. 15. fol. 61. consi. 52. num. 18. fol. 64. consi. 62. nu. 44. fol. 79. & consi. 72. num. 45 98

1 Geminatio verborum satis operatur. consi. 71. nu. 6 135

1 Geminatio & accumulatio nominum & vocabulorum synonimorum parum operatur, & diuersum effectum non producit. consilio 110. numero 45. & 46 205

2 Geminatio actus confirmat rem gestam. consi. 19. nu. 122 55

3 Geminatio renunciationis satis consideratur. consi. 9. nu. 19 16

3 Geminatio renunciationis fungitur vice specialis expressionis, seu nominationis. ibi. nu. 20 eod.

3 Geminatio literarum vim habet motus proprii, qui exprimendus esset ibid. num. 21 eod.

3 Geminatio actus operatur effectum, etiam si fiat incontinenti, dummodo in scripturam redigatur. consi. 58. nu. 10 95

3 Geminatio & repetitio multùm operatur. consi. 66. nu. 36 56

3 Geminatio & accumulatio verborum debet aliquid operari. consil. 71. numero 19 124

3 Geminatio in actibus, vt operetur, debet habere temporis interuallum ... 20. & 21. Fallit in geminatione & cumulatione verborum, ne vnum ... sine effectu. num. 21 eo.

3 Geminatio demonstrat conceptum mentis magis, quàm simplex dispositio. consil. 89. nu. 22 151

3 Geminatio inducit deliberatam, & appensatam mentem disponentis. ibid. num. 23 eod.

4 Geminatio actus operatur effectum. consi. 5. nu. 64 15

4 Geminatio coniungit iuris intellectum veritati. consilio 38. numero octauo 51

4 Geminatio inducit electionem industriæ, & scientiam illis, ad quos refertur. ibid. nu. 9 51

3 Geminationis virtus quæ sit. consi. 9. nu. 22 16

2 Geminatus consensus minoris parum operatur. consi. 12. nu. 71 28

4 Generalis alicuius ordinis potest religiosos visitare. consilio 9. numero primo 24

4 Generalis potest visitare religiosos obseruantes. ibi. nu. 17 24

4 Generalis potestas sublata non dicitur per priuilegia concessa religiosis. consi. 9. nu. 9 24

1 Generalia per sequentia restringuntur. consi. 102. nu. 6 19[illegible]

1 Generalitas restringitur, vt non comprehendat exceptuata. consilio 47. numero 77 105

1 Generalitas restringitur per specificata. consi. 78. nu. 22. & nu. 28 1[illegible]

1 Generalis non est attendenda, quando ab ea fuit recessum per sequentia ... consil. 103. nu. 9 [illegible]

1 Generalitas regulariter attendi debet. consi. 111. nu. 15

3 Generalitas restringitur ad specificata, quando salua ratione recti ...

...nis potest id fieri.cons.41.nu.44 77

...neralitas restringitur per verosimilia.consi.96.nu.15. Et ad illud quod est commodum proferenti eam. nu. 16. Et non ad aliud tendens ad totale eius incommodum.nu. 17. Et restringenda est:vt euitetur onus graue. nu. 18. Nec extenditur ad ea, quæ propter ipsorum magnitudinem exigunt speciale expressionem.nu.19. 161

Generalitas parit ambiguitatem & obscuritatem.ibid.nu.22 161

Generalis interpretanda venit arbitrio boni viri,& secundùm modum ciuilem.ibid.nu.23 eod.

Generalis commissio,& amplissima, ac liberum mandatum semper habent exceptuatum dolum & fraudem.ibid.nu.26 eo.

Generalitate qui vtitur & scienter an dicatur dolosè versari. consilio 42. num.22 34

Generaliter apposita non continent in se aliquid certum,quod excipiat.consil.67.nu.6 83

Generandi impedimentum multiplex reperitur.consi.29.nu.55 91

Generatio impeditur propter infirmitatem, & inualitudinem.consilio 29. numero 55 91

Generatio in quibus personis verificetur.consi.93.nu.34 191

Gener à socero licitè potest percipere interusurium propter dotem non solutam.consi.64.nu.14 81

Genitus importat causam finalem.consi. 65.nu.9. Quandoque tamē secus est propter subiectam materiam.nu.10.ibid. 131

Genitiuus dominium significat.cons.21.nu.32 64

Et cons.58.nu.57 121

Gentiles cum filiabus coire prohibuerunt, & tales concubitus reprobarūt. cons.68.nu.354 85

Gentiles abhorruere talia connubia multis rationibus.ibidem.nume. 383. 85

Genus essentialiter non est res mobilis,nec immobilis, sed consistens in intellectu.cons.94.nu.8 191

Genus maternum differt à paterno & quò ad successionem & quò ad dotationem.cons.47.nu.108.& 109 105

Generi & regulæ standum est.consi.78.num.23 144

Generi per speciem derogatur.consi.47.nu.82.fol.105.& consi.78.num. 15.& 17 144

Generi per speciem quomodo dicatur esse derogatum.consil.92.nume. 37. & 38 165

Et quid si genus non exprimitur per adiectiuum, sed per nomina substantiua.ibid.nu.37 eod.

Genera contenta habentur vt expressa.consi.8.nu.17 19

Gerens actum videtur illum facere secundùm leges de eo loquentes, & ad illas se astringere.cons.7.nu.26 14

Gerens actum cum tertio non inferente metum nec consecuto commodum non potest contra illud agere propter metum.consi.5.num. 179. Et idem quando actus fit per carceratum.num.180.ibid. Et maximè quando appositum fuit iuramentum, nec aliter constat de metu,& non fuit à iuramento absolutio obtenta.nu.181.ibi. 16

Gerens se pro vicario,& ita reputatus potest aliqua gerere.consi.80.numero 11 107

Gerundium recipiens tempus futurum conditionem importat. consilio 19. num.4 54

Gerundium modum,& formam significat, & declarat actum verbi,& illum informat.ibid.nu.5 eod.

Gestum à prælato an sit obseruandum ab eius successore.consilio 3.numero 24 11

Gestum à muliere maiore ab ipsa obseruandum est,& etiam suos hæredes. consi.33.nu.17.& 18 87

Gesta per tyrannum in quibus casibus valeant.consi.1.nu.60 2

Gesta per inhabilem valent aliquo casu.cons.1.nu.62 2

Gesta per procuratorem in vno iudicio non nocet domino in alio.consi.31. num.51 79

Gesta appellatione pendente nulla sunt.consi.31.nu.87 79

Gesta per alium vltra ordinem datum possunt haberi rata.consi.47.numero 32 104

Gesta per socium proprio nomine non autem societatis non obligant alios consocios.94.nu.22 167

Gesta contra formam traditam per statutum sunt nulla & inualida consil. 95.num.16 169

Gesta per falsum procuratorem possunt ratificari.consi.100.num.53. Fallit,quando id tenderet ad commodum ratificantis,& contra absentem iudicium fuisset agitatum.nu.54 183

Gesta per curatorem, de cuius cura non constat, pupillis non præiudicant. ibid.num.55 183

Gesta per occupatores nulla sunt & inualida.cons.101.nu.50 185

1 Gesta à Comite Palati.videntur gesta à concedente illi potestatem. consilio 15.num.69 40

2 Gesta à minore redduntur valida,si maior factus per quinquennium tacuit consi.16.nu.95 43

3 Gesta per filiam metu paterno non tenent,etiam data præsentia propinquorum.cons.26.nu.63 40

4 Gesta singula per præpositum cum monacis valent confirmata per Pontificem.consi.52.nu.1 64

4 Gesta à priuatis & particularibus non præiudicant vniuersitatibus.consil. 25.num.34 36

4 Gesta post reuocationem potestatis concessæ ante notitiam an valeant.consil.40.nu.6 52

4 Gesta per metum non tenent.cons.112.nu.28 128

4 Gesta per iudicem à quo post inhibitionem nulla sunt.consil.124.nu.5. Et quid si iudex ad quem reuocauerat inhibitionem. nu.6.ibi. Et an possit illā reuocare.num.7.ibid. Et quid si à primo iudice causa fuit sublata per viā auocationis.nu.8.nu.10.11.& 12. Plus operatur auocatio quàm appellatio.ibi. Et quid de stilo curiæ.nu.9.ibid. 136

4 Gesta à iudice præsumuntur geri sine iniuria,secus quando geruntur à priuato.cons.149.nu.23 153

4 Gesta per filium condemnatum remanent firma etiam in præiudicium patris,licet filius postea restituatur.cons.147.nu.48 152

1 Gestis per prædecessores ex persona sua propria potest quis contrauenire. consi.23.nu.200 52

1 Gestor negotiorum non tenetur de casu fortuito.cons.47.nu.23 104

1 Glosæ & doctori alleganti consuetudinem non creditur:nam est variabilis. consi.31.nu.15 79

2 Glosa in l.cum ita.§.in fideicommisso.de leg.2.quando & quo casu procedat.consi.30.nu.65.fo.94.consi.37.nu.74.ibi. 107

3 Et consi.21.nu.27.& 24 32

1 Glo.in l.is cui.ff.de acti.& obl.quo casu procedat.cons.37.nu. 77 107

3 Glo.in l.sequens quæstio.ff.de legatis.2.impugnatur.consi.2.nume.47. & 48 6

3 Glo.in l.is cui.ff.de acti.& obl.reprobatur.consi.5.nu.2 11

3 Gloss.in l.Lucius.ff.de hære.instituen.declaratur & limitatur.consi.37.numero 35 57

3 Glosa.in l. Lucius.ff.de hære.insti.procedit,etiam si de filio masculo facta fuisset mentio.consi.14.nu.21 22

3 Gloss.in l.Lucius.ff.de hær.insti.procedit de plano,quando substitutio facta est extraneo.cons.44.nu.14 69

3 Glosa in l.Titius.ff.de lib. & posth. communiter reprobatur.consi.66.numero 70 107

1 Gloss.in l.1.C.de fide instrum.lib.10. quo casu procedat.consilio 98.numero 21 178

2 Gradatim succedere idem importat, quòd secundùm ordinem successionis ab intestato.consi.36.nu.15 104

2 Gradus qualiter computentur.cons.5.nu.16.f.9.& consi.39.nu.14. 111

2 Gradus quando vocatur secundùm prærogatiuam, vel seruato iuris ordine nepotes præmortui non succedunt vnà cum patruo.consi.9.nu.25 18

2 Gradus primus substitutionis si locum habet alii,ex illò sequentes & dependentes cessant.consi.14.nu.8 37

2 Graduum computatio secundùm quod ius consideretur. consil.23.nu.15. Et an possint laici super hoc statuere.nu.15 70

2 Gradus prærogatiua in successione transuersalium seruatur. consil.30.numero 6 94

2 Gradus proximior & vlterior ac remotior, quomodo cognoscatur.consilio 37.num.7 106

3 Gradus primus excludit alios seq.cons.18.nu.6 27

2 Gradus an computentur secundùm ius ciuile,vel secundùm ius canonicum in successionibus.cons.51.nu.9 128

2 Graduum computatio in successionibus fieri debet secundùm ius commune & ciuile.consi.66.nu.5 148

2 Etiam si statutum disponat successionem fieri gradatim. Et quid si statutum expressè disponit circa computationem graduum.nu.6.ibid.

2 gradu pari existentes æqualiter succedere debent.consi.83.nu. 15 169

1 gradus cognati videtur esse in eodem gradu attinentiæ,quo est frater & sic in primo.consi.68.nu.11.& 12 132

1 gradus primus affinitatis qua lege sit prohibitus.consil.68.nume.189.& nu.311.317.& 343 85

4 gradus prohibitus lege diuina non defenditur temporis diuturnitate.consil. eod.num.247 85

3 grammatica falsa,mala latinitas,quando & quo casu vitiat actum.consil. 68.num.38 116

2 grammaticorum authoritas probabilis est.cons.23.nu.37 70

1 gratia facta secundo loco purè, & pendente conditione primæ præ-

fertur primæ, quamuis eius cōditio adimpleatur post concessionem secūdæ. consi.11.nu.22.& nu.23.& 34 25
1 Gratia & priuilegium non debet interpretari ut nulliter dicatur concessa, nec debet reddi elusoria.cons.70.nu.4.& 5 134
1 Gratia immunitatis & exemptionis cuius damnum debet interpretari.consi.79.num.14. Et si præiudicat tertio, debet intelligi de præiudicio modico. nu.15. Nisi verba priuilegii id non patiantur.nu.16. Nō enim requiritur derogatio iuris tertii.nu.17 134
2 Gratiis & in beneficiis alternatiuis electio est beneficiati.consilio 7.numero 42 14
4 Gratia concessa ad commodum aliquorum non est retorquenda in damnum consi.1.num.86 2
4 Gratia subreptitia non nocet, quando dolo fuit obtenta, & quando non fuere narrata illa, quibus intellectis princeps non concessisset. consilio 52.numero 58 64
4 Gratia absque literis solo verbo principis perficitur, & illæ solum præstant probationem.consi.5.nu.60 15
4 Gratia odiosa est, & ideo restringibilis.consi.12.nu.10 26
4 Gratia concessa episcopo ad obtinendū beneficia, debet intelligi de illis, quæ sunt in sua diœcesi.ibi.nu.11. Et maximè ad obtinendum primam dignitatem post Pontificalem in sua ecclesia.num.12. Et quando est apposita clausula, quòd non molestetur ab ordinariis.nu.13 eo.
4 Gratia pluries executa continet præsumptionem, quòd fuerit concessa.consi.17.num.18 30
4 Gratia alicui concessa per summum Pontificem quando possit dici obreptitia seu subreptitia vel emanata contra formam concordiæ factæ inter Pontificem & Regem Franciæ.consi.20.nu.1 32
4 Gratia facta possessoribus an valeat, licet in ea nulla sit facta mentio litis pendentiæ.cons.30.nu.44 41
4 Gratia sub certa forma concessa redditur nulla, forma non seruata.cons.31.num.23 43
4 Gratia facta sub conditione nulla redditur conditione non adimpleta. ibid.num.34 eod.
4 Gratia non faciens mentionē priuilegii concessi à Pontifice iudicabitur nulla.consi.37.num.4 50
4 Gratia per subreptionem, an ipso iure semper vitietur, & quo casu. nu.18. ibi.& aliis seq.& præceden. eod.
4 Gratiæ binæ concessæ motu proprio, quæ illarum sit præferenda.consil.42.num.25 54
4 Gratiæ facilius conceduntur nobilibus & literatis personis, quam aliis consil.49.num.32 60
4 Gratia concessa ad remunerationem irreuocabilis efficitur.consi.50.numero 36 61
4 Gratia secunda, in qua nulla fit mentio de prima concessa eidem personæ, subreptitia est.cons.74.nu.1.4.5.6.11.& 54 102
4 Gratia subreptitia redditur, si in ea nulla facta est mentio de iure ad rem competenti impetranti ex alia prima gratia etiam non sortita effectum. ibi.num.2 eo.
4 Gratia redditur subreptitia, si impetrans tacet aliam gratiam sibi factam et inualidam.num.3.ibid.& nu.10. Etiam si impetrans velit renunciare primæ gratiæ, & se offerat dimittere primam.nu.5 eod.
4 Gratia secunda in beneficialibus subreptitia est, si in ea non fit specialis, & expressa mentio de literis obtentis ad beneficia, nec sufficit generalis. num.7.ibid.& nu.61 eod.
4 Gratia ambitiosa & odiosa strictissimè est intelligenda.ibid.nu.14. 102
4 Gratia secunda obtenta lite pendente virtute primæ gratiæ non faciens mētionem de lite subreptitia est.ibi.nu.15.& 18 eod.
4 Gratia facta lite pendente an motu proprio validetur, si de ea nulla facta est mentio.ibid.nu.17 102
4 Gratia ipso iure nulla redditur ob subreptionem in beneficialibus. ibid.numero 20 eod.
4 Gratia in beneficialibus strictè intelligenda est, & in ea proceditur ex coniecturata mente concedentis.ibi.nu.28 102
4 Gratia concessa contra intentionem concedentis est ipso iure nulla.ibid.nume.32 eod.
4 Gratia ambitiosa & odiosa censetur tendens in damnum tertii. ibidem numero 34 eod.
4 Gratia principis in damnum tertii strictissimè interpretanda est.ibid. 35.& nu.præceden. 102
4 Gratia redditur subreptitia, si in ea nulla facta est mentio de concordia, & pensione promissa.ibid.nu.43 eod.
4 Gratia subreptitia iudicatur, si Pontifici fuissent exposita ea, quæ retraxissent eum à concessione, vel si non ita de facili concessisset.consilio 74.numero 23 102
4 Gratia extinguitur in beneficialibus per assecutionem incompatibilis. ibid.num.30 eo.
4 Gratia secunda non faciens mentionem de vnionibus præcedentibus redditur nulla.ibid.nu.44 102
4 Gratia nulla est de beneficio viuentis, nisi reualidetur post mortem possessor.ibi.nu.46.& seq. 102
4 Gratia non exprimens modum vocandi ambitiosa est.ibi.nu.49 eo.
4 Gratia habens clausulam, si quo seu quod vacat seu vacauerit non faciens mentionem de prima vacatura, non comprehendit futurum modum vacandi per mortem, in quo Papa expressè prouidit alicui.ibidem numero 51. 102
4 Gratia redditur nulla, si in ea nulla facta est mentio modi vacandi dispositiuè seu conditionaliter.ibid.nu.52 eo.
4 Gratia secunda exprimens defectum illegitimatis adhuc redditur nulla, si in ea non fit mentio de prima obtenta ad beneficium sine cura.ibid.numero 57 102
4 Gratia secunda additatiuè dicitur venire ad primum. consilio 74. numero 57 102
4 Gratia per solam signaturam perficitur.cons.77.nu.12 105
4 Gratia ruit propter falsam expressionem, qua Papa fuit motus ad facilius concedendum.ibid.nu.16 105
4 Gratia ruit, si verus valor non fuit expressus.cons.77.nu.17. 105
4 Gratia Papæ non videtur derogare indulto Cardinalis nulla de ipso mentione facta.consi.79.nu.20 106
4 Gratia conditionalis imperfecta est ante purificatam conditionem. consilio 82.num.6 108
4 Gratia conditionalis non afficit beneficium ante purificatam conditionem. ibid.num.7 108
4 Gratia secunda purè facta pendente conditione primæ gratiæ præualet, etsi quòd postmodum conditio purificetur. ibidem numero 8. Non enim trahitur retro in præiudicium secundi habentis gratiam puram. numero 9. eodem.
4 Gratia & potestas concessa regulatur à voluntate donantis eam. consi.82.num.12 108
4 Gratia de certo beneficio pleno odiosa est.cons.82.num.27. Et restringi debet.num.28 108
4 Gratia concessa propter sententiam fauorabilis iudicatur.ibi.nu. 25 eo.
4 Gratia secunda non faciens mentionem de prima censetur subreptitia, & sic nulla.ibidem 30. Fallit, quando prima continet ius ad rem, de quo in secunda mentio non est facienda.numero 31. Item fallit, quando in secunda sunt clausulæ tollentes subreptionem.numero 32. Prout fallit, quando pensio in secunda gratia fuit constituta in curiā in qua omnes erant præsentes numero 33. Idem si Papa concessisset etiam expressione facta.numero 55. 108
4 Gratia concedens coadiutoriam facit illum successorem alterius.ibid.numero 38 eo.
4 Gratia secunda, in qua posita est clausula anteferri, an tollat ius ad rem. consilio 80.nume.9.& 10. Et quid si prima facta est ab vno, secunda vero alio.ibid.nu.10.& 11 108
4 Gratia, per quam Papa prouidet, præfertur illi, per quam mandat prouideri.consi.83.nu.20 109
4 Gratia, per quam mandatur prouideri, est in fieri, & non facta.ibidem numero 21 109
4 Gratia, quando dicatur in secunda gratia facta mentio primæ. consilio 83. num.14 109
4 Gratia subreptitia inualida est.consi.88.nu.7 109
4 Gratia obreptitia non sanatur propter ignorantiam.cons.97.nu.27 117
4 Gratia non ampliatur, nec valet propter ignorantiam. ibidem numero 28. 117
4 Gratia si neutri quo casu locum habere potest.consil.101.num. 11.& num.16.17.& seq. 120
4 Gratia si neutri vt locum habeat, quid concurrere debeat.consi.117 numero 26 130
4 Gratia expectatiua an trahatur ad reseruata.consi.118.nu. 18 130
4 Gratia, si habentes fortius decretum non faciunt diligentias, gratia habentium minus resurgit.cons.119.nu.4 130
4 Gratia beneficialis æquiparatur vltimæ voluntati.consil. 119. numero 11 130
4 Gratia facta sub conditione an valeat.ibi.nu.15 130
4 Gratia subreptitia, & ignoranter obtenta nulla est, quando ius illi resistit consi.136.nu.25 141
4 Gratia conditionalis ruit non purificata conditione.138.nu.3 14[illegible]
4 Gratia subreptitia dicitur, si modus facti non fuit narratus.consil.143.nu.28. Et si super symoniaca resignatione emanauit, adhuc nulla est.nu. Et in istis attendi debent tenores mandatorum.nu.31
4 Gratia quando & ex quibus dicatur consumpta.consilio 145.num.1

...m per adeptionem beneficii inualidam consumatur.nu.17. Et quid si consequitur aliud incompatibile cum gratia.nu.18 150

Gratia in forma pauperum sub qua forma concedatur, & in quo differat ab illa gratia iustitiæ.ibi.nu.26.& nu.27 150

Gratia in forma iustitiæ & cōmuni qualiter fiat, & in quo differat ab aliis. ibid.num.27 150

Gratiæ substantia quando est subreptitia, etiam clausulæ subreptitiæ iudicātur.consi.79.nu.25 106

Gratiæ duæ nō possunt obtineri obstante regula cancellariæ, nec quis potest illis vti etiam in reseruationibus.cons.74.nu.54 102

Gratiæ inualidæ mentio non est facienda.cons.119.nu.13 133

Gratiæ, cui renunciatum est, mentio non est facienda.nu.28. ibid.

In gratiis si neutri, si nulli, in quibus est locus gratificationi, quis dicatur potior.cons.117.nu.25 130

Gratiis duabus quis vti non potest.cons.141.nu.32.& 38 147

Gratiis pluribus & titulis ad defensionem quis vti potest. consilio 44.numero 19 55

Gratiis diuersis sibi concessis sub eadem data quis an possit vti. cons.77.numero 8 105

2 Gratificatio inducitur.quando quis confert beneficium in illum, ad quem beneficium debebat peruenire. Etiam si gratificans non exprimat istud facere ex causa illa necessaria, cum expressio prædicta non sit necessaria. consil.72.nu.31.& 32 153

Gratificando enim videtur ob dictam causam facere, vt pareat grauamini sibi iniuncto.consi.72.nu.33 153

Gratificatio quando locum habeat.consi.117.nu.44 130

Gratificationi locus est inter præsentatos ad idem beneficium. ibidem numero 45 130

Grauatus quando per fideicommissum potest retinere tres quartas, an debeat in illis imputare alienata per eum.cons.46.nu.25. Alia tamen quarta integra debetur fideicommissario.nu.26.& nu.27 104

Grauatus potest alienare legitimam, & quartam trebellianicam, in quas alienata computantur. Reliqua non potest alienare, nec hypothecare in dānum fideicommissi.cons.12.nu.30.& 31 28

Grauatus non potest apponere onus rebus subiectis fideicommis. consi.12. num.116 28

Grauatus si decedat sine filiis, illis relictis potest suo arbitrio disponere de rebus, quibus fuit grauatus, & inter viuos, & per vltimam voluntatem. cons.14.nu.16 37

Grauatus moriens pendente conditione, grauare dicitur suum hæredem in portione, quæ ad eum peruenit: vt eam restituat alteri fideicommissario.consi.18.num.73 51

Grauatus à testatore facere aliquid conditionaliter, siue dispositiuè, si illud non fecit quàm primum potuit, incurrit pœnam.consilio 19.num.190. Necessaria tamen requiritur interpellatio.numero 191.ibidem.quod declaratur numero 197.198.& 199. Et monitio, vt adimpleat, præcedere debet. num.192 55

Grauatus facere, illico, quòd potuit facere, & non fecit, incurrit pœnam et si est appositum sub conditione, quando sumus in vltimis voluntatibus. ibi. num.204. Et nulla necessaria est interpellatio: cum pœna debeatur propter ...um conditionis, & non respectu moræ.nu.205. Et idem erit quando ... esset irregularis.nu.206.ibid. 55

2 Grauatus fideicommisso disponere non potest de rebus fideicommisso subiectis.cons.26.nu.11 81

Grauatus fideicommisso non potest hæredes instituere super rebus fideicommisso subiectis. Et in institutione facta per eum non includuntur bona alienari prohibita, & fideicommisso subiecta.ibidem numero 18.& 19 81

Grauatus disponere potest de aliis bonis fideicommisso non subiectis. cons.31.num.51 96

Grauatus restituere substituto, nedum portionem, in qua fuit institutus, restituere tenetur, sed etiam aliam, quam per fideicommissum fuit consecutus ab alio cohærede grauato.cons.48.nu.20 125

Grauatus restituere hæreditatem, quæ teneatur restituere. consilio eod.numero 24 eod.

Grauatus decedens cum filia non excludit substitutum vocatum fauore agnationis, & masculinitatis.cons.57.nu.12 136

Grauatus relinquere partem bonorū seu hæreditatis, electionem habet soluendi æstimationem illorum.cons.72.nu.38 153

Grauatus restituere, si decederet sine filiis, intelligitur grauatus post mortem.cons.81.nu.8 166

Grauatus restituere hæreditatem tenetur fideliter ministrare, gubernare bona & illa restituere, & de illis rationem reddere eueniente casu fideicom. consi.81.num.12 166

Grauatus restituere hæreditatem tenetur de culpa & negligentia, & resti... omne damnum contingens in rebus fideicommissariis eius culpa & negligentia. Et ad omne damnum & interesse.ibidem numero 13.& 14. 166

2 Grauatus restituere per fideicommissum detrahere potest trebellianicam. cons.83.nu.17 169

2 Grauatus potest de trebellianica suo arbitrio disponere, & illam transmittere ad suos hæredes.ibid.nu.18 eo.

2 Grauatus fideicommisso non tenetur reddere rationem fideicommissario de fructibus per eum perceptis ascendentibus trebellianicam.consi.83.numero 22 169

2 Grauatus fideicommisso tenetur prius satisfacere legata legatariis, & demum residuum restituere.ibid.nu.24.& nu.26 eo.

2 Grauatus fideicommisso deducere potest nedum quartam trebellianicam, verùm etiam & fructus dictæ quartæ.ibi.nu.25 eod.

2 Grauatus si decedat sine filiis non includit casum, quo filii grauati decederent sine filiis.consil.87.nu.13. Fallit, quando in contrarium adesset mens testatoris coniecturata.nu.14.ibi. 177

3 Grauatus à testatore soluere debita, an & quando teneatur soluere onera & factiones.cons.57.nu.3 94

2 Grauatus casu, quo decederet sine filiis masculis, illis relictis potest de bonis hæreditatis suo arbitrio disponere.ibi.nu.30 177

2 Grauatus fideicommisso conditionali, deficiente conditione, potest bona per fideicommissum relicta liberè alienare, & de eis disponere.numero 52.& num.53 177

2 Grauatus à testatore simpliciter post mortem censetur grauatus casu, quo decedat sine filiis.cons.90.nu.9 182

2 Grauatus fideicommisso propter masculos potest vni ex illis bona sua relinquere.consi.90.nu.36. Quod verum, quando simpliciter vocati essent masculi: secus si vocati sunt proximiores.nu.37.ibid. 182

3 Grauatus, si decederet sine filiis, potest in suos filios disponere.consi.1. nu.20. Maximè quando reddit se conformen voluntati primi testatoris. nume.21.ibi.& nu.55.& seq.& nu.61 2

3 Grauari potest etiam ille, qui non fuerit honoratus.nu.48.ibid. 2

3 Grauatus vno tempore, videtur liberatus alio.cons.57.nu.7 94

3 Grauatus soluere hæredi nomine proprio nuncupato, & etiam appellatiuo an teneatur soluere hæredi hæredis, vel sit liberatus, & quando.ibid.num. 11.& nu.12.& 13 94

3 Grauatus fideicommisso conditionaliter defecta conditione potest de rebus illis suo arbitrio disponere.consi.63.nu.20 103

3 Grauatus fideicommisso, & eius hæredes non possunt bona fideicommisso subiecta alienare.cons.66.nu.111 107

3 Grauatus fideicommisso non debet illud peruertere alienando omnia bona. cons.72.nu.67 126

3 Grauatus fideicommisso sub conditione, illa pendente potest alienare bona, & valet alienatio perpetuò, si conditio fuit postmodum purificata.ibid. numero 70 eod.

4 Grauatur quis, quando per sententiam tollitur ius suum. consilio 107. numero 12 124

3 Grauatus fideicommisso post mortem, si reliquit filios, qui sine filiis mortui sunt, locum facit fideicommisso.cons.7.nu.32 14

3 Grauatus, si decedat sine filiis, moriens cum filiis extinguit substitutionem. Fallit, si alio casu & forma grauatus est. numero 36. ibidem numero 16. 14

3 Grauatus relicto filio, potest disponere de bonis, in quibus fuit grauatus suo arbitrio.cons.14.nu.19 22

3 Grauatus fideicommisso non potest alienare bona sub dicto grauamine relicta.consi.16.nu.5 23

3 Grauatus, si decederet sine filiis, & ab intestato, sub duplici conditione grauatus.ibid.nu.6 23

3 Grauatus restituere hæreditatem non potest de eius bonis disponere in præiudicium fideicommissariorum & substitutorum.cons.20.nu.5 29

3 Grauatus fideicommisso non potest habere hæredem ab intestato in bonis fideicommisso subiectis.ibid.nu.6 29

3 Grauatus restituere post mortem, vel vsque ad certum tempus, an possit statim restituere, & valet restitutio, si interest aliorum.consilio 23.numero 22 36

3 Grauatus, si decedat sine hæredibus masculis, intelligitur grauatus, si decedat sine filiis.cons.25.nu.21 38

3 Grauatus fideicommisso potest disponere de rebus quæsitis per ipsum seu aliunde prouentis, ex quo non sunt fideicommisso subiecta.consilio 23.numero 47 36

3 Grauata eligere quando fuit instituta sub conditione futura non præterita. consilio 38. numero 52. Et an dicatur commissa in tacitam, seu velatam voluntatem.numero 53.ibid. Et extrinsecum aliquid non est peragendum. num.54.ibid. 58

3 Grauatus, si decedat sine filiis, relicta filia, & nepte testatoris instituentis

.tis proprias filias in parte, & in residuo eas excludentis, an & quando neptis excludat substitutum. consi. 51. nu. 1. & per totum. Et licet substitutio non sit expressè facta neptibus, an sit tacita. num. 2. ibi. Et an sit efficax cōiectura: quia filiam in parte instituit masculos in vniuerso. nu. 4. ibi. num. 5. Et an eadem ratione videatur neptes ex filio exclusisse. nu. 5. ibi. & num. 9. 13. 54. 73. & 74. Et quia filia ipsi testatori erat in primo gradu, sed respondetur. nu. 6. ibid. Et alia ratione & causa testator id non dicitur fecisse, nisi propter differentiam sexus. nu. 10. ibi. 82

3 Grauatus fideicommisso detrahit trebellianicam, in qua multa imputantur. consi. 44. nu. 17 69

3 Grauatus si decedat sine filiis & ab intestato, licet faciat testamentum erit locus fideicommisso, si de illis rebus non testatur. ibi. nu. 18 eo.

2 Grauamen, nec fideicommissum apponi non potest in legitima, & appositum reiicitur. cons. 9. num. 6. Nec in ea imputantur fructus per filium percepti existentem in primo gradu. num. 7. consi. 17. num. 15. fol. 49. & consil. 47. num. 4 124

3 Et consi. 43. num. 2 66

2 Grauamen appositum institutis sub conditione, si decesserit sine filiis non videtur appositum ipsis filiis regulariter. consi. 31. nu. 5 96

2 Grauamen vnum compensatur cum altero. consi. 35. nu. 40 103

2 Grauari non potest à testatore, qui non est vocatus & honoratus ab illo. cons. 37. nu. 20 106

2 Grauari non potest, qui non est honoratus. consi. 41. nu. 61 113

2 Grauamen non potest apponi in legitima debita filiis, & appositum reiicitur. Etiam si filius testamentum patris approbaret. consilio 66. numero 2. & 3 148

2 Grauari potest, qui honoratus est. consi. 46. nu. 8 123

2 Grauamen iunctum sub conditione, illa deficiente tollitur, & dispositio remanet pura. cons. 74. nu. 2 156

2 Grauamen personale non egreditur personam eius, cui fuit iniunctum. consil. 86. nu. 12 174

2 Grauari non pōt, qui à testatore non est honoratus. consi. 52. nu. 13 130

2 Grauari quandoque potest, qui non est honoratus. consilio 88. numero 179 Quod verum, quando circa id appareret de coniecturata mente ipsius testatoris. num. 28. ibid. 179

2 Grauari non possunt illi, qui non fuere honorati. cons. 89. nu. 28 181

3 Grauari non potest, qui à testatore non est honoratus. consilio 15. numero tertio. 23

3 Grauamen seu onus in rebus donatis postmodum non debet apponi. consi. 33. num. 74 51

3 Grauamen deferendi arma iniunctum substituto arguit ipsum vniuersalē. consi. 63. nu. 53. & nu. 55. 95 103

3 Grauari non possunt non honorati. consi. 55. nu. 8 84

3 Grauare & molestare quis dicitur per solam verbalem molestationem factam in iudicio. consi. 54. nu. 22 84

3 Grauamen quando fuit iniunctum successoribus filii, locum tantùm habet durante pupillari ætate, ea autem finita expirat tale fideicommissum. consi. 55. num. 12 91

3 Grauamen commensurandum est oneri iniuncto. consi. 57. nu. 19 94

3 Grauaminis causa si commodum est, illo diminuto diminuitur & grauamē & contra. nu. 20. ibi.

3 Grauamen fideicommissi iniunctum filiis extenditur ad nepotes ex coniecturata mente testatoris. cons. 66. nu. 74. & nu. 22. 106. & 107

3 Grauamen fideicommissi tollere fauorabile est. cons. 71. nu. 74 124

4 Grauari non potest vnus pro alio in decimatione. consilio 6. num. 10. & numero 15 22

4 Grauamen reale durat perpetuò in omnibus personis possidentibus res grauatas. consi. 72. num. 89. Idem si fuit dictum, quòd bona transirent de antiquiore in antiquiorem. nu. 90 98

3 Grossolanus homo quis dicatur. consi. 88. nu. 37 149

3 Grossolanus testari potest. ibi. nu. 39 149

2 Gubernator quis & quot modis dicatur. consi. 21. nu. 23 64

4 Gubernator qua die potest sententiam proferre. cons. 126. nu. 1 137

H

4 HABENS Beneficium, non est verisimile pati alterum, gaudere beneficio, & fructus percipere. consilio 39. numero quinto. 51

4 Habens potestatem percipiendi fructus, conuenientius est, vt ipse manu propria percipiat, quàm per manus alienas. ibidem numero 10 51

4 Habens mandatum dispensandi super matrimonio, non potest dispensare nisi præcedente inquisitione, & seruata forma rescripti. consilio 57. numero 52 71

3 Habens hortum seu curtem vicinam, non habet ius congrui ad domum cōiunctam horto seu curti, licet sint de domo. consi. 82. nu. 45 149

3 Habens obligatum nomen debitoris potest illum prohibere, ne soluat principali creditori. cons. 107. nu. 66. Debet tamen in prohibitione causam exprimere. nu. 67. ibi. Vlterius & de dicta causa certiorare debitorem debet, cuius nomen est sibi obligatum. ibi. num. 68 169

3 Habens hypothecatum nomen debitoris, dicitur etiam habere actionē vtilem personalem. num. 74. ibid. eod.

3 Habens vtiles actiones petere potest executionem crediti. numero 89. ibidem. 169

3 Habens nomen debitoris obligatum debet in exigenda pecunia per illum debita præferri omnibus aliis. cons. 107. nu. 109 170

4 Habens notitiam alicuius actus, quem non reprobat, videtur illum approbare. cons. 25. nu. 45 36

4 Habens fortius impedit debiliorem, licet ille ex aliqua causa careat gratia. cons. 117. nu. 22 130

4 Habentes fortius decretum si non faciunt diligentias, gratia habenti ius minus resurgit. cons. 119. nu. 4 135

4 Habens potestatem vendendi videtur habere potestatem recipiendi precii. cons. 122. nu. 1 135

4 Habens possessionem ciuilem ingrediens naturalem vacantem, vel in ea nō existentem aliquem, non dicitur de nouo illam acquirere, sed continuare. cons. 145. nu. 1 150

4 Habens ciuilem potest propria authoritate repellere habentem naturalem, & agere potest interdicto, vti possidetis. nu. 2. ibi. 150

4 Habens ciuilem quando & quo casu possit agere de spolio, & vnde vi. nu. 4. ibidem eod.

2 Habens electionem loci an possit eligere suspectum. consi. 31. num. 25. sed contra. nu. 47. 73. & 90 96

2 Haberi pro tali, improprietatem denotat, & fictionem. consilio 22. numero 18 66

2 Haberi pro ciue vero ciuem facit in materia statutaria. consilio 22. numero 35 67

2 haberi pro tali simpliciter magnæ potentiæ est. cons. eo. nu. 48. Et quid si sumus in materia correctoria, & pœnali. num. 49. ibi. Et quid si ratio statuti ita militat in pupillo sicut in aliis. nu. 50. ibid. 67

3 haberi debet pro expresso illud, quod testator disposuisset, si de eo cogitasset. cons. 66. nu. 51. Et quando fecit plures gradus substitutionis idem decidendum erit. num. 52. ibi. 107

4 habetur pro probato id, cuius contrarium non est verosimile, nec credibile. consi. 53. nu. 67 65

4 habens ius in re vel ad rem potest illi expressè, vel tacitè renunciare. consi. 76. num. 1 105

4 habens ius in beneficio, si eo præsente & tacente de illo prouidetur alteri, sibi præiudicat, & dicitur renunciare. nu. 14. ibi. & nu. 5. Ex quo cum præsentia & taciturnitate interuenit alius actus. nu. 15. ibi. eo.

4 habens mandatum de prouidendo debet vti diligentia. consilio 79. numero 13 106

4 habens potestatem conferēdi idoneis, eius personæ industria videtur electa & seq. cons. 80. nu. 20 107

4 habens potestatem conferendi idoneis, an potest delegare. numero 23. ibid. & num. 20 107

4 habens titulum licitè potest cedere tertio. cons. 135. nu. 24 142

4 habilia præsumuntur reliqua, quando de vno dubitatur. consilio 30. numero 1 41

1 habilitatio fœminæ ad feudum facta conditionaliter locum habet quando conditio adimpleta est, & non aliter. consi. 17. nu. 29 39

4 habitatio & fructuum perceptio resignanti iure familiaritatis concedi pōt. cons. 39. num. 27 51

4 habitatio solita quæ dicatur. cons. 41. nu. 31 53

1 habitatio simultanea multorum quando & ex quibus inducat societatem esse contractam, & communis perceptio fructuum. consi. 84. num. 10. & nu. 11. 13. 15. 56. ibid. 153

2 hæreditas quid sit. consilio 25. numero 70. folio 71. & consilio 59. numero 8 138

3 hæreditatem non adiens re seu verbo, eam non transmittit etiam ad suos. cōsil. 40. nu. 10. & nu. 25 61

1 hæreditas aduentitia quæ dicatur. consi. 129. num. 4. In illa patri quæritur vsusfructus regulariter. ibid. Limitatur tamen aliquibus in casibus nu. 5. ibid. habet etiam pater vsumfructum super pecuniis, & aliis mobilibus aduentitiis. num. 6. ibi. 228

3 hæreditas, differentia est inter hæreditatem delatam & non delatam, & quæsitum seu quærendum. cons. 26. nu. 85

2 hæreditas differentia est ante aditam vel post aditam hæreditatem, & ante ius quæsitum vel non quæsitum. cons. 19. nu. 216 55

Hæreditas dicitur adiri per mandatum donandi partem hæreditatis.consi. 19.nu.117 55
Hæreditatis aditio fit cedendo iura competentia hæreditati.numero 118. ibidem. 55
Hæreditatis aditio sola animi destinatione perficitur.consi.19.nu.102. Et absque aliquo facto,dummodo animus declaretur.nu.103.ibi. 55
1 Hæreditatis aditio fit ex illo solo verbo,volo esse hæres.consil. 19.numero 104. 55
1 Hæreditatis aditio non potest fieri citra ius,& nomen hæredis.consilio 19. nu.116 55
1 Hæreditas adita non dicitur amplius defuncti sed proprium patrimonium hæredis adeuntis.consi.20.nu.1.fol.62.consi.56.nu.4.135.consi.65.nu. 23.fol.147.consi.75.nu.22.fol.147.consi.84.nu.4.fo.170.& consilio 85.nu.37.& 39 172
1 Hæreditas inter viuos dari non potest.consi.24.nu.19 32
1 hæreditas ipsa an & quando,& per quæ verba censeatur realiter grauata. consi.37.nu.22 106
1 Hæreditas an possit transmitti ad suos hæredes filio moriente ante aditionem.consi.59.numero 14.& numero 15. Et quid iuxta terminos l.cum antiquioribus.C.de iure delibe.numero 15.ibi.Et quid si filius mortuus est minor,an transmittat beneficium restitutionis in integrum. numero 16.ibi. Et successiuè per transmissionem consequi possit ius hæreditarium . numero 16.ibid. 138
1 hæreditas filii dicitur , & non patris , postquam filius hæreditatem patris adiuit,seu illi se immiscuit.consi.68.nu.7 150
1 Hæreditatis appellatione veniunt omnia bona disponentis.consi.75.nume ro26 157
1 Hæreditas testatoris fideicommissum ita facientis ad quos dicatur spectare mortuis institutis, & substitutis , nullis relictis hæredibus. Et an veniant illi,qui successuri erant hæredibus institutis.consilio 83.numero 6.& numero 7 169
3 Hæreditas & successio inter viuos dari non potest. consilio primo. numero 109 2
3 Hæreditas patris quo respectu dicatur quasi debita filiis.consilio tertio, numero 63 9
3 Hæredtas in codicillis directò dari non potest.consi.10.nu.27 17
3 Hæreditas data in codicillis effectum sortitur in vim fideicommissi. numero 30.ibi. 17
3 Hæreditatis aditio an possit suspendi.consi.23.num.25 36
3 Hæreditas directò dari non potest in codicillis.consi.25.num.4.De æquitate tamen valebit institutio hæredis in vim fideicommissi.nu.5.ibi. Maximè si in codicillis apposita esset clausula,quòd valerent omni meliori modo. numero 6.ibi. 38
3 Hæreditas consideratur post mortem illius de cuius bonis agitur.consi.69. num.83 118
3 Hæreditas adita vnitur patrimonio adeuntis , ita vt illud dicatur vnicum patrimonium.nu.84.ibi. eod.
3 Hæreditas adita non dicitur amplius defuncti sed hæredis.consi. 74.numero 74 151
3 Hæreditati viuentis,& sic iuri de non succedendo potest renunciari. consi. [illegible]num.28 158
3 Hæreditati delatæ renunciari potest.nu.31.ibi. eod.
3 Hæreditas non dicitur amplius patris,& postquam filius illi se immiscuit, vel eam adiuit.consi.108.nu.10 175
1 hæreditas an possit adiri, si stat spes,quòd alii instituti nascantur.consi. 71. num.27 97
1 Hæreditatem & bona antecessorum auferri agnatis & applicari extraneis iniquum & durum est.consi.20.nu.27 29
1 Hæreditaria credita & debita,nomina debitorum & creditorum non diuiduntur,sed adiudicantur vni ex cohæredibus,& licet adiudicentur vni,non propterea creditori tollitur facultas,quin agere possit contra omnes hæredes pro virili portione.consi.69.nu.20.& 21 117
3 Hæres verbum in materia feudali significat qualitatem successoris & non qualitatem successionis.consi.65.nu.26 105
3 Hæres sanguinis & hæreditatis consideratur in feudis.consil. 65. numero 28 105
1 Hæredum appellatione veniunt omnes in infinitum.consilio 20.numero septimo 42
1 Hæredes legitimi qui propriè dicantur.cons.20.nu.9.& 10 42
1 Hæredum appellatione in materia feudali venit solum masculus , & non fœmina.consilio 22.numero quinto. Quod non procedit,quando expressè fœmina apparet vocata:nam tunc venit appellatione hæredum.ibidem.numero sexto 42
1 Hæres vasalli defuncti potest petere secundùm ius commune se immitti in possessionem omnium bonorum,quæ defunctus tenebat.consil. 22. numero 64.Etiam feudalium.numero 65.ibidem. Potest enim sua interesse multipliciter , si aduersarius non probaret,vel alia de causa , numero 66. ibidem 84
1 Hæredum appellatione in materia feudali veniunt hæredes seu sanguinis & masculi descendentes ex primo acquisitore. consilio 23.numero 115 51
1 Hæres consideratur dupliciter vt sanguinis,& hæreditatis.consilio 23. numero 138.& numero 135. & in materia feudali consideratur vt sanguinis.ibid. 52
1 Hæres primi est,qui succedit feudo etiam hæreditario , & tenetur seruare gesta per illum,& non gesta per vasallum predefunctum.consil.23.numero 200 52
1 Hæredes quando vocantur,omnes debent venire,& non solus vnus.consi. 33.num.42 51
1 Hæres in testamento scriptus consequi potest possessionem omnium bonorum existentium penes testatorem tempore suæ mortis, consilio 41. numero primo. Etiam si fœmina esset instituta hæres , & bona adhuc essent feudalia.numero secundo. ibidem. In istis enim quo ad possessorium agnati ipsius defuncti non sunt legitimi contradictores.numero tertio.ibidem. Interest enim hæredis etiam fœminæ habere possessionem prædictam ex multis. numero 4.ibid. 96
1 Hæredi grauato per fideidommissum imputantur per eum alienata in duobus illis quartis,quas potest detrahere.consi.46.nu.28 104
1 Hæres venit contra iuramentum a defuncto præstitum absque reatu periurii.consi.54.nu.93.& nu.95.& seq. 115
1 Hæres non tenetur petere absolutionem a iuramento.consil. 54.nu.96.& num.97.& 99 115
1 Hæres non potest dici periurus,nec turpitudinem suam allegat, si venit cõtra factum defuncti iuratum,& cum clausula, omnia & singula , vallatū. consi.55.nu.66 118
1 Hæredes instituti vnus in septem.& alter in quinque quas partes habeāt. consi.61.nu.37 125
1 Hæres emptoris præsumitur in bona fide,& licitè præscribit.consil. 64.numero 81 128
1 Hæres extraneus quis dicatur.consi.129.nu.8 228
2 hæres grauati tenetur fideicommissario restituere fideicommissum re aut verbo.consi.5.nu.28 11
2 Heres grauatus per fideicommissum potest disponere de bonis per eum quesitis,eo non obstante.consi.19.nu.4 18
2 Hæres grauatus fideicommisso non potest,nec inter viuos,nec in vltima voluntate alienare bona illi subiecta.consi.9.nu.90 19
2 Hæres grauatus fideicommisso quo respectu dicatur acquisiuisse dicta bona.consi.9.nu.92 19
2 Hæres adeundo confundit omnia iura.consi.12.nu.27 28
2 hæres grauatus non debet suo arbitrio fideicommissum subuertere per legitimationem.consi.12.nu.150 29
2 hæres non potest venire contra dispositionem testatoris , debet enim illam seruare.consi.16.nu.38 42
2 Hæres quando dicatur adiuisse,seu immiscuisse.nu.39.ibi. eo.
2 hæres grauatus fideicommisso tenetur restituere , quod percipit ex substitutione pupillari.consi.16.nu.54 42
2 hæres grauatus fideicommisso tenetur restituere, quod percepit per aliud fideicommissum.nu.56.ibi.Et istud quando grauamen, & fideicommissum subsequitur.nu.57.ibi. 42
2 Hæres renunciantis filiæ non potest illi contrauenire,nec venire contra eam.consi.16.numero 75.Et quid si ex ea esset læsi enormissimè . numero 76.ibi. 42
2 hæres non potest venire contra factum defuncti.consilio 16. numero 126 22 55
2 hæres contrauenjendo priuatur hæreditate.consi.19.nu.155
2 hæres semel non potest regulariter desinere esse hæres.nu.176. ibi. Fallit, quando testator hoc disponit ante aditam hæreditatem.num.177.ibid.Item quando hæres non vult parere voluntati testatoris.nu.178. Item quādo lex aliud disponat.nu.179.ibi. 55
2 hæres adimplens conditionem quàm primum potest,non priuatur hæreditate.consi.19.nu.218 55
2 hæres grauatus fideicommisso tenetur fideicommissario reddere rationem de bonis testatoris consi.25.num.72.Et quid de pecuniis,qua erant eo tempore , & de aliis exactis postmodum.& aliis seq. Et quid de bonis consumptis.nu.73.ibi. 78
2 Hæres institutus viuo testatore moriens reddit testamentum nullum , & quasi caducum.consi.26.nu.46.Fallit,quando datus fuit substitutus.ibid. nu.47.& 48.Et quando conditum apparet secundùm consil. Galli Aquilii.nume. 48. Et quando in testamento fuit apposita clausulæ codicillaris. ibid.num.49 81

2 Hæres

2 *Hæres grauatus fideicommisso vniuersali illud potest deducere, esto quòd inuentarium non confecerit.consi.33.nu.52. Nec propterea videtur illi renunciasse.nu.53.ibi.* 100

2 *Hæres grauatus tenetur fideicommissario. resarcire damnum per eum datum.consi.45.nu.24* 121

2 *Hæres non tenetur legatario præstare rem legatam, quæ non est penes hæredem sine culpa.nu.25.ibi.* 121

2 *Hæres an teneatur de negligentia commissa de non exigendo debitores.numero 26.ibi. Et cedendo fideicommissariis seu legatariis actiones liberatus dicatur.nu.27.ibi.* 121

3 *hæres extraneus scire præsumitur contenta in testamento, & de illis notitiam habere.consi.49.nu.31* 126

2 *hæres institutus quando mortuus est viuente testatore, deducit testamentum nullum quasi caducum.consi.60.nu.1* 139

2 *hæres mortuus viuo testatore reddit testamentum quasi caducum.consi.61.nu.1.& nu.20.& 21* 141

2 *hæres differunt an quis sit hæres scriptus, & an adeat hæreditatem.consil.62.nu.8* 142

2 *hæres si moritur viuo testatore, succedentes ab intestato tenentur præstare fideicommissum, si in testamento fuit apposita clausula codicillaris. consil.62.num.15* 143

2 *hæres institutus moriens viuo testatore reddit testamentum quasi caducum & nullum.consi.64.nu.1* 145

2 *hæres institutus in vita videtur institutus in plena proprietate & pleno iure, & post mortem grauatus fideicommisso.consil.65.numero decimosexto* 147

2 *hæres institutus ex semisse vsque ad pascha, si alius est institutus in eodem semisse post pascha, & alius in alio semisse simpliciter, valebit institutio. consi.69.num.1* 150

2 *hæres institutus ad tempus, & alius institutus post illud tempus, consequitur ab illo primo hæreditatem per fideicommissum. numero secundo ibidem.* 50

2 *hæres in dubio institutus videtur non animo compensationis, sed propter merita.consi.69.nu.26* 150

2 *hæres adiens hæreditatem sine beneficio inuentarii, non propterea amittit actionem hypothecariam super bonis defuncti sibi competentem.consil.69.num.40* 150

2 *hæres adeundo hæreditatem non censetur repudiare, nec remisisse creditum suum.numero 42.ibidem. Et talis aditio non habet vim solutionis.ibidem.* eodem

3 *hæres adeundo hæreditatem facit bona hæreditaria propria ita vt sint ipsius proprium patrimonium, & non hæreditaria.consi.1.nu.19.& 51.fo.2.& consi.11.nu.43* 19

2 *hæres grauatus restituere vni ex familia, poterit vni ex illis legare, & talis legatarius consequetur fideicommissum.consilio 72.numero 12. Et illa facultas legandi vni ex familia non inducit voluntatem captatoriam.num.13.ibid.* 153

2 *hæres faciens actum consimilem dispositioni testatoris præsumitur illum fecisse, vt adimpleret illius voluntatem.numero vigesimooctauo. ibidem.* 153

2 *hæres grauatus substitutione compendiosa moriens in pupillari ætate facit illam iure directo valere consi.73.nu.8* 155

2 *hæres grauatus fideicommisso disponens illa bona peruenire ad illum fideicommissarium, non astringit eum, quominus illa consequatur virtute primi testamenti, & non secundi.consi.75.nu.30* 157

2 *hæres grauatus super dictis bonis non habet potestatem disponendi, numero 31.ibid.* eod.

2 *hæredum & descendentium appellatione nedum masculi verùm & feminę continentur.consi.88.num.12* 179

2 *hæredum appellatione in fideicommissis filii tantum veniunt. consilio 89. num.5* 181

2 *hæredum appellatione veniunt filii & ueniunt primi non alii posteriores. nu.23.ibi.& nu.24.ibi.* eod.

2 *hæres prohibitus alienare si postmodum alienat, an dicatur priuatus portione sibi peruenta.consi.91.nu.46.& nu.65.& seq.* 184

2 *hæres institutus præsumitur scire contenta in testamento ex pluribus.num.47.ibid.* eod.

2 *hæres non obseruans testatoris præceptum honestum efficitur odiosus testatori, & illi dicitur iniuriam inferre.nu.55.ibi. Et propter nō obseruantiam ipsius priuandus venit omnibus bonis & emolumentis a testatore sibi relictis.num.56.ibidem. Et istud quoniam spreuit testatoris voluntatem.num.58.ibidem. Et aliud isto casu non consideratur, nisi contemptus & contumacia hæredis spernentis.num.58.ibidem. Maximè si testator in pœnam alienantis, & contrauenientis voluit ipsum esse priuatum ipso facto, & iure.nu.59.ibi.* 184

2 *hæres cōtrauueniens testamento non potest se iuuare aliquo beneficio ipsius nec petere fideicommissum.consi.91.nu.64* 184

2 *hæres contraueniens voluntati testatoris, ex quibus verbis dicatur priuatus commodo hæreditatis.nu.65.ibi.& aliis seq.* eo.

2 *hæres non obseruans voluntatem testatoris priuatur hæreditate, nedum ipse, verum & omnes descendentes & hæredes sui.numero 67. ibidem eodem.*

2 *hæres grauatus fideicommisso non potest disponere de bonis fideicommisso subiectis.consi.93.nu.37* 189

2 *hæres grauatus fideicommisso, & instituens alios non uidetur illos instituisse in bonis fideicommisso subiectis.nu.38* eo.

2 *hæredes in rebus particulariter legatis non possunt dici particulares legatarii.consi.94.nu.48.& aliis seq.* 191

3 *hæres dans operam lenocinio efficitur infamis.consi.20.nu.67. Maximè si lenocinium exercuit erga vxorem.nu.68.ibi.* 29

3 *hæredum appellatione quæ personæ veniant.consilio vigesimosexto.nume.27.28* 40

3 *hæres filii grauati restituere hæreditatem tenetur fideicommissariis restituere omne illud, quod ipse filius plus sibi debito percepit, respectu quartarum consi.27.nu.20* 44

3 *hæres conficiens inuentarium potest venire contra factum defuncti.consilio 33.numero 95. Et idem quando gestum a defuncto fuisset inualidum vel quando quis permittit.nu.96.ibidem. Et idem si tendit in fraudem & damnum hæredis.nu.97.ibi.* 51

3 *hæres propria authoritate potest capere possessionem rerum hæreditariarum consilio 37.numi. 22. Et an dicatur cæpisse ciuilem, & etiam naturalem. ibidem.* 57

3 *hæres institutus si moritur viuo testatore, eius institutio quasi caduca nulla est consi.44.numero primo. Et portio ipsius accrescit suo cohæredi & coniuncto.numero 2.ibid. Verùm si adest substitutus, ille admittitur excluso coniuncto.numero 3.ibi. Et filii videntur substituti in parte, in qua pater fuit institutus.nu.ibi.* 69

3 *hæres grauatus si adiuit sine inuentario, habet, salua sua credita secus quando fideicommissarius adiuit simpliciter hæreditatem grauati alienantis.consilio 48.nu.8* 76

3 *hæres grauatus non potest alienare bona subiecta fideicommisso conditionali.consi.48.nu.16. Et fideicommissarii eueniente conditione reuocant alienata, nisi consenserint alienationi.nu. 17.ibi. & incipit currere a die purificati fideicommissi.ibi.* 76

3 *hæres institutus potest grauari.consi.51,nu.8* 82

3 *hæres vniuersaliter institutus potest petere se immitti in possessionem bonorum, quæ testator tempore mortis possidebat. consilio 54. numero primo* 88

3 *hæres vniuersalis propria authoritate potest capere possessionem, & tentam bonorum hæreditariorum, quæ fuerunt testatoris.numero secundo ibid.* 88

3 *hæres particulariter institutus dato alio cohærede vniuersali & adeunte hæreditatem contra ipsum non debet audiri in possessorio. numero octauo ibidem. Et idem quando fuit institutus in rebus non certis, nec liquidis. 9.ibid.*

3 *hæres adeundo hæreditatem cum beneficio inuentarii saluum habet suum creditum.nu.11.ibi.* 89

3 *hæres grauatus instituens fideicommissarium facere id dicitur ex necessitate non autem voluntariè. Et institutus ab hærede grauato venire debet ex primo testamento non ex secundo.nu.13.ibi.* 89

4 *hæredis appellatione qui veniat cons.48.nu.25. Et an tantùm veniant filii & descendentes.nu.26.ibi.* 59

3 *hæres alienando contra voluntatem defuncti facit locum fideicommisso & substituto.consi.1.nu.54* 2

3 *hæres instituendo vnum de familia vocatum a primo testatore, non potest illum onere fideicommissi grauare.cons.1.nu.55*

3 *hæres prædictus non potest in præiudicium substituti apponere grauamen & onus hæreditati.ibi.nu.56*

3 *hæres non potest in fraudem fideicommissi disponere conuenire voluntatem primi testatoris.ibi.nu.61*

3 *hæres spernens præceptum honestum testatoris odiosus efficitur illi, quem iniuria efficit.ibi.nu.67*

3 *hæres non seruans præceptum testatoris priuatur omnibus sibi a testatore relictis.ibi.nu.68.* eod.

3 *hæres non seruans testatoris voluntatem priuatur omni eius commodo.ibi. num.74 Et ita contraueniendo non potest gaudere aliquo beneficio. numero 75.ibidem.*

3 *hæres sine beneficio adiens hæreditatem, sibi valde præiudicat.consil.2.nu.29. Nedum sibi, verùm etiam & suis hæredibus.ibi.nu.30*

Hæres adiens hæreditatem videtur quasi contrahere cum legatariis,& fideicommissariis. nu.31.ibid. 6
Hæres præsens testamento simpliciter postmodum adiens hæreditatem tenetur obseruare omnia disposita etiam in rebus suis propriis.consil.2. numero 33 6
3 Hæres grauatus fideicommisso non potest disponere de rebus in fideicommisso contentis.consi.2.nu.80 6
3 Hæres an & quando possit nutu institui.consi.3.nu.38 8
3 Hæredes quando vocatur, videntur vocati post mortem præcedentium.consil.4.nu.3 10
3 Hæredes & descendentes non succedunt cum eorum partibus viuentibus, sed post mortem illorum.consi.4.nu.4 10
3 Hæredum appellatione nedum filii, verùm etiam & nepotes & descendentes veniunt.consi.8.nu.28 15
3 Hæredes declarantes verba testamenti, non possunt a tali declaratione discedere.consi.11.nu.39 19
3 Hæres institutus moriens viuo testatore reducit testamentum in causam quasi caduci,& nullum.consi.18.nu.1.Fallit, quando testator illi dedisset substitutum ibi.nu.2.Item fallit, quando in illo testameto apposita esset clausula codicillaris.ibi.nu.3 26
3 hæredum appellatione in feudis quorumcunque vel similium veniunt etiã fœminæ & extranei.consi.71.nu.54 124
3 Hæres vniuersalis dicitur etiam institutus in legatis,& fideicommissis particularibus, quæ præstare habet illis, quibus relicta sunt . consilio 54. numero 49 89
3 Hæres grauato fideicommisso potest deducere expensas per eum factas, et etiam melioramenta.consi.55.nu.22.& aliis seq. 91
3 Hæres post grauari restituere fructus per eum percipiendos . numero 29. ibidem. eo.
3 Hæres tenetur restituere fructus repertos in hæreditate tempore mortis testatoris.nu.31.ibi. 91
3 Hæres grauatus non tenetur restituere precium solutum per testatorem ementem fructus alicuius possessionis pro aliquo tempore. numero 28. ibidem. eo.
3 Hæredis institutio non est necessaria in vltima voluntate sicut requiritur in testamento.consi.32.nu.41 98
3 Hæres ex fructibus perceptis tenetur supplere ius peremptum fideicommisso vniuersali.consi.55.33.& 58 91
3 Hæres hæredis grauati non tenetur restituere æstimationem fructuum perceptorum per ipsum hæredem.nu.62.ibi. 91
3 Hæres an & quando teneatur vendere res & quas, & seruare precium fideicommissario.nu.64.ibi. 91
3 Hæres alienando legatum vel fideicommissum sub conditione non præiudicat legatario eueniente postmodum conditione, siue sit particulare.consilio 57.nu.22. Siue vniuersale fideicommissum.num.23.ibi. 94
3 Hæredum appellatione veniunt vniuersales non particulares.consil.62.numero 5. 102
3 Hæres grauatus fideicommisso conditionali interim cogitur præstare cautionem, de qua in titulo vt lega.nomi. cauea. Fallit, quando fideicommissum fuisset extinctum.consi.63.nu.1 103
3 Hæres quando & quo casu possit venire contra factum prædecessoris sui defuncti.consi.63.nu.32 105
3 Hæres grauatus nõ videtur disponere de rebus subiectis fideicommisso.consil.66.nu.111 106
3 Hæredum appellatione etiam fœminæ continentur.consi.69.nu.49 117
3 Hæredum appellatione veniunt etiam & liberi quorum appellatione veniunt descendentes vtriusque sexus.nu.50.ibi.& nu.56 117
3 Hæredis voluntati nõ est præsumẽdum testatorem voluisse relinquere suæ dispositionis validitatem.consi.70.nu.2 123
3 Hæredum appellatione qui hæredes veniant in materia non transitoria ad hæredes extraneos,consi.71.nu.36. Et quid si verbum hæredum fuit additum illud verbum,& successor.ibi.& nu.37 124
3 Hæredum & successorum appellatione, an & quando veniant hæredes etiã extranei,consil. 71.nu.40. Et quid si sumus in materia non transitoria ad extraneos.nu.41. ibi. 124
3 Hæredum appellatione veniunt masculi tantum ex natura rei,& quandoque secundùm voluntatem disponentis.nu.46.ibi. 124
3 Hæredum appellatione venit hæres etiam ab intestato.nu.52.ibi. eo.
3 Hæredum appellatione omnes veniunt, quando versamur in re sui natura non transitoria ad extraneos.consi.71.nu.63. Quid autem si transmissio impeditur, non propter naturam rei sed propter conditionem appositam.ibi. Et quid si transmissio impeditur propter iniquitatem, vel quia contra mentem concedentis.nu.64.ibi. 124
3 Hæres hæredis dicitur hæres primi testatoris.consi.74.nu.39 106
Hæres non ligatur iuramento præstito ab eius prædecessore. consilio 75.numero 22 133
3 Hæres non habet necesse petere absolutionem a iuramento, potest tamen ad cautelam id petere.nu.23.ibid. Et dicta petitione non obstante iudex habet determinare super meritis primæ causæ.nu.25.ibi. 133
3 Hæres contra factum defuncti venire non potest.consilio 70. numero 17 134
3 Heredis nomen verificatur in vniuersali hærede, non autem in particulari. consi.109.nu.7 174
3 Hæres particularis loco legatarii habetur.nu.8.ibid. Etiam in materia substitutionis.nu.9.ibi. eo.
3 Hæres repræsentat personam defuncti actiuè & passiuè.nu.25.ibi. eo.
4 Hæres potest possessionem capere absque licentia abbatis . consilio 85. numero 16 109
4 Hæredum appellatione veniunt etiam extranei.consi.85.nu.18 109
4 hæres an cadat, si post mortem emphyteutæ non petiit renouationem.consi. 36.numero octauo. Quomodo, quando & quo casu procedat, declaratur. ibidem. 110
4 Hæres tenetur seruare facta per defunctum.consi.100.nu.8. Nisi adeat hæreditatem illius cum beneficio legis & inuentarii.nu.9.ibi. 119
1 Hæredibus suis potest quis contrahendo præiudicare, & rebus suis imponere legem.consi.33.nu.19 51
4 Hæreticus non potest propriè dici, qui non perseuerat .consilio 2. numero 199 55
4 Hæreticus quis propriè dicatur.nu.200.ibid. eo.
4 Hæresis crimen. De crimine hæresis potest inquiri contra mortuos.consi.2. numero 208 5
Cætera vide infra in litera S.in ver.suspicio.
4 Hæretici patiuntur etiam publicationem bonorum.consi.2.nu.112. Et pro parte ista bona publicata applicantur fisco laicali.num.113.ibi. Et de istis bonis debent tres partes fieri.nu.114.ibi. 5
4 Hæreticum est negare Christum.consi.11.nu.189 26
1 Homo vnus considerari potest vt duplex. consilio 84 nomero quadragesimotertio 109
4 Homo præsumitur viuere vsque ad annos centum, qualiter intelligatur.consil.86.num.19.& nu.20.21. Quòd quis viuat a quo deducendum & probandum est.nu.21.ibi. Quòd quis habuerit filios facti est, a quo istud sit probandum.nu.22.ibi. 110
4 Hominum institutum est, quærere & non perdere . consilio.39. numero sexto 51
4 Homicidium est de genere prohibitorum.consi.161.nu.5 168
4 Honestas nihil turpitudinis continet.consi.9.nu.74 28
2 Honestas non patitur voluntates testatorum sine causa subuertit. numero 74.ibid. eod.
2 Honestas præferri debet omni lucro etiam proprio.nu.75.ibi. eod.
2 Honestas omni lucro & commodo præferenda est.consi.12.nu.199. 29
1 Honestum, in contractibus venit illud quod honestum est. consilio 88. numero 39 159
3 Honor & reuerentia debetur parentibus.consi.29.nu.54 45
4 Honor omni lucro est præponendus.consi.58.nu.12 72
4 Honorati grauari possunt per eundem testatorem.consi.30.nu.32 41
4 Honoratus a testatore grauari potest.consi.90.nu.8 182
2 Honoratus a testatore grauari potest.consi.90.nu.8 182
3 Honorati a testatore possunt grauari fideicommisso.consi.52.nu.4 83
4 Horror maior est coire cum sorore, quàm cum fratrissa.consilio 68.numero 192 85
3 Hortus coniunctus domui res rustica dicitur,& non vrbana. consilio 82. num.46 140
1 Hospitalitas quæ propriè sit.consi.26.nu.9 69
4 Hospitalia an comprehendantur in generali reuocatione facta per Papam. consi.36.nu.14 49
4 Hospitalia an veniant & comprehendantur appellatione beneficiorum ibi. & seq.nu.17.ibi. eod.
4 Hospitalia comprehenduntur beneficii appellatione.consi.44.nu.5 55
4 Huiusmodi dictio denotat præcedentem qualitatem consi.40.nu.8 52
3 Huiusmodi dictio repetit dicta in præcedentibus, cum suis qualitatibus.consil.81.nu.32. Et idem in relatione.nu.33.ibi. 139
4 Hypothecaria non potest agi contra ementem, nisi discussis principalibus. consi.75.nu.39 104
1 Hypothecaria illis competit, quibus bona sunt obligata.consil. 50. numero 14 110
Licet sit appositum solùm verbum pignus exprimens.nu.15.ibi. 110
1 Hypothecaria competit hæredibus creditoris.nu.16.ibi. eod.
1 Hypothecaria est actio realis.nu.18.ibi. eod.
1 hypotheca generalis etiam ad futura illa comprehendit.nu.22.ibi. eo.
1 hypotheca & obligatio generalis comprehendit etiam rem venditam.num. 23.ibi.& num.24 eod.

1 hypo-

1 *Hypothecaria vt agi possit, quæ probatio requiritur. numero 19.20.& ibidem.* eod.

1 *hypothecaria vt agi possit contra tertios possessores, principalis debitor debet esse in mora. consilio 80. numero 39. Licet regulariter quando agitur contra tertios possessores actione hypothecaria præcedere debeat discussio, tamen illa fieri potest pendente iudicio intentato contra dictos tertios possessores. nu. 40. ibi.* 146

1 *Prout iudicium tale procedit, si dicitur illo pendente in bonis debitoris principalis nihil esse, & sic non interesse opponenti exceptionem excussionis. numero 41. ibid.* 146

2 *hypothecaria locum habet pro dote restituenda, & in donatione propter nuptias. consi. 49. nu. 41* 150

3 *hypothecaria prius præferenda est aliis posterioribus. consilio 69. numero 157* 118

3 *Idem quando secundus contractus scienter factus est in fraudem primæ donationis. nu. 158* 118

3 *hypothecaria constituitur, si debitor est in possessione rei indicatæ vel illa est in bonis ipsius. consi. 102. nu. 3.* 167

3 *hypotheca tollitur per nouationem. consi. 102. nu. 13* 167

3 *hypotheca expressa pro dote incipit a die promissionis, non autem a die solutionis. Et trahitur retro ad tempus promissionis. nu. 16. 17* 167

3 *hypotheca expressa & anterior etiam sub conditione facta præfertur posteriori puræ. nu. 18. ibi.* 167

3 *hypothecam habens & si posterior creditor sit, tamen præfertur anteriori habenti personalem tantum. consi. 102. nu. 13. Et præfertur tam in agendo, quam in excipiendo, quam etiam replicando. ibi. nu. 14* 167

3 *hypothecare potest quisque bona sua. consi. 109. nu. 50* 174

3 *hypothecaria regulariter non potest agi contra tertium possessorem non discussio principali numero 51. ibid. Quod verum, quando fuit oppositum, aliàs secus. nu. 52. ibi. Et opponi debet ante litem contestatam. numero 53. ibi. Fallit etiam, quando notorium esset, principalem non esse soluendo. num. 54. ibid.* 174

I

4 IACTARE *suum nemo præsumitur. consi. 39. nu. 5. fo. 51*

1 *Identitas rei plenè probatur per confines notificatos. consilio 67. numero 10. & 116. 132. & consilio 107. numero sexto* 174

1 *Idem iuris de toto, quod de parte, quò ad totum, vel quo ad partem. consilio 128. num. 28* 226

3 *Idoneitas requisita per legem in gradu superlatiuo articulanda & probanda est consi. 24. nu. 17* 37

4 *Idoneas quis dicatur ad beneficia. consi. 40. nu. 12* 52

4 *Idoneus nomen an intelligatur secundum ius commune. nu. 13. ibi.* 52

4 *Idoneus qualis debet esse, si talis qualitas fuit apposita in fundatione iurispatronatus. consi. 50. nu. 20* 61

4 *Idoneus testis quis dicatur. consi. 58. nu. 21* 72

4 *Idoneis verba, de quibus personis intelligantur, & de qua idoneitate. consi. 40. nu. 13.* 52

4 *Ignis debet habere certum autorem, & an sit imputandis inhabitantibus consi. 87. num. 5* 111

1 *Ignorans & errans non dicitur consentire. consil. 20. num. 60. 61. & 63.*

2 *Et consi. 12. nu. 245* 28

1 *Ignorans non dicitur consentire. consi. 23. nu. 230* 52

1 *Ignorans non videtur remittere illud, quod ignorat. consi. 49. nu. 43* 108

3 *Ignorans non dicitur renunciare. consi. 69. nu. 6* 117

3 *Ignorans non dicitur approbare, nec consentire. consi. 99. nu. 46* 164

4 *Ignorans habere facultatem eligendi vnum ex pluribus, accipiendo vnum non præiudicat iuri eligendi. consi. 117. nu. 37* 30

4 *Ignorans factum nunquam dicitur ratificare. consi. 143. nu. 33* 148

4 *Ignorantes, & assistentes, ac præsentes delicto non puniuntur. consi. 154. numero 19* 160

4 *Ignorantes non debent ligari banno, quod ignorant. consi. 171. nu. 6* 178

4 *Ignorantia & error suppletur, quando ex verbis istud colligitur. consilio 3. num. 87. Et maximè quando defectus non potuit peruenire, nisi ex errore. num. 88. ibi.* 11

1 *Ignorantia in summo Pontifice propter multitudinem negotiorum datur, datur etiam in facto proprio. consi. 11. nu. 132* 26

1 *Ignorantia præsumitur. consi. 20. nu. 64* 42
Item ex aliis circumstantiis, & ex actu seq. & ex iuramento. num. 65. ibid.

1 *Ignorantia supina tollit restitutionem. consi. 23. nu. 22* 52

1 *Ignorantia probatur proprio iuramento. nu. 230. ibi.* 52

1 *Ignorantia non cadit in facto proprio. consi. 31. nu. 118* 79

2 *Ignorantia excludit consensum. 47. nu. 101* 105

1 *Ignorantia in facto alieno admittitur. consi. 47. nu. 102* 105

1 *Ignorantia est, quæ impedit ratificationem, non dolus, consilio 49. numero 52* 108

1 *Ignorantia potest probari per iuramentum. consi. 95. nu. 46* 170

2 *Ignorantia præsumitur in facto alieno. consi. 12. nu. 77* 28

2 *ignorantia testamenti cessat propter qualitates inducentes scientiam. consi. 16. num. 48* 41

3 *Ignorantia præsumitur in filio. consi. 33. nu. 86* 51

1 *Ignorantia non excusat contrahentes. consi. 93. numero 53. Et si contrahit in aliam causam non tenetur præponens. numero 54. ibidem. & 55. 56. & 57* 146

1 *Ignorantia iusta & probabilis causatur, quando publicè quis se gerit pro tali. consi. 95. nu. 47* 170

3 *Ignorantia & error cessat in facto proprio. consi. 66. nu. 120* 106

3 *Ignorantia legum, & iuris non est admittenda. consi. 69. nu. 88* 118

3 *Ignorantia non præsumitur in gestis coniunctis, & de quibus erat publica vox & fama. consi. 81. nu. 27* 139

3 *Ignorantia ex quibus coniecturis tollatur. ibi.* eo.

3 *Ignorantia facti alieni probabilis est. consi. 99. nu. 31* 164

4 *Ignorantia generalium consuetudinum prorsus excluditur. consi. 44. numero 21* 55

4 *Ignoranti tempora nõ currunt in commodum vel incommodum ipsius. consil. 44. nu. 27* 55

4 *Ignorantia non præsumitur in contractibus perpetuis & importantibus, vt est matrimonium, & etiam in facto longinquo. consi. 57. nu. 23* 71

4 *Ignorantia iuris non præsumitur. consi. 68. nu. 302* 85

4 *Ignorantia etiam iuris in delictis excusat. consil. 78. numero 19. & melius. numero 24. 25. 26. 27. Declaratur, quando & quo casu istud procedat. nu. 20. ibid.* 106

4 *Ignorantia iuris non excusat in iudicialibus. nu. 27. ibi.* eod.

4 *Ignorantia probabilis in tacendo tollit vitium surreptionis. consil. 82. num. 34. Idem si Papa concessisset, etiam ex expensione facta. nu. 35. ibi.* 108

4 *Ignorantia iuris, quando tractatur de lucro, nunquam excusat. consi. 96. numero 29* 117

3 *Illatio non bene fit ex separatis. consi. 18. nu. 9* 27

4 *Illicitum faciens non excusatur propter ignorantiam iuris. consilio 78. numero 25* 106

1 *Imaginem obtinet falsitatis, quòd non est verosimile. consilio 131. numero 24* 230

2 *Imbreuiatura notarii sub qua forma esse debeat, vt fidem faciat. consil. 27. numero 2* 86

1 *Imminentia mortis non fraudem sed salutem arguit. consil. 14. nu. 36.* 35

2 *Immissio in poss. petita virtute edicti di. Adria. impeditur, quando aduersarius incontinenti offert probare impedimenta obstantia dictæ immissioni. consil. 11. num. 18* 27

4 *Immissio annuli & eius apportatio ostendit signum liberæ voluntatis. consi. 170. num. 25* 177

1 *Immissio ex 2. decreto, seu traditio, quando & quo casu sit necessario. & sufficiat ex primo. consi. 42. nu. 31* 98

1 *Immissio drima an continuetur per secundam factam alteri sine ratificatione. nu. 32. ibi. & nu 33. & 38.* eod.

1 *Immixtio qualiter probetur. consi. 50. nu. 17.* 110

3 *Immobilia modica & parua non releuant debitorem suspectum. consil. 99. nu. 36. Et an bona sint sufficientia, iudicis arbitrio remittitur. numero 37. ibidem* 164

1 *Immunitas concedi potest per imperatorem & confirmari per dominum, cui ille est subditus. consil. 68. nume. 1. iusta causa concedendi eam est propter benemerita. ibi. nu. 3* 133

1 *Immunitas concessa, an extendatur ad bona quæsita postmodum. num. 7. ibi. & nu. 8. & seq. Et quid si tractatur de magno præiudicio. nu. 8. ibid. Si priuilegium non est coarctatum finibus rerum. num. 10. ibid. Et immunitas an liberet a collectis impositis pro refectione murorum. nu. 13. ibi. Et quid si sunt impositæ propter belli necessitatem. num. decimoquarto, ibi. & quid si indefinitè fuit concessa. nu. 11. ibi. Et quid si expressè fuit concessa pro oneribus etiam futuris & imponendis. numero 12. ibi. Et numero 15. 17. & seq. & 22. & 31. Et an iste casus comprehendatur propter clausulas appositas in concessione, vt est illa, etiam si de illis oporteret facere mentionem. nu. 16. ibi. & aliis seq.* 133

1 *Immunitas & exemptio concessa reddit immunem exemptum a grauaminibus, & impositionibus & futuris ac imponendis oneribus. consilio 69. num. 4* 133

1 *Immunitas & exemptio potest longo tempore præscribi. Et præscripta non potest tolli, sed obseruanda est. ibi. nu. 7. & 8* 133

1 *Immunitatem concedentes non possunt illam reuocare, tenetur nãque eam obseruare, & custodire. consi. 69. nu. 5* 133

Immunitate concessa principaliter rebus & prædiis, coloni etiam dictorum exemptorum gaudere debent dicta immunitate consilio 69. numero sexto 133

Immunitas concedi potest a ciuitate exteris venientibus ad habitandum. consi.71.nu.12 135

Immunitas an sit extendenda & quando consi.105.nu.23 123

Immunitas & exemptio non soluendi collectas & onera vt possit præscribi, quantum tempus exigatur, & quæ alia consi.25.num 103.& aliis seq. num.27.& 109. Et quid si nunquam venit casus illas imponendi. numero 105. Non currit, quando habuit initium violentum. nu. 108.& 121. Et isto casu non sufficit allegare titulum. Et si concedatur immunditas, nō præiudicat successoribus nu.107 64

3 Immunitate si quis vsus est in vno, non propterea potest illa in reliquis vti. ibid.num.111 64

2 Impedimentum generali multiplex reperitur consi.29.nu.79 91

1 Impedimentum quando superueniens impediat retrotractionem. consil. 11. num.91 25

3 Impedimentum pestis, an & quando sit iustum & considerabile. cons. 34. num.18 90

1 Impedimentum vt sit considerabile, quid aliud interuenire debet. num. 19. ibid. Et an requiratur protestatio super tali impedimento, num.20.ibid.

1 Impedimentum quando vltra tempus cessat, & superuenit causa confirmans, validatur actus præcedeens nullus. consi.49.num.27 108

1 Impedimentum notorium non indiget protestatione. consi.101.numero 49 186

1 Impedimentum leue quando prosit, vel noceat. cons.124.nu.11 222

2 Impedimentum facti præstat causam: vt omissio formæ requisitæ in aliquo actu non habeat illum vitiare. consi.33.nu.32 100

3 Impedimentum qui dicit, & proponit, aliquem dedisse alicui ad testandum, necesse habet probare tria copulatiuè, aliàs obtinere non poterit. consil.67. numero 30. Primum necessarium probandum est, quod fuerit ille impeditus, & probibitus per actus inducentes prohibitionem numero 31.ibid. Secundum requisitum probandum est, quòd ille impeditus eo tempore volebat testari numero 33.ibi. Et quòd fecisset tunc validum testamentum, si impeditus & prohibitus non fuisset. num.34.ibid. Tertium requisitum probandum est, quòd ille impeditus volebat instituere hæredes istos quærelantes.ibid.nu.36 111

3 Impedimentum testandi patri præstare non dicitur filia si eo instanti procurabat patri medicinas. nu.37.ibid. 111

3 Impedimentum præstitum dilationi testandi, propter malam infirmi dispositionem, punibile non est. num.55.ibid. 111

3 Impedimentum verum, quod propriè & strictè dicatur, nu.64.ibid. 111

3 Impedimentum alterius non nocet alteri, quando non præstitit causam immediatam, ne testamentum fieret. nu.65.ibi. 105

3 Impedimentum debet probari concludenter, & per contentes non variantes. num.90.ibid. 105

4 Impedimentum procedens facto supremi principis iustum reputatur. consi. 5.num.52 15

4 Impedimentum casus fortuiti iustum est. nu.54.ibi. eo.

4 Impedimentum paupertatis vigens in secundo & tertio anno non impedit cursum fatalium, verum operatur, vt detur restitutio in integrum. cons.30. num.38. Et si conceditur restitutio in integrum, tamen non tollit ius quæsitum. num.39.ibi. 41

4 Impedimentum contrahendi matrimonium inter consobrinos & coniunctos in secundo gradu consanguinitatis inductum est statuto canonico, & lege positiua. consi. 56.nu.1. potest tamen summus Pontifex super tali impedimento dispensare. num.2.ibi. Declaratur, an id sit verum, & quando procedat. nu.67.ibi. Non tenetur protestari, quando notorium est, diligentiam fuisse frustatoriam. nu.68.ibi. Et idem quando constaret de animo impediti paratifacere actum. nu.69.ibi. 70

4 Impedimentum contrahendi matrimonium inter duos consobrinos & filios duorum fratrum, non est inductam iure diuino. Nec etiam inductum est iure naturali, sed ex dictamine naturali rationis, nec de iure ciuili. consil.56. num.8.& 9 70

4 Impedimentum publicæ honestatis quo iure sit inductum. consilio 68.num. 420 86

4 Impedimentum, quo conductor fuit impeditus vti rè conducta, notificandum est locatori. consi.100.nu.44 199

4 Impedimenti causæ quando remedium introducant. consilio 102. numero primo 121

4 Impedimentum ex quibus verificetur, & de eo quando dicatur constare. consi.102.nu.2 121

4 Impedimentum iustum reputatur, quando quis non potest habera documenta pertinentia ad causam pro ipsius defensione. nu.10.ibi. 121

4 Impedimentum allegatum probandum est. consi.108.nu.11 125

4 Impedimentum expediendi literas infra terminum an & quando excuset. consi.143.nu.3. Debet tamen concludenter opponi & probari. nu.4. ibid. & quid si alii, non obstante illo impedimento, expedierunt literas infra terminum. nu.5.ibi. Et quid si impedimentum fuit iustum: tamen pars nullam fecit diligentiam, nu.6.ibi. 148

4 Impeditur cumulatio, quando absolutoria fertur. consi.150.nu.24 154

3 Impediens aliquem dolo testari, tenetur prætendentibus interesse actione de dolo, vel alia subsidiaria in factum. consi.67.nu.20 111

4 Impeditus docere habet de sua diligentia, & quòd non fecit propter impedimentum. consi.5.num.65. Et de impedimento protestationem facere debet. numero 66 15

3 Implementum conditionis operatur cessionem, & euentum diei. consilio 69.nu.131 118

3 Implementum conditionis facit contractum retrotrahi ab initio. numero 132.ibid. eod.

1 Implicatiua dictio etiam, quandoque implicat simpliciter & absolutè quandoque diuersimodè, quò ad quædam, non autem quò ad omnia secundùm subiectam materiam, consi.36.nu.10.& seq. 92

4 Implicatiua dictio, etiam conferendi quæcunque beneficia, non inducit, nec implicat potestatem vniendi. consi.41.nu.5 53

4 Impendia, expensæ & similia in omnibus litigantibus sunt communia consilio 108.nu.9 125

2 Impensa funeris deducenda est vt æs alienum. consi.94.nu.23 162

4 Imperfecta quomodo iunguntur. consi.53.nu.37 65

4 Imperator propter sui solennitatem in mentione facta de regibus & reginis non comprehenditur. consi.50.nu.30 61

4 Imperator ante coronationem habet omne priuilegium imperatoris. numero 31.ibid. eo.

1 Imperator non potest se intromittere in his, quæ cōcernunt ducatum Mediolanensem. consi.1.nu.97 2

1 Imperator suo arbitrio potest feudum concedere. consi.23.nu.78 51

1 Imperator concedendo feudum contrahere dicitur. nu.79.ibid. eod.

1 Imperator tenetur vasallo tradere possessionem existentem penes se consilio 23.numero 81. Et tenetur vasallum defendere si feudum pœnes aliū esset ibid. numero 82. Nec potest reuocare inuestituras præcedentes. ibidem nu. 84.& 146 51

2 Imperator per rescriptum potest legitimare filios naturales. consilio primo num.1 2

2 Imperator potestatem legitimandi potest concedere comitibus palatinis. nu. 2.ibid.& nu.96.& seq. 2

2 Imperator ante coronationem potest exercere iura imperii, & omnia quæ potest ipse imperator post coronationem. nu.4.ibi. eo.

2 Imperator an possit legitimare vbique locorum, & quid in comite. numero 7.ibid. 2

2 Imperator vbique locorum habet fundatam iurisdictionem. nu.12.ibi. 2

2 Imperator esto quòd in aliquo loco non exerceat iurisdictionem; tamen dicti loci sunt subiecti Imperatori in his, quæ sunt illi reseruata in signum superioritatis, & quæ non fuerunt ab aliquo præscripta. nu.13.ibi.& nu.seq. Et talis præscriptio debet fieri priuatiuè. nu.14.ibi. 2

1 Imperator non potest sine causa tollere ea, quæ sunt iurisgentium, vt dominium. consi.1.nu.107 2

2 Imper.& com.pala. non possunt tollere citationem, nec vti plenitudine potestatis aduersus non subditos. consilio 1.numero 38. sed contra. nume. 81. & præceden. 2

2 Impera. per rescriptum an possit tollere disposita in testa. nu. 48. ibid.& numero 86 2

2 Imperator habet potestatem legitimandi. consi.2.nu.1. Et potest illam aliis concedere. nu.2.ibi. 2

2 Imperator & comes palatinus an possint legitimare filium sacerdotis patre volente & petente. nu.3.ibi.& nu.13.17.& seq. eo.

2 Imperator an possit legitimare in terris ecclesiæ & extra territorium. consi. 2.nu.4 2

2 Imperator quò ad actum legitimandi non recognoscitur in regno, inducat Mediolanen.& similibus. consi.1.nu.18.19 2

2 Imperator potest legitimare filios naturales. consi.3.num.1. Et potest hanc facultatem concedere alteri. numero 2.ibi. Et comes palatinus habens hanc facultatem potest legitimare naturales patre volente, & petente. nume.3. ibid. 8

2 Imperator & Papa possunt legitimare filios naturales, spurios & adulterinos per rescriptum. consi.10.114. Et possunt hanc potestatem & facultatem concedere comiti palatino. nu.115.ibi. 22

1 Imperator etiam ante coronationem potest legitimare. nu.17.ibi. eo.

2 Imperator esto quòd in aliquo loco non exerceat merum imperium, tamen ibi recognoscendus est, quò ad ea, quæ sunt sibi reseruata, & non fuerunt præscripta priuatiuè. nu.121.ibi.& nu.122.& 123 22

4 Impera-

4 Imperator non potest sine causa bona infidelibus auferre.consi. secundo.numero 14 5
1 Impetrans aliquod rescriptum debet contra se illud obseruare . consilio 39. numero 10 95
4 Impetrans commissionem tenetur verificare omnia narrata, quæ reddiderũt Papam faciliorem ad concedendum.consi.49.nu.30 60
4 Impetratio habens clausulam.si non fuit vlterius quæsitum, ruit propter electionem prius factam.consi.98.num.7.& quid si electio illa veniret reuocanda.nu.8.ibi. 118
4 Impetrans si in gratia narrat se bachalarium, tenetur id probare.consil.49. num.31 60
4 Impetrans parochialis infra annum moriens, antequam fuit prouisus per sui obitum facit vacare beneficium.consi.119.nu.28 133
4 imponere seruitutem præeminentiæ alicuius ecclesiæ alienare est.consi.92. numero 34 114
4 impotentia & paupertas probanda est.consi.108.nu.13 125
4 imputari non potest non facienti actum, si paratus erat illud facere, & fuit impeditus.consi.5.numero 52.& alis seq. 15
4 impugnans actum non potest se ex eo iuuare.consi.75.nu.13 104
4 impunè possidetur, quod principe autore possidetur . consilio 39.numero 16 51
3 impuberes non admittuntur ad testimonium.consi.88.nu.77 150
4 in casum quis admitti debet ad aliquid faciendum, quod factum non releuaret.consi.101.num.45 120
4 incendium debet habere concludentem petitionem, vt iudicium contra aliquem possit deduci.consi.87.nu.2 111
4 incendium an sit casus fortuitus.nu.3.ibi. 111
4 incendium an sit imputandum inhabitantibus, & ipsorum culpæ num.4. ibi.& nu.7 111
4 incendium si ex culpa leuissima venit, non propterea quis tenetur.consi.87. numero 10 111
4 incendium si processit ex culpa hominis incerti, non tenetur inhabitans. ibi. num.13 eod.
3 incerta persona hæredis instituti, quę postmodum venit certificanda non reddit testamentum nullum.consi.111.nu.12 12
3 incerta persona potest reddi certa ex ratione & ex aliis.nu.14.ibi. eod.
2 incertitudo viget in vtroque de se considerato, si primò ponitur corpus, demum numerus, ante designationem loci & confinium, & tamen valet per sequentem designationem.consi.65.nu.3.Et sequens designatio reddit certitudinem vtriusque, & ad primum refertur.num.4.ibid. 131
1 incertitudo reducta ad certitudinem non nocet.consi.81.nu.30 149
3 incertitudo personæ potest reddi certa ex præsumptionibus & coniecturis. consi.3.nu.12.& nu.13 8
3 incertitudo personæ potest declarari ex coniecturis, nec erit captatoria.consil.28.num.9 58
3 incertitudo an & quando vitiet actum.consi.89.nu.27 152
3 incertitudo potest reddi certa per actus sequentes, nec vitiabit contractum. consi.96.nu.7 161
3 incertitudo non vitiat, si ex antecedentibus & sequentibus potest reddi certa.nu.10.ibid. 161
1 incisio scripturæ quem effectum operatur.consi.104.nu.118 191
1 incisio lignorum non est actus momentaneus.consi.111.nu.72 208
1 inclusio vnius est aliorum exclusio.consi.33.nu.50 87
3 inclusio vnius est exclusio alterius, si prima fuit vniuersalis, ita videtur & secunda.consi.43.nu.59.& 96. 66
2 inclusio aliquarum qualitatum requisitarum in actu gerendo denotat exclusionem dicti actus posse geri sine dictis qualitatibus . consilio nono numero 64 78
3 inclusio vnius temporis est alterius exclusio.consi.68.num.32 116
4 Et consi.68.nu.104 84
4 inclusio masculorum est exclusio fœminarum.consi.72.nu.21 98
3 incontinenti dictio prolata per testatorem quid importet consilio 70. numero 2 123
4 incontinenti, si quis non expressit vt debuit, sed incontinenti post fecit, excusatur, si ius aduersarii non est factum deterius . consilio 145. numero 23 150
4 incontinenti fieri quando quid dicatur.consi.145.nu.24 150
4 inconueniens est mulierem regiam reperiri concubinam, si dispensatio non teneret.consi.68.nu.179 85
1 incommodum maximum, seu paruum iudicatur ex personarum qualitate. consi.38.num.5 94
2 incommoda etiam sequi debent, quem sequuntur commoda consilio 45.numero 30 121
3 inhonestum non venit in generali conuentione.consi.12.nu.35
Nec venit illud, quod non est verosimile, contrahentes sensisse, aut disposuisse.num.56.ibid 20
4 incorrigibilis potest priuari consi.137.nu.23 144
1 incrementum non indiget noua inuestitura.consi.22.nu.97 48
1 indefinita restringitur, & quando æquipolleat vniuersali.consi.88.nu.25 & 36 158
2 indefinita æquipollet vniuersali.consi.53.nu.22 131
3 indefinita quando æquipolleat vniuersali.consi.12.nu.41 20
3 indignus, cum quo matrimonium contrahitur, quis dicatur. consi. 29.num. 16.17.18.19.20.21.22.& seq. 45
4 indicium probandum est per duos testes. consi.2.nu.83.& consi.163.numero 3 109
4 indicium probandum est per duos contestes, consi.163.nu.11 169
4 indicia an danda sint inquisito de crimine hæresis, & quando, & quo casu. consi.2.nu.159.Et quid si non imminet periculum, etiam si dentur. ibi.nu. 160.& 161.& danda sunt exempto eo casu potentiæ.ibi.nu.164 5
2 indicia & coniecturæ quæ sufficiant ad probandum filiationem, iudicis arbitrio relinquitur.consi.10.nu.81 22
2 indiuiduum fideicommissum sola voluntate disponentis constituitur. consil. 35.num.7 103
3 indiuiduum constituitur sola voluntate disponentis . consilio 58. numero 59 96
3 induci potest quis ad testandum blandis verbis, dummodo absit dolus malus & fraus.consi.67.nu.10 111
3 inducta ad vnum effectum non debent operari contrarium. consilio 78. numero 17 137
4 inducta propter infirmitatem aliquarum gentium non debent trahi in consequentiam.consi.68.nu.259 85
4 indultum habet vim iuris singularis respectu illius, cui conceditur.consi.38. num.10 51
4 indultum concessum Episcopo de conferendis triginta beneficiis, an præiudicet regulæ de quatuor mensibus concessis ordinariis, consilio 42.nu.1.& aliis seq. 54
4 indulta & priuilegia hac de causa concessa sunt fauorabiliter intelligenda. consi.140.nu.2 146
4 indulgentia an etiam importet remissionem bonorum.consil.1. numero 33. & 51.seq.Et quid si bona fuerunt alienata, & per tertiam personam possidentur.numero 34.ibid.& 43.& 44.Possunt per principem restitui bona confiscata, & exacta.numero 36.ibid.Et quando facta est plenariè, ista veniunt.nu.37.ibi. 12
4 indulgentia concessa per Pontificem interpretatur, & intelli debet secundùm communes regulas.consi.14.num.1.fo.27. Et communes regulæ dictant, indulgentias concessas esse interpretandas secundùm quòd verba concessionis sonant.nu.2.ibi. 27
4 indulgentiarum effectus & ius in totum dependet a voluntate concedentis. consi.14.num.3 27
4 indulgentiarum concessio interpretatur perpetua ex mente & verbis concedentiæ.nu.6.ibid. 27
4 De indulgentiis interpretandis considerantur causæ, propter quas fuere concessæ.nu.5.ibid. 27
4 indulgentiæ non sunt interpretandæ, vt sint indiscretæ, & vt inducant indiscretionem, & importent vilipendium. Fallit, quando ex verbis & mente concedentis totum oppositum colligitur.nu.7.ibi. 27
4 indulgentia in dubio interpretatur perpetuò concessa, vel ad tempus, & aliis numeris antecedentibus.& nu.10.ibi. 27
4 indulgentia concessa vna die per Papam alio non expresso, censetur perpetua.nu.11.& nu.13.ibi. 27
4 indulgentia plenaria concedi potest per Pontificem.nu.19.ibi. 27
4 indulgentia plenaria concessa per Pontificem etiam eo mortuo adhuc durat. nu.20.ibid. 27
1 industria sociorum consideratur in societate, ex qua portiones redduntur inæquales.consi.84.nu.16 153
1 industria valde consideratur in societate.consi.86.nu.12 157
4 industria personæ quando est electa, impeditur subdelegatio.consi.80.num. 21.Et quid si est in hoc data expressa facultas.nu.22.ibi. 107
1 inæqualitas sola precii non infert venditionem ad mensuram factam consi. 65.nu.16.Et circa istud considerandum est, quæ verba sunt apposita.num. 17.ibi. 131
4 inæqualitas beneficiorum arguit ea, quæ secretò committuntur.consi. num.3 130
3 infamia facti quæ dicatur.consi.64.nu.12.& 13 139
3 infamia facti passiua quæ dicatur, ibi.nu.16
3 infamia facti non oritur nisi ex facto dilucidè probato. consilio 64. numero 17
3 infamia facti non enim oriri potest ex facto occulto.ibi.nu.18
3 infamia facti contraria facti probatione & contrario facto tollitur. ibidem numero

numero 23 104
4 Infamia facti reddit quem inhabilem ad obtinenda, non autem priuat obtentis.consi.88.nu.6 111
4 Infamia facti longè & magis & facilius resultat, quàm illa iuris.consi.88.num.11 111
4 infamia an insurgat ex confessione non subsecuta sententia.consi.88.numero 18 111
3 Infamia alicuius condemnati potest per principem aboleri.consil.98.num.168.& nu.169.fol.98. Et maximè quando princeps illi restitutionem concessit.num.170.ibid.
4 Infamia iuris nedum reddit inhabilem ad obtinenda, verùm priuat obtentis.consi.88.nu.4.& 5 111
4 Infamia facti infamis non est idoneus testis.consi.54.nu.28. 67
2 Infans an & quando possit per comitem legitimari.consi.3.nu.22. In actu legitimationis debet interuenire expressus consensus derogantis, & non sufficit tacitus.nu.23.ibi. 9
2 infans quando possit per comitem palati legitimari.consi.8.nu.17 17
2 Infans non potest esse in iudicio.consi.11.nu 3 26
2 Infans non potest sibi quærere quasi possessionem filiationis.consi.11.numero 21 27
2 Infans quando possit a comite legitimari.consi.13.nu.52 40
2 Infans dicitur mori intestatus.consi.22.nu.23 66
3 Infans transmittit ius succedendi.consi.36.nu.12 56
3 Infans quicquid videt, præsumitur ignorare.consi.87.nu.17 150
3 Infans ignorat, quicquid videt.consi.88.nu.76 150
2 Infirmus & proximus morti alienando, an præsumatur id facere in fraudem, & quid si contrahit matrimonium, vel religionem ingrediatur.consilio 13.numero 56 32
2 Infirmus potest alienare & testari, etiam si laboret in extremis.consi.eod.nu.66.& 56. Et potest assumere habitum religionis.nu.67.ibi.& nu.56. Et sine fraude potest ingredi religionem.ibi. 32
2 Infirmus, qui moritur confessus & suscipiens eucharistiam dicitur remittere omnem iniuriam, & rancorem, & solum cogitare de salute animæ.consi.13.nu.56 32
2 Infirmus renuncians beneficio an præsumatur facere in fraudem num.56.ibidem 32
2 Infirmi non omnes moriuntur.nu.70.ibi. eo.
2 Infirmus tempore pestis eodem morbo, fugitur & euitatur ab omnibus.consi.32.num.8 98
2 Infirmus peste grauatus si coram quinque testibus dixit, velle facere testamentum, & non fecit hæredes institutionem sed solùm legata an valeant in vim vltimæ voluntatis.consi.32.nu.45.& 46 98
2 Infirmo morbo pestifero imputanda non est culpa, quare prius testamentum non condiderit.idem in aliis impeditus.nu.31.ibi. 98
2 infirmus peste an possit condere vltimam voluntatem coram quinque testibus.nu.39.ibi.& nu.40.& seq. Et quid si testes essent rogati, vel essent fœminæ ibid. 98
4 Infirmus corpore habet iustum impedimentum non comparendi.consi.102.numero 13 121
2 Infeudatio confirmatiua non est noua, sed potius executio primæ.consil.22.num.79 48
1 Infeudatio super decimis concedi potest.consi.101.nu.28 185
2 Inferior a principe potest collectas, & alia onera imponere, si a principe talis facultas ei conceditur.consi.25.nu.52. Et idem si sunt concessa imperialia, & regalia, nu.53.ibi. 64
1 Inferior non potest se impedire de facto superioris.consi.118.nu.6. 218
4 Inferior ab episcopo potest constituere vicarium ad tempus.consilio 50.numero 6 61
Etiam si non haberet iurisdictionem.num.7.ibi.
4 Inferior non potest tollere legem superioris.consi.68.nu.24 84
2 Inferiores a principe habentes iura principis non possunt etiam cum causa auferre rem alicui.consi.6.nu.31 12
2 Inferiores a principe quamuis habeant iura principis non possunt sine causa auferre rem alteri.consi.9.nu.36 18
2 Inferiores a principe licet habeant iura principis; tamen sine causa non debent auferre rem alteri.consi.12.nu.161 29
3 Infinitas euitari debet.consi.92.nu.4.declaratur.nu.50 156
4 Informatio capta sufficit ad decernendum, an citatio sit necessaria. consilio 120.nu.12 134
4 Ingrediens religionem ordinis hierosolymitani, an necessariò debeat esse nobilis.consi.44.nu.24 55
1 Inhabiles quando vocantur ad feudum, cum ipsis dicitur dispensatum.consi.4.nu.24.25.& 26 14
1 Inhabiles multi ad seruitium admittuntur ad feudum.consil. 23.nu.37. Et ...ria substantiale feudi non est seruitium, sed fidelitas.nu.34.ibi. 51
4 Inhabiles admittuntur in testes in crimine hæresis.consi.2.numero 53.69.& sequen. 5
4 Inhabiles recipiuntur in testes in crimine læsæ maiestatis.consilio secundo.numero 61 5
4 Inhabilis sit recipitur in vna specie, non debet extendi ad alias inhabilitates.nu.71.ibi. 5
1 Inhabilitas autem considerata ex eo; quia pendente conditione casuali fuit facta secunda concessio, non est considerabilis, nec recipitur.consi.11.num.95.& nu.seq.& 102 25.& 26
1 Inhabilitas extremi quando proficiscitur facto disponentis, non impeditur retrotractio.nu.99.ibi.& nu.101 26
1 Inhærens sententiæ dicitur illud affirmare, quod in ea continetur, cum pro ea præsumatur.consi.30.nu.13 78
3 Inhærere tutius est decisionibus, quæ in indiuiduo reperiuntur, & non ipsis regulis in materia extensionis circa correctoria.consi.47.nu.93. Et vnica ratio collecta haberi debet pro expressa.nu.94.ibi. 73
1 Inhibitio est regulanda, secundum supplicationem, & signaturam, nec vlterius potest extendi, & quod vltra fit, nullum erit.consi.39.nu.9 95
1 Inhibitoria respectu vnius causæ non est ad aliam trahenda. numero 28. ibidem 95
1 Inhibitio vt effectum producat, debet continere causas veras: consilio 108. numero 5 201
1 Inhibitio debet esse canonica, vt prosit.nu.6.ibi.& nu.21.& facta in diuersa causa non obstat, nec processum impedit.nu.7.ibi. Et quid si inhibitio est friuola.nu.9.ibi.
1 inhibitio nulla non ligat iudicem a quo nu.10.ibi. eod.
1 Inhibitio subreptitia, & inde gesta reuocanda sunt.nu.12.ibi.fo. eo.
4 Inhibitio quando dicatur canonica, & quando non.consi.172.nu.15 179
4 Inimicus repellitur a testimonio.consi.58.nu.73 72
4 Inimicus repellitur a testimonio, etiam quòd inimicitia sui culpa non processerit.coosi.61.nu.16. Satis est, quòd inimicitia sit tempore, quo testis producitur & iurat, licet antea non fuerit.nu.17.ibi. 77
4 inimicus capitalis non est idoneus testis.consi.169.nu.33 175
4 Inimici capitales non recipiuntur in testes in crimine læsæ maiestatis.consi.2.num.62. 5
4 Inimicus capitalis ad accusandum admittitur in crimine hæresis.consil.2.num.54 5
4 Inimicitia capitalis contrahitur ex homicidio, & iniuriis.consil.11.numero 55. Et ista inimicitia nedum inter masculos, sed etiam inter fœminas cadit.numero 56.ibidem. Et durat, etiam si secuta fuisset reconciliatio, numero 57.ibidem. Et capitales inimici in isto crimine in testes non admittuntur.numero 58.ibid.& numero 64. Et repellitur a testimonio etiam in aliis criminibus exceptu. nume. 59.ibid.& propter odium præsumitur eos mentiri.nu.60.ibi. 5
4 Inimicitia causatur ex eo: quia astabat cum aduersario.consilio 53.numero 14.& 16 65
4 Inimicitia capitalis repellit a testimonio.nu.26.ibi. 65
4 Inimicitia capitalis repellit, etiam si procedat culpa illius, contra quem deponit.nu.27.ibi. Et satis est, quòd inimicitia sit tempore, quo iurat seu deponit.nu.28.ibi. 65
2 Iniquum est, & absurdum, quòd legitimatus plus consequatur, quàm legitimè natus.consi.12.nu.172 29
3 iniquum est & pœnale interdicere alicui alienationem bonorum.consil.72.num.72 126
2 Iniuria facta vni, dicitur facta omnibus aliis agnatis & cognatis.consi.15.nu.28 39
3 Iniuria atrox quæ.consi.29.nu.35.& 54.55.& 56 45
3 Iniuria nedum verbo, sed re & facto committitur.consi.29.nu.56 45
4 Iniuria est omne, quod non iure fit.consi.78.nu.10 105
4 Iniuria illata dignitati eo grauior est.nu.13.ibi. eo.
4 Iniuria committitur etiam rei.consi.149.nu.13. Et re & facto nedum verbo.nu.14.ibi. Et nedum præsenti, sed etiam absenti, nu.15.ibi. 153
4 Iniuria præsumitur facta animo iniuriandi, nisi aliud probetur.num.9.ibid.& nu.21.ibid. eod.
4 iniuria committitur, etiam quando offensio fit sine armis.consilio 100.numero 2 171
4 iniuriarum condemnari non potest, qui non fuit in dolo, seu culpa. consilio 149.num.17 153
4 iniuriarum actio non datur, nisi dolus intercedat.consil.73.numero 14.& numero 15 107
1 iniustitia manifesta æquiparatur nullitati.consi.45.nu.91 101
3 initium rationis probat partitas sequentes, ad quas referendum est.consilio 96.nu.32 161
4 initium delicti, et ille locus venit considerandus, & non locus exitus illius, quando vnus ex improuiso se coniungit cū alio, et vnus superuenit ad aliū, licet

licet plures ſucceſſiuè reperiantur:non tamen poteſt dici eos feciſſe armatam ſeu inuitatam,nec iſto caſu tenentur pœna ſtatuti emanati contra facientes prædicta.conſi.171.nu.15 178

3 Inobediens teſtatori efficitur illi odioſus.conſi.20.nu.62 29

4 Innouata ex quo actu inducantur.conſi.81.nu.11 107

4 Inordinatè quando proceditur,& ex abrupto,præcipitanter,& non ſeruato iuris ordine nulliter proceditur.conſi.5.nu.106 15

4 Inquiri an poſſit ex leui præſumptione.conſi.2.nu.100 25

4 inquiri poteſt de hæreſi contra conuerſos nouiter ad finem.conſilio 2.numero 48 5

4 Inquiſitus de hæreſi condemnatur quandoque ad carcerem, qui durus dicitur & hæreticalis.conſi.2 nu.150. Et an iſtis inquiſitis danda ſint nomina accuſatorum,& teſtium.nu.154.ibi.& nu. ſeq. & 64 Regulariter inquiſitis datur.nu.155.ibi.& nu.156. Necnon & nomina & copia inquiſitionis,indiciorum & actorum.nu.156 5

4 inquiſitis de hæreſi defenſiones non ſunt denegandæ,immo offerendæ.conſi.11.numero 170.Et ad eas faciendas per iudicem mouendi ſunt ibid. numero 171 5

4 inquiſitis de hæreſi non denegatur audientia ad defenſiones parandas.ibid. num.172 eod.

4 inquiſitis de hæreſi licitum eſt appellare , ſi in proceſſu cauſæ grauarentur. ibi.num.173 eo.

4 inquiſiti de hæreſi bona an ſint concedenda filiis orthodoxis.conſi.11.180.& 182.etiam in quibus locis iſtud procedat.ibi.numero 181. Et quid ſi filii ſuere concepti & nati ante tale crimen commiſſum.ibi.num. 183.& in hac confiſcatione bonorum an ſit conſiderabile intereſſe fiſci laicalis.ibidem num.184 5

4 inquiſitus de hæreſi ſi reuerſus eſt ad fidem , & abiurat hæreſim , an bona ſint ab ipſo auferenda.conſilio ſecundo num. 185. Et quid ſi poſt condemnationem reuertitur & abiurat.ibi. numero 186. & 188. & ei ſint reſtituenda bona & honores de humanitate.ibi.numero 188.190. 191. 192. & 202 5

4 inquiſitus & condemnatus de hæreſi ſi reuertitur,an recuperet ius patronatus.conſi.2.nu.87.& 203. 5

4 inquiſiti de hæreſi poſſunt dare ſuſpectum ipſum inquiſitorem.conſilio 2.numero 174 5

4 inquiſitores non poſſunt paſſim de omnibus inquirere,ſed ſolùm de illis,quæ veram ſapiunt hæreſim.conſi.2.nu.207. Et qualiter ſit procedendum,& memoria defuncti condemnanda.nu. 209. Et iſto caſu filii qualiter poſſunt ſe defendere.nu.210 5

4 inquiſitio non præcedente inculpatione & infamia non eſt formanda.conſi.163.num.21 170

4 inquiſitio quando inepta eſt,omne quod ex ea ſubſecutum fuit,nullum redditur.num.22.ibi. eod.

4 inquiſitione reddita nulla, ſequi non poteſt condemnatio.num.23.ibi. eod.

4 inquiſitio poteſt contra delinquentes fieri in pluribus caſibus vſque ad annos viginti.conſi.169.nu.1. fallit,niſi tempus inquirendi eſſet minori tempore reſtrictum per ſtatutum.nu.2.ibi. 175

4 inquiſitio non poteſt fieri poſt tempus a ſtatuto præfixum.nu.3.ibi. Neceſſarium tamen eſt,inquiſitum iſtud opponere,& de hoc excipere.nu.5.ibi.eo.

4 inquiſitio vt fiat, quæ præcedentia habere debet.conſi.88.nu.8. 111

4 inquiſitio in quibus plus operatur,quam accuſatio nu.9.ibi.& nu.10 111

4 inquiſitio,confeſſio,& ſententia infamant.nu.13.ibi. 111

4 inquiſitio non poteſt formari pro delicto non punibili.conſilio 171.numero 27 179

4 inſcriptiones ſepulchrorum probant.conſi.149.nu.26 153

1 inſinuatio ſuppletur per ſententiam iudicis.conſi.96.nu.40 171

1 Inſtantia ſtatutaria concernens ordinem ſeruanda eſt , etiam in forenſibus. conſi.48.num.19.Et quid ſi terminus ſtatuitur ad litem finiendam.nu.21. ibi.& num.20. Et quid in termino dato ad proſequendum appellationem. num.22.ibi. 107

1 inſtantia iudicii quando tranſeat de vna perſona in aliam.conſilio 108.numero 2 201
Et quid ſi detinet ſemper fuit vitioſus.nu.3.ibi.

4 inſtantia de iure communi perimitur triennio, vel tempore a ſtatuto limitato.conſi.158.nu.1.Et quid ſi a ſtatuto tempus ſtatuatur iudici. num.2.ibi. Et quid ſi iudex profert ſententiam infra tempus limitatum a iure communi,poſt illud taxatum a ſtatuto.nu.3.ibi. Et quid ſi inſtantia cœpit initium aliter,quam ex forma iuris communis.nu.4.ibi. 165

1 inſtantia an dicatur finita per lapſum termini ſtatuti a iudice.conſi.48.numero 16 107

4 inſeruiens eccleſiæ pro tempore, quo inſeruiuit , eſt verus creditor diſtributionum ſibi debitarum.conſilio 33.num.23.Idem ſi fuerunt ſibi promiſſæ. ibid. 46

2 inſpiciendum eſt in quem effectus ſermonis confertur, & non ille, cum quo quis loquitur.conſi.27.nu.63 87

1 inſtitor quis propriè ſit.conſi.93.nu.1 166

1 Ex geſtis per inſtitutores inſolidum tenentur illi,qui eos propoſuerunt.nu. 11.ibi.& nu.3.& 5 eod.

1 inſtitor ſtipulando nomine ſocietatis acquirit ſociis , ſecundùm portiones, quas habent in illa.conſi.94.nu.29. Et quid ſi fuit mandatum negotiari, emere,vendere &c.nu.30.ibi. 167

1 inſtitores & factores quando , & quo caſu teneantur inſolidum. nu. 35. ibid.& nu.33.34.& 36 167

2 inſtitutio facta in codicillis an & quando dicatur valida ſeu nulla.conſilio 91.numero 20. & numero 21.Et an valeat ſaltem in vim fideicommiſſi. numero 21.ibi.Et quid ſi in codicillis appoſita eſt illa clauſula, quòd ſi non valeret iure codicillorum diſpoſitio , valeret iure cuiuſlibet &c.numero 9. 22.ibid. 184

3 inſtitutio in re propria hæredis non valet conſi.11.nu.7 19

3 inſtitutio hæredis,& vltima voluntas mutari poteſt. conſil.11.nu.39. Et ignorantia ſuper iſtis non admittitur.nu.40.ibi. 9

3 inſtitutio & diſpoſitio facta in teſtamento poteſt codicillis declarari. numero 41.ibi. 9

3 inſtitutio hæredis neceſſaria eſt in teſtamento, cuius omiſſio reddit illud nullum,& inefficax.conſi.3.nu.4 8

3 inſtitutio hæredis facta perſona incerta reddit teſtamentum nullum. num. 5.ibid.& nu.12 8

3 inſtitutio facta de eo nominato in tali ſcriptura valet & tenet.conſi.3. numero 15 8

3 inſtitutio hæredis valida eſt facta per illa verba, volo , quòd bona mea vadant,oue ſono andate quelle de mio padre.nu.16.ibi. 8

3 inſtitutio hæredis non vitiatur per errorem.nu.34.ibi. Error probari poteſt per duos teſtes.nu.35.ibi.& nu.36 8

3 inſtitutiones,fideicommiſſa & legata , vt plurimum propter amorem & dilectionem fiunt.conſi.3.nu.47 8

3 inſtitutio hæredis præſumitur facta propter amorem & charitatem. conſil. 18.num.29 27

3 inſtitutio limitata ad certum tempus vltra illud non extenditur.conſilio 20. numero 7 29

3 inſtitutio hæreditatis facta ſub conditione, ante illius euentum & purificationem ſtat in ſuſpenſo.conſi.23.nu.25 34

3 inſtitutio poteſt fieri ſub conditione pendente ex alterius voluntate.nec eſt captatoria.conſilio 38.nu.6. Habet nanque facti adminiculum & ceſſat captatio,nu.7.ibi. 58

3 inſtitutio de illo,quem ſecreto teſtator dixit hæredi,valet,nec eſt captatoria. num.8.ibid. 58

4 inſtitutio ordinarii ſequi debet poſt præſentationem.conſi.47.nu.2. 58

4 inſtitutio facta de filiis fratrum an comprehēdat etiam filios naſcituros poſt teſtamentum & mortem teſtatoris.conſi.71.nu.8 97

4 inſtitutio de hominibus non extantibus in rerum natura nulla eſt, num.10. ibi.Idem ſi facta eſſet de filiis alicuius,qui nullos haberet.ibi. 97

4 inſtitutio de filiis fratrum referri debet ad naſcituros, ſi eo tempore nulli erant nati.nu.14.ibi.& nu.15 eo.

4 inſtitutio facta de filiis fratrum ſimpliciter intelligitur de filiis natis & non naſcituris.numero 18. ibid. Fallit,quando non poſſet verificari,niſi in naſcituris ex mente teſtatoris.numero 20.ibidem.Item fallit , quando inſtitutio eſſet facta per verba denotantia tractum futuri temporis , quo caſu comprehendit illos naſcituros etiam poſt mortem teſtatoris.numero vigeſimoprimo,ibid. 97

4 inſtitutio de perſonis incertis facta nulla eſt.nu.23.ibi. Fallit,niſi eſſent perſonæ incertæ de incertis.ibi.nu.24 97

1 inſtitutio aliorum hæredum non reuocat donationem.conſilio 128. numero 41 227

2 inſtitutio hæredis de filio naturali validabitur per ſubſequentem legitimationem alias erit nulla.conſi.1.nu.28 2

2 inſtitutio facta de incapace non valet.conſi.3.nu.20.Et annullata inſtitutione ſuccedunt proximiores.nu.21.ibi. 9

2 inſtitutio facta de filio legitimato nulla eſt non probata legitimatione. conſi. 16.nu.22.& nu.108 21.& 22

2 inſtitutio facta de aliquo vt de filio nulla eſt , ſi non probatur, talem inſtitutum eſſe filium illius.conſi.11.nu.14 27

2 inſtitutio hæredis facta de aliquo,vt de filio legitimato , non valet, ſi legitimatio eſt nulla.conſ.12.nu.227.Et ſine dubio procedit, quando facta eſt de filio,qui verè non eſt filius.228.ibi. 29

2 inſtitutio hæredis non obſeruantis voluntatem teſtatoris reducitur ad cauſam caduci.conſ.19.nu.147.Et propter talem inobedientiam admittitur ſecundo loco vocatus.nu.148

2 inſtitutio alicuius facta tanquam de filio,an & quando valeat, ſi filiatio non probatur conſi.29.nu.113 91

1 *Institutio hæredis non est necessaria in ultima voluntate, sicut requiritur in testamento.consi.37.nu.41* 98
1 *Institutio facta in codicillis licet non valeat, valent tamen reliqua. consi. 35.numero 3* 103
1 *Institutio prima facta in testamento solemni valet, licet in codicillis fuerit reuocata.consi.35.nu.8* 103
1 *Institutio continet titulum pleniorem, & honorabiliorem.consil.54. numero 6* 132
1 *Institutio facta in re certa, an excludat institutum petere supplementum.numero 15.ibi.* 132
1 *Institutio in re certa non operatur ultra illud, quod testator disposuit. num. 16.ibid.* 132
1 *Differunt satis, an quis instituatur uniuersaliter, seu in quota, vel particulariter.nu.20.ibi.* eod.
1 *Institutio hæredis nulla operatur, ut omnia relicta in testamento reddantur nulla.consi.62.nu.18* 143
2 *Institutio hæredis continet in se titulum honorabilem. consilio 70.numero nono* 151
2 *Institutio hæredis communiter procedit amore, & beneuolentia. num. 10. ibidem* eod.
2 *Institutio facta de filio nasciturо post mortem testatoris locum habet si filius nascatur in vita ipsius.consi.70.nu.17* 151
4 *Institutio & præsentatio, quando & quo casu iudicantur ut diuersa. consi. 144.nu.17* 160
3 *Institutus quis hæres non potest in fraudem legatariorum, & fideicommissariorum omittere causam testati, & succedere ab intestato. consil. 61.nu. 45. Nec potest uti remedio testati & intestati:non enim ista compatiuntur. num.46.ibi.* 100
2 *Institutus in vita & post eius mortem habens substitutum, valebit institutio, & substitutus admittetur per fideicommissum.consi.69.nu.4* 150
2 *Institutus hæres usque ad annum, si post annum testator voluerit illum nõ esse hæredem, valebit institutio. Cogitur tamen restituere hæreditatem illi, cuius contemplatione apposita fuit illa clausula.nu. 6.ibi. Talis institutio erit perpetua quò ad vitam instituti, tamen post ipsius mortem censetur grauatus per fideicommissum restituere hæreditatem proximioribus ab intestato succedentibus testatori.nu.7.ibi.* 150
2 *Institutus in vita nulla alia facta dispositione per fideicommissum tenetur restituere hæreditatem venientibus ab intestato.numero 8.ibid.& numero 9. & 10* eo.
2 *Institutus & rogatus instituere partem hæreditatis potest petere diuisionẽ illius.num.14.ibid.* eo.
2 *Institutus videtur animo compensandi, si unus cohæredem est debitor sicuti fit, quando est creditor.consi.69.nu.24* eod.
2 *Institutus primo loco videtur magis prædilectus, quàm substitutus. consilio 70.nu.11* 151
2 *Institutus grauari potest sub duplici conditione, si ipse, siue eius, filii moriantur sine filiis.consi.86.nu.9* 174
2 *Institutio verbum directum est.consi.93.nu.7.& nu.8* 189
2 *Institutus hæres an & quando concurrat cum usufructuario in usufructu. consi.94.nu.10* 191
3 *Institutus in re certa nullo dato coherede censetur insolidum institutus.consi. 27.nu.40. Fallit, quando constat, testatorem voluisse illum solum instituere in particulari.nu.41.ibi. Tunc enim cessat ius accrescendi, & res deducitur ad causam intestati.ibi.* 25
3 *Institutus excludit successiuros ab intestato.consi.19.nu.16* 28
3 *Institutus quando est rogatus restituere diuersis personis, totum illud quod est sibi relictum, fideicommissum erit uniuersale.consil. 43. numero 61.& 98. Et idem erit, quando totius patrimonii facta est distributio. nu.63.ibid. Et quid si in rebus enumeratis consistit totum patrimonium.nu.64.ibi. Et si fideicommissum sit uniuersale, potest capere denominationem ab institutione.nu.65.ibi.& quando consideranda sit specificatio, & non generalitas. nu.66.ibi.& nu.82.& 101* 66
3 *Institutus in hæreditate alterius existente penes testatorem dicitur particulariter institutus, & est loco legatarii.consi.54.nu.7* 89
3 *Instituto excluso, an censeantur exclusi eius filii.consi.19.nu.84* 55
3 *Instituti non censentur substituti eorum filiis, & descendentibus.consil. 44. num.31* 120
2 *Instituti videntur magis dilecti quàm substituti.consilio 48.numero decimo sexto* 125
3 *Instituens aliquem in aliqua re stabili, in qua habebat partem, videtur illũ instituisse in illa parte.consi.2.nu.5.& nu.62.61.& seq. In alia verò parte propria instituti, non valet institutio.nu.6.ibi.* 6
3 *Instituens hæredem cum testamento dicitur mori, licet specificè nihil disponat de bonis sibi a testatore relictis, in quibus fuit grauatus fideicommisso. consil. 62.nu.60. Et circa bona non potest quis mori pro parte testatus, & pro parte intestatus.nu.61.ibi. Quò verò ad dationem tutelæ, cõceditur contrarium, ex quo diuersa est ab institutione hæredum concernente bona. nu. 62.ibi.& nu.63* 126
3 *Instituo, quos talis nominauerit, an valeat.consi.39.nu.16* 66
3 *Instituo illum, quem Titius elegerit, non valet.consi.38.nu.46* 58
3 *Instituo omnes homines mundi, an valeat.nu.51.ibi.* eod.
4 *Instituere, & destituere propriè competit ordinario.consil.22.nu.15. potest etiam competere Abbati ex priuilegio.ibi.* 54
4 *Instrumentum publicum legitimam inducit probationem.consi.122.numero 11* 135
4 *Instrumentum continens plusquam originale falsum præsumitur.consi.146. num.4* 151
4 *Instrumentum de substantia debet continere præsentiam & descriptionem testium.consi.142.nu.1. Et sine testibus non probat.nu.2.ibi. Et ad minus debent esse duo testes.nu.3.ibi.* 142
4 *Instrumentum falsum non est instrumentum.nu.6.ibi.* 142
4 *Instrumentum patest comprobari per contestes.consi.162.nu.20* 169
4 *Instrumentum publicum manifestam & euidentem inducit probationem. consi.170.nu.8* 177
1 *Instrumentum publicum facit rem notoriam.consi.10.nu.70* 22
1 *Instrumentum facit rem liquidam & euidentem.consi.10.nu.95* 22
1 *Instrumenta antiqua inducunt opinionem & famam.consi.27.nu.18* 70
1 *Instrumentum plenè probat.consi.27.nu.21* 70
1 *Instrumentis publicis in dubio standum est.consi.54. num.1. fallit numero 80* 115
1 *Instrumentum inducit probationem probatam.nu.3.ibi.* 115
1 *Et continet veritatem apparentem.nu.4.ibi.* eod.
1 *Inducit probationem euidentissimam.nu.5.ibi.* eod.
1 *Instrumentum publicum plenè probat.consi.58.nu.1.* 121
1 *Instrumentum præsumitur in dubio verum non simulatum.consilio 60.numero 6* 124
1 *Instrumentum de quantitate expensarum, rerum & pecuniarum acceptarum potest produci coram arbitro.consi.76.nu.14* 141
1 *Instrumenta publica probant, & confessio partis idem operatur. consi. 89. num.2* 160
1 *Instrumentum est scribendum manu notarii de eo rogati.consi. 104. numero 60. Et quid si eius manu scriptum per comparationem literarum verificatur. Ex quibus colligatur, quòd fuerit illius manu scriptum. numero 61. ibid.* 191
1 *Instrumentum inducit probationem manifestam.nu.64.ibi.& nu.67.* 191
1 *Pro instrumento præsumitur, quod sit verum.nu.65.ibi.* 191
1 *Instrumentum est veritas apparens.nu.66.ibi.* 191
1 *Instrumentum locationis non probat possessionem, nec dominium quò ad tertios.consilio 104.numero 81.& numero 85.86.fol.215. Fallit, quando concurrunt alia adminicula.numero 82.ibi. Item quando percepta esset pensio.num.83.ibi. Et ex tali possessione præsumptiuè dominium probatur. nu. 84.ibid.* 215
2 *instrumentum sumptum ex protocollo non debet facere maiorem fidem quàm protocollum originali.consi.12.nu.127* 28
2 *instrumentum non requiritur dotali quocunque loco contrahatur matrimonium.consi.13.nu.53* 36
2 *instrumentum publicum, ut de per se probet, quas solennitates continere debeat.ut fidem faciat.consi.27.nu.1* 86
2 *instrumentum ut probet, & de se fidem faciat, debet esse scriptum manu eiusdem notarii, qui fuit de eo rogatus.consi.28 nu.1* 89
2 *instrumentum scriptum manu unius, et subscriptum manu alterius videtur suspectum.nu.2.ibi.& melius.nu.34.ibi.* 89
2 *instrumentum an reddatur suspectum de falso propter omissionem loci nu. 10.ibi.* 89
2 *instrumentum an reddatur suspectum propter omissionem rogitus notarii, & testium.nu.11.ibi.& nu.51.52.53.54.55.56.& 75. Et quid si nomina testium apparent descripta diuersa manu & diuerso attramento, quam fuerint descripta in illa notula.nu.12.ibi.& plenius.nu.58* 89
2 *instrumentum an reddatur suspectum propter omissionem signi notarii. nu. 13.ibi.& plenius.nu.62.63* 89
2 *instrumentum solenniter celebratum præsumptionem habet, quòd sit solenne, & quòd omnia verba in eo contenta censeantur prolata a partibus. nu. 19.ibi.* 89
2 *instrumentum scribi potest manu alterius, dummodo notarius, qui fuit rogatus illud subscribat.nu.29.ibi.& nu.30* 89
1 *instrumentum plenè probat.consi.107.nu.5* 199
2 *instrumentum non est in consideratione, quando cassata sunt verba, ex quibus induci potest variatio.consi.28.nu.42* 89
3 *instrumentum publicum plenè probat.consi.53.nu.59* 85
3 *instrumentum testamenti celebratum præter formam traditam a* 119

tuto nullum est.consi.61.nu.10 100

3 Instrumentum vitiatur propter omissionem diei & consulis.consilio 68.numero 1 116

3 Instrumentum testamenti plenè probat,quando est legitimè confectum consilio 72.nu.8 120

3 Instrumentum inducit plenam probationem, quousque probetur contrariũ. consi.77.nu.1 126

3 Instrumentum habet probationem probatam.nu.2.ibi. 126

3 Instrumentum inducit probationem realem.nu.4.ibi. 126

3 Instrumentum in dubio præsumitur verum & non simulatum, ita & contractus in eo celebratus.nu.5.ibi. 126

3 Instrumentum plenè probat,nisi contrarium ostendatur.consilio 85.numero 7 143

3 Instrumentum publicum præsumptionem habet pro se de contentis in eod. consi.87.nu.3 147

3 Instrumentum publicum inducit probationem probatam.consilio 88.numero 19 149

3 Instrumentum factum secundùm formam cameræ quem effectum producat.consi.103.nu.3 168

3 Instrumentum probans intentionem suam obtinere debet.consi.109.numero 39 174

4 Instrumentum mutui celebratum inter tertios probat mutuum fuisse quo ad omnes.consi.5.nu.212 16

4 Instrumentum plenè probat inter ipsos contrahentes.consi.21.nu.13 32

4 Instrumentum factum cum vno non nocet aliis.consi.23.nu.10 34

4 Instrumento scripto per notarium,aliàs de falso accusatum,non datur plena fides.consi.57.num.36 71

4 Instrumentum,in quo quis confitetur,aliquam esse suam vxorem, & eam carnaliter cognouisse,non propterea probat matrimonium, consilio 60.numero 41 76

4 Instrumenta confecta per notarium excommunicatum, an & quando valeant,& per totum.consi.89.nu.1. Et an satis sit,quòd notoriè sit excommunicatus.numero 2.ibid.& sequentibus. Et quid si communi opinione habeatur pro non excommunicato.nu.3.ibi. Et quid si istud exercet in longinquo,in quo ignoratur,an sit excommunicatus.nu.4.ibi. 112

4 Instrumentum vt probet,concludere debet.consi.97.nu.17 117

4 Instrumentum & consuetudo non extenduntur ad illa, quæ in eis non continentur.nu.18.ibi. 117

2 Intellectus.c.cum tibi.extra de testamen.consi.83.nu.30 169

1 Intellectus.c.solicitæ.de rest. spol.vt non procedat, quando renunciationes sunt reciprocæ, vel quando vltra renunciationem interuenit alius actus, seu concurrunt aliæ qualitates,quæ non aderant illo casu.consil. 10.numero 66 22

1 Nec d.c.procedit,quando renunciatur in manibus superioris,& constat de notorio defectu proprietatis ipsius renunciantis.num.67.68.& 69.70.& 74.ibid. eod.

1 Et dictum.c.solicite.loquitur in beneficialibus,non in prophanis,& non procedit,quando quis renunciat ex causa inimicitiarum,propter quas non potest ibi stare.nu.71.ibi. 22

Nec procedit,quando in instrumento diceretur sponte,& non metu. Et idẽ quando diceretur ex certa scientia.ibi.nu.72 eo.

1 Et quando renunciatum esset possessorio,& omnibus iuribus. ibidem numero 73 22

1 Et quando renunciatio facta est coram superiore.nu.74.ibi. eo.

1 Vel quando potest allegari aliquid,propter quod diminuitur de præsumptione.d.c.& consimili.iuri.consi.10.nu.75 eo.

1 Et quando longo tempore post renunciationem spoliatus acquiescit. ibidem num.76 eod.

3 Intellectus ad c.quamuis.de pac.li.6.consi.27.nu.15.54.& 69 44

4 Intellectus ad c. si pro te.de rescri.li.6.communiter datus,dubius est consil. 11.nu.72. Alius datur per Geminia.& do.de Rot.nu.73.ibi. Et alius per doctores antiquos.nu.74.ibi. Alius per moderniores Papienses.ibi.nu. 75. Et postremò alius num.76. Datur vltimò ad d.c.alius intellectus, vt procedat in beneficialibus ratione,de qua ibi. 25

1 Intellectus ad c.quamuis,cum simil.de rescrip.li.6.ibi.nu.82 25

1 Intellectus.c.tuam.de pœnis,remissiuè.consi.34.nu.33 90

1 Intellectus.c.per tuas.contra Abbatem,& alios.consi.64.nu.56. Contrarietas Alex.in hac disceptatione.nu.57.ibi. 128

4 Intellectus.c.quicunque.17.quæst.vlt.consi.74.nu.26.fol.126.& consil. 73.nu.21. 129

1 Intellectus ad c.series.de testib.extra.consi.122.nu.12 221

2 Intellectus ad c.super eo.de testi.consi.15.nu.85.& 27 39

2 Intellectus.c.tuam.de pœnis.consi.19.nu.243 55

2 Intellectus gl.in c.apud misericordem.32.quæst.1.ibi. eo.

2 Intellectus.c.cum tibi.extra de testa.consi.83.nu.30 169

3 Intellectus.c.cum iuramento.extra de homicid.consi.89.nu.9 152

4 Intellectus ad.c.quod super.de renuncia.& c.solicite.de rest.spo. consilio 5. num.182 1?

4 Intellectus.c.primi.de of.leg.li.6.consi.17.nu.6 30

4 Intellectus.c.si eo tempore.de elect.li.6.consi.19.nu.22 61

4 Intellectus.c.1.de eo qui dux.consi.52.nu.16 64

4 Intellectus.c.videtur,de eo qui dux.in matri.& c.consi.58.nu.23 7?

4 Intellectus.c.verum & c.ex publico.de conuer.coniug.consi.65.nu.175 nu.93.& aliis præced. 83

4 Intellectus.c.literas.de rest.spo.consi.78.nu.40.& nu.180 106

4 Intellectus.c.si.de diuortiis.consi.68.nu.256 85

4 Intellectus.c.cum igitur.& c.primi.35.q.1.consi.68.nu.344 85

4 Intellectus.c.duobus.in fi.de rescriptis.consi.117.nu.41 30

4 Intellectus.ad c.si tibi absenti.consi.119.nu.10. & nu. 6.& sequen.aliis multis. 133

4 Intellectus ad extrauag.Benedicti.consi.105.nu.17 123

1 Intellectus.l. Titius.ff. quæ res pigno. cum similibus. consilio 11.numero 69 25

1 Intellectus ad l.qui absenti.§.primo.ff.de adquir.hæred.consilio 11.numero 87 25

1 Intellectus & declaratio.§.Titius.consi.28.nu.10 76

1 Intellectus ad l.fi.§.primo.ad legem rhodiam de iactu.cum similib. consil. 37.nu.21 93

1 Intellectus.l.Iulianus.ff.qui satisd.cog.consi.48.nu.9 107

1 Intellectus ad l.cum tabernam.§.fi.de pignorib.consi.50.nu.25. 110

1 Intellectus.l.qui fundum.ff.de euictio.consi.64.nu.42 128

1 Intellectus.l.patre furioso.consi.38.nu.11 94

1 Intellectus multiplex ad l.societatem.§.dissociamur.ff.pro socio.consil. 82. numero 41 49

1 Intellectus ad l.primam.§.is qui nauem. ff.de exercito.& quo casu procedat.consi.93.nu.58 16?

1 Intellectus & interpretatio illius tituli.ff.quod cum eo.consi.94.num.44. & aliis seq. 167

1 Intellectus.l.1.in prin.ff.de rebus eorum consi.98.nu.42 178

1 Intellectus & declaratio ad l.si vehenda.§.pe. ff. ad legem rhodiam de iactu.cum aliis similib.consi.110.nu.28.29.& 30 205

1 Intellectus ad l.mulier.§.si quis.ff.de condictione indebiti.cum simil.consi. 110.nu.85 205

1 Intellectus.l.qui autem.§.sed si.ff.de constituta pecu.ibi.nu.87.88 eo.

1 Intellectus.l.si fideiussor.§.si necessario.ff.qui satisd.cog.ibidem, num. 88. & 89 205

1 intellectus.l.si procurator.in prin.ff.rem ratam haberi.ibi.nu.91. 205

1 Intellectus.l.stipulatio ista.in prin.ff.de verb.ob.consi.110.nu.92 205

2 Intellectus illius clausulæ.Comitum,Baronum,militumque filiis exceptis & qui comprehendantur in illa clausula.consi.5.nu.10 11

2 Intellectus ad statu.Bono.sub rubri.de contrac.fac.cum minor.consi.12.numero 43 28

2 Intellectus l.posthumus.§.si quis.ff.de inoffi.testa.consilio secundo, numero 76 28

2 Intellectus.l.de his.ff.de transac.consi.15.nu.77 40

2 Intellectus statuti Vicentini,de bonis puberum non alienan.consi. 16.nu. 92.& nu.seq.& 106.& seq. 43

2 intellectus.l.qui habebat.ff.de vulg.& pup.consi.18.nu.45 50

2 Intellectus.l.credendum.§.si verò.ff.qui pet.tut.consi.22.num.7 66

2 intellectus.l.primæ.ff.de suis & legi.nu.10.ibi.& aliis seq.& nu. 24. sequenti. 66

2 Intellectus tituli de suis & legiti.consi.22.nu.27 66

2 Intellectus.l.si fratres. §. idem respondit. ff. pro socio . consilio 26.numero 110 81

2 Intellectus.l.miles.§.defuncto.ff.de adulteriis.consi.10.nu. 83. fo. 22.& consi.29.nu.97.Contra doc.Bononien.in l.1.§.ad quæstionem.col.fi.ff. de quæst.nu.98.ibi. 91

2 Intellectus.l.sed est quæsitum.ff.de lib.& posth.consi.29.num.102.103. 104.& 107 91

2 Intellectus.l.si quis posthumus.in prin.ff.de lib.& posth.consi.29.numero 105.106.& 107 91

2 Intellectus ad l.ex facto.§. penul. ff. ad trebellianum consilio 36.numero 45 104

2 Intellectus aliquorum consi. Alex.consi.40.nu.47 112

2 Intellectus plurium.ll. loquentium in materia de substitutione fideicommissaria.consi.43.nu.62 117

2 Intellectus ad l.Proculus.ff.de vsufr. & an inducta ad diminutionem &c. consi.71.nu.2 153

2 Intellectus ad l.si alii.ff.de vsufr.legato,& quo casu loquatur.consi.94.nu. 34.& nu.54

Intellectus l. sequens quæstio ff. de legatis, secundo cum concordan. consi. 2. num. 47 6

Intellectus ad statutum Bono. volens intelligi assassinum illum, qui spedata aut recepta delictum commisit. consi. 166. nu. 8 173

Intellectus statuti Bononi. loquentis de præstante auxilium in ipso homicidio. nu. 25. ibi. & seq. & nu. 31. & 33 fo. eo.

3 Intellectus d. l. sequens quæstio. §. si. in ver. nominatim. consi. 2. nu. 59. ibid. & nu. 60 6

3 Intellectus l. tertiæ. §. si rem. ff. de legatis tertio. numero 73. & alii sequen. ibid. 6

3 Intellectus l. Caius. ff. de pign. nu. 72. ibi. & nu. 78 6

3 intellectus ad l. 3. §. si emancipatus. ff. de contratabulas. consil. 29. numero 40 45

3 Intellectus l. vtrum. §. cum quidam. ff. de reb. dub. cum simi. consil. 38. numero 59 58

3 Intellectus ad l. patronus. §. libertis. de legatis tertio. consilio 58. numero 56 95

3 Intellectus ad l. diuus. ff. de vsu. & habitatione. consilio 58. numero 29. ibidem. 95

3 Intellectus l. si quis ita. §. fina. ff. de testament. tute. consilio 66. numero 71 107

3 Intellectus ad §. Chrysogonus. ff. de verborum obligationibus. numero 72. ibidem. eo.

3 Intellectus l. Titia Seio. §. Seia libertis. ff. de legatis 2. consilio 72. numero 39 126

3 Intellectus l. codicillis. ff. de vsuf. lega. nu. 41. ibi. eo.

3 Intellectus plurium ll. contra Soc. consi. 72. nu. 62 126

3 Intellectus l. qui habebat. ff. de vulg. & pup. quo casu procedat. consi. 73. numero 40 129

3 Intellectus l. Caridemus. ff. de pollic. consi. 89. nu. 35 152

3 Intellectus & declaratio. l. si ita stipulatus a Seio. ff. de fideiuss. consi. 96. numero 29 24

3 intellectus l. creditor. §. Lucius. ff. mandati. consi. 107. nu. 36 169

4 Intellectus l. si debitorem. ff. de nouatio. consi. 107. nu. 43 169

4 Intellectus regulæ de acceptando &c. consi. 119. nu. 17 133

4 Intellectus l. die sponsaliorum. consi. 131. nu. 19 140

4 Intellectus plures dantur ad l. si quis obrepserit, & Bar. ibi. ff. de falsis & seq. consi. 151. nu. 32 155

1 Intellectus ad l. 3. C. si mi. se ma dixe. contra Barb. consi. 97. nu. 108. 109. & 110. cum seq. 174

1 Intellectus ad l. 1. C. de raptu virg. consi. 160. nu. 5 168

1 Intellectus l. secundæ. C. de pericu. & commo. rei venditæ. consi. 57. numero 20 120

1 Intellectus ad l. si quando. C. vnde vi. cum similibus. consilio. 75. numero 28 141

1 Intellectus l. sancimus. C. de fideiussoribus. consi. 110. nu. 90 205

1 Intellec. auth. item si quis sine. C. de natu. libe. consi. 12. nu. 229. & numero 231. & aliis seq. 29

2 Intellectus l. donationis. C. de donatio. inter virum & vxo. consi. 16. numero 26 42

2 Intellectus l. fi. §. similique modo, C. de iure dotium. ibi. nu. 27 eo.

2 Intellectus l. pactum. C. de pactis. consi. 26. nu. 109 81

2 Intellectus l. si maior de legit. hære. consi. 29. nu. 108 91

2 Intellectus l. auunculo. C. commu. de succes. consi. 30. nu. 43 94

2 Intellectus l. si non speciali, C. de testa. consi. 33. nu. 5 99

2 Intellectus authenticæ hoc inter liberos. C. de testa. consilio 34. numero 44 101

3 Intellectus l. apud hostes. C. de suis & legi. consi. 65. nu. 26 82

3 Intellectus ad l. iubemus. C. ad treb. consi. 1. nu. 86 2

3 Intellectus l. si quando. §. illud. C. de inofficioso testamento. consi. 9. numero 5 16

3 intellectus d. l. si quando. §. & generaliter. in illis verbis, specialis expressio, seu renunciatio. nu. 16. ibi. 16

3 intellectus l. 3. C. de noua. qualis verè sit consi. 19. nu. 65. Concluditur contra decisio. consi. Neap. nu. 66. ibi. 28

3 Intellectus authenticæ sed si ea. & in corpore vnde sumitur. consi. 29. numero 30 45

3 intellectus l. dudum C. de contrahen. emp. consi. 83. nu. 3 14

3 Intellectus l. secundæ. C. de pact. consi. 39. nu. 34 61

3 Intellectus l. secundæ. C. de pign. consi. 103. nu. 1 68

3 Intellectus ad l. fi. §. filiis autem. C. de bonis quæ liber. consilio 157. numero 4 163

3 Intellectus l. secundæ, C. de castren. pecu. li. 12. nume. 38. ibidem & numero 39 163

Intellectus ad cap. primum. in titu. de natu. successio. feud. consilio 23. numero 264 52

1 Intellectus ad c. primum. in titu. si vasal. feud. priuetur. numero 265. ibidem. 52

3 intellectus. c. primi, in fine de natu. successio. feudorum. consil. 65. numero 44 105

3 intellectus. c. 1. §. si clientulus, de alienatione feudorum, cum similibus. consi. 65. nu. 8 105

4 intelligentia vera quæ sit. consi. 20. nu. 2 32

4 intentio facti excludenda venit per exceptionem intentionis & facti consil. 5. nu. 221 16

4 intentio concedentis aliquid potissimum attenditur. consil. 144. numero 13 149

3 intentans petitorium dominum se præsupponit. consilio 65. numero decimo 105

4 interdicta ecclesia parochiali sacerdos potest suos parrochianos alibi sepelire, & habebit portionem canonicam, esto quod interim non inseruiat ecclesiæ. consi. 27. nu. 36 38

4 interdictum potest apponi super vna ecclesia, & demum super alia & postremò super cathedrali. consi. 27. nu. 37 58

4 interdictum non potest relaxari, nisi obseruata forma contraria interdicto. ibi. & nu. 38 eo.

4 interdictum appositum super vna ecclesia potest extendi ad alias. num. 38. ibid. & nu. 37 eo.

4 interdictum appositum, quandiu principales excommunicati &c. ibi fuerint &c. & per tres dies continuos post recessum &c. non potest relaxari, nisi dicta forma adimpleatur. nu. 41. ibi. & nisi secuta satisfactione, & cessante absentia. nu. 41. ibi. eod.

4 interdictum appositum, quousque quis satisfacit, non relaxatur, nisi sequatur specialis absolutio. nu. 43. ibi. 58

4 idem est in istis, siue persona sit interdicta, seu suspensa, vel ecclesia. num. 44. ibid. 58

4 idem si ecclesia est interdicta propter culpam alicuius, quousque fuerit satisfactum, nam non potest interdictum relaxari, nisi secuta satisfactione, & declaratione super ea. nu. 45. ibi. 58

4 interdicta ciuitate, seu ecclesia, si non sunt inter dictæ personę, sacerdotes loci interdicti possunt celebrare, & ministrare sacramenta in aliis locis non interdictis. consi. 27. nu. 2. ibi. eo.

4 interdicta ecclesia mansionarii, sacerdotes, beneficiati & canonici illius poterunt in aliis ecclesiis non interdictis celebrare & sacramenta ministrare. consi. 27. nu. 5 58

4 interdicta ecclesia sacerdos proprius potest exire cum suis parrochianis & celebrare in alio loco non interdicto exclusis culpabilibus. nu. 6. ibi. Et possunt isti celebrare, non solùm vt singuli sed etiam collegialiter, si ecclesia est collegiata. consi. 27. nu. 7. ibi. 58

4 interdicta ecclesia non intelligitur interdictum capitulum illius, nec econtra. ibid. eod.

4 interdicta vniuersitate non intelligitur interdictus locus. consilio 27. nu. 8. ibid. 58

4 interdicta ecclesia, an intelligantur interdicti canonici, non vt singuli, sed vt collegium. consi. 27. nu. 9 58

4 inteerdicta ciuitate propter delictum rectoris, ciues extra ipsam possunt licitè interesse diuinis, dummodo non sint culpabiles. consilio 27. numero 34 58

4 interdicta ecclesia propter culpam alicuius, quousque tale quid durat, vel simile, non sufficit, quòd illud non duret, sed necessaria est declaratio, vt possit interdictum relaxari. nu. 46. ibi. 58

4 interdictum possessorium retinendæ, quando dicatur intentatum. consilio 31. nu. 49. Tale interdictum an competat pro iuribus incorporalibus. num. 50. ibi. 43

4 interdicto retinendæ quis magis obtinere debeat. nu. 53. ibi. 43

4 in dicto interdicto retinendæ articuli etiam concernentes petitorium an sint pertinentes, vel vt ibi. nu. 53. 55. 66. & 60 43

4 interdicto retinendæ & etiam recuperandæ, an & quo casu admittantur articuli tangentes proprietatem. ibi. nu. 55. 56. & 60 eo.

4 interdictum retinendæ concurrit cum petitorio, quando agitur de iuribus incorporalibus. nu. 54. ibi. 43

4 interdictum retinendæ & recuperandæ penitus contrariantur. numero 57 ibidem. 43

4 interdicto retinendæ, ille obtinet, qui de ea antiquiori docet. consilio 125. numero 2 137

4 interdictum recuperandæ & retinendæ, an insimul possint intentari, & quando & quo casu. nu. 13. ibi. 137

1 interdictum vti possidetis, & recuperãdæ differunt, & licet vnus possideat: tamen alius potest in illis habere seruitutem. consi. 27. nu. 144 70

1 interdicto vti possidetis est probandum aduersarium posse lisse clan-

destinæ & vitiosæ.consi.104.nu.119 191
1 Interdicto vti possidetis quæ probationes præualeant.nu.125.ibi.fol. eo.
4 Interdicto supponi potest quandoque aliqua particularis ecclesia, & non personæ illius, quandoque econtra.consi.27.nu.1 58
4 interdicto loco personæ non sunt interdictæ.consi.27.nu.2.ibid.fo. eo.
4 interdicto posito in aliqua ecclesia, extra illam celebrari poterit alta voce. consi.27.nu.4 58
4 interdictum non debet esse sine effectu, & clusorium consi.27.numero 17. Quod procedit, quando in totum euacuaretur, & penitus redderetur inutile, alias secus.nu.18.ibi. 58
4 Interdictum potest poni propter inobedientiam canonicorum, & clericorū. num.20.ibid. 58
4 Interdictum propter interdictum canonici, capitulum & populus multa dispendia patiuntur.consi.27.nu.19 58
4 Interdictum quando possit relaxari.nu.21.ibi. 58
4 interdicti causa cessante, an cesset eius effectus. consilio 27. numero 22 ibidem. 58
4 Interdicti tempore fraternitatis laicorum an possint publicè facere rogationes.consi.27.nu.32 58
4 Interdicto collegio an censeantur interdicti singuli. consi.17.nume.58. An maior contentio sit, quòd sunt interdicti capitulariter, vel vt singuli.numero 24.ibid. eo.
4 interdicto loco solùm tollitur exercitium & collatio sacramentorum.consil. 27.num.14 58
1 Interdictio facta alicui vt prodigo, qui prodigus non est, an valeat. consilio 95.nu.13 169
3 Interlocutoria nulliter data, etiam si de facto fuerit executa, potest declarari nulla.consi.54.num.44. De nullitate iudicabit, & iudex qui sententiam protulit, & etiam eius superior.nu.45.ibid. 89
3 Interlocutoria, an & quando possit per iudicem reuocari. Et an requiratur citatio partis.consi.107.nu.103 107
4 Interlocutoria, quæ transiuit in rem iudicatam, exequi debet. consilio 107. numero 16 124
1 Interpellatio tunc facienda est, quando iudex adest, sed cui copiam non facit vel quando occurrit aliud impedimentum, quo quis prohibetur facere, quod tenebatur.consi.24.nu.23 63
1 Interpellatio non est necessaria, quando occurrit extra prædicta alia causa. num.24.ibid. 63
1 Interpellatio non est facienda spoliatori, vt rem restituat.nu.24.ibi. 63
1 Interpellatio scienti fieri debet.ibi. eod.
1 Interpellatio, quando certum est interpellationem nihil operaturam fieri nō debet.ibid. eod.
1 Interpellatio non est necessaria ne possit pœna exigi, quando in obligatione est apposita pœna, & dies certa consi.34.nu.15 87
1 Interpellatio est necessaria, quando non est apposita dies certa, vt possit quis in mora constitui, & pœna exigi.nu.16.ibi. 87
1 Interpellatio facta extra, & post tēpus nihil operatur.consi.34.nu.26. 87
2 Interpellatio non est necessaria, si transiuit tempus, infra quod grauatus poterat commodè facere.consi.19.nu.197 55
2 Interpellatio non est necessaria, quando inest dies tacita in faciendo. num. 200.ibi. Idem quando tempus apponitur ad incurrendam pœnam priuationis, & ministerium alterius non requirebatur.ibi. Idem quando aduersarius nullam habebat verosimilem excusationem.nu.201.ibi. 55
2 Interpellatio non est necessaria, quando lex ipsa exsequitur dispositionem testatoris.consi.19.nu.203 55
2 Interpellatio non est necessaria, quando præceptum testatoris est clarum, & procedit vlterius dando ordinem.consi.19.nu.207 55
2 Idem quando præceptum & monitio fit a iudice.ibi.nu.208 55
3 Interpellatio an interrumpat præscriptionem. consilio 92. numero 156 56
1 Interpretatio facienda est contra eos, clarius potuere loqui consilio 35. numero 23 91
1 interpretatio statuti Tridentini.consi.96.nu. 106.& nu. 109.& duobus sequentibus. 171
1 Interpretatio humana & æqua amplectenda est.consi.111.nu.7 208
1 Interpretatio illa capienda est, per quam ius commune minus offenditur. num.10.ibid. 208
2 Interpretatio cessat in claris.consi.6.nu.5 12
2 Interpretatio facienda est, vt videatur actus gestus in casu, quo potest valere.consi.9.nu.95 19
2 Interpretatio per quam fit reductio ad ius commune, & primæuum recipitur.consi.16.nu.107 43
2 Interpretatio in dubio facienda est pro validitate actus, consi.27. num.40. Quod procedit, quando verè constat de ipso actu, secus si de eo dubitatur. nu.41.ibid. 86
2 Interpretatio fit stricta in statutis exorbitantibus, vt reducantur ad ius commune, quod est fauorabile.consi.54.nu.26 132
2 Interpretatio facienda est contra eum, qui se fundat super aliqua dispositione dubia.consi.81.nu.54 166
3 Interpretatio intellectiua, & comprensiua dicitur inesse sicuti species generi.consi.16.nu.26 34
3 Interpretatio facienda est, ne testator reddatur sibiipsi contrarius.consi.22. num.11 54
3 Interpretatio in codicillis capienda est illa, quæ faueat testamento.consi.25. nu.20 38
3 Interpretatio data statutis, sequenda & tenenda est consi.43.nu.96 71
4 Interpretatio fieri debet, vt actus valeat.consi.46.nu.38
4 Interpretatio in bonam partem sumenda est, vt quis non delinquat.consilio 51.nu.23 62
4 interpretatio largè dicitur dispensatio.consi.68.nu.198 85
1 Interpretatio fit contra venditorem, si aliqua dubietas oritur in contractu emptionis.consi.64.nu.50 128
1 interpretatiuè dicitur facere, qui per alium facit.consi.98.nu.51. 178
4 Interrogari non debet de aliis regulariter socius criminis. consilio 151.numero 9 155
1 Interest potius non soluere quàm soluta repetere.consi.121.nu.16 220
2 Interest & reipublicæ, vt bona in familia conseruentur.cons.16.nu.51 43
3 Interest mercatorum fidem seruari.consi.96.nu.4 161
4 Interest satis vltimi ex paciscentibus habere liberè rem prohibitam alienari.consi.100.nu.29 119
4 Interest etiam & hæredis ipsius eam liberè consequi.nu.31.ibi. 119
1 Interesse alterius non consideratur, quando lata est sententia super petitis. consi.37.nu.22.& nu.24.& 27 93
2 Interesse vt dicatur, quod tempus consideretur.consi.37.nu.20 93
1 Interesse ad interesse obligatur, qui erat conductor ante casum superuenientem.consilio 37.num.16. Et quid quando actio cœpit competere cum effectu.ibi.nu.17 93
3 Interesse multis temporibus consideratur.nu.26.ibi.& nu.15. eo.
1 Interesse an consideretur, licet postmodum desinat. numero 26. ibid. & sequentibus. eod.
1 Interesse an peti potest pro augmento dotis.consilio 126 numero. 21. Et quando dispar est ratio inter dotem & augmentum ipsius. numero 21. Et si est onerosum, cessat argumentum de principali ad augmentum.nume. 23. ibid. 224
4 Interesse aduersariorum non consideratur ad legitimationem filiorum probandam.consi.57.nu.45 70
4 Interesse verum quanti plurimi, vsque ad quod tempus consideratur. consil. 87.nu.24 111
4 Interessentia abbatis in electione quando requiratur pro forma. consil. 97. nu.11.& 12 174
4 Interessentes electioni debent esse professi.consi.97.nu.5 174
1 Integritas & dignitas testium attenditur, non numerus.consilio 107.numero 73
1 Interruptio subuertit præscriptionem nedum per actum ciuilem verum per naturalem inducta.consi.101.nu.90 186
1 Interruptio ciuilis fit mediante citatione.consi.104.num.150.& a fortiori causatur per contestationem litis.nu.151.ibi. 192
1 Interruptio ciuilis quando dicatur finita.nu.152. ibi. Et quid de iure canonico.nu.153.ibid. 193
4 Interusurium prædictum concernit dictam dotem, & non personam mulieris, & est priuilegium reale non personale.consi.64.nu.5 81
4 Interusurium prædictum transit ad cessionarium, cum concernat ipsam dotem.nu. 10.ibi. maximè quando cessio euidenter tendit ad vtilitatem mulieris cedentis.nu.11.ibi. 81
4 Interusurium vt iudicetur lucrum illicitum, quæ qualitates sint considerandæ.nu.14.ibi. 81
1 Interuallum vitiare solet contractus nominatos, & innominatos.consi.34. nu.9. Fallit, quando celebraretur cum persona incerta.nu.10.ibi. 89
4 Interuenire qui debebat electioni, si non adfuit, tamen nunquam contradixit, non propterea vitiat electionem.consi.97.nu.6 117
4 Intrusus non est tuendus in sua possessione.consi.47.nu.32 58
4 Intrusus etiam ille dicitur, qui habet titulum, vel colorem, non canonicum, vel ab eo, qui non habebat potestatem conferendi.nu 40.ibi. 58
4 Intrusus non dicitur habens beneficium ab eo, qui dare potest, licet de viribus tituli disputetur.consi.125.nu.25. Nec ille, qui bona fide possedit fretus dictorum autoritate.nu.26.ibi. Sufficit colorata possessio nu.27. ibi. Licet posset esse defectus ex parte recipientis.nu.28.ibi.
4 Intrusi allegantes ius tertii non sunt audiendi.consi.79.nu.15
3 Intestatus dicitur mori, qui facit dispositionem captatoriam.consilio 3 numero 57

Intestatus dicitur pupillus moriens, etiam in materia correctoria. consi. 22. nu. 39. Et idem habetur in constitutionibus principum, & in edictis praetorum. nu. 40. ibi. 67
Intestatus & ab intestato inter haec verba, an sit differentia effectualis & considerabilis, & quas personas dicta verba capiant. consi. eo. num. 83. & num. 82 67
3 Intestatus mori dicitur, qui testamentum fecit inualidum & irritum ac nullum. consi. 3. nu. 2 8
3 Intestatus dicitur mori, quando eius testamentum est nullum praeteritione filii. consi. 72. nu. 11 126
3 Intestatus dicitur mori, qui facit testamentum, & expresse non disponit de bonis sibi relictis, in quibus fuit grauatus fideicommisso, licet testator concesserit facultatem testandi, sed contrarium est verius, vt in seq. consilio 72. numero quinquagesimo septimo. Et talis potestas testandi videtur concessa limitate, vt testetur erga descendentes ipsius testatoris, & non erga alios ibid. 126
1 Inualidus quo ad membrum generare non potest. consilio 29. numero 91 80
1 Inuasores possessionis sequestratae priuandi sunt omni iure, quod in illa habebant. consi. 41. nu. 41 97
1 Inuentarium reddit tutum, & securum adeuntem cum eius beneficio & salua confert omnia sua iura, & reddit eum sine aliquo damno. consil. 63. numero 25 127
2 Inuentarium non iuuat, quando in illo scienter aliquid fuit omissum. consil. 12. num. 28 28
2 Inuentarii confectio an posit per testatorem remitti. consilio 21. numero 64 54
1 Inuentarium vt prosit ad deducendum trebellianicam, sub qua forma est conficiendum. consi. 25. nu. 47. & nu. 51. & 52 78
2 Inuentarium confectum super bonis haereditariis probat. consi. 45. numero 20 121
2 Inuentarium est caput rationum redendarum, quas tenetur reddere grauatus fideicommisso. consi. 79. nu. 17 163
2 Inuentarii confectio remitti potest per testatorem. consi. 79. nu. 18 163
3 Inuentarii beneficium valde prodest adeuntibus haereditatem praedecessoris alienantis feuda. consi. 65. nu. 48 105
3 Inuentarium quo tempore debeat confici & celebrari. consi. 65. ibi. eo.
3 Inuentarium conseruat iura adeuntis haereditatem cum dicto beneficio, nec confundit actiones. consi. 69. nu. 161 118
4 Inuentarium etiam penam reseruat. consi. 100. nu. 20 119
1 Inuestitura quando est facta pro se & haeredibus erit haereditarium, licet non apponatur dictio quibuscunque. consi. 2. nu. 19. & 23 10
1 Inuestitura illa pro te & haeredibus, de tuo corpore legitime descendentib. de iure regni facit feudum esse haereditarium. ibi. nu. 20. fo. 10. consi. 4. nu. 33. fo. 14. & consi. 21. nu. 34 46
1 Inuestitura si dicit, pro filiis, vel pro masculis, adhuc feudum erit haereditarium, si adiungitur verbum pro haeredibus, vel successoribus, contra aliquos tenentes oppositum. consi. 11. nu. 21. & aliis quinque seq. 10
1 Inuestitura quando est pro filiis, seu masculis, seu descendentibus, nullo alio addito, feudum erit ex pacto, & prouidentia. ibi. nu. 22 10
1 Inuestitura si fit pro se & haeredibus, intelligitur pro filiis & descendentib. & ibi quod pro masculis, non foeminis intelligitur. ibi. nu. 23 eod.
1 Inuestitura prima debet attendi, & non sequentes. ibid. nu. 24. fo. 10. consi. 17. nu. 16 39
1 Inuestitura recepta pro se & descendentibus suis operatur, vt tale feudum non transeat ad filios alterius fratris, sed bene transit ad filiam vasalli mortui sine masculis. consi. 4. nu. 34 14
1 Inuestitura pro se & descendentibus facit feudum esse generis a quo non excluditur foemina. consi. 4. nu. 36 14
1 Inuestitura facta pro masculis, & foeminis, vel pro filiis vtriusque sexus pariter admittit foeminas, sicut et masculos, quando sumus in feudo improprio & conditionato, & transitorio ad foeminas, quod secus in aliis feudis proprii. consi. 4. nu. 37 14
1 Inuestitura pro haeredibus quibuscunque facta feudum haereditarium facit. consi. 3. nu. 11 12
1 Inuestitura facta pro haeredibus, ac cui, vel quibus ius suum dare voluerit, feudum haereditarium facit, & per eam datur potestas alienandi. consi. 3. num. 13. & 29 12
1 Inuestitura pro haeredibus reddit & facit feudum haereditarium. consi. 23. num. 160 52
1 Inuestitura per successoribus facit feudu haereditariu. consi. 23. nu. 161. 52
1 Inuestitura pro liberis & successoribus seu haeredibus reddit feudum haereditarium. consi. 23. nu. 102 52
1 Inuestitura facta pro filiis, & haeredibus, feudum haereditarium facit. consi. 23. nu. 163 52
1 Inuestitura pro se & haeredibus seu descendentibus facta, feudum haereditarium reddit. consi. 23. nu. 165 52
1 Inuestitura pro masculis haeredibus, seu descendentibus, facit feudum haereditarium. consi. 23. nu. 164 52
1 Inuestitura pro se & haeredibus seu successoribus non facit feudum haereditarium simpliciter, nam vt haereditarium sit, plura requiruntur, sed erit haereditarium secundum quid. consi. 23. nu. 173. & seq. 52
1 Inuestitura loquens pro se & haeredibus ex suo corpore natis legitime descendentibus, de iure regni facit feudum esse haereditariu. consi. 4. nu. 33. 14
1 Inuestitura intelligi debet esse facta secundum qualitates, & tenores aliarum, ad quas relatio fit. consi. 5. nu. 6 16
1 Inuestitura facta tanquam de feudo paterno, & antiquo operatur, vt tale feudum habeatur tanquam paternum, & antiquum. nu. 2. ibi. 16
1 Inuestitura pro masculis & foeminis admittit foeminas. cos. 9. nu. 27. Quod verum, quando non extant masculi, & seq. nu. 29. ibi. Ex quo per haec verba copulantur verbaliter non in sensu, & verba ista ponuntur in vim ordinis secundum naturam feudorum. numero 30. ibi. & nu. 31 21
1 Inuestitura pro descendentibus vtriusque sexus admittit masculos & foeminas. Sed primo masculos, et eis deficientibus foeminas. Quod verum in feudo proprio & vero, & in feudo ex pacto & prouidentia. consilio nono, numero 30 21
1 Inuestitura facta in fauorem primogeniti non nocet aliis habentibus ius ex prima. consi. 10. nu. 5 22
1 inuestitura pro haeredibus vtriusque sexus, primo vocat masculos, & illis deficientibus foeminas successiue. consi. 12. nu. 3. & nu. 14. 15. & 34. fol. 27. & consi. 21. nu. 6. 7. & 25 45
1 inuestitura pro haeredibus vtriusque sexus videtur similis illi factae pro masculis, & foeminis, per quam foeminae veniunt deficientibus masculis. consi. 12. nu. 4. fo. 27. & consi. 21. nu. 8 45
1 inuestitura pro haeredibus vtriusque sexus videtur copulare verba & non sensum, & ponuntur in vim ordinis. cos. 12. n. 5. fo. 27. & cos. 21. nu. 9. 45. Et idem quando inuestitura est facta tam pro masculis quam foeminis in d. consi. 12. nu. 5. & 6 29
1 inuestitura pro haeredibus vtriusque sexus pariter, & insimul vocat foeminas ad feudum, sicut & masculos. consi. 12. nu. 14. 31. & nu. 15. Et similis est illi factae pro masculis cum foeminis per quam insimul & eodem tempore vocantur. nu. 16. ibid. & nu. 17. Differt satis, an fiat pro masculis & foeminis, an pro masculis cum foeminis. nu. 17. ibi. & nu. 18 29
1 inuestitura pro haeredibus & descendentibus vtriusque sexus ita vocat foeminas sicut & masculos insimul. consi. 13. nu. 15. & nu. 17. Et maxime quando apponitur clausula, cuiuslibet eorum. nu. 16. ibi. Quae atribuit vnicuique actum insolidum distributiue. nu. 16. ibi. 32
1 inuestitura pro haeredibus vtriusque sexus, adaptatur ad foeminas & ad masculos insimul. consi. 16. nu. 2. & 3 37
1 inuestitura pro se & haeredibus seu successoribus non facit feudum haereditarium simpliciter: nam vt haereditarium sit, plura requiruntur, sed erit haereditarium secundum quid. consi. 23. nu. 173. & nu. seq. 52
1 inuestitura non transfert possessionem ab aliis occupata. consi. 1. nu. 162. 2
1 inuestitura an transferat possessione, & quae, & quando consi. 15. nu. 6. 37
1 inuestitura prima attenditur & non posterior, per quam non potest tolli ius quaesitum ex prima. consi. 1. nu. 98. fallit tamen nu. 91. & seq. fo. 2. consil. 17. num. 16. & 17. fo. 39. cons. 22. num. 8. fol. 47. & consil. 23. nu. 145. 146. & 158 52
1 inuestitura secunda an possit praeiudicare agnatis. consi. 17. nu. 14. 15. 16. & 17 39
1 inuestitura secunda non praeiudicat aliis habentibus ius ex prima. cons. 12. nu. 36. 37. & 38 29
1 inuestitura verbalis non transfert dominium, neque possessionem, nec ius in re. Sed solum ad rem. consi. 22. num. 58. Tamen per eam inuestito dicitur concessa licentia apprehendendi possessionem propria authoritate. maxime quando talis inuestitura facta est a supremo principe. ibi. nu. 59. & 60. Declarantur circa hoc dicta aliquorum doctorum ibi. nu. 61. nec requirit aliquod signum corporeum. ibi. nu. 62. 48
4 inuestitura. De prima inuestitura quando facienda est mentio: vt cesset surreptio. consi. 102. nu. 14 121
2 inuestitura & concessio attendi debet. consi. 1. nu. 1. fo. 2. cons. 2. nu. 15. fol. 7. consi. 3. nu. 14. fo. 8. consi. 4. nu. 6. fo. 9. consi. 5. nu. 1. fo. 11. cons. 6. nu. 5. fo. 12. & consi. 21. nu. 13 27
1 inuestitura feudi ex pacto & prouidentia non requirit, quod quis sit haeres. Sed satis est, quod sit filius seu descendens. consi. 5. nu. 3. & 21 16
1 inuestitura pro successoribus quod feudum faciat. consi. 23. nu. 161. 52
1 inuestitura pro liberis & successoribus seu haeredibus quod faciat feudum. consi. 23. nu. 162 52
1 inuestitura pro filiis & haeredibus facit feudum haereditarium. consil. 23. num. 163 52

1 inuestitura facta pro masculis hæredibus & successoribus facit feudum hæreditarium.consi.23.nu.164 52

1 inuestitura loquens de feudo recto impropriatur, quando feudum est improprium & conditionatum.consi.4.nu.17.& 20 14

1 inuestitura vt vnus alteri succedat, seu succedant, refertur ad tempus quo tractatur de hæreditate.cons.16.nu.16 37

1 inuestituras facere solitus est Cæsar sine aliquo signo corporeo. Sed solo & simplici verbo.consi.22.nu.63 48

1 inuestitura secunda non præiudicat aliis habentibus ius ex prima. con.12. nu.36.37.& 38 29

2 inuestitura simpliciter facta semper referenda est ad cõsuetudinem patriæ, vt secundùm illam intelligatur, licet nihil sit dictum. consilio 13. num.30. & num.31 36

1 inuestitura non excludit filias a possessione rei feudalis.consilio 13.numero 83 33

1 inuestitura vera, propria, & realis quæ sit.consi.15.nu.4.& nu.5 31

1 inuestitura verbalis quæ dicatur.nu.5.ibid. 37

1 inuestitura propria & realis præfertur abusiuæ & impropriæ. numero 7. ibid. Etiam si appareat facta secundo loco.nu.8.ibid. 37

1 inuestitura præsumitur per præscriptionem 30. anno. & præstationem iuramenti fidelitatis.nu.10.& ibi.& sunt loco veræ inuestituræ. 37

1 inuestitura facta pro se & suis hæredibus vtriusque sexus, primò veniunt masculi descendentes seu transuersales illius lineæ, in qua reperitur vasallus præmortuus, & non existentibus ex illa linea, veniunt agnati ex filia, descendentes tamen ex primo acquirente, & omnes excludunt fœminam. nu.11.ibi.& nu.10.& 26.consi.21 45

1 inuestitura super vno feudo facta non se extendit ad alia feuda.ibid.numero 27 45

1 inuestitura relata ad vsum regni interpretatur secundùm dictum vsum.cons. eo.nu.45.& num.46.& seq. 46

1 inuestitura necessariò refertur & interpretatur facta secundum vsum & consuetudinem patriæ, licet in ea de ipsis nihil sit expressum.ibi.nu.48.46

1 inuestituræ subsequentes recipiunt declarationem a prima.consilio 22.numero 7 47

1 inuestituræ primæ attenduntur, & non posteriore, per quas non potest tolli ius quæsitum ex primis.ibid.nu.8 47

1 inuestituræ sequentes quando veniunt ad corroborationem, & confirmationem primarum, non debent operari diminutionem.ibi.nu.11. 17

1 inuestitura quando mixtim loquitur de masculis & fœminis facilius fœmina potest habilitari.cons.32.nu.26 84

1 inuestitura si est vniuersalis super toto territorio, loca particularia non possunt reclamare.consi.22.nu.98 48

1 inuestitura noua non requiritur in incremento ad feudum. consilio 23.numero 18 47

1 Inuestituræ sequentes declarant præcedentes.nu.24.ibid.

1 Inuestituræ subsequentes declarantur per præcedentes.consi.5.num. 6.fol. 16.consi.23.num.64 51

Et primæ debent attendi & non posteriores.consil.23.nume.6.ibid.

Maximè quando in posterioribus fit relatio ad primas.nu.66.ibi.

Et ne inducatur contrarietas, quæ fugienda est. consilio 23.numero 67.ibidem.

Et quando posteriores veniunt ad confirmationem & coroborrationem primalem, & non ad derogationem.nu.68.ibi.

Et quia aliàs impetrantibus posteriores inferretur damnum. numero 70. ibidem.

Et quia necesse habebant petere reuocationem.nu.7.ibid.1

1 Inuestitura simpliciter facta de feudo alio non expresso constituit feudum hæreditarium, & non ex pacto & prouidentia.consi.23.num.159.sed contra.num.134 52

1 Inuestitura facta simpliciter interpretatur pro recipiente, & hæredibus. num.114.ibid. 52

1 Inuestitura facta ad familias vtriusque sexus principaliter vocat masculos & successiuè fœminas.nu.116.ibid. 52

1 Inuestitura facta simpliciter de feudo videtur constituere feudum ex pacto & prouidentia. Et idem quando facta est pro se & hæredibus. ibid.consil. 23.num.133.& nu.134 52

1 Inuestitura ad vtriusque sexus familias recipit passiuam interpretationem vt primò masculi, & demum fœminæ veniant.nu.140.ibid. 52

1 Inuestituræ secundæ in quibus non fit mentio de agnatis, & qui non fuerũt citati videntur reddi nullæ.consil.23.num.149.Et etiam redduntur subreptitiæ, quamuis facta essent de plenitudine potestatis.num.150.ibid. Licet in genere facta sit mentio de agnatis, si personæ non sunt nominatæ, & ad sunt plures.nu.151.ibid. 52

1 Inuestituræ, & priuilegia præstant titulum ad præscribendum feudalem. consi.23.nu.197.& nu.213 52

1 Inuestitura si non est petita infra annum, & diem præiudicatur illi, qui prætendit ius habere.cons.73.nu.226. Nisi alius sit in possessione. Quod verum, si non fuit in negligentia persequendi ius suum.nu.227 53

1 Inuestitura, Plures sunt casus, in quibus non præiudicatur, esto quòd inuestitura non fuerit petita, remissiuè.consi.23.nu.228 51

1 Inuestitura & concessio facta super vna re & limitata non extenditur ad alias.cons.101.nu.42 185

1 Inuestitura facta pro vno non præiudicat aliis filiis venientibus ex primis inuestituris.cons.106.nu.2. Nec pater poterit aliud disponere testando in præiudicium aliorum filiorum.nu.3 ibi. 197

2 Inuestitura facta pro legitimis non includit legitimatos.consil.1.nu.120.2

2 Inuestitura pro hæredibus masculis facit, quòd legitimatus succedit, & excludit agnatos, nu.135.ibi. 2

2 Inuestitura pro legitimè natis admittit legitimatũ. cons. 1.nu.144 2

2 Inuestitura facta per Imperatorem comprehendit feuda ecclesiastica nõ in præiudicium ecclesiæ, sed solùm in præiudicium agnatorum & laicorum. num.145.ibi. 2

4 Inuestitura concessa pro tribus, & eorum quolibet & cuiuslibet eorum filiis inducit ius accrescendi etiam in feudo nouo.consi.16.nu.2 29

4 Inuestitura feudi pro te & filiis habilitat spurios, si de illis inuestiens notitiam habebat.cons.44.nu.16 56

4 Inuestitura prima an possit reuocari per secundam.cons.85.nu.6 169

4 Inuestitura solenniter facta per Abbatem valet etiam sine Pontificis consensu.num.10.ibi. 109

4 Inuestitura facta pro recipiente, & quibus ipse dederit, transit ad hæredes etiam extraneos.nu.14.ibi. Quod procedit etiam in feudalibus, & in emphyteuticis.nu.15.ibi. eod.

4 Inuestituræ antiquæ vocantes fœminas attẽdi debent.cons.103.n.10.122

1 In inuestituris contrarietas fugienda est.cons.23.nu.117 51

4 Irregularitas non incurritur, nisi in casibus expressis in iure.cons.96.num. 9.& nu.30.31.32.33 117

4 Et in casu dubio non est iudicandum pro irregularitate.nu.10.ibid. eo.

4 Et quid si nullus petiit culpa exercentis chirurgiam.nu.11.ibi. eod.

4 Tale exercitium in vrbe passim permittitur.& sic an excuset consuetudo. nu.12.ibi.& nu.13.& 35 eod.

4 Et si culpa adesset, illa ad mortem non fuisset ordinata, consequenter excusabilis.nu.14.ibid. eo.

4 In irregularitate proceditur de similibus ad similia.nu.33.ibid. 46

4 Irregularis non potest acquirere beneficia sine dispensatione, bene tamen potest retinere quæsita.cons.136.nu.40 145

2 Item dictio est continuatiua.consi.49.nu.48 112

3 Iubens debitorem suum soluere alicui id stipulanti non inducit nouationẽ. consi.107.nu.4 169

4 Iudæum esse quo respectu sit crimen & delictum.cons.2.nu.1. Non est tamen punibile.nu.2.ibi. 5

4 Iudæi an sint serui christianorum.ibi.nu.4.5.7.& 8 eo.

4 Iudæi an possint habere bona & possessiones, vel ab eis possint auferri.ibid. num.6 eod.

4 Iudæi an sint capaces iuris & legis ciuilis & statutorum.ibi.nu.9 eo.

4 Iudæi tolerari debent.ibi.nu.12 5

4 Iudæis aliqua sunt permissa.ibi.nu.11 eo.

4 Iudæis sine causa non est aliquid faciendum.ibi.nu.13 5

4 Iudæis & infidelibus per Papam & Imperatorem non debent bona auferri.ibid.nu.14 eo.

4 Iudæi per reges & principes non debent expelli ab eorum regnis sine causa. Et principibus, ne istud faciant, persuadendum est à summo Pontifice. ibid.nu.15.& 16 eo.

4 Iudæi adulti non sunt cogendi ad baptismum & fidem suscipiendã præcisè & coactè.cons.2.nu.17.19.& 34.Et quid si coactio non est præcisa, sed conditionalis.nu.18.& 23.Et volentes non sunt statim baptizadi.n.20.5

4 Iudæi baptizati per vim præcisam non possunt dici christiani.ibi.num. 21. Et multum differt isto casu vis præcisa & coacta à vi conditionali, num. 22.ibid.& nu.23.& 28 5

4 Iudæi baptizati sine responsali à sacerdote non imminente necessitate non sunt baptizati.ibi.nu.25 5

4 Iudæi si baptizati sunt per vim præcisam postmodum nihil dixerint an dicatur vis illa purgata.ibi.nu.26.& nu.28. Et quid si perpetuo durauit illa causa coactionis præcisæ.ibi.nu.27 5

4 Iudæi adulti etiam inuitis parẽtibus possunt ad baptismum venire, & christiani fieri.ibid.nu.25 5

4 Iudæi an habeant filios in potestate.ibi.nu.39.& 40 5

4 Iudæi, & ad fidem conuersi non sunt habendi vilipendio & dedecori, consi. 2.num.12. Sunt namque promouendi ad honores & dignitates, si habiles sunt ad beneficia, & officia, & an sine distinctione.nu.212

4 Iudex ad quem prius debet cognoscere de veritate, seu mendacio pre[illegible]

tem.consi.108.num.6. Et malè impetrantem repellere debet. numero 7. ibidem. 225
4 iudicis arbitrio remittitur, an metus sit probatus. consilio 139. numero 10. 145
4 iudex maleficii statim potest capere malefactorem, & delinquentem.consi.147.nu.2 152
4 iudex potest condemnare ad pœnam, & casu quo non solueretur, potest in dicta sententia pœnam alterare.consi.147.nu.17 152
4 iudex non tenetur sequi allegationes iuris.consi.151.nu.20. 155
4 iudex immediate sine causa non debet procedere ad bannum. consi.152. numero 42 156
4 iudex non debet pati partes procedere ad arma, & mandare potest quòd caueatur, ne id succedat.consi.168.nu.4 175
4 iudex vir bonus dicitur, quando iustitiam facit, & neminem grauat.ibid. nume.8 fol.eo.
4 iudex originis alicuius delinquentis extra territoriũ non potest contra illum inquirere.consi.169.nu.16 175
1 iudex semel electis non potest recusari. Fallit.nu.49. quando superuenit noua causa.consi.31.nu.62. 79
1 iudex suspectus an possit allegari iure militari.num.73. ibid.& nume.90. & aliis seq. Et quid si suspectus processit cum consilio aliorum nedum suorum.nu.74.ibi. 79
1 iudex expirata iurisdictione non potest illi inherere.ibi.nu.77 79
1 iudex si promisit certo & limitato modo iudicare, si aliter facit, nullum est. consi.eo.nu.80.81.82.& seq. 79
1 iudex duelli qualis esse debeat.nu.90.ibid.& nu.100.103. & sequentibus.104.& 107 79
1 iudicem recusandi iustæ ponuntur causæ, nume.91. ibid. & in seq. etiam numeris. Et iusta est causa, si fuit procurator, vel aduocatus alterius.nu.92.ibi. 79
1 iudex redditur suspectus ex illis causis, quibus repellitur testis. nume.93. ibidem. 79
1 iudex vltro se offerens iudicare, suspectus redditur, sicut testis.nume.110. ibid. 79
1 iudex recusatus suspectus non debet ipse cognoscere, & iudicare de causa suspicionis.num.119.ibi. 79
1 iudex non habet quærere nisi partium concordantiam. consil. 33. numero 69.& 68 87
1 iudex absoluere potest vtranque partem ab expensis in iudicio factis iustis ex causis.consi.34.nu.48 90
1 iudex aditus per viam appellationis a sententia iudicis reductionis potest pronunciare super nullitate procedente ex defectu potestatis. consilio 45. num.97 101
1 iudex cuncta considerare debet, & veritatem inquirere. consilio 83.numero 44. 152
1 iudex non potest se fundare ex actu nullo gesto non seruata forma requisita.consi.95.nu.40 170
1 iudex etiam non petitus potest isto casu suum officium impartiri. numero 43.ibid. eod.
1 iudex laicus cognoscere potest, an absolutio a iuramento fuerit rite, & recte concessa.consi.96.nu.94 171
1 iudex secularis tenetur exequi sententiam contra damnatum de hæresi ab inquisitore.consi.2.nu.179 5
1 iudex non admittit probationes impertinentes.consi.97.nu.134.& quando recipiendo pars læderetur.nu.135.ibi. 174
1 iudex si 10.petuntur, & in 5.condemnat, in aliis 5.videatur absoluere.cō.103.nu.3 290
1 iudex debet interponere decretum cum causæ cognitione in alienatione rerum minoris, alias decretum nullum erit. Nec pro decreto aliter interposito erit præsumendum, & alienatio inde secuta erit ipso iure nulla. consil. 99.nu.7.8.& 9 181
1 iudex an videatur super toto iudicasse. Et si non facit, an propterea sententia reddatur nulla.consi.102.nu.28.& 29 190
1 iudex appellationis potest super parte pronunciare, & reliqua omittere. consi.103.nu.4 eod.
1 iudex potest testibus clarè deponentibus fidem detrahere. consilio 107. numero 49 199
1 iudex non dat fidem, vbi non cadit verisimile.consi.131.nume.24. 230
3 Et consi.10.num.15 17
3 iudex adiri potest, vt prouideat impedito testari. consi.67.num.32. 111
3 iudex recusans deferre recusationi & suspicioni ac appellationi legitimæ efficitur aduersarius excipientis & appellantis.consi.98.nu.9 163
3 iudex procedendo vlterius non obstantibus exceptionibus oppositis dicitur grauamen inferre.nu.12.ibid. 163
iudex delegatus habet necesse pronunciare, & expressè, & non per processum ad vlteriora, super exceptionibus oppositis tangentibus eius iurisdictionem & validitatem rescripti ac ipsius recusationem.nu.15.ibi. eo.
3 iudex procedens de facto parte non citata, an & quando possit illud reuocare parte non citata.consi.107.nu.106 170
3 iudex an possit contra decretum suum circa executionem concessum venire. nume.108.ibi. eod.
3 iudex potest dare dilationem ad ostendendum esse alia bona principalis obligati, quæ sine controuersia possent possideri, quo termino elapso, & aliter non docto, excussio dicitur facta.consi.109.nu.55 174
4 iudex quando iniustitiam facit id casu fortuito adscribendum venit. consi.5.nu.54 15
4 iudex remissoriæ ad recipiendum testes datus, poterit eam recipere & instrumenta ac scripturas coram ipso præsentatas. consi.15.nu.6. 28
4 iudex ex quibus potest informare animum suum ad sententiam proferendam.num.21.ibi. 28
4 iudex ad quem potest absoluit excommunicatos appellantes ad cautelã. consi.28.num.35.& 37. 39
4 iudex ad quem absolute excommunicatum per iudicem a quo etiam parte non citata.nu.47.48.ibid. 39
4 iudex quando debeat arbitrari pro taliter absentibus. consilio 32. numero 23 45
4 iudex datus sub conditione non censetur habere iurisdictionem, nisi prius conditio fuerit purificata.consi.45.nu.6 56
4 iudex non debet dare fidem ei, quod non est verisimile. consi.55.nume.7. Et inspicitur, quod est verisimile, non illud, quod est possibile. numero 8. ibidem. 69
4 iudex summariè se habet informare, an citatio præcesserit. consilio 81.numero 15 107
4 iudex datus sub conditione, incompetens est, si procedit conditione non purificata.consi.94.nu.8. Nec ante potest procedere ad decretum citationis. nu.9.ibi. Et si fuit processum actus est nullus. num.10.ibid. Si proceditur non seruata forma data omnia sunt nulla.nu.11.ibi. 116
4 iudex incompetens dicitur, quando processit non seruata forma commissionis.nu.3.ibi.& nu.8.12 116
4 iudex a quo si detulit, omnia secuta postmodum sunt nulla. consilio 106. nume.6 124
4 iudex super negotio principali adhuc non instructo procedere potest ad sententiam.con.106.nu.15 124
4 Iudex delegatus sententiando functus est officio suo.consil.106.nume.20.& 24 124
4 Iudex deferens appellationi non potest procedere super negotio principali. consi.106.nu.11 124
4 Iudex delegatus à cuius diffinitiua appellatur, deferens appellationi esto quòd non constet ipsum aliter pronunciasse, an se iurisdictionem abdicauerit.nu.20.ibi.& aliis seq. 124
4 Iudex deferendo etiam si re integra reuocet grauamen, non propterea recuperat iurisdictionem.nu.25.ibi. Deferẽdo abdicat à se iurisdictionem. acto quod solùm appelletur voce, & non sint petiti apostoli, & in appellatione non sit causa inserta.nu.26.ibi. 124
4 Iudex ad quem prius debet procedere super grauaminibus & demum super negotio principali, quando vtrunque est commissum, & non econtra. consi.107.nu.2. Et quid si cum grauamine est commissum negotium principale.nu.3.ibi.& aliis seq.4.5. Et quid si separatim est cõmissũ grauamẽ, & separatim negotium principale.nu.5.ibi. Et quid si commissio dat iurisdictionem in euentum, si grauamina sunt purgata.nu.6.ibi. 124
4 Iudex procedit super crimine coram eo commisso, & illud punit.consilio 147.num.9 152
1 Iudicis decretum validat constitutionem procuratoris factam per minorẽ. consi.33.nu.26 87
1 Iudicis dignitas, probitas & bona qualitas, an excludat ipsius recusationem.consi.31.num.67.68.& 97.& quid si facit, vt causa suspicionis cesset.ibid.nu.96 79
1 Iudicis officium est rem oculis exhiberi etiam post conclusiam in causa. consi.67.nu.12.& 13 132
4 Iudice deferente, eius authoritas & iurisdictio cessat, etiam si appellatio friuola esset.consi.106.nu.21.& 22 124
4 Iudice volente scribi, quod pronuntiauit, nõ propterea istud parti nocere debet.consi.106.nu.23 124
1 Iudicandum est super omnibus prosequutis.consi.112.nu.56 211
1 Iudicandum est pro possessore in dubiis, & pro eo iudicandum est in casu dubio.consi.64.nu.53.& 54 128
2 Iudicandum est simul de omnibus præiudicialibus.consi.16.nu.130 43
2 Iudicandum est in substitutionibus contentis sub compendiosa, prout iudicaretur separatim de vnaquaque.consi.43.nu.68. Et licet concepta videatur sub vnitate sermonis, & sub vna determinatione, tamen diuersimodè de illis

de illis iudicatur.nu.69.ibi.& nu.68.ibi. 117

3 Iudicari potest in diuersis causis super vna, alia dimissa.consi.37.numero 23 57

3 Iudicium redditur inuitum.consi.30.nu.29 78

1 Iudicia habentia sententiam in rem iudicatã transactam, amplius non retractantur.consi.46.nu.20 104

3 Iudicium ex remedio diui Adriani summarium est.consilio vndecimo numero primo 26

3 Iudicium tale & aliud quodcunque summarium legitimationem personarũ exigit, & in illo personæ debent plenè legitimari, & de ipsarum legitimatione constare.ibi.& nu.2.& 11 26

2 Iudicium idem habetur de lucro radicato & perfectè acquisito, quod de dãno.consi.19.nu.244 55

2 Iudicium idem erit de pecunia, quod de fructibus, qui triennio consumuntur.consi.67.nu.14 149

3 Iudicium coram arbitro an dicatur extra iudicium.consilio 76.numero 19 160

4 Iudicium ex quibus actis dicatur cæptum.consi.81.nu.19 107

3 Iudicio possessorio retinendæ pendente non est possessio capienda. Et si capitur per viam attentatorum, est restituenda, & restituta possessione, procedendum erit super remedio retinendæ.consi.37.nu.18 57

4 iudicio quando quis interuenire non potest ex iusta & necessaria causa nõ tenetur constituere procuratorem, & sententiam contra ipsum lata est nulla ipso iure consi.102.nu.1.& 3.4.5 121

4 Iudicialia quo respectu, & qua de causa fuerũt instituta, & vsque ad quod tempus.consi.66.nu.107 82

4 Iungenda sunt singula, vt probent.consi.7.nu.22 22

1 Iunior possessio clandestina præsumitur.consi.212.nu.75 211

2 Iuuenis morbosus, & inualidus, ac infirmus generare non potest.consi.29.nu.54 91

3 Iuramentum habet illam tacitam conditionem, quam habet contractus, super quo interponitur.consi.86.nu.44 145

3 Iuramentum carens consensu dicitur carere spiritu. consilio 86.numero 51 145

3 Iuramentum intelligitur secundùm principalem naturam contractus super quo apponitur, & non plus se extendit, quàm verba patiantur. consi.95.numero 13 160

1 Iuramentum non debet esse vinculum iniquitatis, & continere debet tres comites, consi.12.nu.78.fol.29.consi.20.nu.111.fol.42. consi.54.num.59.fol.115.consi.77.nu.47.fo.143.& consi.99.nu.19 181

3 E consi.75.numero 29.fo.133.consi.86.numero 49.fo.145.& consi.95.numero 14 160

3 Iuramentum præstitum ad vnum actũ non producit effectum quò ad alios. consi.95.nu.27 160

3 Iuramentum recipit tacitam conditionem, quam habet actus, super quo interponitur.nu.36.ibi. 160

3 Iuramentum intelligitur præstitum deo.consi.107.nu.50 169

4 Iuramentum non extenditur vltra causam illam, in qua fuit iuratum.consi.10.nu.33 24

4 Iuramentum regulatur secundùm naturam actus, super quo interponitur. consi.10.nu.34 24

4 Iuramentum recipit omnes conditiones a iure subintellectas.consi.10.numero 35 24

4 Iuramentum suppletorium non datur, quando nullus testium est idoneus, consi.53.nu.38 65

4 Iuramentum non præstatur in causa matrimoniali, in qua agitur de statu, & seruitute.nu.39.ibi. 65

4 Iuramentum de iure diuino fuit inductum.consi.68.nu.155 85

4 Iuramentum personale est ex parte iurantis.consi.92.nu.40 114

4 Iuramentum an validet pacta illicita, & similia.nu.41.ibi. 114

4 Iuramentum tollitur sublato statuto, nec propterea incurritur periurium.cõsil.92.nu.45.& 46 114

4 Iuramentum præstitum contra illud quod est honorificum ecclesiæ, dicitur præstitum contra vtilitatem ecclesiasticam.nu.47.ibi. eod.

4 Iuramentum super rebus ecclesiasticis præstitum non valet.numero 49.ibidem. 114

4 Iuramentum recipit omnes illas qualitates, & conditiones &c. num.48. ibidem. 114

4 Iuramento obstant plures exceptiones.nu.50.ibi. eod.

4 Iuramentum seruandi statuta non se extendit ad illicita, & similia.consilio 10.nu.26.fo.24.consi.92.num.57.Et si ea non seruant, non propterea incurrunt periurium.nu.58.ibi. nec tenetur petere absolutionem a iuramento.nu.59.ibi. 114

1 Iuramentum operatur effectum in quacunque parte actus fuerit appositũ. consi.97.nu.99 171

1 Iuramentum appositum in fi.instrumenti.ad quæ referatur.num. 112.ibidem 165

1 Iuramentum præstitum a pupillo nihil operatur.consi.99.nu.17 181

1 Iuramentum metu præstitum nihil operatur.consi.99.nu.18 181

1 Iuramentum an præcisè cogat promittentem ad factum.consi.109.numero 21 20

Ita permittens nedum tenetur ad diligentiam, verùm & ad aliud.num ibidem.

1 Iuramentum temerarium non attenditur.nu.12.ibi. fo.eo.

1 Iuramentum non astringit ad impossibile, nec tollit difficultatem, & eo non obstante difficultas liberat promittentem.consilio 110.numero 32.& 31 205

1 Iuramentum limitatè præstitum limitatum producit consensum & effectũ. ibi.& nu.33 205

1 Iuramentum recipit illas conditiones, quas habet contractus principis.consil.110.nu.34 205

1 Iuramentum non auget, nec ampliat principalem dispositionem.ibidem.numero 36 205

1 Iuramentum quos effectus producat, quando quis promisit factum alienũ eo præstito.consi.110.nu.37 205

1 Iuramentum quando, & quo casu, & in quibus habet vim expressi, & in quibus non.num.38.& nu.5.ibi. 205

1 Iuramentum minoris supplet ætatem.consi.118.nu.20 218

1 Et consi.53.nu.60 115

2 Iuramentum simpliciter præstitum per minorem solùm facit eum maiorẽ, nec alios defectus supplet.consi.12.nu.64 28

2 Iuramentum minoris cessat, data enormissima læsione.nu.65.ibi. 28

2 Iuramentum nihil operatur quando fuit præstitum per errorem, & ex falsa causa.nu.66.ibi. 28

2 Iuramentum non tollit allegationem erroris & ignorantiæ, quando iurans non est certus de facto.nu.67.ibi. 28

2 Iuramentum non supplet defectum scientiæ, & consensus.nu.68.ibi. 28

2 Iuramentum non se extendit ad ignorata & incogitata.consi.12.nu.89.& num.91. 28

2 Iuramentum quando, & quo casu dicatur habere vim expressi & specialis dispositionis.consi.12.nu.90 28

3 Et consi.49.nu.49 77

2 Iuramentum supplet defectum insinuationis.consi.16.nu.32. 43

2 Iuramentum supplet solennitates alias requisitas.consi.16.nu.88 43

2 Iuramentum ad hæredes quò ad obseruantiam transit.nu.128.ibi. 43

2 Iuramentum facit minorem haberi pro maiore.consi.16.nu.145 43

2 Iuramentum illam tacitam conditionem habet, quam continet promissio super qua interponitur.nu.74.ibi. 42

3 Iuramentum appositum renunciationi excludit renunciantem.consi.26.num.2.Et comprehendit ius etiam de futuro.nu.3.ibi.& nu.4 40

3 Iuramentum & renuntiatio limitata, limitatum producũt effectum.nu.20.ibi.Et debent intelligi rebus sic stantibus.nu.21.ibi. 40

3 Iuramentum potest supplere plures defectus.consi.33.nu.46 51

3 Iuramentum non supplet consensum.consi.49.nu.47 77

3 Iuramentum refertur ad casum, de quo loquitur principalis dispositio num.48.ibi. 77

3 Iuramentum validat pactum, quod non est contra bonos mores.consil.69.num.27 117

3 Iuramentum præstitum intelligitur, rebus sic stantibus.nu.42.ibi. 1

3 Iuramentum confirmat contractum aliàs de se inualidum. consi. 69.num.127 118

3 Iuramentum est personale quò ad reatum periuri, & quo ad vinculum animæ, quò verò ad robur contractus est reale, & transit ad hæredes mulieris.consi.75.nu.4.& nu.5 133

3 Iuramentum seruandum est, quando seruari potest sine interitu salutis æternæ.num.6.ibi. A tali iuramento hæres iurantis non potest petere absolutionem.nu.7.ibid. Etiam si mulier allegaret enormem læsionem secundùm aliquos.nu.8.ibi. Etiam si allegaret enormissimam, secundùm opinionem aliquorum.nu.9.ibi. Maximè si adest clausula renunciationis exceptionis doli mali, in factum &c.nu.10.ibi. 133

3 Iuramentum tollit enormem læsionem.consi.75.nu.11. 133

3 Iuramentum dolo præstitum non tenet, nec valet, nu.19.ibi. 133

3 Iuramentum non debet censeri ludibrio appositum.numero 28.ibidem.& num.7. 133

3 Iuramentum iniustum censetur captiosum, & plenum fraudem, nec debet seruari.nu.31.ibi. 133

3 Iuramentum aduersarii requiritur contra expilatorem hæreditatis circa quantitatem expilatam.consi.109.nu.39 17

2 Iuramento contrauenire, & incurrere periurium non licet per vias indirectas.consi.10.nu.91 2

Iura-

Iuramentum fidelitatis cessat in feudo improprio & condonato. consilio 4. num. 15 14

Iuramentum fidelitatis concernit ea, quæ solita sunt exigi à domino directo, non alia contenta in iuramento, quæ censentur remissa. numero 23. ibidem. 24

Iuramentum fidelitatis continet seruitium personale, & alia, in quibus fœmina non est capax. cons. 12. nu. 9 29

Iuramentum fidelitatis non obstat fœminæ eo casu, quo admittitur ad successionem feudi, ex quo non extenditur ad expressa. consil. 12. num. 28. & num. 29 29

Iuramentum fidelitatis non continet non solita exigi. num. 30. ibid. Et quādo solitum est ita fieri & obseruari in similibus. num. 31. Et prout est in regno Neapo. & aliis casibus, in quibus fœmina succedit non obstante iuramento fidelitatis. nu. 32 f. eo.

Iuramentum non comprehendit feudalia. nu. 75. ibi. fo. eod.

Iuramentum fidelitatis est indiuiduum quò ad ipsam fidelitatem, tamē quò ad corpus feudale est indiuiduum. cons. 14. nu. 21 35

Iuramentum fidelitatis non obstat fœminæ, quando ad feudum vocatur, ex quo censetur remissum, & cum ea dispensatum, vt possit per substitutum seruire. cons. 16. nu. 5. 6. 7. 8. 9. 10. & 11 35

Iuramentum fidelitatis est signum & demonstratio feudi. consi. 23. num. 6. & num. 19 51

Iuramentum habet vim clausulæ derogatoriæ. consi. 10. nu. 50 22

Iuramentum plures operatur effectus. cons. 12. nu. 70 29

Iuramentum recipit semper illam tacitam conditionem, quam habet actus principalis, super quo interponitur, nec in plus extenditur. cons. 12. nu. 76. fo. 28. cons. 14. num. 17. fol. 37. & cons. 20. nu. 116 63

Iuramentum non supplet consensum. consil. 12. num. 77. fol. 29. & consil. 20. num. 113 42

Iuramentum tunc habet vim clausulæ, omni meliori modo &c. quando sumus in eo, de quo agebatur, aliàs secus. cons. 12. nu. 79 29

Iuramentum non operatur, quando non est enormissima læsio. consilio 12. num. 80 30

Iuramentum non operatur, quando adest enormis læsio. consil. 12. numero 83 30

Iuramentum istis casibus non obstabit, & ab eo potest peti absolutio. consi. 12. num. 86 30

Iuramentum facit cessare fraudis suspicionem. consi. 13. nu. 61 33

Iuramentum est indiuiduum, & diuiduum diuerso respectu. consil. 14. nu. 15. & 16 35

Iuramentum continet illam clausulam, vt actus valeat eo modo, quo melius potest valere. consi. 14. nu. 18 35

Et cons. 16. num. 129 43

Iuramentum reddit actum diuiduum, licet id, super quo apponitur, sit indiuiduum. cons. 14. nu. 19 35

Iuramentum regulatur secundùm mentem contrahentium. consil. 14. numero 20 35

Iuramentum tollit beneficium l. 2. C. de rescindenda vendi. consilio 20. numero 37 42

Iuramentum est seruandum, nec debet concedi absolutio ab eo, si contractus iuratus remanet firmus. nu. 41. sed contra. nu. 110 42

Iuramentum est seruandum, quando sine interitu salu. æternæ potest obseruari. numero 42. ibid. sed contra. num. 102. & seq. Esto quòd interueniat dolus re ipsa, si non interuenit ex proposito, contractus tenet. numero 43. ibid. & nume. 44. sed contra. nume. 107. 108. 109. fol. 42. & consil. 43. numero 23 99

Iuramentum non obstat data enormissima læsionæ, seu totali. consil. 20. nu. 105. Et ab eo potest peti absolutio. nu. 106. ibid. 42

Iuramentum non est frustratorium, quando ab eo non est petita absolutio. cons. 20. num. 110 42

Iuramentum non supplet ignorantiam facti. cons. 20. nu. 112 42

Iuramentum non trahitur ad incogitata. consil. 20. nu. 113 42

Iuramentum non supplet errorem. consi. 20. nu. 114 42

Iuramentum non impedit conditionem indebiti & repetitionem. consil. 20. num. 115 eod.

Iuramentum debet intelligi, rebus sic stantibus, consi. 20. 117. fol. 42. consil. 72. num. 45. fol. 134. & cons. 73. num. 49. fol. 137. & consi. 77. num. 45. fol. 143. & cons. 110. num. 35 205

Et consi. 24. num. 73 73

Et cons. 95. num. 35 160

Iuramentum solum dat illi robur, & non extenditur vltra. consi. 20. nu. 118 42

Iuramētum solùm refertur ad casum, in quo loquitur principalis dispositio cons. 20. num. 119 fo. eod.

Iuramentum non debet referri ad non verisimile. cons. 20. nu. 119 43

Iuramentum habet vim casus expressi, nec in contrarium potest allegari error. consil. 20. nume. 120. Fallit, quando adesset error & ignorantia facti nam in istis non habet vim expressi. numero 121. ibid. Item fallit, quando datur cōsensus in eo, de quo agitur: tunc enim habet vim expressi. in aliis autem, in quibus non consentitur, vim expressi habere non dicitur. num. 122. ibidem 43

Iuramentum habet vim expressi. consilio 20. nume. 42. fol. 39. & consilio 32. num. 50 84

Iuramentum operatur, vt actus valeat omni meliori modo &c. nume. 51. ibi. fo. 84. & consi. 109. nu. 10 204

Iuramentum constituit minores maiores. consi. 33. nu. 2 87

Iuramentum validat constitutionem procuratoris factam ab adultis. num. 25. ibid. eod.

Iuramentum super vno capitulo præstitum, non extenditur ad aliud. consilio 45. num. 5 101

Iuramentum non obstat, nec tanquam periurus potest quis repelli, quando fuit admissus ad probandum, & probauit aduersario nihil dicente. cons. 45. num. 9 106

Iuramentum non supplet defectum laudi iniqui & dolosi. numero 48. ibidem 101

Iuramentum firmat contractum, consil. 54. num. 10. sed contra. 41. plenè. & 45. & 83 97

Iuramentum ligat hæredes iurantis, & ad eos transit. num. 13. ibid. sed contra num. 93. & aliis seq. Et idem quando iurauit obseruare ea, quæ gerebat. num. 14. ibi. 97

Iuramentum regulatur secundùm naturam contractus. consi. 54. num. 42. & 46. Nec est necessarium petere absolutionem à iuramento. num. 45. ibi. & num. 84. 85. 86 115

Iuramentum continet conditionem, si conuentiones seruentur verè. numero 47. ibid. eo.

Iuramentum habet illas conditiones, quas habet contractus. consil. 54. numero 48 115

Iuramentum non ampliat principalem dispositionem. consilio 54. numero 49 115

Iuramentum est personale, & non transit ad hæredes. consilio 54. numero 98 115

Iuramentum excludit simulationem. cons. 58. nu. 6 121

Iuramentum non confirmat contractum in dispendium alterius. consil. 72. num. 17 135

Iuramentum quando habeat vim expressi consensus, & specialis renunciationis. cons. 72. nu. 18 135

Iuramentum errore præstitum non tenet. consi. 72. nu. 53 135

Iuramentum quando habeat vim specialis expressionis & renunciationis, & illius clausulæ omni meliori modo. cons. 73. nu. 52 137

Iuramentum. De rebus abstractis statur iuramento passi damnum. consil. 75. num. 27. & 28. Et erit iuramentum in litem veritatis. ibid. nume. 29. & satis est, vt iuramentum istud deferatur, res non apparere. ibid. nume. 32. Et istud in odium dolosi & subtrahentis. ibid. num. 33. & istud iuramentum differt ab illo, quod defertur parti in supplementum probationis. ibid. num. 34. & 36. & defertur vnicuique damnum passo, & eo mortuo defertur eius hæredi, quando informatus est, & habet notitiā veritatis, & arbitrium iudicis versatur circa rerum & pecuniarum quantitatem. ibid. num. 36. 37. & 38 141

Iuramentum illas recipit conditiones, quas habet contractus principalis. cons. 73. num. 46 137

Iuramentum præstitum à minoribus illis valde nociuum est. consi. 89. numero 14 169

Iuramentum appositum in compromisso in se continet conditionem illam, si arbiter fuerit æquè arbitratus. cons. 89. nu. 51 160

Iuramentum non validat gesta per dolum. cons. 89. nu. 66 160

Iuramentum simplex præstitum à minore solùm facit illum maiorem non tamen tollit alia impedimenta, nu. 67. ibid. 160

Iuramentum cessat, & nihil operatur, data enormissima læsione, & dolosa, ex proposito seu re ipsa. cons. 89. num. 68 160

Iuramentum relaxandum est propter minorem ętatem aptam & suppositā deceptioni. num. 69. ibi. Etiam si iurasset non contrauenire, & omnia ac singula esse vera. num. 70. ibid. 160

Iuramentum interpositum ex causa falsa, & ex errore nihil operatur. num. 71. ibid. 160

Iuramentum non est deferendum mendaci. cons. 90. nu. 30 162

Iuramentum non debet esse vinculum iniquitatis. consilio 96. numero 17. 171.

Iuramentum præstitum à minore reddit ipsum maiorem, & validat gesta per eum sine solennitatibus de iure requisitis. cons. 96. nu. 52. Nec illi cōpetit aduersus gesta per ipsum, vt supra, restitutio in integrum. nu. 53. ibi. 171

Iuramentum, quod potest seruari sine interitu salutis, seruandum est. consi. eodem

eodem nume.54 171

1 Iuramentum an tollat beneficium.l.2.C.de rescin.ven.nu.64.ibi.Et quid si adest enormissima læsio.nu.65.ibi.& nu.66 171

1 Iuramentum assertorium dicitur, quatenus continet præterita.consilio 96. num.97 171

1 Iuramentum an possit esse principaliter assertorium, & secundario confirmatorium.nu.98.ibid. 161

1 Iuramentum supplet solennitates à statuto requisitas, numero 101.ibidem. 171

1 Iuramentum præstitum, an possit præsumi per statutum dolosum & fraudulentum.consi.97.num.5 174

1 Iuramentum confirmatorium videtur esse minoris valoris, quam assertorium.consi.97.nu.8 174

1 Iuramentum assertorium contra veritatem præstitum non est obseruandũ. num.27.ibi.191.nu.71 174

1 Iuramentum confirmatorium an tollat nullitatem. num.28.ibid.num.76.& seq. 174

1 Iuramentum errore præstitum non habet obstare.num.29.ibid.& nu. 80.& 81 174

1 Iuramentum intelligitur rebus sic stantibus.num.31.ibid.& num.82.& 83.limitatur. eod.

1 Iuramentum corporaliter præstitum debet plus operari,quam illud præstitum verbotenus.nu.44.ibid. 174

1 Iuramentum præstitum super facto negatiuo tollit omne remedium.num. 45.ibid. 174

1 Iuramentum corporaliter præstitum in casu l.3.C.si mi.se ma. dix.inducit præsumptionem iuris,& de iure.num.46.ibid.& num.47 174

1 Iuramentum duplicatum plus operatur quàm vnicum.nu. 54.ibidem. Et quid de iure canonico.nu.55.ibi.& nu.59 174

1 Iuramentum quando faciat ius.conf.97.num.172 174

1 Iuramentum obligat, etiam si veritatem comitem non habet.numero 74. ibidem. 124

1 Iuramentum confirmatorium quando & quo casu sit maioris autoritatis quàm assertorium. 174

1 Iuramenti transgressio peccatum inducit, & animæ læsionem.consilio 69. num.31 133

1 Iuramenti obseruatio fauorabilis est.consi.97.nu.11 174

1 Iuramentum damnum passi præstatur de damnis.consil.1.num.150 2

3 Iuramento contrauenìens non potest vlterius ab illo petere absolutionem, & tanquam periurus venit puniendus.consilio 69.numero 106.& 107. 118

1 Iurans omnia & singula esse vera, de quibus intelligatur iurasse.conf.97. num.87 174

1 Iurans non potest venire contra iuramentum, & detegere suam turpitudinem.consi.54.num.12 105

1 Iurans se maiorem,an possit allegare nullitatem. consi.97.nu.23. & aliis præceden.& seq. 174

1 Quando dicatur,quem iurasse se maiorem,& ex quibus colligatur.consil. 97.num.84.ibid.& nu.89.101.103.& 104 174

1 Iuratur in litem contra administratorem omittentem facere inuentarium. conf.25.num.47 78

4 Ius singulare exorbitans non debet trahi ad alios casus.consilio 58.numero 30 72

4 Ius reale indistinctè transit ad cessionarium,cui competit actio vendicandi tale ius.consi.64.nu.9 72

4 Ius diuinum strictè dicitur illud, quod continetur in veteri & nouo testamento.conf.68.nu.8 84

4 Ius diuinum & præceptum morale dicitur immutabile. numero 32. ibidem. 84

4 Ius diuinum ex causa potest limitari & distingui.consi.68.num.125 73

4 Ius diuinum in casu particulari potest limitari.num.84 85

4 Ius diuinum continens moralia non mista, nec cerimonialia dicitur ius naturale.consi.68.nu.372 86

4 Iura ad concordiam reducenda sunt.conf.68.nu.78 84

4 Iura variantur ex processu & temporis varietate.nu.134 ibid. 85

4 Ius naturale dicitur, quod consistit in lege veteris testamenti.consilio 67. num.337 85

4 Ius naturale primæuum propriè quale sit.conf.68.num.352 85

4 Ius naturale quibus principiis fuit inductum.nu.360.ibi. 85

4 Ius naturale quid sit.num.361.ibi.& nu.370 eod.

4 Ius naturale propriè quod dicatur immutabile.nu.363.ibid. eod.

4 Ius naturale ex causa an possit interpretari, & limitari, & pro parte tolli. num.377.ibi. eo.

4 Ius naturale pluribus modis capitur.num.369.ibi.& seq. 85

4 Ius naturale: vt conueniat homini,& non brutis,quod propriè sit.nu. 370. ibidem. 85

4 Ius naturale prædictum dicitur ius diuinum,quando &c.& an sit dispensabile.nu.361.ibi. 85

4 Ius naturale subiectum rationi & conueniens homini,quem effectum producere debeat.nu.375 86

4 Iuris naturalis ignorantia neminem excusat.conf.68.nu.378 86

4 De lege naturæ nedum sunt illa principia practica vel conclusiones descendentes ex illis,sed etiam illa,quæ sunt consona dictis principiis & conclusionibus,& illis conformia.nu.379.ibi. 86

1 Ius gentium,in tollente quæ sunt iurisgentium,non præsumitur causa.consi.1.nu.109 2

4 Ius primogenituræ sapit naturam feudalium.conf.72.nu.74 98

4 Ius decimandi præscriptum, quò ad decimas antiquas,non extenditur ad noualia.consilio 74.num.15.Fallit,nisi in contrarium adsit iusta & rationabilis causa.num.16.Causa iusta & rationabilis isto casu quæ sit.nu. 17. ibidem. 102

4 Ius decimandi in aliena diocesi per priuilegium potest concedi alteri.num. 21.ibid. 102

4 Ius in re,& ius ad rem differunt.conf.83.num.17 109

1 Ius canonicum seruatur in præscriptionibus.conf.112.nu.12

2 Ius canonicum in quibus seruatur in terris imperii magis,quàm ius ciuile. in consi.13.nu.51 36

3 Ius canonicum attendi debet, si aliquid dubium est de iure ciuili,& clarum de iure canonico.consi.27.nu.10.Fallit,quando per statutum disponeretur esse iudicandum secundùm ius ciuile.nu.11.ibid. 44

3 Ius canonicum circa matrimonium vbique obseruatur.consilio 29.numero 3 45

4 Ius canonicum & non ciuile in matrimoniis seruandum est.consil.56.numero 9 70

3 Ius canonicum non permittit indistinctè cum omnibus matrimonium contrahi.consi.29.nu.48 45

3 Iuri canonico & non ciuili statur in materia præscriptionis & peccati, & procedit istud etiam in præscriptione statutaria. consilio 66.nume.97.& 98 106

1 Iuri canonico standum est in materia præscriptionis, quo agitur de peccato. consi.27.num.115 70

1 Iuris error in præscribendo non bonam sed malam fidem inducit. Et maximè quando contractus, ex quo resultat titulus, est à iure reprobatus. num. 136.ibid.conf.27.nu.135 70

1 Ius pasculandi in qua seruitute,& iure cadit.conf.27.nu.152 70

1 Ius pasculandi potest considerari vt ius seruitutis & potest præscribi. consil.27.nu.69.70.71.& 72 70

2 Iura exorbitantia, seu correctoria non habent locum in eo,qui habetur pro tali.consi.20.num.19 62

2 Iura loquentia de transactione prædicta locum habent in pactis,& conuentionibus onerosis, seu gratuitis.consi.34.nu.121 101

2 Iuri sibi competenti quisque potest renunciare.consi.26.nu.45 81

3 Ius petendi supplementum legitimæ, potest transmitti ad hæredes,consilio 94.num.3 158

3 Iuri de futuro & hæreditati non delatæ potest renunciari per pactum & stipulationem.consi.94.nu.29 159

3 Iuri futuro,fideicommisso legato, & legitimæ renunciari potest per pactum vel stipulationem.conf.95.nu.2 16

3 Ius nunciandi potest competere alicui,cui non competit ius prohibendi. consil.107.nu.80 17

4 Ius speciale facilius tollitur,& ita concessum, quam ius commune, & iure concessum.consi.5.nu.56 15

4 Iuri futuro renunciari potest,pacto & stipulatione.consi.5.nume.144.& num.158.& 159 16

4 Item & per appositionem iuramenti simpliciter renunciatur iuri futuro. num.144.ibid.& nu.160 16

4 Ius. In materia stricti iuris casus omissus,pro omisso habetur.consi. 5.numero 147 16

4 Ius superueniens lite mota prodest,& considerabile est. consilio 21.numero 53 32

4 Ius quæsitum non tollitur modico tempore.consi.25.nu.33. 36

4 Iura loquentia de distributionibus quotidianis in quibus verificentur.consi. 23.num.6 34

4 Ius & beneficium qui perdit,potest quandoque illud administrare, maximè permittente Papa.conf.39.nu.20 51

4 Ius potest esse penes vnum,commoditas autem penes alium.consil.39.numero 23 51

3 Iura insurgunt contra testes non deponentes verosimilia.consi.88.nu. 79. Et suspecti propterea redduntur.nu.80.ibid. 1

1 Iura feudorum consuetudine fuere quæsita.consil.13.numero 19. Et illis contra-

contraria consuetudine possunt tolli.nu.20 32
Ius quæsitum tertio non tollitur, licet aliud restituatur.consilio 32.numero 93 84
Iuri & honestati non conuenit, quòd quis vtatur re,& nihil soluat. consil. 34.nu.17 89
Ius alterius non potest eo inuito sibi auferri.cons.35.nu.3 91
Ius liuelli potest considerari, vt quid incorporale.cons.50.nu.71 110
Iura non exigunt certitudinem respectu quotæ semper, dummodo aliter ad sit.cons.61.nu.30 125
Ius singulare non trahitur ad consequentias.cons.77.nu.44 143
Ius diuinum an possit limitari per statutum subsistente causa.consi.96.numero 102 171
Iura Episcopalia præscribi possunt in parte diœce.consil.101.nu.20. 163
Ius decimandi non potest haberi in diœce.aliena, fallit nisi esset præscriptio tanti temporis &c.nu.21.ibi.& nu.39.& 84 eod.
Ius superueniens authori meo validat concessionem mihi factam.consil. 1. nu.104 2
Ius agnatorum quæsitum est eis ex prima inuestitura,& ideo non potest ab eis auferri per inuestituras subsequentes.cons.5.nu.20 16
Ius competens hæredibus ex emphyteusi hæreditarium videtur,& ipsis hæredibus quæsitum,& illis omni casu & omni tempore debet competere.consil.28.nu.5.& 6 67
Ius quæsitum ex contractu tolli non potest per principem etiam de plenitudine potestatis.consil.11.nume.55. Iste enim contractus vim legis habet. num.56.ibid. 25
Ius tertii non tollitur illa clausula motus proprii,& quòd non possit dari de defectu intentionis.cons.11.nu.120 26
Ius omne & omnis actio tollitur per longissimam præscriptionem .consilio 15.num.12 37
Ius quæsitum per primam inuestituram non tollitur per secundam, in qua reseruatur ius tertii expressè.consi.23.nu.141.& 142 52
Ius tertii semper intelligitur reseruatum.nu.143.ibid. 52
Ius imponendi collectas, & alia onera quari, potest per præscriptionem. consi.25.nume.82.& nume. sequen. Et quanti temporis debeat esse.ibid. & num.83 64
Ius sibi non quærit, nec præscribit, qui vtitur iure familiaritatis.consil.16. num.19 69
Ius facto debet applicari.consi.32.num.23. Et in isto consistit totum pondus & diligentia.nu.24.ibid. 51
Iure postliminii bona stabilia prius occupata per hostes recuperata postmodum reuertuntur ad priores dominos.cons.101.nu.58 185
Ius directum non potest cedi per prælatum ecclesiæ.consilio 108. numero 38 202
Ius succedendi quæsitum spe, non potest tolli.consi.1.num.43.fol.2.sed contra.num.64.ibid.& seq. 42
Iura & consuetudines feudorum inductæ sunt iure positiuo. consilio 1. numero 125. Et ideo per principalem sola voluntate possunt alterari. ibidem & num.63 2
Ius succedendi in feudo, quod habent agnati potest per principem tolli. nu. 137.ibid. 2
Ius futurum facilius tollitur, quàm quæsitum de præsenti.nume. 138.ibidem. 2
Ius principale præfertur iuri communi.cons.5.nu.18 11
Ius positiuum fundatum super ratione naturali & super moralitate & bonis moribus sine causa potest tolli per principem . consilio 6. numero 50. 13
Iuribus & fauori suo quis potest renunciare.consi.7.nu.59 14
Iuri de futuro per pactum, & stipulationem renunciari potest. nume.60. ibidem 14
Iura loquentia de filiis legitimè natis habet locum in filio legitimato.consi. 9.num.7 17
Ius fideicommissi potest remitti pacto & stipulatione, si fuit reciprocum.consil.15.num.75 40
Ius querendum facilius perditur, quàm ius quæsitum.consilio 19.numero 338 55
Ius legitimæ successionis quando, & quo casu censeatur reseruatum inter plures institutos, quibus successiuè facta fuit substitutio. consilio 42. num. 24. Et quando isto casu sit locus successioni ab intesta.ita vt substitutus excludatur.nu.25.ibid. 115
Ius legitimæ successionis, quando dicatur reseruatum inter plures institutos quibus postmodum facta fuit substitutio.consil.43.num.9. Et quid iuris in successione pupillari.nu.10.ibid. Quid etiam iuris in substitutione vulgari facta pluribus,& vno repudiante.num.11.ibid. 117
Ius legitimum succedendi ab intestato censetur solùm inter eos reseruatum in substitutione pupillari facta pluribus, & nō inductum reciprocum fideicommissum.num.42.ibid. 117
2 Ius legitimæ successionis quando, & quo casu dicatur reseruatum, & in qua substitutione.consi.43.nu.54 117
1 Ius accrescendi locum habet in feudo paterno,& transuersales succedunt. consi.6.nu.1.fo.16.& cons.13.nu.7 35
1 Ius accrescendi in feudo nouo locum habet in aliquibus casibus, licet regulariter sit oppositum.cons.6.nu.4.6.11.13.19.& 23 12
2 Ius accrescendi seu non decrescendi habet locum in feudo sui natura indiuiduo, seu ex domini constitutione, & nedum quò ad vasallos sed etiam quò ad dominium iudicatur indiuiduum.consi.6.nu.6.& 7 12
1 Ius accrescendi seu non decrescendi, licet locum habeat in feudo nouo inualido, tamen vasallus, qui vult, vt ei accrescat, debet soluere æstimationē partis, quàm vult sibi accresci.consi.6.nu.8.& 9. Dubitatur an istud habeat locum in ecclesia directa domina.ibid.nu.9.& 10 17
1 Ius accrescendi locum habet in feudo, quando inuestitura facta est pro supplicante & aliis, vel aliorum nomine.consi.6.nu.23 17
1 Ius accrescendi locum habet, quando inuestitura facta est cum illa clausula,& vno alteri succedenti.cons.13.num.8 32
1 Ius accrescendi habet locum, quando inuestitura facta est cum clausula illa distributiua,& cuilibet eorum.consi.13.nu.9 32
4 Ius accrescendi in feudis regulariter cessat, sicuti cessat in contractibus.consil.16.nu.2. Limitatur tamen, si concessio esset facta pluribus distributiuè. ibid.num.3.& aliis seq. 29
2 Ius accrescendi in feudis locum habet.consi.13.nu.54 36
2. Ius accrescendi durat, nisi probetur sublatum per testatorem.consilio 18. num.85 50
2 Ius accrescendi regulariter cessat post aditam hæreditatem. Fallit quando adesset præsumpta mens defuncti in contrarium. consilio 43. numero 36. 117
4 Ius accrescendi locum habet etiam in iure patronatus.consilio 48. numero 20 59
2 Ius accrescendi quando locum habeat ex natura rei. consilio 43. numero 55 117
2 Ius accrescendi locum habet in substitutione vulgari. consilio 43. numero 56 117
2 Ius accrescendi pōt prohiberi de iure canonico.cons.69.nu.12 150
2 Ius accrescendi an transmittatur.consi.25 nu.12.fo.66.& consil.76.numero 14 160
3 Et consi.5.num.41 11
3 Ius accrescendi locum habet in substituto in re certa.consi.74.nu.66. Quo casu id procedat, declaratur.num.67.ibi. Fallit in potestate data executoribus,& etiam alibi.nu.68.ibid. 130
3 Ius accrescendi locum habet in vsufructu. cons.37.nu.7. Cessat tamen quando prius nullam portionem ipsius acquisiuit.nu.8.ibid. 57
3 Ius accrescendi non obtinet locum alluuionis in vsufructu. num. 11. ibid. Et tunc est loco alluuionis, quando portio accrescit portioni, secus si personæ.ibid. 57
3 Ius accrescendi tollitur voluntate testatoris.consi.44.num.11. Defenditur opinio Ang.ibid. 69
3 Ius accrescendi cessat in personam legatarii, quando alter collegatarius legatum acceptauit, licet postmodum moriatur.consilio 63.num.21.& numero 23 103
2 Iura loquentia de priuatione quo casu procedant.cons.95. nu.27 193
3 Iura loquentia de trāseuntibus ad secunda vota locum habent etiam in marito.consi.29.nu.77 45
Iuri pro se introducto potest renunciari.nu.89.ibid. 45
3 Ius adeundi annis 30.præscribitur.cons.32.nu.16 50
3 Ius hæreditarium fideicommissario quæritur per restitutionem vnius rei. consi.37.num.17 57
3 Iuri positiuo potest princeps derogare.consi.46.nu.35 71
3 Ius commune seu statutum quando tollit remedium appellationis, non dicitur tollere remedium supplicandi & querelandi. consilio 54. numero 19. 89
3 Ius vsusfructus peremptum morte testatoris, hæres grauatus non tenetur restituere fideicommissario. consilio 55.nume.52. Nec tenetur restituere res hæreditarias, & iura hæreditaria deperdita sine culpa ipsius hæredis. nu.53.ibi.& num.63 91
3 Ius vsusfructus stipulatum à patre filio suo hæredi non imputatur in legitimam ipsius filii, quanti vendi potuit. consil.56.num.21. Quod capit filius extra substantiam & patrimonium parentis non imputatur in eius legitimam.num.22.ibid. 93
3 Ius vsusfructus stipulatum à patre filio hæredi, non dicitur esse in bonis, & hæreditate patris,& quæritur filio ex persona,& iure radicato in ipso, & non iure hæreditario, nec ex obligatione hæreditaria.consilio 56.numero 23.& aliis sequent. Et in isto vsufructu ita stipulato non procedit.l. hæreditarium.

reditarium.ff.ex quibus causis in possessionem eatur, & quo casu procedat d.l.hæreditarium.nu.24.ibi.Contra Bart. & Ias.tenentes istud quæri filio suo hæredi, ex obligatione & stipulatione hæreditaria.ibid. Et quæsitum filio ex dicto iure, & stipulatione paterna non venit imputandum in eius legitimam.ibid. 93

3 Ius fideicommissi conditionalis quo casu transmittatur. consilio 5. numero 38 11

1 Ius qui habet in feudo & patitur alium inuestiri, sibi præiudicat accedente cursu temporis.cons.23.225 52

3 Ius tertii quando opponi possit, consi.47.num.16.48.& 49.fol.73.consi. 56.num.1 93

2 Ius tertii non potest opponi.nu.152.consi.1 2

3 Ius tertii opponi potest, quando ipso iure est exclusiuum iuris agentis.consi. 70.num.14 123

3 Ius protomisios vocans propinquos & consanguineos intelligitur de proximioribus excludentibus alios remotiores.consilio 81.numero 18. 139

3 Ius congrui & protomisios quot modis potest induci & considerari.consil. 82.nu.16 140

3 Ius considerandum est realiter & non ex verbis.nu.14.ibi. eo.

3 Ius superueniens pendente iudicio, an & quando prosit actori.nume. 50. ibidem. 140

Et quid in exceptione.ibid.Et quid si superuenit ex causa de præterito, vel ex causa de nouo, siue facto aduersarii, siue alterius.ibid. 140

3 Ius præferendi sicut non potest vendi extraneo, ita etiam non potest cedi. consilio 83.num.45. Nisi cessio fiat cum re ipsa, & fundo prius habito. numero 46.ibid. 140

3 Iuri offerendi competenti debitori aduersus creditorem quanto tempore præscribatur.consi.97.nu.9.& 10 163

3 Iuri offerendi quo tempore possit præscribi, & quo casu.cons.eo.nu.52.54. 55.57.& seq. 163

3 Ius non formatum minimè præscribitur.nu.55.ibi. eo.

3 Idem iuris est de deducente sicut de deducto.nu.59.ibid. eo.

3 Ius offerendi concernens exceptionem, & retentionem non potest præscribi.num.60.ibid. 163

3 Ius offerendi potest cedi, & in alium transferri.nu.65.ibi. 163

3 Ius hæreditatis præteritæ potest remitti per pactum vel stipulationem. consil.93.nu.3 158

3 Ius futuræ successionis remitti potest.nu.4.ibi. 158

4 Ius ciuile de bonis ecclesiasticis non potest disponere. consilio 85.numero 20 109

4 Ius tertii quando, & quo casu potest allegari, vt prosit.consilio 86.numero 18 110

4 Ius ad rem facilius tollitur, quàm ius in re.consi.93.nu.25 115

4 Ius alterius pendens impedit impetrationem, donec annulletur. consil.97. nu.9.& 10 117

4 Ius, plures in eodem beneficio an possint habere ius. consilio 101. numero 18 120

4 Ius licet super beneficio non possit quæri pluribus insolidum, potest tamen quæri ad beneficium.ibi.nu.18.fol.120.& consi.117.nu.29 130

4 Ius idem est beneficium esse debitum, vel ad illud habere ius ad rem.consi. 117.nu.30 eod.

4 Ius competens agnatis ex inuestituris est in spe & non dicitur esse in bonis, antequam &c.consi.103.nu.3. Et illi iuri potest per principem præiudicari: vt fit per legitimationem, & similia.nu.4.ibid. 122

4 Ius quæsitum an possit esse eodem tempore pluribus in eodem beneficio. cõsil.119.nu.22 133

4 Ius quæsitum per confessionem non potest tolli per contrariam probationẽ. consi.144.nu.26 149

1 Iure suo priuatur, qui infra terminum statutum non comparet, quando directò illud cautum est.consi.1.nu.54.& 55 2

1 Ius. Quod iuris est de toto quò ad totum, idem iuris esse debet de parte quò ad partem.consi.64.nu.40 128

2 Et consi.26.nu.67.& 105 81

1 Iuris communis correctio euitanda est & danda est concordia.consi.100. num.85.& 86 183

4 Ius patronatus an quæratur dotanti aliquod altare, existens in aliqua ecclesia.consi.35.num.1.& 23.& seq. Et quid si testator mandauit talem dotationem fieri.nu.2.ibi. 69

4 Ius patronatus isto casu debet esse commune ecclesiæ respectu fundi & cõstructionis altaris, & illius, qui dotauit. Et ecclesia, in qua est situm altare, erit compatro.ibid. nu.5. Et quid si consuetudo adest in contrarium, vt soli dotanti quæratur tale ius.ibid.nu.6 69

4 Ius patronatus nedum induci potest expresso consensu diœcesani, verùm & tacito.ibid.nu.8 eod.

4 Ius patronatus laicorum potest effici ecclesiasticum. ibidem numero vigesimoprimo. 69

4 Ius patronatus quæritur dotanti, esto quòd expreßè non reseruauerit illud sibi, & hæredibus suis.ibid.nu.26 69

4 Ius patronatus quæri potest ex dilatione.consilio quadragesimoseptimo, numero 20 58

4 Ius patronatus quæri potest etiam post ecclesiam constructam & dotatam accedente consensu superioris.nu.2.ibi.

4 Ius patronatus quæri potest consuetudine & præscriptione.numero 22.ibidem. 58

4 Ius patronatus regulariter transit ad hæredes etiam extraneos.consilio 48. num.4. Et masculos & fœminas.num.5.ibi. Nisi patronus aliam conuentionem apposuit, vt puta, quia voluit transire ad hæredes sanguinis tantùm. num.6.ibid. Idem quando fuit conuentum, quòd competeret illis de parentela tantùm.nu.7.ibi. 59

4 Ius patronatus non transit titulo particulari sed vniuersali. numero 12.ibidem. 59

4 Ius patronatus, quando prouidetur, seu mandatur prouideri de iure patronatus, intelligitur de consensu patroni.consi.112.nu.1 128

4 Ius patronatus mixtus, qualiter consideretur. consilio 114. numero 14. 29

4 Ius patronatus potest concedi priuilegio propter augmentum dotis.numero 15.ibid. eod.

4 Ius patronatus ex quibus colligatur constructum ab episcopo, vt ordinario. consi.128.nu.1 138

4 Ius patronatus ex quibus appareat fundatum, vt ecclesiasticum. nu.2.ibid. In dubio præsumendum est ecclesiasticum.ibid.nu.3 eo.

4 Ius patronatus ecclesiasticum præsumitur ex translatione. numero 4. ibidem. eod.

4 Ius patronatus constructum ab ordinario ex quibus bonis præsumatur dotatum.nu.6.ibid. 138

4 Ius patronatus ecclesiasticum præsumitur, si dotatũ apparet ex bonis quæsitis ex fructibus ecclesiæ.numero 7. ibidem. In dubio idem.numero 8.& num.9 eo.

4 Iuri patronatus laicorum Papa an deroget.nu.10.ibi. Et quid si esset regium num.11.ibid. Quid si dotatio est mixta partim de bonis laicalibus & partim ecclesiasticis.nu.12.ibid. 138

4 Ius patronatus mixtum regulatur vt ecclesiasticum.num.13.ibid. Et quid respectu derogationis.nu.14.ibi. eod.

4 Ius patronatus ecclesiasticum erit, si personæ ad quas translatum est erant ecclesiasticæ.consi.128.nu.20. Et quid quò ad effectum derogationis. ibi. num.21 138

4 Iuri patronatus renunciari potest expreßè verbo, & etiam tacitè ipso facto & per aliquem actum.consi.144.nu.8 149

4 Ius patronatus commune episcopi & capituli, si totum fuit deuolutum ad Episcopum, potest ipse conferre & plenè disponere de illo.consilio 144.numero 20.& actus iste collationis an vitietur, attenta primordiali natura. num.21.ibid. 149

1 Iurisdictio non præscribitur cum mala fide.cons.1.nu.59 2

1 Iurisdictio potest extendi & prorogari.consi.8.nu.22 19

1 Iurisdictio potest capi vt genus, & vt species, & quando capitur vt genus, continet sub se merum & mix.impe.& simplicem iurisdictionem.consilio 9.nu.1 41

1 Iurisdictio quando capitur vt species, continet tantùm simplicem iurisdictionem.nu.2.ibid.

1 Iurisdictio omnimoda operatur, vt capiatur iurisdictio vt genus. numero quinto. 41

1 Iurisdictio si conceditur plena, seu plenissima, concessum videtur & merum & mix.imp.licet de eis non sit expressum.nu.7.ibi. eo.

1 Iurisdictio omnimoda donata censetur donato castro.ibidem. numero 18. & 19 41

1 Iurisdictio & territorium venit concessis pertinentiis.ibid.nu.20 eo.

1 Iurisdictio, concessa re particulari per principem, non dicitur concessa iurisdictio, neque vendita, nec dicitur concessum ius exigendi vectigal quod solitum est exigi in illa re.cons.20.nu.51.52.& 53 42

1 Iurisdictio an cohæreat personæ, seu castro.cons.20.nu.68 42

1 Iurisdictio expirata non potest prorogari.cons.31.nu.76 79

1 Iurisdictio limitata limitatum producit effectum.nu.82.ibi. eo.

4 Iurisdictio prorogari potest.cons.54.nu.24 89

4 Iurisdictio & eius exercitium indiuisibile iudicatur.cons. 16.nu.8 29

4 Iurisdictio inest territorio.ibi.nu.23 eod.

4 Iurisdictio præscribi potest per præscriptionem tanti temporis, in cuius contrarium non extat memoria, merum & mixtum imperium in aliquo castro etiam aduersus Papam, & supremum principem.ibi.nu.28

4 Iurisdictio contra aliquos, an censeatur ex obseruantia per aliquos actus administrata.consi.34.nu.36 41

4 Iuris

Iurisdictio tributa alicui sub certa forma, illa non seruata si proceditur, nulliter procedi censetur. consi. 41. nu. 22 53

Iurisdictionis defectus an suppleatur non contradicendo. numero 26. ibidem. 53

Iurisdictione concessa cum mero & mixto imperio, dicitur esse concessa cognitio dictarum causarum. consi. 8. nu. 10 28

Iurisdictione concessa, & cognitione causarum, concessa etiam intelligitur cognitio appellationum. consi. 8. nu. 18 28

Iurisconsulti potestatem habebant dandi veras significationes verborum. consi. 22. num. 30. Et possunt detrahere propriae significationi, & naturali, & etiam addere illi. nu. 31. ibid. 66

Iustae causae imponendi collectas quae dicantur. consi. 25. num. 64. 65. 72. & aliis. & 96 64

Iuuare se an quis possit ex eo, quod impugnat & quando consilio 1. numero 73 2

L

LAICI An possint praesentare post quatuor menses, & post institutionem factam in personam alterius, & quando. consi. 47. nu. 17 58

Laici patroni possunt in genere cōstituere aliquem ad praesentandum, etiam ante vacationem beneficii. consi. 50. nu. 4 61

Laudum latum inter fratres, quòd vno praemoriente sine filiis alter succedat, minimè valet. cons. 24. nu. 114 73

Laudum latum à duobus primò electis, & à tertio assumpto per eos in casu discordiae non valet, si non constat de discordia. nu. 142. ibid. 73

Laudum comprobans aliqua dicitur illa continere. nu. 143. ibi. eod.

Laudum latum contra expressum iuris errorem nullum est. nu. 144. ibi.

Laudum latum ex errore & falsa causa, etiam est nullum, nec debet exequi. ibid. nume. 145. Et si approbat testamentum, nullum erit, & reddetur nullum. num. 146. ibid. eod.

Pro laudo praesumendum est, maximè lato partibus praesentibus. nu. 153. ibid. Quod verum in laudo antiquo, non autem in illo, quod de recenti fuit latum. ibid. 73

Laudum homologatum & ratificatum quando, & quo casu reddatur validum. num. 154. ibidem. Et quid, quando homologatio fuit facta ante laudū latum. num. 154. ibid. Et quid si non fuit ab eo reclamatum infra decē dies. num. 155. ibid. Et quid si post latum expressa fuit subsecuta ratificatio. nu. 156. ibid. Et quid si fuit prolatum vltra, & extra formam compromissi. numero 157. ibid. 73

Laudum ratificatum non se extendit ad ea, quae continent manifestam iniquitatem. nu. 159. ibid. Et rescinditur ex magna laesione. ibid. Et latum partibus praesentibus non validatur. nu. 160. ibid. 73

Laudum prolatum, prout in cedula, nullum redditur, si cedula non apparebat, nec de ea constabat in actis. consi. 49. nu. 91 77

Laudum latum post tempus nullum est. consi. 134. nu. 14 142

Laudi prorogatio quando potest fieri. num. 15. ibid. Et à quo possit fieri. nu. 16. ibid. 142

Laudum an proferri possit, & fieri compromissum in feudis, an possit transi renunciari, sententiari. ibid. consi. 23. nu. 231 52

Laudum latum contra vnum transit ad ipsius haeredes. cons. 29. nu. 19 Pariter & effectus ipsius laudi. num. 30. ibid. Etiam si in compromisso, & laudo nulla fuit facta mentio haeredum. nu. 21. ibid. 77

Laudum exequendum est etiam quò ad poenas. consil. 44. nu. 9 100

Laudum est nullum, si fuit latum non verificata conditione, sub qua fuit factum compromissum. consi. 45. nu. 19 101

Laudum nullum redditur ex defectu potestatis. nu. 23. ibid. eod.

Laudum nullum est, quando fuit latum vltra illud, quod fuit compromissū. num. 24. ibid. eod.

Laudum nullum non venit appellatione laudi. nu. 30. ibid. 101

Laudum nullum aliquem effectum non producit, nec debet exequi. nu. 31. & nu. 32. & 61. Etiam si fuisset iuramento vallatum. nu. 32. ibid. & nu. 46. 56. & 62 101

Laudum iniquum, & re ipsa dolosum, & continens enormissimam laesionē non firmatur iuramento. consi. 45. num. 47. Et iuramentum non supplet hos defectus. 101

Laudum nullum non indiget reductione, & quando continet manifestum & euidentem excessum. nu. 67. ibi. 101

Pro laudo regulariter praesumitur. num. 98. Fallit, quando fuit ab eo proclamatum, & pendet reductio. ibid. Et idem quando fuit pronunciatum nullū, & iniquum. ibid. & idem quando non est antiquum, sed recens, & de recenti prolatum. ibid. 101

Laudum & arbitramentum homologatum habetur, vt transactio, consi. 89. num. 47 160

1 Laudum latum praecipitanter, & sine causae cognitione est nullum. consilio 89. num. 47 160

1 Laudum nullum etiam redditur, quando continet iniquitatem, & manifestam laesionem. nu. 48. ibid. & si confirmatum esset decreto praetoris non tamen tollit restitutionem in integrum. num. 49. ibid. Nec geminatus consensus minorum ipsis est nociuus. nu. 50. ibid. 160

1 Laudum nullum non potest ratificari tacitè, nec expressè, vt in vim laudi valeat. numero 54. ibidem, & si per approbationem valeret in vim pacti seu transactionis, tamen aduersus ista competunt remedia de iure communi introducta aduersus pactum, & transactionem. numero 55. ibidem. 160

1 Pro laudo praesumitur. consi. 89. num. 8. fo. 140. Quod declaratur. ibidem. num. 46. & aliis seq. 160

1 Laudo homologato à partibus, ab eo non est recedendum. consilio 89. numero 9 160

1 Laudum seu arbitramentum ad quem iudicem sit reclamandum, non enim semper ad iudicem rei, sed quandoque ad iudicem actoris. consil. 45. numero 11 101

1 Laudum potest reclamari, & illud dici nullum. consi. 44. nu. 3 100

1 Laudum, non potest quis venire compromissum, & laudum iuratum. ibid. num. 4. Fallit, quando adest dolus, seu enormissima laesio. ibidem nume. 7. & 8 100

1 Laudum iniustum & nullum, tamen homologatum valet. consilio 46. numero 14 104

1 Laudum si ex forma statuti habet executionem paratam sicut sententia, attenditur forus arbitratoris. consi. 45. nu. 13 101

1 Laudum in aliquo dubium declarationem recipit ex aliis qualitatibus. consil. 111. num. 57 208

1 Laudum, compromissum & laudum debet esse tale, vt per illud recedatur à controuersia & lite. Nec fieri potest super re clara. consi. 24. nume. 130. & 131. & generale restringitur ad res tantū deductas in lite non ad alias. ibid. num. 132 63

2 Laudum nullum non potest appellari laudum. consi. 24. num. 95. Et nullū potest producere effectum. nu. 96. ibi. & nu. 147 73

2 Laudum latum super eo, quod non continebatur in compromisso, est nullū. numero 97. ibidem & numero 100. 101. & sequentibus. Nec potest extendi de re ad rem, si compromissum fuit limitatè celebratum. numero 98. ibidem. 73

1 Laudo contrauenire non dicitur, qui illius iniquitatem deducit, seu allegat. consi. 89. nu. 52 160

1 Laudo contrauenire potest data enormi laesione quibuscunque clausulis et celebrato. consi. 89. num. 53 160

2 Laudo nō potest declarari, quem debere esse haeredem patris sui sub aliqua conditione. consi. 24. nu. 111. Nec declarari potest, quod compromittentes succedant certo modo. nu. 112. ibid. Nec arbitri prohibere possunt alienationem bonorum. num. 113. ibi. 73

2 Laudi executio impeditur, si continet enormissimam laesionem, & conceditur reclamatio, & reductio ad arbitrium boni viri. consi. 24. numero 149. Nec tali laesioni potest renunciari, & si renunciatur, non valet renunciatio num. 150. ibi. 73

3 Lachrimae & praeces dolosae mariti erga vxorem constitutam in articulo mortis reddunt inualidum legatum relictum marito. consilio 67. nume. 71. 111

1 Largitas & liberalitas principis respectu ipsius largè interpretatur. consi. 9. num. 12 21

2 Laicus iudex de nullitatibus & subreptionibus absolutionis à iuramento obtentae cognoscere potest, & cogere potest partes ad soluendum, si ipse videt absolutoriam istam à iuramento calumniosè obtentum. consil. 43. num. 21. & 22 117

1 Iudex Laicus quo casu declarare possit iuramentum non tenere. consi. 53. numero 24 113

1 Laicus longissimo tempore praescribere potest res ecclesiae. consi. 101. numero 82 149

1 Laicus non potest possidere, nec praescribere decimas. num. 107. consi. 101. Etiam praescriptione tanti temporis, in cuius contrarium extaret memoria num. 108. consi. 101 186

1 Laicus possidere decimas, si de illis fuit inuestitus ante consilium Lateranen. num. 110. ibi. 186

2 Laicus non habet iurisdictionem etiam incidenter super concernentibus res ecclesiasticas, & tangentibus illam iurisdictionem. consil. 2. numero 107. Nec debet se super istis intromittere, & legem imponere ecclesiasticis. ibi. nu. 108 7

4 Laici possunt facere statuta, quae ipsos ligent, etiam super illis, quae sunt de temporali iurisdictione ecclesiae. consilio 2. numero 117. Et maximè quando statutum tangit temporalia. nume. 118. ibid. Et super istis possunt priui legia

legia concedere.num.119.ibid. 5

4 Laicus purus ex priuilegio potest conferre beneficia. consi.13.nu.4 26

4 Laicus per præscriptionem non potest sibi quærere ius percipiendi decimas consilio 25.num.1. Etiam si præscriptio esset tanti temporis, in cuius contrarium non extaret memoria.numero 2. ibidem. Limitantur tamen ista quando laicus fuisset infeudatus de dictis decimis ante concilium Lateranen.nu.3.ibid. 36

4 Laici sunt incapaces possidendi spiritualia.nu.1.ibid. fo.eo.

4 Laici an possint se tueri, vt non soluant decimas mediante præscriptione, seu consuetudine.ibid.nu.3.& aliis pluribus seq. 36

4 Laicus aduersus istum laicum potest tales decimas præscribere præscriptione communi. Et fortius præscribere potest tanto tempore, in cuius contrarium non extat memoria.nu.11.ibi. 36

4 Laici propria authoritate possunt construere locum & fraternitatem, & apponere modum & formam illam gubernandi.consilio 34.numero 9. 47

4 Laici quo casu possint dici compatroni & habere ius præsentandi. consilio 25.num.25 36

4 Laici etiam recipiuntur in ordine militum sancti Ioannis Hierosolymitani consi.44.nu.4 55

4 Laicus in sacris rebus potest sibi quærere aliquod ius honorificum, vt est ius patronatus.consi.149.nu.2. Et ius præcedendi, & sedendi in loco eminentiori.num.3.ibi. 153

4 Laicus potest sibi quærere istud ius honorificum multipliciter, & potissimũ consuetudine seu præscriptione.nu.4.ibid. 153

2 Legata particularia prædiorum facta pluribus respectu vsusfructus, omnes illi concurrunt.consi.94.numero 30.& num.31.ibid. Et quid si vnus est institutus hæres, & alter legatarius. num.31.ibid. Et quid si sunt instituti extranei.nu.32.ibid. 191

2 Legatum factum per maritum vxori, non videtur factum animo compensandi cum dote, nisi exprimatur.consi.95.nu.10 193

2 Legato facto vxori per maritum, continere tantum, quantum est ipsa dos, vltra eam nedum comprehenditur dos soluta, verùm & promissa, necnon & præparamenta.nu.12.ibid. 193

2 Legatum non dicitur incertum, quando illud potest certificari per relationem ad aliud certum.num.16.ibid. eod.

2 Legatum factum vxori, an præsumatur reuocatum, si ipsa transiuit ad secunda vota.nu.17.ibi.& nu.18.& seq. eod.

2 Legatum factum vxori, donec vitam vidualem seruaret, annuum est.nu.32.ibid. 193

2 Legatum factum vxori per maritum, an censeatur factum animo compensandi cum dote.nu.34.ibi.& nu.37.& seq. 193

2 Legatum factum creditori à debitore, an & quando censeatur factum animo compensandi.nu.37.ibid. 193

2 Legatum factum vxori donec vitam vidualem & honestam duxerit, annuum est.consi.95.num 44. Et in quolibet anno tale legatum nouum est. nume.45.ibid. Et licet vxor existens vidua, habere potest tale legatum annuum.num.46.ibid. 193

2 Legatum tale cessat in vxore transeunte ad secunda vota.num.48.ibid. Et licet transeat ad secũda vota, non propterea tenetur restituere fructus, quos antea percepit virtute dicti legati.num.49.ibid.& num.50. Non enim tenetur semper perseuerare in viduitate propter fructus perceptos in præteritum.num.51.ibid. 193

2 Legatum factum mulieri à marito tribus modis potest considerari.numero 52.ibidem.

Primò sub conditione, si non nupserit, & inducit perpetuam viduitatem, & perseuerantiam in ea, & si nupserit, tenetur etiam restituere fructus perceptos.num.53.ibid.

Secundò fieri potest sub conditione, si vxor ad viduitatem peruenerit & requirit perseuerantiam, & si nupsit secundò, omnes fructus perceptos restituere tenetur.nu.54.ibid.

Tertiò fieri potest sub conditione, donec vidua erit, & non inducit viduitatem perpetuam sed ad tempus, & si vxor secundò nupsit, non tenetur fructus perceptos restituere, priuatur tamen perceptione futurorum. num.55. ibidem. 193

2 Legatum factum vxori de vsufructu institutis extraneis hæredibus plenũ est, & in illo veniunt omnes fructus.nu.56.ibid. 193

2 Per legatum vsusfructus factum vxori per maritum non censentur adempta alia legata facta eidem vxori per eundem.numero 59.ibidem. Et quid si ipsa vxor fuit in bona fide, & in possessione bonorũ & percepit fructus. num.64.ibid. 193

2 Legatum factum ad tempus, post tempus reuertitur ad hæredem. consilio 97.num.4 197

2 Legatum relictum ad vitam reuertitur ad hæredem hæredis, licet hæres mortuus fuerit ante legatarium.nu.8.ibi. fo.eod.

2 Legata fideicommissa & similia relinquuntur propter amorem & affectionem.consi.99.nu.19 199

3 Legatum factum à se ipsis sibi ipsis non valet.consilio tertio, numero vigesimosexto. 8

3 Inter eum, cui legatur, & à quo legatur, debet esse differentia.numero 26. ibidem. eo.

3 Legata restringuntur & ampliantur ex causa, qua motus fuit testator. consil.13.nu.12 21

1 Legatum quando sit, quod aliquo respectu est nullum, quando & quo casu debeatur æstimatio.consi.6.nu.15.& nu.16.& seq. 18

3 Legata quandoque regulantur secundùm fideicommissum vniuersale subsequens.consi.18.nu.25 27

3 Legatum factum absque eo, quòd testamentum sit scriptum, vel in illo sit facta hæredis institutio, quandoque valet.consi.24.nu.3 37

3 Legatum factum monasterio valet, esto quòd nomen monasterii non fuisset expressum.nu.4.ibid. eo.

4 Legatum pium quod dicatur, & censeatur.nu.7.ibi. eo.

3 Legatum ad pias causas potest fieri nutu, & ad interrogationem alterius. num.9.ibid. 37

3 Legatum factum ad interrogationem presbyteri, an & quando valeat et si sit pium.nu.30.ibi. eod.

3 Legatum factum ad pias causas, seu ecclesiæ, an possit probari per duos testes religiosos eiusdem ecclesiæ. Et quid si religiosus habet affectionem ad talem dispositionem.nu.37.ibid. 37

3 Legatum factum illi, quem hæres elegerit, vt pium valet.consi.38.nu.12. sed contra.nu.65 58

3 Legatum in alterius voluntatem potest conferri. num.13.ibi. Sed declaratur.nume.66. Et idem si confertur in arbitrium boni viri.num.14.ibid.& nu.68.69.71.& 72 58

3 Legatum factum per verbum, pleno iure, idem importat, quod plenum dominium.consi.45.nu.1

3 Legatum bonorum mobilium non dicitur sublatum per vniuersalem institutionem hæredum in eodemmet testamento factam, super omnibus bonis. consilio 45.num.4. Et quando in institutione apposita est dictio illa, aliis. num.5.ibid. 70

3 Legatum factum de re aliena quando valet & debeatur.consi.57.numero 25 94

3 Legatum rei obligatæ quis teneatur luere.consi.57.nu.26 94

3 Legato molendino, venit stabulum illi deseruiens.consil.58.nu.39. Veniunt etiam & instrumenta necessaria ad molendina.nu.40.ibid. 95

3 Legatum. Quando res in ambiguitatem deducitur propter qualitates adiectas à testatore, & non conuenientes expressioni illud, quod est minus, censetur legatum.consi.58.nu.27 95

3 Legatum vsusfructus cum prohibitione alienationis quando importet legatum proprietatis.cons.74.nu.60 130

3 Legato non agnito præscribunt spacio triginta annorũ cum mala fide, quod bene declaratur.consi.92.nu.36 156

3 Legatum factum sub conditionibus duabus non debetur, nisi illis ad impletis, nec sufficit adimpleri.consi.108.nu.24.nu.25 173

3 Legatum relictum in vita alicuius, non debetur post illius mortem.consilio 109.num.38 174

3 Legatum factum alicui sancto, seu imagini, an valeat, & an sit incertum consi.110.nu.39 176

3 Legatum factum clericis alicuius loci, aliter non nominatis, an valeat nu. 40.ibid.195

3 Legatum factum ciuibus alicuius loci, an sit validum.nu.41. ibidem. Et le legatum factum clericis an debeatur vnicuique pro rata, vel vniuersitati clericorum.nu.41.ibid. eo.

3 Legatum prædictum, an habeat locum, tam in clericis præsentibus quam futuris.num.42.ibid. 176

3 Legatum prædictum, an dicatur certum vel incertum.num.63.ibidem. fo. eodem.

3 Legatum prædictum certum est, licet clerici non fuerint nominati.numero 65.ibidem. 176

3 Legatum factum clericis Sancti Petri certum est.nu.50.ibid. eod.

3 Legatum factum fratribus Sancti Francisci an valeat.numero 51.ibidem eodem.

3 Legata quæ dicantur certa, & quæ incerta.nu. 23.ibid. eod.

4 Legatum dandum vni ex pluribus eligendo à Titio, à quo ista dicetur consequi legatum.consi.101.nu.15 120

4 Legatum conditionale conditione defecta non transmittitur ad hæredes legatarii, sed remanet pœnes hæredes testatoris.consilio 110. num.1.& num. 8.& num.11 127

4 Legatum factum filiæ pro dote, an sit conditionale, vel purum.num.2. & nu.3.& aliis.4.seq.

4 Legatum an fiat pro dote, an per illa verba, cum nupserit, differt.ibidem

mero quinto. 127

Legatum pro dote quam ob causam est conditionale.nu.6 .ibi. Conditionale est,& ita consuetudine seruatur.nu.7.ibi. Ista legataria isto interim an habeat consequi alimenta.nu. 9.ibi.& num.10. Et quid si statutum loquitur per alia verba.nu.10.ibid. 127

Legatum vni, quem Titius elegerit, intelligitur datum à testatore non ab eligente.consi.117.nu.42 130

Legatum conditionale reuertitur ad hæredes conditione defecta. consilio 123.num.18. Et quid in vltimis voluntatibus declaratione non facta.numero 19.ibid. Et ad quos hæredes reuertitur vniuersales, vel particulares. num.20.ibid. 136

Legata soluta per grauatum non veniunt in restitutione fideicommissi. consil.25.nu.82 78

Legatum factum sub conditione, si vidua efficiatur, momento perficitur.cōsil.32.num.90 84

Legatum relictum ob causam, illa non sequuta non debetur.consil. 84.numero 25 153

Legatum liberationis qualiter potest interpretari.num.27.ibid.& numero 28.& seq. & 30. & aliis. Et factum ob causam quando debeatur.num. 29.ibid.& nu.25 153

Legatum de rebus pertinentibus ad testatorem, quas res capiat.consi.21. num.31 64

Legatum temporaliter relictum non est perpetuū,& finito tempore reuertitur ad hæreditatem.nu.38.ibi. 64

Legatum potest fieri hæredi à legatario post certum tempus. numero 40. ibidem. 75

Legatum tale conditionale est,& ante euentum conditionis legatarius moriens non transmittit legatum.nu.42.ibi.& nu.41 65

Legatum factum vxori, quousque vixerit, seu simili modo finito tempore bona legata consolidantur cum hæreditate,& ad possidentem hæreditatem transeunt.nu.44. Etiam si hæres mortuus sit ante grauatum, etiam si facta esset mentio hæredis.nu.45.ibi.& nu.46 65

Legatum factum pro dote, an capiat illam interpretationem, si maritabitur & consequenter an sit conditionale, vel transmissibile.consilio 25. numero 59.& num.60.& sequen. Et quid si statuto aliter sit prouisum.ibidem.numero 61 78

Legatum factum à debitore creditori, an sit considerabile. numero 67.ibidem.

Legata soluta per grauatum non veniunt in restitutione fideicommissi.nume.82.ibid. eo.

Legata ab intestato relicta coram quinque testibus valent per vltimam voluntatem.consi.32.num.44 98

Et quid si grauatus peste coram quinque testibus dixit, velle facere testamentum,& non fecit hæredis institutionem, sed solùm legata, an valeant in vim vltimæ volūtatis.nu.45.ibi. Et legata ita relicta corā minori numero quinque testiū non debentur etiam in foro conscientiæ.nu.49.ibi. Requiruntur enim testes quinque,& omni exceptione maiores.nu.50.ibid. 98

Legata pia relicta coram duobus testib.& presbytero parochiano sunt valida, si nulla etiam appareat facta hæredis institutio.nu.53. ibid. eo.

Legatum factum cognatis debetur illis, qui nominati sunt.consil.49.n.13. 126

Et an veniant non exstantibus nominatis proximiores.nu.14. eod.

Legatum factum cognatis, quibus debeatur.nu.15.ibid. eod.

[illegible]rit an legetur cognatis, vel cognationi.num.16.ibid. eod.

Legatum factum familiæ quibus debeatur.nu.17.ibid. eod.

Legatum factum fratribus debetur illis, qui vtrinque sunt coniuncti. num. 18.ibid. eod.

Legatum factum attinentibus, quibus debeatur.consilio 49.numero 20. 26

Legatum factum attinentibus debetur hæredibus attinentis mortui, antequam tale legatum fuerit petitum iure transmissionis. numero 27. ibidem. eodem.

Legata cum mala fide non possunt præscribi.nu.33.ibid. eod.

Legatum relictum pauperibus Christi, non erit inualidum ratione incertitudinis.consi.50.nu.18. Et quid si legatum fuit translatum in alium vsum & in alias personas pauperes.ibi.nu.20 127

Legatum relictum ecclesiis, in effectu pertinet ad homines, et personas administrantes,& gubernantes illas ecclesias.nu.25.ibid. eod.

Legatum relictum familiæ debetur familiæ propriæ testatoris.consilio 51. numero 5 128

Legatum factum Titio,& hæredibus suis, de cuius hæredibus intelligatur num.33.ibi. 128

Legatum factum de bonis suis intelligitur de bonis ipsius testatoris,& nō hæredis.num.35.ibi. 128

Legata & fideicommissa sustinentur per dispositionem authen. ex causa, si præterito posthumo fuit facta ignoranter,& relicta non ascendunt dimidiā patrimonii.consi.60.nu.17 139

2 Legatum dotis an sustineatur, si fuit soluta dos viuente testatore.num. 31. ibidem,& num. 32. Et an solutio dictæ dotis computetur in legato ipsius num.13.ibid. 139

2 Legata & fideicommissa particularia sustinentur ex dispositione auth. ex causa.C.de libe.præte.consi.61.nu.11 141

2 Legata facta cohæredibus non conferuntur.nu.34.ibid. 141

2 Legatum factum familiæ, vno illorum electo, electus vt creditor habetur. consi.82.num.79 168

2 Legatum fieri non potest de se ipso, sibiipsi.consi.79.nu.1. Ratio quare id constitutum fuerit.nu.2.ibid. 168

2 Legata & fideicommissa ampliantur, & restringuntur considerata charitate, affectione & amore, quem testator gerebat erga legatarium.num. 15. ibid. 168

2 Legatum, quod non venit in restitutione fideicommissi, remanere debet pænes hæredes grauatos.num.29.ibi. 168

2 Legatum omnium mobilum an comprehendat nomina debitorum, & an & quando comprehendat pecunias.ibid.num.44.& 45. Et quid si apposita est dictio vniuersalis omnia. Et an cōprehendat merces & alia deputata ad vendendum. Et an comprehendat etiam reposita ad tempus, vt starēt in aliquo loco.ibid.nu.47.& 48 168

2 Legatum habitationis & horrei alicuius domus, an comprehendat hortū, & cœnaculum, ad quod dabatur aditus per domum seu horreum. consilio 80.num.2 165

2 Legatum bonorum repertorum in camera quæ bona comprehendat, & an si ibi erat studium, veniant libri.nu.22.ibid. 165

2 Legatum ampliatur & declaratur ratione sanguinis: consilio 80.numero 44. Maximè si summa & quantitas pecuniarum erat magna.num.45. ibid. Eo magis quando testator considerauit certum tempus ipsius legatarii num.47.ibi. 165

2 Legatum factum spurio regulariter non valet vltra alimenta.num.51. ibidem. eod.

2 Legatum specificum non venit computandum in legato generaliter facto pluribus personis.consi.83.nu.34 169

2 Legatum factum de his, quæ reperiuntur in aliquo loco non comprehendit illa ibidem posita ad beneplacitum.consi.80.nu.27 165

2 Legatum quantuncunque generale non comprehendit libros.ibidem numero 31 165

2 Legatum bonorum existentium in aliquo loco, non comprehendit bona stabilia descripta in instrumentis & scripturis ibidem existentibus consil. 80. nume.32. Nec comprehendit nomina debitorum descriptorum in dictis instrumentis & aliis scripturis. Maximè quando tales scripturæ & instrumenta non erant ibi reposita: vt perpetuò ibi essent, sed tantùm ad beneplacitum. Nec etiam in tali legato venit memoriale in quo continentur negocia ipsius testatoris, nec liber rationum.ibid.nu. 33.34.& 35 165

2 Legatum si factum est de his, quæ sunt in domo, illa veniunt, quæ ad vsum domus sunt destinata, & non ibi reposita ad beneplacitum. ibidem numero 40. Nec veniunt ea, quæ ibi fuere posita post conditum testamentum. Et pecuniæ in prædicto legato minimè etiam veniunt. ibidem.numero 41.& 42 165

2 Legatum indebitè solutum an possit repeti.nu.39.ibi. Et quid si omni iure est indebitum.nu.30.ibi.& nu.43 126

2 Legatum si per errorem fuit solutum, an possit repeti. consilio 49.numero 41 126

2 Legatum solutum ex causa de præterito falsa repeti potest. Et quid si fuit promissum & non solutum.consi.49.nu.44.& 45 116

2 Legatum & institutio confirmatur per aditionem cohæredis. consilio 69. numero 3 126

2 Legatum vsusfruc.pecu.comprehendit etiam proprietatem. cum onere reddendi illam finito vsufruc.consi.94.nu.18 126

2 Leg[a]tum factum vxori, donec vitam vidualem & honestam duxerit, an licitè vxor existens vidua habere potest tale legatum annuum. consilio 95.numero 44. 45.& 46 193

Et in quolibet anno tale legatum nouum est, & licitè vxor existens vidua habere potest tale legatum annuum.

1 legatum, qui tanquam hæres soluit legatum, potest illud repetere, si post modum fuit ab eo hæreditas euicta, quod verum, quando integra fuit euicta. & solutum non repetitur, quando ante orta erat controuersia.consi. 51.nu. 1.2.5.& 6 112

legati ademptio & translatio iuridicè fieri potest.consi.77.num.1 161

2 legata particularia in testamento nullo modo valent. consilio 46. numero 18 71

3 legataria vsusfructus omnium bonorum, an teneatur satisfacere, & soluere creditoribus hæreditariis.consi.94.nu.20.& seq. 167

1 legatarius excluditur à petitione legati præscriptione 30.ann.consil.7.nu. 24.26.& 27 18

2 *Legatarius an teneatur satisfacere creditoribus hæreditariis. consilio 94. num.21* 19
2 *Legatarius particularis alicuius prædii an in vsufructu illius concurrat cum vsufructuario legatario omnium bonorum.num. 45.ibidem.& num. 33. & aliis seq. Et quid si constet de contraria mente testatoris. numero 45.ibidem.* 191
2 *Legatario & fideicommissario dari potest facultas capiendi rem legatam propria autoritate.consi.82.nu.8* 198
2 *Legatarii non propterea desinunt esse vtiles hæredes, etiam si plures vtiliter hæredes instituti,& postmodum constituti particulares.consi.94.numero 53* 191
2 *Legatarius priuatur legato si non adimplet conditionem, quàm primum potest.consi.19.nu.219* 55
2 *Legatarius quando possit propria authoritate capere rem legatam.consilio 21.num.51* 65
2 *Legatarius quando propria authoritate possit capere alimenta.num.52.ibidem.* f.eo.
2 *Legatarius si non agnouit legatum, hæres illud præscribit, etiam si scientiã habeat legati.consi.49.nu.34.& nu.36.& 37.ibid.* 126
3 *Legatarius potest de rebus simpliciter sibi legatis disponere suo arbitrio.cõsil.18.num.11* 27
3 *Legatarius & fideicommissarius non possunt detrahere falcidiam. consilio 43.nu.23.Et quid quando est prohibitus hæres vniuersalis.nu.24.ibi.* 66
3 *Legatarii tenentur obseruare disposita per testatorem. consilio 39. numero 6* 61
2 *Legatarii possunt esse testes in testamento, in quo est eis legatum. consilio 32.num.52* 98
2 *Legatarii an & quando considerentur vt hæredes in prælegatis.consi. 94. num.52* 191
4 *Legatio pluribus modis potest finiri.consi.18.num.12. Maximè quando limitata fuit tempore.num.13.ibid.* 30
4 *Legatus de latere habet iurisdictionem in omnes exemptos suæ prouinciæ. consi.28.nu.31* 39
4 *Legatus de latere potest absoluere exemptos excommunicatos in loco extra prouinciam, esto quòd excommunicationem alibi incurrerint. num.38. ibidem* 39
4 *Legatus de latere potest absoluere excommunicatum propter manus iniectionem in clericum.nu.51. ibi. Et quid de aliis excommunicatis.nu. 52. ibidem.* 39
4 *Legatus de latere an possit talem excommunicatum absoluere.nu.54.ibid. Et quid si sumus in casu, in quo absolutio potest cõcedi sine causæ cognitione, vel sumus in leuibus, vel quando petens absolutionem est subditus illi, à quo petit & ad eum appellauit.nu.55.ibi.& nu.56* 39
4 *Legatus de latere, an possit reseruare sibi beneficia.consilio 29.numero 20* 40
4 *Legatus prædictus reseruando an possit apponere clausulam decreti irritãtis.nu.21.ibid.* 40
4 *Legatus de latere an possit conferre altare & præiudicare iuri patronatus laicorum.consi.35.nu.13.& nu. seq. Et quid si est data facultas præsentandi clericum perpetuum.nu.10.ibid.* 48
4 *Legatus patrono laico & inuito non potest præiudicare.num.15.ibi. Idem in iure patronatus mixto laicali, & ecclesiastico.nu.16.ibid. & num.23. Et quid si donatio facta fuit de bonis laici, licet postmodum ius patronatus effectum sit ecclesiasticum.nu.17.ibid.* 48
4 *Legatus de latere an possit conferre ius patronatus ecclesiasticum. consilio 35.nu.22. Et quid si ius eligendi capellanum non spectat ad rectorem ecclesiæ, sed personas laicas.nu.24.ibi. Et an isto casu laici possint dici com patroni & habere ius præsentandi.nu.25.ibid.* 48
4 *Legatus non potest cum illegitimo dispensare.consi.136.nu.26* 143
4 *Legatus non dispensat super pluralitate incompatibilium.num.27* 143
4 *Legati potestas finitur post lapsum temporis. Idem quando cessat causa, ob quam fuit concessa.consi.18.nu.20.& 21* 30
2 *Legato de latere non creditur in his, quæ veniunt in generali commissione, & longitudo temporis non probat hanc potestatem. consilio 12. numero 134.& 135* 28
2 *Legitima quanta sit.consil.16.nu.67.fol.42.consi.17.nu. 14.27.& 28. fol.49.consi.41.nu.43.fo.113.consi.45.nu.2* 121
2 *Legitima verè quanta sit.consi.25.nu.34* 78
3 *Legitima quanta sit, quando filii sunt quatuor.consi.25.nu.44* 38
3 *Legitima debita vni filio quanta sit, si sunt plures.consi.30.nu. 4* 49
3 *Legitima filii quanta esse debeat.consi.30.nu.3.fo.49.consi.55.nu.13.fo. 91.& consi.53.nu.69.70.& 71. Et quid quando agitur de legitima debita vni tantùm filio.ibi.nu.71* 85
3 *Legitima quanta sit, stante statuto excludente fœminas, & an illæ faciant partem, & computentur in numero filiorum.consil.53.nu.72.73.& aliis sequentibus.* 85
2 *Legitima debita filiæ, quanta sit, consideratur tempore mortis patris.consi. 45.num.35* 121
2 *Legitima quota sit.consi.23.nu.4.fo.70.& consi.36.nu.28* 104
3 *Legitima est quota bonorum, & dicitur incerta respectu loci & quota, & ideo in illis nulla quæritur possessio.consi.37.nu.19.& 20*
2 *Legitimæ non potest apponi grauamen, nec fideicommissum, & appositum reiicitur.consi. 9.nu.6.fol.18.consil.17.nu.15.f.49.consi.18.nu.42. 50.consi.26.nume.20.& 21.fol.81.consi.45.num.3.fol.121.consi.46. numero 1.& 2.fol.123.consi.47.num.4.fol.105.consi.51.nume.2.fol. 108.consil.52.num.3.fol.110.consil.64.numero 25.fol.123.& consil. 93.num.41* 189
3 *Et consi.27.num.6.fol.35.consilio 30.numero 3.fol.39. consilio 43.numero 2.fol.66.consi.108.num. 11.folio 173.& consilio 109.numero 5. 174*
2 *Legitima an possit in pecunia constitui.consi.16.nu.71* 43
2 *Legitima constitui non potest per testatorem in pecunia, nec per iudicem. consi.45.num.6* 121
2 *Legitima quo tempore detrahatur.consi.25.nu.55* 78
2 *Legitima super quibus bonis venit detrahenda.cons.16.nu.69.& seq.& an istud sit arbitrio iudicis commissum.ibi.nu.70* 43
3 *Legitima iure naturæ debita extrahenda est in rebus corporalibus & non in pecunia.consi.28.num.5* 45
3 *Legitima iure naturæ debita filio constitui debet super corporibus hæreditariis, vno siue pluribus iudicis arbitrio.consi.45.nu.5* 70
2 *Legitima iure naturæ debita, omnia bona computantur filio grauato volenti legitimam detrahere. & potissimè ea quæ fuere per eum consumpta & dilapidata.cons.17.num.31.& 38.fol.49.consi.52.num.29.fol.130. consi.93.nu.56.& 57*
2 *Et consi.1.numero 89.& 90.fo.4.consi.7.numero 9.fo.11.consil.53. mero 57*
2 *Legitima iure naturæ debita quæ veniant imputanda & ad supplementum legitimæ prædictæ, quæ bona consideranda sunt: vt eam suppleant consi. 60.num.41.& 42.fol.139.consi.90.num.44.& 45.fol.183.consi. numero 56*
2 *Legitima imputantur omnia alienata per filium consi.17.num.33.fo.42. & consi.93.num.58* 189
3 *Et consi.1.nu.91*
2 *Legitima imputantur fructus per filium percepti existentem in primo gradu.cons.9.nu.7* 18
3 *Legitima iure naturæ debita imputantur fructus percepti ex hæreditate viuente testatore.cons.1.nu.92*
2 *Legitima imputantur fructus medio tempore percepti.cons.9.num. 11.fo. 18.& cons.45.nu.9* 121
3 *Legitima iure naturæ debita imputantur fructus per filium percepti ex bonis relictis fideicommisso post tempus, quo fideicommissi dies cessit & venit & post moram illius, etiam si essemus im filiis primi gradus. consil.1. num.92.& 93*
3 *Legitima imputandi non sunt fructus per filium grauatum restituere.consi. 55.num.7*
1 *In computatione legitimæ quæ & quantum sit, an connumerentur filiæ fœminæ.consi.17.num.27.& 28.fol.42.consi.25.num.37.fol.67.& consi. 54.num.13*
3 *Et cons.55.nu.14.& 15*
2 *Legitima debita nepotibus ex filio de bonis subiectis fideicommisso detrahenda est.consi.51.nu.2*
2 *Legitima iure naturæ debita filio quò ad filios transmitti potest, de fideicommisso, in quo grauatus est filius deducenda est, & in ea non computantur fructus percepti.cons.55.nu.22*
3 *Legitima non potest capi, nec detrahi de bonis legatis à testatore.consi.5. num.58* 85
3 *Legitima de fideicommisso vniuersali detrahenda est, & illud quod debetur hæredi.consi.54.nu.50* 89
3 *Legitima non consideratur in hærede vniuersali.cons.43.nu.9*
3 *Legitima iure naturæ debita patri inter filios diuidenda venit. consil.7.numero 9*
2 *Legitima iure naturæ debita, sine aliquo onere & grauamine debetur filio. cons.65.num.1*
2 *Legitima debita est filio & fauorabilis iudicatur.cons.45.nu.32*
2 *Legitima iure naturæ debita non debet esse deterioris conditionis, quam legitima iure institutionis debita.cons.45.nu.34*
2 *Legitima & eius supplementum quando, & quo casu possit detrahi per filium illi renunciantem.cons.26.nu.40.41.42.43.& 44*
3 *Legitima an possit deduci à filia prohibita alienare.consil.43.num.7. 15.& seq.*

2 Leg

Legitima an & quo casu possit tolli a statuto.consi.23.nu.5.& 6 70
Legitima potest per statutum minui.consi.26.num.3.fol.56.& consil.94.num.24 159
3 Legitima potest augeri per legem municipalem.cons.12.nu.5 20
3 Legitima iure naturæ debita, an aliquo casu possit prohiberi. consil.21.num.51 32
2 Legitima an diminuatur diminutis bonis post mortem testatoris. consil.45.nu.36 121
2 Legitima. De legitima potest filius disponere et inter viuos & in vltima voluntate.cons.9.nu.8.fo.16.& consi.45.nu.7 121
3 Et consi.30.nu.7 49
2 Legitima non potest capi super bonis feudalibus.consi.17.nu.29 49
2 Legitima detractis feudis in reliquis debetur.consi.17.nu.30 49
2 Legitima potest transmitti ad quoscunque.consi.16.nu.68 42
2 Legitima transmitti potest ad hæredes, etiam extraneos. consil.9.nu.8.fol.18.& consi.45.nu.8 121
2 Et consi.53.nu.56 131
3 Legitima debita filio transmitti potest ad suos hæredes.consil. 30.nume.8 49
2 Legitima an prohiberi possit legitimato.consi.1.num.20 2
3 Legitima filio legitimato debetur.consi.55.nu.3 91
3 Legitima. Quod non confertur, minimè imputatur in legitimam. consi.56.num.20 93
3 Legitima. Ius vsusfructus stipulatum a patre filio suo hæredi nō imputatur in legitimam.consi.56.nu.21 93
3 Legitima non imputatur, quod capit filius extra substantiam & patrimonium parentis.consi.56.nu.22 93
3 Legitima non comprehenditur in quacunque dispositione, nisi de ea fiat mentio.consi.108.nu.13 173
3 Legitimæ filius videtur esse creditor.consi.108.nu.12 173
Legitimę supplementum petens non venit contra testamentum, nec contra voluntatem patris, & potest agere ad supplementum non obstante quòd pater prohibuerit eum posse plus petere.cons.7.nu.54.& 55 14
3 Legitimè supplementum quando possit peti.consi.108.nu. 14. Esto quòd pater prohibuerit peti supplementum.nu.15 173
2 Legitimæ onus reiicitur, etiam si filius testamentum patris approbaret. cōs.47.nu.7.& 8 124
2 Legitimę quando possit renunciari.consi.26.nu.43.& 44 81
3 Legitimæ expressè est renunciandum.consi.43.nu.36 66
3 Legitimæ & eius supplemento potest expressè renunciari pacto seu stipulatione.consi.69.nu.103. Maximè apposito iuramento & considerato iure canonico.ibi.nu.104. Et ita iurans non potest consequi absolutionem a iuramento ibi.nu.105 118
3 Legitimæ & eius supplemento expressè renunciari potest, potissimè si interuenit iuramentum, maximè si ex ea renunciatione renuncians non fuit enormissimè læsus.consi.94.nu.20.21.& 22 159
2 Legitimam petens non venit contra testamentum, nec dicitur illud non obseruare.consi.7.nu.53 14
3 Legitimam iure naturæ debitam consequi potest filius in bonis paternis absque grauamine.consi.1.nu.76.& 77.fol.2.& consilio 27.numero quinto 44
3 Legitimam in bonis paternis habere debet filia.cons.43.nu.1.fo.66.& cōsil.53.nu.56 85
3 Legitimam filio relinquere satis est parentibus; nam de reliquo possunt eorum arbitrio disponere.consi.69.nu.44 118
2 Legitima & trebellianica quanta sit.consi.25.nu.31.34.& seq. 78
Legitima & trebellianica a filio grauato possunt detrahi.consil.18.nu.95.fo.51.& consi.46.nu.4 123
Legitima & trebellianica detrahuntur per filium grauatum restituere hæreditatem.consi.25.nu.30 78
2 Legitima. In computatione legitimæ & trebellianicæ quæ bona considerantur.consi.18.nu.108.fo.51.& consi.45.nu.21.& 22 121
2 Legitima. In computatione legitimè & trebellianicæ, an consumpta & alienata per filium imputentur.consi.18.nu.109.fo.51.& consi.63.num.45 144
2 Legitima. In computatione legitimæ & trebellianicæ, an imputentur alienata per filium.consi.18.nu.110 51
Legitima. De legitima & trebellianica filio grauato debita potest filius disponere suo arbitrio.consi.47.nu.5 124
Et consi.1.nu.108 2
Legitima & trebellianica detrahi potest per hæredes filii grauati, si per ipsum non fuit detracta.consi.47.nu.6 124
Legitima & trebellianica non possunt detrahi per filium, quando ipse approbauit testamentum patris & renunciauit illis.consi.1.nu.95 2
Legitimam & trebellianicam qui detrahit, non dicitur impugnare testamentum.consi.43.nu.33 66
2 Legitimatio quid sit & a quo obtineri debeat.consi.1.nu.54.fo.2.consi.2.nu.7.fo.7.& consi.3.nu.9 8
2 Legitimatio est donum & gratia principis.consi.1.nu.51.fo.2.& cons.7.num.41 14
2 Legitimatio est species alienationis.consi.9.nu.48 18
2 Legitimatio facta in personam subiectam & in loco non subdito concernēs successionem bonorum minimè subiectorum legitimati, an & quando valeat.consi.1.nu.5.& nu.12.13.& seq.& nu.17.& 18.& an ista facta, solum præiudicet proroganti. vel aliis.ibi.nu.6 2
2 Legitimatio facta viuente patre & volente potest fieri in subsidium & extra territorium. Et quando fit prorogatio de leco ad locum requiritur consensus expressus.consi.1.nu.8.& 9 2
2 Legitimatio est actus iurisdictionis voluntariæ, et talis iurisdictio potest prorogari & exerceri in territorio alieno.consi.1.nu.10.& 11.& prorogatio facta per patrem non nocet aliis agnatis.ibi.nu.12.fol.2.consi. 2.nu.4.5.13.14.15.& 17.fo.7.consi.3.nu.4.& 23.fo.9.& consi.10.num.118.119.& 120 22
2 Legitimatio seruanda est, consuetudo volens legitimationem posse fieri in alieno territorio & in personis non subditas.cons.1.nu.15 2
2 Legitimatio potest peti fieri mediante procuratore.cons.1.nu.18 2
2 Legitimatio facta viuente et petente patre, quando nulli alii existant filii legitimi, non requirit aliquam causam, nec ipsius expressionem.cōsi.1.nu.21.& 22. secus in dispensatione, quæ causam requirit.ibi.nu.22.fo.7.cons.10.nu.127.& 128 22
2 Legitimatio facta viuente & petente patre non requirit citationem aliorū agnatorum.consi.1.nu.24.25.26.82.& 83. Nam solùm habet ius in spe succedendi, quod non est considerabile.ibi.nu.25 2
2 Legitimatio facta viuente & petente patre non necessariò requirit in ea fieri mentionem de agnatis & aliis, nisi solum de filiis.consil. 1.nume. 27.& 28 2
2 Legitimatio facta a comite palatino mentionem de agnatis habere debet.cōsil.1.nu.47 2
2 Legitimatio de filio naturali dicitur simplex, vera, propria, vniuersalis, restitutiua, collatiua, & fauorabilis, & ad quæ ista extendatur.consil.1.num.53 2
2 Legitimatio restitutiua trahitur retro ad tempus natiuitatis etiam in præiudicium aliorum, quibus fuit quæsitum ius spe.cons.1.nu.58 2
2 Legitimatio a principe facta tollit obstaculum de iure ciuili.consi.1.nu.75.& nu.129. Et quando constat, principem id velle, non requiritur causa, nec citatio.ibi.nu.76.& 82 2
2 Legitimatio facta per imperatorem non extenditur ad feuda ecclesiastica.consi.1.nu.121 2
2 Legitimatio non tollit successionem, sed modificat & dat nouam formam seu regulam succedendi. Et princeps potest istam facere sine citatione.cōsi.1.nu.139.& 140 2
2 Legitimatio facta de filio naturali non dicitur tollere ius aliquod certum, tum respectu agnatorum, tum respectu ecclesiæ directo dominæ.consi.1.nu.150 2
2 Legitimatio facta per Imperatorem valida est, etiam quò ad feuda ecclesiastica, consentiente ecclesia, seu ratificante.consi.1.nu.153 2
2 Legitimatio filii sacerdotis an fieri possit ab Imperatore & comite palatino, patre volente & petente.consi.2.nu.3.fo.7.& consil.8.nume.19.20.21 17
2 Legitimatio est actus reseruatus in signum superioritatis.consi.secundo.numero 7 7
2 Legitimatio facienda est erga personam subditam.cons.2.nu.13 7
2 Legitimatio filii necessariò requirit expressionem de filiis seu nepotibus legitimis alias nulla consi.3.nu.16 8
2 Legitimatio requirit expressum consensum prorogantis, & non sufficit tacitus.consi.33.nu.23 8
2 Legitimatio potest fieri etiam de absente. Nam potest ratificari verbo & facto.consi.5.nu.7.8.& 9 11
2 Legitimatio filii non potest fieri post mortem patris a Comite palatino, nisi Comiti concessa sit talis potestas.cons.6.nu.4 12
2 Legitimatio facta sine consensu patris non valet, sicut non valet, quando facta est post mortem patris id non ordinatis. consilio 6. numero 32.& 33 12
2 Legitimatio referenda est ad tenorem supplicationis, & si vltra supplicata Comes palatinus concedit, alia non caret suspicione, consilio 6.numero 41 12
2 Legitimatio facta de aliquo, vt de filio nulla est, si non probatur talem legitimatum esse filium illius.cons.6.nu.44.fol.12.consi.11.nu.14.fo.27.& consi.12.nu.227 29
2 Legitimatio potest fieri in parte, & quo ad quid, vt succedat in ea parte, quæ

I

te quæ patri placuerit.consi.7.nu.5 14
2 Legitimatio potest fieri quo ad personam in plena forma.cons.7.nu.14.& & limitatè quò ad succedendum,& erit vera legitimatio.ibi.nu.16.& 17 Et consideranda circa id sunt verba legitimationis.ibi.nu.18 14
2 Legitimatio quando facta est ad portionem certam, vsque ad illam consequendam legitimato competit ius.cons.7.nu.32 14
2 Legitimato satis est,quòd habeat certam portionem in prima institutione, licet cesset in substitutione.consi.7.nu.36 14
2 Legitimatio potest fieri patre volente sine citatione filiorum. Idem si Comiti data est potestas,vt id facere possit citatis,& non citatis.consi.7.nu.48.& 49 14
2 Legitimatio facta sine præiudicio &c.est dispensatio.consi.7.nu.52 14
2 Legitimatio limitata valet in illa portione.consi.7.nu.56 14
2 Legitimatio licet fiat viuente patre & volēte & valde aliis non citatis quò ad bona,de quibus pater potest disponere.Tamen non valebit quòd ad alia bona,de quibus pater disponere non potest.consi.9.nu.30.& 31.fol.18.& consi.12.nu.155.& 156 29
2 Legitimatio cum causa & ratione a principe fieri debet, nec sufficit causa putatiua,& absolutum eius arbitrium.consi.9.nu.34.& 35 18
2 Legitimatio in comite legitimante non præsumitur causa,nam exprimenda est,& debet esse rationabilis,specialis,nec sufficit generalis,& constare debet de ipsius veritate.Nec creditur Comiti legitimanti ita asserenti.consi.9.nu.37.& 38 18
2 Legitimatio Causa,quòd legitimatus nihil peccauit, & quòd primeuo iure omnes nascebantur legitimi non est sufficiens. Nec etiam illa ratio conseruandæ agnationis erit sufficiens.consi.9.num.39.& 40.fo.18.& cons.12 nu.163.& 164 29
2 Legitimatio regulatur secundùm supplicationem.consi.9.n.42.fo.18.& cōsil.12.nu.67 28
2 Legitimatio reseruata est supremis principibus.consi.9.nu.82. potest tamē inferioribus potestatem legitimandi communicare.ibi.num.83.communicatur autem eatenus,quatenus apparet concessa & non vltra.ibid.num.84 19
2 Legitimatio facta obreptitiè & subreptitiè redditur nulla,& modica subreptio vitiat eam.consil.9.nu.86.& 87.fo.10.& consi.15.num.54.55.& 57 40
2 Legitimatio potest fieri limitatè & pro parte.consi.9.nu.94 19
2 Legitimatio nulla redditur,si filiatio non probatur.consil.10.nume.21.& 108 21.& 22
2 Legitimatio potest fieri ab imperatore ante coronationem.consil.10.num.117 22
2 Legitimatio non potest esse,quando adest impedimentum de iure canonico tunc enim erit dispensatio seu habilitatio.consi.12.nu.207 29
2 Legitimatio non probat filiationem.cons.12.nu.239.Et qui asserit se filiū, id probare debet,siue agat,siue conueniatur.Maximè quando prætendit hæreditatem consequi.ibi.nu.240.& 241 29
2 Legitimatio facta per subsequens matrimonium facit filios successibiles et natos ante matrimonium & conceptos lite pendente infantes.consi.15.nu.1.2.5.& 8.Etiam si matrimonium fuisset contractum in mortis artic.ibi.nu.3.Maximè si interuenit instrumentum dotale.ibi.nu.4.etiam si nullus filiorum consensus interueniat.ibi.nu.5 39
2 Legitimatio potest secundò fieri ad abundantem cautelam, nec vna tollitur per aliam.consi.15.nu.48 40
3 Legitimatio filii nō nocet filiæ legitimæ & naturali, quæ citata non fuit.cōsil.55.nu.19 91
3 legitimatio tollit ius aliorum agnatorum.consi.56.nu.44 93
4 Legitimatio filiorum probatur leuioribus probationibus dempta vera probatione matrimonii.consi.57.nu.42 71
4 Legitimatio filiorum probatur per matrimonium præsumptum,& per leuiores probationes.consi.57.nu.43. Nec consideratur ad legitimationem filiorum probandam interesse aduersariorum. Nam illud erit consideratum inter esse matrimonii,non respectu interesse resultantis ex legitimatione.ibi.num.45.& 46 71
2 Legitimatus a Comite,dicitur legitimatus ab imperatore.cons.1.nu.3.fo.2 consi.5.nu.3.fo.8.& consi.10.nu.116 22
2 Legitimatus per imperatorem non subditus, non propterea desinit esse subditus domini sui.consi.1.nu.17.fo.2.& consi.10.nu.128 22
2 Legitimatus potest succedere patri,& ex testamento,& ab intestato.Et nedum quò ad legitimam.Sed etiam quò ad omnia,quando nullus adest alius filius.consi.1.num.19.Et an possit eis prohiberi legitima,seu trebellianica.ibi.num.20 2
2 Legitimatus potest succedere omnibus agnatis & cognatis.Esto quòd ipsorum consensus non interuenerit in legitimatione, legitimatus non excludit substitutum,nec includitur in fideicommisso.consi.1.nu.33.34.& seq.Sed contra.nu.64.& seq. 2
2 Legitimatus indistinctè non excludit substitutum secundùm aliquod.consi.1.nu.39.fo.3.Sed contra.nu.64.65.78.& 85
2 Legitimatus non includitur in fideicommisso,si testator ita disposuit.consi. nu.40.fo.3.Sed contra.nu.94.& seq.& nu.83. Et maximè quando testator est nobilis & magnificus.ibi.nu.42.& 81. Et quando ius fuit quæ substitutis & fideicommissarus.ibi.nu.43
2 Legitimatus venit appellatione filiorum.consi.1.nu.55
2 Legitimatus venit legitimorum & naturaliū appellatione.consi.1.nu.56
2 Legitimatus an & quando æquiparetur legitimè natis,& ita fingatur.consi.1.nu.57.fo.2.& consi.12.nu.213
2 legitimatus includitur in inuestitura facta pro legitimis.consilio 1.numero 120
2 Legitimatus an succedat in feudis.consi.1.nu.114
2 Legitimatus potest succedere.consi.2.nu.6
2 Legitimatus potest succedere,& ex testamento & ab intestato. consilio num.11
2 Legitimatus an comprehendatur,& quando in statuto vocāte masculos & excludente fœminas.consi.5.nu.12.13.14.& 15
2 Legitimatus succedit patri ab intestato.consi.4.nu.4
2 Legitimatus habetur quò ad illam partem expressè habilitatus ad succedendum patri in parte.consi.7.nu.22
2 Legitimatus ad portionem,de qua in tali testamento,dicitur legitimatus tertiam,esto quòd illud testamentum,sit reuocatum. consilio 7.numero 14
2 Legitimatus quando excludit substitutum,an citandi sint substituti & fideicommissarii.consi.8.nu.13.& 16
2 Legitimatus licet secundùm vnam opinionem excludat substitutum. tamen eum non excludit,quando substitutio facta est sub illis verbis deficientibus natis. Et idem quando testator esset nobilis, & abhorret prolem illegitimam.consi.9.num.45.46.& 47.fol.18.& consi.12.num.143.144 149 28.&
2 Non debet esse in potestate hæredis grauati excludere substitutum per legitimationem.ibi.nu.48
2 Legitimatus patri legitimanti potest succedere ab intestato vnà cum filiis legitimis,& illis non extantibus excludit alios agnatos & cognatos consi.10.nu.74.& 76
2 Legitimatus in successione nihil differt a legitimis.consi.10.nu.75
2 Legitimatus etiam adulterinus & natus ex maritata potest hæres institui & succedit patri instituenti.consi.10.nu.77
2 Legitimatus non excludit fideicommissarios & substitutos vocatos in euentum,quo hæres institutus decederet sine filiis ex legitimo matrimonio natis cons.11.nu.12.fo.27.& consi.12.nu.147
2 Legitimatus per subsequens matrimonium in omnibus & per omnia habetur vt verè legitimus,& in succedendo omnibus aliis præfertur.consil.13 nu.37.& 38.fo.36.& consi.15.nu.6
2 Legitimatus per subsequens matrimonium excludit substitutum & fideicommissarium.consi.13.nu.19.fo.36.& consi.15.nu.6
2 Legitimatus per subsequens matrimonium venit appellatione legitimorum.consi.13.nu.40.fo.36.E consi.15.nu.7
2 Legitimatus simpliciter per rescriptum non succedit in feudo,nec in emphiteusi ecclesiastica.consi.13.nu.41.& 42
2 Legitimatus per subsequēs matrimonium succedit in emphiteusi ecclesiastica.consi.13.nu.43
2 Legitimatus per subsequens matrimonium succedit etiam ad feuda. 13.num.44
2 Legitimatus per subsequens matrimonium succedit in omnibus bonis antecessorum.consi.15.nu.8
2 Legitimatus per subsequens matrimonium promoueri potest ad dignitates & etiam ad sacros ordines.cons.13.nu.45
2 Legitimatus per subsequens matrimonium succedit, etiam si instrumenta dotalia non interuenere.consi.13.nu.46.47.52.& 53. Et quid in locis subiectis ecclesiæ temporaliter.Et quid de iure ciuili & canonico.ibi.num. 47.48.49.& 50
2 Legitimatus excludit substitutum vocatum sub conditione,si grauatus decederet sine filiis legitimis,& naturalib.tamen substitutus citandus est in legitimatione,& aliter facta non valet.cons.14.nu.31.& 32
2 Et consi.63.nu.10
2 Legimatus propriè dicitur dispensandus propter clausulam appositam in legitimatione,absque præiudicio venientium ab intestato consi.14.numero 38
2 Legitimatus excludit substitutum fideicommissarium.consi.15.nu.51
4 Et consi.58.nu.43
3 Legitimatus simpliciter & in ampla forma succedit patri ab intestato morienti. Et ab eo faciente testamentum præteritus, vel non ritè exhæredatus potest illud rumpere & querelare. Et tali filio legitimato

legitima.consi.55.nu.1.2.& 3 91

legitimatus non debet vocari spurius.consi.58.nu.44 72

Legitimatus quo ad omnia etiam nobilis dicitur. consilio 58.numero 45 72

Legitimandi priuilegium potest concedi sine citatione.consi.1.nu.50.fo.2. consi.8.nu.11 17

Legitimandi potestas concessa comiti debet regulari secundùm tenorem priuilegii concessi per principem.consi.1.nu.45.46.50.97.& 98.fo.2.& cõsil.5.nu.4.fo.11. Et quid quando est data potestas legitimandi citatis & non citatis.consi.1.nu.98.99.& 100. Et an possit tollere ius quæsitum per additionem.ibi.nu.100 2

Et quid si conceditur, quòd possit legitimare parentibus viuentibus seu mortuis.consi.5.nu.6 11

Legitimando Comes an possit excludere substitutum.consi.1.nu.101 2

Legitimare & habilitare, an possit comes contra testamentum.consi.1.numero 103.fol.5. Et an circa legitimationem possit facere ea, quæ potest ipse princeps.ibi.nu.104. Et tota eius potestas dependet a priuilegio.ibi. nu. 105.106.& 107. Et legitimando transfert successionem in alium.ibi. nu. 108 2

Legitimare potest comes sine causa, quando id a principe est ei concessum. consi.1.nu.109. Et vti plenitudine potestatis, quando id expressè concessum est.ibi.nu.110.& 111. Et potest vti clausula non obstante.ibid.nu.112. Et quando dicatur plenè informatus.ibi.nu.113 2

Legitimandi facultate concessa non venit potestas dispensandi, differunt enim, & infertur ad statutum.consi.2.nu.23 7

Legitimandi potestatem habens comes palatinus potest legitimare naturales patre volente & petente.consi.3.nu.3 8

Legitimare est actus supremæ potestatis & de reseruatis principi.consi.3. nu.8 8

Legitimandi potestas competit supremis principibus, vel illis, quibus ipsi cõcessere.consi.12.nu.131.fol.28.& consi.14.nu.35 38

Legitimandi potestas alicui concessa tanquam consanguineo alicuius & tãquam de tali familia, nulla est, si dictæ qualitates non probantur, & dictæ qualitates debent adesse in persona illius tempore concessionis priuilegii.cõsilio 4.nu.7.8.& 9 9.& 10

Legitimandi potestatem potest imperator alteri concedere.consi.2.nu.2.fo.7.consi.3.nu.3.fo.8.consi.5.nu.2.fo.11.& consi.6.nu.2 12

Legitimandi potestas concessa comitibus non intelligitur concessa in preiudicium alterius, cui fuisset ius quæsitum re ipsa, etiam si appareat data potestas plenissima & cum præiudicio alterius: tamen comes non debet illa vti, sine causa & non vocatis & auditis his, quorum interest. consi. 6.num. 35.& 36 12

Legitimari non potest filius post mortem patris, nisi comiti concessa sit talis potestas.consi.6.num.4 12

Legitimandi priuilegium concessum Comiti palatino interpretandum est: vt minus lædat ius commune. Et quando lædit ius tertii reducendum est ad terminos iuris communis.consi.9.nu.51.& 52.fol.78. Procedunt ista, etiã si appareat de mente concedentis volentis præiudicare tertio, non ita veniũt interpretanda. Et verba illa apposita in priuilegio: vt legitimatus veniat contra testamentum, quando esset præteritus, seu iniustè exhæredatus. ibid. numero 53 eod.

Legitimandi potestas limitatur secundùm qualitates appositas in fine priuilegii.consi.9.nu.59.cum seq. 18

Legitimando nedum comites palatini, verum etiam & supremi Principes a peccato & iniusto & inhonesto celebrando abstinere debent.consi.9.nu. 78 18

Legitimare non potest quis aliquem facere vt eius filium, si ille verè est filius alterius.consi.12.nu.230 29

Læsio enormis qualiter probetur.consi.12.nu.84 30

Læsio non præsumitur, nisi probetur.consi.49.nu.29 10

Læsio magna respectu precii vsque ad quam partem consideratur.consi.55. num.49 118

Læsio probatur, quando quis approbat, quod approbare non debeat. consilio 89.nu.30 160

Læsus ex transatione vltra dimidiam potest illam rescindere non obstan.iuramento.consi.96.nu.50 171

Læsio vltra dimidiam an possit considerari in contractu transactionis.num. 59.ibi.& aliis seq. Et quid si est iuramento vallata.nu.60 eo.

Læsio & dolus probanda sunt.consi.96.nu.67.& nu.68.& 69 171

Læsio ... non probat metum, nec modica receptio pro maximo remisso. cõsil. ...nu.91 16

... læsio ... renunciationem, & cessionem, seu donationem. ibid.

... auus.ff. de conditioni. & demonstratio.cum similibus, quo casu procedat.consi.20.nu.49. & aliis seq. loquuntur enim in patre instituente filium cum grauamine post mortem.ibi.nu.50 29

3 L.cum auus cum similibus declaratur consi.20.nu.52 29

4 L.qui romæ.§.Augerius.ff.de verb.obl.quomodo intelligatur, & procedit quando fideiussor considerauit tempus futurum, aliàs secus.consil.121.numero 5 135

1 L.si fideiussor.§.si quis ex his.ff.qui satisda.cogan.quo casu procedat.consil.48.num.8 107

2 L.filium.ff.de sta.hom.loquitur de filiis legitimis & non in aliis.consi.10. num.37 21

4 L.æquissimum.ff.de vsufr.in quibus terminis procedat.consi.168.num.14 175

2 L.de his.ff.de transact.non procedit, quando fuisset renunciatum omni.ll. auxilio.consi.12.nu.20. Sed contra.85.& seq. Et idem quando fuisset renũciatio vallata iuramento.ibi.sed contra.nu.88.& seq. 28

1 L.sunt personæ.ff.de reli.& sumpt.fune.quo casu procedat.consi.77.num. 42 143

3 L.tale pactum.§.fi.ff.de pac.quo casu loquatur.consi.26.nu.57 40

3 L.Theopompus.ff.de dote prælegata, quo casu, & quando procedat.consi. 38.nu.62.& nu.63.& 64 58

3 L.Lucius.ff.de hære.insti.quo casu procedat.consi.52.num.8.& nu.4.& sequen. 83

3 L.Lucius.de hære.insti.cessat, quando facta est mentio de masculis.consilio 54.num.44 89

3 L.Titius.& l.penul.ff.ad trebel.quo casu loquuntur & procedant. consilio 72.num.69 126

1 L.item quæritur.§.qui impleto.ff.loc.quo casu procedat.consi.48.num.15 107

1 Lex Barbarius.ff.de offi.præto.non procedit in duobus casibus. consi.1.nu. 58 2

1 L.si quis arbitratu.ff.de verb.oblig.procedit, quando ambæ partes committunt se arbitrio alterius.consilio 30.numero 33. Nec procedit, quando remittentes habent illud pro firmo, & non remittitur firmitas actus & substãtia, sed aliud.ibidem numero 34. Nec quando committitur executio actus seu obligationis firmatæ. Et quando res non esset integra.ibid. num.35.& 36 78

1 L.ita stipulatus.§.Chrisogonus.ff.de verb.obl.qualiter procedat.consi.48. num.15 107

1 L.si fur.§.fi.ff.de vsuc.qualiter intelligatur. consil.41.numero 31.& 46 125

2 L.stipulatio hoc modo concepta.ff.de verb.obl.cum concordan.quando. & quo casu procedat.consi.26.nu.111 81

1 L.filius.ff.de sta.ho.declaratur, contra Abba.& alios.consil.10.num.42. & nu.78.79.& 82 21.& 22

1 Legis communis obseruãtia & reputatio circa.l.Barbarius. quando procedat.consi.124.nu.10 222

1 L.clam possidere.in qua possessione procedat.consi.10.nu.79 22

1 L.sunt personæ.ff.de religio.& sumpt.fune.quo casu procedat.consi.76.numero 42 142

1 L.1.§.is qui nauem.ff.de exerci.cum simili.quo casu procedat.consil.93. num.61 166

2 L.de his.ff.de trans.quare induxit cautelam, de qua in consi.12.nu.81.28

2 L.Gallus.§.quidam rectè.ff.de lib.& posth.quomodo intelligatur.consi.36. nu.11 104

3 L.3.§.si emancipatus.ff.de contra tab.an sit correcta.consi.29.num.7.11. 32.& aliis seq. 45

3 L.iudex postquam.ff.de re iudic.quomodo intelligatur.consi.54.nu.43.89

3 l.2.ff.de damno.infec.quo casu procedat.consi.92.nu.23 156

3 L.de his.ff.de transa.cum concord.an specifice possit renunciari.consi.95.numero 24 160

4 L.si quis obrepserit.ff.de fal.procedit, quando quis præsentauit aliquid obreptitiè, & obtinuit non autem in scribente seu dictante falsas allegationes. Non procedit, quando agitur ciuiliter. Sed procedit in obreptione probatoria, non in ea, quæ narratoria est: quoniam ista pertinent ad l.rhodiam.consi. 101.nu.33.34.& 35 155

1 L.3.si min.se ma.dixe.non videtur loqui de iuramento præstito, & quod a statuto præsumitur fraudulentum.consi.97.nu.26 174

1 Dicta l.3.quæ remedia tollat.nu.35.ibi.& nu.38. si vtrunque dependet ab ipsa ætate.nu.37.ibi. Si in casu d.l.tertiæ. concederetur nullitas esset dispositio frustatoria.nu.39.ibi. 174

1 Dicta l.tertia tollit remedium nullitatis.nu.50.ibi.& nu.51.52.& seq.et nu.58.66.77.& 79 174

1 D.l.3.non est per ius canonicum correcta.ibi.nu.73 174

1 D.l.3.in fi.quomodo intelligatur ibi.nu.116.& 117 174

1 Dicta l.3.loquitur de nullitate iure communi inducta.nu. 63.ibi.& num. 64 174

1 Dicta l.3 pœnam inducit, & quo respectu.nu.122.ibi. 174

1 Dicta l.3.non debet extendi.nu.123.ibi. 174
2 L.iubemus.C.ad Trebel.quo casu procedat.consi.18.nu.106 51
3 Et consi.21.nu.45 32
2 L.iubemus.C.ad Trebel.an procedat, quando filii primi gradus fuere grauati restituere extraneo.consi.25.nu.57 78
2 L.iubemus.C.ad trebellia.quo casu locum habeat, & an possit extendi ad alium casum ibi non expressum.consi.20.nu.38 81
1 Lex properandum.C.de iudic.quo casu loquatur.consi.67.nu.3 143
1 L.vnica.C.de erro.calcu.loquens de transactione quo casu procedat.consi.39.nu.57 160
3 L.iubemus.C.ad trebellia. intelligi debet in casu suo, & non debet extēdi ad alios casus in illa non expressus.consi.27.nu.16 44
2 L.iubemus.C.ad treb.an procedat, quando detrahuntur duæ quartæ.consil.25.nu.55 78
3 Et consi.30.nu.16 49
3 L.iubemus.C.ad treb.locum habet etiam, quando duæ quartæ veniunt detrahendæ.consi.43.nu.73.& nu.74.& sequen. 66
3 L.cum virum.C.de fideicommis.quo casu loquatur.consi.55.nu.43 91
3 L.prima.C.de legit.hæredi.quo tempore, & quo casu procedebat, & procedit.consi.59.nu.2 98
3 L.quisquis.C.ad l.Iul.maie.correctoria est quò ad bona materna.consi.69.num.176.& nu.seq. 118
3 L.2.C.de hæredib.instituendis, quo casu procedat.consi.74.nu.62 89
1 Lax quoties.C.de rei vendic.locum habet in feudis.consi.1.nu.106. 2
1 Lex quoties.C.de rei vendic.an locum habeat in ecclesiis & piis locis cōs.77.nu.26.& seq.Et quid quando donatur quantitas.ibi.nu.3 143
1 L.quoties an locum habeat in principe vendente seu donante.consi.11.nu.59 25
1 Lex bene a Zenone, locum habet in donationibus, & venditionibus factis a duce Mediolani.ibi.nu.122 25
1 L.fi.C.de edic. diui Adrian.locum habet.quando ostenditur testamentum, sed idem erit in causa intestati per officium iudicis. consilio 22.numero 48 67
1 Lex bene a Zenone, quo casu procedat, an habeat locum contra ecclesiam.consi.26.nu.88 70
1 L.1.C.si ma.fac.non debet restringi, sed generaliter procedit.consi.49.nu.9.contra.nu.14.& seq.& nu.56 108
1 Dicta l.prima.non procedit, quando interuenerunt alii defectus.nu.10.ibi.& nu.11.ibi. eo.
1 L.1.C.si ma.loquitur in dolo vero, non autem in præsumpto.consil.49.nu.38 108
1 Item dicta.l.non procedit, quando tempore ratificationis ille sciret dolum cōmissum.consi.49.nu.42.& nu.44 108
1 Dicta l.prima.quod remedium tollit.nu.47.ibi.
1 L.fi.C.si ma.quo casu loquatur.nu.56.ibi.nu.57 108
1 L.2.C.de pig.habet locum, etiam si extranea persona possideret.consil.50.num.21 110
1 Lex 2.C.de pign.quo casu procedat.ibi.nu.29 eod.
1 Lex 2.C.de pig.locum non habet in tertio possessore.ibi.nu.30 110
1 Dicta l.2.procedit, quando secundus creditor habet specialem. ibi.num.31 eodem.
1 Dicta l.est exorbitans, & corrigit alias leges.ibi.nu.32 eo.
1 Dicta l.2.procedit de æquitate.nu.33.ibi.contra.num.35.36.& 37.ibid. eodem.
1 Dicta l.secunda procedit, in secundo habente generalem. ibid.num.34.38.& 39 eo.
1 Lex.fi.C.de sacrosanct.eccl.quo casu procedat.consi.77.nu.6 143
1 Lex curabit.C.de actio.& oblig.dici, vt emptori detur aliquid. consil.60.num.25 124
1 L.curabit, prædicta locum habet etiam in pacto de vendendo.ibid.num.25 eodem.
1 L.curabit, prædicta, habet locum in venditione non perfecta.ibid.nume.27 eodem.
1 L.curabit, prædicta an locum habeat, si res vendita est sterilis.ibid.nu.28 124
1 L.si vnquam.C.de reuocand.donatio.an possit renunciari.consi.62.nu.7.8.9.& 10.Sed contra.nu.19.& aliis.seq. 135
1 L.2.C.vnde vi, quo casu loquatur.consi.74.nu.8.& 9 140
2 L.si non speciali.C.de testa.locum sibi vendicat etiam in codicillo.consi.30.num.45 94
2 L.omnimodo.cum simili.C.de inoffi.testa.declaratur.consilio 58.num.19 137
2 L.casus specialis, de quo in l.si non speciali.C.de testam.potest dari. quando aliqua esset infirma peste & staret in aliqua casula parula absque lumine, & testes haberent notam vocem ipsius.consil.33.numero vigesimosecundo.
2 L.si vnquam.C.de reuocand.donatio.quo casu procedat.consil.26.nu.6. 81
3 L.ab eo.C.de fideicommiss.non procedit, quando adest coniectura ... testatoris.consi.52.nu.5
3 L.si vnquam.C.de reuocan.donatio.quo casu cessat.cons.69.nume. ... 100
3 L.hac edictali.C.de secun.nup.continet ius positiuum, quod potest tolli ... statutum.consi.91.nu.11
2 L.2.C.de rescin.ven.an habeat locum in contractu transactionis.consi. ... num.51
1 Lex repellens exceptionem non videtur repellere nullitatem.consi.97 ... 24.& num.68.Maximè si de nullitate constat notoriè.nu.25.ibid.& ... 68
2 Lex communis omnimodam probationem inducit.consi.nu.37
2 Lex quandoque prouidet his, quæ raro contingunt, si naturaliter possunt ... tingere.consi.29.nu.20
2 Lex quandoque corrigitur quò ad dictum, nō autem quò ad eius rationem ... num.74.ibi.
2 Leges loquentes de falcidia, locum habent in trebellianica.consi.52.nu. ... 130
3 Lex quando in aliquo actu requirit expressionem simpliciter, & non ... maliter, non requiritur singularis, & indiuidua, sed satis est, quòd adimpleatur in æquipollenti.consi.9.nu.26
3 Lex municipalis tollens liberam testandi factionem, an censeatur fauorabilis vel odiosa.consi.12.nu.6
3 Lex municipalis disponens matri certam partem bonorum filii, con... videtur illam partem loco legitimæ.nu.5.ibi.
3 Lex municipalis limitata ad subditos, non capit alios forenses.nu... nu.10.11.& seq.
3 lex municipalis an locum habeat, quando euis moritur ab intestato, ... bona illius existentia alibi, & extra locum statuti.numero 47 ... 20
1 Lex generaliter loquens declaratur per aliam.consi.105.nu.23.fol. ... & consi.106.nu.44
1 Lex contenta est ea probatione, quæ potest haberi in his, quæ sunt diffi... probationis.consi.55.nu.32.fo.118.& cons.75.nu.120
1 Lex vna declaratur per aliam.consi.73.nu.30
1 Lex vtitur remedio fictionis & retrotractionis in multis casibus.consi. ... num.98
3 Lex noua loquens de vno habebit locum in alio, quando duo parifica... lege antiqua.consi.49.nu.59
3 Lex generaliter loquens, debet generaliter intelligi.consi.67.nu.8
3 Lex interpretans aliquam legem intelligenda est secundùm natura... interpretatæ.consi.69.nu.34
3 Lex præsumit patrem magis diligere filium, quàm extraneos.consilio ... num.22
3 Lex vno casu si punit negantem, non est ad alios casus extendenda.consilio ... 100.nu.11
3 L.2.C.de pig.est exorbitans & correctoria, & non extendenda, consi. ... nu.4.Et procedit, quando adest secundus creditor, cui fuit constituta hypotheca.nu.5.ibi.
1 Lex reprobans consuetudinem, quam intelligatur reprobare.consi. ... 53
1 Lex faciens mentionem de dolo, debet intelligi de potentiori, & sic de ... consi.49.nn.40
1 Lex diuina mandat iuramenta reddi, & seruari.consi.54.nu.4
1 Lex non fingit super incerto.consi.77.nu.7
1 Lex noua interpretationem recipit ab antiqua.ibi.nu.12
1 Lex quandoque ordinat filium magis apud matrem, quàm patrem ... consi.56.nu.27
1 Lex & statutum potest inducere, vt quæratur possessio partis omnino ... certæ.consi.61.nn.41.Ita etiam & consuetudo inducere id poterit.con... 61.nu.42.ibi.
3 Legis satisfecit requirenti expressionem specialem, quando illa fit per re... tionem ad aliud, dummodo id pro forma non requiratur.consi.9.numero 16
3 Lex quando in aliquo actu requirit expressionem simpliciter, & non ... maliter, non requiritur singularis & indiuidua expressio, sed satis est, ... adimpleatur in æquipollenti.nu.26.ibi.
3 lex instat, vt falsitates tollantur in vltimis voluntatibus.consi.19.nu... 28
4 lex contenta est, vt ea, quæ sunt difficilis probationis, indiciis, & ... ris probentur.consi.60.nu.23
3 lex volens aliquem præcisè compelli ad quid faciendum, intelligi ...

si ille aliquam iustam causam excusationis allegaret. consilio 107.num. 17 170
lex diuina potest per legem positiuam distingui.consi.25.nu.26 36
Lex contenta est coniecturis in his, quæ sunt difficilis probationis.consi.53. num.63 65
Lex positiua referens legem diuinam non est dispensabilis per successorem ad nutum.consi.68.nu.43 84
Lex leuit.de non ducen.relictam fratris in vxorem, qualiter fuerit promulgata, simpliciter, vel sub conditione.nu.60.ibi. 84
Lex deuteron.noua est, & obseruari debet quo ad omnes.nu.67.ibi.eo.
Lex prædicta allegari potest in decisione causarum, si per legem nouã non apparet immutatam.nu.69.ibi. 84
Lex prædicta deuteron.continet præceptum generale, & non dispensationẽ. nu.70.ibid.& nu.71 eod.
Lex prædicta deuteron.non continet peccatum.ibi nu.72 84
Lex referens se ad aliam legem secundùm illam intelligenda est.ibid.num. 79 84
Lex vna generaliter loquens potest distingui per aliam.num.18.ibid. 84
Lex euangelica noua quo casu videtur reformare legem diuinam antiquam. nu.85.ibi.& seq. 84
Lex mosaica & deuteron.an hodie debeat seruari in decis.causarum.num. 98.ibi. 84
Lex deuteron.positiua & iudicialis an possit per Pontificem statui, quòd seruetur, vel non, nu.105.ibi. 84
Lex iudicialis licet dicatur mortua, & non obliget, tamen obligabit, si Papa mandat illam seruari..ibi. eo.
Lex deut.de qua supra, vsque ad quod tempus durauit.nu.109.ibi. 84
Lex leuiti. intelligenda est, nisi subsit causa, propter quam possit declarari & immutari.nu.124.ibi. eo.
Lex leuitici.an sit moralis positiua vel iudicialis.consi.68.nu.312 85
Lex moralis absoluta an dari possit.nu.321.ibi. eo.
Lex naturæ & moralis & dispensabilis.nu.322.ibi. 85
Lex naturæ quæ propriè sit ita, vt mutabilis reddatur.nu.323 eo.
Lex naturæ & moralis, an possit dispensari quantùm ad obseruantiam & casus particulares contingentes.nu.324.ibi. 85
Maximè si præceptum nõ continet reuerentiam diuinam, sed priuatam.numero.325.ibi.
Lex mosaica quando possit allegari, & attendi.nu.341.ibi. 85
Lex positiua referens ius diuinum & naturale non potest tolli per Pontificem.nu.342.ibid. eo.
Lex leuitici.prædicta qualis sit, & in quo gradu naturalitatis.nu.348.ibi. 85
Lex vt sit bona, quid debeat continere.nu.365 85
Lex ciuilis prohibet hanc dispensationem.nu.408.ibi. 81
Lex quandoque sinonimè vtitur omnibus et singulis, vniuersis & singulis. consi.91.nu.13 113
Lex habet pro probato illud, cuius contrarium non est credibile.consi. 139 num.20 145
Lege antiqua impune permittebatur marito interficere vxorem comprehensam in adulterio.consi.154.nu.2.Per alias postmodum leges potestas prædicta fuit limitata, vbi etiam ponitur quid de iure regni.num.2.ibid.& numero 20 160
Legibus, quæ videntur contrariæ, danda est concordia.consi.73.nu.21.fol. 121.consi.106.nu.45 137
Libellus vt certus procedit, si adest certitudo aliter, quàm per quotam.consi. 61.num.33 125
Libellus in rei vendicatione qualiter concludatur.consi.125.nu.4 223
Libellus in rei vendicatione procedit.nu.13.ibi. 223
Libellus quando dicatur generalis & incertus.consi.67.nu.2 83
Libellus articulatus in curia potest dari, licet ab initio debeat offerri.consi. 113.nu.2.& nu.3.Item tempore quo fertur sententia 120
Libellus attendi debet, & non monitorium resolutum in vim citationis.nu. 6.ibi. 129
Libellus saluandus est, & vt procedat, multa impropriantur.num.9.ibid. 129
Libelli tenor est considerandus.consi.13.nu.78 33
Libelli conclusio debet attendi.consi.125.nu.3 223
Libelli declaratio fieri potest.consi.125.nu.9 223
Libello continente causas generales ius superueniens pendente iudicio, an prosit actori.consi.125.nu.11.& 12 223
Libertas non soluendi decimas potest præscribi.consi.15.nu.18 37
Libertas non soluendi collectas & immunitates ab oneribus, an possit præscribi, & quanto tempore.consi.25.nu.27.28.29.30.31.32.& nu.103.& seq. 64
Liberi quando vocantur, & liberorum liberi, adaptantur potius ad vniuersum quam particulare.consi.43.nu.56 66
2 Liberi filiorum testatoris quando vocantur ad fideicommissum, qui veniãt, & quo ordine.consi.36.nu.14 104
3 Liberi insimul cum patre vocati an eodem tempore veniant vel successiuè. consi.44.num.7.Et quid quando nomine collectiuo vocantur.consi.eo.nu. 8.ibid. 69
3 Liberi appellatione hæredum veniunt etiam liberi, quorum appellatione veniunt descendentes vtriusque sexus.consil. sexagesimonono.numero 50.& 56 117
3 Liberorum masculorum appellatione veniunt omnes descendentes. consilio 42.num.27 65
2 Liberorum appellatione veniunt pronepotes, & alii descendentes.cons.36. num.4 104
2 Liberorum appellatione veniut omnes descendentes. consil. 38. numero 7 109
4 Liberans aliquem, licitè recipit aliquid.consi.135.nu.14 142
1 Liberatio informiter facta nihil.consil.100.nu.60. Et ex ea tertius extraneus non potest se iuuare.consi.eo.nu.61.ibi. 133
1 Liberatio personalis non egreditur personam.nu.63.ibi. eod.
1 Liberatio est stricti iuris, & strictè interpretanda.consi.100.nu.64.ibid. eodem.
2 Liberatio administrationis quot modis possit fieri.cons.21.nu.58 65
2 Liberatio a redditione rationis non comprehendit administrationem dolosam.consil.80.num.53.& nu.54.Nec se extendit ad furta subtracta, & dolosè gesta.nu.55.ibid. Nec se extendit ad administrationem futurorum. nu.56.ibi. 165
3 Liberatio & solutio tollit obligationem.consi.109.nume.44.& nume.60 174
3 Liberatio & quietatio limitata limitatum producit effectum.nu.45.ibi.& num.60 eod.
3 Liberatio facta in vna quantitate, non se extendit ad alias.nu.46.ibidem. codem.
2 Liberatione generali non includitur dolus.consi.90.nu.35 162
1 Liberatio & quietatio seu absolutio generalis multum operatur. consil.20. num.34. Et potissimum quando partes voluerunt eam extendi ad quæcunque cogitata & ad penitus extranea.ibi.num.35.77.& sequen.82.& 83. 42
1 Liberatio, quòd absolutio generalis referenda & restringenda est ad ea, de quibus agebatur, & non ad alia, & referenda est ad narrata & expressa primitus, si salua ratione recti sermonis id potest fieri. consilio 20.nu. 77.& 78 42
1 Liberatio administrationis relicta quæ comprehendat, et sub ea quæ veniãt. cons.84.nu.21.nu.22.30.& seq.Non enim veniunt gesta dolo, & ea non obstante tenetur restituere libros & reliqua, & omnia quæ penes se habet. num.22.ibi.& nu.33 153
2 Liberatio relicta a rationis liberatione, quæ capiat, & quæ nõ.consi.87.nu. 17.& nu.23.& seq. 158
1 Liberatio generalis non includit dolum.cons.88.nu.40.siue sit relicta in vltima voluntate, siue inter viuos.nu.41.ibi. Non enim videtur dolus remissus.nu.42.ibi. 159
1 Liberatio generalis continens manifestam iniquitatem non comprehendit occulta.nu.44.ibi.Nec capit errorem, & illud in quo est erratum.consi.eo. num.45.ibid.Nec extenditur ad incogitata, etiam si fuisset vallata iuramẽto.num.46.ibid.Nec ad exorbitantia, & ad lucra in damnum alterius.nu. 47.ibid. 160
1 Generatio generalis omnia complectitur.consi.89.nu.7.& nu.40.contra. 160
1 Liberatio generalis dolosè facta nihil valet, nec comprehendit ea quæ existunt penes liberatum, & quæ tenebatur restituere.nu. 40. Etiam si facta esset per actum inter viuos.nu.41.ibid.Et quando contineret iniquitatem, ad illam non extenditur.nu.42.ibi.nec comprehendere debet exorbitantia. nu.43.ibid.Nec in istis casibus talis liberatio potest reddi valida per iuramentum.ibi.nu.44 160
1 Liberatio & quietatio non tenet, quando inducit enormem læsionem. consi. 99.num.4 181
1 Liberatio & confessio redduntur inualidæ, quando sunt factæ ab imperitis & ignorantibus.numero 20.ibidem. Stante maximè negotii grauitate, & ætate minori, numero vndecimo. ibidem. Et quando confessio fit de his, quæ verisimiliter non poterant cadere in eorum peritiam. numero 12. ibid. 181
1 Liberatio facta a minore non obseruata solennitate statuti minimè tenet. num.13.ibi.& nu.16.Idem quando facta est alicui existenti in dolo. nu. 14.ibidem 181
1 Liberatio facta per actum inter viuos non remittit dolum, numero decimo quinto.ibidem. Et facta contra formam statuti non validatur iuramento

numero decimosexto ibid. 181

3 Liberatus a confectione inuentarii tenetur reddere rationes, & restituere reliqua, nec propterea censetur liberatus a dolo & fraude. consi. 21. nu. 59 65

2 Liberatus a redditione rationis, & a confectione inuentarii non liberatur a dolo, & restitutione reliquorum. consi. 79. nu. 19 163

2 Liberatus a redditione rationis tenetur adhuc illas reddere, si dolosè versatus. consi. 80 nu. 53 165

4 Liberatus semel non debet iterum molestari. consi. 156. nu. 15 161

3 Liberè & perpetuò dictio importat idem, quod semper & in infinitum. cõs. 81. nu. 4 139

1 Libere æstimi, an & quando probet. consi. 53. nu. 21 113

3 Libri cronicarum & historiarum non probant. consi. 23. num. 233. Nisi in eis non allegaretur locus authenticus. nu. 234. ibi. Et nisi dicti libri non essent approbati, vel eis non esset fides adhibita, & quando agitur de magno præiudicio. num. 235. ibid. Et quando alii libri cronicarum contrariantur. ibidem. 87

1 Libri societatis plenè probant inter socios. consi. 82. nu. 72 149

1 Libri rationum possunt vendicari ab hærede, non obstante legato liberationis. consi. 84. nu. 33. & nu. 36 153

1 Libri continentes rationes possunt vendicari. consi. 87. nu. 22 158

1 Liber rationum regulariter non facit fidem in fauorem scribentis. cons. 90. numero 1. & num. 23. Si tamen continet data, & recepta, & vnus vult se iuuare ex illo in sui fauorem, debet etiam acceptare, quæ contra ipsum faciunt. num. 2. ibid. Sed declaratur. num. 24. & 25. quando possent separari. ibid. 162

1 Liber rationum facit fidem in fauorem scribentis considerata quantitate & qualitate rei ac similitudine, & concurrente probationis difficultate. nu. 6. ibid. & nu. 28 162

2 Liber priuatus regulariter non probat. cons. 104. nu. 47. Fallit, quando esset descriptus manu defuncti. num. 76. ibid. Quando mortuus est ille, qui scripsit. nu. 77. ibi. 191

1 Liber antiquus monasterii probat quò ad bona in eo descripta. consil. 107. num. 16 199

2 Liber extensorum est originale, & verum protocollum. consil. 28. num. 25 89

1 Libri si legatur studium seu armarium, an videantur legati libri in illo existentes. cons. 80. nu. 23 165

2 Libri non veniunt in legato quantumcunque generali. consilio octuagesimo. num. 31 165

4 Liber alicuius defuncti an probet semiplenè. consilio septimo numero decimoquinto 22

4 Liber continens redditus ecclesiæ probat. nu. 19. ibid. eod.

4 Liber salis & censualis probat. consi. 4. nu. 5 13

4 Liber actorum alicuius capituli, an probet contra canonicos ipsius. cõsi. 21. num. 28 32

1 Libris occultatis vnus testis facit semiplenam probationem. consil. 57. nu. 35 120

4 Libris cameræ apostolicæ adhibenda est fides consi. 140. num. 17 146

4 Liber quis dicatur. consi. 45. nu. 14 56

4 Licentia data apprehendendi possessionem, excludit spolium. consi. 5. nu. 27 15

4 Licentia faciẽdi fornacem concessa personis talis loci, an videatur concessa vniuersitati & aliis. consi. 91. nu. 5 113

1 Licentia concessa contra omnes talis loci non videtur concessa contra vniuersitatem. nu. 6. ibi. 113

1 Licentia & decretum alienandi diuersa sunt. consi. 100. nu. 24 183

2 Limitata dispositio, quo ad certas personas limitatum producit effectum. consi. 85. nu. 45 172

1 Limitatio & declaratio ad l. qui iure militari. cum similibus. consil. 20. nu. 86 42

1 Limitatio ad l. filium. ff. de statu hominum, vt non procedat, quando maritus detentus impedimento non poterat coire. consi. 10. nu. 36 21

2 Limitatio ad l. filiũ. ff. de his qui sunt sui. & ad l. miles. §. defuncto. de adul. consi. 12. nu. 244 29

2 Limitatio ad c. tanta qui filii sunt legitimi. consi. 15. nu. 45 40

2 Limitatio ad l. omnimodo. & l. quoniam in prioribus. C. de inoffi. test. consi. 36. nu. 38 104

3 Limitatio & declaratio ad l. conficiuntur. ff. de codicil. consi. 26. nume. 18 40

3 Limitationes plures ad l. cum a matre. C. de rei vendic. et aliis sequen. cõs. 34. nu. 98 51

4 Limitationes quinque dantur ad vulgatum illud, quòd verba debẽt aliquid operari, & quòd non debent esse frustatoria. consi. 100. nu. 44. & 6. sequentibus. 113

3 Limitationes & declarationes ad l. quoties. C. de rei vendicatio. consi. 69. num. 155 118

3 Limitatio d. c. quamuis, de pactis li. 6. consi. 26. nu. 23 40

2 Limitationes & declarationes plures ponuntur ad l. Lucius. ff. de hære. insti. consi. 41. nu. 67. & 71 113

1 Limitatio ad c. primum, de eo qui sibi & hære. su. per constitutiones regni. consi. 21. num. 30 46

2 Limitatio ad l. Lucius. ff. de hærebibus instituen. consil. 87. numero 34. & 35 177

4 Limitatio vt procedat, dari debent extrema habilia. consil. 106. num. decimonono 168

3 Limitatio potest esse nedum respectu causæ, sed etiam respctu temporis. consil. 33. nu. 63 51

4 Limitatio debet esse de regula. consi. 116. nu. 17 130

1 Limites & fines episcopatus & diœcesis possunt præscribi. consi. 101. nu. 22 185

2 Linea capitur quandoque in persona efficiente eam, & quandoque contentiuè, vt in ea contineatur aliqua persona. consi. 40. nu. 42 112

2 Linea fœminina a testatore aliquo casu vocata debet esse considerabilis, ita vt non penitus excludatur. consi. 51. nu. 25. & nu. 5. & sequen. & numero 27 128

3 Linea materna si excluditur, seu cognatum, non dicitur exclusa agnata. cõsilio 157. numero 69. Et vocans consanguineos ex linea masculina etiam agnatos dicitur vocare. nu. 70. ibid. & nu. 60. 61. & 111. Et si esset exclusa, & alia admitteretur, beneficio eius venire posset. nu. 71. ibid. & nu. 73. & 74. Et si excluditur genus maternum, non dicitur exclusa auia paterna. ibidem.

Quando exclusa concurrit cum alia persona, non exclusa admittitur. num. 74. ibi. 71

3 Linea descendens alicuius dicitur incipere à primo eius descendenti. consi. 74. num. 2 130

3 Linea, quæ non incepit, non potest finem accipere. nu. 3. ibi. eod.

3 Linea descendens ex quibus dicatur considerata a testatore, vt diuersifica stipite, & a quo debet descendere. nu. 12. ibi. 130

3 Lineæ appellatione quandoque continetur ipse stipes, non solum descendentes. nu. 31. ibi. Fallit, quando voluntas disponentis appareret in cõtrarium. num. 32. ibi.

1 Lineę directæ defectu comprehenditur casus non expressus. consilio 32. nu. 46 84

2 Lineæ masculinæ seu fœmininæ appellatione veniunt omnes descendentes ex dicta linea. consi. 40. nu. 1 111

1 Lquidi ad non liquidum non admittitur compensatio. Nisi non liquidum possit liquidari intra tempus concessum iudicatis. consil. 121. nu. 23. & 24 220

1 Litigiosi vitium qualiter causetur, & quem producant effectum. cons. 104. num. 155 192

1 Lite pendente non est priuandus quis possessione sua, nam potest illam continuare, nec propterea dicitur attentare illa pendent. consi. 39. num. 5. Nec dicitur ex hoc molestare, & turbare alios. nu. 6. ibi. Nec aliis vim inferre. num. 7. ibi. Et non obstante inhibitione potest continuare suam possessionem. num. 8. ibi. 95

3 litis contestatio quando interrumpat præscriptionem. consi. 32. num. 10. Et quid si fiat a procuratore minus legitimè constituto. nu. 11. ibi. 50

3 lites & iudicia permissa sunt & non reprobata. consi. 69. nu. 146 118

3 lis & controuersia super bonis subiectis fideicommisso potest esse etiam cum extraneis. consi. 71. nu. 55 124

3 lis non iniuriosa quæ propriè dicatur. nu. 62. ibi. eod.

2 lis, non potest quis se iuuare ex contractu super quo pendet lis & quæstio. consi. 12. nu. 108. & 111 28

2 lis, compromissum debet fieri super ea, de quo erat lis vel controuersia. cõsi. 24. num. 123 73

4 lis quando dicatur pendere per præsentationem commissionis & citationis decretam non tamen executam. consi. 45. num. 31. Et an ex parte actoris, vel ex parte rei conuenti, & quem ipsorum decretum afficiat. numero 32 56

4 lis mota in casu regulæ de triennali, quòd generaliter intelligatur. consil. 71. num. 1 97

3 litis contestatio facta cum illa clausula, nego narrata & c. in multis operatur. consi. 104. nu. 16 168

3 litigandi quando quis habet coloratam causam non est condemnandus in expensis, idem si habet pro se opiniones & sententias iurisconsulti. consil. 7. nu. 43 14

4 litigantes ciuiliter alio non apparente non debet compelli ad cauendum de non offendendo. consi. 168. nu. 13 175

2 Literæ & epistolæ quando probent. consilio 19. nu. 105. Et si habent in scriptis

scriptionem mittentis seu testium & proprium sigillum. numero 106. ibidem. 55

Literæ transmissæ, & acceptatæ probant. consil. 47. num. 1. Et maximè si sunt aliter comprobatæ. nu. 2. ibi. 104

Literæ missiuæ probant. consi. 90. nu. 7 162

Literæ missiuæ probant contra ipsum scribentem. consi. 90. nu. 12. ibidem. 162

Literæ recognitæ & acceptatæ probant. consi. 112. nu. 44. Quando ille, ad quem mittuntur illas recipit, & tacet. nu. 45. ibid. 162

Literæ si non sunt præsentatæ, collatio ante facta nulla est. consi. 12. numero 18 26

Literæ Pontificis nominantes quem esse nuncium sedis Apostolicæ probãt illum esse nuncium. consi. 17. nu. 1 30

Literæ subreptitiæ contingentes gratiam sunt ipso iure nullæ. consilio 49. nu. 27. Nec reconualescunt, etiam si partes expressè consentiret. nu. 28. ibi. 60

Literæ emanatæ a Pontifice declarandæ & intelligendæ sunt secundùm formam ipsarum & supplicationis datæ. consi. 51 nu. 17 62

Literæ dirimentes matrimonium odiosæ sunt, & strictissimè interpretandæ. num. 18. ibi. 62

Idem quando agitur de interesse alterius.

Idem quando obtente sunt expresso falso. ibi.

Literæ continentes dispensationem, vel per quas mandatur dispensari, odiosæ sunt & strictè interpretandæ. nu. 18. ibi. 62

Literæ apostolicæ obreptitiè impetratæ ipso iure sunt nullæ & adiosæ ac vitiosæ. nu. 27. ibi. 62

Idem quando emanarunt ex causa falsa. ibi. nu. 28 62

Idem quando per falsam demonstrationem fuere impetratæ. num. 29. ibid. 62

Idem quando fundantur super qualitatibus minimè veris, immo falsis. nu. 30. ibi. 62

Literæ amatoriæ dant coniecturam adulterii, si fuere recognitæ. consil. 54. num. 64 89

Literæ expediuntur super supplicatione & gratia præcedente. consil. 77. num. 14 105

Literis loquentibus de facto apud dantem celebrato credendum est, nec cõtrarium probatur. consi. 143. nu. 2 148

Literæ apostolicæ non possunt esse secretæ, cum per tot manus expediantur & transeant. consi. 142. nu. 5 148

Literatura & scientia valde laudanda & commendanda. consi. 140. nu. 1 146

Liuellarii & affictuales non possunt concedere seruitutem aquæductus. cõsilio 113. nu. 15 213

Liuellus quando dicatur excessiuus. consi. 77. nu. 46 134

Liuelli contractus sui natura debet esse perpetuus, consilio 77. numero 12 134

Liuelli seu emphyteusis contractus licet requirat scripturam: tamen potest probari per testes & per alias scripturas probantes, contractum. consi. 77. num. 21 135

Liuellum soluens longo tempore tenetur ad illud soluendum propter diuturnam præstationum, esto quod de illo non appareat scriptura, nec possit aliter probari. consi. 77. nu. 42. & 43. & seq. 135

Liuellarius tenetur soluere liuellum propriis expensis. consil. 77. num. 45. Idem in canone, quando sunt diuersi fori, tum de iure, tum de consuetudine. ibidem. 135

Liuellarius non habet minus ius, quam emphyteuta. consil. 23. numero 6 34

Liuellarius ex quibus præsumatur magis, quàm emphyteuta. num. 7. ibid. 34

In dubio an quis præsumatur cessionarius magis, quàm emphyteuta seu liuellarius. nu. 9. ibi. seq. 34

Locatio de re aliena non valet consi. 55. nu. 12. Et minimè tenet, si facta est de re propria locata & conducta. Et inde solutum est malè solutum, & tanquam vsura potest repeti, vel imputandum venit in sortem principalem. nu. 14. ibi. & nu. 15. 25. 61. 62. & 63 117. & 118

Locatio inter contrahentes probat possessionem & dominium. consilio 111. num. 44 208

Locatio ad modicum tempus facta per emphyteutam non est illi nociua. consil. 6. num. 20. Et si ad nouem annos fuit facta idem numero 21 ibid. Et quid si fuit data licentia alienandi. Et an isto casu directus dominus sit requirendus. 22

Locationes factæ de bonis præceptoriæ, an inducant prouisionem sortitam fuisse effectum, & quando. consi. 36. nu. 19 49

Locatio ad modicum tempus non dicitur alienatio. consilio 98. numero 10 127

4 Locatio ad longum tempus fieri non potest a monacis. consi. 98. nu. 6. Et si est solita res ad modicum tempus locari, cessant extrauagantes. Idem si est solita locari ad longum tempus. ibi. nu. 7. & 8 118

1 Locator omnia damna debet emendare, si conductor non potest vti & frui re conducta. consi. 38. nu. 1. Et procedit, siue casus prouidentia diuina, siue hominis facto processerit. nu. 2. ibi. Et conductori facienda erit isto casu remisso mercedis. num. 3. ibi. Et facienda est in totum siue pro parte, quando propter aquarum impedimentum non potuit fructus percipere. nu. 4. ibi. In isto contractu illud potissimum attenditur, quod inter partes fuit conuentũ. nu. 6. ibi. Et si actum est, vt pro vna causa fiat remissio, aliæ causæ exclusæ videntur. nu. 7. ibi. Et tales conuentiones obseruandæ sunt eo magis, si alias super isto impedimento fuit iudicatum, & istud conductori notum erat. ibi. num. 9. & 11 94

4 Locator tenetur seruare pacta apposita in contractu locationis ad vnguem. Et si ea non seruat, tenetur conductori bonæ fidei, etiam ad totale integrum interesse, ex quo reiicitur facto locatoris, & quia non potest vti re conducta facto illius. Tenetur etiam ad sumptus & expensas factas in re conducta, etiam si expensæ essent vtiles consilio 97. numero 12. 13. 14. 15. 16. & 17 118

4 Locus iuri accrescendi an sit inter fideicommissarius vniuersales, si coniuncti aliquo modo fuerunt a testatore. consi. 131. nu. 28 140

1 Locus redditur certus per confines appositos. consi. 64. nu. 9 128

1 locus paludosus & valliuus mensurari non bene potest. consil. 104. num. 31 191

2 Locus, in quo viget pestis, non dicitur esse tutus. consi. 33. nu. 13 99

2 Loci qualitas, in quo moram trahit infirmus peste, consideranda est. num. 14. ibi. eo.

2 Loca Ianuæ an iudicentur vt census & redditus annui. consilio 96. numero 17. Et an veniant vsusfructus super rebus censualibus, & commodum pensionum. numero 18. ibidem. Et an veniant redditus gabellarum emptarum. numero 19. ibidem. Et an veniant annonæ ciuiles. numero 20. ibid. Et an veniant vsuræ, quæ percipiuntur ex pecunia. nu. 21. ibi. Et an talis vsufructuaria teneatur soluere onera hæreditaria, & legata. numero 22. ibid. & numero 23. & 24. Et an teneatur ad expensas funeris. ibidem. Et an teneatur ad expensas pro custodia & reginnine castrorum & locorum. num. 24. ibid. 196

4 Locus dicitur certus etiam sine confinibus, quando ostẽditur per alias qualitates. consi. 4. nu. 32 13

4 Locus non tutus etiam dicitur propter timorem carceris comminãti ab ipso citante. Et grauamen prædictum iustam præbet causam appellandi. consilio 28. nu. 6. & 7 39

4 Locus pius dici videtur, in quo exercentur opera pietatis. consi. 34. num. 4. 47

4 Locus prædictus & fraternitatis non dicitur locus sacer, nec religiosus. nu. 10. ibi. eo.

4 Locus prædictus potest destrui ad nutum laicorum ædificantium etiam si ibi esset oratorium seu altare. consi. 34. nu. 12 47

4 Locus prædictus est priuatus non publicus. nu. 13. ibi. eo.

4 Locus prædictus non est sacer, nec religiosus. nu. 13. ibi. & nu. 18. & seq. Esto quòd in tali loco esset campanella, vel altare portabile. numero 15. ibi. eodem.

4 Locus religiosus seu sacer non constituitur ex prædictis. numero 16. ibid. 47

4 Locus prædictus dicitur priuatus, nec venit appellatione pii loci, nec potest visitari. numero 16. ibidem. Dicitur enim locus prophanus. nu. 17. in tali loco cessant priuilegia concessa locis religiosis et piis. numero 18. ibid. Talis loci bona possunt ad libitum alienari sine solennitate. numero 19. ibid. & num. 25 47

4 Loca prædicta dicuntur loca approbata, & collegia licita. num. 39. ibid. Et sunt capacia recipiendi relicta & oblationes. nu. 39. ibid. Potissimum stante longeua consuetudine. nu. 40. ibi. 47

5 Loci intemperies excusat quem a comparendo. consilio 110. numero 16 127

4 Locutum fuisse bene, quèm in dubio præsumendum est & non malè. consi. 169. nu. 7 176

2 Longitudo temporis non probat quempiam habere potestatem legitimandi, nisi priuilegium ostendat. consi. 12. num. 135. Nec etiam creditur notario asserenti se vidisse priuilegium & c. etiam si essent plures. nu. 136. ibid. & nu. 137. & 138 28

1 Lucrum quæsitum ex negotiatione est proprium quærentis nomine suo. consil. 84. num. 9 153

1 Lucrum tractari dicitur, vbi agitur de successione. consilio 13. numero 54 32

1 Lucrum dotis an dicatur aduentitium. consi. 127. nu. 5 226

1 Lucrum prædictum an possit remitti per maritum. nu. 9. ibidem. & sequen.

Et illi potest per maritum renunciari.nu.10.ibi. 226

1 *Lucri prædicti spes considerabilis est.num.13.ibi.Si non posset maritus illi renunciare,esset sibi molestum.nu.14.ibi. Et an potest renunciare in præiudicium suorum creditorum.nu.15.ibi.* 226

1 *Lucrum dotis in spe consistit,& pacto potest remitti.nu.36.ibi.* 22

2 *Lucrum radicatum in personam alicuius consideratur, vt damnum. consi. 49.nu.42* 126

1 *Lucrum quæsitum societate finita morte socii est aliorum illud acquirendum.consi.87.nu.4* 157

3 *Et consi.25.nu.58* 38

4 *Lucratiuam causam in pœnis habet fiscus.consi.1.nu.22* 12

M

3 *MACINAE Molendini quæ sint, & an differant a mola, & a rota.consi.58.nu.42* fo.95

3 *Magnitudo rei specialem requirit expressionem.consi.96. numero 20* fol.161

1 *Maior natu & primogenitus quis dicatur.consi.19.nu.124.vol.2.126. 127.128.129.130. 161. Et quid quando testator vocat maiorem ex filiis alicuius.nu.125.ibi.* 41

1 *Maior in diuidendo bona quis dicatur.nu.130.ibi.* 141

2 *Maior ann.60.dicitur senex & minimè habilis ad prolem suscipiendam. consi.26.nu.66* 91

2 *Maior,in maiore anno.20.ita præsumitur scientia seu ignorantia, sicut in alio quocunque maiore.consi.71.nu.20* 153

3 *Maior affectio habetur in filios, & descendentes,quam in transuersales. consi..22.nu.63* 34

3 *Maioribus competit beneficium ex persona minoris, ex personaque alterius quis consequitur,quod ex sua propria habere non potest.consil.66.nu. 118* 107

3 *Maior pars creditorum consideratur in concedenda quinquennali dilatione.consi.100.nu.3.Et idem si renunciant hæreditati debitoris.nu.4.ibi. Et quo casu & quando creditores debent in vnum conuenire. numero 5. ibidem.* 166

4 *Maior pars quando & quo casu præiudicat absentibus.consil. 90.numero 21* 113

4 *Maior pars quod facit,minor sequi debet consi.105.nu.5* 123

1 *Maioritas & primogenitura multa habet priuilegia. consil. 124. numero 126* 222

4 *Maioricatus quibus verbis iudicatur,& idem est ius primogenituræ & in Hispania ita appellatur.consi.72.nu.80* 98

4 *Maioricatus constitutio ea ratione constituitur, vt bona conseruentur in primogenitis masculis.nu.81.ibi.* eod.

1 *Mala fides præsumitur continuata in quoscunque successores in facto arduo,vt est occupatio feudi dignitatis.consi.23.nu.208.fo.52.& consi.23. num.12* 63

1 *Mala fides defuncti præsumpta & causata ab errore iuris non nocet hæredi volenti præscribere.consi.23.nu.214* 63

1 *mala fides & rei alienæ scientia coniecturis probatur.consil. 26. num.24* 69

1 *Mala fides authoris & antecessoris,an & quando noceat successori.num. 25.ibi.& nu.26* 69

1 *Mala fides particularium, & ipsorum clandestina possessio non prodest vniuersitati.consi.27.nu 106.Imo nocet vniuersitati, vt per ista illi possit quæri ius.nu.107.ibi.Et satis est dare malum initium, esto quòd postmodum cesset.nu.108.ibi.* 69

1 *Mala fides præscribentis ex quibus probetur.nu.22.ibi.& nu.123. 124. & 126* 69

1 *Mala fides præsumitur in causa ardua,& feudali & in occupatione, quò ad successores etiam.nu.125.ibi.* eo.

1 *Mala fides antecessorum an & quando noceat successoribus.ibi.nu. 137. & nu.138.139.140.& 141* 69

1 *Mala fides autoris nocet successori.consi.29.num.25.Etiam si nollent vti accessione antecessorum.nu.26.ibi.* 77

1 *Mala fides autoris in facto arduo nocet successorib.consi.101.numero 98 186*

Maximè si successores vti vellent accessione autoris.ibi. 186

1 *Mala fides autorum particularium non prodest, imo nocet vniuersitatib. nu.99.ibi.& nu.seq.* 186

1 *Mala fides satis probatur ex iniustitia tituli.nu.102.ibi.* eod.

1 *Mala fides probatur multis modis.nu.103.ibi.* eo.

1 *Mala fides in dubio præsumitur deficiente titulo.consi. 104. numero 131 191*

1 *Mala fides particularium de vniuersitate nocet vniuersitati.nume.133. ibidem.* eod.

1 *Mala fides causatur per litis contestationem, cum qua nulla currit præscriptio.consi.104.nu.154* 192

1 *Mala fides causatur ex defectu tituli.consi.107.nu.144* 199

1 *Mala fides an præsumatur,& ex quibus,& bona etiam fides.consi. 112. num.48* 211

1 *Mala fides præscriptionem excludit.consi.113.nu.23* 213

3 *Mala fides administratoris & procuratoris nocet domino.consi.66. num. 105* 107

3 *Mala fides autoris nocet successori & consideratur illa,quæ fuit ab initio etiam si cessaret in persona successoris.consi.66.nu.106.Maximè quando successores volunt vti accessione defuncti.num.107.ibi. Et idem si vel[lent] præscriptionem incohare a se ipsis.nu.108* 107

3 *Mala fides causatur per scientiam.consi.92.nu.25* 156

3 *Mala fides autoris nocet successori,& defuncti mala fides nocet hæredi.numero.37.ibi.* 156

3 *Mala fides probatur ex scientia possidentis rem alienam.consi.110.nume. 30* 176

4 *mala electio est culpa.consi.156.nu.11.& nu.43* 162

3 *malitia prorumpens in damnum tertii dolus dicitur. consi. 67. numero 21 111*

1 *malum nomen arguit suspicionem.consi.83.nu.32* 152

3 *mali mores prorsus fugiendi sunt.consi.20.nu.71.Bene morigeratus valde commendandus est.nu.71.ibi.An & quando quilibet in dubio præsumatur bonus.nu.72.ibi.* 29

3 *mala conuersatio arguit malum.consi.29.nu.24.Ita & malum nomen, et inhonestum.nu.25.ibi.* 45

4 *malus semel semper præsumitur malus in eodem genere mali.consi. 54.numero 11* 67

4 *mandans & non mandatarius agit contra furem.consil. 156. numero 14. 40.& 41* 162

4 *mandans agens contra aliquem super re furto subtracta videtur ratificare gesta per mandatarium.consi.166.nu.39* 162

4 *mandans verberari aliquem an teneatur pœna capitis,si ex verberib.secuta fuit postmodum mors.consi.161.nu.1.& nu.18* 168

4 *mandans videtur causa proxima,& ideo tenetur.nu.2.ibi.* eo.

4 *mandans verberari dat operam rei illicitæ.nu.6.ibi.* eod.

4 *mandans & mandatarius in delictis an differant.nu.7.ibi.* eo.

4 *mandans & mandatarius non puniuntur eadem pœna,quando lex loquitur personam.numero 15.ibid.Et idem quando sunt diuersæ qualitates.numero 16.ibid.*

4 *mandans an teneatur de occiso,si mandatarius excessit.nume.18. ibid.& nume.etiam 21.Et quid si mandauit vulnerari.nu.19.& num.22.ibid.& quando est in facultate mandatarii non excedere.num.20.ibi. Et an debeat puniri alia pœna arbitraria.n.21.ibi.* 138

3 *mandans,fideiussor,vel expromissor,considerantur vt accessorii. consi.96. nume.38* 161

3 *mandans suo debitori,vt soluat alteri,an & quando ille, in cuius commodum fuit factum mandatum,seu commissio,possit agere sine cessione .consil. 07.nu.40.& nu.41* 169

4 *mandans prouideri dans executorem, antequam executor prouideat, non prohibetur ipse prouidere,& locus erit præuentioni.consilio 79.nume.duodecimo.* 160

4 *mandans tenetur perinde,ac si ipse fecisset.consi.100.nu.13* 119

4 *mandans alienare per actum vltimæ voluntatis,habetur pro vero alienante.nu.14.ibi.* 119

4 *mandans an teneatur,non sequuto effectu.ibi. Et quid si est peruentum ad actum intrinsecum.nu.15.ibi.Et quid si lex punit conatum solum, & attentationem.nu.16.ibi.* eo.

1 *mandatarius debet indemnis seruari.consi.47.nu.21* 104

1 *mandatarius faciens expensas bonafide potest illa repetere a mandante.consil.90.nu.38* 162

1 *mandatarius non debet affici damno.nu.39.ibid.* eo.

1 *mandatarius tenetur de culpa.nu.46.ibi.*

1 *mandatarius capiens cambia obligat mandantem ad interesse,quod currit. consi.91.nu.4* 164

1 *mandatarius acceptans mandatum tenetur illud adimplere,aliàs astrictus est ad interesse.numero 10.ibidem. Etiam si aliter negotium non gesserit. numero 11.ibidem.Et mandatarius id acceptans, si illud postmodum non exequitur,non caret dolo & suspicione.nume.13.ibid.Et præstare debet bonam fidem,& non dilapidare,teneturque propterea ad omne interesse.numero 14.ibidem.Et an sit idem si creditori dantur res pro pignore cum facultate illas vendendi.numero decimoquinto.ibidem. An astrictus sit vendere.nume.15.ibi.Et quid si dictum fuit,quòd venderet, & in eo quod minus credito venderetur,solueretur illud creditori.n.16.ibi.Et pacti & conditio illa*

tio ista quid in se contineat,& an obliget creditorem ad vendendum.num. 17.ibid. eo.

1 Mandatarius penes se nihil debet retinere ex negotio gesto virtute mandati.nu.26.ibid. 264

1 Mandatarius debet cogitare, quod potest faciliter euenire.consi.123.numero 9 222

4 Mandatarius in delictis puniri debet,nec excusatur propter mandatū. consi.151.nu.4 155

4 Mandatarius non idoneus testis contra mandantem.nu.7.ibi. 155

4 Mandatarius non repetit ea, quæ amisit fortuito.consi.156.nume.8.Et potissimum quando ex hoc mercedem recipiebat & stipendium.nu.11.ibidem,& nu.30.42 155

4 Mandatarius sequendo mandatum iniustum puniendus est.consil.169.num.51 175

4 Mandatarius an sit idoneus testis contra mandantem.nu.52.ibi. eo.

1 Mandatariis quæritur dominium rerum emptarum per procuratorem, & illarum periculum debet ad ipsos spectare, & casus sequutus non concernit procuratorem, maximè si illi casui procurator non potuit prouidere. consi.47.nu.16.17.18.& 19 105

1 Mandatum ad compromittendum non censetur datum ad iurandum cō sil.45.num.5 101

1 Mandatum speciale requiritur ad iurandum.consi.45.nu.41 101

1 Mandatum ad compromittendum est separatum ab illo ad iurandum & similia.nu.55.ibi. 101

1 Mandatum recusare dicitur, qui non vult seruare formam,& ordinem eorum.consi.47.nu.58 104

1 Mandatum ad vnum non capit aliud diuersum.consil.47.nume.87.& nu.88.& 105 104

1 Mandatum cum libera ex quibus colligatur.consil.38.num. 29.& nu. 30.31.& 32 144

1 Mandatum principis contra ius, contra legem, & contra ius tertii non valet.consi.82.nu.57.Et non præsumitur concessum ad damnum tertii,sed per importunitatem.nu.58.ibid. Et minus valet,si in eo nulla sit mentio de mandato præcedenti.nu.59.ibi. 149

1 Mandatum vltimum attendi debet.consi.90.nu.41 162

1 Mandatum. Ea,quæ in animo consistunt, non possunt sine speciali mandato explicari. Et idem in illis,quæ concernunt magnum præiudicium & patrimonii administrationem. Et idem quando sequeretur voluntaria confessio domino præiudicans.consi.31.nu.112.& 113.& 114 79

4 Mandatum illicitum,quod sonet in delictum,non includitur in mandato quantumcunque generali.consi.51.nu.35 62

1 Mandatum potest per epistolam & literas celebrari.consi.91.n. 1. 164

1 Mandatum ad capiendum pecunias ad cambium non extenditur ad cābia reiterata,sed solùm in primis locum habet.nu.5.ibi. 164

1 Mandatum continens capturam cambiorum reiteratam limitatum ad tēpus non potest illud transgredi.nu.8.ibi. 164

1 Mandatum dari potest ad vendendum rem mandantis.nu.12.ibi.

1 Mandatum limitatum denominationis limitatam producit obligationem. consi.93.nu.51 166

1 Mandatum licet contineat solùm commodum mandantis,tamen facit teneri mandatarium de culpa. De qua autem culpa teneatur.consi.123.nu.4.& 5 222

2 Mandatum non præsumitur,etiam ex temporis diuturnitate.consil.2.nu. 27 7

1 Mandatum procuratorium in rem suam non potest reuocari.consil.19.numero 58 28

1 Mandatum non potest reuocari, quando factum fuit apud acta,nisi &c. consi.69.num.145 18

1 Mandatum sub pœna priuationis potest fieri presbytero cōcubinario,quòd dimittat concubinam.consi.137.nu.22 144

4 Mandatum procuratoris ad facienda non operatur in iam factis, operatur tamen ratihabitionem factorum.consi.143.nu.32 148

4 Mandatum si est ad pensionem, non extenditur ad reseruationem fructuū. num.35.ibi. 148

1 Mandatum debet intelligi secundùm relatum.ibi. eod.

1 Mandatum videtur esse datum secundùm alias solita in similibus.consilio 156.nu.12 162

1 Mandatum non vitiatur propter incertitudinem,si mandatur ad cambium capi pecuniam non expressa quantitate.consi.96.nu.7 161

1 Mandatum & commissio generalis venit limitanda & restringenda ex causa antecedente.consi.96.nu.10 161

1 Mandatum & commissio generalis, de credendo pecuniam alteri, intelligenda est rebus sic stantibus.nume.24.ibid. Et nisi ille, pro quo fuit datum mutasset conditionem suam, & ab illa declinasset. numero 25. ibidem. 161

3 Mandati fines diligenter sunt obseruandi.nu.36.ibi. 161

4 Mandati fines sunt custodiendi.consi.136.nu.6 143

1 Mandati fines qui obseruare tenetur,tenetur ad omnia in eo contenta.consi. 47.num.41 104

3 Mandati fines non exceduntur, si in modico fieret excessus, quando illud est contiguum,vicinum & proximum, & in istis permittitur ad implemētum in æquipollenti.consi.61.nu.28.& 29 100

3 Mandatum iubentis debitorem suum soluere alicui id stipulanti,operatur, vt talis debitor soluendo liberetur.consi.108.nu.5.& ille,cui potest solui, non potest agere contra debitorem,nisi cedatur actio nu.5.ibi. 169

3 Mandatum prædictum non inducit cessionem.nume.6.ibid. Tale mandatum & commissio videtur adiicere illum solutioni tantùm. numero 9.ibidem. 169

4 Mandatum procuratoris finitur lata sententia.consi.17.nu.23 30

4 Mandatum procuratoris generale,quod non comprehendat, quòd procurator petat aliquod,per quod dominus in pœnam incidat.consilio 21. numero 41 32

4 Mandatum nunquam præsumitur ex temporis spacio. consilio 36.numero 5 49

4 Mandatum procuratoris trahitur ad futurum,quando constituens de præsenti non habet aliquid,super quo illum constituat.consilio 43. numero 13. 55

4 Mandatum de dispensando circa matrimonium conditionale non habet vim dispensationis, si forma ipsius non fuit seruata & adimpleta.consilio 57.num.53 71

4 Mandatum de prouidendo non comprehendit tunc actu vacantem ecclesiā consi.69.nu.2.& seq. 106

4 Mandatum & gratia sumit vires à mente mandantis.nu.4.ibi. eo.

4 Mandatum de prouidendo in genere & incerto an comprehendat tunc vacans.nu.9.ibi. Et quid si nullus modus vacandi fuit expressus,nec dispositiuè,nec conditionaliter.nu.10.ibi. 106

4 Mandatum habens de prouidendo debet vti diligentia. Et ita negligēs nullum consequitur ius.consi.79.nu.13.& 14 106

4 Mandatum consumitur per factum principalis.consi.112.num.30 128

1 Mandatum factum sine causæ cognitione,& ex falsa causa est nullum, cōsi.116.num.22. Et quando continet clausulam, si senseris te grauatū &c. resoluitur in vim citationis.nu.23.ibi. 217

1 Marchia regulariter est feudum regale,& dignitatis.consi.23.nume. 14. & num.17. Potest tamen competere fœminis iure hæreditario, nam possit esse reginæ, Marchionissæ, & habere alias dignitates cum iurisdictione.nume.14.ibi. 51

1 Marchiæ in feudis succedit primogenitus.consi.23.nu.137 52

1 Marchiones & alii domini in eorum territorio dicuntur habere iura imperialia, & in illis possunt facere ea, quæ potest ipse imperator. consilio 69. num.3 133

1 Maritus & vxor pro vna persona reputantur.consi.23.nu. 108 51

1 Maritus non obstante sua confessione potest res emptas ab vxore vendicare.consi.62.nu.2 126

1 Maritus si fecit expensas in re empta, ab vxore illas repetit. consilio 62. num.16 126

1 Maritus si est præsens contractui, in quo dicitur, pecuniam processisse ex bonis vxoris, quando præiudicetur marito & hæredibus.consil.62.nu.25. & 26.& 28.& melius.nu.30. Et quid si maritus sciebat vxorem quærere ex bonis & tacuit,valebit vt donatio.ibi. nu.27.29.& 30. Et maritus an possit consequi res emptas vel pretium.ibi.nu.31 126

1 Maritus constante matrimonio restituendo dotem regulariter non liberatur consi.119.nu.9. fallit tamen in pluribus casibus.nu.10 ibid. Et quando vxor ex illa restitutione facta est locupletior.nu.11 ibid. Et si soluto matrimonio habuit postmodum illam ratam. numero 12.ibidem 219

1 Maritus,cui dos fuit promissa, etiam dissoluto matrimonio morte vxoris, habet actionem ad illam consequendam,quam est aliis constituturus. consi. 121.num.1 220

1 Maritus potest dotem consistentem in pecunia commutare in fundum. consi.128.num.1. Quando id cedit in vxoris vtilitatem.nu.2.ibid. Et valida est ista permutatio & commutatio pro concurrenti quantitate.num.2.ibid. num.3. Et quid si fundus commutatus plus valet, quàm quantitas data. ibid.num.4 227

1 maritus donans debet in donatione perseuerare vsque ad mortem,vt valeat consi.128.nu.38 227

1 maritus præsumitur perseuerare in donatione facta. num.39. ibidem. An dicatur reuocata per testamentum successiuè factum, in quo non fit mentio de illa.nu.40.ibid. 227

2 maritus præsumitur naturaliter cognoscere vxorem cohabitantem. consilio 10.nu.6.fol.21.& consi.12.nu.237 29

Maritus

2 *Maritus legans vxori non videtur legare animo compensandi dotem.consi. 69.num.26. Et vxor isto casu potest vtrunque petere.numero 27. ibid. & num.28* 150

2 *maritus instituens vxorem, non videtur in dubio instituisse animo compensandi cum dote.nu.27.ibid.maximè quando ex verbis prolatis per testatorem illud colligi potest.nu.29.ibi.* eod.

2 *maritus non exigendo dotem, an sit in culpa, ita quòd teneatur ipse, vel eius hæredes dotem restituere.consi.95.nu.1* 193

2 *maritus potest vxori legare vltra dotem tantum, quantum est ipsa dos. nu. 8.ibidem* 193

2 *maritus relinquens vxorem dominam, madonnam, & vsufructuariã, &c. licitè hoc facit, & legatum hoc validum est.consi.95.nu.43* 194

3 *maritus & vxor correlatiua sunt, & disposita in vno locum habent, & in alio.consi.29.nu.87* 45

3 *maritus alienans rem dotalem & recipiens preciũ illius consentiente vxore, eius præsentia videtur adhibita ad cautelam emptoris animo intercedendi, & nihil operatur.consi.75.nu. 14. Etiam si precium prædictum non est conuersum in vtilitatem vxoris iurantis potest dici enormissimè læsa, & potest rescindere contractum.nu.15.ibi.* 133

1 *maritus & vxor pro vno reputantur, consi.22.nu.92* 48

1 *maritus est dominus rerum dotalium, & potest pro illis agere.consilio 33. num.67* 87

3 *maritus etiam inæqualis confitens recipisse dotem, arguit eius confessio simulationem.consi.86.nu.35* 145

3 *maritus non potest donare vxori desponsatæ per verba de præsenti, licet non sit traducta ad eius domum. consilio 86.numero 42. Idem si donatio est facta in via, quando vxor traducitur ad domum mariti. numero 43.ibidem.* 145

4 *maritus non debet timere aliquid machinari ab eius vxore, quæ sub ipsius iurisdictione debet moram trahere.consilio 51.nu.21* 62

4 *maritus an cogi possit per secundam ad præstandum consensum de nouo, mortua prima.consi.52.nu.16.& aliis seq.maximè.17.ibi.* 64

4 *maritus an possit cogi per secundam, si non fuit in dolo & fraude.num.24. ibidem. Et quid si secunda erat conscia stante fraude & dolo mariti.num. 25.ibidem* 64

4 *maritus & vxor sunt socii diuinæ & humanæ domus.consilio 54.numero 8* 67

4 *maritus cum causa potest verberare vxorem & vinculare. consi.54. numero 33* 67

4 *maritus licitè corrigit vxorem etiam post præstitam cautionem de non offendendo.consi.54.nu.34* 67

4 *maritus moneri debet, ne ostendat sæuitiam erga vxorem.ibi.nu.48* 67

4 *maritus committens fornicationem non debet pati separationem thori, & restituere dotem, si mulier etiam adulterium commisit. consilio 54.numero 51* 67

4 *maritus. Dubium, an primus maritus viuat, non excusat secundò contrahentes: quoniam debet esse omnimoda scientia mortis primi.consilio 57.numero 16* 71

4 *marito non est interdictum vendere & alienare merces & alia venalia, licet eius vxor habeat hypothecam ad bona mariti.consil.69.nu.3. Et quid si statutum super hoc prouidet.nu.3.ibi.* 95

4 *maritus dominus domus, à quo venit incẽdium, non tenetur ex culpa vxoris commissa ad id.consi.87.nu.9.& nu.17* 111

4 *marito lege antiqua permittebatur interficere vxorem comprehensam in adulterio, per alias postmodum leges potestas prædicta fuit limitata. vbi ẽt ponitur quid de iure regni.consi.154.nu.2. & 20* 160

4 *marito an licitum sit impune interficere adulterum vilem repertum in adulterio. Quid de iure regni.consilio 154. numero 3. Et quid quando adulter fuit præmonitus à marito. numero 4.ibidem. Et quid si adulter reperitur in camera in aliquo actu venereo.numero 5.ibidem. Et qua ratione ista fuere permissa marito.numero 6.ibidem. Et maritus ista peragere potest, nedum solus sed etiam amicis & consanguineis suffultus.numero 7.ibidem, & numero etiam 16* 160

4 *maritus autem non potest ista demandare alteri. nume.9.ibid. Sed soli tantum filio.numero 10.ibid.& num.15. Et licet lege ciuili marito ista permittantur: tamen peccat mortaliter, si ea patratur.num.2.ibid. Et in terris ecclesiæ ista non sunt permissa, & licita marito.num.13.ibid.& num.14. An excepto filio alii impune possint interesse cum marito ad ista patrandum.nu.15.ibid.nu.16.& seq.* 160

1 *masculus agnatus descendens excludit fœminas.consilio vigesimotertio, numero 127* 52

1 *masculi descendentes ex primo inuestito succedunt in infinitum in feudis paternis & antiquis ex pacto & prouidentia.consi.5.nu.30* 16

2 *masculi non fœminæ veniunt in fideicommisso, quando fuit considerata masculinitas.consi.17.nu.9* 49

2 *masculi conseruant dignitates, & familiarum, & reipubli.consilio 19.numero 34* 101

2 *masculi quo tempore sint considerandi, an adsint, vel ne.consil.78.numero 32* 162

2 *masculi conseruant dignitates familiarum.cons.85.nu.24* 172

2 *masculi vniuersaliter instituti, eo respectu instituti, vt excludant fœminas particulariter institutas.cons.90.nu.18* 182

3 *masculi sub conditione expressi censentur dispositiuè vocati, quando testator considerauit conseruationem familiarum.consi.6.nu.16* 13

3 *masculi conseruant agnationes & familias.cons.8.nu.10* 15

3 *masculi vocati à testatore excludunt fœminas.cons.18.nu.5* 27

3 *masculi conseruant agnationem & familiam.consi.20.nu.12* 29

3 *masculi fratres, quorum contemplatione renuntiatio censetur facta, & si sunt mortui remanente filia fœmina, ista renuntians potest succedere, & aliis seq.cons.26.nu.19.nu.45.46.& aliis.& 51.& 52* 40

3 *masculus substitutus propriis filiabus præfertur ita & neptibus.consi. 53. num.27* 84

3 *masculus in 14.fœmina verò in 12.testari potest.cons.80. nu.42* 138

4 *masculus quòd tetigerit manum consanguinei assertæ vxoris non propterea probatur matrimonium.consi.56.nu.16* 74

2 *masculus maior ann.60.filios procreare quandoque potest.consi.29.numero 21* 91

2 *masculis deficientibus fœminæ vocatæ ab illis penitus excluduntur.consil. 40.num.44* 112

2 *masculis dictio verificatur in descendentibus & non extraneis. consil.31. num.48* 96

2 *masculus maior ann.60. & fœmina maior ann.50. vt non possent matrimonium contrahere qua ratione antiquitus inductum fuit.consi.29.num. 73.& nu.71* 91

2 *masculinæ seu fœminæ lineæ appellatione veniunt omnes descendentes ex dicta linea.consi.40.nu.1* 111

1 *masculinum concipit fœmininum.consi.56.nu.34* 119

3 *masculinum an concipiat fœmi.consi.41. num.15.& num.26.76.77.& seq.62.& 63*

3 *masculinum an concipiat fœmininum in materia indifferenti, num.76. ibi. & nu.77.fo.63.& consi.53.nu.37* 85

3 *masculinum, consanguineos, in materia etiam differenti concipit fœmininũ consi.47.num.66.& num.16.& 112. Et idem vt agnata veniat, quando per statutum vocantur agnati ad excludendum genus maternum. nu. 67. ibi.num.3* 73

3 *masculinum in statutis an concipiat fœmininum.consi.49.num.11.& nu. 30.31.& 32.33.34.36.& 37. Et quid in materia indifferenti.nu.12. ibi.& nu.30.31.32.34.36.& 37* 77

2 *masculinitas considerata per testatorem, aliam ob causam non videtur considerata, nisi fauore agnationis, & vt bona conseruentur in familia. consil. 48.num.10* 125

2 *masculinitas à testatore considerata videtur propter conseruationem familiæ, & agnationis.consi.57.nu.9* 136

2 *masculinitas à testatore expressa videtur consideranda causa conseruanda agnationis & familiæ.consi.63.nu.14* 143

2 *masculinitas considerata à testatore operatur: vt masculi fœminis præferantur.consi.73.nu.13* 156

2 *masculinitas conseruat dignitatem & honorem familiæ.consilio 92.numero 40* 181

3 *masculinitas à testatore consideratur: vt dignitas familiæ conseruetur.consil.108.nu.29* 173

4 *masculinitas considerata per disponentes: vt bona conseruentur in familia, debet haberi pro expressa.consi.72.nu.29* 98

1 *mater transiens ad secunda vota suspecta est.cons.56.nu.31* 119

3 *mater succedens filio grauato, an quærat possessionem respectu legitimæ & Trebellianicæ.cons.37.nu.19* 57

3 *mater & soror ab intestato filio & fratri succedunt. cons. 49.nu.1* 77

3 *mater & auia an sint in omnibus æquiparatæ de iure antiquo.nu.59.ibid. & num.83.& 84* 77

3 *mater & auia non semper procedunt à pari.nu.84.ibi.* 77

3 *mater præfertur sorori ex vno latere tantùm coniunctæ, & idem de auia. consi.59.nu.35* 98

3 *mater non præsumitur odio velle prosequi filium.cons.69.nu.43. Fallit, nisi aliud appareat, & quando magis fauet vni filio quàm alteri, & quando fecit vnum renuntiare hæreditati, & non alios.nu.43.ibi.* 117

3 *mater filio ab intestato defuncto succedit. consilio 108.num.1. Et præferenda est in hac successione aliis venientibus ex tacita pupillari.num.2.ibidem.* 173

3 *mater excluditur à successione filii per expressam pupillarem. num.4.ibid. & num.8* 17

mariti

Matri ab intestato morienti ita succedunt filii masculi sicut & fœminæ. consi.110.nu.27. Et quisque succedit pro virili, & contra occupatores agi potest hæreditatis petitione.nu.28.ibi. 176

Mater non potest deponere in fauorem filiæ in causa matrimoniali data disparitate.consi.59.nu.25 74

Mater & frater succedunt filio & fratri ab intestato mortuo.consi.146. num.26. Etiam in hæreditate filio & fratri infanti delata. numero 27.ibidem. 151

Mater succedit filio etiam in hæreditate illi delata nondum adita. num. 23.ibid. eod.

Mater de iure communi succedit filiæ mortuæ in ætate infantili. consilio 20.nu.3. Per statutum autem contrarium potest disponi.ibi. 62

Mater an cogi & astringi possit ad deponendum ex cuius semine sit conceptus & generatus filius.cons.11.nu.43 27

Mater in totum excluditur per pupillarem substitutionem pupilli.consil. 85.nu.63 172

Mater non succedit filio pupillo, si illi tutorem non petiit.consilio 86. numero 19. Nec excusatur, si alius administrasset bona pupillorum. nu. 20. ibidem. 157

Mater in quibus casibus excusetur non petendo tutorem.consilio 86.numero 21 157

Mater à successione filii potest excludi per statutum.nu.22.ibi. eod.

Mater potest excludi à luctuosa hæreditate filii.consi.22.nu.66 67

Mater spem succedendi filio adulto habet, pariter eam habet succedendi filio pupillo.nu.72.ibi. 67

Mater ad successionem filii de iure communi admittitur.consi.23.nume 26 70

Matris asseueratio quò ad filium respectu patris satis attenditur. consil. 29.nu.24.& nu.3 91

Mater non petens tutorem filio excluditur à successione filii.cons.41.nume.56. Fallit, quando mater esse minor.nu.58.ibi. Item quando alium haberet tutorem.nu.59.ibi. Et negligentia alterius consanguinei isto casu non prodest matri negligenti.nu.60.ibi. 113

Mater filio ab intestato morienti succedit.consi.58.nu.13 137

Mater non potens infra annum filio pupillo tutorem dare excluditur ab illius successione.cons.84.nu.21. Idem si auia paterna, seu materna negligēs fuit prouidere nepotibus de tutore.num. 22. ibid. Idem si matri, seu auiæ, successio deferebatur nedum de iure communi, sed etiam iure statutario. numero 23 130

Mater minor excusatur ratione ætatis, si filio impuberi infra annum nō petiit tutorem dari.nu.28.ibi. 170

Mater quando transit ad secunda vota, maior iniuria infertur filiis quàm quando pater.consi.29.nu.78 91

Mater relicta vsufructuaria per filium extraneo instituto hærede, an teneatur conficere inuentarium.consil.96.nu.1. Et si inuentarium non confecit, quas pœnas patitur.nu.2.ibi. Et an teneatur satisdare, de vtendo & fruendo arbitrio boni viri.nu.3.ibi. An etiam teneatur satisdare de rebus restituendis finito vsufructu.nu.4.ibi. Et quid si vsusfructus relictus est super bonis mobilibus.nu.5.ibi. 196

Mater & soror filio & fratri succedunt ab intestato.consi. 49.nu.1 126

Mater ab intestato succedit filio mortuo sine descendentibus.consi. 3.nume 32 8

Mater præterita filio testante, potest dicere testamentum nullum.consil.12. num.1. Fallit, quando matri factum est legatum, & est posita illa clausula omni meliori modo.ibi. 20

Mater legataria in testamento filii, & præterita potest de iure communi petere supplementum legitimæ.nu.4.ibi. 20

Matrem voluisse priuare filiam & dare bona sua extraneis, nulla est verisimilitudo.consi.97.nu.18 163

Materno genere excluso non dicitur exclusa auia paterna. consilio 46.numero 72 153

Materia non est danda & occasio delinquendi.consi.12.nu. 173 29

Materia in statutaria & exorbitanti, ac odiosa sub simplicibus non continetur casus mixtus.cons.54.nu.27. maximè in materia statuti excludentis fœminas à successione.nu.28.ibi. 132

Materia iuramenti potius amplianda, quàm restringenda. consilio 26.numero 56 40

Materia in statutaria emptionis appellatione solùm venit contractus vulgaris & non alius.consil.82.nu.21. maximè quando communiter statutum, seu constitutio ita fuit interpretata.nu.22.ibi. 140

Materia cambii quando pecuniæ vnius peruenerunt ad alium, vt ille teneatur propter æquitatem.l.si me & Titium.cons.131.nu.25 140

Materia probationum arbitraria est.consi.57.num.38.fol.120. & consi. 57.nu.48 199

Materteræ succedit soror & filius alterius sororis. cons.99.num.5 199

4 *matrimonialis causa plenas probationes requirit.cons.54.nu.18* 69

4 *matrimonialis causa grauis est, ardua & in ea testes debent esse idonei & omni exceptione maiores.consi.55.num.18.& 19.fo.69.& consilio 51. num.53.fol.63.consi.53.num.8.& 9.fol.65.consi.57.num.38.fol.71. & consi.61.nu.6* 77

4 *In matrimoniali causa licitum est victorem venire contra propriam confessionem etiam iuratam, esto quòd sententia esset promulgata.consi.51.numero 54* 62

4 *matrimonium inter relictam fratris, & cognatum prohibitum est lege ciuili.consi.68.nu.394. Item lege canonica.nu. 305. Item & statuto ecclesiæ per concilium generale.nu.396* 86

4 *matrimonium si impeditur ratione publicæ honestatis, an Papa super eo dispensare valeat.ibi.nu.416* 86

4 *matrimonium an possit cōtrahi cum desponsata à cognato per verba de præsenti, adhuc tamen non cognita.ibid.nu.417* eod.

4 *matrimonium an contrahi possit cum sorore vxoris, & sponsæ illa prima mortua.ibid.nu.418* eo.

Et quid de iure ciuili.ibi.nu.419 eod.

4 *matrimonium an possit contrahi cum relicta fratris: cum dubium resultat, an talis relicta fuerit cognita carnaliter à fratre præmortuo an verò remanserit virgo. Et an eius assertioni in hoc sit standum.consilio 68.nume. 425.* 86

4 *matrimonium non potest contrahi de iure ciuili inter raptam & raptorem de iure verò canonico legitimè contrahitur.consilio 170.numero 5.& 6.* 177

4 *matrimonium vt non valeat, an culpa habeat excusare.consilio 53.numero 69* 65

4 *matrimonium consensu contrahitur.consi.63.nu.6* 80

4 *matrimonium. Affinitas & iustitia publicæ honestatis impediunt matrimonium contrahi cum illo, qui cognouit sororem mulieris.consilio 57.numero 30* 71

2 *matrimonium. Impedit matrimonium contractum cum consanguinea illius quæ prius à coniuge fuit cognita.consi.15.nu.46* 40

4 *matrimonium inter se contrahere quæ personæ sint prohibitæ iure diuino. consi.68.nu.5* 84

4 *matrimonium probatur per instrumentum.conf.170.nu.8* 177

4 *matrimonium legitimè contractum non potest dissolui voluntate alterius. cons.170.nu.12* 177

4 *matrimonum consumatum non potest dissolui per vnum ex coniugibus volentem ingredi religionem. Et ad impediendum ingressum monasterii sufficit confessio ipsius raptæ asserentis matrimonium fuisse contractum, & consumatum.ibi.nu.14.& 15* 177

4 *matrimonium separatur quò ad thorum propter sæuitiam & sæueritatem mariti, & dos venit restituenda vxori isto casu & constante matrimonio. consi.54.nu.7* 67

4 *matrimonium potest per epistolam contrahi.consil.55.nume.1. Et qualiter testis debet deponere de transmissione literæ, vt probet.num.2.ibid. Probatio debet esse concludens, ibidem. Et literæ debent apparere nam non entis, non possunt esse qualitates.num.3.ibi. Quòd fuerint restitutæ constare debet num.4.ibi.* 69

4 *matrimonium per quæ verba contrahatur.consil.55.num.14. Et an verba debeant statim interuenire, & inuicem.ibid. Et quid si ex interuallo aliter respondet.ibid. & an consensus vnius & alterius possit præstari diebus separatis.num.15.ibid. Et quid si ille primò consentiens perdurauit in cōsensu vsque ad illud tempus, quo secundus consensum præstitit.num.16.ibid. Et quid quando contrahitur per literas, an mittens eas debeat in consensu perseuerare, vsquequo consentiat ille, ad quem sunt missæ.num.17.ibidem. Et quia est grauis & ardua, testes debent esse idonei, & omni exceptione maiores.nu.19.ibi.* 69

4 *matrimonium non posse contrahi inter coniunctos & consanguineos vsque ad septimum gradum iure antiquissimo canonico statutum fuit, poterat tamen super tali impedimento dispensari.consi.56.nu.4* 70

4 *matrimonium quando venit ad iudicium incidenter, & per modum causæ sufficiunt leuiores probationes.consi.57.nu.46* 71

4 *matrimonium primum præsumitur, si illa vxor prima fuit traducta tanquā vxor, nam per tacitum consensum præsumuntur verba præcessisse de præsenti.consi.57.nu.6* 71

4 *matrimonium primum præsumitur ex cohabitatione simultanea & ex fama loci.num.7.ibid. Item & ex confessione ipsorum coniugum. numero 8. ibidem* 71

4 *matrimonium clandestinum probatur: quia factum in domo extranei & si fuit occultum illis, qui solùm sunt scire.nu.10.ibid.& nu.11. Item si fuit dictum, quòd secreto teneretur.ibi.& nu.11* 7

4 *matrimonium publicè esse contractum notario asserenti, minimè est credendum in præiudicium tertii.nu.40.ibi.* 71

4 Matri-

4 matrimonium quando non deducitur principaliter in iudicio, sed incidenter per modum causæ: quia principaliter agitur de successione, probari potest, quò ad fidem legitimitatis & successionis per quamlibet speciem probationis, licet præiudicetur illis, qui volebant succedere. nu. 41. ibi. 71

4 Matrimonium probari potest per duos testes masculos, siue fœminas. cons. 58. num. 6 72

4 Matrimonium metu contractum est ipso iure nullum. consi. 53. nume. 41. fol. 55. consi. 58. numero 56. & num. 91. & seq. fol. 72. & consilio 60. numero 1 76

4 Matrimonium secundum præfertur primo per metum contracto, etiam nō petita rescissione primi. nu. 57. ibi. 153

4 Matrimonium perficitur consensu, & non culpa carnali. consi. 51. nu. 10. fo. 52. & consi. 59. nu. 19 62

4 Matrimonium ad rescindendum probationes debent esse apertæ & concludentes. consi. 59. nu. 33 75

4 Matrimonium contractum, lite pendente super alio, an subsistat. num. 34. ibidem. eo.

4 Matrimonium verum contrahi potest, lite pendente super alio matrimonio nullo. nu. 35. ibi. eo.

4 Matrimonium secundum tenet & valet non obstante primo contracto per metum. consi. 60. nu. 76

4 Matrimonium requirit consensum cum plena libertate & securitate. cons. 60. nu. 3 76

4 Matrimonium requirit voluntatem cum plena libertate, & sic vtrunque. consi. 58. nu. 60 72

4 Matrimonia debent esse libera, & omni libertate gaudere. consi io 61. numero 31 77

4 Matrimonium & sponsalia, maritus, & sponsus, vxor, & sponsa differunt consi. 62. nu. 7 74

4 Matrimonium consummatum quando dicatur, & quid si non per maritum. num. 29. ibid. 74

4 Matrimonium metu contractum est ipso iure nullum, & idem in matrimonio spirituali. 165. nu. 11 82

4 Matrimonium consummatum dicitur esse de iure diuino. consilio 65. numero 23 82

4 Matrimonium contractum sine pompa & concursu consanguineorum & coram minori numero quinque testium præsumitur fraudulentum. consilio 57. nu. 28 71

4 Matrimonium consensu contrahitur. consi. 60. num. 36. fol. 64. & consilio 63. num. 6 80

4 Matrimonium inter cognatum & vxorem q. fratris sui sine prole defuncti, an sit prohibitum contrahi iure diuino, simpliciter vel sub aliqua qualitate, & an Papa possit super eo dispensare, & quo casu, dispensatus an sit tutus vtroque foro, & aliis quàm pluribus sequen. consilio 68. numero primo. 84

4 Matrimonium prædictum videtur prohibitum iure diuino, ita vt Papa nō possit dispensare. ibi. eo.

4 Matrimonium in primo gradu consanguinitatis & etiam affinitatis de iure diuino videtur esse prohibitum. ibi. nu. 13 eod.

4 Matrimonia contracta tempore infidelitatis, an durent illis demum ad fidem conuersis. consi. 68. nu 261 85

4 Matrimonia in relictum fratris & cognatum per gentiles apparent reprobata. consi. 68. nu. 335 85

4 Matrimonium inter relictam fratris mortui sine sobole et cognatum an sit prohibitum iure naturali, & Papa possit super eo dispensare. num. 351. ibi. & sequen. 85

5 Matrimonia quæ de iure naturali impediebantur. consilio 68. nume. 152. 85

4 Matrimonia inter transuersales primeuo iure naturæ non erant reprobata, pluribus exemplis istud comprobatur. nu. 355. ibi. 85

4 Matrimonia inter transuersales quo iure & qua lege sint prohibita. num. 357. ibi. Et quare differant ista matrimonia ab illis, inter ascendentes & descendentes. nu. 358. ibi. 85

4 Matrimonium contrahi cum relicta fratris, an sit prohibitum iure naturali. nu. 362. ibid. 85

4 Matrimonium prædictum quo iure fuit prohibitum. nu. 364. ibi. 85

3 Matrimonia debent esse libera. consi. 29. nu. 4 45

1 Matrimonium potest contrahi in articulo mortis. consilio 14. numero 34. 35

2 Matrimonium an probetur contractum ex mutua assertione & confessione ipsorum principalium. consi. 10. nu. 10 35

2 Ad matrimonii substantiam non requiritur scriptura. nu. 11. ibid. Nec publicatio in ecclesia. nu. 12 eo.

2 Matrimonium quando dicatur publicè contractum. numero 13. ibidem. 35

1 Matrimonium an probetur esse contractum ex confessione viri. consil. 13. num. 15 35

2 Matrimonium an probetur, si allegatur longissimo tempore contractum ibidem nu. 16 eo.

2 Matrimonium an probetur, si viuentes inuicem se tractant vt maritus & vxor. ibi. nu. 17 35

2 Matrimonium vt probetur, an solus tractatus sufficiat, vel aliud requiratur. ibid. num. 18. Et an vnumquodque de per se consideratum sufficiat, & quid si sunt simul iuncta. ibid. nu. 19. & 20 35

2 Matrimonium ex sola cohabitatione non præsumitur. consilio 13. num. 21. Sufficit tamen respectu filiorum, vt dicantur legitimi. numero 22. ibidem.

2 Matrimonii quasi possessio sufficit, vt filii legitimi dicantur. num. 23. ibid. Et hanc quasi possessionem non grauantur aliquo onere probandi, quinimo in aduersarium transfertur. nu. 24. ibid. Et quid si confessio matrimonii facta est in testamento. nu. 25. ibi. 35

2 Matrimonium solo consensu contrahitur. nu. 26. ibi. 35

2 Matrimonium subsequens reddit legiti. filios illegitimè natos. consilio 13. numero 33. Et quia fit per subsequens matrimonium, eos reddit habiles ad omnia numero 34. Etiam si matrimonium contraheretur in mortis articulo. numero 35. ibid. Et etiam si nullus filiorum consensus interuenisset. nume. 36. ibid. Et ita legitimati in omnibus & per omnia habentur vt veri legitimi. num. 37. ibid. & in succedendo omnibus aliis præferuntur. num. 38. Et ita legitimatus excludit substitutum, & fideicommissariam. nu. 39. ibid. Et venit appellatione legitimè natorum. nu. 40. ibid. 35

2 Matrimonium requirit verba apta. consi. 15. nu. 21 39

2 Matrimonium non probatur sola nominatione, & reciproca, licet mutuò se coniuges nominent. consi. 15. num. 33. Et quid si tractant se vt coniuges in eodem lecto & similibus. ibid. num. 34. Et quid si concurrit fama viciniæ. ibi. num. 53 39

2 Matrimonium quando dicatur publicè contractum. consilio 15. numero 41 39

2 Matrimonium per legem Juliam vel Papiam prohibebatur contrahi cum masculo maiore an. 60. vel cum fœmina maiore ann. 50. cons. 29. nu. 1. & nu. 71. & seq. 91

2 Matrimonium hodie legitimè contrahi potest cum senibus etiam decrepitis & cum vetula sterili. nu. 2. ibi. & nu. 69 91

2 Matrimonium est sacramentum, & ætas seu sterilitas non sunt impedimento. nu. 3. ibi. 91

2 Matrimonium contrahi potest cum aliquo existente in articulo mortis num. 4. ibi. 91

3 Matrimonium iure ciuili inter liberos contrahebatur. consilio 29. numero 31 45

3 Matrimonium in substantia perficitur solo consensu, nec requirit copulam carnalem. consi. 86. nu. 39 145

4 Matrimonio contracto per consensum absque copula impedit donationem fieri inter maritum & vxorem. nu. 40. ibi. eod.

3 Matrimonium an possit contrahi à mentecapto non carente omnimodo intellectu. cons. 88. nu. 40 149

4 Matrimonium reducit clericum ad instar meri laici. consilio 40. numero 23 53

4 Matrimonium legitimè contractum non potest separari solo consensu & voluntate sponsi, nec etiam accedente consensu sponsæ. consilio 51. numero 11 63

4 Matrimonium secundum cōtractum per verba de præsenti nullum est, nec præiudicat primo matrimonio. nu. 12. ibid. & nu. seq. 63

4 Matrimonium per verba de præsenti contractum, an possit dirimi & tolli per summum Ponti. & quo casu, & quando. nu. 14. ibi. 63

4 Matrimonium malè separatum à quolibet de populo potest in dubium refricari. num. 51. ibid. Maximè si fuit separatum ex depositionibus falsorum testium. numero 52. ibidem. Etiam si separati transissent ad secunda vota. ibid. 63

4 Matrimonium primum funditus dirimit secundum de facto contractum. consi. 52. nu. 2 64

4 Matrimonium impeditur celebrari multis ex causis vltra consanguinitatem nu. 3. ibi. & nu. 4 64

4 Matrimonii impedimenta quamplura sunt. ibid. 64

4 Matrimonium primum dirimit secundum etiam prima muliere mortua. num. ibid. 64

4 Matrimonium ab initio nulliter contractum confirmari non potest. num. 6. ibid. 64

4 Matrimonium contractum cum secunda mortua prima aliquo casu [illegible] datur. nu. 9. ibid. Quod verum, quando mortua prima interuenit nouus consensus saltem tacitus circa secundam. nu. 10. ibid. 64

4 Matrimonium secundò contractum non validatur mortua prima, & [illegible] quid

quòd secunda illud ratificet, si vir de nouo saltem tacitè nõ consentit, & fortius si contradicit nu. 11. ibi. Procedit istud, si cum secunda facta est pollutio. nu. 12. ibid. Quid autem si nulla fuit cum secunda subsecuta copula, an mortua prima matrimonium cum secunda duret ibid. Et quid si secunda notitiam habuit primi matrimonii. nu. 13. ibid. Et quid si mortua prima nullum consensum saltem tacitum maritus præstitit erga secundam. ibi. & nu. 15. Et quid si secunda istud peteret, et maritus non contradiceret, & vellet cum alia tertia contrahere. ibi. 64
4 Matrimonium inter consanguineos cõtractum etiam per verba de præsenti, cum sit nullum, non est impedimento, quominus contrahentes possint alia matrimonia contrahere. nu. 40. ibi. 64
4 Matrimonium per verba de præsenti contractum inter coniunctos non valet, etiam si Papa dispensasset, quando vnus non vult vti dicta dispensatione, seu vult cum alia contrahere. nu. 41. ibi.
Idem si Papa dispensat ad petitionem vnius, nam alia pars non potest cogi vti illa dispensatione. nu. 42. ibi. 64
4 Matrimonium. In dubio pro matrimonio iudicandum est. consil. 54. nu. 3. Declaratur tamen, quando procedat. ibid. nu. 32. fo. 67. & consi. 58. num. 7. fol. 72. consi. 59. nu. 32 75
1 Matrimo. contract. videtur fauor publicus cessare. consilio 127. numero 11 226
4 Matrimonii actus debet esse purus, liber & mutuus. consilio 53. numero 43 65
3 Media declarantur ex antecedentibus & subsequentibus. consilio 109. num. 37 174
4 Mediator & proxeneta non est testis idoneus. consi. 55. nu. 21 69
4 Mediator non admittitur ad testificandum. consi. 58. nu. 82 72
4 Medicina venenum est bonum tamen. consi. 168. nu. 5 174
3 Medula rerum debet attendi, & verborum corticem fugere debemus cõsil. 83. nu. 36 142
2 Melioramenta facta in re ecclesiastica debentur hæredibus illius, qui ea fecit. consi. 28. nu. 1 45
3 Melioramenta facta per vasallum in re feudali transeunt ad hæredes facientis. num. 2. ibi. eo.
3 Melioramenta faciens in illis hæredem habet ex testamento & ab intestato. nu. 3. ibi. eod.
3 Melioramenta facta de fructibus rerum feudalium quæruntur vasallo, & suis hæredibus. consi. 55. nu. 23. Et in melioramentis succedit hæres faciẽtis. nu. 24. ibi. 91
3 Melioramenta facta per emphyteutam spectant ad ipsum & eius hæredẽ etiam extraneum. consi. 55. nu. 54 91
1 Melioramenta vt debeantur, quid probandum sit. consilio 33. numero 35 87
1 Pro melioramentis & expensis factis quæ remedia competant. consilio 23 num. 34 51
1 Melioramenta quæ debeantur, & quæ expensæ. ibi. nu. 55 eod.
1 Meliorationes factæ post contractum cedunt commodo meliorantis, nec augent precium rei. consi. 19. nu. 36 42
Membra omnia, & quæcunque singula sunt consideranda. consilio 105. num. 22 123
Memoriale & scriptura patris de natiuitate filii qualiter illam probet. consi. 10. nu. 58 21
1 Mendacium & negatio multa operantur. conf. 100. nu. 6 166
1 Mendacium dicere aliud est, & aliud dicere quem mentiri. consilio 30. numero 1 78
1 Mendax in vno præsumitur in reliquis mendax. conf. 90. nu. 29 162
3 Mendax non gaudet aliquo beneficio. consi. 66. nu. 125 94
1 Mendax. Contra mendacem multa sunt inducta consi. 75. nu. 9 141
3 Mendax, contra mendacem insurgunt iura. conf. 57. nu. 41 120
3 Mendicantium ordo prohibet & interdicit possidere & retinere bona. consi. 22. nu. 1 34
1 Mens testatoris attendenda. consi. 83. nu. 39 153
Cætera vide infra in litera. T. in ver. Testatoris mens.
4 Mens finalis concedentis & causa colligitur ex proœmio & narratiua. cõsi. 38. num. 19 51
1 Mens principis præsumitur, quæ est legis. consi. 1. nu. 114. Et ideo non est præsumendum, quòd voluerit per priuilegium suum præiudicare tertio. ibidem. nu. 114. & 115 21
2 Mens statuentium potissimùm consideranda est. conf. 44. nu. 11 100
2 Mens & ratio condentium statuta potissimùm attendi debet, & obseruari potius quàm verba. consi. 85. nu. 9 172
3 mens & ratio statuti potissimum consideratur, qua statuentes illa condiderunt, & præualet significationi verborum. consilio 83. numero decimotertio. 142
Mens & ratio statuti vbi potest adaptari alicui casui, casus ille dicitur in statuto comprehensus. conf. 83. nu. 14 142
3 Mens statuti magis quàm verba attendenda est. consi. 61. nu. 34 100
4 Mens & affectus statuentium attendi debet, & non quod verba prima facie sonant. consi. 20. nu. 2 32
1 Mens & voluntas contrahentium attendi debet. conf. 92. nu. 28 165
2 Et consi. 26. nu. 118 82
1 Mens contrahentium primùm & maximè attendi debet. consilio 64. numero 37 128
3 Et conf. 92. nu. 41 156
1 Mens potissimùm in contractibus & obligationibus debet attendi. consilio 78. num. 10 144
1 Mens contrahentium qualiter interpretetur. consi. 110. nu. 61 205
3 Mens contrahentium attenditur non obstante oratione distributiua per eos apposita. consi. 71. nu. 48 124
3 Mens contrahentium verbis præferenda est, consil. 78. nu. 19. fol. 110. & consi. 83. num. 34 142
3 Mens contrahentium inspicitur & consideratur in contractibus non nomẽ & verbum. conf. 83. nu. 33 142
3 Mens contrahentium debet attendi, & restringit generalitatem. consil. 12. num. 39 20
4 Mens & voluntas contrahentium attendi debet secũdùm intentionem primariam & secundariam, & etiam tacita sicut expressa. consil. 72. nu. 48. & seq. 98
3 Mens colligitur nedum verbis expressis sed etiam tacitè ex coniecturis. cõsi. 66. num. 24 106
3 Mens præualet verbis, & illis præfertur. consil. 3. nu. 57. Esto quòd verba non paterentur interpretationem illam. nu. 85. ibi. Nec sunt in consideratione in casu prædicto. nu. 59. ibid. 9
1 Mens & ratio est anima dispositionis. consi. 32. nu. 63 84
1 Mens & ratio est prima in dispositione. nu. 64 84
1 Mens & ratio declarat, ampliat, & restringit dispositionem. numero 65. ibidem 84
1 Mens & ratio regulant dispositionem, & non verba. consilio 102. numero 6 190
2 Mens potissimùm debet attendi, & declaratur ex coniecturis. consil. 4. numero 23 10
2 Mens vbi deficit & consensus dicitur adesse error, qui vitiat actum. num. 24. ibidem. 10
2 Mens in scripturis attendi debet non verba. consi. 28. nu. 36 89
Et si in substantia nulla est contradictio, nec varietas, illa attendi debet post positis verbis. num. 37. ibi. 89
2 Mens & voluntas verbis declaratur. conf. 39. nu. 7 111
3 Mens & causa finalis debet attendi. conf. 12. nu. 37 20
3 Menti verba debent inseruire. conf. 14. nu. 11 22
3 Mens & ratio inter se non differunt. conf. 16. nu. 28 24
3 Mens & ratio magis attendi debent quàm ipsa verba, num. 29. ibi. 24
3 Mens magis attendenda est, quàm verborum significatio. consil. 23. nume. 10. Etiam si mens non esset expressa, sed solùm coniecturata. numero 11. ibidem. 37
3 Mens prædominatur verbis. conf. 25. nu. 33 38
3 Mens testatoris magis attendenda est, quàm verborum expressio. consilio 57. nume. 16. Fallit, quando in qualitatibus expressis non potest adaptari error. nume. 17. ibid. & nu. 15. ibid. Fallit & secundò, quando testator habebat nomina rerum legatarum. nu. 20. ibi. Fallit tertiò, quando res erat perfectè demonstrata, nam tunc qualitas postmodum adiecta, si rei demonstratæ conueniat, reiicitur, nec vitiat dispositionem demonstratam. nu. 21. ibid. Et potissimùm si qualitates postmodum expressæ possunt adaptari rei demonstratæ. nu. 22. ibid. Et quando expressioni possunt adaptari aliquæ, licet pari numero aliæ non possint adaptari. nu. 23. ibi. 95
4 Mens & voluntas nedum verbis expressis ostenditur, verùm & aliis demonstrationibus colligitur & percipitur. consi. 14. nu. 4 27
4 Mens disponentium attendi debet, nec est impedienda propter nimiam subtilitatem. consi. 72. nu. 60 98
4 mens & ratio est anima dispositionis. nu. 65. ibi. Et potissima in intentione disponentis. ibi. Et declarat, ampliat, & restringit contractum & omnem dispositionem. nu. 66. ibid. 98
4 mens & intentio potissimùm attendenda. consi. 79. nu. 5 106
4 mens & voluntas iudicis ex coniecturis probatur. nu. 11. ibid. 106
4 mens verosimilis attendi debet. conf. 105. nu. 18 123
4 mens & intentio consideratur in qualibet dispositione. consilio 114. numero 16 129
4 mens ipsa est substantia contractus. consi. 131. nu. 19 140
4 mens inquisiti deponentis consideratur. consi. 169. nu. 63 175
1 mensura in causa onerosa videtur apposita taxatiuè. consilio 64. numero 29 128

1 mensura

3 mensura non ponitur semper demonstratiuè in contractu oneroso.consi. 64. nu.76.& nu.29 128

3 Mensura. Ad mensuram talis regionis videtur taxatiuè posita mensura. consi.64.nu.26 128

2 Mentecaptus & nullum penitus habens iudicium, & carens intellectu furioso æquiparatur.consi.100.nu.1 199

2 Mentecaptus & furiosus succedit patri,& ipso iure efficitur eius hæres sine consensu curatoris.nu.2.ibi. Sunt enim in potestate patris,& ipsi etiã habent suos filios in potestate.nu.3.ibi. 199

2 Mentecaptus non succedit in regno, nec in feudo,nec in maioricatu.nu. 14.ibid.
In aliis autem bonis allodialibus succedit.nu.15.ibi. 199

3 Mentecaptus æquiparatur furioso & stulto.consilio 88. numero 6.& numero 7 149

3 Mentecaptus. In dubio quis præsumitur esse sanæ mentis,& non demẽs nec mentecaptus.consi.87.nu.1.Fallit, quando contrarium probaretur.ibidem.nu.2.f.14.Et consi.88.nu.18 149

3 Mentecaptus non potest alienare,nec vendere.consilio 87. numero 10. & 11 147

3 Mentecaptus & fatuus recipiens iudicium rei,non ita subtiliter vt alii,nõ æquiparatur furioso,nec verè mentecapto.consi.88.nu.38 149

3 Mentecapto ab intestato morienti succedunt proximiores.consilio 88. numero 17 149

4 Mentecaptus matrimonium contrahere non potest.consilio 63. numero 3 80

4 Quod quis careat mente & intellectu percipi non potest, nisi ex actibus extrinsecis.nu.14.ibid. 80

3 Mentio specialis est facienda de priuilegiis concessis causa miserationis.cõsilio 39.numero 14.Et etiam de clausula derogatoria derogatoriarum. nu. 15.ibid. 95

1 Mentio vbi requiritur specialis non sufficit generalis.consil.97.nu. 85.& nu.104.105.115 174

2 Mentio fieri debet de agnatis in legitimatione facta à comite.consilio 1.numero 47 2

4 Mentio est facienda in legitimatione, vt cesset vitium subreptionis omniũ qualitatum, quæ haberent mouere concedentem ad non concedendum, seu difficilius concedendum.consi.11.nu.219. Debet etiam fieri expressio facti consumati in specie,& non in genere.nu.220.& nu.223.Et nominandæ sunt personæ,quas tangit interesse,& numerus ipsarum.nu.221. ibid. & nu.220 26

2 Mentio simpliciter facta de filiis intelligitur de masculis,propter dispositionem statutariam.consi.48.nu.8 125

2 Mentio si sit in testamento de masculis etiam conditionaliter censentur vocati & fœminæ exclusæ, adeo vt masculi tanquam honorati possint grauari fideicommisso.consi.57.nu.18 124

2 Mentio filiorum quando facta est à testatore, cadit coniectura,vt fideicõmissum conditionale transmittatur etiam fideicommissario moriente ante euentum conditionis.cons.77.nu.18 161

3 mentio precii quando facta est, appellatione venditionis non venit alius cõtractus.cons.82.nu.17 140

3 mentio precii,si fit in cessione, consideratur vt emptio,& non vt cessio.consi.83.nu.17 142

1 mentio quando fit de hæredibus in clausulis executiuis, an iudicetur feudũ esse hæreditarium.consi.5.nu.5 16

2 mentio de masculis si fit in vno capite testamenti, an talis qualitas censeatur repetita in alio capite.consi.38.numero 20.& plenius numero 27.& 23 109

1 mentio quando fit de hæredibus natis ex suo corpore, qui veniant.cons.32. num.25.Et quid quando fit mentio de linea in lineam.nu.26.ibi.Vel quando mentio fit de hærede in hæredem.nu.27.ibi. 84

4 mentio quando facienda sit de prima inuestitura,vt surreptio cesset.Et quæ taciturnitas reddat gratiam surreptitiam.cons.102.nu.14 121

1 mentita contra aliquem facta sub conditione non operatur effectum,si conditio quò ad illum non fuit purificata,& adimpleta.consilio 31.num.127. & 128 79

1 mentitus quis dicatur primò.nu.31.nu.125.& 127 79

1 mentitus potest confugere ad iudicium ciuile.cons.31.nu.133.Et mentiẽs eum potest tale iudicium ciuile prosequi. 79

1 mentitus remanet mentitus,esto quòd confugiat ad iudicium ciuile, consilio 31.nu.134 79

1 mercatores contra mercatores solitos recipere & facere cambia illicita præsumitur.cons.91.nu.25 164

3 mercatores scribere debent data & recepta,debita & credita.consi. 96.numero 40 161

3 mercatores inter de bono & æquo procedi debet, omissis aliis subtilitatibus & apicibus iuris.consi.78.nu.22 37 161

3 mercatores nudo pacto obligantur.consi.96.nu.1 eo.

3 mercatores per priuatam scripturam obligantur.nu.2 eod.

3 Inter eos attenditur æquitas,non rigor.nu.3.ibi. eod.

3 mercatorum interest fidem seruari.ibi.nu.4 161

3 mercatorum libris bene scriptis standum est.consi.96.nu.41 161

1 merces certa, & in pecunia debet interuenire necessariò in contractu locationis.consi.34.nu.3.& 6 89

1 merces certa postquam tamen interuenit, & in pecunia,loco ipsius potest præstari alia res,nec propterea vitiabitur locatio.& conductio.ibidem numero 4 89

3 merces dicuntur res mobiles.cons.86.nu.2 145

3 meretrix non est idonea testis.consi.67.nu.80 111

3 meretrix est infamis infamia facti.consi.54.nu.49 89

1 meritorum causa naturalis quando exprimitur,& successiuè causa accidentalis attenditur prima & non secunda.consi.73.nu.62 137

1 merita generaliter asserta minimè prosunt. num.63.ibi.& aliis seq.contra Dec.& Ias. 137

1 merum & mixtum imperium potest præscribi.consilio nono, numero vigesimosecundo. 21

1 merum & mixtum imperium concessum videtur à principe concedẽte omnimodam iurisdictionem.consi.9.nu.3.4.5.6.7.& 8 21

1 Merum & mixtum imperium videtur concessum, concessa plena seu plenissima iurisdictione,licet de eis non sit expressum.consilio nono, numero septimo 21

1 merum & mixtum imperium concessum intelligitur, concessa in aliquo loco iurisdictione simpliciter.cons.9.nu.14 21

1 merum & mixtum imperium concessum intelligitur, quando conceduntur oppida & villæ cum omnibus possessionibus,territoriis & pertinentiis.consi.9.nu.16 21

1 merum & mixtum imperium censetur donatum, donato castro.consi.9 numero 17 21

3 metus minor sufficit in fœmina.consi.26.nu.64 40

3 metus paternus reuerentialis non præsumitur, sed probandus est.consi.26. num.66 40

3 metus iustus dicitur,quando filiabus imminet periculum.consilio 67.numero 39 111

3 metus & coactio:vt quis testetur,vel non,debet esse talis,qui cadat in constantem virum.nu.41.ibi. eod.

4 metus contrarius est penitus libero arbitrio, & libera voluntati. consil. 2. num.29 5

3 Metus consanguineorum iustus est, sed declaratur. consilio 5.numero 161 11

4 metus iustus consideratur arbitrio iudicis.consilio eodem, numero 162.ibidem. 16

4 metus si non potest dici iustus in iustè carcerato, minus erit iustus in alio tertio libro.nu.172.ibid. 16

4 metus non potest esse iustus in eo, quod iudex iustè facit. numero 174.ibidem. 16

4 metus quid sit.consil.53.nu. 47. A quo fuit inductum metu gesta non esse rata.consi.eo.nu.48.ibi. 65

4 metus contrariatur voluntati & libertati.consi.eo.nu.49.ibi. 65

4 metus iustus qui dicatur.nu.51.ibi. 65

4 metus iustus est,etiam si actualiter uis non inferatur.nu.57. ibid.& num. 58.& 59 71

4 metus iustus ex quibus arguatur.nu.58.ibid.& num.51. 52.53. 57.59. 60.& 66 65

4 magis creditur duobus de metu deponentibus, quàm pluribus deponẽtibus de spontanea & libera voluntate.nu.62.ibi. 65

4 metus præsumitur, quando non fit, quod est verisimile.numero 66.ibidem. 65

4 metus attenditur, etiam si sui culpa quis in metum inciderit.numero 68.ibidem. 65

4 metus quando & ex quibus dicatur purgatus. consilio eodem numero 70. ibidem. 65

4 metus iustus reddens matrimonium nullum est metus mortis & cruciatus corporis.cons.58.nu.64 72
Idem quando quis timet vulnerari,nam non debet expectare, quòd vulneretur.nu.65.ibi.& nu.66.& 75
Idem quando subest causa, propter quam debet timeri futurum damnum. ibidem.
Idem quando facta est offensa alicui,à quo tunc videt posse offendi,ibidem & nu.66
Idem quando timet posse compelli.ibi.
Idem quando adest iusta suspicio, esto quòd non sequatur effectus. nu. 66. ibid.

ibid.& num.76 72
Metus est valde contrarius consensui.consi.58.nu.66 72
Metus præsumitur, quando remittitur, vel fit aliquid, quod est non verosimile.nu.67.ibi. 72
Metus purgatur per actum subsequentem voluntarium.numero 69.ibidē. numero 87. Nisi in eodem actu duret eadem causa metus.ibidem numero 87 76
Metus quid sit.consi.60.nu.8 76
Metus est contrarius voluntati & libertati.ibi.nu.9 75
Metus mortis & cruciatus corporis iustus metus dicitur. ibidem numero 12 76
Metus an sit iustus iudicis arbitrio remittitur. consilio eodem ibidem numero 18 76
Metus an operetur erga illum, qui sui culpa incidit in actum metus. ibid. num.19 eo.
Metus probari debet ab eo, qui illum allegat.ibid.nu.20 eo.
Metus an sit probatus vel ne, iudicis arbitrio remittitur. ibidem numero 25 76
Metus præsumitur, quando fit aliquid non verisimile fieri. ibidem numero 28 eo.
Metus per actum subsequentem liberum purgatur. Quod verum, nisi subsistant in illo actu eadem causa metus.consi.5.nu.207.fo.16.consi.60.nu me.33.& 34.fo.76.& consi.170.nu.26 176
Metus & coactio contrariantur consensui.consi.65.nu.14 82
Metus ex quibus probetur.ibi.nu.14 82
Metus qualis debet esse, vt excludat actum professionis. numero 20. ibidem. 82
Metus minor in muliere sufficit quàm in viro.nu.21.ibi. 82
Metus qui cadat in constantem virum. esse debet: vt renuntiatio facta per metum nulla & inualida sit.cons.66.nu.3 82
Metus an cadat in curia.consi.66.nu.3 82
Metus per quem actum probari debet.nu.5.ibi. 82
Metus an probetur ex coniecturis & circunstantiis. numero 6. ibi. 82
Metus purgatur ex voluntariè postmodum gestis, & quando cessabat causa metus.nu.12.ibi.& nu.13.& 15 82
Metus limitatus limitatum producit effectum.nu.14.ibi. eo.
Metus non inducitur per vim impulsiuam, seu inquietatiuam.consil.135. num.5 142
Metus non inducitur per solam accusationem institutam.consilio 135.numero 7 142
Metus debet esse continuus & de præsenti.nu.8.ibi. eo.
Metus debet esse cum eisdem, non cum aliis.consi.135.nu.11 142
Metus quando consideratur.nu.13.ibi. eo.
Metus cessat, vbi potest quis per procuratorem comparere. consilio 1. numero 56 2
Metus quid sit, metus impedit liberum arbitrium.consilio 139.numero 3. & 11 145
Metus per quos actus iudicatur.nu.5.ibi.& nu.12.15.& 16 145
Metus continet dolum, & ex coniecturis & indiciis probatur.consil. 53. n.61.fo.56.consi.58.nu.63.& 86.fo.63.con.60.num.21.fo.64.& cō 139.nu.6.& 7 145
Metus contrariatur voluntati & consensui.consi.139.nu.11 145
Metus mariti in vxorem ex quibus colligatur. numero 12.ibidem & numero 15 145
Metus iustus est, vbi adest iusta suspicio.consilio 139.numero 13.17.& 18 145
Metus præsumitur, quando remittitur, vel venditur, quod non est verisimile.nu.19.ibi. 145
Metus per quem debet inseri.nu.22.ibi. eo.
Metus an tollatur per præsentiā affinium, & quando.nu.23.ibid. Et quid si adest copia iudicis, vel superioris.nu.14.ibi. 145
Metus quando & ex quibus dicatur purgatus.nu.25.ibi. eo.
Poterunt hæredes vendentes per metum ratificare venditionem. numero 28.ibidem. Et consequenter pretium vnà cum interesse consequi.num.28. ibidem. eo.
Metus considerabilis debet esse talis, qui cadat in constantem virum.conf. 10.nu.56 22
Et consi.67.nu.40 111
Et consilio 5.num.171.fol.17.consil.51.num.20.fo.53.& consilio 135 numero 6 142
Metus præcedens debet durare, alias purgatur, si tempore actus gesti cessat.nu.58.& nu.59 22
Metus adhibitus per alium non habet nocere tertio.nu.61.ibid. 22
Metus probatur ex coniecturis approbandis iudicis arbitrio. consil. 170. num.19 177
4 Metus videtur perdurare & perseuerare, quousq; durat eadem causa metus.conf.170.nu.20.Fallit.nu.27 178
4 Metus cessat in ciuitate libera, in qua viget iustitia.consi.135.nu.12.folio 142.& consi.170.nu.21 177
1 Metum purgat patientia longa.consi.10.nu.60 22
4 Metum non inducit carcer iustus & publicus.conf.5.nu.176 16
3 Metum non arguit præsentia patris, nisi alia præcedant. consilio 26.numero 67 40
3 Metum excludit præsentia propinquorum.consi.26.nu.68 40
4 Metus præcedens purgatur per consensum subsequentem. ibidem numero 24 34
2 Mihi dictio apposita per testatorem, quādo & quo casu impediat pupillarem.cons.73.nu.56 155
3 Miles sine teste potest sua manu propria scribere testamentum, consilio 68.nu.27 116
4 Milites Hierosolymitani quibus intendere & vacare debent.consil.44. num.20 55
3 Militia empta à patre filio in ipsius legitimam imputatur, quanti vendi potuit.cons.56.nu.11.& 18 93
3 Minæ tunc sunt in consideratione, quando mīnans solitus esset illas ad effectum deducere.consi.67.nu.42 111
4 Minæ parum considerantur, quando calore iracundiæ procedunt. consilio 54.num 32
4 Minæ superiorum quando inducant iustum metum.consilio 66.num. 10. & 11 82
4 Minæ solæ non præstant iustum impedimentum.consilio 100.numero 45. nec verbis & assertioni minantis est credendum, & standum.nume.46. ibidem. 119
4 Minæ solæ non sufficiunt ad cauendum aliquem de non offendendo: quoniam probandum est, minantem solitum esse illas ad defectum perducere. consi.168.nu.11 175
3 Minima non sunt consideranda.consi.31.nu.7 50
4 Minima & modica non sunt in consideratione.consi.165.nume.14.& nu.15.16 171
1 Ministri & contrahentis persona non consideratur, sed illius cuius res, & negotia geruntur.consi.98.un.39 178
1 Minor summa quod insit in maiori quo casu & quando procedat. consilio 81.numero 24. Et quid quando de vtraque habetur distincta prouisio. num.25 148
1 Minor habens curatorem potest constituere procuratorem, qui habeat gerere acta.ibi.& nu.22.& 23 148
1 minores possunt venire aduersus transactionem.consi.33.nu.14 87
1 minor tenetur transactionem obseruare, si ex illa factus est locupletior, nec poterit venire contra eam.consi.33.num.28.29.30.& 34.
Idem quando post maiorem ætatem ratificauit illam, re seu verbo.nu.29. ibid.& nu.30.31.& 32 87
1 minor quando tacuit per quinquennium post maiorem ætatem dicitur ratificare gesta in ætate minori.nu.30.ibi. & nu.29.31.& seq. Et per hanc ratificationem à lege inductā an cessat restitutio in integrum. 87
1 minores in iudicio non possunt comparere, nisi seruato iuris ordine.consilio 41.num.43 97
1 minor factus maior, re ipsa dicitur ratificare contractum ante factum.consi.49.nu.17.117.& 18. Secluso dolo intelligitur.nu.19.ibi. Cessat enim isto tempore minor ætas, quæ erat causa contractus nulli.nu.20. ibi. Dantur & aliæ rationes.ibi.& nu.21.& 22 108
1 minor compromittendo eo ipso dicitur lædi, & ei competit restitutio.consilio 89.numero 46. Etiam si consanguinei minoris essent præsentes, & iurassent compromissum tendere in vtilitatem minoris.consilio eodem.nume. 46.ibidem. 160
1 minor.25.an.potest pro debito priuato carcerari.cons.94.numero 40. Fallit, si sit filiusfami.num.41.ibidem, & quid si est fraudulosus, & dolosus. num.42.ibid. 167
1 minor liberans tutorem ratione non reddita satis dicitur lædi, & dannificari, ita vt in integrum possit restitui.cons.96.nu.8.& 9.& 4 171
1 minor quando iurauit non venire contra ratione &c. clausula ista satis operatur.consi.91.nu.63 164
1 minor veniens contra transactionem, seu actum per eum gestum prius debet restituere seu offerre omnia, quæ inde recepit.consi.96.nume.112.maximè quando illa recepit autore prætore, & decreto iudicis. nu. 113.ibid. Et quando ex prædictis factus fuit locupletior.nu.118.ibid. 171
1 minor contrahendo & alienando cum iuramento reddit valida omnia gesta.consi.97.nu.1. Et procedit, quando faceret contractum iuramentū non seruata forma statuti.nu.2.ibid. 174
1 minor exclusus à restitutione potest allegare nullitatem. numero 19. ibidem. 174

1 Minor iurans se maiorem non habet restitutionem in integrum, consilio 97.nu. 32. Si probatur maior cessat omne remedium.nu.47.in toto illo titulo præsupponitur verè fuisse minorem. nu.48 174
1 Minores propter ætatem faciliter decipiuntur, quod secus in tutoribus & curatoribus.cons.98.nu.27 178
1 Minor fictè dicitur contrahere mediante persona tutoris seu curatoris. nume.33.ibid. 178
1 Minor,multa interuenire debent in alienatione rerum minorum,vt valeat. consil.98.nu.1.2.3.4.5.6.7.8.9.10.11.12.13.& 14.fo.18.99.num. 1.2.3.4.5.6.7.8.9.10.11.12.13.14.& 15.& consi.100.num.1.cum plu.seq.fol.183.cons.85.nu.18.21.22.& 23 156
1 Nec creditur instrumento, in quo asseritur,iustam causam esse æris alieni, etiam si esset æs alienum,istud non sufficit.ibi.nu.19.& 20 156
Sententia interlocutoria præcedere debet super dictis.ibid.nu.23 156
Requiritur etiam & decretum iudicis cum causæ cognitione,& causæ probandæ sunt,antequam interponatur decretum.ibid.nu. 25. 26.27.& 28. nec creditur iudici asserenti prædicta interuenisse.ibi. nu.29. Nec vlterius sufficit assertio notarii.ibi.nu.30 156
Solennitates prædictæ in rebus minorum seruandæ sunt etiam in contractu emphyteutico seu liuellario.ibi.nu.35 156
1 Minor contrahens procuratorio nomine alicuius non tenetur seruare formam traditam à statuto loquente de contractu minoris. nume. 35.ibidem. Et idem est,si minor contraheret tutorio nomine alterius. numero 36. ibidem. 156
1 Minor, edictum de minoribus loquitur de gestis per minores, & tamen cōprehendit gesta per tutorem & curatorem,ac administratorem. consil.98. num.40 156
1 Minor constituens procuratorem ad contrahendum, procurator ille obseruare debet formam iuris communis, & statuti disponentis super tali contractu.cons.98.nu.46.& 47 156
1 Minor contrahens cum autoritate tutoris,seu curatoris potest dicere cōtractum nullum,vel habere restitutionem in integrum.numero 54. ibidem 156
1 Minor cum iuramento ratificans alienationem factam non seruata forma à iure tradita,an eam validet.cons.99.nu.16.17.& seq. 156
1 Minor quando contrahit,an diuersa sit ratio ab illa,quando curator contrahit.consi.99.nu.33.& 48 156
1 Minores quando alienant,qualiter eis de iure communi prouideatur.nume.34.ibi. 156
1 Minor iurans excluditur à beneficio minoris ætatis.consi.97. num. 57. 174
1 Minor quando dicatur iurasse se maiorem,& ex quibus colligatur.conf. 97.num.84 174
1 Minor iurans se maiorem nullo remedio iuuatur.cons.121.nu.32 220
1 Minor factus locupletior tenetur,esto quòd in actu cum eo celebrato nō fuerit obseruata solennitas à iure requisita.numero 33.ibidem. Et non restituitur in integrum,quando non probat de læsione.numero 34.ibi. 220
1 Minor aduersus trāsactionem potest petere restitutionem in integrum, & alii eius consocii gaudere possunt dicto beneficio.consilio 11. nu. 31. 25
1 Minor fideicommiss. reciproco potest renuntiare. consilio 12.numero 11. 36.& 37 29
1 Minor cum authoritate curatoris potest transigere.nu.12.ibid. 29
2 Minor excusatur à negligentia per eum commissa.consi.45.nu.28. 121
2 Minoribus negligentibus concedenda est in integrum restitu.numero 29. ibidem. 121
3 Minor læsus non debet restitui.consi.53.nu.61 75
3 minor an possit in integrum restitui aduersus aditionem hæreditatis factam sine beneficio inuentarii, & an possit restitui,vt inuentarium conficiat.consi.65.nu.55 105
3 minores adeuntes hæreditatem possunt tanquam læsi per restitutionem in integrum se ab illa abstinere.consi.69.nu.159 118
3 minoris bona non possunt alienari in emphyteusim & liuellum.consil. 85. num.9 143
3 minor non potest etiam prædicta gerere cum consensu tutoris. ibid.
3 minoribus interdicta est alienatio immobilium.ibi.nu.11 eod.
3 minor prohibitus est facere contractus.consi.86.nu.51 145
4 minor restituendus est.cons.85.nu.5 143
1 minori læso non conceditur restitutio aduersus sententiam. consilio 17.numero 47 39
1 minori non denegatur restitutio in integrum, esto quòd contra tutorem habeat actionem.consi.100.nu.65 183
1 minori competit actio realis pro rebus suis malè alienatis. consilio 98.numero 24 178
4 minor quatuordecim annis in causa criminali non est idoneus testis.consil. 164.num.3 170
4 minor ætas in criminalibus non est apta ad testimonium.cons. 163.numero 7 170
4 minor ann.10.non est idoneus testis ad probandum crimen, & delictum. consi.163.nu.6 170
4 missam non audire diebus festis an & quando sit peccatum, vel sapiat hæresim.consi.169.nu.72 176
1 missio in possessionem virtute sententiæ inducit pignus prætorium.cons.42. num.8. Et missus sequitur tenutam,& detentionem.numero 9.ibid. Et ista possunt animo retineri,etiam si missus per plures annos possessionem non ingrediatur.nu.10.ibid. 98
1 missus in possessionem virtute sententiæ arbitramentalis nanciscitur possessionem.nu.11.ibi.& nu.12. Et quid quando immissio fit ex secundo decreto virtute dictæ sententiæ.nu.13.ibi. 98
1 missus in possessionem authoritate iudicis & sententiæ efficitur dominus.numero 22.ibid. Et idem quando mittitur virtute secundi decreti.numero 24 ibidem. 98
4 misticum licet cesset in figura: tamen inquantum continet moralitatem seu legem iudicialem,an remaneat firmum & validum,quò ad moralem intelligentiam sibi annexam.consi.68.nu.96 84
4 mistica & figuralia hodie penitus cessant,maximè in significante.cons.68. num.95 84
4 mistica & figuratiua fuerunt & sunt sublata.nu.108.ibi. 84
4 mixtus casus non comprehenditur sub simplicibus in odiosis.consilio 114 num.13 129
3 mobilia non veniunt appellatione bonorum immobilium. Differunt enim inter se.consi.86.nu.1 145
2 mobilium appellatione an veniant sese mouentia: consilio eodem.nume.2. ibid. 145
2 mobilium appellatione an veniant nomina debitorum. num.5.ibid.& melius.num.9.& 10 145
2 mobilium & suppellectilium appellatione an veniat pecunia,& quo casu. consi.eodem nume.11.ibid.& num.12.& 13.ibid.fo.126. & consil.89. num.46 181
2 mobilium appellatione an veniant merces & alia deputata ad vendendū. consi.79.nu. 47. & an veniant reposita ad tempus vt starent in aliquo loco.ibid.nu.48 163
2 mobilium appellatione an veniant sese mouentia, & animalia.cons.67.nume.1.fo.120.consi.79.nu.41 149
2 mobilium bonorum appellatione,an & quando veniant actiones.consi.94 num.1 191
2 mobilium appellatione an veniant iura & nomina debitorum.nu.3. ibi. Et an ista sint specie de per se separata.nu.3.ibi. 191
2 mobilium appellatione an veniant animalia, & sese mouentia.consil. 96. num.10. Et an veniant fœtus ipsorum animalium.nu.11.ibid. In locum deficientium animalium an teneatur summittere alia.nu.12.ibi. Et an debeat habere vsumfructum quò ad seruos & partus ancillarum. nu. 13.ibid. Et quid in nominibus debitorum.nu.14.ibi. 196
2 moderamen procedere debet cum causa & iusta, & non voluntate absoluta.consi.11.nu.71 27
4 moderator & arbiter quisque in re sua est.consi.5.nu.192 16
4 modica & nimia non sunt in consideratione.consil.3.nu.31.fo.11.& consi.165.nu.14.15.& 16 171
2 modicum tempus eligendi & declarandi terminari debet iudicis arbitrio. consi.23.nu.3 70
4 modicum tempus infra decennium intelligitur.cons.98.nu. 5 118
1 modicitas precii valde consideratur in simulatis contractibus. consil. 54. nume.68. Et eo satis est,precium fuisse institutum. nume.79. ibidem. Et quid si creditor de rebus nullam cæpit informationem.num.70.ibidem. Et quid si debitor semper remansit in possessione.nu.71.ibidem. Et quid si post contractum soluit datia,& grauamina.num.72.ibid. Et quid si factum est pactum,vt quousque redimeret,& haberet annuatim soluere aliquid.num. 73.ibid. 115
1 modicitas precii inducit præsumptionem simulationis.consilio 55.numero 41 118
2 modus & forma in faciendo aliquid in dispositione hominis formam inducit.consilio 19.num.8.maximè quando apparet ponentem ordinem, velle illum præcisè seruari.num.9.ibidem. Et quando apparet de mente disponentis,quòd voluit inducere formam.& de vehementi affectione.numero 10. ibidem. 54
2 modus adimpleri potest post hæreditatem acquisitam & post successionem. cons.19.nu.249 55
4 modus procedendi & inquirendi contra hæreticos est iuris positiui.consilio 2.num.140 54
1 molendinum, habens ius ducendi aquam pro molendino, non potest exercere

truere aliud molendinum.consi.116.nu.6 217

3 Monacus comprehenditur sub statuto vocante masculos exclusis fœminis.cons.47.nu.62 73

2 Monacus potest esse in iudicio sine consensu abbatis ad sui commodum. consi.16.nu.100 43

3 Monaci possunt locare prædia monasterii aliis.consi.98.nu.2 118

2 Monasterium an habeatur loco filii ad exclusionem substituti.consi.65. nu.6.& melius.nu.10.& seq.Et quid si filia grauata ingressa est monasterium prorsus incapax bonorum in particulari & in communi.nu.7.ib.Taliter ita ingresso,an statim succedant substituti in casu mortis, seu veniẽtes ab intestato.nu.8.ibi. 147

4 Monasterio & monacis non licet recedere à locatione. consilio 98.numero 11 118

4 Monasteria religiosorum de iure communi exempta sunt ab his,quæ debentur ordinario ex lege diocesana.consi.22.nu.4.Consequenter non tenetur soluere cathedraticum.ibi. 34

4 Monasteria prædicta ex priuilegiis exempta sunt.nu.5.ibi. 34

4 Monasteria intra diocesim sita non sunt exempta à lege iurisdictionis. consi.95.nu.2 116

4 Monasterii possessiones possunt ad modicum tempus locari per administratores.cons.98.nu.3.4.& 10 118

4 Moneta & bona & iusti ponderis non potest fabricari per aliquem sine licentia superioris.consi.169.nu.20 175

4 De monetis currentibus licitum est mercaturam fieri.consilio 169.numero 30 175

4 In crimine falsæ monetæ non sufficit conatus,nisi sequatur effectus.consilio 169.nu.24 175

4 Monitio,& denunciatio quid operetur.consi.173.nu.9.Et tuetur monentes,quatenus ad id tenerentur.nu.10.ibi. Et an sit facienda in iudicio, vel sufficiat extra iudicium.nu.11.ibi.Et an possit fieri diebus feriatis.nu.12. ibi.Et quot vicibus sit facienda.nu.13.ibi. 136

2 Monitio iudicis non requiritur,quando testator expressam mentionem fecit priuationis hæreditatis in casu inobedientiæ.cons.19.nu.210 55

4 Monitorium redditur nullum ex defectu iurisdictionis. consilio 45.& numero 5 56

4 Monitorium iniustum & iniquum & non iustificatum sustineri non potest num.2.ibi. 56

4 Monitorium resoluitur in vim simplicis citationis,comparente monito. cõsil.113.nu.1 129

1 Mora quando non est periculum allatura,cessat sequestrum.consil.41.numero 34 97

1 Mora soluendi canonem an potest purgari.cons.108.nu.57 202

1 Mora. Non dicitur in mora soluendi, qui compensando ius habet.consilio 121.num.20 220

1 Mora præcedens interitum spectat ad morosum.cons.123.nu. 3 222

1 Mora,quando quis dicatur in mora constitutus.consi.124.nu.6 222

2 Mora an possit purgari,quando apposita est dies & pœna de rigore.consi. 19.nu.195.Et quid de equitate canonica.nu.196.ibi.& nu.239.& aliis seq.declaratur.nu.196.ibi. 55

2 Mora causatur ex lapsu diei legalis.nu.198.ibi. 55

2 Mora non potest purgari in vltimis voluntatibus,si dies,& pœna apponatur à testatore expresè vel tacitè ex euidenti mente ipsius.nume. 222. ibidem. 55

2 Mora non purgatur , quando institutus sub conditione illud non fecit infra tempus,& quando testator processit vltra.nu.213.ibi. 55

2 Mora non purgatur,quando executio fit à lege, licet non sit facta ab homine.nu.223.ibi.& nu.22 eo.

2 Mora non purgatur,quando quis contrauenit voluntati testatoris nõ seruando eius voluntatem.consi.eo.nu.226.ibi. eo.

2 Mora non purgatur , quando pœna est propter ius competens moroso & translatum in alium.nu.227.ibi. eod.

2 Mora commissa in non adimplendo conditiones impurgabilis est. numero 234.ibi. 55

2 Idem quando quis est morosus circa quærendam sibi actionem & quærendum sibi ius.nu.236.ibi.Siue conditio consistat in dando,siue in faciendo, dummodo faciliter potuisset adimpleri.nu.237.ibi. 55

2 Moræ purgatio cessat post diem appositum à lege.consilio 19.nume.199. 54

2 Moræ purgatio cessat ex pluribus.consi.19.nu.21 54

2 Moræ purgatio non recipitur in vltimis voluntatibus, quando executio fit ipso iure.ibi.nu.225 55

2 Moræ purgatio cessat,quando lex post lapsum termini facit executionem. ibi.nu.230 eod.

2 Mori quis non potest cum pluribus filiis ante pubertatem.consilio 83.numero 25 109

3 Mori cum testamento dicitur,qui hæredem instituit licet specificè nihil disponit de bonis sibi a testatore relictis,in quibus fuit grauatus fideicommisso.cons.72.nu.60 126

3 Mori pro parte testatus & pro parte intestatus quis non potest. ibid.numero 73 eo.

2 Mori sine filiis masculis considerabile non est.consilio vigesimoquinto,numero 81 78

2 Moriens ab intestato an tacitè vocet sibi succcdentes ab intestato omni iure.consi.22.nn.58 67

3 Moriens ab intestato tacitè dicitur vocare proximiores suos.consil.79.numero 8 137

3 Moriens transmittit etiam nulla facta mentione quantitatis dotis. consilio 36.nu.23 56

3 Morienti vltimo quando post mortem pluribus est quis substitutus,illi dicuntur inuicem substituti & grauati.consi.53.nu.42 85

3 Moriente fideicommissario pendente conditione fideicommissum vniuersale non transmittitur,etiam ad suos.consi.93.nu.9 158

2 Mortuo ab intestato ita succedunt fœminæ sicut & masculi.consil.89.numero 27 181

2 mortuus in dubio an quis præsumatur in pupillari ætate,vel post,& cui incumbat onus probandi istud.consi.36.nu.43.& nu.46.Et quid in illa conditione, per qnam quis vocatur,si institutus mortuus esset sine liberis.nu. 44.ibi.& nu.46 104

2 mortuus relicto filio mortuus dicitur cum filiis,& non sine.consil. 85.numero 42 172

3 mortuo primo substituto ante grauatum ad fideicommissum veniunt illi nominati in persona propria.cons.66.nu.75 107

4 mortuo debitore si liquidatio fuit facta contra fideiussores,an sufficiat.cons. 121.nu.12 135

4 mortuo illo qui habet declarare ante declarationem,quid agendum.consil. 123.num.17 135

4 mortuus non potest condemnari regulariter,& si fit,non valet sententia.cõsil.155.nu.8 161

2 mors ciuilis an æquiparetur naturali in fauorem substituti.consilio 65.numero 5 147

2 mors ciuilis isto casu an producat eundem effectum, quẽ produceret mors naturalis.nu.9.ibi. 147

4 mors ciuilis quando operetur effectum mortis naturalis, & quando illi æquiparetur.cons.5.nu.117 16

4 mors ciuilis æquiparatur naturali in casibus à iure expressis & non aliis. nu.149.ibi.f.24.nu.117 16

4 Nec æquiparatur,quando per omnia non producit eundem effectum etiam in dispositione hominis.consi.eo.nu.150 ibid.

4 Et idem quando specialiter facta est prouisio & expressio de morte naturali.ibi.151 ibid.

4 Et idem in casu præcedenti , quando essemus in dispositione legali.numero 152 ibid.

4 Et idem vt non veniat mors ciuilis,quando dispositio vitiaretur,si non expectaretur mors naturalis.nu.154 ibid.

4 mors tantùm videtur operari,quantum iuramentum.consilio 7.numero 18 22

4 mors ciuilis quo casu æquiparetur naturali.cons.19.nu.18 22

4 mors,voluntas,negligentia,in quibus æquiparantur.consilio 119.numero 27 127

4 mors omnia soluit.consi.155.nu.5 161

1 mos solitus in cambiis recipiendis seruandus est. consilio 91.numero 24. 164

4 mos & vsus patriæ & regionis probandus est. consilio 165.numero 16. 171

1 mores multùm considerantur.cons.29.nu.26 77

4 mores boni & bona indoles excludunt omnem sinistram suspicionem.cons. 51.nu.22 62

4 mores boni & mali ex quibus iudicantur & apparent. consilio 68.numero 336 85

2 motus proprii clausula , & ex certa scientia ostenditur, disponentem velle vti plenitudine potestatis.cons.15.nu.63 40

1 motus proprius non tollit defectum intentionis & mentis.consilio 1.numero 74 2

2 Et consi.3.nu.27 9

4 Et consi.42.num.26.fol.54.consilio 74.numero 23.fol.102.& cons.69. num.22 95

1 motus proprius non operatur in præiudicium tertii.consi.1.nu. 75 2

4 Et cons.79.nu.22 100

1 motus proprius non operatur vltra scientiam & mentem concedentis. consil.1.num.76 2

1 *Motus proprius non importat scientiam.consi.1.nu.78* 2

1 *Motus proprius non tollit inhabilitatem, nec inducit dispensationem incompatibilium.consi.1.nu.78* 2

4 *Et cons.74.nu.37.& 38.* 102

1 *Motus proprius non tollit qualitates, & defectus extrinsecos vltra narratos.consi.1.nu.79* 2

4 *Et cons.74.nu.41* 102

1 *Motus proprius non includit non verisimiliora.consi.1.nu.80* 2

2 *Et cons.4.nu.28* 10

4 *Et cons.74.nu.42* 102

2 *Motus proprius supplet errorem & alios defectus.cons.4.nu.35* 10

2 *Motus proprius tollit omnem surreptionem, & iustam causam importat. consi.15.nu.58* 40

4 *Et consil.18. nume.15.fol.30.consil.42.numero 3.fol.54.consilio 74.numero 22* 102

2 *Et si apponitur ad supplicationem partis adhuc viget motus proprius.consil.15.nu.59* 40

4 *Motus proprius & ex certa scientia consideratur dupliciter. consilio 3.numero 57* 11

4 *Motus proprius ex certa scientia, an operetur validitatem monitorii nulli. consi.45.nu.33* 56

4 *Motus proprius non tollit falsitatem causæ expressæ. consilio 68.numero 217* 85

4 *Motus proprius nõ validat gratiam factam lite pendente, si de ea nulla facta est mentio.cons.74.nu.17* 84

4 *Motus proprius necessariò non includit scientiam concedentis. consil.74. num.29* 102

4 *Motus proprius non tollit surreptionem in præiudicium tertii.consilio 74. num.33* 102

4 *Motus proprius non venit contra veritatem.ibi.nu.48* 102

4 *Motus proprius si est procuratus non præstat robur procuranti.consi.eod. num.23* eo.

4 *Mulier coniugata si habitat cum adultero, & maritus suo arbitrio poterat ad eam habere accessum, natus ex ea præsumitur filius mariti & non adulteri.cons.64.nu.7* 81

1 *Mulier constante matrimonio potest agere contra tertios possessores, si maritus incepit malè vti sua substantia.cons.80.nu.46* 146

1 *Mulier contrahens tanquam tutrix alterius non tenetur seruare formam statuti loquentis de contractu mulieris.cons.98.nu.37* 178

1 *Mulier maior habens maritum potest contrahere & alienare nulla seruata solennitate etiam marito absente.nu.61.ibi.* 178

1 *Mulier & minor contrahentes per procuratorem videntur fictè contrahere.nu.66.ibi.* 178

2 *Mulier transiens ad secunda vota priuatur legato, quo casu & in quibus terminis istud procedat.cons.95.nu.26* 193

2 *Mulier licet transeat ad secunda vota non propterea tenetur restituere fructus, quos antea percepit virtute dicti legati ibi.nu. 49. & 50. Non enim tenetur semper perseuerare in viduitate.ibi.nu.51* 193

2 *Mulier relicta vsufructuaria facit fructus suos, etiam si non fecit inuentarium, nec satis dedit, si hæres super instantia non fecit: consilio 96. numero 6. Et quid si hæres non fecerunt inuentarium.consilio eodem.numero 7. ibidem.* 196

2 *Mulier relicta vsufructuaria omnium bonorum &c. an debeat haberi vsumfructum locorum comparatorum annuæ.num.10.ibidem & sequen. num.16.& seq.* eod.

3 *Mulier maritata, & minor.25.anno.an comprehendatur in statuto disponēte, minorem.25.ann.non posse testari.cons.16.nu.12* 24

3 *Mulier quando & ex quibus dicatur non honestè viuere.consil. 29. numero 57.& seq.* 45

3 *Mulier secundò nubens videtur marito illam dotem constituere, quam primo constituit.consilio 34.num. 1. Et si tertiò nubit, videtur tertio marito dotem illam constituere, quam constituit secundo.ibid.num.1. Attenditur vltimus status.num.3.ibid.* 54

3 *Mulier consentiens alienationi factæ per maritum cum iuramento etiam data enormi læsione quòd non possit petere absolutionem.consilio 75.numero 8.& etiam si allegaret enormissimam secundùm opi.aliquorum. ibidem numero 9. Maximè si adest clausula renuntiationis & exceptionis doli mali in factum &c.ibid.numero 10. Et quid si mulier præstans consensum alienationi non potest habere recursum ad bono mariti, ex quo non extant. ibid.nu.13* 133

3 *Mulier. In contractu gesto cum muliere præsumitur simplicitas, & iuramentum esse captiosum.cons.26.num.74* 40

3 *Mulier quòd excludatur à successione propter conseruationem agnationis, censetur fauorabile.consi.110.num.1* 176

3 *Mulier consentiens marito alienanti, & renuncians iuri suo potest venire contra talem renunciationem, quando non extant bona mariti, super quibus possit se iuuare. consilio 75.num.16. Et si maritus tempore renunciationis habebat bona, si postmodum reperitur illa non sufficere restitutioni dotis, idē erit.num.17.ibi.* 133

3 *Mulier viuens & nihil dicens, postmodum moriens liberatur à reatu periurii.nu.20.ibi.* 133

3 *Mulier viuens, & nihil dicens contra iuramentum, eius hæredes possūt petere absolutionem à iuramento ad cautelam, non tamen necessariò. num. 21.ibi.* eo.

3 *Mulieris fragilitas laborat contra propria commoda, numero 30.ibidem, eodem.*

3 *Mulier secundo marito an possit concedere plusquam continetur in l. hac edictali.C.de secun.nup.cons.91.nu.36* 155

3 *Mulier in dote habens expressam hipothecam posteriorem præfertur anteriori habenti tacitam.consil. 102.numero 5. Et ista anterior expressa præfertur posteriori, quamuis illi fuerit tradita res. numero 7.ibidem. Præfertur etiam nedum pro sorte principali, sed adhuc pro vsuris.numero 8.ibidem.* 167

4 *Mulier adultera non perdit dotem, quando maritus fornicatur, consilio 54.num.45* 67

4 *Mulier confitendo se esse cognitam ab aliquo non probat.consil. 54. num. 48.& aliis seq.* 67

4 *Mulier soluto matrimonio ab hæredibus viri licitè pōt capere quid annuū, quousque dos sibi soluatur.consi.64.nu.1* 81

4 *Mulier soluto matrimonio, quousque dotem recipiat, debet alimentari ab hæredibus mariti.consilio 64.nume.3. Et loco dictorum alimentorum potest capere interusurium concessum per statutum. Et quæ qualitates, vt licitè capiatur, debent concurrere.nu.4.ibi.* 81

4 *Mulier licitè potest tale interusurium in alium transferre.nu.6.ibi.* eo.

4 *Mulier an & quando teneatur restituere res, quas asseritur asportasse. 26.ibid.* 81

4 *Mulier post contractum matrimonium an possit ingredi religionem, & infringere matrimonium adhuc non consumatum. consi.65.nu. 1. Et quid si post professionem per triennium in illa perseuerauerint.nu.2.ibi.* 81

4 *Mulier facultatem habet contracto matrimonio ingrediendi religionem. consilio 125.num.15. Fallit, quando matrimonium fuit consumatum. numero 16* eo.

4 *Mulier non potest habere duos maritos.consil.68.nume.75. Nec dimisso primo poterat capere alium.nu.76* 73

4 *Mulier, quæ admissit tres maritos, non dicitur honestè viuere.consi.160. num.8* 168

4 *Mulier transiens ad tertia vota dicitur inhonestè viuere. consilio 160. numero 9* eo.

4 *Mulieri asserenti se ab illo fuisse defloratam, quando sit credendum & quo casu.cons.60.nu.30.* 76

4 *Mulieres non sunt idonei testes, quando agitur de pœna fisco applicanda. consi.165.nu.12* 171

4 *Mulier viripotens est in anno.12. Eo tempore legitimè matrimonium contrahit. Habet eo tempore legitimam personam ad contrahendum etiam si rapta esset.consi.170.nu.10.& 11* 177

1 *Mulier maior potest contrahere, nec contra illū pōt venire.cons.33.nu.16 Et gestum ab ipsa est obseruandum.nu.17* ibi.

Et etiam per suos hæredes.nu.18 ibi.

Et hæredibus suis futuris potest quis contrahendo præiudicare, & rebus suis imponere legem.nu.19.ibi. 87

4 *Mulierem nolle damnum mariti, omnis præsumptio est.consilio 87.numero 16* 111

1 *Multa impediunt fieri, quæ iam facta tenent.consilio quadragesimoquinto num.10* 101

1 *Et cons.45.nu.10* 101

4 *Et consilio 2.numero 45.fol.5.consilio 5.numero 62.folio 15.& consilio 68.nu.176* 85

3 *Multa simul iuncta magis operantur.cons.29.nu.38* 45

4 *Et cons.2.nu.194* 5

4 *Multa permittuntur transire per quandam vniuersitatem, quæ non trāsirent per se specialiter.cons.50.nu.3* 61

4 *Multa fuerunt permissa à Deo, quæ hodie prorsus denegantur.consil.68. num.102* 84

Et quid si fuerunt permissa non perpetuò sed figuratiuè. numero 103. ibidem.

4 *Multi quando sunt, qui habeant rem communem, vt singuli non possint super illa disponere regulariter, nisi omnes consentiant.consilio 90.numero 12*

Ita vt factum ab omnibus aliis non præiudicet vni.numero 13.ibidem. In re competente pluribus, vt singulis non iure singulari, sed de iure ecclesiæ potest

test maior pars statuere.nu.15.ibid. 113

Multiplex remedium competit ad recuperandum res abstractas. consil. 75.num.24 141

Munera patrimonialia quæ,& an ab eis excusentur aliqui. consilio 25. num.75. Et si imponuntur ratione rerum, forenses non excusantur nume. 76.ibid. Et idem si prædia forensium sunt alibrata.num.77.& ibid.nume. 114. Et idem si statu.loci forenses astringerentur.num.78.ibid.& numero 79.81.& 35.& 36 64

Munera hinc inde transmissa,& recepta non probant matrimonium. consi. 61.num.15 77

Munuscula hinc inde missa non probant matrimonium fuisse contractum inter illos ea mittentes.consi.59.nu.20 75

Munitiones facere an & quando liceat dominis prædiorum, & penellos prope ripam fluminis,cui inhærent prædia,& per totum.consi.105.numero 1 196

Mutanda non sunt,quæ certam habuerunt interpretationem.consi.82.nu. 22.f.140.& consi.92.nu.64 156

Mutans iudicium intentatum condemnandus venit in expensis.consilio 22.nu.1 34

Mutans iudicium condemnandus est in expensis.consi.31.nu.51 43

Mutare voluntatem quis potest,quousque viuit.consi.77.nu.75 111

Mutare quid sit.consi.151.nu.25 155

Mutatio voluntatis debet esse libera non obstante aliquo pacto. consil. 69. num.10 117

Mutatio vultus & palliditas inducunt præsumptionem mali.consi.156. num.35 162

consi.66.nu.6 84

Murus existens in medio an censeatur communis.consi.63.nu.1. Et postmodum inde ædificatum,commune censetur.nu.2.ibi. 127

In muro communi nõ potest fenestras facere.nu.3.ibi. Et factæ debent re[...]di.num.4.ibid. Maximè si murus communis fuit destinatus,& positus ad certum vsum.nu.5.ibi. 127

In muro communi vnus sociorum altero inuito non potest aliquid facere. num.7.ibi. Et inuitus dicitur isto casu,quando non consentit.nu.8.ibid. Et sola præsentia non inducit consensum.nu.9.ibi.& nu.10 127

In muro communi socius inuito alio supra culmen potest facere fenestras. num.12.ibidem. Nisi non appareat consuetudo,& ius non permittit.nu. 13.ibidem. 127

Murus communis potest eleuari in parte consocii. consilio 63. numero 14.ibidem. 127

Murus, quòd sit communis,ex quibus probetur. consilio 116.numero 9. 124

Muri proprietas per que signa probetur.ibi.nu.10 eo.

In muro alterius quis non potest aliquid facere.ibid.nu.13 124

In muro communi non licet facere scalam.ibi.nu.14 eo.

Mutuantibus restituendum est mutuum in sua qualitate,& bonitate & si de diminutione.consi.35.nu.10 91

Mutus & surdus simul à natura an possit matrimonium contrahere.consi. num.1.& num.seq.& num.4. Et quid si ex accidenti fuerit mutus & surdus.num.2.ibi. 80

Mutus & surdus à natura reputatur vt mentecaptus.num.4.ibid. Et quid si illis mutus & surdus à natura signis & coniecturis ostenderet intellectum.nu.5.ibi.& nu.7 80

Mutus & surdus à natura, an signis & coniecturis ostendat intellectum, relinquitur arbitrio iudicis.nu.8.ibi. 80

Mutus & surdus eueniẽte ætate habili, si matrimonium contrahere permittitur per gubernantes illos,vocandi sunt substituti . numero 9. ibidem. 80

Mutus & surdus à natura, an possit condere testamentum.numero 15. ibidem. 80

Mutum & surdum à natura habere intellectum ex quibus signis, & coniecturis probetur.nu.13.ibi. 80

N

NARRATIO Sola facti sufficit, quando proceditur summariè, & sine strepitu. consilio 76.numero 1. Et si non est facta conclusio & petitio in processu satis est, quòd de istis per alia verba constet,& potest id apparere ex aliis scripturis maximè si processus dependet ab illis.ibidem numero 2.3.& quarto 142

Narratio & proœmium causam finalem denotant.consil.96.numero 45. 71

Narratiua,an & quando reddat dispositionem surreptitiam.consi.103.numero 13 122

2 Natiuitas facta in domo mariti tanquam potentior præfertur tractatui.& nominationi factæ per adulterum patrem. consilio 10.numero decimotertio. 21

2 Natiuitas filii qualiter probetur per memoriale & scripturam patris. consil.5.nu.58 11

1 Natus ex maritata retenta in domo adulteri præsumitur filius adulteri, & non mariti.consi.10.nu.34 22

2 Natus ex coniugata potest esse quandoque filius adulteri, & non mariti. consi.12.nu.107 28

2 Natus ex marito & vxore in domo mariti præsumitur generatus ex semine mariti.nu.232.ibi.& nu.234 28

2 Natus ex vxorata potest esse filius adulteri,si conceptus fuit tempore, quo maritus erat absens,seu infirmus.nume. 242.ibid. Potest etiam id induci, quando aliæ coniecturæ concurrerent, per quas constaret,illum esse filium adulteri.nu.243.ibi. 28

2 Nati ex vxorato spurii sunt.consil.15. num.10. Idem quando non poterat tempore natiuitatis esse matrimonium inter eos,ex quibus nati sunt.numero 11.ibid. 39

2 Nati ex filia fœmina aliam patris agnationem sequuntur. consilio 19.numero 35 54

2 Natus in domo præsumitur filius mariti,licet eius vxor,ex qua natus est quandoque fuerit ab aliis cognita.consi.29.numero 11.& 97.& seq. declaratur. 91

2 Natus in octauo mense viuere non potest. consilio 56. numero 6.& aliis seq. 148

2 Natus. Non natus, nec conceptus viuo testatore, nec tempore testamenti, nec tempore mortis adhuc illi succedere potest.consi. 83. num.12.& 13. Et quo casu istud procedat & locum sibi vendicet.ibi. 169

2 Natus ex fœmina annorum 50.maiore an dicatur legitimus, & sit successibilis,& isto casu vt dicatur legitimus,& sic successibilis,quæ requirantur probationes.consi.29.nu.45.cum seq. 91

2 Natus tempore immaturo nec potens viuere secundùm cursum naturalē, iudicandus est vt abortiuus.nu.8.ibi. 91

2 Natus ex filia non venit appellatione domus,nec familiæ, seu cippi ipsius testatoris.consi.63.nu.26 144

3 Natus ex vxorata absente marito præsumitur generatus ex semine alterius,quàm mariti. Debet tamen istud concludenter probari.consi. 64.numero 5 104

4 Natus imperfectus in 5.& 6.& 7.mense licet statim moriatur, an rumpat testamentum.consi.145.nu.23 57

1 Naturalem tantùm habens possessionem non præscribit,etiam longissimo tẽpore.consi.104.nu.127 191

2 Naturalis filius tantùm ad feuda non potest succedere.consilio 14.numero 18 37

2 Naturalis tantùm non venit sub illa conditione,sine filiis legitimis,& naturalibus.nu.19.ibi. eo.

2 Naturalis tantùm differt à legitimo & naturali.nu.20.ibi. eo.

2 Naturales tantùm debent habere alimenta super bonis paternis num.27. ibi. Nisi habeant vnde aliter viuere possunt.nu.28.ibi. 37

2 Naturales tantùm pro qua parte possunt succedere patri.nu.25.26 37

2 Naturalis capi potest pro quocunque filio.consi.15.nu.56 40

4 Naturalis lex quæ propriè dicatur.consi.68.nu.347

4 Naturæ de lege, nedum sunt illa principia practica, vel conclusiones descendentes ex illis,sed etiam illa,quæ sunt consona dictis principiis & conclusionibus & illis conformia.consi.68.nu.379 86

4 Naturæ fœdus viget inter has personas,scilicet cognatum & relictam fratris,prohibens coniunctionem concubitus.consi.68.nu.381 86

1 Natura copulatiua est, vt omnia copulata verificentur & adimpleantur. consi.95.nu.7 169

1 Naulum soluendum est pro tota naue conducta, etiam si pro parte fuerit vacua.consi.96.nu.49 171

1 Nec dictio, quandoque capitur pro neque,quandoque continet connexam implicatiuam.consi.36.nu.9 92

1 Necessarium. Qui vult consequens,velle videtur necessarium antecedens. consi.82.nu.73 149

2 Et consi.37.nu.29.f.106.& consi.89.nu.7 181

4 Et consilio 2.numero 22.fol.6.consi.6.num.19.fo.13.& consilio 76.numero 31 134

4 Et consi.3.nu.104 11

2 Necessitas legem non habet,& necessitatis causa contra communes regulas quamplura sunt inducta,consi.32.nu.12 98

2 Necessitatis causa quamplura concessa sunt, contra communes conclusiones.consi.33.nu.23 99

2 Necesse est,coniecturas esse verosimiles,& sufficientes.consilio 97.numero 18 197

3 necessitas excusat à forma tradita per statutum.cons.46.nu.23 71
4 Necessitas permittit plures visitationes posse fieri. consilio 105. numero 24 123
4 Necessitatis priuilegia remissiuè.nu.25.ibi. eod.
4 Negans Pontificis potestatem vt hæreticus habetur. consilio primo, numero sexto. 2
3 Negãs dubium an & quãdo admittatur ad beneficium cessionis, seu quinquennalis dilationis.cons.100.nu.6. Et quid quando mendacio & negatione procuratoris non adest dolus.ibid.nu.8. Et quid si facta est per illa verba, nego narrata, prout narrantur & c.ibi.nu.9 166
4 Negans aliquid non potest interpretari, vt affirmet. consilio 141. numero 13 146
4 Negantes non possidere, turbare dicuntur.consi.126.nu.9 137
4 negare Christum hæreticum est.cons.2.nu.189 5
1 negatiua quandoque probanda est.cons.122.nu.23 190
3 negatiua per rerum naturam regulariter est improbabilis.cons.13.nu.16. Fallit, quando est coarctata loco & tempore.nu.17 22
3 negatiua coarctata quando probet concludenter.consi.19.nu.23 28
4 negatiua dictio præcedens abnegat omnem potestatem, & imponit necessitatem, vt actus non fiat.cons.58.nu.35 72
4 negatiua quandoque probanda est per negantem.consi.138.nu.2 144
4 negatiua probari potest in pluribus casibus, & maximè quando est coarctata loco & tempore probatur per contestes, debent tamen testes formiter concludere, vt eam probent. Et satis probatur, quando deponũt taliter, quod verisimile est eis, esse cognitum, quod dicunt prout sufficit, si dicatur, audiui: quia fui præsens.consi.162.nu.10.11.12.13.14.& 15 169
4 neglecta videntur, quæ speciali nota digna sunt, si specialiter non designantur.consi.74.nu.8 102
4 negligens petere inuestituram priuatur iure suo.consilio 103. numero 16. 122
1 negligentia imputatur, quando spoliatus potuit per viam iuris consequi suũ. Quod minimè procedit, quando nulla aderat copia iudicis tunc enim licitũ est propria authoritate rem suam recuperare. consilio 24. numero 18. & 19 63
1 negligentia alicui non potest imputari, quando diligentia nihil profuisset, si fuisset adhibita.cons.24.nu.22 63
1 negligentia prælati nocet ecclesiæ circa præsumptionem rerum illius.consi. 101.nu.83 186
3 negligentia ex quibus non debet imputari.cons.91.nu.51 156
4 negligentia prælati nocet ecclesiæ.consi.3.nu.15 11
1 negligentia & factum antecessoris in feudo ex pacto & prouidentia nõ nocet successori.consi.23.nu.199 52
1 negotiationi nauali, an verò terrestri, quis proponatur, multùm differt.consi.93.nu.59 166
4 negotiorum gestorum actio competit in materia cambiorum.consil.131.numero 27 140
1 nemo appellando contra sententiam supremi principis venire potest.consi. 118.num.1 218
1 nemini licet venire contra transactionem propriam vallatam iuramento. consi.10.nu.92 22
1 nemo contra iuramentum audiri debet non petita absolutione. numero 93. ibidem. 22
3 nemo potest repudiare hæreditatem in feudo hæreditario, & illud acceptare.cons.16.nu.44 38
2 nemo regulariter potest promittere factum alienum, & promittendo non obligatur.consi.16.num.114. Fallit, si promittit se facturum, & curaturũ consi.eo.num.115.ibid. Videtur enim isto casu factum proprium promittere, & non adimplendo tenetur ad interesse. consilio eodem numero 116. ibidem.
Et quid si in contractu principalis, super quo iste ita promisit, est nullus. numero.117.ibi. 43
1 nemo in alium transfert, quod non habet.consi.7.nu.8 18
2 nemo dat, quod non habet.consil.15.nu.71 40
4 Et consi.65.nu.10 82
1 nemo potest se iuuare ex aliquo actu, quem non acceptat.consilio 31.numero 40 79
1 nemo præsumitur iactare suum.consi.35.nu.21 91
4 Et consi.7.nu.8.fo.22.& consi.169.nu.54 145
4 nemo potest in alium plus iuris transferre, quàm ipse habeat.consil. 25.numero 30 36
2 nepos ex fratre an sit talis persona, quæ ex præsumpta mente defuncti debeat excludere substitutum.consil.42.num.28. Et an talis persona debeat esse ex descendentibus ipsius testatoris.ibi. Et quid si substitutus est in æquali gradu cum cohærede pratendente ipsum excludere.numero 19.ibidem. 115
2 nepotes, stante matre filia testatoris, non possunt auo materno ab intestato succedere.consi.54.nu.22 132
2 nepos seu neptis mortuo patre seu matre, respectu aui testatoris obtinet primum locum, & debet institui, seu exhæredari ex causa, aliàs præteritus seu præterita reddit testamentum nullum.consilio 60.numero 2.5.& 9 139
2 nepos mortuo patre occupat dictum locum, ita vt debeat institui, seu exhæredari ex causa. consilio 64. numero 2. Occupat enim primum locum patris.nu.3.ibi. 145
2 nepos repræsentans personam patris succedit vnà cum patruo. nume. 19. ibidem. 145
2 nepos in fideicommisso an succedat vnà cum patruo.numero 29. ibidem. & num.30 145
2 nepos præsumitur ignorare disposita, & contenta in testamento aui. consil. 72.nu.18 155
2 nepos præsumitur habere scientiam testamenti auiti, & contentorum in eo, si gessit aliquid relatiuum ad tale testamentum. numero 21. ibidem. eodem.
2 nepos admittitur vnà cum patruo ad fideicommissum ex coniecturata mente testatoris.consilio 38. numero 14. folio 93. consilio 77. numero decimotertio. 160
2 nepotes non nati tempore dispensationis, an & quando veniant in consideratione.cons.77.num.29 161
2 nepos ex fratre excludit sororem transuersalem, si nepos est filius maris. consi.85.nu.59 172
2 nepos natus ex filia testatoris, natus dicitur ex eius proprio corpore.consil. 88.num.21 179
3 nepote, nec descendentes non comprehenduntur appellatione filiorum quo ad grauamen inducendum.consilio 14.num. 15. Minus etiam inducitur nepos, quando reperitur filius in primo gradu, in quo dispositio fuit verificata.num.16.ibi. Minus etiam comprehenduntur in grauamine fideicommissario.nu.17.ibi. 22
1 nepos ab intestato succedit vnà cum matertera auunculo suo. consilio 31. num.5 50
2 nepos appellatione filii an & quando veniat in grauamine.consilio 87. numero 23 177
3 Et consi.52.nu.15.& aliis seq. 83
3 nepos comprehenditur appellatione filii ex coniecturata mente testatoris. consi.52.nu.19 83
3 nepos venit appellatione filii, quando eadem ratio viget in nepote quæ in filio.cons.52.nu.20 83
3 nepotes comprehenduntur, quando testator ascendens protulit simpliciter verbum filiis.consi.52.num.21. Et idem si non sunt nominati specificè, & non erant tunc nati, & in euentum futurum filii tantùm fuerunt appellati. ibid.num. 22. Et idem si nomen filii est appositum per modum causæ & conditionis in fauorem eorum.ibidem.nu.25 83
3 nepos admittitur cum patruo in fideicommisso, in quo succeditur testatori, & non grauato.consi.42.nu.24. Et quando succeditur ascendenti, nepos venit vnà cum patruo, & auunculo.nu.25.ibi. 65
3 nepotes ex fratre succedunt patruo.consi.109.nu.27 174
4 nepos descendens ex primogenito præfertur patruo in iure primogeniture. consi.72.num.106 98
2 nepotes non veniunt in contractibus appellatione filiorum.consilio 20.numero 24 61
1 nepotes & omnes descendentes in concessione feudali veniunt appellatione filiorum.consi.20.nu.23 43
1 nepotes an & quando veniant appellatione filiorum. consilio 89. numero 21 160
3 nepotes an succedant vnà cum patruo in allodialibus. consilio 65 numero 42 105
1 nepos ex fratre in feudis pariter succedit cum patruo.consi. 2.num.44.& num.48.fo.10.& consi.10.nu.4. 23
1 nepos repræsentat personam patris, quando succeditur auo, & admittitur vnà cum patruo.consi.3.nu.39. Et idem quando expressè vocatur, & de primo.num. 40.ibid.& num. 42. In successione fideicom.vocatur sicut in successione ab intestato.nu.41.ibi. 13
2 nepos ex filia succedit vnà cum matertera auo.consi.3.nu.15 8
2 nepotes & pronepotes an insimul succedant cum matertera.cons.18.num. 56.& plene.nu.80.& 81 51
2 nepotes non possunt succedere insimul cum patruo eodem tempore.numero 76.ibidem. Et quid si institutio facta est de fratre, & filiis eius.nume.77. ibidem. 51
2 nepotes & descendentes quandoque videntur vocati, & honorati actiuè, non autem passiuè grauati.consi.32.nu.25 96
2 nepotes possunt dici vocati actiuè, & non passiuè.numero vigesimosecundo ibidem. 89

Nepotes nati & concepti post mortem testatoris, quandoque censentur vocati per fideicommissum.consi.31.nu.41 96

Nepotes vocati ad fideicommissum, ad illud venire possunt, siue eorum pater dicatur esse, siue non.nu.54.ibi. 96

Nepos ab auo an possit grauari in legitima, & quando si est pupillus.consil.36.nu.37 104

Nepos & descendens representat personam patris in successione ascendentium.consi.37.nu.41 106

Nepotes in fideicommisso relicto per ascendentes succedunt vnà cum patruo.nu.15.ibi. 106

Nepotes ex fratre præmortuo, an & quando succedant in fideicōmisso vnà cum patruo.consi.39.nu.4.& nu.12 111

Nepos non subintrat locum patris, quando tractatur de successione patrui magni.nu.12.ibi. 111

Nepos vt succedat in locum patris, an debeat esse saltem conceptus, seu natus viuente testatore.nu.15.ibi. Et quid quando testator vocat superextantes, seu superexistentes.nu.16.ibi.

Nepos & pronepos tantùm succedunt in locum patris, & non alii vlteriores.consi.41.nu.28. Et isti in duobus tantùm casibus repræsentant locum parentum præmortuorum.nu.29.ibid. In aliis verò casibus non subintrant.nu.30.ibi. 112

Nepotibus non est vtile fideicommissum habere locum in illis, imo opposi-tum.consi.41.nu.62.63.& 64 63

Neptis quando possit simul succedere cum patruo repræsentans personam prædecessoris sui.consi.20.nu.22 62

Neptem posse habere plus, quàm filia non inconuenit.consil.41.num.65. & nu.75. Et quia testator nullam dotem reliquit filiabus nascituris. num. ibid. 63

Neptis ex masculo dicitur descendere per lineam masculinam, & est agnata.consi.40.nu.38.& nu.41 112

Neptis nata ex filio dicitur de familia testatoris, esto quòd sit nupta extra familiam.nu.39.ibi. eo.

Neptis ex filio descendens ex virili sexu, & coniuncta per virilem sexum. nu.40.ibi. eo.

Neptis ex filio an comprahendatur, si testator considerauit masculos.consi.40.nu.43 112

Neptis an possit dotari ex legitima & trebellianica.consi.41.nu.61 63

Neptis testatoris excluditur à substituto existente de familia ipsius testatoris.consi.48.nu.18 125

Neptis ex fratre an obtineat locum patris, & succedat vnà cum patruo.consi.50.nu.12 127

Neptis nascens post mortem aui condentis testamentum, an reddat nullum illud, & reliqua in eo relicta, & quid si est apposita clausula codicillaris. consi.63.nu.30 139

Neptis succedit vnà cum matertera quo ad bona aui.nu.34.ibi. 139

Neptis succedit in locum matris præmortuæ.consil.64.nu.1. Et præterita reddit testamentum aui nullum.nu.2.ibi.& nu.6 141

Neptis occupat locum matris beneficio legis velleyæ.nu.9.ibi. 141

Neptis ex filio an & quando videatur exclusa, si testatoris filia fuit exclusa.consi.89.nu.35.36.39.& seq. 181

Neptes ex filio sunt melioris conditionis, quàm filiæ propriæ testatoris. consi.35.num.22. Et quia filiæ nominatim sunt exclusæ.num.23.ibidem. Et quia filiabus expressè prouidit, neptibus minimè.nume.24. Et priuatio facta de filiabus, non est trahenda ad neptes.num.25.ibi. Et quæ non probant singula, quando & quo casu procedant.num.26.ibid.2.nume.27.& 28 38

Neptis ex filio excludit substitutum attento iure communi.consilio 41.numero 19. Et quid quando in testamento nulla facta est mentio masculorum nu.20.ibid. 62

Neptis est quandoque melioris conditionis, quàm mater vel filia testatoris nu.72.ibi.& nu.71 62

Neptis ex filio agnata est.nu.78 62

Nisi dictio posita post prohibitionem alienandi concedit potentiam in illo casu id faciendi.consi.31.nu.35 96

Nolle permittere, idem est, quod prohibere.consi.67.nu.13 117

Nomen alicuius qui consentit apponi in negotiatione insolidum obligatur. consi.23.nu.9.& 12. Et maximè in patre respectu filii.nu.10. Et qui nedum præsens, sed consentit expressè.nu.11.ibi. 166

Nominis impositione concessit, videtur concessa libera administratio.num. ibi. Et quia pater non contradixit gestis per filium.nu.13.ibi. Et quia recepit plures literas sub dicto nomine celebratas.nu.14.ibi. Et ex istis habetur pro consentiente.nu.15.ibi. eod.

Nominis appositio sola non debet attendi, sed precii solutio.consilio 42.numero 76 98

Nomina per numeralia si fiat venditio, an sit certa respectu quota.co.silio 59.num.26 122

1 Nomina quotitatiua denominantur à numeris.consi.69.nu.11 133

3 Nomen hæredis in testamento nuncupatiuo coram testibus est nuncupandum.consi.19.nu.11 22

3 Nomen hæres, an verificetur in primo tantùm, & quo casu.consilio 57.numero 11 94

3 Nomen hæres, si profertur à testatore in conditione, qualiter intelligatur. nu.14.ibi. eo.

3 Nomen idem quando potest capi, vt genus, & vt species, in dubio videtur expressum in specie.consi.58.nu.6 95

3 Nomen debitoris sequestrari potest & prohiberi.consi.107.nu.77 169

4 Nomina sinonima non inducunt diuersitatem in effectu. consilio 5.numero 104 15

4 nomina diuersa arguunt diuersitatem in effectu.consi.21.nu.13 32

4 nomen dos, proprie in qua dote verificetur in materia statutaria. consil.62. num.32.& nu.33. Et quid si mulier habet alia bona.nu.33.ibi. 78

2 nomina debitorum an veniant sub legato omnium mobilium.consil.79.nu.44. Et an & quando veniant pecuniæ.nu.45.ibi. 163

1 nomen familiæ potest referri ad personas, & includit omnes descendentes ex sanguine gradatim.consi.23.nu.45.& nu.106 51

2 nomen alterius familiæ non licet passim assumere, & facere insignia & arma illius: cum tendant ad honorem & dignitatem familiæ. consilio 19.numero 36 54

2 nomina testium describi debent in fine notulæ.consi.28.nu.12.& plenius. 59.60.& 61 89

2 nomina debitorum non computantur in bonis stabilibus, faciunt enim tertiam speciem.consi.50.nu.121 127

2 nomina debitorum non comprehenduntur in iuribus, dependentiis & vtilitatibus bonorum stabilium.nu.24.ibi. 127

2 nomina debitorum in quibus bonis connumerentur.consilio 96.numero 15 196

2 nomen hæredibus, de filiis intelligitur, & descendentibus.consi.32.numero 1.& num.25 98

4 nomina debent conuenire rebus, & ex diuersitate nominum inducitur diuersitas rerum.consi.3.nu.6 11

4 nomina nuda non considerantur.consi.49.nu.40 60

1 nominatim quid celebrari quando dicatur.consi.117.nu.8 217

3 nominatim aliquid fieri, quando dicatur.consilio 2.num.49.fol.6.& consi. 110.num.45 176

3 nominatim fieri, & exprimi dicitur etiam per relationem.nu.57.ibidem. Et quid si pro forma requiritur verbalis nominatio.nu.58.ibi. 6

3 nominatim quandoque capitur pro certitudinaria.nu.60.ibi. 6

3 nominatim factum dicitur expresso nomine effici, vel expressa alia designatione.consi.110.nu.46 176

1 nominatim dicitur fieri quod fit per relationem.consil.122.nu.3. Maximè quando relatio non potest, nisi ad vnum referri.nu.4.ibi. 221

2 nominati per testatorem præferuntur aliis in successione fideicommissi.consil.38.nu.4.fol.93.& consi.64.nu.32 109

2 nominatus per testatorem ad fideicommissum venit.consi.40.num.2. 111

2 nominatus à testatore præfertur aliis.nu.21.ibi. 111

2 nominati & expressè vocati à testatore omnibus aliis præferuntur.consilio 39.num.8 111

2 nominati sub conditione quandoque censentur vocati. consilio 57.numero 20 136

2 Si vocatur aliquis, & etiam eius filii, & descendentes censentur omnes instituti, & honorati, gradatim tamen, & ordine successiuo.numero 21.ibidem. 136

3 nominati à testatore, videntur ab eo vocati ad fideicommissa. consilio 5.numero 30 11

3 nominatus expressè excludit alios nominatos collectiuè.consilio 21.numero 16 32

4 nominatus ab habente facultatem nominandi an inuetur per gratiam concessam nominanti, & quando & quo casu censeatur dicta facultas reuocata, & per totum.consi.141.nu.1 146

4 nominatus à quo dicitur gratiam consequi à nominante, vel à concedente facultatem nominandi.nu.38.ibid. 146

4 nominatio concessa Cardinali de beneficiis prouidendis, qualiter interpretari debeat.consi.40.nu.1 82

Nominati sub nomine collectiuo pro vno habentur. Et æquis partibus admittuntur.consi.49.nu.1.& 2.in 2.vol.fol.10. Et quid si nominati sunt distributiuè.ibi.nu.3.& 4 eo.

4 nominatio facta coram persona in dignitate constituta magis præualet. consi.46.nu.15 57

4 nominatio vxoris, & mariti, de muliere coniuge, & marito, non probant matrimonium, maximè quando in præiudicium alterius matrimonii

dicitur facta.consi.59.nu.7.& 8 74

4 Nominatio prædicta etiam in instrumento facta non probat matrimonium præsumitur enim facta ad detegendum peccatum & fornicationem. ibid. num.8.& 9 74

4 Nominatio in aliquo instrumento facta de aliqua muliere pro coniuge non probat matrimonium.consi.61.nu.24 77

2 Nominationes quando sunt diuersæ de filio, cuius sit filius, cui illarũ stan dum sit.consi.10.nu.99.& 100 22

2 Nominatio quando probet filiationem. consil.10.nu.7.& nu.15.51.52. & 53 21

2 Nominatio filiationis facta per patrem quando probet filiationem eius respectu.nu.15.ibi.& nu.51.52.53.86.99.& 100 21.& 22

2 Nominatio facta de aliquo, prout de filio, necessariò non probat filiationẽ. consi.11.num.24. Et idem dicendum est de præstatione alimentorum.nume.25.ibi. 27

2 Nominatio sola non probat filiationem.consi.12.nu.246 29

2 Notatio filiorũ facta in testamento per patrem facit eos legitimos.con.13. nu.27.& nu.32. Et quæ interuenire debeant in hac nominatione, vt producat effectum istum.nu.27. ibid. Et consideratur, an sit facta principaliter, vel enunciatiuè.nu.29.ibi. Et quid si illi constituit tutorem.nu.30. Vel pupillariter ei substituitur.nu.31.ibi. 36

2 Nominatio filiationis, & institutio facta in testamento probat illum esse filium.consi.29.nu.10.& plenius.nu.95.96.& 113 91

2 Nominatio sola, & reciproca non probat matrimonium, licet mutuò se cõiuges nominent.consil.15.num.33. Et quid si tractant se vt coniuges in eodem lecto, & similibus.num.34.ibid. Et quid si concurrit fama viciniæ.nume.35.ibi. 39

3 Nominationem fuisse factam implicitè satis tamen est per relationem ad aliquam scripturam seu cedulam.consilio 19.numero 12. & numero 26. & sequen.

Idem erit in legato & fideicommisso & in hæredis institutione.nu.13.ibi.

In hæredis institutione contrarium communiter seruatur . numero 14. ibidem. 28

1 Non entis nullæ sunt qualitates. Vide supra, in litera. Et in vers. Ens.

4 Non refert quid ex æquipollentibus fieri. Dummodo mentem disponentis seruemus.consi.5.nu.103 16

4 Nota speciali quæ digna sunt, exprimi debent, & non ueniunt &c. consil. 112.num.33 128

3 Notarius potest pro absentibus recipere & stipulari . consilio 69. numero 135.& num.148.ibi.& seq. Et quæritur vt his absentibus absque aliqua cessione notarii & ratificatione absentium.nume.136.ibid.& nume.148. ibid.& seq. 119

3 Notariis asserentibus contrahentem esse sanæ mentis non datur fides.consi. 87.num.43 147

3 Notarius potest stipulari pro donatario absente.consi.88.nu.90. Et quando videatur ita stipulari, vel ne.nu.91.ibi. 150

3 Notarius stipulans pro absente vnam donationem non videtur stipulari aliam.nu.91.ibi. eod.

4 Notario asserenti citatos & vocatos fuisse canonicos, non creditur alio non apparente.consi.31.nu.14 43

3 Notario asserenti matrimonium publicè esse contractum minimè credendũ est in præiudicium tertii.consi.57.nu.30 71

4 Notario asserenti sibi aliquid esse commissum per iudicem non creditur. cõsi.61.nu.7 77

4 Notarius deputatus in remissoria, an possit esse testis de his, quæ antea sciebat.consi.70.nu.16 96

4 Notarius falsarius potest condemnari.consi.162.nu.31 169

4 Notarius falsarius potest torqueri ad veritatem habendam. ibid.num. 32. eodem.

2 Notarium esse rogatum multæ coniecturæ sunt. consilio vigesimoseptimo. num.20 86

4 Et maximè si solitus est aliàs falsum committere.ibi.nu.33 eo.

2 Notarii conficiunt librum, in quo registrant omnia instrumenta, & demũ in alia charta scribunt tenorem cõtractus, & illam dant partibus, & liber ille habetur pro originali, & protocollo.consi.28.nu.22 89

2 Notarii industria non eligitur in scribendo, sed vt fidem det gestis, & publicando, & subscribendo fidem accommodet.consilio 28.num. 30 89

2 Notarius publicare potest instrumentum sub illa notula prius scripta à partibus, dummodo illam subscribat.consi.28.nu.31 89

3 Notario datur facultas extendendi & declarandi primam imbreuiaturã. consi.28.nu.38 89

3 Notarius corrigere potest errorem propria autoritate, & sine iudicis decreto.consi.28.nu.42 89

2 notarius corrigere potest errorem, etiam parte non vocata.consi.28.numero 48 89

2 notarius præsumitur integer & legalis.nu.49.ibi. 89

2 notarius in subscriptione dicens se fuisse rogatum probat rogitum.consi.28. num.52 89

2 notarius se subscribens, & publicans instrumentum præsumitur rogatus. nu.52.ibi.& nu.53.& 56 89

2 notarius qui patitur se describi instrumento, præsumitur rogatus.consi.28. num.57 89

2 notarius omittens scribere instrumentum secundùm ordinem consuetũ, falsi suspicionem non incurrit.consi.28.nu.61 79

2 notarius an computetur in numero testium in testamentis & codicillis.consil.34.& nu.44 101

1 notarius non tenetur dare copiam instrumenti sine mercede.consilio 31.numero 27 79

1 notarius non debet apponere iuram.etiam si esset solitum, nisi sit præstitum consi.45.nu.40 101

1 notarius intelligitur rogatus apponere clausulas solitas & consuetas, & quando.num.42.ibid.& num.44. Debet tamen illas apponere, dũ actus est in fieri, & non postquam est perfectus & vulgarizatus.nu.43.ib. 101

1 notarius secundùm suam consuetudinem potest illam abbreuiaturam &c. extendere.consi.48.nu.27 107

1 notarius potest pro absente, & altero stipulari, & valet.consilio 32.numero 2 149

1 notarius quando computetur in numero testium.consilio 51.numero 4. & num.6.& 7 112

3 notarium in dubio non est præsumendum committere falsum & delinquere.consi.58.nu.37 95

3 notarii rogati de aliquo instrumento tres solent conficere scripturas. consilio 61.nu.2. Et quando vna differt ab alia. semper recurritur ad originale, & protocollum.nu.2.ibi. 100

3 notarius potest, & tenetur errorem corrigere. & emendare.numero 8.ibidem. 100

2 notarius & sacerdos sunt aliis testibus digniores. consilio 67.numero tertio. 111

1 notoria inducunt scientiam.consi.13.nu.220 52

1 notorium an & quando requirat declarationem. consilio 52. numero 54. 110 3

1 notorium quod sit.consi.1.nu.34

2 notorium facti dicitur in his, quæ procedunt & sunt disposita secundùm naturam.consi.56.nu.7 134

1 notarius defectus proprietatis obstat agenti possessor.recu. consilio 10.nume.68 22

2 notula prima, & originalis scripta manu diuersorum redditur suspecta.consilio 28.numero 3. Maximè quandò notarius nullam mentionem facit, cuius manu originalis notula fuerit scripta. numero 4.ibidem. & plenius numero 35. & 36. & 38. Et quid si in notula originali in suo principio apposita est vna dies, & à tergo folii ipsius notulæ apposita est alia dies, an talis variatio sit nociua.numero 5.ibidem, & numero 39.& 43. Et an dies propter talem variationem videatur omissa, & eius omissio vitiet. nu. 6.ibid.& nu.39.& 40 89

2 notula scripta manu testatoris multùm operatur ad tollendam suspicionem falsitatis.nu.16.ibi. 89

1 noua vectigalia & collectæ, & noua grauamina imponi debent.consi.69. num.9 133

1 nouatio propria quæ sit, & quando dicatur fieri.consilio 110.numero 66. 205 137

3 nouatio non inducitur, nisi expressè agatur.consi.78.nu.18 169

3 nouatio ex quibus verbis inducitur.consi.107.nu.25

3 nouatio inducitur, si dicatur, pro decem, quæ tibi debeo, promitto quindecim num.27.ibi. eo. eo.

3 nouatio inducit, & causat liberationem.nu.28.ibid. 101

4 noualia, quæ propriè dicantur.consi.73.nu.30

4 nunc variantur constitutiones propter temporum varietatem.nu.136.ibi. 5

Maximè vt maius periculum & scandalum euitetur.nu.137.ibid. 5

4 nouo indigent remedio, quæ de nouo emergunt.consi.2.nu.135

1 nullitas si opponitur contra tres conformes sententias, ea non obstante mandantur executioni.nec vlterius conceditur appellatio. Fallit, nisi allegetur nullitas ex defectu iurisdictionis . Et quando nullitas apparet ex eisdem actis, & ex eodem processu.numero 22. & 23. Prout fallit, quando esset nulla ex defectu iuris naturalis.numero 24.consil. 93.numero 20. & 21 189

2 nullitas patens ex lectura laudi opponi potest, & illius executionem impedit.nu.148.ibid. 65

1 nullitas ex defectu potestatis nunquam dicitur exclusa, etiam si [...] nullitatem tolleret.consi.45. nu.28. Et etiam si fuit promissum, non posse de nullitate dici.nu.29.ibid. 101

3 Et

Et consi.24.nu.102.& 12.& 3 72.& 73
Nullitas quæ præsupponat.conf.97.nu.34 174
Nullitas quando allegatur respectu ætatis, qualiter sit probanda. num.43. ibi.nu.56 174
Nullitas laudorum influit ad nullitatem sententiarum inde emanatarum, secus econtra, quando in validitate laudorum, quæ non influit ad validitatem sententarum.conf.103.nu.15 190
Nullitas propter ordinem omissum iuris positiui est.consilio 118. numero 14 218
Nullitas impedit executionem.consi.54.num.41. Et infra quantum tempus potest deduci.ibi. 115
Nullitas cognoscenda est, esto quòd appellatio sit deserta.conf.106.numero 19 124
Nullitas notoria, & iniustitia nullitati æquiparatur.consi.107.num.9. Et non debet exequi, & exequenti potest resisti.num.10.ibi. Notoria isto casu quando dicatur.nu.11.ibi. 124
Nullitas sententiæ ex eo capite, quia termini non seruati, ex quibus tollatur.conf.126.nu.1 137
Nullitas quando dicatur principaliter seu incidenter deduci. consilio 95. numero 37. Et si deducitur replicando incidenter dicitur deduci. ibidem. 170
Nullum verbum in priuilegio censetur frustatoriè appositum. consil.9.nu. 62. Nec sine effectu operandi.nu.63.ibi. 18
Nullus dandus est regressus renunciantibus & remittentibus. consil. 26. num.1 40
Nulla causa adduci potest, quin peccatum iure diuino inductum non sit peccatum.consi.68.nu.51 84
Numeralia verba reducenda ad quotam, quid operantur respectu domini.consi.69.num. 28. Et quid si per verba numeralia fit pro indiuiso.nu. 29.ibid. 133
Numeratio non operatur contra mentem contrahentium.consilio 131.numero 18 140
Numeratione non transfertur dominium.consi.131.nu. 16 140
Numerus dicitur appositus causa limitandæ & restringendæ dispositionis, quando apponitur in diuersa oratione.conf.64.nu.23 128
Numerus filiorum in casu legitimæ & trebellianicæ consideratur in masculis & in fœminis.conf.25.nu.32 78
Numerus pluralis verificatur in pluribus.consi.27.nu.72 87
Numerus septem testium in celebrandis testamentis qua de causa fuit adbibitus, & quando possit remitti.conf.32.nu.35 98
Numerus septem testium in testamento requisitus non est necessarius tempore pestis, & tempore necessitatis & impedimenti. consilio 33. numero 26.& 27 101
Numerus pturalis non verificatur in vno, sed in pluribus.consilio 58.numero 1 137
Numerus pluralis quandoque resoluitur in numerum singularem.numero 6 ibidem. 137
Et consi.58.nu.47 95
Numerus quindecim, quomodo possit ad quotam reduci.consi.61.nu.7. Et quid in numero nouennario.nu.8.ibi. 125
Numerus si est impar, an possit diuidi in quotas æquales.numero 21.ibidem. 125
Numerus dicitur quantitas discreta.conf.61.nu.26 125
Numerus pluralis non in vno, sed in duobus saltem verificatur. consil.31. nu.84.fo.79.& conf.95.nu.1 169
Numerus testium quando venit considerandus. consilio 77.numero 110 135
Numerus testum non attenditur, sed qualitas ipsorum, & rationes, & causæ per eos assignatæ.consi.87.nu.42 147
Numerus pluralis non verificatur in singulari.conf.108.nu.45 173
In numis non cadit affectio.consi.131.nu.15 140
Nunc dictio omnem tollit dilationem.consi.105.nu.30. Aliam etiã habet significationem, hoc est, vsquequo &c.nu.31.ibi. 196
Nuncius cum potestate legati de latere potest conferre beneficia.conf.17. num.3 30
Nuncius cum potestate legati de latere, ita reputatus à domino, ad quod missus fuit, habet præsumptionem pro se, quòd nuncius esset.numero 2.ibidem. eod.
Nuncio exercenti aliquam potestatem credendum est. numero 9.ibidem. Quod nedum procedit in cardinale, sed etiam in alia persona graui.numero 10 ibi.
Nec est necesse, quòd ostendantur originales literæ.ibi. Quoniam de facili potest adiri superior concedens literas.nu.11.ibi. 2
Nuncio apostolico aliquid asserenti an sit credendum.nu.12.ibi. eo.
Nuncius an possit conferre beneficium vacans in vno octo mensium reseruatorum.conf.18.nu.3 30
Nuncio sibi dato quando quis tradit rem, si contingat nuncium subtrahere dictam rem periculum spectat ad dantem. Et si nuncius subtraxit rem illi, cui fuit datus, dans tenetur damnum resarcire.consilio 156.numero 25.& 26 162
3 Nuper, dictio, denotat actum de propinquo factum. consilio 58. numero tertio. 95

O

4 OBEDIENTIAE Præstatio facienda Pontifici fauorabilis est, cum eius contrarium sit odiosum.consilio 42. numero 4 54
4 Oblatio non purgat commissionem antecedentem pœnæ incursæ per actum consummatum & perfectum.consi.21.nu.45 32
4 Oblatio obligat offerentem ad eius obseruationem, si per eius aduersarium fuit acceptata.nu.48.ibi. 32
1 Oblatio alternatiua non est recusanda, & secundo loco facta.consilio 31. num.46 79
1 Oblatio quando potest referri ad actum validum, & inualidum, referenda est ad validum ex multis.nu.55.ibi.& nu.56.& 57 72
4 Oblatio quando & quo casu est facienda, vt quis agere possit.consi.33.numero 52 34
4 Oblatio quando est qualificata, & conditionalis non obligat offerrentem, si qualitates & conditiones non sunt adimplet per eum, cui facta est oblatio.consi.81.num.5. Qui offerendo non potest variare, sed contra.num.13. & 14.ibi. 107
3 Oblatione acceptata videtur recessum per actus contrarios successiuè gestos consi.31.nu.43.& nu.44.& 45 50
1 Oblatione secunda videtur renunciatum primæ & ab ea recessum. consilio 31.num.51 79
4 Obiectus, qui dantur contra gratiam, probandi sunt in specie & concludenter, non autem præsumptiuè.conf.5.nu.133 16
4 Obiectus & exceptio debent clarè deduci, & probari, nec sufficit præsumptiuè.conf.104.nu.2 122
4 obiectus, quòd gratia sit consumpta per acceptationem alterius beneficii, qualiter sit probandus.nu.5.ibi. 122
4 obiectus male specificati, an & quando possint melius & clarius specificari.nu.14.ibi. 122
3 obligans omnia bona sua videtur etiam obligare nomina debitorum.consilio 107.nu.65 169
2 obligans se vt principalis tenetur, licet primus contractus non teneat.consi. 16.num.118 42
4 obligatio est in vtraque re in obligationibus alternatiuis.consi. 107.numero 34 130
4 obligatio in quolibet insolidum consistit in pluribus reis debendi, & credendi.num.35.ibi. eo.
2 obligatio accessoria quandoque tenet, licet principalis non subsistat. consilio 16.nu.111.& 112 43
2 obligationes diuiduæ per defunctum contractæ inter cohæredes æqualiter diuiduntur.conf.69.nu.19 150
1 obligatio ex contractu locationis & conductionis valida & reciproca hinc inde oritur.conf.34.num.1 89
1 obligatus ad factum cum oppositione pœnæ non euitat pœnam, si pro parte tantùm facit.consi.34.nu.18 90
1 obligatus quando quis est ad factum momentaneum, interpellandus est, esto quòd appositus fuisset dies.nu.23.ibi. eod.
1 Idem erit, quando quis obligatus esset ad factum successiuum infra terminũ certum, tamen eius præstatio dependebat ex facto & voluntate aduersarii. nu.24.ibi.& nu.seq. 90
1 obligatio an vna tantùm sit, quando plura facta deducuntur in eadem obligatione.conf.34.nu.22 90
1 obligatio bonorum facta per debitorem, quæ bona comprehendat. consilio 127.nu.26 226
1 obligatio ad interesse regulariter succedit in obligationibus facti.consil.34. num.45 90
1 An & quando per obligationem pœnalem inducatur nouatio præcedẽtis obligationis.nu.46.ibi. eod.
1 obligatio & hypotheca generalis an comprehendat futura.consilio 50.nume.13 110
1 obligari quis non debet præter suum consensum & voluntatem.conf.117. num.10 217
3 obligatio tendens ad annuam præstationem reputatur inter immobilia. consil.85.num.10 144
4 obligatus in vno videtur absolutus ab aliis.conf.6.nu.4 22

3 Obligari quis non potest sibiipsi.cons.31.nu.43 50
4 Obligatio non impeditur propter difficultatem actus. consilio 33. numero 42 46
4 Obligatio tollitur mediante solutione.consi.45.nu.4 56
4 Obligatio plurium debitorum quid operatur.cons.101.nu.12 120
4 Obreptio & subreptio quando committatur.consi.9.nu.85 24
2 Obreptio & subreptio reddit ipso iure legitimationem nullam. consil. 12. num.218 29
2 Obreptio etiam modica vitiat legitimationem.nu.222.ibi. eo.
4 Obreptio & subreptio probanda est ab opponente.cons.3.nu.50 11
4 Obreptio & subreptio infra quantum tempus sit probanda. numero 69.ibidem. 11
4 Obreptio & subreptio dolosa & falsa vitiat concessionem.consilio 4.numero 13.
Etiam si motu proprio facta sit.nu.14 13
4 Obreptio & subreptio ipso iure annullant rescripta emanata ad beneficia. cons.31.nu.22 43
4 Obripiens iudici contra veritatem quando teneatur pœna falsi.consi.151. num.32.& seq. 155
1 Obscuris in rebus quod minimum est attenditur.cons.110.nu.56 205
1 Obsequialia iure naturali debita non inducunt merita, nec iustam causam donandi.cons.73.nu.61 137
1 Obseruantia multùm operatur in feudis, vt fœmina valeat succedere.cons. 22.num.24 47
1 Obseruantia & consuetudo in materia feudali multùm operatur.consi.23. num.23 51
1 Obseruantia antiqua attendi debet.consi.25.nu.55 64
2 Obseruantia alicuius statuti, seu reformationis sequenda est, & continuanda.consi.56.nu.35 135
1 Obseruandum est etiam in præsenti, quod aliàs obseruatum, & interpretatum fuit.cons.36.nu.8 92
1 Obseruari denuo debet, quod aliàs in feudo fuit obseruatum. consil.16.numero 11 37
3 Obseruatio iuramenti concernit bonum animæ & fauorabilis iudicatur.cõsi.69.nu.76 118
3 Obstacula quando sunt plura, de singulis mentio est facienda, consi.140. num.15 146
2 Obstetricibus deponentibus de partu immaturo standum est, & fides adhibetur.cons.56.nu.11 135
2 Obstetrices iudicare possunt, an natus sit moriturus, vel sit partus maturus vel ne, & ipsarum assertioni standum erit.nu.22.ibi. 135
4 Obtemperans mandanti in genere prohibitorum non propterea excusatur quin puniatur.cons.149.nu.24 153
4 Obtinens beneficium per simoniam nullum ius, nec titulum acquirit.consi. 29.num.1 51
4 Obtinens plura dispensatiuè non potest impetrare aliud, & si impetrat nulliter agit.consi.74.nu.40 102
4 Obtinens parrochialem authoritate ordinaria potest capere possessionem, & administrare.consi.135.nu.1 142
4 Occasio peccandi mortaliter non est danda.cons.12.nu.8 26
4 Occidens seipsum, an & quando bona eius publicentur.consilio 156.nu. 1.Et an tales habeant hæredes, num.2.ibid.& num.3.Et an testamentum ab istis conditum efficiatur irritum. num.3.ibid. Et quid si statutum disponit, bona committentis homicidium debere publicari, locum an habeat in istis.num.4.ibi. 161
1 Occidendi animum quòd quis non habuerit, ex pluribus colligi potest. Et primò ex genere instrumenti, quo percussit, cum bastono & simi.cons.161, nu.13.& 14 268
1 Occupans per vim rem suam, priuatur dominio illius, consilio 107.numero 31 199
1 occupatores rerum alienarum non possunt illas aliis vendere. consil. 107. num.49 185
1 occupatores tenentur ad fructus.consi.108.nu.58 202
3 occultantes scripturas non carent suspicione.consi.67.nu.28 111
3 Contra occultantes scripturas insurgit præsumptio, quòd sint illis nociuæ. consi.67.nu.27 111
3 Odiorum multiplicatio inducit maius periculum.consi.69.nu. 186 118
4 Offendere quis dicitur, quando per illum actum offensus prouocatur ad irã consi.165.nu.5 171
4 offendens aliquem petere potest: vt sibi caueatur ab eo, de non offendendo. consi.168.nu.16 175
4 Qui non potest cogi ad cauendum de non offendendo aliquem pro se, minus potest cogi, vt præstet eandem cautionem pro aliis. numero 17. ibidem eodem.
4 offensus & iniuriatus & passus damnum non est idoneus testis.cons.169. num.41 175
1 offerens locum duelli non potest variare, & pœnitere. consil.31.nu.21.& nu.22.& 23.sed fallit.nu.37.38 & seq. 79
1 offerens campum liberatur, si non fuit oblatio formiter acceptata.nu.34.ibidem. Et aduersarium in mora constituit.nu.35.ibi. eod.
1 offerens vnum semel, non tenetur iterato illudmet offerre.num. 36.ibid.& num.41 79
1 offerens potest variare, quando non fuit prima formiter acceptata. numero 27.ibid. Et idem quando res est integra.num.38.ibid. Et nu.39.ibid.in iudicio contentioso.ibi. 79
1 offerens se custodire tenetur eo casu, quo aliàs non teneretur.consil.74.numero.32 140
1 offerendo adimplere, quod promisit, potest quis exigere pœnam in contractibus innominatis.consi.34.nu.27 90
1 Officiali dicenti fecisse actum iudicis commissione, non est credendum.consi.125.nu.28 223
2 officium & exercitium studii, & bibliotecæ differt ab exercitio & officio cubiculi seu cameræ.cons.80.nu.14.Idem non sunt, quæ diuerso nomine nuncupantur.nu.16.ibi. 155
1 officium suum nemini debet esse damnosum.cons.47.nu.24 105
1 officium sibi non commissum non debet quis assumere.numero 65.ibidem. 105
4 officium iudicis latissimum & amplissimum est.consil.168.nume. 1. Non est tamen absolutum, sed debet esse reguletum, & sine grauamine alterius. num.7.ibid. 175
4 officium executoris expirat mortuo concedente executionem.consi. 18.numero 24 31
4 officio iudicis potest cogi ad restituendum, quando quis habet rem meam, vel mihi obligatam sine causa, ne locupletetur &c. consilio 131. numero 26 140
1 Omissio inuentarii quando sit nociua, & quando non. consilio 87.numero 25 158
2 omissio formæ reddit actum nullum.cons.15.nu.23. Nec potest adimpleri æquipollenti.nu.24.ibid. 39
2 omissio alicuius qualitatis quando reddat gratiam seu legitimationem nullam.nu.57.ibi. 39
2 omissio formæ non vitiat actum in foro conscientiæ.consilio 33.numero 40 100
2 omissum videtur, quod non est expressum.cons.80.nu.11 165
1 omissio registrationis instrumenti non reddit illud inualidum.consi. 104.numero 62 191
3 omissio appositionis diei in aliquibus vitiat actum. consilio 68. numero 4. 216
3 omissio consulis non vitiat hodie instrumentum. numero 20.ibidem, & numero 21 116
1 omisisse & voluisse illud dicitur, qui non expressit, quod poterat.consi. 35. num.12 91
1 omissum & non expressum in venditione habetur pro omisso.consil.20.numero 55 42
1 omissum habetur pro omisso in stipulationib.cons.48.nu.23 107
1 omissum in contractu habetur pro omisso.cons.117.nu.6 217
3 omisisse dicitur, quod testator non expressit.consi.14.nu.8 22
3 omissum in stipulatione & contractu dicitur illud omne, quod non fuit expressum.consi.56.nu.2 93
3 omissum dicitur, quod non est expressum in statuto.nu.7.ibi. 93
3 omissum ad casum non fit extensio, quando contingit præter testatoris voluntatem, etiam si in illo adesset maior ratio disponendi.consilio 74.numero 24 130
3 omissum haberi debet pro omisso.cons.82.nu.6 140
4 omissa in supplicatione intelliguntur denegata, etiam si non fuerint cancellata per signatem.consi.45.nu.10 56
2 Omittens adimplere iustum præceptum testatoris priuatur.consilio 19.numero 181 55
1 omne castrum in regno est feudum quaternatum.consi.23.nu.15. Potest tamen concedi in vim meræ donationis, & non erit feudum.ibi. 51
1 omne verbum stat in ore duorum.consi.18.nu.13 40
3 omnes comprehenduntur dictione vniuersali.cons.53.nu.45 85
1 omnis res in dubio præsumitur libera & allodialis, non autem feudalis.consi.15.num.1 37
2 omne verbum, syllaba, & dictio apposita in aliqua dispositione non iudicatur apposita frustra, sed cum ministerio operandi.consi.3.nu.21 10
2 omnia dictio, vniuersalis est, & omnes complectitur. consilio 53.numero 21 131
1 omne qui dicit, nihil excludit, sub genere omnia includuntur.consilio 35. numero 5 91

1 Omnis

1 Omne plus contentum in prædio vendito ad mensuram cedit commodo emptoris.consi.64.nu.38.& nu.60. Et idem si unus tantum fundus venderetur.nu.39.ibi.& nu.42.43.& 60 128

3 Omnimodo,dictio præcisa est.consi.38.nu.78 58

4 Omnia,quæ possunt reddere Papam difficiliorem ad concedendum sunt exprimenda.consi.49.nu.34 60

4 Omnia crimina morte ipsa regulariter finiuntur.consi.155.nu.6.& nu.8 162

3 Onus probandi errorem incumbit actori.consi.58.nu.24.& nu.13.Et idē secundùm aliquas etiam,si plures aliæ expressæ non conuenirent.n.25.ibi. Et quando res in ambiguitatem deducitur propter qualitates adiectas a testatore,& conuenientes expressioni.illud quod est minus censetur legatum.nu.27.ibi.Etiam si legatarii essent coniunctæ personæ testatori.nu.28.ibi. Et dictus error poterit probari,si testator ante testamentum coram testib. declarauit,velle legare talem rem,et demum in testamento nominauit aliā.nu.30.ibi.Et satis est,illud probari per duos testes.nu.31.ibi. Sed contra.num.33.ibi. 95

1 Onus mixtum quod propriè sit.consi.25.nu.4.& nu.5.& seq.& nu.75.90.91.& 95 64

1 Onus extraordinarium quale sit.nu.5.ibi.& nu.75.90.91.& 95

2 Onus probandi contrarium transfert in eius aduersarium qui est in quasi possessione filiationis.consi.10.nu.70.& nu.71 21.& 22

2 Onus probandi ei incubit,contra quem adest iuris præsumptio.consil.11.num.16 27

2 Onus potest quis apponere rebus suis ad commodum alterius absentis.consil.12.nu.21 28

2 Onus reale quando est impositum hæreditati,ipsam hæreditatem grauat,ex quo reale onus hæreditatem grauat,quocunque vadat.consil.30.nume.29. 94

2 Onus appositum in legitima reiicitur.consi.47.nu.7.Etiam si filius testamentum patris approbaret.nu.8.ibi. 124

2 Onus dotandi neptem natam post mortem aui ad quem spectet.consil.52.nu.35.& nu.36.Et quid si testator expressè prohibuit alienationem etiam ex causa dotis.nu.37 130

2 Onus dotandi neptem,ad quos spectet.consi.63.nu.47.Et quid si dos fuit data filio post mortem testatoris.nu.48 144

2 Onus reale trant ad omnes personas,ad quas transit ipsa res grauata.cōsi.90.nu.43 183

2 Onus reale adiectum hæreditati fideicommissum inducit respectu omnium personarum,ad quos bona peruenerunt.consi.91.nu.45 184

2 Onus reale adiectum bonis per testatorem locum sibi vendicat in omnibus personis,ad quas bona illa peruenerunt.consi.93.num.24.Idem si testator voluit bona sua transire de hæredem in hæredem.numero vigesimosexto.ibidem. 189

Onus probandi dominium incumbit inuadēti possessionem per vim,& viiosè.consi.107.nu.38 199

Onus probandi,quòd intersit,vel non intersit,ad quem spectet.consi.34.nu.43.& nu.præceden. 90

1 Onus extraordinarium non procedit a pari cum ordinario.consi.35.nu.14. 91

Onera realia soluenda sunt a possessoribus rerum.consi.52.nu.1.Nec a dicta solutione possunt limitari aliquo priuilegio seu causa.nu.2.ibi. Nec valet pactum,vt possessor non teneatur.nu.3.ibi. Et eo non obstante possessor teneatur soluere.nu.4.ibi. 112

1 Onus reale rem ipsam & possessorem sequitur.nu.5.ibi. 112

1 Onus reale an quis possit pacto ad res suas transferre.nu.8.ibi. 112

1 Onus aliquod suscipiens alicuius negotiationis mandatarius iudicatur.cōsi.90.nu.36 162

1 Onera & factiones an veniant appellatione debitorum,& grauatus a testatore soluere debita,an & quando teneatur ad ista.consilio 57.nume.3. 94

1 Onus iniūctum pro legato illo diminuto debet & ipsum minui.consi.57.nu.17.& nu.18.& seq.24.Et sicut recipit augmentum ita etiam & diminutionem.nu.18.ibi.Si commodum est causa grauaminis,illo diminuto diminuitur,& grauamen,& contra.nu.20.ibi. 94

1 Onus probandi testatorem errasse incumbit allegantiillud.consi.58.nu.13 95

1 Onus probandi errorem incumbit actori.nu.24.ibi.nu.13. 95

1 Onus reale omnes possidentes rem astringit.consi.109.nu.26 174

1 Onere duplici soluendæ pensionis non est præsumendum grauari beneficiatum.consi.5.nu.134 16

1 Onus decimarum est annexum prædiis & reale consi.5.nu.9 22

1 Onus probandi reconualescentiam cui incumbit.consilio 115.numero 14 130

Onus probandi pupillum mortuum intra pupillarem ætatem,cui incumbat,substituto vel aliis.nu.15.ibi. eo.

4 Onus probandi surreptionem,cui incumbit.consilio 124.nu.decimooctauo 136

1 Onus probandi tempus limitatum incumbit illi,qui se fundat super eo.cōsi.47.nu.49 104

1 Operas vitiosè præstans nullas præstare videtur.consilio.37.numero 7 93

3 Opinio doctoris variantis quæ sit sequenda.consi.41.nu.46 63

2 Opinio matrimonii colorata facit filios legitimè nasci.consilio 15.numero 45.Et idem in patre ignorante,& sic respectu ignorantis non scientis.ibid. 40

2 Opinio æquior,& benignior,& magis humana amplectenda est.consi.32.num.4 98

2 opinio magis communis attendi debet.nu.6.ibi. 98

1 opinio Bar.§.permittitur,an sit vera remissiuè.in consi.23.num.247.& an procedat re non integra existente,remissiuè.ibi.nume.248. Et non procedit quādo currit annus,et dies.ibi.nu.249.Et procedit de iure positiuo,cui per principem potest derogari.ibi.nu.250.& non habebit locum quando princeps propter merita parentum vult inuestituram concedere fœminæ.ibi.nu.241 52

1 opinio Paul.de Cast.in l.in ratione la 2.in prin.ff.ad l.Falc.dubia redditur.consil.45.nu.31 101

2 opinio æqua,& verior,& optimis rationibus & iuribus fulcita,amplectenda est in iudicando & consulendo.consi.47.nu.15 124

1 opinio communis in iudicando & consulendo,sequenda est.consi.59.nu.19 122

1 opinio roborata æquitate in iudicando est sequenda.consilio 72.numero 41 135

1 opinio æqua & benigna sequenda est.ibi.nu.42. eod.

1 opinio communis & magis vera quæ dicatur.consi.73.num.32.& numero 34.Et quid si vna probatur melioribus rationibus,& alia conuincitur.numero 33.ibi.Et an sit consideranda autoritas & pondus doctorum.nu.35.ibid. 137

1 opinio quæ sit obseruanda in iudicando.consi.97.nu.65 174

1 opinio doctoris quæ sit attendenda,si vnum dixit legendo,& contrarium affirmauit consulendo.consi.110.nu.20.& nu.52 205

1 opinio communis sequenda est.ibi.nu.27 eod.

3 opinio magis æqua attendi debet.consi.6.num.24.fol.3.& consi.50.nu.60 80

3 opinio communis in iudicando obseruanda est & retinenda.consil.27.numero 9 44

3 opinio singularis alicuius doctoris non debet attendi.cansilio 73.nume 36 129

4 opinio obseruata communiter iu iudicando tenenda est.consil.33.nume.27 46

4 opinio veritati non consona est reiicienda consi.55.nu.6 69

4 opinio consuetudine obseruata & approbata sequenda est consi.62.nu.23. Et quid si est magis æqua,& applaudens opinio vulgari.num.24.ibidem. 78

4 opinio communis,& reputatio quando sit in consideratione.consi.136.numero 7 143

4 opinio communis hominum operatur.consi.160.num.31.Et transfert onus probandi.nu.32.ibi.& nu.33.ibi. 168

4 opinionibus canonistarum & non theologorum standum est in causis matrimonialibus,quando contrariæ reperiuntur.consilio 68.numero 426 86

1 oppida & villæ quando conceduntur cum omnibus possessionibus,territoriis,et pertinentiis.concessum intelligitur & merum & mixtum imperium.consi.9.nu.16 21

2 oppositum in opposito idem operatur,quod propositum in proposito.consilio 25.nu.21 78

1 opponendum est de impertinentibus.consi.97.nu.132 174

1 oppositio de iure tertii non procedit regulariter.consilio 101.numero 25 185

1 opponere non sufficit,verùm est necessaria probatio.consilio 107.nume.29 199

4 oppressus infirmitate,mente tamen sanus potest actus validos gerere.consi.15.nu.9.Esto quòd propter infirmitatem sensus rectus aliquatenus effectus esset imbecilis,licet etiam propter infirmitatem loquetur quandoque variè & non ad propositum,incontinenti cessante infirmitate sanam mentem recuperat.ibi.nu.10.& 11 28

3 opus non est coniecturis in rebus claris.consi.108.nu.54. 173

1 opus vitiosum recipere non tenetur locato.consi.37.nu.9 93

1 Differt an dietim operas quis locet,an opus faciendum suscipiat.num 14.ibidem. 93

1 operari

4 *operari non possunt contrarium, quæ fuerunt inducta ad vnum effectum. consi.20.nu.16* 42

2 *orationes si sunt diuersæ, & separatæ, etiam si adsit identitas rerum & personarum, qualitas expressa in vno capite, seu gradu non censetur repetita in aliis. consilio 38. numero 25. Etiam si adiecta esset copula, & num.26. ibi.* 109

2 *oratio vniuersalis falsa redditur, si in omnibus non verificatur. cons.85. nu. 11* 172

1 *oratio copulatiua requirit concursum amborum. consi.30. nu.37. Fallit, quãdo illæ rationes starent de per se, & principaliter, & nõ respectiuè ad aliud. nu.38. ibi. & nu.39* 78

1 *oratio absoluta vim copulæ habet, & pro coniuncta capitur. cons. 78. nu.6* 144

4 *orator missus ad consignandum pecunias debet adimplere mandatum, aliàs tenetur restituere. consi.156. nu.1. Nec creditur illi asserenti pecunias fuisse furto subtractas. nu. 2. ibid. Probare enim tenetur talem amissionem & furtum. nu. 3. ibid. Et probare tenetur sine sui culpa furtum fuisse factum. num.5. ibi.* 162

4 *ordinarius potest conferre aliàs beneficiato. consi.40. num.10. Idem facere potest vicarius episcopi, concessa sibi facultate conferendi idoneis. ibid. & num.11* 52

4 *ordinarius post menses elapsos an possit prouidere. consil. 118. numero 37* 132

4 *ordinarius potestatem habet disponendi de ecclesiis. consilio 144. numero 6. Etiam post actum inter medium in præiudicium tertii, numero 7. ibidem.* 149

1 *ordinatio patris, & diuisio facta per eum aliud continens, quàm inuestitura, nihil valet. cons.106. nu.4* 197

1 *ordo iuris & iudicii in declaratoriis non est necessarius, nec requiritur. cõs. 101. nu.121* 186

4 *ordo solennitas iuris non seruatur, sed sola veritas, quando proceditur contra regulares. consi.11. nu.2. & 7* 25

3 *ordo et scripturæ non attenditur, quando de mente constat. consilio 31. nu.9* 30

2 *ordo datus in præcedenti declarat sequentia. cons.36. nu.62* 81

2 *ordo charitatis dictat, vt consanguinei amentur, & eis relinquatur. consilio 50. num.29* 127

2 *ordo succedendi de iure communi qualiter consideretur, & quos gradatim vocet. consi.84. nu.9* 170

3 *ordo mendicantium prohibet, & interdicit possidere & retinere bona. cons. 22. num 1. Fallit autem, quando autoritate apostolica illa retineret. num.2. ibidem.* 34

3 *ordo obseruatus a testatore considerandus est. consi.66. nu. 33. & num. 35* 106

3 *ordo in statutis non inducit correctionem primi per aliud posterius. cons.97. num.13* 163

4 *ordo iudiciarius potest per summum Pontifi. alterari. consi. 2. numero 44. Et potest omnem solennitatem iuris positiui alterare & circunscribere. numero 45. ibidem. & maxime in dilationibus & in terminis dandis. nu.46. ibidem* 5

4 *ordo attendi debet. consi.40. nu.2* 52

4 *ordo datur ab episcopo, habente potestatem per literas etiam dimissorias. consi.97. nu.6. & nu.21* 117

4 *ordo regulæ prærogatiuarum abseruandus est. consi.119. nu.1* 133

4 *ordo receptus ab alieno episcopo, sine literis commendatitiis non valet quò ad exequutionem. consi.136. nu.4* 143

1 *ordo & forma quid indiuisibile est. consi.47. nu.45* 104

1 *opponere quando quis potest de iure tertii. consi.33. nu.43* 87

3 *opponere potest quis de iure tertii, eo nolente, seu non contradicente, quando tale ius est ipso iure exclusiuum iuris agentis, & alterius. consi. 62. numero 13. Idem de dicto iure opponere potest, & si ipso iure non excluderet ius agentis, quando illud tendit ad hoc, vt etiam aliis prosit. nume. 14. ibidem.* 102

4 *opponere de iure tertii quando & quo casu quis possit. consil. 12. nume.20* 26

2 *originale & prothocollum remanere debet penes notarium rogatum consil. 28. num.24* 89

4 *originarius præferendus est aliis in beneficiis vacantibus in sua patria cõs. 38. num.13* 51

4 *originis & patriæ causa quàm plura inducta sunt. consi.38. nu.14* 51

3 *origo semper consideratur in feudis, ex quo vltimus semper dicitur esse successor primi acquisitoris, & a quo habet causam & originem. consilio 65. numero 20* 104

1 *origo & initium contractus attendendum est, & non titulus. cons.54. num. 56. & nu.57.58.59. & aliis seq.* 215

1 *origo attenditur in contractu vsurario, & simulato. nu.5.6. ibi.* eo.

3 *origo in feudis semper consideratur, ex quo vltimus semper dicitur esse successor primi acquisitoris, a quo habet causam & originem. consi.65. nume. 20* 104

1 *oriri & extingui quid non potest eodem tempore. consil. 110. numero 68* 205

1 *oriundus in comitatu, & assumptus in ciuem non debet soluere onera in comitatu. con.71. nu.1. Ex quo est translatum ad ciuitatem, locum, & comitatum dominantem. nu.2. ibi. & nu. 11. ibi.* 135

P

4 *PACTIO, & conditio apposita in collatione a iure reprobata quam simoniam inducat, & quem effectum, consilio 20. numero 11* 40

4 *Pactiones illicitæ appositæ in collatione non continentes veram & puram simoniam, licet sapiant speciem illius, an inducant nullitatem collationis, & priuationem beneficii, vel ipsæ vitientur. consi.29. num. 10* 40

4 *Papiniones, si concessæ a iure exprimuntur, an veniant. cons.30. num.13. ibidem* 41

4 *Pactiones factæ post literas Pontificis, an vitient collationem, & quid si eadem die facta fuit resignatio, vnio, & constitutio, ac pactio consi. 30. nu. 23. & nu.24. ibi. Et quid sit tales conuentiones fuere factæ inuentum, quo sequeretur vnio, & approbatio a sede Apostolica & eius executoribus numero 25. ibi.* 41

3 *Pactiones & conuentiones celebratæ inter ipsos contrahentes seruari debet in contractu locationis, & conductionis. consi.79. nu.18* 137

4 *Pactiones illicitæ non continent puram & meram simoniam, sed solum speciem illius. consi.30. nu.14* 41

4 *Pactiones illicitæ, an vitient collationem beneficii. ibi.* eod.

2 *Paciscentes de hæreditate alicuius testatoris ipso præsente non obligant illum, quin possit recedere a testamento der eum condito secundùm tale pactum, requiritur enim expressus consensus illius, nec sufficit tacitus. consil.24. nu. 15. & 16. non enim sufficit sola scientia illius, de cuius hæreditate illi paciscuntur. nu. 16. ibi. Et si ille expressè consensit, adhuc recedere potest a tali consensu, & ad reuocandum talem consensum & voluntatem non est necessaria specialis derogatio. nu.18. & 19* 72

2 *Pactum & conuentio de non contraueniendo intelliguntur rebus sic stantib. & non secuta mutatione. cons.24. nu.72* 73

3 *Pactum & conuentio ita facta, quòd bona reseruentur masculis, valet cõsi. 1. nu.114* 2

1 *Pacta in feudis recipiuntur etiam exteanea, & debent seruari. consilio 13. nu.14* 32

1 *Pacta in contractu emptionis apposita seruanda sunt. consi.26. nu.1. Et trãseunt ista omnia ad hæredes contrahentium. nu.3. ibi.* 69

1 *Pactum de renouando de annis.29. in 29. obseruandum est & obligat. consil.28. num.7.* 76

1 *Pacta sunt seruanda & conuentiones appositæ in contractu locationis & conductionis. cons.34. nu.2* 89

2 *Pactum futuræ successionis nõ valet etiam iuramento firmatum, ex quo hæreditas inter viuos dari non potest. consi.24. nu.55. quod nõ procedit, quando verba conuentionis fundantur in persona promittentis sub futura conditione post ipsius mortem. ibi. nu.56* 72

2 *Pactum de hæreditate alterius nullum est, & a iure reprobatur. consil. 24. num.59* 73

2 *Pactum de succedendo inter aliquos factum, an & quando, & quo casu valeat. cons.26. nu.69. & nu.81.82.83. & seq.* 81

2 *Pactum de conseruandis bonis in familia probabile est & laudabile num. 73. ibid.* 81

2 *Pactum factum inter fratres, quòd stantibus masculis filiæ fœminæ succedant, validum est. nu.84. ibi. & nu.90* 81

2 *Pactum de succedendo in re particulari, an & quando valeat. nu. 85. ibid. & nu. 86.87. & seq. & quid si facta est reseruatio disponendi de certis rebus. num.89. ibi. & nu.87.88.89* 81

2 *Pactum factum inter fratres, quòd non possint alienari bona stabilia etiam per vltimam voluntatem, validum est. nu.91* eo.

2 *Pactum de succedendo in certis bonis validum est. nu.95. ibid. & aliis seq. & quod certæ personæ succedant, validitatem habet. num.96. ibi. & num. 97* eo.

2 *Pactum reciprocæ successionis an & quando valeat. numero 103. ibidem.* 81

2 *Pactum de non succedendo in certis bonis an & quando valeat. num.113. ibidem.* 81

1 *Pacta & renunciationes seruandæ sunt. consi.39. nu.21* 95

Pacta

1 Pacta & conuentiones potissimùm sunt attendendæ.consi.40.nu.4. Et procedunt, siue impedimentum facto hominis processerit, siue diuina prouidentia.nu.5.ibi. Nunquam tamen venit considerandus casus proueniens culpa locatoris.nu.6.ibi. 96

4 Pacta & conuentiones super decimis factæ valent.consi.6.nu.7 22

4 Pacta super locatione facta valent.consi.6.nu.22. Et quid si fuit reseruatum ius domini.nu.23. Vel alienauit tanquam emphyteuta.ibi. Vel sub illis verbis, & si quantum possunt, non aliter.nu.25. Vel sub illa conditione, si cō sensus domini accesserit.nu.25.ibi. 22

4 Pactum de non reuocando procuratorem, an valeat.consilio 8.numero 23. Et quid in spiritualibus.num.24.ibidem. Et an firmetur iuramento.nu.25. ibid. 23

4 Pacta & conuentiones factæ inter religiosos obseruandæ sunt. consil. 11 num.11 24

4 Pactum & conuentio noua post spolium facta impedit restitutionem fieri spoliato.nu.13.ibi. eod.

2 Pactum, quo cauetur, debitore non satisfaciente infra certum tempus rem cedere in solutum, validum & firmum est.consi.81.num.28.& num. 29. & 30 166

2 Pactum de redimendo limitatum ad tempus, extinguitur illo tempore decurso.nu.31.ibi. 166

2 Pactum de lucranda contra dote, mortuo marito, an & quando valeat.consil.95.nu.39 193

1 Pacta sunt stricti iuris.consi.52.nu.9. Et verba dubia ipsorum interpretantur contra illum, qui se fundat in illis.nu.10.ibi. 112

1 Pactum de computandis fructibus in sortem nocet.consil.54. numero 74. Et quid si non posset redimere, nisi aliquid vltra sortem solueret.nume. 75. ibid. Et quid si debitor erat pauper, & in necessitate constitutus. num. 78. ibidem 115

1 Pactum de retrouendendo inducit præsumptionem simulationis. consilio 55.numero 44. Et attendi debet origo, & non titulus. numero 45. ibidem. 118

1 Pactum de retrouendendo & de se affrancando præcisè infra certum tempus magnam inducit simulationis præsumptionem. numero 46. ibidem. 118

1 Pacta & clausulæ ac conuentiones insolitæ simulationem inducunt, consi. 55. Et sint, aliquæ colliguntur.ibi. 118

1 Pactum de retrouendendo solùm non facit contractum illicitum.consi.60. numero 7. Et licet sit incertus ratione loci, & quotæ non propterea est illicitus.numero 9.ibid. Potissimè si emptori concessa fuit electio loci.nu.8.ibid. 124

1 Pactum nudum geminatum actionem producit.consi.82.numero 16. Idem quando fit inter mercatores.num.18.& numero 19.ibidem. Inter eos expeditur de bono & æquo, omissis iuris apicibus.numero 19.ibidem. & numero 20 149

1 Pactum concernens duas qualitates non verificatur in illo, qui habet vnā tantùm.consi.49.nu.9.& nu.18.& 19 126

1 Pacta in societate apposita seruanda sunt.consi.83.nu.4 152

1 Pactum valet, vt vnus ex sociis administret, & alius ponat pecuniam & nihil operetur.nu.5.ibi. 125

1 Pactum generale debet generaliter intelligi.consi.88.nu.16 158

1 Pactum & stipulatio non excludunt errorem calculi.consi.89.nume. 39 160

1 Pactum ad renouandum in annos 29.non alterat contractum.consi. 108. num.54. Et tale pactum solet apponi ex quadam consuetudine.nu. 53.ibi. 202

1 Per hoc pactum acquiritur ius emphyteutæ, vt valeat.nume. 54.ibi. & c. eodem

1 Pacto an permitti possit, quòd per statutum potest fieri.consi.72.nume.14 98

1 Pactum, quòd aliquæ res non deueniant ad certas personas, validum est. num.15.ibi. eod.

1 Pactum de quota litis, an & quando valeat.consi.19 num.52.& nu.53 31

1 Pactum quid sit.consi.127.nu.27 226

1 Et quid si fiat absenti per epistolam.nu.28.ibi. 226

1 Et an valeat & pactum inducat.nu.29.ibi. 226

1 Pactum renunciatio, & finis facti patri per filiam dotatam de non succedendo non valet de iure ciuili.consi.26.nu.6 tamen de iure canonico est validum, si iuramento fuit vallatum.nu.7.ibi. Et qua ratione de iure ciuili fuit reprobatum.nu.13.ibi. Quę rationes non obstant, quando fuit appositum iuramentum.nu.9.ibi. De iure ciuili vallatum iuramento videtur valere.nu. 10.ibid. Et quid si filia renuntians sit in potestate patris.nu.11.ibi. Et l. pactum.C.de collatio.an procedat in hac filia.num.12.ibi. Et quid si filia esset minor.num.13.ibi.
Et tali minori renuncianti & iuranti denegatur restitutio. nume. 14. ibid. Et cap.quamuis, de pact.lib.6.locum habet in quocunque foro.numero 15. ibid. 40

4 Pacta apposita super re emphyteutica sunt seruanda, nec ab illis est recedendum.consi.86.nu.4 110

4 Pacta contra leges non valent.consi.92.nu.20 114

4 Pacta si sunt contra bonos mores non valent.nu.21.ibi. eod.

4 Pacta si sunt illicita, inhonesta, non valent.nu.23.ibi. 114

4 Pactum super re spirituali non obligat successorem.nu.27.ibi. 114

4 Pacta quando & quo casu debent seruari.nu.36.ibi. eod.

4 Pacta illicita, iniusta, inhonesta, & similia tractu temporis non reconualescunt.numero 37.ibidem. Etiam reciproca vsum sunt seruanda. ibidem. numero 38 114

4 Pacta, quæ tendunt ad detrimentum animæ non sunt seruanda. ibidem. nu. 24 114

4 Pactum turpe non est seruandum.consi.92.nu.25 114

4 Pactum de nō diuidendo, & quòd res remaneat perpetuò communis, regulariter non valet.& per totum.consi.127.nu.1. Fallit, si appositum esset iuramentum.num.2.ibi. in re propria potest apponi pactum obligans rem.nu. 4.ibid. 138

4 Pactum consideratur vt pars precii.nu.5.ibi. eo.

4 Pacto fieri potest, quòd res sit communis, & seruiat vtrique.num.6.ibidē. 138

4 Pactum de restituendo tantundem, vel illud idem in materia depositi an valeat.consi.131.nu.12 140

4 Pactum de non alienando rem propriam an valeat.nu.13.ibi.fo.eo.

3 Pactum & stipulatio de non succedendo non subsistit, nec valet de iure ciuili.consi.69.nu.3 117

3 Pactum de non succedendo vallatum iuramento est validissimum. nu. 22 ibi. Et valebit vallatum iuramento etiam de iure ciuili.nu.23.ibi. & num. 24.& 40.& 49. Qua ratione de iure ciuili tale pactum non subsistebat. ibi.num.29. Et de iure ciuili etiam redditur validum per iuramentum. ibid. num.29 117

3 Pactum prædictum vallatum iuramento seruandum est in quocunque foro.nu.30.ibi. 117

3 Pactum de non succedendo alicui viuenti vallatum iuramēto validum est. consi.69.nu.79 118

3 Pactum appositum alicui contractui de non faciendo concordiam an sit obseruandum, vel ne.nu.110.ibi.& seq. 118

3 Pacto non potest quis se astringere, an possit mutare voluntatem. ibi. 118

3 Pactum de non faciendo concordiam cum aliquo videtur illicitum. consil. 69.nu.119 118

3 Pactum de non reuocando procuratorem aliquo casu est validum.numero 145.ibid. 118

3 Pactum & conuentio inter contrahentes seruanda est.consi.78.nu.5. 137

3 Pactum captiosum reiiciendum est.nu.23.ibi. 111

3 Pactum de retrouendendo etiam simulationem arguit. consi.82.nume.39 140

3 Pactum nudum geminatum producit actionem.consi.89.nu.24 152

3 Pactum causatur consensu duorum.nu.31.ibi. eod.

3 Pactum de reuocando vel non reuocando non alterat naturam donationis inter viuos.consi.90.nu.6 154

3 Pactum de retrouendendo an præscribatur spacio 30. annorum. consi. 92. nu.1.& nu.2 156

3 Pactum prædictum an perpetuò valeat, nec contra illud currat præscriptio. ibi.& nu.3.& seq. 156

3 Pacto prædicto & tali facultati an præscribatur spatio decem annorum.numero 5.ibi. 156

3 Pactum de retrouendendo continet in se conditionem si infra 30. annos istud fiat.nu.31.ibidem. Concluditur contra Angel. tenentem contrarium in hac dispositione.ibi.& nu.32.& 48. Concluditur etiam contra Bald. tenentem isto casu, currere præscriptionem cum mala fide.nu.33.& nu. 34. & 49

3 Pactum, quòd non currat præscriptio, an valeat.num.45.ibid. Et quo casu. nu.46.ibi. 156

3 Pactum de retrouendendo, seu redimendo appositum in datione insolutum valet & tenet.consi.92.nu.66 156

3 Pactum factum secundùm ordinationem statuti valet & tenet.consil. 93. num.158

3 Pactum de non succedendo valet, si iuramento fuit vallatum. consilio 94. numero 13. Et nocet etiam hæredibus iurantis, numero 14. ibidem. & numero 15.ibidem. Et valet etiam respectu futuræ hæreditatis.numero 16.ibidem.& numero 17.18.& 19. Idem & si fit cum fratre. nam illi quæritur, potissimùm si statutum excludit fœminas a successione ibid.nu.18. & 19 159

3 Pactum

1 Pactum de futura successione de iure ciuili non valet. consi. 95. num. 3. & num. 4. 5 — 160

3 Pactum de non succedendo vallatum iuramento valet, maximè si remissio & renunciatio tendit ad tempus & ius futurum, cons. 95. nu. 4. & 5. Et si saltem in genere fuit cogitatum in renuntiatione de iure futuro ibi. nu. 6. Et quid si in renuntiatione nulla fuit facta mentio testamenti continentis legatum seu fideicommissum. ibi. nu. 7. Et si legatum vel fideicommissum fuit relictum post renuntiationem. ibi. nu. 8 — 160

3 Pactum de recuperando bona alienata non consideratur, si fuit amissum. consil. 99. num. 23 — 161

2 Pactum de ingrediendo rem hypothecatam mandatur executioni, quando debitum est liquidum. cons. 102. nu. 19 — 168

2 Pacta illa, quæ a iure non reprobantur, seruanda sunt. consilio 24. numero 75 — 73

2 Pactum de non succedendo quando & quo casu valeat. numero 87. ibidem. — 73

3 Paganus ad tempus non potest maiori directè substituere. consi. 67. nu. 30. Et quando id facit, obliquatur dispositio, vt valeat in vim fideicommissi. nu. 30. ibid. — 111

2 Paganus puberi non potest directo substituere. cons. 73. nu. 47 — 155

2 Paganus pater filio suo post pupillarem ætatem non potest directò substituere. consi. 92. nu. 2 — 186

3 Paganus non potest decedere cum duobus testamentis. cons. 7. nu. 23. Et si duo testamenta confecta apparent, attenditur illud, quod fuit comprobatum & publicatum. nu. 24. ibi. & nu. 23 — 14

3 Paganus non potest succedere cum duobus, seu pluribus testamentis. cons. 10. num. 1 — 17

3 Paganus non potest directò quem hæredem facere post mortem primi. consil. 37. nu. 15. Et si vt fideicommissaria consideratur propria authoritate nō potuit id facere. nu. 16. ibi. — 57

4 Palliditas metum arguit. consi. 53. nu. 53 — 65

4 Palliditas, & mutatio vultus inducunt præsumptionem mali. consil. 156. num. 35 — 162

1 Papa non debet se intromittere de his, quæ concernunt regnum Apuliæ. cōsi. 1. nu. 99 — 2

4 Papa potest mandare de sic iudicando. consi. 5. nu. 133 — 16

4 Papa in terris lex viua & animata est. cons. 5. nu. 153 — 16

4 Potest facere regulas reseruationum, & priuare canonicos & capitulum electione. consi. 19. nu. 21 — 31

4 Papa faciens gratiam de beneficio ecclesiastico non erat opus facere mentionem de canonicatu, nec præbenda, si intentio sua erat illa concedere. cōsi. 20. num. 9 — 32

4 Papa potest concedere exemptionem monasteriis, & præiudicare ordinariis. consi. 22. nu. 11 — 34

4 Papa suo arbitrio potest tollere iura vnius ecclesiæ, & ordinarii, & præstare immunitatem aliis. nu. 12. ibi. — 34

4 Papa non potest concedere per priuilegium ius præsentandi. consilio 47. numero 19 — 58

4 Papa patronis etiam inuitis præiudicare potest. nu. 26. ibi. Maximè quādo tale ius competit laicis ex priuilegio, vel dotatione seu consuetudine, vel prescriptione. nu. 27. ibi. Item etiam si Papa expressè non derogaret iuri patronatus, dummodo quòd notitiam & scientiam de illo haberet, & disponeret. nu. 28. ibid. — 58

4 Papa an possit tollere præceptum diuinum, & super eo dispensare. consi. 68. num. 24 — 84

4 Papa seruus dicitur. nu. 26. ibi. — 84

4 Papa legem diuinam vsque ad animam, & sanguinem tenetur defendere. nu. 30. ibidem — 74

4 Papa contra ius diuinum, & præceptum morale non potest dispensare. nu. 31. ibid. — 84

4 Papa contra ius diuinum habens efficaciam de præscri. & continens præceptum moralem non potest dispensare. nu. 34. ibi. — 84

4 Papa non potest subuertere ius diuinum perpetuum, & immutabile habēs perpetuam causam prohibitionis. nu. 36. ibi. & nu. 37 — 48

4 Papa an possit dispensare in primo gradu iure diuino prohibito, & qua ratione. nu. 38. ibi. Et quid in gradibus, iure & lege diuina prohibitis. nu. 30. ibi. & seq. & nu. 45 — 84

4 Papa an possit in secundo gradu dispensare. nu. 44. ibi. — 84

4 Papa an possit dispensare contra statuta positiua, quando discoloraretur status ecclesiæ, & ipsa ecclesia ex tali dispensatione. numero 47. ibid. — 84

4 Papa an possit dispensare, si dispensatio haberet peccatum, & ad illud induceret dispensatum. nu. 49. ibi. — 84

1 Papæ non est obediendum, quando ex obedientia sequeretur peccatum a deo prohibitum. nu. 50. ibi. — 84

4 Papa an possit dispensare circa legem diuinam, eo casu, quo dicta lex diuina reperitur limitata per aliam legem diuinam. nu. 82. ibi. — 84

4 Papa an & quando possit limitare legem diuinam & declarare. nu. 82. ibi. & nu. 199. & aliis seq. — 84

4 Papa an possit facere de peccato non peccatum, quando peccatum est inductum mero iure positiuo. nu. 101. ibi. — 84

4 Papa an possit perpetuare legem diuinam temporalem. nu. 110. ibi. Et quid si lex diuina fuit simpliciter prolata. nu. 11. ibi. — 84

4 Papa ex magna causa, an possit dispensare contrahi matrimonium iure diuino prohibitum. nu. 112. ibi. — 84

4 Papa licet generaliter non possit ista dispensare, an in casu speciali subsistente causa possit. nu. 114. ibi. & seq. — 84

4 Papa licet in vniuerso non possit dispensare contra ius diuinum, & morale, an in casu particulari possit. nu. 115. ibi. Et an possit in primo gradu affinitatis nu. 116. ibi. Et quid in gradibus diuina lege prohibitis. ibi. num. 117. & seq. & nu. 311 — 84

4 Papa si ex causa dispensat in istis, non propterea dicitur facere contra ista præcepta. nu. 123. ibi. — 84

4 Papa potest ex causa declarare, & limitare præcepta moralia etiam negatiua & ius diuinum. nu. 139. ibi. — 85

4 Papa an possit dispensare ex causa, vt monacus ducat vxorem. nume. 148. ibid. — 85

4 Papa super decimis an dispensare possit. nu. 150. ibi. & nu. 151. & declaratur nu. 272. & seq. — 85

4 Papa super iuramento an possit dispensare. nu. 156. ibid. & num. 277. declaratur. — 85

4 Papa an possit dispensare in bigamo. num. 157. ibidem. & nu. 278. & seq. declaratur — 85

4 Papa Deus est in terris. consilio 5. numero 75. fol. 15. & consi. 68. numero 161. — 85

4 Papæ consistorium, & dei idem videtur esse, cons. 68. & consi. 5. num. [illegible] fol. 15. num. 162 — 85

4 Papa vicarius dei est in terris. cons. 68. nu. 163 — 85

4 Papa ex causa magna potest se intromittere in his, quæ sunt iuris diuini. nu. 164. ibi. & declaratur. nu. 228 — 85

4 Papa potest validare matrimonium nullum ex impedimento legis diuinæ. ibi. declaratur. nu. 286. & seq. — eod.

4 Papa cognoscit etiam de articulis fidei. ibidem declaratur numero 289. & 290. — eod.

4 Papa in dubiis potest declarare, an causa dispensandi sit iusta, vel nō iusta, & eius declarationi est standum. nu. 166. ibi. Contra talem declarationem nulli licet contrauenire. nu. 168. ibi. & nu. 285. & seq. Et si declarando, vt homo errat, talis error non potest corrigi, nisi ab ipso. num. 169. ibi. declaratur. nu. 284. 294. & 300 — 85

4 Papa dispensando contra ius diuinum sine causa peccat. nu. 170. ibi. & nu. 266. & 287. dispensatio tamen tenet. ibi. nu. 171. 172 — eod.

4 Papa ex mente legis diuinæ potest illam declarare. numero 185. ibidem. — eodem.

4 Papa potest declarare, & limitare ius diuinum, non autem contra illud disponere proprie. nu. 200. ibi. Et quid si præceptis moralibus vel in aliis in[illegible]ctis ex lege veteri vel noua. ibid. — 85

4 Papa oblitus videtur prioris gratiæ, quando concedit secundam in eadem ecclesia. cons. 74. nu. 36 — [illegible]

4 Papa casu, quo possit dispensare inter relictam fratris, & cognatum, a[illegible] beat hoc facere in causa, & in illa sit exprimenda, & qualis requira[illegible] & quid si causa non fuit vera. consilio 68. numero 414. & aliis sequ[illegible] — 86

4 Papa an possit super illo dispensare. nu. 420. ibi. — eod.

4 Papa super hoc impedimento publicæ honestatis, an sola voluntate possit dispensare, vel requiritur causa. nu. 424. ibi. Et quid si dubium resultat, [illegible]lis relicta fuerit cognita carnaliter a fratre præmortuo, an vero remanserit virgo, numero 425. ibidem. Et an eius assertioni in hoc sit standum. ibidem. — [illegible]

4 Papa confirmando mandatum de prouidendo Cardinali non propterea [illegible]lit eius potestatem. consi. 79. nu. 16 — 106

4 Papa dominus est beneficiorum, & de eis suo arbitrio potest dispensare. consilio 82. nu. 22 — 108

1 Papa si in feudum concedit castrum duobus, quæ concessio præualeat, prima, an secunda. consilio vndecimo numero primo. Et secunda præfera[illegible] adducitur, nam ipse princeps concedens vni potest sine causa id auferre & concedere alteri. numero 2. ibid. Sed contra declarando. num. 109. & 11[illegible] Et iusta causa reuocandi videtur illa: quia ipse concessit. num. 3. ibi. & numero 109. & 110 — 25

1 Papa sumptus est in plenitudinem potestatis, & standum est eius dispositioni. numero quarto ibidem & numero 111. sicut disponitur [illegible]

mentis.nu.4.ibi.& nu.112 25
1 Papa non potest præfigere legem, a qua non liceat recedere. numero 5. ibidem.& num.113. Ex quo posset sequi casus, in quo propter difficultatem facti & vrgente necessitate ecclesiæ non posset tollere priuilegium. num.6. ibi.& nu.114 25
1 Papa ex certa scientia & plenitudine potestatis sine causa potest vasallū suum priuare feudo illi concesso.ibi.nu.7. Sed contra.nu.115.& 116.& seq. Et potest illi præiudicare, & tollere ius quæsitum, nu.8. ibi. sed contra. nu.116.& seq. Et quòd id velit etiam videtur apparere, quando vult secū dum concessionem non posse vitiari ex defectu intentionis.nu.9.ibi. Et in facto suo proprio non cadit ignorantia.nu.10.ibi.sed contra.nu.122.maximè quando inter primam, & secundam breuis cursus temporis interuenit.nu.11.ibi. Et quando in secunda apponuntur clausulæ generales & speciales derogatoriæ.nu.12.ibi. 25
1 Papam quando constat voluisse derogare primæ concessioni, præualebit secunda, licet in ea specificè non sit facta mentio de prima.nu.13.ibid. Necessariò minimè requiritur, quòd in secunda fiat mētio de prima nominatim singulariter & in indiuiduo.nu.14.ibi. 25
1 Papa quando precio accepto concedit feudum, veram venditionem dicitur facere, esto quòd vtatur verbo indulgemus, vel simili.consilio 11.num.43 25
1 Papa non potest facere secundam concessionem in præiudicium primæ habentis vim contractus.nu.47.ibi.& nu.49.& seq. 25
1 Papa non habet facultatem derogandi conuentiones, contractus, & consuetudines feudales, nam obligatur ex istis & tenetur ea obseruare.ibidem.& nu.48.& seq. nec potest venire contra vim contractus sine causa, etiam ad versus subditum, nec potest vti plenitudine potestatis.nume.50.51.& sequentibus 25
1 Papa in beneficialibus habet plenitudinem potestatis.consilio 11.num.77 25
1 Papa in rebus feudalibus etiam ecclesiasticis non habet illam potestatem, quam habet in beneficiis.nu.79. ibi. & nu.81. Et in istis feudalibus habet eandem, quam habet Imperator.nu.80 28
1 Papa in successione feudi potest habilitare fœminas, & tollere agnatis masculis spem succedendi.cons.16.nu.26. Eo magis quando fœmina vocatur in inuestitura, & feudum non prestat seruitium.nu.28.ibid. Et suo arbitrio potest immutare illam regulam succedendi.nu.28.ibi. Nec isto casu est necessaria citatio agnatorum, nec obseruatio solennitatum aliàs requisitarum. num.29.ibi. 37
1 Papa in beneficialibus plenissimam habet potestatem, consi.30. num.7.& 48 41
1 Papa mandans informationem capi citatis, & vocatis, quorum interest, si exequutor processit illis non citatis, nulliter processisse dicitur.consil. 31.numero 27 43
1 Papa ad validitatem actus a se gesti potest fingere in primis literis fuisse expressum, quod verè non fuit expressum.ibi.
1 Papa conferens beneficium inhabili scienter, videtur cum illo dispensare. nu.15.ibi.
1 Papa prouidens de episcopatu spurio scienter, videtur secum dispensare. num.17.ibi.
Idem si verisimiliter scire præsumebatur.nu.18.ibi.
Ad defensionem quis vti potest pluribus titulis, & gratiis, numero 19.ibi.
1 Papa an & quando, & quo casu possit decimas remittere.nu.272.ibi. & seq.consi.68 85
1 Papa dispensando contra ius diuinum peccat, & nulliter dispensat. nec valet dispensatio.nu.287.ibi. 85
1 Papa an possit dispensare in præceptis positiuis vtriusque testamenti institutis a Deo & concernentibus bonos mores.nu.331 eod.
1 Papa quando & quibus casibus possit dispensare circa præcepta moralia, & iuris naturalis.nu.351.ibi.& aliis seq. 85
1 Papa super istis an possit dispensare.numero 385.ibidem.& seq.& numero 392 86
1 Papa an possit dispensare contra concilia generalia.nu. 397.ibidem. & sequenti. 86
1 Papa an sit supra concilium.nu.400.consi.68 86
1 Papa potest interpretari concilia generalia, & super illis dispensare. num. 401.ibid. 86
1 Papa solus an possit tollere constitutiones conciliares.nume.403.ibidem. eod.86
1 Papa an possit dispensare super iure positiuo, statutis & ecclesiæ. numero 406.ibid. 86
1 Papa de non licito potest facere licitum. & liberare aliquem a peccato inducto lege positiua.nu.407.ibi.& nu.412 86
1 Papa an possit dispensare contra legem positiuam, fundatam ratione naturali & super iure diuino.nume.410.ibi.seq. Istis concernentibus non dicatur simplex, & merum ius positiuum, sed pendens a diuino & a iure naturali. nu.411.ibi. 86
4 Papa non potest tollere pactum lege diuina inductum.nu.412.ibi.86.
4 Papa de potestate papæ disputare sacrilegium est.consi.5.nu.70 15
4 Papa est omnia & super omnia.consi.5.nu.71 15
4 Papa habet plenitudinem potestatis.cons.5.nu.72 15
4 Papa sanctus cum sua sede est.cons.5.nu.73 15
4 Papa Dei minister est, a quo dependet omnis iurisdictio.consilio 5.nu.74. eodem
4 Papa in terris non habet superiorem.consi.5.nu.77 15
4 Papa a solo Deo iudicatur.consi.5.nu.78 15
4 Papa adequat quadrata rotundis.consi.5.nu.79 15
4 Papa quando procedit de potestate absoluta & ex certa scientia non potest ei dici cur ita facis.consi.5.nu.80 15
4 Papa non subiicitur constitutionibus suis aut aliorū prædecessorum.consi.5. nu.81 15
4 Papa est supra ius positiuum, & contra illud disponere potest arbitrio suo. consi.5.nu.82 15
4 Papa dispensare potest circa ius positiuum etiam sine causa & indistinctè. consi.5.nu.83.& eo fortius sua potestas præualet in beneficialibus ipsorū, & maximè circa pensiones imponendas, transferendas & extinguendas. Et ista facere potest inuito beneficiato sine causa & eo nō citato.consi.5.nu. 83.84.& 85 15
4 Papa potest dispensare circa ius positiuum, etiam sine causa, & indistinctè. consi.5.nu. 83. Et eo fortius sua potestas præualet in beneficialibus, & fructibus ipsorum.nu.84.ibi. Et maximè circa pensiones imponendas, transferendas, & extinguendas.nu.85.ibi. 15
4 Papa quando mandat conferri canonicatum, & præbendam, quæ distinctio admittatur.consi.83.nu.6. 109
4 Papa si secundo prouidet, an tollat ius ad rem quæsitum primo numero 8. ibidem. Et quid si in secunda gratia est apposita clausula anteferri. numero 9. ibid.& numero. Et quid si in prima est facta ab vno, secunda verò ab alio.numero 10.& quando.num.10 ibi.& 11. Per clausulam anteferri. quod ius videtur sublatum primo, & quando.nu.12.ibi.& num.9. 10.& sequenti.
Et quid si beneficium vacauit, & fuit acceptatum per habentem primam gratiam.num.13.ibid.
4 Papa licet potestatem det conferendi, tamen penes eum remanet maior, & sua præualet.nu.15.ibi. 109
4 Papa non potest auferre ius, & vtile dominium aliorum faciendo aliam inuestituram.consi.85.nu.7 109
Maximè quando secunda per papam facta est sine causa. numero octauo ibidem
4 Papa statutis etiam iuratis alicuius ecclesiæ potest derogare. consilio 93. numero 5 115
4 Papa dominus est beneficiorum.nu.12.ibi.& nu.24 eod.
4 Papa est lex animata, & in istis potest fingere.consilio eodem.numero 18. ibidem. 115
4 Papa non præsumitur velle præiudicare tertio.num.20.ibid. etiam in minimo.nu.11.ibi. 115
4 Papa super bonis ecclesiasticis liberam habet facultatem disponendi.consi. 103.nu.1 122
4 Papa potest super rebus feudalibus facere inuestituram, et concurrere cum ordinario.ibidem. Et inuestituram factam per ordinarium potest extendere ad fœminas.numero secundo ibidem. Et masculis potest præiudicari, vt fit per legitimationem & similia.ibid. Vt est etiam in filio adoptiuo.numero 5. ibidem. eod.
4 Papa potest dare nouam formam succedendi in feudalibus.num.7.ibidem. 122
4 Papa non præsumitur velle præiudicare iuri tertii.cons.112.nu.1
4 Papa apponendo manus, & nulliter, reseruat beneficium.consilio 118.nu. septimo 132
4 Papa non potest prouidere de beneficio concesso absenti, antequam ille non consentiat.consi.119.nu.6. Et quod illi erat quæsitum ius ad rem.cons.eod. num.7.ibid. 133
4 Papa potest disponere de iure patronatus ecclesiastico.consi. 128. num.5. 138
4 Papa disponens onus transire etiam ad successores, intelligendum est de primis.consi.137.nu.1 144
4 Papa non intendit derogare reseruationi generali.consi. 138. numero 10 144
4 Papa quando confirmat actum perfectum, & validum, quem potuisset tollere, si cōfirmat animo inducendi de nouo, videtur illum primum reuocare, & de nouo inducere.consi.140.nu.12 146
Papa quando in reseruatione processit ad collationem, an sit acquisitum cli-

aliquid in beneficio,ita vt data vacatione,nō requiratur alia acceptatio. cōsil.142.num.7.Per simplicem reseruationem quod ius quæratur, & quādo.nu.8.ibidem. 148

4 Papa enim super vnio ignorato non dicitur dispensare . consilio 143.numero 25 148

1 Paratus emphyteuta compensare non cadit a suo iure,si cessauit triēnio soluere canonem.cons.108.nu.51 202

2 Parentes naturaliter appetunt incrementum,& honorem filiorum. consil. 73.nume.155

4 Parentes regulariter in testes non admittuntur.consilio 55. nume. 27.fallit in causa matrimoniali,fauore matrimonii.numero 28.ibid. Sed declaratur.30.31.& seque.& quid si adest disparitas inter eos.numero vigesimo nono.ibidem.

Et quid si in eis concurreret aliqua qualitas detrahens de fide.numero 30. ibidem. 69

3 Parentes non habent potestatem disponendi quò ad legitimam debitam filiis.consi.1.nu.119 2

3 Parentes ab intestato decedentes non dicūtur tacitè vocare filios, quos fecerunt renunciare hæreditati.consil.69.nu.35 117

3 Parentes possunt stipulari pro hæredibus.consi.eo.nu.54.ibi. 117

3 Parentes inter filios possunt facere partes inæquales.num.74.ibi. maximè ex causa parentes mouente.nu.75.ibi. 118

3 Parentes possunt in vita dare legitimam filio , & ab illo recipere validam renunciationem.nu.2.ibi. 117

4 Parentes præsumutur capere bonum & sanum consilium pro filiis . consil. 71.nu.76 97

1 Parentes velle præiudicare posteris non est verosimile.consilio 22. numero 12 47

4 Par in parem non habet imperium.consi.68.nu.28 84

1 Paria sunt contractum fuisse purè factum vel sub conditione ea postmodū purificata.cons.11.nu.64.& nu.65.84.& seq. 25

1 Paria sunt non esse quid probatum vel minus legitimè.consilio octuagesimo tertio.nume.12 152

1 Paria sunt,quòd quid verbo exprimatur,seu per relationem.consilio 97.numero 96 174

1 Paria sunt non esse,vel esse,& non apparere.consi.104.nu.2 191

3 Paria sunt,quòd quid exprimatur per se,vel per relationem ad aliud.consi. 2.nume.54 6

3 Paria sunt,impedire notarium,seu testes,ne seipsos ad testatorem conferāt, vel reuocare notarium, seu testes coram testatore existentes, & ordinare, ne ad eum rauertantur. consil.67.numero 46.Potest enim quis instare , ne ne quis testetur aduersus eos instantes vt testetur impune.nume.50.ibi.Sicuti licet instare sine dolo & fraude,vt quis testetur,ita licet aliis operari oppositum aduersus eos,non autem aduersus testari volentem.nu.51.ibidem. Licet institutis in primo testamēto instare,ne illud mutetur aduersus alios satagentes,vt mutetur.nu.52.ibi.Non enim reperitur istud iure prohibitū. nu.53.ibid. 111

4 Paria,fieri tempore habili,vel conferri ad tempus habile,qualiter & quando procedat.consi.100.nu.35 119

3 Paria sunt,quem non extare,vel extare,& nou posse succedere.consi.69. num.64 116

4 Paria sunt,quòd quis compellatur,vel timeat compelli.consilio 159.numero 14 145

4 Paria sunt non esse,vel non posse disponere.consi.144.nu.25 149

3 Paria sunt causam de nouo oriri,vel de nouo peruenire ad notitiam creditoris.consi.99.nu.26.& nu.27.28.& sequen. 164

3 Paria sunt dicere,facias,vel soluas pro me,vel dicere soluas . nomine meo. consi.107.nu.12 169

3 Paritas inter contrahentes matrimonium qualiter consideretur.consil. 29. nume.22 45

3 Partes possunt facere, vt scripturæ priuatæ detur plena fides . consilio 68. nume.24 116

4 Partes possunt validare aliqua, & multa facere , quæ lex non concederet. consi.132.nu.11 141

4 Partes habuisse contractum,si constat,pro perfecto , receditur a persona. nu.13.ibid. eod.

4 Partes si habuerunt respectum ad promulgationem laudi tantùm , sufficit promulgatio,esto quòd non appareat promulgatum.consil.133. numero 7. & aliis sequen. & numero sexto . Aliud est laudum , aliud contentum in laudo,aliud est instrumentum, aliud contentum in instrumento . nume.8. ibidem. Et sic consideratum fuit promulgatum,non contentum in illo.num. 9.ibidem. 141

1 Partes quod tacitè voluerunt, exprimere debent,& non exprimendo dicuntur nolle.consi.32.nu. 84

2 Pars vna testamenti declaratur per aliam.consilio trigesimooctauo. numero decimonono.folio 93.consilio 40.numero 16.folio 111.& consilio 83. numero 15 169

3 Et consi.57.nu.2 94

2 Partes separatæ & distinctæ,diuersa loca,officia & separata exercitia habent.consi.80.nu.9 165

1 Partes in consideratione numerorum qualiter intelligantur . consil.61.numero 10 125

1 Pars nō quotitatiua per partes vel numeros potest possideri,si nihil supersit, vel deficiat computatione , & reductione facta . numero vigesimooctauo. ibidem. 125

2 Pars vna testamenti quòd declaretur per aliam,quando & quo casu procedat.consi.87.nu.49 177

1 Partes in societate erunt,vti conuentum est.consi.82.nu.99 149

3 partem vnam esse veram sufficit in alternatiuis.consi.29.nu.18 45

3 Pars hæreditatis incerta potest adiri.consi.37.nu.21. Incertæ tamen omnino possessio non potest quæri.ibi.& nu.20 57

4 Parthi sororibus copulabantur.consi.67.nu.356 85

4 Particeps delicti & criminis non est idoneus testis.consi.58.nu.72.fo.72. & consi.163.nu.8 169.120

4 Particeps,& socius criminis non est idoneus testis.consi.151.num.8.& nume.9 155

2 Participium,existentium,exponitur,idest si existant,& in quo tempore verificatur.consi.21.nu.33 64

2 Participium seu adiectiuum intestatus,in qua persona propriè & strictè verificetur.consi.22.nu.15 66

3 Particularis fideicommissarius si est in testamento , & alius vniuersalis, omnia bona consignāda sunt vniuersali,a quo particularis petere habet suū particulare fideicommissum.consi.54.nu.47 8

4 passi iniuriam,& damna non possunt aliquid dicere , facta per principem remissiue.consil.1.nume.65.Et maximè si princeps istis tollit omne ius,& omnem actionem.numero sexagesimosexto.ibidem . Et idem si mandat absolutos non posse molestari.&c.numero 76.ibidem . Nec contra eos posset procedi ciuiliter,aut criminaliter.numero 68.ibidem.Et istis,quibus facta est remissio,an teneantur confiteri delictum,si volunt gaudere illa. numero 69.ibidem 2

1 Pater regulariter habet vsumfrum in hæreditate aduentitia . consilio 128. numero quarto. Limitatur tamen in aliquibus casibus.ibidem.numero quinto. 227

1 Pater habet vsumfructum super pecuniis & aliis mobilibus aduentitiis. consilio 129.numero sexto.Et si extraneus eos instituit,quid iuris. ibidem. numero 9.Et quid si patri legatum tantùm fuit factum.ibidem. nume. 10. & si in legato contineretur , quòd pater debeat esse contentus . ibidem.numero 11.Etiam si expressè non fuisset prohibitus ab vsufructu , poterit illum petere,licet testator dixerit , debere patrem esse contentum legato relicto.ibidem.nu.13.maximè cum sciret filium,quem instituit , esse in sui patris potestate.ibi.nu.14 228

1 Pater viuens potest remittere tacitè vsumfructum aduentitiorum . consilio 130.numero decimo.Et quando sint consumpti, non debentur.numero vndecimo ibidem.Et quid si pater viuens permisit filium illos accipere.numero 12.ibid.nu.13 229

1 Pater non propriè & verè potest donare filio.nume.13. ibid. Potest tamen tacitè,vt in casu præcedenti.nume.14.ibid.maximè si filius seorsum a patre habitabat.nu.15.ibi. 229

3 Pater notam præsumitur habere ætatem filii.consi.25.nu.8 36

3 Pater filio pupillo potest substituere per fideicommissum.numero nono. ibidem. eod.

3 Pater si stipulatur renuntiationem pro se & hæredibus , videtur stipulatus ad commodum hæreditatis.consi.26.nu.31 40

3 Pater potest pro hæredibus stipulari.consi.26.nu.32. Et quid si extat aliquis ex descendentibus.nu.33.ibi. 40

3 Pater potest filiam suis bonis priuare testando excepta legitima. consilio eodem,numero 48.Ita & per actus inter viuos poterit facere.nume. 49.ibi. & nu.48 40

3 Pater potest filiis in vita dare legitimam,& valebit renūtiatio, si facta fuit absque iuramento.consi.26.nu.94 40

3 Pater afficitur iniuria,quando filia nubit indigno , eo inuito. consil. 29.numero 33.& nu.34.& 35 43

3 Pater tenetur dotare filiam.consi.29.nu.60.Etiam diuitem . Etiam si sit nupta & maritata.nu.62.ibi.Etiam si inuito patre nubat secūdùm aliquos nu.62.ibid. 43

3 Pater inter viuos diuidens bona sua inter filios non videtur illis, de eis donationem fecisse.consi.33.nu.1.Et potius vim habet supremi iudicii quod est ambulatorium,sed contra.nume.33.& 40.ibi.

Etiam si dictum fuerit talem diuisionem esse perpetuò ratam . numero secundo ibidem,sed contra in sequen.Et diuisio ista succedere videtur lo

tionis hæreditariæ.nu.3.ibi.& num.16.& seq.& 40. Et facta videtur vt inter filios æqualitas seruaretur. numero 4. ibidem. Sed declaratur in sequenti. 51

Pater in bonis aduentitiis filii habet ius vsusfructus, non tamen tenetur fructus perceptos restituere.con.55.nu.57 91

Pater præsumitur æqualiter vocare filios quocunque ex matrimonio natos. consi.59.num.5.nu.7.& 49. Et quò ad bona paterna vocati per statutum potius iudicantur legatarii, quàm hæredes. numero 7. ibidem & numero 49 98

Pater est legitimis administrator, & potest actiones mouere. consilio 109. numero 7. Et potest dari curator, & sic duas personas repræsentare. numero 8. ibidem. 126

Pater non potest accusare durante tempore concesso marito contra vxorem adulteram.consi.117.nu.16 130

Pater viuens, dotans filiam non videtur illam dotem computare in legato dotis facto filiæ.con.61.nu.37.& nu.38.& 39 125

Pater bonorum fideicommissariorum relictorum filio dicitur legitimus administrator.con.81.nu.19 166

Pater sibi, & filio pupillo potest testamentum facere. consilio 85. numero 60 172

Pater tenetur relinquere filio legitimam iure naturæ debitam. consilio 93. numero 40. 189
Et consi.30.nu.2 49

Pater expressè, & tacitè trebellianicam prohibere potest.consilio 93.numero 45 189

Pater in legitima debita filio non potest apponere onus nec fideicommissum. consi.93.nu.41 189

Pater an filiis primi gradus possit prohibere trebellianicam. numero 46. ibidem. 189

Pater contrahendo & legando potest filiis præiudicare, secus donando.consil.72.nume.39.& consideratur fauor mixtus patris, & filii adhuc idem. nume.40.ibid. 135

Pater potest renunciare, secundùm vnam opinionem beneficio.l. si vnquam.C.de reuocan.donatio.consi.73.nume.3.& nume.6.& 7.ratio.d.l. si vnquam fuit præsumpta voluntas patris & fauor ipsius.numero 4.ibid. & nume.2.6.7.sed contra.numero 24.& seq.& nume.41.& sequenti. præsumitur patrem non donasse, si de filiis nascituris cogitasset.ibid. & numero 6.7. 137

Pater non potest renuntiare beneficio dictæ legis in præiudicium filiorum. nume.14.ibi. eo.

Pater tale beneficium habet causa filiorum, quorum fauor principalis est, nume.17.ibi. eod.

Pater renunciando quandoque non præiudicat filio.con.37.nu.35 93

Pater renunciando videtur errare, sicut errat donando filiis postmodum natis.nu.56.ibi. eod.

Pater sicut non potest directò, et expressè renunciare beneficio.d.l.si vnquã. in præiudicium filiorum, ita nec per indirectum potest præiudicare eis faciendo donationem ob causam meritorum, si illa non sunt vera, nec æquipollentia.nu.68.ibi. eod.

Pater & filius vna & eadem censentur persona.con.84.nu.48 153

Pater & filius sunt vna & eadem persona, qualiter intelligitur.consi.68. nume.188 84

Pater non obligatur pro filio, sed quandoque fit.consi.93.nu.17.& nu.19. 21.ibi. Nec alter pro altero.nu.18.ibi. 166

Pater etiam sciens non videtur fideiubere pro negotio gesto per filium. numero 39. ibidem. Etiam si filius tutelam assumat.numero 40.ibidem & numero 42

Et quid quando assumitur ad magistratum.numero 41. Et quid si pater prohibet expressè.nu.42 166

Pater quando & quo casu de peculio vel tributoria teneatur. numero 47. ibidem. 166

Pater non potest prohibere filium, ne contrahat, sicut potest dominus seruũ, nu.48.ibi.& nu.49 eo.

Pater quando & quo casu teneatur institutoria.nu.50.ibi. eo.

Pater filio moriente occupat omnia iura peculii.con.45.nu.28. Idem in auo moriente nepote.ibi. Et quid si filius, vel nepos habet bona aduentitia, castrensia, vel quasi.nu.29.ibi. 56

Pater potest facere filios inæquales, & dare plus vni quàm alteri, dummodo vni non det minus sua legitima.con.106.nu.46 197

Pater melius quàm alii consilium capit pro filiis.nu.47.ibi. eod.

Patri quod videtur competens pro filio, non debet illud aliis videri incompetens.nu.48.ibi. eod.

Pater vltra legitimam non tenetur relinquere bona filiis.consilio 3.numero 64 9

Pater excludens fœminas ab vniuersali successione, & ad illam vocans masculos, videtur id fecisse ad conseruationem familiæ & agnationis. consi.6. numero 9 13

3 Pater relinquens filio minus legitima, potest post eius obitum consequi relictum, & adhuc supplementum.con.9.nu.2 16

3 Patris testamentum agnoscens filius vt repellatur à petitione supplementi, debet specialiter illi renunciare, & id facere videtur quando pater facto legato filio exclusit eum à reliquis, & etiam à legitima. numero 4. ibidem. 16

3 Pater filiis suis pupillis potest testamentum facere. consilio 15. numero 7 23

3 Pater filio pupillo compendiosè substituens dicitur etiam pupillariter substituere.nu.9.ibi. eod.

3 Pater relinquens filiabus dotem non taxando eam, illa venit arbitranda arbitrio boni viri, & secundùm numerum filiorum, & facultatem & dignitatem.consi.18.nu.41. Et attendi debet consuetudo patriæ, in qua pater voluit illas maritari.nu.42.ibi. 27

1 Pater mentecaptus an censeatur se obligare pro dote restituenda quam filius cæpit.con.119.nu.1 219

1 Pater augendo dotem videtur debitum agnoscere potius, quàm donare, & videtur recompensare.consilio 126.numero vigesimoquarto. Et quando pater concedens augmentum, illud concessit dotis intuitu. numero 25. ibidem Et quando datur simpliciter, regulatur secundum naturam dotis. numero 26. ibidem. 224

1 Pater regulariter non potest cogi emancipare filium.con.129.nu.1.limitatur pluribus in casibus remissiuè.nu.2.ibi. 228

1 Pater intestabilis non potest exhæredare.consi.1.nu.141.quando obstat ius tertii.nu.142 2

2 Pater potest instituere filium naturalem insolidum, si non habet alios filios legitimos.con.1.nu.29 2

2 Pater potest in suo testamento ordinare, quòd filius suus naturalis legitimetur.nu.32.ibi. eo.

2 Pater instituens filium tanquam legitimatum non validatur institutio, si legitimatio filii erat nulla. consilio tertio numero 18.& numero decimonono. 9

2 Pater vt in testamento possit disponere erga filium legitimandum, certa forma seruanda est.numero 24.ibidem. Nec potest ordinare, quòd virtute sui testamenti efficiatur legitimus. numero 25. ibidem. Et assertio patris erga filium naturalem facit ipsum legitimum, si pater habebat prolem legitimam.nu.26 9

2 Pater habens voluntatem legitimandi filium, si id non dixerit ad effectum poterit ab ea recedere, & id poterit constare pluribus coniecturis. consilio 6.nu.40 12

2 Pater relinquens filio patrem videtur legitimam relinquere. consilio 7. numero 25 14

1 Pater renuncians feudo hæreditario non nocet filio illi succedenti cum beneficio inuentarii.consilio 10.nu.6.& nume.7.& 9. Et etiam si talis renunciatio facta appareat de consensu directi domini.nu.8.ibi. 22

2 Pater potest substituere vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum. consi.16.nu.52 42

2 Pater potest per substitutionem pupillarem grauare filium etiam in legitima, & excludere omnes, licet secus sit per fideicommissum. numero 53. ibidem. 42

2 Pater filio suo pupillo potest testamentum facere. consi.22. numero 2.& filius pupillus dicitur isto casu mori testatus, & cum testamento.numero 2.ibid.num.3 70

2 Pater filio pupillo non prouidendo, videtur vocare succedentes illi ab intestato, quos potest grauare.nu.12.ibi. 70

2 Pater non prouidendo filio pupillo videtur velle ipsum mori intestatum. nume.13.ibi. 70

2 Pater potest filio pupillo testamentum facere, ita vt filius dicatur testatus mori, consi.23.num.42 70

2 Pater inter filios per actum inter viuos potest disponere de suis bonis, tamen talis dispositio valet in vim legati, & reuocari potest, consensus enim iste assumit naturam vltimæ voluntatis, quæ reuocari potest etiam tacitè, & per talem consensum nullum ius quæritur illis paciscentibus & contrahentibus.consi.24.num.21.23.& 24 72

2 Pater potest instituere filiam, quæ renuntiauit eius successioni.numero 88. ibidem. Et istud inductum est, ne tollatur ipsi patri libera facultas testandi. numero 89.ibid. Etiam si filia renuntiasset successioni ex testamento.num. 90.ibid. Et quid si incontinenti post renunciationem pater instituit filiam. nu.91.ibi. 73

2 Pater contrahendo insolidum filiis præiudicare potest.consilio 26.numero 129 21

2 Pater grauatus fideicommisso, non potest bona fideicommisso subiecta inter viuos, seu in vltima voluntate relinquere vni filiorum contra

tra dispositionem primi testatoris.con.35.n.11. Et plenius.nu.40.declaratur quo casu procedit. 101

2 Pater vni filiorum,& non alteri potest apponere onus, vt soluat dotem, vel æs alienum.nu.14.ibi. 101

2 Pater in codicillis potest bona sua diuidere filiis & assignare plus vni, quã alteri.nu.16.ibi.& nu.20. 101

2 Pater in codicillis suis coram minori numero testium, facere potest diuisionem suorum bonorum,& vnicuique assignare, quod vult,& erit valida, et obseruanda.nu.19.ibi. 101

2 Patri libera testandi conceditur facultas de rebus suis, dummodo filio relinquat legitimam iure naturæ debitam.nu.24.ibi. 101

2 Pater potest vni filiorum prælegare, & relinquere plus vni, quàm alteri nu.25.ibi.& nu.26. Et isto casu cessat argumentum æqualitatis seruandæ. nume.25.ibi. 101

2 Pater post conditum testamentum potest inter viuos alienare bona, seu partem bonorum, in quibus instituerat filios.nu.28.ibi. 101

2 Pater inter filios potest in minus solenni voluntate, etiam coram duobus testibus per vltimam voluntatem, seu extra de rebus suis disponere. nu. 35. ibi.& nu.36 101

2 Pater in sua vltima voluntate potest apponere pœnam filiis, vt habeant illã seruare, nu.38.ibi. 101

2 Pater an disponere possit, quòd filius in sua legitima computet trebel.consil. 36.nu.26 104

2 Pater in testamento apponere potest conditiones filiis suis hæredibus institutis.con.46.nu.1.& nu. 8. Et excepta legitima potest apponere onus,& grauamen.nu.1.ibi. 123

2 Pater an possit disponere, quòd filius in sua legitima computet trebellianicã, & quo casu.con.47.nu.19 124

2 Pater filiæ exclusæ à statuto, an possit de bonis suis legare quicquid voluerit.con.54.nu.3 132

2 Pater filio suo pupillo potest testamentum condere.consilio 58.numero decimoquinto. 132

2 Pater potest grauare filium pupillum in legitima.nu.18.ibi. 137

2 Pater filio pupillo existenti in potestate potest pupillariter substituere.consi. 59.nu.2 138

2 Pater potest plus vni filiorum prælegare,& relinquere plus vni, quam alteri.consi.34.nume.25. Et isto casu cessat argumentum æqualitatis seruandæ. nume.25.ibi. 101

3 Pater substituendo alium post mortem plurium collectiuè vocatorum & indefinitè quò ad bona, videtur inter institutos induxisse tantum fideicommissum.consilio 72. nume. 25. vt maximè quando facta est pluribus filiis institutis.nu.26.ibi. Et facta censetur in tota hæreditate quando fit illis institutis in tota.nu.27.ibi. 126

3 Pater filio decedenti succedit ab intestato.con.73.nu.5 128

4 Pater licet aliquibus in casibus non habet vsumfructum in bonis aduentitiis filiorum, tamen in illis habet commoditatem. consilio 156. numero quinto. 163

1 Pater non semper potest de rebus suis disponere.con.72.nu.44 135

1 Pater cogitando de filiis & renuntiando.l.si vnquam.C.de reuoca.donatio. non habet locum dispositio dictæ legis.con.72.nu.51 135

2 Pater donando videtur errare, ita & renuntiando.con.72.nu.52 153

1 Pater donans si nihil exprimit, nulla attenditur eius voluntas. consilio 72. numero 33 135

1 Pater quando natis filiis donat extraneo, donatio tanquam inofficiosa reuocatur fauore filiorum,& si facta est filio, reuocatur pro parte,& pro parte non.con.72.nu.28.& 29 153

2 Pater non potest renunciare.d.l.si vnquam, etiam cum iuramento, si de filiis, cogitat ibi.nu.36.& 37 eo.

2 Pater non potest filiæ prohibere legitimam iure naturæ debitam.consil.58. numero 23 137

2 Pater testando non potest præiudicare filiis in feudis paternis & antiquis, nec potest plus vni, quam alteri relinquere, neque quando primogenitus solus succedat.con.10.nu.2.& 3 21

4 Pater vt defensor potest comparere pro filio inquisito. consilio 152. numero 22 156

3 Pater non potest alienando rem dotalem obligare filios vxoris, ad quos bona dotalia debent peruenire. consilio 76. numero primo. Et si promisit pro eis de non contraueniẽdo, videtur promittere factum alienum, quæ promissio nulla est.numero 2.ibidem & numero 14.15.& 16. Secus si promisit factum proprium, & supplere omne illud, quod filii possent consequi. ibidem. 134

3 Pater potest donare filiæ ex causa dotis.consilio eodem numero decimo. Et quilibet extraneus potest pro filia isto casu stipulari. numero vndecimo ibidem.

Et maximè quando executiuo promissionis,& stipulationis fuit collata per sonam ipsius filii.nu.12.ibi. eod.

4 Pater potest retinere vsumfructum sibi quæsitum ex persona filii etiam post extinctam patriam potestatem.consi.157.nu.10 163

4 Pater tunc habet legitimam administrationem in bonis aduentitiis filiorũ, quando in illis habet vsumfructum, aliàs secus numero 15.ibid. & nume. 32.& 43 163

3 Pater viuens tenetur dotare filiam congruè,& eo mortuo hæredes sui.consi.26.nu.8 84

3 Pater soluens dotem nomine filiæ videtur de suis propriis bonis illam soluere, esto quòd filia sit diues.consilio 80. numero 1. Idem si pater dotem promisit.ibidem. Etiam si pater excessisset modum in dotando.num.2. ibidem. Item si pater dotando dixisset dotare filiam tam de bonis suis, quam de bonis maternis ipsius.nu.3.ibi. 138

3 Pater satis dicitur esse soluendo, si habet facultates ascendentes ad dotem promissam.nu.3.ibi. Idem si filia consensisset prædicta dotationi factæ à patre,& huic renunciasset. nu.4.ibi. Idem si filia fuisset nupta tempore dictæ dotationis seu promissionis.nu.5.ibi. eo.

3 Pater tenetur filiam etiam nuptam dotare de suis propriis bonis. nume.6. ibidem. eo.

3 Pater consentiendo filiæ donanti ad sui commodum non validat donationẽ. con.97.nu.20.& 21 163

3 Pater quando specificè consensit filiæ donanti patri vel alteri recipienti ad commodum patris.nu.23.ibi. Et quando eadem hora & incontinenti omnia prædicta fuere gesta.nu.24.ibi. eod.

2 Pater administrator bonorum filii an teneatur reddere rationem de pecuniis aduentitiis filii,& illas restituere.consi.25.nu.79 78

2 Pater in legitima debita filio non potest apponere aliquod grauamen seu fideicommissum.consilio 155.numero 3. Et si apponeretur reiicitur. ibidem etiam si filius testamentum patris approbaret.nu.4.ibi. 121

2 Patri licet plus vni filio quàm alteri relinquere.consilio trigesimoquinto numero 27 103

1 Patientia longa metum purgat.consi.10.nu.60 21

1 Patientibus magnum damnum competit interdictum restitutorium.consilio 195.nu.26 196

4 Patria potestas est causa acquirendi vsumfructum patri, & concedendi legitimam administrationem in aduentitiis. consilio 157. numero 21. 164

4 Patria potestas non attenditur in spiritualibus, prout idem traditur in matrimonio contrahendo.con.1.nu.36.& 37 2

4 Patriæ potestatis ratione cessat publicatio bonorum propter delictum filiifamilias.con.157.nu.6 163

3 Patria est dulcis & desiderabilis. consilio duodecimo numero decimooctauo. 20

1 Patria & locus originis dulcis reputatur,& multa de patria remissiuè.consi.26.nu.47 69

2 Patrimonium post hæreditatis aditionem dicitur adeuntis, & non defuncti.con.90.nu.3.quod declaratur.nu.39.ibi. 183

2 Patrimonium,& pars illius pro dote potest consignari.consilio 100.numero 28 199

1 Patrimonium & facultates non debent pandi. consilio septuagesimoquinto numero 30 141

4 Patrimonium vxoris & sic bona parafernalia an veniant in augmentum dotis.con 62.nu.34 78

4 Patroni infra tempus à iure concessum præsentare possunt in beneficio iuris patronatus vacante.con.47.nu.1 58

4 Patroni semel præsentantes vnum non possunt præsentare alium. numero 3.ibi. 58

4 Patroni quando possint variare in præsentando.numero 4.ibidem & numero 35. Et quo tempore variatio ista sit permissa. numero 5.ibidem & numero 35. Et an fieri possit post institutionem. numero 6. quid si non est facta cumulatiue. nume.7.ibid. Et quid si primus præsentatus consequutus est possessionem.nu.8.ibi. 58

4 Patroni non possunt præsentare, quando Papa primo prouidit. numero 34. ibidem. 58

4 Patroni an possint prosequi litem inceptam per præsentatum postea mortuũ nume.44.ibi. 58

4 Patronus in fundatione ecclesiæ seu capellæ potest apponere conuentiones, & onera, quæ vult, honesta tamen de consensu ordinarii. consil. 48. nume.1 59

4 Patronus in creatione iuris patronatus potest adiicere onus, vt præsentetur aliquis de suo genere tantum. numero 8.ibidem. Virtute dicti pacti tale ius præsentandi non transit nisi ad illos, qui sunt hæredes,& descendentes a fundatore.nu.9.ibi. 59

4 Patroni putatiui non sunt in consideratione.consi.128.nu.26. Et quid in... quando fieret vnio.nu.27.ibi. 138

4 Patroni consensus sufficit interuenire post institutionem.con.144. numero 2 149
4 Patronus & aduocatus dicitur ius honorificum habēs, & tale ius honorificum potest successione acquiri.cons.149.nu.5.& 6 159
4 Patronorum laicorum quando non est facienda mentio.cōsilio 128. numero 25 158
2 Patruus non tenetur dotare neptem.cons.16.nu.79 43
2 Patruus ad fideicommissum præfertur nepotibus ex alio fratre existentibus.cons.38.nu.3 109
4 Pa.de Ca.doctrina.in l.qui bon.§.de illo.ff.de dam.infect.in quibus terminis procedat.cons.168.nu.14 175
4 Pauper qui per prius erat,& post furtum pecunias expendit,nō caret suspicione furti.cons.156.nu.36.Et maximè quādo pecunia, quę expenditur,est eiusdem formę sicuti illa, quæ dicitur furto subtracta nu.37.ibidem. 162
4 Pauper non est idoneus testis.cons.164.nu.2 170
4 Pauper an & quando sit testis idoneus.consi.53.nu.12 65
4 Pauper dicitur non habere facultatem mittendi procuratorem. cō. 102.nu.9 121
4 Paupertas occurrens in primo anno facit: vt fatalia non currant, & quòd concedatur secundus annus iure ipso absque aliqua restitutione.consi.30.nu.38 41
4 Paupertas non priuat maritum fructib.rerum dotalium.consil.54. nume.4 55
4 Paupertas mariti fortiter probanda est,vt constante matrimonio dos restituatur.ibi.nu.6 eod.
4 Paupertas an & quando repellat testem.ibi.nu.27 eo.
3 Paupertate sordescunt familiæ,cons.6.nu.14 13
4 Pax rupta dicitur:cum aliquis in ea comprehensus fuit interfectus consi.133.nu.1.Et quid si non fuit facta pax, nec data securitas.n. 2.ibidem. 141
Pax, potest quandoque quis cogi per magistratum & superiores ad concordiam & pacem.cons.10.nu.62.& 63 22
3 Pax & concordia amplectenda est.consi.69.nu.119 118
4 Pax nō dicitur rupta per eum, qui se defendit.con.164.n.22.Itē & quādo aduersarius dedit cām, & fuit origo rixæ.n.21.ibi. minus ēt quādo rixa fuit facta ex causa,dicitur rupta.nu.24.ibi. 170
4 Pax dicitur rupta per minas solas.con.165.n.3.Et per inferētem metum defendendi etiam pax dicitur rupta.nu.4.ibi. 170
4 Pace rupta pœna committitur, nisi semel.consi.eo.nu.6.ibi.Fallit, quando est adiecta clausula,toties,quoties,vel illa,rato manēte pacto.nu.6.ibi. 170
4 Paci vt dicatur contrauentum, & per quem modum,habēda est relatio ad capitula,super quibus pax fuit facta,& ad iniurias per eā remissas.con.165.nu.8 171
4 Pax non dicitur rupta per leuem, & modicam offensam.nu.13 eo.
4 Pacem rumpere dicitur primo insultās, & ipse solus tenetur. & nō insultati,etiam si illum offenderēt.n.22.ibi.Et insultati,nō tenētur nec debent fugere.nu.23.ibi. Qui se defendit, non dicitur offendere insultantem.n.24.ibi. Et insultati non incurrunt pœnam pacis ruptæ,etiam si adesset illa clausula,toties,quoties,& illa,rato manēte pacto.nu.25.ibi.& nu.16 eo.
4 Quando ex noua causa quis percutit aliquem, cum quo facit pacem non dicitur rumpere pacem,nec incurrit pœnam pacis ruptæ.n.26. ibi.Et in dubio dicitur offensio fieri ex causa noua, & non ex antiqua.nu.27 171
Pax,& alia quælibet conuentio,& iuramentum illam habent interpretationem,vt intelligantur promissa & facta rebus sic stātibus. ibi.nu.28 171
Pax quando rupta est,& effecta inualida,& nulla, non potest dici iterum rumpi,& sequens offensio non inducit rupturam dictæ pacis nu.30.ibid. eod.
Pax, contra rumpentem fœdera pacis potest quis vti violentia.cōs. 10.nu.87 22
Pax rumpitur propter violentiam & iniuriam.consi.10.n.88 21
Pacem frangenti impune est alteri eam frangere.nu.89.ibi. eo.
Pax commendabilis est,& amplectanda.cons.106.nu.16 197
Pax,& concordia plura habent priuilegia.cons.68.nu.130 5
Pax non potest,vbi insidiæ latent.nu.210.ibi. 85
Pax inducens causam peccati imperfecta ex,& simulata.nu.211. ibidem. 85
Pax,ex qua resultat iustitia, & detrimentum animarum, non dicitur pax.nu.212.ibi. 85
Peccant qui trebellianicam detrahunt contra testatoris voluntatē cons.16.nu.61 46
4 Peccatum,nulla causa adduci potest, quin peccatum iure diuino inductum non sit peccatum.con.68.nu.51 84
4 peccata & crimina remissa non redeunt amplius in vltionem.cons. 1.nu.42.Etiam si absolutio facta fuerit per viam dispēsationis.nu. 63.ibidem. 1
4 Peccatum ita viget in coniungendo non coniungēdos,sicuti in separando non separandos.cons.58.nu.47 72
4 peccatum tanto maius consideratio, quanto quis maior est.con.68. numero.238 85
4 Peccando nullus fidelis saluari potest.con.68.nu.53 84
4 Peculium aduētitium filijfamilias delinquētis an veniat in publicatione,si propter delictū bona debēt publicari.con.157.n.1. 163
4 Peculium aduentitium filij venit in publicationem bonorū propter delictum,quando patri non quæritur vsusfructus.con.eo.n.31. 163
4 Peculium aduentitium venit in publicationem, quando pater renūciauit administrationi, aliàs secus.cons.157.nu.35.& nu.38 164
4 Peculium profectitium qua ratione in publicatione bonorum non venit.nu.36.ibi. eo.
4 Peculium castrense an veniat in publicationem.nu.37.ibi. eo.
4 Peculium multum differt castrensæ,& aduentitium.ibi. eod.
1 Pecunia breui manu dicitur soluta vni ab altero , & ab illo alteri. con.35.nu.4 91
4 Pecunia.Licet capsa reperiatur fracta,non propterea probatur,pecuniam fuisse intus.con.158.nu.30 166
2 Pecuniæ an & quando veniant sub legato omnium mobilium.cons. 79.nume.45 163
2 Pecuniæ an veniant appellatione mobilium.consi.79.nu.46 163
2 Pecuniæ an computentur inter res,quæ seruando seruari non possūt consi.nu.46 163
1 Pecunia quādo præsumatur quæsita facto proprio, & sua industria consi.80.nu.7 146
1 Pecunia redacta ex re furtiua,vel ex re communi non est furtiua, nec communis.cons.80.nu.11 146
1 pecunia pupillorum qualiter sit collocanda.cons.86.nu.14 157
4 Pecunia & qd si soluta secūdo creditori vel merces dotæ in solutū extarent, an primus creditor excludatur.cons.69.nu.13.& seq. 95
3 pecunia minuatim trāsmissa potest conuerti in emptionem alicuius rei.cons.89.nu.39 152
4 Pecunia quando consignatur,vt quātitas,periculum ipsius spectat ad recipientem eam.cons.156.nu.10.& 43 133
2 Pecunia an sit de rebus, quæ seruando seruari possunt,& quando dicatur consumi.cons.25.nu.72.& nu.74 78
2 De pecunia an & quando sit iudicandum vt de re mobili.n.76. eo.
4 Pecuniæ,in materia cambij quādo pecuniæ vnius peruenerunt ad alium vt ille teneatur propter æquitatem.l.si me et Titium cōs.131. numero 25 140
1 Pœna vt possit exigi probandum est, eam fuisse incursam consi.33. numero 28 90
1 An & quo casu requiratur declaratio ad hoc: vt pœna postmodum possit exigi.nu.30.ibi. eo.
1 Pœna,vt quis possit agere & exigere pœnam,necesse est,q̄ non contrauenerit prius.Item & pro parte sua adimpleuerit per eum promissa.con.34.n.21.Et quid si in vno capitulo non tenebatur adimplere aliud, in alijs verò sic,an possit pœna exigi respectu illius, in quo nihil habebat facere.ibi.nu.22 90
2 Pœna apposita propter contemptum, & contumaciam nihil aliud considerat, nisi contumaciam.cons.19.nu.57 55
2 Pœna apposita a testatore,& translatio iusta, & honesta valida est.nu.137.ibi. 55
2 Pœna de iure canonico quando possit exigi.nu.245.ibi. 55
1 Pœna adiecta ad explicandum factum affirmatiuum illo non explicato exigibilis est.cons.34.nu.12 89
1 Pœna adiecta quantitati præsumitur in fraudem apposita, secus si adiecta est facto affirmatiuo.nu.32.ibi. 90
1 pœna adiecta facto affirmatiuo potest exigi etiam de iure canonico. nu.33.ibi. eo.
1 pœna non vallata stipulatione an & quādo possit exigi.n.31.ibi.eo.
1 pœna incursa non præsumitur remissa, esto q̄ pars, quæ potest illā exigere,receperit rem principaliter,quando receptio fuit facta cū protestatione,& reseruatione.nu.36.ibi. 90
1 Pœna an & quando promissa possit exigi,si cessat interesse.nu.37. ibi.& nu.seq. 90
1 Pœna in dubio videtur adiecta ad limitandum interesse. numero 38.ibidem. 90
1 Pœna promissa ratione contumaciæ & contemptus potest exigi, et

si non interest.nu.40.Et loco contemptus & contumaciæ præsumitur apposita, quando expressum fuit, vt deberetur nomine pœnæ.numero 41.ibid. eo.

1 Pœna an & quando agitur de bono & æquo possit exigi, si cessat interesse.nu.42.ibi. eod.

1 Pœna conuentionalis commissa potest exigi.cons.39.nu.26 95

2 Pœna sine culpa imponenda non est.cons.32.nu.33 98

2 pœna per testatorem potest apponi contra nō obseruātes, quando illud, quod disponit, est honestum, & non turpe.cons.34.nu.38 101

2 pœna apposita ingredientis monasterium an debeat haberi pro non apposita.consi.65.nu.12 147

2 pœna non potest imponi ex coniecturis.cons.89.nu.38 181

2 pœna apponi potest a testatore, & apposita obseruanda & exequenda est.cons.91.nu.63 184

4 pœnæ extrauag.Bonif.8.& Pau.2.non incurruntur sine dolo.consi.29.nume.19 40

4 pœnæ constitutionum sine dolo non incurruntur.consilio 30.numero 18 41

3 pœna priuationis omnium a testatore relictorum imponitur hæredi propter spretam testatoris voluntatem.consi.1.nu.69 2

1 pœna nec interesse non incurritur, vbi non est mora.consilio 110.numero 26 205

3 pœnæ transeuntis ad secunda vota an & quæ sublatæ sint de iure canonico.con.29.nu.37.& nu.42.43.& 46.79.& alijs seq. 45

4 pœna priuationis beneficij inuentarij non est imponenda.cons.106.numero 10 124

3 pœna debet tenere suos authores, & non alios.cons.69.nu.18 3.118

2 pœnam non meretur, qui lege permittente facit actum.consilio.12.numero 105 28

4 pœna duplici non est quis multandus.consi.2.nu.204 5

4 pœna publicationis bonorū irrogatur ipso iure, sed executio fit post latam sententiam ab ecclesiastico.cons.2.nu.178 5

4 pœna est tollere liberam administrationem bonorum suorum. consi.5.numero.293 16

4 pœna pro stupro in virginem quæ sit de iure ciuili.cōs.160.n.3. 168

4 pœna criminis legis Iuliæ de vi publica quæ sit.consi.120.nu.9.134

4 pœnæ appositio in casu contrauentionis exequenda est.consilio 21.numero 10 32

4 pœna conuentionalis post actum perfectum non tollitur per præsentiam.cons.eo.nu.47 32

4 pœnæ appositio facta in testamento in casu non obseruātiæ, & trāslatio in alium facta eo casu valida sunt.cons.26.nu.18 37

1 pœna.l.si quis maior.C.de transac.non transit ad hæredes.consi.54.numero 100 183

1 pœna priuationis nunquam locum habet, nisi in casibus expressis.cons.97.nu.88 174

4 pœnitentiaria non potest prouidere contra ius diuinum positiuum & stilum curiæ.consi.65.nu.22 82

3 pœnitentia cessat in contractibus.con.98.nu.6 161

4 pœnitentia facienda in foro poli, & conscientiæ non præscribitur tēpore, con.169.nu.7 175

1 pœnitentia cessat, quando actio est vallata iuramento.consi.77.nu.24.Et quando promisit habere eam ratam & firmam. numero 25.ibidem. 143

4 pœnitentia quibus casibus admittatur, & quando.consilio.78. numero 8 105

4 pensio etiam ante expeditionem literarum dici potest constituta.cons.5.nu.59 15

4 pensio ex quibus actibus dicatur constituta, & in esse deducta. nu.60.ibidem. eo.

4 pensio reseruata in certum casum nō includit alios minimè expressos nu.145.ibi. 16

4 pensio reseruata præsumitur casibus expressis ita se habentibus.n.148.ibi. 16

4 pensio principalis attendi debet, & non ea quæ veniunt in augmentum cōs.30.nu.19.Et de omnibus alijs accessorijs iudicandum est, vt de principali.nu.20.ibi.Post ademptum beneficium potest cōstitui aliquid in temporalitate ēt vnica vice præstandum. nu.21.ibi. Et quid si fuit constitutum ante ademptum beneficium, nu.22.ibi. 41

4 pensionis translatio qualiter interpretanda sit, & fieri debeat.cōs.45.nu.18. 56

4 pensio quando dicatur renouata seu noua.nu. 21.ibi. 56

4 pensio pro quo tempore, et a quo die sit soluenda per possessorem beneficij.nu.23.ibi. 56

4 pensio legitimè cōstituta debetur.Et ad successores trāsit, si Papa id mandauit, dummodo quòd bullæ successori intimentur iuxta regulam cancella.consi.82.nu.1.2.& 3. 108

4 pensio potest constitui super beneficio reseruato sine consensu habētis reseruationem seu coadiutoriam.ibi.nu.4. eo.

4 pensio concessa vt transeat ad successores, quoscunq; capit successores.consi.82.nu.36. 18

1 perceptum omne ex contractu vsurario, & simulato est in sortem computandum.consi.54.nu.79 115

1 perceptio fructuum indicat dominij probationem.cons.104.nu.87.& nu.88.& 89 191

4 percutiens aliquem cubito an dicatur illum offendere. & illi iniuriam facere, & p talē percussionem an pax dicatur rupta, & an ita percutiens incurrat pœnam pacis ruptæ.consi.165.nu.1.& nu.2.7.10.12.13.14.15.16 171

4 percutiens aliquem cubito transeundo, quando dicatur illum offendere.nu.10.& nu.11 eod.

3 perempto primo gradu substitutionis admittitur secundus gradus cons.73.nu.30 128

4 periculum æxtimatarum rerum dotalium ad quem spectet.con.63.numero 19 80

2 peritis in arte credendum est, & standum ipsorum opinionibus.cō.56.nu.13 135

1 periurus non potest petere absolutionem a iuramento. consilio 43.nume.16 99

1 periurus infamis est, & a nullo audiendus.nu.24.ibi. 99

1 periurus non auditur, nec potest petere vlterius absolutionem a iuramento.consi.10.nu.94 21

1 periurus non potest petere absolutionem a iuramento. consilio 54.numero 15 115

3 periurus infamis est, & agere non potest.cons.26.nu.95 40

4 periurus repellendus est.consi. 5.nu.160 16

4 periurus an possit allegare exceptionem simulationis.consi.111.nu.12.Et quid si iurauit omnia & singula esse vera.nu.113.ibi. 127

4 periurus potest priuari.cons.137.nu.23 144

4 periurium non est præsumēdum quem incurrere.con.172.n.7.179

1 permissio limitata limitatum producit effectum.con.112.n.53.211

4 permissio comprehendit causam, ex qua producitur effectus.consil.39.nume.9 51

4 permutatio ex quibus arguatur fraudulenta & nulla, per totū cōsi.130.nu.1 139

2 perpetuatio non potest induci, si permitteretur omni casu alienatio rei prohibitæ alienari.consi.63.nu.42 144

2 perpetuum dicitur illud, quod non habet temporis præfinitionem.consi.90.nu.29 183

3 perpetuò & semper dictio, a pari procedūt.cō.53.n.24. & n.33.84

1 perseuerare in primis dicitur, qui non aliter disponit.consilio 111.numero 21 208

3 perseuerare dicitur in sua voluntate, qui eam mutare potuit & nō mutauit.consil.95.nu.37.Concluditur contra Corne.in suis cōsilijs nu.39.ibi. 80

4 perseuerantia necessariò præsupponit principium & antecedens.consi.61.nu.21 77

1 perseuerantia non exigitur, quando actus est consumatus.consi.32.numero 94 84

2 personæ aliæ non veniūt ad successionem limitatam per testatorem nisi illæ existentes intra gradum, in quo vocantur. consilio 20.numero 60 94

3 personarum electio potest committi, nec propterea erit captatoria consi.38.nu.2.& nu.34.& 38.ibi.Et videtur esse commissa sub cōditione, antequam eligat, & electio sequens est complementum illius, nu.5.ibi. 58

3 personatum electio certi generis non est captatoria, quādo committitur.nu.10.ibi.& nu.28.48.& 49.Valet commissio electionis pauperum, nec erit captatoria.nu.11.ibi. 58

1 personarum certarum seu certi generis exclusio non est trahēda ad alias.cons.47.nu.77. Etiam si alia persona esset similis expressis.nu.78.ibidem. 124

2 persona magis prędilecta a defuncto an & quo casu sit præferēda substituto.con.43.nu.14.Et quid si grauatus prædefunctus testamētum fecit.nu.15.ibi. 117

2 persona prædilecta a testatore plurimùm attenditur.nu.47.ibi.117

1 persona eligens ab electa debet esse diuersa.consi. 8.nu.39 10

1 personæ inhabiles sunt capaces feudi, & inseruiūt p alium.cōs.21.nu.33.sicut etiam est in ecclesia, clerico, & similibus.nu.34.ibi.47

4 personæ fori ecclesiastici nō ligātur statutis laicorū.cōs.2.n.109.5

Persona extrinseca non præsumitur.consi.86.nu.6 157
Persona extranea & extrinseca non subintelligitur.consil. 117.numero 12 217
Persona diligens non videtur suum ius negligere.nu.17.ibi. fo.eo.
Persona non nominata a statuto non potest dici exclusa,quãdo mortua est nominata,quæ de iure communi poterat excludere non nominatam.consi.47.nu.87.& nu.88 105
persona turpis instituta purgat turpitudinem, si viuente testatore reuersa est ad bonos mores, & bonam frugem.consi.64.nu.25.104
persona quando adest prædilecta &c.an solùm censeatur reseruatũ ius legitimæ successionis, vel etiam inductum censeatur reciprocũ fideicommissum,contra Corne.consi.41.nu.66 113
persona an eligẽda sit omnino incerta,an incerta de certis, magna est differentia.con.38.nu.33.& nu.31.32.& 33 58
Persona qualis esse debeat, quæ ex præsumpta mente defuncti excludat substitutum.con.39.nu.8 61
persona clerici actiuè conprehenditur,nam potest succedere fratribus,& excludit sorores fœminas.con.40.nu.20.Et soror ipsius exclusa erit ab eius successione a fratribus masculis.n.21.ibi. 61
persona omnes etiam non militãtes existẽtes in loco hostili possunt testamẽtum condere ex forma & modo quibus possunt milites.consil.32.nu.25.Priuilegium istud conceditur propter necessitatem et periculum nu.25.ibi. 98
persona prędilecta quæ censeatur.consi.70.nu.26 152
personę qualitas circa legata valde attenditur.cõs.80.nu.24.165
personæ commorantes in loco fraternitatis videntur miserabiles,et suppositæ Episcopo.con.34.nu.7 47
personarum acceptio reijcienda est.con. 68.nu.237 85
personarum qualitas,& dignitas quo casu debet attendi,& considerari.nu.240.ibi. eod.
personarum coniunctio.consi.130.nu.8 139
personarum coniunctio simulationem,& fraudem arguit.consi.143.numero 22 148
persona turpis & reprehensibilis vitæ repellitur a testimonio.con.15.nu.16 39
Persuasiones & suggestiones dolosè vim continent,& coactionem con.67.nu.12 111
pertinentiæ quid importent.consi.3.nu.10 11
pertinentijs concessit venit territorium & iurisdictio.consilio 9.numero 20 18
pestis quòd sit in aliquo loco, qualiter probetur.con.33.n.11 99
Pestiferum locum pendentes fugiunt propter periculum contagionis imo propter periculum mortis.con.33.nu.12 99
petens viam non fieri per locum,& curiam suam, audiri debet, & esse debet constituta in loco solito.consi.115.nu.2.Et quid si in loco solito de facili & breui deuastaretur.nu.3.ibi. 215
Petens aliquid vt consanguineus,seu proximus defuncto id probare debet,aliàs excluditur.consi.115.nu.1 129
Petens plus, quàm sibi debeatur,est condemnãdus ad expẽsas.cõs.84.nu.13.Et qui plus debito conuenitur, potest negare totum. nu.14.ibi.Nec tenetur offerre partem, ad quam verus est debitor.nu.15.ibidem. 168
Petenti dotem restitui,an possit opponi retentio.consi.64.nu.24. Et an possit opponi compensatio.nu.25.ibi. 81
Petere. A pari procedunt non petere, & nulliter petere.consilio 44.num.1 100
Petitio absorbet possessorium.consi.113.nu.5 213
Petitio fit illa die,qua profertur sententia,secũdùm practicam Rot.consi.76.nu.11 142
Petitio hæreditatis intentãda est a veris & directis hæredibus.cõs.48.nu.12 77
Petitio hæreditatis ipsius aditionem præsupponit.consi.48.nu.9.Et si grauatus adiuit, non ex hoc infertur, quòd substituti adiuerint.nu.10.ibidem. 76
Petitio bona est,in qua quis petit rẽ sibi restitui,si extat, aliàs eius valorem.consi.113.nu.5 129
Petitioni hæreditatis spacio.ann.30.præscribitur.con.48.n.13. Et nõ datur regulariter contra titulo possidentem.nu.14. ibi. Et obstabit præscriptio ann.10.si possidẽtes iusto titulo tenuerũt.nu.15.ibi.76
Petitorium est suspendere in facultate spoliati.consi.107.n. 27.199
Petitorio quæ sint probanda.con.1.nu.135 2
pictura probat, quòd aliquis sit rebellis.con.1.nu.51 2
pietas,& affectio dictat,quem potius velle vocare suos, quàm extraneos.consi.71.nu.38 155
pia causa substituta vno casu non potest venire per alium casum cõsil.74.nu.10 130
2 pignus iudiciale qualiter constituatur.con.42.nu.14.& 15 115
2 phisicis,quando agitur de partu immaturo, standum est, & ipsorũ dicto.consi.56.nu.12 135
1 Plebanus potest constituere vicarium in temporalibus, & spiritualibus.consi.50.nu.8 110
1 plures rei debendi quãdo possunt promittere factum alienũ,& quo casu obligentur promittendo.cõsi.110.nu.79.& nu.16 205
3 plures vocati nomine appellatiuo,vidẽtur vocati viriliter & æquali portione.con.4.nu.8.Maximè quando testator expreßè vocauit eos æqualiter & æquis portionibus.nu.9.ibi. 10
3 plures vocati nomine collectiuo admittuntur ad vnam portionem tãtùm,reliquæ autem applicãtur alijs.nu.19.ibid. Quod procedit, quãdo vellent succedere vnà cum alijs,secus si veniũt principaliter & iure proprio.nu.20.ibi. 10
2 plures hæredes insolidum eße nõ possunt.consi.43.nu.48 117
3 plures vocati non admittũtur pariter, sed solùm primo nominati quando inter eos cadit ordo sanguinis & affectionis.con.12.nu.10.& nu.21.& seq. 20
3 plures disiunctiuè vocati,si extant primi,alij excluduntur.consi.eo. numero 13 20
3 plures disiũctiuè vocati venire debẽt ordine successiuo.n.18.ibi.20
3 plures collectiuè vocati ad fideicommissum, si inter eos cadit ordo successionis,proximiores in gradu tãtùm admittũtur alijs exclusis. nu.22.ibidem. 20
3 plures viuẽtes diuersis moribus & legibus in vna, & eadem ciuitate habitare possunt.consi. 53.nu.92 85
3 plura odia magis obstant & considerantur quàm vnum.consil.69. numero 185 118
4 plures quando sunt in rixa,& reperitur vulneratus quis, & nescitur a quo,per totum.consi.148.nu.1.& seq. 152
4 plures quãdo sunt in rixa,& quis est vulneratus,demum mortuus & nescitur a quo,an omnes sint condemnãdi, vel absoluẽdi,seu puniendi.& qualiter.nu.3.ibi. eo.
2 pluralitas præsumptionum non attẽditur,sed illa, quæ magis stringit,& est certior,& magis cõcludent.consi.29.nu.93 91
1 pluralitas quãdo resoluatur in singularitates.consi.70.nu.25.151
4 pluralitas in rebus præsumitur.consi.104.nu.11 191
4 pluralitas non pręsumitur.con.77.nu.13 103
4 pluralis numerus an verificetur in singulari.consi.42.nu.8 54
2 pluralis numerus resoluitur in singularem in substitutione fideicommissaria,in qua considerãtur plures effectus.con.30.nu.19 94
1 pluralis numerus non in vno sed in duobus saltem verificatur.consi.31.num.84 79
1 plura copulatiuè enarrata debent verificari in omnibus, & non in parte.nu.129.ibi. 228
4 plura simul iuncta plus operãtur, quàm vnum.consi.2.nu. 194 5
2 plures collectiuè vocati admitti debent gradatim, & ordine successiuo,ita vt proximior admittatur.con. 40.nu. 13.Et quid quãdo inter personas vocatas cadit ordo charitatis & affectionis, licet non cõcurrat ex parte testatoris necessitas instituendi.nu.13.ibi. 111
2 plures vocati ad vsumfru.vel habitationem, & post eorum mortẽ aliquis substituitur, an inter illos vocatos sit locus iuri accrescendi, seu non decrescendi,ita vt substitutus excludatur. consil.43.nu.7.& nu.12.32.56.57.& seq. 117
Et quid si illi plures instituti sunt in hæreditate, seu proprietate.n.7.ibi.& nume. 32.36.37.38.& seq. 117
1 plus valet, quod verè agitur, quàm quod simulatè geritur. consi.55. numero 7 113
4 plura si narrantur in commissione,satis est, quòd vnum ex illis verificetur.con. 42.nu.8.& seq. 54
4 plura copulatiuè expressa probanda sunt, vt dispositio, in qua exprimuntur,effectum sortiatur.consi.45.nu.8 56
3 pollicitatio inducitur per consensum solius offerentis. consilio 89. nume.28 152
3 pollicitatio non obligat etiam naturaliter, nec inducit dispositionẽ regulariter.nu. 29.ibi. eo.
3 pollicitatio fit absenti citra nuncium, vel epistolam, aliàs secus.nu. 30.ibidem. eo.
4 pontifex summus super crimine ecclesiastico amplam habet potestatem.con.1.nu.81 2
1 pontifex summus præsumitur habere sciẽtiam iuris.con.11.n.227. & quãdo facit secundam concessionem ex obliuione primæ, quæ prævaleat.ibi.nu.128.131.132.& 133 26
4 Põtifex maximus potest delicta præterita remittere & delinquẽtibus

bus indulgere, & pœnam relaxare, & de illis veniam concedere. conf.1.nu.1.2.cum seq.8.11.& 23 2

4 *Pontifex maximus potest facere abolitionem & extinctionem delictorum & pœnarum inde incursarum.con.1.nu.2* 2

4 *Pontifex maximus omnia potest, exceptis articulis fidei, consil.1. numero 4* 2

4 *Pontifex maximus omnia potest, quãdo non agitur de præiudicio tertij, sed solùm offenditur Deus & ecclesia.conf.1.nu.5.* 2

4 *Pontifex potest confirmare statuta laicorum concernentia res ecclesiasticas & hanc iurisdictionem, & hæreticorum inquisitionem.cõs. 2.nu.138.139.& 147.Et potest pontifex super isto dispensare. ibi. numero 141* 5

4 *Pontifex non ligatur statutis canonicis.conf.2.nu.142* 5

1 *Pontifex potest bona ecclesiæ in feudum concedere laicis.consi.19. numero 5* 41

4 *Pontifex an præsumatur concessisse, quatenus narrata essent vera. cõsi.5.nu.84.Fallit tamen, istud in pluribus.consil.eo. nume.85. & alijs sequen.* 11

4 *Pontifex non astringitur regulis cancellariæ.conf.5.nu.58* 15

4 *Pontifex extinguere potest pensionem constitutam, & etiam non cõstitutam sed debẽdam.nu.60.ibi.& nu.62* 15

4 *Pontifex contra non subditos non potest vti plenitudine ꝑtestatis conf.15.nu.26.& nu.31.Nec illi credendum est, quando per indirectum auferret ius quæsitum, & tenderet in damnum tertij.ibid. & nume.29.& 31* 28

4 *Põtifex summus ad validitatem actus a se gesti potest fingere in primis literis fuisse expressum, quod verè non fuit expressum.con.44. numero 8* 55

4 *Pontifex summus conferendo beneficium inhabili scienter videtur cum illo dispensare.conf.44.nu.15* 55

4 *Pontifex summus prouidens de episcopatu spurio scienter videtur secum dispensare.Idem si verosimiliter scire præsumebatur.ibidem nu.17.& 18* 55

4 *Pontifex constitutionibus suorum prædecessorum non ligatur.con. 2.nume.143* 5

4 *Pontifex summus alterare potest ordinem iudiciarium.ibidem.numero 144* 5

4 *Pontifex summus potest omnem solennitatem iuris positiui alterare & circunscribere.ibi.nu.145.maximè in dilationibus & terminis dandis.ibi.nu.146* 4

4 *Pontifex est lex animata in terris, & eius assertioni videtur stãdũ sicuti statur dispositioni legis mortuæ.conf.17.nu.16* 30

4 *Pontifici asserenti aliquid a se factum credendum est, nec contrariũ poterit probari.nu.17.ibi.* eod.

4 *Pontifex captiuus an dicatur ciuiliter mortuus.conf.19. nu. 10. Et an dicatur habere velle vel nolle.ibi.* 31

4 *Pontificis morte sede vacante capitulum & canonici non eligunt episcopum, sed expectatur futurus pontifex. nu.19.ibi.* 31

4 *Pontifex captus, & detentus non dicitur ciuiliter mortuus. num. 27.ibi.Et quando & a quibus personis custodiatur, & detineatur considerandum est.nu.28.ibi.* 31

4 *Pontifex detentus et carceratus ac in exilium positus a Christianis potest adhuc aliquos actus gerere.conf.19.nu.29.ibi.* 31

4 *Pontifex nõ astringitur seruare formam quãdo gerit aliquem actũ qui ex hoc non vitiatur, licet ab alio gestus vitiaretur propter formam non seruatam.conf.20.nu.20* 32

4 *Pontifex summus potest concedere immunitatem & exemptionem conf.70.nu.1* 96

4 *Pontifex summus non præsumitur velle grauare ecclesiam, & successores in infinitum. conf.137.nu.7* 144

4 *Pontifex potest dictam resignationem potest prouidere de dicto beneficio iuris patronatus laicorum.conf.47.nu.25* 58

4 *Pontifex summus habet plenissimam potestatem disponendi circa ius positiuum.conf.47.nu.18* 58

4 *Pontifici statuenti contra legem diuinam non est parendum, nec obediendum.conf.68.nu.27* 84

4 *Pontificis summi iudicium debet esse conforme iudicio & statuto diuino.nu.29.ibi.* 84

4 *Pontifex contra articulos fidei, & concernentes fidem non potest dispensare.conf.68.nu.53* 84

4 *Pontifici omnia licent, nisi contra fidem faciat.nu.159. ibi. & nu. 280.& alijs seq.declaratur.* 84

4 *Pontificis potestas, & præeminentia maxima.nu.260. & declaratur nu.280.& seq.* eod.

4 *Pontificis potestas maior reperitur in cõtrahẽdo matrimonio, quã in dissoluendo contractum.nu. 174.ibi. Pluries contractum matrimonium tene, licet ab initio sit prohibitum contrahi.nu.175.ibi.& nu.295.declaratur.* 84

3 *Pontifex potest derogare statutis Bononiæ.conf.46.nu.23* 71

3 *Pontifex potest legatis pijs derogare; quia habet in istis plenitudinem potestatis.nu.47.ibi.* 71

4 *Pontificis potestas cessat, quãdo facit actum contra ius diuinum. conf.68.nu.236* 85

4 *Pontifici dispẽsanti non est obediendũ quãdo dispensatio inducit peccatum, & est cõtra legem diuinam.nu.305.ibi.* 85

4 *Pontificis concedentis mens, & intentio principaliter est consideranda.conf.74.nu.27* 102

4 *Pontificis inuestituræ an sit obediendum, quando illam concessit malè informatus.conf.85.nu.9* 109

2 *Populus potest committere aliquibus, vt faciãt statuta, & reformationes.conf.47.nu.27.& satis est, ꝙ disputati ad istud, et repre sentãtes populum ista faciant.nu.25.ibi.Et ab ipsis obseruãda est forma eis commissa.nu.27.ibi.& nu.29.& 30* 124

Et licet sit datum plenum arbitrium, tamen nõ possunt statuere contra alia statnta.ibi.nu.32.Et quid si reformatio nunquam fuit publicata.ibi.nu.33.Et quid si ante, & post reformationem fuit purificatum, & obseruatum contrarium.ibi.nu.33 24

2 *Portio an veniat in restitutione fideicommissi, quam grauatus restituere consecutus fuit ab alijs cohæredibus.con.83.nu.16* 169

1 *Portio filiæ a successione quibus sit applicanda. consilio 36.numero 30* 154

1 *Portio pro diuiso potest considerari respectu quotæ, & respectu loci consi.50.nu.70* 110

3 *Portio renunciantis accreuit non renunciantibus. consilio 26.numero 39* 40

3 *Portio filij renunciantis accrescit alijs filijs non renunciãtibus, quorum fauore & beneficio renũciatio dicitur facta: cum illi sint hæredes recipientis renũciationem.con.69.nu.48.& nu.53.& 61.* 117

2 *Portio illa acquisita hæredi per mortem cohæredis an & quando ueniat in restitutione fideicom.con. 26.nu.50.Et quid quando testator vsus est signo vniuersali.nu.51.ibi.* 81

4 *Portio alienantis accrescit non alienanti.conf.100.n.20.Per istud pactum acquiritur fortius ius, quam si alienatio prohibetur per fideicommissum.nu.22.ibi.* 119

1 *Portio incerta ratione loci, & quotæ tradi non potest. consilio 59. numero 16* 122

1 *Portio applicanda capitali quæ & quanta sit. consilio 85.numero 14* 156

3 *Portio in vsufructu non accrescit portioni sed personæ.consi.37.nu. 11.Et si ius accrescendi ipso iure competeret, non propterea sequitur ꝙ ipso iure possessio dicatur quæsita sine apprehẽsione.n.12.ibi. Et si ipso iure aliquid quæritur, non tamen procedit respectu possessionis.ibid.* 57

1 *Portiones in societate quales esse debeant.conf.85.nu.10* 156

2 *Portiones in restitutione fideicommissi, an & quando veniãt peruenĩetes ad grauatum per mortem aliorum, & an sit distinguendum, an præcedat legatum, & fideicommissum an verò grauamen.consi. 36.nume.22* 104

3 *Posita in libello per actorem inducunt confessionem contra ipsum libellantem.conf.24.nu.10* 37

4 *Posita ad maiorem declarationem non alterant dispositionem.cõsi. 4.nume.9* 13

4 *Posita in articulis probant contra articulantem.consilio 21.numero 22* 32

1 *Posita in conditione non inducunt formam, quando tendunt ad aliũ finem.consi.97.nu.119* 174

4 *Posito consequente an & quando censeatur positum antecedẽs.nu. 26.consi.21* 32

3 *Positi in conditione videntur habere talem qualem testatoris voluntatem.conf.5.ne.32* 11

3 *Positi in conditione quandoque videntur dispositiuè vocati ex mente testatoris.n.35.ibi.Et quid si positi sunt in cõditione cum illa qualitate masculis.n.36.ibi.Et quid si testator instituit filios, & eos substituit reciprocè, & demũ illis alium dedit substitutum. conf.eo. nu.37.ibi.An in isto casu ius fideicommissi conditionalis transmittitur.nu.38.ibi. & n.39.Et quid si testator progressus est ad plures gradus substitutionis.nu.20.ibi.* 11

3 *Positi in conditione secundùm aliquos censentur esse dispositiuè vocati.cõsil.6.nu.1.contraria tamen opinio magis communis videtur. nu.2.ibi.Non tamẽ procedit, quãdo vlterius procederet aliqua ic- ictus*

iectura.nume.3.ibi. 13
Positi in conditione habere dicuntur talem qualem testatoris volũtatem.nu.4.ibi.fo.13.& consi.66.nu.18 104
Positi sub conditione excludunt substitutum tantùm, nec censentur dispositiuè vocati.cons.20.nu.52 29
Positio quando dicatur simplex, & non captiosa. consilio 131. numero 38 130
Positi sub conditione non dicuntur vocati nec dispositiuè positi.con.50.nu.3.& n.36.37.& 45.Et si vocauit superstites non videtur eorum filios vocasse.ibi.contra.nu.35.& 46 80
positi in conditione veniunt, si apparet de coniecturata mente testatoris.con.eo.nu.36.ibi.& nu.3.& 37.Et quid si expressè fecit mentiones de masculis.nu.39.& nu.19.& 39.Et sumus in dispositione iuris communis non statutaria.n.39.Et idem si in patria extaret cõsuetudo istud firmans.nu.42.ibi. 80
positi & nominati conditionaliter non dicuntur dispositiuè vocati.cons.66.nu.6.Maximè quando extraneis facta est substitutio per illa verba, si sine liberis decesserit.nu.7.ibi. 106
positi in conditione censentur nominati & vocati ad exclusionem aliorum substitutorum tantùm, sed contra in seq.nu.8.ibi. 106
positi in conditione per ablatiuos absolutos videntur dispositiuè vocati.nu.19.ibi. 106
positi in conditione intelliguntur grauati ex coniecturata mente testatoris.consi.eo.nu.22.ibi.& nu.74 eod.
positi in conditione censentur a testatore magis dilecti.nu.53.ibid. Et quemadmodum substituendo patrem dicitur illum dilexisse, ita & filios illius in conditione positos.nu.54.ibi. 107
positi in conditione an & quando censeantur dispositiuè vocati.cõs.37.nu.2.fo.91.cons.43.nu.67.fo.167.cons.74.nu.3.fo.156.& cõs.77.nu.1 161
Et cons.5.nu.4.fo.11.& cons.14.nu.4 22
Positi in conditione censentur dispositiuè vocati etiam ex coniecturata mente testatoris.cons.41.nu.67 113
Positi in conditione habent talem qualem dispositiuam voluntatem testatoris.nu.68.ibi. 113
Positi sub conditione regulariter non possunt grauari. cons.44.numero 5 120
Positi sub conditione non dicuntur a testatore vocati sed solùm succedunt ab intestato seu ex testamento, si instituti apparent a grauato.nu.6.ibi. eod.
Positi in conditione cum qualitate masculinitatis an censeantur dispositiuè vocati.cons.33.nu.30 100
Positi sub conditione non censentur positi in dispositione.nu.9.ibi.et melius.nu.29 100
Positi sub conditione non dicuntur dispositiuè vocati, nec honorati, & consequenter grauari non possunt.cons.75.nu.43 157
Positi sub conditione excludunt substitutum illo casu uocatum.num.44.ibidem. 157
Positi in conditione censentur quandoque dispositiuè vocati, & quãdo adest coniecturata mens disponentis.cons.eo.nu.26.ibi. & num.4.& alijs seq. 157
Positi in conditione non videntur dispositiuè vocati.consilio 86. numero 6 174
Positi in conditione possunt grauari fideicommisso, ex quo non fuerunt honorati.cons.eo.nu.8.ibi. 174
Positi in conditione possunt ab intestato succedere grauato.cons.14.numero 5 22
Positi in conditione non dicũtur substituti, nec dispositiuè vocati.n.14.ibidem. 22
Positi in conditione non dicuntur vocati dispositiuè, nisi adsit coniectura in oppositum.con.42.nu.12.Et ita limitatur gl.in l.Lucius.ff.de hæredibus instituendis.ibi. 113
Positum cõditionaliter in dispositione legis vel hominis inducit formam.cons.19.nu.13 54
Positus in conditione non potest fideicommisso grauari. consil.30.numero 31 94
Possessio transfertur per constitutum.cons.2.nu.3 6
Possessio quæsita vni aliquo titulo non potest effici illius titulo hæreditario seu institutionis.nu.4.ibi. 6
Possessio particularium non infert possessionem vniuersitatis.consi.31.n.63.Fallit tamen, quando particulares ista gererẽt tãquam in re vniuersitatis.nu.64.ibi.& seq.& 73.Et idem quãdo crederẽ vniuersitatem habere ibi ius.n.65.ibi.& nu.66.idem quando singula res facerent animo possidendi vniuersita.67.ibi. 208
Possessio in dubio præsumitur iniusta, quando deficit titulus & cãsa.107.nu.34.Et quando vitiosa non potest inducere dominij acquisitionem.nu.35.ibi.Idem in possessione clandestina respectu agẽtis.nu.36.ibi.& nu.37 199
1 possessio clandestina quæ sit.cons.107.nu.37 199
1 possessio decem annorum facit cessare clandestinitatem.consi.112.nume.75.Verùm quando habentes antiquam desiere possidere. nu.76.ibidem. Idem si illi per ann.10. mala fide possederunt. numero 77.ibidem. 211
1 possessio antiqua titula, & verosimilis præfertur.nu.78.ibi. eo.
1 possessio ciuilis inducit præscriptionem.cons.113.nu.25 213
1 possessio naturalis tantùm non causat præscriptionem. numero 26.ibidem. eo.
1 possessio vt prosit, carere debet vitio.cons.eo.nu.35.ibi. 213
3 possessio & dominium transfertur per retentionem vsusfructus.cõ.33.nume.31 51
4 Possessio facti est.cons.96.nu.3 117
4 possessio an probetur propter demolitionem ædificij, & quando.cõs.99.numero 2 119
4 possessio an probetur per actum gestum a procuratore.num.4.ibid. Et quid si est factus iure familiaritatis.nu.5.ibi. 119
4 possessio an probetur ex proiectu sordium seu prohibitione ne proijciantur.nu.6.ibi. 119
4 possessio tradita nomine pontificis possidens eo nomine dicitur possidere.nu.17.ibi. 119
4 possessio iunior, & clandestana non iuuat.cons.126.nu.3 137
4 possessio naturalis, & ciuilis an perdatur cum quis dubitat se posse repelli.nu.10.ibi.& nu.11.Et quando & quo casu istud procedat.nu.11.ibi. 137
4 possessio naturalis accessoria est ad ciuilem.cõs.145.nu.1.Ita ingrediens non dicitur aliquem spoliare.ibi. 150
4 possessio antiqua iustior dicitur.nu.5.ibi. eo.
4 possessio non probatur per instrumenta.numero 8.ibidem.& numero 9 eod.
3 possessionis commoda multa sunt considerabilia.consilio 74. numero 87 129
1 possessio longeua causat iustam præsciptionem. consilio 1. numero 117 2
1 Quæ de iure requirantur ad præscribendum.cons.eo.nu.119.ibi.
1 possessio ciuilissima continuatur a defuncto in hæredem sine aliqua apprehensione.cons.1.nu.156.Et locum habet, quando ab alio non est possessio occupata.nu.154.ibi.Etiam si iste hæres offerret probare velle incontinenti.nu.159.ibi. 2
1 possessio non transit in hæredes nisi apprehendatur. nu.168.ibi. Et procedit etiam in feudalibus.nu.161.ibi. 2
1 possessio ab alijs prius occupata non transfertur per inuestituram. nu.162.ibid. 2
1 possessio potest occupari a domino, si illa vocant.nu.172.ibi. 2
1 possessio realis non transfertur in hæredes.cons.13.nu.84 33
1 possessio non debet tradi alicuius Castri, cuius recuperatio esset difficilis.cons.22.nu.100.Et quo casu istud procedat.nu.101.ibi.Et non procedit, quando primæuus dominus est potentior, & uasallus obediens.nu.102.ibi.Et quando ille, qui petit mitti in possessionem, præstaret cautionem de restituendo fortilitia, quando condemnaretur in petitorio.nu.103.ibi.Et idem quãdo ille, cui traderetur, esset sub eodem principe, subditus eidem domino, coram quo agitanda esset causa petitorij.nu.104.ibi. 48
1 possessio rerum ecclesiæ nunquam dicitur vacare etiam mortuo prælato cum ipsa semper possideat.cons.24.nu.8 62
1 possessio longissima, & probatio seruitiorum probant concessionem esto quòd non appareat scriptura bene.consi.27.nu.22. Eo maximè si talis possessio esset antiquissima.nu.23.ibi. 70
1 possessio pascuorum & saltuum, & quasi possessio dicti iuris qualiter probetur.nu.24.ibi. 70
1 possessio seu quasi particularium personarum de vniuersitatem nõ prodest ipsi vniuersitati, nec illi quæritur ius per talẽ possessionem seu quasi.cons.eo.nu.104 70
1 possessio quæ cõtinuatur in hæredem virtute statuti ciuilissimia est, artificialis.consi.41.nu.6.Et ista ciuilissima statuto inducta nõ est impedimento, ut quis possit quærere possessionem, realem, & verã, ea non obstante possunt intentari alia remedia adipiscendæ. nu.8.ibi.Dicta autem ciuilissima possessio statuto inducta non causat, nec inducit remedium recuperandæ.nu.8.ibi. 96
1 Possessor etiam violentus tuendus est in sua possessione.consi.41.n.19.Nec spoliandus est illa per viam sequestri inducentis spolium.nume.20.ibid. 97

1 Possessio quæritur ignoranti etiam sine ratihabitione.consil 41.numero 38 97
4 possessio illa non datur in locis paludosis, & valliuis, quæ in alijs cõsideratur,cons. 3.n.8.Quando autem desiccantur,bene possidẽtur & dominium est illorum,quorum erant prædia.nu.9.ibi. 11
4 possessio antiqua,& de præsenti includit mediam, & continuatam. cons.3.nu.22 11
4 possessio continuata & tolerantia inde secuta probant.consil.4. n. 5.& nu.3 13
4 possessio probatur per perceptionem fructuum.consi. 5.n.21.& nu. 22.fo.15.Probatur etiam, quando in loco,seu ecclesia ponũtur personæ arbitrio & uolũtate alicuius,q dicitur possidere.n.23.ibi. 15
4 possessio vt plurimum per fructuum perceptionem consistit.con.39. numero 8 51
4 possessio vera in beneficialibus consistit in administratione spirituali.nũ.24.ibi. 51
1 possessio præsumitur causata ex tit.præcedenti.cons.64.n.12. 128
1 possessio quæritur per constitutum.nu.13.ibi. 128
4 possessor tuendus est in sua possessione.consi.47.nume.8. declaratur tamen.nu.39.240.Nec amouendus est sine causæ cognitione.num. 9.ibidem. 58
4 possessor non tenetur dimittere possessionem,nisi causa cognita.cõs. 49.nu.15 59
4 possessor malè facit dimittere possessionem ad solum mandatum executoris sine causæ cognitione.nu.17.ibi. eo.
4 possessor dicitur grauare aliquem,si non relaxat possessionem.num. 19.ibidem. eo.
1 possessio probatur ex receptione mercedis & pensionis.consi. 104. numero 79 191
1 possessione probata extremitatum,probatur illa medij temporis.cõsil.104.nu.92 191
1 possessio longæua cum titulo emptionis,solutione precij, traditione inducit acquisitionem & probationem dominij.n.93.ibi. 191
1 possessio clandestina non prodest.cons.104.nu.132 191
1 possessio aliqua non fuit quæsita vniuersitati ex possessione particularium.nu.132.ibi. 191
1 possessio medij temporis probatur probatis extremitatibus.con.17. numero 12 199
1 possessa parte fundi præsumitur totus fundus fuisse possessus.num. 13.ibidem. 199
1 possessio probatur per testes deponentes.n.18.ibi. 199
1 possessio longæua probatur,si testes deponũt,illũ possedisse annis 30. nu.19.ibi. 199
1 possessio locatoris probatur per colonum laborantem nomine ipsius num. 21.ibi probatur etiam & per fructuum perceptionem.nu.22. ibidem. 199
1 possessio tanti temporis,in cuius contra.&c.est loco tituli, & constituti.cons.107.n.39.Et ista alios plures producit effectus.n.40.ibi. Et qualiter sit probanda, & super ea articulandum.n.41.Et nõ currit sine bona fide.nu.42.ibi. 199
1 possessio quæ attendatur in interdicto retinendæ . consilio 107. numero 46 199
1 possessio naturalis non causat præscriptionem.n.47.ibi. 199
1 possessio precaria et iure familiaritatis est sine effectu.n.69.ibi. 199
1 possessio requiritur tempore litis contestatæ.n.70.ibi.& nu. 71. Et istud qualiter probetur.nu.71.ibi.
3 possessio non est capienda pendente iudicio possessorio.con.37. num. 18.Et si capitur per viam attentatorum est restitenda. ibid. Et restituta possessione procedendum erit super remedio retinendæ. ibidem. 57
4 possessio ciuilis & naturalis per constitutum transfertur.con.172. numero 2 179
possessio nulla transfertur in filios & hæredes mortuo patre sine apprehensione, nisi constitutum sit factum etiam pro hæredibus.consi. 182.nu.3.& 4.vel nisi reseruatus fuisset.ibi.nu.4 179
4 possessio facta contra formam statutam nulla est . consilio 65. numero 8 82
4 possessio tanquam odiosa operatur effectum circa possessum tantùm consilio 72. num. 12.Nec extenditur ad casum similem.numero 23. ibidem. 101
4 possessionem quis habere dicitur,si per eum stat, quominus illam cõsequatur.cons.74.nu.19 102
4 possessio apprehensa virtute gratiæ,& processus super ea nulliter fulminati,censetur nulla,& inualida,& ideo de nouo apprehendẽda est virtute gratiæ reualidatæ,& processus denuo fulminandi.cõsil.74.nu.53 101
4 possessio penes aliquem præsumitur esse vigore tituli præambuli. cons.75.nu.5.Et præsumitur capta ex causa potiori, & validiori. nu.6.ibi.Et potius nomine proprio,quàm alieno.nu.7.ibi. Et in dubio iure licito,& non pignoris.nu.7.ibi. 104
4 possessionis ius impeditur ratione incertitudinis.consilio 81.numero 24 117
4 possessio debet esse pacifica,non violenta,nec clandestina.consi.91. nume.18.Et debet esse cum bona fide.nume.19.ibidem. Debet etiam esse continua non interrupta.nume. 20.interrumpitur namque unico actu contrario.nu.21.ibi.Debet etiam habere causam saltem coloratam.nu.12 116
4 possessio quando,& quo casu possit inuerti.consi.172.nu. 5 179
2 possessionem capiens iusto titulo, & authore prætore non dicitur aliquem spoliare,& spoliatus isto casu vt possit obtinere,necesse habet probare illam a se clam vel præcariò possidere.consi. 98.numero 26.& 27 193
1 possessionem suam qui prosequitur,attentare non dicitur.consil.41. numero 38 97
4 Et cons.95.nu.8.& continuat.& nu. 9 96
1 possessionem communio & diuisio arguunt bonam fidem,consi.113. numero 28. 213
4 possessor pacificus multis modis consideratur.con. 81.nu.4.& alijs seq.& nu.18.Et si triẽnio exercuit curam animarũ & percepit fructus.nu.4.ibi.Vel si per triennium cõtra ipsum lis nõ fuit mota.n. 5.ibid.Vel si nõ fuit facta molestia seu cõtrouersia.num.6.ibi.Vel si alius triennio fuit pacificus.nu.7.ibi.& nu.8 107
4 possessor si timens litem sibi inferri fecit causam committi,et decretum citationis absque tamen exequutione, an ex hoc non dicatur pacificus.nu.9.ibi. 107
4 possessor tuendus est in sua possessione.con.47.n.8.declaratur tamẽ n.39.& 40.Nec amouẽdus est sine causæ cognitione.ibi.n.9 58
4 possidere an quis desinat,si fecit committere causam & citationem impetrauit.cons.81.nu.25. ibi. Et quid si causa est commissa super iactationibus,& molestationibus.nu.26.ibi. 107
1 possidens non est priuandus sua possessione subsistente timore scandali mediãte sequestro.cons.41.nu.35. Conseruari enim debet in sua possessione,& aduersarijs fieri debet præceptum,ne ipsum possessorẽ molestent.ibi. Semper enim pars posset fingere timorem & scandala.nu.35.ibidem. 97
1 possidere ꝙ quis non possit partem incertam respectu loci, & quota quo iure,& qua consideratione procedit.cons. 61.nu.43 125
4 possidẽs rem priuati longo tempore,& aliquid pro ea soluẽs annuatim quo titulo,& iure præsumatur illa possidere,& an tenere perpetuò uel ad tempus.cons.23.nu.4.Et quid in possidente rem ecclesiæ. ibi.Et quæ & cuius temporis præscriptio sit necessaria.nu. 5.ibi. 33
1 possidentes ad meliorandam voluntatem domini nunquam præscribunt. cons.104.nu.134 191
4 possidens præcariò nullam possessionem præsumitur habere.consil. nume.9 104
1 possidentes decem annis cum titulo complent præscriptionem.con. 66.nume.82 132
1 possidens iure pignoris non potest agere iure congrui.consi. 82.numero 32 149
1 possidens bona in terri.alicuius,an ab illo possit astringi ad præstandum iuramen.fideli.& cons.25.n.44.& n.45.46.47.& n.123. 64
1 possidens præcariò ius aliquod contra concedentem non habet, cõsi. 113.num.44 213
4 possidens ius decimandi vniuersaliter in tota diœcesi etiam videtur præscripsisse ea, quæ de nouo creantur.cons.73.nu.19 101
4 possidens fauore seculari si deijcitur,non est restituendus . numero 7.ibidem. eod.
1 possidere debet, qui interdicto retinendæ agit.con. 37.n. 9 97
4 possidetur impune,quod principe authore possidetur.consil.39.numero 16 51
2 possidere non dicitur, qui iure familiaritatis aliquid capit . consi. 98.nume.19 193
1 possidere qui dicit,necesse habet istud probare.cons. 113.nu.34 213
4 possidere,& dessisse possidere, quando procedit a pari.consilio 138. numero 30 144
4 Qui dolo desiit possidere,tenetur existimationem.nu.31.ibid.
4 possidere naturaliter quis dicatur, & quis ciuiliter . consilio 145. numero 6 150
4 possessor iustus dicitur, qui aut bore prætore possidet . consilio 39. numero 13 51

3 Possessorium

2 Possessorium & petitorium ibi consideratur, vbi agitur de consuetudine. consi. 99. nu. 16 199

1 Possessorium vti possidetis & retinendæ quas probationes requirat. consi. 13. n. 79. & n. 80. Et an sit necesse probare possessionem tempore litis contestatæ. n. 81. ibi. Tale interdictum possessorium tuetur possessorem. n. 82. ibi. 33

2 Possessorium & petitorium intentari potest pro hæreditarijs rebus consi. 21. n. 50 65

1 Possessorium recuperandæ quando dicatur intentatum, & ex quibus id colligitur. consi. 107. n. 1 199

1 Possessorium istud est valde priuilegiatum, vt ante omnia fiat restitutio. nu. 2. ibid. In isto possessorio licitum est dare articulos tangentes proprietatem ad iustificandum possessionem, de qua agitur. nu. 3. ibid. & nu. 30. Potest cum isto possessorio cumulari petitorium. n. 4. ibidem.

1 Possessorium recuperandæ quando dicatur intentatum. cons. 112. nu. 58. In isto requiritur possessio tempore spolij. n. 59. ibi. Non admittitur in isto regulariter dominij exceptio. n. 60. ibi. Tamen probationes de eo factæ, & admissæ inducunt exceptionem dominij. n. 61. ibi. Et quando notoriè constat de possessione, & dominio alterius aduersarij. n. 62. ibi. & n. 65 211

1 Possessorium quod sit intentatum, attenditur conclusio libelli, vt iudicetur. n. 64. ibi. Vti possidetis competit etiam pro iuribus incorporalibus. n. 65. ibi. & possessio bonæfidei requiritur in isto possessorio ad obtinendum. n. 56. ibi. & n. 67. Et in eo non debet quis possidere clam, seu præcariò. n. 67. ibi. Idem si possidet præcariò, & iure familiaritatis. nu. 68. ibi. 211

1 Possessorium recuperandæ cum petito. potest cumulari. consi. 125. numero 5 223

3 Possessorium retinendæ & acquirendæ an possint cumulari. con. 37. numero 25 57

1 In possessorio aquæductus an sufficiat probare vsum per vnam diem & noctem. consi. 113. n. 27 213

1 De possessorio recuperandæ prius est agitandum & postmodum de petitorio. consi. 107. n. 26 174

1 Posthumus succedit patri, & omnibus alijs præfertur, etiam si mortuus fuerit infra quatuor dies post natiuitatem. consi. 56. n. 11. 155

1 Posthumus venit in considerationem, quando agitur de conseruatione bonorum in familia, & agnatione. con. 76. nu. 7 160

4 Posthumus ex filio primogenito excludit alios transuersales in iure primogenituræ. consi. 72. nu. 108 98

1 Posterorum appellatione quæ veniant. consi. 20. nu. 12 42

1 Posterorum, & proximiorum appellatione ita veniunt fœminæ, & descendentes ex eis sicut & masculi. consi. 88. n. 13 179

1 Posterior euentus formatur a primordio. consi. 48. n. 15 59

1 Potentiæ ratione multa sunt introducta contra communes regulas. consi. 2. nu. 168 5

1 Potentior qui iudicetur. consi. 96. n. 16 117

1 Potestas principis magna. consi. 6. nu. 10 12

1 Potestas suprema concessa principi non comprehendit, vt ipse possit facere aliquid continens inhonestum & iniustum, & ideo non pôt auferre dominium, nec habet potestatem committendi peccatum. cõsil. 6. n. 51. Et faciendo actum peccat, non potest illum facere, quia caret potestate. nu. 52 12

1 Potestas patria est inæxtimabilis. consilio numero quadragesimotertio. 117

1 Potestas limitatè concessa limitatum producit effectum. con. 9. numero 59 18

1 Potestas non videtur concessa, vt fiat iniustum, & committatur peccatum. n. 75. ibi. 18

1 Satis differt an potestas concedatur absolutè, an ad arbitrium boni viri. n. 77. ibi. 18

1 Potestas comitis palatini tota pendet ex priuilegio eidem concesso. consi. 10. n. 132. Et an & quando possit derogare legibus, statutis, & consuetudini, & vti illa clausula, non obstantibus. n. 133 21

1 Potestas legitimandi competit supremis Principibus, vel illis, quibus ipsi concessere. consi. 12. nu. 131 29

1 Potestas principis suprema non inducit, vt possit facere iniustum, et inhonestum, & committere peccatum, nu. 200. ibi. Differt, an potestas sit concessa absolutè, an verò limitatè ad arbitrium boni viri. nu. 201. ibi. Non est verosimile, principem voluisse concedere comi. palati. potestatem legitimandi eo casu, quo ipse ea non vtitur, nec vti solitus est. nu. 203. consi. 12 29

1 Potestas concessa cubicularijs legitimandi, quem locum cõprehẽdat consi. 14. nu. 40 38

2 potestas alienandi concessa capit alienationem fiendam in vita. & in vltima voluntate. consi. 25. n. 17. & n. 22. 25 78

1 potestas imperatoris amplissima est, remissiuè. consilio 23. numero 216 52

1 potestas prorogandi concessa arbitris intelligitur de prima vice tãtùm. consi. 43. nu. 13 99

1 potestas data procuratori ad faciendum omnes actus &c. ad quos extendatur. consi. 45. nu. 36 101

1 potestas data ad iurandum, non dicitur data ad iurãdum, de non dicendo læsionem enormissimam. n. 50. ibi. 101

1 potestas donandi non includitur in mandato quantuncunque generalissimo. nu. 51 101

1 potestas arbitri tota a compromisso dependet. consilio 41. numero 18 97

1 potestas destruendi illud, quod erat facti, & dispositum ab ipso committente, nunquam censetur data per commissionem generalem. cõ. 47. nu. 84 105

4 potestas vtendi quãdo datur, vt re sua, vel quis constituitur seu ponitur loco alterius, quid possit facere. consi. 8. nu. 15 25

4 potestas visitandi concessa vicario alicuius congregationis dicitur concessa cumulatiuè non extinctiuè, quò ad generalem. consi. 9. numero 11. Et nihil iuuat dicere, nunquam fuimus uisitati. numero 15. ibidem. 24

4 potestas concessa alicui cum facultate legati de latere iudicatur perinde, ac si ille esset cardinalis, & gaudere debet prærogatiua, qua gaudent Cardinales. con. 17. nu. 7 30

4 potestas legati finitur post lapsum temporis. consilio 18. numero 20. Idem quando cessat causa, ob quam fuit concessa. numero 21. ibidem 30

4 potestas Papę in rebus ecclesiasticis maxima est. consilio 24. numero 12 35

4 potestas vniendi quibus personis sit attributa. con. 36. nu. 1. & seq. & nu. 4. Si attributa est vni, an competat eius locumtenenti. num. 11. ibi. & nu. 6 49

4 potestas vniendi an quæratur ex diuturnitate temporis. numero 5. ibidem. 49

4 Potestas prædicta an possit præscribi per inferiores. nu. 7. ibi. 49

4 potestas conferendi beneficia debet esse expressa. consi. 41. nu. 1. Et an veniat sub illa clausula generali, etiam si requireret mandatum speciale. ibid. 23

1 potestas disponendi inter viuos si reseruatur, non venit illa, quæ fit per actum vltimæ voluntatis. consi. 63. nu. 20 127

4 potestas & facultas transferendi pensionem concessa alicui per pontifi. qualiter interpretetur, vt transferri possit per actum inter uiuos, vel per actum vltimę voluntatis. con. 46. n. 1. & per totum. Dicta potestas concedi potest per pontifi. n. 1. ibi. 57

4 potestas nominandi successorem intelligenda est, tam de nominato per actum inter viuos, quàm per actum vltimæ volũtatis. numero 17. ibi. 57

4 potestas transferendi pensionem, etiam in articulo mortis concessa alicui per Papam, per quem actum possit exerceri. n. 18. ibi. 57

4 potestas decidendi causas matrimoniales concessa fuit põtificibus, & non sanctis. consi. 67. nu. 36. & 37 83

4 potestas illa, quodcunque solueris &c. qualiter debeat intelligi, & interpretari. consi. 68. nu. 281 83

3 potestas concessa ad tempus, censetur permissa durante illo. consi. 23. nume. 21 36

4 potestas maior illa, quam mãdatario concessit per indultum, penes Papam remanet. consi. 79. nu. 19 106

4 potestas constituendi aliquem loco sui quid importet. consi. 80. n. 18. & nume. 19 107

4 potestas conferendi non venit in generali concessione. numero 17. ibidem. 107

4 potestas in concedente remanet, non obstante potestate concessa alteri. consi. 82. n. 11 108

4 potestas, & gratia concessa regulatur a voluntate donantis eam nu. 12. ibid. eod.

3 potestas testãdi limitatè concessa debet limitatè intelligi. con. 44. nu. 20. Et non debet extendi extra personas existentes in familia. nu. 21. ibidem. 70

3 potestatem habens eligendi pauperes debet illos eligere. consi. 45. n. 14. Et debent eligi pauperes & non alij, & aliter facta non valet. n. 15. ibi. Et an possint eligi consanguinei. ibi. 70

4 Potestas limitata non debet excedere limites. consilio 136. numero 28 14

Repertorium Consiliorum.

3 Potestas testandi concessa per testatorem simpliciter & non limitatè intelligenda venit generaliter erga omnes personas.consi. 72. numero 64 126

3 Potestas disponendi pro anima & causa pia quando datur alicui, valet dispositio ipsa.cons.89.n.44. Quādo talis potestas cōmissa est arbitrio alicuius honorati a testatore.n.45.ibi. 152

4 Potior & magis prærogatiuatus quis dicatur, an clericus cameræ apostolicæ, vel abbreuiator de maiori.consi.38. nu.1. Magis prærogatiuatus an dicatur primò nominatus, vel respectu maioris administrationis.n.1.ibi. Et quid si abbreuiator est descriptus, & adæquatus inter familiares pontificis.ibi. Et quid si in priuilegio adæquationis est clausula, proinde ac si &c. vel clausula in omnibus, & per omnia.n.3 ibi. Princeps hāc adæquationē facere potest.n.4. ibi. 51

1 Practica rotæ hēt, vt illa die, qua profertur sententia, fiat petitio.cōsil.76.nu.11 fo.142

1 Practica deducendi præscriptionem tāti temporis, in cuius contrarium &c. qualis esse debet.cons.101.nu.114 186

3 Practica & modus querelæ instituendæ aduersus aliquem prohibētem, ne quis possit testari, seu mutare testamētum primo loco factū. cons.67.nu.1 111

1 Prata, si aqua erat solita seruire certis pratis, an possit trahi ad alia nouiter acquisita.cons.112.nu.54 211

4 Præbenda sacerdotalis tribus modis dici potest.cons.50.n.16 61

1 Precarium seu precaria quod propriè sit.con.26.nu.10 69

1 Precariò qui possidet, ius aliquod contra concedētem non habet, cōsil.113.nu.44 213

3 Præcedentia declarant sequentia in aliquo obscura.consilio 66.numero 45 106

1 Præcedentia declarant sequentia.consi.55.nu.41.fo.104.& cons. 90.nume.41 162

2 Præceptum testatoris iustum, & honestum ad vnguem obseruādū est.consi.19.nu.37 54

3 Et cons.1.nu.66.fo.2.& cons.22.nu.59 34

2 Præceptum honestum a testatore appositū adimplēdū est.n.39.ibi. Maximè quando testator voluit illud adimpleri.ibi.n.40 54

2 Præceptum traditum sub conditione inducit formam non leuem, sed formalem.nu.184 55

2 Præceptum testatoris nō minus potens est, quàm iussus & priuatio legis.cons.19.nu.209 55

2 Præceptum testatoris quando inducat solennitatem substātialem. nu.182.ibi.& nu.83 55

2 Præceptum antecedens habetur loco monitionis, & interpellationis.nu.211.ibi. 55

2 Præceptum testatoris æquiparatur præcepto iudicis.n.313.ibi.eo.

2 Præceptum quādo præcipitur aliquid fieri certo modo sub pœna, illud dicitur tradi pro forma, & aliter factū nō tenet.cō.19.n.23.54

2 Præceptum & monitio facta a iudice a pari procedunt.cons.19.numero 208 55

2 Præceptum factum gratia alicuius, & nō solius hæredis validū est in fauorem illorum, quorum gratia fuit appositum.cons.72.n.3. Et fideicommissum in illorum fauorem inducit.ibi.nu.4 153

4 Præcepta Leuit. promulgata fuerunt ab ipso Moyse.consilio 68. numero 9 84

4 Præceptum prohibens matrimonium videtur esse morale.n.19.84

4 Præceptum morale quale propriè sit.nu.19.ibi.& nu.20.& sequ. 22.& 23 eo.

4 Præceptum morale, & negatiuum obligat semper, & in omni tempore.nu.21.ibi. eo.

4 Præceptum diuinum non potest tolli, nisi ab ipso conditore.numero 24.ibidem eo.

4 Præceptum de non ducēdo relictam fratris in vxorem an fuerit absolutè prolatum, vel conditionaliter.nu.59.ibi. 84

4 Preceptum tale qua ratione fuit inductum, & an fuerit ante præceptum Deutero.& Ruth, ibi.nu.62.& 63. Et an præcepta prædicta insimul & eodem tempore fuerint promulgata.ibi. 84

4 Præceptum Deuter.& Ruth, fuit obseruatum ante legem Leuit.de qua dicto.c.18.n.64.ibi. 84

4 Præceptum Deuteron.Ruth, & Genes.an potius inducant exceptionem, & dispensationem an illud generale Leuit.n.65.ibi. Et an potius induxerint legem generalem ad omnes.n.66.ibi.& n.68 84

4 Præceptum Deute.prędictum non continet peccatum. nu.72.ibi.

4 Præceptum diuinum non simpliciter sed conditionaliter loquens, si est reuocatum per legem Euangelicam simpliciter an censeatur in totum sublata conditio.nu.84.ibi. 84

4 Præcepta de ducendo relictam fratris in vxorem fuerunt mistica & figuratiua.con.68.n.90.& seq. Prima figura quæ fuit ibi. Alia figura traditur ibi.n.91.& alia traditur.ibi.n.92. 84

4 Præceptum figuratiuum seruare hodie apud Christianos esset iudaizare, & sic peccare mortaliter.n.93.ibi. 84

4 Præceptum de baptis.circuncisione, & sabbato an euanuerit hodie. nu.94.ibi. 84

4 Præcepta omnia non continent moralitatem, esto quòd essent diuina.nu.99.ibi. 84

4 Præcepta iudicialia veteris testamēti obligant, si sunt cōfirmata p Papam.ibi.nu.106 eo.

4 Præcepta secūdæ tabulæ, & alia moralia, de quibus in lege Mosayca & Euangelio an possint per Papam in aliquo casu particulari limitari, & dispensari.nu.113.ibi.& seq. 84

4 Præcepta moralia an possint recipere interpretationem in aliquo speciali ex causa.ibi.n.120 85

4 Præcepta inducta fuere vt conuenientia pluribus non vt omnibus, & per omnia superessent immutabilia nu.121.ibi. 85

4 Præceptum negatiuum decalogi, nō occides, qualiter interpretatū fuerit, & limitatum.n.140.ibi.& n.265.declaratur similiter et illud, nō furtum facies.n.141.ibi.& n.266.declaratur. Et quid de illo precepto, sabbata sanctifices.143.ibi.n.268.& 269.declaratur. Et quid etiam de horis canonicis dicendis.n.144.ibi.& n.145.169. declaratur. Quid in super votis remittendis, vel cōmutādis, n.146. ibi.& seq.& nu.149.& declaratur.n.270.& seq. 85

4 Præcepta decalogi, exceptis duobus, an ex causa sint dispensabilia & mutari possint.n.138.& declaratur.n.280 85

4 Præceptum illud Leuit.an sit iudiciale, & hodie euacuatum.n.311. ibi.& n.318.& seq. Et quid si lex positiua mandat illud seruari.n. 314.ibi.& nu.328.& seq. Et an sit iudiciale.nu.315.ibi. Et quid si coniunctiones sunt in linea transuersali.nu.316.ibi. Tale præceptū an fuerit morale omni tempore & an omni tempore ante legē scriptam, vel post obligaret.ibi.nu.119.& 120 85

4 Præceptum prædictū Leuit.quale fuerit.n.328. ibi. Talis prohibitio an inducat peccatum mortale, n.329.ibi. eo.

4 Præcepta iudicialia qua ratione nō obligāt.nu.330.ibidem eod.

4 Præceptum iudiciale potest etiam considerari mortale & naturale nu.339.ibi. 85

4 Præcepta moralia cōtenta in lege veteri, seu in euāgelio, dicuntur ius naturale.n.373.ibi. Natura enim, hoc est, ipse Deus illud docuit nos.ibi.n.374 85

4 Præcptum istud probibitum quo respectu possit dici de iure naturali ibi.nu.392 85

1 Præcepta nuda quando valeant.cons.119.nu.3 217

3 Præceptum testatoris si nō obseruatur, operatur: vt bona perueniat aduocatum eo casu ab ipso. Maximè si testator voluit ipso iure & facto bona ad illam peruenire.cons.22.n.60.& 61 34

4 Præceptum principis seu regis aut domini iustum metum inducit. cōs.2.n.30. Eo magis quando interuenit protestatio.n.31.ibi. 5

4 Præceptum testatoris iustum & honestum adimpleri & obseruari debet.cōs.26.n.13. Non seruātes iustum præceptum testatoris, priuātur omni legato sub illa conditione eis relicto.n.14.ibi. 37

2 Præceptum testatoris, q bona per hæredes non alienentur validū est & firmum, cons.91.nu.51. Maximè si voluit propter id bona conseruari in familia.nu.52.ibi. 184

4 Præceptoriæ sancti Antonij habentur vt dispensationes bonorū.cō. 125.n.17. An in istis vltra professionem requiratur clericatus.n. 18.ibidem 137

4 Præceptoriæ ordinis sancti Ioānis Hierosolimitan.hospitalia etiam nunc vpantur.cons.36.nu.17 49

4 Preces potentum metum inducunt.cons.5.n.162.quod intellige vt in nu.189.ibi. 16

1 Preciū iustū, seu modicū in hac materia de retrouēdēdo quale sit cōsi.55.n.47. Et magna lęsio in hac materia vsq; ad q partē cōsideretur respectu pcij.n.49.ibi. Et qd si læsio vertitur circa alia.n.50.ibi.118

1 Preciū iustū, et æstimatio quo tpe cōsideratur.cons.64.nu.45 128

3 Precium succedit loco rei.cons.55.nu.36.& diffusius.n.65.& seq. maximè.68 91

3 Precium, quod succedat loco rei, qualiter intelligatur.n.66.ibi.& alijs.seq. 91

3 Precij modicitas arguit simulationem.cons.82.nu.36.& num.37. & seq. 139

3 Precium an sit iustum, quod arbitrio iudicis remittitur.n.38.

3 Precium redactum ex venditione rerum non semper succedit loco rei venditæ.cons.99.nu.42 164

2 Prædilectus circa institutionem videtur esse prædilectus ad excludendum

dendum alios substitutos.con.42.nu.18 115

3 *Prædium, dominium ipsius, fructus inde percepti diuersa sunt. con. 55.nume.55* 91

4 *Preferẽdus est ille, qui est magis qualificatus.con. 38.n.17. Et quid si prærogatiuæ concessæ clericis, derogent indultui, & illis, qui habent ad instar sub quibusuis verbis.n.38.ibi.* 51

4 *Preferendus est ille, qui fulcitus est in prærogatiuis pluribus qualitatibus ibi annotatis.n.11.ibi. Idem in eo, qui pluribus suffragijs eodem tempore est decoratus.n.12.ibi.* 51

2 *Præiudicium alterius non inducitur ex illa clausula, ex certa scientia.con.11.nu.121. Et operatur in his, quæ consistunt in iure non in consistentibus facto, n.122.ibi.& n.124. Nec tollit ea, quæ sunt concessa per viam contractus.n.125. ibidem. Nec trahitur ad iniqua. ibidem.*

2 *Præiudicare quis potest suis descendentibus.con.15.n.72* 46

1 *Prælatus nouus dicitur possidere bona ecclesiæ sine aliqua noua apprehensione.con.24.n.6* 62

1 *Prælegatus præiudicat ecclesiæ negligendo, licet nõ alienãdo. con. 27.n.63.& n.64* 76

4 *Prælatus debet fructus beneficiorum rectè erogare. consilio 8. numero 5* 23

4 *Prælatus destinatus ad prouinciam cum facultate legati de latere potest cõferre beneficia sicut potest legatus, cui adæquatur.cõs.17. n.4. Ista est cõmunis opi.contra alios tenentes cõtrariũ.n.6. ibi.* 30

4 *Prælatus claustralis, an possit excommunicare suos religiosos nulla præcedente admonitione.con.28.n.16* 39

4 *Prælati inferiores possunt conferre ecclesias subiectas eis pleno iure. Vnire autem non possunt.ibi.con.41.n.4* 53

4 *Prælatus principalis, & habens curam quis propriè dicatur. cons. 49.nume.41* 60

4 *Prælatus, an percipientes fructus dicantur prælati & habere curã con.49.n.42* 60

4 *Prælatura quæ propriè dicatur.con.44. nu.2* 55

2 *Prælegata an, & quando succedant loco portionis hæreditatis.cõs. 91.n.51. Et quando in istis prælegatis legatarij considerentur, vt hæredes.nu.51.ibid. An detur concursus in vsufructu inter prædictos.ibid.* 184

3 *Prælegata an & quando veniant in restitutione fideicommissi.cõs. 18.n.13. Et quid si substitutio est congruens personis & nõ rebus ibi.& melius.n.23. Et quid si illa clausula continens fideicõmissum immediate apponitur post institutionem vniuersalem.n.14. ibi.* 27

3 *Prælegata facta hæredi postmodũ grauato per fideicommissum, an & quando contineatur in illo vniuersali.n.15.ibi.& n.alijs, seq. Et quid si præcesserunt fideicommissum.ibi. Et quid si prælegata absorbent maiorem partem hæreditatis.n.16.ibi. Et quid si fideicommissum factum est simpliciter & sine aliqua commemoratione hæreditatis vel portionis ipsius.n.17.ibi. Et quid si mens testatoris fuit illa includi.n.18.ibi. Et si est apposita clausula, quòd bona vadant de hærede in hæredem, & propterea prohibita fuit alienatio. ibidem. numero 20* 27

3 *Prælegata, an & quando includuntur in fideicommisso vniuersali. con.63.nu.22* 103

2 *Prælegatum non venit in restitutione fideicommissi, quando testator id statuisse, & mandasse videtur, con.79.nu.18* 163

3 *Præmortui an transmittant ad suos hæredes ius, quod habent.cons. 109.nu.16* 174

2 *Præparamenta an veniant dotis appellatione. consilio 95. numero 13* 193

2 *Præparamẽta data vxori æstimata dotalia censentur.n.15.ibi.* 193

2 *Præpositio ex, causam proximam, & immediatam importat. consi. 12.nu.146* 29

4 *Præposito alicui negotiationi bene potest solui.con.122.nu.2* 135

2 *Præposteratio ordinis quando & quo casu habeat vitiare.con. 28. numero 60* 89

2 *Prærogatiua gradus habet, vt proximior, & magis cõiunctus præferatur.con.41.n.49* 113

2 *Prærogatiua gradus seruatur in successione trãsuersalium. con.30. nu.6.& nu.7* 94

4 *Presbiter prohibetur nuptijs clandestinis interuenire.con. 54. numero 21* 65

4 *Presbiteri aliàs condemnati de falso non possunt esse idonei testes instrumentarij.cons. 56.nu.37* 70

4 *Presbiter prohibetur interesse nuptijs clandestinis.n.38.ibi.* 70

4 *Presbiter capellanus, qui debet interuenire testamẽto, nõ habet potestatem faciendi instrumentum testamenti, si aliter non est notarius.con.146.nu.2* 151

1 *Præscribens seruitutem debet habere titu.con.26.n.20* 69

4 *Prescribens tanto tempore præsumptionem habet ex aliqua causa legitima nõ soluisse illud, ad quod de iure tenebatur, nec admittitur probatio in contrarium.con.25.n.15* 36

4 *Prescribens decimas in vna parte agri culti an censeatur prescripsisse in toto agro postmodum culto.con.25.n.36* 36

4 *Prescriptio seruitutis vt prosit, necessariam requirit probationem quod iure seruitutis & iure suo sit vsus.con. 114.n.19.& n.21. Simplex namque vsus non inducit illius acquisitionem.n.20.ibi. Et ista qualitas probanda, & multa ad illius probationem requirũtur.nu. 21.ibi.& 22* 215

1 *Præscriptio facta ad vnum effectum minimè ad alium est porrigenda.n.23.ibi.con.114* 215

1 *Præscriptio tanquam odiosa restringenda est, et tantum cẽsetur prescriptum, quantum apparet possessum.n.24.ibi.& n.25* 215

1 *Prescriptio limitata limitatum producit effectum.n.26.ibi.* 215

4 *Prescriptio non currit erga obedientiam, quã Abbas tenetur prestare Episcopo.con.95.nu.15* 116

4 *Prescriptio non currit aduersus visitationem.n.16.ibi.* 116

3 *Præscriptio non currit non valenti agere.con.68.nu.44* 116

4 *Prescriptio currit contra ignorantem factum, ex quo causatur ius. con.169.n.10* 175

4 *Præscriptio generaliter currit contra ignorantes.consilio 169.numero 11* 175

4 *Prescriptio statutaria, subrogatur loco prescriptionis inductæ de iure communi.nu.12.ibi.* 175

4 *Prescriptio 40.ann.concessa ecclesiis, an vendicet sibi locum in bonis hospitalium.con.36.n.15* 49

1 *Prescriptio statutaria nõ procedit cum mala fide.con. 87.n.13.& numero 14* 158

1 *Prescriptio tanti temporis, in cuius contrarium nõ extat memoria habet vim tit.legitimè constituti.con.101.n.7.& n.86.fo.185.& con.114.n.1* 215

1 *Prescriptio habet etiam vim priuilegij, nec non & vim legis.con. 101.n.8.ibi.& nu.9.fol.162.& con.114.n.2* 215

1 *Producit etiam & alios effectus, & ex ea presumitur.tit.con.114. nu.10.ibi.& n.11.fol.162.& con.114.n.2* 215

1 *Et per eam queritur dominium, nedum vtile, sed directum.con.101. nume.12.ibi.* 185

1 *Et per eam queritur omne illud, quod queri potest per priuilegium. nu.13.ibidem.* eod.

1 *Præscriptio cum mala fide, & vitiosa non procedit.consi.101.numero 52* 186

1 *Prescriptio feudi quæ requirat, accedente cursu longissimi tẽporis con.101.n.79.91.& seq.* 186

1 *Præscriptio longissima omnem actionem excludit. consil. 101. numero 80* 186

1 *Præscriptio tribuit omnem securitatem præscribenti. nume. 81. ibidem.* 186

1 *Præscriptione sublata per legem, non intelligitur sublata, in cuius contrarium non extat memoria.n.84.ibi.* eod.

1 *Præscriptio tanti temporis, in cuius contrarium &c. facit præsumere titulum.n.86.ibi.* eo.

1 *Prescriptio tanti temporis &c. inducit presumptionem bone fidei etiam si non allegetur.n.87.ibi.* eo.

1 *Præscriptio continet dispositionem rigorosam & odiosam, & in aliquibus iudicijs reijcitur.n.88.ibi. Vt est, quando proceditur coram arbitro vel coram iudice procedentibus secundũ veritatem.nume.89.ibi.* 186

1 *Præscriptio non currit non valenti agere.nu.92.ibi.* 186

1 *Prescriptio tanti temporis, in cuius cõtrarium &c. difficilimè probatur.nu.104.ibi.* 186

1 *Præscriptio non datur sine possessione, seu quasi.nu.105.ibi. Et possessio ciuilis esse debet.n.106.ibi.* 186

1 *Prescriptio cessat tanti temporis, in cuius contrarium &c. quando possessor est incapax possessionis.nu.109.ibi.* 186

1 *Prescriptio tanti temporis, in cuius contrarium &c. non procedit cum mala fide.n.111.ibi.& n.113. Fallit tamen, quando essemus in casu dubio.nu.112.ibid. Minus etiam procedit, quando constaret de iniusto titulo ab initio. nume. 113. ibidem & numero sequen. Practica deducendi talem præscriptionem qualis esse debet.ibidem numero 114* 186

1 *Præscriptio longi temporis omnem excludit actionem, con. 104.numero 14* 191

1 Prescriptio

1 Præscriptio tanti temporis, in cuius contrarium, &c. est loco constituti. nu. 15. ibi. Habet etiam vim legis. n. 16. ibi. Et alios producit effectus. nu. 17. ibi. 191

1 Præscriptio qua ratione fuit inducta. n. 18. ibi. eod.

1 Præscriptio quæ requirat. con. 104. n. 105. possessionem continuatã titulum, bonam fidem. ibi. n. 106. 107. & 108 191

1 Præscriptio currit & contra absentem ignorantem. consilio 104. numero 120 191

1 Præscriptio tanti temporis, in cuius contrarium &c. qualiter sit articulanda & probanda. nu. 121. & 122. ibi. Nec currit sine bona fide. nu. 123. Et testes de ea deponentes cuius ætatis debent esse. nu. 124. ibi. fo. eo.

1 Præscriptio non datur contra ciuiliter possidentem. ibi. n. 128 191

1 Præscriptio non currit sine bona fide. n. 130. ibi. 191

1 Præscriptione non computatur tempus, quo quis fuit exul & relegatus. ibi. n. 143. & 144. Et tale impedimentũ absentiæ etiam & carceris illi prodest ad hoc, & datur restitutio etiam si curreret. ibi. n. 143. & 144. Et quando impedimentũ non est iustum, quid de iure ciuili & canonico, & quid si culpa processit. ibi. n. 145 191

1 Præscriptio non currit lite pendente tãquam interrupta. cons. 104. numero 149 192

1 Præscriptio nulla currit cum mala fide, quæ causatur per litis contestationem. n. 154. ibi. 192

1 Præscriptio quare introducta, & per eã tollitur omnis actio, & quæ in ea requirantur. con. 107. nu. 43 199

1 Præscriptio tanti temporis, in cuius contrarium &c. habet vim tituli. con. 111. n. 48. Item & vim priuilegij. n. 50. ibi. Et plures alios producit effectus. n. 51. ibi. 208

1 Præscriptio procedit, etiam quando vniuersitas præscribit contra aliam vniuersitatem. n. 52. ibi. 208

1 Præscriptio requirit scientiam & patientiam illarum, contra quos præscribitur. con. 111. n. 53. Fallit in præscriptione tanti temporis, in cuius contrarium non extat memoria. ibi. nu. 54 208

1 Præscriptio an currat aduersus sententiam et rem iudicatam. n. 50. ibi. & 58 208

1 Præsumitur bona fides in præscriptione tanti temporis, in cuius contrarium &c. 59. ibi. eod.

1 Præscriptio tanti temporis, in cuius contrarium &c. habet vim constituti con. 112. n. 21. Et tamen formiter probanda, & quæ sit eius forma. n. 22. ibi. Et testes de ea qualiter debent deponere. n. 23. ibi. Et cuius ætatis debent esse ipsi testes. n. 24. ibi. 211

1 Præscriptio non currit cum mala fide. nu. 33. ibi. Etiam si esset tanti temporis, in cuius contrarium non extaret memoria. n. 34. ibi. Maxime si de mala fide constat. n. 35. ibi. 211

1 Præscriptio incipit currere à tempore, quo interuenit actus hominis. nu. 39. ibi. 211

1 Præscriptio in præscriptione tanti temporis, in cuius contrarium nõ extat memoria, bona fides præsumitur. con. 114. n. 4 215

1 Præscriptio longissima cessat, quando apparet de titulo iniusto. con. 104. nu. 10 215

1 Præscriptio non datur contra ciuiliter possidentem. consilio 105. numero 128 196

3 Præscriptio quo casu & quando currat contra pupillos & minores. con. 48. nu. 24. Et quid si originem habuit ex actu gesto per defunctum. ibi. & n. 25. & 26. Et cessabit restitutio, si trahit originem vt suprà, & fuit completa in ætate maiori. n. 26. ibi. 76

1 præscriptio legitima tollit omnem actionem, & impedit litis ingressum. con. 1. n. 121 2

3 præscriptio currit contra ignorantem & absentem. n. 124. ibi. 2

3 præscriptio etiam cum mala fide procedit, quando agitur de tollẽdo iure non quæsito, secus si agitur de tollendo iure quæsito. con. 66. nu. 94. & n. 129 107

1 præscriptione 30. ann. legatarius excluditur à petitione legati, quia hic non adest mala fides. con. 7. n. 24. & n. 26. & 27 18

1 præscriptio cum mala fide non currit regulariter. nu. 24. ibid. Fallit hoc in hærede contra legatarium propter ipsius negligentiã, & quando ius non est quæsitum, sed quærendum. n. 26. ibi. & num. 24. & 27 181

1 præscriptio nulla currit & procedit cum mala fide. consil. 15. numero 29 37

3 Et con. 66. n. 97. fo. 107. & con. 92. n. 47 156

1 præscriptio vt valeat, multa debent concurrere. con. 20. n. 26 42

1 præscriptio inducta à statuto non currit cum mala fide. nume. 28. ibidem. eod.

1 præscriptio in feudo ex pacto & prouidentia non currit cõtra alios non natos, nec nocet nasciturs. cõn. 23. n. 199. Et præscriptio cõtra vnum non valet contra alium, ad quem peruenit feudum alia via quã vt ad hæredem. n. 199. ibi. Et in præscriptione rei feudalis idem videtur dicendum in feudo hæreditario, sicut dicimus in feudo ex pacto & prouidentia. n. 200. ibi. 52

1 præscriptio in feudo hæreditario nocet descendentibus, quando sunt hæredes negligentis & patientis, secus si alterius. n. 204. ibi. 52

1 præscriptio etiam in successoribus prohibetur propter vnũ reale. cõsi. 24. n. 10 62

2 præscriptio longissimi temporis omnem tollit actionem. con. 16. nu. 131. & n. 132. & 133 43

2 præscriptio currit isto casu, siue cum bona, siue cum mala fide possidentis. n. 134. ibi. eo.

2 præscriptio currit contra ignorantem. n. 136. ibi. eod.

2 Aduersus præscriptionem longissimi temporis, an concedatur restitutio. n. 137. ibi. Et quid aduersus illam 40. ann. n. 138. ibi. Et quid si est ignorantia crassa, supina, & iniusta. n. 139. ibi.

3 præscriptio an, & quãdo currat aduersus pupillum, & minorem. n. 143. ibidem. eo.

2 præscriptio sine titulo, & bona fide non currit. n. 146. ibi. eo.

1 præscriptio tanti temporis, in cuius contrarium nõ extat memoria, quos effectus producat, & quam vim habeat. con. 26. n. 27. potest probari hanc præscriptionem nõ interuenisse, & contra eam datur probatio. n. 30. ibi. Et ad probãdum talem præscriptionem multa debent concurrere. n. 29. ibi. Et talis præscriptio non procedit cum mala fide. n. 31. ibi. Et aduersus talem præscribẽtem potest obtineri denunciatio euangelica. nu. 32. ibi. Et minimè talis præscriptio procedit, si habuit initium iniustum, & violentum. n. 33. ibi. 69

1 præscriptio contra particularem ecclesiam competit. consi. 27. nume. 56. & nu. 58. si est annorum 40. & 59. in dote ipsius. Et si est 30. vel 40. ann. omnem actionem excludit, & præstat seueritatem præscribendi. n. 57. ibi. Et locum habet in re donata ecclesiæ. nume. 60. Et qua ratione concedatur præscriptio contra ecclesiam. nume. 61. ibidem. 70

1 præscriptio annorum centum debet esse contra ecclesiam Romanam con. 27. nu. 66 70

1 præscriptio cadit in pascuis ecclesiæ. con. 27. n. 62. & nu. 87. 152. & 153 70

1 præscriptio est probanda ab eo, qui illam deducit. consil. 27. nume. 89. Et probãdæ sunt omnes qualitates requisitæ ad eam inducendã. n. 90. ibi. 70

1 præscriptio tanti temporis, in cuius contrarium &c. habetur loco tituli legitimè constituti. con. 27. n. 77 70

1 præscriptio ista quos effectus producat. ibidem num. 78. 79. & alijs sequen. 70

1 præscriptio ista an procedat sine titulo. ibi. nu. 80. & 110. & seq. Et an in ea præsumatur bona fides. ibi. n. 81. Et est præscriptio iuris. ibi. nu. 82. 85. contra. n. 141 70

1 præscriptio prædicta procedit sine scientia & patientia superioris. ibi. n. 83. 110. & seq. eod.

1 præscriptio ista non interrumpitur per actus iudiciarios. ibidem nume. 84 eod.

1 præscriptio ista nunquam censetur exclusa per legem tollẽtem præscriptionem. ibi. n. 85 eo.

1 præscriptio tanti temporis, in cuius contrarium &c. qualiter sit probanda, & an per instr. vel scripturas. n. 95. ibi. Et an per testes, & qualiter articuli sint formãdi. n. 96. ibi. Et qualiter debẽt esse testes eam probantes. n. 97. ibi. 70

1 præscriptio nulla, etiam si esset mille annorum, currit sine possessione seu quasi. n. 100. ibi. 70

1 præscriptio vt procedat, probandum est, quòd quis fuit vsus iure seruitutis & suo, & non iure familiaritatis. n. 110. ibi. In dubio præsumitur vsus iure familiaritatis. n. 112. ibi. & n. 113. Quòd sit vsus iure suo, & non familiaritatis, qualiter sit probandum. n. 114. ibi. eo.

1 præscriptio an currit contra ciuitatem destructam. consilio 27. numero 132 70

2 præscriptio non currit sine possessione ciuili. n. 142. ibi. eo.

3 præscriptio quibus casibus non currit, sed dormit. consilio 27. nume. 144 44

1 præscriptio ex quibus interrumpatur. n. 145. & n. 146. ibi. 70

1 præscriptum censetur, quantum possessum. n. 150. consil. 27. nume. 150. & 151 70

1 præscriptio decimarum in parte extenditur ad alias. numero 156. ibidem. 70

1 præscriptio non procedit cũ mala fide, etiam si esset tanti temporis. consi.

consi.29.nu.24 77

1 præscriptio fit contra sententiam & eius executionem annis.30.cõsil.29.nu.28 77

1 præscriptio currit contra vniuersitatem, & rempublicam.con.35.nume.27 92

1 præscriptio cum mala fide nulla est.con.42.nu.41 98

4 præscriptio tollit omnem actionem.con.3.nu.17. 11

4 præscriptio præstat securissimam liberationem.nu.8.ibi. fo.eo.

4 præscriptio centum an.idem operatur.n.19.ibi.Quę habet vim priuilegij, & alios producit effectus.n.20.ibi.& n.21 eod.

2 præscriptio 30.an.currit cõtra ignorantem.con.49.nu.29. Et excludit omnem actionem.n.29.ibi. 126

2 præscriptio cum mala de iure canonico non procedit.nu.30.ibi. eo.

4 præscriptio accumulatiua, & non extinctiua minimè nocet. con.9.numero 17 24

4 prescriptio temporis, in cuius contrarium non extat memoria, habet vim priuilegij constituti, & concessionis.con.13.n.15 27

2 præscriptio currit etiam contra ignorantem.con.87.n.55 177

4 prescriptio vera vt inducatur, quę requirantur.con.3.nu.13 11

4 præscriptio & consuetudo in multis differunt. con.25.n.4.Non tamen sunt contraria, & possunt cumulari: cum tendant ad idem.nu.5.ibidem. 36

4 præscriptio habens annexam consuetudinem contenta est cursu anno.40.Etiam contra Papam & Roman.ecclesiam.n.6.ibi. 36

4 prescriptio laici aduersus laicum quò ad decimas præscriben.habetur loco tituli legitimè constituti.n.12.ibi. Habet etiam vim priuilegij.n.13.ibi.Habet etiam vim legis.n.14.ibi. 36

4 præscriptio ista secũdùm aliquos procedit indistinctè, cum bona seu mala fide.n.16.ibi. 36

4 præscriptio ista nunquam censetur exclusa, quantuncunque lex vtatur verbis generalibus.nu.17.ibi.Et satis est allegare titulum absque aliqua ipsius probatione stante præscriptione prædicta. nume.18.ibidem. 36

4 prescriptio valida quod, & quantum tempus requirit.consi.31.numero 47 43

4 prescriptio nullo modo procedit cum mala fide.n.48.ibi. eo.

3 prescriptio contra adultum currit, sed illi aduersus eam datur restitutio.con.66.n.115 107

4 prescriptio nulla currit, quando apparet de titulo iniusto ab initio etiam cẽtenaria, ex quo ex iniustitia dicti tituli semper præsumitur mala fides, & cautela est, quòd non allegetur. con.66.n.128 107

3 præscriptione ann.30.sublatum est omne ius.con.32.n.5.Et si desiciunt pauci dies ad dictum tempus complendum non est curandum. nu.6.ibid. 50

3 prescriptio, res prohibita fideicommisso & prohibita alienari tacitè seu expressè potest præscribi.con.48.nu.19 76

3 prescriptio ann.30.obstat fideicommissarijs.ibi.n.20 eod.

3 præscriptio contra fideicommissarios negligentes currit per an.30.etiam data mala fide.ibi.nu.22. Et si causam habent à primis emptoribus in bona fide præsumuntur.ibidem numero 21.Et si non emerunt à prohibito sed ab alijs, iuuantur præscriptione ann.10.ibi.numero 23 76

3 præscriptio longissimi temporis omnem actionem personalẽ & obligationem tollit.con.66.n.81.quod etiam declaratur.n.119 148

3 prescriptio longissimi temporis currit contra ignorantem, & absentem.con.66.n.89 107

3 præscriptio statutaria subrogatur, & succedit loco præscriptionis inductæ de iure ciuili.n.102.ibi. 107

3 prescriptio inducta à iure communi & etiam statutaria non currit durante tempore pupillaris ætatis, etiam si esset incohata cũ defuncto.n.114.ibi. 107

3 præscriptio longissima tollit omnem actionem.con.75.n.12.& nu.14.& sequen. 133

3 prescriptio non currit durante matrimonio.n.34.ibi. eod.

3 prescriptio non currit non valenti agere.nu.35.ibi. eo.

3 præscriptio non currit in fauorem illorum, qui sunt in mala fide.nu.35.ibidem. eod.

3 præscriptio odiosa an possit renunciare.con.92.n.6 156

3 præscriptione requiritur bona fides, quãdo aduersario cõpetit actio aliàs secus.n.7.ibi. eod.

3 præscriptio non currit in capiente & possidente rem sibi debitã sub conditione, conditione non adimpleta.n.24.ibi. 156

3 præscriptionis in materia standum est iuri canonico.ibi.n.30 156

3 præscriptio cum mala fide non currit exceptis aliquibus casibus.cõsi.35.ibidem. 156

3 prescriptio non currit tempore bellorum, nec tempus pestis. nume.35.ibidem. eo.

3 prescriptio non currit aduersus ea, quorum præcario nomine res ab alijs possidetur.n.39.ibi. eod.

3 prescriptio an possit tolli per pactum.n.43.ibi.& nu. 47 156

3 præscriptio ann.30.tollit omne ius & omnem actionem.con.94.nu.19.fol.128.& con.94.n.25 159

3 præscriptio inducta per statutum subrogatur præscriptioni inductæ de iure communi.con.93.nu.20 158

3 præscriptio extinguit omnem actionem etiam naturalem. numero 22.ibidem. 158

3 præscriptio cum mala fide nullo modo est consideranda. consi. 110.nume.19 176

1 præscribi an possit libertas non soluendi collectas, & immunitates ab oneribus impositis, & quanto tẽpore.con.25.n.27.& n.28.29.30.& seq.33.& seq.Et an sufficiat præscriptio cum allegatione tituli.n.30.ibi. 64

1 præscribitur contra iudicis officium.con.111.n.58 208

2 præscribitur iuri adeundi.con.16.n.133 43

1 præscribi etiam potest ius pasculãdi, et potest considerari vt ius seruitutis.con.27.n.69 64

4 prescribi contra supremos census, & ea quæ sunt reseruata principi regulariter non possunt.con.25.n.19. Contra tamen dominos inferiores bene præscribuntur.n.20.ibi. 36

4 Præscribi non potest per Abbates ius benedicendi.consilio 95.numero 6 116

1 Præscribi potest contra ecclesiam priuatam annis 40.consilio 101.nume.16 185

4 Et consi.3.nu.14 11

4 Præsentatio fieri non debet lite pendẽte etiam per patronos laicos.con.47.n.12.& 13 58

4 Præsentandi ius tanto tempore præscribi potest, in cuius contrariũ non extat memoria.con.73.nu.3 101

4 Præsentatio, & consensus ante vocationem nihil valet. consi.141.nu.32.Declaratur qualiter procedat.ibi. 147

3 præsentatus a patronis potest renunciare iuspatronatus in manibus Pontificis.consi.47.n.24 58

1 Præsentia iustissimi magistratus tollit omnem metum. con.10.nu.53.Et eius presentia, & maioritas non inducunt iustum metum.nume.54.ibi. 22

1 Presentia personarum fide dignarum tollit metum.n.55.ibi. eo.

1 Præsentia consanguineorum quando reddat actum validũ.con.12.numero 74 29

1 Præsentia personarum fide dignarum, & directi domini tollit suspicionem fraudis.con.18.nu.64 40

2 Præsentia enim & approbatio non inducit validitatem in omnibus, sed in illis solùm tendentibus in fauorem.con.24.nu.160 73

1 Præsentia principis & superioris excludit omnem fraudem & suspicionem.con.96.n.38. Excludit etiam allegationem deceptionis, si esset vltra dimidiam.n.39.ibi. 171

1 præsentia iudicis inducit præsumptionem actus celebrati bona fide, & non dolosè.n.41.ibi. 171

1 Præsentia amicorum purgat omnem suspicionem.n.42.ibi. 171

1 Præsentia & patientia nociua in iudicialibus.con.113.n.9 213

3 Præsentia patris non arguit metum, si non præcedant alia.con.26.nu.67.Et maximè si tempore, quo renunciauit erat in domo mariti & soceri.n.68.ibi. 40

3 Præsentia propinquorum excludit metum, ibi.& n.65 eod.

4 Præsentia sola in præiudicialibus an sufficiat.consi.90.numero 6.& nume.5 112

3 Præsentia & taciturnitas filiæ sibi non est nociua, quando pater eã dotauit, & de bonis maternis.con.80.nu.8 138

4 Presentia sola alio non probato nõ probat auxilium.con.164.n.15.Nec in dubio id erit præsumendum.nu.17.ibi. 171

4 Præsentia, vt probet auxilium, habere debet aliàs qualitates.num.17.ibidem. eod.

3 Præsentia debitoris & eius conuersatio in ciuitate non releuant eũ à suspicione, quando concurrunt aliæ coniecturæ in oppositum.con.99.nume.63 164

4 Præsens & ignorans non dicitur consentire.consilio 21.nume.50.& nume.54 32

4 Præsens & tacens non dicitur consentire in respicientibus eius præiudicium & ius personale.nu.51.ibi. eod.

4 Præsens & tacens non dicitur consentire, si celebratur actus, qui ab ipso non potest prohiberi.nu.52.ibi. eo.

4 *Præsens,& tacens quando habetur pro consentiente.consilio 31.numero 28* 45
2 *Præsens quando dicatur consentire.con.93.nume.4. alijs pluribus sequen. Et quid quando contradicendo non poterat actum impedire.num.45.ibid.Et quid quando agitur de magno preiudicio.numero 46.ibid.* 166
4 *Præsens,& tacens quando videatur consentire.con.66.n.19* 82
4 *Presens & non contradicens, an sibi præiudicet. con.76. n.8* 105
4 *Præsentes & tacentes videntur consentire, quando illi actui congregantur,prout singuli,& vt de collegio.n.11.ibi.* 105
4 *Præsens & tacens videtur consentire quando fit actus, quē contra dicendo potest impedire.n.17.ibi.Maximè quando agitur de preiudicio reali.n.18.ibi.* 105
4 *Presens resignationi beneficij,in quo habet pensionem,et tacens,an videatur iuri suo renunciare.con.104.nu.1* 122
4 *Presens & tacens in iudicio habetur pro consentiente, etiam in sui præiudicium.con.132.nu.27* 141
3 *Præsens,& tacens,testatorem disponere de re sua propria, sibi præiudicat.con.2.nu.34* 6
4 *Prestans auxilium cooperatiuum in homicidio eadē debet pœna puniri,qua occisor.con.166.n.19* 173
4 *Prestantes opem & auxilium delinquenti non possunt maiori pœna puniri, quàm principalis delinquens.consilio 154.nu.20.& nume. 21.& 22. Et isti præstantes opem & auxilium marito prædicta committenti mitiori pœna debent puniri, quàm puniatur maritus. nu.22.ibi.* 160
4 *Præstare auxilium homicidio incontinenti quomodo intelligatur.cōsi.166.nu.22* 174
4 *Præstare auxilium, quādo quis dicatur cooperatiuum in ipso homicidio.n.22.ibi.* fo.eo.
4 *Præstare cautionem potest quis cogi de non offendendo.con.137.n. 26.Per adulterium commissum,& si reddidit eam prægnantem & partem surripuit.n.27.ibi.* 144
4 *Præstare authoritatem actus non intelligitur ille, qui ignorat eius qualitatem.con.130.n.14* 139
4 *Præstare authoritatem inualidam,vel nō prestare,à pari procedūt. consi.89.nu.8.Siue authoritas sit voluntaria,siue necessaria.num. 9.ibidem.* 112
3 *Prestans cautionem de stando iuri coram iudice nō suo,an videatur prorogare iurisdictionem.con.48.nu.1. An ista promissio dicatur cōditionalis,si teneretur coram illo.ibi.& n.11.Et an censeatur ex necessitate præstita,per quam nō inducitur prorogatio.n.2.ibi.Et per satisdationem iudicatum solui non dicitur iurisdictio prorogata.n.3. ibi.Et fideiussor istis casibus datus an dicatur quò ad se iurisdictionem prorogasse.n.4.ibi.* 105
4 *Protestationes quando presumuntur plures,vel tantùm vnica.consi.30.nu.12* 41
4 *Prestatio,vel solutio per aliquod tempus facta nō inducit præsumptionem,quando facta fuit contra prohibitionem iuris,& iure resistente.con.31.nu.37* 43
3 *Prestans impedimentum incurrit pœnam , licet postmodū impeditus potuerit condere testamentum.con.67.nu.24* 111
2 *Præsumptiones quando plures concurrunt contrariæ , quę illarum debeat attendi.con.10.nu.25.& n.13.& 80* 31
2 *Præscriptio volens filium natum ex coniugata reputari filium mariti preferenda est alijs præsumptionibus & cōiecturis contrarijs. con.11.nu.26* 27
2 *Præsumptio decreti cessat quando eo tempore non potuerunt interuenire solennitates.con.12.n.60.Esto quòd notarius asserat eas interuenisse cum causæ cognitione.ibi.* 28
1 *Præsumptio iuris quando est in contrarium , quę consuetudo exigatur & qualis.con.25.nu.23* 64
1 *Presumptiones sunt probationes liquidissimæ. consilio 32. numero 45* 84
4 *Presumptio est,quòd qualibet res sit libera, nisi ex aduerso probetur esse feudalis.con.16.n.15* 29
1 *Præsumptio est,quòd specialis hypotheca sit sufficiens. con. 50. numero 28* 110
1 *Presumptio simulationis magna insurgit,si venditor semper remāsit in possessione.con. 55.n. 53.Et si semper pro re vendita substituit & soluit onera & collectas,& quādo remansit in suo ęstimo.n.54. ibi.Et quando vltra veram sortem redimendo debebat soluere plus. nu. 55.ibi.Et si est factum pactum,quòd teneretur omnes expensas soluere.n. 56.ibi.* 118
1 *Presumptiones plures in ciuilibus quando iunguntur,& faciāt plenam iuxta illud,& quæ non prosunt singula &c.con.57.n.17.et n. 18.& seq.Et tunc semiplenę iunguntur, quando vnaqueque in sua specie est perfecta.n.21.ibi.& n.55.& 56* 120
1 *Præsumptiones iuris sunt probationes liquidissimæ. consilio 62.numero 4* 126
1 *Presumptiones tres oriuntur ex publico instrumento.con.104.numero 68* 191
1 *Præscriptiones & coniecturæ iuris inducunt probationem liquidissimam.con.80.n.14. Et probationem veram & non fictam, & onus probandi in aduersarium transferunt asserenti contrariū. ibi.n.15. Et locum sibi vendicant,etiam si dispositio per viam cōditionis probationem exigeret.ibi.n.16* 146
1 *Præsumptio iactandi suum non cadit in persona diligenti. cons.82. numero 73* 140
1 *Presumptiones à statuto inductę arguunt probationem liquidissimā con.97.nu.6* 174
4 *Presumptiones iuris cessant,nec locum habent, vbi non adest veri similitudo.con.104.nu.13* 122
4 *Præsumptio non est, quòd princeps voluerit facere iniustitiā,& priuare aliquem suis bonis sine causa.con.135.n.10* 142
4 *Præsumptio transfert onus probandi.consilio 160. numero 27.& numero 28* 168
3 *præsumptio simulationis, quæ arguitur ex naturali coniectura,et ratione intellectus est satis valida.86.nu.37* 145
3 *præsumptiones validitatis actus superāt omnes aliàs præsumptiones.con.88.n.51* 149
1 *presumptio fit contra mercatores solitos recipere & facere cambia illicita.con.91.nu.25* 164
2 *præsumptiones iuris inducunt liquidißimam probationem.con.11. numero 244* 36
2 *præsumptio potentior præferenda est alijs non ita potentibus.num. 249.ibidem.* eod.
1 *presumptio vna tollit aliam,& potentior attenditur.consi.14. numero 40* 35
2 *Et con.29.nu.84* 91
3 *Et con.12.nu.21* 20
4 *Et con.160.nu.29* 168
2 *præsumptiones legum sunt manifestæ, & liquidissimę probationes. con.29.nu.14.& n.76.& 91.& seq.* 91
2 *presumptiones & coniecturæ tendentes ad eundem finem inducunt probationem.n.15.ibi.* eo.
2 *præsumptiones tolluntur per contrariam probationem.nu.76.ibid. & n.82.& seq.* 91
2 *præsumptiones affirmatiuæ, quòd sit filius, tolluntur per negatiuā. nu.83.ibidem.* 91
2 *præsumptio in specie tollit præsumptionem in genere . numero 87. ibidem.* 91
2 *præsumptio existens contra illum probare debentem, eum afficit duriori probatione.nu.90.ibi.* 91
2 *præsumptio habet se ad esse, & non eße, & elidibilis est per contrariam presumptionem magis certam.n.92.ibi.* eo.
4 *presumptiones legis liquidissimæ dicuntur probationes.con.39.numero 35* 51
4 *presumptiones verosimiles habentur per vera probatione.con.57. numero 34* 71
3 *præsumptiones dicūtur liquidissimæ & apertissimę probationes.cōsil.3.n.13* 8
3 *presumptio, per quam partes videntur se incontinenti correxisse, reijcienda est.con.78.nu.16* 137
1 *præsumptio doli est iuris, & de iure, & contra eam non admittitur probatio.consilio.49.nume. 3.contra.num. 53.fol.107. consi. 100. numero 70* 181
2 *præsumptionum pluralitas non attenditur, sed illa, quę magis stringit,& est certior, potentior,& magis concludens. consilio 29. numero 93* 91
4 *presumendum est pro gestis à summo Ponti. necnon & pro gestis iudice.con. 5.nu.33* 15
4 *præsumendum non est, quem velle soluere in debitum.consi. 21. numero 24* 33
2 *præsumendum est, quem incontinenti noluisse se corrigere. con.36. numero 17* 104
4 *presumendum est pro sententia, quæ transiuit in rem iudicatā.con. 91.n. 56.Fallit autem pluribus in casibus.ibi.Et maximè si talis sententia refert se ad acta probatoria, ex quibus detegitur error.num. 57.Item si pars, pro qua lata est, confitetur illam esse iniustā, & inquam*

quam.nu.18.ibi. 113
3 Præsumendum non est, patrem velle priuare eius filias bonis, et hæreditate sua.con.77.nu.68. Nec est præsumendum, patrem voluisse scribere nociua suis filiabus.nu.69.ibi. 135
3 Præsumendum est, testatorem se velle reddere conformē dispositioni iuris.nu.134.ibid. 135
4 Præsumendum non est, quem velle incidere in peccatum.con.51.numero 26 62
1 Præsumendum non est, dominum esse duriorem.consilio 27.numero 89.& 90 70
2 Præsumitur pro decreto principis regulariter.con.12.n.12 28
1 Præsumitur pro re iudicata & sententia, nisi cōstet de nullitate ipsius.con.125.n.31.& 32. Nec præsumitur, quando in ea non fuere enumeratæ solennitates.ibi.n.33. Idem et quando contrarium apparet ibi.nu.34 223
4 Præsumuntur omnia processisse scienter, solēniter et iuridicè ex cursu temporis.con.25.nu.44 36
1 Præsuppositum si non est verum, cessat consequentia.consi.49.numero 83 108
3 Præterita ius dicendi nullum communicat alijs.con.52.n.12 83
2 Præteritio matris & ascendentis ex linea materna habetur pro exhæredatione.con.60.nu.3 139
2 Præteritio matris, & ascēdentis ex linea materna habetur pro exhæredatione.con.61.n.1 141
3 Præteritio seu exhæredatio filiorum non reddit testamentum nullū quando constitutio seu statutū istud disponit, & mandat ipsas tantū maritari & dotari.con.3.n.7 8
1 Prima inuestitura debet attendi, & non secūda, per quā derogatur primæ, regulariter istud procedit.con.1.n.98. fallit tamen.nu.101. & sequenti. 2
2 Primo substituto de medio sublato aliquo modo, secundus substitutus admittitur.con.19.n.140. Et fallit caducitas locum habet etiā post aditam hæreditatem.n.150.ibi. Et ita exclusus pro mortuo habetur ad commodum secundo loco vocati.n.151.ibi. 55
3 Primus gradus excludit alios sequentes.con.18.nu.9 27
3 Primum dicitur, quod ante se nihil habet.con.70.n.24 123
2 Primogenitus succedens in feudis, an in suam legitimam computet feuda.con.17.n.29 49
2 Primogenitus dicitur, nedum respectu ætatis, sed etiā primo cognitus à iure, con.19.nu.127 55
2 Primogenitus non excludit alios fratres in feudis paternis & antiquis.con.106.n.1 197
2 Primogenitus solus quando non succedat in feudo.consil.20.numero 19 42
2 Primogenitus in feudo Marchiæ succedit.con.21.n.137 65
4 Primogenitura in feudis excludit fœminas.con.71.n.10 98
4 Primogenitura dignitas quædam est.n.69.ibi. eo.
4 Primogenitura vnde traxit originem.n.70.ibi. eo.
4 primogenitura masculis competit & non fœminis.n.71.ibi. Potissimùm in rebus feudalibus, vel in alijs habentibus naturam feudalium nu.72.ibi.& nu.73 eod.
4 primogenitura locum sibi vendicat etiam in feudis diuiduis.n.77. ibidem. eo.
4 primogenitura non datur inter transuersales, cum transuersalis nō possit generare transuersalem.n.109 eo.
4 Primogenituræ priuilegia multa sunt.con.72.n.68 98
2 Primogenituræ & maioritati renunciari potest.con.19.n.131 55
2 primò nominati videntur magis dilecti.con.18.n.73 51
1 princeps supremus an & quando possit legitimare extra territoriū in Ducatu Mediolani & in regno Siciliæ.con.1.nu.102 2
1 princeps supremus non præsumitur, quòd velit per priuilegium suū præiudicare tertio.con.1.n.115 2
1 princeps supremus non potest derogare statutis & decretis Ducatus Mediolani.con.1.n.116 2
1 princeps, quod dependet à voluntate principis non dicitur esse in cōmercio. Et idem quando depēdet à voluntate illius, qui est dominus illius loci.con.7.n.15.16.17.& 18 18
3 Princeps aliquid alicui concedendo in dubio videtur concedere omne ius suum.con.9.n.13 16
1 Princeps supremus potest renunciare iuri suo, & illud alteri cōcedere, & derogare iuri positiuo.con.22.n.35 47
1 Princeps derogare potest dispositioni. §. permittitur. in l. 1. ff. de aqua quoti. & æsti.con.22.nu.39 48
1 Principis concessio, nec publicationem, nec insinuationem requirit. con.39.nu.24 51
1 principe authore pœnam quis pati non debet.n.18 51
4 princeps in dubio non præsumitur velle vti plenitudine potestatis, & tollere ius cōmune, & præiudicare tertio, & illis quibus est ius quæsitum.con.51.nu.15 62
4 princeps nuuquam præsumitur aliquid concedere in præiudiciū tertij.con.67.nu.24. Nec est præsumendum sine causa velle ius tollere. nu.25.ibid. 83
1 princeps supremus potest feudum concedere.con.101.n.55 186
1 princeps supremus sine causa potest auferre ius tertij.n.56.ibi. sed contra.nu.69.& seq. 186
1 princeps esse debent ecclesiarum defensores. n.62.ibi. 186
1 In dubio non præsumitur, principem vti velle plenitudine potestatis.n.63.ibidem. fo.eo.
1 princeps non potest auferre dominium alterius, quod est iurisgentiū sine causa.n.65.ibi.& nu.71. Et si fuisset dominium quæsitum per modos inductos iure ciuili.n.70.ibi. 186
1 In dubio in principe non præsumitur iusta causa, quæ debet cōcernere fauorem publicum, quando disponit contra iusgētium.n.72. ibi. Et maximè quando agitur de magno præiudicio, & non de modico. nu.73.ibidem.
1 princeps supremus solitus est inuestituras facere sine aliquo signo coperto & simplici verbo.con.12.n.63 48
1 princeps supremus derogare potest traditioni subditorum cum iure positiuo inducta sit.con.22.n.87 48
1 principis à voluntate dependet sumissio rerum feudalium. consi. 23. numero 105 51
1 princeps scient veritatem non debet procedere per tramites iuris. con.101.n.122 186
1 princeps potest procedere declaratiuè non solùm, quando declarat verbo, verùm etiam quando facto et re ipsa declarationem.facit.n. 125.ibidem. 186
1 princeps potest remittere omnem caducitatem propter canonē non solutum.con.108.nu.39 202
4 princeps non debet velle, nisi quod est æquum, & iustum.consi.68. numero 242 85
4 princeps potest fingere in his, quæ sunt iuris vel facti.consi.93.numero 17 115
3 princeps potest obstaculum in successionibus tollere.consilio 46.numero 45 71
3 princeps potest contractum nullum reddere validum.n.46.ibi. eo.
4 princeps difficilius derogat iuribus litigātium, quàm aliorum.con. 101.nu.25 120
3 princeps in dubio concedendo restitutionem, non videtur velle præiudicare tertio.con.69.nu.167 152
3 princeps restituendo aliquem, videtur illi concessione omnia bona, & iura quæ erant apud fiscum, & illi competebant.nu.194.ibid.& numero 196 152
4 princeps concedēdo priuilegia, censetur se conformem reddere cum iure communi.con.141.nu.22 147
4 principis appellatione, an veniant barones, & qui.n.29.ibi. eo.
4 princeps non potest legare successorem.n.41.ibi. 147
4 princeps non potest facere, vt factum sit non factum.n.35.ibi. 147
1 princeps quando procedit, non tenetur seruare, & sequi iuris ordinem, & ibi aliqua de principe.con.1.nu.28.& nu.seq. 2
1 princeps de absoluta potestate potest procedere, etiam parte nō citata.ibi.nu.31.& 40 eod.
1 princeps nedum verbo sed ipso facto potest declarare, & procedere contra notoriè rebelles.& n.39.& 40.etiam si non sit supremus. 2
1 principi asserenti aliquid quando sit credendum.ibi.nu.41 2
1 princeps facere dicitur ex plenitudine potestatis, quando ex certa scientia facit.ibi.n.42.& 43 2
1 princeps condendo legem generalem potest priuare quem dominio suo, etiam in feudalibus, & isto casu non tenetur ad aliquam precij restitutionem.ibi.n.45.46.47.& 49 2
1 princeps potest remittere rebellionem.n.69.ibi. 2
1 princeps si vult tollere, quæ sunt iurisgentium cum causa, vel de plenitudine potestatis non potest contra nō subditos, & in rebus existētibus certa suum territorium.con.1.n.110. Et si contra subditos id facit, ex causa debet soluere precium.n.111.ibi. 2
1 princeps potest tollere spem succedendi feudis, puta per legitimationem seu alio modo.con.2.n.35 10
1 princeps in feudis potest præiudicare masculinis, et illud applicare fœminis, si in inuestitura fœmina vocatur, vel quādo istud facit propter benemerita, & seruitia patris, & antecessoris, vel quando feudū est promiscuum masculi & fœminæ. con.4.n.41.& n.42.et 43. & 44.

& 44. Et princeps potest liberè istud facere agnatis etiam non citatis. nu. 45. ibidem. 14

2 Princeps super iure positiuo potest liberè disponere. con. 1. n. 63. & numero 29 2

2 Princeps legitimando potest præiudicare substitutis & fideicõmissarijs, & alijs habentibus spem succedendi. n. 64. ibi. & n. seq. Et sola voluntate sua potest ista facere. n. 65. ibi. Et voluntas colligitur, quando apponitur clausula non obstante. n. 66. ibi. & n. 67. Et per clausulam de plenitudine potestatis. n. 68. ibi. 2

2 Princeps potest tollere ius & spem succedẽdi etiam sine citatione illorum prætendentiũ interesse. n. 68. ibi. & n. 74. 75. 78. 79. & 80. 2

2 Princeps legitimando tollit obstaculum de iure ciuili. nu. 75. ibi. Et quando constat principem id velle, non requiritur causa, nec citatio. nu. 76. ibi. & nu. 82 2

2 Princeps legitimando plus potest, quàm ipse comes. n. 94. ibid. Nisi legitimet. auth. Cesa. & circa ea quæ sunt sibi concessa. n. 95. ibi. & nume. seq. 2

2 Princeps sine causa non potest tollere vasallo dominium vtile. con. 1. nume. 119 2

2 Princeps legitimando solùm tollit obstaculum inductum de iure ciui. n. 129. ibi. Et facit incapacem capacem, quod potest etiã sine causa. n. 130. ibi. 2

2 Princeps per rescriptum potest legitimare filios naturales. con. 6. nu. 1. Et ista potestas potest concedi comiti palatino. nu. 2. ibid. & numero 46 12

2 Princeps potest tollere ius positiuum. n. 8. ibi. sed contra. n. 48. 49. & 50. ibid. 12

2 Princeps an possit tollere dominiũ quæsitũ de iure ciuili. n. 9. ibi. 12

2 Princeps potest legitimare in præiudicium illorum, quibus erat ius quæsitum. n. 11. ibi. 12

2 Princeps concedendo priuilegium videtur concedere potestatem limitatẽ, sicut & ipse habet. con. 6. nu. 30 12

1 Princeps supremus legitimando potest præiudicare substitutis et fideicommissarijs, quando istud intendit facere. con. 8. n. 12. & 18. et alijs n. seq. ibi. Et potest istud facere sine aliqua citatione. n. 13 17

2 Princeps legitimando tollit obstaculum iure ciuili inductum. n. 14. ibidem. eo.

2 Princeps potest concedere potestatem legitimandi eo modo, quo ipse posset. n. 15. ibi. Etiam vt possit fieri sine causa, & sine citatione. nu. 16. ibi. Et comes pala. habens hanc potestatem potest istud facere, sicuti posset ipse princeps. ibi. eo.

2 Princeps licet possit vti absoluta potestate, tamen comes non potest illa vti sine causa, licet sit sibi concessa. con. 9. n. 33. Debet enim talẽ legitimationem facere cum ratione, & causa. n. 34. ibi. Nec sufficit causa putatiua, & absolutum eius arbitrium. n. 35. ibi. 18

2 Princeps potest reuocare priuilegium, & legitimationem, quam cõcessit gratis. con. 12. n. 22 18

2 Princeps potest declarare ea, quæ in facto proprio consistunt. num. 225. ibid. eod.

1 Princeps concedens omnimodam iurisdictionem, concedere videtur & merum & mixtum imperium. con. 9. n. 3 21

1 Princeps sine causa non potest auferre alicui dominium. con. 11. numero 57 25

1 Princeps sine causa non potest primum vasallum diuestire, et infeudare alium. n. 107. ibi. 25

1 Princeps quando ex plenitudine potestatis tollit ius quæsitũ, debet illi solui precium. nu. 116. & n. 117. Etiam si apponatur clausula nõ obstante. nu. 118. ibi. eod.

1 princeps non præsumitur concedere in damnum tertij. con. 11. numero 136 26

1 princeps in inuestitura potest alienare naturalem qualitatem feudorum. con. 17. nu. 8 39

1 princeps nõ præsumitur tollere ius quæsitũ alteri. con. 20. n. 25. 42

1 princeps propter merita parentum potest gratificare fœminę, & eam habilitare ad feudum. con. 22. n. 31 47

1 princeps concedens inuestituram tenetur illam obseruare. con. 2. n. 45. Nec potest ipsam reuocare, & se pœnitere. n. 46. ibi. eo.

1 princeps concedendo feudũ dicitur contrahere. n. 47. ibi. Et talem contractum tenetur obseruare, nec potest illũ reuocare. n. 48. ibi. 48

1 princeps non potest antiquas inuestituras infringere, & alterare. nu. 49. ibi. Maximè si illas confirmauit. n. 50. ibi. 48

1 princeps tenetur per cũ inuestito tradere possessionem feudi penes ipsum existentem. n. 51. ibi. Nec debet pati, vt vasallus possideat. n. 52. Nec circa ista debet se reddi difficilẽ, sed fauorabilem, ex quo tenetur defendere, & coadiuuare vasallum. n. 53. ibi. 48

1 principis beneficium latissimè est interpretandum. consilio 22. numero 56 48

1 princeps potest loco sui constituere alium sine consensu populorum. con. 22. nu. 86 48

1 princeps ex causa necessitatis potest transferre subditos in alium. n. 88. ibi. Non est præsumendum, dominum esse duriorem. nu. 89. ibid. & nume. 90 48

1 princeps non tenetur concedere iterato feudum illi, vel eius successori, à quo ceciderunt propter præscriptionem contra eos factã. con. 23. nume. 252 52

1 princeps supremus potest donare ecclesiæ etiam feuda. con. 24. numero 2 61

1 princeps supremus potest donare ecclesię, et illi concedere feudũ. cõsi. 27. n. 3. Et non indiget talis donatio insinuatione. n. 3. ibi. 70

1 princeps non potest ius non subditis auferre etiam ex causa. consi. 82. nume. 53 149

1 In principe an & quando præsumatur causa in dubio. cons. 82. nu. 54. & 55 149

1 princeps non potest alteri actionem auferre. ibi. n. 55 149

1 princeps in dubio non præsumitur vti plenitudine potestatis. consi. 82. nume. 60 149

2 princeps per modum constitutionis an possit statuere, vt scriptura priuata releuetur, & fidem faciat. con. 22. nu. 57 67

2 princeps an possit per modum constitutionis tollere solennitates. n. 58. ibidem. 67

2 princeps sola voluntate potest alterare iura & consuetudines feudorum. con. 1. n. 125 2

2 princeps potest ius succedendi tollere legitimando naturalem. ibid. nume. 127 2

2 princeps potest legitimare ad feuda sine citatione, maximè stante clausula ex certa scientia & de plenitudine potestatis. ibi. n. 140 2

2 princeps legitimando filium naturalem nõ dixit tollere ius aliquod certum tum respectu agnatorum tum respectu ecclesiæ directæ dominæ. ibi. n. 150. 2

2 princeps supremus potest legitimare filios naturales per rescriptũ, & hanc potestatem potest concedere alteri. con. 5. n. 1. & 2 11

4 princeps potest delicta præterita remittere, & delinquentibus indulgere, & pœnam relaxare, et de illis veniam concedere. con. 1. n. 1. & alijs seq. & n. 8. 11. & 23. Et potest facere abolitionem & extinctionem delictorum, & pœnarum inde incursarum. n. 3. ibi. 2

4 princeps est supra ius positiuum, & habet plenitudinẽ potestatis. nu. 3. ibidem. 2

2 princeps an possit dominium, quod est iurisgentium, quesitum vni in alium transferre. nu. 32. ibi. 2

4 princeps licet non possit auferre ius quæsitum tertio, tamen potest ordinare, quod ille non audiatur. n. 38. ibi. 2

4 princeps potest alicui audientiam denegare. n. 41 2

4 princeps potest iuri positiuo, & communi derogare, si de eius voluntate constat. n. 42. ibi. Et potest tertio præiudicare ex certa scientia & cum clausula non obstante. n. 43. ibi. & n. 44. 45. & 52. ex voluntate ipsius satis apparere dicitur, si motu proprio disponit. ibid. numero 46 2

4 princeps procedens in materia iuris positiui, præsumitur procedere cum causa rationabili, licet non sit expressa. con. 5. n. 136. Maximè quando apposita apparet clausula motus proprij. n. 137. ibi. Et idẽ si non est apposita, dummodo constet de mente. n. 138. ibi. 16

4 principi non præsumitur placere nisi iustũ & honestũ. n. 139. ibi. 16

4 princeps legitimando tollit ius quærendum. n. 142. ibi. eo.

4 præsumendum in dubio non præsumitur malè tractare subditos. nu. 182. ibi. & n. seq. con. 5 16

1 princeps supremi possunt concedere immunitatem & exemptionẽ. con. 69. n. 1. Ita etiam possunt concedere eam alij domini supremi comites, & marchiones si ipsis à supremo principe talis facultas fuit attributa. n. 2. ibi. 133

4 princeps ex causa potest alteri auferre ius quæsitum iuregen. con. 1. nu. 49. ibi. Et quid si princeps fecit de plenitudine potestatis. n. 50. ibidem. 2

4 princeps potest concedere restitutionem aduersus sententiã & condemnationem. n. 59. ibi. & n. 60. Et potissimùm in crimine blasphemiæ & similibus etiam post condemnationem. n. 60. ibi. eod.

4 principes seculares nõ possunt super crimine hæresis aliquid statuere. con. 2. nu. 104. Est namque merè ecclesiasticũ & in omnibus spectat ad summum Pontificem. n. 105. ibi. 5

4 princeps laicus non potest aliquid statuere super cõcernentibus res ecclesiasticas & tangentibus illam iurisdictionem, et statuta nõ valent

lent,n. 106.ibi. Et etiam incidenter super istis laicus non habet iurisdictionem.n.107.ibi. Nec debet se super istis intromittere, et legẽ imponere ecclesiasticis.nu.108.ibi. fo.eo.

Princeps laicus non potest concedere priuilegia circa inquisitionẽ hereticam.n. 111.ibi.& n. 104.& seq. Et intelliguntur concessa sine preiudicio tertij.nu.111.ibid. 5

Princeps seculares possunt remittere portionem bonorum, eorũ fiscis applicandam.n. 115.ibi. Et circa hanc partem bonorũ valere debent statuta per eos condita.n.119.ibi. 5

Princeps, an & quando possit suo arbitrio priuilegium per eum concessum reuocare.consi.2.nu.120. Et an iusta causa reuocandi sit illa quia ipse concessit.nu.121. Et quid quando concesserunt illud super quo non poterant disponere.n.122.ibi.& n.124. Et quid si nõ vult stare & perseuerare priuilegio, & concessioni.n.123.ibi.& n. 124 Et quid si priuilegium fuit acceptatũ bona fide & sine dolo.n.125. ibi.& n.126. Et quid si priuilegium fuit concessum ob remunerationem & recompensationem damnorum.n.127.ibi. Et quid si transit in vim contractus & conuentionis.n. 128.ibi. Et factus in vim contractus non potest reuocari esto, quòd sonet in priuilegium.n. 129. ibi.& n.133 5

Princeps ligatur contractu per eum celebrato etiã cum subdito. n. 130.ibi. Et obligatur ex eo, sicuti quilibet priuatus.n. 131.ibi. 5

Princeps tenetur obseruare gesta & promissa per suum prædecessorem.n. 132.ibi. Et quid si causam lucratiuam priuilegium cõtinet. nu.134.ibidem. 5

Princeps non potest in causa criminali tollere defensionem.cons.2. nu.57. Etiam si summariè iudicium agitetur. n.158. ibi. 5

Princeps licet non possit sine causa vasallum diuestire: tamen potest ponere feudum sub certa regula.con.103.n.8 122

Princeps quando aliquid concedit, non sunt citandi illi, quorum potest interesse.con.103.n.12 122

Princeps potest iuri competenti agnatis præiudicare, vt fit per legitimationem & similia.con.103.nu.4 122

Princeps non potest facere, vt factum non sit factum.con.141.numero 36 147

Princeps quando procedit extraiudicialiter, ex certa scientia, & tu proprio, non requiritur citatio.cons. 5.nu.107. Minus requiritur quando notorium est, citandum non posse impedire actum, n.108. Et idẽ quando procedit ex potestate absoluta.n. 109. Et maximè in beneficialibus & in disponendis fructibus ipsorum.nu. 110. ibi. Et in istis procedere potest, nullo iuris ordine seruato.n. 111.ibi. Procedunt autem ista, quando certum est, principem velle ita procedere, secus in dubio n.112.ibi. 16

Princeps quod facit ex certa scientia, dicitur factum pro vero et nõ ignoranter, nec tale factum potest reuocari in dubium. ibidem.nu. 121.& 122 16

Principum exemplis non est iudicandum.con.31.n.17 79

Principales alicuius religionis habent magnã potestatem.cons. 5. numero 33 15

Principalis iurans moriens liberatur à periurio.con. 54.n.94. 115

Principaliter seu incidenter deduci quãdo dicatur nullitas.con.95. nu.37. Si deducitur replicando, incidenter dicitur deducta.ibi. 170

Principalis sciens & non contradicens videtur consentire gestis per procuratorem.con.117.n.26 217

Principali concessa trahuntur ad illius augmentum.consi.126.numero 9 224

Principium, origo, & stipes consideratur, et vltimus semper est successor primi acquisitoris, etiam si per mille annos, & manus feudũ ambularet.con.23.n.131 51

Principium & stirpes attenditur in feudis.con.65.nu.21 105

Priuatus ordinis Hierosolimitani, an debeat administrationẽ & iurisdictionem.con.44.n.2 55

Prioratus regularis ad nutum admonibilis dicitur, quando non est curatus, vel conuentualis.n.3.ibi. eod.

Prioratus an & quando dicatur curatus.consi.49.nu.35. Et penes quem debet esse cura ipsius.n.36.ibi. Et quid habet facere, & quod sit officium prioris.n.37.ibi. 60

Prior in gratia non valens capere, si subest causa, quòd in futurum capere possit, excludit interim sequentẽ in ordine.cõs.117.n.19. 130

Priuatus possessione habet facultatem illam recuperandi.cons.10. numero 80 22

Priuatus à iudice iuris ordine non seruato quando sit restituendus. con.11.n.7 25

Priuatus non potest exercere iurisdictionem.consilio 67.nume.decimonono. 83

1 Priuati nõ habentes ius non possunt alienare res feudales. con. 27. nu.119. Et non prodest tit. venditionis, nisi doceatur, vendentes habere ius.ibi.& n. 128 70

1 Priuare aliquem administratione, & dispositione bonorum suorũ pœna est.con.73.n.44 137

1 Priuari possessione sua seu quasi exigendi quis non debet propter depositum factum ab eius aduersario.con. 39.nu. 1 95

2 Priuatio & prohibitio præsupponit habitum.con.31.n.116 96

2 Et con.19.n.140.fo.50.& con.41.n.14 115

2 Et con.5.n.14 15

4 Potest quis se obligare sub pœna priuationis.con.137.n. 25 144

1 Priuatur iure suo, qui infra terminum statutum non cõparet.con.1. nu. 54. quando decreto istud est cautum.ibi.n. 55 2

1 Priuilegium obreptitium & subreptitium, non valet.con.1.nu.71. Debet fieri mentio de detentore & possessore.nu.72.ibi. Et de alijs qualitatibus aggrauantibus, quæ si forent expressẽ reddidissent concedentem difficiliorem.ibi.& n.71.& 72 2

1 priuilegium & gratia nõ debet interpretari, vt nulliter dicatur cõcessum.con.70.n.4. Nec debent reddi elusoria.n.5.ibi. 134

2 Priuilegium legitimandi potest concedi sine citatione. consi.1. numero 150 2

2 Priuilegium concessum propter aliquam qualitatẽ non videtur cõcessum personẽ nominatæ non notæ cõcedenti, & in qua dicta qualitas non adest.con.4.n.12. Et attendi debet stilus habent similia priuilegia concedi ad dignitatem familiẽ, & honorem consanguineorum.n.14.ibi. 10

2 priuilegium concessum sub aliqua qualitate, vt effectum sortiatur, necesse est, quòd dicta qualitas insit tunc temporis, & quòd probetur.n. 15.ibi.& n.16 10

2 priuilegium principis latè interpretatur contra concedentem, quãdo interpretatio fit secundùm ipsius mentem, non quando contra.n. 22.ibidem. 10

2 priuilegium legitimandi concessum Co. Palatino interprætandum est vt minus lẽdat ius commune, quàm fieri possit.con.6.n.12 12

2 priuilegium concessum contra ius cõmune strictissimè est interpretandum.n.13.ibi. 12

2 priuilegium quando præiudicat alteri, & infert dãnum tertio in iure iam quæsito, reducendum est ad terminos iuris cõmunis, vel vt intelligatur cõcessum sine præiudicio tertij.n.14.ibi. Etiã si priuilegium cõcessum sit motu proprio ex certa scientia, & agatur de modico præiudicio.n. 15.ibi. Quod verum, nisi appareat de mente concedẽtis, quòd voluerit præiudicare in aliquo.nu. 16.ibi. Et quãdo istud est interpretatio est faciẽda, vt minus derogetur & præiudicaretur nu.17.ibidem. 12

2 priuilegium legitimandi concessum Comiti Palatino interpretandũ est, vt minus lẽdat ius cõmune.con.9.n. 51. Et quãdo lædit ius tertij reducendum est ad terminos iuris communis.n. 52. procedunt ista etiam si appareat de mente concedẽtis volentis præiudicare tertio, nã ita veniunt interprætãda.n.53.ibi. Et verba illa apposita in priuilegio vt legitimatus veniunt contra testamẽtum, quãdo esset prẽteritus, vel iniustè exhæredatus.ibi. 17

2 priuilegium legitimandi qui se dicit habere, illud habet ostendere. con.12.n. 132. Nec creditur Comi. Pala. dicenti se habere priuilegium.nume. 133 48

1 priuilegium continens concessionem insolitam redditur suspectum. con. 12.n. 140 28

2 priuilegium Com. Pala. interpretandum est, vt minus lædat ius cõmune.con.12.n. 168. Et vt minus noceat tertio, & illi damnũ inferat.n. 169.& n. 170.ibi. Et minimum & leue damnum debet venire in dicta potestate concessa.n. 170.ibi. 28

2 priuilegij verba, quòd legitimatus possit venire contra testamentũ qualiter interpretentur.n. 171.ibi. 28

2 priuilegij verbum nullum censetur frustratoriè appositũ.n.182.ibi. & n.183. Nec sine effectu operandi.n.183 28

1 priuilegium concessum subdito per viam cõtractus non põt reuocari a Papa cõ.11.n.52. Ex quo ligatur dicto cõtractu, nec põt illũ reuocare.n. 53.ibi. Et in hoc vtitur iure cuiuslibet priuati.n. 54.ibi. 43

1 priuilegium etiam inualidum, si erretur in iure, præstat iustam causam præscribendi.con.33.n.213 87

2 priuilegium concessum, & limitatum certo loco non habet locũ in alio.con. 14.nu.41 38

1 priuilegium principis plenè probat donationem, & concessionẽ ipsius.con.24.n.1 62

2 priuilegium imponendi collectas, et grauamina exhibendũ est.con. 25.n. 11.& n.99. Et interpretandum est sine alterius præiudicio. nu.12.

nu.12.ibi. Et an per priuilegium possint imponi noua vectigalia.n. 14.ibi.& nu.52 78
1 Priuilegium valet concessum ad instar alterius.con.25.n.50 64
1 Priuilegium concessionis factum alicui probat illam.con.27.nu.1. Et facit idem notoriam.n.1.ibi. 70
2 Priuilegium probat iurisdictionem & cõfinia iurisdictionem. n.12. ibi.& nu.13.ibi. 70
1 Priuilegium concessum ad instar alterius disponit, licet aliud non exhibeatur.con.33.n.2. Prout idem quando relatio facta est inter easdem personas dispositiuè & animo celebrandi actum.nu.12.ibi. Item & quando contrahentes habẽt potestatem sibi ipsis prȩiudicã di.n.13.ibidem. 87
1 Priuilegio qui non vtitur,& iure largè,sed strictè,videtur illi renũ ciare,vt postmodum non valeat illo vti largè.con.35.n.22 91
2 Priuilegium clausum in corpore iuris regulatur secundùm ius com mune.con.32.nu.28 98
2 Priuilegium,quòd sui succedat in locum patris,non est extensibile. con.37.nu.5 106
4 Priuilegia restringenda sunt contra tertium.con.9.n.6 24
Nec per priuilegia cõcessa religiosis dicitur sublata potestas gene ralis.n.9.ibid. 24
2 Priuilegium nouum non videtur tollere antiquum.consilio 61. numero 49 141
4 Priuilegium tollens facultatem ordinarijs, an & quando sit strictè interpretandum.con.17.n.8 30
4 Priuilegium quado vnus adequatur alteri, adequatus prosequitur priuilegia illius, ad quem adequatur.con.17.n.3 30
4 Priuilegium concessum vni ad instar aliorum concessorum alijs sor titur eundem & parem effectum cum illis,ad quę adæquatur.consi. 22.nume.5 54
4 A verbis priuilegiorum, & propria significatione non licet recede re esto quòd alteri sit nociua.n.6.ibi. 34
4 Priuilegia probant exemptionem.n.7.ibi. 34
4 Priuilegia prædicta valent, esto quòd in illis nulla fiat mentio de iuribus ordinarijs,cui infertur prȩiudicium.n.8.ibi. Potissimùm si apparet de mente Pon.volentis præiudicare ordinarijs.n.9.ibi. Ex quibus colligatur,mentem Pont.hanc fuisse.n.9.ibi. 34
4 Priuilegium an & quando noceat illis, qui sunt in quasi possessione percipiendi aliquid,si nulla facta est mentio de dicta quasi possessione.n.23.ibi. 34
4 Priuilium istud priuationis conceditur d irecto domino,nõ emphytentæ.con.24.nu.20 35
4 Priuilegium carnale & spirituale vtrunque fauorabile est,& à pa ri videtur procedere.con.26.nu.37 37
4 priuilegium nullam faciens mentionem de litis pendẽtia, an sit sub reptitium.con.30.n.31 41
4 priuilegium non debet præiudicare iuri tertij.n.32.ibi. 41
4 priuilegium concernens gratiam valet,etiam si in eo nulla facta sit mentio de litis pendentia.n.41.ibi. 41
4 priuilegium habens clausulam ex certa scientia,de plenitudine po testatis,& alias derogatorias multos producit effectus.con.30.n. 46.per dictas clausulas,an tollatur ius tertij sine aliqua citatione. nu.47.ibi.Et quid in materia beneficiali.ibi. 41
4 priuilegium potest obtineri lite finita, esto quòd de lite nulla fit fa cta mentio.nu.45.ibi. 41
4 priuilegia concessa litis religiosis et pijs in quo loco cessent.con.34. numero 18 47
4 priuilegium concessum aliquibus potest per Papam concedentẽ tol li & subuerti.con.38.n.20 51
4 priuilegium inquantum fieri potest, reduci debet ad terminos iuris communis.con.40.nu.7 52
4 priuilegia & gratiæ mera restringendę sunt. con.42.n.5 54
4 priuilegiũ,quando conceditur aliquid, per quod fit reductio ad ius commune,non sonat in priuilegium.in con.42.n.5 54
4 priuilegium vel gratia impetrata lite pendente non valet.con.41. numero 30 56
4 priuilegium primum non debet tolli per secũdum,in quo non fit mẽ tio de primo.con.50.n.38. 61
1 priuilegium & instrumenta publica plenè probant.consi.101.numero 4 185
1 priuilegium interpretari debet cõcessum sine prȩiudicio tertij.con. 101.n.59.& n.61.Potest opponi defectus intentionis,etiam si adesset clausula motus proprij.n.60 185
1 priuilegium interpretatur esse concessum cum illa clausula, saluo videlicet iure alterius,& similibus.con.eo.nu.65.ibi. 185
1 priuilegiũ & titulus emptionis inducũt bonã fidẽ.cõ.101.n.85. 185
1 priuilegio potest concedi, quod exteri gaudeãt concessionibus factis ciuibus.con.108.n.46 218
4 priuilegium alleganti incumbit onus probandi.con.95.nu.8 116
4 priuilegium Papæ præiudicet ordinarijs.n.12.ibi. 116
4 priuilegia, quæ tantùm sunt concessibilia,non præscribuntur.n.25. ibi.Fallit,nisi esset præscriptio tanti temporis,in cuius contrarium. &c.n.24.ibi.Ista prȩscriptio qualiter sit probanda,& articulãda. nu.25.ibi.& nu.24 116
3 priuilegia curialibus concessa sunt latè interpretanda.consi.53.numero 102 85
3 priuilegia dotis multa sunt.con.81.nu.8 139
4 priuilegium exigendi decimas extenditur etiam ad non alia.consi. 73.n.20.& n.40.Idem dicendũ,quãdo vltra prȩscriptionem adesset priuilegium,ibi. 101
4 priuilegium circa decimas concedi potest,vt non soluantur, prout etiam concedi potest,vt exigantur in aliena diocesi.n.22.ibi. 101
4 priuilegium non extenditur ad futura regulariter,sed strictè est interpretandum.n.23.ibi.& n.28.& 32.declaratur.Fallit,quando cõceditur circa decimas exigendas.n.24.ibi. 101
4 priuilegium læsiuum iuris alterius restringi debet, & non extẽdi, maximè si lȩdit ius parochialis ecclesiæ circa decimas.n.25.ibi.& nu.38.Fallit,quãdo ecclesię parochiali concederetur aliquid, quod sufficeret.n.26.ibi.& n.27 101
4 priuilegiũ à maioritate rationis extenditur, quãdo eius verba proportionantur ad extensum.n.29.ibi. 101
4 priuilegium concedens noualia,nedum comprehendit illa,quę erãt tempore dati priuilegij,sed etiam futura.nu.31.ibi. 101
4 priuilegium concessum super decimis percipiẽdis noualibus,de quibus nouabilibus sit intelligendum.n.34.ibi. 101
4 priuilegium referens se ad possessiones,compredendit omnes etiam nouas reductas ad noualia.n.35.ibi. 101
1 priuilegij concessio miserationis causa specialis mentio facienda est con.39.n.14 95
4 priuilegia pacis remissiuè.con.50.nu.37.fo.61.& con.133.numero 14 141
1 priuilegia concessa à pluribus Roma.Ponti.successiuè id indulgentibus,& ex certa scientia non censentur sublata per clausulam generalem non obstantibus.con.140.nu.4.Idem videtur, quando apparet concessum in fauorem alicuius nationis.n.5.ibi. 146
4 priuilegia causa literaturæ & scientię concessa sunt fauorabiliter intelligenda.Et absurdum videtur, talia priuilegia simpliciter tolli per clausulam illam non obstante &c.con.140.n.2.& 3 141
3 priuilegia multa sunt concessa fauore piæ causæ.con.74. n. 16.& numero 17 150
3 priuilegia ista non sunt extendenda.n.19.ibi. eo.
1 priuilegium non debet continere repugnantiam consilio 70.numero 11 114
3 priuilegiatus non gaudet priuilegio contra alium priuilegiatũ.consi.53.n.64 85
4 priuilegiati an etiam debeant interessent participent.consi.32.numero 15 45
4 probandi onus incumbit asserenti res esse emphyteuticas.con.131. numero 25 144
4 probare necesse est,nec sufficit aliquid dicere. con.61.n.3 77
4 priuilegiati de iure, quales sunt pauperes clerici indigenæ in sua patria,per clausulas generales derogatorias non prȩiudicatur.cõsi.140.nu.10 146
4 probatio si tollitur facto aduersarij comburentis scripturas,operatur,vt fletur iuramento partis.con.134.n.9 142
4 probatio potentior vincit aliam minus potentẽ.con.146.n.11. 151
4 probationes in criminalibus debẽt concludere.con.141.n.21. 147
1 probationes nouæ recipiuntur etiam nõ probato dolo arbitri ad detegendam iniquitatem laudi, & dolum re ipsa & enormissimam læsionẽ.con.45.n.94.Non dicitur nouæ probationes illæ productæ coram arbitro,si non fuerunt in scriptis redactæ.n.95.ibi. 101
1 probatio nõ recipitur contra prȩsumptionem,de qua in l.3.C.si minor se ma.dixe.con.97.n.126 174
1 probatio contra decretum recipitur in contrarium,con.100.n.19 Et decreto non obstante possunt alienata recuperari.n.20.ibi. 183
3 probatio contra instrumentum & decretum iudicis recipitur in cõtrarium.con.85.nu.40.Et standum erit ipsis probationibus & non instrumento,nec decreto.Et tale decretum interpositum super rebus minoris nunquam transit in rem iudicatam. ibidem numero 41.& 32 144

4 *Probatio plena in excommunicatione, declaratione, & censuris requiritur. con. 41. nu. 23* 53
4 *Probatio in contrarium contra illud, quod fingit Papa, non admittitur. con. 44. nu. 10* 55
4 *Probationes requiruntur in causa matrimoniali concludentes, nec sufficit sola fama. con. 58. nu. 19* 72
4 *Probatio, quæ facienda est cum aliqua qualitate, ruit, si qualitas illa non est probata, nã qualitas requisita probanda est. nu. 28. ibi.* 72
4 *Probationes semiplenæ & indicia quãdo iũgãtur. cõs. 153. n. 37.* 159
4 *Probatum haberi debet id, cuius contrarium non est credibile, nec persuadendum bono viro. con. 60. nu. 29* 76
4 *Probationum materia non est angustanda. con. 70. nu. 8* 96
3 *Probatio debet necessariò concludere. con. 19. nu. 27* 28
4 *Et cõs. 33. n. 12. fo. 46. con 106. n. 18. fo. 124. & cõs. 153. n. 39.* 159
4 *Probare debet quis ea, quæ sunt fundamentum suæ intentionis. consi. 97. nu. 16* 117
3 *Probatio illa recipienda est in materia difficilis probationis, quę haberi potest. con. 67. nu. 19* 111
3 *Probationes debent esse concludentes, quando agitur de impedito seu prohibito testari. con. 67. nu. 67* 111
3 *Probationes imperfectæ non coniunguntur ad faciendum vnũ perfectam. nu. 89. ibi.* 111
3 *Probatio non verisimilis reijcienda est. con. 24. nu. 27* 37
3 *Probatio bonæ famæ & opinionis valde attẽditur. cõs. 29. n. 23.* 45
2 *Probatio contraria admittitur aduersus præsumptiones filiationis. con. 29. nu. 81* 91
2 *Probatio certa superat probationem presumitur. n. 58. ibi.* eo.
2 *Probatio & præsumptio potentior præualet. nu. 86. ibi.* eo.
2 *Probatio cõcludere debet necessariò, & nõ per possibile. n. 87. ibi.* eo.
3 *Probatio facta per terminum valet, quando in termino fuit producta copia, & postmodũ producitur originale. con. 54. n. 16. Idem in causis summarijs. n. 17. ibi. Idem quando parte præsente & nõ contradicente fuit probatio facta post terminum. nu. 18. ibi.* 89
3 *probatio bonæ famæ, bonitatis, et probitatis, satis operatur, & attẽditur. con. 64. nu. 14* 104
1 *probatio mixta per scripturam & testes est valida etiam in materia requirente scripturam. con. 77. nu. 22* 143
3 *probationem & confessionem inducunt deducta in positionibus. cõsi. 79. nu. 6* 117
4 *probatio dubia non habet effectum, vt ex ea quis condemnetur. consi. 165. nu. 11* 171
2 *probatio recipitur etiam post mortem in crimine læsę maiestatis. cõsi. 1. nu. 52* 2
2 *probatio filiationis respectu patris est difficilis. con. 10. nu. 1. potest tamen præsumptiuè probari, quando maritus & vxor simul cohabitabant, & nascitur filius in domo mariti, etiam tempore generationis. n. 2. ibi. & nu. 3. ibi. Sed contra. nu. 42. 83. 84. & 85. Præsumitur filius mariti, esto quòd mulier eo tempore esset ab alijs carnaliter cognita. num. 4. ibid. Qua ratione istud sit inductum. numero 5. ibidem.* 21
2 *probationes iuris, sunt probationes liquidissimè. con. 10. n. 40* 21
2 *Quod non potest probari directò sui natura, de facili admittitur probatio per indirectum, & per coniecturas. ibi. & num. 38. 39. & quadragesimoprimo.* eo.
4 *probatio contra præsumptionem iuris, & de iure recipitur in cõtrarium per confessionem partis, con. 10. nu. 84. Item si probatio recepta fuit contra illam præsumptionem licet non deberet recipi, considerand a est. nu. 85* 24
4 *probatio debet esse certa in vtraque parte alternatiuæ, vt concludat. consi. 12. nu. 52* 26
2 *probatio contra præsumptionem decreti recipitur in contrariũ, & illi statur, con. 12. nu. 59* 28
2 *probatio vera excludit præsumptionẽ contrariam. con. 12. n. 60.* 29
2 *probatio filiationis difficilis reputatur. nu. 213. ibi.* 29
2 *Et indicijs tamen approbatis à lege assumitur probatio. nu. 134. ibi. procedit dicta præsumptio & probatio, etiamsi aliquis habuisset cõuersationẽ, & rẽ veneream cũ coniugata et maritata. n. 235. ibi.* 28
1 *probatio non est aperte facienda de rebus deperditis. consilio 74. numero 40* 140
1 *probatio nulla est maior, quàm illa, quæ fit per confessionem. consi. 75. nu. 3. Et quando facta est parte presente & acceptante. n. 4. ibi. Et illa facta in positionibus & acceptata, valida est. n. 5. ibi. Et quãdo fuit geminata, valet. nu. 6. ibi. Et per restitutionem bonorũ inducta est confessio res restitutas penes se habuisse. nu. 7. ibi.* 141
1 *probatio debet esse concludens, in fi. con. 23. nu. 243. fo. 51. & con. 104. numero 2* 191
1 *probatio per inspectionem ocularem in iure recipitur. consi. 36. numero 12* 92
2 *probatio filiationis directò ex parte patris fieri non potest. con. 29. nu. 5. probari tamen potest ex coniecturis, vt si natus est ex marito & vxore simul cohabitantibus in eadẽ domo, & vicinis scientibus nu. 6. ibi. Vel si ipse tractatus fuit vt filius à marito eius, ex qua natus est, & si ita fuit reputatus & nominatus, vel fama vicinæ cõcurrit vel est ĩ quasi possessione filiationis. Et si tãquã filius fuit aliẽ natus, educatus & gubernatus. ibi. 7. 8. & 9. & plenius. n. 75.* 91
2 *probatio alicuius actus à communiter accidentibus & de sui natura difficilis satis habet, vt fiat per præsumptione & coniecturas. con. 29. nume. 13* 91
1 *probationes leuiores sufficiunt in antiquis. con. 104. nu. 42. Et sufficit qualis qualis, licet non sit plena. nu. 43* 191
1 *probatio non concludeus minimè releuat. con. 47. nu. 94* 105
3 *Et consi. 13. nu. 18* 22
1 *probatio nulla est maior confessione propria. con. 5. nu. 177* 16
4 *probari quæ difficulter possunt, probantur per coniecturas, & per ea quæ haberi possunt. con. 55. nu. 31. Et lex contentatur istis probationibus. nu. 32. ibi. Et iunguntur probationes imperfectę. num. 33. ibidem.* 69
1 *probatio recipitur secundùm subiectam materiam. consilio 57. numero 37* 120
1 *probatio concludens est, quando iudex adducitur ad fidem indubitatam. nu. 39. ibi.* eo.
1 *probationes diuersæ cõiungũtur ad vnã faciendã. cõs. 67. nu. 6.* 116
1 *probatio per visum efficax est. n. 11. ibi.* eo.
1 *probatio quæ fit per euidentiam facti, etiam post sententiam recipitur. n. 14. ibi. Et ista nunquam censetur esse exclusa. n. 15. ibi.* 120
1 *probatio bonæ famæ in genere succumbit probationi contrariæ specificè. con. 74. nu. 45* 140
1 *probatio recipitur secundùm subiectam materiam: cum arbitrariũ sit. con. 75. nu. 21* 140
1 *probatio per visum præfertur alijs probationib. con. 95. n. 19.* 169
1 *probationes non sunt restringendę. con. 97. nu. 42* 174
1 *probatio dominij difficilis est, reperitur tamen. con. 104. n. 7* 191
1 *probatio dominij de pręterito non infert necessariò ad probationem dominij de præsenti. n. 8. ibi. & nu. 114. Constare debet de identitate rei contentę in instrumento. nu. 9. ibi. & nu. 21* 191
1 *probatio plena resultat ex diuersis coniecturis ad idem tẽdentibus con. 104. nu. 44* 191
1 *probatio illa in antiquis melior est, quæ fit per instrumentum, num. 46. ibidem.* eo.
1 *probata possessione extremitatum probatur illa medij temporis. consi. 104. nu. 92* 191
1 *probatio dominij non inducitur ex sola possessione. consilio 107. numero 33* 199
1 *probans de antiquiore possessione, debet in isto possessorio obtinere. con. 112. nu. 73. & nu. 74* 211
1 *probatio dominij valde confert huic possessorio retinendæ. numero 79. ibidem.* 211
1 *probatio recipitur in contrarium aduersus pręscriptionem, in cuius contrarium &c. con. 113. nu. 24. & nu. 23* 21.
1 *probare an sufficiat vsum per vnam diem, & noctem in possessorio aqueductus. nu. 27. ibi.* 213
1 *probatio pręscriptionum tanti temporis, in cuius contrariũ nõ extat memoria, difficilis erit. con. 114. nu. 18* 215
1 *probanda est identitas rerum. con. 119. nu. 7* 219
4 *probatio contra instrumentum recipitur in oppositum rẽ fuisse aliter gestam & hoc probato non meretur executionem. Et isto casu contra instrumentum recipitur probatio, etiam si aliàs esset prohibita, & potest fieri etiam per vnum testem necessarium. consi. 162. nu. 5. 7. & 8* 16[illegible]
4 *probationes necessarię sunt in crimine hæresis, licet super eo possi[t] summariè procedi. con. 11. nu. 102*
1 *probationes in his quæ sunt difficilis probationis iũgũtur, quę al[i]as non iungerentur. con. 75. nu. 20* 14[illegible]
3 *probationes factæ post terminum reijciuntur. con. 109. num. 40. [et] quid si de nouo peruenerunt ad notitiam partis. ibi. n. 41. Et an ci[r]ca istud standum sit iuramento partis. ibi. nu. 42. & 43* 17[illegible]
3 *probationes factæ in vna causa, an & quando faciant fidem in al[ia] causa inter easdem personas. con. 87. nu. 55* 1[illegible]
3 *probatio declaratur ab alia. con. 3. nu. 39*
3 *probatio furoris & dementiæ difficilis est. con. 88. nu. 54* 1[illegible]

3 *Probatio nō pōt fieri ante vltimā diē termini parte non citata, nec sufficit citatio facta pro illa die vltima.consf.107.nu.92.& 93.* 170
3 *Probatio,oblatio,interpellatio facta die sequenti nō valet.n.93.eo.*
1 *Probationes omnes sunt arbitrariæ.con.55.nu.34.fol.117. consi. 57.nu.38.fol.120.& con.107.nu.48* 199
3 *Et con.88.nu.52* 149
4 *Probanda multa sunt, vt quis teneatur de auxilio.cōs.164.nu.13. Et illis non probatis,non præsumitur,quòd dolosè fuerit præsens.nu me.14.ibi.* 170
4 *Probare debet litis pendentiam,qui eam allegat.con.47.nu.41.Et quid si lis nō est super titulo,sed super criminibus.ibi.n.42.Et quid si à lite fuit recessum,& sic fuit finita.ibi.nu.43* 58
4 *Probare quando quis specialiter aliquid debet,non sufficit id proba re præsumptiuè.con.104.nu.8.& 9* 129
4 *Probandum est specialiter & clarè,quòd beneficium fueri creatum post datam gratiæ.ibi.nu.10* 129
1 *Probare duas causas copulatiuè propositas quis non astringitur. con.30.nu.40* 78
1 *Probare debet mandatum,qui illud adducit.con.47.nu.36* 104
1 *Probari dēt metus ab eo,qui eū allegat formiter.con.10.nu.34.* 22
1 *Probandum qualiter sit,quòd quis sit vsus iure suo & non familia ritatis.con.27.nu.114* 70
3 *Probandum necessariò est,quòd quis fuerit hæres alterius.con.24. numero 40* 37
2 *Pro,dictio denotat causam & modum.con.49.nu.21* 126
2 *Pronomen,meum,dominium denotat.con.50.nu.22* 127
1 *Procedere sufficit per rationem,vbi legem non habemus.consi.24. nume.40* 63
4 *Procedens ex certa sciētia,& de plenitudine potestatis videtur vo luisse præiudicare illi,cui ius esset quæsitum.con.5.n.127.Et quādo constat de mēte disponētis,nō cōsiderātur istæ clausulæ.n.128.ibi.*16
4 *Procedens sine iurisdictione nulliter procedit.con.124.nu.11.Et ta liter procedens punitur.nu.12.ibi.Idem,quando dicit se officialem, & non est.nu.13.ibi.* 136
4 *Processus factus dilationē pendente nullus est.con.106.nu.14.Su per negotio principali,adhuc non instructo,procedi nō potest ad sen tentiam.nu.15.ibi.* 130
4 *Processus agitatus per delegatū, cui tantū erat cōmissum negotiū grauaminis,nō subiacet vitio nullitatis,si in omnib.processit vt de legatus absq. noua commissione.con.15.n.1.Quod verū, quando cō missio fuit sibi facta cū omnibus suis depēdentijs,incidentibus & cō nexis:poterit enim tūc procedere super causa principali.n.2.ibi.*28
4 *Processisse omnia præsumuntur scienter , solenniter & iuridicè ex cursu longissimi temporis.con.25.nu.44* 36
1 *Processus celeris,& festinanter factus non inducit nullitatem:con si.79.nu.13* 145
4 *Processus factus à secundo delegato,an valeat,vbi non fuit opposi tum de prima commissione.con.49.nu.25* 60
4 *Processus,& omnia secuta virtute literarum prædictarum non va lent,nec tenent.con.51.nu.47.Eo magis cum absente parte, & nō citata fuerint gesta.ibi.* 62
4 *Processus & inde sequuta nulla sunt,quādo causa fuit delegata,& commissa vltra vnam dietam respectu loci,in quo aduersarius mo rā trahebat.n.38.ibi.Etiam si pars nihil opponeret.nu.39. ibi.Ta lis impetratio est ipso iure nulla,nec validatur,etiam consensu par tium.nu.40.ibi.* 62
4 *Processus,& inde secuta redduntur nulla, quando fabricatus fuit virtute rescripti surreptitij,contra quod aduersario poterant cōpe tere exceptiones notæ,& cognitæ impetranti.nu.41.ibi.* 62
4 *Processus talis delegati redditur nullus ex prædictis,etiā si nō fuis sent opposita.nu.42.ibi.* eo.
4 *Processus,& inde secuta,gesta per delegatum contra formā rescri pti sunt ipso iure nulla.nu.43.ibi.* 62
4 *Processus conuenire debet narrationi,& conclusioni ipsius rescrip ti.nu.44.ibi.* 62
1 *Processus & agitata à falso procuratore nulla sunt.con.100.n.51. De nullitate dici potest,etiam post sententiam.nu.52.ibi.* 183
4 *Processus factus,et fulminatus super gratia reuocata, et nulla etiā iudicatur nullus.con.74.nu.53* 102
4 *Processus factus virtute rescripti surreptitij, parte non opponēte, valet.con.124.nu.19.Et quid si secunda commissio surreptitia, ne dum conferat iurisdictionem, verùm illam reuocat ab alio. nume. 22.ibidem.* 136
1 *Processus factus per iudicem formiter recusatum est ipso iure nul lus.con.98.nu.7* 163
3 *Processus nulliter factus non facit desinere rem esse integram. nu. 27.ibidem.* 163
1 *Proclamata & bannimenta an possint super collectis soluēdis fieri. con.25.nu.40. Et quid si sit generalis impositio à Barone. nu. 41. ibi.& nu.116.117.& 118* 64
1 *Proclama generale non afficit,nec refertur ad personas certas.cō. 101.nu.128.Et eius effectus cessat in personis,in quibus cessat cau sa inducens proclamationem.nu.129.ibi.* 186
4 *Proclama si non habet insertum tenorem commissionis , & quando valeat.consf.99.nu.9.Et quid si sit in vrbe,quando adest Papa.nu. 10.ibidem.* 119
2 *Procreati ex fœminis sequuntur familiam patris non matris. consf. 20.nu.42* 62
4 *Procurator in causa, an possit produci in testem contra suum prin cipalem.cōs.70.n.1.& seq.Et an possit esse testis in iudicio pro suo principali,& in eius fauorem.n.2. ibid.Et an inuitus possit cogi ad deponendum contra suum principalem.nu.3 .ibi.* 96
4 *Procurator quare non admittitur in testem pro suo principali.con 70.nu.5* 96
4 *Procurator appellantis,an possit recipi in testem pro appellāte,vel contra suum principalem.nu.9.ibi.* eod.
4 *Procurator potest esse testis pro suo principali parte aduersa cōsen tiente.nu.9.ibi.* 96
4 *Procurator,& aduocatus,an à pari procedant circa testimoniū pro hibendum.nu.12.ibi.* 96
4 *Procurator,an possit esse testis,vt deponat ea,quæ ipse sciuit,post quam fuit procurator,nu.13.ibi.Et quid de his, quæ antea sciebat. nu.14.ibi.* eo.
4 *Procuratoris constitutio seu reuocatio facta in fraudem non debet nocere tertio.con.70.nu.14* 96
4 *Procurator,an possit cogi ad deponendū vt principalis.n.15.ibi.* e.
3 *Procurator prius debet legitimare suam personam.con.24. nu.38. Et hoc non probans malè agit,& puniri debet.nu.39.ibi.* 37
3 *Procurator minus legitimè constitutus,& admissus nocet admittē ti.con.32.nu.13* 50
3 *Quando possit dici de falso procuratore.nu.14.ibi.* 50
4 *Procurator primus an,& quando censeatur reuocatus per constitu tionem secundi.con.88.nu.22* 111
4 *Procurator primus constitutus ad negotia non censetur reuocatus per secundum constitutum ad lites.nu.23. ibi.* 111
4 *Procurator non censetur reuocatus per actum postmodum gestum per principalem.nu.24.ibi.* 111
4 *Procurator primus non censetur reuocatus si secundo loco ipsemet constituitur,sub eadem forma,qua prius,secus, si sub diuersa. n.25. ibi.& nu.26* 111
4 *Procurator constitutus collegialiter an possit reuocari à particula ribus de collegio,an possint variare, & qualiter. con.90.nu.27.& etiam nu.28* 113
4 *Procuratorem constituere quis nō tenetur in causa ardua.con.101. nu.3.& nu.5.6.7* 121
4 *procurator non potest renunciare appellationi.con.108.n.40.*125
4 *procurator an possit prorogare terminum.con. 134. nu.17* 142
4 *procurator constitutus ad conferendum,qualis debeat esse,vt cesset prius.con.50.nu.10* 61
4 *An valeat cōsuetudo, quòd habētes dignitatē in ecclesia possint cō stituere pcuratorē ad cōferēdū beneficiū ante uacationē.n.11.ibi.*61
4 *procurator & solicitator non sunt idonei testes.consi lio 53. nume ro 18* 65
1 *procurator potest prorogare.con.117.nu.24.Etiam coram arbitro nu.25.ibi.Et si principalis sciuit,et non contradixit videtur consen sisse gestis per procuratorem.nu.26.ibi.* 217
1 *procurator simpliciter cōtrahendo,videtur procuratorio,et nō pro prio nomine in dubio contrahere.n.29.ibi.* 217
3 *procurator constitutus cum pacto de non reuocando poterit tamen reuocari.cō.69.nu.118.Etiam si appositum esset iuramentū, licet reuocans efficiatur periurus.n.119.ibi.declaratur.nu. 145* 118
3 *procuratori in rem suam transferuntur vtiles actiones.consi. 117. nume.33* 269
3 *procurator in rem suam seu adiectus in rem suam quando quis di catur.con.117.nu.34* 169
3 *procurator in rem suam constitutus dicitur, quando data fuit facul tas disponendi de re aliqua,prout de re propria.nu.35.ibi.* eo.
3 *procurator simplex cum libera non habet vtiles.nu.36.ibi.* eo.
3 *procuratorio nomine Titij cōparens in iudicio, reliquos actus suc cessiuè factos, & simpliciter nō expresso noīe intelligitur facere et*

procuratorio nomine.n.39.ibi. eod.

3 Procurator in rem suam constitutus dicitur ex illis verbis,& ne se guirete & farete lo ordine suo.nu.41.ibi.Potissimùm si intererat cõ mittentis illi destinato soluit.nu.46.ibi. 169

4 Procurator ita constitutus in iudicio, seu extra, quid possit facere. con.8.nu.14 23

4 Procurator fructus exactos tenetur restituere,nu.16.ibi.Et non re stituendo ad quid teneatur.nu.17.ibi. eo.

4 Procurator non habens mandatum speciale,vel cum libera, non po test iurisdictionem prorogare.con.15.nu.3 28

4 Procurator constitutus ad prosequendum reseruationem,illa reuo cata,caret potestate.con.18.nu.22 31

4 Procuratoris mandatum finitur lata sententia.con.18.nu.23 31

4 Procuratoris negligentia,seu patronorũ,an & quãdo deuoluat col lationem ad superiorem.con.41.nu.11 53

4 Procurator an possit constitui ad consentiendum pensioni imponen de super tali beneficio,quod adhuc non erat constitu entis,sed debe bat sibi conferri.con.45.nu.1.& seq. 55

4 Procurator constitutus ad lites suas,an possit exercere futuras, si de præsenti constituens nullas habet.nu.14.ibi. eo.

4 Procurator quando exercet actum,semper attenditur,vbi est,vt di cto tempore & loco videatur constituens actum exercuisse.n.8.ibi. Maximè quando incontinenti illa facienda erant.nu.9.ibi. 55

1 Procurator seruans fines mandati non tenetur.con.78.nu.33 Nec debet pati damnum,si illos seruauit.nu.34.ibi.Tenetur nãque mandans non procurator ex gestis per procuratorem.nu.35. ibid. Et satis est procuratori ostendere mãdatũ,et docere de illo.n.37.ibi. Maximè quando mandatum fit gratia mandantis tantùm.num.38. ibidem. 144

1 Procurator constitutus ad iudicia non tenetur, si seruat fines man dati.nu.39.ibi. 144

1 Procurator ad contrahendum finito officio, alterius non tenetur cõ parere.con.eo.nu.40.& nu.41. & seq.& 46. Et est vera conclu sio,& respondetur contrarijs.nu.41.ibi.& nu.42.Et procedit,etiã si contractus esset,vltro,citroque obligatorius.nu.43.ibi.Et quãdo principalis est soluendo.n.44.Et quando in actu gesto fuit expressa causa tangens mandantem.nu.45.ibi. 144

1 Procurator minoris seu mulieris quando contrahit, non procedit à pari cum tutore seu curatore.con.98.nu.63.Quandoque tamẽ pro cedant à pari,si in vtroque eadem viget ratio.nu.64.ibi.Et satis est identitatẽ rationis concurrere in illo,de quo quæritur,licet in alijs differat.nu.65.ibi. 178

1 Procurator minoris seruare tenetur formam à statuto traditã.con. 99.nume.57 181

3 Procurator nunquam videtur habere mãdatum,ut faciat actũ,per quem suus principalis in pœnam incidat.consi.200.num.7.Et quid quando in mendacio & negatione non adest dolus.n.8.ibi.Et quid si facta est.p illa verba,nego narrata prout narrat.n.9 ibi.&c.176

1 Procurator sine speciali mandato non potest offerre campum.consi. 31.nu.50.& nu.52 79

Procurator ad vnum actum constitutus non potest gerere alia.nu. 52.ibidem. 79

1 Procurator non potest sine speciali mandato renunciare suspicioni iudicis.nu.54.ibi. 79

1 Procurator an possit iurisdictionem prorogare.cons.eod.nume.71. ibidem. 79

1 Procurator non potest allegare suspectum iudicem sine mãdato spe ciali.nu.72.ibi.& nu.115 eod.

1 Procurator non tenetur suum mandatum ostendere, si non est peti tum.con.31.nu.118 79

1 Procurator potest iurisdictionem prorogare.con.45.nu.15 101

1 Procurator constitutus ad compromittendum,non potest super com promisso iurare,nec renunciare enormissimę læsioni.nu.35.ibi.101

1 Procurator potest constitui per literas & epistolam,& dari mãda tum.con.47.nu.14 104

1 Procurator gerens negotia procuratorio nomine pręsumitur gere re.nu.26.ibidem maximè stante consuetudine mercatorum.nu.37. ibidem. 104

1 Procurator nedum formam tenetur obseruare , sed etiam qualita tes ipsius.nu.42.ibi.Etiam si in modico consisterent, omittendæ nõ sunt num.43.ibi. 104

1 Procurator formę & ordini dato non potest addere,seu minuere.n. 43.ibidem. 104

Procurator probare habet seruasse formam datã.n.46.ibi. Et ma ximè tempus,infra quod habebat actum gerere.nu.47.ibi. 104

1 Procurator non potest obligare dominum mandantem vltra ordinẽ datum.n.51.ibi.& n. 56. Quando aliter mandatum non erat datu rus,nisi secundum formam datam.nu. 52.ibi.Et prohibere videtur omne,quod vltra formam datam fieret.nu.53.ibi. 104

4 Procurator constitutus ad præstandũ consensum pluribus ex cau sis excusatur,si illum non præstat.consi. 5.nu.44. & nu.41.& seq. & 63.& seq. 15

4 Procurator simpliciter recipiens instrumẽtũ mãdati,videtur illud acceptare,nec põt pęnitere.con. 5.n.205.Et item quãdo simpliciter recipiuntur literæ cambij,& illis nõ contradicitur.nu.206. ibi.16

4 Procurator constitutus ad percipiendum fructus,cum ampla pote state,ita vt possit fructus ad suos vsus conuertere, an illos lucretur, & an teneatur restituere dicta licentia non obstante.con.8.n.1.23

4 Procurator quando quis censeatur constitutus in rem suam. con.8. nu.9.Et quid si non est facta aliqua cessio.n.10.ibi. Et quid si nulla causa potest colligi,vt ita videatur constitutus.nu.2.ibi. 23

2 Prodigus non obligatur ad sui damnum,contrahit tamen ad sui vti litatem.con.16.nu.98. 43

1 Producens instrumentum falsum vel minus solenne tenetur illi sta re.con.125.nu.20.Et simpliciter facta non potest postmodum colo rari.nu.21.ibi. Et quid si produxit in parte & partibus.cons.eod. num.22.ibi.
Et ita producens fatetur, quando aduersarius dixit,se velle vti.nu. 23.ibidem. 223

1 Producens vnam causam,& probans aliam,succumbere debet.con si.131.nu.4 229

3 Producens scripturam videtur approbare eam,& omnia contenta in illa.con. 79.nu.3 137

4 Producens in secunda instantia nouas materias nõ continentes ius commune dolo non caret.con.150.nu.20 139

4 Professio facta contra formam statutam nulla est.con.75. numero 7.& 8 110

4 Professio mulieris ingressæ monasterium post contractum matrimo nium an illum obliget saltem in genere.con.65. n.3 104

2 Proœmium,& præfatio ostendunt enixam voluntatem disponẽtis. con.24.nu.34 72

1 Proœmium denotat mentem & causam finalem.con.88.n.24.158

2 Et con.24.nu. 32.fo.72.& con.83.nu.26 169

3 Et con.12.nu.9.fo.29.con.33.n.17.fo.51.& con.64.nu.12 104

2 Proœmium probat mentem, & voluntatem testatoris.con.84.nu. mero 27 169

3 Proœmium inducit causam finalem.con.77.nu.45 155

4 Proœmium,& præfatio considerantur.con.42.nu.21 54

4 Proœmium inducit causam finalem dispositionis.con. 46. num.24. fol.37.& con.68.nu.257 83

4 Proœmium statuti ostendit causam finalem statuendi.con. 69. nu mero 5 95

4 Proœmium mentem & voluntatem denotat.con.134.nu.4 142

4 Probibitum à lege non potest fieri etiam per indirectum.consi.27. numero 33 32

1 Probibita matre videntur à fortiore probibiti & eius filij.consi.88. numero 38 158

4 Probibitum directò censetur probibitum, ne per indirectum fiat. con.2.nu.33 5

4 Probibita ad tempus,censentur concessa ad tempus. consi.18. nu mero 8 21

4 Probibita laicis,censentur probibita clerico cõiugato,exceptis duo bus casibus.con.40.nu.27 52

3 Probibita vno tempore,censentur etiam alio tẽpore probibita,quã do vtroque tempore eadem viget ratio.con.16.nu.45 24

3 Probibita ad tempus ex causa & ratione censentur probibita per petuò.nu.46.ibi. 24

3 Probibita aliqua ratione,censentur etiam probibita omnia per quę sequi posset effectus illorum probibitorum.con.83.nu.38 14

3 Probibita alienatione censetur probibitus contractus emphyteuti cus & liuellarius.con.85.nu.8 143

2 Probibitio alienationis comprebendit eam,quæ fit inter viuos,et il lam quæ fit per vltimam voluntatem.con.9.nu.14 32

2 Probibitio & exclusio vnius, est alterius inclusio.con.14.n.13.37

1 Probibitio generalis comprebendit omnes suas species,& econtra con.13.nu.42 35

1 Probibitio alienandi facta vni personæ non extenditur ad alias.cõ si.32.nu.13 83

1 Probibitus alienare nõ potest id facere,nec inter viuos,nec in testa mento.ibi.n.32.& n.35.Et an cõprebendatur illa, quę venit neces

fariò & ab intestato nu.33.ibi.& nu.34 84

1 *Prohibitio alienationis habens causam generaliorē dicto, vltra illud non extenditur.nu.36.ibi.& nu.37.38.& 46* 84

1 *Prohibitio alienationis facta vni personæ extenditur ad alias.nu.82.ibidem.* 84

2 *Prohibitus facere ad tēpus post illud videtur habere permissionē.consi.25.nu.14* 78

2 *Prohibitio alienandi personalis, & temporalis cessat post illud tēpus.nu.13.ibi.* 78

2 *Prohibitio personaliter facta non porrigitur ad nepotes.consi.31.numero.27* 96

2 *Prohibitus alienare, an possit instituere hæredes.cōs.58.nu.9.*137

2 *Prohibitus petere in præteritum, nō videtur prohibitus pro tempore futuro.cons.65.nu.20* 147

2 *Prohibitus petere, intelligitur de petitione facti, & iniusta, nō autē de iuridica, & iusta.n.21.ibi.* eod.

2 *Prohibitio facta per testatorem volentem eius hæredem non posse testari de aliquibus bonis, antequam perueniat ad ætatem annorū viginti, inducit fideicommissum.con.72.n.1* 153

2 *Prohibitio facta ad tempus expirat veniente dicto tempore. nu.2. ibidem.* 153

2 *Prohibitus testari vsque ad 20.annos, si nihil disposuit, bona testatoris veniunt ad coniunctos & affines ipsius, qui hoc casu dicerētur dispositiuè vocati.n.10.ibi.* 153

4 *Prohibitio vnius est aliorum permissio.con.18.nu.9* 21

2 *Prohibitio personalis de non alienando personam prohibitā nō trāsgreditur.con.88.n.10* 179

2 *Prohibitio ad tempus facta cēsetur perpetua ex ratione, qua testator fuit motus.con.92.n.50* 187

2 *Prohibitus alienare censetur nedum ipse, sed etiam eius descendentes prohibiti, cōsiderata ratione prohibitionis, qua testator fuit motus.n.51.ibi.& n.52* eo.

3 *Prohibitione alienationis cum causa facta inducitur fideicommissum.con.1.n.35* 2

4 *Prohibitio, quæ fit per vltimā voluntatem, est magis potens, quā illa, quę fit per actum inter viuos.con.46.nu.16* 57

1 *Prohibitio petendi redditionem administrationis limitata ad certas personas non extenditur ad alias, cum fuerit personalis.consi.84.nu.26.& nu.37.& seq.* 235

1 *Prohibitio expressa impedit consensum, etiam si ad actum aliquem sit processum.con.93.nu.43* 166

1 *Prohibitio sub qua forma est facienda.con.93.nu.60* 166

3 *Prohibitio de non alienando facta filio extēditur ad nepotes & descendentes, quando mens testatoris ad id applicari potest.consi.1.nume.18* 2

3 *Prohibitio falcidiæ & trebellianicæ an sit obseruanda in filijs primi gradus.con.1.nu.82* 2

4 *Prohibitio de cōtrahendo matrimonium cum relicta fratris descripta in Leuit. an sit dispensabilis in casu particulari, secūdùm materias occurrentes.con.68.nu.466* 85

4 *probibitio dicti matrimonij videtur moralis, & inducta secundùm bonos mores, & contra malos & turpes.n.380.ibi.* 85

4 *probibitio prædicta quas personas comprehendat.nu.382.ibi.* 85

3 *prohibitus alienare non potest detrahere trebellianicam.con.43.nu.10.Idem in falcidia per auth.sed in ea.C.ad leg. Falcid.n.11.ibi.& n.22.& seq.Et quid si in hæreditate adsunt vltra prohibita alienari alia bona, in quibus potest detrahi legitima & trebellianica.nu.12.ibidem.* 66

3 *probibitio alienandi reijcitur quò ad legitimam.ibi.nu.21* 66

3 *probibitio alienandi facta legatario seu fideicommissario valet.nume.22.ibi.* eo.

3 *probibitione non obstante possunt bona alienari, vt satisfiat creditoribus & alijs grauaminibus.ibi.nu.29* eo.

3 *probibitio de non alienando facta vni personæ extenditur quando quę ad alias.con.7.nu.18.fo.14.con.50.nu.61.& nu.60* 80

3 *probibitio facta filijs extenditur ad alios, ex mēte cōiecturata.cōs.52.n.25.Et quādo fideicōmissū est reciprocū, veniunt nepotes.n.36.ibi.Et tale fideicommissum non cēsetur onerosum.n.37.ibi.84.et 85*

3 *probibitio alienationis inducit fideicommissum fauore illorum, pro quibus est facta.con.52.nu.45* 83

3 *probibitio de non alienando facta filijs quando extendatur ad nepotes.con.4.nu.20* 84

3 *Ex probibitione de non alienando resultat fideicommissum gradatim.nu.23.ibi.* 84

3 *probibitio de non alienando iniuncta filijs non extenditur ad nepotes.con.66.nu.73.Fallit, nisi adesset coniecturata mens testatoris.con.eodem.ibi.* 107

3 *probibitio facta in vno tempore extenditur ad aliud ex coniecturata mente testatoris.ibi.*

3 *probibitus testari dicitur ille, ad quem fuit probibitus accessus notarij, seu testium.con.67.n.5.Item & ille, qui alio modo impeditus fuit, dolosè tamen.nu.6.ibi.& seq.& nu.72* 111

3 *probibitus dicitur pater testari, si transmisit filiū ad vocandum notarium, & ille eum non vocauit.con.68.nu.70* 111

3 *probibitus falcidiæ seu trebellianicę expreßè facienda est.con.9.nume.9.Et an possit fieri in æquipollenti.ibi.* 16

3 *probibitus vno tempore, non censetur probibitus alio. con.16.nu.12.Fallit.nu.45.* 24

3 *probibitus alienare per fideicommissum non potest alienare, nec inter viuos, nec per vltimam voluntatem.con.17.nu.4* 25

1 *probibitio de non alienando tacita & expressa an procedat à pari.con.119.nu.4* 219

3 *probibitus alienare, quàm partem alienare dicatur probibitus.consi.22.nu.47.Et quid si in probibitione alienationis adiecta est causa.nu.48.ibi.Vel alienationis, probibitio facta est in rem. num.49.ibidem.* 34

3 *probibitus alienare in certas personas curare debet, ne ad illas aliquo casu bona perueniant.con.22.nu. 56* 34

3 *probibitus alienare contra præceptū testatoris facit, vt bona alienata perueniant ad illum, in quem testator eo casu noluit peruenire nu.58.ibi.* 34

2 *probibitio limitata ad tempus, ceßat illo finito.nu.32.ibidem & numero 35* 44

Et eo finito dicitur probibens permittere.nu.33.ibi.

3 *probibitio non contrahendi matrimonium cum vno valet, licet generalis sit nulla.con.29.nu.49* 45

4 *probibitio facta hominibus talis loci, an censeatur facta vt singulis, vel vt vniuersitati.con.91.nu.18* 113

4 *probibitio prima de non alienando facta per pactum seu contractū non impedit dominij translationem, verùm alienans tenetur ad interesse.con.100.nu.1.Fallit, quando nō contrafacienti fuisset reseruatum ius in re ipsa.ibid.nu.2.Quod ius reseruatum dicitur quando adiecta fuit hypotheca & obligatio bonorum, ibi.nu.2. Fallit & quādo paciscentes considerarunt solam alienationis attentionem, ibi.nu.4.Et quid si non alienauit, sed mandauit alienare, ibi. nu. 5. & 6. Et consequenter sufficere videtur solus conatus etiam effectu non secuto, ibi.n.7. Et quid si mandauit alienare post mortem paciscentis, & sic ad tempus habile.ibi.nu.11.& probibitio ista non excludit hæredem ab intestato.ibi.nu.17* 119

3 *probibitio de non soluendo potest etiam fieri authoritate iudicis.cōsi.107.nu.69* 166

3 *probibitio de non soluendo principali creditori, si non valet in vim sequestri simplicis tamen valebit in vim simplici probationis. con.107.nu.70* 169

3 *probibitio & nunciatio noui operis differunt.con.107.nu. 71* 169

3 *probibitio perpetua erit, nec remittitur per satisdationem. numero.78.ibidem.* eo.

3 *probibitio an sit valida, si de debito facta est fides parte non citata.num.98.ibid.* 170

3 *probibitio facta parte non citata, an & quando possit de facto, & parte non citata reuocari.nu.105.ibi.* eod.

4 *probibitus alienare capit omne tempus.con.100.nu.18* 119

4 *probibitus perpetuò alienare intelligitur durāte eius vita, vel nenn.14.& nu.37.38.39* 119

4 *probibitus alienare dicitur peruenisse ad actum alienationis, qui illā alteri legauit, & cum dictæ voluntate mortuus est.n.28.ibi.* 119

4 *probibitus à minoribus, videtur probibitus à maioribus.consi.136 numero 3* 143

3 *probibitio de vendendo facta à lege contra regulas iuris cōmunis non comprehendit alios contractus, ex quibus transfertur dominiū con.82.nu.20* 140

3 *probibitus vendere, an & quando censeatur probibitus cedere.nume.28.ibi.* 140

1 *probibitus alienare non censetur inter suos probibitus testari etiā inter illos de familia, etiam remotiores, & maximè quando alienatio feudi fit inter suos liberaliter.con.11.nu.39.40.& 46* 25

3 *probibitus alienare non censetur probibitus alienare in cohæredes.con.109.nu.18* 174

3 *probibitus alienare non censetur probibitus, quando alienauit ex causa necessaria.nu.19.ibi.* 101

4 probibitus

3 Prohibitus alienare poterit vsque ad legitimam alienare. numero 10.ibidem. eo.
2 Prohibitus alienare per verba futuri subiunctiui poterit alienare. tenetur tamen ad æxtimationem.con.eo.nu.21.ibi. eod.
3 Prohibitus non potest dici notarius, si ab infirmo testatore nõ fuit vocatus.con.67.nu.38 111
4 Prolatio, in generali prolatione nõ videtur cõprehendi ea, quorum prolatio ipsi proferenti esset pœnalis & prohibita.cõs.21.n.42.32
4 Proles aderat ex Philippo fratre Herodis, & sic cessabat præceptũ mandans, quòd caperetur fratissa.con.68.nu.77 84
2 Prolis susceptio in matrimonio potissimùm attenditur.con.29.numero 72 91
4 Proles, quando & quo casu debet reputari legitima, propter ignorantiam parentum contrahentium in gradu prohibito.consi.68.numero 306 85
1 Promissum vt interesse dici non potest, quando promittitur quid vt principale.con.34.nu.39
1 Promissum sub conditione non debetur conditione non adimpleta. con.52.nu.13 112
4 Promissa iurata quis seruare non tenetur illis, qui eadẽ iurata non seruant.con.92.nu.54 114
1 promissa non obseruare quãdo liceat & sua recuperare suæ.con.10.nu.83 22
2 Promissio de donando, non est donatio.con.16.nu.2 42
2 Promissio ratihabitionis alterius est valida. con.16.nu.120 43
2 Promissio idoneitatis, & defensionis à pari proceduut.n.125.ibi.43
2 Promissio facti alieni non valet.con.24.nu.82 73
4 Promissio de non reuocando procuratorem, qualiter interpretetur. con.8.nu.27 23
1 Promissio recepta per notarium pro absentibus non tenet, si illi ratũ non habeant.con.78.n.49. Et talis ratificatio, & acceptatio sequi debet tempore congruo.nu.50.ibi. 144
1 Promissio & obligatio annua iudicatur vt res immobilis. consilio 100.nu.28 173
2 Promissio facti alieni valet, quando est appositum iuramentũ.consi.32.nume.110 84
Item & quando est apposita pœna, seu potissimũ interesse, n.111.ibi.
Item & quando promittitur per verba denotantia effectum illius facti.nu.112.ibi. 84
1 Promissio de iudicio sisti videtur excludere illam de iudicatum soluendo.con.48.nu.25 107
1 Promissio facti alieni valet, quando fuit adiecta pœna, vel promissum interesse, & quando difficultas erat ab initio promissionis pro mittens potuit de ea verosimiliter cogitare.con.109.nu.26.& nu. 27.& 28.29.& 30 204
1 Promissio indemnitatis & defensionis à pari procedunt.con. 109. nume.38 204
1 Promissio & obligatio facti alieni regulariter nõ valet.cõs.110.n.1 Fallit, quando quis promittit aliquem ratum habiturũ.nu.2.ibi.
Item quando quis promittit se facturum, & curaturum.nu.3.ibid. & nume.4
Itẽ quãdo quis se effecturũ promittit.n.4.ibi.Itẽ et quãdo apposita est pęna.n.5.ibi.Necnon quando appositum est iuramentũ.n.6.ibi. sed contra.n.32.& septem seq.Et procedũt ista, etiã si fecisset oẽm diligentiam & suum posse, & omnẽ conatũ.n.7.sed contra.nu.25. 26.27.28.29.& 30.plenè.Et quando apparet de mente promittentis, quòd noluerit teneri etiam præstita diligentia, & non obstante difficultate.nu.8.ibi.Et de mente satis dicitur cõstare, si promisit seruare aliquem indemnem.nu.9.ibi.& 63.Prout etiam de mente cõstat, quando promisit soluere de suo, & de proprio, nã tenebitur non obstante difficultate.n.10.ibi.& n.66.67.& 68.Et idem erit, quãdo de mente constaret ex alijs verbis idem importantibus. nu.11. ibi.& nu.59.60.61.62 205
1 Promissio nulla, nullum producit effectum.con.110.nu.94. 205
1 Promissum ab vno ex contrahẽtibus nõ censetur promissum ab alio con.117.nu.6.& nu.11 217
1 Promissio prima regulariter debet valere, non secunda.con.82.nu. 23.Fallit in casu, quãdo prima est cõditionalis, secunda verò pura. nu.24.Et quãdo ante purificatam conditionem primę fuit concessa secunda.n.25.ibi.Fallit, quando beneficium vacauit tempore secundę & non tempore primę.nu.26.ibi. 108
1 Promissio facti alieni nulla est.con.135.nu.26 142
Promissio sine causæ nulla videtur.con.76.nu.5.Fallit in donatione quæ causam aliquam non exigit.nu.7.ibi. 134
Promissio in dubio an censeatur facta causa donationis.n.8.ibi.134
4 Promissio appensatè facta, etiam per verba generalia, valet & tenet.con.89.nu.12 112
3 Promissio indemnitatis nõ prestat occasionem temere litigandi.cõs. 104.nu.11 68
1 Promittens factum alienum cũ iuramento &c.con.109.n.11.204
1 Promittens de rato videtur promittere se acturũ &c.& obligatur nu.14.ibi. 204
1 Promittens de rato obligatur, & tenetur ad interesse.nu.15.et nu. 16.ibidem. 204
1 Promittens factum alienum de iure canonico tenetur.nu.23.ibid. Nec est interpellandus ita promittẽs, vt faciat illum ratificare.nume.24.ibi.& nu.25 204
1 Promittens factum alienum tenetur, si in contrariũ euentũ se obligauit ad pœnam & interesse, esto quòd fecerit diligẽtiam.n.31.ibi. Tenetur proculdubio, quando nulla fuit facta diligentia.nu.33.ibi. Et quando promittens fuit in culpa.con.eo.nu.34.ibi. 204
Promittens conseruationem indemnitatis, licet factum alienũ promittat.nu.37.ibi.& nu.39.& 40 204
1 Promittens se facturum & curaturum cum effectu tenetur non obstante difficultate, licet operam præstiterit.con.110.nu.17 205
1 promittens factum alienum videtur promittere impossibile, & vt actus valeat, iudicatur promisisse interesse, sed indemnitatem.con. 110.nu.19.sed contra.nu.53.& quinque seq. 205
1 promittens per illa verba, cum effectu, videtur renunciare difficultati, et si operã prestiterit.nu.23.ibi.sed contra.n.96.& 95 205
1 promittens se facturum & curaturum quo respectu videtur promittere factum principale.con.110.nu.53.& nu.54. Et in dubio non videtur promittere interesse, seu indemnitatem, sed illud, quod est sibi minus damnosum.nu.54.ibi. 205
1 promittens reficere damna & interesse, an dicatur promisisse indẽnitatem.con.110.nu.53.& 64 205
1 promittens aliquem ratum habiturum tenetur ad interesse illo ratum non habente.con.117.nu.4 217
2 promittens nullum habere regreßum ad bona parentum, perinde habetur, ac si illorum hæreditatibus renunciaßet.con.69.nu.25 Idem enim ista important.nu.26 117
3 promittens factũ alienũ, & in euentum contrarium intereße tenetur ad illud.cõs.76.n.14.& n.15.16.18.seu ad pœnã promißã.134
3 promittens indemnitatem tenetur ad omne damnũ, & intereße, licet promittat factum alienum.nu.21.ibi. 134
2 promittens bona, ita quòd promißor poßit facere de eis in vita, & in morte ad suam voluntatem, præcisè obligatur adimplere promissa.con.89.nu.10 152
2 promittens factum alienum cum iuramento obligatur. con.16. numero 119 43
2 promittens interesse in casu non obseruationis obligatur.n.121 43
2 promittens indemnitatem ad intereße tenetur.con.16. nume.124. 125.& 126 43
1 promittens aliquid ratum habiturum illo non ratificante solùm ad intereße tenetur.con.83. nu. 62 Et si stipulatoris non interest, in nullo tenetur.con.eo.nu.63.ibi. 87
2 promittens se soluturũ, qđ erat relictũ in testamẽto Titij, nõ tenetur soluere, si testamẽtũ illud à Titio fuit reuocatum.con.24. nu.68.73
2 promittens stare laudo in vno, non videtur approbare in alijs.nu. 161.ibidem. 37
2 promittens præstare fideicommißum, tenetur ad illud prestandum, non obstante diuisione bonorum inter ipsos cohæredes facta. consi. 26.nu.54 65
4 promitens facere aliquid non expreßo tempore, obligatus videtur illud facere infra tempus, quo commodè illud potest fieri.con. 5. nu. 45.Istud tamen tempus arbitrarium est.con.eo.n.46.ibi.Et quãdo locus, in quo debet fieri, est incertus, obligatus facere non dicitur in mora cõstitutus, nisi interpelletur.n.47.ibi. Quod insuper procedit, et post lapsum & decursum diei certæ.n.47.ibi. Creditor enim debuit eße paratus, in quo loco volebat id fieri. ibi.Et si creditor interpellaret, adhuc neceße habet exprimere diẽ & locũ.n.48.ibi.15
2 promittens factum alienum tenetur ad intereße, seu ad pœnam promißam.con.81.nu.52 166
3 Et con.76.nu.20 134
4 Et consi.111.nu.14 127
4 promittens obseruare aliquid, & contrarium non facere præcisè tenetur curare, ne contrarium fiat.con.21.nu.43 32
1 promittens factũ alienũ simpliciter quis nõ obligetur.cõs.62.n.11 Et debet quis implere conuentiones pro parte sua.nu.12.ibi. 112
1 promittens perpetuò habere ratũ habet non mãdati.cũ libera.con. 78.num.

78.n.30.Maximè quãdo coniũgitur cũ illa.n.31.ibi.& nu.32. 144
1 Promittens non contrauenire tenetur obseruare,qua gessit.consilio 89.nume.15 160
1 Promittens cum iuramento non contrauenire, tale iuramentum futurum respicit & non præteritum.con.96.nu.96 171
1 Promittens factũ alienum nõ obligat illum,pro quo promittit.con.109.n.1.Nec et ipse promittẽs videtur obligari.cõs.e.n.2.ibi.203.
1 Promittens factum alienum tenetur ad pœnam,quam promisit.nume.3.ibi. 204
1 Promittens se curaturum &c.videtur solùm ad diligentiam faciendam obligatus.nu.6.ibi. 204
1 Promittens se curaturum &c.obligatur.n.8.ibi.& n.9.Ita promittens videtur factum proprium promittere.n.9.ibi.Et tenetur saltẽ ad interesse ita promittens.con.eo.nu.10.ibi. 204
2 Promittere factum alienum,quis non potest regulariter.Et promittendo non obligatur.con.16.n.114. Fallit,si promittit se facturũ & curaturum.ibi.n.15.videtur enim isto casu propriũ promittere.Et nõ adimplendo tenetur ad interesse.Et quid si cõtractus principalis,super quo ista ita promisit,est nullus.ibi.nu.16.& 17 43
1 Promptiores ad liberandum & absoluendum.con.117.n.22 217
2 Pronepotes insimul succedunt cum nepotibus ad successionẽ proaui.con.36.n.1. Idem quando tractatur de fideicommisso, per quod succeditur ascendenti.Secus si per fideicõmissum succederetur transuersalis,tunc enim nepos non subintrat locum patris. nu.2.ibi. Et quando succeditur ascendenti, successio erit per stirpes, & non per capita.nu.3.ibi. 104
2 Pronepotes concepti, & nati post mortem proaui testatoris adhuc succedunt vnà cum nepotibus in fideicommissis.con.36.nu.9 Et quid si succederetur prorsus ab intestato,quod tempus conceptionis debeat attendi.nu.9.ibi. 104
2 Pronomen,suum,possessiuum est,& dominium denotat.consi.9.numero 89 51
1 Pronomen,suum,denotat dominium.consi.23.nu.10 51
2 Pronomen,hoc,est demonstratiuum & ad proxima referendũ.con.19.n.7.fo.54.& con.35.nu.20 103
3 Et con.38.nu.77.fo.58.& con.68.nu.14 116
2 Pronomen,hic,demonstratiuum est.Et ad proxima referendũ.con.20.nu.48.& 49 63
2 Pronomen,suum,vestrum,nostrum,dominium denotat. consi. 104.numero 90 169
3 Pronomen,meum,non includit res alienas.con.2.nu.61.& 62 6
3 Pronomen & relatiuum,sui,ad quos referendum sit.con.7.n.35.14
3 Pronomen,meum,relationem habet ad tempus præsens.con.55.numero 34 91
4 Pronunciatio super competentia quando valeat,& quando non.cõsi.108.nu.44.& nu.42 125
4 Pronunciandũ est super petitorio,& possessorio.con.95.nu.27.116
2 propinquorum appellatione veniũt masculi & fœminæ.con.20.n.18.fo.67.& con.22.nu.53 67
3 propinquior fratri defuncto dicitur soror vtrinque coniuncta. consi.59.nu.18.Idem si statutum disponit, mulierem non posse contrahere,seu compromittere sine consensu fratris propinquioris,intelligitur enim de vtrinque coniuncto,& non de alio.nu.19.ibi. 98
3 propinquior dicitur considerato ordine succedendi,& non paritate gradus.nu.20.ibi. 98
3 prophana in causa si demandatur electio incertæ personæ de certis valet,nec erit captatoria.con.38.n.31.& alijs seq.Et quid si datur incertitudo personarum omnimoda.nu.32.ibi. 58
3 prophanis in causis nulla lex limitat captatoriam voluntatẽ.consi.38.nu.25 58
3 prope,dictio,& dictio iuxta,quid importent.con.58.nu.58 96
1 prorogari & extendi potest iurisdictio.con.8.nu.22 19
1 proponenti & alleganti aliquid incumbit onus illud probandi.con.31.nume.10 79
1 propositum. Idem operatur propositum in proposito, sicut oppositũ in apposito.con.31.nu.122 79
4 proprietas dicitur quæsita filiosfamilias in hæreditate aduentitia post ipsius aditionem.con.157.nu.12 163
4 proprietas bonorum aduentitiorum venit in publicatione bonorũ pro delicto filij,quando vsusfructus est alterius.nu.22.ibi.Etiam si proprietas filio debeatur sub conditione. nu.23.ibi.Per has enim confiscatione non fit præiudicium vsufructuario.nu.25.ibi. 3
4 proprietas continetur appellatione bonorum.n.26.ibi. Prout etiã continentur iura.n.27. ibi. Et ista veniunt in confiscatione bonorũ propter delictum filij,si tempore delicti erant quæsita.ibi.In publicatione bonorum non veniunt futura.nu.28.ibi.Nec venit hæreditas non adita.nu.29.ibi. 535
2 proprietas,& vsusfructus differunt.con.65.nu.25 147
1 proprietas aquarum est illorum,in quorum prædijs habent originẽ vel illa ingrediuntur.con.114.nu.5 215
4 proprietatis respectu quis potest esse dominus ,non autem respectu iurisdictionis.con.16.nu.24 29
1 proprium quod est,commune non est.con.115.nu.15 206
4 propria authoritate non licet alicui sibi ius dicere de facto,& id faciens punitur.con.91.nu.20 113
4 proprius motus non tollit falsitatem causæ expressæ.con.68.numero 217 85
1 prorogationes compromissi an & quando faciant nouum compromissum.cons.43. nu.1. Et quid si prorogando,de nouo compromiserunt.n.3.ibi.Et iuramẽtum super isto actu præstitum diuersum erit iudicandum à iuramento præstito super primo.num.4.& nume.6.ibi.Et quæsitum super primo an dicatur repetitum in secundo actu.numero 5 99
1 prorogatio compromissi quo casu inducat vnum, & idem compromissum seu nouum,si durante termino primi factum.nu.7.ibi. 99
1 prorogatio facta ab arbitrio quando valeat.n.9.ibi.& n.8.et quid si in prorogatione apposuere maius tẽpus, quàm esset in primo.ibi.Et quid si in ea fuit admixtum quid nouum,et noua qualitas.n.10.ibi.Non enim poterit tunc valere in vim prorogationis.nu.11.ibi.Et partes in prorogatione eligentes tertium, nouum dicuntur facere compromissum.nu.12.ibi. 99
4 prorogatio iurisdictionis,nedum verbo,verùm facto,& tacitè fieri potest.con.15.nu.4 82
4 prorogatio fieri potest de re ad rem, & de causa ad causam, & per prosequutionem.nu.5.ibi. 18
1 prorogatio inducta fuit ex consensu præstito virtute dictæ satisdationis.con.48.nu.6 107
prorogatio an solũ noceat principali,an etiam suo fideiussori. consi.48.nu.13 eod.
4 prorogatio compromissi quando fieri possit, vt laudum inde latum valeat.con.41.nu.23 53
4 prorogatio temporis subreptitia nihil prodest.con.quadragesimonono nu.33 60
3 prorogatio compromissi quo tempore facienda est,vt reddatur valida.con.28.nume.6 45
4 prorogatio fieri debet durante termino,& non post.con.centesimotrigesimoquarto.nu.18.Et an de nouo possit compromitti per procuratorem.nu.19.ibi. 142
1 prorogandi compromissum potestas concessa arbitris intelligenda est si partes consentiant,vel saltem ipsis sit notificata.con.43.nu.8.& 13 99
2 prosapia quæ propriè dicatur.con.93.nu.33 189
1 prosequuta magis quàm petita attenduntur.con.112.nu.55 211
4 prosequuta debent attendi,& satis est, sententiam illis esse conformem.con.13.nu.7 139
1 protestatio,an possit protestari.consilio 10.numero vigesimonono & nume.31 22
1 protestatio sola non sufficit ad probandum metum.nu.36. ibi.& nu.37.Esto quòd quandoque sufficiat sola protestatio tamen fallit, quando fit super metu.nu.37 22
1 protestatio facta ex causa non vera non prodest protestanti.n.40.ibid. Et idem quando actus gesti non dependebant à sola voluntate protestantis.nu.41.ibi.& n.44.Et quando prodest,vel ne,si nõ fuerit intimata.n.42.ibi.& nu.43.46.& 47 22
1 protestatio tendens in captionem & deceptionem alterius non prodest.nu.45.ibi. 22
1 protestatio tollitur per actum facti contrarium protestationi. numero 48.ibi. 22
1 protestatio non prodest,si in ea non fit mentio iuramenti, quod interuenit in actu.nu.49.ibi. 22
4 protestatio sola non sufficit ad probandum metum.consilio 5.numero 169 16
4 protestatio declarat consensum non adhiberi.consil.162.num.vigesimooctauo. 169
4 protestatio facta & continens actum metu fieri prodest protestanti.con.5.nu.167.sed contra.nu.194.& seq.159.195 16
4 protestatio vt iuuet, debet continere aliam causam, quàm metum.con.5.nu.194 16
4 protestatio non prodest quando fit clandestina, & non fuit intimata.nume.ibid. 16

4 Protestatio

4 *Protestatio non tollit actus præcedentes consumatos, & perfectos nam necessarij sunt ex postfacto.nu. 196.ibi.maximè quando in protestatione non fuit facta mentio iuramenti præstiti super actu gesto. num.197.ibidem.* fo.eod.

3 *Protestatio & reseruatio iurium satis operatur.consilio 80.numero 12* 147

4 *Protestatio facta per mulierem postmodum professam, quo tempore facienda ad hoc, vt valeat.con.65.nu.18* 82

4 *Protestatio quando & quo casu iuuet.consi.sexagesimosexto.numero 20* 82

1 *Protestatio contraria facto non consideratur. consilio 112. numero 57.* 211

1 *Protestatio contraria facto non consideratur.con.113.n.10.maximè si actus sequens protestationi fuit acceptus.nu.11.ibi.* 213

3 *Protestatio cōtraria facto an inducat præsumptionē deficiētis voluntatis, si facta est ex interuallo.con.10.nu.18* 17

4 *Protestatio non est nociua ignoranti, & cōtrahenti contra illius tenorem.con.69.nu.95. Quando in protestatione non requiratur alicuius præsentia.nu.116.& nu.142* 95

3 *Protestatio & reseruatio conseruat ius.con.70.nu.20* 123

3 *Protestatio solùm conseruat ius, non autem dat nouum.consi. 104. numero 10* 168

3 *Protestationes aliæ præstita satisdatione remittuntur.con.127.numero 79* 170

3 *Protestatio conseruat ius protestantis.con.119.nu.61* 174

2 *Prothocollum & imbreuiatura scribi debet per notarium rogatum vel saltem ipse subscribere debet.con.12.nu.120.Aliàs si nō scribit, nihil probat.nu.121.ibi.* 28

2 *Ex prothocollo & imbreuiatura nulla non potest reassumi publicū documentum.n.122.ibi.* eod.

2 *Prothocollum si nullum est sumptum ex eo, etiam erit nullum.consi. 12.nume.128* 28

2 *Prothocollum testamenti de se non probat testamētū.con.27.n.3.* 86

2 *Prothocollum existens nullum, etiam sumptum ex eo erit nullum. numero 14.ibidem.* 86

4 *Prothocollum scribi potest manu alterius, quàm notarij, & ita scriptum est validum.con.28.nu.28* 89

4 *Prouidere & mandare prouideri differunt.con.79.nu.3* 186

1 *Prouisio noua inducitur per adiectionem factam interrogationi.cō con.81.nu.26* 148

1 *Prouisio correspondens spolio capitur pro reintegratione, et restitutione.con.19.nu.29* 41

2 *Prouisio specialis facit cessare generalem legis.con.15.nu.74.* 40

2 *Prouisio facta à testatore in vno casu, an extendatur ad alium, quē testator verisimiliter prouidisset, si de eo cogitasset.con.62.numero 24* 143

2 *Prouisio facta in vnum casum, an porrigatur ad aliū, de quo testator verisimiliter idem disposuisset, si de eo cogitasset, vel interrogatus fuisset.con.89.nu.8* 181

4 *Prouisio, queritur ius in iure per prouisionem.con.89.nu.4* 51

4 *Prouisio Papæ de vacaturo regulariter non valet.consi.74.numero 50* 152

4 *Prouisio beneficij ab initio nulla non potest reconualescere.con.117. numero 14* 130

4 *Prouisio noua obtenta durante tempore dato expectantibus ad publicandū, an valeat, vel ne.con.118.nu.1.& per totum, & nume. 3.& 5* 131

4 *Prouisio noua vnde dicatur, Papa potest titulos multiplicare.n.2. ibi. An quæratur ius plenum resolutiuum, & quid stāte regula.nu. 4.ibid.& nu.14. An queratur tale ius, quod perditur per nō publicationem.nu.15.ibi.& n.16.Et quid si minus prerogatiuatus acceptat, & obtinet prouideri, & pendēte termino ad publicandū tertius obtinet sibi de nouo prouideri, an valeat noua prouisio.n.6.ibi. Et tale ius quæsitū sit resolubile.n.7.ibi. Aliqui volunt talē nouam prouisionem esse nullam.ibi.nu.8.Et ista prouisio an sit in suspenso. ibidem.* 131

4 *Prouisione, & acceptatione an queratur ius, vel ne.nu.10. ibi.eo.*

4 *Papalis non tollitur per subsequutam prouisionē.nu.11.ibi.* eod.

4 *Prouisiones apostolicæ an laborent vitio surreptionis.n.12.ibi.Et quid si omnes fecerunt diligentiam.nu.13.ibi.* eod.

4 *Prouisio facta alicui pendente termino ad acceptandū nulla est, in præiudiciū illorum qui habent fortius decretum.con.119.n.23.14. & 20* 133

Prouisio facta ab executore inhabili nihil valet.nu.29.ibi. 133

Prouisio apostolica an præualeat habenti reseruatio. ad primò vacaturas.con.142.nu.1 148

4 *Prouisio redditur nulla, si non implentur contenta in illa.con.163. numero 36.* 148

4 *Prouisiones plures vbi concurrunt factæ ab eadem persona super eodem beneficio, nec apparet de proprietate, ambæ prouisiones sunt inualidæ.con.101.nu.10* 120

4 *Prouisus de beneficio non potest illius possessionem ingredi, nisi causa cognita, & citato possessore.con.49.nu.16* 60

1 *Prouocans ad duellum infamis repellitur.con.31.nu.11* 79

1 *Prouocanti quæ remedia competant contra recusantem duellum.cō 31.nu.8* 79

1 *Prouocatus non tenetur respondere nouę querelæ.consilio 31.numero 10.* 79

1 *Prouocatus ad duellum non potest illud saluo suo honore recusare. consi.31.nu.4* 79

1 *Prouocato licet opponere contra personam prouocantis, quia est legitimanda.con.31.nu.18* 79

4 *Prouocatus potest impunè se defendere.con.152.nu.28* 156

1 *Prouocatus an possit iure suo duelli locum eligere.con.81.num.24. & numero 4* 79

2 *Proximiores in gradu qui dicantur.con.36.nu.7* 104

2 *Proximior, qui reperitur tēpore mortis testatoris, ille debet admitti in successione ab intestato.con.85.nu.35* 172

Proximior quis dicatur in successione feudi.con. 2. numero 47. & numero sequen. 7

1 *Priximior, quando succeditur feudo proximior admittitur cuius debet esse proximior.con.3.nu.6* 12

2 *Proximior, & propinquior ab intestato moriente succedit.con.20. numero 2* 62

2 *Proximior quibus modis cousideretur.nu.20.ibid.* 62

2 *Proximior quis dicatur.nu.21.ibi.* 62

2 *Proximior intelligitur secundùm ordinem successionis si profertur à statuto.numero 19.ibi.* 62

2 *Proximior in gradu successione præfertur alijs regulariter.nu.28. ibidem.* 62

2 *Proximior ex linea, seu ex parte patris qui dicatur in dispositione testamentaria.nu.38.ibi.* 62

2 *Proximiores vocati ad fideicommissum habent, vti filij præmortuorum veniant vnà cum patruis.con.40.nu.8.& plenius.num.11.& sequenti.* 111

2 *Proximiores in gradu in fideicommissis præferuntur alijs.consi. 71. numero 12* 156

2 *Proximiorum appellatione, nedū masculi, verū & fœminę veniūt. con.89.nu.40* 181

3 *Proximiores excludunt remotiores.con.21.nu.24* 32

3 *Proximiores succedunt mentecapto morienti ab intestato.con.88. numero 17* 149

2 *Proximior in gradu transuersalium, & prior in gradu succedit exclusis alijs in gradu posterioribus.con.30.nu.4. Nisi casus esset exceptuatus.nu.5.ibi.* 94

2 *Proximiores in fideicommisso vacante admittuntur filij fratrum simul cum patruis.con.eo.nu.48.fol.60.& con.37.nu.44* 106

2 *Proximior in gradu regulariter prefertur alijs, nisi versemur in casu exceptuato.con.37.nu.6* 106

2 *Proximior tanquam nominatus alijs præfertur.con. 40.n.31.* 112

2 *Proximior de iure communi succedit.con.60.nu.3* 148

4 *Proximius accingi habetur pro accincto.con.43.nu.10* 55

4 *Psalmista an sit capax beneficij ecclesiastici.con.125.nu.22* 137

1 *Proximitas non attenditur in successione feudi respectu personæ, à qua vacat, sed respectu illius à quo incepit, & consideratur pactū, & contractus illius.con.33.nu.131* 52

3 *Proximitas consideratur in successione feudi, et contra ctus illius à quo feudum incepit, & non respectu personæ cius à quo vacat.con. 63.nume.22* 105

2 *Proximū excludit antecedentia & verificatur in vltimis.con.24. nume.32* 72

4 *Pubes contrahens per verba de presenti matrimoniū cum muliere habente octo annos non potest dissentire, & cōtrauenire, si illa perueniens ad etatem legitimam ratam habuit illam desponsationem ita factam.con.51.nu.1.Iuris enim interpretatione talis dispensatio resoluta fuit in sponsalia de futuro.nu.2.ibi.* 62

4 *Publica instrumenta plenè probant.con.70.nu.24* 96

4 *Publicare propriè quid sit.con.39.nu.30* 51

2 *Publicatio matrimonij in ecclesia non est necessaria.consilio 15.numero 42* 40

Publicatio alicuius chartelli presumitur prius facta ex data ipsius con. 30. n. 2. Et ob veram publicationem quæ requirantur. n. 3. ibi. Nec dicitur publicatio facta, si solùm legitur corã domino superiore publicare volentis. n. 4. ibi. Etiam illo prohibente. n. 5. ibi. 78

2 *Publicatio est de solennitate intrinseca. con. 28. nu. 52* 89

4 *Publicatio facta inter missarum solemnia, vel in sermone astante populo sufficiens est. con. 39. nu. 31* 51

4 *Publicatio apud certiores, frustatoria est. nu. 34. ibi.* eod.

4 *Publicatio instrumenti est de substantia. con. 80. nu. 8* 107

4 *Publicatio, & petitio possessionis debent fieri ab illo resignatorio non resignante, vel satisfiat regulæ. con. 143. nu. 7* 148

3 *Publicè factum quando dicatur. con. 34. nu. 9* 54

1 *Punctus loco copulæ habetur. con. 31. nu. 131. fol. 74. & con. 78. numero 4* 144

2 *Punctus operatur inclusionem copulati præcedentibus, ita vt omnia includantur. con. 88. nu. 5* 144

4 *Punibile non est, quãdo fit aliquid permissum, licet ex illo sequi possit species alicuius delicti. con. 67. nu. 60* 111

4 *Punibile vt sit auxilium de iure communi, debet esse cooperatiuũ, & propinquum. con. 166. nu. 39* 142

1 *Pupilla, quilibet et etiam extraneus potest petere, vt pupilla morã trahat in aliquo loco & apud personas honestas, & minimè suspectas. con. 56. n. 1. Et in istis succedit iudicis arbitrium, etiam quandoque contra patris voluntatem & ordinationem. ibi. nu. 2. & 3. Et quando pater nihil ordinauit, iudex id faciet. n. 4. & tale iudicis arbitrium non est absolutũ sed regulatũ. n. 5. Et isto casu suspectus erit, q̃ succedere posset pupillo. n. 6. Et circa quæ versari debet iudicis arbitriũ. n. 7. 7. Et qualibet minima suspicio repellit educatorẽ. n. 8. Et si persona est debitrix, suspecta erit. n. 10. Item & quãdo lites sunt futuræ inter eos. n. 11. Et quando viget suspicio insidiarũ & malignę fabricationis. n. 12. Et quãdo educatores essent minores. n. 13. vel quando moribus honestis & bonis carerent. nu. 14* 119

1 *Pupilla debet libertate frui. con. 65. n. 15. Et non debet detineri: cũ id sit seruitutis species. n. 16. ibi. Et reponi debet in loco libero. n. 17. ibi. Et potissima causa pudicitiæ est consideranda. n. 18. ibi. Et bene poterit educari, & retineri ab auia. n. 21. ibi. Et quę habet amorem erga neptem. nu. 22. ibi. Et maiorem affectionem. 23. ibi. Et nullus amor vincit suum. n. 24. Et pro descẽdentibus capit optimum. ibi. nu. 25. Et si cõcurrunt auus maternus & paternus, iudicis erit arbitriũ apud quem. ibi. n. 28. Et si consanguinei sunt suspecti, iudex eliget extraneum, esto quòd eligendus habitet extra territoriũ iudicis illum constituentis. ibi. nu. 36. 37* 119

2 *Pupillus dicitur mori testatus & cum testamento, quando pater filio suo pupillo testamentum facit. con. 22. nu. 2* 66

2 *Idem quando pater reciprocam fecit substitutionem filio, seu cõpendiosam. ibi. nu. 4. & 5* 66

2 *Idem quando pater filio intestato decedenti substituit. ibi. n. 6* eo.

2 *Pupillus moriens intestatus dicitur mori, & in eo verificatur significatio. con. 22. nu. 9* 66

2 *Pupillus non potest per fideicõmissum grauari in legitima. con. 41. numero 44* 67

2 *Pupillus non potest facere testamentum. con. 58. nu. 12* 137

2 *Pupillus moriens in pupillari ætate, facit locum substituto. con. 59. numero 3* 138

1 *Pupillus, multùm differt, an acquiratur res ex pecunia pupilli, an ex pecunia redacta ex venditione rerum pupilli. con. 80. n. 10. fallit in subsidium. ibi. nu. 29* 146

2 *Pupillus, cui per pupillarem succeditur, non dicitur mori intestatus con. 73. nu. 28* 155

2 *Pupillus an dicatur succedere intestatus. con. 84. nu. 7* 170

1 *Pupillus quando & ex quibus possit reuocare societatem. con. 84. n. 8. & nu. 47. 50. 51. 52. 53. & alijs.* 153

1 *Pupillus vendens tutore authore nihil agit. con. 98. nu. 55* 178

1 *Pupillus solus non potest contrahere. n. 56. ibi. Etiam si iuramentũ præstiterit. nu. 57. ibi.*

1 *Pupillus videtur contrahere, quando tutor pro eo contrahit. consi. 99. nu. 38* 181

1 *Pupillus non potest contrahere aliquo casu per se. nu. 39. ibi.* 181

4 *Pupillo succeditur per pupillarem, cui est facta, & quò ad eius bona. con. 146. nu. 29* 151

3 *Pupilli morientes in pupillari ętate dicuntur mori testati, quando pater illis secundas tabulas fecit. con. 15. n. 8. & n. 10. 11. & 12. 23*

3 *Pupillus communiter non potest habere filios. cons. 25. nu. 22. Et à communiter accidentibus filij procreantur post pupillarem ætatẽ. nume. 23. ibidem.* 38

2 *Pupillaris substitutio facta ad bona ipsius testatoris non excludit, quin substitutus in omnibus bonis pupilli succedat. con. 60. n. 9.* 139

2 *Pupillaris expirat, si peruẽtum est ad ætatem pubertatis. con. 82. numero 2* 168

2 *pupillaris an adaptetur filio naturali. con. 13. nu. 31* 35

3 *Pupillaris transmittitur ad secundum substitutum, sicut transmittitur vulgaris & fideicommissaria. con. 73. nu. 41* 129

2 *Purgatio moræ cessat post diem appositum à lege. consilio 19. numero 199* 55

2 *Purgatio moræ non recipitur in vltimis voluntatibus, quando executio fit ipso iure. nu. 225. ibi.* 55

2 *Purgatio morę cessat, quando lex post lapsum termini facit executionem. nu. 230. ibid.* eod.

2 *Purgatio moræ cessat, quando pœna ponitur ratione delicti. nume. 232. ibi.* eod.

2 *Item quando quis delinquit in testatorem. nu. 233. ibi.*

2 *Purgatio moræ quando respicit damnum tertij, cessat ęquitas canonica. n. 236. ibi. Et quid quando sumus in foro contentioso & iudiciario. nu. 241*

Et quid quando vnus tractat de damno vitando, & alius de lucro. nume. 242. ibi. 55

1 *Purgatio pœnæ incursu cessat, quando in obligatione est apposita dies certa, con. 34. nu. 35* 90

2 *Purgatio morę cessat ex pluribus. con. 19. nu. 221* 55

4 *Purus laicus non potest beneficia præscribere. con. 13. nu. 9* 27

Q

2 *QVALITAS apposita in vno gradu substitutionis non cẽsetur repetita in alio gradu. con. 87. n. 46. maximè quando dispositio est voluntaria. nu. 47. ibi.* 177

2 *Qualitas apposita in vno capite, an censeatur repetita in alio, quando orationes sunt diuersæ. nu. 48. ibidem. Et quando capitula sunt prorsus separata. ibi.* 177

2 *Qualitas masculinitatis à testatore expressa non ob aliud censetur considerata nisi ad conseruationem agnationis, et familiæ, & vt bona remaneant in illa. con. 13. nu. 35. fol. 36. consi. 27. nu. 31. fol. 86. con. 41. nu. 38. fo. 133. con. 44. nu. 15. fo. 120. con. 55. nu. 9. fol. 134. & con. 90. nu. 15. & 23* 182. & 183

3 *Et consi. 5. nu. 18* 11

2 *Qualitas apposita in vno capite testamẽti an & quando censeatur repetita in alijs. consi. 37. nu. 58. fol. 107. con. 38. nu. 20. 27. & 32. fo. 109. & con. 68. n. 12. fo. 150. con. 95. n. 28. & alijs seq. Et quid si ita repetendo sequeretur absurdum. nu. 34. & nu. 30. Quid etiam si sequeretur contrarietas ipsius testatoris. nu. 30. ibi. Et quid quando est diuersitas rerum, & orationes sunt diuersæ, licet cõcurrat identitas personæ. nu. 31* 193

3 *Et con. 18. nu. 10* 27

3 *Qualitas delicti est narranda, vt valeat remissio. con. 1. nu. 113* 2

1 *Qualitas requisita in aliqua dispositione probanda & verificanda est. con. 17. nu. 28* 39

Qualitas hæredum alterat naturam feudi, & facit illud hæreditarium. con. 23. n. 167. Etiam si dictum verbum hæredibus, esset appositum in clausulis accessorijs, & executiuis. nu. 165. ibi. 52

1 *Qualitas adiuncta verbo intelligenda est secundum tempus verbi, cui apponitur. con. 24. nu. 33* 63

4 *Et con. 50. nu. 13* 61

1 *Qualitas rei inducit præsumptionem inter contrahentes. consi. 32. numero 31* 84

1 *Qualitas contractus intelligitur secundùm mentem. nu. 56. ibi.* 84

1 *Qualitas pretij infert, vt mensura dicatur apposita demonstratiuè. con. 64. nu. 44* 128

1 *Qualitas repugnans menti contrahentium nunquam censetur repetita. con. 88. nu. 29* 158

3 *Qualitas masculinitatis considerata censetur solum in casibus prouisis & expressis, non autem in alijs omissis. con. 14. nu. 22. Reprobatur opinio Guido. Pa. & Dec. nu. 23. ibi.* 23

3 *Qualitas masculinitatis expressa à testatore penitus excludit fœminas. con. 22. nu. 26. Talis expressio masculinitatis facta uidetur propter masculos ad exclusionem fœminarum. nu. 27. ibi.* 54

3 *Qualitas & conditio vni legato adiecta sub vna oratione cõtento intelligitur repetita alteri legato in eadem oratione comprehenso. con. 23. nu. 13* 56

3 *Qualitas à statuto requisita necessariò debet interuenire. consilio 34. n. 10. Et non sufficit actum celebrari, si non adest ipsa qualitas. nume. 11. ibidem.* 54

1 Qualitas masculinitatis vno casu considerata per testatorem non capit alium casum cõs.35.nu.16. Et consideratur in casibus expressis tantùm & non in alijs.nu.17.ibi. 55

3 qualitas expressa in vno capitulo, an & quando censeatur in alia repetita.cons.35.nu.16. 55

3 Qualitas masculinitatis limita limitatum producit effectum.cons. 35.nu.20 55

3 Qualitas statuti loquentis de dotata verificanda est in versi.quæ viuente fratre.consi.40.nu.24 61

3 Qualitas masculinitatis expressa satis operatur.consi.42.nu.14. Et quãdo qualitas masculinitatis est apposita actiuè & passiuè nu. 15.ibi. Et quid si testator transgressus est ad plures gradus substitutionum.num.16.ibi. Et quid si idem statuisset, si de hoc fuisset interrogatus, nu.17.ibi. 65

3 Qualitas filiorum masculorum quando & quo casu procedat.cons. 63.nu.15 103

3 Qualitas masculinitatis ita viget in nepote substituto, sicut in suis masculis positis in conditione.consi.66.nu.40. Et in vtrisque propter rationis indentitatem debet habere locum fideicommissum, & dispositio.nu.41. 106

1 Qualitas requisita a statuto necessariò probanda est: vt statutum possit procedere & habere locum.consi.97.nu.124.fo.174.con.66. 112.& nu.113.& nu.114 132.& 133

3 Et consi.59.nu.32 98

4 Et consi.62.nu.42 79

1 Qualitas a statuto requisita omnino probanda est.consilio 12.numero 51 28

1 Qualitas illa natiuitatis apposita à testatore debet adesse eo tempore.cons.13.nu.146 36

1 Qualitas, quòd sit filius tempore legitimationis, necessariò probanda est.nu.228.ibi. 36

2 Qualitas expressa in vno non videtur repetita in alio, quando capitula sunt separata, & habent orationem perfectam, maximè quãdo adest diuersitas personarum, & rerum.cons.18.nu.28 89

1 Qualitas, quæ est causa admissionis alicuius, probanda est.consi.4. nume.18 10

1 Qualitas filiorum masculorum posita in vno capitulo nõ censetur repetita in alio in quo simpliciter fit mẽtio de filijs.cons.18.nu.8

3 Contrarium tamẽ habetur ibidem.numero 21.& sequen. pluribus maximè.34.37 50

2 Qualitas vnius capituli non censentur in alio repetita, quando induceretur quid exorbitans, & correctorium iuris.ibid.nume.9.sed melius.nu.37 eod.

2 Qualitas quando ponitur inter plura, quæ reguntur ab eodem verbo & in eadem oratione describitur, debet omnia pariformiter qualificare ibi.nu.25 eo.

2 Qualitas, aliquod verbum qualificans dicitur qualificare omnia, quæ ab eodem verbo reguntur.ibi.nu.26 50

2 Qualitas illa, sine filijs masculis, considerata per testatorem exclúdit filias fœminas, & deficientibus masculis purificat dispositionẽ relictam sub illa qualitate, & conditione.cons.25.nu.11 78

1 Qualitas expressa in constitutione interuenire debet, aliàs constitutionis dispositio cessat.cons.27.nu.75 87

2 Qualitas masculinitatis non potest locum habere, nisi fideicommissum esset inductum quò ad omnes descendentes, quando propter id masculinitas fuit considerata.cons.30.nu.26 94

2 Qualitas masculinitatis expressa a testatore videtur facta gratia conseruandæ familiæ, & agnationis.cons.31.nu.18 96

2 Qualitas masculinitatis an videatur inducere grauamen fideicommissi nepotibus, & alijs sequentibus.nu.16.ibi. 96

2 Qualitas masculinitatis an inducere videatur effectum: vt ita positi in conditione censeantur dispositiuè vocati, nu.19.ibid. 96

2 Qualitas masculinitatis finem capit in persona expressa.consi.31. nu.20. Dicta qualitas masculinitatis censetur apposita ad excludendas fœminas, & ad excludendum substitutum.numero 22.ibi. Non bene locuti sunt illi, qui circa idud cõtrarium dixerunt. nu.22. ibidem. 96

2 Qualitas adiecta in vno capite, seu gradu non censetur repetita in alio capite, & alio gradu.consi.38.nu.23 109

2 Qualitas & conditio adiecta personæ primitus nominatæ non censetur repetita in alijs personis postmodum nominatis.cõsi.38.numero 28. Et maximè quãdo assignari potest diuersa causa.& ratio.ibi. Et mens testatoris in istis potissimè consideranda est.ibi. 109

2 Qualitas masculinitatis solum consideratur in casibus expressis, et non in alijs.consi.41.nu.10 120

2 Qualitas masculinitatis, & familiæ satis dicitur adimpleta, si ad vnum de familia bona peruenere.nu.18.ibi. 120

2 Qualitas masculinitatis apposita videtur fauore agnationis, et ut bona conseruentur in familia.consi.52.nu.13 128

2 Qualitas masculinitatis a testatore expressa fœminas excludit, & masculi proximiores censentur vocati.cons.55.nu.11.& 12 134

2 Qualitas masculinitatis excludit fœminas.cons.63.nu.21 144

2 Qualitas masculinitatis non alterat dispositionem stante statuto excludente fœminas.cons.86.nu.17. Quid autem sit de iure communi, dubitatur.ibi. 174

2 Qualitas dotãdi filias non alterat primam substitutionẽ, nec alias sequentes.cons.86.nu.63 174

2 Qualitas masculinitatis expressa in primo gradu non extenditur ad alios gradus subsequentes.consi.87.nu.31 177

2 Qualitas masculinitatis videtur apposita ad exclusionem fœminarum tantùm.nu.33.ibi. 177
Reprobatur opinio Guido Pa.& Deci.ibi.

2 Qualitas expressa per testatorem in vno capitulo non censetur repetita in alio distincto & separato & habente perfectam orationẽ consi.eodem.nu.44 177

2 Qualitas apposita de natis ex legitimo matrimonio debet adesse tempore natiuitatis, nec verificatur ac suppletur per legitimationem.consi.9.nu.45 18

1 Qualitas noua apposita in inuestituris vltimis attenditur.cons.6. nume.11 18

3 Qualitas & conditio personæ ipsius debitoris valde cõsiderãda est cons.99.n.43. Et qualis sit, arbitrio iudicis remittitur.n.44.ib. 164

4 In qualitate rei non requiritur tanta solennitas, sicut in substantia consi.44.nu.11 55

4 Qualitas debet interuenire tempore, quo celebratur actus.con.50. nume.22 61

4 Circa qualitatem personæ non prouenientem ex natura beneficij, attenditur tempus datæ.nu.23.ibi. 61

4 qualitas a lege requisita probanda est.cons.52.nu.26 64

4 Qualitas informat subiectum, cui inhæret.cons.53.nu.45 65

3 Qualitas adiecta in vna re ex pluribus copulatis in eadem oratione ad omnia ibi posita porrigitur, stante potissimum disponentis mẽte.consi.108.nu.49.& 50 173

4 Qualitas requisita ad substantiam actus, si non interuenit, vitiat actum.consi.38.nu.58 722

4 Qualitas enim informat subiectum, cui inhæret.nu.59.ibi. 72

4 Qualitas informat subiectum cui inhæret.cons.60.nu.6 76

4 Qualitas adiecto verbo regulatur secundùm tempus verbi, & quo tempore debeat adesse.consi.62.nu.37 79

4 Qualitas a statuto requisita adesse debet eo tempore, quo requiritur a statuto.nu.38.ibi. 79

4 Qualitas requisita in aliquo actu, necessariò interuenire debet.cõs. 53.nu.44.fo.65.& consi.62.nu.39. Et prius constare debet de dictæ qualitatis interuentu.nu.40.ibi. Nec sufficit, ꝙ talis qualitas postmodum interueniat.nu.41.ibi. 79

4 Qualitas additamenti ponit illud in noua specie.cõs.68.n.3 27.85

4 Qualitas masculinitatis apposita in principio vnius capituli an cẽseatur repetita in alijs.cons.72.nu.31 98

4 Qualitas masculinitatis apposita in vna parte capituli censetur repetita in alia, si eadem oratione complectitur.nu.35.ibi.nu.34.maximè si adest copula, &, quæ vniformiter cadere potest in vnoquoque ex copulatis.nu.39.ibi. 98

4 Qualitas apposita inter plura, quæ regũtur in eadẽ ratione, & ab eodem verbo, qualificare debet omnia pariformiter.nu.36. ibi.eo.

4 Qualitas apposita in vna oratione censetur relata ad omnes illos sub illa oratione comprehensos.nu.39.ibi. eo.

4 Qualitas debet esse illo tempore, quo actus fit.cons.136.n.33.143

4 Qualitas vnius verbi declarationem recipit ab alio.consilio 143. nume.10 148

4 Qualitas requisita a lege pœnali necessariò debet interuenire, & probari.cons.167.nu.8 174

2 Qualitates appositæ per principem non videntur appositæ sine effectu.consi.4.nu.20 10

3 Qualitates a statuto requisitæ verificandę sunt, aliàs cessat statutum.consi.49.nu.19 77

3 Qualitates adiectæ legato quando non cõueniunt expressioni nominis, illis standum est & non expressioni. fallit.cõsi.58.nu.14. Et per has qualitates adiectas probabitur error nu.15.ibi. 95

3 Qualitas adiecta tempori intelligitur secundùm illud tempus.cõs. 67.nu.104 111

3 Qualitates & modificationes a statuto expressæ videtur esse inductæ pro forma & pro substantia.cons.67.nu.1.Et ex quibus præsumatur inducta forma,& substantia.ibi. 131
4 Qualitates quæ sint considerandæ,vt intersurium iudicetur lucrũ illicitum.cons.64.nu.14 81
1 Qualitates non entis non possunt esse.consi.26.nu.28.fo.69.consi.31.nu.116 76
Et supra in litera.E. in vers.Ens.
3 Quandocunque,dictio distributiua est,& compendiosam inducit.cõsil.11.nu.36 19
3 Quandocunque,dictio distributiua est,& plura tempora complectitur.cons.73.nu.1 128
3 Quandocunque,dictio semper,& perpetuò denotat perpetuitatem temporis,non tamen excludunt præscriptionem longissimum. cõs.91.nu.11.& declaratur.nu.42 155
1 Quantitas frumenti potest considerari vt species.consilio 83.numero 28 148
4 Quantitas rei non requirit tantam solennitatem: sicut substantia.consi.44.nu.11 15
2 Quarta restituenda quo casu fideicommissarijs erit omnium bonorum quæ fuerunt defuncti tempore mortis.cons.25.nu.28. 78
4 Quarta trebellianica potest detrahi de legatis factis fraternitatibus. consi. 34. nu.24 47
2 Quartas duas detrahit filius grauatus fideicommisso,quæ capiunt dimidiã eius partis,quæ ad filiũ peruenire debuisset, transmittitur ẽt ad hæredem extraneum.cons.9.nu.12.fol.18.cons.17.nu.16.& 17.fo.49.cons.18.nu.93.94.95.96.fo.51.cons.25.nu.36.fo.78.cons.26.n.23.& 24.fo.81.cons.45.nu.10.& 11.fo.121.cõs.46.nu.5.fo.123.cons.47.nu.10.& 11.fo.124.& cons.65.n.3 147
3 Et consi.1.nu.79.fo.2.cons.27.nu.7.fo.44.cõs.44.n.4.& 5.fo.66.& consi.52.nu.10 83
2 Et in istis duabus quartis computantur omnia, quæ ad id ipsum filium peruenerunt.cons.18.nu.108.109.& 110.fol.51.& con.44.numero 43 120
3 Et cons.27.n.2.fo.44.Et omnia per ipsum filium consumpta & dissipata.ibi.nu.3.Item & reliqua omnia,quæ fuere per ipsum alienata.ibi.nu.4 44
3 Quartæ duæ quando veniunt detrahendæ,an imputentur fructus in filijs primi gradus.cons.43.nu.77 66
2 Quasi possessio filiationis quando in actu,qui non congruit nisi filio proferuntur verba filiationis,bene dicitur quis esse in quasi possessione filiationis.cons.10.nu.50.cum sequenti. 21
2 Quasi possessio filiationis non debet præferri probationi continenti veritatem.cons.10.nu.26.fo.19.& nu.90.95.& 96 22
2 Quasi possessio filiationis an sufficiat in decisorijs.consi.10.nu.10.& 27 21
2 Quasi possessio filiationis datur nedum in filijs legitimis, sed etiam adulterinis & spurijs.cons.10.nu.35 21
2 Qui est in quasi possessione filiationis,transfert onus probandi contrarium in eius aduersarium.cons.10.nu.70.& 71 21.& 22
2 Quasi possessio filiationis an expiret morte patris adulteri dicentis illum esse filium.con.10.nu.12.sed contra.nu.97 21.& 22.
2 Quasi posseßio an sit sufficiens in decisorijs.cons.12.nu.251 29
1 Quasi possessio in iurisdictionalibus quæritur per vnum actũ.consi.8.nu.22 19
1 Quatuor de nouem,quæ partes sunt.cons.61.nu.34.& nu.36. 125
3 Quædam honestè possunt capi,quæ tamen inhonestè petuntur.cõsi.67.nu.57 111
1 Quæ non supplentur per clausulam,habentes pro expressis, positã in rescriptis.consi.39.nu.16 95
1 Quæ incontinenti fiunt &c.cons.40.nu.11.& 12 96
4 Quæ faciant pro apostolico, & quæ contra.cons.118.nu.21.Si minus prorogatiuatus acceptauit,& fuit prouisus,& alius impetrauit a Papa.nu.22.ibi. 131
1 Quæ considerari possunt iure familiaritatis facta,non arguunt possessionis acquisitionem.cons.37.nu.4 93
1 Quælibet pars certa potest possideri,& si nõ sit quotitatiua, vt capiunt doc.& alij.cons.61.nu.47 25
2 Quarelantes contra prohibentem,ne quis possit testari,debet ostẽdere interesse,alias,quarela nõ procedit.consi.67.n.11.Et propter impedimentum datum testatori querelantes consequunt ur duplũ æstimationis.nu.3.ibi.& nu.4.Primum,secundum, & tertium requisitum probandum est,quòd ille impeditus volebat instituere hæredes istos querelantes.nu.31.33.34.& 36 149
1 Quæritũ ius alteri ex dictis in allegationibus seu scriptura acceptatis.consilio 30.nome.23 78
1 Quæsitum quod propriè dicatur.consi.9.nu.91 21
4 Quæsitum iure positiuo per supremum principem tollitur etiã sine causa.consilio 5.nu.88.Et idem si tale ius fuisset quæsitum iure naturali: veniret tamen accessariè ad ius ecclesiasticum.nu.89 15
3 Quæsitum filio post mortem patris ex contractu & stipulatione paterna non erit imputandum in legitimam ipsius filij,nec erit conferendum.consi.56.nu.12 93
1 Quæsita per vxorem constante matrimonio licet præsumantur quæsita ex bonis mariti:tamen ad illa non competit rei vendicatio ipsi marito nisi in subsidium.consi.80.nu.9.& nu.25 146
2 Quæsita per hæredem grauatum,fideicommissario non debent restitui.consi.45.nu.23 121
1 Quæsita iusto bello non debent restitui.consi.24.nu.26 63
1 Quæsita per vxorem præsumuntur ex pecunijs mariti quæsita. consil.62.nu.1.& nu.22.Et ius ita presumit, nisi probetur contrariũ.nume.2.ibid.Nec creditur sibi,si aliter non probat.num.3.ibid.& nume.23 126
3 Quæsitis ex rebus ecclesiæ qui succedunt.cons.109.nu.48 174
1 Quæstio quando est inter duos de armorum delatione, quis sit præferendus, & ex quibus causis.consil.29.nu.17. & ferè per totum consilium. 73
4 Qui non exprimit contrarium, videtur permittere. consil.157.numero 14 165
1 Qui est in possessione petere potest,vt in ea confirmetur.consilio 41.nume.15 97
3 Qui vnum includit,alia excludit.cons.59.nu.3 98
4 Qui non exprimit,præsumitur non expressum minimè velle.cons.8.nume.11 25
1 Qui vult consequens, velle videtur necessarium antecedens ad illud.consi.82.nu.73 149
2 Et cons.42.nu.26 115
Et cons.1.nu.32.fo.2.cons.8.nu.11.fo.17.cons.11.nu.21.fo.27.consi.88.nu.94.fo.139.& con.89.nu.17 181
4 Et consi.72.nu.28.& 86 98
Et supra in vers.conseqnens.
4 Qui videt & patitur solui alij: vt institori, approbare videtur.con.72.nu.3 135
4 Qui non admittitur ad partem, an & quando facit partem.con.117.nume.20 130
4 Qui non debebant contrahere,& contrahendo dicuntur esse in mala fide.consi.57.nu.18 71
1 Quid, quòd non sit, vel sit,& probari non possit, a pari procedunt.consi.97.nu.125 171
4 Quibuscunque, dictio ampla est generalis,& complectitur omnem actum.cons.33.nu.18 46
2 Quisque instare potest,vt missio in possessionem facta virtute edicti diui Adriani sortiatur effectum.cons.81.nu.17 166
2 Quicunque,dictio distributiua est,& vnicuique insolidum attribuit actum.cons.43.nu.4 117
2 Quinquennalis dilatio concedi potest eo casu,quo non conceditur beneficium cessionis.cons.100.nu.12.& nu.13.ibi. 166
1 Quod ex se quis habere non potest, id medio alterius consequitur.consi.67.nu.8 132
2 Quod communiter possidetur,communiter negligitur regulariter.consi.34.nu.39 161
2 Quod nullum est minimè venit considerandum.consi.30.nu.17.& nu.5.Nisi approbetur,vel nisi tendat ad declarationem voluntatis ibi.& nu.18 94
1 Quod inris est de toto quò ad totum, idem & de parte quò ad partem.cons.64.nu.nu.40 128
2 Quod semel placuit, amplius displicere nõ potest. consilio 26.numero 78 81
4 Quod nullum est,annullari non potest.cons.49.nu.10 60
4 Quod capitur ratione lucri cessantis,licitè capitur.consi.54.num.1.& 2 81
4 Quod non potest fieri per pactum,non potest fieri per statutum, & econtra,an valeat argumentum.cons.92.nu.10 114
4 Quod dependet a voluntate principis,impossibile iudicatur.consil.135.nu.27 142
1 Quota ita designatur per nomina numeralia sicut per quotitatiua.consi.61.nu.25 125
4 Quota decimæ quando consuetudine minuitur,valida est illa cõsuetudo.consi.15.nu.21. 36
1 Quota an designetur per nomina uumeralia.consi.61.nu.4.Sed contra

tra quando per illa quota potest reddi certa.nu.5.ibi. 125
1 Quota quæ sit, & ipsius diffinitio.nu.12.ibi. eod.
1 Quota quot modis capitur.nu.13.ibi. eo.
1 Quota capitur pro quacunque parte alicuius rei.nu.15.ibi. eod.
1 Quota vnde dicatur.nu.15.ibi. eo.
1 Quando numerus est impar, an possit diuidi in quotas æquales.ibid. numero 21 125
1 Quotæ certitudo non requiritur, sed sufficit, quòd pars sit expressa. consi.61.nu.40 125

R.

4 RAPTA, inter raptam & raptorem de iure ciuili matrimonium contrahi non potest. consilio 156.numero 5.de iure canonico legitimè contrahitur.ibidem. numero 6 177
4 Raptus virginis detestabilis est & punibilis.consi.170.nu.1 177
4 Raptus cessat, nec est punibilis concurrente voluntate ipsius raptæ ibi.nu.4 177
4 Raptus purgatur per matrimonium subsequens, quando fuit contractum liberè & spontaneè, & ex longo interuallo, secus si incontinẽti.ibi.nu.17 177
2 Raro contingentia, & quæ contra iuris præsumptionem constãt, de illis verè constare debet.consi.29.nu.39 91
1 Ratio illa, quòd minor est magis facilis ad decipiẽdum, quàm tutor non est finalis, sed impulsiua.consi.98.nu.53.& nu.59.& seq. 178
1 Ratione rei sitæ in aliquo loco multa conceduntur, quæ aliàs non cõcederentur.consi.99.nu.61 181
1 Ratio & causa attenduntur non verba.consi.102.nu.4. Et ab illis verba declarantur & limitatur.nu.5.ibi. 190
3 Ratio pro expressa habetur, quando vnica tantùm dispositio potest considerari.consi.5.nu.22 11
3 Ratio & causa attendenda in fideicommissis, per quam regulatur. consi.41.nu.12 62
3 Rationes quibus pater potuit excludere filiam & non neptem ex filio.nu.66.ibi.nu.54.& 75.& seq. Cessat argumentum, si exclusit filiam, ergo & neptem ex filio.nu.67.ibi. 62
3 Ratio vnica, qua testator potuit moueri, habetur pro expressa.con. 43.nu.57 66
1 Ratio diuersa quando assignari potest, tunc nunquam porrigitur ad aliud.consi.36.nu.26 92
3 Ratio statuti excludentis filiam non fuit illa sola, conseruatio videlicet agnationis.con.41.nu.68 63
3 Ratio est, quæ ampliat dictum, & dispositum.consi.52.nu.24 83
3 Ratio, vt sit bona & concludens, debet diferre a dicto. consi.70.numero 27 123
3 Ratio generalis non astringitur per dictum particulare. consil.83. nume ro 16 142
3 Ratio vbi eadem viget, versamur in materia comprehensiua, non extensiua.nu.21.ibi. Etiã si essemus in correctorijs.nu.22.ibi. Etiã si ratio non esset expressa, sed vnica tantùm posset considerari.num. 23.ibi. 142
3 Ratio eadem viget in cessione facta certo precio, quæ viget in ipsa venditione.consi.83.nu.25 142
4 Ratio eadem militat in alijs descendentibus, quæ militat in nepote, quando succeditur ascendentibus.consi.30.nu.44 94
4 Ratio quare inter personas consanguineas matrimonium sit prohibitum.consi.68.nu.16 84
4 Ratio recta dictat in ecclesia esse aliquem loco dei, qui periculis & infirmitatibus pensatis possit obuiare.nu.121.ibi. 84
4 Ratio naturalis ligabat etiam infideles, ne quis duceret in vxorem relictam fratris, nedum sororem.consi.68.nu.146. 85
4 Ratio expressa in statuto comprehendit omnes casus comprehensos sub ratione expressa, etiam si sequatur correctio iuris.consi.69.nu. 6.& 15 95
4 Ratio generalis attenditur, & non dictum speciale.consilio 96.numero 32 117
4 Ratio naturalis potissima est in quacunque interpretatione.consil. 105.nu.19 123
4 Ratio eadem statuti videtur militare in furto, sicut in damno.consi. 158.nu.8 165
4 Rationes & computa absoluta quando veniunt retractãda. & quãdo valeant, & durent.consi.169.nu.51 167
Ratio vbi est eadem, debet esse eadem iuris dispositio.consilio 21.numero 41 46
1 Ratio vbi eadem viget, tractatur de comprehensione, non extensione.nu.42.ibi. 46
1 Ratio maior dicto non restringitur.consi.49.nu.59 108
1 Ratio vnica habetur pro expressa, licet verbis non sit expressa.cõs. 72.nu.11 135
1 Ratio generalis non restringitur per dictum particulare. numero 27.ibi. 135
1 Ratio præsumptæ voluntatis paternæ, quòd reuocetur donatio natiuitate filiorum, quando & quo casu procedat.consi.73.numero 54. & 55 137
1 Ratio & causa finalis anima sunt ipsius dispositionis.consil.78.numero 13 144
1 Ratio fructuum consumptorum nec expensarum non habetur in societate.consi.85.nu.16 156
1 Ratio reddita debet iterum reddi, quando allegatur error calculi. consi.89.nu.18.& 34. 160
1 Ratio & malè & insufficienter ac non plenè reddita debet iterum reddi.nu.19.ibi. 160
1 Ratio reddita & malè composita reducenda est ad veram compositionem.nu.26.ibi. 160
1 Rationes, quæ sunt descriptæ in libro, pro maiori parte si sunt approbatæ, præsumptio insurgit, vt reliquæ præsumantur veræ.consilio 90.num.3 162
1 Rationes hæredibus reddendæ sunt eo modo, quo reddendæ erãt defuncto.nu.8.ibi.& nu.31.ibi.& seq. eo.
1 Rationes faciunt fidem, quando pars soluit stare illis, fallit, si sunt dolosæ.nu.9.ibi.& nu.31.& seq. eo.
1 Ratio recti sermonis consideratur, an verba generalia sint restringẽda.con.92.nu.44.& 45 165
1 Ratio malè reddita, & dolosè habetur pro non reddita, & de nouo reddenda est.consi.96.nu.3 171
1 Ratio realiter a capite reddenda est cum calculatione. numero 5. ibidem. 171
1 Ratio reddita videtur, quãdo fuit reuisa, & calculata per arbitros & ad id electos.con.96.nu.28. Et tali reuisioni stãdum est, nisi fuerit reclamatum.nu.29.ibi. 171
1 Ratio reddenda est arbitrio boni viri.nu.31.ibi. eod.
1 Ratio semel reddita non est vlterius reddenda.consi.99.nu.79. Maximè si subsecuta fuit liberatio & quietatio.ibi.nu.80. Etiam si minor esset læsus, dummodo quòd iurauerit nu.81.ibi. Item quãdo nõ fuit confirmata per sententiam seu transactionem.nu.82.ibi. Respõdetur consi.Pet.de Ancha.Soc.& nu.84.ibi. 181
1 Ratio exponitur pro causa, & multipliciter interpretatur clausula contingens actum geri debere cum ratione, moderamine, & honestate quæ danotat arbitrium boni viri.consi.9.nu.65 21
2 Ratio debet esse bona & ea sublata cessat dispositio.consi.12.numero 189 29
2 Ratio honesti non patitur, vt inferatur damnum tertio.nume.198. ibidem. 29
4 Ratione potentiæ multa sunt introducta contra communes regulas. consi.2.nu.168 5
1 Rationes reddere non tenetur, qui non reperitur, nec est debitor.cõsil.89.nu.3 160
2 Ratio debet attendi, & non dictum.consi.15.nu.25 39
2 Ratio decedentis intestati seu ab intestato militans in adulto, an pariter dicatur militare in pupillo.consi.22.nu.57 67
2 Ratio considerabilis non est, quando illa venit cõtra legis dispositionem.nu.60.ibi. Et quando disponentes redderentur defectiui, & nõ prouidentes omni casu.nu.61.ibi. 67
2 Ratio & mens statuti excludentis matrem a successione filij intestato, seu intestati, quæ fuerit.consi.23.nu.40 71
2 Ratio quare clausula derogatoria annullat vltimum testamentum. consi.24.nu.33 72
2 Ratio generalior dicto præfertur dicto, nec per illud restringitur. consilio 32.nu.23 98
3 Ratio fideicommissi comprehendit omnes etiam non nominatos possidentes bona hæreditaria.consi.37.nu.26 57
2 Ratio, qua motus est testator, ampliat fideicommissum.numero 27. ibidem. 57
2 Ratio, an habeatur rerum communium consumptarum, & alienatarum per vnum ex hæredibus, & in portionem ipsius computentur, iudicio familiæ erciscundæ.consi.44.n.42. Et quid si alienatio fieret per vltimam voluntatem.nu.43.ibi. 120
2 Ratio & causa, quibus testator fuit motus potissimùm attendi debet.consi.58.num.13. Et expressũ haberi debet, quod testator disposuisset,

fuisset, si de eo fuisset interrogatus.num.14.ibi, Præsumendum est, testatorem voluisse se reddere conformem cum dispositione statuti.nu.15 137

3 *Ratio & causa finalis ex proœmio colligitur.consi.47.nu.40* 73

2 *Ratio pro expressa habetur, si vnica tantùm possit assignari, & considerari.cons.75.nu.69* 157

2 *Ratio conseruationis bonorum ita viget in posthumo nepote testatoris sicut in eius filio.consi.76.nu.3* 160

2 *Ratio vnica, esto quòd non sit expressa, tamen pro expressa habetur si alia non potest adduci.nu.10.ibi.* 160

2 *Ratio vnica si potest considerari in dispositione a testatore facta, illa habere debet pro expressa, consi.77.nu.15* 161

1 *Ratio pro expressa habetur, quando vnica tantùm potest assignari. consi.11.nu.22* 27

Et idem operatur, ac si expressa fuisset, & quod operatur expressa. nu.23.ibid.

3 *Ratio ipsa in statutis consideratur vt anima, verba autem tanquã corpus & superficies, & ratio regulat statutum. consilio 16. numero 30* 24

Idem quando vnica tantùm ratio posset assignari, esto quòd non esset expressa.nu.33.ibi.& nume.36.& 37.etiam in correctorijs, & diffusius.nu.38 19

1 *Ratio vbi eadem viget, casus dicitur comprehensus non extensus. consi.13.nu.45.* 32

1 *Ratio, A ratione etiam præsumpta valet argumentum.consi.32.numero 76* 84

3 *Ratio. A ratione non expressa argui non potest in statutis.cons. 41. nu.73.& 82* 63

3 *Ratio quando vnica tantùm considerari potest, illa pro expressa habetur.cons.90.nu.17* 182

3 *Et consi.6.nu.13.fo.13.consi.25.nu.27.fo.38.cons.50.nu.26. fol. 80.& cons.66.nu.43* 106

3 *Ratio generalis ad omne tempus non limitatur tempore.consi.25. numero 28* 38

3 *Ratio illa non adest in nepte excludenda, quæ viget in filia. consil. 41.nu.54.55.58.60.& 75* 63

3 *Ratio illa nõ valet, quòd neptis possit dotari ex legitima patris sui. ibi.nu.60* 63

3 *Ratio & causa ampliant & restringunt fideicommissa. consil.43. numero 87* 66

3 *Ratio vnica collecta haberi debet pro expressa. consilio 47. numero 94* 73

3 *Ratio vbi eadem, idem ius.consi.50.nu.23* 80

2 *Ratione carens extirpandum venit.cons.9.nu.69.fol.18.& consi. 12.nu.190* 29

1 *Rationis data identitate, venit similis casus, quo viget.cõs.24.numero 39* 63

3 *Rationem & causam in fideicommissis, quibus motus fuit testator, magis attendimus, quàm ipsam expressionem verborum.consil.17. numero 18* 25

3 *Rationibus pluribus concurrentibus illatio cessat. consilio 41.numero 74* 63

2 *Ratificatio eodem momento facta cum actu præced.& non seruata forma statuti nociua minimè est.consil.12.nu.70* 28

2 *Ratificatio facta ex falsa causa, & ab ignorante nihil nocet.nu.72. ibidem.* 28

2 *Ratificatio subsequi debet re integra, & non postmodum.numero 112* 28

1 *Ratificatio facta ex interuallo tollit nullitatem & allegationem doli.consi.96.nu.77* 171

1 *Ratificatio actus doli facta a minore non tenet.consilio 100.numero 69* 183

1 *Ratificatio non extenditur ad ignorata.nu.71.ibi.* eod.

1 *Ratificatio promissa statim sequi debet promissionem.consi.109.numero 17* 204

1 *Ratificatio valet etiam post ius quæsitum. consi.14.num.25. Et ista facultas ratificandi transit ad hæredes.nume.26.ibidem.Et ius dicitur quæsitum tempore, quo notarius stipulatur.nume.27.ibidem & nu.28.& 29* 35

4 *Ratificatio retrotrahitur.consi.5.nu.34* 15

4 *Ratificatio non trahitur retro in præiudicium tertij.consilio 12.numero 17* 26

1 *Ratificatio an operetur in præiudicium tertij, cui medio tempore fuit ius quæsitum.cons.14.nu.3* 35

1 *Ratificatio non se extendit ad ignorata.consi.47.nu.97.Et vt valeat præcedere debet notitia ante gestorum.nu.98.& seq.* 105

1 *Ratificatio minoris actus gesti in illa ætate potest considerari tripliciter.consi.49.nu.7* 108

1 *Ratificatio cessat, quando actus primus, ad quem refertur, non valuit.nu.13.ibi.* eo.

1 *Ratificatio, de qua in casu præsenti, potest verbo & facto fieri.nu. 15.ibid.* eo.

2 *Ratificatio prædicta eundem producit effectum, quem contractus gestus in ætate maiori.nu.48.ibi.* 108

1 *Ratificatio ita facto sicut verbo potest fieri. consilio 77. numero 34 Et consensus illius, pro quo notarius est stipulatus, debet subsequi. numero 35.ibid.* 145

3 *Ratificatio facta per minores potest rescindi per restitutionem integrum.cons.66.nu.61* 131

4 *Ratihabitio ex quibus possit colligi.consilio 21.nume.33. Et quid si alius non est momentaneus, sed successiuus, & toleratus vniuersaliter.nu.33.ibi.* 32

1 *Ratihabitio mandato æquiparatur, & iuuat negotia gerentem.cõs. 47.nu.30.& 31* 104

1 *rathabitio habetur instar mandati specialis.nu.33.ibi.* 104

1 *Ratihabitio vero & facto potest fieri.nu.34.ibi.* 104

1 *Ratihabitio non refertur ad actum nullum.consilio 55.nume.59.Et per transactionem non videtur simulationi renuntiatum. numero 60.ibid.* 118

1 *Ratihabitio, ita facto sicut verbo potest fieri.consilio 33. num. 60. Maximè quando concurrit antiquitas iuncta cum possessione.numero 61.ibi.* 87

1 *Ratihabitio retrotrahitur & mandato comparatur.consilio 78.numero 12* 144

3 *Ratihabitio nedum verbis, verùm & facto induci potest.cons.107. nume.17* 169

1 *Ratum qui semel habuit, contradicere non potest.con.47.n.15.* 104

1 *Rata haberi non possunt, quæ nomine illius non sunt gesta.cons.47. nume.96* 105

1 *Rebellis quis propriè dicatur, & in non subdito non cadit rebellio. consi.101.nu.33* 185

1 *Receptus ad ciuilitatem per priuilegium, verus ciuis efficitur, consilio 71.num.9.Maximè cum de fauore agitur.nume.10.ibi.Quando receptus est de loco inferiori ad superiorem.num.11.ibi.& nu.1. 2.& 17* 135

4 *Receptus authoritate apostolica canonicus supernumerarius dicitur habere ius ad rem in præbenda vacatura non in re.consil.83.numero 5* 109

2 *Recedere quis potest a renunciatione sibi facta.consi.6.nu.64* 14

1 *Recedere non licet a verbis, quæ declarant eius formam & qualitatem.cons.32.nu.10* 84

1 *Recedi potest a protestatione facta in libello.cons.113.nu.8* 213

1 *Recedi potest a vendicatione voluntate ipsarum partium. consilio 128.nu.2* 219

3 *Recedendũ est a verborũ proprietate, nisi &c.cons.108.nu.46.* 173

1 *Recedendum non est a propria significatione verborum. consil. 92. numero 9* 165

2 *Recedendum minimè est verbis.cons.16.nu.7* 42

1 *Recessum ab expresse ordinatis non dicitur per clausulam generalem.consi.47.nu.75.& 76.Nec a limitatis superius & specificè exceptis & dispositis.ibi.* 105

4 *Receptus canonicus supernumerarius dicitur canonicus in herbis. consi.83.nu.1* 108

1 *Receptus a capitulo & episcopo, non præfertur recepto authoritate apostolica.ibi.nu.2* eod.

4 *Receptus quando dicatur authoritate apostolica, & quando ordinaria.ibi.nu.3* eo.

4 *Receptus authoritate apostolica dicitur habere ius ad rem in præbenda vacatura, ibi.nu.5.fol.108.& cons.117.nu.31* 125

4 *Recipiens simpliciter canonem nõ solutum triennio, videtur remittere caducitatem.cons.5.nu.201* 16

1 *Recipiens inuestituras videtur illas recepisse secundùm statuta patriæ.cons.12.nu.44* 29

1 *Recipiens literas, & illis non contradicens acceptare videtur contenta in illis.cons.81.nu.15.Fallit, nisi contradicat verbo, vel facto ibi.fol.130.& cons.91.nu.2* 148

1 *Reclamatio subditorum in deuolutis & reuersis ad principem non datur: quia in illis habet amplissimam potestatẽ.con.21.n.74.Nam summissio istorum dependet a voluntate principis.nu.85.ibi.* 48

1 *Reclamatio a laudo infra quot dies concedatur.cons.44.nu.15.* 100

1 *Antequam*

1 *Antequam reclamatur obtineri debet absolutio a iuramento. numero 16.ibi.* eod.

1 *Reclamatio ad arbitrium, & ex laudo infra quantum tempus debet proponi.conf.45.nu.58.59.60.63.& 64* 101

1 *Reclamatio mensuræ nnn factæ infra quod tempus concedatur.consilio 64.numero 30.Et quid si demonstratio mensuræ est falsa. numero 32.ibi.* 128

1 *Reclamari potest a laudo, & illud potest dici nullum.conf.45.numero 3* 101

1 *A laudo seu arbitramento, ad quem iudicem sit reclamandum. nu. 11.ibi. & alijs seq.* eod.

1 *Non enim semper ad iudicem rei, sed quandoque ad iudicem actoris ibidem.* eo.

4 *Reclamari an possit a relatione, & dici de nullitate.consilio 132. nume.26* 141

1 *Recognoscens aliquem in dominum, & præstãs illi fidelitatem, videtur renuntiare iuri quod habet.conf.23.nu.228* 52

1 *Recognoscentes superiorem, an possint collectas, vectigalia & alia onera imponere, & quando & quo casu.conf.25.n.2.14.33.41.52. 53.63.64.94.& alijs seq.* 64

3 *Recognitio scripturæ facta in iudicio habet vim iudicati. consilio 77.nu.24* 135

4 *Recomendanti, & confœderanti non propterea dicuntur feudatarij illorum, quibus confœderantur, nec propterea dicuntur illis pstare aliquam seruitutem.conf.16.nu.25* 29

4 *Rector alicuius ecclesiæ ex quibus actibus dijudicetur. conf.39.numero 28* 151

4 *Rector toleratus a populo in administrãdo optimã præsumptionem pro se habet.nu.33.ibi.* 51

1 *Recuperandæ possessorio agens quæ probare habet.conf.1.n.156* 2

1 *Recuperare sua & non obseruare promissa quando liceat.consi.10. nume.83* 22

1 *Recuperatio possessionis licita est non obstante præcepto iudicis contrario quando id permittitur de iure, vel ex priuilegio, vel ex communicatione partium.conf.41.nu.40* 97

4 *Recurrendum est ad protocollum, quando discordat cum inde sumpto.conf.112.nu.8* 128

3 *Recusatio suspendit iurisdictionem recusati.conf.97.nu.7* 163

1 *Recusationi iudicis an possit tacitè renuntiari, & per procuratorẽ. conf.31.nu.70* 79

1 *Reddens rationem satisfacere dicitur oneri sibi iniuncto. consi.96. nume.27* 171

1 *Reddere rationem verè, & confitenti esse redditam, differunt.conf. 96.nu.7* 171

1 *Reddere qui tenetur rationem, potest petere, q ponẽtur calculatores & recusores.nu.30.ibi.* 171

1 *Redditio rationis & administrationis non videtur remissa, si testator dicit stari debere conscientiæ & discretioni administrantis.cõs. 84.nu.35* 153

1 *Redditio rationis dolosè facta non iuuatur per sententiam, quin ratio sit de nouo reddenda.conf.89.nu.61.Et quid si sententia refert se ad acta, in quibus apparet error.nu.62.ibi.* 160

1 *Redditio rationis administrationis si committitur conscientię alicuius, quid istud importet.con.84.nu.7.24.& 25* 153

3 *Redditus annui & emphyteusis, an imputentur in legitimam.con. 56.nu.12.13.16.& 17* 93

3 *Redditus annui an connumerentur inter immobilia.ibi.numero 13 & 15* 93

1 *Redditus annuus licitus est, esto quòd solutio fiat in pecunia. consi. 60.nu.13.& 14* 124

1 *Reductio ad primeuum statum est facilis et fauorabilis.con.32.nu. 30.fo.84.conf.104.nu.20.fo.191.& con.111.nu.9* 208

2 *Et conf.35.nu.37* 103

3 *Et conf.2.nume.24.fo.6.& conf.67.nume.116.fol.111.& consi. 105.nu.6* 168

4 *Et conf.2.nu.74.fo.6.con.21.nu.9.fo.32.& conf.28.nu.19* 39

1 *Reductio impedit executionem laudi.conf.45.nu.60* 101

1 *Reductio a laudo coram quo sit petenda.nu.65.ibi.& nu.11.Et quid si extat statutum, quòd laudum exequatur, vt sententia aliorũ.nu. 66.ibi.& seq.& nu.14.& 73.Et quid si ex laudo oritur actio. nu. 67.ibi. A pari procedunt, q oriatur ex eo actio, vel quòd statutũ concedat executionem illius.nu.68.ibi.& nu.8* 101

1 *Reductionem fieri ad ius commune fauorabile est.conf.53.nu. 96.85*

1 *Refectio aggerum probat confines.conf.4.nu.6* 13

Refectio actus facilius permittitur, quàm noua concessio. consi.44. nume.13 55

1 *Referens non apparente relato non probat concludenter.consi.33. nu.1.& 3.Sicut etiam instrumentum referens aliud.nu.2.ibi.Fallit, quando refertur illud, quod tunc temporis fuit gestum.num.4. ibi.Probat enim referens, & si relatum non exhibeatur.nu.5.ibid. Item fallit, quãdo relatũ reperitur, & apparet n.6.ibi.Ex quo in referente explicitè habetur certitudo voluntatis.nu.7.ibi.Item fallit, quando relata eodem tempore poterunt interuenire.nu.8. ibid. Item & quando in referente infertur tenor relati.nu.9.ibi. Prout etiam quando relatio facta est per illas personas, quæ potuissent disponere.nu.10.ibi.* 87

1 *Referens intelligi debet & declarari secundùm tenorem, & qualitatem relati cum omnibus qualitatibus suis.con.35.nu.7.fo.91.& conf.72.nu.59* 135

2 *Et conf.20.nu.5.fo.62.& conf.24.nu.50* 72

3 *Et consi.56.nu.3.fo.93.& con.79.nu.10* 137

3 *Referens non probat, nisi exhibeatur relatum.consi.102.nu.9* 167

4 *Referens continetur sub relato cum suis qualitatibus.consi.73.numero 36* 101

4 *Referens probat vt relatum.conf.80.nu.14* 107

4 *Referens & iudicans partibus præsentibus, & reclamantibus rem iudicatam inducit.con.132.n.17.& nu.18.& 28.De commissione ad referendum, qualiter debeat constare.nu.19.ibi.Cardinali ita asserenti credendum est.nu.20.ibi.Et quid si referens hoc est persona fide digna &c.nu.21.ibi.* 141

4 *Referens nihil probat, nisi relato apparente.declaratur.consi.134. nu.5.12.& 6.& seq.* 142

1 *Referri ad aliud non debet, quod dicitur in vno capitulo, & ex separatis.consi.36.nu.10* 92

2 *Reformatio statuti quãdo validitatem habeat.conf.20.nu.7* 62

2 *Reformatio facta post statutum corrigit statutum in casibus, in quibus reformatio disponit contrarium.conf.56.nu.23* 135

2 *Reformatio declarationem & interpretationem a statuto antiquo magis, quàm a iure communi recipit.nu.27.ibi.* 135

2 *Reformatio limitata ad certas personas nõ videtur in alijs statutũ antiquum corrigere.nu.29.ibi.* 135

2 *Reformatio interpretata certo modo obseruari debet secundùm eãdem interpretationem.nu.34.ibi.* 135

3 *Reformatio valet, quãdo formiter est facta & debet obseruari.con. 47.n.11.& nu.10.23.24.& seq.Et si facta est post statuta illis præfertur.nu.12.ibi.* 72

3 *Reformatio vocans agnatos masculos limitatè limitatum producit effectum.nu.17.ibi.* 72

3 *Reformatio est facienda ab habentibus potestatem, aliàs non valeat.num.23.ibidem.Et qualiter sit facienda, & sub qua forma.nu. 24.ibi.* 73

3 *Reformatio quando & quo casu valeat non seruata forma tradita. consi.47.nume.30* 73

3 *Reformatio in quibus differt, & discernitur a statuto.nu.36.ibi. Et quid si ista vt posterior, & generalis contrariatur statuto anteriori, an valeat.nu.38.ibi.Et quid si statutum anterius continet clausulam derogatoriam ad sequentes reformationes.nu.39.ibi.* 73

3 *Reformatio si excludit genus maternum, et vocat & includit agnatos, an dicatur vocare agnatam fœminam, & quãdo.nu.40.ibi.* 73

1 *Reformationes & confirmationes feudorum necessariò sunt petendæ.conf.22.nu.13* 47

4 *Regalis dignitas excepta videtur a generali dispositione.con.141. nume.21* 147

1 *Regentes & administrantes ciuitatem possunt consuetudinem inducere.consi.35.nu.26* 91

3 *Regiones locorum differentes sunt, & vna expressa non venit alia. conf.58.nu.4* 95

4 *Regressus quid sit.consi.5.nu.8* 15

4 *Regressus competit ad beneficium cessum cedenti sub conditione, si conditio adimpleta non fuit.conf.5.nu.8* 15

4 *Regressus non datur renuntianti ad ius, cui renunciauit. numero 156.ibid.* 16

1 *Regula, quod prior in tempore limitatur.consi.11.nu.16* 25

1 *regula non valenti agere &c.quando & qualiter procedat. consi. 1.nume.125* 2

4 *Regula in alternatiuis verificatur in vno.conf.55.nu.33* 69

4 *Regula illa quando & quo casu procedat.Et quæ non prosunt singula.nu.46.ibi.& nu.47.& 48* 69

4 *Regula de non tollẽdo ius quæsitum, intelligitur de iure quæsito purè non conditionaliter.conf.82.nu.37* 108

4 Regula de triennali, vnde habuit originem. cons. 81. nu. 1 107
4 Dictæ regulæ effectus, an impediatur decretum citationis non executa. nu. 2. ibi. & nu. 12. & per totum. 107
4 Regula ista tuetur pacificè possidentes in negligentium contumaciam. 3. ibi. 107
4 Regula de triennali, tuens possessionem intelligi debet de habili. consil. 96. nu. 1 117
4 Regula de triennali, an locum habeat in spurio & illegitimo. nu. 2. ibi. & nu. 6. 19. & 20 117
4 Regula prædicta solùm tuetur a molestijs. n. 5. ibi. 117
4 Regula de triennali, an extendatur ad casus similes exceptuatos in ea nu. 20. ibi. 117
4 Regula de triennali, quando & quo casu & in quibus procedat. cōs. 31. nu. 58 43
4 Regula de triennali possessore tuetur illum. cons. 47. nu. 10. declaratur. nu. 39. & 40 43
4 Regula quo casu prouidet vltra ius commune. cons. 118. n. 19. 132
4 Rugula vult non vocare ex personas illarum propter diligentias non factas. cons. 118. nu. 34 132
4 Regula contra non expedientes literas gratiæ expectatiuæ extenditur ad non expedientes literas reseruationis. cōs. 142. nu. 1 148
4 Regula vna per aliam incontinenti sequētem declaratur. nu. 3. ibi. Et ex vtraque sumitur mens condentis illas. nu. 4. ibi. 148
2 Regula illa, ꝙ in fideicommissis magis mens testatoris, quàm verba attendi debeat, quando & quo casu procedat. cons. 89. nu. 3 181
2 Regulæ standum est regulariter, & contra eam alleganti casum exceptatum incumbit onus probandi. cons. 11. nu. 17 27
2 Regula coæquationis, & æquiparationis non semper procedit. cons. 12. num. 214. Vt etiam, quando reperitur limitata & restricta per aliam legem. nu. 215. ibi. Vel quando traheretur ad inhonesta, insolita, & afferentia damnum tertio. nu. 21. ibid. Vel quando sequeretur absurdum, seu inconueniens & iniustè pateretur quis damnum nu. 217. ibid. 29
4 Regulæ standum est, & non casibus exceptuatis, nisi probentur. consil. 5. nu. 5 15
4 Regula, ne extinctę pensiones suscitētur &c. quando procedat. cons. 5. nu. 86 15
4 Regula tollens motum proprium & certam scientiam non videtur tollere clausulam de plenitudine potestatis. nu. 94. ibid. 15
4 Regula de non tollendo ius quæsitum procedit in casu dubio, non autem in claro. n. 95. ibi. Nec loquitur de iure quæsito conditionaliter ad rem. nu. 96. ibid. Quod conditionaliter competit leue reputatur nu. 96. ibi. Et idem dicimus, quando aliquid competit in diem incertam. nu. 96. ibi. 15
4 Regula secunda derogatoria primæ tollit præcedentem. consi. 18. numero 15 30
4 Regula cancellariæ, de non expediendis literis reseruationis, sine cōsensu & c. quando procedat. cons. 5. nu. 56 15
4 Regula prædicta tanquam odiosa, non est extendenda. nu. 59. ibi. 15
4 Regulæ cancellariæ non astringunt Pontificem. nu. 91. ibi.
4 Regulæ cancellariæ reseruationum fuerunt in viridi obseruantia annis centum, & vltra. cons. 19. nu. 18 31
4 Regula cancell. de iure quæsito non tollendo qualiter intelligantur, & quo casu procedat. consi. 30. nu. 49 41
4 Regula cancel. decernens beneficium resignatum vacare per mortē si prouisus intra sex menses & c. quando, et quo casu procedat, & locum habeat. con. 39. nu. 1. & seq. Et quid, si prouisus realiter inseruiuit ecclesiæ in diuinis & ministrauit sacramenta & reliqua nondum expeditus literis. ibi. 51
4 Regula prædicta ob quam causam emanauerit. numero 2. ibidem. et numero 1 eod.
4 Regulæ prædictæ dispositio cessare debet ceßāte causa dictę regulæ introductiuæ. nu. 19. ibi. 51
4 Regulæ cancell. extinguuntur per mortem Papæ. con. 49. nu. 8 60
4 Regula cancel. reseruatoria istius electionis habet eandem vim quādo Papa vtitur illa potestate. cons. 19. nu. 3 31
4 Regulæ & reseruationes odiosæ sunt, & ideo restringēdæ. n. 4. ibi. & numero 24. Et destruunt ius commune in materia electiua. nu. 5. ibidem. 31
4 Regulæ dictæ sunt canones speciales, & morte Pontificis eas concedentis expirant. nu. 6. ibi. 31
4 Regulæ dictæ clausulam illam habent, si Papa illis voluerit. ibi. nu. 7. ibidem. 31
4 Regulæ prædictæ morte naturali expirant, an eodem modo expirēt morte ciuili. nu. 9. ibi. 31
2 Regula, & quæ non prosunt singula, multa iuuant, quando & quo procedat & locum sibi vendicet. cons. 27. nu. 76 38
1 Regula. l. patre furioso quo casu procedat. con. 28. nu. 11 76
1 Regula, quod quisque iure, locum habet contra illam, qui rescriptū, impetrat. cons. 39. nu. 11 95
1 Regulæ standum erit, nisi probetur exceptio, seu fallentia ipsius. cōsilio 41. nu. 16 97
1 Regula ex quibus colligatur, venditionem factam ad corpus, & nō ad mensuram. cons. 64. nu. 31. & nu. 55. & seq. 128
1 Regula, quòd in re communi potior est conditio probibentis, limitatur multis modis. cons. 115. nu. 36 216
3 Regula illa, si vinco vincentem te, quando procedat. cons. 47. numero 113 73
4 Regula quod non valeat acceptatio vigore gratiæ expectatiuæ literis non expeditis. quando, & quo casu procedat. consilio 44. numero 14 55
4 Regula, ꝙ dispensatio suffragetur, nisi literis desuper confectis quo casu procedat. nu. 11. ibi. 55
4 Regula probibēs de nouo constitui seu suscitari pensiones extinctas qualis intelligitur. cons. 45. nu. 22 55
1 Regulæ standum est alio non docto. cons. 76. nu. 14. & 125. & cons. 93. nu. 20 166
2 Regulæ duæ quando concurrunt, vna negatiua & probibitiua alia permissiua & affirmatiua, attendi debet probibitiua, nisi in casu de quo expreßè loquitur. cons. 56. nu. 29 135
4 Ac regulam de pluribus expectantibus, an minus prærogatiuatus propter nō factas diligētias ab alijs præferatur & beneficium per obitum cuius dicatur vacare. cons. 119. nu. 2. & alijs seq. 126
1 Registrationis instrumenti omissio non reddit illud inualigum. consil. 104. nu. 62 191
3 Rei vendicatio quando competat fideicommissario vniuersali nulla facta restitutione. consil. 52. numero 46. & alijs sequen. quando secuta fuit alienatio. Et quando grauatus moritur, nullo hærede relicto. numero 47. ibi. Et de æquitate canonica, quid iuris. nume. 48. Et quando expreßè est prohibita falcidia & trebellianica. numero 49. ibid. 83
1 Rei vēdicatio & hipothecaria competere possunt eidē ad eandē rē aliquo casu, licet regula sit in oppositum. cons. 80. nu. 33 146
1 Rei vendicatio præsupponit damnum. cons. 84. nu. 34 151
3 Rei vendicatio competit fideicommissario particulari. consilio 52. nume. 41 83
3 Reipublicæ interest, dignitates familiarum conseruari. consilio 16. numero 31 24
3 Reintegratio in se continere debet restitutionem omnium, quibus quis fuit spoliatus. cons. 105. nu. 2. & 3 168
4 Reintegratio facienda est ad bona & fructus. con. 138. nu. 32 144
2 Relatiuum illud, & eorum filiorum, æquiuocum est, & declarandū venit ex qualitate filiorum apposita in alio capite testamēti. cōsil. 18. nu. 31 50
2 Relatiuum in dubio relationem facit. cons. 26. nu. 31 81
2 Relatiuum eius, an referatur ad testatorem, vel ad grauatum. cōs. 59. nume. 7 138
2 Relatiuum eos, æquiuocum qualiter sit interpretandum. consil. 89. nume. 57 174
2 Relatiuum ad quæ magis sit referendum. nu. 59. ibi. Et quid si relatum clarè fuit appositum in alio capitulo. nu. 60. ibi. 174
2 Relatiuum limitatum limitatè debet intelligi. nu. 62. ibi. eod.
3 Relatiuum procedit secundùm veritatem patentem ex coniunctione scripturarum relatarum & referentium, & hæc est eius natura cons. 2. nu. 55 6
3 Relatiuum nedum refert substantiam, verùm & omnes qualitates cons. 9. nu. 16 16
3 Relatiuum quæ limitat & restringit antecedentia. cons. 17. numero 37 205
3 Relatiuum aliqua, partitiuū non verificatur in vno, sed in pluribus cons. 71. nu. 61. 124
1 Relatiua intelligi debent secundùm relatum. consi. 97. nu. 94. Et cū omnibus suis qualitatibus. nu. 95. ibi. 174
2 Relatiua & copulatiua regulantur a suo antecedente. consi. 80. nu. 57. Et ab illo restringuntur. nu. 58. ibi. 165
1 Relatum, si non appareat referens, nihil disponit. consilio 35. numero 6 91
1 Relatum continetur in referente, & expressum dicitur cū omnibus qualitatib. suis. con. 22. nu. 9. fo. 47. con. 25. n. 51. fo. 64. consi. 19. nu. 13. fo. 95. con. 47. nu. 40. fo. 104. cons. 78. nu. 8. fol. 144. consil. 82. nu.

82.nu.14.fo.149.con.92.n.22.fo.165.consi.108.nu.47.fo.207.cōs. cons.111.nu.16.fo.208.& consi.122.nu.5 221
2 Et cons.7.nu.23.fo.14.cons.16.nu.5.fo.42.cons.26.nu.30.fol.81. & cons.75.nu.18 134
3 Et cons.1.nu.106.fo.2.cons.9.nu.17.fo.16.& consi.21.nu.32.fo.32.& cons.108.nu.36 173
4 Et consi.5.nu.17 15
1 Relatum considerandum est, non referens.cons.94.nu.20.fo.167. & cons.92.nu.21 165
3 Et cons.10.nu.16 17
2 relatum in dubio considerationem facit.consi.26.nu.31 81
4 relatum attendi debet.consi.128.nu.15 138
3 relati secundum formam semper venit regulanda cōfessio, quę fuit relatiuè facta.consi.7.nu.4 14
2 relatio facienda est cum omnibus suis qualitatibus.cons.19.n.71. Maximè quando, testator est indefinitè locutus & in numero plurali.nu.72.& nu.73. Et quando adest verisimilis mens ipsius testatoris.nu.74.ibi. 55
2 relatio tam generalis, quam specialis restringitur.consi.36.nu.18. Et intelligi debet secundùm relata.nu.19.ibi. 104
2 relatio non debet fieri, quando resultaret absurdum & variatio.cō sil.70.nu.23 127
2 relatio facta videtur cum omnibus qualitatibus contentis in relato.cons.47.nu.15.fo.124.cons.72.nume.22.fol.153.& consi.80. numero 50 165
3 Et cons.39.nu.5 61
2 relatio fieri debet com omnibus suis qualitatibus præcedentis dispositionis.cons.86.nu.37 174
2 relatio in dubio facienda est ad ea, quæ sunt posita dispositiuè & nō conditionaliter.nu.39.ibi.
2 relatio facta ad testamentum non limitatur, si testes vltra contenta in testamento aliquid dixerint.consi.94.nu.48 191
2 relatio facienda est ad proxima.cons.24.nu.32 63
2 Et cons.16.nu.108.fo.43.& consi.59.nu.8 138
3 Et cons.34.nu.4 54
1 relatio peritorum communiter assumptorum probat.consilio 34. numero 14 89
1 relatio intelligenda est, exceptis alijs expressè dispositis.consilio 39. nu.18 95
1 relatio habens relationem ad aliud debet secundùm illud interpretari.cons.100.nu.21. Et secundùm tenorem & qualitatem relati debet intelligi.ibi.nu.22 183
1 relatio limitata limitatum producit effectum.cons.102.nu.25.190
1 relatio sententiæ ad libellum limitatè facta limitatè venit intelligē da.consi.103.nu.2. Et quando sententia habeat consequentiam ad libellum.ibi.
Non est verum, iudicem præsumi super toto iudicare.numero 12. ibidem.
Diuersa ratione potuit moueri libellans ab illa, qua motus est iudex nu.13.ibi. 190
1 relatio ad testamentum censetur facta secundùm omnes qualitates in testamento contentas.cons.2.nu. 50 6
3 relatio nedum refert substantiam sed etiam omnes qualitates. numero 53.ibi. 6
3 relatio restrictiuè intelligenda est secundùm relatum. consilio 7.numero 3 14
3 relatio si aliud continet quàm relatum, standum erit relato & non referenti consilio 7.nu.5 14
3 relatio an semper sit facienda ad proxima.consi.18.nu.24 47
3 relatio facta censetur cum omnibus suis qualitatibus cōtentis in relato.cons.21.nu.38 32
3 relatio quando non potest fieri nisi ad vnum, illud pro expresso habetur.cons.51.nu.17 82
3 relatio non fit ad illud caput, continens dispositionem perfectam & absolutam.consil.68.num.40. Nec quando ex relatione resultaret absurdum.nu.41.ibidem. Et quando diuersa adest ratio, ne ad illud relatio fiat.nu.42.ibi. Et quoniam repugnat intentio disponentis. nu.43.ibi. 116
3 relatio non potest referri ad capitulum, quod per se habet specialē prouisionem.cons.87.nu.33 147
4 relatio facienda est ad statuta valida & non inualida.cons.10.numero 25 24
4 relatio partibus pręsentibus facienda est.cons.132.nu.22. Et sufficit esse partes præsentes sine citatione.nu.23.ibi. 141
relatio an requirat causæ cognitionem.cons.132.nu.24 141
4 relatio quando fit partibus præsentibus, tacētibus, & non reclamā tibus, censetur ab ipsis approbata, nec potest appellari.numero 28. ibidem. 141
4 relatio facta ad actum verificatur, si de actu constat, licet non appareat contentum in actu.cons.133.nu.12 141
4 relatio & actus gestus die feriata non subsistūt.con.158.n.25.166
4 relatio quando & quo casu requirat contentum in relato apparere nu.13.ibi. 165
4 relatione factæ ab aliquo, qui de nouo potest disponere, & actū facere, credendum est.cons.17.nu.14 30
1 relationibus calculatorum seu arbitratorum standum est, nam executioni illæ mandantur.cons.96.nu.32 171
1 relaxare bona quis non potest, quorum restitutio est irreparabilis. cons.10.nu.85 22
2 relictum factum vxori, vt post mortem eius reuertatur ad filios, & hæredes eorum in totum reuertitur ad filios superstites, nō ad hæredes cons.18.nu.79 51
2 relictum factum familiæ intelligitur secundùm ordinem succedendi ab intestato.cons.37.nu.43 106
2 relictum factum singulis præiudiciale est, & debetur proximioribus cōsiderato tempore testamēti.cons.49.n.24. Vel illis qui tēpore mortis reperiebantur.nu.25.ibi. Non enim veniunt illi, quos testator ignorabat.nu.26.ibi. 126
2 relictum contemplatione familię inducit grauamen successiuum & gradatim.cons.63.nu.13 143
1 relictum factum alteri post mortem vxoris viduæ locum habet, si ipsa secundò nupserit.cons.70.nu.18 152
2 relictum simpliciter soluendum diuersis temporibus non est conditionale, & ideo transmittitur.cons.57.nu.6. Et quid si datus est substitutus.nu.10.ibi. 136
2 relictæ in testamento ruunt, quando ex eo non pōt hæreditas adiri cons.62.nu.10 143
4 relicta alicui fraternitati pro animabus defunctorum dicuntur relicta ad pias causas.cons.34.nu.5 47
3 relicta sub eodem sermone, & oratione requirunt implemētum omnium.cons.108.nu.33 173
4 relictam fratris de ducendo in vxorem præcepta fuerint mistica, et figura.cons.68.nu.90 84
4 relicta fratris non carnaliter cognita, sed solùm disponsata, an possit capi in vxorem a cognato.cons.68.nu.415 85
3 religionem ingressurus potest donationem suorum bonorum ac successionis sibi debitæ facere suis fratribus. Maximè quando expressè facta est de legitima & de omni alia successione futura.cōs.22.nu.15.& 16 34
4 religiosus claustralis, etiam de ordine mendicantium, potest in vltimis voluntatibus cōstitui dispensator & executor.cons.26.nu.1 Et qua ratione istud permittatur.nu.2. Et nedum ad pias causas, verum & ad alias non pias potest executor constitui.nu.3 37
4 religiosus pro vtilitate monasterij, de licentia superioris potest esse extra claustrum, & etiam executor testamētarius.ibi.nu.5. Et si voluntate superioris susceperit tale officium cogi potest illud prosequi nu.6. Etiam cum bona conscientia, & absque scrupulo, non obstante professione.nu.7. Potest etiam constituere procuratorem ad ista prosequendum. Nec requiritur alia licentia superioris, si semel fuit obtenta.nu.8.ibi. 37
4 religiosus habens eligere personas ad distribuendum bona a testatore relicta potest suo arbitrio illas eligere.ibi.nu.25 37
2 religiosus an possit esse executor testamentarius, & quando.consi.19.nu.75 55
2 religiosus an possit esse arbiter, seu arbitrator.nu.76.ibi. 55
1 religiosus non possit recusari iudex duelli.cons.31.nu.101 79
4 religiosi subsunt generali totius ordinis.cons.9.nu.3 24
3 religiosi sunt idonei testes in testamento.cons.72.nu.9 126
4 religiosis per priuilegia concessa non dicitur sublata potestas generalis.cons.9.nu.9 24
4 religiosi propter malam vitam, pessimosque mores fratrum, & religiosorum possunt priuari domo & conuentu, & illa poterit in alios religiosos transferri.cons.11.nu.1. Quando proceditur contra regularem non seruetur ordo, & solennitas iuris, sed sola veritas.nu.2.ibi.& nu.7 25
4 Religiosi an possint appellare a correctione in eos facta per ipsorum superiores.cons.28.nu.15 39
4 Religiosi an possint appellare a dicta correctoria, quæ fit contra statuta ordinis.nu.17.ibi. 39
4 Religiosi absolui possunt ab ipsorum superiore. Et si superior non est ad

ad id sufficiens absolui possunt ab episcopo.nu.40.& 41.ibi. 39

4 Religiosus deponens sine licentia sui superioris quando probet.con sil.54.nu.24 67

4 Religiosi in aliena diocesi possunt præscribere ius decimandi, vt ipsi non cogantur ad soluendas decimas.cons.73.nu.9 101

4 Item poßüt præscribere tale ius spacio annorum quadraginta cum titulo: vt ab alijs decimas percipiãt.nu.10.ibi. Quod a fortiori procedit in præscriptione tanti temporis &c.nu.11.ibi. 101

4 Religiosi ordinis cistercien.in decimis percipiendis sunt magis priuilegiati, quàm alij religiosi.consi.73.nu.33 101

4 Religiosus professione & habitu an sit capax beneficij ecclesiastici consi.125.nu. 12. Quid si iste nihil dixit de clericatu, sed professus est.nu.14.ibi. 137

3 Relinquēs pluribus ostendit animum suum non fuisse relinquere vni tantùm cons.18 nu.40 27

4 Relinquens integrum dominium domus, an videatur relinquere proprietatem, vel vsumfructum.cons.123.nu.15 186

4 Reliquiæ quod non ostendantur, est contra bonos mores, cons.92.nu me.4.& 6. 114

4 Remedium quod est sufficiens in materia turbatiua.consilio 126.numero 4 137

1 Remedia quæ competant pro meliorامentis & expensis factis, cōs. 33.nu.54 87

1 Remedium edicti diui Adriani non est possessorium, quasi recuperãdæ, sed solùm adipiscendæ.cons.41.nu.13. Fallit, quãdo statutum disponit, continuari possessionem in hæredem; sapit enim istud possessorium naturã recuperãdæ, ita vt non admittatur probatio alicuius dominij, etiam si fieret incontinenti.nu.13.ibi. Et si probationes super dominio essent receptæ non attenduntur.nu.13.ibi.

Et in isto remedio possessorio inducto per statutum proceditur eo modo, quo iura disponunt esse procedendum in remedio recuperãdæ. n. 14.ibi. 96.& 97

1 Remedium attentatorum cessat, quando præceptum seu decretum fuit nullum.nu.36.ibi. Item cessat, quando attentans fuit admissus ad probandum de iure suo, & probauit.nu.37.ibi. 97

1 Remedium ciuile non famosum pro pecunijs subtractis competere potest.cons.76.nu.13 132

1 Remedium nullitatis non videtur esse sublatum minori contrahēti contra formam statuti.cons.97.nu. 20. Et quid quò ad terminos l. tertiæ C.si mi.se.ma.dixe.nu.21.ibid. Et quid si iuramētum est præstitum verbotenus, & non corporaliter.nu.22.ibi. 174

1 Remedium supplicationis, cessat, si sententia transiuit in rem iudi. & fuit a partibus approbata.consi.118.nu.8 202

1 Remedium.l.2.C.de pigno.quo casu procedat.con.50.nu.29.& 30. 31.& 34.& 35 110

1 Remedium.l.si coloni.quando locum habet.consi.1.nu.178 2

1 Remedium.l.secundæ.C.de rescinden.venditio. quo casu procedat. consi.128.nu.34 227

1 Remedium d.l.2.non procedit in sciente valorem rei venditæ.ibid. numero 36 eod.

3 Remedium petendi supplementum, qua ratione fuit inductum.cōsi. 32.nume.4. 50

3 Remedium edicti diui Adri.nedum competit ei, qui nūquam possessionem adeptus fuit, sed etiam competit illi, qui possidet, & petit se in sua possessione confirmari.cons.60.nu.1. Remedium tale competeret, quãdo apparet instrumentum, non autem quãdo sumus in cã intestati, verùm isto casu competit officium iudicis.nu.co. 100

4 Remedium c.reintegranda.sapit naturam interdicti retinendæ, & recuperandæ.consi.31.nu.52 43

1 Remedium.dicti c.reintegranda, agens quę probare habet.consi. 1. numero 167 2

1 Remedium d.c.reintegranda.non competit malæfidei possessori.ibi. nume.168 2

1 Remedia d.c.reintegranda.non competit, quando a malefidei possessore possessio peruenit ad verum dominum.ibi.nu.169 2

1 Remedium.c.sæpe.de restitutio.spoliato.quando locum habet.consi. 1.num.179 2

4 Remedio nouo indigent ea quæ de nouo accidunt. consil. 67.numero 35 83

4 Remedia multa pro possessione recuperanda.consil.126.nu. 16.137

4 Remedium attentatorum non datur ad accessoria eorum, quæ gesta erant ante litem.consi.172.nu.12 179

1 Remedium multiplex competit ad recuperandum res subtractas. consi.75.nu.24 141

1 Remedium omne tollitur a iuramento præstito super facto negatiuo.consi.97.nu.45 174

1 Remissa caducitas an & quãdo videatur per receptionem canonis. consi.108.nu.45 202

4 Remissio & indulgentia delictorum in vtroque foro locum habet. consi.1.nu. 13. Et quid si facta est limitatè quò ad vnum forum.nu. 14.ibi. Et quid quando facta est plenariè.nume.15.ibid. Et talis remissio & indulgentia omnem etiam infamiam abstergit.nu.17.ibi. & nu.90. Et quando & quo casu in procedat.nu.18.ibid.& nu.19. & 20

Remissio & indulgentia ista comprehendit omnem pœnam pecuniariam.nu.21.ibi.nu.23.& 24 2

4 Remissio ista an valeat, si in ea non exprimitur causa, & facti qualitas.n.25.ibi. Et quid si cessat obreptio, & surreptio.& particeps voluit remittere.nu.26.ibi. 2

4 Remissione ista an videatur sublata pœna amplicanda alicui particulari, & quando & quo casu, ibi.nu.31.cum alijs seq. 2

2 Remissio fideicommissi reciproci non inducitur per diuisionem factã virtute compromissi, & arbitramenti, cons.24.nu.116 73

2 Remissio specialis non extenditur ad alia non specificata.consil.65. numero 29 147

1 Remissio non cōceditur pro damno leui & minimo, sed pro maximo consi.38.nu.14. Nec cōceditur propter fructuum exiguitatem. nu. 15.ibi. 94

1 Remissio administrationis præteritæ bene valet.consi.87.nu.19.& nume.20.& 24. Et capit dolum pręteritum, quando est facta amplis verbis.nu.20.ibid.& nu.23. Et quando adest consanguinitas & coniunctio.nu.21.ibi. Et quid si dolus est in faciendo seu omittēdo.ibi.24 158

3 Remissio inuentarij conficiēdi, concessa vxori per maritum qualiter est interpretanda.consi.45.nu.21. Et illa non liberat a restitutione bonorum, nec a dolo, & fraude.nu.22.ibi. 70

3 Remissum conscientię, & discretioni alicuius arbitrium boni viri importat.nu.24.ibi. 70

1 Remittere omnem iniuriam & rancorem, & solùm cogitare de salute animę dicitur, qui moritur confessus & suscipiens eucharistiã, cons.13.nu.67 33

3 Remitti potest iniuria tacitè & expreßè, quando fit transitus ad secunda vota.cons.29.nu.82.& 83.& 84.& 85 45

3 Remitti an possit iniuria per patrem, & fisco quæratur aliquid.cōs. 67.nu.101 111

1 Remittens omnia, & nihil sibi reseruans nullum ius habet. consilio 26.nu.7 69

1 Remittentes se declarationi alicuius debent illi stare.consi.92.numero 24 165

3 Remotum a vero simili imaginem habet falsitatis.consi.10.n.14. 17

Et infra in litera V.in vers.Verosimile.

3 Verosimile si quid non est, iudex non debet illi fidem dare.consi.10. nume.15 17

3 Renuncians hæreditati contentus sibi datis iudicandus est in toto successisse.cons.69.nu.70 117

1 Renuntians hæreditati & bonis paternis dicitur etiam renuntiare bonis feudalibus.con. 12.nu.53. sed contra plenè num.59.& seq. Et quid quando fit per verba generalia & vniuersalia.nu. 54.ibid.& nu.67.& 68 25

3 Renuntians hæreditati viuentis potest eam consequi non obstante renunciatione, cons.69.nu.2 117

3 Renuntians hæreditati videtur renuntiare illi sibi competēti ex testamento & non sccceßioni ab intestato.nu.7.ibi. 117

3 Renuntians hæreditate potest adhuc illam consequi, si ad eam vocatus est per illum, in cuius manibus renuntiauit.numero 10.ibid.& numero 39 9

3 Renuntians ex vno capite potest admitti ex alio.nu.14.ibi. 9

1 Renuntians exceptioni in factum & doli sibi præiudicat.consi.20 nu.37.& nu.95 4

1 Renuntians omni legum auxilio, sibi præiudicat.nu.39.ibi. nume 99.contra. 4

1 Renuntians omni legum auxilio, ex eo non purgatur, nec suppletur error & ignorãtia, nec renuntiatio extēditur ad ista & ad alia separata, & renuntianti competit adhuc remedium iuris.nu. 99.ibi. Et ita renuntians etiam cum iuramento potest petere absolutionem ab illo, & venire contra.nu.100.ibi. Et maximè quando ante dictam clausulam nullum auxiliũ speciale legis, seu iuris fuit expressum. nu.101.ibi. 4

1 Renuntiãs omni legũ auxilio, videtur exclusus ab oĩ exceptione iuris et facti.cōs.110.n.22.sed cōtra.n.97.98.99.100.& 102.1[illegible]

Renun-

2 Renuncianti non est vlterius dandus regressus an ius, cui renũciauit. consi. 12. nu. 10 28

3 Et consi. 26. nu. 1. fol. 40. & consi. 69. nu. 20 117

4 Et consi. 5. nu. 156 16

3 Renuncians non succedere, cum pacto, seu stipulatione, validam reddit renunciationem. nu. 21. ibi. consi. 69 117

3 Renuncians, etiam ab intestato non potest succedere illi, cui renunciauit. consi. 69. nu. 32 117

3 Renuncians excluditur etiam per fœminam non renunciantem. cõs. 69. nume. 51 117

3 Renuncians non succedit, existente aliquo descendente ex illo, cui renunciauit. nu. 55. ibi. 117

3 Renuncians hæreditati de bonis, renunciare dicitur omni iuri, quo poterat illam consequi. nu. 95. ibi. & nu. seq. 118

3 Renuncians debet habere legitimam, vt renunciatio reddatur valida. nu. 101. ibi. & nu. seq. 118

4 Renuncians beneficio ad illud venire non potest. consi. 79. nu. 5. 106

4 Renuncians beneficio quò ad illud pro mortuo habetur. Et vacans in curia non comprehenditur sub consuetudine, seu statuto de optãdo. consi. 10. nu. 2. & 3. fol. 24. & consi. 93. nu. 26 115

3 Renuncians, de quo nullam habeat notitiam, sibi non præiudicat. cõsil. 95. nu. 9 160

4 Renuncians non potest alterius ad beneficium redire, nec se intromittere. consi. 135. nu. 2 142

1 Renunciare quis non videtur rei, & iuri, quod ignorat. consilio 20. nume. 29 42

1 Renunciare quis nõ potest fauori introducto in beneficium alterius Nec potest renũciare fauori mixto introducto in beneficium alterius. Et si renunciatur, an & quando in totum infringatur renunciatio consi. 73. nu. 41. & 42 137

2 Renunciare quis potest iuribus & fauori suo. consi. 7. nu. 59. fo. 14. & consi. 12. nu. 9. fol. 24. & consi. 65. nu. 24 147

3 Et consi. 22. nu. 30. fol. 34. consi. 72. num. 18. fo. 128. & consil. 95. numero 1 160

2 Renunciare quis potest sententiæ in sui fauorem latæ. consil. 5. nu. 42. & 43 11

1 Renunciare læsioni enormissimæ est donare. consi. 45. nu. 50 101

1 Renunciari potest enormi læsioni. consi. 96. nu. 75 171

1 Renũciari potest beneficio. l. 2. C. de rescind. vend. consi. 20. n. 89. 42

3 Renunciari an possit donationi iurium & hæreditatis. consilio. 19. numero 19 28

3 Renunciari licet non possit iuri de futuro, tamen pacto & stipulatione potest tolli. consi. 26. nu. 4. & 5 40

2 Renũciari potest iuri futuro, fideicommisso legato, & legitimæ, per pactum vel stipulationem. consi. 7. nu. 60. & 61 14

3 Et con. 95. nu. 2 160

1 Renunciatio est stricti iuris, & in illa veniunt tantùm expressa. cõsil. 110. nu. 96 205

1 Renunciatio generalis capit solùm casus similes expressis, & non maiores seu grauiores. nu. 97. ibi. eo.

Renũciationes factæ per fideiussores minimè tenent, si debitor a sui princ. non est obligatus. nu. 99. ibi. eo.

1 Renunciationes, & clausulæ generales quando & quid operentur. nu. 96. ibi. & nu. 97. & quatuor seq. 205

1 Renunciatio diminutio est patrimonij. consi. 127. nu. 16 226

3 Renunciatio facta per hæredem præiudicat sibi. consi. 2. nu. 78 6

3 Renunciationem si pater stipulatur pro se & hæredibus, videtur stipulatus ad commodum hæreditatis. consi. 26. nu. 31 40

1 Renunciatio hæreditatis donatio sapit. con. 96. nu. 58. Et si ascendit summam quingentorum insinuanda est. ibi. Et an talis defectus purgetur iuramento. ibi. nu. 59. & 60. Cessat insinuatio, quãdo donatio fit ob causam, & etiam in casu. d. c. quamuis. n. 59. Et an ista renunciatio tollatur per natiuitatem filiorum. n. 61. & 62 161

3 Renunciatio simplex non trahitur ad ius de futuro, nec illud tollit consi. 69. nu. 1 117

1 Renunciatio iurium vim habet donationis. consi. 65. n. 57 105

3 Renunciatio trahitur ad ius, quod competebat tunc temporis de pñsenti re, vel spe. consi. 69. nu. 5. & nu. 86. & seq. 117

3 Renunciatio hæreditatis collata censetur in tempus, quo defertur hæreditas. consi. 69. nu. 63 117

3 Renunciatio habens relationem ad hæreditatem, & ad ius futurũ, valida est. nu. 65. ibi. eo.

3 Renunciatio facta ob causam adimpletam, valida est, nec retractari potest. nu. 66. ibi. eod.

3 Renunciatio in dubio præsumitur facta simpliciter, & purè, numero 67. ibidem. eo.

3 Renunciatio habens relationem ad futurum ius, illud complectitur nume. 69. ibi. 117

3 Renunciatio simplex facta præsente parte valida est. nu. 77. ibi. Idẽ quãdo geminatis verbis ostenditur facta. nu. 78. ibi. 118

3 Renunciatio vallata stipulatione, & pœna alicuius hæreditatis valida est. nu. 82. ibi. 118

3 Renunciationis verba futurum concernentia cõprehẽdunt ius postmodum quæsitum. nu. 87. ibi. 118

3 Renũciatio simpliciter facta alicuius hæreditatis comprehẽdit omnia capita, quibus renunciãs poterat illam consequi. nu. 90. ibi. Idem quando renunciatio fit indeterminatè, & in rem, & nõ limitatè. nu. 91. ibi. & nu. seq. consi. 69 118

1 Renunciatio etiam simulata præsumitur. consi. 54. nu. 34 115

4 Renunciatio hæreditatis non redditur inualida, esto quòd renunciãs postmodum filios suscipiat. consi. 69. num. 98. Cessat isto casu dispositio. l. si vnquam C. de reuo. dona. nu. 99. ibi. Cessat etiam, quãdo donatio esset facta propter causam. nu. 100. ibi. 118

3 Renunciatio dotis non numeratæ arguit præsumptionem simulationis. consi. 86. nu. 36 145

3 Renunciatio hæreditatis alicuius, illo consentiente valet in beneficium tertij, cui renunciatur. consi. 94. nu. 26 159

3 Renunciatio potest fieri per sororem fratri de hæreditate fraterna. nu. 27. ibidem. 159

3 Renunciatio facta per matrem an noceat filijs. ibi. nu. 31. Et quid si mater renuncians recepit dotem. n. 32. ibi. Et quo iure filius excluditur. nu. 32. ibi. Et an possit venire ex persona propria, vel ex persona renunciantis. nu. 33. ibi. 159

3 Renunciatio iuris non competentis renuncianti non valet. consil. 95. nume. 15 160

3 Renunciatio intelligitur facta, rebus sic stantibus. nu. 16. ibi. 160

3 Renunciatio non se extendit ad ea, quæ continentur in testamento, si de illo nõ fuit habita mentio. nu. 17. ibi. Requiritur enim mentionem fieri de testamento. nu. 18. ibi. 160

3 Renunciatio generalis facta per sororem fratri, an & quando valeat & super quibus. nu. 19. ibi. eod.

3 Renunciatio etiam iurata nõ trahitur ad ius superueniens de futuro. nu. 29. ibi. eod.

3 Renunciatio omnium iurium non capit illa, quæ ortum habent ex causa de futuro. nu. 33. ibi. 160

3 Renuntiatio intelligitur rebus sic stantibus. nu. 34. ibi. Ita & iuramentum. nu. 35. ibi.

3 Renunciatio specialis differt a singulari & indiuidua, & in plus se hẽt singularis et indiuidua, quàm specialis. In speciali sufficit actus in æquipollẽti, quod secus in singulari & indiuidua. cõsi. 9. n. 23. 16

3 Renunciatione & fine veniunt tãtum ea, quæ expressa sunt, & facta de vna hæreditate non se extendit ad aliam. Et si non apparet facta non præsumitur, & facta limitatè limitatum producit effectũ consi. 49. nu. 39. 40. & 41 77

4 Renunciatio beneficij iurispatronatus recepta per Papam nocet patronis. consi. 47. nu. 15 58

4 Renunciatio beneficij facta per metum nulla est & inualida. consi. 66. n. 1. Et quid si metus illatus fuit consanguineis. nu. 2. ibi. Metus prædictus qualis debet esse. nu. 3. ibi. 82

4 Renunciatio tacita ex quibus resultare videtur. nu. 17. ibidem. & numero 18 82

4 Renunciatio tacita ita præiudicat sicut expressa. consi. 76. nu. 2. quãdo per superiorem fuit admissa. nu. 5. ibi. 105

4 Renunciantione beneficium vacare dicitur. nu. 4. ibi. & nu. 5. 105

2 Renunciatio & finis facta de hæreditate paterna fratri legitimatè an & quando valeat. consi. 3. nu. 7 8

2 Renunciatio & finis facta per filiam de hæreditate paterna cum iuramẽto intelligitur rebus sic stãtibus. n. 27. ibi. Et ideo si tũc temporis erat filij masculi, ipsis postmodum defunctis filia, quæ renunciauit, poterit succedere. n. 28. ibi. Et idem quãdo pater, cui renunciatum est, moritur nullis relictis descendentibus. nu. 29. ibi. 8

2 Renunciatio hæreditatis firmatur iuramento. consi. 7. nu. 67 14

2 Renunciatio sine iuramento facta per filium patri non valet. n. 68. ibidem. eo.

2 Renũciatio intelligitur, rebus sic stãtibus, nec extenditur ad ius superueniẽs in futurum. nu. 70. ibi. & nu. 71. & 73. Nec includit ea, quæ ortũ habẽt ex facto illius, cui fuit renunciatum. nu. 72. ibi. 14

2 Renunciatio est stricti iuris, & strictè interpretanda. nu. 73. ibi. 14

2 Renunciatio etiam iuramento vallata venit retractanda propter læsionem enormissimam. nu. 74. ibi. 14

2 Renunciatio non extenditur ad ignorata, & incognita. consil. 12. numero 78 28
2 Renunciatio facta de fideicommisso minimè valet, si in ea non appa ret facta mentio de testamento. nu. 80. ibi. eo.
2 Renunciatio & remissio est stricti iuris, & in ea non veniunt, nisi pressa. nu. 94. ibid. 28
2 Renunciatio limitata limitatum producit effectum. n. 95. ibi. 28
2 Renunciatio facta ex falsa cā et p errorē nō est nociua. n. 101. ibi. 28
4 Renunciatio recepta & admissa obstat renuncianti. consi. 5. n. 155. & num. 185 16
4 Renunciatio, & cessio facta per metum non tenet. nu. 161. ibidem. & nume. 163 16
4 Renunciatio & cessio facta, vt liberetur frater a carceribus, non te net. consi. 5. nu. 161 16
4 Renunciatio beneficij, seu præbendæ, si fit in curia, ibi dicitur vaca re. consi. 10. nu. 1 24
4 Renunciatio debet esse simplex, & non conditionalis. n. 18. ibi. 24
4 Renunciatio est stricti iuris. nu. 20. ibi. Et in ea solùm venit, quod exprimitur. nu. 21. ibi. Et si facta est limitatè, limitatum producit effectum. num. 22. ibi. Et facta vno viro non nocet alteri. num. 23. ibidem.
4 Renunciatio, an valeat, vel ne, & an noceat resignanti. consil. 15. numero 12 28
2 Renunciatio & finis facta per filiam cum iuramento est valida con sil. 16. nu. 73. & maximè quando per eam non fuit læsa enormiter nume. 74. ibi. 42
2 Renunciatio tacita inducta lapsu temporis, vel propter inobedientiam magis operatur, quàm expressa rapudiatio ad exclusionē, ita tacitè repudiantis. consi. 19. nu. 153 55
2 Renunciatio intelligitur rebus sic stantibus. consi. 24. nu. 92 73
2 Renunciatio hæreditatis viuentis non valet, nisi & c. n. 94. ibi. eo.
1 Renunciatio non extēditur ad incognita & ignota. cōs. 20. n. 90. 42
2 Et consi. 46. nu. 13 123
4 Et consi. 76. nu. 6 105
2 Renunciatio facta in vno casu, non porrigitur ad alium. consil. 65. numero 26 147
1 Renunciatio debet attendi limitata ad fines limitationis, & nō vl tra, nisi causa motiua & finalis mouens renunciantem aliud & di uersum suadeat: tunc enim non statur limitationi, sed causæ finalis. consil. 5. nu. 44 16
1 Renunciatio beneficij præsumitur fieri coactè, & idem quando spoliatus postmodū renunciauit, vel alium actū facit. cons. 10. n. 64. 22
1 Renunciatio debet strictè interpretari. consi. 12. nu. 65 29
3 Renunciatio limitatè facta, limitatum producit effectum. cons. 19. n. 11. fol. 28. cons. 69. nu. 14 117
1 Renunciatio limitatè facta limitatum tantùm producit effectū, ma ximè quò ad personas. cons. 12. nu. 90. & nu. 91 30
1 Renunciatio facta ob causam ea cessante nihil operatur. nume. 91. ibidem. 30
1 Renunciatio vnius ascendentis præiudicat posteris. cōs. 16. n. 43. 38
1 Renunciatio quando fit enormi læsioni, non dicitur renunciatū enor missimæ. Et quando renunciatur enormissimæ, non dicitur renuncia tum totali & integro. consi. 20. nu. 92. & 93 42
1 Renūciatio exceptionis, deceptionis, & damni enormis, seu enome rissimi multùm operatur. cons. 20. nu. 30 42
1 Renunciatio exceptionis doli in factum non trahitur ad incogitata nec supplet errorem. nu. 95. ibi. 42
1 Renunciatio generalis debet generaliter intelligi, nec restringi ad præcedentia expressa, quando salua ratione recti sermonis id nō po test fieri. consi. 39. nu. 27 95
1 Renunciatio generalis non sufficit ad tollendum beneficium. l. si vn quam. debet enim esse specifica, & ad hunc effectum. consi. 73. n. 50. & nu. 52. & 53. Nec sufficit, φ sit cogitatum in genere de filijs na scituris. ibidem.
Nec sufficit, quòd pater donans cogitet de posthumo nascituro. nu. 51. ibidem. 137
1 Renunciato strictè interpretanda est. consi. 89. nu. 44 160
1 Renunciatio & liberatio regulari debet a causa, propter quam fa cta est. num. 45. ibi. 160
1 Renunciatio generalis ad quæ trahatur. cons. 96. nu. 72 171
4 Renunciatio simoniaca ex quibus coniecturis probetur. con. 143. n. 12. Vt si renuncians vnicum tantùm habeat beneficium. n. 13. ibid. Et quia non præsumitur quis suum iactare. n. 14. ibi. & n. 15. Et si in vita retinuit resignans omnes fructus. nu. 16. ibi. & nu. 20 148
1 Renunciationes quando fiunt ex certa scientia, tollitur allegatio er roris & læsionis. cons. 20. n. 38. & nu. 96. & 97. & 98. contra 42
4 Repetitio qualitatis non est facienda, quando resultaret aliquod ab surdum, seu correctorium iuris. cons. 72. nu. 46 98
2 Repræsentantes locum prædefuncti non dicuntur esse in vlteriori gradu, sed in pari. cons. 56. nu. 8 104
4 Repertus in domo alicuius mulieris, & metu contrahens matrimo nium potest illud rescindere tanquam per metum contractum, licet culposus in hoc reperiatur. cons. 60. nu. 19 76
1 Replicatio. Qui replicat habetur vt actor. cons. 95. nu. 96 170
1 Repetita in augmento censentur dicta in præcedentibus. cons. 126. nume. 19 224
4 Reprobata & de se mala concedi non debent. cons. 68. nu. 51 84
3 Repudians vni iuri potest ex alio venire. cons. 69. nu. 11 117
2 Repudiatio tacita inducta per inobedientiam sufficiens est ad exclu sionem. consi. 19. nu. 154 55
3 Repudiatione hæreditatis quando fit mentio filij, & matris, videtur renunciatum solùm ex eo capite, quo poterat venire, vt filius, & non ex alijs capitibus. con. 69. nu. 17 117
4 Requisita ad interdictum recuperandæ. consi. 126. nu. 12 137
1 Requiri debet alter paciscens, si vult emere ante alienationem. cōs. 100. nu. 40 119
3 Requirentia longiorem indaginem, reseruanda sunt in iudicio peti torio, nec habent, impedire possessorium. cons. 60. nu. 8 100
4 Rescriptum Pontificis in beneficialibus valet, etiam sine causa, si de eius voluntate constat. consi. 5. nu. 90 15
1 Rescripta sunt stricti iuris, tamen attenditur mens, & ex ea veni tia attenduntur. cons. 32. nu. 68 84
1 Rescriptum impetratum ab aliquo fit commune suo aduersario, & quando & quo casu. cons. 9. nu. 12. Et extraneis non est inhibē sed solùm litigantibus. n. 9. ibi. Et quid si Papa causam ad se aduo casset. nu. 7. ibi. 95
3 Rescriptum, quòd iudex delegatus procedat cum consilio alterius, est validum. consil. 118. nu. 2 163
3 Rescriptum valet, in quo impetratur iudex, & a lij dātur suspecti propter perhorescentiam, & quia interpretans iurat in partibus non posse iustitiam consequi. ibi 163
3 Rescriptum obreptitium, & subreptitiū dolosè impetratum nō tri buit iurisdictionem, & est ipso iure nullum. numero 3. ibidem. 98. Et si regulariter surreptitium & obreptitium rescriptum iurisdictio nem tribuat, tamen quando opponitur, irritatur processus virtute illius factus. nu. 4. ibi. 163
3 Rescriptum secundum quando aduocat causam a primo iudice, & surreptitiè impetratur, ope exceptionis redditur nullum. numero 5. ibidem. 163
3 Quando in secundo rescripto nō est facta mentio de iudicibus datis in primo, vel de clausulis notabilibus contētis in illo redditur ipso iure nullum. nu. 6. ibi. eod.
3 Rescriptum concessum super grauaminibus cum toto negotio prin cipali nō tribuit iudici commorāti in partibus iurisdictionem, nisi prius iustificetur grauamē, & aliter procedēdo nulliter dicitur pro cedere. cons. eo. nu. 16. ibi. 163
4 Rescriptum geminatum tollit obreptionem & surreptionem. cōsi. 1. nu. 2. Idem quādo motu proprio fuit concessum. ibi. nu. 28 2
4 Rescriptum surreptitium, & obreptitiū reddit processum nullum. consi. 45. nu. 1 56
4 Rescriptum principis non debet interpretari in grauamē & præiu diciū tertij, sed vt minus lædatur ius cōmune. n. 24. ibi. & n. 23. 56
4 Rescriptum surreptitium, postquam fuit oppositum, nullam tribuit iurisdictionem. cōs. 106. n. 7. & n. 12. Surreptitium est si in illo nul la fit mētio de re iudicate. nu. 8. ibi. & nu. 3 124
4 Rescripto cōtradicenti iuri non est standum. cōs. eo. nu. 11. ibi. 124
4 Rescriptum intelligēdum est, vt nō tollat ius alterius. n. 10. ibi. 124
4 Rescriptum conditionale non tribuit iurisdictionem, nisi conditione adimpleta. nu. 11. ibi. 124
4 Rescriptum sumit vires ab intellectu rescribentis. consilio 107. nu mero 22 124
4 Rescripta recipiut interpretationem restrictiuam. nu. 23. ibi. eo.
4 Rescriptum reduci debet ad ius commune, vt illud non lædat, & ad illud est reducendum in dubio. nu. 23. ibi. 125
4 Rescriptum non tollit ius, nisi expressè deroget. ibi. eo.
4 Rescriptum contra legem non valet. nu. 24. ibi. 125
4 Rescriptum si concedit aliquid contra iuris ordinem, qualiter sit in terpretandum. nu. 25. ibi. 125
4 Rescriptum alternatiuum, quando & quo casu valeat. consil. 107. numero 26 125

4 *Rescripta ad lites sunt stricti iuris, & extendi non debẽt. consi. 108 numero 18* 125

4 *Rescriptum surreptitium non est nullum ipso iure, sed venit annullandum. consi. 124. nu. 12. & nu. 21. & 22* 22

4 *Rei iudicatæ magna est authoritas. consi. 108. nu. 35* 125

1 *Re iudicata stante non est vlterius disceptandum. consilio 125. numero 16* 223

3 *Res propriæ ipsius instituti grauati non comprehunduntur in fideicommisso vniuersali. consilio 2. numero 8. Nec veniunt alia bona ipsius hæredis grauati, etiam si illa habuisset a defuncto grauante, nume. 9. ibid. limitatur, & bene nume. 71. & alijs sequen. Esto etiam quòd in illis appareat institutus hæres ab ipso testatore. nume. 10. ibidem.* 6

3 *Res, nec bona, quæ non fuerunt testatoris non comprehenduntur in fideicommisso vniuersali. nu. 11. ibi.* 6

3 *Res obligata si legatur, quis teneatur eam lucre. con. 57. nu. 26.* 94

3 *Res satis dicitur demonstrata per duas qualitates expressas, licet eius confinia non sint designata, nam ipsorum omissio non vitiat talem demonstrationem. consi. 58. nu. 1. & alijs seq.* 95

3 *Res testatoris quando est vnica, facilius demonstratur, & ad eum habetur relatio, quàm quando plures essent. nu. 2. ibi.* 95

3 *Res quando legatur pleno iure, intelligitur de vtili & directo dominio. consi. 58. nu. 35. Sed contra. n. 35. & 41. & 52. & seq.* 95

3 *Res data in emphyteusim quibus verbis a domino directo sit leganda. nu. 38. ibidem.* 95

4 *Res quando bene geritur, actus valet etiam omissa solennitate. cõs. 117. nu. 24* 130

4 *Re in communi habet quis partem in quolibet cespite. consilio 100. numero 19* 119

1 *Res existentes intus capsam, an sint particulariter consignandæ, cõsil. 74. nu. 2. & 3. Et communis habet quòd non contra Accursium ibi. nume. 2* 140

1 *Rerum existentium intus capsam qualiter sufficiat constare per iuramentum damnum passi. consi. 74. nu. 5. Et si capsa prius signata fuit restituta dissigillata & non signata. ibi. nu. 6. Et iuramentum istud erit veritatis & nõ præstandũ. ibi. n. 7. & 39. & circo ista versatur plurimùm iudicis arbitrium. ibi. n. 10. & 16. & quæ qualitates circa istud veniant consideranda. ibi. n. 11. 12. 16. & 39* 140

4 *Rem meam vel mihi obligatam quãdo quis habet sine causa potest cogi officio iudicis ad restituendum, nec locupletaretur &c. consil. 131. num. 26* 140

4 *Rem & precium retinere non debet emptor. consi. 139 n. 28* 145

1 *Res an reddatur certa per duo confinia. consi. 64. nu. 67. Et qualiter istud consideretur. consi. eo. nu. 68. ibi.* 128

1 *Res multùm differt, an acquiratur ex pecunia pupilli, an ex pecunia redacta ex venditione rerum pupilli. consi. 80. nu. 10* 146

1 *Res quòd fuerit empta ex pecunia pupilli probari potest per coniecturas, & præsumptiones. nu. 13. ibid. & alijs num seq. & nu. 123. & seq. Et probationem veram & non fictam, & onus probandi in aduersarium transferunt, asserenti contrarium. n. 15. ibi. Et locum sibi vendicant, etiam si dispositio per viam conditionis probationẽ exigeret. consi. eo. nu. 16. ibi. In electione pupilli, & minoris est vti remedio reali ad consequendam rem emptam ex sua pecunia. consi. eo. num. 17. ibi. Et si empta est ex sua pecunia per tutorem, seu administratorem suorum bonorũ eidem pupillo quæritur quocunque nomine ematur. nu. 18. ibi. Et si per extraneum de sua pecunia empta est, non quæritur pupillo: fallit, nisi emes non sit soluendo, non in subsidium pupillo ad illam datur rei vendicatio. numero 19. ibidem. & nume. 20* 146

1 *Res empta in dubio per tutorem, seu administratorem bonorum pupilli, seu minoris an præsumatur empta ex pecunia, quæ erat pupilli, an verò ex pecunia redacta ex venditione rerum pupil. n. 27. ibi. & nume. 28* eo.

3 *Res quando in ambiguitatẽ deducitur propter qualitates adiectas a testatore & non conuenientes expressioni, illud, quod est minus, censetur legatum. conf. 58. nu. 27. Etiam si legatarij essent coniunctæ personæ testatori. nu. 28. ibi.* 95

3 *Res quando commodam diuisionem non recipit, assignãda venit vni & alteri datur compensatio in pecunia. consi. 28. nu. 5* 45

3 *Res subiecta fideicommisso, & prohibita alienari tacitè seu expressè potest præscribi. consi. 48. nu. 19* 70

3 *Res allodiales sui natura transferuntur ad omnes hæredes. con. 71. numero 65* 124

3 *Res pupilli sicut non possunt alienari, ita etiam non possunt obligari. consi. 85. nu. 13* 144

3 *Res minoris potest alienari propter contractum factum a patre. nume. 50. ibidem.* 144

3 *Res venales non includuntur in legato generali bonorũ. consi. 86. n. 8. Fallit, nisi contrarium ostendatur ex mẽte testatoris. n. 9. ibi.* 144

3 *Res iudicata non obstat, si agitur super alia re. cons. 87. nu. 50* 147

3 *Post rem iudicatam & sententiam, si recipiuntur testes probantes illius iniustitiam, rescinditur sententia nu. 51. ibi.* eo.

3 *Res iudicata non obstat, quando illud, quod est deductum in primo iudicio per viam exceptionis, deducitur in alio ad alium finem & effectum. nu. 54. ibi.* 147

3 *Res aliena præscribi non potest, stante mala fide. cons. 92. nu. 26. & nu. 27. Etiam si versamur in actionibus personalibus, in quibus, nõ requiritur possessio. nu. 28. ibi.* 156

4 *Res iudicata tollit omne ius prætensum aduersarij. con. 30. n. 33.* 41

4 *Res iudicata finem imponit liti. nu. 34. ibi.* 41

4 *Res iudicata tollit pendentiam litis. nu. 36. ibi.* 41

1 *Res ecclesiarum mobiles possunt ex causa remuneratoria alienari. consi. 11. nu. 45* 25

4 *Res immobiles, seu redditus ecclesiæ non possunt alienari, sine solẽnitatibus, a iure requisitis. cons. 31. nu. 9. Qui alienarunt, venire possunt contra alienationem & factum proprium. n. 10. ibi. Idem quando alienatio fit lege prohibente. nu. 9. ibi.* 43

1 *Res qualibet præsumitur libera. consi. 15. nu. 1. fol. 37. & consil. 26. numero 14* 69

4 *Et consi. 16. nu. 17* 29

4 *Res demonstrari potest nedum verbo sed re ipsa, & facto. consi. 39. numero 32* 51

3 *Res deposita, an & quando autoritate iudicis possit sequestrari, vel super ea fieri prohibitio. cons. 107. nu. 73* 169

4 *Res potest emi ex pecunia vsuraria, nec propterea emptio est inualida. cons. 75. nu. 78.* 104

4 *Res ecclesiæ potest in emphyteusim perpetuam concedi. consi. 84. n. 2. Et transit ad hæredes, & extraneos. nu. 3. ibi. & nu. 4* 109

4 *Res reuertitur ad proprietarium mortuo vsufructuario. consi. 123. numero 16* 136

4 *Res donata ecclesię nihil habet vlterius laicale. consi. 128. nu. 16. Et in illis donatis solùm consideratur ecclesia donataria. nume. 17. ibidem.* 138

4 *Res dicitur non integra: cum dominium est translatum. Idem quando solutum precium in totum vel in parte in contractu venditionis. cons. 132. nu. 14. & 15* 141

4 *Rei euentus & actus sequens ostendunt, qualis fuit animus in præteritum. consi. 143. nu. 16* 148

4 *Res sacræ & ecclesiasticę non possunt effici propriæ alicuius. consi. 149. nu. 1* 153

3 *Res etiam hęredis grauati non veniunt in fideicommisso vniuersali, nec illæ, quæ sunt extra patrimonium testatoris. con. 33. n. 75. Nec illæ, quas prius habuit hæres grauatus ab ipso testatore inter uiuos nu. 76. ibi. Et quid quando donatio facta prius per patrem non valuisset inter viuos. nu. 77. ibi. Et quid si post donationem pater instituit filios donatario hæredes, & in rebus donatis apposuit fideicõmissum, an valeat. nu. 78. ibi. & nu. 79. contra gl. Et hoc verũ, quando simpliciter adiuit, sed quando cum inuentario secus. consi. eo. nu. 80. ibi. & num. 89. & seq.* 51

2 *Res gesta inter aliquos non capit alias personas, nec illi actio quæritur. conf. 12. nu. 109. Fallit in dote ibi.* 28

4 *Res satis dicitur esse certa per designationem alicuius rei, intra cuius confines reperitur esse. Etiam si nomine proprio non expresso cõsignatio facta fuit. conf 4. nu. 2. & 3. & 32* 13

4 *Res inter alios acta quandoque prodest alteri. consi. 5. nu. 209* 16

4 *Res iudicata obstat, & nocet omnibus scientibus. cons. 10. n. 36.* 24

4 *Res ecclesiæ regulariter alienari non possunt. consi. 24. n. 1. Possunt tamen alienari, quando alienatio fit in euidentem vtilitatem. n. 2. ibi. Et an vltra causam iustam interuenire debeat tractatus, & solennitas requisita. nu. 3. ibi. Et quid si facta est seruata forma rescripti apostolici, an in dubio præsumatur facta in vtilitatẽ. consi. eo. n. 5. ibi. Et qd si talis alienatio fuit obseruata pluribus annis. n. 6. ibi. Euidens vtilitas quo tempore sit consideranda. nu 7. ibi. Et quid si successiuis temporibus creuit valor. ibi. Vel res alienata fuit meliorata per illum, in quem facta fuit alienatio. nu. 8. ibi. Et an possit in istis allegari obreptio seu surreptio licentiæ datæ a Pontifice. n. 9. ibi. Et quid si in rescriptio insertus est tenor extrauagan. Pauli secũdi. nu. 10. ibidem.*

Et an Papa possit talem licentiam concedere. nu. 11. ibi 35

2 *Res ecclesiæ sterilis meliorata non rescindit emphyteusim. consilio 16.*

fil.16.numero 85 — 43

2 Res quæ seruando seruari possint, an possit per minorem alienari sine solennitate.consi.25.nu.77 — 78

2 Res non debent minuatim diuidi, ita vt dilacerentur. consilio 34. numero 40

1 Res donata satis est, quòd reperiatur penes vxorem, licet nō tradatur, & si maritus voluit donationē valere in vim relicti, nō requiritur traditio. Quod verū, quādo &c.cō.128.n.25.26.& 27. — 127

2 Res subiectæ fideicommisso an possint alienari per filium hæredem grauatum ducentem vxorem post mortem testatoris, & post onus fideicommissi.con.52.n.34.& n.36.Vel quando liberi concepti sunt post mortem testatoris.ibi.& nu.35 — 130

1 Res inter alios acta non præiudicat tertio.con.100.nu.62.fol.185. con.115.nu.17.fo.216.& con.122.nu.8 — 221

2 Et con.81.nu.56 — 166

3 Et consi.96.nu.35.fo.161.& consi.102.nu.10 — 167

2 Res subiectæ fideicommisso possunt alienari per ignorantem ignorāti.consi.87.nu.54 — 171

1 Res super feudali potest fieri cōtractus etiam sine consensu domini quando fit inter eos, ad quos feudū poterat transire.consi.1.n.131 — 2

1 Res quòd sit feudalis, qualiter probandum est.cons.15.nu.2 — 37

1 Res reperta inter confines datos feudo feudalis dicitur.numero 9. ibidem. — 37

1 Res quando est prohibita alienari extra familiam, & alienata est illis, qui consenserunt, possunt reuocare.con.23.n.202. Et cōsensus patientia, & negligentia prædecessorum, & parentum non habent nocere descendentibus.nu.203.ibi. — 52

1 Res contentæ infra confines expressos in priuilegio præsumuntur esse illius, cuius sunt fines, nisi aliud doceatur.cons.27.nu.13.& nu.14.15.& 129 — 70

1 Res feudalis ecclesiæ potest præscribi.cons.27.nu.69 — 70

1 Res particularis feudi nō potest præscribi.nu.93.ibi.& nu.94 — 70

1 Res feudalis non potest alienari sine assensu directi domini.con.27. nume.130 — 70

1 Res an sit integra, quo casu procedant leges id considerantes.cons. 28.nu.12 — 76

1 Res iudicata pro veritate habetur, & ius facit.cons.29.nu.10. — 76

1 Res alienata per hæredem imputatur in legitimam licet eam recuperet cons.32.nu.92 — 84

1 Rem propriam qui scienter conducit, an perdat dominium, & possessionem.cons.59.nu.14.& nu.30.& seq. — 122

1 Res aliqua vt possit possideri, necesse est, vt sit certa, & satis esse dicitur certa ratione loci vel quotę.consi.61.nu.23.& 24 — 125

1 Res corporalis dicitur quantitas continua.cons.61.nu.27 — 125

1 Res subrogata loco alterius sapit naturam illius.cons.80.nu.2. — 146

1 Res permutata fungitur vice permutati dominij.nu.3.ibi. — eod.

1 Res vna succedit loco alterius in vniuersalibus.ibi. — 125

1 Res empta ex pecunia alterius non acquiritur domino pecuniæ, sed ementi.nu.4.ibi. — eod.

1 Res empta ex pecunia minoris seu pupilli, vt q̄ratur minori & pupillo, an sit necesse in indiuiduo probari fuisse emptam ex sua pecunia.nu.5.ibi.& nu.13.& 22 — eo.

1 Res empta ex pecunia pupilli est obligata pupillo, & ad illam hēt hypotecariam, & rei vendicationem ad sui electionem. nume.30. ibidem.fol.160.& alijs seq.Et talis actio hypothecaria habet priuilegium prælationis. Et procedit speciali fauore, etiam si non sit in specie hypothecata.num.31.ibi. Procedit etiam quocunque nomine res illa ematur. Et competere possunt ad eandem rem rei vendicatio & hypothecaria aliquo casu, licet regula sit in oppositum. ibid. nu.31.& 32 — 125

1 Res quādo datur cum pacto superius annotato, cuius fauorem illud respiciat.cons.91.nu.20 — 164

1 Res inter alios acta, & instrumentum quò ad alios non probat. sed contra in antiquis.cons.104.nu.50.contra. — 191

1 Rei identitas probatur per confines.nu.21.ibi.Et per testes de auditu & opinione.nu.22.ibi.Et etiam per responsiones aduersariorū maximè in antiquis.nu.23.ibi — 191

1 Res hypothecata pro dote remanet etiā obligata vxori.cons.119.n. 14.Nisi vxor eius alienationi consentiat.n.15.ibi.Vel quando cum marito esset alius obligatus, qui esset soluendo.nu.16.ibi. — 219

1 Rei identitas probanda est.cons.109.nu.7 — 219

1 Rei suæ quilibet est moderator & arbiter.cons.24.nu.45.Declaratur.nu.66 — 63

4 Reseruata beneficia semel & affecta perpetuò dicuntur reseruata & affecta.cons.18.nu.2 — 30

1 Reseruata arguunt in alijs concessionem.cons.8.nu.8 — 19

4 Reseruata, & affecta spectant ad Pontificem.consi.10.nu.4. Et in istis reseruatis, & affectis cessat statutum & consuetudo de optando.ibi.numero 5 — 24

4 Reseruata non veniunt sub generali prouisione.nu.7.ibi. — eo.

4 Reseruata Papæ non censentur denegata legato de latere, si leuia sunt.cons.28.nu.43 — 39

4 Reseruatio, & commenda concessa spurio an valeat.cons.37.n.1. — 50

4 Reseruatio in mente retenta inducit iustam causam ignorantiæ, & exclusionis doli.nu.21.ibi.Declaratur deci.Io. Mili.in istis terminis loquentis, & alijs præced.vsque ad nu.15.ibi. — 50

4 Reseruatio facta motu proprio, & mentali.fauorabilis est.cons.114. numero 11 — 129

4 Reseruatio generalis resultat in familiaribus cardinalium, & ad quem effectum.cons.188.nu.7 — 144

4 Reseruationes plures vbi cōcurrūt, ex vna vacatione, vel ex vnius persona de omnibus est facienda mentio.nu.8.ibid.Et quid de illa, quæ inducitur per regulam.nu.9.ibi. — eo.

4 Reseruationes speciales an sortiantur effectum literis non expeditis.consi.141.nu.2 — 148

4 Per simplicem reseruationem quod ius quæratur, & quando.num. 7.ibidem. — 148

4 Reseruatio facta per Papam in personā sui, vt possit prouidere &c. an sit alijs fauorabilior, & quando.cons.eo.nu.2.ibi. — 148

4 Reseruatio vt effectum habeat, quæ continere debet. consilio 145. numero 13 — 150

4 Reseruatio & casus exceptuatus includit alia.con.150.n.20. — 154

4 Reseruatiua regulariter non simpliciter reseruat, sed conditionaliter & temporaliter.cons.18.nu.4 — 30

4 Reseruans sibi aliqua omnia alia videtur concessisse.consilio 84.numero 8 — 109

1 Reseruatione aliquorum concessa videntur alia non reseruata.consil.9.nu.11 — 21

1 Reseruatio alicuius iuris recipit interpretationem passiuam.consi. numero 35

3 Reseruatio disponendi limitata limitatum producit effectum. Et si fuit concessa per actum inter viuos, non venit ille, qui fit per vltimam voluntatem.cons.33.nu.58.& 60 — 51

4 Reseruatio facta causa renunciationis non includitur, nec comprehenditur sub renūciatione, seu reuocatione generaliter facta de gratijs reseruatis concessis, seu concedendis.consi.104.nu.15 — 122

2 Reseruatio legitimæ successionis in substitutione fideicommissaria facta maioribus non potest considerari, prout consideratur in alijs substitutionibus.consi.43.nu.61 — 117

4 Reseruatio inducta per regulam an impediat collationem factam ab alijs.consi.18.nu.1 — 30

4 Reseruatio limitata ad tempus limitatum producit effectum.num. 7.ibidem. — 30

4 Per reseruationem ordinarij, & habentis potestatem conferendi non censentur exclusi perpetuò, sed ad tempus.nu.8.ibi. — 30

4 Reseruatio reuocata per Pontificem antequam beneficium vacaret expirat.n.14.ibi. Maximè quando reuocatio facta est per viam legis & regulæ.ibi.nu.16.Idem si pacificè facta fuit: cum de mente Pontificis reuocantis constet.ibi.nu.17 — 30

4 Reseruatio præcedens electionem reddit electionem subsequentem nullam.cons.19.nu.23 — 31

1 Reseruatio iuris alterius apposita in sententia multùm operatur. consi.5.nu.29 — 16

1 Reseruatio illa, sine præiudicio &c.restringitur per sequentia.con. 6.nu.20.& seq.Et non est referenda ad ea, quæ superius fuere specificata.nu.23.ibi. — 17

1 Reseruatio iuris tertij operatur.cons.19.nu.4 — 40

1 Reseruatio fidelitatis apposita in clausulis exequutiuis, & accessoriè non alterant concessionem & donationem.cons.23.nu.13 — 51

1 Reseruatio satis operatur.consi.96.nu.33 — 171

1 Reseruatio facta limitatè non extenditur vltra.consi.63.nu.17.& numero 16 — 127

1 Reseruatio conseruat ius personis, ad quas dirigitur.consilio 69.numero 10 — 131

3 Reseruatio conseruat ius reseruati.cons.102.n.26.Protestatio idē operatur.ibid. — 167

3 Reseruatio iurium satis operatur.cons.103.nu.2 — 168

3 Reseruatum a statuto an succedat loco legitimæ.cons.36.n.4.& n. 9.10.17.& 19. Et an indicetur conditionale, & quando & quare. su.n.5.ibi.nu.9.& 10. Et an in illo reseruato a statuto possit apponi onus

onus.nu.6.ibi.Et grauamen & onus appositum respectu temporis an reijciatur.nu.7.ibi.& nu.13.Et an statutum possit prohibere supplementum legitimæ peti.nu.8.ibi.Et an tale reseruatum transmittatur ad hæredes.nu.11.ibi.& nu.13 56

4 Residuum quod tempus respicit.cons.121.nu.8 135

4 Resignatio facta per procuratorem habentem mandatum ad resignãdum in fauorem certæ personæ,& nõ aliter nec alio modo &c. cons.15.nu.12.quando valeat,vel sit simoniaca. 28

4 Resignatio beneficij an possit fieri in fauorem certæ personæ,& corã quibus.nu.16.ibi. 28

4 Resignatio potest fieri verbis expressis,& etiã tacitè,& tacita ita operatur sicut expressa.cons.66.nu.16. Et quid si procurator non resignauit secũdum formã mãdati,sed simpliciter.Et quid si potius attendendum,an mandati forma vitiosa, vel resignatio simplex facta per procuratorem valida.ibi.n.14.Et quid si procurator nõ simpliciter acceptauit formam mandati vitiosi.Sed aliter executus est mandatum per actum factum a iure approbatum.ibi.nu. 15. Et an in istis resignationibus sit considerandus actus renũciationis,& nõ voluntas mandantis resignare.ibi.nu.17.& 18 82

4 Resignatio limitatè facta obseruari debet,aliàs prouisio illius causa facta nulliter processit.consi.114.nu.7 129

4 Resignatio facta sub conditione continente temporalitatem, & vnio inde secuta an subsistant,si gesta fuere authoritate Pontificis consi.30.nu.5 41

4 Resignatio simoniaca nõ priuat resignantẽ titulo.con.135.n.3. 142

4 Resignatio meticulosa non valet,nu.4.ibi. 142

4 Resignatio meticulsa ipso iure valet.nu.15.ibi. 142

4 Resignatio simplex valida est.nu.16.ibi.Etiam si mente concipiat renunciare in fauorem certæ personæ.nu.17.ibi. 142

4 Resignatio facta absente tollit suspicionem simoniæ.nu.19.ibi. eo.

4 Resignans omittit ius & possessionem.consi.39.nu.3 51

4 Resignans remanens in possessione ex promissione Pontificis reseruãtis illi perceptionem fructuum nullam retinet præsumptionem fraudis.consi.39.nu.7 51

4 Resignans retinens vnum alijs videtur renunciare.cõs. 47.n.4. 58

4 Resignans quò ad beneficium resignatum pro mortuo habetur.consil.144.nu.8 149

4 Resignans nõ dẽt manere in possessione,nec fructus percipere,aliàs intrusus est.nu.18.ibi.Nam resignando voluntariè priuatur beneficio.nu.19.ibi.Attenditur magis,quod verè agitur,quàm quod simulatè concipitur ex pluribus.nu.20.ibi. 149

3 Respondens positionibus per relationem ad instrumentum non videtur confiteri,si instrumentum dicit oppositum,vel deuiat a respõsione.cons.99.nu.6.Confitetur tamen,si instrumẽtum præsentatur, & contrarium non continet.nu.7.ibi. 164

1 Responsio debet esse conueniens interrogationi,& oblationi. consi. 81.numero 11 148

1 Responsio conditionalis ad oblationem simplicem nulla est.nu. 12. ibidem. eo.

1 Responsio implicita & duplicita non est recipienda.nu.21.ibi. 148

Responsio si non valet quò ad omnia in ea contenta:valere tamẽ debet quò ad caput,in quo conuenit cũ interrogatione.nu.22.ibi.eo.

3 Responsio interpretanda est:vt congruat interrogationi.consil.13. numero 6 22

3 Responsio facta petitioni alicuius inducit probationem. cons.79.n. 4.& nu.5 137

3 Responsio limitat & restringit interrogationem.con.110.n.44. 170

2 Restitutione fideicommissi non veniunt bona, quæ hæres grauatus aliunde habuit, quàm ab ipso testatore grauante.cons.47.nu.1.Et de illis suo arbitrio potest disponere.nu.2.ibi. 124

2 Restitutione fideicommissi non veniunt bona quęsita per grauatum seu eius hæredes,sed solùm illa, quę fuerunt testatoris grauantis. consi.51.num.1 128

2 Restitutione fideicommissi multis in casibus non veniunt prælegata.cons.79.nu.30 163

2 Restitutione fideicommissi quæ bona veniant, dependet ex voluntate disponentis.nu.31.ibi.In illa enim non veniũt prælegata, quãdo fideicommissum factum est sub commemoratione hæreditatis simpliciter.nu.34.ibi. 163

3 Restitutio facienda est per hæredes grauati fideicommissario vniuersali.cons.37.nu.16 57

1 Restitutio aduersus præscriptionem.40. ann. conceditur ex capite ignorantiæ secundùm magis communem. consil.23.nu.211.& nu. 222.Tamen non conceditur aduersus præscriptionẽ tanti temporis in cuius contrarium non extat memoria.nu.221.ibi. 51

1 Restitutione bonorum inducta est confessio,res restitutas penes se habere.cons.75.nu.7 141

1 Restitutio concedenda est in integrum minoribus & læsis.con.89 numero 28 160

1 Restitutio in integrũ nõ tollitur per præsentiam propinquorum iurantium gesta per minorem tendere in illius vtilitatem.nume.65. ibidem. 160

1 Restitutio in integrum competit minoribus læsis aduersus transactiones,& pacta.consi.89.nu.61 160

1 Restitutio quæ præsupponat,& in quo differat a nullitate.con. 97. numero 33 174

1 Restitutio in integrum non est necessaria,vbi adest nullitas.consil. 100.num.36 183

1 Restitutio in integrum competit maioribus ex capite ignorantiæ, & ex illa parte,si qua mihi &c.cons.100.nu.74 183

1 Restitutio integrum quando impediat sententiæ executionem.num. 80.ibi.& nu.81.82.& 83 eo.

3 Restitutio cessat,quando constat de non iure agentis notoriè.consi. 53.nu.108.Maximè si petitorium nunquam fuit suspensum.nu.109. ibidem. 85

3 Restitutio fideicommissi potest fieri re ipsa, quando grauatus præstat patientiam.nu.111.ibi. & nu.112.Et non est necessaria restitutio quando non est detrahenda trebellianica.nu.113.ibi. Et quando nihil remanere debet penes grauatum.nu.114.ibid.Et etiam considerato iure canonico.nu.115.ibi. 85

3 Restitutio non valet in re propria hæredis.cons.33.nu.74 51

3 Restitutio est in pristinum statum repositio.cons.105.nu.4.Et concedit tantum, quantum abstulit læsio & spoliatio.ibi. 168

3 Restitutio spoliatis facienda est cum integritate, & sine diminutione.nu.7.ibi.Et restituendus est ad pristinam causam,et omnem vtilitatẽ,quã fuisset habiturus,si non esset spoliatus.nu.8.ibi.Et fit ad omne id,quod spoliatus tenebat.nu.9.ibi.& seq.Et ad tempus, quo fuit directus.ibi.seq. 168

3 Restitutio etiam fit ad interesse ipsius spoliati.consi.eo.nu.11.ibid. Fit etiam ad omnia iura,quibus ille spoliatus fuit.ibi. eod.

4 Restitutio debet esse limitata ad impedimentum.consilio.108.numero 27 125

4 Restitutio in integrum non impedit executionem post tres sententias ita & post duas stante statuto.cons.109.nu.17 127

4 Restitutio calumniosè petita non impedit executionem sententiæ. nu.18.ibidem. eod.

1 Restitutio in integrum per minorem contra sententiam peti potest cons.100.nu.56.Etiam si minor fuit defensus iustè.ibi.nu.57 183

2 Restitutione fideicommissi quæ bona veniant, & quid de pecunia. cõs.25.nu.68.Et quid de nominibus debitorum.nu.69.ibi. 78

2 Restitutio competit minori leso renuntianti fideicom. consilio 12. numero 35 28

4 Restitutio quando facienda est sub aliqua conditione,illa non purificata cessabit.cons.11.nu.12.Et quãdo facienda est sub aliqua qualitate,necessariò qualitas est verificanda.nu.14.ibi. 25

4 Restitutio cessat,quãdo spoliatus passus est probationes recipi super proprietate,& per eas constat de dominio sui aduersarij. numero 18.ibidem. 25

2 Restitutio fideicommissi facienda est substituto eueniente conditione.consi.17.nu.6 49

2 Restitutione fideicommissi an veniant illa, quæ grauatus acquisiuit per substitutionem pupillarem.cons.36.nu.39 140

2 Restitutio fideicommissi facienda est adimpleta conditione illius.cõsil.37.nu.18 106

2 Restitutio fideicommissi quando inuicem facienda est elusoria.consideratur.cons.60.nu.40 139

2 Restitutio dotis an impediatur ex causa compensationis, seu retentionis,vel alterius debiti.cons.95.nu.7.In cuius electione si vxoris an hęredum mariti cõueniri hæredes illius pro restituẽda dote non exacta,vel ipsi liberentur cedendo actiones.cons.eod.nume. 5. ibi. & numero 6 193

3 Restitutione dotis possunt bona fideicommisso subiecto alienari.cõsil.63.nu.35 144

2 Restitutio est ad primeuum statum reductio.con.98.nu.17 198

1 Restitutio cessat, quando notoriè cõstat de proprietate.cõ.1.n.36. 2

2 restitutio non debet fieri spoliato, quando adest periculum non recuperandi vlterius rem illam.cons.1.nu.177 2

1 restitutio & legitimatio quare nõ trahũtur retro in præiudiciũ tertij,cui fuit ius quęsitũ medio tẽpore.cõs.11.n.82.88.89.& 90. 25

1 restitutio relationem habet ad principium.consi.19.nu.31 41

1 Restitutio cessat vbi non datur status.cons. 98.nu. 15 198

1 Restitutio aduersus præscriptionem competit ignoranti.cons. 23.numero 217. Non tamen procedit data scientia: eo quia vicini.nume. 218.ibi. Et quia erant consanguinei, & affines, cons. eod. nume. 219. ibidem. 52

1 Restitutio an & quando competet aduersus præscriptionem. consi. 27.nu. 147.148.& 155 70

1 Restitutio in integrum peti debet infra quadriennium. Item cessat quando nulla apparet læsio.consi.33.nu.35.& 36 87

1 Restitutio in integrum stante iuramento minori non competit, cõs. 96.nu. 55 171

1 Restitutio non datur minori certiorato si iurauit.consi.96.nu. 73. Maximè si renunciauit dicto beneficio.nu.74.ibi. 171

1 Restitutio dotis facta soluto matrimonio concedit marito liberationem.consi.119.nu.13 219

3 Restitutione fideicommissi quæ bona comprehendantur.con. 25.nu. 45. Et an veniãt illa subrogata loco rerum hæreditarium subiecta rũ fideicommisso.nu.46.ibi. 88

3 Restitutio in integrum non conceditur non læso.consi.61.n. 44. 88

3 Restitutiones factæ per prædecessores in feudis etiam hæreditarijs non præiudicant successoribus.con. 65.n.47. Etiam si illi adiuissent hæreditatem cum beneficio legis & inuentarij.ibi. 88

3 Restitutio in integrum competit minoribus læsis.nu.66.ibi. 88

3 Restitutio in integrum quo tempore debet peti & causa & instantia ipsius restitutionis petitæ infra quantum tempus debeat finiri. numero 58.ibid. 88

3 Restitutio facta per principem damnatorum non tollit ius quæsitũ tertio.consi.69.nu.165 118

3 Restitutio non trahitur retro per extremum ad quod inhabile. nu. 166.ibi. 118

3 Restitutione facta per principem non veniunt bona in alium alienata.nu.196.ibi. 118

3 Restitutio facta per principem trahitur retro, quando non tollit ius quæsitum alteri.nu. 197.ibi. 159

4 Restitutio impeditur, quando post spolium dominium illius rei de nouo fuit quæsitum.cons. 11.nu.13 25

4 Restitutio non debet fieri spoliato in beneficialibus propter periculum animæ, si notoriũ est de ipsius iniustitia.con.12.n.7.& n.8. 26

4 Restitutio in integrum non est in consideratione: cum dependeat a voluntate principis.cons.30.nu.40 41

4 Restitutus ad beneficium quod renunciauit, ad quæ videatur restitutus.cons. 93.nu.27 115

4 Restitutio intelligitur concessa sine præiudicio tertij.consi.119.numero 5 133

4 Restitutio condemnati non debet nocere alijs, quibus erat iam ius quæsitum.cons. 157.nu.46 164

4 Restitutio intelligenda est sine damno tertij. consilio eodem, nume. 47.ibidem. eod.

3 Restrictio cessat, quando ex ea resultaret aliquod exorbitans.cons. 69.nu.73 118

2 Retentio in pluribus concessa est.consi.100.nu.35 199

2 Retentio quandoque conceditur, licet compensatio denegetur. nu. 36.ibidem. 199

4 Retinens venenum non ad causam necandi aliquem puniendus non est ita, vt emens illud.con. 167.nu.7 174

4 Retrotractatio licet in præiudiciũ tertij non possit fieri, quãdo actus a principio erat nullus, secus quãdo actus a principio habit subsistẽtiam, licet potuerit irritari, nam tunc fit.cons.144.n.3.& n.4. 149

4 Reualidatio secunda non faciens mentionem de prima redditur inualida.consi.74.nu.9 102

3 Reuerentia sola paterna non affert timorem.cons.29.nu.91 45

3 Reuerentia & honor parentibus debetur.cons.29.nu. 54 45

4 Reuerentia quibus alijs personis quàm fratrisse debeatur.cons.68. nume. 191 85

2 Reuersio ad ius commune, & primeuum fauorabilis est.consil. 85. numero 12 172

4 Reuersis & penitentibus conceditur facultas testandi.consi.2.numero 201 5

1 Reuisores rationum & calculatores arbitri appellantur.consil.96. numero 31 171

2 Reuocatio expressa clausulę derogatoriæ facta in secundo testamento proculdubio tollit primum etiam conditum inter liberos.consil. 24.nu.12 72

1 Reuocatio donationis propter natiuit. filio. non pendet a sola voluntate patris.cons.73.nu. 64. Et licet reuocatio impediatur, quando donatio fit propter merita, necessario tamen requiritur, merita probari, & quod sint equiualentia rebus donatis.nu.65.ibi. Nec isto casu standum est assertioni paternæ generali seu speciali.nu.66.ibi. 137

1 Reuocatio emphyteusis, & liuelli facta per minorem, an indigeat solennitate.consi.99.nu.29 181

3 Reuocatio præcepti iudicialis ex quibus præsumatur.cons.107.numero 100 170

3 Reuocatio non præsumitur facta, si non adest animus reuocandi.numero 107.ibi. eo.

4 Reuocatio consensus quando sit intimanda.consi.112.nu.29 128

4 Reuocatio concessionum & gratiarum non est extendenda.con.141. numero 11 146

4 In dubio non est iudicandum pro reuocatoria.cons.141.n.12. 146

4 Reus absoluendus est actore malè agente, & non probãte.cons.87. nume. 1 111

4 Reus transigens habetur pro absoluto.consi.150.nu. 14 154

1 Reus absolutus facilius cõsequitur executionem, quàm faciat actor consi.45.nu.81 101

1 Reorum promittẽtium est minimè facere illud, propter quod possũt in pœnam incidere.cons.34.nu. 24 90

Et supra in litera P. in vers. Plures.

1 Rex Franciæ non recognoscit superiorem, & ideo non potest recusari vt iudex duelli.consi.31.nu. 104 89

1 Rex Apuliæ potest in suo regno ecclesiæ donare, est enim in illo monarcha.consi.27.nu.4.5.6.7.& 8 70

1 Ripa fluminis qualiter capiatur.consi.105.nu.4 215

1 Ripas suas cuique munire & purgare licet.nu. 5.ibi.& n.2. Licet etiam reficere penellum antiquum ad riparum tuitionem.n.8. ibi. Esto quod reficiendo plus elongauerit, quàm esset antiquus.n.9.ibi. Licet ista fieri authoritate statuti municipalis.n.10.ibi. Etiam & per principes & superiores dominos nu.11.ibi. Vel senatus authoritate.n.12.ibi. Vel authoritate alicuius populi habentis regalia.n.13. ibi. Dummodo sine alicuius tertij incõmodo, & damno ista fiãt nu. 14.ibi. fallit nu.15.16. Nisi modicum illius esset damnum & magnũ commodum facientis.nu.15.ibi.& nu.17.& nu.25 216

4 Rixa si quando est inter plures, & quis est vulneratus, & demum mortuus, & nescitur a quo, an omnes sint condemnandi, vel absoluendi, seu puniendi, & qualiter.consi. 148.nu.4 152

1 Rogitus in contractibus regulariter non requiritur.consi. 104.numero 70 191

1 Rogitus præsumitur ex illa clausula, actum.consil.104.numero 72. ibidem.&c. 191

2 Et consi.28.nu.55 89

3 Et consi.61.nu.7 110

1 Rogitus in dubio præsumitur.consi.104.nu.73 191

3 Et consi.61.nu. 5 100

3 Rogitus testium de iure ciuili, & potest per principem suppleri.consil.46.nu.23 71

3 Rogitus notarij, & testium in testamentis necessariò requiritur.consil.61.nu.1. Sufficit tamen, quod appositus & descriptus sit in protocollo.nu.2.ibi.& si in scriptura tradita partibus, & extensa non est appositus: tamen in illa apponi debet, cum reperiatur in protocollo.nu.2.ibi. 100

3 Rogitus notarij præsumitur per illam clausulam, quæ solet apponi in fine, omnibus vocatis & rogatis. Et idem si adesset clausula, adhibitis & vocatis.consi.61.nu.3 100

3 Rogitus pręsumitur, quãdo notarius passus est se inscribi.ibi.n.6. eo.

4 Rogitus est de substantia ad scripturam publicam.consi.80.n.6. 107

3 Rubrica habens perfectam orationem valet ad decisionem causarũ consi.54.nu.93 89

3 Rubrica generaliter loquens, non restringitur per nigrum in statutis.nu.95.ibi. 89

3 Rubrica continens orationem perfectam probat.con.81.nu.2. 139

2 Rudis & obtusi ingenij, ac grossolanus potest testari.consil. 88.numero 39 179

3 Rumor & fama publica differunt.consi.66.nu.112 107

4 Ruptura fluminis, & pennelli an inter se habeat antecedentiam & consequentiam.consi.21.nu.21 32

2 Rusticus regulariter, non excusatur, non reseruãdo communem formam & solennitatem, nisi &c.cons.32.nu.18. Non enim istud est extendere, sed casus dicitur comprehensus.nu.18.ibi. Idẽ quãdo in lege ratio non esset expressa, sed vnica tantùm posset considerari.nu. 22.ibidem. 89

1 Rusticus & simplex iuuatur quandoque.consi.49.nu. 55 108

3 Rusticũ prædium nõ trahit vrbanũ, nec econtra.con.82.n.47. 140

2 SACER.

S

2 SACERDOS Non potest prorogare iurisdictionẽ iudicis laici.consi. 2.nu.25 fo.7
3 Sacerdos quis propriè dicatur,& idem est dicere de rectore habente curam animarum.consi.60.nu.20. 100
3 Secundùm ius commune, beneficium curatum non potest committi, nisi sacerdoti,nu.21.ibi 100
4 Sacerdotem esse illum an sit necesse, vt illi concedi possit præpositura.cons.50.nu.14.& praced.& seq. 61
4 Sacrilegium est disputare de potestate Pontificis . consilio 68. numero 165 85
4 Sacrista maior potest constituere sacristam minorem vicarium suũ, cum potestate conferendi.consi.50.nu.4 61
4 Salarium aduocati in causis quale debeat esse.consi.105.num.20. Et quid si sunt aduocati magnorum virorum, vel in arduis causis. ibi.nume.21 123
3 Saltem,dictio est diminutiua,& subsidiaria.consi.34.nu.7 54
4 Saluusconductus datus bannito obseruandus est.consilio 68.numero 178 85
4 Sanctus Io.Baptista non habebat facultatem legis condendæ.consi. 68.nume.86.Et quid si dicta ipsius sunt scripta in nouo testamento nu.87.ibid.Et quid si simpliciter tantùm referantur,an disponant. nu.88.ibi. 84
4 Sanctorum dictis non est standum in decisionibus causarum,sed canonibus,& decretalibus.cons.63.nu.35 83
3 Sanguis consideratur in feudis,ita quòd descendentes non veniunt vt venirent alij hæredes simpliciter,sed veniũt vt hæredes sanguinis.consi.65.nu.25 105
1 Satisdatio non omni casu sufficiens est ad tollendum sequestrum.cõsil.41.nu.50 96
1 Satisdatio præstita per eum, qui non poterat conueniri de stando iuri an teneat.cons.48.nu.7 107
1 Satisdatio non finitur de iudicio sisti,si superuenit legitimatio personæ.nu.9.ibi.Et quid quando non mutatur actio,nec res, nec causa, nec persona.nu.10.ibi. 107
1 Satisdatio de iudicio sisti,& iud.sol.an pereat instantia perempta. nu.17.ibi.Et post sententiam expirat effectus dictarum actionum. nu.18.ibidem. eo.
2 Satisdatio prædicta an possit remitti a testatore.cons.96.nu.8. 196
2 Satisfaciens creditoribus alicuius potest ab illo repetere, quod vult consi.94.nu.22.& nu.26 191
4 Scalam non licet facere in muro communi. consilio 116.numero 14. 130
4 Scandalum est euitandum.cons.53.nu.5.sed declaratur.nu.33 65
4 Scandalum vt euitetur considerabile est.cons.59.nu.33 75
4 Scandali euitatio in pluribus consideratur.cons.58.nu.8.& declara.nu.48 72
4 Scolaris non descriptus in matricula nõ potest dici ibi habitare causa studij.consi.159.nu.16 167
4 Scolaris gaudere debet beneficio statuti.consi.166.nu.30 173
1 Scientia iuris præsumitur in summo Pontifice.cons.11.nu.12 7.26
1 Scientia per famam non est sufficiens,vbi agitur de magno præiudicio.cons.23.nu.241 52
1 Scientia præsumitur in actorem,& quando penes se habuit scripturas.cons.100.nu.87 183
1 Scientia ex coniecturis probatur.nu.88.ibi. eo.
1 Scientia præsumitur ex qualitate factorum.cons.111.n.55 208
2 Scientia seu ignorantia in maiore anno.20.ita præsumitur,sicut in alio quocunque maiore.con.72.nu.20 153
2 Scientia etiam præsumitur,si pluries confessus est, se esse hæredem ex testamẽto.nu.23.ibi.Idẽ si exemplũ authẽticum testamenti erat penes ipsum,& fuisset repertum cum alijs suis scripturis.n.24.ibi. idem si adultus satisfecit legata,& disposita in illo testamento. n. 25.ibi.idem si in illo loco erat communis opinio & fama, ꝙ ille fecisset testamentum,& in illo ita disposuisset.n.26.ibi.idem si consideramus stilum & obseruantiam notariorum rogatorum de testamẽto,qui post mortem testatoris soliti sunt publicare omnia, quando testamentum est nuncupatiuum.nu.27.ibi. 153
1 Scientia probatur per coniecturas.cons.12.nu.19 28
1 Scientia testamenti ex pluribus colligitur.cons.15.nu.76 40
1 Scientia & patientia illorum requiritur in præscriptione , contra quos præscribitur.cons.111.nu.53.Fallit in præscriptione tanti temporis in cuius contrarium non extat memoria.nu.54 208
Scientia & patientia aduersarij in præscribenda seruitute requiritur.cons.113.nu.20.An sola patientia sit sufficiens,& quando.cõsil.eo.nu.21.ibi. 213
2 Scientia testamenti,& contentorum in eo præsumitur ex pluribus. cons.91.nu.47.Potissimùm,si testamentum,& codicilli fuere nuncupati.n.48.ibi.Idem quãdo hæres adimpleuit cõtenta & ordinata in testamento.ibi.n.49.prout idem quando hæres confessus esset habuisse notitiam.ibi.nu.50 184
3 Scientia fideicommissi qualiter probetur.cons.71.nu.11 124
3 Scientia & taciturnitas an inducant consensum.cons.89.n.36. 152
4 Scientia secundæ vxoris de prima constituit eam in mala fide. cõsi. 52.n.18.Et quid si scientia superuenit ex post facto, licet a principio fuerit ignorans.n.19.ibi.Et data scientia filij nati ex secundo matrimonio nullo non propterea validatur dictum secundum matrimonium.nu.20.ibi. 64
4 Scientia quibus coniecturis,& indicijs probetur.nu.21.ibi.Et quid si secunda non fuit corrupta,nec carnaliter cognita: sciẽtiam tamẽ habebat primi matrimonij,an possit cogere maritum ad consentiendum mortua prima.nu.22.ibi.& alijs seq. 64
4 Sciẽtia secundæ vxoris tollit bonam fidem.cons.57.nu.5 71
4 Scientia primi matrimonij præsumitur ex publica voce & fama, quæ uiget in illa ciuitate.nu.14.ibi. 71
4 Scientia,& dolus præsumitur in his, quæ sunt de genere prohibitorum,nec in illis potest allegari ignorantia.cons.57.nu.27 71
4 Scientia ex quibus præsumatur.cons.68.nu.304 85
4 Scientia ex modicitate temporis actus ad actum præsumitur.consi. 76.nu.7 105
4 Sciens animum & deliberationem occisoris, & gerẽs actus de quibus supra, an possit dici principalis & particeps in ipso homicidio ita: vt nedum dicatur præstitisse auxilium cooperatiuum ad homicidium: sed aliquid plus.cons.166.nu.35 173
3 Scilicet,dictio taxatiua & restrictiua est.con.47.nu.71 73
4 Scribens allegationes iuris falsò quando puniatur et per totum.cõsil.151.nu.19 62
4 Scribens falsò scripturam non authenticam,nec sigillatam, qua pœna sit afficiendus.nu.25 eod.
4 Scribens falsò priuatam scripturam testamenti, & dictans seu mãdans non puniuntur leg.carne.sed alia pœna.nu.30.ibi. eod.
4 Scriptura per notarium actuarium quando,& quo casu probat.cõsil.80.nu.11.& nu.10 107
1 Scriptura illud dicitur contineri quod legitur,& non aliud. consil. 117.nu.7 217
3 Scriptura priuata plenè probat contra scribentem confitentem illam.cons.77.nu.25.Quando scienter cõsensit,vel recognouit, quod in dubio præsumitur.nu.26.ibi. 133
3 Scriptura priuata,& approbata plenè probat.consil.59.nu.1. 117
3 Scriptura priuata & subscripta per aliquem probat contra scribentem.nu.2.ibi. eo.
3 Scriptura priuata,& subscripta ac recognita seu approbata plenè probat.cons.81.nu.13 139
3 scripturæ priuatæ mercatorum inter eos probant.consi.96.nu.30. & num.43 161
3 scriptura vna suppletur per aliam.33.ibi. 161
3 scriptura priuata inter mercatores probat.nu.43.ibi. eo.
4 scriptura publica plenè probat.consi.7.nu.7 22
4 scripturæ quando,& quam fidem faciant.consi.21.nu.29 32
4 scriptura priuata vt fidem faciat, qualis debet esse.cõs.80.n.3. 107
4 scriptura publica vt probet, quas solennitates continere debet. n. 4.ibi.& nu.5.& alijs seq. 107
3 scriptura priuata vitiatur propter omissionem diei & consulis.cõ. 68.nu.2.sed contra.nu.21 116
4 scriptura priuata debet recognosci,& parte citata præsentari.con. 115.nu.5 28
4 scriptura facta per actuarium probat plenè.nu.11.ibi. eo.
4 scriptura falsa qui non vtitur,non punitur.cons.151.nu.31 155
3 scripturã qui semel habuit illa tenetur exhibere.con.67.n.29. 111
4 scriptura præsentata per aliquem contra ipsum probat.consilio 31. numero 4 43
3 scriptura producta,& approbata per aliquem non potest ab eo postmodum reprobari.cons.7.nu.26 14
3 scripturæ clausæ in sacculo debent habere os sacculi ligatum. cons. 19.nu.6 28
3 scriptura ex qua fit comparatio, qualis esse debeat.nu.39.ibidem. nu.40.Et quid si testes dicũt,habere notam manum,& scripturã ipsius testatoris,& iudicant esse scriptam manu illius.nu.43.ibid. Et quid si dicunt agnoscere scripturã indubitanter,& ita tenẽt.numero

mero 44.ibidem. 28

3 Scriptura priuata potest comprobari per confessionem illius, qui scripsit, talis aũt cõfessio nõ præiudicat in tertio, ibi.n.46.& 47. 28

2 Scriptura originalis quãdo contrariatur libro extensorum, recurrendum est ad originale.con.28.nu.26 89

3 Scripturam qui habuit, tenetur illam edere, nisi probet eã restituisse seu amisisse.con.67.nu.92.Et statur eius iuramento, si esset homo bonæ conditionis, & famæ.nu.93.ibi. 111

3 Scripturæ non potest quis petere exhibitionem, si sua non interest. nu.94.ibi.& nu.seq. 111

3 Ad exhibendum scripturam non tenetur iure actionis, sed officio iudicis, qui non tenebatur illam custodire.nu.96.ibi. 111

3 Scriptura priuata necessariò non requirit diem.consi.68.nu.21. 116

3 Scriptura sine die etiam probabit contra scribentem & eius hæredes.ibidem. eo.

3 Scriptura pruata comprobata, quòd fuerit scripta manu illius, fidem facit nu.22.ibi. 116

3 Scripturæ publicæ, & priuatæ in actis productæ inducunt effectum illũ, quẽ inducerent scripturæ ab initio celebratæ.con.77.n.20. 111

3 Scriptura priuata, subscripta, & recognita plenè probat cõtra scribentem.nu.23.ibi. 111

2 Scriptura reperta in folio non potest dici publica, sed priuata.cõsi. 27.nu.47.Et quid si fuit reperta in archiuo publico.nu.48.ibid.& nume.49 86

2 Scriptura continens omnia requisita ad validitatem publicę scripturæ plenè probat, solennitates ad validitatẽ instrumenti publici a iure requisitæ, si interuenerũt, robur plenũ dant tali scripturæ.cõsil.28.nu.18 89

2 Scriptura posita in libro extensorum appellatur originalis seu protocollum de more notariorum, licet prima scriptura soleat poni in folio seu bastardello, & quandoque soleat lacerari.nu.21.ibi. eo.

2 Scriptura posita in bastardello, seu folio nõ cancellata habet in se, vt ad illã recurratur, quãdo fides instrumẽti vacillaret.n.23.ibi. 89

2 Scriptura facta per patrem diuidentem bona inter filios valet, & probat.consi.34.nu.12 101

2 Scripturæ remanere debent penes hæredem, non penes legatariũ, consi.80.nu.36.& nu.39.Maximè quando concernunt defensionẽ hæreditatis, & patrimonij.nu.37.ibi. 165

2 Scriptura vt possit releuari in publicam formam reperiri debet inter imbreuiaturas notarij.con.27.nu.73 87

2 Scriptura non potest corroborari ex friuolis depositionibus testiũ. conf.27.nu.29.Quod verum, quando formiter, & concludẽter probata apparet.n.31.ibi.Et quãdo testes de istis vario modo deponũt, attendi non debet.n.32.ibi.Et nisi talis stilus induceret illã scripturam esse vitiosam.nu.32.ibi.Et nisi talis scriptura appareret confecta aliter, quàm secundùm communem obseruantiam.nu.34.ibi.Et nisi dicta testium super istis non concluderent.nu.35.ibi. 86

1 Scriptura priuata recognita plenè probat.cons.45.nu.1 101

1 Scriptura computi contra scribẽtem, & producentẽ plenè probat. cons.47.nu.3.Etiam si partitæ non sunt descriptæ manu principa. sed alterius.nu.4.ibi.Et quid si scripturam producit, omnia in ea contenta dicitur confiteri.nu.5.ibi. 104

1 Scripturæ priuatæ non probant pro scribente, si non sunt acceptatę nu.7.ibi.Et quid si continẽt data & acceptata, & quo casu.ibi.nu. 8.10.11.& 13.Et quid quò ad expẽsas & minima.ibi.n.9.Et quid si sunt connexa.ibi.n.10.& versatur in istis iudicis arbitrium.ibi. nume.12 eod.

1 Scriptura priuata subscripta fidem facit.cons.82.nu.11. Item quando esset recognita.nu.10.ibi. 149

1 Scriptura priuata recognita probat.con.83.nu.2.Et quid si est subscripta a dictis partibus.nu.3.ibi. 152

1 Scriptura approbata non potest reprobari.nu.20.ibi. 152

1 Scriptura falsa in vno in reliquis præsumitur falsa.cansi.90.nu.4. Et reperta vera in pluribus in omnib.præsumitur vera.n.5.ibi. 162

1 Scriptura priuata alicuius viri legalis probat.cons.104.n.78. 191

1 Scriptura sine anno & die non probat.cons.112. nu.19. Et priuata in fauorem scribentis minimè probat.nu.20.ibi. 211

1 Scriptura in vim priuilegij facta quæ debeat continere.consil.114. numero 7 215

1 Scriptura priuata, & recognita probat.cons.121.num.26.Maximè stante statuto disponente istam habere vim instrumenti publici.nume.27.ibi. 220

1 Scriptura priuata non probat.consi.125.nu.14 225

4 Et consi.169.nu.23 175

1 Scriptura publica quę debet continere.consi.125.nu.15 223

1 Scriptura probat dominium in præiudicium eius, qui eam fieri fecit nume.24.ibi. eod.

1 Scriptura inducit paratam, & promptam probationem.conf.131. nume.19 230

2 Scriptura priuata & recognita probationem facit.consi.19.n.109. Et si non recognoscitur, comprobari potest per comparationem.ibi. nume.110 Sufficit, quòd duo ex subscribentibus illam approbent.ibi.n.112. 55

2 Scriptura priuata probat quò ad declarandum animum mittentis eam.nu.24.ibi. 54

2 Scriptura vt in publicam formam possit redigi, & per alios notarios releuari, quam formam continere debeat.cons.27.nu.4 86

2 Et quid si talis scriptura caret subscriptione illius, qui eam scripsit ibi.nu.5 86

1 Et quid si caret signo notarij scribentis.ibi.nu.6 86

1 Et quid si in illa scriptura nihil dicitur, notarium eam scribentẽ fuisse rogatum.ibi.nu.7 eod.

1 Et quid si talis scriptura non fuit publicata, sed remansit imperfecta.ibi.nu.8 eod.

2 Scriptura de se non faciens fidem tamen releuata formiter probat. n.9.ibi.Et quãdo & quo casu procedat istud.ibi.n.10.11.& 12. 86

4 Scriptura quando continet veras allegationes, & apponitur falso nomen authoris non veri, an committatur falsum, & quo casu, & per quem.consi.151.nu.39.ibi. 155

1 Scripturam qui producit, omnia in ea contenta dicitur confiteri.cõsil.47.nu.5 104

1 Secreta patrimonij non debent pandi, nec manifestari.consilio 74. nume.4 140

3 Secunda hypotheca non præiudicat primæ.con.103.nu.11 168

3 Secunda conuentio non derogat primæ, nisi sit illi cõtraria.con.78. nu.14.Stat prima, si per secundam illa non tollatur.nu.15.ibi. 131

1 Secundum decretum potest ex causa reuocari.cons.42.nu.44 98

1 Securitas præstita a domino campi an inducat exclusionem necessariò.consi.31.nu.65.& nu.95 79

3 Secundùm, dictio relatiua est.cons.39.nu.4 61

3 Sed, dictio aduersatur præcedentibus.conf.45.nu.8 70

3 Semifatuus quis dicatur.conf.87.nu.30 147

3 Semifatuus an possit contrahere, & disponere de rebus suis. nume. 31.ibidem. eo.

4 Semiplena probatio tunc consideratur, quando de per se in sua specie est perfecta.consi.59.nu.29 75

4 Semiplenæ probationes, & indicia quando iungãtur.con.153.nu. 37.& nu.37 159

2 Semper, dictio perpetuitatem inducit.consi.75.nu.34 157

2 Semper, dictio idem importat, quod perpetuò.conf.90.nu.28. 183

3 Senectus morbus est.conf.67.nu.63 111

4 Sententia redditur nulla ex omissione probationis necessariæ.consi. 108.nu.25 125

4 Sententia delegati nulla est, lata non seruata forma delegationis. num.26.ibi. 125

4 Sententia lata sine instantia nulla est.nu.29.ibi. 125

4 Sententia infirmatoria primæ ualidæ non impedit illius executionẽ nu.30.ibi.Et si profertur post decursa fatalia nulla est, & sic appellatione deserta.ibi.nu.31 125

4 Sententia contra sententiam lata non valet nu.34.ibi.& num.39. & sequen. 125

4 Sententia facit notorium.nu.38.ibi.Et quid si iudex exequendo tulit sententiam contra primam.nu.40.ibi. 125

4 Sententia secunda lata contra primã quo casu valeat.n.41.ibi. 125

4 Sententia secunda contra primam dicitur nulla non ex defectu iurisdictionis sed alijs.nu.42.ibi. 125

4 Sententia lata contra notorium non valet.nu.45.ibi. eod.

4 Sententia nulla facto priuatorum nõ potest validari.n.47.ibi. 125

4 Sententia si fuit nulla appellando non præiudicat domino.num.49. ibidem. 125

4 Sententia secunda confirmatoria primæ si transiuit inrem iudicatã vlterius dici non potest de nullitate primæ, & ferè per totum.consi. 109.nu.1.Etiam si nullitas primæ deducatur ex defectu iurisdictionis.nu.2.ibi. 125

4 Sententia an potest dici nulla propter exceptionem excommunicationis oppositam.nu.9.ibi.Et quid si per statutum prohibetur exceptio.nu.9.ibi. 125

4 Sententia a qua non fuit appellatum transit in rem iudicatam.cõsi. 116.nu.1.Et pro veritate habetur.nu.2.ibi.Et ius facit inter ipsas partes.nu.3.ibi.Et exequi debet.nu.4.ibi. 130

4 Sententia

4 Sententia lata contra aliam, quæ transiuit in rem iudicatam, nulla est nu.6.ibi.& nu.7.& 13. 130
4 Sententia reuocans aliam in vno capite in reliquis eam confirmat. nu.8.ibi. 130
4 Sententia lata non visis actis præcipitanter, & sine causæ cognitione nulla est ipso iure. con.124.nu.1.& nu.3.& 22. Siue sit diffinitiua siue interlocutoria.n.2.ibi. Maximè si causa fuit commissa cũ illa clausula. constito &c.nu.4.ibi. 136
4 Sententia lata ex banno nullo, & inualido iudicãda est nulla, & inualida.con.171.nu.4 178
3 Sententia diffinitiua proferenda est, tamen potest probari per testes.con.77.nu.21 135
4 Sententia, potest dari contra, rem iudicatam de exceptione limitante Sentiam.con.107.nu.13 124
4 Sententia non est necessaria in notorijs.con.111.nu.8 127
3 Sententia super possessorio diffinitiua est.con.54.nu.42 79
3 Sentẽtia nulla potest suspẽdi, & declarari nulla per ordinarium eã proferentem.n.43.ibi. Secus per delegatum, & intellectus.l.iudex postquam, de re iudicata, iste est.nu.43.ibi. eod.
3 Sententia nulla est ex defectu citationis.con.58.n.61. Et idẽ quando citatio sed monitio facta est personis inhabilibus.ibi. 96
3 Sententia interlocutoria præcedere debet alienationẽ rei minoris. con.85.nu.23 144
3 Sententia lata præcipitanter nihil valet.nu.47.ibi. 144
3 Sententia in dubio præsumitur lata contra actorem, eo quia non probatum.con.87.nu.53 147
3 Sententia nulla executionem non meretur.con.98.nu.1 163
3 Sententia diffinitiua prolata post appellationem ab interlocutoria non mandatur executioni pendente appellatione super interlocutoria.nu.18.ibi. 163
3 Sententia si profertur diffinitiua in tertia instãtia, & ante quã proferatur appellatum fuit à grauamine, debet mãdari executioni, si illa est conformis alijs duabus.n.19.ibi.& n.21. Fallit, quando esset nulla ex defectu iurisdictionis, vel nullitas apparet ex eisdem actis. ibi.& n.22.233.& 24 163
3 Sententia lata à supremo rege, & non recognoscente superiorẽ nulla ex defectu iurisdictionis exequenda non est.nu.24.ibi. 163
3 Sententia lata præcipitanter nulla redditur.nu.26.ibi. 163
4 Sententia & res iudicata habetur pro veritate, & illi standum est. con.11.nu.16 25
4 Sententia lata super possessorio impedit restitutionem fieri spoliato nu.15.ibi. eo.
4 Sententia lata à clerico coniugato vti vicario est nulla.con.40.numero 28 52
4 Sententia lata contra ius partis non est ipso iure nulla.con.41.numero 20 53
4 Sententia censurarum an semper & omni casu sit timenda. Et quid si lata est contra formam mandati & delegationis factæ.ibi.nume. 25.& 26 eo.
4 Sententia censurarum non transit in rem iudicatam. Maximè quando sententia censuræ lata est per viam præcepti seu monitorij causa non cognita.con.eo.ibi.nu.28.& 29 eod.
4 Sententia nulla non transit in rem iudicatam, nec exequi debet.consi.51.nu.49 62
4 Sententia lata in causa matrimoniali non transit in rem iudicatam. ibi.nu.50 62
4 Sententia euidenter iniusta, & manifestè iniqua ex eisdem actis nõ est confirmanda, nec exequenda.con.54.nu.1 67
4 Sententia arbitramentalis approbata producit effectum.con.75.numero 26 104
4 Sententia contra aliquem lata super falsitate reddit eum infamem infamia iuris.con.88.nu.1 111
4 Sententia ex confessione non subsecuta an insurgat infamia.nume. 18.ibidem. 111
4 Sententia lata contra carceratum, qui nõ poterat adesset in iudicio est nulla.con.102.nu.1 121
4 Sententia confirmans primam nullam erit & ipsa nulla. con. 106. numero 16 124
4 Sententia secunda confirmans primam nullam non meretur executionem.con.108.nu.1 124
4 Sententia lata contra intentionem rescribentis nulla est. num.14. ibidem. 124
4 Sententia nulla potest cõfirmari in causa appellationis, quãdo esset diffinitiua, secus si interlocutoria.con.107.nu.15 124
4 Sententia secunda lata contra primam, quæ transiuit in rem iudicatam nulla est.nu.19.ibi. Siue simus in diffinitiua, siue interlocutoria nume.20.ibi. eo.
4 Sententia lata confirmatoria primæ nullæ de nullitate primæ nõ potest dici vlterius, quando secunda confirmatoria fuit data ex noua causa, secus si ex eisdem n.8.ibi. Item verum, quando confirmatoria transiuit in rem iudicatam: eo quia nõ appellatum.ibi. Itẽ secus quando prima esset nulla ex defectu iurisdictionis, nã tunc cõfirmari non potest.ibi. 124
4 Sententia episcopi an possit exequi stante secũda infirmatoria illius primæ.con.108.nu.1 125
4 Sententia per lapsum fatalium remanet firma.n.3.ibi. Et ipso iure confirmatur, & transit in rem iudicatam.nu.5.ibi. 125
4 Sententia secunda ex quibus reddatur nulla.nu.21.ibi. eo.
4 Sententia lata super libello inepto nulla est.nu.22.ibi. eod.
4 Idem si profertur super inepta supplicatione.nu.23.ibi. eod.
4 Et quid in causis summarijs.nu.24.ibi. eod.
1 Sententia lata contra vasallum super feudo an & quãdo noceat domino directo, vel alijs agnatis, vel hæredibus.con.5.nu.36.37.38. 39.40.41.& seq. 16
1 Sententia lata contra vasallum an & quando noceat alijs.con.16. nu.36.& nu.45 38
1 Sententia lata contra minorẽ an, & quando illi noceat.ibi.n.46. 38
1 Sententiæ latæ virtute edicti, & proclamatis generalis nõ ligant qui certi sunt.con.25.nu.42.& nu.116.& alijs seq. 64
1 Sententia, quæ transiuit in rem iudicatã, & à partibus fuit approbata, pro veritate habetur.con.29.nu.5 77
1 Sententia lata contra proprietarium potest exequi contra emphyteutam possessorem.con.28.nu. 20 76
1 Sententia lata contra patronos an & quando noceat possessoribus. nu.13.ibi. 76
1 Sententia si est lata contra proprietarium non nocet emphyteutæ. nu.14.ibi.& n.13.19. Et quid si emphyteuta fuit sciens et passus est. nu.19.ibi.& nu.13.14 76
1 Sententia lata contra creditorẽ an præiudicet debitori.n.15.ibi.e.
1 Sententia lata contra principalem an noceat successori, & singulari.n.16.ibi. Et quid quando defensio pertinet ad unũ, & secũdariò ad alium.nu.17.ibi. 76
1 Sententia lata contra debitorem an præiudicet creditori. num.18. ibidem. eo.
1 Sententia transit contra hæredes, & cõtra ipsos exequitur.con.29. nu.22. Et quid si laudum non fuit in parte exequutũ.n.23. ibi. 77
1 Sententia lata à suspecto, & recusato iudice nulla est.consi.31.numero 88 79
1 Sententia contraria iurisdictionis nõ tenet, nec valet.n.132.ibi. 79
1 Sententia potest ferri secundùm partium voluntatem.con. 53.nu. 68.& nu.69 87
1 Sententia & decretum à partibus approbatum potest exequi.num. 70.ibidem. 87
1 Sententia lata ab arbitro seu arbitratore electo voluntate partiũ homologata expressè seu tacitè exequenda est, in rem iudicatã transit. Et ex tali sententia oritur actio.con.42.nu.5.6.& 7.fo.98.consi.46.nu.12.& 13.14.& 15 104
1 Sententia habens vim diffinitiua non potest reuocari.consilio 62.numero 46 126
1 Sententia reuocans aliam, seu secundum decretum, nulla est.n.47. ibi.& nu.48. Etiam si facta sit parte presente, & contradicente.nume.48.ibi. Vt tollatur secundum decretum quæ sunt necessaria.nume.49.ibi. 126
1 Secundum decretum pro executione sententia non potest reuocari. nu.50.ibi. 126
1 Sententia non debet interpretari vt de vento seruiat.con. 44. numero 6 100
1 Sententia potest reddi nulla ex defectu citationis, & iurisdictionis. con.45.nume.16 101
1 Sententia potest reformari, & confirmari.nu.18.ibi. 101
1 Sententia iudicis reductionis ex defectu citationis redditur nulla. nu.86.ibi. Item ex defectu contestationis litis, & quando istud procedat.nu.87.ibi.& nu.90. Coram eo seruandus est ordo iudiciarius & quando id procedat.nu.87.ibi.& nu.90 101
1 Sententia diffinitiua à iudice appellationis contra contumacem ferri potest.con.45.nu.89 101
1 Sententia potest dici nulla, & iniqua ex defectu probationum.nu. 91.ibidem. 101
1 Sententia Vicarij alicuius appellatur ad eum, qui ipsum posuit, & non ad superiorem ponentis.con.8.nu.38 19

Senten-

1 Sententia lata in duello an & quando possit appellari.consi.31.nu. 75.86.& 85.plene. 79
1 Sententia iudicis reductionis appellari potest.con.45.nu.93 101
1 Sententia supremi principis non potest appellari, etiam si lata esset ex partium commissione seu prorogatione.cons.118.n.1.& 2.Nec cõpetit contra dictam sententiam reclamatio seu supplicatio.ibi.n. 3.& 5.& seq. 218
1 Sententia arbitri seu arbitratoris quãdo & quo casu possit dici iniqua ex probationibus nouis, vel solùm ex illis coram eo productis. nu.94 & nu.92.93.95.& 96 101
1 Sententia lata per iudicem reductionis potest reformari per nouas & veras probationes, si fuere factæ coram iudice appellationis.nu. 96.ibidem. 91
1 Sententia lata super eo quod non fuit petitum non valet.n.99.ibi. Fallit, quando lata fuit super prosequutis.n.100.ibi.Idem & quando adest petitio tacita seu implicita.n.101.ibi. Vel quando profertur super illis, quę essent de natura petitorum, vel illis correspondẽtia aut annexa,nu.102.ibi.Item & alijs pluribus casibus.nu.103. ibidem. 101
1 Sententia lata ab arbitris iuris seu statutorum est propriè sententia & transit in rem iudicatam, & habet executionẽ, & ex sententia istorum arbitrorum actio oritur.con.42.nu.1.3.& 4.fo.87.& con.49.nu.8.9.& 10.& 22 101
1 Sententia quando dicatur vna vel plures.con.66.nu.3 131
1 sententia absolutoria ab obseruatione iudicij an sit diffinitiua, vel interlocutoria.con.67.nu.1.2.& 3 132
2 sententiæ tot sunt, quot sunt capitula eius, licet vna scriptura claudantur.nu.4.ibi. eo.
1 sententia regulanda est secundùm probata, & prosecuta. con.76. numero 12 142
1 sententia lata non visis actis, vel sine causæ cognitione, an & quando sit ipso iure nulla.con.79.nu.1.& numeris seq.maximè.5.declaratur.nu.9.Et quid quando lata est principaliter.nu.2.ibi.Et quid si esset bene, & rectè lata.nu.3.ibi.Et quid si breui tempore fuit promulgata.nu.4.ibi.Et quid quãdo omnes processus, & scripturæ fuerunt præsentatæ, & pars aduersa fuit negligens, nec aliquid fecit. nu.6.ibi. Et quid si adhibito aliquali temporis spacio fuit lata. nu. 7.ibi.Et quid si in causa fuit aliquid.nu.8.ibi. 145
1 sententia lata nullis datis dilationibus valet con.79.n.10.Et quid quando nullæ fuere factæ probationes.nu.10.ibi. 145
1 Pro sententia præsumitur.con. 79.nu.16.fo.128.& con.125.numero 31 223
1 sententia debet esse conformis libello.con.90.nu.2.limitatur.nume.20.& seq. 162
1 sententia lata super ætate facit ius.con.47.nu.53 104
1 sententia præcedere debet bona alio minoris non extare, vt stabilia possint alienari.con.100.nu.4 183
1 sententia nulla est, quãdo ab eo profertur, qui suo officio functus est. con.100.nu.44.Item quando finita instantia fuit promulgata. nu. 45.ibi.An currat instantia, si appellatum est ab interlocutoria.nu. 46.& 47
Et impediatur eius cursus, si fuit prorogatum.nu.48.ibid.Et pacto adhuc iurato non impediatur cursus eius.nu.49.ibi. Et idẽ erit instantia statuta.nu.50.ibi. 183
1 sententiæ nullitas dici potest etiam post sententiam. consilio 100. numero 52 183
1 sententia nulla exequenda minimè est.nu.76.ibi.Et maximè quãdo adest defectus iurisdictionis.nu.77.ibi.Et quando nullitas incontinenti ostenditur apertè.nu.78.ibi.Et quando per viam exceptionis est deducta.nu.79.ibi.Et an sit distinguendum, vtrum requirat altiorem indaginem.ibi.nu.81.Et quid si sententia est regia, seu principis supremi.ibi.nu.72 183
1 sententia generalis refertur ad prosequuta.con.102.nu.15 190
1 sententia referenda est ad petita, nisi verba contrarientur. nu.24. ibidem. 190
1 sententia aliud non præsumit, nisi illud, quod est dictum. cons.103. nume.2 190
1 sententia non erit nulla, si pronũciatur super vno, & nõ super alijs si libellus plura, & diuersa continet capitula.con.103.n.5.Et idem quando ex diuersis causis vna summa petitur.nu.6.ibi.Et verba sequẽtia declarant generalitatem sententię.n.7.ibi.Et causæ expressæ in sententia ad quæ capita sunt referendæ.nu.8.ibi. 190
1 sententia transiens in rem iudicatam exequenda est. consilio 105. numero 29 196
1 sententia non debet esse ludibrio & elusorio.nu.32.ibi. eod.
1 sententia prima iustè lata confirmanda est.con.108.nu 19 201
1 sententia stricti iuris est, & verba ipsius strictè sunt intelligenda. con.111.nu.3 208
1 sententia proferenda est super possessorio, & petitorio, quãdo vtrũque fuit prosequutum.con.113.nu.1 213
1 sententia regulariter debet esse conformis libello.n.3.ibi.Fallit quò ad prosequuta.nu.4.ibi. 213
3 sententia non dicitur promulgata à dantibus notum seu consilium. nu.118.nu.17.Nec aduersus talem sententiam competit restitutio in integrum.n.19.ibi.Et quando sententia fuit ratificata, eo magis ista procedunt.nu.19.ibi.Etiam.nu.20 213
1 sententia lata infra instantiam valida est, & quod est tale tẽpus de iure communi.con.125.nu.1 223
1 sententia ruit ex defectu actorum iudicialium.nu.26.ibi. 223
1 sententiæ verba non debent trahi ad iniustum.con.111.nu.6. 208
2 sententiæ verba strictè interpretanda.con.5.nu.20 11
2 sententiæ potest renunciari.con.5.nu.17 11
2 sententia lata super possessorio respectu filiationis nõ præiudicat in petitorio.cons.10.nu.30 21
2 In sententia potest reseruari ius partibus.con.eo.nu.31.ibi. 21
2 sententia & rei iudicata facit ius.con.15.nu.70 40
2 sententia lata absente aduocato fisci in fauorem fisci valet.con.16. nume.102 43
2 sententia nulla ratificata nihil operatur.con.24.nu.158 73
1 sententia quando lata est partibus præsentibus, pręsumitur cũ causæ cognitione id actũ esse, vel altera contumace.con.79.nu.17 169
3 sententia lata secundùm quòd continetur in consilio, nulla redditur si de illo consilio non constabat in actis.con.49.nu.91 77
1 sensus & mens contrahentium colligitur ex verbis per eos prolatis.con.24.nu.37 63
3 sensus perfectus non requiritur in testante, sufficit enim, quòd sit sanus, & quòd non sit omnimodo à mente alienatus.con.88.n.41.Licet quis patiatur in aliquibus defectũ celebri: tamen testari potest cum nullus viuat sine aliqua particula dementiæ.nu.41.ibi. 149
3 sentiens damnum facto vlterius potest illud consequi.consi.78.numero 24 137
1 sentire non debet commodum percipiendi fructus, qui non sentit periculum.con.59.nu.36 133
2 senex generare potest licet cum difficultate.con.29.nu.17 91
2 senex secundùm subiectam materiam dicitur vario modo.nu.28. ibidem. eod.
2 senex non habet spem generandi.ibi.nu.41 eo.
2 senex generare non potest.ibi.nu.53 eod.
2 senex dicitur & minimè habilis ad prolem suscipiendum maior annorum.60.& senex in ætate dicitur quò ad istum effectum.con.29. nu.26.& 27 91
2 Contra senes quàm plura adducunt doctores.ibi.nu.42 eo.
3 separatio bonorum & hæreditatum conceditur.con.48.nu.1 57
2 separatio & diuisio non cadit, nisi vbi est communio.con.16.numero 47 43
1 separata vel connexa quando dicãtur capita.con.66.nu.13.& nu. 14.& 15.& ex quibus istud cognoscatur.ibi. 132
1 separata, ex separatis & diuersis non bene infertur.consi.101. numero 38 185
2 saparatio, & affixio terminorũ in prædijs, & agris distinguunt, & separant illa.con.80.nu.18 165
4 separatio tori nõ conceditur propter paupertatem mariti. con. 54. numero 3 67
4 separatio tori fit, quando maritus capitali odio prosequitur vxorẽ. ibi.nu.12 67
4 separatio tori fit propter sæuitiam mariti, etiam si vxor dederit causam timori.ibi.nu.13 eod.
4 separatio tori, & restitutio dotis procedere debent ex causa iusta. ibi.nu.37 67
4 separatio tori est concedenda, quando maritus vxorem verberat. con.54.nu.33.& 39 67
4 separatio tori et dotis restitutio non est concedenda propter sæuitiã mariti & timorem vxoris, alijs enim remedijs poterit esse consultũ con.54.nu.38 67
4 separatio tori & dotis restitutio nõ est concedenda propter fornicationem mariti, etiam si maritus fornicetur cum soluta.ibi.nume. 42.& 43 67
1 sequendæ est opinio æqua, benigna ac humana.con.63.nu.40 137
2 sequens in gradu onus habet petendi tutorem mortuo præcedente in gradu.con.84.nu.30 170

1 Sequens

3 *Sequens curiam imperatoris seu regis diuersis in locis non videtur illis domicilium contraxisse.con.12.nu.16* 20
1 *Sequentia declarant præcedentia.con.78.nu.18.fo.144. con.117 nu.97.fo.217.con.102.nu.9.fo.190.& con.117.nu.13* 217
2 *Et con.74.nu.29* 117
3 *Et con.2.nu.58.fo.6.con.33.nu.62* 51
4 *Et con.158.nu.16* 166
1 *Sequentia declarantur ex præcedentibus.con.13.nu.85.fo.34.con. 81.nu.20.fo.148.con.106.nu.15* 197
3 *Et con.1.nu.126.fo.2.con.3.nu.37.fo.8.& con.43.nu.52* 66
4 *Et con.158.nu.17* 165
1 *Sequentia, in mandato nedum veniunt expressa, sed omnia sequētia illi accessoria ac tangentia mandatum principale tāquam sequela, con.90.nu.37* 162
2 *Sequestratio conceditur, quādo timetur dilapidatio, & consumptio fructuum.con.71.nu.44. Quod procedit, quādo prolata fuit prima sentētia, et pendet appellatio. secus si sumus in prima instātia, maxime quando percipiens fructus est soluendo.nu.45.ibi. Et quādo lata est prima sententia, & pendet appellatio, constare debet de dilapidatione, vt fiat sequestrum.n.46.ibi. Et quando nulla prolata est sentētia, possessor suo arbitrio potest de fructibus disponere.n.47. ibi.* 97
3 *Sequestratio regulariter prohibita est.con.107.nu. 52* 169
1 *Sequestra regulariter sunt odiosa & prohibita.con.41.num.17. Et istud propter commodum possessionis.nu.18.ibi.* 97
1 *Sequestrum non relaxatur liberè, & absolutè arbitrio iudicis: fieri enim debet in casibus à iure concessis.nu.21.ibi.* 97
1 *Sequestrum vt concedatur, dandus est casus exceptuatus, et probādus, & quādo cōceditur, fieri debet instrumentū. & deputandi sunt sequestrantes.nu.22.ibi.* 97
1 *Sequestrum factum parte non citata nullum est.nu.23.ibi.* 97
1 *Sequestrum si factum apparet iuris ordine non seruato, & sine causæ cognitione nullum est.nu.24.ibi. & nu.23* 97
2 *Sequestrum factum contra ius reuocari debet .nu.25.ibi.* 97
1 *Sequestrum si contra minorem fuit factum, & ex causa falsa nullū erit.nu.26.ibi.* 97
1 *Sequestrum si de facto fuit concessum, etiam de facto reuocatur. nu. 27.ibidem.* 97
1 *Sequestrum si lite pendente processit, etiam reuocatur.n.28.ibi.* 97
1 *Sequestrum factum à prædecessore nulliter reuocandum venit à successore.nu.29.ibi.* 97
1 *Sequestrum fieri potest, quando imminet timor armorum: vt euitentur rixæ, & scādala.n.30.ibi. Et hoc quando questio est de possessione & ignoratur quis possideat, capienda est tamen de prędictis per prius summaria informatiō, & causæ cognitio, & iudici ista asserenti minimè creditur.nu.31.ibi.* 97
1 *Sequestrum qui violauit, non potest ad sui commodum illi inhęrere. con.41.nu.41* 97
3 *Sequestrum & prohibitio differunt.con.107.nu.71* 169
3 *Sequestrum factum si non valet vt sequestrum, tamen valere pōt vt prohibitio, vel alio modo habili.nu.76.ibi.* eo.
3 *Sequestrum præstita satisdatione resoluitur.nu.79.ibi.* eod.
3 *Sequestrum potest fieri absque eo, quòd debitor sit suspectus, quādo &c.nu.83.ibi.* eod.
3 *Sequestratio regulariter prohibetur: attamen aliquibus casibus cōceditur.nu.84* 170
3 *Sequestrum redditur validum facta fide de credito.nu.86.ibi.* 170
3 *Sequestrū factum, vt quis soluat, solutione facta resoluitur. n.134. ibidem.* 170
4 *Sequestrum an inducat turbationem.con.126.nu.7* 137
2 *Sermo pluralis numeri in substitutionem fideicommissaria resoluitur in singularem.con.30.nu.18* 94
2 *Sermo pluralis non verificatur in vno, nec in numero singulari.cō 42.n.1. Si plures positi sunt in conditione, an sit necesse omnes præcedere.nu.2.ibi.* 115
2 *Sermo pluralis numeri resoluitur in singularem in materia fideicōmissaria.nu.8.ibi.* 115
2 *Sermo pluralis sub illis verbis comprehensus, si sine filijs hęres moriatur, resoluitur in singularitatem.con.74.nu.5* 156
2 *Sermo generalis verificandus est in omnibus.con.94.nu.41* 191
3 *Sermo pluralis verificatur quandoque in singulari.con.108.nu.23. & nu.45.& seq.* 173
4 *Sermo indefinitus æquipollet vniuersali.con.46.nu.19* 57
1 *Seruanda est generalitas, quando salua ratione recti sermonis per sequētia non potest restringi seu antecedentia expressa, aliàs secus. con.102.nu.12. Et cessat illud, qui omne dicit. &c.nu.13.ibi.* 190
1 *Seruitutes constituuntur pactionibus.con.26.nu.13* 69
1 *Seruitus quæri potest præscriptione.nu.18.ibi.* 69
1 *Seruitus discontinua quando tempore præscribatur.n.22.ibi.* 69
1 *Seruitus iuris lignandi, seu buscandi quæritur præscriptione. consi. 27.nu.73* 70
1 *Seruitutis acquisitionem non inducit vsus simplex.nu.3.ibi.* 70
1 *Seruitus discontinua præscribitur tāto tempore, in cuius contrariū. &c.con.111.nu.45* 208
1 *Seruitus incidendi ligna pręscribitur longo tempore. numero 46. ibidem.* 208
1 *Seruitus aquæ longo tempore præscribitur.con. 112.nu.36. Requiritur tamen, quòd vsus fuerit iure suo & seruitutis. ibi.n.37. Quòd vsus fuerit iure suo & seruitutis, an iure familiaritatis, ex quibus colligi possunt.ibi.nu.8* 210.& 211
1 *Seruitutis præscriptio non currit, nisi sciēte, & patiente aduersario nec procedit cum mala fide.ibi.nu.47.& 48* eod.
1 *Seruitus cōcessa videtur tanta, quæ prædio dominari sufficiat, et nō alia vlterius.con.114.nu.12* 215
1 *Seruitus aquæductus potest præscribi.con.116.nu.16. Item & vetusto, in cuius contrarium non extat memoria, quęri potest.nu.17. ibidem.* 217
1 *Seruitutis iure aquam duxisse an sufficiat se credere.con.113.numero 26* 213
1 *Seruitus pasculandi potest acquiri per vniuersitatem pręscriptione con.27.nu.32* 70
1 *Seruitute pasculandi concessa denegata videtur seruitus alia incidendi ligna.con.111.nu.4* 208
1 *Seruitus si fuit apposita in iure communi altero socio sciente & patiente, an sit potior conditio concedentis, quā probibentis.con.115. nume.34* 216
3 *Seruitus annuę præstationis non potest imponi super rebus pupilli. 85.nu.12* 144
4 *Seruitus potest imponi futuro ædificio.con.43.nu.7* 55
4 *Seruitus potest apponi in re propria.con.127.nu.10* 138
4 *Seruitus est contra libertatem.con.92.nu.35* 114
4 *Seruitutis impedimentum per fictionē tollitur.con.118.nu.33.* 131
4 *Seruitutem imponere alienare est.con.92.24* 114
4 *Seruitutes sunt perpetuę, etiam reales.con. 127.nu. 11. Et reales transeunt ad omnes cum ipsa re.ibi.nu.12.& 13* 138
4 *Seruitus consideratur super quolibet cespite, & propterea facit cessare diuisionem & iudicationem.nu.16.ibi.* eod.
1 *Seruus. Vnus in seruo habens dominium in septem, aliter in quinque quas partes in eo dicantur habere.con.61.nu.38* 125
1 *Seruus contrahens voluntate domini, dominum insolidum obligat. con.93.nu.16.nu.48.& 49* 166
1 *Seruo in legato debetur falcidia, & petitur vt pars, non vt quota. con.61.nu.20* 125
3 *Seu, dictio quando stet declaratiuè, & restrictiuè, vel ampliatiuè, & augmentatiuè ad pręcedentia.con.22.nu.64.& melius.nume. 68.& 69* 34
3 *Seu, dictio venit augmentatiuè.con.42.nu.8* 65
2 *Seu, dictio ampliat, & auget.con.7.nu.38* 14
2 *Et quandoque stat alternatiuè, & disiunctiuè.nu.40.ibi.* 14
4 *Seu, dictio quorum concursum requirat.con. 117.nu.27* 130
4 *Sęuitia cessat, quando maritus pręstat satisdationem. consi.54.numero 34* 67
4 *Et an sit talis, cui non possit prouideri per satisdationem, remittitur iudicis arbitrio.ibi.nu.36* eod.
1 *Sfortiadæ in ducatu Mediolanensi quales fuerint.con.1.nume.61. & sequen.* 22
2 *Si, dictio conditionem importat.con.30.nu.34* 94
2 *Sinautem, dictio conditionem etiam importat.con.8.nu.29* 15
3 *Sicut dictio, & prout dictio relatiuæ sunt, & relatum cōtinetur in referente.con.47.& nu.46* 73
2 *Sigillum etiam priuatum adhuc probat.con.19.nu.108* 55
2 *Significatio verbi approbata iurisconsį.attendenda est. con.22.numero 20* 66
2 *Significatio capitur ex consuetudine, & vsu.con.eo.nu.29.ibi.* 66
2 *Significatio verbi intestati, quæ sit.nu.74.ibi.* 67
4 *Signatura sola quæritur ius, & gratia valet.con.12.n.23. Et regula cancellarię in isto quando procedat.con.eo.nu.23.ibi.* 21
3 *Signatura attendenda est, & non supplicatio.con.110.nu. 43* 176
4 *Signatura attendi debet, & non supplicatio.con.94.nu.4* 116
4 *Signatura continens constito &c.habet, vt prius constare debeat, antequam procedatur.nu.13.ibi.* 116

4 Signatura

4 Signatura debet attendi, & nō narrata. con. 107. n. 21. Attēditur enim conclusio, non narrata. ibi. 116
4 Signatura quando se refert ad supplicationem, intelligitur concedere, quæ in illa continentur, & non alia. con. 108. nu. 20 125
4 Signum sufficit, per quod ostendatur, raptam consensisse. consi. 170. numero 25 177
2 Signi notarij appositio in instru. quando sit necessaria. con. 28. nu. 61. Et quid si signum notarij est appositum in protocollo, & non in prima scriptura. nu. 63. ibi. 89
2 Similitudo an & quando probet filiationem. con. 10. nu. 18. & nu. 59. plenius. & 103 22
3 Similitudo non dicitur adesse, vbi non est eadem ratio. consilio 107. numero 62 169
3 Simplicitas & iuramentum esse captiosum præsumitur in cōtractu gesto cum muliere. con. 26. nu. 74 40
4 Simplicitas etiam in materia simoniaca executionem habet. consi. 29. nu. 17 40
4 Simplicium sub dispositione non cōprehendit casus mixtus in odiosis. con. 114. nu. 13 122
4 Simonia vera quæ dicatur. nu. 5. ibid. 122
4 Simonia mentalis tollitur per pœnitentiam. con. 135. nu. 18 142
4 Simonia non est, quando promittitur, quod inest, & quod est debitū de iure communi. nu. 21. ibi. 142
4 Simonia commissa cum tertio non est nociua alijs. nu. 22. ibid. Et ex ea transfertur titulus & c. nu. 23. ibi. 142
4 Simonia an committatur per solam promissionem factam à tertio. nu. 25. ibid. 142
4 Simoniacū esset conferre ecclesias propter cēsum, qui propter hoc constitueretur, census antiquitus impositus debetur, & licitè exigitur. con. 13. nu. 16 27
4 Simoniacus an ipso iure sit priuatus, vel veniat priuandus. con. 15. numero 13 28
4 Simoniacus ipso iure excommunicatus est. con. 29. nu. 3 40
4 Simoniam committens licet nō possit illud beneficiū obtinere ea vice: tamen succedente alia vacatione eiusdem beneficij per intermediam personam poterit illud obtinere. con. 29. nu. 36 40
4 Simoniaco nullum quæritur ius super beneficio, in quo simoniā commisit. Et inhabilis redditur etiam ad alia beneficia, si non fuit dispēsatus. con. 29. nu. 1. 3. & 24. fo. 34. & con. 30. nu. 2 41
4 Simoniacū est omne illud, quod datur ad consequendū beneficia, seu possessionem illorum. con. 93. nu. 1 115
3 Simul dictio, significat congregationem, & connexitatem. con. 79. numero 20 137
3 Simulatio contractus ex quibus colligitur, & comprehendatur. cōsi. 182. nu. 48 140
3 Simulationis species illa vera est, quando verè agitur vnum & fingitur aliud. con. 86. nu. 22 143
2 Simulatio directò non potest probari, sed per coniecturas, & præsumptiones. nu. 29. ibi. eo.
3 Simluationis exceptio potest perpetuò opponi, licet secus sit in exceptione non numeratæ dotis. nu. 35. ibi. & nu. 52 145
3 Simulationis præsumptio, quę arguitur ex naturali coniectura, & ratione intellectus est satis valida. nu. 37. ibi. 145
3 Simulatio ex quibus coniecturis probetur. nu. 38. ibi. 145
3 Simulationem arguunt propter temporis breuitatem, quæ incōtinēti fiunt, & vnico contextu. nu. 34. ibi. 145
1 Simulatio probatur cōiecturis, & præsumptionib. con. 53. nu. 8. 113
1 Simulatio est, quando donans fingit donare, & verè nihil intendit agere. con. 53. nu. 19 113
1 Simulationem potest tertius allegare pro suo interesse non obstante iuramento. n. 35. ibi. Item & quando per indirectum quis venit contra iuramentum. n. 36. ibi. Item fallit, quando quis fuit admissus ad iurandum. nu. 37. ibi. 113
1 Simulatio in vno non inducit simulationem in alio, fallit, quando & c. nu. 41. ibi. 113
1 Simulatio nedum est alleganda, verùm & probanda, & in specie cōsi. 54. nu. 7 113
1 Simulatio regulariter probatur per indirectū ex coniecturis et pręsumptionibus. nu. 21. ibi. Et quæ, & qua lex sufficiant, iudicis arbitrio relinquitur. nu. 22. ibi. 115
1 Simulatio probari potest directò per duos testes de veritate. con. 55. nu. 26. 35. 37 118
1 Simulationis coniectura oritur ex breuitate temporis & vicinitate. con. 55. nu. 40. 43. & 44 118
1 Simulationem induc[illegible] ut pacta & clausulæ, ac cōuentiones insolitę. con. 55. nu. 51. Et quę sint, aliquæ colliguntur. ibid. & numero 52. & 57 118
1 Simulationis magna insurgit præsumptio, si venditor semper remāsit in possessione. con. 55. nu. 53 118
1 Simulationum multæ sunt species. con. 53. nu. 8. fo. 100. & con. 54. nu. 23. Et illa potissima est, quando agitur verè contractus pignoris & hypothecę, & fingitur cōtractus emptionis. nu. 24. ibi. Et maximè quando cōtractus verus potest inesse consensu, & re sine stipulatione. nu. 25. ibi. 115
3 Et con. 83. nu. 21 145
1 Simulatio potest fieri de contractu ad contractum. cons. 55. nu. 16. Et de persona ad personam. n. 17. ibi. Et persona vera debet attēdi, & non fictè interposita. nu. 18. ibi. Et debet attendi contractus verus & non fictus, & simulatus. nu. 19. ibi. 118
1 Simulationis species sunt exprimendæ. con. 58. nu. 7 121
3 Et con. 85. nu. 21 144
3 Simulatio non solùm debet allegari, quinimo probanda est. con. 77. numero 6 109
3 Simulatio nō arguitur ex eo solo, quòd venditor remansit in possessione. nu. 8. ibi. eo.
3 Simulatio nō præsumitur, eo quòd venditur remansit in possessione rei venditæ, & pro illa soluit liuellum. nu. 10. ibi. eo.
2 Simulatus contractus nō habet substantiam, & est ipso iure nullus. con. 55. n. 20. Ex eo non trasfertur dominiū, nec possessio. nu. 21. ib. & nu. 22. Et clausulę in illo appositę, etiam fictitiæ, & simulatæ dicuntur. n. 23. ibi. Et simulatus contractus non validatur per iuramentum. nu. 24. ibi. 118
1 Simulatus contractus deficit consensu, substantia & spiritu. con. 53. numero 11 113
1 Simulati contractus fiunt occultę, secretò & versutè, & probari possunt per indirectum et per coniecturas, quæ sunt probationes liquidissimę. con. 55. nu. 27. & 28 117
1 Singula quæ non prosunt, simul iuncta iuuant. con. 58. n. 18. fo. 107. con. 113. nu. 13 213
2 Et con. 15. nu. 37 40
Et quando & quo casu regula ista procedat. ibi. nu. 35 eo.
3 Et cons. 3. nu. 54. fo. 99. Et con. 79. nu. 14 137
4 Et con. 137. nu. 19 144
3 Fallit, quando vnumquodque singulare de per se esset imperfectū. con. 79. nu. 15 137
4 Singula quę non prosunt simul iuncta probant. con. 17. nu. 21 30
4 Singula si non prosunt, an simul iuncta faciant fidem, qualiter procedat. con. 59. nu. 28. & 29 75
1 Singularitas non obstat, quando adest iusta causa. con. 75. n. 15. Et difficultas probationis ad iustam causam inducit. nu. 16. ibi. 141
1 Singularitas testium quo casu non obstabit. con. 57. n. 26. et nu. 27. 28. 29. 43. Et seq. Et iunguntur, etiam si confessio esset facta incidēter excepto mutuo. n. 30. ibi. & 31. In ciuilibus dictum vnius testis cum alijs adminiculis facit plenam. nu. 31. ibi. & n. 32. In his, quæ de facili non possunt probari, recipiuntur probationes, quę possunt haberi. nu. 33. ibi. 120
1 Singularitas testium obstatiua nocet, non illa, quæ est adminiculatiua. nu. 43. ibi. 120
1 Singularitas testium consideratur nedum respectu actuum, sed etiā respectu finis. nu. 44. ibi. 120
Et sufficit, quòd respectu finis concordent. nu. 45. ibi. 120
1 Singularitas non obstat, quando adest iusta causa, qua iudex potuit moueri. n. 48. Et quando adest difficultas probationis, & materia subiecta. n. 49. ibi. Et quando adest qualitas testium. nu. 50. ibidem & nume. 52 120
3 Singularitas testium ex pluribus colligi potest. consilio 24. numero 29 37
3 Singularitas testium non semper adiuuatur alijs adminiculis cons. 67. nume. 88 111
4 Singulares non probant. con. 53. nu. 25 65
4 Singularitas in testibus non nocet, quando illi tendunt ad probādū verum finem, & scientiam alterius. con. 57. nu. 19 71
4 Singulare ius nō debet cōtra cōes regulas extēdi. cons. 55. n. 31. 69
1 Singuli de vniuersitate aliud sunt, & aliud est ipsa vniuersilas. cō. 27. n. 102. Et si particulares de vniuersitate vsi sunt, nō dicitur vsa ipsa vniuersitas, cōstet de mādato. n. 103. ibi. & n. 104. & 105. 70
1 Sisti de iudicio, & iudicatum solui, differunt. con. 48. nu. 24 107
4 Sita infra territoriū an pręsumātur esse domini territorij, & quo casu. Et an ista, procedant respectu iurisdictionis & quando. cons. 16. nu. 20. 21. & 22 29

1 Soboles

1 *Soboles, progenies, & similia nomina conueniunt etiam fœminis. consi.24.nu.260* 63

4 *Soboles ex coniugijs reprobatis non possunt succedere.consi.68.numero 18* 84

4 *Socer an teneatur instituere, vel exhæredare nurum.consi.65.numero 27* 82

2 *Socius tenetur reddere rationem de administratis arbitrio boni viri.con.83.nu.6.Et tenetur soluere reliqua.nu.8.ibi.* 152

1 *Socius tenetur reddere rationem societatis administratæ per eum arbitrio boni viri.con.84.n.17.& n.18.19.Et tenetur etiã conficere librum rationum, & illum ostendere, & exhibere.nu.18.ibi.& nu.19. Et quòd continere debeat liber iste rationem & inuentariũ numero 19* 153

1 *Socius patruus debet pecuniã nepotũ pupillorũ cõuertere in emptionẽ rerũ stabiliũ, vel eam ponere ad lucrum honestum. n.20.ibi.*153

1 *Socius tenetur reddere rationem de administratis, & alijs est etiã astrictus.con.87.nu.15. Et tenetur facere librum rationum, & illum exhibere.nu.16.ibi.& nu. 25. Si non conficit librum rationũ dolosus præsumitur.nu.18.ibi.* 158

1 *Socius versatur in dolo, & fraude, si debitores societatis exigit, & pecuniam exactam non ponit in communi.con.88.nu.7* 158

1 *Socius tenetur de gestis dolo, fraude, & culpa.nu.8.ibi.& n.9.*158

1 *Socius non indicans exacta, in dolo versatur.nu.43.ibi.* eo.

1 *Socius semel reddens rationem administrationis societatis, non tenetur iterum illam reddere.con.89.nu.1* 160

1 *Socius administrans societatem tenetur reddere rationes, & soluere reliqua, & conficere librum, & illum exhibere.nu.16.ibi.& nu. 17.& 25* 160

1 *Socius tenetur in inuentario, & libro apponere, & describere omnia, & non ascribendo, nec annotando tenetur de dolo & act.fur.si illa in propriũ vsum conuertit.n.20.ibi.Tenetur etiam de gestis dolo, & fraude.nu.21.ibi.Necnon & de culpa.nu.22.ibi.* 160

1 *Socius omittendo prædicta versatur in dolo, et fraude.n.23.ibi.*160

1 *Socij si sunt plures vnius negotiationis moram trahentes in diuersis locis ad inuicẽ videntur præpositi & quilibet insolidũ tenetur. con.93.nu.4.Si duo præposuerunt aliquẽ negotiationi, ad ipsos spectat periculum.nu.6. Et prohibitio de non contrahendo debet fieri formiter.nu.7.ibi.& nu.60* 166

1 *Socius tenetur ex gestis per socium.nu.22.ibi, & nu.26. 27. 28. & sequen.* 166

1 *Socius contrahendo seipsum obligat nõ consocios, nisi &c.n.27.ibi. & nu.28.29.30.& seq.Et forma & modus in societate appositus seruandus est, in demandatis inuicem non obligatur vltra quantitatem, qua voluit teneri.ibi.nu.30.& 31* 166

1 *Socius non tenetur insolidum ex gestis per socium.nu.32.ibi.* 166

1 *Socius tenetur ex contractu gesto per alium consocium.con.93.numero 7* 166

1 *Socius non tenetur ex gestis per alios consocios ante contractã societatem.nu.15.ibi.* 166

1 *Socius contrahens extra casum comprehensum in societate obligat alios consocios.nu.23.ibi.Maximè quando ille contractus est fraudulentus & talis, qui non præsumitur mandatus.nu.24.ibi.* 166

1 *Socius contrahens secundùm mandata, & conuentiones factas in societate alios consocios solùm pro quantitate, quã alij socij habent in corpore societatis & non vltra obligat.nu.28.ibi.& nu.37.*166

1 *Socius in re communi non potest apponere seruitutem.con.115.numero 10* 216

4 *Socius non potest conueniri, nisi in quantum facere potest, etiam finita societate.con.99.nu.64.Nec potest propterea carcerari.n.65. ibidem.* 164

3 *Socius insolidum põt conueniri ex alijs contractibus.n.67.ibi.*164

1 *Socius, & particeps criminis repellitur à testimonio.con. 53.numero 15* 65

4 *Socius criminis repellitur à testimonio, & nõ ꝓbat.cõs.54.n.50.*67

4 *Socius criminis in tortura nominans aliquem nõ operatur, quòd nominatus ex hoc solo sit torquendus.con.151.nu.16* 155

4 *Socius & particeps criminis non est idoneus testis.con.63.n.8.*80

1 *Socius tenetur de culpa & non de alijs.con.81.nu.3* 148

1 *Societas cõtracta super vna negotiatione valet & tenet. consi.81. nu.1.& partes lucri, et damni debent esse communes, si nihil aliud est dictum.nu.2.ibi.* 148

1 *Societas non potest stare sine capitale.con.82. nu.1* 149

4 *Societas matrimonio æquiparatur.con.55.nu.24* 69

1 *Societas potest contrahi super vna negociatione.consi.93. nu.3.Et contrahitur inter plures, licet non sint æquis facultatibus.num.4. ibidem.* 166

1 *Societas vna nõ trahitur ad aliam societatẽ, nec ad diuersum actũ gestum per vnum ex socijs.nu.27.ibi.* 166

2 *Societas inter fratres cõmuniter habitantes an præsumatur contracta, & qualis.con.100.nu.37* 199

3 *Societas morte vnius ex socijs finitur.con.25.nu.55. Et post mortem non transit ad eius hæredes.nu.56.ibi.* 38

3 *Societas finita morte socij potest renouari per eius hæredes.nu.57. ibidem.* eod.

3 *Societas an & quando præsumatur proptur cohabitionem.nu.59. ibidem.* eod.

3 *Societas finitur contraria voluntate sociorum recedentiũ ab ea.cõsi.99.nu.66* 164

4 *Societas & institoria morte finitur.con.113.nu. 2* 129

1 *Societas non dicitur contracta inter fratres, si vnus fratrũ mortuo patre negotiatur.con.86.nu.13* 157

1 *Societas contracta super vna negotiatione valet & tenet.con.81. numero 1* 148

Et partes lucri & damni debent esse communes, si nihil aliud est dictum.nu.2.ibi. 148

1 *Societas non potest stare sine capitale.con.82.nu.11* 149

1 *Societas contracta nomine appellatiuo & collectiuo hẽredũ, non finitur morte.con.82.nu.15* 149

1 *Societas soluitur multis modis.nu.24.ibi.* 149

1 *Societas resoluitur renunciatione, & dissensu.n.25.ibi.Quod verũ quando prius declaratur tempestiuè.ibi.n.25.Item nisi facta esset ad tempus certum.ibi.n.27.29.et 39.Item nisi intersit alterius socij, quòd non dissoluatur.ibi.n.28.Item nisi contrahatur super gabellis publicis.ibi.nu.30* 149

1 *Societas regulariter finitur morte.fallit nu.31.ibi.& n.15.32.& alijs sequen.*

Item fallit, quando actum fuit, quòd ad hæredes transiret.n.33.ibi. Item & quando contrahitur pro gabellis publicis.n.34.ibi.Itẽ fallit, quando reuocaretur expressè seu tacitè.nu.35.ibi. 149

1 *In renouatione tacita societatis quæ debent interuenire.n.36.ibid. Potest inter socios cõueniri, vt in ea vnus ipsorum nihil operaretur nu.37.ibi.& n.70.Et licet finiatur morte vnius: tamen ius emolumentorũ bene transit ad hæredes actiuè, & passiuè.nu.38.ibi.& n. 39.Et quid si fuit actum, vt duraret certo tempore.nu.39.ibi.* 149

1 *Societas finitur regulariter egestione, paupertate, & decoctione. nu.40.ibi.* 149

1 *Societas solo consensu contrahitur.con. 68.ibi.* 149

1 *Societas contrahi potest super vna negotiatione.nu.69.ibi.* eo.

1 *Partes in societate erunt, vti conuentum est.nu.70.ibi.* eo.

1 *Societas potest contrahi super vna negotiatione.con.83.n.1* 152

1 *Societas omnium bonorum, quando & ex quibus dicatur cõtracta con.84.n.1.& n. 50. 51.& alijs.Et finitur morte vnius ex socijs n. 2.ibi.& nu.46.Nec transit in hæredes socij mortui.nu.3.ibi.* 152

1 *Societas morte socij finita, an & ex quibus dicatur renouata inter filios & hæredes mortui maiores etiã et pupillos.n.4.ibi.& n.7.8. 16.& 47. 51.Et an pupillus hæres maior factus possit eã ratificare nu.5.ibi.Et quid si socius moriens mandauit illam continuari.et ex quibus tale mandatum colligatur.nu.6.ibi.* 152

1 *Societas & si morte socij finiatur, tamen emolumẽta societatis durant, & ad hæredes transeunt sicut onera.con.84.nu.23. Quando cõmittitur discretioni alicuius, quid veniat, & quid sit discretio.nume.24.ibi.* 153

1 *Societas contracta cum vno non extenditur ad alios.nu.49.ibi.*eo.

1 *Societatem an possit adultus contrahere.nu. 53.ibi.* eo.

1 *Si vnus ex fratribus administrauerit, an propterea dicatur cõtracta inter fratres societas.nu.53.ibi.& nu.59* eo.

1 *Societas contracta dicitur inter fratres & consobrinos cõmuniter habitantes ex multis.con.85.n.5.Et quæ societas inter eos cõtracta dicatur.nu.7.ibi.* 156

1 *Societas debet esse iusta, & æqua.nu.11.ibi.* 156

1 *In societate consideratur capitale.n.12.ibi.Considerantur & personæ illam exercentes & operæ ipsarum.nu.13.ibi.* 156

1 *Societas an pręsumatur contracta inter patruum & nepotes cohabitantes.con.86.nu.1.Et quid si nepotes sunt pupilli & minores.n. 2.ibi.Et an possit inter eos continuari.nu.3.ibi.Et quando ex parte pupillorũ nullus interuenit actus.nu.4.ibi.Et quid si patruus nihil gessit nomine communi.nu.5.ibi.Omne quæsitum per eum suum proprium est.nu.5.ibi.* 157

1 *Societas morte vnius ex socijs finitur.nu.18.ibi.* 157

1 *Societas morte vnius socij finitur.cons.87.nu.1.Nec transit ad hæredes*

redes.n.2.ibi. Nec potest censeri renouata inter pupillos,& minores & patruum.nu.3.ibi.& nu.6 157

1 Societas finitur morte, & cursu temporis ad eam limitari.con.88.nu.10.Tenetur tamen hæres ea finita seruare conuenta,& promissa,transeunt enim ad ipsum emolumenta & onera.nu.11.ibi.& numero 12 158

1 Societas leonina reprobatur.con.90.nu.44 162

1 Societas omniũ bonorũ ex quibus præsumatur contracta inter duos fratres.con.92.n.28. & per totum consilium probatur id, quando per eos expressè hoc declaratum fuit.n.130.ibi. Item & per actus subsequentes,per duos declaratur voluntas,quæ fuit in præteritũ.nu.31.ibid. 165

4 Socia criminis repellitur à testimonio.con.54.nu.54 67

Sodomiticum crimen an probetur dicto illius asserenti fuisse subagitatam.con.163.per totum. 169.& 170

4 Sodomitico in crimine per testimonium participis criminis tantũ inquisitio est formanda.con.163.nu.18 170

4 Sola præsentia non infert auxilium,sine alio actu.con.142.nu.35.& nu.36.37.& 40 150

2 Solennitas iuris requiritur in transactione,& alienatione rerũ minoris.con.12.nu.39 28

2 Sicut bona immobilia minoris non possunt alienare,sine solennitate ita etiam non possunt obligari.nu.41.ibi. 28

2 Solennitates requisitæ in alienatione rerum minoris.nu.40.ibi. 28

2 Solennitates requisitę quando sunt enũciatæ in decreto iudicis,præsumitur per eo.con.12.nu. 57 28

3 Solennitates à statuto requisitæ an possint suppleri per principem.con.46.nu.34 71

4 Solennitas leuis,& modici prȩiudicij omissa non vitiat actum.con.20.nu.18 32

1 Solennitates requisitæ in alienatione rerum minorum quæ sint.cõ.89.nu.63 169

1 Solennitas legis seu à statuto requisita,si leuis est,omitti potest,& omissa non vitiat.con.98.nu.74.Et poterit adimpleri in æquipollenti nu.75.ibi. 159

1 Solennitas requisita in alienationibus minorum grauius iudicatur & non leuis,& si omissa est,vitiat actum.nu.76.ibi. 159

1 Solennitas inducta à statuto obseruanda est ad vnguem, nec satis est,quòd adimpleatur in æquipollenti.nu.77.ibi. 159

2 Solennitatis omissio non semper vitiat actum.con.19.nu.180 55

2 Solennitas requisita in testamentis quandoque remittitur ,si adhiberi non potuit tẽpore conditi testamenti.con.33.n.17.& n.18. 99

2 Solennitas à iure requisita in testamentis celebrandis remittitur tempore pestis,ex quo adhiberi non potuit.con.32.nu.11 98

3 Solennitates in rebus minorum seruandę sunt etiam in contractu eos emphyteutico,seu liuellario.con.85.nu.35 144

1 Solennitates à statuto requisitæ quo casu requirantur. consilio 96.nume.108 171

4 Solennitas leuis omissa non vitiat.con.97.nu.23 117

4 Solennitas tanta non requiritur in qualitate rei sicut in substantia con.44.nu.11.& nu.12 55

1 Solicitator causæ,& illam afferans non est testis idoneus.con.83.nu.40.Et quid de domestico & familiari.nu.42.ibi 152

1 Solitum circa infeudationes multum consideratur.con.101.n.23. Prout consideratur etiam in inuestitura recepta ab aliquo diuersario.nu.24.ibi. 125

2 Solita attenduntur & consueta.con.12.nu.140 28

4 Solitum,& consuetudo alicuius in eo cõcedentis mandatis attendi debet.con.79.nu.1 106

2 Solùm, tantùm, non aliter, dictiones taxatiuę sunt,& restrictiuę,con.7.nu.13 14

1 Soluere non potest: tamen carcerari , & detineri. consilio 94. numero 7 167

4 Solutio census actiuè potest præscribi à priuato, etiã si nõ probetur de constitutione ipsius.nam sufficit, quòd illud allegetur, dummodo solutio probetur facta per decem annos.con.13.nu.14 27

4 Soluisse sponte, & voluntariè capitulum,quando dicatur.con.21.nume.49 32

4 Solutio facta ab vno ex canonicis regularibus non nocet monasterio.nu.55.ibi. 32

4 Solutio facta per aliquos voluntariè,non includit necessitatẽ in futurum eam faciendi.con.31.nu.45 43

4 Solutio voluntariè facta per aliquos canonicos, non præiudicat successoribus.nu.36 43

4 Soluere & promittere, videntur à pari procedere.consilio 33.numero 23 46

4 Solutio pecuniæ facta secundo creditori considerata iuris dispositione,an præiudicet primo creditori habenti hypothecam super bonis debitoris,& per totum.con.99.n.1.Et quid si considerata ęquitate & ne commercium inter mercatores prohibeatur,& ne litibus implicentur.n.2.ibi.& n.8.& seq.Et quid si nomina debitorum fuerunt data in solutum,an præiudicet primo creditori habenti hypotecam,considerata statuti dispositione.ibi.nu.7.9.& 10 119

4 Solutio,& satisfactio à pari procedunt.nu.16.ibi. 119

4 Solutio annuæ responsionis facta per annos quadraginta quem contractum pręcessisse ostendit,censualem,vel emphyteuticum.con.85.nu.1.Et an præsumatur saltim emphyteuticus.n.2.ibi.Et si non apparet,ad quam generationem extendatur,in dubio in re ecclesiastica præsumitur vsque ad tertium.n.3. ibi. Si constat per apocas de solutione trium annorum vltimorũ præsumitur facta pro pręteritis nu.5.ibidem. 109

4 Solutum authoritate rei iudicatę an potest repeti vt indebitum.cõsi.109.nu.56.Pro re iudicata præsumitur,nu.37.ibi. 125

4 Solutio facta illi,qui erat institor,& etiam socius,quo nomine censeatur facta.con.122.nu.1.& nu.13.& 14 135

4 Solutio prædicta fuit valida & liberationem præstitit.n.4. & nu.14.Idem si pecunia soluta versa apparet in vtilitatem principaliũ nume.5.ibi. 135

4 Solutio in dubio applicari potest facta in casum eligendum per debitorem.nu.6.ibi.Vel in debitum antiquissimum,& vetustius.n.7.ibi.Vel in debitum,cuius dies cesserat tempore solutionis.n.7.ibi.Vel in debitum durius nu.9.ibi.Vel in debitum grauius.n.10.ibi.Vel in debitum efficacius.n.11.ibi.Vel in aliud,quod erat pęnale,si non solueretur.n.12.ibi.Vel in aliud, quod poterat exigi. 135

3 Solutio vnica non parit obligationem pro futuris pensionibus,nec liberationem.con.79.nu.13 135

1 Soluens vnum de alternatiuis satisfacit promissioni alternatiuę.cõsi.33.nu.51 87

1 Soluere,& non soluere contraria sunt.con.102.nu.18 190

1 Soluere. Interest potius nõ soluere,quàm soluta repetere. con.121.numero 16 220

1 Solutio mercedis succedit loco fructuum.con.105. nu.89 191

1 Soluens canonem tribus annis continuis pręsumitur soluisse toto tẽpore præterito.con.108.n.31.& n.32.Nec soluens canonẽ ipso iure non dicitur priuatus, antequam directus dominus istud declararet nu.33.ibi.& nu.34 202

1 Soluere.& compensare procedunt à pari.con.121.nu.14 202

1 Solutione tollitur obligatio.nu.15.ibi. eod.

2 Solutione eius,quod debetur, tollitur omnis obligatio. consilio 32.numero 38 130

2 Solutio per testatorem facta post legatum, an inducat compensationem legati.con.61.nu.40 141

3 Solutio dotis facta per patrem quo casu videtur subrogata in locũ prælegati,facti ab eodem.nu.47.ibi. 141

1 Solutionem allegare non satis est,nec sufficit,nisi probetur.con.90 numero 19 161

1 Solutionem ad annuam qui tenetur,propter casum fortuitum liberatur.con.100.n.37.& 38. Et quid si fructus non sunt nati.ibi.numero 38 161

2 Soluto matrimonio adhuc competit actio hȩredibus mariti exigere dotem,& postmodum ea soluere vxori.con.95.n.4.In cuius electione sit vxoris,an hæredum,an mariti,cõuenire hȩredes illius pro restituenda dote non exacta, vel ipsi liberentur cedendo actiones.n.5.ibi.& nu.6 193

3 Soluens liuellum,longo tempore tenetur ad illud soluendũ propter diutinam præstationem,esto quod de liuello non appareat scriptura,nec possit aliter probari.con.77.nu.42 111

3 Solutio & numeratio pecunię simulata,perinde habetur,ac si facta non fuisset.con.86.nu.30 145

3 Solutũ adiectũ solutioni,non semper repetitur.con.107.nu.31. 137

3 Soluens pro aliquo inuito contra eum non habet actionem : solùm enim liberatur ille qui soluit.consi.107.nu.129. Nisi soluens esset debitor illius pro quo soluit, & eius nomen fuisset hypothecatum.nu.130.ibi. 170

1 Soluendi liuellum,seu pensionem iuri quanto tẽpore præscribatur.con.50.nu.1 110

1 Soluendo quem non esse,qualiter probetur.con.50.nu.62.& num.63.& 64 110

1 Soluendo non esse pręsumitur , quando quis moritur in carceribus nu.61.ibidem. 110

1 Soluendo

1 Soluendo an quis sit, consideratur tempore litis contestatæ. ibidem numero 66 eod.

1 Soluendo non esse debitorem notoriè constare dicitur, quando bonis cessit. con. 80. nu. 48 149

1 Soluens legatum tanquam hæres potest illud repetere, si postmodũ fuit ab eo hęreditas euicta. con. 51. n. 1. & nu. 5. & alijs. Quod verum, quando integra fuit euicta. nu. 2. ibi. 112

1 Solutum non repetitur, quando ante orta erat controuersia. nu. 5. ibi. Ex quo videtur esse in culpa, et dolo. n. 6. ibi. Et quãdo hæreditatem adiuit sine beneficio inuẽtarij. n. 8. ibi. Et obstat repetitioni cursus decem annorum virtute statuti. nu. 9. ibi. 112

1 Solutum indebitè potest repeti. con. 52. nu. 14 112

2 Soluens aliquid voluntariè, ad quod non potest iterum cogi ad illud soluendum. nu. 15. ibi. 112

1 Solutio sequens non validat actum simulatũ, et solutum potest repeti, vel imputatur. in con. 65. n. 15. 25. 26. 71. 62. & 63. Etiam si soluens iurasset non repetere. ibi. nu. 62. Et fieri potest repetitio etiam ab hærede vsurarij. ibi. nu. 63 130

1 Solutio sequens recepta purgat moram non soluendi. consi. 108. numero 43 202

4 Solutio census fit in signum subiectionis. con. 13. nu. 11 27

1 Soror de iure communi succedit fratribus ab intestato mortuis. consi. 84. n. 41. De iure verò statuto. aliud disponente secus erit. nu. 42. ibi. & nu. 41 153

1 Soror de iure communi succedit fratri mortuo ab intestato cum alijs fratribus. con. 86. nu. 22 157

2 Soror succedit materteræ, & filius alterius sororis. consi. 99. numero 5 169

3 Soror etiam videtur excludi, si ab agnatis masculis excluditur stante mater. con. 47. n. 18. & nu. 2. 113. & 114. Et quia in locum matris exclusæ videntur positi agnati masculi. nu. 19. ibi. & nu. 103, & 104 73

3 Soror tertij ordinis, & mantellata, an possit ab intestato succedere fratri vnà cum alijs fratribus de iure communi. con. 40. nu. 1. Et si extat statutum, quòd stantibus masculis fratribus sorores excludãtur. nu. 2. ibi. 61

3 Soror tertij ordinis mantellata nõ est propriè persona religiosa, & ecclesiastica. n. 12. ibi. Et ideo ligatur statutis laicorum. n. 14. ibi. & nu. 16. Et seq. Et excludi debet, si post conditum statutum habitum sumpsit, et si esset religiosa. n. 16. ibi. & nu. 8. Statutum enim inijcit vinculum, antequam habitum assumeret. ibi. Et quando statutum loquitur generaliter. siue in specie de eis. ibi. & n. 15. Et an sit facienda differentia, si statutũ loquitur in rem, vel in personã. ibi. Et quãdo statutũ concernit ius quærendum, & non quæsitũ, an valeat contra istos n. 17. ibi. Et valet consuetudo excludens eam, quando post consuetudinem suscipit habitum. nu. 18. ibi. 61

3 Soror de iure communi succedi fratri ab intestato mortuo. con. 47. nu. 1. & nu. 45 72. & 73

3 Soror de iure communi succedit vnà cum fratre. con. 49. nu. 10 77

Soror vtrinque coniuncta in successione fratris ab intestato defuncti excludit sororẽ ex vno latere tantũ coniunctã de iure cõmuni. con. 59. n. 16. Et vtrinque coniuncta dicto iure pręfertur in omnibus vndecunque prouentis. n. 17. ibi. Idem etiam si extaret statutũ vocans propinquiorẽ ex parte patris. nu. 17. ibi. & nu. seq. & 29. 98.

2 Soror non potest querelare testamentum patris, nisi instituta turpi persona. con. 85. nu. 58 172

3 Soror renuncians hęreditati fraternæ excludenda venit existente sorore quæ non renuntiauit. con. 26. nu. 38 40

3 Soror renuncians excluditur à successione patris per aliam sororẽ non renunciantem. con. 69. nu. 60 117

3 Soror renunciãs si fuit læsa, an petere possit supplementum legitimæ. con. 93. n. 9. Et quid si fuit legitimæ, & supplemento expressè renunciatum. n. 10. ibi. Et appositum iuramentum. nu. 11. ibi. 158

3 Soror fratri ab intestato mortuo succedit. consi. 108. nu. 9. Fallit numero 10 173

4 Soror in causa ciuili an sit idonea testis pro sorore. con. 58. n. 1. Et quid si causa est matrimonialis. nu. 2. ibi. Et quid si inter litigãtes super matrimonio non est disparitas. nu. 3. ibi. Et quid si disparitas sit modica. nu. 4. ibi. 72

3 Soror & consanguinei regulariter non sunt integri testes pro cõsanguineo. nu. 12. ibi. & nu. 27 72

4 Soror in causa matrimoniali non debet recipi in testem, data disparitate coniugum. nu. 18. ibi. & nu. 24 72

4 Soror & consanguinei data disparitate ab initio repellendi sunt, & non admittendi in testes. nu. 33. ibi. & seq. 72

4 Soror in primo gradu est, & sic prohibetur duci vxor à fratre. con. 68. nu. 11 81

4 Soror iure naturali, & diuino ante legem scriptam poterat capi in vxorem. con. 68. nu. 192 85

3 Spacio decem annorum inducitur obliuio. con. 10. nu. 17 17

2 Spado, qui coire non potest, nec generare, matrimoniũ contrahere potest. con. 19. nu. 69 55

1 Specialia duo an & quando ad idem concurrere possint. consi. 80. numero 6 147

3 Species differunt in substantia, & sub expressione vnius non venit alia. con. 58. nu. 5 95

3 Specificatio bonorũ non obstabit: quia facta gratia maioris expressionis. con. 43. nu. 68. & nu. 94. & 95 66

3 Specificatio & enumeratio sequens quãdo restringat genus, et quo casu. n. 69. ibi. Et in dubio dicatur facta ex abundanti. n. 70. ibi. 66

1 Specificata genus restringunt. con. 102. nu. 14 190

2 Spes fideicommissi conditionalis regulariter non transmittitur pręmortuo fideicommissario ante grauatum. con. 37. nu. 46 106

4 Spes acquirendi vsumfructum est considerabilis. con. 157. nu. 9 71

4 Spes lucrandi litẽ an inducat crimen assassinij, si hac de causa quis fuit occisus. con. 166. nu. 10 173

2 Spernens præceptum testatoris, odiosus efficitur ipsi testatori. con. 18. nu. 52. Et testatorem ipsum dicitur iniuria afficere. nume. 53. ibidem. 30

4 Spiare & videre aliquem exire domum & istud indicare occisori an sit præstare causam pręcisam & necessariam mortis. consi. 166. numero 20 173

3 Sponsa etiam verificatur in illa, quæ per verba de præsenti fuit disponsata. con. 86. nu. 41 145

3 Sponsæ futuræ donare potest. nu. 44. ibi. eo.

4 Spõsalia per verba de præsenti cõtracta superueniẽte legitima ætate ambobus in illis perseuerantibus transeunt in verum matrimonium etiam nulla copula subsecuta. con. 51. nu. 3. & nu. seq. 62

4 Sponsalia ab initio contracta per verba de futuro per superuenientiã legitimæ ętatis solùm non transeunt in legitimum matrimoniũ, et si ita se nominassent, & trãsmisissent munera. & secuti fuissent amplexus, & oscula. n. 17. ibi. Necessariò enim subsequi debet cõsensus, & ratihabitio expressa, vel saltim tacita per copulam subsecutam. nu. 8. ibi.

4 Secus autem erit, quando fuere facta per verba de præsenti. nu. 9. ibidem. 62

4 Sponsalia per verba de præsenti contracta non soluuntur per aliud subsequens matrimonium, contractum per verba de præsenti, etiã si esset consumatum. nu. 13. ibi. 62

4 Sponsalia metu contracta sunt ipso iure nulla. con. 58. nu. 62. Etiam si prædicta essent iuramento vallata. nu. 63. ibi. 72

4 Sponsalia de futuro contracta per metum sunt ipso iure nulla. cõsi. 60. nu. 10. Etiam si matrimonium, & sponsalia essent iuramento firmata. nu. 11. ibi. 76

4 Sponsalia contracta in ætate minori per verba de futuro nõ transeũt in matrimoniũ per superueniẽtiam ętatis, nec per oscula, nec per amplexus. con. 62. nu. 1. & nu. 3. & seq. 78

4 Sponsalia modo prædicto contracta nõ transeunt in matrimonium, nisi subsequatur copula carnalis. n. 2. ibi. Oscula, amplexus, & similes actus censentur fieri specie futuri matrimonij. nu. 3. ibi. 78

4 Sponsalia per verba de præsenti contracta in minori ætate iuris interpretatione resoluũtur in spõsalia de futuro. n. 8. ibi. Et an spõsalia ita cõtracta superueniẽte maiori ætate per oscula, amplexus cohabitationem, & trãsmissionem munerum, & reciprocam nominationem in coniuges transire dicantur in matrimonium. numero 9. ibidem. Et quid respectu statuti cõcedentis lucrum modo, quo supra nume. 10. ibi. 78

1 Spoliator primus purgare debet spolium per eum factum, aliàs nõ auditur. con. 61. nu. 42 125

1 Spoliatus à iudice nõ potest agere possessorio etiam per cap. reintegranda. con. 1. nu. 61 2

1 Spoliatus nõ potest dici, qui nõ possidebat. cõsi. 1. num. 173. Et idem quãdo tũc temporis possessio tenebatur ab alio. nu. 174. ibi. Et idem quãdo ille, qui occupat, habet facultatem eam intrãdi propria authoritate. nu. 175. ibi. Et proptr vim compulsiuam nõ competit remedium recuperandę. nu. 176. ibid. 2

1 Spoliato nõ debet fieri restitutio, quãdo adest periculum nõ recuperandi vlterius rem illam, con. 1. nu. 177 2

1 Spoliatus facto potest recuperare fortilitia, quãdo se probet occasio, & id dicitur fieri incõtinenti. cõsi. 22. nu. 225. Respectu tamen prose-

prosequutionis, per viã iuridicã currit contra ipsum prescriptio. 52
1 Spoliatus potest etiam per longum tempus recuperare rẽ, dummodo quòd fecerit diligentiam, & præparamenta, aliàs secus. con. 24. numero 27 62
Excusat tamen si præparamenta facere non potuit, vel si fecisset, nihil profuissent. nu. 28. ibi. 63
1 Spoliatus nõ venit restituendus, si spolians habent bonũ ius super proprietate, quando capitula pacis loquũtur de restitutione. n. 36. ibid. Declaratur & multiformiter capitu. pacis loquens de restitutione facienda possessoribus & de bonis occupatis, vt nu. 36. & alijs sequen. 63
1 Spoliatus quando dicatur per metum renunciare. consilio 23. numero 232 52
1 Spoliatus potest renunciare suo priuilegio, vt ante omnia restituatur. con. 113. nu. 6 213
2 Spoliatus aliquo statu, seu facultate percipiendi aliquid propria autoritate debet ad illum statum restitui, con. 98. nu. 1 198
2 Spoliatus vt possit restitui, probare habet extrema. nu. 23. ibid. & numero 24 eo.
4 Spoliatus non est restituendus, quando notoriè constat de non iure suo, & pleno iure aduersarij con. 11. nu. 10 25
4 Spoliatus ante omnia restituendus est pristinæ possessioni. con. 70. numero 25 99
1 Spoliato licitum est incontinẽti recuperare sua, con. 10. nu. 84. & nu. seq. fo. 22. & con. 4. nu. 39 97
1 Spoliato licitum est recuperare possessionem incontinenti. con. 1. nu. 143. Vbi dicitur, quòd debet fieri plena restitutio, & declaratur quæ veniant in eadem. nu. 147. ibi. Etiam si spoliator non possideret sed alius. nu. 147. ibi. 2
1 Spoliato licitum est cõtinuare suam possessionẽ, & deijcere suã spoliatorem incontinẽti, & istud incontinẽt, intelligitur, quãdo continue turbatur, & semper retinuit ciuilem. con. 24. nu. 15. Prout incontinenti dicitur istud facere, etiã si post 10. annos & vltra se prębuit occasio et facultas recuperandi suam possessionem, & negligẽtia illo non potest imputari. ibi. nu. 16. & 28 63
4 Spolium cessat, quando possessio fuit quæsita voluntate & cõsensu asserentis se spoliatum. con. 5. nu. 16 15
1 Spolium & violentia inducunt vitium merè reale. con. 24. numero 10 62
1 Spolium & vitium reale nũquam purgatur, nisi res ipsa ad priorẽ dominum reuertatur. nu. 1. ibi. 63
1 Spolium vltimò primò purgandum est. nu. 31. ibi. 63
4 Sponte, verbum liberam arguit voluntatem. con. 170. nu. 9 177
2 Spurius & adulterinus filius non potest simpliciter per patrẽ adulterinum hæres institui. con. 11. nu. 10 27
3 Spurijs ex causa dotis potest legari. con. 64. nu. 9 104
3 Spurius potest institui super alimentis, & pro hac causa potest ei legari. con. 9. nu. 3 16
4 Spurius, & aliàs inhabilis possidere potest, con. 96. nu. 4 117
4 Spurius est habilis ad obtinenda beneficia & dignitates, nisi dispensetur. con. 136. nu. 5 143
4 Stabilimenta religionis hierosolimitanorũ possunt dare formam, & modum vniendi. consi. 36. nu. 11. Et forma prædicta & modus datus seruandus est. ibi. nu. 12 49
1 Statur declarationi in ambiguis, & dubijs. con. 30. nu. 19. Secus in claris. & nu. 20. ibi. 78
2 Status vbi non datur, vbi cessat restitutio. con. 98. nu. 15 198
3 Stans per annos triginta ad non petendum hæreditatẽ potest tamẽ illam habere ex alio capite. con. 69. nu. 16 117
4 Stans armatus delicto auxiliõ dicitur præstare, etiam si nihil agat. con. 163. num. 10. & nu. seq. Quod verum, quando scienter et dolosè fuit præsens, aliàs secus, et in dubio nõ præsumitur quòd dolosè. ibi. nu. 11. & 12 170
2 Statuentes, si interrogati fuissent de casu, de quo idem disposuissent ille casus haberi debet pro expresso. con. 21. nu. 70 67
2 Statuentium mens potissimè consideranda est, & attendi debet. con. 22. nume. 52 67
3 Et con. 110. nu. 12 176
2 Statuentium mens consideratur eo tempore, quo statutum fuit conditum. con. 21. nu. 56 67
2 Statuentes censentur disposuisse eo casu, in quo disposuissent, si de eo fuissent interrogati, vel cogitassent. con. 78. 162
3 Statuentes quod non expresserunt, noluisse dicuntur. con. 49. numero 14 77
4 Statuentium mens, & effectus attẽdi debet, & nõ quod verba prima facie sonant. con. 20. nu. 11 32
4 Statuentes quando possunt recedere à statuto, iam iurato & confirmato à superiore. con. 92. nu. 5. Et quid, si est statutum confirmatum à superiore. nu. 56. ibi. 114
4 Statuentes non exprimendo aliquid videntur illud omisisse. consi. 159. nu. 10 167
1 Statutum cuius loci debeat attendi. con. 45. nu. 63 101
4 Statuta, et consuetudines canonicorum non valent contra canones con. 16. nu. 6 24
4 Statutis derogatum quando censeatur, & per quas clausulas. con. 24. nu. 13. Et quid si non apponitur in rescriptio tenor statutorum nu. 14. ibi. 35
2 Statuta obseruata indicant, vt secundùm illa iudicandum sit. consi. 31. nu. 41 43
4 Statuta etiam iurata quando ligant successores. con. 92. n. 42. 114
4 Statutum disponens debere aliquid solui pro ingressu, seu possessione non valet. con. 93. n. 11. & n. 15. Etiam si illud, quod exigitur, conuertitur in pios vsus. nu. 3. ibi. 115
4 Statutum non valet, quãdo caret aliquibus qualitatib. n. 4. ibi. 115
4 Statuta alicuius ecclesiæ nõ inducunt promissiones faciendas à superiore. nu. 7. ibi. 115
4 Statutum loquens de ingrediente possessionem, non habet locum in regrediente seu continuãte. nu. 16. ibi. & nu. 21. & 22 115
4 Statuta stricti iuris sunt, & strictè intelligenda. nu. 22. ibi. 115
4 Statutum non obseruatum non ligat, & quando dicatur non receptum. con. 105. nu. 8 123
4 Per contrariam obseruantiam superior patiens videtur illud statutum tollere. nu. 9. ibi. 123
4 Statutum volens, nõ posse dici de nullitate, nõ cæpit illam procedẽtem ex defectu iurisdictionis. con. 109. nu. 3. Quod procedit, si esset defectus totalis iurisdictionis. nu. 4. ibi. Et quid si non fuit oppositũ nũ. 5. ibi. Et quid si fuit opposita, & successiuè reiecta. n. 6. ibi. 126
4 Statutum nõ habet locum, si qualitas in eo requisita nõ probatur. con. 152. Qualitas probanda est. ibi. 156
4 Statutum interpretatur, vt minus deroget. nu. 9. ibi. 156
4 Statutũ loquẽs de cõfiscatione, debere operari. con. 157. n. 30. 164
4 Statutum de emẽdatione dannorum an comprehẽdat furtum. con. 157. nu. 5. Tale statutum an sit fauorabile, vide ibi. nu. 5 163
4 Statuti eadẽ ratio videtur militare in furto sicut in damno. ibi. nu. 8. Et quid si in furto adest culpa passi damnum. ibi. nu. 9. 10. 22. & seq. Tale statutum est contra ius commune. ibi. nu. 12 163
3 Statutũ simpliciter & indistinctè loquens, an comprehẽdat subditum delinquẽtem extra territorium, & quãdo, per totum con. 159. nu. 1. Et quid si expressè statuto id cauetur. ibi. Et quid in alijs actibus non tendentibus ad delictum. ibi. 167
4 Statutum, si simpliciter loquitur, an liget subditum originis. nu. 4. ibidem. 167
3 Statutum simpliciter loquens locum habet in delictis commissis in territorio, nõ autem in commissis extra per subditum. n. 6. ibi. & n. 9. Et isto casu solùm contra subditum potest procedi per viã accusationis ad pœnam impositam de iure communi. n. 7. ibi. & nu. Etiam 12. contra. eo.
4 Statutum nõ ligat subditum delinquentem extra territorium. n. 8. ibi. & nu. 9 167
4 Statutum permittens inquisitionem, non videtur permittere condẽnationem. nu. 11. ibi. 167
4 Statuta sunt stricti iuris debet intelligi vt loquuntur, & omissum habetur pro omisso. nu. 15. ibi. 167
4 Statutum loquens de habitatione, locum habet in illo, qui retinet ibi familiam, licet sit absens, nisi verba statuti loquantur de continuo habitante. nu. 15. & 16. ibi.
4 Statutum imponens pœnam pro homicidio, vt procedat, debet fieri cum dolo. con. 161. nu. 10 168
4 Statutum si tollit appellationem, non propterea tollit remediũ supplicationis. con. 164. nu. 18 170
4 Statutum loquens de pœna eius, cuius dolo fuit cõmissum, qualiter sit interpretandum, & intelligendum. con. 166. nu. 13. & n. 14. 171
4 Statutum vnum debet esse contrarium altero, concordari enim debent. ibidem. eod.
2 Statuti vnius expressa prouisio nõ submittitur generali dispositioni alterius loquenti generaliter. ibi.
4 Statuta recipiunt interpretationem passiuam. con. 116. nu. 16. 174
4 Statutũ si fiat iure communi pluribus, ut singulis iure ecclesię in fauorem aliquorum non imminente necessitate, sed sola volũtate, & cõsensus omniũ requiritur, & vnius contradictio alios impedit. consilio 90.

consi. 90.nu. 18. Si capitulum vult aliquid facere contra consuetas constitutiones, vnus solus potest contradicere.n.19.ibi. Si collegiũ vult facere statutum non generale sed derogans iuri singulariũ personarũ, non sufficit consensus maioris partis verùm omnes concorditer debent consentire, aliàs &c.nu.20.ibi.& seq.& nu.25 113

1 Statutum loquens de debito puro, & liquido comprehendit debitũ conditionale purificatum postmodum.con.11.nu.85 25

1 Statutum loquens de hæreditate, & bonis, an comprehendat feuda li.1.con.12.n.39.& nu.40.45.47.& seq.& n.61.63.66. Et an cõprehendat bona emphyteutica.n.41.ibi. Et quãdo tractatur iu prę iudicium laicorum statutũ conditũ ab ipsis, de rebus feudalibus valet.nu.43.ibi. 30

1 Statutum factum super rebus feudalibus spectantibus ad laicos valet, & tantum si expreßè loquitur de feudis.nu.45.ibi. 29

1 Statuta sunt stricti iuris, tamen attenditur mens statuti & ex ea extenduntur.con.32.nu.66 84

1 Statutum disponens, possessionem continuari in hęredẽ sine alia apprehensione valet, & obseruatur.con.41.nu.5 96

1 Statutum prędictum procedit, quãdo possessio vacat, secus si ab alio fuisset occupata.n.7.ibi. Fallit, nisi statutum vltra procedens dispo neret, possessionem interim ab alio captã esse nullam, & haberi pro non capta, & pro infecta.n.9.ibi. Fallit secundò, si statutũ disponeret continuari in hæredem quò ad omnes iuris effectus.n.10.ibi. Maximè si statutum disponit illud debere esse præcisum. Effectus verborum disponentium statutum, seu decretum debere esse præcisum.nu. 11.ibi.& nu.seq.12 85

1 Statutum restringens tempus præscriptionis valet concurrente bona fide.con.15.nu.19 37

1 Statutum Bonon. de prȩceptis fiendis qualiter intelligendum.con. 44.nume.10 100

1 Statutum loquens de habitante citando, in qua babitatione verificetur.con.45.nu.17 101

1 Statutum debet intelligi secundùm ius commune, & debet illud minus lædere.con.46.nu.68.& n.70. Et in illis stricta debet fieri interpretatio.nu.71.ibi. 101

1 Statutum volens ex laudo actionem oriri, quando valeat in fauorẽ rei.nu.72.ibi.& nu.79 101

1 Statutum prædictum an solùm procedat, quando ab ipso fuit concessa potestas arbitro, & quid si fuit concessa à partibus, n.74.ibi.& nu.82.83.84.diffusius. 101

1 Statutum loquẽs de materia iuris communis, debet intelligi, vt illi aliquid addat.n.7.ibi. Et qualis debet fieri determinatio, quãdo diuersa ratio non potest assignari.nu.77.ibi.& nu.78 101

1 Statutum Venetum de compromissis faciendis. consilio 46. numero 1 101

1 Statutum istud an sit validum, & firmum, plenè nu.2.ibi. eod.

1 Statutum an possit dare exequutionem, & robur laudo. numero 3. ibidem. 101

1 Statutum an possit tollere defensionem, & appellationem.nume.6. ibidem. eod.

1 Statutum potest inducere, ne à laudo reclametur.nu.7.ibi. eod.

1 Statutum præsumens dolum qualiter intelligendum.consil.49.numero 53 108

1 Statutum non debet esse superfluum.nu.54.ibi. eod.

1 Statuta valent inducentia simulationem emancipationis.consi.53. numero 22 115

1 Statutum præsumens simulationem propter acquisitionẽ pręsumit etiam omnia simulata ad illa tendentia.nu.26.ibi. eod.

1 Statutum præsumens emancipationẽ simulatam presumit etiam donationem inde secutam.nu.23.ibi. Quando adest eadẽ ratio, inclusio est non extensio.nu.23.ibi. eod.

1 Statutum non tollit iuramentũ, nec vires illius.n.28.ibi. Fallit, quãdo deficit consensus iurantis, & actus fuit simulatus.nu.29.ibi. Et quid si est apposita clausula, omnia & singula vera esse, operatur, vt nõ possit contra iuramentũ venire regulariter, & allegare suam turpitudinem.n.30.ibi. Fallit, quando ostendit aduersarium carere actione.n.31.ibi. Itẽ non obstante dicta clausula, poterit agi rei vẽdicatione.n.32.ibi. Item fallit, quando lex præsumit simulationem in contractu, nam iuramentũ nihil operatur.nu.33.ibi. Item iudex etiam laicus potest declarare iuramentum non tenere isto casu.nu. 34.ibidem. 113

1 Statutum limitans tempus instantiæ ad dies vtiles deducitur in illo omne impedimentum proueniens facto, & causa iudicis. con.124. n.1. Nec super isto impedimento erit necessaria protestatio, ex quo agitur de excusatione negligente.ibi.n.3.et 4. Et quãdo necessaria fuit protestatio, & ad quem effectum.ibi.nu.5 221

1 Statutum super instantia prouidere potest.nu.2.ibi. eod.

1 Statuta de dote locum habent in eius augmento.con.126.n.13. Et fit locupletior maritus ex augmento, sicut ex dote.n.14.ibi. Et ex vtroque potest petere interesse.nu.14.ibi. 224

Et si non fuit augmentum, potest fieri interesse, sicut ex dote nõ soluta.nu.15.ibi. 224

1 Statutum, seu consuetudo, quòd soluatur interesse dotium valet.n. 16.ibid.& nu.17. Ita potest peti, & respectu augmenti.nume.18. ibidem. fo.eo.

1 Statutum cõcedens marito lucrum dotis vxore præcedente, qua ratione inductũ fuit.con.127.n.1. De isto lucro an sit idem iudicandũ, sicut de damno euitando. nu.2.ibi. Et alia ratio adducitur ex mẽte al.nu.3.ibi. 226

1 Statutum prohibens renunciationẽ lucri, qua ratione fuit inductũ. n.24.ibi. Et quid si vxor fuisset mortua, vel alia causa adesset.nu. 25.ibidem. 226

2 Statuta condita à laicis habent locum in bonis emphyteuticis, & feudalibus ecclesiasticis, quãdo solùm tractatur de præiudicio laicorum.con.1.nu.146 2

2 Statutum inducens nouam solennitatem in alienatione rerum minoris, non propterea videtur tollere alias solennitates, de iure cõmuni requisitas.con.12.nu.43 28

2 Statutum tollens restitutionem in integrũ, non propterea tollit alia remedia.nu.43.ibi. 28

2 Statutum correctorium regulariter non extenditur.n.44.ibi. Et intelligi debet, vt tertio minus damnum inferatur.nu.45.ibi. 28

2 Statutum potest disponere super iuramen. si specificè fuit confirmatum à sum. Pont.nu.68.ibi. 28

2 Statutum laicorum non potest super iuramento disponere. consi.16. nu.88.& n.89.90.& seq. Et quid si statutum præsumit contractum aliter gestum dolosum & simulatum ibi.n.90.& 91. Et quid si probatio recepta ostendit contrarium.ibi.nu.91 43

2 Statuta sunt stricti iuris.nu.92.ibi. Nec extendi debent de casu ad casum.nu.93.ibi. 43

2 Statutum vincenti. de bonis pub. nõ alie. an locum habeat in eo, qui agnouit legatum.con.16.nu.94 43

2 Statuti verba interpretanda sunt, vt minus ius commune corrigãt numero 106 43

2 Statuta valida à quibus possunt condi.con.20.nu.4

2 Statutum excludens matrem à successione filiorum ualidum est.nu. 5.ibi.& nu.6.& 7 62

2 Statutum vocans alios exclusa matre videtur illos subrogare in loco matris.nu.6.ibi. 62

2 Statuti proprietas est prouidere futuris.nu.17.ibi. 62

2 Statutum loquens de successione decedentis ab intestato an cõprehendat intestabilem, & pupillum.nu.24.ibi.& nu.29 62

2 Statutum disponẽs verba debere intelligi propriè, vt iacent, an sit pręcisum.con.20.nu.20 62

2 Statutum vocans propinquos ex parte patris, comprehendit masculos, & fœminas.con.20.nu.30 62

2 Statutum locum habet eo casu, quo eius verba conueniunt.nu.32. ibidem. 62

2 Statutum vocans proximiores ex parte patris, & præferens genus paternum, validum est.con.20.nu.36 62

2 Statutum vocans aliquem ad successionem cum aliqua qualitate, necesse est in illo qualitatem illam concurrere.nu.42.ibi. 62

2 Statuti remedium implorãs necesse habet verificare qualitates à statuto requisitas.nu.44.ibi. 62

2 Statuta sunt restrictiuè intelligenda.nu.45.ibi. Et si sunt exorbitãtia extendi non debent.nu.46.ibi. eo.

2 Statuta interpretari debent secundùm ius commune. numero 47. ibidem. 63

2 Statutum excludens aliquem à successione, an etiam comprehendat bona emphyteutica ecclesiastica.con.21.nu.60 65

2 Statutum excludens matrem à successione filij ab intestato defuncti existentibus proximioribus propinquis, vsque ad quartum gradũ validum est.con.22.nu.1 66

2 Statuti verba strictè, & propriè intelligi debent.nu.16.ibi. eod.

2 Statutum contra ius commune loquens in casu vero nõ trahitur ad fictum.nu.20 66

2 Statuta recipiunt interpretationem passiuam.nu.38. ibi. eod.

2 Statutum loquens de successione intestati, comprehendit omnẽ successionem.nu.47.ibi. 67

1 Statutum loquens in casu vero extenditur ad fictũ, quando sumus in fauo-

in fauorabilibus, & adest rationis identitas. con.18. nu.49.ibi.& numero 50 40

1 *Statutum locum habet in casu, in quo statuentes idem disposuissent. si de hoc fuissent interrogati. nu. 52.ibi.* 40

1 *Statutum prohibens mulierem contrahere sine præsentia &c.licet sit fauorabile, tamen exorbitat à iure communi. nu.60.ibi.* 40

1 *Statutum de alienationibus minorum aliam continet rationem. nu. 61.ibidem.* 40

1 *Statutum loquens de alienatione rerum minorum cõprehẽdit omnem minorem & sic adultum, & pupillum, & pupillus indistinctè de iure communi non potest alienare. nu.67.ibi.& nu.68* 40

1 *Statutum prædictum an comprehendat pupillum alienantẽ, & quo casu. nu.69.ibi.* 40

1 *Statutum loquens de propinquis adhibendis intelligitur de non suspectis. con.98.nu.71* 178

1 *Statuti beneficium prodest illud intentanti. nu.78.ibi.* eo.

1 *Statutum loquens de alienationibus minorũ, an habeat locũ in quacunque alienatione voluntaria seu necessaria. n.79.ibi.& n.80.*178

1 *Statuta municipalia quas personas ligant. con.99.nu.23.& alijs sequentibus.* 181

1 *Statuta debent condi ab habentibus potestatem. nu.24.ibi.* 181

1 *Statutum laicorum an potest super iuramento disponere. n.27.ibi. Nisi per indirectum tollat iuramentum. nu.28.ibi.* 151

1 *Statutum loquens de alienatione rerum minorum, an locũ habeat in tutore alienante. nu.31.ibi.* 181

1 *Statutum requirens in contractu mulieris præsentiã proximorũ, an locum habeat, quando tutor alienauit. nu.32.ibi.* 181

1 *Statutum qua ratione emanauit, an propter fragilem ætatẽ. nu.33. ibi.& nu.48* 181

1 *Statutum loquens de minore comprehendit contractum gestum super re minoris. nu.35.ibi.* 181

1 *Statutum non enim considerat personam, sed rem minoris. nu.36. ibidem.* 181

1 *Statutum loquens de minoribus, comprehendit & pupillum. n.41. ibi. Et locum habet, nedum in rebus adultorum, sed etiam pupillorũ nu.42.ibi.* 181

1 *Statutum loquens in persona vera trahitur ad fictam, nu.43.ibi.& numero 45* 181

1 *Statutum loquens de alienatione adulti habet locum in ea, quam facit eius curator. nu.44.ibi.* 181

1 *Statutum loquens de alienationibus rerum minorum fauorabiliter iudicetur. nu.46.ibi.* 181

1 *Statutum prohibens mulierem contrahere sine attinentibus exorbitans est. nu.51.ibi.* 181

1 *Statutum concernens fauorem minorum, ipsos ligat quocunque loco contrahant. n.56.ibi. Et quid si non contraheret cum subdito statuentiũ sed cum alio. n.56. ibi. Et quid si ille non subditus haberet scientiã statuti. n.58.ibi. Et quid, quando in fraudem contrahũt extra territorium. nu.59.ibi.* 181

1 *Statutum locum habet quocunque celebretur contractus, si rem ipsam respicit. nu.60.ibi.* 181

1 *Statutum loquens de gestis per minores non capit gesta cum impuberibus, & pupillis. con.109.nu.10* 183

1 *Statutum si tollit restitutionem in integrum, nõ dicitur tollere nullitatem. nu.11.ibi.* 183

1 *Statutum si est correctorium iuris communis, nõ debet extendi. nu. 12.ibi.& in seq.* 183

1 *Statutum non obseruatum non est considerabile. consil.104.numero 19* 191

1 *Statutum loquens de præscriptione interpretatur, quãdo processit cum bona fide. nu.166.ibi.& nu.168* 191

1 *Statutum loquens de possessione non extenditur ad dominium. nu. 167.ibidem.* 191

1 *Statutum prædictum qualiter interpretetur. nu.167.ibi.& alijs sequentibus.* 191

1 *Statutum disponens, mulierem non posse contrahere sine consensu consanguineorũ, non habet locũ in patre contrahente cum filia. con. 106.nu.50* 191

1 *Statutum & quid si disponit non esse locum priuationis propter canonem non solutum. con.108.nu.36. Statutum prædictum validum est nu.37.ibi.* 202

1 *Statutum disponens, verba debere intelligi ad literã vt iacent, qualiter intelligendum. con.117.nu.18* 227

1 *Statutũ si disponit, in materia iuris, & excipit aliquos casus, propter illos exceptos non videntur inclusi alij. con.119.nu.11* 219

1 *Statutum requirens scripturam ad probationem alicuius actus nõ habet locum, si actus geritur extra territorium statuentium. consi. 120.nu.8* 219

1 *Statutum, quò ad ordinationem iudicij, habet locum etiam in gestis extra territorium, secus quò ad ea, quæ decisionem litis concernũt. nu.9.ibi. Et tales actus possunt probari eo modo, quo disponitur in loco, quo fuere gesti, & secundùm ius ibi vigens debet res terminari. nu.10.ibid.* 219

1 *Statutum in vno foro, non habet locum in alio. con.121.n.28* 219

1 *Statuta cum sint stricti iuris non debent extendi. nu.29.ibi.* 219

1 *Statutũ loquens de masculo intelligitur de habili. con.56.n.36.* 219

1 *Statutum loci circa decisionem causæ, & circa probationem non attenditur, sed consideratur statutum loci, vbi contractus, & actus geritur. con.83.nu.11* 152

1 *Statutũ locũ sibi vendicat in rebus situatis in territorio statuentiũ. con.84.nu.42* 152

1 *Statutum potest loqui in rem, item & in personam. nu.44.ibi.*152

1 *Statutum an comprehendat forensem respectu bonorum existentiũ in territorio statuentium. nu.45.ibi.* 152

1 *Statutum inducens nouam solennitatem in dubio non videtur derogare alijs solẽnitatibus de iure cõi introductis. cons.89.nu.63.*160

1 *Statutum inducens aliquam solennitatem, nõ propterea tollit restitutionem in integrum. nu.64.ibi.* 160

1 *Statutum interpretatur, & reducitur ad terminos iuris communis nam passiuam recipit interpretationem. con.95.nu.3.& 4* 169

1 *Statutum requirens aliquam qualitatem non habet effectũ, nisi illa qualitas verificetur. nu.9 ibi.* 169

1 *Statutum potest derogare solennitatibus inductis de iure cõmuni in aliquo actu celebrando. nu.14.ibi.* 169

1 *Statutum potest dare formam, secundùm quam aliquis actus venit celebrandus. nu.15.ibi.* 169

1 *Statutum arctans tempus allegandi nullitatem locum habet, etiã si nullitas est notoria. nu.35.ibi Et siue dicatur de nullitate principaliter, siue incidenter deduci. nu.37.ibi. Si deducitur replicando incidenter dicitur deducta. nu.38.ibi. Tale statutum interpretandũ est vt loquatur de nullitate principaliter deducta. nu.37.ibi.* 169

1 *Statutum interpretatur, vt minus corrigat ius commune, quàm sit possibile. nu.38.ibi.* 169

1 *Statutum potest tollere appellationem, quando est factũ ab habẽtibus potestatem. n.42.ibi. Et quando est confirmatũ à superiore istã potestatem habente. nu.43.ibi.* 169

1 *Statutum conditum à laicis non potest euertere vires iuramenti. con.96.nu.100* 171

1 *Statutum præsumens dolum, & fraudem, an valeat. n.102.ibi.*171

1 *Statutum intelligitur in casu, quo læderetur minor, non quando cõsequitur commodum. n.104.ibi. Et an procedat, quando actus fuit reiteratus, & geminatus. n.105.ibi. Et an tale statutum fingat dolum, seu illum præsumat. n.106.ibi. Et an contra talem præsumptionem recipiatur probatio. nu.106.ibi.& nu.107* 171

1 *Statutum laicorum potest disponere super iuramento. cons.97.numero 3* 174

1 *Statutum an possit præsumere dolum & fraudem in contractibus. nu.4.ibi. Et iuramentum præstitum, an possit præsumi per statutũ dolosum, & fraudulentum. nu.5.ibi.* 174

1 *Statutum loquens in iuramento an locum habeat, tam in assertorio quàm confirmatorio. n.7.ibi. Et an comprehẽdat iuramentũ, de quo in l.3.C.si mi.se ma.dixe.ibi.nu.9.14.15.16.& 30* 174

1 *Statutum loquens de gestis per minores non habet locum, quando geruntur per maiores. nu.10.ibi.* eo.

1 *Statutũ in materia iuramenti non debet extẽdi. n.11.ibi.& n.12.* eo.

1 *Statutum loquens de vno iuramento non extenditur, quando interuenerunt duo, & sic ad casum mixtum. nu.18.ibi.& nu.54* 174

1 *Statutum mandans capitula recipi cum illa protestatione, saluo iure impertinentium, qualiter sit intelligendum & interpretandum. nu.136.ibidem.* 174

1 *Statutum interpretatur secundùm ius commune. nu.136.ibi.* eo.

1 *Statutum requirens in contractu mulieris præsentiam proximorũ non habet locum, quando tutor, seu curator mulieris contrahit. consi.98.nu.26* 178

1 *Statutum loquens in minore contrahente non debet extendi, quando tutor contrahit. nu.29.ibi.* 178

1 *Statutum loquens in contractu non extenditur ad quasi contractũ nu.31.ibi.* 178

1 *Statutum loquens in casu vero non se extendit ad casum fictũ. nu. 32.ibidem.* 178

1 Statutum

1 Statutum loquens de mino. locum habet in contractu celebrato super re minoris.nu.24.ibi. 178
1 Statutum disponens, filiumfami. non obligari sine consensu patris, nõ habet locum in filiamfami.contrahente & gerente negotia aliena.nu.38.ibid. 178
1 Statutum loquens de alienationibus, factis per minores cõprehendit illas factas per tutorem, seu curatorem super re minoris.num. 41.ibidem. 178
1 Statutum recipit passiuam interpretationem, quam recipit ius commune.nu.43.ibi. 178
1 Statutum considerans rem minoris, locum habet à quocunque res illa alienetur.nu.45.ibi.& nu.47 178
1 Statutum loquens de persona vera trahitur ad personam fictam repræsentantem.nu.48.ibi. 178
4 Statutum valeat, interuenire debent à iure requisita.consil. 169. numero 6 175
4 Statutum non potest indulgere facultatem delinquendi, nec ita prescribi potest.nu.8.ibi. 175
4 Statutum permittẽs inquisitionẽ, non extenditur ad delicta cõmissa ex territorium.nu.17.ibi.Et maximè quando sumus in terris ecclesiæ, vbi ius canonicum seruatur.nu. 18.ibi.Et quando statutum specialem pœnam imponit pro illo delicto extra territorium commisso.nu.19.ibi. 175
4 Statutum loquens de moneta, intelligitur de illa, quæ est vsualis illius loci, non de alia nu.26.ibi. 175
4 Statutum loquens de expendente monetam, qualiter interpretetur nu.31.ibid. 175
4 Statutum imponens pœnã monetarijs, non intelligitur de pœna mortis.nu.32 ibi.& nu.30 175
4 Statutum loquens de soluendo gabellam pro acquisitione pensionis de qua intelligatur.con.173.nu.11 179
3 Statutum disponens aliquid propter conseruationẽ familiæ, an vẽdicet sibi locũ in vno casu, & in quacunque persona.con.110.numero20 176
3 Statutum, quod potest intelligi diuersimodè, interpretandũ est, vt procedat in casu firmo, & tuto, & non in casu dubio.nu.21.ibi. 176
3 Statutum excludens sororem propter fratrem non habet locum in patre exhæredato.nu.24.ibi. 176
3 Statutum loquens in dotata non habet locum in alia non dotata.nume.25.ibidem. 176
3 Statutum excludens dotatam, intelligitur respectu bonorum dotantis, & non aliorum minimè dotantium.nu.31.ibi. 176
3 Statutum interpretandum est, vt reducatur ad concordiam.n. 33, ibidem. 176
3 Statuti caput vnum declaratur per aliud.nu.34.ibi. eod.
3 Statutum interpretandum est, vt euitetur damnum aliorum.num. 36.ibidem. 176
3 Statutum interpretandum est secundùm ius commune.n.37.ibi.eo.
3 Statuti illa interpretatio amplectenda est, per quam ius commune minus corrigatur.nu.38.ibi. 176
2 Statutum loquens de alienatione rerum minorum an locũ habeat quando tutor seu curator alienat rem minoris.con.98.nu.25 198
1 Statutum de lucro dotis an habeat locum in sponsa de præsenti, nõ tamen traducta, con.127.n.6.Et quid si matrimonium durat momẽto.nu.7.ibi.Alia ratio dicti statuti.nu.8.ibi. 226
3 Statuto qui non ligatur, gaudere non potest commodo & beneficio statuti.con.12.nu.41 20
4 Statutum concedens marito lucrum dotis præmoriente vxore non habet locum in sponsalibus contractis per minores, & per verba de futuro.con.62.nu.5 78
4 Statutum loquens de marito, & vxore, an & quando extendatur ad sponsum & sponsam.nu.6.ibi. 78
4 Statutum loquens de lucro dotis, an locum sibi vendicet in spõsalibus cõtractis inter maiores per verba de præsenti, licet spõsa nõ sit traducta ad domum mariti.nu.11.ibi.& nu.19.& 20.Et quid si simul cohabitarunt, vel fuit traducta ad domum mariti, tamen non carnaliter cognita.nu.13.ibi.& num.19.& seq.Et an habeat locum in taliter desponsata, esto quòd non fuerit traducta, nec carnaliter cognita, si de proximo erat cognoscenda.nu.14.ibi.& nu.19. & sequen. 78
4 Statutum prædictum qua ratione fuerit inductum.n.15.ibi.et alijs seq.& nu.25 78
4 Statutum prædictum an sit validum, & firmum & seruandum.nu. 16.ibidem. 78
4 Statutum prædictũ an sit fauorabile.n.17.ibi.Et an sit amplicandũ vel restringendum.nu.18.ibi. eo.
4 Statutum prædictum an vendicet sibi locũ in disponsata modo prædicto.n.19.ibi.Et quid si in statuto facta est mẽtio de liberis.n.20. ibi.Vel maritus nulla sustinuit onera matrimonij.nu.21.ibi. 78
4 Statutum excludens nuptam an extendatur ad desponsatam, & quam comprehendat.nu.22.ibi. 78
4 Statutum prædictum correctorium est iuris cõmunis.n. 26.ibi.78
3 Statutum loquens de dote lucranda quo casu locum habeat.nu.27. ibi.Et vt locum habeat, an sit necesse, quod mulier sit dotata, & copulata carnaliter cognita, & ante maritum mortua.nu.28.ibi. 78
4 Statutum prædictum an habeat locum in dote data, vel promissa, seu destinata.nu.30.ibi. 78
4 Statutum loquens in dotata an habeat locũ in desponsata per verba de præsenti, vel requiratur matrimonij consumatio.nu.31.ibi.78
4 Statuti remedium intentans non potest obtinere, nisi probet qualitates à statuto interuenisse.nu.43.ibi. 78
4 Statutum volens capitula debere recipi cum illa protestationis, saluo iure & c. quo casu, & quãdo procedet, maximè quando apparẽt esse impertinentia.con.67.nu.41 83
4 Statutum interpretationem passiuam recipit à iure cõmuni.n.42. ibidem. 83
4 Statuta in consilijs generalibus nõ semper dicũtur edita à Spiritusancto.con.68.nu.402 85
4 Statutum comprehendit casum non expressum verbis, si mens statuentium ad illum porrigitur.con.69.nu.10 95
4 Statutum disponẽs, statuta debere intelligi ad literã, & prout iacẽt quam interpretationem statutorum excludat.nu.18.ibi.& nu.seq. Et quid si interpretatio venit ex alio capite statutorum.n.19.ibi.Et quid, si non est extranea, nec intrinseca interpretatio.nu.20.ibi.95
4 Statuta Italiæ.hoc etiam statuerunt ex causa prædicta.consil.71. numero 13 98
4 Statutum factum per canonicos, an valeat in præiudicium aliorũ beneficiatorum in eadem ecclesia, & per totum.con.90 112
4 Statutum episcopi nõ valet in concernentibus ecclesias inferiores nisi consentiant illi, quorum interest.nu. 5.ibi. 112
4 Statutum quando dicatur factum in præiudicium aliorum, et ex quibus colligatur.n.8.ibi.Idem quando tendit contra ordinem charitatis, & antiquum & contra ius quæsitum alijs.nu.9.ibi. 112
4 Statutum conditũ à capitulo non integro, & alijs nõ vocatis, quinimo contemptis, non valet.n.10.ibi. Et quid si postmodum singulariter consenserunt alij facientes maiorem partem.nu.11.ibi. 112
4 Statutum etiam iuratum contra charitatem, & laudabilem cõsuetudinem non valet.con.91.nu.7 114
4 Idem, quando est contra diuinum cultum, & bonum publicum.nu. 8.ibidem. eod.
4 Idem quando tangit statum, honorificentiam, seu reuerentiam ecclesiæ.nu.9.ibi. eod.
4 Statuta facta per canonicos in casu licito, vt valeant, sub qua forma debent fieri.n.11.ibi.& n.12. Et si statutum sit ad alienandum quam formam debet habere.n.13.ibi.Et quid si collegium est paruũ vt canonicorum.n.14.ibi.Debent congregari ad istum effectum, & non casu.nu.14.ibi.Et capitulariter debet fieri, & istud dicendum est.nu. 16.ibi. 114
3 Statutum loquens de contractibus celebrandis sub certa forma locum habet in donatione causa mortis.con. 97.nu.3.& nu.seq. 163
3 Statutum laicorum potest disponere super iuramento, si per Pontificem fuit confirmatum ex certa scientia, & in forma spirituali.nu. 6.ibidem. eo.
3 Statutum loquens alternatiuè de faciente vltimam voluntatẽ seu donationem causa mortis, locũ habet in ea, quæ est sui iuris, & etiã in ea, quæ est sub potestate patris, diuersis consideratis respectibus nu.8.ibidem. 163
3 Statutũ dans formam mulieribus cõtrahentibus qualiter interpretatur.nu.8.ibi.& nu.seq. eod.
3 Statutum vnum interpretationem passiuam recipit ab alio statuto numero 14 eo.
3 Statutum vnum suppletur ab alio.nu.15.ibi. eo.
3 Statutum vnum interpretationem, & declarationẽ potius recipit alio statuto, quàm à iure communi.nu.16.ibi. eo.
3 Statutum requirens probationem per instrumentum seu testes, verificatur quando probatio habetur per confessionem aduersarij.consi.99.nu.12.& nu.15 164
3 Statuti mens, & non verba attendi debent.nu.17.ibi. eo.
3 Statutũ disponens, debitũ vltra li.110.nõ posse per testes probari an valeat, et teneat cõtra personas ecclesiasticas.cons.106.nu.1.169

3 *Statutum laicorum honestum, an liget personas ecclesiasticas.nu. 2.ibidem.* fo.eo.

3 *Statutum loquens de sequestris faciendis an vendicet sibi locum in forensibus.con.107.nu.59* 169

3 *Statutum disponens procedendum esse de similibus ad similia continere debet eandem rationem in omnibus.nu.61.ibi.* eod.

3 *Statuta interpretationem accipiunt à iure communi.nu.64.ibi.* eo.

3 *Statutum disponens posse petere executionem instrumẽti locũ etiã habet in cessionario.nu.90.ibi.* 170

3 *Statutum prohibens posse excipi aduersus executionem, habet locũ contra tertium recipientem, seu agẽtem pro suo interesse.nu.111. ibidem.* 170

3 *Statutum non videtur cõditum in pręiudicium tertij.n.111.ibi.* eo.

3 *Statutum reputans aliquem contumacem, interpretatur, nisi ille citatus alleget iustam causam excusationis.nu.116.ibi.* eod.

1 *Statutum nolens aliquam exceptionẽ posse opponi, si tamen illi, contra quem petitur executio, competit aliqua iusta causa, potest implorare officium iudi. vt repellat agentem.nu.118.ibi.* eod.

3 *Statutum appellationem tollens non habet locum contra tertiũ.nu. 121.ibidem.* eod.

3 *Statutum volens detentum in palatio non audere exire sine licẽtia creditoris, potest sine illius licentia recedere, facta illi prius solutione crediti.nu.136.ibi.* eod.

3 *Statuti verba interpretanda sunt secundùm ius cõmune. con.109. numero 57* 174

3 *Statutũ interpretãdũ est vt de nouo aliquid inducat.n.58.ibi.* 174

3 *Statutum disponens ad conseruandum cippum domus mulierem dotatam excludi à successione, an eam excludat nedum à fratre carnali, sed etiam à patruo, per totum.con.110.nu.1* 174

3 *Statutum ita disponens pręsumitur id disposuisse ob hanc rationem etiam si expressa non fuisset.nu.2.ibi.* eod.

3 *Statutum prædictum intelligitur, vt in omnibus personis qualis determinatio sit facienda.nu.3.ibi.* 13

3 *Statutum prędictum an censeatur merè fauorabile.nu.14.ibi.* eo.

3 *Statutum prædictum correctorium esse censetur iuris communis, et etiam diuini.nu.5.ibi.* 174

3 *Statutum interpretandum est, vt minus corrigat ius commune.n. 6.ibidem.* eo.

3 *Statutum interpretandum est, vt in aliquo operetur, & in alijs nõ corrigat ius commune.ibi.* eo.

3 *Statutum excludens fęminas propter fratres, de quibus fratribus intelligatur.nu.7.ibi.per totum vsque ad nu.37* 174

3 *Statutum loquens de fratribus, de quibus fratribus intelligatur.n. 8.ibidem.* eod.

3 *Statutum nouum omittens casum expressum in statuto antiquo videtur illum casum omisisse.nu.10.ibi.* eo.

3 *Statutũ aliquid nõ disponens, videtur illud censisse.n.112.ibi.* 174

3 *Statutum excludens fęminam stante masculo vel patruo non extẽditur ad patruum magnum.nu.13.ibi.* eo.

3 *Statutum excludẽs sororem propter fratres intelligitur de patrib. carnalibus primis, & non de vlterioribus.nu.14.ibi.* 174

3 *Statutum loquens de successione matris, non præsumitur factũ propter conseruationem familiæ.n.16.ibi.* eod.

2 *Statutũ disponens, non posse molendinum ędificari siue licentia superiorũ, satis est, petere licentiam, vt satisfiat.cõs.113.nu.28.* 187

3 *Statutum potest expreßè derogare.l.hac edictali.con.91.n.16. & n.17. Ita etiã & tacitè, quando ex verbis statuti potest illud colligi, ibi.& nu.18.19.20.& alijs.& nu.29.30.31.32.33. & 34.* 155

3 *Statutum disponens, muliere præcedente relicto viro nihil de dote restitui debere, maritus lucrabitur integram dotem exclusis filijs primi matrimonij nu.21.ibi.* eo.

3 *Statutum deferens locrum marito non extantibus communibus liberis, intelligitur de liberis communibus etiã ex secundo matrimonio.n.22.ibi. Idem si statutum affert lucrum, quando vxor decederet sine filijs amborum duorum.nu.23.ibi.* eo.

3 *Statutum deferens lucrum dotis marito præmoriente vxore, si filij ex eis non extarent, lucratur totam dotẽ exclusis filijs primi matrimonij.nu.24.ibi.* 155

3 *Statutum volens, vxore moriẽte sine filijs eiusdem matrimonij, maritum lucrari dotem, secundus maritus eẽ lucrabitur in præiudiciũ filiorum primi matrimonij.nu.25.ibi.* 155

3 *Statutum permittens lucrum permittit donationem dotis, ex qua sequitur lucrum.nu.27.ibi.* 155

3 *Statutum an possit operari, vt mulier secundo marito possit cõcedere plusquàm continetur in l. edictali. C. de secund. nupt. numero 16.ibidem.* 155

3 *Statutum exceptuans filios, de quibus filijs, & cuius matrimonij intelligantur.n.41.ibi.& n.42. Inter filios quãdo et quo casu debeat esse ęqualis determinatio.n.43.ibi. Et quid, si extant ex vtroque matrimonio quò ad terminos d.l.hac edictali.* 155

3 *Statutum excludens fœminas, an valeat.con.95.nu.7* 158

3 *Statutum vt sit validum, quæ requirantur.ibi.* 158

3 *Statutum excludens fœminam ab hęreditate an, et quo casu videatur eam excludere à legitima.n.12.ibi. Et quid si dos data illi ascẽdit ad legitimam.nu.13.ibi.* 358

3 *Statutum præfigens tẽpus ad agendum, eo decurso impedit processum fieri.nu.12.ibi.* 154

3 *Statutum restringens præscriptionem an, et quo casu valeat.n.23. ibi.& nu.24* 158

3 *Statutum excludens fœminas à successione an videatur eas excludere à legitima.con.93.nu.23* 158

3 *Statutum potest legitimam minuere.nu.24.ibi.* 158

3 *Statutum excludens fœminas, videtur etiam excludere omnes descendentes ex eis.nu.34.ibi.* 158

3 *Statutum excludens fœminas à successione est validum, & firmam nu.35.ibi.* 158

3 *Statutum loquens de venditione, & probibitione de vendendo an comprehendat alium contractum, per quem transfertur dominiũ. nu.19.ibid.* 158

3 *Statutum loquens de venditione an habeat locum in alijs cõtractibus.nu.9.ibi.*
Et quid si in statuto fit mentio de precio.nu.10.ibi. 158

3 *Statutum loquens de venditione, an vendicet sibi locum in datione in solutum.nu.11.ibi.* 158

3 *Statutum locum habet in casu non expresso, si statuentes verosimiliter idem statuissent, si de eo fuissent interrogati.nu.15.ibi.* 158

3 *Statutum loquens in venditione locum sibi vẽdicat in cessione facta aliquo precio certo.nu.18.ibi.* 158

3 *Statutũ latè interpretatur etiã in materia odiosa, quando aliàs cessaret dispositio statuti.nu.26.ibi.* 158
Idem quando statutum non posset commodè effectum sortiri.n.28. ibidem. 158
Idem quando statuentes idem disposuissent, si de eo fuissent interrogati.nu.28.ibi. 158

3 *Statutum limitatorium extenditur de casu ad casum.nu.40.ibi.* 158

3 *Statutum loquens de venditione comprehendit etiam cessionẽ.nu. 42.ibi.& n.44.& 45* 158

3 *Statutum semper recipit amplissimam interpretationẽ, ne per fraudem reddatur elusorium.nu.49.ibi.* 158

3 *Statutum disponens minorem 25.ann.testari non posse, validũ est. con.88.nu.43* 149

3 *Statutum volens maritum omni casu lucrari dotem pręcedente muliere, non præiudicat filij, primi matrimonij.con.91.nu.7* 155

3 *Statutum volens vxore mortua sine filijs dicti matrimonij, virũ lucrari totam dotem, non propterea præiudicatur.l.hac edictali.C.de secun.nup.nu.8.ibi.* 155

3 *Statutũ disponens, maritum lucrari dotem, & donationem, si nõ habuerit filios ex illo matrimonio, non habet locum in pręiudiciũ filiorum primi matrimonij.n. 1. ibi. Idem si statutũ dicat, maritum lucrari dotem soluto matrimonio, sine liberis ex eodem matrimonio. nu.9.ibidem.* 155

3 *Statutum prædictum an excludat filiam monialem.nu.10.ibi.* 155

3 *Statutum derogans iuri communi nõ recipit interpretationem ab eo.nu.12.ibid.* 155

3 *Statutum prædictum an possit tollere legitimam filiorum.num.14. ibidem.* 155

3 *Statutum loquens de dotata, non verificatur in ea, cui pater certã pecuniam reliquit.con.62.nu.7* 102

3 *Statutum loquens de dote intelligitur de dote limitata, et taxata à lege.nu.8.ibi.* 102

3 *Statutũ potest limitare tempus præscriptionis inductum de iure cõmuni.con.66.nu.91* 111

3 *Statuta loquentia de pręscriptione intelligi debent, quando præscripto procedit cum bona fide.nu.100.ibi.* 111

3 *Statuta recipiũt interpretationẽ passiuã à iure cõi.n. 102.ibi.* 111

3 *Statutum disponens testamentum possit celebrari coram vno teste non valet.con.68.nu.8.& nu.5* 116

3 *Statutum legitimè conditum obseruandum est.nu.9* eo.

3 *Statutum potest derogare solennitatibus de iure ciuili introductis. nu.10.& nu.16* eod.

3 *Statutum derogare potest solennitatibus de iure communi introductis, & tollere formam dicto iure traditam.nu.16.ibi.* eo.

3 *Statutum priuatę personæ potest dare robur, vt probet.n.18.ibi.eo.*

3 *Statutum disponens, testamentum, scriptum manu propria testatoris cũ vno teste valere, non dicitur disponere contra ius gentium.n.26.ibidem.* fo.eo.

3 *Statutum generaliter loquens an porrigatur ad casum dotis.consi.81.nume.9* 139

3 *Statutum, quòd in venditionibus consanguineus seu vicinus preferatur extraneo seruadũ est in locis, vbi apparet conditũ.con.82.n.2.& n.3. Tale statutum exorbitans dicitur, & restrictiuum iuris communis, & strictè, & propriè venit intelligendum, & exorbitandum est in casu tantùm, in quo loquitur.nu.4.ibi.& nu.5* 140

3 *Statutum loquens de venditione locum habet in cessione, per quam transfertur dominium.n.8.ibi.* 140

3 *Statutum seu consuetudo mandans rem non posse vendi extra cõfraternam, nisi alteri confratri, confrater habens tale ius non potest illud alteri cedere.nu.12.ibi.* 140

3 *Statutum loquens de venditione, debet strictè intelligi in ipsa mera venditione.nu.15.ibi.* 140

3 *Statutum loquens in venditione non habet locum in datione in solutum.nu.18* 140

3 *Statutum excludens fęminas est odisum in capite exclusiuo.consi:47.n.95.& alijs seq. Et repugnat vinculo naturali nõ faciẽti differentiam.n.97.ibi. Et odiosa pluribus ex capitibus, maius dat impedimentum, quàm simplex ex vno.n.98.ibi. Et vbi est maius periculũ.&c.n.99.ibi. Et quid si ratio in statuto expressa nõ est finalis.n.102.ibi. Et quid si est limitata.105.ibi. Et quid si personæ, ad quas pretenditur extensionem fieri, non sunt similes expressis, nec eadem viget ratio.n.106.ibi. Et datur diuersitas.ibi.nu.107* 93

3 *Statutum contra ius strictissimè ast interpretandũ.con.50.n.23.* 80

3 *Statutum tollitur per contrariam obseruantiam.nu.22.ibi.* 80

3 *Statutum loquens in testamento redigendo in scripturam non procedit, quando est nuncupatiuum.nu.24.ibi.* 80

3 *Statutum loquens in testamẽto an habeat locũ in codicillis & alia vltima voluntate.n.21.ibi. & alijs seq. Et quid quando non viget in vtroque eadem ratio.nu.26.ibi.* 80

4 *Statutum excludens fœminas continet fauorem masculorum.consi.52.nu.27.& nu.28* 83

3 *Statutũ excludentia filias procedunt ab intestato, non autem cõdito testamento.con.53.nu.79.& nu.82* 85

3 *Statuta non ligant forenses.n.84.ibi. Etiam respectu bonorum, quę possident in illo territorio.nu.85.ibi. Non enim loquuntur in rẽ seu personaliter.n.86.ibi.& nu.87. Nec etiam comprehendit forenses habitantes in territorio statuentium.nu.87.ibi.& nu.seq.* 85

3 *Statuta non obseruata nulla sunt.nu.98.ibi.* 85

3 *Statuta loquentia in personam non capiunt filios illarum personarũ nu.100.ibi.* 85

3 *Statutum excludens feminas propter filios masculos, an & quãdo includat filium legitimatum, vt possit ipse fœminas excludere.con.55.n.17. Nec filia isto casu est citanda tempore, quo fit legitimatio contra Soc.n.19.ibi.* 91

3 *Statutum excludens à successione filias fœminas propter masculos an & quando comprehendit filiũ legitimatũ.con.56.n.8.et n.7.* 76

3 *Statuti extensio fit ex rationis identitate.nu.9.ibi.* eo.

3 *Statutũ in successione ab intestato cõsiderans proximiorem ex parte patris quò ad bona paterna, & proximiorem ex parte matris, quò ad bona materna, non videtur considerare coniunctionem ex vtroque latere, sed solùm ex vno tantùm.con.59.nu.1* 98

3 *Statutum prædictum an disponat in rebus aliunde quæsitis.n.2.ibi.& nu.seq. Et quid in successione transuersali.nu.4.ibi.* 98

3 *Statutum considerans agnationem seu cognationem nõ videtur curare coniunctionem ex vtroque latere.n.8.ibi.& n.46.& 47* 98

3 *Statutum passiuam recipit interpretationem de iure communi traditam.nu.21.ibi.* 98

3 *Statutum intelligitur ad similitudinem iuris cõmunis.n.22.ibi.* 98

3 *Statutum debet interpretari, vt minus lædat ius commune, quã fieri possit.nu.23.ibi.* 98

3 *Statutum correctorium iuris communis restringendũ venit, vt minus lædat tertium.nu.24.ibi.& nu.37.& 38* 98

3 *Statutum non debet continere absurdum.nu.25.ibi.* 98

3 *Statutum non debet esse frustratorium, debet enim aliquid operari.nu.26.ibid.* 98

3 *Statutum vocans proximiores ex parte patris, quos effectus operetur vltra ius commune.nu.27.ibi.* 98

Statutum prędictũ quam veram intelligentiã recipiat, & habeat nu.28.ibi.& nu.seq.& 42.& 43 98

3 *Statutum loquens de vna persona, non comprehendit aliã, quando ex tali comprehensione resultaret, vnam personam excludere aliã magis proximiorem, & propinquam, ibi.nu.45. Ratio prædicti statuti quæ fuerit.ibi.nu.46* 98

3 *Statutum quando præter ius communẽ tradit formã celebrandi testamenti, illa seruanda est vt solennitas & forma substãtialis.con.61.n.13. Et pro forma illud videtur traditum, quãdo statutum procederet vltra annullando actum.n.14.ibi.* 166

3 *Statuto an satisfactã sit requirenti expressionem sacerdotis, si denominatio facta est de rectore habente curam animarũ.n.20.ibi.* 100

3 *Statutum requirens aliquid, illud requisitũ intelligi debet secundũ ius commune, & non secundùm ius singulare, & dispensatiuum, & secundùm quod frequenter contingit.nu.22.ibi.* 100

3 *Statutum cõprehendit ẽt nomen æquipollens expresso.n.26.ibi.* 100

3 *Satis est, quòd qualitas à statuto requisita interuenerit tẽpore, quo actus celebratur.nu.17.ibi.* 100

3 *Statutum quando tollit probationem faciendam per testes nõ tollit eam, quæ mixtim fit per testes, & per scripturam.nu.38.ibi.* 100

3 *Statutum quando seipsum glossat, et declarat, alia declaratio requirenda non est.n.41.ibi.* 100

3 *Statutum Bono.de forma adhibẽda in testamentis, quales interpretationes recipiat.n.10.ibi.& pluribus alijs seq.* 100

3 *Statutum excludens à successione filiam dotatam includit non dotatam pluribus causis.con.62.nu.1* 102

3 *Statutum excludens fœminam propter masculos, intelligitur, dũmodo masculi sint hæredes.n.3.ibi. Et debent esse hæredes vniuersales non particulares.n.4.ibi.* 102

2 *Statutum vocans masculos, & excludens fœminas, quo respectu dicatur fauorabile seu odiosum.con.100.n.6. Et vocans fratrẽ ad successionem intelligitur de fratre seu alio agnato apto ad prolẽ, & ad generandum.n.7.ibi. Et an habeat locũ in clericis, vel monacis, vel alijs, qui non possunt generare.n.8.ibi.* 199

2 *Statutum excludens fœminas, aduocans masculis videtur conditũ ad conseruationem filiorum per lineam masculinam.n.10.ibi. Et an locum habeat in mentecapto, & furioso.n.11.ibi. Nec locum habet in eo qui non potest matrimonium contrahere, licet possit habere filios naturales.* 199

3 *Statutum prohibens aliquem disponere de rebus suis odiosum est.cõsi.12.n.7. Et ideo stricta intelligendum.n.8.ibi.* 20

3 *Statutum limitans personas ciuium, & subditorum non comprehẽdit forenses.nu.10.ibi.* 20

3 *Statutum prohibens personas, non comprehendit forenses.nu.12.ibidem.* 20

3 *Statutum an vendicet sibi locum extra territorium statuentium.n.48.ibidem.* 2[illegible]

3 *Statutum disponens, minorem annorum viginti non posse testari, validum est.con.16.n.3. Maximè quando conditũ est ab habentibus potestatem, & confirmatum à superioribus.ibi.* 3[illegible]

3 *Statutum tollens liberam testandi factionem iniquum dicitur.nu.4.ibidem.* 37

3 *Statutum prohibens fieri dispositionem bonorum odiosum dicitur, & ideo strictè debet intelligi.n.5.ibi.* 37

3 *Statutum auferens causam testandi ad tempus tantùm validũ est.nu.6.ibi.& nu.7.& alijs seq.* 37

3 *Statutum prohibens minorem 25.ann.testari valet, & locũ habet vt etiam non possit codicillari.ibi.nu.6* eod.

3 *Statutum prohibens matrem testari in fauorẽ filiorum valet.nu.8.ibidem.* 37

3 *Statutum prohibens matrem relinquere vxori, & ecõtra, an valet nu.9.ibidem.* 37

3 *Statuta prędicta non censentur iniqua, nec odiosa.nu.10.ibi.* 37

3 *Statutum correctorium iuris communis strictissimè debet interpretari.nu.16.ibi.* 37

3 *Statutum prohibẽs mulierem testari in fauorem quorum præsumatur factum.nu.21.ibi.* 37

3 *Statuta excludentia feminas propter masculos dicuntur fauorabilia.nu.22.ibi.* 37

3 *Statuti assentia consistit in mente, & ratione statuentium.nu.27.ibidem.* 37

3 *Statutum prohibens mulierem minorem 15.ann.testari, qua ratione potuerit moueri.nu.34.ibi.* 37

3 *Satis est, quòd in statuto adsit tacita etiam præsumpta & coniectarata.nu.40.ibi.* 37

3 Statutum disponens, statuta debere intelligi ad literã, & prout scripta iacens, adhuc recipit interpretationem ex mente statuentium. nu. 51. ibidem. 37
3 Statuta recipiunt interpretationem congruam, & laudabilem. nu. 52. ibidem. 37
3 Statutum vnum declaratur per aliud. nu. 53. ibi. 37
3 Statutum laicorum contrarium iuri canonico cõfirmatum per Pontificem, obseruandum, & secundùm illud iudicandum erit. con. 27. nu. 12. quando talis confirmatio per Papã facta est in forma specifica, & ex certa scientia, & non in forma cõmuni. n. 13. ibi. & 14. 44
3 Statuta laicorum etiam pœnalia contra matrimonium disponentia non valent. con. 29. nu. 5 35
3 Statuta laicorum per quæ mulieres redduntur timidiores ad matrimonium non valent. nu. 14. ibi. & nu. 47 eo.
3 Statuta priuantia filiam dote non sunt iure canonicõ correcta. nu. 45. ibi. nu. 46. & alijs. 4
3 Statutũ pferẽs in successione masculos feminis validũ est. n. 73. 45
3 Statutum excludens fœminas à successione cessat, quando fit transitus ad secunda vota. nu. 78. ibi. 45
3 Statutæ penæ cessant contra transeuntes ad secunda vota, quando transitus fit voluntate expressa, seu tacita filiorum. nu. 81. ibid. & alijs sequen. 45
3 Statutum excludens latus maternum duo habet capita, exclusiuũ scilicet & inclusiuum. con. 31. nu. 11. Et personæ inclusæ excludunt alias, quando sunt ex illo latere, sub quo vocantur. ibi. n. 2. Quę personæ sunt ex latere paterno. n. 3. ibi. Et qualiter statutum prædictũ procedat ibidem. 50
3 Statutum interpretationem recipit à iure communi. numero 6. ibidem. fol. eo.
3 Statutum conditum à laicis super iuramento nihil valet. con. 33. numero 47 51
3 Statutum de dote lucranda locum habet etiam in tacita cõstitutione dotis. con. 34. nu. 1 54
3 Statutum requirens duo, illa debent interuenire, & non sufficit vnum nu. 8. ibi. 54
3 Statuta interpretationem passiuam recipiunt. nu. 26. ibi. 54
3 Statutum excludens matrem à successione filij obseruandũ est. cons. 36. nume. 2 56
3 Statuta disponentia in causa intestati non procedunt in causa testati nu. 15. ibi. 56
3 Statutum conditum à laicis, an comprehendat sororem mantellatas. con. 40. nu. 2. & nu. 3. & seq. 61
3 Statutum conditum à laicis an & quando liget personas ecclesiasticas. nu. 3. ibi. & alijs seq. & nu. 17. Et alia statuta non valẽt ex defectu potestatis, etiam si nominatim eam excluderent. n. 4. ibi. 61
3 Statuta laicorum non valent contra priuilegia personarum religiosarum. n. 5. ibi. & seq. Et contra ea quæ illis competunt de iure communi nu. 6. ibi. Nam videtur reddi timidiores ad religionem ingrediendã. n. 7. ibi. Et quid si tales personæ ingressæ sunt religionẽ post conditum statutum. n. 8. ibi. & nu. 16. Et quid, si agitur de successione clerici. nu. 9. ibi. 61
3 Statuta condita à laicis valent, quando seruata forma cõdita sunt. nu. 11. ibi. Et quando sunt à summo Ponti. approbata. nu. 12. ibi. Et statuta excludentia sorores, etiam descendentes ex eis excludũtur. nu. 13. ibi. & nu. 19 61
3 Statuta loquentia circa temporalia, valent et obseruari debẽt in foro canonico. nu. 23. ibi. 61
3 Statutum excludens filiã à successione à fortiori videtur excludere neptem. con. 41. nu. 16. Et quoniam factũ censetur fauore agnationis. nu. 11. ibi. 92
3 Statutum non debet extendi. con. 46. nu. 16 71
3 Statutum requirẽs scripturam, cessat in causis proprijs. n. 23. ibi. 71
3 Statutũ excludens dotatam à successione fratris, qualiter intelligatur. con. 47. n. 2. Et quid si loquitur alternatiuè, qualiter debeat intelligi. nu. 3. ibi. & nu. 4. & 5. Et quid si plures personas statutum alternatiuè exprimit. nu. 5. ibi. Et quid si frater nullius relicti filijs tuus est. nu. 6. ibi. & nu. 7. 8. & 9 72
3 Statutum continens caput exclusiuum & aliud inclusiuum vocãs lineam paternam excludere videtur sororem. nu. 15. ibi. 71
3 Statutum non valet, si non est insertum in volumine statutorum. nu. 37. ibidem. 72
3 Statutum vltimum contrarium primo debet attẽdi. con. 49. n. 2. Et eo magis si primum non derogat posterioribus. n. 3. ibi. 77
3 Statutũ excludens fœminas fauore masculorum dicitur factũ. n. 13. ibi. Et quid si alio statuto caueatur, quòd masculinũ concipiat femininum, & qualiter procedat. nu. 14. ibi. & nu. 37 77
3 Statutum excludens dotatam intelligitur in hæreditate dotantis. nu. 15. ibi. Et quid si statutum non loquitur simpliciter, sed procedit vltra enumerando personas. nu. 16. ibi. Et quid si non nominat eas copulatiuè, sed alternatiuè. n. 17. ibid. Et an excludat à successione personarum non nominatarum in statuto. nu. 8. ibi. 77
3 Statutũ excludens fœminas à successione vnius, non videtur excludere à successione alterius. nu. 23. ibi. 77
3 Statuta sunt stricti iuris, & non extendenda. nu. 26. ibi. Et sunt fori præcisi, & obseruanda ad vnguem. nu. 27. ibi. Potissimùm cũ loquũtur circa successiones. nu. 28. ibi. & nu. seq. 29. & 30 77
3 Statutum loquens in matre vendicat sibi locum in auia materna. nu. 50. ibi. & alijs seq. 77
3 Statutum disponens, quòd statuta attendantur ad casum similẽ, quẽ casum comprehendat. nu. 60. ibi. & nu. 80. & duob. seq. 77
3 Statuti verba si non conueniunt, minimè conuenit ipsius dispositio. nu. 63. ibidem. 77
3 Statutũ excludens à successione matris, nõ videtur excludere à successione auiæ maternę. nu. 64. ibi. & alijs seq. Et quando tale statutum est derogatorium iuris alterius, appellatione matris nõ venit auia. ibi. n. 65. & 60. Et idem quòd non veniat, quando in statuto fit mẽtio de descendentibus & linea paterna seu masculina. ibi. n. 67. prout idẽ quando exstaret aliud statutum, quo caueretur, verba statutorũ debere intelligi vt iacent & vt sonant. ibi. n. 68. vel quod non reciperent interpretationem. ibi. n. 69. & diffusius. nume. 89. & 90 77
3 Statutum correctorium iuris communis loquens limitatè & restrictiuè nõ debet extẽdi, nec in cõsequentiã trahi. n. 70. ibi. & n. 71. 77
3 Statutum excludens dotatam in qua muliere dotata verificetur. n. 74. ibidem. eo.
3 Statuti qualitas potest adæquari matri, & non auiæ maternæ. nu. 79. ibidem. 77
3 Statuta non extenduntur ex identitate, seu maritate rationis, etiã si vnica ratio præsumpta posset tantùm assignari, quando alio statuto disponeretur, verba statutorum esse intelligenda, prout sonant. & prout iacent, & quòd non deberent recipere interpretationem. nu. 90. ibid. 77
3 Statutum conditum à laicis in terris ecclesiæ non valet, quando est contra ius canonicum. con. 51. n. 18. & 19. Et quando non fuit à superiore confirmatum. nu. 20. ibi. 82
2 Statutum loquens de intestato comprehendit furiosos, et similes. cõsi. 22. nu. 62 67
2 Statutum non debet inducere absurdum. nu. 63. ibi. eo.
2 Statutum loquens de moriente ab intestato comprehendit pupillũ. nu. 64. ibidem. 67
2 Statutum loquens ab intestato non trahitur ad casum testati. n. 72. ibidem. 67
2 Statutum loquens de moriente ab intestato verificatur in pupillo. n. 76. ibi. In pupillo vtraq. successio verificatur, testati, & intestati. n. 77. ibi. Quod etiam & de iure proprio locum habet. n. 78. ibi. eo.
2 Statutum laicorum loquens de rebus, an & quando comprehendat res ecclesiasticas, & emphyteuticas. nu. 85. ibi. 67
2 Statutum interpretationem recipit ab alio statuto, sicuti lex communis ab alia lege. nu. 87. ibi. 67
2 Statutum loquens de vniuersali successione comprehendit etiam bona emphyteutica. nu. 88. ibi. & nu. 89. & seq. 67
2 Statutum ad successionem vocans aliquos, videtur illis deficiẽtibus vocare alios. n. 93. ibi. & nu. 92 67
2 Statuti validitas multa exigit. con. 23. nu. 2 70
2 Statutum excludens matrẽ è successione filij validũ est. n. 2. ibi. 70
2 Statutum prædictum an possit priuare matrem à legitima. nu. 3. 70
2 Statutum an possit tollere legitimam. n. 5. ibi. Et quo casu legitimã possit tollere. nu. 6. ibi. nu. 7 70
2 Statutum excludens matrem à successione filij conditũ præsumitur fauore agnationis. nu. 8. ibi. 70
2 Statutum contra ius commune loquens in genere masculino, an cõcipiat fœmininum. nu. 9. ibi. 70
2 A verbis statuti non est recedendum. nu. 10. ibi. eo.
2 Et in statutis sequi debemus liberalem intellectum. nu. 11. ibi. eo.
2 Vbi habetur statuti determinatio, vlterius non est quęrendum. nu. 12. ibid. eo.
2 Vbi conueniunt verba statuti, vbi conuenit eius dispositio. num. 13. ibidem. eo.
2 Statutum excludens vnam personam, videtur alias excludere. nu. 25. ibidem. 70

2 *Statutum non videtur cōsiderasse agnationem, si aliquo casu vocat fœminas.nu.29.ibi.* 79

2 *Statutum excludens matrem à successione filij, an habeat locum in filio pupillo.nu.31.ibi.& nu.32.& alijs seq.* 70

2 *Statutum loquens ab intesta.non trahitur ad causam testati.n.41. ibi.& an ratio statuti prędicti ita militet in pupillo, sicut militat in adulto.ibi.nu.43* 71

2 *Statutum vocās proximiores in primo gradu an excludat filiū prę mortui.con.37.nu.75.Et quid in inuestitura vocante proximiores nu.76.ibidem.* 107

2 *Statutum inducens præscriptionem cum mala fide, an & quādo & quo casu valeat.con.49.nu.38* 126

2 *Statutum circa testamenti factionem disponens obseruandū est.cō si.50.n.3.Et quid si addit nouā formā, & nihil disponit de solēnita tibus requisitis de iure communi.nu.4.ibi.* 127

2 *Statutum derogans iuri ciuili quò ad vnam solemnitatem non dicitur derogare alijs.nu.5.ibi.* 127

2 *Statutum correctorium strictissimè est interpretandum.n.6.ibi.* eo.

2 *Statuta excludentia fœminas à successionibus propter masculos valent.consi.54.nu.3.Etiam si eas excludat ex testamento. nume.3. ibidem.* 132

2 *Statutum permittens patri relinquere aliquid filię exclusæ à successione non intelligitur de modico, seu ad beneplacitum.n.4.ibi.Et talis potestas relinquendi intelligitur esse concessa in casu, quo extarēt masculi.nu.5.ibi.* 132

2 *Statutum vnum declaratur, & suppletur per aliud.n. 10. ibi.* eo.

2 *Statutum concedens patri facultatem relinquendi filię certā partē & non vltra, an sit validum & tolerabile.n.11.ibi.* 132

2 *Statutum tollens liberam testamenti factionem restringendum est, vt minus lædat ius commune, quàm sit possibile.nu.23.ibi.Nec locum habet nisi in casibus in eo expressis.nu.24.ibi.* 132

2 *Statuta interpretationem passiuam recipiunt.nu.30.ibi.* eod.

2 *Statutum excludens matrem stante patre an habeat locum, si extaret patruus, & soror vtrinque coniuncta.nu.36.ibi.* 132

2 *Statutum præferens agnatos fœminis non habet locum, quando extarent fęmine pater, & agnati.nu.37.ibi.* eo.

2 *Statuti ratio locum habet in casibus & personis expressis, & nominatis, & non in alijs.nu.39.ibi.Et si nulla ratio exprimitur, ad extē sionem statuti argui non potest.ibi.nu.40* 132

2 *Statutum antiquum non censetur à secundo derogatum, nec à reformatione, nisi expressè istud dicatur.con.56.nu.28* 135

2 *Statutum excludens fœminas ab intestato nō habet locum in causa testati.con.61.nu.12* 142

2 *Statutum excludens à successione fœminas contemplatione aliquorum videtur alios vocare.con.66.nu.6* 148

2 *Statutum correctorium iuris communis strictissimè interpretandū. numero 6.ibi.* 148

2 *Statutum corrigens ius commune obseruandum est respectu eorum quæ corriguntur.nu.7.ibi.* eo.

1 *Statutum corrigens ius commune non capit interpretationem deuiantem à correctione.nu.8.ibi.* 148

2 *Statuti verba seu dispositio interpretanda est, ne reddatur elusoria. nu.9.ibid.* 148

2 *Statuti verba aliquid operari debent, ne ludibrio censeantur apposita.nu.10.ibi.& nu.seq.* 148

2 *Statutum non videtur disponere in casu omisso, quem potuit exprimere, & non expressit.nu.13.ibi.* 148

2 *Statuti dispositio quamuis dura obseruanda est. nu. 15. ibidem.& numero 14* 148

2 *Statutum excludens à successione fęminis, dūmodo dotentur à masculis, fœminæ possunt dotem petere.con.68.nu.1* 150

2 *Statutū vnius ciuitatis excludens feminas à successione, an & quādo locum sibi vendicet in bonis existentibus ex territorium, & iurisdictionem statuentium.nu.8.ibi.* 150

2 *Statutum disponens, quòd succedant fratres, & filij fratrum nō existentibus ascendentibus vel descendentibus non excludit matertera m, nec amitam, nec earum filios.con.78.nu.20* 162

2 *Statutum loquens in causa intestati non vendicat sibi locum in casu testati.nu.21.ibi.* eo.

2 *Statuta strictissimi iuris sunt & strictissimè debent intelligi.nume. 22.ibidem.* eo.

2 *Statutum interpretari debet, vt minus corrigat ius commune, quā sit possibile.nu.23.ibi.* eo.

2 *Statutum prædictum videtur emanasse, vt bona conseruentur in familia, & agnatione.nu.26.ibi.* 162

2 *Statutum excludens fœminas stantibus masculis, illis deficiētibus videtur fœminas vocare.nu.31.ibi.* 162

2 *Statutum excludens fœminas, si masculi extant, necesse est qualitatem illam verificari, vt fœminæ excludantur.nu.33.ibi.* 164

2 *Statuti dispositio cessat, si qualitas in eo requisita non potest verificari.nu.34.ibi.* eod.

2 *Statutum excludens fœminas propter masculos, vt locum habeat, necesse est, quòd adsint masculi tempore, quo defertur & acquiritur successio.nu.35.ibi.* 162

2 *Statutū vocās fratres, & successiuè sorores intelligitur de fratribus vtrinque coniunctis, vel consanguineis tantū ex parte patris nec comprehendit fratrem vterinum tantùm.con. 84.nu. 5* 170

2 *Statutum an interpretur & intelligatur secundùm quòd intelligitur & interpretetur ius commune.nu. 11.ibi.* 170

2 *Statutum restringitur, etiam si nihil operetur, ne quis ex eo damnū indebitè patiatur.nu.12.ibi.* fol.eo.

2 *Statutum an interpretari debeat: vt aliquid operetur.nu.13.ibi.& nume.14.15* 170

2 *Statutum restringi, & interpretari debet, ne quis indebitè lucrum perdat.nu.14.ibi.* 170

2 *Statutum interpretationem passiuam recipit à iure communi. numero 15.ibi.* eo.

2 *Statutum vocans ad successionem fratrem, & sororem, non propterea excludit matrem.nu.17.ibi.* 170

2 *Statutum vocans patrem ad successionem, in cuius defectū noceat alios, non propterea excludit matrem & sororem defuncti.numero 18.ibi.* eo.

2 *Statutum excludens sororem propter patruum non habet locūin filijs patrui.nu.19.ibi.* 170

2 *Statutum admittens aliquos ad successionē, & excludens aliquos strictè debet intelligi.nu. 20.ibi.* eo.

2 *Statutum vocans certam personam, vt illa succedere possit, aliā debet excludere.nu.24.ibi.* 170

2 *Statutum vocans aliquem ad successionem, interpretatur, vt ille vocatus sit habilis, & successibilis.nu.25.ibi.* eod.

1 *Statutū disponere pōt, vt quis sit hæres alicuius, dū vixerit, & post mortem desinat, & alius efficiatur hæres directò con.85.n.3.* 172

2 *Statutum cum sit stricti iuris loquēs de successione filij seu fratris, non debet extendi ad successionem nepotis.nu.7.ibi.* 172

2 *Statutum loquens per verbum vniuersale omnes comprehendit.n. 11.ibidem.* eo.

2 *Statutum excludens fœminas propter masculos, illis deficientibus fœminas admittit.n.16.ibi.* 172

2 *Statutum excludens fœminas dotatas non videtur eas excludere nisi dote data, & constituta.n.20.ibi.& nu.21.51.52.& seq.* eo.

2 *Statuta obseruanda sunt eo loco, à quo emanarunt.n.22.ibi.* eod.

2 *Statutum excludēs fœminas, & vocans masculos, validū est.n.eo.*

2 *Statutū mandans filiam dotari à fratribus excludit eā successione, & solùm illi das facultatem petendi dotem.nu.54.ibi.* 172

2 *Statutum excludens sororem à successione fratris mortui ab intesta to propter masculos validum, & firmum est.n. 55.ibi.* 172

2 *Statutum excludens fœminas, et vocans fratrem defuncti interpretari debet secundùm ius commune.con. 100.nu.4* 199

1 *Statuta contraria debent ad concordiam reduci.con.44.nu.* 14.41

2 *Sterilitas, & ętas maior à pari procedunt an generationē impediēdam.con. 29.nu. 51.& nu. 52.67.68.78.& 79* 91

4 *Sterilitas plurimùm attenditur in damnum mulieris sterilis. con. 52.nume.46* 64

1 *Stilus obseruandus.con.44.nu.8* 100

1 *Stilus curię habet vim legis.nu.17.ibi.* 100

1 *Item facit ius.nu.19.ibi.* 100

1 *Stilus notariorum circa originale, & radicē varius.con.104.n.63 Et attenditur.nu.74* 191

1 *Stilus supremorum principum attenditur, & consideratur.con.12. numero 141* 21

4 *Stilus ipsorum probatur ex inspectione aliorum priuilegiorum.nu. 142.ibidem.* eo.

2 *Stilus solitus concedentis priuilegium attenditur.consilio 14. numero 42* 38

2 *Stilus, consuetudo, & obseruantia notariorū attendi debet.con.27. numero 30* 86

2 *Stilus notariorum, vt rogati de instrumēto primo conficiūt scripturam in vno folio, quod ponunt in filza seu bastardello, demum illam scribunt extensè in eorum libro, nominato extensorum, demum illā de libro extensorum transcribunt publicum instr. quod partibus solent*

lent dare.con.28.nu.21 89

3 Stilus loci, in quo iudiciū agitatur, attendi debet.cōs.108.n.87. 170

4 Stilus curtæ qualiter colligatur, & probetur.con.14.nu.8 27

4 Stilus attendi debet, & obseruari, & secundùm illum iudicandum est.nu.9.ibi. 27

4 Stilus curiæ circa interpretationem indulgentiarum qualis sit.nu.13.ibidem. 27

4 Stilus scribentis attendi debet.con.20.nu.7.& 8 32

4 Stilus an, & quando attendi debent.con.112.nu.12.Et qualiter sit probandus.nu.13.ibi. 128

4 Stilus attendi debet.con.112.nu.4 129

4 Stilus cancellariæ attendi debet.con.128.nu.24 138

4 Stilus, quando Papa vult derogare generali reseruationi.con.128.numero 11 144

4 Stilus probandus est.con.168.nu.15 175

3 Stipitis appellatione qui veniant.con.47.nu.53 73

3 Stipitis, domus seu casatæ appellatione qui veniant.nu.54.ibi. An capiantur ista pro familia, & an veniat fœmina.n.55.ibi. Et quid si est nupta alteri.nu.56.ibi. 73

3 Stipitis domus seu casatæ appellatione qui veniant.con.35.n.360.& nu.4.Et an capiatur pro familia.nu.4.ibi. Et an sub istis nominibus cōprehendatur fœmina.n.5.ibi.& n.29.& alijs. Dicitur enim de familia, si descendit ex masculo.ibi. 53

2 Stipulari potest quis alteri, quando in consequentiā seu interest.consi.12.nu.23. Idem considerata æquitate cano.& interueniente iuramento.nu.24.ibi. Et si per statutum idem disponeretur, quod validū est.nu.25.ibi. Per alium non habentem commodū potest alijs quæri commodum.ibi. 28

1 Stipulari alteri quis potest, & valet iure canonico stipulatio.cons.82.nume.1 149

1 Stipulari in feudis alteri quis potest.con.6.nu.24 17

1 stipulationes & cōuentiones sunt stricti iuris, et omissū habetur pro omisso, sed contra.con.32.nu.9.& nu.72.& alijs.7.seq. Non licet recedere à verbis, quæ declarant eius formam, & qualitatem.nu.20.ibidem. 84

1 stipulator potest exigere pœnam, in quam promissor incidit, verùm in dicta quantitate computari debent expensæ factæ per promissorem de voluntate stipulatoris, licet pro parte illas fecerit, minimè adimplēdo totum, quod promiserat.con.34.nu.47 90

1 stipulatio facta nomine alterius valet, illo ratum habente.con.82.numero 3 149

1 stipulatio pœnalis, vel similis, incipiens à præcedenti conuentione non committitur, nisi promissor sit in mora.con.109.nu.7 204

2 stipulatio de rato prætoria est, & ex ea quis obligatur.n.9.ibi. 209

3 stipulatio si facta est hæredibus quibuscunque, tunc veniunt etiam hæredes extranei & fœminæ.con.71.nu.42 124

4 stipulatio an possit celebrari per epistolam.con.89.nu.33 152

3 stipulatio facta alteri valet de iure canonico, si appositum fuit iuramentum.con.107.nu.51 169

4 stipulatio stricti iuris est, & omissum habetur pro omisso: tamen comprehenditur casus ex verosimili mente stipulantis.con.72.n.67. 98

4 stipulationibus & cōuentionibus stricti iuris venit illud tātū, quod est expressum.con.21.nu.16 32

1 In stipulationibus omissum habetur pro omisso.con.78.n.52. 144

2 studium seu armarium si legatur, an videatur legati libri in illo existentes.con.80.nu.23.& 24 165

2 subarratio post aliqua verba an sufficiat.consilio decimoquinto.numero 22 39

4 subarratio quandoque appellatur matrimonium.con.60.nu.48. 79

4 subarratio quæ fit per transmissionem anuli, necessariò non probat matrimonium.ibi. eo.

1 subscriptio ita obligat sicut scriptura principalis.con.47.n.6. 104

1 subscriptio manu propria facta obligat subscribentem sicut obligat scriptura.con.93.nu.5 266

1 subscriptio idem operatur, quod propria scriptura.consilio 101.numero 57 186

1 subscriptio facta ratione officij non nocet.n.74.ibi. Et idem, quando quis se subscripsit actus, qui inuito subscribente poterat celebrari.nu.75.ibi. Et idem quando subscriptio fit alieno nomine.nume.76.ibidem. eo.

1 subscriptio notarij, & publicatio faciunt præsumi rogitū.con.104.numero 71 191

1 subscriptio necessaria est, quæ dat robur.consilio 12.numero 123.& 124 30

2 subscriptio sola ita probat, sicut propria scriptura.consilio 19.numero 107 55

3 subscriptio, & publicatio facta per notarium probat rogitū ipsius.con.61.nu.4 100

3 subscriptio alicuius inducit scientiam subscribentis.con.88.nu.34. Iem in eo qui apponit sigillum.ibi. 149

1 subditi possunt contradicere, ne dentur in feudū alijs, & inuiti per directum dominum in alium transferantur.con.22.nu.70. Nā possent habere dominum duriorem.nu.71.ibi. Et quia interesset ipsorū dominos moram trahere apud eos.nu.73.ibi. Et interesset ipsorum non habere plures dominos.nu.72.ibi. Et vt pecuniæ ibidem expendantur & non extrahantur.nu.74.ibi. Tamen si subditi semel cōsenserunt, & soliti sunt dari & transferri in alium, non poterunt postmodum contradicere.nu.75.ibi.& nu.78.80 48

1 subditi esse soliti nō debent deficere ab ea seruitute, in qua nati sunt nu.90.ibi. Non inconuenit, quòd subditi habeant plures dominos.n.91.ibi. Non consideratur circa ista, quòd domini debeant esset præsentes vel absentes.nu.93.ibi. 48

1 subditi possunt contradicere, vt nō dentur in feudum alteri per dominum directum, & ne alter inuestiatur.con.23.nu.92. Quia possunt habere dominum duriorem, & imponentem onera.n.93.ibi. 48

1 subditorum interest non habere plures dominos.n.94.ibi. sed contra.n.107.& 108. Et quando feudatarij habent moram trahere alibi.nu.85.ibi.& n.109.& 110 48

1 subditi quando sunt soliti dari in feudum, possunt reiterato dari et ipsis contradicentibus & inuitis.nu.96.ibi. Et quia quando iterum dantur, non est noua infeudatio, sed potius exequutio primæ.n.97.ibi. Et quia solita infeudari possunt reiterato concedi, ex quo in feudalibus attendatur vltimus status.nu.98.ibi. Maximè quando fuerunt pluries reiterata, & per secula, & tempus in quorū contrariū non extat memoria.nu.100 48

1 subditi stante consuetudine infeudandi possunt iterum in feudū dari inuiti & contradicentes.con.25.n.101. Et quando semel consenserunt non possunt vlterius contradicere.ibi.nu.102. Prout etiam non possunt, quando cum territorio toto transferuntur in alium, & non separatum.ibi.n.103. Et quando translatio & concessio facta est ex certa scientia & de plenitudine potestatis, & cum clausula non obstantibus.ibi.nu.104 51.& 52

1 subdito transferri possunt in alium in casu necessitatis eis etiam inuitis, & contradicentibus.ibi.nu.106 eod.

1 subditus quis dicatur.con.182.nu.50 149

2 subditi. Nec subditi per imperatorem legitimati, non propterea desinunt esse subditi dominorum ipsorum.con.1.nu.17 2

2 subditi dominos adhuc remanent subditi illius licet imperator ibidē exerceat actum iurisdictionis voluntariæ.con.10.nu.123 22

3 subditus dicitur propriè, & ratione domicilij & ratione originis, maximè si in loco domicilij habet maiorem partem bonorū.con.12.nu.14.15 20

4 subditorum bona particularia pro bono cōmuni & publico possunt exponi.con.68.nu.142 85

1 sublato consequente censetur sublatum & antecedens.consilio 97.numero 60 174

1 subhastatio requiritur in alienationibus rerum minorum.cons.99.numero 15 181

1 subhastationes etiam necessariò interuenire debent.consi.89.numero 10 178

1 subiectum postæ, & pasculorum est super re stabili & immobili.consi.84.n.3. Tale ius est incorporale, & in eo datur quasi dominium.nu.4.ibi. Tale ius personale est competens personis super re stabili.numero 5.ibi. 153

4 sublato principali non considerantur sequentia.con.164.n.9. 146

3 sublato reatu periurij hæredibus vxoris iurātis, cōpetunt ea remedia, quæ competerent ipsi vxori.con.75.nu.26 133

3 subsidium charitatiuum adeo est debitum, vti minui non possit per statuta capituli sede vacāte implorari potest ex iustis causis, et quæ sint iustæ & rationabiles.con.105.nu.2.& 3 123

4 subrogatio surreptitia nulla est.con.47.nu.45 58

4 subrogatio odiosa est, & non concedenda.nu.46.ibi. Et quid si ille, cui subrogatur, erat vitiosus possessor.ibi.nu.47 eo.

1 subrogatio nanciscitur locum illius, cui subrogat.consilio 42.numero 17 98

3 Et con.43.nu.54.& 95.fo.55.& con.105.nu.1 66

4 Et con.73.nu.8 103

4 subrogatus in locum & ius alterius gaudere debet eadē iure, quo gaudeat ille, cui subrogatus est.con.47.nu.14 58

3 subrogatus sapit naturam eius, in cuius locum subrogatur.consilio

filio 43.nu. 54.& 93 66
1 Substantia, spiritus, & consensus deficit in contractu simulato. consil. 53.nu.11 113
4 Substantia gratiæ quando est surreptitia, etiam clausulæ surreptitiæ iudicantur. consi. 99.nu. 25 119
3 Substantiam & effectum magis, quàm verba cõsiderare debemus. consi. 89.nu.16 152
1 Substantiale feudi non est seruitium sed fidelitas. conf. 21.n.22. 45
4 Substantiale fideiussionis est obligatio principalis. consil. 112. numero 25 128
1 Substitutio non cadit, quando electa est industria personæ. Et isto casu procurator, etiam ad negotia non poterit substituere. con. 47. nume. 88.& 89 105
2 Substitutio pup. facta filio naturali si reddetur valida, postmodum legitimatur. conf. 1. nu. 31 2
2 Substitutio ad fideicommissum an possit tolli per rescriptum, nume. 48. ibidem. 2
2 Substitutio fideicommissaria inducitur per verbum fideicõmissum. con. 14. nu. 4 37
2 Substitutio fideicommissaria dicitur, quando confertur post mortẽ grauati. nu. 5. ibi. fo. eo.
2 Substitutio fideicommissaria dicitur, quando apponitur conditio, si sine liberis. nu. 6. ibi. eod.
2 Substitutio fideicommissaria dicitur, quando confertur post puberem ætatem. ibi. nu. 7 eo.
2 Substitutionis primus gradus si locum habet, alij ex illo sequentes & dependentes cessant. consi. 14. nu. 8 37
2 Substitutio compendiosa quibus verbis concipiatur. consil. 18. numero 1 49
2 Substitutio conditionalis purificatur conditione subsistente. ibidẽ. nu. 4. & 5 eod.
2 Substitutio secunda dependens a prima euanescit sublata & deficiente prima, quod declaratur. conf. 18. nu. 7. & nu. 44. & seq. 58
2 Substitutio per verba supradicta facta puberi compendiosa est. ibi. numero 14 eo.
2 Substitutionis conditionalis casus venisse dicitur conditione purificata. ibi. nu. 17. & 18 eo.
2 Substitutiones duæ vnitæ operatur, vt vna sumat de natura alterius, & econtra. ibi. nu. 27 eod.
2 Substitutio prima defecta minimè annullat secundam: nam licet deficiat primus gradus non deficit secundus. nu. 38. ibi. 50
2 Substitutio fideicommissaria duplex, si deficit prima, tamen habebit locum secunda. nu. 39. ibi. 50
2 Substitutio facta intelligitur, secundùm institutionem. n. 75. ibi. 51
2 Substitutio facta sub duplici conditione requirit purificationem, et implementum ambarum. con. 19. nu. 2 55
3 Substitutio compendiosa continet fideicommis. & vulgarem. nume. 91. ibidem. 55
2 Substitutio compendiosa quæ sit, et ex quibus inducatur. n. 170. ibi. & 171. & 172 55
2 Substitutio compendiosa continet fideicommissariam. consi. 26. nume. 1. Maximè quando facta est filijs puberibus. nume. 2. ibidem. Et quando appositum est verbum distributiuum, quandocunque. num. 3. ibidem. 81
2 Substitutio conditionalis purificatur per euentum conditionis, & dicitur eius dies cessisse. nu. 6. ibi. & nu. 7 81
2 Substitutio compendiosa continet fideicommissariam & inducta dicitur, quando apposita est conditio, si grauatus decederet sine filijs con. 30. nu. 12. Item quando apposita est dictio distributiua temporis. numero 13. ibidem. Item quando facta apparet post mortem institutorum eorum hæredum in defectum descendentium. numero 14. ibidem. 81
2 Substitutio facta post mortem plurium & ab vltimo moriente, & in tota hæreditate, an inducat reciprocam substitutionem in personis institutorum. nu. 20. ibi. Et an isto casu fideicommissum censeatur factum in portione illius vltimi tantùm. nu. 21. ibi. Et quid si facta fuit propter illã causam, vt bona perpetuò peruenirent de hærede in hæredem. ibi. nu. 23 81
2 Substitutio facta sub illa cõditione, si institutus decesserit sine filijs euanescit relictis filijs, positis sub conditione. consilio 31. numero 1. & 2 96
2 Substitutio pupillaris reciproca facta personis imparib. an & quãdo locum habeat, si pupillus mortuus est. con. 36. nu. 32. 33. & seq. Et quid quando apparet de mente testatoris, licet facta sit personis imparibus. nu. 34. ibi. & num. 35. Et quid quando reciproca est simplex, sed cum illa adiecta esset compendiosa, & fideicommissaria. nume. 36. ibidem. 104
2 Substitutio facta post mortem instituti, & in defectum filiorum fideicommissariam inducit. conf. 37. nu. 11 106
2 Substitutio facta puberibus, fideicommissariam importat. numero 13. ibidem. 106
2 Substitutio fideicommissaria collata in futurum euentum conditionalis est. nu. 15. ibi. 106
2 Substitutio facta ab vltimo decedente sine masculis in tota hæreditate inducit reciprocam substitutionem inter omnes liberos, & descendentes. nu. 38. ibi. 106
2 Substitutio facta personis imparibus quam speciem substitutionis inducat. con. 41. nu. 1. Et quid si est facta per verba reciproca. nu. 2. ibi. Et quid si est facta extraneo. nu. 3. ibi. Et quid si est facta alicui non nato nec concepto viuente testatore. nu. 4. ibi. 113
2 Substitutio facta per illa verba, vos inuicem substituto, an inducat compendiosam, & fideicommissariam, vel vulgarem tantùm, & directam alijs præced. nu. 5. ibi. 113
2 Substitutio in dubio iudicatur directa, & non fideicommissaria. nu. 12. ibidem. 113
2 Substitutio habens tractum successiuum in futurum inducit fideicõmissarium. nu. 21. ibi. 113
2 Substitutio pupillaris excludit matrem pupilli. nu. 22. ibi. 113
2 Substitutio reciproca facta per verbum commune, habens tractum futuri temporis fideicommissariam inducit. num. 30. ibidem. & numero 31. 47 113
2 Substitutio facta post mortem verificatur in fideicommissaria etiã post hæreditatem aditam. nume. 33. ibidem. Et idem quando facta est sub memoriatione mortis, & plura tempora complectitur. num. 34. ibidem. 113
2 substitutio reciproca iuncta cum compendiosa comprehendit fideicommissum. consi. 41. nu. 35 113
2 substitutio reciproca ex mente testatoris continet fideicommissariã consi. 41. nu. 36 113
2 substitutio facta de filijs, & nepotibus, ac descendentibus ex eis intelligitur facta ordine successiuo. nu. 63 113
2 substitutio facta, si instituti decederent, an verificetur vno decedẽte. consi. 42. nu. 1 115
2 substitutio facta pluribus, si decederent sine filijs, cẽsetur facta vnicuique ipsorum. nu. 9. ibi. 115
2 substitutio fideicommissaria facta post mortem plurium institutorum, inter eos an videatur inducere reciprocam substitutionem & quando. nu. 23. ibi. 115
2 substitutio facta post mortem plurium an resoluatur in numerum singularem, perinde, ac si facta esset vnicuique illorum. cõs. 43. n. 2. Et quid, si testator in specie, substituit vni, & alijs filijs suis, an substitutio isto casu dicatur esse facta ab vltimo moriente. num. 3. ibi. Et quid si testator non dixit, de omnibus filijs, sed vsus est dictione distributiua. nu. 4. ibi. 117
2 substitutio facta vltimo morienti in tota hæreditate inducit inter illos institutos reciprocam substitutionem. nu. 8. ibi. Et quid si adest persona, quæ ex præsumpta mente defuncti excluderet substitutũ. ibidem nu. 9 117
2 substitutio facta post mortem plurium, an & quando dicatur facta vltimo morienti. nu. 13. ibi. & alijs præced. eod.
2 substitutio facta, si decederent instituti sine filijs, compendiosa est. numme. 19. ibid. 117
2 substitutio vulgaris & pupillaris, facta pluribus reseruat ius accrescendi, & legitimam successionem, non tamen inducit fideicommissum. nu. 20. ibi. 117
2 substitutio expressa an euanescat per illam tacitam reciprocam inductã inter plures grauatos, quibus successiuè substitutio facta fuit nu. 21. ibid. 117
2 substitutio fideicommissaria facta per mortem plurium institutorũ ab vltimo moriente, & in tota hæreditate censetur per prius reciproca facta inter ipsos substitutos. nu. 25 ibi. & nu. 27 117
2 substitutio facta post mortem pluriũ, & in omnibus bonis videtur esse facta in vltimo moriente. nu. 26. ibi. Et quid si substitutio facta est simpliciter seu nomine collectiuo, an præsumatur facta vltimo moriẽti, quãdo superest persona, quæ ex præsumpta mẽte defuncti excludit substitutum. n. 28. ibi. Et quid si facta est filijs testatoris institutis, & decedẽtibus. nu. 29. ibi. Et quid si facta est post mortẽ aliquorũ, & simpliciter, vel facta est post mortẽ omniũ. n. 30. ib. 117
2 substitutio facta in toto, & post mortẽ pluriũ an dicatur facta ab vltimo, ita vt inter institutos non dicatur inductum fideicommissũ recipro-

reciprocum.nu.33.ibi.& seq.Et quid si occorreret aliqua qualitas vt puta,si conditio substitutionis fuit verificata in persona primi, & non in persona vlt.nu.34.ibi.& 35.Vel superest persona descendens a testatore.nu.35.ibi. 117

2 Substitutio facta vni filio & alijs filijs,an & quando inducat singulos censeri grauatos in portione sua.Et quid si facta est distributiuè vel simpliciter & superest persona prædicta.nu.44.ibi. 117

2 substitutio fideicommissaria facta in toto, & vltimo morienti, & adest persona prædicta,illa venit,non per ius legitimæ successionis, sed virtute fideicommissi,ne aliàs testatoris voluntas elusoria reddatur.nu.64.ibi. 117

2 Substitutio expressa non facit cessare tacitam casu,quo tacita consideratur principaliter,& de per se.nu.76.ibi. eo.

2 substitutio facta post mortem plurium positorum in conditione ab vltimo moriente,& in tota hæreditate non inducit reciprocũ fideicommissum inter ipsos institutos,& grauatos.cons.44.nu.29. 120

2 In restitutione reciproca, in qua inducitur fideicommissaria,æqualitas seruanda est inter omnes personas.nu.30.ibi. eo.

2 substitutio facta in tota hæreditate,& post mortem plurium an dicatur facta ab vltimo moriẽte.nu.37.ibi.& nu.seq.Et quid si adest persona,quæ ex præsumpta mente defuncti excludit substitutũ.nu.38.ibi.& n.37.& seq.Et qualis & cuius qualitatis debeat esse ista persona.nu.39.ibi. 120

2 substitutio fideicommissaria distributiuè,& singulis facta in persona vniuscuiusque hæredis decedẽtis sine filijs,locum habet vno illorum decedente sine filijs,nec opus est,illam verificari in persona omnium.consi.48.nu.2 125

2 substitutio facta maioribus amplectens plura tempora compendiosa est,& fideicommissaria.cons.53.nu.4. 131

2 substitutio conditionalis purificata conditione effecta est pura, & suum effectum producit.nu.7.ibi.& nu.6.8.& 9 131

2 substitutio facta in re certa cum distributione temporum facta verbis communibus admittit substitutum in totum pupillo moriente in pupillari ætate.cons.59.nu.11.& nu.15 138

2 substitutio compendiosa reputatur, quando testator substituit grauato casu, quo decederet ab intestato & sine filijs. consilio 62.numero 1 142

2 substitutio habens tractum in futurum tempus compendiosa reputatur.nu.1.ibi. 142

2 substitutio videtur reddi nulla, quando institutio effecta est quasi caduca.nu.11.ibi. 142

2 substitutio facta sub vna conditione ruit,si illa cõditio nõ fuit adimpleta.nu.27.ibi. 143

2 substitutio conueniens verbis,& personis in dubio iudicanda est directa.cons.73.nu.9 155

2 substitutio dubia qualiter sit interpretanda.nu.13.ibi. 155

2 substitutio est secunda institutio.nu.16.ibi. eod.

2 substitutio ad institutionem refertur.nu.17.ibi. eo.

2 substitutio facta pupillo,si decesserit intestatus,interpretatur fideicommissaria.nu.29.ibi. eo.

2 substitutio facta per illa verba hæredes mihi facio,non inducunt directam,sed fideicommissariam substitutionem.nu.43.ibi. eo.

2 substitutio faciens mentionem de pupillari ætate etiam facta testatori,non impedit pupillarem.nu.55.ibi. 155

2 substitutio facta sibi,vel alijs verbis similibus non impedit pupillarem.nu.54.ibi. 155

2 substitutio collata post mortem fideicommissum inducit & compendiosam continentem fideicommissariam.consi.75.nu.3 157

2 substitutio expirat,si grauatus mortuus est cum filijs, esto ꝙ filij postmodum moriantur sine filijs.& nu.40.ibi. 157

2 substitutio conditionalis redditur pura conditione adimpleta,& verificata.nu.13.ibi. 157

2 substitutio compendiosa resoluitur in fideicommissariam,quando facta est per verbum commune.cons.81.nu.2 166

2 substitutio facta a matre filio puberi fideicommissaria est. numero 3.ibidem. eod.

2 substitutio reciproca inter filios facta an contineat vulgarem tantũ vel etiam pupillarem.con.82.nu.1 168

2 substitutio vulgaris expirat post aditam hæreditatem.n.3.ibidem. folio eodem. 168

2 substitutio fideicommissaria,simpliciter facta filijs,semper in se continet illam conditionem,si filij moriantur sine filijs.num.5.ibidem. Et si filius moritur relictis filijs, expirat substitutio fideicommissaria.nu.6.ibi. 168

2 substitutio prima si deficit,omnes aliæ substitutiones dependentes ab illa etiam expirant.consi.86.nu.5 174

2 substitutio facta sub conditione,si sine filijs institutus moriatur,dispositiuè non videtur eos vocare.nu.7.ibid. eod.

2 substitutio conditionalis non habet locum,si conditio deficit. num. 33.ibidem. 174

2 substitutio facta in vno casu nõ extenditur ad alium fauore piæ causæ.nu.77.ibi. 174

2 substitutio fideicommissaria consideratur per verbum moriatur.cõsilio 87.numero 1.Item & per distributionem quandoque.numero 2.ibidem. 177

2 substitutiones dependentes a prima locum sibi non vendicant deficiente prima. nu.37.ibi. 177

2 substitutio locum tantùm sibi vendicat in eo casu,quo disponit.con. 90.nu.4. 182

2 substitutio fideicommissaria est, quando apparet collata post mortẽ grauati.cons.91.nu. 3. Et substitutio sub hac forma facta includit compendiosam. nu.4.ibi. 184

2 substitutio conditionalis per euentum conditionis efficitur pura & eius dies dicitur cessisse,& euenisse.nu.6.ibi.& nu.7 eod.

2 substitutio conditionalis expirat deficiente conditione.consilio 92. numero 1 186

2 substitutio facta in vno casu,porrigi non potest ad alium. numero 10.ibidem. eo.

2 substitutio fideicommissaria continetur sub compendiosa.nume.19. ibidem. 186

2 substitutio facta filio post pupillarem ætatem directò inualida est. nu.20.ibidem.Sustinetur tamen secundùm aliquos in vim fideicõ. nu.21.ibi. eo.

2 substitutiones sub vna determinatione comprehensæ secundùm subiectam materiam diuersimodè quandoque interpretantur. nume. 31.ibiedm. 187

2 substitutio facta in vno casu,trahitur ad alium ex coniecturata mẽte testatoris.nu.48.ibi. 187

2 substitutio collata post mortem institutorum continet compendiosam & fideicommissarim.cons.93.nu.4 189

2 substitutio facta per patrem filijs puberibus fideicommissariam continet.nu.5.ibi. 189

2 substitutio verbis directis facta puberibus,& post aditam hæreditatem,valebit iure fideicommissi.nu.9.ibi. 189

2 substitutio in dubio non debet iudicari nulla, & inefficax. consilio 99 199

3 substitutio,valet institutio & substitutio conditionalis,& ea purificata habebit effectum,secus est in captatoria continente cõditionẽ in futurum.cons.38.nu.55.& 56 58

3 substitutio fideicommissaria onus & grauamen continet.consi.41. nume.31 62

3 substitutio limitata ad certa bona faciunt fideicommissarium vniuersalẽ,si testator id voluit,& colligi potest ex verbis per eũ prolatis.con.43.nu.88.& nu.90.Et si sunt vniuersales in casu alienationis,eadem ratione erunt in casu mortis grauati.nu.91.ibi. 66

3 substitutio fideicommissaria locum habet,etiam si in persona vnius grauati fuit verificata.con. 54. nu.6 89

3 substitutio fideicommissaria cessat hæreditate non adita.nu. duodecimo.ibidem. 89

2 substitutio reciproca directam inducit,& non fideicommissariã.consil.41.nu.8 113

2 substitutio inter institutos, quibus postmodum facta est, an videatur prius facta reciproca substitutio.consi. 42.nu.21.& nu.22.& sequenti.& nu.25.& seq. 115

2 substitutio an sit facta pluribus,et an sit facta vltimo moriẽti,multùm differt.consi.42.nu.39 115

2 substitutio quando facta est post mortem plurium, & ab vltimo moriente,& in omnibus bonis per eam inducitur tacitum & reciprocũ fideicommissum inter ipsos institutos,& grauatos.con.44.n.27.& nu.36.37.& seq.plenius.Tamen inter eos, non censetur prohibita alienatio in vnum ex illis.nu.28.ibi. 120

2 substitutio quando non est facta in tota hæreditate non inducit reciprocum fideicommissum inter ipsos institutos,& grauatos.nu.32. ibi.& n.33.Et quid si in vno capite,facta est in toto.& in reliquis simpliciter.ibidem. 120

3 substitutio facta verbis directis per paganum post pupillarem ætatẽ instituti non potest valere iure directo.consil.54.nu.25.Idem si post mortem primi instituti alius fuit directò institutus.ibi. 89

3 substitutio facta a pagano valet in vim fideicommissi tantùm, quãdo fuit facta maiori,quando verò impuberi facta fuit directò,valet

in

in pupillarem, postmodum autem euanescit, vel erit fideicommissaria nu. 27. ibi. 89

2 Substitutione generali præferuntur illi, qui fuerunt prædilecti in institutione. conf. 61. nu. 46 141

2 Substitutio prima si ruit, aliæ substitutiones subsequentes redduntur inualidæ dependentes ab illa prima. consi. 74. nu. 17 156

3 Substitutio reciproca quando dicatur facta. consi. 77. nu. 12. Et si est facta ab vltimo moriente in tota hæreditate inter illos substitutos dicitur reciprocè facta. nu. 14. ibi. 135

3 Substitutio in tempus mortis collata compendiosa iudicatur. consi. 1. numero 5 2

3 Substitutio compendiosa inducitur ex illis verbis, si institutus sine filijs decederet. nu. 6. ibi. eo.

3 Substitutio compendiosa fideicommissariam sub se continet. numero 8. ibidem. 2

3 Substitutio non habet locum nisi in casu, de quo loquitur. consilio 3. numero 24 8

3 Substitutio conditionalis nihil ponit in esse, antequã conditio adimpleatur. cons. 8. nu. 20 15

3 Substitutio propter conditionem non adimpletam efficitur caduca, & facit locum secundo substituto. nu. 36. ibi. 15

3 Substitutio facta vni personæ non extenditur ad aliam. consil. 11. numero 5 19

3 Substitutio facta, si institutus sine filij decederet, euanescit instituto moriente cum filijs. consi. 14. nu. 1. & nu. 3 22

3 Substitutio facta sub conditione euanescit conditione non adimpleta nu. 2. ibi. 22

3 Substitutio non potest porrigi ad casum, de quo non loquitur. consi. 14 numero 7 22

3 Substitutio facta sub conditione, illa deficiente cessat. consi. 15. numero 1 23

3 Substitutio facta sub cõditione, illa adimpleta locum habere debet & exequenda est. nu. 2. ibi. eo.

3 Substitutio sub duplici cõditione facta, vt effectum sortiatur, adimplementum vtriusque conditionis requirit. nu. 6. ibi. 23

3 Substitutio compendiosa reciproca continet sub se etiam pupillarẽ nu. 9. ibi. & 16 23

3 Substitutio compendiosa dicitur illa, quæ facta est post mortem filiorum. nu. 13. ibi. 23

3 Substitutio expirat, si viuente grauato mortuus est substitutus. cõsil. 20. nu. 14 29

3 Substitutio facta in vno casu, non porrigitur ad alium. nu. 18. ibid. & nu. 38. declaratur. & nu. 39. & 40 29

3 Substitutio pupillaris directam substitutionem importat. consil. 25. numero 3 38

3 Substitutio pupillaris non præsumitur facta, si illo tẽpore filius erat pubes. nu. 10. ibi. Et dicto tempore facta præsumitur in vim fideicõmissi cõstituta. nu. 11. ibi. & 12 38

3 Substitutio compendiosa facta præsumitur, quando post mortem alicuius fuit constituta. nu. 13. ibi. Idem quando complectitur plura tempora. nu. 14. ibi. Idem si facta est sub illis verbis, si institutus decesserit sine filijs. nu. 15. ibi. 38

2 Substitutio videtur facta reciproca inter plures filios institutos, ita vt excludatur substitutus per ius accrescendi. cons. 74. nu. 9 156

2 Substitutio fideicommissaria conditionaliter facta intelligitur ex verbis prolatis a testatore. cons. 75. nu. 12 157

2 Substitutio reciproca simplex, & non continens verbum, habẽs aliquem temporis tractum non comprehendit fideicommissariam. consil. 82. nu. 4 168

3 Substitutio non habet locum in casu, de quo non loquitur, & dicenti contrarium incumbit onus probandi. consilio 66. nume. 1. nume. 58. contra. 107

3 Substitutio facta post mortem plurium resoluitur in singularitates. cons. 72. nu. 2 126

3 Substitutio facta post mortem plurium collectiuè nominatorum, seu post mortem plurium filiorum videtur facta vltimo morienti. nu. 3. ibidem. 126

3 Substitutio facta, & limitata ad vnum tempus, vno finito expirat nu. 19. ibidem. 126

3 Substitutio facta vltimo morienti, & in tota hæreditate inducit reciprocum fideicommissum inter ipsos institutos. nu. 39. ibi. 126

3 Substitutio si facta est post mortem plurium in tota hæreditate secundum aliquos non dicitur inductum tacitum fideicommissum inter institutos. consi. 72. nu. 40 126

3 Substitutio tacita non potest resultare, nisi colligitur ex verbis expressis a testatore. nu. 42. ibi. 126

3 Substitutio tacita procedens ab expressa, interpretatur, & colligitur secundùm qualitates, & conditiones appositas in expressa. nu. 54. ibidem. 126

3 Substitutio habens relationem ad aliam intelligenda est secundùm qualitates, & conditiones illius, ad quam refertur. nu. 55. ibi. 126

3 Substitutio tacita quando & quo casu cesset per expressam. nume. 66. ibidem. 126

3 Substitutio compendiosa illa est, quæ plura complectitur tempora. cons. 73. nu. 1 128

3 Substitutio compendiosa continet pupillarem substitutionem. nu. 3. ibi. Item continet & fideicommissariam. nu. 4. ibi. 118

3 Substitutio vulgaris expirat adita hæreditate. nu. 12. ibi. 128

3 Substitutio fideicommissaria non potest habere locum, nisi adeatur hæreditas. nu. 13. ibi. eo.

3 Substitutio prima si fuit pupillaris, & secunda fuit compendiosa, et primus substitutus moritur ante institutum, admittetur secundus substitutus. nu. 14. ibi. & nu. 20 eo.

3 Substitutio prima effecta caduca, & inutilis non potest facere secũdam vtilem. nu. 18. ibi. 129

3 Substitutio pupillaris non transmittitur ad secundum substitutum, decedente primo. ac deficiente. nu. 20. ibi. & nu. 23 129

3 Substitutio facta sub illa conditione, si moriatur sine filijs, expirat stantibus filijs. nu. 22. ibi. eo.

3 Substitutio vulgaris locum sibi vendicat in casu impotentiæ. nume. 31. ibidem. eo.

3 Substitutio extenditur de casu ad casum ex voluntate testatoris. n. 42. ibidem. 129

3 Substitutiones comprehensæ in compendiosa habent similitudinem & æquiparationem, vt eadem fieri debeat determinatio. nu. 49. ibi. & n. 51. Satis est dare similitudinem in aliquo, licet non detur in omnibus. nu. 52. ibi. 129

3 Substitutio vulgaris facta pluribus non habet effectum, nisi purificetur in eo persona omnium grauatorum. cons. 44. nu. 9 69

3 In vulgari substitutione pluralitas non resoluitur in singularitates nu. 10. ibi. 69

3 Substitutio vulgaris sumit effectum ex capite impotentiæ, & nolũtatis. nu. 6. ibi. 69

4 Substitutio notarij est actus voluntarius, & non iurisdictionis. consil. 80. nu. 10 107

4 Substitutio quando debet iudicari directa, vel fideicommissaria. cõ. 146. nu. 16 151

4 Substituens procuratorem non videtur ratificare gesta per eum, si ignorabat. consi. 143. nu. 34 148

3 Substitutus quando quis est vltimo morienti post mortem pluriũ, illi dicuntur inuicem substituti & grauati. cons. 53. nu. 42 85

3 Substitutus de rebus ad eum peruenientis, virtute substitutionis, & fideicommissi liberè disponere potest, nisi aliter appareat grauatus. consi. 11. nu. 9 19

3 Substitutus pupillariter excludit omnes alios, q pupillo ab intestato poterant succedere. cons. 15. n. 10. & alijs seq. 23

3 Substitutus sub conditione, admittitur purificata conditione. consi. 20. nume. 42 29

3 Substitutus admittitur mortuo grauato ante testatorem. nu. 43. ibi. folio 25 29

3 Substitutio excluso, propter defectum conditionis, exclusi etiam cẽsentur eius filij, & descendentes ex eo. nu. 47. ibi. 29

2 Substituti veniunt ad fideicommissum, eo ordine. quo admitterẽtur ab intestato. cons. 30. nu. 46 94

3 Substitutus videtur datus vniuersalis per exclusionem vniuersalẽ cons. 43. nu. 48. & nu. 88 66

3 Substituti qui dicantur. nu. 49. 66

3 Substituti quando veniant æquis portionibus. con. 44. n. 13. Et quid si vocantur in stirpes, & non in capita. nu. 14. ibi. & nu. 15 69

3 Substitutus ad totam hæreditatem, nõ propterea dicitur directò vocatus. con. 54. n. 37. Et hæredem capere debet de manibus grauati, & non iure proprio. ibi. 89

3 Substitutus per verbum commune non dicitur directò vocatus. ibidem. 89

3 Substitutus præmoriens grauato transmittit fideicommissum ad hæredes suos, quando adest coniecturata mens testatoris. consil. 66. numero 76 107

3 Substitutus primus, si præmoritur instituto admittetur substitutus cons. 73. n. 10. Et procedit, quando vtraque substitutio est fideicommissaria. ibi. & nu. 21 129

3 Substi-

3 Substitutus moriens ante grauatum nihil transmittit ad suos.num. 17.ibidem. eod.

3 Substitutus pupillaris occupat omnia directò, & excludit omnes alios nu.27.ibi. eod.

3 Substitutus secundus non videtur plus posse consequi quàm primus nu.19.ibi. eod.

3 Substitutus primò pupillariter moriens ante institutum, facit locũ secundo substituto compendiosè.nu.28.ibi.& alijs seq. 129

3 Substitutus substituti dicitur substitutus primi instituti.nume.29. ibidem. 129

3 Substitutus substituti quandoque admittitur ex voluntate testatoris & non secundùm ordinem & formam testamenti.nu.33.ibi.eo.

3 Substitutus substituti admittitur ad omne illud, ad quod admitti poterat primus substitutus.nu.34.ibi. eod.

3 Substitutus secundo loco, deficiente primo, venit ex persona sua propria.nu.37.ibi. 129

3 Substitutus secundus non capit plus, quàm primus.nu.39.ibi. 129

3 Substitutus sub conditione si primus decedat sine filijs, illis extantibus an excludatur.nu.46.ibi. 129

3 substitutus per verbum commune in re certa non dicitur substitutus in vniuerso.consi.74.nu.95 131

3 substitutus in vsufructu per verbum commune, non poterit consequi proprietatem.nu.46.ibi. eo.

4 substitutus sub conditione non potest consequi successionem, nisi cõditione adimpleta.consi.26.nu.10 37

4 substitutus administrat, & tamen ius aliquod non habet. consi.39. numero 22 51

3 substitutus quando mortuus est ante grauatum deducit rem in causam caduci, & facit expirare substitutionem.consi.66.nu.9 106

2 substitutus citandus est in legitimatione, & pariter quando legitimatus petit admitti ad fideicommissum.consi.1.n.35.& n.36.37.& 38.sed contra.n.65.& seq.& n.80.& 81 2

2 substitutus præmoriens grauato, non transmittit ad suum hæredẽ ius fideicommissi.cons.9.n 25.& nu.26 18

2 substitutus non excluditur sine dubio a legitimato, quando hæres fuit grauatus, si decederet sine filijs ex legitimo matrimonio natis cons.12.nu.147 29

2 substitutus purificato fideicommisso per mortem grauati venit.consil.14.nu.3 37

2 substitutus in defectum filiorum videtur compendiosè substitutus. consil.18.nu.12 50

2 substitutus sub duplici conditione illis purificatis admittendus est ad fideicommissum.ibi.nu.20 50

2 substitutus post mortẽ plurium an admittatur, si in persona vnius tantùm fuit conditio purificata.nu.64.ibidem, & melius.num.87. 88.89 51

2 substitutus mortuus, pendente conditione, non transmittit tale ius fideicommissi ad suos.n.66.ibi.& n.67.& 68. Et portio istius iam mortui, tanquam caduca, per ius accrescendi acquiritur alteri fideicommissario coniunctiore, & verbis.n.69.& n.70 44

2 substitutus admittitur, si in vno capite, quo vocatus est, substitutio fuit verificata.consi.19.n.88 55

2 substitutus eligere potest, per quam substitutionẽ vult venire, quãdo vocatus est ex pluribus substitutionibus.consilio 76. nume.40. Et quid si testator expressè distribuit plures casus, destinguẽdo vulgarem, pupillarem, & per fideicommissum.numero 41.ibidem, contra Deci. 160

2 substitutus habens potestatem succedendi pluribus ex vijs potest eligere illam, quam vult.cons.41.n.52 113

2 substitutus moriens ante grauatum, & ante euentum conditionis, an transmittat spem substitutionis & fideicommissi ad suos, & quo casu.consi.42.nu.4 115

2 substitutus post mortem omnium, quando & quo casu censeatur ius succedendi reseruatum inter plures institutos, quibus successiuè facta fuit substitutio.n.22.ibidem. 115

2 substituti vocati in prima substitutione non admittuntur ex secũda, si prima euanuit.consi.44.nu.9 120

2 substitutus sub conditione, si grauatus moriatur sine filijs, an possit venire illo relinquente vno filio.consi.58.n.1.& n.3.& seq. 137

2 substitutus pupillaris excludit in totum matrem pupilli. nume.17. ibidem. eo.

2 substitutus pupillaris capit omnia bona quæsita pupillo, tam ex parte patris, quàm aliunde.cons.50.nu.4 138

2 substitutus in re certa per verba communia non admittitur ad vniuersam hęreditatem illius, cui fuit substitutus, nec potest succedere per pupillarem in vniuerso, sed solum per fideicommissum in illa re particulari.n.5.ibi 138

2 substitutus admittitur, licet hæres scriptus moriatur viuo testatore & reddat testamentum quasi caducum.cons.62.n.21. Et istud procedit, nedum in vulgari substitutione expressa, sed etiam in illa, quæ continetur sub compendiosa.nu.22.ibi. 143

2 substitutus capere debet de manu hæredis.nu.6.ibi. eo.

2 substitutus admittitur instituto mortuo viuo testatore.consi.64.numero 15 146

2 substitutus quando excludatur ex præsumpta mente defuncti propter personam, quæ præsumitur prædilecta.cons.70.n.29. Et quid si substituta est pia causa.n.29.ibi. 152

2 substitutus vocatus sub duplici conditione nõ admittitur, nisi vtraque fuerit purificata.consi.73.nu.34 155

2 substitutus sub conditione, si hæres moriatur sine filij, venire non potest ad fideicommissum, dicto hęrede grauato cum filijs moriente.cõsil.74.n.2 156

2 substitutus non potest plus consequi, quàm consequeretur ille, in cuius locum est substitutus.consi.79.n.22 163

2 substituti vocati in casu deficientium liberorum, & certa muliere, comprehendunt alium casum filiorum, scilicet natorum ex alia muliere.nu.32.ibi.

2 substitutus moriens ante grauatum reddit substitutionem inefficacem & caducam.consi.99.n.10 199

2 substitutus moriens ante euentum conditionis non transmittit ius substitutionis in hæredes suos.n.21.ibi. Fallit, quando eius hæredes a testatore expressè sunt vocati.n.12.ibi.

2 substitutus venit, si institutus moritur viuo testatore, & quò ad eũ testamentum erit validum.cons.60.nu.21 139

2 substitutio vulgaris fieri potest in legatis & fideicommissis.con.18. nume.62 50

2 substitutio vulgaris comprehensa sub compendiosa, si in parte non potest habere locũ, in totum ruit, si facta fuit pluribus, nec potuit in illis omnibus verificari.n.83.ibi.

3 substitutio vulgaris adita hæreditate expirat.cons.72.n.33 12

1 subtilitas vera tanquam perniciosa reijcitur.consi.6..n.44 125

4 subtilitas verborum pertinacibus est relinquenda.cons.5.n.102 5

4 successor idoneior & dignior alijs præfertur.cons.149.nu.7. Istud ius honorificum debet præstari, nedum a laicis, sed etiam ab ipso administratore ecclesiæ.n.9.ibi. Et si eripitur, agi potest contra eripientem.n.10.ibi.& n.11. Et dicitur ex hoc affectus iniuria, & potest agi.n.12.ibi.& n.16 153

1 Successorum appellatione veniunt omnes in infinitum.cons.20.numero 8 92

1 Successores præsumuntur possidere ex titulo primeuo, qui consideratur ad inducendam malam, seu bonam fidem.cons.23.n.205 52

1 Successores alicuius, qui fuit in mala fide, possunt inchoare præscriptionem ex persona propria.n.210.ibi. Quando fecerunt inuentarium.n.211.ibi. Vel quando successores habent titulum a tertio.n. 212.ibidem. 52

1 Successor non potest reuocare contractum prędecessoris. consil.82. nu.48.& nu.51. maximè quando factus est cum non subdito.num. 49.ibidem. 149

1 Successor agit rei vendicatione propter dominium, quod erat penes defunctum.consi.104.n.111 191

1 Succedens in feudo hæreditario tenetur obseruare, & adimplere gesta per vasallum prædefunctum.consi.106.n.27 197

2 Succedens alicui cum beneficio inuentarij, saluas habet actiones.cõsil.5.n.24. Et maximè illas sibi competẽtes ad fideicommissum, quæ salua erunt, etiam si adeat sine inuentario.n.25.ibi. 11

2 Succedentes ab intestato tenentur præstare legata relicta per testatorem, si dispositio sustinetur per illam clausulam omni meliori modo.consi.50.nu.13 127

2 Succedentes ab intestato tenentes præstare fideicommissum possunt detrahere trebellianicam.cons.62.nu.17 143

1 Successores etiam in vitio reali repelluntur a præscriptione.consil. 23.nu.206 52

1 Successores in quoscunque in facto arduo, vt est occupatio feudi dignitatis, mala fides præsumitur continuata.n.208 eod.

4 Successor ita potest nominari per actum inter viuos, sicut & per actum vltimæ voluntatis.cons.46.nu.5 57

4 Successor propriè dicitur ille, qui per vltimam voluntatem constitutus reperitur.n.6.ibi.& nu.9 57

4 Successoris appellatione propriè venit vniuersalis.numero 10. ibidem. 57

4 *Successor, quando autem partes de successore loquuntur, comprehẽditur singularis.nu. 11.ibi. Et quid in priuilegijs cõcessis alicui & successoribus.nu.12* 57

4 *Successor nominatus per vltimam voluntatem magis solenniter dicitur nominatus.n.14.ibi.* 57

4 *Successor non tenetur seruare pacta illicita.consi.92.nu. 23. Idem, si tendit in detrimentum animæ.n.24.ibi. Idem, si pactum esset turpe nu.15.ibi.* 114

1 *successio propria hæreditaria non datur in feudis.consi.23.nu.235. Et descendentes & agnati non veniunt, vt quilibet hæres, sed ex beneficio & prouidentia, & ex pacto & contractu, & vt hæredes sanguinis.nu.135.ibi.* 52

3 *successor propria hæreditaria non datur in feudis, ex quo habetur beneficio & prouidentia superioris concedentis, & ex pacto & cõtractu inuestituræ.consi.65.nu.14.& nu.27* 104.& 105

3 *successione feudi succeditur secundùm quòd disponitur per ius commune, quando per constitutiones feudales aliud non est dispositum. consi.eo.nu.43* 105

1 *successio quandoque fit diuersimodè respectu bonorum situatorum in diuersis territorijs, & secũdùm statuta locorum.cõs.84.n.43.* 153

2 *successio non tollitur per legitimationem, sed modificatur & datur noua forma seu regula succedendi. consi.1.nu.139* 2

2 *successio potest renunciari hæredi, quando fit post mortem patris, secus in eo viuente.consi.7.nu.69* 14

1 *successio in stirpes.& in capita quando consideretur.consi.5.n.21. & numero 23* 11

1 *successiones regulantur secundùm constitutiones ciuiles, & ideo princeps potest illas alterare.consi.6.nu.6.& nu.7.sed contra, nu. 47.48.& 49* 12

2 *successio respectu filiorũ est de iure naturali & gentium.n.47. ibi. Et respectu agnatorum.& cognatorum idem secundùm aliquos.n. 48.ibidem.* 12

2 *successio, qua excluditur mater, applicatur illis, quorum contemplatione mater excluditur.consi.23.nu.27* 70

2 *successio duplex est, testati, & intestati.nu.34.ibi.* 70

2 *successioni futuræ quisque potest renunciare.consi.24.nu.45* 72

2 *successio licet non possit per pactum deferri, tamen paciscentes obligãtur ad pœnam, & interesse, si faciunt contra pactum, quod declaratur.nu. 53.ibi. & nu.80.81.& 83* 73

2 *successio in transuersalibus, an sit facienda per capita, vel per stirpes.consi.37.nu.80* 107

2 *successio de iure ciuili ad quem gradum se extendat.consilio 51.numero 8* 128

2 *successio in fideicommissis regulatur secundùm naturam successionis ab intestato.nu.16.ibi.& nu.23*

2 *successio ex testamento præfertur successioni ab intestato.consi.58. numero 16* 137

2 *successio ab intestato, vel ex testamento tunc dicitur deferri, quando altero prædictorum modorum quis potest adeundo illam acquirere .consi.78.nu.36* 162

2 *succedens alicui cum beneficio inuentarij saluas habet actiones.cõsil.5.nu.24.Et maximè illas sibi competentes ad fideicommissum, quæ saluæ erunt etiam si adeat sine inuentario.nu.25.ibi.* 11

2 *successio inter substitutos non fit per capita, sed per stirpes. consil. 30.nume.47* 94

2 *successio an sit legitima reseruata, an vocetur per fideicommissum, differunt satis.consi.43.nu.17* 117

2 *successio quando reseruatur legitima, coniunctus & cohæres nõ succedit semper.nu.18.ibi.* 117

1 *successio paterna filijs est quasi debita.consi.72.nu.27.Etiam cõtra patris voluntatem quando eos præterit, vel exhæredat.ibi.Et idẽ in donatione facta, vt reuocetur filiorum fauore.ibi.* 135

4 *successio non datur in beneficijs.consi.46.nu.7* 57

Nec etiam dantur successores.nu.8.ibi.

2 *successiones per fœminas transferuntur in alienas familias .consi. 78.nu.27* 162

1 *successio ab intestato legalis alienatio dicitur.consi.73.nu.35.* 129

1 *successio filiorum ab bona paterna fauorabilis est.consilio 108.numero 28* 173

1 *successiuus ordo intelligi potest dupliciter.consi.11.nu. 28.& num. 29.ibi. Vt priore admisso sequentes excludantur, vel vt priore admisso censeantur rogatus sequentibus restituere.ibi.* 19

succumbens in vna, an potest se tueri ex alia contraria.consilio 76. numero 9 105

suggestio facta infirmo & constituto in mortis articulo tanquam dolosa, reddit testamentum nullum.consi.67.nu.11.& num.47.49. 71.& 124 112

1 *summus princeps an possit contractum tollere.consi.81.n.47* 149

4 *summus Pontifex dispensare potest suo arbitrio super iure positiuo consi.56.nu.5.Magna est potestas summi Ponti.ita vt non liceat de ea disputare.nu.6.ibi.* 70

4 *summus Pontifex potest super iure positiuo inducto constitutione cõciliari dispensare.nu.7.ibi.* 90

2 *suppellectilum appellatione quæ veniant.consi.67.nu.8* 149

4 *superior potest moderare iurisdictionem suorum officialium.consil. 1.nume.40* 2

4 *superiores si licentiam non præstant, priuant monasterium legato illi facto sub hac conditione.consi.26.nu.9* 37

4 *superiorum præces an inducant metum iustum, & quando.con.66. numero 7* 82

4 *superiores quando, & quo casu possunt astringere successores ad iurandum.consi.92.nu.39* 114

4 *superioris autoritas excusat a metu.consi.135.n.10* 142

2 *superstites, & superuiuentes a testatore nominati verificantur et in vno.consi.37.nu.52* 107

2 *superstites, & superuiuentes vocati a testatore, dicuntur nominatim vocati.nu.53.ibi.* eo.

2 *superstites vocati, soli succedunt, & alios repellunt, etiam filios prę mortuorum, qui superuiuentes erant tempore testamenti conditi. nu.54.ibi.* 107

2 *superstitum appellatione qui veniant.n.56.ibi.* eo.

2 *superstites quando vocantur, qui isti sint, & quãdo excludant alios consi.37.nu.51* 107

3 *superuiuentes si vocantur ad fideicommissum, & filij prẽmortuorũ si nullus ex institutis superuiuit, sed solùm filij prærtuorum, an ipsi dicantur vocati.consi.63.nu.13* 103

2 *superuiuentes quando vocantur, videntur vocati proximiores, salua gradus prærogatiua.consi.57.n.66* 107

2 *superuiuentes vocati a testatore inducunt, vt non censeantur vocati filij præmortuorum.n.55.ibi.* eo.

1 *summissio rerũ feudalium dependet a volũtate principis.con.23.n. 105.Et transferri subditi possunt in alium in casu necessitatis, eis etiam inuitis & contradicentibus.n.106.ibi.* 51

3 *supplicatio dat intelligentiam concessioni & priuilegio.consil.19. numero 28* 28

1 *supplicatio deuoluit causam ad eundem iudicantem.consil.118.numero 5* 218

1 *supplicatio est porrigenda infra tempus.n.9.ibi.Nec contra talem sententiam potest dici de nullitate.n.10.ibi.& n.14* 218

4 *supplicationis forma debet attendi.consi.3.n.56* 11

1 *supremi principes quo casu possint noua grauamina imponere.con. 25.n.15.An propter generalem consuetudinem Italiæ possint ista imponi a baronibus, communitatibus, & similibus.n.26.ibi. & n. 18.& seq.& nu.54.& seq..An credatur doctori asserenti de cõsuetudine, & quando, & quo casu.n.16.18.& 100* 64

1 *supremus princeps potest procedere summariè &c.consil. 118.nu. 11.Et ita procedendo non seruatur ordo iudiciarius. nume.11.ibid. Et ordo iudicij omissus non reddit talem sententiam nullam.nume. 13.ibidem.* 218

2 *supremus princeps sine causa non potest derogare iurigentiũ. consi. 6.nu.18.Nec tollere dominium alterius, & illud concedere aliis.n. 19.ibi.Et quando id faceret ex plenitudine potestatis, preciũ soluẽdum erit vero domino in recompensationem.n.20.ibi.Etiam si apposita esset clausula, non obstãte.n.21.ibi.Et iusta causa qua princeps possit illud facere, est fauor publicus.nu.22.ibi. Qua cessante, non potest sine causa præiudicare tertio, nisi læsio esset modica.nu. 23.ibidem.* 12

2 *suprascripti, dictio est repetitiua præcedentium.consilio 37.numero 69* 107

4 *supprimere præeminẽtiam ecclesiæ vnius alienare est.consilio 92. numero 33* 114

2 *sumptum vt probet, debet habere citationem partis, & autoritatẽ iudicis.consi.12.nu.139* 28

2 *sumptum non debet maiorem fidem facere, quàm originale, a quo sumitur.consi.27.n.13* 86

4 *surreptio quando dicatur facta dolosè, & ex quibus colligatur.cõsil.4.n.39.Et quid si sit superfluò, & per superabundantiam.num. 40.ibidem.* 13

4 *surreptio per simplicitatem emanata, & ignorantiã non reddit literas ad lites ipso iure nullas.consi.51.nu.33.Fallit, quando in dictis*

ctis literis fit gratia, & datur iurisdictio ad executionem ipsarum: tunc enim ipso iure sunt nullæ.nu.34.ibi. 62

4 *Surreptio etiam non dolosa in istis gratiosis vitiat.nu.35.ibi.* eo.

4 *Surreptio etiam non dolosa, ratione connexitatis vitiat rescriptũ ad lites, sicut vitiat rescriptum gratiæ.n.36.ibi.* eo.

4 *Surreptio in beneficialibus ipso iure gratiam reddit nullam.consil. 73.nume.20* 101

4 *Surreptionis vitio an laborent apostolicę prouisiones.consilio 118. numero 12* 131

Et quid si omnes fecerunt diligentiam.n.13.ibi.

4 *surreptio & obrectio tollitur per rescriptum geminatum.consil. 1. num.27.idem quando motu proprio fuit concessum.num.28.ibi.& numero 74* 2

4 *Item tollitur obreptio per clausulam, non obstantibus.nu.30.ibi.Et an per talẽ remissionem videatur sublata pœna applicanda alicui particulari, & quando, & quo casu.n.31.ibi.cũ alijs seq.& n.35.2*

1 *surreptio, & obreptio plura habens capita inducit nullitatem.con. 23.nu.152* 52

2 *surreptio & obreptio minima quæquæ etiam dolosa vitiat priuilegium consi.4.n.25.Nec distinguendum est, an princeps aliter fuisset concessurus vel ne.n.26.ibi.* 10

4 *surreptio vt cesset, quando sit facienda mentio de prima inuestitura.consi.103.n.14.Et quæ taciturnitas reddat gratiam surreptitiam.n.15.ibi.& n.seq.& n.18* 122

4 *suscipiens mandatum, vt indicaret occisori, occidendum exiuisse domum, qualiter sit puniendus.con.166.n.16.Et an præstans tale auxilium dicatur præstitisse causam mortis necessariam.ibid.Et quid de eo, qui suscepit mandatum, vt in certo loco expectaret occisores & illis indicaret occidendum, inde non transiuisse.n.17.ibi.* 173

3 *suspensio petitorij ante conclusum in causa peti potest, & concedi debet etiam inuito aduersario.con.60.nu.3* 100

3 *suspensio ista nedum semel, sed etiã vlterius peti potest.n.4.ibi.eo.*

3 *suspensione petitorij petita, aduersarius non potest instare, vt super petitorio procedatur.ibi.Et maximè quando ab vtraque parte fuit intentatum possessorium.nu.5.ibi.Licet in possessorio prosequutum sit etiam petitorium, istud tamen non præiudicat petenti suspensionem ipsius, si dictæ prosequutioni contradixit, & protestatus fuit. num.6.ibi.* eo.

4 *suspectum redditur instrumentum respectu loci, & temporis, si fuit celebratum de nocte, & in domo priuati.cons.77.n.39* 105

2 *suspectus est, qui vltro non citatus se offert examini.consil.83.numero 18* 169

4 *suspectus & dolosus redditur, qui a via diuertit.cõsi.156.n.33.*163

4 *suspicio mali insurgit ex insuetis.consi.156.nu.33* 162

2 *suspicio falsitatis quando cessat, etiam si testes non vident testatorem deponentes de testamento, valida reddetur depositio.con.33. numero.8* 99

3 *suspicio falsitatis an habeatur pro veritate.con.12.nu.16.fo.20.& consi.88.nu.81* 150

4 *Et consi.12.n.16.fo.26.con.151.n.18.fo.155.con.158.n.33.fo.166. & consi.162.nu.34* 169

1 *suspicio amissionis maioris partis bonorum iustum metum inducit. consi.10.nu.28* 22

1 *suspicio quando agitur de omnibus bonis, seu maiori parte sola, & de per se non inducit iustum metum.nu.38.ibi.* 22

3 *suspicio fugæ probari potest per testes, & per iuramentum creditoris, quando periculum imminet.consi.99.n.32.Post capturam plenæ & sufficientes probationes exiguntur ad iustificandum ipsam. nu. 33.ibidem.* 164

3 *suspicio fugæ, & quòd debitor sit suspectus, & fugitiuus de iure cõmuni, non probatur per iuramentum.cons.101.nu.1.Potest tamen per statutum induci, vt per iuramentum creditoris de tali suspicione cõcedi possit commissio capturę.n.2.ibi.Et licet per statutũ istud concedatur: tamen postmodum iuramentum deferendum est creditori a iudice, & non valet si a seipso illud præstaret.nu.3.ibid. Prout ẽt si virtute statuti fuit formiter præstitum, & concessa captura: tamen postmodum illa iustificanda est alijs probationibus, quo cessante captura redditur nulla.n.4.ibi.* 166

3 *suspicionis causa per iuramentum probari potest.cõs.107.n.54.*169

3 *suspicionis causa superuenire debet post contractum, & probari.n. 155.ibi.Et quid si ab initio creditor ignorabat conditionem debitoris.nu.56.ibi.Ignorantia prædicta, seu scientia an præsumatur in dubio.nu.57.ibi.* 169

4 *suspicio hæresis potest oriri ex signis leuibus, tamen illa debent plenè probari.consi.2.n.90.& alijs seq.Et sola suspicione non potest in isto crimine condemnari.n.9.ibi.Et licèt ex testibus singularibus possit inquiri tamen ex eis non potest ad condemnationem procedi nu.92.ibi.& nu.93.Et respectu pœnitentiæ iniungendæ, vt purgetur, considerantur.nu.93.ibi.* 5

4 *suspicio, de qua in regula cancellariæ, decernẽte beneficium resignatum vacare post mortem &c.ex quibus processerit, & ex quibus etiam tollatur.cons.39.nu.17* 43

4 *suspicio a verosimili aliena reijcienda est.con.57.n.24. Quod non est verosimile, minus est considerabile, & circa verosimile aliqua adducentur.ibi.52* 62

2 *suspicio sola falsitatis instrumenti an habeatur pro concludenti probatione.consi.28.n.7* 89

2 *suus, dictio, seu, sua, referri potest ad personam testatoris, ac ad personam hæredis.consi.52.n.34.& 28.Et in dubio ad cuius personã sit referenda.ibi.& n.35.36.37.& 38* 131

2 *suus, dictio seu sermo ad præteritum & ad præsens quando referatur & non ad futura.consi.50.n.19* 127

T

1 *TACITE consentire quando dicantur filij, vt parentes transeant ad secunda vota. consilio 79. numero 84.fol.145*

1 *Tacitum certum debet attendi.cons.32.nu.39* 84

4 *Tacitum habetur pro expresso.consi.72.nu.51* 98

1 *Taciti, & expressi par videtur esse virtus.consi.69.n.11.Sed contra.nu.37.& 38* 133

1 *Tale quid esse, vel pro tali haberi non differt in his, quæ sunt iuris. consi.128.n.17* 227

4 *Thamar an fuerit filia Dauid.cons.68.nu.388* 86

4 *De Thamar & filijs Iudæ.remissiuè.ibi.n.391* eo.

2 *Tantummodo, dictio restrictiua est.cons.85.n.48* 172

2 *Tantummodo, dictio posita in statuto, sui natura restrictiua est, comprehendit tamen casus similes.consi.85.n.14* 172

1 *Taxatio sex pro cẽtenario videtur habere vim transactionis considerato futuro euentu annuæ pensionis.consi.60.nume.34.Propter retardationem solutæ dotis possunt peti sex pro centenario. nu.35. ibidem.Et maximè si regionis consuetudo ista permittit.nu.36.ibidem.Vel si longo tempore fuit pensio sic taxata soluta.n.37.ibi.Et si non fuit facta taxatio idem erit, si quantitas illa potest verificari nu.38.ibi.* 124

4 *Taxatio bullæ ostendit, in personam cuius gratia verè emanauerit. cons.142.n.14* 148

2 *Taxatio seu moderatio alimentorum facienda est secundùm quantitatem bonorum, de quibus poterat constituens disponere.con. 98. n.28.Et considerandæ sunt facultates disponentis.ibi.nu.29. Item & qualitas personæ, cui sunt relictę.ibidem.nume.30.Item & mores & consuetudines illius existentes post mortem relinquentis.ibidem.nu.31* 158

4 *Temere agens ad expensas condemnatur.consi.23.nu.2* 54

4 *Tempus quod considerandum est, vt actus gestus reddatur nullus ex eo, quòd dicitur, illum qui gessit, non fuisse sanæ mentis.con. 15. numero 11* 28

3 *Temporis cursu quis præsumitur locupletari.consi.99.nu.52* 164

3 *Tempus concessum a statuto an intelligatur de vtili, vel continuo. consi.37.n.26* 57

3 *Tempus soluendi aliquid ordinatum a testatore, incipit, prout testator ipse disposuit, & statuit.consi. 57.nu.1* 94

1 *Tempus, quo quis fuit exul, & relegatus, non computatur in præscriptione.consil.104.nume.143. & 144.Et tale impedimentum absentiæ etiam & carceris illi prodest ad hoc.nu.144.ibi.Et datur restitutio etiam si curreret.ibi.Quando impedimentum non est iustũ, quid de iure ciuili & cano.n.145.ibi.& n.146.Et quid si eius culpa processit.ibi.* 191

1 *Tempus hostilitatis & belli non computatur in præscriptione. numero 147.ibidem.Et quid si eo tempore reddebatur ius.num.148. ibidem.* eo.

1 *Tempora autoris existentis in mala fide non coniunguntur.con.20. numero 27* 43

1 *Tempus ab initio est vtile, postmodum autem efficitur continuum. consi.31.nu.29* 79

1 *Tempus appellationis non currit ignoranti. consilio 47. numero 100* 105

1 *Tempus limitatum habetur pro forma, quæ ad vnguem obseruanda est.consi.91.nu.9* 164

1 *Tem-*

1 *Tempus centum annorum continet factum antiquum.consilio 104. numero 41* 191

1 *Tempora authoris cõiunguntur ad causandam præscriptionem.nu. 91.ibidem.* 191

1 *Tempora antecessoris coniunguntur ad præscriptionem complendam.consi.107.n.11* 199

1 *Tempus purgandi moram solutionis arbitrarium est consi.108.numero 44* 202

1 *Tempus determinatum, & distinctum est obseruandum.consi. 113. numero 30* 213

1 *Tempus vtile quod dicatur.consi.124.nu.1* 222

1 *Tempus, quanto tempore præscribatur actioni hypothecariæ intentandæ contra tertios, non facta excussione.con. 50.n.2.& 3.Requiritur in præscriptione ista & titulus & bona fides.ibi.n.5* 110

4 *Tempus an sit modus inducendi obligationem.consi.7.n.6* 22

4 *Tempus currit negligenti prælato, vt collatio ad superiorem deuoluatur.consi.41.nu.10* 53

3 *Tempus, quo acquiritur ius prælationis, inspicitur in facienda prælatione.consi.81.nu.26* 139

2 *Tempus conditi testamenti, vel tempus purificatæ conditionis qualiter considerandum veniat.cons.78.n.30* 162

4 *Tempus conclusionis contractus, & ipsa conclusio attendi debet. cons.162.nu.22.Et non ea quæ per partes dicuntur, ante, seu post. nu.23.ibid.* 169

1 *Temporis cursu perit instantia.consi. 96.nume.24. Pereunt etiam & acta ordinaria, ita vt super illis non possit sententia ferri.nu.25. ibidem.* 171

1 *Tempus quod consideretur, vt interesse dicatur.consilio 37.numero 20* 93

1 *Tempus quando a statuto iudici statuitur ad causam finiendam, eo decurso poterit adhuc causa terminari.consi.68.nu.9* 132

4 *Tempus ad inquirendum limitatum a statuto currit a die commissi delicti non a die scientiæ.con.169.nu.9.& seq.* 175

2 *Tempus mortis testatoris consideratur quò ad æstimationem legitimæ debitę iure naturæ, & iure institutionis.consi.45.n.34* 121

4 *Tenentes rem ecclesiæ, quot modis & tit. præsumuntur illam tenere.cons.23.n.3.Et an iure emphyteutico præsumatur tenere, si longo tempore possederunt.ibi.* 35

1 *Tenor inuestituræ debet attendi, qui derogat cuicũque naturæ feudorum:consilio 1.nu.1.fo.2.consilio 2.nume. 15.fo.9.consilio 3.numero 14.fol.12.consi.4.nu.6.fo.14.consi.9.nu.19.fo.21.& cons. 13.nume.13* 32

4 *Et consi.16.nu.1* 29

1 *Tenor libelli est considerandus.consi.13.nu.78* 33

4 *Tenor in feudalibus potissimùm attendi debet. consilio 71. numero 2* 98

2 *Tenor priuilegij, & potestas data attenduntur.consi. 4.nu.6* 9

2 *Tenor priuilegij concessi comiti pala.attendi debet. consilio 9.numero 84* 19

4 *Terræ appellatione quid veniat.cons.4.nu.15* 13

1 *Terminus datus potest reuocari.cons.79.nu.15* 145

1 *Terminus præfixus a testatore æquiparatur, vt non currat ignorãti.cons.45.n.28.Idem in termino statuto a iudice seu arbitro ad soluendum.nu.29.ibi.* 56

1 *Terminus & dies datus per regulam prouisis ex vacatione per resignationem, an incipiat a die datæ supplicationis, vel a die consensus præstiti.consi.145.nu.1* 148

2 *Terminus masculis, non conuenit fœminis.cons.39.n.3* 111

2 *Terminus prosapia, capitur pro familia, & agnatione.consilio 51. numero 11* 128

2 *Terminus familia continet omnes procedentes ex masculis, & ex eodem sanguine.nu.12.ibi.* eo.

4 *Termino pendente ad publicandum, minus prærogatiuatus acceptat, secundò idem facit magis prærogatiuatus, & tertius obtinet nouam prouisionem.cons.118 n.24.Et quid si ante nouam prouisionem fuisset vnus alius apostolicus.n.25.ibi.& nu.26. Quid si minus prærogatiuatus acceptauit, & fuit prouisus & moritur.n.28. ibid.Et quid si minor acceptauit post acceptationem maioris.n.29. ibi.& nu.30* 132

2 *Terminus, suos filios, seu hæredes ad quos referatur, an testatoris, vel grauati.cons.89.nu.41* 181

2 *Terminus statutus ad probandum, si vltima dies illius fuit feriata in illa nihil agi potest.cons.107.nu.91* 170

Terminus continuus reputatur.n.95.ibi. eod.

Tertius potest comparere ad impediendam executiones sententiæ. cons.107.n.122.Potest etiam appellare pro suo interesse, & nihil debet innouari.nu.123 170

2 *Testator quod expressisset, si fuisset interrogatus, haberi debet pro expresso.cons.41.nu.51.fo.113.con.73.nu.36.fo.155.consi.75.n. 37.fo.157.consi.77.num.14.fo.161.consi. 79.num. 26.fo.163.& cons.99.nu.17* 199

3 *Et consi.1.nu.41* 2

2 *Testator substituens vltimo morienti videtur inter illos institutos induxisse reciprocam substitutionem.cons.41.nu.69* 113

2 *Testator vocans masculos videtur considerasse conseruationem bonorum in familia & agnatione.cons.42.nu.10* 115

2 *Testator instituens plures hæredes, & nolẽs bona sua deuenire ad alium, si omnes illi decederent sine liberis, videtur illos institutos inuicem substituisse ad exclusionem illius substit.10.ibi.* eo.

2 *Testator legans partem rei communis, & in portionem suam computatur, & reliqua pars applicatur cohæredi, & non venit diuidẽda.consi.44.nu.45* 120

2 *Testator pater disponere non potest, quòd fructus computentur in quartam trebellianicam, filijs primi gradus.cons.47.n.16* 124

2 *Testator priuando filias a fortiori videtur priuare neptes.con.48. numero 17* 125

2 *Testator relinquens cuilibet fratrum minorum cappam, & priori bibliam, prior an consequi debeat vtrunque legatum. consilio 9.numero 47* 126

2 *Testator vocans quoscunque de familia, & prosapia ipsius, quos videatur vocare. consi. 52.nu.3* 129

2 *Testator vocans masculos, & fœminas videtur vocasse primò masculos, & in illorum defectum fœminas.n.17.ibi.& n.19.& 20.e.*

2 *Testator, quòd voluerit præferre extraneos suæ familiæ, & consanguineis, verosimile non est.n.21.ibi.& nu.10.& 22* eo.

2 *Testator relinquens bona alicui, & post eius mortem ad eius heredes, & successores, quibus, hæredibus, & successoribus debeantur nu.36.ibidem* 129

2 *Testator soluens filiæ dotem illi legatam, an computetur in legato dos prædicta.cons.6.nu.27.28.& 29* 141

2 *Testator soluens legatum, in quo videatur discessisse a legato.n.41. fo.159.ibi.* eo.

2 *Testator videtur in eadem voluntate perseuerasse, si viuens illam potuit mutare.nu.43.ibi.* eo.

2 *Testator ex causa præsumitur non mutasse voluntatem, quam poterat mutare.nu.44.ibi.* eo.

2 *Testator legans aliquid in codicillis non videtur recessisse a priori voluntate posita in priori suo testamento.n.48.ibi.*

2 *Testator relinquens vxorem dominam & vsufructuariam in vita tantùm, & post eius mortem instituens alium, vxor in vita erit hęres, & post mortem per fideicommissum, hæreditas venit restituẽda alteri instituto.cons.69.nu.11* 150

2 *Testator instituens filium nasciturum, & substituens alium, si filius in pupillari ætate decesserit, locum etiã habet, si filius non nascatur consi.70.nu.19* 152

2 *Testator non videtur incontinenti se voluisse corrigere. consil.91. numero 37* 184

2 *Testator a contrarietate saluandus est per viam distinctionis.n.38. ibidem.* eo.

2 *Testatoris menti inseruiendum est, improprianda, & verba, & dictiones.nu.40.ibi.* eo.

3 *Testatoris voluntati quando contrauẽtum est, ad eius bona veniũt illi, qui eo casu sunt vocati.consi.22.nu.73* 34

4 *Testator in eodem testamento potest adimere vni hæreditatem, & illum priuare ad commodum alterius obseruantis præceptum suum consi.26.nu.15* 37

4 *Testator potest quẽ priuare hæreditate directò vel per fideicõmissum transferendo in alium, casu quo ei non obediatur.n.16.ibi.eo.*

4 *Testatoris mens declaranda potest vni committi.nu.30.ibi.Et si de mente testatoris non constat. considerandi sunt consanguinei testatoris.nu.3.ibid.& nu.32* eo.

2 *Testator quid si dixit, totam hæreditatem restituendam, & quòd trebellianicam imputet in legitima.consi.17.nu.24. Et quid quando duæ quartæ veniunt detrahendæ.nu.25.ibi.* 49

2 *Testator vocãs liberos substitutorum intelligitur vocasse eos remanentes ex substitutis præmortuis, isto quòd istud non expresserit. consi.58.nu.8* 109

2 *Testator vocans liberos præmortuorum quo ordine dicatur illos uocasse.nu.9.ibi.Et ita vocati an insimul succedant cum patruo. nu. 10.fo.112.ibi.* eod.

2 Testa-

2 Testator vocans plures ordine successiuo, quos prius videatur vocasse.nu.17.ibi. fo.eod.
2 Testator vocans descendentes in stirpes, non videtur considerare prærogatiuam gradus.cons.40.nu.7 111
2 Testator vocans ad fideicommissum descendentes nomine collectiuo, videtur eos gradatim, & ordine successiuo vocare, ita vt proximior præferratur alijs.nu.10.ibi. eo.
2 Testator limitare potest successionem fideicommissi per eum relicti nu.20.ibidem. eo.
2 Testator affectionem habere dicitur ad proximiores. numero 27. ibidem. eo.
2 Testator vocans descendētes ordine successiuo videtur vocasse proximiores.nu.32.ibi. eo.
2 Testatoris voluntas interpretanda est, vt reddatur conformis dispositioni iuris communis.nu.34.ibi. eo.
2 Testator instituto filio, si illi substituit per illa verba, talē filio meo substituo, quam substitutionem videatur ille fecisse. consilio 41.numero 7 113
2 Testator instituens filios, & ipsorum filios, & descendentes vocasse videtur nepotes gradatim & ordine successiuo. numero 20. ibidem. 113
2 Testator in substitutione reciproca, adijciens plura tempora, videtur induxisse fideicommissum.nu.31.ibi. 113
2 Testator prohibens alienationem bonorū, an videatur fideicommissum inducere.n.40.ibi.& n.42.46.& 64 113
2 Testator si voluit bona esse sub fideicommisso, an voluerit inducere substitutionem fideicommissariam.nu.13.ibi. & nu. 14. Et quid si vtroque casu viget eadem ratio, nedum in primis inuestituris alenātibus, sed etiam in alijs si.nu.15.ibi.& n.16 113
2 Testator si digressus est ad plures gradus substitutionum, positi in conditione, an videantur positi dispositiuè, ita quòd potuerint grauari, & ita limitetur conclusio gl.in d.l.Lucius.cons.87.nu.34.& ita.nu.35 177
2 Testator vocans extraneos, a fortiori videtur vocasse descendētes ex suis.nu.16.ibi. eod.
2 Testatoris voluntas potissimùm attenditur.cons.88.nume.1.Maximè in fideicommissis.nu.2.ibid.Et nondum expressa, sed etiam tacita, & coniecturis collecta.n.3.ibi.& n.6.& 16.fo.179.& cons. 90. nu.10.11.& 12 182
2 Testator volens consequens, velle videtur antecedens necessarium ad illud.n.15 182
2 Testatoris voluntas apparere debet dispositiuè, non præsumptiuè tantùm.consi.89.nu.10 181
2 Testator instituens filiam particularem hæredem & masculum vniuersaliter, id fecisse videtur causa conseruandæ agnationis familiæ nu.2.ibidem. eo.
2 Testator in dubio præsumitur velle se reddere conformem cum dispositione iuris communis.nu.26.ibi. eo.
2 Testator vocans fœminas post masculos, id fecisse videtur: vt eius bona conseruentur in agnatione per masculos transuersales exclusis fœminis.nu.23.ibi. eo.
2 Testatoris verba non debent censeri apposita ludibrio & frustratoriè.nu.33.ibi. eo.
2 Testator vocans proximiores, videtur eos vocasse gradatim, & secundùm gradus prærogatiuam.nu.48.ibi. eo.
2 Testator quando vult sibi succedi in stirpes, non dicitur considerasse gradus prærogatiuam.consi.91.nu.23.& 24 eo.
2 Testator seipsum glossans, excludit omnem aliam interpretationē, & glossationem.nu. 27.ibi. eo.
3 Testatorem posse legare rem hæredis, qualiter procedat.consil.33. numero 99 51
2 Testator volens bona perpetuò subiacere fideicommisso, substitutionem fideicommissariam induxisse videtur.nu.9.ibi. eo.
2 Testator secundus declarans voluntatem primi testatoris magnā præsumptionem inducit ad disposita per eum, si in aliquo sunt dubia.nu.56.ibi.Eo magis, cum istum declaratum fuerit per alios sub sequentes hæredes.nu. 57.ibi. eo.
2 Testator disponere potest; vt quod sui natura non est trasmissibile, transmittatur, & econtra.cons.77.nu.9 161
2 Testator quod non expressit, voluisse dicitur.n.5.ibi. eo.
2 Testator quando vocauit natos, & nascituros videtur ad omnes habuisse æqualem affectionem, & non magis ad vnum quàm ad aliū. consi.78.nu.9 162
2 Testator disponendo videtur se reddere conformem cum dispositione statutaria.nu.19.ibi.& nu.25 eo.
2 Testator quando, & quo casu videatur se reddere conformem cum dispositione iuris communis, vel com dispositione statutaria.nume. 25.ibidem. eo.
2 Testatoris mens colligitur ex dilectione & affectione, quam habet erga per eum honoratos.consi.79.nu.14 163
2 Testator legans vxori mobilia, & instituēs ipsam hæredem in alijs videtur separasse dicta mobilia, a reliquis bonis.n.20.ibi. eo.
2 Testator quod non expressit, & noluisse dicitur.consi.80.n.30 165
2 Testator videtur cogitare, & velle illud, quod disponit lex.nu.38. ibidem. eo.
2 Testator in dubio videtur minus voluisse grauare hæredem, quam fieri posset.nu.43.ibi. eo.
2 Testator instituens filios suos, & eorum hæredes, an & omnes in simul admittantur, vel ordine successiuo.cons.82.n.9.Et talis substitutio dicatur fideicōmissaria.n.11.ibi.Et an tales hæredes ita vocati admittantur per vulgarem tantùm ex capite impotentiæ, vel ex capite noluntatis, vel ex fideicommissaria.numero 10. ibidem. & numero 11 168
1 Testator quod non expressit, noluisse dicitur. consilio 21. numero 15 45
2 Testator videtur se reddere conformem cum dispositione statutaria consi.22.nu.56 67
2 Testator non potest sibi legem imponere, per quam tollatur libera facultas testandi.consi.24.nu.27 72
3 Testator illam charitatem & dilectionem videtur habere erga neptem ex filio, quam habuit in filio & erga suam posteritatem.con. 41.nume.68.Et in portione relicta patri filia dicitur plus dilecta quàm substitutus.nu.69.ibi.& num.42.Et filia testatoris instituta & substituta vna cum masculis dicitur plus dilecta.nu.70.ibid. & numeo 71 63
3 Testatorem voluisse in scriptis testari, & non nuncupatiuè, ex quibus colligatur.consi.46.nu.1 71
3 Testator potest facere non transmissibile, & econtrario.con.30. n. 15.Et potest inducere, vt fideicōmissum conditionale trāsmittatur. nu.16.ibi.Et satis est circa illud, coniecturatam mentem apparere. nu.17.ibi.& nu.18. Et coniectura capitur, si testator considerauit masculinitatem.nu.19.ibi.& nu.38.& 39 49
3 Testator in dubio legando rem, videtur legare ius, quod habet in illa.consi.58.nu.50 95
2 Testator legans alicui vsumfructum alicuius fundi, & probibens legatarium illum vendere, an & quando censeatur legare proprietatem illius.consi.71.nu.1.& seq. 153
2 Testator potest apponere pœnam in casu contrauentionis factæ per hæredem, seu alium grauatum per ipsum testatorem.num.10.& 9. ibidem. eo.
2 Testator potest inducere fideicommissum per verb.peto.consil. 72. numero 5 153
2 Testator substituens sibi hæredes, videtur voluisse facere fideicommissum, restringendo substitutionem ad eius bona.consilio 73. numero 10 155
2 Tistatoris voluntas principaliter debet attendi.nu.14.ibi. eo.
2 Testator substituēs sibi, & in eius bonis, an & quādo videatur substituere pupillariter, vel per fideicommissum.nu.19.ibi. eo.
2 Testatori succeditur per fideicommissum.nu.19.ibi. eo.
2 Testator apponens conditionem, si sine filijs moriatur, præsumitur voluisse substituere post pubertatem & non ante.nu.23.ibi. eo.
2 Testatoris voluntas talis esse præsumitur, qualis esse debet de iure numero 40.ibi. eo.
2 Testatori facienti fideicommissum, & non grauato succeditur per illud.cons.36.nu.1 104
1 Testator disponendo de bonis non videtur disponere de his, quæ sunt subiecta fideicommisso.cons.7.nu.9 18
1 Testator potest grauare hæredem in re illius propria.nu.10.ibi. eo.
1 Testator ptest rem alienam legare.nu.11.ibi.Quod intellige, vt & nu.34.& 12.ibi. eo.
1 Testator in dubio debet se conformem reddere cum dispositione iuris communis.cons.129.nu.15 228
4 Testatoris mens in vltimis voluntatibus potissimùm attendenda est & secundùm eam est iudicandum.consi.71.nu.1 97
4 Quod nedum procedit in vltima voluntate expressa, verùm & in tacita.nu. 2. ibi. 97
4 Testatoris mens potius in vltimis voluntatibus quàm verba est attendenda.nu.3.ibi. eo.
4 Et satis est, quòd talis voluntas colligatur ex verbis per testatorē expressit.nume.4.ibi. eo.

2 Testator prohibens alienationem, comprehendit omnem factam tã inter viuos quàm in vltima voluntate, consi.12.nu.151 29

2 Testatoris voluntas est obseruanda cum pro lege habetur.nu.152. ibi.fo.eo.consi.73.nu.14.fo.155.consi.75.nu.1.fo.157.consi.81.nu. 1.fol.166.consi.90.nu.2.fo.182.consi.91.nume.60.fo.18.& cõs. 92.nu.70 187

4 Et consi.50.nu.14 61

2 Testatoris voluntas non debet etiam per principem subuerti secundùm aliquos.cons.12.nu.153. 29

2 Testator disponendo post mortem filiorum intelligitur substituisse filios cuiuslibet in parte, ad quam pater, seu mater fuit vocatus: nec filij vnius censentur substituti patruo, seu materteræ.consilio 18.n. 61.86.& 87 51

2 Et filij istorum vocati post mortem compendiosè dicuntur substituti.ibidem. 51

2 Testator in eodem testamento potest priuare hæredẽ & vocare aliũ ad hæreditatem in pœnam priuationis, & facere traslationem illius.consi.19.nu.131. Et istud potest facere directò & per fideicommissum.nu.135.ibi. 55

2 Testator disponens aliquid fieri addens aliud, additum illud vt pœna habetur.nu.138.ibi. eo.

2 Testator quòd voluerit aliquid induci pro forma, colligi potest ex coniecturis & verbis.consi.19.nu.24.ibi. 54

2 Testatoris dispositio declaratur ex causa, & ratione.nu.162. Et ne inducatur aliquod absurdum.nu.169.ibi. 55

3 Testator grauans onere non alienandi filios proprios quemadmodũ videtur et grauasse filio filiorũ, ita in casu secutæ alienationis, vocasse videtur nedum filios, sed etiam nepotes & descendentes ipsorum non alienantes.consi.17.nu.8. Maximè quando apparet de mẽte testatoris, & eadem viget ratio.nu.9.ibi. 25

2 Testator prohibens alienationem vsque ad certam ætatẽ, an post illam videatur esse permissa.consi.25.nu.13 78

2 Testatoris verba nihil valent in præiudicium illorum, quos grauare non poterat.consi.26.nu.72 81

2 Testator in manu notarij potest dare scripturam alterius manu scriptam, & rogare notarium, quòd eam legat coram testibus, & secundùm eam & tenorem in ea descriptum instrumentum conficiat. cõs. 28.nu.32. 89

2 Testatoris mens in fideicommissis principaliter attenditur.consi.30. numero 51 94

2 Testator vocans proximiores ad fideicommissum videtur illos gradatim vocasse, & salua gradus prærogatiua.nu.57.ibi. eo.

2 Testator vocans aliquos sub illa clausula, salua gradus prærogatiua, videtur vocasse proximiores, ita vt filij fratrum nõ veniãt vnà cum patruo.nu.58. ibi. eo.

2 Testator transgrediens ad plures gradus substitutionum, videtur omnes illos honorasse, & successiuè grauasse.cons.31.nu.42. plenius num.29 96

2 Testator instituens hæredes æqualiter, & demum inter eos faciens distributionem bonorum inæqualiter, obseruanda est talis distributio habens vim prælegatorum.consi.34.nu.17. Idem si talis distributio fieret in codicillis post testamentum coram duobus seu tribus testibus consi.eo.nu.18.ibi. 101

2 Testator per codicillos non videtur recessisse a testamẽto, sed solum nouiter prouidisse in illis dispositis in codicillis.nu.49.ibi. fo.eo.

2 Testator grauatus fideicommisso potest inter filios diuidere bona subiecta fideicommisso, si ipse habeat alia bona, & instituit dictos filios hæredes, & ipsi adiuerunt eius hæreditatem.nu.60.ibi. fo.eo.

2 Testator, quid sequendum, si voluit suam vltimam voluntatem & alia redigi ad consilium sapientis.consi.54.nu.8 132

2 Testatoris voluntas exprimenda est, & de ea constare debet. cons. 37.nu.65 107

2 Testator limitans successionem in certis personis, ad eam non possunt uenire aliæ personæ non vocatæ, & existentes extra limitationem.nu.67.ibi. fo.eo.

2 Testator quod non disposuit, noluisse videtur.consil.87.nu.9.& vigesimooctauo. 177

3 Testator excludens filios ea ratione videtur motus, qua statutum. cõsi.41.nu.18.sed contra infra. 62

3 Testator non potest prohibere detractionem legitimæ, et ipsius alienationem.consi.43.nu.19 66

3 Et quid si facta est minori & ad tempus, & tendit ad commodum filij.nu.20.ibidem 66

3 Et reijcitur quò ad legitimam probibitio alienandi. nu.21.ibi. 66

Testator si omnia bona sua distribuit, & demũ fecit fideicommissum illud erit vniuersale.nu.60.ibi. 67

3 Testator in dubio præsumitur minus graure hæredẽ.cõ.86.n.5. 145

3 Testator potest eligere personam, cui debeantur pecuniæ relictæ pro anima & causa pia arbitrio ipsius.con.89.n.46. Et eligi potest persona consanguinea, & affinis.nu.47.ibi.& nu.48. Quando personæ eligendæ non sunt nominatæ à disponente.ibi. 152

3 Testator quando seipsum glossat, necessaria minimè est alia interpretatio & glossatio.consi.54.nu.48 89

3 Testator si emit fructus alicuius prædij per aliquot annos, & moritur grauãdo hæredem restituere suam hæreditatem alijs, qui percepit dictos fructus post mortem testatoris, an hæres grauatus teneatur fideicommissarijs aliquid restituere.consi.55.nu.29 91

3 Testator quando ad fideicommissum vocat superuiuentem ex institutis per eum, si nullus eorum superuiuit fideicommissum expirat, nec veniunt filij præmortuorum.consi.63.nu.4 103

3 Testator volens bona sua in familia conseruari, videtur ad illa vocasse proximiores.consi.66.nu.46 106

3 Testator instituens filias particulares hæredes, & in residuo masculos videtur considerasse masculinitatem & conseruationem bonorum in agnatione & familia.nu.49. ibi. eo.

3 Testator substituens hæredi aliquas personas, & demum probibẽs hæredem alienare bona hæreditaria, & in casu alienationis vocans incontinenti aliquam ecclesiam, an secuta alienatione, ecclesia vocata excludat substitutos, hærede mortuo relictis personis substitutis per totum.cons.70.nu.3. Et quid si testator ante probibitionem alienationis apposuit illam clausulã, saluis primò omnibus præmissis, ferè per totum.ibi. 123

3 Testator vocans descendentes ex instituto, videtur illos vocare propter affectionem, quam habet ad institutum.nu.14.ibi. Maximè quãdo vocauit descendentes ex eo.consi.eo.ibi. eo.

3 Testator exprimendo qualitatem masculinitatis, id videtur facere ut bona eius conseruentur in familia. consi.72.nu.23 126

3 Et idem præsumitur, quando filias ab vniuersali hæreditate exclusit.nu.24.ibi.& nu.38 126

3 Testator progrediens ad plures gradus substitutionum videtur tacitè fideicommissum inducere, nu,29.ibi.sed contrarium habetur.numero 34 eo.

3 Testator quando seipsum declarat, cessat interpretatio, & glossatio legis.consi.74.nu.26. 130

3 Testator præsumitur se reddere conformem cum dispositione iuris communis.consi.74.nu.69 130

2 Testator non videtur apponere illam conditionem, si sine filijs decesserit, & cessat dispositio d.l.cum auus.quando conditio potest verificari in vita grauati.consi.19.nu.96. Nec etiam d.lex locum haberet, quando purè fideicommissum deberetur in vita grauati.nu. 97.ibi. Nec etiam habet locum, quando testator non cogitauit de liberis, & nepotibus.numero 99.ibid. Nec quando testator in alijs substitutionibus expreßè apposuit illam conditionem, si sine liberis &c.nu.98.ibi. 55

2 Testatori licitum est apponere, quas cõditiones vult.n.246.ibi. 55

3 Testator quando voluit bona deuenire ad superstites, seu superuiuẽtes videtur ad fideicommissum alios vocasse.consi.5.nu.34 11

3 Testator in codicillis potest reuocare clausulas derogatorias appositas in testamento.consi.10.nu.27 17

3 Testator prohibere potest alienationem bonorum, & excludere cõtra facientes ab eius hæreditate.cons.27.nu.6 44

3 Testator quando vocat filios, vel filios eorum stãtibus filijs, alij excluduntur.consi.21.nu.12 32

2 Testator generaliter disponendo, non videtur disponere de rebus ꝓhibitis per eum alienari.consi.98.nu.14 198

3 Testator volens bona sua in infinitum remanere in domo, fœminas exclusisse videtur.consi.22.nu 40 34

3 Testator committens electionem fieri post mortem commissarij, talis commissarius cogi non potest illam facere.consi.23.nu.17. Idem si testator dixit, commissarium posse quandoque eligere.nume.18. ibidem. 36

3 Testator mandans dispositionem & voluntatem suam reduci in scripturam, voluntas testatoris stat in suspenso, quousque scriptura cõficiatur, & si interim moritur, eius dispositio redditur nulla etiam ad pias causas.consi.24.nu.11 37

3 Testator disponens post mortem suam bona venire ad monasterium nihil agit.nu.12.ibi. eo.

2 Testator non præsumitur sibijpsi contrarius.consi.25.nu.39. 78

2 Testator volens hæreditatem suam non esse obligatam fideicommisso, qualiter dicta verba sint interpretanda.nu.59.ibi. eo.

3 Testator non dicitur velle, quod non expressit. consilio trigesimonono numero 3 61

3 Testator quando priuat nominatos hæreditate, videtur ipsos honorasse, & vocasse. consi. 52. Et quid quãdo inter eos facta est reciproca substitutio. nu. 111. ibi. 83

2 Testatoris præceptum honestum, & seruandum & adimplendum est. consi. 91. nu. 54 184

2 Testator in eodem testamento potest adimere hæreditatem illi, cui dedit, & apponere pœnam priuationis propter inobedientiam. nu. 61. ibi. & nu. 62 eo.

2 Testator considerans masculinitatem & familiam, hac de causa videtur fideicommissum fecisse. consi. 92. nu. 41 187

2 Testator progressus ad plures gradus substitutionum videtur successiuè omnes grauasse. nu. 54. ibi. Et inter ipsos descendentes reciprocam substitutionem videtur fecisse. nu. 56. ibi. eod.

2 Testator vocans fratrem suum deficientibus filijs testatoris institutis videtur vocasse nedum fratrem sed etiam filios ipsius & descẽdentes, nu. 57. ibi. eo.

2 Testator vocans aliquos in stirpes non videtur eos vocasse secundũ gradus perogatiuam, sed per fideicommissum casu, quo succederet casus substitutionis in stirpes. nu. 57. ibi. nu. 59 eo.

2 Testator vocans descendentes, quo ordine censeatur illos vocasse. nume. 53. ibi. 187

2 Testator vocans aliquos in stirpes, & non in capita, videtur filios etiam præmortuorum vocasse. numero 68. ibidem. Ita quòd filij subintrant locum patris, & succedunt vnà cum patruis. numero 59. ibidem. 187

2 Testator saluandus est a contrarietate. consi. 93. nu. 12 189

2 Testator disponens quòd bona sua succedant de antiquiore in antiquius fideicommissum perpetuò & gradatim induxisse videtur. nu. 21. ibidem. eo.

2 Testator grauatus filium a fortiori videtur grauasse nepotem. cõs. 64. nu. 7. & 10 145

2 Testator relinquens vxorem dominam, madonam, & vsufructuariã omnium bonorũ quid consequi debeat virtute dicti legati. cons. 94. nu. 10. & alijs pluribus seq. 191

2 Testator relinquens vxorem vsufructuariam in vita sua & post eius mortem relinquens alios hæredes, an tales censeantur esse purè instituti. cons. 97. nu. 6. Et quid si vxor fuit relicta vsufructuaria quousque viueret, & post eius mortem fuere alij instituti hæredes. nu. 7. ibid. 197

2 Testator si voluit vxorem nõ molestari, nec ratiocinari, quid videatur illi reliquisse. nu. 26. ibid. Et quid si testator dedit illi potestatẽ disponendi. nu. 27. ibi. Et quid si testator ordinauit disposita per eũ debere obseruari. nu. 28. ibi. eo.

3 Testator considerans masculinitatem, non ob aliud id considerasse censetur, nisi vt eius bona conseruarẽtur in familia, & agnatione. consi. 1. nu. 25 2

3 Testator excludens fœminas & vocãs masculos, id fecisse videtur vt eius bona perpetuò in familia conseruarentur. nu. 28. ibi. 2

3 Testator quod expressè disposuit, glossari, & aliter interpretari non debet. nu. 29. ibi. 2

3 Testator imponens hæreditati suæ onus reale, grauasse videtur omnes, ad quos sua hæreditas peruenisset. nu. 42. ibi. 2

3 Testator disponens filiam maritari vni ex familia conqueri non potest, si vni maritata est. consi. 1. nu. 58. Dummodo sit de familia ipsius testatoris, & descendente ab ipso, & non de alia transuersali. nu. 59. ibidem. 2

3 Testator excludens filias, videtur exclusisse hæredem ab omni remedio instituendi filias fœminas. consi. eo. nu. 61. ibi. 2

3 Testatoris præceptum plenum & cum causa validum est, num. 64. ibidem. 2

3 Testator rebus suis legem apponere potest. consi. 1. nu. 70 2

3 Testator in suis codicillis potest adimere hæreditatem alicui relictã in testamento, & illam alteri applicare. nu. 72. ibi. 2

3 Testator potest priuare quem hæreditate, si sibi non obediatur. nu. 74. ibidem. 2

3 Testator potest proprias res hæredis legare, & per fideicommissũ relinquere. consi. 2. nu. 32 6

3 Testator potest bona hæredis sui adeuntis hæreditatem simpliciter obligare, etiam si aliunde ad hæredem peruenissent. numero 35. ibidem. eo.

3 Testator potest in re propria hæredis grauamen apponere. numero 36. ibidem. 6

3 Testator potest apponere grauamen super re, quæ reperitur hæredis, titulo institutionis & vltimæ voluntatis. nu. 37. ibi. 6

3 Testator potest imponere fidecommissum, super re per ipsum prius donata hæredi. nu. 46. ibi. 6

3 Testatoris assertioni, an & quando sit standum. consi. eodem. num. 77. ibidem. 6

3 Testator præsumendus est, vt minus voluerit grauare hæredẽ. cõs. 13. num. 8. Maximè quando hæreditas non est ampla. consi. eodem nume. 8. ibi. 22

3 Testator transgrediens ad plures gradus non propterea videtur induxisse grauamen illis in conditione tantùm positis. consi. 14. num. 24. & 25 21

3 Testator pohibere potest alienationem bonorum, & excludere contrafacientes ab eius hæreditate. consi. 17. nu. 6 25

3 Testator priuans alienantes sua hæreditate non ob aliam causam id fecisse videtur, nisi vt eius bona conseruentur in eius descendentes masculos eius voluntatem adimplentes. nu. 10. ibi. 25

3 Testator relinquens fœminis dotes, videtur illas excludere ab vniuersali successione. consi. 18. nu. 23 27

3 Testator volens in scriptis testari, si illud eo modo valere nõ potest an sustineatur vt testamentum nuncupatiuum, vel vt alia vltima voluntas. consil. 19. numero 8. Et quid si testator adhuc dixit, illud testamentum esse nuncupatiuum, & illud valere voluit omni meliori modo. &c. numero 9. ibidem. An talis clausula omni meliori modo &c. operetur, vt si testamentum non potest valere vt testamentum in scriptis, effectum sortiatur vt testamentum nuncupatiuum. num. 10. ibi. 28

3 Testatoris mens interpretanda est, secundùm quòd naturalis ratio & sanguinis necessitudo dictat. consi. 20. nu. 22 29

3 Testatorem voluisse priuare agnatos, & eius bona extraneis applicari, præsumendum non est. consi. 20. nu. 25 29

3 Testatoris dispositio interpretanda est, ne contineat quid durum, iniquum & absurdum. consi. eo. nu. 26 eo.

3 Testator in dubio videtur se conformem reddere cum dispositione iuris communis. consi. 20. nu. 5 32

3 Testator considerans prærogatiuam gradus, & ordinem sanguinis, vocasse prius videtur descriptus, & nominatos excludentes alios. nu. 30. ibidem. 32

3 Testis quod non expressit, omisisse videtur. consi. 3. nu. 18 8

3 Testator relinques omnia bona sua illis vel illi, cui de iure spectant & pertinent, videtur instituisse illas personas, quæ ab intestato consequi possent dicta bona. nu. 20. ibi. 8

3 Testatoris voluntas non debet esse perplexa, nec cõtinere repugnãtiam & contradictionem. nu. 25. ibi. eo.

3 Testator excludens filias a successione vniuersali videtur voluisse includere alios ad successionem. nu. 31. ibi. eo.

3 Testatoris voluntas declarari potest ex indicijs & per duos testes. nu. 36. ibi. eo.

3 Testator relinquere potest bona sua ad interrogationem alterius. nume. 42. ibidem. 2

3 Testatoris mens clara non indiget alia interpretatione seu glossatione. consi. 4. nu. 15 10

3 Testator inducere potest, vt sit transmissibile, quod sui natura non erat, & econtrario consi. 5. nu. 13 11

Quod vtique procedit nedum in voluntate expressa, verùm etiam & in coniecturata. nu. 14. ibi. 11

3 Testator instituens masculos hæredes vniuersales & legans filiab. fœminis dotes, videtur masculos prætulisse fœminis. numero 28. ibibem. eo.

3 Testator præferens masculos fœminis id fecisse videtur ad conseruationem familiæ. nu. 29. ibi. eo.

3 Testator exprimẽs filios filiorum, videtur id expressisse, vt bona ad eos transeant. nu. 31. ibi. eo.

3 Testator considerando masculinitatem, videtur potius considerasse bona, quàm personas. consi. 6. nu. 18 19

3 Testator excludens fœminas videtur masculos inclusisse. num. 21. ibidem. 19

3 Testatoris voluntas quandoque præsumitur amplior, quàm dicet scriptura, & illa attendi debet. consi. 7. nu. 42 14

3 Testator conditionem honestam fideicommisso apponere potest. consil. 8. num. 19. 15

3 Testator in eodem testamento potest adimere hæreditatem, & fideicommissum illi, cui prius reliquerat, & in pœnam illius prædicta reuocare. nu. 32. ibi. eo.

3 Testator potest quem directò priuare hæreditate, antequam adeatur, & post aditã per fideicõmissum potest id facere. nu. trigesimotertio

tertio.ibidem. eo.
3 Testator potest transferre bona sua in alium, & illis priuare primũ hæredem, seu legatarium.nu.34.ibi. eo.
3 Testatoris voluntas aliquatenus dubia potest per hæredem declarari.consi.11.nu.40 19
1 Testari quis pluries potest, & diuersas testamenti tabulas facere.consi.57.nu.10 120
1 Et omnes tabulæ sunt exhibendæ, nec sufficit vnam exhibere.num.11.ibidem. eo.
1 Et tenetur exhibere petitas, non alias.nu.12.ibi. eo.
2 Testari quis debet de bonis suis.consilio vigesimosexto.numero, decimoseptimo. 81
3 Testari quòd quis noluerit, colligitur ex verbis suis, quibus interrogatus respondit, nolle testari.cons.67.nu.44 111
3 Testari quòd quis voluerit in scriptis, præsumitur, dũ voluit secretam esse suam vuluntatem, & a nullo sciri seu cognosci.consilio 19.numero 1 28
3 Quod etiam præsumitur, si fuit testamentum sigillatum & subscriptum ordinatione testatore.cons.eo.nu.2.ibi. 28
2 Testamentum quòd quis voluerit facere, vel vltimam voluntatẽ, colligitur ex modo procedendi.consilio trigesimosecundo, num.42. Et quid in dubio.nu.43.ibi. 98
1 Testamentum extranei potest ignorari.consilio septuagesimosecũdo.numero 58 135
4 Testamenta plura eiusdem datæ, & diuersa in substantia, se inuicẽ impediunt.consi.117.n.5.Idem in duabus sententijs contrarijs.nu.6.ibidem. 130
4 Testamẽtum imperfectum nullum producit effectum & qualiter dicatur imperfectum.consi.146.n.6.Et quid si testator volebat aliud addere.numero 7.ibidem.Et quid inter liberos. numero 8. ibidem. Et quid quò da ea, quæ iam disposuerat.consilio eodem, num.9. fol. 171.ibidem. 151
4 Testamentum perfectum, & absolutum quando dicatur. numero 9.ibidem. 151
4 Testamentum an in omnibus rumpatur posthumi agnatione.num.21.ibidem. 151
2 Testamentum in sui substantia est de iuregentium. consilio primo. numero 49 2
2 Testamentum reuocatum probat voluntatem, & id in quod illud fuit relatum.consi.7.nu.34.& 35 14
3 Testamentum primum tollitur per secundum.consilio, quadragesimosexto.nu.19 71
3 Testamentum primum quando & quo casu dicatur reuocatum per secundum.nu.25.ibi. eo.
3 Testamentum coram septem testibus factum est validum nuncupatiuè.nu.20.ibid.Reuocatur primum per secundum, licet in secundo non interuenerint solemnitates, quæ in primo. numero 21. ibidem. Et in secundo non requiruntur omnes testes, qui in primo interuenerunt.nu.22.ibi. eo.
3 Testamenti appellatione quando veniat codicillis.consi.quinquagesimo.nu.27 80
3 Testamentum in scriptis quas solennitates debeat habere.consilio 19.nu.3.Illis deficientibus & non adhibitis redditur nullum.num.4.ibidem. 28
3 Testamentorum pluralitas non præsumitur.consi.eodem.nume.15.ibidem. eo.
3 Testamentum non potest fieri sub ista forma, facio testamentũ, prout reperietur tempore mortis meæ in cedula, quam deponam in isto folio sigillato.cons.eo.nu.31 18
3 Testamenti verba interpretari debent, vt agnati testatoris alijs extraneis præferantur.consi.20.nu.24 29
3 Testamentum conditum in aliquo loco secundùm ius commune, vẽdicat sibi locum ad omnia bona testatoris vbicunque existentia.cõsil.12.nu.45.Idem si testamentum esset conditum a forense secundùm formam statuti localis.nu.46.ibi. 101
3 Testamentum vltimum reuocat omnia præcedentia, etiam si de illis nihil esset dictum.consi.10. nu. 6. Limitantur omnia prædicta, quando primum testamentum haberet clausulam derogatoriam ad sequentes vltimas voluntates, & dispositiones.nu.7.ibi. 17
2 Testamentum primum non tollitur per solam affectionem testatoris dicentis velle illud mutare.cons.35.nu.14 103
3 Testamenta clericorum comprehenduntur sub statuto disponẽte de testamentis insinuandis, ita vt aliter non valeant.consilio 40. numero 22 61
3 Testamẽtum in scriptis sub qua forma debet aperiri, & publicari. nume.6.ibidem.Idem notarius de actu per eum gesto non potest rogari.nume.8.ibi. eo.
3 Testamentum redditur nullum, si post illud conditum testator fuit capite minutus.nu.10.ibi. eo.
3 Testamentum factum a condemnato, an valeat virtute statuti.nu.15.ibidem. eo.
3 Testamento prius facto reddito nullo ab intestato dicitur quis mori.nume.17.ibi.
Et legata non valent nec debentur.nu.18 eo.
3 Testamentum an possit validari per rescriptum Principis.cõsi.46. numero 30 71
3 Testamentum & successio quo iure inducta, item & solennitates testamenti.& an ista possunt per Princem suppleri.nu.32.ibi. eo.
3 Testamentum coram parrochiano & duobus testibus conditum valet de iure canonico & in locis subiectis ecclesiæ.consi.51.nu.1.& nu. 5.6.ibidem.Si testes isti, & rector de eius tenere deponunt.nu.3.ibidem. 82
3 Testamentum non potest celebrari coram vno teste. consil. 68. numero 5 116
3 Testamentum potest mutari, quamuis testator dixerit, illud valere in vim contractus inter viuos, seu in vim donationis, casu quo illud reuocaret.consilio 69.numero 113.quod declaratur.numero 140.& sequentib. 118
3 Testamentum factum secundùm formam iuris & statutorũ dicitur validum.consi.72.nu.7 126
3 Testamentum, in quo filia est præterita, ipso iure est nullum.nume.10.ibidem. eo.
3 Testamentum potest incipere a secundo gradu. consilio 73.numero 38 129
3 Testamenti vna pars declaratur per aliam. consilio septuagesimoquarto.nu.7 130
2 Testamentum obseruandum est.nu.19.ibi. eo.
2 Testamenti vna pars declaratur per aliam.consilio septuagesimoquinto.nu.37 157
3 Testamentum habens clausulam derogatoriam inducit, vt sequens testamentum non dicatur habere voluntatem testatoris, & ideo nõ tollit primum.consi.10.nu.9 17
3 Testamentum continens clausulam derogatoriam tollitur per vltimũ etiam non faciens specialem mẽtionem dictæ clausulæ, si ex verbis appositis in vltimo ostendi potest, testatorem voluisse vltimũ omnino valere.nu.21.ibi. Et quid si testator vult vltimum testamentum præualere omnibus alijs.nu.22.ibi.
Et quid si testator dixit, illud vltimam esse suam vltimam voluntatem, quàm volebat præualere, & tenere omni meliori, & efficaciori modo.nu.23.ibi. 17
3 Testamenti nuncupatiui substantia non consistit in scriptura sed in depositione testium.nu.2.ibi.Et magis attenditur depositio testium quàm scriptura.nu.4.ibi.& nu.15 eo.
2 Testamentum qualiter reuocetur, alio non docto. consilio 10. numero 66. 21
2 Testamento disposita imper.per rescriptum an tollere possint.con.1.nume.48 2
2 Testamento vt derogetur, sufficit clausula generalis non obstante. consi.1.nu.86.Et idem quando vtitur alijs clausulis, & verbis ad id tendentibus.n.90.ibi.& nu.seq.& quando id facit expreßè, & de plenitudine.cons.eo.& nu.89.91 2
2 Testamenti vna pars declaratur per aliam.consi.41.nu.25 113
2 Testamenti nuncupatiui omnes heredes in eo descripti, etiam si essent filij præsumuntur habere notitiam & scientiam.con.46.n.14. Et quid si hæredes soluerunt legata in testamento relicta.n.15.16.& 17.Et an sit necesse hæredes videre testamentũ.n.18.ibi.Et quid si hæres testamenti habuit copiam.nu.19.ibi. 123
2 Testamentum nullum ex causa præteritionis locum sibi vendicat quò ad institutionem hæredis non autem quò ad legata.cons.61.nu mero 7.8.& 18.Etiam si posthumus, seu posthuma essent præteriti. numero 8.ibi.
Et hoc quando scienter fuere præteriti, secus si ignoranter.num.9. ibi.& nu.14 141
2 Testamentum factum cum clausula codicillari inducit: vt post pubertatem compendiosa valeat vt fideicõmissaria secundùm aliquas cons.62.nu.4 143
2 Testamentum est quasi caducum, & consequenter nullum, si hæres scriptus mortuus est viuo testatore.nu.9.ibi. eod.
2 Testamentum conditum inter liberos sustinetur, vt succedatur ex testamento, & non ab intestato.nu.19.ibi. eo.

2 Testamentum non erit nullum, si vnus hæredũ mortuus est viuente testatore, ex quo portio illius accrescit alteri cohæredi. n.20. ibi. eo.
2 Testamentum redditur nullum propter agnationam & præteritionem nepotis. consi.64. nu.4 146
2 Testamentum reddi nullum ex præteritione, locum habet quò ad institutionem, reliqua verò remanent firma. nu.5. ibid. & nu. 11. 12. & 20. & nu.21 eo.
2 Testamentum conditum a primo testatore inducens fideicommissũ attendi debet, & non testamentum secundum conditum ad hærede grauato disponente illud idem. consi.93. nu.39 189
3 Testamentum tacitam conditionem habet, si non fuerit factũ aliud secundum, & postremum. consi.10. nu.5 21
2 Testamentum, codicillus & vltima voluntas condita tempore pestis ab infirmo coram minori numero quinque testium, non valet. cõsil.32. nu.48. Fallit, quando essemus in terris ecclesiæ considerãdo ius canonicum. ibi. 98
2 Testamentum vnico contextu & sine interuallo fieri debet regulariter. Fallit quando superuenit necessitas & morbus ipsi testatori seu testibus. consi.33. nu.28 99
2 Testamentorum pluralitas non præsumitur. nu.42. ibi. eo.
2 Testamentum vt valeat interpretatio semper capienda est. nu.39. ibidem. eo.
2 Testamentum conditum solemniter a patre inter filios, an testator per instrumentum diuisionis bonorum postea factum per patrem minus solemniter. consi.34. nu.5. & nu.45.46. & seq. 101
2 Testamentum continens clausulam derogatoriam non tollitur per secundum, nisi in illa fiat expressa derogatio primi. nu.8. ibi. & nu. 51. & seq. plenius. 101
2 Testamentum vltimum reuocat omnia disposita in primo, & relicta pro anima, & relicta pro alijs personis. nu.33. ibi. Et idem fieri potest in codicillis. nu.34. ibi. 101
2 Testamentum solemne factum per patrem inter liberos an & quãdo possit tolli per minus solemne. nu.45. ibi. & seq. Maximè si in vltimo minus solemni nõ fuere instituti extranei sed ipsimet filij. ibi. Et quid quando secundum minus solemne est magis fauorabile ipsis filijs. nu.46. ibi. Et quid quando inter primum, & secundum decursum fuisset decennium. nu.47. ibidem. Et quid quando per secũdum non reuocatur primum, sed solùm illi additur aliquid. numero 48. ibidem. eo.
2 Testamennum factum inter filios quando contineat clausulam derogatoriam. nu.5. ibi. & nu. seq. & 8 eo.
2 Testamentum factum inter filios dicitur continere clausulam derogatoriam, non respectu uoluntatis, sed solùm respectu potentiæ, quę tollitur per vltimam voluntatem. nu.55. ibi. eo.
2 Testamentum secundum annullat primum, in quo fuerunt instituti filij, licet in secundo non esset apposita clausula derogatoria: cum primum habeat tacitam conditionem, si non fiat secundum. nume. 56. ibidem. eod.
2 Testamentum secundum imperfectum factum inter filios, quando valeat non obstante primo perfecto. con.35. nu.23.24.29. & 30. et alijs seq. & quid si secundum est magis fauorabile, quàm primum. ibi. num.25 103
2 Testamentum perfectum an per minus solemne possit reuocari pro parte. cons.35. nu.21. Et quid si secundum fit in odium, & damnũ alterius filij. nu.22. ibi. & nu.31 103
2 Testamento qui contrauenit non potest se iuuare ex illo. consil.21. num.141 65
2 Testamenta plura quando apparent condita inter liberos, fauendũ est illi continenti æqualitatem, & minus oneroso. consi.24. n.13 72
2 Testamẽtum secundum iure conditum, tollit primum. con.24. nu.2. & nu.6. ponitur ratio. Et sufficit, ꝙ ex secundo iure condito hæreditas potuerit adiri, licet non fuerit adita. nu.3. ibi. 72
2 Testamentum primum continens clausulam derogatoriam ad vltimũ expressè, siue tacitè præualet vltimo. con.eo. n.4. ibi. Ex quo isto casu vltimum non habet aliquam voluntatem defuncti. nu.5. ibi. Non est necesse in vltimo testamento iure cõdito apponere illã clausulam, cessans & c. nu.6. ibi. 72
2 Testamentum primum quando & quo casu dicatur continere clausulam derogatoriam. nu.7. ibi. eo.
2 Testamentom conditum inter liberos tacitè continet clausulam derogatoriam. n.10. ibi. Fallit, quando vltimum conditum est inter liberos, & est illis fauorabile. nu.11. ibi. eo.
2 Testamentum præcedens continens clausulam derogatoriam volũtatis tollitur per vltimum, quando ex verbis illius ostendi potest testatorem voluisse valere vltimum. n.32. ibi. 72
2 Testamenta vt valeant, quàm plura priuilegia introduxere lege propter publicam vtilitatem. consi.27. nu.43 86
2 Testamentum factum tempore pestis non valet secundùm aliquos. cons.32. n.1. sed contrarium verius est. nu.3. & seq. 98
2 Testamentum factum a rustico cum minori numero testium in loco vbi testium copia non habetur, valet. nu.2. ibi. & nu.17 eo.
2 Testamentum factum tempore pestis coram quinque testibus valet quando pestis est contagiosa. nu.3. ibi. eo.
2 Testamentum validum redditur, si testator non potuit illud publicare per recessum testis. nu.15. ibi. eo.
2 Tastamentum vt valeat, necesse est, testes videre ipsum testatorem regulariter. consi.43. nu.1. 110. & seq. Inductum istud fuit pro forma & solennitate validitatis testameni. nu.2. ibi. 99. & 100
4 Testandi libera facultas in aliquibus rebus particularibus denegãda non est. consi.72. nu.16 98
3 Testandi facultas per pactum tolli non potest. consilio decimosexto numero 11 24
3 Testes, quorum vnus plus altero deponit, vel vnus deponit de vno actu, alter de alio, non dicuntur discordes, si concordant ad eundem effectum, ad quem sunt inducti. consilio 87. numero 35. & numero 36 147
3 Testes singulares possunt probare identitatem hæresis. numero 37. ibidem. eo.
3 Testes deponentes de fatuitate tot annis citra, bene probant tempus de quo deponunt. nu.38. ibi.
3 Testium dicta adiuuanda sunt, & non cauillanda. consil. eod. nume. 41. ibidem. eo.
3 Testes producti in vno iudicio, fidem faciunt in alio inter easdẽ personas. nu.45. ibi. fo.163. & nu.48 eo.
3 Testes publicati post conclusum in causa plenè probant. numero 49. ibidem. eo.
3 Testes deponentes in vna causa, an & quando faciant fidem in alia causa inter easdem personas. cons.eo. nu.58. ibi. eo.
3 Testis dicens contenta in articulis esse vera, an probet. cons.88. numero 8. & 9 149
3 Testes singulares probans dementiam & furorem. numero 10. ibi. & numero 71. & 72 eod.
3 Testis semel approbatus reprobari non potest. nu.12. ibi. & nume. 84. & tribus seq. eo.
3 Testibus deponentibus pro instrumento magis credendum est quàm testibus deponentibus contra instrumentum. consilio 88. nume. 20. & numero 24. Pro notario præsumendum est. consilio eodem. num. 21. ibidem. 149
3 Testibus deponentibus de sana mente magis credendum est, quàm testibus deponentibus de insania. nu.22. ibi. & nu.23. & 29 eo.
1 Testis primo dicto standum est. cons.107. nu.64 199
3 Testis deponens extra articulum regulariter non probat. num.25. ibi. consi.88
Fallit, nisi deponat sup interrogatorijs partis aduersæ. n.26. ib. 149
3 Testis pro vtraque parte debet veritatem dicere. consi. eodem. nu. 27. ibidem. eo.
3 Testibus deponentibus affirmatiuam magis credendum est, quàm deponentibus negatiuam. nu.28. ibi. eo.
3 Testibus presbiteris datur maior fides, quàm laicis. consi. eod. num. 30. ibid. eo.
3 Testibus deponentibus in specie, magis credendum est, quàm testib. deponentibus in genere. nu.31. ibi. eo.
3 Testis deponens super dementia & furore debet specificè deponere de actibus & verbis exterioribus furiosi, & demẽtis. n.59. ibi. 149
3 Testis dictum generale restringitur per rationem specialem adductam a teste. nu.61. ibi. eo.
4 Testis vnus de visu directò deponens de maleficio sufficiens est ad torturam. con.151. nu.2. Quod verum, quando talis testis est integer & omni exceptione maior. nu.3. ibi. 155
4 Testis idoneus non est, qui interuenit in rixa. consilio 152. numero 12 156
4 Nec inimicus idoneus erit testis. nu.13. ibi. eo.
4 Nec amicus affensi. nu.14. ibi. eo.
4 Testis deponens de iudicio non probat. consilio eodem, numero 15. ibidem. eo.
4 Testis affectans, & desiderans condemnari inquisitum, non est idoneus. nu.16. ibi. eo.
4 Testis pauper an sit idoneus. nu.17. ibi. eod.
4 Testis in vno falsus, in totum redditur falsus. consil. eod. nume. 21. ibidem. eo.

4 Testes an possint coniungi, vt probent & quando. numero vigesimo tertio, ibidem. Et in criminalibus non iunguntur imperfecta. nume. 24. ibidem. eod.
3 Testium examinatio ad æternam rei memoriam, quando & quo casu fieri possit. consi. 24. nu. 1. & 2 37
3 Testes legitimi illi dicuntur, qui omni exceptione sunt maiores. numero 14 37
3 Testes qualiter debent se subscribere in testamento in scriptis. consi. 46. nume. 5 71
3 Testes debent esse rogati in testamento. consilio quadragesimosexto numero 29 71
3 Testes quot requiruntur in codicillo, & vltima voluntate. consi. 50. numero 9 80
Et sufficiunt non rogati. numero 10. ibidem. Et fœminæ admittuntur numero 11. ibidem. & numero. 16. Et etiam fratres minores. num. 12. ibidem. 80
3 Testis vnus dicens non recordari, reducendus est ad concordiam, cum alijs. nu. 13. ibi. Et satis est, quòd concordent in dicto, licet in causa dicti discordent in aliquo. nu. 14. ibi. eo.
3 Testis deponēs de his, quæ vidit tempore insaniæ, non probat. consi. 87. nu. 17 147
3 Testis factus pubes, an possit reddere testimonium de his, quæ vidit in pupillari ætate. nu. 21. ibi. & nu. 22. & nu. 23 eo.
3 Testis affinis, an & quando probet. nume. 25. ibidem, & nume. 26. & sequentib. eo.
3 Testes affines, & consanguinei, & domestici admittuntur ad probandum furorem. nu. 29. ibi. eod.
3 Testes duo etiam non rogati sunt sufficientes in legato ad pias causas. consi. 24. nu. 5. 6. & 8 37
3 Testes duo sufficiunt in pijs legatis, dummodo sint idonei & legitimi. nu. 14. ibi. eo.
3 Testes legitimi illi dicuntur, qui omni exceptione sunt maiores. nu. 14. ibidem. eo.
4 Testis de auditu facit præsumptionem. consilio septimo, numero vigesimoprimo. 22
4 Testes optimi probant contra producentem illos, si contra eum deponunt. consi. 23. nu. 1 34
4 Testes producti parte non citata fidem non faciunt. consilio 45. numero 9 56
4 Testis inhabilis suppletur per habiles. consi. 53. nu. 8. quod declaratur. nu. 35. 36. & 37 65
4 Testis deponens de iudicio suo non probat. consi. 54. nu. 10. Et idem si videri suo, nu. 21. ibi. 67
4 Testis deponens de confessione extraiudiciali facta parte absente nō probat. nu. 22. ibi. eo.
4 Testes debent in eorum depositione necessariò concludere. nu. 23. ibi. & nume. 50 eo.
4 Testes domestici idonei sunt ad probandum gesta in domo. num. 31. ibidem. eo.
4 Testes inhabiles quando admittantur, si veritas nō potest per alios probari. consi. 55. nu. 45 69
4 Testis vnicus sufficiens est ad causandum malam fidem in contrahēdo secundum matrimonium. consi. 57. nu. 17 71
4 Testis habens affectionem ad causam repelli debet. consilio 58. numero 17.
Vt est aduocatus, procurator, vel solicitator, & alij supradicti. 72
4 Testis receptus & examinatus, qui nō debebat recipi, nihil probat nu. 35. ibi. 72
4 Testis semel admissus, qui non debebat admitti, an & quādo probet nu. 52. fo. 84. ibi. Et quid si fuit oppositum tempore, quo fuit productus. nu. 53. ibi. Et quid si fuit oppositum, & oppositio fuit reseruata. nu. 54. ibi. eo.
4 Testis repulsus & reprobatus habetur perinde, ac si non fuisset testificatus. nu. 55. ibi. eod.
4 Testis idoneus nō est, qui nō cōfitetur semel in anno. cōs. 58. n. 83. 72
4 Testes idonei in causa grauati requiruntur, & omni exceptione maiores. consi. 59. nu. 9 72
4 Testis insimul cohabitans, & viuens cum alio non est idoneus testis pro illo. nu. 24. ibi. 72
4 Testis singularis etiam religiosus non probat. consilio 60. numero 44 76
4 Testis inhabilis in causa matrimoniali an admittatur, si veritas aliter haberi non potest. consi. 61. nu. 19 77
4 Testium numerus de iure diuino qualis debebat esse, & declaratur consil. 68. nu. 152. & 274. Et de iure positiuo circa eos quid fueris inductum. nu. 153. ibi. 85
2 Testes non videntes testatorem sed solùm audientes muro inter medio, seu cortina, non reddunt testamentum validum. consilio. 32. numero 3 98
2 Testes debent cognoscere contrahentes & ipsos videre. nu. 21. ibid. Valet tamen ipsorū depositio, si deponunt de voce contrahentiū & eam notam habent. ibi. eo.
2 Testi assignanti rationem ex cursu naturali, & ex experientia longeua datur fides. consi. 56. nu. 18 135
2 Testis dictum debet concludere. nu. 21. ibi. eo.
3 Testes deponentes per coniecturas imaginarias, & non per aliquē sensum corporis non probant. consi. 79. nu. 9 137
3 Testes inhabiles supplentur per habiles, & omni exceptione maiores. consi. 85. nu. 24 144
4 Testis de auditu in antiquis an probet, quando dicit audiuisse communiter dici. consilio 138. numero. 13. Et quid si dicit, quòd fuit cōmuniter dictum & reputatum. numero 14. ibidem. & numero 17. 18. 19
Debet interrogatus sui dicti reddere rationem. ibi. 144
4 Testis dicens, scio quia sum vicinus, an concludat. consilio 138. numero 16 144
4 Testium dicta non sunt cauillanda, sed coadiuuanda. numero 18. ibidem. eo.
4 Testium dicta capienda sunt, vt vulgus capit. nu. 19. ibi. eo.
4 Testis loquens assertiuè præsumitur præsens. numero vigesimoprimo ibidem. eod.
4 Testes vniuersitatis an sint idonei & probent. numero trigesimotertio. ibidem. eod.
4 Testibus duobus de metu deponentibus magis creditur, quàm decē deponentibus de spontanea voluntate. consilio centesimotrigesimonono. nume. 8 126
4 Testes recepti parte non citata, & causa non deuoluta non probant consi. 145. nu. 10 150
4 Testibus instrumentarijs magis videtur credendum. consilio 146. numero 12 150
4 Testes deponentes de testamento vt probent, qualiter habent deponere. nu. 14. ibi. eo.
4 Testis vilis sine indicijs non debet torqueri, & si istud fit, eius depositio contra alios non probat. consi. 151. nu. 17 155
4 Testes non sunt idonei, qui propter delictum affecti sunt iniuria. Vt sunt consanguinei & affines offensi. ibi. consi. 152. nu. 10 156
4 Testes concordantes in facto principali dicuntur contestes, licet discordent in circunstantijs. consi. 152. nu. 12 156
4 Testes reducendi sunt ad concordiam. nu. 18. ibi. eo.
4 Testium dicta possunt comprobari per scripturas priuatas. nume. 19. ibidem. eo.
4 Testes coadiuuantes instrumentum debent esse sufficientes, numero & contestes. nu. 24. ibi. eod.
4 Testium dicta non coniunguntur in criminalibus. consi. 169. num. 42. & 43 175
4 Testes contra inquisitum debent esse idonei & omni exceptione maiores. nu. 44. ibi. eo.
4 Testes debent concludenter deponere contra inquisitum de hæresi. nu. 70. ibi. eo.
4 Testes an probent vel ne, arbitrio iudicis relinquitur. consi. 170. numero 2 177
2 Testes descripti in instrumento & mortui magnam arguūt suspicionem. consi. 27. nu. 24 86
2 Testes deponentes de principali dispositione, & defectu voluntatis quot & quales esse debent, maximè in testamentis. nu. 25. ibi. eod.
2 Testis vt probet, deponere debet de identitate illius rei, super qua deponit. nu. 27. ibi. eo.
2 Testes idonei esse debet ad hoc: vt testamentum factum tempore pestis cum minori numero testium valeat. nu. 36. ibi. eo.
1 Testes deponentes de parte possessa videntur probare de toto. consi. 107. nu. 14 199
1 Testes deponentes de diuersis temporibus videntur concordare in minori. nu. 20. ibi. eo.
1 Testis reprobatus perinde habetur, ac si productus non fuisset. nu. 59. ibidem. 299
1 Testis deponens de his, quæ vidit in puerili & minori ætate. num. 63. ibidem. eod.
1 Testis debet deponere de eo, quod aliquo sensu percipitur. numero 66. ibidem. eo.
1 Testes debent reddere concludentem causam scientiæ eius dicti. numero

mero 67.ibidem. eo.
2 Testis ratio debet congruere dicto eius.nu.68.ibi. eod.
1 Testes non interrogati super interrogatorijs non probant. nu. 71. ibidem. eo.
1 Testes super eisdem non possunt produci facta publicatione.nu.81. ibi.Potest tertius pro suo interesse comparere & instruere causam nu.82.ibi.Fallit,quando habuit notitiam litis motæ,& didicita te stificata.nu.83.ibi. eo.
1 Testes non possunt produci super eisdem seu directò contrarijs, con sil.108.nu.16.Et quid si notitiam habuit iudicij intentati. nu.17. ibidem.Vel facta fuit publicatio, & testificata fuere didicita. nu. 18.ibidem. 202
1 Testes singulares non probant.cons.112.nu.14.Etiam si essent mil le.num.15.ibid. Et quando deponunt de confessione extraiudiciali. nu.16.ibi. 210
3 Et consi.24.nume.24.fol.37.consi.77.nu.67.fol.135.& con.88. numero 88 150
4 Et cons.2.nu.94.fo.5.& consi.42.nu.18 156
1 Testes plures numero attenduntur in isto possessorio.nu.80.ibi. Et qui deponunt verosimiliora.nu.81.ibi.Et quando dicantur vero similiora deponere.ibi. 211
1 Testes cum instrumento tunc possunt produci, quando per instrumentum probatur factum.consilio 122. numero 10. Nec procedit, quando vellet probare illud idem,quod prius produxerat. numero 12.ibidem. 121
4 Testes singulares in isto crimine non probant.consi.2.n.86.& nu. 88.& 89 5
4 Testes sunt pars indicij.nu.169.ibi. 5
1 Testes producti contra vnum,& in vna causa fidem faciunt in alia & contra alium,quando ad id ille fuit citatus.consi.80.nu. 50 Et præcipuè si tertius possessor citatus extitit.nu.51.ibi. 107
4 Testes in causa matrimoniali debent esse omni exceptione maiores cons.58.nu.20 72
4 Testes & instrumenta si non adsunt in factis antiquis, recurritur ad communem hominum memoriam & famam.consilio 188.nume ro 26 144
2 Testes duo tantùm an sufficiant in testamento condito tempore pestis.cons.32.nu.38.Vel ad minus requiruntur quinque.ibi. 98
1 Testes examinati ad futuram rei memoriam,quando probent.con. 23.nu.254 52
1 Testis deponens per verbum credit, an probet,& quo casu.con.50. nu.58.59.& 60 110
1 Testes probant simulationem contra instrumentum,& illi præferūtur.consi 55.nu.35.& 36 118
1 Testis solus de veritate in qua materia semiplenè probat.n.37.ibi. Ita vt deferri possit iuramentum in supplementum,nu.38. ibid.Et cum alijs duobus deponentibus de fama probationem facit.numero 39.ibid.Et vnus de veritate coniungendus est cum alijs coniecturis ibidem. eo.
1 Testes non publicati probant.cons.80.nu.52 146
1 Testes recepti parte non citata non probant.consi.83.nu.13 Etiam si recipiantur a delegato,cui commissa est testium examina tio.nu.14.ibi. 152
1 Testis idoneus qui dicatur, & omni exceptione maior.numero 19. ibidem. eod.
4 Et cons.59.nu.3 74
4 Et consi.152.nu.6 156
1 Testes quando debēt esse omni exceptione maiores,an ista qualitas sit probanda.nu.21.22.& 23.83 152
1 Testi deponenti non verosimile non creditur.consilio eodem. nume. 24.ibidem. 152
1 Testis productus,& ita approbatus non potest reprobari. numero 30.ibidem. eo.
1 Testes deponentes per eadem ferè verba suspecti sunt.numero 31. ibidem. eo.
1 Testis debet iurare etiam religiosus, & id a Papa non post relaxa ri.nu.34.ibi. eod.
1 Testis criminosus,& de crimine damnatus non recipitur.num.38. ibi.& nu.37 eod.
1 Testes sibijpsis contrarij non probant. ibi. eod.
1 Testes qualiter habent deponere.cons.95.nu.2. 169
1 Testis deponens per verbum credere & iudicio suo non probant.cō sil.104.nu.37.Idem si deponit de videre suo.nu.38.ibi. 191
1 Testis deponens de facto proprio probat.nu.80.ibi. eo.
1 Testes de vniuersitate in fauorem vniuersitatis nō probāt, & quā do nu.135.ibi 191
1 Testes de auditu non probant.nu.136.ibi. eo.
Testes singulares etiam non probant.nu.137.ibi.& nu.156.Idem si sunt affines seu consanguinei.n.138.ibi.Et si varia & contraria deponunt,idem erit.n.139.ibi.Et si tacuerunt interrogati veritatem dicere idem.nu.140.ibi. 191
1 Testis variantis statur primo dicto. nu.158.ibi. 191
1 Testes familiares & domestici repelluntur.nu.159.ibi. eo.
3 Testibus magis creditur,quàm scripturæ aliquo casu. consilio 13. numero 15 22
4 Testis semel productus & approbatus nō potest reprobari a producente.cons.53.nu.40 65
3 Testes conformes in substantia quò ad principale,licet sint varij in aliquibus verbis,dicuntur contestes. cons.13.nu.1 22
3 Testes reprobati per alios non sunt iudicandi idonei. numero 20. ibidem. eod.
3 Testis deponens de iudicio suo non probat.consi.77.nu.66 155
3 Testis sperans aliquod commodum non dicitur integer.numero 79. ibidem. 135
3 Testis deponens per verbum credere, regulariter non est integer. nu.83.fallit vt.nu.91.ibi. eo.
3 Testis varius & falsarius repellitur.nu.84.ibi. eo.
3 Testes deponentes verisimiliora præferuntur alijs.nu.112.ibi. 135
3 Testes deponentes super affimatiua præferuntur alijs deponentibus super negatiua.cons.eo.nu.117 135
3 Testis deponens aliquem proijcere lapides per viam,an ex hoc solo probetur illum furiosum,vel mentecaptum.cons.98.nu.68. 163
3 Testes deponentes per eundem præmeditatum,& compositum sermonem non probant.nu.74.ibi. eo.
3 Testes deponentes impossibilia non probant.nu.75.ibi. eo.
3 Testes deponentes de his,quæ viderunt in infantia,non probant.n. 76.ibidem. eo.
3 Testis suspectus in vno redditur suspectus in omnibus.numero 82. ibidem. eo.
3 Testibus prædictis iudex non debet adhibere fidem. numero 83. ibidem. eo.
1 Testis vnus de visu & veritate facit semiplenam.cōs.57.n.22.120 Et idem testis potest deponere etiam de confessione.nu.23.ibi. Et iunctus cum alio deponente de confessione plenè probat.nu.24. ibi.& nu.23.25.26.& seq. 120
Idem testis potest produci ad probandum diuersa.nu.25.ibi. eo.
2 Testes ad reprobandum matrimonium debent esse maiores omni exceptione & idonei.cons.15.nu.12 39
2 Testis affectans victoriam pro vno suspectus est.nu.31.ibi. 39
2 Testimonium se exonerātium suspectum redditur.consilio 15.nume ro 29 39
2 Testimonium vnius inhabilis comprobatur ex alijs habilibus.num. 31.ibidem. 39
Et quid si veritas aliter haberi non potest, & quando & quo casu. nu.31.ibi. 39
2 Testimonium de auditu auditus reijcitur.cōs.15.nu.47.ibi. 39
4 Testimonium in causa propria non valet,etiam in supremo principe.consi.15.nu.30 28
4 Testimonium de auditu quo casu recipiatur.cons.53.nu.11 65
4 Testimonium non valet,si incertum est,quo loco fuit præstitum,& iuratum.cons.53.nu.22 65
2 Textus in l.stipulatio hoc modo concepta. cum concordan. quando & quo casu procedat.cons.26.n.111.Et quid si tale pactum sit pro conseruatione successionis virtute testamentorum antecessorum.cō sil.eod.nu.112.ibi. 81
2 Textus in §.illud.in auth.de testibus.quibus in locis procedat.con. 28.nu.53 89
2 Textus in §.cum filius.instita.de successio.ab intesta. quādo & quo casu locum sibi vendicet.consi.40.nu.27 112
2 Thesaurus inuentus in re empta non dat causam, vt ex hoc contractus rescindatur.cons.16.nu.84 63
4 Theologi super quibus habent potestatem decidendi. consilio 67. numero 34 83
4 Thorus separatur,si maritus verberat vxorem.consilio 50.nume. 9.33.& 39 61
4 Thorus separatur,quando maritus capitaliter vxorem prosequitur consi.55.nu.12 161
4 Thorus non separatur propter paupertatem mariti. ibidem numero 3. eo.
2 Timor litis seu lis quando est probabilis,litis conuentio facta largo modo

go modo potest transactio dici.con.12.nu.4 28

1 Timor indignationis superioris penes quæ sunt bona, an inducat iustum metum.con.10.nu.52 22

4 Timor scandali quando & quo casu sit considerabilis.con.51.numero 61 62

4 Timor stupri bonis viris maior est, quàm timor mortis.consil. 58. nume.32 72

4 Timens vulnerari iustum metum dicitur habere.consi.60. num.13 Nec debet expectare, quòd interficiatur & vulneretur.nu.14. ibi. Esto quòd actualiter vis non inferatur.nu.15.ibi.Sufficit enim probabiliter timeri.nu.16.ibi. 76

3 Titulo ex putatiuo etiam erroneo excluditur dolus & mala fides, videtur includi fides bona.con.66.nu.86 107

3 Titulus non est necessarius in præscriptione triginta annorum.nu. 88.ibidem. 107

3 Titulus potest allegari & præsumi quanto tempore præscript.consi. 27.nu.71 44

1 Titulus legati, & donationis à pari procedit. consilio 77.numero decimo. 143

1 Titulus, quod iussu, inter quas personas propriè cadit.cons.93.nu. 33.Et quando pater vel dominus teneatur ex illo.num.34.fo.ibid. Et talis titulus non inducitur per simplicem consensum.n.35. ibid. Et necesse est, quòd pater iusserit tanquam pater.n.36.ibi.Et iussus debet esse super aliquo negotio particulari, seu terrestri.nn.37.ibi. Et debent seruari formæ, & limites dati in iussu.nu.39. ibid. 166

1 Titulus an & quando per cursum temporis præsumatur. consi.26. numero 21 69

1 Titulus & obligatio probatur per prestationem diuturmam, & lõgeuã.con.7.nu.1.Et sufficit, quòd fuerit annorum decem.nu.2.ibid. Et satis est allegare titulum.nu.3.ibi. 22

4 Titulus prædecessoris regulariter non est iustificandus per successorem con.37.nu.6 50

4 Tituli commendæ an & quando sit facienda mentio in impetratione.con.23 46

4 Titulus superueniens validat iustam possessionem.consi. 23.numero 215 34

4 Titulum suum petente aduersario quis non cogitur exhibere.consi. 49.nume.44 60

4 Titulus primus per resignationẽ dicitur extinctus, & in præiudiciũ tertij non debet ad illum restitui.con.93.nu.13.& nu. 19.20.21. Fallit, nisi Papa aliter disponat rẽ integra.nu.14. ibidem.& numero 10.11.12 115

2 Titulus præsumitur allegatus ex lõgissimo tẽpore cũ diuturna prestatione, vt ipsius virtute possit quis astringi futurũ præstare, quòd præstitit tempore longissimo.con.35. nu.28 103

2 Titulus iustus, & etiam putatiuus, iusto errore causatus ad prescriptionem sufficiens est.con. 66.nu.83.& nu.84.declaratur.n.119. & seq.quando procedat. Et sufficit titulus putatiuus, etiam lucratiuus.nu.85.ibi.Item & vniuersalis pro hærede. quod declaratur nu.121.ibi. 107

3 Titulus, si quis aliquem testari prohi. duo cõtinet capita, coactionis scilicet, & impedimenti.con.67.nu.17. Ad probandum impedimẽtum prædictum sufficiunt duo testes.nu.18.ibi. 111

3 Titulum lucratiuum errore causatum, quando procedat.producere prescriptionem.con.66.nu.121 107

3 Titulus putatiuus quòd sit iniusto errore causatus qualiter & ex quibus probetur.nu.122.ibi. eod.

3 Titulus putatiuus iniusto errore causatus non sufficit ad præscriptionem statutariam complendam.con.eo.nu.123.ibi. eo.

4 Titulus primus per regressum continuatur, nec impeditur per vnionem con.114.nu.8 126

1 Titulus dat iustã causam præscribendi dominiũ.cõ.104.n.104.191

2 Titulus causatus ex renunciatione, & bona fide valet.consi.15.numero 147 43

2 Titulus & dominium in rebus feudalibus, & emphyteuticis cõsideratur.con.98.nu.16 198

1 Titulus habitus à non vero domino non prodest successori. consilio 101.nu.10 186

1 Titulus necessarius in præscriptione.nu.129.ibi. 186

1 Titulus etiam minus iustus dat iustam causam præscribendi.consi. 111.nu.48.& nu.47 208

1 Tituli defectus an inducat malam fidem. con.113. nu. 50. Quando antiquior, & iusta possessio erat penes alium.idem. nu. 51.ibi. 205

4 Titulus de cloacis propter quid emanauit.con.110.nu.15 127

2 Titulus causatus ex renunciatione, & bona fide valet.consi.16. numero 147 43

3 Titulus donationis validus est & permissus.con.76.nu.4. Siue purè sit celebratus, siue sub cõditione, subsecuta eius purificatione.n. 5.ibidem. 134

3 Titulus donationis transfert dominium.con.89.nu.37 152

1 Tolerantia & patientia actus multùm operantur.con.54.nu. 48. & nume.68 115

1 Tolerantia & patientia nociua est depositario.con.74.nu.25.140

4 Tolerantia superioris, multùm operatur, & consideranda est.cons. 37.nume.7 50

4 Tolerantia, vt sit considerabilis, diuturna esse debet.nu.8.ibi. 50

4 Tolerantia non recipitur, nec admittitur contra concurrentem cũ titulo.nu.9.ibi.Et contra quos producat effectum suum.ibi. 50

4 Tolerantia an prosit vitioso ingressori.nu.1.ibi. 50

4 Tolerantia quando, & quo casu operatur effectum, & quando nõ. con.89.nu.11 112

4 Tolerantia quos defectus tollat.cons.96.nu.7. & num.22.& alijs sequenti. 117

4 Tolerantia an suppleat defectum potestatis.n.22.ibi.Vel defectus concernentes gratiam.nu.23.ibi.Vel defectus extantes contra formam mandati.nu.24.ibi. 117

4 Tolerantia debet habere conscientiã.con.136.n.14.Et quid si actus est inualidus.nu.1..ibi.Et quid si actus concernit priuatam vtilitatem.nu.16.ibi.Et quid si esset contra formã mandati.nu.17.ibi.Et quid si erat priuatus, vel suspensus.nu.18.ibi. 143

4 Tolerantia capituli non sufficit respectu facultatis. nume.20. ibi. Et quid si sumus in casu certo.nu.21.ibi. 143

4 Tortura quæ necessariò requirat, vt ad eam perueniatur.con.153. numero 24 158

Tortura in ciuilibus cessat.con.153.nu.24 158

4 Tortura contra inquisitum potest reiterari, quando per primam indicia non sunt purgata etiam si extarent noua indicia.con.148.nume.1.& 2 152

4 Tortus indebitè, & cõfessus condemnandus non est, nã confessio, & successiuè ratificatio facta in tortura non præcedentibus indicijs cõfitenti in nullo nocent.con.163.nu.24 170

2 Totum dictio vniuersalis est, non tamen comprehendit pecunias. con.80.nu.48 165

4 Tractatus leuis toleratur in permutatione, secus si esset cõclusio & conuentio firmata.con.80.nu.11.& 12.ibi. 139

4 Tractatus solẽt interuenire in permutatione beneficiorum. con.43. numero 11 55

2 Tractatus quando sunt diuersi, vltimus attenditur ad effectum, vt filiatio dicatur per illum probata.con.10.nu 89 222

4 Tractatus requisitus in istis an probetur ex verbis appositis in instrumento illius, videlicet habito colloquio, tractatu &c.con.26.numero 9 49

4 Tractatus scripturam requirit de per se.nu.10. ibi. eo.

2 Tractatus an & quando eam probet.con.10.nu.8 21

2 Tractatus coniunctus cũ natiuitate facta in domo mariti, verè probant filiationem, ita vt præferatur alteri tractatui, per quẽ probatur quasi possessio filiationis.n.9.ibi.& n.29.& 87.Eo magis si tractatus mariti fuit approbatus per adulterum dicentem illum eius esse filium.nu.10.ibi.sed contra.nu.87 22

2 Tractatus communis, & reputatio probat alienationem.n.55.fol. 34.ibidem. 21

2 Tractatus patris erga filium constituit ipsum in quasi possessione filiationis.nu.61.ibi.& nu.62.63.64.& 87.Et sufficit ad obtinendã hereditatem.nu.64.ibi.& nu.69 21

2 Tractatus probat filiationem quò ad patrem etiam.con.13.numero 4 35

2 Tractatus solus an sufficiat, vel aliud requiratur.n.18. ibi. Et vnũquodque de per se consideratum sufficiat.n.19.ibi.Et quid si sunt simul iuncta.nu.20.ibi. 36

1 Tractatus de se exonerando non est idoneus testis.con.83.n.42.151

1 Tractari dicitur de lucro, vbi agitur de successione.con.13.n. 54.32

4 Tractatus futuri temporis non spectant ad iudicem.consi.108.numero 43 125

1 Traditio ficta idem operatur, quod vera.con.128.nu.15 198

3 Traditio ficta per constitutum sufficit ad dominium & possessionem transferendam.con.25.nu.64 38

2 Traditum dicitur pro forma, quãdo resistit volũtas, si actus alio modo fieret, con.19.nu.22.Quando precipitur aliquid fieri certo modo sub pœna, illud dicitur tradi pro forma, & aliter factum nõ tenet. nu.23.ibi. 54

1 Tradi-

1 Tradita de iuramenti delatione in l.admonendi.locum habent corã arbitro.con.76.nu.15.Idem in delatione iuramenti ad probandum quantitatem.nu.16.ibi.& nu.14 142
3 Tradita in.l.secunda.ff.de in diẽ adiec.in quo pacto procedunt.con si.92.nu.23 156
1 Transactio ita facta dolo presumpto non firmatur iuramento.consi. 96.nu.19.& 21 171
1 Transactio fit super lite mota.nu.37.ibi. eo.
1 Transactio facta à minore rescinditur.nu.46.ibi.Nisi facta sit curatore authorante,& minore adulto iurante.nu.47.ibi. eo.
1 Transactio uallata iuramẽto facta per minorem tollit beneficium restitutionis in integrum.nu.56.ibi.Et facit cessare beneficiũ.l.2.C. de rescin.vend.ibi.& nu.57.& seq.& nu.60.61.& 64 171
1 Transigentes an possint dicere se læsos.nu.58.ibi. 171
1 Transactio ratificata,& denuo confirmata operatur, vt aduersus illam non possit dolus allegari.nu.76.ibi. 171
4 Transactio admittitur super lite futura.con.23.nu.23 11
4 Transactio etiam super molestationibus facti admittitur. ibid.numero 24 11
4 Transactio quandoque super possessione,nedum proprietate admittitur.con.3.nu.25 11
4 Transactio aliquo dato,seu retento,aut promisso perficitur.consi.3. numero 26 11
4 Transactio potest fieri super rebus ecclesię cum authoritate Pontificis.ibi.nu.27 eod.
4 Transactio per annos obseruata eo magis est valida.ibi.nu.28 eo.
4 Transactio facta cum prælato data pecunia non est simoniaca. nu. 68.fo.14.ibi. eod.
4 Transactio à iure approbata est.con.21 32
4 Transactio celebrata à maiori parte capituli,interueniẽtibus alijs à iure requisitis valida est.n.3.ibi.Idem si facta est personis repre sentantibus totum capitulum.nu.4.ibi eo.
4 Transactio approbata per deputatos,& in generali sinodo,& capitulo valida est.nu. 6.ibi. eod.
4 Transactio potest fieri super lite futura,et quæ timetur.con.150.n. 7.Et si fuit generalis extenditur ad omnia.con.eo.nu.8.ibi. 154 Et extenditur ad cõnexa & accessoria.nu.9.ibi.In transactione sufficit cogitatio in genere.nu.10.ibi. eod.
1 Transactio fieri potest post spolium,quæ seruanda est,etiam si requireret altiorem.con.1.nu.151.& 152 2
1 Transactio in feudo admittitur,licet non possit alienari.con. 32.numero 108 84
3 Transactio facta non visis,nec cognitis verbis testamenti, est nulla & reputatur inualida.con.11.nu.30 27
2 Transactio propriè illa est,quæ fit de re dubia,& lite futura incerta con.12.nu.1 28
2 Transigentibus non est licito à transactione recedere.n.2.ibi.quod declaratur.n.33.Maximè quando vallata est iuramento, quod est inuiolabiliter obseruandum.nu.3.ibi. 28
3 Transactio in rebus feudalibus facta per prædecessores an præiudicet descendentibus.con.65.nu.45 165
1 Transactio impedit litis ingressum.con.1.nu.126.Et potest fieri ẽt post spolium.nu.127.ibi.Et quomodo procedit, quod non prodest illi,qua non seruat promissa per eum.nu.128.ibi.Et quando fit sub cõditione valet contra eum,cuius facto conditio non fuit impleta.nu. 129.ibi.Et conditione seu modo pendente, non licet parti recedere ab ea.nu.130.ibid. 2
1 Transactio bona fide facta super feudo,& sincerè valet & tenet cũ consensu domini.con.10.nu.22. Et quando fuit vallata iuramẽto. nu.23.Et quando penes alium,cum quo fit,optima, & potiora iura adsunt.nu.24.Et quãdo facta est per viam pacis habentis quã plura priuilegia.nu.25 22
1 Transactio facta contra instrumenta publica,an & quando valeat. nu.94.ibi. 22
1 Transactio an & quando contra sententiam valet.ibi.& n.96.97. 98.99.100.& 101 eod.
1 Transactio an debeat fieri super re dubia.nu.97. ibi. & num.102. & 103 22
2 Transactio super feudo facta per vasallum cũ consensu domini præiudicat domino.con.16.n.34.Prout etiam preiudicat vasallo illam facienti.nu.35.ibi.Et præiudicat filijs & agnatis, quando fit bona fide,& alius reperitur possidere.nu.36.ibi.Prout præiudicat etiam in feudo paterno,& antiquo, quãdo facta est cũ dictis qualitatibus nu.31.ibi.Et quando interuenit expressus consensus transigentis seu renunciantis,qui expreßè obligauit se & suos heredes,& promisit non contrauenire, n.42.ibi. Esto quòd regulariter transactio facta per vasallum super feudo paterno seu antiquo ex pacto & prouidẽtia non noceat filijs vel agnatis.n. 37.ibi. Prout etiã ipsis nõ nocet renunciatio super dicto feudo facta per vasallum.nu.38.ibi. Et an si super prædictis interueniret consensus directi domini. nu. 39.ibi. & nu.40 42
1 Transactio etiam iurata stricti iuris est.con.32.nu.11 84
1 Transactio potest fieri si extra iudicium dubitatur de controuersia, etiam de facto.n.18.ibi.Et si non vertatur super proprietate,sed tãtùm super possessione.n.19.ibi.Et fit aliquo dato,seu retento.n.20. ibi.Vel antiquo saltem promisso.nu.21.Esto quòd super tali promisso non fuerit controuersia.nu. 22.ibi. 84
1 Transactio liti finem imponit.con.33.nu.65 87
1 Transactio subsequuta an validat contractum simulatum.con. 55. nu.58.& alijs seq.Et quid si facta per aliam personam.ibi. 118
2 Transactio facta per dubium euentum litis videtur tollere læsionẽ. con.12.nu.14 28
4 Transgressio omnis mãdati hominis habet in se decretum. con.130. numero 21 139
2 Transactio vera, & propriè quæ dicatur.nu.32.ibi. 28
2 Transactio non potest fieri super lite facta,si non adest timor instantis litis,vel potentia propinqua,seu causa probabilis.nu.32.ibi.& numero 33 28
2 Transactio facta super alimentis vtilis alimentandis tenet.con.16. nu.104.Et quid si contractus fit cũ persona,in qua nulla cadit suspicio.nu.105.ibi. 43
2 Transactio vt valeat,requirit litem adesse,& super lite ficta nõ valet.nu.121.ibi.& nu.124.& seq. eo.
2 Transactio facta super his,quæ dependẽt ex testamẽto,an valeat,si non est facta mentio testamenti.con.46.n.11.Et quid si tempore diuisionis non venerat dies fideicommissi, & tunc temporis non cõpetebat ius super fideicommisso.nu.12.ibi. 123
2 Transactio licitè potest fieri,quando hæredes notitiam testamenti habent,licet non sit facta mentio testamenti.con.46.nu.20 123
3 Transactio seu compositio facta super rebus pupilli dicitur alienatio & de ea iudicandum est,prout de alienatione.con.85.nu 14 144
3 Transactio censetur prohibita alienatione prohibita.consilio 85.numero 15 144
3 Transactio super lite facta nihil valet.nu.21.ibi.& nu.31.Etiam si facta esset in presentia propinquorum super rebus pupilli.nu.32. ibidem. 144
3 Transactio facta non seruata forma iuris, super rebus minoris non valet.nu.54 145
2 Transigendo alienare quis potest.con.12.nu.38 28
4 Transigi potest super furto.con.150.nu.11 154
4 Transigi potest super crimine ingerente pœnam sanguinis.con.150. numero 13 154
2 Translatio & ademptio legati iuridice fieri potest.consilio 74. numero 1 156
4 Translatio pensionis de vna persona ad aliam nõ inducit nouũ grauamen debenti illam soluere.con. 5.nu.86 15
4 Translatio pensionis, facta per habentem facultatem transferendi per actum inter viuos valida est.con.46.nu.3. Et an possit trãsferri per actum vltimæ voluntatis.nu.4.ibi. 57
4 Translatio pensionis,de iure cnmmuni per vtrunque actũ prohibita est,ita & concessa,videtur permissa per vtrunque actum.n.25. ibidem. 57
4 Translatio pensionis de vna persona in aliam pœnę nomine fieri potest.nu.43.ibi. 57
4 Translatio de vna persona in aliam intelligitur facta cum omnibus qualitatibus & prerogatiuis.con.141.nu.19 147
3 Transgressio iuramenti peccatum inducit, & animæ læsionem.con. 69.n.31. Ita renuncians etiam ab intestato non poterit succedere illi cui renunciauit.nu.32.ibi. 117
1 Transgressor formę & mandati nõ potest se ex illis iuuare.con.41. nu. 59.& nu.71 105
4 Transmissio annuli,an & quando inducat subbarrationem matrimonij.con. 55.nu.42.Et quid si ante transmissionem nullus precessit tractatus.nu.44.ibi. 69
2 Transmissio legati an & quando possit fieri con.49.nu.27 126
2 Transmissio non impeditur, esto quòd legatum fuerit relictũ super fructibus & redditibus possessionum.nu.28.ibi. eo.
3 Transmissionis ius competit hæredi.con.32.nu.2 50
2 Transmissio cessat,quando aliqui expreßè sunt vocati.consil.91.numero 41 148

3 Transmis-

3 Trāsmissibile quod est sui natura, ex cōiectura tā mēte testatoris fit non transmissibile. con. 66. n. 30. Et cōtra sui natura nō transmissibile efficitur transmissibile. nu. 31. ibi. 106
3 Transmissio fit ad hæredes ex coniecturata mente testatoris, quādo substitutus moritur ante grauatum. nu. 32. ibi. Et isto casu soluatur gl. in l. is cui. ff. de act. & obl. ibi. & nu. 76. & seq. eod.
3 Transmissio fit ad hæredes viuēte substituto, licet substitutus moriatur ante restitutionem fideicommissi sibi factam, quādo cessit et venit dies fideicommissi. con. 66. nu. 57 107
2 Ttransmitti ad hæredes & successores, an & quando possit ius eligēdi, & declaratio. con. 36. nu. 42 104
4 Transumptum an & quando & quo casu probet. consilio 145. numero 12 150
1 Transitus ad simbolum est facilis. con. 19. nu. 33 41
2 Transuersalis transuersali in feudis antiquis & paternis succedit. con. 13. nu. 58 36
1 Transuersales in stirpes, & vnà cum patruus succedunt in feudis, etiam si essent ecclesiastica. con. 5. nu. 13 16
1 Transuersales succedentes in feudo transuersali vsque ad gradū septimum succedunt. con. 3. nu. 44 12
2 Transuersales an succedant per capita vel per stirpes. cons. 37. numero 8 106
2 Transuersalis an, & quando succedat vnà cum ascendente. con. 84. numero 10 170
2 Transuersales non veniunt, quando testator considerauit descendētiam, & lineam. con. 53. nu. 47 131
3 Trebellianica potest detrahi non obstante prohibitione, quando est con. 63. nu. 26 66
3 Trebellianica detrahitur de fideicommisso vniuersali, non de particulari. nu. 45. ibid. 66
1 Trebellianica non potest detrahi, quando fuit prohibita alienatio. consilio 126. numero 34. Et qua ratione istud inductum. nume. 35. ibidem. 224
1 Trebellianica cessat propter non confectionem inuentarij. n. 37. ibi. Et quid in filijs primi gradus. ibi. & nu. 38. & 39 eod.
2 Et con. 9. nu. 17 18
3 Et con. 1. nu. 87. & 88. fo. 2. con. 52. nu. 14 83
3 Trebellianica videtur prohibita per prohibitionem alienationis. consil. 9. nu. 12 16
2 Trebellianicæ detractio in extraneis prohiberi potest. numero 16. ibidem. eod.
2 Trebellianica debetur filio grauato pro fideicommissum post mortē con. 17. nu. 16. Istæ duæ quartæ capiunt medietatē partis relictæ filio. ibi. Istarum quartarū detractionem filius transmittere potest ad omnes hæredes. nu. 17. ibi. 49
2 Trebellianica, an & quando possit prohiberi in filijs primi gradus. nu. 18. ibi. Et quid si filius approbauit testamentum. nu. 19. ibi. & nu. 20. Et vlterius si pater expressè prohibuit. nu. 20. ibi. Eā capere contra prohibitionē peccatū est. n. 21. ibi. Et quid si vltra prohibitionem ipsius adhuc est prohibita alienatio bonorum. n. 22. ibi. 49. & con. 16. nu. 58. 59. 60. & 61 42
2 Trebellianica an possit detrahi, quando possunt detrahi duæ quartæ & fuit prohibita. con. 18. nu. 105 51
3 Trebellianicam & legitimam detrahens non dicitur inpugnare testamentum con. 63. nu. 33 66
2 Trebellianica regulariter detrahitur ex fideicommisso vniuersali. con. 53. n. 51. Fallit, quando fuit à testatore expressè prohibita etiā in filijs primi gradus. nu. 52. ibi. Item & quando fuit prohibita alienatio. n. 53. Item & quando grauatus nullum confecit inuentariū. nu. 54. ibi. Prout etiam attento iure canonico. nu. 55. ibi. 85
2 Trebellianica quanta sit. con. 25. nu. 35 40
3 Et con. 30. nu. 11 49
2 Trebellianica debet deduci super bonis hereditarijs vno vel pluribus iudicis arbitrio. con. 45. nu. 19 121
2 Trebellianica cessat in hærede particulariter instituto, quam nō potest detrahere. con. 52. nu. 32 130
2 Trebellianica debetur filio grauato restituere hæreditatē. con. 65. numero 11 147
2 Trebellianica tacitè prohibita videtur ex illis uerbis, quòd integra bona restituantur. con. 93. nu. 34. & nu. 45 189
2 Trebellianica an censeatur prohibita in filijs primi gradus per prohibitionem alienationis bonorum. nu. 49. ibi. 189
1 Trebellianica an possit prohiberi in filijs primi gradus, quādo duæ quartæ veniunt detrahendæ. nu. 50. ibi. 189
2 Trebellianica an dicatur deperdita per non confectionē inuētarij. nu. 51. ibi. Et quid in filijs primi gradus. nu. 51. ibi. & nu. 51 189
3 Trebellianica & legitima non possunt detrahi per filium, quādo ipse approbauit testamentum patris, & renunciauit illis. consi. 1. numero 96 42
3 Trebellianica non potest detrahi, quando est expressè à testatore prohibita. con. 18. n. 26. Maximè per extraneos, & non per filios. n. 27. ibid. Minus potest detrahi, quando facta est prohibitio de non alienando. nu. 28. ibi. 27
3 Trebellianica an possit hodie à testatore prohiberi. con. 21. nu. 33. Et an tacitè etiam præscribi possit. n. 34. ibi. & nu. 35. Tacitè quando dicatur esse prohibita. nu. 35. ibi. & seq. 32
3 Trebellianica an cēseatur prohibita, si testator prohibuit alienationem bonorum. nu. 35. ibi. eo.
3 Trebellianicæ prohibitio an possit fieri in filijs primi gradus. num. 42. ibi. & nu. 43. 44. 46. & 49 eo.
3 Trebellianica à testatore prohibita non potest detrahi, quando prohibiti sunt hæredes filiorum illam detrahere. numero 46. ibidem. et numero 50 32
1 Trebellianica potest expressè & tacitè prohiberi. con. 136. nu. 36. 224. con. 42. nu. 11. Et prohibita censetur, quando testator prohibuit alienationem bonorum, nu. 12. ibi. Et si facta est prohibitio de non alienando vni non extenditur ad alios regulariter. nu. 13. ibid. fallit. nu. 14. & seq. & 34. & seq. 112
4 Et con. 72. nu. 17 98
2 Tunc dictio extremitatem tēporis denotat. con. 86. nu. 34 174
1 Turbatio possessionis probanda est, & molestatio. consilio 112. numero 72 211
4 Turbatio facti quæ sit. con. 126. nu. 5 137
4 Turbationem an inducat locatio. nu. 6. ibi. eod.
4 Turbare an dicantur, qui iudicio se opponunt. nu. 8. ibi. 137
4 In materia turbatiua quod remedium est sufficiens. consi. 126. numero 4 137
1 Tutor & curatar tenentur idem facere. con. 96. nu. 2 371
2 Tutor an & quando teneatur ponere pecunias pupilli ad quæstum licitum. nu. 35. ibi. 171
1 Tutor tenetur soluere debita pupilli. nu. 36. ibi. 171
1 Tutores & curatores cautè præsumuntur contrahere. con. 98. numero 28 178
1 Tutor contrahens sine solennitate à iure requisita nihil agit. num. 38. ibidem. 178
1 Tutor an compleat officium duarum personarum, & fungatur vice duarum. nu. 70. ibi. 178
1 Tutor non potest fungi vice duorum. nu. 73. ibi. eod.
2 Tutor datio facta sub conditione nulla &c. consilio vndecimo, numero 7 26
2 Tutor tenetur inuentarium conficere. con. 21. nu. 53 65
2 Tutor tenetur rationem administrationis reddere. numero 55. ibi. Etiam si à testatore fuerit liberatus, & absolutus: nā talis absolutio scrupulosam tantum remouet inquisitionem. nu. 56. ibi. Non autem tollit dolosam, & fraudulentam administrationem. n. 57. ibi. et alijs sequen. 65
2 Tutor an sit petendus ille, qui ab alio gubernatur, & propterea excusandus veniat ille, qui successionem prætendit. con. 84. nu. 27. 176
2 Tutor in testamento dari non potest, nisi filio in potestate existenti. & simil. con. 11. nu. 8 26
2 Tutrix nomine pupilli possidet. con. 98. nu. 18 198
1 Tiranno non est obediendum, & eius gesta non valent. con. 1. n. 57. & nu. 60. & seq. 42
1 Tyranni qui dicātur, & an præscribant remissiuè. con. 23. n. 224. 52

V

4 VACATIO putatiua releuans & considerabilis resultat ex resignatione possidentis cum titulo. consilio 37. nu. 17 50
4 Vacatio putatiua attenditur. con. 140. nu. 18 146
4 Vacantia apud sedem per obitum reseruata sunt Pontifici. consilio 36. nu. 13 49
4 Valetudinarius & corpore infirmus, mēte tamē sanus potest actus validos gerere. con. 15. n. 9. Esto quòd propter infirmitatem sensus rectus aliquatenus effectus esset imbecillis. n. 10. ibi. Licet etiā propter infirmitatem loquatur quandoque variè & non ad propositū, si incontinenti cessante infirmitate sanam mentem recuperat. numero 11. ibi. 28
1 Valor debet esse excessiuus considerato tempore contractus. consil. 128. nu-

128. nume. 35 227

2 *Valor & æstimatio rei consideratur tempore mortis patris. con. 16. nu. 81. & nu. 82. & 85. Et nõ ille, qui creuit propter meliorationes factas. nu. 82. ibi.* 43

2 *Valor consideratur tẽpore, quo fit cõtractus, & non quo facta sunt melioramenta. nu. 83. ibi.* eod.

2 *Valles dicuntur esse eorum, quorum sunt prædia. con. 70. nu. 18. Et quando essent publicæ, omnes habent conferre vt desiccentur. nu. 19. ibi. Et quando sunt priuatorum, onus desiccandi tangit priuatos tantùm. n. 20. ibi. Eo maximè si ipsi fuere impedimento, vt aquosæ redderentur. nu. 21. ibi. Et habentes prædia superiora non tenẽtur cõferre. n. 22. ibi. Et ad eos cogendos actio non competit habẽtibus prædia inferiora. nu. 23. ibi.* 152

3 *Vana est diffidentia de re dependenti à libero arbitrio iudicis. con. 10. nu. 78. & nu. 81* 22

3 *Varius & contrarius sibijpsi minus probat. con. 24. n. 20. & n. 23. & 25. Etiam si ad concordiam possit reduci. nu. 21. ibi.* 37

2 *Varietas testiũ in substantia & in verbis formalibus valde attẽditur ita vt ex ea nulla probatio possit colligi. con. 24. nu. 26* 72

3 *Variatio & mutatio volũtatis reprobatur. con. 11. n. 129. Et potissimùm in supremo principe. nu. 130. ibi.* 26

4 *Varius & contrarius repellendus est. con. 77. nu. 3* 105

4 *Variatio fugienda in quocunque actu. con. 79. nu. 6* 106

4 *Variatio, & contrarietas elidit probationẽ scripturæ publicæ. con. 80. numero 9* 107

4 *Variatio in quibus reprobanda est. con. 112. nu. 27* 128

4 *Variantes, & contrariantes non sunt integri. con. 152. nu. 19.* 156

4 *Variatio licita est reo inquisito. con. 169. nu. 27* 175

3 *Variatio circa nomina, dummodo constet de corpore, non vitiat. consi. 61. nu. 12* 100

3 *Variatio circa substantias, & implementum in illis nõ habet vitiare, si pars rationis sunt, & æquè principalia, & adimpleri possunt in æquipollenti. nu. 33. ibi.* eo.

1 *Vasallus in feudo hæreditario potest disponere, dummodo nõ disponat in personas extraneas, sed erga eas, ad quas feudum poterat transire, considerato tenore inuestituræ & concessionis. con. 4. num. 29. & nu. 30. & 31* 14

1 *Vasallus non potest alienare feudum paternum in præiudiciũ agnatorum. Etiam cum consensu directi domini. con. 13. nume. 10. 11. & numero 37* 32

1 *Vasallo viuente & post mortem ipsius agnatus non dicitur possidere & ideo non potest agere possessorio recuperandę sed solũ acquirendę. con. eo. nu. 87* 33

1 *Vasallus habens plures dominos, si erga vnum deliquit, solùm priuatur pro illa portione non insolidum. consi. 14. nu. 10* 35

1 *Vasallus alienans partem illa sola priuatur. con. 14. nu. 11* 35

1 *Vasallus negans partem feudi toto feudo priuatur. consilio 14. numero 12* 35

1 *Vasallus agens super re feudali debet probare vera inuestitura. cõsi. 15. numero 3* 37

1 *Vasallus propter feloniam per ipsum commissam ergo dominũ suũ directò priuatur feudo, beneficio, & inuestituris. consilio 21. numero 50* 46

1 *Vasallus priuatus feudo si postmodum per dominum ad feudũ restituitur respectu agnatorum, tale feudum adhuc remanet paternum, & non erit feudum nouum. con. 21. n. 56. Fallit, nisi corporalis possessio fuisset appręhensa à domino propter delictum. nume. 57. ibid. Prout etiam fallit, quando ipso iure propter delictum feudum fuisset confiscatum. nu. 58. ibi.* 46

1 *Vasallus aduersus dominum an possit seruitia præscribere. con. 25. numero 31* 64

1 *Vasallus quando & quo casu pro domino possit esse testis. con. 75. numero 23* 141

1 *Vasallus non potest priuari feudo, nisi eius culpa probata & conuicta. con. 101. n. 116. Et sentẽtia requiritur saltã declaratoria. n. 117 Sequitur etiam & citatio. n. 118. Quæ cessat, quãdo per viã extra iudicialem proceditur. n. 119. ibi. Cessat etiam, quando constat principem voluisse illi præiudicare. nu. 120. ibi.* 186

1 *Vasallus petere potest inuestituram intra annũ & diẽ, aliàs excluditur. con. 101. nu. 17* 186

2 *Vasallus de re feudali non potest disponere, etiam in vltima voluntate. con. 98. nu. 3* 198

2 *Vasallus non potest in feudo constituere vsumfructũ seu aliud onus aut seruitutem in præiudicium illorum, qui vocantur ad feudum. con. 98. nu. 3* 198

1 *Vasallus in feudo hæreditario potest facere testamentum de licẽtia superioris directi domini. con. 106. nu. 29. & nu. 30. & 31. Procedit insuper illud, etiam de iure communi absque superioris licentia secundùm aliquos. nu. 32. ibi.* 217

2 *Vasallus potest feudo priuari ex multis causis, et enumerãtur septe con. 1. n. 10. Et alijs sex seq. Et quando propter delictum cõmissum in dominũ priuatur feudo, illud redit ad dominum. nu. 17. ibi.* 2

1 *Vasallus nõ potest feudo priuari, nisi prius probata, & conuicta culpa. con. 1. nu. 18* 2

1 *Vasallus antequam priuetur feudo debet citari, & ibi, quòd citatio est defensio. & ideo tolli non potest, etiam in sentẽtia declaratoria. con. 1. nu. 19. & nu. 20. 23. 24. 28* 2

1 *Vasallus licet in aliquibus causis ipso iure priuetur, tamen in illis requiritur declaratoria. con. 1. nu. 23* 2

1 *Vasallus potest suo arbitrio disponere, de melioramẽtis factis super feudo. & con. 4. n. 40. fo. 14. Etiam si facta fuit ex fructibus perceptis ex feudo. con. 2. nu. 51* 10

1 *Vasallus de rebus feudalibus per testamentum non potest disponere con. 3. nu. 1. & nu. 27. 28. 30. 31. & seq.* 112

1 *Vasallus an possit prohibere in testamento alienationem feu. con. 3. nu. 4. & 36* 112

1 *Vasallus in feudo nouo hæreditario potest suo arbitrio disponere sine cõsensu filiorum & agnatorum, tam inter viuos, quàm per vltimam voluntatem. con. 3. nu. 16* 12

1 *Vasallus de feudo hæreditario potest disponere in quoscunque de familia existentes in vlteriori gradu. con. 3. nu. 32. & 33* 12

1 *Vasallus potest disponere circa feudum, quando talis dispositio tendit ad conseruationem feudi, & vt remaneat in familia. consi. 3. numero 36* 12

1 *Vasallus in feudo hæreditario potest præiudicare agnatis faciendo legitimare filium naturalem. con. 4. nu. 32* 14

1 *Vasallus non potest de feudo testari etiam pro anima. con. 7. nu. 2. & nu. 13. & seq.* 18

1 *Vasallus cum mero & mixto imperio non potest considerari, vt capitaneus primatum causarum. con. 8. nu. 18* 19

3 *Vasallus non potest tacitè, nec expressè alienare. consil. 65. numero 29* 105

3 *Vasallus testando in rebus feudalibus non potest præiudicare agnatis, & alijs, qui poterant in feudo succedere. con. 65. nu. 46* 105

2 *Verba mulieris plena lacte probationem concludentem non inducunt, vt illa filium procreauerit. con. 29. nu. 48* 91

1 *Velle subijpsi quempiam contrariari, non est dicendum. con. 78. numero 14* 144

1 *Velle quis dicitur, quod expressit. con. 106. nu. 52* 197

1 *Velle quis dicitur, quando id expressit. con. 69. nu. 57* 91

2 *Velle. Qui vult vnum, velle videtur omne, sine quo illud esse non potest con. 94. nu. 16* 191

3 *Vendens non potest retinere pręcium, & rem venditam, sed loco illius emptor potest singulis annis licitè aliquid percipere. con. 77. numero 47* 135

3 *Vendens rem suam regulariter non potest cogi illam vendere cõsanguineo, seu eius vicino, ferè per totum. con. 81. Fallit respectu dotis ibi. nu. 7. & nu. 1* 139

3 *Vendens rem Titij, dicitur vẽditionem facere illius nomine, qui potest eam ratam habere. con. 107. nu. 14* 169

3 *Vendens rem alicuius, vt illius, consentientis, vel ratũ postmodum habentis, quò ad precium non præiudicat illi valenti illud petere. nu. 20. ibid.* 169

4 *Vendentes domum contiguam non debent requirere vicinos, si volunt emere virtute bullæ sixtinæ. con. 123. nu. 4. Nec virtute dictæ bullæ agi potest, si eius forma nõ seruatur, nec requiritur intimatio respectu eius, qui scit. ibi. nu. 56. & 7* 136

4 *Vendere rem suam quilibet potest, cui vult regulariter. consi. 123. numero 3* 136

4 *Vendens censum, an potest in se suscipere casum fortuitũ. con. 75. nu. 31. In vero credito fingitur numeratio, sicut in datione insolutũ nu. 32. ibi. & nu. 33* 104

1 *Vendens omnia iura sua, quid dicatur vendere, & quid non. consi. 20. nu. 73. & nu. seq.* 42

1 *Vendi potest res aliena. con. 104. nu. 12* 191

1 *Venditio dicitur facta ad corpus, quando à re est inceptum. con. 64. numero 58* 118

2 *Venditio facta duobus eiusdem rei reddit potiorem illum, cui est tradita, esto quòd fuerit secundus. con. 11. nu. 16* 25

1 *Venditio facta ad mensuram an sit conditionalis. con. 59. nu. 1. & nume-*

nu.7.8. & 9. Et ante mensurationem talis cōtractus an sit imperfectus.nu.11.ibi. 122

1 Venditio facta sub conditione illa pendente habetur pro non facta. nu.3.ibi.& nu.seq. Esto quòd venditio sit conditionalis, tamen per fecta est, vt non sit locus pœnitentiæ.nu.4.ibi.nu.8 122

1 Venditio potest dici perfecta tribus modis considerando pœnitentiā.n.5.ibi. Itē & respectu periculi.n.7.ibi. Et respectu obligationis an sit perfecta sub conditione facta.n.9.ibi. An per venditionē factam de tot bubulcis talis feudi ante mensurationem sit trāslatum dominiū, & possessio.nu.10.ibi. Et an dicatur perfecta, & quo respectu. Et quid si non fuit facta traditio realis, sed appositum constitutum.nu.11.ibi.& nu.12.ibi. Et quid si incertitudo est respectu loci & non quotę.ibi.nu.13 122

1 Venditio prædicta videtur omnino incerta ante mensurationē, & traditionem.nu.15.ibi. Et quid si venduntur 20. tabulæ talis feudi in loco eligendo.ibi.nu 18 122

1 Venditio facta de 20.bubulcis de centum, an valeat.con.61.nu.1. Et an ex ea transferatur dominiū, & possit agi rei vendicatione.n.2.ibi. Et emptor inde fructus percipiēs, an illos suos faciat.n.3.ibi. Et quid si venduntur quatuor tornaturę cum dimidio fundi maiorum tornaturarum.ibi.nu.6 123

1 Venditio quatuor tornaturarum talis fundi nouem tornaturarum valet.con.61.nu.19 125

1 Venditio si fit de vna tornatura cum dimidia de tribus valet.consi.60.n.14. Et idem si venduntur tres cum dimidio.ibi. Et idem si cōstituit se possidere.ibi. Licet in quolibet minimo cespite terræ nō detur tornatura, tamen numerus reducitur ad quotam, quæ conuenit minimo cespiti. ibi. Nec cadit consideratio, vt possit dici facta in plus vel minus.ibi. 125

1 Venditio facta ad mensuram an sit conditionalis, & imperfecta ante mensurationē, con.64.n.1. Et quando dicatur ad mensurā facta. nu.2.ibi. Et quid respectu periculi & obligationis.n.3.ibi. Et pendēte conditione an habeatur pro non facta.n.4.ibi. Et ex ea tanquā incerta non transfertur dominium, nec possessio.nu.5.ib i. 128

1 Venditionem factam fuisse ad corpus, non ad mensurā qualiter colligatur.con 64.nu.6.& nu.10.& seq. 128

1 Venditio ex quibus reddatur pura, certa & imperfecta.n.8.ibi.128

1 Venditio potest dici perfecta altero de tribus modis.nu.15. ibid. Et quid respectu periculi.18.ibi. 128

1 Venditio facta de pluribus petijs terrarum pro vna iudicatur. nu. 25.ibidem. eo.

1 Venditio facta ad mensuram est conditionalis ante mensurationē quando mensuratio apponitur limitatiuè & demonstratiuè vel enūtiatiuè.con. 64.nu.10.& 11 148

1 Venditio facta ad mensuram est perfecta, vt non sit locus pœnitentia.con. 54.n.14.15.16 19.& 20.fo.113. Et quid si secuta est vera traditio & non ficta, quid dicendum.ibi.nu.20. Et quid si adest consuetudo, seu stilus.ibi.nu.21 128

1 Venditio facta ad corpus dicitur, quando à corpore inceptum est, licet numerus esset appositus ante corporis designationem, & cōfines vā non propterea est incertum.con.65.nu.1. Quando autē inceptum est à nu.non dicitur facta ad corpus, sed ad mensuram.nume. 2.ibidem. 131

1 Venditio quibus respectibus dicatur fieri ad mensuram.numero 14. ibidem. 131

1 Venditio dat iustum titulum querendi possessionem & dominiū.cōsi.104.nu.59 191

4 Venditio facta per vxorem metu mariti rescindi per hæredes vxoris potest.con.139.nu.1 145

3 Venditio rescinditur, si facta apparet circa medietatem iusti precij. con.77.nu.11 135

3 Venditionis appellatione in exorbitantibus an veniat alius contractus, in quo viget eadem ratio.con.82.nu.nu.24 140

3 Venditionis appellatione nullo modo venit alius cōtractus, per quē transfertur dominium stante communi vsu loquendi . numero 22. ibidem. 140

3 Venditionis appellatione an veniat alius contractus.consi.83.numero 8 142

3 Venditionis appellatione lato sumpto vocabulo venit ipsa cessio.numero 32.ibi. 142

1 Venditio pertinentijs, quę dicantur vendita & quę non.consil.20. numero 71 42

1 Venditor si est dominus, etiam emptor præsumetur dominus.consi. 104.nu.56 191

1 Vēditor si recipit preciū & fructus rei vēditæ, an licitè emptor possit singulis annis consequi aliquid.con.60.n.1. Et si cōtractus sapit naturā mutui, videtur quòd non possit.n.2.ibi. Et si certa quātitas venit soluenda, videtur illicitū.n.3.ibi. Maximè si vēditio fuit, ficta & simulata.nu.4.ibi. 130

1 Venditor tradens instrumentū emptori videtur trāsferre possessionem & dominium.con.104.nu.58. Idem & per cōstitutū ibi.191

3 Venditor tenetur tradere rem venditam in ea bonitate, quā promisit.con.78.nu.6 137

3 Venditor sciens rei vitium, tenetur etiam si expreßè dicat, se nolle teneri.nu.23.ibi. 137

4 Venenum potest considerari bonum, & malum.con.167.nu.4. 137

4 Venena vendentes non semper puniuntur, ita nec ementes.numero 10.ibidem. 174

3 Venientes tanquam repræsentantes personam patris tunc considerantur, quando ex illarum persona & iure transmissionis veniunt, nō quando veniunt iure proprio.con.4.nu.17 10

4 Venire per materiam obiectiuam quando quis dicatur.con.104.n.1. Qui venit per hāc viā debet clarè deducere, & probare obiectus datos.nu.2.ibi.& nu.6.& alijs. 122

Quando quis socialiter debet aliquid probare, non sufficit id probare præsumptiuè.nu.8.ibi.& nu.9.10.11.& 12 122

1 Veniens contra iuramentum periurus est.con. 54.nu.14 104

4 Venire an licet contra factum proprium con. 96 nu.17 117

4 Veniens virtute pacti grauari non potest.con.100.n.32. Nec etiā in æstimatione poterit grauari.nu.33.ibi. 119

3 Veniens per vltimam voluntatem tenetur prestare legata & fidei commissa, & alia disposita in testamento.con.61.nu.40 100

2 Veniens beneficio legis velleię habetur vt quasi posthuma respectu eius aui.con. 60.nu.14 149

3 Venter mittendus est in possessionem.con.60.nu.7 100

3 Vera renunciatio hæreditatis satis operatur.consi.60.nu.62 117

2 Verba ex parte patris intelliguntur idest ex latere producto à patre.con.20.nu.35 62

2 Verba statuti vbi nō cōueniūt, cessat statuti dispositio.n.40. ibi. 92

2 Verba & dictiones, ita quòd, declaratiuè, & limitatiuè veniunt ad præcedentia.nu.47.ibi. 63

2 Verbū domina & patrona, donna, & madonna, an dominiū importent, vel proprietatē, & gubernatrice.con.21.n.10.& n.11. Et quid quando sunt extranei instituti.nu. 12.ibi. 64

2 Verbum dicta, refert præcedentia.nu.15.ibi. 64

2 Verbum gubernatrix quid importet.nu.22.ibi. 64

2 Verbum, gubernium, passiuè, & actiuè capitur, & quid importet.n. 24.ibidem. 64

2 Verbum, domina, massaria & administratrix, quid importēt.n.26. Et an & quādo vxor ita relicta possit propria autoritate capere alimenta.nu.27.ibi. 64

2 Verba distributiua quam coniunctionem inducant.n.35.fo.71.ibi. Et quam portionem tribuunt vnicuique comprehenso in oratione distributiua.nu.36.ibi. 64

3 Verba ad vtendū & fruendum, an sint restrictiua legati præcedētis nu.37.ibi. 64

2 Verba, infrascripto hæredi, capi possunt taxatiuè, dispositiuè, vel demonstratiuè, & in dubio capiuntur demonstratiuè nu.47. ibi. 65

2 Verbum intestatus, an comprehendat pupillum in materia statutaria, & ad exclusionē matris.con.22.n.21.& alijs seq. Et quid quādo in statuto non est aliqua ratio expressa.nu.21.ibi. 66

2 Verbum, debemus, necessitatem importat.nu.32.ibi. 66

2 Verba, haberi pro alio, posita in lege varietatem important non fictionem.nu.34.ibi. 66

2 Verba statuti vbi cōueniunt, cōuenire dicitur & ipsius dispositio.cōsi.22.nu.68 67

2 Verbum, ab intestato, an determinat illud verbum succedat, an verò illud, decedat.ibi.nu.81 68

2 Vebrum, ab intestato, positum in statuto an respiciat actum personę decedentis, vel stet generaliter.ibi.nu.81 67

2 Verbum, successor, verificādū venit in vniuersali.n.91.ibi. Et referri debet ad eum, qui erat futurus successor.nu.91. ibi. 67

2 Verba pacti strictè sunt intelligenda.con.24.nu.93 7

2 Verba generalis compromissi quas causas cōprahendant. Non enim comprahendunt, nec extenduntur ad futura.ibi.nu.127 73

2 Verbū, videbitur, & placuerit, & illa verba visis petitionibus, quid importent.con.24. nu.141 73

2 Verba alternatiua causam incertitudinem.ibi. eo.

2 Verba, donec, & quousque, limitatiua sunt temporis.consi.55.numero 16 78

2 Verba, quoquo modo, vniuersalia sunt, & includunt omnem alienationem. n. 18. ibi. & nu. 19 eod.
2 Verbum, substituit, commune est. con. 26. nu. 4 18
2 Verba futuræ successionis qualiter, & sub qua forma debent cōcipi vt conuentio inde facta reddatur valida. con. 26. nume. 160. Et promissio qualiter sit concipienda, vt valeat conuentio facta super futura successione. con. eo. nu. 117. ibi. 82
2 Verba intelligenda sunt secundùm materiam subiectam, & quando impropriantur, vt illi deseruiant. nu. 119. ibi. 82
3 Et con. 71. nu. 51 24
2 Verbum reseruetur, obliquum est. nu. 120. ibi. eo.
2 Verba non censentur apposita sine effectu operandi, nu. 122. ibi. eo.
2 Verba dispositiua habentia perfectam orationem, indicant voluntatem proferentis. nu. 123. ibi. Et quādo stant de per se, & principaliter dispositionem inducunt. nu. 124. ibi. eod.
2 Verba prolata per modū causæ in contractibus dispositiua, non enūciatiua sunt iudicanda. nu. 125. ibi. eo.
2 Verba enunciatiua per modum causæ prolatæ disponunt, maximè in contractibus. con. 26. nu. 126 82
2 Verba enūciatiua prolata inter partes præsentes circa actū, de quo partes ipsæ poterant disponere, inducunt dispositionem. consilio 26. numero 127 82
2 Verba, sine hæredibus, exponuntur, idest sine filijs, seu descēdentibus. con. 30. nu. 10. Idem quando facta est mentio de masculis. num. 11. ibidem. 94
2 Verbum, decedant, mortē importat, & exponitur idest post mortē nu. 15. ibidem. 94
2 Verbum, substituit, commune est, & aptum inducere fideicommissum. nu. 16. ibi. 94
2 Verbum, in perpetuum, habet tractū in futurum & denotat tēpus sine prefinitione, & in secula seculorum. nu. 24. ibi. 94
2 Verba narratiua non disponunt. nu. 41. ibi. 94
2 Verba tunc vltimo sic morienti &c. qualiter exponenda sint. num. 55. ibi. & nu. 55 94
2 Verbum, instituo, est directum. con. 35. nu. 7 103
2 Verba, cum hoc, ordinem denotant. nu. 18. ibi. eo.
3 Verbum, fecit consignationem, & traditionē in proprietate et possessione important verum & plenum dominium. con. 37. nu. 18 51
3 Et idem, de illis verbis iure proprio & in perpetuum. nu. 18. ibid. & numero 20 51
3 Ver. in perpetuum, qualiter capiatur. nu. 20. ibi. 51
3 Et idem important illa verba, ad habendum, tenendum & possidendum. nu. 21. ibi. 51
3 Verb. diuisit æquipollet ver. tradidit, & dominij translationem importat. nu. 21. ibidem. 51
3 Et idem de verb. relaxauit. nu. 23. ibi. 51
3 Ver. consignauit, & assignauit. nu. 26. ibi. & nu. 25. ibi. 51
3 Ver. fecit dominus, possessores, administratores, vsufructua. proprietarios, pleno iure ipso viuente, dominij translationem includunt. cōsi. 33. nu. 32 51
3 Et idem de illis, de lite, seu controuersia ferenda.. nu. 33. ibi. 51
3 Et de illis ad legitimam & generalem defensionem. numero 34. ibidem. 51
3 Verba, quòd debeant stare contenti illi diuisioni, donationem inducunt. nu. 43. ibi. 51
3 Verbum, disponere, an solùm verificetur in vltimis volūtatibus, & an etiam capiat actum inter viuos. con. 33. nu. 57. & nu. 61 51
3 Verbum, arbitrium, importat arbitrium boni viri. consilio 38. numero 69 58
3 Verba, pleno iure. verum & plenum dominium important. con. 45. nu. 1. Et legatum istis verbis factum idem importat. ibi. 70
3 Verba, ad eius libitum, absolutam & meram voluntatem arguūt. nu. 3. ibidem, 70
3 Verbum, videbitur, & placebit, arbitriū boni viri importat. nu. 16. ibi. & n. 17. Et electi sub istis verbis, nō debent abuti potestate eis concessa. nu. 18. ibi. 70
3 Verbum præcisum positum in statuto habet vim clausulæ derogatoriæ. con. 49. nu. 9 77
3 Verba illa, & quacunque alia de causa, restringuntur ad expressam nu. 44. ibi. 77
3 Verba generalia restringūtur, ne quis indebitè damnum patiatur nu. 45. ibi. 77
3 Verba, tunc, & illo casu. non videntur posse trahi ad alios. con. 50. numero 8 80
3 Verba testatoris, quòd hęres conseruet bona suis filijs, & prohibitio de non alienando inducunt fideicommissum etiam nō secuta alienatione. con. 52. nu. 1 84
3 Verba testatoris, quòd bona remaneāt in cippo, & vadant de masculo in masculum inducunt fideicommissum gradatim. con. 53. numero 35 84
3 Verbum, restituere, obliquū est, & inducit bona debere capi ab hærede grauato. con. 54. nu. 12 89
3 Verbū, pertinere, in quo iure verificetur. con. 58. n. 44. & n. 45. 95
3 Verba non sunt indicāda fore apposita superfluò, & sine effectu operandi. nu. 53. ibi. 95
3 Verba statuti, si non conueniunt, minus etiā cōuenit eius dispositio con. 59. nu. 36 98
3 Verba sunt intelligenda simpliciter, & non secundùm quid. con. 61. numero 23 100
2 Verba tunc, & eo casu, excludunt casum dissimilem non similē. consi. 66. nu. 65 107
1 verba prolata ad complacentiam non disponūt respectu institutionis, seu legatorum. con. 67. nu. 78 111
4 Verba indefinita æquipollent vniuersali. con. 78. nu. 11 116
3 verba vniuersalia omnia complectuntur. nu. 12. ibi. 116
3 verba non censentur frustratoriè esse apposita. con. 69. nu. 59 117
3 verba generalia non debent restringi, quando restrictio repugnat verbis. nu. 72. ibi. 117
3 verbum, restituo, quid comprehendat. consil. eodem numero 196. ibidem. 117
3 verba illa, ad habendum, donandum, renunciādum &c. idem important, vt renunciatum videatur fideicommisso. con. 71. nu. 8 124
2 verbum, competere, tractum habet in futurum. consilio 71. numero 24 124
3 verbum, voto, importat liberam, & plenam potestatem disponēdi. con. 71. nu. 15 124
3 verbum, videtur, importat arbitrium boni viri. consilio 71. numero 17 224
3 verbum, placebit, idem importat. ibidem.
Fallit, quando insimul, & semel verba ista sunt accumulata. nu. 18. ibi. & seq.
3 verbum, hęredum, ad quos hęredes referatur, & an ad masculos tātùm. con. 71. n. 38. Et quid, si cū dicta verbo, addatur verbū & successor. nu. 39. ibi. 124
3 verba dubia in contractibus interpretantur contra eum, qui super illis se fundat. con. 71. nu. 49 124
3 verbū, occasio, denotat causam etiam remotam. nu. 57. ibi. eo.
3 verba aliqua, verificatur in minimo. nu. 58. ibi. eo.
3 verba iocosè prolata non probant furorem, nec dementiam. consilio 88. nume. 63 150
3 verbum, hæredes, prolatum à recipiēte intelligitur de quibuscūque hæredibus. con. 78. n. 66. Idem quando constat de mente illorū, qui dicta verba protulerunt. nu. 67. ibi. 124
3 Verborum significatus si non restringitur, non arguit extensionem verborum. con. 71. nu. 73 124
3 verbum hæres prolatum à concedente, capitur largè pro quocūque hærede. con. 71. nu. 75 124
3 verbum, hæres, ratione euitandi absurdum, quādoque restringitur con. 72. nu. 66 126
3 verbum substituo commune est. con. 73. nu. 2 128
3 verba testamenti non debent reddi superflua. con. 74. nu. 24 130
2 verbum amissum à testatore suppletur, vt orationem perficiat. ibi.
4 verba prolata à testatore, si institutus decedat in pupillari ętate, nō producunt effectum pupillaris substitutionis, si substitutus, nō erat eius filius, sed extraneus. con. 74. nu. 29 130
3 verba geminata relationem habent ad precedētia & secundū illa interpretatur. con. 74. nu. 33 130
3 verbum, residuum, quando trahat ad se totum. nu. 61. ibi. 130
3 verbum, perueniat, commune est. nu. 62. ibi. 130
3 verbum, residuum, ratione adiuncti non importat totum. consi. 74. numero 63 130
3 verb. in pupillari ætate decedenti inducunt substitutum in re certa posse consequi totum, quo casu, & quando id procedat. consi. 74. numero 65 130
3 verba narratiua probant causam finalem. con. 77. nu. 22 134
3 verba enunciatiua regulariter nōn probant. consilio septuagesimo-septimo. nu. 30 134
3 verba enunciatiua prolata inter partes contrahentes, quę poterāt de nouo tunc temporis actum celebrare, plenè probant. consilio 77. numero 32 135

3 Idem si talia verba essent necessaria ad actum, qui celebratur. nu. 35. ibi. eo.

3 Verba enunciatiua quæ propriè dicantur, & quando probant. consi. 77. nu. 34. & nu. 35 135

3 Verba enunciatiua prolata per modum causæ plenè probant. consi. 77. nu. 36 135

3 Verba enunciatiua geminata plenè probant. consilio septuagesimo septimo. nu. 37 135

3 Verba enunciatiua prolata per modum confessionis plenè probant. consi. 77. nu. 38 135

3 Verba contractus debent intelligi secundùm subiectam materiam. consi. 78. nu. 20 137

3 Verba contractus debent intelligi vrbanè, & non captatoriè. consi. 78. nu. 21 137

3 Verba dubia declarantur ex præcedentibus, & sequentibus, consi. 79. nu. 17 136

3 Verba in contractu apposita non debent censeri fuisse apposita ludibrio. consi. 79. nu. 24 137

3 Verba statuti vbi cessant, debet cessare statutum. consilio 82. numero 7 140

4 Verbum, vendere, generale est, & verificatur in quacunque re vendita etiam minima. consi. 94. nu. 6 116

3 Verba generalia prolata per modum liberalitatis, non sunt obligatoria. consi. 89. nu. 1. & 2. Seruiunt enim de vento. num. 3. ibidem. quod declaratur. nu. 25. 26. 27. Prout non disponunt verba prolata causa demonstrandi, vel causa ludi, vel causa ioci, vel affectionis. nu. 5. ibi. 152

3 Verba prolata causa iactantiæ inducunt dispositionem. numero 4. ibidem. eo.

3 Verba enim generalia prædicta, ex animo proferuntur; quia nō creduntur debere acceptari. nu. 7. ibi. 152

3 Verba generalia prolata per modum liberalitatis vulgariter consuetę non obligant. nu. 8. ibi. & nu. 9. & 10 eo.

3 Verba iactantia, adulatoria, & prolata ad complacentiam, nō obligant. nu. 10. ibi. 151

4 Verba generalia deliberatè & appensatè prolata, animo destinato, per verba de præsenti probant. nu. 11. 13. & alijs seq. 152

3 Verba ex quibus inducitur donatio. numero 14. ibidem. nume. 15. 16. & seq. 152

2 Verba, tolle, cape hanc pecuniam, inducunt donationem, quando diriguntur ad consanguineos, & ad eos, ad quos habetur affectio. nu. 18. ibid. maximè quando proferens diligebat & amabat illos. num. 19. ibidem. 152

3 Verba an sint prolata solenniter, vel de præsenti, vel in futurum, satis differt. consi. 89. nu. 9 152

3 Verba negatiuè posita necessitatem important. consi. 92. nume. 20. Idem si dictum fuit, actum non posse aliter fieri, & aliter factū reddi nullum. nu. 21. ibi. 156

3 Verba cum effectu intelligenda. sunt. consi. 102. nu. 25 167

3 Verba, per me, idem important, quod loco mei. consi. centesimoseptimo. nu. 24 169

3 Verbum, vice sua, effectualiter idem importat, quod verbum nomine suo. nu. 26. ibi. 169

2 Verba enunciatiua prolata a testatore per modum causæ dispositionem inducunt. consi. 31. nu. 30 96

2 Verba illa, & eorum hæredibus, verificantur in ascendentibus, qui propterea vocati censentur. nu. 31. ibi. 96

2 Verba illa, & eorū hæredibus, inducūt: vt ordine successiuo censeātur vocati. nu. 44. ibi. Nec est necesse, quòd tales descendentes debeant esse hæredes illius grauati. nu. 65. ibi. Et verba prædicta intelligi debent de liberis & descendentibus tantùm. nu. 46. ibi. 96

2 Verba prolata a testatore, intelligenda sunt secundùm communem sensum vulgarium. nu. 49. ibi. 96

2 Verba in stirpes, & non in capita, comprehendunt etiam descendentes ex alij prædefunctis. consi. 36. nu. 5 104

2 Verba, semper & in perpetuum, denotant infinitatem, consilio 37. numero 23 106

2 Verba testatoris asserentis hęreditatem suam ire de vno in alium perpetuò interpretantur, hoc est quòd vadat de hærede in hæredē, & descendente in descendentem. nu. 28. ibi. 106

2 Verbum, filios, intelligitur etiam pro filijs & descendentibus illorū nu. 45. ibi. 106

2 Verba declarant animum & voluntatem illam proferentis. num. 48. ibidem. 106

2 Verba illa iure & ordine successiuo, per testatorē apposita, ad quod caput testamenti referenda sunt. 40. nu. 14. Et quid si dicta verba apposita sunt in medio aliquorum capitum. nu. 15. ibi. consi. 40 112

2 Verba testatoris vocantis alios in stirpes & non in capita qualiter interpretanda & intelligenda sunt. nu. 31. ibi. 112

2 Verbum, substituo, commune est aptum importare directam, & fideicommissariam. Fallit, quando adiunctum esset ver. hæres. consi. 41. num. 9 113

2 Verba apposita per testatorem disponentem, bona sua ire de hærede in hæredes, fideicommissum induxisse per illa videtur. nu. 28. 113

2 Verba, de hærede in hæredem, comprehendunt etiam nō natos tempore testamenti. nu. 26. ibi. 113

2 Verba, de hærede in hæredem, per testaterem expressa inducunt fideicommissum. nu. 41. ibi. 113

2 Verba, vadant, seu perueniant bona, obliqua sunt. numero quinquagesimo. ibi. eo.

2 Verba quæ possunt referri ad testatorem, seu ad grauatum, ad quē potius veniant referenda. consi. 51. nu. 33. & nu. 38 128

2 Verbum, admittantur, fideicommissum importat. consi. quinquagesimotertio. nu. 5 131

2 Verb. lego, an includat hæredis institutionem. consil. quinquasimo. quarto. nu. 7 142

2 Verba illa, de hærede in hæredem, interpretantur de descendente in descendentem & fideicommissum inducunt. cons. 55. nu. 3 134

2 Verba illa, de hærede in hęredem, intelliguntur de descendentibus & proximioribus, non autem de extraneis hæredibus. nu. 4. ibi. 134

2 Verba illa, de hærede in hæredem, intelliguntur de descendentibus masculis, quando adiecta est illa qualitas masculinitatis. nu. 5 ibi. fol. 134. & cons. 88. nu. 11 279

2 Verb. perueniat, directum videtur. consi. 59. nu. 6 138

2 Ver. perpetuum, importat actum sine temporis præfinitione. consil. 73. nu. 18 155

2 Verba illa, sine filijs hæres moriatur, conditionem important. consi. 73. nu. 1. Etiā si nō apponatur illa dictio, quandocunq;. n. 2. ibi. 155

2 Verbum, instituit, directum. nu. 5. ibi. & melius. num. 41. 42. & sequenti. Et operatur, vt substitutio iure directo valeat, & non obliquo. nu. 6. ibi. 155

2 Verbum, eius, in dubio refertur ad ipsum testatorem. num. 9. ibi. & nu. 53. & seq. 155

2 Verba illa, si sine liberis moriatur, comprehendunt pupillarem filio moriente impubere. nu. 24. ibi. 155

2 Verb. intestatus, largo modo referri potest ad pupillum. nume. 27. ibidem. 155

2 Verba, & eo casu, restringunt, & limitant dispositionem ad casum expressum. nu. 31. ibi. 155

2 Verb. intestatus, an verificetur in pupillo. nu. 32. ibi. eo.

2 Verbum, instituit, non potest esse directum, postquam filius adiuit hæreditatem. nu. 41. ibi. & nu. 42 155

2 Verbum, instituit, ex præsumpta mente testatoris, obliquatur. nu. 44. ibidem. 155

2 Verba directa obliquantur, quando iure directo stare non possunt. nu. 45. ibi 155

2 Ver. instituit, quandoque ponitur pro substituit. nu. 46. ibi. 155

2 Verbum æquiuocum simpliciter positum in vno capite testamenti debet interpretari eo modo, quo reperitur clarè positum in alia parte testamenti. nu. 48. ibi. 155

3 Verbum, decederet, mortem inducit. consi. 1. nu. 4 2

3 Verbum, substituit, commune est. nu 10. ibi. 2

3 Verbum, haberi, commune est. nu. 11. ibi. 2

3 Verbum, pro conseruatione familiæ, fideicommissum importat. n. 12. ibidem. 2

3 Ver. ita quòd, declaratiua sunt præcedentium. nu. 23. ibi. Et ad præcedentia veniunt ampliatiuè, & augmentatiuè. nu. 24. ibi. 2

1 Ver. pro perpetua conseruatione, exponitur, pro sempiterna, & durat sine temporis præfinitione, & omni casu. nu. 30. ibi. Maximè si adijcitur ad conseruationem familiæ & domus. nu. 31. ibi. Ita quòd omni tempore casu, & omni persona videtur inducta actiuè, & passiuè. ibidem. 2

3 Verba illa, quo conseruatione, habent tractum successiuum & fideicommissum inducunt. nu. 34. ibi. 2

3 Verba illa, bona conseruari, induxisse videntur onus reale, & efficiens res hæreditarias & omnes personas, ad quas peruenit hæreditas. nu. 33. ibi. 2

3 Verba a testatore prolata. non debēt iudicari fuisse prolata frustratoriè, & ludibrio. nu. 45. ibi. 2

3 Verba narratiua, & in proœmio posita declarāt animum & cām dispon entium.

ſponentium.nu.125.ibi. 2
3 Verbum, maiores, quos anteceſſores comprehendat.nu.132.ibi.Et an patrem,& auum.nu.133 2
3 Verbũ,relinquo,adiectum vniuerſitati bonorũ,nullo alio dato cohęrede,trahitur ad vniuerſalem hæredis inſtitutionem.con.3.n.11. 8
3 Verba ambigua interpretantur,prout aliàs clarius fuere expreſſa nu.40.ibi. 8
3 Verba dubia trahi debent ad illum ſenſum, de quo per prius dictũ fuit.nu.41.ibi. 8
3 Verba vulgaria & illiterata prolata à teſtatore interpretãtur ſecũdùm quòd à vulgaribus communiter accipiuntur.con.3.nu.52 9
3 Verba quantuncũque præciſa interpretationẽ tamen congruã recipiunt à mente proferentis,& ſecundũ eam regulantur.n.61.ibi. 9
3 Verba habentia relationem ad teſtamentum relatiua ſunt.conſ.7. numero 2 14
3 Verba illa,quòd bona tranſeant de hærede in hæredẽ,interpretantur de deſcendente in deſcendentem.con.8.nu.7 15
3 Verba,ſi ſine filijs moriatur,habent tractum ſucceſſiuum in futurũ & compendioſam ſubſtitutionem inducunt.con.11.nu.35 19
3 Verba,ſi ſine filijs quis decederet,non comprehendunt alios deſcendentes.con.14.nu.13 21
3 Verbum,ſubſtituo,commune eſt.con.15.nu.15 23
3 Verbum,ſiue aliquis eorum,relatiua ſunt perſonarum ſuperius nominatarum.con.17.nu.5 25
3 Verbum deueniat,& deuenire debeat,fideicommiſſum inducit.nu. 20.ibidem. 25
3 Verba teſtatoris non dabent cenſeri ludibrio expreſſa. numero 30. ibidem. 25
3 Ver.quos omnes,ſupra nominatos,& in caſibus ſupradictis relatiua ſunt prius expreſſorum.con.20.nu.17 29
3 Verb.deficere,mortem importat.nu.21.ibi. 29
3 Verb.hęredibus,capitur pro filijs.con.25.nu.21 38
3 Verb.diuiſit,diſtribuit,partiuit,non inducit donationem.con.33.n. 5.ſed contra.nu.22 51
3 Idem et de verbo aſſignauit,nudam proprietatem importan.nu.6. ibi.ſed contra.nu.26.& 27 eo.
3 Et de verbo tradidit idem,ſed contra.nu.7.ibi.& nu.vigeſimoſecundo,& vigeſimotertio.
2 Verbum,inſtituit,& ſubſtituit ſimul oppoſitum, qualiter interpretetur.con.73.nu.49 155
2 Verbum prædicta, qualiter præſumantur appoſita.nume.quinquageſimo.ibi. 155
2 Verbum,deueniat,a teſtatore prolatum fideicommiſſum inducit. cõſil.75.nu.2 157
2 Verba,quòd bona conſeruentur,fideicommiſſum important. nume. 10.ibidem. eo.
2 Verba,liberis,ad quos referantur.conſi.75.nu.60 157
2 Verbũ,vbiq; exiſtentia,eſt vniuerſale:& collectiuum.conſ.79.n.39 Quando apponitur circa reſtitutionem fideicommiſſi complectitur omnia.ibi.Et quid ſi non eſt appoſitum verbum vniuerſale collectiuum,an ſit idem.nu.40.ibi. 163
2 Ver.vniuerſale,omnia,nihil excludit.nu.41.ibi. 163
2 Verb.vniuerſale,omnia,complectitur nedum præſentia, ſed etiam futura.nu.43.ibi. 163
2 Verba aſſertiua,& enunciatiua regulariter non probant.conſi.81. nume. 59 166
2 Verb.ſubſtituo,poſitum in vno capite teſtamenti directè interpretatur,ita poſitum in alio capite dubio.conſi.86.nu.55 174
2 Verbum æquiuocum poſitum in vno capitulo interpretatur eo modo quò clarè fuit appoſitum in alio capitulo.nu.56.ibi. 174
2 Verba,& ſuos hæredes,de quibus hæredibus interpretari debent, an teſtatoris,vel grauati,& de quibus hæredibus intelligantur,cõ. 88.nu.36.An de deſcendentibus,vel de extraneis.nu.37.ibi. 179
2 Verb.perueniat,commune eſt,& fideicommiſſum inducit.conſ.90. nume.24 183
2 Verbum,vadant ſemper de maſculis in maſculos, fideicommiſſum inducunt.nu.25.ibi. 183
2 Ver.ita quòd,ampliationem inducunt præcedentium,& non diminutionem.nu.27.ibi. 183
2 Verb.donec aliquid reperiatur, fideicommiſſum inducũt & gradatim.nu.30.ibi. 183
2 Verba,bona deueniant in alios, aut in eorum filios,diſiunctiue conſideranda ſunt.conſi.91.nu.29 184
2 Verba illa,ex nunc prout ex tunc,quem effectum producant.num. 66.ibi. 184
2 Verba,eo caſu,limitatiua ſunt diſpoſitionis præcedentia. conſi.92. numero 11 186
2 Verba directa,an & quando trahantur ad fideicommiſſum.n.23.ibi. Et quid ſi teſtator erat in iure peritus.nu.24.ibi. 186
2 Verba iſta,ita quòd,ad declarationem præcedentium veniunt, & illa limitant.nu.33.ibi. 186
2 Verba,ſit,& vadat,fideicommiſſum important.nu.44.ibi. 186
2 Verbum deficientibus,exponitur,ideſt pro morientibus.conſi. 93. nume.5 189
2 Verbum,inſtituit,exponitur quandoque pro ſubſtituit. nume. 10. ibidem. eo.
2 Ver. ita ad præcedẽtia veniunt limitatiuè,declaratiuè,& quãdoq; diſponunt.nu.13.ibi.& nu.14 189
2 Verba diſpoſitiua,& per modum cauſæ prolata,item & enunciatiua fideicommiſſum inducunt.nu.15.ibi. 189
2 Verba illa,vadat,& tranſeat,fideicommiſſum inducunt.nume.16. ibidem. 189
2 Ver.vadat, tranſeat,commune eſt.nu.18.ibi.& nu.20 eo.
2 Ver.perueniat,deueniat,& deuoluatur,commune eſt.nu.18.ibi. eo.
2 Verba debent inſeruire menti,& non econtra. conſilio ſeptuageſimoſecundo.nu.64 153
2 Verba diſponentium non debent interpretari fuiſſe appoſita ludibrio.nu.93.ibi. 153
4 Verba enunciatiua propter aliud miſſa,non nocent.conſi.75.nu.11. Idem ſi erroneè ſunt prolata.nu.12.ibi. 104
4 Verba vacant,vel vacaturo, in mandato de prouidendo qualiter exponantur.conſi.79.nu.8 106
4 Verba illa,pro hæredibus,geminata multùm operãtur.conſ. 84.n. 5.Et æquipollent illis verbis,quibuſcunque, producentibus magnũ effectum.nu.6.ibi. 109
4 Verba in emphyteuſim,impropriantur quando ad contractum cenſualem.nu.11.ibi.& nu.10 109
4 Verba illa ſententiæ,viſis &c.quando,& quo caſu probent.conſil. 88.nu.14 111
4 Pro ſententia,& verbis in ea contentis,præſumitur.numero decimoſexto.ibi. 111
4 Verba ſignaturæ,cõſtito &c.faciunt conditionem.conſil.94.nume ro 6 116
4 Verba narratiua Papæ,an & quando probent.conſilio centeſimodecimoquarto.nu.22 130
4 Verba teſtatoris vel conſtitutionis eundem recipiunt intellectum. conſ.119.nu.23 133
4 Verba contractus differunt ab iſtis.nu.24.ibi. 133
4 Verbum,conſtiterit, qualiter recipiatur. conſilio centeſimouigeſimoprimo.nu.7 133
4 verba laudi generaliſſima reſtringuntur ad ea,quæ poſſunt liquidari ex actis,& productis.conſi.134.nu.8 142
4 verba cardinalis dicentis, aliquem familiarem,non probant.conſi. 136.nu.30 143
4 verbum,hęres, ſucceſſor, comprehendit nedum primum ſed omnes in infinitum.conſi.137.nu.3.Et quid ſi tractatur de re ſui natura nõ tranſitoria ad hæredes.nu.4.ibi. 144
4 verbum,quomodolibet,generale eſt,omnem modum prouiſionis in ſe continens.conſi.142.nu.6 148
4 verbum, remaneat, commune eſt.conſilio centeſimo quadrageſimo ſexto.nu.18 151
2 verba priuilegij,deſcritioni tuæ,limitant poteſtatem datam et eam reducunt ad terminos honeſtos,& important arbitrium boni viri. conſi.6.nu.53 11
2 verb.chiamandoſi del cognome &c.gerundium ſignificat.conſ.19. nume.4 54
2 verb.e con queſto,denotat ordinem,vt vnum procedat & aliud ſequatur,& conditionem importat.conſ.19.nu.6 54
2 verb.non aliter,qualitatem importat,& naturam præciſam,a qua non eſt recedendum.nu.16.ibi. 54
2 verbum,non aliter,taxatiuum & præciſum eſt.conſilio decimonono.nume.17 54
2 verbum non aliter neceſſitatem importat,cum negatiuè ponitur.cõſil.19.nu.18 54
2 verbum,non aliter, appoſitum in ſubſtitutione reducit eam caducam,ſi aliter factum eſt.nu.63.ibi.Et maximè quando ex alijs verbis teſtatoris voluntas colligitur.nu.64.ibi. 55
2 verbum deficientibus,nedum in morte verificatur, ſed etiam in vita illius,qui non obſeruat voluntatem teſtatoris.numero octuageſimoſeptimo.ibid. 55

2 Verba

2 Verba ex tūc prout ex nunc important: vt unum tempus uideatur alteri inesse, & actus sumit initium ex quolibet prædictorum temporum.nu.119.ibi. Dicta verba ex tunc &c.operantur, vt omnis cōditio retro fingatur.n.120.ibi. Et per talem clausulam præsens trahitur ad futurum. nu.121.ibi. eo.

2 Verbum, teneatur, præceptiuum est, & obseruationem inducit.nu.132.ibi. 55

2 Verbū, deficientibus filijs, interpretatur, hoc est morientibus.nu.158 ibi.& nu.162.aliter.& 163.& 194 55

2 Verbum, deficere, quot modis capiatur in iure.nu.163.& sequentibus.& nu.158 55

2 Verba deseruiunt voluntati, & menti.nu.165.ibi. 55

2 Verba testatoris seruari debent, & per quæ mens eius colligitur.n.166.ibi. Et verba eius interpretanda sunt secundùm opin. testatoris reiecta proprietate.nu.162.ibi. 55

2 Verba futuri temporis ex quibus cognoscentur, & quando referenda sit in præteritum imperfectum subiunctiui. consilio vigesimo. nume.9 62

2 Verba non interpretantur, nec intelliguntur apposita frustratoriè. nu.10.ibid. eo.

2 Verba interpretanda sunt secundùm verisimilem mentem proferentis.nume.11.ibidem. Et secundùm subiectam materiam.numero 12. ibidem. 62

2 Verba præteriti imperfecti subiunctiui ad futurum quandoque trahuntur.nu.13.ibi. eo.

2 Verbum, quod reperitur in præterito, & in futuro subiunctiui, intelligendum est in futuro.ibi. Et interpretandum venit secundùm accidentia facti.num.14.ibi. 62

2 Verbum, disponeretur, conditionale est.nu.15.ibi. eo.

2 Verba dubia declarationem recipiunt per actum sequentem.nume. 16.ibidem. 62

2 Verba rubricæ probant.nu.29.ibidem. eo.

2 Verba illa apposita in priuilegio, hæreditate adita vel apprehensa vel quæsita, an sint alicuius effectus, & qualiter sunt interpretanda.consi.6.num.28.& nu.29 12

2 Verba illa priuilegiorum, viuis eorum parentibus, vel defunctis, intelligēda sunt; vt minus noceant, & interpretāda, vt non tollant ius quæsitum, & eo modo vt traditur.nu.54.ibi. 12

2 Verba priuilegij concedentis, vt legitimatus comprehendatur in qualibet dispositione, & vltima voluntate loquente de natis ex legitimo matrimonio, qualiter sunt interpretanda.cons.9.nu.53 18

2 Verba, omnia & singula, vniuersalia sunt, & omnia comprehendētia.nu.56.ibi. Et geminata sunt & referenda ad omnia præcedentia.numero 57 18

2 Verba, confici de ratione, æquipollens illis, prout ratio dictaret. nu. 69.ibi. Etiam & illis, prout ratio exigerit. 18

2 Verbum, moderamen, denotat diminutionem concessorum. numero 70.ibid. 18

2 Verbum, moderamen, diuersimodè in iure recipitur.numero 76.ibidem. 18

2 Verbbum, honestas, arbitrium boni viri importat. nu. septuagesimotertio.ibi. 18

2 Verba & concessio generalis restringenda venit ad terminos habiles.consi.12.nu.174 29

2 Verba omnia, & singula comprehendunt omnia præcedentia. numero.176 eod.

2 Verba, omnia & singula, geminata sunt.ibi.nu.177 eo.

2 Verbum, confisi, quid importet.nu.181.ibi. 29

2 Verbum, ratio, exponitur pro causa.nu.186.ibi. eo.

2 Verbum, ratio, denotat etiam discretam inspectionem actus geren. di.nu.187.ibidem. 29

2 Verba, de ratione confisi, æquipollent illi clausulæ, prout ratio dictaret.consi.12.nu.191 29

2 Verbum, moderamen, denotat diminutionem concessorum. ibidem. nume.193 29

2 Verbum, de honestate, importat restrictionem, & limitationem & arbitrium boni viri.nu.196.ibi. 29

2 Verba priuilegij citatis, vel non citatis contra testem, & sine causa qualiter interpretentur.cum præceden.nu.100.ibi. 29

2 Verba in matrimonio requiruntur & apta.consilio decimoquinto. nume.21 39

2 Verbum, substituo, commune est.consi.17.nu.3 49

2 Verbum, in defectum &c. exponitur, idest post mortem.consilio 17. numero 13 50

2 Verbum succedat, commune est.nu.15.ibi. 50

2 Verbum positum in vna parte testamenti vno modo assumptum debet sub eadem forma intelligi appositum in alio capite testamenti, in quo simpliciter exprimitur.nu.29.ibi. 50

2 Verbum ambiguum declaratur per sequentia, & antecedentia, & idem de clausula ambigua.nu.30 50

2 Verba illa, filiorum natorum ex suo corpore, an comprehendant descendentes ex filio vel filia.con.18.nu.65 50

4 Verba statuti debent seruari, & strictè intelligi.consi.158.nume. decimotertio. 165

4 Verba statuti debent intelligi in casu proprio & vero non ficto regulariter.cons.159.nu.17.& nu.18. Sunt tamen plures casus, in quibus recipitur casus fictus.nu.58.ibi. 167

4 Verba generalia, quocunque modo, quomodolibet, directè, vel indirectè, debet operari effectum.cons.165.nu.7.& 18.melius. 171

4 Verba, quòd non debent esse frustratoriè apposita, sed cum effectu operandi, qualiter intelligi debet.consilio cētesimosexagesimoquinto.numero 19 171

4 Verba generaliter debent intelligi. consilio vigesimoprimo numero 57 32

2 Verbum quodlibet debere operari & considerari.numero quinquagesimooctauo.ibi. 32

4 Verba in contractibus non debent censeri apposita sine effectu.consi.33.nu.19 46

4 Ver.habet, tempus præsens complectitur.nu.20.ibi. 46

4 Verba attestatoria vtilitatis & necessitatis prolata in vnione & alijs alienationibus rerū ecclesiarū non probāt.consi.36.nu.11 49

4 Verba legis vbi cessant, cessat illius dispositio.consilio trigesimonono nu.26 51

4 Ver.penitus, quid importet.consi.45 56

4 Ver.transferre, quid significet.nu.16.ibi. eo.

4 Verb.absoluimus & liberamus, quem effectum producat. numero 17.ibid. eo.

4 Verb.prorsus, totalem extinctionem significat.numero decimooctauo.ibidem. eo.

4 Verb.successor, secundùm subiectam materiam quādoque non verificatur nisi in singulari.consi.46.nu.13 57

4 Verba narratiua Papæ an probent.cons.46.nu.45 57

4 Verba negatiua non habentia decretum, uel perpetuam cām prohibitionis magis non ligant, quā verba affirmatiua.consi.50.n.18. 61

4 In verbis dubijs testatoris interpretantur illa ex vsu ipsius.nume. 19.ibi. 61

4 Verba iocosè, & tripudiando dicta non sunt in consideratiore.consi. 59.nu.5 74

4 Verba enunciatiua, & propter aliud dicta non probant.nume. sexto, ibid. 74

4 Verba relatiua intelligi debent secundùm relata, quæ si non apparent dispositionem non inducunt.cons.59.nu.23 74

4 Verba enunciatiua non inducūt dispositionem, maximè in causa matrimoniali.consi.61.nu.13 77

4 Verbum omne per testatorem appositum in testamento præsumendum est esse appositum ad effectum operandi.consi.71.nu.6 97

4 Verbum, substituo, æquiuocum positum in vna parte testamenti, vt directum, debet ita capi in alia parte, in qua simpliciter est positum consi.72.nu.42 98

4 Verbum ambiguum declaratur ex præcedentibus, & sequentibus. nu.43.ibi. Et quid quando capitula sunt penitus separata, nec aliquid constat de mente disponentis.nu.44.ibi. 98

1 Verba illa, cum effectu, in casu præsenti parum operantur, & nō excludunt difficultatem præstita opera.consil.110.nu.41.& nu.10. seq.& 83 205

1 A pari procedunt, quòd quis promittat se curaturum, seu effecturū, synomina enim ista sunt.nu.44.ibi.& nu.45.ibi.

1 Verbum quodlibet in contractibus operari debet.consi.113.numero quadragesimotertio. 213

3 Verbis statuti exorbitantis, & iuris communis correctorij non est credendum.consi.34.nu.5 54

4 Verbum potest, præposita negatiua inducit præcisam necessitatem non disponendi.consi.61.nu.40 77

1 Verba dispositiua quæ dicantur, & quæ sint.consi.127.numero quadragesimoseptimo. 226

1 Verbum, donat, inuestit, & assignat, quid importent. consilio 128. numero 24 227

1 Veba illa, quod plus vale t &c. quam quantitatem capiunt.nu.37. ibidem. 227

4 Verbum, indulgemus, dispositionem importat.consi.1.nu.64 2

4 *Verba bullæ non debent iudicari frustra apposita. consil. tertio. numero 86* 11
4 *Verba enunciatiua instrumentorum inter alias personas non probant. consi. 4. n. 18. in antiquis tamen probant. n. 19. ibi. Nisi ab vno tantùm notario trahant originem. nu. 20. ibi. Nec probat dominum de præsenti. nu. 21. ibi.* 13
4 *Verba adaptantur & impropriantur, secundùm subiectam materiam. nu. 29. ibi.* 13
4 *Verba debent aliquid operari, ne sint frustratoria, consilio quinto, numero 38* 15
4 *Verba intelligenda sunt cum effectu. nu. 39. & nu. 43. istud declaratur. ibi. & nu. 44* 15
4 *Verba apposita in dispositione debent aliquid operari. numero 94. ibidem.* 15
4 *Verba deseruiunt voluntati. nu. 99. ibi.* 15
4 *Verba impropriantur, vt deseruiant menti. nu. 161. ibi.* 15
4 *Verbum, decernimus, inducit nouam dispositionem, & idem ver. decreuimus. nu. 105. ibi.* 15
4 *Verba ostendunt animum loquentis & disponentis. nu. 129. ibi.* 15
4 *Verba principis generalia non recipiunt restrictionem de habilitate iuris positiui. nu. 130. ibi.*
4 *Verbis Pontificis eius mentem declarantibus standum est. nu. 131. Et aduersus literas Pontificis daclarantes eius mentem non recipitur probatio in contrarium. num. 132. ibi.* 15
4 *Verbum, arbitrium, denotat arbitrium boni viri. cons. 32. n. 22.* 45
4 *Verba enunciatiua & nuda, vestiũtur rei venditione, numeratione & consumptione, vt etiã pactum nudũ. cons. 5. n. 210. & n. 211.* 16
4 *Verba dispositiua & principaliter & propter se prolata plenè probant. nu. 213. ibi.* 16
4 *Verba enunciatiua probant pluribus in casibus. nu. 214. ibi. de quibus. nu. 215. 216. 217. 218. & 219. & est quando proferuntur per modum causæ, vel quando partes illa proferentes potuerunt sibi ipsis preiudicare, vel quando prolata summo Ponti.* 16
4 *Verbis Papæ credendum est etiam de facto alieno, quando super illo se fundat. nu. 218. ibi. & nu. 219* 16
4 *Verbum, debeant, inducit necessitatem. consi. 6. nu. 5* 16
4 *Verba illa, in proprios vsus conuertendo, quid importent. consil. 8. numero 12* 23
4 *Verba, vt fuerit sibi visum, & placebit, quid importẽt. numero 19. ibidem.* 23
4 *Verbum, videtur, quid importet. nu. 20. ibi.* 23
4 *Verba illa, quòd teneatur reddere rationem, seu computum. non inducunt donationem, & quid importent. nu. 22. ibi.* 23
4 *Verbum, non aliter, est restrictiuum. consi. 10. nu. 29* 24
4 *Idem de illo, nec alio modo. nu. 30. ibi.* 24
4 *Verbum, perpetuò, qualitur intelligatur. consi. 13. nu. 12* 27
4 *Verbis summi Pontificis enunciatiuis, an & quando sit credendũ. consi. 17. nu. 13. & seq.* 30
4 *Verbb contraria effectui. & menti reijciuntur, & mens attenditur. consi. 20. nu. 5* 32
4 *Verba vestræ vel alterius &c. posita in concordia, non conueniunt Pontifici nec ad ipsum adaptantur, sunt enim contra stilum. consil. 20. nu. 6. 7. & 8* 32
4 *Verba illa, quatenus si vobis pro alio non scripserimus, posita in cõcordia, qualiter intelligi debent. nu. 10. ibi.* 32
4 *Verbum, simpliciter, qualiter interpretetur. consi. vigesimoprimo. numero 27* 32
4 *Verbum, ad sui libitum, liberam, & meram voluntatem importat. cons. 26. n. 26. Idem, & de verb. prout voluerit. n. 27. Maximè quã do ambo verba prædicta iunguntur. nu. 28* 37
4 *Verba illa, prout voluerit, etiam consanguineos cõprehendunt. nu. 34. ibi.* 37
4 *Verbum, incurrat, an ipso iure & incontinenti inducat excommunicationis pœnam. consi. 29. nu. 15. Et quando & quo casu necessariò præcedere debeat declaratio. nu. 16. ibi.* 40
1 *Verba illa, vtriusq; sexus, ita adaptãtur ad fœminam sicut ad masculum. consi. 12. nu. 21. & plene. nu. 14* 29
1 *Verbum inducens liberam voluntatem reducendum est ad arbitriũ boni viri. consi. 91. nu. 23* 164
1 *Verba narratiua & proœmij denotant causam. consi. nonagesimosecundo. nu. 1* 164
1 *Verba non debent iudicari apposita fuisse ludibrio. nu. 2. ibi. Maximè ea, quæ veniunt augmentatiuè. n. 3. ibi. Prout & verba vniuersalia. nu. 4. ibi.* 194
1 *Verba vniuersalia, & generalia quæ sint. nu. 10. ibi.* 164
1 *Verba vniuersalia & generalia quando differant. nu. 11. ibi. Et quãdo simul coniunguntur, an differant. nu. 12. ibi.* 164
1 *Verbum, successio, vniuersalia comprehendit. consi. nonagesimosecundo. nume. 27* 164
1 *Verba in dubio præsumuntur esse apposita demonstratiuè, & declaratiuè, non autem taxatiuè. nu. 42. ibi.* 164
1 *Verba enunciatiua non probant, etiam inter ipsosmet contrahẽtes, quando de eis principaliter dubitatur. consi. 94. nu. 19* 167
1 *Verbum, debent, importat necessitatem. consil. nonagesimoquinto. numero 17* 169
1 *Verba, si vtile videatur, non importãt liberum arbitrium sed regulatum. nu. 22. ibi.* 169
1 *Verba instrumenti asserentia aliquid gestum sine dolo, & fraude excludunt illa, si aliter ex aduerso non probatur. cons. 96. nu. 44.* 171
1 *Verba vniuersalia negatiua, omnem denotant actionem & remedium. consi. 97. nu. 36* 174
1 *Verba sententiæ generalia a causa expressa interpretationem recipiunt. consi. 102. nu. 3* 190
2 *Verbum speciale iunctum generali alterat genus. nu. 10. ibi.* 190
1 *Verba generalia & indefinitè prolata restringuntur per sequentia num. 11. ibi.* 190
1 *Verba sententiæ strictè sunt intelligenda. nu. 20. ibi.* 190
1 *Verba si non conueniunt, minimè conuenit dispositio. numero 21. ibidem.* 190
1 *Verba sunt interpretanda, ne contraria uideantur. numero 22. ibidem.* 190
1 *Verba enunciatiua non disponunt, nec probant. consi. 104. nu. 5. sed contra. nu. 8. & nu. 116* 191
1 *Verba edicti, ne aliter aqua fluat, quomodo intelligantur. cons. 105. numero 24* 196
1 *Verbum, videtur, arbitrium boni viri importat. cons. centesimosexto. nome. 14* 197
1 *Verba sequentia declarant præcedentia. nu. 15. ibi.* 197
1 *Verba priuilegij non debent intelligi fuisse apposita frustatoriè, & sine effectu operandi. consi. 106. nu. 51* 197
1 *Verbum, cum effectu, realem executionem promissi significat. consi. 110. nu. 18* 205
1 *Verba cum effectu, quomodo exponi debent. numero 20. ibidem. & numero 42* 205
1 *An & quando ex verbis, quibus promisit vt principalis, & animo nouandi, dicatur constare de mente. ibi. & nu. 21. 66. & seq.* 205
1 *Verba non debent intelligi fictè, sed propriè. ibi.* 205
1 *Verba prolata in contractu debent intelligi cum effectu, etiam si id expressum non sit. nu. 51. ibi.* 205
1 *verba dubia interpretantur contra stipulatorem pro promissore. nu. 55. ibidem.* 205
1 *verba sine omni impedimento & contradictione quid inducant. cõsil. 111. nu. 14* 208
1 *verbum, circuire, quid significet. nu. 30. ibi. & nu. 31. & 33* 208
1 *verbum sequens an declaretur ex præcedentibus. nu. 40. ibi. Quando est ambiguum & obscurum, aliàs secus. nu. 41. ibi.* 208
1 *verbum, integrè & incorruptè, quid significet. consil. 116. nu. 14. & nu. 15* 217
1 *verba generaliter & liberaliter prolata non probant, nec obligãt. consi. 127. nu. 40. Idem quando sunt adulatoria & ad placitum alterius prolata. nu. 41. ibi. Fallit, quando proferuntur deliberatè et appensatè. nu. 42. ibi.* 226
1 *verba esse deliberatè prolata ex quibus constare dicatur. num. 43. ibidem.* 226
1 *verba enũciatiua sunt modici momenti. nu. 44. ibi. Fallit, quando enunciatio consistit in re ipsa. nu. 45. ibi.* 226
1 *verba illa inuestituræ, uno alteri succedente, seu succedant, referuntur ad tempus, quo tractatur de hæreditate. cons. 16. nu. 16* 37
1 *verbum, hæredibus, positum in inuestitura declaratur ex præcedentibus, ut intelligatur de masculis. cons. 23. nu. 117* 51
1 *verbum, hæres, in materia feuda. significat qualitatem successoris, & nõ qualitatẽ successionis & hæreditatis, nã consideratur natura sanguinis, & non propria, & uera successio. n. 135. ibi. & n. 168.* 51
1 *verbum, hæredibus, appositum in inuestitura reddit, & facit feudũ hæreditarium. cons. 23. nu. 160* 51
1 *verba concessionis, pro se & hæredibus, seu successoribus, non faciũt feudum hæreditarium simpliciter: nam vt hæreditarium sit, plura requiruntur, sed erit hæreditarium secundùm quid. cons. eodem nu. 173. & nu. sequen.* 52
1 *verba prolata a diuersis personis quæ dicãtur magis apta & applicata*

cata mentitis.consi.30.nu.6 78
1 Verba declarant mentem,& ab illis non est recedēdum alio non dicto.nu. 20.ibi. 78
1 Verba dico, declaro, hæc est mea opinio, idem important.consi. 31. numero 123 79
1 Verba, quo casu, significantia futurum euentum inducunt conditionem.consi.32.nu.3 84
1 Verba contractus interpretantur contra producentem.consilio 32. numero 12 84
1 Verba, eo casu, temporis extrimitatem important. consilio 32. numero 88 84
1 Verba posita in exceptione debent adaptari ad regulam præcedentem.consi.35.nu.18 91
1 Verba, genera, omnia comprehendunt.consi.36.nu.6 92
1 Verba indefinita æquipollent vniuersali.nu.7.ibi. 92
1 Verba priuilegij, seu gratiæ non debent interpretari apposita esse frustratoriè,& sine aliquo effectu.consi.39.nu.23 95
1 Verba debent intelligi cum effectu.consi.40.nu.15 96
1 verba contractus in dubio attendi debent,& illius exequutio.consi. 60.nu. 5 124
1 verbum vnū diuersas potest habere significationes, & idem in nomine.consi.61.nu.17.Vt de cane,& asino,& de homine.nu.18.ibi. & nume.19 125
1 verba ambigua contra proferentem interpretantur.con.64.n.51. Et prolata per venditorem ambigua contra ipsum interpretantur. nu. 52.ibi.Et sic contra eum cuius intererat clarius loqui.ibi. 128
1 verbum cæteris, similia expressis includit.consilio sexagesimooctauo.nume.19 132
1 verba generalia aliquid expressis addere debent.n.21.ibi.Et si sunt latissima, etiam maiora addunt.nu.23.ibi. 132
1 verba illa, in omnibus,& per omnia, idem.consil.septuagesimoprimo.nu.7 135
1 verbum speraret, in c.quinque positum qualiter intelligatur.consi. 72 nu. 54.& 55 135
1 verba non debent esse frustatoriè apposita.consi.septuagesimooctauo.nume.15 144
1 verba illa, suprascripta, relatiua sunt præcedentium. numero 47. ibidem. 144
1 verba illa,& ita contentor, conditionem important.consilio81.numero 9.Et veniunt modificatiuè & limitatiuè ad præcedentia.numero 10.ibi. 148
1 verba prolata enunciatiuè, quando & quo casu probent.consil.81. num.75.Quando dicantur prolata enunciatiuè, aut dispositiuè.nu. 77.ibidem. 149
1 verba an capiantur in præsenti, aut in præterito, vel in futurū. nu. 78.& nu.79 149
1 verba, si constiterit exegisse, quem sensum habeant. consilio 88.numero 18 158
1 verba dubia interpretanda sunt contra eum, qui se super illis fundat.nu.19.ibi. 158
1 verba contractus interpretantur secundùm materiam subiectam. nu.21.ibi. 158
1 verba generalia non debent trahi ad incogitata. numero trigesimo primo ibid. 158
1 verba illa, pro se, hæredibus & descendentibus &c. quando feudū est improprium & cōditionatum, ita adaptantur ad fœminam, sicut ad masculum.consi.4.nu.35 14
1 verba, de hærede in hæredem, intelliguntur de descendente, in descendentem.consi.2.nu.12 10
1 verbum, in perpetuum, intelligitur.i.in infinitum.nu.13.ibi. 10
1 verba illa, de hærede in hæredem, qualiter intelligantur. consilio 3.nume.5 12
1 verba inuestituræ loquentia de feudo recto impropriantur, quando feudum est improprium,& conditionatum.consi.4.numero 17.numero 20 14
1 verba generalia,& geminata multùm operantur.consi.9. numero octauo. 21
1 verbum potestas imperium denotat.nu.10.ibi. 21
1 verba illa solita apponi in instrumento non vi, non metu, sed sponte an excludant metum: cum videantur apposita exequutiuè.consi. 10.nu.32.& nu.33.39.& 72 22
1 verba non respicientia perfectionem contractus, sed discessum ab eo iam perfecto, non faciunt eum conditionalem, sed purum, resoluēdū tamen in casu conditionis.consi.11.n.37.Et interim nata est actio & obligatio.nu.38.ibi.& nu.39.Et isto casu valet prima concessio & præfertur secundæ puræ, esto q̃ post concessionem secundæ superuerit conditio.nu.40.ibi. 20
1 verbum, præscriptio, est plenum,& includit bonam fidem.consi.15. numero 25 37
1 verba illa, non possint, nec debeant, abnegant potestatem,& important necessitatem.consi.17.nu.21 39
1 verba illa, non aliter, nec alio modo sunt restrictiua.consi. decimooctauo.nu.6 40
1 verba geminata quid operantur.nu.7.ibi. 40
1 verba illa, integro statu largimur &c.denotant maiorem liberalitatem, consi.20.nu.2 42
1 Verba apposita in contractu non debent esse frustratoria & sine effectu operandi,& plenè quando id procedit.consilio vigesimo.nu.33. & nu.74 42
1 verbum iurisdictionis limitatè appositum in venditione nō semper refertur ad iurisdictiones, quæ exercentur per magistratus, nā quādoque refertur ad alia.con. 20.nu.75.& nu.76 42
1 verba generalia debent intelligi secundùm mentem, & intentionē contrahentium.nu.79.ibi.
Et sunt restringenda, ne indebitè quis patiatur damnum.nume.80. ibidem. 42
1 verba contractus interpretantur secūdùm q̃ est verisimile.Nec debent extendi ad ignorata,& incognita.consi.20.nu.81.& 82. 42
1 verbum, hæres, in materia feudali intelligitur de filio masculo & non de hærede extraneo.consi.21.n.36. Nec comprehendit fœminam.nu.37.ibi. 42
1 verba procemij indicant causam finalem.nu.39.ibi. eo.
1 verba, vtriusq; sexus, apposita in inuestitura, etiam de iure regni operantur.nu.49 42
1 verba, concedimus, donamus,& largimur, apposita in inuestitura rei feudalis denotant meram donationem.consi.23.nu.1
Sed contra.nu.25 51
1 verbum, inuestimus,& similia, non important concessionem feudalem, nec etiam tacita reseruatio fidelitatis.nu.12.ibi. 51
1 verba illa, vtriusque sexus, ita adaptantur ad fœminas, sicut ad masculos.nu.46.ibi. 51
1 verbum, familias, potest denotare res,& non personas.nume.67. ibidem. 51
1 verbum, hæredibus, positum in inuestituris subsequentibus declarationem recipit a præcedentibus: vt fœminas comprehendat.n.62. ibi.& nu.63 51
3 verbum, soluere, in quo actu verificatur.consi.cētesimoseptimo.nu. 131.Et quando,& quo casu requiratur actualis solutio. numero 132.ibidem. 170
3 verba impropriantur; vt minus corrigatur ius commune.consi.110. numero 19 176
3 verba, sed & si apposita in aliqua dispositione aduersantur præcedētibus in iure,& in facto.nu.35.ibi. eod.
2 verba, in aliquo, exponuntur idest nullo modo, nulla causa, nulla ratione.consi.94.nu.42 191
2 verba vniuersalia, omnium bonorum, quas res includant.consi.97.
2 verba apposita per testatorem, debent aliquid operari. numero vigesimonono.ibi. eod.
4 verbera & vulnera non dantur ad mensuram.consi.161.nu.4 16
4 veritas quando aliter haberi nō potest recipiūtur testes, qui aliàs non reciperentur.consi.quinquagesimooctauo. nume.10. declarantur.nu.50 72
1 veritas magis debet attēdi, quàm quod agitur simulatè,& fictè, et alijs sequentib.consi.54.nu.19 115
1 veritas præualet opinioni,& fictioni.numero vigesimo.ibidem. & numero 81 115
4 veritas vbi de facili haberi non potest, testes inhabiles recipiuntur consi.53.nu.6 65
3 veritas præferenda est cuique scandalo.consi.68.num.245. Maximè quando scandalum continet peccatum mortale. numero 244. ibidem. 116
2 veritas superat præsumptionem.consilio vigesimonono.nume. quadragesimoquarto. 91
3 veritas debet attendi,& non illud, quod simulatè,& fictè concipitur.consi.96.nu.37 161
3 veritas probata præfertur famæ vanæ.consilio sexagesimoseptimo numero 109 111
3 veritas attendi debet,& non nomen contractus.consi.octuagesimo secundo.nu.44 140
3 veritas attēdi debet,& non fictio, vel simulatio.con.86.n.20.145

4 *Verosimile non est, quòd quis voluerit subagitare minorem decem annis.con.163.nu.10. In dubio præsumendum est licito amore pue rum deosculari.ibi.* 170

1 *Verosimile non est, quòd quis faciat aliquid, quando id non est solitus facere, nec est præsumendum concessisse alijs: vt id faciant.con. 9.n.80.& nu.79* 21

1 *Verosimile quod non est, falsitatis imago est, & reijciendum.consi. 83.nume.25* 152

1 *Verosimile ex quibus colligitur.nume.26.ibidem.& nume.seq.& 27.28.& 29* 152

3 *Verosimile non est, patrem relinquentem filiabus dotem, voluisse eas instituere.cons.3.nu.28* 8

3 *Verosimile si quid non est, iudex non debet illi fidem dare.con.10. numero 15* 17

3 *Verosimile quod non est, minimè est præsumendum.consilio 13.numero 9* 22

4 *Verosimile non est, Papam voluisse grauare eandem ecclesiam duplici collatione.consi.74.nu.26.& nu.36.& 39* 102

4 *Verosimile non est, Papam concedēdo gratiam, velle detrahere honori, & dignitati alicuius ecclesiæ.nu.24.ibi.* 102

4 *Verosimile valde consideratur circa materiam veritatis.con.139. numero 7* 145

4 *Verosimile nō est, quòd quis furetur pecunias & dimittat sacculos intus quos sunt reconditæ.consi.158.nu.32* 166

4 *Nec est verosimile, quòd quis discessurus lōgius, & per plures dies absuturus dimittat pecunias domi nulla ibi relicto.ibidem. numero 32* 166

2 *Verosimile attendi debet.consi.19.nu.78* 55

3 *Verosimiliora dicuntur illa, quæ concordant cum iure communi.cōsil.88.num.33* 149

2 *Versiculus, deueniat, necessitatem importat.consi.85.nu.5* 172

1 *Via necessaria probāda per eum, qui petit viam amoueri ab aliquo loco.consi.115.nu.7* 196

1 *Via quando constituta fuit ante iudicium cęptum &c.ibi.n.32.* 196

4 *Via quæ non capit duos, minus capit tres.consilio centesimodecimo septimo.nu.18* 130

4 *Via electa tibi pateat.consi.77.nu.4* 105

3 *Via illa in dubio capienda est, per quam nemini inferatur damnū. consi.74.nu.80* 131

4 *Et consi.58.nu.9.& nu.49.declaratur.* 105

2 *Viciniæ quando plures opiniones sunt vltima attenditur.consi.10. numero 90* 22

4 *Vicarius episcopi an possit esse canonicus regularis.consilio 40.numero 19* 52

4 *Vicarius. Qui confert vt vicarius, docere habet se talem esse.consi. 12.nu.14. Et assertioni, quem esse vicarium, standum non est alio non docto.ibi.nu.15* 26

4 *Vicarius episcopi, cui concessa est facultas conferendi idoneis, potest conferre aliàs beneficiato.consi.40.nu.10* 52

4 *Vicarius substitutus a primo an possit conferre, & per totum.cons. 80.nu.2* 167

4 *Vicarius generalis non potest conferre, nisi expreßè istud concedatur.nu.12.ibi. Et si expreßè conceditur, id facit vt delegatus, & ad quem debeat appellari.ibi.nu.13* eod.

4 *Vicarius vnus non potest alium vicarium constituere.nu.15.ibid. Nisi de mandato episcopi.nu.16.ibi.& nu.15.17.& 18* eo.

4 *Vicarius actum exercet autoritate episcopi sui superioris.consilio 88.numero 7* 112

1 *Vicinis non licet facere munitiones, & per illas acquirere prædia aliorum.consi.105.nu.28* 196

1 *Vicinitas & consanguinitas inducunt presumptionem scientiæ.cōsil.23.nu.218.& nu.219.& 220* 52

1 *Vicinitas actus inducit suspicionem, quia incontinenti facta videntur inesse.consi.54.nu.66* 115

4 *Vicinitas actuum suspicionem inducit.consi.75.nu.21* 104

2 *Vicinitas temporis præsumptionem inducit.consi.33.nu.49.* 100

1 *Vidua emens præsumitur ex pecunia olim mariti seu hæreditaria emere, & quando & quo casu.ibi.consi.26.nu.18* 69

3 *Videlicet dictio, capi potest restrictiuè, & limitatiuè, & quādoque declaratiuè.consi.58.nu.18* 95

2 *Videlicet, dictio restringit præcedentia & sequentia. consilio 85. nume.47* 172

1 *Villæ & communia, ac territoria alicuius comitatus non habent iurisdictionem, ex quo illa exercetur erga homines ibi habitantes per magistratus, cui villæ subiacent.cons.20.nu.67* 42

4 *Villa propriè illa est, quæ regitur a proprio officiali.consi.4.n.4.* 13

4 *Ville precium offerre, vel nolle emere paria sunt.con.123.n.14.* 136

4 *Vincula duo magis stringunt.consi.47.nu.101.* 73

1 *Vinum differt, an totum seu pars, quæ est in doleario, vendatur.cō. 64.nu.73* 128

1 *Violentia facta per exercitum, cui nō potest resisti est casus fortuitus.consi.100.nu.40* 183

2 *Violentia in dubio non præsumitur.consi.67.nu.61* 149

4 *Vir bonus magnam habet præsumptionem pro ipso. cōs.7.n.17.* 22

1 *Vir bonus, pro bono viro presumitur.consi.58.nu.17* 121

2 *Viri anima dicitur contristari & iniuria affici, per transitum ad secunda vota. Nisi testator maritus de secundis nuptijs cogitasset. consi.95.nu.21* 193

1 *Virtus taciti fideicommissi par debet esse cum expresso.consil. 72. numero 28* 135

1 *Virtus constituti an fuerit suspensa, ante factam mensurationē.cōsil.59.nu.12.& nu.17.& 22. Et quid si incertitudo est respectu loci & non quotæ.nu.13.ibi.* 122

4 *Visitans potest distituere, & priuare: cum sit iurisdictionis. consil. 22.nu.17* 34

4 *Visitatio si potest dupliciter considerari. capitur in potentiori. cōsi. 9.nume.16* 24

4 *Visitatione quando concurrunt duo, maior præferendus est.consil. 9.nume.10* 24

4 *Visitationi non faciendę non datur præscriptio.consi.9.n.12. & n. 13.14.& seq.* 24

4 *Visitatio competit habenti iurisdictionem.cons.22.nu.16* 34

4 *Visitatio qua lege concedatur episcopo in locis pijs.consilio 34.numero 34.* 47

4 *Visitatio an possit fieri in loco, in quo nō est deputatus rector seu capellanus perpetuus.nu.35.ibi.* 47

4 *Visitator si nūquam fuerit repulsus, & nō obstat præscriptio, si modò vult visitare.cons.9.nu.17* 24

2 *Vitiato expresso, an vitietur tacitum.consi.43.nu.22* 117

1 *Vitium reale commissum non purgatur, nisi restitutione facta spoliato.consi.23.nu.207* 52

1 *Vitium personale non est impedimento, quin successores vitiosi non præscribant, ad quos res illa peruenit.nu.209.ibi.* 52

1 *Vitium reale operatur exclusionem præscriptionis: cum res vitiosa non præscribatur.cons.101.nu.96* 185

1 *Vitium reale non purgatur, nisi restitutione facta. nu.97.ibi.* 185

4 *Vitium caducitatis an purgetur, si procurator rectoris seu domini directi cæpit canonis solutionem.consi.36.nu.17* 49

2 *Vitium solennitatis non seruatæ purgetur per longissimam præscriptionem.consi.16.nu.135*

4 *Viuens expensis alicuius non est idoneus testis pro illo.consilio 58. numero 85* 72

3 *Viuentis nulla est hæreditas.consi.4.nu.3* 10

2 *Viuus qui nascitur, si certum est, eum non posse viuere, habetur pro non nato, & succedere non potest.consi.56.nu.5* 135

4 *Viuere quisque præsumitur vsque ad centum annos.consilio 57.numero 16* 71

3 *Vltimum iuramentum præferendum est primo; cum actus dependeat a mera voluntate.consi.43.nu.32* 66

4 *Vltima derogant prioribus.cons.21.nu.21* 32

2 *Vltimis voluntatibus fauendum est, maximè stante dubio. consilio 32.nu.5* 98

2 *Vltima voluntas & codicillus appellatur etiam testamentum.nu. 45.& nu.46* 98

2 *Vltima voluntas probanda est per testes & non per simplicem scripturam presbyteri parrochiani.nu.53.ibi.* 98

Vltima voluntas etiam minus solennis facta per patrem inter filios, obseruanda est.nu.13.ibi.& nu.34.& seq.& 43.

Vltima voluntas ambulatoria est vsq; ad mortē, & p̄ualet primę.

3 *Vltima die termini potest fieri probatio, etiā parte aliter non citata.cons.107.n.95. Si dies vltima termini est iuridica, illa attenditur & in alij diebus infra terminum non potest aliquid fieri parte non citata.nu.96.ibi. Et an die præcedenti vltimam possit fieri productio, seu aliquis actus.nu.97.ib.* 170

3 *Vltima attendi debent, & derogant prioribus.consi.108.nu.18.& nu.34.declaratur.* 173

3 *Vltra dictio quid importet.consi.18.nu.44* 27

3 *Vna coniectura excludit aliam.consi.26.nu.25. Et potior debet attendi.nu.26.ibi.* 40

3 *Vna cum, dictio habet virtutē congregatiuā.consi.79.nu. 21.* 137

4 Unic di

1 Uniendi potestas concessa vni, quando & ex quibus verbis tributa censeatur. con. 41. nu. 1. & seq. 53
4 Vniendi potestas an videatur concessa constituto ad faciendum, & creandum vicarium simpliciter. ibi. eo.
4 Vnire beneficia magis est, quàm conferre. nu. 3. ibi. eod.
4 Vnio non potest explicari per episcopum sine consensu capituli. nu. 3. ibidem. eod.
4 Vnio non potest fieri sine consensu illorum, ad quos spectat collatio beneficiorum. nu. 6. ibi. eo.
3 Vnio, & cumulatio probationum de iure admittitur, & cõsideratur con. 68. nu. 26 116
4 Vnio facta authoritate sedis Apostolicę est valida & firma & regulariter irretractabilis. con. 5. nu. 1. & nu. 3. Et à fortiori idẽ quando interuenit consensus prelati ecclesię vnitæ. nu. 2. ibi. Et idẽ quando facta est perpetua & non ad tempus. nu. 3. ibi. Potest tamen aliquibus casibus retractari, de quibus remissiuè. nu. 4. ibi. 15
4 Vnio & cessio facta sub conditione nulla est, si conditio non fuit adimpleta. nu. 7. ibi. Et ita cedenti competit regressus ad beneficium cessum nu. 8. ibi. & nu. 11 15
4 Vnio vt valeat quas causas, & solẽnitatẽ requirat. con. 36. n. 8. 49
4 Vnio an dicatur sortita effectum à principio quò ad translationem possessionis, si perceptio fructuum fuit translata ad tempus vacationis. nu. 18. ibid. 49
4 Vnio an iudicetur valida, si tempore, quo fit, non potest sortiri effectum sed cessante impedimento illum sortiri potest. con. 37. n. 12. 50
4 Vnio non impeditur per ius ordinarij & prælati, qui citandus minimè est. ibi. eod.
4 Vnio concernit proprietatem, reseruatio verò titulum beneficij. numero 13. ibi. eod.
4 Vnio non impeditur per reseruationem, quæ iam expirauerat. num. 14. ibidem. 50
4 Vnio redditur nulla, si falsa fuit causa, propter quam extitit facta. nu. 15. ibi. & nu. 19 eo.
4 Vnio an æquiparetur contractui iuris. ibi. nu. 18 50
4 Vnio an ipso iure causa vitietur. ibi. eod.
4 Vnio, in qua non fit mentio de precedenti reformatione, subreptitia est, & preualet reseruatio. con. 114. n. 1. Si enim fuisset expressum de illa, Papa concessisset vnionem. nu. 2. ibi. 129
4 Vnio quando erit valida: tũc scilicet si cõsenserint illi, ad quos fit trãslatum ius patronatus. con. 128. n. 22. Et si patroni laici tacuerunt per quatuor menses, post prouisionem factam. nu. 23. ibi. 138
4 Vnio ex quibus causis concedatur. 128. nu. 30 138
2 Vnio operatur effectum, quem non produceret simplex dispositio. cõsi. 76. nu. 15 160
1 Unionis & communionis ratione multa conceduntur, quę aliàs nõ concederentur. con. 22. nu. 30 17
4 Vnitati ecclesiæ qui incorporantur, & pœnitent, non debent pati bonorum publicationem, attenta misericordia. con. 2. nu. 193 5
1 Vnitas precij sola non facit cõtractum dici celebratum ad corpus. con. 64. nu. 27 128
1 Vnitas precij valde est considerabilis. con. 65. nu. 14 131
1 Vnitas precij & confinium appositio, demonstrat, qualiter fuerit facta venditio. con. 64. nu. 59. cum seq. 128
1 Unitas est indiuisibilis. con. 61. nu. 22 125
3 Vniuersalis negatiua in omnibus est verificanda. con. 53. nu. 94. 85
4 Vniuersitas, collegium, seu capitulum, an possit delinquere, & ex delicto puniri. con. 21. nu. 30. Et quo casu & quando. nume. 31. ibidem. & seq. Et an per ratihabitionem subsecutam puniantur. num. 32. ibidem. Et quid si actus non est momentaneus, sed successiuus, & toleratus vniuersaliter. nu. 33. ibi. Et quid si vniuersitas scit, & patitur. nu. 34. ibi. Et quid si commoditas & vtilitas peruenit ad ipsam vniuersitatem. nu. 35. ibid. Et quid si vniuersitas poterat prohibere & non prohibuit. nume. 36. ibidem. Et quid si pœna est pecuniaria, quæ à capitulo potest exigi. nu. 37. ibi. & 38. Et quid si per actus subsequentes colligitur voluntas & consensus vniuersitatis, & capituli. ibi. nu. 38 32
4 Vniuersitas aliud est, & aliud singuli de vniuersitate. con. 91. numero 1 113
4 Vniuersitatis bona possunt multipliciter considerari. nu. 2. ibi. Cum respectu honoris, nominis & commodi. nu. 3. ibi. Cum respectu bonoris, nominis, non autem commodi & vtilitatis. ibi. Et singuli, hoc vltimo casu non possunt esse testes, primo verò sic. nu. 4. ibi. 113
1 Vniuersitas semper durat, nec mutatur morte particularium. con. 17. nume. 109 70
2 Vniuersitas & ecclesia nunquam moritur. con. 101. nu. 134 185
4 Vniuersitas alicuius loci potest habere iuspatronatus ex priuilegio con. 47. nu. 17 57
4 Vniuersitas quando est parua, singuli sunt in cõsideratione. con. 91. nu. 7. Et quid respectu vsus, & cõmodi quò ad singulos. nu. 9. ibi. & alijs. Et consideranda sunt verba licentiæ datæ. n. 9. ibi. & nu. 14. Quãdo est cõcessa, omnib. ergo vnicuique singulariter. n. 10. ibi. 113
4 Vniuersitas prescribere an possit, & quando. con. 138. nu. 27. 144
2 Vniuersalis omnium bonorum, etiam minima comprehendit. consi. 94. nu. 43 191
2 Vnus cohęredum si ex capitali communi aliqua subtraxit, cõtra ipsum iurari potest de rebus subtractis alijs, vltra per eum confessatis. con. 75. nu. 1. & nu. seq. & 27. & alijs. 157
1 Una pars instrumenti declaratur per aliam partẽ. con. 92. n. 20. 155
2 Vno tempore probibita & disposita, illo finito contrarium operantur. con. 14. nu. 13 37
4 Vnum iudicium tollitur per aliud. con. 153. nu. 34 159
4 Vnum imperfectum non potest facere aliud perfectum, etiã si essent plura. nu. 13. ibi. 159
4 Vnus non debet teneri pro alio. con. 157. nu. 12 162
4 Vnus quousque procedit, aliter nõ potest beneficium quærere. con. 117. nu. 17 130
3 Vocabulis quibus aliquid demonstretur, non refert, modò tendant ad eundem sensum. con. 61. nu. 25 100
2 Vocans proximiores ad fideicommissum, admittitur proximior. consi. 88. nu. 7 179
4 Vocans Cardinalem coram incompetenti puniendus est. con. 88. nu. 5. Priuatur etiam commodo causę intentatę. nu. 6. ibi. 111
4 Vocans aliquem coram vetito iudice puniendus est. nu. 7. ibi. Cõtra istos ita vocantes agi potest iniuriarum. nu. 9. ibi. eod.
3 Vocans fœminas post masculos, illis stantibus eas excludit. consi. 52. nu. 30. & nu. 31 83
4 Vocatio illius, qui debet interuenire in electione Abbatis, est de iustitia. con. 97. nu. 22 117
3 Vocatus ad omnia bona per verbum commune in primo gradu dicitur directò institutus nullo alio dato hærede vniuersali, secus si ita vocatus in secũdo gradu substitutionis. con. 54. n. 38. & n. 36. ibi. 89
3 Vocati per statutum sub conditione, non possunt venire, ea nõ purificata & adimpleta. con. 59. nu. 31 98
3 Vocati per statutum ab intestato longè differunt ab illis vocatis in testamento. nu. 49. ibi. 98
3 Vocatus deficiente linea, quæ prohibita esset alienare, non potest uenire existente aliquo de linea, quia inter illos inductum fuit fideicõmissum. con. 74. nu. 35. Et vltimus de linea poterit alienare. ibi. 130
3 Vocati videntur post mortem præcedentium, quando vocantur heredes. con. 4. nu. 3 10
3 vocati post mortem parentum veniunt iure proprio & transmisso. nume. 7. ibi. 10
3 Vocati à testatore æquis portionib. succedunt per capita & non per stirpes, nu. 12. ibi. 10
3 Vocati à testatore ęqualiter & viriliter cẽsentur nominati proprio nomine, & ita nominatim succedunt per capita & vtiliter. numero 13. ibi. 10
3 Vocati ad fideicommissum vidẽtur admitti eo ordine, & forma quibus ad successionem admitterẽtur ab intestato. n. 14. ibi. Post fratres & filios fratrum admittuntur ad successionem alij ab intestato per capita, & non per stirpes. nu. 15 10
3 Vocati nomine collectiuo. an & quando succedant viriliter, cum alijs vel tantùm ad vnam portionem. con. 4. nu. 20. & nu. 19. 21. 22. & 23. Et quid quando vocantur æquis portionibus. nu. 21. ibi. Et quid quando nomine collectiuo uocati sunt prohibiti alienare. numero 22. ibidem. 10
3 Vocati ad fideicommissum expreßè veniunt iure proprio, & nõ iure transmissionis. con. 8. nu. 14 15
3 Vocatus ad fideicommissum sub conditione, nihil habere debet conditione non existentem. nu. 17. ibi. & nu. seq. 15
3 Vocatus sub duplici conditione non admittitur, nisi utraque cõditio fuerit impleta. nu. 17. ibid. 15
1 Vocatus sub conditione, nullum commodum potest consequi ante cõditionis implementum, quod præcedere debet. nu. 23. ibi. 15
3 Vocatus sub conditione priuatur relicto, conditione non adimpleta nu. 27. ibid. 15
3 Vocatus a testatore & honoratus, non censetur propterea grauatus si de grauamine non constat. consi. 11. nu. 4 79
3 Vocatus sub duplici cõditione priuatur omni emolumento, si illam non adimpleuit. consi. 20. nu. 61 29

3 Vocati pariter, omnes admittuntur. con. 21. nu. 9 32
3 Vocati ordine successiuo admittūtur gradatim, & ordine successiuo nu. 17. ibid. 32
3 vocati collectiuè præferuntur, vt proximiores grauato, non autem testatoris. con. eo. nu. 31 33
3 Vocati & nominati à testatore præsumuntur ab ipso magis dilecti, quàm alij non vocati. con. 22. nu. 13 34
3 Vocatus ad fideicommissum capere potest bona peruenta ad grauatum ex causa fideicommissi. con. 22. nu. 24 34
2 vocati & nominati ad fideicommissum per testatorem præferūtur alijs. con. 30. nu. 52 94
2 vocati per illa verba, & eorum hæredibus veniant, an sit necesse quòd debeant esse hæredes grauati. con. 31. nu. 42. & alijs seq. 96
2 Vocati & nominati à testatore præferuntur alijs, & illos excludūt con. 37. nu. 40 177
2 Vocati cum alijs per dictionem simul, vel dictionem cū, vel per copulam, & admittuntur cum alijs proximioribus in gradu. con. 38. numero 12 109
2 Vocati sub conditione mortis aliquorum, illi videntur inuicē substituti. con. 42. nu. 17 179
2 Vocatus tanquā de familia quid probare debet, ad hoc vt obtineat con. 51. nu. 7. & nu. 8 128
2 Vocatus sub conditione non admittitur, nisi conditio fuerit adimpleta. nu. 29. ibi. 128
2 Vocatus sub conditione, si hæres moriatur sine filijs, excluditur hærede moriente cum filia. nu. 32 128
2 Vocatus post mortem aliquorum, dicitur compēdiosè vocatus. con. 53. nu. 2. 131
3 vocatus pleno iure magis considerandus venit. con. 70. nu. 7 123
3 vocati primò censentur magis dilecti, quàm alij secundo loco vocati. nu. 8. ibi. 132
2 vocati ad hæreditatem per institutionem, substitutionem, seu fideicommissum sub aliqua conditione hæreditas non dicitur illis delata nec quæsita nisi conditione adueniente. con. 80. nu. 37 165
3 vocatus sub qua conditione excludatur. con. 109. nu. 2 174
3 vocatus sub duplici conditione non auditur, nisi illis omnibus adimpletis & purificatis. nu. 6. ibi. 174
2 vocati per reformationem nō censetur excludere vocatos per aliam dispositionem. con. 56. nu. 31 135
2 vocati qui dicantur, quòd bona deueniant in proximiores. consilio 75. nu. 7 157
4 vocatus ad hæreditatem sub conditione. illam non consequitur, nisi conditione adimpleta. con. 26. nu. 11. Qua deficiente. cessat effectus substitutionis. nu. 11. ibi. 37
4 vocatus cum aliqua qualitate, non admittitur, nisi illam qualitatē habeat. con. 72. nu. 96 98
2 vocatus sub duplici conditione venire non potest, nisi ambæ sint verificatæ, non enim sufficit implementum vnius. con. 14. nu. 17 37
2 vocatus nominatim præfertur alijs nō ita vocatis. con. 18 n. 71. 51
1 vocati post mortem alicuius, non debent admitti ad mortem illius. nume. 84. ibi. 51
2 vocatus per testatorem sub conditione tenetur illā adimplere, aliàs non admittitur. con. 19. nu. 38 54
2 vocatus ad hæreditatem sub conditione, non potest illam consequi, nisi prius conditio sit adimpleta. con. 19. nu. 47. Nec cōmodum consequitur vocatus sub conditione, nisi ea adimpleta. nu. 48. ibi. Et ad implementum præcedere debet. nu. 49. ibi. 55
2 vocatus sub aliqua qualitate, non auditur, nisi prius qualitas illa fit verificata & purificata. nu. 50. ibi. 55
2 vocatus ita conditionaliter, conditionis defectus non operatur priuationem, sed effectum, vt non habeatur pro instituto. nu. 51. ibi. 55
2 vocato non adimplenti voluntatem testatoris non conceditur restitutio. etiam si minor esset. nu. 82. ibi. Et filij illius non seruantis præceptam testatoris priuandi veniunt. nu. 84. ibi. 55
2 vocatus eo magis priuandus est hæreditate, quando expreßè cōtra uenit voluntati testatoris. nu. 100. ibi. 55
2 vocatus primò si non vult parere conditionibus per testatorem appositis, succedit secundus. nu. 142. ibi. Idem, si primus institutus repudiat. nu. 145. ibi. 55
2 vocatus post mortem alicuius non potest venire illo viuente. num. 159. ibidem. 55
1 voluntas nedum verbo sed facto potest apparere. consilio 14. numero 30 35
1 voluntatem suam non mutans videtur in illa persistere. consi. 69. numero 36
1 voluntas datur intelligi nedum verbis, sed etiam facto. consi. 49. numero 16
4 voluntas testatoris ab hærede ostendenda est. con. 84. nu. 40. 153
4 voluntas principaliter attenditur, & non verba. con. 5. n. 100. 15
4 voluntas morte extinguitur. con. 19. nu. 7 51
4 voluntates defunctorum obseruari, iura clamant. con. 26. n. 21. 38
4 voluntatis mutatio non præsumitur. con. 172. n. 6 147
2 voluntas re ipsa, & facto sicut & verbo potest declarari. consi. 25. numero 49 78
2 voluatas testatoris vbi adest clara, nō admittitur alia glossatio nec interpretatio. con. 97. nu. 24 197
3 voluntas vnius non est voluntas alterius, et quid sit voluntas. cō. 38. nu. 40. & nu. 41 58
3 voluntas declaratur etiam ex testamento nullo. con. 7. nu. 27 14
3 voluntas testatoris disponētis circa tempus obseruanda est & habetur pro forma respectu temporis, & ab ea non potest recedi. con. 23. nu. 19 36
3 voluntas testatoris obseruanda est maximè in fideicommissis. consi. 35. nu. 12. Et colligitur ex coniecturis, quæ capiuntur ex verbis testamenti. n. 13. ibi. Debet tamen transire in dispositionem. con. eo. n. 14. ibi. Et quid si mentionem fecit de filijs masculis. ibi. 38
3 voluntas non est captatoria, quando commissa est potestas eligēdi personam, & non vt eam eligat. con. 38. n. 1. Ex quo non est cōmissa substantia, sed solùm personæ electio. ibi. & nu. 70 58
3 voluntas testatoris præsumitur conformis cum dispositione iuris communis. con. 41. nu. 28 62
3 voluntas testatoris habetur pro lege, et primum locum obtinet. cō si. 44. nu. 16 69
3 voluntas & mens testatoris debet attendi. con. 53. nu. 13. & alijs sequenti.
Maximè in fideicommissis, quæ coniecturis inducuntur. nu. 14. ibi. & nu. 55. Et etiam verbis enunciatiuis. n. 16. ibi. Et in istis potius mēs attenditur quàm verba, à quibus receditur. nu. 17. ibi. 84
2 voluntas testatoris diuidentis res suas hæreditarias, ad vnguē obseruanda est. con. 34. nu. 20 101
2 voluntas patris etiam minus solennis facta in testamento seu seorsum ab illo diuidendo bona inter filios obseruanda est, n. 21. ibi. Et secuta euictione bonorum diuisorum à patre, alij fratres nō tenētur illi, à quo fuere euicta, nisi diuisio fuisset facta per ipsosmet fratres, nume. 86
3 voluntas non præsumitur mutari etiam ex interuallo. con. 67. numero 25 101
3 voluntas vltima dubia potest per hæredes comprobari. con, 68. numero 23 116
3 voluntas tacita collecta cōiecturis sufficiens est. con. 68. nu. 35. 116
3 voluntas, nedum verbis, verùm re ipsa, & facto declaratur. consi. 69. nu. 56 117
2 voluntas ex verbis expreßis à disponente apertè colligitur. consil. 67. nume. 3 149
2 voluntas declaratur ēt ex actu nullo, & inutili. con. 79. n. 16 163
3 voluntas tacita elicita ex aliquo actu eatenus præiudicat, quatenus exercetur actus, & non vltra. con. 79. nu. 12 137
3 voluntas, & mens licet colligatur ex verbis nugatorij, tamē talia verba non debent attendi. con. 89. nu. 6 152
3 voluntas patris attenditur, nec semper seruanda est æqualitas inter filios. con. 26. nu. 55 40
3 voluntas non potest dici mutata ex verbis difformibus. con. 67. numero 98 111
4 voluntas in matrimonio requiritur cū plena libertate, & sic vtrūque. con. 58. nu. 60 74
2 voluntas in mente retenta, & non expressa nihil operatur. con. 75. numero 30 157
1 voluntas nedum verbo, sed ēt facto declaratur. con. 81. nu. 17. 148
2 voluntas testatoris non debet subuerti per hæredem. con. 9. n. 49. Nec comes Palatinus debet suo arbitrio, & sine causa illā subuertere. nu. 50. ibi. Dubium est, an supremus princeps id possit. ibi. 18
2 voluntas verbis expreßis colligitur. con. 14. nu. 24 37
2 voluntas facto sicut verbo declaratur. con. 7. nu. 65 24
2 voluntas testatoris pro lege habetur, & seruatur. con. 19. nu. 43. Et à nullo est violanda. nu. 44. ibi. 55
2 voluntas testatoris non debet reddi ludibrio. nu. 89. ibi. 55
2 voluntas nedum verbo, verùm etiam & facto declaratur. nu. 115. ibi. & nu. 151 55
2 voluntatem defuncti non adimplens excludendus venit, & debet admitti adimplens eius voluntatem. con. 19. nu. 135 55

2 Voluntatem testatoris non adimplens videtur renunciasse hęreditati.n.139.ibi.& nu.140.Et ita renunciando successio defertur sequenti,& adimplenti voluntatem.nu.140.ibi. 55
2 Voluntas tacita testatoris satis colligitur ex ordine per ipsum data circa implementum faciendum.nu.258.ibi. 55
2 Voluntas vltima testatoris seruanda est,& non prima,cum sit ambulatoria.con.24.nu.1 72
2 Voluntas captatoria reijcienda est.nu.28.ibi.Etiam in milite,legatis & fideicommissis.nu.29.ibi. 72
3 Et con.80.nu.42.& 43 152
2 Voluntas testatoris seruanda est si fuit coram testibus nuncupat: cũ testamentum nuncupatiuum scripturam necessariò non requirat con.28.nu.20 89
2 Voluntas minus solennis inter liberos non valet, quando testamẽtum solenne præcedit eam.con.34.nu.7 101
2 Voluntas patris imperfecta quãdo et quo casu valeat.n.10.ibi.101
4 Volẽs teneri de casu fortuito, de quo intelligitur insolito.con.105.nu.12.Et an teneantur de solito.nu.13.ibi. 123
1 Volens renunciationem præsumi factam metu non est verum illud dictum,quando deficiebat spes recuperandę possessionis,& quando procedat.con.10.nu.77 42
3 Votum captandæ mortis quando & quo casu consideretur. cons.1.nume.121 2
2 Votum captandæ mortis,quando habeat locum , & quando cesset.con.26.nu.114 81
2 Votum captãdę mortis cessat in fideicõmissis.con.eo.nu.115.ibi.82
3 Votum parentum est quærere filijs. con.66.nu.130 118
3 Vox & fama publica inducit malam fidem. cons.66.nu.90 .Prout etiam facit rumor.nume.122.ibi. 107
1 Vox & fama publica qualiter sit probanda,& testes super ex quo modo habent deponere.con.95.nu.5 169
1 Vox populi vna plerunque falsa reperitur.con.eo.nu.18.ibi. 169
1 Vox præconis paucis innotescit.con.eo.nu.44.Per eam in dubio prę sumitur scientia,& non ignorantia. 169
2 vox & visus quandoque potest falli.& decipi.con.33.nu.19 95
1 Vrbs vna debet eodem iure fungi,quo aliæ,si omnes eadem in inuestitura continentur.con.22.nu.94.Et sicut aliæ habuerunt certam determinationem,eandem habere debet ista.nu.95.ibi. 48
3 vsufructuarium quis se constituens,videtur abdicasse à se dominiũ,& illud in alium transtulisse.con.1.nu.107 2
1 vsufructuarius potest cædere arbores.con.111.nu.32 208
2 vsufructuarius non tenetur conficere inuentarium.con.21.nu.16.Et quid si solùm vxor relicta est vsufructuaria adiunctis alijs verbis.n.17.ibi.Et quid si non est relicta vsufructuaria, sed donna, seu madonna,domina seu massaria,gubernatrix,vel administratrix.n.18.ibi.& nu.19.Et quid si extranei sunt instituti, seu filij postmodum mortui.nu.20.ibi. 64
2 vsufructuarius grauari potest de restituendo hæredi.nu.41.ibi.64
2 vsufructuarius facit omnes fructus per eum perceptos suos . consi.82.nu.23 169
2 vsufructuarius mandatum habere videtur à proprietario circa ea, quę concernunt ipsam rem,in qua est constitutus vsusfructus.cons.94.nu.17 191
1 vsufructuarius omnium bonorum an teneatur ad impensam funeris.nu.23.ibi. 191
2 vsufructuarius ad quas expensas teneatur.con.eo.nu.24.ibid.191
3 vsufructuarium necesse est capere possessionem singularum rerum nec sufficit vnius rei capere.cons.37.n.13.& idẽ in alijs. Et an propria autoritate possit capere possessionem,si fuit etiam relicta hęres nu.14.ibi.& nu.22 57
3 vsufructuarius inducendus est in possessionem bonorum ab hærede relinquentis.con.37.n.1. Nec propria autoritate debet capere talẽ possessionẽ.n.2.ibi.Et non dicitur constitutus & inductus in possessionem vsusfructus,si hæres non patiatur.nu.3.ibi. 57
3 vsufructuarius grauari potest,alteri vsumfructum restituere.cons.55.nu.30 91
3 vsufructuarius nõ potest legare proprietatẽ rei,in qua habet vsumfructum.con.55.nu.56 91
3 vsufructuaria nõ potest prę scribere proprietatẽ.cõs.66.n.184.107
3 vsufructuaria toto tempore vitę suæ, indicatur vt hæres . numero 105.ibid. 107
2 vsufructuarius non potest vendere, nec alienare, nec pignorare rẽ in qua habet vsumfructum.con.71.nu.3 153
3 vsusfructus relictis alicui cum onere retinendi aliam testatoris,in contineat onus,vsufructuarium debere præstare alimenta filiæ.consi.13.nu.5.& nu.1 22
3 vsusfructus bonorum filij quæritur patri,& ad secunda vota transeunti.con.29.nu.74.& nu.93.& 94 45
3 vsusfructus diuisibilis est.con.33.nu.23 51
3 vsusfructus finitur morte vsufructuarij.con.55.nu.47 91
3 vsufructus stipulatus per defunctũ,suis hæredibus, an dicatur quęsitus hæredibus ex obligatione & contractu hæreditario.con.86.nume.14 145
2 vsusfructus appellatione an comprehendatur proprietas.cons.71.numero 1 153
2 vsusfructus personalis est,& cũ persona finitur.con.eo.n.8.ibi.eo.
3 vsusfructus ius non videtur relictum,quando danda est pecuniá redigenda ex fructibus.con.74.nu.47 130
3 vsusfructus formalis quando finitur, conuertitur in causalem. nu.81.ibi. 131
2 vsusfructus relictis alijs diuidendus venit cum proprietarijs.num.82.ibidem. eo.
3 vsusfructus relictus perpetuò, & in infinitum, an finiatur centum annis.nu.85.ibi. eo.
2 vsusfructus an possit per vsufructuarium alienari, eo magis si legatarius probibitus fuerit alienare pro anima. & per actum vltimæ voluntatis.con.71.nu.5.& 6.& 129 153
2 vsusfructus pecuniæ in legato venit etiam proprietas cũ onere reddendi illam finito vsufructu.con.94.nu.18 191
2 vsusfructus bonorum alicui potest legari,ita quòd nuda proprietas remaneat penes hæredem.nu.35.ibi. 191
1 vsusfructus an debeatur, quando cum patre est filius hæres institutus.con.129.nu.7 228
1 vsusfructus aduentitiorum ad patrẽ spectat.con.130.nu.7. Et quid si fructus non adsunt,nec filij dolo sunt consumpti.nu.9.ibi. 229
4 vsusfructus an sit propriè.in rebus,quę usu consumuntur.cons.50.nu.34 61
2 vsusfructus alicuius rei particularis vbi relinquitur ,an ipsa consequi debeat integrum.con.97.nu.15 197
3 vsusfructus quæritur patri in hæreditate aduentitia quęsita filio.cõsi.74.nu.76.Etiam mortuo filio quousque venit pater.consi. eo nu.77.ibidem. 131
3 vsque,dictio,an stet inclusiuè,seu exclusiuè.con.68.nu.28 116
4 vsuræ à tempore moræ ueniunt in deposito.con.131.nu.17 140
1 vsuræ hodie probibitæ sunt vtroque iure.con.54.nu.60 115
1 vsurarũ loco hodie succedit honestũ interesse.con.126.nu.20. 224
4 vsuræ iure diuino an aliquo casu sint concessæ.con. 68.nu.83 84
1 vsus & exercitium iurisdictionis & administrationis potest inter filios diuidi.con.106.nu.8 197
1 vsus particulariũ nõ infert vsum vniuersitatis.con.111.n.62.208
1 vsus particularium est usus uniuersitatis,quando &c.num.68.ibi. Idem si pascularunt,inciderunt digna & similia.nu.69.ibi. & nume.70.uidetur eum datum mandatum ab uniuersitate. nume. 70.ibidem. 208
1 vsus ad beneplacitum, & permissiuum non debet prodesse utenti.con.113.nu.36 213
4 vsus armorum de iure prohibitus est.con.170.n.17.Cessat tamẽ data licentia.n.18.Cessat ẽt stante consuetudine illa differẽdi.n. 178
2 vsus communis loqui obseruandus est.con.80.nu.15 165
3 vsus communis loquẽdi colligitur per interpretationem communẽ con.81.nu.22 140
4 vtens generalitate, & scienter an dicatur dolosè uersari. con.42.nume.22 54
3 vtile per inutile non uitiatur.con.38.nu.35.& nu.47 58
4 vtilitas publica prefertur priuatæ.con.110.nu.17 127
4 vtilitas euidens quo tempore sit consideranda.con.24.nu.7 35
1 vtilitas publica priuatę venit præferenda.con.105.nu.8 196
3 vtrinque coniuncta an excludat coniunctum ex uno latere tantùm & quando.con.31.nu.7 50
4 vxor fratris an sit una caro cum fratre, qualiter intelligatur.cons.68.nu.187 85
4 vxori fratris adhibenda est reuerentia qualiter intelligatur..num.190.ibidem. 85
2 vxor relicta usufructuaria instituto filio hęrede, an & quando consequi possit integrũ usumfructũ.con.97.n.20.& n.30.& seq.197
2 vxor relicta domina,usufructuaria,massaria &c. habet facultatẽ percipiendi alimenta propria autoritate.con.98.n.2.Et si illa spoliata est,debet restitui ad illum statum.ibi.& nu.1 198
2 vxor & eius maritus licitè percipiũt,fructus ex bonis eisdem pro dote assignatis.con.100.nu.40 199

3 Uxor potest à marito in vita sua hæres institui,& post eius mortẽ grauari destituendo hereditatem alijs vocatis per testatorem.conf. 30.nu.1 29

3 Vxore instituta vt supra, ea mortua eius filij & hæredes tenentur hæreditatem ipsa restituere substitutis,& post ipsius mortẽ à testatore vocatis.n.2.ibi. Nec possunt filij & hæredes ipsius de tali hæreditate detrahere trebellianicam,si mater ipsa viuẽs percepit fructus longè plus ascendentes æstimationẽ trebellianicæ.nu.3.ibi.Nec potest hæreditatem relinquere eius filijs, quibus hæreditas non debetur,nec ex testamento,nec ab intestato.nu.4.ibi. 29

3 Vxor relicta vsufructuaria tenetur conficere inuentarium.con.61. numero 47 100

3 Vxor relicta vsufructuaria tenetur etiam satisdare secundùm formam iuris.nu.48.ibi. Nec ista possunt remitti per testatorem. nume.49.ib.
Et quãdo testator ista remisit, satis est, quòd vxor faciat simplicem descriptionem bonorum non seruata solennitate.l.fi.C.de iure deliberan.ibi.nu.50 100

3 Vxor quando habet alium post mortem suam institutum, non priuatur vsufructu, esto quòd nullam descriptionẽ bonorum fecerit, nec satisdederit.n.51.ibi.Et ante petitam satisdationem omnes fructus perceptos facit suos.nu.52.ibi. eo.

2 Vxor relicta vsufructuaria à marito &c. an teneatur ad expensas funeris.con.95.nu.65 193

2 Item an teneatur soluere legata.nu.66.ibi. 193

2 An teneatur satisfacere creditoribus hæreditarijs. nu.67. ibidem & nume.68 193

2 Et an ipsa possit exigere liuellarios, & redditus prothocollorum & fœtus pecorum.nu.70.ibi. 193

2 Et an licitè possit disponere de his peruentis ad eam. numero 71. ibidem. 193

2 Et quid de vestib.& alijs bonis mobilibus.nu.71.ibi. 193

2 Et quid si testator dictæ suę vxori dedit plenam potestatem disponendi de istis.nu.73.ibi. 193

2 Et quid si dolosè,& fraudulenter se gerit.nume.74.ibidem & nume.75.ibi. 51

2 Et quid in rebus mobilibus, quę extabant tempore, quò transiuit ad secunda vota.nu.76.ibi. 51

2 Vxori an possit fieri compensatio de istis exactis ad legata eidẽ relicta.con.95.nu.77 194

2 Uxor relicta vsufructuaria &c. quid consequi debeat.consi.96.nume.18.Et quid si extraneus relictus est hæres.numero 29.ibidem. Et quid in legitima tangente filium.nu.30.ibidem. Et quid si fuit relicta vsufructuaria, donec castè,& honestè vixerit.numero 31. ibidem. 193

2 Uxor relicta vsufructuaria, donec vixerit &c.institutis postmodũ alijs hæredibus, an isto interim videatur instituta hæres,& successiuè grauata de restituendo illis.consi.97.numero 1.& numero 2.Et an tales hæredes videantur instituti purè, ita quòd dilatio solùm videatur apposita quò ad retardationem perceptionis vsusfructus nume.3.ibi. 197

2 Vxor relicta vsufructuaria solùm consequi debet alimenta cũ præminentia &c.nu.10.ibid.Et an debeat consequi integrum vsumfructum vel ne,vel concurrere cum hærede.nu.11.ibi. Et quid in rebus particularibus legatis alijs,nu.12.ibi. Et an legatum generale vsusfructus restringatur per legatum particulare.nu.13.ibid.Et in dicto legato particulari quis debeat habere integrum vsufructũ nume.14.ibi. 166

4 Uxorem fratris capere, vel aliam personam iure diuino prohibitã, peccatum est & turpitudo.consilio sexagesimooctauo, numero quadragesimooctauo. 84

4 Vxores duas habere de iure diuino prohibitũ est,& an super istud possit dispensari.con.68.nu.174.& 175 95

1 Vxor præsumitur marito omnia bona in dotem dedisse.con.33.numero 66 87

1 Uxor quærens aliquid constante matrimonio præsumitur quærere de bonis mariti, & an idem sit in quæsitis per viduam soluto matrimonio,& quo casu.con.80.nu.8.& numero 12. diffusè,& nu.21. 23.& 26 146

4 Vxor si delinquit constante matrimonio proprietas bonorum suorum confiscatur,& vsusfructus reseruatur marito.consilio 156.numero 24 162

4 Vxor petens separationem tori,& dotis restitutionem, succumbit si non probat, quæ opponit marito.con.54.nu.2 67

4 Vxor licet non possit accusare maritum de adulterio, tamen põt petere separationem tori,& restitutionem dotis.consilio quinquagesimoquarto.nu.44 67

4 Uxor adultera non perdit dotem, si maritus fornicatur. consil.45. ibidem. eo.

4 Vxor tenetur probare fornicationem, quam opponit marito.numero 46.ibi. eo.

4 Vxor temerariè discedens ex domo mariti, dicitur eum dispoliare & antea illi restituenda est.n.52.ibi.Maximè maritus id petat.numero 53.ibi. 67

4 Vxor propter adulterium perdit dotem & donationem propter nuptias,& illi non sunt præstanda alimenta, nec expensæ, etiam si per viam exceptionis adulterium sic probatum. ibidem num. 56. 57.58 67

4 Vxor adultera non potest se iuuare propter sęuitiam mariti. num. 60.ibidem. 67

4 Vxor asportãs bona mariti an teneatur,& qui probare debet asportationem.con.64.nu.23 81

4 Vxor soluto matrimonio an aliquid possit petere de bonis soceri. cõ 65.num.24. Et quid si maritus nihil aduentitij habebat.nume.25. ibidem. 81

4 Uxor fratris facta videtur vna caro cum ipso fratre.consilio 68.numero 10 84

4 Vxor, quę intrauit monasterium, cogenda est redire ad eius maritum.con.170.nu.16 177

1 Vxori tẽpore mariti, filio tempore patris an currat præscriptio.cõ 16.nu.142 34

2 Uxor, seu mater si à testatore relinquitur patrona & gubernatrix, videtur relicta vsufructuaria.con.21.nu.1 64

2 Vxor relicta gubernatrix, & domina filiorũ illis viuentibus habere debet alimenta, mortuis tamen filijs habebit integrum vsumfructum.numero 2.ibidem. Et quid, si fuit relicta gubernatrix sub illis verbis donec,& quousque vixerit.numero 3.ibid.nume. 21.Et quid si talia verba sunt directa in rem, an viuis filijs debeat habere præeminentiam, si relicta est vsufructuaria à marito ibid.nume. 4.& 5.Et quid si filij sunt mortui,& illis succeßere extranei. ibid. numero 6.& 8.Et an tale legatum dicatur esse annuum. ibidem numero 7 64

2 Vxor instituta hęres in vita,& post eius mortem habens substitutum, ille venit per fideicommissum. consi. sexagesimonono. numero quinto. 110

3 Vxor & eius hæres possunt ad cautelam petere absolutionem à iuramento.con.75.nu.24 133

3 Vxor donataria premoriens marito donanti annullat donationem sibi factam eiam cum iuramento.consilio octuagesimosexto.numero 47 145

3 Vxor secundò nubens in præiudicium filiorum primi matrimonij non potest alienare contra dispositionem.l.hac edictali.C.de secun. nup.con.93.nu.4 158

2 vxor à marito relicta usufructuaria omniũ bonorum institutis extraneis, an habeat usumfructum in omnibus bonis testatoris, ita ut hæres in illo non participet.consilio nonagesimoquarto.numero trigesimotertio. 190

2 vxor relicta usufructuaria omnium bonorum, filio instituto hærede habebit integrum usumfructum, si talem appareat fuisse mentem testatoris.numero trigesimosexto ibidem & numero 37.38.39.& sequenti. 191
Et apparere id dicitur, quando fuit relictus plenus usufructus, uel quando ex alijs uerbis id possit colligi. numero trigesimoseptimo ibidem. 191

2 vxor relicta usufructuaria, donec uixerit &c.habebit tale legatum ut annuum.nume.44.ibi. 190

2 vxor soluto matrimonio, an possit petere integram dotem de bonis mariti ab eius hæredibus, & an ipsi hæredes cedendo vxori actiones contra promissores dotis, vel eorum hæredes liberentur. consi. 95.nume.1 193

1 vxor potest soluto matrimonio conuenire promissores dotis adhuc non solutæ.nu.2.ibi. 193

2 vxor transiens ad secunda vota non dicitur facere contra iudicium testatoris.nu.22.ibi. 193

2 vxor transiens ad secunda vota post annum non debet priuari legatis,& alijs sibi relictis à marito.con.95.num.24.Maximè quando colligi potest mens coniecturata testatoris cogitantis secundas nuptias & adhuc ligantis.nu.24.ibi. 193

2 vxor potest petere & habere assecuratiõẽ & assistentiam super bonis mariti pro dote,& alijs legatis.nu.33.ibi. eo.

2 Vxor

2 Vxor relicta vsufructuaria hoc mode de fructibus perceptis per eã suo arbitrio potest disponere.nu. 58.ibi. 193
2 Vxor relicta a marito vsufructuaria, an & quando priuetur vsufru ctu, si non confecit inuentarium.num. 60.ibidem.& nu.61.62.63. & sequen. 193
2 Vxor relicta vsufructuaria an teneatur præstare cautionẽ de vtendo arbitrio boni viri & de restituendo &c.nu.63.ibi.& numeris sequen. Et quid si pia vxor fuit in bona fide et in possessione bonorum & percepit fructus.ibi.nu 64 193
2 Vxorem qui aliquam sibi elegit, præsumendum est habuisse notitiã qualitatis ipsius Maximè stante importantia facti et temporis diuturnitate.consi. 57.nu 20.& 21 136
4 Vxorem relictam fratris sui deducere probibitum est, & dispensatio etiam super ea probibita.consi.68.nu.291.& alijs seq. 85
2 Vxores duas eodem tempore quis habere non potest.consi. 15. numero 9 39

Explicit Repertorium singularum materiarum in quatuor volum. Consiliorum. Dom. P. Pauli Parisii.

Series Chartarum.

A B C D E F G H I K L M N O P Q.

Omnes sunt Quaterniones Præter P, & Q, qui sunt Terniones.

[illegible]

Quibus annuntio [illegible]

[illegible]

P. a re tertio sancti Saturnini ut s. Epistola R. ...

... Re iungit ... S. R. ...

[illegible]

... Ex re ... tenetur Secundum Johannem

In illo tempore ...

... complevit ... Et re ... ipse ... agnus dei. Et audierunt eum duo discipuli ...

[illegible]

PARISII

Consilia.

Tom. 3.

calibrite
colorchecker CLASSIC
mm